LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society
Boston University
School of Theology Library
Catalog No. A:200:4(3)/B1917
Family INDO-EUROPEAN
Sub-Family ANATOLIAN
Branch
Group
Language MODERN ARMENIAN
Dialect WESTERN
Locality
Contents BIBLE
Version
Translator
Published by American Bible Socy.
Place New York
Date Photostatic reprint 1917
Accession No. 9
Accession Date July 19 1929
Price $1.50

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵԲՐԱՑԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1917

[*Armenian Ref.*, 8vo.]

ՅՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

	Գլուխ	Երես
ԳԻՐՔ		
Ծննդոց	մասն 50	5
Ելից	„ 40	„ 56
Ղեւտացւոց	„ 27	„ 100
Թուոց	„ 36	„ 131
Երկրորդ Օրինաց	„ 34	„ 175
Յեսուայ	„ 24	„ 213
Դատաւորաց	„ 21	„ 229
Հռութայ	„ 4	„ 265
Ա. Թագաւորաց	„ 31	„ 269
Բ. Թագաւորաց	„ 24	„ 304
Գ. Թագաւորաց	„ 22	„ 333
Դ. Թագաւորաց	„ 25	„ 367
Ա. Մնացորդաց	„ 29	„ 399
Բ. Մնացորդաց	„ 36	„ 429
Եզրասայ	„ 10	„ 467
Նէեմեայ	„ 13	„ 478
Եսթերայ	„ 10	„ 493
Յոբայ	„ 42	„ 502
Սաղմոսաց	„ 150	„ 533
Առակաց	„ 36	„ 607
Ժողովողի	„ 12	„ 633
Երգ Երգոց	„ 8	„ 642
ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ		
Եսայեայ	„ 66	„ 646
Երեմիայ	„ 52	„ 699
Ողբք Երեմիայ	„ 5	„ 758
Եզեկիելի	„ 48	„ 764
Դանիէլի	„ 12	„ 817
Ովսեայ	„ 14	„ 834
Յովելեայ	„ 3	„ 842
Ամովսայ	„ 9	„ 845
Աբդիու	„ 1	„ 851
Յովնանու	„ 4	„ 852
Միքիայ	„ 7	„ 854
Նաւում	„ 3	„ 859
Ամբակում	„ 3	„ 861
Սոփոնիայ	„ 3	„ 863
Անգեայ	մասն 2	866
Զաքարիայ	„ 14	„ 868
Մաղաքիայ	„ 4	„ 877
ԱՒԵՏԱՐԱՆ		
Ըստ Մատթէոսի	„ 28	„ 3
Ըստ Մարկոսի	„ 16	„ 36
Ըստ Ղուկասու	„ 24	„ 58
Ըստ Յովհաննու	„ 21	„ 94
Գործք Առաքելոց	„ 28	„ 121
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ		
Առ Հռովմայեցիս	„ 16	„ 157
Առ Կորնթացիս Ա	„ 16	„ 172
Առ Կորնթացիս Բ	„ 13	„ 186
Առ Գաղատացիս	„ 6	„ 196
Առ Եփեսացիս	„ 6	„ 201
Առ Փիլիպպեցիս	„ 4	„ 206
Առ Կողոսացիս	„ 4	„ 210
Առ Թեսաղոնիկեցիս Ա	„ 5	„ 214
Առ Թեսաղոնիկեցիս Բ	„ 3	„ 217
Առ Տիմոթէոս Ա	„ 6	„ 219
Առ Տիմոթէոս Բ	„ 4	„ 223
Առ Տիտոս	„ 3	„ 226
Առ Փիլիմոն	„ 1	„ 228
Առ Եբրայեցիս	„ 13	„ 229
ԹՈՒՂԹ		
Յակոբու Ընդհանրական	„ 5	„ 240
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 244
Պետրոսի Բ. Ընդհանրական	„ 3	„ 248
Յովհաննու Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 251
Յովհաննու Բ	„ 1	„ 255
Յովհաննու Գ	„ 1	„ 255
Յուդայի Ընդհանրական	„ 1	„ 256
Յայտնութիւն Յովհաննու	„ 22	„ 258

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

Նախ քան ՔՐԻՍՏՈՍ 4004

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկնից ու երկրի ։ 3 լուսոյ ։ 6 ու հաստատուն թեան ստեղծուիլը ։ 9 Երկրին չուրերէն զատուիլը ։ 11 ու պտղաբեր ըլլալը ։ 14 Արեգին, լուսինին ու աստղերուն ։ 20 ձուկերուն և թռչուններուն ։ 24 ու գազաններուն և անասուններուն ։ 26 և Աստուծոյ պատկերով՝ մարդուն ստեղծուիլը ։ 29 կերակուրին սահմանուիլը ։

1 ՍԿիզբէն Աստուած երկինքը ու
2 երկիրը ստեղծեց ։ Ու երկիրը անձև ու պարապ էր . և անդունդին վրայ խաւար կար . և Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շարժէր ։
3 Եւ Աստուած ըսաւ . Լոյս ըլլայ . ու լոյս եղաւ ։ Եւ Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի է . ու Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց ։
5 Եւ Աստուած լոյսին անունը՝ Ցորեկ , ու խաւարին անունը՝ Գիշեր դրաւ . և իրիկուն ու առաւօ ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ ։
6 Եւ Աստուած ըսաւ . Ջուրերուն մէջտեղը * հաստատութիւն ըլլայ , 7 որ ջուրերը ջուրերէն զատէ ։ Եւ Աստուած հաստատութիւնը շրաւ, ու հաստատութեան տակը եղած ջուրերը՝ հաստատութեանը վրայ եղած ջուրերէն զատեց . ու այնպէս
8 եղաւ ։ Եւ Աստուած հաստատութիւնը՝ Երկինք կոչեց . և իրիկուն ու առաւօ ըլլալով՝ երկրորդ օրը եղաւ ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ . Երկինքին տակը եղած ջուրերը մէկտեղ ժողովուին , ու ցամաքը երեւնայ . և
10 այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած ցամաքին անունը՝ Երկիր դրաւ , ու ջուրերուն ժողովը՝ Ծովեր կոչեց . և Աստուած տեսաւ որ բարի
11 են ։ Ու ըսաւ Աստուած . Երկիրը էկանանչ խոտ բուսցընէ , սերմ տուող խոտ , և իր տեսակին պէս Պտուղ տուող պտղաբեր ծառ , որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի
12 վրայ . ու այնպէս եղաւ ։ Ու երկիրը կանանչ խոտ , իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ , և իր տեսակին պէս սերմ ունեցող պըտղաբեր ծառ հանեց ու Աստուած
13 տեսաւ որ բարի են ։ Եւ իրիկուն ու առաւօ ըլլալով՝ երրորդ օրը եղաւ ։
14 Եւ ըսաւ Աստուած . Երկնից հաստատութեանը մէջ էլուսաւորներ ըլլան , որ ցորեկը գիշերէն զատեն . և նշաններու ու ժամերու , և օրերու , ու տարիներու
15 համար ըլլան . Ու երկնից հաստատութեանը մէջ լուսաւորները համար ըլլան , որ երկրի վրայ լոյս
16 տան . ու այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած Երկու մեծ լուսաւորները ըրաւ . մեծ լուսաւորը ցորեկին իշխելու համար , ու պզտիկ լուսաւորը գիշերին իշխելու համար .
17 Նաստղերն ալ ըրաւ ։ Եւ Աստուած երկնից հաստատութեանը մէջ դրաւ զանոնք , որ երկրի վրայ լոյս
18 տան , Եւ ցորեկին ու գիշերին իշխեն , և լոյսը խաւարէն զատեն . ու Աստուած տեսաւ որ բարի են ։
19 Եւ իրիկուն ու առաւօ ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ ։
20 Եւ ըսաւ Աստուած . Ջուրերը կենդանութեան շունչ ունեցող սողուններ հանեն . և Թռչունները երկրի վրայ՝ երկնից հաստատու-
21 թեանը երեսը թռչին ։ Եւ Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը , և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանին՝ որ ջուրերը հանեցին անոնց տեսակին պէս , ու ամէն թեւաւոր թռչունը իր տեսակին պէս . և Աստուած տեսաւ որ բարի են ։
22 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով . Աճեցէք ու շատցէք , և ծովերուն մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք . Թռչուններն ալ երկրի վրայ
23 շատնան ։ Ու իրիկուն ու առաւօ ըլլալով՝ հինգերորդ օրը եղաւ ։
24 Եւ ըսաւ Աստուած . Երկիրը թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր տեսակին պէս , անասուններ , սողուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց տեսակին պէս . և այնպէս եղաւ ։
25 Ու Աստուած երկրի գազանները իրենց տեսակին պէս , և Նոյեան անասունները իրենց տեսակին պէս , ու գետնի ամէն սողունները իրենց

Նախ քան ՔՐԻՍՏՈՍ 4004

Եբ Օր · գ · 19 ։ Սաղ · հդ · 16 ։ ՃԼԳ · 7 ։
Ժ Սաղ · հդ · 17 ։ ՃԳ · 19 ։
Ի Սաղ · ՃԼԳ · 7 , 8 , 9 ։ ՃԽԸ · 3 · 5 ։ Հ Սաղ · ը · 3 ։
Ն Ցոբ · ԼԸ · 7 ։
Ղեբեմ · լ · 35 ։
Ծ Գլ · գ · 20 ։ է · 14 ։ ը · 19 ։ Սաղ · ՃԳ · 26 ։
Ժ Գլ · ը · 17 ։

Ն · Ք · ԶՔ · 4004

տեսակին պէս ըրաւ . և Աստուած տեսաւ որ բարի են ։

26 Եւ ըսաւ Աստուած . «Մեր պատկերին ու մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք , և *ծովուս ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և անասուններուն , ու բոլոր երկրին , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններուն թող իշխէ ։ 27 Եւ Աստուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը . Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկայ . *արու և էգ ստեղծեց զանոնք ։ 28 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք , և Աստուած անոնց ըսաւ . «Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք , ու երկիրը լեցուցէ՛ք , և անոր տիրեցէ՛ք . ու ծովուս ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշխեցէ՛ք ։

29 Եւ ըսաւ Աստուած . «Ահա՛ ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտը , ու ամէն ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող ծառի պտուղ կայ . *ձեզի կերա-

30 կուր պիտի ըլլայ . Ու երկրի կրոլոր գազաններուն , ու երկինքի բոլոր *թռչուններուն , և երկրի վրայ կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանաչ խոտը կերակուրի համար փո*խ . ու այնպէս եղաւ ։

31 Եւ Աստուած *իր ամէն ըրածը տեսաւ , և ահա շատ բարի էր ։ Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով վեցերորդ օրը եղաւ ։

Ն · Ք · ԶՔ · 4004

ա Գլ · ե · 1 ; Թ · 6 ; Սաղ · ճ · 8 ; Հով · է · 29 ; Գոր · ժե · 20 , 28 ; 29 : ա Կոր · ժա · 7 ; Եփե · գ · 24 ; Կող · գ · 10 ; Ցակ · գ · 9 ։

բ Գլ · Թ · 2 ; Սաղ · ը · 6 ։

գ Ա Կոր · ժա · 7 ։

դ Գլ · ե · 2 ։ Մաղ · բ · 36 ։ Մաա · ժԹ · 4 ։ Մար · ժ · 6 ։

ե Գլ · Թ · 1 , 7 ։ Ղե · իգ · 9 ։ Սաղ · ճԹ · 3 ։ ճԹը · 3 , 4 ։

զ Գլ · Թ · 3 ։ Ցոբ · լգ · 31 ։ Սաղ · ճգ · 14 , 15 ։ ճկ · 25 ։ ճՂ · 7 ։ Գոր · ժգ · 17 ։

է Ա Կոր · ճԹե · 15 , 16 ։ ճԹե · 9 ։

ը Ցոբ · լը · 41 ։

թ Սաղ · ճգ · 24 ։ ա Տիմ · գ · 4 ։

ԳԼ · Բ

1 Հանգստութեան օրը ։ 4 Ստեղծագործութեան կերպը ։ 8 Եդեմի պարտէզը ։ 10 Ո՛ւ անկէ ելած գետը ։ 17 Մի՛այն գիտութեան ծառին պտուղն ուտելը կ՛արգիլուի ։ 19 Ստեղծուածներուն անուանադրութիւնը ։ 21 Կնկան ստեղծուիլը , և ամուսնութեան հաստատութիւնը ։

1 Ու երկինքը ու երկիրը՝ և *անոնց ամէն *զարդը ։

2 րը ։ Եւ Աստուած իր ըրած գործքերը լրացուց ։ Ու եօթներորդ օրը դադրեցուց , ու եօթներորդ օրը Հանգստացաւ

3 իր ըրած բոլոր գործքերէն ։ Եւ *օրհնեց Աստուած եօթներորդ օրը , ու սրբեց զանիկայ . ինչու որ անոր մէջ Հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու ըրաւ ։

4 *Ասոնք են երկինց ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատենը , ան օրը որ Տէր Աստուած

5 երկիրը ու երկինքը ըրաւ , Ու դաշտին բոլոր *բոյսերը դեռ երկրի վրայ չեղած , և դաշտին բոլոր խոտը դեռ չբուսած . ինչու որ Տէր Աստուած երկրի վրայ տակաւին *անձրև բերած չէր , ու *գետինը գործելու

6 մարդ չկար . Հապա երկրէն *շոգի կ՛ելլէր , ու գետնի բոլոր երեսը կը

7 ջրէր ։ Եւ Տէր Աստուած *գետնի հողէն շինեց մարդը , և անոր *քթերէն ծակերուն կենդանութեան *շունչ փչեց , ու *մարդը կենդանի հոգի եղաւ ։

8 Եւ Տէր Աստուած *արևելքին կողմը Եդեմի մէջ *պարտէզ մը նկեց , ու իր շինած մարդը *հոն դրաւ ։

9 Եւ Տէր Աստուած գետնէն՝ տեսնելու հաճելի և ուտելու *ազէկ *ամէն ծառը , ու պարտէզին մէջտեղը *կեանքի ծառը , և *բարին ու չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց ։

10 Եւ պարտէզը ջրելու համար Եդեմէն գետ մը կ՛ելլէր , ու անկէ չորս

11 գլխու կը բաժնուէր ։ Մէկուն *անունը Փիսոն է . ասիկայ *Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտրտի , ուր որ ոս-

12 կի կայ ։ Եւ ան երկրին ոսկին *ազնիւ է . *‡ստուտակ ու եղինջաքար կայ

13 հոն ։ Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է . ասիկայ *Քուշի բոլոր

14 երկիրը կը պտրտի ։ Ու երրորդ գետին անունը *Տիգրիս է . ասիկայ Ասորեստանի արևելեան կողմը կ՛երթայ ։ Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է ։

15 Եւ Տէր Աստուած առաւ մարդը , ու Եդեմի *պարտէզին մէջը դրաւ ,

16 որ զանիկայ գործէ ու պահէ ։ Եւ Տէր Աստուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով . Պարտէզին ամէն

17 ծառէն համարձակ կե՛ր . Բայց *բարիի ու չարի գիտութեան ծառէն *մի՛ ուտեր . քանզի անկէ կերած օրդ *անշուշտ պիտի մեռնիս ։

18 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ . Ազէկ չէ որ ‖Ադամը մինակ ըլլայ . անոր *օգնական մը ընեմ իրեն յարմար ։

19 Եւ Տէր Աստուած *դաշտին բոլոր գազանները ու երկինքին բոլոր թռչունները հողէն շինեց , և *Ադամին առջեւը բերաւ , որ տեսնէ թէ անունց ի՛նչ անուն կը դնէ . և Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր կենդանիի , ան եղաւ անոր անունը ։

20 Եւ Ադամ բոլոր անասուններուն , ու երկինքի թռչուններուն , և դաշտի բոլոր գազաններուն անուններ դրաւ . բայց Ադամին՝ իրեն յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ ։

21 Եւ Տէր Աստուած *խորունկ քուն մը բերաւ Ադամին վրայ . ու անիկայ քնացաւ . և անոր կողին ոս-

22 կորներէն մէկը առաւ , ու անոր տեղը միս լեցուց ։ Եւ Տէր Աստուած Ադամին առած կողին ոսկորը կնիկ շինեց , ու Ադամին բերաւ ։ Եւ Ադամ ըսաւ . «Հիմա

23 ասիկա՝ *ոսկորէս ոսկոր , ու մարմինէս մարմին է . ասիկա §կնիկ

Ն · Ք · ԶՔ · 4004

ե Կա՛մ աղբիւր

է Գլ · գ · 19 ; Սաղ · ճգ · 14 ; Հով · ժբ · 7 ; Ես · կգ · 8 ; ա Կոր · ժե · 47 ։

ը Գլ · ե · 22 ; Ես · բ · 22 ։

թ Ցոբ · լգ · 4 ; Գոր · ժե · 25 ։

ժ ա Կոր · ժե · 45 ։

ի Գլ · գ · 24 ։

ժ Գլ · գ · 16 ։ Գ Թագ · ժԹ · 12 ։ Եզեկ · իե · 23 ։

ի Գլ · ժգ · 10 ; Ես · ծա , 3 ։ Եզեկ · իը · 13 ։ Ցաքէ · բ · 3 ։

լ Հմր · 15 ։

խ Եզեկ · լե · 8 ։

ծ Գլ · գ · 22 ։ Առակ · գ · 18 ։ ժա · 30 ։ Ցայտ · ը · 7 ։ իբ · 2 , 14 ։

կ Հմր 17 ։

հ Գլ · իե · 18 ։ Մեռու · ժա · 7 ։

‡ Կա՛մ՝ մուրգաբիտ

յ Դան · ժ · 4 ։

ն Հմր 8 ։

շ Գլ · գ · 1 , 3 ։ 11 , 17 ։ Ղե · գ · 3 , 19 ։ Հով · գ · 23 ։ ա Կոր · ժե · 56 ։ Ցակ · ա · 15 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։

‖ Կա՛մ՝ մուրգը

չ Գլ · գ · 12 ։ ա Կոր · ժա , 9 ։ ա Տիմ · բ · 13 ։

ղ Գլ · ա · 20 , 24 ։

ճ Սաղ · ը · 6 ։ Տե՛ս Գլ · գ · 20 ։

մ Գլ · ժե · 12 ։ ա Թագ · իգ · 12 ։ Վառակ · ժը · 22 ։ Երբ · ժգ · 4 ։

յ Գլ · իԹ · 14 ։ Գատ · Թ · 2 · բ Թագ · ե · 1 ։ ժԹ · 13 ։ Եփե · ե · 30 ։

§ Եբր · ԻԶ ։

Ն·Ք·ԶԲ· 4004

*ԵԲԲ·ԻԶ· ըա Կոր·ժա· 8 ։
ՅԳԼ·Լ· 15։ Սաղ· խե· 10 ։ Մատ·ժԹ· 5 ։ Մար· ժ·7 ։ ա Կոր·գ· 16 ։ Եփես· ե· 31 ։
ԻԳԼ·գ·7, 10, 11 ։
ՀԵԼ·լբ· 25 ։ Ես· խե·3 ։

ա Մատ·ժ· 16 ։ բ Կոր· ժա·3 ։
ԲՅայտ·ժբ· 9 ։ ի·2 ։
ՀԳԼ·բ·17 ։

ԻՀմր 13 ։ բ Կոր·ժ· 3 ։ ա ՏԻմ· բ·14 ։

Ե ՀՄր·7 ։ Գոր·իզ 18 ։

† Կամ՝ տես Նեղու ա ՏԻմ·բ· 14 ։
ԵՀմր 12, 17 ։
ՀՀմր 5 ։
ԲԳԼ·բ·25 ։

ԺՅոր·ԼԸ· 1 ։
ՅՅոր·լա· 33 ։ Երեմ· իգ·24 ։ Ամո·Թ· 3 ։
ԼԳԼ·բ·25 ։ Եզ·գ·6 ։ ա ՅՕՀ·գ· 20 ։

ԻԳԼ·բ·18 ։ Ցոր·լա· 33 ։ Առակ· իբ·13 ։

ԺՀմր 4 ։ բ Կոր·ժա· 3 ։ ա ՏԻմ· բ·14 ։

կոչուի · քանզի էր *Երիկէն էառ–
24 նուէեցաւ ։ ՅԱնոր համար Երիկը պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայրը, և իր կնկանը պիտի յարի · ու մէկ
25 մարմին պիտի ըլլան ։ Եւ Ադամ ու իր կնկիը երկուքն ալ ՚մերկ էին, ու չէին †ամչնար ։

ԳԼ·Գ

1 Կնիկը օձէն կը խաբուի ։ 6 Ադամ ու իր կինը մեղքի մէջ կ'ինկան ։ 9 Աստուած անոնց դատաստան կ'ընէ ։ 14 Օձը կ'անիծուի ։ 15 Կընկանը սերունդը ։ 16 Մարդկային սերին պատիժը ։ 21 Նախաստեղծներուն Հանդերձները ։ 22 Անոնք դրախտէն կը վռընտուին ։

1 Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի բոլոր գազաններէն ՚՚ աւելի խորամանկ էր Բօձը · ու կնկանը ըսաւ · Իրաւ Աստուած ըսա՞ւ թէ Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չուա–
2 տէք ։ Եւ կնիկը օձին ըսաւ · Պարտէզին ծառերուն պտուղէն կ'ուա–
3 տենք · Բայց է պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղէն՝ Աստուած ըսաւ · Անկէ մի՛ ուտէք, և անոր մի՛
4 դպչիք, որ չմեռնիք ։ Եւ օձը կնկանը ըսաւ, Չի՛ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք · Քանզի Աստուած գիտէ թէ՝ ան օրը որ անկէ ուտէք, էաչքերնիդ պիտի բացուի, և աստուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով ։
6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը աղեկ էր կերակուրի համար, և հաճելի աչքերուն, ու փափաքելի †խոհմա–տուն ընելու՝ համար, առաւ անոր պտուղէն ու կերաւ, և իրեն հետ իր երկանն ալ տուաւ, և ՚անիկայ
7 կերաւ ։ Ու անոնց երկուքին էաչքերը բացուեցան · ու Ըմերկ ըլլալնին գիտցան · և Թզենիի տերևներ կարեցին, ու իրենց ծածկոյներ
8 ըրին ։ Եւ օրուան զով ատենը պարտէզին մէջ պտըտող Տէր Աստուծոյ ձայնը լսեցին · և Ադամ ու իր կնիկը Տէր Աստուծոյ երեսէն պարտէզին ծառերուն մէջը էպահուե–
9 ցան ։ Եւ Տէր Աստուած Ադամը
10 կանչեց ու ըսաւ անոր · Որ՞ ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ · Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի, ու Նվախցայ, ինչու
11 որ մերկ էի, ու պահուեցայ ։ Եւ Ասո՞ ըսաւ · Ո՞վ պատմեց քեզի քու մերկ ըլլալը · արդեօք կերա՞ր ան ծառէն՝ որուն համար քեզի պա–
12 տուիրեցի որ անկէ չուտես ։ Եւ Ադամ ըսաւ · Ե՛ն կինիկը՝ որ ինծի հետ ըլլալո՛ տուիր, ան ինծի տուաւ
13 ծառէն, ու ես կերայ ։ Եւ Տէր Աստուած ըսաւ կնկանը · Ի՞նչ է աս քու ըրածդ · և կնիկը ըսաւ · Օձը ինս
14 խաբեց, ու ես կերայ ։ Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ · Ա՛ս ընելուդ համար՝ ամէն անասուններէն և

դաշտին ամէն գազաններէն անի–ծեալ ըլլաս · փորիդ վրայ քալես, ու կենացդ բոլոր օրերը Ղհող ուտես ։
15 Եւ քու կին ու կնկանը մէջ տեղը, և հ քու սերունդիդ ու ՅԱնոր սերունդին մէջտեղը՝ Թշնամութիւն պիտի դնեմ · Ըան քու գլուխդ պիտի †ջախջախէ, և դուն անոր գարշա–
16 պարը պիտի ՚՚խայթես ։ Եւ կնկանը ըսաւ · Քու յղութեանդ ցաւերը խիստ պիտի չատցընեմ · է ցաւով զաւակ ծնանիս, ու երկանդ է ՀԱ–ղանդ ըլլաս, ու անիկայ Ձքու վրադ
17 իշխէ ։ Եւ Ադամին ըսաւ · Որով–հետև դուն Ըքու կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր, և Ղան ծառէն կերար, ՚՚ որուն համար պատուիրեցի քեզի՝ ըսելով, Ձուտես անկէ, երկիրը քա–պատճառովդ Ղանիծեալ ըլլայ · կենացդ բոլոր օրերուն մէջ ՚՚նեղու–
18 թիւնով ուտես անկէ · Եւ ԵՒփուշ, ու տատասկ բուսցընէ քեզի, և
19 ՚՚ դաշտին խոտը ուտես ։ ՚՚Երեսիդ քրտինքովը ուտես հա՚՚ հացդ, մինչև հող դառնալդ · քանզի անկէ առ–նուեցար · ինչու որ Ըհող ԷԷր դուն, ու ՚՚ հող պիտի դառնաս ։
20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը՝ §Եւայ դրաւ · ինչու որ ամէն կեն–դանութիւն ունեցողներուն մայրը
21 անիկայ էր ։ Եւ Տէր Աստուած Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ հանդերձներ շինեց, ու անոնց հագ–
22 ցուց ։ Եւ Տէր Աստուած ըսաւ · ՚Ահա՛ Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալու · և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկնցընէ, ու Ցկենաց ծառէն ալ առնէ, և ուտէ ու յաւիտեան ապրի ։
23 Ուստի Տէր Աստուած Եդեմի պար–տէզէն դուրս ըրաւ զանիկայ, ՚՚ որ երկիրը գործէ, ուսկից որ առնուեր
24 ցաւ ։ Այսպէս վռընտեց Ադամը · ու Եդեմի պարտէզին է արևելեան կողմն է բերովբէները, ու ամէն կողմ դարձող բոցեղէն սուրը դրաւ · կենաց ծառին ճամբան պահելու համար ։

ԳԼ· Դ

1 Կայէնին ու Հաբէլին ծնունդը · սրուեւթոյը · ու հաւատքը · 8 Հաբէլին սպանուիլը ։ 11 Կայէնին անիծուիլը ։ 17 Ենովք առաջին քաղաքը ։ 19 Ղամէք ու իր երկու կիներուը · 25 Սեթին · 26 ու Ենովխին ծնունդը ։

1 Եւ Ադամ դիտցաւ իր Եւայ կնիկը՝ ու ան յղացաւ, ու §Կայէնը ծնաւ, և ըսաւ · Մարդ ստացայ Տէ–
2 րոջմէն ։ Եւ դարձեալ անոր Հա–բէլ եղբայրը ծնաւ · և Հաբէլ ոչխարներու հովիւ եղաւ, բայց

Ն·Ք·ԶԲ· 4004

§Ես·կե·25 ։ Միք·է·17 ։
ՀՄատ·գ·7 ։ Լժ·38 ։ իգ·33 ։ ՅՕՀ·ը·44 ։ Գոր·ժ·10 ։ ա ՅՕՀ· գ·8 ։
ՅՍաղ·ճԼԲ· 11 ։ Ես·է· 14 ։ Միք· է·3 ։ Մատ· ա·23, 25 ։ Դտ·ա·31, 34, 35 ։ Գաղ·գ·4 ։
Ղ Հով· ժշ·20 ։ Կող·բ·15 ։ Երբ·բ·14 ։ ա ՅՕՀ·ե· 5 ։ Ցայտ· ժբ·7, 17 ։
†ԵԲԲ· շարնե ։
‖ԵԲԲ· շարնես ։
ՀՍաղ·խը· 6 ։ Ես·ժգ· 8 ։ իա·3 ։ ՅՕՀ· ժշ·21 ։ ա ՏԻմ· բ·15 ։
ՃԳԼ·գ·7 ։
յա Կոր·ժա· 3 ։ ժդ·34 ։ Եփես· ե· 22, 23 ։ 34 ։ ա ՏԻմ·բ· 11, 12 ։ Տիտ·բ·5 ։ ա Պետ·գ· 1, 5, 6 ։
Ն ա Թագ· ժե·23 ։
ԼՀմր 6 ։
ՀԳԼ·բ·17 ։
Լ Հով·ա·2 ։ 3 ՀԵս·իդ· 5, 6 ։ ՀԸ–ոով· ը· 20 ։ ՀՀ·
ՊՅոր·ե·7 ։ Ժող·բ·28 ։
ԼՅոր·լը· 40 ։
ՀՍաղ·ծդ· 14 ։
ՀՀող· ա· 13 ։ բ Թես· գ·10 ։
ԷԳԼ·բ·7 ։
ՀՅոր·իա· 26 ։ լԹ·15 ։ Սաղ· ՃՀ· 29 ։ Ժող·գ· 20 ։ ժբ·7 ։ Հով· ե· 12 ։ Երբ· իթ· 27 ։
§Յի կնաձր ։

ԲՀմր 5 ։ Ես·ժԹ·12 ։ խե·12, 13 ։ Երեմ·իբ·23 ։ բ Գաղ·գ·2 ։ ՀԳԼ·բ·20 ։ †ԳԼ·բ·8 ։ 4 ։ Երբ·ա·7 ։ —— 4003 ‖ տասցուած ։ ՀՍաղ·ծդ·

3 կայէն ՙերկիրը կը գործէր ։ Ու
եղաւ որ ժամանակ մը ետքը՝ կա-
յէն Բերկրի պտուղէն Տէրոջը ըն-
4 ծայ բերաւ ։ Եւ Հաբէլ՝ ինքն ալ
իր ոչխարներուն ճարպինկներէն,
ու անոնց պարարտներէն բերաւ .
և Տէրը Ծհաբէլին՝ ու անոր ընծա-
5 յին նայեցաւ . Բայց կայէնին՝ ու
անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի
կայէն խիստ բարկացաւ, ու Ե երեսը
6 կախեց ։ Եւ Տէրը կայէնին ըսաւ .
Ինչո՞ւ բարկացար , ու ինչո՞ւ երե-
7 սդ կախեցիր . Թէ որ աղէկ ընես ,
ընդունելի չըլլար . և Թէ որ աղէկ
չընես , *մեղքը դրանը քովՙ պառ-
կած է . Ձև անիկայ քեզի պիտի
հնազանդի , ու դուն անոր պիտի
իշխես ։

Բեր 3875

8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ
խօսեցաւ . ու եղաւ որ երբ անոնք
դաշտն էին , կայէն իր Հաբէլ եղ-
բօրը վրայ ելաւ , ու Ե սպանեց զա-
9 նիկայ ։ Եւ Տէրը կայէնին ըսաւ .
ԷՈ՞ր Ճ քոյր եղբայրդ Հաբէլը ։
Նէ անիկայ ըսաւ . Ի Չեմ գիտեր .
միթէ ես իմ՝ եղբօրս պահապանն
10 եմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ի՞նչ ըրիր .
քոյր եղբօրդ Ճ արիւնին ձայնը դէտ-
11 նէն կու գայ դէպ ինծի ։ Եւ հիմա
դուն անիծեալ ես երկրէն , որ իր
բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու
12 ձեռքէդ ընդունելու ։ Երբ որ
երկիրը գործես , այսուհետև իր
արդիւնքը չտայ քեզի . երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական
13 ըլլաս ։ Եւ կայէն ըսաւ Տէրոջը .
Իմ պատիժս՝ կրելու կարողու-
14 թենէս աւելի մեծ է ։ Ահա՛ դիս
այսօր երկրին երեսէն վռնտեցիր ,
ու ես Ճքու երեսէդ պիտի պա-
հուիմ ; ու երկրի մէջ աստան-
դական ու թափառական պիտի
ըլլամ . և պիտի ըլլայ որ Ե ով որ
զիս գտնէ , զիս պիտի մեռցընէ ։
15 Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Ուրեմն ով
որ կայէնը սպաննէ , անկէ Ե եօթն-
պատիկ վրէժ առնուի ։ Եւ Տէրը
Ննշան մը դրաւ Ճկայէնին , որ զանի-
կայ գտնող մկը չմեռցընէ զանի-
կայ ։
16 Եւ կայէն Ծէրոջը առջևէն ելաւ ,
ու եդեմի արևելեան կողմը՝ Նայիդ
17 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ կայէն իր
կնիկը գիտցաւ , ու անիկայ յղա-
ցաւ , ու Ենովքը ծնաւ . և քաղաք
մը կը շինէր ՙանՙ ատենը , ու քաղա-
քին անունը Ն իր որդւոյն անունովը
18 կոչեց ։ Ու Ենովք Ե ծնաւ
Գայիրադը , և Գայիրադ ծնաւ
Մայեհլը , ու Մայեհլ ծնաւ Մա-
թուսայէլը . և Մաթուսայէլ ծնաւ
19 Ղամէքը ։ Եւ Ղամէք իրեն եր-
կու կնիկ առաւ . մէկուն անունը

Ադդա , ու մէկալին անունը Սէլլա
20 էր ։ Եւ Ադդա ծնաւ Ցորէլը ,
որ վրանաբնակներուն ու հովիւնե-
21 րուն հայրն էր ։ Ու անոր եղբօրը
անունը Ցոբալ էր , որ բոլոր քնա-
բահարներուն ու սրնգահարներուն
22 հայրն էր ։ Եւ Սէլլան ալ ծնաւ
Թուբէլկայինը , որ վարպետ պղընձ-
ագործ ու երկաթագործ էր . և Թուբէլկայինին քոյրը Նաամա էր ։
23 Եւ Ղամէք իր կնիկներուն՝ Ադ-
դային ու Սէլլային ըսաւ . Ձայնս
լսեցէք՝ ո՛վ Ղամէքի կնիկները ,
ականջ դրէք իմ խօսքիս . ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի
վէրք , ու երիտասարդ մը՝ ինծի հա-
24 րուածք ընելուն համար ։ Թէ որ Կայէնին
համար Ե եօթնապատիկ վրէժ առ-
նուի , Ղամէքին համար ալ եօթա-
նասունեւեօթը անգամ ։
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը
գիտցաւ , ու անիկայ որդի մը ծը-
նաւ , և անոր ՙանունը ‖Սէթ դրաւ .
քանզի ըսաւ . Աստուած ինծի կա-
յէնին մեռցուցած Հաբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ ։ Եւ
Սէթ ալ Ոորդի մը ծնաւ , ու անոր
անունը Ենովս դրաւ . ան ատենը
սկսուեցաւ Ծէրոջը §անունը կան-
չելը ։

Գլ . Ե

1 Ազգաճամարութիւն՝ Ադամին մինչև Նոյ ։
24 Ենովքին Աստուածացումը վերջը՝ ու ե-
կինքը փոխուիլը ։

1 Ա.Ե ՙԱդամին ազգաբանութեան
գիրքը ։ Ան օրը որ Աստուած
մարդը ստեղծեց , Բ Աստուծոյ պատ-
2 կերովը բրաւ զանիկայ ։ Հարու և
եղ ստեղծեց զանոնք , և օրհնեց
զանոնք , ու անոնց ստեղծուած օրը
անոնց անունը *ադամ դրաւ ։
3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի
ապրեցաւ , և իր նմանութեամբը՝
իր պատկերին պէս որդի ծնաւ , և
4 Ժանոր անունը Սէթ դրաւ ։ Եւ
Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ ,
և աղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։
5 Եւ Ադամին կենացը բոլոր օրերը
ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ ,
Ե ու մեռաւ ։
6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապ-
7 րեցաւ , ու Ըծնաւ Ենոսը ։ Եւ
Սէթ՝ Ենոսը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր եօթը տարի ապրե-
ցաւ , և աղաքներ ու աղջիկներ
8 ծնաւ ։ Եւ Սէթին բոլոր օրերը
ինը հարիւր տասներկու տարի ե-
ղաւ . ու մեռաւ ։
9 Ու Ենոս իննսուն տարի ապ-
10 րեցաւ , և Կայնանը ծնաւ ։ Ու
Ենոսէ՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր տասնուհինգ տարի

Ն . ՔՋ . իբր 3875

ՂՀովմ . գ . 11 , 12 ։

ՀՀԲր 15 ։ 3874

ՃԳԼ . ե . 3 ։
ՙ Յՙդրուած ։

ՃԳԼ . ե . 6 ։
Ն գ Թագ . ժբ . 24 ։
Սաղ . ՃԺԷ . 17 ։ Ցովել . բ . 32 ։
Սոփ . գ . 9 ։ ա Կոր . ա . 2 ։ 3769

§ Կ՝անուանովը

4004

— ա Մն . ա . 1 ։ Ղուս . գ . 36 ։
Բ Գն . ա . 26 ։ Եփես . գ . 24 ։ Կող . գ . 10 ։
Ծ Գն . ա . 27 ։
*ՅՙՄտգ . 3874

Գ Գն . գ . 23 ։
Ի ա Մն . ա . 1 , ՃԷ ։
ՂԳն . ա . 28 ։

Ե Գն . գ . 19 ։ Երր . Թ . 27 ։
Է Գն . գ . 26 ։ 3769

3679

Ն . ՔՋ . իբր 3875

† Կ՝ Մեղքը թաղուելու գըծնելու չափն աւելի մեծ է ։
Ի Ծոր . ժե . 20–24 ։
Է Սաղ . ծա . 11 ։
Ի Գն . Թ . 6 ։ Թուս . լե . 19 , 21 . 27 ։
Ծ Սաղ . հԹ . 12 ։
Ձ Եզեկ . Թ . 4 , 6 ։
Ճ Կ՝ Կայնէն ինչ ալ ըլլայ , հ գ Թագ . ժգ . 23 ։ Իդ . 20 ։ Երեմ . իդ . 39 ։ Ծր . 3 ։ իբր 3875
Յ Սաղ . խԹ 11 ։

Ն. ք. ՂՀ. 3679

ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
11 Ներ ծնաւ։ Ու Ենովսին բոլոր օրե-
րը ինը հարիւր հինգ տարի եղաւ.
ու մեռաւ։

3609

12 Եւ կայնան եօթանասուն տարի
ապրեցաւ, ու ծնաւ Մաղաղիէլը։
13 Եւ կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
14 ջիկներ ծնաւ։ Եւ կայնանին բոլոր
օրերը ինը հարիւր տասը տարի ե-
ղաւ ու մեռաւ։

3544

15 Եւ Մաղաղիէլ վաթսունուհինգ
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Յա-
16 րեդը։ Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր եր-
սուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
17 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Մաղա-
ղիէլին բոլոր օրերը ութը հարիւր
ինսունուհինգ տարի եղաւ. ու
մեռաւ։

3382

18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ
19 Ենոքը։ Եւ Յարեդ՝ Ենոքը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Յարեդին բո-
լոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի եղաւ. ու մեռաւ։

3317

21 Ու Ենովք վաթսունուհինգ տա-
րի ապրեցաւ, և ծնաւ Մաթուսա-
22 ղան։ Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան
ծնանելէն ետքը՝ իրեք հարիւր տա-
րի Աստուծոյ հետ քալեց, և տը-
23 ղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Ու
Ենովքին բոլոր օրերը իրեք հարիւր
24 վաթսունուհինգ տարի եղաւ։ Ու
Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց, և
չկր գտնուեր. ինչու որ Աստուած
առաւ զանիկայ։

25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունուեօթը տարի ապրեցաւ, ու
26 ծնաւ Ղամէքը։ Եւ Մաթուսա-
ղայ՝ Ղամէքը ծնանելէն ետքը՝ եօ-
թը հարիւր ութսունուերկու տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
27 ներ ծնաւ։ Եւ Մաթուսաղային
բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
նոսինը տարի եղաւ. ու մեռաւ։
28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու որդի
29 մը ծնաւ. Եւ անոր անունը Նոյ
դրաւ՝ ըսելով. Ասիկայ մեզ պիտի
հանգստացընէ մեր գործքերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝
երր Տէրոջը անիծած երկրին պատ-
30 ճառաւը ի՛ր։ Եւ Ղամէք Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր ինն-
սունուհինգ տարի ապրեցաւ, և
31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հա-
րիւր եօթանասունուեօթը տարի
եղաւ. ու մեռաւ։
32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ. և Նոյ ծնաւ Սէմը, Քամը
ու Յաբեթը։

ԳԼ. Զ

1 Մարդոց չարութիւնը շատնալուն համար՝ Աստուած ջրհեղեղը կը սպառնայ։ 8 Նոյ շնորհք կը գտնէ Աստուծոյ առջեւը։ 14 Տապանին շինութիւնը։

1 Ու եղաւ որ մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին, ու իրենց
2 աղջիկներ ծնան, Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլ-
լալը տեսնելով՝ Բամէն իրենց ըն-
րածներէն իրենց կիներ կ'առնէ-
3 ին։ Եւ Տէրը ըսաւ. Իմ հոգիս
միշտ մարդու վրայ պիտի չմնայ.
Քվասն ղի անիկայ մարմին է. բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ։ Ան օրերը երկրի մէջ հսկա-
ներ կային. և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկ-
ներուն կը մտնէին, որոնք անոնց
ղաւակներ կը ծնանէին, ասոնք Ի
վաղուց հետէ զօրաւոր ու անուանի
5 մարդիկ էին։ Եւ Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար, և Բանոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր գա-
ղափարները միայն չար էին ամէն
6 օր, Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն ղղջաց, ու Բիր սրտին
7 մէջ տրտմեցաւ. Եւ Տէրը ըսաւ.
Երկրին վրայէն ջնջեմ մարդը՝ որ
ստեղծեցի, մարդէն մինչև անա-
սունները, և սողունները, ու եր-
կինքին թռչունները. ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը ղղջամ։
8 Բայց Նոյ Տէրոջը առջեւը շնորհք
գտաւ։

9 Ասա է Նոյին պատմութիւնը"։
Նոյ իր դարուն մարդոցը մէջ արդար
ու կատարեալ մարդ մին էր. Նոյ
10 Աստուծոյ հետ քալեց։ Եւ Նոյ
ծնաւ իրեք որդի, Սէմը, Քամը ու
11 Յաբեթը։ Ու երկիրը Աստուծոյ
առջեւը ապականեցաւ, ու Երկիրը
12 անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։ Եւ
Աստուած Երկրի վրայ նայեցաւ,
և ահա՝ ապականած էր. ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
13 բան ապականեր էր։ Եւ Աս-
տուած ըսաւ Նոյին. Բոլոր մար-
մինին վերջը հասած է իմ առջեւս.
ինչու որ երկիրը անոնց միջոցով
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ. և
հապա ես զանոնք երկրին հետ պիտի
14 աւերեմ։ Ուրդ դուն քեզի խիթա-
բեր փայտե տապան մը շինէ. տա-
պանին մէջ խորչեր շինէ, և զանի-
կայ ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
15 ծեփէ։ Եւ ասանկ շինես անոնկայ. տապանին երկայնութիւնը
իրեք հարիւր կանգուն, լայնու-

Ն. ք. ՂՀ. 2448

Բ ԳԼ. Զ. 10։ Ա ԳԼ. Ժ. 21։

– ԳԼ. ա. 28։ Բ Բ Օր. Ե. 8, 4։ Գ Գաղ. Ե. 16, 17։ ա Պետ. Գ. 19, 20։ † Եբր. չոր-բե։ ‡ Սաղ. Հը. 39։

Ե ԳԼ. Ը. 21։ Բ Օր. ԻԹ. 19։ Առակ. Գ. 18։ Սաւ. Ժե. 19։

ՂՏ՛ս Թու. իգ. 19։ ա Թագ. Ժե. 11, 29։ Բ Թագ. իդ. 16։ Մաղ. Գ. 6։ Յակ. ա. 17։

Է Ես. կգ. 10։ Եփես. Գ. 30։

Ը ԳԼ. Ժե. 19։ Եղ. Լգ. 12, 13, 16։ 17։ Ղուկ. ա. 30։ Գոր. Ե. 46։

‡ Եբր. Ընսոնք են նոյն ծնունդները։

Ի ԳԼ. Ե. 1։ Եզեկ. Ժգ. 14։ 20։ Հռով. ա. 17։ Բեր. ժա. 7։ ի. պետ. Բ. 5։

Ժ ԳԼ. Ժ. 22։ Ի ԳԼ. Ե. 32։ Լ ԳԼ. Է. 1։ Ժ. 9։ Ժգ. 18։ Բ Մն. Լգ. 27։ Ղուկ. ա. 6։ Հռով. Ը. 13։ Գ. 19։ Ի Եզեկ. Ը. 17։ Իը. 16։ Ամբ. Բ. 8, 17։

Ծ ԳԼ. Ժը. 21։ Սաղ. Ժգ. 2։ Լգ. 13, 14։ Ժգ. 2։ Ե Եբրա. ծա. 13։ Ի Եզեկ. է. 2, 3, 6։ Ամով. Ը. 2։ ա Պետ. Գ. 7։

‖ Եբր. երեսն։ Հ Հմր. 17։ § Կ՛նոհի

Թիւնը յիսուն կանգուն. և բարձրութիւնը երսուն կանգուն եւ լայն։
16 Տապանին *լուսամուտ շինես, ու զանիկայ մէկ կանգունի չափով ըմբնըղնես վերէն. և տապանին դուռը դի կողմէն դնես. ներքնա- տունով, միջնատունով ու վերնա-
17 տունով շինես անիկայ։ Եւ ես ահա՝ երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ, երկինքին տակը կենդանութիւն ունեցող բոլոր մարմինը կորսընդնելու համար. երկրի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի։
18 Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, ու դուն ու քու որդիք. և կնիկդ ու որդւոցդ կնիկները քու-
19 հետդ։ Եւ ամէն անասուններէն՝ ամէն մարմինէն՝ զամէնէն երկերկու հատ տապանը բերես, որ քեզի հետ ողջ մնան. արու և էգ ըլլան անոնք։
20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս, և ընտանի անասուններէն իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր սողուններէն՝ իրենց տեսակին պէս, ամէնէն երկերկու հատ քեզի պիտի
21 դան՝ ողջ մնալու համար։ Եւ դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն՝ որ կ'ուտուին, ու քովդ ժողվէ, որ
22 քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ։ Եւ ըրաւ Նոյ՝ այնտեղ ինչ որ Աստուած իրեն բոլոր պատուիրածին պէս, նայնպէս ըրաւ։

ԳԼ. Է

1 Նոյ իր ընտանիքովը ու ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ։ 17 Ջրհեղեղին սկիզբը և տեւողութիւնը։

1 Յետոյ Տէրը ըսաւ Նոյին. «Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր. ինչու որ աս դարուս մարդոցը մէջ Էքեզ իմ առջևս արդար տեսայ։
2 Ամէն *մաքուր անասուններէն քեզի եօթնեական հատ առնես՝ արու և էգ. իսկ *ապականաբուր անասուններէն
3 երկերկու հատ՝ արու և էգ։ Երկինքի թռչուններէն ալ եօթնեական հատ առնես՝ արու և էգ, բոլոր երկրի վրայ անոնց սերունդը ողջ պահե-
4 լու համար. Ինչու որ եօթը օրէն ետքը՝ երկրի վրայ Էքառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրև պիտի բերեմ, և ամէն էակը՝ որ ըրի, երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ»։ Եւ Նոյ՝
5 ամէն ինչ որ իրեն պատուիրածին
6 պէս ըրաւ. Եւ ջրհեղեղը երկրի վրայ եղած ատենը՝ Նոյ վեց հարիւր
7 տարեկան էր։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը, և իր կնիկը ու իր որդւոցը կնիկները իր հետը՝ ջրհեղեղին ջուրերուն պատճառաւ տապանը
8 մտան։ Մաքուր անասուններէն, ու անմաքուր անասուններէն, և թռչուններէն, ու երկրի վրայ
9 ամէն սողացողներէն՝ զոյգ զոյգ արու և էգ տապանին մէջ Նոյին գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր։ Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը՝ ջրհեղեղին ջու-
11 րերը երկրի վրայ եկան։ Նոյին կենսաց վեց հարիւրերորդ տարին՝ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տասնու- եօթներորդ օրը՝ նոյն օրը ամէն անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան, ու երկինքից պատուհան-
12 ները բացուեցան։ Ու *երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
13 անձրև եկաւ։ Ճիշդ նոյն օրը՝ Նոյ, և Նոյին որդիները՝ Սէմ ու Քամ և Յաբեթ, և Նոյին կնիկը, ու անոր որդւոցը իրեք կնիկները
14 անոնց հետ տապանը մտան. Անոնք, ու բոլոր գազանները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր ընտանի անասունները իրենց տեսակին պէս, ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր թռչունները իրենց տեսակին պէս, ամէն տեսակ թևաւոր թռչուն,
15 չուն, կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ
16 Նոյին քով *տապանը մտան։ Եւ *ապականը մտնողները արու և էգ մտան ամէն մարմինէն, *ինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր. և Տէրը անոր ետևէն *գոցեց։
17 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ. և ջուրերը շատցան, ու տապանը վերցուցին, և անիկայ
18 երկրէն բարձրացաւ։ Եւ ջուրերը զօրացան, ու խիստ շատցան երկրի վրայ. ու տապանը ջուրերուն երե-
19 սին վրայ կը պտրտէր։ Եւ ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան, ու բոլոր երկինքին տակը եղող
20 ամէն բարձր լեռները ծածկուեցան։ Ջուրերը տասնուհինգ կանգուն վեր բարձրացան, և լեռները ծածկուեցան։
21 Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թէ՛ թռչուն, թէ՛ անասուն, թէ գազան, և թէ երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն, և
22 ամէն մարդ մեռաւ։ Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ *քթերին ծակերը կենդանութեան շունչ ունէր,
23 ամէնն ալ մեռան։ Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուեցաւ, մարդէն մինչև անասունը, սողունէն մինչև երկինքի թռչունը. անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու միմիայն Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
24 մէջ եղողները։ Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր յիսուն օր *բարձրացած մնացին»։

ԳԼ. Ը

1 Ջուրերը քաշուելով։ 4 տապանը Արարատ լեռներուն վրայ կը նստի։ 7 Նոյ կ'արձակէ

Ն. Ք. ՀԶ. 2448

* Կամ՝ յարկ

յ Հմր 13։ Գլ. է. 4, 21, 22, 23։ բ Պետ. բ. 5։

ղ Գլ. է. 1, 7, 13։ ա Պետ. գ. 20։ բ Պետ. բ. 5։

ճ Գլ. է. 8, 9, 15, 16։

ի Գլ. է. 9, 15։ Տե՛ս Գլ. բ. 19։

ի Երր. ժա. 7։ Տե՛ս Եր. ե. 16։

Ն Գլ. է. 5, 9, 16։

2349

ա Հմր 7, 13։ Մատ. իդ. 38։ ժէ. 26։ Երր. ժա. 7։ ա Պետ. գ. 20։ բ Պետ. բ. 5։

Բ Գլ. ը. 3։ Սաղ. ՃԺ. 18, 19։ Ռոմ. ժ. 9։ բ Պետ. բ. 9։

գ Հմր 8։ Ղե. ժա.։

դ Ղե. ժ. 10։ Եզեկ. խդ. 23։

է Հմր 12, 17։

ը Գլ. ը. 22։

2349

է Հմր 1։

Ն. Ք. ՀԶ. 2349

Գլ. բ. 2։ Ատակ. բ. 2Տ։ Եզեկ. իզ 19։

ը Գլ. ա. 7։ բ. 2։ Սաղ. ՀԸ. 23։

ժ Հմր 4, 17։

ի Հմր 1, 7։ Գլ. ը. 18։ Երր. ժա. 7։ Պետ. գ. 20։ բ Պետ. բ. 5։

լ Հմր 2, 3, 8, 9։

ի Գլ. ը. 20։

ծ Հմր 2, 3։

ի Հմր 4, 12։

հ Սաղ. ՃԳ. 26։

յ Սաղ. ՃԳ. 6։ Երեմ. գ. 23։

ղ Գլ. է. 13, 17։ Հմր 4։ Ցոր. իբ. 16։ Մատ. իդ. 39։ Գծ. ժէ. 27։ բ Պետ. գ. 6։

ճ Գլ. բ. 7։

մ Պետ. գ. 20։ բ Պետ. բ. 5։ գ. 6։

յ Գլ. բ. 3։ Բաւ. Դատ. Հմր 11, Գլ. բ. 4 ի հետ.։

† Երր. ։ գ. բայսան.։

Ն · ք · ՁՔ · 2349

ադաւաւը ու աղաւնին ։ 13 Ամաւնոյ հրամա-
նով տապանին դուրս կ'ելլէ ։ 20 սեղան չինելով
զոհ կը մատուցանէ ։ 21 Աստուած ան զոհը
կ'ընդունի , ու խօսք կու տայ որ մէկզմէն ալ
երկիրը չանիծէ ։

ՈՐԼ · ԺԹ · 29 ; ԵԼ · Բ · 24 ; ա Թագ. ա · 19 ։

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր
հետ տապանին մէջ եղած բոլոր
գազանները ու բոլոր անասուննե-
րը · և Ը Աստուած երկրի վրայ հով
մը բերաւ , ու ջուրերը նուազե-
ցան ։ 2 Նաև Ը անդունդին աղբիւր-
ները ու երկինքին պատուհանները
դոցուեցան , և Ը երկինքէն անձրեւը
կասեցաւ ։ 3 Ու երթալով ջու-
րերը երկրին վրայէն կը քաշուէին ,
ու Ը հարիւր յիսուն օրէն ետքը
ՍԿԼ · Ը · 24 ։ 4 ջուրերը քիչցան ։ Եւ ԸԹՈՐԴ
ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ
օրը՝ տապանը Արարատ լեռներուն
5 վրայ նստաւ ։ Եւ ջուրերը երթա-
լով կը քիչնային մինչև տասնե-
րորդ ամիսը · Ի տասներորդ ամ
սուն առաջին օրը՝ լեռներուն գլուխ-
ները երեւցան ։
6 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն ետքը , Նոյ իր շինած տապանին
ՂԳԼ · Զ · 16 ։ 7 պատուհանը բացաւ · Եւ ագռաւը
արձակեց , որ անդին ադին կը
պտըտէր՝ մինչև երկրին վրայէն
8 ջուրերուն ցամքիլը ։ Աղաւնին
ալ արձակեց , որ տեսնէ Թէ ար-
դեօք երկրին վրայէն ջուրերը քիչ-
9 ցած են · Իսյց աղաւնին իր
ոտքին Թաթը դնելու տեղ չգը-
տաւ ու դէպ ի անոր՝ տապանը
դարձաւ · ինչու որ բոլոր երկրին
երեսը ջուրեր կային · ան ատենը
իր ձեռքը երկընցուց ու առաւ զա-
նիկայ , և իր քովը տապանին մէջ
10 բերաւ ։ Ու եօթը օր ալ սպասեց ,
և նորէն աղաւնին տապանէն արձա-
11 կեց ։ Ու իրիկուան դէմ աղաւնին
անոր եկաւ , և ահա՛ իր բերանը
* ԿԱՐԹՐՄ ձիթենիի * փրցուած տերև մը կար ·
ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը
12 երկրին վրայէն քիչցած են ։ Եւ
եօթը օր ալ սպասեց , ու նորէն
աղաւնին արձակեց , որ ալ անոր
չդարձաւ ։

2348

13 Եւ եղաւ որ Նոյին ՀԱՒԱՏԸ վեց
հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին
ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկ-
րին վրայէն ցամքեցան · և Նոյ
տապանին ծածկոցը վերցուց ու
նայեցաւ , և ահա՛ երկրին երեսը
14 ցամքեր էր ։ Ու երկրորդ ամիսը՝
ամսուն քսանուեօթներորդ օրը
երկիրը չորցաւ ։
15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ,
ԸԾԼ · Ը · 13 ։ 16 ու ըսաւ · Տապանէն դուրս ելիր ,
Ը դուն՝ ու քու կնիկդ և քու որդիքդ
և քու որդւոցդ կնիկները քեզի հետ ;
ԸԾԼ · Ը · 15 ։ 17 Քու հետդ եղող ԸԱՄՆ կենդանին
ամէն մարմինէն՝ Թէ Թռչունները ,

Ն · ք · ՁՔ · 2348

Թէ անասունները , և Թէ երկրի
վրայ սողացող բոլոր սողունները
քու հետդ հանէ , որ Ը երկրի վրայ
բազմանան ու երկրի վրայ աճին
ԸՆԾ · Ը · 1 ։ 18 ու շատնան ։ Եւ Նոյ ու իր որ-
դիքը և իր կնիկը ու իր որդւոցը
19 կնիկները իր հետը ելան · Ամէն
անասուն , ամէն սողուն ու ամէն
Թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժող-
ները իրենց տեսակին պէս տապա-
նէն ելան ։
20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց ՅԵՀՈՎԱ ,
ու ԸԱՄԷՆ մաքուր անասունէն և
ամէն մաքուր Թռչուններէն առաւ ,
ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մա-
ՂԵՒ · Ը · 20 ։ 21 տուց ։ Եւ ՅԵՀՈՎԱ հոտը
հոտուըցաց , և ՅԵՀՈՎԱ իր սրտին մէջ
ըսաւ · Ալ ասկէ ետև մարդուն
համար նորէն երկիրը պիտի չանի-
ՍԿԶԲ · 8 · 17 ; ԲԵ · 9 · 5 ; ՅՈՎ · 31 · 11 ; ՍԱՂ · 51 · 5 ; ԵՍԱ · 54 · 9 ; ՄԱԼ · 2 · 17 ։ ԹՈՂ · Ը · 21 ։ ՍԿԶԲ · Զ · 5 ; ՅՈՐ · ԺԴ · 4 · ԺԵ · 14 ; ՍԱՂ · Ծա · 5 · ԵՐԵՄ · ԺԷ · 9 ; ՄԱՏ · ԺԵ · 19 ; ՀՈՎՄ · ա · 21 · Գ · 23 ։
ԵՐԵՄ · ԼԲ · 22 ։ ՍԱՂ · Ծ · 8 ։ ՀԵՐԵՄ · ԼԴ · 20 · 25 ։
ՍԿԶԲ · Ը · 22 ։ ՍԱՂ · Ծ · 32 ։ ԲԵԼ · ա · 28 · ՀՄՐ 7 , 19 · ՊԼ · Ժ · 32 ։ ԲԵԼ · ա · 28 · ՈՎԻ · Բ · 18 ։ ԵՐՕՐ · ԺԲ · 15 · ԺԴ · 3 , 9 , 11 ; ԳՈՐ · Ժ · 12 · 13 ։ ԹՀՈՎ · ԺԴ · 14 · 20 · ա ԿՈՐ · Ժ · 23 , 20 · ԿՂ · Բ · 16 · ա ՏԻՄ · Գ · 3 , 4 ։ ԲՂԼ · ա · 29 ։ ՂԵՒ · ԺԵ · 10 , 11 , 14 ; ԺԹ · 26 · Բ Օր · ԺԲ · 23 · ա Թագ. ԺԴ · 34 · ԳՈՐ · ԺԵ 20 , 29 ։ ԲԵԼ · ԻՆ 28 ։ ԸՊԼ · Գ · 9 , 10 ; ՍԱՂ · Թ · 12 ։ ԲԳՈՐ · ԺԵ · 26 ։ ՅԵԼ · ԻՆ · 12 , 14 ; ՂԵ · ԻԳ · 17 ։ ՄԱՏ · ԻԶ · 52 ; ՅԱՆ · ԺԴ · 10 ։ ԲԳԼ · Գ · 27 ։ ԼՀՄՐ · 1 , 19 · ՊԼ · ա · 28 ։

ՆԵՐՔԻՆ ՍՅՈՒՆԻՔ

1 Նոյ Աստուծմէ կ'օրհնուի ։ 5 Մարդասպա-
նութիւնը սաստիկ կ'արգիլուի ։ 8 Ամաւնոյ
ուխտը ։ 13 որուն իրեւ նշան՝ ծիածանը կը
դրուի ։ 18 Նոյի սերունդը կը բազմանայ ։ 20
Նոյ ապի կը տնկէ , 21 ու կը գինովնայ , և
իր քամ որդիէն ծաղր կ'ըլլայ ։ 25 քանանը
կ'անիծուի ։ 26 ՍԷմը՝ 27 ու ՅԱՓԷԹը կ'օրհ-
նուին ։ 29 Նոյի մահը ։

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը՝ ու
անոր որդիները , և ըսաւ ա-
նոնց · Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք , ու
2 երկիրը լեցուցէ՛ք · Եւ Ը ձեր վախը ու
երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն
վրայ , ու երկինքի բոլոր ԹՌՉՈՒՆ-
ներուն վրայ պիտի ըլլայ ·
ԱՆՈՒՏ երկրի վրայ բոլոր շարժող-
ներուն հետ , ու ծովու բոլոր ձուկե-
րուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են ։
3 Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կե-
րակուր ըլլայ · Ե ամէնը ձեզի Ը բան-
4 ջարի պէս տուի · Ը Իայց միսը
ողջութիւնովը՝ ԱՅՍԻՆ անոր արիւ-
5 նովը չուտէ՛ք · Եւ անշուշտ ձեր
կենացը համար՝ արիւնիդ պիտի
խնդրեմ · Ամէն գազանին ձեռքէն՝
ու ԸՄԱՐԴՈՒՆ ձեռքէն պիտի խընդ-
րեմ ան · մարդուն կեանքը Ը եղբօ-
6 րը ձեռքէն պիտի խնդրեմ ։ ԹՈՎ
որ մարդու արիւն կը Թափէ , իր
արիւնն ալ մարդէ պիտի Թափուի ·
Ը ինչու որ Աստուած իր պատկերին
7 պէս ստեղծեց մարդը ։ Եւ դուք
ԱՃԵՑԷՔ ու շատցէ՛ք , երկրի վրայ
բազմացէ՛ք ու անոր մէջ շատցէ՛ք ։
8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին՝
ու անոր որդւոցը անոր հետ՝ ըսե-

Ն. ք. շԿ. 2348

9 լով . Եւ ես Խահա ձեզի հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ
10 Ի՛մ ուխտս պիտի հաստատեմ , Եւ ձեզի հետ եղող ¦ամէն ընչաւոր կենդանիին հետ , թէ՛ թռչունին , թէ անասունին , և թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ , տապանէն ելածներուն ամենուն հետ , ու երկրի բոլոր անասունները
11 րուն հետ : Եւ ²ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , որ մէյմըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին ջուրերէն չկորսուի . ո՛չ ալ նորէն ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու
12 համար : Եւ բսաւ Աստո՚ւած . ¦Ի՛մ ու ձեր մէջը , և ձեզի հետ եղող ամէն ընչաւոր կենդանիին մէջը՝ յաւիտենական դարերու համար
13 ըրած ուխտիս նշանը աս է . Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ , և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտեղը եղած ուխտին նշանը :
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ , աղեղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի . Եւ ե՛ս ու ձեր մէջտեղը , ու ամէն մարմնէն ամէն ընչաւոր կենդանիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ . և մէյմըն ալ ամէն մարմինը կորսընդունելու համար՝ ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան : Եւ աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր պիտի նայիմ , որ ¦Աստուծոյ՝ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասունին մէջտեղը եղած յաւիտենական ուխտը
17 յիշեմ : Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ . Ա՛ս է ան ուխտին նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինին մէջտեղը :

2347

18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան , Սէմ , Քամ ու Յաբեթ էին . և ²Քամ՝ Քանանու
19 հայրն էր . ³Ասոնք իրենք Նոյի որդիքն էին , և ¹ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցան :
20 Եւ Նոյ սկսաւ ¹երկիրը գործել ,
21 ու այգի տնկեց . Եւ գինիէն խմեց , ու ²գինովցաւ , և իր վրանին մէջը
22 մերկացաւ : Ու Քանանու հայրը Քամ՝ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ , ու դուրս ել՝ և իր երկու եղ-
23 բայրներուն պատմեց : Եւ ¹Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին , և իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին , ու ետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին . և իրենց երեսը ետևնուն դարձած ըլլալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը
24 չտեսան : Եւ Նոյ իր գինիէն արթննալով՝ իր պզտիկ տղուն իրէն
25 ըրածը իմացաւ . Ու ըսաւ . ¹Անի-

Ն. ք. շԻ. 2347

Ղ ՅԵՍ . Թ . 23 ։ Գ ԹԱԳ . Թ . 20 , 21 ։ ¦ՍԱՂ . ՃԽԴ . 15 ։ ԵՐԵՄ . ԺԱ . 16 ։ ¬ԵՓԵ . Բ . 13 ։ 14 ։ Գ . 6 ։ * Կ՚ԱՆՑՆ 1998

ԳԼ . Ժ

1 Նոյի ծնունդները ։ 2 Յաբեթի որդիքը ։ 6 Քամի որդիքը ։ 8 Ներովթ առաջին թագաւորը ։ 21 Սեմի որդիքը ։

1 ¦Եւ Նոյի որդւոցը՝ Սեմին , Քամին ու Յաբեթին ծնունդները ասոնք էն . ու ջրհեղեղին ետքը ¬ասոնց
2 որդիներ ծնան ։ ¬ԳԼ . Թ . 1 , 7 , 19 ։
Բ ա ՄՆ . ա . 5 , ՃԼ ։
2 Բ Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մագոգ , Մադայ , Յաւան , Թորբէլ ,
3 Մոսոք ու Թիրաս էին ։ Եւ Գոմերին որդիքը՝ Աքքանաս , Բիփաթ ու
4 Թորգոմա էին ։ Եւ Յաւանին որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
5 տացիք ու †Դոդացիք էին ։ ‡Ազգայ կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ իրենց տոհմերովը ասոնցմէ բաժանուեցան ։ †ԿՈՐ . ՌՈ-ԴՈՍԻՔ ‡ՍԱՂ . ԿԲ . 10 ։ ԵՐԵՄ . Բ . 10 ։ ԽԵ . 22 ։ ՍՈՓ . Բ . 11 ։
Բ ա ՄՆ . ա . 8 , ՃԼ ։
6 Եւ ²Քամին որդիքը՝ Քուշ , Մեսրեմ , Փուտ ու Քանան էին ։
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւիլա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբեթաքա էին ։ Եւ Ռեգմային որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին ։ Եւ Քուշ ծնաւ Նեբրովթը . ասիկա սկսաւ
ԽԲԲ 2218
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ ։ Ասիկայ ¹Եհովային առջեւը զօրաւոր Նորոդ մըն էր . անոր համար կ՚ըսուի . Եհովային առջեւը Նեբրովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ ։ Եւ ի՛ր թագաւորութիւնը սկիզբը Բաբիլոն և Արևք ու Աքադ և Քաղանէ էր
11 Սենաար երկրին մէջ ։ Ան երկրէն ‡Ասորեստան դնաց , ու Նինուէն , և Ռոբովթ քաղաքը ու Քաղան
12 չինեց . Նինուէին ու Քաղային մէջտեղը Ռեսէնն ալ չինեց ։ ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր ։ Եւ Մեսրեմ ծնաւ Ղուդացիները , Անամացիները . Ղաբացիները , Նեփ-
14 թուհացիները , Պաթրուսացիները , ու Քասղուհացիները , (Եւ անկից որ Փղշտացիք ելան .) ու Կափ-
15 թորացիներն ¬է : Եւ Քանան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը , նաև
16 Քետը , Եբրուսացին , Ամորհացին ,
17 Գերգեսացին Խեւացին , Արուկհացին ,
18 ցին , Առնացին , Արուադացին , Սամարացին և Ամաթացին . ու ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարա-

ԲԱ ՄՆ . ա . 12 ։

Ն·Ք·ԶՔ· ԻԲԲ 2218

ԲԳԼ·Ժգ·12, 14, 15, 17; Ժե.18—21; Թոս·ԼԴ·2—12; Ցես. Ժբ·7, 8;

ԺԱՄ՝Ն·ա·17, ՃԼ;

ԻԳԼ·Ժա·12;

ԼԱ ՄՆ, ա·19; *ՅՈՎ բաժանում;

2247

ԻՀՊՐ 1;

ԻԲԲ 2247

ԲԳԼ·Թ·19;

ԻԲԲ 2247 —ԳԼ·Ժգ·11; Բ Թագ·Զ·2 ՈՒ ԱՄՆ·Ժգ·6;

ԲՔՕՐ·ա·23;

ԲԳԼ·Ժբ·21;

ԲԳԼ·Թ·19; Գող·Ժե·26; ԻՀՊՐ 1; ՂՍաղ·Բ·1;

19 Ծուէցան։ Եւ Ի՛ քանանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով մինչև Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր, և Ադմա, ու Սեբոյիմէն մինչև
20 Ղասա·է։ Քամին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն ու ազգերուն մէջ ասոնք էն։
21 Եւ Ցաբեթին մեծ եղբօրը Սէմին ալ՝ որ Եբերին բոլոր որդւոցը հայրն
22 էր, որդիներ ծնան։ Սէմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ,
23 Ղուդ ու Արամ էին։ Եւ Արամին որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու
24 Մաշ էին։ Եւ Արփաքսադ ծնաւ Իսաղան, և Սաղայ ծնաւ Եբերը։
25 Ու Եբերին երկու որդի ծնաւ. մէկուն անունը *Փաղէկ էր. քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ. և անոր եղբօրը անունը Ցեկտան էր։
26 Ու Ցեկտան ծնաւ Եղմոդադը, Սա-
27 ղաֆը, Ասարմաթը, Ցարաբը, Ադո-
28 բամը, Ուզալը, Դեկղան, Գեբաղը,
29 Աբիմաելը, Սաբան, Ոֆիրը, Եւիլան ու Ցոբաբը. ամէն ասոնք Ցեկտանին
30 որդիքն էին։ Եւ ասոնց բնակուելթիւնը եղաւ Մեսայէն մինչև Սո-
31 փեր՝ արևելեան լեռը։ Սէմին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն մէջ
32 իրենց ազգերովը ասոնք են։ Ի՛ Նոյի որդւոցը տոհմերը՝ իրենց ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ ասոնք են. և ջրհեղեղէն ետքը ազգերը Ի՛ասոնցմէ տարածուեցան երկրի վրայ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Աչխարհի մէջ մէկ լեզու խօսուելիք։ 3 Աշտարակաշինութիւնը։ 6 և լեզուաց խառնակութիւնը։ 10 Սէմին ազգաբանութիւնը։ 27 Աբրամի հօրը Թարային ազգաբանութիւնը։ 31 Թարան Ուր քաղաքէն ելնելով խառան կ'երթայ։

1 Ի՛ բոլոր երկրին լեզուն մէկ ու
2 խօսուածքը մէկ էր։ Ու եղաւ որ երբ արևելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան,
3 ու հոն բնակեցան։ Եւ իրարու ըսին. Եկէք աղիւսներ շինենք, ու զանոնք կրակով եփենք։ Եւ աղիւսները անոնց քարի տեղ եղաւ, ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ։
4 Եւ ըսին. Եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ մը շինենք, Ի՛որ անոր գլուխը մինչև երկինքը հասնի, և մեզի անուն ստանանք, որ չըլլայ թէ
5 բոլոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ Տէրը՝ մարդոց որդիներուն շինած քաղաքը ու աշտարակը տեսնելու
6 իջաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ահա՛ ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու համնուն լեզուն մէկ է. և ասկայ չինելու սկսեցին. ու ՚ՀՀիմա ինչ որ շինել կը խորհին. անոնցմէ
7 պիտի չարդիլուի։ Եկէք իջնենք, և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ Համին մէկը իր ընկերին
8 լեզուն չհասկրնայ։ Եւ Տէրը անկէ Ի՛բոլոր երկրին երեսը ի՛ցրուեց զանոնք. ու քաղաքը շինելէն դադրեցան։
9 Ռեցան։ Անոր համար անոր անունը Ի՛Բաբիլոն կոչուեցաւ. Ի՛ինչու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառնակեց, և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք։
10 Ա՛Սէմին ծնունդները ասոնք են Սէմը հարիւր տարեկան էր, երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու-
11 տարի ետքը։ Եւ Սէմ՝ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
12 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Արփաքսադ երսունուհինգ տարի ապրե-
13 ցաւ, Ի՛ու ծնաւ Սաղան։ Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ. և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
14 Եւ Սաղայ երսուն տարի ապրե-
15 ցաւ, ու ծնաւ Եբերը։ Եւ Սաղայ՝ Եբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ. և
16 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Ի՛ Ու Եբեր երսունուչորս տարի ապրե-
17 ցաւ, և ծնաւ Փաղէկը։ Ու Եբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր երսուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
18 ծնաւ։ Եւ Փաղէկ երսուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռագաւը։
19 Եւ Փաղէկ՝ Ռագաւը ծնանելէն ետքը երկու հարիւր ինը տարի ապրեցաւ. և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Ռագաւ երսունուերկու տարի ապրեցաւ, ու
21 ծնաւ Սերուգը։ Եւ Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ. և
22 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Սերուգ երսուն տարի ապրեցաւ,
23 ու ծնաւ Նաքորը։ Եւ Սերուգ՝ Նաքորը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի ապրեցաւ, և տը-
24 ղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Նաքորը քսանուինը տարի ապրե-
25 ցաւ. ու ծնաւ Ի՛Թարան։ Եւ Նաքորը՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝ հարիւր տասնուինը տարի ապրեցաւ. և տղաքներ ու աղջիկներ
26 ծնաւ։ Եւ Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ. ու Հ՚ծնաւ Աբրամը Նաքորը և Առանը։
27 Եւ Թարային ծնունդները ասոնք են Թարայ ծնաւ Աբրամը, Նաքորը ու Առանը. և Առան ծնաւ
28 Ղոտը։ Եւ Առան մեռաւ իր հօրը Թարային առջևը՝ իր ծննդեան երկրին՝ քաղդէացւոց Ուր քաղքին

Ն·Ք·ԶՔ· ԻԲԲ 2247

ԻԳԼ·ա·26; Սաղ·բ·4; Գոր·բ·4; 5·6;

ԸԳԼ·Խբ·23·բ Օր·Իբ·49·Եբրմ.ե·15; ա Կոր·Ժգ·2, 11·

ԲԳԼ·Ժ·25·32;

Ժ ՂՈՒ ա 51·

† Յ՚Խառնակութիւն։

2346

Ի ա Կոր·Ժգ·23·

2311

ԼԳԼ·Ժ 22; ա ՄՆ ա·17·

ԻՑե՛ս ՂՈՒ·գ 36·

2281

Յ ա ՄՆ·ա·19·

2247

2217

2185

2155

2126

ՅՂՈՒ·գ·35·

2056

ՀՑես·իդ·2·ա ՄՆ·ա·26·

1996

Ն·Ք·ՂԲ· 1996.

ՅԳԼ· ԺԷ· 15։ Ի· 12։
ՂՊԼ· ԻԲ· 20։
ՏԳԼ·ԺՂ·1։ 2 Է ԺԸ· 11։ 12։
ՄԳԼ·ԺԲ·1։

ՅՆԵՄ·Թ· 7։ Գոր·Է· 4։
ՖԳԼ·Ժ·19։

ԻԲԲ 1923

1921

29 մէջ ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովը իբրենց կնիկներ առին. Աբրամին կնոջը անունը Սարայ էր, և Նաքովին կնոջը անունը Մելքա Առանին աղջիկը, որ Ա՜ն Մելքա-
30 յին ու Ճեսքային Հայրն էր։ Եւ Սարայ ամուլ էր, ա՜ չէր ծնաներ։
31 Եւ Թարայ Իր որդին Աբրամը՝ ու իր Թոռը Առանին որդին Ղովը՝ և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր հարսը Սարան առաւ, ու անոնց հետ Քաղդէացւոց Ուր քաղաքէն ելաւ Դէպ ի քանանու երկիրը երթալու համար. ու եկան մինչև
32 Խառանը, և հոն բնակեցան։ Ու Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան. և Թարայ խառանին մէջ մեռաւ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Աստուած կը կանչէ Աբրամը ։ ու կ'օրհնէ զանիկայ։ 4 Աբրամ Ղովին հետ խառանէն կ'ելլէ։ 6 քանանու երկրէն կ'անցնի ։ 7 Ան երկիրը տեսիլքի մէջ իրեն կը խոստացուի ։ 10 Աբրամ սովի պատճառով Եգիպտոս կ'երթայ։ 11 վախնալով իր կնկանը համար՝ սուտ թեամբ իր քոյրը ըլալ կը ձևացընէ ։ 14 Փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան, և պատժուելով ետ կը դարձնէ ։

1 Իսկ Տէրը ըսաւ Աբրամին. Քու երկրէդ, և քու ազգականներէդ, ու քու հօրդ տունէն գնա՛ ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ.
2 Ե Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, ե ու քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ պիտի մեծցընեմ։ ե ու դուն օրհնեալ
3 պիտի ըլլաս ։ Ե Եւ քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ. ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին։
4 Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպես որ Տէրը անոր ըսեր էր. Ղովն ալ անոր հետը գնաց. ու Աբրամ եօթանասունհինգ տարեկան էր երբոր
5 Խառանէն ելաւ ։ Եւ Աբրամ իր կնիկը Սարան, ու իր եղբօրորդին Ղովը, և իրենց բոլոր ստացուածքը, և Խառանին մէջ էրնոց ստացած հոգիները առնելով, ելան որ քանանու երկիրը երթան. և քա-
6 նանու երկիրը եկան ։ Ու Աբրամ ան երկրին մինչև Սիւքեմին տեղը՝ Մինչև Մօրէի կաղնին ծանցաւ. և էն ատենը քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ ։ Ե Եւ Տէրը երեւցաւ Աբրամին, ու ըսաւ. Ի քու սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը։ Եւ հոն ծագեան չինեց Տէրոջը՝ որ
8 իրեն երեւցաւ ։ Եւ անկէ դէպ ի Բեթելին արեւելեան կողմը եղող լեռը չուեց, ու իր վրանը բացաւ, Բեթելը արեւմտեան կողմը՝ ու Գաւին արեւելեան կողմը ո՜ռնեալ. և հոն Տէրոջը սեղան չինեց, ու
9 Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ Աբրամ միշտ հարաւ կը չուէր ։
10 Ու Յան երկրին մէջ սով եղաւ. և Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար. ինչու որ Յան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր ։ Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոս մտնելու մտածեցաւ, իր կնոջը Սարային ըսաւ. Ահա՛ դիտեմ որ դուն Իգեղ-
12 ջիկ տեսքով կնիկ մըն ես. Եւ պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի ըսեն. Ասիկայ անոր կնիկն է. ու Յզիս պիտի մեռցընեն, բայց քեզ ողջ թողուն.
13 Ընո՛րհք ըրէ՝ ըսէ՝ թէ դուն իմ Քոյրս ես. որպէս զի քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլայ, ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի ։ Եւ եղաւ որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս մտաւ, Եգիպտացիք Տեսան կնի-
15 կը, որ շատ գեղեցիկ էր ։ Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան, ու գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջևը, և կնիկը Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ ։ Եւ Նորա համար Աբրահամին սպանիս ըրաւ. ու անիկայ ոչխարներ, ու արջառներ, և էշեր, ու ծառաներ, և աղախիններ, ու
17 էգ էշեր ու ուղտեր ունեցաւ ։ Եւ Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարային համար ։ Եւ Փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու ըսաւ. ԵՒա՛ ի՞նչ է որ ինծի ըրիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ ասի-
19 կայ քու կինդ է. Ինչո՞ւ համար՝ Ասիկայ քոյրս է՝ ըսիր. և էկ Հապ որ անիկայ ինծի կնիկ պիտի առնէի, բայց հիմա ահա՛ կինդ՝ ա՛ռ.
20 ու գնա ։ Եւ Փարաւոն էր մարդոցը պատուիրեց անոր համար. ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր ստացուածքովը խրկեցին ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ Եգիպտոսէն կը դառնան. 7 հովիւներուն անմաքառութեանը համար իրարմէ կը բաժնուին ։ 10 Ղովտ Սողոմ կ'երթայ ։ 14 Աբրամին եղած խոստումնալին նորոգութիւնը ։ 18 Աբրամ Քերրոն երթալով հոն սեղան կը շինէ ։

1 Իսկ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ունեցածներովը՝ Եգիպտոսէն դէպ ի Քանանա Հարաւակողմը
2 գնաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը ։ Ե Եւ Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով, արծաթով ու ոսկիով.
3 Նե իր ո՜ղ իջևաններովը դնաց Հարաւային կողմէն մինչև Բեթել, ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը, Բեթելին ու Գայիին միջտեղը.
4 Տան սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ ըրեր էր. և Աբրամ հոն Տէրոջը անունը կանչեց ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1921

ՀԳԼ·ԺԳ·3։
ՅԳԼ·ԻԷ·1։
ՂՍՂ·ՃՃ· 13։
ՃԳԼ·ԻԿ·1։

ՅՀՋ· 14։
ԳԼ·ԻԷ·7։

ՅԳԼ·Ի·11։ ԻԷ·7։

ՆԳԼ·Ի·5։ 13։ Տե՛ս ԻԷ· 7։

ԻԲԲ 1920

ՂԳԼ·ԼԹ· 7։ Մատ· Ե·28։

=ԳԼ·Ի·2·
ՂԳԼ·Ի·14։

=ԳԼ·Ի·18։ =ՍՄՆ·Ժ·21։ Սաղ· ՃՀ·14։ Եբր· ԺԳ·4։
ԼԳԼ·Ի·9։ ԻԷ·10։

=Առակ·Իսա· 1։

ԳԼ· ԺԴ

1 Աբրամ կը ղրկէ Եղիազերը Մեսոպոտամիա՝ Իսահակին կնիկ առնելու համար ։ 7 Աստուած խոստացաւ իր զաւակներուն երկիրը տալ ։ 9 Աբրամ զոհեր կ'ընծայէ ։ 12 Աբրամ խոր քունի մէջ կ'իյնայ ։ 13 Անոր զաւակներուն Եգիպտոսի մէջ ստրկութեան ենթարկուելը կը գուշակուի ։ 17 Աստուած Աբրամի հետ ուխտ կը կապէ ։

1 Իսկ Աբրամ տասնըհինգ տարեկան էր երբոր Ղովտ Քեդողոմոր Ամրափէլ Տաղուայ Արիովք
2 և Թաղաղ Ազգերուն թագաւորները եկան ։ Եւ Աբրամ Սողոմայ թագաւորը, Գոմորայ թագաւորը, Ադամայ թագաւորը, Սեբոյիմայ թագաւորը, և Բալայ թագաւորը՝ որ է Սոգոր
3 քաղաքը, պատերազմ ըրին ։ Եւ Սիդիմ ձորին մէջ, որ է Աղի ծովը, ասոնք միացան
4 իրարու հետ ։ Տասներկու տարի Քեդողոմորին ծառայեցին, և տասներեքերորդ տարին ապստամբեցան ։
5 Եւ տասնըչորսերորդ տարին Քեդողոմոր և անոր հետ եղող թագաւորները եկան, և Աստարովթ Կառնայիմին մէջ Հռափայիմները, և Համ Զուզիները, և Սաւէ Կիրիաթայիմին մէջ Եմիմները
6 զարկին ։ Եւ Սէիր լերանը մէջ Խորհայիները՝ մինչև Փարան որ անապատին քովն է։
7 Ետքը դարձան ու եկան Մեսպատ՝ որ է Կադէս, և Ամաղեկացիներուն ամբողջ երկիրը զարկին, և նաև Ամորհացիները որ Ասասոնթամարի մէջ կը բնակէին ։
8 Եւ Սոդոմայ թագաւորը, Գոմորայ թագաւորը, Ադամայ թագաւորը, Սեբոյիմայ թագաւորը, և Բալայ թագաւորը՝ որ է Սոգոր քաղաքը, ելան և պատերազմի կարգ դրին անոնց դէմ Սիդիմ ձորին մէջ
9 Քեդողոմոր Ամրափէլ Տաղուայ Արիովք և Թաղաղ Ազգերուն թագաւորներուն դէմ. չորս թագաւոր հինգ թագաւորներուն դէմ ։
10 Եւ Սիդիմ ձորը լի էր հողի փոսերով. և Սոդոմայ և Գոմորայ թագաւորները փախան, և հոն ինկան, և մնացորդները լերինները փախան ։
11 Եւ Սոդոմայ և Գոմորայ բոլոր ստացուածքը և անոնց բոլոր կերակուրները առին, և գացին ։
12 Եւ Աբրամին եղբօրորդին՝ որ Սոդոմ կը բնակէր, և անոր ստացուածքը առին, և գացին ։
13 Եւ եկաւ մէկը որ ելած էր, և Աբրամ Եբրայեցիին պատմեց ։ Եւ Մամբրէի Ամովրհացիին Եշքոլին և Աներին եղբայրներուն քովը կը բնակէր, որոնք Աբրամին հետ ուխտակից էին ։
14 Եւ Աբրամ լսելով որ իր եղբայրը գերի տարեր են, իր տունին ծնած երեքհարիւր տասնըութ մարդիկը զինեց, և Դանին մինչև
15 հասան ։ Եւ գիշերը իր ծառաներովը անոնց վրայ յարձակելով զարկաւ, և Հոբայի մինչև որ է Դամասկոսին ձախակողմը՝ մինչև հասան ։
16 Եւ ամբողջ ստացուածքը դարձուց, և իր եղբայրը Ղովտն ալ իր ստացուածքը դարձուց, և կիները և ժողովուրդը ալ ։
17 Եւ Քեդողոմորին և անոր հետ եղող թագաւորներուն զարնելէն ետքը՝ Սոդոմայ թագաւորը Աբրամին ելաւ դիմաւորելու Շաբէի հովիտին մէջ՝ որ է Թագաւորին հովիտը ։
18 Եւ Սաղէմայ թագաւոր Մելքիսեդեկ հաց և գինի հանեց ։ Ան Բարձրելոյն Աստուծոյ քահանան էր ։
19 Եւ զանիկայ օրհնեց ու ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ Բարձրելոյն Աստուծմէ՝ որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց ։
20 Եւ օրհնեալ ըլլայ Բարձրելոյն Աստուած՝ որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց։ Եւ անոր տասանորդ մը տուաւ ամէնէն ։
21 Եւ Սոդոմայ թագաւորը Աբրամին ըսաւ. Ինծի հոգիները տուր, և ստացուածքը քեզի առ ։
22 Եւ Աբրամ Սոդոմայ թագաւորին ըսաւ. Ձեռքս Եհովա Բարձրելոյն Աստուծոյ՝ որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց՝ վերամբարձ կ'ընեմ
23 որ թելէ մինչև կօշիկի կապ մը չառնեմ, և քուկդիդ բանէ մը չառնեմ, որ չըսես թէ Ես Աբրամը հարստացուցի ։
24 Բայց ինծի համար՝ երիտասարդներուն ուտածը միայն, և ինծի հետ եկող մարդոցը բաժինը՝ Եշքոլին, Աներին և Մամբրէին ։ Անոնք իրենց բաժինը թող առնեն ։

ԻԲԲ 1918

=ԳԼ· ԺԲ· 9·
ԲԳԼ· ԻԲ· 35։ Սաղ· ՃԺԲ· 3։ Առակ·Ժ· 22։
ՖԳԼ·ԺԲ· 8, 9·
ՂԳԼ·ԺԲ· 7, 8։
ԻՍաղ·ՃԺԶ· 17։

Ն.Ք.ՁԲ.
ԻԲԲ 1918

ՂԻՐ.ԼՁ.7.
ԻԳԼ. Իզ. 20։
ԷԳԼ.ԺԲ.6.
ԲԱԿՈՐ.Չ. 7։
ՅՑԵՒ ԳԼ. Ժ. 27. 31. ԵԼ.Բ. 13. Սաղ ՃՂ. 1. ԳՈՐ Ե 26։
ԻԳԼ Ի. 15։ ԼՒ. 10։
Լ ՀՈՎ. ԺԲ. 18. ԵՐԲ. ԺԲ. 14. ՅԱԿ. Գ. 17։
ԻԳԼ. ԺԹ. 17։ ԲՕԲ ԼՒ.3։ Սաղ. ՃԵ. 34։
ԺԳԼ. ԺԹ. 24, 25։
ՒԳԼ.Ժ.2. 8։ ԺԹ. 22։
ՀԳԼ.Բ.10։ Ես.Ժ.3։
ՅԳԼ. ԺԹ. 29։
ՂԻՐ. ԺԳ. 12։ ԺԹ 1։ Բ ՊԵՏ. Բ 1, 8։
ՃԳԼ. ԺԸ 20։ ԵԶԿ. ԺՉ 49։ Բ ՊԵՏ Բ.1, 8։
ՑԳԼ.Չ.11։
ՅՀՈՐ 11։
ՆԳԼ.ԻԸ.14։
ՂԻՐ.ԺԲ.7. ԺԵ.18։ ԺԵ. 8։ ԺԳ. 7. ԻՉ.4։ ԹՈՒ. ԼԴ. 12. Բ ՕՐ.ԼԴ.4. ԳՈՐ.Ե.5.
ՈԲՄՆ. Ի. 1. Սաղ. ԼԵ 22.29. ՃԺԲ. 2.
ՂԻՐ. ԺԵ.5։ ԻԲ 17։ ԻՉ 4։ ԻԲ 14. ԼԲ 12. ԵԼ ԼԲ. 13. ԹՈՒ ԻԳ 10։ ԲՕՐ Ա 10. Գ ԹԱԳ Գ 20. Ա ՄՆ. ԻԵ. 23։ ԵՍ. ԻԲ. 19։ ԻՐԵՄ. ԼԳ. 22։ ՀՈՎ. Գ. 16. 17, 18։ ԵՐԲ. ԺԱ. 12։
ՀԳԼ. ԺԳ. 13։
ԼՂԼ ԼԵ 27։ ԼՀ. 14։

5 Եւ Աբրամին հետ գացող Ղովտն ալ՝ ոչխարներ, ու արջ-
6 ջառներ, ու վրաններ ունէր։ Եւ Ցան երկիրը բաւական չէր անոնց՝ որ միասին բնակին. ինչու որ անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով՝ չէին կրնար միասին բնակիլ։
7 Եւ Աբրամին անասուններուն հովիւներուն՝ ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն միջեւը կռիւ կար. և Քանանացիները ու Փերեզացիները կը բնա-
8 կէին ան երկրին մէջ։ Եւ Աբրամ ըսաւ Ղովտին. «Աղաչեմ քեզի, իմ ու քու միջեւդ՝ և իմ հովիւներուս ու քու հովիւներուդ միջեւը վէճ չըլլայ. ինչու որ մենք
9 եղբայր ենք. Էհրոլոր երկիրը քու առջեւդ չէ՞. կ'աղաչեմ՝ զատուէ ինծմէ. Եթէ որ դուն ձախ կողմը երթաս, ես աջ կողմը կ'երթամ, և թէ որ աջ կողմը երթաս, ես ձախ
10 կողմը կ'երթամ»։ Եւ Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց, ու Էյորդանանու ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ ամէն տեղ ջրուած էր, Ծէրը Սոդոմ ու Գոմորը կորսընցնելէն առաջ. մինչև Եհեգովը Ցերոջը դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին
11 պէս էր։ Եւ Ղովտ Ցորգանանու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն, ու Ղովտ դէպ՚ի արեւելք չուեց.
12 և իրարմէ զատուեցան. Աբրամ Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ. Ղովտն ալ Ցդաշտի քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, ու վիր վրանը
13 մինչև Սոդոմ քով բացաւ։ Եւ Սոդոմի մարդիկը չխիստ չար Ծ ու մեղաւոր էին Տէրոջը առջեւը։
14 Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝ Ղովտը Ցանկէ զատուելէն ետքը. «Հիմա աչքերդ վեր վերցուր, ու քու եղած տեղէդ Նդէպ՚ի հիւսիս ու հարաւ և դէպ՚ի արեւելք ու արեւմուտք
15 նայէ. ինչու որ ատ բոլոր երկիրը որ կը տեսնես, Եքեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ յաւիտեան։
16 Եւ Եքու սերունդդ երկրի փոշիին պէս անթիւ պիտի ընեմ. անանկ որ Եթէ մէկը երկրի փոշին կրնայ համրել, քու սերունդդ ալ
17 համրուի։ Ելիր, ատ երկիրը պտտէ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համեմատ. քանզի
18 անիկայ քեզի պիտի տամ»։ Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը, ու եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջը. Նոր քերրոնին մէջն է և հոն սեղան շինեց Տէրոջը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ձորս թագաւորներուն՝ հինդ թագաւորներու հետ բրած պատերազմը. 11 Ղովտ գերի կ'առնուի, 14 ու Աբրամ զանիկայ կ'ազատէ։ 18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ'օրհնէ. 20 Աբրամ ալ անոր տասանորդ կու տայ. 22 առած ա-ւարէն իր հետը եղողներուն բաժին տալէն ետը, ինքնացնը Սոդոմի թագաւորին ետ կու տայ։

1 Եւ եղաւ որ՝ Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին, Ելլասարի Ա-րիովք թագաւորին, Եղեղամի Քո-դողագոմոր թագաւորին, և Գոյի-մի Թադգաղ թագաւորին ժամա-
2 նակները. Ասոնք Սոդոմի Բարա թագաւորին հետ, և Գոմորի Բար-սա թագաւորին հետ, Ադմայի Սե-նաբ թագաւորին հետ, և Սեբոյի-մի Սեմեբեր թագաւորին հետ, ու Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թա-
3 գաւորին հետ պատերազմեցան։ Ա-սոնց ամէնը ժողվուեցան Սիդիմ
4 ձորին մէջ, Եոր է Ազի ծով։ Տասն-ուերկու տարի Քոդողագոմորին ծառայութիւն ըրին, ու երեքտա-սներորդ տարին ապստամբ եղան։
5 Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քո-դողագոմոր ու իր հետը եղող թա-գաւորները եկան, ու Աստարովթի կառնայիմի մէջ եղող Էրփայիննե-րը, ու Քհամի մէջ Զուզեցիները, և Ծաւէ Կարիաթեմի մէջ
6 Եմիմները, Եւ Էքոռեցիները իրենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև ա-նապատին քովը եղող Լ* Էլփառանը
7 զարկին։ Եւ դարձան, ու եկան Էնմասեփաթ՝ այսինքն Կադէս. և Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը, ու ԷԱսասանթամարի մէջ բնակող
8 Ամորհացիներն ալ զարկին։ Եւ Սոդոմին թագաւորը, ու Գոմորին թագաւորը, և Ադմային թագաւորը, ու Սեբոյիմին թագաւորը, և Բաղային (այսինքն Սեգովրին) թա-գաւորը ելլելով, Սիդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմելու
9 շարուեցան. Քոդողագոմոր Եղամի գոդո-զագոմոր թագաւորին հետ, և Գոյիմի Թադգաղ թագաւորին հետ, ու Սենաարի Ամարփաղ թագաւո-րին հետ, և Ելլասարի Արիովք թա-գաւորին հետ, Չորս թագա-
10 ւորը Հինգին հետ։ Եւ Սիդի-դիմ ձորը Հնաւթի հորերով լեցուն էր. և Սոդոմին ու Գոմորին թա-գաւորները փախան, և հոն ինկան. ու մնացածները լերը փախան։
11 Եւ անոնք Հսոդոմին ու Գոմորին ամէն բարիքը, ու անոնց բոլոր
12 պաշարները առին ու գացին։ Եւ Ցսոդոմի մէջ բնակող Աբրամին Ղեղ-բօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր բարիքը առին ու գացին։
13 Եւ փախստական մը եկաւ, ու Բառնէրը Եբրայեցի Աբրամին պատմեց. և ծանիկայ Եսբողին ու Աներին Ղեբօրը Ամորհացի Մամբրէ-

Ն.Ք.ՁԲ.
ԻԲԲ 1917

–ԳԼ.Ժ.10։ ԺԱ. 2։
ԷՆՍ. ԺԱ. 11։
ՒԲՕՐ.ԻԹ. 23։
ՐԳԼ. ԺԹ. 22։
ԻԲՕՐ. Գ. 17։ ԹՈՒ. ԼԴ. 12. ՑԵՒ.Գ.16։ Սաղ. ՃԿ. 34։
ՂԻՐ. Թ. 26։

ԻԲԲ 1913

ԼՑԵՒ. ԺԶ. Վ։ ԺԳ. 12։
ԷԳԼ. ԺԶ. 20։ ԲՕՐ. Գ. 11։
ՆԲՕՐ.Բ.20։ ԺԲՕՐ.Բ.10, 11։
ԼԲՕՐ.Բ.12, 22։
ՂԻՐ.ԻԱ.21, ԹՈՒ. ԺԲ. 16։ ԺԳ.3։
*ՅԻ՝ ՓԱՌԱՆ ՆԻՆ ԲԱՆԿՆԻՆ։
†ՅԻ՝ ԳԱՏԱՍԱՆԻ ԱՂԲԻՒՐ։
ԼԲՄՆ. Ի. 2։
ՐԳԼ. ԺԱ. 3։
ՒԳԼ. ԺԹ. 17, 30։ ՀՉՄՐ 16, 21։
ՅԳԼ.ԺԳ.12։ ՂԻՐ.ԺԲ.5։
ՃԳԼ.ԺԳ.18։

ին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր . ինչու որ Յաւնէք Աբրամին հետ
14 դաշնակից էին : Եւ Աբրամ երբոր յիր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց , Ն իր տանը մէջ ծնածները՝ իրեք հարիւր տասնուվեցը հոգի սպառազինեց , ու անոնց ետեւէն հնակաւ մինչ-
15 և Դան : Եւ ինքը ու իր ծառաները գիշերով գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակեցան , ու Զարկին անոնք . և քշեցին անոնք մինչև Քոբան , որ Դամասկոսի Հիւսիսային կողմն
16 է : Եւ Ն բոլոր բարիքը ետ բերաւ . և իր եղբայրը Ղովտն ալ , ու անոր բարիքը , և կիները , ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ :
17 Եւ Պինքը՝ Քոդողոմորը ու անոր հետ եղող թագաւորները զարնելէն ու դառնալէն ետքը , Սոդոմի թագաւորը Նզանիկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ ի Շաւէ ձորը՝
18 (այսինքն Թագաւորի ձորը) : Եւ Սաղեմի թագաւորը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց . ու անիկայ Էրարձրեալ Աստուծոյ Քահանան
19 էր : Եւ օրհնեց զանիկայ , ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ՝ Երկինքէ ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Աս-
20 տուածմէն : Եւ օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աստուածը՝ որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց : Եւ անիկայ Ամէնէն տասանորդ տուաւ անոր :
21 Եւ Սոդոմի թագաւորը ըսաւ Աբրամին . Մարդիկը ինծի տուր , ու
22 բարիքը դուն քեզի՛ առ : Եւ Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին . Երկինքը ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Տէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս , Որ դերձանէն մինչև կօշկակին կապը՝ բան մը չառնեմ՝ ի՛նչ որ քուկդ է , որ չըլլայ Թէ Աբրամը ես հարստացուցի ըսես .
24 Բայ ի՛ տղաքներուն կերածէն , և այն ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Աներին , ու Եսքողին , ու Մամբրեին բաժիններէն . թող անոնք իրենց բաժինը առնեն :

ԳԼ· ԺԵ

1 Աստուած Աբրամը կը քաջալերէ : 2 Աբրամ անորդի ըլլալուն համար կը գանգատի : 4 Աստուած կը խոստանայ Աբրամին զաւակ մը տալ , ու անոր սերունդը շատցընել : 6 Աբրամ հաւատքով կ'արդարանայ : 7 Քանաանու երկիրը անոր կը խոստացուի նշանով մը , 12 և տեսիլքով մը :

1 Այս բաներէն ետքը՝ տեսիլքի մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , ըսելով . Ի՛մի՛ վախնար՝ ով Աբրամ՝ ես ձեզի պաշտպան եմ , ու քու վարձքդ խիստ շատ պիտի ըլլայ :
2 Եւ Աբրամ ըսաւ . Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս , երբ-
ն որ առանց զաւակի կը մնամ , և իմ տանս տիրողը աս Դամասցի Եղիազարն է : Նաև ըսաւ Աբրամ . Որովհետև ինծի սերունդ չտուիր , ահա՛ Իմ տանս ծառան ինծի ժառանգ կ'ըլլայ , Եւ ահա՛ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով . Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ . բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝ որ ձուկ մէջէդդ պիտի ելլէ : Եւ դուրս հանեց զանիկայ , ու ըսաւ . Հիմա դէպ ի երկինքը նայէ , ու աստղերը Համրէ՛ , թէ որ զանոնք համրելու կարող ես . և ըսաւ անոր . Քու սերունդդ ասանկ պիտի ըլ-
6 լայ : Եւ անիկայ Հաւատաց Տէրոջը , որ Նանոր արդարութիւն ընդ-
7 դ սեպեց : Եւ ըսաւ անոր . Ես եմ Տէրը՝ որ քեզ Քաղդեացւոց Ուր ձաղ-
ձէն Հանեցի՝ Նաս երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար :
8 Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ Ինչպէս գիտնամ թէ ես
9 անիկայ պիտի ժառանգեմ : Եւ ըսաւ անոր . Ինծի իրեք տարեկան երինջ մը , ու իրեք տարեկան այծ մը , և իրեք տարեկան խոյ մը , ու տատրակ մը , և աղաւնիի ձագ մը
10 առ : Եւ անիկայ բոլոր սասնք իրեն առաւ , ու Նասնց մէջտեղէն կտրեց , և ամէն մէկ կտորը իր մասին հետ դիմացէ դիմաց դրաւ .
11 բայց գիշատչունները չկտրեց : Ու երբոր դիերուն վրայ գիշատիչ թռչունները իջան , Աբրամ վռնտ-
12 տեց զանոնք : Ու երբոր արեւ մտնը կը մտնէր , Աբրամին վրայ ծանրութեան քուն մը իջաւ . և ահա՛ անոր վրայ մեծ մթութեան սոս-
13 կումմ մը իննկաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին . Ստոյգ գիտցիր Նոր քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ պանդխտիս պիտի ըլլան , և ծառայութիւն պիտի ընեն . ու հոն Նչորս հարիւր տարի պիտի չարչա-
14 րեն զանոնք : Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , Նես պիտի դատեմ . և անկէ ետքը Նշատ ստա-
15 ցուածքով պիտի ելլեն : Եւ դուն խաղաղութեամբ Նքու Հայրերուդ պիտի երթաս . Պաղկի մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս : Եւ Նանոնք չորրորդ դարձին մէջ հոս պիտի դառնան . ինչու որ Ամբրհացւոց անօրէնութիւնը Նդու լեցուած չէ :
17 Եւ եղաւ որ երբ արեւ մարը մտաւ , ու խաւար եղաւ , ահա՛ մխած Նոց մը , ու վառած ջահ մը Նան կըտորներուն մէջտեղէն անցաւ :
18 Այն նոյն օրը Տէրը Աբրամին հետ ուխտ մը րրաւ՝ ըսելով .

ՀՀՐ 24 ; ՅԳԼ·ԺԹ·8 ; ՆԳԼ·ԺԵ 3 ; ԺԷ·12 , 27 ; ՃՈՂ·Բ·7 · ԼԲՕՐ·ԼԲ· 1 ; ԴԱՔ· ԺԸ·29 · ՈՆ·ԽԱ· 2 , 3 · ԱԵՐ· ՃԱԽ ԼՀՈՒ 11 , 12 · ՊԵՐ·Ջ·1 · ԶՊԱՏ·ԺԱ· 34 ; ՍԹԱԳ· ԺԸ·6 · ՍԲԹԱԳ· ԺԸ·18 · ՈԵՐ·Կ·1 · ՀՄԼՔ·Գ·6 · ԳՈՐ·ԺԶ· 17 ; ՀՈՒԹ· Գ·10 ; ԲԹԱԳ·Բ·5 · ՊՍԱՂ·ՃԺ· 4 ; ԵՐՐ·Ե· 6 · Բ ՀՀՐ 22 ; ՄԱՏ·ԺԱ· 25 · ՅՊԼ·ԻԳ·27 · ՍԵՐ·Կ·4 · Ֆ ՀՀՐ 19 ; ԳԼ·ԻԱ·33 · ՀԵԼ· Ղ· Տ· ԴԱՆ.ԺԲ.7 ; ՑԱՅԱ·Ժ· 5 , 6 · ՈՏՎ ԵՍԹ· ԼԹ·15 , 16 · Ֆ ՀՀՐ 13 ·

ՍԴԱՆ·Ժ· 1 ; ԳՈՐ·Ժ· 10 , 11 · ԲԳԼ·ԻՂ·24 ; ԴԱՆ·Ժ· 12 ; ՂԱԼ· ա·13 , 30 · Ֆ ՊՍՂ·Գ·3 ; Ե·12 ; ԱԳ· 11 ; ՂԱ·4 ; ՃԺԹ·114 · ԴՍԱՂ·ԺՀ· 5 ; ԺԸ·11 ; ԱՌԱՔ·ՀԱՍ· 18 ; ՎՀ· ՆԳՈՐ·Կ·5 ·

ԳԼ· ԺԹ

1 Աստուած Աբրամին կը յայտնուի : 2 Աբրամ կը բողոքէ Ն Աստուծոյ դէմ : 4 Ն Աստուած կը խոստանայ Աբրամին որդի մը տալ : 6 Աբրամ կը հաւատայ Ն Աստուծոյ խոստումին : 7 Ն Աստուած կը հաստատէ իր ուխտը Աբրամի հետ : 9 Ն Աստուած կը պատուիրէ Աբրամին զոհ մատուցանել : 12 Աբրամ կը տեսնէ մթութեան մէջ Ն Աստուծոյ փառքը : 18 Ն Աստուած կը խոստանայ Աբրամի սերունդին Քանաանի երկիրը տալ :

1 Եւ Աբրամ իննսունինը տարեկան էր , երբ Տէրը Աբրամին երեւցաւ , ու ըսաւ անոր . Ես Ամենակալ Աստուածն եմ . իմ առջեւս գնա՛ , ու կատարեա՛ եղիր :
2 Եւ իմ ուխտս քու եւ իմ միջս պիտի դնեմ , ու քեզ շատ պիտի
3 շատցընեմ : Աբրամ երեսի վրայ ինկաւ , ու Աստուած անոր հետ խօսեցաւ՝ ըսելով .
4 Ես ահա՛ իմ ուխտս քու հետդ է , ու դուն բազում ազգերու հայր պիտի ըլլաս :
5 Ու քու անունդ այլեւս Աբրամ պիտի չկոչուի , հապա՛ Աբրահամ պիտի ըլլայ անունդ . որովհետև քեզ բազում ազգերու հայր կընեմ :
6 Եւ քեզ խիստ պտղաբեր պիտի ընեմ , ու քեզմէ ազգեր պիտի ելլեն , ու թագաւորներ քեզմէ պիտի գան :
7 Եւ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ իմ եւ քու միջս , ու քու յետոյ քու սերունդիդ միջեւ՝ իրենց յաւիտենական ազգերուն համար , որ Նքեզի եւ քու յետոյ քու սերունդիդ Աստուած ըլլամ :
8 Եւ Նքեզի եւ քու յետոյ քու սերունդիդ պիտի տամ այն երկիրը՝ որ դուն հիմա օտարական կը բնակիս , Քանաանի բոլոր երկիրը՝ յաւիտենական կալուածքի համար , ու Նանոնց Աստուածը պիտի ըլլամ :
9 Եւ Աստուած Աբրահամին ըսաւ . Դուն ալ իմ ուխտս պահէ , դուն ու քու յետոյ քու սերունդդ՝ իրենց յաւիտենական ազգերուն համար :
10 Ասիկա է իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք իմ եւ քու միջս , ու քու յետոյ քու սերունդիդ միջեւ . ձեր մէջ եղած ամէն արու մանուկ թլփատ պիտի ըլլայ :
11 Եւ իմ ուխտիս նշանը թլփատութիւն պիտի ընէք , ու Նայն պիտի ըլլայ իմ եւ ձեր միջեւ ուխտին նշանը :
12 Եւ ութ օրուան մանուկ արու մը ձեր մէջ թլփատ պիտի ըլլայ , ազգէ ազգ՝ տունի ծնածներն ալ , ու փողով գնուածներն ալ՝ որ ձեր զաւակներէն չեն :
13 Անպայման թլփատ պիտի ըլլայ տունիդ ծնածն ալ , ու փողովդ գնուածն ալ . ու իմ ուխտս ձեր մարմնոյդ մէջ յաւիտենական ուխտ պիտի ըլլայ :
14 Եւ թլփատ չեղած արու մանուկ՝ որ իր մարմնոյն թլփատութիւնը չէ ըրած , այն անձը իր ազգէն պիտի կտրուի . Նա իմ ուխտս խզեց :
15 Եւ Աստուած Աբրահամին ըսաւ . Քու կնոջդ Սարային անունը Սարա պիտի չկոչուի , հապա՛ Սառա անունը պիտի ըլլայ :
16 Եւ Նանոր օրհնութիւն պիտի տամ , ու Նանկէ քեզի ալ զաւակ մը պիտի տամ . Նանոր օրհնեմ , ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ , ազգերու թագաւորներ Նանկէ պիտի գան :
17 Եւ Աբրահամ դէմքի վրայ ինկաւ , ու ծիծաղեցաւ , ու իր սրտին մէջ ըսաւ . Հարիւր տարեկան մարդուն մանուկ պիտի ծնի՞ , ու իննսուն տարեկան կինը պիտի ծնանի՞ :
18 Եւ Աբրահամ Աստուծոյ ըսաւ . Ո՛հ Նիսմայէլ քու առջեւդ ապրի՛ :

Ն · Ք · ԶՒ · ԽԸՐ 1913

Ր ԳԼ · ՃՐ · 7 ։ ՃԳ · 15 ։ ԻԶ · 4 ։ ԵՒ · ԻԳ · 31 ։ ՔՈՒ · ԼԳ · 3 ։ ԸՕՐ · Ա · 7 ։ ՃԱ · 24 ։ ԼԳ · 4 ։ ՅԵՍ · Ա · 4 ։ Գ ԹԱԳ · Դ · 21 ։ Բ ՄՆ · Թ · 26 ։ ՆԵՒՏ · ԹԻ · 8 ։ ՍԱՂ · ՃՆ · 11 ։ ԵՍ · ԻԷ · 12 ։

— ԳԸ ՃԷ · 2 ։ 3 ։

Բ ԳԸ ԻԱ · 9 ։

Ք ԳԱՂ · Դ · 24 ։

Ֆ ԳԼ · Լ · 3 ։

Ե ԳԼ · Ի · 18 ։ Լ · 2 ։ Ա ԹԱԳ · Ա · 5 ։ 6 ։

Ղ ԳԼ · Լ · 3 ։ 9 ։

Ե ԳԼ · Գ · 17 ։

1911

Ը ԳԼ · ՃԲ · 5 ։

Ի Բ ԹԱԳ · Ը 16 ։ ՌԱՒԿ · Լ · 21 ։ 23 ։

Ճ ԳԼ · ԼՍ · 53 ։ ԱԹԱԳ · ԻԴ · 12 ։

Ի ՌԱՒԿ · ՃԵ · 1 · Ա ՊԵՏ · Գ · 7 ։

Լ ՅՈՉ · Բ · 6 ։ ՍԱՂ · ՃՂ · 41 ։ 42 ։ ԵՐԵՄ · ԼԸ · 5 ։

Ե ԵԼ · Բ · 15 ։ Ը ԵԼ · ԺԸ · 22 ։

Ն ԳԼ · ԽԵ · 18 ։

Հ ՏԻՄ · Բ · 9 ։ Ա ՊԵՏ · Բ · 18 ։

Ն ԳԼ · ԺԵ · 20 ։ ԻԱ · 18 ։ ԼԹ · 12 ։

Ղ ԳԼ · ԺԵ · 19 ։ ՄԱՏ · Ա · 21 ։ ՂԱԶ · Ա · 13 ։ 31 ։

* ՅՐ՝ Աստուած պիտի լսէ ։

Բ Ք ԹԱԳ · Ա · 1 ։ ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ք ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ֆ ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ե ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ղ ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ե ՅՈՎՀ · Ա · 1 ։ ՅԱԿ · Գ · 5 ։

Ի Բ ԹԱԳ · Ը 16 ։ ՌԱՒԿ · Լ · 21 ։ 23

ձեր մէջտեղը , ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջտեղը էլ՝ իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք . 11 ամէն արուն թլփատուի . Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք , ու ասիկայ իմ ու ձեր մէջտեղը էլ՝ ուխտին նշանը ըլլայ : 12 Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ օրուան արու զաւակիդ՝ կամ տունը ծնածը , կամ քու սերունդէդ չեղող բոլոր օտարականներէն ըստակով ծախու առնուածը՝ թլփատուի . 13 փաստուի : Քու տունդ ծնածը՝ և ստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի . և իմ ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլլայ : 14 Եւ տէնական ուխտ մը ըլլայ : Եւ անթլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ , այն անձը իր ժողովուրդէն պիտի *կորսուի . անիկայ իմ ուխտս անարգած է :

15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին . Քու կնոջդ Սարային անունը՝ Սարայ մի՛ կանչեր , հապա անոր անունը 16 †Սարրա ըլլայ : Ու զանիկայ պիտի օրհնեմ , նաև Նանկէ որդի մը պիտի տամ քեզի . ու պիտի օրհնեմ զանիկայ , ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ . ժողովուրդներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ : 17 Եւ Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ , ու խնդաց , ու իր սրտին մէջ ըսաւ . Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք . և Սարրա՝ որ իննսուն տարեկան է , պիտի ծնանի՞ : 18 Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ . Թո՛ղ Իսմայէլը այրի 19 քու առջեւդ : Եւ Աստուած ըսաւ . Այո՛ Նքու կինդ Սարրան որդի պիտի ծնանի քեզի , ու անոր անունը՝ ‡Իսահակ պիտի դնես . և անոր հետ , ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ մը : 20 Եւ Իսմայէլին համար ալ լսեցի քեզի . ահա օրհնեցի զանիկայ , ու պիտի աճեցընեմ զանիկայ , ու Շատ պիտի շատցընեմ . անիկայ Նտասներկու իշխան պիտի ծնանի , ու մեծ ազգ մը պիտի ընեմ : 21 անիկայ : Բայց գալ տարի այս ատենս՝ Սարրային քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ :

22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմընցուց , ու Աստուած Աբրահամին բովէն 23 վեր ելաւ : Եւ առաւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը , ու բոլոր իր տունը ծնածները , և բոլոր ըստակով ծախու առնուածները՝ Աբրահամին ընտանեացը մէջ գըտնուած ամէն արուն , ու նոյն օրը անոնց անթլփատութեան մարմինը թլփատեց , ինչպէս որ Աստուած 24 անոր ըսեր էր : Եւ Աբրահամ իննսունըմէկ տարեկան էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան մարմինը 25 թլփատուեցաւ : Եւ իր որդին Իսմայէլը տասներկու տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփատութեան մարմինը 26 մինը թլփատուեցաւ : Նոյն օրը թլփատուեցաւ Աբրահամ , ու իր 27 որդին Իսմայէլը : Եւ Էհիր տանը բոլոր մարդիկը՝ թէ՛ իր տունը ծնածն և թէ օտարականներէն ստակով ծախու առնուածՙ իրեն հետ թլփատուեցան :

ԳԼ· ԾԸ

1 Աբրահամ իրեք հրեշտակները կ'ընդունի : 9 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի : 17 Սոդոմի կործանումը Աբրահամին կը յայտնուի : 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ'ընէ Սոդոմացւոց համար :

1898

1 Յե Տէրը երեւցաւ անոր †Մամբրէի կաղնիներուն մէջը , ու անիկայ օրուան տաք ատենը վրանին դուռը նստեր էր , 2 եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա իրեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ . ու երբոր տեսաւ զանոնք վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու , ու մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ , 3 եւ ըսաւ . Տէ՛ր իմ՝ հիմա թէ որ շնորհք գտայ քու առջեւդ , կ'աղաչեմ՝ քեզմէ քու ծառայիդ բնաւ կարանին մի՛ անցնիր . 4 կ'աղաչեմ ձեզի՝ Էրիչ մը ջուր բերուի , ու ոտքերնիդ լուացէք , ու ծառին տակը 5 հանգստացէ՛ք . Եւ Խպատառ մը հաց բերեմ , ու Հոգտերնիդ զօրացուցէ՛ք , ե՛տքը անցէք . Էքանչէլ ասոր համար ձեր ծառային քովը եկաք : Եւ անոնք ըսին . Ինչպէս որ դուն կ'ըսես , այնպէս ըրէ : 6 Եւ Աբրահամ արտորալով դէպ 'ի վրանը՝ Սարրային գնաց , ու ըսաւ . Շուտով իրեք դրիւ բարակ ալիւր շաղէ՛ , ու հոր մը շինէ : 7 Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն , ու մատղաշ և աղեկ որթ մը առաւ , ու պատանիի մը տուաւ . ան ալ շուտ 8 տով պատրաստեց զանիկայ : Եւ Հկոգի՝ ու կաթ՝ ու իր պատրաստած որթը առաւ , և անոնց առջեւը դրաւ . ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնեցաւ , ու 9 անոնք կերան : Եւ ըսին իրեն . Որ է քու Սարրա կնիկդ . ու ինքը ըսաւ . ահա՝ Վրանին մէջն է : 10 Եւ Տէրը ըսաւ . Դ՚ի գալ տարի՝ անշուշտ քեզի պիտի գառնամ . և ահա քու կնիկդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ . և Սարրա

1898

ՂԳոր·է·8 ; ՃԳոր·է·8 ; Հռով·դ·11 ; ՄՂե·ժբ·3 ; Ղոս·բ·21 ; Ցօհ·է·22 ; Փիլ·գ·5 ; ՅԵԼ·գ·24 ; *ԵՔբ·կղ·բուի ·

†՝ Իխաւնէի ; ՆԳԼ·ԺԸ·10 ; ՂԳԼ·ԼԲ·11 ; Գսղ·դ·31 ; ա Պետ·գ·6 ; ▪ԳԼ·ԺԸ·12 ; իա·6 ;

‡՝ Իննդուէթիւն ;

ՀԳԼ·ԺԸ·10 ; իա·2 ; Գաղ·դ·28 ;

ՀԳԼ·ԺԷ·10 ; ՂԳԼ·ԼԵ·12·16 ; ▪ԳԼ·իա·15 ; ▪ԳԼ·իա·2·

Ն·Ք·ԶԲ· 1898

1898

ՂԳԼ·ԺԸ·19 ;

1898

▪ԳԼ·ԺԷ·18 ; ԺԷ·13 ;

ԲԵրր·ԺԳ·2 ;

ՃԳԼ·ԺԸ·1 ; ա Պետ·գ·9 ;

ՀԳԼ·ԺԹ·2 ; խԿ·24 ;

ԼԴաա·Է·18 ; ԺԳ·15 ;

ՂԴաա·ԺԹ·5 ; Սալ·ՀԷ·15 ;

ԼԳԼ·ԺԹ·8 ; ԼԲ·10 ;

ՃԳԼ·ԺԲ·3 ;

ԲԳԼ·ԻԲ·67 ;

ԺՂԹՄԳ·9·16 ;

ՂԵՔբ·կԵ·նայ ԺամԱ·նակին ·

ԼՀՄր·14 ;

ԼԳԼ·ԺԷ·19·21 ; իա·2 ; Հռով·Բ·9 ;

մոիկ կ'ընէր վրանին դրանը մէջ՝
11 որ անոր ետեւն էր։ Եւ Աբրահամ
ու Սարրա ծերացած էին ու օրեր-
նին անցուցած. Ա Սարրայէն
պակաս էր ծկանանց օրէնքին մէջ
12 ըլլալը։ Եւ Սարրա Իր մտքին
մէջ խնդաց՝ ըսելով. Հես պառաւե-
լէս ետքը զուարճութիւն պիտի
ունենամ, նաեւ ծերացած ըլ-
13 լալով։ Եւ Տէրը ըսաւ Աբրա-
համին. Սարրան ինչո՞ւ խնդաց,
ըսելով. Միթէ ես իրաւ ըլնէ
պիտի ծնանիմ, որ պառաւեր եմ.
14 Ա Տէրոջը առջեւը դժուարին բան մը
կա՞յ արդեօք. Ժամանակուան ժա-
մանակին՝ *գալ տարի՝ քեզի պիտի
դառնամ, ու Սարրան որդի մը
15 պիտի ունենայ։ Եւ Սարրան ու-
րացաւ ու ըսաւ. Չխնդացի. ին-
չու որ վախցաւ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ. Չէ՛, խնդացիր։
16 Եւ մարդիկը ելան անկէ, ու
երեսնին դէպ՝ ի Սոդոմ շրտկեցին.
և Աբրահամ Ի գանոնք յուղարկելու
17 համար հետերնին դնաց։ Եւ Տէ-
րը ըսաւ. Միթէ Ի Աբրահամին
18 պահե՞մ ինչ որ ընելու եմ. Որով-
հետեւ Աբրահամ անշուշտ մեծ ու
զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ, ու
երկրի բոլոր ազգերը Ա անով պիտի
19 օրհնուին։ Քանզի դիտեմ զանի-
կայ, որ Ի իր որդւոցը՝ ու իրմէ ետ-
քը իր տանը պիտի պատուիրէ, և
անոնք արդարութիւն ու իրաւունք
ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան
պիտի պահեն. որպէս զի Տէրը
Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ
20 խօսեցաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ո-
րովհետեւ Սոդոմին ու Գոմորին ա-
զաղակը շատցաւ, և անոնց մեղքը
21 խիստ ծանրացաւ, Ի Ջիմա պիտի
իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին
ինծի լկած աղաղակի՞ն պէս ըրին.
22 և թէ որ չէ, Ի գիտնամ։ Եւ ան
մարդիկը անկէ ելան, Ու դէպ՝ ի
Սոդոմ գացին. և Աբրահամ տա-
կաւին Ա Տէրոջը առջեւը կայներ էր։
23 Եւ Աբրահամ Ա մօտեցաւ, ու ը-
սաւ. Ի Արդեօք ամբարշտին հետ
արդա՞րն ալ պիտի կորսնցընես.
24 Ա Գուցէ ան քաղաքին մէջը հիսուն
արդար ըլլան. արդեօք անոր մէջը
եղած հիսուն արդարին համար
չխնայելով սլիտի կորսընցընե՞ս ան
25 տեղը. Քա՛ւ լիցի քեզ ասանկ բան
ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ
մեռցընես, ու Ե արդարը ամբարշտի
պէս ըլլայ. քա՛ւ լիցի քեզ. միթէ
Ե բոլոր երկրին Դատաւորը արդա-
26 րութիւն պիտի չընէ՞։ Եւ Տէրը
ըսաւ. Ա Թէ որ Սոդոմին մէջ հի-
սուն արդար գտնեմ քաղաքին մէ-
ջը, անոնց համար բոլոր տեղը պի-
27 տի խնայեմ։ Եւ Աբրահամ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Ահա՛
հիմա՝ Ի ես որ հող ու մոխիր եմ,
Ի Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի.
28 Գուցէ հիսուն արդարէն հինգ պա-
կաս ըլլայ, ան հինգին համար բոլոր
քաղաքը պիտի կորսընցնե՞ս։ Եւ
Անիկա ըսաւ՝ Թէ որ հոն քառասուն-
ուհինգ գտնեմ, չեմ կորսընցը-
29 ներ։ Եւ դարձեալ խօսեցաւ անոր՝
ու ըսաւ. Գուցէ հոն քառասուն
գտնուի։ Եւ Անիկա ըսաւ. Քառա-
30 սունին համար ալ չեմ ըներ։ Եւ
Ի ես ըսաւ. Ո՛հ, Տէրը չբարկա-
նայ, ու խօսիմ. գուցէ հոն եր-
սուն գտնուի։ Եւ Տէրը ըսաւ.
Թէ որ հոն երսուն գտնեմ, չեմ
31 ըներ։ Եւ Ի ես ըսաւ. Ահա հի-
մա Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի.
գուցէ հոն քսան գտնուի։ Եւ
Անիկա ըսաւ. Քսանին համար ալ
32 չեմ կորսընցըներ։ Եւ Ի ես ըսաւ.
Ո՛հ, Տէրը չբարկանայ, ու մինակ
ա անգամ խօսիմ. գուցէ հոն
տասը գտնուի։ Ֆեւ Անիկա ը-
սաւ. Տասնին համար ալ չեմ կոր-
33 սընցներ։ Եւ Տէրը Աբրահամին
հետ խօսիլը լմընցուցածին պէս
գնաց. Աբրահամ ալ իր տեղը
դարձաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ղովտ երկու հրեշտակները կ'ընդունի։ 4 Շար Սոդոմացիք կուրութեամբ կը զարնուին։ 12 Ղովտ լեռը կը խրկուի։ 18 Սեդովը երթալու հրաման կ'առնէ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը։ 26 Ղովտին կինը աղի արձան կ'ըլլայ։ 30 Ղովտ սպրի մէջ կը բնակի։ 31 Մովաբին ու Ամմոնին ապօրինաւոր ծը-նունդը։

1 Ալ Ա ան երկու հրեշտակները իրի-
կուան դէմ Սոդոմ եկան. ու
Ղովտ Սոդոմին դուռը նստեր էր.
և Ի Ղովտ տեսնելով՝ զանոնք դիմա-
ւորելու ելաւ, ու իր երեսը մինչև
գետինը Ծրեւվ խոնարհութիւն ը-
2 րաւ. Ու ըսաւ. Ա՛ղէ իմ տէրերս՝
կ'աղաչեմ, Ի ձեր ծառային տունը
դարձէք, և գիշերը հո՛ն կեցէք,
ու Ե ոտքերնիդ լուացէ՛ք. ու առ-
տուանց կանուխ ելէ՛ք ու ձեր ճամ-
բա՛ն գացէք։ Եւ անոնք ըսին.
Ի Չէ՛, գիշերը փողոցը կը կենանք։
3 Եւ շատ բռնադատեց զանոնք, ու
անոր դարձան, և անոր տունը մը-
տան. Ու անոնց խնճոյք ըրաւ,
և բաղարջ եփեց, ու կերան։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ՝
քաղաքին մարդիկը՝ այ Ի ն Սոդո-
մացիք՝ երիտասարդներէն մինչև ծե-
րերը՝ առհասարակ բոլոր ժողո-
5 վուրդը տունը պատեցին. Ե ես
Ղովտը կանչեցին ու անոր ըսին.
Որի՞ւ են ան մարդիկը՝ որ ասգիշեր
քեզի եկան. Ջանոնք դո՛ւրս հանէ

Ի ԳԼ·ԺԵ· 17, Հռով· դ·19, Եբր· ժա·11·12, 19·
Ֆ ԳԼ·Լ·35, Ի ԳԼ·ԺԵ·17, Հ Ղու·ա·18, Յա Պետ·գ·6,
Ղ Ելհ·ԼԲ·17, Ջաք·Ը·6, Մատ·գ·9, ԺԲ·26, Ղու·ա·37,
Ճ ԳԼ·ԺԵ·21, Հմր 10, դ Թագ·դ·16,
* ԵԲԲ·կենդ ժամանակին, Հռով·ԺԵ·24, գՁօ՛·6,
Յ Սաղ·ԽԵ·14, Ա՛մվ·գ·7·Ցօ՛, ԺԵ·15,
Ն ԳԼ·ԺԲ·3, Ի՛ր·18, Գար·գ·25, Գաղ·գ·8,
Շ ԲՕր·գ·9·10, Ղ·7, Ցես·Իդ·15, Եփե·Ղ·4,
- ԳԼ·գ·10, ԺԲ·13, Ցակ·ե·4,
Ձ Ղև·ԺՁ·5, Ել·գ·8,
Ղ ԲՕր·Ը·2, ԺՁ·3, Ցես·Ի՛ր·22, Ղու·Ղ·15, Բ Կոր·ԺՁ·11,
Ձ Ղև·ԺԲ·1, - Հմր 1,
- Ելբր·Ժ·22,
Ձ Թու·Ժ·Ղ·22, Բ Թագ·Իդ·17,
- Ելհմ·ե·1,
Բ Ցօր·Ը·20, Ես·գ·10, 11,
Ց Ցօր·Ը·3, Լր·17, Սաղ·ԾԸ·11, Ղ·2, Հռով·գ·6,
- Ելհմ·ե·1, Եղեկ·Ի՛ր·30,

Ֆ ԳԼ·գ·19, Ցօր·գ·19, Քող·ԺԸ·7, ա Կոր·ԺԵ·47·48, Բ Կոր·ե·1, Ղու·ԺԸ·1,
ո Դատ·Ղ·39,
Ֆ Ցակ·ե·16,

ա ԳԼ·ԺԸ·22,
Բ ԳԼ·ԺԸ·1, Ա,
Ի Ելբր·ԺԲ·2,
Ք ԳԼ·ԺԸ·4,
Ի Տէ՛ր Ղու·Իդ·28,
Ղ Ելհ·ԺԸ·8,
Ի Ես·գ·9,
Ը Դատ·ԺԹ·22,

Ն·Ք·ՂԲ· 1898

6 մեզի , ու Ի գիտանանք անոնք ։ Եւ Ա Ղովտ դունէն դուրս ելաւ անոնց քովը , ու իր ետեւէն դուռը գոցեց ,
7 Եւ ըսաւ . Ե՛ղբայրներս՝ կ՚աղաչեմ
8 ձեզի՝ չարութիւն մի՛ ընէք ։ Ի՛նչ՝ հիմա երկու աղջիկ ունիմ , որ երիկ մարդ չեն գիտեր , անոնք հիմա ձեզի դուրս հանեմ , ու ձեր աչքին առէլք աղէկ եղածը ըրէք անոնց . բայց միայն առ մարդոցը բան մի՛ ընէք . Ւբանզի անոր համար իմ
9 յարկիս շուքին տակը մտան ։ Եւ անոնք ըսին . Մէկդի՛ կեցիր . ու ըսին ալ . Ի՞նչ մարդ է , Ղովտ , որ եկաւ , ու դատաւոր կ՚ուզէ . հիմա քեզի անոնցմէ գէշ կ՚ընենք ։ Եւ սաստիկ բռնադատեցին մարդը՝ Ղովտը , ու դուռը կոտրելու մօտեցան ։
10 Բայց ան մարդիկը ձեռքերնին երկընցուցին , ու Ղովտը տանը մէջ քովերնին առին , ու դուռը գոցե-
11 ցին . Եւ տանը դուռը կայնած մարդիկը կուրութեամբ զարկին պզտիկէն մինչև մեծը . անանկ որ դուռը գտնելէն յոգնցան ։
12 Եւ մարդիկը ըսին Ղովտին . Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս . փեսաներդ ու որդիներդ և աղջիկներդ , ու քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս հաս
13 տեղէն հանի՛ . Ինչու որ մենք աս տեղը պիտի կորսընցընենք . քանզի Ն անոնց աղաղակը Տէրոջը առջեւ մեծ եղաւ . ու Ղ Տէրը մեզ խրկեց
14 անիկայ կորսընցընելու ։ Եւ Ղովտ ելաւ , ու Ֆ իր աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ժ Ելէ՛ք ու աս տեղէն դացէք , ին չու որ Տէրը պիտի կորսընցընէ աս քաղաքը . Ժ բայց իր փեսաներուն ծաղր ընող մը երեցաւ ։
15 Եւ առտու եղածին պէս՝ հրեշտակները արտորցուցին Ղովտը՝ ըսելով . Ե՛լէր՝ կնիկդ ու հոս գտնուած երկու աղջիկդ ա՛ռ , որ քաղաքին *անօրէնութեանը մէջ
16 չկորսուիս ։ . Եւ երբոր անիկայ կը տնտնար , ան մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր կընկանը ձեռքերէն՝ ու Տէրոջը անոր ողորմելով , ու հանեցին անկից , և քաղաքին դուրսի դին դրին ։
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին , ըսաւ . Ազատ պատկէ՛ Համար փախի՛ր . Ետիդ մի՛ նայիր , և բոլոր դաշտին մէջ մի՛ կայնիր . լեռը փախիր , չըլլայ
18 որ կորսուիս ։ Եւ Ղովտ ըսաւ անոնց . Ո՛չ՝ Տէր իմ՝ ընդհ րէ .
19 Ահա՛ հիմա ծառադ քու առջեւդ շնորհք գտաւ , ու իմ անձս ազատելով ինծի մեծ երախտիք ըրիր .

և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ , չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի՝ ու
20 մեռնիմ ։ Ահա՛ աս քաղաքը՝ որ հոնտիախչելու մօտ է , ու ան պզտիկ է . շնորհք ըրէ՝ հոն փախչիմ , (չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է ,) և
21 իմ անձս ողջ մնայ ։ Ու ըսաւ անոր . Ահա՛ ատ բանին մէջն ալ քու Ա աղաչանքդ ընդունեցի , որ աս քաղաքը չկորսընցընեմ՝ որուն հա-
22 մար խօսեցար ։ Շո՛ւտ ըրէ՝ հոն փախիր . քանզի դուն Ա մինչև որ հոն չհասնիս , ես բան մը չեմ կրնար ընել . անոր համար Ն ան քաղաքին
23 անունը Ո Սեգ՚ոյր Ֆ դրաւ ։ Արեւը երկրի վրայ կը ծագէր , երբ-
24 որ Ղովտ Սեգոյրը մտաւ ։ Ան ատենը Ա Տէրը Սոդոմին ու Գոմորին վրայ ծծումբ ու կրակ տեղացց
25 Տէրոջը կողմանէ՝ երկինքէն , Եւ ան քաղաքները , ու բոլոր դաշտը , և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչները ը ու երկրի վրայ բուսածը կոր-
26 սընցուց ։ Ու Ղովտին կնիկը ետին նայեցաւ , ու Ժ աղի արձան եղաւ ։
27 Եւ Աբրահամ առտուանց կա- Նուխ ելլելով՝ Ա Տէրոջը առջևը կայ-
28 նած տեղը եկաւ ։ Եւ Սոդոմին ու Գոմորին ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով տեսաւ որ ահա՛ ան երկրէն Ֆ ծխոցի մուխին պէս մուխ կ՚ելլէր ։
29 Ա Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած ան դաշտին քաղաքները կը կորսընցընէր , Աստուած Ֆ Աբրահամը միտքը բերաւ , ու երբոր Ղովտին բնակած քաղաքները կը կորսընցընէր , ան կործանումին մէջէն ղրկեց Ղովտը հանեց ։
30 Եւ Ղովտը Սեգովրէն ելաւ ու Ֆ լեռը բնակեցաւ , և իր երկու աղջիկները իր հետը . ինչու որ Սեգովրին մէջ բնակելու կը վախնար , ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ՝ ինքը ու իր երկու աղջիկները ։
31 Եւ մեծ Ա Ղէիւ պզտիկին ըսաւ . Մեր հայրը ծեր է , ու երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ ի մեզի երկրին սովո-
32 րութեանը պէս մեզի մտնէ ։ Եկո՛ւր մեր հօրը գինի խմցընենք , ու իր հետը պառկինք , ու Ա մեր հօրմէն
33 սերունդ պահենք ։ Եւ ան գիշերը իրենց հօրը գինի խմցուցին , ու մեծ Ա ղէիւ մտաւ , ու իր հօրը հետ պառկեցաւ . և Ղովտ չմմացաւ
34 անոր պառկիլը ու ելլելը ։ Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ . Ահա՛ երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ . աս գիշեր ալ անոր գինի խմցընենք , և մտիր ու իր հետը պառկէ՛ , ու մեր հօրմէն
35 սերունդ պահենք ։ Եւ ան գիշերն ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին ,

Ն·Ք·ՂԲ· 1898

Ի Գէ·գ·1։ Հռով·ա· 24 , 27 ։ Ցուդ·7։ Ի Դաս·ԺԲ· 23 ։

Ի Տ՚ե՛ս Դաս· ԺԲ·24։

Լ Տ՚ե՛ս գէ· Ժը·5։

Ի Ը Պետ·բ· 7 , 8 ։ Ի Ծէ·բ·14։

Ի Տ՚ե՛ս գ Թագ·ը· 18 ։ Գոր· Ժգ·11։

Հգ·է·1։ բ Պետ·բ· 7 , 9 ։

Ի Գէ· Ժը· 20 ։

Ղ Ա Մ՚ն·ԻԱ· 15 ։

Ճ Մ՚աա·ա· 18 ։

Ի Թհս·Ժգ· 21 , 45 ։

Ի Ծէ·Թ՚21։ Ղա·Ժէ· 28 ։ Իզ·11։

Ն Թհս·Ժգ· 24 , 26 ։ Ցայս·ԺԸ· 4 ։

*Կա՛ պաս· տիժին

Ղ Ղա·Ժը· 13 ։ Հռով՚մ· Թ·15 , 16 ։

ո Սաղ·Լգ· 22 ։

Ղ Գ Թագ· Ժէ·3։

Ղ Հմր 26 ։ Մ՚աա·իգ· 16 , 17 , 18 ։ Ղա·Թ· 62 ։ Փիլ· Ի·գ·13 , 24 ։ Ղ Գոր·Ժ· 14 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1898

Ա Ցոր·խբ· Տ·9 ։ Սաղ· ՀԽ·19 ։

ո Տ՚ե՛ս գԼ· Լբ·25 , 26 ։ Եւ·Լբ·10 ։ բՕր·Թ· 14 ։ Մ՚ար· ղ·3 ։

Է ԳԼ·Ժգ· 10 ։ Ժգ·2 ։

† Ա՛ պզտիկ ։

‡ Կ՚ա՛դը-ըուեցաւ ։

Ա բՕր·ԻԲ· 23 ։ Եա· Ժգ·19 ։ Երեմ·ի· 16 ։ Ծ·40 ։ Եզեկ·Ժգ· 49 , 50 ։ Ռվ·Ժա· 8 ։ Ամվ· գ· 11 ։ Սոփ·բ·9 ։ Ղա·Ժէ· 29 ։ բ Պետ· բ·6 ։ Ցուդ· 7 ։

բ ԳԼ·Ժգ·3 ։ Սաղ·ՀԷ· 34 ։

Ղ Ղա·Ժէ· 32 ։

Ա Գէ·Ժը· 22 ։

Ֆ Ցայս·Ժը· 9 ։

Ա Գէ·բ·1 ։ Ժը·23 ։

Ա Հմր 17 , 19 ։

Ֆ Գէ·Ժգ· 2·4 ։ ւբ· Տ·9 ։ բ Օր· իե·5 ։

Ա Մար·Ժը· 19 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1898

1897

ԲԲՕր· Բ· 9։

ՓԲՕր· Բ· 19։

և պզտիկ աղջիկը ելաւ, ու անոր հետ պառկեցաւ. և Ղովոր անոր
36 պառկիլը ու. ելլելը չիմացաւ։ Այս-պէս Ղովորին երկու աղջիկները
37 իրենց հօրմէն յղի մնացին։ Եւ մեծը որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Մովաբ դրաւ. Ի՝ասիկայ Մովաբացւոց հայրն է մինչև այսօր։
38 Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Բէնամմի դրաւ. Ի՝ասիկայ Ամմոնացւոց հայրն է մինչև այսօր։

ԳԼ· Ի

1 Աբրահա՞մ Գերարայի մէջ կը պանդխտանայ, 2 և Սարրային իր կին՛ին ըլլալը կ՛ուրանայ։ 3 Աբիմելէք երազի մը մէջ կը յանդիմանուի Աբրահամին կնկանը համար։ 9 և ինքն ալ կը յանդիմանէ Աբրահամը։ 14 Աբիմելէք Սարրան ետ կու տայ, 16 ու զանիկայ ալ կը յանդիմանէ։ 17 Աբրահամին աղօթքովը Աբիմելէքին ընտանիքը կը բժշկուին։

Իբր 1898

Ա·ԳԼ· ԺԸ· 1։

ԲԳԼ· Ժզ· 7, 14։

Է·Գ·ԻԶ· 6։

ՐԳԼ· ԺԸ· 13, ԻԶ· 7։

Ե·ԳԼ· Ժ· 15։

ՂՍԱՂ· ՃՆ· 14։

Ե·Ցոր·Ա·ԼԳ· 15։

ԸՀՓՐ 7։

ԲԳԼ· ԺԸ· 23, ՀՓՐ 18։

Ժ·Ը·ԹՈՒՔ· Ի· 3, Բ ԿՈՐ· Ա· 12։

ԻԳԼ·ԼԹ· 9, ՂԼ·Ը· 2, ՍԱՂ· Ծ· 4։

ԼԳԼ·ԼՈ·Ղ, ԼԵ· 5, ԵԼ·ԼԳ· 24, Ա ԹՈՒՔ·ԻԵ· 26, 34։

Ե·ԱՇՈՒՔ· Է· 5, Ը ԹՈՒՔ· Ե· 11, Ցոր· ԻԵ· 8, Ցակ· Ե· 14, 15, Ա Ցօհ·Ե·16։

Ծ·ԳԼ·Բ·17։

ՅԹՈՒ· ԺԸ· 32, 33։

*ԵՀՐ· Ա· կանիներուն խօսեցաւ·

ՀԳԼ· ԻԸ· 10, ԵԼ·ԼՐ· 21, Ցեր· Է· 25։

ՅԳԼ·ԼՌ·Ղ։

1 Եւ Աբրահամ *անկէ դէպ՝ի հարաւային երկիրը չուեց. և Ի կա-դեսի՝ ու Սուրին միջտեղը բնակեցաւ, ու Գերարայի մէջ պան-
2 դուխտ եղաւ։ Եւ Աբրահամ իր կնոջը Սարրային համար՝ Ե՝ասիկայ իմ քոյրս է ըսաւ. և Գերարային թագաւորը Աբիմելէք՝ Տղէ խըր-կեց, ու Ի առաւ Սարրան։
3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին Ի գիշերը երազի մէջ՝ ու ըսաւ անոր. Ահա ատ կնկանը համար՝ որ դուն առիր, Ըգիտի մեռնիս. ինչու-
4 որ անիկայ երկի ունի։ Բայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր. և ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ Ի արդար ազգ ալ պիտի
5 մեռցընէ՞ս, ինքը ինծի՝ Անիկայ իմ քոյրս է չըսա՞ւ և աս ալ՝ Անիկայ իմ եղբայրս է ըսաւ. Ժես աս բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով
6 ըրի։ Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ. Ես ալ գիտցայ որ աս բանը ուղիղ սրտով ըրիր, ու քեզ ալ Ի՝ինծի դէմ Ս՝մեղք գործե-լէն ետ պահեցի. անոր համար քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս։
7 Բայց հիմա կնիկը իր երկա՞նը դարձուր. Ի՝քանզի անիկայ մարգարէ է, և քեզի համար աղօթք թող ընէ՝ որ ապրիս. և Ի՝թէ որ դուն Ա՝ՒՀ՝ՀՅ ետ չտաս, Ժգիտցի՛ր որ անշուշտ պիտի մեռնիս, դուն և ամէն քովինները։
8 Ուստի առտուընէն կանուխ ելաւ Աբիմելէք, ու կանչեց իր բոլոր ծառաները, և բոլոր աս բաները անոնց *պատմեց. ու մարդիկը շատ
9 վախցան։ Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահա՞մը, ու ըսաւ անոր. Մեզի ի՞նչ ըրիր. ու ես քեզի ի՞նչ յանցանք ըրի, որ Ի՝իմ վրաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր. Ն՝չգործուելու գործեր
10 գործեցիր ինծի։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին. Ի՞նչ տեսար
11 որ աս բանը ըրիր։ Եւ Աբրահամ ըսաւ. Ես կարծեցի որ իրաւցընէ Ղաս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ, ու Ի՝կնկանս համար զիս կը մեռցընեն։
12 Եւ տակաւին իրաւցընէ Ի՝իմ քոյրս է, հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջկը չըլլալովը՝ իմ կնիկս եղաւ։
13 Ու երբոր Ի՝Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան հանեց, ըսիատոր. Ինծի ընելու ընդհ՝դ աս ըլլայ. ուր որ երթալու ըլլանք, հոն Ի՝ինծի համար ըսես թէ՝ Իմ եղբայրս
14 է։ Եւ Աբիմելէք՝ Ի՝ոչխարներ, ու արջառներ, և ծառաներ ու աղա-խիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ. անոր կնիկը Սարրան ալ
15 անոր ետ տուաւ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ. Ահա Ի՝իմ երկիրս քու առ-ջեդ է. ո՛ւր որ կ՛ուզես՝ բնակէ՛։
16 Եւ Սարրային ըսաւ. Ահա Ի՝եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի. Դա՝ան քեզի Ի՝աչքերու ծածկոց ըլլայ, բոլոր քեզի հետ եղողներուն առ-ջեւ՝ և ամենուն։ Այսպէս անի-
17 կայ յանդիմանուեցաւ։ Եւ Աբրահամ *աղօթք ըրաւ Աստուծոյ. և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը, ու անոր կնիկը և անոր աղախին-
18 ները, ու կը ծնանէին. Քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Ի՝Աբիմելէքին ընտանեացը բոլոր արգանդները գլխովին գո-ցեր էր։

ԳԼ· ԻԱ

1 Իսահակին ծնունդը, 4 ու թլփատութիւնը։ 6 Սարրա կ՛ուրախանայ։ 9 Հագարը ու Իսմայէլը դուրս կը ձգուին։ 15 Հագար նեղութեան մէջ։ գոնուելով 17 Հրեշտակէն կը մխիթարուի։ 22 Աբիմելէք Բերսաբեէի մէջ ուխտ կ՛ընէ Աբրահամին հետ։

1 Տէրը իր ըսածին պէս Սարրային *այցելութիւն ըրաւ. և Ի՝իր զրուցածին պէս ըրաւ Սարրա-
2 յին։ Եւ Սարրա Ի՝յղացաւ, ու որ-դի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերու-թեանատենը, Ժան նոյն ժամա-նակին՝ որ Աստուած ըսեր էր անոր։
3 Եւ Աբրահամ՝ իրեն ծնած *այն-Ի՝նէն Սարրային իրեն ծնած իր որդուն
4 անունը Ի՝Իսահակ դրաւ։ Եւ Աբ-րահամ Ս՝թլփատեց իր որդին Իսա-հակը՝ երբոր ութ օրուան եղաւ, Ի՝ինչպէս որ Աստուած իրեն պա-
5 տուիրեր էր։ Եւ Աբրահամ հա-րիւր տարեկան էր, երբոր իր որդին
6 Իսահակ ծնաւ իրեն։ Եւ Սարրա ըսաւ. Ի՝Աստուած իս ինծի ծիծաղ ըրաւ. ամէն լսողը Ժինծի հետ պիտի խըն-
7 դայ։ Նաև ըսաւ. Աբրահամին ո՞վ կ՛ըսէր, որ Սարրան տղաքներ պիտի սնուցանէ. Ի՝քանզի իր ծե-րութեան ատենը իրեն որդի ծնայ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1898

ՂԳԼ· ԽԲ· 18, Սաղ· ԼՀ· 1, Առակ·Ժզ· 6։

ՀԳԼ· Ժբ· 12, ԻՀ· 7, ՀՏե՛ս ԳԼ· Ժա, 29։

ՅԳԼ·Ժբ·1, 9, 11, Ա, ԵՀՐ· Ժա· 8։

ՆԳԼ· Ժբ· 13։

ԼԳԼ· Ժբ· 16։

*ԳԼ·Ժգ·9։

ԼՀՓՐ 5։

ԳՏԻ·ԻՀ·11։

ԼԳԼ· Իէ· 65։

Ցոր·ԽԲ· 9, 10։

ԳԼ· Ժբ· 17։

Ա ԹՈՒՔ· Բ· 21։

ԲԳԼ· Ժէ· 19, Ժը· 10, 14, Գաղ·Ը· 23, 28։

ՀԳՈՐ·Ե·8, Գաղ·Դ· 22, ԵՀՐ· Ժա·11։

ՐԳԼ· Ժէ,Ի 21։

Ե·ԳԼ· Ժէ· 19։

ՂԳՈՐ·Ե·8, Ե·ԳԼ Ժէ Ն 10, 12։

Իբր 1897

ԸԳԼ·Ժէ·1, 17։

ԲՍաղ·ՃՀ· 2, Ես·Ծ· 1, Գաղ·Դ· 27։

ՃՂՈ· Ա· 58։

Ի·ԳԼ· Ժբ· 11, 12։

8 Եւ տղան մեծցաւ , ու կաթէն կտրուեցաւ և Աբրահամ մեծ խնջոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը ։
9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին Իսին որ Հաթարը Աբրահամին ծնաւ , ծաղր
10 կ'ընէ . Քաւ Աբրահամին . Վռնտէ՛ ասկէ աղախինը ու անոր որդին . ինչու որ աս աղախնին որդին՝ իմ որդւոյս Իսահակին հետ
11 ժառանգ պիտի չըլլայ ։ Եւ աս բանը Աբրահամին շատ դժուար եր-
12 եւցաւ՝ հիր որդւոյն պատճառաւը . Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին Տղուն համար ու աղախինիդ համար՝ ա՛ռ բոնը թող քեզի դժուար չերեւնայ . Սարրային քեզի ըսած բոլոր խօսքը մտիկ ըրէ . քանզի Իսահակով քեզի սերունդ
13 պիտի կոչուի . Եւ աղախինին որդին ալ ազգ մը պիտի ընեմ . ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է ։
14 Ու Աբրահամ առտուանց կանուխ եղաւ , և հաց ու տիկ մը ջուր առաւ , ու Հագարին տուաւ՝ անոր ուսին վրայ դնելով . և տղան ալ փոխեց , ու հեռկեց անիկայ . և գնաց անիկայ ու Բերսաբէէի անապատին մէջ անդին ասդին կը պըտտէր .
15 տրտէր ։ Եւ տիկէն ջուրը հատաւ , ու մսգաուներուն մէկուն
16 տակը ձգեց տղան ։ Եւ նետընկեցիկ մը չափ հեռու գնաց . ու դիմացը նստաւ . ինչու որ ըսաւ Տղուն մեռնիլը չտեսնեմ . և դիմացը նըստելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ ։
17 Եւ Աստուած տղուն ձայնը լսեց . ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն կանչեց Հագարը , ու անոր ըսաւ . Հա դա՛ քեզի ի՞նչ եղաւ . մի՛ վախնար . ինչու որ Աստուած լսեց տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն ։
18 Ելի՛ր , տղան վերցո՛ւր , ու ձեռքովդ օգնէ՛ անոր . ինչու որ մեծ
19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ ։ Եւ Աստուած Հագարին աչքերը բացաւ , ու ջրհոր մը տեսաւ . և գնաց ու տիկը ջրով լեցուց , ու տղուն
20 խմցուց ։ Եւ Աստուած տղուն հետ էր , որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ , ու աղեղնաւոր եղաւ ։
21 Ու Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ . և մայրը անոր կնիկ մը առաւ Եգիպտոսի երկրէն .
22 Ու եղաւ որ ան ատենը Աբիմելէք և . իր սպարապետը Փիքոզ խօսեցան Աբրահամին ըսելով . Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի
23 մէջ ինչ որ գործես Եւ հիմա հոս ինձի երդում ըրէ Աստուծով որ ինձի ու իմ զաւակիս և իմ սերունդիս հետ նենգութեամբ պիտի չվարուիս . հապա իմ քեզի ըրած բարութեանս պէս պիտի ընես ինձի և ու այս երկրիս՝ որուն մէջ
24 բնակեր ես ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ .
25 Ես երդում կ'ընեմ ։ Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելէքը Ջրհորի մը համար որն որ Աբիմելէքին ծառաները բռնութեամբ
26 առած էին . Եւ Աբիմելէք ըսաւ . Ատ բանը ով ընելը չեմ գիտեր . և դուն ալ չիմացուցիր ինձի . ու ես ալ լսած չէի , բայց միայն այս-
27 օր ։ Եւ Աբրահամ ոչխարներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելէքին տուաւ ու երկուքնին ալ ուխտ
28 ըրին ։ Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էգ գառներ զատ դը-
29 րաւ ։ Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին , Ի՞նչ պէտ էւէ՝ ատ եօթը էգ գառինքը՝ որ դուն զատ
30 դրիր ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ա՛ս եօթը էգ գառինքը իմ ձեռքէս առնես , որ անոնք ինձի վկայութիւն ըլլան՝ թէ ես հորը ես փո-
31 րեր եմ ։ Անոր համար յան տեղին անունը Բերսաբէէ կոչեց ինչու որ երկուքնին ալ հոն երդում ը-
32 րին ։ Եւ Բերսաբէէի մէջ ուխտ ըրին ։ ան ատենը ելաւ Աբիմելէք ու անոր սպարապետը Փիքոզ . և Փղշտացւոց երկիրը դարձան ։
33 Եւ Աբրահամ ծառը տնկեց Բերսաբէէի մէջ . ու հոն յաւիտենական Աստուծոյ Եհովային կանուն
34 նը կանչեց ։ Եւ Աբրահամ շատ օրեր պանդխտութիւն ըրաւ Փղշտացւոց երկրին մէջ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կը փորձէ՝ հրամայելով որ իր Իսահակ որդին զոհ ընէ ։ 3 Աբրահամ հաւատարիմ և հնազանդութիւնը ։ 11 Հրեշտակը կ'արգիլէ զանիկայ Իսահակը մորթելէն . 13 և անոր տեղը Աբրահամ խոյ մը կը զոհէ ։ 14 Ան տեղը Եհովայիրէ կ'անուանի ։ 15 Աբրահամ նորէն կ'օրհնուի ։ 20 Նաբովրի ազգականները մինչև Ռեբեկա ։

1 Ու եղաւ որ ասկէ բաներէն ետքը՝ Աստուած փորձեց Աբրահամը , ու ըսաւ անոր . Ո վ Աբրահամ . և անիկայ ըսաւ . Ահա ես հոս եմ ։
2 Եւ անիկայ ըսաւ . Հիմա բերու սիրած միակուսակ որդիդ Իսահակը առ , ու Մօրիայի երկիրը դնա , և հոն զանիկայ ողջակէզ ըրէ լեռներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քեզ
3 պիտի ըսեմ ։ Եւ Աբրահամ առտուանց կանուխ ելաւ , ու իր իշուն համեցը դրաւ , և իր հետը երկու ծառայ , ու իր Իսահակ որդին առաւ . և ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց , ու ելաւ գնաց ան տեղը՝ որ Աստուած իրեն ըսաւ ։
4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց , ու հեռուէն տե-

Ն . ք . ՀԲ . ԻՐ 1897
ԼԳ . ԺԶ . 1 ։ ԻԳ . ԺԶ . 15 ։ ԺԳ . Գ ։ 22 ։
ԻՐ 1892
ՆԳ . Գ ։ 30 ։ Տես գԼ . ԻԵ . 6 . ԱՒՏ . 6 , 7 ։
ՀԳԼ . ԺԵ . 18 ։
ՅՀՈՎ . Թ . 7 . 8 ։ ԵՐԲ . ԺԱ 18 ։
ՂՀՄՐ 18 ։ ԳԼ . ԺԶ . 10 ։ ԺԵ . 20 ։
ՖՃՕՀ . Ը . 35 ։
ՄԵԼ . Գ . 7 ։
ՅՀՄՐ 13 ։
ՆԹՈՒ . ԻՐ . 31 ։ Տես ԴԹԱԳ . Գ . 17 , 18 , 20 . ՂՈՒ . ԻԳ . 16 . 31 ։ ՒԳԼ . ԻԸ . 15 ։ ԼՓ . 2 , 3 . 21 ։
ԴԳԼ . ԺԶ . 12 ։
ԼԳԼ . ԻԳ . 4 ։ ԺԳԼ . Ի . 2 ։ ԻՀ 26 ։
ՂԳԼ . ԻՀ 28 ։
ՙ ՃԵՈ . Բ . 12 ։ ԱԹԱԳ . ԻԳ . 21 ։
Ն . ք . ՀԲ . ԻՐ 1892
Տես գԼ . ԻՀ 15 , 18 , 20 , 21 , 22 ։
ԼԳԼ . ԻՀ 31 ։
ՙ ԳԼ . ԼԳ . 8 ։
ԲԳԼ . Լ . 48 , 52 ։ ՅԳԼ . ԻՀ . 33 ։
* ՅՐ՝ ԶՀՈՐ ԵՐԴՄԱՆ ։
ԻՐ 1891
ՐՕՐ . ԼԳ . 27 ։ ԵՍ . ԽՀ . 28 ։ ՀԱՒՀ . ԺՀ . 26 ։ ՙ ՏԻՄ . Ա . 17 ։
ՖԳԼ . Գ . 26 ։
1872
Տես ՀՆԱԽ . ՅՕՎՍԵՓՈՍ ։ ՙ ԱԿՈՐ . ԺԳ . 13 ։ ԲԵՐ . ԺՄ . 17 ։ ՅԱԿ . Ա . 12 ։ ՍԱՄ . Ա . 7 ։
ԲԲԵՐ . ԺՄ . 17 ։
ԲՍՂ . Գ . 1 ։

Ն·ՔՂՓ· ԻԲՐ 1872

5 սաւ ան տեղը։ Եւ Աբրահամ ըսաւ իր ծառաներուն . Դուք իշուն հետ հո՛ս մնայէք , և ես ու տղան մինչև հոն երթանք , ու երկրպագութիւն ընենք , և նորէն ձեզի դառնանք ։

ԾՁՕՏ·ԺԹ· 17 ։

6 Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ , ու Տ իր որդւոյն Իսահակին վրայ դրաւ . և ինքը իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը , ու

7 երկուքնին միասին դացին ։ Եւ Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու ըսաւ . Հայր իմ . և անիկայ ըսաւ . Ահա՛ ես հոս եմ՝ ո՛րդիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ահա կրակը ու փայտը , բայց ողջակէզ

8 ըլլալու դառը ո՞ր է ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ . Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու դառը պիտի պատրաստէ , ո՛րդեակ իմ ։ Այսպէս

9 երկուքը միասին դացին ։ Ու եկան ան տեղը՝ որ Աստուած անոր ըսեր էր . և Աբրահամ հոն սեղան շինեց , ու փայտերը շարեց , և իր որդին Իսահակը կապեց , ու է զանիկայ սեղանին փայտերուն վրայ

ԻԵՐԵ· ԺԱ· 17 ։ ՑԱԿ· Բ·21 ։

10 դրաւ ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց , ու դանակը առաւ

11 որ իր որդին մորթէ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց , ու ըսաւ . Աբրահա՛մ՝ Աբրահա՛մ . և անիկայ ըսաւ . Ահա՛ ես հոս եմ ։

ՂԱՒԹԱԳ· ԺԱ· 22 ։ ՄԻՔԱ·Ը·7, 8 ։

12 Եւ ըսաւ . ՂՏղուն ձեռք մի՛ դպչիր ներ , և անոր բան մը մի՛ ըներ . քանզի Էհիմա գիտցայ որ Աստուածմից կը վախնաս . որովհետև քու մէկհատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր ։

ԲԳԼ·ԻԶ·5 ։ ՑԱԿ·Բ· 22 ։

13 Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց՝ ու նայեցաւ , և ահա՛ էր եւոը խիտ մացառներուն մէջը եղջիւրներէն բռնուած խոյ մը կար . ու Աբրահամ գնաց , ու խոյը առաւ , և զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ

14 մատուց ։ Եւ Աբրահամ ան տեղին անունը *ԵՀովայիրէ կոչեց , որ մինչև այսօր կ'ըսուի , Տէրը լեռանը

ԸՍԱՂ· ՃԵ· 9 ։ ՂՈ· Ա· 73 ։ ԵՐՐ· Զ·13, 14 ։

15 մէջ պիտի երևնայ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն

ԲԳԼ·ԺԶ·3 ։ ԵՐԵՄ· ԼԲ· 22 ։

16 քէն Աբրահամը կանչեց , Ու ըսաւ , Ես անձիս վրայ երդումբ ըրի՝ կ'ըսէ Տէրը , որովհետև այս բանը ըրիր , ու ինծի համար քու մէկհատիկ որ-

ԺԳԼ· ԺԳ· 16 ։

17 դւոյդ չխնայեցիր , Քեզ օրհնելով պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ Երկինքի աստղերուն , ու ԺՕՎԵՂԵՐՔԸ եղող աւազին պէս խիստ պիտի շատցընեմ . և քու սերունդդ Նիր թշնամիներուն †քաղաքները

ԻԳԼ·ԻԶ·60 ։ ԼՄԻՔ·Ա·9 ։ †ԵՀԲ· Գ·ՈՐ

ԻԳԼ·ԺՐ·3 ։ ԺՐ·18 ։ ԻԶ· 4 ։ ԹՈՐ·Գ· 25 ։ ԳԱՂ· Գ·8, 9, 16, 18 ։

18 պիտի ժառանգէ ։ Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին ։ Ժ որովհետև իմ ձայնիս ա-

ԺՀՄՐ 3, 10 ։ ԳԼ· ԻԶ· 5 ։

19 կանջ դրիր ։ Այսպէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ , ու ելան ու միասին Բերսաբէէ գացին ։ Ա-

Ն·ՔՂՓ· ԻԲՐ 1872

Բրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր ։

20 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով . Ահա Մեղքան ինքն ալ որդիներ

ՀԳԼ· ԺԱ· 29 ։

21 ծնաւ քու եղբօրդ Նաքորին . Առաջինին որդին Հուսը . և անոր եղբայրը Բուզը , ու ՂԱրամին հայրը

ՅՈՐ Ա 1։ ՂՅՈՐ·ԼՐ· 2։

22 կամուէլը . Եւ Քեզուքը , ու Ասաւը , և Փաղղասը , ու Ցեղլաթ

23 փը . և Բաթուէլը ։ Եւ Բեթուէլ ծնաւ Ռեբեկան . աս ութը որդիները Մեղքան ծնաւ Աբրահամ

24 մին եղբօրը Նաքորին ։ Եւ անոր հարճը՝ որուն անունը Ռեումա էր , անիկայ ալ ծնաւ Տեբաքը , և Գահամը , ու Թահասը , և Մաաքան ։

ԲԳԼ·ԻԲ·15։ ՀՈՎ·Թ· 10 ։

ԳԼ·ԻԹ

1 Սարրայի կենացը օրերը ու մնացը ։ 3 Աբրահամ ծախու կ'առնէ Մաքփելայի այրը ։ 19 ու Սարրան հոն կը թաղէ ։

1 Եւ Սարրա հարիւր քսանուեօթը տարի ապրեցաւ . այսքան էղան

1860

2 Սարրայի կենացը տարիները ։ Եւ Սարրա մեռաւ Կարիաթարբայի մէջ , որ է Քեբերոն՝ քանանու երկրին մէջ , ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ ընելու ու ողբալու

ԾԵս·ԺԳ· 15 ։ ԴԱՍ· Ա·10 ։ ԲԳԼ·ԺԳ· 18 ։ ՀՄՐ 19 ։

3 եկաւ ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին քովէն ելաւ , ու Քեթին որդիները

4 րուն հետ խօսեցաւ , ըսելով . Է Ես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ . ձեր մէջը ինծի Տ գերեզմանի ատացուածք տուէք , որ իմ երեսիս

ՂԳԼ·ԺԷ·Ց։ Ա ՄՆ·ԻԹ· 15 ։ ՍԱՂ· ՃԵ · 12 ։ ԵՐՐ· ԺՀ· 9, 13 ։

5 առջևէն մեռելս թաղեմ ։ Եւ Քեթին որդիները պատասխան տուին

ՏԴՈՐ·Է·5։

6 Աբրահամին , ու անոր ըսին . Տէ՛ր իմ՝ մեզի ըրէ մեզի , դուն մեր մէջը Էիշխան Աստուծոյ ես . մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ քու մեռելդ . քու մեռելդ թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չխնայէ իր գերեզմանը քեզի տալու ։

ԲԳԼ·ԺՀ·2։ ԺԳ·14, ԻԳ· 35 ։

7 Եւ Աբրահամ ելաւ , ու խոնարհեցաւ Քեթի ըրաւ ան երկրին ժողովուրդին՝ հետին որդիներուն . Եւ ա-

8 նոնց զրուցեց՝ ըսելով . Թէ որ կը համ՚ի՛ք՝ որ ես իմ երեսիս առջևէն մեռելս թաղեմ , ինծի՛ մտիկ ըրէք . և ինծի համար Սահառին որդւոյն

9 Եփրոնին հետ խօսեցէ՛ք , Որ իր արտին Ծայրը եղած ‡ Մաքփելայի այրը ինծի տայ , անիկայ ձեր մէջը ինծի գերեզմանի ատացուածք ըլլա-

‡ Տ՝ կրկնուած թիւն ։

10 լու համար լման գնով տայ ։ Ու Եփրոն՝ հետին որդւոցը մէջ կը նստէր ։ Եւ հետացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ ներկայ իր քաղաքին դուռը մտնող բոլոր հետին որդիները կը լսէին ,

ՂԳԼ·ԼՌ·20, 24։ ՀՈՒԹ· Գ·4 ։

11 ու ըսաւ . Է Չէ Տէր իմ , ինծի՛ մտիկ ըրէ՛ արտը քեզի կու տամ՝ և հոն եղած այրն ալ քեզի կու-

Ե Տես բ Թագ· ԻԳ· 21-24 ։

Ն. ք. ՀՖ. 1860

տամ . իմ ժողովուրդիս որդւոցը առջևը ան քեզի տուի . թաղէ քու
12 մեռելդ : Եւ Աբրահամ ան երկրին ժողովուրդին առջևը խոնարհեցաւ ,
13 հուլթիւն ըրաւ , ու Եփրոնին խօսեցաւ , երբոր ան երկրին ժողովուրդը կը լսէին , ու ըսաւ . Բայց թէ որ ուն ինձի պէտ պտ , կ'աղաչեմ քեզի՝ ինձի մտիկ ըրէ . եմ արտին ստակը տամ , ա՛ռ ինծմէ , ու
14 ես իմ մեռելս հոն թաղեմ : Ու Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրահամին
15 համին՝ ու անոր ըսաւ . Տէր իմ՝ լսէ՛ ինձի . գետինը չորս հարիւր սիկղ արծաթով կ'արժէ , իմ ու քու մէջս տեղը ան ի՞նչ է . ուրեմն թաղէ՛
16 քու մեռելդ : Եւ Աբրահամ Եփրոնին մտիկ ըրաւ . ու Աբրահամ Եփրոնին կշռեց արծաթը , — պտտտտ — Եփրոնին , ինչպէս որ անիկայ գէտինը որդւոցը առջևը խօսեր էր , այնինչ չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճառականներուն մէջ անցած դրամ :
17 Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելային մէջ Մամբրէին դիմացն է , արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր բոլորտիքի սահմաններուն մէջ եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը՝
18 Աբրահամին ստացուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ , անոր քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր քե-
19 տին որդւոցը առջևը : Եւ անկէ ետքը Աբրահամ իր կնիկը Սարրան թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելային արտին այրին մէջը՝ որ է Քերրոն քանանու երկրին մէջ ;
20 Եւ արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ Հետտին որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի ստացուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Աբրահամ կ'երդմցընէ իր ծառան : 10 Ծառային ճամբորդութիւնը , 12 և աղօթքը : 15 Ռեբեկան անոր կը հանդիպի Եփրոնին քովը . 18 անոր ջուր կը խմցընէ , 22 և պարև կ'ընդունի , 24 և իր որո՛ց ցեղէ ըլլալը կը ծանուցանէ անոր : 29 Լաբան իր տունը կ'ընդունի գանիկայ : 34 Ծառան իր գալուն պատճառը կը պատմէ : 50 Լաբան և Բաթուէլ կ'ընդունին ծառային առաջարկութիւնը : 58 Ռեբեկան կը համձի երթալու : 62 Իսահակ կը հանդիպի անոնց՝ գաշտին մէջ :

1 Իսկ Աբրահամ հօրհասը անցուցած էր ծերացած էր . ու Տէրը բամէն
2 բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը : Եւ Աբրահամ ըսաւ իր տանը երէց ծառային՝ որ Իր բոլոր ունեցածին վերակացուն էր . կ'աղաչեմ քեզի իմ ձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր .
3 Եւ քեզ Երկրպագնեմ Տէրոջմով , որ երկինքին Աստուածը ու երկրին Աստուածն է , որ Իմ որդւոյս կնիկ չառնես քանանացւոց աղջիկներէն ,
4 որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ . Հապա Իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս Իերթաս , ու իմ որդւոյս
5 Իսահակին անկէ կնիկ առնես : Եւ ծառան ըսաւ անոր . Գուցէ կնիկը իմ ետևէս ասդրկերը գալ չուզէ , կ'ըլլա՞յ որ քու որդիդ ան երկիրը դարձընեմ՝ ուսկից որ դուն ելար .
6 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր . Զգուշացի՛ր որ իմ որդիս հոն չդարձընես ;
7 Երկնից Տէր Աստուածը՝ որ զիս իմ հօրս տունէն , ու իմ ծնած երկրէս հանեց , և որ խօսեցաւ ինձի , ու երդում ըրաւ ինձի , ըսելով . Ես երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ , Անիկայ իր հրեշտակը քու առջևդ պիտի խրկէ , ու դուն անկէ իմ որդիս
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես : Եւ թէ որ կնիկը քու ետևդ գալ չուզէ , Եա իմ երդումէս դուն անպարտ կ'ըլլաս . միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես : Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երանացը տակը դրաւ իր ձեռքը , ու ասոր բանին համար երդում՝ րաւ անոր :
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը ուղտ առաւ ու գնաց . Բանկի իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր ձեռքն էր . և ելաւ ու դէպ ի Մեսոպոտամիա՝ Նաբովրին քաղաքը գնաց ;
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան դէմ՝ հինիկներուն ելլելու ժամուն ,
12 և ըսաւ . Ով Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը , կ'աղաչեմ քեզի՝ յաջողէ ինձի այսօր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բա-
13 րերարութիւն ըրէ . Ահա ես կոսրի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և տաքաղաքին բնակացը աղ ջիկները
14 ջուր հանելու կ'ելլեն : Եւ ըլլայ թէ երբոր աղջկին ըսեմ . Շնո՛րհք ըրէ սափորդ իջեցուր որ խմիմ . ու անիկայ ըսէ թէ՝ Խմէ՛ , ու քու ուղտերուդ ալ խմցընեմ , անիկայ ըլլայ քու Իսահակ ծառայիդ համար սահմանածդ . և այսով գիտնամ՝ որ իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր :
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը չվմընցուցած , ահա՛ Աբրահամին եղբօրը Նաբովրին կնոջը Մեղքային որդւոյն Բաթուէլին ծնած Ռեբեկան եկաւ , իր ուսին վրայ սափոր
16 մը ունենալով : Եւ աղջիկը շատ գեղեցիկ տեսքով կոյս մին էր , ու էրիկ մարդ մը գանիկայ չէր գիտեր . և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար : Եւ ծառան գանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու ըսաւ . Շնո՛րհք ըրէ՝ քու սափորէդ ինձի քիչ մը ջո՛ւր խմցուր :
18 Եւ անիկայ ըսաւ . Խմէ՛ տէր իմ . ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր : Ու երբոր անոր խմցուց լմընցուց , ըսաւ .

Ն. ք. ՂԾ. 1857

Բ Գլ. ԽԶ. 8 ;

Ժ Գլ. ժբ. 1 . 7 ;

Է Գլ. ժբ. 7 ; ժգ. 15 . ժե. 18 . ժէ. 8 ; Եզ. լբ . 13 ; Բ Օր . ա . Տ . 4 ; Գոր . 5 . 5 ;

Լեւ . իգ . 20 . 23 . ԼԶ . 2 ; Երբ . ա . 14 ;

Է Ցես . բ . 17 . 20 ;

Յ ՀՓր 2 ;

Ա Եսր . Աբրամ նահապետը

Ի Գլ . իե . 43 ;

Հել . բ . 16 ; աթագ . թ . 11 ;

Յ ՀՓր 27 ; Գլ . իզ . 24 . իբ . 13 . լբ . 9 ; Եզ . գ . 6 . 15 ; Ղ Նէեմ . ա . 11 ; Սաղ . ը . 5 ;

Ե ՀՓր 43 ;

Ժ Գլ . իթ . 9 ; Եզ . բ . 16 ;

Յ Տե՛ս Գաս . ղ . 17 . 37 ; ա Թագ . ղ . 7 . ժգ . Տ . ի . 7 ;

Ն Գլ . ժա . 29 . իբ . 23 ;

Ղ Գլ . իզ . 7 ;

ա Պետ . գ . Տ . գ . 9 ;

Ն . ք . ՂԾ. 1860

ԸԵւ . լ . 15 ; Եզեկ . խե . 12 ;

Բ Երեմ . լբ . 3 ;

Ք Գլ . իե . 9 ; իզ . 30 . 31 . 32 ; ծ . 13 ; Գոր . է . 16 ;

Ի Տե՛ս Հոռոմ . դ . 7 . Տ . 9 . 10 ; Երեմ . լբ . 10 . 11 ;

— Գլ . ժբ . 11 ; իա . 5 ;
Ը Գլ . ժգ . 2 ;
Ե ՀՓր 35 ; Սաղ . ձժբ . 3 ; Առակ . ժ . 22 ;
Ջ Գլ . ժե . 2 ;
Թ ՀՓր 10 ; Գլ . լԶ . 4 . 5 . 6 ;

1857

Ի Գլ . խէ 29 ; ա Մն . իմ 24 ; Ոզբ . ե . 6 ;
Ղ Գլ . ժգ . 22 ; բ Օր . գ . 13 ; Ցես . բ . 12 ;
Է Գլ . իգ 35 . իէ 46 ; իբ . 2 ; Եւ . լդ . 16 ; Բ Օր . է . 3 ;
ԸԳլ . ժբ . 1 ;

Ն.Ք.ՂԿ. 1857

Ուղտերուդ ալ ըմբ քաշեմ, մինչև
20 որ ամէնքը խմեն։ Եւ շուտով սա-
փորը աւազանին մէջը պարպեց, ու
նորէն հորը վազեց ըմբ քաշելու, և
անոր բոլոր ուղտերուն համար ըմբ-
21 քաշեց։ Եւ մարդը զարմանալով
անոր վրայ՝ լուռ կը մնար, մտածէ-
լով թէ արդեօք Տէրը անոր ճամ-
22 բան յաջողեց, թէ չէ։ Ու երբոր
ուղտերը խմելը լմընցուցին, մարդը
կէս սիկղ ոսկեհէ օղակ մը, և անոր
ձեռքերուն համար տասը սիկղ ոսկեհէ
երկու ապարանջան հանեց, ու ասաց
23 անոր. Ու ըսաւ. Դուն որո՞ն
աղջիկն ես, կ՚աղաչեմ ըսէ ինծի.
քու հօրդ տունը մեզի համար դիւե-
24 րը կենալու տեղ կա՞յ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոր. Ես Մելքային որդւոյն
Բեթուելին աղջիկն եմ, որն որ
25 Մելխա Նաքովրին ծնաւ։ Նաև
ըսաւ անոր. Մենք շատ յարդ ու
ճարակ ունինք, և դիւերը կենալու
26 տեղ։ Ու մարդը խոնարհեցաւ,
ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ.
27 Եւ ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ իմ տի-
րոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը,
որ իմ տէրս չէր ողորմութենէն ու
իր ճշմարտութենէն չզրկեց. քանի
որ ես ճամբուն մէջն էի, Տէրը ինձ
իմ տիրոջս եղբայրներուն տունը ա-
28 ռաջնորդեց։ Եւ աղջիկը վազեց, ու
աս բաները իր մօրը տունը պատմեց։
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ունէր
Լաբան անունով. ու Լաբան դուրս
վազեց դէպ՚ի աղբիւրը մարդուն
30 քովը. Ինչու որ տեսնելով օղակը,
և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
րանջանները, ու լսելով իր քրոջը
Ռեբեկային խօսքերը, որ կ՚ըսէր
թէ՝ Ան մարդը ասանկ խօսեցաւ
ինծի, մարդուն եկաւ. և ահա
անիկայ ուղտերուն քովը աղբիւրին
31 մօտ կայներ էր. Ու ըսաւ անոր.
Եկո՛ւր ՅՀՎ Տէրոջը օրհնեալը, ինչո՞ւ
դուրսը կայներ ես. քանզի տունը
պատրաստեցի, և ուղտերուն համար
32 տեղ մը։ Ու մարդը տունը եկաւ.
ու ուղտերը քակեց, և ուղտերուն
յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու
անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը
33 լուալու ջուր տուաւ։ Եւ անոր առ-
ջևը կերակուր դրուեցաւ. բայց
անիկայ ըսաւ. Մինչև որ իմ խօս-
քերս չըսուցեմ, չեմ ուտեր. և
34 Լաբան ըսաւ. Ըսուցէ՛։ Ու ա-
նիկայ ըսաւ. Ես Աբրահամին ծա-
35 ռան եմ. Եւ Տէրը մեծապէս
օրհնեց իմ տէրս, ու մեծ մարդ մը
եղաւ. և անոր հօտեր, ու արջառ-
ներ, և արծաթ, ու ոսկի, և ծա-
ռաներ, ու աղախիններ, և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ։ Եւ իմ տի-
րոջս կնիկը Սարրան իր պառաւու-

Ն.Ք.ՂԿ. 1857

թեան ատենը որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս, որ բոլոր իր ունեցածը
37 անոր տուաւ։ Եւ իմ տէրս ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. Ըրէ-
լայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ. Բայց
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմէս
երթաս, ու իմ որդւոյս կնիկ առ-
39 նես։ Եւ ես իմ տիրոջս ըսի. Գու-
40 ցի կնիկը իմ ետևէս չգայ։ Եւ ա-
նիկայ ինծի ըսաւ. Տերը՝ որուն
առջևը ես կը քալեմ, իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի խրկէ, ու քու
ճամբադ պիտի յաջողէ, և իմ որ-
դւոյս իմ ազգատոհմէս ու իմ հօրս
41 տունէն կնիկ պիտի առնես։ Ու-
րուն ան ատենը իմ երդումէս ան-
պարտ պիտի ըլլաս, երբոր իմ ազ-
գատոհմին երթալով, քեզի չտան
չտան, ան ատենը իմ երդումէս
42 անպարտ պիտի ըլլաս։ Եւ աղ-
բիւրը եկայ այսօր, ու ըսի. Ով
Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Ա-
ստուածը, թէ որ հիմա աս իմ ե-
րթալու ճամբաս դուն կը յաջողես,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ. և ըլլայ որ աղջիկը ըմբ-
քաշելու դայ, և ես անոր ըսեմ թէ՝
Ընդ՚որ ըրէ, ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջո՛ւր խմցուր, Եւ անիկայ
ինծի՝ Դո՛ւն ալ խմէ, և ուղտերուդ
համար ալ ըմբ քաշեմ ըսէ, Թող
անիկա՛յ ըլլայ Տէրոջը սահմանած
կնիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար։
45 Եւ ի՛մ սրտիս մէջը տակաւին խօս-
քը չլմընցուցած, ահա՛ Ռեբեկան
կ՚ելլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով. և աղբիւրը իջաւ, ու ըմբ-
քաշեց. և ըսի անոր. Ընդ՚որ
46 ըրէ՛ ինծի ըմ՛ւր խմցուր։ Եւ անի-
կայ շուտով սափորը իր ուսէն վար
առաւ, և ըսաւ. Խմէ՛, և ուղ-
տերուդ ալ խմցընեմ. ուստի ես
խմեցի, ու ուղտերուն ալ խմցուց։
47 Եւ հարցուցի անոր՝ ու ըսի. Դուն
որո՞ն աղջիկն ես. և անիկայ ըսաւ.
Մելքայի Նաքորին ծնած որդւոյն
Բեթուելին աղջիկն եմ. ան ատենը
ոսկեղօղակը անոր քիթը, ու ապարան-
ջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի։
48 Եւ խոնարհեցայ, ու Տէրոջը երկր-
պագութիւն ըրի, և իմ տիրոջս
Աբրահամին Տէր Աստուածը օրհնե-
ցի, որ ինծի տիրոջս եղբօրը աղջիկը
իր որդւոյն առնելու համար զիս ու-
49 ղիղ ճամբան առաջնորդեց։ Եւ
հիմա թէ որ իմ տիրոջս ընդ՚որդը ու
ճշմարտութիւն պիտի ընէք, ինծի
պատմեցէք. և թէ չէ՝ նորէն ինծի
ըսէք, որ ես աջ կողմը կամ ձախ
50 կողմը դառնամ։ Ուստի Լաբան
ու Բեթուէլ պատասխան տուին

ՆՀՇ 12, 56։ ՏԵՆ. ԼԲ. 2, 3։ Ես. Փ. 19, 20, 21։ Եզեկ. Ժզ. 11, 12։ ա Պետ. գ. 3։ ՂԳԼ. ԻԲ. 23։ ՀՇՐ 52։ ՆԵ. գ. 31։ ՆԵ. Ժը. 10։ Հռութ. գ. 14։ ա Թագ. իե. 32, 39։ բ Թագ. Ժը. 28։ Ղուկ. ա. 68։ ԼԳԼ. ԼԲ. 10։ Սաղ. ղը. 3։ ՀՇՐ 48։ ՐԳԼ. ԻԹ. 5։ ՅԳԼ. իզ. 29։ Դատ. Ժե. 2։ Հռութ. գ. 10։ Սաղ. ՃԺե. 15։ ՀԳԼ. խգ. 24։ Դատ. ԺԹ. 21։ ՃՁՈՐ. իգ. 12։ ՅՕՆ. գ. 34։ Ես. փե. զ. 5, 6, 7։ ՀՇՐ 1։ ԳԼ. Ժգ. 2։ ՐՀՇՐ 15-ՃԱ։ ա Թագ. ա. 13։ ՆՀՇ. ԻԶ. 11, 12։ ՀՇՐ 26։ ԼՊՆ. ԻԲ. 23։ ՒԳԼ. խե. 29։ ՑԵՍ. Բ. 14։

Ն. ք. գբ. 1857

ծնաց. ճծը. 23։ Մատ. իս. 42։ Մար. ժբ. 11։ Լկ. լս. 24։ հգ. ի. 15։ ՅՀմր 26։ ղեղ. գ. 22։ ժա. 2. ժբ. 35։

ճբ Մն. իա. 3։ Եզր. ա. 6։

ՀՀմր 56։ 59։

ՅԴատ. ժգ. 8։

ՆԳլ. լե. 8։

ԼԳլ. ժէ. 16։

ա Գլ. իբ. 17։

* Եբր. դուռը

ԼԳլ. ժզ. 14։ իե. 11։

ՊՑես. ա. 8։ Սաղ. ա. 2։ հէ. 12։ ճժթ. 15։ ՃԽզ. 5։ † Կամ՝ մուտք ծուխին

ԼՑես. ժե. 18։

ա Գլ. լբ. 12։

ու ըսին. ՁԱս բանը Տէրոջմէն է, չենք քեզի դէշ կամ աղէկ չենք

51 կրնար ըսել։ Ահա Ռեբեկան ձեր առջեւդ է, առ ու գնա, և Տէրոջը ըսածին պէս թող քու տիրոջդ որ-

52 դւոյն կնիկ ըլլայ։ Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին ծառան անոնց խօսքերը լսեց, մինչև գետինը ին-

53 նըրհնաւ երկրպագութիւն ըրաւ Տէրոջը։ Եւ ծառան արծաթեղէն զարդեր ու ոսեղէնէ զարդեր և հան-

դերձներ հանեց, ու Ռեբեկային տուաւ և անոր եղբօրը ու մօրը

54 պատուական ընծաներ տուաւ։ Եւ կերան ու խմեցին ինքը ու իր հետը եղող մարդիկները, ու գիշերը հան-

ցին, և առտուանց ելան, ու ինքը ըսաւ. Ձիս իմ տիրո՛ջս խրր-

55 կեցէք։ Եւ աղջկանը եղբայրը ու մայրը ըսին. Թող աղջիկը չքանի մը օր՝ գոնե տասը օր մեր քովը կե-

56 նայ, ետքը երթայ։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց. Ձիս մի արգիլէք, ինչու որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողեց. Թո՛ղ տուէք գիս՝ որ տիրոջս եր-

57 թամ։ Եւ անոնք ըսին. Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտր-

58 ենք։ Եւ կանչեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր. Ա՞ս մարդուն հետ կ՚երթա՞ս. և անիկա՝ կ՚երթամ

59 ըսաւ։ Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը, և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը խրկեցին։

60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր. Դուն մեր քոյրն ես, հա-զարաւոր բիւրերու մայր ըլլաս, և

ղքու սերունդդ իր թշնամիներուն

61 քաղաքները ժառանգէ։ Եւ Ռեբեկան ու իր աղախինները ելան և ուղտերը հեծան, ու ան մարդուն

ետևէն գացին։ Եւ ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց.

62 Եւ Իսահակ Ն՚Ահայրօյի ջրհորէն գարձած կու գար. ինչու որ անիկայ

63 հարաւային երկիրը կը բնակէր։ Եւ Իսահակ ի իրիկուան դէմ դաշտը ե-լեր էր † աղօթք ընելու. ու իր աչ-

քերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա

64 ուղտեր կու գային։ Եւ Ռեբեկա իր աչքերը վերցուց, ու երբոր Ի-սահակը տեսաւ, Նուղտէն վար ի-

65 ջաւ. Եւ ըսաւ ծառային. Դաշ-տին մէջ դէպ ի մեզի եկող մարդը ո՞վ է. և ծառան ըսաւ. Իմ տէրս է. ու ինքը քօղը առաւ ու ծած-

66 կուեցաւ։ Եւ ծառան իր բոլոր ըրած բաները պատմեց Իսահակին։

67 Եւ Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սարբային վրանը տարաւ, ու առաւ Ռեբեկան, որ իր կնիկը եղաւ. և ինքը սիրեց զանիկայ։ Ու Իսա-հակ ՚մխիթարուեցաւ իր մօրը վրայով։

ԳԼ. ԻԵ

1 Աբրահամին որդիքը քհետուրային ծնած. 5 Անիկայ իր տասնուհատքը որդւոցը կը բաժ-նէ. 7 Անոր կենացը օրերը ու մահը. 9 և թաղումը. 12 Իսմայէլի սերունդը. 17 անոր կենացը օրերը ու մահը. 21 Իսահակ աղօթք կ՚ընէ Ռեբեկային ամլութեանը համար. 22 Ռեբեկային արգանդին մէջ տղաքը կը կռուին. 24 Եսաւին ու Յակոբին ծնունդը. 27 և իրարմէ տարբեր ըլալնին. 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ։

Ն. ք. գբ. իբր 1853

1 Յետ Աբրահամ նորէն կնիկ մը ա-ռաւ, ու անոր անունը քետուրա

2 էր։ Եւ ան իկայ Զեմրանը, ու Ցեկսանը, և Մադանը, ու Մա-դիանը, և Ցեսբոկը ու Սուհէն ծնաւ.

ա Մն ա. 32։

3 անոր։ Եւ Ցեկսան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը. և Դեդանին որդիքը Ասուրիմ, ու Լատուսիմ և Լևովե-

4 միմ էին։ Եւ Մադիանին որդիքը՝ Գեփա, ու Ափեր, և Ենովք, ու Աբիդա և Ելդաղա էին. ասոնք ամէնը քետուրային որդիներն էին։

5 Եւ ի Աբրահամ իր բոլոր ունեցա-

բ Գլ. իդ. 36։

6 ծը խնայկին տուաւ. Բայց Աբ-րահամին հարճերուն որդւոցը Աբ-րահամ պարգևներ տուաւ, և ի իր կենդանութեանը ատենը՝ զանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ ի արևելք Տարևելեան երկիրը խրր-

գ Գլ. իս. 14։

դ Դատ. գ. 3։

կեց։

7 Եւ Աբրահամին կենացը տարի-ներուն օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ, հարիւր եօթանասունհինգ տարի

1822

8 էր։ Եւ Աբրահամ հաղկ ծերու-թեամբ ծերացած ու իր օրերը լե-ցուած՝ աւանդեց իր հոգին, ու մե-ռաւ, և ՚ի ժողովուրդին խառ-

ե Գլ. ժե. 15։ խթ. 29։

9 նուեցաւ։ Եւ իր որդիքը՝ Իսա-հակ ու Իսմայէլ Թաղեցին զանի-կայ Մաքփելայի այրին մէջը, որ

զ Գլ. լե. 29։ ի. 13։

10 է ՚Որ ան արտը Աբրահամ՝ քե-տին որդիներէն ծախու առած էր. Ի-հոն Թաղուեցաւ Աբրահամ, և իր

է Գլ. իգ. 16։

ը Գլ. խթ. 31։

11 կնիկը Սարան։ Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնե-լէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը. և Իսահակ ՚ի Լա-հայրոյի ջրհորին քովը բնակեցաւ։

թ Գլ. ժզ. 14։ իդ. 62։

12 Եւ ասոնք են Աբրահամին որ-դւոյն Իսմայէլին ծնունդները որ զանիկայ Սարրային է Եգիպտացի ա-զախինը Հագարը ծնաւ Աբրահա-

ժ Գլ. ժզ. 15։

13 մին։ Եւ Իսմայէլին որդւոցը ա-նուններն ասոնք են՝ իրենց անուն-ներովը ու իրենց ծնունդներովը. Իսմայէլին անդրանիկը Նաբէոթ, ետքը Կեդար, Ադբէէլ, Մաբ-

ի Մն ա. 29։

14 սամ, Մասմա, Դումա, Մասսէ,

15 Խադադ, Թեմա, Ցետուր, Նա-

ի Մն ա. 30։

16 փէս ու Կեդմա։ Ասոնք են Իսմա-յէլին որդիքը, և իրենց վրաններով ու իրենց գեղերովը իրենց ա-

Ն · ք · ԶՔ · ԻԲԲ 1800

ՃԳԼ · ԺԶ · 20 ։

1773

ՀՀՊ Տ ։

Հ ա Թ ա գ · ԺԸ · 7 ։

ՅԳԼ · Ժ2 · 12 · *ԵԲԲ · ԻՆ · կաւ ։

ՂՊատ · ա · 2 ։

1857

†ԵԲԲ · Փա · տան արա · մէն

ՁԳԼ · ԻԲ · 23 ։ ՃԳԼ · ԻԴ · 29 ։

1838

ՃամՊ · ե · 20 ։ բ ՄՆ · ՀԳ · 13 ։ ԵՀՐ · Ը · 23 ։ Ն Հ Հով · Թ · 10 ։ ՂԹագ · Թ · 9 ։ Ժ · 22 ։ ¤Գլ · Ժե · 16 ։ ԻԲ · 60 ։

ՂԲ Թագ · Ը · 14 ·

ՊԳԼ · ԻԷ · 29 ։ ՄՂ · ա · 3 ։ ՀԸ · ոով · Թ · 12 ։

ԼԳԼ · ԻԷ · 11 · 16 · 23 ։

‡ՅՙՃաշտ ։

¤Ով · Ժբ · 3 ։

¤Գլ · ԻԷ · 36 ։

1837

‖ՅՙգարշապարԲՆՆդ · Ե¤ խաբՀղ ·

ՀԳԼ · ԻԷ 3 · 5 ։

¤Ցոր · ա · 1 · Տ ։ բ · 3 ։ Սաղ Լ · 37 · ԲԵբր · Ժա · 9 ։

ՅԳԼ · ԻԷ · 19 · 25 · 31 ։

¤ԳԼ · ԻԷ · 6 ·

Ցՙ կարմիր ։

ԻԲԲ 1805

Նուէնները ասոնք են ՝ իրենց ազգե-
րուն համեմատ տասուերկու իշխան-
17 ներ էին ։ Եւ Իսմայէլին կենացը
օրերը հարիւր երսունուեօթը տարի
եղաւ . և ՝իր հոգին աւանդելով՝
մեռաւ , ու իր ժողովուրդին խառ-
18 նուեցաւ ։ Եւ Իսմայէլացիք Բը-
նակեցան Եւիլայէն մինչև Սուր ,
որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորես-
տան երթալու ճամբուն վրայ է .
Յբոլոր իր եղբայրներուն առջևը
*բնակեցաւ ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահա-
կին ծնունդները ասոնք են . Աբրա-
20 համ ծնաւ Իսահակ ։ Եւ Իսա-
հակ քառասուն տարեկան էր , երբոր
†Միջադետեն Ասորի Բաթուէլին
աղջիկը՝ Ասորի Լաբանին քոյրը
21 Ռեբեկան իրեն կնիկ առաւ ։ Եւ
Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը
համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճա-
ռաւ . և Տէրը անոր աղաչանքը
22 ընդունեց , ու անոր կնիկը Ռեբե-
կան յղացաւ ։ Եւ տղաքները անոր
արգանդին մէջը կը կռուէին , ու
ըսաւ . Թէ որ այսպէս է , ինչո՞ւ
եղաւ ինձի ասիկայ ։ ԵՒ Տէրոջը
23 հարցընելու գնաց ։ Ու Տէրը
ըսաւ անոր . Երկու ազգ կան ար-
գանդիդ մէջը , և քու որովայնէդ
երկու ժողովուրդ պիտի զատուի .
ու Ժողովուրդին մէկը մէկէն
զօրաւոր պիտի ըլլայ , և Մեծը պի-
24 տի ծառայէ պզտիկին ։ Ու երբոր
անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան ,
ահա երկուորեակ էին անոր արգան-
25 դին մէջը ։ Եւ առջինը ելաւ կար-
միզոյն , Բոլոր մարմինը մազոտ
վերարկուի պէս էր . ու անոր ա-
26 նունը Եսաւ դրին ։ Եւ անկէ
ետքը անոր եղբայրը ելաւ , ու Ա-
նոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն
բռներ էր , և Անոր անունը Յակոբ
դրին . ու անոնց ծնած ատենը Ի-
սահակ վաթսուն տարեկան էր ։
27 Եւ մանկունները մեծցան . ու Եսաւ
դաշտի մարդ՝ Հմայական որսորդ ե-
ղաւ իսկ Յակոբ Հանդարտ բար-
քով մարդ էր Ու վրաններու մէջ
28 կը բնակէր ։ Եւ Իսահակ կը սիրէր
Եսաւը , ինչու որ անոր որսէն կ'ու-
տէր . Բայց Ռեբեկան Յակոբը կը
սիրէր ։
29 Օր մը երբոր Յակոբ ապուր կ'ե-
փէր , Եսաւ դաշտէն եկաւ և Ան-
30 ձկնեղ կը մարէր . Ու Եսաւ
Յակոբին ըսաւ . Ընդրկք ըրէ
աւտ շիկամաթանէն տուր որ ուտեմ .
քանզի կը մարիմ . անոր համար
անոր անունը Եդովմ կոչուեցաւ ։
31 Եւ Յակոբ ըսաւ . Ծախէ ինձի
այսօր քու անդրանկութեանդ ի-
32 րաւունքը ։ Ու Եսաւ ըսաւ .
Ահա մեռնելու կը մօտենամ . և
անդրանկութենէն ինծի ի՞նչ օգուտ
33 կայ ։ Եւ Յակոբ ըսաւ . Այսօր
ինծի երդում ըրէ . և անիկայ եր-
դում ըրաւ անոր , ու †իր անդրան-
կութեան իրաւունքը ծախեց Յա-
34 կոբին ։ Ան ատենը Յակոբ հաց ու
ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին . և
*անիկայ կերաւ ու խմեց , ու ելաւ
գնաց . այսպէս Եսաւ էր անդրան-
կութիւնը անարգեց ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Իսահակ ծովին պատճառովը Գերարա կ'երթայ։
2 Աստուած զանիկայ կը խրատէ ու կ'օրհնէ ։
7 Իր կինը ուրանալուն Տամար Աբիմելէքէն կը յանդիմանուի · 12 Իր Տարստութիւնը ։ 18 Իսահակ ջրհորներ կը փորէ ։ 26 Աբիմելէք Բեէրսաբէէի մէջ ուխտ կ'ընէ Իսահակին հետ ։ 34 Եսաւին կնիկները ։

1 Եւ երկրին մէջ սով եղաւ , Առջի
սովէն զատ՝ որ Աբրահամին օրե-
րը եղեր էր . և Իսահակ Գերարա
գնաց՝ Փղշտացւոց Աբիմելէք թա-
2 գաւորին ։ Եւ Տէրը երևցաւ ա-
նոր . ու ըսաւ . Եգիպտոս մի՛ իջներ ,
Բնակէ՛ ան երկրին մէջ՝ որն որ քեզի
3 պիտի ըսեմ . Պանդուխտ եղիր ա-
յս երկրին մէջ , ու Եես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ , և Քեզ պիտի օրհնեմ .
ինչու որ Բոլորը այս երկիրները քեզի՝
ու քու սերունդիդ պիտի տամ .
ու Քու հօրդ Աբրահամին ըրած
4 երդումն պիտի Տաստատեմ . Եւ
Քու սերունդդ երկինքի աստղերուն
չափ պիտի շատցընեմ , և բոլոր այս
երկիրները քու սերունդիդ պիտի
տամ . ու Բերկրի բոլոր ազգերը քու
5 սերունդովդ պիտի օրհնուին . Ինչու
որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ
դրաւ . և իմ Տրամաններս ու պա-
տուիրանքներս . իմ իրաւունքներս
ու օրէնքներս պահեց ։
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերա-
7 րայի մէջ ։ Ու ան տեղին մար-
դիկը Տարցուցին Ան՝ իր կնկանը
Համար . և Անիկայ ըսաւ . Իմ
քոյրս է . քանզի Ի՛մ կնիկս է՝ ըսե-
լու վախցաւ . Յիրաւ որ՝ ըսաւ , այս
տեղի մարդիկը զիս մեռցընեն Ռե-
բեկային Համար . ինչու որ Գանի-
8 կայ տեսքով գեղեցիկ էր ։ Ու
եղաւ որ երբ Հոն շատ ատեն կե-
ցաւ . Փղշտացւոց Թագաւորը Ա-
բիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու
տեսաւ . և ահա՝ Իսահակ իր կընե-
կանը Ռեբեկային հետ կը խաղար ։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու
ըսաւ ահա իրաւցընէ անիկայ քու
կնիկդ է . և Բ՞ինչպես Անիկայ իմ
քոյրս է ըսիր . ու Իսահակ ըսաւ
անոր Քանզի ըսի Թէ Զըլլայ որ
10 անոր պատճառովը մեռնիմ ։ Եւ
Աբիմելէք ըսաւ . Բ՞ինչ է ասոր

Ն · ք · ԶՔ · ԻԲԲ 1805

†ԵԲԲ · Ժբ · 16 ։

†Ժող · ը · 15 ։ Ես · Իբ · 13 · ա Կոր · Ժե · 32 ։

ԻԲԲ 1804

¤ԳԼ · Ժբ · 10 ։

Բ ԳԼ · Ի · 2 ։

‡ԳԼ · Ժբ · 1 ։

*ԳԼ · Ի · 1 ։ Սաղ · Լթ · 12 ։ ԵՀՐ · Ժա · 9 ։

ՂԳԼ · ԻԸ · 15 ։

ՂԳԼ · Ժբ · 2 ։

ՆԳԼ · Ժգ · 15 · Ժե · 18 ։

ԸԳԼ · ԻԲ · 16 · Սաղ · ՃԸ · 9 ։

ՐԳԼ · Ժե · 5 · Իբ · 17 ։

ՃԳԼ · Ժբ · 3 ։ Իբ · 18 ։

ՒԳԼ · ԻԲ · 16 · 18 ։

ԼԳԼ · Ժբ · 13 ։ Ի · 2 , 13 ։

ԻՆահ · ԻԹ · 25 ։

ՃԳԼ · ԻԴ · 16 ։

մեզի ըրածդ . քիչ մնաց որ ժողո-
վուրդէն մէկը քու կնկանդ հետ
պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք
11 պիտի բերէիր : Եւ Աբիմելէք էր
բոլորը ժողովուրդին պատուիրեց՝ ը-
սելով . Ո վ որ հաս մարդուն , կամ
անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , ան-
շուշտ պիտի սպանուի :
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցա-
նեց , ու ան տարին՝ Յհարիւրապա-
տիկ ըզտէնէ քաղեց . և Տէրը
ՂՀմր 3 · ԳԼ· իդ · 1 , 35 ; Ծոբ · խբ · 12 ։
13 Ղօրհնց զանիկայ : Ու մարդը
ճբարձրացաւ , ու երթալով մեծ-
ցաւ . անանկ որ խիստ մեծ եղաւ ։
14 Եւ ունեցաւ ոչխարներ , ու ար-
ջառներ , և շատ ծառաներ . ու
Փղշտացիք Յնախանձեցան անոր ։
15 Եւ իր հօրը Աբրահամին օրերը՝ Յիր
հօրը ծառաներուն փորած բոլոր
ջրհորները Փղշտացիք դոցեցին ,
16 ու Հողով լեցուցին զանոնք ։ Եւ
Աբիմելէք ըսաւ Իսահակին . Գնա՛
մեզմէ . ինչու որ Ϋմեզմէ շատ աւե-
17 լի զօրաւոր եղար : Եւ Իսահակ
գնաց անկից ու իր վրանը Գերա-
րայի ձորին մէջ բացաւ , ու հոն
բնակեցաւ ։
18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց ան ջրը-
հորները , որոնք իր հօրը Աբրահամին
օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին
մեռնելէն ետքը՝ Փղշտացիք դոցեր
էին , ու իր հօրը դրած անուններ-
րուն պէս անոնց անուններ դրաւ ։
19 Ու Իսահակին ծառաները ան ձորին
մէջը փորեցին , ու հոն *վազուն
20 ջուրի հոր գտան ։ Եւ Գերարային
հովիւները Իսահակին հովիւներուն
հետ Ϋկռուելին՝ ըսելով . Ջուրը
մերն է . անոր համար ան հորին ա-
նունը †Էսէք դրաւ , ինչու որ անոր
21 հետ կռուեցան ։ Եւ ուրիշ հոր մը
փորեցին . ու անոր համար ալ կը-
ռուեցան . և անոր անունը ‡Սիրնա
22 դրաւ ։ Ու անկիցելաւ , և ուրիշ
հոր մը փորեց . և անոր համար չը-
կռուեցան . և անոր անունը ‖Ռո-
բովթ դրաւ՝ ըսելով . Քանզի հիմա
Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու Ներկրի
մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք ։
23 Եւ անկից Բերսաբէէ գնաց ։
24 Ու ան գիշերը Տէրը երևցաւ անոր՝
ու ըսաւ . ΫԵս քու հօրդ Աբրահա-
մին Աստուածն եմ . Վմի՛ վախնար ,
ինչու որ ես քու Ϋհետդ եմ , և իմ
ծառային Աբրահամին համար քեզ
պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ
25 պիտի շատցնեմ ։ Եւ հոն Ϋսեղան
մը շինեց , ու †Տէրոջը անունը կանչ-
եց , և հոն իր վրանը բացաւ . ու
Իսահակին ծառաները հոր մը փո-
րեցին ան տեղ ։
26 Եւ Աբիմելէք , ու իր բարեկա-
մը Ընոզաթ , ու Ϋիր սպարապե-

տը Փիքոլ՝ Գերարայէն անոր գա-
27 յին ։ Եւ Իսահակ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ պատճառաւ ինծի եկաք . որովհետև Ϋդուս ատեցիք , ու Ϋզիս
28 ձեզմէ վռընտեցիք ։ Եւ անոնք ըսին . Ստուգիւ տեսանք որ Տէրը Ϋքեզի հետ է , ու ըսինք . Հիմա մեր մէջը՝ Ϋյռնինչ մեր ու քու մէջտեղ երդումՙ մը ըլլայ , և քեզի
29 հետ ուխտ ընենք , Որ մեզի գէշու-թիւն չընես , ինչպէս որ մենք քեզի բան մը չըրինք , միայն թէ քեզի աղեկութիւն ըրինք , ու քեզ խաղաղութեամբ յուղարկեցինք ։ Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես ։
30 Եւ ինքը անոնց խնջոյք ըրաւ . ու
31 անոնք կերան ու խմեցին ։ Եւ առ-տուանց կանուխ ելան , ու Ϋիրարու երդումՙ ըրին . և Իսահակ յուղարկեց զանոնք , ու անոնք խաղաղու-
32 թեամբ իրմէն գացին ։ Ու եղաւ որ նոյն օրը Իսահակին ծառաները ե-կան , և անոր պատմեցին իրենց փո-րած հորին համար , ու անոր ըսին ։
33 Ջուր գտանք ։ Եւ ինքը անոր ա-նունը §Սափէէ դրաւ . Քանոր հա-մար մինչև այսօր ան քաղաքին ա-նունը ‡Բերսաբէէ է ։
34 Ϋ Ու Եսաւ քառասուն տարեկան էր՝ երբոր իրեն կնիկ առաւ Քետա-ցի Բէերիին աղջիկը Յուդիթը , ու Քետացի Ելօնին աղջիկը Բասեմա-
35 թը ։ Եւ ասոնք Իսահակին ու Ռեբեկային Ϋսրտին ցաւ եղան ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Իսահակ որսի կը խրկէ Եսաւը ։ 6 Ռեբեկա կը խրատէ Յակորը՝ որ հորը օրհնութիւնը առնէ ։ 15 Յակոբ՝ Եսաւին կերպարանքով՝ օրհնութիւնը կ՚առնէ ։ 30 Եսաւ իր որսը կը բերէ ։ 33 Իսահակ կը սոսկայի ։ 34 Եսաւ կը գանգատի , ու շատ թախանձանքով օրհ-նութիւն մը կ՚առնէ ։ 41 ու Յակոբը մեռցնելու կը սպառնայ ։ 42 Ռեբեկա Եսաւին բարկու-թեանը առիթը կ՚առնէ ։

1 ‖Ու եղաւ որ երբ Իսահակ ծեր-ցաւ , ու Ϋիր աչքերը տեսնելու զօրութենէն տկարացան , իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց , ու ըսաւ անոր . Ո՛րդեակ իմ՛ . և անիկայ
2 ըսաւ . Ահա՛ հոս եմ ։ Եւ Իսահակ ըսաւ . Ահա՛ ես ծերացեր եմ , ոչ
3 Ϋմեռնելուս օրը չեմ գիտեր . †Եւ հիմա զէնքերդ՝ կապարձդ ու աղեղդ ա՛ռ , և գա՛շտը ելլը , ու ինծի որս
4 մը որսա . Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկները ըրէ , ու ինծի՛ բերը որ ուտեմ , որպէս զի մեռնելէս
5 առաջ Ϋիմ հոգիս քեզ օրհնէ ։ Եւ Ռեբեկան լսեց երբոր Իսահակ իր որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր . ու Եսաւ դաշտը գնաց որս մը որսալու բերելու ։
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին զրուցեց՝ ըսելով . Ահա՛ ես լսեցի եր-

ՆՀ · Ք · ՂԲ · Ի ԵՐ 1804

ՆՀ · Ք · ՂԸ · Ի ԵՐ 1804

ՂԳԼ · Ի · 9 ։

ՀՍԱՂ · ՃԸ · 15 ։ Մ՚ԱՐ · Գ · Տ ։

ՅՄԱԹ · ԺԳ · Տ ։

ՂՀմր 3 ։ ԳԼ · իդ · 1 ։ 35 ։ Ծոբ · խբ · 12 ։

ՃԳԼ · իդ · 35 ։ Սաղ · ՃԺԲ · 3 ։ Առակ · Ժ · 22 ։

ՇԳԼ · լԷ · 11 ։ Ժող · Գ · 4 ։

ՈԳԼ · Ի · 30 ։

ՆԵԼ · ա · 9 ։

ԼԳԼ · Ի · 31 ։

*ԵԲՐ · կԸՆ · դանի

ՠԳԼ · Ի · 25 ։

†Ϋ՚ կՈՒԲ ։

‡ Ϋ՚ ԹԻՆԱ · ՄՈԹԻՒՆ ։

‖ Ϋ՚ ԸՆԴԱՐ · ՁԱԿՈՒԹԻՒՆ ։

ԼԳԼ · ԺԷ · 6 ։ ԻՐ · 3 ։ ԽԱ · 52 ։ ԵԶ · ա · 7 ։

ՊԳԼ · ԺԷ · 7 ։ Իդ · 12 ։ ԻՐ · 13 ։ ԵԶ · Գ · 6 ։ Գոր · Ե · 32 ։

ԼԳԼ · ԺԷ · 1 ։

ՠՀՄՐ 3 ։ 4 ։

ՈԳԼ · ԺՐ · 7 ։ ԺԷ · 18 ։

ՎՍԱՂ · ՃԺՂ · 17 ։

ՠԳԼ · ԽԱ · 22 ։

ՐԴԱՍ · ԺԱ · 7 ։

ՁՀՄՐ 16 ։

ՠԳԼ · ԽԱ · 22 , 23 ։

ՂԳԼ · իդ · 31 ։ Սաղ · ՃԺԵ · 15 ։

ԳԼ · ԺՊ · 3 ։ ԳԼԽԱ · 31 ։

§Ϋ՚ ԵՐԴՄԱՆ ։

ՖԳԼ · Ի · 31 ։

*Ϋ՚ ՂՀՈՐ ԵՐԴՄԱՆ ։

1796

ՠԳԼ · ԼՁ · 2 ։

ԲԳԼ · ԼԵ · 46 ։ ԻԸ · 1 ։ Տ ։

ԵՐԲ 1760

ՠԳԼ · ԽԸ · 10 ։ ՄԻՔԱՓ · Ը · 2 ։

ԲԱՌԿ · ԻԵ · 1 ։ ՅԿ · Գ · 14 ։

†ԳԼ · ԻԵ · 27 , 28 ։

ՐՀՄՐ 27 ։ ԳԼ · ԻԸ · 9 , 15 ։ ԽՔ · 28 ։ ԲՕՐ · ԼՁ · 1 ։

Ն. ք. ՂՔ. ԻՐԸ 1760

բոր քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին
7 խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Ինծի պրս բեր,
ու ինծի համար խորտիկներ ըրէ,
որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջևը օրհնեմ։ Եւ հիմա
ո՛րդեակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պա-
տուիրեմ, է իմ խօսքս մտի՛կ ըրէ.
9 Հիմա դէպ՚ի հօտը գնա, ու անկից
ինծի երկու աղէկ ուլ՚ բեր այծերէն,
և ուզանոնք քու հօրդ համար խոր-
10 տիկներ ընեմ իր սիրածին պէս. Ու
հօրդ տար՝ որ ուտէ, որպէս զի է իր
11 մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։ Ու
Ցակոբ ըսաւ իր մօրը Ռեբեկային.
Ահա՛ Եսիմ եղբայրս Եսաւ մազոտ
մարդ մըն է, ու ես լերկ մարդ մըն
12 եմ. գուցէ հայրս ինձ կոչէ՝ յետ-
ւէս չօշափէ, ու ես իր աչքին խաբողի մը
պէս երևնամ. և ի՛մ վրաս անէծք
13 բերեմ, ու չէ թէ օրհնութիւն։ Եւ
իր մայրը ըսաւ անոր. Ո՛րդեակ իմ՝
էքեզի փոխ անէծքը իմ վրաս ըլ-
լայ. միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ
14 ըրէ, ու գնա՝ ինծի՛ բեր ուղեղէն։ Եւ
անիկայ գնաց, ու առաւ, և իր մօրը
բերաւ. ու մայրը Նանոր հօրը սիրա-
15 ծին պէս խորտիկները ըրաւ։ Եւ Ռե-
բեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին հագ-
նիս հանդերձները առաւ՝ որոնք տա-
նը մէջ իր քովը էին, ու իր պզտիկ
16 որդւոյն Ցակոբին հագցուց։ Եւ այ-
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքե-
րուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ
17 դրաւ. Եւ իր ըրած խորտիկները
ու հացը իր որդւոյն Ցակոբին ձեռ-
18 քը տուաւ։ Եւ անիկայ իր հօրը
եկաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ հայր իմ. և
անիկայ ըսաւ. Ահա՛ հա՜ եմ. ո՞վ
19 ես դուն՝ ո՛րդեակ իմ։ Ու Ցակոբ
իր հօրը ըսաւ. Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ. ինծի ըսածիդ
պէս ըրի. չնո՛րհք ըրէ՛ ելլէր, նստէ,
և իմ որսէս կեր՝ ո՞ր քու հոգիդ զիս
20 օրհնէ։ Եւ Իսահակ ըսաւ իր որ-
դւոյն. Ի՞նչպէս այդչափ չուտով
գտար՝ ո՛րդեակ իմ. ու անիկայ
ըսաւ. Քանզի Տէրը քու Աստուածդ
21 իմ առջևս բերաւ։ Եւ Իսահակ ը-
սաւ Ցակոբին. Մօտ եկուր որ քեզ
չօշափեմ՝ որդեակ իմ, թէ
արդեօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես,
22 թէ չէ։ Եւ Ցակոբ իր հօրը Իսա-
հակին մօտեցաւ, որ էր չօշափեց զանիկայ, ու ըսաւ. Ձայնը
Ցակոբին ձայնն է, բայց ձեռքերը Ե-
23 սաւին ձեռքերն է։ Այսպէս չճանչ-
ցաւ զանիկայ, ինչու որ հանոր ձեռ-
քերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին. և օրհնեց զանիկայ.
24 Ու ըսաւ. Դո՞ւն ես իմ որդիս Ե-
սաւը. և անիկայ ըսաւ. Ես եմ։
25 Եւ ինքը ըսաւ. Մօտ բեր ինծի,
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ
ինձ հոգիս քեզ օրհնէ. և մօտեցուց
անոր, ու կերաւ. և գինի բերաւ

Ն. ք. ՂՔ. ԻՐԸ 1760

26 անոր, ու խմեց։ Եւ անոր հայրը
Իսահակ ըսաւ անոր. Հիմա մօտե-
ցիր, ու զիս համբուրէ՝ որդեակ իմ։
27 Եւ անիկայ մօտեցաւ ու համբու-
րեց զանիկայ. և անոր հանդերձին
հոտը հոտուըտաց, ու օրհնեց զա-
նիկայ, ու ըսաւ. Ահա՛ ինձ որդւոյս
հոտը՝ Տէրոջը օրհնած արտին հոտին
28 պէս է։ Աստուած տայ
քեզի ցերկինքի ցօղէն, ու ցերկրի
պարարտութենէն, և ցորենի ու
29 գինիի առատութիւն. Ազգ
ժողովուրդները քեզի ծառայեն,
և ազգերը քեզի խոնարհութիւն
ընեն. քու եղբայրներուդ տէրը
եղիր, և քու մօրդ որդիքը քեզի
խոնարհութիւն ընեն. Ով քեզ ա-
նիծողը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ
օրհնողը՝ օրհնեալ։
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ դա-
դարեցաւ Ցակոբը օրհնելէն, ու
հազիւ թէ Ցակոբ իր հօրը Իսահա-
կին առջևէն ելեր էր, անոր եղբայրը
31 Եսաւ որսէն եկաւ։ Եւ անիկայ ալ
խորտիկները ըրաւ, ու իր հօրը բե-
րաւ, և իր հօրը ըսաւ. Թող իմ
հայրս ելլէ, ու ուտէ որդւոյն որսէն
ուտէ, որ քու հոգիդ իս օրհնէ։
32 Եւ անոր հայրը Իսահակ ըսաւ ա-
նոր. Դուն ո՞վ ես. և անիկայ ը-
սաւ. Ես քու որդիդ քու անդրանիկդ
33 Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ շատ
սարսափեցաւ՝ ու ըսաւ. Ան որսը
բռնող՝ ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ
ես քու գալէդ առաջ ամէնէն կերայ,
և օրհնեցի զանիկայ. Նաև անշուշտ
34 անիկայ օրհնեալ պիտի ըլլայ։ Երբ
որ Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց,
խիստ մեծ ու դառն աղաղակով
լացաւ, և իր հօրը ըսաւ. Իս՝ իս
35 ալ օրհնէ՝ ով հայր իմ։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Քու եղբայրդ եկաւ նենգու-
թեամբ՝ ու քու օրհնութիւնդ ա-
36 ռաւ։ Եւ ինքը ըսաւ. Անոր անու-
նը Ցակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ
ան երկու անգամ իս խաբեց. Իմ
անդրանկութեան իրաւունքս ա-
ռաւ, և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ
առաւ։ Նաև ըսաւ. Ինծի՛ համար
37 օրհնութիւն մը չթողուցի՞ր։ Եւ Ի-
սահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ
Եսաւին. Ահա զանիկայ քեզի տէր
ըրի, և անոր բոլոր եղբայրները
իրեն ծառաները ըլլալու տուի, ու
զանիկայ ցորենով ու գինիով հաս-
տատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ՝
38 ո՛րդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր հօրը
ըսաւ. Ո՛վ հայր իմ՝ քու օրհնու-
թիւնդ միայն մի՞կ մըն է. իս՝ իս
ալ օրհնէ՝ ով հայր իմ. ու Եսաւ
39 իր ձայնը վերցուց, ու լացաւ։ Եւ

Ծննդ. իրք 4։
Ելից. իրք 13։
Ղևտ. ժա. 20։
Ել Օր. լգ. 13, 28։ Բ Թագ. ա. 21։
Գել. խե. 18։
Ներ Օր. լգ. 28։
Գել. իե. 25։ Ել. խ. 23։ Գել. խթ. 8։
Ել. ժբ. 3։ Թագ. իգ. 9։
Ղևտ. 4։
Ելից. ժբ. 17։
Ելից. իբ. 3, 4։ Հռով. ժա. 29։
Ներ. ժբ. 17։
Գել. իե. 33։
Ելից. իե. 33։
Ներ. ժբ. 14։ Հեր. 29։
Ելից. 28։
Ելից. ժբ. 17։

ՆՀ. ԸՀ. ՀՀ. Ի. 1760

իր հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ անոր. Ահա՛ քու բնակութիւնդ երկրի պարարտութենէն, ու վերէն՝ երկինքի ցօղէն
40 ըլլայ. Եւ քու սրովդ պիտի ապրիս, ու ծառայութիւն ընես. և երբոր ազատութիւն ընես՝ անոր լուծը քու պարանոցէդ կոտրես։
41 Ուստի Եսաւ ատեց Յակոբը՝ անոր օրհնութեանը համար՝ որով իր հայրը օրհնեց զանիկայ. ու Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ. Իմ հօրս սուգին օրերը մօտեն, ան ատենը իմ եղբայրս Յա-
42 կոբը կը մեռցընեմ։ Եւ Ռեբեկային պատմուեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը. ու իր պզտիկ որդին Յակոբը կանչել տուաւ, ու ըսաւ անոր. Ահա՛ քու եղբայրդ Եսաւ ինքզինքը կը մխիթարէ՝
43 Եւ հիմա որդեակ իմ՝ իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ելիր՝ փախի՛ Խա-
44 ռանի իմ Լաբան եղբօրս փախիր.
44 Եւ անոր քովը ատեն մը կեցիր, մինչև եղբօրդ բարկութենանը անց-
45 նիլը. Մինչև որ եղբօրդ բարկութիւնը քեզմէ անցնի, ու քու ա-նոր ըրածդ մոռնայ. ետքը քեզ անկից բերել կու տամ. ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ։
46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին. Քեռին աղջիկներուն պատճառաւը ես հոգիէս զզուեր եմ. Է թէ որ Յակոբ ասանց երկրին աղջիկներէն՝ ասոնց պէս՝ քեռին աղջիկներէն կնիկ առնէ, ալ ինչ պէտք է ինծի։

ԳԼ. ԻԸ

1 Իսահակ կ'օրհնէ Յակոբը, ու զանիկայ Միջագետ կը խրկէ։ 6 Եսաւ՝ Իսմայէլին աղջիկը իրեն կնիկ կ'առնէ։ 10 Յակոբին սանդուխի տեսիլքը։ 18 Բեթէլ քարը։ 20 Յակոբին ուխտը։

1760

1 Ուր Իսահակ կանչեց Յակոբը, ու օրհնեց անոր, և անոր պատուիրեց ու ըսաւ. Բ Քանաանու աղ-
2 ջիկներէն կնիկ չառնես։ Ելիր՝ գնա՛ Միջագետ քու Բեթուէլին տունը, և անկից՝ քու մօրդ հօրը Բաթուէլին տունը գնա, և անկից՝ քու մօրդ եղբօրը Լաբանին աղջիկներէն քեզի կնիկ առ.
3 Ու Ամենակարող Աստուածը քեզ օրհնէ, ու քեզ ածիցընէ, և քեզ շատցընէ. ու շատ ժողո-
4 վուրդներու հայր ըլլաս. Եւ քեզի Աբրահամին օրհնութիւնը տայ, քեզի՛ ու քեզի հետ քու սերունդիդ. որպէս զի ժառանգես քու պանդխտացած երկիրդ՝ որն որ Աս-
5 տուած Աբրահամին տուաւ։ Եւ Իսահակ խրկեց Յակոբը, և անիկայ գնաց դէպ՝ի Միջագետ Ասորի Բա-

ՆՀ. ԸՀ. ՀՀ. Ի. 1760

թուէլի որդւոյն Լաբանին, որ Յակոբին ու Եսաւին մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ օրհնեց Յակոբը, ու խրկեց զանիկայ դէպ՝ի Միջագետ՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար, և որ զանիկայ օրհնած ատենը պատուիրեց անոր՝ ըսելով. Քանանու աղ-
7 ջիկներէն քեզի կնիկ չառնես, Եւ որ Յակոբ հնազանդեցաւ իր հօրը ու իր մօրը, ու Միջագետ գնաց.
8 Նաև Եսաւ տեսնելով թէ որ Քանանու աղջիկները իր հօրը Իսահակին
9 հաճելի չէն, Ան ատենը Եսաւ Իսմայէլին գնաց, և իր կնիկներէն՝ զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իսմայէլին աղջիկը Նաբաթին քոյրը Մայէլէթը իրեն կնիկ առաւ։
10 Եւ Յակոբ Բերսաբեէն ելաւ
11 ու դէպ՝ի Խառան գնաց. Եւ տեղ մը հասաւ, ու գիշերը հոն մնաց, (ինչու որ արեւը մտած էր.) և ան տեղի քարերէն առաւ, ու իր գլխուն տակը դրաւ, և ան
12 տեղը պառկեցաւ։ Ու երազ մը տեսաւ, և ահա սանդուխ մը երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը երկինքը կը հասնէր, և ահա Աս-
13 տուծոյ հրեշտակները անկից կ'ելլէին և կ'իջնէին։ Եւ ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ. Ես եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը. Ձատ երկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս, քեզի՛ ու
14 քու սերունդիդ պիտի տամ. Եւ քու սերունդդ երկրի աւազին չափ պիտի ըլլայ, ու դէպ՝ի արեւմուտք ու արեւելք, և դէպ՝ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարածուի. ու Երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։
15 Եւ ահա Ես քեզի հետ եմ, ու ամէն ուր որ երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու Քեզ աս երկիրը պիտի դարձընեմ. քանզի չմնամ որ իմ քեզի զրուցածս չընեմ, Քեզի
16 պիտի չթողում։ Եւ Յակոբ արթընցաւ իր քունէն՝ ու ըսաւ. Իրաւցընէ Տէրը աս տեղ է եղեր,
17 ու ես չգիտցայ։ Եւ վախցաւ ու ըսաւ. Ի՜նչ ահաւոր է աս տեղը. աս ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն Աստուծոյ տունը, ու աս է երկինքին
18 դուռը։ Եւ Յակոբ առաւոտուն կանուխ ելաւ, ու իր գլխուն տակը դրած քարը առաւ, և զանիկայ արձան կանգնեցուց, Նու անոր
19 գլուխը եղ թափեց. Եւ ան տեղին անունը Բեթէլ դրաւ. բայց առաջ ան քաղաքին անունը Լուզ

Ն·Ք·ՂՖ· ԻԲԲ 1760

20 հր ։ Եւ ե Ցակոբ ուխտ ըրաւ ու
ըսաւ . Թէ որ ց Աստուած ինծի
հետ ըլլայ , ու աս երթալու ճամ-
բուս մէջը զիս պահէ , և ինծի ֊ ուս-
տելու հաց , ու հագնելու հանդերձ
21 տայ , Եւ է իմ հօրս տունը խաղաղ-
ութեամբ դառնամ , ի Տէրը ինծի
22 Աստուած ըլլայ . Եւ աս քարը՝
որն որ ես արձան կանգնեցի , ՚Աս-
տուծոյ տունը ըլլայ . ։ և ան ամե-
նէն՝ որ ինծի պիտի տաս , քեզի
տասանորդ տամ ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ցակոբ խառանի էրհորը կը հասնի . 9 Ռաքե-
լին հետ ծանօթութիւն կ'ընէ ։ 13 Լաբան
զանիկայ իր տունը կ'ընդունի ։ 18 Ցակոբ՝
Ռաքելին համար խօսք կը կապէ ։ 23 Խա-
բեութեամբ Լիան անոր կը տրուի ։ 28 Ցակոբ
Ռաքելն ալ իրէն կնիկ կ'առնէ , ու անոր հա-
մար եօթը տարի ալ կը ծառայէ ։ 32 Լիան
կը ծնանի Ռուբէնը ։ 33 Շմաւոնը ։ 34 Ղեւին ։
35 ու Յուդան ։

1 Ձե Ցակոբ * ճամբայ ելաւ՚՚ , ֊ի ու
արևելեան ժողովրդոց՚՚ երկիրը
2 եկաւ ։ Եւ նայեցաւ , ու ահա դաշ-
տին մէջ հոր մը կար , և ահա հոն
անոր քովը ոչխարներու իրեք հօտ
պառկեր էր . ինչու որ ան հորէն
կը խմցնէին հօտերը . ու հորին
3 բերանը մեծ քար մը կար . Եւ
բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին .
ու հովիւները հորին բերնէն քարը
մէկդի կը գլորըցնէին , ու հօտերը
կը խմցնէին , և քարը նորէն իր
4 տեղը հորին բերանը կը դնէին ։ Եւ
Ցակոբ ըսաւ անոնց . Ո՛վ եղ-
բայրներս՝ ո՞ւսկից էք դուք . և ա-
նոնք ըսին . Մենք Խառանէն ենք ։
5 Ու ըսաւ անոնց . Նաքովրին որդին
Լաբանը կը ճանչնաք . և անոնք
6 ըսին . կը ճանչնանք ։ Եւ ըսաւ
անոնց . Բ Ողջ առո՞ղջ է . և անոնք
ըսին . Ողջ է , և ահա անոր Ռա-
քել աղջիկը ոչխարներուն հետ կու
7 գայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ահա
տակաւին ‡ իրիկուն ըլլալու շատ ա-
տեն կայ՚՚ , և հօտերուն ժողվուելու
ատենը չէ . ոչխարները խմցուցէք ,
8 ու դացէք արածեցէք ։ Եւ անոնք
ըսին . Մենք չենք կրնար , մինչև որ
բոլոր հօտերը մէկտեղ չժողվուին .
ու եէ֊ոբ հորին բերնի քարը մէկդի
գլորըցնենն , ան ատենը ոչխարները
9 կը խմցնենք ։ Եւ երբոր տակա-
ւին անոնց հետ կը խօսէր , ‡ Ռաքել
իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ .
ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը ։
10 Ու եղաւ որ երբ Ցակոբ իր մօրեղ-
բօրը Լաբանին Ռաքել աղջիկը ,
ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար-
ները տեսաւ , ան ատենը Ցակոբ
մօտեցաւ , և քարը հորին բերնէն
գլորեց , ու իր մօրեղբօրը Լաբա-
11 նին ոչխարները խմցուց ։ Եւ Ցա-
կոբ է համբուրեց Ռաքելը , ու ձայնը
12 վերցընելով լացաւ ։ Եւ Ցակոբ
պատմեց Ռաքելին Ղէթ ինքը անոր
հօրը ‖ազգականը՝ ու Ռեբեկայի
որդին է . Եան ալ վազեց ու իր հօրը
13 պատմեց ։ Ու երբոր Լաբան իր
քրոջը որդւոյն Ցակոբին վրայով
լսեց , ե զանիկայ գիմաւորելու վա-
զեց , և գրկեց ու համբուրեց զանի-
կայ , ու իր տունը տարաւ . և անի-
կայ պատմեց Լաբանին՝ բոլոր աս
14 բաները ։ Եւ Լաբան ըսաւ անոր .
ի Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու
մարմինս ես . և անոր հետ լման
ամիս մը կեցաւ ։
15 Եւ Լաբան ըսաւ Ցակոբին .
Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ համար
ինծի ձրի՞ պիտի ծառայես . ըսէ՛
16 ինծի՝ ի՞նչ ըլլայ քու վարձդ ։ Եւ
Լաբան երկու աղջիկ ունէր . մեծին
անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը
17 Ռաքել էր ։ Եւ Լիային աչքերը
տկար էին՝ բայց Ռաքել դէմքով ու
18 տեսքով գեղեցիկ էր ։ Եւ Ցակոբ
սիրեց Ռաքելը , ու ըսաւ . ֊ Քու
պզտիկ աղջիկդ Ռաքելին համար
եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ ։
19 Եւ Լաբան ըսաւ . Ննիկայ քեզի
տալը՝ ուրիշ մարդու մը տալէն ա-
20 զէկ է . բնակէ՛ ինծի հետ ։ Եւ
Ցակոբ է Ռաքելին համար եօթը
տարի ծառայեց . ու զանիկայ սի-
րելուն պատճառաւը՝ իրեն քանի
մը օրի չափ երևցաւ ։
21 Եւ Ցակոբ ըսաւ Լաբանին . Իմ
կնիկս տուր . ինչու որ օրերս լե-
ցուած են , որ ես ե անոր մտնեմ ։
22 Եւ Լաբան ան տեղին բոլոր մարդի-
23 կը ժողվեց , ու ե ինջոյք ըրաւ ։ Ու
եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը
առաւ , և անոր բերաւ . ու անիկայ
24 անոր մտաւ ։ Եւ Լաբան իր ա-
ղախինը Զելփան՝ իր աղջկանը Լի-
25 ային աղախին տուաւ ։ Ու երբոր
առաւտու եղաւ , ահա անիկայ Լիան
էր . ու Ցակոբ Լաբանին ըսաւ .
Ի՞նչ է աս քու ինծի ըրածդ . ես
քեզի Ռաքելին համար չծառայե-
ցի՞ . ուստի ինչո՞ւ զիս խաբեցիր ։
26 Եւ Լաբան ըսաւ . Մեր երկրին մէջ
ասանկ բան չըլլար , պզտիկը մեծէն
27 առաջ տալ ։ ի Լմընցուր ասոր
հարսնիքին շաբաթը , և ինծի եօթը
տարի ալ ծառայելուդ համար՝ ան
28 ալ քեզի տամ ։ Եւ Ցակոբ անանկ
ըրաւ , ու Լիային շաբաթը լմնց-
ցուց . և Լաբան իր Ռաքել աղջիկը
29 անոր կնիկ ընծայ տուաւ ։ Ու
Լաբան իր Բաղդա աղախինը՝ իր
աղջկանը Ռաքելին աղախին տուաւ ։
30 Նե Ցակոբ Ռաքելին ալ մտաւ , ու
ե Ռաքելը Լիայէն աւելի սիրեց . և

Ն·Ք·ՂՖ· ԻԲԲ 1760

Բ Գէն· 13 ։ Դատ· ժա· 30 ։ բ Թագ· ժե· 8 ։
ց Հմր 15 ։ ֊ա Տիմ· Ը· 8 ։
ի Դատ· ժւ· 31 ։ բ Թագ· ժԹ· 24 ։ 30 ։
* Բ Օր· իղ· 17 ։ բ Թագ· ժե· 8 ։ գ Թագ· ե· 17 ։
օ Գէն· լե· 7 , 14 ։
ֆ Ղև· իէ· 30 ։

* ԵԷր· ոտ-
քերը վեր-
ցուց ,
֊ Թագ· իդ· 7 ։ Ովս· ժբ· 12 ։
† ԵԷր· արե-
ւելքի որ-
դւոց

Բ Գէն· խգ· 27 ։

‡ ԵԷր· օրը մեծ է ,

‡ Եղ· բ· 16 ։

Բ Եղ· 17 ։

Ե Գէն· իդ· 28 ։
զ Գէն· իդ· 29 ։

Բ Գէն· բ· 23 ։ Դատ· Թ· 2 ։ բ Թագ· ե· 1 ։ ժԹ· 12 ։ 13 ։

ժ Գէն· լո· 41 ։ բ Թագ· գ· 14 ։

ի Գէն· լ· 26 ։ Ովս· ժբ· 12 ։

1753

լ Դատ· ժե· 1 ։

Ի Դատ· ժդ· 10 ։ Ցօհ· բ· 1 , 2 ։

Բ Դատ· ժդ· 12 ։

ե Հմր 20 ։ բ Օր· ի· 15 ։

Լաբանին հեռոթը տարի ալ ծառայեց։

31 Եւ Տէրը երբոր Լիայիին ատելի ըլլալը տեսաւ, նայոր արգանդը բացաւ. բայց Ռաքել ամուլ էր։
32 Եւ Լիա յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և անոր անունը *Ռուբէն դրաւ. քանզի ըսաւ. «Տէրը իմ տառապանքիս նայելուն համար, ասկէ ետև էրիկս զիս պիտի սիրէ։
33 Եւ նորէն յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ. «Որովհետև Տէրը իմ ատելի ըլլալս լսեց, անոր համար ինծի ասոր պէսն ալ տուաւ. ու ա-
34 նոր անունը †Շմաւոն դրաւ։ Եւ դարձեալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ. «Հիմա աս անգամ ին էրիկս ինծի հետ պիտի միաւորի. քանզի իրեք որդի ծնայ իրեն. անոր համար անոր անունը ‡Ղևի
35 դրաւ։ Եւ մէյմըն ալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և ըսաւ. «Ես աս անգամ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն. անոր համար՝ անոր անունը ‖Յուդա դրաւ. ու դադարեցաւ ծնանելէն։

ԳԼ. Լ

1 Ռաքել իր ամուլութեանը համար ցաւելով՝ իր բազդա աղախինը Ցակոբին կու տայ։ 5 Բազդան կը ծնանի Դանը ու Նեփթաղիմը։ 9 Լիան ալ իր Զեղփա աղախինը կու տայ Ցակոբին, որ Գադը և Ասերը կը ծնանի։ 14 Ռուբէնին գտած մանդրագորները։ 17 Լիան կը ծնանի Իսաքարը, Զաբուղոնը և Դինան։ 22 Ռաքել կը ծնանի Յովսէփը։ 25 Ցակոբ իր հայրենիքը դառնալ կ'ուզէ։ 27 Լաբան նորէն խօսք կապելով՝ գանիկայ քովը կը պահէ։ 37 Ցակոբին հնարքը ու անով իր հարստանալը։

1 Ու երբ Ռաքել տեսաւ որ *ինքը Ցակոբին զաւակներ չծնաւ, Ռաքել էր իր քրոջը նախանձեցաւ, ու Ցակոբին ըսաւ. «Ինծի զաւակներ
2 տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ։ Եւ Ցակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ռաքելին դէմ, ու ըսաւ. «Միթէ ես Աստուծոյ տեղն եմ, որ արգանդի պտուղը քեզմէ արգիլեց։
3 Եւ անիկայ ըսաւ. «Ահա իմ աղախինս Բաղդա՝ անոր մտիր. նա ա-նիկայ իմ ծունկերուս վրայ ծնանի, և ես ալ անկէ որդիներ ստանամ։
4 Ու իր Բաղդա աղախինը՝ անոր էնիկ ըլլալու տուաւ, և Ցակոբ անոր
5 մտաւ։ Ու Բաղդա յղացաւ, ու
6 Ցակոբին որդի մը ծնաւ։ Եւ Ռաքել ըսաւ. «Աստուած ինծի Դատաստան ըրաւ, ու իմ ձայնս ալ լսեց, և ինծի որդի մը տուաւ. «Նոր համար անոր անունը §Դան
7 դրաւ։ Եւ Ռաքելին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ, ու Ցակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ։
8 Եւ Ռաքել ըսաւ. «Իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւնով մար-

տընչեցայ, և յաղթեցի. ու անոր անունը §Նեփթաղիմ դրաւ։
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դադրեցաւ, իր աղախինը Զեղփան առաւ, ու Ցակոբին կնիկ
10 ըլլալու տուաւ զանիկայ։ Եւ Լիային աղախինը Զեղփա՝ Ցակոբին
11 որդի մը ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ. «Բաղդս յաջողեցաւ. ու անոր ա-
12 նունը ††Լգադ դրաւ։ Եւ Լիային աղախինը Զեղփա՝ երկրորդ որդի
13 մը ծնաւ Ցակոբին։ Եւ Լիան ըսաւ. «Երանելի եմ ես. «ինչու որ աղջիկները ինծի Երանի պիտի ըսեն. ու անոր անունը ‡‡Ասեր դրաւ։
14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի Ջեղց օրերը, ու արտին մէջ մանդրագորները գտաւ, ու իր մօրը Լիային բերաւ. ու Ռաքել ըսաւ Լիային. «Կ'աղաչեմ՝ տուր ինծի որդւոյդ ման-
15 րագորներէն։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր. «Իմ էրիկս առնելդ քիչ եկաւ որ իմ որդւոյս մանրագորներն ալ պիտի առնես. և Ռաքել ըսաւ. «Ուստի քու որդւոյդ մանրագորներուն համար աս գիշեր
16 քեզի հետ պառկի։ Եւ իրիկունը երբոր Ցակոբ դաշտէն կու գար, Լիան զանիկայ դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ. «Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանրագորներովը. և ան գիշերը անոր հետ պառկեցաւ։
17 Եւ Աստուած լսեց Լիային. ու յղացաւ, ու Ցակոբին հինգերորդ որդի
18 ծնաւ։ Եւ Լիան ըսաւ. «Աստուած ինծի վարձք տուաւ, որովհետև աղախինս իմ էրկանս տուի. և անոր
19 անունը ‖‖Իսաքար դրաւ։ Եւ Լիան նորէն յղացաւ, ու Ցակոբին վեց-
20 երորդ որդի ծնաւ։ Եւ Լիան ըսաւ. «Աստուած ինծի բարի պարգև մը պարգևեց. «ես անդամին էրկս ինծի հետ պիտի բնակի. «ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր ա-
21 նունը §§Զաբուղոն դրաւ։ Եւ անկէ ետև աղջիկ մը ծնաւ, ու անոր անունը *Դինա դրաւ։
22 Եւ Աստուած հիշեց Ռաքելը, ու Աստուած լսեց անոր, և նանոր ար-
23 գանդը բացաւ. «Ու յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ. և ըսաւ. «Աստուած
24 «իմ նախատինքս վերցուց. Եւ անոր անունը †Յովսէփ դրաւ, ու ըսաւ. «Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցընէ։
25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքել Յովսէփը ծնաւ, Ցակոբ ըսաւ Լաբանին. «Թող տուր զիս որ «իմ տեղս
26 ու իմ երկիրս երթամ. Իմ կիներս ու տղաքներս՝ «որոնց համար քեզի ծառայեցի, տուր զիս որ

Ն.Ք.ՂԲ. 1753
ՀԳԼ.Լ.26։ ԼՈ.41։ Ովս. ԺԲ.12։ Յհսկ.ՃՂԲ.3։
ԻՐԵՐ 1752
ԸԳԼ.Լ.1։ *ՅՕ՝ ահա որդի։
ԻՐԵՐ 1751
ՃԵԼ.Գ.7։ Գ.31։ Բ Օր.Իզ.7։ Սաղ.ԻԵ.18։ ՃՂ.44։
ԻՐԵՐ 1750
†ՅՕ՝ լսելը։
ԻՐԵՐ 1749
‡ՅՕ՝ միաւորութիւն։ ՃՏԵՈ Թոս.Ժը.2։4։ ‖ՅՕ՝ գոհունթիւն։
ՃՄատ.ա.2։

ԻՐԵՐ 1749
*ԳԼ.ԻԹ.31։
ԲԳԼ.ԼԲ.11։
ՃՑՈԲ.Ե.2։

ՐԳԼ.ԺԶ.2։ աՅԱԳ.ա.5։
ԻԳԼ.ԺԶ.2։
ԸԳԼ.Ծ.23։ ՑՈԲ.Գ.12։
ԻԳԼ.ԺԶ.2։
ԸԳԼ.ԺԶ.3։ ԼԲ.22։
ԻԻՍԱՂ.ԼԲ.24։ ԽԳ.1։ ՈՂԲ.Գ.59։
§ՅՕ՝ գաւառ։
ԻՐԵՐ 1747

Ն.Ք.ՂԲ. ԻՐԵՐ 1747
*ՅՕ՝ ըմբշամարտութիւն։
ԻՐԵՐ 1749
ԺՄԱԹ.Գ.13։
ԻՐԵՐ 1748
ՃՀՇՄ 4։
††ՅՕ՝ բաղդ։
ԻԵՒ.ԿԲ.11։
ԻՐԵՐ 1747
ԻՆԱԿ.ԼՈ.28։ ՂԵՒ.ա.48։
‡‡ՅՕ՝ երանելի
ԻՐԵՐ 1748
ԺԳԼ.ԻԲ.30։
ՏԹՈՒ.ԺՀ.9։13։
ԻՐԵՐ 1747
ՅՕ՝ վարձք։
ԻՐԵՐ 1746
§§ՅՕ՝ բնակութիւն։
*ՅՕ՝ գաւառ։
ԻՐԵՐ 1745
ՀԳԼ.Ը.1։ աԹԱԳ.ա.19։
ՅԳԼ.ԻԹ.31։
ՂԱՖԱԳ.ա.6։ Եա.Գ.1։ ՂԵՒ.ա.25։
†ՅՕ՝ պիտի աւելցընէ։
ՃԳԼ.ԼԲ.17։
ՇԳԼ.ԻԳ.54։56։
ՇԳԼ.ԺՀ.33։Լա.55։
ՏԳԼ.ԻԹ.20։30։

երթամ. ինչու՞ որ քեզի ըրած ծա-
27 ռայութիւնս դուն գիտես։ Եւ Լա-
բան ըսաւ անոր. Թէ որ քու առ-
ջևդ շնորհք գտայ՝ կ'աղաչեմ՝ քեզի,
իմացի՛ր. ե՞նպէ՛ս փորձով դիտցայ՝՝ որ
28 Տէրը ՚քեզի համար իս օրհնեց։ Եւ
ըսաւ. Նֆուս վարձքդ ինձի իմա-
29 ցուր, ու պիտի վճարեմ։ Եւ անիւ-
կայ ըսաւ անոր. ՚Դուն գիտես որ
ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու քու
անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս.
30 Ինչու որ՝ իմ գալէս առաջ քիչ էր
քու ունեցածդ, և Նիսխտ շատ-
ցաւ, ու Տէրը քեզ օրհնեց իմ
գալովս. և հիմա ես ալ ՚՚իմ տանս
31 համար ե՞րբ պիտի աշխատիմ։ Ու
անիկայ ըսաւ. Քեզի ի՞նչ տամ։
Եւ Ցակոբ ըսաւ. Ինծի բան մի մի՛
տար. Թէ որ աս բանը ինծի ընես,
նորէն քու հօտերդ կ'արածեմ, ՚՚՚
32 կը պահեմ. Այսօր քու բոլոր հօ-
տերուդ մէջէն անցնիմ, անկից ամէն
պիսակ ու խայտախարիւր ոչխարը,
և ամէն սև ոչխարը, ու խայտա-
խարիւ և պիսակ այծերը զատնիմ,
33 ու ՚՚իմ վարձքս անոնք ըլլան։ Եւ
Հ+ասկէ ետև՚՚ իմ արդարութիւնս
քու առջևդ պիտի յայտնուի,
երբոր իմ վարձքիս հոդ տանիս.
իմ քովս գտնուած ամէն պիսակ
ու խայտախարիւր չեղած այծը, ու
սև չեղած ոչխարը՝ գողցուած սե-
34 պուի։ Եւ Լաբան ըսաւ. Թող
35 քու ըսածդդ պէս ըլլայ։ Ու ան
օրը զատեց բոլորախայտ ու խայ-
տախարիւ նոխազները, և բոլոր
պիսակ ու խայտախարիւ էգ այծե-
րը, Ե ամէն ճերմակ ունեցողը, ու
բոլոր սև ոչխարները, և իր որդի-
36 ներուն ձեռքը տուաւ. Եւ իր ու
Ցակոբին մէջտեղը իրիք օրուան
ճամբայի միջոց դրաւ. և Ցակոբ
Լաբանին մնացած հօտերը կ'արա-
ծէր։
37 Ու ՚Ցակոբ իրեն դալար կաղա-
մախի և նուշի ու սօսիի գաւազան-
ներ առաւ, և անոնց կեղևները
տեղ տեղ՝ հանեց, ե՛անկ որ գա-
ւազաններուն մէջը եղած ճերմակը
38 կ'երևնար։ Եւ իր կեղևած գաւա-
զանները ջուր խմցնելուս աւազան-
ներուն մէջը դրաւ, որ երբ հօտերը
ջուր խմելու գան, ՚՚ֆ+աղաններէրը
ոչխարներուն առջևը ըլլան, և ա-
նոնք՝ խմելու եկած ատենին տաք-
39 նան։ Ու ոչխարները գաւազաննե-
րուն առջևը տաքնալով՝ բոլորա-
խայտ, պիսակ և խայտախարիւ ե՛ա-
40 ՚՚ինէ կը ծնանէին։ Եւ Ցակոբ կը
զատէր գառները, ու հօտերուն ե-
րեսը Լաբանին հօտերուն մէջ եղած
բոլորախայտ ու ամէն սև ոչխարնե-
րուն կը դարձներ. և իր հօտերը
զատ դրաւ, ու զանոնք Լաբանին
41 հօտերուն քովը չդրաւ։ Եւ երբոր
զօրաւոր ոչխարները կը տաքնային,
Ցակոբ ան գաւազանները ոչխար-
ներուն աչքին առջևը՝ աւազաննե-
րուն մէջը կը դնէր, որ գաւազաննե-
42 րուն մէջը տաքնան։ Բայց տկար
ոչխարներուն չէր դներ. այսպէս
տկարները Լաբանինը՝ ու զօրաւոր-
43 ները Ցակոբինը կ'ըլլային։ Եւ
մարդը ՚՚խիստ հարստացաւ, ու
՚շատ հօտեր, և աղախիններ, ու
ծառաներ, և ուղտեր ու էշեր ու-
նեցաւ։

ԳԼ. ԼԱ

1 Ցակոբ նեղանալով՝ Լաբանէն գաղտուկ ճամ-
բայ կ'ելլէ։ 19 Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը
կը գողնայ։ 22 Լաբան՝ Ցակոբին եւևէն
կ'իյնայ, 26 ու եղած գողութեանը համար կը
գանգատի։ 34 Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը
ուղտին պատատին տակը կը պահէ։ 36 Ցա-
կոբ Լաբանին դէմ կը գանգատի։ 44 Լա-
բանին ու Ցակոբին գաղաւադ լեռան վրայ
ըրած ուխտը։

1 Ե՛ւ լսեց Լաբանին որդւոցը զրու-
ցածները, որ կ'ըսէին. Ցակոբ՝
մեր հօրը բոլոր ունեցածը առաւ,
ու բոլոր աս ՚՚փառքը մեր հօրը ըս-
2 տացուածքէն ստացաւ։ Եւ Ցա-
կոբ ՃԼաբանին երեսը տեսաւ, և
ահա Ճիրեն՝ ՃերեկուանՃ ու մկնիկ
3 օրուան պէս չէր։ Եւ Տէրը ըսաւ
Ցակոբին. Ե՛ւ դուն հայրերուդ երկի-
րը, ու քու ազգականներուդ դար-
ձիր, ու ես քեզի հետ պիտի ըլ-
լամ։
4 Եւ Ցակոբ հղկէ խրկեց, ու Ռա-
քէլը և Լիան դաշտը իր հօտերուն
5 քովը կանչել տուաւ. Ու ըսաւ ա-
նոնց. Ես ձեր հօրը երեսը կը տես-
նեմ, որ ինծի երէկուան ու մկնիկ
օրուան պէս չէ. բայց իմ հօրս
6 Աստուածը Ճինծի հետ եղաւ. Եւ
Ճդուք գիտէք որ ես իմ բոլոր զօ-
րութեամբս ձեր հօրը ծառայեցի.
7 Իսկ ձեր հայրը իս խաբեց, ու Ճիմ
վարձքս Ճտասը անգամ փոխեց.
բայց Աստուած Իչթողուց զանի-
8 կայ, որ ինծի վնաս մը ընէ։ Ե՛ւ
՚՚թէ որ անիկայ այսպէս ըսէր.
Նֆուս վարձքդ պիսակները ըլլան
ան ատենը բոլոր ոչխարները պիսակ
կը ծնանէին. և ՚թէ որ այսպէս ը-
սէր. Քու վարձքդ բոլորախայտ-
ները ըլլան, ան ատենը բոլոր ոչ-
խարները բոլորախայտ կը ծնանէ-
9 ին։ Այսպէս Աստուած Ճձեր հօրը
հօտերը առաւ, ու ինծի տուաւ.
10 Եւ եղաւ որ հօտերուն չերմացած
ատենը, աչքերս վերցուցի ու ե-
րազի մէջ տեսայ և ահա հօտե-
րուն հետ զուգաւորող նոխազները
ու խոյերը՝ ամէնն ալ խայտախա-
րիւ, պիսակ ու գորշախայտ էին.

Ն · ք · ՁՓ · 1739

11 Եւ ՚ի Աստուածոյ հրեշտակը ըսաւ ինձ երազի մէջ . Ո վ Ցակոբ . ու ես
12 ըսի . Ահա հա՛ ես եմ : Եւ ըսաւ . Հիմա աչքերդ վէր վերցուր , ու հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազներուն նայէ . ամէնքը խայտախարիւս , պիսակ ու դորշախայտ են . ինչու որ Լաբանին բոլոր քեզի ը-
13 րածները տեսայ : Ես եմ Բեթէլին Աստուածը , հոր հոն արձան օծեցիր , և հոն ինձի ուխտ ըրիր . հիմա ելիր գնա աս երկրէն , ու դու ծննդեանդ երկիրը դարձիր :
14 Եւ Ռաքէլը ու Լիան պատասխան տուին՝ ու ըսին անոր . Դ Տա-կաւին մեր հօրը տունը մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կա՞յ :
15 Մենք օտարականներ չսեպուեցանք անոր . քանզի մեզ ՚ծախեց , ու մեր ստակն ալ բոլորովին կերաւ :
16 Ինչու որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց , մեզի և մեր զաւակներունը . . և հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ը-
17 սաւ , ըրէ :
Ուստի Ցակոբ ելաւ , ու իր որդիները ու կնիկները ուղտերուն
18 վրայ հեծցուց . Եւ իր բոլոր անասունները , ու իր բոլոր ստացուածքը՝ որ ինքը ստացաւ , իր ստացած անասունները որոնք Միջագետին մէջ ստացաւ , ճամբայ հանեց գնանու Երկիրը դէպ ՚ի իր Իսահակ
19 հօրը երթալու : Եւ Լաբան իր խաչինքը ասրակտուր ընելու գացեր էր . ու Ռաքէլ ՚ի իր հօրը
20 * կուռքերը գողցաւ : Եւ Ցակոբ՝ Ասորի †Լաբանին գաղտուկ փախաւ՚՚ . ինչու որ իր փախչելը չգիտ-
21 ցուց անոր : Ա յսպէս անիկայ իր բոլոր ունեցածովը փախաւ , ու ելաւ ու Գետէն անցաւ , և ՚ի ր երեսը դէպ ՚ի Գաղաադ լեռը շտկեց :
22 Ու երրորդ օրը Ցակոբին փախ-
23 չելը Լաբանին պատմուեցաւ : Եւ անիկայ ՚ի ր եղբայրները հետը առնելով , անոր ետևէն եօթը օրուան ճամբայ գնաց , ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը . Եւ Աստուած Ս իշերուան երազի մէջ Ասորի Լաբանին եկաւ , ու ըսաւ անոր . Զգո՛յշ կեցիր որ Ցակոբին ՚ո ազէկ
25 կամ գէշ չզրուցես : Ուստի Լաբան հասաւ Ցակոբին . և Ցակոբ իր վրանը լեռը կանգներ էր . ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ գաղաադ լեռը իջաւ :
26 Եւ Լաբան ըսաւ Ցակոբին . Ի՞նչ է աս քու ըրածդ որ ինծմէ գաղտուկ փախար , և Չիմ աղջիկներս սրով առնուած գերիներու պէս
27 վարեցիր : Ինչու՞ փախչիլդ գաղտուկ պահեցիր . և ինծմէ փախար , ու ինծի չիմացուցիր , որ ես քեզ ուրախութեամբ ու երգերով , թմբուկներով ու քնարներով ըսրը-
28 կեի : Եւ չթողուցիր զիս՝ ո՛ր իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրբեի . Չհիմա աս բանը անմտուե-
29 թեամբ ըրիր : Ձեզի չարիք ընելըզօրութիւն ունիմ ձեռքիս մէջը . բայց ՚ձեր հօրը Աստուածը ՚երեկ դիշերը ինծի խօսեցաւ բսելով . Զգոյշ կեցիր որ Ցակոբին ադէկ
30 կամ գէշ չզրուցես : Եւ հիմա՝ թէպէտև քու հօրդ տանը շատ փափաքելուդ համար գացիր , ընչո՞ւ Չիմ աստուածներս գողցար :
31 Եւ Ցակոբ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ Լաբանին . Վախցայ , քանզի ըսի , Զրլայ որ քու աղջիկներդ բռնութեամբ ինծմէ առնես .
32 Ընչ քու աստուածներդ որուն քովը որ գտնես , ՚Ո՛ղ անիկայ չապրի . մեր եղբայրներուն առջևը քննէ՝՚՚ Նայէ՛ , թէ որ իմ քովս քու մէկ բանդ կա՛՚՚ առ . քանզի Ցակոբ չէր գիտեր որ Ռաքէլը գող-
33 ցեր էր զանոնք : Եւ Լաբան Ցակոբին վրանը ու Լիայի վրանը և երկու աղախիններուն վրանը մտաւ , բայց չգտաւ . ետքը Լիայի վրանէն ելաւ , ու Ռաքելին վրանը մտաւ :
34 Եւ Ռաքէլ առաւ կուռքերը , ու զանոնք ուղտի պատատին մէջը դրաւ , ու վրան նստաւ . և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց , բայց չըգտաւ :
35 Ըսաւ : Եւ անիկայ իր հօրը ըսաւ . Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերևնայ , որ չքնս առջևդ չեմ կրնար ոտք ելլել . ինչու որ կանանց սովորութեանը մէջն եմ : Ա յսպէս փնտռեց , բայց կուռքերը չգտաւ :
36 Եւ Ցակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կը վիճէր . և Ցակոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ Լաբանին . Ի՞նչ է իմ յանցանքս , ի՞նչ է իմ մեղքս , որ տարբերութեամբ
37 հետևէս ինկար : Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր , քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար , հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջևը դիր , որ երկուքնուս մէջտեղը դատաս-
38 տան կարեն : Լման քսան տարի է որ քեզի հետ եմ . ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին . և քու հօ-
39 տիդ խոյերը չկերայ . Գողցածերէն փառատուածը չբերի քեզի . վնաս ես կը քաշէի . ՚Ցորկը գողցուածը ու գիշերը գողցուածը իմ ձեռ-
40 քէս կը պահանջէիր : Այսպէս էի . ցորկը տաքը՝ ու գիշերը ցուրտը կը մաշէր զիս , և աչքերէս քունս կը

Ն · ք · ԶԴ · 1739

՚ ԳԼ · Խը · 16 :
ՀԼ · գ · 7 :
՚ ԳԼ · իր · 18 , 19 , 20 :
՚՚ Հմ 3 : ԳԼ · լը · 9 :
՚՚՚ ԳԼ · բ · 24 :
ԳԼ · ԹԻ · 15 , 27 :
՚՚՚՚ Դաս . ժէ · 5 : ա Թագ · ժԲ · 13 : Ովս . գ · 4 : ԳԼ · լե · 2 :
* Եզր . Թե-բափիմները
† Եզր . Լաբանին սիրտը գողցաւ .
՚՚՚՚՚ ԳԼ · խզ · 28 : Դ Թագ · ժբ · 17 : Ղու . թ . 51 , 53 :
՚՚՚՚՚՚ ԳԼ · ժգ · 8 :
՚՚՚՚՚՚՚ ԳԼ · ի · 3 : Ցոր · լԳ · 15 : Մաս . ա · 20 :
՚՚՚՚՚՚՚՚ ԳԼ · խգ · 50 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ ա Թագ · Լ · 2 :

՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հմ 53 : Հռոմ . ա · 9 · 14 : Գ Թագ · ժԲ · 20 : Գոր · ի · 37 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ ա Թագ · ժգ · 13 : Բ Մն . ժգ · 9 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հմ 53 : ԳԼ · իը · 13 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հմ 24 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հ Հմ 19 : Դաս . ժը · 24 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցս . ԽԲ · 9 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցմ . Խգ · 9 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եզր . ի · 12 : Ղև . ժԲ · 32 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եզ . իը · 10 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եզ . իը · 12 :

Ն · ք · ՉՓ · 1739

† ԳԼ · ԽԹ · 27 , 28 ;

+ Հմր 7 ;

ο Սաղ · ճԻԳ · 1 , 2 ;

§ Հմր 53 , 6ա · ը · 13 ;

= ԳԼ · ԽԹ · 32 ; Եւ · ջ · 7 ;

Բ ամՖ · ժբ · 17 , Ցոգ · 9 ;

ֆ ԳԼ · ԻԷ · 28 ;

ջ Ցես · Իգ · 27 ;

Ի Գէ · Իը · 18 ;

* ՅՓ՝ վկայու-Թեան դէզ (Քաղդեա-րէն) ;

+ ՅՓ՝ վկայու-Թեան դէզ (Եբրայեցե-րէն) ;

Ղ Ցես · Իգ · 27 ;

Ի Գատ · ժա · 29 ; ա՛Թագ · է · 5 ;

‡ ՅՓ՝ դիտա-նոց ;

ըԳԼ · ժշ · 5 ;

ԻՀմր 42 ;

ժ Գ · Ի ա · 23 ;

41 փախչէր ։ Ա յսպէս եղայ քսան տարի քոյ տանդ մէջ . Էքու կրկու աղջիկներուդ համար տասնուչորս տարի ծառայեցի քեզի , և Հօտե-րուդ համար վեց տարի ծառայեցի , և + իմ վարձքս տասը անգամ փո-
42 խեցիր ։ °Թէ որ իմ Հօրս Աստուա-ծը , Աբրահամին Աստուածը , և Ֆի-սահակին երկիւղը ինծի հետ չըլ-լար , իրաւցընէ գիս հիմա դատարկ կը խրկեիր . = Աստուած իմ տա-ռապանքս ու իմ ձեռքիս աշխա-տութիւնը տեսաւ , ու երէկ դիշեր Բ ԷԼ յանդիմանեց ։
43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ , ու ըսաւ Ցակոբին . Աս աղջիկները իմ աղջիկներս են , և աս որդիները իմ որդիներս են , և աս Հօտերը իմ Հօտերս են , և ամէնը՝ որ կը տես-նես , իմս են . և ի՞նչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս՝ ու իրենց ծնած
44 զաւակներուն ։ Բւստի հիմա ե-կուր , Էնս ու դուն ուխտ ընենք , որ իմ ու քոյ մէջտեղդ Ի վկայու-
45 թեան համար ըլլայ ։ Եւ Ցակոբ Էքար մը առաւ , ու արձան կանգ-
46 նեց զանիկայ ։ Եւ Ցակոբ իր եղ-բայրներուն ըսաւ . Քարեր ժողվե-ցէք . և անոնք քարեր առին՝ ու դէզ մը ըրին , և հոն դէզին վրայ
47 Հաց կերան ։ Ու Լաբան անոր ա-նունը՝ * Եկար սահատուԹա դը-րաւ , բայց Ցակոբ անոր անունը
48 † Գաղաադ դրաւ ։ Եւ Լաբան ը-սաւ . Ես դէզը իմ ու քոյ մէջ-տեղդ վկայ մըն է այսօր . անոր հա-մար անոր անունը Գաղաադ ըսուե-
49 ցաւ . Եւ Է ‡ Մասփա ալ ըսուե-ցաւ . քանզի ըսաւ . Մենք իրարմէ զա-
50 տուած ատեննիս , իմ ու քոյ մէջ-տեղդ Տէրը դիտե ։ Թէ որ իմ աղ-ջիկներս վշտացընես , և կամ Թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ ուրիշ կնիկ-ներ առնես , հետերնիս մէկը չկայ . ահա իմ ու քոյ մէջտեղդ վկայ Աս-
51 տուած է ։ Եւ Լաբան ըսաւ Ցա-կոբին . Ահա աս դէզդ , և ահա իմ ու քոյ մէջտեղդ իմ կանգնած ար-
52 ձանս . Աս դէզը վկայ ու աս ար-ձանը վկայ է , որ աս դէզէն չանց-նիմ քեզի Ֆլաս , և դուն աս դէ-զէն ու աս արձանէն չանցնիս ինծի
53 Ֆլաս , չարիք ընելու համար ։ Աբ-րահամին Աստուածը , և Նաքովրին աստուածը , անոնց Հայրերուն աս-տուածը Ըմէր մէջը դատաւոր ըլ-լան ։ Եւ Ցակոբ Է իր Հօրը Իսահա-կին Երկիւղովը Ի երդում ըրաւ ։
54 Եւ Ցակոբ զոհեր մատուց լեռաս-նը վրայ , ու իր եղբայրները Հաց ուտելու հրաւիրեց . և Հաց կերան ,
55 ու գիշերը լեռը մնացին ։ Եւ Լա-բան առտուանց խանումս ելաւ , ու

իր որդիները ու իր աղջիկները Համ-բուրեց , ու Է օրհնեց զանոնք . և Լա-բան Կ գնաց , ու իր տեղը դարձաւ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Ցակոբ Մանայիմի մէջ տեսիլք կը տեսնէ . 3 իր եղբօրը Եսաւին պատգամաւորներ կը խրը-կէ . 6 անոր գալչեն կը վախնայ . 9 ազատու-Թեան համար կ՚աղօթէ . 13 Եսաւին ընծաներ կը խրկէ . 24 Հրեշտակի մը հետ գօտեմարտ-տութիւն ընելով փախուելի մէջ , հոն խոցա-յէլ կը կոչուի . 31 ու իր ըսՓին վրայ կը կա-ղայ ։

Ն · ք · ՉՓ · 1739

† Գ · ԽԸ · 1 ; Լ ԳԼ · ժբ · 33 ; Լ · 25 ;

= Սաղ · զա · 11 ; Եբր · ա · 14 ։

Բ Ցես · ե · 14 ; Սաղ · ճգ · 21 ; ՃԽբ · 2 ; Ղռ · բ · 13 ;

‖ ՅՓ՝ երկու բանակներ ։

ֆ ԳԼ · ԼԳ · 14 , 16 ։

Ի ԳԼ · ԼԳ · 6 , 7 , 8 ; բ Օր · բ · 5 ; Ցես · իգ · 4 ։

Ի Նահ · ժ · 1 ։

Կ Ծ · Լ · 43 ։

Ի ԳԼ · ԼԳ · 8 , 15 ։

ըԳԼ · ԼԳ · 31 ։

Ի Գէ · լ · 8 ։

ժ Սաղ · ծ · 15 ։

Ի Գէ · իբ · 13 ։

Լ Գէ · լ · 3 , 13 ։

Ի Գէ · իգ · 27 ։

Ջ Ցոբ · ը · 7 ։

§ Սաղ · ծԲ · 1 , 2 ։

հ Ովս · ժ · 14 ։

§ Գէ · իբ · 13 , 14 , 15 ։

1 Յ Ակոբ իր ճամբան գնաց , ու = Աստուծոյ հրեշտակները անոր
2 պատահեցան ։ Եւ Ցակոբ երբոր տեսաւ զանոնք , ըսաւ . Աս Աս-տուծոյ Բանակն է . և ան տեղին անունը ‖ Մանայիմ դրաւ ։
3 Եւ Ցակոբ իր առջևէն պատգա-մաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին Էդէպ՝ Ի Սէիր երկիրը՝ Ե դոմի գա-
4 ւառը . Եւ պատուիրեց անոնց՝ ը-սելով . Ի՛մ տիրոջս Եսաւին ա-սանկ կ՚ըսէ . Քու ծառայ Ցակոբը ասանկ կ՚ըսէ . Լաբանին քովը պան-դխտութիւն ըրի , ու մինչև հիմա
5 ուշացայ ։ Եւ Նէնիմ արջառներ ու էշեր , Հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ . և խրկեցի իմ տիրոջս իմացընելու , որ Էքու առջևդ
6 շնորհք գտնեմ ։ Եւ պատգամա-ւորները դարձան Ցակոբին՝ ու ըսին . Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք , ու Էանիկայ ալ չորս Հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ ։
7 Եւ Ցակոբ խիստ վախցաւ ու Ի խռովեցաւ . և իր Հետը եղած ժողովուրդը , ու Հօտերը , և ար-ջառները , ու ուղտերը երկու
8 խումբի բաժնեց , Ու ըսաւ . Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին Հանի , ու ան զարնելու ըլլայ , մէկալ խումբը
9 կ՚ազատի ։ Եւ Ցակոբ ըսաւ . Ի՛վ իմ Հօրս Աբրահամին Աստուածը , ու իմ Հօրս Իսահակին Աստուածը , Եովհ Տէր՝ որ ըսիր ինծի . Քու եր-կրիդ ու քու Հայրենիքդ դարձիր ,
10 ու քեզի բարիք ընեմ . Ես ուրժանի չեմ ան ամէն Ե ողորմութիւննե-րուն և ամէն Հաւատարմութեանը , որ դուն քու ծառայիդ ցուցուցիր . ինչու որ ծիմ գաւազանովս անցայ աս Ցորդանանէն , և հիմա երկու
11 խումբի Փէր եղայ ։ Կ՚աղաչեմ քե-զի , Հազատէ զիս իմ եղբօրս Եսա-ւին ձեռքէն . ինչու որ ես անկէ կը վախնամ , որ չըլլայ Թէ գայ ու զարնէ զիս , ու Հ մայրը տղաքնե-
12 րովը ։ Եւ Նդուն ըսիր Թէ՝ Ան-շուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ , ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ , որ շատութենէն չկարծուիր ։
13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ . ու իր

Ն·Ք·ՂԲ· 1739

ՂԳԼ·ԽԳ·11։ Ա·ակ·ժը· 16։

ձեռքը դանուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաս-
14 տեց , երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ , երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ , երսուն ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը , քառասուն կով ու տասը ցուլ , քսան էգ էշ
16 և տասը աւանակ ։ Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց , ու ըսաւ իր ծառաներուն ։ Առջև՛ն անցէք , ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թո-
17 ղուցէք ։ Եւ առջևէն գացողին պատուիրեց՝ ըսելով . Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի , ու քեզի հարցընէ , ըսելով թէ՝ Դուն որո՞ւն ես , և ո՞ւր կ'երթաս , և աս
18 առջևդ եղածները որո՞ւն են . Ան ատենը ըսէ որ՝ Քու ծառայիդ Ցաքորինն է . իմ տիրոջս Եսաւին խրկած ընծան է . և ահա ինքն ալ
19 ետևնիս է ։ Եւ այսպէս երկրորդին , ու երրորդին , և հօտերուն ետևէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով . Ան խօսքին պէս զրուցեցէք Եսաւին՝ երբոր զինքը
20 գտնէք . Եւ ահա քու ծառադ Ցաքորն ալ ետևնիս է՝ ըսէք . քանզի ըսաւ . Երեսս գացող ընծային միջոցով երեսը կը հանդարտեցնեմ , և անկէ ետքը անոր երեսը կը տես-
21 նեմ . գուցէ ինծի ընդունի ։ Ա՛յսպէս ընծաները անոր առջևէն գացին . և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
22 բանակին մէջ ։ Եւ ան գիշերը ելաւ , ու իր երկու կիներուն , և իր երկու աղախիններուն , ու իր տասնումէկ որդիները առաւ , և Ցաքորի անցքէն անցաւ ։
23 Բակին անցքէն անցաւ ։ Եւ առաւ զանոնք , ու վտակէն անցուց , և իր ե-
24 ղածը անցուց ։ Եւ Ցակոբ մինակ մնաց , ու մարդ մը կը գօտեմարտեր անոր
25 հետ մինչև արշալոյս . Եւ երբ տեսաւ որ իր ուժը անոր չհասաւ , անոր զոտին ամոլաջիւնին դպաւ , և անոր հետ գօտեմարտած ատենը՝ Ցակորին զոտին ամոլաջիւնը թմրեցաւ ։
26 Եւ ան անիկայ ըսաւ . Թող տուր իս , ինչու որ արշալոյսը *երևցաւ . և Ցաքոբ ըսաւ . Չեմ թողուր քեզ՝
27 մինչև որ իս չօրհնես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ի՞նչ է անունդ . ան
28 ալ ըսաւ . Ցակոբ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ան այլ մէկմէն ալ քու անունդ Ցակոբ չըսուի , հապա †Իսրայէլ ըսուի . ինչու որ †Աստուծոյ հետ ու մարդոց հետ մարտնչեցար , և
29 յաղթեցիր ։ Եւ Ցակոբ հարցուց ու ըսաւ . Ընո՛ր ըրէ՝ անունդ ըսէ ինծի ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ինչո՞ւ իմ անունս կը հարցընես և հոն
30 օրհնեց զանիկայ ։ Եւ Ցակոբ ան

տեղին անունը ‡Փանուէլ դրաւ . քանզի ըսաւ . Դէմ առ դէմ *տեսայ զԱստուած , ու իմ անձս ապրեցաւ ։
31 Եւ Փանուէլէն անցածին պէս՝ արևը անոր վրայ ծագեցաւ . ու իր
32 զոտին վրայ կը կաղար ։ Անոր համար Իսրայէլի որդիքը զոտին վրայի ‖թմրած ջիղը՝՝ չեն ուտեր մինչև այսօր . ինչու որ Ցակորին զոտին §թմրած ջիղին՝՝ դպաւ ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Ցակոբ ու Եսաւ մէկզմէկու հանդիպելով իրարու սէր կը ցուցընեն ։ 17 Ցակոբ Սոկքոթի կ'երթայ ։ 18 Սաղեմ մէջ դաշտ մը ծախու առնելով՝ հոն սեղան մը կը շինէ , ու զանիկայ Ելոհէ Իսրայէլ կ'անուանէ ։

1 Եւ Ցակոբ իր աչքերը վեր վերցուց՝ ու նայեցաւ , և ահա՝ Եսաւ գու գար՝ ու անոր հետ չորս հարիւր հոգի ։ և էր զաւակները Լիայիին՝ ու Բաքէլհին՝ ու երկու
2 աղախիններուն բաժնեց ։ Եւ աղախիններուն իրենց զաւակներովը առջևը դրաւ , և Լիան իր զաւակներովը ետևը , և Ռաքէլը ու Ցովսէփը
3 ամենաեան ետևը ։ Եւ ինքը անոնց առջևը անցաւ , ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն , իննանին հաւասար եօթը անգամ խոնարհուց ։
4 Թիւն ըրաւ ։ Ու †Եսաւ զանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու զրկեց զանիկայ , և *անոր պարանոցին վրայ ինկաւ , ու համբուրեց . և լացին ։
5 Ու Եսաւ իր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ կիներուն ու զաւակները , և ըսաւ . Ասոնք քու կինե՞ն են . և անիկայ ըսաւ . †Աստուծոյ քու ծառայիդ պարգեւած զաւակներն
6 են ։ Ան ատեն աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան , ու
7 խոնարհութիւն ըրին ։ Եւ Լիան ալ ու իր զաւակները մօտեցան , ու խոնարհութիւն ըրին . և ետքը Ցովսէփ ու Ռաքէլ մօտեցան , ու
8 խոնարհութիւն ըրին ։ Ու Եսաւ ըսաւ . Ա՛ք քու ղրկոցը խումբդ ինչ պիտի ըլլայ , որուն ես պատահեցայ . և Ցաքոբ ըսաւ . †Իմ տիրոջս առջևը
9 շնորհք գտնելու համար է ։ Ու Եսաւ ըսաւ . Ես շատ ունիմ՝ եղբայր
10 իմ , քուկինդ քեզի ըլլայ ։ Եւ Ցակոբ ըսաւ . Չէ , կ'աղաչեմ քեզի՝ թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ , իմ ձեռքէս ընծաս ընդունէ . ինչու որ Երեսդ երեսը տեսնելու պէս
11 տեսայ , և ինծի հաճեցար ։ Ընդունէ՛ շնորհք ըրէ . քեզի բերուած *ընծաս առ . քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի , և քանզի Ես ամէն բան ունիմ . ծա ստիպեց անոր , ու
12 ան ալ ընդունեց ։ Եւ անիկայ ը-

Ն·Ք·ՂԲ· 1739

‡ Ը՛ Ելսուածոյ երեսը ։ *ԾԼ· ԺՂ· 13 ։ Ել·ԼԳ· 11 ։ ԼԳ·20 ։ Բ Օր·Ե·24 ։ Դատ · Գ · 22 ։ ԺԳ·22 ։ Ես · Ը· 5 ։ ‖ Կ՛ ամալաքիը § Կ՛ ամալաքին

*ԾԼ· ԼԲ·6 ։

Բ ԾԼ· ԺԸ · 2 ։ ԽԲ · 6 ։ ԽԳ · 26 ։ †ԾԸ·ԼԲ·28։

*ՂԾ· ԽԵ · 14 ։ 15 ։

†ԾԼ·ԽԸ·9։ Սաղ· ՃԻԵ · 3 ։ Ես · Ը · 18 ։

*ՂԾԼ·ԼԲ·16։

†ԾԼ·ԼԲ·5 ։

Ը ԾԼ·ԼԳ · 3 ։ Բ Թագ · Գ · 13 ։ ԺԳ · 24 ։ 28 ։ 32 ։ Մատ · ԺԸ · 10 ։

*ԵԲԸ · օրհնութիւն · տես Դատ · ա · 15 ։ ա Թագ · ԻԵ · 27 ։ Լ · 26 ։ Գ Թագ · Ե · 15 ։

Ը ՕԻԼ · Գ · 18 ։ ԺԳ Թագ · Ե · 23 ։

սաւ . Ելլենք երթանք . ու ես
13 քու առջեւդ կ'երթամ : Եւ Յակոբ
ըսաւ անոր . Իմ տէրս գիտէ որ
զաւակները մատղաշ են , ու հետս
եղած հօտերը ու արջառները ձա-
գերով են , և թէ որ մէկ օր մը բըռ-
նուին ամէնը վարեն զանոնք , բոլոր
14 հօտերը պիտի մեռնին : Ուրեմն
թող իմ տէրս իր ծառային առ-
ջեւը անցնի . ու ես կամաց կամաց
առջեւս եղած անասուններուն ոտ-
քովը ու տղաքներուն ոտքովը կ'եր-
թամ , մինչեւ որ իմ տիրոջս Սէիր
15 հասնիմ : Եւ Եսաւ ըսաւ . Արդ՝
իմ հետս եղող ժողովուրդէն քու
քովդ ձգեմ . և անիկայ ըսաւ .
Ի՞նչ պէտք է . Թող իմ տիրոջս
16 առջեւը շնորհք գտնեմ : Այսպէս
Եսաւ ան օրը իր ճամբան դարձաւ
դէպ ի Սէիր :
17 Եւ Յակոբ Սոկքովթի չուեց . ու
իրեն տուն մը շինեց , և իր հօտե-
րուն փարախներ շինեց . անոր հա-
մար ան տեղին անունը Սոկքովթ
ըսուեցաւ :
18 Եւ Յակոբ Մինջադետէն դարձած
ատենը՝ Սիւքեմացւոց Սաղէմ
քաղաքը եկաւ , որ Քանանու երկ-
րին մէջն է , և քաղաքին առջեւ
19 բանակեցաւ . Եւ իր վրանը կանգ-
նած հարտին կալուածքը Սիւքեմին
հօրը Եմմորին որդիներէն ծախսա-
առաւ հարիւր կտոր ստակի" :
20 Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու անուանը
Էլելոհէ Իսրայէլ" դրաւ :

ԳԼ. Լ.Դ

1 Դինա Սիւքեմին կը պղծուի : 4 Սիւքեմ
կ'աղաչէ որ իրեն կնիկ ըլլալու տան զանիկայ :
13 Յակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն թլփա-
տուիլ կ'առաջարկեն : 20 Եմմոր և Սիւքեմ
իրենց քաղաքացիները թլփատուելու կը հա-
մոզեն : 25 Անոնց թլփատութենէն եաքը՝
Յակոբին որդիքը զանոնք կը կարդեն , 27 ու
անոնց քաղաքը կը կողոպտեն : 30 Յակոբ կը
յանդիմանէ Շմաւոնը ու Ղեւին :

1 Յե Լիայիին Յակոբին ծնած աղ-
ջկը Դինա՝ ան երկրին աղ-
2 ջիկները Տեսնելու ելաւ : Ու
ան երկրին իշխանը Խեւացի Եմմո-
րին որդին Սիւքեմ Տեսաւ զա-
նիկայ , Եւ առաւ ու պառկեցաւ
անոր հետ , ու Պղծեց զա-
3 նիկայ : Եւ անոր հոգին Յակո-
բին Դինա աղջկանը յարեցաւ . ու
սիրեց աղջիկը , և աղջիկին ‖ քաղց-
4 րուխեամբ խօսեցաւ : Ու Սիւքեմ
Է իր հօրը Եմմորին զրուցեց՝ ըսե-
լով . Ա՛ս աղջիկը ինծի կնիկ առ :
5 Եւ Յակոբ լսեց որ անիկայ իր Դի-
նա աղջիկը պղծեց . բայց իր որդի-
ները իր հօտերուն հետ դաշտն էին .
ու մինչեւ անոնց գալը Յակոբ լռեւ
կեցաւ :
6 Եւ Սիւքեմին հայրը Եմմոր դնաց
Յակոբին . որ անոր հետ խօսի :
7 Եւ Յակոբին որդիները լսածնուն
պէս՝ դաշտէն եկան . և մարդիկը
դժուարեցան , ու Խիստ բարկա-
ցան . ինչու որ Յակոբին աղջկանը
հետ պառկելով՝ Իսրայէլին մէջ
անզգամութիւն ըրաւ , Էր ասանկ
8 ըլլալու չէր : Ու Եմմոր խօսեցաւ
անոնց հետ՝ ըսելով . Իմ Սիւքեմ
որդւոյս հոգին ձեր աղջկանը սիրա-
հարեցաւ . կ'աղաչեմ ձեզի , զանի-
9 կայ անոր կնութեան տուէք . Եւ
մեզի հետ խնամութիւն ըրէք . ձեր
աղջիկները մեզի տուէք , ու մեր
10 աղջիկները ձեզի առէք . Եւ մեզի
հետ բնակեցէ՛ք . ու Լաս երկիրը
ձեր առջեւը պիտի ըլլայ . անոր մէջ
բնակեցէ՛ք Ու առուտուր ըրէք , և
Անոր մէջ կալուածքներ ստացէք .
11 Ու Սիւքեմ ըսաւ աղջկանը Հօրը ,
ու անոր եղբայրներուն . Թող ձեր
առջեւը շնորհք գտնեմ , և ինչ որ
12 ինծի ըսէք . կու տամ : Խնդրե-
ցէ՛ք ինծմէ խիստ շատ Ւօժիտ ու
ընծայ . ու ինծի ըսածնուդ պէս
պիտի տամ . միայն թէ աղջիկը
ինծի տուէք՝ կնիկ ըլլալու համար :
13 Եւ Յակոբին որդիքը հնարքով
Թեամբ պատասխան տուին Սիւ-
քեմին՝ ու անոր հօրը Եմմորին , ու
ըսին , (քանզի անիկայ իրենց Դի-
14 նա քոյրը պղծեց ,) Եւ ըսին ա-
նոնց . Մենք աս բանը չենք կրնար
ընել , որ մեր քոյրը անթլփատ մար-
դու մը տանք . ինչու որ Նատ մեզի
15 ամօթ բան մըն է . Բայց միայն ա-
սով կը հաճիւնք ձեզի , Թէ որ ձեզ-
մէ ամէն արուն Թլփատուելով՝ մե-
16 զի պէս ըլլաք , Ան ատենը մեր աղ-
ջիկները ձեզի կու տանք , և ձեր
աղջիկները մեզի կ'առնենք , ու ձե-
զի հետ կը բնակինք , ու ձեզի հետ
17 մէկ ժողովուրդ կ'ըլլանք : Բայց
Թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփա-
տուիք , ան ատենը մենք մեր աղ-
18 ջիկը կ'առնենք ու կ'երթանք : Եւ
անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմմո-
րին . ու Եմմորի որդւոյն Սիւքե-
19 մին : Եւ ան պատանին աս բանը
ընելու չուշացաւ . քանզի Յակոբին
աղջիկը գմայլած էր . և իր հօրը
տանը մէջ եղողներուն Նամնէն
պատուականն էր անիկայ :
20 Ու Եմմոր և անոր որդին Սիւքեմ
իրենց քաղաքին դուռը եկան , ու
իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօ-
21 սեցան՝ ըսելով . Աս մարդիկը խա-
ղաղութեամբ կը վարուին մեզի
հետ . ուստի Թող Նա երկրին մէջ
բնակին ու անոր մէջ առուտուր
ընեն . ինչու որ ահա երկիրը ընդ-
արձակ է անոնց առջեւը . Իւ՛ր՝
անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ

Ն.Ք.ՂԴ. 1739

Ի ԳԼ. ԼԲ. 3 :

Լ ԳԼ.ԼԳ.11 ; խէ . 25 ; Հռութ.Բ. 13 :

Ի Ցես . ԺԿ . 27 ; Դատ . Ը . 5 ; Սաղ . 4 . 6 :

* Ջ՛փարախներ :

Ն Ցես . խդ . 1 ; Դատ . Թ . 1 :

Լ Ցօհ.Գ.23 ; Հ Ցես . խդ . 32 ; Ցօհ . դ . 5 :

† Ը՛՝ Հաբիւր գառնուկի :

Ն ԳԼ.Լ.7 ; ‡ Ջ՝ Ամառուած Իսրայէլի Ամառուածը :

ԽԲ 1732

— ԳԼ.Լ.21 ;
Բ Տիս.Բ.5 :

Ի ԳԼ.Ղ.2 ; Դատ.ԺԿ. 1 ;

Ր ԳԼ.Ի.2 ;
Ի Բ Օր.ԻԲ. 29 ;

Ղ Տես Ես . Խ.2 ; Ովս . Բ . 14 ; ‖ Եբր՝ սրտին

Ի Դատ.ԺԿ. 2 ;

Ը Ա Թագ.Ժ. 27 ; Բ Թագ. ԺԳ . 22 ;

Ն.Ք.ՂԴ. ԽԲ 1732

Ի ԳԼ. ԽԹ . 7 ; Բ Թագ. ԺԳ . 21 ;
Ի Ցես.Է.15 ; Դատ.Ի.6 ;

Է Բ Օր.ԻԴ. 17 ; Բ Թագ. ԺԳ . 12 ;

Լ ԳԼ.Օ.Փ.9 ; Ի . 15 ;

Ի ԳԼ . ԽԲ . 34 ;

Ն ԳԼ . ԽԷ . 27 ;

Ն Եկ.ԻԲ.16 ; 17 ; Բ Օր . ԻԲ . 29 ; Ա Թագ.ԺԸ . 25 :

Հ Տես Բ Թագ.ԺԳ. 24 , ԱԸ :

Ց Ցես.Է.9 :

ՂԱՄՆ.Գ. 9 :

առնենք , և մեր աղջիկները անոնց
22 տանք ։ Բայց ան մարդիկը մեզի հետ բնակելու , մէկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն ասիկա կրնան հաճին մեզի , որ անոնց Թլփատուելուն պէս՝ մեր ամէն արուն Թլփատուի ։
23 Անոնց հօտերը , ու անոնց ստացուածքը , և ամէն անասունները մերը չ՚ըլլար , միայն Թէ մենք անոնց հաճինք , որ մեզի հետ
24 բնակին ։ Ու Եմովրին և անոր որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին ան ամէնը՝ որ անոր ելքատքին դռնէն դուրս կ՚ելլէին . և ամէն արու՝ որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ՚ելլէր , Թլփատուեցաւ ։
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր անոնք ցաւին մէջն էին , Ցակոբին երկու որդիքը ՝Շմաւուն ու Ղևի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ , և համարձակ քաղաքը մտան , ու սպաննեցին ամէն
26 արուն ։ Ու Եմովրը և անոր որդին Սիւքեմը սուրի բերնէ անցուցին . և Սիւքեմին տունէն առին
27 Դինան , ու դուրս ելան ։ Եւ Ցակոբին որդիքը սպաննուածնեբրուն վրայ եկան , ու քաղաքը կողոպտեցին , իրենց քոյրը պղծելնուն համար . Անոնց հօտերը , ու անոնց արջառները , ու էշերը , և քաղաքին մէջ եղածը , ու դաշտին մէջ եղածը առին .
29 Եւ անոնց բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր տղաքները ու կիներնին դերի առին , և տուներուն մէջ բոլոր դտնուածը
30 կողոպտեցին ։ Եւ Ցակոբ ըսաւ Շմաւունին ու Ղևիին . Զիս աս երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը չ*ատելի ընելով՝ դիս փորձանքի մէջ ձգեցիք . Ես ինծի հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին , ու զիս պիտի զարնեն , և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսուինք ։ Ու անոնք ըսին . Հապա մեր քոյրը բոզի պէս գործածել պիտը էր անոր ։

ԳԼ· ԼԵ

1 Աստուած Ցակոբին ըսաւ . Ելիր՝ վեր ՚դէպ Բեթէլ դնա , ու հոն բնակէ , և հոն սեղան մը շինէ Աստուծոյ՝ որ քեզի երևցաւ , երբոր եղբօրդ Եսաւին երեսէն փախած առնիր ։
2 Ան վրան ըսաւ ։ Եւ Ցակոբ

իր ՚ընտանիքին ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ըսաւ . Ձեր մէջը եղող *օտար աստուածները վերցուցէք , ու Ջմաքրուեցէք , և հանդերձնիդ
3 փոխեցէք . Ու ելլելով դէպ՝ի Բեթէլ վեր երթանք . ու հոն սեղան մը շինեմ Աստուծոյ , որ իմ նեղութեանս օրը ինծի լուաց , ու իմ դացած ճամբուս մէջ ինծի հետ էր ։
4 Եւ իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները , ու իրենց ՚ականջները եղած օղերը Ցակոբին տուին . և Ցակոբ թաղած զանոնք Սիւքեմի
5 մօտ եղած ֆբեւեկնիին տակը ։ Ու ճամբայ ելան . և իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ ՚Աստուծոյ վախը էնկաւ , ու Ցակոբին
6 որդւոցը ետևէն չկնան ։ Եւ Ցակոբ Քանանու երկրին մէջ եղող Լուզը՝ այսինքն Բեթէլը եկաւ , ինքը ու իր հետը եղող բոլոր ժո-
7 ղովուրդը . Եւ հոն Եսեղան մը շինեց , ու անունը †Էլ Բեթէլ դրաւ . քանզի իր եղբօրը երեսէն փախած առնին՝ Աստուած հոն իրեն երևցեր էր ։
8 Եւ Ռեբեկային դայեակը ՚Դեբօրան մեռաւ , ու Բեթէլին վարի կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ . ու անոր անունը ‡Ալոնպախութ դրուեցաւ ։
9 Եւ ՚Աստուած նորէն երևցաւ Ցակոբին՝ երբոր անկից Միջագետքէն դարձեր էր , ու օրհնեց զանի-
10 կայ ։ Եւ Աստուած ըսաւ անոր . Քու անունդ Ցակոբ է . այլ ՚ալ Ցակոբ չըսուի , Հապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ . ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ ։
11 Եւ Աստուած ըսաւ անոր . ՚Ես Ամենակարող Աստուած եմ . ածիս ու շատնաս . ՚Քեզմէ ազգ՝ ու ազգերու բազմութիւն ըլլայ , և քու
12 երանգիդ թագաւորներ ելլեն ։ Ու ան երկիրը *որ Աբրահամին և Իսահակին տուի , քեզի պիտի տամ . ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ
13 պիտի տամ ան երկիրը ։ Եւ Աստուած ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսեցաւ , ՚անոր քովէն վեր ելաւ ։
14 Ու Ցակոբ Էրաբէ արձան մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ . և անոր վրան թափելու նուէր մատուց , ու անոր
15 վրան ձէթ թափեց ։ Եւ Ցակոբ ան տեղին անունը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ , ՚Բեթէլ դրաւ ։
16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան , ու դեռ եփրաթա չհասած քիչ մը ճամբայ մնացած՝ Ռաքէլ ծնաւ , և ծըննդաբերութիւնը շատ դժուարութիւն
17 քաշից ։ Ու եղաւ որ երբ իր ծննդաբերելուն շատ դժուարութիւն կը

ա Գլ· ե·21 ։ ա Թագ· ժգ·4 ։
*ԵՀԳ· գարշահոտ
ե Բ Օր· գ· 27 ։ Սաղ· ճե· 12 ։

ա Գլ· իե· 19 ։
բ Գլ· իե· 13 ։
ֆ Գլ·իգ·43։

ֆ Գլ· իգ· 10։

ֆ Գլ· խթ· ե, 6, 7 ։

ֆ Գլ· իգ· 10։

ա Գլ· ի· 19 ։
բ Գլ· ի· 15 ։
ե Գլ· լ· 19։34։ Ցես· իգ· 2, 23 ։ աթագ· է· 3 ։
ղԵզ· ժթ· 10 ։
է Գլ· լբ· 7 ։ իգ· 24 ։ Սաղ· ճէ· 6 ։
ը Գլ· ի· 20 ։ լ· 3։ 42 ։
ի Ռվ· բ·13։
ժ Ցես· իգ· 26 ։ Դատ· ի· 6 ։
ի Եզ· ժե·16։ իգ·27։ իգ· 24 ։ բ Օր· ժա· 25 ։ Ցես·բ·9 ։ ե· 1 ։ աթագ·ժգ· 15 ։ բՄն· ժգ· 14 ։
լ Գլ· ի· 19, 22 ։
խ Յով·ե·4 ։
† ՚ի՝ Բեթէլին Աստուածը ։
ժ Գլ· ի· 13 ։
կ Գլ· իգ· 59 ։
‡ ՚ի՝ կաղնի սպ՚ը ։
ճ Ռվ· ժբ· 4 ։
ձ Գլ·ժե·5։
ղԳլ·լբ·28։
ֆ Գլ·ժե·1։ ի· 3, 4 ։ Եզ·գ·3 ։
ֆ Գլ·ժե·5։ 6, 16 ։ իբ· 3 ։ իբ· 4 ։
ֆ Գլ·ժբ·7 ։ ժգ·15 ։ իգ· 3, 4 ։ իբ· 13 ։
ղ Գլ·ժե·22։
ղ Գլ·իբ·18։
ֆ Գլ·իբ·19։

քաչէր , ծնուցիչը ըսաւ անոր . Մի՛ վախնար . ինչու որ Նաս ալ քեզի
18 որդի է ։ Եւ եղաւ որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր , (քանզի մեռաւ ,) անոր անունը *Բենոնի դրաւ . բայց անոր հայրը՝ †Բենիամին կոչեց զա-
19 նկայ ։ Եւ Յակոբ մեռաւ , ու թաղուեցաւ Եփրաթային ճամ-
20 բան՝ որ Բեթղէհէմ է ։ Եւ Յակոբ անոր դերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց , որ մինչև այսօր Ռաքե-
լին գերեզմանին արձանն է ։
21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ , և իր վրանը Եդերի աշտարակին մէկալ
22 կողմը կանգնեց ։ Ու եղաւ որ՝ երբոր Իսրայէլ այն երկիրը կը բը-
նակէր , Ռուբէն գնաց՝ Հու իր հօ-
րը Բաղհա հարճին հետ պառկե-
ցաւ . և Իսրայէլը լսեց ։

Ադր՝ Յակոբին որդիքը տաս-
23 ուերկու էին ։ Լիային որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն ,
Շմաւոն , Ղևի , Յուդա , Իսաքար
24 ու Զաբուղոն . Ռաքելին որդիքը՝
25 Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ Բա-
ղհային աղախինին որդիքը՝
26 Դան ու Նեփթաղիմ ։ Եւ Լիա-
յին Զեղփա աղախինին որդիքը՝
Գադ ու Ասեր ։ Ասոնք են Յակո-
բին որդիքը , որոնք Միջագետի
մէջ ծնան անոր ։
27 Եւ Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսա-
հակին դէպ'ի Մամռրէ՝ Արբայի
քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոն , ուր որ
Աբրահամ ու Իսահակ պանդրես-
28 տուեցան բնակեցան ։ Եւ Իսա-
հակին օրերը հարիւր ութսուն
29 տարի եղաւ ։ Եւ Իսահակ ծեր-
ացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց
հոգին ու մեռաւ , և իր ժողո-
վուրդին խառնուեցաւ . ու Եսաւ
որդիքը Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին
զանիկայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Եսաւին իրեք կիներուն , 6 ու Սէիր լեռը եր-
թալը ։ 9 Անոր որդիքը , 15 և անոնցմէ ելած
իշխանները ։ 20 Սէիրի որդիքը ու իշխան-
ները ։ 31 Եդոմի թագաւորները ։ 40 Ե-
սաւէն ելած իշխանները ։

1 Ահա ասոնք են Եսաւին ծնունդնե-
2 րը՝ որ է Եդոմ ։ Եսաւ ի-
րեն կիներ առաւ Քանանու աղ-
ջիկներէն , Քետացի Ելօնին աղջ-
կը Ադան , ու Խևացի Սեբեգօնին
աղջկանը Ընայեն աղջիկը Ողե-
3 բաման , Եւ Իսմայէլին աղջիկը՝
Նաբեօթին քոյրը Բասեմաթը ։
4 Եւ Ադա ծնաւ Եսաւին՝ Եղե-
փազը , ու Բասեմաթ ծնաւ Ռա-
5 գուէլը , Եւ Ողբամա ծնաւ Ցե-
ուսը ու Ցեղդոմը և Կորհը . ասոնք
են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝
Քանանու երկրին մէջ ։
6 Ու Եսաւ առաւ իր կիներուն ու
տղաքներն ու աղջիկներն ու իր տա-
նը բոլոր մարդիկը՝ և իր հօտերը ու
իր բոլոր անասուններն՝ և իր բոլոր
ստացուածքը՝ որ Քանանու երկրին
մէջ ստացաւ , և իր Եղբօրը Յա-
կոբին երեսէն հեռու երկիր մը գը-
7 նաց . Զինչու որ իրենց ստացուած-
քը շատ ըլլալուն համար՝ չէին
կրնար միասին բնակիլ . և իրենց
հօտերուն պատճառովը՝ Իրենց
պանդխտութեամբ բնակած երկիրը
8 բաւական չէր իրենց ։ Ու Եսաւ
Սէիր լեռը բնակեցաւ . Եսաւ՝
Եդոմն է ։
9 Եւ Սէիր լեռը եղող Եդոմայե-
ցւոց հօրը Եսաւին ծնունդները ա-
10 սոնք են ։ Եսաւի որդւոցը անուն-
ները ասոնք են . Եսաւին կնկանը
Ադդային որդին Եղիփազ , և
Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որ-
11 դին Ռագուէլ ։ Եւ Եղիփազին
որդիքը՝ Թեման , Օմար , Սեփո ,
12 և Գոթամ ու կենէզ էին ։ Եւ
Թամնա՝ Եսաւին որդւոյն Եղիփա-
զին հարճն էր , որ Եղիփազին Ա-
մաղեկը ծնաւ . Եսաւին կնկանը
13 Ադդային որդիքը ասոնք էին ։ Եւ
Ռագուէլին որդիքը ասոնք են .
Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մէ-
զա . ասոնք էին Եսաւին կնկանը
14 Բասեմաթին որդիքը ։ Ու Եսաւին
կնկանը Սեբեգօնի աղջկանը Անայի
աղջկանը Ողբամային որդիքը ա-
սոնք են . և ծնաւ Եսաւին՝ Ցեուս
, ու Ցեղդոմը և Կորհը ։
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխան-
ները ասոնք են . Եսաւին անդրան-
կանը Եղիփազին որդիքը՝ Թեմանի
իշխան , Օմար իշխան , Սեփո իշ-
16 խան , կենէզ իշխան , Կորհ իշ-
խան , Գոթամ իշխան , Ամաղեկ
իշխան . Եդոմի երկրին մէջ Եղի-
փազէն եղող իշխանները ասոնք
են . ասոնք Ադդայի որդիքն էին ։
17 Ու Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին
որդիքը ասոնք են . Նահաթ իշ-
խան , Զարա իշխան , Սամմա իշ-
խան , Մէզա իշխան . Եդոմի երկ-
րին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխան-
ները ասոնք են . Եսաւին կնկանը
Բասեմաթին որդիքը ասոնք է-
18 ին ։ Ու Եսաւին կնկանը Ողբ-
բամային որդիքը ասոնք են . Ցե-
ուս իշխան , Ցեղդոմ իշխան ,
Կորհ իշխան . Եսաւին կնոջմէն՝
Ընային աղջիկը եղող Ողբամայէն
19 Ցեղդոմ իշխանները ասոնք էին ։ Ա-
սոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին
որդիները , և ասոնք են անոնց իշ-
խանները ։
20 Եւ ան երկրին մէջ բնակող Լ-
ուռուեցի Սէիրին որդիքը ասոնք

ՆՔՋՀ · իբր 1729

ԼԳԼ · Լ · 24 · աթագ · գ · 20 ։

իբր 1729

* ՟ի՛ նշանա-
թեանս որ-
դին ։
† ՟ի՛ աՀ ձեռ-
քին որդին ։

Ղ ԳԼ · խը · 7 ։
Ղ Հռութ . ա · 2 ։ գ · 11 · Միք · ե · 2 ։ Մատ · բ · 6 ։ աթագ · ժ · 2 ։ բ թագ · ժր · 18 ։
Միք · գ · 8 ։
Ղ ԳԼ · խթ · 4 ։ ա Պն · ե · 1 ։ Տես բ թագ · ժգ · 22 ։ ի · 3 ։ ա Կոր · ե · 1 ։
ԳԼ · խգ · 8 ։ ԵԼ · ա · 2 ։

ր ԳԼ · ժգ · 18 ։ իզ · 2 ։ 19 ։
ց Ցես. ժգ · 15 ։ ժե · 18 ։

1716

ԳԼ · ժե · 15 ։ իե · 8 ։
Տես գԼ · իե · 9 ։ խթ · 31 ։

իբր 1796

ԳԼ · իե · 30 ։
Բ ԳԼ · իՀ · 34 ։

Հմր 25 ։

իբր 1760

ԳԼ · իբ · 9 ։
ա Պն · ա · 35 ։

ՆՔՋՀ · իբր 1740

ՂԳԼ · ժգ · 6 · 11 ։

Ե ԳԼ · ժե · 8 ։ խբ · 4 ։
ԸԳԼ · լբ · 3 ։ բ Օր · բ · 5 ։ Ցես · իզ · 4 ։
Բ Հմր 1 ։

ժ ա Պն · ա · 35 · ՃՀ ։

Ի ԵԼ · ժե · 8 · 14 ։ Թտ ։ իգ · 20 ։ ա թագ · ժե · 2 , 3 , ՃՀ ։

իբր 1715

իբր 1840

Ի ա Պն · ա · 38 ։

Ն · ՔՐ · ԴԲ · Իբր 1840

ԵՆ . Ղոտան , և Սորաղ , ու Սե-
21 բեգօն , և Անա , Ո Դիսօն , ու Եսեր և Դիսան . ասոնք էին Քոռեցւոց իշխանները Սէիրի որդիքը Եդոմի երկրին մէջ : 22 Եւ Ղոտանին որդիքը՝ Քոռի ու Հեմամ էին , ու 23 Ղոտանին քոյրը Թամնա : Եւ Սոբաղին որդիքը ասոնք են . Գաղուան , ու Մանաբաթ , և Գեբաղ , 24 Սեփո ու Օնամ : Եւ Սէբեգօնին որդիքը ասոնք են . Այիա ու Անա . սա ան Անան է , որ իր հօրը Սէբեգօնին էշերը արածած ատենը՝ անապատին մէջ ջերմուկները գտաւ : 25 Եւ Անային որդիքը ասոնք են . Դիսօն , ու Անային աղջիկը Ողիբաման : 26 Եւ Դիսօնին որդիքը ասոնք են . Ամադան , ու Եսբան , և 27 Բէթրան ու Քառան : Եսերին որդիքը ասոնք են . Բաղղան , ու 28 Զաաւան և Ական : Դիսանին որդիքը ասոնք են . Հուս ու Ա-
Իբր 1780 29 ռան : Քոռեցւոց իշխանները ասոնք են . Ղոտան իշխան , Սոբաղ իշխան , Սէբեգօն իշխան , Անա իշ-
30 խան , Դիսօն իշխան , Եսեր իշխան , Դիսան իշխան . ասոնք են Քոռեցւոց իշխանները Սէիրի երկրին մէջ՝ իրենց իշխանութեանը համեմատ :

Իբր 1676 Ժ ա ՄՆ . ա . 43 : 31 Եւ Ժ ասոնք են են թագաւորները՝ որ Եդոմի երկրին մէջ թագաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
32 ռաջ : Եւ Բէովրին որդին Բաղան թագաւորեց Եդոմի մէջ . ու անոր քաղաքին անունը Դեննաբա
33 էր : Եւ Բաղան մեռաւ , ու անոր տեղը Բոսրացի Զարային որդին
34 Յոբաբը թագաւորեց : Եւ Յոբաբը մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամ թագաւո-
35 րեց : Եւ Հուսամը մեռաւ , ու անոր տեղը Բադադին որդին Ադադ թագաւորեց , որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները կոտորեց . և անոր քաղաքին անունը
36 Աւիթ էր : Եւ Ադադ մեռաւ , ու անոր տեղը Մասրեկացի Սամղան թագաւորեց : Եւ Սամղան մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին
37 քովը Ռոռովթէն եղող Սաւուղը
38 թագաւորեց : Եւ Սաւուղը մեռաւ , ու անոր տեղը Աքբորին որդին Բաաղանանը թագաւորեց :
39 Եւ Աքբորին որդին Բաաղանանը մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադը թագաւորեց . և անոր քաղաքին անունը Փոդով էր . ու անոր կընկանը անունը Մետաբեէլ էր , որ Մէդաբին աղջկանը Մատրեթին աղջիկն էր :

Իբր 1496 40 Եւ իրենց տոհմերուն՝ ու իրենց տեղերուն համեմատ իրենց անուններովը՝ Եսաւէն ազգ հիլխաններուն անունները ասոնք են . Թամնա իշխան , Գաղուա իշխան , Բէթաթ
41 իշխան , Ողիբամա իշխան , Էլա իշ-
42 խան , Փինօն իշխան , Կենազ իշխան , Թեման իշխան , Մաբզար
43 իշխան , Մագեդիէլ իշխան , Իրամ իշխան : Ասոնք են Եդոմի իշխանները իրենց բնակութեանը համեմատ՝ իրենց ստացուածքին երկրին մէջ . ասոնք են Եսաւ Եդոմայեցւոց հայրը :

ԳԼ · ԼԷ

1 Յովսեփին եղբայրները զինքը կ'ատեն : 5 Իր երկու երազները : 13 Յակոբ կը խրկէ Յովսեփը որ իր եղբայրները տեսնէ : 18 Իր եղբայրները զանիկայ մեռցնելու կը միարանին : 21 Ռուբէն զանիկայ կ'ազատէ : 26 Յովսեփ խափսկելացնելուն կը ծախսէ : 31 ու Յակոբ անոր արիւնոտ պատմուճանէն խաբուելով՝ սուգ կը բռնէ : 36 Յովսեփ՝ Եգիպտոսի մէջ պեւսափրեսին կը ծախսի :

Ա ԳԼ · ԺԸ · 3 , Դ · 4 , ԻԸ · 4 , ԼԲ · 7 , ԵՐԸ · ԺԱ . 9 ,

1729

1 Ու Յակոբ ՝ իր հօրը պանդխտացած երկրին՝ Քանանու երկրին
2 մէջ բնակեցաւ , Ասոնք են Յակոբին ծնունդները . Յովսէփ տասնուվեց տարեկան էր , երբոր իր եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արածէր , և պատանի ըլլալով իր հօրը կնիկներուն բադդային որդիներուն հետ ու Զելփային որդիներուն հետ էր . և Յովսէփ Բանոնց չար լուրը
3 անոնց հօրը կը բերէր : Եւ Իսրայէլ իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր Յովսէփը . ինչու որ ՝ իր ծերութեանը որդին էր անիկայ . և բազմագոյն պատմուճան մը շինեց ա-
4 նոր : Եւ անոր եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը կը սիրէ զանիկայ իր բոլոր եղբայրներէն աւելի , Ատելին զանիկայ , ու խաղաղութեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր հետ :

Բ ա թագ . ք · 22 , 23 , 24 ,

Է ԳԼ · ԽԹ · 20 ,

Ը ԳԼ · ԽԲ · 41 , ԽԹ · 23 ,

5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ , ու իր եղբայրներուն պատմեց . և ա-
6 նոնք աւելի ատելին զանիկայ : Ու ըսաւ անոնց . Կ'աղաչեմ ձեզի , մտիկ ըրէք ասս իմ տեսած երազս .
7 Ահա մենք դաշտին մէջ որաներ կը կապէինք , և ահա իմ որաս ելաւ , ու շիտակ կանգնեցաւ . և ահա ձեր որաներդ անոր բոլորտիքը կայնեցան , ու իմ որայիս երկրպագուե-
8 ցին : Եւ անոր եղբայրները ըսին անոր . Իրաւցընէ մեր վրայ պիտի թագաւորե՞ս , կամ իրաւցընէ մեր վրայ պիտի տիրե՞ս . և անոր երազներուն ու խօսքերուն համար աւելի ատելին զանիկայ :

Ը ԳԼ · ԽԲ · 6 , 9 , ԽԳ · 26 , ԽԴ · 14 ,

9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , ու զանիկայ իր եղբայրներուն պատմեց , ու ըսաւ . Ահա երազ մըն ալ տեսայ , և ահա Արեւը ու Լուսինը՝

ՂՏՏՈ ԳԼ · ԽԴ · 29 ,

Ն·ք·ՂՓ· 1729

ու տասնուվեց աստղեր ինձի երե-
10 կըբպագուհիւն ըրին , Եւ իր հօրը
ու իր եղբայրներուն պատմեց . և իր
հայրը յանդիմանեց զանիկայ . ու
ըսաւ անոր . Ի՞նչ է աս քու տե-
սած երազդ . միթէ ես ու քու
մայրդ և քու Ե եղբայրներդ իրաւ-
ցընէ՞ պիտի գանք՝ մինչև գետինը
11 քեզի խոնարհուելիւն ընելու . Ու
Ը եղբայրները նախանձեցան անոր .
բայց հայրը Ի էր փթէ պահեց աս
խօսքը ։
12 Եւ անոր եղբայրները գացին՝ որ
իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ
ԺՐԻ 1729
13 արածեն ։ Եւ Իսրայէլ ըսաւ Ցովսեփին . քու եղբայրներդ Սիւքեմի մէջ չե՞ն արածեր . եկուր ես քեզ անոնց խրկեմ . ու անիկայ ըսաւ . Ահա ես հոս եմ ։ 14 Եւ ըսաւ անոր . Գնա՝ նայէ թէ քու եղբայրներդ ծողջ առողջ են , և հօտերը ոչղջ են , ու ինծի լուր մը բեր . այսպէս խրկեց զանիկայ Հեբրոնի հովիտէն . և ան ալ Սիւքեմ եկաւ ։
15 Եւ մարդ մը գտաւ զանիկայ , որ գաշտին մէջը ասդին անդին կը պտըտէր . և ան մարդը հարցուց անոր ըսելով . Ի՞նչ կը փնտռես , 16 Եւ անիկայ ըսաւ . Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ . կ'աղաչեմ՝ Ներսէ ինձ 17 ծի , անոնք ո՞ր կ'արածեն ։ Եւ ան մարդը ըսաւ . Ասկէ եկան . քանզի լսեցի որ Դոթայիմ՝ երթանք՝ կ'ըսէին ։ Ես Ցովսեփ իր եղբայրներուն ետևէն գնայ , ու զանոնք 18 Դոթայիմի մէջ գտաւ ։ Եւ երբ զանիկայ հեռուէն տեսան . դեռ ինքը անոնց չմտեցած , Ժզանիկայ 19 մեռցընելու միաբանեցան . Ու իրաբու ըսին . Ահա ան Ժերազ տեսնո-
20 ղը՝ կու գայ ։ Ուստի հիմա եկէք մեռցընենք զանիկայ , ու գուբի մը մէջ նետենք , ու ըսենք թէ՝ Չար գազան մը կերաւ զանիկայ . և տեսնենք թէ անոր երազները ինչ պի-
21 տի ըլլան ։ Ու Հրուբէն լսածին պես՝ անոնց ձեռքէն ազատեց զանիկայ , ըսելով . Չմեռցընենք զա-
22 նիկայ ։ Եւ Ռուբէն ըսաւ անոնց . Արիւն մի՛ թափէք , Բայց զանիկայ աս գուբը նետեցէք՝ որ անապատին մէջն է , և անոր ձեռք մի՛ զարնէք . ասս Ի՛նչէր՝ որ կարենայ ազատել զանիկայ անոնց ձեռքէն՝ իր հօրը դարձընելու համար ։
23 Ու եղաւ որ Ցովսեփ իր եղբայրներուն քովը եկածին պես՝ մերկացուցին Ցովսեփը իր պատմուճանէն , պատմուճանէն՝ իր վրայի բազմագոյն
24 պատմուճանէն . Եւ առին զանիկայ , ու գուբը նետեցին . և գուբը
25 դատարկ էր , մէջը ջուր չկար ։ Ն Եւ նստան հաց ուտելու . ու իրենց

աչքերը վերցուցին ու տեսան , և ահա Ի Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գաղաադէն , որ իրենց ուղտերը համեմներով , և Ֆբալասանով , ու †զմուռսով բեռնաւորած Եգիպտոս տանելու կ'երթային ։
26 Յին ։ Եւ Ցուդա ըսաւ իր եղբայրներուն . Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝ թէ որ մեր եղբայրը մեռցընենք , ու ֆաս-
27 նոր արիւնը ծածկենք . Եկէք Իսմայէլացիներուն ծախենք անիկայ , և չմեր ձեռքը անոր չդպչի . ինչու որ անիկայ Ժմեր եղբայրը ա Ժմեր մարմինն է . և անոր եղբայրները
28 համձեցան ։ Ու Ժերբոր Մադիանացի վաճառականները կ'անցնէին , Ցովսեփը դուրէն քաշեցին՝ ու դուրս հանեցին էր Ը Բ՝ արծաթի . անոնք ալ Ցովսեփը Եգիպ-
29 տոս տարին ։ Եւ Ռուբէն դէպ՝ ի գուբը դարձաւ , և ահա Ցովսեփը գուբին մէջը չկր . ու Ի իր հանդերձ-
30 ները պատռեց ։ Եւ դարձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ . Տղան ՚չկայ . ու ես ո՞ր երթամ ։
31 Եւ առին ՚Ցովսեփին պատմուճանը , ու այծերէն նոխազ մը մորթեցին , և պատմուճանը արիւնը
32 թաթխեցին ։ Ու խրկեցին բազմագոյն պատմուճանը , ու իրենց հօրը տարին , ու ըսին . Ես գտանք մենք . գիտցիր հիմա թէ աս քու որդւոյդ պատմուճանն է՝ թէ չէ ։
33 Եւ անիկայ ճանչցաւ ան , ու ըսաւ . Իմ որդւոյս պատմուճանն է , Ձկար գազան մը կերած է զանիկայ . Ցովս-
34 եփը անշուշտ փառատուեցաւ ։ Եւ Ցակոբ ՚պատռեց իր հանդերձները , ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ . և իր որդւոյն համար շատ օրեր սուգ
35 ըրաւ ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները Ի զինքը մխիթարելու եկան . բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր . ու ըսաւ . Ես սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդւոյս քովը ։ Այսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար ։
36 Եւ ՚Մադիանացիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ՝ Փարաւոնի ‡ներքինին՝ Պետափրէս պահնձապետին ։

ԳԼ·ԼԸ

1 Ցուդան՝ Երը ։ Օնանը և Սելոմը կը ծնանի ։ 6 Երը Թամարին հետ կը կարգուի ։ 8 Օնանին յանցանքը ։ 11 Թամար՝ Սելոմին կը սպասէ · 18 կը խթէ Գուշտ · 27 ու Փարէսը և Զարան երկուորեակ կը ծնանի ։

1 Ու եղաւ որ ան ատենը՝ Ցուդա իր
եղբայրներուն քովէն իջաւ , ու
Ոդոդոմացի մէկու մը ՚քով գնաց ,
2 որուն անունը Իրաս էր ։ Եւ Ցու-

Ն·ք·ՂՓ· Իբր 1729

Ը Տես հմր 28·36 ։
Ֆ Երեմ· ը· 22 ։
† կամ՝ աղանձով
Ժ Գլ· գ· 10 ։ Հմր 20 ։ Ցոր· ժզ· 18 ։
յ ա Թագ· ժը· 17 ։
Ն Գլ· խը· 21 ։
Ղ Գլ· խԲ· 14 ։
ա Դատ· ը· 3 ։ Գլ· խև· 4·5 ։
Բ Սաղ· ։։։· 17 ։ Գար· է· 9 ։
Ը Ես Մատ· իե· 9 ։
Ձ Ցոր· ա· 20 ։
ՙ Գլ· խը· 13 ։ 36 ։ Երեմ· լ· 15 ։
ա Հմր 23 ։
Վ Հմր 20 ։ Գլ· խդ· 28 ։
Ֆ Հմր 29 ։ բ Թագ· գ· 31 ։
Բ բ Թագ· ժը· 17 ։
Ֆ Գլ· խը· 38 ։ խդ· 29 ։ 31 ։
ՙ Գլ· լԲ· 1 ։
‡ Յ՝ պալատականին ։ Ես՝ սենեկապետին ։
ՙ Գլ· ժԲ· 3 ։ գ Թագ· գ· 8 ։

դան ի Շաւա անունով քանանացիի
մը աղջիկը տեսաւ , ու առաւ զա-
3 Նիկայ , և մտաւ անոր ։ Ու անիկայ
յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
4 անոր անունը Էր դրաւ ։ Ու նո-
րէն յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
5 անոր անունը Օնան դրաւ ։ Ու
դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ , ու
անոր անունը Սելօմ դրաւ . և եր-
բոր զանիկայ ծնաւ՝ Ցուդան քե-
զմէ էր ։
6 Ու Ցուդա իր առաջնեկ տղուն
Էրին կնկին մը առաւ , որուն ա-
7 նունն էր Թամար ։ Եւ Ցուդային
առաջնեկը էր չար էր Տէրոջը առ-
ջեւը . ու Տէրը մեռցուց զանիկայ ։
8 Եւ Ցուդան ըսաւ Օնանին . Մտիր
ղբայր եղբօրդ կնկանը , ու տադրու-
թեան իրաւունքը կատարէ անոր , և
9 քու եղբօրդ սերունդ հանէ ։ Եւ
Օնան դիտցաւ որ սերունդը իրենը
պիտի չըլլայ . անոր համար երբոր
իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր , սերմը
գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը
10 սերունդ չտայ ։ Եւ աս ըրած քա-
նը Տէրոջը առջեւն դէշ երեցաւ , ու
11 Ն ալ զանիկայ ալ մեռցուց ։ Եւ Ցուդա
իր Թամար հարսին ըսաւ . Ի Որբևա-
բի նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ
իմ Սելօմ որդիս մեծնայ . քանզի
ըսաւ . Զըլլայ որ ան ալ իր եղ-
բայրներուն պէս մեռնի . և Թամար
գնաց ու ի իր հօրը տունը նստաւ ։
12 Եւ շատ օրերէն ետքը մեռաւ
Շաւային աղջիկը՝ Ցուդային կնի-
կը . և Ցուդա Նխրթարուեցաւ ,
ու Թամնա գնաց իր հօտերը աս-
բակտուր ընծոյներուն՝ իրը ու
իր բարեկամը Ոդոդոմացի Իրա-
13 սը ։ Եւ զրուցուեցաւ Թամա-
րին՝ ըսելով . Ահա քու սկեսրայրդ
հգէպ ի Թամնա կ'ելլէ իր ոչխար-
14 ները ասբակտուր ընելու ։ Ան ալ
իր որբևարութեան հանդերձները
հանեց իր վրայէն , ու քօղով մը
ծածկուեցաւ՝ ու պլլուեցաւ , և
Թամնայի ճամբուն մէջը եղող
Ենայիմի դուռը նստաւ . քանզի
տեսաւ որ Նսելօմը մեծցաւ , ու ին-
քը անոր կնիկ ըլլալու չտրուեցաւ ։
15 Երբոր Ցուդան տեսաւ զանիկայ ,
բոզ կարծեց , ինչու որ իր երեսը
16 ծածկեր էր ։ Եւ ճամբան անոր
դարձաւ ու ըսաւ . Ընդհդ ըրէ ,
քեզի մտնեմ . քանզի չէր գիտեր
թէ անիկայ իր հարսն է ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ . Ինծի մտնելու համար
17 ի՞նչ կու տաս ինծի ։ Ան ալ ըսաւ .
Ես ուղարկեմ այծի ուլ մը կը խրկեմ
հօտերէն . և անիկայ ըսաւ . Գրաւ
18 մը կու տաս մինչև խրկելը ։ Եւ
Ցուդան ըսաւ . Ի՞նչ գրաւ տամ
քեզի . ու անիկայ ըսաւ . Ցփու-

Ն · Ք · ՂՖ · իբր 1729

Բ ամն · ր · 3 ։

իբր 1727

ՔԳԼ · ԼԲ · 2 ։
Բ ԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 19 ։
Ե ԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 19 ։
Ղ ԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 19 ։
Ը ԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 20 ։
Ե ԳԼ · իա · 21 ։
ԸԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 19 ։
Բ ամն · ր · 3 ։
ՃԲ Օր · իե · 5 ։ Մատ · իբ · 24 ։
ԻԲ Օր · իե · 6 ։
ԼԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 19 ։
Ի Հռութ · ա · 13 ։
ՃՂԼ · իր · 13 ։
Ա Ր Թագ · ԺԳ · 39 ։
Հ Ցես · ԺԵ · 10 · 57 ։ Դաս · ԺԳ · 1 ։
Յ Առակ · Է · 12 ։
Ղ Հմր 11 · 26 ։
Ճ Եզեկ · ԺՀ · 33 ։
Ա Հմր 20 ։
Ժ Հմր 23 ։

մատնիդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ գաւազանը տուր . ան ալ տուաւ անոր , ու մտաւ անոր , և թամար
19 անկէ յղի մնաց ։ Եւ ելաւ ու գնաց , ու ի իր վրայէն քօղը հանեց , ու իր որբևարութեան հանդերձները հա-
20 գաւ ։ Եւ Ցուդա իր բարեկամին Ոդոդոմացիին ձեռքովը այծին ուլը խրկեց , որ կնկանը ձեռքէն դրաւը
21 առնէ . բայց չգտաւ զանիկայ ։ Եւ ան տեղի մարդոցը հարցուց՝ ըսե-լով . Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ եղած բոզը ո՞ր է . և անոնք ըսին .
22 Հոս բոզ չկար ։ Եւ դարձաւ Ցու-դային , ու ըսաւ . Զգտայ զանիկայ , և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին թէ՝
23 Հոս բոզ չկար ։ Եւ Ցուդան ըսաւ . Իրեն թող ըլլայ . որ խայտառակ չըլլանք . ահա ես աս ուլը խրկեցի ,
24 ու դուն չգտար զանիկայ ։ Եւ եղաւ որ իրեք ամիսն ետքը՝ Ցուդային պատմուեցաւ՝ ըսելով . Քու հարսդ Թամար Նպոռնկեցաւ , նաև ահա պոռնկութենէն յղի մնաց . և Ցու-դան ըսաւ . Հանեցէք զանիկայ ,
25 ու այրուի ։ Երբոր զանիկայ դուրս կը հանէին . Էրաներէը իր սկեսրայ-րին խրկեց՝ ըսելով . Ես աս բանե-րուն տիրոջմէն յղի եմ . նաև ըսաւ . Ընդհդ ըրէ՝ նդիտցիր Ոթէ աս մատանին ու ժապաւէնը և գաւա-
26 զանը որուննէ ։ Եւ Ցուդան Նճանչ-ցաւ ու ըսաւ . Անիկայ ինծմէ արդար է . ինչու որ զանիկայ իմ որդւոյս Սելօմին չտուի . և Նմիլմէն ալ նորէն չզիտցաւ զանիկայ ։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած ատենը՝ ահա անոր արգանդին մէջ երկուո-
28 բեակ էին ։ Եւ եղաւ որ երբ կը ծնանէր , ձեռք երկընծուց . և մանկաբարձ առաւ՝ ու անոր ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կա-պել՝ ըսելով . Առաջ աս ելաւ ։
29 Եւ անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝ ահա անոր եղբայրը ելաւ . և Նմանաբարձը ըսաւ . Ինչո՞ւ ցանդը պատռեցիր . ոս զատատուումը քու վրադ ըլլայ . անոր համար անոր ա-
30 նունը Փարէս դրուեցաւ ։ Ու ետքը՝ ձեռքին վրայ կարմիր դեր-ձան ունեցող եղբայրը ելաւ , և ա-նոր անունը Զարա դրուեցաւ ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Ցովսեփ՝ Պետափրէսին տանը մէջ կը յատա-ճանայ ։ 7 Իր տիկինին փորձութեանը դէմ կը կենայ ։ 13 Ստութեամբ ամբաստանուելով , 20 բանտը կը ձգուի ։ 21 Բանտին մէջ Աս-տուած անոր հետ կ'ըլլայ ։

1 ¶ Ցովսեփը Եգիպտոս իջեցուցին ։ և Փարաւոնի ներքինին՝ Եգիպ-տացի Պետափրէս դահճապետը Ի Ցսմայէ-լացիներուն ձեռքէն , որոնք զանի-

Ն · Ք · ՂՖ · իբր 1727

Ե Հմր 14 ։

Ղ Դատ · ԺԹ · 2 ։

Ե Ղև · իա · 9 ։ Բ Օր · իբ · 21 ։

Ղ ԳԼ · Լ · 32 ։ Ղ Հմր 18 ։
Ղ ԳԼ · Լ · 33 ։ Ա ա Թագ · իդ · 18 ։ Հմր 14 ։ Ա Ցոր · ԼԲ · 31 , 32 ։

Գ ԳԼ · խզ · 12 ։ Թուա · իզ · 20 ։ Ա Մն · Բ · 4 ։ Մատ · ա · 3 ։
* Յ՝ պատա-ռում ։

1729

Ա ԳԼ · Լ · 36 ։ Սաղ · ճե · 17 ։
Բ ԳԼ · Լ · 28 ։

Ն. ք. ՂՀ. 1729

Ի ՀՄՐ 21։ ԹՎ. Իս. 22։ Իշ. 24, 28։ Իբ. 15։ ԱՇԱՓ. Ժզ. 18։ Ժբ. 14, 28։ ԳՈՐ. Ե. 9։

Ը ՍԱՂ. Ա. 3։ Ի ԹԳ. Ժբ. 3։ ԺԹ. 19։ ՀՄՐ 21։ Ղ ՅՕՆ. Իդ. 2։

Ի ԹԳ. Ե. 27։

Ը Ա ԹԱԳ. Ժզ. 12։

Ը Բ ԹԱԳ. Ժզ. 11։

Ի ԱՌԱԿ. Զ. 29, 32։

Ի ԹԳ. Ի. 6։ ՂԵ. Զ. 2։ ԲԹԱԳ. Ժբ. 13։ ՍԱՂ. Ծ Ա. 4։

Ե ԱՌԱԿ. Ե. 13։ ԼԸ։

2 կայ հոն իշխողուին ։ Եւ Տէրը Ցովսեփին հետ էր , ու անիկայ յաջողակ մարդ մըն էր . ու իր Եգիպտացի տիրոջը տունն էր անի-
3 կայ ։ Եւ անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն է . քանզի Տ ինչ որ ընէր , Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը ։ Եւ Ցովսեփ Ի շնորհք գտաւ անոր առջեւը , ու կը ծառա-յէր անոր , որ Ւիր տանը վրայ վե-րակացու ըրաւ զանիկայ , և իր բո-լոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձ-
5 նեց ։ Ու եղաւ որ զանիկայ իր տա-նը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու ըրած ժամանակէն՝ Տ Տէրը Եգիպտացիին տունը օրհնեց Ցովսեփին համար . և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշտին մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ Տէրոջը օրհնու-
6 Թիւնը եղաւ ։ Եւ իր բոլոր ունե-ցածը Ցովսեփին ձեռքը Թողուց . ու ինչ որ ուներ՝ չէր գիտեր , իր կերած հացէն զատ ։ Եւ Ցովսեփ Էգեղեցիկ էր երեսով՝ ու գեղեցիկ տեսքով ։
7 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց Ցովսեփին վրայ , ու ըսաւ . Ի պառա-
8 կէ ինծի հետ ։ Բայց անիկայ չհա-ձեցաւ , ու իր տիրոջը կնկանը ըսաւ . Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր . և իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
9 յանձնեց . Ան տանը մէջ ինծմէ մե-ծը չկայ . ու բան մը ինծմէ չարգիլ-եց , քեզմէ Ի զատ . ինչու որ դուն անոր կնկին էս . ՃՈւրեմն ես ի՞նչ-պէս աս մեծ չարութիւնը ընեմ , ու
10 Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ ։ Եւ քանի որ անիկայ օրէ օր Ցովսեփին կը զրուցէր , անիկայ մտիկ չէր ընար անոր՝ որ հետը պառկի Ի՞մ
11 հետը ըլլայ ։ Ու եղաւ որ օր մը իր գործին համար տունն եկաւ . և հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն
12 մէկը չկար ։ Ու Ի ինքը բռնեց անոր հանդերձէն՝ ըսելով . Պառկէ ինծի հետ . և անիկայ իր հանդերձը ա-նոր ձեռքը Թողուց , ու փախաւ
13 դուրս եկաւ ։ Ու երբոր տեսաւ՝ որ անիկայ իր հանդերձը Թողուց , ու
14 դուրս փախաւ , իր տանը մարդի-կը կանչեց , և զրուցեց անոնց՝ ըսե-լով . Նայեցէ՛ք , մեզի Եբրայեցի մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ ընելու համար . անիկայ ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառկելու համար , ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի . Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս , իր հանդերձը քովս Թողուց , և
16 փախաւ դուրս եկաւ ։ Ու մինչև որ անոր տէրը տունն եկաւ , անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց ։ Եւ

Ն. ք. ՂՀ. 1729

Ի ԵԶ. Իգ. 1։ ՍԱՂ. Ծի. 3։

Ի ԱՌԱԿ. Զ. 34, 35։

Ն ՍԱՂ. Ձե. 18։ ՄԱԹԹ. Բ. 19։ ՏԵՍ ԳԼ. Խ. 3, 15։ ԽԱ. 14։

Հ ԵԶ. Գ. 21։ ՅԱ. 3։ ԺԲ. 36։ ՍԱՂ. Ճղ. 46։ ԱՌԱԿ. Ժզ. 7։ ԴԱՆ. Ա. 9։ ԳՈՐ. Է. 9, 10։

Ն ԹԳ. Խ. 3, 4։

Ղ ՀՄՐ 2, 3։

Խ ԵՍԵՑԱՒ ԱՆՈՐ ԱՍ ԽՕՍՔԵՐՈՒՆ պէս՝ ըսելով . Ան Եբրայեցի ծառան՝ որ դուն մեզի բերիր , իս խայտառակ
18 ընելու համար եկաւ ինծի ։ Ու երբոր իմ ձայնս վերցուցի ու պո-ռացի , իր հանդերձը քովս Թողուց , ու դուրս փախաւ ։
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց իր կնկանը խօսքերը՝ որ զրուցեց իրեն՝ ըսելով . Քու ծառադ ինծի այսպէս ըրաւ , իր Ի բարկութիւնը
20 բորբոքեցաւ ։ Եւ Ցովսեփին տէրը առաւ զանիկայ ու Ի բանտը դրաւ , ան տեղը՝ ուր որ Թագաւորին բան-տարկեալները կապուած էին . և
21 հոն բանտին մէջ մնաց ։ Բայց Տէ-րը Ցովսեփին հետն էր ու ողորմու-Թիւն ցուցուց անոր . և Հ բան-տապետին աչքերը շնորհք գտնել
22 տուաւ անոր ։ Ու բանտապետը Ն Ցովսեփին ձեռքը յանձնեց բան-տին մէջը եղած բոլոր բանտար-կեալները . և հոն ամէն գործը տես-
23 նողը անիկայ էր ։ Բանտապետը՝ անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր նայեր . ինչու որ Տէրը անոր հետն էր , ու անոր ամէն ըրածները Տէրը կը յաջողէր ։

ԳԼ. Խ

1 Փարաւոնին մատակարարը ու հացադործը բանտին մէջ ։ 4 Բանտապետ առնք Ցովսեփին պահպանութեանը կը յանձնէ ։ 5 Ցովսեփ ա-նոնց երազները կը մեկնէ , 20 որ նոյն մեկնու-Թեանը համեմատ կը կատարուին ։ 23 Մա-տակարարին ապերախտութիւնը ։

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ Եգիպտոսի Թագաւորին մա-տակարարը ու հացադործը իրենց տիրոջը Եգիպտոսի Թագաւորին
2 դէմ յանցանք գործեցին ։ Եւ Փա-րաւոն բարկացաւ Ի իր երկու ներ-քինիներուն՝ պետին մատակարա-րապետին ու հացադործապետին .
3 Ի եւ զանոնք դահձապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ
4 Ցովսեփը բանտարկուած էր ։ Եւ դահձապետը Ցովսեփին ապսպրեց անոնց համար , ու անիկայ կը ծա-ռայէր անոնց . և անոնք առեն մը բանտը մնացին ։
5 Ու Եգիպտոսի Թագաւորին մա-տակարարը ու հացադործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին , եր-կուքն ալ մէկ գիշեր՝ մէկական երազ տեսան , ամէն մէկուն երազին նշա-
6 նակութեանը պէս ։ Եւ Ցովսեփ առտուանց անոնց եկաւ , ու տեսաւ
7 զանոնք որ խռովեր էին ։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետը բանտար-կուած փարաւոնին նէրքինիներուն հարցուց՝ ըսելով . Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տրտում են այսօր ։
8 Եւ անոնք ըսին անոր . Երազ տե-

իբր 1720 — ՆԵՒԵՄ. Ա. 11։

Բ ԱՌԱԿ. Ժզ. 14։

Ի ԳԼ. ԼԲ. 20, 23։

իբր 1718

Ր ՆԵՒԵՄ. Բ. 2։

Ի ԳԼ. Խա. 15։

սանք , ու զանիկայ մեկնող չկայ ։ և Յովսէփ ըսաւ անոնց . Չ2է՞ որ Աստուծոյ կը վերաբերի անոնց մեկնութիւնը . աղէ պատմեցէ՛ք ինծի ։
9 Եւ մատակարարապետը իր երազը պատմեց Յովսեփին , ու ըսաւ ա-նոր . Երապես մէջ *տեսայ որ" առ-
10 ջևս որթի մը կար ։ Եւ որթին վրայ իրիք ուրդ կային . և ան բողբոջելուն պէս՝ ծաղիկ բացաւ , ու անոր ող-
11 կոյզները խաղող հասցուցին . Եւ Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր . ու խաղողները առի , և փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի , ու գաւա-
12 թը փարաւոնին ձեռքը տուի ։ Եւ Յովսէփ անոր ըսաւ . Ի Աստոր մեկնութիւնը աս է . իրիք ուրդ էիրիք
13 օր է . Իրիք օրէն ետքը Փարաւոն Իբրու գլուխդ պիտի բարձրացընէ ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձընէ . և Փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մա-տակարարը եղած ատենիդ սովորու-
14 թեանը պէս ։ Բայց քեզի բարիք եղած ատենը՝ ինծի մի՛ տդ բեր , և կ՚ազաչեմ քեզի՝ ինծի էբարեխոսութիւն ըրէ , և զիս Փարաւոնին առ-ջևը յիշելով՝ զիս աս տունէն դուրս
15 հանե . Քանզի իրաւցընէ գողցուեցայ Եբրայեցւոց երկրէն . և և հոս ալ բան մը չըրի որ իս աս դուրը նետուին ։
16 Երբոր հացագործապետը տեսաւ որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ , ըսաւ Յովսեփին . Ես ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրիք
17 †ձերմակ սակառ ունէի . Եւ ամե-նուն վրայի սակառին մէջ հացա-գործի շինած Փարաւոնին ամէն կերակուրներէն էր . ու թռչուն-ները կ՚ուտէին զանոնք գլխուս վը-
18 րայի սակառէն ։ Եւ Յովսեփ պա-տասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ես ա-տոր մեկնութիւնը աս է . իրիք սա-
19 կառը՝ իրիք օր է . Իրիք օրէն ետքը՝ Փարաւոն վրայդ պիտի վերցընէ քու գլուխդ , ու քեզ ծառէ մը պիտի կախէ . և թռչունները վրա-յիդ քու մարմնդ պիտի ուտեն ։
20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը՝ Փարա-ւոնին ծննդեանը օրն էր , և իր բո-լոր ծառաներուն հիանդիք ըրաւ . և իր ծառաներուն մէջը՝ մատակա-րարապետը ու հացագործապետը
21 ևվեր հանեց . Ու ղդարձուց մատա-կարարապետը իր պաշտօնին ը , և ետնիկայ գաւաթը Փարաւոնին
22 ձեռքը տուաւ . Բայց հացագործը ծառէ տկախել տուաւ , ինչպես
23 որ Յովսէփ մեկներ էր անոնց ։ Եւ մատակարարապետը միտքը չբերաւ Յովսէփը , հապա մոռցաւ զանի-կայ ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ ։ 25 Յով-սէփ զանոնք կը մեկնէ ։ 38 ու Փարաւոնին խորհուրդ կու տայ ։ 38 Յովսեփին յաջա-դիմութիւնը ։ 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը ։ 54 Սովը կը սկսի ։

1 Ու եղաւ օր լման երկու տարիէն ետքը՝ Փարաւոն Երազին մէջ տեսաւ՝ որ գետին եղերքը կայներ
2 էր ։ Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մարմնով եօ-թը երինջներ ելան , ու ‡մարգա-գետինէն վրայ՚՚ կ՚արածուէին ։
3 Եւ ահա անոնց ետևէն՝ գետէն ու-րիշ եօթը երինջներ ելան զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով , ու մէկ-ալ երինջներուն քովը՝ գետին
4 եղերքը կայնեցան . Եւ զազիր տես-քով ու նիհար մարմնով երինջ-ները՝ կերան ան գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երինջները ։ Եարը
5 Փարաւոն արթնցաւ ։ Եւ քնա-ցաւ , ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ՝ որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու աղէկ հասկեր
6 կ՚ելլէին ։ Եւ ահա անոնց ետևէն եօթը նիհար ու խորշակահար հաս-
7 կեր կը բուսնէին ։ Եւ ան եօթը նիհար հասկերը կը կլլէին եօթը պարարտ ու լեցուն հասկերը ։ Եւ Փարաւոն արթնցաւ , և ահա ե-
8 րազ էր ։ Ու եղաւ որ առտուանց ոանոր հոգին նեղացաւ , ու կան-չել տուաւ Եգիպտոսի Բոլոր մո-գերը , և ան տեղի բոլոր Իմաս-տունները . ու Փարաւոն պատմեց անոնց իր երազները , բայց մէկը չկար՝ որ զանոնք Փարաւոնին մեկ-նէ ։
9 Ան ատենը մատակարարապետը զրուցեց Փարաւոնին՝ ըսելով . Ա յսօր ես իմ յանցանքներս կը
10 յիշեմ ։ Փարաւոնը †բարկացաւ իր ծառաներուն , և ու զիս գահճա-պետին տունը բանտը դրաւ , զիս՝
11 ու հացագործապետը ։ Եւ ևես ու անիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք . ամէն մէկերնիս իր երազին նշանա-կութեանը պէս երազ տեսանք ։
12 Եւ հոն մեզի հետ Իգահճապետին ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը կար , ու անոր պատմեցինք , և ա-նիկայ էմեկնեց մեզի մեր երազները . ամէն մէկերնուս՝ իր երազին պէս
13 մեկնեց ։ Ու ինչպես որ Իանիկայ մեզի մեկնեց , անանկ եղաւ . զիս իմ պաշտօնիս դարձուց , ու զա-նիկայ կախեց ։
14 Ի Ան ատենը Փարաւոն մարդ խրր-կեց՝ ու կանչեց Յովսեփը , և Իշու-տով բանտէն հանեցին զանիկայ . և ածիլուեցաւ , ու իր հանդերձնե-րը փոխեց , ու Փարաւոնին եկաւ ։

‡ Ջմ՛ պըբ-ատներուն մէջը

ա Դան · բ · 1 ։ դ · 5 , 19 ։ Բ Եր · է · 11 ։ 22 ։ Ե՝ · ԽԲ · 14 ։ Դան · ա · 20 ։ բ · 2 ։ դ · 7 ։
ֆ Մատ · բ · 1 ։

գ Գլ · Խ · 2 ։ 3 ։
Ի Գլ · Լ՘ · 20 ։
ը Գլ · Խ · 5 ։

Ի Գլ · Լ՘ · 36 ։

է Գլ · Խ · 12 ։ Ե ։

Ը Գլ · Խ · 22 ։

ժ Սաղ · ՃԸ · 20 ։
Ի Դան · բ · 25 ։ աթոռպ · բ · 8 ։ Սաղ · ՃԺդ · 7 , 8 ։

Ն · Ք · ՉԸ · Իր 1718

Ղ Տ՚ն գլ · Խա · 16 ։ Դան · բ · 11 ։ 28 ։ 47 ։

* Եբր · և ալն՛

Ե Հմր 18 ։ Գլ · Խա · 12 ։ 25 ։ Դատ · է · 14 ։ Դան · բ · 38 ։ գ · 19 ։

է Գլ · Խա · 26 ։

Ը գ Թագ · Իե · 27 ։ Սաղ · պ · 3 ։ Երեմ · ՃԲ · 31 ։

ժ Ղբ · Իդ · 42 ։

Ի Ցն · բ · 12 ։ աթագ · ի · 14 , 15 ։ բԹագ · Թ · 1 ։ աթագ · բ · 7 ։

Լ Գլ · Լ՘ · 20 ։

† Ջմ՛ վան-ւակագործ՝ Ե՝ Իմ՛ նա-չինի

Ե Հմր 12 ։

ժ Հմր 13 ։

Ի Մատ · ժդ · 6 ։

Հ Մար · գ · 21 ։
Ղ Հմր 13 , 19 ։ Մատ · իե · 19 ։

Ղ Հմր 13 ։

ճ Նեհեմ · բ · 1 ։

Ո Հմր 19 ։

յ Ցոբ · ԺԲ · 14 ։ Սաղ · լա · 12 ։ ՃԺղ · Թ · 15 , 16 ։ Ա՝ մով · գ · 6 ·

Ն · Ք · ՉԾ · 1715

Լ ՀՇՐ 12 ։ Սաղ · ԽԱ · 14 ։ Դան · Ե · 16 ։

Ի Դան · Բ · 30 ։ Գոր · Գ · 12 ։ Բ Կոր · Գ · 5 ։

Ի ԳԼ · Խ · 8 ։ Դան · Բ · 22 ։ 28 ։ 47 ։ Գ · 2 ։

Լ ՀՇՐ 1 ։

15 Եւ Փարաւոն ըսաւ Ցովսեփին . Ե-
րազ տեսայ , ու զանիկայ մեկնող
մը չկայ . Եւ քեզի համար լսեցի որ
կ'ըսեն , Թէ լսած երազդ կը մեկ-
16 նես ։ Եւ Ցովսեփ պատասխան
տուաւ Փարաւոնին՝ ու ըսաւ .
Ի ՀԸ Թէ ես . Աստուած պիտի
տայ խաղաղութեան պատասխան
Փարաւոնին ։
17 Եւ Փարաւոն ըսաւ Ցովսեփին .
Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եղեր-
18 քը կայներ էի . Եւ ահա գետէն եօ-
թը երինջներ ելան՝ պարարտ մարմ-
նով ու գեղեցիկ տեսքով , և մար-
գագետինին վրայ կ'արածուէին ։
19 Եւ ահա անոնց ետևէն ուրիշ եօթը
երինջներ ելան՝ նիհար ու խիստ
չաղեր տեսքով և վիտի մարմնով ,
որ անոնց պէս չաղեր բնաւ չտեսայ
20 Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ։ Եւ
նիհար ու չաղեր երինջները կերան
ան առջի եօթը պարարտ երինջնե-
21 րը . Ու անոնց փորը մտնելէն ետքը՝
չէր գիտցուեր Թէ անոնք անոնց
փորը մտան . հապա անոնց տեսքը
առջինին պէս չաղեր էր ։ Եւ զը-
22 թընցայ ։ Եւ դարձեալ երազիս մէջ
տեսայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ
եօթը լեցուն ու աղէկ հասկեր կ'ել-
23 լէին . Եւ ահա անոնց ետևէն եօ-
թը բարակ՝ նիհար ու խորշակա-
24 հար հասկեր կը բուսնէին . Եւ նի-
հար հասկերը կլլեցին ան եօթը ա-
ղէկ հասկերը ։ Ու պատմեցի մոգե-
րուն , բայց մէկը չկար որ ինծի
մեկնէ ։
25 Եւ Ցովսեփ ըսաւ Փարաւոնին .
Մէկ է Փարաւոնին երազը . Ած-
տուած իր ընելիքը յայտնեց Փա-
26 րաւոնին ։ Եօթը աղէկ երինջնե-
րը՝ եօթը տարի են , և եօթը աղէկ
հասկերը՝ եօթը տարի են . երազը
27 մէկ է ։ Եւ անոնց ետևէն ելած
եօթը նիհար ու չաղեր երինջները՝
եօթը տարի է , և եօթը պարապ
ու խորշակահար հասկերը՝ եօթը
28 տարուան սովը է ։ Փարաւոնին
զրուցած խօսքս ասիկա է . Աստուած
իր ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր
29 է ։ Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին
մէջ եօթը տարի մեծ առատու-
30 թիւն պիտի գայ . Եւ անոնց ե-
տևէն եօթը տարի սով պիտի
գայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
բոլոր առատութիւնը պիտի մոռ-
31 ցուի . և սովը պիտի սպառէ եր-
կիրը . Ու երկրին մէջ առատու-
թիւնը պիտի չգիտցուի՝ անկէ ետքը
գալու սովին պատճառաւը . ինչու
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ ։ Եւ
երազը երկու անգամ Փարաւոնին
կրկնուելուն պատճառը ասիկա է որ՝
աս բանը Աստուծմէ հաստատուե-
33 ցաւ , և Աստուած շուտով պիտի
կատարէ զայն ։ Ուստի հիմա թող Փա-
րաւոնը հանճարեղ ու իմաստուն
մարդ մը գտնէ , ու զանիկայ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ կեցընէ ։
34 Թող Փարաւոն այսպէս ընէ , ու երկ-
րին վրայ գործակալներ դնէ , ու
Եգիպտոսի երկրին արմիկներէն
առատութեան եօթը տարիներուն
35 մէջ՝ հինգէն մէկը առնէ ։ Եւ ան
գալու աղէկ տարիներուն ընդոլոր
պաշարը ժողվեն , ու Փարաւոնին
ձեռքին տակը ցորեն դիղեն , և
քաղաքներուն մէջ պաշար պահեն ։
36 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու
եօթը տարուան սովին դէմ աս
պաշարը երկրին համար պահուի ,
որ երկիրը սովովն չկորսուի ։
37 Եւ ԵՒաս բանը Փարաւոնին աչ-
քին՝ ու անոր բոլոր ծառաներուն
38 աչքին աղէկ երևցաւ ։ Եւ Փարաւոն
ըսաւ իր ծառաներուն . Կրնա՞նք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր ներ-
39 սիդին Աստուծոյ Հոգին ունի ։ Եւ
Փարաւոն ըսաւ Ցովսեփին . Որով-
հետև Աստուած աս ամէնը քեզի
40 յայտնեց , քեզի պէս հանճարեղ ու
իմաստուն չկայ ։ Դուն իմ տանս
վրայ կեցիր , և իմ բոլոր ժողովուր-
դըս քու բերանդ նային . Ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ ։ Եւ
Փարաւոն ըսաւ Ցովսեփին . Ահա
Ես քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
42 վրայ կեցուցի ։ Եւ Փարաւոն իր
ձեռքէն մատնին հանեց , ու Ցով-
սեփին ձեռքը դրաւ , և զանոր
բեհեզէ հանդերձներ հագցուց ,
ու անոր պարանոցը ոսկի մա-
43 նեակ անցուց ։ Եւ զանիկայ իր
երկրորդ կառքը հեծցուց . Ու
կը պոռային անոր առջևէն .
Ծնրադրութիւն ըրէք . և Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կե-
44 ցուց ղանիկայ ։ Եւ Փարաւոն ը-
սաւ Ցովսեփին . Ես Փարաւոն եմ .
և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռ-
քը կամ իր ոտքը չվերցընէ Եգիպ-
45 տոսի բոլոր երկրին մէջ ։ Ու Փա-
րաւոն Ցովսեփին անունը *Փսոմի-
թոմփանէք դրաւ , և †Ասրեթ քաղա-
քին՝ Պետափրեայ քուրմին աղջիկը
Ասանէթը՝ անոր կնիկ ըլլալու
տուաւ . ու Ցովսեփ Եգիպտոսի
երկիրը պտրտելու ելաւ ։
46 Եւ Ցովսեփ Եգիպտոսի Փարաւոն
թագաւորին առջևը եղած ատե-
նը երսուն տարեկան էր ։ Եւ
Ցովսեփ Փարաւոնին առջևէն ելաւ ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտր-
47 տեցաւ ։ Եւ առատութեան եօթը
տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ ։ Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած եօթը տա-

Ն · Բ · ՉԲ · 1715

* Ած · Ղ · 6 ։ 7 ։ 8 ։

Լ ՀՇՐ 48 ։

Ղ Գլ · Խե · 15 ։ 19 ։
Ը Սաղ · ՀԵ · 19 ։ Գոր · Ե · 10 ։

Թու · Խէ · 18 ։ Ցոր · Լբ · 8 ։ Ած · Բ · 6 ։ Դան · Գ · 8 ։ 18 ։ Ե · 11 ։ 14 ։ Զ · 3 ։
Սաղ · ՀԵ · 21 , 22 ։ Գոր · Ե · 10 ։

Վ Դան · Զ · 4 ։

Եմ · Գ · 10 ։ Բ · 2 ։ 8 ։ Բ Եմ · Բ · 15 ։
Դան · Ե · 7 , 29 ։
Եմ · Զ · 9 ։

Գլ · Խբ · 6 ։ Խե · 8 ։ 26 ։ Գոր · Ե · 10 ։

* Յ՝ Երկրին փրկիչ ։
† ԵԲր · Օնին

ԻԲԲ 1715

Ա Թագ · Ժզ · 21 ։ Գ Թագ · Ժբ · 6 · 8 ։ Դան. Ա · 19 ։

ր֊ան֊ք֊ը֊ 1715

ր֊ան֊ք֊ը֊ 1707

ռին երուն բոլոր պաշարը ժողվեց , ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը . ամէն քաղաքին բոլորտիքը եղած արտերուն պաշարը՝ նոյն ժո֊
49 ղովէն մէջը դրաւ : Եւ Յովսէփ անհուն աւազին չափ խիստ շատ ցորն դիզեց . անանկ որ հաշիւի չգալուն համար՝ չափելը ձգեց :
50 Եւ սովին տարիները գալէն առաջ՝ Յովսէփին երկու որդի ծնաւ , որ Ասենէթ քահանաներէ պետ Փոտիփերայ քուրմին աղջիկը Մանասէթը ծնաւ
51 անոր : Եւ Յովսէփ առջինեկին անունը Մանասէ դրաւ . քանզի ըսաւ . Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վիշտերս , ու իմ հօրս
52 բոլոր տունը : Եւ երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ . քանզի ըսաւ . Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ բազմեցուց զիս :
53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած առատութեան եօթը տարին ան֊
54 ցաւ : Եւ Յովսէփին ըսածին պէս՝ սովին եօթը տարին գալ սկսաւ . և բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ , բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
55 հաց կար : Ու երբոր Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթեցաւ , ժողովուրդը հացի համար փարաւոնին աղաղակեց . և Փարաւոն ըսաւ բոլոր Եգիպտացիներուն . Յովսէփին գացէք . ինչ որ ձեզի ըսէ , ան֊
56 ընէք : Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ . և Յովսէփ բացաւ բոլոր շտեմարանները , ու Եգիպտացիներուն պաշար ծախեց . և սո֊
57 վը սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին մէջ : Ու երկրին բոլոր աշխարհ Եգիպտոս կու գային՝ Յովսէփին պաշար ծախու առնելու . ինչու որ ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ :

ԳԼ . ԽԲ

1 Յակոբ իր տասը որդիքը Եգիպտոս կը խրկէ ցորն ծախու առնելու համար : 16 Յովսէփ զանոնք բանտը կը դնէ՝ լրտես էք ըսելով , 18 ու երբոր կ՚ազատէ զանոնք ան պայմանով՝ որ բնիամինը բերեն : 21 Յովսէփը ծախերին միտք բերելով՝ խիղճերուն մէջ կը խօսվին : 24 Շմաւոն իրեն պատանդ կը պահուի : 25 Միւսները ցորնը առնելով՝ ետ կը դառնան , 29 ու ան բաները Յակորին կը պատմեն : 36 Յակոբ՝ Բենիամինը խրկել չուզէր :

ր֊ան֊ք֊ը֊ 1707

† Հմր 38 :

5 Եւ Իսրայէլին որդիները հան ցաղոցներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան . քանզի Քանանու
6 երկրին մէջ սով կար : Ու Յովսէփ էր երկրին իշխանն էր . ան էր որ երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր . ու Յովսէփին եղբայրները եկան , ու երեսին երեսները մինչև գետինը խոնարհումի բերին
7 անոր : Եւ Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս՝ ճանչցաւ զանոնք , բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց , ու անոնց հետ խստութեամբ խօսեցաւ , և անոնց ըսաւ . Ո՞ւսկից եկաք . և անոնք ըսին . Քանանու երկրէն կերակուր ծախու առնելու
8 եկանք : Եւ Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ , բայց անոնք զինքը չճանչ֊
9 ցան : Եւ Յովսէփ էր անոնց վրայով իր տեսած երազները միտքը բերաւ , ու ըսաւ անոնց . Դուք լրտեսներ էք . երկրին տկարութիւնը տես֊
10 նելու եկած էք : Եւ ըսին անոր . Չէ , տէր իմ , հապա քու ծառաներդ կերակուր ծախու առնելու ե֊
11 կանք : Մենք ամէնքս մէկ մարդու մը որդիներ ենք , մենք չիտակ մարդիներ ենք . ծառաներդ լրտեսներ չեն :
12 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Չէ , հապա երկրին տկարութիւնը տեսնելու
13 եկած էք : Եւ անոնք ըսին . Մենք քու ծառաներդ հանանու երկրին մէջ մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով՝ տասուերկու եղբայրներ ենք . և ահա ամենէն պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն
14 է , ու մէկալը չկայ : Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց . Ան է որ ձեզի զրուցեցի՝ ըսելով , Թէ դուք լրտեսներ էք .
15 Ասով պիտի փորձուիք . Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք ասկէ պիտի չելլէք , Թէ որ ձեր պզտիկ եղ֊
16 բայրը հոս չգայ : Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու խրկեցէք , ու դուք բանտը դրուիք , որ ձեր խօսքերը փորձուին , Թէ արդեօք ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ . և Թէ չէ , Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք
17 լրտեսներ էք : Եւ երեք օր բանտը դրաւ զանոնք :
18 Եւ երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց . Ասանկ ըրէք որ ողջ մնաք . Ես Աստուածմէ կը վախնամ ;
19 Թէ որ դուք չիտակ մարդիկ էք , ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ արգիլուի . և դուք գացէք , ձեր տանը անօթութեանը համար պաշար տարէք .
20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք , որ ձեր խօսքերը չիտակ ելլեն , ու չմեռնիք : Եւ անանկ ըրին :

ր֊ան֊ք֊ը֊ 1715

Ծն . ԽԶ . 17 : Թուոց . է . 12 : աթոռագ . ժգ . 5 : Սաղ . ղբ . 27 :

Ֆ Գլ . խզ . 20 : խը . 5 :

– Հմր 45 :

իրբ 1712

* ֆր՝ մոռցնող :

իրբ 1711

† ֆր՝ ածելցուած :

Ք Գլ . խթ . 22 :

1708

ֆ Հմր 30 :

Ա Սաղ . ջե . 16 : Գոր է . 11 :

Ի Գլ . խր . 6 : խէ . 14 , 24 :

Ղբ Օր . թ . 28 :

1707

Ա Գոր . է . 12 :

Ք Գլ . խգ . 5 : Սաղ . ճժբ . 17 : Ես . ԼԸ . 1 :

1 Եւ Յակոբ երբ իմացաւ եգիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը , Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն . Ինչո՞ւ մէկ֊
2 զմէկու կը նայիք : Եւ ըսաւ . Ահա լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ . հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի համար ծախու առէք , որ ի ողջ մնանք
3 ու չմեռնինք : Եւ Յովսէփին տասը եղբայրները Եգիպտոս իջան ցո֊
4 րեն ծախու առնելու . Բայց Յակոբ Յովսէփին եղբայրը Բենիամինը՝

Ն·ք·ՁՖ· 1707

ԻՅՀ·ԼԲ·8, 9։ ՈՎ·Ե· 15։ ԼՈՒԿ·ԻԱ· 13։ ՄԱՏ· Է·2։

ԻՄԼ·ԼԵ·21։

ՅԳԼ·ԽԳ·14։

ՅԳԼ·Թ·5։ Գ ԹԱԳ·Բ· 32։ Բ ՄՆ· ԻԴ·22։ ՍԱՂ·Թ· 12։ ՂԵ· ԺԱ·50, 51։

Ն ՀՅՈ 13։ ԳԼ·ԼԵ·33։ ԽԴ·28։

ՂՀՅՈ 4։ ԳԼ· ԽԴ·29։

Ա·ԳԼ·ԼԵ·35։ ԽԴ·31։

ՅՄԱՏ·Ե· 44։ ՀԵՈՎ· ԺԲ·17, 20, 21։

ՀՏՆ ԳԼ· ԽԳ·21։

Բ ԳԼ·ԽԴ· 20։ ԽԴ·23։

ՅՀՅՈ 7։

ՂՀՅՈ 15, 19, 20։

ՁԳԼ·ԼԳ·10։

Ն·ք·ՁՖ· 1707

ՓՏՆ ԳԼ· ԽԳ·21։

ՅԳԼ·ԽԳ·14։

Ե ԳԼ·ԽԴ· 32։ ՓԻԼՄ· 18, 19։

21 Ու Մկղմկկոս ըսին . Է Իսրայելնէ մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք . ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգիին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզի աղաչէց , ու մենիկ չորինք . Նաեոր համար աս նեղութիւնը վրանիս եկաւ ։ 22 Եւ Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով . Է ես ձեզի չըրուցեցի՞ , ըսելով Թէ , Տղուն դէմ մեղք մի գործէք . ու դուք մենիկ չորինք . և ահա հիմա անոր արիւնը մեզմէ Ի կը պահանջուի ։ 23 Եւ անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ կը հասկընար . ինչու որ թարգմանող կը հասկընար ։ 24 Նով կը խօսէր իրենց հետ ։ Եւ անոնցմէ դատուեցաւ ու լացաւ . և նորէն անոնց դարձաւ , ու խօսեցաւ անոնց հետ . և անոնցմէ Շմաւոնը առաւ , ու անոնց աչքին առջևը կապեց զանիկայ ։ 25 Եւ ըրք Յովսէփ հրաման ըրաւ որ անոնց ամանները ցորնով լեցընեն , ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին մէջը դնեն , և անոնց ճամբու պաշար տան ։ Ու հասանկ ըրաւ ա- 26 նոնց ։ Եւ անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռցուցին ցորները , ու անկէ 27 գացին ։ Եւ անոնցմէ հմկը՝ իջևանին մէջ իր իշուն կեր տալու համար իր քուրձը բացածին պէս՝ իր ստակը տեսաւ , որ ահա իր քուրձին 28 ձին բերանն էր ։ Ու իր եղբայրներուն ըսաւ . Իմ ստակս ետ տրուեցաւ , և ահա հոս իմ քուրձիս մէջն է . ու անոնց սիրտը խռովեցաւ , ու վախնալով իրարու ըսին . Ի՞նչ է աս՝ որ Աստուած մեզի ըրաւ ։

29 Ու եկան Քանանու երկիրը իրենց հօրը Յակոբին , և բոլոր իրենց գլուխը եկածները պատմեցին 30 անոր՝ ըսելով . Այն երկրին տէրը եղող մարդը Ինձի խստութեամբ խօսեցաւ , ու մեզ երկիրը լրտեսողութեան տեղ դրաւ ։ 31 Ներու տեղ դրաւ ։ Եւ ըսինք անոր . Մենք շիտակ մարդիկ ենք . 32 լրտեսներ չենք . Մենք՝ մեր հօրը որդիքը՝ տասներկու եղբայրներ ենք . մէկը չկայ , և միւսին պզտիկը Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը 33 քովն է այսօր ։ Եւ այն երկրին տէրը եղող մարդը ըսաւ մեզի . Ձեր շիտակ մարդը ըլլալը ասկէ գիտնամ . ձեր եղբայրներուն մէկը իմ քովս ձգեցէք , և ձեր ընտանեաց անօթութեանը համար գացէք 34 առէք , ու գացէք . Եւ ձեր պզտիկ եղբայրը բերէք իմ քովս , որ գիտնամ Թէ՝ դուք լրտեսներ չէք , հապա շիտակ մարդիկ էք . այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու տամ , ու աս երկ- 35 րին մէջ առուտուր ըրէք ։ Ու եղաւ որ իրենց քուրձերը պարպած

ատեննին , ահա իւրաքանչիւրին փոթորկին ծրարը իր քուրձին մէջն էր . և իրենք ու իրենց հայրն Ե տակին ծրարները տեսան՝ վախ- 36 ցան ։ Եւ անոնց հայրը Յակոբ ըսաւ անոնց . Ինձ անօրդի թողուցիք . Յովսէփը չկայ , Շմաւոնը չկայ , Բենիամինն ալ պիտի առնէք . ասոնց ամէնը իմ գլխուս եկաւ ։ 37 Եւ Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը՝ ու ըսաւ . Թէ որ ես զանիկայ քեզի չբերեմ , իմ երկու որդիներս մեռցուր . զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ , ու ես քեզի ետ կը բերեմ անիկայ ։ 38 Բայց Յակոբ ըսաւ . Իմ որդիս ձեզի հետ չերթար . ինչու որ նայնոր եղբայրը մեռած է , ու անիկայ միայնակ մնաց . և Ղ Թէ որ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը պատահելու ըլլայ , Ժիմ շերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջէցընէք ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Յակոբ դժուարաւ կը համոզուի բենիամինը խրկելու ։ 15 Յովսէփ իր եղբայրները կ'ընդունի ։ 31 անոնց խնդրք մը կ'ընէ ։

1 Ու սովը Ե սաստկացաւ երկրին 2 մէջ ։ Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն բերած պաշարնին կերան հատցուցին , հայրերնին ըսաւ անոնց . Գացէք նորէն մեզի քիչ մը 3 ուտելիք ծախու առէք ։ Եւ Յուդան զրուցեց անոր ըսելով . Ան մարդը մեզի հաստատ վկայութեամբ խօսելով՝ ըսաւ . Թէ որ Ի ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , 4 իմ երեսս պիտի չտեսնէք ։ Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես , կ'իջնենք ու քեզի ուտելիք ծախու 5 կ'առնենք . Բայց Թէ որ չխրկես , չենք իջներ . ինչու որ ան մարդը ըսաւ մեզի . Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , իմ երեսս պիտի 6 չտեսնէք ։ Եւ Իսրայէլը ըսաւ . Ինչու համար չարութիւն ըրիք ինծի՝ ան մարդուն իմացընելով Թէ 7 ուրիշ եղբայր ունիք ։ Եւ անոնք ըսին . Ան մարդը մեզի համար ու մեր ազգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝ ըսելով . Ձեր հայրը տակաւին ողջ է , Ե ուրիշ եղբայր ունի՞ նիք . և մենք ասոնց խօսքերուն համեմատ պատասխան տուինք անոր . արդեօք մենք կրնայինք գիտնալ , որ անիկայ պիտի ըսէ Թէ՝ Ձեր եղ- 8 բայրը իջեցուցէք ։ Եւ Յուդան իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ . Տղան ինծի հետ խրկէ , ու ելլենք երթանք , որ ողջ մնանք ու չմեռնինք , մենք ալ՝ դուն ալ և մեր 9 ընտանիքներն ալ ։ Ես երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր համար . զանիկայ իմ ձեռքիս պահանջէ ։ Թէ որ անի-

Ն·Ք·Ղ·
1707

կայ քեզի չբերեմ, ու քու առջևդ
չկայնեցընեմ, յաւիտեան քեզի
10 յանցաւոր ըլլամ։ Քանզի թէ որ
չյապաղէինք, մինչև հիմա երկրորդ
11 անգամ դարձած կ'ըլլայինք։ Եւ
անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց.
Եթէ այդպես է, հիմա ասանկ ըրէք.
Ձեր ամանները մէջը երկրիս ամե-
նէն աղէկ պտուղներէն առէք, ու
Ծ մարդուն ընծայ տարէք, քիչ մը
Ի բալասան, և քիչ մը մեղր, հա-
մեմներ, ու զմուռս, փստուղ ու
12 նուշ. Եւ ձեռքերնիդ կրկնապա-
տիկ ստակ առէք, ու ձեր քուրձե-
րուն բերանը եղած ստակը՝ Ձեր ետ
բերուելուա, ձեռքերնիդ ա՛ետ ետ
տարէք. գուցէ սխալմունք եղած
13 էր. եղբայրնիդ ալ առէք, ու ե-
լէք նորէն ան մարդուն գացէք.
14 Եւ Ամենակարող Աստուածը ձեզի
չնորհք գտնել տայ ան մարդուն
առջևը, որ ձեր Միքայէլ եղբայրը ու
Բենիամինը թողու տայ ձեզի. և Ես
թէ որ անզաւակ մնալու եմ, թող
անզաւակ մնամ։

15 Եւ մարդիկը առին աս ընծա-
ները, ու ձեռքերնին կրկնապատիկ
ստակ առին, նաև Բենիամինը, ու
ելան Եգիպտոս իջան, և Ցով-
16 սեփին առջևը կայնեցան։ Եւ երբ
Ցովսեփ Բենիամինը անոնց հետ
տեսաւ, էբր տանը վերակացուին
ըսաւ. Տուն տար ա՛ մարդիկը, ու
Ի*պատրաստ կենդանիներ՝՝ մորթէ,
և պատրաստէ. ինչու որ ա՛ մար-
դիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճա-
17 շեն։ Եւ ան մարդը Ցովսեփին ը-
սածին պէս ըրաւ. ու ան մարդը
Ցովսեփին տունը տարաւ մարդիկը։
18 Եւ մարդիկը վախցան Ցովսեփին
տունը տարուելնուն համար. ու
ըսին. Առջի անգամին մեր քուր-
ձերուն մէջը դարձած ստակին հա-
մար կը տարուինք, որ Ի վրանիս
յարձակի. ու մեր վրայ իյնայ, մեզ
ծառաներ առնէ՝ ու մեր էշերը։
19 Եւ Ցովսեփին տանը վերակացուն
եղող մարդուն մօտեցան, ու տանը
20 դրանը մէջ խօսեցան անոր, Ու
ըսին. Ո՛ն տէր, Ժամկէ առաջ
կերակուր ծախու առնելու իջանք։
21 Ու Ե եղաւ որ երբ իջևանը եկանք,
ու մեր քուրձերը բացինք, ահա
ամէն մէկերնուս ստակը իր քուր-
ձին բերանն էր, մեր ստակը
լման կշռադրոյը. և զանիկայ մեր
22 ձեռքով ետ բերինք. Ու ձեռքեր-
նուս մէջ ուրիշ ստակ բերինք՝ կե-
րակուր ծախու առնելու համար.
չենք դիտեր թէ ով դրաւ մեր
23 ստակը մեր քուրձերուն մէջ. Եւ
անիկայ ըսաւ. Խաղաղութիւն
ձեզի, մի վախնաք. ձեր Աստուածը

և ձեր հօրը Աստուածը ձեզի գանձ
տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ. Ես
առի ձեր ստակը։ Եւ Շմաւոնը
դուրս հանեց անոնց։
24 Ու ան մարդը Ցովսեփին տունը
տարաւ մարդիկը, և ջուր տուաւ
անոնց, Ե ու իրենց ոտքերը լուա-
ցին, ու անոնց էշերուն կեր տուաւ։
25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստե-
ցին՝ մինչև Ցովսեփին կէսօրուան
գալը. քանզի իմացան որ հոնկեն
26 հաց պիտի ուտեն։ Եւ երբ
Ցովսեփ տունը եկաւ, իրենց ձեռ-
քը եղած ընծաները անոր մատուե-
ցին տանը մէջ, ու Ի մինչև գե-
տինը Ի՛ր անոր խոնարհութիւն
27 ըրին։ Եւ անոնց Ի ողջութիւնը
հարցուց՝ ըսելով. Ան ձեր ծեր
հայրը՝ հորուն վրայով խօսեցաք
ինչէ, աղէկ է. տակաւին ողջ է։
28 Եւ ըսին. Քու ծառադ մեր հայրը
աղէկ է, տակաւին ողջ է. Ան
ծունկ ուեցան ու խոնարհութիւն ըրին։
29 Եւ իր աչքերը վերցուց, ու Ի՛ր
մորը որդին՝ իր եղբայրը Բենիա-
մինը տեսաւ, և ըսաւ. Ա՞ն է
ձեր պզտիկ եղբայրը, Ի որուն վրա-
յով խօսեցաք ինծի. ու ըսաւ
Բ Ի՛ն Ի՛ն։ Աստուած ողորմի՛ քե-
30 զի՛ որդեակ իմ։ Եւ Ցովսեփ շու-
տով ելաւ. քանզի Ի՛ր ողբը
գալարեցաւ իր եղբօրը վրայ, և
լալու Ի՛ր կը փնտռէր. ու ներսի
սենեակը մտաւ, ու Ի՛հն լացաւ։
31 Եւ լուացք իր երեսը, ու դուրս
ելաւ. և զսպեց ինքզինքը, ու
32 ըսաւ. Ի՛նչ բերէք։ Եւ իրեն զատ,
ու անոնց զատ, և իրեն հետ ուտող
Եգիպտացիներուն զատ գրին.
քանզի Եգիպտացիները Եբրայե-
ցւոց հետ հաց չէին կրնար ուտել,
ինչու որ Ե Եգիպտացիներուն զզուե-
33 լի էր։ Եւ նստան անոր առջևը,
անդրանիկը իր անդրանկութեանը
պէս, և պզտիկը իր պզտիկու-
թեանը պէս. և մարդիկը իրարու
34 Ն՛այեցաւ կը զարմանային։ Եւ անի-
կայ իր առջևէն բաժիններ խրկեց
անոնց. բայց Բենիամինին բաժինը
մկալներուն բաժինէն Ի՛հնդ ան-
գամ աւելի էր. և խմեցին
և Ի անոր հետ մկուռեղ զուարթացան։

Ն·Ք·Ղ·
1707

Ե Ծէբ. մեր
ստակը ին-
ձի եկաւ,

Ի Ծն.ժբ.4։
Ի՛ղ.32։

Ի Ծն.ժբ.20։
Ա՛ռակ.ժբ.
16։
Ի Ծն.լէ.25։
Ծէսմ.ը.
22։

Ի Ծն.խբ.
25։35։

Ի Ծն.խբ.3։
10։

Ա Ծն.խբ.
27·35։

Գ Ծն.խ.7։
10։

Ի Ծն.լէ.14։

Հ Ծն.խբ.11։
13։

Ն Ծն.խբ.13։

Ի Ես.թ.գ.
16։

Ծ Ծն.խ.2։
լթ.4։խգ.
1։

Ի Ա՛թաթ.
իե.11։

Ի Ես.ը.մոբ-
թելքը.

Ծ Ծոբ.լ.
14։

Ի Ծն.խբ.3։
10։

Ա Ծն.խբ.
27·35։

Գ Լ. Խ Գ

1 Ցովսեփ իր եղբայրները ձմռայլեն ետ դար-
ձընելու համար Ինաքը կը բանեցընէ։ 14 Ցու-
դային խոնարհ աղաչանքը։

1 Ու իր տանը վերակացուին հրա-
ման ըրաւ, ըսելով. Ա՛ս մար-
գոցը քուրձերը տանել կրցած-
նուն չափ ուտելիք լեցուր, ու ա-
մէն մէկուն ստակը իր քուրձին բե-
2 րանը դիր. Եւ ա՛մէնէն պզտիկին
քուրձին բերանը իմ գաւաթս՝ ար-

Ծաթի գաւաթը ու իր պաշարին ստակը դիր , ու անիկայ Ցովսեփին ըսած խօսքին պէս ըրաւ ։

3 Եւ առաւօտուն լուսցածին պէս մարդիկը խրկուեցան իրենք՝ ու 4 իրենց էշերը ։ Ընդ քաղաքին եկլելով դեռ չհեռացած Ցովսեփ իր տանը վերակացուին ըսաւ ։ Ելիր ան մարդոցը հետեւէն վազէ , ու անոնց հասիր , և ըսէ անոնց . Ինչու բարիին փոխարէն չար հա- 5 տուցիք . Ես ան չէ որուն Տէրէն իմ տէրս կը խմէ , ու անով կը հմայէ . ասանկ ընելով գէշութիւն ըրիք ։ 6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց . և ըսաւ 7 անոնց ասոնդի խօսքերը ։ Եւ ըսին անոր . Ինչու իմ տէրս ասանկ խօսքեր կը զրուցէ . քաւ լինի որ քու ծառաներդ ասանկ բան մը 8 ընեն ։ Ընդ մեր քուրձերուն բե- րանը գտած ստակնիս քանանու երկրէն քեզի ետ բերինք . ուրեմն ինչպէս քու տիրոջդ տօշէն ար- ծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք ։ 9 Քու ծառաներուդ որուն քովը որ գտնուի , Թող անիկայ մեռնի , ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաներ 10 ըլլանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Հիմա ձեզի ձեր ըսածին պէս Թող ըլլայ որուն քովը որ գտնուի , ան ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք անպարտ 11 ըլլաք ։ Ուստի ամէն մէկը արտրը- նաք իր քուրձը գետինը իջեցուց , ու ամէն մէկը իր քուրձը բացաւ ։ 12 Եւ անիկայ սկսաւ փնտռել , ու մինչև պզտիկը նայեցաւ . և գաւաթը Բենիամինին քուրձին մէջ գտնուեցաւ ։ 13 Ան ատենը իրենց հանդերձները պատռեցին , և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց , ու քաղաքը դարձան ։ 14 Եւ Ցուդա ու անոր եղբայրները Ցովսեփին տունը եկան , և անիկայ տակաւին հոն էր , ու անոր առջևը 15 գետինը իննան ։ Եւ Ցովսեփ ը- սաւ անոնց ։ Ես ինչ բան է որ բ- րիք , չէք գիտեր որ ինծի պէս 16 մարդ մը անպուշտ կը հմայէ ։ Եւ Ցուդան ըսաւ ։ Իմ տիրոջս ինչ ըսենք , ինչ խօսինք , կամ ինչ- պէս արդարացընենք ինքզինքնիս . Աստուած քու ծառաներուդ յան- ցանքը բռնեց ։ Ահա ես մենք մեր տիրոջը ծառաներ ենք , մենք ալ անիկա ալ որուն քովը գաւաթը 17 գտնուեցաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Քաւ լինի՝ որ ես այդպէս ընեմ . Հապա ան մարդը որուն քովը գա- ւաթը գտնուեցաւ , անիկայ ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք խաղաղու- թեամբ ձեր հօրը ելէք ։ 18 Ան ատենը Ցուդան մօտեցաւ ա- նոր՝ ու ըսաւ ։ Ո՛վ տէր իմ , ընծրկ ըրէ՛ Թող քու ծառադ խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն , ու ծառադիդ վրայ չբարկութիւնդ չցորցրդի . ինչու որ դուն փարաւ- 19 ոնին պէս ես ։ Իմ տէրս իր ծա- ռաներուն հարցուց ըսելով ։ Հայր 20 կամ եղբայր ունիք ։ Եւ մենք ը- սինք մեր տիրոջը Թէ ծեր հայր մը ունինք , և [illegible] իր ծերու- թեան [illegible] պզտիկ որդի մը [illegible] , ու անոր եղբայրը մեռած է , և միայն անիկայ իր մօրմէն մնաց , ու անոր հայրը կը սիրէ զա- 21 նիկայ ։ Եւ քու ծառաներուդ ը- սիր . Ինծի իջեցուցէք անիկայ . 22 որ տեսնեմ։ Եւ իմ տիրոջս ըսինք . Ցզան իր հայրը չկրնար ձգել . քանզի Թէ որ իր հայրը ձգելու ըլլայ , 23 անիկայ պիտի մեռնի ։ Եւ քու ծառաներուդ ըսիր . Թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ , իմ երեսս ալ այլեւս չտես- 24 նէք ։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս ելանք իմ տիրոջս խօսքերը 25 պատմեցինք անոր ։ Եւ մեր հայրը ըսաւ . Գացէք նորէն , ու մեզի քիչ մը կերակուր ծախու առէք ։ 26 Եւ մենք ըսինք . Չենք կրնար իջ- նել . Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ , ան ատենը կիջ- նենք ինչու որ պիտի չկրնանք տես- նել ան մարդուն երեսը , Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ ։ 27 Եւ քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ մեզի . Դուք գիտէք որ Իմ կնիկս 28 երկու [illegible] ծնաւ ինծի Եւ մէկը քովէս ելաւ , ու ես ըսի . Ընչուչ [illegible] չեմ փառատուած է , ու 29 մինչև հիմա զինքը չտեսայ ։ Եւ Թէ որ ասկից ալ քովէս առ- նէք , ու անոր փորձանք մը պատա- հի , իմ ճերմակ մազերս տրտմու- թիւնով գերեզմանը պիտի իջե- 30 ցընէք ։ Ուստի հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ , ու տղան մեր հետը չըլլայ , հանոր հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած 31 ըլլալով , Երբոր տեսնէ Թէ տղան մեր հետը չէ , պիտի մեռնի . և ծա- ռաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը ճերմակ մազերը տրտմութիւնով 32 գերեզմանը պիտի իջեցընեն ։ Ին- չու որ ծառադ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով . Թէ որ ես անիկայ քեզի չբերեմ , իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլ- 33 լամ։ Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ քեզի , Տղուն տեղը՝ ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մնայ , և տղան իր եղբայրնե- 34 րուն հետ ելլէ . Քանզի Թէ որ տղան իմ հետս չըլլայ . Ինչպէս ելլեմ իմ հօրս . չըլլայ որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ։

Ն·Ք·ԶԿ·
1707

ԳԼ· ԽԵ

1 Յովսէփ զնորը իր եղբայրներուն կը ճանչցընէ · 5 անոնք բաները Աստուծոյ նախախնամու-
թեանը տալով՝ կը մխիթարէ զանոնք ; 9 ու
կը խրկէ որ իր Հայրը բերէն ; 16 Փարաւոն
ասոր բանին կը հաճի ։ 21 Յովսէփ անոնց
ճամբուն պաշարը կու տայ ; ու զանոնք կը
յորդորէ որ խռովութիւն չունենան մէջերնին ;
25 Յակոբ իր որդւոյն լուրը առնելով՝ կը զօ-
բանայ ։

1 Ա՛ր Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր իր քովը կայնողնե-
րուն առջեւը , ու պոռաց · Փոչէս դուրս հանեցէք բոլոր մարդիկը · և
երբ Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչցուց , քովը մարդ մը

ՈՒԹ· Ժգ· 1 ։ 2 չկեցաւ ։ Եւ ՚ձայնը վերցընելով լացաւ · ու Եգիպտացիք լսեցին , ու

3 Փարաւոնին տունն ալ լսեց ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն ·
Ե՛ս Յովսէփն եմ · իմ Հայրս տա-

Բ Փոր · է · 13 ։ կաւին ո՞ղջ է · ու եղբայրներն չկրնար պատասխան տալ անոր · ին-
չու որ անոր առջեւը էապշած մնա-

Ֆ Յոբ· գ· 5 ։ Լմ· 15 ։ Ա՛ռտ· Ժգ· 26 ։ Ա՛ր· Զ· 30 ։ 4 ցին ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ իր եղբայր-
ներուն · Ինծի մօտ եկէք · անոնք
ալ մօտ եկան · և ըսաւ · Ես ձեր
եղբայրը Յովսէփն եմ , Ո՛ր Եգիպ-

Ե ԳԼ· Լ· 28 ։ 5 տոս Գ՚ր՚ա՚Լ՚ա՚ծախեցիք ։ Ուստի հիմա զիս հոս ծախելնուդ համար
Ե՛մ՚ վշտանաք , ու ձեզի ծանր չե-
րևնայ · Ղինչու որ Աստուած խըր-

Ե՚ա՚· Լ՚ա՚· 2 ։ Բ Կոր· Բ· 7 ։ Պ ԳԼ· Ծ· 20 ։ Ա՚ա՚ղ · Ճե · 16 , 17 · Ցե՚ս Բ Գ՚ա՚ա՚ղ՚· Ժգ· 10 , 11 · Գա՚ա՚· դ · 24 ։ կեց զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պա-
6 հելու համար ։ Քանզի երկրիս վրայ սովին երկրորդ տարին է աս · և
տակաւին հինգ տարի կայ՝ որ ոչ
վարուցան , ոչ ալ հունձք պիտի
7 ըլլայ ։ Եւ Աստուած զիս ձեր առ-
ջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզ
սերունդ պահէ , և մեծ ազատուու-
8 թիւնով ձեզ ապրեցընէ ։ Եւ հիմա
զիս հոս խրկողը դուք չէք , հապա
Ե՚ա՚ղ՚· խ· 43 ։ Գա՚ա՚· Ժէ · 10 ։ Ծա՚ղ՚· ի՚Թ· 16 ։ Աստուած է · ու է զիս Փարաւոնին
հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու
Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան
9 դրաւ ։ Շուտով իմ Հօրս երթ-
ք՚Ղ՚Լ՚· խէ· 1 ։ ըս՚ , ու ըսէք անոր · Ա՚յսպէս կ՚ըսէ քու
Յովսէփ որդիդ · Աստուած բոլոր
Եգիպտոսին տէր ըրաւ զիս · չու-
10 շանաս՝ ինծի իջնես · Եւ Գ՚ո՚ե՚ս՚ե՚մ՚
երկրին մէջ պիտի բնակիս , որ ին-
ծի մօտ ըլլաս , դուն ու քու որ-
դիքդ՝ և քու որդւոցդ որդիքդ՝ և
հօտերդ՝ ու արջառներդ՝ և քու բո-
11 լոր ունեցածդ · Եւ հոն քեզ պիտի
սնուցանեմ · ինչու որ տակաւին
հինգ տարի սով կայ · չըլլայ որ
դուն՝ ու քու տունդ՝ և քու բոլոր
ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք ։
12 Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ
Բ ԳԼ · Խր 23 · 13 Ձ՚ձեզի խօսողը իմ բերանս է ։ Ու
Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր
փառքս , ու ձեր բոլոր տեսածը
պատմեցէք իմ Հօրս · և շուտով
14 ՚ջիմ Հայրս հոս իջեցուցէք ։ Եւ իր
եղբօրը Բենիամինին պարանոցին
վրայ ինկաւ՝ ու լացաւ · Բենիամինն
ալ անոր պարանոցին վրայ լացաւ ։
15 Եւ իր բոլոր եղբայրները համբու-
րեց , ու անոնց վրայ լացաւ · և ան-
կէետը իր եղբայրները իրեն խո-
սեցան ։
16 Եւ աս լուրը Փարաւոնին տանը
մէջ լսուեցաւ՝ Թէ Յովսէփին եղ-
բայրները եկեր են · և Փարաւոնին
ու անոր ծառաներուն հաճելի ե-
17 ղաւ ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէ-
փին · Քու եղբայրներուդ ըսէ · Ա՚յս
ըրէք · ձեր անասուները բեռցու-
ցէ՛ք , ու քանանու երկիրը գացէք ·
18 Եւ ձեր Հայրը՝ ու ձեր ընտանիքները
առէ՛ք , ու ինծի եկէք · և Եգիպ-
տոսի երկրին աղէկ ֆ՚ե՚ղ՚ ձեզի տամ ,
ու Երկրին պարարտութենէն ուզ-
19 տէք ։ Եւ քեզի հրաման եղաւ ·
ա՚ն ըրէք · ձեր տղաքներուն համար
ու ձեր կիներուն համար Եգիպ-
տոսի երկրէն կառքեր առէք ձեզի ,
20 և ձեր Հայրը բերէ՛ք՝ ու եկէք ։ Եւ
ձեր կարասիքին * մի՚ հ՚նայ՚ի՚ք՚՚ · ինչու
որ բոլոր Եգիպտոսի երկրին բարի-
քը ձերն է ։
21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ
ըրին · և Յովսէփ անոնց կառքեր
տուաւ փարաւոնին Բ՚ո՚ս՚ո՚ւ՚ր՚ի՚ պէս ,
ու ճամբու համար պաշար տուաւ
22 անոնց ։ Ընոնց ամէն մէկուն զատ
զատ փոխելու հանդերձներ տուաւ ,
բայց Բենիամինին իրեք հարիւր Կ՚՚ր՚
արծաթ՝ ու Բ հինգ ձեւք փոխելու
23 հանդերձ տուաւ ։ Եւ իր Հօրը ա-
սոր պէս բաներ խրկեց · տասը էշ
Եգիպտոսի բարիքներով բեռցած՝
և տասը էգ էշ ցորնով ու հացով
և ուտելիքներով բեռցած՝ իր Հօրը
24 ճամբորդութեանը համար ։ Ա՚յս-
պէս իր եղբայրները խրկեց , ու գա-
ցին · և ըսաւ անոնց · Ճամբուն
մէջ չխռովիք ։
25 Եւ անոնք Եգիպտոսէն ելան , ու
դէպ՝ ի քանանու երկիրը իրենց Հօ-
26 րը Յակոբին գացին · Եւ անոր պատ-
մեցին՝ ըսելով · Յովսէփը տակա-
ւին ողջ է , ու Եգիպտոսի բոլոր երկ-
րին իշխանը անիկայ է ։ Եւ Յակո-
Բ՚ Յոբ · ԻԲ · 24 ։ Ա՚ղ՚ա՚ծ՚ի՚գ՚· 1 · Ղու· իդ · 11 , 41 ։ բին սիրտը մարեցաւ · քանզի անոնց
27 չհաւատաց ։ Եւ անոր պատմեցին
Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
ըսեր էր , ու երբոր տեսաւ Յովսե-
փին իրկած կառքերը զինքը տա-
նելու համար , անոնց Հօրը Յակո-
28 բին հոգին ողջընցաւ ։ Եւ Իսրա-
էլ ըսաւ · Բաւական է · իմ որ-
դիս Յովսէփը տակաւին ողջ է ·
երթամ ու մինչեւ ես առաջ տես-
նեմ անիկայ ։

Ն·Ք·ԳՀ·
1707

ՅԳՈՐ· Լ· 14 ։
Ե ԳԼ · Խա · 37 ։
Լ ԳԼ · Խէ · 28 ։ ՈՒԹ· Ժը· 12 , 29 ։
* ԵՍՐ · ձեր ա՚յ՚ք՚ը լաւ-
նայէ ·
Խ ՈՒԹ · Գ · 16 ։
Ժ ԳԼ · Խգ · 34 ։
Ի Յոբ · ԻԹ · 24 ։ Ա՚ղ՚ա՚ծ՚ի՚գ՚· 1 · Ղու· իդ · 11 , 41 ։

Ն·ք·ՁՔ· 1706

ԳԼ · ԽԶ

1 Ցակոբ ԲԵրսաբէէից մէջ Աստուածմէ կը քաջալերուի ։ 5 Ընկէ իր ընտանիքովը Եգիպտոս կ'երթայ ։ 8 Եգիպտոս գացող իր ընտանեաց ցը Համրանքը ։ 29 Յովսէփ իր Հայրը Ցակոբը դիմաւորելու կ'ելլէ ։ 31 Կը սորվեցնէ իր եղբայրներուն՝ Թէ ինչ պատասխան պիտի տան Փարաւոնին ։

1 Նե Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը ճամբայ ելաւ, ու Բերսաբէէ եկաւ. և իր Հօրը Իսահակին
2 Աստուծոյն զոհեր մատուց ։ Ու Աստուած էգիւերուան տեսիլքի մէջ խօսեցաւ Իսրայէլին՝ ու ըսաւ. Ցակո՛բ՝ Ցակո՛բ. և անիկայ ըսաւ.
3 Ահա ես հո՛ս եմ ։ Եւ ըսաւ Ես եմ Աստուածը՝ Հայրդ Աստուածը. Եգիպտոս իջնելու մի վախնար. ինչու որ Հոն մեծ ազգ
4 մը պիտի ընեմ քեզ. Ես քեզի հետ Եգիպտոս պիտի իջնեմ, նաև Հանեմ քեզ անշուշտ պիտի դնէ իր ձեռքը քու
5 աչքերուդ վրայ ։ Եւ Ցակոբ ելաւ Բերսաբէէն. ու Իսրայէլին որդիները տարին իրենց Հայրը Ցակոբը՝ ու իրենց տղաքները՝ և իրենց կիներն ան կառքերով, որոնք որ Փարաւոն խրկեց զանիկայ տանելու
6 համար ։ Եւ առին իրենց անասունները ու իրենց ստացուածքը՝ որ ձանձոու երկրին մէջ ստացեր էին, ու Եգիպտոս եկան՝ Ցակոբը ու անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ.
7 Իր որդիները ու իր որդուոցը որդիները իր հետը՝ իր աղջիկները ու իր որդուոցը աղջիկները՝ և իր բոլոր սերունդը իր հետը Եգիպտոս բերաւ ։
8 Եւ Նասոնք են Իսրայէլի որդուոցը անունները որ Եգիպտոս եկան. Ցակոբ ու անոր որդիքը. Բեռնուբէնին որդիքը՝ Ենովք, ու Փաղղուս, և Եսրոն ու Քարմի ։
10 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Ցամուէլ, ու Ցամին, և Ոհադ, ու Ցաքին, և Սահառ, ու քանանացի կնկանը
11 որդին Սաւուղ ։ Եւ Հղևիին որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մերա
12 րարի ։ Եւ Յուդայի որդիքը՝ Էր, ու Օնան, և Սելովմ, ու Փարեսն և Զարա. բայց Էր ու Օնան քանանու երկրին մէջ մեռան. և Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու Համուլ ։
13 Իսաքարին որդիքը՝ Թովղայ, ու Փուա, և Ցասուբ ու
14 Սամբրոն ։ Եւ Զաբուղոնին որդիքը՝ Սարեդ, ու Ելօն և Ցաղէլ ։
15 Նասնք են Լիայի որդիքը, որոնք Միջադետին մէջ ծնաւ Ցակոբին, ու անոր Դինա աղջիկը. անոր բոլոր որդիները ու աղջիկները եր-
16 սունհիսնեակ Հոգի էին ։ Եւ Գադին որդիքը՝ Սափոն, ու Նդի, Սունի, և Եսբոն, Երի, ու Արօդի
17 և Արելի ։ Եւ Նսերին որդիքը՝ Ցեմնա, ու Ցեսուա, և Ցեսուի, ու Բարիա, և անոնց քոյրը Սարա. և Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
18 Մելդիել ։ Նասոնք են Զելփային որդիքը՝ որոն որ Լաբան իր Լիա աղջկանը տուաւ. և անիկայ ծնաւ ասոնք Ցակոբին տասնուվեց Հոգի ։
19 Ցակոբին կնկանը Ռաքելին որդիք
20 քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին ։ Նեւ Յովսէփին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ Մանասէն ու Եփրեմը ծնան, որոնք Արեգ քաղաքին քուրմը Եղող Պետափրեայի աղջիկը Ասանէթը ծը-
21 նաւ անոր ։ Նեւ Բենիամինին որդիքը՝ Բաղա, ու Բոքոր, և Ասբել, Գերա, ու Նեհեման, Էհի, ու Ռոսվս, Մուփիմ, և Ոփիմ ու
22 Արդ ։ Ասոնք են Ռաքելին որդիքը՝ որոնք ծնան Ցակոբին, ամէնը
23 տասնուչորս Հոգի ։ Նեւ Դանին
24 որդիքը՝ Հուսիմ ։ Եւ Նեփթաղլիին որդիքը՝ Ցասիել, ու
25 Գունի, և Ցասեր ու Սիլլեմ ։ Ասոնք են Բաղային որվ իքը՝ որոն որ Լաբան իր Ռաքել աղջիկանը տուաւ ու անիկայ Ցակոբին ասոնք ծնաւ, որ ամէնը եօթը Հոգի
26 էին ։ Ցակոբին հետ Եգիպտոս եկող բոլոր Հոգիները, որ անոր երանքէն ելած էին, Ցակոբին որդուոցը կնիկներէն զատ՝ ամէնը
27 վաթսունուվեց Հոգի էին ։ Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպտոսի մէջ անոր ծնան, երկու Հոգի էին. Եգիպտոս գացող Ցակոբին տանը բոլոր Հոգիները եօթանասուն էին ։
28 Եւ անիկայ Յուդան իր առջևէն խրկեց Յովսէփին, որ Գեսեմը յուղղէ իրեն. և անոնք Գեսեմի երկրը
29 կիրը եկան ։ Եւ Յովսէփ իր կառքը պատրաստեց, ու իր Հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու համար Գեսեմը ելաւ. և երբ անոր դէմը ելաւ, Հանոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու Հել մը ատեն անոր պարանոցին վը-
30 րայ լացաւ ։ Եւ Իսրայէլը ըսաւ Յովսէփին. Հիմա քու երեսդ տեսնելէս ետքը Թող մեռնիմ. ին-
31 չու որ տակաւին ողջ ես ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ու իր Հօրը տանը ըսաւ. Ելլեմ, և Փարաւոնին պատմեմ, ու ըսեմ անոր. Իմ եղբայրներս ու իմ Հօրս ընտանիքը՝ որ Քանանու երկրին մէջն էին, ին-
32 ձի եկան. Եւ ան մարդիկը Հովիւներ են. ինչու որ խաշանց տէր են. և իրենց Հօտերը, ու իրենց արջառները և իրենց բոլոր ունեցածը
33 բերին ։ Եւ ըլլայ որ երբ Փարաւոն

Ն·ք·ՁՔ· 1706

Յ Թես. Իվ. 15, Ը։
Նա Մն. Ե. 30։
Ղ Գլ. Լ. 10։
Գլ. Լթ. 24։
Ղ Գլ. Խգ. 27։
Գլ. Խա. 50։
Ղ Մն. Ե. 6, Ը. 1։
Թես. Իվ. 38։
Թես. Իվ. 39։ Մն. Ե. 12։
Վ Մն. Ե. 12։
Թես. Իվ. 42։
Բ Մն. Ե. 13։
Գլ. Լ. 5, 7։
Գլ. Լթ. 29։
Եզ. Ա. 5։
Գլ. Լե. 11։
Բ Օր. Ժ. 22։ Տճա Գոր. Ե. 14։
Գլ. Լ. 21։
Գլ. Խե. 1։
Բ Գլ. Խե. 14։
Տճա Ղա. Բ. 29, 30։
Գլ. Խե. 1։

Ն · Ք · ԳԲ · 1706

Ի ԳԼ · ԽԵ · 2, 3 ։
Ղ ԳԼ · Լ · 35 ։ ԼԴ · 5 ։ ԼԵ · 12 ։
Ի ՀՇՐ 32 ։
Ը ԳԼ · ԽԳ · 32 ։ ԵԼ · Ը · 26 ։

ձեզ կանչէ , ու ըսէ ԹԷ՝ Ի՞նչ է
34 արհեստնիդ . Ըսէք . Քու ծառա-
ներդ Ամեր մանկութենէն մինչև
հիմա՝ մենք ալ , մեր հայրերն ալ
Եխաչանց տէր ենք . որ Գեսեմի
երկրին մէջ բնակիք . ինչու որ
ամէն հովիւ Եգիպտացւոց առջևը
Ըգարշելի է ։

ԳԼ · ԽԷ

1 Յովսէփ իր եղբայրներուն հինգը , 7 ու իր հայրը Փարաւոնին կը ներկայացընէ . 11 ա-նոնց բնակութիւն ու ապրուստ կու տայ ։ 13 Իսկ Եգիպտացւոց ստակը , 16 անասուննե-րը , 18 ու կալուածքը Փարաւոնին համար ծախու կ՚առնէ ։ 22 Քուրմերուն երկիրը ծա-խու չառնէր ։ 23 Երկրի արմտիքերուն հին-գերորդ մասը թագաւորին տալու պայմանով՝ երկիրը Եգիպտացւոց կու տայ ։ 28 Յակոբին տարիքը ։ 29 Անիկայ կ՚երդնցնէ Յովսէփը որ զինքը իր հայրերուն հետ թաղէ ։

ա ԳԼ · ԽԶ · 31 ։

1 Եւ Յովսէփ մեկաւ ու պատմեց Փարաւոնին՝ ու ըսաւ . Իմ հայրս ու եղբայրներս , և անոնց հօտերը ու արջառները , և անոնց բոլոր ու-նեցածը եկան Քանանու երկրէն , և

բ ԳԼ · ԽԵ · 10 ։ ԽԶ · 28 ։

2 ահա Գեսեմի երկրին են ։ Եւ իր եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ ա-ռաւ , ու զանոնք Փարաւոնին

գ ԳՈՐ · Է · 13 ։

3 առջևը ներկայացուց ։ Եւ Փա-րաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն . Ի՞նչ է ձեր արհեստը . և անոնք Փարաւոնին ըսին . Ք Քու ծառա-ներդ հովիւներ ենք , մենք ալ՝ մեր

դ ԳԼ · ԽԶ · 33 ։
Ի ԳԼ · ԽԶ · 34 ։

4 հայրերն ալ ։ Դաև ըսին Փարաւո-նին . Ղե՛ս երկրին մէջ պանդխտա-նալու եկանք . վասն զի Ի Քանանու երկրին մէջ սովը սաստկանալուն համար , քու ծառաներուդ հօտե-րուն արածելիք չկայ . ուստի հիմա չնորհք ըրէ՝ ծառաներդ Ըգեսեմի

ե ԳԼ · ԽԶ · 34 ։

5 երկրին մէջ բնակինք ։ Եւ Փա-րաւոն խօսեցաւ Յովսէփին՝ ըսե-լով . Քու հայրդ ու եղբայրներդ

զ ԳԼ · Ը · 15 ։

6 քեզի եկան . Ե Եգիպտոսի երկիրը առջևդ է . քու հայրդ ու եղբայր-ներդ երկրին ԱՆԽԱ աղէկ տեղը բնակեցուր . ծ Գեսեմի երկրին մէջ թող բնակին . և Թէ որ անոնց մէ-ջը ճարպիկ մարդիկ ըլլալը դիտես , զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերա-կացու ըրէ ։

ծ ՀՇՐ 4 ։

7 Եւ Յովսէփ իր հայրը Յակոբը բերաւ , ու Փարաւոնին առջևը հանեց . և Յակոբ օրհնեց Փա-

8 րաւոնը ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ Յակոբին . Քու կենացդ տարի-

9 ներուն օրերը որչափ են ։ Եւ Յակոբ ըսաւ Փարաւոնին . Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օ-րերը հարիւր երսուն տարի է . Իմ կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւով եղան , ու Իմ հայրերուս պանդխտութեան օրերուն մէջ ե-ղած իրենց կենացը տարիներուն

10 օրերուն չհասան ։ Եւ Յակոբ ծ օրհնեց Փարաւոնը , ու դուրս ելաւ Փարաւոնին առջևէն ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1706

ծ ՀՇՐ 7 ։

11 Եւ Յովսէփ բնակեցուց իր հայ-րը ու եղբայրները , և անոնց կա-լուածք տուաւ Եգիպտոսի երկրին ամենէն աղէկ կողմը՝ Ռամեսէի երկրին մէջ , հինչպէս որ Փարաւոն

ի ԵԼ · ա · 11 ։ ԺԸ · 37 ։
հ ՀՇՐ 6 ։

12 հրամայեր էր ։ Եւ Յովսէփ իր հայրը ու եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը Ն՚ահնդ ընտանիքնե-րուն համեմատ հացով կը սնու-ցանէր ։

ն ԳԼ · Ծ · 21 ։

13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չկար . ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ . ու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու երկիրը սովին պատճառովը նուա-

ղ ԳԼ · Խա · 30 ։ Գոր · է · 11 ։

14 ղնցաւ ։ Եւ Յովսէփ պաշար ծախու-ց առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած բոլոր ստակը ժողվեց . և Յովսէփ Փարաւոնին տունը տա-

ճ ԳԼ · Խա · 56 ։

15 բաւ ստակը ։ Ու երբոր Եգիպտոսի երկրին՝ ու Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ , բոլոր Եգիպտա-ցիները եկան Յովսեփին՝ ու ըսին . Մեզի հաց տուր . քանզի ստակը հատնելուն համար ի՞նչու մեռնինք

1702

մ ՀՇՐ 19 ։

16 քու առջևդ ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ . Ձեր անասուննե՛րը բերէ՛ք , և Թէ որ ստակ չկայ , ձեր անասուններուն

17 փոխարէն տամ ձեզի ։ Եւ անոնք իրենց անասունները Յովսեփին բե-րին , և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն , ու ոչխարնե-րուն փոխարէն , և արջառներուն փոխարէն , ու էշերուն փոխարէն . և ան տարին զանոնք հացով կե-րակրեց՝ իրենց բոլոր անասուննե-րուն փոխարէն ։

18 Ու երբոր լմնցաւ ան տարին , հետևեալ տարին եկան անոր՝ ու ըսին . Մեր տիրոջմէն չենք պա-հեր որ ստակը հատաւ , և մեր ա-նասուններն ալ մեր տիրոջը եղաւ . ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջևը , բայց մեր անձերը ու

19 երկիրը . Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջևը մեռնինք , մենք՝ ու մեր երկիրը . մե՛զ՝ ու մեր երկիրը հա-ցով ծախու առ . և մենք մեր երկի-րովը Փարաւոնին ծառաները ըլլանք . և սերմ տուր ձե՛զ՝ որ ապրինք ու չմեռնինք , և երկիրը ամայի չըլլայ ։

20 Եւ Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկի-րը Փարաւոնին համար ծախու ա-ռաւ . քանզի Եգիպտացւոց վրայ սովը սաստիկ ըլլալուն համար՝ անոնց ամէն մէկը իր արտը ծա-խեց , ու երկիրը Փարաւոնին եղաւ ։

1701

21 Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողո-վուրդը * քաղաքէ քաղաք՚՚ փո-

ν ԵՔԲ · քա-դաբներու

Ն · ք · ՂԲ · 1701

22 խաղրեց ։ ¤ Միայն Ն֊քուրմերուն երկիրը ծախու չառաւ . ինչու որ քուրմերը փարաւոնէն կ֊ստանային բաժին ունէին , ու կ'ուտէին ի֊իրենց բաժինը , որ փարաւոն կու տար անոնց . անոր համար 23 մար իրենց երկիրը չծախեցին ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ ժողովուրդին . Ահա այսօր ծախու առի ձեզ՝ ու ձեր երկիրը փարաւոնին համար . արդ՝ ձեզի սերմ կ֊ստ՛ , ու սերմանեցէք 24 երկիրը . Եւ երբոր արդիւնքին հինգէն մկը փարաւոնին պիտի տաք , ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ , որ արտին սերմ՝ ու ձեզի և ձեր տանը մէջ եղողներուն՝ ու ձեր տղաքնե֊ 25 րուն ուտելիք ըլլայ ։ Եւ ըսին . Մեզ ապրեցուցիր . Ն֊թող մեր տիրոջը առջևը շնորհք գտնինք , ու 26 փարաւոնին ծառաներ ըլլանք ։ Եւ Յովսէփ աս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այսօր՝ որ հինգին մկը փարաւոնին ըլլայ . ¤ բաց ի Ն֊քուրմերուն երկրէն՝ որ փարաւոնինը չեղաւ ։

27 Եւ Իսրայէլ դկը բնակեր Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ Գեսեմի երկիրը . ու հոն կալուածք ստացան , և Ձաճեցան ու խիստ շատցան ։

1689

28 Եւ Յակոբ Եգիպտոսի երկրին մէջ տասնուեւօթը տարի ապրեցաւ . ու Յակոբին ¤ կենացը տարիներուն օրերը հարիւր քառասնուեւօթը 29 տարի եղաւ ։ Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու օրերը ¤ մօտեցաւ , կանչեց իր Յովսէփ որդին , ու ըսաւ անոր . Թէ որ հիմա քու՝ առջևդ շնորհք գտայ , կ'աղաչեմ քեզի՝ Ձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր , և ¤ ինծի մարդասիրութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ . կ'աղաչեմ քեզի՝ ¤ իս 30 Եգիպտոսի մէջ մի թաղեր . Հապա ¤ իմ հայրերուս հետ ննջեմ , ու դուն իս Եգիպտոսէն հանես , և ¤ իս անոնց գերեզմանը թաղես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես քու ըսածիդ 31 պէս պիտի ընեմ ։ Եւ ինքը ըսաւ . ինծի երդում ըրէ . և անիկայ երդում ըրաւ անոր ։ Եւ ¤ Իսրայէլ ¤ անկողնին գլխուն վրայ երկրպագութիւն ըրաւ ։

ԳԼ · ԽԸ

1 Յովսէփ իր որդիներովը՝ հօրը հիւանդութիւնը կ'երթայ ։ 3 Յակոբ իրեն եղած խոստումները կը պատմէ · 5 Եփրեմը ու Մանասէն իր որդուորը կարգր կը դնէ · 7 Յովսէփին մօրը գերեզմանին ո֊ւր ըլլալը կ'իմաչ · 9 կ'օրհնէ Եփրեմը ու Մանասէն · 17 պզտիկը մեծէն վեր կը դնէ · 21 անոնց նորէն Քանան դառնալուն համար կը մարգարէանայ ։

1689

1 Յետ եղաւ որ աս բաներէն ետքը Յովսէփին ըսուեցաւ . Ահա քու հայրդ հիւանդ է . և անիկայ իր երկու որդիները Մանասէն ու 2 Եփրեմը իր հետը առաւ ։ Եւ Յակոբին պատմուեցաւ ու ըսուեցաւ . Ահա քու որդիդ Յովսէփը քեզի կու գայ . և Իսրայէլ ուժովցաւ՝ 3 ու անկողնին վրայ նստաւ ։ Եւ Յակոբ ըսաւ Յովսէփին . Ամենակարող Աստուածը Քանանու երկիրը՝ ¤ Լուզին մէջ երևցաւ ինծի , 4 ու օրհնեց զիս . Եւ ըսաւ ինծի . Ահա քեզ պիտի ածեցընեմ , ու շատցընեմ , և քեզ շատ ժողովուրդներու հաւր պիտի ընեմ . և աս երկիրը քեզմէ ետքը քու սերունդիդ էյաւիտենական կալուածք ըլլալու պիտի տամ ։ 5 Եւ հիմա քու Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ քեզի Եգիպտոս գալէս առաջ , իմն են . Եփրեմ ու Մանասէն՝ Ռուբենին ու Շմաւոն Նին պէս իմն պիտի ըլլան ։ Եւ ա֊ 6 նոնցմէ ետքը քու ծնած որդիդ՝ քուկդ ըլլան . ¤ իրենց ժառանգութեանը մէջ իրենց եղբայրներ 7 րուն անուններովը կանչուին ։ Եւ ես երբոր Միջագետքէն կու գայի , Քանանու երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ՝ որ տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ կայ , ¤ Ռաքէլը մեռաւ իմ քովս . ու զանիկայ հոն Եփրաթային՝ այսինքն Բեթլեհեմին ճամբուն մէջ թաղեցի ։

8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին որդիները՝ ու ըսաւ . Ո՞վ են ա֊ 9 սոնք ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօրը . Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս ինծի տուաւ . և անիկայ ըսաւ . Ընծրհք ըրէ՝ ինծի բեր զա֊ 10 նոնք , Նոր օրհնեմ ։ Ու Իսրայէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին , ¤ Նայ որ չէր կրնար տեսնել . և զանոնք մօտեցուց ա֊ նոր , ու Ջանիկայ համբուրեց զա֊ 11 նոնք , և գրկեց ։ Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին . Ես չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ , և ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ 12 ցուցուց ։ Եւ Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն , և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն ը֊ 13 րաւ ։ Եւ Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ կողմը , և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայէլին աջ կողմը , ու մօտեցուց 14 անոր ։ Եւ Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկնցուց , ու Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ , որ պզտիկն էր , ու իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վրայ . անիկայ ¤ խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց . ինչու որ Մանասէն 15 անդրանիկն էր ։ Եւ օրհնեց Յովսէփ ու ըսաւ . Ան Աստուածը՝ որուն առջևը իմ հայրերս Աբրահա֊

Ն · ք · ՂԲ · 1689
¤ Գլ · իը · 13 , 19 ։ Լե֊ 6 , 9 , ԼԱ ։
Բ Գլ · ժե · 8 ։
Է Գլ · խա · 50 ։ Խշ · 20 ։ Ցես · ԺԳ · 7 ։ ԺԳ · 4 ։
Ա Գլ · ԼԳ · 15 ։
¤ Հմր 22 ։
Ն Հմր 22 ։
պ Հմր 11 ։
Ը Գլ · Խշ · 3 ։
¤ Ցես Հմր 9 ։
¤ Բ Օր · Լ · 14 ։ գ Թագ · Բ · 1 ։
Ձ Գլ · իդ · 2 ։
¤ Գլ · իդ · 49 ։
Բ Ցես գԼ · ծ · 25 ։
ց Բ Թագ · ԺԹ · 37 ։
¤ Գլ · խԹ · 22 ։ ծ · 5 · 13 ։
Է Գլ · խր · 2 ։ գ Թագ · ա · 47 ։ Երբ · ժա · 21 ։
* Կ֊ստ՝ գաւազանին
Ա Գլ · իե · 9 , 16 , 19 ։
Ը Գլ · իե · 4 ։
Է Գլ · իե · 1 ։
Ը Գլ · իե · 27 ։
Բ Գլ · խե · 26 ։
Ժ Հմր 19 ։
Է Երբ · ժա · 21 ։
Ա Գլ · ժե · 1 ։ իդ · 40 ։

Ն · Բ ԶԻ · 1689

Բ Գէ · Իբ · 15 · Լ · 11 · 13 · 24 · Սաշ · Լդ · 22 · Ձիա · 7 ·

Բ Ընտ · Թ · 12 · Գոր · Ժե · 17 ·

Ի Տես Թու · Իշ · 34 · 37 ·

Հ Չոր · 14 ·

Ն Գէ · Իբ · 8 ·

Ջ Հոր · 14 ·

Ժ Թու · ա · 33 · 35 · բ · 19 · 21 · բ Օր · Լդ · 17 · Ցայտ · է · 6 · 8 ·

Յ Հոռի · 9 · 11 · 12 ·

Ի Եբր քեզմով

Յ Գէ · Խզ · 4 · Ե · 24 ·

Ն Ցես · Խդ · 32 · ա Մն · Ե · 2 · Ցօհ · Գ · 5 ·

Ն Գէ · Ժե · 16 · Լդ · 23 · Ցես · Ժէ · 14 · Ճ ·

ա Բ Օր · Ը · 30 · Թու · Խդ · 14 · Ես · Բ · 2 · Լթ · 6 · Երեմ · Իգ · 20 · Դան · Բ · 28 · 29 · Գոր · Բ · 17 · Երր · ա · 2 ·

Բ Բ Օր · Լը · 1 · Ամվ · Գ · 7 ·

Ֆ Սաղ · Լշ · 11 ·

Ը Գէ · Լթ · 32 ·

Ի Բ Օր · Իա · 17 · Սաղ · Ղշ · 31 ·

Ղ Մն · Ե · 1 ·

Ե Գէ · Լն · 23 · ա Մն · Ե · 1 · Բ Օր · Ին · 23 ·

մը ու Իսահակը քալելին , ան Աստուածը՝ որ ծնած ատենէս մինչև

16 այսօր իս կերակրեց , Ան Հրեշտակը՝ Ես որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց , օրհնէ աս տղաքները , և իմ անունս՝ ու իմ Հայրերուս Աբրահամին և Իսահակին անունըասոնց վրայ կանչուի , ու երկրին մէջտեղը

17 Խիստ չատնան : Եւ Յովսէփ երբ տեսաւ որ հայրը հիր աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ իրեն չհաճելի չեղաւ . և իր հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլխուն վրայէն Մանասէին գլխուն

18 վրայ փոխադրէ : Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօրը . Ոչ այդպէս՝ հայր իմ . ինչու որ անդրանիկը աս է , քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ

19 դիր . Եւ իր հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ Գիտեմ որդեակ իմ . գիտեմ . ասիկայ ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ , և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ . բայց ասոր պզտիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ , ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ

20 պիտի ըլլայ : Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ , Իսրայէլը՝ ձեզմով օրհնէ՝ Աստուած քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ՝ ըսելով . ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ :

21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին . Ահա ես կը մեռնիմ և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ , ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձընէ :

22 Եւ ես քու եղբայրներէդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի՝ որ ան Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրովս ու աղեղովս առի :

ԳԼ · ԽԹ

1 Յակոբ իր որդիները կը կանչէ զանոնք օրհնելու համար : 3 Ամէն Հայոց օրհնութիւնը : 29 Իր թաղելուն վրայով անոնց պատուէր կու տայ : 33 Իր մահը :

1 Եւ Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ . Ժողովուեցէք , որ Վերջին օրերը ձեզի գլխուն գալիքը պատմեմ ձեզի :

2 Ժողովուեցէք ու ականջ տուէք՝ ով Յակորին որդիները , դուք ձեր հօրը Իսրայէլին մտիկ ըրէք :

3 Ով Ռուբէն Դուն իմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս ես ու իմ զօրութեանս սկիզբը , յարգութեան գերազանցութիւնը ու զօրութեան գերազանցութիւնը դուն ես :

4 Ջուրի պէս եռացիր , չառաջինի պիտի չըլլաս . ինչու որ երբ հօրդ անկողինը ելար , անոր մէջ պղծեցիր . ես ելայ :

5 Եղբայրները ու Ղեւին Բ ղբայրներ են . Հէնքերնին ժանրաւորութեան գործիքներ են :

6 Իմ հոգիս ժանոնց խորհուրդներուն չմտնէ , Իմ պատիւս ժանոնց ժողովրդին հետ չմիանայ . ինչու որ Իրենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին , և իրենց կամապաշտութեամբը ցուլի ջիղ կտրեցին :

7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը , ինչու որ խիստ էր , ու անոնց սրտմտութիւնը , ինչու որ ասստիկ էր . Ղեւիները Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ , ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրուեմ :

8 Հո վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն . Քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ . Քու հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն ընեն :

9 Յուդան Յառիւծի ձագ է . Որդեակ իմ՝ կողոպուտէն ելար , Յառիւծի պէս ծունկ չբերեց , մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ . զանիկայ ով պիտի արթընցնէ :

10 Իշխողութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի ոչ ալ Ղանոր ոտքերուն մէջտեղէն Օրէնսդիրը . մինչև որ Սելովը գայ , ու ժողովրդները անոր պիտի ծազանդին :

11 Իր յաւանակը որթին պիտի կապէ ու իր էգ իշուն ձագը աւմինէն աղէկ որթին . իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ , ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով :

12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլայ :

13 Զաբուղոնը ծովին եզերքը պիտի բնակի . ու անիկայ նաւերուն հանդիստը պիտի ըլլայ , և անոր սահմանը դէպ ի Սիդոն :

14 Իսաքարը ուժգին էշ մըն է որ գոմերուն մէջտեղը կը պառկի .

15 Եւ տեսնելով որ հանգստութիւնը աղէկ էր , ու երկիրը որ դեղեցիկ էր իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց , ու հարկատու ծառայ եղաւ :

16 Դանը իր ժողովուրդը պիտի դատէ Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս :

17 Դանը ճամբու վրայ օձ մը պիտի ըլլայ ու ճամբու վրայ իժ մը , որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ , անանկ որ հեծեալըետևը կ իյնայ :

18 Հո վ Տէր՝ քու փրկութեանդ սպասեցի :

19 Գադին՝ գունդ մը վրան պիտի յարձակի , բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի :

Ն · Բ ԶԻ · 1689

Բ Գէ · Լթ · 33 · 34 ·

Բ Ընտ · Ժը · 9 ·

Ի Կամ Սուրբերնին

Ժ Գէ · Լ · 25 ·

Ի Ընտ · ա · 15 · 16 ·

Ե Սաղ · Ժզ · 9 · Լ · 12 · Ծե · 8 ·

Ի Սաղ · Իշ · 9 · Եփկ · Ե · 11 ·

Ձ Գէ · Լդ · 26 ·

Ղ Ցես · Ժը · 1 · Իա · 5 · 6 · Ե ամին · դ 34 · 29 ·

Հ Գէ · Իհ · 35 · Բ Օր · Լդ · 7 ·

Յ Սաղ · Ժը · 40 ·

Ը Գէ · Լե · 29 · ա Մն · Ե · 2 ·

Ճ Ռիս · Ե · 4 · Ցայտ · Ե · 5 · Հռոմ · Խ · 24 · Իգ · 9 ·

Յ Թու · Իգ · 17 · Երեմ · Լ · 21 · Հագ · Ժ · 11 ·

Ն Բ Օր · Իբ · 57 ·

Ե Սաղ · Կ · 7 · Ճը · 8 · Թու · Իա · 13 ·

Ա Ես · Ժա · 1 · Կր · 11 · Եզեկ · Իա · 27 · Դան · Ը · 25 · Մատ · Իա · 9 · Ղու · ա · 32 · 33 ·

Ի Յ Իսաղազդ · (Յ՝ որուն կը վայլէ ·

Ն Նե · Բ · 2 · Ժա · 10 · Իր · 1 · 4 · Իբ · 6 · 7 · 22 · 23 · Ծե · 4 · 5 · 4 · 1 · 3 · 4 · 5 · Ընդ · բ · 7 · Ղու · բ · 30 · 31 · 32 ·

Պ Դ Թագ · Ժը · 32 ·

Ջ Բ Օր · Լդ · 18 · 19 · Ցես · Ժբ · 10 · 11 ·

Ա Բ Օր · Լդ · 22 · Դատ · Ժբ · 1 · 2 · Դատ · Ժը · 21 ·

Վ Սաղ · Իե · 6 · Ընդ

100 · 174 · Ես · Իե · 9 · Ա Բ Օր · Լդ · 20 · Ա Մն · Ե · 13 ·

ն · ք · զԲ · 1689

ԳԼ · Ն

1 Ցակորին մահուանը սուգը ։ 4 Ցովսէփ իր
Հօրը թաղմանը երթալու համար՝ փարաւոնէն
հրաման կ՚առնէ ։ 7 Անոր յուղարկաւորու-
թեան հանդէսը ։ 15 Ցովսեփին եղբայրները
ներում կը խնդրեն , ու ան ալ կը մխիթարէ
զանոնք ։ 22 Ցովսեփին տարիքը ։ 23 Իր
տղոցը երրորդ սերունդը կը տեսնէ ։ 24 Իր
եղբայրներուն կը մարգարէանայ՝ թէ Քանա-
նու երկիրը պիտի դառնան ։ 25 Իր ոսկորնե-
րուն համար զանոնք կ՚երդնցնէ ։ 26 Կը
մեռնի ու արկղի մէջ կը դրուի ։

1 Եւ Ցովսէփ ՚ի հօրը երեսին վրայ
ինկաւ , ու է լացաւ անոր վրայ ,
2 և համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Ցով-
սէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա-
մայեց որ զ՚իր հայրը զմռսեն . և
3 բժիշկները զմուսցին Իսրայէլը ։ Եւ
անոր քառասուն օրը լմընցաւ . ինչու
որ զմուսուածներուն օրերը ասանկ
կը լմննար . և Եգիպտացիք զ՚անոր
համար եօթանասուն օր սուգ ըրին ։
4 Ու երբ անոր սուգին օրերը անցան ,
Ցովսէփ զրուցեց ընդ Փարաւոնի տա-
նը՝ ըսելով . Թէ որ հիմա ձեր առ-
ջեւը շնորհք գտայ , կ՚աղաչեմ ձեզի՝
Փարաւոնին ականջին զրուցեցէք
5 ու ըսէք . Ւհմ հայրս ինձի երդուեմ
ընել տուաւ՝ ըսելով . Ահա ես կը
մեռնիմ . իմ գերեզմանիս մէջը՝
զ՚որ ես ինձի համար քանանու երկ-
րին մէջ փորեցի , իս հոն թաղես .
և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թա-
6 ղելու երթամ , ու նորէն գամ ։ Եւ
Փարաւոն ըսաւ Ելի՛ր , ու թաղէ
զ՚իր հայրդ ինչպէս որ անիկայ քե-
զի երդուեմ ընել տուաւ ։
7 Եւ Ցովսէփ իր հայրը թաղելու
ելաւ , և Փարաւոնին բոլոր ծառա-
ները՝ անոր տանը ծերերը՝ ու Ե-
գիպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ ելան . Նաև Ցովսեփին
բոլոր տունը՝ ու անոր եղբայրները՝
և անոր հօրը տունը . միայն իրենց
տղաքները , ու իրենց հօտերը , և
իրենց արջառները Գեսեմի երկրին
9 մէջ թողուցին ։ Եւ անոր հետ
կառքեր ու ձիաւորներ ելան , ու
10 շատ մեծ բանակ մը եղաւ ։ Եւ ե-
կան Ատադին կալը՝ որ Յորդանա-
նու մէկալ կողմն է . հոն շմեծ ու
խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին ,
Եւ իր հօրը համար եօթը օր սուգ
11 ըրաւ ։ Եւ ան երկրին մէջ բնակող
քանանացիները երբոր տեսան Ա-
տադին կալին մէջ սուգին հանդիսը ,
ըսին . Ասիկա մեծ սուգ մը ըլլալու է
եգիպտացիներուն . անոր համար
անոր անունը ՚Աբէլմիսրայիմ դրին ,
որ Յորդանանու մէկալ կողմն է ։
12 Եւ անոր որդիքը ըրին անոր՝ ինչ-
13 պէս որ պատուիրեր էր ։ Եւ ՚անոր
որդիքը քանանու երկիրը տարին
զանիկայ , ու թաղեցին զանիկայ
Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-

ն · ք · զԲ · 1689

ԳԼ · Ն

ԳԼ · խզ · 4 ։
Բ գ Թագ · ժգ · 14 ։

ՀՄր 26 ։ Բ Մն · ժչ · 14 ։ Մատ · իզ · 12 ։ Մար · ժգ · 8 ։ ժգ · 1 ։ Ղուկ · իզ · 1 ։ Յօհ · ժր · 7 ։ ժԲ · 39 · 40 ։

Թուա · ի · 20 ։ Բ Օր · Լգ · 8 ։

Եսթ · գ · 2 ։

ԳԼ · խե · 29 ։

Ր Մն · ժչ · 14 ։ Ես · իր · 16 ։ Մատ · իզ · 60 ։

ԵրԹագ · ա · 17 ։ Գոր · Ը · 2 ։

Բ ա Թագ · լա · 13 ։ Ծոր · Բ · 13 ։

† Յն՝ սուգ Եգիպտա-ցւոց ։

ՃԳԼ · խԲ · 29,30 ։ Գոր · է · 16 ։

20 Բ Ասերին հացը պարարտ պիտի
ըլլայ . ու ինքը թագաւորի համա-
դամ կերակուրներ պիտի տայ ։
21 Նեփթաղիմը գեղեցիկ խօսքեր
տուողը՝ ազատ թողուած եղջերու
մըն է ։
22 Ցովսեփը պտղատու ոստ մըն է ,
աղբիւրի քով գտնուած պտղաբեր
ոստ մը՝ որուն բողբոջները պատի
վրայ կ՚երթեն .
23 Աղեղնաւորները Նմանցուցին
զանիկայ , ու նետահարի եղան Նո-
ցա , ուատելցին զանիկայ .
24 Բայց անոր հաղեղը զօրաւոր
մնաց , և իր ձեռացը բազուկները
ուժովցան , Յակորին հզօր Աս-
տուածոյն ձեռքերովը ։ Իսրայէլին
ՃվեմՔեղ Հովիւը անկէ է ։
25 Ա՛ստիւ քու Հօրդ Աստուծմէն
ի՛ որ քեզի պիտի օգնէ , և Ամե-
նակարողին՝ որ քեզ պիտի օրհնէ ,
վերէն՝ երկինքին օրհնութիւննե-
րովը , ու վարը պառկող խորու-
թեան օրհնութիւններովը , ծիծե-
րուն ու արգանդին օրհնութիւնն-
երովը ։
26 Քու Հօրդ օրհնութիւնները՝ *իմ
նախնեացս օրհնութիւններէն՝ Է մին-
չև յաւիտենական բլուրներուն դա-
գաթը՞՞ ըզօրացան . Ցովսեփին դրէ-
խուն վրայ պիտի ըլլան , և անոր
գագաթին վրայ՝ զոր իր եղբայրնե-
րէն դատուած է՝ ։
27 Բենիամինը է փառատող գայլ
պիտի ըլլայ . առտուանց որսը պի-
տի ուտէ , ըւև դիշերը կողոպուտը
պիտի բաժնէ ։
28 Ամն ասոնք Իսրայէլի տասուերկու ցեղերն են . և ասիկա է որ անոնց
հայրը խօսեցաւ անոնց , ու օրհնեց
զանոնք . ամն մէկուն օրհնութեանը
29 պէս օրհնեց զանոնք ։ Եւ պատուի-
րեց անոնց , ու բաւ ցիս Ի՛մ ժո-
ղովուրդիս պիտի խառնուի՛մ . ՚ի՛մ
հայրերուս հետ անն այրին մէջ Թա-
ղեցէք զիս , որ Քետացի Եփրոնին
30 արտին մէջն է . Ան այրին մէջ՝ որ
քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դի-
մացը եղող Մաքփելայի արտին մէջն
է , Նորն որ Աբրահամ արտին հետ
մկկտեղ դերեզմանի կալուածքի հա-
մար՝ Քետացի Եփրոնէն ծախուե ա-
31 ռաւ ։ Ի Աբրահամը՝ ու անոր կնիկը
Սարրան հոն թաղեցին . ՚Ի Սահակը՝
ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թա-
ղեցին . ես ալ Լիան հոն թաղեցի ։
32 Ան արտը ու հոն եղած այրը Քետին
որդիներէն ծախուե առնուեցաւ ։
33 Եւ Յակոբ երբ լմընցուց իր որդու-
ցը պատուէր տալը , իր ոտքերը ան-
կողնին մէջ ժողվեց , ու հոգին ա-
ւանդեց , և Ի՛ր ժողովուրդին խառ-
նուեցաւ ։

լայի արտին այրին մէջը , որն որ Աբրահամ Էգերեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ
14 մէկտեղ քեռացի Եփրոնէն ։ Եւ Ցովսէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ եգիպտոս դարձաւ , ինքը՝ ու իր եղբայրները՝ և ան ամէնը՝ որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու ելան ։
15 Եւ Ցովսէփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ , Ըսին Ցովսէփէն . Գուցե Ցովսէփ ոխ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզի ան ամբողջ պատուհասները զոր մենք անոր ըրինք ։
16 Ուստի չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն ։ Եւ Ցովսէփին պատգամաւոր խրկեցին՝ ըսելով . Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց ՚ի՛ ու ըսաւ ։
17 Ցովսէփին ասանկ ըսէք . Հիմա շնորհք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը ներէ , Էնչու որ քեզի չարութիւն ըրին ։ և հիմա կ՚աղաչենք քեզի՝ Ծրու հօրդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը ներէ ։ Եւ Ցովսէփ լացաւ՝ երբոր ա-
18 նոնք խօսեցան իրեն ։ Ու անոր եղբայրներն ալ գացին , և անոր առջևը ինկան , ու ըսին . Ահա մենք քու
19 ծառաներդ ենք ։ Եւ Ցովսէփ ըսաւ անոնց . Մի՛ վախնաք . Նմի՞թէ ես
20 Աստուծոյ տե՞ղն եմ ։ Նէս թէպետ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք , Բայց Աստուած ան
ազդկը դ-րնդեհէ խորհեցաւ . ա-նանկ որ՝ աս օրուան եղածին պէս՝
21 շատ ժողովուրդ ապրեցընէ ։ Եւ հիմա մի՛ վախնաք . Ես ձեզ՝ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ ։ Այսպէս մխիթարեց զանոնք և քաղցրութեամբ խօսեցաւ ։
22 Եւ Ցովսէփ եգիպտոս բնակեցաւ , ինքը՝ և իր հօրը տունը . և Ցովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ ։ Եւ Ցովսէփ՝ Եփրեմին որդիները՝ Մինչև երրորդ սերունդը տեսաւ , և Մանասէին որդւոյն Մաքիրին որդիներն ալ Ցովսէփին ծունկերուն վրայ ծնան ։
24 Եւ Ցովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ . Ահա ես կը մեռնիմ , ու Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու ձեզ աս երկրէն պիտի հանէ դէպ ՚ի ան երկիրը՝ որուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Ցակոբին ։
25 Եւ Ցովսէփ Իսրայէլը որդւոցը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով . Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու իմ ոս-
26 կորներս ասկից հանէք ։ Եւ Ցովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլլով մեռաւ . ու զմռսեցին զանիկայ , և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ ։

ԳԻՐՔ ՆԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցովսէփին մեռնիլէն ետքը՝ Իսրայէլի որդիքը կը շատանան ։ 8 Նոր թագաւորը Թէև կը չարչարէ զանոնք ծանր գործքերով՝ բայց անոնք աւելի կը շատանան ։ 15 Մանկաբարձները Աստուծմէ վախնալով՝ արու զաւակները կ՚ապրեցընեն ։ 22 Փարաւոն կը հրամայէ արու զաւակները գետը նետել ։

1 Նու Եգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոցը անունները ասոնք են . ամէն մէկը իր տունովը Յակոբին
2 հետ գնաց . Ռուբէն , Շմաւոն ,
3 Ղևի ու Ցուդա , Իսաքար , Զա-
4 բուղոն և Բենիամին , Դան ու Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր ։
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները Եօթանասուն հոգի էին . Յովսէփ ալ եգիպտոս էր ։
6 Ցովսէփն ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր ան ազգը մեռան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատցան ու խիստ զօրա-
ցան . և ան երկիրը անոնցմով լեցուեցաւ ։
8 Ուրդ՝ Եգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագաւոր մը ելաւ , որ Յովսէփը
9 չէր ճանչնար ։ Եւ անիկայ ըսաւ իր ժողովուրդին . Ահա Իսրայէլի որդւոցը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են . Եկէք իմաստութիւն բանեցընենք անոնց դէմ , որ չըլլայ թէ շատնան , ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ , անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ մէկ ըլլան . ու մեզի դէմ պատերազմին
11 և աս երկրէս ելլեն ։ Անոր համար գործավարներ դրին անոնց վրայ , Որ չարչարեն զանոնք ՚ի բնոյ ծանր գործքերովը . և Փարաւոնին շտեմարանի քաղաքներ փիթոմը Ռա-
12 ամսէսը չինեցին ։ Եւ որչափ կը չարչարէին զանոնք , այնչափ ալ աւելի կը շատնային ու կ՚աճէին և անոնք Իսրայէլի որդւոցմէն

13 ձանձրացան ։ Եւ Եգիպտացիք բռնութեամբ կը ծառայեցընէին
14 խարայէլի որդիները ։ Եւ Լանոնց կեանքը ծանր գործով՝ էկաւով՝ ու աղիւսներով՝ և դաշտին ամէն գործ՝ ծովը կը դառնացընէին ։ Ինչ ծառայութիւն որ անոնց ընել տային՝ բռնութեամբ էր ։
15 Եւ Եգիպտոսի Թագաւորը խօսեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձներուն . որոնց մէկուն անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր ,
16 Ու ըսաւ . Եբրայեցի կնիկներուն տղաքը առած ատեննիդ՝ նստարաններուն վրայ նայիք , թէ որ տղայ է՝ մեռցընէք անիկայ , և թէ
17 որ աղջիկ է՝ թող ողջ մնայ ։ Բայց մանկաբարձները Աստուծմէ ի վախցան , ու Եգիպտոսի Թագաւորին իրենց ըսածին պէս չըրին . հապա
18 արուները ողջ կը թողուին ։ Եւ Եգիպտոսի Թագաւորը կանչեց մանկաբարձները , ու ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ այս բանը ըրիք , ու արուները ողջ թողուցիք ։ Եւ Հմանկաբարձներուն ըսին Փարաւոնին . Քանզի Եբրայեցի կնիկները Եգիպտացի կնիկներուն պէս չեն . ինչու որ առոյգ են . մանկաբարձ անոնց
20 չգացած՝ կը ծնանին ։ Անոր համար Աստուած մանկաբարձներուն բարիք ըրաւ . և ժողովուրդը շատ բարիք ըրաւ , ու խիստ զօրացաւ ։
21 ցաւ . ու խիստ զօրացաւ ։ Եւ եղաւ որ մանկաբարձները Աստուծմէ վախնալնուն համար , Լանոնց
22 տուներ շինեց ։ Եւ Փարաւոն իր բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսելով , Ամէն ծնած տղան գետը նետեցէք , և ամէն աղջիկը ողջ թողուցէք ։

ԳԼ ։ Բ

1 Մովսէս կը ծնանի ։ 3 և տապանակով մը շամբերուն մէջ կը ձգուի ։ 5 Փարաւոնին աղջիկը կը գտնէ զանիկայ , ու իրեն որդեգիր կ'ընէ ։ 11 Մովսէս՝ Եգիպտացի մը կը սպաննէ ։ 13 Եբրայեցի մը կը յանդիմանէ ։ 15 և Մադիամ փախչելով ։ 21 Հոն Սեպփորան իրեն կնիկ կ'առնէ ։ 22 Գերսամին ծնունդը ։ 23 Իսրայէլացւոց աղաղակը Աստուծոյ կը հասնի ։

1 Եւ Ղևիին տունէն մէկը գնաց , ու Ղևիին մէյ աղջիկը խլի առ
2 ռաւ , Եւ կնիկը յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և իմաղ գեղեցիկ ըլլալը տեսնելով՝ իրեք ամիս պահ
3 հեց զանիկայ ։ Եւ երբ ալ չէր կրնար պահել անիկայ . պտտուեղէն տապանակ մը առաւ անոր համար , և կպրով ու ձիւթով ծեփեց ան , և տղան մէջը դրաւ . ու գետին և զերբը եղած շամբին մէջ ձգեց ,
4 Եւ անոր քոյրը հեռուն կայնեցաւ , որ տեսնի թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը գետը իջաւ լուացուելու և անոր աղախինները գետին եզերքը կը պտրտէին . և երբ անիկայ շամբին մէջտեղը տապանակը տեսաւ , իր աղախինը խրկեց , որ բերաւ անի-
6 կայ ։ Եւ երբոր բացաւ , տղան տեսաւ , և ահա տղան կուլար . և խղճաց անոր վրայ , ու ըսաւ . Ասիկայ Եբրայեցւոց տղաքներէն է ։
7 Եւ քոյրը անոր ըսաւ Փարաւոնին աղջկանը . Երթամ՝ ու քեզի Եբրայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ մը կանչեմ , որ տղան սնուցանէ
8 քեզի համար ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր . Գնա ։ և աղջիկը գնաց , ու տղուն մայրը կան-
9 չեց ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր . Ա'ռ այս տղան՝ որ սընուցանես ինծի համար , ու ես քու վարձքդ կու տամ ։ և կնիկը առաւ
10 տղան ու սնուց անիկայ ։ Երբոր տղան մեծցաւ , Փարաւոնին աղջիկանը բերաւ զանիկայ , ու Լանոր որդին եղաւ ։ և անոր անունը *Մովսէս դրաւ , ու ըսաւ . Քանզի ջուրէն հանեցի զանիկայ ։
11 Եւ եղաւ որ ան օրերը Ձերբոր Մովսէս մեծցաւ . իր եղբայրներուն ելաւ , ու անոնց Լծանր գործքերուն նայեցաւ . և տեսաւ Եգիպտացի մը՝ որ իր եղբայրներէն Եբրայեցիին
12 մէկը կը ծեծէր ։ Եւ երբ անդին անդին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը չկայ , Ամեռցուց Եգիպտացին , ու աւազին մէջը թաղեց զանիկայ ։
13 Եւ Ի՛նչևեաւ օրը ելաւ , և ահա երկու Եբրայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու հետ . և ըսաւ անոր՝ որ իրաւունք չունէր . Ինչո՞ւ քու
14 ընկերիդ կը զարնես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ . Ի՞նչ ուզես զընելու միտք ունիս , ինչպես որ Եգիպտացին մեռուցիր ։ Եւ Մովսէս վախցաւ՝ ու ըսաւ . Անշուշտ այս բանը իմացուած է ։ Եւ
15 երբ Փարաւոն լսեց այս բանը , Մովսէսը մեռցընել կ'ուզէր . բայց Մովսէս Փարաւոնին երեսէն փախաւ , ու Մադիամու երկիրը բնակեցաւ . և Հորի մը քով նստաւ ։
16 Եւ Մարդիամու քուրմը եօթը աղջիկ ուներ , ծոս անոնք եկան՝ և քաղեցին , ու իրենց հօրը հօտը խմցընելու համար աւազանները լեցուցին ։ Եւ հովիւները եկան՝ ու վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս ելաւ՝ ու ազատեց անոնք , և Լանոնց
18 հօտին քաղ խմցուց ։ Եւ երբ անոնք իրենց հօրը հրաժարելին եկան . անիկայ ըսաւ . Այսօր ինչ
19 պատճառով շուտ եկաք ։ Եւ ըսին . Մէկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւնեռնուն ձեռքէն ազատեց և մեզի ալ

Ն ։ Ք ։ ՉԾ ։ 1571

Ե Գոր ։ Է ։ 21 ։

* ՅՇ՝ Ջուրէն հանուած ։

Ղ Գոր ։ Է ։ 23 ։ 24 ։ Եբր ։ ժա ։ 24 ։ 25 ։ 26 ։

Ի Գլ ։ ա ։ 11 ։

1531

Ը Գոր ։ Է ։ 24 ։

Բ Գոր ։ Է ։ 26 ։

Ժ Գոր ։ Է ։ 27 ։ 28 ։

Է Գոր ։ Է ։ 29 ։ Եբր ։ ժա ։ 27 ։

Լ Ծն ։ իդ ։ 11 ։ իԲ ։ 2 ։

Ի Գլ ։ գ ։ 1 ։

Ծ Ծն ։ իգ ։ 11 ։ իԲ ։ 10 ։ ա Թագ ։ Թ ։ 11 ։

Լ Ծն ։ իԹ ։ 10 ։

Հ Թու ։ ժ ։ 29 ։ Գլ ։ գ ։ 1 ։ գ ։ 18 ։ ժը ։ 1 ։ Ճ ։

Ն ։ Ք ։ ՉԾ ։ 1635

Լ Գլ ։ Բ 23 ։ Ջ ։ 9 ։ Թու ։ Ի ։ 15 ։ Գոր ։ Է ։ 19 ։ 34 ։ Ի Սաղ ։ ձա ։ 6 ։

Ի Ընակ ։ ժգ ։ 6 ։

Լ Դան ։ գ ։ 16 ։ 18 ։ Ջ ։ ՀՅ ։ Գոր ։ Է ։ 29 ։

Հ Տես Ցես ։ Բ ։ 4 ։ Ճ ։ Բ Թագ ։ ԺԷ ։ 19 ։ 20 ։

Ն Ընակ ։ ժա ։ 18 ։ Ֆող ։ Ը ։ 12 ։ Ես ։ Դ ։ 10 ։ Երբ ։ Ջ ։ 10 ։

Ղ Տես ա Թագ ։ Բ ։ 35 ։ Բ Թագ ։ Է ։ 11 ։ 13 ։ 27 ։ 29 ։ Գ Թագ ։ Բ ։ 24 ։ ժա ։ 38 ։ Սաղ ։ ճիե ։ 1 ։

Ե Գոր ։ Է ։ 19 ։

Ա Գլ ։ Ջ ։ 20 ։ Թու ։ իշ ։ 59 ։ ա Մն ։ իգ ։ 14 ։

Բ Գոր ։ Է ։ 20 ։ Երբ ։ ժա ։ 23 ։

Է Գլ ։ ժե ։ 20 ։ Թու ։ իշ ։ 59 ։

Գ Գոր ։ Է ։ 21 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1531

Յ ՆՀ· Լ· 54։ Խդ· 25։ Ղ ԳԼ· դ· 25։ ԺԲ· 2։

ՖԳԼ· ԺԲ· 3։ * Յՙՙՙՙՙ՝ Հան պանդխտա- ցած։

ՐԳոր· է· 20։ Երր· ժա· 13։ 14։ Ա ԳԼ· է· 7։ Գոր· է· 30։

Ն Թռս· ի· 16։ Բ Օր· իդ· 7։ Նաղ· ԺԲ· 5։

Ն ՀՆ· ԺԲ· 20։ ԳԼ· գ· 9։ իր· 23։ 27։ Բ Օր· իդ· 15։ Ջակ· է· 4։

Ֆ ԳԼ· Ղ· 5։ Ղ ԳԼ· Ղ· Յ։ Սադ· ՀԵ· Տ։ 42։ ՃՂ· 45։ Պ ՅՈ· ԺԲ· 14։ խղ· 4։ Ձ ԳԼ· գ· 31։ աթնադ· ա· 11։ բ Թագ· Ժգ· 12։ Ղռս· ա· 25։

Ռ ԳԼ· գ· 7։

1491

Ռ ԳԼ· բ· 16։

Ք ԳԼ· ԺԲ· 5։ գԹագ· ԺԹ· 8։

Ֆբ Օր· ԼԳ· 16։ Ես· կգ· 9։ Գոր· է· 30։

Ծ Սադ· ՀԺա· 2։ Գոր· է· 31։

Ւբ Օր· ԼԳ· 16։

Ղ ԳԼ· ԺԲ· 12։ Ցճս· ե· 15։ Գոր· է· 33։

Ի ՅՈ· իբ· 13։ Հժ 15։ ԳԼ· դ· 5։ Մաա· իբ· 32։ Մար· ԺԲ· 26։ Ղռս· ի· 31։ Գոր· է· 32։

Ը գ Թագ· ԺԲ· 13։ Ես· Ձ· 1։ 5։ Նէեմ· Թ· 9։ Սաղ· ՃՁ· 44։ Գոր· է· 34։

Ք ԳԼ· ա· 11։ Ճ ԳԼ· բ· 23։ 24։

շատ Լոռ քաշեց· ու հօտին խրամ-

20 ցուց։ Ան ալ ըսաւ իր աղջիկնե- րուն· Եւ ահա է անիկայ· ինչու- ան մարդը այդպէս թող տուիք· կանչեցէք անիկայ՝ որ ՅՀաց ուտէ։

21 Եւ Մովսէս համեցաւ ան մարդուն հետ բնակիլ, ու անիկայ Ղիր Սեպ- փօրա աղջիկը Մովսէսին տուաւ։

22 Եւ Ի՛նէ որդի մը ծնաւ, և անիկայ անոր անունը Ֆ*Գերսամ դրաւ· քանզի ըսաւ· Ա պանդուխտ եղայ օտար երկրի մէջ։

23 Եւ եղաւ որ Ոշատ օրերէն ետքը Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ, և Իսրայէլի որդիքը Ծառայութեան պատճառաւ հառաչեցին ու աղա- ղակեցին· և Ծառայութեան հա- մար Ղանոնց աղաղակը Աստուծոյ

24 եկաւ։ Եւ Աստուած Ոանոնց հե- ծեծութիւնը լսեց· ու Աստուած Նլիշեց Ոիր ուխտը՝ որ Աբրահա- մին, Իսահակին ու Յակոբին հետ

25 ըրեր էր։ Եւ Աստուած Նայեցաւ Իսրայէլի որդւոցը վրայ, ու Աս- տուած Ոդիտցաւ անոնց վիճակը։

ԳԼ· Փ

1 Մովսէս իր Ցոթոր աներին հօտը կ'արածէ։ 2 Ա յրուող մորենիին մէջ Աստուած կ'երեւնայ Մովսեսին, 9 ու զանիկայ Եգիպտոս կը խրկէ Իսրայէլը փրկելու։ 14 Աստուծոյ անունը, 15 և իր պատգամը Իսրայէլացւոց խրկուած։

1 Ձե Մովսէս՝ Ոմադիամու քուրմին իր Ցոթոր աներին հօտը կ'արած- ծէր· ու հօտը անապատին ետին քշելով՝ Բ Աստուծոյ լեռը Քորեբ

2 հկաւ։ Եւ ՖՏէրոջը հրեշտակը կոակի բոցով մորենիին մէջէն երե- ցաւ անոր· և անիկայ տեսաւ որ ահա մորենին կրակով կը վառէր,

3 բայց մորենին չէր սպառեր։ Եւ Մովսէս ըսաւ· Հիմա դառնամ ու այս Ոմեծ տեսարանը տեսնեմ՝ Ոթէ

4 ինչու համար մորենին չայրիր։ Եւ երբ Տէրը տեսաւ որ անիկայ տես- նելու դարձաւ, Աստուած Ի մորե- նիին մէջէն կանչեց անոր՝ ու ըսաւ· Մովսէս՝ Մովսէս· և անիկայ ըսաւ·

5 Ահա հա՜ եմ։ Եւ Ա՜ստուած ըսաւ· Հոս մի՛ մօտենար· Ոկօշիկներդ հա- նէ՛ քու ոտքերէդ· ինչու որ ան տեղը՝ որուն վրայ դուն կայներ ես,

6 սուրբ երկիր է։ Նաև ըսաւ· Ոես եմ քու Հօրդ Աստուածը՝ Աբ- րահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուա- ծը· և Մովսէս իր երեսը պահեց· ինչու որ Աստուծոյ նայելու վախ- ցաւ։

7 Եւ Տէրը ըսաւ· Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը յիրաւի տեսայ· և Ի գործավարնե- րուն պատճառաւը ծանոնց վերջա- ցած աղաղակը լսեցի· ինչու որ

ծանոնց նեղութիւնները գիտեմ·

8 Եւ զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն Ազատելու, ու զանոնք ան երկրէն Իմչկ ադկ ու լայնարձակ երկիր մը՝ Ձկաթ ու մեղր բղխող երկիր մը՝ Կանանացւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և Խևացւոց ու Ցեբուսացւոց տեղը

9 Հանելու հիմայ։ Եւ ահա Հիմա Յ Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը ինծի հասած է· ու Նեղիպտացիներուն անոնց ըրած հարստահարութիւնն

10 ալ տեսայ։ Ոհուստի եկո՛ւր հիմա՝ քեզ Փարաւոնին խրկեմ, և իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը Ե-

11 գիպտոսէն հանես։ Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ· Ես ով եմ՝ որ Փարաւոնին երթամ, ու Իսրայէլի

12 որդիքը Եգիպտոսէն հանեմ։ Եւ ըսաւ· Ա Անշուշտ ես քեզի հետ պի- տի ըլլամ· և ասիկա քեզի նշան՝ որ ես քեզ խրկեր եմ· երբոր ժո- ղովուրդը Եգիպտոսէն հանես, աս լեռանը վրայ պիտի պաշտէք ԶԱս- տուած։

13 Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ· Ա- հա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւոց ՝ ու կ'ըսեմ անոնց· Ձեր հայրե- րուն Աստուածը իս ձեզի խրկեց· և երբոր ըսեն ինծի՝ Ի՞նչ է ա- նոր անունը, ի՞նչ ըսեմ անոնց։

14 Եւ Աստուած ըսաւ Մովսէսին· Ես եմ ՈՐ ԷՆ։ Եւ ըսաւ· Այսպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը· Ի՝ս

15 ՈՐ ԷՆ խրկեց ձեզի։ Եւ դար- ձեալ Աստուած ըսաւ Մովսէսին· Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոց· Ձեր հայրերուն Եհովայ Աս- տուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը իս ձեզի խրկեց· Ւիմ ա- նունս յաւիտեան աս է, և ազգէ

16 ազգ իմ յիշատակս ան է։ Գնա՝ Իսրայէլի Ծերերը ժկտէղ ժողվէ, ու ըսէ անոնց· Ձեր հայրերուն Ե- հովայ Աստուածը՝ Աբրահամին Ի- սահակին ու Յակոբին Աստուածը երեցաւ ինծի՝ ըսելով· Արդարև Նայցելութիւն ըրի ձեզի, ու Ե-

գիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տեսայ·

17 Եւ ըսի որ Ոձեզ Եգիպտոսի չար- չարանքէն դէպ Ի՝ քանանացւոց ու քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և Խևացւոց ու Ցե- բուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր

18 բղխող երկիրը հանեմ։ Եւ Նա- նոնք քու ձայնիդ մտիկ պիտի ը- նեն· և Ո՜ղուն՝ ու Իսրայէլի ծե- րերը Եգիպտոսի թագաւորին պե- տի մտնեք, ու ըսէք անոր· Եր- բայեցւոց Աստուածը Եհովան Ոմե- զի հանդիպեցաւ· և հիմա կ'աղա- չենք՝ իրեք օրուան ճամբայ եր-

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

Է ՅՈ· ԺԲ· 21։ ԳԼ·Բ· 25։

Ւ ԳԼ· Ջ· 6։ 8։ ԺԲ· 15։

Ե Բ Օր· ա· 25։ Ը· 7։ Տ 9։

Ծ Հժ 17։ ԳԼ ԺԲ· 5։ Լգ· 3։ Թռս· ԺԲ· 27։ Բ Օր· իջ· 9։ 15։ Երեմ· Ժա· 5։ Լբ· 22։ Եզկ· ի· 6։

Ւ ՅՈ· ԺԲ· 18—21։

Հ ՅՈ· Ժա· 5։ 7։ ԺԲ· 21։ Ծ· 24։

Յ ԳԼ· Բ· 23։ Ղ ԳԼ· ա· 11։ 13։ 14։ 22։

Ճ Սաղ· ՃՃ· 26։ Մխբ· Ջ· 4։

Ր Տ՛՛ Գլ· Ջ· 12։ աթնադ· ԺԲ· 18։ Ես· Ջ· 5։ Տ։ Ե- բեմ· ա· 6։

Յ ՅՈ· լա· 3։ Բ Օր· լա· 23։ Ցճս· ա· 5։ Հռով· Ը· 31։

Ն ԳԼ· Ջ· 3։ Ցհ· Ը· 58։ Բ Օր· ա· 20։ Երր· ԺԲ· Տ ։ Ցայտ· ա· 4։

Ւ Սաղ· ՃՀԵ· 13։ Ովս· ԺԲ· 5։

Ռ ԳԼ· գ· 29։ Ւ ՅՈ· Ծ· 24։ ԳԼ· Բ· 25։ գ· 31։ Ղռս· ա· 68։

Ռ ՅՈ· ԺԲ· 14։ 16։ Հժ 8։

Ղ ԳԼ· գ· 31։

Ռ ԳԼ· Ե· 1, 3։

Ռ Թռս· իգ· 8։ 4։ 15։ 16։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

ՂԳԼ · ե · 2 · է · 4 · * կ՚ասէ՝ եթէ ոչ՝ ‖ Գլ · է · 6 · է · 5 · թ · 15 · † Գլ · է · 3 · ժա · 9 · բՕր · է · 22 · Նէ · ևմ · թ · 10 · Սաղ · ճե · 27 · ճլե · 9 · Երեմ · լը · 20 · Գար · է · 36 · Տնս գլ · է — ժդ · ‡ Գ · ժե · 31 · ‖ Գլ · ժա · 3 · ժբ · 36 · Սաղ · ճզ · 43 · Առակ · ժզ · 7 · ‡ Ծն · ժե · 14 · Գլ · ժա · 2 · ժբ · 35 · 36 · ♦ Ցոր · իէ · 17 · Առակ · ժգ · 22 · Եզեկ · լԹ · 19 ·

Թանք դէպ ՚ի անապատը . որ մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցա-
19 նենք · Եւ ես գիտեմ որ եգիպ-
տոսի թագաւորը Եպիտի չթողու
ձեզ որ երթաք . *ոչ ալ՝ զօրաւոր
20 ձեռքով · Եւ ես ‖ ձեռքս պիտի
երկընցընեմ . ու պիտի զարնեմ Ե-
գիպտոսը †իմ ամէն հրաշքներովս՝
որ անոր մէջը պիտի ընեմ . և յան-
կէ ետքը ձեզ պիտի թողու որ եր-
21 թաք · Թաք · ես ժողովուրդին
ընորհք պիտի տամ Եգիպտացւոց
առջևը . ու երբոր ելլէք . դատարկ
22 պիտի չելլէք · ‡ Հապա ամէն կնիկ
իր դրացիին ու իր տանը մէջ բնա-
կող կնիկէն՝ արծաթեղէն զարդեր
ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ
պիտի ինդրէ . և անոնց ձեր որդի-
ներուն ու աղջիկներուն վրայ պի-
տի դնէք . ու ♦ Եգիպտոսը պիտի
կողոպտէք ·

ԳԼ · Դ

1 Մովսէսին գաւազանը ոձ կ՚ըլլայ · 6 Իր ձեռքը բորոտ կ՚ըլլայ · 10 Մովսէս ան գործին հա-
մար յոյժ եղիպտոս երթալ · 14 Ա-
ռաւել Նէարոն անոր ոգնական կու տայ ·
18 Մովսէս կը գաղտնի իր Ցեթրո աներէն ·
21 Փարաւոնին խրկուած Աստուծոյ պատ-
գամը · 24 Սեպփորան իր որդին կը թլփատէ ·
27 Նէարոն Մովսէսը դիմաւորելու կ՚երթայ ·
31 Ժողովուրդը ասոնց կը հաւատայ ·

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու
‡ ըսաւ · Բայց ահա անոնք ինծի
պիտի չհաւատան , ոչ ալ իմ ձայ-
նիս մտիկ պիտի ընեն . քանզի պի-
տի ըսեն թէ՝ Տէրը քեզի չերևցաւ ·
2 Եւ Տէրը բաւ անոր · Ատ քու
ձեռքիդ ի՞նչ է . և անիկայ ըսաւ ·
3 — Գաւազան · Եւ ըսաւ — Նր · Գե-
տինը ձգէ ան . և անիկայ գետինը
ձգեց . ու օձ եղաւ . և Մովսէս ա-
4 նոր առջևէն փախաւ · Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին · Ձեռքդ երկնց-
ուր՝ ու պոչէն բռնէ . և անիկայ
իր ձեռքը երկնցուց ու զանիկայ
բռնեց և գաւազան եղաւ իր ձեռ-
5 քին մէջ · Որ ‖ հաւատան †թէ ի-
րենց Հայրերուն Տէր Աստուածը՝
Աբրահամին Աստուածը Իսահակին
Աստուածը ու Յակորին Աստուածը
երևցաւ քեզի ·
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր .
Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր . ու
անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ . և
երբոր դուրս հանեց զայն ահա իր ձեռքը
‡ մլիւնի պէս ճերմակ բորոտ եղաւ ·
7 Եւ Տէրը ըսաւ · Ձեռքդ նորէն
ծոցդ դիր · և անիկայ նորէն իր
ձեռքը ծոցը դրաւ և երբոր դուրս
հանեց , ահա ինորէն իր բնա-
8 մարմնին պէս եղաւ · Եւ ըլլայ
որ եթէ քեզի չհաւատան ու առջի
նշանին ձայնին մտիկ չընեն երբի
նշանին ձայնին պիտի հաւատան ·

9 Իսկ թէ որ ասոնց երկու նշաններուն
ալ չհաւատան , ու քու ձայնիդ ալ
մտիկ չընեն , գետին ջուրէն առ ,
ու ցամաք ♭չորին թափէ · և ջան
ջուրը՝ որ գետէն առիր , ցամաքին
վրայ արիւն պիտի ըլլայ ·
10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը · Ո՜հ ,
Տէր իմ , ես ճարտարախօս չեմ ,
ոչ երէկուընէ ու միկալ օրուընէ ,
ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ե-
տև . հապա է ես ծանրախօս ու ծանր-
11 բալեզու եմ · Եւ Տէրը ըսաւ ա-
նոր · ԷՒ՞վ տուաւ մարդուն բերան .
կամ ով ըրաւ համրը կամ խուլը՝
կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը · չէ՞
12 որ ես Տէրս · Ուստի դնա հիմա ,
ու ես ՝քու բերնիդ հետ պիտի ըլ-
լամ , և քեզի պիտի սորվեցընեմ
13 ինչ որ պիտի խօսիս · Եւ անիկայ
ըսաւ · Ո՜հ , Տէր իմ՝ ‖ կ աղաչեմ՝
՝՝ դասթ՚ՀՀ՝ որու ձեռքով խրկել
14 կ՚ուզես՝ խրկէ · Եւ Տէրոջը բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին
դէմ ու ըսաւ · Ղևտացի Նէա-
րոնը քու եղբայրդ չէ՞ . ես գիտեմ
որ անիկայ ճարտարախօս է նաև
ահա Էանիկայ քեզ դիմաւորելու
պիտի ելլէ , և քեզ տեսածին պէս իր
15 սրտին մէջ պիտի ուրախանայ · Եւ
դուն Էրօսէ անոր ու Էանոր բերա-
նը խօսքեր դիր և ես քու բերնիդ
ու անոր բերնին հետ պիտի ըլ-
լամ , ու ♭ձեզի պիտի սորվեցընեմ
16 ինչ որ պիտի ընէք · Եւ քու տեղ
անիկայ թող խօսի ժողովուրդին .
և անիկայ քեզի բերնի տեղ ըլլայ ,
ու դուն անոր Աստուծոյ տեղ ըլ-
17 լաս · Եւ ‖ առ գաւազանը ձեռքդ
առ . որ անով նշանները ընես ·
18 Եւ Մովսէս գնաց , ու իր Ցեթրո
աներին դարձաւ ու ըսաւ անոր ·
Հիմա երթամ , ու Եգիպտոսի մէջ
եղող եղբայրներուս դառնամ , և
նայիմ թէ տակաւին ողջ են ա-
նոնք · ու Ցեթրո ըսաւ Մովսէսին ·
19 Գնա խաղաղութեամբ · Եւ Տէրը
Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին ·
Գնա Եգիպտոս դարձիր · ինչու որ
նքու կեանքդ փնտռողը բոլոր մար-
20 դիկը մեռան · Եւ Մովսէս իր
կնիկը ու իր որդիները առաւ և
իշուս վրայ հեծցուց զանոնք ու Ե-
գիպտոսի երկիրը դարձաւ · և Մով-
սէս †Աստուծոյ գաւազանը իր ձեռ-
21 քը առաւ · Եւ Տէրը ըսաւ Մով-
սէսին · Երբոր դառնաս՝ Եգիպտոս
երթաս , նայէ որ փարաւոնին առ-
ջևը բոլոր ♦հրաշքները ընես , ո-
րոնք քու ձեռքդ դրի , և ‖ ես ա-
նոր սիրտը պիտի պինդցընեմ , ու
22 ժողովուրդը պիտի ‖ թողու · Եւ
ըսես փարաւոնին Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ · †Իսրայէլը իմ որդիս՝ †իմ

Ն · ք · ՂԲ · 1491

ՂԳԼ · է · 19 ·

ՂԳԼ · է · 12 · Երեմ · ա · 6 ·

ԸՍաղ · ՂԲ · 9 ·

‖ Ես · ժ · 4 · Երեմ · ա · 9 · Մատ · ժ · 19 · Մար · ժգ · 11 · Ղու · ժբ · 11 · 12 · Իա · 14 · 15 ·

‡ Տնս · Ցոմ · ա · 3 ·

‖ Ջմր 27 · ա Թագ · ժ · 2 · 3 · 5 ·

ՂԳԼ · է · 1 · 2 ·

† Թու · իբ · 33 · 19 · 5 · 12 · 16 · բ Օր · ժբ · 18 · Եա · ժա · 16 · Երեմ · ա · 9 ·

♭ Բ Օր · ը · 31 ·

‖ Գլ · է · 1 · ժբ · 19 ·

‡ Ջմր 2 ·

Ն Գլ · բ · 15 · 23 · Մատ · ը · 20 ·

ՂԳԼ · ժէ · 9 · Թու · ի · 8 · 9 ·

‡ Գլ · դ · 20 ·

‖ Գլ · է — 3 · 13 · թ 12 35 · ժ · 1 · ժդ · 8 · բ Օր · բ 30 · Ցես · ժա · 20 · Եա · կդ · 17 · Ցոշ · ժբ · 40 · Հռով · թ · 18 ·

♭ Ռվ · ժա · 1 · Հռով · թ · 4 · բ Կոր · գ 18 ·

♦ Երեմ · լա · 9 · Ցաք · ա 15 ·

Ն·Ք·ՉԾ· 1491

ԼՎԼ·ԺԹ·5, ԺԲ·29։

23 անդրանիկս է ։ Եւ քեզի կ'ըսեմ . Իմ որդիս Թող տուր՝ որ իս պաշտէ . բայց թէ որ անիկայ Թող տալ չուզես , ահա ձես քու որդիդ՝ ռանաուն քու անդրանիկդ կ'ըսպանեմ ։

24 Եւ եղաւ որ ճամբան իջած տեղը՝ Տէրը *անոր պատահեցաւ , և ուզեց

* Թուա·իբ· 22։

ԼԾՒ·ԺԷ· 14։

ԳՅես·ԽԲ·2, 3։

25 Հսպաննել զանիկայ ։ Ուստի Սեպփօրան Պսուր քար մը առաւ , ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը Թլփատեց , և անոր ոտքերուն ձգեց , ու ըսաւ Իրաւցընէ դուն ինծի ա-

26 րիւնոտ էրիկ մըն ես ։ Ա,յսպէս Թող տուաւ զանիկայ . ան ատենը Սեպփօրան ըսաւ . Արիւնոտ էրիկ մըն ես , Թլփատութեանը համար ։

27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Գնա անապատը Մովսէսը դիմաւորելու . և անիկայ գնաց , ու *Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ

* ՀԺՐ 14։

Ը ՀԺՐ 14։

*- ԳԼ·Գ·1։

28 անոր , և համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Մովսէս *պատմեց Ահարոնին՝ Տէրոջը բոլոր խօսքերը՝ որ խրկեց զինքը , և բոլոր Հնշանները՝ որ իրեն պատուիրեց ։

* ՀԺՐ 15·16։

Վ ՀԺՐ 8·9։

29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն *գացին , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերերը

* ԳԼ·Գ· 16։

Բ ՀԺՐ 16։

30 Ժողվեցին ։ Բ Եւ Ահարոն՝ Տէրոջը Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը զրուցեց անոնց . ու ժողովուրդին

31 առջեւը նշանները ըրաւ ։ Եւ ժողովուրդը *հաւատաց . և երբոր լսեցին Թէ Տէրը *այցելութիւն ըրած է Իսրայէլի որդւոցը , և Թէ անոնց *նեղութիւնները նայած է , *խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին ։

* ՅՈՒ·Դ· 26։ ԳԼ·ԺԲ· 27։ Ա ՄՆ·ԽԹ·29։

ԳԼ · Ե

Ն·Ք·ՉԾ· 1491

Ե ԳԼ·Ա·11։

ԼՎԼ·Ա·7, 9։

Ե ԳԼ·Ա·11·

1 Փարաւոն կը յանդիմանէ Մովսէսը ու Ահարոնը՝ իրենց բերած պատգամին համար , 5 ու Իսրայէլացւոց գործքերը կը ծանրացընէ . 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ ։ 20 Ուստի Իսրայէլացիք կը գանգատին Մովսէսին ու Ահարոնին ։ 22 Մովսէսն ալ Աստուծոյ կ'աղաչէ ղսկէ ։

1 Ետքը Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին մտան՝ ու ըսին . Իսրայէլին Եհովան Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Իմ ժողովուրդս Թող տուր՝ որ անապատին մէջ ինծի

*- ԳԼ·Ժ· 9։

2 *տօնախմբութիւն ընեն ։ Եւ փարաւոն ըսաւ . Բ Եհովան ո՞վ է , որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը Թող տամ . Եհովան չեմ ճանչնար , և Բ Իսրայէլն ալ չեմ

Բ Դ Թագ· ԺԹ· 35 ։ ՅՈՒ·Խ· 15։

Բ ԳԼ·Գ·19։

Բ ԳԼ·Գ·18։

3 Թողուր ։ Եւ անոնք ըսին . Բ Եբրայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ . Հրաման տուր որ երեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք , ու մեր Եհովայ Աստուածին զոհ մատուցանենք , որ չրլլայ Թէ ժանտախտով կամ սրով մեզի դէմ

4 Ելլէ ։ Եւ Եգիպտոսի Թագաւորը ըսաւ անոնց . Ո՛վ Մովսէս ու Ահարոն՝ ինչո՞ւ ժողովուրդը իրենց գործքերէն ետ կը Թողուք . Երթայք աշխատեցէք ։ Եւ փարաւոն ըսաւ . Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է , ու դուք կը հանգըստացընէք զանոնք իրենց գործքերէն ։

Ե Ե ԳԼ·Ա·11·

6 Եւ փարաւոն ան օրը ժողովուրդին Բ գործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն հրամայեց՝ ըսե-

7 լով . Երկուան ու մկալ օրուան պէս՝ ալ մէյմըն ալ ժողովուրդին յարդ մի՛ տաք աղիւս շինելու համար . Թող իրենք երթան ու իրենց

8 յարդ ժողվեն ։ Եւ աղիւսներուն Թիւը՝ ինչպէս որ առաջ կը շինէին , անոնց վրայ դրէք , անկէ մի՛ պակսեցընէք . ինչու որ ծոյլ են , *անոր համար կը պոռան՝ ըսելով . Երթանք՝ մեր Աստուծոյն զոհ մա-

9 տուցանենք ։ Թող գործը աս մարդոցը վրայ ծանրանայ , որ անով աշխատին , ու փուճ խօսքերու մը-

10 տիկ չընեն ։ Եւ ժողովուրդին գործավարները ու վերակացուները ելան , և ժողովուրդին խօսեցան՝ ըսելով . Փարաւոնը ասանկ կ'ըսէ .

11 Ես ձեզի յարդ չեմ տար . Դուք գացէք՝ ձեզի յարդ առէք՝ ուր տեղ որ կրնաք գտնել . բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չպակսի ։

12 Ա,յսպէս ժողովուրդը Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ցրուեցան՝ յարդի տեղ խոզան ժողվելու համար ։

13 Եւ գործավարները կը ստիպէին *անոնց՝ ըսելով . Ձեր ամէն օրուան գործը լմընցուցէք , ինչպէս երբ որ

14 յարդ ունէիք ։ Եւ փարաւոնին գործավարները Իսրայէլի որդւոցը վրայ իրենց դրած վերակացուները ծեծեցին , ու ըսին . Ձեր վրայ դրուած աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր ինչու չլմընցուցիք առջինին պէս ։

15 Եւ Իսրայէլի որդւոցը վերակացուները եկան՝ ու փարաւոնին բողոքեցին՝ ըսելով . Ինչու քու ծա-

16 ռաներուդ ասանկ կ'ընես ։ Քու ծառաներուդ յարդ չեն տար , ու մեզի կ'ըսեն Թէ՝ Աղիւսներ շինեցէք . և ահա քու ծառաներդ ծեծ կերան , ու յանցանքը քու ժողո-

17 վուրդինդ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ծոյլ էք դուք՝ ծոյլ . անոր համար կ'ըսէք Թէ՝ Երթանք՝ Տէրոջը

18 զոհ մատուցանենք ։ Ուստի գացէք հիմա բանեցէք , ու ձեզի յարդ պիտի չտրուի , բայց աղիւս-

19 ներուն սակը պիտի տաք ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը վերակացուները ինքզինքնին փորձանքի մէջ տեսան , երբոր ըսուեցաւ Թէ՝ Ամէն

օրուան ձեր վրայ դրուած աղէտը։
20 Ներուն, Թիւէն չպակսեցընէք ։ Եւ Փարաւոնէն դուրս ելած առնուներին՝ Հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահարոնին , որ կեցեր էին դիմաւորելու կը
21 ըսլսէին . Ընձ ըսին անոնց . Տերը ձեզի նայի ու դատէ . ինչու որ Խդարշելի ըրիք մեր հոտը Փարաւոնին առջևը , ու անոր ծառաներուն առջևը , մեզ սպանելու համար անոնց ձեռքը սուր տալով ։
22 Եւ Մովսէս Տիրոջը դարձաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ աս ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեցիր ,
23 և իս ինչո՞ւ խրկեցիր . Վասն զի քանի որ քու անունովդ Փարաւոնին զրուցելու եկեր եմ , անկէ աս ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեց . ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու ժողովուրդդ ։

ԳԼ · Զ

1 Ետտուած իր խոստմունքը կը նորոգէ՝ իր Ե-հովայ անունը յայտնելով ։ 14 Ազգաբանու-Թիւն Ռուբենին , 15 Շմաւոնին , 16 Ղևիին՝ ուսկից որ Մովսէսը ու Ահարոնը եղան ։

1 Նէ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փա-րաւոնին ինչ ընելիքս հիմա պիտի տեսնես . որ ՝Հզօր ձեռքով պիտի Թողու զանոնք , ու Հզօր ձեռքով Խպիտի վռընտե զանոնք
2 իր երկրէն ։ Եւ Աստուած խօսեց՝ ըսաւ՝ Մովսէսին՝ ու ըսաւ անոր .
3 Ես եմ ԵՀովան . Եւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին՝ Էլ Ամենա-կարող Աստուծոյ անունով երևե-ցայ . բայց իմ Ե՚Հովայ անունովս
4 անոնց չյայտնուեցայ ։ Եղաւ ա-նոնց հետ իմ ուխտս հաստատելի , Ղոր անոնց տամ քանանու երկի-րը , անոնց օտարութեան երկիրը՝
5 ուր որ պանդխտացան ։ Եւ Է լը-սեցի ալ Իսրայէլի որդւոցը հառա-չանքը , որ Եգիպտացիները ծառա-յեցուցին . ու իմ ուխտս յիշեցի ։
6 Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ը-սէ . Ընես եմ ԵՀովան , և Ընես ձեզ Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն տակէն պիտի հանեմ , ու ձեզ անոնց ծառայութենէն պիտի ա-զատեմ , և Խձեզ երկընցած բա-զուկով ու մեծ դատաստաններով
7 պիտի փրկեմ , Եւ Էձեզ ինձի ժողովուրդ պիտի առնեմ , ու Էձեզի Աստուած պիտի ըլլամ և պիտի գիտնաք որ ձեզ Է Եգիպտա-ցւոց ծանր գործքերուն տակէն հա-նող Տէրը՝ ձեր Աստուածը ես եմ ։
8 Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ , որն որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին տալու Խերդումըրի՚՚ , ու ան ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու-
9 պիտի տամ . ես եմ Տէրը ։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ասանկ զրուցեց . Ետայց անոնք Հոդիի նե-ղութենէն ու գործին ծանրութե-նէն մտիկ չըրին Մովսէսին ։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով . Մտիր՝ խօսէ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին՝ որ Իսրա-յէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ ։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը առջևը՝ ըսելով . Ահա Իսրայէլի որդիքը Հինձի մտիկ չըրին , Հապա Փարաւոնը ինձի ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ . որ Ես է ծանրաբերուռ եմ ։
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-հարոնին , ու Հրաման ըրաւ անոնց՝ որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին Էրնաե , Իս-րայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն Հանելու համար ։
14 Անոնց Հայրերուն տուներուն գլուխներըասոնք են . Ղիսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը՝ Ենովք , Փաղոս , Եսրոն և Քար-մի . ասոնք են Ռուբենին տոհմերը ։
15 Եւ ՚Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ , Յամին , Ոհադ , Յաչին , Սահառ , և քանանացի կնկանը որդին Սա-ուղ . ասոնք են Շմաւոնին տոհ-
16 մերը ։ Եւ Ղևիին որդւոցը՝ ա-նունները իրենց ծնունդներուն հա-մեմատ ասոնք են . Գերսոն , Կա-հաթ և Մերարի ։ Եւ Ղևիին կենացը տարիները հարիւր երեսուն-
17 ուեօթը տարի եղան ։ Գերսոնին որդիքը իրենց տոհմերուն համե-
18 մատ՝ Ղոբնի ու Սեմէի էին ։ Եւ Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսա-հառ , Քերոն ու Ոզիել ։ Եւ Կա-հաթին կենացը տարիները հարիւր
19 երսունուիրեք տարի եղան ։ Եւ Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի . Ղևիին տոհմերը իրենց ծնունդներուն համեմատ ասոնք են ։
20 Եւ Ամրամ իր հօրաքոյրը Յոքա-բեդը իրեն կնիկ առաւ , որ ծնաւ իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը ։ Եւ Ամրամին կենացը տարիները հարիւր
21 երսունուեօթը տարի եղան ։ Եւ Իսահառին որդիքը՝ Կորխ , Նա-
22 փեգ և Զեբդի ։ Եւ Ոզիելին որ-դիքը՝ Միսայէլ , Եղիսափան և
23 Սեթրի ։ Եւ Ահարոն իրեն կնիկ ա-ռաւ Էլիսաբեթը , Ամինադաբին աղջիկը՝ Նաա-սոնին քոյրը Եղիսաբեթը , և ծնաւ իրեն Նադաբը ու Աբիհուդը , Եղի-
24 ազարը ու Իթամարը ։ Եւ Կորխին որդիքը՝ Ասիր , Եղկանա և Աբիա-
25 սաֆ . ասոնք են Կորխեցւոց տոհ-մերը ։ Եւ Ահարոնին որդին Եղիա-զարը Փուտիելին աղջիկներէն իրեն կնիկ առաւ . և Էծնաւ իրեն Փենէ-հէսը . ասոնք են Ղևտացւոց հայ-րերուն գլուխները իրենց տոհմե-րուն համեմատ ։

ՆՈ · Ք · ՂԲ · 1491

ԸԳԼ · Զ · Ջ ։

Ի ԾՆ · ԼԴ · 30 ։ ԱԹՈՒԹ · Ժ Գ · 4 ։ ԻՀ · 12 ։ ԲԹՈՒԹ · Ժ · 6 ։ ՄԱԿ · ՀԹ · 6 ։

ՈՒ ԳԼ · Գ · 19 ։
Ի ԳԼ · ԺԱ · 1 ։ Ժ · 31 ։ 33 ։ 39 ։
Ջ ԾՆ · ԺԷ · 1 ։ ԼԸ · 11 ։ ԽՐ · 3 ։
Ը ԳԼ · Զ · 14 ։ ՍԱՂ · ԿՐ · 4 ։ ՃԳ · 18 ։ ԳՕՀ · Ը · 58 ։ ՑԱՅՏ · Ա · 4 ։
Ի ԾՆ · Ժ Ե · 18 ։ Ժ Է · 4 ։ 7 ։
Ա ԾՆ · Ժ Է · 8 ։ ԽՐ · 4 ։
Ի ԳԼ · Բ · 24 ։
Ը ՀՊՐ 2 ։ 8 ։ 29 ։
Ի ԳԼ · Է · 1Ը ։ Է · 4 ։ Բ ՕՐ · ԻԶ · 8 ։ ՍԱՂ · ՃԱ · 6 ։ ՃՂ · 11 ։ 12 ։
Ք ԳԼ · Ժ Ե · 13 ։ Բ ՕՐ · Է · 8 ։ ՄԱԿ · Ժ Է · 21 ։ ՆԵԵՄ · Ա · 10 ։
Ի Բ ՕՐ · Դ · 20 ։ Է · 6 ։ Ժ Դ · 2 ։ ԻՂ · 18 ։ ԲԹՈՒԹ · Է · 24 ։
Լ ԾՆ · Ժ Է · 7 ։ Ը ։ ԳԼ · ԻԲ · 45 ։ 46 ։ Բ ՕՐ · ԻԲ · 13 ։ ՑԱՅՏ · ԻԱ · 7 ։
Ի ԳԼ · Է · 4 ։ 5 ։ ՍԱՂ · ՃԱ · 6
Ծ ԾՆ · Ժ Է · 18 ։ ԻՂ · 8 ։ ԻԲ · 13 ։ ԼԵ · 12 ։
* ՔԷՐ. ՁԵՌՔԸ ՎԲՐ ՎԵՐԳՐԱ-ՅԻ · ՈՏՔ ԾՆ · Ժ Է · 22 ։ Բ ՕՐ · ԼԲ · 40 ։

ՆՈ · Ք · ՂԲ · 1491

ՅԳԼ · Ե · 21 ։

ՀՀՊՐ 9 ։

ՅՀՊՐ 80 ։ ԳԼ · Դ · 10 ։ ԵՐԻՄ · Ա · 6 ։

† ԵՔԷՐ · ԱՆԹԼՓՈՒԱ պակասքնեբով

ՂԾՆ · ԽՂ · 9 ։ Ա ՄՆ · Ե · 8 ։

ՃԱ ՄՆ · Դ · 24 ։ ԾՆ · ԽՂ · 10 ։

ՃԾՆ · ԽՂ · 11 ։ ԹՈՒ · Ը · 17 ։ Ա ՄՆ · Գ · 1 ։ 16 ։

1619

ՃԱ ՄՆ · Զ · 17 ։ ԻԷ

ՆԹՈՒ · ԻԶ · 57 ։ Ա ՄՆ · Զ · 2 ։ 18 ։

ԼԱ ՄՆ · Զ · 19 ։ ԻԷ · 21 ։

*ԳԼ · Բ · 1 ։ 2 ։ ԹՈՒ · ԻԶ · 59 ։

ԼԹՈՒ · ԺԶ · 1 ։ Ա ՄՆ · Ը · 87 ։ 88 ։ ՂՂԼ · ԺՃ · 4 ։ ԹՈՒ · Ի · 80 ։

ԻԲԲ 1530

ԼՀՈՒԲ · Դ · 19 ։ 20 ։ Ա ՄՆ · Բ · 10 ։ ՄԱՐ · Ա · 4 ։

ՃՂԼ · ԺՃ · 1 ։ ԹՈՒ · Դ · 2 ։ ԻԶ · 60 ։ Ա ՄՆ · Զ · 8 ։ ԻԴ · 1 ։

*ԹՈՒ · ԻԶ · 11 ։ ·
ԼԹՈՒ · ԻԵ · 7 ։ 11 ։ ՑԵՍ · ԻԷ · 33 ։

Ն · ք · ՉՁ · 1491

ա Հմր 13 ։
բ ԳԼ · է · 4 ։ Ժբ · 17 ։ 51 ։ Թոս · ԼԳ · 1 ։
ց Հմր 13 ։ ԳԼ · Լբ · 7 ։ ԼԳ · 1 ։ Սաղ · Կէ · 20 ։
ա ԳԼ · է · 1 ։ 3 ։ է · 10 ։
է Հմր 2 ։
ը Հմր 11 ։ ԳԼ · է · 2 ։
թ Հմր 12 ։ ԳԼ · դ · 10 ։
* ԵՔբ · ան Թլփատ պո կունքնեով

26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ ա որոնց ըսաւ Տէրը . Իսրայէլի որդիքը իրենց բ զօրքերովը Եգիպտոսէ երկրէն հանեցէք ։ 27 տոսի երկրէն հանեցէք ։ Իսրայէլի որդիքը գ Եգիպտոսէն հանելու համար՝ ա Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին խօսողները ասոնք են . ասոնք Մովսէսը ու Ահարոնը ։

28 Քե ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ , 29 Ան ատենը Տէրը Մովսէսին զրուցեց ըսելով . ա Ես եմ Եհովան . ա ամէն ինչ որ քեզի կ'ըսեմ , Եգիպտոսի 30 Փարաւոն թագաւորին խօսէ ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը առջևը ըսաւ . Ահա ա Ես * ծանրալեզու եմ , ու Փարաւոն ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ ինծի ։

ԳԼ · Է

4 Աստուած կը քաջալերէ Մովսէսը որ համարձակ Փարաւոնին առջևը ելլէ ։ 7 Մովսէսին տարիքը ։ 8 Ընոր դաւազանը օձ կ'ըլլայ ։ 11 Մոգերն ալ նոյն բանը կ'ընեն ։ 13 Փարաւոնին սիրտը կը կարծրանայ ։ 19 Գետին ջուրը արիւն կը դառնայ ։

1 Ետեր Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Նայէ , քեզ ա Փարաւոնին աստուած ըրի , ու քոյրդ եղբայրդ Ահարոնը բ քու մարգարէդ ըլլայ ։ 2 Դուն ես խօսիս ան ամէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ , և քու եղբայրդ Ահարոնը Թող խօսի Փարաւոնին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն 3 արձակէ ։ Եւ ես ա Փարաւոնին սիրտը պիտի պինդցընեմ , ու իմ Ժնշաններս և հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ ՀպիտիՀ շատցընեմ ։ 4 Եւ Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ . ու ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ , և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը Եմեծ դատաստաններով պիտի հան 5 նեմ Եգիպտոսի երկրէն ։ Եւ Երբոր իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկնցընեմ՝ ու Իսրայէլի որդիքը ասոնց մէջէն հանեմ , բ պիտի գիտնան Եգիպտացիք՝ Թէ ես եմ Տէրը ։ 6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը Իրենց պատուիրածին պէս ըրին . ա 7 Նանկ ըրին ։ Եւ Մովսէս Եւթսուն տարեկան էր , ու Ահարոն ուԹսունուիրիք տարեկան էր , երբոր Փարաւոնին հետ խօսեցան ։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 9 Ահարոնին՝ ըսելով . Երբոր Փարաւոն ձեզի խօսի՝ ու ըսէ . Ը Ձեզի համար հրաշք ցուցուցէք . ան ատենը Ահարոնին ըսես Թէ՝ բ Գաւազանդ առ , ու Փարաւոնին առջևը՝ Նէ՛ը նետէ . Ե անիկայ վիշապ պիտի 10 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան Փարաւոնին՝ ու Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Ահարոն իր գաւազանը նետեց Փարաւոնին և անոր ծառաներուն 11 առջևը , և վիշապ եղաւ ։ Եւ Փարաւոն ալ իմաստուններն ու Նկախարդները կչկանչեց . և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ բ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին . 12 դուԹիւններովը անանկ ըրին . Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց , ու անոնք վիշապներ եղան . բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գաւազաններն կլլեց ։ 13 Եւ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու անոնց մըտիկ չըրաւ , բ ինչպէս որ Տէրը ըսեր էր ։

14 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին սիրտը խստացաւ . Ժողովրդը 15 վռրդը արձակել չուզեր ։ Առտուանց Փարաւոնին գնա . ահա անիկայ դէպ ի ջուրը կ'ելլէ . ու դուն դետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ , և ան Նօձ դարձած գաւազանը 16 ղանը ձեռքդ առ , ու ըսէ անոր . Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով . Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ ա որ զիս պաշտեն անապատին մէջ . և ահա մինչև հիմ 17 մա մտիկ չըրիր ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը . Ն Աստ դիտնաս Թէ ես եմ Տէրը . ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ , ու Ղարիւն Ղպիտի 18 դառնան . Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին , ու գետը պիտի հոտի . և Եգիպտացիք ա պիտի զզուին գետէն ջուր խմելու ։

19 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ըսէ Ահարոնին . Գաւազանդ առ , ու ա ձեռքդ երկընցուր Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ , անոնց առուներուն վրայ , անոնց գետերուն վրայ , ու անոնց լիճերուն վրայ , և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ փայտէ ու քարէ ամաններուն մէջն ալ Ը՝րիւբ արիւն ըլ 20 լան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Ղգաւազանը վերցուց , ու Փարաւոնին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը գետին մէջի ջուրերուն զարկաւ , և գետին մէջի բոլոր ա ջուրե 21 րը արիւն դարձան ։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան , ու գետը հոտեցաւ , և Եգիպտացիք բ չկրնար գետէն ջուր խմել . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար ։ 22 բ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին . և Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու ՝ Տէրոջը ըսածին պէս՝ 23 անոնց մտիկ չըրաւ ։ Եւ Փարաւոն դարձաւ՝ ու իր տունը եկաւ , ու 24 † աս ալ անոր սրտին չդպաւ ՚՚ ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին բոլորն իրենց ջուր խմելու համար փորեցին , որովհետև անոնք չէին կրնար գետէն ջուր խմել ։ 25 Եւ եօթն օր լրացաւ , երբ Տէրը զարկած էր գետը ։

Ն · ք · ՉՁ · 1491

գ ԳԼ · դ · 3 ։
յ բ Տէմ · դ · 8 ։
ղ Ծն · խա · 8 ։
ե Հմր 22 ։ ԳԼ · ը · 7 ։ 18 ։
ժ ԳԼ · դ · 21 ։ Հմր 4 ։
ի ԳԼ · ը · 15 ։ ժ · 1 ։ 20 ։ 27 ։

ն ԳԼ · դ · 2 ։ 3 ։ Հմր 10 ։
ղ ԳԼ · դ · 18 ։
ո ԳԼ · դ · 12 ։ 18 ։ ե · 1 ։ 3 ։
ղ ԳԼ · ե · 2 ։ Հմր 5 ։
ոգ Ցայտ · ժգ · 4 · 6 ։
ը ԳԼ · դ · 9 ։
ա Հմր 24 ։
ո ԳԼ · ը · 5 ։ 6 ։ 16 ։ Թ · 22 ։ ժ · 12 ։ 21 ։ ժգ · 21 ։ 26 ։
է ԳԼ · ժէ · 5 ։
ա Սաղ · Հը · 44 ։ ձն · 29 ։
բ Հմր 18 ։
ց Հմր 11 ։
ա Հմր 3 ։
† ԵՔբ · իր սիրտը աս բանիս վրայ չդրաւ ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1491

տիքը փորելին խմելու ջուրի համար . ինչու որ պետին ջուրէն չէին
25 կրնար խմել՝ եւ Տէրը եւթը օր լրցնցաւ ։

ԳԼ · Ը

1 Եգիպտոսին վրայ դորտեր կը խրկուին ։ 8 Փարաւոն կ'աղաչէ Մովսէսին ։ 12 Մովսէսն ալ աղօթքով զանոնք կը վերցնէ ։ 16 Եպբը փոչին դէպ՝ի երկինքը կը ցնորէ . ու մուն կ'ըլլայ . իսկ մդեղը չեն կրնար նոյնը ընել ։ 20 Շանաճանճին հարուածը ։ 25 Փարաւոն քիչ մը կը համձզուի ։ 32 սակայն նորէն կը խստանայ ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին մուր , ու ըսէ անոր . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժո-
– ԳԼ · ԺԹ · 12 , 18 ։ 2 ղովուրդս՝ որ պաշտեն զիս ։ Եւ թէ որ ՚ի՛նչ՝ արձակել չուզես , ահա ես քու բոլոր սահմաններդ դորտե-
Բ ԳԼ · Է · 14 , Թ · 2 ։ 3 րով պիտի զարնեմ ։ Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ , ու անոնք պիտի ելլեն , ու քու տանդ՝ և ննջեղենի սենեակիդ՝ ու անկողնիդ՝ և քու ծառաներուդ տուներուն՝ և քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թո-
Դ ՍԱՂ · ՀԸ · 30 ։ 4 նիկներուդ՝ և խմորի տաշտերուդ մէջ պիտի մտնեն ։ Եւ գորտերը քու վրադ՝ և ժողովուրդիդ վրայ՝ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն ։
5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ահարոնին ըսէ՝ Ձգուէ ձեռքդ գետիրուն վրայ՝ գետիրուն վրայ՝ ու լիճերուն
Է ԳԼ · Է · 19 ։ վրայ Է ձեռքդ երկրնցուր քու գաւազանովդ , ու Եգիպտոսի երկրին
6 վրայ գորտեր հանէ ։ Եւ Ահարոն երկրնցուց իր ձեռքը Եգիպտոսի
ՂՍաղ · Հր · 45 ։ ՃԹ · 30 ։ ջուրերուն վրայ ։ Եւ գորտերը ելան՝ ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկե-
Է ԳԼ · Է · 11 ։ 7 ցին ։ Է Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին , ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին ։
8 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ . ԷԱղաչեցէք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժո-
Ը ԳԼ · Թ · 28 , Ժ · 17 , Թուա · իա · 7 , գ Թագ · Ժգ · 6 ։ Գոր · Ը · 24 ։ ղովուրդէս վերցնէ գորտերը , ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ որ
9 Տէրոջը զոհ մնատուցանեն ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Փարաւոնին . Հրամայէ ինծի , թէ ե՛րբ քեզի համար՝ ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ , որ քեզմէ ու քու տուներէդ գորտերը կորսուին , ու միայն գետին մէջը մնան ։
10 Եւ անիկայ ըսաւ . Վաղը ։ Եւ ինքը ըսաւ . Քու խօսքիդ պէս ըլ-
Ի ԳԼ · ԺԹ · 14 , Ր Օր · ԼԲ · 26 ։ ԲԹագ · Է · 22 ։ ա ԹԱ · ԺԷ · 20 ։ Սաղ · ՃՀ · Տ ։ Ես · Խղ · 9 ։ Ե-ր ԵՄ · Ժ · 6 , 7 ։ լայ , որ գիտնաս թէ՝ մեր Ի՛նչովկայ
11 Աստուածդին պէս չկայ · Եւ քեզմէ՝ ու քու տուներէդ՝ և քու ծառաներէդ՝ ու քու ժողովուրդէդ գորտերը պիտի վերնան . մի-
12 այն գետին մէջը պիտի մնան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն՝ Փարաւոնին քովէն ելան . ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ան գորտերուն համար՝ որ Փարաւոնին վրայ բերեր էր ։
13 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ . ու տուներէն՝ դիւղերէն և
14 արտերէն գորտերը մեռան ։ Եւ դէզ դէզ ժողվեցին զանոնք , ու
15 երկիրը հոտեցաւ ։ Բայց երբոր Փարաւոն Է հանդստութիւն ըլլալը տեսաւ , Է իր սիրտը խստացուց , ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս ։
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ըսէ Ահարոնին . Քու գաւազանդ երկընցուր , ու երկրի հողին զարկ , որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
17 * մուն ըլլայ ։ Եւ անանկ ըրին . քանզի Ահարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկընցուց , ու երկրի հողին զարկաւ , և Է մարդոց վրայ ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ . Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկ-
18 րին բոլոր հողը մուն եղաւ ։ Եւ Է մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն , բայց Է չկրցան . այսպէս մարդոց ու անասուններուն վրայ
19 մուն եղաւ ։ Եւ մոգերը ըսին Փարաւոնին . Ա՛ս Հ Աստուծոյ մատն է . և Փարաւոնին Է սիրտը կարծրացաւ , ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս ։
20 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ե՛ւ առտուան կանուխ ելի՛ր , ու Փարաւոնին առջևը կայնէ . (ահա անիկայ դէպ՝ի ջուրը կ'ելլէ ։) և ըսէ անոր . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձ՛որ-
ՃՀՄր 1 ։ ձակէ իմ ժողովուրդս որ զիս պաշ-
21 տէ ։ Հապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես , ահա ես քու վրադ՝ ու քու ծառաներուդ վրայ՝ և քու ժողովուրդիդ վրայ՝ ու քու տուներուդ վրայ չանճանճ պիտի խրկեմ , և Եգիպտացւոց տուները չանճանճով պիտի լեցուին , նաև ան գետինը՝ որուն վրայ անոնք կը
22 գտնուին ։ Եւ ան օրը իմ ժողովուրդս բնակած Ր գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ , ու հոն չանճանճ պիտի չըլլայ . որ գիտնաս թէ երկրին
Ր ԳԼ · Թ · 4 , Ը , 26 ։ Ժ · 23 , Ժա · 6 , Ծ ։ Ժբ · 13 ։ 23 մէջտեղը ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խտրոց մը պիտի դնեմ . վաղը
24 սա նշանը պիտի ըլլայ ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ . ու Փարաւոնին տանը՝ և անոր ծառաներուն տուներուն՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ Ր չատ չանճանճ եկաւ . – չանճանճին պատճառովը երկիրը աւերուեցաւ ։
Ր Սաղ · Ծ · 45 , ՃՆ · 31 ։ 25 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ . Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէք

Ն · ք · ՁԲ · 1491

Ն ԾՆ ԽԳ 32 ։ ԽԶ · 34 ։ ք Օր · է 25 · 26 ։ ժբ · 31 ։

26 — երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Արժան չէ ասանկ ընել . ինչու որ Եգիպտացւոց գարշելի բաները՝ Տէրոջը մեր Աստուծոյն զոհ պիտի մատուցանենք . թէ որ Եգիպտացւոց գարշելի բաները իրենց աչքին առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք ,

ՂԳԼ · Գ · 18 ։

27 պիտի չթարկոծի՞ն մեզ ։ Մենք ճիշդ օրուան ճամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ , ու զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն , ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրէ ։

ԹԳԼ · Գ · 12 ։

28 Եւ Փարաւոն ըսաւ . Ես ձեզ թող կու տամ որ երթաք անապատին մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանէք միայն թէ չատ հեռու չերթաք . Ինծի համար աղաչեցէք ։

ՂՀՄՌ 5 · ԳԼ · Թ · 28 ։ Գ Թագ · Ժ · 6 ։

29 Եւ Մովսէս ըսաւ . Ահա ես քու քովէդ կ՚ելլեմ ու Տէրոջը կ՚աղաչեմ որ վաղը Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն՝ ու անոր ժողովուրդէն չանճաճներ երթայ . բայց Փարաւոն դարձեալ չխաբէ՝ ժողովուրդը թող չտալով Տէրոջը զոհ

ՂՀՄՐ 15 ։

30 մատուցանելու ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն ելաւ , ու Տէրոջը

ՂՀՄՐ 12 ։

31 աղաչեց ։ Եւ Տէրը Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ , ու Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն չանճաճները վերցուց . մէկ

32 հատ մըն ալ չմնաց ։ Եւ Փարաւոն անգամին ալ՝ իր սիրտը խստացուց ու ժողովուրդը չարձակեց ։

— ՀՄՐ 15 · ԳԼ · Գ · 21 ։

Գ Լ · Ը

1 Ընանդոց մահը ։ 8 Ուխտքներու ու խոստումներու հարուածքը ։ 22 Կարկուտ ։ 27 Փարաւոն կարկուտին համար կ՚աղաչէ Մովսէսին ։ 35 Սակայն դարձեալ անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

— Գ Լ · Ը · 1 ։

1 Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին մէջը , ու խօսէ անոր . Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս՝ կ՚ըսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս որ ինծի պաշտեն ։

Բ Գ Լ · Ը · 2 ։

2 վըւրդ՝ որ իս պաշտեն ։ Քանզի թէ որ Ը ՀՆԵՆԼ արձակել չուզես , ու տակաւին պինդ բռնես զանոնք ,

Է Գ Լ · Է · 4 ։

3 Ահա Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով , ձիերուն՝ էշերուն՝ ուղտերուն՝ արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ սաստիկ կոտորած մը պիտի ըլլայ ։

Ը Գ Լ · Ը · 22 ։

4 Եւ Տէրը Իսրայէլի հօտերուն՝ ու Եգիպտոսի հօտերուն միջտղը պիտի զատէ . և Իսրայէլի որդւոցը մէկ

5 ԱՆՈՒՆԸ պիտի չմնայի ։ Եւ Տէրը ժամնակ որոշեց՝ ըսելով . Վաղը Տէրը ասբանը պիտի ընէ երկրին

6 վրայ ։ Եւ հետեւեալ օրը Տէրը ասբանը ըրաւ , ու Եգիպտացւոց երոլորը հօտերը մեռան . բայց Իսրայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ ։

ՓՆՍԱՂ · ՀԸ · 50 ։

7 Ռաւ ։ Եւ Փարաւոն մարդ խրկեց , ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկն ալ մեռած չէր . և Ը Փարաւոնին սիրտը խստացաւ , ու ժողովուրդը չարձակեց ։

Ն · ք · ՁԲ · 1491

Ը ԳԼ · է · 14 ։ Ը · 32 ։

8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին . Առէք ձեզի ձեռքերնիդ լեցուն Ճոցի մխիր , և Մովսէս դէպ՝ ի երկինքը ցանէ ան Փարաւոնին

9 առջեւը ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի ըլլայ , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ Ե խաղաւարտներ հանող ուռեցքներ պիտի

Ե ՓԱՍ · ԺԱ · 2 ։

10 ըլլայ ։ Եւ Ճոցի մխիրը առին , ու Փարաւոնին առջեւը կայնեցան . և Մովսէս դէպ՝ ի երկինքը ցանեց ան , ու մարդոց և անասուններուն վրայ Ը խաղաւարտներ հանող ուռեցքներ

Ը Օր · Իբ · 27 ։ Ա ԳԼ · Ը · 18 , 19 ։ Բ ՏԻՄ · Գ · 9 ։

11 եղաւ ։ Եւ Ի մոգերը ուռեցքներուն պատճառովը չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւը . ինչու որ ուռեցքները մոգերուն վրայ ալ՝ ու բոլոր

12 Եգիպտացւոց վրայ ալ եղաւ ։ Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը . ու անոնց մտիկ չըրաւ , Ի ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ըսեր էր ։

Ի ԳԼ · Դ · 21 ։

13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ։ Ընտուանց կանուխ ելիր , ու Փարաւոնին առջեւը կայնէ , ու անոր ըսէ . Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը ասանկ կ՚ըսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ

Ի ԳԼ · Ը · 20 ։

14 իս պաշտեն . Քանզի ասանգամ իմ բոլոր հարուածներս պիտի խրկեմ քու վրադ՝ և քու ծառաներուդ՝ ու քու ժողովուրդիդ վրայ . Նոր գիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ

*ԵԹՐ · ՍԲՐ · ՄԻՏ ՎԲՅ՝

15 ինծի պէս ՀՂԼ չկայ ։ Քանզի հիմա Է իմ ձեռքս պիտի երկրընդնեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով զարնեմ , ու երկրէն պիտի

ԼԳԼ · Ը · 10 ։

Է ԳԼ · Գ · 20 ։

16 կորսուիս ։ Եւ Ե ասոր համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզ-մով ցուցընեմ , ու բոլոր երկրի մէջ

Ե ՀՈՎ · Թ · 17 ։ ՏԻՄ ԳԼ · ԺԳ · 17 ։ ԱՌԱԿ · ԺԳ · 4 ։ ա ՊԵՏ · Բ · 9 ։

17 իմ անունս պատմուի ։ Դուն տակաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կենալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք ։

18 Ահա ես վաղը աստեն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղամ , որ անոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝ անոր հաստատուած օրէն մինչև

19 հիմա ։ Եւ հիմա Ճ՚ղրթ խրկէ , ԱՆ ժողովէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ունիս դաշտին մէջ . Ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գըտնուի՝ ու տուները ժողվուած չըլլայ , անոնց վրայ կարկուտ պիտի

20 իջնէ , ու պիտի մեռնին ։ Փարաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները ու հօտերը տուներու մէջ ժողվեց .

21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չըրաւ , իր ծառաները ու

Ն·Ք·ԶՔ· 1491

իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց ։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ։ Քու ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկընցուր, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ՝ և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած արտերուն բոլոր խոտին վրայ կարկուտ պիտի գայ ։ Եւ Մովսէս իր
23 գաւազանը դէպ՚ի երկինքը երկընցուց ։ ու Տէրը որոտումի և կարկուտ խրկեց, ու երկրին վրայ կրակ կը վազէր ։ ու Տէրը եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղաց ։ Եւ կարկուտ՝ և կարկուտին մէջտեղը խառնուած կրակ եկաւ ։ անանկ սաստիկ էր որ եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ ազգ ըլլալէն հետէ ա-
25 նոր պէս եղած չէր ։ Եւ կարկուտը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անասուն զարկաւ ։ և կարկուտը դաշտին բոլոր խոտը զարկաւ, ու դաշտին բոլոր ծառերը
26 կոտրեց ։ Միայն Գեսեմի երկրին մէջ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը էին՝ անկէ չեղաւ ։
27 Եւ Փարաւոն խրկեց, ու կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ անոնց ։ Ես անգամ մեղանչեցի ։ Եհովան արդար է, և ես ու իմ ժողովուրդս չանցաւոր ենք ։
28 Աղաչեցէ՛ք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ որոտումները ու կարկուտը դադարին ։ ու ձեզ պիտի արձակեմ, և
29 ալ պիտի չկենաք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր ։ Քաղաքէն դուրս ելլալիս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկընցընեմ, ու որոտումները պիտի դադարին, և ալ կարկուտ պիտի չըլլայ ։ որ դիտնաս թէ Երկիրը
30 Տէրոջն է ։ Բայց ես գիտեմ որ դուն ու քու ծառաներդ տակաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախնար ։
31 Եւ քթանը ու գարին զարնուեցան ։ Ինչու որ գարին հասած էր,
32 ու քթանը սերմի գացած ։ Բայց ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան ։ ինչու որ ուշ կը բուսնին ։
33 Եւ Մովսէս փարաւոնին քովէն քաղաքէն դուրս ելաւ, ու ՚իր ձեռքերը Տէրոջը երկընցուց ։ և որոտումները ու կարկուտը դադարեցաւ, ու երկրին վրայ անձրև
34 չկաթեցաւ ։ Եւ փարաւոն երբոր անձրևին ու կարկուտին և որոտումին դադարիլը տեսաւ, նորէն մեղանչեց, ու սիրտը խստացուց՝
35 ինքը ու իր ծառաները ։ Այսպէս Եփարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը ըսեր էր ։

ԳԼ·Ժ

1 Աստուած կը սպառնայ մարախներ խրկել ։ 7 Փարաւոն իր ծառաներուն աղաչանքէն քիչ մը կը համոզուի Իսրայէլացիները արձակելու ։ 12 Մարախները կու գան, 16 որոնց համար փարաւոն կ՚աղաչէ Մովսէսին ։ 21 Խաւարին հարուածը ։ 24 փարաւոն նորէն կ՚աղաչէ Մովսէսին, 27 բայց տակաւին անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

Ն·Ք·ԶՔ· 1491

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտիր Փարաւոնին ։ Ինչու որ ես ա-
նոր սիրտը՝ ու անոր ծառաներուն սիրտը խստացուցի, Որ աս իմ նշաններս ցուցընեմ անոնց մէջը ։
2 Եւ որ դ պատմես քու որդիիդ՝ ու քու որդւոյդ որդիին ականջներուն՝ ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց մէջ, և իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի, որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
3 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին, ու ըսին անոր ։ Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Մինչև ե՞ր պիտի չընկամիս խոնարհիլ իմ առջեւս ։ արձակէ իմ ժողովուրդս որ ին պաշտեն ։
4 Վասն զի թէ որ իմ ժողովուրդս արձակել չուզես, ահա վաղը քու նահանգներուդ վրայ Եմա-
5 րախներ պիտի խրկեմ ։ Ու երկրին երեսը պիտի ծածկեն, և հէք պիտի չկրնայ տեսնել երկիրը ։ ու կարկուտէն ազատուած ձեզի մնացածը՝ պիտի ուտեն, և արտին մէջ բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն ։ Եւ էքու տուներդ՝ ու քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝ և ամէն եգիպտացւոց տուները պիտի լեցուին ։ որ ո՛չ քու հայրերդ՝ ո՛չ ալ քու հայրերուդ հայրերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ եղած օրէն մինչև այսօր ։ Եւ դարձաւ ես փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ ։
7 Եւ փարաւոնին ծառաները ըսին անոր ։ Մինչև ե՞ր աս մարդը ըմեզի որոգայթ պիտի ըլլայ ։ արձակէ մարդիկը որ իրենց Եհովայ Աստուածը պաշտեն ։ տակաւին չե՞ս գիտեր որ Եգիպտոսը աւերուեցաւ ։
8 Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը փարաւոնին դարձուցին ։ և անիկայ ըսաւ անոնց ։ գացէ՛ք պաշտեցէ՛ք ձեր Եհովայ Աստուածը ։ Բայց որո՞նք
9 են գացողները ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ։ Մեր մանկունքներովը ու մեր ծերերովը պիտի երթանք, մեր տըղաքներովը ու մեր աղջիկներովը, մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը պիտի երթանք ։ քանզի Տէրոջ պի-
10 տի պահենք Տէրոջը ։ Եւ ըսաւ անոնց ։ Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ, ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր տղաքները կ՚արձակեմ ։ զգուշացէ՛ք,

ա ԳԼ·դ·21 ։ է·14 ։
բ ԳԼ·է·4 ։
գ բ Օր·դ·9 ։ Սաղ·խգ·1 ։ Հա·18 ։ Հը·5, ՃԼ ։ Յովէլ·ա·3 ։
դ գ Թագ·ի·29 ։ բ Մն·է·14 ։ ղ·27 ։ Յոբ·խր·6 ։ Երեմ·ժգ·18 ։ Յակ·դ·10 ։ ա Պէտ·է·6 ։
ե Ա՛ռակ·է·27 ։ Յայտ·ի·3 ։
զ ԳԼ·ի·32 ։ Յոէլ·ա·4 ։ բ·25 ։
է ԳԼ·ը·3 ։ 21 ։
ը ԳԼ·իդ·33 ։ Յես·իգ·18 ։ աթագ·ժը·21 ։ Յով·է·26 ։ ա Կոր·է·35 ։
թ ԵՔԲ·ովվ և ովվ
ի ԳԼ·է·1 ։

քանզի չարիք կան ձեր առջևը ։
11 Ո՛չ այդպես . հիմա դուք երիկ մարդիկներդ գացէք՝ ու Տէրը պաշտեցէք . ինչու որ դուք ատիկայ կ՚ուզէիք ։ Եւ Փարաւոնին առջևէն վեր ընտուեցան ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ծերը կընցուր քու ձեռքդ Եգիպտոսի երկրին վրայ մարախներուն համար , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն , և Երկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն ։ Եւ Մովսէս երկընցուց իր գաւազանը Եգիպտոսի երկրին վրայ . ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր գիշերը երկրին վրայ արևելեան հով փչել տուաւ . և երբ առտու եղաւ՝ արևելեան
14 հովը մարախները բերաւ ։ Եւ մարախները Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ ելան , ու Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն վրայ իջան . խիստ սաստիկ էին . Ասոնցմէ առաջ ասանկ մարախ չեղաւ , անոնցմէ ետքն
15 ալ անանկ պիտի չըլլայ ։ Եւ Ծրոլոր երկրին երեսը ծածկեցին , ու երկիրը մթընցաւ , ու Երկրին բոլոր խոտը՝ և կարկուտէն մնացած ծառերուն ամէն պտուղները կերան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ եղած ծառերուն վրայ և արտին խոտերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն չմնաց ։
16 Ուստի Փարաւոն շուտով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը , և ըսաւ . Հաշ Տէր Աստուծոյն՝ ու ձեզի
17 դէմ մեղանչեցի . Եւ հիմա ներողութիւն ընդունեցէք իմ յանցանքս , ու Ձեր Տէր Աստուծոյն աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս միայն աս մահը վերցընէ ։ Եւ անիկայ Փարաւոնին քովէն դուրս
19 ելաւ , ու Տէրոջը աղաչեց ։ Եւ Տէրը խիստ սաստիկ արևմտեան հով մը խրկեց , որ մարախները վերցուց , ու Ծկարմիր ծովը ձրեց զանոնք . Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ մարախ մը չմնաց ։
20 Բայց Տէրը Ս կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , ու անիկայ Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ա Ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկընցուր , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ խաւար ըլլայ , շօշափելի խաւար մը
22 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ՚ի երկինքը երկընցուց , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ Ն թանձր
23 խաւար եղաւ իրեք օր . Մէկզմէկ չէին տեսներ , և իրեք օր մէկը իր տեղէն չկրցաւ . Բայց Իսրայէլի բոլոր որդիքը իրենց բնակութեանցը մէջ լոյս ունէին ։
24 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու

ըսաւ . Գացէք՝ պաշտեցէք Եհովան . միայն ձեր հօտերը ու ձեր արջառները մնան . Ձեր ընտանիքներն
25 ալ ձեզի հետ թող երթան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մատուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
26 մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ կճղակ մը չմնալով . ինչու որ մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առնել . ու մենք մինչև որ հոն հերթանք , չենք գիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Եւ Տէրը Ղ կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց արձակել զանոնք ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր . Քովէս գնա . զգուշացի՛ր քեզ ըրէ՛ քու անձիդ , մէյմըն ալ իմ երեսս չտեսնես . քանի՛ն օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռ .
29 Նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Ադէկ ըսիր . Ես մէյմըն ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։ 4 Մովսէս կը սպառնայ Փարաւոնին՝ անդրանկաց մահը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին վրայ՝ ու Եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ ; անկէ ետև ձեզ ասկէ պիտի արձակէ . և երբոր Չեղ արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս պիտի քշէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն , ու ամէն մարդ իր դրացիէն՝ և ամէն կնիկ իր դրացիկէն Բարձաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր
3 տայ անոնց ։ Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջևը . Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ Փարաւոնին ծառաներուն առջևը՝ ու ժողովուրդին առջևը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ Ամէն առջնեկը պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ նստող Փարաւոնին առջնեկէն մինչև աղացքին ետևը եղող աղախնին առջնեկը՝ և բոլոր անասուններուն առջինեկը ։
6 Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ Ե մեծ աղաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պիտի
7 ըլլայ ։ Ըեւ Իսրայէլի որդւոցը դէմ Ի մարդէն մինչև անասունն ալ մէկ պիտի չկարժէ իր լեզուն . որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տարբերութիւն կ՚ընէ ։
8 Բերուքիւն կ՚ընէ ։ Եւ Ծ աս բոլոր

Ն . ք . Ջ . 1491
ՆՀմր . 8 ։
ՆՀմր 10 ։
Ծ Գլ . 6 . 19 ։
Ի Հմր 4 , 5 ։
13 ։
Ղ Հմր 20 ։ Գլ . 7 . 21 ։ Ժգ . 4 , 8 ։
Ա Ոաղ . Հը . 46 , 36 . 34 ։
Ի Ցովել . բ . 2 ։
Ծ Հմր 5 ։
Ա Սաղ . 36 . 35 ։
Ա Գլ . Թ . 27 ։
Ա Գլ . Թ . 28 ։ գ Թագ . Ժգ . 6 ։
Ղ Գլ . ը . 30 ։
Ցովել . բ . 20 ։
Ա Գլ . դ . 21 ։ Ժա . 10 ։
Ա Գլ . Թ . 22 ։
Ա Սաղ . 36 . 28 ։
Ն Գլ . ժբ . 12 , 29 ։ Ամս . ե . 17 ։
Ղ Գլ . ժբ . 12 , 29 ։ Ամս . ե . 10 ։
Ե Գլ . ժբ . 30 ։ Ամս . ե . 17 ։
Ը Գլ . ը . 22 ։
Ի Ցնն . ժ . 21 ։
Ծ Գլ . ժբ . 33 ։

ն · ք · զբ · 1491

ի Դատ · դ · 10 ։ բ · 5 ։ գ Թագ · ի · 10 ։ գ Թագ · գ · 9 ։

Լ ԳԼ · գ · 19 ։ է · 4 ։ ժ · 1 ։

Ի ԳԼ · է · 3 ։

Ծ ԳԼ · ժ · 20 ։ 27 ։ Հռով · բ · 5 ։ Թ · 22 ։

ա ԳԼ · ժգ · 4 ։ բ Օր · ժգ · 1 ։

Բ Ղէ · իբ · 19 ։ 20 ։ 21 ։ Մաղ · ա · Տ · 14 ։ Երր · Թ · 14 ։ ա Պետ · ա · 19 ։

Է Ղէ · իգ · 12 ։

Ը Ղէ · իգ · 5 ։ Թու · Թ · 3 ։ իբ · 16 ։ բ Օր · ժգ · 1 ։ 6 ։

* Ե՛ր · երկու իրիկուննեւրուն մէջ · տե՛ղ ։ ԳԼ · ժգ · 12 ։

Ի ԳԼ · ւԸ · 25 ։ բ Օր · ժգ · 3 ։ Թու · Թ · 11 ։ ա Կոր · ե · 8 ։

Ղբ Օր · ժգ · 7 ։

Ի ԳԼ · իգ · 18 ։ ԼՌ · 25 ։

քու ծառաներդ ինծի պիտի իջնեն , ու ինծի խոնարհութիւն ընեն՝ ըսելով · Դուն՝ ու բոլոր էքեզի հետեւող ժողովուրդը երէք · ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ ։ Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութեամբ Փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ ։

9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ , որ իմ հրաշքներս շատցընեմ Եգիպտոսի երկրին մէջ ։

10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ասոնք ամէն հրաշքները փարաւոնին առջեւը ըրին · Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , ու իսրայէլի որդիները իր երկրէն չարձակեց ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Տէրն սկիզբը կը փոխուի ։ 3 Զատկին սահմանութիւնը ։ 11 ու անոր կանոնները ։ 15 Անխմոր հաց ուտելու հրամանը ։ 29 Անդրանկայ մահը ։ 31 Եգիպտացիք արտորօք երկրէն դուրս կը հանեն Իսրայէլացիները ։ 37 որոնք Սոկթովթ կը հասնին ։ 43 Զատկին վրայով պատուէրները ։

1 Ետը Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին

2 մէջ՝ ըսելով · Ասիկա ամիսը ձեզի ամիսներուն սկիզբը ըլլայ · ձեզի տարւոյն ամիսներուն առաջինը ըլ-

3 ըլայ ։ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին զրուցեցէք՝ ըսելով · Ա՛ս ամսուն տասնին ամէն մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ էրնից հայրերուն տանը համեմատ , այրենի՝ տան գլուխ

4 մէկմէկ գառնուկ ։ Եւ թէ որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կուգայ , ան մարդը իր տանը քովը եւ ազգ դրացիին հետ՝ հոգիներուն համրանքին համեմատ առնէ · գառնուկին վրայով՝ ամէն մէկուն իր

5 կերածին չափ հաշիւ ընէք ։ Ձեր գառնուկը ԹանարատՈ արու՝ է մէկ տարեկան ըլլայ · ոչխարներէն կամ

6 այծերէն առնէք ա՛ն ։ Եւ մինչեւ աս ամսուն Ժ չորեքտասաներորդ օրը պահէք ան · ու Իսրայէլի ժողովքին բոլոր բազմութիւնը մորթեն անի-

7 կայ՝ * իրիկուան դէմ ։ Եւ արիւնէն առնեն՝ ու տուներուն երկու կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին վրայ քսեն , ուր որ զանիկայ պիտի

8 ուտեն ։ Եւ միսը ան դիշերը ուտեն · զանիկայ կրակի վրայ խորոված՝ Ի բաղարջով ու լեղի խոտերով

9 պիտի ուտեն ։ Անկէ՝ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք , բայց ակրակի վրայ խորոված՝ անոր գլուխը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկ-

10 տեղ ։ Եւ անկէ բան մը չթողուք մինչեւ առտու · ու անկէ ինչ որ առտուան կը մնայ , կրա-

11 կով այրէք ։ Եւ այսպէս պիտի ուտեք ան · ձեր գօտիները մէջքերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝ և ձեր գաւազանները ձեռքերնիդ ըլլալով · զանիկայ արտորօք ուտէք ։

12 Տէրոջը զատիկն է ան ։ Եւ Ես անիկայ եգիպտոսի երկրէն պիտի անցնիմ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինէկը՝ մարդէն մինչեւ անասուն պիտի զարնեմ · և Ես Եգիպտոսի բոլոր Աստուածներուն վրայ դատաստան պիտի կա-

13 տարեմ · Ես եմ Տէրը ։ Եւ արիւնը ձեր եղած տուներուն վրայ նշանի համար ըլլայ , ու երբոր արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի անցնիմ · և հարուածը ձեր վրայ պիտի չգայ Ձեզ կորսնցընելու , երբ որ Եգիպտոսի երկիրը զարնեմ ։

14 Եւ ան օրը ձեզի Յիշատակի համար ըլլայ , և զանիկայ Տէրոջը տօն պահէք · ձեր Սերունդին մէջ Յաւիտենական կանոնով մը տօն

15 պահէք ան ։ Եօթը օր բաղարջ ուտէք · նոյն իսկ առաջին օրը ձեր տուներէն դուրս ձգէք խմորը · ինչու որ առջի օրէն մինչեւ եօթներորդ օրը ով որ խմորեալ հաց ուտէ , հան անձը Իսրայէլէն պիտի

16 կորսուի ։ Եւ առաջին օրը Ժողով մը ըլլայ , եօթներորդ օրն ալ ձեզի սուրբ Ժողով մը ըլլայ · ան օրերը բնաւ գործ մը չգործուի , բայց ամէն մէկուն ուտելիքը , ան

17 միայն պատրաստէք ։ Եւ բաղարջներուն տօնը պահէք · քանզի Ես անոյն օրուանը մէջ ձեր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն հանեցի · ուստի ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական

18 կանոնով մը ան օրը պահէք ։ Ա՛ռաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրուան իրիկունէն՝ մինչեւ ամսուն քսանուվմ կերորդ օրուան իրիկունը՝

19 բաղարջ պիտի ուտէք ։ Եօթը օր տուներնիդ խմոր չգտնուի · քանզի ով որ խմորեալ հաց ուտէ , յան անձը Իսրայէլի ժողովքէն պիտի կորսուի , թէ օտարական ըլլայ և

20 թէ երկրին բնակը ։ Խմորեալ բան մը պիտի չուտէք · ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ բաղարջ ուտէք ։

21 Եւ Մովսէս կանչեց Իսրայէլի բոլոր ծերերը , ու ըսաւ անոնց · Ելէք ընտանեացը համեմատ ընտրեցէք , ու առէք ձեզի Ջոխի գառն , ու

22 զատկին համար մորթեցէք ։ Եւ զոպային փունջ մը առէք , ու կոնքին մէջ եղած արիւնին թաթխեցէք , և դրանը վրայի սեմին՝ ու երկու բովի դրանդեացը վրայ՝ կոնքին մէջ եղած արիւնէն քսեցէք , և մինչեւ առտու ձեզմէ մէկը իր տանը

23 դռնէն դուրս չելլէ · Քանզի Տէրը եգիպտացիները զարնելու պիտի անցնի , և երբ դրանը վրայի սեմին՝ ու երկու կողմի դրանդեացը վրայ

ն · ք · զբ · 1491

Ըբ Օր · ժգ · 5 ։

Ի ԳԼ · ժա · 4 ։ 5 ։ Լմով · ե · 17 ։

Ժ Թու · ԼԳ · 4 ։

† Կամ՝ Իբ խաւնեբրուն ։ ԳԼ · իա · 6 ։ Իբ · 28 ։ Սաղ · ձբ · 1 ։ 6 ։ Ցօհ · ժ · 34 ։ 35 ։

Է ԳԼ · ը · 2 ։

Լ ԳԼ · ժգ · 9 ։

Է Ղէ · իգ · 4 ։ 5 ։ դ Թագ · իգ · 21 ։

‡ Եբր · ազգերուն

Ծ Հէր 24 ։ 43 ։ ԳԼ · ժգ · 10 ։

Ձ ԳԼ · ժգ · 6 ։ 7 ։ իգ · 15 ։ ԼԳ · 15 ։ 25 ։ Ղէ · իգ · 5 ։ 6 ։ Թու · իբ · 17 ։ բ Օր · ժգ · 3 ։ 8 ։ ա Կոր · ե · 7 ։

Հ Ցօհ · ժ · 14 ։ Թու · Թ · 13 ։

Յ Ղէ · իգ · 7 ։ 8 ։ Թու · իբ · 18 ։ 25 ։

Ղ ԳԼ · ժգ · 3 ։

Ճ Ղէ · իգ · 5 ։ Թու · իբ · 16 ։

Մ Ել · իգ · 13 ։ ԼԳ · 15 ։ բ Օր · ժգ · 3 ։ ա Կոր , ե · 7 , 8 ։

Յ Թու · Թ · 13 ։

Ն Հէր 3 ։ Թու · Թ · 4 ։ Ցես · ե · 10 ։ գ Թագ · իգ · 21 ։ Երր · գ · 20 ։ Մատ · իշ · 18 ։ 19 ։ Մար · ժգ · 12 ։ 16 ։ Ղուկ · իր · 7 ։ Եբ ։

Շ Երր · ժա · 28 ։

Ո Հէր 7 ։

Չ Հէր 12 ։ 18 ։

ն · ք · զՖ · 1491

արիւնը տեսնէ , Տէրը ան դրանը վրայէն պիտի անցնի , և պիտի չթողու Կաատակիչը՝ որ ձեր տուներուն մտնէ յՀէզ զարնելու համար ։

24 Եւ ասոր բանը քեզի ու քու որդւոցդ կանոն ըլլալու համար պահէք յաւիտեան ։

25 Երբ որ դուք երթաք այն երկիրը , զոր Տէրը ձեզի պիտի տայ ըստ իր խոստման , ասոր պաշտօնը պահէք ։

26 Եւ երբ որ ձեր որդիքը ձեզի ըսեն թէ՝ Ասոր պաշտօնով ի՞նչ կ՚ուզէք ։

27 Ըսէք որ , Անասիկայ Տէրոջը զատկին զոհ է , որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր Եգիպտացիները զարկաւ , ու մեր տուները ազատեց ։ Եւ ժողովուրդը խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ ։

28 Եւ Իսրայէլի որդիքը գացին , ու Տէրոջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին ։ անանկ ըրին ։

29 Եւ եղաւ որ կէս գիշերին՝ Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը զարկաւ , իր աթոռը նստող փարաւոնին առջինեկէն մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և ամէն անասունին առջինեկը ։

30 Եւ փարաւոն՝ ու անոր բոլոր ծառաները՝ և բոլոր Եգիպտացիք , ու Եգիպտոսի մէջ մեծ աղաղակ մը եղաւ . քանզի տուն մը չկար՝ որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար ։

31 Եւ գիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ . Ելէք , ու ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն՝ դուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ , ու գացէք պաշտեցէք Եհովան՝ ինչպէս որ ըսիք , ու գացէք . և ինծ ալ օրհնեցէք ։

32 Նաև ձեր հօտերը ու ձեր արջառները առէք՝ ինչպէս որ ըսիք , ու գացէք . և ինծ ալ օրհնեցէք ։

33 Եգիպտացիք բռնադատեցին ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն դուրս խրկեն զանոնք . քանզի ըսին . Ամէնքս ալ կը մեռնինք ։

34 Եւ ժողովուրդը իրենց զանգուածը դեռ չխմորած՝ իրենց խմորի տաշտերը իրենց լաթերովը փաթթած ուսերնուն վրայ վերցուցին ։

35 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին . ու Եգիպտացիներէն ոսկեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ խնդրեցին ։

36 Եհովա ալ ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացւոց առջևը , անանկ որ Եգիպտացիք անոնց խնդրածը տուին . ու Հանոնք կողոպտեցին Եգիպտացիները ։

37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն դէպ՝ի Սոկքովթ չուեցին . ընտանիքներէն զատ՝ վեց հարիւր հազարի չափ հետևակ երիվար մարդիկ

38 էին ։ Եւ Հանոնց հետ խառնիճաղանճ բազմութիւն ալ ելաւ . և ոչխարները ու արջառները խիստ

39 մեծ հօտ մըն էին ։ Եւ Եգիպտոսէն իրենց հանած զանգուածէն անխմոր շօթեր եփեցին , ինչու որ խմորեալ չէր , քանզի Եգիպտոսէն վռնտուեցան , ու չկրցին կրնար ուշանալ . ու իրենց պաշար ալ չէին պատրաստեր ։

40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բնակած ժամանակը չորս

41 հարիւր երսուն տարի էր ։ Եւ եղաւ որ չորս հարիւր երսուն տարիներուն վերջը՝ ան նոյն օրը Տէրոջը բոլոր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն

42 ելան ։ Անիկայ Տէրոջը համար պահելու գիշեր մըն է . ինչու որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեց . ասոնք գիշերն է Տէրոջը համար Իսրայէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ պահելու ։

43 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին . Ասիկա օտարական մը անկէ պիտի չուտէ .

44 Բայց ամէն մարդուն ստակով ծախու առած ծառան՝ երբոր անկայ թլփատես , ան կրնայ անկէ ուտել .

45 Հատնը թողու անկէ , Օտարական ու վարձկան ծառան անկէ

46 պիտի չուտէ ։ Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան . տունէն դուրս չհանես ան միսէն . Ոսկր անոր մէկ

47 ոսկորը պիտի չկոտրէք ։ Իսրայէլ

48 լի բոլոր ժողովը ընծ ան ։ Եւ երբ օտարական մը քու մօտդ պանդխտանալու ըլլայ , ու Տէրոջը զատիկ ընելու ըլլայ , անոր ամէն արուն թողու թլփատուի , և ան այնուհետև մօտենայ , ու ինքը երկրին բնակին պէս ըլլայ . քանզի անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի

49 չուտէ ։ Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարականին Մէկ օրէնք

50 ըլլայ ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը՝ Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին . ա-

51 Նանկ ըրին ։ Եւ եղաւ որ՝ ան նոյն օրը Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իսրայէլի որդիքը Հրեից զօրքերուն համեմատ ։

ԳԼ · ՃՓ

1 Անդրանիկները Աատուծոյ նուիրելու , 3 և զատկի յիշատակութիւնը պահելու , 11 և անասնոց անդրանիկներն ալ Աատուծոյ նուիրելու վրայով պատուէրները ։ 17 Իսրայէլացիք Եգիպտոսէն դուրս կ՚ելլեն , և Յովսէփին ոսկորները հետերնին կ՚առնեն , 20 ու Ամիմ կու գան ։ 21 Աատուած Իսրայէլացւոց կ՚առաջնորդէ ամպի ու կրակի սիւնով ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Սրբէ ինծի ամէն անդ-

ն · ք · զՖ · 1491

Եղիպ · թ · 6 ։ Յայտ · է · 3 ։ թ · 4 ։ Ըրծագ · իդ · 16 ։ ա Կոր · ժ · 10 ։ Երե · ժա · 28 ։

Գ · գ · 8 , 17 ։ Գլ · ժգ · 8 , 14 ։ բ Օր · լբ · 7 ։ Յես · գ · 6 ։ Սաղ · Ղբ · 6 ։

Ել Հմր 11 ։

Գլ · գ · 31 ։

Երբ · ժա · 28 ։

Գլ · ժա · 4 ։ Թաւ · բ · 17 ։ լԳ · 4 ։ Սաղ · Ղբ · 51 ։ ճն · 36 ։ ճլե · 8 ։ ճլզ · 10 ։

Գլ · գ · 23 ։ ժա · 5 ։

Գլ · ժա · 6 ։ Առակ · իա · 13 ։ Ամվ · ե · 17 ։ Ցակ · բ · 13 ։

Գլ · ժա · 1 ։ Սաղ · ճե · 38 ։

Գլ · ժ · 9 ։

Գլ · ժ · 26 ։

Ընծ · իե · 34 ։

Գլ · ժա · 8 ։ Սաղ · ճե · 38 ։

Ընծ · ի · 3 ։

Գլ · ը · 3 ։

Գլ · գ · 22 ։ ժա · 2 ։

Գլ · գ · 21 ։ ժա · 3 ։

Ընծ · ժե · 14 ։ Գլ · գ · 22 ։ Սաղ · ճե · 37 ։

Թաւ · լԳ · 8 · 5 ։

ժ Ընծ · խե · 11 ։

Ել · ը · 1 ։ ժա · 1 ։ Հմր 33 ։

Ընծ · ժե · 13 ։ Գոր · է · 6 ։ Գաղ · գ · 17 ։

Գլ · է · 4 ։ Հմր 51 ։

Ը Ր Օր · ժգ · 6 ։

Ի Թաւ · Թ · 14 ։

Ղծն · ժե · 12 · 13 ։

Ճ Ղե · իբ · 10 ։

Թաւ · Ը · 12 ։ Յօ՛ · ժԹ · 33 , 36 ։

Յ Հմր 6 ։ Թաւ · Թ · 13 ։

Ն Թաւ · Թ · 14 ։

Ղ Թաւ · Թ · 14 ։ ժե · 15 , 16 ։ Գաղ · գ · 28 ։

Հմր 41 ։

Ղ Գլ · գ · 26 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

Բ ԳԼ· ԺԸ· 42 ։ Բ Օր· Ժգ· 3 ։

Դ ԳԼ· Զ· 1 ։ Ը ԳԼ· ԺԸ· 8 ։

Ի ԳԼ· ԻԳ· 15 ։ ԼԳ· 18 ։ Բ Օր· Ժգ· 1 ։

Ղ ԳԼ· Գ· 8 ։

Ի ԳԼ· Զ· 8 ։

Է ԳԼ· ԺԸ· 25· 26 ։

Ր ԳԼ· ԺԸ· 15· 16 ։

Ծ ԳԼ· ԺԸ· 19 ։

Ի ՀՄՐ 14 ։ ԳԼ· ԺԸ· 26 ։

Լ Տճս ՀՄՐ 16 ։ Գև ԺԸ· 14 ։ Թոս· ԺԸ· 39 ։ Բ Օր· Զ· 8 ։ ԺՍ· 18 ։ ԵՒսակ· Ա· 9 ։ Ես· ԽԹ· 16 ։ Երեմ· ԻԸ· 24 ։ Մաս· ԻԳ· 5 ։

Ի ԳԼ· ԺԸ· 14 ։ 24 ։

Ծ ՀՄՐ 2 ։ ԳԼ· ԻԸ· 29 ։ ԼԳ· 19 ։ ՂԼ· 26 ։ ԻԷ· 26 ։ Թոս· Դ· 17 ։ ԺԸ· 15 ։ Բ Օր· ԺԸ· 19 ։ Եզեկ ։ ԽԳ· 30 ։

Ի ԳԼ· ԼՃ· 20 ։ Թոս· ԺԸ· 15 16 ։

Հ Թոս· Գ· 46· 47 ։ ԺԸ· 15 ։ 16 ։

Ն ԳԼ· ԺԸ· 26 ։ Բ Օր· Զ· 20 ։ Ցճս· Գ· 6 21 ։

*Ն՚Ղ· վաղ

Ղ ՀՄՐ 3 ։

Ֆ ԳԼ· ԺԸ· 29 ։

բանիկը՝ որ արգանդ կը բանայ իսրայէլէ որդւոցը մէջ , մարդէն ալ՝ 3 անասունէն ալ · ան իմն է ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին · Բ Ցիշեցէ՛ք աս օրը որ եգիպտոսէն՝ ծառայութեան տունէն ելաք · ինչու որ Տէրը ձեզ ասկից ՚ի զօրաւոր ձեռքով հանեց · Ւ ևս խմորեալ հաց 4 պիտի չուտուի ։ Ի դուք այսօր ե5 լաք , Ապիպ ամսուն մէջ ։ Եւ ըլլայ որ երբ Տէրը Ղանանացւոյ քեզ քանանացւոց ու հետացւոց և Ամորհացւոց ու Խևացւոց և Ցեբուսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի տալու համար է՛ր հայրերուդ երդում ըրաւ , ՚ն երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , էաս Խամնուն մէջ պիտի կատարես աս պաշտօ6 նը ։ Եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես , և եօթներորդ օրը տօն ըլլայ 7 Տէրոջը ։ Ան եօթը օրերուն մէջ բաղարջ պիտի ուտուի · ու քովդ խմորեալ հաց պիտի չտեսնուի · ոչ ալ քու քովդ խմոր պիտի տեսնուի քու բոլոր սահմաններուդ 8 մէջ ։ Եւ էան օրը քու որդւոյդ պիտի պատմես՝ ըսելով · ԵՒս անոր համար է՝ ՚ր Տէրը ըրաւ ինծի , երբ9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ ։ Եւ ասիկայ քեզի Ղնշանի համար պիտի ըլլայ ձեռքիդ վրայ , ու քու աչքերուդ մէջտեղը յիշատակի համար , որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ ըլլայ · ինչու որ Տէրը քեզ զօրաւոր ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն ։ 10 Ի ՚ուստի դուն աս կանոնը տարիէ տարի իր ատենին պիտի պահես ։ 11 Եւ ըլլայ որ՝ երբ Տէրը քեզ քանանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպէս որ քեզի ու քու հայրերուդ երդում 12 ըրաւ , ու զանիկայ քեզի տայ , ծ Ան ամէնը՝ որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը համար պիտի զատես · և քու ունեցած անասունիդ ամէն առջինեկ արուները Տէրոջը պիտի ըլլայ ։ 13 Եւ Ի իշուն ամէն առջինեկը ոչխարով մը փրկես · և թէ որ չփրկես՝ անոր վիզը պիտի կտրես · ու քու որդւոդդ մէջ մարդոց ամէն անդրա14 նիկը Հպիտի փրկես ։ Ն Եւ ըլլայ որ երբ քու որդիդ *օր մը՚՚ քեզի հարցնէ՝ ըսելով · Ի՞նչ է աս · անոր պիտի ըսես թէ՝ Ղ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն՝ ծառայութեան տունէն զո15 րաւոր ձեռքով հանեց · Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն խստացաւ՝ ՚՚ մեզ արձակել չ՚ուզէր , ՚ Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու առջինեկէն մինչև անասունի առջինեկը մեռցուց · անոր համար ես ամէն արգանդ բացող արուն Տէրոջը զոհ կ՚ընեմ , ու իմ որդւոցս ամէն առջինեկը կը 16 փրկեմ ։ Եւ ասիկայ քու ձեռքիդ վրայ Ի նշանի համար՝ ու աչքերուդ մէջտեղը ճակատնոցի համար ըլլայ · ինչու որ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց ։

17 Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն ժողովուրդը արձակեց , Աստուած զանոնք Փղշտացւոց երկրին ճամբայէն չտարաւ , թէև ան ճամբան մօտ էր · քանզի Աստուած ըսաւ · Զըլլայ որ ժողովուրդը չ՚զղջայ՝ երբոր պատերազմը տեսնէ , ու Ե Եգիպտոս 18 դառնայ · Հապա Աստուած Ը ժողովուրդը կարմիր ծովուն անապատին ճամբայէն պտրտցուց · ու Իսրայէլ որդիքը դունդ դունդ Եգիպ19 տոսի երկրէն ելան ։ Եւ Մովսէս՝ Ցովսեփին ոսկորները իր հետը առաւ · ինչու որ անիկայ Իսրայէլի որդւոցը հաստատ ՚երդում ընել տուաւ՝ ըսելով · ՚՚Անշուշտ Աստուած ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու իմ ոսկորներս ասկէ հետերնիդ հանեցէք ։

20 Եւ Ն Սոկթովթէն չուեցին , ու Ոթոմին մէջ անապատին ծայրը 21 իջևան ըրին ։ Եւ Ղ Տէրը անոնց առջևէն կ՚երթար ցորեկը ամպի սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու համար , ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու համար , որ ցորեկ 22 ու գիշեր երթան ։ Ցորեկը ամպի սիւնը՝ ու գիշերը կրակի սիւնը՝ ժողովուրդին առջևէն չպակսեցուց ։

Գ Լ · Ա Դ

1 Աստուած Իսրայէլացւոց կ՚իմացընէ իրենց երթալու ճամբան ։ 5 Փարաւոն անոնց ետևէն կ՚էյնայ ։ 10 Իսրայէլացիք արտուն կ՚ընդունեն ։ 13 Մովսէս կը մխիթարէ զանոնք , 15 ու Աստուծմէ Տրաման կ՚ընդունի իր ընելիքին համար ։ 19 Ամպը բանակին ետևն կը դառնայ ։ 21 Իսրայէլացիք կարմիր ծովուն կ՚անցնեն ։ 23 իսկ Եգիպտացիք կը խեղդուին ։

1 Ն՚ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե2 լով · Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ՚՚որ դառնան ու Բ Փիհաիրօթին առջևը՝ Ի Մագդոլին ու ծովին մէջտեղը բանակ դնեն · Բ Եզեղսեփոնին առջևն՝ անոր դիմացը ծովին քովը 3 բանակ դրէք ։ Եւ Փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը համար պիտի ըսէ թէ՝ Ի Երկրին մէջ Ի մոլորած են , անապատը անոնց բոլորտիքը պա4 տեց ։ Եւ Ի Փարաւոնին սիրտը պիտի կարծրացընեմ , ու անոնց ետևէն պիտի իյնայ · ու ևս Փարաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ Ղպիտի փառաւորուիմ , ու Եգիպտացիք պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ անոնք այնպէս ըրին ։

5 Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի թագաւորին թէ ժողովուրդը փա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

Ր ՀՄՐ 9 ։

Ր ԳԼ· ԺԳ· 11 ։ 12 ։ Թոս· ԺԳ· 1—4 ։ Ն Բ Օր· ԺԷ· 16 ։

ԼԳԼ· ԺԳ· 2 ։ Թոս· ԼԳ· 6 ։ Ճ ։

Ա Ծն· Ծ· 25 ։ Ցճս· Իգ· 32 ։ Գոր· Է· 16 ։ Ն Թոս· ԼԳ· 6 ։

Պ ԳԼ· ԺԳ· 19· 24 ։ Ի 38 ։ Թոս· Թ· 15 ։ Ժ· 34 ։ ԺԳ· 14 ։ Բ Օր· ա· 33 ։ Նէեմ· Թ· 12· 19 ։ Մաղ· Հը· 14 ։ ղԹ· Ղ ։ ՃՃ· 39 ։ Ես· Գ· 6 ։ ա Կոր· Ժ· 1 ։

Ա ԳԼ· ԺԳ· 18 ։

Բ Թոս· ԼԳ· Ղ ։

Գ Երեմ· Խգ· 1 ։

Դ Մաղ· Հա· 11 ։

Ե Կ՚ երթամ Թուած

Ի ԳԼ· Գ· 21 ։ Է· 3 ։

ՂԳԼ· Թ· 16 ։ ՀՄՐ 17 ։ 18 ։ Հով· Ի· 17 22 ։ 23 ։

Ի ԳԼ· Է· 5 ։

Ն·Ք·Ղ·Ի· 1491
Ը Սաղ· ճե· 25։

խաւ , եւ Փարաւոնին ու անոր ծա-
ռաներուն սիրտը ժողովուրդին
դէմ դարձաւ՝ ու ըսին · Մենք ինչո՞ւ
ըրինք աս բանը , որ Իսրայէլը մե-
ղի ծառայութիւն ընելէն թող
6 տուինք ։ Եւ իր կառքը պատ-
րաստեց , ու իր ժողովուրդը իր
ԲԳԼ·ԺԵ·4։ 7 հետ առաւ ։ Եւ վեց հարիւր
ընտիր կառքեր՝ ու Եգիպտոսի
բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն
մէկուն վրայ ոստիկաններ առաւ ։
ԺՀՇ 4։ 8 Եւ Տէրը Եգիպտոսի Փարաւոն
թագաւորին սիրտը կարծրացուց ,
ու անիկայ Իսրայէլի որդւոցը
ետևէն ինկաւ · և Իսրայէլի որ-
ԲԳԼ·ԺԴ·1։ ԺԹ·9։ Թուա·
ԼԳ·8։ 9 դիրը բարձր ձեռքով ելան ։ Բայց
Եգիպտացիք անոնց ետևէն ին-
կան · Փարաւոնին ամէն ձիերը
ու կառքերը՝ և անոր ձիաւորները
ու զօրքերը , և հասան անոնց՝ որ
բանակած էին ծովին մօտ Փիահրո-
թին քովը՝ Բէեղզեփոնին առ-
ջեւն ։
10 Եւ երբ Փարաւոն մօտեցաւ ,
Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը
վերցուցին , և ահա Եգիպտացիք
իրենց ետևէն կու գային , ու խիստ
վախցան · և Իսրայէլի որդիքը Եա-
Ի Ցես· իդ· 7։ Նէեմ· Թ·9։ Սաղ· ԼԳ·17։ ՃԿ· 6։ 11 ղաղակեցին Տէրոջը ։ Եւ ըսին
Մովսէսին · Եգիպտոսի մէջ գերեզ-
մաններ չըլլալո՞ւն համար մեզ ա-
նապատին մէջ մեռնելու բերիր
Ժ Սաղ· ՃԶ· 7։ Տ։ ինչ է ասիկա որ մեզի ըրածդ որ մեզ
Ի ԲԳԼ· Ե·21։ ՈՉ·9։ 12 Եգիպտոսին հանեցիր ։ Ահա չէ՞ն
խօսքը՝ որ քեզի զրուցեցինք Եգիպ-
տոսին մէջ՝ ըսելով · Թո՛ղ տուր
մեզ՝ որ Եգիպտացւոց ծառայու-
թիւն ընենք · քանզի աւելի արժէկ է
մեզի Եգիպտացւոց ծառայութիւն
ընել , քան թէ անապատին մէջ
13 մեռնիլ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողո-
վուրդին · Մի՛ վախնաք , կայնեցէ՛ք ,
Հբ Մն· ի· 15։ 17։ Ես· Ես· 10· 13։ 14։ տեսէ՛ք Տէրոջը փրկութիւնը՝ որ
այսօր պիտի ընէ ձեզի ; ինչու՞ որ
ասօրուան ձեր տեսած Եգիպտա-
ցիները՝ մէյմըն ալ պիտի չտեսնէք
ՆՀՇ 25։ Բ Օր·ա·30։ գ·22։ ի·4։ Ցես·ժ·14։ 42։ իդ·3։ Բ Մն· ի· 29։ Նէեմ· գ·20։ Ես·լա·4։ 14 յաւիտեան ։ Տէրը ձեզի համար
պիտի պատերազմի ; ու դուք լռեցէք
ՆԵս·Լ·15։ ՃՀՇ 21։ 26։ ԳԼ·Ե·19։ ՃՀՇ 8։ ԲԼ·Ե·3։ ԺՀՇ 4։ 15 եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Ին-
չո՞ւ ինծի կ՚աղաղակես · ըսէ Իսրա-
16 յէլի որդւոյը՝ որ չուեն ։ Եւ դուն
գաւազանդ վերցուր , ու ձեռքդ
ծովուն վրայ երկնցուր , ու ճեղքէ
ան · և Իսրայէլի որդիքը ծովուն
17 մէջէն ցամաքով երթան ։ Եւ ես
ահա՛ Եգիպտացւոց սիրտը պիտի
կարծրացնեմ՝ , ու անոնց ետևէն
պիտի երթան · և ես փառաւորին
ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ ա-
նոր կառքերուն ու անոր ձիաւորնե-
րուն վրայ պիտի փառաւորուիմ՝ ։
18 Եւ երբոր ես փառաւորին ու անոր
կառքերուն և անոր ձիաւորներուն
վրայ փառաւորուիմ՝ , Եգիպտացիք
պիտի դիտեան թէ ես եմ Տէրը ։
Ն·Ք·Ղ·Ի· 1491
ՆՀՇ 4։ 19 Եւ Աստուածոյ հրեշտակը՝ ՚որ
Իսրայէլի բանակին առջեւէն կ՚եր-
թար , ելաւ , ու անոնց ետևը գնաց ·
և ամպի սիւնը ելաւ անոնց առջեւէն՝
ԼԳԼ· ԺԴ· 21։ իդ· 20։ ԼՐ·34։ Թուա·Ի·16։ Ես· կդ·9։ 20 ու անոնց ետին կայնեցաւ · Եւ
Եգիպտացւոց բանակին ու Իսրայէլի
բանակին միջտեղը եկաւ՝ ու Եզիպ-
տացւոց ամպ ու խաւար եղաւ ,
բայց Իսրայէլացւոց գիշերը լոյս կու
տար · և բոլոր գիշերը իրարու
չմօտեցան ։
Ցես Ես· Բ·14։ Բկր· գ· 3։ 21 Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն
վրայ երկնցուց , ու Տէրը սաստիկ
արևելեան հովով ետ դարձուց ծովը
բոլոր գիշերը , և ծովը ցամաք ը-
ՆՀՇ 16։ րաւ , ու ջուրերը ձեղքուեցան ։
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէ-
ջէն ցամաքով քալեցին · ու ջուրերը
անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
պարիսպ եղան ։
23 Եւ Եգիպտացիք անոնց ետևէն
ինկան , ու Փարաւոնին բոլոր ձիե-
րը՝ կառքերը ու ձիաւորները անոնց
ետևէն ծովուն մէջտեղը դացին ։
24 Եւ եղաւ որ առաւօտեան պահուն
Տէրը Եգիպտացւոց բանակին
նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն ,
ու Եգիպտացւոց բանակը խռովուց
25 Թեան մէջ ձգեց · Եւ անոնց կառ-
քերուն անիւները հանեց , ու դը-
ժուարութեամբ վարել տուաւ · ա-
նանկ որ Եգիպտացիք ըսին · Փախ-
չինք Իսրայէլին երեսէն · ինչու որ
ահա Եհովան անոնց համար Ե-
գիպտացւոց հետ կը պատերազմի ։
26 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ·
Ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր ,
որ ջուրերը Եգիպտացւոց վրայ՝ ա-
նոնց կառքերուն ու անոնց ձիաւոր-
ԲՀՇ 16։ 27 ներուն վրայ դառնայ ։ Եւ
Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ
երկնցուց , և առաւուան դէմ
ծովը իր տեղը դարձաւ , ու Ե-
գիպտացիք անոր դիմացէն փա-
խան · և Տէրը թօթափեց Եգիպ-
ՅՑես· գ· 18։ Ե·ԳԼ· ժե· 1։ 7։ ԲՕր· ժա· 4։ Սաղ· Կը· 53։ Նէեմ· Թ· 11։ Երր· ժա· 29։ տացիները ծովուն մէջ։ Եւ ջուրե-
րը դարձան՝ ու ծածկեցին փարա-
ւոնին կառքերը ու ձիաւորները և
բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց ետևէն
ծովուն մէջ մտան · ու անոնցմէ
ԱՄՈ· գ· 8։ 13։ 29 մէկն ալ չմնաց ։ Բայց Իսրայէլի
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
քալեցին , և ջուրերը անոնց աջ
կողմէն ու ձախ կողմէն անոնց պա-
ՍԱղ· ՃԶ· 8։ 10։ 30 րիսպ էին ։ Եւ Տէրը այն օրը Ե-
գիպտացւոց ձեռքէն ազատեց Իս-
րայէլը · ու Իսրայէլ մեռած տե-
ՍԱղ· ՅԸ· 10։ ՅԹ· 10։ սաւ Եգիպտացիները ծովուն եզերքը
31 քը ։ Եւ Իսրայէլ տեսաւ այն մեծ
*ԲԸՔ· ՃԵՒ· քը։ գործը՝ որն որ Տէրը ըրաւ Եգիպ-

Ն·ՔՐԵ·
1491

Բ ԳԼ·Դ·31։
ԺԹ·9։ Նաղ·
ՃՂ · 12 ։
ԳՕՆ·Բ·11։
Ժա · 45 ։

տացւոց վրայ · ու Ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն , ու Բ հաւատաց Տէրոջ՝ և անոր ծառային Մովսէսին ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Մովսէսին երգը ։ 22 Ժողովուրդը խմելու ջուր չգտներ ։ 23 Մեռայի լեղի ջուրերը՝ 25 փայտով մը կը քաղցրանան ։ 27 Եղիմի տասներկու ջուրի աղբիւրները և եօթանասուն արմաւենիները ։

1 Այն ատենը Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը ասա երգը երգեցին Տէրոջը , և իսօսեցան ըսելով ·
Պիտի Բ երգեմ Տէրոջը , ինչու որ փառաւով փառաւորեալ է · ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։
2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ Բ զովութիւնս , և իմ փրկութիւնս եղաւ · Անիկայ է իմ Աստուածս , ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ · իմ Հօրս Աստուածն է , ու Բպիտի բարձրացընեմ զանիկայ ։
3 Տէրը Հզօր պատերազմող է · անոր Բանունը ԵՀՈՎԱԾ է ։
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետեց · և Բանոր ընտիր ոստիկանները կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեցան ։
5 Անդունդները ծածկեցին զանոնք · Բքարի պէս խորունկը ի ջան ։
6 Ի՛նչ աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , փառաւորեալ է զօրութեամբ · քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , խորտակեց թշնամին ։
7 Եւ քու Բփառագդ մեծութեամբ քը քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր · քու բարկութիւնդ խրկեցիր , որ զանոնք Բյարդի պէս կ'եբաս ։
8 Եւ քու շունչդ փչելովը ջուրերը ժողվուեցան · Ինկղեղները դէզի պէս կայնեցան · ծովուն մէջտեղը անդունդները պաղեցան ։
9 Թշնամին ըսաւ · Պիտի հալածեմ , պիտի հասնիմ , ճասարը պիտի բաժնեմ · իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ · իմ սուրս պիտի Քարէմ , իմ ձեռքս անոնց պիտի տիրէ ։
10 Քու հովդ փչեցիր , Ծովը զանոնք ծածկեց · զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան ։
11 Ո՛վ Տէր՝ Նաստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ · Նսրբութեան մէջ փառաւորեալ , օրհնութեան մէջ սքանչելի , Հրաշքներ ընող ո՛վ կայ քեզի նման ։
12 Նքու աջ ձեռքդ երկրընգուցիր , երկիրը զանոնք կլլեց ։
13 Քու ողորմութեամբդ Ղառաջնորդեցիր ասա Ժողովուրդին՝ որ դուն փրկեցիր · քու զօրութեամբդ տարիր զանոնք Ըքու սուրբ բնակութիւնդ ։
14 Ժողովուրդները պիտի լսեն , ահ սարսափին · Փղշտացւոց երկրին բնակիչներուն Ցայտ բռնեց ։
15 Ան ատենը Ներդովմի իշխանները պիտի տագնապին · Մովաբին զօրաւորները պիտի դողան · Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի հալին ։
16 Ձանոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ · քու բազուկիդ մեծութենէն Քար պիտի կտրին , մինչև որ անցնի քու Ժողովուրդդ՝ ով Տէր , մինչև որ անցնի ասա Ժողովուրդը՝ Ձոր դուն ստացար ։
17 Պիտի բերես զանոնք , ու քու Ժառանգութեանդ լեռը Ոպիտի տնկես զանոնք , ով Տէր , ան տեղը՝ որ Ար քու բնակութեանդ համար շինեցիր · ով Տէր , ան Ոսրբարանին մէջ՝ որ Ար քու ձեռքերդ շինեցին ։
18 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից ։
19 Քանզի Փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան , և Բ Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց · բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով գացին ։
20 Եւ Ահարոնին քոյրը Մարիամ Մարգարէն Եթմբուկը իր ձեռքը առաւ · ու բոլոր կիւիկները Եթմբուկներով ու պարերով անոր
21 ետևէն ելան ։ Եւ Մարիամ Եպատասխան տուաւ անոնց ·
Երգեցեք Տէրոջը՝ ինչու որ փառաւով փառաւորեալ է · ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։
22 Եւ Մովսէս կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց Իսրայէլը , ու Բ Սուրի անապատը ելան · և իրեք օրուան ճամբայ գացին անապատին մէջ , ու
23 ջուր չգտան ։ Ու երբոր Բ Մեռայ եկան , չէին կրնար խմել Մեռային ջուրերէն , ինչու որ դառն էին , անոր համար անոր անունը Մեռայ
24 կոչուեցաւ ։ Եւ Ժողովուրդը էսրտնջեց Մովսէսին դէմ՝ ըսելով ·
25 Ի՞նչ խմենք ։ Եւ անիկայ Նէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց , Երն որ ջուրերուն մէջ դրածին պէս՝ ջուրերը անուշցան · Հոն Բանոնց կանոն ու դատաստան
26 դրաւ , և հոն Նփորձեց զանոնք , Եւ ըսաւ · Եթէ որ Տէրոջը քու Աստուծոյդ ձայնին ուշադրութեամբ

Ն·ՔՐԵ·
1491

Ը Նաղ·Հը·
54 ։
Թռու·Ժդ·
14 ։ Բ Օր·
Բ·25 ։ Ցես·
Բ · 9 · 10 ։
Նաղ·Խը·
6 ։
Ես·Ղ·40 ։
Բ Օր·Բ·4 ։
Թռու·Իբ·
3 ։ Ամ·գ·
7 ։
Բ Ցես·ե·1 ։
Ղ Օր · Բ ·
25 ։ Ժա·25 ։
Ցես·Բ·9 ։
Ա Թագ ·
Իե · 37 ։
Ֆ ԳԼ· Ժ·
5 ։ Բ Օր·Լբ·
9 ։ Բ Թագ·
Է·23 ։ Նաղ·
Հգ · 2 ։ Ես·
Խգ · 1 · 8 ։
Ծա · 10 ։ Ե·
ղեմ · լա ·
11 ։ Տիտ ·
Բ · 14 ։ ա
Պետ·Բ·9 ։
Բ Պետ · Բ ·
1 ։
Ֆ Նաղ·Խդ·
2 ։ Ճ · 8 ։
Նաղ·Հը ·
54 ։
Ֆ Նաղ · Ծ ·
16 ։ Իթ·10 ։
Ամգ· 10 ։
Ես·Ծէ·15 ։
Ա ԳԼ · Ժդ ·
28 ։ Առակ·
Իա · 31 ։
Բ ԳԼ · Ժգ ·
28 ։ 29 ։
Թռու · Իշ ·
59 ։
Դատ · Դ ·
4 ։ աԹագ·
Ծ · 5 ։
Ա Թագ ·
Ժը · 6 ։
Դատ·Ժա·
34 ։ Իա · 21 ։
Բ Թագ·Ջ·
16 ։ Նաղ·
Կը · 11 · 25 ։
Ճխթ · 8 ։
Ճե · 4 ։
Ա Թագ ·
Ժը · 7 ։
Հմր 1 ։
Ծն · Ժգ ·
7 ։ Իե · 18 ։
Թռու · Լգ ·
8 ։
* Յն՝ գաւառներին ։ Հռութ·ա·
20 ։

ԼԳԼ·Ժդ · 10 ։ Ժէ · 4 ։ Նաղ · Ծ · 15 ։ Բ Ներ Գ Թագ·Բ·
21 · դ · 41 ։ Ծ Ցես Ցես · Իդ · 25 ։ Ֆ ԳԼ·Ժգ·4 ։ Բ Օր·Բ·
2 · 16 ։ Դատ · Բ · 22 ։ գ · 1 , 4 ։ Նաղ · Կգ · 10 ։ Ամ · 7 ։
Հր Օր · Է · 12 , 15 ։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Ել Օր · իբ · 27 ; 60 ։

ՂԼ · իգ · 25 ։ Սաղ · խա · 3 ; 4 ։ ՃԳ · 3 ։ ՃԽԷ · 3 ։

Բ Թես · ԼԳ · 9 ։

— Թոս · ԼԳ · 10 ; 11 ։

Բ Եզեկ · Լ · 15 ։

Է Գլ · ժե · 24 ։ Սաղ · ՃՂ · 25 ։ ակոր · ժ · 10 ։

Բ Որդ · դ · 9 ։ Է Թես · ժա · 4 ; 5 ։

ՂՍաղ · ՀԸ · 24 ; 25 ։ ՀՃ · 40 ։ Ցօհ · Ղ · 31 ; 32 ։ ա Կոր · ժ · 3 ։ Է ԵՒահ · Լ · Տ ։ Մաա · Ղ · 11 ։ ԸԳլ · ժե · 25 ։ Բ Օր · ը · 2 ; 16 ։

Բ Տէս Հմր 22 ։ ՂԼ · իե · 21 ։

Ժ Տէս Հմր 12 ; 13 ։ Գլ · ղ · 7 · Թոս · ժգ · 28 ; 29 ; 30 ։

Տէս Հմր 10 ։ Նա · լե · 2 ։ Ամ · 5 ։ Ցօհ · ժա · 4 ; 40 ։

ՂԹես · ժգ · 11 ։

մոիկ ընես , ու ինչ որ անոր առ-ջին շիտակ է՝ ընես , և անոր պա-տուիրանքներուն ականջ դնես , ու անոր բոլոր կանոնները պահես , ան ես ախտերուն մկը քու վրադ պիտի չբերեմ , որոնք եգիպտացւոց վրայ բերի . ինչու որ ես եմ Տէրը՝ ձեր բժշկեմ ։

27 Եւ եկան Եղիմ , ու հոն տաս-ուերկու ջուրի աղբիւրներ ու եօ-թանասուն արմաւենիներ կային . և հոն ջուրերուն քովը բանակ դրին ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Իսրայէլացիք Սինի անապատը կը հասնին , 2 ու կերակուրի համար տրտունջ կ'ընեն ։ 4 Աս-տուած երկինքէն հաց տալ կը խոստանայ ։ 11 Լորամարգիները ։ 14 և մանանան կը խրկուին ։ 16 Մանանայ ժողվելուն կանոնը ։ 25 Շաբաթ օրէնք մանանայ չէր իջներ ։ 32 Աստուած կը պատուիրէ որ անկէ մկ օմըր պահուի ։

1 Ետքը Եղիմէն , ու Իսրա-յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը ե-կան Ի Սինի անապատը՝ որ Եղիմին ու Սինային մէջտեղն է , անոնց ե-գիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը ։

2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-ղովքը անապատին մէջ Մովսէսին ու Ահարոնին. դէմ տրտունջ ը-

3 րին . Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին ա-նոնց . Երանի՛ թէ Տէրոջը ձեռ-քովը մեռած ըլլայինք Եգիպտոսի երկրին մէջ , երբոր միսի կաթսա-ներուն քովը նստած էինք , ու կուշտ հաց կ'ուտէինք . քանզի մեզ աս անապատը հանեցիք , որ բոլոր աս ժողովքը անօթութենէն մեռ-ցնենք ։

4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ահա ես ձեզի երկինքէն հաց պիտի տե-ղամ , և ժողովուրդը պիտի ելլէ՝ ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան պէտք եղածը , որ ըփորձեմ զա-նոնք՝ թէ իմ օրէնքիս համաձայն

5 պիտի քալեն՝ թէ չէ : Եւ ըլլայ որ վեցերորդ օրը բնթածնին պատ-րաստեն , և Ի անիկայ ամէն օրուան ժողվածնէրնուն կրկինը ըլլայ ։

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իս-րայէլի բոլոր որդւոցը . Ի՜ի-րիկուն պիտի դիտնաք որ ձեզ ե-դիպտոսի երկրէն հանողը Եհո-

7 վան է ։ Եւ առաւօտուն պիտի տեսնէք Տէրոջը փառքը , ինչու որ Տէրոջը դէմ ձեր բրած տրտունջը ինքը լսեց . և Ամէնք ո՞վ ենք՝

8 որ մեզի դէմ կը տրտնջէք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Երբոր Տէրը ձեզի իրիկունը ուտելու միս , ու առա-ւօտուն կշտանալու չափ հաց տայ , պէտ Տէրոջ որ Տէրը լսած է իրեն դէմ բրած տրտունջնիդ . և մենք ո՞վ ենք . ձեր տրտունջը մեզի

դէմ չէ , հապա Տէրոջը դէմ ։

9 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին . Ի-սրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին ըսէ . Ի Տէրոջը առջևը մօտեցէք . ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց ։

10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրա-յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը խօսէր , անոնք դէպ Ի անապատը նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը

11 Ի ամպին մէջ երեցաւ ։ Եւ Տէրը

12 խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . Ի-սրայէլի որդւոցը տրտունջը լսեցի . խօսէ անոնց՝ ըսելով . Ի իրիկուան դէմ միս պիտի ուտէք , ու Ա-ռաւուանց հացով պիտի կշտանաք . և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Ե-հովայ ձեր Աստուածը ։

13 Եւ եղաւ որ իրիկունը Ծլորամար-դիները ելան , ու բանակը ծածկե-ցին . և առաւուանց բանակին բո-

14 լորտիքը ցօղ իջաւ ։ Ու երբոր իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապա-տին երեսին վրայ Ա մանր * կլոր բան մը կար՝ եղեամի պէս մանր գետնին

15 վրայ ։ Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը տեսան , իրարու ըսին . Է՞նչ է աս՝՝. քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր . ու Մովսէս ըսաւ անոնց . Ն Ա՛ս է ան հա-ցը՝ որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ ։

16 Տէրոջը պատուիրած բանը աս է . ժողվեցէք անկէ՝ ամէն մէկ ընկերք իր կերածին չափ . ամէն մէկ ընկերք իր վրանին մէջ եղողներուն համար՝ ձեր հոդիներուն համրանքին նայելով՝ մարդ գլուխ Ա մէյ մէկ օմըր առնէք ։

17 Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին . և որը շատ՝ ու որը քիչ ժողվեց ։

18 Եւ երբ օմէրով կը չափէին , Ո շատ ունեցողները չաւելցաւ , ու քիչ ու-նեցողները չպակսեցաւ . ամէն մէկը

19 իր կերածին չափ ժողվեց ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց . Մէկը անկէ

20 մինչև առտու չպահէ ։ Բայց մարդ չորին Մովսէսին , հապա ոմանք Թողուցին անկէ մինչև առտու , և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ . և Մով-

21 սէս բարկացաւ անոնց ։ Եւ ամէն առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ . ու արևը տաքը-ցածին պէս կը հալէր ։

22 Եւ եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկի-նապատիկ ուտելիք՝ այսինքն ամէն մէկուն համար երկու օմըր ժողվե-ցին . և ժողովքին բոլոր իշխաննե-րը եկան՝ ու պատմեցին Մովսէսին ։

23 Եւ անոնիկայ ըսաւ անոնց . Աս է Տէրոջը բսածը . վաղը Հանգըս-տութեան սուրբ շաբաթն է Տէրո-ջը . ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք , և ինչ որ պիտի եռացընէք՝ եռա-ցուցէք , ու ինչ որ կ'աւելցայ՝ ձե-ղի համար առտուան Թողուցէք ։

24 Եւ անոնիկայ առտուան Թողուցին՝

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Է Տէս ա Թագ · ը · 7 ; Ղուս · ժ · 16 ։ Հռով · ժգ · 2 ։

Բ Թես · ժգ · 16 ։

Հմր 7 ։ Գլ · ժ · 21 ։ Թոս · ժգ · 19 ։ գ Թագ · ը · 10 ; 11 ։

Հմր 8 ։

Հմր 6 ։

Հմր 7 ։

Թոս · ժա · 31 ։ Սաղ · հը · 27 ; 28 ։ ՃԽ · 40 ։

Թոս · ժա · 9 ։

Թոս · ժա · 7 ։ ԹՕր · ը · 3 ։ Նէեմ · Թ · 15 ։ Սաղ · հը · 24 ։ ՃԽ · 40 ։

* Կամ Թեփաձև

Է ԵԲԷ · ՄԱՆ ՀՈՒ · (ուս-կից կ'ելլէ Հանանայ բառը ։)

Ցօհ · Ղ · 31 ։ 49 ; 58 ։ ա Կոր · ժ · 3 ։

Հմր 36 ։

ա Կոր · ը · 15 ։

Ծն · բ · 3 ։ Գլ · ի · 3 ։ լա · 15 ։ լե · 3 ։ ՂԱ · իգ · 3 ։

Ն·ք·ՂԲ· 1491

Ղ Հմր 20։

Ղ Գլ· ի· 9, 10։

* ա Թ Թագ· ժե· 14։ Սաղ· հը· 10, 22։ ՃՂ· 13։

* Եբր· տուն Նը

* Թու· ժա· 7, 8։

Վ Եբր· Թ· 4։ Գ Գլ· իե· 16· 21։ ի· 20։ Թու· ժե· 10։ բ Օր· ժ· 5։ ա Թագ· ը· 9։

բ Տե՛ս Թու· Լէ· 38։ բ Օր· բ· 2, 8։ Նեհմ· Թ· 20, 21։ Ցօհ· Ղ· 31, 49։

ց Ցես· ե· 12։ Նեհմ· Թ· 15։

Մովսեսին հրամայածին պես· և ոչ դհետեցաւ, ոչ ալ անոր մէջը

25 որդ եղաւ։ Եւ Մովսէս ըսաւ· Այսօր կերէք ան· ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը· այսօր դաշտին

26 մէջ անկէ պիտի չգտնէք։ Վեց օր պիտի ժողվէք անիկայ· բայց օր եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է, պի-

27 տի չգտնուի։ Եւ եղաւ որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք

28 ժողվելու ելան, ու չգտան։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին· Մինչև ե՞րբ ՚չէք ուզեր պահել իմ պատուի-

29 րանքներս ու օրէնքներս։ Նայեցէ՛ք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը, ա-նոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ· ամէն մէկդնիդ իր տեղը թող նստի· մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ

30 օրը։ Եւ ժողովուրդը հանգստա-

31 ցաւ եօթներորդ օրը։ Եւ Իսրայէ-լի *որդիքը անոր անունըՄան դը-րին· ու ՚ան գինձի սերմի պէս ձեր-մակ՝ ու անոր համը մեղրով չիաւած գաթայի պէս էր։

32 Եւ Մովսէս ըսաւ· Տէրոջը հրա-մայած բանը աս է· Անկէ օմր մը լեցուցէք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի· որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անա-պատին մէջ՝ երբոր ձեզ Եգիպտոսէ

33 երկրէն հանեցի։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին· Սափոր մը առ, ու ա-նոր մէջը օմր մը լեցուն մանանայ դիր· և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջևը

34 դիր։ Ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց, անանկ ալ Ահարոն ՚կայտուեցաւ առջևը դրաւ զանի-

35 կայ՝ որ պահուի։ Եւ Իսրայէլի որ-դիքը բ·քառասուն տարի կերան մա-նանան, ՚մինչև որ չէն երկիր եկան· մանանան կերան՝ մինչև որ քանա-

36 նու երկրին սահմանը եկան։ Եւ օմրը արտուին տասներորդը մէկն է։

ԳԼ· ԺԷ

1 Ժողովուրդը Ջուրի համար տրտունջ կ'ընէ Ռափիդիմի մէջ։ 5 Աստուած Քորեբի մէջ ժայռէ մը ջուր հանել կու տայ։ 8 Մովսէս իր ձեռքը վեր բռնելով՝ Ամաղէկը կը յաղ-թուի։ 13 Մովսէս սեղան մը կը շինէ՝ ու զա-նիկայ կ'անուանէ Եհովահիսի։

1 Եւ ՚Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-ղովը Տէրոջը խօսքին պէս ի-րենց դնացքին համեմատ Սին անա-պատէն չուեցին, և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին· ու ժողովուրդին հա-

2 մար խմելու ջուր չկար։ Բ Եւ ժողո-վուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու ըսաւ· Մեզի ջուր տուր, որ խմենք· և Մովսէս ըսաւ անոնց· Ինչու հի-ձի հետ կը վիճիք· ինչու ‡Տէրը կը

3 փորձէք։ Եւ ժողովուրդը հոն ջու-

ր ի համար ծարաւեցաւ· ու ժողո-վուրդը ՚Մովսէսին դէմ տրտունջը ըրաւ ու ըսաւ· Ինչու համար մեզ եգիպտոսէն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և մեր հօտերը ծարա-ւութեամբ մեռցընես։

4 Եւ Մովսէս †Տէրոջը աղաղա-կեց՝ ըսելով· Ի՞նչ ընեմ աս ժո-ղովուրդին· դրեթէ պատրաստ են

5 ինս ՚քարկոծելու։ Եւ Տէրը ը-սաւ Մովսէսին· Ի ժողովուրդին առջևը անցիր, ու Իսրայէլի ծե-րերէն քու հետդ առ, և քու գա-ւազանդ՝ որով ը դետը զարկիր,

6 ձեռքդ առ՝ ու գնա։ Բ Ահա Քորեբին մէջ ժայռին վրայ՝ հոն քու առջևդ կը կայնիմ՝ և ժայ-ռին զարկ, ու անկէ ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը պիտի խմէ։ Եւ Մովսէս անանկ ըրաւ Իսրայէլի

7 ծերերուն առջևը։ Եւ ան տեղին անունը †Փորձ ու Մերիպա՚՚ դրաւ· ինչու որ Իսրայէլի որդիքը հոն վիճեցան, և Տէրը փորձեցին՝ ըսելով· Արդեօք Տէրը մեր մէջը է՝ թէ չէ։

8 Եւ Ամաղէկը եկաւ, ու Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլին հետ

9 պատերազմեցաւ։ Եւ Մովսէս ը-սաւ Յեսուին· Մեզի մարդիկ ընտրէ, ու Ամաղէկին հետ պատե-րազմելու ելլէր· վաղը ես բլուրին գլուխը պիտի կայնիմ՝ Եւ Աստու-ծոյ գաւազանը ձեռքս ՚՚՚՚՚՚՚։

10 Եւ Յեսու՝ Մովսէսին ըսածին պես ըրաւ, ու Ամաղէկին հետ պատե-րազմեցաւ, և Մովսէսը՝ Ահարոնը ու Ովրը՝ բլուրին գլուխը ելան։

11 Եւ կ'ըլլար որ՝ երբոր Մովսէս †իր ձեռքերը վեր կը վերցընէր, Իսրա-յէլը կը յաղթէր, ու երբոր իր ձեռքերը վար կ'իջեցընէր, Ամաղէ-

12 կը կը յաղթէր։ Եւ Մովսէսին ձեռքերը ծանրանալուն՝ քար մը առին ու անոր տակը դրին, և ինքը անոր վրան նստաւ· ու Ահարոնը և Ովրը՝ մէկը մէկ կողմէն ու մէկալը միւս կողմէն՝ անոր ձեռքերը վեր բռնելին, ու մինչև արեւադկին մարը մնալը անոր ձեռքերը հաստա-

13 տուն մնացին։ Եւ Յեսու սուրի բերնէ անցուց Ամաղէկը ու անոր

14 ժողովուրդը։ Եւ Տէրը ըսաւ Մով-սէսին· ‡Անիկայ յիշատակի հա-մար դիրքի մէջ գրէ, ու Յեսուին †իմացուր՝ որ Ամաղէկին յիշա-տակը երկինքին տակէն բոլորովին

15 պիտի ջնջեմ։ Եւ Մովսէս սեղան մը շինեց, ՚ու անոր անունը ‖Ե-

16 հովանիսի դրաւ, Ու ըսաւ· §Քանի Տէրը երդում ըրաւ ըՒԲ՚՚ Տէրը ազգէ ազգ պիտի պատերազմի Ամաղէկին դէմ։

Ն·ք·ՂԲ· 1491

Գ Գլ· ժգ· 2։

Ե Գլ· ժգ· 15։

ՂաթԱգ·Լ· 6։ Ցօ՚ն·ը· 59։ ժ·31։ Ե Տե՛ս Եզեկ· ը·6։

Է Գլ·կ·20։ Թու·ի·Տ։

Ը Թու·ի· 10, 11։ Սաղ· հը·15, 20։ ՃԷ· 41։ ՃժԳ·Տ։ ա Կոր·ժ·4։

ժ Թու·ի· 13։ Սաղ· Ճա·7։ գե· Տ։ Եբր·գ· Տ։

†Ցի՛ փորձուս Թիւնու վճռաբանու Թիւն։

Ե Ծն·ԼՂ· 12։ Թու·իգ·20։ բ Օր·իե· 17։ աԹագ· ժե·2։

Ը Գոր·է· 45։ Եբր· գ·Տ։

Ե Գլ·դ·20։

Ֆ Ցակ·ե· 16։

‖Գլ·ԼԳ·27։ ‡ Եբր· ա կանչներուն մէ՛նչ գիր՝

Հ Թու·իգ· 20։ բ Օր· իե·19։ ա Թագ·ժե· 3, 7։ է·1։ 17։ բ Թագ· ը·12։ Եզր· Թ·14։

§ Տե՛ս Գաս· գ·24։

‖Ցի՛ Տէրը իմ գուբակ է։

§ Կամ՝ Որովհետև ձեռքը Աթոռին վրայ է Տէրոջը ա-Թոռին դէմ։

Ն · Ք · ՉԿԴ · 1491

ԳԼ · ԺԸ

1 Ցոթոր Մովսէսին կը բերէ անոր կինը ու տղաքը ։ 7 Մովսես զանիկայ կը մեծարէ , 13 ու անոր խրատները կը բռնէ ։ 27 Ցոթոր կը մեկնի ։

1 Եւ Մովսէսին աները՝ Մադիա-
մու քուրմը Ցոթոր լսեց Ե՛ան
ամենը որ Աստուած ըրաւ Մովսէ-
սին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ,
և թէ Տէրը Եգիպտոսէն հանեց
2 Իսրայէլը ։ Եւ Մովսէսին աները
Ցոթոր առաւ Մովսէսին կնիկը
Սեպփօրան , անիկայ ետ խրկելէն
3 ետքը · Եւ անոր Է երկու որդիքը՝
որոնց Է մկուն անունը Գերսամ
էր · ինչու որ ինքը ըսեր էր · Օ-
տար երկրի մէջ պանդուխտ եմ ·
4 Եւ մէկալին անունը *Եղիազար
էր · ինչու որ ըսեր էր · Իմ Հօրս
Աստուածը իմ օգնականս էր , ու
իս փարաւոնին սուրէն ազատեց ։
5 Եւ Մովսէսին աները Ցոթոր՝ անոր
որդիներովը ու անոր կնիկովը ե-
կաւ Մովսէսին դէպ ՚ի անապատը՝
ուր որ անիկայ բանակ դրեր էր
6 Աստուծոյ լեռանը քովը · Եւ
իմացուց Մովսէսին ըսելով · Ես
քու աներդ Ցոթոր քեզի կու գամ ,
նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը
7 իր հետը ունենալով ։ Եւ Մովսէս
իր աները ընդիմաւորելու ելաւ , և
անոր խոնարհութիւն ըրաւ , ու
Է համբուրեց զանիկայ · և իրարու
Է ողջութիւնը հարցուցին՝ ու վրա-
8 նը մտան ։ Եւ Մովսէս իր աներին
պատմեց ան ամենը՝ որ Տէրը ըրաւ
Փարաւոնին ու Եգիպտացիներուն՝
Իսրայէլին համար , և ճամբուն մէջ
բոլոր Է իրենց քաշած աշխատու-
թիւնը , ու Տէրոջը Է զանոնք ա-
9 զատելը ։ Եւ Ցոթոր ուրախացաւ
բոլոր բարութիւններուն համար՝
որ Տէրը ըրաւ Իսրայէլին , փրկելով
զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն ։
10 Եւ Ցոթոր ըսաւ · Է Օրհնեալ ըլլայ
Տէրը՝ որ ազատեց ձեզ Եգիպտա-
ցւոց ձեռքէն՝ ու Փարաւոնին
ձեռքէն · ինչու որ ազատեց ժո-
ղովուրդը Եգիպտացւոց ձեռքին
11 տակէն ։ Հիմա գիտեմ որ Ե՛հո-
վան Է բոլոր աստուածներէն մեծ է ·
Է բանզի ինչ բանի մէջ որ Է կը
հպարտնային , անոնցմէ վեր էր ։
12 Եւ Մովսէսին աները Ցո-
թոր ողջակէզ ու զոհեր բերաւ
Աստուծոյ · և Ահարոն ու Իսրայէլի
բոլոր ծերերը Մովսէսին աներոջը
հետ Աստուծոյ առջևը հաց ու-
տելու եկան ։
13 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս
ժողովուրդը դատելու նստաւ , ու
ժողովուրդը առաւօտեն մինչև ի-
րիկուն Մովսէսին քովը կայնեցաւ ։

14 Եւ Մովսէսին աները երբոր տեսաւ
ինչ որ կ՚ընէր Մովսես ժողովուր-
դին , ըսաւ · Ի՞նչ է աս բանը՝ որ
դուն կ՚ընես ժողովուրդին · ինչու՞
դուն մինակ կը նստիս , ու բոլոր
ժողովուրդը առաւօտեն մինչև
15 իրիկուն քու քովդ կը կայնի ։ Եւ
Մովսէս ըսաւ իր աներին · Քանզի
Է ժողովուրդը կու գայ ինծի՝ Ա-
ստուծմէ Է տեսնուելու ։
16 Երբոր անոնք Է դան մէ ունենան՝
ինծի կու դան , և ես Է անոնց մէջ
տեղը դատաստան կ՚ընեմ , ու Աս-
տուծոյ կանոնները ու օրէնքները
17 անոնց կը գիտցընեմ ։ Եւ Մովսէսին
աները ըսաւ անոր · Քու ըրածդ
18 աղէկ բան չէ ։ Իրաւցընէ դուն պի-
տի մաշիս , դուն ալ՝ որ քու հետդ
եղած աս ժողովուրդն ալ · ինչու
որ աս բանը քեզի շատ ծանր է ·
Է դուն մինակ չես կրնար ընել աս ։
19 Հիմա մտիկ ըրէ իմ խօսքս , ես
քեզի խրատ տամ , ու Աստուած
քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ժողո-
վուրդին համար Աստուծոյ առջևը
դուն դնա ., որ Դատերը դուն
20 ներկայացընես Աստուծոյ · Եւ նա
նոնց սորվեցնես կանոնները ու օ-
րէնքները , և դիտցնէս անոնց Ի-
րենց քալելու ճամբան՝ ու Է իրենց
21 ընելու գործը ։ Ուստի դուն բոլոր
ժողովուրդին Ակարող մարդիկ՝
Է Աստուծմէ վախցող՝ Ճշմարտա-
սէր Ա Ագահութիւնը ատող
մարդիկ ընտրէ , ու Ասոնք հազարա-
պետներ՝ հարիւրապետներ՝ յիսնա-
պետներ ու տասնապետներ դիր ա-
22 նոնց վրայ , Ու Համչն ատեն թող
անոնք դատեն ժողովուրդը · և ա-
մէն Ը մեծ բանը քեզի ներկայացը-
նեն , ու ամէն պզտիկ բանը անոնք
դատեն · այսպէս քեզի օգնելով՝
Է բու վրայէդ Բ Ե Ը կը Թեթևցընեն ։
23 Թէ որ աս բանը ընես , ու Աստուած
ալ քեզի Ասէ՝ պատուիրէ , ան
ատենը Ց կարող կ՚ըլլաս դիմանա-
լու , և բոլոր աս ժողովուրդն ալ
խաղաղութեամբ Ե իրենց տեղը
կ՚երթան ։
24 Եւ Մովսէս իր աներին խօսքը
մտիկ ըրաւ , ու անոր ամէն ըսածը
25 ըրաւ ։ Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէ-
լէն կարող մարդիկ ընտրեց , ու
զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխ-
ներ՝ Ասդնդ հազարապետներ՝ հա-
րիւրապետներ՝ յիսնապետներ ու
26 տասնապետներ կարգեց ։ Եւ Համչն
ատեն անոնք կը դատէին ժողո-
վուրդը · Ժ դժուարին բանը Մովսէ-
սին կը ներկայացընէին , ու ամէն
պզտիկ բանը իրենք կը դատէին ։
27 Եւ Մովսէս իր աները ճամբայ հա-
նեց , ու անիկայ Է իր երկիրը գնաց ։

Ն · Ք · ՉԿԴ · 1491

*Ել · Բ · 22 ։

Ել · Գ · 1 ։ Գ · 1 ։
Բ Սադ · խդ · 1 ։ Հէ · 14 ։ 15 ։ Հր · 4 ։ ՃԵ · 5 ։ 43 ։ ՃՂ · 2 ։ 8 ։

Ել · Բ · 29 ։

Գ Գ · Բ · 22 ։

*Ել՝ իմ Աստուածս օգնական ։

Ել · Գ · 1 ։ 12 ։

Ել · Ժ · 17 ։ Ժը · 2 ։ ԺԹ · 1 ։ Գ Թագ · Բ · 19 ։

Ել Ե ; ԼԹ · 13 ։ ԼԳ · 4 ։

Ը Ե · խգ · 27 ։ Բ Թագ · Ժ · 7 ։

Բ Թռ · Ի · 14 ։

Ժ Սադ · Հը · 42 ։ Ձ · 7 ։ ՃՂ · 10 ։ ԷԼ · 2 ։

Է Ե · Ժ · 20 ։ Բ Թագ · Ժը · 28 ։ Ղռ · Ա · 68 ։

Լ Բ Մն · Բ · 5 ։ Սադ · ղե · 3 ։ ղէ · 9 ։ ՃԼ · 5 ։

Ի Գ · Ա · 10 · 16 ։ 22 ։ Ե · 2 ։ 7 ։ Ժ · 8 · 18 ։

Ձ Ա Թագ · Բ · 3 ։ Նեմ · Թ · 10 · 16 · 29 · Ցոր · Ի · 11 ։ 12 ։ Սադ · Լ · 23 ։ ՃԺԹ · 21 ։ Ղռ · Ա · 51 ։

Ել Բ Օր · Ժը · 7 ։ Ա Մն · ԻԹ · 22 ։ Ա Կոր · Ժ · 18 · 21 ։ 31 ։

Ղկ · Իդ · 12 ։ Թռ · Ժ · 34 ։

Ե Գ · Իդ · 7 ։ Իդ · 14 ։ Բ Օր · Ժ · 8 ։ Բ Թագ · Ժ · 3 ։ Ցոր · Ա · 13 ։ Գոր · Ժը · 15 ։ Ա Կոր · Գ · 1 ։

† ԵԷ · Մար-դուն ու իր ընկերին

Ղկ · Իդ · 15 · Թռ · Ժ · 35 ։ Իէ · 6 ։ ՃԸ ։ ԼՂ · 6 ։ 7 ։ 8 ։ 9 ։

Ե Թռ · Ժ · 14 ։ 17 ։ Բ Օր · Ա · 9 ։ 12 ։

Ե Գ · Գ · 12 ։ Ե Գ · Դ 16 ։ Ի · 19 ։ Բ Օր · Ե · 5 ։

Ե Թռ · Իէ · 5 ։

Ե Բ Օր · Դ · 1 ։ 5 ։ Ե · 1 ։ Գ · 1 · 2 ։ Է · 11 ։

Ա Սադ · ՃԽԳ · 8 ։

Ե Բ Օր · Ա · 18 ։

Գ Հմր 25 ։ Բ Օր · Ա · 15 · 16 ։ Ժ Գ · 18 ։ Բ Մն · Ժ Թ · 5–10 ։ Գոր · Գ · 3 ։

Ե Ե · Խբ · 18 ։ Բ Թագ · Խդ · 3 ։ Բ Մն · Ժ Թ · 9 ։

Ե Եզկ · Ժը · 8 ։

Ա Բ Օր · Ծ Գ · 19 ։

Ի Հմր 26 ։

Ե Հմր 26 ։ Ղկ · Իդ · 11 · Թռ · Ժ · 33 ։ Իէ · 2 ։ ԼԶ · 1 ։ Բ Օր · Ա · 17 ։ Ժ · 8 ։

Բ Թռ · Ժ · 17 ։

Ց Հմր 18 ։

Ե Ե · Ժը · 23 ։ Լ · 25 ։ Գ Լ · Ժ · 29 ։ Բ Թագ · Ժ Թ · 39 ։

† Բ Օր · Ա · 15 · Գոր · Գ · 5 ։

† Հմր 22 ։

Ե Ցոր · Իթ · 16 ։

Ֆ Թռ · Ժ · 29 · 30 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

Գլ· ԻԹ

1 Ժողովուրդը Սինայի անապատը կու գայ ։ 3 Աստուծոյ պատգամը Մովսէսին ձեռքովը լեռնէն ժողովուրդին կը խրկուի ։ 8 Մովսէս ժողովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի ։ 10 Ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի ։ 12 Լեռան մօտենալը կ'արգիլուի ։ 16 Աստուծոյ ահագին երեւոյթը լեռանը վրայ ։

1 Երրորդ ամսուն մէջ՝ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը, նոյն օրը՝ Սինայի ա-
2 նապատը եկան ։ Քանզի Բափիդիմէն չուեցին, ու Սինայի անապատը եկան, ու անապատին մէջ բանակ դրին. և Իսրայէլը հոն էլեռանը դիմացը բանակ դրաւ ։
3 Եւ Մովսէս Աստուծոյ ելաւ. ու Տէրը Լեռնէն կանչեց զանիկա՝ ըսելով. Յակոբին տանը ասանկ ըսես, և Իսրայէլի որդւոցը իմացը-
4 նես. Դուք տեսաք ինչ որ րրի Եգիպտացւոց. և ինչպէս Ես ձեզ արծիւի թեւերուն վրայ վերցուցի՝ ու
5 քովս բերի ։ Եւ հիմա եթէ որ իրաւցընէ իմ ձայնիս ջաղաքնդիք՝ ու իմ ուխտս պահէք, Դուք ինծի սեփհական ժողովուրդ պիտի
6 ըլլաք ամէն ազգերէն. ինչու որ երկիրը իմս է ։ Եւ դուք ինծի էքահաներու թագաւորութիւն՝ ու Լեւտրը ազգ մը պիտի ըլլաք. Իսրայէլի որդւոցը զրուցելու խօսքերդ ասոնք են ։
7 Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովուրդին ծերերը կանչեց, և Տէրոջը իրեն պատուիրած աս բոլոր խօսքերը
8 անոնց առջեւը դրաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը միաբերան պատասխանեցին ու ըսին. Տէրոջը բոլոր ըսածները պիտի ընենք ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը դարձուց ։
9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ահա ես քեզի կու գամ թանձր ամպի մը մէջ, որ ժողովուրդը լսէ՝ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու նաև հաւատան քեզի հաւատայ ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
10 պատմեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Գնա՛ ժողովուրդին, և ձոնա՛ նոնք սրբէ այսօր ու վաղը, և թող
11 հիրնց լաթերը լուան, Ու երրորդ օրուան համար պատրաստ ըլլան. քանզի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը Սինայ
12 լեռանը վրայ պիտի իջնէ ։ Եւ դուն ժողովուրդին բոլորտիքը սահման դնես՝ ըսելով. Ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն՝ կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք. Ամէն որ լեռանը դպչի, անշուշտ պիտի մեռ-
13 ցուի ։ Անոր ձեռք պիտի չդպչի. քանզի գոլեզ անպատճառ պիտի

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

քարկոծուի, կամ նետով ղարնուի. թէ անասուն ըլլայ՝ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի. երբոր ոչխոդին ձայնը երկար ձգուի, անոնք լեռը պիտի ելլեն ։
14 Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ի ժողովուրդը իջաւ, ու Նսրբեց ժողովուրդը. և անոնք իրենց լաթերը
15 լուացին ։ Եւ անկէսյ ըսաւ ժողովուրդին. Երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք. Ձեր կիներուն մի՛ մերձենաք ։
16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց որոտումներ ու կայծակներ կ'ըլլային, և թանձր ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ Եփողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր ժողովուրդը զարհուրեցաւ ։ Եւ Մովսէս՝ բանակէն
17 Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուրդը. ու անոնք լեռանը տակը
18 կայնեցան ։ Եւ Սինայ լեռը բոլորովին կը մխար. ինչու որ Տէրը անոր վրայ հրկիզով իջաւ. Եւ ուռանոր մուխը Նոցի մուխի պէս կ'ելլէր, և ամբողջ լեռը սաստիկ կը դո-
19 ղար ։ Եւ քանի որ փողին ձայնը կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աստուած ձայնով մը
20 անոր պատասխան տուաւ ։ Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ. ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը գլուխը, և Մով-
21 սէս ելաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Իջի՛ր, ժողովուրդին պատուիրէ, որ չըլլայ թէ Տէրը տեսնելու համար սահմանէն անցնին,
22 ու անոնցմէ շատերը կորսուին ։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ թող որ իրենք, որ չըլլայ թէ Տէրը ա-
23 նոնց վրայ յարձակի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը, ինչու որ դուն մեզի խօսեցար՝ ըսելով. Բնա-
24 ման դիր լեռանը, ու անիկայ սրբէ ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Գնա՝ վար իջիր, ու Ահարոնին հետ մէկտեղ ելիր. բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը ելլելու համար՝ սահմանին չանցնին, որ չըլլայ թէ
25 անոնց վրայ յարձակի ։ Ու Մովսէս ժողովուրդին իջաւ, և ըսաւ անոնց ։

Գլ· Ի

1 Տասը պատուիրանքները ։ 18 Ժողովուրդը կը վախնայ ։ 20 Ու Մովսէսէն կը մխիթարուի ։ 22 Կռապաշտութիւնը կ'արգիլուի ։ 24 Սեղան շինուելուն կերպը ։

1 Ու Աստուած զաս բոլոր խօսքերը զրուցեց՝ ըսելով.
2 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն Ծառայութեան տունէն հանեցի ։

ՂՀմր 16, 19։

ՂՀմր 10։
Ղ Հմր 11։
ա ա Թագ· խ· 4, 5։ Ջայս· ե· 3։ ա Կոր· ե· 5։
Ղ Սաղ· հե· 18։ Երե· ժբ· 18, 19։ Ճայս· գ· 5։ ը· 5։ ժա· 19։
ՂՀմր 9։ Գլ· խ· 34։ բ Մն· ե· 14։
Ճայս· ա· 10։ գ· 1։
ա Երե· ժբ· 21։
ա բ Օր· գ· 10։
Վ բ Օր· գ· 11։ Լգ· 2։ Դատ· ե· 5։ Սաղ· կը· 7, 8։ Ես· ղ· 4։ Ամո· գ· 3։
ա Գլ· գ· 2։ իդ· 17։ բ Մն· ե· 1, 2, 3։
բ Ծն· ԺԵ· 17։ Սաղ· ծխգ· 5։ Ճայս· ԺԵ· 8։
ց Սաղ· կը· 8։ հե· 18։ ՃԺգ· 7։ Երեմ· գ· 24։ Երե· ժբ· 26։
ա ՀՄր 13։
Ե Երե· ժբ· 21։
Ա Նեեմ· թ· 13։ Սաղ· ՃԼ· 7։
ը Տես գլ· գ· 5։ ա Թագ· ղ· 19։
Ե ՂՆ· ժ· 3։
ա բ Թագ· Ը· 7· 8։
Բ ՀՄր 12։ Ճես· գ· 4։

ա բ Օր· ե· 22։
Բ ՂԼ· իվ· 1։ 13։ բ Օր· ե· 6։ Սաղ· ՃԼ· 10։ Ովս· ժգ· 4։
Ե Գլ· ժգ· 3։

Ն · ք · ՀՓ · 1491

3 Ի՛մ առջևս ուրիշ աստուածներ չունենան։
4 Դուն քեզի կուռք չընես, ոչ ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ նմա-
5 նութիւնը. Չանոնց երկրպագուիր չընես, ու զանոնք չպաշտես. ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ՝ Նախանձոտ Աստուած եմ։ Որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև ա-
նոնց երրորդ ու չորրորդ աղգը՝ որ
6 կ՚ատեն զիս. Եւ ի՛ղորմիմ ա-նոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանք-ները կը պահեն։
7 Ի՛ Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերանդ չառնես. ինչու որ Տէրը՝ իր անունը պարապ տեղը բերան առնողը՝ չանմեղ պիտի չսեպէ։
8 Հանգստութեան օրը մի՛ տգբերը՝ անիկայ սուրբ պահելու հա-
9 մար։ Վեց օր պիտի աշխատիս,
10 ու բոլոր գործդ ընես. Բայց եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգստութեան օրն է. ան օրը գործ մը պիտի չգործես, ոչ դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղջկդ՝ ոչ քու ծա-ռադ ու աղախինդ՝ ոչ քու անա-սունդ՝ ոչ ալ դռներուդ մէջ եղած
11 օտարականդ. Քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ երկինքը ու եր-կիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ ե-ղածները, և եօթներորդ օրը հան-գըստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը՝ ու սրբեց զանիկայ։
12 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ քու օրերդ երկար ըլլան երկ-րին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աս-տուածդ կու տայ քեզի։
13 Ո՛պանութիւն մի՛ ըներ։
14 Շնութիւն մի՛ ըներ։
15 Գողութիւն մի՛ ըներ։
16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկա-յութիւն մի՛ ըներ։
17 Քու դրացիիդ տանը մի՛ ցան-կար. Քու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառային՝ կամ անոր աղա-խինին կամ անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛ ցանկար։

18 Եւ ՚բոլոր ժողովուրդը կ՚ի՛ տես-նէին որոտումները՝ ու կայծակները՝ և փողին ձայնը՝ ու լեռանը ՚ծխալը։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ, ետ քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ.
19 Եւ ըսին Մովսէսին. Դուն խօսէ մեզի հետ, ու մենիկ կ՚ընենք. բայց ՚Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝
20 որ չմեռնինք։ Եւ Մովսես ըսաւ ժողովուրդին. ՚Մի՛ վախնաք. Վինչու որ Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ. ՚Ո՛անակ որ անոր վախը ձեր
21 առջևը ըլլայ, որ չմեղանչէք։ Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ. ու Մովսէս մտեցաւ էան թանձր խաւարին՝ ուր որ Աստուած էր։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ա-սանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւո-ցը. Դուք տեսաք որ ձեզի հետ
23 ՚երկինքէն խօսեցայ. ՚Ինձի հետ արծաթի աստուածներ չընէք, ոչ ալ ոսկի աստուածներ ընեք ձեզի։
24 Ինձի հողէ սեղան մը չընես, ու անոր վրայ քու ողջակէզներդ ու խաղաղութեան զոհերդ՝ ՚քու ոչ-խարներդ ու արջառներդ մատու-ցանես. ԵՒ ամէն ՚տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ՝, քեզի պիտի գամ, ու ՚քեզ պիտի օրհնեմ։
25 Եւ ՚Թէ որ ինձի քարէ սեղան շինելու ըլլաս, տաշած քարէ չշինես. քանզի Թէ որ անոր վրայ երկաթի գործիք վերցընես, կը
26 պղծես անիկայ։ Եւ աստիճաններ-բով չելլես իմ սեղանս, որ քու մերկութիւնդ չբացուի անոր վրայ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Զանազան կանոններ ծառաներու համար։ 5 Ըն ծառային համար՝ որուն ականջը պիտի ծակուէր։ 7 Ընդհինները համար։ 12 Մարդասպանութեան համար։ 16 Մարդ գողցողի համար։ 17 Ծնողաց հայհոյութիւնը ընողներուն համար։ 18 Զարնողներուն համար։ 22 Պատահմամբ եղած վնասի մը համար։ 28 Զարնող եզի համար։ 28 Վնասի մը պատճառ եղողին համար։

1 Եւ ՚անոնց առջևը դնելու գա-
2 տաստաններդ ասոնք են. ՚Թէ որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախու առնելու ըլլաս, անիկայ վեց տարի պիտի ծառայէ, և եօթներորդ
3 օրն ՚ձրի ազատ պիտի ելլէ։ Թէ որ մինակ մտաւ, մինակ պիտի ել-լէ. Թէ որ կնիկ ունէր, կնիկն ալ
4 իր հետը պիտի ելլէ։ Թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ, ու անի-կայ իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնաւ է, կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը պիտի ըլլան, ու ինքը մի-
5 նակ պիտի ելլէ։ Եւ ՚Հապա Թէ որ ծառան յայտնի ըսելու ըլլայ Թէ, Ես կը սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս՝

Ն · ք · ՀՓ · 1491

՚Երբ · ժբ · 18։
Ղ Ճայա · ա · 10, 12։
Գղ · ժԹ · 18։
Ղ բ Օր · ե · 27։ ժբ · 16։ Գաղ · ը · 19, 20։ Երբ · ժբ · 19։
՚բ Օր · ե · 25։
՚՚աթագ · ժբ · 20։ Ես · խա · 10, 13։
Վ Ծ՚ն · իբ · 1։ բ Օր · ժգ · 8։
Ա՛ր Օր · գ · 10։ ղ · 2։ ժ · 12։ ժէ · 13, 19։ ժԹ · 20։ իբ · 58։ Ա՛ակ · գ · 7։ ժՂ · 6։ Եռ · ը · 13։
Բ Գլ · ժԹ · 16։ բ Օր · ե · 5։ ե Թագ · ը · 12։
՚բ Օր · գ · 36։ Նէեմ · Թ · 13։
՚Գլ · լբ · 1, 2, 4։ ա Թագ · ե · 4, 5։ գ Թագ · ժէ · 33։ Եզէկ · ի · 39։ խգ · 8։ Դան · ե · 4, 23։ Ա՛ռփ · ա · 5։ բ Կոր · գ · 14, 15։ 16։
Ի Ղ՚ա · ա · 2։ ՚բ Օր · ժ · 5, 11, 21։ ժգ · 23։ ժՀ · 6, 11։ իգ · 2։ գ Թագ · ը · 43։ Թ · 8։ բ Մ՚ն · գ · 6։ ե · 16։ ժբ · 13։ Եզր · ղ · 12։ Ն՚եէմ · ա · 9։ Սաղ · ԿԹ · 7։ Ե-րեմ · է · 10, 12։
Ծ՚ն · ժբ · 2։ բ Օր · է · 13։
Ֆբ Օր · իէ · 5։ Ճես · ը · 31։

՚՚ Գլ · իգ · 3, 4։ բ Օր · գ · 14։ ղ · 1։

Ք Ղա · իե · 39, 40, 41։ բ Օր · ժե · 12։ Երեմ · լէ · 14։ Ի բ Օր · ժե · 16, 17։

ն · ք · ՊԲ 1491

Բ ԳԼ ԺԲ · 12 · ԻԲ S 28 ·

Ի Սաղ · Խ · 6 ·

Ղ Նէեմ ե · 5 ·

Ի Հմր 2 · 3 ·

Ը ա Կոր · Ե · 5 ·

Ր Ծն · Թ · 6 · Ղա · իդ · 17 · Թու · ո · լե · 30 · 31 · Մատ · իշ · 52 ·

Ժ Թու · լե · 22 · բ Օր · ժԹ · 4 · 5 ·

Ի ա Թագ · իդ · 4 · 10 · 18 ·

Լ Թու · լե · 11 · բ Օր · ժԹ · 3 · 5ես · ի · 2 ·

Խ Թու · ժե · 30 · լե · 20 · բ Օր · ժԹ · 11 · 12 · Երր · Ժ · 26 ·

Ծ գ Թագ · բ · 28—34 · գ Թագ · ժա · 15 ·

Կ բ Օր · իդ · 7 ·

Հ Ծն լե · 28 ·

Ֆ Գաղ · իբ · 4 · Ղ Ղա · ի · 9 · Ագակ · ի · 20 · Մատ · ժե · 4 · Մար · ե · 10 ·

Ճ բ Թագ · գ · 29 ·

* Եզր · Նեմ · ութը

ու իմ տղաքներս , չեմ ասէր որ
6 Հլլեմ և աղատ ըլար . Ան ատենը անոր տէրը Ը դատաւորներուն պիտի տանի զանիկայ , և դրանը՝ կամ դրանդեացը մօտեցընէ . ու անոր տէրը Ի անոր ականջը հերիւնով պիտի ծակէ , և անիկայ յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ անոր ։
7 Եւ Թէ որ մէկը Ղիր աղջիկը ազախին ըլլալու համար ծախէ , ազնիկայ Ի ծառաներուն ելլելուն պէս
8 պիտի չելլէ ։ Թէ որ անիկայ հաճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչքին՝ որ զանիկայ իրեն նշաներ էր , Թող փրկել տայ զանիկայ . Բայց զանիկայ օտար ազգի ծախելու կարող չըլլայ , ինչու որ խարէութիւն ըրաւ անոր ։ Եւ Թէ որ զանիկայ իր որդւոյն նշանած է . աղջկանց օրէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր ։
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Խիլ առնէ , ազնոր ուտելիքը հանդերձը Ըու մերկութիւնը պիտի չկորէ ։ Եւ
11 Թէ որ անոր ասոնք բանը չընէ , ան ատենը անիկայ առանց ստակի ձրի պիտի երթայ ։
12 Ը Մարդ զարնող մեռցընողը՝ անշուշտ պիտի մեռցուի ։
13 Իսկ Ժ Թէ որ դարանամուտ չեղաւ , հապա պատահաւ Աստուած Ի մատնեց անոր ձեռքը , Ես քեզի տեղ մը պիտի սահմանեմ , որ անիկայ հոն փախչի ։
14 Բայց Թէ որ մէկը Ի իր դրացիին ոխ ունենայ , և զանիկայ նենդութեամբ մեռցընէ , Ժ իմ սեղանէս ալ պիտի
15 առնես զանիկայ՝ որ մեռնի ։ Եւ իր հայրը կամ մայրը զարնողը անշուշտ պիտի մեռցուի ։
16 Եւ մարդ Ի գողցողը՝ Թէ Ճ զանիկայ ծախած ըլլայ , և Թէ Ն իր ձեռքը գտնուի , անշուշտ պիտի մեռցուի ։
17 Եւ Ղիր հայրը կամ մայրը անիծողը՝ անշուշտ պիտի մեռցուի ։
18 Եւ Թէ որ մարդիկ իրարու հետ վէճ ընեն , ու մէկը մէկալին քարով կամ բռունցով զարնէ , ու անիկայ չմեռնի , հապա անկողինը
19 պառկի , Թէ որ նորէն ելլէ , ու Ճ ցուպով պտրտի , զարնողը անպարտ ըլլայ , միայն անոր * կորսընցուցած ժամանակին ՚ՈՒՃՒԷ՚՚ հատուցանէ , ու բոլորովին առողջացընէ զանիկայ ։
20 Եւ Թէ որ մէկը գաւազանով իր ծառան՝ կամ իր աղախինը զարնէ , ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռնի , անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի . Բայց Թէ օր մը կամ երկու օր ապրի , անկէ վրէժ չառնուի . ինչու որ Ֆ անիկայ իր ստակն է ։
22 Եւ Թէ որ մարդիկ կռուին , ու

Ժղի կնկան մը զարնելով՝ անոր տըղան անցընել տան , և ասէր Ջնաս մը չըլլայ , անիկայ անշուշտ ան կնիկին երկանը իր վրայ դրած տոյժը պիտի քաշէ , յաւատարնութիւն դատաւորներուն պէս հատուցանէ
23 նելով ։ Բայց Թէ որ Ջնաս մը ըլլայ , անձի տեղ՝ անձ պիտի տաս ,
24 Ն Աչքի տեղ՝ աչք , ակռայի տեղ՝ ակռայ , ձեռքի տեղ՝ ձեռք , ոտքի
25 տեղ՝ ոտք , խարանի տեղ՝ խարան , վէրքի տեղ՝ վէրք , հարուածի տեղ՝ հարուած ։
26 Եւ Թէ որ մէկը իր ծառային աչքը կամ իր աղախինին աչքը զարնէ ու կուրցընէ , զանիկայ իր աչքին փոխարէն ազատ պիտի արձակէ ։
27 Ձակէ ։ Եւ Թէ որ իր ծառային ակռան՝ կամ իր աղախինին ակռան Թափէ , զանիկայ իր ակռային փոխարէն ազատ պիտի արձակէ ։
28 Եւ Թէ որ եզ մը իր եղջիւրովը մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռցընէ , Ւեզը անշուշտ պիտի քարկոծուի ու անոր միսը պիտի չուտուի . բայց եզին տէրը անպարտ
29 ըլլայ ։ Հապա Թէ որ եզը երկուքնէ Ւմ մկալ օրուընէ զարնող է , և անոր տէրոջն ալ զգուշացած է , ու զանիկայ պահած չէ , Թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը մեռցընելու ըլլայ , եզը պիտի քարկոծուի , ու անոր
30 տէրն ալ պիտի մեռցուի ։ Թէ որ փրկանք մը ձգուի անոր վրայ ; ասնիկայ Ո իր անձին ազատութեանը համար՝ ինչ որ իր վրան ձգուի՝ պիտի
31 տի վճարէ ։ Թէ տղայ մը՝ և Թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ Եզ , ասոր դատաստանին պէս ըլլայ անոր ։
32 Թէ որ եզը ծառայ մը կամ աղախին մը զարնէ , անոնց տէրոջը Ւերսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ , ու Ջեզը պիտի քարկոծուի ։
33 Եւ Թէ որ մէկը փոս մը բանայ , կամ մէկը փոս մը փորէ՝ ու չծածկէ , և հոն եզ մը կամ էշ մը իյնայ
34 նալու ըլլայ , Վնասը փոսին տէրը պիտի քաշէ , ՚՚՚ անոնց տիրոջը ստակ պիտի տայ , և մեռածը իրը պիտի ըլլայ ։
35 Եւ Թէ որ մէկու մը եզը իր դրացիին եզը զարնէ մեռցընէ , ողջ եզը պիտի ծախեն , ու անոր ստակը բաժնեն , և մեռածն ալ բաժնեն ։
36 Հապա Թէ որ եզին երկուքնէ Ւմ մկալ օրուընէ զարնող ըլլալը գիտցուած ըլլալով , անոր տէրը զանիկայ պահած չէ , անշուշտ եզին տեղը եզ պիտի հատուցանէ , ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Գողութեան վրայով ։ 5 Ա տացուածքի վնասին վրայով ։ 14 Փոխ առնելու վրայով ։ 16

ն · ք · ՂԲ · 1491

Ա Հմր · 30 · բ Օր · իբ · 18 · 19 ·

Ն Ղա · իդ · 20 · բ Օր · ժԹ · 21 · Մատ · և · 38 ·

Ը Ծն · Թ · 5 ·

Ո Հմր 22 · Թու · լե · 31 ·

Ը Ես Ջար · ժա · 12 · 13 · Մատ · իգ · 15 · Փիլ · բ · 7 ·

Ա Հմր 28

Ն · ք · ՉԲ · 1491

Պահնկութեան վրայով ։ 18 Հմայութեան վրայով ։ 19 Անանոյ հետ պղծութեան վրայով ։ 20 Կռապաշտութեան վրայով ։ 21 Օտարներուն՝ որբևարիներուն և այրերուն վրայով ։ 25 Դրամը վարձքի տալու վրայով ։ 26 Գրաւներու վրայով ։ 28 Իշխանները պատուելու վրայով ։ 29 Երախայրիներու վրայով ։

1 ՅՈՎ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծախէ զանիկայ , մէկ արջառին տեղը հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տեղը չորս ոչխար պիտի հատուցա-
ա Բ Թագ · ժբ · 6 · Ղուկ · ժԹ · 8 · Տես Ագաւ · ը · 31 ։
2 նէ ։ թէ որ գող մը ԲԿՈՒՆ ծակելու վրայ գտնուի , ու զարնուի մեռնի , Կանոր համար արիւն չը-
Բ Մատ · իդ · 43 ։
3 թափուի ։ թէ որ անոր վրայ արեւը ծագեր է , անոր համար արիւն պիտի թափուի . անիկայ լման կրնար հատուցանել . թէ որ բան մըն ալ չունենար , ան ատենը իր գողցած բանին համար Ե կրնար ծա-
Ե Գլ · իա · 2 ։
4 խուիլ ։ թէ որ գողցածը Ի բեռ-քը ողջ գտնուի , թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ ոչխար , Ձկրկինը պիտի հատուցանէ ։
Է Գլ · իա · 16 ։
Ղ Տես հմմ. 1 , 7 ։ Ագաք · ը · 31 ։
5 թէ որ մէկը արտի մը կամ այգիի մը * վնաս տայ " , Թող տալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու , իր արտին ամենէն ադեկ բերքէն՝ ու իր այգիին ամենէն ադեկ բերքէն պիտի հատուցանէ ։
* ՆԵՐ · մէջ արածել տայ ։
6 թէ որ կրակ ցաթկէ՝ ու ցանիքի փուշերուն վակչի , և դիզուած ոռանները՝ կամ Ձնձուած ցորենը՝ կամ արտը այրի , կրակը վառողը այրածին ԱՓԵԼ լման պիտի հա-
Ե Ելմ 4 ։
տուցանէ ։
7 թէ որ մէկը իր դրացիին ստակ կամ ամաններ տայ պահելու համար , և ան մարդուն տունէն գողցուի , Ե թէ որ գողը գտնուի , ա-
Բ Գլ · իա · 6 · Ելմ 28 ։
նկայ կրկինը պիտի հատուցանէ ։
8 թէ որ գողը չգտնուի , տանուտերը Ընդառաջորներուն պիտի տարուի , իր ձեռքը իր դրացիին ստացուածքին չՒպցրնելը ԱՓԱՓԵԼՈՑ համար ։
9 Ամէն կերպ անիրաւութեան համար , թէ եզի՝ թէ իշու՝ թէ ոչխարի՝ և թէ հանդերձի համար , կամ ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն որ Ձեզ կը հաստատէ թէ իրն է , Երկու կողմին գատը գատաւորներուն առջեւն տարուի , ԱՓ գատաւորները որոնց վրայ վճռելու ըլ-
Ընբ Օր · իե · 1 ։ Բ Մն · ժթ · 10 ։
լան , անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ ։
10 թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը՝ կամ եզ մը՝ կամ ոչխար մը՝ կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ , ու անիկայ մեռնի՝ կամ վնասի՝ կամ †Թշնամին առնի
† ԵՒԲ · գիրութեան քշուի՝
11 տանի՝ ու տեսնող մը չըլլայ , Ան ԱՓՆԸ երկու-քին ԱՁՏԵՐՔը Ի Ցերոքը
Ի Ծն · ը · 16 ։
երդումը ըլլայ՝ իր դրացիին ստացուածքին ձեռք չտպցընելուն համար . ու անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը , և ինքը պիտի չհատուցա-
12 նէ ։ Եւ Է թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուեր է , ինքը անոր տիրո-
13 Ղը պիտի հատուցանէ ։ թէ որ ՓԱՌԱՏուած է , Թող բերէ անիկայ՝ վկայութիւն ըլլալու համար . ՚՚ փառատուածին Կինը պիտի չհատուցանէ ։
14 Եւ Թէ որ մէկը իր դրացիէն ԱՒՆ ԱՒՆ փոխ առնէ , ու անիկայ վնասուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով , ինքը ան-
15 շուշտ պիտի հատուցանէ . Բայց Թէ որ անոր տէրը հետն էր , պիտի չհատուցանէ . Թէ որ վարձքով առնուած էր , վարձքին տեղը սեպուի ։
16 Եւ Է թէ որ մէկը չնշանուած աղջիկ մը խաբէ , ու անոր հետ պառկի , անշուշտ անոր օժիտը ինքը տալով՝ զանիկայ իրեն կնիկ պիտի
17 ունենայ ։ Եթէ հայրը ամենևին չուզէ անոր տալ , անիկայ կոյսերուն Ը օժիտին չափ ստակ պիտի ‡տայ ։
18 Ե կախարդ կնիկը պիտի չապրեցընես ։
19 ՈՎ որ անասունի հետ պառկի , անշուշտ պիտի մեռցուի ։
20 ՀՄԻայն Տէրոջմէն Ի զատ՝ ՈՐԵՒԷ աստուածներու զոհ ընողը բոլորովին պիտի կորսուի ։
21 Ե Եւ օտարականը մի՛ չարչարեր , ու զանիկայ մի՛ նեղեր . ինչու որ դուք ՚ՂԼ Եգիպտոսի երկրին մէջ
22 օտարական էիք ։ ՂՈրբևարին ու
23 որբը մի՛ չարչարէք ։ Թէ որ զանոնք չարչարէ՛ք ինչ և իցէ կերպով մը , ու անոնք Ձինծի բողոքելու ըլլան , անշուշտ Ե պիտի լսեմ անոնց
24 աղաղակը . Եւ իմ Ե բարկութիւնս պիտի բորբոքի , ու ձեզ սրով պիտի մեռցընեմ . և Ե ձեր կիներդ որբևարի՝ ու ձեր տղաքները որբ պիտի ըլլան ։
25 ՂԹէ որ իմ ԺողովուրԴէս քու քովդ եղած աղքատ մէկու մը փոխ ստակ տաս , վաշխ առնողի մը պէս մի ըլլար անոր , ու անոր վրան
26 վաշխ մի՛ դներ ։ ՚՚Թէ որ քու գրաւդ գիւղիդ հանդերձը գրաւ առնես , արեւը մարը չմտած Իրեն ետ դարձը-
27 նես . Ինչու որ ան է միայն անոր ծածկոցը , իր մարմնին հանդերձն է ան . ինչով պիտի պառկի . և պիտի ըլլայ որ Ղերբոր ինծի աղաղակէ , պիտի լսեմ , քանզի ես Ո-
28 ղորմած եմ ։
ՆԴատաւորները մի՛ հայհոյեր , և

Ն · ք · ՉԲ · 1491

Ի Ծն · լ · 39 ։
Ը Օր · իբ · 23 , 29 ։
Ի Ծն · լԲ · 12 ։ Բ Օր · իբ · 29 ։ ա Թագ · ժբ · 25 ։
‡ ԵՒԲ · կըզ · ռէ ։
Ձ Ղե · ժԹ · 26 , 31 ։ ի · 27 ։ Բ Օր · ժբ · 10 , 11 ։ ա Թագ · իբ · 3 , 9 ։
Լ Ղե · ժբ · 23 ։ ի · 15 ։
Հ Թոս · իե · 2 , 7 , Տ ։ Բ Օր · ժՁ 1 , 2 , 5 , 6 , 9 , 13 , 14 , 15 ։ ԺԷ · 2 · 3 , 5 ։
Ց Գլ · իԹ · 9 ։ Ղե · ժԹ · 33 ։ իՆ · 35 ։ Բ Օր · ժ · 19 ։ Երեմ · է · 6 ։ Ջաբ · է · 10 ։ Մալ · է · 5 ։
Ղ Բ Օր · ժ · 18 ։ իՀ · 17 ։ իե · 19 ։ Սաղ · ղԹ · 6 ։ Ես · ա · 17 , 23 ։ ժ · 2 ։ Եզեկ · իբ · 7 ։ Ջաբ · է · 10 ։ Ցակ · ա · 27 ։
Ճ Բ Օր · ժե · 9 ։ իՀ · 15 ։ Ցոբ · լե · 9 ։ Ղու · ժբ · 7 ։
Մ Ցոր · լԹ · 28 ։ Սաղ · ժբ · 6 ։ ՃՆե · 19 ։ Ցակ · ե · 4 ։
Յ Ցոր · լա · 23 ։ Սաղ · կՀ · 24 ։
Ն Սաղ · ՃԲ · 9 ։ ՈՁբ · ե · 3 ։
Ղ Ղե · իե · 35 , 36 , 37 ։ Բ Օր · իՀ · 19 , 20 ։ Նէեմ · ե · 7 ։ Սաղ · ժե · 5 ։ Եզեկ · ժբ · 8 , 17 ։
ՈՐ Օր · իՀ · 6 , 10 , 13 , 17 ։ Ցոր · իբ · 6 ։ իՀ · 3 , 9 ։ Ագաք · ի · 16 ։ իր · 27 ։ Եզեկ · ժբ ·

Ն · ք · գՔ · 1491

քու ժողովուրդիդ իշխանը մի՛ անիծեր ։

29 Քու արմուկներուդ ու հեղաձիւթներուդ՝ երախայրիները մի՛ ուզեցրներ · քու որդւոցդ՝ անդր-

30 բանիկները ինծի պիտի տան ։ Է՛քու եղիր՝ ոչխարիդ՝ ալ ասանկ պիտի ընես · Թէ օր մըը հետ պիտի ըլլայ · ուխերորդ օրը՝ ան ինծի պիտի տաս ։

31 Եւ դուք ինծի *սուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք · և դիշատին մէջ գա-ղանիներէն փառատուածին միսը պիտի չուտէք · շուներուն պիտի նետէք ան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Համբաստանաց և սուտ վկայութեան վրայով ։ 3 · 6 Արդար դատաստանի վրայով ։ 4 Թշնամին սիրելու վրայով ։ 10 Հանգստութեան տարւոյն վրայով ։ 12 Շաբաթին վրայով ։ 14 Իրեք տօնախմբութիւններուն վրայով ։ 18 Զոհերուն արիւնին ու ճարպին վրայով ։ 20 Տէրը կը խոստանայ անոնց հետ հրեշտակ մը խրկել, ու զանոնք օրհնել, թէ որ իրեն հնազանդին ։

1 Ապուռ լուր · պիտի չտարաձես · անօրէնի հետ ձեռքդ պիտի չդնես Է անիրաւ վկայ ըլլալով ։

2 Է Չարութիւն ընելու համար՝ բազմութեանը պիտի չհետեւիս · ու դատաստանի մէջ չրաւելով ծռելու համար շատերուն ետեւէն խոտորելով՝ խօսք պիտի չխօսիս ։

3 Եւ աղքատին աչառութիւն պիտի չընես իր դատին մէջ ։

4 Երէ որ քու թշնամիդդ մոլորած եղնիկ կամ իշուն հանդիպես՝ ետ ըլլաս , անշուշտ իրեն պիտի

5 դարձընես անիկա ։ Երէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես , ու զանիկայ ազատելէն հրաժարիլ ալ ուզես , անշուշտ ա-նոր հետ պիտի ազատես ։

6 Էքու աղքատիդ դատին մէջ ա-նոր իրաւունքը պիտի չծռես ։

7 Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր՝ · և Թանմեղը ու արդարը մի՛ սպաններ · ինչու որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ ։

8 Եւ կաշառք պիտի չառնես · ինչու որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը կուրացընէ , և արդարներուն *խօսքերը կը խանգարէ ։

9 Եւ օտարականը մի՛ նեղեր · ինչու որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք · որովհետեւ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք ։

10 Եւ Էքու երկիրդ վեց տարի պիտի սերմանես , ու անոր արդիւնքը ժողվես ։

11 Բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն , և անոնցմէ մնացածը դաշտին անասունները ուտեն · քու այգիով՝ ձիթաստանիդ ալ ասանկ պիտի ընես ։

12 Նեա ։ Վեց օր քու գործդ գործէ , ու եօթներորդ օրը հանգստացիր · որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ , և քու աղախինիդ որդին ու օտա-

13 րականը շունչ առնէ ։ Եւ բոլոր ձկզի զրուցածներուս զգուշութիւն ունիս ։ Ուրիշ աստուածներուն անունը պիտի չյիշէք · քու բերնէդ անդամ չլսուի ։

14 Ինձ տարին իրեք անգամ ինծի տօն

15 պահէ ։ Բաղարջակերաց տօնը պահէ · քեզի պատուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Ապիւ ամսուն մէջ սահմանուած ժամանակին · ինչու որ ան ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար · և քնաւ մէկը չերեւնայ իմ

16 առջեւս · Ի Եւ արտին մէջ ցանելու աշխատութենէդ երախայրի պտուղը՝ Շաբաթոց տօնը՝ ու Տարեբոյսին վերջը ժողվելու տօնը դէպի պահեր , երբոր արտէն քու աշխա-

17 տութիւնդ կը ժողվես ։ Ինձ տարին իրեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջեւը պիտի երեւնան ։

18 Էմի զոհիս արիւնը խմորեալ հացով պիտի չմատուցանես , ու իմ տօնիս ճարպը մինչև առտու

19 պիտի չմնայ ։ Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը պիտի տանիս ։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի չեփես ։

20 Ահա քու առջեւդէն հրեշտակ մը կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ , ու իմ պատրաստած

21 տեղս տանի քեզ ։ Անկէ զգուշացիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ , Էանոր անդիմադրիր մի՛ ըլլար · ինչու որ անիկայ Ինձ յանցանքը պիտի չներէ , քանզի Իմ անունս

22 անոր վրայ է ։ Բայց Երէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես , ու իմ բոլոր բանաձս ընես , ան ատենը Էքու թշնամիներուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և քու հակառակորդներուդ՝ հակա-

23 ռակորդ ։ Քանզի իմ հրեշտակս

Ն · ք · գՔ · 1491

Ի ՂԼ · իե · 3 , 4 ։
Ա ԳԼ · ի · 8 , 9 ։ Բ Օր · ե · 13 ։ Ղա · ժգ · 14 ։
Ե Բ Օր · գ · 5 ։ Ցես · իբ · 5 ։ Սաղ · ղՔ · 1 ։ Եփ · ե · 15 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։
Զ Թես · լը · 38 ։ Բ Օր · ժբ · 3 , Ցես · իգ · 7 ։ Սաղ · ժգ · 4 ։ Ովս · բ · 17 ։ Զաք · ժգ · 2 ։
Է ԳԼ · լդ · 23 ։ ՂՀ · իգ · 4 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ը ԳԼ · ժբ · 15 ։ ժգ · 6 ։ լդ · 18 ։ ՂՀ · իգ · 6 ։ Բ Օր · ժգ · 8 ։
Թ ԳԼ · լդ · 20 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։ ։
Ժ ԳԼ · լդ · 22 ։ ՂՀ · իգ · 10 ։
ԺԱ Օր · ժգ · 13 ։
ԺԲ ԳԼ · լդ · 23 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
ԺԳ ԳԼ · ժբ · 8 ։ լդ · 25 ։ ՂՀ · բ · 11 ։ Բ Օր · ժգ · 4 ։
ԺԴ ԳԼ · իբ · 29 ։ լդ · 26 ։ ՂՀ · իգ · 10 · 17 ։ Թես · ժբ · 12 , 13 ։ Բ Օր · իգ · 10 ։ Նէհ · ժ · 35 ։
ԺԵ ԳԼ · լդ · 26 ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։
ԺԶ ԳԼ · ժգ · 19 ։ լբ · 34 ։ լՀ · 2 , 14 ։ Թես · ի · 16 ։ Ցես · ե · 13 ։ գ · 2 ։ Սաղ · զա · 11 ։ Եա · կգ · 9 ։
ԺԷ Թես · ժգ · 11 ։ Սաղ · Ղբ · 40 , 56 ։ Եփե · գ · 30 ։ Երե · գ · 10 , 16 ։
ԺԸ ԳԼ · լբ · 34 ։ Թես · ժգ · 35 ։ Բ Օր · ժբ · 19 ։ Ցես · իգ · 19 ։ Երեմ · ե · 7 ։ Երե · գ · 11 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։
ԺԹ Ես · ա · 23 ։ ե · 23 ։ լդ · 15 ։ Եզեկ · իբ · 12 ։ Ամով · ե · 12 ։ Գոր · իդ · 26 ։ * Կամ դատերը
ԻԱ ԳԼ · իբ · 21 ։ Բ Օր · ժ · 19 ։ իդ · 14 ։ 17 ։ իե · 19 ։ Սաղ · ղդ · 6 ։ Եզեկ · իբ · 7 ։ Մաղ · գ · 5 ։

քու ժողովուրդիդ իշխանը՝ մի՛ անիծեր ։

29 Քու արմուկներուդ ու հեղաձիւթներուդ՝ երախայրիները մի՛ ուզեցրներ · քու որդւոցդ՝ անդր-

30 բանիկները ինծի պիտի տաս ։ Էքու եղիդ՝ ոչխարիդ՝ ալ ասանկ պիտի ընես · Թէ օր մըը հետ պիտի ըլլայ · ուխերորդ օրը՝ ան ինծի պիտի տաս ։

31 Եւ դուք ինծի *սուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք · և դիշատին մէջ գա-ղանիներէն փառատուածին միսը պիտի չուտէք · շուներուն պիտի նետէք ան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Համբաստանաց և սուտ վկայութեան վրայով ։ 3 · 6 Արդար դատաստանի վրայով ։ 4 Թշնամին սիրելու վրայով ։ 10 Հանգստութեան տարւոյն վրայով ։ 12 Շաբաթին վրայով ։ 14 Իրեք տօնախմբութիւններուն վրայով ։ 18 Զոհերուն արիւնին ու ճարպին վրայով ։ 20 Տէրը կը խոստանայ անոնց հետ հրեշտակ մը խրկել, ու զանոնք օրհնել, թէ որ իրեն հնազանդին ։

1 Ապուռ լուր · պիտի չտարաձես · անօրէնի հետ ձեռքդ պիտի չդնես Է անիրաւ վկայ ըլլալով ։

2 Է Չարութիւն ընելու համար՝ բազմութեանը պիտի չհետեւիս · ու դատաստանի մէջ չրաւելով ծռելու համար շատերուն ետեւէն խոտորելով՝ խօսք պիտի չխօսիս ։

3 Եւ աղքատին աչառութիւն պիտի չընես իր դատին մէջ ։

4 Երէ որ քու թշնամիդդ մոլորած եղնիկ կամ իշուն հանդիպես՝ ետ ըլլաս , անշուշտ իրեն պիտի

5 դարձընես անիկա ։ Երէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես , ու զանիկայ ազատելէն հրաժարիլ ալ ուզես , անշուշտ ա-նոր հետ պիտի ազատես ։

6 Էքու աղքատիդ դատին մէջ ա-նոր իրաւունքը պիտի չծռես ։

7 Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր՝ · և Թանմեղը ու արդարը մի՛ մեռցըներ · ինչու որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ ։

8 Եւ կաշառք պիտի չառնես · ինչու որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը կուրացընէ , և արդարներուն *խօսքերը կը խանգարէ ։

9 Եւ օտարականը մի՛ նեղեր · ինչու որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք · որովհետեւ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք ։

10 Եւ Էքու երկիրդ վեց տարի պիտի սերմանես , ու անոր արդիւնքը ժողվես ։

11 Բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն , և անոնցմէ մնացածը դաշտին անասունները ուտեն · քու այգիով՝ ձիթաստանիդ ալ ասանկ պիտի ընես ։

12 Նեա ։ Վեց օր քու գործդ գործէ , ու եօթներորդ օրը հանգստացիր · որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ , և քու աղախինիդ որդին ու օտա-

13 րականը շունչ առնէ ։ Եւ բոլոր ձկզի զրուցածներուս զգուշութիւն ունիս ։ Ուրիշ աստուածներուն անունը պիտի չյիշէք · քու բերնէդ անդամ չլսուի ։

14 Ինձ տարին իրեք անգամ ինծի տօն

15 պահէ ։ Բաղարջակերաց տօնը պահէ · քեզի պատուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Ապիւ ամսուն մէջ սահմանուած ժամանակին · ինչու որ ան ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար · և քնաւ մէկը չերեւնայ իմ

16 առջեւս · Ի Եւ արտին մէջ ցանելու աշխատութենէդ երախայրի պտուղը՝ Շաբաթոց տօնը՝ ու Տարեբոյսին վերջը ժողվելու տօնը դէպի պահեր , երբոր արտէն քու աշխա-

17 տութիւնդ կը ժողվես ։ Ինձ տարին իրեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջեւը պիտի երեւնան ։

18 Էմի զոհիս արիւնը խմորեալ հացով պիտի չմատուցանես , ու իմ տօնիս ճարպը մինչև առտու

19 պիտի չմնայ ։ Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը պիտի տանիս ։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի չեփես ։

20 Ահա քու առջեւդէն հրեշտակ մը կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ , ու իմ պատրաստած

21 տեղս տանի քեզ ։ Անկէ զգուշացիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ , Էանոր անդիմադրիր մի՛ ըլլար · ինչու որ անիկայ Ինձ յանցանքը պիտի չներէ , քանզի Իմ անունս

22 անոր վրայ է ։ Բայց Երէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես , ու իմ բոլոր բանաձս ընես , ան ատենը Էքու թշնամիներուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և քու հակառակորդներուդ՝ հակա-

23 ռակորդ ։ Քանզի իմ հրեշտակս

Ն · ք · գՔ · 1491

Ի ՂԼ · իե · 3 , 4 ։
Ա ԳԼ · ի · 8 , 9 ։ Բ Օր · ե · 13 ։ Ղա · ժգ · 14 ։
Ե Բ Օր · գ · 5 ։ Ցես · իբ · 5 ։ Սաղ · ղՔ · 1 ։ Եփե · ե · 15 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։
Զ Թես · լը · 38 ։ Բ Օր · ժբ · 3 , Ցես · իգ · 7 ։ Սաղ · ժգ · 4 ։ Ովս · բ · 17 ։ Զաք · ժգ · 2 ։
Է ԳԼ · լդ · 23 ։ ՂՀ · իգ · 4 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ը ԳԼ · ժբ · 15 ։ ժգ · 6 ։ լդ · 18 ։ ՂՀ · իգ · 6 ։ Բ Օր · ժգ · 8 ։
Թ ԳԼ · լդ · 20 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։ ։
Ժ ԳԼ · լդ · 22 ։ ՂՀ · իգ · 10 ։
ԺԱ Օր · ժգ · 13 ։
ԺԲ ԳԼ · լդ · 23 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
ԺԳ ԳԼ · ժբ · 8 ։ լդ · 25 ։ ՂՀ · բ · 11 ։ Բ Օր · ժգ · 4 ։
ԺԴ ԳԼ · իբ · 29 ։ լդ · 26 ։ ՂՀ · իգ · 10 · 17 ։ Թես · ժբ · 12 , 13 ։ Բ Օր · իգ · 10 ։ Նէհ · ժ · 35 ։
ԺԵ ԳԼ · լդ · 26 ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։
ԺԶ ԳԼ · ժգ · 19 ։ լբ · 34 ։ լՀ · 2 , 14 ։ Թես · ի · 16 ։ Ցես · ե · 13 ։ գ · 2 ։ Սաղ · զա · 11 ։ Եա · կգ · 9 ։
ԺԷ Թես · ժգ · 11 ։ Սաղ · Ղբ · 40 , 56 ։ Եփե · գ · 30 ։ Երե · գ · 10 , 16 ։
ԺԸ ԳԼ · լբ · 34 ։ Թես · ժգ · 35 ։ Բ Օր · ժբ · 19 ։ Ցես · իգ · 19 ։ Երեմ · ե · 7 ։ Երե · գ · 11 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։
ԺԹ Ես · ա · 23 ։ ե · 23 ։ լդ · 15 ։ Եզեկ · իբ · 12 ։ Ամով · ե · 12 ։ Գոր · իդ · 26 ։ * Կամ դատերը
ԻԱ ԳԼ · իբ · 21 ։ Բ Օր · ժ · 19 ։ իդ · 14 ։ 17 ։ իե · 19 ։ Սաղ · ղդ · 6 ։ Եզեկ · իբ · 7 ։ Մաղ · գ · 5 ։

Ես · թ · 6 ։ Երեմ · իդ · 6 ։ Ցօհ · ժ · 30 , 38 ։ Ա Բ Օր · լ · 7 ։ Երեմ · լ · 20 ։ ։ Հմր 20 ։ ԳԼ · լդ · 2 ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1491

ը Ցես · իդ · 8 , 11 ։
ց ԳԼ · ի · 5 ։
՚ՂԼ · ժը · 3 ։ բ Օր · ժը · 30 , 31 ։
ֆ ԳԼ · ԼԴ · 18 ։ Թես · ԼԴ · 52 ։ բ Օր · Ե · 5 , 25 ։ ժը · 3 ։
ֆ բ Օր Ջ · 13 ։ ժ · 12 , 20 ։ ժա · 13 , 14 ։ ժգ · 4 ։ Ցես · իբ · 5 ։ իդ · 14 , 15 , 21 , 24 ։ ա Թագ · է · 8 ։ ժը · 20 ; 24 ։ Մաս · Գ · 10 ։
ց բ Օր · է · 13 ։ իբ · 5 , 8 ։
$ ԳԼ · ժե · 26 ։ բ Օր · է · 15 ։
՚՚ բ Օր · է · 14 ։ իբ · 4 ։ Ցոբ · իա · 10 ։ Մազ · Գ · 10 , 11 ։
Բ Ծն · իե · 8 ։ լե · 29 ։ ա Մն · իդ · 1 ։ Ցոբ · Ե · 26 ։ խբ · 17 ։ Պաե · ծէ · 23 ։ ղ · 10 ։
ֆ Ծն · լե · 5 ։ ԳԼ · ժե · 14 , 16 ։ բ Օր · բ · 25 ։ ժա · 25 ։ Ցես · բ · 9 , 11 ։ ա Թագ · ժգ · 15 ։ բ Մն · ժգ · 14 ։
Ք բ Օր · է · 23 ։
է Սադ · ժը · 40 ։
Ղ բ Օր · է · 20 ։ Ցես · իդ · 12 ։
Ե բ Օր · է · 22 ։
Ը Ծն · ժե · 18 ։ Թես · ԼԴ · 3 ։ բ Օր · ժա · 24 ։ Ցես · ա · 4 ։ գ Թագ · գ · 21 , 24 ։ Սաշ · Եբ · 8 ։
Ի Ցես · իա · 44 ։ Դատ · ա · 4 ։ ժա · 21 ։
՛ ԳԼ · ԼԳ · 12 , 15 ։ բ Օր · է · 2 ։
ի ԳԼ · ԼԳ · 12 ։ բ Օր · է · 16 ։ ժբ · 30 ։ Ցես · իդ · 13 ։ Դատ · բ · 3 ։ ա Թագ · ժը · 21 ։ Սաղ · ճՂ · 26 ։ —— ՚՚ ԳԼ · իշ · 1 ։ ՂԼ · ժ · 1 , 2 ։ Բ ԳԼ · ա · 5 ։ Թես · ժա · 16 ։

քու առջևէդ պիտի երթայ , և էքեղ Ամօրհայուց՝ ու փետացուց՝ և փերեզացուց ու քանանացուց՝ Խևացուց՝ ու Եբեուսացուց պիտի տանի , և ես պիտի ջարդեմ զա-
24 նոնք ։ Անոնց աստուածներուն ծերկրպագութիւն կամ ծառայութիւն պիտի չընես , ու ՚անոնց ըրածին պէս պիտի չընես . ֆհապա բոլորովին պիտի կործանես զա-
նոնք , ու անոնց կուռքերը բոլո-
25 րովին կոտրես ։ Եւ ֆձեր Տէր Աստուածը պիտի պաշտէք , ու ֊ինքը քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ . և ֆքու մէջէդ հիւանդութիւնը
26 պիտի վերցնեմ ։ ՚՚քու երկրիդ մէջ վիժուղ ու ամուլ պիտի չըլ-
լայ . քու օրերուդ թիւը Ե պիտի
27 լեցընեմ ։ ֆԻմ երկիւղս քու առ-
ջևէդ պիտի խրկեմ , և Ռպիտի կորընչցընեմ ան բոլոր ժողովուրդը՝ որուն որ դուն կ՚երթաս , ու քու բոլոր թշնամիներուդ Երեսս-
28 կը քեզի պիտի դարձընեմ ։ Եւ ՂՀրա առջևէդ իշամեղուն պիտի խրկեմ , որ Խևացիները՝ քանանա-
ցիները ու հետացիները քու առ-
29 ջևէդ վռընտէ ։ ԵԱնոնք քու առ-
ջևէդ մէկ տարուան մէջ պիտի չը-
վռընտեմ , որ չըլլայ թէ երկիրը ամայի ըլլայ , ու քու վրադ դաշտին
30 գազանները շատնան ։ Անոնք քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վը-
ռընտեմ , մինչև որ դուն բազմա-
31 նաս ու երկիրը ժառանգես ։ Եւ Հքու սահմաններդ կարմիր ծովին մինչև Փղշտացւոց ծովը՝ ու անա-
պատին մինչև Եփրատ գետը պիտի դնեմ . ինչու որ Բան երկրին բնա-
կիչները ձեր ձեռքը պիտի տամ . ու զանոնք քու առջևէդ պիտի
32 վռընտես ։ ֆԱնոնց հետ ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ պիտի
33 չընես ։ Քու երկրիդ մէջ պիտի չբնակին , որ քեզի մեղք գործել չտան ինծի դէմ . ինչու որ եթէ անոնց աստուածները պաշտես , Հանշուշտ ան քեզի որոգայթ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Մովսես լեռան վրայ ելլելու կը կանչուի ։ 3 Ժողովուրդը հնազանդ ըլլալու խօսք կու տայ ։ 4 Մովսես սեղան մը կը շինէ , ու տասներկու սքեան կը կանգնեցընէ ։ 6 զոհերուն արիւնը կը սրսկէ ։ 9 Աստուծոյ փառքը կը յայտնուի ։ 14 Ժողովուրդին կառավարութիւնը Ահարոնին ու Ովրին կը յանձնուի ։ 15 Մովսես լեռը ելլելով՝ հոն կը մնայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ։

1 Ու ըսաւ Մովսեսին . Տէրոջը ելլիր՝ դուն ու Ահարոնը՝ ՚՚Նադաբ ու Աբիհուդը՝ Բև Իսրայէլի ծերերէն

եօթանասուն հոգի , ու հեռուէն
2 երկրպագութիւն ըրէք ։ Եւ Մովսէսը մօտենայ Տէրոջը , ու անոնք չմօտենան , ոչ ալ ժողովուրդը անոր հետ ելլէ ։
3 Եւ Մովսես եկաւ , ու Տէրոջը բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաստանները պատմեց ժողովուրդին . և բոլոր ժողովուրդը միաձայն պատասխան տուին ու ըսին . ՏՏէրոջը զրուցած բոլոր խօսքերը պիտի ը-
4 նենք ։ Եւ Մովսես Տէրոջը բոլոր խօսքերը գրեց , ու առաւտանց կանուխ ելաւ , ու լեռանը տակը սեղան մը շինեց . ու Իսրայէլին տասներկու ցեղերուն համեմատ տա-
5 սներկու Ղարձան Ֆնէիեց։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիներ խրկեց , ու ողջակէզներ մատուցին և խաղաղութեան զոհերու համար
6 զուարակներ զոհեցին Տէրոջը ։ Եւ Մովսես Ե արիւնին կէսը առաւ , ու կոնքերու մէջ դրաւ . և արիւնին
7 կէսը սեղանին վրայ սրսկեց ։ Եւ Հառաւ ուխտին գիրքը՝ ՚՚ ժողովուրդին ականջներուն կարդաց . և անոնք ըսին . Ի Տէրոջը բոլոր ը-
8 նածը պիտի ընենք , ու անոր պիտի Ֆազանդինք ։ Եւ Մովսես առաւ արիւնը , ու ժողովուրդին վրայ սրսկեց , ու ըսաւ . Ահա բոլոր աս խօսքերուն համեմատ՝ ֆ Տէրոջը ձեզի հետ բրած ուխտին արիւնը ։
9 Ան առնեը Ի Մովսես ու Ահարոն՝ Նադաբ ու Աբիհուդ՝ և Իսրայէլի ծե-
10 րերէն եօթանասուն հոգի ելան . Եւ Ի Իսրայէլի Աստուածը տեսան . ու անոր ոտքերուն տակը աղուսով յա-
տակածի պէս Էշափիւղայ և պայ-
ծառութեամբ ֆըուն երկինքին
11 պէս էր ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ընտրեալներուն վրայ Իր ձեռքը չերկընցուց . և ՀզԱստուած տես-
սան , ու Ֆկերան և խմեցին ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսեսին . Ելլիր ուր ելլէր ինծի , ու հոն կայնէ՛ , և ֆպիտի տամ քեզի քարեղէն տախ-
տակները ու Իմ գրած օրէնքս և պատուիրանքները՝ որ անոնց սոր-
13 վեցընես ։ Եւ Մովսես ու Ֆանոր պաշտօնեան Ցեսուն ելան , և Մով-
14 սէս Աստուծոյ լեռը ելաւ . Եւ ըսաւ ծերերուն . Դուք հոս մեզի սպասեցէք , մինչև որ ձեզի դառնանք . և ահա Ահարոնը ու Ովրը ձեր հետն են . թէ որ մէկը դատ մը ունենայ՝ թող անոնց երթայ ։
15 Եւ Մովսես լեռը ելաւ , ու ՚՚ամ-
16 պը պատեց լեռը ։ Եւ Ն Տէրոջը փառքը Սինայ լեռանը վրայ հանգ-
չեցաւ , ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր . և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին մէջէն կանչեց Մովսէսը ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1491

ֆ ՀՀր 13 , 15 , 18 ։

Ժ ՀՀր 7 ։ ԳԼ · ժԹ · 8 ։ բ Օր · Ե · 27 ։ Հաղ · գ · 19 , 20 ։
Ի բ Օր · լ · 9 ։
Ն Ծն · իը · 18 ։ լ · 45 ։
Ե Եբր · Թ · 18 ։
Ը Եբր · Թ · 19 ։
Ր ՀՀր 3 ։
ժ Եբր · Թ · 20 ։ ժգ · 20 ։ ա Պետ · ա · 2 ։
Ի ՀՀր 1 ։
Ե Տես Ծն · լբ · 30 ։ ԳԼ · գ · 6 ։ Դատ · ժգ · 22 ։ Եսր · գ · 1 , 5 ։ ԳԼ · ԼԳ · 20 , 23 ։ Ցօհ · ա · 18 ։ ա Տիմ · Ջ · 16 ։ ա Ցօհ · գ · 12 ։
Ի Եզեկ · ա · 26 ։ ժ · 1 ։ Ցայտ · գ · 3 ։ ֆ Մատ · ժե · 2 ։
ֆ ԳԼ · ժԹ · 21 ։
Հ ՀՀր 10 ։ ԳԼ · ԼԳ · 20 ։ Ծն · ժգ · 13 ։ լբ · 30 ։ բ Օր · գ · 33 ։ Դատ · ժգ · 22 ։
Ֆ Ծն · լա · 54 ։ ԳԼ · ժբ · 12 ։ ա Կոր · ժ · 18 ։
Ղ ՀՀր 2 , 15 , 18 ։
Ճ ԳԼ · լա · 18 ։ լբ · 15 , 16 ։ բ Օր · Ե · 22 ։
՛ ԳԼ · լբ · 17 ։ ԼԳ · 11 ։
Ն ՀՀր 2 ։
Ն ԳԼ · ժԹ · 9 , 16 ։ Մատ · ժէ · 5 ։
Շ ԳԼ · ժչ · 10 ։ Թես · ժգ · 10 ։

17 Եւ Ցերոջը փառաց տեսիլքը լեռա-
նը գագաթին վրայ *մաշղ կրակի
պէս էր Իսրայէլի որդւոցը առջեւը։
18 Եւ Մովսէս ամպին մէջ մտաւ , ու
լեռը ելաւ , և Մովսէս քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Իսրայէլացւոց տալու ընծաները խորանին շի-
նուելուանը համար ։ 10 Տապանակին ձևը ։
17 Քաւութիւնը և քերովբէները ։ 28 Սե-
ղանը իր անօթներովը ։ 31 Աշտանակը իր
գործիքներովը ։

1 Ու Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով . Զրուցէ՛ Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն . *ա-
մէն յօժար կամք պահող մարդէն
3 պիտի առնէք իմ ընծաս ։ Եւ ձեր
անոնցմէ առնելու ընծան ասա է .
4 ոսկի՝ և արծաթ՝ ու պղինձ , Եւ կա-
պուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և կրկ-
նակի կարմիր՝ ու բարակ քեթան՝
5 և այծի մազ , Եւ կարմիր ներկուած
խոյի մորթեր՝ ու թխչաշի մորթեր՝
6 և Սատիմի փայտեր , Լոյսի համար
եղ՝ օծման եղի համար ու Տանու-
շահոտ խունկի համար Համեմներ ,
7 Եղնգնաքարեր՝ ու Եփուտին ու
Լանջապանակին վրայ գամուելու
քարեր ։
8 Եւ ինծի Սրբարան մը շինեն՝ որ
9 Ի րենց մէջը բնակիմ ։ Խորանին օ-
րինակը և անոր բոլոր կարասիքին
օրինակը՝ Ցբոլոր քեզի ցուցուցա-
ծիս պէս՝ ձիշդ անանկ պիտի շինէք ։
10 Եւ Սատիմի փայտէ տապանակ
մը շինեն . անոր երկայնութիւնը
երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝
և անոր բարձրութիւնը մէկ կան-
11 գուն ու կէս ըլլայ ։ Եւ անիկայ
զուտ ոսկիով պիտի պատես , ներ-
սէն ու դուրսէն պիտի պատես ան .
և անոր վրան բոլորտիքը՝ ոսկի
12 շրջանակ մը պիտի շինես ։ Եւ անոր
համար չորս ոսկի օղակ պիտի ձու-
լես , ու անոր չորս անկիւնները դնես
ջնջոյ , որ անոր մէկ կողմը երկու
օղակ՝ ու մէկալ կողմը երկու օղակ
13 ըլլայ ։ Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր
պիտի շինես , ու զանոնք ոսկիով
14 պիտի պատես ։ Եւ ձողերը տապա-
նակին քովերը եղած օղակներուն
պիտի անցընես , որ տապանակը ա-
15 նոնցմով վերցուի ։ Ձողերը տա-
պանակին օղակներուն մէջը պիտի
16 մնան . անկէ պիտի չհանուին ։ Եւ
տապանակին մէջ դնես Վկայու-
թիւնը՝ որն որ քեզի պիտի տամ ։
17 Եւ Ծ զուտ ոսկիէ *քաւութիւն
մը պիտի շինես , անոր երկայնու-
թիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և
անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու.
18 կէս ըլլայ ։ Եւ ոսկիէ երկու քե-

ր · ք · զճ · 1491

* Գլ · գ · 2 ։ Ժթ · 18 ։ բ Օր · դ · 36 ։ Երր · Ժբ · 15 ։ 29 ։ Ղ Գլ · լդ · 23 ։ բՕր · ի · 9 ։

— Գլ · լե · 5 ։ 21 ։ ա Մն · իթ · 3 ։ 5 ։ 9 ։ 14 ։ Եզր · բ · 68 ։ գ · 5 ։ է · 16 ։ Նէեմ. Ժա. 2 ։ բԿոր · ը · 12 ։ ի · 7 ։

Բ Ծն · խա · 42 ։

է Գլ · իէ · 20 ։

ը Գլ · լ · 34 ։

ի Գլ · լ · 23 ։

լ Գլ · իը · 4 ։ 6 ։

խ Գլ · իը · 15 ։

ծ Գլ · լզ · 1 ։ 3 ։ 4 ։ Ղէ · գ · 6 ։ Ժ · 4 ։ իա · 12 ։ Երր · ի · 1 ։ 2 ։

Ձ Գլ · իի · 45 ։ գ Թագ · ը · 18 ։ բ Կոր · ը · 16 ։ Երր · գ · 6 ։ Ցայս · իա · 3 ։

յ Հմր 40 ։

ի Գլ · լէ · 1 ։ բՕր · Ժ · 3 ։ Երր · ի · 4 ։

Լ Դ Թագ · ը · 8 ։

Ի Գլ · Ժդ · 34 ։ լա · 18 ։ բ Օր · Ժ · 2, 5 ։ լա · 26 ։ գ Թագ · ը · 9 ։ դ Թագ · Ժա · 12 ։ Երր · ի · 4 ։

Ծ Գլ · լէ · 6 ։ Հռով · գ · 25 ։ Երր · ի · 5 ։

* Կ՚ · ձա · փարիզ

ն · ք · զճ · 1491

† Կ՚ · ճա · խարակեայ

Ե Գ Թագ · ը · 7 ։ Մն · իը · 18 ։ Երր · ի · 5 ։

Հ Գլ · իշ · 34 ։

Ֆ Հմր 16 ։

Ղ Գլ · իթ · 42 ։ 43 ։ Լ · 6 · 36 ։ Ղէ · Ժղ · 2 ։ Թու · Ժէ · 4 ։

Ճ Թու · է · 89 ։ աԹագ · գ · 4 ։ բԹագ · ղ · 2 ։ դ Թագ · Ժթ · 15 ։ Սաղ · 4 · 1 · ղ · 1 ։ Ես · լէ · 16 ։

Մ Գլ · լէ · 10 ։ գԹագ · է · 48 ։ բՄն · դ · 8 ։ Երր · ի · 2 ։

Ց Գլ · լէ · 16 ։ Թու · դ · 7 ։

Ն Ղէ · իդ · 5 · 6 ։

Շ Գլ · լէ · 17 ։ դԹագ · է · 49 ։ Զաք · դ · 2 ։ Երր · ի · 2 ։ Ըստ · ա · 12 ։ դ · 5 ։

բովքէները պիտի շինես քաւութիւնին երկու ծայրին վրայ .
19 Ծոյ պիտի շինես զանոնք . Եւ մէկ քերովբէն մէկ ծայրին՝ ու մէկալ քերովբէն մէկալ ծայրին պիտի շինես . քերովբէները քաւութիւնէն՝ անոր երկու ծայրերուն վրայ
20 պիտի շինես ։ Եւ Թերովբէները թևերնին վերէն տարածելով՝ ի-րենց թևերովը քաւութիւնը պիտի ծածկեն . և անոնց երեսները իրարու պէտ Նայեն . քերովբէներուն երեսները դէպ՝ ի քաւութիւնը պիտի ըլլայ ։ Եւ քաւութիւնին վրայ պիտի դնես .
21 և Ջքեզի տալու վկայութիւնս՝ տա-
22 պանակին մէջ պիտի դնես ։ Եւ Հոն ես քեզի պիտի հանդիպիմ . ու քաւութեանը վրայէն՝ վկայութեան տապանակին վրան եղած ցերու քերովբէներուն մէջէն՝ Իսրայէլի որդւոցը համար բոլոր քեզի պատուիրելու բաներուս վրայով պիտի խօսիմ քեզի հետ ։
23 Եւ Սատիմի փայտէ սեղան մը պիտի շինես . անոր Երկայնութիւնը երկու կանգուն՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ ու անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս ։
24 Եւ անիկայ զուտ ոսկիով պիտի պատես . ու անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը պիտի
25 շինես ։ Եւ անոր չորս մատնաչափ սպառուած մը պիտի շինես . ու սպառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջ-
26 Ջանակ մը պիտի շինես ։ Եւ անոր չորս ոսկի օղակ պիտի շինես . ու անոր չորս անկիւնը՝ չորս ոտքին
27 քովը պիտի դնես օղակները ։ Օղակները սպառուածին քովը պիտի ըլլան , որ սեղանը վերցնելու հա-
28 մար՝ ձողերուն տեղը ըլլան ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ պիտի շինես , ու զանոնք ոսկիով պիտի պատես . և սեղանը անոնցմով պի-
29 տի վերցուի ։ Եւ Ջանոր պիտի շինես դաները՝ ու անոր խնկամանները՝ և բաժակները ու գաւաթները պիտի շինես , որ անոնցմով Թափելու նուէր պիտի մատուցուի . զանոնք
30 զուտ ոսկիէ պիտի շինես ։ Եւ սեղանին վրան Ջառաջաւորութեան հացը պիտի դնես միշտ իմ առջեւս ։
31 Ջ Եւ զուտ ոսկիէ աշտանակ մը պիտի շինես . կռածոյ պիտի շինուի աշտանակը , — անոր բունը՝ ճիւղերը՝ սկահակները՝ գնդակները ու
32 ծաղիկները իրմէն պիտի ըլլան ։ Եւ անոր կողերէն վեց ճիւղեր պիտի ելլեն . աշտանակին մէկ կողէն իրեք ճիւղ՝ և աշտանակին մէկալ կողէն
33 իրեք ճիւղ պէտ Եւ մէկ ճիւղին վրայ նշանաձև իրեք սկահակ պի-

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

տի ըլլայ՝ գնդակով ու ծաղիկով, և մէկալ ճիւղին վրայ նշաձև իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով. աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
34 սանկ պիտի ըլլան։ Եւ աշտանա-կին վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծա-
35 ղիկներովը։ Եւ աշտանակէն ելած վեց ճիւղերուն՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ պի-
36 տի ըլլայ։ Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը մէկ ւոսրէ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ պի-
- ԳԼ·ԼԷ·21· Լ·8· ՂՀ· Իդ·3,4· ր Մն·ժգ· 11։
37 տի ըլլայ։ Եւ անոր եօթը ճրագ-ները պիտի շինես. ու անոր ճրագ-ները վառուած աեսնը Լոյսը առ-
38 ջևէն տան։ Եւ անոր ուներիները ու անոր բաղմակալները զուտ ոսկիէ
39 պիտի ըլլան։ Անիկայ՝ բոլոր աս գործիքներով տաղանդ մը զուտ ոս-
40 կիէ պիտի շինուի։ Եւ տնայէ որ, լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս շինես ղանդ։

ԳԼ· ԻԶ

1 Խորանին տասը վարագուրները։ 7 Այծի մազէ շինուած տասնումէկ վարագուրները։ 14 Խոյի մորթերով ծածկոցը։ 15 Խորանին տախտակները՝ իրենց խարխխներովը ու նե-ղերովը։ 31 Տապանակին առջևի վարագու-րը։ 36 Դրան վարագուրը։

- ԳԼ·ԼԶ·8· 1 Եւ պիտի շինես խորանը տասը վարագուրներով՝ մանուած բա-րակ քթանէ ու կապուտակէ և ծի-րանի գոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վարպետի գործ շինես զանոնք քե-
2 րովբէներով։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսանուութը կան-գուն՝ և մէկ վարագուրին լայնու-թիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ. բոլոր վարագուրներուն չափը մէկ
3 պիտի ըլլայ։ Հինգ վարագուրնե-րը իրարու պիտի կցուին, և միւս հինգ վարագուրները իրարու պիտի
4 կցուին։ Եւ կցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակեայ օղակներ պիտի շի-նես. մէկալ կցուածքին ծայրի վա-րագուրին եզերքն ալ՝ անանկ պիտի
5 ընես։ Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ պիտի շինես, և մէ-կալ կցուածքին վրան եղած վարա-գուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ պի-տի շինես. օղակները դիմացէ դի-
6 մաց պիտի ըլլան։ Եւ հիսուն կար-թաձև ոսկի ճարմանդներ պիտի շինես. ու վարագուրները ճար-մանդներով պիտի կռճկես, և մէկ խորան պիտի ըլլայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլլա-լու համար Եայծի մազէ վարագուր-ներ պիտի շինես. տասնումէկ վա-
Բ ԳԼ·ԼԶ·14·

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

8 րագուր պիտի ընես անոնք։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը եր-սուն կանգուն՝ և մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ. տասնումէկ վարագուրնե-
9 րուն չափը մէկ պիտի ըլլայ։ Եւ հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց վարագուրները զատ պիտի կցես. և վեցերորդ վարագուրը խորանին առջևի կողմին երկպատիկ պիտի
10 ընես։ Եւ կցուածքին ծայրը եղած մէկ վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած-քին ծայրը եղած վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ պիտի
11 շինես։ Եւ պղնձէ հիսուն կար-թաձև ճարմանդներ պիտի շինես, ու ճարմանդները օղակներուն պի-տի անցընես, և վրանը պիտի կոճ-
12 կես, ու մէկ պիտի ըլլայ։ Եւ վրանին վարագուրներէն աւելորդ մնացածը՝ կէսը վարագուրին աւելցած կէսը՝ խորանին ետևէն
13 կախուած պիտի մնայ։ Եւ վրա-նին վարագուրներուն երկայնու-թենէն մէկ կանգուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ կանգուն մէկալ կողմէն աւելցածը՝ խորանին քովերը կա-խուած պիտի մնայ զանիկայ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն ծածկելու-
14 համար։ Եւ էվրանին համար կար-միր ներկուած խոյի մորթերէն ծածկոց մը, ու անոր վրայէն թէ-հաշի մորթերէն ծածկոց մը պիտի շինես։ ԳԼ·ԼԶ·19·
15 Եւ խորանին տախտակները սա-տիմի փայտե պիտի շինես որ
16 կանգնած մնան։ Մէկ տախտակին երկայնութիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ
17 ու կէս կանգուն պիտի ըլլայ։ Ամէն մէկ տախտակը երկերկու ագուցիկ ծայրեր պիտի ունենայ մէկզմէկու քով. խորանին բոլոր տախտակնե-
18 րուն ասանկ պիտի ընես։ Եւ խո-րանին տախտակները պիտի շինես. դէպ ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ պիտի ըլլան։ Եւ քսան տախտակներուն տակը քառ-սուն արծաթի խարիսխ պիտի շինես. մէկ տախտակին տակը իր երկու ա-գուցիկ ծայրը անցընելու համար եր-կու խարիսխ՝ և մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը անցընելու համար երկու խարիսխ պիտի ըլլայ։
20 Եւ խորանին մէկալ կողմին համար հիւսիսային կողմը՝ քսան տախ-
21 տակ, եւ անոնց քառասուն արծաթի խարիսխները, մէկ տախտակին տա-կը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախ-տակին տակը երկու խարիսխ պիտի
22 ըլլան։ Եւ խորանին ետևի կողմին համար արևմտեան կողմը վեց տախ-

Ն·Ք·ԶՔ· 1491

23 տակ պիտի շինես ։ Եւ խորանին անկիւններուն համար՝ եւսի կողմը
24 երկու տախտակ պիտի շինես ։ Եւ վարէն պիտի կցուին , ու վերէն մէկ օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան . երկուքն ալ սոսկ պիտի ըլլայ , անոնք երկու անկիւններուն համար
25 պիտի ըլլան . Եւ ա֊յօդ՝ սոսկը ութը տախտակ պիտի ըլլան . ու անոնց արծաթէ խարիսխները տասնուվեց խարիսխ պիտի ըլլայ . մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու
26 խարիսխ պիտի ըլլայ ։ Եւ Սատիմի փայտէ նիգեր պիտի շինես . խորաններ մէկ կողմի տախտակներուն համար
27 մանր հինգ նէգ՝ եւ խորանին մէկալ կողմի տախտակներուն համար հինգ նիգ՝ ու դէպ ի արեւմուտք խորանին ետեւի կողմի տախտակներուն
28 համար հինգ նիգ պիտի ըլլայ ։ Եւ մէջ տեղի նիգը , ա֊յդ֊ի՝ տախտակներուն մէջտեղը եղածը՝ մէկ ծայրէն մէկալ ծայրը պիտի անցնի ։
29 Եւ տախտակները ոսկիով պիտի պատես , ու անոնց օղակները՝ ա֊յդ֊ի նիգերուն տեղերը ոսկիէ պիտի շինես . և նիգերը ոսկիով պիտի պատես ։
Բ ԳԼ· ԻԵ· 9 ։ 40 ։ ԻԷ· 8 ։ Գոր·Է· 44 ։ Եբր·Ը· 5 ։
30 Եւ պիտի կանգնես խորանը Ը իր ձեւին համեմատ , ինչպէս որ լեռանը վրայ քեզի ցուցուեցաւ ։
Է ԳԼ· ԼԶ· 35 ։ ՂԼ· Ժզ· 2 ։ Բ· Մն·Գ·14 ։ Մատ·ԻԷ· 51 ։ Եբր· Թ·3 ։
31 Եւ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուածք բարակ քթանէ վարագոյր մը պիտի շինես . անիկայ վարպետի գործ քերովբէներով պիտի շինուի ։
* կամ՝ խոյակները
32 Եւ անիկայ Սատիմի ֆայտէ չորս ոսկիապատ սիւներու վրայ պիտի դնես . անոնց *ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան . ա֊ չորս արծաթէ խարիսխներու վրայ պիտի
Ղ ԳԼ· ԻԵ· 16 ։ Խ·21 ։
33 ըլլան ։ Եւ վարագուրը ճարմանդներէն վար պիտի կախես , ու հոն վարագուրին ներսի կողմը Ղեվիտացւոց տապանակը պիտի բերես . և վարագուրը ձեզի պիտի բաժնէ Ը սրբութիւնին՝ ու սրբութեանց սրբութիւնին միջեւը ։
Ե ՂԼ· Ժզ· 2 ։ Եբր·Թ· 2 ։ 3 ։
34 Եւ Ը քաւութիւնը վկայութեան տապանակին վրայ՝ սրբութեանց
Ը ԳԼ· ԻԵ· 21 ։ Խ·20 ։ Եբր· Թ· 5 ։
35 սրբութիւնին միջ պիտի դնես ։ Եւ Ը վարագուրին դուրսի կողմը , ու Ժ սեղանին դիմացը խորանին հարաւային կողմի՝ աշտանակը պիտի դնես . ու սեղանը հիւսիսային կողմը պիտի դնես ։
Ժ ԳԼ·Խ·22 ։ Եբր·Թ·2 ։ Ժ ԳԼ·Խ·24 ։
36 Եւ վրանին դրանը համար կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուածք բարակ քթանէ՝ նկարագործ Ի գրան
Ի ԳԼ·ԼԶ·37 ։
37 վարագուր մը պիտի շինես ։ Եւ գրան վարագուրի համար Սատիմի

Ն·Ք·ԶՔ· 1491

ֆայտէ Լ հինգ սիւն պիտի շինես , ու զանոնք ոսկիով պիտի պատես . և անոնց ճանկերը ոսկիէ պիտի ըլլան . ու անոնց համար պղնձէ հինգ խարիսխ պիտի ձուլես ։

ԼԳԼ· ԼԶ·38 ։

ԳԼ· ԻԷ

1 Ողջակէզին սեղանը իր գործիքներովը ։ 9 Խորանին սրահը՝ վարագուրներով ու սիւներով ։ 18 անոր երկայնութիւնը և լայնութիւնը ։ 20 Լոյսի համար եղ ։

1 Եւ ա֊ղոհի սեղանը Սատիմի փայտէ պիտի շինես , երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւնը հինգ կանգուն . սեղանը քառակուսի պիտի ըլլայ , և անոր բարձրութիւնը իրեք կանգուն պէտ ըլ֊
2 լայ ։ Եւ անոր եղջիւրները անոր չորս անկիւններուն վրայ պիտի շինես . անոր եղջիւրները իրմէն պիտի
Բ Տես Թուա· Ժզ· 38 ։
ըլլան . ու Ը պանիկայ պղնձով պիտի
3 պատես ։ Եւ անոր մխիթը Ժողովրդուս համար անօր թիակները՝ ու անոր թիակները և անոր կոնքերը՝ ու անոր մսահանները՝ ու անոր կրակի ամանները պիտի շինես . անոր բոլոր գործիքները պղնձէ պիտի շինես ։
4 Եւ անոր ցանցակերպ կասկարայ մը պիտի շինես պղնձէ . ու ցանցին վրայ չորս պղնձէ օղակ պիտի շինես՝
5 անոր չորս անկիւններուն վրայ ։ Եւ պիտի դնես անիկայ սեղանին շրջանակին տակը ներքեւէն , որ ցանցը դրեթէ սեղանին մէջտեղը ըլլայ ։
6 Եւ սեղանին համար ձողեր պիտի շինես . ձողերը Սատիմի փայտէ պիտի ըլլան . ու զանոնք պղնձով պի֊
7 տի պատես ։ Եւ անոր ձողերը օղակներուն պիտի անցուին . ու ձողերը սեղանին երկու քովերը պիտի ըլլան՝ անիկայ վերցնելու հա֊
8 մար ։ Ընկիկայ տախտակներէ՝ մէջը դատարկ պիտի շինես . ինչպէս քեզի ցուցուածին պէս՝ անանկ պիտի շինեն ան֊կայ ։
Է ԳԼ· ԻԵ· 40 ։ ԻԷ·30 ։
9 Եւ Բ խորանին սրահը պիտի շինես . հարաւային կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուածք բարակ քթանէ ըլլալով՝ մէկ քովի
Բ ԳԼ·ԼԲ·9 ։
10 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղնձէ , և սիւներուն ճանկերը և անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլ֊
11 լան ։ Եւ նոյնպէս հիւսիսային կողմին համար սրահին երկայնութեանը նայելով՝ վարագուրները հարիւր կանգուն երկայն պիտի ըլ֊լան . ու անոր քսան սիւները և անոնց քսան խարիսխները պղնձէ , սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա֊
12 պերը արծաթէ պիտի ըլլան ։ Եւ արեւմտեան կողմին համար սրահին

Ն·Ք·ԶՔ· 1491

լայնութեանը նայելով՝ վարագուր-
ները յիսուն կանգուն պիտի ըլ-
լան . անոնց սիւները տասը՝ ու ա-
նոնց խարիսխները տասը պիտի ըլ-
13 լան ։ Եւ սրահին արեւելեան կողմին
համար՝ անոր լայնութիւնը արև-
ելեան կողմէն յիսուն կանգուն պի-
14 տի ըլլայ ։ Եւ դրանը մէկ թևին
վարագուրները տասնուհինգ կան-
գուն պիտի ըլլան ։ անոնց սիւները
իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք ։
15 Եւ մկայ թևին վարագուրները
տասնուհինգ կանգուն պիտի ըլլան ։
անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խա-
16 րիսխները իրեք ։ Եւ սրահին դրա-
նը համար՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուած բարակ քթանէ՝ քսան կան-
գունի նկարագործ վարագուր մը
պիտի ընէս . անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլ-
17 լան ։ Սրահին բոլորտիքը եղած
բոլոր սիւները արծաթի կապերով՝
ու անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և ա-
նոնց խարիսխները պղնձէ պիտի ըլ-
18 լան ։ Սրահին երկայնութիւնը հա-
րիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ա-
մէն տեղ յիսուն՝ և բարձրութիւնը
հինգ կանգուն . վրաքաշրէնը մա-
նուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան ,
ու անոնց խարիսխները պղնձէ պի-
19 տի ըլլան ։ Խորանին բոլոր գործիք-
ները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և
անոր բոլոր ցիցերը՝ ու սրահին բո-
լոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան ։ .
Ի·ՂԱ·ԻԴ·2· ՂԿԱ·Լ·8· աթաղ·գ· 8 ։ բ ՍԱ· ԺԳ·11·
20 Եւ դուն պիտի պատուիրես Իս-
րայէլի որդւոցը՝ որ քեզի ձէթ մաքուր ձէթի բերեն լոյսի համար ,
Ե·ԿԱ·Ի·31, 33·
21 որ կանթեղները միշտ վառին ։ Ահ-
արոնը ու անոր որդիները ժողովքի
խորանին մէջ՝ Վկայութեանը առ-
ջեւի վարագուրին դուրսի դին՝ իրի-
կուընէ մինչև առաւօտ Տէրոջը առ-
ջեւը այն վառելիք կարգադրեն . ա-
յսիկայ անոնց յաւիտենական կանոն
ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէ-
լի որդւոցը կողմանէ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ահարոնը ու անոր որդիքը քահանայութեան համար կ՚ընծայուին ։ 2 Սուրբ զգեստներ շինելու հրամանը ։ 6 Եփուդը ։ 15 Տասներկու պատուական քարերով զարդարուած լանջապանակը ։ 30 Ուրիմը ու Թումիմը ։ 31 Եփուդին պատմուճանը նուռերով և զանգակներով ։ 36 Խոյրին առջեւի կողմի թիթեղը ։ 39 Նկարագործ շապիկը ։ 40 Ահարոնին որդւոցը զգեստները ։

ՈՐԱ·ԺԸ· 7 ։ ԵԲՐ·Ե· 1, 4 ։

1 Դու դուն քեզի մօտեցուր Ահարոնը՝ ու անոր որդիները իր հետը՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջէն , որ ինծի քահանայութիւն ընեն . Ահարոնը՝ և Ահարոնին որդիները Նադաբը ու Աբիհուդը՝ Եղիազարը ու Իթամարը ։ 2 Եւ էքու եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ պիտի շինես պատուոյ ու փառաց 3 համար ։ Եւ դուն ըսէ բոլոր իմաստուն միտք ունեցողներուն՝ որոնք որ ես խմաստութեան հոգիով լեցուցի , որ Ահարոնին զգեստները շինեն՝ անիկայ օրինելու համար՝ որ 4 ինծի քահանայութիւն ընէ ։ Եւ անոնց շինելու զգեստները սոյնք են . Լանջապանակ՝ ու Ելեփուտ՝ և Պատմուճան՝ ու Ընկարագործ շապիկ՝ խոյր՝ և գօտի . և սուրբ ըղգեստներ շինեն քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու անոր որդիներուն , որ ինծի քահանայութիւն ընեն ։ 5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին՝ ու կապուտակը՝ և ծիրանեգոյնը՝ ու կրկնակի կարմիրը՝ և բարակ քթա-
ԲԳԼ·ԼԹ·2· 6 նը . Եւ ոսկի Բիւր՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ կրկնակի կարմիրէ՝ և մանուած բարակ քթանէ՝ վարպետի գործ պիտի շինեն եփուդ ։ 7 Անոր երկու ուսերը երկու կցուած ծայրերը պիտի ունենան , որ իւրաքանչիւր 8 միացած ըլլայ ։ Եւ եփուդին վրայ եղած ժապաւէնը՝ անոր շինուածքին պէս նոյն բանէն պիտի ըլլայ . ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ պիտի ըլլայ ։ 9 Եւ երկու եղնգնաքարեր պիտի առնես , ու անոնց վրան Իսրայէլի որդւոցը անունները պիտի փորագրես ։ 10 Անոնց անուններուն վեցը մէկ քարին վրայ՝ և մնացած վեց անունները մէկալ քարին վրայ՝ անոնց ծնունդներուն համեմատ պիտի փո-
11 րագրես ։ Քանդակագործի արուեստով՝ կնիք փորագրածնուն պէս պիտի փորագրես . ոսկի խոզերու մէջ պիտի
12 դամես անոնք ։ Եւ երկու քարերը եփուդին ուսերուն վրայ պիտի դնես , որ Իսրայէլի որդւոցը յիշատակի քարեր ըլլան . ու Ահարոնը անոնց անունները Իր յիշատակի համար իր երկու ուսերուն վրայ պի-
13 տի կրէ Տէրոջը առջեւը ։ Եւ ոսկիէ
14 ճարմանդներ պիտի շինես . Եւ զուտ ոսկիէ հիւսուած եզերքի երկու շղթաներ պիտի շինես , ու հիւսուած շղթաները ճարմանդներուն պիտի անցընես ։
ԼԳԼ·ԼԹ·8· 15 Եւ Դատաստանին լոսնջապանակ պիտի շինես վարպետի գործ . անիկայ եփուդին շինուածքին պէս պիտի շինես . ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ պիտի
16 շինես ։ Քառանկիւն երկուքի ծալուած պիտի ըլլայ . անոր երկայնու-

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

Բ ԳԼ·ԻԹ· 5, 29 ։ Լ· 10 ։ ԼԹ·1, 2 ։ Ղև·Ը· 7, 30 ։ Թուա· Ի·26, 28 ։
Ե ԳԼ·Լ·6 ։ ԼՂ·1 ։
Դ ԳԼ·Լ·3 ։ ԼԹ·30, 31 ։
Ե ՀՄՐ 15 ։
Ղ ՀՄՐ 6 ։
Ե ՀՄՐ 31 ։
Ը ՀՄՐ 39 ։

Բ ԳԼ·ԼԹ·2 ։

Ժ ՀՄՐ 29 ։ ԳԼ·ԼԹ·7 ։
Ի Տ՚ես ՁԵՒ· Գ·7 ։ Ջաք· Զ·14 ։

ԼԳԼ·ԼԹ·8 ։

Թ. Գ. Ա. 1491 Ի. ԼԲ. 10. ՃԱ.

Թիւնը մէկ Թիզ՝ ու անոր լայնու-
17 Թիւնը մէկ Թիզ *ելեւէջ ըլլայ : Ե՛ւ
անոր մէջ ակուընքներու գամուած-
քին համեմատ՝ չորս կարգ քարեր
պիտի գամես . ⁂ կարգը՝ սարդիս-
ոն , տպազիոն ու զմրուխտ առաջին
18 կարգը պիտի ըլլայ : Եւ երկրորդ
կարգը պիտի ըլլայ կարկեհան , շա-
19 փիւղայ ու անդամանդ . Եւ երրորդ
կարգը պիտի ըլլայ գոմազմ , ակատ
20 ու մեղեսիկ . Եւ չորրորդ կարգը
պիտի ըլլայ ոսկեքար՝ եղնգնաքար ու
յասպիս . առնք ոսկի խորչերու մէջ
21 գամուած պիտի ըլլան : Եւ քա-
րերը Իսրայէլի որդւոցը անուննե-
րուն պէս տասներկու պիտի ըլլան ,
անոնց անուններուն համեմատ՝ ա-
մէն մէկը իր անունովը տասներկու
ցեղին համեմատ՝ կնիք փորագրողի
գործով *երեսփեսուած պիտի ըլլան :
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոս-
կեայ հիւսուած եղերքի շղթաներ
23 պիտի չինես : Եւ լանջապանակին
վրան երկու ոսկի օղակներ պիտի
չինես , ու ան երկու օղակները լան-
ջապանակին երկու ծայրերուն վրայ
24 պիտի դնես : Եւ ան երկու հիւսուած
ոսկի շղթաները՝ լանջապանակին
ծայրը եղած երկու օղակներուն
25 պիտի անցընես : Եւ երկու հիւ-
սուած շղթաներուն ՀԻՆ երկու
ծայրերը՝ ան երկու ճարմանդնե-
րուն պիտի անցընես . ու զանոնք
եփուտին առջևի կողմէն ուսերուն
26 վրայ պիտի դնես : Եւ երկու ոսկի
օղակներ ալ պիտի չինես . ու զա-
նոնք լանջապանակին ներսի կողմէն՝
եփուտին կցուած եղերքին երկու
27 ծայրերը պիտի դնես : Եւ *երկու
երկու ոսկի օղակներ պիտի չինես ,
ու զանոնք եփուտին երկու ուսե-
րուն վարէն՝ անոր առջևի կողմի
կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժապա-
28 վէնին վրայէն պիտի անցընես : Եւ
լանջապանակը իր օղակներէն՝
կապուտակ *ժիլով եփու-
տին օղակներուն կապէն , որ ե-
փուտին ժապաւէնին վրայ ըլլայ ,
ու լանջապանակը եփուտին վրայէն
29 չգատուի : Եւ Ահարոն երբոր
սրբարանը մտնէ , Իսրայէլի որ-
դւոցը անունները Տէրոջը առջևը
ծ*յիշատակի համար՝ միշտ իր սրտին
վրայ եղած դատաստանի լանջա-
30 պանակին վրայ պիտի կրէ : Եւ
*դատաստանի լանջապանակին վը-
րայ *Ուրիմը ու Թումիմը" պիտի
դնես . և Ահարոնին սրտին վրայ
պիտի ըլլան , երբոր անկից Տէրոջը
առջևը երթայ . ու Ահարոն Տէրոջը
առջևը միշտ իր սրտին վրայ պիտի
կրէ Իսրայէլի որդւոցը դատաստա-
նը :

ծ Հմր 12 :

ե Ղև . ը . 8 ; Թու . իե . 21 ; ր Օր . ւԹ . 8 ; ա Թագ . իը . 6 ; Եզր . բ . 63 ; Նե-
եմ . է . 65 ;
* Ա՛ն՝ լոյսը և ճշմարտու-
թիւնը :

31 Եւ *եփուտին պատմուճանը բո-
լորովին կապուտակէ պիտի չինես :
32 Եւ անոր մէջտեղը գլուխ *անցնելը-
ձեղքուածք մը պիտի ըլլայ . ձեղ-
քուածքին բոլորտիքը զրահի ձեղ-
քուածքին պէս հիւսուած եզերք
33 ունենայ՝ որ չպատռի : Եւ անոր
քղանցքներուն վրայ կապուտակէ՝
ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կար-
միրէ նուռեր պիտի չինես քղանցք-
ներուն բոլորտիքը , ու անոնց մէջ-
տեղը շուրջանակի ոսկի զանգակ-
34 ներ : Պատմուճանին քղանցքին
վրայ շուրջանակի ոսկի զանգակ մը
ու նուռ մը՝ ոսկի զանգակ մը ու
35 նուռ մը պիտի ըլլայ : Եւ պաշ-
տօնի համար՝ անկից Ահարոնին
վրան պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը առ-
ջև սրբարանը մտած ու ելած ա-
տենը՝ անոր ձայնը պիտի լսուի որ
չմեռնի :
36 Եւ *զուտ ոսկիէ թիթեղ մը
պիտի չինես , ու անոր վրան կնիք
փորագրածնուն պէս ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ
37 ՏԵՒՈՒՆ փորագրես : Եւ կապու-
տակ ժապաւէն մը անցընես ա-
նոր՝ որ խոյրին վրայ դրուի . և
խոյրին վրան՝ անոր առջևի կողմը
38 ըլլայ : Եւ անիկայ՝ Ահարոնին ճա-
կատին վրայ պիտի ըլլայ , որ Իս-
րայէլի որդւոցը նուիրած ընծանե-
րուն սուրբ ընծաներուն անօրհնութիւնը
Ահարոնը կրէ . ու միշտ իր ճակա-
տին վրայ պիտի ըլլայ , որ անոնք
Տէրոջը ընդունելի ըլլան :
39 Եւ շապիկը բարակ քթանէ նկա-
րէն հիւսես , ու խոյրը բարակ քը-
թանէ պիտի չինես , և գօտին նկա-
րագործ պիտի չինես :
40 *Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկ-
ներ պիտի չինես , ու անոնց գօտի-
ներ պիտի չինես . և պատուոյ ու
փառաց համար անոնց ապարօշներ
41 պիտի չինես : Եւ զանոնք քու եղ-
բօրդ Ահարոնին՝ ու իր հետը իր
որդւոցը պիտի հագցընես . ու
*անոնք պիտի օծես , և *ի պիտի
օրհնես" , ու սրբես անոնք՝ որ ինծի
42 քահանայութիւն ընեն : Եւ ա-
նոնց *կատաւ անդրավարտիքներ
պիտի չինես էրկնէ մարմինին մեր-
կութիւնը ծածկելու համար . ⁂
նոնց մէջքերէն մինչև ծունկեր-
43 նին պիտի հասնին : Եւ անոնք
Ահարոնին ու անոր որդւոցը վը-
րայ պիտի ըլլան՝ երբոր ժողովքի
խորանը մտնեն , կամ երբոր *սե-
զանին մօտենան սրբարանին մէջ
պաշտելու համար , որ չբերայ թէ
*անօրհնութիւն կրեն ու մեռնին .
*այս հատնենական կանոն մը
ըլլայ իրեն՝ ու իրմէ ետքը իր սե-
րունդին :

Ն. Ք. Ա. 1491 Հ Գլ. ԼԲ. 22 :

ե Գլ . ԼԲ . 30 ; Ջաք . ժդ . 20 ;

ղ Հմր 43 ; Ղև . ժ . 17 ; իր . 9 ; Թու . ժը . 1 ; Ես . ծդ . 11 ; Եզեկ . դ . ֆ ; 5 , 6 ; Ցօհ . ա . 29 ; Երր . թ . 28 ; ա Պետ . բ . 24 ;
ճ Ղև . ա . 4 ; իր . 27 ; իգ . 11 ; Ես . ծգ . 7 ;
* Հմր 4 ; Գը ԼԲ . 27 , 28 , 29 , 41 ; Եզեկ . խդ . 17 , 18 ;
ա Գլ . ԻԲ . 7 ; Լ . 30 ; ի . 15 ; Ղև . ժ . 7 ;
ե Գլ . ԻԲ . 9 , ՃԱ ; Ղև . ը ; Երր . ե . 28 ;
† Եբր . անոնց ձեռքը պիտի լեցընես ,
է Գլ . ԼԲ . 28 ; Ղև . գ . 10 ; ժ . 4 ; Եզեկ . խդ . 18 ;
* Գլ . ի . 26 ;
է Ղև . ե . 1 , 17 ; ի . 19 , 20 ; իր . 9 ; Թու . Բ . 13 ; ժր . 22 ;
ՀԳլ . իե . 21 ; Ղև . ժէ . 7 ;

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

ԴԼ· ԻԹ

1 Քահանայի օրհնութեան զոհերը ու արարողութիւնները։ 38 Մչտնջենաւոր ողջակէզ։ 45 Աստուած կը խոստանայ բնակիլ Իսրայէլացւոց մէջ։

1 Ու եա՛ս է որ անոնց պիտի ընես՝ զանոնք սրբելու համար, որ ինծի քահանայ ըլլան. արջառներէն մէկ ու երկու անարատ

ա ՂԼ·Ը·2։

բ ՂԼ·Բ·4։ 2 խոյ պիտի առնես, եւ բանխմոր հաց՝ ու եղով շաղուած անխմոր շօթեր՝ եւ եղով օծուած անխմոր լաւաշներ առնէս. ասոնք ցորենի

գ ՂԼ·Ը·20, 21, 22։ 3 բարակ ալիւրէն պիտի շինես. եւ սալաւի մը մէջ պիտի դնես. ու անոնք սալաւին մէջ, և զուարակը ու երկու խոյերը պիտի մօտես

4 ցրնես։ եւ Ահարոնը ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դրանը պիտի մօտեցընես, հու անոնք

դ ԳԼ·Խ·12։ ՂԼ·Ը·6։ ԵՐԲ·Ժ·22։ ԳԼ·ԻԲ·2։ Ա·Ը·7։ 5 ջրով պիտի լուան։ Եւ զգեստները պիտի առնես, ու շապիկը՝ և ներքնի պատմուճանը՝ ու եփուդը և լանջապանակը Ահարոնին պիտի հագցընես. ու ԷՀուդին ժապաւէնովը պիտի զօտևորես զանի-

ե ԳԼ·ԻԲ·8։ ՂԼ·Ը·9։ 6 կայ։ Նաեւ խոյերը անոր գլուխը պիտի դնես, ու խոյերն վրայ սուրբ

զ ԳԼ·ԻԲ·41։ Ը·25։ ՂԼ·Ը·12։ Ժ·7։ ԻԱ·10։ ԹՒ·ԼԲ·25։ 7 պսակը պիտի դնես։ Եւ Իօծմանեղը պիտի առնես, ու անոր գլուխն վրայ թափելով՝ պիտի օծես զանի-

է ՂԼ·Ը·13։ 8 կայ։ Եւ Ըանոր որդիները պիտի մօտեցընես, ու անոնց շապիկներ

9 պիտի հագցընես. եւ գօտիներով պիտի գօտևորես զանոնք՝ (այսինքն Ահարոնը ու անոր որդիները,) ու անոնց ԹԸ-ԻԸ ապարօշները պիտի փաթթես. ու Քահանայութիւնը անոնցը ըլլայ յաւիտենական կանոնով։ Այսպէս Ժպիտի օրհնես Ահարոնը ու անոր որդիները։

ը ԹՒ·Ը·7։ ԺԳԼ·ԻԸ·41։ ՂԼ·Ը·22։ ԵՐԲ·Ե·28։ թ ՂԼ·Ա·4։ Ը·14։ 10 Եւ զուարակը ժողովքի խորանին առջեւը պիտի մօտեցընես. ու ԷԱհարոն և անոր որդիները իրենց ձեռքը զուարակին գլուխն վրայ

ժ ՂԼ·Ը·15։ 11 պիտի դնեն։ Եւ ժողովքի խորանին դրանը Էտ՝ Տէրոջը առջեւը պի-

12 տի մորթես զուարակը։ Եւ Ըզուարակին արիւնէն պիտի առնես, ու մատովդ սեղանին Է եղջիւրներուն վրան պիտի դնես. և ՏՈՒՆ բոլոր արիւնը սեղանին տակովը պիտի

ի ՂԼ·Գ·8։ * կ՚ել՝ լխրգաբոյծը՝ 13 թափես։ Եւ Ժփորոտիքը ծածկողամին ճարպը՝ ու *լնարդին վրան եղած թաղանթը՚՚ և երկու երիկամունքը՝ ու անոնց վրան եղած ճարպը պիտի առնես, և սեղանին

ի ՂԼ·Գ·11։ 12·21։ ԵՐԲ·Ժ·11։ 14 վրայ պիտի այրես։ Բայց Ըզուարակին միսը՝ ու անոր մորթը՝ և անոր աղբը՝ բանակին դուրսի կրակով պիտի այրես. աս մեղքի պատարագ է։

ձ ՂԼ·Ը·18։ 15 Եւ հխոյերուն մէկը պիտի առ-

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

նես, և Ահարոնը ու անոր որդիքը Ժիրենց ձեռքերը խոյին գլխուն

ՅՂԼ·Ա·4—9։ 16 վրայ պիտի դնեն։ Եւ ան խոյը պիտի մորթես, ու անոր արիւնը պիտի առնես, և սեղանին վրայ

17 շուրջանակի պիտի սրսկես։ Եւ խոյը կտոր կտոր պիտի ընես, ու անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը պիտի լուաս, ու զանոնք անոր կտորներուն և գլխուն վրայ պիտի

18 դնես։ Եւ բոլոր խոյը պիտի այրես սեղանին վրայ. աս ողջակէզ է Տէրոջը. Ղանուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը։

ղ ՆԾ՚Ե·Ը·21։ 19 Եւ մկալ խոյը պիտի առնես. ու Ահարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ պիտի

ճ ՀՇՐ·3։ ՂԼ·Ը·22։ 20 դնեն։ Եւ խոյը պիտի մորթես, ու անոր արիւնէն պիտի առնես, և Ահարոնին ԱՀ ականջին ըլթակին վրայ՝ ու անոր որդւոցը ԱՀ ականջներուն ըլթակին վրայ՝ և անոնց ԱՀ ձեռքին մէծ մատին վրայ՝ ու անոնց ԱՀ ոտքին մէծ մատին վրայ պիտի դնես. և ՏՈՒՆ արիւնը սեղանին վրայ շուրջանակի պի-

21 տի սրսկես։ Եւ սեղանին վրայ եղած արիւնէն՝ ու Ժօծման եղէն պիտի առնես, և Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստներուն վրայ՝ և անոր հետ իր որդւոցը վրայ՝ ու իր որդւոցը զգեստներուն վրայ սրսկես. և Ժանիկա՝ ու անոր զգեստները՝ և անոր հետ իր որդիները՝ ու իր որդւոցը զգեստները սուրբ պիտի

ՅՀՇՐ·1։ ԵՐԲ·Թ·22։ 22 ըլլան։ Եւ խոյէն պիտի առնես ճարպը՝ ու գլմակը՝ և փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ և լնարդին վրայ թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց վրայ եղած ճարպը ու ԱՋ ազիստը. ինչու որ աս Ժահանայի օրհ-

ՂԼ·Ը·26։ 23 նուէթեան խոյն է։ Նեւ Տէրոջը առջեւը եղած անխմոր հացի ոսկաձուէն մէկ պան հայից՝ ու ՄԿ եղով հացի շօթ՝ և ՄԿ լաւաշ պիտ ասա-

24 Նէա. Եւ ամէնը Ահարոնին ձեռքը՝ ու անոր որդւոցը ձեռքը պիտի պրծնես, և Ըզանոնք Տէրոջը առջեւը երերցընելու ընծայ մատուցանես։

ՂԼ·Ե·30։ ՂԼ·Ը·28։ 25 Եւ անոնց ձեռքէն առնես զանոնք, ու սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ այրես Տէրոջը առջեւը անուշ հոտի համար. ասիկայ պա-

26 տարագ մըն է Տէրոջը։ Եւ Ահարոնին Ժահանայի օրհնութեան համար պատրաստուած խոյէն՝ Ներբուծը պիտի առնես, ու զանիկայ Տէրոջը առջեւը երերցընելու ընծայ մատուցանես. և ան դրու բաժինդ ըլլայ։

ՂԼ·Ը·29։ ՊՏՆ Սաղ·ՁԹ·6։ ՂԼ·Է·31, 34։ ԹՒ·Ժ·11, 18։ ԲՕր·Ժ·3։ 27 Եւ Ահարոնին համար ու անոր որդւոցը համար եղած Ժահանայի օրհնութեան խոյէն Ներբուծը երերցընելու երբուծը ու բարձրացընելու զիստը,

Ն. ք. ՀՀ. 1491

(որ կ՚երերցուի ու կը բարձրացուի.)

28 պիտի սրբես ։ Եւ ասկից ՚յաւիտենական կանոնով Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ՝ Իսրայէլէն որդւոցը կողմանէ. ինչու որ աս բարձրացընելը ընծայ է. և աս պիտի ըլլայ բարձրացընելու ընծայ՝ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց հաղաղութեան զոհերէն Եհո֊վայի բարձրացընելու ընծան դէպ՚ի Տէրոջը ։

29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները իրմէն ետքը՝ իր որդւոցը պիտի ըլլան, որ անոնցմով օծուին. ու ա֊

30 նոնցմով օրհնուին ։ Եւ Հանիկայ որ իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ըլլալով՝ պաշտօն կատարելու համար ժողովքի խորանը՝ սրբարանը պիտի մտնէ, զանոնք յեօթը օր պիտի

31 հագնի ։ Եւ Հանիկայ օրհնութեան խոյը պիտի առնես՝ ու անոր միսը

32 սուրբ տեղ մը եփես. Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի ուտեն խոյին

33 միսը՝ ու հակառին մէջի հացը։ Եւ հանոնք պիտի ուտեն այն բաները՝ որ իրենց օրհնութիւնն սրբութիւնն համար անոնցմով քաւութիւն եղաւ, և օտարական մը անոնց պիտի չուտէ. ինչու որ անոնք սուրբ

34 են ։ Եւ թէ որ օրհնութեան միսէն ու հացէն մինչև առտու մնայ, ապա աւելցածը կրակով պիտի այրես. անիկայ պիտի չուտուի, ինչու որ սուրբ է ։

35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը ասանկ պիտի ընես, բոլոր քեզի ապսպրածիս պէս. եօթը օրուան մէջ պիտի կատարես անոնց օրհնու֊

36 թիւնը ։ Եւ ցորը մէկ զուարակ մեղքի պատարագ ընես քաւութեան համար. ու սեղանին համար քաւութիւն ընելու ատեն պիտի մաքրես զանիկայ, և սուրբ ընելու

37 համար հպիտի օծես զանիկայ ։ Սեղանին համար եօթը օր քաւութիւն պիտի ընես, ու սուրբ ընես ան. Եւ սեղանը ամենասուրբ պիտի ըլլայ. Ինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի ըլլայ ։

38 Եւ սեղանին վրայ ընելու պատ֊րաստ ասիկա է. Միշտ ամէն օր Եմէկ տարեկան

39 երկու գառնիք. Մէկ գառը ետու֊տուանց պիտի մատուցանես, ու մէկալ գառը իրիկուան դէմ մա֊

40 տուցանես ։ Եւ մէկ գառին հետ մէկ հիմնի քառորդ ծեծուած ձէթով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր. և թափելու նուէրին համար մէկ հիմնի քառորդ մը գինի մա֊

41 տուցանես ։ Եւ մէկալ գառը իրիկուան դէմ պիտի զոհես. ու առտուան հացի ընծային պէս և անոր թափելու նուէրին պէս պիտի ընես անոր. ասիկա անուշահոտ պատարագ

42 մըն է Տէրոջը ։ Ա֊յսից ձեր ազգերուն մէջ Եմշտնջենաւոր ողջակէզ պիտի ըլլայ Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դրանը Եւ, Եուր որ ձեզի պիտի հանդիպիմ՝ քեզի հետ

43 խօսելու ։ Եւ հոն Իսրայէլի որդւոցը պիտի հանդիպիմ, ու Եսբոնը Եիմ

44 փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի սրբեմ. Ահարոնը ու անոր որդիներն ալ Եպիտի սրբեմ, որ ինծի

45 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ.

46 Եւ պիտի գիտնան Թէ Եանոնց Տէր Աստուածը ես եմ, որ անոնց մէջը բնակելու համար՝ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի զանոնք. ես եմ անոնց Տէր Աստուածը ։

ԳԼ. Ի.

1 Խունկի սեղանը ։ 11 Հոգիներուն փրկանքը ։ 17 Պղնձէ աւազանը ։ 22 Օծման սուրբ եղը ։ 34 Անուշահոտ խունկին բաղադրութիւնը ։

1 Եւ Եխունկ ծխելու Եսեղան մը պիտի շինես. Սատիմի փայտէ

2 պիտի շինես անիկայ. Անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի պիտի ըլլայ, և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն. անոր

3 եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան ։ Եւ անոր վրան՝ ու անոր քովերը շուրջանակի՝ և անոր եղջիւրները ղուտոսիով պիտի պատես. ու շուրջանակի ոսկի պսակ մը պիտի շինես ա֊

4 նոր ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ պիտի շինես անոր. պսակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմերէն պիտի շինես. որ ան՝ անոնցմով վերցուելու համար ձողերուն Ենե֊

5 րէ տեղերը ըլլան ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ պիտի շինես, ու

6 անոնք ոսկիով պատես. Եւ անիկայ պիտի դնես վկայութեանը վրայի հքաւութիւնին առջևը՝ վկայութեան տապանակին քովը եղած վարագուրին առջևը, ուր որ ես

7 քեզի պիտի հանդիպիմ։ Եւ Ահարոն անոր վրայ Եանուշահոտ խունկ պիտի ծխէ. ամէն առտու Եճրագները շտկած ատենը խունկ պիտի

8 ծխէ ։ Եւ Ահարոն Երիրիկուան դէմ ճրագները վառած ատենը խունկ պիտի ծխէ, որ Տէրոջը առջևը մշտնջենաւոր խունկ ըլլայ ձեր ազ֊

9 գերուն մէջ. Անոր վրան Եօտար խունկ, կամ ողջակէզ, կամ հացի ընծայ պիտի չմատուցանէք. ոչ ալ անոր վրան նուէր պիտի թա֊

Ն. ք. ՀՀ. 1491

ք ՀՓ 38 ։
Գլ. է 8 ։
Թուա. իբ. 6 ։ Դան. ը. 11, 12, 13 ։
Ել. իե 22 ։
է 6, 36 ։
Թուա. ժե. 4 ։
Լեվ. խ. 34 ։
գ Թագ ը. 11 ։ բ Մն. 6. 14. է. 1, 2. 3 ։ Եզեկ. խգ. 5 ։ Ազգ. բ. 7. 9 ։ Մաղ. գ. 1 ։
Ել. ֆա. 15 ։ իբ. 9, 16 ։
ք Գլ. իե 8 ։
Ղև. իգ. 12 ։ Ջաք. ը. 10 ։ Յօհ. ժգ. 17. 23 ։ բ Կոր. գ. 16 ։ Ցայս. ֆա. 3 ։
Ել. ի. 2 ։
— ՏՅս ՀՓ 7. 8. 10 ։
Ղև. գ. 7, 18 ։ Ցայս. ը. 3 ։
Բ Գլ. լե. 25 ։ խ. 5 ։

ֆ Գլ. իե. 21, 22 ։

ծ Մաթ. ժբ. 4 ։
Ղև. ժ. 14, 15, 17 ։
Ղև. իբ. 10 ։
Ղև. ը. 32 ։
— Գլ. խ. 12 ։ Ղև. ը. 33, 34, 35 ։
Բ Եբր. ժ. 11 ։
ֆ Գլ. ւ. 26, 28, 29 ։ խ. 10 ։
ծ Գլ. խ. 10 ։
Ե Գլ. Ը. 29 ։ Մաթ. իգ. 19 ։
Ղ Դան. թ. 27 ։ ժբ. 11 ։
Ե Թուա. իբ. 3 ։ ա Մն. ժգ. 40 ։ բ Մն. բ. 4 ։ ժբ. 11 ։ Լաւ. 3 ։ Եզր. գ. 3 ։
Ը ծ Թագ. ժգ. 15 ։ Եզեկ. խգ. 13, 14, 15 ։
Ի ծ Թագ. ժբ. 20, 36 ։
ծ Թագ. ժգ. 15 ։ Եզր. թ. 4, 5 ։ Սաղ. ճխա. 2 ։ Դան. թ. 21 ։

ծ Գլ. իե. 1 ։

Ն · ք · ՁԲ · 1491 ԸՂՔ · ժգ · 18 · իգ · 27 ·

10 փէք · եւ ԸԱհարոն տարին անգամ մը անոր եղջիւրներուն վրայ քաւութիւն պիտի ընէ · անիկայ քաւութիւն պիտի ընէ անոր վրայ քաւութիւն պիտի ընէ տարին անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ · սրբութիւն է Տէրոջը ։

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

Ր Գլ · լը · 25 · Թուոց · ա · 2 · 5 · իգ · 2 · բ Թագ · իգ · 2 ·

12 ըսելով · Ր Երբոր Իսրայէլի որդւոցը գումարը առնելու ըլլաս՝ իրենց թուոյն նայելով, ան ատեն անոնց ամէն մէկը ժ իր հոգւոյն փրկանքը պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համրած ատենդ, որ անոնց մէջը եղաւ րուած չըլլայ՝ երբոր զանոնք համրես ։

Ժ Ցոր · լգ · 24 · լշ · 18 · Սաղ · խթ · 7 · Մատ · ի · 28 · Մարկ · ժ · 45 · ա Տիմ · բ · 6 · ա Պետ · ա · 18 · 19 ·

13 րեա ։ Ա Անոնք ասպիտի տան · ասմէն մէկը՝ որ կ՚անցնի կը համրուի , սրբարանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ արծաթ պէտք պտ · Ի մէկ սիկղը քսան կերատ է · Տէրոջը ընծան

Ի Թագ · իգ · 15 ·

14 ժ կէս սիկղ պիտի ըլլայ ։ Ամէն քսան տարեկանէն վեր եղողը՝ որ կ՚անցնի կը համրուի , ՚՚ ընծան Տէրոջը

Ի Գլ · իէ · 25 · Թուոց · գ · 47 · Եզեկ · խե · 12 ·

15 պիտի տայ ։ Երբոր Ձեր հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար Տէրոջը ընծայ տան , կէս սիկղէն հաչ հրուստը աւելի՛ ու ոչ աղքատը պա-

Ժ Գլ · լը · 26 ·

16 կաս պիտի տայ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ քաւութեան արծաթը պիտի առնես , ու ժ Ժողովքի խորհրդին պաշտօնին պիտի տաս , որ Տէրոջը առջեր ։ Հիշատակ ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը՝ Ձեր հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար ։

Ն Գլ · լը · 25 ·

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

Ը Թուոց · ժգ · 40 ·

18 ըսելով · Ը Նաև պղնձէ աւազան մը պիտի չինես լուացման համար , ու անոր խարիսխն ալ պղնձէ ըլլայ · և ժ Ժողովքի խորանին ու սեղանին միջտեղը պիտի դնես ան , ու անոր

Ժ Գլ · խ · 7 · 30 ·

19 մէջը ջուր պիտի լեցընես ։ Եւ Ա-հարոն ու անոր որդիքը ժ իրենց ձեռքերը ու ոտքերը պիտի լուան

Ժ Գլ · խ · 31 · 32 · Սաղ · իշ · 6 · Եսա · ծբ · 11 · Ցոհ · ժգ · 10 · Երե · ժ · 22 ·

20 անկից ։ Երբոր անոնք ժողովքի խորանը մտնելու ըլլան , կամ երբոր սեղանին մօտենալու ըլլան՝ պաշտօն կատարելու ՚՚ կրակով Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար , ջրով պի-

21 տի լուացուին՝ որ չմեռնին · Այսպէս իրենց ձեռքերը ու ոտքերը պիտի լուան՝ որ չմեռնին · և Ն՚՚ էյ իրենց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ , թէ իրեն և թէ իր սերունդին իրենց ազգերուն մէջ ։

Ն Գլ · իբ · 43 ·

22՝ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

Ե Գլ · ի · 14 · Եզեկ · իէ · 22 ·

23 սելով · Ա՛ռ քեզի Ձպատուական հա-մեմներ , Ձզուտ զմուռս հինգ հարիւր ռէլ , և անոր կէսին չափ՝ Ձ-ոյնին երկու հարիւր յիսուն ռէլ անու-շահոտ կինամոն , ու երկու հարիւր յիսուն ռէլ Ձանուշահոտ խունկե-

Ռ Սաղ · խե · 8 · Առակ · է · 17 ·

24 ղէդրն , եւ Ձհինգ հարիւր ռէլ կա-

Ե Գլ · իգ · 14 · Երեմ · գ · 20 ·

պիայ՝ սրբարանին սիկղին համեմատ, ձիթոյ մէկ հինէն ձէթ · Եւ սուրբ օծման եղ պիտի չինես ան՝ իւղագործի արհեստով բաղադրուած · անիկայ ՚՚ սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ։

Ե Գլ · իգ · 29 · Թուոց · լե · 25 · Սաղ · իթ · 20 · ճղ · 2 ·

26 ՚Եւ անով պիտի օծես ժողովքի խորանը , ու վկայութեան տապա-

Ե Գլ · խ · 9 · Ղե · ը · 10 · Թուոց · է · 1 ·

27 նակը , Եւ սեղանը ու անոր ամէն անօթները , և աշտանակը ու անոր գործիքները , և խունկին սեղանը ,

Ե Գլ · իթ · 37 ·

28 Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ մկուղ , և ա-

Ե Գլ · խթ · 7 , ՠ , Ղե · ը · 12 , 30 ·

29 սանը ու անոր տակը պիտի օծես , ու սուրբ պիտի բնես անոնք , որ ինծի

Ե Ղե · խ · 7 · Ա Կոր · ժա · 27 ·

31 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը պիտի ըսես՝ ըսելով · Ա՛սիկայ ինծի սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ ։

Ե Ելք · իգ · 32 Մարդու մարմինի վրայ պիտի չթափուի ան , և անոր բաղադրութեան պես անոր նմանը պիտի չընէք · Ր սա սուրբ է , ՚՚ ձեզի սուրբ պիտի

Ր Ելք 25 , 37 ·

33 ըլլայ ։ Ո՛վ որ անոր նմանը չինէ , կամ ով որ անկէ օտարականի վրայ դնէ , ՚իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։

Ց Ելք 38 ·

34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Ձ՚Առ քեզի անուշահոտ համեմներ , ցո-խոտ ստակոն ու եղունգն և քաղբան , ՚՚ անուշահոտ համեմները մաքուր կնդրուկով · ամէնը հա-

Ե Գլ · իե · 6 · Լե · 29 ·

35 սասար կշռով պիտի ըլլան · Եւ անոնք ժ իւղագործի արհեստով ժ իրար խառնուած՝՚՚ անուշահոտ բաղադրութիւն մը պիտի չինես մա-

Ե Ելք 25 ·

* Կամ՝ աղուած · տես Ղե · ը · 13 ·

36 քուր ՚՚ սուրբ ։ Եւ անկէ Ձիէ մը պիտի ծեծես շատ բարակ , ու ժողովքի խորանին մէջ վկայութեանը առջևը դնես , ՝ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ · Ֆ՚՚անիյ ձեզի

Օ Գլ · խթ · 42 · Ղե · ժշ · 2 ·

37 ամենասուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ ան քու չինելու անուշահոտ բաղադրութեանդ արհեստովը՝ ՚՚ դուք ձեզի համար պիտի չչինէք · ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար ։

Ֆ Ելք 32 ·

Բ Ելք 38 ·

38 Ո՛վ որ հոտոտելու համար անոր նմանը չինելու ըլլայ , իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Տէրը կ՚ընտրէ Բեսելէլը ու Ոողիաբը՝ խորհրդի գործերը ընելու · 12 և շարաթը պահելու պատուէրը կը նորոգէ · 18 Մովսէս երկու տախտակները կ՚ընդունի ։

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

2 ըսելով · ՚՚ Ահա Ցուդայի ցեղէն Ովրի որդւոյն Բ Ուրիին որդին Բե-

3 սելէլը անուշովի կանչեցի · Եւ Ձաստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստու-

Ն · ք · ՁԲ · 1491 Ղ Գլ · խթ · 40 ·

՚՚ Գլ · լե · 29 · Թուոց · լե · 25 · Սաղ · ճթ · 20 · ճղ · 2 ·

՚՚ Գլ · խ · 9 · Ղե · ը · 10 · Թուոց · է · 1 ·

Լ Գլ · խթ · 37 ·

՚՚ Գլ · խթ · 7 , ՠ , Ղե · ը · 12 , 30 ·

Ը Ելք 25 , 37 ·

Ց Ելք 38 ·

՚՚ Ցո՛ւ · ժե · 14 · Գե · ժբ · 15 · Ղե · է · 20 , 21 ·

Ձ Գլ · իե · 6 · Լե · 29 ·

Ձ Ելք 25 ·

* Կամ՝ աղուած · տես Ղե · ը · 13 ·

Օ Գլ · խթ · 42 · Ղե · ժշ · 2 ·

Ֆ Ելք 32 · Գլ · խթ · 37 · Ղե · ը · 3 ·

՚՚ Ելք 32 ·

Բ Ելք 38 ·

Ն · ք · ՉՁ · 1491

Թ իւնով ու Հանճարով և գիտու-
Թ իւնով ու ամէն կերպ ձարտարու-
4 Թ իւնով լեցուցի անիկայ , Որ վար-
պետի գործեր ՚ներելով՝ ոսկիով ու
5 արծաթով և պղնձով գործէ . Եւ
գամելու համար քարեր բանելով՝
ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստը բանի : Եւ ահա
Դանի ցեղէն Ահիսամային որդին
Ո ՚ղիաբը տուի անոր հետ . ու
ամէն Իմաստունին սրտին մէջ
իմաստութիւնը դրի , որ բոլոր
7 քեզի պատուիրածս ընեն . Ժող-
ովրդի խորանը՝ և Վկայութեան
տապանակը ու անոր վրայ եղած
Ետաւութիւնը՝ և խորանին բոլոր
8 կարասիները , Եւ Սեղանը ու անոր
անօթները՝ և Մաքուր աշտանակը
իր բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին
9 սեղանը , Եւ Ողջակէզին սեղանը իր
բոլոր գործիքներովը՝ և Լուացարանը
10 ու անոր խարիսխը , Եւ Պաշտօնին
լաթերը՝ ու Ահարոն քահանային
սուրբ զգեստները՝ և անոր որդւոցը
զգեստները՝ քահանայութիւն ընե-
11 լու համար , Եւ օծման եղը՝ ու
սրբարանին համար Անուշահոտ
խունկը՝ քուրը քեզի պատուիրածիս
պէս պիտի ընեն :
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ու
13 ըսաւ . Դուն ալ Իսրայէլի
որդւոցը՝ ըսելով . Ընշուշտ իմ
շաբաթներս պիտի պահէք . Ինչու
որ աս նշան մըն է իմ ու ձեր մէջ-
տեղը ձեր ազգերուն մէջ , որ
գիտնաք Թէ ձեզ սուրբ ընող Տե-
14 րը ես եմ : Ընաւտի շաբաթը
պիտի պահէք . Ինչու որ ան
ձեզի սուրբ է . Ամէն ով որ զանի-
կայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի .
քանզի Ո ՚վ որ ան օրը գործ մը
գործէ , ան անձը իր ժողովուրդին
15 մէջէն պիտի կորսուի : Վեց օր
գործ պիտի գործուի , բայց Եօթ-
ներորդ օրը հանգստութեան շաբա-
թը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը .
Ով որ շաբաթ օրը գործ մը գործէ ,
16 անշուշտ պիտի մեռցուի : Անոր
համար Իսրայէլի որդիքը պիտի
պահեն շաբաթը , որ շաբաթը ի-
րենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը ընեն : Անիկայ յաւիւ-
տենական նշան մըն է իմ ու Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջտեղը . քանզի
Տէրը Վեց օրուան մէջ ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը , և Եօթներորդ
օրը դադարեցաւ ու հանգստացաւ :
18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ
Մովսէսին հետ խօսիլը լմընցուց ,
Ե վկայութեան երկու տախտակնե-
րը տուաւ անոր , Աստուծոյ մա-
տովը գրուած՝ քարէ տախտակ-
ներ :

ԳԼ · ԼԲ

1 Ժողովուրդը՝ Մովսէսին հեռաւորութեան
ժամանակը Ահարոնին որթ մը չհնել կու տայ ;
7 Աստուած կը բարկանայ աս բանիս վրայ ,
11 բայց Մովսէսին աղաչանքովը բարկութիւ-
նը կը դադրի : 15 Մովսէս լեռնէն կ՚իջնէ
իր ձեռքը ունենալով երկու տախտակները ,
19 որոնք կը կոտրէ : 20 Որթը փոշի կ՚ընէ :
22 Ահարոն զիջերը կ՚արդարացրնէ : 25 Մով-
սէս կը պատուիրէ կռապաշտները մեռցընել ,
31 Ժողովուրդին համար կ՚աղօթէ :

1 Եւ ժողովուրդը տեսնելով որ
Մովսէսը Ուշացաւ լեռնէն իջ-
նելու , ժողովուրդը Ահարոնին քովը
ժողովեցան՝ ու ըսին անոր . Ե-
լիր , մեզի աստուածներ շինէ որ
մեր առջևէն երթան . քանզի ան
Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանող մարդը , չենք գիտեր Թէ
2 ինչ եղաւ անոր : Եւ Ահարոն
ըսաւ անոնց . Ձեր կիներուն ,
ձեր տղաքներուն և ձեր աղիկնե-
րուն ականջները եղած ոսկի օղե-
3 րը հանեցէք , ու ինծի բերէք : Եւ
բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջնե-
րը եղած ոսկի օղերը հանեցին՝ ու
4 Ահարոնին բերին : Եւ անիկայ
առաւ անոնց ձեռքէն , ու *տի-
պով մը չհնեց , և ձուլածոյ որթ
մը շրաւ : Եւ ըսին . Ո՛վ Իսրայէլ ,
աստնք են քու աստուածներդ՝ որ
քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին :
5 Եւ երբ Ահարոն տեսաւ ասիկայ ,
անոր առջևը սեղան մը շինեց . և
Ահարոն Հրատարակել տուաւ՝ ը-
6 սելով . Վաղը տօն է Տէրոջը : Եւ
հետևեալ առաւօտուն կանուխ ե-
լան , ու ողջակէզներ մատուցին , և
խաղաղութեան զոհեր բերին . և
Ժողովուրդը ուտելու ու խմելու
նստան , ու խաղալու ելան :
7 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Գնա
իջիր . ինչու որ Ընաւրինեցաւ քու
ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
8 հանեցիր . Անոնք շուտով խոտորե-
ցան ան ճամբայէն՝ որն որ Ժ իրենց
պատուիրեցի . իրենց ձուլածոյ
որթ շինեցին , և անոր երկրպա-
գութիւն ըրին , ու անոր զոհեր
մատուցին , ու ըսին . Ո՛վ Իսրա-
յէլ , Եասոնք են քու աստուած-
ներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն
9 հանեցին : Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէ-
սին . Ես տեսայ աս ժողովուրդը ,
և ահա աս խստապարանոց ժող-
10 ովուրդ մըն է : Ուստի հիմա Թող
տուր Իս՝ որ Ժիմ բարկութիւնս
անոնց վրայ բորբոքի , ու ՓՃացը-
նեմ զանոնք . և Կրնդ մեծ ազգ մը
11 ընեմ : Եւ Մովսէս իր Տէր Ա-
ստուծոյն աւջևը աղաչեց , ու ը-
սաւ . Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ քու բար-
կութիւնդ բորբոքի քու ժողո-
վուրդիդ վրայ , որ Եգիպտոսի

Ն · ք · ՉՁ · 1491

Ա Գլ · իդ · 18 ; բ Օր · Թ · 9 ·
Բ Գործ · է · 40 ·
Ե Գլ · ժգ · 21 ·
Զ Դատ · ը · 24 , 25 , 26 , 27 ·
Է Գլ · ի · 23 ; բ Օր · Թ · 16 ; Դատ · ժէ · 3 , 4 ; գ Թագ · ժբ · 28 ; Նէեմ · Թ · 18 ; Սաղ · ճզ · 19 ; Ես · խգ · 6 ; Գործ · է · 41 ; Հռով · ա · 23 ·
* Կամ՝ քանդակագործի գրչով
Ը Ղեւ · իգ · 2 , 4 , 21 , 37 ; գ Թագ · ժ 20 ; բ Մն · Լ · 5 ·
Թ ա Կոր · ժ · 7 ·
Ժ բ Օր · Թ · 12 ; Ճմր 1 ; Գ · Լէ · 1 ; Դան · Թ · 24 ·
Ժա Ծն · գ · 11 , 12 ; բ Օր · գ · 16 ; լբ · 5 ; Դատ · բ · 19 ; Ովս · Թ · 9 ·
Ժբ Գ · ի · 3 , 4 , 23 ; բ Օր · Թ · 16 ·
Ժգ Գ · Լէ · 3 , 5 ; Լէ · 9 ; բ Օր · Թ · 6 , 13 ; լ · 27 ; բ Մն · Լ · 8 ; Ես · խբ · 4 ; Գործ · է · 51 ·
Ժէ բ Օր · Թ · 14 , 19 ·
Ժը Գէ · իբ · 24 ·
Ի Թես · ժբ · 12 ·
Իա Օր · Թ · 18 , 26 , 27 , 28 , 29 ; Սաղ · Կդ · 1 , 2 ; ճզ · 23 ·

Ե · ք · ՉՁ · 1491

Բ Գլ · Լ · 34 ·
Գ Գլ · Լ · 1 ·
Դ Գլ · Լ · 6 ·
Ե Գլ · Լ · 10 ·
Զ Գլ · Լ · 17 ·
Է Գլ · Լը · 1 ·
Ը Գլ · Լը · 3 ; Լ · 10 , 35 ; Լզ · 1 ·
Թ Գլ · Լզ · 8 ;
Ժ Գլ · Լ · 1 ·
Ժա Գլ · Լ · 6 ·
Ժբ Գլ · Լ · 10 ·
Ժգ Գլ · Լ · 17 ·
Ժդ Գլ · Լ · 34 ·
Ժե Գլ · Լը · 1 ·
Ժզ Գլ · Լը · 3 ;
Ժէ Գլ · Լ · 41 ; Թուս · գ · 5 , 6 ;
Ժը Գլ · Լ · 25 , 31 ; Լ · 29 ;
Ժթ Գլ · Լ · 34 ; Լ · 29 ;
Ի Ղեւ · ժբ · 3 , 30 ; Ես · 2 ; Եզեկ · ի · 12 , 20 ; Խգ · 24 ·
Իա Գլ · ի · 8 ; բ Օր · Ե · 12 ; Եզեկ · ի · 12 ·
Իբ Գլ · Լ · 2 ; Թուս · ժ · 35 ·
Իգ Գլ · ի · 9 ; Յշ · բ · 2 ; Գլ · ժգ · 23 ; ի · 10 ·
Իդ Ա Ճմր 13 ; Եզեկ · ի · 12 , 20 ;
Իե Ծն · ա · 31 ; բ · 2 ;
Իզ Գլ · իդ · 12 ; Լ · 15 , 16 ; Լդ · 28 , 29 ; բ Օր · դ · 13 ; Ե · 22 ; Թ · 10 , 11 ; բ Կոր · գ · 3 ;

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

յ Թագ · ժգ · 13 ։ բ Օր · Թ · 28 ։ լբ · 27 ։

* ԵԲր · զղջա · ղ Հմր 14 ։

ճ Ծն · իր · 16 ։ Երբ · գ · 13 ։ ՛ Ծն · ժբ · 7 ։ ժգ · 15 ։ ժե · 7 ։ 18 ։ իգ · 4 ։ իբ · 13 ։ լե · 11 · 12 ։

յբ Օր · լբ · 26 ։ բԹագ · իդ · 16 · ա Ա՛Ն · իա · 15 ։ Սաղ · ճղ · 45 ։ Երեմ · ժբ · 8 ։ իգ · 13 ։ 19 ։ Զո · վել · բ · 13 ։ Ճոխ · գ · 10 ։ գ · 2 ։

ե բ Օր · Թ · 15 ։

ը ԳԼ · լ · 18 ։

ա բ Օր · Թ · 16 ։ 17 ։

ւբ Օր · Թ · 21 ։

պ Ծն · ի · 9 ։ իգ · 10 ։

ԼԳԼ · ժդ · 11 ։ ժե · 24 ։ ժգ · 2 ։ 20 ։ 28 ։ ժէ · 2 · 4 ։

ա Հմր 1 ։

0

ա Հմր 4 ։

երկրէն հանելիր մեծ զօրութիւ_
12 նով ու զօրաւոր ձեռքով · Այնու_
համար Եգիպտացիք խօսին ու ը_
սեն թէ՝ Չարութեան համար հա_
նեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը
մեռցընէ , ու զանոնք երկրի երեսէն
փճացընէ . դարձիր քու սաստիկ
բարկութենէդ , ու ՛ղդադարէ աս
չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ
13 Իբրեզ՝ ։ Ցիչէ՛ քու ծառաներդ
Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէ_
լը , որոնց դուն ՛քու անձովդ եր_
դում ըրիր ու ըսիր անոնց ՛Ձեր
սերունդը երկինքին աստղերուն
պէս պիտի շատցընեմ , և բոլոր աս
երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ .
ձեր սերունդին պիտի տամ , ու ան
14 պիտի ժառանգեն յաւիտեան · Եւ
Տէրը ՛զղջաց ան չարիքին համար՝
որ ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին
պիտի ընէ ։
15 Եւ ՝Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն
իջաւ , ու վկայութեան երկու տախ_
տակները իր ձեռքն էին . տախտակ_
ները իրենց երկու քովերէն գրուած
էին . անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին ։ Եւ Ղտախ_
տակները Աստուծոյ գործքն էին . ու
տախտակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր ։ Ու
երբոր Ցեսու պոռացող ժողովուր_
դին ձայնը լսեց , ըսաւ Մովսէսին .
Բանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ա՛ս յաղ_
թողներու աղաղակի ձայն չէ , ո՛չ
ալ յաղթուածներու աղաղակի
ձայն է . հապա խաղի ձայն կը լը_
19 սեմ ես ։ Եւ եղաւ որ բանակին
մօտենալով՝ ՚որթը ու պարը բռնող_
ները տեսածին պէս , Մովսէսին
բարկութիւնը բորբոքեցաւ . ու
տախտակները իր ձեռքէն նետեց ,
ու լեռանը վարի դին կոտրտեց զա_
20 նոնք ։ Նաև անոնց չինած որթը
առաւ , ու կրակով այրեց , ու մանր
եց փոշի ըրաւ , և ջուրին վրայ
ցանեց , ու Իսրայէլի որդւոցը խըմ_
ցուց ։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին .
՚Ա՛ս ժողովուրդը ի՞նչ ըրաւ քեզի ,
որ անոնց վրայ ՚յ՚ւլէ՛ մեծ մեղք մը
22 բերիր ։ Եւ Ահարոն ըսաւ . Թող
իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբո_
քի . Դուն գիտես աս ժողովուր_
23 դը՝ որ չարին հակամիտեալ են . Եւ
ինծի ըսին թէ՝ ՚Մեզի աստուած_
ներ շինէ որ մեր առջևէն երթան .
ինչու որ ան Մովսէսը՝ մեզ եգիպ_
տոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք
24 գիտեր թէ անոր ինչ եղաւ ։ Եւ
ես ըսի անոնց . Ո՛վ որ ոսկի ունի ,
թող հանէ . ու բերին ինծի . և կը_
րակը ձգեցի ան , ու՚ա՛ս որթը ելաւ ։
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուրդին
†անառակութիւնը տեսաւ , (քանի_
զի Ահարոն Հ†թող տուեր էր զա_
նոնք անառակութիւն ընելու՝՝ ի_
րենց թշնամիներուն մէջը խայտա_
26 ռակ ըլլալու չափ ։) Ան ատենը
Մովսէս բանակին դուռը կայնե_
ցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ որ Տէրոջը
կողմն է , թող ինծի ՛յ ։ և Ղլե_
ւիին բոլոր որդիքը անոր քովը
27 ժողվուեցան ։ Եւ ըսաւ անոնց .
Իսրայէլին Տէր Աստուածը ասանկ
կ՛ըսէ . Ամէն մարդ իր սուրը թող
իր մէջքը դնէ ու բանակին մէջ
դունէ դուռ անցնին դառնան , և
՝՝ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն
մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին մեռցընէ · Եւ Ղլևիին որ_
դիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին .
ու ան օրը ժողովուրդէն իրեք հա_
29 զար մարդու չափ ինկան ։ ՚Քանզի
Մովսէս ըսեր էր թէ՝ Ա յսօր ձեզմէ
ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու
իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը
նուիրէ , որ ձեր վրայ օրհնութիւն
տայ այսօր ։
30 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մով_
սէս ըսաւ ժողովուրդին . ՚Դուք
մեծ մեղք գործեցիք . ու հիմա
Տէրոջը պիտի ելլեմ , ՝գուցէ ՛քա_
ւութիւն ընեմ՝ ձեր մեղքին հա_
31 մար ։ Եւ Մովսէս ՛դարձաւ Տէ_
րոջը՝ ու ըսաւ . Ո՛հ , աս ժողովուր_
դը մեծ մեղք գործեց , ՛իրեն ոսկիէ
32 աստուածները շինելով ։ Բայց հի_
մա թէ որ անոնց մեղքերը կը նե_
րես՝ Ն՚երէ՛ , եթէ ոչ՝ կ՛աղաչեմ
33 ՚ձեռ իս ՝քու գրած գիրքէդ ։ Եւ
Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ո՞վ որ
ինծի մեղանչեց , անիկայ իմ գիր_
34 քէս պիտի ջնջեմ ։ Ուստի հիմա
գնա , ժողովուրդը ան տեղը տար ,
որն որ քեզի ըսի . ՚Հա՛ս իմ հրեշ_
տակս քու առջևէդ պիտի երթայ .
բայց ՝՚այցելութիւն ընելու օրս՝
անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի
35 բերեմ ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողո_
վուրդը , Ի՚Ահարոնին շինած որթը
շինելնուն համար ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Տէրը չ՚յօժարիր ժողովուրդին հետ երթալու՝ իր ուղի խոստմանը պէս ։ 4 ժողովուրդը աս բանիս վրայ կը տրտմի ։ 7 Խորանը բանակէն դուրս կը հանուի ։ 9 Տէրը դէմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ ։ 12 Մովսէս կը ցան_կայ Աստուծոյ փառքը տեսնելու ։

1 ¦Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ելի՛ր
ասկէ դուն՝ ու ՝՝ժողովուրդն
ալ՝ որ եգիպտոսի երկրէն հանե_
ցիր , ՝՝՝ գնա ան երկիրը՝ որուն
համար երդում ըրի Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին՝ ըսելով .
2 Քու սերունդիդ պիտի տամ ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

+ կ՚՚մրկ ըսալը Ել Մ · իբ · 19 ։

‡ կ՚՚մր · կացուց զանոնք ։

ա Թագ · իե · 5 ։ բ Օր · լգ · 9 ։

բ Թագ · իե · 11 · 12 · 13 ։ բ Օր · ժգ · 6—11 ։ լգ · 9 · 10 ։ ա Թագ · ժե · 18 · 22 ։ Ա_մոս · իա · 3 · Ջաբ · ժգ · 3 ։ Մատ · ժ · 37 ։

յ ա Թագ · ժբ · 20 · 23 ։ Ղբ · ժե · 18 ։

ե բ Թագ · ժգ · 12 ։ Ա_մոս · ե · 15 ։

է Թագ · իե · 13 ։

ը բ Օր · Թ · 18 ։

ի ԳԼ · ի · 23 ։

ձ Սաղ · կճ · 23 ։ Հռով · Թ · 3 ։

ա Սաղ · ծղ · 5 ։ ՃՂԹ · 16 ։ Դան · ժբ · 1 ։ Փիլ · գ · 3 ։ Ցայտ · գ · 5 ։ ժգ · 8 ։ ժե · 8 ։ ի · 12 ։ 15 ։ իա · 27 ։ իբ · 19 ։ Բ Ղե · իգ · 30 ։ Եզեկ · ժբ · 4 ։

ի ԳԼ · լգ · 2 · 14 ։ ՚՚ ։ Թագ · ի · 16 ։

ր բ Օր · լբ · 35 ։ Ամով · գ · 14 ։ Հբ_ռով · բ · 5 · 6 ։

ի բ Թագ · ժբ · 9 · Գոր · է · 41 ։

ա ԳԼ · լբ · 7 ։

բ Ծն · ժբ · 7 ։ ԳԼ · լբ · 13 ։

Ն · ք · ՂՓ · 1491

2 ‡ Եւ քու առջևդ հրեշտակ մը պիտի խրկեմ , ¶ ու քանանացին՝ Ամորհացին՝ փետացին՝ փերեզացին՝ Խևացին ու Ցեբուսացին 3 պիտի վռընտեմ ; † կաթ ու մեղր բղխող երկիրը պիտի երթա . Վհնչու որ ես ձեր *Հետը պիտի չելլեմ . քանզի դուն խստապարանոց ժողովուրդ մըն ես . չըլլայ որ Էքեզ ճամբուն մէջ բնաջինջ ընեմ ։

4 Ու երբոր ժողովուրդը աս չար խօսքը լսեց , խսուդ ըրաւ . ծև մկը 5 իր զարդը իր վրան չդրաւ . Ինչու որ Տէրը ըսած էր Մովսէսին . Ըսէ Իսրայէլի որդւոցը . Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մըն էք . մէկ րոպէ մը ես ձեր մէջը ելլելու ըլլամ , ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք , որ Եձեզի ընելիքս գիտ- 6 նամ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Քորեբ լեռանը քովը ։

7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը , ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց ան , և ծանոր ա- նունը՝ ժողովքի խորան դրաւ . և ամէն որ †Տէրը կը խնդրէր , բանակին դուրսի դին եղած ժողովքի խորա- 8 նը կ՚ելլէր ։ Ու երբոր Մովսէս խո- րանը կ՚երթար , բոլոր ժողովուրդը կ՚ելլէր , ու ամէն մէկը Հր վրանին դուռը կը կայներ , ու Մովսէսին ետևէն կը նայեր , մինչև որ անիկայ 9 խորանը մտներ ։ Եւ Մովսէս խո- րանը մտածին պես՝ ամպի սիւնը կ՚իջնէր , ու խորանին դուռը կը կայներ , և Տէրը †Մովսէսին հետ 10 կը խօսէր ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին դուռը կը կայնի . ու բոլոր ժողո- վուրդը կ՚ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը ներկրպագութիւն 11 կ՚ընէր ։ Եւ †Տէրը կը խօսէր Մով- սէսին հետ դէմ առ դէմ , ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի . ու Մովսէս նորէն բանակը կը դառնար . բայց †անոր ծառան Նաւէի որդին Ցեսու պատանին՝ խորանէն չէր հեռանար ։

12 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը . Նայէ †դուն կ՚ըսես ինծի . Հանէ աս ժո- ղովուրդը . ու դուն ինծի չգիտցու- ցիր թէ ով ինծի հետ պիտի խրր- կես . ու ըսիր . Ձեզ անունովդ կը ճանչնամ , ու նաև իմ առջևս 13 շնորհք գտար ։ Ուստի հիմա կ՚ա- ղաչեմ , Եթէ որ քու առջևդ շը- նորհք գտայ , *ինծի ցուցուր ուրեմն քու ճամբադ որ ճանչնամ քեզ , անանկ որ քու առջևդ շնորհք գըտ- նեմ ՝ ու †մի՛տքդ բեր՝ որ աս ազ- 14 գը Ձքու ժողովուրդդ է ։ Եւ անի- կայ ըսաւ . †Իմ ներկայութիւնս †— հետդ պիտի երթայ , ու քեզ 15 Ձպիտի հանգստացընեմ ։ Եւ Մով- սէս ըսաւ անոր . —Թէ որ քու ներկայութիւնդ հետ հետը չերթայ , 16 մեզ աս տեղէն մի՛ հաներ ։ Քանզի ինչով պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու առջևդ շը- նորհք գտանք . *Չէ՞ որ քու մէջ հետ երթալովդ . այսպէս Ձես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վը- րայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք ։

17 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . —Աս բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ը- սիր , ինչու որ †իմ առջևս շնորհք գտար , ու ես քեզ անունովդ կը 18 ճանչնամ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Կ՚աղաչեմ՝ †քու փառքդ ցուցուր 19 ինծի ։ Եւ Տէրը ըսաւ . —Իմ բո- լոր բարութիւնս քու առջևդ պի- տի անցընեմ , ու Տէրոջը անունը քու առջևդ պիտի կանչեմ , և որոն որ պիտի ողորմիմ՝ †կ՚ողորմիմ՝ ու որուն վրայ որ պիտի գթամ՝ կը 20 գթամ ։ Ու ըսաւ . Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել , ինչու որ *մարդ 21 չկրնար իս տեսնել՝ ու ապրիլ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ահա քովս տեղ մը 22 կայ , ու ժայռին վրայ կայնէ . Եւ ըլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ , քեզ °ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ , ու ձեռքս իմ ձեռքովս ծած- 23 կեմ , մինչև որ ես անցնիմ . Ետքը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ , ու իմ ետիս պիտի տեսնես , բայց իմ ե- րեսս —պիտի չտեսնուի ։

ԳԼՈՒԽ Լ՚Ի

1 Մովսէս երկու ՝քար տախտակներ կը կոփէ ։ Տէրը իր անունը կը հրատարակէ ։ 8 Մովսէս կ՚աղաչէ որ Աստուած իրենց հետը երթայ ։ 10 Աստուած աս ուղայները կ՚ընդունի , և ուխտ կ՚ընէ անոնց հետ՝ քանի մը պատուի- րանքները նորէն յիշելով ։ 28 Մովսէս քառա- սուն օր լեռը մնալէն ետև՝ տնկից կ՚իջնէ նոր տախտակները իր հետը բերելով ։ 29 և իր ե- րեսը լուսափայլ ըլլալուն համար՝ քողով մը կը ծածկէ ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Քեզի —երկու քարէ տախտակներ կո- փէ առջիններուն պէս . Ես ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօս- քերը՝ որ անոնք դուն կոտրտեցիր ։ 2 Եւ առտուան համար պատրաստ եղիր , ու առտուանդ Սինայ լեռը ելլիր , և հոն †լեռանը գլուխը առ- 3 ջևս կայնէ ։ Ու մկը †պիտի չելլէ քեզի հետ , և մկը պիտի չտես- նուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ ալ ատ լեռանը ատրոտը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի ։

4 Եւ առջիններուն պէս երկու քա- րէ տախտակներ կոփեց . ու Մովսէս

Ն · ք · ՂՓ · 1491

¶ Գլ · ժգ · 21 ։ խ · 34— 38 ։ Ես · կդ · 9 ։
Ը ԲՕր · գ · 20 ։ Ցես · իա · 44 ։ իբ · 4 ։ իգ · 1 ։ Սաղ · ղե · 11 ։
—Հմր 3 ։ Գլ · լգ · 9 ։
*Թուա · ժգ · 14 ։
Վ Գլ · լգ · 10 ։ Բ Թագ · է · 23 ։ գ Թագ · բ · 53 ։ Սաղ · ճխէ · 20 ։
ՈՆ · ժթ · 21 ։ Ցակ · ե · 16 ։
Բ Հմր 12 ։
ց Հմր 20 ։ ա Տիմ · զ · 16 ։
—Գլ · լգ · 5, 6 ։ Երեմ · լա · 14 ։
‡ Հռով · թ · 15, 16, 18 ։
* Տես ՈՆ · լբ · 30 ։ Բ Օր · ե · 24 ։ Դատ · ղ · 22 ։ ժգ · 22 ։ Ես · ղ · 5 ։ Ցայտ · ա · 16, 17 ։ Գլ · իգ · 10 ։
°Ես · բ · 21 ։
§ Սաղ · ղա · 1, 4 ։
—Հմր 20 ։ Ցօհ · ա · 18 ։

¶ Գլ · ժգ · 21 ։ խ · 34— 38 ։ Ես · կդ · 9 ։
Ը բ Օր · գ · 20 ։ Ցես · իա · 44 ։ իբ · 4 ։ իգ · 1 ։ Սաղ · ղե · 11 ։
—Հմր 3 ։ Գլ · լգ · 9 ։
*Թուա · ժգ · 14 ։
Վ Գլ · լգ · 10 ։ Բ Օր · գ · 7 ։ 34 ։ Բ Թագ · է · 23 ։ գ Թագ · բ · 53 ։ Սաղ · ճխէ · 20 ։
ՈՆ · ժթ · 21 ։ Ցակ · ե · 16 ։
Բ Հմր 12 ։
ց Հմր 20 ։ ա Տիմ · զ · 16 ։
—Գլ · լգ · 5, 6 ։ Երեմ · լա · 14 ։
‡ Հռով · թ · 15, 16, 18 ։
* Տես ՈՆ · լբ · 30 ։ Բ Օր · ե · 24 ։ Դատ · ղ · 22 ։ ժգ · 22 ։ Ես · ղ · 5 ։ Ցայտ · ա · 16, 17 ։ Գլ · իգ · 10 ։
°Ես · բ · 21 ։
§ Սաղ · ղա · 1, 4 ։
—Հմր 20 ։ Ցօհ · ա · 18 ։

—Գլ · լբ · 16, 19 ։ Բ Օր · ժ · 1 ։
Բ Հմր 28 ։ Բ Օր · ժ · 2, 4 ։
‡ Գլ · ժթ · 20 ։ իդ · 12 ։
Ւ Գլ · ժթ · 12, 13, 21 ։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

ՈՒ · ԼԳ · 19 · Թուա · ժդ · 17 ·
ՂԹուա · ժդ · 18 · բ ՄՆ · Լ · 9 · Նէեմ · Թ · 17 · Սաղ · ՃՂ · 15 · ՃԳ · 8 · ՃՃա · 4 · ՃԺբ · 4 · ՃԺՂ · 5 · ՃԽե · 8 · Ճովել · բ · 18 ·
Ե Սաղ · Լա · 19 · Հառվ · բ · 4 ·
ԸՍաղ · ՅԷ · 10 · Ծբ · 4 ·
Ի Գլ · ի · 6 · բ Օր · ե · 10 · Սաղ · ՃՂ · 15 · Եբեմ · Լբ · 18 · Դան · Թ · 4 ·
ՔՍաղ · ՃԳ · 3 · ՃՂ · 4 · Դան · Թ · 9 · Եփե · դ · 32 · ա · Ցօհ · ա · 9 ·
Է Գլ · իգ · 7 · 21 · Ցես · իդ · 19 · Ցոբ · ժ · 14 · ՄԽբ · Զ · 11 · Նաե · ա · 3 ·
Լ Գլ · դ · 31 ·
Ը Գլ · ԼԳ · 15 · 16 ·
* կա՛ · Թէև
Ծ Գլ · ԼԳ · 8 ·
Ձ Բ Օր · Լբ · 9 · Սաղ · իբ · 9 · ԼԳ · 12 · Ղբ · 62 · ղԳ · 14 · Եբեմ · ժ · 16 · Զաք · բ · 12 ·
Ճբ Օր · ե · 2 · իԹ · 12 · 14 ·
Յ Բ Օր · դ · 32 · բ Թագ · է · 23 · Սաղ · Ղե · 14 · Ղբ · 12 · ՃԽե · 20 ·
Ղ Բ Օր · ժ · 21 · Սաղ · ՃԽե · 6 · Եա · կգ · 3 ·
Ճ Բ Օր · ե · 32 · Զ · 3 · 25 · ժբ · 28 · 32 · իբ · 1 ·
Մ Գլ · ԼԳ · 2 ·

առտուանց կանուխ ելաւ, ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սինայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախտակները իր ձեռքը առաւ։
5 Եւ Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն անոր քովը կեցաւ. ու Տէրոջը անունը կանչեց։ 6 Եւ Տէրը անոր առջևէն անցաւ, ու կանչեց. Տէր՝ Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարերար՝ երկայնամիտ և առատ ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւնով,
7 Որ հազար ազգ ողորմութիւն ընող, անօրէնութիւնը՝ յանցանքը ու մեղքը ներող, բայց երբեմն չպատուհասող. հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ ու որդւոցը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազգը հատուցանելով։ 8 Եւ Մովսէս ամենայարելով երկրպագաւ։ 9 Ըսաւ ալ. Եթէ արդարև գտայ, կ'աղաչեմ՝ Տէրը մեր հետը երթայ. * ինչու որ ծանր սիկայ խստապարանոց ազգ մըն է. և ներէ՛ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը, և մեզ իբր ժառանգութիւնդ ըրէ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ. Ահա հես ուխտ մը կ'ընեմ. քու բոլոր ժողովուրդիդ առջևը անանկ հրաշալիքներ պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան. և բոլոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես դուն, պիտի տեսնեն Տէրոջը գործը. քանզի ահիւանալի է ան բանը՝ 11 որ քեզի պիտի ընեմ։ Պահէ՛ քեզի պատուիրեմ այսօր. ահա պիտի վռնտեմ քու առջևէդ Ամորհացին՝ ու Քանանացին՝ և Փերեզացին՝ ու Քեւացին՝ և Խեւացին ու Յեբուսացին։
12 Զգուշացիր քու անձիդ, չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակչացը հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անոնք քու մէջտեղդ * որոգայթ ըլլայ.
13 Հապա անոնց բագինները պիտի կործանէք, ու անոնց կուռքերը պիտի փշրէք, և * անոնց անտառները պիտի կոտրտէք։ 14 Քանզի ուրիշ աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի չընես. քանզի Եհովան նախանձոտ անունը կունի, նախանձոտ Աստուած է։ 15 Գուցէ հանձոտ ես՝ երկրին բնակչացը հետ ուխտ ընես, և անոնք * իրենց աստուածներուն ետևէն երթալով՝ պոռնկութիւն ընեն անոնց աստուածներուն, և մէկը քեզի կանչէ, ու դուն ուտես անոնց զոհէն։ 16 Նաև աղջիկներէն քու որդիներուդ համար առնես, ու անոնց աղջիկները իրենց աստուածներուն ետևէն երթալով՝ պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց աստուածներուն ետևէն պոռնկել տան՝ քու որդիներուդ։ 17 Ձուլածոյ աստուածներ պիտի չընես։
18 Բաղարջակերաց տօնը պիտի պահես. Ապիպ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ քեզի պատուիրածիս պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես. ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ եգիպտոսէն ելար։
19 Ամէն Ռոբ արգանդը բացողը իմն է. և քու անասուններուդ մէջ ամէն արու առջևնեկը՝ Ռ՛ արջառ 20 ըլլայ և թէ ոչխար, իմ է։ Բայց էշուն առջևնեկը գառնուկով պիտի փրկես. և թէ որ չես փրկեր, ան ատենը անոր վիզը պիտի կտրես։ Քու որդւոցդ ամէն առջևնեկը պիտի փրկես. ու մէկը իմ առջևս ձեռնունայն չերևնայ։
21 Վեց օր պիտի գործես, ու եօթներորդ օրը հանգստանաս. թէ վարուցան ընելու և թէ հնձելու ատենը պիտի հանգստանաս։
22 Եւ շաբաթներուն ալեւոր ցորենի հունձքին երախայրիներուն տօնը, ու տարւոյն վերջը՝ ժողվելու տօնը պիտի բըռնես։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը տարին իրեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Տէրոջը առջևը պիտի երևնայ.
24 Նայ, ինչու որ Ազգերը պիտի վռնտեմ, և ընդարձակեմ ու տարին իրեք անգամ քու Տէր Աստուծոյդ առջևը երևնալու երթալուդ ատենդ Ոչ մէկը քու երկրիդ պիտի նայնակայ։
25 Իմ զոհերուս արիւնը խմրեալ հացով պիտի չթափես, ու զատկի տօնին զոհը մինչև առտու պահուի։
26 Քու երկրիդ երախայրիներուն առջևները քու Տէր Աստուծոյդ տունը պիտի բերես։ Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի չեփես։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Գրէ՛ ասոնց խօսքերը. ինչու որ ասոնց խօսքերուն համեմատ քեզի հետ ու Իսրայէլին հետ ուխտ ըրի։
28 Յայնկէն հետ ուխտը Եւ ան նիկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Վ Թուա · իե · 2 · ա Կոր · ժ · 27 ·
Ֆ Սաղ · ՃՂ · 28 · ա Կոր · ը · 4, 7, 10 ·
Ր բ Օր · է · 8 · ք Թագ · ժա · 2 · Եզր · Թ · 2 · Նէեմ · ժ · 25 ·
Ց Թուա · իե · 1 · 2 · ք Թագ · ժա · 4 ·
Ա Գլ · լբ · 8 · Ղև · ժԹ · 4 ·
Բ Գլ · ժբ · 15 · իդ · 15 ·
Գ Գլ · ժգ · 4 ·
Դ Գլ · ժգ · 2, 12 · իբ · 29 · Եզեկ · խգ · 30 · Ղև · բ · 23 ·
Ե Գլ · ժգ · 13 · Թուա · ժբ · 15 ·
Զ Գլ · իգ · 15 · բ Օր · ժՂ · 16 · ա Թագ · Թ · 7, 8 · բ Թագ · իգ · 24 ·
Է Գլ · ի · 9 · իգ · 12 · լե · 2 · բ Օր · ե · 12, 13 · Ղու · ժգ · 14 ·
Ը Գլ · իգ · 16 · բ Օր · ժՂ · 10, 13 ·
Թ Գլ · իգ · 14, 17 · բ Օր · ժՂ · 16 ·
Ժ Գլ · ԼԳ · 2 · Ղև · ժբ · 24 · բ Օր · է · 1 · Սաղ · Ղբ · 55 · 23 · 8 ·
ԺԱ Օր · ժբ · 20 · 8 ·
ԺԲ Ծն · լե · 5 · բ ՄՆ · ժե · 10 · Ածկ · ժՂ · 7 · Գործ · ժբ · 10 ·
ԺԳ Գլ · իգ · 18 ·
ԺԴ Բ Ե Բ · զոհբրաս արիւնը խմրեալ հացով վայ պիտի չթափես ·
ԺԵ Գլ · ժբ · 10 ·
ԺԶ Գլ · իգ · 19 · բ Օր · Ղ Ե Ա Ֆ 10 · բ Օր · իդ · 2 · 10 · ԺԷ Գլ · իգ · 19 · բ Օր · ժդ · 21 · Օր · դ · 13 · լ · 9 · ԺԸ Գլ · իգ · 18 · բ Օր · Թ · 9, 18 ·

քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հաց կերաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և ՚տախտակներուն վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ այսինքն տասը պատուիրանքները :

29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ , (վկայութեան երկու տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու Մովսէս հիր երեսին մորթը լուսափայլ ըլլալը չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետ 30 տը խօսեցաւ : Եւ Ահարոն ու Իսրաէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալ 31 լու վախցան : Եւ Մովսէս կանչեց անոնք , ու Ահարոն և ժողովրդին բոլոր իշխանները դարձան անոր , ու 32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ : Եւ անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան . ՚ու պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն 33 հետ Սինայ լեռը : Եւ Մովսէս դադրեցաւ անոնց հետ խօսելը մինչեւ անոնց հետ խօսելը լմընցրնելը՝ 34 Ուր երեսը քօղ դրաւ : Բայց ՚Մովսէս Տէրոջը առջեւը՝ անոր հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչև դուրս ելլելը քօղը կը վերցրներ . եւքը դուրս կ՚ելլէր ու իրեն պատուիրուածը Իսրայէլի որդւոցը կը խօ35 սէր : Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երեսին մորթը լուսափայլ էր . ու Մովսէս իր երեսը քօղով կը ծածկէր՝ մինչև Անոր հետ խօսելու մտնելը :

ԳԼ . ԼԵ

1 Շաբաթը պահելու պատուէրը : 4 Խորանին շինութեանը համար տրուելու ընծաները : 20 Ժողովուրդին ընծայ բերելու յօժարասրտութիւնը : 30 Բեսելիէլը ու Ողիաբը խորանին շինութեանը համար ճարտարապետ կ՚ընտրուին :

1 Ու Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը , ու բսաւ անոնց . ՚Ասոնք են ան բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք :
2 Վեց օր գործ պիտի գործուի , բայց եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ այսինքն Հանդստութեան շաբաթ Տէրոջը . ան օրը գործ
3 գործողը պիտի մեռցուի . ՚Շաբաթ օրը ձեր բոլոր բնակարանները մէջ կրակ պիտի չվառէք :
4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովին՝ ըսելով . ՚Տէրոջը պատուիրած բանը ասէ ,
5 որ կ՚ըսէ . Ձեր մէջէն ընծայ առէք Տէրոջը . Ով որ սրտով կը յօժարի՝ թող անիկայ Տէրոջը ընծան բերէ ,
6 ոսկի՝ ու արծաթ՝ և պղինձ , ու կապոտակ՝ և ծիրանեղոյն՝ ու կրկնակի կարմիր՝ և բարակ բեթան՝ ու
7 այծի մազ . Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թէհաշի մորթեր՝
8 և սատիմի փայտեր , ու լոյսի համար եղ և ՚օծման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմ-
9 ներ , Եւ եղինձաքարեր՝ ու եփուտին համար և լանջապանակին համար
10 պատուելու քարեր : Եւ ՚ձեր մէջը ամէն սրտով իմաստուն եղողները թող գան , ու Տէրոջը բոլոր
11 պատուիրած բաները շինեն . ՚Խոնրանը՝ անոր վրանը՝ ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները՝ ու անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները՝ և անոր խարխխները ,
12 ՚Տապանակը՝ ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը՝ ու ծածկող վարագոյրը ,
13 րը , ՚Սեղանը՝ ու անոր նիգերը՝ ու անոր բոլոր անօթները՝ և առաջադրութեան հացը . Եւ լոյսի աշտանակը՝ ու անոր գործիքները՝ և անոր ճրագները՝ ու լոյսի եղը ,
15 ՚Եւ խունկին սեղանը՝ ու անոր ձողերը՝ ՚ու օծման եղը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
16 դրանը վարագոյրը , ՚Ողջակէզին սեղանը՝ ու անոր պղնձէ ցանցկեղ կապարան՝ անոր ձողերը՝ ու անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարխխը ,
17 ՚Սրահին վարագոյրները՝ անոր սիւները ու խարխխները՝ և սրահ-
18 Հին դրանը վարագոյրը , խորանին ցիցերը՝ ու սրահին ցիցերը՝ ու
19 անոնց չուանները , Պաշտօնին հագները՝ սրբարանին մէջ պաշտելու համար , և Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները՝ ու անոր որդւոցը զգեստները , որ քահանայութիւն ընեն :
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը Մովսէսին առջեւէն գացին :
21 Եւ ամէն ՚յօժարասիրտ եղողը՝ ու ամէն բոլոր հոգիով կամեցողը եկան , ու ժողովքի խորանին գործին համար՝ և անոր բոլոր պաշտօնին համար՝ ու սուրբ զգեստներուն հա-
22 մար՝ Տէրոջը ընծան բերին : Եւ եկան երկիմարդիկ ու կիներ՝ ոչափ որ սրտով կամեցող կային , ՚՚ ձարմանդներ և օղեր ու մատանիներ և լանջապանակ *կամարներ՝ ամէն տեսակ ոսկի զարդեր բերին . այսպէս ամէն ընծայ բերողը՝ ոսկի ընծ-
23 այ Էր՚՚ Տէրոջը : Եւ ումն ամէնը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ՝ ու ծիրանեղոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ բեթան՝ և այծի մազ՝ ու կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ և թէհաշի մորթեր ,
24 բերին : Ամէն արծաթ ու պղինձ ընծայ տուողը՝ Տէրոջը ընծան բերաւ . և որու քովը որ պաշտօնին

ԺՀմր 1 ; ԹԼ . Լ՚ . 18 ; ԼՐ . 16 ; Բ Օր . Դ . 13 ; Ժ . 2 , 4 ;
Ի ԹԼ . ԼԲ . 15 ;
Հ Պատ . ԺԵ . 2 ; Բ Կոր . Գ . 7 , 13 ;
Յ ԹԼ . ԻԳ . 3 ;
Ղ Բ Կոր . Գ . 13 ;
Ճ Բ Կոր . Գ . 16 ;
՟ ԹԼ . ԼԴ . 32 ;
Ք ԹԼ . Ի . 9 ; Լ՚ . 14 , 15 ; ՂԵ . Իգ . 3 ; Թոս . Ժ Ե . 32 , ՃՀ ; Բ Օր . Ե . 12 ; Ղ՚ . Ժգ . 14 ;
Ֆ ԹԼ . Ժզ . 23 ;
Ր ԹԼ . Իե . 1 , 2 ;
Ր ԹԼ . Իե . 2 ;

ՂԹԼ . Իե . 6 ;
Ե ԹԼ . Լ՚ . 6 ;
ԸԹԼ . Իղ . 1 , 2 , ՃՀ ;
Ի ԹԼ . Իե . 10 , ՃՀ ;
Ժ ԹԼ . Իե . 23 ;
Ի ԹԼ . Իե . 30 ; ՂԵ . Իգ . 5 , 6 ;
ՂԵ . Իե . 31 , ՃՀ ;
Ի ԹԼ . Լ . 1 ;
Ժ ԹԼ . Լ . 23 ;
Ի ԹԼ . Լ . 34 ;
Հ ԹԼ . Իե . 1 ;
Յ ԹԼ . Իե . 9 ;
ՂԹԼ . Լ՚ . 10 ; Ի Թ . 1 , 41 ; Թոս . Գ . 5 , 6 , ՃՀ ;
Ճ ՀԺր 5 , 22 , 26 , 29 ; ԹԼ . Իե . 2 ; ԼՂ . 2 ; ա ՄՆ . Իր . 2 , 9 ; Իթ . 9 ; Եզր . Է . 27 ; Բ Կոր . Ը . 12 ; Թ . 7 ;
* Կ՚՟ մանեակներ՝
Յ ՄՆ . Իթ . 8 ;

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

ԻԳԼ·ԻԸ·3։ ԼԱ 6։ ԼՂ· 1։ ԳԹԱԳ· ԻԳ·7։ Ա· ՈԱԿ·ԼԱ· 19, 22, 24։

ԱՄՆ·ԻԹ· 6։ ԵՂ·Բ· 68։

ԼԳԼ·Լ·28։ ՈՀՄ 21։ Ա ՄՆ·ԻԹ·9։

ԼԳԼ·ԼԱ·2, ՃԱ։

ԳԼ·ԼԱ·6։

Ղ ՀՄ 31։ ԳԼ·ԼԱ·3, 6։ ԳԹԱԳ· Է· 14։ Բ ՄՆ·Բ·14։ ԵՍ·ԻԸ·26։

ՈԳԼ·ԻԸ·3։ ԼՍ·6։ ԼԸ· 10, 35։ Բ ԳԼ·ԻԱ·8։

ամէն գործին պէտքէ Սաթիմի փայ-
25 տեր կը գտնուէր՝ բերաւ։ Եւ ա-
մէն իմաստուն եղող կնիկ-
ները իրենց ձեռքերովը մանեցին,
ու իրենց մանած կապուտակը՝ ծի-
րանեգոյնը՝ կրկնակի կարմիրը ու
26 բարակ քթանը բերին։ Եւ բոլոր
սրտով փափաքող և յաջողակու-
թիւն ունեցող կնիկները այծի
27 մաղ մանելին։ Եւ Իշխանները՝
եղնգնաքարեր, ու եփուտին և
լանջապանակին համար գամուելու
28 քարեր բերին, Նաև լոյսի համար՝
ու օծման եղի համար՝ և անուշահոտ
խունկի համար՝ ւհամմներ ու եղ։
29 Իսրայէլի որդիքը "յօժարակամ ըն-
ծայ բերին Տէրոջը, ամէն մարդ ու
կնիկ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին
բերելու ամէն ւէրպ գործի համար՝
որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պա-
տուիրեց որ շինուի։
30 Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որ-
դւոցը. Ահա ւՏէրը Յուդայի ցե-
ղէն Ովրի որդւոյն Ուրիին որդին
31 Բեսելէէլը անունովը կանչեց. Ու
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւ-
նով՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝
ու ամէն ւէրպ ճարտարութիւնով
32 լեցուց զանիկայ, Որ վարպետի
գործեր ծարելով՝ ոսկիի ու արծա-
33 թի և պղնձի վրայ բանի. Եւ գա-
մելու համար քարեր բանի, ու ա-
մէն ւէրպ վարպետի գործ ընելու
34 համար փայտեր քանդակէ։ Եւ
անոր սրտին մէջ սորվեցընելու ւա-
ւղաշնիւնը դրաւ, անորն ալ՝ ու
ՊԴանի ցեղէն Աքիսամային որ-
35 դւոյն Ողոլիաբին ալ։ Ամբողջ ի-
մաստութիւնով լեցուց զանոնք,
որ ամէն գործ գործող և
ծիածանները ծարող քանդակագործի
ու արուեստաւորի ամէն գործը,
նաև կապուտակի՝ ու ծիրանեգոյնի՝
և կրկնակի կարմիրի՝ և բարակ քը-
թանի վրայ նկարագործողի և ոս-
տայնանկի գործը ընէն։

ԳԼ·ԼՋ

1 Ընձեռները վարպետներուն կը յանձնէն։ 5 Մովսէս կը պատուիրէ որ ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարի։ 8 Քերովբէներով նկարուած վարագուրները։ 14 Այծի մազէ վարագուրները։ 19 Մորթէ ծածկոցները։ 20 Տախտակները իրենց նաւթխներովը։ 31 Նիգերը։ 35 Սրբարանին վարագուրը։ 37 Դրան վարագուրը։

1 Ինն առեւնը Բեսելէէլ ու Ողոլիաբ և
ամէն ւսրտով իմաստուն եղողը՝
որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու
հանճար տուաւ Ի սրբարանին պաշ-
տօնին ամէն ւէրպ գործքերը ընել
գիտնալու համար, Տէրոջը բոլոր
2 պատուիրածին պէս գործեցին։ Եւ
Մովսէս կանչեց Բեսելէէլը ու Ո-

ղիաբը և ամէն սրտով իմաստուն
եղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը ի-
մաստութիւն դրաւ, այսինքն ան
ամենը՝ եորուն սիրտը կը փափա-
քէր բանելու համար գործի մօտե-
3 նալու։ Եւ անոնք առին Մովսէսին
բոլոր ընծաները՝ որ Իսրայէլի որդի-
քը Տբերին սրբարանին պաշտօնին
գործը ւանդիմով ընելու համար։
Ու անոնք տակաւին ամէն առտու
կամաւոր ընծաներ կը բերէին ա-
նոր։
4 Եւ սրբարանին ամէն գործը բա-
նող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝
ամէն մէկը իր բրած գործէն եկան.
5 Եւ խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով.
Ի ծողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան
որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու
պատուիրած բաներուն գործին
6 համար։ Եւ Մովսէս պատուիրեց
քարող կարգալ բանակին մէջ՝ ը-
սելով. Ալ ոչ մարդ՝ ոչ ալ կնիկ
գործ մը գործէն սրբարանին ըն-
ծային համար։ Այսպէս ժողո-
վուրդը ընծայ բերելէն դադարեցան։
7 Եւ ան նիւթերը՝ բոլոր գործը շի-
նելու համար բաւական էր իրենց,
ու աւելի ալ։
8 Ւեւ խորանին գործը բանողներէն
բոլոր սրտով իմաստուն եղողները՝
մանուած բարակ քթանէն՝ ու
կապուտակէն՝ և ծիրանեգոյնէն՝ ու
կրկնակի կարմիրէն տասը վարագուր
շինեցին. զանոնք վարպետի գործ
9 քերովբէներով շինեցին. Մէկ վա-
րագուրին երկայնութիւնը քսան-
ութը կանգուն՝ ու մէկ վարա-
գուրին լայնութիւնը չորս կանգուն
էր. ամէն վարագուրներուն չափը
10 մէկ էր։ Եւ հինգ վարագուրը ի-
րարու կցեց, ու ՆՀՆԳ հինգ վարա-
11 գուրն ալ իրարու կցեց։ Եւ կը-
ցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին
եզերքին վրայ կապուտակէ օղակ-
ներ շինեց. մէկալ կցուածքին
ծայրի վարագուրին եզերքն ալ
12 անանկ ըրաւ։ Ի մէկ վարագուրին
վրան հիսուն օղակ շինեց, և մէկալ
կցուածքին վրան եղած վարագու-
րին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինեց.
13 օղակները դիմացէ դիմաց էին։ Եւ
հիսուն հատ կարմաձև ոսկի ձար-
մանդներ շինեց. ու վարագուրները
ձարմանդներով իրարու հետ կոճ-
կեց, անանկ որ խորանը մէկ եղաւ։
14 Ւեւ խորանին վրայի վրանին
համար այծի մազէ վարագուրներ
շինեց. զանոնք տասնումէկ վարա-
15 գուր շինեց։ Մէկ վարագուրին
երկայնութիւնը երսուն կանգուն՝
ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը
չորս կանգուն ըլլալով՝ տասնումէկ
16 վարագուրին չափը մէկ էր։ Եւ

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

ԻԳԼ·ԼԸ·2, 26։ ԱՄՆ· ԻԹ·5։

ԹԳԼ·ԼԸ·27։

ՂԳԼ·ԻՂ·1։

ՂԳԼ·ԻՂ·6։

ՂԳԼ·ԻՂ·7։

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց
17 վարագուրները զատ կցից ։ Եւ կը-
ցուածքին ծայրի վարագուրին ե-
զերքին վրայ յիսուն օղակ՝ ու մէ-
կալ կցուածքին ծայրի վարագու-
րին եզերքին վրայ յիսուն օղակ
18 շինեց ։ Եւ յիսուն հատ կարթա-
ձեւ պղինձ ճարմանդներ շինեց , որ
Ե Գլ· Իշ· 14։ 19 վրանը կոճակէ , ու մէկ ըլլայ ։ Եւ
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէ ծածկոց մը՝ ու ա-
նոր վրայէն թխշամի մորթերէ
ծածկոց մը շինեց ։
Ժ Գլ· Իշ· 15։ 20 Եւ խորանին համար Սատիմի
փայտէ կանգնած տախտակները շի-
21 նեց ։ Մէկ տախտակին երկայնու-
թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախ-
տակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
22 կանգուն էր ։ Ամէն մէկ տախտակ
իրարու քով երկերկու ագուցիկ
ծայր ունէր . խորանին բոլոր տախ-
23 տակներուն ասանկ ըրաւ ։ Եւ խո-
րանին տախտակները սահով շինեց .
դէպ 'ի հարաւ՝ անոր հարաւային
կողմին համար քսան տախտակ
24 շինէց ։ Եւ քսան տախտակներուն
տակը՝ քառասուն արծաթ խարիսխ ,
այսինքն մէկ տախտակին տակը իր
երկու ծայրը անշնիլոս համար եր-
կու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին
տակը իր երկու ծայրը անշնիլոս
25 համար երկու խարիսխ շինեց ։ Եւ
խորանին մէկալ կողմին համար՝
դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շի-
26 նեց . Ու անոնց քառասուն արծաթ
խարիսխ , մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտա-
կին տակը երկու խարիսխ շինէց ։
27 Եւ խորանին ետեւի կողմին համար
դէպ 'ի արեւմուտք՝ վեց տախտակ
28 շինեց . Եւ խորանին ետեւի կողմի
անկիւններուն համար՝ երկու տախ-
29 տակ շինեց . Եւ անոնք վարէն կը
միանային , ու վերէն ալ մէկ օղա-
կով մէկտեղ կը միանային . երկու-
քին ալ երկու անկիւններուն ասանկ
30 ըրաւ ։ Ա՛յսպէս ութը տախտակ է-
ին . ու անոնց արծաթի խարիսխները
տասնուվեց խարիսխ էին , ամէն մէկ
տախտակին տակը երկերկու խա-
Է Գլ· Իշ· 26։ 31 րիսխ ընդ ։ Եւ է Սատիմի փայ-
տէ նիզեր շինեց . խորանին մէկ
քովի տախտակներուն համար հինգ՝
32 Ու խորանին մէկալ քովի տախ-
տակներուն համար հինգ նիզ՝ և խո-
րանին դէպ 'ի արեւմուտք եղած ե-
տեւի կողմի տախտակներուն համար
33 հինգ նիզ ։ Եւ մէջտեղի նիզը
անով շինեց , որ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի ։ Եւ տախտակները
ոսկիով պատեց . ու անոնց օղակ-
ները ոսկիէ շինեց՝ նիզերուն տեղը
ընդ համար . նիզերն ալ ոսկիով
պատեց ։
Ն·Ք·ԶԲ· 1491
35 Եւ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
դոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուածէ բարակ քթանէ շինեց վա-
րագուրը , վարպետի գործ քերով-
36 բէներով շինեց անիկայ ։ Եւ Սա-
տիմի չորս սիւն շինեց անոր .
ու ոսկիով պատեց զանոնք . անոնց
ճանկերը ոսկի էին . և անոնց չորս
37 արծաթի խարիսխ ձուլեց ։ Եւ խո-
րանին դրանը համար կապուտակէ՝
ու ծիրանեդոյնէ՝ և կրկնակի կար-
միրէ՝ ու մանուածէ բարակ քթանէ
նկարադործ էդրան վարագուր մը
Է Գլ· Իշ· 36։ 38 շինեց . Եւ անոր հինգ սիւները՝ ու
անոնց ճանկերը շինէց . և անոնց
խոյակները՝ ու անոնց կապերը ոս-
կիով պատեց . և անոնց հինգ խա-
րիսխները պղնձէ էին ։

ԳԼ · ԼԷ

1 Տապանակը ։ 6 քաւութիւնը և քերովբէ-
ները ։ 10 Սեղանը իր անօթներովը ։ 17 Աշ-
տանակը իր ճրագներովը ու գործիքներովը ։
25 Խունկի սեղանը ։ 29 Օծման եղը ու ա-
նուշահոտ խունկը ։

Ա Գլ· Իբ· 10։ 1 Եւ Բեսելիել Սատիմի փայտէ շի-
նեց տապանակը . անոր երկայ-
նութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝
ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս
2 կանգուն էր ։ Եւ ներսէն ու դուրս-
էն զուտ ոսկիով պատեց անիկայ .
և անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ
3 մը շինեց ։ Եւ անոր չորս անկիւն-
ներուն համար չորս ոսկի օղակներ
ձուլեց , այսինքն՝ անոր մէկ կողմին
երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմին երկու
4 օղակ ։ Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր
շինեց , ու զանոնք ոսկիով պատեց ։
5 Եւ ձողերը տապանակին քովերը
եղած օղակներուն անցուց , որ ա-
նոնցով տապանակը վերցուի ։
Բ Գլ· Իե· 17։ 6 Եւ Քաւութիւնը զուտ ոսկիէ
շինեց . անոր երկայնութիւնը եր-
կուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն
7 էր ։ Եւ երկու ոսկիէ քերովբէները
շինեց . զանոնք կռածով շինեց քա-
8 ւութիւնին երկու ծայրերէն . Մէկ
քերովբէն մէկ քովի ծայրէն՝ ու մէ-
կալ քերովբէն մէկալ քովի ծայրէն
ընդ , քերովբէները քաւութիւ-
9 նին երկու ծայրերէն շինեց ։ Եւ
քերովբէները իրենց թևերը վերէն
տարածելով՝ իրենց թևերովը քա-
ւութիւնը կը ծածկէին , ու անոնց
երեսները իրարու կը նայէին . քերով-
բէներուն երեսները քաւութիւնին
վրայ էին ։
Է Գլ· Իե· 23։ 10 Եւ Հսեղանը Սատիմի փայտէ շի-
նեց . անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն , ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն , և բարձրութիւնը մէկ ու

Ն·Ք·ՁԲ· 1491

11 կէս կանդուն էր ։ Եւ զուսանկիով պատից ան · ու անոր բոլորտի-
12 քը ոսկի շրջանակ մը չինեց ։ Եւ անոր բոլոր թաթը ալ չորս մատնաչափ սպառնացած մը՝ ու սպառնացածին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
13 չինեց ։ Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր համար , ու օղակները անոր չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւնը
14 ները դրաւ ։ Օղակները սպառնացածին քովը ըլլալով՝ սեղանը վերցընելու համար ձողերուն տեղուանքն
15 էին ։ Եւ սեղանը վերցընելու համար ձողերը Սատիմի փայտէ չինեց ,
16 ու զանոնք ոսկիով պատեց ։ Եւ սեղանին վրայ եղած անօթները , անոր տոպրակներն ու խնկամանները՝ և նուէր մատուցանելու գաւաթները ու բաժակները զուտ ոսկիէ չինեց ։

Ե·ԳԼ·ԽԵ·29։

Ե·ԳԼ·ԽԵ·31։

17 Եւ աշտանակը զուտ ոսկիէ շինեց . կռածոյ չինեց աշտանակը . անոր բունը՝ ու ճիւղերը՝ անոր սկահակները՝ գնդակները՝ ու ծա-
18 ղիկները իրմէն էին ։ Եւ անոր քովերէն վեց ճիւղեր կ'ելլէին . աշտանակին մէկ քովէն երեք ճիւղ՝ ու աշտանակին մէկալ քովէն ե-
19 րեք ճիւղ . մէկ ճիւղին վրայ նշանաձեւ երեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով , և մէկալ ճիւղին վրայ նշանաձեւ երեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով . աշտանակէն ելած
20 վեց ճիւղերըասանկ էին ։ Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկներով չորս նշանաձեւ ըս-
21 կահակ կային ։ Եւ անկէ ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային ։ Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն էին . ամէնը մէկ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ էին ։
23 Եւ անոր եօթը ճրագները՝ և ունելները՝ ու անոր բազմակալները
24 զուտ ոսկիէ չինեց ։ Զանիկայ իր բոլոր գործիքներովը մէկ տալանդ զուտ ոսկիէ չինեց ։

Ե·ԳԼ·Լ·1։

25 Խոսնկի սեղանը Սատիմի փայտէ չինեց . անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի ըլլալով , և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն էր . անոր եղջիւրները իրմէն
26 էին ։ Եւ անոր վրան՝ ու շուրջանակի քովերը՝ և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց . և բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը չինեց ։ ա-
27 նոր ։ Եւ անոր համար՝ անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմն երկու ոսկի օղակներ չինեց , որ անոնք ձողերուն

Ն·Ք·ՁԲ· 1491

տեղուանքը ըլլալով՝ անոնցմով
28 վերցուի ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ չինեց , ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց ։ Եւ խունկը օծման եղը՝ ու մաքուր անուշահոտ խունկը չինեց իւղագործի արհեստով ։

Ե·ԳԼ·Լ·28, 34։

ԳԼ·ԼԸ

1 Ողջակէզի սեղանը ։ 8 Պղնձէ աւազանը ։ 9 Սրահը ։ 21 Ձողվուրդին ընծայած բանեցուն գումարը ։

1 Եւ ողջակէզի սեղանը Սատիմի փայտէ չինեց . անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր , և անոր բարձրու-
2 թիւնը իրէք կանգուն ։ Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւններուն վրայ չինեց . անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին . ու պղնձով պատեց ան ։ Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն թաղարները՝ և թիակները՝ ու կոնքերը՝ և մսհանները՝ ու կրակի սամանները չինեց . անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ չինեց ։ Եւ սեղանին համար՝ անոր շրջանակին տակէն գրեթէ մէջտեղը՝ պղնձէ ցան-
5 ցակերպ կասկարայ մը չինեց ։ Եւ պղնձէ կասկարային չորս անկիւնները չորս օղակներ ձուլեց ձողե-
6 րուն տեղեր ըլլալու համար ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ չինեց , ու
7 զանոնք պղնձով պատեց ։ Եւ ձողերը սեղանին քովերը եղած օղակներուն անցուց , որ անիկայ անոնցմով վերցուի . զանիկայ տախտակներով չինեց՝ ու մէջը դատարկ ։

Բ·ԳԼ·Լ·18։

8 Եւ պղնձէ աւազանը ու անոր պղնձէ խարիսխը՝ ժողովքի խորանին դուռը հիւսուհիներով ժողովուղղ կնիկներուն հայելիներէն չինեց ։

Դ·ա թագ· Բ·22։

9 Եւ սրահը չինեց . հարաւային կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուածէ բարակ քթանէ ըլ-
10 լալով՝ հարիւր կանգուն էին . Անոնց սիւները քսան՝ ու անոնց պղնձէ խարիսխները քսան էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
11 պերը արծաթէ էին ։ Եւ հիւսիսային կողմին համար՝ վարագուրները հարիւր կանգուն , անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղնձէ էին , սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ
12 էին ։ Եւ արևմտեան կողմին համար՝ վարագուրները յիսուն կանգուն էին . անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները տասը էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
13 պերը արծաթէ էին ։ Եւ արևելեան կողմին համար՝ վարագուրները յի-
14 սուն կանգուն էին ։ Դրունը մէկ

Ե·ԳԼ·ԽԵ·9։

Ն.Ք.ՉՓ. 1491

կողմին վարագուրները տանուս-
հինգ կանգուն՝ անոնց սիւները լ-
րեք՝ ու անոնց խարխխները իրեք
15 էին. Եւ մկալ կողմին համար ալ՝
այնպէս սրահին դրանը մէկ կողմն
ու մկալ կողմին վարագուրները
տանուհինգ կանգուն, անոնց
սիւները իրեք՝ ու անոնց խարխս-
16 ները իրեք էին։ Սրահին բոլոր
վարագուրները շուրջանակի մա-
17 նուած բարակ քթանէ էին։ Եւ
սիւներուն խարխխները պղնձէ՝
սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
պերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակնե-
րը արծաթապատ՝ ու սրահին բո-
լոր սիւներն ալ արծաթի կապերով
18 էին։ Եւ սրահին դրանը վարա-
գուրը նկարագործ էր, կապու-
տակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնա-
կի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ
քթանէ. երկայնութիւնը քսան
կանգուն՝ և լայնութեանը մէջի
բարձրութիւնը սրահին վարագուր-
ներուն համեմատ՝ հինգ կանգուն
19 էր։ Եւ անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց պղնձէ խարխխները չորս
էին, անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և
անոնց խոյակները արծաթապատ՝
20 ու կապերը արծաթէ էին։ Եւ
խորանին ու շուրջանակի սրահին
բոլոր ե ցիցերը պղնձէ էին։
21 Աւիկայ է խորանին՝ այնպէս
ՆՎկայութեան խորանին հաշիւը,
որ Մովսէսին պատուիրածին պէս՝
Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Ա-
հարոն քահանային որդւոյն Ե-
թամարին ձեռքովը հաշուեցաւ։
22 Եւ Օուրայի ցեղէն Ովրի որդւոյն
Ուրիին որդին Բեսելէլը ըրաւ ա-
մէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պա-
23 տուիրեց։ Եւ վարպետ քանդա-
կագործ՝ և կապուտակով ու ծի-
րանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով
ու բարակ քթանով նկարագործ-
ծողը՝ Դանի ցեղէն Ախիսամայի
որդին Ոողիաբը անոր հետն էր։
24 Ան շինուածքին համար գործա-
ծուած բոլոր ոսկին՝ այնպէս սրբա-
րանին բոլոր շինուածքին նուի-
րուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ քսանուինը տաղանդ ու
25 եօթը հարիւր երսուն սիկղ էր։ Եւ
ժողովքէն համրուողներուն արծա-
թը՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը
հարիւր եօթանասունհինգ սիկղ
26 էր։ Քսան տարեկանէն վեր համ-
րուելու անցնողներէն ամէն մէկը
Ե պէգա մը՝ այնպէս սրբարանին սիկ-
ղին համեմատ՝ կէս սիկղ պատառ,
էվեց հարիւր իրեք հազար հինգ հա-
27 րիւր յիսուն մարդիկ ըլլալով։ Եւ
սրբարանին և խարխխները՝ ու վա-

Ն.Ք.ՉՓ. 1491

րագուրին խարխխները ձուլելու
համար՝ հարիւր տաղանդ արծաթ
ղնաց. մէկ խարխխը մէկ տաղանդ
ըլլալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարխխ եղաւ։ Եւ հազար եօթը
հարիւր եօթանասունհինգ սիկղ
արծաթով սիւներուն ճանկերը շի-
նեց, ու անոնց խոյակները պատեց,
29 և զանոնք կապեց։ Եւ նուիրուած
պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու
երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր։ Եւ անով ժողովքի խորանին
դրանը խարխխները՝ ու պղնձէ սե-
ղանը՝ և անոր պղնձէ կասկարան՝
31 ու սեղանին բոլոր գործիքները, Եւ
շուրջանակի սրահին խարխխները՝
ու սրահին դրանը խարխխները՝ և
խորանին բոլոր ցիցերը՝ ու շուրջա-
նակի սրահին բոլոր ցիցերը չինեց։

ԳԼ. ԼԹ

1 Պաշտօնի հանդերձները ու սուրբ զգեստնե-
րը, 2 Եփոտը, 8 Լանջապանակը, 22
Եփոտին պատմուճանը, 27 Բարակ քթանէ
շապիկները, խոյրը, ապառօրները, 30
Սուրբ պսակին թիթեղը, 32 Մովսես չի-
նուած բաները տեսնելով կը հաւնի, ու գոր-
ծողները կ'օրհնէ։

1 Եւ ՚կապուտակէ՝ ու ծիրանե- ՚ԳԼ.ԼԵ.23։
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ շի-
նեցին Ե պաշտօնի լաթերը՝ սրբա-
րանին մէջ պաշտօն կատարելու
համար. և Ա Հարոնին համար սուրբ
զգեստներ շինեցին, Ե Տէրոջը Մով- Ե ԳԼ.ԽԸ.4։
սէսին պատուիրածին պէս։
2 Ե Ու եփոտը շինեց ոսկիէ՝ կա- Ե ԳԼ.ԽԸ.6։
պուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և
կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
3 բարակ քթանէ։ Եւ ոսկին բա-
րակ թիթեղներու ծեծեցին,
և թելեր կտրեցին, որ կապուտա-
կին՝ ծիրանեգոյնին՝ և կրկնակի
կարմիրին՝ ու բարակ քթանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն։ Կոճ-
կուող վակասներ շինեցին անոր՝
այնպէս եփոտին, որ երկու ծայրէն
5 կը կոճկուէր։ Եւ եփոտին վրայ
եղած ժապաւէնը նոյն ՚ե-ՐԷն էր՝
անոր գործքին համեմատ, ոսկիէ՝
կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և
կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
բարակ քթանէ էր, Տէրոջը Մով- Ե ԳԼ.ԽԸ.9։
սէսին պատուիրածին պէս։
6 Ե Եւ ոսկի խորշերու մէջ եղնգնա-
քարերը դամեցին, ՚՚ անոնց վրայ
Իսրայէլի որդւոցը անունները կնիք
փորագրելու պէս փորագրեցին։
7 Եւ զանոնք եփոտին ուսերուն ՂԼ.ԽԸ.12։
վրայ դրաւ, որ Ե յիշատակի քարեր
ըլլան Իսրայէլի որդւոցը, Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս։
8 Ե Եւ լանջապանակը ճարտարու- Ե ԳԼ.ԽԸ.
թեամբ եփոտին գործին պէս ոս- 15։
կիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝

Ե ԳԼ.ԽԵ.19։
ՂԹում.Ա. 50,53։Թ. 15։Ժ.11։ Ա Ե.7,8։ Ծը.2։ Բ Մն.Խ.6։ Դոր.Ե.44։
Ե Թում.Գ. 28,33։
ՃՂ.Լ.2, 6։
ՐԳԼ.Լ.13, 24։ՂԱ.Ե. 15։Խ.3, 23։ Թում. Գ.47։Ժը. 16։
Ծ ԳԼ.Լ.13, 15։
Ե Թում.Ա. 46։
ԼԳԼ.Իշ. 19,21,25, 32։

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
9 բարակ քթանէ չինեց . քառա-
կուսի ու երկուքի ծալլուող չինե-
ցին լանջապանակը . մէկ թիզ եր-
կայնութեամբ ու մէկ թիզ լայ-
նութեամբ՝ երկուքի ծալլուող էր .
ԷԳլ·ԻԸ·17, ԼԸ, 10 եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր
դամեցին . ա կարգը՝ սարդիոն ,
տոպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր . եւ երկրորդ կարգը՝
կարկեհան՝ շափիւղայ ու անդա-
12 մանդ էր . եւ երրորդ կարգն էր՝
13 գռճազմ , ակատ ու մեղեխէկ . եւ
չորրորդ կարգն էր՝ ոսկեքար , ե-
ղընգնաքար ու յասպիս . ամէն
ոսկի խորշերու մէջ գամուած էին ։
14 եւ քարերը՝ Իսրայէլի որդւոցը ա-
նուններուն համեմատ՝ անոնց ա-
նուններուն պէս տաուտերկուքը
էին . ամէն մէկուն անունը տա-
սներկու ցեղերուն համեմատ՝ կնիք
փորագրողի գործով փորագրուած
15 էր ։ եւ լանջապանակին վրայ զուտ
ոսկիէ հիւսուած եղերքի շղթաներ
16 չինեցին ։ եւ երկու ոսկի ճամփանդ
ու երկու ոսկի օղակ չինեցին . և եր-
կու օղակները լանջապանակին եր-
17 կու ծայրերը դրին ։ եւ լանջապա-
նակին ծայրերը եղած երկու օղակ-
ներուն անցուցին երկու ոսկեղէ հիւ-
18 սուած շղթաները ։ եւ երկու շղ-
թաներուն վ երկու ծայրերը՝
երկու ճամփանդներուն անցուցին ,
ու ասոնք եփուդին ուսերուն վրայ՝
19 անոր առջեւի կողմը դրին ։ եւ ե-
րկու ոսկի օղակներ ալ շի-
նեցին , և զանոնք լանջապանակին
ներսի կողմէն՝ եփուդին կցուած
20 եղերքին երկու ծայրերը դրին ։ եւ ե-
րկու ոսկի օղակներ չինե-
ցին , ու զանոնք եփուդին երկու
ուսերուն վարէն անոր առջեւի
կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուդին
21 ժապաւէնին վրայէն անցուցին ։ եւ
լանջապանակը իր օղակներէն՝ կա-
պուտակ ջ երով եփուդին
օղակներուն կապեցին , որ եփու-
դին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու
լանջապանակը եփուդին վրայէն
չզատուի , Ցերոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
ԲԳլ·ԻԸ·31· 22 Ի եւ եփուդին պատմուճանը ոս-
տայնանկի գործով բոլորովին կա-
23 պուտակէ չինեց ։ եւ պատմուճա-
նին մէջտեղը գլուխի ձեղքուածքին
պէս ձեղքուածք մը կար . ա ձեղ-
քուածքին բոլորտիքը հիւսուածք և-
24 զերք ունէր՝ որ չպատռի ։ եւ
պատմուճանին քղանցքներուն վը-
րայ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյ-
նէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ա մա-
նուած բրդեայ նռնեւեր չինե-
ԺԳլ·ԻԸ·33· 25 ցին ։ եւ զուտ ոսկիէ ԺզանգակՆեր չինեցին , ու զանգակները նռե-
ռներուն միջտեղը՝ պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ չուրջանակի
26 նուռերուն միջը դրին ։ պատմուճա-
նին քղանցքներուն վրայ չուրջա-
նակի զանգակ մը ու նուռ մը՝ զան-
գակ մը ու նուռ մը կը , պաշտօնին
համար , Ցերոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
27 Է եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը
համար՝ բարակ քթանէ ոստայ-
նանկի գործ շապիկներ չինեցին ։
28 և եւ խոյրը բարակ քթանէ՝ ու
հանդէսի ապարօշները բարակ քը-
թանէ՝ ու է կտաւեղէն անդրաւար-
տիքները մանուած բարակ քթանէ ,
29 Ծ եւ գօտին մանուած բարակ քը-
թանէ՝ կապուտակէ՝ ծիրանեգոյնէ
և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ
չինեցին , Ցերոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
30 Ի եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ
ոսկիէ չինեցին , ու անոր վրան
կնիք փորագրելու պէս՝ ՍՓՌՈՒ-
31 ԹԻՒՆ ՑԵՆՈՒՆ գրեցին ։ եւ անոր
կապուտակ ժապաւէնն մը անցու-
ցին , որ վերէն խոյրին վրայ դրուի ,
Ցերոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
32 Ճատի խորանին՝ այսինքն ժողով-
քի վրանին բոլոր գործը լրցնցաւ .
և Իսրայէլի որդիքը Ցերոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին . անանկ ըրին ։ եւ խորանը
Մովսէսին բերին , վրանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ անոր ճամփանդ-
ները՝ անոր տախտակները՝ անոր
նիգերը՝ և անոր սիւները ու խա-
34 րիսխները , եւ կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոցը՝ ու թէ-
ղաչի մորթերէն երկ ծածկոցը՝ և
35 ծածկոցին վարագոյրը , Վկայու-
թեան տապանակը ու անոր ձողերը՝
36 և քաւութիւնը , Սեղանը անոր
բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-
37 թեան հացը , Զուտ ոսկէ աշտա-
նակը իր ճրագներովը՝ այսինքն կար-
գաւ դրուած ճրագներովը՝ ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը ,
38 եւ ոսկի սեղանը՝ ու օծման եղը՝ և
անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
39 դրանը վարագոյրը , Պղնձէ սեղա-
նը՝ ու անոր պղնձէ կասկարան՝ ա-
նոր ձողերը և անոր բոլոր գործիք-
ները՝ աւազանը ու անոր խարիսիը ,
40 Սրահին վարագոյրները՝ անոր սիւ-
ները ու խարիսխները՝ և սրահին
դրանը վարագոյրը՝ անոր չուան-
ները ու գլուցերը՝ և խորանին՝ այսինքն
ժողովքի վրանին պաշտօնին համար
41 Ի բոլոր կարասիքը , Սրբարա-
նին մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօ-
նին լաթերը , ու Ահարոն քահա-

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

Ն · Ք · ՉՖ · 1491

Յ ԳԼ · Լ · 10 · ՂՂԼ · Թ · 22 ; 23 ; Թու · Չ · 23 ; Ցես · իբ · 6 ; Բ Թագ · Չ · 18 ; գԹագ · Ը · 14 ; Բ Մն · Լ · 27 ;

նային սուրբ զգեստները , ու ա-
նոր որդւոցը զգեստները ; որ քա-
42 հանայութիւն ընեն ։ Ան ամենուն
պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեց , անանկ Իսրայէլ որ-
դիքը ամէն գործը ։
43 Եւ Մովսէս բոլոր շինուածքին
նայեցաւ , և ահա Տէրոջը պատուի-
րածին պէս ըրին ան . անանկ ըրին ·
և Մովսէս Նօրէնեց զանոնք ։

Գ Լ · Խ

1 Աստուած կը պատուիրէ Մովսէսին՝ որ խորանը
կանգնէ , 9 և օծէ . 13 ու Ահարոնը և անոր
որդիքը քահանայ օրհնէ ։ 16 Մովսէս ան
պատուիրանքները կը կատարէ ։ 34 խորանը
ծածկող ամպը ։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . ՚Առաջին ամսուն առա-
ջին օրը պիտի կանգնես Է խորանը՝
3 ժողովքի վրանը ։ Եւ Հանոր
մէջը պիտի դնես վկայութեան տա-
պանակը , ու վարագուրովը ծածկես
4 տապանակը ։ Եւ Ռսեղանը ներս
պիտի բերես . ու Ըանոր վրայ շա-
րուելու հացերը շարես . Ւև աշտա-
նակը պիտի բերես , ու անոր ճրագ-
5 նները վառես ։ Ըեւ վկայութեան
տապանակին առջևը պիտի դնես
խունկին ոսկի սեղանը . ու խորա-
6 նին դրանը վարագուրը դնես ։ Եւ
խորանին՝ ժողովքի վրանին
դրանը առջևը՝ ողջակէզի սեղանը
7 պիտի դնես ։ Եւ Ըժողովքի վրանին
ու սեղանին մէջտեղը պիտի դնես
աւազանը , ու անոր մէջը ջուր դնես ։
8 Եւ շուրջանակի սրահը պիտի կանգ-
նես , ու սրահին դրանը վարագուրը
9 դնես ։ Եւ օծման եղը պիտի առ-
նես , ու խորանը և անոր մէջը եղած
ամէն բաները Ըօծես . և անիկայ ու
անոր ամէն անօթները պիտի սրբ-
10 րես , որ սուրբ ըլլայ ։ Եւ ողջա-
կէզի սեղանը՝ ու անոր բոլոր գոր-
ծիքները պիտի օծես , ու սեղանը
սրբես . և Ժսեղանը Ամենասուրբ
11 պիտի ըլլայ ։ Եւ աւազանը ու անոր
խարխափը պիտի օծես , ու սրբես
12 անիկայ ։ Ի Եւ Ահարոնը ու անոր
որդիքը ժողովքի խորանին դրանը
պիտի մօտեցընես , ու զանոնք Ջրով
13 լուսս ։ Եւ Ահարոնին պիտի հագ-
ցընես սուրբ զգեստները , Լու օծես
անիկայ , և սրբես անիկայ , որ ինծի
14 քահանայութիւն ընէ ։ Եւ անոր
որդիքն ալ պիտի մօտեցընես , ու
15 անոնց շապիկներ հագցընես ։ Եւ
անոնց հայրը օծածդի պէս՝ պիտի
օծես զանոնք , որ ինծի քահանա-
յութիւն ընեն . և անոնց օծումը
իրենց ազգերուն մէջ Էյաւիտենա-
կան քահանայութեան համար պի-
տի ըլլայ ։
16 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը իրէն բոլոր
պատուիրածին պէս ըրաւ . անանկ
17 ըրաւ ։ Եւ եղաւ որ երկրորդ տա-
րին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
18 Ժխորանը կանգնուեցաւ ։ Եւ Մով-
սէս կանգնեց խորանը , ու անոր
խարխափները դրաւ , և անոր տախ-
տակները կանգնեց , ու անոր նի-
գերը անցուց , ու սիւները կանգ-
19 նեց ։ Եւ խորանին վրայ տարա-
ծեց վրանը , ու վերէն վրանին
ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
20 էր ։ Եւ Ւվկայութիւնը առաւ՝ ու
տապանակին մէջը դրաւ . և ձողերը
տապանակին վրայ անցուց , ու վե-
րէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
21 նը դրաւ ։ Եւ տապանակը խո-
րանին մէջը բերաւ , ու Հծածկող
վարագուրը դրաւ , և վկայութեան
տապանակը ծածկեց , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
22 Յ Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ խորա-
նին հիւսիսային կողմը՝ վարագու-
րին դուրսի դին դրաւ սեղանը .
23 Ւեւ անոր վրայ շարուելու հացերը
շարեց Տէրոջը առջևը , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
24 Ֆ Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ սեղանին
դիմացը խորանին հարաւային կող-
25 մը դրաւ աշտանակը ։ Եւ Տէրոջը
առջևը Ֆ ճրագները վառեց , ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
26 Ֆ Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ վարա-
գուրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը .
27 Ն Եւ անոր վրայ անուշահոտ խունկ
ծխեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր ։ Ւ Եւ խորանին
29 դրանը վարագուրը դրաւ ։ Ըեւ
խորանին՝ ժողովքի վրանին
դրանը քով ողջակէզին սեղանը դը-
րաւ . ու Ւանոր վրայ ողջակէզը ու
հացի ընծան մատուց , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
30 Պ Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին
մէջտեղը դրաւ աւազանը , և անոր
մէջը՝ լուացուելու համար Ջուր դը-
31 րաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու
32 ոտքերը անկէ կը լուային ։ Ժո-
ղովքի վրանը մտած ատեննին , և
սեղանին մօտենալու ատեննին կը
լուացուէին , Լինչպէս որ Տէրը
33 Մովսէսին պատուիրեր էր ։ Ըեւ
խորանին ու սեղանին բոլորտիքը
սրահը կանգնեց , և սրահին դրանը
վարագուրը դրաւ ։ Ա,յսպէս Մով-
սէս Բուբր գործը լրիւնցուց ։
34 Ը Եւ ամպ մը ծածկեց ժողովքի
վրանը , և Տէրոջը փառքը լեցուց
35 խորանը ։ Եւ Մովսէս Ւչէր կրնար
մտնել ժողովքի վրանը . ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար , ու Տէ-

Ն · Ք · ՉՖ · 1491

1490

Ժ ՀՄՐ 1 ; Թու · Է · 1 ·

ԻԳԼ · ԽԱ · 16 ;

ՀԳԼ · ԽԷ · 33 · 12 ·

Յ ԳԼ · ԽԷ · 35 ;

Ղ ՀՄՐ 4 ;

Ճ ԳԼ · ԽԷ · 37 ·

Յ ՀՄՐ 5 ; ԳԼ · Լ · 6 ·

Ն ԳԼ · Լ · 7 ·

Ղ ՀՄՐ 5 ; ԳԼ · ԽԷ · 36 ;
ՀՄՐ Ը ;

Ղ ԳԼ · ԽԲ · 38 , ՄԷ ;

Պ ՀՄՐ 7 ; ԳԼ · Լ · 18 ·

Ղ ԳԼ · Լ · 19 , 20 ;

ՀՄՐ 8 ; ԳԼ · ԽԷ · 9 , 16 ;
ԳԼ · ԽԲ · 43 ; ՂՂ · Ժ · 2 ; Թու · Թ · 15 ; գԹագ · Ը · 10 , 11 ; Բ Մն · Ե · 13 · Է · 2 ; Ես · Ղ · 4 ; Ընդ · Ը · 7 , 9 ; Յայտ · Ժե · 8 ;

ՂՂԼ · Ժ · 2 ; գԹագ · Ը · 11 ; Բ Մն · Ե · 14 ·

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1490

ԹՈՒ. Թ. 17; Ժ. 11; ՆԵՀԵՄ. Թ. 19;
Բ ԹՈՒ. Թ. 19—22;

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1490

ՅԳԼ. ԺԴ. 21; ԹՈՒ. Թ. 15;

րոջը փառքը լեցուցեր էր խորանը ։
36 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամպը խորանին վրայէն վերնար , ան
37 ատենը կը չուէին . եւ երբ որ ամպը չվերնար , մինչև անոր վերնալու
38 օրը չէին չուեր ։ Քանզի ցորկը ՅՏերոջը ամպը խորանին վրայ էր , և գիշերը անոր վրայ կրակ կար , Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ իրենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ ։

ԳԻՐՔ ՂԵՒՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Արջառներէն , 10 հօտերէն , 14 կամ թռչուններէն ողջակէզ մատուցանելու կանոնները ։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1490

1 Յե Տէրը Մովսէսը կանչեց , ու
ՄԺՈՂՈՎՔԻ խորանէն խօսեցաւ
2 անոր՝ ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , ու ըսէ անոնց . Երբ որ ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , ձեր ընծան արջառներէն կամ հօտերէն պիտի մատուցանէք ։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն ողջակէզ է , արու Ե անարատ պիտի մատուցանի . ու ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մատուցանի՝ Տէրոջը առջևը ընդունելի ըլ-
4 լալու համար ։ Եւ իր ձեռքը ողջակէզին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ան իրեն Ձքաւութիւն ըլլալու համար Ընդունելի պիտի ըլլայ ։
5 Եւ ԷզՁաարակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը . ու Ահարոնին որդիքը Քահանաները՝ արիւնը պիտի մօտեցընեն , և ժողովքի խորանին դրանը քով եղած սեղանին վրայ չուրջանակի Ծ պիտի սրսկեն արիւ-
6 նը ։ Եւ ողջակէզին մորթը պիտի հանէ , ու կտոր կտոր պիտի ընէ
7 ողջակէզը ։ Եւ Ահարոն քահանային որդիքը սեղանին վրայ կրակ պիտի դնեն , ու էկրակին վրայ
8 փայտեր շարեն . Եւ Ահարոնին որդիքը քահանաները՝ սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարեն կտորները՝ գլուխը ու
9 Ճարպը . Բայց անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ , և քահանան պիտի այրէ ամէնը սեղանին վրայ՝ Տէրոջը ողջակէզ ԱՆՈՒՀԱՀոտ պատարագ ըլլալու համար ։
10 Եւ թէ որ անոր ողջակէզի ընծան հօտերէն՝ ոչխարներէն կամ այծերէն է , արու Ե անարատ պիտի
11 մատուցանի ։ Ծ Եւ պիտի մորթէ անիկայ Տէրոջը առջևը սեղանին հիւսիսային կողմը . ու Ահարոնին որդիքը քահանաները՝ սեղանին

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1490

ՅԳԼ. Ժ. 1;
ԼՒ. Ժ Թ. 3;
Բ ԵԼ. Խ. 34, 35; ԹՈՒ. ԺԸ. 4, 5;
Ե ՅԳԼ. ԽԸ. 18, 19;

ՊԵԼ. ԺԸ. 5; ԳԼ. Գ. 1; ԼՒ. 20, 21; Բ ՕՐ. Ժ. 21; ՄԱՂ. 14; ԵՖԷՍ. 27; ԵՐԲ. Թ. 14; Ա ՊԵՏ. Ա. 19;
Ե ԳԼ. Գ. 2, 8, 13; Դ. 15; Ը. 14, 22; Ժ. 21; ԵԼ. ԽԹ. 10, 15, 19;
ՂԵՒ. Գ. 20, 26, 31, 35; Թ. 7; Ժ. 24; ԹՈՒ. Ժ Ե. 25; Բ ՍԱ. ԽԹ. 23, 24; ՀԱՌՈՎ. Ե. 11;
Ե ԳԼ. ԼԲ. 21, 27; ԵՍ. Ծ. 7; ՀԱՌՈՎ. Ժ Բ. 1; ՓԻԼ. Գ. 18;
Բ ՄԱԲ. Ղ. 6;
Ե ՄԱԲ. Լ Ե. 11; ԵՐԲ. Ժ. 11;
Ծ ԳԼ. Գ. 8; ԵՐԲ. Ժ Բ. 24; Ա ՊԵՏ. Ա. 2;
Ե ՅՈՒ. ԼԲ. 9;
Ե ՅՈՒ. Ը. 21; ԵԶԿ. Ի. 28, 41; Բ ԿՈՐ. Բ. 15; ԵՖԷ. Ե. 2; ՓԻԼ. Գ. 18;
Ե ՀԱՐ 3;
Ծ ՀԱՐ 5;

վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
12 անոր արիւնը ։ Եւ կտոր կտոր պիտի ընէ ան՝ գլխովը ու Ճարպովը . և քահանան սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարէ
13 անոնք ։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ . ու քահանան ամէնը պիտի բերէ՝ ու սեղանին վրայ այրէ . ասիկայ ողջակէզ ԱՆՈՒՀոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։
14 Եւ թէ որ ողջակէզի համար Տէրոջը Ճախաճանչներէ ընծան թռչուններէն է , ան ատենը անիկայ իր ընծան Ներատրակներէն կամ աղաւնիի ձագերէն պիտի մատու-
15 ցանէ ։ Եւ քահանան սեղանը պիտի բերէ ան՝ ու անոր գլուխը փրցընէ , և սեղանին վրայ պիտի այրէ , ու անոր արիւնը սեղանին
16 ծէլ քովը քամէ ։ Եւ անոր կրտնառքը ու աղբը պիտի զատէ , և հսեղանին արևելեան կողմը եղած
17 մոխրանոցը նետէ ։ Եւ զանիկայ թևերէն պիտի պատռէ՝ Ն առանց զատելու . ու քահանան պիտի այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ . Ղանոդողակէզ ԱՆՈՒՀոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։

ՅԳԼ. Ե. 7; ԺԸ. 8; ՂՐՈՆ. Բ. 24;
ՅԳԼ. Ը. 10;
Ն ԾՆ. Ժ Ե. 10;
ՂՀՊՐ 9. 13;

ԳԼ. Բ

1 Հացի ընծան բարակ ալիւրէ՝ եղով ու խունկով պիտի մատուցուէր ։ 4 Թոնիրի մէջ , 5 տապակի մէջ , 7 սաճի մէջ եփուած ընծաներ նուիրելու կերպը ։ 13 Ինչ հացի ընծայ մը առանց աղի պիտի չըլլար ։ 14 Երախայրի պատուղներուն մատուցուիլը ։

ՊԳԼ. Ղ. 14; Թ. 17; ԹՈՒ. Ժ Ե. 4;

1 Եւ երբոր մէկը ՊՀացի ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , անոր ընծան բարակ ալիւրէ պիտի ըլլայ . ու անոր վրան ձէթ պիտի
2 թափէ , և կնդրուկ դնէ վրան . Եւ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն պիտի բերէ ան . ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն ու ձէթին պիտի առնէ բոլոր կնդրուկին հետ մէկ-

տեղ , և քահանան էյիչատակի համար սեղանին վրայ այրէ՝ Ցերոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալո-
3 հմար . Եւ Էհացի ընծայէն մնացածը՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Բ-ուխայ ամենասուրբ պատարագ մըն է Ցերոջը ։
4 Եւ թէ որ Թոնիրի մէջ եփած հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր չօթեր՝ կամ Էեղով օծուած անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ ։
5 Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ Եբ-ած ընծայ է , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր պի-
6 տի ըլլայ ։ Կտոր կտոր պիտի կտրըտես ան , ու վրան եղ Թափես . ասիկայ հացի ընծայ է ։
7 Եւ թէ որ քու ընծադ սանի մէջ եփ-ած ընծայ է , բարակ ալիւրէ
8 եղով պիտի շինուի ։ Եւ ասոնցմէ շինուած ընծան Ցերոջը պիտի բերես , ու քահանային ներկայացնես , և ինքը սեղանին մօտերընէ
9 ան . Եւ քահանան հացի ընծայէն Ղանոր յիշատակը պիտի առնէ , ու սեղանին վրայ այրէ՝ Ցերոջը Եա-
10 նուշահոտ պատարագ ըէլլը- ։ Եւ Էհացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Բ-ուխայ ամենասուրբ պատարագ մըն է Ցերոջը ։
11 Հացի ընծան՝ որ դուք Ցերոջը պիտի մատուցանէք՝ բնաւ Խմոռեալ պիտի չշինուի . ինչու որ պատարագի համար ամենևին խմոր կամ մեղր պիտի չայրէք Ցերոջը ։
12 Ծ-ասնք իբրև երախայրի պ-ած-ի ընծայ մատուցանէք Ցերոջը . բայց սեղանին վրայ պիտի չայրուին ա-
13 նուշահոտութեան համար ։ Եւ քու ամէն հացի ընծայիդ Էաղ պիտի դնես , ու քու հացի ընծայէդ Էքու Աստուծոյդ ուխտին աղը պակաս չընես . Էքու ամէն ընծայովդ աղ ալ մատուցանես ։
14 Եւ թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մատուցանելու ըլլաս Ցերոջը , Ծառջի պտուղներուն ընծային համար՝ կրակով բոհրած թարմ Հասկերէն ծեծուած ցորէն մա-
15 տուցանես . Եւ Հանոր վրան եղ պիտի Թափես , ու կնդրուկ դնես
16 վրան . ասիկայ հացի ընծայ է ։ Եւ քահանան անոր ծեծուած ցորէնէն ու անոր եւլէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը Ծանոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Ցերոջը պատարագ ըէլլը- համար ։

ԳԼ · Գ

1 Արջառներէն , 6 կամ Հօտերէն , 7 Թէ՝ գառն , 13 և Թէ այծ պիտի մատուցուեր խաղաղութեան զոհի համար ։

1 Ձ-ե Թէ որ անոր ընծան Ե-խաղաղութեան զոհ է , երբոր արջառներէն կը մատուցանէ , Թէ արու ըլլայ և Թէ էգ , Ցերոջը առջևը Բանարատ պիտի մատուցանէ ան ։
2 Եւ էիր ձեռքը իր ընծայած անասունին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին դուռը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը քահանաները սեղանին վրայ շուրջանի
3 նակի պիտի սրսկեն արիւնը ։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Ցերոջը , այսինքն փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
4 պը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով մկտեղ պիտի
5 փրցնէ . Եւ Ահարոնին որդիքը՝ սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ ողջակէզին հետ Էպիտի այրեն ասոնք , Ցերոջը անուշահոտ պատարագ ըէլլը- համար ։
6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի համար Ցերոջը Ե-ընծան հօտերէն է , Թէ արու ըլլայ և Թէ էգ՝ Ղանարատ պիտի մատու-
7 ցանէ ան ։ Թէ որ անիկայ իր ընծային համար գառն մատուցանէ ,
8 Ցերոջը առջևը պիտի բերէ ան , Եւ ձեռքը իր ընծային գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին առջևը մորթէ ան և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի
9 պիտի սրսկեն անոր արիւնը ։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Ցերոջը , այսինքն անոր ճարպը ու բոլոր դմակը *տակէն փրցընելով , և փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ
10 եղած բոլոր ճարպը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով մկ-
11 տեղ պիտի փրցընէ ։ Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ատոնք՝ Ե Ցերոջը †պատարագ ըէլլը- համար ։
12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է , Ը Ցերոջը առջևը պիտի բերէ ան ,
13 Եւ իր ձեռքը անոր գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին առջևը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի
14 պիտի սրսկեն անոր արիւնը ։ Եւ անիկայ իր ընծային պատարագ պիտի մատուցանէ Ցերոջը , այսինքն փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
15 պը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին Թաղանթը երի-

Ն · ք · ՂԲ · 1490
Բ Հմ · 9 ; ԳԼ · ե · 12 ; Ը · 15 ; Իգ · 7 ; Ես · կդ · 3 ; Գոր · ժ · 4 ;
է ԳԼ · է · 9 ; ժ · 12 , 13 ;
Ե ԵԼ · ԽԹ · 37 ; Թուե · ժը · 9 ;
Ի ԵԼ · ԽԹ · 2 ;
Ղ Հմ 2 ;
Ի ԵԼ · ԽԹ · 18 ;
Ը Հմ 8 ;
Ի ԳԼ · Ը · 17 ; Ցես Մաա · ժԸ · 12 ; Մաբ · ը · 15 ; Ղ-ե · ժբ · 1 ; ա Կոր · ե · 8 ; ԳաՂ · ե · 9 ;
ժ ԵԼ · ԽԲ · 29 ; ԳԼ · Իգ · 10 , 11 ;
Ի Մաբ · Բ · 49 ; ԿՂ · գ · 6 ;
Լ Թուե ժը · 19 ;
Ի ԵՂԿ · Խգ · 24 ;
Ծ ԳԼ · Իգ · 10 , 14 ;
Ի ԵԹագ · գ · 42 ;
Հ Հմ 1 ;
Ֆ Հմ 2 ;

Ն · ք · ՂԲ · 1490
— ԳԼ · է · 11 , 29 ; ԽԲ · 21 ;
Բ ԳԼ · ա · 3 ;
է ԳԼ · ա · 4 , 5 ; ԵԼ · ԽԹ · 10 ;
Ե ԵԼ · ԽԹ · 13 , 22 ; ԳԼ · գ · Տ , 9 ;
Ի ԳԼ · գ · 12 ; ԵԼ · ԽԹ · 13 ;
Ղ Հմ 1 , ՃԼ ;
* ԵԲԲ · ողնայարքին
Ի Տես ՀԼ · խ · 6 , Տ , 17 , 21 , 22 ; ԽԲ · 25 ; Ե-ղԿ · Խգ · 7 ; Մադ · ա · 7 , 12 ;
† ԵԲԲ · պատարագի հաց
Ը Հմ 1 , 7 , ՃԼ ;

Ն · Ք · ՂՔ · 1490

Ի ԳԼ · Է · 23, 25։ աՀաագ · Բ · 15 ։ Բ ՄԿ · Է · 7 ։ Ա ԳԼ · Ղ · 18 ։ Է · 36 ։ Ժէ · 7 ։ Իդ · 14 ։ Է Հմր 16 ։ ԳԼ Է · 23 ։ Բ Օր · ԼՐ · 14 ։ Դ Է Ն Մ · Ը · 10 ։ Լ Ծն · Թ · 4 ։ ԳԼ · Է · 26 ։ Ժէ · 10 · 14 ։ Բ Օր · Ժբ · 16։ աՀաագ · Ժգ · 33 ։ Եզկ · Խդ · 7 · 15 ։

ա ԳԼ · Ը · 15 · 17 ։ Թոս · Ժե · 22 ։ ՃԼ ։ ա Թագ · Ժգ · 27 ։ Ա՚ազ · Ժթ · 12 ։

Բ ԳԼ · Ը · 12 ։

Գ ԳԼ · Թ · 2 ։

Ա ԳԼ · ա · 3 ։ 4 ։

Է ԳԼ · Ժգ · 14 ։ Թոս · Ժթ · 4 ։

Ղ ԳԼ · Ը · 15 ։ Թ · 9 ։ Ժգ · 18 ։

Է ԳԼ · Ե · 9 ։

Ը ԳԼ · Գ · 3 ։ 4, 5 ։

Ի Եզ · Ւթ · 14 ։ Թոս · Ժթ · 3 ։

Ժ ԳԼ · Ղ · 11 ։

Է Եզր · Ժգ · 11 ։

կամուՆքներով մկկոեղ պիտի փրը-
16 ցնէ · Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ անոնք , անուշահոտ պատարագ ընծայ համար · Ամէն
17 ճարպը Տէրոջն է ։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ Ա յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ոչ Ի ճարպ ուտէք՝ ոչ ալ Նա-բիւն ։

ԳԼ · Դ

1 քահանային , 13 ժողովքին ։ 22 իշխանի մը ։ 27 և հասարակ մարդու մը անգիտու-թեամբ ըրած մեղքին պատարագը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով · Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ · Երբ որ անձ մը սխալմամբ մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգի-
3 լած բաներուն մէկը ընէ , Ե թէ որ օծուած քահանան ժողովուրդը յանցաւոր ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ , իր գործած մեղքին համար Ճարպառներէն անարատ զուարակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ
4 Տէրոջը · Եւ Ը ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը առջևը պիտի բերէ զուարակը , ու իր ձեռքը զուարա-կին գլխուն վրայ դնէ , և Տէրոջը
5 առջևը մորթէ զուարակը ։ Եւ օծուած քահանան Է զուարակին արիւնէն պիտի առնէ՝ ու ժողովքի
6 խորանը բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի Թաթխէ , ու Տէրոջը առջևը՝ սրբարանին վարա-գուրին առջևը եօթը անգամ՝ սրսկէ
7 արիւնէն ։ Եւ քահանան արիւնէն Ժէ Ճ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը անուշահոտ խունկի սեղանին եղ-ջիւրներուն վրայ , որ ժողովքի խո-րանին մէջն է · ու զուարակին Ֆայֆ Է բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջակէզի սեղա-
8 նին յատակը Թափէ ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին բո-լոր ճարպը՝ ՃՃՆԺՆ փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճարպը անկէ
9 պիտի վերցնէ · Եւ երկու երի-կամուՆքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի Թաղանթը երիկամուՆքնե-
10 րովը մկկոեղ պիտի փրցնէ , Ըհա-ղաղութեան զոհին արջառէն փըր-ցուելուն պէս · և քահանան ողջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք ։ Ի Եւ զուարակին մորթը՝ ու անոր բոլոր միսը՝ գլխովը ու ոտքերովը՝ և անոր փորոտիքը ու
12 աղբը , Ա Յսինքն բոլոր զուարակը բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ մը՝ Բ մխիր Թափուած տեղը պի-տի Հանէ , և Է փայտերու վրայ կրակով այրէ ան · մխիր Թա-փուած տեղը այրուի ։

13 Եւ Լթէ որ Իսրայէլին բոլոր ժո-ղովքը Է անգիտութեամբ սխալէն՝ ու Տէրոջը-բոլոր արգիլած բանե-րէն մէկը ընելով՝ յանցաւոր ըլլան ,
14 Երբոր իմացուի ան ըրած մեղքեր-նին , ժողովքը մեղքի պատարագի Համար արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանէ · ու ժողովքի խորանին առջևը բերէ անիկայ ։
15 Եւ ժողովքին ծերերը Ծ իրենց ձեռ-քերը զուարակին գլխուն վրայ պի-տի դնեն Տէրոջը առջևը · ու զուա-րակը Տէրոջը առջևը պիտի մոր-
16 թուի ։ Եւ օծուած քահանան զուարակին արիւնէն ժողովքի խո-
17 րանը բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի Թաթխէ , ու Տէրոջը առջևը՝ վարագուրին
18 առջևն եօթը անգամ՝ սրսկէ ։ Եւ արիւնէն Ժէ Ճ ժողովքի խորանին Ճ Ճ Ճ

Ն·Ք·ՂՓ· 1490

ղ Հմր 23·

ղ Հմր 4·24·

ղ Հմր 29

ղ Գղ·գ·3·
~ Գղ·գ·14·

~ Եզ·իթ·18·Գղ·ա·9·

վ Հմր 26·

ր Հմր 28·

բ Գղ·գ·5·
բ Հմր 26·31·

ա գ Թագ·ը·31·Մտտ·իգ·63·

ք Հմր 17·
Գղ·ե·18·
ժէ·16·
ժթ·8·ի·17·Թուս·ի·13·

է Գղ·ժա·24·28·31·39·Թուս·ժթ·11·13·16·

ր Հմր 17·
ի Գղ·ժբ·ժգ·ժե·

րոջը արգիլած բաներէն մէկը ընե-
28 լով՝ յանցաւոր ըլլայ , ւ Թէ որ իր
ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իր
ըրած մեղքին համար իր ընծան այ-
ծերէն անարատ էգ այծ մը պիտի
29 բերէ : ՚Եւ իր ձեռքը մեղքի պա-
տարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու մեղքի պատարագ եղած անա-
սունը ողջակէզներուն մորթատեղը
30 մորթէ : Եւ քահանան իր
մատովը անոր արիւնէն պիտի առ-
նէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւր-
ներուն վրան դնէ , և ՏԱյտ բոլոր
31 արիւնը սեղանին յատակը թափէ ։
Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղու-
թեան զոհին ՚ճարպը փրցուելուն
պէս ~պիտի փրցնէ . ու քահանան
պիտի այրէ անիկայ սեղանին վրայ
~անոյշ հոտի համար ՏԵրոջը առ-
ջևը . ԵՒ քահանան անոր համար
32 քաւութիւն ընէ , ու անոր թողու-
թիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ
մեղքի պատարագի համար գառն
մատուցանելու ըլլայ , անարատ
33 էգ մը պիտի բերէ . Եւ իր ձեռքը
մեղքի պատարագին գլխուն վրայ
պիտի դնէ , ու ողջակէզներուն մոր-
թուելու տեղը մեղքի պատարագի
34 համար մորթէ ան ։ Եւ քահա-
նան իր մատովը մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ , ու ող-
ջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վը-
35 րան դնէ . և ՏԱյտ բոլոր արիւնը
սեղանին յատակը թափէ ։ Եւ
խաղաղութեան զոհէն գառին
ճարպը փրցուելուն պէս՝ ասոր բո-
լոր ճարպը ւյիտի փրցնէ . ու
քահանան սեղանին վրայ պիտի
այրէ ան՝ բՏԵրոջը պատարագնե-
րուն հետ . ցև քահանան անոր
ըրած մեղքին համար քաւութիւն
ընէ , ու թողութիւն ըլլայ անոր ։

ԳԼ · Ե

1 Գիտցած բանին վկայութիւն չտուողը մեղաւոր , 2 անմաքուր բանի մը դպչողին , 4 ախալամմի անիրաւ տեղը երդում ընողին մատուցանելու յանցանքի պատարագը՝ 6 կամ հօտերէն , 7 կամ թռչուններէն , 11 և կամ բարակ ալիւրէ պիտի ըլլար ։ 14 Նուրբ բաներու մէջ յանցաւոր գտնուողին , 17 և անգիտութեամբ մեղանչողին պատարագը ։

1 Յե Թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու
~երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլ-
լայ , կամ բանը տեսած ըլլայ կամ
գիտցած , թէ որ չմատնէ , բՅանա-
2 ցաւը ինքը պիտի կրէ ։ Կամ
՚անձ մը անմաքուր բանի մը՝ կամ
անմաքուր գաղանի մը դիին՝ կամ
անմաքուր անասունի մը դիին՝ կամ
անմաքուր սողունի մը դիին դպչե-
լու ըլլայ , թէպետև չգիտնալով , ,
անիկայ անմաքուր ու ՏյանցաւորՏ
3 պիտի ~եղաւ ։ Կամ ՚մարդու ան-
մաքրութեան՝ որ և իցե պիղծ ը-
նող անմաքրութեան դպչելու ը-
լլայ չգիտնալով , ինքը ան գիտցած
առեն՝ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։
4 Կամ անձ մը՝ ՚երդում կամ ԵբարԸբ
ընելու համար իւ բերնովը զրուցե-
լով՝ երդում ընելու ըլլայ , ինչպես
որ մարդիկ երդումով կը զրուցեն ,
թէ որ չգիտնալով ըլլայ , ինքը ան
գիտցած առեն՝ յոնց մէկուն մէջ
5 յանցաւոր պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ
որ աս բաներէն մէկուն մէջ յան-
ցաւոր ըլլայ , անոր համար Ըիր մեղք
6 գործելը խոստովանի . Եւ իր ըրած
մեղքին համար իր յանցանքին պա-
տարագը՝ հօտերէն էգ մը , այ-ինչն
էգ դառնուկ մը՝ կամ այծերէն էգ
ուլ մը մեղքի պատարագի համար
պիտի բերէ ՏԵրոջը . ու քահանան
քաւութիւն ընէ անոր՝ իր մեղքին
համար ։
7 Եւ ԸԹէ որ ոչխար կամ այծ բե-
րելու կարող չէ , իր ըրած յան-
ցանքին համար ծերկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագեր պիտի
բերէ ՏԵրոջը . մէկը մեղքի պատա-
րագ , և մէկալը ողջակէզ ըլլը-
8 համար ։ Եւ քահանային պիտի
բերէ զանոնք , ու անիկայ նախ պի-
տի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի
պատարագ է , և անոր գլուխը իր
9 վիզին չջատելով՝ Ւիրցընէ . Եւ
մեղքի պատարագին արիւնէն սե-
ղանին ՚ի քովը պիտի սրսկէ , ու
ՒմնացածՏ արիւնը սեղանին յատա-
կը պիտի քամէ . ասիկայ մեղքի
10 պատարագ է . Եւ մէկալը ԸըստՏ
օրինի ողջակէզ պիտի ընէ . ծ ու
քահանան անոր քաւութիւն ընէ
իր ըրած մեղքին համար , և անոր
թողութիւն ըլլայ ։
11 Եւ թէ որ երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագեր բերելու կա-
րող չըլլայ , ան ատենը իր ըրած
մեղքին ընծայուն համար արդուի մը
տասնկորդ մասը բարակ ալիւր պի-
տի բերէ մեղքի պատարագի հա-
մար . Ւոչ անոր վրայ եղ պիտի
դնէ՝ ոչ ալ վրան կնդրուկ դնէ .
ինչու որ մեղքի պատարագ է ան ։
12 Եւ քահանային պիտի բերէ ան , ու
քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն
հանոր յիշատակին համար առնէ ,
ու սեղանին վրայ այրէ ՏԵրոջը
ՏպատարագներուՏ հետ . մեղքի
13 պատարագ է ան ։ ՚Եւ քահանան
քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ աս
բաներուն մէկուն մէջ ըրած մեղքին
համար , ու անոր թողութիւն ըլ-
լայ . և ՏԱյտՏ հացի ընծայի պէս
քահանային պիտի ըլլայ ։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
15 սելով . ՚Թէ որ անձ մը յանցանք
մը ընէ՝ ու սխալմամբ ՏԵրոջը սուրբ

Ն·Ք·ՂՓ· 1490

ղ Տէս ա Թագ·իե·22 ։ Գոր·իգ·12 ։
Ե Տէս Մար·ղ·23 ։

Ը Գղ·ժգ·21 ։ իգ·40 ։ Թուս·ե·7 ։ Նզր·ժ·11 ։ 12 ։

Ր Գղ·ժր·8 ։ ժգ·21 ։
ժ Գղ·ա·14 ։

ի Գղ·գ·7 ։ 18 ։ 30 ։ 34 ։
Ի Տէս գղ·ա·14 ։
ժԳ·է·26 ։

ւ Թուս·ե·15 ։

Հ Գղ·բ·2 ։

ՅԳղ·գ·35 ։
ՂԳղ·է·26 ։

ճ Գղ·բ·8 ։

ՄԳղ·իբ·14 ։

ն · ք · զԲ · 1490

բաներուն մէջ մեղք գործէ , իր յանցանքի պատարագին համար ² արբարանին սիկղին համեմատ՝ քու արժեցուցածիդ չափ սիկղի արծաթով ՝ Ն Տէրոջն անարատ խոյ մը յանցանքի պատարագ պիտի բերէ
16 Տէրոջը ։ Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած վնասը պիտի հատուցանէ , ու անոր վրան Ե հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցընէ , և քահանային տայ ան . ³ ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր , և թողութիւն ըլլայ անոր ։
17 Եւ թէ որ Ե անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընէ , ³ թէև անգիտութեամբ , Ե անիկայ յանցաւոր է , ու իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ ։
18 Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար հատուցումէն ³ անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային . ³ ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար . և անոր թողութիւն պիտի ըլլայ ։ Ա՝ յանցանքի պատարագ է . Ե անիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջևը ։

ԳԼ · Զ

1 Գիտութեամբ գործուած մեղքի՝ համար յանցանքի պատարագը ։ 8 Ողջակէզին , 14 ու հացի ընծային կանոնը ։ 19 Քահանայի օրհնութեան համար մատուցելու պատարագը ։ 24 Մեղքի պատարագին կանոնը ։

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . 2 Թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը դէմ ³ յանցանք մը ընէ , և իր դրացիին Բ ստութիւն խօսի Ջ աւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար , կամ Բ իր դրացիին խարդախութիւն ընելու ըլլայ , կամ Ի կորսուած բան մը գտնէ , և ուրանալով՝ Ջ ստէ տեղը երդումի ընէ , բոլոր այս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ ընել , մեղանչելու ըլլայ ,
4 ապ , Ան ատենը մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած կորսուտը եթ պիտի
5 տայ . Կամ ամէն բան՝ որուն համար սուտ տեղը երդում ըրած է , անիկայ լման Բ պիտի հատուցանէ , ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ , Ե իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որու որ կը վերաբերի ։
6 Բերէր՝ անոր պիտի տայ ։ Եւ իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ , այսինքն՝ հօտերէն Ե ան-

ն · ք · զԲ · 1490

րատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ , քահանային պիտի բերէ յանցանքի պատարագի համար ։
7 Եւ քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջևը . և ինչ բանի համար որ յանցանք ըրած է , թողութիւն պիտի ըլլայ անոր ։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . 9 Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ և ըսէ . Ողջակէզին օրէնքը աս է . ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ , ու սեղանին կրակը դէպ անոր մէջ վառած
10 պիտի մնայ ։ Եւ քահանան իր քթանէ պատմուճանը պիտի հագնի , ու իր քթանէ վարտիքը մարմնին վրայէն հագնի , և կրակով այրուած ողջակէզին մխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցընէ , ու խա-
11 ղանին քովը դնէ ։ Եւ Ի իր զգեստները պիտի հանի , և ուրիշ զգեստներ հագնի . ու մխիրը բանակէն դուրս Է մաքուր տեղ մը պիտի
12 հանէ ։ Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ դէպ վառած պիտի ըլլայ , ³ պիտի չմարի . և քահանան առտու առտու անոր վրայ փայտեր այրէ , ու անոր վրան ողջակէզը շարէ , և անոր վրան Բ խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի
13 այրէ ։ Կրակը՝ սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ , ³ պիտի չմարի ։
14 Եւ հացի ընծային օրէնքը աս է . Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկայ Տէրոջը առջևը՝
15 սեղանին առջևն ։ Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ այինքն հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցընէ , և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ
16 հոտի համար այրէ Տէրոջը ։ Եւ Ն անկէ մնացածը Ահարոնը ու անոր որդիքը պիտի ուտեն . Ե անխմոր հացեր Չ նուիրէ՛ սուրբ տեղը պիտի ուտուի ան . Ժ ողովքի խորանին
17 սրահին մէջ ուտեն ան ։ Ֆ խմորով պիտի չեփուի . Ր իմ պատարագներէս ՃՆ ոյ տուի ան՝ իրենց բաժին ըլլալու . Ա սիկայ մեղքի ու յանցանքի պատարագներու պէս
18 ամէնասուրբ է ։ Ն Ահարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան . Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէկ Ե յաւիտենական կանոն ըլլայ աս . ³ ամէն անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ ։
19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով .
20 Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը՝ Ե Տէրոջը մատու-

ՅԵԼ · Լ · 13 ։ ԳԼ · ԻԷ · 25 ։ Ն ԵԶԳ · Ժ · 19 ։ Ե ԳԼ · Զ · 5 ։ ԻԲ · 14 · ԻԷ · 13 · 15 · 27 · 31 ։ ԹՈՒ · Ե · 7 ։ = ԳԼ · Դ · 26 ։ Ե ԳԼ · Գ · 2 ։ Ղ ՀՄՐ 15 ։ ԳԼ · Դ · 2 · 13 · 22 · 27 ։ ՍԱՂ · ԺԲ · 12 ։ ՂԵ · Ժբ · 48 · Լ ՀՄՐ 1 , 2 ։ = ՀՄՐ 15 ։ = ՀՄՐ 16 ։ ՀԵԶԳ · Ժ · 2 ։ = ԹՈՒ · Ե · 6 ։ Բ ԳԼ · ԺԲ · 11 ։ ԳՈՐ · Ե · 4 ։ ԿՈՂ · Գ · 9 ։ Ֆ ԵԼ · ԻԲ · 7 · 10 ։ Ր ԱՌԱԿ · ԻԴ · 23 , ԻԶ · 19 · Ի Բ Օր · ԻԲ · 1 , 2 , 3 · ՂԵԼ · ԻԲ · 11 ։ ԳԼ · ԺԲ · 12 ։ ԵՐԵՄ · Է · 9 ։ Զ ԱԲ · Ե · 4 ։ Է ԳԼ · Ե · 16 ։ ԹՈՒ · Ե · 7 ։ ԲԹԱԳ · ԺԲ · 6 ։ ՂԵ · ԺԲ · 8 ։ Ը ԳԼ · Ե · 15 ։ Ն · ք · զԲ · 1490 Ի · ԳԼ · Դ · 26 ։ Ժ ԳԼ · Ժ · 4 · ԵՒ · ԻԲ · 39 , 40 · 41 · 43 · ԵԶԿ · ԽԳ · 17 · 18 · Է ԳԼ · Ա · 16 ։ ԼԵԶԿ · ԽԴ · 19 · Ը ԳԼ · Դ · 12 ։ Ժ ԳԼ · Գ · 8 , 9 · 14 ։ Լ ԳԼ · Բ · 1 · ԹՈՒ · Ժ · 4 · Ռ ԳԼ · Բ · 2 , 9 · Ց ԳԼ · Բ · 3 · ԵԶԿ · ԽԴ · 29 · Ւ ՀՄՐ 26 ։ ԳԼ · Ժ · 12 , 13 · ԹՈՒ · Ժբ · 10 · Փ ԳԼ · Բ · 11 · ՀԹՈՒ · Ժբ · 9 , 10 · Ք ՀՄՐ 25 ։ ԳԼ · Բ · 3 · Է · 1 · ԵԼ · ԻԲ · 37 · Ն ՀՄՐ 29 ։ ԹՈՒ · Ժբ · 10 · Ղ ԳԼ · Գ · 17 · = ԳԼ · ԻԲ · 3 , 4 , 5 , 6 , 7 · ԵՒ · ԻԲ · 37 · ԼԵԼ · ԻԲ · 2 ։

Ն · ք · ՁԲ · 1490

ցանելու ղՀերնին աս է . Ղարդուին տասներորդ մասը բարակ ալիւր ա-
մէն օր հացի ընծայի համար պէտ
Հաթաղ-ա-է , կէսը առաւօտուն՝ ու
21 կէսը իրիկունը : Տապակի մէջ
եփելո- համ՝ եղով պիտի չինուի .
* տապկած պիտի բերես ան , և հա-
ցի ընծային եփած կտորուանքները
անոյշ Հոտի համար Տէրոջը պիտի
22 մատուցանես : Եւ իր որդիներէն
նիր տեղը օծուելու քահանան պի-
տի մատուցանէ ան . ՈՒՀ՝ Տէրոջը
յաւիտենական կանոն ըլլալով ՝ բո-
23 լորովին պիտի այրուի : Եւ քահա-
նային ամէն հացի ընծան բոլորո-
վին պիտի այրուի , պիտի չուտուի :
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
25 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը՝ և ըսէ . ՝Մեղքի պատա-
րագին օրէնքը աս է . Ողջակէզին
մորթուած տեղը պիտի մորթուի
մեղքի պատարագը Տէրոջը առջևը .
26 * աս ամենասուրբ է : Մեղքի պա-
տարագը մատուցանող քահանան
պիտի ուտէ ան . ՚ սուրբ տեղը՝ ժո-
ղովքի խորանին սրահը պիտի ու-
27 տուի . ՝Ինչ որ անոր միսին դպչի՝
սուրբ պիտի ըլլայ . և թէ որ անոր
արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթ-
կէ , սուրբ տեղը պիտի լուաս ան՝
28 որուն վրայ ցաթկեր էր : Եւ հողէ
ամանը՝ որուն մէջ եռացուցած է
՚՚ ՚ , է պիտի կոտրուի . ու թէ
որ պղնձէ ամանի մէջ եռացուց-
ուած ըլլայ , պիտի չխուի ու ջրով
29 լուացուի : * քահանայից բոլոր ա-
րուներնը պիտի ուտեն անիկայ . *աս
30 ամենասուրբ է : Եւ ամէն մեղքի
պատարագը՝ որուն արիւնէն ժո-
ղովքի խորանը կը բերուի սուրբ
տեղին մէջ քաւութիւն ընելու
համար , պիտի չուտուի , կրակով
պիտի այրուի :

ԳԼ · Է

1 Կանոն յանցանքի պատարագին , 11 և խա-
ղաղութեան զոհին , 12 թէ՝ ընծայելու-
թեան համար ըլլայ , 10 թէ ուխտ , և թէ
կամաւոր ընծայի համար : 22 ճարպ 26 ա-
րիւն ուտելը արգիլուած է : 28 խաղաղութեան
զոհերէն քահանային իրաւունքը :

1 Այս՝ յանցանքի պատարագին օ-
րէնքը աս է . * աս ամենասուրբ
2 է . է Ողջակէզը մորթած տեղերնին
յանցանքի պատարագը պիտի մոր-
թեն , և անոր արիւնը սեղանին վրայ
3 շուրջանակի պիտի սրսկէ : Եւ անկէ
* բոլոր ճարպը՝ պոչին դմակը ու
փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի
4 մատուցանէ . Եւ երկու երիկա-
մունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած ա-
նոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին
վրայի թաղանթը՝ երիկամունքնե-
5 րով մէկտեղ պիտի փրցընէ . Եւ

Ն · ք · ՁԲ · 1490

քահանան սեղանին վրայ պիտի
այրէ ասոնք՝ Տէրոջը պատարագ ըլ-
լալու . ասիկայ յանցանքի պատա-
6 րագ է : Քահանայից ամէն արուն
պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը պիտի
ուտուի , ՚՚՚՚ Համենասուրբ է :
7 Մեղքի պատարագը ինչպէս որ ՝ըլ-
ըլայ , է յանցանքի պատարագն ալ
անանկ ըլլայ . անոնց օրէնքը մէկ է .
անով քաւութիւն ընող քահա-
8 նային պիտի ըլլայ ան : Եւ քահա-
նայ մը որ մէկուն ողջակէզը կը
մատուցանէ , ան քահանան իր
մատուցած ողջակէզին մորթը իրեն
9 պիտի առնէ : Եւ Ըբոլոր թոնիրի
մէջ եփուած՝ ու բոլոր սանի մէջ և
տապակի վրայ չինուած հացի ըն-
ծան՝ զանիկայ մատուցանող քահա-
10 նային պիտի ըլլայ : Եւ ամէն եղով
շաղուած՝ կամ †առանց եղի՝՝ հացի
ընծան՝ Ահարոնին բոլոր որդւոցը
պիտի ըլլայ . ամէն մէկուն Բ-ի՛նը
հաւասար պէտ ըլլայ :
11 Եւ Տէրոջը մատուցանելու խա-
ղաղութեան զոհին օրէնքը աս է .
12 Թէ որ շնորհակալութեան համար
մատուցանէ ան , ան ատենը շնոր-
հակալութեան զոհին հետ եղով
շաղուած անխմոր չօթեր՝ ու ՚՚ եղով
օծուած անխմոր լաւաշներ՝ և բա-
րակ ալիւրէ եղով շաղուած՝ տապ-
կած չօթեր պիտի մատուցանէ ՝
13 Շնորհակալութեան համար եղած
խաղաղութեան զոհին չօթերէն
զատ՝ Բխմորեալ հացէ ընծայ մը պի-
14 տի մատուցանէ : Եւ անկէ ՝յուՀ-
ամէն ընծաներէն մէկ հատ բարձ-
րացընելու ընծայ պիտի մատուցա-
նէ Տէրոջը . ԵՒ և ասիկայ խաղաղու-
թեան զոհին արիւնը սրսկող քա-
15 հանային պիտի ըլլայ : Եւ շնորհա-
կալութեան համար՝ Բխաղաղու-
թեան զոհին միսը մատուցուած
օրը պիտի ուտուի . անկէ մինչև
16 առաւօտ պիտի չմնայ : Եւ Բթէ որ
իր ընծան ուխտի համար Բ կամ
կամաւոր զոհ է , զոհը մատուցած
օրը պիտի ուտուի , ու մնացածը
17 հետևեալ օրը պիտի ուտուի . Եւ
զոհին միսէն երրորդ օրուան մնա-
18 ցածը կրակով պիտի այրուի : Եւ
թէ որ երրորդ օրը իր խաղաղու-
թեան զոհին միսէն ուտուելու ըլ-
լայ , ընդունելի պիտի չըլլայ , ոչ ալ
անիկայ մատուցանողին Ը-ՀՀ պիտի
սեպուի . հպղծութիւն պիտի ըլ-
լայ , ու անկէ ուտող անձը՝ իր ա-
19 նօրէնութիւնը պիտի կրէ : Եւ ա-
մէն պեղտ անմաքուր բանէ դպած
միսը պիտի չուտուի , կրակով պի-
տի այրուի . սակայն ամէն մաքուր
20 ղՀէն միսէն ՝ Բայց ան անձը՝ որ

* կ-ի՛ կտոր կտոր եղած
Ղ Գլ · դ · 8 ·
– ԵԼ · ԻԹ · 25 ·
– Գլ · դ · 2 , ՃԼ · ա · 8 , 5 · 11 , դ · 24 · 29 · 33 ·
– ՀՄՐ 17 , Գլ · ԽԱ · 22 ·
Բ Գլ · ժ · 17 , 18 , Թուա · ԺԸ · 9 · 10 , ԵԶԿ · ԽԴ · 28 · 29 ·
ՃՀՄՐ 16 ·
– ԵԼ · ԻԹ · 37 , Լ · 29 ·
Ֆ Գլ · ԺՁ · 33 · ԺԸ · 12 ·
ՀՄՐ 18 , Թուա · ԺԸ · 10 ·
ՀՄՐ 25 ·
Ֆ Գլ · դ · 7 · 11 · 12 , 18 , 21 · ԺՀ · 18 , ԺՁ · 27 , ԵՐՐ · ԺԴ · 11 ·
– Գլ · Ե · Ձ · 1—7 ·
Բ Գլ · Ձ · 17 · 25 , ԽԱ · 22 ·
Ֆ Գլ · ա · 3 · 5 · 11 , դ · 24 · 29 · 33 ·
Ֆ Գլ · դ · 4 · 9 · 10 · 14 · 15 · 16 , դ · 8 · 9 , ԵՀ · ԻԹ · 18 ·

Ն · ք · ՁԲ · 1490
Ի Գլ · Ձ · 16 · 17 , 18 , Թուա · ԺԸ · 9 , 10 ·
ՀԳլ · Բ · 3 ·
Ի Գլ · Ձ · 25 , 26 · ԺԴ · 18 ·
Ը Գլ · Բ · 3 , 10 , Թուա · ԺԸ · 9 , Ե-ԶԿ · ԽԴ · 29 ·
† ԵՒԲ · ՀՐ
Ի Գլ · Գ · 1 , ԻԲ · 18 , 21 ·
ԺԳլ · Բ · 4 , Թուա · Ձ · 15 ·
Ի ԱՄՈՎ · դ · 5 ·
Լ Թուա · ԺԸ · 8 · 11 , 19 ·
Ի Գլ · ԻԲ · 30 ·
Ժ Գլ · ԺԹ · 6 , 7 , 8 ·
Կ Գլ · ԺՁ · 27 ·
Կ Թուա · ԺԸ · 27 ·
Հ Գլ · ԺՁ · 10 · 11 · 41 · ԺԹ · 7 ·

Ն · ք · ՂՖ
1490

յ Գլ. ժե. 3։
Ղ Նմ. ժե. 14։
ֆ Գլ. ժբ. ժգ. ժե։
ք Գլ. ժ. 24, 28։
յ Եղկ. գ. 14։
* Կ՛սո. ղունի
Ն Հմր 20։

ՒԳլ. գ. 17։

՚Գլ. ժե. 15։ բ Օր. ժգ. 21։ Եղկ. գ. 14։ խգ. 31։

ՂՅՆ. լՃ. 4։ Գլ. գ. 17։ ժե. 10-14։

ՊԳլ. գ. 1։

ԼԳլ. գ. 3, 4, 9, 14։

՚ԵԼ. իԹ. 24, 27։ ԹԼ. ը. 27։ Թ. 21։ Թռւ. Ղ. 20։

՚Գլ. գ. 5, 11, 16։
Վ Հմր 34։
՚ Հմր 34։ Գլ. Թ. 21։ Թռւ. գ. 20։

բ ԵԼ. իԹ. 28։ Գլ. ժ. 14, 15։ Թռւ. ժը. 18, 19։ բ Օր. ժը. 3։

ֆ Գլ. ը. 12, 30։ ԵԼ. խ. 13, 15։

յիր անմաքրութիւնը իր վրան ուս-
նենալով Տէրոջը խաղաղութեան
զոհէն միս ուտի , ան անձը Ղիր
21 ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։ Եւ
ամէն ինչ անմաքուր իւրի մը թէ
մարդու անմաքրութեան՝ թէ
անմաքուր անասունի՝ և թէ յա-
մէն կերպ անմաքուր *պիղծ բանի՚
մը դպչող անձը՝ թէ որ Տէրոջը
խաղաղութեան զոհէն միսէն ու-
տելու ըլլայ , ան անձը Ղիր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ . Ձրնաւ արջառի կամ ոչ-
խարի կամ այծի ճարպ պիտի չու-
24 տէք ։ Եւ ՚մեռած անասունին
ճարպը՝ ու փառաւորուածին ճարպը՝
ամէն գործի մէջ պիտի գործա-
ծուի , բայց անիկէ բնաւ պիտի չու-
25 տէք ։ Քանզի ով որ Տէրոջը պա-
տարագ մատուցելու անասունին
ճարպէն ուտելու ըլլայ , ան ուտող
անձը իր ժողովուրդէն պիտի կոր-
26 սուի ։ Նաև ձեր ամէն բնակարան-
ներուն մէջ բնաւ արիւն պիտի
չուտէք , թէ թռչունի ըլլայ և
27 թէ անասունի ։ Ամէն անձ որ ինչ
և իցէ արիւն ուտէ , ան անձը իր
ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ . Ղիր խաղաղութեան զոհը
Տէրոջը մատուցանողը՝ իր խաղա-
ղութեան զոհէն ընծայ մը պիտի
30 բերէ Տէրոջը ։ Տէրոջը պատա-
րագը իր ձեռքովը պիտի բերէ . եր-
բուծով ճարպը պիտի բերէ , որ
՚երբուծը երերցնելու ընծայի հա-
մար երերցուի Տէրոջը առջևը ։
31 ՚Եւ քահանան ճարպը պիտի այրէ
սեղանին վրայ . Երբուծը Ա-
հարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
32 ըլլայ ։ Եւ ձեր խաղաղութեան
զոհերէն ՚աջ ղնտը քահանային
պիտի տաք՝ բարձրացընելու ընծա-
33 յի համար ։ Ահարոնի որդւոց-
մէն՝ խաղաղութեան զոհին արիւնը
ու ճարպը ով որ մատուցանէ , աջ
դնստը անոր բաժինը պիտի ըլլայ ։
34 Քանզի անոնց խաղաղութեան զո-
հերէն է երերցընելու երբուծը և
բարձրացընելու ղնտը Իսրայէլի
որդւոցմէն առի , և անոնք յաւի-
տենական կանոնով Իսրայէլի որ-
դւոցմէն Ահարոն քահանային ու
35 անոր որդւոցը տուի ։ Ասիկայ Տէ-
րոջը պատարագներէն Ահարոնին և
անոր որդւոցը օծման իրաւունքի
համար ՚ո՚՚ը , զանոնք Տէրոջը
քահանայութիւն ընելու մատուցու-
36 ցած օրը , Որ ՚զանոնք օծած օրը
Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի որ-
դւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ յա-
ւիտենական կանոնով անոնց տը-
րուի ։
37 ՚Ողջակէզին՝ ֈհացի ընծային՝
+և մեղքի պատարագին՝ ֊և յան-
ցանքի պատարագին՝ ֆու օրհնու-
թիւններուն՝ և ՚խաղաղութեան
38 զոհին օրէնքը աս է , Որ Տէրը պա-
տուիրեց Մովսէսին Սինայ լեռը ,
ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրեց Ի իրենց ընծաները Տէրոջը
մատուցանելու Սինայիանապատին
մէջ ։

ԳԼ. Ը

1 Մովսէս քահանայ կ՚օրհնէ Ահարոնը ու անոր
որդիքը ։ 14 Անոնց մեղքի պատարագը ։ 18
Անոնց ողջակէզը ։ 22 Օրհնութեան խորը ։
31 Անոնց օրհնուելուն տեղը ու ժամանակը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . ՚Ա՚ռ Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը իր հետը , և Ի զգեստ-
ները՝ ու ֈօծման եղը՝ և մեղքի
պատարագին զուարակը՝ ու երկու
խոյերը՝ և անխմոր հացին սակառը .
3 Եւ ժողվէ բոլոր ժողովքը մկտեղ
4 ժողովքի խորանին դուռը ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրա-
ծին պէս ըրաւ . ու ժողովքը մկ-
տեղ ժողվուեցաւ ժողովքի խորա-
5 նին դուռը ։ Եւ Մովսէս ըսաւ
ժողովքին . ՚Ա՚ս է ան բանը որ
6 Տէրը պատուիրեց ընելու ։ Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը , Ի և զանոնք ջրով
7 լուաց . Ն Եւ անոր հագցուց Ի շա-
պիկը , ու անոր մէջքը կապեց գօ-
տին , և պատմուճանը հագցուց ա-
նոր , ու եփուդը անոր վրայ դրաւ ,
ու եփուդին ժապաւէնովը փաթ-
թեց , ու անով գօտևորեց զանի-
8 կայ ։ Եւ լանջապանակը անոր
վրայ դրաւ , ու Ը լանջապանակին
մէջ Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ .
9 Ի Եւ խոյրը անոր գլուխը դրաւ , ու
խոյրին վրայ՝ անոր առջևի կողմն
ոսկի թիթեղը՝ այ՚նի՚ս սուրբ պսա-
կը դրաւ , Տէրոջը Ի Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
10 Ի Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ ,
ու խորանը և բոլոր անոր մէջին ե-
ղածները օծեց , ու սրբեց անոնք .
11 Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց
եօթը անգամ . և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ և աւազանը ու
անոր խարխիսը օծեց , զանոնք սրբ-
12 ելու համար ։ Եւ Ւ օծման եղէն
Ահարոնին գլխուն վրայ թափելով՝
13 անիկայ սրբելու համար օծեց ։ Ե Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ահարոնին որ-
դիները՝ ու անոնց շապիկներ հագ-
ցուց , և մէջքերնին գօտի կապեց ,
ու անոնց ֆէ՚՚էը ապարօշներ փաթ-

Ն · ք · ՂՖ ·
1490

՚Գլ. ը. 9։
ֈ Գլ. ը. 14։
+ Գլ. ը. 25։
֊ Հմր 1։
ֆ Գլ. ը. 20։ ԵԼ. իԹ. 1։
՚՚ Հմր 11։
Ի Գլ. ա. 2։

Ն·Ք·ՁԲ· 1490

թեց, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։

14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը մօտեցուց. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի պատարագ ըլլալու զուարակին

15 գլխուն վրայ դրին։ Եւ մորթեց նէ. Մովսէս արիւնը առաւ, ու իր մատովը սեղանին եղջիւրներուն վրայ դնելով շուրջնակի, մաքրեց սեղանը. ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց, և անոր վրայ քաւութիւն ընելու հա-

16 մար՝ սրբեց ան։ Եւ փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը առաւ, ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց

17 ատե։ Բայց գուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և միսը՝ ու անոր աղբը՝ բանակին դուրսի դին կրակով այրեց, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։

18 Եւ ողջակէզին խոյը մօտեցուց. և Ահարոնը ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ

19 դրին։ Եւ մորթեց նէ. և Մովսէս շուրջնակի սեղանին վրայ

20 սրսկեց արիւնը. Եւ խոյը կտոր կտոր ըրաւ. ու Մովսէս այրեց գլուխը և կտորները ու ճարպը.

21 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց. և Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց. ասիկայ ողջակէզ ա անուշահոտ պատարագ մըն էր Տէրոջը, ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

22 Եւ մօտեցուց միւկալ խոյը, այսինքն օրհնութեան խոյը. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին.

23 Եւ մորթեց նէ. ու Մովսէս անոր արիւնէն առաւ, և Ահարոնին աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մա-

24 տին վրայ դրաւ։ Եւ Ահարոնին որդիքը մօտեցուց, ու Մովսէս ան արիւնէն անոնց աջ ականջներուն բլթակներուն վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքերուն մեծ մատերուն վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքերուն մեծ մատերուն վրայ դրաւ. և Մովսէս սեղանին շուրջնակի

25 կի սրսկեց ամէն արիւնը։ Եւ ճարպը՝ դմակը՝ ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը՝ ու աջ զիստը

26 առաւ. Եւ Տէրոջը առջևը եղած անխմոր հացի սակառէն անխմոր չօթ մը՝ եղով հացի չօթ մը ու լաւաշ մը առաւ, և ճարպերուն

27 վրայ ու աջ զիստին վրայ դրաւ։ Եւ ամէնը Ահարոնին ու անոր որդւոցը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը առջևը երերցնելու ընծայ մատուց։

28 Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք, ու սեղանը եղջ ողջակէզին վրայ այրեց. ասոնք օրհնութեան համար անուշա-

29 հոտ պատարագ էին Տէրոջը։ Եւ Մովսէս երբուծը առաւ, ու Տէրոջը առջևը երերցնելու ընծայ մատուց. ասիկայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին դատաժինը եղաւ, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին

30 պէս։ Եւ Մովսէս օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ ա անոր հանդերձներուն վրայ՝ և անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ սրսկեց. և Ահարոնը ա անոր հանդերձները՝ և անոր հետ անոր որդիքը ու անոր որդւոցը հանդերձները սրբեց։

31 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը. Միսը ժողովքի խորանին դրանը քով եռացուցէք, և հոն օրհնութեան սակառին մէջի հացերովը կերէք զանիկայ, ինչպես որ † ինծի պատուիրեցաւ՝ ըսելով Թէ Ահարոնը ու անոր որդիքը պի-

32 տի ուտեն զանոնք։ Եւ միսէն ու հացէն աւելցածը կրակով այրեցէք։

33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք, մինչև ձեր օրհնութեան օրերուն վերջին օրը. ինչու որ Ձեր օրհնութիւնը եօթը

34 օրը կ՚ըլլայ։ Ինչ օրուան եղածին պէս՝ ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝ Տէրը հրաման ըրաւ ատե։

35 ընել։ Ուստի ցորեկ ու գիշերը եօթը օր ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի նստիք, ու Տէրոջը պահպանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք. քանզի ասանկ պատուի-

36 րուած է ինծի Տէրմէ։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին։

Ն·Ք·ՁԲ· 1490

ա ԵԼ·ԻԹ· 24, ՃԼ։

* ԵՓԲ·երերցում։

ե ԵԼ·ԻԹ· 25,

զ ԵԼ·ԻԹ· 26։

է ԵԼ·ԻԹ· 21։ Լ·30։ ԹՈՒ·Գ·3։

ը ԵԼ·ԻԹ· 31, 32։

† Կ՚ԵՍԱՍ·ՏՈՒԻՐԵՑԻ՝

թ ԵԼ·ԻԹ· 34։

ժ ԵԼ·ԻԹ· 30, 35։ Ե·ՂԿ·ԽԳ· 25, 26։

ի ԵՐԲ·Ե· 16։

ի ԹՈՒ·Գ·Դ՝ ԹՈՒ·19։ Բ ՕՐ·ԺԱ·1։ Գ ԹԱԳ·Բ· 3։

Գ Լ · Թ

1 Ահարոնին մատուցած առջի պատարագները՝ իրեն համար ու ժողովուրդին համար։ 8 Մեղքի պատարագը։ 12 ու իրեն համար մատուցած ողջակէզը։ 15 ժողովուրդին համար եղած պատարագները։ 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը կ՚օրհնեն։ 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ։

1 Եւ եղաւ որ ուԹերորդ օրը Մովսէս կանչեց Ահարոնը ու անոր

2 որդիքը և Իսրայէլի ծերերը. Եւ ըսաւ Ահարոնին. Ի՛ռ քեզի մեղքի պատարագի համար զուարակ մը, ևու ողջակէզի համար խոյ մը. ա-նոնք անարատ ըլլան. և Տէրոջը առ-

ա ԵՂԵԿ·ԽԳ· 27։

բ ԳԼ·Գ·3։ ը·14։ ԵԼ·ԻԹ·1։

գ ԳԼ·Ը·18։

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Ա ԳԼ·Դ·23, ԵՀԲ·Զ·17· Ժ·19։

3 Ջև՛ը մտեցուր ։ եւ Իսրայէլի որդւոց պիտի խօսիս՝ ըսելով . Ա Մէղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ մը՝ և ողջակէզի համար զուարակ մը ու գառնուկ մը առէք . մէկ
4 տարեկան՝ անարատ ըլլան ։ Նաև խաղաղութեան զոհերուն համար Ցերոջը առջևը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը՝ ու Ի եղով շաղուած հացի ընծայ պիտ ուՒէ։ ինչու որ Ձայս-
5 օր Ցէրը ձեզի պիտի երևնայ ։ Եւ Մովսէսին պատուիրածը ժողովքի խորանին առջևը բերին . ու բոլոր ժողովքը մտեցան՝ ու Ցէրոջը
6 առջևը կայնեցան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Ա՛ս է Ցէրոջը պատուիրածը բանը . ասը ըրէք , ու Ի Ցէրոջը
7 փառքը ձեզի պիտի երևնայ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին . Սեղանին մտեցիր , ու Ձքու մեղքի պատարագդ և ողջակէզդ ըրէ , և քեզի համար ու ժողովուրդին համար քաւութիւն ըրէ . և Ի ժողովուրդին ընծան մատուցանելով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ՝ Ցէրոջը պատուիրածին պէս ։
8 Ուստի Ահարոնը սեղանին մտեցաւ , և իրեն համար եղած մեղքի պատարագին զուարակը մորթեց ։
9 Ժ Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մատեցուցին անոր . ու ան՝իկայ իր մատը արիւնը թաթխեց , ու Ի սեղանին եղջիւրներուն վրայ դրաւ . և մնացած արիւնը սեղանին յատակը
10 թափեց . Ե Բայց մեղքի պատարագին՝ ճարպը ու երիկամունքները և լեարդին թաղանթը սեղանին վրայ այրեց , ինչպէս որ Ի Ցէրը Մովսէսին
11 պատուիրեր էր ։ Ժ Եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին կրակով
12 այրեց ։ Եւ ողջակէզը մորթեց . ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , և Ի սեղանին վրայ շուրջ-
13 նակի սրսկեց ան ։ Ի Եւ ողջակէզը կտորներովը ու գլխովը անոր բե-
14 րին , և սեղանին վրայ այրեց ։ Ե Եւ փորոտիքը ու ոտքերը լուաց , ու սեղանին վրայ՝ ողջակէզին վրայ այրեց ։
15 Ձ Եւ ժողովուրդին ընծան մատեցուց , ու ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըԼ՚ը նոխազը առաւ , և մորթեց անիկայ , ու մեղքի պատարագ ըրաւ . առջինին
16 պէս ։ Եւ ողջակէզը մատեցուց , ու
17 Ե ըստ օրինի մատուց ։ Եւ Ի Հացի ընծան մատեցուց , ու անկէ Ձէռքը լեցուց՝ և սեղանին վրայ այրեց , Ի առտուան ողջակէզէն Ի զատ ։
18 Եւ Ժողովուրդին Ի խաղաղութեան զոհ ըԼ՚ը արջառը ու խոյը մորթեց . և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , ու սեղանին վրայ
19 շուրջանակի սրսկեց ան ։ Եւ արՋառէն՝ ճարպերը , ու խոյէն՝ դմակը և փորոտիէը ծածկող ճարպը , ու երիկամունքները ու լեարդին
20 թաղանթը բէրէն . . Եւ ճարպերը երբուծներուն վրայ դրին , ու ճարպերը սեղանին վրայ այրեց ։
21 Եւ Ահարոն՝ երբուծները ու աջ զիստը Ցերոջը առջևը Ա երեւցնելու ընծայ մատուց , Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
22 Եւ Ահարոն իր Ձեռքները ժողովուրդին վրայ վերցուց , ու օրհնեց զանոնք . և մեղքի պատարագը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը
23 մատուցանելէն ետքը՝ իջաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանը մտան , և ԱՒէ ելլելով ժողովուրդը օրհնեցին . Ու Ցէրոջը փառքը բոլոր ժողովուրդին երևցաւ ։
24 Եւ Ի Ցէրոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սեղանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց . և բոլոր ժողովուրդը տեսնելով՝ Ա աղաղակեցին , ու երեսնուն վրայ ինկան ։

ԳԼ·Ժ

1 Նադաբ ու Աբիուդ օտար կրակ մատուցանելը նուն համար՝ կրակով կ՚այրուին ։ 6 Ահարոնին ու անոր մնացած որդւոցը կը պատուիրուի որ անոնց համար սուգ չընեն ։ 8 Քահանայից դինի խմելը կ՚արգիլուի՝ խորանը մտնելու ժամանակին ։ 12 Մսրբ բաները ուտելուն կանոնը ։ 16 Ահարոն ասր կանոնը զանց ընելէն ետքը՝ զինքը կ՚արդարացնէ ։

1 Ի Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու Աբիուդ՝ Ի ամէն մէկը իր բուրվառը առաւ , ու անոնց մէջը կրակ դրին , և վրան խունկ դրին , ու Ցերոջը առջևը Ի օտար կրակ մատուցին , որ Ի Ե պատուիրած չէր
2 անոնց ։ Եւ Ա Ցերոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սպառեց զանոնք ,
3 և Ցերոջը առջևը մեռան ։ Ան ատենը Մովսէս ըսաւ Ահարոնին . Ա՛ս է որ Ցերը խօսեցաւ՝ ըսելով . Ի Ինծի մօտեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպուիմ՝ , ու բոլոր ժողովուրդին առջևը պիտի Ե փառաւորուիմ . Ե և Ահարոն լուռ կեցաւ ։
4 Եւ Մովսէս կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը Ո ուիէլին որդիքը Միսայէլը ու Եղիսափանը , և ըսաւ անոնց . Մօտեցէք , Ի ձեր եղբայրները սրբարանին առջևէն բանակին դուրսի
5 դին վերցուցէք . Եւ անոնք մատեցան , ու Մովսէսին ըսածին պէս՝ զանոնք իրենց շապիկներովը բանակէն դուրս վերցուցին ։
6 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին՝ ու անոր որդւոցը Եղիազարին և Իթամարին . Ժ Գլուխնիդ մի՛ բանաք , ու հանդերձնիդ մի՛ պատռէք , որ չմեռնիք , և բոլոր ժողովուրդին

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

ԼԳԼ·Գ·5, 16։

Ո ԵԼ·ԻԹ·24, 26։ ԳԼ·Է· 30, 31, 32· 33, 34։

ԼԹու·Զ· 23։ Բ Օր· իա·5։ Ղու· իդ·50։

Ղ Հմր 6 ։ Թու·Ժդ· 10։ Ժ·19, 42։

Ջ Ծն·Դ·4։ Դատ·Գ·21։ Գ Թագ· Ժր·38։ Բ Մն·Է·1։ Սաղ·Ի·3։

Ռ Գ Թագ· Ժր·39։ Բ Մն·Է·3։ Եզր·Գ·11։

ա Գլ·Ժգ·1։ Ի՛ր·9։ Թու· Գ·3, 4։ Ի՛ճ· 61։ ա Մն·. իդ·2։

Բ ԳԼ·Ժ՚Ճ· 12։ Թու· Ժ՚Ճ·18։

Գ ԵԼ·Լ·9։ Ա Գլ՚Ի·24։ Թու·Ժ՚Ճ· 85։ Բ Թագ· Ը·7։

Ե ԵԼ·ԺԲ· 22։ Ի՛Ի·48։ ԳԼ·Ի·6։ 17, 21։ Եա· ԺԲ·11։ Ե· ՁԷԿ·Ի·41։ Խբ·18։

ՂԵա·ԽԹ· 3։ ԵՁԷԿ·Ի՛ճ· 22։ ԳօՏ· ԺՃ 31, 32։ Ժդ·13։ Բ Թ՚ա·ա·10։

Ի Սաղ·ԼԹ· 9։

Ը ԵԼ·Ժ·18, 22։ Թու· Գ·19, 30։

Ի՛ՂԼ·Կ·12։ Գոր·Ե·6, 9։10։Ը·2։

Ժ ԵԼ·ԼԳ·5։ ԳԼ·Ժգ·45։ Ի՛ա·1, 10։ Թու·Ղ·6։ 7։ Բ Օր· ԼԳ·9։ԵՁԷԿ Ի՛Դ·16։17

վրայ Էբարկուքիւն չգայ . բայց ձեր եղբայրները խրայէլի բոլոր տունը՝ Ցերոբոլը ըրած այրուձին վրայ թողլան ։ 7 Եւ դուք ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , որ չմեռնիք . Էինչու որ Ցերոբոլը օծման եղը վրանիդ է . և անոնք Մովսէսին ըսածին պէս ըրին ։ 8 Եւ Ցերը խօսեցաւ Ահարոնին՝ 9 ըսելով . Էերբոր ժողովքի խորանը մտնէք՝ թէ դուն և թէ քու որդիքդ քեզի հետ , գինի կամ օղի չխմիք , որ չմեռնիք . ասիկայ ձեր աղգերուն մէջ յաւիտենական կանոնն է . 10 նոն ըլլայ , Որ սուրբին ու անսուրբին մէջտեղը , և անմաքուրին ու մաքուրին մէջտեղը տարբերուի . 11 Թէյն ընէք . Էեւ որ Իսրայէլի որդոցը սորվեցընէք բոլոր կանոնները , որ Ցերը Մովսէսին ձեռքովը զրուցած է անոնց ։ 12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին՝ ու անոր մնացած որդւոցը Եղիազարին ու Իթամարին . Էցերոբոլը պատարագներէն աւելցած հացի ընծան առէք , ու սեզանին քովը բաղարջ կերէք . ինչու որ Էանիկայ ամենասուրբ է : 13 Սուրբ տեղը կերէք առնիկայ . ինչու որ Ցերոբոլը պատարագներէն քու իրաւունքդ ու քու որդւոյդ իրաւունքն է . քանզի Էինծի այսպէս պատուիրուած է : 14 Եւ Էեր երբոջընելու երբուծը ու բարձրացընելու զնտը՝ դուն ու քու որդիքդ և քու աղջիկներդ քու հետդ մաքուր տեղ մը պիտի ուտէք . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը խաղաղութեան զոհերէն քու իրաւունքիդ ու քու որդւոյդ իրաւունքին համար տրուած են : 15 Էր բարձրացընելու զնտը ու երեջրջընելու երբուծը ճարպին պատարագներովը Ցերոբոլը առնելր երերջընելու համար պիտի բերուին . և Ցերոբոլը պատուիրածին պէս քու կուրդ ու քեզի հետ քու որդւոդդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով ։ 16 Եւ Մովսէս Էմեղքի պատարագին նոխազը զգուշութեամբ փնտռեց , և ահա այրուած էր . ուստի Ահարոնին մնացած որդիներուն՝ Եղիազարին ու Իթամարին բարկացաւ՝ 17 ըսելով . Էինչու մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք . քանզի աս ամենասուրբ է , ու Ցերը տուաւ ձեզի որ ժողովքին անօրէնութիւնը վերցընէք ՚ի Ցերոբոլը անոնց համար քաւութիւն ընէք ։ 18 Ահա ՚անոր արիւնը սրբարանին մէջը չբերուեցաւ . դուք Էի՛մ պատուիրածիս պէս անպատճառ սուրբ տեղը ուտելու էիք ան ։ 19 Եւ Ահարոն ըսաւ Մովսէսին . Ահա Էայսօր իրենց մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Ցերոբոլը առջևը մատուցին , ու գէսուս ասանկ բաներ եկաւ . և Էի՞ր այսօր մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի , Էն Ցերոբոլը առջևը 20 հաճոյ պիտի ըլլա՞ր արդեօք ։ Եւ երբ Մովսէս ՚ս լսեց , հանեցաւ ։

ԳԼ ։ ԺԱ

1 Մաքուր ու անմաքուր յորջոռանիներուն ։ 9 Ձուկերուն ։ 13 ու թռչուններուն վրայով ։ 29 Անմաքուր սողունները ։

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին ու 2 Ահարոնին՝ ըսելով անոնց . Խօսեցէ՛ք Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ՛ք . Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուններէն ՚ձեր ուտելու անասունները 3 ասոնք են . Ամէն բաժնուած կճղակ ունեցող ՚ս որոճացող անասունը 4 պիտի ուտէք : Բայց որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ եղածէն՝ ասոնք պիտի չուտէք . ուղտը , ինչու որ անիկայ թէև կ՚որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի 5 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ճագարը , ինչու որ անիկայ կ՚որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի 6 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ նապաստակը , որ թէև կ՚որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։ 7 Եւ խոզը , որ թէև անիկայ բաժնուած կճղակ ունի , բայց չորոճար , Էանիկայ ձեզի 8 անմաքուր ըլլայ ։ Անոնց միսէն պիտի չուտէք , ու դիէրնուն չդպչիք . Էձեզի անմաքուր են ։

9 Էջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն ասոնք պիտի ուտէք . ջուրերու մէջ՝ այսինքն ծովերու մէջ և գետերու մէջ ամէն թև ու թեփ ունեցող 10 որ պիտի ուտէք ։ Եւ ծովերու մէջ ու գետերու մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ ջուրերուն բոլոր գեռուններէն՝ և ջուրերուն մէջ եղած շունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն՝ Էպիղծ ըլլան ձեզի ։ 11 Անոնք ձեզի պիղծ պիտի ըլլան . ասնոնց միսէն պիտի չուտէք , և անոնց 12 դիէրնէն պիտի զզուիք ։ Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ ձեզի պիղծ ըլլան ։

13 Էեւ թռչուններուն մէջ ասոնք պիղծ պիտի սեպէք . պիտի չուտուին , պիղծ են . արծիւը՝ և այսօր 14 կուձը՝ ու գետաբծիլը , Եւ ցլինը՝ 15 ու անգղը իր տեսակին պէս , Եւ ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս , Եւ 16 ջայլամը՝ ու բուն՝ և կկուն՝ ու բազէն իր տեսակին պէս , Եւ հաւպատիրը՝ ու հոդամայլը՝ և քաջահաւը , 17 Ու կարապը՝ և հաւալուսը՝ ու սև 18 անգղը , Եւ արադիլը՝ ՚ս քարարդը իր տեսակին պէս , և յոտպոզը՝ ու չղջիկը ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ ։
21 Սակայն ասոնք պիտի ուտէք . բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուններէն՝ երկրի վրայ ցաթկելու համար ոտքերնուն վրայ աղդր ունե-
22 ցողները ։ Անոնցմէ ասոնք պիտի ուտէք . է մարախը՝ իր տեսակին պէս , ու դրուխձը՝ իր տեսակին պէս , և խարադուլը՝ իր տեսակին պէս , ու ջորեակը՝ իր տեսակին
23 պէս ։ Բայց ամէնայն բոլոր չորս ոտքով թռչող զեռունները ձեզի
24 պիղծ ըլլան . Եւ ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլլաք . ամէն ա-
25 նոնց դիերուն դպչողը՝ մինչև իրի- կուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դիերը վերցնողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
26 Բոլոր անասուններէն՝ որոնք կճղակ ունին՝ բայց բաժնուած չէ , և չեն որոճար , անմաքուր են ձեզի . ով որ անոնց դիերուն դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլ-լայ ձեզի . ամէն անոնց դիերուն դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր
28 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց դիերը վերցնողը իր լաթերը պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ . անոնք անմաքուր են ձեզի ։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուն-ներուն մէջ՝ ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի . աքիսը՝ ու Բ մուկը՝ և *տի-
30 տեռը իր տեսակին պէս , Եւ մին-քիսը՝ ու գեռնաուիւծը՝ և կովա-դիան՝ ու մողէսը և խլուրդը ։
31 Բոլոր սողացողներուն մէջ ձեզի անմաքուր եղածները ասոնք են . ամէն անոնց մեռածին դպչողը՝ մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
32 Եւ անոնց մեռածը ինչ բանի վրայ որ իյնայ , թէ փայտէ ամանի ըլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթ՝ կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործա-ծական ամանի որ ըլլայ , անմաքուր պիտի ըլլայ . ջուրը պիտի ձգուի ան , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ , և եղբը մաքուր սեպուի ։
33 Եւ ասոնց մկը՝ որ հողէ ամանին մէջ իյնալու ըլլայ . ամէն անոր մէ-ջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ ,
34 ու ուտելիքէն՝ որ ուտելու կերակուրը՝ որուն վրայ †ջուր կայ , ա- ասոնց դէլ ջէլ եյնայ" , անմաքուր պիտի ըլլայ . նոյնպէս ամէն ամանի մէջ եղած բոլոր խմուելու խմիլքը անմաքուր
35 պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն բան՝ որուն վրայ ասոնց դին կ'իյնայ , անմա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

քուր պիտի ըլլայ . թէ թոնիր ըլ-լայ և թէ վառարան՝ պիտի աւ-րուի . ասոնք անմաքուր են , ու անմաքուր պիտի սեպուին ձեզի ։
36 Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ ‡ասոր որ ժողվուած ջուր կայ" , մաքուր պի-տի ըլլայ . սակայն անոնց դիերուն
37 դպչողը անմաքուր ըլլայ ։ Եւ թէ որ անոնց դին՝ ցանուելու սերմի մը վրայ իյնայ , մաքուր պիտի ըլլայ
38 ան ։ Բայց թէ որ սերմին վրայ ջուր դրուած ըլլայ ու անոր վրան անոնց դին իյնայ , ան ձեզի անմա-քուր պիտի ըլլայ ։
39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդա-նիներէն մկը մեռնի , անոր դիին դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր
40 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր դիէն ու-տողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ . և անոր դին վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը պիղծ է . պիտի չուտուի
42 ան ։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող սողուններէն ամէն իր փորին վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պտրտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածները պիտի չուտէք . ինչու որ
43 նիդ անմաքուր ընէք . Ինչու եւ եմ ձեր Տէր Աստուածը . ուստի սրբեցէք անձերնիդ՝ ու ծ սուրբ ե-ղէք . ինչու որ ես սուրբ եմ . ու բնաւ երկրի վրայ մկ սողացող սո-ղունով մը անձերնիդ մի՛ պղծէք ։
45 ¦ Քանզի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Ե-գիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ . Հուստի սուրբ եղէք , ինչու որ ես սուրբ եմ ։
46 Ջորքոտանիներուն՝ և թռչուն-ներուն՝ ու ջուրերուն մէջ շարժող բոլոր շնչաւոր կենդանիներուն՝ և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդա-
47 նիներուն օրէնքը աս է . Որ անմա-քուրին ու մաքուրին միջտեղը՝ և ուտուելու անասուներին ու չուտուե-լու անասուներին միջտեղը տարբե-րութիւն ընէք ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Կնկան մը որդեծնութենէն ետև մաքրուելուն կերպը ։ 6 Իր մաքրուելուն համար մատուցա-նելու ընծաները ։

1 ¦ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոց՝ ու ըսէ . Թէ որ †կնիկ մը սերմ առնէ՝ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ , Եւօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ . ինչպէս իր դաշտանին համար զա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

‡ Կամ՝ կամ ջրակուտա-կը՝

Ե Ա՛ած · գ · 4 ։ Մար · ա · 6 ։

ԷԳԼ·ԺԱ·8 ։ ԺԸ.5։ Թուս. ԺԹ . 10 ։ 22 ։ Ղա·24 ։

Ե Ես·կղ·17 ։ * Կամ կրնան

ԼԳԼ · ԺԸ · 12 ։

ԻԳԼ · գ · 28 ։ ԺԸ · 12 ։ †Կամ՝ սառն ջուր գայ ։

ՀԳԼ · ԺԸ · 15 ։ ԲՕր · Ժգ · 21 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ Խգ · 31 ։

Ե Գէ · Ժ · 15 ։ Ա Կր · 8 ։ ԲՕր · Ժգ · 21 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ Խգ · 31 ։

Ե Գէ · Ժ · 25 ։

Ե Ել · ԺԲ · 6 ։ Գէ · ԺԸ · 2 ։ Ի · 7 · 26 ։ ա Թես · գ · 7 ։ ա Պետ · ա · 15 , 16 ։

¦ Ել · Ջ · 7 ։

Հ Հմր 44 ։

Ե Գէ · Ժ · 10 ։

Ա Գէ · Ժ · 19 ։

Բ Ղու · բ · 22 ։

‡ Գէ · Ժ · 19

տուելու օրերուն համեմատ անմա-
3 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ Ահարոն պիտի
բորդ օրը դէշն անթլփատութեան
4 մարմինը պիտի թլփատուի ։ Եւ
անիկայ իր մաքրուելուն արիւնովը
երեսունուերեք օր պիտի նստի . ու
մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմին-
նալը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի
չդպչի , ո՛չ ալ սրբարանը մտնէ ։
5 Բայց թէ որ անիկայ աղջիկ ծնա-
նելու ըլլայ , երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի ըլլայ իր դաշտանին ժա-
մանակին պէս , և վաթսունուերկու օր
իր մաքրուելուն արիւնովը պիտի
նստի ։

6 Եւ երբ տղայ կամ աղջիկ զաւ-
կի համար իր մաքրուելու օրերը
լմննայ , ժողովքի խորանին դուռը
ողջակէզի համար մէկ տարեկան
գառն՝ ու մեղքի պատարագի հա-
մար աղաւնիի ձագ մը՝ կամ տատ-
րակ մը պիտի բերէ քահանային ,
7 Որ պիտի մատուցանէ զանիկայ
Տէրոջը առջևը՝ ու քաւութիւն
ընէ անոր համար , և անիկայ իր
արեանը աղբիւրէն պիտի մաքրուի ։
Ասիկա կամ էգ զաւակ ծնանողին
8 օրէնքը աս է ։ Ընե թէ որ գառն
բերելու կարող չէ , երկու տատ-
րակ կամ աղաւնիի երկու . ձագ
առնէ , մէկը ողջակէզի՝ ու մէկալը
մեղքի պատարագի համար , և
քահանան քաւութիւն ընէ անոր
համար , ու անիկայ մաքրուի ։

ԳԼ . ԺԶ

1—59 Բորոտութեան ախտին վրայով՝ քահա-
նային ծանուցուած կանոնները ու նշանները ։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Մարդու
մը մարմնին մորթին մէջ ուռեցք
կամ պռոս կամ պաղպաղ ըլլալով՝
անոր մարմնին մորթին մէջ բորո-
տութեան ախտին պէս նշան մը ե-
րևնալու ըլլայ , է ան տանը անիկայ
Ահարոն քահանային՝ կամ անոր
որդւոցը քահանաներուն մէկուն
3 պիտի բերուի ։ Եւ քահանան պի-
տի նայի մարմնին մորթին մէջ
եղած ախտին նշաններուն . ու թէ
որ ախտին մէջի մազերը ճերմակի
դառնալով՝ ախտը մարմնին մոր-
թէն խորունկ երևնայ , բորոտու-
թեան ախտ է ան . և քահանան
պիտի նայի անոր՝ ու *պիտի ծա-
նուցանէ անոր անմաքուր ըլլալը " ։
4 Հապա թէ որ անոր մարմնին մոր-
թին մէջ պաղպաղը ճերմակ է՝ ու
մորթէն խորունկ չերևնար , և
մազն ալ ճերմակի դարձած չէ ,
ան տունը քահանան եօթը օր
գոցուած պիտի պահէ ախտակիրը ։
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պի-

տի նայի անոր . ու թէ որ տեսնէ
որ ախտը դեռ կը կենայ , ու ախ-
տը մորթին մէջ տարածուած չէ ,
ան տունն քահանան եօթը օր ալ
գոցուած պիտի պահէ անիկայ ։
6 Եւ քահանան եօթներորդ օրը նո-
րէն պիտի նայի անոր , ու թէ որ
ախտը չտարած ըլլայ , ու ախտը
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ ,
քահանան †պիտի ծանուցանէ ա-
նոր մաքուր ըլլալը " . ասիկայ գոյն
քոս մըն է . և անիկայ †իր լաթերը
պիտի լուայ , ու մաքուր ըլլայ ։
7 Բայց թէ որ իր մաքրուելուն հա-
մար քահանային նայուելէն ետքը՝
քոսը մորթին մէջ տարածուի ,
քահանան նորէն պիտի նայի անոր ։
8 Եւ քահանային նայած տունը՝ թէ
որ քոսը մորթին մէջ տարածուած
է , ան տունը քահանան անոր ան-
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ .
բորոտութիւն է ։
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտու-
թեան ախտը ըլլայ , անիկայ քա-
10 հանային պիտի տարուի . Տես
քահանան պիտի նայի . և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝
ու ճերմակի գարձեր է մազը՝ և ու-
ռեցքին մէջը ողջ միսի նշան կայ ,
11 Ասիկայ անոր մորմնին մորթին
մէջ հինցած բորոտութիւն է . և
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ , զոցուած չը-
պահէ զանիկայ . ինչու որ անմա-
քուր է ։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուեր է , ու ախ-
տակրին բոլոր մորթը գլխէն մինչև
ոտքը , այսինքն՝ քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորո-
13 տութիւնը պատեր է , Եւ քահա-
նան տեսնէ որ բորոտութիւնը ա-
նոր բոլոր մարմինը պատած է , ան
տանէը ախտակրին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ . †ամէն բոլորովին ճեր-
մակի դարձաւ , անիկայ մաքուր է ։
14 Բայց երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի , անիկայ անմաքուր պի-
15 տի ըլլայ ։ Եւ քահանան պիտի
տեսնէ ողջ միսը , և անոր անմա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ողջ մի-
սը անմաքուր է . բորոտութիւն է ։
16 Իսկ թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն՝
ու ճերմակի դառնալու ըլլայ , ան
17 տանէը քահանային պիտի գայ . Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ .
ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր
է , ան տանէը քահանան ախտա-
կրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ .
անիկայ մաքուր է ։
18 Եւ թէ որ մարմնին մորթին մէջ
19 Եւ պալար ըլլայ՝ ու առողջանայ , Եւ
պալարին տեղը ճերմակ ուռեցք՝

Ն . Ք . ՉՓ . 1490

Ծն . ԺԷ . 12 ; Ղև . ա . 59 ; Ը . 21 ; Ճօհ . Է . 22 , 23 ։

Ե Ղև . Բ . 22 ։

Ղ Գև . 6 . 7 ; Ղև . Բ . 24 ։

Ե Գև . Դ . 26 ։

ա Բ Օր . Իբ . 27 ։

Բ Բ Օր . Ժէ . 8 , 9 ; Իդ . 8 ; Ղև . ԺԷ . 14 ։

* Եբր . զանիկայ անմաքուր պիտի ընէ ։

Ն . Ք . ՉՓ . 1490

† Եբր . զանիկայ մաքուր պիտի ընէ .

Է Գև . ԺԱ . 25 ; ԺԴ . 8 ։

Ե Թագ . ԺԲ . 10 , 12 ; Դ Թագ . Ե . 27 . Բ Մն . Իչ . 20 ։

Ե Եզ . Թ . 9 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

կամ քիչ մը կարմրցած ձերմակ պաղպաղ ըլլայ, քահանային պիտի
29 ցուցուի ան։ Եւ երբ քահանան տեսնէ որ մորթէն ցած կ'երևնայ, և մազը ձերմակի դարձած է, քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անիկայ պալարե ելած
21 բորոտութեան ախտ է։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ ձերմակ մազ չկայ անոր մէջ, ու մորթէն ցած չէ՝ բայց ջլացած է, ան տեսնը քահանան եօթը օր գոցուած
22 պիտի պահէ զանիկայ։ Եւ թէ որ մորթին մէջ տարածուած է, ան տեսնը քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. ախտ է ան։
23 Բայց թէ որ պաղպաղը իր տեղը կը կենայ՝ ու չէ տարածուեր, պալարին սպին է. և քահանան անոր մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ։
24 Իսկ թէ որ մարմնին մորթին մէջ կրակի այրած ըլլայ, ու *այրածին նշանը" քիչ մը կարմրցած ձերմակ՝ կամ բոլորովին ձերմակ
25 պաղպաղ ըլլայ, քահանան անոր նայած տեսնը, թէ որ պաղպաղին մէջ մազը ձերմակի դարձած է, ու մորթէն խորունկ կ'երևնայ, անիկայ այրածէն յառաջ եկած բորոտութիւն է. և քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անիկայ բորոտութեան ախտ է։
26 Բայց թէ որ քահանային նայած տեսնը՝ պաղպաղին մէջ մազը ձերմակ չէ, ու մորթէն խորունկ չէ, հապա ջլացած է, ան տեսնը քահանան եօթը օր գոցուած պիտի
27 պահէ անիկայ։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան պիտի նայի անոր. թէ որ մորթին մէջ տարածուած է, քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անիկայ բորո-
28 տութեան ախտ է։ Եւ թէ որ պաղպաղը իր տեղը կը կենայ՝ ու մորթին մէջ տարածուած չէ, հապա ջլացած է, անիկայ այրածին ուռեցքն է. և քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. ինչու որ այրածին սպին է։
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կընկան մը գլուխը կամ մօրուքը ախտ
30 մը ըլլայ, քահանան պիտի տեսնէ ախտը. և թէ որ մորթէն խորունկ երևնայ, ու անոր մէջը բարակ դեղին մազ ըլլայ, ան տեսնը քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անիկայ գոնջութիւն է, գլուխի կամ մօրուքի բորոտու-
31 թիւն է։ Եւ թէ որ քահանան գոնջութեան ախտը տեսնէ՝ որ մորթէն խորունկ չերևնար, ու անոր մէջը սև մազ չկայ, ան տեսնը քահանան գոնջութեամբ ախտա-

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

ցածը եօթը օր գոցուած պիտի պա-
32 հէ։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան ախտակրին պիտի նայի, ու թէ որ գոնջութիւնը տարածուած չէ, և անոր մէջ դեղին մազ չկայ, ու գոնջութիւնը մորթէն խորունկ չե-
33 րևնար, Անիկայ պիտի ածիլուի, բայց գոնջութիւնը պիտի չածիլէ. և քահանան եօթը օր ալ գոցուած պիտի պահէ գոնջութիւն ունեցո-
34 ղը։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան գոնջութիւն ունեցողին պիտի նայի. և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած չէ, ու մորթէն խորունկ չերևնար, ան տեսնը քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. և անիկայ իր լաթերը պիտի լուայ, ու մաքուր ըլլայ։
35 Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը գոնջութիւնը մորթին մէջ տարա-
36 ծուի, Ան տեսնը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած է, ան տեսնը քահանան՝ ալ դեղին մազ պիտի չփնտռէ. անիկայ անմաքուր
37 է։ Բայց թէ որ քահանան տեսնէ որ գոնջութիւնը կը կենայ, և անոր մէջ սև մազ բուսեր է, գոնջութիւնը բժշկուած է. անիկայ մաքուր է, ու քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ։
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը՝ իր մարմնին մորթին մէջ պաղպաղներ՝ ոչխէն ձերմակ պաղպաղ-
39 ներ ունենայ, Ան տեսնը քահանան պիտի նայի, և թէ որ անոնց մարմիններուն մորթին մէջը պաղպաղները շլացած ճերմակ ըլլան, անիկայ մորթին մէջ գոյացած պիսակ է. անիկայ մաքուր է։
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլխուն մազը թափելու ըլլայ, անիկայ կընկան տակ է՝ բայց մաքուր է։ Եւ թէ որ
41 անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը ինկած ըլլայ, անիկայ ճեղ է՝ բայց
42 մաքուր է։ Հապա թէ որ կնտուռեան կամ ճեղուրեան մէջ քիչ մը կարմրցած ճերմակ վէրք մը ըլլայ, ան՝ անոր կնտուռեանը կամ ճեղուրեանը մէջ գոյացած բորո-
43 տութիւն է։ Ան տեսնը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ անոր կնտուռեանը կամ ճեղուրեանը մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը կարմրցած ճերմակ ըլլայ՝ մարմնին մորթին մէջ եղած բորոտութեան
44 երևոյթին պէս, Ան մարդը բորոտ է, անմաքուր է. քահանան անպատճառ անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անոր ախտը իր գլուխն է։
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հանդերձը պատռած պիտի ըլլայ, և ա-

* Կամ՝ այրածը առողջանալով

Նյ. ք. ՂՓ. 1490

ՂԵՂԿ. ԻԴ. 17, 22, ՄԿԲ. Գ. 7, *ԿՐՆՈՒԹ. ՔԸ. Ի ՈՂԲ. Դ. 15, ԸՆԹ. Ե. 2, ԺԲ. 14, Դ ԹԱԳ. Է. 3, ԺԵ. 5, ԲՄՆ. ԻՀ. 21, ՂՈՒ. ԺԶ. 12,

նոր գլուխը մերկ, ու ՂԱՆՈՐ *չորթոնքները ծածկուած պիտի ըլլայ, և ձայն պիտի տայ ԹԷ՝ Ի ԱՆ-
46 մաքուր Է՛՝ անմաքուր։ Ախտը իր վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր պիտի սեպուի. անիկայ անմաքուր է, մինակ պիտի նստի. ԸՆՈՐ բնակութիւնը բանակէն դուրս պիտի ըլլայ։
47 Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը բորոտութեան ախտ կայ, թէ բուրդէ հանդերձ ըլլայ՝ և թէ
48 քթանէ հանդերձ, քթանեղէնի կամ բրդեղէնի առէչի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ,
49 Այսինքն թէ որ հանդերձի կամ մորթի մէջ՝ կամ առէչի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն իրդ բանի մէջ փիչ մը կանաչ կամ կարմրած նշան ըլլայ, բորոտութեան ախտ է, ու քահանային
50 պիտի ցուցուի։ Եւ քահանան պիտի նայի ախտին՝ ու եօթը օր զգոցուած պիտի պահէ պլըշկած բանը։
51 Եւ եօթներորդ օրը պլըշկած բանին պիտի նայի. թէ որ ախտին նշանը տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝ կամ առէչի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ գործածութեան համար մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ, աս ախտը Ի բորբոքած բորոտութիւն է, անմաքուր է։
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բրդեղէնն կամ քթանեղէն հանդերձը՝ կամ առէչը կամ թեզանը, կամ ամէն կերպ մորթէ շինուած բանը՝ որուն մէջ ան ախտը կայ. ինչու որ բորբոքած բորոտութիւն է ան, կրակի մէջ պիտի այրուի։
53 Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ ախտին նշանը հանդերձին մէջ՝ կամ առէչին կամ թեզանին մէջ՝ կամ ամէն իրդ մորթէ շինուած
54 բանին մէջ տարածուած չէ, ան ատենը քահանան պիտի հրամայէ որ ան պլըշկուած բանը լուան. ու քահանան նորէն եօթը օր զգոցուած
55 պիտի պահէ ան։ Եւ պլըշկուած բանը լուացուելէն ետքը՝ թէ որ քահանան տեսնէ որ ախտի նշանը իր գոյնը չէ փոխեր, ու ախտը տարածուած ալ չէ, անիկայ անմաքուր է. կրակի մէջ պիտի այրես ան. անոր տակը կամ վրան փտուած
56 թիւն կայ։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը՝ ախտին նշանը չլացած է, ան ատենը ան պլըշկուած մասը՝ հանդերձէն կամ մորթէն՝ կամ առէչէն և
57 կամ թեզանէն պիտի պատռէ։ Եւ թէ որ ան հանդերձին մէջ՝ կամ առէչին կամ թեզանին մէջ՝ կամ
58 ամէն իրդ մորթէ շինուած բանին մէջ նորէն երեւնալու ըլլայ, անիկայ տարածուած բորոտութիւն է. ախտին նշանը վրան ունեցող բանը կրակի մէջ պիտի այրես։ Եւ ան հանդերձը՝ կամ առէչը կամ թեզանը՝ կամ ամէն իրդ մորթէ շինուած բանը՝ որ լուացուելէն ետքը ախտը անկէ գացած է, նորէն պիտի լուացուի, ու մաքուր ըլլայ։
59 Բուրդէ կամ քթանէ հանդերձի մէջ՝ կամ առէչի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն իրդ բանի մէջ երեւցած բորոտութեան ախտին օրէնքը աս է, անոր մաքուր կամ անմաքուր ընելը ծանուցանելու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Բորոտի մը մաքրուելուն արարողութիւնները ու զոհերը։ 33 Տան մը մէջ երեւցած բորոտութեան նշանները։ 48 Ասանկ տունը մաքրելուն կերպը։

1 Յե- Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Բորոտին օրէնքը աս է իր մաքրուելու օրը. անիկայ ՚քա-
3 հանային պիտի տարուի. Եւ քահանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ, ու քահանան պիտի նայի. ու թէ որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է, ան ատենը քահանան պիտի հրամայէ՝ որ մաքրուելու մարդուն համար երկու ողջ և մաքուր թռչուն՝ ու Բ եղևնափայտ՝ ու Գ կրկնակի կարմիր և Դ զոպայ
5 առնուի։ Եւ քահանան պիտի հրամայէ՝ որ թռչուններին մէկը հողէ ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ
6 մորթուի։ Եւ ողջ թռչունը՝ ու եղևնափայտը՝ և կրկնակի կարմիրը ու զոպան պիտի առնէ, և ասոնք ողջ թռչունին հետ կենդանի ջուրին վրայ մորթուած թռչունին
7 արեանը մէջ պիտի թաթխէ. Եւ բորոտութենէն մաքրուելու մարդուն վրայ Է եօթը անգամ ՚սրսկէ, ու մաքրէ անիկայ և ողջ թռչու-
8 նը դէպ ՚ի դաշտը արձակէ։ Եւ մաքրուելու մարդը Ը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու իր բոլոր մազերը ածիլէ, և ջրով պիտի լուացուի, ու մաքրուի. և անկէ ետև բանակը պիտի մտնէ, ու եօթը օր Ը իր վրանին դուրսի դին
9 պիտի կենայ։ Եւ եօթներորդ օրը իր բոլոր մազերը ածիլէ, իր գլուխը ու մօրուքը և յօներքը՝ այսինքն իր բոլոր մազերը ածիլէ. և իր լաթերը պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջրով ըլուայ, ու մաքուր ըլլայ։
10 Եւ ութներորդ օրը Ծ երկու անարատ արու գառն՝ ու մէկ տարեկան մէկ անարատ էգ գառն՝ և Ի հացի

Ն. ք. ՂՓ. 1490

— ՄԱԹ. ը. 2, 4, ՄԱՐ. ա. 40, 44, ՂՈՒ. ե. 12, 14, ԺԵ. 14,

Բ ԹՈՒ. ԺԲ. 6,
Գ ԵՐԵ. Թ. 19,
Դ ՍԱՀ. ԾԱ. 7,

Ե ԴԹԱԳ. ե. 10, 14,
ՂԵՐԵ. Թ. 13,
Է ԳԼ. ԺԳ. 6,
Ը ԳԼ. ԺԱ. 25,

Ի ԹՈՒ. ԺԲ. 15,

Ժ ՄԱԹ. ը. 4, ՄԱՐ. ա. 44, ՂՈՒ. ե. 14,
Ի ԳԼ. ը. 1, ԹՈՒ. ԺԵ. 4. 15,

Ն · Ք · ՀԲ · 1490

ընծայի համար եղով շաղուած իրիք տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
11 ճաշակ եղ պիտի առնէ ։ Եւ մաքրող քահանան՝ մաքրուելու մարդը ատենդմով Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը պիտի կայնեցընէ ։
ՂԳՒ · Ե · 2 ։ 15 ։ գ · 6 ։ 7 ։ 12 Եւ քահանան արու գառին մէկը պիտի առնէ՝ ու ետ մատուցընէ յանցանքի պատարագի համար . ու զայն ձաշակը դէպի արեւ ։
Ի ԵԼ · ԻԲ · 24 ։ 13 պիտի ընէ ։ Եւ գառը պիտի մորթէ ի մեղքի պատարագին ու ողջակէզին մորթուած տեղը , սուրբ տեղը դէպի հիւսիս . ինչու որ յանցանքի պատարագը՝ ետ մեղքի պատարագին պէս քահանային է . հասիկայ ա-
Ե · Գ · Բ · 3 ։ Ե · 6 · Իա · 22 ։ 14 ետնասուրբ է ։ Եւ քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու քահանան մաքրուելու մարդուն ետ ականջին բլլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ պիտի դնէ
Ի ԵԼ · ԻԹ · 20 ։ ՂԼ · Ը · 23 ։ 15 ան ։ Եւ քահանան եղին ճաշակէն առնէ , ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թափէ ։ Եւ քահանան աջ մատը իր ձախ ձեռքին մէջը եղած եղին պիտի թաթխէ , ու իր մատովը Տէրոջը առջևը եօթը անգամ սրսկէ ան ե-
17 դէն ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագի արիւնին վրան պիտի
18 դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու
ՂԳՒ · Դ · 26 ։ քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջևը ։
Ֆ ԳՒ · Ե · 1 , 6 ։ ԺԲ · 7 ։ 19 Ետքը քահանան ետնեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ , և իր անմաքրութենէն մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն ընէ , ու
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ ։ Եւ քահանան ողջակէզը ու հացի ընծան սեղանին վրայ պիտի մատուցանէ , ու անոր համար քաւութիւն ընէ , և անիկայ պիտի մաքրուի ։
ՄԳՒ · Ե · 7 ։ ԺԲ · 8 ։ 21 Եւ մեծ որ անիկայ աղքատ ըլլայ , ու այնչափին իր կարողութիւնը չհասնի , ան առնէ անոր քաւութիւն ընելու համար երեր-ցընելու յանցանքի պատարագի դառնուկ մը՝ և հացի ընծայի համար եղով շաղուած տասանորդ մը բարակ ալիւր ու ճաշակ մը եղ պի-
ՅԳՒ · ԺԲ · 8 ։ ԺԵ · 14 ։ 15 ։ 22 տի առնէ . յետ երկու տատրակ՝ կամ աղաւնիի երկու ձագ որը որ

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

դտնէ . և մէկը մեղքի պատարագ՝
23 ու մէկալը ողջակէզ ըլլայ ։ Եւ ութերորդ օրը իր մաքրուելուն համար զանոնք քահանային պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը
Ղ ՀՄՐ 11 ։ 24 Տէրոջը առջևը ։ Եւ քահանան պիտի առնէ յանցանքի պատարագին գառնուկը ու եղին ճաշակը , և զանոնք Տէրոջը առջևը երեր-
Ղ ՀՄՐ 12 ։ 25 ցընելու ընծայ մատուցանէ ։ Եւ յանցանքի պատարագին գառնուկը պիտի մորթէ , ու քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մա-
Ա ՀՄՐ 14 ։ 26 տին վրայ դնէ ան ։ Եւ քահանան եղէն իր ձախ ձեռքին մէջը պիտի
27 թափէ ։ Եւ քահանան իր աջ մատովը իր ձախ ձեռքին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առջևը եօթը անգամ
28 պիտի սրսկէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ եղած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագին արիւնը եղած տեղին
29 վրայ պիտի դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ՝ Տէրոջը առջևը անոր հա-
30 մար քաւութիւն ընելով ։ Եւ ետատրակներէն կամ աղաւնիի
Ղ ՀՄՐ 22 ։ ԳԼ · ԺԵ · 15 ։ 31 ձագերէն մէկը՝ որը որ դտնէ , Այսինքն որուն որ իր ձեռքը հասնի , մէկը մեղքի պատարագի համար՝ և մէկալը ողջակէզի համար՝ հացի ընծային հետ մէկտեղ պիտի մատուցանէ . և քահանան մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն
32 ընէ Տէրոջը առջևը ։ Բորոտութեան ախտ ունեցողին՝ ու դիր մաքրուելուն համար պէտք եղած պարագաները հնարելու կարողութիւն չունեցողին օրէնքը ա-
Ղ ՀՄՐ 10 ։ 33 ետ ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
34 Ահարոնին՝ ըսելով . Երբոր մտնէք քանանու երկիրը՝ որ ձեզի ստացուածքը ըլլալու պիտի տամ . և ձեր ստացուածքը եղած երկրին մէկ տա-
Ղ ՅՇ · ԺԷ · 8 ։ ԼՇ · 22 ։ Բ Օր · Է · Ջ ։ ԼԲ · 49 ։ նը մէջ բորոտութեան հարուածը
35 տալու ըլլամ , Ան տանը տէրը պիտի գայ , ու իմացընէ քահանային՝ ըսելով . Ինծի կ'երեւնայ որ տանս
Ա ԱՌԱԿ · Գ · 33 ։ ՋՍՔ · Ե · 4 ։ 36 մէջը ախտ կայ ։ Եւ քահանան պիտի հրամայէ որ տունը պարպեն , դեռ ինքը տեսնելու չգացած . որպէս զի տանը մէջ եղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ . ու անկէ ետև քահանան տունը տեսնելու

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

37 պիտի երթայ . Եւ ախտին նշանը-
բ—ն պիտի նայի , ու Թէ որ պլըշ-
կած տանը պատերուն վրայ քիչ մը
կանանչած կամ կարմրցած փոս տե-
ղուանք կայ , ու անոնք պատին երե-
38 սէն խորունկ կ'երեւնան , Ըն տանը
քահանան տունէն պիտի ելլէ տանը
դուռը . և եօթը օր տունը պիտի
39 գոցէ ։ Ու եօթներորդ օրը քահա-
նան նորէն պիտի դայ ու նայի . և
Թէ որ ախտը տանը պատերուն
40 վրայ տարածուած է , Ըն տունը
քահանան պիտի հրամայէ՝ որ
պլըշկած քարերը հանեն , և քաղա-
քէն դուրս անմաքուր տեղ մը նե-
41 տեն զանոնք ։ Եւ տունը ներսէն
շուրջանակի քերել պիտի տայ , ու
անոնց քերած հողը՝ քաղաքին
դուրսի պին անմաքուր տեղ մը
42 պիտի թափեն ։ Եւ ուրիշ քարեր
պիտի առնեն՝ ու ան քարերուն
տեղը պիտի դնեն , և ուրիշ հող
պիտի առնեն , ու տունը ծեփեն ։
43 Եւ Թէ որ քարերը հանելէն եւքը՝
ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետ-
քը՝ նախը նորէն դայ՝ ու տանը
44 մէջ երևան ելլէ , Ըն տունը քա-
հանան պիտի դայ ու նայի . և Թէ
որ ախտը տանը մէջ տարածուած
է , *տանը մէջ բորբոքած բորո-
տութիւն կայ . անմաքուր է ան ։
45 Եւ տունը՝ քանդեն անոր քարերը ու
փայտերը՝ ու տանը բոլոր ծեփուածէ
հողը փըշրնէ , և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ ։ Եւ
ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր
դոցուած օրերը , մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ան
տունը պառկողը՝ իր հանդերձները
պիտի լուայ . ու ան տանը մէջ հաց
ուտողը՝ իր հանդերձները պիտի
48 լուայ ։ Եւ Թէ որ քահանան գայ՝
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետ-
քը՝ նախը տանը մէջ տարածուած
չէ , ան տունը քահանան ան տանը
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու
49 որ ախտը բժշկուած է ։ Եւ տա-
նը մաքրութեանը համար՝ Վերկու
Թռչուն՝ ու եղևնափայտ՝ և կրկնա-
կի կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ ։
50 Եւ պիտի մորթէ Թռչունին մէկը
հողէ ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի
51 վրայ ։ Եւ եղևնափայտը՝ ու զո-
պան՝ և կրկնակի կարմիրը ու ողջ
Թռչունը պիտի առնէ , ու զանոնք
մորթուած Թռչունին արեանը և
ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի
թաթխէ , ու եօթը անգամ տանը
52 վրայ սրսկէ . Եւ Թռչունին արիւ-
նովը ու ան կենդանի ջրով և ան
ողջ Թռչունով ու եղևնափայտով
և զոպայով ու կրկնակի կարմիրով
53 պիտի մաքրէ տունը . Եւ ողջ
Թռչունը քաղաքին դուրսի դին
դէպ ի դաշտը պիտի արձակէ , ու
*տանը համար քաւութիւն ընէ , և
պիտի մաքրուի ան ։
54 Ասոր բորոտութեան ախտին ու
55 դգեստի Թեան , Եւ հանդերձի
56 կամ տան մը բորոտութեան , Եւ
†ուռեցքի ու քոսի և պաղպաջի
57 օրինքը աս է ։ *Որ ի՞նչ ըլլ որ ա-
տեն անմաքուր ըլլալը՝ ու որ ա-
տեն անոր մաքրութիւնը՝ †սորվեցը-
նելու համար՝ բորոտութեան օ-
րինքը աս է ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

* Ղեւ. 20 ։ բ Գլ.ժգ.30 ։ ց Գլ.ժգ.47 ։ ե Ղեւ. 34 ։ ‡ Գլ.ժգ.2 ։ * Կամ՝ Որ ի՞նչ բան ըլլալը երբոր մա-քուր է ու երբոր մա-քուր է՝ ին-չպէս ըլլալը ։ † Բ Օր.իդ.8 ։ Եզեկ.խգ.23 ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մարդոց անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժամանակը ։ 13 Անոնց մաքրուիլը ։ 19 Կնիկ-ներուն անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժա-մանակը ։ 28 Անոնց մաքրուիլը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէք անոնց .
*Երբոր մարդու մը մարմինէն ծո-
րում ըլլայ , անոր ծորումը անմա-
3 քուր է ։ Եւ իր ծորումին ժամա-
նակը իր անմաքրութիւնը աս պի-
տի ըլլայ . Թէ որ իր մարմինէն իր
ծորումը վազէ , կամ իր մարմինը
իր ծորմանէն գոցուի , աս է իր
4 անմաքրութիւնը ։ Ամէն անկողին՝
որուն վրայ ծորում ունեցողը կը
պառկի , անմաքուր է . և ամէն
բան՝ որուն վրայ անիկայ նստի ,
5 անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր
անկողինին դպչողը՝ իր հան-
դերձները պիտի լուայ , Բ ու ինքը
ջրով լուացուի , ու մինչև իրիկուն
6 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ծորում ու-
նեցողին նստած բանին վրայ նստո-
ղը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ ,
ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև
7 իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ծո-
րում ունեցողին մարմինին դպչողը՝
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
8 կուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ծո-
րում ունեցողը մաքուր մարդու մը
վրայ թքնելու ըլլայ , անիկայ իր
հանդերձները պիտի լուայ , ու ին-
քը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
9 կուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ամէն
թամբ՝ որուն վրայ ծորում ունե-
ցողը կը հեծնէ , անմաքուր պիտի
10 ըլլայ ։ Եւ ամէն անոր տակը եղած
բանին դպչողը՝ մինչև իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ . ու զանոնք
վերցնողը՝ իր հանդերձները պիտի
լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու
մինչև իրկուն անմաքուր ըլլայ ։
11 Եւ ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը
ջուրը չեօթած՝ որու որ դպչելու
ըլլայ , անիկայ իր հանդերձները
պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուա-

* Գլ.իր.4 ։ Թուա.ե.2 ։ բ Թագ.գ.29 ։ Մատ.Ի.20 ։ Մար.ե.25 ։ Ղուկ.ը.43 ։

Բ Գլ.ժա.25։ժե.15։

ցուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
12 ըլլայ ։ Եւ ծորում ունեցողին դպած ։հողէ ամանը պիտի կոտրուի , ու ամէն փայտէ աման՝ ջուր պիտի խօթուի ։
13 Եւ երբ ծորում ունեցողը իր ծորումէն մաքրուի , ։ իր մաքրութիւնն համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն , և իր հանդերձները լուայ , ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ
14 լուայ , և մաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ութերորդ օրը ։երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը գայ , և
15 անոնք քահանային տայ ։ Եւ քահանան ։անոնց մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ , և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն ընէ անոր՝ իր ծորումին համար ։
16 Եւ թէ որ ։մարդու մը զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելլելու ըլլայ , իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ երբոր մարդ մը կնկան հետ զուգաւորելու համար պառկի , անոնք ։ջրով պիտի լուացուին , ու ։մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան ։
19 Եւ ։թէ որ կնիկ մը ծորում ունենայ՝ ու անոր մարմնոյն ծորումը արիւն է , եօթը օր զատուած պիտի կենայ . և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
20 Եւ անոր զատուած ատենը ինչ բանի վրայ որ պառկի , ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ , և ինչ բանի վրայ որ նստի , ան բանը անմաքուր
21 ըլայ ։ Եւ ամէն ան։նոր անկողինին դպչողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ով որ դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ նստաւ , իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և
23 մինչև իրիկուն ամաքուր ըլլայ ։ Եւ ան։նոր անկողինին դպչողը՝ կամ մէկ բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը նստի , մինչև իրիկուն անմաքուր
24 պիտի ըլլայ ։ Եւ ։թէ որ մարդ մը անոր հետ պառկի , անկնկ որ անոր պղծութիւնը իրեն դպչի , ան ։եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ , և ամէն անկողին որուն վրայ անիկայ պառկի՝ անմաքուր ըլլայ ։
25 Եւ ։կնիկ մը՝ ։թէ որ դաշտանին ատենը չեկած , իր արիւնին ծորու։

մը շատ օրեր վազէ կամ իր դաշտանէն աւելի վազելու ըլլայ , իր անմաքրութեանը ծորումին բոլոր օրերը՝ իր դաշտանին օրերուն պէս պիտի ըլլայ . անիկայ անմաքուր է ։
26 Անոր ծորումին բոլոր օրերը՝ ամէն անկողին որուն վրայ անիկայ կը պառկի , իր դաշտանին անկողինին պէս պիտի ըլլայ իրեն . և ինչ բանի վրայ որ կը նստի , իր դաշտանին անմաքրութեանը պէս անմաքուր
27 պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ , ու իր հանդերձները պիտի լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու մինչև
28 իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ։թէ որ իր ծորումէն մաքրուի , ան ատենը եօթը օր պիտի համրէ իրեն ,
29 ու անկէ ետև մաքուր ըլլայ ։ Եւ ու։թերորդ օրը՝ երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու ժողովքի խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ անոնք ։
30 Եւ քահանան՝ մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ . և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ իր անմաքրութեանը ծորումին համար ։
31 Այսպէս ։Իսրայէլի որդիքը իրենց անմաքրութենէն պիտի *զգուշացընէք , որ իրենց մէջը եղած իմ խորանս պղծելով՝ իրենց անմաքրութեանը պատճառով չը։
32 մեռնին ։ Ծորում ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան սերմը
33 ելլելով անմաքուր եղողին , ։ Ու։ Ինչպէս անմաքուր եղողին , ։ Ու։ իր դաշտանովը հիւանդ եղող կնկանը՝ և ծորում ունեցող մարդուն ։կամ՝ կնկանը՝ ։ ու անմաքուր կնկան հետ պառկողը՝ մարդուն օրէնքը աս է ։

ԳԼ· ԺԶ

1 ՔՀանայապետաց ի՛նչպէս պիտի մտնեն սրբութեան մէջ ։ 11 Իրեն համար մատուցանելու մեղքի պատարագը ։ 15 Ժողովուրդին համար մատուցանելու մեղքի պատարագը ։ 20 Ազատ արձակուելու նոխազը ։ 29 Տարեկան քաւութեան օրը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին , ։Ահարոնին երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը , որոնք Տէրոջը առջևը օրաւ իրա մատուցին ու մեռան ,
2 ։ան Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . խօսէ ։քու եղբօրդ Ահարոնին որ ։ամէն ատեն սուրբը տեղը՝ վարագուրին ներսի կողմը՝ տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին առջևը չմտնէ , որ չմեռնի . ։ինչու որ ։ամպի մէջ պիտի երևնամ ։քաւութիւնը
3 նէն վրայ ։ Ահարոնը աս ։առէ՝ ։պիտի մտնէ սրբարանը . ։մեղքի պատարագի համար զուարակով

ՂԵՂ · ԺԶ · 1 · ՂԵՒ · ԺԶ · 1 · ՂԵՒ · ԺԶ · 1 · ՂԵՒ

Ն·Ք·ԶՒ· 1490

մը , և ողջակէզի համար խոյով մը ։
4 Ղևտաւ սուրբ շապիկ պիտի հագնի , և իր մարմնոյն վրայէն կտաւէ վարտիք ունենայ , ու իր մէջքը կտաւէ գօտի կապէ , և իր գլուխը կտաւէ խոյր դնէ ·ասոնք սուրբ զգեստներն են · ուստի է իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու զանոնք
5 հագնի ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ժողովքէն մեղքի պատարագի համար այծերէն եղիսաւ՝ ու ողջակէզի համար՝ մէկ խոյ մը պիտի
6 առնէ ։ Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի
7 ընէ ։ Եւ երկու նոխազը պիտի առնէ , ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
8 խորանին դուռը կեցընէ ։ Եւ Ահարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ · մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու նոխազին հա-
9 մար ։ Եւ Ահարոն պիտի մօտեցընէ ան նոխազը՝ որուն վրայ Տէրոջը վիճակը ելլաւ , ու մեղքի պա-
10 տարագ ընէ զանիկայ ։ Եւ ան նոխազը՝ որուն վրայ ազատ արձակուելու վիճակը ելաւ , Տէրոջը առջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ ձոր ա-նով քաւութիւն ընէ , ու ազատ արձակելու համար դեպ ի անապատը խրկէ ։
11 Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ , և իր մեղքի պատարագին զուարակը մոր-
12 թէ ։ Եւ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն էբուրվառը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առնէ , ու նրբարակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցընէ , ու
13 վարագուրին ներսի դին բերէ ։ Եւ խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը , ու խունկին *մուխը վկայութիւնին վրայի ձքաւութիւնը պիտի ծածկէ , որ չմեռնի ։
14 Եւ նուարակին արիւնէն պիտի առնէ ու ՙ իր մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ , և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը անգամ սրսկէ ։
15 Եւ ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ , ու անոր արիւնը վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ · և զուարակին արիւնովը ըրածին պէս ընէ անոր արիւնովը , այսինքն՝ քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին
16 առջևը սրսկէ ան ։ Եւ ՙ սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւննե-

րէն ու անոնց բոլոր մեղքերուն համար . և խորհրդանոցին համար նոյնպէս ըրէ ան՝ որ անոնց հետ ՚՚ անոնց անմաքրութիւններուն մէջ
17 կը կենայ ։ Եւ սրբարանը քաւութիւն ընելու մտած ատենը՝ մինչև որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ , ՙ ժողովքի խորանին մէջ մարդ
18 մը պիտի չըլլայ ։ Եւ որ Տէրոջը առջևը եղած սեղանը պիտի երթայ , ու ՙ անոր համար քաւութիւն ընէ · և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ , և սեղանին եղջիւրներուն վրայ շուրջանակի
19 դնէ ։ Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ . ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ , ու նուրբ ընէ ան ։
20 Եւ սրբարանին՝ ու ժողովքի խորանին՝ և սեղանին համար քաւութիւն ընելը լմընցընելէն ետքը ,
21 ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ · Եւ Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ . և ՚զանոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յարմար մարդու մը ձեռքով
22 անապատը խրկէ ։ Եւ նոխազը նանոնց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան ՚՚՚՝ անբնակ երկիր մը պիտի տանի . և ՚՚՚ անապատին մէջ թող տայ նոխազը ։
23 Եւ Ահարոն ժողովքի խորանը պիտի մտնէ , ու ՚ ու սրբարանը մտնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանէ , և զանոնք հոն
24 կը դնէ ։ Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու իր հանդերձները հագնի . և և ելլէ իր ողջակէզը ու ժողովուրդին ողջակէզը մատուցանէ , ու իրեն համար և ժողովուրդին համար քաւութիւն ընէ ։
25 Եւ ՚՚ մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին վրայ պիտի այրէ ։
26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու տանողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ . ՚ ու իր մարմինը ջրով լուայ , և ետքը բանակը մտնէ ։
27 Եւ ան մեղքի պատարագին զուարակը ու մեղքի պատարագին նոխազը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն ընելու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ , բանակէն դուրս պիտի հանեն , և անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և անոնց աղբը կրա-
28 կով այրեն ։ Եւ զանոնք այրողը

Ն·Ք·ԶՒ· 1490

Ղեւ· իբ· 39, 42, 43։ ԳԼ·Չ· 10։ Եզեկ·խդ· 17, 18։
Ե Ղեւ·Լ·20։ ԳԼ·Ը· 7։
Ը Տես գԼ·դ· 14։ Թուս· իթ·11։ ԲՄն·իթ· 21։ Եզր· չ·17։ Եզեկ·խն· 22, 23։
Ի ԳԼ·թ·7։ Երբ·ե·2։ է·27, 28։ թ·7։
Ժ ա Ցօղ·բ· 2։
Ի ԳԼ·ժ·1։ Թուս·ժչ· 18, 46։ Ցայտ·ը· 5։
ԼԵԼ·Լ·34։
Ի Ղեւ·Լ·1, 7։ Տ։ Թուս· ժչ·7, 18։ 46։ Ցայտ· ը·3, 4։
*ՂԲբ· ամպը
Ե Ղեւ·իե·21։
Ի ԳԼ·դ·5։ Երբ·թ· 13, 25։ ժ·4՝
Զ ԳԼ·դ·6։
Է Երբ·բ·17։ ե·2։ թ· 7, 28։
Ը Հմր 2։ Երբ· չ·19։ թ· 3, 7, 12։
Թ Տես Ղեւ· իթ·36։ Եզեկ·խե· 18։ Երբ· թ·22·23։

Ն · Ք · Գ · Ե · 1490

իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մարմինը ջրով լուայ , ու եղբը բանակը մնէ ։

29 Եւ ասա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ի հօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ու բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկրացին՝ և թէ ձեր մէջը դտնուղ

30 օտարականը ։ Քանզի ան օրը ի՚ձեզ հանդի՚ձ ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը

31 առջևը ։ Շաբաթ հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յաւիտենական կանոնով մը պիտի

32 խոնարհեցընէք ձեր անձերը ։ Եւ իր հօրը տեղը քահանայութիւն ընդունելու համար ի՚օծուած ու ի՚օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի ընէ , և ի՚հադնի կտաւէ հանդերձները՝ սուրբ հանդերձները ։

33 Եւ ամենասուրբ տեղին համար քաւութիւն պիտի ընէ , և ժողովքի խորանին համար ու սեղանին համար քաւութիւն ընէ , և քահանաներուն ու ժողովքին բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն

34 ընէ ։ Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն ընելու ի՚տարին անգամ մը ։ Եւ անիկայ՝ Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրաւ

Գ Լ · Ժ Է

1 Ամէն մարթեւած անասուններուն արիւնը Տէրոջը պիտի մատուցուէր խորանին դրանը քով ։ 7 Դեւերուն զոհ ընելը կ՚արգիլուի ։ 10 Ամէն արիւնոտ բանը , 15 ու մեռածը և գազանէ փառատուածը ուտելը կ՚արգիլուի ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը , ու ըսէ անոնց . Ա՚ս է որ
3 Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով . Իսրայէլի տունէն ով որ ի՚արջառ մը կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին մէջ մորթէ , կամ բանակին
4 դուրս մորթէ , ի՚ Եւ Տէրոջը խորանին առջևը Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար՝ ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , արիւնոտ պիտի սեպուի այն մարդը . անիկայ արիւն թափած է . ու այն մարդը ի՚ր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։
5 Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը ան զոհերը ի՚որ հիմա դաշտի մէջ կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այսինքն՝ ժողովքի խորանին դուռը քահանային բերեն , և խաղաղաթեան զոհերու համար զանոնք
6 Տէրոջը մատուցանեն ։ Եւ քահանան իսպիտի սրսկէ արիւնը ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին վրայ , ու ճարպը անուշ հոտի
7 համար այրէ Տէրոջը առջևը ։ Եւ իրենց զոհերը այ պիտի չմորթեն ի՚դեւերուն՝ որոնց ետևէն էրթ՚ալով պոռնկութիւն ըրին ։ Ասիկայ անոնց յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ ։ Եւ պիտի ըսես անոնց . Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ողջակէզ կամ զոհ մատուցանելու
9 ըլլայ , եւ զանիկայ ի՚Տէրոջը մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։
10 Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ , Իմ երեսս ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի տնկեմ , ու զանիկայ իր ժողովուրդէն
11 դին մէջէն կորսընցընեմ . Ի՚նչու որ մարմինին կենդանութիւնը արիւնին մէջն է . և ես ձեզի տուի ան , որ սեղանին վրայ ի՚ձեր հոգիներուն համար քաւութիւն ընէք . քանզի հոգիին համար քաւութիւն
12 ընողը արիւնն է ։ Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ըսի . Ձեզմէ մէկը արիւն պիտի չուտէ . ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ ա-
13 րիւն չուտէ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ՝ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը՝ հուտուելու վայրենի անասունի կամ թռչունի որս որսալու ըլլայ , ի՚անոր արիւնը պիտի թափէ , ու ի՚հողով ծածկէ
14 ան ։ Ի՚նչու որ ամէն մարմինին կենդանութիւնը՝ իր արիւնն է . անիկայ է բուն կենդանութիւնը . ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի . Բնաւ մարմինի մը արիւնը պիտի չուտէք . քանզի ամէն մարմինին կենդանութիւնը՝ իր արիւնն է . ով որ ուտէ ան՝ պիտի կորսուի ։
15 Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն՝ ով կամ փառատուած ուտող ամէն մարդ՝ ի՚իր լթերը պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
16 ըլլայ , ու ի՚թէ՚ մաքուր ըլլայ . Բայց թէ որ չլուայ և ան՚ձնէ՚ , և իր մարմինը չլուայ , ան ատենը ի՚իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ ։

Գ Լ · Ժ Ը

1 Ապօրինաւոր ամուսնութիւններուն համար ։ 19 Ապօրինաւոր ցանկութիւններուն համար ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի

Ն · Ք · Գ · Ը · 1490

Է Գէ · դ · 2 ։
Ղեւ · իթ · 18 ։ Գէ · գ · 5 ։ 11 ։ 16 ։ դ · 31 ։ Թուա · ժք · 17 ։
Բ Օր · լբ · 17 ։ բՍՆ · ժա · 15 ։ Սաղ · ճզ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Յայտ · ի Թ · 20 ։
Ը Ել · լդ · 15 ։ Գէ · ի · 5 ։ բ Օր · լա · 16 ։ Եզեկ · իգ · տ ։
Ի Գէ · ա · 2 , 3 ։
Ա Հմր 4 ։
Ի Ծն · Թ · 4 ։ Գէ · գ · 17 ։ կ · 26 , 27 ։ ժթ · 26 ։ բ Օր · ժբ · 16 , 23 ։ ժե , 23 ։ ա Թագ · ժգ · 33 ։ Եզեկ · իգ · 7 ։
Լ Գէ · ի · 3 , 5 , 6 ։ իզ · 17 ։ Երեմ · իդ · 11 ։ Եզեկ · ժգ · 8 ։ ժե · 7 ։
Ի Հմր 14 ։
Ի Մատ · իդ · 28 ։ Մարբ · ժգ · 24 ։ Հառագ · գ · 25 ։ ե · 9 ։ Եփես · ա · 7 ։ Կող · ա · 14 , 20 ։ Երբ · ժգ · 12 ։ ա Պետ · ա · 2 ։ ա Յով · ա · 7 ։ Յայտ · ա · 5 ։
Կ Երբ · Թ · 22 ։
Հ Գէ · է · 26 ։ Ի Բ Օր · ժբ · 16 , 24 ։ ժե · 23 ։
Ղեղկ · իգ · 7 ։
Հմր 11 , 12 ։ Ծն · Թ · 4 ։ Բ Օր · ժբ · 23 ։
Մ Եզ · իբ · 31 ։ Գէ · իբ · տ ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ խգ · 31 ։
Ա Գէ · ժա · 25 ։
Ն Գէ · ժե · 5 ։
Ղ Գէ · ե · 1 ։ է · 18 ։ ժթ · տ ։ Թուա · ժթ · 20 ։

Ն. ք. ԶՁ. 1490

ՅԳԼ. ի. 10։ ԵԼ. ի. 14։ ք Օր. ե. 18։ իբ. 22։ Ա-ռակ. զ. 29, 32։ Մաղ. գ. 5։ Մաս. ե. 27։ Հբ-ռով. բ. 22։ ա Կոր. գ. 9։ Եբր. ժգ. 4։

Ղ Թագ. ժա. 7, 33։ Գոր. է. 43։

ՅԳԼ. ի. 2։ Դ Թագ. ժգ. 3։ իա. 6։ իբ. 10։ Եբեմ. ժԸ. 5։ Եզեկ. ի. 31։ իգ. 37, 39։

ՆԳԼ. ԺԹ. 12։ ի. 3։ իա. 6։ իբ. 2, 32։ Եզեկ. լԶ. 20, ԼԵ։ Մաղ. ա. 12։

ՅԳԼ. ի. 13։ Հռով. ա. 27։ ա Կոր. զ. 9, 10։ ա Տիմ. ա. 10։

ՆԳԼ. ի. 15։ 16։ ԵԼ. իբ. 19։

ՂԳԼ. ի. 12։ Ա ՀՄր 30։ Մաա. ԺԵ. 18, 19, 20։ Մարբ. է. 21, 22, 28։ ա Կոր. գ. 17։

ՂԳԼ. ի. 23։ ք Օր. ԺԸ. 12։

Ղ Թես. լԵ. 34։ Երեմ. ք. 7։ ԺԶ. 18։ Եզեկ. լԶ. 17։

ՂՍաղ. ձԲ. 82։ Եա. իգ. 21։ Երեմ. թ. 9, 29։ Թ. 9։ ԺԶ. 10։ իգ. 2։ Ովս. ր. 13։ ը. 13։ Թ. 9։ Ա ՀՄր 28։

Ա ՀՄր 5, 30։ Գլ. ի. 22, 23։

ՂԳԼ. ի. 22։ Երեմ. Թ. 19։ Եզեկ. լԶ. 13, 17։

Ա ՀՄր 3, 26։ Գլ. ի. 23։ ք Օր. ԺԸ. 9։

Ր ՀՄր 24։

Ց ՀՄր 2, 4։

Ֆ ԵԼ. ի. 12։

Ն. ք. ՁՓ. 1490

Ա ՀՄր 4։ ԵԼ. զ. 7։ ԳԼ. ԺԱ. 44։ ԺԹ. 4։ 10, 34։ ի. 7։ Եզեկ. ի. 5, 7, 19, 20։

Բ Եզեկ. ի. 7, Տ։ իգ. Տ։

Դ ԵԼ. իգ. 24։ ԳԼ. ի. 23։ ք Օր. ԺԸ. 4, 30, 31։

Զ ք Օր. գ. 1, 2։ զ. 1։ Եզեկ. ի. 19։

Է Եզեկ. ի. 11, 13, 21։ Ղռ. ԺԸ. 23։ Հռով. ԺԸ. 5։ Գաղ. գ. 12։

ՂԵԼ. զ. 2, 6, 29։ Մաղ. զ. 6։

Ը ԳԼ. ի. 11։

Ը Ծն. խԹ. 4։ ԳԼ. ի. 11։ ք Օր. իբ. 30։ իե. 20։ Եզեկ. իբ. 10։ Ամո. ք. 7։ Հգ. ե. 1։

Ի ԳԼ. ի. 17։ ք Թագ. ԺԳ. 12։ Եզեկ. իբ. 11։

ԺԳԼ. ի. 19։

Լ ԳԼ. ի. 20։

Խ Ծն. լե. 18, 26։ ԳԼ. ի. 12։ Եզեկ. իբ. 11։

Ծ ԳԼ. ի. 21։ Մաա. ԺԶ. 4։ Ցճս ք Օր. իե. 5։ Մաս. իբ. 24։ Մարբ. ԺԶ. 19։

Կ ԳԼ. ի. 14։

Հ ՀԳԼ. ի. 18։ Եզեկ. ԺԶ. 6։ իբ. 10։

Ձ Թես. ա. 6, Տ։

Ղ ԳԼ. ի. 18։ Եզեկ. ԺԶ. 6։ իբ. 10։

ջը՝ ու ըսէ անոնց . «Ես եմ Եհո-
3 վայ ձեր Աստուածը ։ Բայն ձեր բնակած Եգիպտոսի երկրին ըրածին պէս՝ պիտի չընէք . և Քանանու երկրին ըրածին պէս՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ, պիտի չընէք , ու անոնց կանոններուն համեմատ
4 պիտի չքալէք ։ Իմ դատաստաններու պիտի ընէք , և իմ կանոններս պահէք , որ անոնցմով քալէք . ես
5 եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ Ուստի իմ կանոններս ու իմ դատաստաններս պիտի պահէք , Ո՛ր զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի . Ես եմ Տէրը ։

6 ՈՉ մօտ ազգականին պիտի չմօտենայ՝ անոր մերկութիւնը բանալու համար . ես եմ Տէրը ։
7 Քոյրդ մերկութիւնը կամ քու մօրդ մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու մայրդ է . անոր մեր-
8 կութիւնը պիտի չբանաս ։ Քոյրդ հօրդ կնկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ան քու հօրդ մերկու-
9 թիւնն է ։ Քոյրդ աղջկանը կամ քու մօրդ աղջկանը քու բերրնդ մերկութիւնը՝ թէ տանը մէջ ծնած ըլլայ՝ թէ դուրսը ծնած անոնց մերկութիւնը պիտի չբա-
10 նաս ։ Քու որդւոյդ աղջկանը կամ քու աղջիկդ աղջկանը մերկութիւնը՝ անոնց մերկութիւնը պիտի չբանաս . ինչու որ անոնց մերկու-
11 թիւնը քուկդ է ։ Քու հօրդ կընկանը աղջիկին մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած քու քոյրդ ըլլալովը՝ անոր մերկութիւնը պիտի չբանաս ։
12 Քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու հօրդ
13 ազգականն է ։ Քու մօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ինչու որ անիկայ քու մօրդ ազգականն
14 է ։ Քու հօրդ եղբօրը մերկութիւնը պիտի չբանաս անոր կընկանը չմօտենաս . անիկայ քու հօ-
15 րաքոյրդ կը համարուի ։ Քու հարսդ մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու որդւոյդ կնկինն է . անոր
16 մերկութիւնը չբանաս ։ Քու եղբօրդ կնկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ան քու եղբօրդ մերկու-
17 թիւնն է ։ Կնկան մը ու անոր աղջկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . և անոր որդւոյն աղջիկը կամ անոր աղջկանը աղջիկը պիտի չառնես՝ անոնց մերկութիւնը բանալու համար . անոնք անոր ազգականներն են . անօրէնութիւն է ան ։
18 Եւ կնիկ մը իր քրոջը հետ պիտի չառնես նայելու իր կենդանութեան ատեն վշտացնելու համար՝ մերկայն մերկութիւնը բանալով ։
19 Ոեւ իր անմաքրութեանը ատենը

զատուած կնկան մը պիտի չմօտենաս՝ անոր մերկութիւնը բանալու ։
20 Եւ դրացիդ կնկանը հետ պիտի չպառկիս , անոր հետ պղծուելով ։
21 Քու սերունդէդ ոՉ մղոքին համար ճլքելի անցընելու պիտի չթողուս , և չդիւ Աստուծոյդ անունը չպղծես . ես եմ Տէրը ։
22 Ոեւ արուի հետ՝ կնկան հետ պառկելու պէս պիտի չպառկիս . պղծութիւն է ան ։
23 Ոեւ բնաւ անասունի մը հետ պիտի չքուգաւորիս , անոր հետ պղծուելով . ու բնաւ կնիկ մը անասունի մը առջեւ պիտի չկայնի՝ անոր հետ զուգաւորելու . Խառնակութիւն է ան ։
24 «Անոնց մէկովն ալ բնաւ չպղծուիք . Ինչու որ բոլոր ասոնցմով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ
25 ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ ։ Եւ դան երկիրը պղծուելովը՝ Անոր անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի հատուցանեմ , ու ան երկիրը իր
26 բնակիչները «պիտի փսխէ ։ «Ոեւ դուք իմ կանոններս ու դատաստաններս պիտի պահէք , ու ասոնցմէ ոՉ մէկն ալ պիտի չընէք , ոՉ երկրացին , ոՉ ալ ձեր մէջը պանդխտացող օտարա-
27 կանը . Քանզի ձեզմէ առաջ ան երկրին մարդիկը ասոնք բոլոր պղծութիւնները ըրին , ու ան երկիրը
28 պղծուեցաւ ։ Որ՝ երբ չըլլայ թէ ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատենդ , ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած
29 ազգերը փսխեց ։ Քանզի ով որ ասոնցմէ պղծութիւններէն մէկը ընելու ըլլայ , ան ընող անձինքը իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
30 կորսուին ։ Ուստի իմ հրամաններս պիտի պահէք , «որ ձեզմէ առաջ գործուած պիղծ սովորութիւններէն ձեզ չպղծուիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

ԳԼ. ԾԹ

1—37 Զանազան օրէնքներու կրկնութիւն ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոյը բոլոր ժողովքին՝ ու ըսէ անոնց . «Դուք սուրբ եղիք . ինչու որ ես ձեր Եհովայ Աստուածը սուրբ եմ ։
3 Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր հօրմէն պիտի վախնայ . և իմ շաբաթներս պիտի պահէք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
4 «Կուռքերուն եւևէն մի՛ խոտո-

ա ԳԼ. ժա. 44 ։ ի. Ը. 26 ։ ա Պետ. ա. 16 ։ ք ԵԼ. ի. Տ ։ լա. 13 ։ Գ ԵԼ. ի. 4 ։ ԳԼ. իէ. 1 ։ ա Կոր. ժ. 14 ։ ա Յովհ. ե. 21 ։

Ն · ք · ՁՖ · 1490

րիք , և ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի՛ չինէք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

5 Եւ ՚ղթէ որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը , անոնց մատուցանէք զայն որ ընդունելի ըլլայ ։ Զոհը մատուցած օրնիդ՝ և հետեւեալ օրն ալ պիտի ուտուի . ու երրորդ օրուան մնացածը կրակով

7 պիտի այրուի ։ Եւ թէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ , ան

8 պիղծ է , պիտի չընդունուի ։ Եւ զանիկայ ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ , ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց , ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։

9 Եւ ե՛ւ ձեր երկրին հունձքը ՚ի՛ձելու ատեննիդ՝ քու արտիդ եզերքը լման պիտի չ՚ի՛ձես , ու քու հունձքիդ ինկած հասկերը պիտի չ՚ժողվես ։

10 Եւ քու այգիդ ճռաքաղ պիտի չընես , այսինքն այգիդիդ մէջ մնացած ողկոյզները պիտի չքաղես . զանոնք աղքատին ու օտարականին համար պիտի թողուս . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

11 Ը՚գողութիւն մի՛ ընէք . սուտ մի՛ զրուցէք , ի՛ւ մէկզմէկ մի՛ խաբէք .

12 Եւ ՚ի՛մ անունովս սուտ տեղը երդում մի՛ ընէք . ու ձեր Աստուծոյն անունը մի՛ պղծէք . ես եմ Տէրը ։

13 Ն՚քու դրացիիդ զրկանք մի՛ ըներ , և յափշտակութիւն մի՛ ըներ . Է՚քեզի վարձքով բանողին օրվան վարձքը մէկ գիշեր մինչև առտու քու քովդ չմնայ ։

14 Խուլին մի՛ հայհոյեր , ՚ի՛ու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի՛ դներ , հապա Ն՚քու Աստուածդմէդ վախցիր . ես եմ Տէրը ։

15 Հ՚դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի՛ ընէք . աղքատին աչառութիւն մի՛ ըներ , և մեծը մի՛ շողոքորթեր . քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ ։

16 Ն՚քու ժողովուրդիդ մէջը չպարսիսուիս . քու ընկերիդ արիւնը մնունելու պատճառ

17 չըլլա՛ս . ես եմ Տէրը ։ Ո՚եղբայրդ քու սրտիդ մէջը պիտի չատես . Ո՚րու դրացիդ անպատճառ պիտի յանդիմանես , ո՛չ ան ոոր համար

18 մեղք չկրես ։ Ո՚վրէժ պիտի չառնուս , և քու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ պիտի չպահես , Ո՚սպա քու ընկերդ քու անձիդ պէս պիտի սիրես . ես եմ Տէրը ։

19 ՚Իմ կանոններս պիտի պահէք . քու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել պիտի չտաս . ՚քու արտիդ մէջ զանազան սերմ պիտի չցանես . և երկու նիւթէ դործուած այլայլախառն հանդերձ պիտի չհագնիս ։

20 Եւ թէ որ մէկը կնան մը հետ պառկելով՝ զուգաւորութիւն ընէ , ու անիկայ մկրտուած մը ծախու առած աղախինն է՝ ու փրկուած չէ , ո՛չ ալ անոր ազատութիւն տրուած , անոնք պիտի պատժուին . անոնք պիտի չմեռնին , ինչու որ ան ՚ի՛ւր

21 ազատ չէր ։ Եւ Ղ՚ՀՐԵ իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը , խոյ մը յանցանքի պատարագի հա-

22 մար ։ Եւ քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ իր ըրած մեղքին համար . և անոր ըրած մեղքը պիտի ներուի իրեն ։

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք , ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտուղ ուտելու համար , ան ատենը անոր պտուղը չ՚ըլլա՛տուածքի պէս անմաքուր պիտի սեպէք . ան ձեզի քրեք տարի չ՚ըլլա՛տուածքի պէս սե-

24 պուելով՝ պիտի չուտուի ։ Եւ՚ երրորդ տարին՝ անոր բոլոր պտուղը Է՚տերը փառաւորելու համար՝ սուրբ

25 պիտի ըլլայ ։ Եւ հինգերորդ տարին՝ անոր պտուղը պիտի ուտէք , որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուա-

26 ծը ։ Մ՚Ի՛ՉԸ ՚արիւնովը պիտի չուտէք . ՚պիտի չ՚մայիք , և գուշա-

27 կութիւն պիտի չընէք ։ Է՚ձեր գըլխերուն եզերքի մազերը պիտի չկտրէք , ու քու մօրուքիդ եզերքը

28 պիտի չաւրես ։ Եւ մկրտ մը ՚ՈՒՆ համար ՚ձեր մարմինին վրայ կտրածներ պիտի չընէք , ու ձեր վրան դրոշի նշան չընէք . ես եմ Տէրը ։

29 Ը՚նդկդկդ պոռնիկ ընելով՝ մի՛ պղծեր , որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չ՚ինյայ , ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի ։

30 ՚Իմ շաբաթներս պիտի պահէք , ու ՚իմ սրբարանէս վախնաք . ես

31 եմ Տէրը ։ Ի՚վ հուներուն մի՛՚ հետեւիք , և հմայողներուն քով մի՛ հարցընէք , որ անոնցմով չպղծուիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

32 ՚Մազը ճերմակածին առջևը ոտք ելլիր , և ծերը պատուէ , ու ՚քու Աստուածդմէդ վախցիր . ես եմ Տէրը ։

33 Եւ ե՛թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու ըլլայ , չնեղէք զանիկայ ։

Ն · ք · ՁՖ · 1490

ՈՐ Օր · ԻԲ · 9 , 10 ։

Ը Բ Օր · ԻԲ · 11 ։

Ղ Գլ. Ե · 15 ։ Ջ · 6 ։

Ը Բ Օր · ժԲ · 17 , 18 ։ Ա-ռակ · գ · 9 ։

Ա Գլ. ժԵ · 10 , ԼԱ ։ Բ Օր · ժԲ · 23 ։

ՈՐ Օր · ժԲ · 10 , 11 , 14 ։ ա Թագ . ժԵ · 23 ։ գ Թագ . ժԵ · 17 ։ իա · 6 ։ Բ Մն · ԼԲ · 6 ։ Մաղ · գ · 5 ։

Է Գլ. իա · 5 ։ Երեմ . ՃԲ · 26 ։ Խը · 37 ։ Ես . ժԵ . 2 ։

Ա Գլ. իա · 5 ։ Բ Օր · ժԲ · 1 ։ Երեմ . ժԷ · 6 ։ Խը · 37 ։

Ը Բ Օր · իԲ · 17 ։

Յ ՀՈՒՐ 3 ։ Գլ. իԷ . 2 ։ ա Ձաղ . ե · 1 ։

Ֆ Եզ . ԻԲ · 18 ։ Գլ. ի · 6 ։ 27 ։ Բ Օր · ժԲ · 10 ։ աԹագ . իԲ · 7 ։ ա Մն . ժ · 13 ։ Ես . Ը · 19 ։ Գոր . ժԷ . 16 ։

Ա Ռակ . ի · 29 ։ աՅհ . ե · 1 ։

Ը ՀՈՒՐ 14 ։

Ֆ Եզ . ԻԲ · 21 ։ իդ · 9 ։

Ն·ք·գՖ· 1490

34 — Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը՝ ձեր երկրին բնակին պես ըլլայ ձեզի, և Ք քու անձիդ պես պիտի սիրես անիկայ. ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

35 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն պիտի չընէք. կանոնի մէջ կշռքի մէջ ու չափի մէջ ալ։

36 Ձեր կշռքները լման՝ ձեր կշռոյթ քարերը լման՝ ձեր արդուն լման ունենալու համար։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։

37 Ուստի պահեցէք իմ բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր դատաստաններս ու պիտի կատարէք զանոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ·Ի

1 Մովսէսին զրուցք նուիրելը կարգելուն։ 4 Ինչ որ զրուցուելը տեսնելով զանց ընողներուն պատիժը։ 6 Վկայներու հաւատացնելուն համար։ 7 Սուրբ ըլլալու պատուէրը։ 9 Իր ծնողքը հայհոյողին։ 10 Լուծումին ընողներուն։ 11, 14, 17, 19 ազգապղծին, 13 արուագործին, 15 և անասունի հետ պղծումին ընողին պատիժը։ 22 Պատուիրանները հաւասարապէս պահելու վրայով։ 27 Վհուկները չապրեցնելու պատուէրը։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Պահ — Իսրայէլի որդւոց պիտի ըսես. Իսրայէլի որդւոցմէն և Իսրայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն ով որ իր սերունդէն Մողոքին տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը քարերով պիտի քարկոծեն անի-
3 կայ։ Ես դէմ իմ երեսս ան մարդուն վրայ պիտի տնկեմ, ու զանիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսընցնեմ. ինչու որ անիկայ իր սերունդէն Մողոքին տուած է՝ իմ սրբարանս պղծելու ու իմ սուրբ անունս անարգելու համար։
4 Եթէ որ ան մարդը իր սերունդէն Մողոքին տուած աչքը՝ ան երկրին ժողովուրդը չտեսնելու դալով՝
5 չանիկայ չմեռցնեն, Ես աչքը Ես իմ երեսս պիտի տնկեմ ան մարդուն վրայ՝ ու զանոր ընտանիքին վրայ, և անիկայ և Մողոքին հետ պոռնկութիւն ընելու համար ան մարդուն ետևէն բոլոր գացողները՝ իրենց ժողովուրդին մէջէն
6 պիտի կորսընցնեմ։ Եւ վհուկներուն ու հմայողներուն ետևէն *երթալու դարձող մարդուն վրայ ալ երեսս պիտի տնկեմ, ու անիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսընց-
7 ցնեմ։ Սրբեցէք ձեր անձերը, ու սուրբ եղէք. ինչու որ
8 ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։ Ու իմ կանոններս պահեցէք, ու ըրէք
զանոնք. Ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ։
9 Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի. անիկայ իր հայրը կամ իր մայրը անիծեց, անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ հով որ ուրիշ մարդու մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր դրացիին կնկանը հետ շնութիւն ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի. շնացողն ալ շնացեալն ալ պիտի
11 մեռցուին։ Ով որ իր հօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրը մերկութիւնը բացած է. անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. անոնց
12 արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Եթէ որ մարդ մը իր հարսին հետ պառկի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. ճխառնակութիւն ըրին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
13 Եւ եթէ որ մարդ մը՝ կնկան հետ պառկելու պէս արուի հետ պառկի, երկուքնին ալ պղծութիւն ըրին. անշուշտ պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
14 Եթէ որ մարդ մը՝ կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ, անօրէնութիւն է. ան ալ՝ անոնք ալ կրակով պիտի այրուին, որ ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։
15 Եթէ որ մարդ մը անասունի հետ պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի, ու անասունը պիտի սպաննէք։
16 Եւ եթէ որ կնիկ մը որ և իցէ անասունի հետ զուգաւորելու համար անոր մօտենայ, կնիկն ալ անասունն ալ պիտի սպաննես. անոնք անշուշտ պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց
17 վրայ ըլլայ։ Եթէ որ մարդ մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն է. անոնք իրենց ժողովուրդին աչքին առջեւ պիտի կորսուին. անիկայ իր քրոջը մերկութիւնը բացաւ. իր անօրէնու-
18 թիւնը պիտի կրէ։ Եթէ որ մարդ մը իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը հետ պառկի՝ ու անոր մերկութիւնը բանայ, (ինքը անոր աղբիւրը բացաւ, ան ալ իր արեանը աղբիւրը բացաւ. երկուքնին ալ իրենց ժողովուրդին մէ-
19 ջէն պիտի կորսուին։ Եւ քու մօրդ քրոջը կամ քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս. զինչու որ եթէ մէկը իր ազգականին մերկութիւնը բանայու ըլլայ, երկուքնին ալ իրենց անօրէնութիւնը
20 պիտի կրեն։ Եւ եթէ որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկու-

Ն·ք·գՖ· 1490

— Եւ· ժբ· 48, 49։
Բ բ Օր· ժ· 19։
ե ՀՊ 15։
Ր բ Օր· իե· 13, 15։ Առակ· ժա· 1։ ժգ· 11։ ի· 10։
Ի Գլ· ժբ· 4· 5։ Բ Օր· դ· 5, 6։ ե· 1։ է· 25։
— Գլ· ժբ· 21։
Բ Գլ· ժբ· 21։
Բ Օր· ժբ· 31։ ժբ· 10։ գԹագ· ժե· 17։ իգ· 10։ Բ Մն· լդ· 6։ Երեմ· ե· 31։ լբ· 35։ Եզեկ· ի· 26, 31։
ե Գլ· ժե· 10։
Ր Եզեկ· ե· 11։ իէ· 38։ 39։
Ի Գլ· ժբ· 21։
Ղ Օր· ժե· 2, 3, 5։
Ի Գլ· ժե· 10։
Ը Եզ· ի· 5։
Ր Գլ· ժե· 7։
ժ Գլ· ժԹ· 31։
* Եբր· պոռնկելու
Ի Գլ· ժա· 44։ ժԹ· 2։ ա Գիս· ա· 16։
Լ Գլ· ժԹ· 87։

Ն · Ք · Ը · 1490

թիւնը բացաւ . անոնք իրենց մեղքը պիտի կրեն . անզաւակ պիտի
21 մեռնին : ՚Եւ թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ , պղծութիւն է ան . անհնկայ իր եղբօրը մերկութիւնը կը բանայ . անզաւակ պիտի
22 ըլլան : Ուստի ՚իմ բոլոր կանոններս և իմ բոլոր դատաստաններս պիտի պահէք , ու ընէք անոնք , որ ան երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ հոն բնակելու՝ Ձեզ չխսխէ ձեզ :
23 ՚Եւ պիտի չգալէք ան ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնք ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ . քանզի ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք , ու
24 ես զզուեցայ անոնցմէ . Եւ ՚ձեր ձեզի . Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք , ու ես անհնկայ ձեզի պիտի տամ ստացուածք ըլլալու , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը
25 ըղխէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ ՚որ ամէն ազգերէն զատեցի ձեզ , ՚Ուստի մաքուր ու անմաքուր անասուններուն մէջտեղը՝ և անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն մէջտեղը տարբերութիւն պիտի ընէք . ՚և ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայի բոլոր սողուններով՝ որոնք ես արգիլեցի ձեզի
26 իբրև անմաքուր : Եւ դուք սուրբ պիտի ըլլաք ինծի . ՚ինչու որ ես Տէրս սուրբ եմ , ու ՚ձեզ ՚՚բէնազգերէն զատեցի՝ որ իմն ըլլաք :
27 ՚՚Կին կամ հմայող եղողը՝ թէ երիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի . քարերով քարկոծեն զանոնք . ՚անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլայ :

Ն · Ք · Ը · 1490

նին փետելով՝ կնտակ պիտի չընեն , և իրենց մօրուքին եզերքը պիտի չածիլեն , ու իրենց մարմինին վրայ
6 կտրածներ պիտի չընեն . Սուրբ պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն . և ՚իրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն . ինչու որ Տէրոջը պատարագները ՚՚ իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն . ուստի
7 սուրբ պիտի ըլլան : ՚Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ պիտի չառնեն , և Ձիր երիկէն արձակուած կնիկ մը չառնեն . ինչու որ ՚հոգեաւոր սուրբ
8 է իր Աստուծոյն : Ուստի պիտի սրբես անիկայ . ինչու որ քու Աստուծոդ հացը անիկայ կը մատուցանէ . անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի . ՚Քանզի ես Տէրս՝ որ ձեզ
9 կը սրբեմ , սուրբ եմ : ԸԵւ թէ որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծուելու ըլլայ , իր հայրը կը պղծէ . անհնկայ կրակով պիտի այրուի :
10 ԲԵւ իր եղբայրներէն մեծ եղող քահանան՝ որուն գլխուն վրայ օծման եղը թափուած է , ու ՚զգեստները հագնելու օրշնուած , էր գլուխը պիտի չբանայ , և իր լա-
11 թերը պիտի չպատռէ , Եւ մեռած մարդու մը քով պիտի չերթայ . ոչ ալ իր հօրը կամ իր մօրը համար
12 անմաքուր պիտի ըլլայ . ԲԵւ սրբարանէն դուրս պիտի չելլէ , ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ . ինչու որ ՚իր Աստուծոյն օծման եղին պսակը իր վրան է . ես եմ
13 Տէրը : Եւ անհնկայ կոյս մը իրեն
14 կնիկ պիտի առնէ . Որբևարի՝ կամ արձակուած՝ կամ պղծուած՝ կամ բոզ պիտի չառնէ . հապա կնիկ ԸԸլլե՝ համար իր ժողովուրդէն կոյս
15 մը առնէ . Որ իր սերմը չպղծէ իր ժողովուրդին մէջը . ինչու որ ՚ես եմ Տէրը՝ ՚՚ որ կը սրբեմ զանիկայ ,
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով . Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ . Քու սերունդիդ իրենց ազգերուն մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի , ՚հոգ չմօտենայ իր Աստուծոյն հաց
18 ըր մատուցանելու . ինչու որ ընաւ արատ ունեցող մարդ մը պիտի չմօտենայ . կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ կարճունչը՝ կամ * իր ՚՚դէմքէն ՚՚ վրէ ղաւելորդ բան մը ունեցողը՚՚ ,
19 կամ ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը
20 կոտրած մարդը , կամ սակատողը՝ կամ թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որբևնոտը՝ կամ ՚՚փոշտանկը .
21 Ահարոն քահանային սերունդէն արատ մը ունեցող մարդը՝ ՚ Տէրոջը պատարագները մատուցանելու պիտի չմօտենայ , ՚՚ արա-

ԳԼ · ԻԱ

1 Քահանաները իրենց որ ազգականին համար կրնային սուգ բռնել : 6 Անոնք սուրբ պիտի ըլլային : 8 ոՀսուրբ պիտի սեպուէին : 7 Հասարակ քահանաներուն : 13 ու քահանայապետին ամուսնանալուն վրայով : 17 Արատ ունեցող քահանային արգիլուած էր ըՀմատուցանելը :

1 Ձէ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Խօսէ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն , ու ըսէ անոնց . ՚՚Քահանայ մը՝ մեկուն ՚՚հոգւոյնը համար անմաքուր պիտի չըլլայ իր ժողովուրդին
2 մէջը . Բայց միայն իր մօտ ազգականին համար , ՚՚յոնէնէ՚ իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկան համար , ՚՚յոնէնէ՚ իր մօրը ու
3 նը և իր եղբօրը համար . Եւ իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն՝ ու երկան տրուած չէ , կրնայ անմա-
4 քուր ըլլալ , ՚Անհկայ իր ժողովուրդին մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալով՝ անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը պղծելով :
5 Անոնք պղծելով , ՚Անոնք գլուխնին

Ն · Ք · Ը · 1490

Ը Գլ · ԺԸ · 16 ։

Ը Գլ · ԺԸ · 21·ԺԲ · 12 ։

Ը Եզեկ խդ · 22 ։

Ղ Տես բ Օր · իդ · 1 · 2 ։

Ե Գլ · ի · 7 · 8 ։

Ը ՆԹ · լԲ · 24 ։

Ի Ել · ի · 29 · 30 · Գլ · ը · 12 · ԺՂ · 32 · Թուս · լե · 25 ։

Ժ Ել · իը · 2 · Գլ · ԺՂ · 32 ։

Ի Գլ · Ժ · 6 ։

Լ Թուս · ԺԲ · 14 · Տես Հգ 1 2 ։

Ի Գլ · Ժ · 7 ։

Ժ Ել · իթ · 36 · Գլ · ը · 9 · 12 · 30 ։

Լ Հգ 7 · Ե · Եզեկ խդ · 22 ։

Ե Հգ 8 ։

Ե Գլ · ի · 8 · Թուս · Ժգ · 5 · Սաղ կե · 4

Ո Ա՛ ական · Լատ

Ղ Գլ · իբ · 23 ։

Ճ Ը Օր · ի·գ · 1 ։

Ի Ա՛ մրօ · ձին

Ի Հգ 6 ։

Ե Գլ · ԺԸ · 16 ։

Ը Եզեկ · խդ · 25 ։

Ի Տես Եզեկ · իդ · 16 · 17 ։

Ի Գլ · ԺԲ · 27 · 28 ։ Բ Օր · Ժդ · 1 · Եզեկ · խդ · 20 ։

Ն · ք · ՂՔ · 1490

տաւոր ըլլալով իր Աստուծոյն հաց ը մատուցանելու պիտի չմօտե.
22 նայ ։ Անիկայ իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ , թէ սամենասուրբ բաներէն և թէ սուրբ բաներէն .
23 միայն վարագուրին մէջը պիտի չմտնէ , և սեղանին չմօտենայ , ինչու որ արատ ունի , ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ . քանզի ես Տէրը կը սրբեմ զանոնք ։
24 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին և անոր որդոցը և բոլոր Իսրայէլի որդոցը ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Քահանայք իրենց անմաքրութեան ժամանակը՝ սուրբ բաներու մօտենալու չէին ։ 6 Իրենց մաքրուելուն վրայով ։ 10 Քահանային ընտանիքէն ով իրաւունք ունէր սուրբ բաներէն ուտելու ։ 17 Զոհ մատուցելու անասունը անարատ ըլլալու էր ։ 26 Ութօրուան չեղած անասուն մը Տէրոջը պիտի չմատուցուէր ։ 29 Շնորհակալութեան զոհը ուտելուն պատուէրները ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . 2 խօսէ Ահարոնին ու անոր որդոցը՝ որ Իսրայէլի որդոցը մաքսուցած սուրբ բաներէն ղեղուկ կենան , և իմ սուրբ անունս չպղծեն անոնք բաները՝ որ ինծի կը սրբեն .
3 ես իմ Տէրը ։ Ըսէ անոնց . Ձեր բոլոր սերունդներուն մէջ՝ ով որ ձեր անմաքրութիւնը իր վրան ունենալով մօտենայ ան սուրբ բաներուն՝ որ Իսրայէլի որդիները կը սրբեն Տէրոջը . ան անձը իմ առջևէս պիտի կորսուի . ես
4 իմ Տէրը ։ Ով որ Ահարոնին ցեղէն բորոտ ըլլայ , կամ հոսորում ունենայ սուրբ բաներէն պիտի չուտէ՝ մինչև իր մաքրուիլը . և ով որ մեռելէ պղծուած բանի մը դպչի , կամ մարդ մը՝ որուն զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելած է ,
5 կամ ով որ դպչի որ և իցէ սողունի մը՝ որով կրնայ անմաքուր ըլլալ , կամ մարդու մը՝ որմէն կրնայ անմաքուր ըլլալ , որ և իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ունենայ ,
6 նայ . Առանց դպչող մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ , և սուրբ բաներէն պիտի չուտէ , հապա իր մարմինը ջրով պիտի լուայ .
7 Եւ երբ արեգակը մարը մտնէ , մաքուր պիտի ըլլայ , ու ետքը սուրբ բաներէն ուտէ . ինչու որ հան իր
8 հացն է ։ Ինքիկայ մեռած կամ գազանաբեկ պիտի չուտէ , որ ան
9 նով չպղծուի . ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ կարգադրութիւնս պիտի պահեն , ձորանոր համար մեղք չկրեն . ու ան պղծելնուն համար չմեռնին . ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ ։
10 Ոչ մէկ օտարական մը սուրբ բանէ պիտի չուտէ . քահանային հիւրը կամ վարձկանը սուրբ բանէ պիտի
11 չուտէ ։ Բայց քահանային իր ըստակովը ծախուած առած անձը՝ ու իր տունը ծնածը՝ անկէ պիտի ուտէ . հանոնք անոր կերակուրէն պիտի
12 ուտեն ։ Թէ որ քահանային աղջիկը օտարականի մը հետ ամուսնանայ , անիկայ նուիրուած սուրբ
13 բաներէն պիտի չուտէ ։ Բայց թէ որ քահանային աղջիկը որբևարի կամ արձակուած ըլլայ՝ ու զաւակ չունենայ , և իր հօրը տունը դառնայ , ան ապրիլը ։ իր աղջկութեանը ժամանակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի ուտէ . սակայն քնաւ օտարական մը ասնկէ պիտի չուտէ ։
14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտութեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ , անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ , ու սուրբ բանովը մէկ-
15 տեղ քահանային պիտի տայ ։ Եւ Իսրայէլը որդոցը Տէրոջը մատուցած սուրբ բաները պիտի չպղծեն
16 ձեն ։ Ու իրենց սուրբ բաները ուտելով՝ յանցանաց անօրէնութիւնը իրենց վրայ չբերեն " . ինչու որ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով .
18 խօսէ Ահարոնին՝ ու անոր որդոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդոցը , ու ըսէ անոնց . Իսրայէլի տունէն՝ կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարականներէն՝ ողջակէզ կամ Տէրոջը անոնց մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար , իր զոհը մատուցանող ամէն մարդը , ։ Արջառներէն՝ ոչխարներէն՝ կամ այծերէն՝ անարատ արու պիտի մատուցանէ , որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։
20 Ինչ արատ մը ունեցողը պիտի չմատուցանէք . ինչու որ ձեզի հա-
21 մար ընդունելի չըլլար ։ Եւ ուխտ կատարելու համար՝ կամ կամաւոր ընծայի համար՝ ուխտ որ արջառներէն կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ մատուցանելու ըլլայ , անարատ պիտի ըլլայ ան , որ ընդունուի . քնաւ արատ պիտի
22 չըլլայ անոր վրայ ։ Կոյր՝ կամ ոտ ջուէ կտրած՝ կամ կտրուած՝ կամ խաղաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ՝ կամ որբևնոտ եղածներէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք , ոչ ալ սուոնոյմէ Տէրոջը պատարագի համար սեղանին վրայ պիտի
23 դնէք ։ Բայց անթոռնեւոն ձեղ աւելորդութիւն կամ պակասութիւն ունեցող զուարակը՝ կամ ոչխարը՝ կամաւոր ընծայի համար

Ն · ք · ՂՔ · 1490

Ել · ա · Թագ · իա · 6 ։
Թու · ժը · 11 , 13 ։
Ծն · լը · 11 ։
Գլ · ժ · 14 ։ Թու · ժը · 11 , 19 ։
Գլ · ե · 15 , 16 ։
Թու · ժը · 32 ։
* Կ՚ուզուի անոնց վրայ յանցանաց անօրէնութիւնը բերել ։
Ես · ա · 3 ։
Բ Գլ · ժը · 21 ։
Ել · իբ · 38 ։ Թու · ժը · 32 ։ Բ Օր · ժե · 19 ։
Գ Գլ · ե · 20 ։
Գլ · ժե · 2 ։
Գլ · ժդ · 2 ։ ժե · 13 ։ Թու · ժԹ · 11 , 22 ։
Գլ · ժե · 16 ։
Գ Գլ · ժա · 24 · 43 , 44 ։
Գլ · ժե · 7 , 19 ։
Գլ · ժե · 5 ։ Երե · ժ · 22 ։
Գլ · իա · 22 ։ Թու · ժ · 11 · 13 ։
Ել · իբ · 31 ։ Գլ · ժե 15 · Ելկ · խդ · 31 ։
Ել · իբ · 43 ։ Թու · ժը · 22 , 32 ։
Ել · իբ · 38 ։
Գլ · ժ · 3 , 10 ։ գ · 27 , 29 ։ է · 1 ։ իդ · 9 ։ Թու · ժը · 9 ։
Գլ · իբ · 10 , 11 , 12 ։ Թու · ժը · 19 ։
Ղ Ա Ր 12 ։

Ն·Ք·ՉՓ·
1490

մատուցանէս . սակայն ուխտի հա-
24 մար պիտի չընդունուի ան ։ Իր
ոմբ՝էիէը ձմղուածը՝ կամ ճզմուա-
ծը՝ կամ փրցուածը՝ կամ կտրուա-
ծը՝ պիտի չմատուցանէք Տէրոջը ,
և ձեր երկրին մէջ պիտի չընէք ։։
25 Քահէրը ։ Եթէ օտարականի մը ձեռ-
քէն ալ՝ ամէն ասոնցմէ ։ ձեր Ա-
տուածոյն պատարագ պիտի չմատու-
ցանէք . ինչու որ ։անոնց մէջ
խեղաթիւրն ու արատ կայ . ա-
նոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան ։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
27 ըսելով . ։Երբոր զուարակ կամ
ոչխար կամ այծ ծնանի , եօթը օր
իր մօրը քովէ պիտի մնայ . և ութե-
րորդ օրը՝ ու անկէ ետքը Տէրոջը
ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի
28 ընծայի համար ։ Եւ կովը կամ
ոչխարը ։իր ձագովը մէկտեղ մէկ
օրուան մէջ պիտի չմորթէք ։
29 Եւ երբոր ։գոհութեան զոհ մա-
տուցանէք Տէրոջը , ընդո պիտի
մատուցանէք , որ ձեզի համար ըն-
30 դունելի ըլլայ ։ Նոյն օրը պիտի ու-
տուի անիկայ ։անկէ մինչև առ-
տու պիտի չթողուք ։ Ես եմ Տէրը ։
31 ։Ուստի իմ պատուիրանքներս
պիտի պահէք , և պիտի ընէք ա-
32 նոնք ։ Ես եմ Տէրը ։ ։Եւ իմ սուրբ
անունս պիտի չպղծէք ; որ ։ես
սրբուիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը .
Ես եմ Տէրը որ ։ձեզ կը սրբեմ .
33 ։Որ ձեզի Աստուած ըլլալու համար՝
ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի .
Ես եմ Տէրը ։

ԳԼ· ԻԳ

1 Տէրոջը ոտները · 3 շաբաթը , 4 և ·գառիկո , 9
երախայրիներուն , 15 ու պէտուէկոստէին ոտնը
պահելու վրայով , 22 հունձքին մնացած հաս-
կերը ու այդիէն ճհէերը չժողվելու պատուէրը ,
23 Փող հնչեցնելու ոտնը , 26 ։քաւութեան
օրը · 33 Տաղաւարահաց ոտնը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ՝ անոնց . ։Տէրոջը ոտները՝
որ դուք ։ սուրբ ժողով պիտի
կոչէք , իմ ոտներս ասոնք են .
3 ։վեց օր գործ գործուի , բայց
եօթներորդ օրը հանգստութեան
շաբաթը ըլլալով՝ սուրբ ժողով է .
բնաւ գործ պիտի չգործէք . Տէ-
րոջը շաբաթը ։ինչ ըլլայ ձեր բոլոր
բնակութեանցը մէջ ։
4 ։Տէրոջը ոտները՝ որ իրենց ատե-
նին համեմատ սուրբ ժողովներ պի-
5 տի քարոզէք , ասոնք են ։ Առա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
իրիկուան դէմ՝ Տէրոջը զատիկն է .
6 Եւ նոյն ամսուն տասնհինգերորդ
օրը բաղարջակերաց ոտն է Տէրոջը .
եօթը օր բաղարջ պիտի ուտէք ։
7 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
ունենաք . բնաւ ծառայութեան
8 գործ պիտի չգործէք ։ Եւ եօթը օր
պատարագ պիտի մատուցանէք
Տէրոջը . եօթներորդ օրը սուրբ
ժողով պիտի ըլլայ . բնաւ ծառա-
յութեան գործ պիտի չգործէք ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու
ըսէ՝ անոնց . ։Երբոր մտնէք ան ե-
կեղեցը որ ձեզի կու տամ , ու անոր
հունձքը ջնէք , ։ձեր հունձքին ե-
րախայրի որան քահանային պիտի
11 բերէք . Ան ալ ։Տէրոջը առջևը ե-
րերցընելով՝ պիտի մատուցանէ ո-
րան , որ ձեզի համար ընդունելի ըլ-
լայ . քահանան շաբաթին հետևեալ
12 օրը պիտի մատուցանէ ան ։ Եւ ո-
րան մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի
համար մէկ տարեկան անարատ գառ-
ը պիտի մատուցանէք Տէրոջը .
13 ։Եւ անոր հացի ընծան եղով շա-
ղուած երկու տասնորդ բարակ
ալիւր պիտի ըլլայ ։ Հուր անուշ-
շահոտ պատարագի համար է Տէ-
րոջը . և անոր թափելու նուէրը
հիմնին չորրորդ մասը գինի պիտի
14 ըլլայ ։ Եւ մինչև ան օրը՝ որ ձեր
Աստուծոյն ընծան կը մատուցա-
նէք , հաց՝ կամ բոհրած ցորեն՝
կամ թարմ հասկեր պիտի չուտէք .
ձեր աղգերուն մէջ ձեր բոլոր բնա-
կարաններուն մէջ ։։ Յաւէ յաւի-
տենական կանոն պիտի ըլլայ ։
15 Եւ ։շաբաթին հետևեալ օրէն՝ որ
դուք նուիրման որան բերիք , լման
եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձե-
16 զի . Մինչև եօթներորդ շաբաթին
հետևեալ օրը Ւյիսուսն օր պիտի
համրէք , և ինոր հացի ընծայ մա-
17 տուցանէք Տէրոջը ։ Ձեր բնակա-
րաններէն երկրընկելու ընծայի հա-
մար՝ երկու հաց պիտի բերէք , որ
անոնք երկու տասնորդ բարակ ա-
լիւրէ ըլլալով՝ խմրեալ եփած պի-
տի ըլլան . առ ։երախայրի է Տէրո-
18 ջը ։ Եւ հացերուն հետ՝ մէկ տա-
րեկան եօթը հատ անարատ գա-
ռիկ՝ և արջառներէն մէկ զուարակ
մը՝ ու երկու խոյ պիտի մատուցա-
նէք Տէրոջը . ասոնք հացի ընծա-
ներուն ու թափելու նուէրներուն
հետ ողջակէզ ։։ անուշահոտ պա-
19 տարագ պիտի ըլլան Տէրոջը ։ Եւ
։մեղքի պատարագի համար այծե-
րէն մէկ նոխազ՝ և ։խաղաղութեան
զոհի համար մէկ տարեկան երկու
20 գառնիք պիտի մատուցանէք ։ Եւ
քահանան երախայրի հացին հետ
երերցընելու ընծայի համար՝ երկու
գառները պիտի մատուցանէ Տէ-
րոջը առջևը . ։անոնք սուրբ պիտի
ըլլան Տէրոջը , և քահանային ըլ-

Ն·Ք·ՉՓ·
1490

ՂԵՒ · ԺԶ · 16 ։ ԹՈՒ · ԻԸ · 18 ։ 25 ։

Ե ԵՒ · ԻԳ · 16 ։ 19 ։ ԼԳ · 22 ։ 26 ։ ԹՈՒ · ԺԸ · 2 ։ 18 ։ ԻԸ · 26 ։ Բ ՕՐ · ԺԶ · 9 ։ ՅԵՒ · Գ · 15 ։
Ը ՀՈՎ · ԺԱ · 16 ։ Ա ԿՈՐ · ԺԸ · 20 ։ ՅԱԿ · Ա · 18 ։ Ց�այտ · ԺԳ · 4 ։
Ի ԵՒ · ԻԹ · 24 ։
Ի ԳՂ · Բ · 14 ։ 15 ։ 16 ։

Ի ԳՂ· ԻԸ · 8 ։ ԵՒ · ԼԳ · 22 ։ Բ ՕՐ · ԺԶ · 9 ։
ԼԳՈՐ · Բ · 1 ։
Կ ԹՈՒ · ԻԸ · 26 ։

ԺԵՒ · ԻԳ · 16 ։ 19 ։ ԼՐ · 29 ։ ԼԳ · 22 ։ 26 ։ ԹՈՒ · ԺԸ · 17 ։ ՒԸ ։ 26 ։ Բ ՕՐ · ԻԶ · 1 ։ ՒԸ ։
Ժ ԵՒ · ԻԳ · 16 ։ 19 ։ ԼՐ · 29 ։ ԼԳ · 22 ։ 26 ։ ԹՈՒ · ԺԸ · 17 ։ ՒԸ ։ 26 ։ Բ ՕՐ · ԻԶ · 1 ։ ՒԸ ։
Ի ԳՂ · Գ · 23 ։ 28 ։ ԹՈՒ · ԻՐ · 30 ։
Հ ԳՂ · Գ · 1 ։
Ն ԹՈՒ · ԺԸ · 12 ։ Բ ՕՐ · ԺԸ · 4 ։

Ն · Ք · ՉԿ · 1490

21 լՙե ։ Եւ ան նոյն օրը պիտի քա-
րոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով ըլլայ ։
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
չգործէք . ասՙ ձեզի յաւիտենական
կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարան-
ներուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ ։

ՂԳԼ · ԺԹ · 9 ·

22 Եւՙ ՂԷրբոր ձեր երկրին հունձքը
ՂՁէք , ՂՁած ատենդ արտին եզեր-
քը լման պիտի չՂՁես , ՃՈ հունձ-
քիդ մնացած հասկերը չժողվես .
զանոնք աղքատին ու օտարականին
պիտի թողուս ։ ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը ։

ՃԲ Օր · իդ · 19 ։

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսՙ . յ Եօթներորդ ամսուն մէջՙ
ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգըս-
տութեան օրՙ յփող Շչէցընելուն
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլ-
25 լայ ։ բնաւ ծառայութեան գործ
պիտի չգործէք , հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը ։

յ Թուհ · իԹ · 1 ։

յ ԳԼ · իե · 9 ։

26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
27 սելով . Նհաւ աս եօթներորդ ամ-
սուն տասներորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալովՙ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . և պիտի խոնարհեցընէք ձեր
հոգիները , ու պատարագ մատու-
28 ցանէք Տէրոջը ։ Եւ ան օրը բնաւ
գործ պիտի չգործէք . ինչու որ Տէ-
րոջը ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի
համար քաւութիւն ընելուՙ օր քա-
29 ւութեան է ։ Քանզի ով որ նոյն
օրը չխոնարհի՝ Ւրիր ժողովուրդին
30 մէջէն պիտի կորսուի . Եւ ով որ
նոյն օրը գործ մը գործէ , ան անձը
ՠիր ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
31 սընդնէՙ ։ Բնաւ գործ մը պիտի
չգործէք . ՠհԼՙյ ձեր ազգերուն
մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ ։
32 Աս ձեզի հանգստութեան շաբաթ
պիտի ըլլայ , և ձեր հոգիները պի-
տի խոնարհեցընէք , ամսուն իննե-
րորդ օրՠՠՠ իրիկունը ձեր շաբաթը
պիտի պահէքՙ ՊՀ իրիկունէն մինչև
ՊՀԼ իրիկունը ։

ՂԵԼ · իգ · 16 ։ Թուհ · իԹ · 12 ։ ը Օր · ԺԳ · 13 ։ Եզր · գ · 4 ։ Նէեմ · ը 14 ։ Ջաք · ժդ · 16 ։ Յօհ · է · 2 ։ Ղ Թուհ · իԹ · 35 ։ Նէեմ · ը · 18 ։ Յօհ է · 37 ։

33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
34 սելով . Խօսՙ Իսրայէլի որդւոցըՙ
ու ըսՙ . ՂԱս եօթներորդ ամսուն
ՉՂետասաներորդ օրըՙ եօթը օր տա-
35 զաւարահարաց տօն է Տէրոջը ։ Ա-
ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ .
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
36 չգործէք . եօթը օր պատարագ պի-
տի մատուցանէք Տէրոջը ։ Ա ու-
թերորդ օրը սուրբ ժողով պիտի
ըլլայ ձեզի , և պատարագ մատու-
ցանէք Տէրոջը ։ Ւժողնախմբութեան
օր է ան բնաւ ծառայութեան
37 գործ պիտի չգործէք ։ ՠՏէրոջը
պատարագ ողջակէզՙ ու հացի ըն-
ծայՙ զոհՙ և թափելու նուէրներ՝
ամէն օրուան պէտք եղածը մատու-
ցանելու համար ձեր սուրբ ժողով
կոչելու Տէրոջը տօները ասոնք են ,
38 ՠՏէրոջը շաբաթներէն զատՙ և ձեր
ընծաներէն զատՙ ու ձեր բոլոր
ուխտերէն զատՙ և ձեր բոլոր Տէ-
րոջը տալու կամաւոր ընծաներէն
39 զատ ։ Նաև եօթներորդ ամսուն
ՉՂետասաներորդ օրըՙ Վերկրի ար-
դիւնքը ժողված առենիդ եօթը օր
տօն պիտի պահէք Տէրոջը . ա-
ռաջին օրը շաբաթ և ուրիշ օրը
40 օրը շաբաթ պէտէ պէտէ ։ Եւ ՠա-
ռաջին օրը ձեզի գեղեցիկ ծառերու
պտուղ , արմաւենիի ոստեր՝ ու
տերևախիտ ծառերու ոստեր՝ և
ձորին ուռիներու ՠՠՠ պիտի առ-
նէք , ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն
առջևը եօթը օր ՠուրախանաք ։
41 ՠՙ Եւ աս տօնը տարին եօթը օր պի-
տի պահէք Տէրոջը . ձեր ազգերուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ
ան . եօթներորդ ամսուն մէջ պի-
42 տի ընէք ան ։ ՠեօթը օր տաղա-
ւարներու մէջ պիտի բնակիք .
Իսրայէլի բոլոր բնակները տաղա-
43 ւարներու մէջ բնակին . ՠՈրպէս
զի ձեր սերունդները գիտենանՙ թէ
Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսէ երկ-
րէն հանած ատենսՙ տաղաւարնե-
րու մէջ բնակեցուցի զանոնք . ես
44 եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ Եւ
Մովսէս ՠԻսրայէլի որդւոցը պատ-
մեց Տէրոջը տօները ։

Ն · Ք · ՉԿ · 1490

ՠ Թուհ · իԹ · 39 ։

Վեղ · իդ · 16 ։ ը Օր · ԺԳ · 13 ։

ՠՠ Նէեմ · ը · 15 ։

ՃՃ Օր · ԺԳ · 14 ։ 15 ։ յ Թուհ · իԹ · 12 ։ Նէեմ · ը · 18 ։

ՠ Նէեմ · ը 14 ։ 15 ։ 16 ։

ՃՃ Օր · լ · 13 ։ Սաղ · Ղը · 5 ։ 6 ։

ՃՃՃ Ժող 2 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Ճրագներուն համար եղը ։ 5 Աւանդաւորութեան հացը ։ 10 Իսրայէլացի կնկանը տղան՝ որ Տէրոջը անունը հայհոյեց ։ 13 Հայհոյութեան , 17 ու մարդասպանութեան պատիժը ։ 18 Վնասներու վճարով ։ 23 Ան հայհոյիչին քարկոծուիլը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . ՠՊատուիրէ Իսրայէլի
որդւոցըՙ որ ծեծուած մաքուր ձէթ
բերեն բերձի լոյսի համար , որ միշտ
3 ճրագ վառի ։ Ժողովքի խորանին
մէջՙ վկայութեանը վարագուրին
դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի
պատրաստէ ան՝ իրիկունըն մինչև
առաւօտ Տէրոջը առջևը վառելը-
համբ . ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ
4 յաւիտենական կանոն ըլլայ ։ ՃԸ-
րագները ՃՃ մաքուր աշտանակին վը-
րայ Տէրոջը առջևը միշտ պիտի
պատրաստէ ։
5 Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես ,
ու անով տասներկու ՃՃՃ ՃՃՃ եփես .
ամէն մէկ չօրթը երկու տասնորդէն
6 պիտի ըլլայ ։ Եւ զանոնք Տէրոջը
առջևը ՠՠ մաքուր սեղանին վրայՙ
երկու կարգով պիտի դնես . ամէն
7 մէկ կարգը վեց վեց հատ ըլլայ ։ Եւ

ՠ Եւ · իե · 20 ։ 21 ։

ՃՃ Եւ · իե · 20 ։ 21 ։

Ճ Եւ · իե · 24 ։ Թուհ · գ · 10 ։

ՃՃՃ Եւ · իե · 30 ։

ՠՠՠ ԴԹագ · է · 48 ։ ԲՄն · գ · 19 ։ ԺԳ · 11 ։ Եբր · Թ · 2 ։

Ն · ք · ԶՖ · 1490

Ի Թու · դ · 7 · ա Մն · թ · 32 · բ Մն · բ · 4 ։

Ղ ա Թագ · իա · 6 · Մատ · ժբ · 4 · Մար · բ · 26 · Ղե · · 4 ։

Ե ԵԼ · ԻԹ · 33 · ԳԼ · ը · 3 · իա · 22 ։

Ը Հմր 16 ։

Ի Յոր · ա · 5 · 11 · 22 · բ · 5 · 9 · 10 ։ Ես · ը · 21 · Ժ ԵԼ · ժը · 22 · 26 ։

Ի Թու · ժե · 34 ։

Լ ԵԼ · ժը · 15 · 16 · Թու · իե · 5 · Լշ · 5 · 6 ։

Ի բ Օր · ժգ · 9 · ժե · 7 ։

Ձ ԳԼ · ե · 1 · ի · 17 · Թու · Թ · 13 ։

Լ գ Թագ · իա · 10 · 13 · Ազ · Հգ · 10 · 18 · Մատ · ժբ · 31 · Մար · գ · 28 · Ցակ · բ · 7 ։

Հ ԵԼ · իա · 12 · Թու · լե · 31 · բ Օր · ժԹ · 11 · 12 ։

Յ Հմր 21 ։

Ղ ԵԼ · իա · 24 · բ Օր · ժԹ · 21 · Մատ · ե · 38 · է · 2 ։

Ծ ԵԼ · իա · 33 · Հմր 18 ։

Ժ Հմր 17 ։

Ց ԵԼ · ժբ · 49 · ԳԼ · ժԹ · 34 · Թու · ժհ · 16 ։

Ն Հմր 14 ։

ուղն կարգին վրայ զուտ կնդրուկ պիտի դնես , որ հացին վրայ պատարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը ։

8 Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւիտենական կանոնով Համկ շաբաթ օր միշտ Տէրոջը առջեւը զանիկայ

9 պիտի կարգադրէ ։ Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ , Եւ սուրբ տեղը ուտեն զանիկայ . ինչու որ ան՝ Տէրոջը պատարագներէն յաւիտենական կանոնով ամենասուրբ է անոր ։

10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի կնկան մը որդին ելաւ , որուն հայրը Եգիպտացի էր . ու ան Իսրայէլացի կնկանը որդին՝ Իսրայէլացի մարդու մը հետ բանակին

11 մէջ կռուեցաւ . Եւ ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Հայհոյեց Տէրոջ անունը՝ ու Ի նախեց . և Ի Մովսէսին բերին անիկայ . ու անոր մօր անունը Սաղոմիթ էր , Դանի ցեղէն՝ Դաբրիին աղջիկը ։

12 Զէն՝ Դաբրիին աղջիկը ։ Եւ Իսրայէլացին զանիկայ , Մինչև որ Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց ։

13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե ,

14 լով . Ան հայհոյող մարդը բանակէն դուրս հանէ , և բոլոր լսողները Ի ձեռքերնին անոր գլխուն վրայ դնեն , ու բոլոր ժողովը քարկո-

15 ծեն զանիկայ ։ Եւ պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով . Ո վ որ իր Աստուածը կ՚անիծէ , Ի իր

16 մեղքը պիտի կրէ ։ Եւ Տէրոջը անունը Հայհոյողը անշուշտ պիտի մեռցուի . բոլոր ժողովքը անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկայ , թէ օտարական ըլլայ և թէ երկրացի . Տէրոջ անունը հայհոյողը պիտի մեռցուի ։

17 Հե ան որ մարդ մը կը սպաննէ , 18 անշուշտ պիտի մեռցուի ։ Նե ան որ անասուն մը կը մեռցնէ , անասունի տեղ անասուն պիտի հատուցանէ .

19 ցանէ . Եւ թէ որ մարդ մը իր դրացիին խեղճութիւն պատճառ ըլլայ , Ի իր ըրածին պէս պիտի ընեն

20 իրեն . Ի ոկման տեղ՝ ոկում , աչքի տեղ՝ աչք , ակռայի տեղ՝ ակռայ , ինչպէս որ անիկայ մարդու մը խեղճութիւն պատճառեր է , ա-

21 նանկ ալ պիտի ըլլայ իրեն ։ Եւ անասուն մեռցնողը՝ պիտի հատուցանէ ան . Ի բայց մարդ մեռ-

22 ցնողը՝ պիտի մեռցուի ։ Ի թէ օտարականին համար՝ և թէ երկրացին համար՝ ձեր օրէնքը մէկ պիտի ըլլայ . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ Որ ան անիծող մարդը բանակէն դուրս հանեն , և քարերով քարկոծեն զանիկայ . ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրին ։

Ն · ք · ԶՖ · 1490

ԳԼ · ԻԵ

1 Եօթներորդ տարւոյն շաբաթը ։ 8 Ցիոանեբորդ տարին Յոբելեան պիտի կոչուէր ։ 14 Ձրկածրի վրայով ։ 18 Հնազանդութեան օրհնութիւնը ։ 23 Երկրին ։ 29 և տուներուն փրկանքը ։ 35 Տնանկներուն վրայ գութ ունենալու պատուէրը ։ 39 Ծառաներու համար կանոններ ։ 47 Ծառաներուն փրկուելուն վրայով ։

1 Տէրը Մովսէսին Սի- 1491
2 նայ լեռը՝ ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց . Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես ձեզ պիտի տամ , ան երկիրը թող
ու Հանդստութեան շաբաթ մը պա-
3 հէ Տէրոջը ։ Վեց տարի քու արտդ պիտի ցանես , և քու այդիդ վեց տարի յօտես , ու անոր արդիւնքը
4 ժողվես . Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար Հանդստութեան շաբաթ , այսինքն՝ Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ . քու արտդ պիտի չցանես , և քու այդիդ չյօտես .
5 Ի քու ինքնիրմէ բուսածը պիտի չհնձես և քու չյօտած այգիիդ խաղողները չժողվես . Հանդստութեան տարի ըլլայ ան երկ-
6 րին ։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ , քեզի և քու ծառայիդ և քու աղախինիդ ու քու վարձկանիդ՝ և քու բովդ
7 պանդխտացած օտարականիդ . Եւ քու անասուններուդ ու քու երկրիդ մէջ եղած կենդանիներուն կերակուր ըլլայ անոր բոլոր արդիւնքը ։
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը շաբաթ պիտի համրես , այսինքն եօթը անգամ եօթը տարի . ու տարիներուն եօթը շաբաթներուն ժամանակը քառասունհինգ տարի պի-
9 տի ըլլան քեզի ։ Եւ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը աղդարարութեան փողը պիտի հնչեցնես , Ի քաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին
10 մէջ պիտի հնչեցնէք փողը ։ Եւ յիսուներորդ տարին պիտի սրբէք , ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչներուն համար Ի աղատութիւն քարոզ կարդալ տաք . ասիկայ ձեզի Յոբելեան պիտի ըլլայ . Եւ ձեզի ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ , ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
11 ազգատոհմին դառնայ ։ Ան յիսուներորդ տարին Յոբելեան տարի ըլլայ ձեզի . Ոչ պիտի ցանէք , ոչ ալ ինքնիրմէ բուսածը պիտի հնձէք , և ձեր չյօտած այգիէն պիտի
12 չժողվէք . Ինչու որ Յոբելեան Ի է , ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ . Ի արտէն անոր արդիւնքը պիտի ու-
13 տէք ։ Ե Յոբելեան տարին՝ ձեզ-

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի լեռը՝ ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց . Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես ձեզի պիտի տամ , ան երկիրը թող
ու Հանդստութեան շաբաթ մը պա-
2 հէ Տէրոջը ։ Վեց տարի քու արտդ պիտի ցանես , և քու այդիդ վեց տարի յօտես , ու անոր արդիւնքը
3 ժողվես . Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար Հանդստութեան շաբաթ , այսինքն՝ Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ . քու արտդ պիտի չցանես , և քու այդիդ չյօտես .
4 Ի քու արտիդ ինքնիրմէ բուսածը պիտի չհնձես և քու չյօտած այգիիդ խաղողները չժողվես . Հանդստութեան տարի ըլլայ ան երկ-
5 րին ։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ , քեզի և քու ծառայիդ և քու աղախինիդ ու քու վարձկանիդ՝ և քու բովդ
6 պանդխտացած օտարականիդ . Եւ քու անասուններուդ ու քու երկրիդ մէջ եղած կենդանիներուն կերակուր ըլլայ անոր բոլոր արդիւնքը ։
7 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը շաբաթ պիտի համրես , այսինքն եօթը անգամ եօթը տարի . ու տարիներուն եօթը շաբաթներուն ժամանակը քառասունհինգ տարի պի-
8 տի ըլլան քեզի ։ Եւ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը աղդարարութեան փողը պիտի հնչեցնես , Ի քաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին
9 մէջ պիտի հնչեցնէք փողը ։ Եւ յիսուներորդ տարին պիտի սրբէք , ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչներուն համար Ի աղատութիւն քարոզ կարդալ տաք . ասիկայ ձեզի Յոբելեան պիտի ըլլայ . Եւ ձեզի ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ , ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
10 ազգատոհմին դառնայ ։ Ան յիսուներորդ տարին Յոբելեան տարի ըլլայ ձեզի . Ոչ պիտի ցանէք , ոչ ալ ինքնիրմէ բուսածը պիտի հնձէք , և ձեր չյօտած այգիէն պիտի
11 չժողվէք . Ինչու որ Յոբելեան Ի է , ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ . Ի արտէն անոր արդիւնքը պիտի ու-
12 տէք ։ Ե Յոբելեան տարին՝ ձեզ-

Ե Ելք · ժե · 3 · Ղե · ժե · 1 · Թու · ժ · 10 · Ա Մն · ժ · 4 · Ա Պտ · ե · 10 ։

Ի Ելք · իգ · 10 · Ես · ժԼ · Ժէ · 34 · 35 · Բ Մն · ԼՂ · 21 ։

Բ Գթագ · ժԹ · 29 · * Եբր · հունձքիդ

Ե Ելք · իգ · 24 · 27 ։

Դ Ես · կ · 2 · կգ · 4 · Երեմ · լդ · 8 · 15 · 17 · Ղե · դ · 19 · Ի Հմր 13 · Թու · ԼՂ · 4 ։

Ղ Հմր 5 ։

Ի Հմր 6 · 7 · Ը Հմր 10 · ԳԼ · իե · 24 · Թու · ԼՂ · 4 ։

Ն · ք · ՂՓ · 1491

մէ ամէն մկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

14 Եւ թէ որ քու դրացիդ բան մը ծախելու ըլլաս , կամ քու դրացիդէ ձեռքէն ծախու առնելու ըլլաս , [a] մէ՛ղմ մկը իր ընկերին անիրաւու-

15 թիւն պիտի չընէ ։ [b] Ցօրելեան տա-րիէն ետքը եղած տարիներուն հա-շիւովը ծախու պիտի առնես քու դրացիդդ , անիկայ ալ արդիւնքին տարիներուն հաշիւովը պիտի ծախէ

16 քեզի ։ Տարիներուն չատութեանը նայելով՝ պիտի աւելցընես անոր գի-նը , և տարիներուն քիչութեանը նայելով՝ պիտի պակսեցընես անոր գինը . ինչու որ անիկայ արդիւնք

17 քին հաշիւովը կը ծախէ քեզի ։ Եւ [c] մէ՛ղմ մկը իր ընկերին անիրաւու-թիւն պիտի չընէ , Նու քու Աս-տուծմդ պիտի վախնաս . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

18 Ե՛ւ իմ կանոններս պիտի ընէք , ու իմ դատաստաններս պահէք՝ և ընէք անոնք . [d] ու ան երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք ։

19 Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու [e] մինչև կշտանալնիդ պիտի ուտէք . և անոր մէջ ապահովու-

20 թեամբ պիտի բնակիք ։ Եւ թէ որ ըսէք թէ՝ [f] Ի՞ՍԻՆչորրորդ տարին ինչ պիտի ուտենք . ահա [g] պիտի չցանենք ու մեր արդիւնքները պի-

21 տի չժողվենք . Ուրեմն Ղվեցերորդ տարին ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ օրհնութիւնս , և իրեք տարուան

22 արդիւնք պիտի տայ ։ [h] Եւ ը-ութե-րորդ տարին պիտի ցանէք , ու [i] հին արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև ինն-երորդ տարին . մինչև անոր ար-դիւնքին հասնիլը՝ հինէն պիտի ուտէք

23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մշ-տընջենապէս . ինչու որ [j] երկիրը իմն է , ու դուք իմ [k] պանդուխտ-

24 ներ ու հիւրեր էք ։ Եւ ձեր կա-լուածքին բոլոր երկրին մէջ փըր-կանք պիտի տաք երկրին համար ։

25 [l] Թէ որ քու եղբայրդ աղքատա-նայ՝ և իր ստացուածքին [m] մաս ծախէ , ու թէ որ [n] անոր մօտ ազ-գականը անոր գայ , անիկայ իր

26 եղբօրը ծախածը պիտի փրկէ ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չունի , ու ինքըմմ կարողանայ ան փրկելու ,

27 Ան ատեն իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները , և աւելցածը ետ տայ ան մարդուն՝ որուն ծախած էր . ու իր ստացուածքին դառնայ ։

28 Բայց թէ որ անոր ետ տալու կա-րող չէ , ՝ ան ատենը իր ծախած բանը ծախու առնողին ձեռքը պի-տի մնայ մինչև Ցօրելեան տարին , ու Ցօրելեան տարին պիտի ելլէ , ու

[a] Ծ֊ԽՈՂ իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

29 Եւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քա-ղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծա-խէ , ղանիկայ ծախելէն մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի

30 ըլլայ ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լմընալուն անիկայ չփրկուի , ան առնը պարսպաւոր քաղաքին մէջ եղած տունը՝ միշտ ծախու առնո-ղին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Ցօրելեան տարին ան տունը պիտի

31 չդառնայ ։ Բայց բոլորտիքը պարս-պաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն տուները՝ երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին . անոնք կրնան փըր-կուիլ , ու Ցօրելեան տարին պիտի

32 դառնան ։ Իսկ [o] Ղևտացւոց քա-ղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տուները , Ղևտացի-

33 ները միշտ կրնան փրկել ։ Եւ թէ որ մէկը՝ Ղևտացիներէն [p] ծախու առնելու՝ ըլլայ , ան առնը [q] իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջը ծախուած տունը՝ Ցօրելեան տա-րին պիտի դառնայ . ինչու որ Իս-րայէլը որդւոցը մէջ Ղևտացւոց քաղաքներուն տուները իրենց կա-

24 լուածքն է ։ Բայց [r] իրենց ա-րուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին . ինչու որ անոնց յաւի-տենական կալուածքն է ան ։

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռ-քը տկարանայ , անոր [s] պիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս ,

36 որ քու քովդապրի ։ [t] Անոկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա քու Աստուծմդ վախնաս , որ եղ-

37 բայրդ [u] քու քովդ ապրի ։ Քու ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր , և քու կեբակուրդ տոկոսիքովմ

38 չտաս ։ [v] Ես եմ Տէրը ձեր Աս-տուածը , որ ձեզ Եգիպտոսի երկ-րէն հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձե-զի տալու համար , և ձեզի Աս-տուած ըլլալու համար ։

39 Եւ [w] թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծախէ , [x] անիկայ ծառայի մը պէս

40 պիտի չգործածես . Անիկայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի ըլլայ , [y] մ֊ծառայէ քեզի

41 մինչև Ցօրելեան տարին . Եւ [z] ան ա-[a]ղէ քու քովէդ պիտի ելլէ , ինքն ալ ու իր որդիքն ալ [b] իր հետը , և իր ազգատոհմին դառնայ , ու [c] իր հայրերուն կալուածքին դառնայ ։

42 Քանզի անոնք [d] իմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք ծառայի ծախուելուն պէս

43 պիտի չծախուին ։ [e] Խստու-

Ն · ք · ՂՓ · 1491

[f] Ես Տէ֊ր Աստուածդ եմ ։

[g] Ես Տէր Աստուածդ եմ ։

[h] Եբր · փրկե-լու ։

[i] Եբր · ծա-խուած տունը և իր կալուած-քին քաղա-քը

[j] Ղևտ · 25 · 23 ։

[k] Ես Տէ֊ր Գոր · գ · 36 , 37 ։

[l] Ելբ Օր · ժե · 7 , 8 ։ Սաղ · լե · 26 ։ Իսա · 1 ։ ճժբ · 5 , 9 ։ Առակ · ժդ · 31 ։ Դտ · գ · 35 ։ Գոր · ժա · 29 ։ Հռով · ժբ · 13 ։ ա Ճօհ · գ · 17 ։

[m] Եբ Իբ · 25 ։ բ Օր · իգ · 19 ։ Նէեմ · ե · 7 ։ Սաղ · ժե · 5 ։ Առակ · իբ · 8 ։ Եզեկ · ժբ · 8 , 13 , 17 ։ իբ 12 ։

[n] Ղևտ 17 ։ Նէեմ · ե · 9 ։

[o] Գ֊Իւ · իբ · 32 , 33 ։

[p] Ես · իա · 2 ։ բ Օր · ժե · 12 ։ գԹագ · թ · 22 ։ Ե֊Թագ · գ · 1 ։ Նէեմ · ե · 5 ։ Երեմ · ԼՌ · 14 ։

[q] Ղևտ 46 ։ Ես · ա · 14 ։ Երեմ · իե · 14 ։ ԻԿ · 7 ։ Լ · 8 ։

[r] Ես · իա · 8 ։ Ղևտ 28 ։

[s] Ղևտ 55 ։ Հռով · ղ · 22 ։ ա Կոր · է · 23 ։

[t] Ղևտ 46 ։ Ես · ա · 13 ։

[a] Ղևտ 17 ։ Գ֊Իւ · ժԹ · 13 · աԹագ · ժբ · 3 , 4 ։ Մէթ · բ 2 ։ ա Կոր · ղ · 8 ։

[b] Գ֊Իւ · իէ · 15 , 23 ։

[c] Ղևտ 14 ։ Ղևտ 43 ։ Գ֊Իւ · ժԹ · 14 , 32 ։

[d] Գ֊Իւ · իզ · 6 ։ Ելբ Օր · իգ · 5 ։ Եզեկ · լե · 25 , 27 , 28 ։ Հ Մաթ · Ղ · 25 , 31 ։

[e] Ղևտ 4 , 5 ։ Ա֊բ Օր · իբ · Տ , Տ֊ես Եզ֊ · ժգ · 29 ։

[f] Դ Թագ · ժԹ · 29 ։ Ե Ցես · ե · 11 , 12 ։

[g] Բ Օր · լբ · 43 · բ Մն · է · 20 · Սաղ · ԼՁ · 1 · Ցո֊վէլ · բ · 18 ։ գ · 2 ։

[h] Ն Մն · իԹ · 15 ։ Սաղ · ԼԹ · 12 ։ ճժԹ · 19 ։ ա Պետ · բ · 11 ։

[i] Հռոմ · բ · 20 ։ գ · 4 , 6 ։

[j] Տ֊ես Հե-ռոմ · գ · 2 ։ 9 , 12 ։ Երեմ · լբ · 7 , 8 ։

[k] Ղևտ 50 , 51 , 52 ։

[l] Ղևտ 13 ։

Թեամբ Բ պիտի չիշխես անոր վրայ , հապա Բ.րու Աստուածմէդ վախ-
44 նաս ։ Քու ուռենալու ծառադ-ու աղախինդ՝ ձեր բոլորտիքը և-ղած ազգերէն ըլլան . ծառայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-
45 խու առնել ։ Նաև Բ ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակ-ներէն , կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են , կրնաք ծախու առնել , որ ձեր սեռա-
46 յուածքը ըլլան . Եւ Բ ձեզմէ եարը ձեր որդւոցը ժառանգութեան բա-տացուածք ըլլալու համար Թողուք զանոնք , որ Ղմիշտ ձեր ծառաները ըլլան . բայց ձեր եղբայրներուն Իս-րայէլի որդւոցը համար՝ Բ իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չիշխէք ։
47 Եւ Թէ որ քու քովդ եղած օտա-րականը կամ պանդուխտը հարըս-տանայ , ու անոր քովը բնակող Բրու եղբայրդ աղքատանայ , և քու քովդ պանդխտացած օտարականին , կամ ան օտարականին ընտանեացը Ձ։ ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլ-
48 լայ , ինքզինքը ծախելէն ետքը՝ ա-նիկայ կրնայ փրկուիլ . իր եղբայր-ներէն մէկը կրնայ Բ փրկել զանի-
49 կայ . Անոր հօրեղբայրը կամ հօր-եղբօրորդին փրկէ զանիկայ , կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազ-գականներէն մէկը փրկէ զանիկայ . կամ Բ Թէ որ կարողանայ , ինք-
50 զինքը Թող փրկէ ։ Եւ անիկայ՝ ծախու առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր ծախածէ տարիէն մինչև Յոբե-լեան տարին հաշիւ պիտի ընէ , և իր փրկուելուն ստակը տարիներուն հաշիւովը ըլլայ . անոր ժամանակը էվարձականի ժամանակին պէս հա-
51 շուուի . Թէ որ տակաւին շատ տարի կայ , անոնց նայելով՝ իր ծա-խած դինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ . Եւ Թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է , ինքը հաշիւ պիտի ընէ , ա՛ իր տարիներուն հա-
53 մեմատ իր փրկանքը տայ ։ Ինքը ա-նոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի . ա՛ ան ալ խստու-Թեամբ չիշխէ անոր վրայ քու ա-
54 չքիդ ։ Եւ Թէ որ աս կերպերովս չփրկուի , Յոբելեան տարին՝ ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն . Ինչու որ Իսրայէլի որ-դիքը իմ ծառաներս են . եգիպ-տոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են անոնք . ես եմ Տէրը ձեր Ա-տուածը ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Կռապաշտութեան վասով ։ 2 Բարեպաշտու-Թեան վրայով ։ 3 Աստուծոյ պատուիրանք-ները պահողներուն համար՝ օրհնութիւն , 14

և զանոնք չպահողներուն համար՝ անէծք ։ 40 Աստուած կը խոստանայ ապաշխարողներուն իր ողորմութիւնը ցուցընել իր ուխտը յիշե-լով ։

1 Ձեռք ձեզի ՝ չաստուածներ ու կուռքեր պիտի չունիք , և ձեզի արձաններ պիտի չկանգնէք , և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագու-Թիւն ընելու համար . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
2 Բ իմ շաբաթներս պիտի պահէք , ու իմ սրբարանս յարգէք . ես եմ Տէրը ։
3 Բ Թէ որ իմ կանոններովս քալէք , և իմ պատուիրաններս պահէք՝ ու
4 զանոնք Ի գործ դնէք , Բ ես ալ ձեզի անձրևը ատենին պիտի տամ , Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու դաշտին ծառերը իրենց
5 պտուղը պիտի տան . Եւ ձեր կալը մինչև այգեկութիը պիտի հաս-նի , ու այգեկութիը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի . և Բ ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք , ու ձեր երկ-րին մէջ ապահովութեամբ բնա-
6 կիք ։ Եւ Բ խաղաղութիւն պիտի տամ երկրին , ու Բ հանգիստ պիտի պառկիք , և վախցընող մը պիտի չըլլայ . ու երկրէն չար գաղանները պիտի հատցընեմ , և ձեր երկրին
7 նետ պիտի չանցնի ։ Եւ ձեր թշնամիները պիտի հալածէք , ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առ-
8 ջին ։ Եւ Բ ձեզմէ հինգ հոգին՝ հարիւրաւորը պիտի հալածէ , և ձեզմէ հարիւր հոգին՝ բիւրաւորը պիտի հալածէ , ու ձեր թշնամինե-րը սրով պիտի իյնան ձեր առջևը ։
9 Եւ Բ ձեզի պիտի նայիմ , ու Բ ձեզ ածելցնեմ և շատցընեմ , ու ձեզի
10 հետ իմ ուխտս հաստատեմ ։ Եւ հին պաշարը պիտի ուտէք , ու նորին *տեղ ընելու համար՝ հինը
11 դուրս պիտի հանէք ։ Բնէ իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ , ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի չզզուի .
12 Բ եւ ձեր մէջը պիտի քալեմ , ու Բ ձեզի Աստուած ըլլամ , և դուք
13 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ։ Բես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ եգիպտացւոց երկրէն հանեցի , որ անոնց ծառայ չըլլաք , Ն ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի , և ձեզ բարձրացուցի քալեցուցի ։
14 Բայց Թէ որ ինծի մտիկ չընէք , ու աս բոլոր պատուիրաններս չը-
15 կատարէք , եւ Բ իմ կանոններս ա-նարհուէք , ու ձեր հոգին իմ դա-

27 , 28 ։ Ցայտ · խս · 3 ։ Ղ Գ · ի · 23 ։ բ Օր · լբ · 19 ։ Ճ բ Կոր · Ղ · 16 ։ Բ Ել · Ղ · 7 ։ Երեմ · է · 23 ։ ժա · 4 ։ Լ · 22 ։ Եզեկ · ժա · 20 ։ ԼԶ · 28 ։ Բ Գէ · իե · 38 , 42 , 55 ։ Ն Երեմ · բ · 20 ։ Եզեկ · ԼԶ · 27 ։ ԼՐ Օր · իբ · 15 ։ Ողբ · բ · 17 ։ Մաղ · բ · 2 ։ * ՀՓ 43 ։ գ Թագ · ժէ · 15 ։

— Ել · ի · 4 , 5 ։ բ Օր · ե · 8 ։ ժԶ · 22 ։ իէ · 15 ։ Սաղ · զե · 7 ։ Բ Գէ · ժԹ · 30 ։ գբ Օր · ժա · 13 , 14 , 15 ։ իը · 1—14 ։ Բ Ես · լ · 23 ։ Եզեկ · ԼԳ · 26 ։ Ծոփել · բ · 23 , 24 ։ Ի Սաղ · կե · 6 ։ Ձե · 12 ։ Եզեկ · ԼԳ · 27 ։ ԼԶ · 30 ։ Ջաք · ը · 12 ։ Ղ Ամով · Թ · 13 ։ Է Գէ · իե · 19 ։ բ Օր · ժա · 15 ։ Ծոփել · բ · 19 , 26 ։ Ը Գէ · իե · 18 ։ Ծոփ · ժա · 18 ։ Եզեկ · ԼԳ · 25 , 27 ։ 28 ։ Ք ա Մն · իբ · 9 ։ Սաղ · իԹ · 11 ։ Ճխե · 14 ։ Ես · խե · 7 ։ Ամգ · բ · 9 ։ ժ Ծոփ · ժա · 19 ։ Սաղ · գ · 5 ։ Դ · 8 ։ Ես · լե · 9 ։ Երեմ · Լ · 10 ։ Եզեկ · ԼԳ · 25 · Ովս · բ · 18 ։ Սոփ · Դ · 13 ։ Ի Գ Թագ · ժէ · 25 ։ Ես · Ղեկ · ե · 17 ։ ժԶ · 15 ։ Լ Եզեկ · ժԶ · 17 ։ Բ Օր · ԼՐ · 30 ։ Ցես · իԳ · 10 ։ Ծ Եւ · բ · 25 ։ Գ Թագ · ժԶ · 23 ։ Ի Ծն · ժէ · 6 , 7 ։ Նէե · եմ · Թ · 23 ։ Սաղ · ճԹ · 38 ։ Հ Գէ · իե · 22 ։ * Նբբ · երես աչն ։ Ֆ Ել · իե · 8 ։ ԻԹ · 45 ։ Ցես · իբ · 19 ։ Սաղ · Ղ · 2 ։ Ես · Ղեկ · լե · 26 ։

Ն · Ք · Ը·Ե · 1491

Ղ Թագ · Բ · 33 ։
Ղ Բ Օր · Իբ · 65 · 66 · 67 ։ Լբ · 25 ։ Նբեմ. Ժե · 8 ։
Ը Բ Օր · Իբ · 22 ։
— Բ Օր · Իբ · 33 · 51 ։ Յոբ. Լ · 5 ։ Եբեմ. ե · 17 ։ Ժբ · 13 ։ Միք · զ · 15 ։
· Գէ. Ժե. 10 ։
Ւբ Օր · Իբ · 25 ։ Դաս · բ · 14 ։ Եբեմ. Ժբ. 7 ։
Ա Սադ · Ձղ · 41 ։
Բ Չիր 36 ։ Սադ · Ծդ · 5 ։ Առակ · Իբ · 1 ։
Յ Թագ · Բ · 5 ։ Սադ · ՃԺԲ · 164 ։ Առակ · Իդ · 16 ։
— Ես · Իե · 11 ։ Իզ · 5 ։ Եզեկ · Է · 24 ։ Լ · 6 ։
Ւբ Օր · Իբ · 23 ։
Ա Սադ · ՃԻԵ · 1 ։ Ես · ԽԹ · 4 ։
Բ Օր · Ժա · 17 ։ Իբ · 18 ։ Ընդ · ա · 10 ։
Ը Չիր 24 ։
— Բ Օր · Լբ · 24 ։ Գթագ · Ժե · 25 ։ Եզեկ · ե · 17 ։ Ժզ · 15 ։
Բ Դաս · ե · 6 ։ Բ Մն · Ժե · 5 ։ Ես · Լզ · 8 ։ Ովս · ա · 4 ։ Զաք · է · 14 ։
Ի Եբեմ. Բ · 30 ։ ե · 3 ։ Ամով · դ · 6—12 ։
Ը Բ Թագ · Իբ · 27 ։ Սադ · Ժբ · 26 ։
Ի Եզեկ · ե · 17 ։ է · 3 ։ Ժզ · 17 ։ Իթ · 8 ։ Լզ · 2 ։
Ղ Թոբ. Ժզ · 12 ։ Բ Օր · Իբ · 21 ։ Եբեմ. Ժզ · 12 ։ Իդ · 10 ։ Իթ · 17 ։ 18 ։ Ամով · գ · 10 ։

Ի Սադ. ՃԻ · 16 ։ Ես · գ · 1 ։ Եզեկ · դ · 16 ։ ե · 16 ։ Ժզ · 13 ։ Ըես · Ի · 20 ։ Միք · զ · 14 ։ Անգ · ա · 6 ։ Ի Չիր 21, 24 ։ Ժես · ԺԹ · 18 ։ կգ · 3 ։ կզ · 15 ։ Եբեմ. Իա · 5 ։ Եզեկ · ե · 13 ։ 15 ։ Ը · 18 ։

տաստանները՝ զգուի , անանկ որ՝ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք ,
16 *և իմ ուխտս աւրէք , ես ալ ձեզի ասպիտի ընեմ , այսինքն՝ ձեր վրայ Ահ չաչք ֆծացընող և սիրտ մաշընդող Հիւանդութիւն , Հիւրական ախտը՝ ու հրատարակ տենդը պիտի խրկեմ , և — ձեր սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք . ինչու որ ձեր*
17 *թշնամիները պիտի ուտեն ան . Ես — իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ , ու Հձեր թշնամիներուն առջեւը պիտի սպաննուիք . — Ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ , ու Ձեզ Հալածող մը չեզած ատենը՝*
18 *պիտի փախչիք : Եւ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , ան ատենը ձեր մեղքերուն համար ձեզ*
19 *ես եօթնապատիկ ալ պիտի պատժեմ : Եւ — ձեր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խորտակեմ , ու Ֆձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր երկիրը պղնձի պէս պիտի ը-*
20 *նեմ : Եւ ձեր Ոյժը պարապ տեղը պիտի Հատնի , ու Ձեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ , և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան :*
21 *Եւ թէ որ դուք ֆինծի հետ Հակառակ երթաք՝ ու չուզէք ինծի մտիկ ընել , ան ատենը ձեր մեղքերուն համեմատ եօթնապատիկ Հաստուածք պիտի աւելցնեմ ձեր վրա-*
22 *յ : Եւ — ձեր վրայ դաշտի գազանները պիտի խրկեմ , ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն , ու ձեր անասունները ջարդեն , և ձեզ պիտի քիչցընեն . ու Ֆձեր ճամբանե-*
23 *րը անապատ պիտի դառնան : Եւ թէ որ Ֆասոնցմով ալ չկրասուիք ինծմէ , ու ինծի հետ Հակառակ*
24 *երթաք , Ֆ ան ատենը ես ալ ձեզի հետ Հակառակ պիտի երթամ , և ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթնապատիկ պիտի պատժեմ ձեզ :*
25 *Եւ Ֆձեր վրայ ուխտիս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ , ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողվուիք , և ձեր մէջը Ձամնտախտ պիտի խրկեմ , ու թշնամին ձեռ-*
26 *քը պիտի մատնուիք : Ֆ Ձեր Հացին ցուպը կոտրած ատենս , տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր Հացը , և ձեր Հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի . ու Ըպիտի ուտէք , և չկշտանաք :*
27 *Եւ Ֆթէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , Հապա Հակառակ ե-*
28 *թաք ինծի հետ , ան ատենը ես ալ ձեզի հետ Հակառակ պիտի երթամ Ֆբարկութեամբ , և ձեր մեղքերուն*
Համար եօթնապատիկ պիտի պատ-
29 *ժեմ ձեզ . Եւ ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք , ու ձեր աղ-*
30 *ջիկներուն միսը ուտէք : Եւ Ձձեր բարձր տեղուանքը պիտի աւրեմ , ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ , և Ֆձեր դիերը ձեր կուռքերուն դիերուն վրայ պիտի դնեմ , ու իմ Հոգիս ձեզմէ պիտի Ֆզզուի :*
31 *Եւ ձեր քաղաքները աւերակ՝ ու Հձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ ● և ձեր անուշ Հոտը պիտի*
32 *չԸտուրտամ : Ես ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ , որ Հոն բնակող ձեր թշնամիները Ձարմանան անոր*
33 *վրայ : Եւ Ֆձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ , ու ձեր եետեւն սուր պիտի քաշեմ , և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ , ու ձեր քաղաք-*
34 *ները աւերակ : Ֆայն ատենը երկիրը իր ամայութեանը բոլոր օրերը՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ , երբոր դուք ձեր թշնամիներուն երկիրը ըլլաք . երկիրը ան ատենը Հանդիստ ըլլալով՝ իր շաբաթները պիտի վա-*
35 *յելէ . Իր ամայութեանը բոլոր օրերը պիտի Հանդստանայ . քանզի ձեր Ոշաբաթներուն մէջ չէր Հանդստանար , երբոր անոր վրայ կը բը-*
36 *նակէիք : Եւ ձեզմէ — ոչ մնացածնե-րուն — սրտին՝ դողում պիտի բերեմ իրենց թշնամացը երկիրներուն մէջ , ու Ղհովին թրչուած տերեւին ձայնը պիտի Հալածէ զանոնք . և սուրի Բէրնէ Ֆխըլէպէս՝ պիտի փախչին անոնք , ու Հալածող մը չեղած ատենը պի-*
37 *տի իյնան : Եւ Հալածող մը չեղած ատենը՝ սուրի երեսէ Ֆխըլէպէս — իրարու վրայ պիտի իյնան . և Ճպիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն*
38 *առջեւը կայնիլ : Եւ ազգերուն մէջ պիտի կորուիք , ու ձեր թշնամիներուն երկիրը ձեզ պիտի ու-*
39 *տի : Եւ ձեզմէ մնացածները — իրենց անօրէնութիւնովը պիտի Հային ձեր թշնամացը երկիրներուն մէջ . նաեւ իրենց Հարցը անօրէնութիւններովը մէկտեղ պիտի Հալին ,*
40 *Եւ թէ որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու Հայրերնուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը , և թէ իրենց ինծի հետ Հակառակ երթալը ,*
41 *ու նաեւ իմ անոնց հետ Հակառակ երթալս , ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը ըրելս . թէ որ ան ատենը անոնց — անթլփատ սիրտը Ֆխոնարհի , և իրենց անօրէնու-*

Ն · Ր · Ը·Ե · 1491

Ի Բ Օր · Իբ · 53 ։ Դթագ · զ · 29 ։ Եզեկ · ե · 10 ։ Ովս · դ · 10 ։
Լբ Մն · Լդ · 3 · 4 · 7 ։ Ես · Իե · 9 ։ Եզեկ · գ · 3 ։ 4 · 5 · 6 · 13 ։
Ի Դ Թագ · Իդ · 20 ։ Բ Մն · Լդ · 5 ։
Ծ Ղէ · Ի · 23 ։ Սադ · Ղբ · 59 ։ ՃԹ · 38 ։ Եբեմ. Ժգ · 19 ։
Ի Նէեմ. բ · 3 ։ Եբեմ. դ · 7 ։ Եզեկ · զ · 6 ։
Հ Սադ · Հդ · 7 ։ Ովս · ա · 10 ։ Եզեկ · Թ · 6 ։ Իա · 7 ։
Ն Եբեմ. Թ · 11 ։ Իե · 11 ։ 18 ։
Լբ Օր · Իբ · 37 ։ Գթագ · Թ · 8 ։ Եբեմ. Ժբ · 16 ։ ԺԹ · 8 ։ Եզեկ · ե · 15 ։
Ֆ Բ Օր · դ · 27 ։ Իբ · 64 ։ Սադ · Իդ · 11 ։ Եբեմ. Թ · 16 ։ Եզեկ · Ժբ · 15 ։ Ի · 23 ։ Իբ · 15 ։ Զաք · է · 14 ։
Ֆբ Մն · Լզ · 21 ։
Ն Դվ. Իե · 2 ։ Ն Եզեկ · Իա · 7 · 12 · 15 ։
Լ Չիր 17 ։ Ցոր · Ժե · 21 ։ Առակ · Իբ · 1 ։
— Ես · Ժ · 4 ։ Տե՛ս Դաս · է · 22 ։ ա Թագ · Ժգ · 15 · 16 ։
Ն Ցես · է · 12 ։ 13 ։ Դաս · բ · 14 ։
Ա Բ Օր · դ · 27 ։ Իբ · 65 ։ Նէեմ. ա · 9 ։ Եբեմ. դ · 25 ։ Իթ · 12 · 13 ։ Եզեկ · դ · 17 ։ զ · 9 ։ ի · 43 ։ Իդ · 23 ։ Լդ · 10 ։ Լզ · 31 ։ Ովս.

ե · 15 ։ Զաք · Ժ · 9 ։ Ղ Թոբ. է · 7 ։ գ Թագ · ը · 33 · 35 · 47 ։ Նէեմ. Թ · 2 ։ Դան · Թ · 3 ։ 4 ։ Առակ · Իբ · 13 ։ Ղբ · Ժե · 18 ։ ա Ցօհ · ա · 9 ։ — Տե՛ս Եբեմ. զ · 10 ։ Թ · 25 , 26 ։ Եզեկ · Իդ · 7 ։ Գոր · է · 51 ։ Հառ · բ · 29 ։ Կող · բ · 11 ։ — գ Թագ · Իա · 29 ։ Բ Մն · Ժբ · 6 · 7 · 12 ։ Լբ · 26 ։ Լդ · 12 ։ 13 ։

Թեանը պատիժը յօժարութեամբ
42 ընդունին, Ան աւունը Ելիսի յիշեմ
Յակոբին հետ ըրած ուխտս , նաև
Իսահակին հետ ըրած ուխտս , և
Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ
պիտի յիշեմ , ու Երկիրն ալ
պիտի յիշեմ ։
43 Եւ չէրթայ՝ Երկիրը պիտի
Յգուսի անոնցմէ , ու իր շաբաթները
պիտի վայելէ , քանի որ անոնցմէ
ամայի մնայ . և անոնք իրենց ա-
նօրէնութեանը պատիժը յօժարու-
թեամբ պիտի ընդունին . քանզի
յիմ դատաստաններս անարգեցին ,
ու անոնց հոգիները իմ կանոննե-
44 րէս զզուեցան ։ Այսու ամենայ-
նիւ երբոր իրենց թշնամիներուն եր-
կիրը ըլլան , Երանոնք պիտի չմեր-
ժեմ , և զանոնք բոլորովին կոր-
ծընցընելու՝ ու անոնց հետ ըրած
ուխտս չնջելու չափ պիտի չզզուիմ
անոնցմէ . ինչու որ ես եմ Տէրը ա-
45 նոնց Աստուածը . Բայց անոնց հա-
մար պիտի յիշեմ Էրէնց նախնեա-
ց ուխտը , Որոնք Եգիպտոսի երկ-
րէն հանեցի՝ Յազգաց առջեւը ա-
նոնց Աստուած ըլլալու համար . ես
եմ Տէրը ։
46 Ասոնք են ան կանոնները և դա-
տաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէ-
րը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը
մէջ Սինայ լեռը Մովսէսին ձեռ-
քովը ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Մարդու մը անձնական ուխտին համար ։ 3 Ընծաներուն փրկանաց գինը ։ 9 Ուխտով ընծայուած անասուններու վրայով ։ 14 Ընծայուած տան մը վրայով ։ 16 Ընծայուած արտի մը ու անոր փրկանացը վրայով ։ 28 Նուիրուած բանը չէր կրնար փրկուիլ ։ 32 Տասանորդը չէր կրնար փոխուիլ ։

1 Նաև Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւո-
ցը՝ ու բսէ անոնց . Երբոր մէկը
ուխտ ընելու ըլլայ . անձանց գինը՝
քու արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը
3 պիտի ըլլայ ։ Եւ քու կտրելու
գինդ Հնգտասնի պիտի ըլլայ . քսան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարե-
կան եղող արուին կտրելու գինդ
Ըսրբարանին սիկղին համեմատ՝ յի-
սուն սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ ։
4 Եւ թէ որ կգ է , քու կտրելու
գինդ երսուն սիկղ պիտի ըլլայ ։
5 Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև
քսան տարեկան է , ան աւունը
արուին համար քու կտրելու գինդ
քսան սիկղ՝ ու էգին համար տա-
6 սը սիկղ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ
մէկ ամսականէն մինչև հինգ տա-
րեկան ըլլայ , ան աւունը արուին
համար կտրելու գինդ հինգ սիկղ
արծաթ , ու էգին համար կտրելու
գինդ՝ իրեք սիկղ արծաթ պիտի
7 ըլլայ ։ Եւ թէ որ վաթսուն տարե-
կանէն վեր ըլլայ , արուին համար
քու կտրելու գինդ տասնուհինգ
սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
8 պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ քու
կտրելու գնդդ անոր կարողութիւ-
նը չհասնի , Ահիւ քահանային
առջեւը պիտի ելլէ , ու անոր գինը
քահանան կտրէ . քահանան ուխտ
ընողին կարողութեանը նայելով՝
անոր գին պիտի կտրէ ։
9 Եւ թէ որ էր Երէք՝ Տէրոջը զոհ
մատուցուելու անասուններէն է ,
անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ ,
10 սուրբ պիտի ըլլայ . Ինքը պիտի
չփոխէ ան , և աղէկը գէշին հետ՝ կամ
գէշը աղէկին հետ չփոխէ . և թէ որ
անասունը անասունի հետ փոխելու
ըլլայ , ան աւունը ան ընծայուածը
ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի
11 ըլլայ ։ Եւ թէ որ էր Երէք՝ Տէ-
րոջը զոհ մատուցուելու անմաքուր
անասուններէն ըլլայ , ան աւունը
քահանային առջեւը պիտի հանէ ան
12 անասունը . Ու քահանան անոր ա-
ղէկութեանը կամ գէշութեանը
նայելով՝ գին պիտի կտրէ . քահա-
նան ինչ գին որ կտրէ , անանկ
13 թող ըլլայ ։ Իսկ թէ որ զանիկայ ‡ Հմր 15։19։
փրկելու ըլլայ , ան աւունը քու
կտրած գնդդ վրայ հինգերորդ մաս
մը պիտի աւելցընէ ։
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը
Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծ-
այէ , ան աւունը քահանան անոր
աղէկութեանը կամ գէշութեանը
նայելով՝ գին պիտի կտրէ . քահա-
նան անոր ինչ գին որ կտրէ , ա-
15 նանկ պիտի կենայ ։ Եւ թէ որ Ղ Հմր 13 ։
ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ ,
քու կտրած գնդդ վրայ հինգերորդ
մաս մը պիտի աւելցընէ , ու Երանը
անորը պիտի ըլլայ ։
16 Եւ թէ որ մարդ մը իր կալուածք-
ին արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրո-
ջը , ան աւունը քու կտրած գինդ
անոր սերմին համեմատ պիտի ըլ-
լայ . մէկ քոր գարիի սերմի հա-
մար՝ յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ ։
17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն
ընծայէ , քու կտրած գնդդ պէս
18 պիտի կենայ ։ Եւ թէ որ իր ար-
տը Յոբելեան Երկրէն ետրը ընծա-
յէ , քահանան անոր հետ ստակը
մինչև Յոբելեան տարին մնացած
տարիներուն նայելով Հշիւրէ պիտի էԳԼ · իե ·
ընէ , ու քու կտրած գինէդ վար 15 ։ 16 ։
19 պիտի իջեցընէ . Ուիսկ թէ որ արտը ղ Հմր 13 ։
ընծայողը փրկելու ըլլայ զանիկայ ,
ան աւունը քու կտրած գնդդ ստա-
կին վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ , ու ան Երէրք պիտի հաստա-
20 տուի անոր ։ Եւ թէ որ արտը

Ել · Բ · 24 ։ Ղ · 5 ։ Սաղ · ՃՂ · 45 ։ Ե-
ղեկ · Ժ · 60 ։
Երկ · Սաղ · ՃՂԳ · 23 ։
Ր Հմր 34 ։ 35 ։
Ց Հմր 15 ։
Ոբ Օր · Գ · 31 · գԹադ · Ժ · 23 ։ Հռով · Ժա · 2 ։
Է Հռով · Ժա · 28 ։
Գլ · Իբ · 33 · իե · 38 ։
Սաղ · ղը · 2 ։ Եղեկ · Ի · 9 · 14 · 22 ։
Գլ · իե · 34 ։ Բ Օր · Ղ · 1 ։ Ժր · 1 ։ Լգ · 4 · Ճօ՚ն · ա · 17 ։
Գլ · իե · 1 ։
Թուա · Ղ · 2 ։ Տես Դատ · Ժա · 30 ։ 31 ։ 39 ։ աԹագ · ա · 11 ։ 28 ։
Ե Եւ · Լ · 13 ։

չփրկէ , կամ արտը մկ ուրիշի մը ծախած ըլլայ , ալ նորէն պիտի չը-
21 փրկուի ։ Հապա արտը Է երբ որ Յոբելեան տարին մէջ դառնայ , էնուիրուած արտի պէս սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը . Քանոր կալուածքը քահանայինը պիտի ըլլայ ։
22 Եւ թէ որ հելը Տէրոջը ընծայէ իր ծախու առած արտը , որ ի իր
23 կալուածքին արտէն չէ , ԻԱն ատենը քահանան անոր հետ քու կտրած գնոյդ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան տարին , և ան օրը քու կտրած գինդ սուրբ բանի պէս պիտի տայ
24 Տէրոջը ։ Ն Յոբելեան տարին՝ արտը ծախողին՝ այինն որուն որ կը վերարերի գետնի կալուածքը , անոր
25 պիտի դառնայ ։ Եւ քու բոլոր կտրած գիներդ սրբարանին սիկղլին համեմատ պիտի ըլլան . Էսիկղը քսան կերատ ըլլայ ։
26 Միայն թէ ծանասուններուն առջինները՝ առջի ծնած ըլլալուն համար Տէրոջը ըլլալովը , մկը պիտի չրնծայէ ան . թէ արջառ ըլլայ
27 և թէ ոչխար , Տէրոջն է ։ Եւ թէ որ անմաքուր անասուններէն է . քու կտրած գնոյդ համեմատ պիտի փրկէ ան , Ոու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ . և թէ
որ չփրկուիր , քու կտրած գնովդ Թող ծախուի ։
28 Հրայց մարդու մը իր բոլոր ունեցած մարդոցմէն և անասուններէն ու իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու չէիրը-
կուի . ամն նուէր ամենասուրբ է
29 Տէրոջը ։ Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնաւ պիտի չփրկուի , հա-
ղ- անշուշտ պիտի մեռցուի ։
30 Եւ Ղերկրին բոլոր տասանորդը՝ ԹԷ՝ երկրին հունտերէն Ե ԹԷ ծառերուն պտուղէն՝ Տէրոջն է . անիկայ
31 սուրբ է Տէրոջը ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր տասանորդներէն փրկել ու-
զէ , անոր վրայ հինգերորդ մաս մը
32 պիտի աւելցընէ ։ Եւ արջառներուն ու ոչխարներուն ամէն տասանորդը՝ դաւազանին տակէն ամէն անցնողին տասներորդը՝ սուրբ պի-
33 տի ըլլայ Տէրոջը ։ Ազէկին ու գեշին մէջտեղը տարբերութիւն պիտի չընէ . ոու չփոխէ ան . և թէ որ փոխելու ըլլայ , ան ատենը ան ալ ա-
նոր փոխանակն ալ սուրբ պիտի ըլլայ . պիտի չփրկուի ։
34 Տէրոջը՝ Իսրայէլի որդւոցը համար Սինայ լեռը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանքները ասոնք են ։

ն · ք · չէ · 1491
Ե Գլ · իե · 10 · 25 · 31 ։
ը Հմր 23 ։
ի Թռ ։ ժը · 14 ։ Եզկ · խդ · 29 ։
ժ Գլ · իե · 10 · 25 ։
ի Հմր 18 ։
լ Գլ · իե · 28 ։
խ Եղ · ւ · 13 ։ Թռ ։ գ · 47 ։ ժը · 16 ։ Եզկ · իե · 12 ։
ծ Եղ · ժգ · 2 · 12 ։ իը · 30 ։ Թռ ։ ժը · 17 ։ ը Օր · ժե · 19 ։
կ Հմր 11 , 12 , 13 ։
ն · ք · չէ · 1491
ը Հմր 21 ։ Ցես · գ · 17 , 18 , 19 ։
ի Թռ ։ իա · 2 , 3 ։
ղ Ած · իը · 22 , Թռ ։ ժը · 21 · 24 ։ ը Մն · լա · 5 , 6 , 12 ։ Նէեմ · ժգ · 12 ։ Մաղ · գ · 8 , 10 ։
ճ Հմր 13 ։
ո Տե՛ս Երեմ · լէ · 13 ։ Եզկ · ի · 37 ։ Միք · է · 14 ։
յ Հմր 10 ։
ն Գլ · իզ · 46 ։

ԳԻՐՔ ԹՈՒԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ատուած Մովսէսին կը պատուիրէ որ ժողովուրդը համրէ ։ 5 Ցեղերուն իշխանները ։ 17 Անոնց մէկ ցեղին հաշիւը ։ 47 Ղեւտացիները մէկալ ցեղերուն հետ չհամրուելնուն՝ Տէրոջը պաշտօնին համար որոշուելով ։

1 Ու Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ Սինայի անապատը Է ժողովքի խորանին մէջը՝ անոնց Եգիպտոսի Երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ը-
2 սելով ։ Ե Ամէն իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը , իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ամն մկ ա-
րուն իրենց անուններուն թուովը
3 համրելով ։ Դուն ու Ահարոնը՝ Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու *կարող եղողները՝ քսան տարեկանն վեր անոնց գունդերուն համ-
4 եմատ պիտի համրէք ։ Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մէյմկ մարդ պիտի ըլլայ . անոնց ամէն մկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ ։
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը

ն · ք · գբ · 1490
ա Եղ · ժթ · 1 ։ Գլ · ժ · 11 ։ 12 ։
Բ Եզ · իե · 22 ։
գ Եզ · լ · 12 ։ լը · 26 ։ Գլ · իզ · 2 · 63 ։ 64 ։ բթ Ած · իդ · 2 ։ ա Մն · իա · 2 ։
* Եբր · եւ · լաները՝

ն · ք · գբ · 1490
դ Ելք · ժթ · 6 Սեդիւրին որդին Եղիսուրը , Շ-
7 մաւոնէն՝ Սուրիսադայիին որդին Սա-
8 ղամիէլը , Ցուդայէն՝ Ամինադաբին
9 որդին Նաասոնը , Իսաքարէն՝ Սով-
10 գարին որդին Նաթանայէլը , Զա-
բուղոնէն՝ Քելոնին որդին Եղիա-
բը , Յովսէփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամիհուդին որդին Եղիսաման , Մա-
11 նասէէն՝ Փադասուրին որդին Գա-
12 մաղիէլը , Բենիամինէն՝ Գեդէօնիին
13 որդին Աբիդանը , Դանէն՝ Ամիսա-
դային որդին Աքիեզերը , Ասերէն՝
14 Եբրանին որդին Փագիէլը , Գա-
15 դէն՝ Դագուելին որդին Եղիասաբ ։
փը , Նեփթադիմէն՝ Ենանին որդին
16 Աբիրէն ։ Ասոնք էին ժողովքին երևելիները՝ իրենց հարցը ցեղերուն իշխանները՝ Իսրայէլի հազարապետները ։
17 Եւ Մովսէս ու Ահարոն առ էրենց անուններովը յիշուած մարդիկը ա-
18 րին ։ Եւ երկրորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը ժողվեցին , որոնք իրենց տոհմերուն ու իրենց

† Կ՚ Ռագուելին ։ Գլ · բ · 14 ։
Գլ · է · 2 ։ ա Մն · իե · 16 ։
Եղ · ժը · 21 , 25 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր ամէն մէկ համբրուղները էրէնց անուններուն
19 Թուովը արձանագրեցան : Ցէբը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց, անիկայ Սինայի անապատին մէջ անանկ համրեց զանոնք :
20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբենին որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն թուովը,
21 Ռուբենին ցեղէն համրուածները քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին :
22 Շմաւոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն
23 թուովը, Շմաւոնին ցեղէն համրուածները յիսունուհինգ հազար իրեք հարիւր հոգի էին :
24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
25 անուններուն թուովը, Գադին ցեղէն համրուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի էին :
26 Յուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
27 նուններուն թուովը, Յուդային ցեղէն համրուածները եօթանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին :
28 Իսաքարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
29 անուններուն թուովը, Իսաքարին ցեղէն համրուածները յիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին :
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
31 անուններուն թուովը, Զաբուղոնին ցեղէն համրուածները յիսունուեօթը հազար չորս հարիւր հոգի էին :
32 Յովսեփի որդւոյմէ Եփրեմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուններուն
33 թուովը, Եփրեմին ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին :
34 Մանասէի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
35 անուններուն թուովը, Մանասէին ցեղէն համրուածները երսունհուկու հազար երկու հարիւր հոգի էին :
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
37 անուններուն թուովը, Բենիամինին ցեղէն համրուածները երսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին :
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուննե-
39 րուն թուովը, Դանին ցեղէն համրուածները վաթսունհարիւր հազար եօթը հարիւր հոգի էին :
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
41 նուններուն թուովը, Ասերին ցեղէն համրուածները քառասունուհինգ հազար հինգ հարիւր հոգի էին :
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
43 անուններուն թուովը, Նեփթաղիմին ցեղէն համրուածները յիսունուիրեք հազար չորս հարիւր հոգի էին :
44 Ասոնք են ան համրուած հոգիները, որ Մովսէսը՝ Ահարոնը ու Իսրայէլի իշխանները համրեցին. ասոնք իշխաններէն տասուերկու մարդիկ էին, ամէն մէկը իր հայրերուն տա-
45 ներ կողմէն : Այսպէս Իսրայէլի որդւոյը ամէնը իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները համրուե-
46 ցան. Եւ բոլոր համրուածները է վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին :

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

ՂԹ·Իդ·64։

Ե Ել·լ·26։ Տես Ել· ժբ·37։ Գվ· բ·32։ Իդ· 51։

Ն·ք·ԹՓ· 1490

47 Բայց ընձեռնները իրենց հայրերուն ցեղովը ասոնց հետ չհամ-
48 րուեցան. քանզի Տէրը խօսեր էր
49 Մովսէսին՝ ըսելով. Ի Միայն Ղեւտացւոց ցեղը պիտի չհամրես, և
50 Իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց գու-
մարը պիտի չառնես. Բայց դուն Ղեւտացիները վկայութեան խորանին՝ ու անոր բոլոր՝ կարասիներուն՝ և անոր վերաբերեալ բոլոր
51 բաներուն վերակացու պիտի ընես. անոնք պիտի վերցընեն խորանը ու անոր բոլոր կարասիները, և անոր պաշաւորութիւնը անոնք պիտի
52 ընեն. ու խորանին բոլորտիքը ա-
նոնք պիտի բանակին. Եւ խորանին հանելու ատեն՝ Ղեւտացիները վար պիտի առնեն ան, ու խորանին
53 հանելու ատեն՝ Ղեւտացիները պիտի կանգնեն ան. Եւ անոր մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի.
54 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց գունդերովը՝ ամէն մէկը իր բանակին քովը՝ ու ամէն մէկը իր դրօշակին
քովը իրենց հայրերուն տանը նշանովը իջևան պիտի ընեն.

Ե Ժողովքի խորանին դիմացը շուրջանակի իջևան ընեն։

3 Եւ առջևի կողմը՝ դէպ 'ի արևելք իջևան ընողները՝ Ցուդայի բանակին *զօրքերը ըլլան՝ իրենց գունդերուն կարգովը. և Ամինադաբին որդին Եղնասանը Ցուդայի
4 որդւոցը իշխան պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը եօթանասունհնգերս հազար վեց հարիւր
5 հոգի էին։) Եւ անոր քովը իջևան ընողները Իսաքարի ցեղը պիտի ըլլայ. և Սովգարին որդին Նաթանայէլը Իսաքարի որդւոցը իշխան պիտի
6 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հնգետասնհնգերս հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին։) Եւ Զաբուղոնի ցեղը. և Քեղոնին որդին Եղիաբը Զաբուղոնի որդւոցը իշխան պի-
8 տի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հնգետասնեւեօթը հազար չորս

Ն·ք·ԹՓ· 1490

9 հարիւր հոգի էին։) Ցուդայի բանակին մէջ համրուածներուն ամ-
ենը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունուվեց հազար չորս հարիւր հոգի էին։) Ատոնք առ- Թ Գլ·ժ·14։
ջևէն պիտի չուեն։
10 Հարաւային կողմը՝ Ռուբենի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝ իրենց գունդերուն կարգովը. և Ռուբենի որդւոցը իշխան՝ Սեդիւրին որդին
11 Եղիսուրը պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։)
12 Եւ անոր քովը իջևան ընողները Շմաւոնի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Շմաւոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադայիին որդին Սաղամիէլը պիտի
13 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը յիսունուհինգ հազար երեք հա-
14 րիւր հոգի էին։) Ու Եփէը Գադի ցեղը. և Գադի որդւոցը իշխան՝ † Ռագուէլին որդին Եղիասաֆը պի- † Կ՚ո՛չ՝ Դագուելին. Տե՛ս գլ.ա. 14։ է·42, 47։ ժ·20։
15 տի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած
զօրքը քառասունհնգհինգ հազար վեց
16 հարիւր յիսուն հոգի էին։) Ռուբենի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր յիսունուհինգ հազար չորս հարիւր յիսուն հոգի էին։)
Եւ երկրորդ ասոնք պիտի չուեն։ Ե Գլ·ժ·18։
17 Ժողովքի վրանը՝ Ղեւտացւոց բանակին հետ՝ բանակներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի չուէ. ամէն մարդ իր տեղը իրենց զօրակներուն քովը իջևան ըլլածնուն պէս պիտի չուեն։ Ղ Գլ·ժ·17։ 21։
18 Արևմտեան կողմը Եփրեմի բանակին զօրակը պիտի ըլլայ՝ իրենց գունդերուն կարգովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիուդին որդին
19 Եղիսաման պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասուն հազար
20 հինգ հարիւր հոգի էին։) Եւ անոր քովը Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշխան՝ Փադասուրին որդին Գամալիէլը պիտի ըլլայ։
21 (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունուերկու հազար երկու հարիւր
22 հոգի էին։) Ու Եփէը Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որդւոցը իշխան՝ Գեդէօնիին որդին Աբիդանը
23 պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունուհինգ հազար չորս
24 հարիւր հոգի էին։) Եփրեմի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութը հազար հարիւր հոգի էին։) Ե Եւ երրորդ ասոնք պիտի Ե Գլ·ժ·22։
չուեն։
25 Հիւսիսային կողմը՝ Դանի բանակին զօրակը պիտի ըլլայ՝ իրենց գունդերուն կարգովը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադա-

Ն·ք·ԹՓ· 1490

Ե Գլ·բ·33։ Տե՛ս գ·և դ·և իզ·57։ ա Մն·ղ։ իա·6։
Ի Գլ·բ·33։ իղ·62։
Ժ ԵԼ·լԵ·21։ Գլ·գ·7, 8։ գ·15։ 25, 26։ 27։ 33։
Է Գլ·գ·23։ 29, 35, 38։
Լ Գլ·ժ·17։ 21։
Ի Գլ·գ·10։ 38։ ժԵ·22։
Ծ Գլ·բ·2։ 34։
Կ Հ՚Ր 50։
Հղ·ժ·6։ Գլ·ը·19։ ժզ·46։ ժԵ·5։ աթագ·ղ·19։
Ձ Գլ·գ·7, 8։ ը·24, 25, 26։ ժԵ·3, 4, 5։ լ·30, 47։ ա Մն·իգ·32։ բ Մն.ժ.10։
Ա Գլ·ա·52։
Բ Ճեռ.գ.4։
*ԵՔ·դրոչակը ըլլայ՝
Է Գլ·ժ·14։ Հռութ·դ·20։ ա Մն·բ·10։ Մասա·ա·Է։ Ղրե·գ·32, 33։

ին որդին Աքիեզերը ցեղ ըստ
26 ըստ ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը վաթսունուերկու հազար եօթ-
27 թը հարիւր հոգի էին ։) Եւ ասոնք բովը իշևան ընողները Ասերի ցեղը ցեղ ըստ ։ ու Ասերի որդուոցը իշխան՝ Եքբրանին որդին
28 Փագիէլը ցեղ ըստ ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։)
29 Ու Նեփթաղիմի ցեղը . ու Նեփթաղիմի որդուոցը իշխան՝ Ենանին որդին Աքիրէն ցեղ ըստ ։
30 (Եւ անոր համրուած զօրքը յիսունուերիւք հազար չորս հարիւր
31 հոգի էին ։ Դանի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը՝ հարիւր յիսունուեօթը հազար վեց հարիւր
ԸԳԼ · Ժ · 25· հոգի էին ։) Ըսաւ նք իրենց դրօշակներովը՝ ինձ ետևէն պիտի
32 չուէն ։ Իսրայէլի որդուոցմէ իրենց հայրերուն տուներովը համրուածները ասոնք են . Բրանակներուն մէջ համ
Բ Ել · Լ· 26 · Գլ · Ա· 46 · Ժա · 21 · րուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն կարգովը՝ վեց հարիւր իրեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի
Ժ Գլ · Ա · 47 · 33 էին ։ Բայց Ղեւտացիները չհամրուեցան Իսրայէլի որդուոցը հետ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
34 տուիրեր էր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին . հայսպէս իրենց դրօշակներովը իջևան ըրին , ու այսպէս անոնք ամէն մէկերնին իրենց տոհմերուն կարգովը և իրենց հայրերուն տուներովը չուեցին ։
Ե Գլ · Իդ · 2 · 5 · 6 ·

ԳԼ · Գ

1 Ահարոնի որդիքը ։ 5 Խորանին պաշտօնին համար Ղեւտացիք քահանաներուն կը տրուին ։ 11 անդրանկաց տեղը սեպուելով ։ 14 Ղեւտացիք կը համրուին իրենց տոհմերուր ։ 21 Գերսոնեանց ։ 27 Կահաթեանց ։ 33 Մերարեանց տոհմերը ։ Թիւը և անոնց յանձնուած պաշտպանութիւնը ։ 38 Մովսէսին ու Ահարոնին իջևան ընելու տեղը՝ ու պահպանութիւնը ։ 40 Ղեւտացիք Իսրայէլացւոց անդրանիկներուն փրկանքը կ'ըլլան ։ 44 ու Ղեւտացւոց թիւին աւելի եղածները ստակով կը փրկուին ։

1491 1 Ահարոնին ու Մովսէսին ազգաբանութիւնը ասա է , Տէրոջը Մովսէսին հետ Սինայ լեռանը վրայ
2 խօսած օրը ։ Եւ Ահարոնին որդուոցը անունները ասոնք են . Ան-
Ա Եւ · Գ · 23 · դրանիկը Նադաբ և Աբիուդ .
3 Եղիազար ու Իթամար ։ Ասոնք էին Ահարոնին որդուոցը Բ քահանանեբրուն անունները՝ որ օծուած օրհնուած էին քահանայութիւնին ընե-
1490 Ե Ղև · Ժ · 1 · Գլ · Իդ · 61 · ա Մն · Իդ · 2 · 4 լու · ։ Եւ Նադաբ ու Աբիուդ Սինայի անապատին մէջ Տէրոջը առջևը օտար կրակ մատուցած ատեննին՝ մեռան Տէրոջը առջևը , ու անոնք

որդի չունէին . և Եղիազար ու Իթամար իրենց հօրը Ահարոնին առջևը քահանայութիւն ըրին ։
Ե Ա Ե Ս Գ Լ · Ա · 50 · Ը · 11 · 15 · 24 · 26 ·
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով . Ղեւիին ցեղը մօտեցուր , ու զանոնք Ահարոն քահանային առջևը կայնեցուր՝ որ անոր սպա-
Բ Գլ · Ը · 6 · Ժ Ը · 2 · 7 սաւորութիւն ընեն ։ Եւ անոր պահպանութիւնը՝ ու բոլոր ժողովքին պահպանութիւնը ժողովքի խորանին առջևը պիտի պահեն
8 Խորանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ ժողովքի խորանին բոլոր կարասիները՝ ու Իսրայէլի որդուոցը պահ-
Ե Տես Գլ · Ա · 50 · Ը · 11 · 15 · 24 · 26 · պանութիւնը պիտի պահեն՝ խո-
9 րանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ղեւտացիները Ահարոնին ու անոր որդուոցը պիտի տաս . ասոնք Իսրա-
Ղ Գլ · Ը · 19 · Ժ Ը · 6 · յէլի որդուոցմէն բոլորովին անոր
10 տրուած են ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիները Իրենց քահանայական պաշտօնը կատարելու պիտի
Ի Գլ · Ժ Ը · 7 · կարգես . Եւ մօտեցող օտարականը
Ը Հմր 38 · Գլ · Ա · 51 · Ժ Գ · 40 · պիտի մեռցուի ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
12 սելով . Ես ահա Իսրայէլի որդուոցը միջէն Ղեւտացիները առի , Իսրայէլի որդուոցը մէջ ամէն
Ր Հմր · 41 · Գլ · Ը · 16 · Ժ Ը · 6 · արգանդը բացող առջնեկին տեղը . ուստի Ղեւտացիները իմ պիտի ըլ-
13 լան ։ Քանզի Ժամէն առջնեկը իմ է . Երբոր Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր առջնեկները զարկի , Իսրա-
Ժ Ել · Ժ Գ · 2 · Ղև · Իե · 26 · Գլ · Ը · 16 · Ղա · · Բ · 23 · յէլի մէջ բոլոր առջնեկները մարդկն մինչև անասուն սրբեցի ինծի . անոնք իմ պիտի ըլլան . ես եմ
Է Ել · Ժ Գ · 12 · 15 · Գլ · Ը · 17 · Տէրը ։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ ըսելով .
15 Համրէ Ղեւիին որդիքը իրենց հարցը տուներուն և իրենց ազգատոհմերուն նայելով . Եմէկ ամսականէն
Ա Հմր 39 · Գլ · Իգ · 62 · վեր եղող ամէն արուն պիտի համ-
16 րես ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին համաձայն համրեց զանոնք՝ ինչպէս
Ի Ծն · Խգ · 11 · Ել · Ը · 16 · Գլ · Իգ · 57 · ա Մն · Ը · 1 · 16 · Իդ · 6 · 17 որ իրեն պատուիրուեցաւ ։ Եւ Ղեւիին որդիքը իրենց անուններովը ասոնք էին . Գերսոն և Կահաթ ու
18 Մերարի ։ Եւ Գերսոնի որդուոցը անունները իրենց տոհմերովը ասոնք
19 են . Ղոբբենի և Սեմէի ։ Եւ Կահաթին որդիքը իրենց տոհմերովը՝
Ե Ել · Ը · 17 · Ե Ել · Ը · 18 · Ամրամ և Իսհառ . Քեբրոն ու
20 Ոզիէլ էին ։ Եւ Մերարիին որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Մոողի ու Մուսի էին . Ղեւտացւոց տոհմերը
Հ Ել · Ը · 19 · իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ասոնք են ։
21 Գերսոնէն՝ Ղոբբենացց տոհմը և Սեմեացց տոհմը եղաւ . Գերսո-
22 նեանց տոհմերը ասոնք են ։ Անոնցմէ համրուածները՝ մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուներուն

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

թուոյն համեմատ համրուածները՝ եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի

23 Եւ Յեգերսոնեանց տոհմերը խոռանին եւեւի կողմը դէպ 'ի արեւ-
24 մուտք իշեան պիտի ընեն : Եւ Գերսոնեանց հօրը տանը իշխանը՝ Լաելի որդին Եղիասափ պիտի ըլ-
25 լայ : Եւ ժողովքի խորանին մէջ Գերսոնին որդւոցը պահպանու-
Ղ ԳԼ·Դ·24· 25, 26 ·
թեանը յանձնուած բաները ասոնք են . ճխորանը՝ ու ՛վրանը՝ յատ նոր ծածկոյը՝ և ժողովքի խո-
26 րանին Ն դրանը վարագուրը , խոռանին և սեղանին բոլորտիքը եղած Նսրահին վարագուրները , և
Ո ԵԼ·ԻԶ·36· Ղ ԵԼ·ԻԵ·9· Ո ԵԼ·ԻԵ·16·
Ղ ԵԼ·Լ·18· Ղ Ա Մ·Ի·23·
ո սրահին դրանը վարագուրը , և ասոր ամէն գործին համար եղած Նչուանները ։
27 Եւ կահաթին Ամրամեանց տոհմը՝ ու Իսահառեանց տոհմը՝ և Քեբրոնեանց տոհմը՝ ու Ոզիելեանց տոհմը եղաւ . կահաթեանց տոհ-
28 մերը ասոնք էն . Մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները էրէնց թուոյն համեմատ՝ ութը հազար վեց հարիւր հոգի էին , որ սրբարանին պահպանութիւնը կ'ընէին ։
Ղ ԳԼ·ա·53·
29 Նկահաթին որդւոցը տոհմերը խոռանին հարաւային կողմը իշեան
30 պիտի ընեն ։ Եւ կահաթեանց տոհմերուն հօրը տանը իշխանը՝
31 Ոզիելի որդին Եղիսափանն էր ։ Եւ
ա ԳԼ·Դ·15· ո ԵԼ·ԻԵ·10· Վ ԵԼ·ԻԵ·23· ո ԵԼ·ԻԵ·31· Բ ԵԼ·ԻԵ·1· Լ·1·
ասոնց պահպանութիւնը յանձնուած բաները ասոնք էն . ատապաղնակը՝ ու Վաալաարոնի հոգին սեղանը՝ և ասրահին գործիքները՝ և սրբարանին գործիքները՝ որոնցմով պաշտօն կ'ընեն , և Ո վարագուրը՝ ու անոր վերաբերեալ
Ո ԵԼ·ԻԶ·32·
32 ամէն բաները ։ Եւ Նլեւտացւոց իշխաններուն իշխանը՝ Ահարոն քահանային որդին Եղիազարը պիտի ըլլայ , որ սրբարանին պահպանութիւնը ընողներուն վրայ վերակացու պիտի ըլլայ ։
33 Մերարիին՝ Մոողեանց տոհմը և Մուսեանց տոհմը եղաւ . ասոնք էն
34 Մերարիին տոհմերը ։ Եւ անոնց համրուածները մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները էրէնց թուոյն համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր
35 հոգի էին ։ Եւ Մերարեանց տոհմերուն հօրը տանը իշխանը՝ Աբիքեելն որդին Սուրիէլն էր . ասոնք խորանին հիւսիսային կողմը իշեան
Ո ԳԼ·ա·53· Ե ԳԼ·Դ·31· 32·
36 պիտի ընեն ։ Եւ Մերարիին որդւոցը պահպանութեանը յանձնուած բաները ասոնք էն . խորանին տախտակները՝ ու անոր նիգերը՝ և սիւները՝ ու խարխսները՝ և անոր բոլոր գործիքները՝ ու անոր վերաբերեալ
37 բերեալ ամէն բաները , Եւ շուրջանակի սրահին սիւները՝ անոնց խարիսխները՝ և ցիցերը՝ ու անոնց չուանները ։
38 Եւ խորանին առջեւի կողմը՝ այսինքն ժողովքի խորանին առջեւը դէպ 'ի արեւելք իշեան ընելու Մովսէս ու Ահարոն և անոր որդիքը պիտի ըլլան , Ո որ սրբարանին պահպանութիւնը Ֆ Իսրայէլի որդւոցը պահպանութեանը համար պահպանեն . ու Մեռնեցող օտա-
Ե ԱՒս ԳԼ·Իգ·62·
39 րականը պիտի մեռցուի ։ Բ Ղեւատացւոց բոլոր համրուածները՝ որոնք իրենց տոհմերովը Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները քսանուերկու հազար էին ։
40 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ֆ Իսրայէլի որդւոցը մէկ ամսականէն վեր բոլոր առջինեկ արուները համրէ , ու անոնց անուններուն թիւը
41 առ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր առջինեկներուն փոխարէն՝ Ղեւատացիները պիտի առնես ինծի համար . ես եմ Տէրը . ու Ղեւատացւոց անասունները՝ Իսրայէլի որդւոցը անասուններուն բոլոր առ-
42 ջինեկներուն տեղը ։ Եւ Մովսէս համրեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր առջինեկները՝ ինչպէս որ Տէրը ի-
43 րեն պատուիրեց ։ Եւ բոլոր առջինեկ արուները էրէնց անուններուն թուոյն համեմատ՝ մէկ ամսականէն վեր համրուողները քսանուերկու հազար երկու հարիւր եօթանասունուիրեք հոգի էին ։
44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 ըսելով . Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն առջինեկներուն տեղը՝ Ղեւատացիները , և անոնց անասուններուն տեղը՝ Ղեւատացւոց անասունները առ , որ Ղեւատացիները իմ ըլլան .
46 ես եմ Տէրը ։ Եւ Ղեւատացւոց Ի-ն աւելցած՝ Իսրայէլի որդւոցը երկու հարիւր եօթանասունուիրեք առջինեկներուն Ի փրկանք ըլլալու
47 համար , Մարդ գլուխ Ը հինգ սիկղ պիտի առնես . սրբարանին սիկղին համեմատ պիտի առնես . Բ մէկ սիկղը քսան կերատ է ։ Եւ անոնց մէջ աւելցածներուն փրկանքին տակը՝ Ահարոնին ու անոր որ-
48 դւոցը տաս ։ Եւ Մովսէս Ղեւատացիներով փրկուածներուն աւելցածներէն փրկանքին տակը առաւ ։
49 Իսրայէլի որդւոցը առջինեկներէն սրբարանին սիկղին համեմատ՝ Ֆ հազար երկու հարիւր վեթասունուհինգ
50 -իկ արծաթ առաւ ։ Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը խօսքին պէս Ի փրկուածներուն տակը Ահարոնին ու անոր որդւոցը տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
51

Ն·Ք·ՂԲ· 1490
Ի ԳԼ·ա·53·
Ե ԳԼ·Ժը·5·
Ֆ Հմր 7, 8·
ա Հմր 10·
Բ Տես գԼ· իգ·62·
Ֆ Հմր 15·
Ի Հմր 12, 45·
Ի Հմր 12, 41·
Ղ Հմր 39, 43·
ԻԵԼ·Ժգ·13· ԳԼ·Ժը·15· ԷՂԼ·իե·6· ԳԼ·Ժը·16·
Բ ԵԼ·Լ·13· Ղ Լ·իե·25· ԳԼ·Ժը·16· Եզեկ·խե· 12·
Ֆ Հմր 46, 47·
Ի Հմր 48·

ն. ք. ՂԲ. 1490

ԳԼ. Դ

1 Ղեւտացիներուն պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը։ 4 Քահանաները խորանը քակելէն եւս՝ կ'ամրեցնեն յանձնուելու բաները։ 16 Եղիազարին վերակացութեան պաշտօնը։ 17 Քահանայից ընելու գործուածքները։ 21 Գերսոնեանց, 29 ու Մերարեանց ծառայելու բաները։ 34 Կահաթեանց, 38 Գերսոնեանց, 42 ու Մերարեանց թիւը։

1 Յետ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով. Վեր ըրէք զգուշութեան մէջէն կահաթին որդւոցը գումարը առ՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ.
3 Երսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկանը ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողը
4 համբաւ։ Ժողովքի խորանին մէջ Եկահաթին որդւոցը պաշտօնը՝ ամենասուրբ բաները պէտք ըլլան։
5 Երբոր բանակը չուելու ըլլայ. Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի գան, ու ծածկոցին վարագուրը իջեցնեն, և անով եվկայութեան
6 տապանակը ծածկեն։ Եւ թէկուզի մորթերէ ծածկոցը անոր վրայ պիտի դնեն, ու անոր վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ մը տարածեն. և ձողերը պիտի անցընեն։
7 Եւ հառաջաւորութեան սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը պիտի տարածեն. ու անոր վրայ սկուտեղները՝ և խնկամանները՝ ու գաւաթները՝ և թափելու նուէր մատուցանելու բաժակները պիտի դընեն. ու հանապազօրեայ հացերը
8 անոր վրայ պիտի ըլլան. Եւ անոնց վրայ կրկնակի կարմիր լաթ մը պիտի տարածեն, ու թէկուզի մորթերէ ծածկոցով ծածկեն ան. և անոր ձողերը պիտի անցընեն։
9 Եւ կապուտակ լաթ մը պիտի առնեն, ու ծածկեն ջուրի աշտանակը և անոր ճրագները՝ ու անոր մկրատները՝ և բազմակալները՝ ու անոր բոլոր եղի ամանները որոնց
10 մով կը ծառայեն անոր. Եւ զանիկայ իր ամէն գործիքներովը թէկուզի մորթերէ ծածկոցի մը մէջ պիտի դնեն, ու լծակի մը վրայ
11 պիտի դնեն ան։ Եւ ոսկի սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը պիտի տարածեն, ու թէկուզի մորթերէ ծածկոցով մը ծածկեն ան. և անոր ձողերը պիտի անցընեն։
12 Եւ սրբարանին պաշտօնին գործածուած բոլոր գործիքները պիտի առնեն, ու կապուտակ լաթի մը մէջ փաթթեն, և թէկուզի մորթերէ ծածկոցով պիտի ծածկեն զանիկայ, ու լծակի մը վրայ դնեն։
13 Եւ մէջ-իւղէն սեղանին մոխիրները հանելով՝ անոր վրայ ծիրանեգոյն
14 լաթ տարածեն, Եւ անոր վրայ պաշտօնին համար գործածուած անոր բոլոր գործիքները՝ այսինքն կրակի ամանները՝ մսահանները՝ ու թիակները՝ և կոնքերը՝ (սեղանին բոլոր գործիքները՝) ան լծին վրայ պիտի դնեն, ու անոր վրայ թէկուզի մորթերէ ծածկոց մը տարածեն. և անոր ձողերը անցընեն։
15 Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը բանակին չուած ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին բոլոր կարասիները ծածկելը լմընցընեն. ու ետքը Կահաթին որդիքը գանոնք վերցընելու գան. Բայց սուրբ բաներուն պիտի չդպչին՝ որ չմեռնին. Եկահաթին որդւոցը բեռները ասոնք պիտի ըլլան ժողովքի խորանին մէջ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որդին Եղիազարը՝ լոյսի եղին՝ ու նաւուշահոտ խունկին՝ և հանապազօրեայ հացի ընծային՝ ու նօծման եղին վրայ վերակացու պիտի ըլլայ. և բոլոր խորանին ու անոր մէջի ամէն բաներուն, սրբարանին ու անոր կարասիներուն վրայ վերակացու ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
18 Ահարոնին՝ ըսելով. Ղեւտացւոց մէջէն կահաթեանց տոհմերուն ցեղը
19 մի կորնչցընէք. Բայց անոնց ամանակ ըրէք՝ որ Ամենասուրբ բաները մօտեցած ատենին ողջ մնան ու չմեռնին. Ահարոնը ու իր որդիքը պիտի գան, ու անոնց ամէն մէկուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որա-
20 չեն։ Իսկ երբոր սուրբ բաները կը ծածկեն, անոնք տեսնելու համար ներս պիտի չմտնեն՝ որ չմեռնին։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
22 սելով. Նաեւ Գերսոնի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց հարցը տուներուն ու իրենց տոհմերուն համե-
23 մատ. Երսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար՝ գունդին մէջ ամէն մտնող-
24 ները պիտի համրես։ Գերսոնեանց տոհմերուն ծառայելու ու բեռ վեր-
25 ցընելու պաշտօնը աս է. Անոնք պիտի վերցընեն խորանին վարագուրները՝ ու ժողովքի խորանը՝ անոր ծածկոցը՝ ու անոր վրայի թէկուզի ծածկոցը՝ և ժողովքի խորա-
26 նին դրանը վարագուրը. Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը եղած սրահին վարագուրները՝ ու սրահը մտնելու դրանը վարագուրը՝ ու անոնց չուանները՝ և անոնց պաշտօնին բոլոր գործիքները պէտք է վերցընէ. ու ասոնց հարկաւոր եղած բոլոր ապասաւորութիւնները պիտի
27 ընեն։ Գերսոնեանց որդւոցը բոլոր

ն. ք. ՂԲ. 1490

Ե Գլ. Ե. 9։ Ժ. 21։ Բ Օր. Լ. 9։ Բ Թագ. Ջ. 13։ ա Մն. Ժե. 2, 15։ Ա Բ Թագ. Ջ. 6, 7։ ա Մն. Ժգ. 9, 10։ Ի Գլ. Գ. 31։ Դ Եզ. Իե. 6։ Ղե. Իդ. 2։ Կ Եզ. Լ. 34։ Հ Եզ. ԽԹ. 40։ Ն Եզ. Լ. 28։ Ռ։

Ա Տես Եչ. Ժ. 21։ ա Թագ. Ջ. 19։

Ր Հմր 3։

Ղ Եզ. Ե. 9։ Ժ. 21։ Բ Օր. Լ. 9։ Բ Թագ. Ջ. 13։ ա Մն. Ժե. 2, 15։ Ա Բ Թագ. Ջ. 6, 7։ ա Մն. Ժգ. 9, 10։ Ի Գլ. Գ. 31։ Դ Եզ. Իե. 6։ Ղե. Իդ. 2։ Կ Եզ. Լ. 34։ Հ Եզ. ԽԹ. 40։ Ն Եզ. Լ. 28։ Ռ։

Ա Տես Եչ. Ժ. 21։ ա Թագ. Ջ. 19։

Ր Հմր 4։

Ր Հմր 8։

Ս Գլ. Գ. 25։ 26։

Ն · ք ՉԲ 1490

պաշտօնը՝ իրենց ամէն բեռներուն ու իրենց ամէն պաշտօններուն համար՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը հրամանովը պիտի ըլլայ . և անոնց բոլոր բեռները անոնց պահպանուի
28 Թեանը յանձնէք ։ Գերսոնեանց որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ասպիտի ըլլայ ժողովքի խորանին մէջ . և անոնց պահպանութիւնը Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը պիտի ըլլայ ։
29 Մերարիի որդիքն ալ պիտի համրես , իրենց տոհմերուն ու իրենց
Ն ՀՄՐ 8 ։ 30 հարցը տուներուն համեմատ . Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծառայութիւնը ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները համրես ։
31 Եւ ժողովքի խորանին մէջ անոնց ամէն պաշտօններուն համեմատ՝ ։ անոնց բեռներուն չահպանութիւնը ասկ է . ։ խորանին տախտակները , ու անոր նիգերը և անոր
ՂԳԼ · Գ · 36 · 37 ։
· ԵԼ · ԻՉ · 15 ։
32 սիւները՝ ու խարիսխները , և շուրջանակի սրահին սիւները ու անոնց խարիսխները և ցիցերը ու չուանները՝ անոնց ամէն գործիքներովը և անոնց ամէն պաշտօնովը անոնց բեռներուն պահպանութեանը ։ գործիքները անուններովը պիտի յանձնէք անոնց ։
ՂԵԼ · ԼԶ · 21 ։
33 Ասկ է Մերարիի որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ իրենց բոլոր պաշտօններուն համեմատ Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը .
Ղ ՀՄՐ 2 ։ 34 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողովքին իշխանները համրեցին Կահաթեանց որդիները անոնց տոհմերուն ու անոնց հարցը տուներուն
35 համեմատ . երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները ·
36 Ու անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը երկու հազար եօթը
37 հարիւր յիսուն հոգի էին ։ Ասոնք են ժողովքի խորանին բոլոր ծառայութիւնը ընող Կահաթեանց տոհմերուն համրուածները . որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , ինչպես որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեր էր ·
38 Եւ Գերսոնի որդւոցը համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց
39 հարցը տուներուն համեմատ , Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
40 համրուեցան . Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ երկու
41 հազար վեց հարիւր երսուն հոգի էին ։ Ասոնք են ժողովքի խորանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող Գերսոնի որդւոցը տոհմերուն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուիրածին պէս ։
42 Եւ Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
43 համեմատ , երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
44 նողները համրուեցան , Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը՝ երեք հազար երկու հարիւր հոգի
45 էին ։ Ասոնք են Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , ինչպես որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը ։
Ո ՀՄՐ 29 ։
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները որ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի իշխանները համրեցին իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
47 համեմատ , Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը ընելու
48 ամէն մտնողները , ասկ անոնց համրուածները ութը հազար հինգ
49 հարիւր ութսուն հոգի էին . Անոնք Տէրոջը պատուիրածին պէս համրուեցան Մովսէսին ձեռքովը . Ամէն մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռին նայելով . այսպէս համրուեցան անոնք , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին ։
Ղ ՀՄՐ 3 · 23 30 ։
ՂՀՄՐ 15, 24, 31 ։
Ո ՀՄՐ 1 · 21 ։

ԳԼ · Ե

1 Անմաքուր մարդիկները բանակէն դուրս կը ձգուին . 5 Վնասի մը փոխարէն հատուցում մը . 11 Երկան մը իր կնկան յոյսով ուսեցած կասկածին համար ընելիք գործը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
2 սելով . Հրաման ըրէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն բորոտը՝ և ամէն Ծորտամ ունեցողը ու Մեռելէ մը ամէն ան-
3 մաքուր եղողը . Արուն այ էգն ալ դուրս ձգեցէք . բանակէն դուրս պիտի ձգէք անոնք , որ չպղծեն իրենց բանակները՝ որոնց մէջտեղը
4 ես կը բնակիմ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին , ու բանակէն դուրս ձգեցին զանոնք . ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ , անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
6 սելով . Խօսք Իսրայէլի որդւոցը . Երբոր մարդ մը կամ կնիկ մը մարդու գործէ մեղքերէն մէկը գործե-
Ո · ք · ՉԲ · 1490
Ղ ՀՄՐ 22 ։
· ՂՂԱ ԺԹ · 9 46 ԳԼ ԺՐ 14 ։
Ծ ՂՂ ԺԸ 2 ։
Ծ ՂՂ · ԻԹ 7 ։
Ծ ՂՂ · Ե · 6 , 10 · ԺՇ. 11, 13 · Լ 19 ։
Ծ ՂՂ ԻՉ 11 · 12 · Բ ԿՐ Գ · 16 ։
Ի ՂՂ Զ 8 ։

Ն · ք · ՋՓ · 1490

լով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ , ու ատ
7 անձը յանցաւոր ըլլայ , ՂԱՆ ատե-
նը իր ըրած մեղքը պիտի խոստո-
վանի , և անիկայ իր ըրած մեղասը
ելման պիտի հատուցանէ , ու ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ , ու զանիկայ մեղասը քաշողին
8 պիտի տայ : Եւ թէ որ ան մեղ-
սոյն մարդուն մէկ ազգականն ալ
չըլլայ , որուն որ մեղասը հատուս-
ցուի , ան ատենը՝ երկու մեղասը Տէրո-
ջը հատուցուելով՝ քահանային պի-
տի ըլլայ , բայց ի քաւութեան
խոյին , որով ան յանցաւոր մա-
րդուն համար քաւութիւն պիտի
ըլլայ :
9 Եւ խորայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ
բաներուն ամէն ի ընծան որ կը բե-
րեն քահանային , անոր պիտի ըլ-
10 լայ : Եւ ամէն մէկուն սուրբ բա-
ները անոր պիտի ըլլան . ամէն
մարդ ինչ որ տայ քահանային ,
անոր ըլլայ :
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
12 սելով . Խօսէ խորայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ անոնց . Թէ որ մարդու մը
կնիկը խոտորի՝ ու անոր անհաւա-
13 տարմութիւն ընէ , Եւ մէկը Էանոր
հետ պառկելով՝ զուգաւորի , ու
անոր երիկը տեսած չըլլալով՝ բանը
գաղտուկ մնայ , և անոր պղծուած
ատենը՝ տեսնող մը չըլլայ , ու կնի-
14 կը չբռնուի , Եւ երէանը վրայ նա-
խանձաւորութեան ոգի գալով՝ իր
կնկանը պղծուելուն համար նա-
խանձի . կամ կնիկը պղծուած
չըլլալով՝ երէանը վրայ նախանձա-
ւորութեան ոգի գայ՝ ու նախան-
15 ձի , Ան ատենը ան մարդը իր
կնիկը քահանային պիտի բերէ ,
և անոր ընծային համար՝ գարիի
ալիւրէն արդուին տասներորդ բա-
ժինը պիտի բերէ . եղ պիտի չը-
թափէ անոր վրան՝ ո՛չ ալ կընդ-
րուկ դնէ վրան . ինչու որ նախան-
ձաւորութեան ընծայ մըն է ան .
յիշատակի ընծայ՝ Լոր մեղքը կը
16 յիշատակէ : Եւ քահանան կնիկը
պիտի մօտեցընէ , ու Տէրոջը առջևը
17 կայնեցընէ : Եւ քահանան հողէ
ամանով սուրբ ջուր պիտի առնէ .
ու քահանան խոռանին յատակը ե-
ղած հողէն պիտի առնէ , և ջուրին
18 մէջը դնէ : Եւ քահանան Տէրոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , ու
կնկանը գլուխը բանայ , և յիշա-
տակի ընծան՝ այսինքն նախանձ-
աւորութեան ընծան անոր ձեռքը
պիտի տայ . ու անէծքին լեղի ջուրը
քահանան իր ձեռքը պիտի ունե-
19 նայ . Եւ քահանան անոր երդում
ընել պիտի տայ , ու ըսէ կնկանը .
Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառ-

Ն · ք · ՋՓ · 1490

կեցաւ , և թէ որ քու էրկանդ ան-
հաւատարմութիւն ընելով չպըղ-
ծուեցար , անէծքին աս լեղի ջուրը
20 քեզի ինաս մը չընէ . Իսկ թէ որ
քու էրկանդ անհաւատարմութիւն
ընելով՝ պղծուեցար , և քու էրկէդ
զատ ուրիշ մարդ մը քեզի հետ
21 պառկեցաւ , (Ան ատենը քահա-
նան Ի կնկանը անէծքի երդումը ը-
նել պիտի տայ , և քահանան
կնկանը պիտի ըսէ .) Ի Տէրը քեզ
քու ժողովուրդիդ մէջտեղը՝ ա-
նէծքի ու երդումի համար պիտի
դնէ , երբոր Տէրը քու զիստդ փտե-
22 ցընէ՝ ու քու փորդ ուռեցընէ . Եւ
աս անէծքին ջուրը Ի քու աղիքնե-
րուդ մէջ պիտի երթայ , որ ի՜ա
փորդ ուռեցընէ , ու ի՜ա զիստդ
փտեցընէ . Հ և կնիկը պիտի ըսէ .
23 Ամէն՝ ամէն : Եւ քահանան աս
անէծքները գիրքի մը մէջ պիտի
գրէ , ու ան լեղի ջրովը պիտի
24 աւրէ : Եւ անէծքին լեղի ջուրը
ան կնկանը պիտի խմցընէ . ու
անէծքին լեղի ջուրը անոր ներսի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլը-
25 համար : Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ըն-
ծան պիտի առնէ , ու Տէրոջը առ-
ջևը Ի երեցընէ ընծան , և սեղանին
26 մօտեցընէ ան : Ղեւ քահանան ըն-
ծայէն՝ իր ձեռքը լեցուն պիտի առ-
նէ յիշատակի համար , ու սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ ան . ու ետ-
քը ան ջուրը կնկանը պիտի խմցը-
27 նէ : Եւ ջուրը անոր խմցընելէն
ետև՝ թէ որ անիկայ պղծուած է ,
ու իր էրկանը անհաւատարմու-
թիւն ըրած է , անէծքին ջուրը
լեղի ըլլալով՝ երբոր մտնէ անոր
ներսի դին , անոր փորը պիտի ու-
ռենայ , ու անոր զիստը * փտի , և
կնիկը ֆ իր ժողովուրդին մէջը անի-
28 ծաւ պիտի ըլլայ : Իսկ թէ որ կնի-
կը պղծուած չըլլալով՝ մաքուր է ,
ինաս պիտի չկրէ , ու զաւակ պիտի
29 ծնանի : Նախանձաւորութեան
օրէնքը աս է , երբոր կնիկ մը Ի իր
էրկանը անհաւատարմութիւն ընէ-
30 լով՝ պղծուի , կամ երբոր մարդու
մը վրայ նախանձաւորութեան ոգի
գայ՝ ու իր կնկանը վրայ նախանձի ,
Տէրոջը առջևը պիտի կայնեցընէ
կնիկը , և քահանան կատարէ աս
31 բոլոր օրէնքը անոր վրայ . Եւ ան
մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցան-
քէն , և կնիկը Ի իր յանցանքին
պատիժը պիտի կրէ :

Գ Լ · Զ

1 Ուխտաւորներուն կանոնը : 22 Ժողովուրդը օրհնելու կերպը :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Խորայէլի որդւոցը՝

* ԵԲէր · Խյ-նայ ,
ֆ ր Օր · իը · 37 : Սպ · ձդ · 9 , 11 : Երեմ · իդ · 9 : իԹ · 18 , 22 : խր · 18 : Զաք · ը · 13 :
ՀՀԺր 19 :

Ե գ Թագ · ժէ · 18 : Ե գէկ · իԹ · 16 :

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

ու ըսէ անոնց . Թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը ՝ ինչքինքը Տէրոջը նուիրելու համար ուխտաւորի մեծ
3 ուխտ ընելու ըլլայ . Բ գինիէն և օղիէն պիտի զգուշանայ . գինիի քացախ կամ օղիի քացախ պիտի չխմէ , և խաղողի օշարակ չխմէ , ու խաղող կամ չամիչ պիտի չուտէ .
4 տէ ։ Ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրերը՝ որթէն եղած բան մը պիտի չուտէ , կուտերէն մինչև
5 կեղեւը ։ Ինքզինքը նուիրելու ուխտին բոլոր օրերը՝ իր գլխուն ածելի չպըղնէ . մինչև ինքզինքը Տէրոջը նուիրած օրերուն լըլլննալը՝ ինքը սուրբ պիտի ըլլայ . Ե իր գլխուն մազերուն վարսրը թող տայ
6 որ աճի ։ Ինքզինքը Տէրոջը նուիրած բոլոր օրերը՝ Բ մեռած մարմնի
7 մը պիտի չմօտենայ . Է իր հօրը համար կամ մօրը համար՝ իր եղբօրը կամ իր քրոջը համար՝ ինքզինքը պիտի չպղծէ . Երբոր անոնք մեռնին . ինչու որ իր Աստուծոյն
8 * ուխտը իր գլխուն վրան է . ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը ։ Եւ թէ որ իր քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի , ու իր նուիրած գլուխը պղծուի , իր մաքրուելու օրը պիտի գլուխը պիտի ածիլէ . Է օրինէրորդ օրը ածիլէ ան .
10 Եւ Է ութերորդ օրը ծուղակի իր երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի բերէ
11 քահանային ։ Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի մատուցանէ , և մեռելին պատճառովը Լզած մեղքին համար քաւութիւն պիտի ընէ անոր . ու նոյն օրը պիտի սրբէ անոր գլուխը ։
12 Եւ իր ուխտին օրերը Տէրոջը պիտի նուիրէ , ու Է յանցանքի պատարագի համար մէկ տարեկան դառնուկ մը պիտի բերէ . և առջի օրերը պիտի չհամրուին , ինչու որ իր ուխտը պղծուեցաւ ։
13 Եւ ուխտաւորին օրէնքը ասէ . Երբոր ինքզինքը նուիրելուն օրերը լրննայ , անիկայ ժողովքի խորա-
14 նին դուռը պիտի բերուի . Եւ իր ղոհը Տէրոջը պիտի մատուցանէ , մէկ տարեկան անարատ արու գառնուկ մը ողջակէզի համար , ու մէկ տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը Բ մեղքի պատարագի համար , և մէկ անարատ խոյ մը Է խաղաղութեան
15 զոհի համար . Եւ սակառ մը Լբարկ ալեւրէ եղով շաղուած անխմոր չօթեր , ու Է եղով օծուած անխմոր լաւաչներ , և անոնց հացի ընծան ու Բ թափելու նուէրը պէտ
16 * հատուցանէ ։ Եւ քահանան անոր մեղքի պատարագը ու անոր ողջակէզը Տէրոջը առջեւը մատուցընելով՝
17 պիտի մատուցանէ ։ Եւ խոյը՝ խաղաղութեան զոհ պիտի մատուցանէ Տէրոջը՝ անխմոր հացին սակառովը . ու քահանան անոր հացի ընծան ու թափելու նուէրը պիտի մատուցա-
18 նէ ։ Եւ ուխտաւորը իր նուիրած գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի խորանին դուռը . ու իր նուիրած գլուխն ալ մաղը պիտի առնէ՝ և խաղաղութեան զոհին տակը եղած կրա-
19 կին մէջը դնէ ։ Եւ քահանան խոյէն՝ Հեփած թեւը , և սակառէն՝ մէկ անխմոր չօթ ու մէկ անխմոր լաւաչ պիտի առնէ , և Յուխտաւորին ձեռքերուն վրայ դնէ՝ մազերը ա-
20 ծիլուելէն ետքը . Եւ քահանան ետրերդընելու ընծայ պիտի մատուցանէ զանոնք Տէրոջը առջեւը . Հասոնք երերցընելու երբուծով՝ ու բարձրացընելու պիտովՙ քահանային համար սուրբ են . և անկէ ետև ուխտաւորը գինի խմէ ։
21 Ուխտաւորի մը ** անոր նուիրուելուն համար Տէրոջը խոստացած իր ընծային օրէնքը ասէ , իր ձեռքը հասածէն ի զատ . անիկայ իր ըրած խոստմունքը իր նուիրուելուն օրէնքովը պիտի կատարէ ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
23 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ և ըսէ . Ը յպսակս Իպիտի օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ ըսելով
24 անոնց . Տէրը օրհնէ քեզ , և Յ պահէ
25 քեզ . Տէրը Յ պայծառացընէ իր երեսը քու վրադ , ու Ն ողորմի քեզի .
26 ւ Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցընէ , և
27 * և խաղաղութիւն տայ քեզի ։ Եւ իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ պիտի դնեն , ու Ես պիտի օրհնեմ զանոնք ։

ԳԼ · Է

1 Ի խանձարուրն ընծաները խորանին նուիրման Հանդէսին համար ։ 10 Սեղանին նուիրման Հանդէսին համար մատուցուած ընծաները ։ 89 Աստուած քաւութիւնին վրայէն Մովսէսին հետ կը խօսի ։

1 Ա յս եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս
— լմընցուց խորանը կանգնելը , և զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները օծեց ու սրբեց , և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները օծեց . ու զանոնք
2 սրբեց , Ըն առին Բ Իսրայէլի իշխանները՝ իրենց հայրերուն տանը գլուխները՝ Թուաբերին համրուելուն վրայ վերակացու եղող ցեղերուն իշխանները ընծաներ տուին ։
3 Եւ բերին իրենց ընծաները Տէրոջը առջեւը . վեց ծածկուած սայլեր՝ և տասուերկու եզներ . ամէն երկու իշխանները մէկ սայլ և ամէն մէկը մէկ մէկ եզ և մօտեցուցին զանոնք
4 խորանին առջեւը ։ Եւ Տէրը խօ-

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

ա Գոր · իա · 24 ։

— Եւ · Ս · 16 ։ Ղա · Բ · 10 · 11 ։

Բ Գլ · ա · 4 · Ճ ։

— Ղա · իէ · 2 ։ Գաս · ժգ · 5 ։ Գոր · իա · 23 ։ Հռով · ա · 1 ։
Բ Ա՛մվ · Բ · 12 ։ Ղա · ա · 15 ։
ե Գաս · ժգ · 5 ։ ժգ · 17 ։ աթագ · ա · 11 ։
Բ Ղա · իա · 11 ։ Գլ · ՃԹ · 11 · 16 ։
Է Ղա · իա · 1 · 2 · 11 ։ Գլ · Թ · 6 ։
*Եբր · Նուիրուելը
Ղ Գոր · ԺԸ · 18 ։ իա · 24 ։
Է Ղա · ե · 7 · ժգ · 22 ։ ժե · 14 · 29 ։
Ը Ղա · ե · 6 ։
Ը Գոր · իա · 26 ։
ժ Ղա · գ · 2 · 27 · 32 ։
Է Ղա · գ · 6 ։ Ղ Ղա · Բ · 4 ։
Է Եզ · ԼԹ · 2 ։
ժ Գլ · ժե · 5 · 7 · 10 ։

Ն·ք·ՂՖ· 1490

5 սեղաւս մովսէսին՝ ըսելով. Անոնցմէ առ՝ ու Ղևտացւոց տուր ատոնք՝ ամէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով, որ ժողովքի խորանին պաշտօնին
6 մէջ գործածուին։ Եւ Մովսէս առաւ սպյները ու ևզները, ու զանոնք
7 Ղևտացւոց տուաւ։ Երկու սպյը ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով.
8 Եւ չորս սպյը ու ութը եզը Մերարիի որդւոցը տուաւ, Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին վերակացութեամբը եղած անոնց
9 պաշտօնին նայելով։ Բայց Կահաթի որդւոցը չտուաւ. ինչու որ Սրբարանին պաշտօնը անոնց վրայ ըլլալով, իրենց ուսերովը պիտի վերցընէին։
10 Եւ սեղանին օծուած օրը՝ ետնոր նուիրման հանդիսին համար իշխանները ընծաներ տուին. և իշխանները իրենց ընծաները սեղանին
11 առջևը մատուցին։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Սեղանին նուիրման հանդիսին համար՝ ամէն մէկ իշխան մէկ մէկ օր իրենց ընծաները մատուցանեն։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մատուցանողը՝ Յուդայի ցեղին Էհոնը Ամինադաբին որդին Նաասոնն էր։
13 Եւ ան որ ընծան. ժ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած
14 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
15 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ ան մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզին համար,
16 մը, Այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքին
17 քի պատարագի համար, Եւ հաղորդութեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Ամինադաբին որդւոյն Նաասոնին ընծան աս էր։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը՝ Իսաքարի իշխանը Սողզարին որդին
19 Նաթանայէլն էր։ Անոր մատուցած ընծան ան էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած
20 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
21 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար,
22 Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Եւ հաղորդութեան զոհի համար երկու արջառ՝

Ն·ք·ՂՖ· 1490

հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Սողզարին որդւոյն Նաթանայէլին ընծան աս էր։
24 Երրորդ օրը մատուցանողը՝ Զաբուղոնի որդւոց իշխանը Քելոնին
25 որդին Եղիաբն էր։ Անոր ընծան ան էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
26 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
27 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
28 ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,
29 Եւ հաղորդութեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Քելոնին որդւոյն Եղիաբին ընծան աս էր։
30 Չորրորդ օրը մատուցանողը՝ Ռուբենի որդւոց իշխանը Սեդիւրին
31 որդին Եղիսուր էր։ Անոր ընծան ան էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
32 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
33 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
34 ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,
35 Եւ հաղորդութեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Սեդիւրին որդւոյն Եղիսուրին ընծան աս էր։
36 Հինգերորդ օրը մատուցանողը՝ Շիմէոնի որդւոց իշխանը Սուրիսադային որդին Սաղամիէլն էր։
37 Անոր ընծան ան էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած
38 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
39 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար
40 մը, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի
41 քի պատարագի համար, Եւ հաղորդութեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Սուրիսադային որդւոյն Սաղամիէլին ընծան աս էր։
42 Վեցերորդ օրը մատուցանողը՝ Գա-

Ն.Ք.ՉԲ. 1490

դի որդւոց իշխանը Դագուէլին որ-
43 դին Եղեասափն էր : Անոր ընծան
՚՚ էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
44 Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ խնկաման ,
45 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
46 ողջակէզի համար , Ա.յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
47 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք . Դագուէլին որդւոյն Ե-
ղիասափին ընծան աս էր :
48 Եօթներորդ օրը ֊ոթ֊ոյանոէ՝
Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդին
49 որդին Եղիսաման էր : Անոր ըն-
ծան ՚՚ էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
50 լիւրով , Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ
51 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարե-
կան մէկ գառն ողջակէզի համար ,
52 Ա.յծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
53 տարագի համար , Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ
հատ մէկ տարեկան գառինք . Ա-
միուդին որդւոյն Եղիսամային ըն-
ծան աս էր :
54 Ութներորդ օրը ֊ոթ֊ոյանոէ՝
Մանասէի որդւոց իշխանը Փադա-
սուրին որդին Գամաղիէլն էր :
55 Անոր ընծան ՚՚ էր . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ
կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
56 բարակ ալիւրով , Ցասը ՚իկ ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն ,
57 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ
տարեկան մէկ գառն ողջակէզի հա-
58 մար , Ա.յծերէն մէկ նոխազ մեղքի
59 պատարագի համար , Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք .
Փադասուրին որդւոյն Գամաղիէլին
ընծան աս էր :
60 Իններորդ օրը ֊ոթ֊ոյանոէ՝ Բե-
նիամինի որդւոց իշխանը Գեդէօ-
61 նիին որդին Աբիդանն էր : Անոր
ընծան ՚՚ էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ

Ն.Ք.ՉԲ. 1490

մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
62 լիւրով , Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ
63 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան
64 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ա.յ-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
65 րագի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Գեդէօնիին
որդւոյն Աբիդանին ընծան աս էր :
66 Ցաներորդ օրը ֊ոթ֊ոյանոէ՝
Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադային
67 որդին Աքիեզերն էր : Անոր ըն-
ծան ՚՚ էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
68 լիւրով , Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ
69 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան
70 մէկ գառն ողջակէզի համար, Ա.յծե-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարա-
71 գի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Ամիսադային
որդւոյն Աքիեզերին ընծան աս էր :
72 Մետասաներորդ օրը ֊ոթ֊ոյանո-
էն՝ Աասրի որդւոց իշխանը Եքրանին
73 որդին Փագիէլն էր : Անոր ընծան
՚՚ էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
74 Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ խնկաման
75 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
76 ողջակէզի համար , Ա.յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
77 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք . Եքրանին որդւոյն Փա-
գիէլին ընծան աս էր :
78 Երկոտասաներորդ օրը ֊ոթ֊ոյա-
նոէ՝ Նեփթաղիմի որդւոց իշխանը
79 Ենանին որդին Աքիրէն էր : Անոր
ընծան ՚՚ էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի
ընծայի համար եղով շաղուած բա-
80 րակ ալիւրով , Ցասը ՚իկ ոսկիէ մէկ
81 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան
82 մէկ զաւն ողջակէզի համար , Ա-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
83 րաժի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ տարի մէկ
տարեկան գառնիք . Ենանին որ-
դւոյն Ափրիէին ընծան աս էր ։
84 Սէգանին օծուած օրը՝ անոր
նուիրման հանդէսին համար Իս-
րայէլի իշխաններէն ԽՒԲ-ԷՐԵՑ
ընդ-ԽԵՐԵՑ ասոնք էին . տասուերկու
արծաթի սկուտեղ՝ տասուերկու
արծաթի կոնք , ու տասուերկու
85 ոսկի խնկաման , Ամէն մէկ արծաթի
սկուտեղը հարիւր երսուն ԽԻԼԻՔ՝ և
ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն ԽԻԼԻ
էր . ԽԻ ամաններուն բոլոր արծաթը
երկու հազար չորս հարիւր ԽԻԼԻ էր ,
86 սրբարանին սիկղին համեմատ . Ոս-
կեղէնէ տասուերկու ոսկի խնկաման
լեցուն , ամէն մէկ խնկամանը
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
տասնական ԽԻԼ ԸՆԾԻՎ , խնկա-
մաններուն բոլոր ոսկին հարիւր
87 քսան ԽԻԼ էր ։ Ողջակէզի համար
բոլոր արջառները տասուերկու
զուարակ , խոյերը տասուերկու ,
մէկ տարեկան գառնիքը տասուեր-
կու էին , իրենց հացի ընծայովը .
և մեղքի պատարագի համար այծե-
88 րէն նոխազները տասուերկու . Եւ
խաղաղութեան զոհի համար բոլոր
արջառները քսանուչորս զուարակ
էին , խոյերը վաթսուն , նոխազները
վաթսուն , և մէկ տարեկան գա-
ռնիքը վաթսուն էին ։ Ա՛ս էր սե-
ղանին նուիրման հանդէսը՝ անոր
հօծուելէն ետքը ։
89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խո-
րանը կը մտնէր Ինոր հետ խօսե-
լու , ան ատենը ղրկին խօսողին
ձայնը՝ վկայութեան տապանակին
վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝
երկու քերովբէներուն մէջտեղէն
կը լսէր , ու ինքը Անոր հետ կը
խօսէր ։

ԳԼ· Ը

1 ձրագները վառելուն կերպը ։ 5 Ղեւտացւոց նուիրուիլը ։ 23 Անոնց պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը ։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըս-
2 լով . Խօսէ Ահարոնին՝ ու ըսէ
անոր . Երբոր ձրագները վառես ,
եօթը ճրագները աջտանակին առ-
3 ջեւի կողմին լոյս պիտի տան ։ Եւ
Ահարոն անանկ ըրաւ . անոր ճրագ-
ները աջտանակին առջեւի կողմին վա-
ռեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
4 պատուիրեց ։ Բ Եւ աջտանակին
շինվքը սա՛նկ էր , *կռածոյ ոսկիէ
էր . անոր բունէն մինչև անոր ծա-
ղիկները †կռածոյ էր . ՚Տէրոջը
Մովսէսին ցուցուցած դաղափարին
պէս՝ անանկ շինեց աջտանակը ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով . Իսրայէլի որդւոցը մէջէն
Ղեւտացիները առ , ու մաքրէ ա-
7 նոնք ։ Եւ անոնք մաքրելու համար
սա՛նկ պիտի ընես անոնց . Բ Մաք-
րութեան ջուր սրսկես անոնց վրայ ,
ու Ա-ՌԱՔ իրենց բոլոր մարմիննե-
րը թող ածիլեն , և իրենց հան-
դերձները լուան՝ ու մաքրուին ։
8 Ետքը զուարակ մը թող առնեն ու
Բ անոր հացի ընծային համար եղով
շաղուած բարակ ալիւր . դուն ալ
ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես
9 մեղքի պատարագի համար ։ ԷՈւ
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
առջեւը պիտի մօտեցընես . Ւ և Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
10 ժողվես ։ Ու Ղեւտացիները Տէրո-
ջը առջեւը պիտի մօտեցընես , ու
Իսրայէլի որդիքը Ժ իրենց ձեռքերը
11 Ղեւտացւոց վրայ դնեն ։ Եւ Ահա-
րոն Իսրայէլի որդւոցը կողմէն՝ Ղե-
ւտացիները Տէրոջը առջեւը †ընծայ
պիտի մատուցանէ՝ . և անոնք Տէ-
րոջը պաշտօնը կատարելու համար
12 ըլլան ։ Բ Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռ-
քերը զուարակներուն գլխուն վրայ
պիտի դնեն . ու Ղեւտացւոց քա-
ւութիւն ընելու համար՝ մէկ զո-
ղ մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը
ողջակէզ պիտի մատուցանես Տէ-
13 րոջը ։ Եւ Ղեւտացիները Ահարոնին
ու անոր որդւոցը առջեւը պիտի
կայնեցընես , ու զանոնք ընծայ մա-
14 տուցանես Տէրոջը ։ Այսպէս պի-
տի զատես Ղեւտացիները Իսրայէլի
որդւոցը մէջէն , ու Ղեւտացիները
15 Ինձի պիտի ըլլան ։ Եւ անկէ ետև
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
գործը ընելու պիտի մտնեն ։ Այս-
պէս պիտի մաքրես անոնք , և Բնա-
16 ծայ մատուցանես անոնք . Քան-
զի անոնք բոլորովին ինծի տրուած
են Իսրայէլի որդւոցը մէջէն ։ Ես
Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ժ մօրը արգան-
դը բացող բոլոր առջինեկներուն
17 տեղը ինծի առի անոնք ։ Ինչու-
որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր առջի-
նեկները , թէ մարդու և թէ անա-
սունի , իմն են . Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ բոլոր առջինեկները զար-
կած օրէս՝ զանոնք սրբեցի ինծի
18 համար ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր առջինեկներուն տեղը Ղեւտա-
19 յիները առի ։ Եւ Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջէն Ղեւտացիները բոլորո-
վին Ահարոնին ու անոր որդւոցը
տուի , որ ժողովքի խորանին մէջը
Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն ,
և Իսրայէլի որդւոց համար քաւու-
թիւն ընեն , Որ Իսրայէլի որդւոց-

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

Ե Գլ· ԺԲ· 9, 17, 18 ։
† ԵՔԲ· մեզ-
դաց , կամ մեղքի պա-
տարագի ։
Ղ Ղե· Ժդ· 8, 9 ։
Բ Ղե· բ· 1 ։
Ը Տե՛ս Եզ-
ԽԹ· 4, Ես-
12 ։
Բ Ղե· ը· 3ա
ԺՂե· ա· 4 ։
‡ ԵՔԲ· երեք-
ցրնելու բա-
ծայ պիտի
կերերցնէ ։
Ի Եզ· ԽԹ· 10 ։
Ե Գլ· գ· 45ա
Ժդ· 9 ։
Ի Հմ· 11, 13ա
Ժ Գլ· գ· 12, 45 ։
Ի Եզ· Ժդ· 2, 12, 13, 15 ։
Գլ· գ· 13 ։
Ղա· բ· 23 ։
Հ Գլ· գ· 9ա
Յ Գլ· ա· 53 ։
Ժդ· 46, Ժբ· 5, Ա Մն· իդ· 16 ։

Ե Եզ· ԽԹ· 31 ։
* Պ՚՝ ճա-
խարակեայ
† Եզ· ԽԹ· 18 ։
՚ Եզ· ԽԹ· 40 ։

ՆՈՄ. ԳՖ. 1490

ՐԵՐ. Ա. 53։

ՂԵՒ. ԺԸ. 1, ԸԸ։ ԴԱ. Ի Գ. 5։ ԳԱ. ԻՐ. 16։ Ր Օր. Ժ Ա. 1, 2։

ԲԵԼ. ԺԸ. 6։

ՖՁՁ. 10։

ՆՈՄ. ԳՖ. 1490

ՖՀՄՐ 7։

ՖՀՄՐ 11, 12։

ՖՀՄՐ 15։

ՖՀՄՐ 5, ԸԸ։

ՆՏՆ. ԳԼ. Դ. 3։ ա ՄՆ. Իգ. 3, 24, 27։

ՂԵՒ. Ա. 53։

ԳԼ. Թ

1 Երկրորդ տարին Նորէն զատիկը ընել կը պատուիրուի։ 6 Ընմարուր եղդները ու գուրս տեղ դանուղները երկրորդ ամսուն մէջ պիտի ընեին զատիկը։ 15 Իսրայէլացիք ամպին առջեւն չդոլեմբերը կը լուէին՝ ու իջեան կ'ընէին։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին առջի ամսուն մէջ՝

2 ըսելով . Իսրայէլի որդիքը թո՛ղ իր որոշուած ժամանակին Զատիկ ընեն

3 զատիկը ։ Ա՛ս ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Բ իրիկուան դէմ պիտի ընէ՛ք զան՝ իր որոշուած ժամանակին . անոր բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր սովորութիւններուն համեմատ պիտի ընէ՛ք զանիկա ։

4 Ներ ան ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը ընեն ։

5 Նոյն ։ Ու անոնք հառաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ զատիկը ընին Սինայի անապատին մէջ . Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը անանկ ընին ։

6 Եւ կային ոմանք՝ որ Ը մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով , ան օրը չկրցան զատիկը ընել . եւ ան օրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջեւը եկան ։ 7 Եւ ան մարդիկը ըսին անոր . Մենք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք . ինչու համար իսրայէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին մատուցանելէն արգիլուի՞նք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց . կեցէ՛ք՝ ու՞նայիմ Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վրայով ։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ . Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը պղծուի , կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ , անիկայ ալ
11 զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը . Երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ պիտի ընեն ան . Բաղարջով ու լեղի խոտերով պի-
12 տի ուտեն ան . Ի՛նկէ մինչեւ առտու բան մը պիտի չթողուն , ա՛ւ անկէ ոսկոր մը չկոտրեն . Հզատկին բոլոր կանոններուն համեմատ պի-
13 տի ընեն ան ։ Բայց թէ որ մարդու եղող՝ ու ճամբորդութեան մէջ չեղող մարդը զատիկը ընելը զանց ընէ , ան անձը Ւիր ժողովուրդին միջէն պիտի կորսուի . ինչու որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չմատուց . ան մարդը Ծիր մեղքը պիտի կրէ ։
14 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր մէջը պանդխտանայ , ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը , զատիկն կանոնին և անոր սովորութեանը համեմատ պիտի ընէ ան . Թէ օտարականին՝ և թէ երկրին բնակին համար Ւմէկ կանոն պիտի ունենաք ։

15 Եւ հան օրը՝ որ խորանը կանգնուեցաւ , վկայութեան վրանին վրայովը ամպը պատեց խորանը . ու Ի իրիկունը մինչեւ առտուս խորանին վրայ կրակի երեւոյթով կը
16 կենար ։ Միշտ ասանկ էր . ցերեկը ամպը կը ծածկէր ան , և գիշերը
17 կրակին երեւոյթը ։ Ու երբոր ամպը Ւխորանէն կը վերնար , անկ ետեւ Իսրայէլի որդիքը կը չուէին . և ուր որ ամպը կը կենար , հոն Իս-
18 րայէլի որդիքը իջեան կ'ընէին ։ Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդիքը կը չուէին , և Տէրոջը հրամանովը իջեան կ'ընէին . Ժամը խորանին վրայ սրտի ատեն որ կը կենար , անոնք իրենց վրաններուն մէջ
19 կը մնային ։ Եւ երբոր ամպը շատ օրեր խորանին վրայ մնար , Իսրայէլի որդիքը ՃՏէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին , ու չէին չուեր ։

ՆՈՄ. ԳՖ. 1490

ԲԳԼ. Ե. 2։ ԺԹ. 11-16։ ՏԵՎ ՃՕՏ. ԺԸ. 28։

Ե ԵՒ. ԺԸ. 15, 19, 26։ ԳԼ. ԻԿ. 2։

ՂԳԼ. ԻԿ. 5։ * ԵՀԲ. Մարիկ ընեմ

ՆՈՄ. Ա. 2, 15։

ԸԵԼ. ԺԲ. 8։

ՐԵԼ. ԺԲ. 10։

ԺԵԼ. ԺԲ. 46։ ՃՕՏ. ԺԹ. 36։

ԻԵԶ. ԺԲ. 43, ԸԸ։

ԼՆՕ. ԺԵ. 14։ ԵԼ. ԺԲ. 15։

Ե ՀՄՐ 7։

ԺԳԼ. Ե. 31։

ՀԵԼ. Խ. 34։ ՆԷՄ. Թ. 12, 19։ ՍԱՂ. ՀԸ. 1։

ՅԵԼ. ԺՃ. 21։ Խ. 38։

ՂԵԼ. Խ. 36։ ԳԼ. Ժ. 11, 33, 34։ ՍԱՂ. Ժ. 1։

ՀԱԿՐ. Ժ. 1։

ՃԳԼ. Ա. 53։ Ե. 8։

Ն · ՔՓ · ՂՓ · 1490

20 Նոյպէս ալ երրոր ամպը խորանին վրայ քիչ օր կենար . Տէրոջը հրամանին համեմատ իջևան կ'ընէին , ու Տէրոջը հրամանին համեմատ կը
21 չուէին : Նոյնպէս ալ երրոր ամպը իրիկունէ մինչև առտու մնար , առտուանդ ամպին վեր ելած ատեները կը չուէին . թէ ցորեկ ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին ելած ատենը կը
22 չուէին : Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ամիս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը խորանին վրայ կենալով մնար , իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին , ու չէին չուեր . բայց երրոր վերնար ,
23 կը չուէին : Տէրոջը հրամանին համեմատ իջևան կ'ընէին , և Տէրոջը հրամանին համեմատ կը չուէին . Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած Տէրոջը հրամանին համեմատ՝ Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին :

ԳԼ · Ժ

1 Ընծաթէ փողերուն դործածութիւնը : 11 Իսրայէլացիները Սինային դէպ'ի փառան կը չուեն : 14 Ընծոց չուելուն կարգը : 29 Մովսէս իր Ցեթրոյ անունը կը յորդորէ որ իրենց հետ երթայ : 33 Տապանակին չուելու ու կենալու ատենը՝ Մովսէսին տուած օրհնութիւնը :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Փեղի երկու հատ արծաթէ փող շինէ . կառնոյ պիտի շինես անոնք , որ ժողովրդը կանչելու համար՝ ու բանակներուն չուե-
3 լուն համար դործածես : Եւ երրոր զանոնք ջնջեցնեն , բոլոր ժողովրդը քովդ պիտի ժողվուին ժողովրդի խո-
4 րանին դուռը : Եւ թէ որ փողէն մէկը ջնջեցնեն , իշխանները՝ հազարապետները քովդ
5 պիտի ժողվուին : Եւ երրոր ազդարարութեան համար ջնջեցնէք , արևելքը իջևան ընող բանակները
6 պիտի չուեն : Ու երրոր երկրորդ անդամ ազդարարութեան փողը ջնջեցնէք , հարաւային կողմը իջևան ընող բանակները պիտի չուեն . անոնց չուելուն համար ազդարարութեան փողը պիտի ջնջեցնեն :
7 Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու ըլլաք՝ փող պիտի ջնջեցնէք , բայց ձագդարարութիւն պիտի չընէք :
8 Եւ Ահրոնին որդիքը՝ քահանաները պիտի բլլան . և *ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ
9 ձեզի : Եւ երբ որ պատերազմելու երթաք՝ ձեր երկրին մէջ ձեզի նեղութիւն տուող թշնամիին դէմ, փողերով ազդարարութիւն պիտի ընէք . ու Տէրոջ յիշուելիք Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջևը , և ձեր
10 թշնամիներէն ազատուելիք : Եւ ձեր ուրախութեան օրերուն՝ ու ձեր տօներուն՝ և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի ջնջեցնէք ձեր ողջակէզներուն վրայ , ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ , որ ձեզի Էլիւատակի համար բլլան ձեր Աստուծոյն առջևը . Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ վկայութեան խորանին վրայէն
12 ամպը վեր ելաւ : Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց դնացքին համեմատ չուեցին Սինայի անապատէն . ու ամպը Փառանի անապատին մէջ
13 կեցաւ : Եւ առաջ՝ Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած Տէրոջը հրա-
14 մանին պէս չուեցին : Եւ առաջ՝ Յուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց՝ իրենց դունդերուն կարդովը . ու անոր դունդին վրայ Ամինադարին որդին Նաասոնն
15 էր : Եւ Իսաքարի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սովզարին որդին
16 Նաթանայէլն էր : Եւ Զաբուլոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ
17 Փեղոնին որդին Եղիաբն էր : Եւ խորանը վար իջեցուցին . ու Խորանը վերցընող Գերսոնի որդիքը
18 և Մերարիի որդիքը չուեցին : Եւ Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարդովը . ու անոր դունդին վրայ Սեղիւրին որ-
19 դին Եղիասուր էր : Եւ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սուրիսադային որդին Սաղամիէլն էր :
20 Եւ Գադի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Դադուելին որդին Եղիասափն
21 էր : Եւ սրբարանը վերցընող կահաթացիները չուեցին . ու խորանը կը կանդնուէր մինչև անոնց
22 դալը : Եւ Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարդովը . ու անոր դունդին վրայ Ամիուդին որդին Եղի-
23 սաման էր : Եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Փադասուրին որդին Գամաղիէլն էր :
24 Եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Գեդէոնիին որդին Աբի-
25 դանն էր : Եւ Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը՝ իրենց դունդերուն կարդովը բոլոր բանակներուն ետևէն չուեց . ու անոր դունդին վրայ Ամիսադային որդին Աքիե-
26 զերն էր : Եւ Ասերի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Եքրանին որդին
27 Փագիէլն էր : Եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Ե-
28 նանին որդին Աքիրէն էր : Այս էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարդը իրենց դունդերուն համեմատ՝ երրոր կը չուէին :
29 Եւ Մովսէս իր աներջը՝ *ՅՈՒՆԱ-

Ն · Ր · ՂԲ · 1490

Ե ՀՈՐ 9 ։

Ե ՀՈՐ 17։

Ե ԹԼ · Թ 17։

Ե Ել · Խ · 36 ։ ԳԼ · Բ · 9 , 16 , 24 , 31 ։ Հ Ել · ԺԹ 1 ։ ԳԼ · ա · 1 ։ Թ · 5 ։

Յ ՅՈՒ · Խ · 21 ։ ԳԼ · ԺԳ · 1 , 4 , 27 ։ Բ ՕՐ · ա · 1 ։

Ը ՀՈՐ 5 , 6 ։ ԳԼ · Բ · 34 ։

Ե ԳԼ · Բ · 3 , 9 ։

Ր ԳԼ · ա · 7 ։

Յ ԳԼ · ա · 51 ։

Ն ԳԼ · Դ · 24 , 31 , Է · 6 , 7 · 8 ։

Ը ԳԼ · Բ · 10 , 16 ։

Ա ԳԼ · Բ · 18 ։

Ե ԳԼ · Բ · 18 , 24 ։

Ա ԳԼ · Դ · 4 , 15 , Է · 9 ։

Ը ԳԼ · Բ · 25 , 31 ։ ԳՅՈ · Զ · 9 ։

Ա ԳԼ · Բ · 34 ։

Ա ԵՍ · ա · 13 ։

Բ ԵՐԵՄ · Զ · 5 ։ ՅՈՒԼ · Բ · 15 ։

Ֆ ԵԶ · ԺԸ · 21 ։ ԳԼ · ա · 16 ։ Է · 2 ։

Ա ԳԼ · Բ · 3 ։

Ե ԳԼ · Բ · 10 ։

Ը ՀՈՐ 3 ։

Ե ՅՈՒԼ · Բ · 1 ։

Ը ԳԼ · Լ · 6 ։ ՅՈՒ · Զ · 4 ։ ԱՄՈ · Ժ · 24 ։ Բ ՄՆ · ԺԳ · 12 ։

* ԵՔԲ · ա · ՄՈՒՔ

Ր ԳԼ · Լ · 6 ։ ՅՈՒ · Զ · 5 ։ Բ ՄՆ · ԺԳ · 14 ։

Ֆ ԴԱՍ · Բ · 18 ։ Դ · 3 ։ Զ · 9 ։ Ժ · 8 , 12 ։ ա ԹԱԳ · Ժ · 18 ։ ՍԱՂ · ՃԶ · 42 ։

Է ՅՈ · Ը · 1 ։ ՍԱՂ · ՃԶ · 4 ։

Ւ ԳԼ · ԻԹ · 1 ։ ԴՂ · ԻԴ · 24 ։ ա ՄՆ · Ժ ԺԸ · 24 ։ Բ ՄՆ · Ե · 12 ։ Է · 6 ։ ԻԹ · 26 ։ ԵԶՐ · Գ · 10 ։ ՆԵՀ · ԺԲ · 35 ։ ՍԱՂ · ՃԱ · 3 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

Մադիանացի՝ Ռագուէլին որդւոյն Ցոթորաբին ըսաւ . Մենք կը չուենք ան տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ որ , Զնշդի պիտի տամ . մեզի հետ եկուր , ու Էքարիք պիտի ընենք քեզի . ինչու որ Տէրը խոստացաւ ։ 30 բրիք խոստացաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ըեմ երթար , այլ իմ երկիրս ու իմ աղգականներուս պիտի երթամ ։ 31 Եւ ինքը ըսաւ . Ընորհք ըրէ՝ մեզ մի՛ թողուր . քանզի անապատին մէջ մեր իջևան ընելու տեղերը գիտես , ու մեզի համար աչաջնորդ կ՚ըլլաս ։ 32 աչաջնորդ կ՚ըլլաս ։ Եւ թէ որ մեզի հետ երթալու ըլլաս , ։ ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ , մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ՚ընենք ։

33 Եւ անոնք Տէրոջը լեռնէն իրենք օրուան ճամբայ չուեցին . ու Տէրոջը ուխտին տապանակը՝ իրենք օրուան ճամբայով անոնց առջևէն կ՚երթար՝ անոնց հանգստանալու 34 տեղ գտնելու համար ։ Եւ երբ բանակէն կը չուէին , Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր ։

35 Եւ տապանակին չուելու ատենը՝ Մովսէս կ՚ըսէր . Ելի՛ր՝ ով Տէր , ու քու թշնամիներդ թող ցրուին , ու քեզ ատողները առջևէդ փախչին ։ 36 Եւ անոր կենալու ատենը՝ ինքը կ՚ըսէր . Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին հազարաւորներուն՝ բիւրաւորներուն դարձիր ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Մովսէսին աղաչանքովը Տաբերայի հրկիզութիւնը կը դադարի ։ 4 Ժողովուրդը միս ուտելու կը ցանկայ , ու մանաւանդ կը գոչի ։ 10 Մովսէս իր վրան եղած բեռէն կը գանգատի ։ 16 Աստուած անոր ծանրութիւնը եօթանասուն ծերերու կը բաժնէ ։ 31 Տէրը անոնց ցանկութեանը վրայ բարկանալով՝ կիբրօթ Հաթթաւայի մէջ լորամարգիներ կու տայ անոնց ։

1 Ան ժողովուրդը չարաչար տրտունջ կ՚ընէր Տէրոջը առջևը . ու Տէրը լսեց , ։ և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու անոնց մէջ Տէրոջը կրակը վառեցաւ , և բանակին ծայրերը էշէնէը կորսընցուց ։ 2 Եւ ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսին ։ ու Մովսէս աղօթեց Տէրոջը , և կրակը դադարեցաւ ։ 3 Եւ ան տեղին անունը Տաբերա դրաւ , Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրելուն համար ։ 4 Եւ անոնց մէջի խառնիճաղանճ բազմութիւնը շատ ցանկացան . ու Իսրայէլի որդիքն ալ լարձան լացին , և ըսին . Ո՞վ

5 մեզի ուտելու միս պիտի տայ ։ Եգիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը՝ վարունգները ու սեխերը և պրասները ու սոխերը և խստորները 6 միտքերնիս կու գան . Եւ հիմա

ըմեր անձը չորցաւ . մանանայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչքերնուս 7 առջևը ։ Եւ Մանանան դինձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը բդեղլիումի 8 տակի գոյնի պէս էր ։ ժողովուրդը կը պտրտէր ու կը ժողվէր զայն , և աղացքի մէջ կ՚աղային , կամ անկանի մէջ կը ձեձէին . և պտուկներու մէջ կ՚եփէին , ու անկէ շօթեր կը շինէին . և համը եղած 9 գաթաներու համին պէս էր ։ Եւ գիշերը ներոր բանակին վրայ ցօղ կ՚իջնէր , մանանան ալ անոր վրայ կ՚իջնէր ։

10 Ան ատենը Մովսէս լսեց որ ժողովուրդը իրենց տոհմերովը ամէն մէկը իր վրանին դուռը կու լան . և Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ , ու Մովսէսին ալ դէշ 11 երևցաւ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը . Ինչո՞ւ քու ծառադ չարչարեցիր , ու ինչո՞ւ քու առջևդ չնորհք չգտայ , որ աս բոլոր ժողովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես ։ 12 Միթէ ես եմ յղացեր աս բոլոր ժողովուրդը , կամ ես եմ ծներ զանոնք , որ ինծի կ՚ըսես . Գայեակի մը կալնակը տղան գրկէ առնելուն պէս հանոնք գիրկդ առ , մինչև այն երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրիր ։ 13 Ուսկից միս պիտի ունենամ , որ աս բոլոր ժողովուրդին տամ . քանզի իմ բոլորտիքս կու լան ու կ՚ըսեն . Միս տուր մեզի որ ուտենք ։ 14 Ես մինակ չեմ կրնար կրել աս բոլոր ժողովուրդը . ինչու որ աս ինծի 15 շատ ծանր է ։ Եւ թէ որ ինծի այսպէս պիտի ընես , կ՚աղաչեմ՝ սպանե՛ զիս , թէ որ չնորհք գտայ քու առջևդ , որ չիմ չարիքս չտեսնեմ ։

16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ինծի Իսրայէլին ծերերէն եօթանասուն հոգի ժողվէ , որոնք որ գուն գիտես թէ ժողովուրդին ծերերը ու ղեկավարներն են . և զանոնք ժողվելի խորանը բերը , ու հոն քեզի 17 հետ կայնին ։ Եւ ես հոն պիտի իջնեմ՝ ու խօսիմ քեզի հետ . և Հոգիէն որ քու վրադ եղած է , անկէ պիտի առնեմ , ու անոնց վրայ պիտի դնեմ , որ ժողովուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ , ու դուն մինակ 18 չվերցնես ։ Եւ ըսէ ժողովուրդին . Վաղուան համար սրբուեցէք , ու միս պիտի ուտէք . ինչու որ ականջներուն լացիք՝ ըսելով . Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցընէ , քանզի Եգիպտոսի մէջ աղեկ կ՚ապրէինք . ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ , ու դուք պիտի ուտէք 19 տէր ։ Դուք չէ՛ թէ մինակ մէկ օր պիտի ուտէք , և ոչ երկու օր՝ ոչ

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

ը Գէ· իա· 5 ։
Ի Եզ· ժզ· 14· 31 ։
ժ Ծն·բ·12։
§ Կ՚մարգարիտ
ի Եզ· ժզ· 31 ։
լ Եզ· ժզ· 13· 14 ։
ի Սադ·հը· 21 ։
ձ Ը Օր· ա· 12 ։
ի Իս· խթ· 23· ա Թես· ը· 7 ։
հ Ես·խ·11։
ն Ծն· իղ· 3 ։ ծ· 24 ։ Եզ·ժգ·5 ։ ՂՄատ.ժե· 33 ։ Մար· ը· 4 ։
ճ Եզ· ժը· 18 ։
ո Տե՛ս գ Թագ·ժթ· 4 ։ Յովն· գ· 3 ։
յ Սփ·գ·15։
ն Տե՛ս Եզ· իդ 1· 9 ։
նը Օր·ժգ· 18 ։
ա Հմր 25 ։ Ծն·ժա 5 ։ ժը·21 ։ Եզ· ժթ· 20 ։
ն ա Թագ· ժ· 6 ։ գ Թագ·բ· 15 ։ Նէեմ· թ·20 ։ Ես· խգ·3 ։ Յա՛ վէլ·բ·28 ։ գԵզ· ժթ· 10 ։
ջ Եզ·ժգ·7 ։
ա Հմր 5 ։ Գոր·է·39։

ն · ք · ՉՓ · 1490

Ս Սաղ · ՟ը · 29 · ՃՂ · 15 ·

Ղ Գլ · իա · 5 ·

Ե Ես. ժր · 2 · Եր · ԺԲ · 37 · Լ · 26 · Գե · ա · 43 ·

Բ Տես Գ Թագ · է · 2 · Մաս · ԺԸ · 33 · Մար · Ը · 4 · ՁՏ · Ղ · 7 · 9 ·

Յ Ես · ծ · 2 · ԽԹ · 1 ·

Ե Գէ · իզ · 19 · Եզկ · ԺԸ · 25 · իդ · 14 ·

Է Հմ · 16 ·

Ժ ՀՄ · 17 · Գէ · ԺՐ · 5 ·

Ո Տես Գ Թագ · Բ · 15 ·

Տ Տես ա Թագ · Ժ · 5 · 6 · 10 · ԺԹ · 20 · 21 · 23 · Ցակ · Բ · 29 · Գար · Ր · 17 · 18 · ա Կար · Ժգ · 1 · ՃՃ ·

* Կամ՝ և չըդաւրևցան ·

Ե Տես ա Թագ · Ի · 23 · Երեմ · ԼԲ · 5 ·

Բ Տես Մար · Թ · 38 · Ղռ · Թ · 49 · ՁՈՏ · Գ · 26 ·

Է Կար · Ժգ · 5 ·

Ր Եւ · Ժզ · 13 · Սաղ · ՟ը · 26 · 27 · 28 · ՃՆ · 40 ·

հինդ օր՝ ուչ տասը օր՝ ուչ ալ քը-
20 սան օր · Ելման մէկ ամիս մինչև քեթերնէդ դուրս գալը դէպի ասպէս, անանկ որ ղազուխը որովհետև ձեր մէջտեղը եղող Տէրը արհամարհեցիք, և անոր առջևը լացիք ըսելով · Ինչո՞ւ մենք եգիպտոսէն ելանք ·
21 Եւ Մովսէս ըսաւ · Այս ժողովուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ, վեց հարիւր հազար հետևակ հոդի են, ու դուն ըսիր · Ես անոնց միս պիտի տամ՝ որ լման մէկ ամիս ուշ-
22 տեն · Անոնց բաւական ըլլալու համար՝ միթէ ծովը ոչխարները ու արջառները մորթուին · կամ ա-նոնց բաւական ըլլալու համար՝ ծովուն բոլոր ձուկերը մէկտեղ հա-
23 ւաքուին՝ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Միթէ տկար է Տէրոջը ձեռքը · Հիմա կը տեսնես թէ Բերեզ ըսածիս պէս պիտի ըլլայ՝ թէ չէ ·
24 Եւ Մովսէս ելաւ ու Տէրոջը խօսքերը ժողովուրդին զրուցեց · և ժողովուրդին ծերերէն եօթանասուն հոգի ժողվեց, ու զանոնք խորանին բոլորտիքը կանգնեցուց ·
25 Եւ Տէրը ամպի մը մէջ իջաւ, ու անոր հետ խօսեցաւ, և անոր վրայ եղած Հոգիէն առաւ, ու ան եօթանասուն ծերերուն վրայ դրաւ · և եղաւ որ Հոգին անոնց վրայ հանգչելուն՝ մարգարէութիւն ը-
րին, բայց անկէ ետև չըրին ·
26 Եւ երկու հոգի բանակին մէջ մնացին, մէկուն անունը Եղդադ էր ու մէկալին անունը Մովդադ · և Հոգին հանգչեցաւ անոնց վրայ · ու անոնք ան դրուղներէն էին, բայց խորանը ելած չէին · և բանակին մէջ մարգարէութիւն կ'ընէին ·
27 Եւ պատանի մը վազեց ու պատմեց Մովսէսին՝ և ըսաւ · Եղդադ ու Մովդադը մարգարէութիւն կ'ընեն
28 բանակին մէջ · Եւ Նաւէին որդին Յեսուն՝ Մովսէսին ընտրեալ ծառան պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ · Տէր իմ Մովսէս՝ բարդիլ-
29 զանոնք · Եւ Մովսէս ըսաւ անոր · Ինծի՞ համար կը նախանձիս · Եւ-րանի թէ Տէրոջը բոլոր ժողովուրդը մարգարէներ ըլլային, և Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր ·
30 Եւ Մովսէս բանակը քաշուեցաւ, ինքը ու Իսրայէլի ծերերը ·
31 Եւ Տէրոջմէն հով մը ելաւ, ու ծովուն կողմէն լորամարգիներ բե-րաւ, ու բանակին վրայ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան ճամբայ մէկալ կողմէն՝ բանակին բոլորտիքը տարածեց, երկրի երե-սին վրայէն երկու կանգունի չափ
32 բարձր · Եւ ժողովուրդը ան բոլոր օրը՝ ու բոլոր գիշերը՝ և հետևեալ բոլոր օրը ելլելով՝ լորամարգիները ժողվեցին · քիչ ժողվողը տասը քառ ժողվեց · և իրենց համար բանակին բոլորտիքը չորս-չորս փռեցին չը-
33 նշխ · Եւ երբոր դեռ Իսիսը իրենց ակռաներուն վրան էր, տակաւին չծամուած՝ Տէրոջը բարկութիւնը ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ · ու Տէրը խիստ մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը · Եւ ան տե-ղին անունը †Կիբրոթ Հաթթաւա" դրաւ · ինչու որ հոն թաղե-
35 ցին կամացող ժողովուրդը · Եւ Կիբրոթ Հաթթավայէն Ասերովթ չուեց ժողովուրդը, ու Ասերովթի մէջ ‡մնացին ·

ԳԼ ԺԲ

1 Մասուած կը յանդիմանէ Մարիամին ու Ահարոնին յանդուգնութիւնը 10 Մովսէսին աղաչանքովը Մարիամին բորոտութիւնը կը բժշկուի · 14 Մասուած կը հրամայէ որ Մարիամը բանակին դուրս դոց պահուի ·
1 Ա-ռ Մարիամ ու Ահարոն՝ Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ անոր առած Եթովպացի կնոջը համար, քանզի Եթովպացի կնիկ ա-
2 ռեր էր, Ու ըսին · Միթէ Տէրը միայն Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ · Ի՞նչ որ մեր ձեռքովն ալ խօսեցաւ · Եւ Տէրը լսեց · Եւ Մովսէս շատ հեզ մարդ մին էր՝ երկրի վրայ ե-
4 ղած բոլոր մարդոցմէ աւելի · Եւ յանկոյն Տէրը ըսաւ Մովսէսին և Ահարոնին ու Մարիամին · Դուք երեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք · Եւ երեքնին ալ ելան · Եւ Տէրը ամպին սիւնովը իջաւ, ու խորանին դուռը կայնեցաւ · և Ահարոնը ու Մարիամը կանչեց, ու անոնք երկուքնին ալ ելան ·
6 Եւ ըսաւ անոնց · Հիմա իմ խօսքս մտիկ ըրէք թէ որ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլլայ, ես Տէրս ինքզինքս ւտեսիլքի մէջ կը ճանչցընեմ անոր ; Իմ Եբեզէլ մէկը
7 խօսիմ անոր հետ ; Իմ ծառաս Մովսէսը անանկ չէ, որ իմ Բոլոր
8 տանս մէջ ծհաւատարիմ է Անոր հետ Երեսն առ երեսն Հայտնապէս կը խօսիմ, և ոչ թէ առակով · ու Եհովայի Տէրոջը կերպարանքը կը տեսնէ · ուստի ծիմ ծառայիս Մովսէսին դէմ խօսելու
9 ինչո՞ւ չվախցաք · Եւ Տէրոջը բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ
10 յաւ · ու Ինքը գնաց · Եւ ամպը վերացաւ խորանէն, ու Ահա Մարիամ ձիւնի պէս բորոտ եղաւ · և Ահարոն Մարիամին նայեցաւ, և ահա անիկայ բորոտ էր ·
11 Եւ Ահարոն ըսաւ Մովսէսին · Ո՜հ, տէր իմ, կ'աղաչեմ, չվրանիս մեղք

ն · ք · ՉՓ · 1490

Ե Սաղ · ՟ը · 30 · 31 ·

† ՟ի՟ ցանկութեան գերեզմանները ·

Ը Օր · Թ · 22 ·

Ե Գէ · իզ · 17 · ‡ ԵՔր · ԿՒն ·

Ե · Եւ՝ Ր · 21 · Բ Եւ · ժե · 20 · Մէք · Ղ · 4 · Ե Ծն ԻՓ · 33 · Գէ · ժա · 1 · Գ Թագ · ԺԹ · 4 · Ես · ԼԷ · 4 · Ե-զեկ · Լէ · 12 · 13 ·

Ր Սաղ · Ղդ · 9 ·

Ե Գէ · ժա · 25 · ԺՂ · 19 ·

Ն Ծն · ԺԵ · 1 · խղ · 2 · Ցոր · ԼԳ · 15 · Եզեկ · ա · 1 · Դան · Ը · 2 · Ժ Տ · 16 · 17 · Ղռ · ա · 11 · 22 · Գոր · Ժ · 11 · 17 · Իր · 17 · 18 ·

Ե Ծն · Լ · 10 · 11 · Գ Թագ · Ե · 5 · Մաս · ա · 20 ·

Ը Սաղ · ՃՆ · 26 ·

Ր ա Տիմ · Գ · 15 ·

Ժ ԵՔր · Գ · 2 · 5 ·

Ե Եւ · ԼԳ · 11 · Ր Օր · ԼՂ · 10 ·

Լա Կոր · Ժգ · 12 ·

Ե Եվ · ԼՃ · 19 ·

Ծր Պետ · Ր · 10 · Ցուց · 8 ·

Ե Բ Օր · Խ · 9 · Հդ Թագ · Ե · 27 · Ժ · 5 · Բ Մն · Իզ · 19 · 20 ·

Ն Ր Թագ · ԺԹ · 19 · Իզ · 10 · Առակ · Լ · 32 ·

Ն · ք · ՂԲ · 1490

Ղ Սաղ · ՃԸ · 4 ։

Ֆ Ցես Եբր · ԺԲ · 9 ։

Ր Ղև · Ժգ · ՁԶ · Գև · ե · 2 , 3 ։

Յ Բ Օր · իդ · 9 ։ Բ Մն · իշ · 20 , 21 ։

Մի՛ դներ · քանզի յիմարութիւն 12 ըրինք , ու մեզ գործեցինք · Թող չնմանի Ղան մեռած դղեան՝ որ իր մօրը արգանդէն ելած ատենը անոր մարմնոյն կէսը սպառուած է ։ 13 Եւ Մովսէս աղաղակեց Տէրոջը՝ ըսելով · Կը խնդրեմ քեզմէ , ով 14 Աստուած , բժշկէ՛ անիկայ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Ֆթէ որ անոր հայրը միայն անոր երեսը թքնելու ըլլար , եօթը օր պիտի չամչնար · Թող անիկայ Ր եօթը օր բանակէն դուրս դոցուած պահուի , 15 ու անկէ ետև ընդունուի ։ Ց Եւ Մարիամ բանակէն դուրս եօթը օր դոցուած մնաց · ու ժողովուրդը չյառաջեց մինչև Մարիամին ընդունուիլը ։

ԳԼ · ԺԳ

5 Երկիրը լրտեսելու խրկուած մարդոց անունները ։ 18 Ընոնց տրուած պատուէրները ։ 22 անոնց գործքերը ։ 27 ու անոնց բերած լուրը ։

1 Ու եղբը ժողովուրդը Աստուծմէ չյուսցին , ու փառանի ա- 2 նապատը իրենց ըրին ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով · 3 Ք Մարդիկ խրկէ որ լրտեսեն քա- նանու երկիրը , որն որ Իսրայէլի որդուոցը պիտի տամ · անոնց իշ- խան եղողներէն՝ մէյմէկ մարդ իր հայրերուն ցեղին կողմէն պիտի 4 խրկէք ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանին համեմատ խրկեց զա- նոնք Ֆ փառանի անապատէն · բո- լոր ան մարդիկը Իսրայէլի որդուոց 5 ղլխաւորներն էին , Որոնց անուն- ները ասոնք են · Ռուբենի ցեղէն՝ 6 Զաքուրին որդին Սամուան , Ը Ը- մաւոնի ցեղէն՝ Քուռիին որդին Սա- 7 փատ , Ծ Ցուդայի ցեղէն՝ Ցեփո- 8 նէին որդին Ի Քաղէբը , Իսաքարի ցեղէն՝ Ցովսեփին որդին Իգաղը , 9 Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէին որդին 10 Ղ Օսէսը , Բենիամինի ցեղէն՝ Ռա- 11 փուին որդին Փաղտին , Զաբու- ղոնի ցեղէն՝ Սուդիին որդին Գեդ- 12 դիէլը , Ցովսեփի ցեղէն՝ այսինքն Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիին որդին 13 Գադդին , Դանի ցեղէն՝ Գամաղիին 14 որդին Ամիէլը , Ասերի ցեղէն՝ Մի- 15 քայէլին որդին Սաթուրը , Նեփ- թաղիմի ցեղէն՝ Վափսիին որդին 16 Նաբին , Գադի ցեղէն՝ Մաքքիին որդին Գուէլը ։

17 Ասոնք են ան մարդոցը անուննե- րը՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտե- սելու · և Մովսէս Նաւէին որդուոյն * Օսեսին անունը † Յեսու դրաւ ։ 18 Եւ Մովսէս խրկեց զանոնք քանա- նու երկիրը լրտեսելու , ու ըսաւ ա- նոնց · Ան Ի հարաւային կողմէն դէպ ՚ի վեր երթալով՝ ը լեռը և- 19 լէք · Եւ ան երկրին ինչպէս ըլլալը՝ ու հոն բնակող ժողովուրդին զօ- րաւոր կամ տկար , քիչըոր կամ 20 շատուոր ըլլալը տեսէք · Եւ ան երկիրը՝ ուր որ անոնք կը բնակին՝ ինչպէս է , աղէ՞կ է՝ թէ գէշ · և ինչպէս են ան քաղաքները՝ ուր որ անոնք կը բնակին · վրան- ներէ՞ բաղկացած են՝ թէ պարսա- 21 պատ են · Եւ երկիրը ինչպէս է , Ե պարարտ է թէ անբեր · մէջը ծա- ռեր կան՝ թէ չէ ։ Եւ ձիրը եղէք , ու ան երկրին պտուղէն առէք · Եւ ան օրերը խաղողին նոր ելած 22 օրերն էր ։ Եւ ելան՝ ու ան եր- կիրը լրտեսեցին Է Սինի անապատէն մինչև դէպ ՚ի Եմաթ երթալու- 23 Ռոոբը ։ Եւ հարաւային կողմէն ելան , ու դէպ ՚ի Քեբրոն եկան · ու հոն էը բնակիչներ Է ենակին որդի- քը Ծ Աքիմանը՝ Սէսին և Թոլմին · ու Ի Քեբրոն Եգիպտոսի Ճ Ցոյա- նիս քաղաքէն եօթը տարի առաջ 24 շինուած էր ։ Ն Եւ մինչև Ես- քողի ձորը եկան , ու անկէ խաղողի ողկոյզ մը կտրեցին ուռովը մէկ- տեղ , և երկու հոգի լծակով վեր- ցուցին անիկայ · և նուռերէն ու 25 թուզերէն ալ բերին · Իսրայէլի որդուոցը անկէ կտրած ողկուզին հա- մար՝ ան տեղին անունը ‡ Եսքողի 26 ձոր դրուեցաւ ։ Եւ քառասուն օրէն եկան ան երկիրը լրտեսելէն դար- 27 ձան · Եւ գալով Հասան Մովսէսին ու Ահարոնին և Իսրայէլի որդուոցը բոլոր ժողովքին՝ Ը փառանի անա- պատը Ճ կադէսը · և անոնց ու բո- լոր ժողովքին լուր բերին · և երկրին 28 պտուղը ցուցուցին անոնց ։ Եւ պատմեցին անոր՝ ու ըսին · Մեզ խրկած երկիրդ գացինք · իրաւցընէ Ր կաթ ու մեղր կը բղխէ ան , այ 29 անոր պտուղը ասե է ։ Բայց Ն ան երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը զօրաւոր է , և քաղաքները պա- րսպապատ ա՜ խիստ մեծ են · և հոն 30 Ն ենակին որդիքը տեսանք ։ Ա- մաղեկացիք ան երկրին հարաւային կողմը կը բնակին · ու քետացիք և Ցերուսացիք ու Ամորհացիք լեռ- ները կը բնակին , և քանանացիք ծովուն քովը ու Ցորդանանու 31 եզերքը կը բնակին ։ Եւ Ղ քաղէբ՝ ժողովուրդը Մովսէսին Ա Լռե- ցուց , ու ըսաւ · Ադ՛ երթանք , ու ժառանգենք ան · քանզի մենք ան- շուշտ կարող ենք անոր տիրելու ։ 32 Բայց անոր հետ ելլող մարդիկը ըսին · Մենք ան ժողովուրդին վրայ ելլելու կարող չենք · ինչու որ ա- 33 նոնք մեզմէ զօրաւոր են ։ Եւ Լ իրենց լրտեսած երկրին համար գէշ լուր բերին Իսրայէլի որդուոցը՝ ըսելով ·

Ն · ք · ՂԲ · 1490

Բ Ղևեմ · Թ · 25 , 35 ։ Ե- զեկ · ԼԴ · 14 ։

Ժ Բ Օր · լ · 6 , 7 , 23 ։

Է ԳԼ · ԼԴ · 3 ։ Ցես · Ժե · 1 ։

Լ Ցես · Ժթ · 2Տ ։

Է Հմր 34 ։

Ժ Ցես · Ժա · 21 , 22 ։ Ժե · 18 , 14 ։ Դատ · ա · 10 ։

Լ Ցես · իա · 11 ։

Հ Սաղ · Հը · 12 ։ Ես · Ժթ · 11 ։ Լ · 4 ։

Ն Բ Օր · ա · 24 , 25 ։ Գև · Լբ · 9 ։

‡ Ն՛ողկուզի ։

Ղ Հմր 4 ։

Ճ Գև · ի · 1 , 16 ։ Լբ · 8 ։ ԼԴ · 36 ։ Բ Օր · ա · 19 ։ Ցես · Ժգ · 6 ։

Ր Ել · գ · 8 ։ ԼԴ 3 ։

Յ Բ Օր · ա · 25 ։

Ն Բ Օր · ա · 2Տ ։ Թ · 1 , 2 ։

Ղ Հմր 34 ։

Ա Նէ · Ժէ · 8 ։ Գև · Ժգ · 43 ։ Դատ · Ղի · 3 ։ ա Թագ · Ժգ · 48 ։ Ժե · 3 , Ճ ։

Ղ Տ՛ես գՀ · Ժգ · 6 , 24 ։ Ցես · Ժգ · 7 ։

Ա Գև · Ժ · 9 ։ Բ Օր · ա · 2Տ ։ Ցես · Ժգ · 8 ։

Լ Գև · Ժգ · 36 , 37 ։

* Ն՛ ՝ փրկիչ
† Ն՛ Տէր փբր- կիչ
‡ Ն՛ Ծ · Ժգ · 10 ։ Դատ · ա · 9 , 19 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար, իր բնակիչները ուտող երկիր մըն է. և ՚անոր մէջի բոլոր ժողովուրդը՝ որ մենք տեսանք, չաղ-
34 թահասակ մարդիկ են։ Եւ հոն տեսանք հսկաները, ՚Ենակին որդիքը՝ որ հսկաներէն էին. անանկ որ մենք մեր աչքին՝ մարախի պես երևցանք, և անանկ ալ ՚անոնց աչքին երևցանք։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ժողովուրդը աս լուրին վրայ տրտունջ կ՚ընէ։
6 Յեսուն ու քաղէբ զանոնք լուծդելու կը ջանան։ 11 Աստուած անոնց սպառնալիք կ՚ընէ։ 13 բայց Մովսէսին աղաչանքը ընդունելով՝ կը ներէ։ 26 Տրտունջ ընող ժողովուրդը խոստացուած երկիրը մտնելէն կը զրկուին։ 36 Գէշ լուր բերող լրտեսները հարուածով կը մեռնին։ 40 Աստուծոյ հրամանէն դուրս՝ երկրին վրայ յարձակող ժողովուրդը կը յաղթուի։

1 Նէ բոլոր ժողովրդը ձայնը վերցընելով աղաղակեց. և ՚ժողովուր-
2 դը լացաւ ան գիշերը։ Եւ իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժողովրդը ըսաւ անոնց. Երանի թէ՝ եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլլայինք. Երանի թէ՝ աս անապա-
3 տիս մէջ մեռած ըլլայինք։ Եւ ինչո՞ւ համար Տէրը մեզ աս երկիրը բերաւ, որ սրով իյնանք, և մեր կիները ու մեր որդիքը յափշտակուին. աղէկ չըլլար մեզի որ եգիպտոս
4 դառնանք։ Եւ իրարու ըսին. ՚Մէյէն մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք,
5 ու Եգիպտոս դառնանք։ Եւ ՚Մովսէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ ինկան Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովուած ժողովրդին առջեւ։
6 Եւ երկիրը լրտեսողներէն՝ Նաւէ ին որդին Յեսուն՝ ու Յեփոնէին որդին Քաղէբը իրենց հանդերձները պատ-
7 ռեցին. Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին խօսեցան՝ ըսելով. ԸԱն երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար,
8 խիստ բարի երկիր մըն է։ Թէ որ Տէրը Եմեզի հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի տայ, և ան մեզի պիտի տայ, որ կաթ ու մեղր բղխող
9 երկիր մըն է։ Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ մի՛ ըլլաք. և ան երկրին ժողովուրդէն մի՛ վախնաք. քանզի Եանոնք մեր կերակուրն են. անոնց ՚պաշտպանութիւնը գացած է իրենց վրայէն, Եու Տէրը մեզի
10 հետ է. անոնցմէ մի՛ վախնաք։ Եւ բոլոր ժողովրդը ըսին թէ՝ քարկոծենք ասոնք. բայց ՚Տէրոջը փառքը ժողովրդի խորանին մէջ բո-
11 լոր իսրայէլի որդւոցը երևցաւ։ Եւ

Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ա՛ս ժողովուրդը մինչև ե՛րբ Նգիս պիտի ՚սրբհամարէ, և իրենց մէջը բրած բոլոր հրաշքներովս ալ մինչև ե՛րբ
12 պիտի Ընհաւատան ինծի։ Ես ասոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ, ու կորսընդունիմ անոնք. և ձեզ անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
13 պիտի ընեմ։ Եւ ՚Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ան ատենը Եգիպտացիք պիտի լսեն. քանզի դուն բու կարողութեամբդ աս ժողովուրդը անոնց
14 մէջէն հանեցիր. Եւ անոնք պիտի պատմեն աս երկրին բնակիչներուն. Ընձէ անոնք լսած են որ դուն՝ ով Տէր, աս ժողովուրդին մէջտեղն ես, որ դուն՝ ով Տէր, դէմ առ դէմ կը տեսնուիս, և որ ՚ձրու ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, և որ ցորկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով
15 կը քալես անոնց առջևէն։ Հիմա թէ որ աս ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս մեռցնելու ըլլաս, ձու համբաւդ լսող ազգերը պիտի խո-
16 սին՝ ըսելով. Տէրը աս ժողովուրդը՝ Ընրնց երդումով խոստացած երկիրը տանելու կարող չըլլալուն համար, անապատին մէջ մեռցուց
17 զանոնք։ Եւ հիմա թող իմ Տէրոջս կարողութիւնը մե՛ծ ըլլայ,
18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով. Տէրը ՚երկայնամիտ է, և առատ ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յանցանքը ներող. բայց յ՚անպատը ամենևին անպատիժ չթողուր, Ն հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը հատուցանելով. Ո՛ղորմէ՛ Ընմ՝ Ընձու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ներէ՛ աս ժողովուրդին անօրէնութիւնը, ՚ինչպէս որ նե-
20 րեցիր աս ժողովուրդին Եգիպտոս-
սէն մինչև հոս։ Եւ Տէրը ըսաւ.
21 ՚Քու խօսքիդ պէս ներեցի. Բայց կենդանի եմ ես, որ Ընբոլոր երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լեցուի,
22 ՚որ բոլոր այն մարդիկը որ Եգիպտոսին մէջ ու անապատին մէջ իմ փառքս ու իմ բրած հրաշքներս տեսան, և մինչև հիմա իս տասը անգամ փորձեցին, ու իմ խօսքս
23 մտիկ չըրին, Ոպիտի չտեսնեն ան երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն ՚ուխտ երդում ըրի. իս արհամարհողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ
24 ան. Բայց որովհետև իմ ծառաս ՚քաղէբը ուրիշ միտք ունեցաւ, ու Ընհնի բոլոր սրտով Նետևեցաւ, Ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը պիտի տանիմ. և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ ան։ Եւ Ամաղիկացիք ու Քանանացիք ձորերու մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, ՚և

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

յՀՀ 23 · բ Օր · Թ · 7, 8 · 22 · Սաղ · ղ · 8 · Երե · գ · 8, 16 · Ղբ Օր · ա · 32 · Թ · 23 · Սաղ · Ղբ · 22, 32 · 42 · Ձղ · 24 · Ցօհ · ժբ · 37 · Եբր · գ · 18 · Ցեղ · լբ · 10 · Մեղ · լբ · 12 · Սաղ · Ձղ · 23 · բ Օր · Թ · 26, 27, 28 · լբ · 27 · Նեղեմ · ի · 9, 14 · յԵղ · ժե · 14 · Ցես · բ · 9, 10 · ե · 1 · Նեղ · ժգ · 21 · Ի · 38 · Գլ · ժ · 34 · Նեեմ · Թ · 12 · Սաղ · Ղբ · 14 · Ճե · 39 · Ղբ Օր · Թ · 28 · Ցես · է · 9 ·

Եղ · լդ · 6 · 7 · Սաղ · ՃԳ · 8 · ՃԻե · Տ · Ցոե · գ · 2 · Ղեղ · ի · 5 · լդ · 7 ·

Նեղ · լդ · 9 · Ղ Սաղ · Ձղ · 45 ·

Սաղ · Ղբ · 38 ·

Սաղ · Ձղ · 23 · Ցակ · ե · 16 · ա Ցօհ · ե · 14, 15, 16 · Ղ Սաղ · Ղբ · 19 ·

Ղ Օր · ա · 33 · Սաղ · ղե · 11 · Ձղ · 26 · Երբ · գ · 17, 18 · Ըծե · լե · 7 · Գլ · լբ · 11 · Եզկ · ի · 15 ·

Ր Օր · ա · 36 · Ցես · ժգ · 6 · Տ · 9, 14 ·

Գլ · լբ · 12 ·

Ր Օր · ա · 40 ·

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

դէպ՝ ի անապատ կարմիր ծովուն ճամբան չուեցէք։
26 . Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
27 Ահարոնին՝ ըսելով . °Մինչև ե՞րբ
աս չար ժողովքին ինծի դէմ տրը-
տընջելուն համբերեմ . ֆես լսեցի խ-
րայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի
28 դէմ կը տրտնջեն . Ըսէ անոնց .
°Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
ի՛նչպէս դուք իմ ականջներուս
խօսեցաք , անանկ ալ պիտի ընեմ
29 ձեզի . Ձեր դիւրը աս անապատին
մէջ պիտի լ՛ինան . և ձեր բոլոր
հաշիւին համեմատ՝ ֆ ձեզմէ ամէն
համրուածներդ քսան տարեկանէն
վեր եղողներդ՝ դուք ո՞չ՚ որ ին-
30 ծի դէմ տրտնջեցիք . Անշուշտ պի-
տի չմտնէք ան երկիրը որուն մէջ
ձեղ բնակեցնելու °երդում ըրի՚,
էրայ՝ ի Յեփոնէին որդին Քաղե-
բէն՝ ու Նաւէին որդին Յեսուէն ,
31 Ձ՚ըայց ձեր որդիքը՝ որոնց համար
որ դուք ըսիք Թէ պիտի յափչտա-
կուին , անոնք պիտի տանիմ , և
ի՛ձեր չհաւնած երկիրը անոնք պի-
32 տի ի՚տեսնեն ։ Բայց ի՛ձեր դիւրը
աս անապատին մէջ պիտի լ՛ինան ։
33 Եւ ձեր որդիքը անապատին մէջ
Ի՚արաւսուն տարի ծ պիտի ի՚մոլորին ,
ու ձեր էպոռնկութիւնները կրնն ,
մինչև որ ձեր դիւրը անապատին
34 մէջ սպառին ։ Ինչպէս որ երկի-
րը Ի՚արաւսուն օրուան մէջ լրտեսե-
ցիք , անանկ ալ ան օրերուն Թուին
համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տեղը
մէկմէկ տարի «եղիլվ՝ քառասուն
տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնու-
թիւնները , ու իմ յ՚եղբ հեռանալս
35 ճանչնաք ։ °Ես Տէրս ըսի ։ Ինծի
դէմ ժողվուած բոլոր ևատ չար ժո-
ղովքին անչուշտ պիտի ընեմ աս
բանը . անոնք աս անապատին մէջ
պիտի սպառին , ու հոն մեռնին ։
36 Հ՚Եւ ան մարդիկը՝ որ Մովսէս խըր-
կեց ան երկիրը լրտեսելու . որոնք
դարձան ու երկրին վրայով գէշ
լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը ա-
նոր դէմ տրտնջելու դրդռեցին ,
37 Ան մարդիկը որ ան երկրին վրայով
գէշ լուր հանեցին՝ ֆ հարուածով
38 մեռան Տէրոջը առջևը ։ Ձ՚բայց
Նաւէին որդին Ցեսուն՝ և Ցեփո-
նէին որդին Քաղէբը՝ որ երկիրը
լրտեսելու գացող մարդիկներէն
39 էին , ողջ մնացին ։ Եւ Մովսէս
աս խօսքերը Իսրայէլի բոլոր որ-
դւոցը զգուցեց , ևու ժողովուրդ-
40 դը մեծ սուգ ըրաւ ։ Եւ առ-
տուանց կանուխ լեռանը գլուխը ե-
լան՝ ըսելով . Ահա մենք պատրաստ
ենք , և Տէրոջը բսած տեղը պիտի
ելլենք . ինչու որ մեղք գործեցինք ։
41 Եւ Մովսէս բսաւ . Ինչու՞ հիմա

ս Տէրոջը հրամանէն դուրս կ'ելլէք .
42 աս բանը պիտի չյաջողի ։ °Մի՛
ելլէք , (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ .)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը
43 Ջարդուիք . Ինչու որ Ամաղեկացիք
ու քանանացիք հոն առջևնիդ են .
և սրով պիտի իյնաք . Դուք Տէ-
րոջմէն ետ դառնալնուդ համար՝
44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ ։ °Բայց
անոնք յամառութիւն ընելով՝ լե-
ռանը գլուխը ելան . սակայն Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը ու Մով-
սէսը բանակին մէջէն չգատուեցան ։
45 Ն՚ Ան ատենը ան լեռանը վրայ բնա-
կող Ամաղեկացիք ու քանանացիք
իջան , և զարկին անոնք , ու հալա-
ծեցին մինչև ՚Հօրմա ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Հացի ընծային ու Թափելու նուէրին կանոնը ։ 13 · 29 Օտարականն ալ նոյն կանոնով պիտի ընծայէր · 17 Առջի խորհրդ բաբթացրնելու ընծայ մատուցանելուն կանոնը · 22 Անգիտու-թեամբ գործուած մեղքին պատարագը · 30 Հպարտութեան պատիժը · 32 Շաբաթը պղծող մարդու մը քարկոծուիլը · 37 Ծոպե-րուն օրէնքը ։

1 Ն՚ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . °Խօսէ Իսրայէլի որ-
դւոցը , ու բսէ անոնց . Երբոր մըտ-
նէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որ
3 որ ձեզի պիտի տամ , Եւ Տէրոջը
ի՛անուշ հոտ նուիրելու համար՝
ի՛արջառներէն կամ հօտերէն պա-
տարագ պիտի մատուցանէք Տէ-
րոջը , ողջակէզ՝ կամ °ուխտ կա-
տարելու զոհ Թէ կամաւոր ընծա-
յի համար , և Թէ ի՛ձեր հանդիսա-
4 ւոր տօներուն մէջ . Ան ատենը
Ձիր զոհը Տէրոջը մատուցանողը՝
ի՛հացի ընծայի համար ի՛հինի մը
չորրորդ մասը եղով շաղուած մէկ
տասանորդ բարակ ալիւր պիտի
5 մատուցանէ : Եւ ողջակէզին կամ
զոհին հետ՝ մէկ գառի համար ի՛հ-
մինի մը չորրորդ մասը գինի Թա-
6 փելու նուէր պիտի ընես . °Կամ
խոյի մը համար՝ հինինի մը երրորդ
մասը եղով շաղուած երկու տա-
սանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
7 պիտի ընես . Եւ Թափելու նուէրի
համար հինինի մը երրորդ մասը
գինի՝ անուշ հոտի համար Տէրոջը
8 պիտի մատուցանես ։ Եւ երբոր
ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կա-
տարելու զոհի համար՝ կամ էխա-
դաղութեան զոհի համար զուարակ
9 մը մատուցանես Տէրոջը , Ան ա-
տենը Ձ՚ուարակին հետ կէս հինին
եղով շաղուած իրեք տասանորդ
բարակ ալիւր պիտի մատուցանես .
10 Եւ Թափելու նուէրի համար կէս
հինին գինի պիտի մատուցանես .
«Այսպէս Տէրոջը անուշահոտ պատա-

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

ՈՀՐ 11 · ԵԼ · ԺԶ · 28 ։ ՄԱՍ · ԺԵ · 16 ։
ֆ ԵԼ · ՀՉ · 12 ։
— ՀՐ 23 ։ ԳԼ·ԻԲ·65 ։ ԼՐ · 11 ։ Բ ՕՐ · Ա · 35 ։ ԵՐՐ · Դ · 17 ։
Բ ՏԵՍ ՀՐ 2 ։
ֆ ԳԼ · Ա · 45 ։ ԻԶ · 61 ։

Ր ՅՈՆ · ԺԳ · 22 ։
*ԵՉՐ · ՁԵՌՔՍ ՎԵՐ-ԳՈՒԹ ։
Ի ՀՐ 33 ։ ԳԼ · ԻԶ · 65 ։ ԼՐ · 12 ։ Բ ՕՐ · Ա · 36 , 38 ։
Ղ Ր ՕՐ · Ա · 39 ։
Ի ՍԱՂ · ՃՂ · 24 ։
+ԵՉՐ · ԳԻՏ-ՆԱՆ ։
Ը ԱԿՐ · Ժ · 5 · ԵՐՐ · Կ · 17 ։
Ի ՏԵՍ Բ ՕՐ · Բ · 14 ։
Ժ ԳԼ · ԼԲ · 13 ։ ՍԱՂ · ՃՂ · 40 ։
‡ԵՉՐ · ԱՐԱՔԱՆ ։
Է ԵՂԿ · ԻԶ · 35 ։
Լ ԳԼ · ԺԶ · 26 ։
Է ՍԱՂ · ՂԸ · 10 ։ ԵՂԿ · Դ · 6 ։
Ժ ԳԼ · ԻԳ · 19 ։
ՀՐ 27 , 29 ։ ԳԼ·ԻԿ·65 ։ Ա ԱԿՐ · Ժ 5 ։
Հ ԳԼ · ԺԶ · 32 , 33 ։
Յ Ա ԱԿՐ · Ժ · 10 ։ ԵՐՐ · Գ · 17 ։ ՅՈՒԴ · 5 ։
Ղ ԳԼ · ԻՀ · 65 ։ ՑԵՍ · ԺԶ · 6 · 10 ։
ֆ ԵԼ·ԼԳ·4 ։

Ր Բ ՕՐ · Ա · 41 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

Ո ՀՐ 25 · Բ ՄՆ·ԻԳ · 20 ։
Ե Բ ՕՐ · Ա · 42 ։
ԼԲ ՄՆ · ԺԵ · 2 ։
Ա Բ ՕՐ · Ա · 43 ։

Ն ՀՐ 43 ։ Բ ՕՐ · Ա · 44 ։ ԳԼ·ԻԱ·3 ։ ԴԱՏ · Ա · 17 ։

— ՀՐ 18 ։ ՂԼ · ԻԳ · 10 ։ Բ ՕՐ · Է · 1 ·
Բ ՅՈՆ Բ · 21 ։ ԵԼ·ԻԲ·18 ։
ֆ ՂԼ · Ա · 2 , 3 ։
Գ ՂԼ Է·16 ։ ԻԲ · 18 , 21 ։
Է ՂԼ·ԻԳ 8 · 12 , 36 ։ ԳԼ · ԻԲ 19 · 27 ։ ԻԲ 2 8 , 13 ։ Բ ՕՐ · ԺԶ 10 ։
ՂՂԼ Բ 1 ։ Ղ · 14 ։
Ե ԵԼ ԻԲ 40 · ՂԼ · ԻԳ 13 ։
Ը ՂԼ ԺԳ 10 ։ ԳԼ·ԻԸ · 5 ։
Բ ԳԼ·ԻԸ·7 · 14 ։
ԺԳԼ·ԻԸ·12 · 14 ։

Է ՂԼ·Է·11 ·

ԼԳԼ·ԻԸ·12 · 14 ։

Ն·ՔՋ· 1490

11 բադ մրն է։ Ամեն մկ զուարակի կամ խոյի համար՝ կամ ոչխարի կամ այծի համար ասանկ պիտի
12 ըլլայ։ Ձեր պատրաստելու թուդյն նայելով՝ անոնց թուդյն համեմատ՝ ամէն մկուն անանկ պիտի ընէք։
13 Երկրին ամէն բնակը աս բաները անանկ պիտի ընէ, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատուցանելու։
14 Համար։ Եւ թէ որ ձեր քովը պանդխտացած օտարականը՝ կամ ձեր ցեղերուն մէջ ձեր մէջը բնակ եղող՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ընելու ըլլայ, ձեր ըրածին պէս
15 անոնկայ ալ անանկ պիտի ընէ։ Ո՛վ ժողովք՝ Ե ձեզի համար և յԵ ժամէ պանդխտացած օտարականին համար մէկ կանոն պիտի ըլլայ. ձեր ցեղերուն մէջ յաւիտենական կանոնով՝ Տէրոջը առջևը ինչպես էք դուք, անանկ պիտի ըլլայ օտա-
16 րականն ալ։ Ձեզի համար և ձեր քովը պանդխտացած օտարականին համար՝ մէկ օրէնք ու մէկ սովորութիւն պիտի ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
18 սելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ,
19 Եւ ըլլայ որ երբ ման երկրին հացէն ուտէք, բարձրացընելու ընծայ պի-
20 տի մատուցանէք Տէրոջը։ Ձեր առջի խմորէն չօթի մը բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք. Ձկալի բարձրացընելու ընծան ինչպես որ կ'ընէք, աս ալ անանկ
21 պիտի բարձրացընէք։ Ձեր առջի խմորին բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջը՝ ձեր ազգերուն մէջ։
22 Իսկ ևթէ որ սխալիք ու չընէք աս բոլոր պատուիրանքները՝ որ Տէրը
23 ըսաւ Մովսէսին, Նոյնն ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը ան օրէն՝ ի վեր՝ որ Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ յաջեխոս. Եւ ըլլայ որ՝ ևթէ ժողովքը սխալմամբ չանցնիք մը ընէ, ան ատենը բոլոր ժողովքը՝ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ՝ ըստ օրինի հացի ընծայով ու թափելու նուէրով, և մեղքի պատարագի համար այծերէն մէկ
25 նոխազ։ Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին համար, ու թողութիւն պիտի ըլլայ անոնց, ինչու որ սխալմունք էր, և անոնք իրենց սխալելուն համար իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ բերին, ու նաև իրենց մեղքի պատարագը Տէ-
26 րոջը առջևը. Ուստի Իսրայէլի որ-

Ն·ՔՋ· 1490

դւոցը բոլոր ժողովքին ու անոնց մէջը պանդխտացած օտարականներուն թողութիւն պիտի ըլլայ. քանզի բոլոր ժողովուրդը սխալման մէջ էր։
27 Եւ ևթէ որ անձ մը սխալմամբ մեղք գործէ, անատենը մեղքի պատարագի համար մէկ տարեկան
28 էգ այծ մը պիտի բերէ. Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ սխալմամբ մեղք գործող անձին համար. երբոր Տէրոջը առջևը մեղք գործէ, անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ, ու անոր թողութիւն ըլլայ։
29 Սխալմամբ մեղք գործողին համար՝ թէ Իսրայէլի որդւոց մէջի բնակին համար՝ և թէ անոնց մէջը պանդխտացած օտարականին համար, մէկ օրէնք պիտի ունենաք։
30 Բայց ան անձը որ *յանդգնութեամբ բան մը կ'ընէ, թէ երկրին բնակը ըլլայ՝ և թէ օտարական, անիկայ Տէրը կը նախատէ. ան անձը իր ժողովուրդին միջէն պիտի
31 կորսուի. ՔՏէրոջը խօսքը արհամարհելուն ու անոր պատուիրանքը զանց ընելուն համար՝ ան անձը անշուշտ պիտի կորսուի. Անոր անօրէնութիւնը իր վրան պիտի ըլլայ։
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը անապատն էին, Մարդ մը գտան՝ որ
33 շաբաթ օրը փայտ կը ժողվէր։ Եւ անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ գտան զանիկայ, Մովսէսին ու Ահարոնին և բոլոր ժողովքին առ-
34 ջև բերին։ Եւ վերանտարկելին զանիկայ. ինչու որ անոր ինչ ընե-
35 լէրնին որոշուած չէր։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ան մարդը անպատճառ պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովքը բանակէն դուրս հարթրով պիտի քարկոծեն զանիկայ։
36 Եւ բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ բանակէն դուրս հանեցին զանիկայ, և քարթրով քարկոծեցին, ու մեռաւ։
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
38 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ ցանոնց. որ իրենց ծոպէր շինեն իրենց հանդերձներուն քրքանցներուն վրայ՝ իրենց ազգերուն մէջ. ու քրանցքի ծոպերուն վրայ կապոյտ ժապաւէն մը դնեն.
39 Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ, որ դուք տեսնէք ան՝ ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները միտքերնիդ բերէք, և ընէք անոնք. ու ձեր սրտերուն և ձեր աչքերուն ցանկութեան չհետեւիք՝ որոնց ետևէն
40 դուք ††կը մոլորիք. Անանկ որ միտքերնիդ բերէք՝ ու ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս, ու †սուրբ

ՂԱ·Գ·2։

ՃՂԱ·Գ·13։

ՄՀՇՐ 8, 9, 10։

Յ Տես ՂԱ· Գ·23։ ՓԱ· ԻԲ· 15, ԵԶՐ·Գ·17· Ը·35։

ՆՂՏ·Գ·20։

ՀՇՐ 29։ ԵՂ·ԺՐ·49։ ՓԱ·ԹՐ·14։

Ի ՀՇՐ 2։ Ր Օր·ԻՂ·1։

ՅՁԵ·Ե·11, 12։

ՀՐ Օր·ԻՂ· 2, 10։ Ա-ռակ·Գ·9, 10։

ՅՂԱ·Ր·14։ ԻԳ·10, 16։

ՃՂԱ·Գ·13։

Ի ՀՇՐ 2։ Ր Օր·ԻՂ·1։

ՅՁԵ·Ե·11, 12։

ՀՐ Օր·ԻՂ· 2, 10։ Ա-ռակ·Գ·9, 10։

ՅՂԱ·Ր·14։ ԻԳ·10, 16։

ՂՂԱ·Գ·2։

ՃՂԱ·Գ·13։

ՄՀՇՐ 8, 9, 10։

Յ Տես ՂԱ· Գ·23։ ՓԱ· ԻԲ· 15, ԵԶՐ·Գ·17· Ը·35։

ՆՂՏ·Գ·20։

ՂՂԱ·Գ·2։

ՃՂԱ·Գ·13։

ՄՀՇՐ 8, 9, 10։

Յ Տես ՂԱ· Գ·23։ ՓԱ· ԻԲ· 15, ԵԶՐ·Գ·17· Ը·35։

ՆՂՏ·Գ·20։

ՂՂԱ·Գ·2։

ՃՂԱ·Գ·13։

ՄՀՇՐ 8, 9, 10։

Յ Տես ՂԱ· Գ·23։ ՓԱ· ԻԲ· 15, ԵԶՐ·Գ·17· Ը·35։

ՆՂՏ·Գ·20։

ՂՂԱ·Գ·2։

ՃՂԱ·Գ·13։

ՄՀՇՐ 8, 9, 10։

Յ Տես ՂԱ· Գ·23։ ՓԱ· ԻԲ· 15, ԵԶՐ·Գ·17· Ը·35։

ՆՂՏ·Գ·20։

ընտ. գիմ. 1490

բլլաք ձեր Աստուծոյն առջևը ։
41 Կա եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աստուածը ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Կորխին, Դաթանին և Աբիրոնին ապստամբութիւնը ։ 23 Մովսէս կը դատէ ժողովուրդը ։ 27 ապստամբներուն վրայ ։ 31 Երկիրը կը կլլէ Կորխը՝ որուն ընկերները կրակով կը սպառին ։ 36 Բուրվառները սուրբ բանի դործածուելու համար կը պահուին ։ 41 Տասնըմէկ հազար եօթը հարիւր հոգի՝ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ընելուն համար, ժանտախտով կը մեռնին ։ 46 Ահարոն խունկ ծխելով՝ ժանտախտը կը դադրեցնէ ։

Իբր 1471

1 Նէ Ղևիի որդւոյն կահաթի որդւոյն Իսհառհարին որդին՝ Կորխը՝ և Ռուբենի որդւոցմէ Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը՝ և Փաղղէթին որդին Ովը՝ և
2 լան, Եւ Իսրայէլէ որդւոցմէ երկու հարիւր յիսուն հոգի՝ ժողովքի խորհրդական դլխաւորներ՝ ան նուանի մարդիկներ հէրհրէն ։
3 Նէլա՝ Մովսէսին առջևը եկան, Եւ Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողվուեցան, ու ըսին անոնց. Ալ հերիք է ըրածնիդ. ինչու որ բոլոր ժողվրդը ամէնքն ալ սուրբ են, և Տէրը անոնց մէջն է. և ինչու՞ Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք
4 ձեզ կը բարձրացընէք ։ Եւ երբ Մովսէս լսեց, ինքզինքին վրայ
5 ինկաւ. Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողվքին՝ ըսելով. Վաղը Տէրը պիտի յայտնէ թէ ումն է իրը, և ումն է խստրբը, ու ընծայիրն պիտի մօտեցընէ. և որն որ ինքը ընտրած է, իրեն պիտի
6 մօտեցընէ ։ Ա՛ս ըրէք. առէք ձեզի բուրվառներ, դուն ով Կորխ՝
7 և քու բոլոր ժողովքդ. Եւ վաղը անոնց մէջը կրակ դրէք, ու Տէրոջը առջևը անոնց վրայ խունկ դրէք. և սուրբը անիկայ ըլլայ, որն որ Տէրը կ'ընտրէ. ալ հերիք է ըրածնիդ՝ ով Ղևիի որդիքը ։
8 Եւ Մովսէս բսաւ Կորխին. Լսեցէ՛ք
9 ով Ղևիի որդիքը. Պզտիկ բան կ'ներևնայ ձեզի՞ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցընելու համար՝ Իսրայէլի ժողովքէն զատեց ձեզ, որ Տէրոջը խորանին պաշտօնը ընէք, և ժողովքին առջևը կայնիք՝ անոնց սպասաւորուե-
10 Թիւնը ընելու. Եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը էրէն մօտեցուց, ու դուք քահանայութիւնն ալ կը փընտ-
11 ռէք ։ Ուրեմն դուն՝ ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողվուեցաք. Եւ Ահարոնը ով է՝ որ անոր դէմ դուք տրտունջ կ'ընէք։
12 Եւ Մովսէս՝ Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար մարդ իրկեց. և անոնք ըսին.
13 Չնոր Լլեր. Մեզ անապատին մէջ մեռցընելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելը էրչի բան է, որ նաև ծիր վրայ
14 իշխան ըլլալ կ'ուզես ։ Եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չբերիր, ոչ ալ մեզի արտի ու այդիի ժառանգութիւն տուիր. միթէ աս մարդոցը աչքերը պիտի
15 հանես. Մենք չենք կլլեր ։ Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ, ու բսաւ Տէրոջը. Հրի նայիր անոնց ընծաներուն. Ես անոնցմէ էշ մըն ալ չառի, և անոնց մէկուն անիրաւու-
16 թիւն չըրի ։ Եւ Մովսէս բսաւ Կորխին. Ղվաղը դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը առջևը ներկայանաք, դուն՝ և անոնք՝ ու Ա-
17 հարոնը. Եւ առէք ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները, ու անոնց մէջը խունկ դրէք, և ամէն մէկը իր բուրվառը Տէրոջը առ-
18 ջևը մօտեցուցէք ։ Եւ ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին, ու անոնց վրայ խունկ դրին, և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու
19 Ահարոնին հետ ։ Եւ Կորխը անոնց դէմ ժողովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը. ու Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին երեցաւ ։
20 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
21 Ահարոնին՝ ըսելով. Յանէ ժողովքին մէջէն զատուեցէք, որ ես չյոտտով
22 կորսընցընեմ ատոնք ։ Բայց անոնք ներևնալուն վրայ ինկան՝ ու ըսին. Ո՛վ Աստուած՝ բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը, մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքին վրայ պիտի դայ քու բարկութիւնդ ։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով. Խօսէ ժողովքին՝ ու ըսէ. Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռա-
25 ցէք ։ Եւ Մովսէս ելաւ, ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց, և Իսրայէլի ծերերը անոր ետևէն գացին.
26 Եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով. Ձեր մարդոցը վրանները քովէն մի՛ քաշուեցէք, ու անոնց մէկ բանին մի՛ դպչիք, որ անոնց
27 բոլոր մեղքերովը չկորսուիք ։ Ան-պես անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացան. և Դաթանը ու

ընտ. գիմ. Իբր 1471

Ե Հմր 9 ։
Թ Եւ. բ. 14 ։ Գոր. է. 27, 35 ։
Ի Եւ. գ. 8 ։ Ղև. ի. 24 ։

Հնս. գ. 4, 5 ։
Յ ա թագ. ժբ. 3 ։ Գոր. ի. 33 ։ ր Կոր. ւ. 2 ։
Ղ Հմր 6, 7 ։
Ճ ա թագ. ժբ. 3, 7 ։

Ժ Հմր 42 ։ Եւ ժդ. 7, 10 ։ Ղև. ի. 6, 23 ։ Գև. ժդ. 10 ։
Ի Հմր 45 ։ Ցն. ժի. 17, 22 ։ Եբրա. ծա. 6 ։ Գոր. բ. 40 ։ Ցայս. ժբ. 4 ։
Ն Հմր 45 ։ Եւ. ւբ. 10 ։ ւԿ. 3 ։
Ղ Հմր 45 ։ Գև. ժգ. 5 ։
Գև. իէ. 16 ։ Ցօբ. ժբ. 10 ։ Ժ. ղ. ժբ. 7 ։ Նա. ժէ. 16 ։ Ջաբ. ժբ. 1 ։ Երե. ժբ. 9 ։
† Եբ. մարմին
Ղ Ցն. ժի. 12, 14 ։ Նա. ծբ. 11 ։ ր Կոր. ը. 17 ։ Ցայս. ժբ. 4 ։

Ն · ք · ՂՃ · Իբր 1471

Աբիրոնը և անոնց կնիկները՝ ու անոնց որդիքը և ընտանիքը՝ իրենց վրանները դուրը ելան կայնե-
28 ցան : Եւ Մովսէս ըսաւ . Դ Ասով պիտի դիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր աս գործերը ընե-
լու , և չէ թէ ես ինծմէ բան-
29 Ը ըրէ · Այսինքն՝ թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնց ալ պատահի ,
30 Տէրը իս խրկած չէ : Բայց թէ որ Տէրը — * հրաշք մը ընէ , և երկիրը իր բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ , ու ա-
նոնք * ողջ ողջ գժոխքը իջնեն , ան ատենը պիտի գիտնաք որ աս մար-
31 դիկը Տէրը անարգեցին : Ես եղաւ որ աս բոլոր խօսքերը խօսիլը լմնը-
ցուցածին պէս , անոնց տակի գե-
32 տինը պատռեցաւ . Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք և ա-
նոնց տուներր ու Կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչ-
33 քը կլլեց : Եւ անոնք ու բոլոր ա-
նոնց ունեցածը ողջ ողջ գժոխքը իջան . և երկիրը ծածկեց զանոնք , ու ժողովին մէջէն կորսուեցան :
34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան . քանզի ըսին . Ընդլայ որ երկիրը
35 մեզ — ել կլլէ : Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ , ու Խունկ մատուցանող եր-
կու հարիւր լիսուն հոգին սպա-
ռեց :
36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
37 սելով . Խօսէ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառ-
ները ան այրուածին մէջէն վերցրնէ . և դուն անոնց ինչ եղած կրակը ան-
դին ցրուէ . քանզի — անոնք սուրբ
38 եղան : Ատ Իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներն Թիթեղներ շինեն՝ սեղանը պատե-
լու համար . ինչու որ անոնք Տէ-
րոջը առջևը մատուցելով՝ սուրբ եղած են . Եւ Իսրայէլի որդւոյը
39 նշան պիտի ըլլան : Ու Եղիազար քահանան ան այրուած մարդոցը մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ . և զանոնք սեղանը պատե-
լու համար Թիթեղներ շինեցին .
40 (Իսրայէլի որդւոյը յիշատակ ըլ-
լալ — հարար , որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար մէկը՝ Տէրոջը առջևը խունկ մատուցանելու չմո-
տենայ , և Կորխին պէս ու անոր ժողովրին պէս չըլլայ .) ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռ-
քովը :
41 Եւ հետևեալ օրը Իսրայէլի որ-
դւոյը բոլոր ժողովրդ Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ

Ն · ք · ՂՃ · Իբր 1471

ըրին՝ ըսելով . Դուք Տէրոջը ժողո-
42 վուրդը մեռցուցիք : Եւ եղաւ որ երբ ժողովրդը Մովսէսին ու Ահարո-
նին դէմ ժողովուած էին , դէպ՝ի ժողովքի խորանը նայեցան , և ահա ամպը ծածկեց ան , ու Տէրոջը
43 փառքը երևցաւ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանին առջևը
44 եկան : Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
45 սին՝ ըսելով . Ե Ատ ժողովքին մէջէն ելէք , որ շուտով սպառեմ զա-
նոնք . և Ասոնք երեսնուն վրայ ինկան :
46 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին . Բուրվառ մը առ , ու Իջը սեղա-
նին վրայէն կրակ դիր , և վրան խունկ դիր , ու շուտով ժողովրդը գնա , ու անոնց համար քաւու-
թիւն րրէ , Ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն ելաւ . ժանտախտը
47 սկսաւ : Եւ Ահարոն Մովսէսին ը-
սածին պէս՝ բուրվառ Իջը առաւ , ու ժողովրդին Իջը վազեց , և ահա ժանտախտը սկսած էր ժողովուր-
դին մէջը , և վրան խունկ դրաւ , ու ժողովուրդին համար քաւութիւն
48 ըրաւ . Եւ մեռելներուն ու ողջե-
րուն մէջտեղը կայնեցաւ , ու ժանտ-
49 ախտը դադրեցաւ : Եւ ժանտ-
ախտէն մեռածները տասնուչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին , Կորխի բանին համար մեռածներէն
50 զատ : Եւ Ահարոն դարձաւ Մով-
սէսին՝ ժողովքի խորանին դուռը , ու ժանտախտը դադրեցաւ :

ԳԼ · ԺԷ

1 Տասուերկու ցեղերուն գլուխներուն Իջը՝ Ահարոնին գլուխը կը ծածկի , 10 ու ժո-
ղովուրդին ապստամբներուն դէմ վկայութիւն ընելու համար կը պահուի :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոյը , ու անոնցմէ Իրենց հարցը տուներուն համեմատ Իջմէկ գլուխ՝ այսինքն իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշ-
խաններէն տասուերկու գլուխ առ . ամէն մարդուն անունը իր
3 գլուխին վրայ գրէ : Եւ Ահա-
րոնին անունը Ղևիին գլուխին վրայ պիտի գրես . ինչու որ անոնց հայրերուն տանը իշխանին համար
4 Իջ գլուխ պիտի ըլլայ . Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայու-
թիւնին առջևը դնես , — ուր որ Ձե-
5 զի պիտի հանդիպիմ : Եւ պիտի ըլ-
լայ որ՝ Իմ ընտրած մարդուս գլ-
ուխը պիտի ծաղկի . ու պիտի դադրեցընեմ ինծմէ Իսրայէլի որ-
դւոյը տրտունջը՝ որոնք կը տրտնջ-
6 ըլն ձեր վրայով : Եւ Մովսէս խօ-
սեցաւ Իսրայէլի որդւոյը . ու ա-
նոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ տասուերկու

— Եւ · Խ · 34 ·
Բ Հմր 19 ·
Գլ · Ր · 6 ·

Հմր 21 , 24 ·

Ր Հմր 22 ·
Գլ · Ր · 6 ·

Ի ՂՀ · Ժ · 6 ·
Գլ · Ա · 53 ·
Ը · 19 · Ժա · 33 · Ժը · 5 ·
Ա ՄՆ · Ի · 24 · Սաղ · ՃՀ · 29 ·

գաւազան տուին անոր , ամէն մէկ իւխանին համար մէ՛մէկ գաւազան . և Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
7 ւազաններուն մէջն էր : Եւ Մովսէս գաւազանները Տէրոջը առջևը դրաւ՝ Վկայութեան խորանին մէջ :
8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս վկայութեան խորանը մտաւ . և ահա Ղևիի տանը կողմէն բո՜ւ-
ծած Ահարոնին գաւազանը ծաղկեցաւ , ու ծլեցաւ , և ծաղիկ բացաւ , ու
9 նուշեր հասցուց : Եւ Մովսէս բո-
լոր գաւազանները Տէրոջը առջևէն դուրս հանեց Իսրայէլի բոլոր որ-
դոցոր առջևը . ու անոնք տեսան , և ամէն մէկը իր գաւազանը առաւ :
10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ահարոնին գաւազանը վկայութիւնին առջևը ետ դարձուր , նոր ապըս-
տամբներուն նշան ըլլալու համար պահուի . ետ անոնց տրտունջը ինծ-
11 մէ վերցընես , որ չմեռնին : Եւ Մովսէս Տէրոջը իրևն պատուիրածին
12 պէս ըրաւ , անանկ ըրաւ : Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով . Ա՛հա կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք ամէնքս կը կոր-
13 սուինք . ամէն ով որ Տէրոջը խո-
րանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ պիտի մեռնի՞նք :

ԳԼ . ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղևտացւոց յանձնուած պահպանութիւնը : 9 Քահանայից բաժինը , 21 Ղևտացւոց բաժինը : 25 Ղևտացւոց բաժինէն բարձրացընելու ընծան քահանայից իրա-
ւունքը կ՚ըլլար :

1 Յե՛ Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Դուն՝
ու քեզի հետ քու որդիքդ՝ և քու հօրդ տունը՝ Բսրբարանին ա-
նօրէնութիւնը պիտի կրէք . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը անօրինու-
2 թիւնը պիտի կրէք : Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ Լևիին ցեղէն եղող քու եղբայրներդ մօտեցընես , որ քեզի հետ միանան , ու քեզի սպասաւորութիւն ընեն . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ վկայու-
թեան խորանին առջևը պիտի ըլլա-
3 ք : Եւ քու պահպանութիւնդ ու բոլոր Խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն . Բ՛միայն թէ սրբարանին անօթներուն ու սեղանին չմօտե-
նան , որ ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ
4 դուք : Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միանան , ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով . Բև օտար մէկը պիտի չմօտենայ ձե-
5 զի : Եւ Բսրբարանին պահպանու-
թիւնը ու սեղանին պահպանու-
թիւնը պիտի պահէք , նոր ալ Իսրա-
յէլի որդոցը վրայ բարկութիւն
6 չըլլայ : Եւ ահա ես Իսրայէլի որ-
դոցոր մէջէն Լևիները եղբայրները ղևտացիները առի . Բանոնք ձեզի Տէրոջը համար պարգև տրուած են , որ ժողովքի խորանին պաշտօնը
7 ընեն : Եւ Բդուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բանե-
րուն համար և Վարագուրին. մէջը եղած բաներուն համար ձեր քա-
հանայութիւնը պիտի պահէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր քահա-
նայութիւնը Յեզի պարգևի պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը պիտի մեռնի :
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին . Եւ ես ահա Իսրայէլի որդոցոր բո-
լոր սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս պահպանութիւնը քեզի տուի . և անոնք Յօծման իրաւունքի համար քեզի և քու որդոցդ տուի յաւի-
9 տենական կանոնով : Սոնք քուկդ պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն՝ *որ չեն պայուիր՝ . Ղանոնց ամէն հացի ընծաներուն՝ Ղանոնց ամէն մեղքի պատարագներուն՝ և Ղանոնց ամէն յանցանքի պատարագներուն բոլոր ընծաները՝ որ ինծի պիտի հա-
տուցանեն , ամենասուրբ են քեզի
10 ու քու որդոցդ համար : Ամենա-
սուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես ան . ամէն արու պիտի ուտէ ան . անի-
11 կայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի : Նա ալ քուկդ պիտի ըլլայ . Բանոնց պարգևներուն բարձրացընելու ըն-
ծան , և Իսրայէլի որդոցը բոլոր երերցընելու ընծաները . Բքեզի՝ և քեզի հետ քու որդոցդ՝ ու քու աղջիկներուդ տուի անոնք յաւի-
տենական կանոնով . Բքու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պի-
12 տի ուտէ : Ամենէն աղէկ ձիւին՝ և ամենէն աղէկ գինիին ու ցորէնին բոլոր Բերախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի մատուցանեն , քեզի տուի :
13 Անոնց երկրին մէջ եղած ամէն բե՜ր-
բերը՝ երախայրիները՝ նոր Տէրոջը պիտի ըլլան , քուկդ պիտի ըլլան . Բքու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղո-
14 ղը անկէ պիտի ուտէ : Բիսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ
15 պիտի ըլլայ : Ամէն մարմինի ամէն Բարդանդ բացողը որ Տէրոջը կ՚ըն-
ծայեն , թէ՛ մարդ ըլլայ և թէ՛ ա-
նասուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ . միայն թէ՝ մարդուն առջինները անշուշտ պիտի փրկես . և անմաքուր անա-
սունին առջինները ալ պիտի փրկես :
16 Ու երբոր փրկուելու տա՜րեկ-մկ ամ-
սուան ընե՜ն , սրբարանին սիկղին համեմատ՝ Բհինգ սիկղ արծաթի գնով պիտի փրկես . Բայիղ բսան
17 կերատ է : Բայց կովին առջինը-
կը՝ և ոչխարին առջինկը կամ այ-

ՆՔ · ԳՔ · ԽԸՐ 1471

ԼԳԼ · Գ · 12, 45 ; Ի Գ Լ · Գ · 9 ; Ը · 19 ; Բ ՀՇՐ 5 ; ԳԼ · Գ · 10 ; ԿԵՐԸ · Թ · 3, 6 ;

Ղ Գ Լ · Ը · 16, 18, 28 ; Ե · 6 · 32 ; ԳԼ · Ե · 9 ; ՅԵԼ · ԻԹ · 29 ; Խ · 13, 15 ; * ԵՐԸ · կրա-
կէն ·

Ղ Գ Լ · Բ · 2, 3 ; Բ · 12 · 13 ;

Ճ Գ Լ · Գ · 22, 27 ; Ը · 25, 26 ;

Ր Գ Լ · Ե · 1 · Ե · 7 ; Բ · 12 ; Գ · 13 ·

Ղ Գ Լ · Ը · 16 · 18, 26, 29 · Ե · 6 ·

ՆԵԼ · ԻԹ · 27, 28 ; Ղ Լ · Ե · 30, 34 ·

Ղ Գ Լ · Բ · 14 · Բ Օր · Բ · 3 ·

Գ Լ · ԻԲ · 2, 3, 11, 12, 13 ·

Ն ՀՇՐ 29 · ՆԵ ԻԳ · 19 · Բ Օր · Բ · 4 · Նէեմ · Բ · 35 · 36 ·

Գ ՆԵ · ԻԲ · 29 ·

Ը ՆԵ · ԻԲ · 29 · ԻԳ · 19 · ԼՀ · 26 · Ղ Լ · Բ · 14 · Գ Լ · Բ · 19 · Բ Օր · ԻԳ · 2 ·

Բ ՀՇՐ 11 ·

Գ Ղ Լ · ԽԵ · 25 ·

Ե ՆԵ · Բ · Գ · 25 · Բ Գ Լ · Գ · 47 ·

Ը ՆԵ · Ա · 18 · Ղ Լ · ԽԵ · 25 · Գ Լ · Գ · 47 · ԵԶԿ · ԽԵ · 12 ·

Գ Օր · Բ · 10 ·

ծին առջևնիկը պիտի չփրկեա , ա-
նոնք սուրբ են . Հանոնց արիւնը
սեղանին վրայ պիտի սրսկես , ու
անոնց ճարպը պիտի այրես անու-
շահոտ պատարագ ընծա- Տէրոջը .
18 Եւ անոնց միսը քու կողդ պիտի ըլլայ ,
Հերկրցընելու երբուձը ու աջ զիս-
19 տը քու կողդ ըլլալուն պէս : Սուրբ
բաներէն ամէն բարձրացընելու ըն-
ծաները՝ որ Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը կը մատուցանեն , քեզի և քե-
զի հետ քու որդիներուդ ու աղջիկ-
ներուդ տուի՝ յաւիտենական կա-
նոնով . Հանիկայ՝ Տէրոջը առջևը
քեզի՝ և քեզի հետ քու սերունդիդ՝
20 աղի ուխտ մըն է յաւիտեան : Եւ
Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Անոնց
երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն
պիտի չունենաս , ու անոնց մէջտե-
ղը բաժին չունենաս . Հսրայէլի
որդւոցը մէջ քու բաժինդ ու ժա-
ռանգութիւնդ ես եմ :
21 Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր տասա-
նորդը Բղևիի որդւոցը տուի ժա-
ռանգութեան համար՝ իրենց պաշ-
տօնին փոխարէն , Հժողովքի խոս-
րանին պաշտօնը ընելնուն համար ;
22 Ռ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ ալ ժողովքի
խորանին պիտի չմօտենան , Հար
23 մեղք չերևն ու չմեռնին : Եւ ժո-
ղովքի խորանին պաշտօնը Ղևտա-
ցիք պիտի ընեն , ու իրենց անօրէ-
նութիւնը իրենք պիտի կրեն . Ո-
րովհետև ձեր ազգերուն մէջ յաւիտե-
նական կանոն պիտի ըլլայ , որ անոնք
Իսրայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
24 թիւն չունենան , Հ քանզի Իսրա-
յէլի որդւոցը տասանորդը՝ որոնք
Տէրոջը կ՚ընծայեն , Ղևտացւոց
ժառանգութիւն տուի . ասոր պատ-
ճառով անոնց համար ըսի որ՝ Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
թիւն չունենան :
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
26 սելով . Ա՛յսպէս խօսէ Ղևտացւոց՝
ու ըսէ անոնց . Երբոր Իսրայէլի
որդւոցմէն տասանորդը առնէք՝ որն
որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառան-
գութեան համար տուի , ան ատե-
նը անկէ՝ Ի տասանորդին տասնե-
րորդ մասը բարձրացընելու ընծայ
27 պիտի մատուցանէք Տէրոջը : Ժ Ե-
աս ձեր բարձրացընելու ընծան՝
կալի ցորենի պէս և հնձանի բերքի
28 պէս պիտի սեպուի ձեզի : Ա՛յս-
պէս՝ Իսրայէլի որդւոցմէ ձեր առած
բոլոր տասանորդներէն դուք ալ
բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը . և անոնցմէ՝
Տէրոջը բարձրացընելու ընծան Ա-
հարոն քահանային պիտի տաք :
29 Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝ Տէ-
րոջը ամէն բարձրացընելու ընծան՝
բոլորովին Հանոր ամենալաւն՝ ա-
նոր սուրբ մասն պիտի մատու-
30 ցանէք : Ուստի պիտի ըսես անոնց .
Երբոր անոր ամենալաւն մատու-
ցանէք , Հան ատենը Հ-ց-Հէ կալի
արդիւնքի պէս՝ ու Հնձանի արդիւնե-
քի պէս սեպուի Ղևտացիներուն :
31 Եւ ամէն տեղ պիտի ուտէք ան ,
դուք ու ձեր ընտանիքներդ . վասն
զի ժողովքի խորանին մէջ Հձեր
ընէը- պաշտօնին խոհարէն՝ ձեր
32 վարձքն է ան : Եւ անկէ ամենա-
լաւը մատուցանելէն ետքը՝ Հանոր
համար մեղք պիտի չկրէք , ու
Իսրայէլի որդւոցը սուրբ բաները
չպղծէք , որ չմեռնիք :

ԳԼ . ԺԹ

1 Կարմիր երինջի մոխիրով չինուած մաքրու-
թեան ջուրը : 11 Անմաքուր մարդուն մաք-
րուելուն համար՝ ան ջուրին գործածու-
թիւնը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Ա՛ս է օրէնք-
քին կանոնը՝ որ Տէրը պատուիրեց՝
ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն
անարատ ու անբիծ՝ որուն վրայ
3 լուծ դրուած չըլլայ : Եւ եղիազար
քահանային պիտի տաք անիկայ ,
որ Բրանակէն դուրս հանէ , ու իր
4 առջևը մորթեն անիկայ : Եւ Ե-
ղիազար քահանան իր մատովը ա-
նոր արիւնէն պիտի առնէ , ու դէպ
՚ի ժողովքի խորանին առջևի կողմը
Հ ևօթը անգամ պիտի սրսկէ անոր
5 արիւնէն : Ետքը իր աչքին առջևը
պիտի այրեն երինջը . Ժ անոր մոր-
թը ու միսը և անոր արիւնը աղբովը
6 միասին պիտի այրեն : Եւ քա-
հանան պիտի առնէ Հևդնին փայտ՝
զուպայ ու կրկնակի կարմիր , և ե-
րինջին այրուած կրակին մէջը պե-
7 տի նետէ : Ետ քահանան իր
հանդերձները ու իր մարմինը ջրով
պիտի լուայ , ու ետքը բանակը
մտնէ . և քահանան մինչև իրիկուն
8 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ա-
նիկայ այրողը իր հանդերձները ու
իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ;
9 Եւ մաքուր մարդ մը Հ երինջին մո-
խիրը պիտի ժողվէ , ու բանակին
դուրսի պէս մաքուր տեղ մը դնէ .
և Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին հա-
մար պիտի պահուի , մեղայ համար
10 Հ մաքրութեան ջուր ըլլալու : Եւ
երինջին մոխիրը ժողվողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու մինչև
իրիկուն անմաքուր ըլլայ . և ասիկ
կայ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց
մէջ պանդխտացող օտարականին

Ն . ք . դ . Իրր 1471

Ղև . գ . 2 , 5 ։

Ել . իթ . 26 , 28 ։ Ղև . է . 31 , 32 , 34 ։

Հմր 11 ։

Ղև . բ . 13 ։ Բ Մն . ժգ . 5 ։

Բ Օր . ժ . 9 ։ Ժր . 12 ։ ժդ . 27 , 29 ։ Ժբ . 1 , 2 ։ Յես . ժգ . 14 , 33 ։ ժդ . 3 ։ Ժր . 7 ։ Սաղ . ժգ . 5 ։ Եզեկ . կգ . 28 ։

Բ Հմր 24 , 26 ։ Ղև . իէ . 30 , 32 ։ Նէեմ . ժ . 37 ։ Ժր . 44 ։ Երր . է . 5 , Տ . 9 ։

Ծ Գլ . գ . 7 , Տ ։

Ա Գլ . ա . 51 ։

Բ Ղև . իր . 9 ։

Ղ Գլ . գ . 7 ։ Բ Հմր 21 ։

Ը Հմր 20 ։ Բ Օր . ժ . 9 ։ ժգ . 27 , 29 ։ ժբ . 1 ։

Ր Նէեմ . ժ . 38 ։

ժ Հմր 30 ։

Ն . ք . դ . Իրր 1471

Բ Հմր 12 ։

Է Հմր 27 ։

Ի Մատ . ժ . 10 ։ Ղև . ժ . 7 ։ ա Կոր . թ . 13 ։ Ա Տիմ . ե . 18 ։ Ձ Ղև . իթ . 8 ։ Իբ . 16 ։ Ղ Ղև . իբ . 2 , 15 ։

Ն · ք · գՖ · ԽԲԲ 1471

համար՝ յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ ։

11 Ը Ո վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի , եօթը օր անմաքուր

12 պիտի ըլլայ ։ Ժ Անիկայ *անով զինքը մաքրվել պիտի տայ երրորդ օրը՝ և եօթներորդ օրը , և այսպէս մաքուր ըլլայ · բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը՝

13 մաքուր պիտի չըլլայ ։ Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի՝ ու ինքզինքը չմաքրե , Է Տէրոջը խոռանը կը պղծէ . և ան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի . անոր վրայ Եմաքրութեան ջուրը չսրսկուելուն համար՝ անիկայ անմաքուր է . է իր անմաքրութիւնը տակաւին իր վե-

14 րան է ։ Վրանի մէջ մեռնող մարդուն համար օրէնքը աս է . ան վրանին մէջ ամէն մտնողը՝ և ան վրանին մէջ ամէն եղողը եօթը

15 օր անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն ծրաց ամանը որ իր վրան կապուած խուփ չունի , անմաքուր

16 պիտի ըլլայ ։ Եւ ո՛վ որ դպչի դաշտի վրայ սրով սպաննուածի մը՝ կամ իր մեռածի մը՝ կամ մարդու ոսկորի մը՝ և կամ գերեզմանի մը , եօթը օր անմաքուր

17 պիտի ըլլայ ։ Եւ անմաքուր եղողին համար՝ ան մեղաց մաքրութեան համար հայրսան էբէնէզէր մխիրէն առնելով՝ ամանի մը մէջ

18 վրան Ն կենդանի ջուր դնեն . Եւ մաքուր մարդ մը Ղոսպայ պիտի առնէ , ու ան ջուրը խոթէ , և վրանին վրայ՝ ու բոլոր ամաններուն վրայ՝ և հոն եղած մարդոց վրայ՝ ու ոսկորի մը կամ սպաննուածի մը կամ մեռածի մը և կամ գերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի սրսկ-

19 կէ ։ Եւ մաքուր Ֆ ԹԷ պիտի սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը՝ ու եօթներորդ օրը . և եօթներորդ օրը զանիկայ պիտի մաքրէ , ան ալ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ջրով լուացուի , և իրիկունը մա-

20 քուր ըլլայ ։ Բայց ան մարդը՝ որ անմաքուր ըլլալով չմաքրուիր , ան անձը ժողովին մէջէն պիտի կորսուի . ինչու որ Տէրոջը սրբարանը պղծեց . անոր վրայ՝ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ , անիկայ ան-

21 մաքուր է ։ Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց , որ մաքրութեան ջուրը սրսկողը իր լաթերը պիտի լուայ . ու մաքրութեան ջուրին դպչողը մինչև իրիկուն անմա-

22 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ինչ բան որ դպչի , ան ալ անմաքուր պիտի ըլլայ . ու անոր դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ի

1 Իսրայէլի որդիքը Սին կոչ դան , ու հոն Մարիամ կը մեռնի ։ 2 Ջուրի համար տրտունջ կ'ընեն ։ 7 Մովսէս ժայռին գարնելով Մերիպայի մէջ ջուր կը բղխեցնէ ։ 14 Մովսէս Կադեսէն դեսպաններ կը խրկէ Եդովմի թագաւորին՝ խնդրելով անկէ որ իր սահմանէն անցնելու հրաման տայ Իսրայէլին · բայց ան խնդիրքը չընդունուիր ։ 23 Ահարոն Հովր լեռանը վրայ քահանայութիւնը իր որդւոյն Եղեազարին կը յանձնէ , ու ինքը հոն կը մեռնի ։

Ն · ք · գՖ · ԽԲԲ 1453

1 Ա՜ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սինն անապատը էկան առջի ամսուն , ու ժողովուրդը կաղեսի մէջ իջևան ըրաւ . և Մարիամ հոն վախճանեցաւ , ու հոն թաղուեցաւ ։

— ԳԼ · ԼԶ ։ 36 ։

ԲԵԼ · ԺԵ · 20 ։ Գ Ե · Իզ · 59 ։

2 Եւ ժողովքին համար ջուր չկար · ու Մովսէսի և Ահարոնին վրայ

Ֆ ԵԼ · ԺԵ · 1 ։ Ժ ԳԼ · Ժզ · 19 , 42 ։

3 հաւաքուեցան ։ Եւ ժողովուրդը Մովսէսին հետ վիճելով՝ խօսեցան ու ըսին . Երանի թէ մենք ալ մեռնէինք՝ Էրբոր մեր եղբայրները

Ի ԼԵ · ԺԵ · 2 · ԳԼ · Ժ · 2 · Ղ Գ Ի · Ժ ա · 1 , 33 ։ Ժ գ · 37 , Ժզ · 32 , 35 , 49 ։

4 մեռան Տէրոջը առջեւը . Եւ ինչո՞ Տէրոջը ժողովուրդը աս անապատը բերիք , որ մենք ու մեր անասուն-

Ի ԵԼ · ԺԵ · 3 ։

5 ները հոս մեռնինք ։ Եւ ինչո՞ մեզ Եղիպտոսէն հանեցիք՝ մեզ աս գէշ տեղը բերելու համար . հոս ոչ սերմ կայ և թուզ և նռնենի և խաղող . խմելու ջուր անգամ չկայ ։

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքին առջեւէն էլան՝ ժողովքի խորանին դուռը գացին , ու երեսնին վրայ իյնան . և Տէրոջը փառքը անոնց երեւցաւ ։

Ը ԳԼ · Ժդ · 5 ։ Ժզ · 4 , 22 , 45 ։

7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին

Ր ԳԼ · Ժ գ · 10 ։

8 ըսելով . Ժ գաւազանը առ , ու ժողովքը ժողվէ , դուն ու քոյր եղբայրդ Ահարոնը , և անոնց աչքերուն առջեւը խօսեցէք ապառաժին , ու իր ջուրը պիտի տայ . և դուն ապառաժէն ջուր պիտի հանես անոնց , ու ժողովքին և անոնց անասուններուն խմցնես ։

Ժ ԵԼ · ԺԵ · 5 ։

Ֆ Նէեմ · Թ · 15 ։ Սաղ · Ղր · 15 , 16 ։ Ես · 41 , Ժ գ · 8 ։ Ես · Խգ · 20 , Խը · 21 ։

9 Եւ Մովսէս առաւ գաւազանը Տէրոջը առջեւէն , ինչպէս որ իրեն

10 պատուիրեց ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն՝ ժողովքը ապառաժին առջեւը ժողվեցին . և ըսաւ անոնց . Լսեցէք հիմա՝ ով ապստամբներ , ձեզի աս ապառաժէն ջուր հա-

11 նենք ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը վերցուց , ու գաւազանը երկու անգամ ապառաժին զարկաւ . և ծառատօրէն ջուր ելաւ . և ժողովքը ու անոնց անասունները խմեցին ։

Ի Սաղ · Ճզ · 33 ։ Ժ ԵԼ · ԺԵ · 6 ։ Բ Օր · Ը · 15 ։ ա Կոր · Ժ · 4 ։

12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին . Որովհետև չհաւատացիք Իսրայէլի որդւոցը աչքերուն առջեւը իս †փառաւորելու , անոր համար աս ժողովուրդը դուք պիտի չտանիք ան երկիրը՝ որն որ

Ի ԳԼ · Ժ · 14 ։ Բ Օր · ա · 37 · գ · 26 ։ Ը · 51 · Հ Ղա · Ժ · 3 ։ Եզկ · ի · 41 ։ Ղ · 23 · Ը · 16 · ա Պե · գ · 15 ։

† Եբր · սրբեցու ։

Ն · ք · դԿ · Ի֊ր 1453

ՅԵԼ · ԺԷ · 7 · ր Օր · ԼԲ · 8։ Սաղ · գն · 8 · ՃՂ · 32 · ՃՃ ։

* ՅՅ՝ Վիճաբանութեան Դատաւոր. 16 · 17 ։

ՃՐ Օր · ր · 4 · ՃՃ · իԳ · 7 · ԱԲԳ · 10 · 12 ։

ՅԵԼ · ԺԸ · 8 ։

ՅՅՆ · իԿ · 6 ։ Գոր · Է · 15 ։

ՆԵԼ Ժր · 40 ։

ԼԵԼ · ա · 11 · ՃՃ ։ ր Օր · իԿ · 6։ Գոր · Է · 19 ։

ՊԵԼ · ր · 23 ։ գ · 7 ։

ԼԵԼ · գ · 2 · Ժգ · 19։ իգ · 20 · ԼԲ · 2 ։

Տ Տ՚ն · գԼ · իա · 22 ։ ր Օր · ր · 27 ։

† ԵՀՐ · ԻՆԺ · ՄՔ

ԼՐ Օր · ր · 6 · 28 ։

ՊԴաւո. Ժա. 17 ։

ՊՏ՚ն ր Օր · ր · 27 , 29 ։

ԼՐ Օր · ր · 4 · 5 · 8։ Դաւո. Ժա · 18 ։

ՊԳԼ · ԼԲ · 37 ։

ր ԳԼ · իա · 4 ։

ՅՅՆ · իԷ · 8 ։ Գ · Իէ · 13 ։ Լա · 2 ։ ր Օր · ԼԲ · 50 ։

ՊՀՐ 12 ։

† ԳԼ · ԼՁ · 38 ։ ր Օր · ԼԲ · 50 ։

† ԵԼ · ԽԹ · 29 , 30 ։

13 անոնց տուի ։ Ն * Մերիպայի Ջուրը առ Է . վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ վիճեցան և ինքը փառաւորուեցաւ անոնց մէջ ։

14 Եւ Մովսէս կառնէին դեսպաններ խրկեց Եդոմի թագաւորին ՊԸՂԲՈՒ · Ո Ձ յայսմ կ՚ըսէ քու եղբայրդ Իսրայէլ · Ո Մէղի պատահած բոլոր նեղութիւնը դիտես

15 Ո ինչպէս մեր հայրերը եգիպտոս իջան , Ն և բնակեցանք եգիպտոսի մէջ շատ տարի · և Եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու մեր հայրերը ։

16 Եւ ՊԸրբ մենք Տէրոջը աղաղակեցինք , լսեց մեր ձայնը . և Ո՚ղ հրեշտակ մը խրկեց , ու մեզ եգիպտոսէն հանեց . և ահա մենք քու սահմանիդ ծայրի կադէս քաղաքին

17 մէջն ենք · Ընդհրկ ըսե՚ Ո անցնինք քու երկրէդ · արտերէն ու այգիներէն պիտի չանցնինք , և ԻՊՀորերուդ Ջուրը պիտի չխմենք · արքունական ճամբային պիտի երթանք , աջ կամ ձախ կողմը պիտի չխոտորինք՝ մինչև որ քու սահմանդ

18 Ն եդ անցնինք ։ Եւ Եդոմ ըսաւ անոր · Ի Իմ երկրէս՝ պիտի չանցնես , հապա թէ չէ՝ սրով քու դէմդ

19 կ՚ելլենք ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին անոր · Մենք մեծ ճամբայէն կ՚անցնինք , և թէ որ ես ու իմ անասուններս քու Ջուրդ խմենք . Ն անոր դինը կը հատուցանենք · ասանկ ուրիշ բան մը ընէլ՝ իմ ոտ

20 քերովս կ՚անցնիմ ։ Եւ անիկայ ըսաւ · Պիտի չանցնիս · և Եդոմ մեծ բազմութիւնով ու հզօր ձեռ

21 րով անոնց դէմ ելաւ ։ Ա յսպէս Եդոմ ՝իր սահմանէն Իսրայէլին ճամբայ տալ չուզեց · ուստի Իսրայէլը Վարձաւ անկէ ։

22 Եւ Ո կաղեսէն չուեցին , ր ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը

23 Հոր լեռը եկան ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Հոր լեռը՝ Եդոմի երկրին սահ֊

24 մանին քովը՝ ըսելով · Ահարոնը ՃԻր ժողովուրդին պիտի խառնուի · քանդի Մերիպայի Ջուրին քովը՝ Ո իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ընընծայեցիք՝ համար՝ պիտի չմտնէ ան երկիրը՝ որն որ Իսրայէլի

25 որդւոցը տուի ։ † Ահարոնը ու անոր որդին եղիազարը առ , ու Հոր

26 լեռը հանէ դանոնք · Եւ Ահարոնը իր զգեստներէն մերկացուր , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուր զանոնք · ինչու որ Ահարոն իր ՃՂՔՐԲՐԴԻՆ պիտի խառնուի , ու հոն

27 մեռնի · Եւ Մովսէս Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրաւ · ու բոլոր ժողովքին աչքին առջեւը Հոր լեռը

28 ելան ։ † Եւ Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր զգեստներէն , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուց զանոնք · և † Ահարոն հոն լեռանը գլուխը մեռաւ · ու Մովսէս և Եղիազար լեռնէն իջան ։

29 Ա երբ բոլոր ժողովքը տեսան որ Ահարոնը մեռաւ · Իսրայէլի բոլոր տունը Ահարոնին համար Ֆ երսունը օր լացին ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Իսրայէլը իմ մը վիճա բաւելով՝ քանանացիները կը կարդ Հորմայի մէջ · 4 ժողովուրդը տրտունջ ընելուն համար՝ կիզող օձերով կը վիրաւորուի · 7 ու երբ ղղելով՝ պղնձէ օձին միջոցով կ՚առնուած Հարուածէն · 10 Իսրայէլացւոց այլ և այլ ճամբորդութիւնները ։ 21 Ս եհոն թագաւորը պատերազմով ասոնց վրայ կու գայ · ու կը յաղթուի · 33 Նոյնպէս ալ Ովգ թագաւորը ։

1 Ն ահարաւային կողմը բնակող Ո Արադի † քանանացի թագաւորը լսելով որ Իսրայէլը Ա թարիմի ճամբային կու գայ , Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ , և անոնցմէ գերի֊

2 Ներ առաւ ։ Ի Եւ Իսրայէլ ուխտ ըրաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ · Թէ որ աս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես , անոնց քաղաքները ‖ բոլորովին պի֊

3 տի կորսընցնեմ՚՝ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին ձայնը լսեց , ու քանանացիները Ո նոր չՏ֊ը մատնեց · և Իսրայէլ բոլորովին կորսընցուց զանոնք՝ ու անոնց քաղաքները , և ան տեղին անունը § Հորմա դրաւ ։

4 Ու † Եդոմի երկրին բոլորտիքէն անցնելով՝ Տ Հոր լեռնէն կարմիր ծովուն ճամբան չուեցին · ու ճամբ րուն Մէջ ժողովուրդին Ի սիրտը նե֊

5 ղացաւ ։ Եւ ժողովուրդը Ո Աստուծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ ըՒԵՂ · Ի ՆՉՒ՚ Մեզ Եդիպտոսէն հանեցիք՝ որ անապատին Մէջ մեռնինք · քանդի հաց չկայ , Ջուր չկայ · և Ձաս չնչին հացին մեր

6 սիրտը զզուեր է , Եւ Ի Տէրը ժողովուրդին վրայ † կիզող օձեր խրկեց , ու իսածին ժողովուրդը · անանկ որ՝ Իսրայէլէն շատ ժող֊

7 վուրդ մեռաւ · Ի Եւ ժողովուրդը Մովսէսին եկան , ու ըսին · Ս Տէրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելովնիս մեղանչեցինք · Ի աղօթք ըրէ Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցրնէ · և Մովսէս ժողովուրդին հա֊

8 մար աղաչեց · Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին · Քեզի կիզող օձ մը չնիէ , ու զանիկայ ձողի մը վրայ դիր · և ըլլայ Թէ ով որ իսածնուի , անոր նայի՝ ու

9 ապրի · Եւ † Մովսէս պղնձէ օձ մը շինեց , ու զանիկայ ձողի մը վրայ դրաւ · և եղաւ որ՝ օձ մը երբոր մարդ մը իսածնէր , անիկայ պղնձէ օձին նայածին պէս՝ կ՚առողջանար ։

10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին՝ ու

11 Ո Որոթի մէջ իջևան բրին ։ Եւ

Ն · ք · դԿ · 1453

ՈԳԼ · ԼԴ 38 ։ ր Օր Ժ · 6 · ԼԲ 50 ։

1452

ՓՔ Օր · ԼԴ · Տ ։

1452

ՊԳԼ · ԼԴ · 40 · Տ՚ն Դաւո. Ա. 16 ։

‡ Կ՚ՈՒ՝ Քանանէս

Բ Ծն · իԸ · 20 ։ Դաւո · Ժա · 30 ։

‖ Կ՚ՈՒ պիտի նզովեմ ։

§ Յ՚նզովք ։ † Դաւո · Ժա · 18 ։

ՏԳԼ · ր · 22 ։ ԼԴ · 41 ։

Ի ԵԼ · գ · 9 ։

Ղ Սաղ · Ըբ · 19 ։

Ի ԵԼ · Ժգ · 3 ։ Ժէ · 3 ·

ԷԳԼ · Ժա · 6 ։ Ի՝ա Կոր · Ժ · 9 ։

ՃՐ Օր · ր · 15 ։

Ի Սաղ · Ըբ · 34 ։

Լ Հմր 5 ։

Ի ԵԼ · ր · 8 ։ 28՝ա Թագ · Ժր · 19 ։ Գ Թագ · Ժգ · 6 ։ Գոր · ր · 24 ։

Ձ Դ Թագ · Ժը · 4 ։ ՁՀ · գ · 14 , 15 ։

ԼԳԼ · ԼԴ · 43 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1452

Ղ Գլ · ԼԴ 44 ։
Յր Օր · Բ · 13 ։

Ղ Գլ · ԽՐ · 36 ։ Դատ · ժա · 18 ։

Ծ Բ Օր · Ր · 18 · 29 ։

Յ Դատ · Թ · 21 ։

Ա Եզ · ժե · 1 · Սաղ · ճե · 2 · ՃԳ · 12 ·

Ն Եմ · ԼԳ · 22 ։

Ղ Գլ · ԻԳ · 28 ։ * Կ՚ասի՝ անապատը

ՠ Բ Օր · Բ · 26 · 27 ։ Դատ · ժա · 19 ։

Ղ Գլ · Ի · 17 ։

Ձ Բ Օր · ԻԹ · 7 ։

Ջ Բ Օր · Բ · 32 ։ Դատ · ժա · 20 ։

ՠ Բ Օր · Ր · 33 ։ ԻԹ · 7 ։ Ցես · ժբ · 1 · 2 ։ Իդ · Տ ։ Նէեմ · Թ · 22 ։ Սաղ · ՃԼԵ · 10 · 11 · ՃԼԹ · 19 ։ Ամռ · Բ · 9 ։

Որովհետև չուեցին՝ ու հպչեաբարիմ մէջ դէպ ի արեւելեան կողմը՝ Մովաբին դիմացի անապատին մէջ
12 իջևան ըրին ։ Անկէ ալ չուեցին՝ և Զարեդ ձորին մէջ իջևան ըրին ։
13 Անկէ չուեցին՝ ու իջևան ըրին Առնոնին մէկալ կողմը ան անապատին մէջ՝ որ Ամորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ . ինչու որ Առնոն՝ Մովաբացւոց ու Ամորհացւոց մէջտեղը ։
14 Անոր համար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի .
Սուփային մէջ Վահեբ՝ ու Առնոնին գետերը ,
15 եւ Արին կեցած տեղը վազող՝ ու Մովաբին սահմանը կայացող գետերուն յորձանքը ։
16 Եւ անկէ՛ Ջրհորը էն՝ . ասանկ Ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին . ժողովուրդը ժողվէ՝ ու ես անոնց ջուր պիտի տամ ։
17 Այն ատենը Իսրայէլը աս երգը երգեց .
Ո՛վ հոր՝ բղխէ . երգեցէ՛ք անոր .
18 Հորը՝ իշխանները փորեցին , ժողովուրդին ազնուականները Ն Օ րէնդրին հրամանովը , իրենց գաւազաններովը փորեցին ան ։
Եւ անապատէն դէպ ի Մաթթանա,
19 ու Մաթթանայէն դէպ ի Նաալիէլ ,
20 ու Նաալիէլէն դէպ ի Բամոթ , ևբ Բամոթէն Մովաբի դաշտին մէջ ւդէպ ի * Եսիմոնը նայող Փասգային գագաթը եղած հովիտը ըլ–ն ։
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ը–
22 սելով . ւ Քու երկրէդ անցնինք . արտի կամ այդիի մէջ չենք մտներ , հորի ջուրէ չենք խմեր . մինչև քու սահմանէդ անցնելնիս՝ արքունական
23 ճամբայէն կ՚երթանք ։ Եւ Սեհոն իր սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին . հապա Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , և դէպ ի ա–Նապատ Իսրայէլին դէմը ելաւ , Եւ Ցասա եկաւ , և Իսրայէլին հետ
24 պատերազմեցաւ ։ Եւ Իսրայէլ սուրի բերնէ անցուց զանիկայ , ու տիրեց անոր երկրին , Առնոնէն մինչև Ցաբոկը՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը հասը . ինչու որ Ամմոնի որդւոցը սահմանը ժիժաարին էր ։
25 Եւ Իսրայէլ աս բոլոր քաղաքները առաւ . ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ , Եսբոնին մէջ ու անոր բոլոր
26 գեղերուն մէջ . քանզի Եսբոնը Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր . ինչու որ անիկայ Մովաբին առջի թագաւորին հետ պատերազմելով , անոր ձեռքէն ա–
նոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն
27 առած էր ։ Անոր համար առակ խօսողները կ՚ըսեն .
Եսբոն եկէք . թող Սեհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի .
28 Վասն զի * Եսբոնէն կրակ ելաւ , ** Սեհոնին քաղաքէն բոց . Ա՛Մովաբին Արը այրեց , ** Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը ։
29 Վայ քեզ՝ Մովաբ , * ով քա–մովսի ժողովուրդ՝ կորսուեցար . իր ազատուած որդիքը ու աղջիկները Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին գերութեան տուաւ .
30 Զանոնք նետերով զարկինք . Եսբոնը կորսուեցաւ * մինչև Դեբոնը . և կորընծուցինք զանոնք մինչև * Մեդաբային քովը եղած Նոփան ։
31 Այսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց
32 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ Մովսէս * – ղրկեց * Յազէրը լրտեսելու , ու անոր դիղերը առին , և հոն եղած Ամորհացիները վռընտեցին ։
33 * Եւ դարձան ու բասանի ճամբան ելան . և Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը անոնց դէմ * Եդրայիին մէջ պա–
34 տերազմի ելան ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . * Անկէ մի՛ վախնար . քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանիկայ , ու անոր բոլոր ժողովուրդը , և անոր երկիրը . և * դուն Եսբոնին մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ պէս պիտի ը–
35 նես անոր ։ * Այսպէս զարկին անիկայ , և անոր որդիքը , ու անոր բոլոր ժողովուրդը . անանկ որ՝ մէկն ալ չմնաց . և անոր երկրին տիրեցին ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1452

* Ելեմ. Խը · 45 , 46 ։
Ելբ Օր · Բ · 9 , 18 ։ Ես · ժե · 1 ։
** Դատ. ժա. 24 ։ դԹագ · ժա · 7 , 33 ։ դԹագ. Իգ · 13 ։ Ելեմ. Խը · 7 , 13 ։

Բ Ելեմ. Խը · 18 , 22 ։

Յ Ես · ժե. 2 ։

– Գլ · ը · 1 ։ Ելեմ. Խը · 32 ։

Բ Օր · գ · 1 ։ ԻԹ · 7 ։

* Ցես · ժգ · 12 ։

Օ Բ Օր · գ · 2 ։

Ֆ Հմր 24 ։ Սաղ · ճլե · 10 , 11 ։ ճլզ · 20 ։

– Բ Օր · գ · 3 , 4 , ԸՀ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Բաղաամ՝ Բաղակին առջի անգամի հրաւէրքը կը մերժէ , 15 ու երկրորդանգամին կ՚ընդունի ։ 22 Հրեշտակ մը զանիկայ սպանելու կ՚ելլայ , բայց իշուն ետ քաշուելովը անիկայ կ՚ազատի ։ 36 Բաղակ կ՚ընդունի Բաղաամը ։

1 Ապա * Իսրայէլի որդիքը չուեցին , ու Մովաբի դաշտերուն մէջ Յորդանանեան մէկալ կողմը Երիքովի դէմ–ը իջևան ըրին ։
2 Եւ Բ Սեպհորին որդին Բաղակը տեսաւ ան ամէնը՝ որ Իսրայէլ ըրաւ
3 Ամորհացւոց ։ Եւ Մովաբ խիստ վախցաւ ժողովուրդէն , ինչու որ շատուր էին . ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն տագնապի
4 մէջ էր ։ Եւ Մովաբ Մադիամու ծերերուն ըսաւ . Հիմա աս ժողովուրդը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամէնը , ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ ։ Եւ Սեպհորին որդին Բաղակ՝ Մովաբին

– Գլ · լգ · 48 ։

Բ Դատ. ժա. 25 ։

Ե Ել · ժե · 15 ։

Զ Գլ · լա · Տ ։ Ցես · ժգ · 21 ։

Ն·ք·ղբ· 1452

5 Թագաւորն էր ան ատենը ։ *Եւ
էհմովրի որդւոյն Բաղաամին դես-
պաններ խրկեց Ղփաթուր գետը
(որ անոր ժողովուրդին որդոյզը
երկրին Գետին եզերքն էր",) զա-
նիկայ կանչելու ու ըսելու . Ահա
Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ .
ահա երկրի երեսը ծածկեց . և իմ
6 դիմացս կը նստի . Ուստի հիմա
կ'աղաչեմ՝ եկուր , ինծի համար
անիծէ աս ժողովուրդը . քանզի
անիկայ ինծմէ զօրաւոր է . գուցէ
կարող ըլլամ անիկայ զարնելու ,
ու երկրէս վռնտեմ զանիկայ .
վասն զի գիտեմ որ քու օրհնածդ
օրհնեալ է , և քու անիծածդ ա-
նիծեալ ։
7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մադի-
ամին ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ
էհմայութեան վարձքերով գացին .
և Բաղաամին եկան , ու Բաղակին
8 խօսքերը ըսին անոր ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց . Ինծի գիշեր հոս մնա-
ցէք . և Տէրը ինչ որ ինծի խօսե-
լու ըլլայ , անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի . ու Մովա-
բին իշխանները Բաղաամին քովը
9 մնացին ։ Եւ Աստուած Բաղաա-
մին եկաւ , ու ըսաւ . Ո՞վ են ատ-
10 քու քովդ եղած մարդիկը ։ Եւ
Բաղաամ ըսաւ Աստուծոյ . Մովա-
բին Թագաւորը Սեպփօրեան Բա-
ղակը ասոնք ինծի խրկեց՝ ըսելով .
11 Ահա եգիպտոսէն ելլող ժողովուր-
դը երկրին երեսը ծածկեց . հիմա
եկուր՝ անիծէ զանիկայ ինծի հա-
մար , որ գուցէ կարող ըլլամ անոր
յաղթելու ու զանիկայ վռնտելու ։
12 Եւ Աստուած ըսաւ Բաղաամին .
Անոնց հետ չերթաս . ժողովուրդը
չանիծես . վասն զի է անիկայ օրհ-
13 նեալ է ։ Եւ Բաղաամ առաւօտուն
ելաւ , ու ըսաւ Բաղակին իշխան-
ներուն . Դուք ձեր երկիրը գացէք .
ինչու որ Տէրը իս չթողուր ձեզի
14 հետ երթալու ։ Եւ Մովաբին իշ-
խանները ելան , ու Բաղակին եկան
և ըսին . Բաղաամը մեզի հետ գալ
չուզեց ։
15 Եւ Բաղակ դարձեալ ան ատ-
ենները աւելի շատ և աւելի պատուա-
16 ւոր իշխաններ խրկեց ։ Եւ անոնք
Բաղաամին եկան՝ ու ըսին անոր .
Սեպփօրին որդին Բաղակը ասանկ
կ'ըսէ . Կ'աղաչեմ՝ ինծի գալէն մի՛
17 հրաժարիր . Քանզի քեզի շատ պա-
տիւ պիտի ընեմ , և ինծի ինչ որ
ըսես՝ պիտի ընեմ . Ուստի կ'ա-
ղաչեմ եկուր՝ անիծէ ասս ժողո-
18 վուրդը ինծի համար ։ Եւ Բա-
ղաամ պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ Բաղակին ծառաներուն . Թէկ
որ Բաղակ իր տունովը լեցուն ար-

ծաթ ու ոսկի տայ ինծի , ինծմէ
Տէր Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար
անցնիլ , պզտիկ կամ մեծ բան մը
19 ընելու ։ Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ասս
գիշեր դուք ալ հոս կեցէք , որ
գիտնամ թէ Տէրը ուրիշ ինչ պի-
20 տի ըսէ ինծի ։ Եւ Աստուած գի-
շերը Բաղաամին եկաւ՝ ու ըսաւ
անոր . Թէ որ մարդիկը քեզ կան-
չելու գան , ելի՛ր անոնց հետ գնա .
Բայց ինչ որ քեզի խօսիմ , միայն
ան ընես ։
21 Եւ Բաղաամ առաւօտուն ելաւ ,
ու իր իշուն համեցը դրաւ , և Մո-
վաբի իշխաններուն հետ գնաց ։
22 Ու երբոր կ'երթար , Աստուծոյ
բարկութիւնը բորբոքեցաւ , Նու
Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ
կայնեցաւ իրրև անոր թշնամի մը .
և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած
էր , ու անոր երկու ծառաները իր
23 հետն էին ։ Եւ իշուն տեսաւ Տէ-
րոջը հրեշտակը , որ ճամբուն վրայ
կայնած էր , ու իր ձեռքը մերկ
սուր մը ունէր , ու իշը ճամբայէն
դարձաւ և արտը մտաւ . ու Բա-
ղաամ իշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան
24 դարձնէ զանիկայ ։ Եւ Տէրոջը
հրեշտակը այդինէրուն նեղ ճամ-
բուն մէջ կայնեցաւ , որ ո՛ր մէկ
կողմէն պատ՝ ու մէկալ կողմէն
25 պատ կար ։ Եւ երբոր իշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , պատին բովը
խոթուեցաւ , և Բաղաամին ոտքը
պատին բովը ճնշեց . ան ալ նորէն
26 ծեծեց զանիկայ ։ Եւ Տէրոջը հը-
րեշտակը յառաջ գնաց , ու նեղ
տեղ մը կայնեցաւ , ուր աջ կամ
ձախ կողմը խոտորելու ճամբայ
27 չկար ։ Եւ երբոր իշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , Բաղաամին տա-
կը նստաւ . ու Բաղաամին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ , և գաւա-
28 զանով ծեծեց իշը ։ Եւ Տէրը իշ-
ուն բերանը բացաւ , ու անիկայ
Բաղաամին ըսաւ . Ինչ րրի քեզի՝
որ այսպէս իրեք անգամ իս ծե-
29 ծեցիր ։ Եւ Բաղաամ ըսաւ իշ-
ուն . Իս ծաղր ընելուդ համար .
երանի թէ ձեռքս սուր մը ըլլար ,
30 որ հիմա քեզ մեռցնէի ։ Եւ
իշը ըսաւ Բաղաամին . Ես ան
քու էշդ չե՞մ , որուն վրայ կը
հեծնէիր էքու մանկութենէդ" մին-
չև այսօր . քեզի ասանկ ընել իմ
սովորութիւնս էր . ու անիկայ
31 ըսաւ . Չէ ։ Յն ատենը Տէրը
աչքերը բացաւ Բաղաամին , ու
երը տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը
ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , "իր
երեսին վրայ խոնարհ ու երկրպա-
32 գութիւն ըրաւ ։ Եւ Տէրոջը հրեշ-

Ն·ք·ղբ· 1452

* Կամ՝ Եւ Փաթուր էրեսպաններ խրկեց Բէովրի որդւոյն Բաղաամին՝ որուն հայրենիքը Գետին եզերքն էր ։

Ել Որ·իգ· 4 ։ Ցես . ժգ·22։ իդ· 9 ։ Նէեմ . ժգ · 1 · 2 ։ Միք · գ · 5 ։ բ Պետ . բ·15։ Յուդ· 11 ։ Յայտ· բ · 14 ։

Ը Տես գէ · իգ · 7 ։ բ Որ·իգ·4։

Ե Գլ·իգ·7 ։ ըաթ·ղ·թ. 7 ։ Տ ։

Ի Հմր 19 ։

ժ Ծն·ի·3 ։ Հմր 20 ։

Ի Գլ·իդ·20։ Տես Հռով· ժա · 29 ։

Ա Հմր 6 ։

Ի Գլ·իդ·13։

Ն·ք·ղբ· 1452

ժգ Թագ·իր· 14 ։ բ Մն · ժը · 13 ։ Ե Հմր Տ ։

Հ Հմր 9 ։

Ե Հմր 35։ Գլ· իդ · 12 ։ 26։ իդ · 13 ։

ՂԵԼ·դ·24։

Ժ Տես գ Թագ · ը · 17 ։ Դան . ժ·7 ։ Գոր· իր · 9 ։ բ Պետ·բ·16։ Յուդ · 11 ։

Ի Տես Ծն · իա · 19 ։ դ Թագ · ը · 17 ։ Ղոր . իդ · 16։31 ։ Եզ·լդ·8 ։

Ն ք · ՉՁ · 1452

տակը ըսաւ անոր . Ինչու՞ ասանկ իրեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի թշնամութիւն ընելու ելայ . վասն զի ÷ ճամբադ
33 Ն ու դիմ չէ իմ առջեւս . եւ էշը իս տեսաւ , ու աս իրեք անգամ է որ իմ առջեւէս մկկդի քաշուեցաւ . թէ որ անիկայ իմ առջեւէս մկկդի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ
34 թողուցեր էի : Եւ Բաղաամ ըսաւ Տէրոջը հրեշտակին . ՈՒմկղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուսկից թէ որ քեզի անհաճոյ կ՚երեւնայ
35 իմ երթալը , ետ դառնամ : Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ Բաղաամին . Գնա առ մարդոցը հետ , Նբայց ան խօսքը որ քեզի պիտի զրուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխաններուն հետ :
36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղաամը կու գայ , ՚ընդհակառակ դիմաւորելու ելաւ ՚էր սահմանը եղած Առնոն գետին քովի Մովաբացւոց մկ քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն
37 է : Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին . Քեզ կանչելու համար չխրկեցի՞ . ինչու՞ չեկար ինծի . արդեօք Նքեզի պատիւ ընելու կարողութիւն չունի՞
38 նիմ՞ : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ ՚զօրութիւն ունի՞մ բան մը ըսելու . ՚Աստուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խօսիմ
39 սիմ : Եւ Բաղաամ՝ Բաղակին հետ գնաց . ու կարիաթ հուսովթը
40 կան : Եւ Բաղակ՝ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց :
41 Ու երբոր առտու եղաւ , Բաղակ առաւ Բաղաամը , Եւ Բահաղին բարձր տեղուանքը հանեց զանիկայ . ու անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

ԳԼ · ԻԹ

1 , 13 , 28 Բաղակին ըսած : 7 , 18 Բաղաամին խօսքերը :

1 Նե Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . ՚Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Եւ Բաղակ՝ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ . և Բաղակ ու Բաղաամ Ո՚ն մկ սեղանին վրայ մկ մկ զուարակ ու
3 մկ մկ խոյ մատուցին : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Ո՚դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես երթամ՝ գուցէ Տէրը ՚իմ դիմացս ելլէ . և ին՚չ որ ինծի ցուցընէ ,
քեզի պիտի ըսեմ . ու *բարձր տեղ
4 մը ելաւ : Եւ Աստուած Բաղաամին հանդիպեցաւ . ու Բաղաամ ըսաւ անոր . Եօթը սեղան պատրաստեցի , ու Ո՚ն մկ սեղանին վրայ մկ մկ զուարակ ու մկ մկ
5 խոյ մատուցի : Եւ Տէրը Նբաղաամին բերանը խօսք դրաւ , ու ըսաւ . Դարձիր Բաղակին , և ասանկ խօ-
6 սէ : Եւ գարձաւ անոր . և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր , ինքը ու Մովաբին բոլոր իշ-
7 խանները : Եւ Ե իր առակը սկսեց՝ ու ըսաւ .

Մովաբին Թագաւորը Բաղակ զիս Արամէն՝ արեւելեան լեռներէն բերաւ , ըՒսրայէլ . Ընկուր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , ու ընկուր՝ Իսրայէլը նզովէ :
8 Աստուծոյ չանիծածը Ր՚ինչպէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չնզովածը ի՚նչպէս նզովեմ .
9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա ժաս ժողովուրդը զատ պիտի բնակի , ու էազգերուն հետ պիտի չսեպուի :
10 Նյակոբին փոշին ով կրնայ համրել , և Իսրայէլին քառորդը ով կրնայ հաշուել . Թող իմ անձս Ե արդարներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց Վ՚ճ՚ն պէս ըլլայ :
11 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին . Ա՚ ի՚նչ ըրիր ինծի . ժես քեզ բերի իմ Թշնամիներս անիծելու , և ահա
12 դուն բոլորովին օրհնեցիր : Եւ ա նիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ի՚նչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան խօսելու հոգ տանելու չէ՞մ :
13 Եւ Բաղակ Նոէն ըսաւ անոր . Կ՚աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ մը ելիր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու անկէ անիծէ անոնք ինծի համար :
14 Եւ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ †Փասգային գլուխը , Հու եօթը սեղան շինեց , և Ո՚ն մկ սեզանին վրայ մկ մկ զուարակ ու
15 մկ մկ խոյ մատուց : Եւ ըսաւ Բաղակին . Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ՝ ու ես հոն
16 Տէրը դիմաւորեմ՝ Եւ Տէրը Բաղաամին դիմացը ելաւ . և Նանոր բերանը խօսք դրաւ՝ ու ըսաւ . Բաղակին դարձիր՝ ու ասանկ ըսէ :
17 Եւ երբոր եկաւ անոր . ահա ա նիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մովաբին իշխաններն ալ անոր հետն էին . և Բաղակ ըսաւ անոր .
18 Տէրը ի՚նչ խօսեցաւ : Եւ անիկայ իր առակը սկսեց՝ ու ըսաւ .

Ն · ք · ՉՁ · 1452

՚ կամ՝ աանձին , ի՚մ բաց Ե Հմր 16 ։

Ղ Հմր 16 ։ ԳԼ · իբ · 35 ։ բ Օր · ժբ · 18 ։ Երեմ . ա · 9 ։

Ե Հմր 18 ։ ԳԼ · իդ · 3 , 15 , 23 ։ Ցոբ . իէ . 1 ։ իթ . 1 ։ Սաղ . հը . 2 ։ Եզեկ . ժե . 2 ։ Մ՚կբ . բ 4 ։ Ամբ . բ · 6 ։

Ը ԳԼ · իբ · 6 , 11 17 ։

Ր Ես · խէ · 12 , 13 ։

ժ բ Օր · Լէ 28 ։

Ի Ել · Լէ · 16 ։ Եզր · Թ · 2 ։ Եփես . բ . 14 ։ Լ Ե՚ն . ժէ · 16 ։ իբ 17 ։

Ի Սաղ . ճժգ . 15 ։

ժ ԳԼ · իբ · 11 , 17 ։ իդ · 10 ։

Լ ԳԼ · իբ · 38 ։

† կամ՝ Բլուրին Հմր 1 , 2 ։

Ն ք · ՉՁ · 1452

Ե Ես · ԽԵ · 23 ։ Ցոբ . իէ . 1 ։ իթ . 1 ։ Սաղ . հը . 2 ։ Եզեկ . ժե . 2 ։ Մ՚կբ . բ 4 ։ Ամբ . բ · 6 ։

Ը ԳԼ · իբ · 6 , 11 17 ։

Ր Ես · խէ · 12 , 13 ։

ժ բ Օր · Լէ 28 ։

Ի Ել · Լէ · 16 ։ Եզր · Թ · 2 ։ Եփես . բ . 14 ։ Լ Ե՚ն . ժէ · 16 ։ իբ 17 ։

Ի Սաղ . ճժգ . 15 ։

ժ ԳԼ · իբ · 11 , 17 ։ իդ · 10 ։

Լ ԳԼ · իբ · 38 ։

† կամ՝ Բլուրին Հմր 1 , 2 ։

Ե Հմր 29 ։

Բ Հմր 14 , 30 ։

Ե Հմր 15 ։

Ե ԳԼ · իդ · 1 ։

Ղ Հմր 5 ։ ԳԼ · իբ · 35 ։

Ն · ք · ղՖ · 1452

ՂԴատ · գ · 20 ։
ճ ա թագ · ժե · 29 ։
Մաղ · գ · 6 ։ Հռով · ժա · 29 ։
Ցակ · ա · 17 ։ Տիտ · ա · 2 ։
Մ Ծն · ժր · 2 ։ իր · 17 ։
Թռա · իբ · 12 ։
յ Հռով · գ · 7 ։ 8 ։
Նեւ · ժգ · 21 ։ իմ · 45 ։ 46 ։ Ղգ · 14 ։
Ղ Գլ · իդ · 8 ։
Որ Օր · ւդ · 17 ։ Ցոր · լմ · 10 ։ 11 ։
*կ՚ փառք

Ղ Սաղ · լա · 19 ։ խդ · 1 ։
Պ Ծն · խմ · 9 ։

Ը Ծն · խմ · 27 ։

— Հմր 12 ։
Գլ · իբ · 38 ։
գ Թագ · իբ · 14 ։
ո Հմր 13 ։

Է Գլ · իա · 29 ։
ֆ Հմր 1 ։

—

Ֆ Գլ · իգ · 3 · 15 ։

Ղնէ՛ր ով Բաղակ , ու լսէ · ով Սեպհորին որդւոյն՝ ինծի մտիկ ըրէ ։
19 Ե Աստուած մարդ չէ որ սուտ խօսի , ոչ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ · ինքը ըսաւ , ու պիտի չընէ՞ , կամ ինքը խօսեցաւ , ու տեղը պիտի չբերէ՞ ։
20 Ահա հրաման առի օրհնելու · և օրհնեց , ու ես չեմ կրնար դարձընել ։
21 յ Յակորին վրայ անօրէնութիւն մը չընծեց , ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տեսաւ · Նորա Տէր Աստուածը իր հետն է · և անոր մէջը թագաւորի ցնծութեան ձայն կայ ։
22 Զ Աստուածը եգիպտոսէն հանողը՝ Աստուած է · Ո անիկայ միեղջերուի պէս * ուժ ունի ։
23 Քանի Յակորին դէմ կախարդութիւն չըլլար · ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չբանիր · Յակորին ու Իսրայէլին վրայով աս ատենիս Հ՝ամեմատ պիտի ըսուի Թէ , Ա Աստուած ինչ ըրաւ ։
24 Ահա ՈՒ ժողովուրդը Ո մատակ առիւծի պէս պիտի ելլէ , ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ · Ըո՞ պիտի չպառկի՝ մինչև որ որսը չուտէ , ու մեռածներուն արիւնը չխմէ ։
25 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին · Ո՛չ անէծք տուր անոնց՝ ոչ ալ օրհնութիւն ։ Ու Բաղաամ պատասխան տալով՝ Բաղակին ըսաւ · Միթէ ես քեզի չխօսեցայ՝ ըսելով · Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան պիտի ընեմ ։
27 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին · Եկուր՝ մկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ · գուցե Աստուած հաճի , որ անկէ անիծես զանոնք ինծի համար ։
28 Մար ։ Ուստի Բաղակ տարաւ Բաղաամը փոզովրին գագաթը , որ
29 նկեպ՝ի Եսիմոն կը նայի ։ Ու Բաղաամ ըսաւ Բաղակին · Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ
30 պատրաստէ ։ Եւ Բաղակ՝ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ · ու ամէն մէկ սեղանին վրայ մէկմէկ զուարակ ու մէկմէկ խոյ մատուց ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Բաղաամ առանց հմայքներ փնտռելու , Իսրայէլին երկանութեանը վրայ կը մարգարէանայ ։ 10 Բաղակ սրդռելով՝ կը խրկէ զանիկա որ երթայ ։ 45 Բաղաամ մարգարէութիւն կ՚ընէ Յակորին Աստղին վրայ , ու քանի մը ազգերու կործանմանը վրայ ։

1 Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել , — մեկալ անգամներուն պէս հմայքներ փնտռելու չգնաց · այլ իր երեսը
2 դէպ՝ի անապատը դարձուց ։ Ու Բաղաամ իր աչքերը վերցնելով՝ տեսաւ որ Իսրայէլը իր ցեղերուն կարգովը Բ Ո ր ա ղ ե ն դէպ բանակած է · ու Աստուծոյ Հոգին անոր
3 վրայ եկաւ · Ո ու իր առակը սկսելով՝ ըսաւ ·
Բէովորին որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը Բացց մարդուն խօսքը ,
4 Աստուծոյ խօսքերը լսող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , Բ ն ն ա ղ ա ծ պէս գետինը ինկող՝ ու աչքերը բաց եղողին խօսքը ասէ ։
5 Ո վ Յակոբ՝ քու վրաններդ , ու ո՛վ Իսրայէլ՝ քու խորաններդ ի՜նչ գեղեցիկ են ·
6 Ձորերու պէս տարածուեցան · գետերու քով եղող պարտէզներու պէս , Տէրոջը տնկած Հալուէի ծառերուն՝ ու ջուրին եզերքը եղող եղևիններուն պէս են ։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ · ու անոր սերմը շատ ջուրերու մէջ պիտի ըլայ · անոր Թագաւորը Ե Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ , ու Թագաւորութիւնը ածի ։
8 Զ Անիկայ Եգիպտոսէն հանողը՝ Աստուած է · միեղջերուի պէս ուժ ունի · Ւրէն Թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ · Ո անոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ , ու Ը ղ ե ն ո վ իր նետերովը պիտի զարնէ ·
9 Ո Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ , ու մատակ առիւծի պէս · զանիկայ ո՞վ պիտի արթընցնէ ։ Հ Քեզ օրհնողները՝ օրհնեալ ըլլան , ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ ։
10 Ան ատենը Բաղակ շատ սրդռեցաւ Բաղաամին , ու Ձ ե ռ քերը իրարու զարկաւ · և Բաղակ ըսաւ Բաղաամին · Ղես քեզ կանչեցի որ իմ Թշնամիներուս անէծք տաս , և ահա աս իրեք անգամ է որ ա
11 Նոյ օրհնութիւն տուիր ։ Ուստի դուն հիմա քու տեղդ փախիր · Ը ք ե զի շատ պատիւ ընեմ՝ ըսի , բայց ահա Տէրը քեզ պատիւէ զրկեց ։
12 Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին · Ես քու խրկած դեսպաններուդ ալ
13 չխօսեցայ ըսելով · յ Բաղակը Թէ որ ինծի իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ , ես Տէրոյը խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ , որ ինքիրմէս աղէկ կամ զէշ՝ բան մը ընեմ · Տէրը ինչ որ ըսէ , ան պիտի
14 տի խօսիմ ։ Ու ահա ես հիմա իմ հայրենիքս կ՚երթամ · եկուր , յ քեզի հասկըցընեմ Թէ ես ժողովուրդը Ն ետի օրերը ինչ պիտի ընէ
15 քու ժողովուրդիդ ։ Ո ան ատենը իր ադակը սկսելով՝ ըսաւ ·

Ն · ք · ղՖ · 1452

Բ Գլ · բ · 2 · ԼԸ ։
ֆ Գլ · ժա · 25 ։ ա թագ · ժ · 10 ։ ժԹ · 20 ։ 23 ։ բ Պն · ժե · 1 ։
Ր Գլ · իդ · 7 ։ 18 ։
† կ՚ գոց

Է Տես ա Թագ · ժԹ · 24 ։ Եզկ · ա · 28 ։ Դան · բ · 18 ։ ժ · 15 ։ 16 ։ բ Կոր · ժբ · 2 ։ 3 ։ 4 ։ Յայտ · ա · 10 ։ 17 ։
Ղ Սաղ · ճՀ · 16 ։
Է Սաղ · ա · 3 ։ Երեմ · ժե · 8 ։
Ը Երեմ · ծա · 13 ։ Յայտ · ժե · 1 ։ 15 ։
Ի ա Թագ · ժե · 9 ։
ժ բ Թագ · ե · 12 ։ ա Պն · ժ · 2 ։
Ի Գլ · իգ · 22 ։
Լ Գլ · ժչ · 9 ։ իգ · 24 ։
Խ Սաղ · բ · 9 ։ Ես · ԼԸ · 13 ։ Երեմ · ծ · 17 ։
Ծ Սաղ · խե · 5 ։ Երեմ · ծ · 9 ։
Կ Ծն · խթ · 9 ։
Հ Ծն · ժչ · 3 ։ իե · 29 ։
Ն Եզկ · իա · 14 ։ 17 ։ իբ · 13 ։
Ղ Գլ · իգ · 11 ։ բ Օր · իգ · 4 ։ 5 ։ Յես · իգ · 9 ։ 10 ։ Նէեմ · ժգ · 2 ։
ճ Գլ · իբ · 17 ։ 37 ։
յ Գլ · իբ · 18 ։

յ Միք · զ · 5 ։ Յայտ · բ · 14 ։
Ն Ծն · խթ · 1 ։ Դան · բ · 28 ։ ժ · 14 ։
Ն Հմր 3 · 4 ։

Ն·ք·ԶՓ·
1452

բէթովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մնարդուն խօսքը ,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Բարձրեղոյն գիտութիւնը գիտցող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , և ֆառնալո՛ղ գլուխը ինկող՝ ու աչքը բաց եղողին խօսքը ըսէ ։

- Ցայտ·ա·7։

17 "Ջանիկայ պիտի տեսնեմ , բայց հիմա չէ . զանիկայ պիտի զննեմ , բայց մօտերս չէ . Ցակոբէն մկ աստղ մը պիտի ծագի , ու Իսրայէլէն դէլեգո՛ղ մը պիտի ելլէ , և Մովաբի *իշխանները պիտի զարնէ , ու Սեթին բոլոր որդիները բնաջինջ պիտի ընէ ։

Ն·Թ·Ա·Ի·
1452

Ե·Թ·Ա·Ի·
1452

Ա Մոս·բ·2։ Ցայտ·իբ·16։
Ղ Ծն·խթ·10։ Սաղ·ճժ·2։
Ը Թագ·բ·2։ Երեմ·խբ·45։
* Կամ՝ Ծայրերը

18 Նաև "Եդոմը պիտի նուաճի . Սէիրն ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի . բայց Իսրայէլը քաջութիւն պիտի ընէ ։

Ա Թագ·բ·14։ Սաղ·կՏ·9, 12։
" Ծն·խթ·10։

19 "Եւ Ցակոբէն էլլուզ պիտի իշխէ , ու քաղաքին մէջ մնացողը պիտի կորսընցընէ ։

Ե Ծն·ժե·8։
" Եզ·ժէ-14։ աթագ·ժե·3, 8։

20 Ետքը Ամաղեկին նայեցաւ , ու իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ամաղեկը Հազգերուն գլուխն է . բայց վերջը "բոլորովին պիտի կորսուի ։

Է Ելս·ժէ·8։
" Եզ·ժէ-14։ աթագ·ժե·3, 8։

21 Ու կէնեցիին նայեցաւ , և իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ցէրա՛ն քու նստած տեղդ անառիկ է , ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես .

Բ Ծն·ժե·19։

22 Բայց էկէնեցին պիտի աւերուի , մինչև որ Ասուրը քեզ գերի տանի ։

23 Ետքը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ափսոս , երբոր Աստուած աս բաները ընէ , ո՛վ ողջ պիտի մնայ ։

Ց Ծն·ժ·4։ Դան·ժա 30։
- Ծն·ժ·21, 25։

24 Ու նաև ց կիտացւոց ձեռքերէն նաւեր պիտի գան , և Ասուրը պիտի չարչարէն , ու "Եբերը չարչարէն . բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին ։

Ե Ես·կԼ·Ա·8։

25 Ետքը Բաղաամ ելաւ գնաց , ու էր տեղը դարձաւ . և Բաղակն ալ իր ճամբան գնաց ։

ԳԼ·ԻԵ

1 Իսրայէլը Սատիմի մէջ պոռնկութիւն ու կռապաշտութիւն կ'ընէ ։ 6 Փենէհէս կը մեռցնէ Զամբրին ու Քազբին ։ 10 Նմա բանիս համար Աստուած յաւիտենական քահանայութիւնը անոր կու տայ ։ 16 Մադիանացիք Թշնամի համարուելու կ'են ։

Ա Ես·իբ·17։ Սաղ·նՀ·28։ Ովս·Թ·10։

1 Իսրայէլը "Սատիմի մէջ բնակեցաւ , ու բ ժողովուրդը Մովաբին աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկիլ ։
2 Նոքա Թիւն ընել ։ Ու ֆանոնք ժողովուրդը հրաւիրեցին էիրենց աստուածներուն զոհերուն . ու ժողովուրդը ղհէրէն ուտելով ֆանոնց աստուածներուն երկրպագութիւն

Ա Թագ·իբ·7։ Ես·իբ·16։
Բ ԳԼ·ղա·16։ ա Կոր·ժ·8։
Ֆ Ցես·իբ·17։ Սաղ·նՀ·28։ Ովս·Թ·10։

3 ըրին ։ Եւ Իսրայէլը Բէլփեղովրին յարեցաւ . ուստի ՚Տէրոջը բար-

Ե Եզ·Լէ·15, 16։ ա Կոր·ժ·20։
Ը Եզ·ի·5։
Ղ Սաղ·ճՀ·29։

կութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ ։
4 Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ֆողովուրդին բոլոր իշխանները առ , ու զանոնք Տէրոջը առջևը արևին դէմ կախէ՛ , ըոր Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն դառնայ ։ Եւ Մովսէս Ի Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ . Ֆմեռցուցէք ամէն մէկերնիդ ձեր մարդկները՝ որ Բէլփեղովրին յարեցան ։
6 Եւ ահա Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ , ու իր եղբայրներուն մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէսին աչքին առջևը , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին առջևը , էերբոր անոնք ժողովքի խորանին դրան առջև կու լային ։
7 Նին դրանը քովը կու լային ։ Եւ Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Փենէհէսը "բնէը տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ , ու ձեռքը գեղարդ մը առաւ ,
8 Եւ Իսրայէլացի մարդուն ետևէն անենակը մտաւ , ու երկուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց . ու Ֆհարուածը Իսրայէլի մարդուն ետևէն անենակը մտաւ , ու երկուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց . ու Ֆհարուածը Իսրայէլի որդիներուն վրայ մահ եկաւ ։
9 Բայց էհարուածէն մեռածները քսանուչորս հազար հոգի էին ։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով . Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Բինէհէսը՝ իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց . որովհետև անիկայ Ինձի համար նախանձ ունեցաւ անոնց մէջը . այսպէս՝ ես չիմ նախանձովս Իսրայէլի որդիքը բնաջինջ ըրի ։
12 Ըսէ՛ն ըսորը համար ըսէ որ Ցաև ես անոր կու տամ իմ խաղաղութեան ուխտս ։
13 Եւ անոր՝ ու անկէ ետքը Ֆանոր սերունդին Ֆյաւիտենական քահանայութեան ուխտ մը ըլլայ . որովհետև Ինքը Աստուծոյն նախանձը ունեցաւ , ու Իսրայէլի որդւոցը համար քաւութիւն ըրաւ ։
14 Թիւն ըրաւ ։ Եւ Մադիանացի կնկանը հետ զարնուող Իսրայէլացի մարդուն անունը՝ Զամբրի էր՝ Սալուին տղան , - Շմաւոնեանց
15 մկ տոհմին իշխանն էր ։ Ու զարնուող Մադիանացի կնկանը անունը՝ Քազբի էր , ըր Մադիամու մէջ՝ ազգատոհմի իշխան եղող "Սուրին աղջիկն էր ։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով . Ես Մադիանացւոց Թշնամութիւն ըրէք , ու անոնք զարհ-
18 կէք . քանզի անոնք իրենց ըրած "նենգութիւններովը ձեզի Թշնամութիւն ըրին Փոգովրի գործին մէջ՝ ու իրենց քրոջը գործին մէջ՝ այսինքն Մադիանացի իշխանին աղջկանը Քազբիին , ըր Հարուածին օրը զարնուեցաւ Փոգովրին համար ,

Ա Ես·իբ·17։ Սաղ·նՀ·28։ Ովս·Թ·10։
Բ Ծն·խթ·10։ Սաղ·ծԺ·2։
Գ Ծն·խթ·10։
" ԳԼ·ղա·49։ Ցես·բ·1։ Միք·զ·5։
Ե ԳԼ·լա·16։ ա Կոր·ժ·8։
Ֆ Ցես·իբ·17։ Սաղ·նՀ·28։ Ովս·Թ·10։
Ը Եզ·Լդ·15, 16։ ա Կոր·ժ·20։
Թ Եզ·ի·5։
Ժ Սաղ·ճՀ·29։

Ա ԳԼ·լա·16։ Ցայտ·բ·14։

Ն · ք · ՉԾ · 1452

Գլ· Ի Զ

1 Մովաբի դաշտերուն մէջ Իսրայէլացւոց գունդերը կ'առնէին ։ 52 Երկիրը ժառանգելու Թեան համար բաժնելու օրէնքը ։ 57 Ղեւտացւոց տոհմերը և անոնց համրանքը ։ 63 Սինայի անապատին մէջ համրուածներէն՝ միայն Քաղէբը ու Յեսուն ողջ կը մնան ։

1 Եւ Հարուածէն եւտը՝ Տէրը Մովսէսին և Ահարոնի որդւոյն Եղիազար քահանային խօսեցաւ ըսե-

— Ել· է· 12 ։ Լ· 25, 26 ։ Գէ· ա· 2 ։

Բ Գէ· ա· 3 ։

2 լով . — Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը առէք , անոնց հարցը տուներուն համեմատ, Բոլոր տուներուն վեր եղողները՝ այինէն Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու

* ՅԲԲ· ելլողները

3 * կարող եղողները" հմտելով ։ Ուստի Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ † Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմացը Յորդանանու մօտ՝ անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով .

† Գէ· ա· 1 ։

4 Քանի տարեկանէն վեր եղողները համրեցէ՛ք , ինչպէս որ Տէրը † Մովսէսին՝ ու Եգիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց ։

Ե ՅԱՆ· խզ· Տ ։ Եւ· չ· 11 ։ ա ՄՆ· ե· 1 ։

5 Ռուբէնն՝ Իսրայէլին անդրանիկը . — Ռուբէնի որդիքը . Ենովքէն՝ Ենովքեանց տոհմը , Փաղ-

6 ղուսէն՝ Փաղղուսեանց տոհմը , Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Քարմիէն՝ Քարմեանց տոհմը ։—Ել

7 Իս— ։ Ռուբէնեանց տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները՝ քառասունուերեք հազար եօթը հա-

8 րիւր հրսուն հոգի էին ։ Եւ Փաղ-

9 ղուսէն՝ եղիաբ էր ։ Ու Եղիաբին որդիքը՝ Նամուէլ , Դաթան ու Աբիրոն էին . աս Դաթանը ու Աբիրոնը Ղէժողովքի խորհրդականներ էին , — որ Տէրոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին մէջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին

Ե Գէ· ժզ· 1, 2 ։

10 դէմ կեցան ։ Եւ երկիրը իր բերանը բանալով՝ կլլեց զանոնք ու Կորխն ալ , ան ժողովքին մեռած ատենը՝ երբոր կրակը ան երկու հարիւր յիսուն մարդիկները կերաւ . Եւ անոնք օրինակ

Ե Գէ· ժզ· 32, 35 ։

11 եղան ։ Բայց Ի Կորխին որդիքը չմեռան ։

Ը Գէ· ժզ· 33 ։ Տես ա Կոր· ժ· 6 ։ Բ Պետ· բ· 6 ։

12 Շմաւոնի որդիքը իրենց տոհմերովը . † Յամուէլէն՝ Յամուէլեանց՝ տոհմը , Յամինէն՝ Յամինեանց տոհմը , Յաքինէն՝ Յաքի-

Թ Ել· չ· 24 ։ ա ՄՆ· չ· 22 ։ —

13 նեանց տոհմը , Զարայէն՝ Զարայեանց տոհմը , Սաւուղէն՝ Սաւուղեանց տոհմը ։—Ել— ։

Ժ Ամ· ժ· 24 կ'բսուի Յարիբ ։

14 Շմաւոնեանց տոհմերը ասոնք էն , քսանուերկու հազար երկու հարիւր հոգի ։

Ա Յեհ· ժ· 10 կ'բսուի Սահառ ։

15 Գադի որդիքը իրենց տոհմերովը . Ի Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը , Անգիէն՝ Անգեանց տոհմը , Սու-

Ի ՅԵս· Խզ· 16 ։

16 նիէն՝ Սունեանց տոհմը , Ոզնիէնէն՝ Ազնեանց տոհմը , Երիէն՝ Երեանց

Ժ ՅԵս· Խզ· 16 ։

17 տոհմը , Արոդիէն՝ Արոդեանց տոհմը , Արիլիէն՝ Արիլեանց տոհմը

18 յոթ— Իս— ։ Գադի որդւոցը տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները՝ քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

19 Յուդայի որդիքը՝ Եր ու Օնան էին . բայց Երը ու Օնանը Քանա-

20 նու երկրին մէջ մեռան ։ Եւ Յուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք էին . Սելոմին՝ Սելոմեանց տոհմը , Փարեսէն՝ Փարեսեանց տոհմը , Զարայէն՝ Զարայեանց

21 տոհմը , յոթ— Իս— ։ Ու Փարեսին որդիքը ասոնք էին . Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Համուլէն՝ Համուլեանց տոհմը , յոթ— Իս— ։

22 Յուդայի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ եօթանասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհմերովը . Թովղայէն՝ Թովղայեանց տոհմը , Փուայէն՝ Փուայեանց տոհ-

24 մը , Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհմը , Սամրօնէն՝ Սամրօնեանց տոհմը

25 յոթ— Իս— ։ Իսաքարի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ վեցասունուչորս հազար իրեք հարիւր հոգի էին ։

Ա ՅԵս· Խզ· 13 ։ ա ՄՆ· է· 1 ։

26 Զաբուղոնի որդիքը՝ իրենց տոհմերովը . Սարեդէն՝ Սարեդեանց տոհմը , Եղլոնէն՝ Եղլոնեանց տոհմը , Յաղլէէն՝ Յաղլէեանց տոհմը յո-

27 թ— Իս— ։ Զաբուղոնի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ վեցասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

Ե ՅԵս· Խզ· 14 ։

28 Յովսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Մանասէն ու Եփրեմն էին ։

Ե ՅԵս· Խզ· 20 ։

29 Մանասէի որդիքը . Մաքիրէն՝ Մաքիրեանց տոհմը յոթ— Իս— ։ ու Մաքիր ծնաւ Գաղաադը , — Գաղաադէն՝ Գաղաադեանց տոհմը

30 յոթ— Իս— ։ Գաղաադին որդիքը ասոնք են . Եզերէն՝ Եզերեանց տոհմը , Գեղեդէն՝ Գեղեդեանց

Ա Յեհ· ժէ· 2 ։ Դատ· է· 11, 24, 34 կ'բսուի Աբիեզեր ։

31 տոհմը , Ու Ասրիէլէն՝ Ասրիէլեանց տոհմը , ու Սիւքեմէն՝ Սիւքեմեանց

32 տոհմը , Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց տոհմը , ու Ոփերէն՝ Ոփե-

33 րեանց տոհմը յոթ— Իս— ։ Ու Ոփերին որդին Սալպաադը ընաւ տղաքներ չունեցաւ , միայն աղջիկներ — Եւ յոթ— ։ ու Սալպաադին աղջիկներուն անունները՝ Մաալա , Նուա , Եգղա , Մեղքա ու Թերսա

Ա ԳԷ· իե· 1 ։ ԼԶ· 11 ։

34 էին ։ Մանասէի տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները չիսունուերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին ։

35 Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են . Սուտաղայէն՝ Սու-

Ն·Ք·ՁԲ· 1452

տաղայեանց տոհմը , Խոքորէն՝ Խոքորեանց տոհմը , Թաանէն՝ Թաանեանց տոհմը ։
36 Անեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։ Ու Սուտաղային որդիքը ասոնք են . *Իրանէն՝ Իրանեանց տոհմը
37 յաւել իւրեանց ։ Եփրեմի որդւոցը տոհմերը ասոնք են . անոնց համեմատ բուածները երսունհնուերկու հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։ Ցովսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են ։
38 *Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմերովը . Բաղայէն՝ Բաղայեանց տոհմը , Ասբելէն՝ Ասբելեանց տոհմը , Աքիրամէն՝ Աքիրամեանց տոհմը ,
39 Սուփամէն՝ Սուփամեանց տոհմը , Ոփիմէն՝ Ոփիմեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։ Ու Բաղային որդիքը՝
40 Արեդ ու Նեեման էին . Աբէդէն՝ Արեդեանց տոհմը , Նեեմանէն՝ Նեեմանեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։
41 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են . ու անոնց համեմատ բուածները՝ քառասունհնուհինգ հազար վեց հարիւր հոգի էին ։
42 Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են . Սուհամէն՝ Սուհամեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։ Դանի տոհմերը՝ իրենց տոհմերովը ասոնք
43 են ։ Սուհամեանց բոլոր տոհմերուն համեմատ բուածները՝ վաթսունհնուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
44 Ասերի որդիքը իրենց տոհմերովը . Ցեմնայէն՝ Ցեմնայեանց տոհմը , Ցեսուիէն՝ Ցեսուիեանց տոհմը , Բարիայէն՝ Բարիայեանց տոհմը ,
45 Բարիայի որդւոցմէ . Գաբեբէն՝ Գաբեբեանց տոհմը , Մեղքիելէն՝ Մեղքիելեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։
46 Ու Ասերին աղջկանը
47 Նուէնը՝ Սարա էր ։ Ասերի որդւոցը տոհմերը ասոնք են . անոնց համեմատ բուածները՝ յիսունհնուիրեք հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
48 Ննեփթաղիմի որդիքը իրենց տոհմերովը . Ցասիելէն՝ Ցասիելեանց տոհմը , Գունիէն՝ Գունեանց տոհմը ,
49 Ցասերէն՝ Ցասերեանց տոհմը , Սիլլեմէն՝ Սիլլեմեանց տոհմը
50 յաւել իւրեանց ։ Նեփթաղիմի տոհմերը՝ իրենց տոհմերովը ասոնք են . ու անոնց համեմատ բուածները՝ քառասունհնուհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
51 Ասա է Իսրայէլի որդւոցը գումարը . վեց հարիւր ու մէկ հազար եօթը հարիւր երսուն ։
52 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
53 սելով . Ասոնք երկիրը ժառանգութեան համար առնոց բաժնուի՝ իրենց անուններուն թուոյն համե-
54 մատ ։ Ձ*ատւոր եղողին՝ ժառանգութիւնը շատ տաս , ու քիչ-

եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ տաս . ամէն մէկուն իր համրանքին համեմատ ժառանգութիւն տուր ։
55 Բայց երկիրը վիճակով բաժնուի , ու իրենց նահապետաց ցեղերուն անուններուն համեմատ ժառանգեն ։
56 գէն ։ Շատւորի ու քիչւորի մէջ՝ ժառանգութիւնը վիճակով բաժնուի ։
57 Ու Ղևտացւոց համրուածները իրենց տոհմերովը ասոնք են . Գերսոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը , Կահաթէն՝ Կահաթեանց տոհմը , Մերարիէն՝ Մերարեանց տոհմը յաւել իւրեանց ։
58 Ղևտացւոց տոհմերը ասոնք են . Ղոբենեանց տոհմը , Քերրոնեանց տոհմը , Մոողեանց տոհմը , Մուսեանց տոհմը , Կորխեանց
59 տոհմը ։ Եւ կահաթ ծնաւ Ամրամը ։ Ու Ամրամին կնկանը անունը Ցոքաբեդ էր , Ղևիին աղջիկը , որուն Եգիպտոսի մէջ ծնաւ Ղևիին . ու անիկայ Ամրամին ծնաւ Ահարոնը ու Մովսէսը՝
60 և անոնց քոյրը Մարիամը ։ Եւ Ահարոնին՝ Նադաբը և Աբիհուդը , Եղիազարը ու Իթամարը ծնան ։
61 Բայց Նադաբ ու Աբիհուդ՝ Տէրոջը առջևը օտար կրակ մատուցած ա-
62 տենին մեռան ։ Արդ՝ աւոնցմէ համրուածները՝ այսինքն մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները քսանհնուրեք հազար հոգի էին . քանզի անոնք Իսրայէլի որդւոցը հետ չհամրուեցան , Իսրայէլի որդւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն չտրուելուն համար ։
63 Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ Իսրայէլի որդիքը հաշուի անցընող Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
64 համրածները ասոնք են ։ Եւ ասոնց մէջը քնաւ մէկ մարդ մը չկար Իսրայէլի որդւոցը Սինայի համրուածներէն՝ որոնք որ Մովսէս ու Ահարոն քահանան Սինայի անապատին
65 մէջ համրեցին ։ Քանզի Տէրը ասոնց համար ըսեր էր որ՝ Անշուշտ անապատին մէջ պիտի մեռնին . ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնաց . բաց ի Յեփոնեան Քաղեբէն ու Նաւեան Ցեսուէն ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Սալպաադին աղջիկները ժառանգութեան իրաւունքի համար կը բողոքեն ։ 6 Ժառանգութեան օրէնքը ։ 12 Մովսէս իմանալով թէ իրեն պիտի մեռնի , կ'աղաչէ Տէրոջը որ իրեն յաջորդ մը ընտրէ ։ 18 Ցեսուն կ'ընտրուի Մովսէսին յաջորդը ընելու ։

1 Ու Ցովսեփի որդւոյն Մանասէին տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Ոփերի որդւոյն Սալպաադին

Ն·Ք·ՁԲ· 1452

ԳԼ · ԼԴ · 54 ; ԼԴ · 13 ; Ցես · ժա · 23 · ժդ · 2 ։

Ծն · խզ · 11 ; Ել · չ · 16 , 17 , 18 ; 19 ։ Ա Մն · չ · 1 , 16 ։

Ծն · խզ · 46 · 21 ։ Ա Մն · է · 6 ։

Ել · ր · 1 , 2 ։ չ · 29 ։

ԳԼ · է · 2 ։

Ղ Ծն · խզ · 23 Կ'երեսի Հուսիմ ։

Ղև · ժ · 1 , 2 ։ ԳԼ · է · 4 ։ Ա Մն · իգ · 2 ։

Ծն · խզ · 17 ։ Ա Մն · է · 30 ։

Տես Գէ · է · 39 ։

ԳԼ · ա · 49 ։

ԳԼ · ժը · 20 , 23 , 24 ։ Բ Օր · ժ · 9 ։ Ցես · ժդ · 14 , 33 ։ ժդ · 3 ։

Ել Ծ · 3 ։

ԳԼ · ա ։ Բ Օր · ը · 14 , 15 ։

Ղ Ծն · խզ · 24 ։ Ա Մն · է · 13 ։

ԳԼ · ժդ · 28 , 29 ։ Ա Կոր · ժ · 5 , 6 ։

Տես Գէ · ա · 46 ։

ԳԼ · ժդ · 30 ։

Ցես · ժա · 23 · ժդ · 1 ։

ԳԼ · ԼԷ · 54 ։

ԳԼ · իզ · 33 · ԼԳ · 1 ; 11 ։ Ցես · ժէ · 3 ։

Ն · Ք · ՂՓ · 1452

աղջիկները մօտեցան . ու աղջիկնե-
րուն անուններըը սոսկը են . Մահա-
լա , Նոա , Եգղա , Մեղքա ու
2 Թերսա . Ատոնք Մովսէսին և Եղիա-
զար քահանային՝ ու իշխաններուն՝
և բոլոր ժողովին առջևը կայնե-
ցան ժողովքի խորանին դուռը , ու
Բ ԳԼ · ԺԴ · 35 ; ԽԶ · 64 , 65 ; 3 ըսին . Մեր հայրը Բանապատին
մէջ մեռաւ . ու անիկայ Տէրոջը
դէմ ժողվուածներուն ժողովքին
մէջ՝ Կորխի ժողովքին մէջը չէր .
բայց անիկայ իր մեղքովը մեռաւ ,
4 ու տղաքներ չունէր ; Ինչո՞ւ հա-
մար մեր հօրը անունը իր տոհմին
մէջէն վերնայ՝ տղայ չունենալուն
համար . Տուր մեզի կալուածք տուէք
Ե Ես · ԺԵ · 4 ; 5 մեր հօրը եղբարցը մէջ , Եւ Մով-
սէս Բանոնց դատը Տէրոջը առ-
Ե Եւ · ԺԵ · 15 , 19 ; 6 ջևը դրաւ ; Եւ Տէրը խօսեցաւ
7 Մովսէսին՝ ըսելով . Սալպաադին
աղջիկները շիտակ խօսեցան . Հան-
պատճառ անոնց ժառանգութեան
կալուածք տաս իրենց հօրը եղ-
բարցը մէջ , ու անոնց հօրը ժա-
ռանգութիւնը իրենց վրայ դար-
Ղ Բ Ւ · ԼԶ · 2 ; 8 ձրնես . Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօ-
սիս՝ ու ըսես . Թէ որ մարդ մը
մեռնի , ու տղայ չունենայ , անոր
ժառանգութիւնը իր աղջիկանը վրայ
9 դարձընէք . Եւ թէ որ անիկայ աղ-
ջիկ ալ չունենայ , ան առնէր անոր
ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք . Եւ թէ որ եղբայրներ ալ
չունենայ , ան առնէր անոր ժա-
ռանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք . Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ
չունենայ , անոր ժառանգութիւնը՝
իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազ-
գականին տաք , ու ան ըլլայ անոր
ժառանգը . և ասիկայ՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը Բդատաստանի կանոն ըլլայ ,
Ե ԳԼ · ԼԲ · 29 ; ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց ։
12 Ետքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ .
ԸԱա Աբարիմի լեռը ելիր , ու տես
Ը ԳԼ · ԼԶ · 47 ; Բ Օր · գ · 27 ; Լ · 49 ; ԼՂ · 1 ; ան երկիրը , որն որ Իսրայէլի որ-
Բ ԳԼ · ԻՒ · 24 , 28 ; Լ · 2 ; Բ Օր · Ժ · 6 ; 13 Բ Ես . Ես . Ես .

Ն·Ք·ԶՔ· 1452

փելու նուէրին պէս ընես , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլա՛ս ։

9 Բայց շաբաթ օրը՝ մէկ տարեկան երկու անարատ գառներ՝ ու եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայի համար , ու անոր թափելու նուէրը պէտք մ֊

10 պա՛տճառէ ։ Ա՛յս՝ մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր թափելու նուէրէն՝ի զատ , եամէն շաբաթ օրուան ողջակէզը պէտք ըլլայ ։

Է Եզեկ·խզ·4։

Ը ԳԼ·ժ·10։ ա Թագ·ի·5։ ա Մն·իգ·31։ բ Մն·բ·4։ Եզր·գ·5։ Նէեմ.ժ·33։ Եփ.ա·13։14։ Եզեկ.խե·17։խզ·6։ Ովս.բ·11։ Կող.բ·16։

9 Եւ ըՀներ ամնագլուխներուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մէկ խոյ՝ ա՛ եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառ֊

Ը ԳԼ·ժ·10։ ա Թագ·ի·5։ ա Մն·իգ·31։ բ Մն·բ·4։ Եզր·գ·5։ Նէեմ.ժ·33։ Եփ.ա·13։14։ Եզեկ.խե·17։խզ·6։ Ովս.բ·11։ Կող.բ·16։

12 ներ ։ Եւ ա՛նոնց մէկ զուարակին հա֊մար՝ եղով շաղուած Ը իրեք տասա֊նորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ , և մէկ խոյին համար՝ եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հա֊

Ը ԳԼ·ժ·10։ ա Թագ·ի·5։ ա Մն·իգ·31։ բ Մն·բ·4։ Եզր·գ·5։ Նէեմ.ժ·33։ Եփ.ա·13։14։ Եզեկ.խե·17։խզ·6։ Ովս.բ·11։ Կող.բ·16։

13 ցի ընծայ , Ու ա՛նոնց մէկ գառին համար՝ եղով շաղուած մէկ֊մէկ տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ ՝ պա՛տճառէ , Տէրոջը ողջա֊կէզ ա՛ անուշահոտ պատարագ

Ը ԳԼ·ժ·10։ ա Թագ·ի·5։ ա Մն·իգ·31։ բ Մն·բ·4։ Եզր·գ·5։ Նէեմ.ժ·33։ Եփ.ա·13։14։ Եզեկ.խե·17։խզ·6։ Ովս.բ·11։ Կող.բ·16։

14 ըԼ՛ ։ Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ ա՛նոնց մէկ զուարակին համար կէս հիմին , ու մէկ խոյին համար՝ հիմնին երրորդ մասը , և ա՛նոնց մէկ գառին համար՝ հիմնին չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ ։ ասիկա՝ տարւոյն ամիսներուն հա֊մար՝ ամէն ամիս պա՛տճառելու

Ը ԳԼ·ժ·10։ ա Թագ·ի·5։ ա Մն·իգ·31։ բ Մն·բ·4։ Եզր·գ·5։ Նէեմ.ժ·33։ Եփ.ա·13։14։ Եզեկ.խե·17։խզ·6։ Ովս.բ·11։ Կող.բ·16։

15 ողջակէզն է ։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզէն՝ի զատ՝ մեղքի պատա֊րագի համար՝ Ը այծերէն նոխազ մը իր թափելու նուէրովը մկատեղ մատուցուի Տէրոջը ։

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

16 Է Եւ առաջին ամսուն չորեքտա֊սաներորդ օրը՝ զատիկ է Տէրոջը ։

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

17 ևՈւ ան ամսուն Ի֊ըհտասաներորդ օրը տօն է ։ եօթը օր բաղարջ

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

18 ուտուի ։ Է Ա՛ռաջին օրը՝ սուրբ ժո֊ղով պիտի ըլլայ ։ բնաւ ծառայական

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

19 գործ մը չընէք ։ Եւ Տէրոջը պա֊տարագ ա՛ ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մէկ խոյ՝ ու եօթը տարեկան գառներ ։ Ը ա֊

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

20 նա՛ւ անարատ ըլլան ձեզի ։ Եւ ա֊նոնց հացի ընծան՝ եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ ։ ա՛նոնք մէկ զուարակին համար՝ իրեք տասա֊նորդ , ու մէկ խոյին համար՝ երկու

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

21 տասանորդ մատուցանէք ։ եօթը գառներէն՝ ա՛նոնք մէկ գառին հա֊մար՝ մէկ֊մէկ տասանորդ մատուցա֊

Ը Ել. ժբ. 6։18։ Ղե. իգ·5։ ԳԼ. Ի·3։ բՕր. ժգ.1։ Եզեկ.խե. 21։

22 նէք ։ Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար՝ Ա այծերէն մէկ նոխազ մեղ֊

Ա Հմր 15։

23 քի պատարագ պա՛տճառէք ։ Ա֊սոնք՝ մշտնջենաւոր ողջակէզ եղող առտուան ողջակէզներէն՝ի զատ

24 պիտի մատուցանէք ։ Ա՛ն եօթը օրերուն ա՛նոնք մէկ օրը՝ ասոնց պէս

Ն·Ք·ԶՔ· 1452

Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ը֊նէք ։ մշտնջենաւոր ողջակէզէն՝ի զատ՝ ասիկայ ու ասոր թափելու

Հել·ժբ· 16։ժգ·6։ Ղե·իգ·10։ Ա Եզ·խգ·5։

25 նուէրը պիտի մատուցուի ։ Եւ Հ եօթներորդ օրը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի ։ բնաւ ծառա֊յական գործ մը պիտի չընէք ։

Ն Ել·իվ· 16։ըՔ·22։ Ղե·իգ· 10։15։բ Օր·ժգ· 10։Գոր· բ·1։

26 Եւ Ն երախայրիներուն օրը՝ երբոր ձեր շաբաթներուն գ֊ին մէջ Տէրո֊ջը նոր հացի ընծայ կը մատուցա֊նէք , սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի ։ բնաւ ծառայական գործ մը չընէք ։

Ն Ել·իվ· 16։ըՔ·22։ Ղե·իգ· 10։15։բ Օր·ժգ· 10։Գոր· բ·1։

27 Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ Ը երկու զուարակ , մէկ խոյ ա՛ մէկ տարեկան եօթը հատ գառ֊

Ը Ել·իգ·18։19։

28 ներ մատուցանէք ։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ ա՛նոնք մէկ զուարակին հա֊մար իրեք տասանորդ , մէկ խոյին

29 համար երկու տասանորդ , Ը եօթը գառներէն՝ ա՛նոնք մէկ գառին համար մէ֊մէկ տասանորդ եղով շաղուած

30 բարակ ալիւր Տ պա՛տճառէք ։ Ը֊ձեզի քաւութիւն ընելու համար՝ այծերէն մէկ նոխազ Տ պա՛տճառէք ։

31 Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր հացի ընծայէն՝ի զատ , ա՛նոնք ա֊իրենց թափելու նուէրներովը մա֊տուցանէք ։ Ե ՀանարատՀ ըլլան ձեզի ։

Ե Հմր 19։

ԳԼ · ԻԹ

1 Փող հնչեցնելու ոօրն , Ղ քաւութեան օ֊րուան , 13 և տաղաւարահաց տօնին ութը օրերուն գոները ։

1 Ն֊ւ եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամ֊սուն առաջին օրը՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի ։ բնաւ ծառայական գործ մը չընէք ։ ա՛ փող հնչեցնելու

ա Ղե·իգ· 24։

2 օր ըլլայ ձեզի ։ Եւ Տէրոջը անուշա֊հոտ ողջակէզի համար՝ մէկ զուա֊րակ , մէկ խոյ , ա՛ եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մա֊

3 տուցանէք ։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ զուարակին համար՝ իրեք տա֊սանորդ , ա՛ մէկ խոյին համար՝

4 երկու տասանորդ , Ը եօթը գառ֊ներէն՝ ա՛նոնք մէկ գառին համար՝ մէ֊մէկ տասանորդ եղով շաղուած բա֊

5 րակ ալիւր ըլա՛յ ։ Եւ ձեզի քաւու֊թիւն ընելու համար՝ այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ պա՛տճառէ֊

6 նէք ։ Ա՛ա՛ւ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ պա՛տճառէք , Ե ամնա֊մուտի ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և Ե մշտնջենաւոր ողջա֊կէզը ու անոր հացի ընծան , և ա֊սոնց թափելու նուէրները Տ իրենց կանոնովը պա՛տճառէ֊նէք ՝ի զատ ։

Բ ԳԼ· իբ· 11։

Է ԳԼ·իբ·3։

Տ ԳԼ· ժե· 11։12։

7 Եւ Հաս եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի ։ ու Հձեր անձերը պիտի խո֊նարհեցընէք , ա՛ ամենևին գործ մը

Ը Ղե· ժգ· 29։իգ·27։

Ը Սաղ· լե· 13։ Եփ· ծբ·5։

8 չընէք ։ Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մէկ զուարակ ,

Ն·Ք·ՁՓ· 1452

մէկ խոյ , -- եօթը հատ մէկ տա-
րեկան գառներ մատուցանէք . ե-
9 նոյնք ձէզի անարատ ըլլան . Եւ ա-
նոնց հացի ընծան՝ ոչխն մէկ զուա-
րակին համար իրեք տասանորդ ,
մէկ խոյին համար երկու տասա-
10 նորդ , Եօթը գառներէն՝ ոչխն մէկ
գառին համար՝ մէյմէկ տասանորդ
եզով չաղուած բարակ ալիւր ըլ-
11 լայ . Ու այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղ-
քի պատարագ Տ-ՊՐՅՆԷՔ . բաց
՚ի քաւութեան օրը Տ-ՊՐՅՆԷՔ
ըմեղքի պատարագէն , ու մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն , ու անոնց թափելու նուէր-
ներէն ;

Բ ՂԼ· ԻԲ· 33, ԼԸ ; Բ Օր· Ժ Ձ· 13 ; ԵԶԿ· ԽԵ· 25 ;

12 Եւ Ութերորդ ամսուն Ղեբ-
տասաներորդ օրը՝ սուրբ ժողով ըլ-
լայ ձեզի . բնաւ ծառայական գործ
մը չընէք . ու եօթը օր Ցերոջը տօն
ԱՅՀԷՔ ; 13 Եւ Ցերոջը ողջակէզ --
անուշահոտ պատարագի համար՝
տասուիրեք զուարակ , երկու խոյ ,
-- մէկ տարեկան տասնուչորս
գառներ մատուցանէք . -- Ան-
14 արատ պիտի ըլլան . Եւ անոնց
հացի ընծան՝ տասուիրեք զուա-
րակներէն ոչխն մէկ զուարակին
համար՝ իրեք տասանորդ , -- եր-
կու խոյերէն ոչխն մէկ խոյին հա-
15 մար՝ երկու տասանորդ , Եւ տասն-
ուչորս գառներէն ոչխն մէկ գառին
համար՝ մէյմէկ տասանորդ եզով
16 չաղուած բարակ ալիւր ըլլայ . Ու
այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պա-
տարագ Տ-ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտըն-
ջենաւոր ողջակէզէն՝ -- անոր հացի
ընծայէն և թափելու նուէրէն ;

17 Եւ երկրորդ օրը՝ տասուերկու
զուարակ , երկու խոյ , -- մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
18 ներ Տ-ՊՐՅՆԷՔ . Եւ անոնց հա-
ցի ընծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ԸՍՏ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ .

Է ՀՄՐ 3 , 4 , 9 , 10 ; ԳԼ· ԺԸ · 12 ; ԻԸ · 7 , 14 ;

19 Ու այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի
պատարագ Տ-ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի
մշտնջենաւոր ողջակէզէն՝ և անոր
հացի ընծայէն ու թափելու նուէր-
ներէն ;

20 Եւ երրորդ օրը՝ տասնումէկ
զուարակ , երկու խոյ , -- մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
21 ներ Տ-ՊՐՅՆԷՔ . Եւ անոնց հացի
ընծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ ԸՍՏ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ .

Ե ՀՄՐ 18 ;

22 Ու մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
Տ-ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ;

23 Եւ չորրորդ օրը՝ տասը զուա-
րակ , երկու խոյ -- մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ Տ-
24 ՊՐՅՆԷՔ . Անոնց հացի ընծան՝
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
25 ըստ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ . Ու այծերէն
մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ Տ-
ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ;

26 Եւ հինգերորդ օրը՝ ինը զուա-
րակ , երկու խոյ , -- մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ Տ-
27 ՊՐՅՆԷՔ . Եւ անոնց հացի ընծան՝
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
28 ըստ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ . Ու մէկ նո-
խազ՝ մեղքի պատարագ Տ-ՊՐՅՆ-
ԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր ողջակէ-
զէն , և անոր հացի ընծայէն , ու
թափելու նուէրէն ;

29 Եւ վեցերորդ օրը՝ ութը զուա-
րակ , երկու խոյ , -- մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
30 Տ-ՊՐՅՆԷՔ . Եւ անոնց հացի ըն-
ծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ .
31 Ու մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
Տ-ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրներէն ;
32 Եւ եօթներորդ օրը՝ եօթը զուա-
րակ , երկու խոյ , -- մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
33 Տ-ՊՐՅՆԷՔ . Եւ անոնց հացի ըն-
ծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու գառ-
ներուն համար , իրենց թուոյն հա-
34 մեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ . Ու
մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ Տ-
ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրէն ;

Ե ՂԼ· ԻԳ· 36·

35 Ու ԸՐԹերորդ օրը՝ ձեզի Ե-ՈՆԱԽՔՄ
ըլլայ . բնաւ ծառայա-
36 կան գործ մը չընէք ; Եւ Ցերոջը՝
ողջակէզ -- անուշահոտ պատա-
րագի համար՝ մէկ զուարակ , մէկ
խոյ , -- մէկ տարեկան եօթը անա-
37 րատ գառներ մատուցանէք . Ե-
անոնց հացի ընծան՝ ու թափելու
նուէրները՝ զուարակին , խոյին ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ԸԼԼԱՆ .
38 Ու մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
Տ-ՊՐՅՆԷՔ , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրէն ;

Ն·Ք·ՁՓ· 1452

Ն·ՔՐ·ԳՁ· 1452

ԲՂԼ·ԻԳ·2։ ա ՄՆ·Իգ· 31։ բ ՄՆ· Լա·3։ Եզր· գ·5։ Նէ· ՅՄ·ժ·33։ Նա·ա·14։ ՅՂԼ·է·11։ 16։ Իր·21։ 23։

39 Ձեր Թոռներուն մէջ ասոնք պիտի մատուցանէք Տէրոջը , ձեր Նախերուն , ու ձեր կամաւոր ընծաներուն ողջակէզներէն , հացի ընծաներէն , թափելու նուէրներէն ու խաղաղութեան զոհերէն ի զատ ։

40 Եւ Մովսէս՝ Իսրայէլի որդւոցը պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։

ԳԼ·Լ

1 Ուխտերը կատարելու պարտաւորութիւնը ։ 3 Աղջկան մը , 6 կնկան մը , 9 որբևարիի մը կամ արձակուածի մը ուխտերուն վրայով ։

Ա ԳԼ·ա·4, 16։է·2։ Բ ՂԼ·Իէ·2։ բ Օր·Իգ· 21·Դատ· ժա·30, 35։ Թոզ·է·4։ Ֆ ՂԼ·Ն·4։ Մատ.ժգ· 9 ։ Գոր· Իգ·14։ Դ Սալ.ծե· 20։ Ե Ճոր·Իբ· 27 ։ Սալ· Իբ·25։ ծ· 14։ կդ·13։ 14 ։ ՃԺԶ· 14 ։ 18 ։ Նաւ.ա· 15։

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը Ցեղերու իշխաններուն խօսեցաւ՝ ըսելով . Տէրոջը պատուիրած 2 հրամանը աս է . Թէ որ մէկ մարդ մը Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդումի ընելով իր անձը կապելու ըլլայ , Ո իր խօսքը պարապ չհանէ . Իրոլորը իր բերնէն ելածին պէս ընէ ։

3 Եւ թէ որ մէկ կնիկ մը Տէրոջը ուխտ ընէ , ու իր մանկութեան աստենը՝ իր հօրը տանը մէջ վճռէ կա- 4 պելու ըլլայ , եւ անոր հայրը՝ անոր ուխտը ու անձին վրայ կապած կապը լսէ , և անոր հայրը բան մը չըսէ անոր , ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու անձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ պիտի հաստատուին ։ 5 Բայց թէ որ անոր հայրը՝ իր լսած օրը զանիկայ արգիլէ , ու ոչինչ անոր բոլոր ուխտերը , ու անձին վրայ կապած կապերը անվաւեր պիտի ըլլան . և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ . քանզի անոր հայրը զանիկայ արգիլեց ։

6 Եւ թէ որ կարգուելէն ետքը ուխտ ընէ , կամ իր շրթունքներէն 7 իր անձը կապող խօսք մը ելլէ , Ու անոր երիկը լսէ , և լսած օրը անոր բան մը չըսէ , ան ատենը անոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու իր անձին վրայ կապած կապերն ալ 8 պիտի հաստատուին ։ Բայց թէ որ անոր երիկը՝ Ղիր լսած օրը զանիկայ արգիլէ , ան ատենը անոր վրայ եղած ուխտը , ու շրթունքներէն ելած խօսքը՝ որով իր անձը կապեր էր , անվաւեր կ'ըլլան . և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ ։

ՂՆՆ·գ·16։

9 Բայց որբևարիի կամ արձակուածի մը ուխտը՝ Ոո իր անձին վրայ կապած ինչ և իցէ կապը՝ իր վրայ 10 հաստատ պիտի մնայ ։ Եւ թէ որ անիկայ՝ իր երկանը տանը մէջ ուխտ ըրած էր , կամ երդումով իր անձին 11 վրայ կապ կապեր էր , Ու անոր Երիկը լսելով՝ բան մը ըսած չէր ա- նոր , և զանիկայ արգիլած չէր , ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու իր անձին վրայ կապած կապերը հաստատ պիտի 12 մնան ։ Բայց թէ որ անոր երիկը՝ իր լսած օրը զանոնք խափանեց , ոո ոչինչ ուխտ ընելու ու իր անձը կապելու համար՝ անոր բերնէն ելած բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի ըլլան . Ոո անոր երիկը խափանեց զանոնք . և Տէրը անոր թո- 13 ղութիւն պիտի տայ ։ Կնիկ մը ամէն ուխտը՝ ու անձը խոնարհեցնելու համար ըրած կապող երդումը՝ անոր երիկը կրնայ հաստատել , ու անոր երիկը կրնայ խափա- 14 նել ։ Եւ թէ որ անոր երիկը օրէ օր անոր բան մը չըսէ , ան ատենը անոր ամէն ուխտերը՝ ու վրան եղած ամէն կապերը կը հաստատէ . իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն համար՝ զանոնք հաստատած կ'ըլ- 15 լայ ։ Բայց թէ որ լսած օրէն ետքը՝ մէկ կերպով մը խափանէ զանոնք , ան ատենը ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը ։

16 Երկան մը ու անոր կնկանը մէջ , և հօր մը ու մանկութեան ատենը իր հօրը տունը բնակող աղջկանը մէջ պահած կանոնները ասոնք են , որոնք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։

ԳԼ·ԼԱ

1 Մադիանացիք պատերազմի մէջ կը յաղթուին , ու Իսրայէլ ալ կը մեռցուի ։ 13 Մովսէս զօրաց իշխաններուն կը սրդողի Մադիանացւոց կնիկները ողջ պահելուն համար ։ 19 Զինուորներուն , գերիներուն և աւարին մաքրուելուն կնքպը ։ 25 Աւարը բաժնելուն կերպը ։ 48 Տէրոջը նուիրուած կամաւոր ընծաները ։

Ն·ՔՐ·ԳՁ· 1452

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 2 սելով . Ո Մադիանացիներէն՝ Իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես . Բ ուետքը քու ժողովուրդիդ խառ- 3 նուիս ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Ձեզմէ մարդիկներ պատրաստուին պատերազմի համար , ու Մադիամու վրայ երթան , որ Մադիամին Տէրոջը 4 վրէժը առնեն ։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն հազարական 5 մարդ պատերազմի խրկէք ։ Եւ Իսրայէլի հազարաւորներէն՝ ամէն մէկ ցեղէն հազարական Ֆ·Դ տը- րուեցաւ . այնպէս՝ տասուներկու հազար հոգի պատերազմի համար 6 պատրաստուած ։ Եւ Մովսէս պատերազմի խրկեց զանոնք . ամէն մէկ ցեղէն հազարական Ֆ·Դ . ու ա- նոնց հետ Եղիազար քահանային որդին Փենէհէսը պատերազմի Իրլէց , որուն ձեռքն էին սուրբ անօթնե- րը , ու Թազարարութեան փող-

Ա ԳԼ·Իէ· 17։ Բ Գլ·Իէ· 13։ Ֆ Գլ·ժ·9։

Ն · Ք · ՂԲ · 1452

7 րը ։ Եւ Մադիանացւոց դէմ պա-
տերազմեցան , ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին հրամայեր էր . ու անոնց
բոլոր Ե էրիկ մարդիկները Ի մեռցու-
8 ցին . Եւ անոնց սպանուածներուն
հետ Մադիամու թագաւորներն ալ՝
Ռեւէին , Բոկոմը , Սուրը , Ուրը և
Ռուբէն՝ Մադիամու հինգ թա-
գաւորները սպաննեցին , ու Բէովո-
րի որդին Բաղաամը սրով մեռցու-
9 ցին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Մա-
դիանացւոց կիներուն որդիքը ու տղաք-
ները գերի առին , ու անոնց բոլոր
անասունները , և բոլոր հօտերը , ու
բոլոր ստացուածքը թալնեցին ։
10 Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաք-
ները ու բոլոր գեղերը կրակով այ-
11 րեցին ։ Եւ Ըբոլոր աւարը ու բո-
լոր կողոպուտը առին՝ մարդ
12 մինչև անասուն ։ Եւ գերիները
ու կողոպուտը և աւարը Մովսէ-
սին՝ Եղիազար քահանային՝ ու
Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին՝ բա-
նակը բերին , ը Երիքովի դէմացը՝
Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշ-
տերուն մէջն էր ։
13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահա-
նան՝ և ժողովքին բոլոր իշխանները
բանակէն դուրս ելան զանոնք դի-
14 մաւորելու ։ Եւ Մովսէս՝ պատե-
րազմէն դարձող զօրաց իշխաննե-
րուն , հազարապետներուն ու հա-
15 րիւրապետներուն սրդողեցաւ . Եւ
Մովսէս անոնց ըսաւ . Ի Արդեօք
բոլոր կիները ո՞ղջ Թողուցիք ։
16 Ահա Բաղաամին * խրատովը էա-
տոնք պատճառ եղան , որ Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը դէմ մեղանչեցին
փոգովրի գործին մէջ , և Տէրոջը
ժողովքին վրայ Եան հարուածը ե-
17 կաւ ։ Ուստի հիմա Է տղաքներէն՝
ամէն արուն մեռցուցէք , ու բոլոր
կիները՝ որ էրիկ մարդ գիտցած
են արուի հետ պառկելով՝ մեռցու-
18 ցէք ։ Եւ կիներէն՝ ան բոլոր
մանկահասակ աղջիկները՝ որ էրկի
հետ գիտցած չեն արուի հետ
պառկելով՝ ձեզի ողջ Թողուցէք ։
19 Բ Եւ դուք եօթը օր բանակին դուր-
սը մնացէք . ով որ մարդ մեռցու-
ցեր է , ու ով որ Ա մեռածի դըպ-
չեր է , երրորդ օրը՝ ու եօթներորդ
օրը Թող մաքրուի՝ Թէ դուք
20 և Թէ ձեր գերիները ։ Եւ ա-
մէն հանդերձ՝ ու ամէն մորթէ
Գ ոհած ամանը՝ և այծի մազէ շի-
նուած ամէն բանը՝ ու ամէն փայ-
տեղէն ամանը մաքրեցէք ։
21 Եւ Եղիազար քահանան՝ պատե-
րազմի գացող զօրքերուն ըսաւ .
Ասիկայ է ան օրէնքին կանոնը , որ
22 Տէրը Մովսէսին հրամայեց ։ Միայն
ոսկին , արծաթը , պղինձը , եր-

23 կաթը , անագը ու կապարը , Լ ամէն
կրակը մտնելու բանը՝ կրակէ ան-
ցընէք , ու մաքուր պիտի ըլլայ .
բայց Ս մաքրութեան ջրով մաքրուի .
սակայն կրակը չմտնելու բանը՝ ջու-
24 րէ անցընէք ։ Ե Ու եօթներորդ օ-
րը՝ ձեր հանդերձները լուաք՝ և մա-
քուր ըլլաք , ու ետքը բանակին
մէջ մտնէք ։
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
26 ըսելով . Դուն՝ Եղիազար քահա-
նային ու ժողովքին նահապետու-
թեանց իշխաններուն հետ՝ առ-
նուած կողոպուտին գումարը առ ,
27 մարդէ մինչև անասուն . Եւ Ձան
կողոպուտը՝ պատերազմի գացող
պատերազմողներուն ու բոլոր ժո-
ղովքին հաւասարապէս բաժնես ։
28 Եւ պատերազմի գացող պատերազ-
մողներէն Տէրոջը հասը առնես .
Է հինգ հարիւրէն մէկը՝ Թէ մար-
դիկներէն , Թէ արջառներէն , Թէ
29 էշերէն և Թէ ոչխարներէն ։ Ա-
հասը անոնց կէս բաժինէն պիտի
առնես , ու Եղիազար քահանային
30 տաս՝ իբրև Տէրոջը ընծայ ։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն՝
Ը յիսունէն մէկը առնես , Թէ մար-
դիկներէն , Թէ արջառներէն , Թէ
էշերէն , Թէ ոչխարներէն , և Ի
ամէն անասուններէն . ու անոնք
Ժ Տէրոջը խորանին պահպանութիւ-
31 նը ընող Ղևտացիներուն տաս ։ Եւ
Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝
Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին
32 պէս ըրին ։ Եւ կողոպուտը՝ մյո-
Ի Ժ պատերազմող զօրքին առած
աւարին Ի դումարը ՟՟ էր . վեց հա-
րիւր եօթանասունհինգ հազար
33 ոչխար , եօթանասունուերկու հա-
34 զար արջառ , Ռ վաթսունուվեց
35 հազար էշ . Եւ մարդիկներէն՝ էրիկ
մարդու անկողին չգիտցող կիներն-
րուն ամէնը՝ երսունուերկու հազար
հոգի էին ։
36 Եւ պատերազմի գացողներուն Ի-
Ի Ժ կէս բաժինը ՟՟ էր . ոչխար-
ներուն Թիւը՝ իրէք հարիւր երսու-
նուեօթը հազար հինգ հարիւր էր .
37 Ռ ոչխարներէն՝ Տէրոջը հասը՝ վեց
հարիւր եօթանասունհինգ ։
38 դաս . Եւ արջառները երսունուվեց
հազար ըԼՂՀ՝ անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը՝ եօթանասունուերկու ՟Ը-
39 Խ՟՟ . Ռ էշերը՝ երսուն հազար
հինգ հարիւր ըԼՂՀ՝ անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը՝ վաթսունումէկ Խ ։
40 ՟՟ . Եւ մարդիկները՝ տասնուվեց
հազար Հ Փ ըԼՂՀ՝ անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը՝ երսունուերկու Հ Փ
՟՟ ։
41 Եւ Մովսէս Տէրոջը նուի-
րուած հասը Եղիազար քահանային

Ն · Ք · ՂԲ · 1452

Բ Տես Դատ. Ձ · 1 , 2 , 33 ։
Ե Բ Օր · Ի · 13 ։ Դատ . Ի Ա · 11 ։ ա Թագ · Իե · 9 ։ դ Թագ · Ժա . 15 , 16 ։
Ը Տես · Ժգ · 21 ։
Ի Տես · Ժգ · 22 ։
ԸԲ Օր · Ի · 14 ։
Ի Տես Բ Օր · Ի · 13 ։ ա Թագ · Ժե · 3 ։
Ի ԳԼ · Իդ · 14 ։ Բ Պետ · Բ · 15 ։ Յայտ · Բ · 14 ։
* Եբր · խօս · քովը
Ի ԳԼ · Իե · 2 ։
Լ ԳԼ · Իէ 9 ։
Ի Դատ · Իա · 11 ։
Ի ԳԼ · Ե · 2 ։
Ի ԳԼ · Ժթ · 11 , ՃՀ ։

Ե · Ք · ՂԲ · 1452

Հ ԳԼ · Ժթ · 9 , 17 ։
Ն ԳԼ · Ժա · 25 ։
Ղ Տես · Իբ · 8 ։ աԹագ · Լ · 4 ։
Ճ Տես Հմր 30 , 47 ։ ԳԼ · Ժը · 26 ։
Ո Տես Հմր 42—47 ։
Յ ԳԼ · Գ · 7 ։ 8 , 25 ։ 31 ։ 36 ։ Ժը · 3 , 4 ։
Ի Կամ՝ Ծառայողը , Ե Լ՝ բազմութիւնը

Ն·Ք·ՁՓ· 1452

տուաւ , Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

Ն Տճս ԳԼ· ԺԸ·Տ, 19։

42 Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատերազմողներէն զատեր էր՝ Տէրոջ հասը

43 ասիկա ։ Եւ Ժողովքին կէս բաժինը՝ իրեք հարիւր երսունեւօթը

44 հազար հինգ հարիւր ոչխար , Եր-

45 սունեվեց հազար արջառ , երսուն

46 հազար հինգ հարիւր էշ , Ու տաս-

47 նուվեց հազար հոգի էր ։ Եւ Մովսէս՝ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն՝ թէ մարդէն , թէ անասուներէն՝ յիսուներէն մէկը առնելով , Տէրոջը խորանին պահպանութիւնը ընդ

Լ ՀՄր 80 ։

ղևտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

48 Եւ զօրքին հազարաւորներուն վերակացուները՝ այսինքն հազարապետները ու հարիւրապետները

49 Մովսէսին մօտեցան . Ու Մովսէսին ըսին . Քու ծառաներդ՝ մեր ձեռքին տակը եղող պատերազմողներուն գումարը առինք , ու մեզմէ

50 մարդ մը պակաս չէ ։ Ուստի ամէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէրոջը ընծայ բերինք , ոսկիէ զարդեր , շղթաներ , ապարանջաններ , մատնիներ , օղեր ու լանջազեղ * կամարներ , որ Տէրոջը առջևը մեր հոգիներուն քաւութիւն ընենք ։

* կամ՝ մանեակներ ։ ՚ Եզ· Լ· 12, 16 ։

51 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին . ամէնն ալ

52 բանուած բաներ էին ։ Եւ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն Տէրոջը մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին՝ տասնուվեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր ։

ՆԲ Օր · Ի · 14 ։

53 Զօրավարներուն ամէն մէկը՝ իրեն համար կողոպուտ առեր էր ։

54 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին , և Ժողովքի խորանը բերին , որ Տէրոջը առջևը Իսրայէլի որդւոցը յիշատակ ըլլայ ։

Ծ Եզ· Լ· 16 ։

ԳԼ · ԼՒ

1 Ռուբենի և Գադի որդիքը՝ Գորգանանու անդիի կողմը իրենց ժառանգութիւնը ընալ կ՚ուզեն ։ 6 Մովսէս զանոնք կը յանդիմանէ ։ 16 սակայն աս պայմանով հաւանութիւն կու տայ՝ որ իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ ։ 33 Մովսէս ան երկիրը կու տայ անոնց , 39 որոնք պատերազմելով՝ անոր կը տիրեն ։

1 Իր Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ շատ անասուններ ունէին . ուստի Ծ Գաղաադի երկիրը ու Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ

Ծ ԳԼ · իա · 32 ։ Ցես · Ժ · 25 ։ Բ Թագ · իդ · 5 ։

ահա ան տեղը անասուն պահելու յարմար երկիր մըն է , ու քու ծառաներդ անասուններ ունին ։ Եւ ըսին . Թէ որ մենք քու առջևդ շնորհք գտանք , աս երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար տրուի . մեզ Յորդանանէն մի՛ անցըներ ։

6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը՝ ու Ռուբենի որդւոցը ըսաւ . Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան , ու

7 դուք աս տեղս նստիք ։ Եւ ինչո՞ համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցընէք , որ չանցնին ան երկիրը՝ որն որ Տէրը անոնց տուած

8 է ։ Ձեր հայրերն ալ ասանկ ըրին , ղերբոր զանոնք կադէս բառնեայէն խրկեցի Երկիրը լրտեսելու համար ։

Լ ԳԼ · ԺԳ · 3, 26 ։ Ե Բ Օր · ա · 22 ։

9 Քանզի Եանոնք մինչև Եսքողի ձորը ելան , ու երկիրը տեսան , և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին , որ չմտնեն ան երկիրը՝ որն որ Տէրը

Ը ԳԼ · ԺԳ · 24 , 31 ։ Բ Օր · ա · 24, 28 ։

10 անոնց տուեր էր ։ Եւ նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու երդում ընելով՝ ըսաւ .

Ի ԳԼ · ԺԳ · 11 , 21 ։ Բ Օր · ա · 34 ։

11 Եգիպտոսէն ելածներուն՝ այդ մարդիկները՝ քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ իբրոյր սրտով ինծի չհետեւեցան համար , բնաւ պիտի չտեսնեն ան երկիրը , որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում

Ժ ԳԼ · ԺԳ · 28 , 29 ։ Բ Օր · ա · 35 ։ Ի ԳԼ · ԺԳ · 24, 30 ։

12 ըրի ։ Բայ ՚ի կենէզեան Յեփոնէի որդին Քաղէբէն , ու Նաւէի որդին Յեսուէն , Եորոնք կատարեալ

Լ ԳԼ · ԺԴ · 24 ։ Բ Օր · ա · 36 ։ Ցես · ԺԴ · Տ , 9 ։

13 լրացուցին Տէրոջը՝ Ղեազդ եղան ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Եդառասուն տարի անապատին մէջ

Ի ԳԼ · ԺԴ · 33 , 34 , 35 ։ Ծ ԳԼ · իՀ · 64 , 65 ։

պտրտցուց . մինչև որ Ծ Տէրոջը առջևը չարութիւն ընող ազգը

14 բոլորովին սպառեցաւ ։ Եւ ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը ելած՝ մեղաւոր մարդոց զաւակներու պէս , որ Տէրոջը Ի սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլին վրայ նորէն աւելցընէք ։

Ի Բ Օր · ա · 34 ։

15 Վասն զի թէ որ դուք Հանկէ խոտորիք , ան ալ նորէն աս ժողովուրդը անապատին մէջ պիտի ձգէ . ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորստեանը պատճառ պիտի ըլլաք ։

Հբ Օր · Լ · 17 ։ Ցես · իբ · 16 , 18 ։ Բ Մն · Է · 19 ։ Ժ Ես · Գ · 12, 13 ։

16 Եւ անոնք մօտեցան անոր՝ ու ըսին . Մենք աս տեղս մեր անասուններուն համար փարախներ , ու մեր ընտանեացը համար քաղաքներ շի-

17 նենք . Բայց Ն մենք զինքերնիս առնենք , ու շուտով Իսրայէլի որդւոցը առջևէն երթանք , մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք . և մեր ընտանիքը պարսպաւոր քա-

Ն·Ք·ԶՓ· 1452

ղաբներու մէջ բնակին . երկրիս
18 բնակչացը պատմառաւը . Ո՛
որ Իսրայէլի որդւոց ամէն
իր ժառանգութիւնը չժա-
ռանգէ , մինչ մէր տուները չդառ-
19 նանք ; Իսկ մենք Ցորդանանու
անդիի կողմը անոնց հետ ժառան-
գութիւն պիտի չառնենք . Ընչու
որ մեր ժառանգութիւնը՝ Ցորդա-
նանու ասդիի կողմը դէպ ի արեւելք
ինկած է ։

ՃՐ Օր·գ· 18 ։ Ցես· ա·14 ։ գ· 12 , 13 ։

20 Եւ Փովսէս ըսաւ անոնց . Թէ
որ ասդրանը ընէք , ու Տէրոջը առ-
ջևը պատերազմի համար վրանիդ
21 զինք առնէք , Եւ Տէրոջը առջևը՝
դուք ամէնդ ալ զինքերով Ցոր-
դանանէն անցնիք , մինչև որ անի-
կայ իր թշնամիները իր առջևէն
22 վռընտէ , Եւ յան երկիրը Տէրոջը
առջևը նուաճի , անկէ ետև Ներոր
ետ դառնաք , Տէրոջը առջևը՝ ու
Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլ-
լաք . և Նաս երկիրը Տէրոջը առջևը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլայ ։ Բայց
թէ որ այսպէս չընէք , ահա Տէ-
րոջ դէմ մեղք գործեցիք , ու դիտցէք
որ Ձեր մեղքը ձեզ պիտի դանէ ։
24 Ձեր ընտանեացը համար քաղաք-
ներ , ու ձեր հօտերուն համար փա-
րախներ շինեցէք , ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք ։
25 Եւ Գադի որդիքը՝ ու Ռուբենի
որդիքը խօսեցան Փովսէսին՝ ըսե-
լով . Ծառաներդ՝ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք ։
26 Մեր զաւակները , մեր կիներնիը ,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուն-
ները՝ հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան . Բայց ծառաներդ՝ մեր
տիրոջը ըսածին պէս , ամէնքս ալ
դունդ դունդ պատրաստուինք , ու
Տէրոջը առջևէն անցնինք պատե-
րազմի համար ։
28 Ան առնին Փովսէս՝ Եղիազար
քահանային , ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին , և Իսրայէլի որդւոցը ցե-
ղերուն նահապետութեանց իշխան-
ներուն ասպատուէր տուաւ՝ ա-
29 նոնց վրայով . Եւ Փովսէս ըսաւ
անոնց . Թէ որ Գադի որդիքը՝ ու
Ռուբենի որդիքը՝ Տէրոջը առջևը
ամէնքն ալ պատերազմի համար
պատրաստուած՝ ձեզի հետ Ցոր-
դանանէն անցնին , ու ան երկիրը
ձեր առջևը նուաճի , ան ատեն
Գաղաադի երկիրը անոնց կալուածք
30 տաք . Բայց թէ որ պատրաս-
տուած ձեզի հետ չանցնին , անոնց
կալուածքը ձեզի հետ քանանու-
31 երկրին մէջ ըլայ ։ Իսկ Գադի որ-
դիքը և Ռուբենի որդիքը պատաս-
խան տուին՝ ու ըսին . Տէրը քու
ծառաներուդ ինչպէս որ պատուի-
32 րեց , անանկ պիտի ընենք ։ Մենք
զէնքերնիս առած՝ Տէրոջը առջևէն
քանանու երկիրը պիտի անցնինք .
բայց մեր ժառանգութեան կա-
լուածքը Ցորդանանու ասդիի կողմ-
33 մը ըլայ ։ Ուստի Փովսէս անոնց՝
այսինքն Գադի որդւոցը , ու Ռու-
բենի որդւոցը , և Ցովսեփեան Մա-
նասէին կէս ցեղին տուաւ Ամո-
հացւոց Սիհոն թագաւորին թա-
գաւորութիւնը , ու Բասանի Ովգ
թագաւորին թագաւորութիւնը ,
երկիրը իր քաղաքներովը՝ ու երկ-
րին քաղաքներուն բոլորտիքը ե-
ղած սահմաններովը ։
34 Եւ Գադի որդիքը պարսպաւոր
քաղաքներ շինեցին , այսինքն Դե-
րոնը , Ատարովթը ու Արոերը ,
35 Եւ Ատրոթ սովփանը , Յազերը , ու
36 Ցոգբհան , Եւ Բեթնամրան ու
Բեթարանը , և հօտերու փարախ-
ներ ալ շինեցին ։
37 Ռուբենի որդիքն ալ Եսեբոնը ,
Եղէաղէն ու Կարիաթեմը շինեցին ,
38 Ու Նաբաալ և Բէէլմոնը , ձոր ա-
նոնց անունները փոխեցին . ու Սէ-
բաման . ու իրենց շինած քաղաք-
ներուն Էրէնց անունները" դրին ։
39 Եւ Մանասեան Մաքիրին որդի-
քը Գաղաադ գացին , ու առին
զանիկայ . և անոր մէջը Բնակող
40 Ամորհացիները վռընտեցին ։ Եւ
Փովսէս՝ Բ Գաղաադը տուաւ Մա-
նասեան Մաքիրին , որ հոն բնակե-
41 ցաւ ։ Ու Մանասեան Յայիրը
գնաց անոնց գիւղաքաղաքները ա-
ռաւ , ու զանոնք Հաւոթ Յայիր"
42 անուանեց ։ Եւ Նոբահը գնաց ,
ու կանաթը ու անոր գիղերը ա-
ռաւ . և զանիկայ իր անունովը՝
Նոբահ կոչեց ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Իսրայէլացւոց քառասունհերկու իշխաններուն անունները ։ 50 Աստուած կը պատուիրէ բնաջինջ ընել բոլոր քանանացիները ։

1 Փովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը՝
Եղիպտոսի երկրէն իրենց զօր-
քերովը ելլող Իսրայէլի որդւոցը
2 իշխաններըասոնք են ։ Եւ Փովսէս՝
Տէրոջը հրամանովը անոնց իշխան-
ներուն համեմատ՝ անոնց գնացք-
ները գրեց . ու անոնց գնացքնե-
րուն համեմատ՝ անոնց իշխանները
3 ասոնք են ։ Առաջին ամսուն մէջ՝
այսինքն առաջին ամսուն տասնե-
րեքերորդ օրը Ռամսէսէն չուեցին .
զատկին հետևեալ օրը Իսրայէլի
որդիքը՝ բարձր ձեռքով ելան բոլոր
Եգիպտացւոց աչքերուն առջևը .
4 Ու Եգիպտացիք իրենց մեռածները
կը թաղէին , զորանդի Տէրը անոնց
բոլոր անդրանիկները կոտրեց . և

Ն·Ք·ԶՓ· 1452

Ցես· իբ·4։

ՃՐ Օր·գ· 20 ։ Ցես· ժա·23 ։ ժբ·1 ։

Ն Ցես· իբ·4։

Ը Ր Օր·գ· 12 , 15 , 16 , 18 ։ Ցես· ա·15 ։ ժգ· 8 , 32 ։ իբ· 4 , 9 ։

Ծն·գ·7 ։ Ել· 16 ։ Ես· ծթ·12 ։

Ն ՃՐ 16 ։ 34 ։ ԸԸ ։

Ղ Ցես· ա· 14 ։

Ը Ցես·ժ·12։

Ա Ցես· ա· 13 ։

Ն·Ք·ԶՓ· 1452

Ա Ր Օր·գ· 12–17 ։ իթ· Տ ։ Ցես· ժբ·6 ։ ժգ· Տ ։ իբ·4 ։

Է Գէ· իա· 24 , 33 , 35 ։

Ե ՃՐ 24 ։ Բ Գէ·լԲ·45 , 46 ։

Ց Ր Օր· բ· 36 ։

Ա ՃՐ 3 ։

Է Գէ· իա· 27 ։ Ես· իզ·1 ։ Գէ·իբ·41 ։

Ը Տես ՃՐ 3 ։ Եէ·իդ·13 ։ Ցես· իդ· 7 ։

Կա՜ր՝ ա՜րէլ անուններ

Ծն·ծ·23 ։ Բ Ր Օր· գ· 12 , 13 , 15 ։ Ցես· ժգ· 31 ։ ժէ·1 ։

1491

Է Ր Օր· գ· 14 ։ Ցես· ժգ·30 ։ Մն·բ·21 , 22 , 23 ։

Ը՝ Ցայրի դիւղաքաղաքները ։ Դատ· ժ· 4 ։ գ Թագ· գ· 13 ։

Ա Եէ· ժր·2 ։ ժգ·4 ։

Բ Եէ· ժր· 37 ։

Է Եէ·ժգ·Տ։

Ե Եէ· ժր· 29 ։

Ն. Ք. ՉԾ. 1452

ԻՏՏԵՐը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան ըրաւ ։

5 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ Ռամեսէն չուելով՝ Սոկքովթի իջևան ըրին ։

6 Ու Սոկքովթէն չուելով՝ անապատին ծայրը եղած Եթոմը իջևան ըրին ։

7 Եւ Եթոմէն չուելով՝ դէպ՚ի Փիհիրոթ դարձան , որ Բէելզեփոնին դիմացն է , ու Մագդողին առջևը իջևան ըրին ։

8 Եւ Փիհիրոթին առջևէն չուելով , ու ծովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը Հ՚ն , և Եթոմի անապատին մէջ իրեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մռռայ իջևան ըրին ։

9 Եւ Մռռայէն չուելով՝ Եղիմը եկան . ու Եղիմի մէջ տասներկու Ջուրի աղբիւր՝ ու եօթանասուն արմաւենի կային . ու հոն իջևան ըրին ։

10 Եւ Եղիմէն չուելով՝ կարմիր ծովուն քովը իջևան ըրին ։

11 Եւ կարմիր ծովէն չուելով՝ Սինի անապատը իջևան ըրին ։

12 Եւ Սին անապատէն չուելով՝ Դափկա իջևան ըրին ։

13 Եւ Դափկայէն չուելով՝ Եղուսը իջևան ըրին ։

14 Ու Եղուսէն չուելով՝ Ռափիդիմը իջևան ըրին . ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար ։

1490

15 Եւ Ռափիդիմէն չուելով՝ Սինայի անապատը իջևան ըրին ։

16 Ու Սինայի անապատէն չուելով՝ Կիբրոթ Հաթթաւան իջևան ըրին ։

17 Եւ Կիբրոթ Հաթթաւայէն չուելով՝ Հասերովթը իջևան ըրին ։

18 Ու Հասերովթէն չուելով՝ Րիթաման իջևան ըրին ։

19 Եւ Րիթամայէն չուելով՝ Ռեմոն փարեսը իջևան ըրին ։

20 Ու Ռեմոն փարեսէն չուելով՝ Լեբնան իջևան ըրին ։

21 Եւ Լեբնայէն չուելով՝ Ռիսսան իջևան ըրին ։

22 Ու Ռիսսայէն չուելով՝ Կհելաթան իջևան ըրին ։

23 Եւ Կհելաթայէն չուելով՝ Սափար լեռը իջևան ըրին ։

24 Ու Սափար լեռնէն չուելով՝ Քարադայէն իջևան ըրին ։

25 Եւ Քարադայէն չուելով՝ Մակհելոթը իջևան ըրին ։

26 Ու Մակհելոթէն չուելով՝ Թահաթը իջևան ըրին ։

27 Եւ Թահաթէն չուելով՝ Թարան իջևան ըրին ։

28 Ու Թարայէն չուելով՝ Մատեկան իջևան ըրին ։

29 Եւ Մատեկայէն չուելով՝ Հասմոնան իջևան ըրին ։

30 Ու Հասմոնայէն չուելով՝ Մոսերոթը իջևան ըրին ։

31 Եւ Մոսերոթէն չուելով՝ Բանէյականը իջևան ըրին ։

32 Ու Յբանէյականէն չուելով՝ Ղագադգադ *լեռը իջևան ըրին ։

33 Եւ Գադգադ լեռնէն չուելով՝ Եոտերաթան իջևան ըրին ։

34 Ու Եոտերաթայէն չուելով՝ Եբրոնան իջևան ըրին ։

35 Ու Եբրոնայէն չուելով՝ Եզիաբոն գաբերը իջևան ըրին ։

36 Եւ Գասիոն գաբերէն չուելով՝ Սինին անապատը՝ այսինքն Կադէսը իջևան ըրին ։

37 Եւ Կադեսէն չուելով՝ Հովը լեռը իջևան ըրին , որ Եդոմի երկրին ծայրն է ։ Ու Ահարոն քահանան Տէրոջը հրամանովը Հովը լեռը ելաւ , և հոն մեռաւ , Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասնըրորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը ։

39 Եւ Ահարոն՝ Հովը լեռանը վրայ մեռած ատենը՝ հարիւր քսան ու երիք տարեկան էր ։

40 Եւ Քանանու երկրին հարաւային կողմը բնակող Արադի թագաւորը՝ Իսրայէլի որդւոցը գալը լսեց ։

41 Եւ Հովը լեռնէն չուելով՝ Սելմոնան իջևան ըրին ։

42 Ու Սելմոնայէն չուելով՝ Փունոնը իջևան ըրին ։

43 Ու Փունոնէն չուելով՝ Ովբոթը իջևան ըրին ։

44 Եւ Ովբոթէն չուելով՝ Մովաբի սահմանին մէջ եղող Իյէ աբարիմը իջևան ըրին ։

45 Եւ Իյէ աբարիմէն չուելով՝ Դիբոն գադը իջևան ըրին ։

46 Ու Դիբոն գադէն չուելով՝ Գելմոն դիբլաթէմը իջևան ըրին ։

47 Ու Գելմոն դիբլաթէմէն չուելով՝ Նաբաւին առջևը՝ Աբարիմի լեռները իջևան ըրին ։

48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան

49 ըրին ։ Աստի անոնք Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին , Բեթեսիմոթէն մինչև Աբէլսատիմը ։

50 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով .

51 Իսրայէլի որդւոցը խօսէ , ու անոնց ըսէ . Երբոր Յորդանանէն քա-

52 նանացւոց երկիրը անցնիք , Ան երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռնտեցէք , ու անոնց բոլոր

Ն. Ք. ՉՃ. 1452

1453

Ե Ա Ի Ա Ի Ա Ի

Ն · ք · ՂԲ · 1452

պատկերաւոր կոթողները կործա-
նէք , և անոնց բոլոր թափծու-
կուռքերը կործանէք , ու անոնց
53 բոլոր բարձր տեղերը փլցընէք ։ Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը
տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնա-
կիք · քանզի ան երկիրը ձեզի տուի
54 որ ժառանգէք ։ Եւ էան երկիրը
վիճակով ժառանգէք ձեր տոհմե-
րուն համեմատ · շատուր եղողին
ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք ,
ու քիչուր եղողին ժառանգութի-
նը քիչ պիտի տաք · մէկ տեղ մը
վիճակը որու որ ելլէ , անոր ըլլայ
հայրենիքը · ձեր հարցը ցեղերուն
55 համեմատ ժառանգէք ։ Բայց թէ
որ ան երկրին բնակիչները ձեր առ-
ջևէն չվռնտէք , ան ատոնը անոնց-
մէ ողջ թողուցածնիդ՝ էձեր աչքե-
րուն փուշեր , ու ձեր կողերուն
տատասկներ պիտի ըլլան · ու ձեր
բնակած երկրին մէջ՝ ձեզի թշնա-
56 մութիւն պիտի ընեն ։ Եւ պիտի
ըլլայ որ՝ ինչ որ անոնց ընելու մը-
տածեր էի , Նորէ պիտի ընեմ ձեզի ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Երկրին սահմանները ։ 16 Երկիրը բաժնելու համար որոշուած մարդոց անունները ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով · Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրէս , ու անոնց ըսես · Երբոր
դուք ՚Քանանու երկիրը մտնէք ,
ձեզի ժառանգութիւն իյնալու եր-
կիրը աս պիտի ըլլայ , Քանանու
3 երկիրը իր սահմաններովը · Եւ
Բ ձեր հարաւային սահմանը՝ Սինի
անապատէն մինչև Եդոմի ըլլայ , և
ձեր հարաւային սահմանը արևել-
քէն՝ էԱղի ծովուն ծայրէն սկսի ·
4 Ու ձեր հարաւային սահմանը Դ Ակ-
րաբիմի զառ՝ի վերը պտրտելով՝
մինչև Սին հասնի , ու ՚Հնէ ելլելով՝
Կադէս բառնեայնին հարաւային
կողմը երթայ , ու Ազասար ադդա-
5 րէն ելլելով՝ Ասէմոնը հասնի · Եւ
Ասէմոնէն Եմինչև Եգիպտոսի հե-
ղեղատը պտրտելով՝ ծովուն մէջ
լմընայ սահմանը ։
6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ
ծովը ըլլայ · ձեզի արևմտեան սահ-
ման ան ըլլայ ։
7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահ-
մանը աս ըլլայ · մեծ ծովէն մինչև
8 Հոռը լեռը նշանակէք · Հոռը լեռ-
նէն Եմինչև Եմաթ նշանակէք , ու
անկէ սահմանը մինչև Զեդադը
9 հասնի · Եւ ան սահմանը մինչև
Զիփրոնը ելլէ , ու էԱսար Ենանի
մէջ լմընայ · ձեր հիւսիսային սահ-
մանը աս ըլլայ ։
10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին հա-

Ն · ք · ՂԲ · 1452

մար , Ասար Ենանէն մինչև Սեփամ
11 նշանակէք · Ու աս սահմանը՝ Ա-
յինին արևելեան կողմէն՝ Սեփամէն
Ռիբղա իջնէ · ու աս սահմանը
արևելից կողմէն իջնելով՝ մինչև
Քինէրեթի ծովուն եզերքը հաս-
12 նի · Եւ աս սահմանը Յորդանան
իջնէ , ու Ծղի ծովուն մէջ վեր-
ջանայ ։ Աս երկիրը՝ իր շրջակայ
սահմաններովը ձեզի ըլլայ ։
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատուիրեց , ու ըսաւ · Ասիկայ է
ան երկիրը՝ որ դուք վիճակով պիտի
ժառանգէք , ինչպէս որ Տէրը հրա-
մայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անի-
14 կայ · Հբանեղի Ռուբենի որդւոցը
ցեղը՝ իրենց հարցը տուներուն հա-
մեմատ , ու Գադի որդւոցը ցեղը՝
իրենց հարցը տուներուն համեմատ ,
և Մանասէի կէս ցեղը՝ իրենց ժա-
15 ռանգութիւնը առին ։ Աս երկուք
ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-
նը առին Երիքովին դէմ՝ Յոր-
դանանու աջիի կողմը՝ դէպ՚ի
արևելք ։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
17 սելով · Ասոնք են ան մարդոցը
անունները՝ որոնք երկիրը ժառան-
գութեան համար ձեզի պիտի բաժ-
18 նեն · Եղիազար քահանան՝ ու
Նաւէին որդին Յեսուն · Եւ ամէն
ցեղէն ալ մէկական իշխան առնէք ,
ան երկիրը ժառանգութեան բաժ-
19 նելու ։ Եւ ան մարդոցը անուննե-
րըասոնք են · Յուդայի ցեղէն՝
20 Յեփոնէին որդին Քաղեբը , Շմաւո-
նի որդւոցը ցեղէն՝ Ամիուդին որ-
21 դին Սամուէլը , Բենիամինի ցեղէն՝
22 Քասղոնին որդին Եղիդադը , Դանի
որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Եգղիին որ-
23 դին Բոկկին , Յովսեփի որդւոցմէ՝
Մանասէի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
24 Եփօտին որդին Անիէլը , Ու Եփրեմի
որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սափտա-
25 նին որդին Կամուէլը , Եւ Զաբու-
ղոնի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Փառ-
26 նակի որդին Եղիսափանը , Եւ Ի-
սաքարի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
27 Ազանին որդին Փալտիէլը , Ու Ա-
սերի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սելո-
28 մին որդին Ախիուդը , Ու Նեփ-
թաղիմի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
29 Ամիուդին որդին Փադայէլը ։ Ա-
սոնք են ՚ն Հրդէիներ՝ որոնց Տէրը
հրամայեց , որ Քանանու երկրին
մէջ Իսրայէլի որդւոցը ժառանգու-
թիւն բաժնեն ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Ղևտացւոց արուելու քառասունութեր քա-
ղաքները՝ իրենց արուարձաններովը ։ 6 Ան-
ոնց-մէ վեցը ապաստանի քաղաքներ պիտի ըլլային ։
9 Մարդասպանութեան վրայով օրէնքներ ։

Ն · ք · ՂԲ · 1452

Լ Թագ · իգ · 33 ։ Երեմ · լԹ · 5 , 6 ։
Ե Բ Օր · գ · 17 ։ Ցես · ժա · 2 ։ ժԹ · 35 ։ Մատ · ժգ · 34 ։ Ղու · ե · 1 ։
Բ Հմր 3 ։
Լ Հմր 1 ։ Ցես · ժգ · 1 , 2 ։
Հ Գլ · լ · 33 ։ Ցես · ժգ · 2 , 3 ։
Յ Ցես · ժգ · 1 ։ ժԹ · 51 ։
Ղ Գլ · ա · 4 , 16 ։

Ե Գլ · լգ · 37 ։
Ը Գլ · ժգ · 22 ։ դ Թագ · ժգ · 25 ։
Թ Եղկ · խե · 15 ։
Ի Եղկ · խե · 17 ։

Ա Ծն · ժե · 8 ։ Բ Օր · ա · 7 ։ Սպդ · Նր · 55 ։ ՃԼ · 11 ։ Եղկ · խե · 14 ։
Բ Ցես · ժե · 1 ։ Տե՛ս Նղկ · խե · 13 · ԼԵ ։
Գ Ծն · ժգ · 3 ։ Ցես · ժե · 2 ։
Դ Ցես · ժե · 3 ։
Ե Գլ · ժգ · 26 ։ լը · 8 ։
Զ Տե՛ս Ցես · ժե · 3 , 4 ։
Է Ծն · ժե · 18 ։ Ցես · ժե · 4 , 47 ։ դ Թագ · բ · 65 ։ Ես · իե · 12 ։

Ն.ք.ՁՔ. 1451

31 Մարդասպանի մը համար փրկանք պիտի չընդունուիր։

1 Լե Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ՝ Յորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.

2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը, որ իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ տան. նաև քաղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձանները

3 Ղեւտացւոց պիտի տաք։ Եւ քաղաքները բնակութեան համար ըլլան անոնց, ու արուարձանները՝ անոնց արջառներուն, *հօտերուն ու բոլոր անասուններուն համար

4 ըլլան։ Ու Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուդ արուարձանները՝ քաղաքին պարիսպէն դուրս շուրջանակի հազարական կանգուն ըլլայ։

5 Չափէ՛ք դուրսէն՝ արեւելեան կողմէն երկու հազար կանգուն, հարաւային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, արեւմտեան կողմէն՝ երկու հազար կանգուն. ու հիւսիսային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն չափէք. և քաղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ. անոնց քաղաքներուն

6 արուարձանները ասանկ ըլլան։ Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքներէն՝ վեցը ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք, որ սպանողը հոն փախչի. ուասոնցմէ զատ՝ քառասունևերկու քաղաք պիտի տաք։

7 Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուն ամէնը՝ քառասունևութը քաղաք ըլլայ. զանոնք իրենց արուարձան-

8 ներովը տաք։ Եւ ան քաղաքները՝ որ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի տաք, շատէն շատ՝ ու քիչէն քիչ առնէք. ամէն մէկը իր առած ժառանգութեանը չափովը՝ իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց պիտի տայ։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

10 սելով. Իսրայէլի որդւոցը խօսիս՝ ու անոնց ըսես. Երբոր Յորդանանէն կանանու երկիրը պիտի անցնիք,

11 Ձեզի քաղաքներ որոշէք, որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի, որ սխալմամբ մարդ զարնող սպան-

12 նողը հոն փախչի։ Եւ ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան՝ արեան վրէժխնդիր եղողին. ու սպանողը՝ դատաստանի համար ժողովքին առջեւը չերևցած՝ չմեռնի։

13 Նի։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն վեցը ձեզի ապաստանի քաղաք ըլ-

14 լայ։ Հինգ քաղաքներուն իրեքը՝ Յորդանանու մսխի կողմը տաք, ու քաղաքներուն իրեքը՝ Քանանու երկրին մէջ տաք. նոյնպէս ապաս-

15 տանի քաղաքներ ըլլան։ Ան վէց քաղաքները Իսրայէլի որդւոցը՝ ու հօտարականին՝ և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին ապաստանարան ըլլան. և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցընէ, հոն փախչի։

16 Եթէ թէ որ մարդ մը երկաթէ գործիքով մկը զարնէ մեռցընէ, անկայ մարդասպան է. մարդասպանը

17 անպատճառ պիտի մեռցուի։ Կամ թէ որ մհաղիւէ բռնաքարով մը մկու մը զարնէ, որ մեռնի, անկայ մարդասպան է. մարդասպանը

18 անպատճառ պիտի մեռցուի։ Կամ թէ որ ձեռքով գործածուելու փայտեղէն մհաղիւէ գործիքով մը զարնէ, որ մեռնի, անկայ մարդասպան է. մարդասպանը ան-

19 պատճառ պիտի մեռցուի. Ընբեճն վրէժխնդիրը պիտի մեռցընէ մարդասպանը. երբոր անոր հանդիպի՝

20 թող մեռցընէ զանիկայ։ Կամ թէ թէ որ թշնամութեամբ հրէ մէկը, ու նենգութեամբ վրան բռնէ նետելով՝ զանիկայ մեռցընելու

21 ըլլայ. Կամ թէ թշնամութեան պատճառաւ՝ ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի. զարնողը անպատճառ մեռցուի. անկայ մարդասպան է. արեան վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին հանդիպի, զանիկայ մեռցընէ։

22 Բայց թէ որ յանկարծ ու հանցն թշնամութեան հրէ, կամ թէ առանց նենգութեան անոր

23 վրայ մկ գործիք մը նետէ, կամ թէ առանց տեսնելու, անոր վրայ ինչ և իցէ մհաղիւէ քար մը ձգէ, որ մեռնի, և անկայ անոր թշնամին չէր, ու անոր չարիքը չէր ու-

24 զեր, Յն ատենը ժողովքը սպանողին ու արեան վրէժխնդրին մէջտեղը՝ ասօրէքներուս համեմատ

25 դատաստան ընէ. Եւ ժողովքը պիտի ազատէ սպաննողը արեան վրէժխնդրին ձեռքէն, ու ժողովքը զանիկայ նորէն իր ապաւինած ապաստանի քաղաքը դարձնէ. ու ընդանիկայ հոն պիտի բնակի, մինչև որ սուրբ եղով օծուած քահա-

26 նայապետը մեռնի։ Բայց թէ որ սպաննողը՝ իր ապաւինած ապաստանի քաղաքին սահմանէն անգամ

27 մը դուրս ելլէ, ու արեան վրէժխնդիրը՝ զանիկայ իր ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս գտնէ, և արեան վրէժխնդիրը սպաննողը մեռցընելու ըլլայ, մհաղապարտ

28 չըլլար. քանզի անիկայ իր ապաստանի քաղաքը նստելու էր, մինչև որ քահանայապետը մեռնէր. բայց քահանայապետին մեռնելէն ետքը՝ սպաննողը իր կալուածքին

29 երկիրը դառնայ։ Ասոնք ձեզի

Ն.ք.ՁՔ. 1451

Ե Գլ. Ժե. 16։

Ղեվ.իա.12. 14։Ղևտ.իդ. 17։ բ Օր. ԺԹ.11,12։

Ե Ժող 21.24. 27։ բ Օր. ԺԹ.6,12։ Ցես.ի.3. 5։

Ե Ծն.գ.Տ։ բ Թագ.գ. 27։ ի.10։ դ Թագ.բ. 31.32։

Ե Եզ.իա. 14։ բ Օր. ԺԹ.11։

Ե Ժող 12։ Ցես.ի.6։

Ղեվ.իթ.7։ Ղևտ.գ.3։ իա.10։

Ե Գլ.իէ. 11։

Ն · ք · գ · 1451

դատաստանի կանոններ ըլլան ձեր աղգերուն մէջ — ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։

30 Ո՛վ որ մարդ կը մեռցընէ , ըսպանողը ՝ վկաներուն բերնովը մեռցուի . բայց մարդ մը մեռցընելու համար , դէմ մէկ վկային վկայութիւնը բաւական չըլլայ ։

31 Մահապարտ սպանողին կենացը համար փրկանք չառնէք . քանզի անիկայ անպատճառ մեռցուելու է ։

32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար փրկանք չառնէք , որպէս զի անիկայ իր քաղաքը դառնայ նստի՝ քահանային մահէն առաջ ։

33 Նայապետին մահէն առաջ ։ Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք . քանզի արիւնը՝ կը պղծէ երկիրը . ու անոր մէջը թափուած արիւնին համար՝ երկրին՝ բան՝ մը քաւութիւն չըլլար , բայց եթէ անոր թափողին արիւնովը ։

34 Նոյնը ։ Ուրեմն ձեր բնակած երկիրը չպղծէք , որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ . քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէլի որդոց մէջը ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Ժառանգութիւն ունեցող աղջիկը՝ 5 իր ցեղէն եղող մէկու մը հետ պիտի կարգուէր , 7 որ չըլլայ թէ ժառանգութիւնը ան ցեղէն վերնայ ։ 10 Սալպաադին աղջիկները՝ իրենց հօրեղբօրորդուոյը հետ կ՝ամուսնանան ։

1 Ու Յովսեփի որդոյը տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդոյը տոհմին իշխանները մօտեցան , ու Մովսէսին առջեւը՝ և Իսրայէլի որդոյը նահապետութեանց իշխանին

2 ներուն առջեւը խօսեցան , ու ըսին . Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ երկիրը Իսրայէլի որդոյը վիճակով ժառանգութիւն տայ . ու Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ մեր եղբօրը Սալպաադին ժառանգութիւնը՝ անոր աղջիկներուն տայ .

3 Բայց թէ որ անոնք Իսրայէլի որդոց ուրիշ ցեղի մը որդոյը կնիկ ըլլան , անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վերնայ . ու որ ցեղ մարդոց որ ինչ ըլլան , ան ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի , ու մեր ժառանգութեանը վիճակը

4 կէն պիտի վերնայ ։ Եւ Իսրայէլի որդոյը Յոբելեան տարին , անոնց ժառանգութիւնը՝ իրենց հրիկներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի . ու ան՝ անոնց ժառանգութիւնը՝ մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ ։

5 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը հրամանաւը Իսրայէլի որդոյը պատուիրեց ու ըսաւ . Յովսեփի որդոյց ցեղը ճշտիւ կը խօսի ։

6 Սալպաադին աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու ըսած խօսքը աս է . Անոնք՝ որոնց որ կը հաճին , թող անոնց կնիկ ըլլան , միայն թէ իրենց հօրը ցեղէն եղողներուն կնիկ ըլլան .

7 Որպէս զի Իսրայէլի որդոյը ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . քանզի Իսրայէլի որդոյը ամէնքն ալ՝ իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի յարիւն ։

8 Եւ ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որդոյը ցեղերուն մէջ՝ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ՝ըլլայ , իր հօրը ցեղէն եղող մէկու մը կնիկ ըլլայ , որ Իսրայէլի որդոյը ամէն մէկը իր հայրերուն ժառանգութիւնը՝ մէկ ցեղ ուրիշ ցեղ չանցնի . բայց Իսրայէլի որդոյը ցեղերուն ամէն մէկը իր ժառանգութեանը յարի ։

10 Ե՛ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց , Սալպաադին աղջիկները

11 անանկ ըրին ։ Քանզի Սալպաադին աղջիկները՝ Մաալան , Թերսան , Եգղան , Մեղքան ու Նուան՝ իրենց հօրեղբօրորդուոյը հետ կարգուեցան ։ Այսպէս՝ Յովսեփեան Մանասէին որդոյը տոհմերէն եղողներու կնիկ եղան . ու անոնց ժառանգութիւնը՝ իրենց հօրը ցեղին ևազգատոհմին մէջ մնաց ։

13 Ասոնք են ան պատուիրանքները ու դատաստանները , որ Տէրը Մովսէսի ձեռքովը Իսրայէլի որդոյը պատուիրեց ։

Ն · ք · ՈՀ · 1451

ՂԱ · ԽԵ · 10 ։

Ե Գլ · ԽԵ · 7 ։

ՂՀՄՐ 12 ։

Ե Դ ԹՎՔ · Խ · 3 ։

ԸՄՆ · ԻԳ · 22 ։

Ե Գլ · ԻԶ · 1 ։

Ժ Գլ · ԻԶ · 3 · ԼՏ · 50 ։

Ո · Ք · Գ · 1451

ՅԲ Օր · ԺԵ · 6 ։ ԺԹ · 15 ։ Մատ · ԺԸ · 16 ։ Բ Կոր · Ժգ · 1 ։ Եբր · Ժ · 28 ։

Ն Սաղ · ՃՂ · 38 ։ Միք · Գ · 11 ։

Ը Նա · Թ · 6 ։

ՈՂՔ · ԺԸ · 25 ։ Բ Օր · Խա · 23 ։

Ը Եզ · ԻԹ · 45 , 46 ։

— Գլ · Իշ · 29 ։

Բ Գլ · Իշ · 55 ։ ԼԳ · 54 ։ Ցես · Ժէ · 3 ։

Է Գլ · ԽԵ · 1 · 7 ։ Ցես · Ժէ · 3 , 4 ։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քառասներորդ տարւոյն վերջը՝ Մովսէս խօսելացւոց խօսելով՝ համառօտութեամբ կը պատմէ 6 Աստուծոյ խոստմունքը, 13 իշխաններ կարգելը, 19 երկիրը լրտեսելու համար մարդ խրկելը, 34 անոնց անհաւատութեանը պատճառով Աստուծոյ բարկութիւնը, 41 և անոնց անհնազանդութիւնը.

1 Այսոնք են ան խօսքերը՝ որ Մովսէս բոլոր Իսրայէլին զրուցեց՝ Յորդանանու ասկի մէջ՝ անապատին մէջ՝ Սուփին դիմացի դաշտը՝ Փառանի, Տոփէլի, Ղոբանի, Ասերովթի ու Տիզահապի մէջտեղն

2 է (Քորէբէն Բմինչև Կադէս բառնեայ՝ տասնումէկ օր է՝ Սէիր

3 լեռանը ճամբայով։) Արդ՝ քառասներորդ տարին մեհտասներորդ ամսուն առաջին օրը՝ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը զրուցեց ինչ որ Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց

4 համար, Տեսերոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը, և Աստարովթի՝ — Էդրայիի մէջ բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը

5 զարնէլէն ետքը. Յորդանանու աստիճի կողմը Մովաբի երկրին մէջ՝ Մովսէս սկսաւ աս օրէնքը յայտնել, ըսելով.

6 Մեր Տէր Աստուածը՝ Հորէբի վրայ մեզի խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Աս

7 լեռը կենալնիդ երիք է. Դարձէք՝ չուեցէ՛ք, ու գացէք Ամորհացւոց լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տեղերը, դաշտերը, լեռները, ու հովիտները, և հարաւային կողմը, ու ծովեզերքը, քանանացւոց երկիրը, ու Լիբանանը, մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ գետն է։ Ահա ան երկիրը ձեր առջևը դրի. գացէք ու ժառանգեցէք ան երկիրը, որ Տէրը ձեր հայրերուն՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ որ տայ անոնց՝ ու անոնցմէ ետքը անոնց զաւակներուն։

9 Եւ Ես ան ատենը ես ձեզի խօսեցայ՝ ու ըսի. Ես մինակ չեմ կրնար ձեզ

10 տանիլ. Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ շատցուց, և ահա Եդուք այսօր երկինքի աստղերուն չափ շատ էք։

11 Ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը՝ ձեր եղածէն հազարապատիկ աւելցընէ ձեզ, ու Ձեզի ըսածին պէս

12 ձեզ օրհնէ։ Ես մինակ ինչպէս կրնամ՝ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բեռը ու հակառակութիւնը կրել։

13 Եդուք ձեր ցեղերէն իմաստուն ու հանճարեղ և անուանի մարդիկներ տուէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի։

14 Եւ դուք ինծի պատասխան տուիք, ու ըսիք թէ՝ Ատ բան որ խօսդ ընելը ադեկ է։

15 Ուստի ես ձեր ցեղերուն երևելիները՝ իմաստուն ու անուանի մարդիկները առի, և զանոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի, հազարապետներ, հարիւրապետներ, հիսնապետներ, տասնապետներ, ու ոստիկաններ։

16 Եւ ան ատենը ձեր դատաւորներուն պատուիրեցի՝ ըսելով. Ձեր եղբայրներուն դատերը մտիկ ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր հեղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարականի հետ, Յարդարութեամբ դատկանի հետ, Յարդարութեամբ դատ

17 տեցէք. Դատաստանի մէջ աչառութիւն չընէք. պզտիկին՝ մեծի պէս մտիկ ընէք, բնաւ մարդու մը երեսէ չքաշուիք. քանզի դատաստանը Աստուծոյ է. ու ձեզի դժուար երևցած դատը ինծի՝ կայացուցէք, որ անիկայ մտիկ ընէ։

18 Եւ ես ան ատենը ձեր ամէն ընելու բաները ձեզի պատուիրեցի։

19 Եւ երբ Քորէբէն չուեցինք. ու ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր, Ամորհացւոց լեռանը ճամբովը՝ ան ձեր տեսած բոլոր մեծ ու ահագին անապատէն անցանք, ու Մինչև Կադէս բառնեայ՝ եկանք։

20 Եւ ես ձեզի ըսի. Դուք Ամորհացւոց լեռը եկաք, որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի կուտայ։

21 Նայէ, քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջևդ դրաւ. ելլէ՛ ժառանգէ՛ Ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ըսաւ. Մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր։

22 Եւ դուք ամէնդդ իմ քովս եկաք, ու ինծի ըսիք. Մեզմէ առաջ մարդիկներ խրկենք, որ երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի գան պատմեն թէ ինչ ճամբով հոն պիտի ելլենք, ու ինչ քաղաքներու

23 մէջ պիտի մտնենք։ Եւ աս խօսքը ինծի համեց թուեցաւ, Ձեզմէ

Ն·ք·գԹ· 1451
— Ցես·Թ· 1·10· Բր· 4·7·
Բ Թու·ժգ· 27· ԳԼ·Թ· 23·
Բ Թու·ԼԳ· 33·
Դ Թու·իա· 24·33·
Ե Թու·իա· 33· Ցես· ժգ·12·
Ղ Եզ·գ·1·
Ե Ցես Եզ· ժԹ·1· Թու·ժ· 11·
Ը Ծն·ժբ· 7·ժԱ·18· ժէ·7·Տ· իզ·4·Իբ· 13·
Ի Եզ·ժբ· 18· Թու· ժա·14·
Ժ Ծն·ժե· 5· Գլ·ժ· 22·Իբ·62·
Ի Բ Թագ·իդ· 3·
Լ Ծն·ժե· 5·Իր·17· իզ·4· Եզ· ը·13·
Խ Թագ·գ· Տ·9·
Ն·ք·գԹ· 1451
Ժ Ցես Եզ· ժբ·21· Թու·ժ· 16·17·
Լ Եզ·ժբ·25·
Հ Ղև·իդ·22· Ն Գլ·ժգ· 18· Ցօ՛· Է·24·
Ղ Ղև·ժԹ· 15· Գլ·ժգ· 19· ա Թագ· ժգ·7· Առակ·իդ· 23· Ցակ· բ·1·
Ճ Բ Մն·ժԹ· 6·
Մ Եզ·ժբ· 22·26·
1490
Յ Թու·ժ· 12· Գլ·ը· 15· Երեմ· բ·6·
Ն Թու·ժգ· 27·
Ո Ցես·ա·9·
Շ Թու·ժգ· 4·
1490

Ն·Ք·ՂՖ· 1451

Ղ Թագ· ԺԳ· 23, 24, 25·

պ Թագ· ԺԳ· 28·

Ղ Թագ· Ժո· 1—4; Սաղ· ՃՂ· 24, 25·

– ԳԼ·Թ·28·

– Ցես·Բ·11·

Վ Թագ· Ժգ· 29, 32, 33, 34; ԳԼ·Թ· 1, 2·

փ Թագ· ԺԳ· 29·

Բ ԵԼ·Ժդ·14, 25; Նէեմ· գ·20·

յ ԵԼ·ԺԹ·4; ԳԼ·Լ·11, 12; Ես·խգ· 3, 4; կգ·9; Ովս·Ժ·3; Տես Գոր· Ժգ·18·

– Սաղ·ՃՂ· 24; Ցուդ· 5·

Է ԵԼ· Ժդ· 21; Սաղ· Ղո·14·

ի Թագ· Ժ· 33; Եզեկ· ի·6·

օ ԳԼ·Բ·14, 15·

ֆ Թագ·Ժգ· 22, 23; Սաղ·ՂԹ· 11·

– Թագ·Ժգ· 24·30; Ցես· Ժգ·9·

1491

Բ Թագ·Ժգ· 24·

Է Թագ·Ի· 12·ԻԷ·14; ԳԼ·գ·26; գ·21, ԼԶ· 4; Սաղ· ՃՂ·32·

Ք ԵԼ·Իդ· 13·ԼԶ·11; Տես ա Թագ·Ժգ· 22·

Ի Թագ·Ժգ· 30·

Ղ Թագ·ԻԷ· 18, 19; ԳԼ· Լ·7, 23·

Ի Թագ·Ժգ· 31·

Ը Թագ·Ժգ· 8·

տասուներկու մարդ առի, ամէն մէկ
24 ցեղէն մէ՛յ մէկ մարդ։ Եւ Նանոյ գացին՝ լեռը ելան, ու մինչև Եսքողի ձորը հասան, ու ան երկիրը
25 լրտեսեցին։ Եւ ան երկրին պտուղէն ձեռքերնին առնելով՝ մեզի բերին, ու մեզի զրուցեցին ըսելով. «Աղէկ է ան երկիրը՝ որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ։ Երայց դուք չուզեցիք երթալ, ու ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին դէմ դրիք.
27 Եւ ձեր վրաններուն մէջ տրտնջելով՝ ըսիք. Տէրը «մեզ ատելուն համար՝ եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց, որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ, ու մեզ կորսընցրէ-
28 նէ։ Ո՞ր պիտի երթանք. մեր եղբայրները «մեր սիրտերը թուլցուցին, որովհետև ըսին. Էնն ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է. քաղաքները մեծ, ու մինչև երկինքը պարսպաւորը են. ու հոն նաև
29 «Ենակին որդիքը տեսանք։ Եւ ձեզի ըսի. Մի զարհուրիք, ու ա-
30 Նոնցմէ մի՛ վախնաք. Ձեր Տէր Աստուածը՝ որ ձեր առջևէն կ'երթայ, անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի, ինչպէս որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձե-
31 զի ըրաւ։ Ու անապատին մէջն ալ տեսար որ, «ինչպէս մարդ մի իր զաւակը կը տանի, քու Տէր Աստուածդ ալ՝ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ մէջը մինչև աս տեղ
32 գալդ քեզ անանկ տարաւ։ Եւ ասով ալ «ձեր Տէր Աստուծոյն չես-
33 ւատացիք, «Որ անիկայ ճամբուն մէջ ձեր առջևէն կ'երթար՝ «ձեզի իջևանելու տեղ փնտռելու համար, գիշերը կրակի մէջ՝ երթալու ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով, ու ցո-
34 րեկն «ամպի մէջ։ Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով՝ բարկացաւ, «ու երդում ընելով՝ ըսաւ.
35 «Ան մարդիկներէն՝ աս անօրէն ազգէն քնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տալու երդում ըրի.
36 «Բայց միայն Յեփոնէին որդին Քաղէբը պիտի տեսնէ ան. ու անոր կոխած երկիրը՝ իրեն ու իր որդւոցը պիտի տամ. որովհետև Ի անիկայ կատարելապէս Տէրոջը հետևեցաւ։
37 «Ձեզի համար Տէրը ինծի ալ բարկացաւ՝ ու ըսաւ. Դուն ալ
38 հոն պիտի չմտնես. Այլ Դրու սպասաւորդ Ի Նաւէի որդին Յեսուն՝ անիկայ հոն պիտի մտնէ. Զօրացուր անիկայ. վասն զի ան երկիրը՝ անիկայ պիտի ժառանգեցընէ Իսրայէլին։
39 Եւ ձեր պզտիկ «տղաքը՝ որոնց համար Ա՛ըսէիք թէ աւար պիտի ըլլան, ու ան ձեր որդիները՝ որ այսօր Բաղէկը ու գէշը չեն ճանչնար, անոնք պիտի մտնեն հոն. անոնց պիտի տամ ան երկիրը, ու անոնք պիտի ժառանգեն
40 ան։ «Բայց դուք ետ դարձէք, ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ 'ի անապատը չուեցէք։
41 Ետքը դուք պատասխան տուիք, ու ինծի ըսիք. «Մենք Տէրոջը առջևը մեղք գործեցինք. մենք պիտի ելլենք պատերազմինք, ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց. ու ամէն մէկերնիդ իր պատերազմական զէնքը առնելով՝ «պատրաստութիւն տեսաք՝ լեռը ելլելու։
42 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Անոնց ըսէ. «Մի ելլէք՝ ու մի՛ պատերազմիք. քանզի ես ձեր մէջը չեմ. չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը ջար-
43 դուիք։ Ես ալ ձեզի խօսեցայ. բայց դուք մտիկ չըրիք, հապա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք, և էյամառութիւն ընելով՝ լեռը ե-
44 լաք։ Ու ան լեռանը վրայ բնակող Ամորհացիները «մեղուներու պէս ձեր դէմը ելլելով՝ ձեզ հալածեցին, ու Սէիրի մէջ ձեզ ջարկին մինչև
45 Հորմա։ Եւ դառնալով Տէրոջը առջևը լացիք. սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց, ու ձեզի ականջ
46 չդրաւ։ Եւ կաղեսի մէջ շատ օրեր կեցաք, որչափ օրեր որ հոն կեցաք։

Գ Լ· Բ

1 Մրովսէս իր խօսքը չարունակելով՝ կը պատմէ թէ Աստուած ինչպես արդիւնք խոստացուցիներ՝ որ եղովմացւոց, 9 Մովաբացւոց, 17 և Ամմոնացւոց հետ պատերազմ չընեն։ 24 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին յաղթուիլը։

1 Ետքը դարձանք ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ 'ի անապատը չուեցինք, – «ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր. ու շատ օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք։
2 Յանկ։ Եւ Տէրը ինծի խօսեցաւ՝
3 ու ըսաւ. «Ա՛լ հերիք է աս լեռանը բոլորտիքը պտտելնիդ. հիւսիսա-
4 յին կողմը դարձէք։ Եւ ժողովուրդին պատուիրէ ու ըսէ. «Դուք հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբարցը Եսաւի որդւոցը սահմանէն պիտի անցնիք. անոնք ձեզմէ պիտի վախնան, բայց դուք մեծապէս զգուշա-
5 ցէք. Անոնց հետ մի՛ ծեծկուիք. քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաթաթի տեղ մըն ալ տալու չեմ, «որովհետև Սէիր լեռը՝ Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուի եմ։ Կեբակուրը ստակով ծախու առնէք անոնցմէ՝ ու ուտէք, և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ՝
7 ու խմէք։ քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդի ամէն գործքերուն մէջ օրհնեց քեզ. ա-

Ն·Ք·ՂՖ· 1451

Բ Ես·է·15, 16; Հռով· Թ·11; Թագ· Ժգ· 25·

Է Թագ·Ժգ· 40·

* Կա՛ժողովուեցաք-ի՛ Թեթեամուռ Թիւն ըսիք

Ե Թագ·Ժգ· 42·

Ի Թագ·Ժգ· 44, 45·

Ժ Սաղ·ՃԺբ· 12·

Է Թագ·Ժգ· 26, ԼԸ·ի· 1, 22; Գատ· Ժա·17·

ա Թագ·Ժգ· 25; ԳԼ· ա·40·

Բ Ցես Հմր Ղ, 14·

Է Թագ·ի· 14; ԼԸ·

Ք Ծն·ԼԶ· Տ; Ցես· Իդ·4·

ն · ք · ընդ · 1451

Ի ԳԼ · ը · 2 , 3 , 4 ։

ը Դատ · ժա · 18 ։

Ե գ Թագ · թ · 26 ։

ը Թագ · իա · 23 ։

Ի Նե · ժթ · 36 , 37 ։

ժ Նե · ժգ · 5 ։

Ի Թագ · ժգ · 23 , 34 ։ ԳԼ · թ · 2 ։

Լ Հմր 22 ։ Նե · ժգ · 6 , ԼԶ · 20 ։

Խ Թագ · իա · 12 ։

Ծ Թագ · ժգ · 27 ։

Կ Թագ · ժգ · 33 ։ Բ · 64 ։

Հ Թագ · ժգ · 35 ։ ԳԼ · ա · 34 , 35 ։ Ե ընդ · ի · 15 ։ Յ Սաղ · հը · 33 ։ ՃՁ · 26 ։

ը Նե · ժթ · 38 ։

ճ Տե՛ս Նե · ժգ · 3 ։

ժ Տե՛ս Հմր 10 ։

նիկայ դիտէ որ դուն աս մեծ անապատին մէջ կը պտըտիս · Երբ Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին քեզի հետ էր , ու քանի մը պակսութիւն չքաշեցիր ։

8 Ղեւստի մենք մեր եղբայրներուն՝ Եսաւի որդւոցը քովէն՝ որոնք Սէիր կը բնակէին , դաշտի ճամբայէն՝ Ելաթէն ու Գասիոն դաբերէն անցանք · ու ուղիղ դառնալով՝ Մովաբի անապատին ճամբային անցանք ։

9 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Մովաբացւոց թշնամութիւն մի՛ ըներ , ու անոնց հետ պատերազմ մի՛ ըներ · քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ · որովհետեւ Երը՝ Ղովտի որդւոցը ժառանգութիւն տուի ։ 10 (Ան տեղը առաջուց Էմիմները կը բնակէին , որոնք մեծ ու շատ , ու Ենակիմներուն պէս երկայնահասակ ազգ մըն էին ։ 11 Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկաներ կը սեպուէին · ու Մովաբացիք 12 անոնց Էմիմ կը կանչէին ։ Եւ Սէիրը՝ առաջուց Հորեցիք կը բնակէին · բայց Եսաւի որդիքը զանոնք վռընտելով՝ ու իրենց առջեւէն զանոնք ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան · ինչպէս որ Իսրայէլացիք երին իրենց ժառանգութեանը երկրին , որն որ Տէրը անոնց տուաւ ։) 13 Հիմա ելէք Զարեդ ձորէն անցէք · ու մենք Զարեդ ձորէն անցանք ։

14 Մեր պտրտած օրերը՝ Կադէս բառնեայէն Եւէլէն մինչեւ Զարեդ ձորէն անցնելնիս՝ երեսունուերը տարի եղաւ · մինչեւ որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ , ինչպէս որ 15 Տէրը անոնց երդում ըրեր էր ։ Եւ զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ ընելու համար՝ Տէրոջը ձեռքն ալ անոնց վրայ էր , մինչեւ որ անոնք 16 հատան ։ Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկները ժողովուրդին 17 մէջէն մեռան ու հատան , Տէրը ինծի 18 խօսեցաւ՝ ըսելով · Դուն այսօր Մովաբին սահմանը եղած Արէն պիտի 19 անցնիս · Ու Ամմոնի որդւոցը սահմանին պիտի մօտենաս · անոնց թշնամութիւն մի՛ ըներ , և անոնց հետ մի՛ ծեծկռտիր · քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ · որովհետեւ անիկայ ղովտի որդւոցը ժառանգութիւն տուի ։ (Ան ալ հսկաներու երկիր կը սեպուէր · առաջուց անոնց տեղը հսկաներ կը բնակէին · ու 21 Ամմոնացիք անոնց Զամզումիմ կը կանչէին , Որոնք Ենակիմներուն պէս մեծ ու շատ եւ երկայնահասակ ազգ մըն էին · բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն , որ վռընտեցին զանոնք , և 22 անոնց տեղը բնակեցան · ինչպէս որ Սէիր բնակող Եսաւի որդւոցը համար ալ ըրաւ , երբոր Հորեցիները բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն · և զանոնք վռընտեցին , ու անոնց տեղը բնակեցան մինչեւ ասօր 23 օրս ։ Եւ ԵՒւացիները՝ որ մինչեւ Գազա գիւղաքաղաքներու մէջ կը բնակէին , զանոնք ալ Կափթորացիք Քրետացին եկող Կափթորացիք Քրետացին , ու անոնց տեղը բնակեցան ։)

24 Ելէք , յուղեցէք , ու Առնոն ձորէն անցէք · ահա Եսբոնի թագաւորը՝ Ամորհացի Սեհոնը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի · սկսէ՝ անիկայ ժառանգելու , ու առ 25 նոր հետ պատերազմ ըրէ ։ Այսօր քու առաջդ վախը ու սոսկումը՝ բոլոր երկիրներն տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի սկսի դնել , ասնանկ որ՝ քու համբաւդ լսողները քու երեսէդ դողան ու տագնապին ։

26 Եւ կադեմոթի անապատէն՝ Եսբոնի Սեհոն թագաւորին ու խաղաղութեան խօսքերով դեսպան 27 ներ խրկեցի՝ ըսելով · Անցնիմ քու երկրէդ · Մեծ ճամբայէն պիտի երթամ , աջ կամ ձախ 28 կողմը չեմ խոտորիր ։ Կերակուրը ինծի ստակով ծախէ՝ որ ուտեմ , ու ջուրն ալ ինծի ստակով տուր՝ որ խմեմ · Միայն թէ ոտքերովս 29 անցնիմ · Ինչպէս որ Սէիրը բնակող Եսաւի որդիքը՝ ու Արը բնակող Մովաբացիքը ինծի ըրին · մինչեւ որ ես Յորդանանէն անցնիմ դէպ ի ան երկիրը , որն որ մեր Տէր Աստուածդ մեզի պիտի տայ ։ Բայց Եսբոնի Սեհոն թագաւորը չուզեց 30 որ մենք անկէ անցնինք · Քանզի որ քու Տէր Աստուածդ՝ անոր հոգին խստացուցեր էր , ու սիրտը կարծրացուցեր էր , որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ , ինչպէս որ այսօր կ՚ 31 տեսնես ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Ահա Սեհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու · սկսէ՝ անոր տիրելու , որ անոր երկիրը ժառանգես ։

32 Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը՝ Յասայի մէջ մեր դէմ ելաւ , որ մեզի հետ պատե 33 րազմի ։ Եւ մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց · ու մենք անիկայ՝ և անոր որդիքը՝ ու անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք · 34 Եւ նոյն ատենը անոր բոլոր քաղաքները առինք , ու անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ եղած էրիկ մարդիկները , կիներն ու տղաքները

ն · ք · ընդ · 1451

ի Նե · ԼՂ · 8 ։

ն Նե · ժգ · 6 , ԼՂ · 20 — 30 , Հմր 12 ։

ԼՑես · ժգ · 3 ։

* Երեմ · իե · 20 ։

* Կ՚ Ըսե · բիմ

Ը Նե · ժ · 14 ։ Ամոս · Թ · 7 ։

պ Թագ · իա · 13 , 14 ։ Դատ · ժա · 18 , 21 ։

Ը Եզ · ժե · 14 , 15 ։ ԳԼ · ժա · 25 ։ Ցես · բ · 9 , 10 ։

ա ԳԼ · ի · 10 ։

ա Թագ · իա · 21 , 22 ։ Դատ · ժա · 19 ։

† Եբր · Ճամբայէն Ճամբայէն

վ Թագ · ի · 19 ։

ա Տես Թագ · ի · 18 ։ ԳԼ · իգ · 3 , 4 ։ Դատ · ժա · 17 , 18 ։

բ Թագ · իա · 23 ։

ց Ցես · ժա · 20 ։

ա Եզ · դ · 21 ։

ֆ ԳԼ · ա · 8 ։

† Թագ · իա 23 ։

ա ԳԼ · ե · 2 ։ ի · 16 ։

ֆ Թագ · իա · 24 ։ ԳԼ · իթ · 7 ։

Ն · ք · ՂԲ · 1451

= ԳԼ · Ե · 2, 26 ։
Բ ԳԼ · Գ · 12 ։ Գ · 48 ։ Ցես · ԺԳ · 9 ։
Է Սաղ · ԽԳ · 8 ։
Ը Ծն · ԼԲ · 22 ։ Թուս · իա · 24 ։ ԳԼ · Գ · 16 ։ Ե Հմր 5 ։ 9 ։ 19 ։
= Թուս · իա · 33, ՃԵ ։ ԳԼ · ԻԲ · 7 ։
Բ ԳԼ · ա · 4 ։
Գ Թուս · իա · 24 ։
Դ Թուս · իա · 35 ։
* Եբր · զանիկայ , որ անոր
Ե ԳԹագ · դ · 18 ։
Զ ԳԼ · բ · 24 ։ Սաղ · ՃԻ · 10 ։ 11 ։ 12 ։ ՃԼ · 19 , 20 ։ 21 ։
Է ԳԼ · Գ · 48 ։ Սաղ · ԻԲ · 6 ։

= կորսընցուցինք , անոնցմէ մէկ մըն
35 ալ ողջ չթողուցինք · Միայն անաս-
տուններըն՝ ու առած քաղաքներնուս
36 ասարները մեզի առինք ։ Բ Ռուբէնի
ձորին եզերքը եղած Արոերէն՝ ու
ձորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև
Գաղաադը՝ բնաւ մեզի դէմ դնող
քաղաք մը չեղաւ · Եհովա Տէր Աս-
տուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը
37 մատնեց ։ Միայն Թէ Ամմոնի որ-
դւոցը երկրին , ու բոլոր Ե Յաբոկ
ձորին կողմերուն , և լեռնային քա-
ղաքներուն , ու Եհովա Տէր Աստու-
ծոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղե-
րուն չմօտեցար ։

Գ Լ · Գ

1 Մովսէս կը պատմէ Բասանի Ովգ թագաւո-
րին յաղթութիւնը ։ 11 անոր մահիճին մեծու-
թիւնը ։ 12 Սեհոնին ու Ովգին երկիրները եր-
կուք ու կէս ցեղերուն տրուիւը ։ 23 և Թէ ին-
քը Ի՛նչպէս Քանանու երկիրը մտնելու ար-
ժանանալէն խնդրեր էր Աստուծմէ ։ 26 և Թէ
Տէրը հրամայեր էր որ միայն հեռուէն տեսնէ ։

1 Ի՛նկէ դարձանք՝ Բասանի ճամբան
ելանք · ու = Բասանի Ովգ թա-
գաւորը ինքը իր բոլոր ժողովուր-
դովը՝ Ե Եդրայիի մէջ մեր դէմը ե-
2 լաւ պատերազմելու համար ։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ · Անկէ մի՛ վախ-
նար · վասն զի անիկայ ու անոր
բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը քու
ձեռքդ կու տամ · ու անոր ալ՝
Եսեբոնի մէջ բնակող Ե Ամորհա-
ցւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ
3 պէս ըրէ ։ Եւ մեր Տէր Աստուա-
ծը՝ Բասանի Ովգ թագաւորն ալ
ու անոր բոլոր ժողովուրդը մեր
ձեռքը տուաւ · Ե և մենք անանկ
ջարդեցինք * զանոնք , որ անոնցմէ
4 մէկ մըն ալ ողջ չմնաց ։ Եւ նոյն
ատենը՝ անոր բոլոր քաղաքները
առինք · = քաղաք մըն ալ չմըն-
նաց , որ անոնցմէ առած չըլլանք ·
վաթսուն քաղաք՝ Յ-ԻՒԴ Էրոլոր
Արգովբի գաւառը՝ Բասանի մէջ
5 Ովգին թագաւորութիւնը ։ Ա-
մոնց ամէնն ալ՝ բարձր պարիսպնե-
րով , դռներով ու դռնափակներով
ամրացած քաղաքներ էին · անպա-
րիսպ քաղաքներէն Ի զատ՝ Ա-ԻՒՒ
6 խիստ շատ էին ։ Եւ զանոնք բնա-
ջինջ ըրինք , ինչպէս որ Ղ Եսեբոնի
Սեհոն թագաւորը ըրինք , ամէն
քաղաքներու մէջ՝ մարդիկները , կը-
նիկները ու տղաքները կորսընցընե-
7 լով · Սակայն բոլոր անասունները ,
ու քաղաքներուն աւարները մեզի
8 առինք ։ Եւ ան նոյն ժամանակին՝
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Ամորհացւոց երկու թագաւորնե-
րուն ձեռքէն առինք երկիրը՝ Ար-
նոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը ։
9 Սիդոնացիք Ի Հերմոնին՝ Սարիոն

կ՝ըսէին · բայց Ամորհացիք զանիկայ
10 Ը Սանիր կը կոչէին ։ Բ Բոլոր դաշտի
քաղաքները՝ բոլոր Գաղաադը՝ ու
Ծ բոլոր Բասանը՝ մինչև Սելքա ու
Եդրայի՝ Բասանի մէջ եղած Ովգին
թագաւորութեանը քաղաքները
11 = Ի՛նչ ։ քանզի Է Հսկաներուն Ի մը-
նացորդէն՝ Լ միայն Բասանի Ովգ
թագաւորը մնացեր էր · ահա անոր
մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ մըն է ,
Է Ամմոնի որդւոցը Ռաբբային մէջը
Ի ԿՅ-Ե · երկայնութիւնը ինը կանգ-
նուն է , ու լայնութիւնը չորս
կանգունէ , մարդու կանգունով ։
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ՝ ասմեր առած երկիրը՝ Բ Առնոն ձորին
վրայ եղող Արոերէն մինչև Գաղա-
ադ լեռանը կէսը՝ Լիր քաղաքնե-
րովը՝ Ռուբենեանց ու Գադեանց
13 տուի · Հրե Գաղաադին մնացածը՝
ու բոլոր Բասանը՝ Յ-ԻՒԴ Ովգին
թագաւորութիւնը՝ = բոլոր Ար-
գովբի գաւառը՝ բոլոր Բասանին
հետ՝ որ Հակայից երկիր կ՝ըսուէր ,
14 Մանասէի կէս ցեղին տուի ։ Ե-
Յ Մանասեան Ցայիրը բոլոր Արգով-
բի գաւառը առաւ՝ Ղմինչև Գեսու-
րացւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-
նը , ու Ճանոնք իր անունովը մինչև
այսօր Ի Բասան Հաւօթ Յայիր՝ կո-
15 չեց ։ Ա Յսպէս՝ Գաղաադը Մա-
16 քիրին տուի ։ Եւ Գաղաադէն
մինչև Առնոն ձորը՝ (Յ-ԻՒԴ ձորին
մէջտեղը՝ որ սահմանն է ,) ու մին-
չև Յ Ամմոնի որդւոցը սահմանը Ի-Ե-
Ցարոկ ձորը՝ Ռուբենեանց Նու
17 Գաղեանց տուի , Նաև դաշտը Ցոր-
դանանու սահմանովը՝ Ղ Քինեռե-
թէն = մինչև դաշտային Ծովը՝ Յ-
ԻՒԴ Ղ մինչև Աղի Ծովը , արևելեան
կողմը եղած Ասեդովթի փսգայլին
տակը ։
18 Եւ ան ատենը ձեզի պատուիրե-
ցի , ու ըսի · Ձեր Տէր Աստուածը
աս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն
տուաւ · = = = Դուք ամէնդ որ
կտրիճներ էք , զէնքերնիդ առէք ,
ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայր-
19 ներուն առջև անցէք · Բայց ձեր
կնիկները՝ ձեր որդիները ու ձեր ա-
նասունները , (= Ֆ Վէհ = ձեր անա-
սուններուն շատ ըլլալը գիտեմ ,)
թող մնան ձեր քաղաքներուն մէջ՝
20 որոնք ես ձեզի տուի , մինչև որ
Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգստացընէ , ու մինչև որ անոնք
ալ ժառանգեն այն երկիրը՝ որն որ
ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց պիտի տայ ·
ու ետքը Լ ձեզմէ ամէն մէկը դառ-
նայ իր ժառանգութեանը՝ որն որ
ես ձեզի տուի ։
21 Ան ատենը = Յեսուին պատուիրե-

Ն · ք · ՂԲ · 1451

Ը ա Մն · ե · 23 ։
Ի ԳԼ · Գ · 49 ։
Ժ Ցես · ԺԸ · 5 ։ ԺԳ · 11 ։
Ե Ծն · ԺԳ · 5 ։
Է Կ — ՛ բազմութիւնն՝
Լ Ամով · Բ · 9 ։
Ե Բ Թագ · ԺԸ · 26 ։ Ե-ԶՐմ. խԲ · 2 ։ Եզեկ · իա · 20 ։
Ի ԳԼ · Ե · 36 ։ Ցես · ԺԸ · 2 ։
Կ Թուս · ԼԲ · 33 ։ Ցես · ԺԸ · 6 ։ ԺԳ · 8, ՃԵ ։
Հ Ցես · ԺԳ · 29 ։
Ն ա Մն · Բ · 22 ։
Ղ Ցես · ԺԳ · 12 ։ ԶԹագ · Գ · 3 ։ ԺԸ · 6 ։
Ճ Թուս · ԼԲ · 41 ։
Ո Յ՝ Ցայիրի գիւղաքաղաքներուն Բասանը
Յ Թուս · ԼԲ · 29 ։
Ն Թուս · իա · 21 ։ Ցես · ԺԲ · 2 ։
Շ ԶԹագ · իդ · 5 ։
Չ Թուս · ԼԴ · 11 ։
Պ ԳԼ · Գ · 49 ։ Թուս · ԼԴ · 11 ։ Ցես · ԺԲ · 3 ։
Ջ Ծն · ԺԳ · 3 ։
Ռ Թուս · ԼԲ · 20, ՃԵ ։
Ս Ցես · իբ · 4 ։
Վ Թուս · իԷ · 18 ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
1451

ՐԵՑի՝ ըօեւլով . Քու աչքերդ տեսան ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը աս երկու թագաւորներուն ըրաւ . այնպէս պիտի ընէ Տէրը ան ամէն թագաւորութիւններուն , որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս" . Անոնցմէ չվախնաք . վասն զի ձեր Տէր Աստուածը ինքը կը պատերազմի ձեզի համար :
23 Եւ ես աղաչեցի Տէրոջը ազաչեցի , ու ըսի .
24 Ո՛վ Տէր Եհովայ , դուն սկսեցիր քու մեծութիւնդ ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու ծառայիդ ցուցընելու . վասն զի ո՞ երկինքին մէջ կամ երկրի վրայ ով է ան աստուածը , որ քու գործքերուդ ու քու զօրութեանդ պէս գործէ ըստ ընծայ .
25 Նէյու կարող ըլլայ : Շնորհք ըրէ որ անցնիմ , ու տես Յորդանանու մէկ կալ կողմի բարի երկիրը , ան բարի լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ :
26 Բայց Տէրը ձեր պատճառովը ինծի սրդողելով՝ իմ խնդիրքս չընդունեց . և Տէրը ինծի ըսաւ . Ալ հերիք է քեզի . մէյմըն ալ աստ բան
27 նը ինծի չըրուցես . ելիր գագաթը Փասգային , ու դէպ ի արեւմուտք , հիւսիս , հարաւ ու արեւելք աչքերդ վերցուր , ու քու աչքերովդ դիտէ . քանզի դուն աս Յորդանանու
28 նանէն պիտի չանցնիս : Ու հրամայեա Յեսուին պատուէր տալով՝ անիկայ զօրացուր , ու անոր սիրտ տուր . քանզի անիկայ պիտի անցնի աս ժողովուրդին առջեւը , և քու դիտելու երկիրդ անիկայ պիտի ժառանգեցընէ անոնց :
29 Հովիտին մէջը հեթփեգովրի դիմացը նստանք :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մովսէս Աստուծոյ հնազանդելու կը յորդորէ Իսրայէլացիները . 41 ու Յորդանանու անդին կողմը իրեք ապաստանի քաղաք կը զատէ :

1 Եւ հիմա ով Իսրայէլ՝ իմ քեզի սորվեցուցած կանոններս ու դատաստաններս մտիկ ըրէ , որ ընելով՝ ողջ մնաք , ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կուտայ :
2 Ձեզի պատուիրած խօսքիս վրայ բան մը չաւելցընէք , ու անկէ բան մը չպակսեցընէք , այլ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները պահէք , որոնք ես ձեզի կը պատուիրեմ :
3 Ձեր աչքերը տեսան ինչ որ Տէրը ըրաւ Բէլփեգովրին ըրաւ . վասն զի քու Տէր Աստուածդ՝ Բէլփեգովրին ետևէն գացող բոլոր մարդիկները ձեր մէջէն կորսընցուց :
4 Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուծոյն յարեցաք , ամէնդուդ այսօր ողջ էք :
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցուցի , ինչպէս որ իմ Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց , որ զանոնք ի գործ դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառանգելու համար :
6 Զգուշացէք ու ըրէք . վասն զի ձեր իմաստութիւնը ու հանճարը աս պիտի ըլլայ ազգաց առջեւը , որոնք աս բոլոր կանոնները լսելով՝ պիտի ըսեն . Իրաւցընէ աս մեծ ազգը՝ իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
7 մըն է : Քանզի ո՞ր ազգը այնքան մեծ է , որ ունի աստուածները իրեն մօտ ըլլան , ինչպէս որ մեր Եհովայ Աստուածը՝ ձեզ հոգ է ամէն բանի
8 մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք : Ու ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է՝ որ իմ այսօր ձեր առջեւը դրած աս բոլոր օրէնքին նման՝ արդար կանոններ ու
9 դատաստաններ ունենայ : Միայն քեզ աղէկ նայէ , ու քու հոգւոյդ շատ զգուշութիւն ըրէ , որ չլսելու թէ աչքերուդ տեսած բաները մոռնաս , և չլլայ թէ՝ կենացդ բոլոր օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն . այլ ծանոնք քու որդիներուդ , ու որդւոցդ որդիներուն սորվեցընես :
10 Այն օրը՝ որ դուն Քորեբը քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը կեցար հոն , Տէրը ինծի ըսաւ . ժողովուրդը ինծի ժողվէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց . որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը՝ ո՛րչափ օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն սորվեցընեն : Եւ դուք մօտեցաք՝ լեռանը տակը կայնեցաք . ու լեռը՝ խաւարով , ամպով ու մառախուղով ծածկուած , մինչև երկինքը" կրակով
12 կը բորբոքէր : Նէ Տէրը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ . Դուք ծայն խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմանութիւն մը չտեսաք , բայց միայն
13 ձայն լուայիք : Եւ իր ուխտը հատաւ պատուիրանքները ձեզի իմացուց , ու պատուիրեց որ անոնք ընէք . և տասնաբանները տուաւ՝ քարէ տախտակներու վրայ գրեց :
14 տակներու վրայ գրեց : Եւ ես ատոնք Տէրը ինծի պատուիրեց , որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցընեմ , որ զանոնք ի գործ դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառանգելու համար :
15 Ուրեմն ձեր հոգիներուն աղէկ զգուշութիւն ըրէք . որովհետև ան օրը՝ որ Տէրը Քորեբ լեռը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ , դուք նմանութիւն մը չտեսաք :
16 Նմանութիւն մը չտեսաք : Զգուշացէք որ չանօրինիք՝ ու ձեզի կուռք մը կամ նմանութիւն մը շինէք , կամ օդին մէջ
17 կամ երկրի վրայ եղող անասունի մը նմանութիւնը , կամ օդին մէջ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
1451

Երթագ . ե . 28 :
Ղեսղ . խզ . 1 ; ճխե . 18 ; ճխը , 14 ; ես . ծե . 6 :
Ելս . զ . 23 :
Ելսակ . գ . 1 , 3 ; ը . 21 :
Ընծա . ժը . 19 ; Գլ . ը . 7 , ժա . 19 ; Սաղ . հը . 5 , 6 ; Եփես . գ . 4 :
Ել . ժթ . 9 , 16 ; ի . 18 ; Եբր . ժբ . 18 , 19 :
Ել . ժթ . 18 ; Գլ . ե . 23 :
Եբէր . մինչև երկինք . քին սիրտը
Գլ . ե . 4 . 22 :
Հմր 33 , 36 :
Ել . ի . 22 ; գ Թագ . ժթ . 12 :
Գլ . թ . 9 , 11 :
Ել . լդ . 28 ; Ել . իդ . 12 ; ես . 18 :
Ղես . իա . 1 ; Գլ . իբ . իդ :
Ցես . իգ . 11 :
Ես . ա . 18 :
Ել . լբ . 7 ; Ել . ի . 4 , 5 ; Հմր 23 ; Գլ . ե . 8 :
Հավ . ա . 23 :

Ն · Ք · ՉԾ · 1451

թռչող թևաւոր թռչունի մը նը-
18 մանութիւնը, կամ երկրի վրայ սո-
ղոզող սողունի մը նմանութիւնը,
կամ երկրին տակը՝ ջուրերու մէջ
եղող ձուկի մը նմանութիւնը չի-
19 նէք, Նաև չըլլայ որ՝ աչքերդ
երկինքը վերցընելով, ու արևը
կամ լուսինը կամ աստղերը, ա-
ռերկինքին բոլոր զարդը տեսնելով՝
խաբուին, ու դանոնց երկրպագու-
թիւն ընես, և անոնք պաշտես,
որովհետև քու Տէր Աստուածդ՝
զանոնք բոլոր երկինքին տակը ե-
ղող ազգերուն համար կարգաւորեց։
20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ, ու ձեզ
երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն
հանեց, որ իրեն սեպհական ժո-
ղովուրդ ըլլաք, ինչպես որ այսօր
է։
21 Եւ Տէրը ձեր պատճառաւը ին-
ծի սրդոզելով՝ երդում ըրաւ, որ
Յորդանանէն չանցնիմ, ու չմտնեմ
ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ժա-
22 ռանգելու համար, Արդ՝ ես ա-
ս երկրիս մէջ պիտի մեռնիմ, ու
Յորդանանէն պիտի չանցնիմ.
բայց դուք պիտի անցնիք, ու ան
բարի երկիրը պիտի ժառանգէք.
23 Զգո՛յշ կեցիք, չըլլայ որ՝ ձեր Տէր
Աստուածդն ձեզի հետ ըրած ուխտը
մոռնաք, ու ձեզի կուռք մը՝ կամ
որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը
չհնէք, որն որ քու Տէր Աստուածդ
24 քեզի արգիլեց, քանզի Տէրու Տէր
Աստուածդ մաշող կրակ է, անի-
կայ նախանձոտ Աստուած է։
25 Երբոր դուք որդիներ՝ ու որդւոց
որդիներ ծնանելու ըլլաք, և ան
երկրին մէջ չատ տարի նստելու ըլ-
լաք, ու ան տարին թէ որ անօրի-
նիք, և կուռք մը կամ որ և իցէ
բանի նմանութիւնը չհնէք, ու
Ձեր Տէր Աստուածդն առջևը չա-
րութիւն ընէք՝ ու զանիկայ բար-
26 կացնէք, ես այսօր երկինքը ու
երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ, որ
դուք անպատճառ շուտով պիտի
կորսուիք ան երկրէն, որն որ Յոր-
դանանէն անցնելով՝ պիտի ժա-
ռանգէք, ան տեղը կեանքերնիդ
երկար պիտի չըլլայ, այլ բոլո-
27 րովին բնաջինջ պիտի ըլլաք։ Եւ
Տէրը ձեզ ազգերուն մէջը պիտի
ցրուէ, ու նաև սակաւաթիւ պիտի
մնաք ան ազգերուն մէջը, ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ։ Եւ հոն
մարդու ձեռքով չհնուած քարէ
ու փայտէ աստուածներ պիտի
պաշտէք, որոնք ոչ կը տեսնեն՝ ոչ
կը լսեն՝ ոչ ուտեն՝ ու ոչ կը հո-
29 տուրտան։ Եւ հոն քու Տէր Աս-
տուածդ պիտի փնտռես, ու թէ

Ն · Ք · ՉԾ · 1451

որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր
հոգիովդ փնտռելու ըլլաս, պիտի
30 գտնես։ Երբոր քու վրադ նեղու-
թիւն գայ, ու ասա բոլոր բաները
վերջին օրերը քեզի պատահին, թէ
որ Եհովա Տէր Աստուածդդ դառնաս,
31 ու անոր խօսքը մտիկ ընես, քու Տէր
Աստուածդ. (ողորմած Աստուած
ըլլալուն համար, քեզ պիտի չը-
թողու, ու քեզ չկորսընդնչէ, ու
նաև քու հայրերուդ երդում ըրած
ուխտը պիտի չմոռնայ։
32 Արդ՝ հարցուր քեզմէ առաջ եղած առջի
օրերուն համար, այնհետև Աստուած
մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն
ի վեր՝ և երկինքին մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը հարցուր, թէ
արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը ե-
ղած է, ու ասոր պէս բան մը
33 լսուած է։ Արդեօք մէկ ազգ մը՝
կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն
ձայնը՝ քու լսածիդ պէս լսեր ու
34 ողջ մնացեր է. կամ թէ Աս-
տուած՝ հէ ազգը ազգի մը
մէջէն իրեն առնելու համար՝ փոր-
ձերով, հրաշքներով, զարմանալի
գործքերով, պատերազմով, զօ-
րաւոր ձեռքով, ու երկարձգ բա-
զուկով, հև մեծ ահարկութիւննե-
րով՝ քալ ուզեր է, ինչպես որ ձեր
Տէր Աստուածը՝ Եգիպտոսի մէջ
ձեզի համար ան բոլոր բաները ըրաւ
35 ձեր աչքերուն առջևը։ Ասիկա
քեզի ցուցուեցաւ, որ գիտնաս թէ
Եհովան ինքը Աստուած է.
չկանկ ուրիշ Աստուած չկայ։
36 Երկինքէն լսել տուաւ քեզի, ու
երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի
ցուցուց, ու անոր խօսքերը կրա-
37 կին մէջէն լսեցիր, Եւ հարու հայ-
րերդ սիրելուն համար՝ անոնցմէ
ետքը անոնց սերունդը ընտրեց, ու
իր ներկայութեամբը զմեծ զօրու-
թիւնով քեզ Եգիպտոսէն հանեց.
38 Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգերը քու առջևէդ վռնտէ, ու
քեզ տանի՝ անոնց երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու, ինչպէս
39 որ այսօր կ՚երեւի։ Եւ այսօր
գիտցիր, ու սրտիդ մէջը դիր, որ
վերը երկինքին մէջ՝ ու վարը երկ-
րիս վրայ Եհովան ինքը Աս-
40 տուած է, ուրիշ մը չկայ։ Ուս-
տի անոր կանոնները ու պատուի-
րանքները պահէ, որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ, որ քեզի՝ ու
քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ
ըլլայ, ու նաև քու օրերդ երկար
ըլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մինչ-
տընչենապես։
41 Ան ատենը Մովսէս Յորդանանու

Գլ. ժէ. 3։ Ցոր. լ. 26, 27։
Ծն. բ. 1։ դ Թագ. ժէ. 16։ իս. 3։
Ջոով. ա. 25։
Դ Թագ. բ. 51։ Երեմ. ժա. 4։
Ել. ժԹ 5։ Գլ. Թ 29։ Լր. 9։
Թուա. ի. 12։ Գլ. ա. 37։ գ. 26։
Ելս՝ուբ. 13, 14, 15։
Գլ. գ. 27։ բ Գլ. գ. 25։
գ Հմր 9։
Հմր 16։ Ել. ի. 4. 5։
Ել. իդ. 17։ Գլ. Թ. 3։ Ես. լգ. 14։ Երե. ժբ. 29։
Ել. ի. 5։ Գլ. դ. 15։ Ես. իս. 8։
ե Հմր 16։
Դ Թագ. ժէ. 17, 18։
Իւ. ը. 18, 19։ Ես. ա. 2։ Միք. գ. 2։
Ղե. իդ. 33։ Գլ. էբ. 62, 64։ Նեեմ. ա. 8։
Գլ. իբ. 64։ Թագ. իդ. 19։ Երեմ. ժբ. 18։
Սապ. ՃԺԵ. 4, 5։ ՃլԹ. 15, 16։ Ես. իգ. 9։ Լզ. 7։
Ղե. իդ. 39, 40։ Գը Լ. 1, 2, 3։ բՄն. ժե. 4։ Նեեմ. ա. 9։ Ես. ԽԵ. 6, 7։ Երեմ. իԹ. 12, 13, 14։
Ծն. իԹ. 1։ Գլ. լ. 29։ Երեմ. իգ. 20։ Ովս. գ. 5։
Ել Ցովել. բ 12։
Բ Մն. լ. 9։ Նեեմ. Թ. 31։ Սաղ. ՃԺ. 5։ Ցոել. գ. 2։
Ռ Ցար. ը. 8։ Մատ. իգ. 31։
Ել. իգ. 11։ ԼԳ. 20։ Գլ. ե. 24, 26։
Գլ. է. 19։ ԽԹ. 3։
Ել. է. 3։ Ե Ել. ժ. 3։ Ել. զ 6։
Գլ. իգ. 8։ ԼՂ 12։
Եբէ. փորձեր
Գլ. լր. 39։ Թագ. բ. 2։ Ես. խե. 5. 18. 22։ Մար. ժբ. 29. 32։
Ել. ժԹ. 9. 19։ ի. 15. 22։ իդ. 16։ Երե. ժբ. 18։
Գլ. ժ. 15։ Ել. ժե. 3. 9. 14։
Գլ. է. 1։ Թ. 1. 4. 5։
Հմր 35։ Ցնս. բ. 11։
Ղե. իբ. 31։
Գլ. ե. 16։ գ. 3. 18։ ժբ. 25. 28։ իբ. 7։ Եփես. գ. 3։

ասդիի կողմը դէպ՝ի արեւելք՝ Էիրեք
42 քաղաք զատեց։ Որպէս զի երէ-
կուընէ ու մէկալ օրուընէ ատելու-
թիւն չունեցող՝ ու անգիտու-
թեամբ իր դրացին մեռցընող մար-
դասպանը հոն փախչէ ։ ու աս քա-
ղաքներուն մէկուն մէջ-փախչելով՝
43 ողջ մնայ ։ Ռուբենեանց համար՝
դաշտային երկրի վրայ՝ անապատին
մէջ Եհոսորը , և Գադեանց համար՝
Գաղաադին մէջ Ռամովթը , ու
Մանասեանց համար՝ Բասանին մէջ
Գովղանը ըլլէին ։
44 Ասիկայ է ան օրէնքը՝ որ Մովսէս
45 Իսրայէլի որդւոց առջեւը դրաւ ։ Ե-
ասունը են ան վկայութիւնները ,
կանոնները և դատաստանները , ո-
րոնք որ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած
46 ատեն , Յորդանանու ասդիի կողմ-
մը՝ Բեթփեգովրին դիմացի հովիտին մէջ՝ Եսեբոնի մէջ բնակող
Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին
երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրա-
յէլի որդիքը Զարկին՝ իրենց Ե-
47 գիպտոսէն ելած ատենը , Եւ անոր
երկիրը՝ ու Հիսասանի Ովգ թա-
գաւորին երկիրը՝ երկու Ամորհացւոց թագաւորներուն էրէէրեը , Առնոն
ձորին եզերքը եղող Արոերէն մինչև
Սիօն լեռը՝ որ է Հերմոն կ՝ըսուի ,
49 Ու Յորդանանու ասդին՝ արեւելեան
կողմը եւած բոլոր դաշտը՝ մինչև
Աեդովթի փառգային ներքեւը դաշ-
տի ծովուն քովը ժառանգեցին ։

ԳԼ · Ե

1 Քորեբի մէջ եղած ուխտը ։ 6 Տասը պա-
տուիրաններուը ։ 22 Յորդովուրդին ազատե-
քին վրայ՝ Մովսէս Աստուծմէ օրէնքը կ՝ըն-
դունի ։

1 Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կան-
չեց , ու անոնց ըսաւ . Լսէ՛ ով
Իսրայէլ ասս կանոնները ու դա-
տաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր
ականջներուն կը խօսիմ . սորվեցէ՛ք
անոնք և զգուշութեամբ՝ ի գործ
2 դրէք ։ Մեր Տէր Աստուածը Քո-
րեբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ ։
3 Տէրը Քասս ուխտը մեր հայրերուն
հետ չըրաւ , հապա մեզի հետ , որ
մենք ամէնքս այսօր հոս ողջ ենք ։
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն
ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ .
5 (Ես ան ատենը՝ Տէրոջը ու
ձեր մէջը կայնեցայ , որ Տէրոջը
խօսքերը ձեզի պատմեմ . վասն զի
Էդուք կրակէն վախնալով՝ լեռը
չելաք .) և ըսաւ .
6 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեցի ։
7 Իմ առջեւս ուրիշ աստուածներ
չունենաս ։
8 Քէդուն քեզի կուռք չչինես , ոչ
ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի
ջուրերուն մէջ եղած Բաներուն մկ
9 նմանութիւնը . Անոնց երկրպա-
գութիւն չընես , ու զանոնք չը-
պաշտես . ինչու որ ես քու Տէր
Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած
եմ , Որ կը հատուցանեմ հայրե-
րուն անօրէնութիւնը որդւոցը վը-
րայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չոր-
10 րորդ ազգը՝ որ կ՝ատեն զիս . Եւ
կ՝ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազ-
գը՝ որ կը սիրեն զիս , ու իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն ։
11 Տէրոջը քու Աստուածդ անունը
պարապ տեղը Բերես . ինչու որ Տէրը՝ իր անունը պարապ
տեղը Բերող՝ անմեղ պիտի
չսեպէ ։
12 Հանգստութեան օրը զգուշու-
թիւն ըրէ սուրբ պահելու , ինչպէս
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պա-
13 տուիրեց ։ Վեց օր պիտի աշխա-
14 տիս , ու բոլոր գործդ ընես . Բայց
եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Ա-
ստուածդ հանգստութեան օրն է .
Ոե օրը գործ մը պիտի չգործես , ոչ
դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղ-
ջկդ՝ ոչ քու ծառադ ու աղա-
խինդ՝ ոչ քու եզդ ու էշդ՝ ոչ քու
ամէն անասունդ , ոչ ալ քու դռնե-
րուդ մէջ եղած օտարականդ , որ
քու ծառադ ու աղախինդ Լ քեզի
15 պէս հանգստանայ ։ Եւ մի՛ տգ-
րերես , որ դուն Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Ա-
ստուածդ՝ հզօրաւոր ձեռքով ու
բարձր բազուկով քեզ անկէ հա-
նեց . անոր համար քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզի պատուիրեց որ
հանգստութեան օրը պահես ։
16 Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ ,
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քե-
զի պատուիրեց , Նոր քու օրերդ
երկար ըլլան , ու քեզի աղէկ ըլլայ
ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ։
17 Սպանութիւն մի՛ ըներ ։
18 Ոչ շնութիւն մի՛ ըներ ։
19 Եւ գողութիւն մի՛ ըներ ։
20 Ոչ քու դրացիիդ դէմ սուտ
վկայութիւն մի՛ ըներ ։
21 Եւ քու դրացիիդ կնկանը մի՛
ցանկար . ու քու դրացիիդ տանը՝
կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծա-
ռային՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ
անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու
դրացիիդ ամէնէն մէկ բանին մի՛
ցանկար ։
22 Տէրը աս խօսքերը լեռանը վրայ ,

Ն · ք · ՀԸ · 1451

Է Տես Թուս · Ը · 6 · 14 ։
Դ Գլ · ԺԹ · 4 ։

Ղ Ցես · Ի · Տ ։

Գլ · Գ · 29 ։

Թուս · Իա · 24 ։ Գլ · Ա · 4 ։
Վ Թուս · Իա · 35 ։ Գլ · Գ · 3 ։ 4 ։

Գլ · Բ · 36 ։ Գ · 12 ։

Բ Գլ · Գ · 9 ։ Սաղ · ՃԼԳ · 3 ։

Գ Գլ · Գ · 17 ։

Եզ · ԺԹ · 5 ։ Գլ · Դ · 23 ։

Բ Տես Մատ. ԺԳ · 17 ։ Եբր · Ը · 9 ։

1491

Ե Եզ · ԺԹ · 9 · 19 ։ Ի · 22 ։ Գ · Դ · 33 · 36 ։ ԼԳ · 10 ։
Է Եզ · Ի · 21 ։ Գաղ · Գ · 19 ։
Ը Եզ · ԺԹ · 16 ։ Ի · 18 ։ Իգ · 2 ։
Ղ Եզ · Ի · 2 ։ Ճ ։ Ղև · Իգ · 1 ։ Գէ · Ջ · 4 ։ Սաղ · Ճա · 10 ։

Ն · ք · ՀԸ · 1451

Ի Եզ · Ի · 3 ։
Ճ Եզ · Ի · 4 ։

Ծ Եզ · ԼԳ · 7 ։

Ժ Երեմ · Լ · 18 ։ Դան · Թ · 4 ։

Ի Եզ · Ի · 7 ։ Ղև · ԺԹ · 12 ։ Մատ. Ե · 33 ։

Լ Եզ · Ի · 8 ։

Ի Եզ · Իգ · 12 ։ Լ · 2 ։ Եզեկ · Ի · 12 ։

Ժ Ծն · Բ · 2 ։ Եզ · ԺԹ · 29, 30 ։ Եբր · Դ · 4 ։

Ձ Գլ · ԺԵ · 15 ։ ԺԹ · 12 ։ Իգ · 15 ։ 22 ։

Հ Գլ · Դ · 34, 37 ։

Յ Եզ · Ի · 12 ։ Ղև · ԺԹ · 3 ։ Գէ · Իէ · 16 ։ Եփես · Ղ · 2 ։ 3 ։ Կող · Գ · 20 ։
Ա Դէ · Դ · 40 ։
Ճ Եզ · Ի · 13 ։ Մատ · Ե · 21 ։
Ո Եզ · Ի · 14 ։ Ղև · ԺԸ · 20 ։ Ցակ · Ը · 11 ։
Յ Եզ · Ի · 15 ։ Հռով · ԺԳ · 9 ։
Ն Եզ · Ի · 16 ։
Շ Եզ · Ի · 17 ։ Միք · Բ · 2 ։ Ամր · Բ · 9 ։ Ղև · ԺԸ · 15 ։ Հռով · Է · 7 ։ ԺԳ · 9 ։

Ն·ք·ղէ· 1451

կրակին՝ ամբին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին ըսուցից , և ուրիշ բան չաւելցուց · ու *երկու հատ քարէ տախտակի վրայ դրեց զանոնք , ու

23 ինծի տուաւ : Նիակ լեռանը կրակով վառած ատենը՝ երբոր խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք՝ իմ բովս եկաք գլուխ , այնէնէն ձեր ցեղերուն բոլոր դլխաւորները և ձեր

24 ծերերը , ու ըսիք · Ահա մեր Տէր Աստուածը՝ իր փառքը ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց , ու Պանոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք · այսօր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը կողջ

25 մնայ : Եւ հիմա մենք ինչո՞ւ մեռնինք · (քանզի այս մեծ կրակը մեզ պիտի սպառէ ·) Թէ որ մենք մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը ա՛լ մ՛լսելու ըլլանք , պիտի մեռնինք :

26 Վասն դի բոլոր մարմնոյն ո՞վ է որ կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն ձայնը մեզի պէս լսեց , ու

27 ողջ մնայ : Դուն մօտեցիր , և մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր ըսելու խօսքերը լսէ , ու Վմեր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ խօսի , դուն մեզի ըսէ · մենք մտիկ կ՛ընենք ու կը

28 կատարենք : Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսեց , երբոր դուք ինծի կը խօսէիք , ու Տէրը ինծի ըսաւ · Ա՛ս ժողովուրդին քեզի ըսած խօսքերուն ձայնը լսեցի · ա՜ա

29 նոնց ամէն ըսածը չ՛հատ է : Ե՛րանի Թէ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար , որ ինծմէ վախնալով՝ իմ բոլոր պատուիրանքներս միշտ պահէին , ո՜ր իրենց ողջ ըլլար՝ ու իրենց որդւոցն ալ յաւիտեան :

30 Գնա անոնց ըսէ · Դուք ձեր վրանջ

31 Նէրը դարձէք : Բայց դուն հոս իմ հետս կեցիր , *ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պատուիրանները , կանոններդ ու պատաստանները քեզի ըսեմ , որ անոնք կատարեն ան երկրին մէջը՝ որն որ ես անոնց կու տամ ժառանգութեան համար ,

32 Ուրդ զդոյշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս ընելու , *աջ ու ձախ պիտ չ՛

33 խոտորիք : *Ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբանեերուն մէջը քալէք որ ապրիք և ձեզի աղէկ ըլլայ և ձեր ժառանգելու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք :

Գ Լ Զ

1 Մովսես կը սորվեցընէ թէ օրէնքին լսուելը հնազանդութիւնն է . 3 ու կը յորդորէ լսողները :

1 Ա՛ս ասոնք են *ան պատուիրանքները , կանոնները ու պատաս-

Ն·ք·ղէ· 1451

տաննները , որ ձեր Տէր Աստուածը ինծի պատուիրեց ձեզի սորվեցընելու համար , որ ձեր մտնելու ու ժառանգելու երկրին մէջ՝ ի գործ

2 դնէք զ՜անոնք · Ի՞որպես դի քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու անոր ամէն կանոններն ու պատուիրանքները՝ որ ես քեզի կը պատուիրեմ , քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես , Թէ դուն , Թէ քու որդիդ և Թէ քու որդւոյդ ոլորին , *ես որ

3 քու օրերդ երկար ըլլան : Արդ՝ ով Իսրայէլ , մտիկ ըրէ . ու զգուշանաս Թէն ըրէ զ՜անոնք կատարելու , որ քեզի աղէկ ըլլայ , և *կաթ ու մեղր բղխող երկրին վրայ խիստ շատնաս , ի՛նչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ ·

4 Ո՛վ Իսրայէլ , մտիկ ըրէ · մեր Տէր Աստուածը *մի միայն՝ Տէր է ·

5 Ու· է՛րես Տէր Աստուածդ՝ Երոլոր սրտովդ , բոլոր հոգիովդ ու բոլոր

6 զօրութիւնովդ , սիրես : Եւ Բան խօսքերը՝ որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի , քու սրտիդ մէջը ըլլան ·

7 Ու *ա՛նոնք քու որդւոյդ կրկին և կրկին անդամ սորվեցընես , և Թէ տանդ մէջ նստած ատենդ , Թէ ճամբայ գացած ատենդ , և Թէ պառկելու ու կանգնելու ատենդ անոնց

8 վրայով խօսիս : Եւ զանոնք նշանի համար ձեռքիդ վրայ կապես , ու ճակատնոցի համար աչքերուդ

9 մէջտեղը ըլլան Ա՛նաև անոնք քու տուներուդ դրանդեացը վրայ՝ և դուներուդ վրայ դրես ·

10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն երկիրը՝ որուն համար քու հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ , որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ տայ Է որոնք դուն չ՛-

11 նած չես Եւ ամէն բարիքներով լցուած տուներ , որոնք դուն լեցուցած չես , ու փորուած ջրհորներ որոնք դուն փորած չես , այդիներ ու ձիթենիներ որոնք դուն տնկած չես · ու *ի՛րբոր ուտես ու

12 կշտանաս , Զդոյշ կեցիր որ չ՛ըլայ Թէ քեզ Եգիպտոսի երկրէն Հանող Տէրը

13 մոռնաս : Է՛ն ու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս ու զանիկայ պաշտես և Հանոր անունովը երդումդ ընես

14 Օտար աստուածներուն՝ Ձեր բոլորտիքը եղող ժողովուրդոց աստուածներուն ետևէն չ՛երթաք

15 (Վասն դի *ես Տէրս Աստուածդ *ո՛ր քու մէջտեղդ է Նախանձոտ Աստուած է ·) Չ՛ըլայ որ քու Տէր Աստուածդմդ բարկութիւնը քու վրադ բորբոքի , ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ ընէ ·

Ն·ք·ղէ· 1451

16 Ե՛ւ քանի որ Մասայի մէջ Հանդիմանեցիք , Թէ փորձեցիք ·

17 Ուշադիր պահեցէք ձեր Տէր Աստուածոյն պատուիրանքները , վկայութիւնները և կանոնները՝ որ քեզի պատուիրեց ·

18 Ու ուղիղ և բարի եղիր Տէրոջ աչքին առջև , որ քեզի բարի ըլլայ , և որ մտնես ու տիրես այն բարի երկրին՝ որուն համար Տէրը երդում ըրաւ քու հարցդ ·

19 Որ քու թշնամիներդ քեզմէ վռնտէ , Տէրոջ խօսքին պէս ·

20 Երբ որ քու որդիդ քեզի հարցնէ վաղը ըսելով · Ի՞նչ են այս վկայութիւնները , կանոնները և պատաստանները՝ որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց ·

21 Ապա դուն քու որդւոյդ ըսես · Մենք Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնի ծառաներ էինք , և մեր Տէրը զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսէն հանեց մեզ ·

22 Եւ Տէրը մեծ և չար նշաններ և հրաշքներ ցուցուց Եգիպտոսի վրայ , Փարաւոնի վրայ և անոր բոլոր տան վրայ մեր աչքին առջև ·

23 Ու մեզ հանեց անկից , որ մեզ մտցնէ և տայ մեզի այն երկիրը՝ որուն համար երդում ըրաւ մեր հարցն ալ ·

24 Ու Տէրը մեզ պատուիրեց այս բոլոր կանոնները ընել , որ մեր Տէր Աստուածոյն երկնչինք , մեզի միշտ բարիք ըլլայ , որ մեզ կենդանի պահէ , ինչպէս այսօր է ·

25 Ու մեզի արդարութիւն պիտի ըլլայ , եթէ մենք զգուշանանք այս բոլոր պատուիրանքները ընել մեր Տէր Աստուածոյն առջև , ինչպէս որ պատուիրեց մեզ ·

Գ Լ Է

1 Երբ որ քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն երկիրը՝ որուն մէջ կ՛երթաս անոր տիրելու , և շատ ազգեր քու առջևէդ վռնտէ , Քետացիները , Գրգեսացիները , Ամովրհացիները , Քանանացիները , Փերեզացիները , Եւեցիները և Յեբուսացիները , եօթը ազգ՝ որ քեզմէ շատ և զօրաւոր են ·

2 Ու քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ , որ զարնես զանոնք , ամենևին պիտի կորսնցնես զանոնք , ո՛չ ուխտ կապես անոնց հետ , ո՛չ ալ ողորմիս անոնց ·

3 Ո՛չ ալ անոնց հետ խնամութիւն ընես , քու աղջիկդ անոր որդւոյն չ՛առնես , ո՛չ ալ անոր աղջիկը քու որդւոյդ չ՛առնես ·

4 Վասն զի անիկա քու որդիդ կը դարձնէ զիս՝ որ ետևէս չ՛երթայ , հապա ուրիշ աստուածներու կը ծառայեցընէ զանոնք , ու Տէրոջ բարկութիւնը քու վրադ կը բորբոքի , ու քեզ շուտով կը կորսնցնէ ·

5 Հապա անոնց այսպէս ըրէք · Անոնց զոհասեղանները քանդեցէք , անոնց կուռքերը կոտրեցէք , անոնց նշխարները կտրեցէք , և անոնց փորագրեալ պատկերները հրով այրեցէք ·

6 Վասն զի դուն սուրբ ես Տէր Աստուածոյդ համար · Քու Տէր Աստուածդ քեզ ընտրեց , որ իրեն ժողովուրդ ըլլաս՝ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ազգերէն աւելի ·

7 Տէրը ձեր վրայ սէր չդրաւ , ո՛չ ալ ձեզ ընտրեց , վասն զի դուք ամէն ազգերէն աւելի շատ էիք , վասն զի դուք ամէն ազգերէն նուազ էիք ·

8 Հապա Տէրը ձեզ սիրեց , և ուզեց երդումը պահել՝ որ ձեր հարցդ ըրաւ , ու Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով հանեց , և ձեզ ազատեց ծառայութեան տունէն , Եգիպտոսի թագաւոր Փարաւոնի ձեռքէն ·

9 Ուրեմն գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ Աստուածը՝ հաւատարիմ Աստուածն է , որ իրեն սիրողներուն և իր պատուիրանքները պահողներուն հազար ազգի

10 ուխտը և ողորմութիւնը կը պահէ , և անոնց կը հատուցանէ որ իրեն ատելի են , երեսին առջև կորսնցնելով զանոնք , և իրեն ատելի եղողին երեսին առջև չ՛ուշանար , հապա անոր կը հատուցանէ ·

11 Ուրեմն պահեցէք պատուիրանքները , կանոնները և պատաստանները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , որ ի գործ դնես ·

12 Ու եղիր որ այս կանոնները լսելուդ , պահելուդ և կատարելուդ համար , քու Տէր Աստուածդ ալ ուխտը և ողորմութիւնը պահէ քեզի համար՝ որ հարցդ երդում ըրաւ ·

13 Ու քեզ սիրէ , օրհնէ և շատցնէ , ու քու որովայնիդ պտուղը և հողիդ պտուղը , ցորենդ , գինիդ և իւղդ , ու արջառներուդ ծնունդը և ոչխարներուդ հօտերը՝ այն երկրին մէջ՝ որ քու հարցդ երդում ըրաւ որ քեզի տայ ·

14 Օրհնեալ պիտի ըլլաս բոլոր ազգերէն աւելի , ո՛չ ալ քու մէջդ կամ անասուններուդ մէջ անպտուղ արու կամ էգ պիտի ըլլայ ·

15 Ու Տէրը քեզմէ բոլոր հիւանդութիւնները պիտի վռնտէ , և Եգիպտոսի չար ախտերէն՝ որ գիտես , ո՛չ մէկը քեզի պիտի տայ , հապա զանոնք քու բոլոր ատելիներուդ վրայ պիտի դնէ ·

16 Ու կլանես բոլոր ազգերը՝ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պիտի տայ , քու աչքդ անոնց վրայ չ՛ողորմի , ո՛չ ալ անոնց աստուածներուն պաշտես , վասն զի քեզի համար որոգայթ պիտի ըլլայ ·

17 Գուցէ սիրտդ ըսէ · Այս ազգերը ինծմէ աւելի շատ են , ինչպէ՞ս կրնամ զանոնք վռնտել ·

18 Մի՛ վախնար անոնցմէ , հապա յիշէ՛ զոր ինչ որ Տէր Աստուածդ Փարաւոնին և բոլոր Եգիպտոսի ըրաւ ·

19 Այն մեծ փորձերը՝ որ քու աչքերդ տեսան , և նշաններն ու հրաշքները , զօրաւոր ձեռքն ու երկարած բազուկը՝ որով քու Տէր Աստուածդ հանեց զքեզ · Այսպէս պիտի ընէ Տէր Աստուածդ այն բոլոր ազգերուն՝ որոնցմէ դուն կը վախնաս ·

20 Ու Տէր Աստուածդ ալ ոջիլ պիտի ղրկէ անոնց մէջ , մինչև որ կորսուին անոնք՝ որ քեզմէ կը մնան և քեզմէ կը պահուին ·

21 Անոնց երեսէն մի՛ դողար , վասն զի քու մէջդ է Տէր Աստուածդ՝ մեծ և զօրաւոր Աստուած ·

22 Ու Տէր Աստուածդ այն ազգերը քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռնտէ , չես կրնար զանոնք մէկ անգամ կորսնցնել , որ գազանները չ՛աճին քեզի համար ·

23 Հապա քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ պիտի տայ , և մեծ կոտորած մը պիտի ընէ անոնց մէջ , մինչև որ կորսուին ·

24 Ու անոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ , և դուն անոնց անունը երկնքի տակէն պիտի ջնջես · Մարդ մը քու առջևդ չի կենար , մինչև որ զանոնք կորսնցնես ·

25 Անոնց կուռքերուն պատկերները հրով պիտի այրես · Անոնց վրայ եղած արծաթին և ոսկիին մի՛ ցանկնար , ո՛չ ալ առ քեզի համար , որ անոնց պատճառաւ չ՛որոգայթիս , վասն զի անիկա քու Տէր Աստուածոյդ գարշելի է ·

26 Ու գարշելի բան մը մի՛ մտցնէր քու տունդ , որ դուն ալ անոր պէս նզովեալ չ՛ըլլաս · Անկէ բոլորովին զզուելով պիտի զզուիս և անկէ բոլորովին պիտի գարշիս , վասն զի նզովեալ է ·

Գ Լ Ը

1 Ամենայն պատուիրանքները պահելու համար , որ ապրին , բազմանան և մտնեն ու տիրեն երկրին՝ որուն համար երդում ըրաւ Տէրը հարցն ալ ·

2 Ու յիշէ՛ զամենայն ճամբան՝ որ քու Տէր Աստուածդ այս քառասուն տարի անապատին մէջ քեզ տարաւ , որ խոնարհեցնէ զքեզ , քեզ փորձէ , որ գիտնայ քու սրտիդ մէջը՝ թէ պահե՞ս իր պատուիրանքները , թէ ո՛չ ·

3 Խոնարհեցուց զքեզ , քեզ սովի տուաւ , և քեզ մանանայով կերակրեց՝ որ չգիտէիր դուն ալ և քու հարցդ ալ , որ մարդ միայն հացով չ՛ապրիր , հապա մարդ ամէն խօսքով որ Տէրոջ բերնէն կ՛ելլէ , մարդ կ՛ապրի ·

4 Քու հագուստդ քեզմէ չ՛ինկաւ , ո՛չ ալ ոտդ այտուցաւ այս քառասուն տարուան մէջ ·

5 Ու գիտցիր սրտիդ մէջ , որ ինչպէս մարդ մը իր որդին կը խրատէ , քու Տէր Աստուածդ ալ քեզ այնպէս կը խրատէ ·

6 Ուրեմն պահեցէք քու Տէր Աստուածոյդ պատուիրանքները՝ որ անոր ճամբաներուն մէջ քալէք և զանիկայ վախնաք ·

7 Վասն զի քու Տէր Աստուածդ քեզ լաւ երկիրը պիտի տանի , ջուրերու , աղբիւրներու և անդունդներու երկիր՝ որ դաշտերէն և լեռներէն կ՛ելլեն ·

8 Ցորենի , գարիի , խաղողի , թզենիի և նռնենիի երկիր , ձիթենիի և մեղրի երկիր ·

9 Երկիր՝ որուն մէջ հացով չ՛ուտես զանազանութիւն , ո՛չ ալ բան մը պակսի քեզի համար , երկիր՝ որուն քարերը երկաթ են , և որուն լեռներէն պղինձ կը հանես ·

10 Ու կշտանաս և կ՛օրհնես քու Տէր Աստուածդ՝ այն լաւ երկրին համար՝ որ քեզի տուաւ ·

11 Զգոյշ կեցիր որ չ՛ըլայ Թէ քու Տէր Աստուածդ մոռնաս՝ չպահելով անոր պատուիրանքները , կանոնները և պատաստանները՝ որ քեզի այսօր կը պատուիրեմ ·

12 Որ կշտանաս , լաւ տուներ շինես և անոնց մէջ բնակիս ·

13 Ու քու արջառներուդ և ոչխարներուդ հօտերը շատնան , արծաթդ և ոսկիդ շատնան , և քու ամէն ինչդ շատնայ ·

14 Ու սիրտդ չ՛ամբարտաւանանայ , և չ՛մոռնաս քու Տէր Աստուածդ՝ որ քեզ հանեց Եգիպտոսի երկրէն , ծառայութեան տունէն ·

15 Որ քեզ տարաւ այն մեծ և ահաւոր անապատին մէջ , ուր օձեր կային , կարմիր օձեր , ոջիլներ և ծարաւ , ուր ջուր չկար , որ քեզի համար ջուր հանեց հաստատ քարէ մը ·

16 Որ անապատին մէջ քեզ մանանայ կերակրեց՝ որ հարցդ չգիտէին , որ խոնարհեցնէ զքեզ և քեզ փորձէ , որ վերջը քեզի բարիք ընէ ·

17 Գուցէ սրտիդ մէջ ըսես · Իմ զօրութիւնս և իմ ձեռքիս զօրութիւնը ինծի այս հարստութիւնը ձեռք բերել տուաւ ·

18 Հապա յիշէ՛ զքու Տէր Աստուածդ , վասն զի անիկա է որ քեզի զօրութիւն կու տայ հարստութիւն ձեռք բերելու , որ հաստատէ իր ուխտը՝ որ հարցդ երդում ըրաւ , ինչպէս այսօր է ·

19 Ու եթէ մոռնաս զքու Տէր Աստուածդ , և ուրիշ աստուածներու ետևէ երթաս , և անոնց ծառայես և անոնց երկրպագութիւն ընես , ես այսօր կը վկայեմ ձեզի դէմ , որ անպատճառ պիտի կորսուիք ·

20 Ինչպէս որ Տէրը ձեր առջևէն կորսնցուց զազգերը՝ որ ձեր առջևէն կը կորսնցնէ , նոյնպէս պիտի կորսուիք , վասն զի ձեր Տէր Աստուածոյն ձայնին չ՛ունկնդրեցիք ·

Գ Լ Թ

1 Ամենայն մեծ ազգերէն աւելի զօրաւոր ազգեր պիտի վռնտէ , և ինքը պիտի տիրէ անոնց երկրին , 4 ոչ թէ անոնց արդարութեան համար , հապա անոնց անիրաւութեան համար :

1 Լսէ՛ , Իսրայէլ , դուն այսօր Յորդանանէն պիտի անցնիս , որ երթաս տիրես ազգերու՝ որ քեզմէ մեծ և զօրաւոր են , քաղաքներու՝ որ մեծ են և մինչև երկինք պարսպած ·

2 Ժողովուրդ՝ որ մեծ և բարձրահասակ է , Ենակայ որդիներ՝ որոնց դուն գիտես և որոնց մասին լսեր ես թէ ո՞վ կրնայ կենալ Ենակայ որդիներուն առջև ·

3 Ուրեմն գիտցիր այսօր , որ քու Տէր Աստուածդ է որ քու առջևդ կ՛անցնի իբրև կլանող կրակ , անիկա զանոնք կորսնցնէ և զանոնք քու առջևդ խոնարհեցնէ , որ դուն զանոնք վռնտես և շուտով կորսնցնես , ինչպէս Տէրը քեզի խոստացաւ ·

4 Ա՛լ մի՛ ըսեր քու սրտիդ մէջ , երբ Տէր Աստուածդ զանոնք քու առջևէդ վռնտէ , ըսելով · Իմ արդարութեանս համար Տէրը զիս մտցուց որ այս երկիրը տիրեմ , վասն զի այս ազգերուն անիրաւութեան համար Տէրը անոնք քու առջևէդ կը վռնտէ ·

5 Ո՛չ իմ արդարութեանս և ո՛չ ալ սրտիս ուղղութեան համար դուն կ՛երթաս անոնց երկիրը տիրելու , հապա անոնց ազգերուն անիրաւութեան համար Տէր Աստուածդ անոնք քու առջևէդ կը վռնտէ , և որ հաստատէ Տէրը այն խօսքը՝ որ քու հարցդ երդում ըրաւ Աբրահամին , Իսահակին և Յակոբին ·

6 Ուրեմն գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ այս բարի երկիրը քեզի չ՛տուաւ որ տիրես , վասն զի դուն ծռմռակամ ազգ մ՛ես ·

7 Յիշէ՛ , մի՛ մոռնար զքու Տէր Աստուածդ անապատին մէջ որ բարկացուցիր , այն օրէն որ Եգիպտոսի երկրէն ելար մինչև որ այս տեղը հասաք , ապստամբ եղաք Տէրոջ դէմ ·

8 Նաև Քորէբի մէջ բարկացուցիք Տէրը , և Տէրը բարկացաւ ձեզի վրայ որ ձեզ կորսնցնէ ·

9 Երբ որ լերինը ելայ որ տախտակ քարէ տախտակներ , Ուխտին տախտակները առնելու , ես լերինը քառասուն օր և քառասուն գիշեր մնացի , հաց չկերայ և ջուր չխմեցի ·

10 Ու Տէրը երկու քարէ տախտակներ ինծի տուաւ՝ Աստուծոյ մատովը գրուած , և անոնց վրայ գրուած էր ամէն խօսքեր՝ որ Տէրը ձեզի ըսաւ լերինը՝ հուրին միջէն , ժողովին օրը ·

11 Ու եղաւ որ քառասուն օր և քառասուն գիշեր վերջացաւ , Տէրը երկու քարէ տախտակները , Ուխտին տախտակները ինծի տուաւ ·

12 Ու Տէրը ինծի ըսաւ · Ելիր իջիր շուտով հոսկից , վասն զի քու ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսէն հանեցիր , ապականացուցին ·

13 Ես որ ալ ըսածնուս չ՛դարձան , ձուլածոյ մը շինեցին իրենց համար ·

14 Ինծի թող տուր որ զանոնք կորսնցնեմ , և անոնց անունը երկնքի տակէն ջնջեմ , և քեզ զանոնցմէ աւելի զօրաւոր և աւելի մեծ ազգ մը ընեմ ·

15 Ես ալ դարձայ և լերինէն իջայ , և լերինը հուրով կը բորբոքէր , և ուխտին երկու տախտակները երկու ձեռքերուս մէջ էին ·

16 Ու տեսայ որ մեղանչեցիք ձեր Տէր Աստուածոյդ դէմ , ձեզի ձուլածոյ հորթ մը շինեցիք , շուտով ճամբէն դարձաք՝ զոր Տէրը ձեզի պատուիրեց ·

17 Ու երկու տախտակները բռնեցի և երկու ձեռքերուս վրայէն նետեցի , ու ձեր աչքին առջև զանոնք կոտրեցի ·

18 Ու առաջուան պէս քառասուն օր և քառասուն գիշեր Տէրոջ առջև ինկայ , հաց չկերայ և ջուր չխմեցի , ձեր բոլոր մեղքերուն համար՝ զոր մեղանչեցիք՝ չարութիւն ընելով Տէրոջ աչքին առջև , որ զայն բարկացուցիք ·

19 Վասն զի կը վախնայի բարկութենէն և սաստիկ զայրոյթէն՝ որով Տէրը ձեզի դէմ բարկացաւ՝ որ ձեզ կորսնցնէ , բայց Տէրը ինծի ալ լսեց այն անգամ ·

20 Ահարոնի վրայ ալ շատ բարկացաւ Տէրը՝ որ զայն կորսնցնէ , ու Ահարոնի համար ալ այն ժամանակ աղաչեցի ·

21 Ու ձեր մեղանչած իրը՝ զոյգը , որ շինեցիք , առի և հուրի մէջ այրեցի , ու զանիկայ կոտրտեցի , մանրեցի մինչև որ հողի պէս մանրացաւ , և անոր փոշին լերինէն իջնող առուն մէջ ձգեցի ·

22 Ու Թաբերայի , Մասայի և Կիբրովթ Ատաւայի մէջ ալ բարկացուցիք Տէրը ·

23 Ու երբ Տէրը Կադէս Բառնէայէն ձեզ ղրկեց՝ ըսելով · Ելէք ու տիրեցէք այն երկրին՝ որ ես ձեզի տուի , ապստամբ եղաք Տէրոջ հրամանին դէմ , և անոր չհաւատացիք , ո՛չ ալ անոր ձայնին լսեցիք ·

24 Ապստամբ եղաք Տէրոջ դէմ՝ որ ձեզ գիտցած օրէնէն ի վեր , որ ձեզ ծնանք ·

25 Ուրեմն այն քառասուն օր և քառասուն գիշեր՝ որ Տէրոջ առջև ինկայ , վասն զի Տէրը ըսած էր որ ձեզ կորսնցնէ ·

26 Տէրոջ աղաչեցի և ըսի · Տէր Աստուած , քու ժողովուրդդ և քու ժառանգութիւնդ մի՛ կորսնցներ՝ զոր քու մեծութեամբդ փրկեցիր , զոր Եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեցիր ·

27 Յիշէ՛ քու ծառաներդ Աբրահամ , Իսահակ և Յակոբ , մի՛ նայիր այս ժողովուրդին կարծրութեան , ո՛չ ալ անոնց չարութեան և մեղքին ·

28 Որ մի՛ ըսեն այն երկրին բնակիչները՝ որ մեզ հանեցիր , Թէ Տէրը չկրցաւ զանոնք մտցնել այն երկիրը՝ որ անոնց խոստացաւ , և որ անոնց ատեցաւ , անոնց անապատին մէջ սպաննելու համար հանեց զանոնք ·

29 Բայց անոնք քու ժողովուրդդ և քու ժառանգութիւնդ են՝ զոր զօրութեամբդ հանեցիր և երկարած բազուկովդ ·

Գ Լ Ժ

1 Նոր տախտակներ կ՛առնէ , տապան մը կը շինէ , 6 Ղեւտացիները կը սահմանէ , 10 կ՛աղաչէ , 12 կը յորդորէ :

1 Այն ատենը Տէրը ինծի ըսաւ · Քարէ երկու տախտակներ քեզի պատրաստէ՛ , ինչպէս առաջուանները , և լերինը ինծի վերա՛ ելիր , և փայտէ տապան մ՛ալ շինէ քեզի համար ·

2 Ու առաջուան խօսքերը՝ որ առաջուանները վրայ գրեցի , որ կոտրեցիր , անոնք տախտակներուն վրայ ես ալ կը գրեմ , և զանոնք տապանին մէջ կը դնես ·

3 Ու ես ակակիայ փայտէ տապան մը շինեցի , և երկու քարէ տախտակներ պատրաստեցի ինչպէս առաջուանները , և լերինը ելայ , երկու տախտակները ձեռքերուս մէջ ·

4 Ու առաջուան պէս տախտակներուն վրայ գրեց , ինչպէս առաջուանները գրած էր , այն տասը պատուիրանքները՝ որ Տէրը ձեզի ըսաւ լերինը՝ հուրին միջէն , ժողովին օրը , և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ ·

5 Ու դարձայ և լերինէն իջայ , և տախտակները շինած տապանիս մէջ դրի , և հոն կան , ինչպէս Տէրը ինծի պատուիրեց ·

6 Ու Իսրայէլի որդիները Բերոթ Բնէականայէն ճամբայ ելան դէպի Մոսերա · Հոն Ահարոն մեռաւ և հոն թաղուեցաւ , և անոր տեղ անոր որդին Եղիազար քահանայութիւնը ըրաւ ·

7 Անկից ճամբայ ելան դէպի Գուդգոդա , և Գուդգոդայէն դէպի Յետեբաթա , ջուրերու երկիր մը ·

8 Այն ատենը Տէրը Ղեւտի ցեղը զատեց՝ որ Տէրոջ ուխտին տապանը կրեն , Տէրոջ առջև կենան՝ սպասաւորելու և անոր անունովը օրհնելու , մինչև այսօր ·

9 Ասոր համար Ղեւտիին բաժին մը կամ ժառանգութիւն մը չ՛եղաւ իր եղբայրներուն հետ , Տէրը անոր ժառանգութիւնն է , ինչպէս քու Տէր Աստուածդ անոր խոստացաւ ·

10 Ես ալ առաջուան պէս քառասուն օր և քառասուն գիշեր լերինը կեցայ , և Տէրը այն անգամ ալ ինծի լսեց , Տէրը քեզ չուզեց կորսնցնել ·

11 Հապա Տէրը ինծի ըսաւ · Ելիր ճամբայ ելիր ժողովուրդին առջևէն , որ երթան տիրեն երկրին՝ որուն համար երդում ըրի անոնց հարցն ալ որ տամ անոնց ·

12 Ու հիմա Իսրայէլ , քու Տէր Աստուածդ ի՞նչ կը խնդրէ քեզմէ , եթէ ո՛չ քու Տէր Աստուածդ երկնչիս , անոր բոլոր ճամբաներուն մէջ քալես , զանիկայ սիրես , քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգիովդ ծառայես ·

13 Ու Տէրոջ պատուիրանքները և կանոնները պահես՝ որ քեզի այսօր կը պատուիրեմ , որ բարիք ընես քեզի ·

14 Ահա երկինքը և երկնից երկինքը Տէր Աստուածոյդ է , երկիրն ալ և անոր մէջ եղած ամէն բան ·

15 Միայն Տէրը քու հարցդ սիրեց , զանոնք ընտրեց , անոնց ետևէ ձեզ՝ անոնց զաւակները , բոլոր ազգերէն աւելի , ինչպէս այսօր է ·

16 Ուրեմն թլփատեցէք ձեր սրտին ծայրերը , և ա՛լ մի՛ խստանայք ·

17 Վասն զի Տէր Աստուածդ աստուածներուն Աստուածը և տերերուն Տէրը՝ մեծ , զօրաւոր և ահաւոր Աստուածը՝ որ երես չ՛առներ և կաշառք չ՛առներ ·

18 Որ դատաստան կ՛ընէ որբին և այրիին , և օտարականը կը սիրէ , որ անոր հաց և հանդերձ տայ ·

19 Ուրեմն օտարականը սիրեցէք , վասն զի դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարականներ էիք ·

20 Քու Տէր Աստուածդ զանիկայ վախցիր , զանիկայ ծառայէ , անոր կպիր և անոր անունովը երդում ըրէ ·

21 Ան է քու գովեստդ , ան է քու Տէր Աստուածդ՝ որ քեզի համար այն մեծ և ահաւոր բաները ըրաւ՝ զոր աչքերդ տեսան ·

22 Եօթանասուն հոգի էին հարցդ՝ որ Եգիպտոս իջան , և հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզ երկնքի աստղերուն չափ շատցուց ·

Գ Լ Ժ Ա

1 Տէրոջ սիրելու և անոր պատուիրանքները պահելու կը յորդորէ , 8 որ զօրանան , 10 երկիրը պտղաբեր ըլլայ , 16 կռապաշտութենէ զգուշանան , 18 Աստուծոյ խօսքերը սորվին , 22 որ Տէրոջ հետևին , 26 օրհնութիւն և անէծք կը դնէ :

1 Ուրեմն սիրեցէք քու Տէր Աստուածդ , և միշտ անոր պատուիրանքները պահեցէք , կանոնները , պատաստանները և պատուիրանքները ·

2 Ու գիտցէք այսօր , որ ես ձեր զաւակներուն չեմ խօսիր՝ որ չեն գիտեր և չեն տեսած Տէր Աստուածոյդ խրատը , մեծութիւնը , զօրաւոր ձեռքն ու երկարած բազուկը ,

3 նշանները և գործերը՝ զոր ըրաւ Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնին՝ Եգիպտոսի թագաւորին և անոր բոլոր երկրին ,

4 և զոր ըրաւ Եգիպտոսի զօրքերուն , անոնց ձիերուն և կառքերուն՝ որ Կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց վրայ հեղեղեցուց , երբ որ անոնք ձեր ետևէ կը հալածէին , և Տէրը զանոնք մինչև այսօր կորսնցուց ,

5 և զոր ըրաւ անապատին մէջ ձեզի , մինչև որ այս տեղը հասաք ,

6 և զոր ըրաւ Դաթանայ և Աբիրոնի որդի Հեղիաբայ Հուբինեան Ռուբինին հարցն , որ երկիրը բերանը բացաւ և զանոնք կլանեց , իրենց տուները , վրանները և անոնց հետ եղած ամէն կենդանի էակները , որոնք Իսրայէլի մէջտեղն էին ,

7 Ձեր աչքերը տեսան Տէրոջ ըրած այս բոլոր մեծ գործերը ·

8 Ուրեմն պահեցէք ամէն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , որ զօրանաք և մտնելով տիրեցէք այն երկրին՝ որուն համար կ՛անցնիք տիրելու ,

9 և որ երկար օրեր ապրիք Տէրոջ այն երկրին մէջ՝ որուն համար Տէրը երդում ըրաւ ձեր հարցն ալ որ տայ անոնց և անոնց զաւակներուն , կաթ ու մեղր բղխող երկիրը ·

10 Վասն զի երկիրը՝ որ կ՛երթաս տիրելու , Եգիպտոսի երկրին պէս չէ՝ որմէ ելար , ուր սերմդ կը ցանէիր և ոտքովդ կ՛ոռոգէիր , ինչպէս բանջարանոց մը ·

11 Հապա երկիրը՝ որ կ՛անցնիք տիրելու , լերանց և դաշտերու երկիր մ՛է , որ երկինքի անձրեւէն ջուր կը խմէ ·

12 Երկիր՝ որուն Տէր Աստուածդ կը հոգայ , որուն վրայ միշտ Տէր Աստուածոյդ աչքերը կան , տարուան սկիզբէն մինչև տարուան վերջը ·

13 Ու եղիր որ եթէ ուշադրութեամբ պահէք այն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , որ սիրէք Տէր Աստուածնիդ և անոր ծառայէք բոլոր սրտերովնիդ և բոլոր հոգիներովնիդ ,

14 Տէրը ձեր երկրին անձրեւը ժամանակին պիտի տայ , առաջուան և յետոյի անձրեւը , որ հացդ , գինիդ և իւղդ հաւաքես ·

15 Ու քու անասուններուդ համար խոտ պիտի տայ քու դաշտերուդ մէջ , և դուն պիտի կշտանաս ·

16 Զգուշացէք որ ձեր սիրտը չ՛խաբուի , որ չ՛խոտորիք և ուրիշ աստուածներու չ՛ծառայէք և անոնց չ՛երկրպագէք ·

17 Որ Տէրոջ բարկութիւնը ձեզի դէմ չ՛բորբոքի , որ երկինքը գոցէ , անձրեւ չ՛ըլլայ , երկիրը իր բերքը չ՛տայ , և դուք շուտով չ՛կորսուիք այն բարի երկրին վրայէն՝ որ Տէրը ձեզի կու տայ ·

18 Ուրեմն այս իմ խօսքերս ձեր սրտին և ձեր հոգիին մէջ դրէք , և զանոնք նշանի համար ձեռքերնիդ վրայ կապեցէք , որ ճակատնոցի համար աչքերուդ

19 մէջտեղը ըլլան Ա՛նոնք սորվեցուցէք ձեր զաւակներուն , խօսեցէք անոնց վրայ՝ երբ որ տունդ նստած ատեն

Ն · Ք · ՂՖ · 1451

մանեթիւն ընես . քու աղջիկդ անոր տղուն չտաս , ու անոր աղջիկը քու
4 տղուդ չառնես . վասն զի քու տըղաքներդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընեն օտար աստուածներ պաշտելու . ու Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով՝ ձեզ
5 շուտով պիտի կորսընցընէ : Սակայն անոնց ասանկ ըրէք . Անոնց սեղանները կործանեցէք , անոնց արձանները խորտակեցէք , անոնց անտառները կարեցէք , ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով այրեցէք :
6 Քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես . Քէ քու Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց , որ դուն անոր սեպհական ժողո-
7 վուրդը ըլլաս : Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց , ամէն ազգերէն շատ ըլլալնուդ համար չէ , քանզի դուք
8 ամէն ազգերէն քիչ էիք . Այլ Տէրը ձեզ սիրելուն համար , ու ձեր հայրերուն ըրած երդումը պահելուն համար , Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով ծառայութենէն տունէն հանեց , և եգիպտացւոց փարաւոն թագաւորին ձեռքէն
9 ազատեց : Արդ՝ գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ՝ ինքն է Աստուածը , հաւատարիմ Աստուածը , որ ուխտը սիրողներուն ու իր պատուիրանքները պահողներուն մինչև հազար սերունդ՝ ուխտ ու ողորմու-
10 թիւն կը պահէ . Եւ ղինքը ատողներուն ալ՝ իրենց երեսին դէմ պատիժը կու տայ , ու զանոնք կը կորսընցընէ . զինքը ատողին դէմ երկար չուշացըներ , անոր երեսը կու-
11 տայ : Ուրեմն պահէ դուն ան պատուիրանքները , կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ ընես :
12 Որովհետև որ աս դատաստանները լսելով՝ անոնք պահես ու ի գործ դնես , քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի համար՝ քու հայրերուդ երդումը ուխտը ու ողորմու-
13 թիւնը պիտի պահէ . Նաև քեզ պիտի սիրէ , և քեզ օրհնէ , ու քեզ պիտի շատցընէ . և ՚քու որովայնիդ պտուղը , քու երկրիդ պտուղը , քու ցորենդ , քու գինիդ , քու եղդ , կովերուդ ծնունդը , ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան երկրին վրայ՝ որն որ Տէրը քու հայրերդ երդումով ըրաւ քեզի տալու :
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս . ու ձեր մէջը՝ և ձեր անասուններուն մէջը՝ թէ արուներէն և թէ եգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի : Եւ Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի

Ն · Ք · ՂՖ · 1451

ը Գաղ · 15 ·

ի Եր · իդ · 24 · ւԼ · 13 · Գաղ · ժբ · 2 , 3 ·

ի Եր · ժԹ · 6 · Գաղ · ժդ · 2 · իշ · 19 · Սաղ · ծ · 3 · Երեմ · բ · 3 ·

ի Եր · ժԹ · 5 · Ամաղ · գ · 2 · ա Գաղ · ը · 9 ·

ւ Գաղ · ժ · 22 ·

ի Գաղ · ժ · 15 ·

ի Եր · լը · 13 · Սաղ · ճճ · 8 · 9 , 10 · Ղուա · ա · 55 , 72 , 73 ·

ի Եր · ժ · 3 · 14 ·

ւ Եսա · խԹ · 7 · ա Կոր · ա · 9 · ժ · 13 · բ Կոր · ա · 18 · ա Թես · ե · 24 · բ Թես · գ · 3 · բ Տիմ · բ · 13 · Երր · ժա · 11 · ա Յով · ա · 9 ·

ն Եզ · ի · 6 · Գաղ · ւ · 10 · Նէեմ · ա · 5 · Դան · Թ · 4 ·

ը Եսա · ծԹ · 18 · Նաե · ա · 2 ·

ե Գաղ · լը · 35 · ՛Ղէ · իվ · 3 · Գաղ · իը · 1 ·

ի Սաղ · ճն · 8 · 9 · Ղուա · ա · 55 , 72 , 73 ·

ն Յով · ժդ · 21 ·

ւ Գաղ · իը · 4 ·

ե Եզ · իդ · 26 · ՃՃ ·

16 և Չեր Տէր Աստուածը չփորձէք , ինչպես որ Մասսային մէջ փոր-
17 ձեցիք : Չեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները , ու ձեզի պատուիրած վկայութիւնները ու կանոնները ղգուշութեամբ պա-
18 հէք : Եւ Տէրոջը առջևը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է , ան ընես , որ քեզի աղէկ ըլլայ , ու մտնես ժառանգես ան բարի երկիրը՝ որն որ Տէրը քու հայրերուդ
19 երդումը ըրաւ ւեվէ Քոնը , և քու ամէն թշնամիներդ քու առջևէդ հալածես , ինչպես որ Տէրը ըսաւ :
20 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցընէ՝ ու ըսէ թէ՝ Ինչ պիտի ըլլան ան վկայութիւնները՝ կանոնները ու դատաստանները , որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուի-
21 րեց . Ան ատենը քու որդւոյդ պիտի ըսես . Մենք Եգիպտոսի վրէ Փարաւոնին ծառայ էինք , և Տէրը Եգիպտոսէն
22 հանեց . Նաև Տէրը մեր աչքերուն առջևը՝ Եգիպտոսի վրայ , Փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տանը վրայ՝ մեծ ու սոսկալի նշանները
23 ու հրաշքները ըրաւ . Եւ մեզ անկէ հանեց , որ մեզ տանի , ու մեր հայրերուն երդումով խոստա-
24 ցած երկիրը տայ մեզի : Ուստի Տէրը մեզի պատուիրեց , որ աս բոլոր կանոնները ի գործ դնենք , Քու մեր Տէր Աստուածմէն վախնանք , Էոր մեզի աղէկ ըլլայ միշտ , ու Քողէ
25 մենք՝ ինչպես որ է՛ այսօր : Եւ թէ որ մեր Տէր Աստուծոյն առջևը՝ աս բոլոր պատուիրանքները ղգուշութեամբ կատարենք , ինչպես որ ինքը մեզի պատուիրեց , է՚ն մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի :

ԳԼ · Ը

1 Որէն աղգաց հետ հաղորդակցութիւն ընելը կ՚արգիլուի . 4 կռապաշտութենէ ազատ ըլլալու համար , 6 ժողովուրդը սուրբ մնալու համար , 9 քանզի Աստուած ապրմանի ու արդար է , 12 և Խորհէլացւոց պիտի օգնէ անոնց ընելու պատերազմներուն մէջ :

1 Երբոր Քրու Տէր Աստուածդ տանի քեզ ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ժառանգելու համար , ու քու առջևէդ շատ ազգեր հալածէ , ՚ւյեբուսէացին Է քենաացիները , Գերգեսացիները , Ամօրհացիները , Քանանացիները , Փերեզացիները , Խևացիները ու Յեբուսացիները , աս
2 եօթը ազգերը՝ որոնք էքեզմէ մեծ ու զօրաւոր են , Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ Քզանոնք քու ձեռքդ տայ , զանոնք պիտի զարնես , Եաս բոլորովին կորսընցընես . Չանոնց հետ ուխտ չընես , ու անոնց չո-
3 ղորմիս . Ո չ ալ Էանոնց հետ խնա-

Ն·ք·ՂԲ· 1451

ԷԼ·Թ·14· ԺՆ·20· ՓԼ ԻԲ·27·60· ¬ՀՊՐ 2·

ԼԳԼ·ԺԳ·8· ԺԹ·13,21· ԻՆ·12·

¬ԵԼ·ԼԳ·33· ԳԼ·ԺԲ·30· Դ՚ա՚ո·Ը·27· ՍԱՂ·ՃՂ·36·

¬ԳԼ·Լ՚·6· ՎՍԱՂ·ՃՆ·5·

¬ԳԼ·Դ·34· ԻԹ·3·

ՐԵԼ·ԻԳ·28· ՑՆԱ·ԻԳ·12·

ՅԳԼ·Ժ·17· ՆԷԵՄ՚·ա·5· Գ·14· Թ·32·

¬Թու·Ժա՚·20· Ժգ·9, 14,42· Ժշ·3· ՑՆԱ·Գ·10·

ՖԵԼ·ԻԳ·29, 30·

ՖՀՊՐ 2·

ՕՑՆԱ·Ժ·24, 25,42· Ժբ·1, Ճ·

ՖԵՂ·ԺԵ·14· ԳԼ·Թ·14· ԻՆ·19· ԻԹ·20·

¬ԳԼ·Ժա·25· ՑՆԱ·ա·5· Ժ·8· ԻԳ·9·

ԲՀՊՐ 5· ԵԼ·ԼՐ·20· ԳԼ·ԺԲ·3· ա ՄՆ·Ժգ·12·

ՃՑՆԱ·Է·1, 21·

ՐԴա՚ո·Ը·27·

ԻԳԼ·ԺԵ·1·

ՂՂԼ·ԻԷ·28· ԳԼ·Ժգ·17· ՑՆԱ·Ջ·17, 18· Է·1·

վերջընէ . ու Լան Եգիպտացւոց դէՂ ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես , բնաւ քու վրադ պիտի չբերէ . այլ անոնք քու բոլոր թշնամիներուդ

16 վրայ պիտի խրկէ : Եւ Դուն պիտի ապառեա ան բոլոր ազգերը , ո-րոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ պիտի տայ . Ը քու աչքդ ա-նոնց չխնայէ . ու անոնց աստուածա-ները չպաշտես , վասն զի ան ¬քեզի

17 որոգայթի պիտի ըլլայ : Թէ որ սրտիդ մէջը ըսես Թէ՝ Ան ազգերը ինծմէ շատուր են , ես ինչպէս

18 կրնամ անոնք հալածել . ¬Անոնցմէ մի՛ վախնար , այլ Ամէն յիշէ՛ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ ըրաւ փա-րաւոնին՝ ու բոլոր Եգիպտացիներ-

19 ըուն , ¬Ան մեծամեծ փորձերը՝ ո-րոնց դուն ականատես եղար , ան նշանները ու հրաշքները , ան զօ-րաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը , որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց . քու Տէր Աստուածդ անանկ պիտի ընէ ան բոլոր ազգե-րուն , որոնցմէ դուն կը վախնաս ;

20 ¬Ու նաև քու Տէր Աստուածդ ա-նոնց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ , որ մնացածները՝ ու քու երեսէդ

21 պահուըտողները կորսուին : Ո՛-րէմ անոնց երեսէն մի՛ վախնար . քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ յան զօրաւոր ու ահարկու Աստուածը՝

22 ¬ձեր մէջն է : Եւ քու Տէր Աս-տուածդ ան ազգերը քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռընտէ . զանոնք չես կրնար մէկէն հատցընել , որ չըլլայ Թէ դաշտին գազանները

23 վրադ շատնան : Եւ քու Տէր Աս-տուածդ զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնէ , ու զանոնք մեծ կործա-նումով պիտի կործանէ , մինչև որ

24 ամէնքը բնաջինջ ըլլան : Նաև ա-նոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ , և անոնց անունները երկինքին տակէն ոչնչացընես . ¬ու բնաւ մէկը պիտի չկրնայ քեզի դէմ կենալ , մինչև որ զանոնք կոր-

25 սընցընես : Անոնց աստուածներուն քանդակուած կուռքերը ¬կրակով այրես . ու անոնց վրայ եղած ոս-կիին ու արծաթին աչք տնկելով՝ անոնք քեզի չառնես , որ անոնց-մով ¬որոգայթի չբռնուիս . վասն զի անոնք ¬քու Տէր Աստուածդ

26 առջևը գարշելի են . Ուրդ՝ գարշելի բան մը տունդ մի՛ տաներ , որ դուն ալ անոր պէս նզոված չըլլաս . անկէ բոլորովին զզուիս , ու զանիկայ արհամարհես , վասն զի նզոված է ան :

ԳԼ·Ը

1-20 Մովսէս կը յորդորէ Իսրայէլացիները Աս-տուծոյ հնազանդելու , անոր բարերարութիւն-ները յիշելով :

1 Ձ՚ԱՄէն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝ ¬զգոյշ՝ եղիք որ ընէք , որպէս զի ապրիք , ու շատնաք , ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ Տէրը ձեր հայրերուն երդումով

2 խոստացաւ , Ու մի՛տդ պահէ ան բոլոր ճամբան , որ քու Տէր Աս-տուածդ աս քառասուն տարին Էքեզ անապատին մէջ պտրտցուց , Էքեզ խոնարհեցընելու՝ փորձելու Ը ու սրտիդ մէջինը իմանալու հա-մար , Թէ արդեօք դուն անոր պա-տուիրանքները պիտի պահես , Թէ

3 չէ : Եւ Տէրը քեզ խոնարհեցուց , Էանօթեցուց , և Ղմանանայով կե-րակրեց , որն որ ոչ դուն կը ճանչ-նայիր , և ոչ քու հայրերդ , քեզի իմացընելու համար՝ Թէ Է ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա մար-դը Տէրոջը բերնէն ելած ամէն Խօս-

4 ¬Վք կ՚ապրի : Ձա քառասուն տա-րին քու վրայէդ լաթերդ չհինցան , ու ոտքերդ չուռեցան :

5 Ը Եւ սրտիդ մէջը գիտնաս որ ինչպէս մարդ մը կը խրատէ իր որդին , քու Տէր Աստուածդ ¬Ա-

6 քեզ ¬Ռնէ կը խրատէ : Ու-րեմն քու Տէր Աստուածդ պա-տուիրանքները պահես , Ժ որ ա-նոր ճամբաներուն մէջը քալես , ու

7 անկէ վախնաս : Քանզի քու Տէր Աստուածդ մէկ աղէկ երկիր մը կը տանի քեզ , Էառուն երկիր մը՝ ¬որ գետերով , գարիով , այդիներ-ով , Թզենիներով և նռնենիներ-ով լեցուն է . Իւղ տուող ձիթե-

9 նիներու ու մեղրի երկիր . Ան-ռնի երկիր մը՝ որ հոն *կուշտ հաց պի-տի ուտես , ¬ոչ անոր մէջ բնաւ քոյ մը պիտի չպակսի քեզի . երկիր մը՝ Նորուն քարերը երկաթ է , ու անոր լեռներէն պղինձ պիտի հանես ;

10 Ի Ուստի երբոր ուտես ու կշտա-նաս , քու Տէր Աստուածդ օրհնես , ան աղէկ երկիրը քեզի տալուն հա-

11 մար : Քու անձիդ զգուշութիւն ըրէ , չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ մոռնաս , ու չպահես անոր պա-տուիրանքները , դատաստանները ու կանոնները , որոնք ես այսօր

12 քեզի կը պատուիրեմ : Ժ Ու երբոր ուտես ու կշտանաս , և գեղեցիկ տուներ չինես , ու բնակիս անոնց

13 Ժէջ , Ու երբոր արջառներդ և հօ-տերդ շատնան , ու նաև արծաթդ ու ոսկիդ շատնայ , և քու ամէն

14 ունեցածդ շատնայ , Ի Ձըլլայ որ սիրտդ հպարտանայ , և հըրաս Տէր Աստուածդ մոռնաս , ան որ Եգիպ-

* ԵՋԲ . ա-նանց յ-գա-ւորութեան

Ն·ք·ՂԲ· 1451

¬ԳԼ·Դ·1· Ե·32, 33· Գ·1·2·3·

ԲԳԼ·ա·3· Բ·7· ԻԹ·5· Ա՚ա՚ղ·16· Ա՚մ՚ի·Բ·10·

ՀԵԼ·ԺԳ·4· ԳԼ·ԺԳ·3·

ՏՐՄՆ·ԼՐ·31· ՑՈՒ·Բ·25·

ԻԵԼ·ԺԳ·2, 3·

ՂԵԼ·ԺԳ·12·14·35·

ԻՍա՚դ·ՃԴ·29· Մ՚ա՚ո·Դ·4· Ղա՚ո·Դ·4·

ԸԳԼ·ԻԲ·5· ՆԷԵՄ՚·Թ·21·

ԲՐԹա՚ք·Է·14· Ա՚ղ՚ի·32· Ա՚ռակ՚ք·12· ԵԲՐ·Ժբ·15·6· Ը՚ա՚յ՚ա·Գ·19·

ԺԳԼ·Ե·33·

ԻԳԼ·Ժա·10·11·12·

ԼԳԼ·ԼԴ·25·

ԻԳԼ·Ջ·11· 12·

ԺԳԼ·ԻԲ·47· ԼԲ·15· Ա-ռակ՚Ը·9· Ռվ՚ե·Ժդ·6·

ԼՈԿՈՐ·Գ·7·

ՀՍաՂ·ՃՂ·21·

Ն · ք · գբ · 1451

տացուց երկրէն՝ ծառայութեան
15 տունէն քեզ հանեց , Եւ ան մեծ
ու ահագին , Ե՛ս կիզող օձերով ու
կարիճներով լեցո՜ն , չոր ու անջուր
անապատին մէջ Էքեզ պտրտցուց ,
ճու քեզի ապառաժ քարէն ջուր
16 հանեց . Եւ անապատին մէջ քու
հայրերուդ չճանչցած Մանանա
յովը քեզ կերակրեց , որ քեզ խո-
նարհեցընէ ու փորձէ , և վերջը
17 քեզի բարիք ընէ . Եւ սրտիդ մէջը
չըսես Թէ՝ Ես հարստութիւնը իմ
կարողութեամբս ու իմ ձեռքիս
18 ուժովը վաստկեցայ . Հապա քու
Տէր Աստուածդ յիշես . Էքանզի
հարստութիւն ատանալու համար
քեզի զօժ տուողը ան է . Որ քու
հայրերուդ իր երդումով ըրած
ուխտը հաստատէ , ինչպես որ այս-
օր կ՚երեւի :
19 Եւ Թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով՝ ուրիշ աստուածներու
ետեւէ երթաս , զանոնք պաշտես ,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես ,
ես այսօր ձեզի կը վկայեմ , որ
դուք բոլորովին պիտի կորսուիք՝
20 Ան ազգերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր
առջեւէն պիտի կորսնցընէ . Դա-
նանկ պիտի կորսուիք . ինչու որ
ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ
չըրիք :

Գ Լ · Թ

1—29 Մովսէս Իսրայէլացւոց քանի մը տարբ-
տամօրութիւնները յիշելով՝ կը վերջացնէ ա-
նոնցմէ ինքզինքնին արդար սեպելու կարծիք
ը :

1 Լսի՛ Իսրայէլ՝ մտիկ րրէ . Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս ,
որ երթաս Էքեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր , ու Էմինչեւ երկինքը պարբս-
պատր մեծ քաղաքներ ժառանգես ,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազ-
գը՝ Ենակիմներուն որդիքը՝ որոնք
դուն կը ճանչնաս , ու նաև լսեր ես
Թէ՝ Ենակին որդւոցը ո՛վ կրնայ
դէմ դնել :
3 Արդ՝ դուն այսօր գիտցիր , որ
քու Տէր Աստուածդ ինքը Էքու
առջեւդ կ՚անցնի Ուխ՜ մաշող կրակ
մը , Ե՛ու զանոնք պիտի կորսնցը-
նէ , և քու առջեւէդ զանոնք պիտի
ոչնչացընէ . Եւ դուն անոնք պիտի
հալածես , ու շուտով կորսնցը-
նես , ինչպէս որ Տէրը քեզի ըսաւ :
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք
քու առջեւէդ հալածէ , Իսրտիդ
մէջը չըսես Թէ՝ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս աս երկիրը բե-
րաւ՝ որ ժառանգեմ . Էքանզի Տէ-
րը աս ազգերը իրենց անօրէնու-
թեանը համար քու առջեւէդ կը
5 վռընտէ : ԷշԷ Թէ քու արդարու-

Ն · ք · գբ · 1451

թեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը
համար կը մտնես անոնց երկիրը
ժառանգելու , այլ քու Տէր Աս-
տուածդ ան ազգերուն անօրինու-
թեանը համար՝ զանոնք քու առ-
ջեւէդ կը վռընտէ , և որ հաստատէ
Ան խօսքը՝ որուն համար քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահա-
կին ու Յակորին երդում ըրաւ :
6 Ուստի գիտցիր որ՝ քու արդարու-
թեանդ համար չէ որ քու Տէր Աս-
տուածդ աս բարի երկիրը քեզի
ժառանգել կու տայ . Էքանզի դուն
խստապարանոց ժողովուրդ մըն ես :
7 Միտդ պահէ ու մի՛ մոռնար ,
որ դուն քու Տէր Աստուածդ անա-
պատին մէջ բարկացուցիր . Էն-
դիպտոսի երկրէն ելած օրդ՝ մինչև
հոս եկած օրդ Տէրոջը անդադար
8 եղաք : Էքորեբի մէջ ալ Տէրը
բարկացուցիք . և Տէրը ձեզ կոր-
սընդրնելու համար՝ ձեզի բարկա-
9 ցաւ : Երբոր ես լեռը ելայ , որ
քարեղէն տախտակները առնեմ ,
ուխ՜՝ Տէրոջը ձեզի հետ ըրած
ուխտին տախտակները , Էքառասուն
օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցայ .
ոչ հաց կերայ և ոչ ջուր խմեցի .
10 Ու Ան ատենը Տէրը տուաւ ինծի Ա-
տուծոյ մատովը գրուած երկու
քարեղէն տախտակները . ու անոնց
վրայ էուխ՜՝ Էն բոլոր ան խօսքե-
րը , որոնք Էժողովքին օրը լեռանը
վրայ կրակին մէջէն Տէրը ձեզի ը-
11 րուցեց , Արդ՝ քառասուն օրէն ու
քառասուն գիշերէն ետքը՝ Տէրը եր-
կու քարեղէն տախտակները՝ ուխ՜
ուխտին տախտակները ինծի
12 տուաւ : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ .
Ելի՛ , ուշտով ասկէ վար իջիր .
քանզի քու Եգիպտոսէն հանած
ժողովուրդդ անօրէնութիւն ընե-
լով՝ իմ պատուիրած ճամբայէս
շուտով խոտորեցան . իրենց ձու-
13 լածոյ կուռք չինեցին : Ու նաև
Տէրը ինծի հետ խօսելով՝ ըսաւ .
Ես աս ժողովուրդին նայեցայ . և
ահա Էխստապարանոց ժողովուրդ
14 մըն է ան . Թող տուր ինծի՝ որ
զանոնք կորսընդրնեմ , ու Էանոնց
անունը երկինքին տակէն բնաջինջ
ընեմ . Ես քեզ անոնցմէ զօրաւոր
ու բազմաթիւ ազգ մը պիտի ընեմ :
15 Ես Ան ատենը ես դարձայ , լեռնէն
վար իջայ . Ու լեռը կրակով կ՚այ-
րէր , և ուխտին երկու տախտակ-
ները երկու ձեռքերուս վրան էր :
16 Եւ տեսը նայեցայ տեսայ որ՝ ձեր Տէր
Աստուծոյն դէմ մեղք գործելով՝
ձեզի ձուլածոյ որթ շիներ էիք ,
Տէրոջը ձեզի պատուիրած ճամբա-
17 յէն շուտով խոտորեր էիք . Ան
ատենը ես երկու տախտակները

Ն · ք · գբ · 1451

բռնէցի , ու իմ երկու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի , և ձեր աչքերուն առջևը զանոնք կոտրտեցի ։

18 Եւ որը առջինին պէս Ե Տէրոջը առջևը *աղաչեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հաց կերայ՝ ոչ ալ ջուր խմեցի , ձեր գործած բոլոր մեղքին համար . վասն զի Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելով՝

19 զանիկայ բարկացուցեր էիք . Ա՛ու ես վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսընցընելու համար . Բ սակայն Տէրը ան անգամին ալ

20 ինծի լսեց ։ Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ , անանկ որ զանիկայ պիտի կորսընցընէր . ու նոյն ատենը Ահարոնին համար ալ ա-

21 ղօթք ըրի ։ Եւ Գ ձեր ըրած մեղքը՝ *ոսկիէն որթը առի , ու զանիկայ կրակով այրեցի . ետքը զանիկայ ծեծելով՝ լաւ մը փշրեցի , մինչև չև որ մանր փոշի եղաւ . և ան փոշին լեռնէն իջնող առուին մէջը նետեցի ։

22 Նաև ՝ Տաբերայի , Է Մասսայի ու +Կիբրոթ Հաթթաւայի մէջ Տէրը

23 բարկացուցիք ։ Ու Ե երբոր Տէրը ձեզ կապէս բառնեպէն խրկեց , և Յիւ ըսաւ .Ելէք , ու իմ ձեզի տուած երկիրս ժառանգեցէք . ան ատենը ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին անշնազանդութիւն ըրիք , ու Ը անոր չհաւատալով՝ անոր խօս-

24 քը մտիկ չրրիք ։ ՚Ձեզ ճանչցած օրէս *ի վեր՝ Տէրոջը անշնազանդեցաք ։

25 Ը Ուստի ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ աղաչեցի , Տէրոջը առջևը աղաչեցի . որովհետև Տէրը ըսաւ որ ձեզ կորսընցընէ ։

26 Ե ես Տէրոջը աղաչելով՝ ըսի . Ո՛վ Տէր Եհովայ , մի՛ կորսընցըներ քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծ զօրութեամբդ ազատեցիր , ու զօրաւոր ձեռքով

27 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամը , Իսահակը ու Յակորը յիշէ , և ան ժողովուրդին խստութեանը , անօրէնութեանը

28 ու մեղքին մի՛ նայիր . Ըզպայ որ՝ ան երկիրը ուսկից որ մեզ հանեցիր , +նոր Բ Իսրայէլներէ ըսուն թէ՝ Տէրը կարող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը՝ որ անոնց խոստացեր էր , կամ զանոնք ատելով , հանեց զանոնք որ ա-

29 նապատին մէջ մեռցընէ ։ Ը ՈՒ րովհետև անոնք քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ են . որոնք դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու բարձր բազուկովդ Եգիպտոսէն հա-

Գլ · ժ

1 Մովսես կը յիշէ Աստուծոյ ողորմութիւնը՝ որ նորէն ուրիշ երկու տախտակներու վրայ գրին օրէնքը ։ 6 քահանայութեան յաջորդութիւնը պրպտեց , 8 Ղևիին ցեղը զատեց , 10 ու ժողովուրդին համար Մովսէսին լրացած այդ աշխատութեան չորդորանքը մը ։

1 Ա՛յն ատենը Տէրը ինծի ըսաւ . +Քեզի առջիններուն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփէ , ու լեռը ինծի ելլէ , ու նաև Բ փեղկի մէկ

2 փայտէ տապանակ մը շինէ . Եւ տախտակներուն վրայ՝ քու կոտրած առջի տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրե՛մ , ու Է զանոնք

3 տապանակին մէջը դնես ։ Ուստի ես Ա Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեցի , Բ ու առջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփեցի , ու՛ ան երկու տախտակները ձեռքս

4 +Ա՛ԷԼ՝ լեռը ելայ ։ Եւ Ը տախտակներուն վրայ՝ առջի գրուածքին պէս՝ ան տասը խօսքերը գրեց , Բ որոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ Ը ժողովրդին օրը ։ և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ ։

5 Անկէ դառնալով՝ Բ լեռնէն վար իջայ , ու Գ տախտակները՝ շինած տապանակիս մէջը դրի , Բ որ ան տեղը կենան , ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց ։

6 Եւ Խրայէլի որդիքը՝ Բ երոթ Բրանէ յականէն Մոսէրա չուեցին . Բ հոն մեռաւ Ահարոնը , ու հոն թաղուեցաւ . և անոր տղան Եղիազարը անոր տեղը քահանայ եղաւ ։

7 Գ Անկէ գաղթ , ու գաղթականէն Ջուրի առուներու երկիրը՝ Ետեբաթան չուեցին ։

8 Ան ատենը Տէրը Ղևիին ցեղը զատեց , Հոր Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ , Ե Տէրոջը առջևը կեցնայ՝ որ անոր ծառայութիւն ընէ , ու Ա անոր անունովը օրհնէ մինչև աս

9 օրս ։ Է Ան պատճառաւ Ղևիին իր եղբարցը հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի . անոր ժառանգութիւնը Տէրն է , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ անոր ըսաւ ։

10 Եւ Ժ ես առջի օրերուն համեմատ՝ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը վրայ կեցայ , ու Ժ Տէրը աս անգամին ալ ինծի մտիկ ընելով՝

11 չուզեց քեզ կորսընցընել ։ Ի Նէ Տէրը ինծի ըսաւ . Ելիր՝ ու ժողովուրդին առջևէն չուէ , որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդուեցայ որ անոնց տալու համար ։

12 Ուրեմն ով Իսրայէլ , Լ հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ . միայն թէ քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս , Լ անոր ամէն

Ն · ք · գբ · 1451

1491 — Ել · Լդ · 1 , 2 ։

Բ Ես · 16 ։

Ճ Ել · ժ · 17 , 18 ։

Դ Ել · ի · 3 ։ Ես · 10 , 3 ։ Ե Ել · Լդ · 4 ։

Ղ Ել · Լդ · 28

Ե Ել · ի · 1 ։ Ը Ել · ժ · 17 ։ Գ Ել · ի · 10 ։ ժ · 16 ։ Ի Ես · Լդ · 29 ։ Ի Ել · կ · 20 ։ Ի Գ · Թագ · ը · 9 ։

Լ Թուա · Լդ · 31 ։

Ի Թուա · ի · 28 ։ Լդ · 38 ։

Ժ Թուա · Լդ · 32 , 33 ։

Ա Թուա · գ · 6 ։ Գ · 4 ։ ը · 14 ։ ժգ · 9 ։

Հ Թուա · Գ · 15 ։

Ձ Գ Ել · ժը · 5 ։ Ղ Ղև · Թ · 22 ։ Թուա · գ · 23 ։ Գ Ել · ի · 5 ։

Ճ Թուա · ժը · 20 , 24 ։ Գ Ել · ժը · 1 , 2 ։ Եղեկ · խգ · 28 ։

1491

Ի Ել · Լդ · 28 ։ Գ Ել · Թ · 18 , 23 ։

Ա Ել · լը · 14 , 33 · 34 ։ Լդ · 17 ։ Գ Ել · Թ · 19 ։

Ն Ել · լը · 34 ։ Լդ · 1 ։

Ն Մ Իր · գ · 8 ։

Ա Գ Ել · գ · 13 ։

Լ Գ Ել · ս · 33 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Ղ Գ Լ · Ղ · 5 · ժա · 13 · Լ · 16 · 20 · Ա ա ա · Իբ · 37 ·
Է Գ Լ · Ղ · 24 · — Ղ Թագ · ր · 27 · Ա ա Ղ · ՀՅԵ · 16 · Ռ ի ր · 4 ·
— Ծ Ե · Ժ ղ · 19 · Ել · ԺՅ · 5 · Ա ա Ղ · Իղ · 1 ·
Է Գ Լ · Դ · 37 · — Ղ Ա · Իվ · 41 · Գ Լ · Լ · 6 · Երեմ · ղ · 43 · Հ ա ա վ · բ · 23 , 29 · Կ ա ղ · բ · 11 ·
Ր Գ Լ · Թ · 6 · 13 ·
Ջ Ցհս · Իբ · 22 · Ա ա Ղ · ՃԼՂ · 2 · Դ ա ն · բ · 47 · Ժա · 33 ·
— Ց ա յտ · Ժե · 14 · ԺԹ · 16 ·
Ֆ Գ Լ · Ե · 21 · Ր Ի Ր Ն · ԺԹ · 7 · Ց ա ր · Լ Դ · 19 · Գ ա ր · Ժ · 34 · Հ ա ա վ · բ · 11 · Գ ա ղ · բ · 6 · Եփես · ղ · 9 · Կ ղ · դ · 25 · ա գ ե ա ա · 17 ·
Օ Ա ղ · կր · 5 · ՃՆՂ · 9 ·
Ֆ Գ Հ · ԺԹ · 33 , 34 ·
— Գ Լ · Ջ · 13 · Մ ա ա · Դ 10 · Ղ ա · դ · 8 ·
Ք Գ Լ · Ժա · 22 · Ժղ · 4 ·
Ֆ Ա ղ · կդ · 11 ·
Ա Ել · Ժե · 2 · Ա ղ · Իր · 3 · Երեմ · Ժե · 14 ·
Ե ա Թագ · Ժր · 21 · Բ Ծ ա ղ · Կ · 23 · Ա ա ղ · ՃՂ · 21 , 22 · Ջ Ծ ն Իշ · 27 · Ել · ա · 5 · Գ ա ղ · Ե · 14 ·
Է Ծ ն · Ժե · 5 · Գ յ · ա · 10 · Իշ · 62 ·

— Գ Լ · Ժ · 12 · Է · 16 · 20 ·
Ք Ջ ա ղ · դ · 7 ·
Ֆ Գ Լ · Բ · 5 · Ա Գ Լ · Ե · 24 · Է Գ Լ · Է · 19 ·

ճամբաներուն մէջը քալես , և դա- նիկայ սիրես , ու նաև քու բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու
13 Տէր Աստուածդ պաշտես , Եւ Տէ- րոջը պատուիրանքները ու կանոն- ները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , Նոր քեզի աղէկ
14 ըլլայ : Ահա երկինքը ու երկինքէ երկինքը , Նե Երկիրը ու բոլոր ա- նոր մէջը եղածը՝ քու Տէր Աստու-
15 ծոյդ ին էր բերէ : Միայն Թէ Տէրը քու հայրերուդ հաւնեցաւ , ու զանոնք սիրեց . և անոնցմէ ետ- քը անոնց զաւակները՝ Յ ի ն ձեզ ընտրեց բոլոր ազգերուն մէջէն ,
16 ինչպէս որ այսօր ին Գ ե ա էր ու- տի Ձեր սրտերուն անթլփատու- թիւնը Թլփատեցէք . ու ե ա ր պա-
17 րանոցները ալ մի՛ խստացրնէք . Քանզի ձեր Տէր Աստուածը՝ Յ աս- տուածներուն Աստուածը ու Տէ- րերուն Տէրն է , մեծ՝ Հզօր ու ահեղ Աստուած մին է , որ Ա ա ա- ուրութիւն չըներ ու կաշառք չառ-
18 ներ : Ընդունայ որբին ու որբևա- րիին իրաւունք կ՚ընէ , պանդուխ- տը կը սիրէ , ու անոր հաց ու հան-
19 դերձ կու տայ : Ձ Ուրեմն պան- դուխտը սիրեցէք , քանզի դուք ալ Եգիպտացւոց երկրին մէջ պան-
20 դուխտ էիք : Քու Տէր Աստուծ- մէդ վախնաս , Ա զանիկայ պաշ- տես , և անոր Ե յարիս , Ե ու անոր
21 անունովը երդնում ընես : Ե քու պարծանքդ անիկայ է , և քու Աս- տուածդ անիկայ է , Ե որ քեզի հա- մար աս մեծ ու սքանչելի բաները
22 րրաւ , որոնք դուն քու աչքերովդ տեսար : Քու հայրերդ Վեօթա- նասուն հոգի էին երբոր Եգիպտոս իջան . ու հիմա քու Տէր Աս- տուածդ քեզ Երկինքի աստղե- րուն պէս շատցուց :

ԳԼ · ԺԱ

1 Սոփսես հնազանդութեան կը յորդորէ իսրա- յէլացիները , 2 Աստուծոյ մեծ գործքերուն վրայ իրենց տեղեկութիւն ունենալովը 8 Աս- տուծոյ մեծ օրհնութիւններուն խոստումն- րովը . 16 ու սպառնալիքովը : 18 Կ՚ենթացնէ նաև Թէ պէտք է զգուշանայ խորհրդածու- թիւն ընել Աստուծոյ խօսքերուն մէջ . 26 օրհնութիւնը ու անէծքը անոնց առջևը կը դնէ :

1 Ուրեմն դուն քու Տէր Աստուածդ սիրես , Ե ու միշտ անոր պատուի- րած բաները , կանոնները , դա- տաստանները ու պատուիրանքները
2 պահես : Եւ այսօր գիտցէք . որ ձեր որդւոցը չէ Խ Խօսս որովհե- տև անոնք չեն գիտեր ու չտեսան Ե ձեր Տէր Աստուծոյն խրատը , Ե անոր մեծութիւնը , Ե զօրաւոր
3 ձեռքը ու բարձր բազուկը . Եգիպ- տոսի մէջ՝ Եգիպտացւոց Փարաւոն

թագաւորին՝ ու անոր բոլոր երկ- րին վրայ ըրած նշանները ու գործ-
4 քերը . Եւ ինչ որ ըրաւ Եգիպտա- ցւոց զօրքերուն , ձիերուն ու կառ- քերուն . ու երբոր անոնք ձեր ետևէն հնկան , ի՛նչպէս Տէրը՝ կարմիր ծո- վուն ջուրերը անոնց վրայ * դար- ձուց , ու զանոնք կորսընցուց մինչև
5 աս օրս . Եւ ինչ որ ըրաւ ձեզի ա- նապատին մէջ՝ մինչև ձեր հոս
6 գալը . Ու ինչ որ Ռուբենեան Եղի- աբին որդւոցը՝ Ե Դաթանին ու Ա- բիրոնին ըրաւ . ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը՝ իրենց վրաննե- րովը՝ ու իրենց ամէն ստացուածք- րովը՝ բոլոր Իսրայէլին մէջին կլլեց ;
7 Բ Սակայն Տէրոջը ըրած բոլոր մեծ գործքերը տեսնողը՝ ձեր աչքերն
8 են : Ուրեմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , որպէս զի ժզօրանաք՝ ու մտնէք ժառանգեր- ան երկիրը , ուր որ կ՚երթաք զանի-
9 կայ ժառանգելու . Եւ Է ձեր օրերը երկար ըլլան ան երկրին վրայ , Է որն որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում ըրաւ՝ անոնց և անոնց սերունդին տալու , Է անանկ երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը ըղխէ :
10 Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք պիտի մտնէք անիկայ ժառանգելու համար , Եգիպտոսի երկրին պէս չէ՝ ուսկից որ ելաք . ժոր հոն երբոր սերմ կը ցանէիր , բանջարի պար- տէզի պէս ոտքովդ ջուր կու
11 տայիր : Ա՛յլ ձեր մտնելու ու ժա- ռանգելու երկիրը՝ լեռներու ու հո- վիտներու երկիր մըն է . երկինքի
12 անձրևին ջրովը կը ջրուի . Անանկ երկիր մըն է , որն որ քու Տէր Ա- տուածդ կը դարմանէ . Հ քու Տէր Աստուածդ աչքը՝ տարւոյն սկիզ- բէն մինչև վերջը միշտ անոր վրայ է :
13 Ուստի Թէ որ Յ ու շադրութեամբ մտիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրանք- ներս , որ այսօր ձեզի կը պատուի- րեմ , Ե ու ձեր Տէր Աստուածը սի- րէք , և զանիկայ ձեր բոլոր սրտովը
14 ու բոլոր հոգիովը պաշտէք , Ան ա- տենը Ե ձեր երկրին անձրևը՝ Ի ա ա ջի ու վերջի անձրևը՝ իրենց ատենին պիտի տամ . և քու ցորենդ , քու գինիդ ու քու եղ պիտի ժողվես .
15 Ի Ու նաև քու արտիդ մէջ խոտ պի- տի տամ՝ անասուններուդ համար ,
16 որ Ն ուտես ու կշտանաս : Ձեր ան- ձերուն զգուշութիւն ըրէք , Է չըրէ- լայ որ ձեր սիրտը խաբուի , Է ու դուք շեղուիք Ի մ ճ ա կ ե ա ստ ա ծ ներ պաշտէք , ու անոնց
17 երկրպագութիւն ընէք . Եւ Է Տէրը ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով՝

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Ղ Ա ա ղ · Հբ · 12 · Ծղի · 9 ·
Ե Ել · Ժղ · 27 , 28 · Ժե · 9 , 10 · Ա ղ · Ճղ · 11 ·
* Եբր · յորդել տուաւ ,
Բ Թու · Ժղ · 1 , 31 · Իհ · 3 · Ա ղ · Ճղ · 17 ·
Ր Գ Լ · Ե · 3 · Է · 19 ·
Ժ Ցես · ա · 6 , 7 ե
Է Գ Լ · դ · 40 · Ե · 16 · Ա ղ ա կ · Ժ · 27 ·
Լ Գ Լ · Թ · 5 · Է Ել · գ · 8 ·
Ժ Ջ ա ք · Ժղ · 18 ·
Է Գ Լ · Ը · 7 ·
Հ Գ Թագ · Թ 3 ·
Յ Հ Ա 22 · Գ Լ Ջ · 17 ·
Ղ Գ Լ Ժ 12 ·
Ճ Ղ Ե · Իվ 4 · Գ Լ Իբ 12 ·
Մ Ցողիկ բ 23 · Ցակ Ե 7 ·
Ա Ա ղ Ճղ 14 ·
Ն Գ Լ դ 11 · Ցսվել · բ · 19 ·
Ւ Գ Լ Իթ 18 · Ցոբ Լա · 27 ·
— Գ Լ · Բ · 19 · Լ · 17 ·
Ւ Գ Լ · Ղ · 15 ·

Ն · ք · ՉԾ · 1451

ՊԳ Թագ · ը · 35 · բ ՄՆ · Ղ · 26 · է · 13 ·

Ղ ԳԼ · դ · 26 · ը · 19 · 20 · Լ · 18 Ցես · իգ · 13 · 15 · 16 ·

– ԳԼ · Ղ · 6 · Լը · 46 ·

ս ԳԼ · Ղ · Տ · Ղ Գ · դ · 9 · 10 · Ղ · 7 ·

ՊԳԼ · Ղ · 9 ·

ԲԳԼ · դ · 40 · Ղ · 2 · Ա-ռակ · դ · 2 · դ · 10 · Թ · 11 ·

ՅԱՂ · Հր · 5 · ՃԲ · 29 ·

– ՀՊ 13 · ԳԼ · ղ · 17 ·

ֆ Գ · ժ · 20 · Լ · 20 ·

ֆ ԳԼ · դ · 38 · Թ · 5 ·

ՈԳԼ · Թ · 1 ·

Ֆ Ցես · ա · 3 · ժգ · 9 ·

– ՅՆ · ժե · 18 · Եր · իդ · 31 · Թաո · լգ · 3 · ԸԸ ·

ՊԵՔ · Եաևէ · 25 ·

Բ ԳԼ · է · 24 ·

ֆ Գ · բ · 25 ·

Ր Եր · իգ · 27 ·

Ի Գ · լ · 1 · 15 · 19 ·

ՀԳԼ · Իբ · 2 ·

Ի ԳԼ · Իբ · 15 ·

ԸԳԼ · Իվ 12 13 · Ցես · ը · 38 ·

Ի ՅՆ · ժը · 6 · Դաո · է · 1 ·

Ներկինքը գոցէ , որ անձրեւ չըլլայ , ու երկիրը իր պտուղը չտայ . և ՚ԼԵՐոջը ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք ։

18 ՚Ա՛ս իմ խօսքերս ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք , ու ՚զանոնք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք , ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան .

19 Ձեր զանոնք ձեր տղոցը սորվեցընէք , ու տունը նստած ատենդ , ճամբան քալած ատենդ , և պառկելու ու ելլելու ատենդ՝ անոնք

20 խօսիս . ՚Եւ զանոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ ու դռներուդ

21 վրայ գրես , Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու , Ր ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան , ՃԻրեւ երկինքի օրերը երկրի վրայ ։

22 Քանզի – Թէ որ աս իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս զգուշութեամբ պահէք՝ ու կատարէք , և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը

23 քալէք , և ֆանոր յարիք , Տէրն ալ ՚աս ամէն ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռնտէ , և դուք՝ ՚ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պի-

24 տի տիրէք ։ ֆՁեր ոտքին ամէն կոխած տեղը՝ ձերը պիտի ըլլայ . ձեր սահմանը՝ ՚անապատէն ու Լիբանանէն՝ գետէն՝ այսինքն Եփրատ գետէն մինչև *արևմտեան

25 ծովը պիտի ըլլայ ։ Բ Ինաւ մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել . ձեր Տէր Աստուածը՝ ՚ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ՝ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ , ՚ինչպէս որ ձեզի ըսաւ ։

26 Ի Ահա ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ ։

27 Ղ Օրհնութիւնը՝ թէ որ ՚լսազանդուիք պատուիրանքներուն , որոնք ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ Եւ

28 անէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհլազանդիք , ու խոտորիք ան ճամբայէն՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն

29 ետևէն երթաք ։ Ուստի երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես , ՚օրհնութիւնը՝ Գարիզին լեռանը վրայ , ու անէծքը՝ Գեւ-

30 բաղ լեռանը վրայ տաս . Ահա ասոնք Յորդանանու անդիի կողմը արևմտեան ճամբուն վրայ՝ Բ Մօրէի կաղնիներուն մօտ Գաղգաղային դիմացի հովիտին մէջ բնակող քանանացւոց երկրին մէջն են ։

31 ժՈրովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք ու ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ . ու զանիկայ պիտի ժառանգէք , և ա-

32 նոր մէջ պիտի բնակիք ։ Ուրեմն ՚զգուշութեամբ ՚ի գործ դրէք ան ամէն կանոնները ու դատաստաններըՙ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ ։

Ն · ք · ՀԸ · 1451

ժ ԳԼ · Թ · 1 · Ցես · ա · 11 ·

ՀԳԼ · Ե · 32 · ժբ · 32 ·

ԳԼ · ՃԲ

1 Կառապետութեան չէնքերը պէտք էր կործանել ։ 5 Աստուծոյ երկպաւթիւնը էր ընտրած տեղը պիտի մատուցուէր ։ 15 , 23 Արիւն ուտելը կ'արգիլուի ։ 17 , 20 , 26 Սուրբ բաները սուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուէր ։ 19 Ղևտացին անտես չընելու վրայով ։ 29 Կռապաշտութեան սովորութիւնները քննել պէտք չէր ։

1 – Այսոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու էք ան երկրին վրայ որն որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար , Բ որչափ ժամանակ

2 որ երկրի վրայ ապրիք ։ ՚Ձեն բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը՝ ՚բարձր լեռներու վրայ , բլուրներու վրայ ու ամէն տերևալից ծառերու տակ՝ իրենց աստուածները պաշտեր են . բոլորովին կործա-

3 նէք . Նաև Ե անոնց սեղանները փլցնէք , և անոնց արձանները կոտրուիք . անոնց անտառները կրակով այրէք , ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք , և անոնց անունները ան տեղէն ոչնչացընէք ։

4 Ա՚Ի՚ ձեր Տէր Աստուծոյն այսպէս

5 պիտի չընէք . Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը Է ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար , ու հոն պի-

6 տի երթաք . Եւ ՚ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , Ր ձեր տասանորդները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջինեկները հոն տա-

7 Նէք Եւ ժհոն ձեր Տէր Աստուածոյն առջևը ուտէք , և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ Է Թէ դուք և Թէ ձեր ընտանիքը ։

8 Մի ընէք ան ամենուն համեմատ , որ մենք այսօր աս տեղս կ'ընենք , այսինքն՝ Լամէն մարդ իր աչքերուն

9 համաձայն եղածին պէս քանզի մինչև հիմա չհասաք ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի

10 տայ ։ Բայց Է դուք Յորդանանէն

Ն · ք · ՀԸ · 1451

– ԳԼ · Ղ · 1 ·

ՀՊ Գ · ժ · 9 ·

Ֆ Եզ · Լգ · 13 · ԳԼ · Ե · 5 ·

Ր Գ Թագ · ժգ · 4 · ժԿ · 10 , 11 · Եբեմ · գ · 6 · Է Թաո · Լգ · 52 · Դաո · բ · 2 ·

Ղ ՀՊ 31 ·

Է ՀՊ 11 · ԴԸ իդ · 2 · Ցես · թ · 27 · գ Թագ · ը · 29 · բ ՄՆ · Ի · 12 · Սապ · Նբ · 6Տ ·

ԸԳԼ · ժե · 3 , 4 ·

Ր ՀՊ 17 · ԳԼ · ժգ · 22 , 23 · ժե · 19 , 20 ·

ֆ ԳԼ · ժգ · 26 ·

Է ՀՊ 12 , 18 · ՂԼ · իգ · 40 · ԴԸ ժգ · 11 , 14 , 15 · իդ · 11 · իե · 7 ·

Ե Դաո · ժե · 6 · իա · 25 ·

Է Գ · ժա · 31 ·

Ն ը գր 1451

պիտի անցնիք . ու պիտի բնակիք ան երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն պիտի տայ . ու ձեր բոլոր չորկայ թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգըստացընէ . ու ապահովութեամբ պիտի

11 բնակիք . Եւ ան տեղը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար , բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն տանիք . ձեր ողջակէզները՝ ձեր զոհերը՝ ձեր տասանորդները՝ ձեր բարձրացընելու ընծաները՝ ու ձեր բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծաները ,

12 որ Տէրոջը պիտի ուխտէք . Եւ ձեր Տէր Աստուածոյն առջեւ ուրախութիւն ընէք , թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքները ու աղջիկները , ձեր ծառաները ու աղախինները , և թէ ձեր դռները եղող Ղեւտացին . վասն զի հանիկայ ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի :

13 Զգոյշ կեցիր . չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ քու ողջակէզներդ

14 մատուցանես . Այլ քու ողջակէզներդ ան տեղը մատուցանես , որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ , ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես :

15 Սակայն քու ամէն քաղաքներուդ մէջ՝ սրտիդ բոլոր ուզածին պես անասուններ մորթես , ու միս ուտես . որչափ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է . ու զանիկայ անմաքուր ու մաքուր մարդը՝ այծեամի ու եղջերուի պես

16 ուտէն : Բայց արիւնը չուտէք . զանիկայ ջուրի պես գետինը թափէք :

17 Ցորենիդ , գինիիդ ու եղիդ տասանորդները , արջառներուդ ու հօտերուդ առջինեկները , բոլոր ուխտ ըրած ուխտերդ , և կամաւոր ու բարձրացընելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել

18 տել . Այլ անոնք քու Տէր Աստուածոյդ առջեւը՝ Տէր Աստուածոյդ ընտրած տեղը ուտես , թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ , թէ ծառադ ու աղախինդ , և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին . և քու Տէր Աստուածոյդ առջեւը քու բոլոր ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ու-

19 րախանաս : Զգոյշ կեցիր , չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես , քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ :

20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ ընդեզի ըսածին պես քու սահմանդ մեծցընէ , ու սիրտդ միս ուտել ուզելով՝ միս ուտեմ ըսես , սրտիդ բոլոր ցանկութեանդ պէս միս ու-

21 տես : Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ

պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար , քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես , որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ , ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութեանդ պէս քու քաղաքներդ

22 րուդ մէջ ուտես : Ղեւ այծեամը ու եղջերուն ինչպես որ կ ուտուի , անոնք ալ անանկ ուտես . անմաքուր ու մաքուր մարդը անխտրաբար

23 ուտէն : Լրայց աղէկ զգուշացիր , որ արիւնը չուտես . վասն զի արիւնը՝ ոգին է . ու ոգին միսին հետ

24 չուտես . Անիկայ չուտես , այլ

25 ջուրի պէս գետինը թափես : Անիկայ մի ուտեր , որ քեզի՝ ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ , Էն Տէրոջը առջեւը ուղիղ սեպուածը

26 ընելովդ . Բայց քու նուիրելու բաներդ և ուխտերդ առնես , ու

27 Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս : Եւ քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը՝ քու Տէր Աստուածոյդ սեղանին վրայ մատուցանես . բայց քու զոհերուդ արիւնը՝ քու Տէր Աստուածոյդ սեղանին վրայ թափուի , ու միսը ուտես :

28 Զգոյշ եղիր ծաղանդելու ան բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պատուիրեցի , որպէս զի քու Տէր Աստուածոյդ աւ ջը աղէկ ու հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան աղէկ ըլլայ :

29 Երբոր Տէր Աստուածդ քու առջեւդէն կարդէ ան ազգերը , որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս , ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս ,

30 Զգոյշ կեցիր , չըլլայ որ անոնց քու առջեւէդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը՝ անոնց հետեւելով որոգայթի մէջ իյնաս , և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցուփորձ ընես , ըսելով . Ես ազգերը ինչպէս իրենց աստուածները կը պաշ-

31 տէին . ես ալ այնպէս ընեմ : Դուն քու Տէր Աստուածոյդ անանկ չընես . քանզի անոնք՝ Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ՚ընէին . որովհետև անոնք իրենց աստուածներուն ալ իրենց տղաքները ու աղջիկները

32 կրակով կ՚այրէին : Ես քեզի ինչ որ կը պատուիրեմ , զգուշացիր ան ընելու . անոր վրայ բան մը չաւելցընես , ու անկէ բան մը չպակսեցընես :

ԳԼ . ԺԳ

1 Կռապաշտութեան յորդորողները 6 ո՛րպէսզի մահ ազդ ան անձերէ ալ ըլլային , 9 անոնց դէմ

Ն ը գր 1451

ի Ղեւ . ժ . 15 :

Ղ Ղեւ . ժ . 16 :
ա Կոչ . թ . 4 ; Ղեւ . ժ . 11 , 14 :

ա Գլ . դ . 40 ; Ե . գ . 10 ; Ղեւ . ժ . 26 ; Գլ . ժ . 13 ; դ Թագ . ժ . 38 :

ա Թես . ե . 9 , 10 ; ժ . 19 ; բ Թագ . ա . 21 , 22 , 24 ; գ Ղե . ա . 5 , 9 , 13 ; ժ . 11 :

ա Ելք . իգ . 23 ; Գլ . ժ թ . 1 ; Ցես . իգ . 4 :

ա Գլ . է . 16 :

ա Ղեւ . ժ . 4 ; Ղե . ժ . 3 , 26 , 30 ; դ Թագ . ժ . 15 :

Ղ Ղե . ժ . 21 ; ի . 2 ; Գլ . ժ . 10 ; Երեմ . լ . 35 ; Եզեկ . իգ . 37 :

ա Գլ . դ . 2 ; ժ . 18 ; Ցես . ա . 7 ; Առակ . լ . 6 ; Ցայտ . իբ . 18 :

ԳԼ . ԺԳ

1 Կռապաշտութեան յորդորողները 6 ո՛րպէսզի մահ ազդ ան անձերէ ալ ըլլային , 9 անոնց դէմ

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

կոծուէին ։ 12 Կապալչիից քաղաքներուն չինայնլու վրայով պատուէր ։

1 ԹԵ որ ձեր մէջէն մէկ մարդարէ մը կամ երազատես մը ելլէ , ի ու ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ ,
2 Եւ ի ձեզի ըսած նշանը կամ հրաշքը կատարուի , ու ձեզի ըսէ թէ՝ Երթանք օտար աստուածները պաշտենք , որոնք դուք չէք ճանչցած .
3 Ան մարգարէին կամ երազատեսին խօսքը մտիկ մի՛ ընէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը ՝ ձեզ կը փորձէ , որ հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէ՛ք ։ Հետեր Տէր Աստուածոյն հետևուղ ըլլաք , ու անկէ վախնաք , անոր պատուիրանքները պահէք , ու անոր խօսքին ջաղանդութիւն ընէք , զանիկայ
5 պաշտէք , ու անոր յարիք ։ Եւ ան մարգարէն կամ երազատեսը պիտի մեռցուի . վասն զի ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող՝ ու ձեզ ծառայութեան տունէն ազատող ձեր Տէր Աստուածոյն դէմ ապրտատմբութիւն խօսեցաւ , որ ձեզ խոտորեցընէ ան ճամբայէն՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քալէք . Հայպէս չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնէք ։
6 ԹԵ որ քու մօրդ տղան՝ քու եղբայրդ , կամ քու տղադ , կամ աղջիկդ , կամ ծոցիդ կնիկը , և կամ քու Հարեկամդ՝ որ քու անձդ պէս կը սիրես , քեզ մոլորցրնել ուզելով՝ ծածկաբար ըսէ ։ Երթանք՝ ու օտար աստուածները պաշտենք , որոնք ո՛չ դուն ճանչցար
7 ցար՝ ո՛չ ալ քու Հայրերդ . Ձեր բոլորտիքը եղող ազգաց աստուածներէն՝ թէ ձեզի մօտ ըլլա և թէ ձեզմէ հեռու , երկրիս ծի ծայրէն
8 մինչև ծի՛ալ ծայրը , Հանոր հաւանութիւն չտաս , ո՛չ ալ անոր մտիկ ընես . քու աչքդ անոր չխնայէ , ո՛չ ալ անոր վրայ դուրգ ունենալով՝
9 պահես անիկայ . Այլ Հանչուշտ մեռցրնես . — զանիկայ մեռցրնելու համար՝ Հնախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ , ու ետքը բոլոր ժողովուրդին
10 վրայ ձեռքը . քարերով քարկոծես անիկայ , որ մեռնի . քանզի ուզեց քեզ ապստամբեցրնել քու Տէր Աստուածմէդ , որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
11 Նէն հանեց ։ Եւ Հորոյը Իսրայէլը լսելով՝ վախնայ , ու ալ ձեր մէջը ասոր պէս չարութիւն մը չընեն ։
12 ԹԵ որ քու Տէր Աստուածդ բնակութեան համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես ,
13 որ կ'ըսեն թէ՝ Հներ մէջէն քանի մը Հ՞չար մարդիկներ" ելան , ու իրենց քաղաքին բնակիչները ճապստամբեցուցին , ըսելով · Երթանք՝ ձեր չճանչցած օտար աս-
14 տուածները պաշտենք , Ան ատենը աղէկ մը քննես , ու հարցուփորձ ընես , ու երբոր տեսնես որ ըսածդ բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է , և ան գարշելի բանը ձեր մէջը եղած է ,
15 Ան քաղաքին բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէ անցընես , Թէ ան և թէ անոր մէջը եղած բոլոր բաները նզովելով . անասուններն
16 ալ սուրի բերնէ անցընես . Եւ անոր բոլոր աւարը անոր հրապարակին մէջը ժողվես , ու Հան քաղաքը և անոր բոլոր աւարը քու Տէր Աստուածդ համար բոլորովին կրակով այրես . ու Հանիկայ Հյաւիտեան աւերակ ըլլայ , մէ՛րմին ալ
17 չշինուի ։ Եւ Հան նզովածէն ձեռքիդ մէջը բան մը չմակչէ , որպէս զի Տէրը Հիր սաստիկ բարկութենէն դառնայ , քեզի ողորմութիւն ու գթութիւն ընէ , և քեզ շատցընէ , Հինչպէս որ քու Հայրերուդ
18 երդում ըրաւ , Թէ որ դուն քու Տէր Աստուածդ ձայնին ջազանդութիւն ընելով՝ Հանոր բոլոր պատուիրանները պահիս , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ու Տէր Աստուածդ աւրնը ուղիղ եղածը ընես ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Աստուծոյ որդիքը սուգի համար իրենց անձը ազգազգունելու չեն ։ 3 Աստուածներէն , Հոգեբրեն , 11 ու թռչուններէն օրը պիտի ուտուէր՝ ու որը չուտուէր ։ 21 Ինքերմէ մեռածը ուտելու չէր ։ 22 Աստուածային պաշտօնը կատարողներուն տրուելու տասանորդները ։ 23 Տեղը որ աւրնը վայելելու տասանորդները ու երբախայրները ։ 28 Երբորդ տարւան տասանորդը ։

1 ՈՐՔԵՐ դուք Հձեր Տէր Աստուածոյն որդիքն էք . Ինմեռելի Համար՝ ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէ՛ք , ու ձեր աչքերուն մէջտեղի
2 մազերը չածիլէ՛ք . Ինքանզի դուն քու Տէր Աստուածոյդ սուրբ ժողովուրդն ես . և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներուն մէջէն քեզ ընտրեց՝ որ իրեն սեպհական
3 ժողովուրդ ըլլաս ։ Տ Ինաւ պիղծ բան մը չուտես ։
4 Հասոնք են ձեր ուտելու անասունները . արջառը , ոչխարը ու
5 այծը , եղջերուն , այծեամը , Ինդոյմէրը , խարբուզը , այծքաղը , յա-
6 մայրը ու անալութը ։ Եւ չորքոտանիներուն մէջ՝ ամէն կճղակաբաչխ , (այսինքն կճղակը երկուքի բաժնուած) , ու որոճացող անա-
7 սունները ուտէք . Ինայց որոճացողներէն կամ կճղակաբաչխ և-

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

Ը Տես Դատ. ժԹ · 22 ։ ա Թագ · բ · 12 ։ Ինե · 17 , 23 ։ գ Թագ · Ինա · 10 · 18 ։ բ Կոր · Ը · 15 ։
* Նբբ · Բեւլիարի որդիներ
ժ դ Թագ · ժէ · 21 ։
ժ Հմր 2 , 6 ։
ի Եբ Ինր · 20 ։ Ցես · Ը · 17 , 21 ։
ն Ցես · Ը · 24 ։

Ը Ցես · Ը · 28 ։ Ես · ժէ · 1 ։ Ինե · 2 ։ Ե · րեմ · խԹ · 2 ։
* Գ · Ե · 26 ։ Ցես · Ը · 18 ։
Ը Ցես · Ը · 26 ։
Ղ Ես · Ինր · 17 ։ Ինզ · 4 , 24 ։ Ինը · 14 ։
Ը Գ · ժբ · 25 , 23 , 32 ։

— Հռով · Ը · 16 ։ Ե · 8 , 26 ։ Գաղ · դ · 26 ։
Բ Ղև , ժԹ · 28 ։ Ինա · 5 ։ Երեմ · ժՀ · 6 ։ Ինա · 5 ։ Ինէ · 5 ։ ա Թես · դ · 13 ։
ե Ղև · Ի · 26 ։ Գ · է · 6 ։ Ինզ · 18 , 19 ։
Է Եզեկ · դ · 14 ։ Գոր · ժ · 13 , 14 ։
Ը Ղև · ժ · 2 , ԼԱ ։
Ի Կամ՝ վհ-Թը ։

Ն·ք ՁՓ· 1451

ղողներէն ասոնք չուտէք · ուղտը , նապաստակը ու ճագարը · քանզի ՚ինոնք թէպետ և կ՚որոճան , բայց կճղակաբաշխ չէն , անոնք ձեզի
8 անմաքուր ըլլան · Եւ խոզը՝ որ թէ և անիկայ կճղակաբաշխ է , բայց չորոճար · անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Ասոնց միսը չուտէք , Ուս ասոնց դիերուն չդպչիք :

Ղ Ղև · ժա · 26 · 27 ·

Ե Ղև · ժա · 9 ·

9 Ե Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածնե-
րէն ասոնք ուտէք · ամէն թև ու
10 թեփ ունեցողը ուտէք , բայց ամէն թև ու թեփ չունեցողը չուտէք · անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք ։
Բ Ղև · ժա · 13 ·

12 ԸԵւ ձեր չուտելու բաներէրը ա-
սոնք են · Արծիւը՝ և պասկուճը՝
13 ու գետարծիւը , Եւ ցինը՝ ու անգ-
ղը՝ և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս ,
14 Ու ամէն ագռաւը իր տեսակին
15 պէս , Եւ ջայլամը՝ ու բուն՝ և կը-
կուն ու բազէն իր տեսակին պէս ,
16 Եւ հաւպատիրը՝ ու քաջահաւը՝ և
17 կարապը · Եւ հաւալուսը՝ ու սև
18 կաղնը՝ և հողմաղը , Եւ արագիլը ու քարագէը իր տեսակին պէս · և
Բ Ղև · ժա · 20 ·

19 յոպոպը՝ ու չղջիկը ։ Եւ Ի ամէն թռչող զեռունները ձեզի անմա-
քուր ըլլան · Ժանոնք պիտի չու-
Ժ Տճ Ղև · ժա · 21 ·

20 տուին ։ Ամէն մաքուր թռչուն-
ները ուտէք ։
Է Ղև · ժե · 15 · իբ · 8 · Եզեկ · գ · 14 ·

21 Է Ինքնիրմէ մեռածը բնաւ չուտէք · զանիկայ քու դուներդ եղող պան-
դուխտին տաս , որ ուտէ · կամ օ-
տարազգիի մը ծախես · Լքանզի դուն քու Տէր Աստուածդ սուրբ ժողովուրդն ես ·

Ը Եւ · իգ · 19 · Ղ · 26 ·

Ը Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես ։

Թ Ղև · իե · 30 · Գ · ժր · 6 · 17 · Նե · եմ · ժ · 37 ·

22 Թ Տարիէ տարի՝ քու ցանած սեր-
միդ արդիւնքէն՝ արտէն ելած ամէն
23 արմտիքներէրն անպատճառ տասա-
նորդ տաս ։ Եւ քու ցորենիդ , գի-
նիիդ ու եղիդ տասանորդը , ու արջառներուդ և ոչխարներուդ առջիւնեկները Հրու Տէր Աստուածդ առջեւը ուտես , ան տեղը՝ որ ինքը իր անուանը բնակութեանը համար պիտի ընտրէ · որպէս զի միշտ քու Տէր Աստուածդ վախնալ սորվիս ։

Ժ Գլ · ժե · 19 · 20 ·
Հ Գլ · ժբ · 5 · 6 · 7 · 17 · 18 ·

24 Ու թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնելուն համար՝ ճամբան քեզի հեռու իյնայ , Ոև ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու հա-
մար , բեզմէ հեռու ըլլալով՝ կա-
րող չըլլաս զանոնք հոն տանելու ,
Ի Գլ · ժբ · 21 ·

25 Ան ատեն զանոնք ստակ ընես , ու ստակը ծրարելով ձեռքդ ՚ունես , և քու Տէր Աստուածդ ընտրելու տե-
26 ղը երթաս , Ու ան ստակը՝ սրտիդ բոլոր ցանկացած բաներուն , ար-
ջառներու կամ ոչխարներու , գի-
նիի կամ օղիի , ու սրտիդ ամէն ուզած բանին տաս · Ես հոն քու Տէր Աստուածդոյդ առջեւը ուտես ու ուրախանաս , դուն և քու ընտա-
27 նիքդ · Ու ՚քու դուներդ եղող Ղև-
տացին ալ զանոյ չընես · քանզի ՚անիկայ քեզի հետ բաժին ու ժա-
ռանգութիւն չունի ։
28 Ամէն երեք տարուընյ վերջը՝ ան նոյն տարուընյ արմտիքներուն բոլոր տասանորդը հանես , և զանիկայ քու քաղաքներուդ մէջը պահես ։
29 Ու Ղևտացին՝ որ Ը քեզի հետ բա-
ժին ու ժառանգութիւն չունի , և դուներդ եղող օտարականը , որբը ու որբևարին գան , և ուտեն կըշ-
տանան · որպէս զի ՚քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ ըրած ամէն գործքերուն մէջ ։

Ն·ք ՁՓ· 1451

Ղ Գլ · ժբ · 7 · 18 · Հգ · 11 ·
Ճ Գլ · ժբ · 12 · 18 · 19 ·
Ի Թռ · ԺԸ · 20 · Գլ · ԺԸ · 1 · 2 ·
Ձ Գլ · իգ · 12 · Ամ · գ · 4 ·
Ե Գլ · իգ · 12 ·
Ղ Հմր 27 · Գլ · ժբ · 12 ·
Ի Գլ · ժե · 10 · Առակ · գ · 9 · 10 · Տճ Պաղ · գ · 10

ԳԼ · ԺԵ

1 Եօթներորդ տարին թողութեան տարի պիտի ըլլար ազգասին համար · 7 այսու ամենայնիվ փոխ պիտի տուէր ու ձրի պ տուէր · 12 Եբրայեցի ծառան եօթներորդ տարին ձրի ա-
զատ պիտի ըլլար · 16 իսկ երբոր իր տիրոջմէն
դոհ ըլլալով՝ ուզէր քովը կենալ պիտի կրնար
մնալ · 19 Չօտերէն ամէն սրու առջինեկները
Տէրոջը պիտի նուիրուէին

Ե Եել · իա · 2 · իդ · 10 · 11 · Ղև · իե · 2 · 4 · Գլ · լա · 10 · Երեմ · Լէ · 14 ·

1 — Ի Ամէն եօթներորդ տարին՝ թո-
2 ղութիւն ընես · Ու թողու-
թեան կանոնը աս է Ամէն պար-
տատէր՝ որ իր դրացիին բան մը փոխ տուած է , անիկայ պիտի թողու , իր դրացիէն կամ եղբօր-
մէն պիտի չպահանջէ ՚ն · վասն զի թողութիւն քարոզուած է Տէրո-
3 ջը · Ը Օտարազգիէն պիտի պահան-
ջես , բայց քու եղբօրմէդ առնելիքդ
4 պիտի թողուս · Ի Մինչև որ քու քովդ աղքատ չգտնուի · Ի վասն զի Տէրը անշուշտ քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին մէջ , որն որ քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի ժառանգութիւն
5 պիտի տայ որ անոր տիրես · Միայն Ի թէ որ քու Տէր Աստուածդոյդ խօս-
քին ամէն կերպով ՚ղազանիս , ու աս բոլոր պատուիրանքները որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ · զգու-
6 շութեամբ Ի գործ դնես · քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի ըսածին պէս՝ քեզ պիտի օրհնէ , և Է դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց դուն փոխ պիտի չառնես , ու Է դուն շատ ազգերու վրայ պիտի տիրես , բայց անոնք քու վրադ պիտի չտի-
րեն ։
7 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ մկուն մէջ՝ թէ որ եղբայրներուդ մկը աղքատ ըլլայ , Ի իստասրտու-
թիւն չընես , ու աղքատ եղբօրդ՝
8 ձեռքդ չդոցես · Ը Հապա անպատ-
ճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր ,

Բ Եել · խա · 2 · իդ · 10 · 11 · Ղև · իե · 2 · 4 · Գլ · լա · 10 · Երեմ · Լէ · 14 ·
Ի Ցճ Գլ · իգ · 20 ·
Ի Կ՚ոչ Անանկ
Ի Գլ · իբ · 3 ·
Ի Գլ · իբ · 1 ·
Ի Գլ · իբ · 12 · 44 ·
Ղ Գլ · իբ · 13 · Առակ · իբ · 7 ·
Ի Ցճ · ԺՀ · գ · 17 ·
Ը Ղև · իե · 35 · Մատ · ե · 42 · Ղու · գ · 34 · 35 ·

Ն · Ք · Ղ·Ե 1451

ու անոր կարօտութիւնը բաւա-
կան ըլլալու չափ անոր փոխ տաս ։
9 Զգոյշ կեցիր՝ չըլլայ որ սրտիդ մէջ
չար խորհուրդ մը անցընես , ու
եօթներորդ տարին՝ թողութեան
տարին մօտ է՝ ըսելով , ագբատ
եղբօրդ վրայ չանդուրժ աչքով նա-
յիս , ու անոր ձեռ չտաս . և ան
ու քեզի դէմ Տէրոջը աղաղակէ ,
10 ու եղուն մեղքի տէր ըլլաս ։ Ան-
պատճառ անոր պիտի տաս , ու
անոր տալու ատենդ նսեմ չնե-
ղի . վասն զի Էրու Տէր Աստուածդ
աս պատճառաւ քու ամէն գործե-
րուդ ու ամէն ձեռք զարկած բանե-
11 րուդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։ Ո-
րովհետև Երկրին մէջէն աղքատ
պակաս պիտի չըլլայ , անոր համար
քեզի կը պատուիրեմ՝ ու կ'ըսեմ .
Քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու
չքաւոր եղբօրդ՝ ձեռքդ բաց ըլլայ ։
12 Ե- Եթէ որ քու եղբայրներէդ
Երբայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը
քեզի ծախուի , անիկայ վեց տարի
քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ . ու
եօթներորդ տարին՝ զանիկայ քու
13 քովէդ ազատ պիտի արձակես ։ Եւ
քու քովէդ ազատ արձակելու ա-
տենդ՝ զանիկայ պարապ չարձակես .
14 Քու ոչխարներէդ , քու կալէդ և
քու ջանէդ անպատճառ պարգև
տաս անոր . քու Տէր Աստուածդ
ինչպես որ հրեզ օրհնեց , անոր
15 պիտի տաս անոր ։ Եւ Եգիպտոս
րես որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ անկէ փրկեց . ասոր
պատճառով այսօր քեզի կը պա-
16 տուիրեմ ասոր բանը . Բայց թէ որ
քեզ և քու տունդ սիրելուն հա-
մար , ու անիկայ քու քովդ հան-
դիստ ըլլալուն համար , չհեռվէդ
17 չեմ ելլեր՝ ըսէ , Ըն առնէն հերիւն
մը առնես , ու անոր ականջը դրանը
վրայ ծակես , և անիկայ քեզի յաւի-
տեան ծառայ ըլլայ . աղախնիդ
18 ալ այսպէս ընես ։ Չանիկայ քու
քովէդ ազատ արձակելդ՝ դժուար
չերևնայ քեզի . վասն զի քեզի վեց
տարի ծառայութիւն ըրաւ , ճոր
վարձկանի մը վարձքին կրկնապա-
տիկ արժէքէ ոնէ . ու քու Տէր Աս-
տուածդ ամէն գործերուդ մէջ
քեզ պիտի օրհնէ ։
19 Ք Քու արջառներէդ ու հօտերէդ
ծնած ամէն արու առջինկները քու
Տէր Աստուածդ պիտի նուիրես .
արջառներուդ առջինկներովը չը-
գործես , ու առջինկ ոչխարներուդ
20 բուրդը չխրես ։ Ք Ցարիէ տարի քու
Տէր Աստուածդ առջիը՝ Տէրոջը
ընտրած տեղը պիտի ուտես զանոնք ,
21 դուն և քու ընտանիքդ ։ Բայց թէ

Ն · Ք · Ղ·Ե 1451

որ անոնք արատաւոր ըլլան , կաղ
կամ կոյր ըլլան , Ք՛ ինչ և իցէ
ուրիշ դէշ արատ մը ունենան , զա-
նոնք քու Տէր Աստուածդի չզոհես .
22 Անանկը՝ քու քաղաքներուդ մէջ
պիտի ուտես . Լանմաքուր ու մա-
քուր եղոդները անխտրաբար ու-
րիշն այծեամի ու եղջերուի պէս ։
23 Միայն անոր արիւնը չուտես .
Ջուրի պէս գետինը թափես ան ։

Ղ Ե · Ք ·
15 , 22 ։

· Գ Լ · Ք ·
16 , 23 ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Զատիկն , 9 շաբաթներուն , 13 և տաղաւա-
րաց տօները ։ 16 Ամէն արուն իր կա-
րողութեանը համեմատ ընծայ պիտի բերէ
Տէրոջը՝ աս իրեք տօներուն մէջ ։ 18 Դա-
տաւորներու ու դատաստանի վրայով ։ 21
Ընտաս տնկելը ու արձան կանգնելը կ'արգի-
լուի ։

1 Ք Պիպ ամսուն զգուշութիւնով
նայէ , որ զատիկը ընես քու
Տէր Աստուածդի . Բ վասն զի քու
Տէր Աստուածդ Ա պիպ ամսուն մէջ
Ի գիշերով հանեց քեզ Եգիպտոսէն ։
2 Զատիկին համար՝ քու Տէր Աստու-
ծդի ոչխարներ ու Ժարջաւներ
մորթես , Էան տեղը՝ որ Տէրը պի-
տի ընտրէ իր անունը ընակու-
3 թեան համար . Հնոր հետ խմո-
րեալ հաց չուտես . եօթը օր նե-
ղութեան անխմոր հաց պիտի ու-
տես անոր հետ . վասն զի Եգիպտո-
սի երկրէն տագնապով ելար . որ
քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ՝
Եգիպտոսի երկրէն ելած օրդ միտդ
4 բերես ։ Ե Եւ քու բոլոր սահման-
ներուդ մէջ եօթը օր բնաւ խմոր
չերևնայ . Եու առջի օրուան իրի-
կունը մորթած միսդ մինչև առ-
5 տու չմնայ ։ Քու Տէր Աստուածդի
քեզի տուած քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս
6 զատիկը մորթելու . Հապա միայն
ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ
պիտի ընտրէ իր անունը բնակու-
թեան համար , հոն պիտի մորթես
զատիկը Ի իրիկուան դէմ՝ արեը
մտած ատենը , Եգիպտոսէն ելած
7 ժամանակդ ։ Եւ Ք քու Աս-
տուածդի ընտրած տեղը Էանիկայ
եփես ու ուտես . և առտուանդ
8 դառնաս՝ *տունդ երթաս ։ Վեց
օր բաղարջ ուտես . ու Լ եօթնե-
րորդ օրը՝ քու Տէր Աստուածդի հա-
մար Ե տօնախմբութեան օր ըլլայ ,
և գործ մը չընես ։
9 Ծ Դուն քեզի եօթը շաբաթ համ-
րես . սս սս եօթը շաբաթը՝ հունձ-
քերուն մէջը մանգաղ դրած ատե-
10 նէդ պիտի սկսես համրել ։ Ետքը
քու Տէր Աստուածդի շաբաթներուն
տօնը ընծայով Ի քու Տէր Աստուածդի
քեզի տուած օրհնութեանը համե-
մատ՝ ձեռքէդ եկած կամաւոր ըն-

Ղ Ե · Ժ ր ·
15 , 22 ։

· Գ Լ · Ժ ր ·
16 , 23 ։

Ե Լ · Ժ ր · 2 ·
ԼԶ ։

Բ Ե Լ · Ժ գ · 4 ·
ԼԶ · 18 ։

Գ Ե Լ · Ժ ր ·
29 , 42 ։

Դ Թ ո ւ · Իր ·
19 ։

Ե Գ Լ · Ժ ր ·
5 , 26 ։

Զ Ե Լ · Ժ ր ·
15 , 19 , 39 ։
Ժ գ · 3 , 6 ,
7 ։ ԼԶ · 18 ։

Ը Ե Լ · Ժ գ · 7 ։

Է Ե Լ · Ժ ր ·
10 , ԼԶ · 25 ։

Ը Ե Լ · Ժ գ · 7 ։

Թ Ե Լ · Ժ ր · 6 ։
Ժ ղ Թ ա գ · Իդ ·
23 , Ցո՛ն ·
Ր · 13 · 23 ։
Ժ ա · 55 ։

Ի Ե Լ · Ժ ր · 8 ,
9 ։ Բ Մ Ն ·
Լ Ե · 13 ։

* Եբր · վրան-
ներդ

Ա Ե Լ · Ժ ր ·
16 ։ Ժ գ · 6 ։
Ղ Ա · Լ գ · 8 ։

Ի · Ղ Ա · Լ գ ·
36 ։

Ժ Ե Լ · Լ գ ·
16 ։ Լ գ · 22 ։
Ղ Ա · Լ գ · 15 ։
Թ ո ւ · Իր ·
26 ։ Գ ո ր ·
Ր · 1 ։

Լ Հ ր 17 ։ ա
Կոր · Ժ գ · 2 ։

Ն·ք·ՂՖ· 1451

ՀԳԼ·ԺԲ·7, 12, 18; ՀՇՐ 14։

* Կամ՝ տուր Նոր Եբր· դռներդ

Յ ԳԼ· ԺԵ· 15։

ՂԵԼ·ԻԳ·16։ ՂՂ·ԻԳ· 34։ ԹՈՒ· ԻԹ·12։

ՃՂԵԿՄ·Ը· 9, ՃԼ։

ՇՂԼ·ԻԳ· 39, 40։

ՇԵԼ·ԻԳ· 14, 17։ ԼԴ· 25։

Ն ԵԼ·ԻԳ· 15։ ԼԴ·20։

ԼՀՇՐ 10։

ՠ ԲԿՐ·Ը· 12։

Լ ՂԼ·Ա·16։ Ա ՍՆ·ԻԳ· 4·ԻԼ·29։ Բ ՍՆ·ԺԹ· 5, 8։

ԳԵԼ·ԻԳ·2, 6։ ՂԼ·ԺԹ· 15։

Լ ԳԼ·Ա·17։ ԱԱԿ·ԻԳ· 23։

ՠ ԵԼ·ԻԳ·8։ ԱԱԿ·ԺԼ· 23։ ՃՈՂ·Ե· 7։

ՠ ԵՂԿ·ԺԸ· 5, 9։

ՀԵԼ·ԼԳ· 13։ ՁԹԱԳ· ԺԳ· 15։ ԺՂ·33։ Դ ԹԱԳ·ԺԼ· 16։ ԻԱ·3։ Բ ՍՆ·ԼԳ· 3։

ՠ ՂԼ·ԻԼ· 1։

11 Ծան պիտի տաս· Եւ ան տէրը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար, հհոն քու Տէր Աստուածդ առջևը ուրախութիւն ընես· դուն ու քու տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ ու աղախինդ, ու քու *քաղաքներդ եղող Ղևտացին, և ձեր մէջը գըտնուած օտարականը, որբը ու որբ-

12 ևարին։ Յիշ Եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալը միտդդ բերելով՝ աս կանոնները զգուշութեամբ ի գործ դնես։

13 Ձքու կալիդ ու ՚ձձանիդ բերէը ժողվելէն ետքը՝ եօթը օր տաղաւա-

14 բահարաց տօնը պահես։ Ցեւ տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես, դուն ու քու տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ ու աղախինդ, և քաղաքներդ եղող Ղևտացին, օտարակա-

15 նը, որբը ու որբևարին։ Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ՝ ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն համար, Տէրոջը ընտրած տեղը՝ Յքու Տէր Աստուածդ եօթը օր տօն պահելով՝ ուրախութիւն ընես։

16 ՅՑարին իրեք անգամ՝ Ոյինչդ բաղարջակերաց տօնին, լաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուածդ առջևը պիտի՝ երևնան ան տեղը՝ որն որ ինքը պիտի ընտրէ· ու ՚Ձիւ Տէրոջը առ-

17 ջևը Չերեւցայ ձերինայ։ Ամէն մէկը՝ ՂՔու Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ, ՠձեռքէն եկածին չափ ղէրէ Բէրէ։

18 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած ամէն քաղաքներուդ մէջ, քու ցեղերուդ համեմատ՝ քեզի Ղադատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես, ու անոնք արդար դատաստանով

19 ժողովուրդը դատեն։ ՚Իրաւունքը չդարձընես, Ղաչառութիւն չընես ՠու կաշառք չառնես. վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրացընէ, ու արդարներուն խօս-

20 քը սուտ կը հանէ։ Արդարութեան՝ արդարութեան պիտի հետևող ըլլաս, որ ՠողջ մնաս, և քու Տէր Աստուածդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես։

21 Ձքու Տէր Աստուածդ համար չհնձելու սեղանիդ քովը՝ ինչ և իցէ ծառէ անտառ չտնկես քեզի։

22 ՠԱրձան ալ չկանգնես քեզի, ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի։

ԳԼ· ԺԷ

1 Տէրոջը մատուցուելու զոհերը անարատ պիտի ըլլային։ 2 Կռապաշտները պիտի մեռցուէին։ 8 Դժուարին վէճերը՝ քահանաները ու դատաւորները պիտի վճռէին։ 12 ու ան վճիռին դէմ գնողը պիտի մեռցուէր։ 14 Թագաւորի մը ընտրութիւնը։ 16 ու անոր պարտաւորութիւնները։

Ն·ք·ՂՖ· 1451

1 ՠ Ըրատ մը կամ ՚ոչ՝ ինչ և իցէ պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը՝ քու Տէր Աստուածդ ղոհ չմատուցանես. վասն զի աս բանը՝ քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է։

2 Բթէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ՝ ձեզմէ անուն մարդ մը կամ կնիկ մը գտնուի, որ քու Տէր Աստուածդ առջևը չարութիւն ընելով՝ ՚ու անոր ուխտը չպահելով,

3 Երթայ ուրիշ աստուածներու. Խարեգակին՝ կամ լուսնին՝ և կամ երկնից որ և իցէ Ձգարգերուն ծառայութիւն ու

4 երկրպագութիւն ընէ. Ցեւ աս բանը քեզի պատմուի, ու դուն լսելէդ ետքը աղէկ մը քննութիւն ընես, և ահա բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է, որ Իսրայէլի մէջ անանկ

5 պղծութիւն մը եղած է. Ան ատենը աս չարութիւնը ընող մարդը կամ կնիկը դուռերդ հանես, և ան մարդը կամ կնիկը Էքարերով

6 քարկոծես, ու մեռնի։ Եւ ՚ան մահապարտը երկու կամ իրեք վկայի բերնովը մեռնի. մէկ վկայի

7 բերնովը չմեռնի։ Ի Ձանիկայ մեռցընելու համար, առաջ վկանեըրուն ձեռքը անոր վրայ պիտի ըլլայ, ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը. աս կերպով ՚չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես։

8 Երբոր ի՝զանազան տեսակ արիւնհեղութիւններու, դատերու կամ վէրքերու վրայով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած Լվէճերուն վճռահատութիւնը խիստ դժուար երևնայ քեզի, ան ատենը ելլես, Ցև քու Տէր Աստուածդ ընտրած տե-

9 ղը երթաս, Ու ՚Ղևտացի քահանաներուն և ՚ան ժամանակի դատաւորին մօտենալով՝ Խորհուրդ հարցընես. ՚ու անոնք դատաստա-

10 նին վճիռը քեզի պիտի ըսեն. Եւ պիտի ընես ան վճռոյն համեմատ՝ որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կ՝ըսեն, ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն,

11 զգուշութեամբ ի գործ դնես. Ան՝ նոնց քեզի սորվեցուցած օրէնքը՝ ու քեզի զրուցած դատաստանը պիտի կատարես. անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս, ոչ

12 աջ դին և ոչ ձախ դին։ Բայց թէ որ ՚ինչ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ Ղքու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-

ՀԵՂԻՆ·ԽԴ·24։ Յ ԹՈՒ·ԺԵ·30։ ԵՁԼ·Ժ·3։ ՂՂ·Ժ·5, 7։

Ն. Ք. ՀԱՒ. 1451

ՃԳԼ. ԺԴ. 5։ Ա ԳԼ. ԺԴ. 11։ ԺԹ. 20։

յաթագ. Ը. 5։ 19։ 20։

Ն ՏԵՍ ա ԹԱԳ. Թ. 15։ Ժ. 24։ ԺԴ. 12։ ա ՄՆ. ԻԲ. 10։ Ղ ԵՐԵՄ. Լ. 21։

ա ԹԱԳ. Դ. 26։ Ժ. 26. 28։ ՍԱՂ. Ի. 7։

Ղ ԵՍ. Լ. 1։ ԵԶԿ. ԺԷ. 15։

Պ ԵԼ. Ժ 17։ ԹԱԳ. ԺԴ. 3։ 4։

Ք ԳԼ. ԻԲ. 68։ ՈՎԱ. Ժ. 5։ ՏԵՍ ԵՐԵՄ. ԽԲ. 15։

ա ՏԵՍ Գ ԹԱԳ. Ժ. 8։ 4։

ա Գ ԹԱԳ. Ժ. 12։

Ք ԳԼ. Ա. 9։ 26։ ՏԵՍ Գ ԹԱԳ. ԻԲ. 8։

Գ ՁԵՍ. Ա. 8։ ՍԱՂ. ՃԺԹ. 97։ 98։

Բ ԳԼ. Ե. 32։ Գ ԹԱԳ. ԺԵ. 5։

ա ԹԱԳ. Ժ. 20։ ԻՔ. 62։ ԳԼ. Ժ. 9։

Բ ԹԱԳ. Ժ. 8։ 9։ ԱՇՈՐ. Թ. 13։

հանապին՝ կամ դատաւորին խօսքը մնիկ չընէ, ան մարդը պիտի մեռնի, ու ՃՅԱՐԱԹԻՒՆը Իսրայէլէն
13 վերցընես։ Բ Եւ բոլոր ժողովուրդը լսելով՝ վախնայ, ու մէյմըն ալ հպարտութիւն չընէ։
14 Երբոր քու Տէր Աստուածդդ քեզի տուած երկիրը մտնես, ու անոր տիրելով՝ հոն բնակիս, ու ըսես. Ես իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր մը դնեմ.
15 ուր մը դնեմ. Անպատճառ քու Տէր Աստուածդդ ընտրած մարդը վրադ թագաւոր դնես. ՚ի քու եղբայրներդդ մէկը վրադ թագաւոր դնես. քու եղբայրդդ չեղող օտար մարդ մը դնելու կարող չըլլաս։
16 Սակայն չըլլայ որ անիկայ իրեն համար ձիեր շատցընէ. ոչ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար՝ ՚ի ժողովուրդը եգիպտոս դարձընէ. որովհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ՝ Էլ մէյմըն ալ ան ճամբան չդառնաս։
17 Նաև՝ Նաև անիկայ իրեն կիներ չշատցընէ, որ սիրտը չխոտորի. ու իրեն համար խիստ շատ
18 արծաթ ու ոսկի չժողվէ։ Եւ երբ որ թագաւորութեանը աթոռին վրայ նստածին պէս, աս օրինաց գիրքին օրինակը՝ Վ Ղեւտացի քահանաներուն քովը եղած օրէնսդիքէն՝ իրեն համար մէկ գիրքի
19 մը մէջ գրէ։ Եւ անիկայ իր քովը մնայ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ կարդայ. որպէս զի իր Տէր Աստուածմէն վախնալ սորվի, և աս օրէնքին բոլոր խօսքերը, ու աս կանոնները զգուշանալ
20 թեամբ ՚ի գործ դնէ. Որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպարտանայ, ու աս պատուիրանքներէն աջ դին կամ ձախ դին չխոտորի. որ իր թագաւորութեանը վրայ՝ երկար կեանք մը վայելէ Իսրայէլի մէջ, Թէ ինքը և թէ իր որդիները։

ԳԼ. ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղեւտացւոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի ըլլար։ 3 Քահանայից իրաւունքը։ 6 Ղեւտացւոց բաժինը։ 9 Անզգայ պղծութիւններէն հեռու կենալու։ 15 Քրիստոս Մարգարէին մտիկ ընելու։ 20 ու անապարհ մարգարէն մեռցընելու պատուէրը։

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին բոլոր ցեղը՝ Իսրայէլին հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունենան. Բ Տէրոջը պատարագները ու անոր ժառանգութիւնը ուտեն։
2 Ան որոյ անոնք իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն չունենան. անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն է, ինչպես որ անոնց ըսաւ։
3 Եւ աս պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն՝ երբոր զոհ կը մատուցանեն, թէ արջառ ըլլայ ան՝ և թէ ոչխար. Բ թէը, ծնօտները ու քաղցրթը
4 քահանային պիտի տան։ Ա Քու ցորենիդ՝ գինիիդ ու ելդդ երախայրիները՝ ու Նաև ոչխարներուդ առջի բուրդը՝ անոր պիտի տաս.
5 Վասն զի Բքու Տէր Աստուածդդ՝ քու բոլոր ցեղերուդ մէջէն զանիկայ ընտրեց, Նոր Տէրոջը անունովը ծառայութիւն ընելու կենայ, ինքը ու իր որդիքը։
6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու քաղաքներուդ մէկէն՝ այսինչէն՝ բոլոր Իսրայէլին մէջ Բ իր պանդխտացած տեղէն ելլէ՝ ու իր սրտին փափաքելովը Ը Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ, Անատենը հոն Տէրոջը առջևը կեցող Ը բոլոր իր Ղեւտացի եղբայրներուն պէս՝ իր Տէր Աստուածոյն անունովը ծառայութիւն ը-
8 նէ. Ու մկակներուն հետ հաւասար Ժբաժին պիտի ուտէ. ոմն ՚ի ՚ի իր հայրենական Ժամանակ-Ռ-Ռ-Ռ գիներէն" զատ։
9 Երբոր քու Տէր Աստուածդդ քեզի տուած երկիրը մտնես, Բան ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս
10 ընել չսորվիս։ Ձեր մէջը չգտնուի անանկ մարդ մը, որ իր տղան կամ աղջիկը Վ կրակէ անցընէ, Բ Ֆ բաղդնայի, Ֆ գուշակութիւն, կամ հմայութիւն և կամ դիւթութիւն
11 ընէ, Ժնաև կախարդ, կամ վհուկ, կամ նշանագէտ, կամ Ի մեռելս.
12 հմայ չգիտէ՝։ Վասն զի ով որ աս բաները կ՚ընէ՝ Տէրոջը առջևը գարշելի է. Հու աս գարշելի բանեւրուն համար՝ քու Տէր Աստուածդդ քու առջևէդ կը հալածէ զանոնք։
13 Քու Տէր Աստուածդդ առջևը Ֆկա-
14 տարեալ ըլլաս. Վասն զի ան ազգերը՝ որոնց դուն պիտի տիրես, գուշակներուն ու բաղդ նայողներուն մտիկ կ՚ընեն. բայց քու Տէր Աստուածդդ քեզի այսպէս ընելը հրաման չտուաւ։
15 Ղքու Տէր Աստուածդդ քու եղբայրներուդ մէջէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ քեզի, անոր
16 մտիկ ըրէք. Ինչպես որ Քորեբ լեռը ժողովրդին օրը՝ քու Տէր Աստուածդդ խնդրեցիր, ըսելով. Ֆ Իմ Տէր Աստուածոյս ձայնը մէյմըն ալ չըլսեմ, ու աս մեծ կրակը մէյմըն ալ
17 չտեսնեմ, որ չմեռնիմ. Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Ֆ Ըսած խօսքերնին չի-
18 տակ է. Ֆ քեզի պէս մարգարէ մը պիտի հանեմ անոնց՝ իրենց եղբայրներուն մէջէն, և իմ խօսքերս անոր բերանը պիտի դնեմ "ու

Ն. Ք. ՀԱՒ. 1451

Ք ՂԵ. Ե. 30—34։ Բ ԵԼ. ԻԲ. 29։ ԹԱԳ. Ժ. 12, 24։

Ի ԵԼ. ԻԲ. 1։ ԹԱԳ. Գ. 10։

Ղ ԳԼ. Ժ. 8։ ԺԴ. 12։

Ի ԹԱԳ. Լ. 2, 3։

Ը ԳԼ. ԺԲ. 6։

Ը ԲՄՆ. Լ. 2։

Ի ԲՄՆ. Լ. 4։ Ղ ԵՀԵՄ. Ժ. 44, 47։ * ԿԱՄ՝ ՅԿԱՄԱՆԵՐԷՆ

Ի ՂԵ. Ժ. 26, 27, 30։ ԳԼ. ԺԲ. 29, 30, 31։

Լ ՂԵ. Ժ. 21։ ԳԼ. ԺԲ. 31։

Ի ՂԵ. ԺԹ. 26, 31։ Ի. 27։ ԵՍ. Ը. 19։

Ի ՂԵ. Ի. 27։ Ա Թագ. Իը. 7։

Հ ՂԵ. Ժ. 24, 25։ ԳԼ. Թ. 4։

Յ ՅՕՆ. ԺԷ. 1։

Ղ ՀՄՐ 18։ ՃՕՆ. Ա. 45։ ԳՈՐ. Գ. 22։ Է. 37։

Ժ ԳԼ. Թ. 10։ Ք ԵԼ. Ի. 19։ ԵՐԲ ԺԷ. 19։

յ ԳԼ. Ե. 28։

Ն ՀՄՐ 15։ ՃՕՆ. Ա. 45։ ԳՈՐ. Գ. 22։ Է. 37։

Ղ ԵՍ ՅԱ. 16։ ՃՕՆ. ԺԷ. 8։

ա ՃՕՆ. Գ. 25։ Ը. 28։ ԺԷ. 49, 50։

Ն·Ք·Ղ·Հ· 1451

ԼԳոր·Գ·23։

ԳԳԼ·Ժգ·5։ Երեմ·ժգ· 14 ։ 15 ։ Ջաք·ժգ· 3։

ԼԳԼ·Ժգ·1· 2 ։ Երեմ· բ·8։

ՙԵրեմ·իբ· 9։

ՙՏես ղԼ· ժգ·2։

Հ Հմր 20։

ինչ որ անոր պատուիրեմ՝ անոնց
19 պիտի ղրուցէ ։ Եւ ով որ մտիկ չընէ իմ խօսքերս , որ անիկայ իմ անունովս պիտի խօսի , ան մարդկէն ես վրէժ պիտի խնդրեմ ։
20 Իսկ թէ որ ԳՄարգարէ մը յանդգնի իմ չպատուիրած խօսքս իմ անունովս զրուցելու , կամ Նօտար աստուածներու անունովը բան մը զրուցելու , ան մարդարէն պիտի
21 մեռնի ։ Եւ թէ որ դուն քու սրտիդ մէջ ըսես թէ՝ Տէրոջը չխօսած բանը ինչպէս պիտանի .
22 ՙթէ որ մէկ մարգարէ մը Տէրոջը անունովը բան մը ըսէ , ՙու ան բանը իրօք չկատարուի , Տէրոջս չըսած խօսքը ան է . ան մարգարէն Հյանդգնութեամբ զրուցեր է ան . ու անկէ չվախնաս ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ապաստանի քաղաքները ։ 4 Ինչ իրաւունքով մարդասպանը անոնց մէկուն մէջ փախչելու էր ։ 14 Կալուածքին սահմանը պէտք էր որ անշարժ մնայ ։ 15 Գոնէ երկու մարդու վկայութեամբը պիտի վճռուէր ամէն գատաստան ։ 16 Սուտ վկայի մը պատիժը ։

ՙԳԼ· ԺԲ· 29։

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ՙբնաջնջէ ընէ ան ազգերը՝ որոնց երկիրը քու Տէր Աստուածդ քեզի պիտի տայ , և դուն անոնք վռնտես զանոնք՝ անոնց քաղաքներուն ու
ԲԵԼ· իա· 13 ։ Թուս· լե·10 ։ 14 ։ Ես·ի·2։
2 տուներուն մէջ բնակիս , Բ քեզի իրեք քաղաք զատես քու երկրիդ մէջ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
3 քեզի կու տայ ժառանգելու . քեզի ճամբայ պատրաստես , և քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգուցանէ համար տուած քու երկրիդ սահմանը՝ իրեքի բաժնես . որպէս զի ամէն մարդասպան հոն փախչի ։
ՖԹուս· լ· 15 ։ ԳԼ·դ· 42։
4 Եւ ՖՀոն փախչելու ու ողջ մնալու մարդասպանին կանոնը սա է . Ան որ որ երկուքնէ ու մէկալ օրուընէ թշնամիութիւն չունէնալով՝ անդիտութեամբ իր դրացին
5 մեռցընէ . Զոր օրինակ՝ թէ որ մէկը իր դրացիին հետ անտառը երթայ փայտ կտրելու համար , ու իր ձեռքովը տապարը փայտ կտրելու վերցուցած ատենը՝ երկաթը կոթէն դուրս ցնթկելով դրացիին հանդիպի , և զանիկայ մեռցընէ . անիկայ ասոնց քաղաքներէն մէկուն մէջ փախ-
ՙԹուս· լե· 12։
6 չի , որ ապրի , ՙԶրկայ որ արեան վրէժխնդիրը՝ սիրտը այրեուն համար՝ մարդասպանին ետևէն իյնայ , և ճամբան հեռու ըլլալով՝ անոր հասնի ու զանիկայ մեռցընէ , թէպէտ և մեռնելու արժանի չէր , որովհետև երկուքնէ ու մէկալ օրուընէ անոր դէմ թշնամութիւն
7 չունէր ։ Ասոր համար ես քեզի կը

պատուիրեմ ու կ՝ըսեմ , որ քեզի իրեք քաղաք զատես ։
8 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ՝ քու հայրերուդ երդումդ ըրածին պէս՝ Էքու սահմաններդ ընդարձակէ , ու քու հայրերուդ խոստացած բոլոր երկիրները քեզի տայ ,
9 թէ որ պահես ու կատարես այս բոլոր պատուիրանքները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , և քու Տէր Աստուածդ սիրես , ու միշտ անոր ճամբաներուն մէջը քալես , ղան ատենը այս իրեք քաղաքին վրայ ուրիշ
10 իրեք քաղաք ալ աւելցընես . Որպէս զի քու երկրիդ մէջը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն պիտի տայ , անմեղ արիւն չթափուի . ու դուն արեան պարտական չըլլաս ։
11 Բայց Էթէ որ մէկ մարդ մը իր դրացիին ոխ ունենալով՝ անոր դարանամուտ ըլլայ , ու անոր դէմ ելլելով՝ անիկայ զարնէ մեռցընէ , ու Էփէս աս քաղաքներուն մէկուն մէջ
12 փախչելու ըլլայ , Անատենը իր քաղաքին ծերերը մարդ խրկեն , ու զանիկայ անկէ առնեն , և արեան վրէժխնդրին ձեռքը տան , որ մեռ-
13 նի ։ Ըքու աչքդ անոր չխնայէ . Ու Իսրայէլին մէջէն անմեղ արիւնը վերցընես , որ քեզի աղէկ ըլլայ ։
14 Ժքու կալուածքիդ մէջը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ պիտի ժառանգես , չըլլայ որ փոխես քու դրացիիդ սահմանը՝ որ Ռնահապետներուդ հաստատեցին ։
15 Իմէկ մարդու մը որ և իցէ անօրէնութեանը ու մեղքին համար՝ որով կրնայ յանցաւոր ըլլալ , մէկ վկայ *մը բաւական չսեպուի՚՚ . երկու կամ իրեք վկաներու բերնով հաստատուի ածէն բան ։
16 Թէ որ Եմէկ մարդու մը դէմ սուտ վկայ մը ելլէ , ու անոր վրայովը անօրէնութեան մը համար
17 վկայէ , Ան ատենը ան երկու մարդիկը՝ որոնց մէջ ՚՚ հակառակութիւնը կայ , Տէրոջը առջևը՝ Ռ՚՚ ան ժամանակի քահանաներուն ու դատաւորներուն առջևը կայնին .
18 Եւ դատաւորները աղէկ մը քննեն . և Թէ որ ան վկան սուտ վկայ ըլլալով՝ իր եղբօրը դէմ սուտ վկա-
19 յութիւն ըրեր է , Ծան ատենը՝ ինչպէս որ անիկայ իր եղբօրը ընել խորհեցաւ , նոյնը ըրէք անոր , Ոու
20 չարը ձեր մէջէն վերցուցէք . Հեւ ուրիշներն ալ լսելով՝ վախնան , ու մէյմըն ալ ձեր մէջը անանկ գործ
21 բան մը չընեն ։ Ժքու աչքդ չխնայէ . Ղանձի տեղ՝ անձ , աչքի տեղ՝ աչք , ակռայի տեղ՝ ակռայ , ձեռքի տեղ՝

Ն·Ք·Ղ·Հ· 1451

ՒՕՏ· իե· 18 ։ ԳԼ· իբ· 20։

ՂԳԵս· Ի· 7 ։ 8 ։

ԵԼ· իա· 12 ։ Ը ։ Թուս· լե· 16 ։ 24 ։ ԳԼ· իե· 24 ։ Առակ· իբ· 17։

ԸԳԼ· ժգ· 8 ։ իե· 12 ։ ՒԹուս· լե· 33 ։ 34 ։ ԳԼ· իա· 9 ։ Ա Թագ· բ· 31 ։

ժԳԼ· իե·17 ։ Ճոբ· իդ· 2 ։ Առակ· իբ· 28 ։ ՈՎս· ե· 10 ։

ՒԹուս· լե· 30 ։ ԳԼ· ժե· 6 ։ Մատ· ժբ· 16 ։ Ճոհ· բ· 17 ։ բ Կոր· ժգ· 1 ։ ա ՏԻմ· ե· 19 ։ Երբ· ժ· 28 ։

*ԵԲբ· չ՚ըլլ՝ չկենայ ։

ԼՍաղ· իե· 12 ։ լե· 11 ։

ՒԳԼ· ժե· 9 ։ իա· 5 ։ ԺԱռակ· ժե· 5 ։ 9 ։ Դան· շ· 24 ։

ՒԳԼ· ժգ· 5 ։ ժե· 7 ։ իա· 21 ։ իբ· 21 ։ 24 ։ իդ· 7 ։

ՀԳԼ· ժե· 13 ։ իա· 21 ։ ՒՀմր 13 ։

ՂԵԼ· իա· 23 ։ ՂԼե· իդ· 20 ։ Մատ· ե· 38 ։

Ն·ք·գԲ· 1451

ձեռք , ու ոտքի տեղ՝ ոտք դնէ՛ր
տ՚ո՚ւր ։

ԳԼ· Ի

1 Քահանաները պիտի քալելէրէն ժողովուրդը՝ պատերազմի ժամանակ ։ 5 Ոտիկանները կարգադրելը ։ 10 Խաղաղութեան հրաւէրը ընդունող կամ մերժող քաղաքները հետ ինչպես պէտք էր վարուիլ ։ 16 Ո՛ր քաղաքները պէտք էր կործանել ։ 19 Պատերազմի ժամանակ պտղաբեր ծառերը չկործանելու վրայով պատուէր ։

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես , ու ձի- եր և կառքեր — քեզմէ շատոր ժողովուրդ տեսնես , անոնցմէ չվախնաս . վասն զի Էքեզ Եդիպտացւոց երկրէն հանող քու Տէր
2 Աստուածդ քու հետդ է ։ Ու երբոր պատերազմի մօտենաս , քահանան մօտենալով՝ ժողովուրդին
3 պիտի խօսի , Ու անոնց ըսէ ։ Ո՛վ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ ։ այսօր դուք ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք . սրտերնիդ չթուլնայ , մի՛ վախնաք , մի՛ զարհուրիք , ու անոնց երեսէն մի՛ դո-
4 ղաք . Վասն զի ձեր Տէր Աստուածը ձեզի հետ կ՚երթայ , Ձեզի համար ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու , և ձեզ ազատելու ։
5 Ան ատենը ոստիկանները ժողովուրդին խօսելով՝ պիտի ըսեն . Ո՛վ որ նոր տուն չներ է , ու Դանոր նաւակատիքը չէ ըրեր , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը ընէ . Եւ ո՛վ որ այգի տնկեր է , ու անոր պտուղէն դեռ Էչէ կերած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու անոր առջի պտու-
7 ղը ուրիշ մարդ մը ուտէ ։ Նէ՛ ո՛վ որ կնկան մը նշանուած է , ու զանիկայ չէ առած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ ։ Եւ ոստիկանները իրենց խօսքը շարունակելով՝ պիտի ըսեն ժողովուրդին . Ո՞վ որ վախկոտ ու թուլասիրտ է , թող երթայ՝ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ ։ Ու երբոր ոստիկանները՝ ժողովուրդին առջևը իրենց խօսքը լմընցընեն , * ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կարգեն՝ ։
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր հետ պատերազմելու համար , Էզանիկայ խաղաղութեան
11 հրաւիրէ ։ Թէ որ քեզի խաղաղութեան պատասխան տալու ըլլայ , ու դռները քեզի բանայ , ամբողջ նուաճ բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկատու ըլլան , ու քեզի ծա-
12 ռայութիւն ընեն ։ Բայց թէ որ քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չուզէ , ու պատերազմ ընէ , ան ա-
13 տենը անիկայ պաշարես . Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնէ զանիկայ , Բանոր բոլոր արուները սուրի բերնէ անցընես .
14 Բայց կիները , տղաքները ու ծաննասունները՝ և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը , անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես . և Էքու Տէր Աստուածդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես ։
15 Ահա այսպէս պիտի ընես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քաղաքներուն , որ աս ազգերուն քաղաքներէն չեն ։
16 Սակայն Էքու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած աս ազգերուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաւ շունչ ունեցող մը ողջ չթողուես .
17 Վասն զի քեւտացիները՝ Ամորհացիները՝ քանանացիները՝ փերեզացիները՝ խեւացիները ու եբեւուսացիները բոլորովին պիտի կորընչցընես , ինչպէս որ քու Տէր Աս-
18 տուածդ քեզի պատուիրեց . Որպէս զի Ե՛ձեզի չսորվեցընեն իրենց բոլոր գարշելիութիւններուն համեմատ ընել , ինչպէս որ անոնք իրենց աստուածներուն կ՚ընեն . ու դուք Ե՛չերոջը ձեր Աստուածդ մեղք չգործէք ։
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պատերազմիս , ու զանիկայ առնելու համար՝ երկար ժամանակ պաշարելու ըլլաս , անոր ծառերուն տապար չգարնես , ու զանոնք չաւրես . ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես . ուրեմն անոնք չկտրես . քանզի դաշտին ծառը † մարդ է որ քու երեսէդ
20 պաշարման մէջ մտնէ՞՝ ։ Բայց ան ծառերը՝ որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու պտուղ չեն բերեր , անոնք աւրես ու կտրես , և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դիմացը՝ անոնցմով պատնէշներ շինես , մինչև որ անիկայ նուաճի ։

ԳԼ· ԻԱ

1 Անյայտ մարդասպանութեան մը քաւութիւնը ։ 10 Կնութեան առնուած գերիին հետ վարուելուն կերպը ։ 15 Երկանք ունեցի եղող կիներէն ծնած անգրանիկ տղան՝ իր անգրանկութեան ժառանգութենէն պիտի չզրկուիր ։ 18 Կամակոր զաւակը քարկոծուելով մեռցնելու էր ։ 22 Զարտօրօքն մարմինը բոլոր գիշերը ծառէ կախուած պիտի չմնար ։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ՝ դաշտի վրայ ինկած — մեռցուած մարդ մը գտնուի , ու անի-
2 կայ զարնողը չգիտցուի . Ան ատենը

Ն·ք·գԲ· 1451

Ե Թուա·լա· 7 ։

Բ Ցեսա·ը·2 ։

Է Ցես·ա·իբ· 8 ։

Լ Թուա·իա· 2 ։ 3 ։ 35 ։ Լե·52 ։ ԳԼ· կ · 1 ։ 2 ։ Ցես· ժա· 14 ։

Ե ԳԼ·է·4 ։ Ժբ·30 ։ 31 ։ Ժը· 9 ։

Ժ Եզ·իե· 33 ։

† Կամ՝ մարդու պէս քեզի օգնութեան կը հասնի պաշարման մէջ ։

Ն. ք. ՂՖ. 1451

քու ծերերդ ու դատաւորներդ ել-
լեն , և մեռցուած մարդուն երկ-
պէտքն մինչև չրջակայ քաղաքները
3 չափեն . ու մեռցուածին մօտ եղող
քաղաքին ծերերը՝ արջառներէն
չգործածուած ու լուծի տակ չմը-
4 տած երինջ մը առնեն . եւ ան
քաղաքին ծերերը՝ երինջը մկ
չհերկուած ու չցանուած ապառաժ
ձոր մը իջեցընեն , ու ան ձորին մէջ
5 երինջին վիզը կտրեն ։ Եւ Ղևիին
որդիքը քահանաները մօտենան .
վասն զի Տ֊քու Տէր Աստուածդ
զանոնք ընտրեց իրեն ծառայու-
թիւն ընելու , ու Տէրոջը անու-
նովը օրհնելու համար . և ամէն վէճ
ու ամէն վէրք Իանոնց խօսքովը
6 պիտի դատուի ։ Եւ ան մեռցու-
ածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր
ծերերը՝ ձորին մէջ վիզը կտրած
երինջին վրայ ձեռքերնին լուան ,
7 Եւ պատասխան տալով ըսեն . Մեր
ձեռքերը չթափեցին աս արիւնը ,
8 ու մեր աչքերը չտեսան . Ո՛վ Տէր ,
քաւէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ ,
որն որ դուն փրկեցիր , Տ՛ու անմեղ
արիւնը քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ
մի՛ սեպեր . այսպէս ան արեանը
համար քաւութիւն պիտի ըլլայ
9 անոնց . Իսկ դուն Տէրոջը առջևը
ուղիղ եղածը ընելով՝ Իանմեղ ա-
րիւնը քեզմէ վերցընես ։
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ
պատերազմի ելլես , և քու Տէր Ա-
ստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ ,
11 ու անոնցմէ գերիներ առնես , Եւ
գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով
կնիկ մը տեսնես , ու զանիկայ սիրե-
լով՝ քեզի կնիկ առնելու ըլլաս ,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս , և
անիկայ իր գլուխը ածիլէ , ՛ու իր
13 ըղունգները կարէ . Եւ իր վրայէն
գերութեան լաթերը հանէ , ու քու
տունդ նստի , և ամբողջ ամիս մը
իր հօրը ու մօրը համար լայ . ու
անկէ ետև անոր մօտենաս , և դուն
անոր երիկը ըլլաս , ու ան ալ քու
14 կնիկդ ըլլայ ։ Թէ որ անկէ գոհ
չըլլաս , անիկայ ազատ պիտի ար-
ձակես . բայց ստակով բնաւ չծա-
խես , ոչ ալ ծառայեցընես , որով-
հետև Իւլնեցիր զանիկայ ։
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ
ունենայ , ու մէկը սիրելի ևս մէկա-
լը ատելի ըլլայ . ու սիրելին ալ և
ատելին ալ անոր զաւակներ ծնա-
նին , և թէ որ անդրանիկ զաւակը՝
16 ատելի կնիկէն ծնած է , Իր ստա-
ցուածքը որդւոցը բաժնելու օրը՝
կարող չըլլայ սիրելիին զաւակը
անդրանկացընելու , ու ատելիէն
ծնած անդրանիկը երեսէ ձգելու .
17 Հապա ատելիին զաւակը անդրանիկ
ճանչնալով՝ բոլորը իր ունեցածէն
իւրաքանչիւրին տայ անոր .
վասն զի Իր զօրութեանը սկիզբը
անիկայ է . Անդրանկութեան ի-
րաւունքը անոր կը վերաբերի ։
18 Թէ որ մէկ մարդ մը՝ անզգամ ու
անլսելանդ տղայ մը ունենայ , որ իր
հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ
չընէր , ու երբոր զանիկայ իրատեն ,
19 անոնց չլսեր . Ան ատենը ա-
նոր հայրը ու մայրը զանիկայ բռնե-
լով , քաղաքին ծերերուն , ու անոր
20 Իւնոյն տեղին դուռը հանեն . Եւ
քաղաքին ծերերուն ըսեն . Ան մեր
տղան անզգամ ու անլսելանդ է ,
մեր խօսքը մտիկ չընէր , որկրամոլ
21 ու դինեմոլ է . Ան ատենը անոր
քաղաքին բոլոր մարդիկները՝ քա-
րերով քարկոծեն զանիկայ , որ
մեռնի . Ես չարութիւնը ձեր մէ-
ջէն վերցընես . Ե՛ւ բոլոր Իսրայէլը
լսելով՝ վախնան ։
22 Երբոր մէկ մարդ մը Իմահու ա-
ժանի մեղք մը գործէ , և զանիկայ
մեռցընելու համար ծառէ մը կա-
23 խես , Հ Անոր մարմինը ծառին վրայ
գիշերը չմնայ . Հապա նոյն օրը ան-
պատճառ թաղես անիկայ . վասն զի
Ի կախուածը՝ Ը Աստուծդ անիծածն
է . ու ՛ս չպղծես ան երկիրը՝ որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-
տայ ժառանգելու համար ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Մարգասիրութիւն ընելու վրայով պատուէր ։
5 Մարդը ու կինը իրենց հագուստովը պիտի
տարբերէին ։ 6 Թռչունը իր պզտիկ ձագերո-
վը մկտել չառնելու , 8 տունի մը տանիքին
բոլորտիքը շրջանակ մը չնելու , 9 խառնա-
կութենէ հեռանալու , 12 և հանդերձի վրայ
ծոպեր դնելու պատուէրներ ։ 13 Իր կնկանը
համար զզպարութիւն ընողին . 20 , 22 նա-
ցողին . 25 կոյս լկողին , 28 ու պոռնկութիւն
ընողին պատիժը ։ 30 Հզաւպղծութիւնը կ՛ար-
գիլուի ։

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եզը
կամ ոչխարը իր ճամբայէն
խոտորեր է , անոնք անտես չընես .
անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 պիտի դարձընես ։ Բայց թէ որ
քու եղբայրդ քեզի մօտ չէ , կամ
զանիկայ չես ճանչնար , ան ատենը
քու տունդ առնես ան , ու մինչև
քու եղբօրդ զանիկայ փնտռելը՝
քու քովդ թող կենայ . ետքը զա-
3 նիկայ անոր դարձընես ։ Անոր ի-
շովն ալ ասանկ ընես , գգեստին ալ
ասանկ ընես . Նաև եղբօրդ ամէն
կորսուած բանը՝ որ դուն կը գըտ-
նես , ասանկ ընես . չըլլայ որ ձե-
ռնէ անտես ընես ։
4 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը
կամ եզը ճամբուն վրայ իյնկեր է ,
անոնք անտես չընելով՝ անպատ-
ճառ անոր հետ վերցընես ։

Ն. Ք. ՂՖ. 1451

Ժ Տես ա Մն . 6 : 1 ։
Ի Ծն . խթ . 3 ։
Լ Ծն . իե . 31 , 33 ։

Ի Գլ . ժգ . 5 ; ժթ . 19 ։ 20 ; իբ . 21 , 24 ։
Ե Գլ . ժգ . 11 ։
Ն Գլ . ժթ . 6 ; իբ . 26 ։ Գար . իդ . 29 ; իե . 11 , 25 ; իզ . 31 ։
Ճ Ցես . ը . 29 ; ժ . 26 , 27 ։ Ցօ՚ . ժթ . 31 ։
Ն Գաղ . գ . 13 ։
Ղ Տես Թուռ . իե . 4 ։ ը Թագ . իա . 6 ։
Ճ Ղև . ժը . 25 ։ Թուռ . լե . 34 ։

Ը Տես Սաղ . խե . 10 ։

Ի Ծն . լդ . 2 ։ Գլ . իբ . 29 ։ Գատ . ժթ . 24 ։
Է Ծն . իհ . 33 ։

Ի ա Մն . ե . 2 ։ իշ . 10 ։ ը Մն . ժա . 19 , 22 ։

Ա Տես Սաղ . ճբ . 12 ։ իղ . 6 ։ Մատ . իե . 24 ։

Բ Գլ . ժէ . 5 , 9 ։

Գ Ցոչս . ա . 14 ։

Ի Գլ . ժթ . 13 ։

Ա Տես Սաղ . ճբ . 12 ։ իղ . 6 ։ Մատ . իե . 24 ։

Գ Ցոչս . ա . 14 ։

Ի Գլ . ժթ . 13 ։

Ա Տես Սաղ . խե . 10 ։

Ի Ծն . լդ . 2 ։ Գլ . իբ . 29 ։ Գատ . ժթ . 24 ։
Է Ծն . իհ . 33 ։

Ի ա Մն . ե . 2 ։ իշ . 10 ։ ը Մն . ժա . 19 , 22 ։

Ա Տես Սաղ . ճբ . 12 ։ իղ . 6 ։ Մատ . իե . 24 ։

Բ Գլ . ժէ . 5 , 9

Ն · Ք · Ը · 1451

5 կնկան մը վրայ երկիկ մարդու հագուստ չըլլայ , ու երկիկ մարդը կնկան հագուստ չհագնի . քանզի ով որ ասոնք կ'ընէ , քու Տէր Աստուծոյդ առջևը պիղծ է ։

6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ գետնի վրայ՝ ձագերով կամ հաւկիթներով թռչունի մը բոյն հանդիպի քու առջևդ , ու մայրը ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ նստած ըլլայ , Ի մայրը իր ձա-

7 գերովը մի կտեղ չառնես . Ընդհատ ձառ մայրը արձակես , ու ձագերը քեզի առնես . Որպէս զի աղէկ ըլլայ քեզի , ու կեանքդ երկայն ըլլայ ։

8 Նոր տուն չինած առնդ՝ տանիքիդ շուրջ կռնակ մը շինես , որ չըլլայ թէ մէկը անկէ վար իյնայ , ու քու տունդ արեան պարտական ընես ։

9 Ի քու դիրիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես , որ ցանած սերմիդ արդիւնքը ու այգիիդ բերքը չպղծուի ։

10 Ծուի ։ Ղեղ մը ու էշ մը մէկտեղ երկիր հերկելու չործածես ։

11 Ի բուրդով ու քթանով գործած պղպեղախառն հանդերձ չըհագնիս ։

12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը ըծոպեր շինես ։

13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ , ու Ի անոր մտնելէն ետքը՝ զանիկայ կը ատէ , Եւ անոր վրայ զրպարտութիւեան խօսքեր դնելով՝ անոր անունը դէշ հանէ , ու ըսէ . Ես առ կինիկը առի , բայց երբոր անոր մտերցայ , անոր վրայ կուսութիւն

15 չգտայ . Ան ատենը աղջկանը հայրը ու մայրը՝ աղջկանը կուսութեան նշանը առնեն , և դուռը հանեն քա-

16 զաքին ծերերուն առջևը . Ու աղջկան հայրը ծերերուն պիտի ըսէ . Իմ աղջիկս առ մարդուն կնիկ տուի ,

17 ու ատելով զանիկայ , Ահա անոր վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը դնէ , ըսելով թէ՝ Ես քու աղջկանդ վրայ կուսութիւն չգտայ . բայց ահա իմ աղջկանս կուսութեան նշանը . և լաթը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի փռեն ։

18 Ետքը ան քաղաքին ծերերը ան մարդը առնեն , ու զանիկայ * պատ-

19 ժեն , Եւ Իսրայէլացի կոյս աղջկան անունը աւերելուն համար՝ անկէ հարիւր սիկղ արծաթ տոյժ առնեն , ու աղջիկը Տոր տան ։ և անիկայ անոր կնիկը ըլլայ ։ ու իր բոլոր կեանցը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ

20 արձակելու ։ Բայց թէ որ սա բանը ստոյգ է , ու աղջկանը վրայ կուսութիւն չէ գտնուեր ,

21 Ան ատենը աղջիկը իր Տօրը տանը դուռը հանեն , ու անոր քաղաքին մարդիկները քարերով քարկոծէն զանիկայ , որ մեռնի . որովհետև Ի Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ընելով՝ իր Տօրը տունը պոռնկութիւն ըներ է . Ես կերպով չարութիւնը ձեր

22 մէջէն վերցընես ։ Թէ որ մէկը՝ երիկ ունեցող կընկան մը հետ պառկած գտնուի , ան ատենը երկուքն ալ մեռնին , թէ ան կնկանը հետ պառկող մարդը՝ և թէ ան կնիկը . ու Իսրայէլէն չարութիւնը վերցընես ։

23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Ի մարդու մը նշանած ըլլայ , ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ՝

24 անոր հետը պառկի , Երկուքն ալ ան քաղաքին դուռը հանէք , ու զանոնք քարերով քարկոծէք , որ մեռնին . աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ ձայն-ելով չկանչըռտեց . և մարդը՝ քանզի Ի իր դրացիին կինիկը լկեց . Ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես ։

25 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ , ու հզանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի , ան ատենը անոր հետ

26 պառկող մարդը միայն մեռնի ։ Եւ աղջիկին բան մը չընես . աղջիկը մահու արժանի յանցանք մը չունի . վասն զի ինչպէս որ մէկը իր դրացիին վրայ կը յարձակի , ու զանիկայ կը մեռցընէ , ասա դիպուածն

27 ալ այնպէս է ։ քանզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկայ . ու թէև նշանած աղջիկը կանչըռտեց , բայց ղինքը ազատող մը չկար ։

28 Ի թէ որ մէկ մարդ մը չնշանուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և զանիկայ բռնադատելով՝ անոր հետ պառկի ,

29 ու †բանը լսուցուի՝ Ան ատենը անոր հետ պառկող մարդը՝ աղջիկանը Հօրը հիսուն սիկղ արծաթ տուի , ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ . Ուրովհետև ըկեց զանիկայ , իր բոլոր կենացը մէջ զանիկայ արձակելու կարող չըլլայ ։

30 Ըրլայ որ Ի մէկ մարդ մը իր Հօրը կնիկը առնէ , ու Ի իր Հօրը ըշանդը բանայ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ո՛վ կրնար Ժողովքին մէջ մանել՝ ու ո՛վ չէր կրնար ։ 9 Բանակին մէջ անմաքրութիւնը կ'արդիլուի ։ 15 Իր տիրոջմէն փախչող ծառային վրայով ։ 17 Պոռնկութեան վրայով ։ 18 Պիղծ ընծաներու վրայով ։ 19 Շահով ստակ տալու վրայով ։ 21 Ուխտերու վրայով ։ 24 Յանցանքներու վրայով ։

1 Ո՛մորձիրը ճզմուած կամ կրտրուած Ի-ՐՐԸ Տէրոջը Ժողովքը չմտնէ ։

Ն · Ք · ԷՒ · 1451

Ա Թես. Ը. 7, Դատ. Ի. 6, 10, Բ Թագ. Ժգ. 12, 13, Ի Գէ. Ժգ. 5, Ղեւ. Ի. 10, Ես. Ը. 5,

Ի Սաս. Ա. 18, 19,

Ի Գէ. Ի. 14, Ի Հէր 21, 22,

Ա Թագ. Ժգ. 14,

Ա Տես Բկր. Ջ. 14, 15, 16, Ի Ղեւ. Ժթ. 19,

Ա Թես. Ժե. 33, Սաս. Իգ. 5, Ի Ես. Իհ. 21, Դատ. Ժե. 1,

† Եհր. գլուխն ։

Ղ Հմ 24, Ա Ղեւ. Ժը. 8, Ի. 11, Գէ. Ի. 20, Ա Կոր. Ե. 1,

Ա Տես Հռոմ. Գ. 9, Եզկ. Ժգ. 8,

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

Ա Ղեմ. ժգ· 1·2·

Բ Տես· գԼ· ր·29·

Գ Թես· իր· 5·6·

Դ Եզր· Ը· 12·

Ե Ծն· իե· 24·25·26· Ելբ· 10· 12·

Զ Եվ. իր·21· իդ·9· Ղև· ժԹ· 34· ԳԼ·ժ·19·

Է Ղև·ժե· 16·

Ը Ղև·ժե·5·

Թ Ղև·իշ· 12·

Ժ Թագ·Ա· 15·

Ի Եվ·իր·21·

ԺԱ Ղև·ժԹ· 29· Տես Ա· ոակ·ր·16·

ԺԲ Ծն·ժԹ· 5· դ Թագ· իդ·7·

2 Պռոնկորդին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ. ու անոր պատ՝ մինչև տասներորդ ազգը՝ Տէրոջը ժողովքը չմտնէ։

3 Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ. ու մինչև անոնց տասներորդ ազգը՝ անոնց պատ Տէրոջը ժողովքը չմտնէ յաւիտեան։

4 Որովհետև չհանդիպեցաւ ձեզի հացով ու ջրով ճամբուն մէջ երբ որ Եգիպտոսէն ելաք, ու վարձեց Բաղաամին Մեսոպոտամիայէն Պեթորի որդին Բաղաամը քեզ անիծելու համար։

5 Բայց Տէր Աստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել. հապա Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան դարձուց, որովհետև Տէր Աստուածդ քեզ կը սիրէր։

6 Երբեք անոնց խաղաղութիւնը ու աղէկութիւնը չխնդրես քու կենդանի օրերուդ յաւիտեան։

7 Եդոմացին մի՛ գարշիր, որովհետև եղբայրդ է։ Եգիպտացին մի՛ գարշիր, որովհետև անոր երկրին մէջ պանդուխտ եղար։

8 Անոնց ծնած զաւակներուն երրորդ ազգը՝ Տէրոջը ժողովքը կրնայ մտնել։

9 Երբոր զինուորներուդ դէմ բանակով կ'ելլաս, ամէն չար բանէն զգուշացիր։

10 Եթէ որ քու մէջդ մէկ մարդ մը երազափորձութեան պատճառաւ մաքուր չէ, դուրս թող ելլէ, ու բանակին մէջը չմտնէ։

11 Երեկոյան դէմ ջրով լուացուի, ու արեւը մտածին պէս՝ կրնայ բանակին մէջը մտնել։

12 Նաև բանակին մէջը տեղ մը ունենաս, որ հոն դուրս ելլես։

13 Ու զէնքերուդ մէջը գիւղ մը ունենաս, որ երբոր դուրսը նստելու ելլաս, անով փորես, ու դառնաս՝ քու յաւելուածդ ծածկես։

14 Որովհետև Տէր Աստուածդ քեզ ազատելու համար, ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ բանակիդ մէջը կը քալէ. ուստի քու բանակդ մաքուր ըլլայ, որ անկայ քու վրադ աղտեղութիւն մը տեսնելով՝ քեզմէ ետ չդառնայ։

15 Ծառայ մը որ իր տիրոջմէն փախչելով քու քովդ ապաստանած է,

16 իր տիրոջը ձեռքը չմատնես. Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ՝ ուր որ ինքը կ'ուզէ. Ան կրնայ հանգչիլ։

17 Իսրայէլի աղջիկներէն բոզ չըլլայ, ու Իսրայէլի տղոցմէն էիզա-

18 ցեալ չըլլայ։ Որ և իցէ ուխտի համար բոզի վարձքը կամ շունի գինը քու Տէր Աստուածդ տունը չտանիս. քանզի քու Տէր Աստուածդ առջևը երկուքն ալ պիղծ են։

19 Ծստակը կամ ուտելիքը՝ և կամ որ և իցէ բանը՝ որ հանով կրնայ տրուիլ, քու եղբօրդ հանով չտա-

20 տաս. Օտարականէն հանդ առնես, բայց քու եղբօրմէդ հանդ չառնես, հոր քու Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք գործերուդ մէջ քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ, ուր որ պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու համար։

21 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ուխտ մը ընես, առանց ուշացընելու կատարես. քանզի քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկայ քեզմէ պիտի պահանջէ, ու մեղքի տեր

22 պիտի ըլլաս. Բայց թէ որ ուխտ ընել չուզես, ան քեզի մեղք չըլ-

23 լար։ Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս, ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդ կ'ուխտես, քու շրթունքներէդ ելածը զգուշութեամբ կատարես։

24 Երբոր քու դրացիիդ այգին կը մտնես, ուզածիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս, բայց ամանիդ

25 մէջը չդնես։ Երբոր քու դրացիիդ հունձքին մէջը կը մտնես, ձեռքովդ հասկերը փրցընես, բայց դրացիիդ հունձքին մանգաղ չզարնես։

ԳԼ· ԻԴ

1 Երբ ականն թուղթ տալու վրայով։ 5 Նոր կարգուած մարդ մը պատերազմի երթալու չէր։ 6, 10 Գրաւներու վրայով։ 7 Մարդ գողցողին պատիժը։ 8 Բորոտութեան համար զգուշութիւն ընելու պատուէրը։ 14 Բանուրին վարձքը հատուցանելու։ 16 Արդարութիւն ընելու։ 19 ու ողբրմած ըլլալու վրայով պատուէր։

1 Թէ որ մէկը կնիկ մը առնէ՝ ու անոր երկար ըլլայ, և անոր վրայ անարդութեան բան մը գտնելուն համար, անիկայ իր աչքին հաճոյ չըլլայ, ան ատենը անոր արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը

2 տայ, և իր տունէն ճամբէ։ Ու երբոր անիկայ անոր տունէն ելլելով, երթայ ուրիշ երկան մը կնիկ

3 ըլլայ, թէ որ ետքի երկին ալ զանիկայատելով, արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը տալով՝ իր տունէն ճամբէ, կամ թէ որ անոր հետ կարգուած ետքի երկրը մեռ-

4 նի, Բ Առջի երկիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր, կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն կնիկ առնելու, ապոր պղծուելէն ետքը. քանզի Տէրոջը առջևը պղծութիւն է ասբանը. և այսպէս դուն մեղքով չբերցընես ան երկիրը, որն որ քու Տէր Աստուածդ բեզի ժառանգութիւն կու տայ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

Ե Ել·իր·25· Ղև·իե·36· 37· Նե Եմ· ե·2·7· Սաղ·ժե· 5· Դու·գ· 34·35·

Զ Տես Ղև· ժԹ·34· ԳԼ·ժե·3·

Է ԳԼ·ժե· 10·

Ը Թու·Լ·2· Յեղ·ե·4· 5·

Թ Թու·Լ·2· Սաղ·կՀ· 13·14·

Ժ Մատ·ժբ· 1· Մար·բ· 23· Ղև· գ·1·

ԺԱ Մատ·ե· 31· ժԹ·7· Մար·ժ·4·

ԺԲ Երեմ·ա· 1·

Ն · Ք · ՁԲ · 1451

ՓԳԼ · Ի · 7 ։

Ը Ա·ռակ · Ե · 18 ։

Ի Ե՛ · Իա · 16 ։

Ղ ԳԼ · ԺԹ · 19 ։

Ի ՂՀ · Ժգ · 2 ։ Ժգ · 2 ։

Ը Տ՛ե՛ս · Ղ·ու · Ժէ · 32 ։ ա Կոր · Ժ · 6 ։

1490

Ի Թոս · Ժբ · 10 ։

Ժ Ել · Իբ · 26 ։ Ի Ցոր · ԻԹ · 11 , 13 ։ Լա · 20 ։ Բ Կոր · Թ · 13 ։ Բ Տիմ· ա · 18 ։

Ն ԳԼ · Ջ · 25 ։ Սաղ · ճզ · 31 ։ Ճժբ · 9 ։ Դան · Դ · 27 ։

Ի Մաղ · Գ · 5 ։

Ծ ՂՀ · ԺԹ · 13 ։ Երեմ · Իբ · 13 ։ Ցակ · Ե · 4 ։

Ի Ցակ · Ե · 4 ։

Հ Գ Թագ · Ժգ · 6 ։ Բ Մն · Իե · 4 ։ Երեմ· Ը· 29 , 30 ։ Եզեկ · Ժը· 20 ։

Ն Ել · Իբ · 21 , 22 ։ Ա·ռակ · Իբ · 22 ։ Ես · ա · 23 ։ Երեմ· Ե · 28 ։ Իբ · 3 ։ Եզեկ · Իբ · 29 ։ Ջաբ · Է · 10 ։ Մաղ · Գ · 5 ։

Ղ Ել · Իբ · 26 ։

ՃՀՇ 22 ։ ԳԼ · Ժգ · 12 ։

Ր ՂՀ · ԺԹ · 9 , 10 ։ Իգ · 22 ։

5 Է՛նոր ամուսնացած մարդը պա·տերազմի չերթայ , ու անոր բնաւ պաշտօն մը չտրուի . տարի մը իր տանը մէջ ազատ թողու նստի , ու Ը իր առած կնիկը ուրախացընէ ։

6 Ձրելայ որ Ա՛ստ մը աղօրիքը կամ անոր վերի քարը գրաւ առնէ . քանզի էր ընէրէն կեանքը գրաւ ա·ռած կ՛ըլլայ ։

7 Է թէ որ մարդ մը գտնուի , որ իր եղբայրներուն , այսինքն Իսրայէլի որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է , ան գողը թող մեռնի . Ղու ձեր մէջէն չարութիւնը վերցընես ։

8 Է Բորոտութեան ախտին համար զգուշութիւն ըրէք , Ղևտացի քա·հանաներուն բոլոր ձեզի սորվե·ցուցած բաները ճշդիւ պահելու ու ընելու . ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ , զգուշութեամբ ի գործ դնէք ։

9 Ը Միրիամ բեր ինչ որ քու Տէր Ա·տուածդ Ի Մարիամին ըրաւ ճամ·բուն մէջ , եգիպտոսէն ելած ա·տենդիդ ։

10 Երբոր քու դրացիդ մկ բան մը փոխ տաս , դրաւ առնելու համար

11 անոր տունը չմտնես . Դուրսը կայ·նես , ու փոխ առնող մարդը՝ դրա·

12 ը քեզի դուրս բերէ ։ Եւ թէ որ ան մարդը աղքատ է , անոր դրա·

13 ւովը չպառկիս . Ժ Անրևը մտածին պէս՝ անպատճառ անոր գրաւը ետ տաս , որ անիկայ իր հանդերձովը պառկի , ու Է քեզ օրհնէ . և Ը քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ՚՚ բեղ քեզի արդարութիւն սեպուի ։

14 Է Ընդբատ ու կարօտ վարձկանին զրկանք չընես , Ի՛ր քու եղբայրնե·րէդ , և թէ քու երկրիդ մէջ՝ քու քաղաքներուդ դռներուդ օտարական·

15 ներէն ըլլայ ։ Նոյն օրը Ծ արևը չմտած՝ անոր վարձքը հատուցա·նես . քանզի անիկայ աղքատ է , ու անոր խելքը միտքը անոր վրայ է . Ի՛նչլայ որ քեզի համար Տէրոջը բո·ղոքէ , ու մեղքի տէր ըլլաս ։

16 Հ Տղոց յանցանքէն համար՝ հայրերը չմեռցուին , ու հայրերուն յանցանքէն համար տղաքը չմեռցուին . ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի ։

17 Ի Օտարականին ՚՚ որբին իրա·ւունքը չծռես . Ղու որբևարիին

18 հանդերձը գրաւ չառնես ։ Եւ ՚՚մի՛ որդ բեր , որ դուն եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Ա·տուածդ քեզ անկէ ազատեց . ա·նոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես ։

19 Ի Երբոր քու արտիդ մէջ հունձքդ ընձես , ու արտին մէջը մկ որպ մը մոռցած ըլլաս , զանիկայ առնելու համար ետ չդառնաս . անիկայ օ·տարականին , որբին ու որբևարիին թող ըլլայ . որպես զի քու Տէր Աստուածդ չբրաւ ձեռքերուդ ամէն

20 գործքին մէջ քեզ օրհնէ ։ Ձիթե·նիդ թօթվելէդ ետքը՝ վրան ճաղօ·ներդ ետ մի դառնար . անիկայ օտարականին , որբին ու որբևարիին

21 թող ըլլայ ։ Ե՞ այգիդ խաղող·ները ժողվելէդ ետքը՝ ճռաքաղ չը·նես . անիկայ օտարականին՝ որբին

22 ու որբևարիին թող ըլլայ ։ Եւ Ն՛մի տրդ բեր՝ որ եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր . անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես ։

Ն · Ք · ՁԲ · 1451

ՓԳԼ · Ժե · 10 ։ Սաղ · խա · 1 ։ Ա·ռակ · ԺԹ · 17 ։

Ն ՀՅՈ 18 ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ծեծին Թիւը քառասունէն աւելի պիտի չըլ·լայ ։ 4 Կալի մէջ բանող եզին դունչը կա·պուելու չէր ։ 5 Եղբօրը զաւակ տալու հա·մար պատուէր ։ 11 Ընպարկեշտ կնկան պա·տիժը ։ 13 Պակաս կշիռքներու վրայով ։ 17 Ամաղեկին չհշատակը բոլորովին պիտի ջնջ·ուէր ։

1 Ի՞նչբոր ՚՚մարդոց մէջ վէճ մը ըլ·լայ , և դատաստանի երթան , դ՚՚՚

Ն·ք·ԶԲ· 1451

ջԼը՝ ե և անոր ոտքէն կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը թքնէ, և խօսելով պիտի ըսէ. Իր եղբօրը տունը շինել չուզող մարդուն ասանկ կըլ-
10 լայ։ Եւ անոր անունը Իսրայէլէ մէջ կօշիկը հանուած մարդուն տունը ըսուի։
11 Երբոր երկու մարդիկ իրարու հետ կը ծեծկուին, և մէկուն կնիկը՝ զարնողին ձեռքէն իր երիկը ազատելու համար՝ մօտենայ, ու ձեռքը երկնցընելով անոր ամօթոյքը
12 բռնէ, Ան ատենը անոր ձեռքը կտրէս. ԵՒ չբռնաբարէ անոր չխնայէ։
13 Չպահաղիդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ կշռոյ քարեր չըլայ։
14 Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու
15 պզտիկ արդուներ չըլլայ։ Քու կշռոյդ քարը լման ու արդար ըլլայ. քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, Որ քու օրերդ երկար ըլլան երկրին վրայ, որն որ քու Տէր
16 Աստուածդ քեզի կու տայ։ Քանզի ամէն ասանկ բաներ ընողը, ամէն անիրաւութիւն ընողը՝ քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է։
17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ՝ ձամբան Ամաղեկին քեզի ըրածը մի՛ տզրդ
18 պահէ. ձամբուն մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու ետևէդ ետ ըլլոր տկարները կոտրեց, երբոր դուն աչխատած ու յոգնած էիր. ու Աս-
19 տուածմէ չվախցաւ։ Ուստի Երբոր քու Տէր Աստուածդ՝ քու բոլոր շրջակայ թշնամիներդդ քեզ հանգըստացընէ այն երկրին մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, ան ատենը Ամաղեկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին վերցընես. Չըլլայ որ մոռնաս։

Ն·ք·ԶԲ· 1451

ան երկիրը, որուն համար Տէրը մեր Հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի
4 տալու։ Եւ քանի քահանան կողովը քու ձեռքէդ առնելով՝ զանիկայ քու Տէր Աստուածդ սեղանին առ-
5 ջևը պիտի դնէ. Եւ դուն պատասխան տալով՝ քու Տէր Աստուածդ առջևը ըսես. Իմ Հայրս Թափառական Ասորի մը ըլլալով, Եգիպտոս իջաւ, ու հոն Եքիւրոր հոդիով պանդխտութիւն ընելով՝ մէկ մեծ՝ զօրաւոր ու շատաւոր ազգ
6 մը եղաւ. Ու Եգիպտացիք մեզ չարչարեցին, մեզ նեղեցին, և մեր վրայ ծանր ծառայութիւններ դը-
7 րին. Ու Եհովան մեր Հայրերուն Տէր Աստուծոյն աղաղակեցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը՝ աշխատութիւնը ու մեզի
8 եղած զրկանքը տեսաւ. Եւ Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով՝ Եհովա ահարկութիւններով՝ նշաններով ու հրաշքներով
9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ աս տեղս բերաւ, ու մեզի աս երկիրը՝ Կաթ ու մեղր բղխող երկիր
10 րը տուաւ։ Եւ արդ՝ ահա Տէր, ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիքները բերի։ Ու անոնք քու Տէր Աստուածդ առջևը դնելով՝ Տէր Աստուածդ առջևը
11 երկրպագութիւն ընես. Եւ քու Տէր Աստուածդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես, դուն՝ ալ Ղևտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ։
12 Երրորդ տարին՝ Եռամսեանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն Էքու արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդները զատես լմընցընես, անոնք Ղևտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տաս, որ ան-
13 դ ալ քու քաղաքներուդ մէջը ուտեն կշտանան։ Ան ատենը քու Տէր Աստուածդ առջևը ըսես. Սուրբը եղած բանը բոլորովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր հրամայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղևտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տուի. քու պատուիրանքներդ զանց չըրի, ե-
14 դանդ չմոռցայ. Սուրբս ուրիշ բանի մը չգործածեցի, և անկէ մեռելի համար չտուի. Իմ Տէր Աստուծոյս խօսքը մոռկ ըրի. ինձի ինչ որ պատուիրեցիր, անոր հա-
15 մաձայն ըրի. Հայեէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ, ու ան երկիրը՝ որ տուիր մեզի, ինչպես որ մեր Հայրերուն երդում ըրած էիր դա-

---

Ե·ԶԼԳ·19։ ԼԴ·26։ Թուս·ԺԸ· 13։ ԳԼ·ԺԷ· 10։ Առակ· Գ·9։

Բ ԳԼ·ԺԸ·5։

Ե·ԶԼԳ·14։

Ա Սամ·ԼԷ·1։ Առակ·Ժգ· 6։ Հռով· Գ·18։

Ն աթոռգ· ԺԸ·3։

Ե·ԶԼԳ·19։

Ա Սամ·ԺԵ

Ն · Ք · Գ · 1451

ը— , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ։

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ , որ ասոնք կանոնները ու դատաստանները՝ ի գործ դնես . ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք ։

Ց ԵԼ · Ի · 19 ։ 17 Դուն այսօր Տէրոջը խօսք կու տաս , որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ , ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես , և անոր կանոնները՝ պատուիրանքները ու դատաստանները պահես , ու խօսքը մտիւդ ընես ։

ՂԵԼ · Զ · 7 ։ ԺԹ · 5 ։ ԳԼ · Է · 6 ։ Ժդ · 2 ։ Իը · 9 ։ 18 ՂՏէրն ալ այսօր քեզի խօսք կու տայ , որ դուն իրեն ուսպհական ժողովուրդ ըլլաս , ինչպես որ քեզի ըսաւ , որ անոր բոլոր պատուիրանքները պահես ,

Ծ ԳԼ · Դ · 7 ։ Տ ։ Իը · 1 ։ Սպ · ՃԻը · 14 ։ Ա ԵԼ · ԺԹ · 6 ։ ԳԼ · Է · 6 ։ Իը · 9 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ 19 րանքները պահես . Եւ էրոլոր իր ստեղծած ազգերէն դերազանց ընէ քեզ , գովաբանութեանով՝ համբաւով ու փառքով , որ մասնըբը Ժողովուրդ մը ըլլաս քու Տէր Աստուածդ՝ իր ըսածին պէս ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Մովսէս կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարերու վրայ գրուին , 5 և չասլճած քարէ սեղան մը չինուին ։ 11 Մովսէս կ՚օրհնէ Գարիզին ու Գերազ լեռներուն վրայ կայնելու ցեղերը ։ 14 Գերազ լեռան վրայ խօսուելու անէծքները ։

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ Ժողովուրդին պատուիրեելով՝ ըսաւ . Պահեցէ՛ք ան բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր

ա Ցես · գ · 1 ։ 2 ձեզի կը պատուիրեմ ։ Ու ա Յորդանէն՝ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը անցած օրդ՝

Բ Ցես · ը · 32 ։ Էքեզի մեծ քարեր կանգնես , ու 3 զանոնք կիրով ծեփես . Եւ աս օրինէնքիս բոլոր խօսքերը անոնց վրայ գրես , երբոր անցնիս ու մտնես այն երկիրը որն որ քու Տէր Աստուածդ՝ քեզի կու տայ , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ինչպես որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածդ 4 ծը քեզի բսաւ ։ Ուստի երբոր Յորդանանէն անցնիս , աս օրուան քեզի պատուիրածիս պէս՝ աս քարերը է Գերազ լեռան վրայ կանգնես , ու զանոնք կիրով ծեփես ։

է ԳԼ · ժա · 29 ։ Ցես · ը · 30 ։ 5 Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ մէկ սեղան մը չինես , քարերէ չէսուած սեղան մը . Դանոնց վրայ երկաթ

Դ ԵԼ · Ի · 25 ։ Ցես · ը · 31 ։ 6 չպպղնես . Սոյն քու Տէր Աստուածդ սեղանը ամբողջ քարերէ չինես . ու անոր վրայ քու Տէր Աստուածդ ողջակէզներ մատուես 7 ցանես . Եւ խաղաղութեան պնդեր մատուցանելով՝ հոն ուտես , ու քու Տէր Աստուածդ առջեը ուրախանաս . 8 Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը քարերուն վրայ խիստ պարզ կերպով մը գրես ։

9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին խօսելով՝ ըսաւ . Ով Իսրայէլ , լուռ կեցիր՝ ու մտիկ ըրի . Ես դուն այսօր քու Տէր Աստուածդ ժողովուրդը

10 եղար . Ուստի քու Տէր Աստուածդ խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքները ու կանոնները , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։

11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդ

12 դին պատուիրելով՝ ըսաւ . Երբոր Յորդանանէն անցնիք , ՂԺողովուրդը օրհնելու համար Գարիզին լեռան վրայասոնք թող կայնին . Շմաւոն՝ Ղեւի՝ Յուդա՝ Իսաքար՝

Ղ ԳԼ · ժա · 29 ։ Ցես · ը · 33 ։ Դատ · թ · 7 ։ 13 Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ Հանէծքի համար Գերազ լեռան վրայ ասոնք թող կայնին . Ռուբէն՝ Գադ՝ Ասէր՝ Զաբուղոն՝ Դան ու Նեփթաղիմ ։

Ի ԳԼ · ժա · 29 ։ Ցես · ը · 33 ։ 14 Ու ՂՂեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ իսօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի ըսեն .

ԸՊԼՒԶ · 10 ։ Ցես · ը · 33 ։ Դատ · թ · 11 ։ 15 Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ արուեստաւորի ձեռագործ՝ ու Տէրոջը առջեը պիղծ սեպաոող փորուած կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ , ու զաղտուկ տեղ մը կը դընէ . Ժ և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով՝ Ամէն պիտի ըսէ ։

Բ ՆԵԼ · Ի · 4 , 23 ։ ԼՂ · 17 ։ ՂԼ · ԺԹ , 4 ։ Իզ · 1 ։ ԳԼ · Գ · 13 , 23 ։ Ն · Տ · Ե · ։ Իզ · 9 ։ Ովս · Ժդ · 2 ։ ժ Ցես Թուս · ե · 22 ։ Ե · բես · Ժա · 5 ։ ա Կոր · Ժդ · 16 ։ 16 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ի ՆԵԼ · Ի · 12 ։ Իա · 17 ։ ՂԼ · ԺԹ · 3 ։ ԳԼ · Իա · 18 ։ 17 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր դրացիին սահմանը կը փոխէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Լ ԳԼ · ԺԹ · 14 ։ Առակ · Իը · 28 ։ 18 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ կուրը էր ճամբայէն կը խոտորեցնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Խ ՂԼ · ԺԹ · 14 ։ 19 Անիծեալ ըլլայ ան , որ պանդուխտին՝ որբին ու որբևարիւին իրաւունքը կը ծռէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ձ ՆԵ · Իը · 21 , 22 ։ ԳԼ · Ժ · 18 ։ Իզ · 17 ։ Մաղ · գ · 5 ։ Ղ ՂԼ · ԺԸ ։ Ի · 11 ։ ԳԼ · Իը · 30 ։ 20 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կնկանը հետ կը պառկի . քանզի իր հօրը քղանցքը կը բանայ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Հ ՂԼ · ԺԸ · 23 ։ Ի · 15 ։ 21 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ ո և իցէ անասունի հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Յ ՂԼ · ԺԸ · 9 ։ Ի · 17 ։ 22 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող իր քրոջը հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ղ ՂԼ · ԺԸ · 17 ։ Ի · 14 ։ Գ ԵԼ · Ի · 13 ։ Իա · 12 , 14 ։ ՂԼ · Իդ · 17 ։ Թա · ԼԸ 31 ։ ԳԼ · ԺԹ · 11 ։

Ն · Ք · Գ · 1451

ԻԳԼ · ԻԿ · 18 ։

Ն·Ք·ԶՓ· 1451

ՅԵԼ·ԻԲ·Ր· Տ·ԳԼ·Ժ· 17·ԺԳ·19· ԵԶԿ·ԻԲ· 12·
Յ ԳԼ·ԻԲ· 15·ՍԱՂ· ՃԺԹ·21· ԵՐԵՄ·ԺԱ· 3·ԳԱՂ· Գ·10·

ՈԵԼ·ԺԵ· 26·ՂԼ· ԻՂ·3·ԵՍ· ՅԵ·2·

Բ ԳԼ·ԻՂ· 19·

ԳՀՄՐ 15· ՋԱՔ·Ա· 6·
Ր ՍԱՂ·ՃՒԸ· 1·4·
Ի ՅՈՒ·ԼԹ· 5·
ՂՀՄՐ 11· ՅՈՒ·ԻԲ· 17·ԻԹ· 25·ԳԼ·Ե· 13·ՍԱՂ· ՃԶ·38· ՃԻԵ·3·ՃՒԸ· 3·ԱԲԱԿ·Ժ· 22·Ա ՏԻՄ· Գ·8·
Ի ՅԱՂ·ՃԻԱ· 8·
ԸՂԼ·ԻՂ· 7·8·Ր ԹԱԳ·ԻՐ· 38·39·41· ՍԱՂ·ՃԹ· 23·ՏԵՍ ՀՄՐ 25·
Բ ՂԼ·ԻԵ· 21·
Ժ ԱԲԱԿ·Գ· 10·
Ի ԳԼ·ԺՏ· 10·
ԼԵԼ·ԺԹ· 5·6·ԳԼ· Ե·6·ԻԳ· 13·19·ԻԹ· 13·
Ի ԹՈԼ·Գ· 27·Ր ՄՆ· Ե·14·ԵՍ· ԿԲ·19· ԴԱՆ·Ր· 18·19·
Ծ ԳԼ·ԺԱ· 25·
Ի ՀՄՐ 4·ԳԼ· Լ·9·ԱԲԱԿ· Ժ·22·
ՀՂԼ·ԻՂ· 4·ԳԼ·ԺԱ· 14·
Ն ԳԼ·ԺԳ· 29·
ՂԳԼ·ԺԵ· 6·

25 Յ Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ անհեղ մարդը մեռցընելու համար կաշառք կ՚առնէ. և բոլոր ժողովուրդը Ա-մէն պիտի ըսէ։

26 Յ Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս խօսքերուն ժէջը չկենար՝ որ զանոնք կատարէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Հնազանդութեան օրհնութիւնները։ 15 Անհնազանդութեան անէծքները։

1 Ու՝ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշութեամբ ի գործ դընես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, քու Տէր Աստուածդ Բերկրիս բոլոր ազգերէն դերազանց պիտի
2 ընէ քեզ։ Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածոյդ խօսքին չնազանդիս, աս բոլոր օրհնութիւնները քու վրադ դալով՝ Բքեզի պիտի հասնին։
3 Ք Քաղաքի մէջ օրհնեալ, ու Ք դաշ-
4 տի մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս։ Ը Քու որովայնիդ պտուղը՝ քու երկրիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պըտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան. Քու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի ըլլան. Ի Մտած ատենդ օրհնեալ, ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի ըլլաս. ԸՏէրը քու առջևէդ չարդել պիտի տայ քու վրադ ելլող թշնամիներդ. անոնք քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի գա-լեն, և քու առջևէդ եօթը ճամ-
8 բով պիտի փախչին։ Ի Տէրը քու ծչտեմարաններուդ ու ամէն Բձեռք զարնելու բաներուդ օրհնութիւն պիտի խրկէ. և քու Տէր Աստուա-ծոյդ քեզի տուած երկրին մէջ քեզ
9 պիտի օրհնէ։ Թէ որ քու Տէր Աստուածոյդ հրամանները պահելով՝ ա-նոր ճամբաներուն մէջը քալես, ԸՏէրը քեզի երդում ըրածին պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 հաստատէ. Ու երկրիս ամէն ժո-ղովուրդները պիտի տեսնեն որ ԵՏէ-րոջը անունը քու վրադ կը կոչուի,
11 ծ ու քեզմէ պիտի վախնան։ Եւ Ի Տէրը բարկութեամբ քեզ պիտի լը-ցընէ, քու որովայնիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը՝ ղՏ երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի տա-
12 լու։ Տէրը իր բարութեան դան-ձը՝ Ոյ-ԷՒՆ երկինքը քեզի պիտի բանայ, հոր քու երկրիդ անձրևը տանեմը տայ, ու Ն քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ. և Ղ դուն շատ ազ-գերու փոխ պիտի տաս, բայց

13 դուն փոխ պիտի չառնես։ Տէրը ծաղվ-ը-դարձը՝ Ց գլուխ պիտի ընէ քեզ, և չէ թէ պոչ. դուն միշտ վրայ պիտի ելլես, ու քնաւ վար պիտի չիյնաս, թէ որ քու Տէր Աստուածոյդ պատուիրանքները մը-տիկ ընելով՝ պահես ու կատարես,
14 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-րեմ, Յ եւ օտար աստուածներուն ետևէն երթալու համար, ո՛ անոնց ծառայութիւն ընելու համար, աջ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն, որոնք ես այս-օր քեզի կը պատուիրեմ։

15 Բայց Յ թէ որ քու Տէր Աստու-ծոյդ խօսքին չնազանդիս, և չպա-հես ու չընես անոր բոլոր պատուի-րանքները ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ան ատենը աս ամէն անէծքները քու վրադ դալով՝ Բքեզի պիտի հասնին։
16 Ը Քաղաքի մէջ անիծեալ, ու դաշտի
17 մէջ անիծեալ պիտի ըլլաս. Քու կողովդ ու տաշտդ անիծեալ պիտի
18 ըլլայ. Քու որովայնիդ պտուղը՝ երկրիդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անիծեալ
19 պիտի ըլլան. Քու մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ
20 անիծեալ պիտի ըլլաս։ Ե՝ Տէրը քու ամէն ձեռք զարկած գործիդ մէջը ՝անէծք՝ Ն շատ ապառնը ու Ղանդիմանութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործքերուդ՝ ու դիս ձգելուդ համար, մինչև որ շուտով բնաջինջ ըլլաս ու կոր-
21 սուիս։ Տէրը Ք քեզի ժանտախտը պիտի փակցընէ, մինչև որ քեզ հատցընէ ան երկրին վրայէն, ուր որ դուն կը մտնես անիկայ ժառան-
22 դելու։ Ե՝ Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծիրական ախտով՝ հրա-տարակով տենդով՝ էրմով՝ Ո սրով՝ Խոր-շակահարութեամբ ու ՈՒՄՒԽ-տութեամբ, և Ա-մով. զ· 9։
23 ծեն քեզ, մինչև որ կորսուիս։ Եւ Վգլխուդ վրայի երկինքը պղինձ, ու տակդ եղած երկիրը երկաթ պիտի
24 ըլլայ։ Տէրը անձրևի տէղ՝ Հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ. ՈՒ երկինքէն քու վրադ պիտի իջնէն, մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս։
25 Ո Տէրը քու թշնամիներուդ առջևը քեզ Ջարդել պիտի տայ. անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի գաս, և անոնց առջևէն եօթը ճամբով պի-տի փախչիս. ու Բերկրին բոլոր Թագաւորութեանց մէջը Թափա-
26 ռական պիտի ըլլաս. Եւ քու մարմնիդ՝ երկինքին բոլոր Թռչուն-ներուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի ըլլայ. և Ո-

Ն·Ք·ԶՓ· 1451

ՑԵՍ·Թ· 14·15·

ՅԳԼ·Ե·32· ԺԱ·16·

Յ ՂԼ·ԻՁ· 14·ՈՂՔ· Բ·17·ԴԱՆ· Թ·11·13· ՄԱՂ·Բ·2·

Ն ՀՄՐ 2·
Ն ՏՒՆ ՀՄՐ 3·

Ո ՄԱՂ·Բ· 2·

Ն ՋԱՔ·ԺԳ· 13·
Ո ՍԱՂ·Ձ· 16·ԵՍ·Լ· 17·ԺԱ· 20·ԿՂ·15·
Ն ՂԼ·ԻՂ· 25·ԵՐԵՄ· ԻԳ·10·
Ո ՂԼ·ԻՂ· 16·

* Կ՚ՍՊԱՌՉՈՒԹԵԱՄԲ,
Ո ՇՄՈՎ·Գ· 9·

Ն ՂԼ·ԻՁ· 19·

Ո ՀՄՐՆ·ՂԼ· ԻՁ·17·37· ԳԼ·Լ·30· ՆԱ·Գ·17· Բ ԵՐԵՄ·ԺԵ· 4·ԻԳ·9· ԵԶԿ·ԻԳ· 46·
Ո ՍԱՄ·Գ· ԺԵ·44·46· ՍԱՂ·ՀԹ· 2·ԵՐԵՄ· Լ·33·ԺԳ· 4·ԼԳ·20·

Ն · ք · ՉՓ · 1451

27 վճռեցուցող մը պիտի չըլլայ ։ Տէրը
՚Եգիպտոսի պալարներով , ՚ի թան-
չով , բոսոտութեամբ ու եռքով
պիտի զարնէ քեզ , որ անոնցմէ
28 չկարենաս բժշկուիլ ։ Տէրը ապ-
շութիւնով՝ կուրութիւնով ու
՚սրտադողով պիտի զարնէ քեզ .
29 Եւ ինչպէս որ կոյրը խաւարի մէջ
ձեռքովը կը խարխափէ , ՚դուն ալ
կ՚ելլես օրուան ատենը անանկ պիտի
խարխափես . ու գործերուդ մէջ
բարեյաջողութիւն պիտի չունե-
նաս . և միշտ ղրկանք ու յափշտա-
կութիւն պիտի քաշես , ու փէ-
30 ազատող պիտի չըլլայ ։ ՚Ի դուն
հնկան մը պիտի նշանուիս , ու ա-
նոր հետ ուրիշը պիտի պառկի .
՚տուն պիտի չինես , ու անոր մէջը
դուն պիտի չբնակիս . Խայղի պի-
տի տնկես , ու անոր խաղողը պի-
31 տի չժողովես . գոռ եզդ՝ քու աչքիդ
առջևը պիտի մորթուի , բայց դուն
անկէ պիտի չուտես . քու էշդ քու
առջևէդ պիտի յափշտակուի , ու
քեզի ետ պիտի չտրուի . Հօտերդ
քու թշնամիներուդ պիտի մատ-
նուին , ու ՚ձեռնդ քեզի ազատող
32 պիտի չըլլայ ։ Քու տղաքներդ
ու աղջիկներդ ՚ի կ ուրիշ ժողո-
վուրդի մը պիտի տրուին , և
աչքերդ պիտի տեսնեն , ու ՚ի բո-
լոր օրը անոնց համար ՚՚նէ՚՚ղ՚՚
՚՚ր՚՚ո՚՚ռ՚՚նե՚՚մ՚՚էդ պիտի նուաղին . և
ձեռքդ պիտի չհասնի օգնելո ։
33 ՚Ի քու երկրիդ արդիւնքը ու քու
բոլոր աշխատութիւնդ քեզի ան-
ծանօթ եղած ժողովուրդ մը պիտի
ուտէ . և դուն ամէն օր միայն ըզ ր-
34 կանք ու ձնշում պիտի քաշես . Եւ
՚ի աչքերուդ տեսած բաներէն պիտի
35 խենդնանաս ։ Տէրը ՚ի քու ծունգ-
կերդ ու սրունքներդ , ՚՚ ոտքիդ
թաթէն մինչև գլխուդ գագաթը
դէշ պալարներով պիտի զարնէ , ու
պիտի չկրնաս բժշկուիլ դտնել ,
36 Տէրը ՚ի պիտի տանի քեզ՝ և քու
վրադ դրած թագաւորդ անանկ
ազգի մը՝ որ ո՚չ դուն ՚ձանչցած ես .
ո՚չ ալ քու հայրերդ . և ՚ի հոն օտար
աստուածներու՝ փայտի ու քարի
37 ծառայութիւն պիտի ընես ։ Եւ
դուն ՚ի զարմանքի , ու առակի , և
կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան
բոլոր ժողովուրդներուն մէջը , ուր
38 որ Տէրը քեզ պիտի տանի ։ ՚Ի եր-
տիդ մէջը շատ սերմ պիտի ցանես .
ու քիչ ՚՚ր՚՚տ՚՚է՚՚ղ՚՚ պիտի ժողվես .
քանզի ՚ի մարախները պիտի ուտեն
39 զանիկայ ։ Այգիներ պիտի տնկես ,
ու դարմանես , բայց գինին պիտի
չմանես , ու խաղող պիտի չժողվես .
քանզի անիկայ որդերը պիտի ու-
40 տեն ։ Քու ամէն սահմաններուդ

Ն · ք · ՉՓ · 1451

մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս ,
բայց եղով պիտի չօծուիս . քանզի
քու ձիթենիներդ ՚ի ՚՚ն՚՚ղ՚՚ ՚՚պ՚՚ո՚՚ղ՚՚ը
41 պիտի թափեն ։ Տղաքներ ու աղ-
ջիկներ պիտի ծնանիս , բայց քու՚ղ
պիտի չըլլան . քանզի ՚ի ծնանք գե-
Ի Ոդ · ա · 5 ·
42 րութեան պիտի երթան ։ Բոլոր
ծառերդ ու երկրիդ պտուղները՝
43 խառնիճաղ պիտի ուտէ ։ Քեզ մէջը
եղող օտարականը՝ քեզմէ գերա-
զանց պիտի ըլլայ , և շատ պիտի
բարձրանայ , ու դուն շատ վար
44 պիտի իջնես . ՚Ի Անիկայ քեզի
փոխ պիտի տայ , բայց դուն
անոր փոխ պիտի չտաս . Ան ի-
Ի ՀՀր 13 ։
Ոդ · ա · 5 ·
կայ գլուխ պիտի ըլլայ , բայց
45 դուն պոչ պիտի ըլլաս ։ Եւ հաս
բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի
գան , քեզ պիտի հալածեն , ու
քեզի պիտի հասնին , մինչև որ
դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետև
քու Տէր Աստուածդ խօսքին նա-
զանդութիւն չըրիր , և քեզի հրա-
մայած պատուիրանքները ու կա-
46 նոնները չպահեցիր . Եւ անոնք
քու վրադ ու քու սերունդիդ վրայ
Նշան ու հրաշք պիտի ըլլան յաւի-
47 տեան ։ Որովհետև դուն՝ ՚ամէն
բանին առատութեանը համար՝
ուրախութեամբ և յօժար սրտով
քու Տէր Աստուածդ ծառայու-
48 թիւն չըրիր , Անոր համար դուն ա-
նօթութիւնով , ծարաւով , մեր-
կութիւնով , ու ամէն բանի կարօ-
տութիւնով ծառայութիւն պիտի
ընես քու թշնամիներուդ , որոնք
Տէրը քու վրադ պիտի խրկէ . և
՚ի քու պարանոցիդ վրայ երկաթէ
լուծ պիտի դնէ , մինչև որ բնաջինջ
49 ընէ քեզ ։ ՚Ի Տէրը քու վրադ հե-
ռուէն՝ երկրիս ծայրէն ՚՚արծիւի
թռչելուն պէս ազգ մը պիտի
բերէ , անանկ ազգ մը՝ որուն լե-
50 զուն դուն չես հասկընար , Պինտ-
երես ազգ մը , Նոր ծերոց պատիւ
պիտի չրնէ , ու տղայոց վրայ գութ
51 պիտի չունենայ . Եւ անիկայ ՚քու
անասուններուդ պտուղը՝ ու երկ-
րիդ պտուղը պիտի ուտէ , մինչև որ
դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետև
քեզի ցորեն՝ գինի՝ եղ՝ կովերուդ
ծնունդները ու ոչխարներուդ հօ-
տերը պիտի չթողու , մինչև որ քեզ
52 բնաջինջ ընէ . Եւ անիկայ Նքու
բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պի-
տի պաշարէ , մինչև որ կործանին
քու բարձր ու ամուր պարիսպներդ ,
որոնց դուն ապաւիներ ես՝ քու
բոլոր երկրիդ մէջ . և քեզ պիտի
պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ
մէջ ՚՚ քու բոլոր երկրիդ մէջ , որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-
53 տայ . Ու պաշարման ատենը՝ և

Ն · ք · ՉՓ · 1451

Ի ՀՀր 35 ։ Եր-
թ · 9 ։ ժե · 26 ։
՚ Ա թագ · ե · 6 ։ Սաղ · հը · 66 ։
՚ Երեմ · գ · 9 ։
՚ Ցոր · ե · 14 ։ Ես · ծթ · 19 ։
Ֆ Ցոբ · լա · 10 ։ Երեմ · ը · 10 ։
՚՚ Ցոբ · լա · 8 ։ Երեմ · ժբ · 13 ։ Ամո · ե · 11 ։ Միք · ը · 15 ։ Սոփ · ա · 13 ։
Բ Գե · ի · 6 ։
Ֆ Սաղ · ճժթ · 82 ։
Ր ՀՀր 51 ։ Ղէ · իգ · 16 ։ Երեմ · ե · 17 ։
Ի ՀՀր 67 ։
Ղ ՀՀր 27 ։
Է գ թագ · ժէ · 4 · 6 · ժդ · 12 · 14 · իե · 7 · 11 · բ Մն · լդ · 11 · լշ · 6 · 20 ։
Ը Գե · դ · 25 · ՀՀր 64 · Եր ես · ժբ · 13 ։
Ի գ թագ · թ · 7 · 8 · Երեմ · իդ · 9 · Զաք · ը · 13 ։
Ժ Սաղ · խդ · 14 ։
Ի Միք · ը · 15 ։ Ընդ · ա · 6 ։
Լ Ճ՚ովէլ · ա · 4 ։

Ն·Բ·ՂՖ· 1451

ՂՂԼ·ԻՀ· 29։ դ Թագ· Ղ·28, 29։ Երեմ. ԺԹ· 9։ Ողբ·բ· 20։ դ·10։ Ղ ԳԼ·ԺԳ·6։ ՚ԳԼ·ԺԵ·9։

քոյ թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ Ղբու որովայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած քու տղաքներուդ և աղջիկներուդ
54 միսը պիտի ուտես ։ Ձեր մէջը քնքուշ ու խիստ փափուկ մարդը՝ իր եղբօրը ու Կիր ծոցի կնկանը՝ և իր ողջ Թողուցած որդւոցը ՚ծուռ
55 աչքով պիտի նայի . Որպէս զի իր ուտելու որդւոցը միսէն անոնց մէկուն չտայ . քանզի պաշարման ատենը՝ ու քու թշնամիդ ամէն քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ ՚ոչինչ բան մը պիտի չմնայ
56 անոր ։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ ու փափուկ եղող կնիկը՝ որ իր փափկութենէն ու քնքուշ ըլլալէն՝ ոտքը գետնի վրայ կոխելու սորված չէր , իր ծոցի էրկանը՝ իր
՚ծն·Խթ· 10։ 57 տղուն՝ իր աղջկանը՝ եւ ՚իր ոտքերուն մէջտեղէն ելլող տղու ընկերին՝ ու իր ծնած զաւակներուն
Հ Հմր 54։ ՚ծուռ աչքով պիտի նայի . քանզի պաշարման ատենը՝ ու քու թշնամիդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ ամէն բանին պակսելուն համար՝ զանոնք ծածկաբար պիտի ուտէ ։
58 Թէ որ դուն աս գրքիս մէջ գրուած՝ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը զգուշութեամբ չկատարես , և
՚Եւ·Ջ·3։ ՚աս՝ ՔՈՒ·ԵՀՈՎԱՑ ԱՍՏՈՒԾՈՑԴ պատուական ու ահաւոր
59 անունէն չվախնաս , Տէրն ալ՝ բանսովոր հարուածներով , մեծ ու երկարատև հարուածներով , գէշ ու երկայն հիւանդութիւններով պիտի զարնէ քեզ և քու սերունդդ .
Բ Դան·Թ· 12։ ֊ԳԼ·Ե·15։ 60 Ու ֊Եգիպտոսի բոլոր հիւանդութիւնները՝ որոնցմէ դուն կը վախնաս , քու վրադ պիտի դարձնէ . ու անոնք քեզի պիտի փակչին ։
61 Նաև աս օրինաց գրքին մէջը չգրուած ամէն հիւանդութիւնը՝ ու ամէն հարուածը՝ Տէրը քու վրադ պիտի բերէ , մինչև որ դուն բնա-
62 ջինջ ըլլաս ։ Եւ քու Տէր Աստուածոյդ խօսքին չլազանդութիւն չընելուդ համար , դուք՝ որ ՚շատութեան կողմանէ երկինքի աստղերուն պէս էիք , ֊խիստ սակաւա-
՚ԳԼ·Ժ·22։ Նեեմ. Թ· 23։ ֊ԳԼ·դ·27։ 63 թիւ պիտի մնայք . Եւ ինչպէս որ Տէրը ձեզի աղկութիւն ընելով՝ ու ձեզ շատցնելով՝ ֊ձեր վրայ ուրախացաւ , անանկ ալ ձեզ կորսընդնելով՝ ֊ձեր վրայ պիտի ուրախանայ , և պիտի
֊Լ·Լ·9։ Երեմ. ԼԲ· 41։ ֊ԵՒսկ·ա· 26։ Ես·ա· 24։ Ֆ Ղև·Խ· 33։ Գև·ֆ· 27, 28։ Նեեմ.ա· 8։ Երեմ· ԺԶ·13։ ՚Հմր 36։ 64 ջնջուի ան երկրին վրայէն , ուր որ հիմա կ՚երթաք զանիկայ ժառանգելու ։ Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ֆ բոլոր ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուի քեզ , ու ՚հոն ծառայութիւն պի-

տի ընես օտար աստուածներու փայտի ու քարի , որոնք ոչ դուն ճանչցեր էիր՝ ոչ ալ քու հայրերդ .
65 Եւ Բ ան ազգերուն մէջը հանգըստութիւն պիտի չգտնես , ու ոտքիդ թաթին հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ . Եւ հոն Տէրը քեզի դողացող սիրտ , աչքի նուաղումՄ , ու ՚հոգիի տրտմութիւն պիտի տայ .
66 Եւ քու կեանքդ քու առջեդ կախման մէջ պիտի ըլլայ , ու գիշեր ցորեկ պիտի վախնաս , և քու կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլ-
67 լաս . Ու սրտիդ ահուդողէն , և Բ աչքերուդ տեսած բաներէն , զաւռաւտուն պիտի ըսես՝ Երանի թէ իրիկուն ըլլար , ու իրիկունն ալ պիտի ըսես՝ Երանի թէ առտու ըլ-
68 լար ։ Եւ Տէրը Բնաւերով Եգիպտոս պիտի դարձնէ քեզ ան ճամբայով , որուն համար քեզի ըսի թէ՝ անիկայ ԷմՅմըն ալ պիտի չտեսնես . և հոն ծառաներ ու աղախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք ձեր թշնամիներուն . և ծախու առնող պիտի չըլլայ ։

Ն·Բ·ՂՖ· 1451

Բ ԱՄՎ·Թ· 4։

Ֆ ՂԼ·ԻԶ· 36։ Ր ՂԼ·ԻԶ· 16։

Բ ՀՄՐ 84։ ՂՑՈՐ·Է·4։

Բ ՈՎ·Ը· 13։ Թ·3։

Է ԳԼ·ԺԵ· 16։

ԳԼ·ԻԹ

1 Մովսէս հնազանդութեան կը յորդորէ զաՆոնք , անոնց տեսած գործերը յիշեցնելով , 10 ԱՄՆԸՐ կը նկարագրէ Աստուծոյ առՔներ անոր հետ ուխտ ընելու ։ 18 Իր յարութեանը մէջ հանդարտ սրտով կեցողին վրայ գալու բարկութիւնը ։ 29 Ծածուկ բաներէը Աստուծոյ կը վերաբերին ։

1 Ա՚ոնք են ան ուխտին խօսքերը , որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց Իսրայէլի որդւոցը հետ ընելու Մովաբի երկրին մէջ , ֊անոնց հետ Քորեբի վրայ ըրած ուխտէն զատ ։
֊ԳԼ·Ե·2, 3։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչելով՝ անոնց ըսաւ . Բ Դուք տեսաք ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեր աչքերուն առջևը Եգիպտոսի երկրին մէջ ըրաւ Փարաւոնին , և անոր բոլոր ծառաներուն , ու անոր բոլոր
Բ ԵԼ·ԺԲ· 4։ 3 երկրին . Ա յ ՚ն ո՚ւ՝ Բան մեծ փորձութիւնները , նշանները ու մեծ
Ֆ ԳԼ·դ·34։ Է·19։ հրաշքները , որոնք դուն քու աչ-
Ր Տես ես· Ջ· 9, 10։ կդ·17։ Ցօ· Ր·43։ Գոր· Իր·26·27։ Եփ· դ· 18։ ՚Բ Թես· Բ·11·12։ Ի ԳԼ·ա·3։ Ը·2։ ՂՂԼ·Ր·4։ Ի Տես Եզ· ԺԶ· 12։ Գև·Ր·3։ Սաղ·Ցբ· 24·25։ Ը Թես·Ւ··· 22·24·33։ Գև·Ր·32։ դ·1։
4 քերուդ տեսար . Եւ ՚Տէրը մինչև այսօր չտուաւ ձեզի ՚ուշիմ սիրտ մը՝ որ իմանաք , և ոչ աչքեր՝ որ տեսնէք , ոչ ալ ականջներ՝ որ լսէք ։
5 Ի Ու ես քառասուն տարի անապատին մէջ ձեզ պտրտցուցի . Ձեր վրայի լաթերը չհինցան , ու ոտ-
6 քերուդ կօշիկները չմաշեցան . Ի Հաց չկերաք ու գինի կամ օղի չխմեցիք , որ գիտնաք թէ ես Ձեր Տէր Աս-
7 տուածն եմ ՚Ու երբոր աս տեղը եկաք՝ Էսեբոնի Սիհոն Թագաւորը և Բասանի Ովգ Թագաւորը մեր առջևը ելան՝ մեզի հետ պատերազմելու , ու մենք զարիինք անոնք .

Ն·Ք·ՁԲ· 1451

Բ Թագ· ը· 33· ԳԼ· գ· 12· 13·
ՃԳԼ· դ· 6· Ցես· ա· 7·
գ Թագ· բ· 3·
Ի Ցես· ա· 7·
* Եբր· Ձեր իշխանները· Ձեր ցեղերը·
Լ Ցես Ցես· Թ· 21· 23· 27·
Ի Նէեմ· ժ· 29·
ՃԳԼ· Իը· 9·
Ի ԵԼ· ը· 7· Հ Ծն· ժե·
Յ Երեմ· լա· 31· 32· 33· Երբ· ը· 7· 8·
Ղ Ցես Գոր· բ· 39·
ՃԳԼ· ժա· 16·
Ք Գոր· ը· 23· Երբ· ժբ· 15·
Յ Թագ· ժե· 39· Ժող· ժա· 9·
Ն Ես· Լ· 1·
Լ Եզեկ· ժգ· 7· 8·
* Սաղ· Հդ· 1·
Լ Սաղ· Հթ· 5· Եզեկ· իդ· 25·
Պ ԳԼ· Թ· 14·

8 Եւ անոնց երկիրը առինք, ու Բ զանիկայ Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգու-
9 թիւն տուինք։ Ժ Ուստի աս ուխտին խօսքերը պահէք ու կատարէք, որ Ի ձեր ամէն գործքին մէջ յաջողութիւն գտնէք։
10 Այսօր դուք ամէնդ ձեր Ցէր Աստուծոյն առջեւը կը կայնիք· ձեր *ցեղերուն իշխանները՝ , ձեր ծերերը, ձեր ոստիկանները ՝՝ բոլոր
11 Իսրայէլի մարդիկները, Ձեր տղաքները, ձեր կիներնիդ, և քու քանակիդ մէջը եղող օտարականդ, Լքու փայտ կտրողէդ մինչև քու ջրկիրդ·
12 Որ քու Ցէր Աստուծոյդ ուխտին ու Ը անոր երդումին մէջ մտնես, որն որ այսօր քու Ցէր Աստուածդ քե-
13 զի հետ կ'ընէ, Որպէս զի Ժ քեզ այսօր իրեն ժողովուրդ հաստատէ, և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ, Լինչպէս որ քեզ ըսաւ, ու Հինչպես որ քու հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Ցակոբին երա-
14 դում ըրաւ։ Ու ես Նաս ուխտը և աս երդումը մինակ ձեզի հետ չեմ
15 ըներ, Հապա այսօր մեզի հետ մեր Ցէր Աստուծոյն առջեը հոս կայնողներուն հետը, Նև այսօր մեզի հետ հոս չեղողներուն հետն ալ·
16 Քանզի դուք գիտէք, Թէ ինչպես բնակեցանք Եգիպտոսի երկրին մէջ, և ինչպես անցանք ան ազգերուն
17 մէջէն՝ որ դուք անցաք· Ու անոնց քովը եղած անոնց գարշելի բաները, և անոնց փայտէ՝ քարէ՝ արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը
18 տեսաք։ Զգլլայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ կամ կնիկ մարդ՝ կամ ազգատոհմ՝ կամ ցեղ մը գտնուի, Ճոր իր սիրտը այսօր մեր Ցէր Աստուծմէն խոտորեցընելով, երթայ ան ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն ընէ· Ճ չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող ար-
19 մատ մը գտնուի· Եւ չըլլայ որ Ֆ նէ աս անէծքին խօսքերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով՝ ըսէ· Թէև Յիմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ, ինծի խաղաղութիւն կ'ըլլայ, և այսպէս անիկայ Ի իր ծարաւութեանը վրայ գի-
20 նովութիւն աւելցնէ· Ւ Ցէրը պիտի չկամենայ անոր խնայելու, Հապա ան ատենը Ո Ցէրոջը բարկութիւնը ու Ն նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի, և աս գրքին մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ, ու Ցէրը Պ անոր անունը երկինքին տակէն բնջկինջ
21 պիտի ընէ· Եւ Ցէրը աս օրինաց գրքին մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ

չարիք հաւաքելու համար՝ զանիկայ Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն պիտի
22 զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ այինչ ձեզմէ ետքը ելլող զաւակներնիդ՝ ու հեռու երկրէ եկող օտարականը, երբոր տեսնեն ան երկրին հարուածները, ու անոր հիւանդութիւնները, որոնցմով
23 Ցէրը զանիկայ պիտի նեղէ· Ո՝ երբոր բոլոն իր ան բոլոր երկիրը՝ ծծումբ, Ձաղ ու այրած ըլլալով, Հոն բան մը չցանուիր, ու պտուղ մը չբերեր, և խոտ մը չբուսնիր, Ո Սոդոմին՝ Գոմորին՝ Ադմային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս, որոնք Ցէրը իր բարկութեամբը ու սրտմ-
24 տութեամբը բնջկինջ ըրաւ· Նայև ամէն ազգերը պիտի ըսեն· Վինչ՛ու համար Ցէրը աս երկրին այսպէս ըրաւ· աս մեծ սրտմտութեան ու բարկութեան պատճառը ինչ է,
25 Եւ անոնց պիտի ըսեն· Պատճառը աս է որ՝ անոնք մերժեցին իրենց հարցը Ցէր Աստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած ատենը,
26 Եւ գացին ուրիշ աստուածներու ծառայեցին, ու անոնց երկրպագութիւն ըրին, անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած, և որ Ցէրը որոշած չէր ա-
27 նոնց· Ուստի Ցէրոջը բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ, Ո որ աս գրքին մէջը գրուած ամէն
28 անէծքները անոր վրայ բերէ· Եւ Ցէրը բարկութեամբ՝ սրտմտութեամբ ու մեծ զայրացմամբ Բ զանոնք իրենց երկրէն արմատէրի խլելով՝ Մ ուրիշ երկիր մը նետեց,
29 ինչպէս որ այսօր Լ պէտ՛ Ծածուկ բաները մեր Ցէր Աստուծոյն Լ վերաբերին, բայց յայտնուած բաները՝ մեզի ու մեր որդւոցը Ջ-ը՝ են յաւիտեան, որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը կատարենք·

ԳԼ· Լ

1 Ապաշխարողներուն խոստացուած մեծ ողորմութիւնները· 11 Աստուծոյ պատուիրանքներուն դիւրիմանալի ըլլալը· 15 Մահը ու կեանքը Ժողովուրդին առջեւը կը դրուի·

1 Եւ երբոր աս քեզի ցուցուցած բաները՝ Թէ անէծքը և Թէ օրհնութիւնը քու վրադ գան, ու Բդուն անոնք քու սրտիդ մէջը նորէն յիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը, ուր որ քու Ցէր Աստուածդ
2 քեզ պիտի վռընտէ, Եւ դուն Ձքու Ցէր Աստուածոյդ դառնաս, և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին Ղազանդիս, Թէ դուն և Թէ քու որդիքդ, ինչպէս որ ես
3 այսօր քեզի պատուիրեցի, Ժ քու

Ն·Ք·ՁԲ· 1451

Լ Մատ· իդ· 51·
Սաղ· ճէ· 34· Երեմ· ԺԷ· 6· Սոփ· բ· 9·
Ծն· ԺԹ· 24· 25· Երեմ· Ի· 16·
Ղ Թագ· Թ· 8· 9· Երեմ· Իբ· 8· 9·
Դան· Թ· 11· 13· 14·
Բ Թագ· Ժ Ժդ· 15· Բ Մն· Է· 20· Սաղ· ծբ· 5· Առակ· բ· 22·
Ղ Լ· Իլ· 40· ԳԼ· Իբ· Բ Գ· դ· 29· 30· գ Թագ· Ը· 47· 48· Ֆ Նէեմ· ա· 9· Ես· ծՂ· 7· Ողբ· գ· 40· Ճովել· բ· 12· 13· Ա Սաղ· ճՁ· 45· Հիզ· 1· 4· Երեմ· ԻԹ· 14· Ողբ· գ· 22· 32·

Ն · ք · ՋՓ · 1451

Տէր Աստուածդ ալ քեզ զերութենէն դարձընէլով՝ պիտի ողորմի քեզի, ու ՚ի նորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն, որոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր ։

4 Ըթէ որ մինչև երկինքին ծայրը վռռընտուած ալ ըլլաս, քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ,

5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ · Եւ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած երկիրը պիտի դարձընէ քեզ, ու զանիկայ պիտի ժառանգես, և քեզի աղէկութիւն ընելով՝ քու հայրերէդ աւելի պիտի շատցընէ քեզ · Եւ էքու Տէր Աստուածդ քու սիրտդ ու քու սիրտ և քու որդւոցդ սիրտը պիտի թլփատէ, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ սիրես, որ ապրիս ։

7 Եւ քու Տէր Աստուածդ՝ ասոնք բոլոր անէծքները քու թշնամիներուդ վրայ՝ քեզ ատողներուն ու հալածողներուն վրայ պիտի դարձընէ ։

8 Եւ դուն պիտի դառնաս, ու Տէրոջը խօսքին ձայնդ պիտի լսես, ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։

ԸԳԼ · ԻԸ · 11 ·

9 բեմ · ԸԵս քու Տէր Աստուածդ քու ձեռացդ բոլոր գործքերը՝ որովայնիդ պտուղը՝ անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատցընելով՝ քեզի յաջողութիւն պիտի տայ · քանզի Տէրը աղէկութիւն ընելով՝ ՚ի նորէն պիտի ուրախանայ քու վրադ · ինչպէս որ քու հայրերուդ վրայ ուրախացաւ,

ՐԳԼ · ԻԸ · 63 · Երեմ. Ը · 41 ·

10 Երբոր դուն քու Տէր Աստուծոյդ ձայնդ իսօքին ձայնդիս, ու ասոր օրինաց գրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքները ու կանոնները պահես, և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս ։

11 Քանզի ասոր պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝, ՚ի քեզ անհմանալի չէ, ու քեզմէ հեռու ալ չէ ։

ՅԵ · ԽԻ · 19 ·

12 ռու ալ չէ ։ Անիկայ երկինքը չէ՝, որ ըսես թէ, Մեզի համար ո՞վ պիտի ելլէ երկինքը, և անիկայ մեզի պիտի բերէ, որ լսենք ու ընենք ։

ՅՀռով · ԺԴ · 6 ։ ՃԱ ։

13 Եւ անիկայ ծովուն անդիի կողմն ալ չէ, որ ըսես թէ, Մեզի համար ո՞վ պիտի անցնի, ու զանիկայ մեզի պիտի բերէ, որ լսենք ու ընենք · քանզի ասոր խօսքը քեզի շատ մօտ է, քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է, որ դուն անիկայ կատարես ։

14

ՒՀՕՐ 1 · 19 · Գլ · ԺԱ · 26 ·

15 Նայէ՛, ես այսօր՝ կեանքը ու բարին, մահը ու չարը քու առջևդ

16 դրի · Որովհետև ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝, որ քու Տէր Աստուածդ սիրես անոր ճամբանե-

Ն · ք · ՋՓ · 1451

րուն մէջը քալես, ու անոր պատուիրանքները՝ կանոնները ու դատաստանները պահես, որ ապրիս ու շատնաս, և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը, ուր որ կ'երթաս ժառանգելու

17 համար ։ Բայց թէ որ քու սիրտդ դառնայ, ու չլսես, հապա մոլորելով՝ ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ընես,

18 ես, ու զանոնք պաշտես, ՚ի ՚ՀԳԼ · Դ · 26 · Ը · 19 ·

այսօր կը ծանուցանեմ՝, որ անշուշտ պիտի կորսուիք, — երկար կեանք պիտի չունենաք ան երկրին վրայ, ուր որ մտնելու ու անիկայ ժառանգելու համար՝ Յորդանանէն

19 կ'անցնիք ։ ԺԱյսօր երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի, որ ՚ի կեանքը ու մահը, օրհնութիւնը ու անէծքը ձեր առջևը դրի · ուրեմն կեանքը ընտրէ որ ապրիս՝ դուն և

ԺԳԼ · Գ · 26 · Լ · 28 · ՚ ՀՄՐ 15 ·

20 քու սերունդդ · Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր խօսքին ձայնդուն ընես, ու անոր յարիս, (վասն զի քու հ կեանքդ ու օրերուդ երկայնութիւնը ան է,) որ դուն բնակիս ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց տալու ։

ՀՍԱՂ · ԽԷ : 1 · ԿԶ · 9 · ՅՕՀ · ԺԱ · 25 ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Մովսէս կը քալէրէ ժողովուրդը, 7 ու Յեսուան ։ 9 Օրէնքը քահանաներուն կը յանձնէ՝ որ եօթներորդ տարին ժողովուրդին առջևը կարդան · 14 Աստուած Յեսուին պատուէր կու տայ, 19 ու երգ մը՝ որ ժողովուրդին վկայութիւն մը ըլլայ · 24 Մովսէս օրինաց գիրքը Ղեւտացւոց կը յանձնէ՝ որ պահեն · 28 ու գալու բաները հրապարակաւ ծերերուն կը ծանուցանէ ։

1 Նե Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին

2 զրուցեց աս խօսքերը · Ու ասոնց ըսաւ · — Ես այսօր հարիւր քսան տարեկան եմ · ալ ՚ի ելլելու ու մտնելու կարողութիւն չունիմ. և Տէրը ինծի ըսաւ · Դուն աս

— ԵԼ · Է · 7 · ԳԼ · ԼԴ · 7 · ՚ ԹՈՒ · ԺԱ · 17 ; ԳՕՐԾ · Գ · 7 ·

3 Յորդանանէն պիտի չանցնիս · Քու Տէր Աստուածդ ՚ինքը քու առջևդ պիտի անցնի, ու աս ազգերը քու առջևէդ ինքը պիտի կորսընցընէ, և դուն անոնց ժառանգութեանը պիտի տիրես · — ՚ի Տէրոջը ըսածին պէս՝ Յեսուն պիտի

՚ Ի ԹՈՒ · ԺԱ · 21 ; ԳԼ · Գ · 28 ·

4 անցնի քու առջևդ ։ Ու Տէրը անոնց այնպէս պիտի ընէ, ՚ի ինչպէս որ Ամորհացւոց Սեհոն ու Ովգ թագաւորներուն՝ և անոնց երկրին ըրաւ,

ՀԳԼ · Ի · 12 · ՚ ԹՈՒ · ԺԱ · 24 , 33 ·

5 զանոնք բնաջինջ ընելով · Եւ ԸՏէրը անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ, ու իմ ձեզի բոլոր պատուիրածիս

ԸԳԼ · Ի · 2 ·

6 պէս պիտի ընէք անոնց ։ Ուժովցէ՛ք, ու քաջ եղէք, ՚ի մի վախնար, ու անոնց երեսէն մի՛ զարհուրիր · քանզի քու Տէր Աս-

ՐՅԻՍ · Ժ · 25 · Ա ՄՆ · ԻՐ · 13 ·

ՃԳԼ · Ա · 29 · Ի · 18 ·

Ն · ք · գԲ · 1451

է ԳԼ · ի · 4 ։ ԼՑես · ա · 5։ Եբր · ժ · 5 ։ է ՀՄր 23 ։ ԳԼ · ա · 38 ։ գ · 28։ Ցես · ա · 6 ։

ծ Եզ · ժգ · 21, 22 ։ ԼԳ · 14 ։ ԳԼ · Թ · 3 ։ Ցես · ա · 5, 9 ։ ա ՄՆ · իբ · 20 ։

ը ՀՄր 25 ։ ԳԼ · ժե · 18։ Թու · գ · 15 ։ Ցես · գ · 8 ։ ա ՄՆ · ժե · 12, 15 ։ ԳԼ · ժե · 1 ։ ճՂա · իգ · 34 ։

ժ ԳԼ · ժգ · 16 ։ ի Ցես · ր · 34, 35 ։ գ Թագ · իգ · 2 ։ Նե · եմ · ը · 1, 2, 3, ԸԸ ։ * Եբբ · կար · գաս ։ † Եբբ · ձող · վէ ։

ժ ԳԼ · ժա · 2 ։ Ա Սաղ · Ղը · 6, 7 ։

ա Թու · իէ · 5 ։ ԳԼ · ԼԳ · 6 ։ Ա ՀՄր 23 ։ Թու · իէ · 19 ։ Գ Եզ · ԼԳ · 9 ։ Ը բ Թագ · է · 12 ։ ա Եզ · ը · 6 ։ ա Եզ · ԼԳ · 15 ։ Դատ · բ · 17 ։ Վ ԳԼ · ը · 15 ։ Դատ · բ · 12 ։ ժ · 6, 13 ։ ա Դատ · բ · 20 ։ ը բ ՄՆ · ժե · 2 ։ ց ԳԼ · ը · 20 ։ Սաղ · ճգ · 29 ։ Ես · ը · 17 ։ կգ · 7 ։ Եզեկ · ԼԹ · 23 ։

տուածդ էինքը քոս հետդ կ'երթայ . Լանիկայ քեզ չթողուր , ու քեզ երեսէ չէդեր ։

7 Եւ Մովսէս Յեսուն կանչեց , ու բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոր ըսաւ . Ե՛ուժովցիր , ու քաջ եղիր . քանզի աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու . ու զանիկայ դուն պիտի ժառանգեցնես անոնց ։ 8 Եւ Տէրն ա՛ռջեւդէդ կ'երթայ՝ նոյն ինքն Տէրն է , Լանիկայ քոս հետդ պիտի ըլլայ , անիկայ քեզ պիտի չթողու , ու քեզ երեսէ պիտի չէդէ . մի՛ վախնար , ու մի՛ զարհուրիր ։

9 Արդ՝ Մովսէս աս օրէնքը դրեց , եւ զանիկայ Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցընող Ղեւտացի քահանաներուն , ու Իսրայէլի բոլոր ծերոցն տուաւ . 10 Մովսէս անոնց պատուիրելով ըսաւ . Ամէն եօթներորդ տարին՝ ղրկողութեան տարւոյնատենը՝ տապաւարաշարաց տօնին , 11 երբոր բոլոր Իսրայէլը կու գայ Տէր Աստուծոյդ առջեւը երեւնալու՝ անոր ընտրած տեղը , դուն պիտի կարդաս այս օրէնքը բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոնց ականջներուն մէջ , 12 ժողովէ՛ք ժողովուրդը , երիկները՝ կիներն ու մանկտին , ու քու դրանդ մէջ եղող օտարականդ , որ լսեն , և սորվելով՝ ձեր Տէր Աստուծմէն վախնան , ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը պահեն ու կատարեն . 13 եւ անոնց չգիտցող տղաքերը լսելով , ձեր Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվին , բոլոր ան օրերուն մէջը , որչափ որ պիտի ապրիք ան երկրին վրայ , որն որ Յորդանանէն կ'անցնիք ։

14 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ահա մեռնելու օրերդ մնտեցաւ . Յեսուն կանչէ , ու ժողովրդի խորանին մէջը ներկայացէք , Նոր անոր պատուէր տամ ։ Ուստի Մովսէս ու Յեսու գացին ժողովրդի խորանին մէջը ներս . 15 կայացան ։ Եւ Տէրը ամպի սիւնով խորանին մէջը երեւցաւ , ու ամպի սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնեցաւ ։ 16 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պիտի ննջես , ու աս ժողովուրդը պիտի ելլէ , ու իր գացած երկրին օտար աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ անոր մէջ չնուիթիւն պիտի ընէ , և ինձ պիտի թողու , ու ինչ հետ ըրած ուխտս 17 պիտի խափանէ ։ Եւ ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքելով՝ զանոնք պիտի մերժեմ , ու երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ , ու ընաջինջ պիտի ըլլան . և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպելով՝ ան օրը պիտի ըսեն . Մեր Աստուածը ՝մեր մէջը չըլլալուն համար չէ՞ որ էմենք աս չարիք-

Ն · ք · գԲ · 1451

՝ Թու · ժգ · 42 ։ է Դատ · զ · 13 ։ է ՀՄր 17 ։

18 ները կը կրենք ։ Եւ էան օրը՝ ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ՝ անոնց ըրած բոլոր չարութեանը համար , որովհետեւ ուրիշ 19 աստուածներու դարձան ։ Ուստի հիմա աս երգը դրեցէք , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուցէք , զանիկայ անոնց բերանը դնելով , որպէս զի աս երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ էինծի վկայութեան համար ըլ- ը ՀՄր 26 ։

20 լայ ։ Քանզի անոնք պիտի տանիմ այն կաթ ու մեղր բղխող երկիրը , որուն համար ես անոնց հայրերուն երդում ըրի . և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան և ճերմկնան , ու էուրիշ աստուածներու դառնալով և անոնց ծառայութիւն ընելով , զիս պիտի սրդողցնեն , ու 21 իմ ուխտս պիտի խափանեն ։ Եւ երբոր անոնք շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպին , աս երգը անոնց առջեւը վկայութիւն պիտի տայ . որովհետեւ անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի չմոռցուի . վասն զի գիտեմ անոնց խորհուրդը՝ էոր այսօր կ'ընեն , քանի որ դեռ իմ երդումով խոստացած երկիրս տարած չեմ զա- 22 նոնք ։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը աս երգը դրեց , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց անիկայ ։

23 Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Յեսուին պատուիրելով ըսաւ . Զօրացիր ու քաջ եղիր . քանզի Իսրայէլի որդիքը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որուն համար անոնց երդում ըրի . ու ես քու հետդ պիտի ըլլամ ։

24 Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը էմկ գրքի մը 25 մէջ գրեց լմընցուց , Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցընող Ղեւտացիներուն պատուիրեց Մովսէս՝ 26 ու ըսաւ . Աս օրէնքիս գիրքը առէք , ու զանիկայ ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտին տապանակին քովը դրէք , որ հոն քեզի դէմ վկայութեան համար ըլայ . ծ քանզի ես քու ապստամբութիւնդ , ու քու էպարանոցիդ խստութիւնը գիտեմ . ահա այսօր որ տակաւին ես ձեզի հետ ողջ եմ՝ դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք , ալ որչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը ։

Ը Ցես · գ Թագ · իր · 8 ։ ի ՀՄր 19 ։ ծ ԳԼ · Թ · 24 ։ ԼՐ · 20 ։ ի Եզ · ւթ · 9 ։ ԳԼ · Թ · 6 ։

28 Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը՝ ու ձեր ոստիկանները իմ առջեւս ժողվեցէք , որ անոնց աս իսօսքերը զրուցեմ , որ լսեն . և երկինքը ու

Լ ԳԼ · ւ · 19 ։ ԼՐ · 1 ։

29 Երկիրը վկայ բռնեմ անոնց · քանզի գիտեմ որ իմ մեռնելէս ետքը դուք անշուշտ Ի՞ անօրէնութիւն պիտի ընէք" , ու իմ ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի խոտորիք · ու ձեր օրերը չերկարքներու պիտի հանդիպիք · որովհետև Տէրոջը առջևը չարութիւն պիտի ընէք , ու ձեր ձեռքերուն գործքերովը զանիկայ պիտի սրդողցընէք ։

30 Ուստի Մովսես ամբողջ Իսրայէլի բոլոր ժողովին ականջներուն ամբողջ կըսեցէ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Մովսէսին երգը՝ որով կը խանուացնէ Ըստուծոյ ողորմութիւնը ու վրէժխնդրութիւնը ։ 46 Մովսես կը յորդորէ ժողովուրդ՝ որ իրենց սիրտ անոր վրայ դնեն ։ 48 Աստուած՝ Նաբաս լեռը կը խրկէ Մովսէսը ։ որ քանանու երկիրը տեսնէ ։ ու մեռնի ։

1 Ականջ դրէք , ո՛վ երկինք՝ ականջ դրէք , որ խօսիմ · ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը թող մտիկ ընէ ։

2 Իմ խրատս անձրևի պէս պիտի կաթի · իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ · Հանձրևի պէս կանանչեղէնի վրայ , ու առատ անձրևներու պէս խոտի վրայ ։

3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ · Դմեր Աստուծոյն պատիւ տուէք ։

4 Աստուծոյ Հգործը կատարեալ է · քանզի Հանոր ամէն ճամբաները իրաւունք են · Հ Աստուած հաւատարիմ է , ու Հանիրաւութիւն չունի · անիկայ արդար և ուղիղ է ։

5 Ի՞ ապականեցան · իրենց արատը՝ անոր որդւոցը չէ · ՚՚իյ մէկ Ծխոտորած ու ծռած ազգ մըն է ։

6 Հ Տէրոջը ըրած հատուցումիդ ատելի՞ է , ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ · անիկայ Հքու Հայրդ չէ՞ , որ քեզ Հստացաւ , Հքեզ ստեղծեց , ու քեզ հաստատեց ։

7 Հին օրերը մի՛ մոռնար բեր · անցած դարերուն տարիները մտածէ · Հքու հօրդ հարցուր , ու թող քեզի պատմէ՝ · քու ծերերուդ հ՚՚ր՚՚ր , ու թող քեզի ըսեն ։

8 Երբոր Բարձրեալը հազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց , ու Նադամի որդիքը տարածեց , ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդւոց թուոլը դրաւ ։

9 Քանզի Հ Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է , ՚՚ իր ժառանգութեան վիճակը ցակոբ է ։

10 Զանիկայ ճամայի երկրի մէջ , անկոխ ՚՚ ահագին անապատի մէջ Հգտաւ · զանիկայ Հպաշտպանեց , Հխրատեց , ՚՚ Հիր աչքին բիբին պէս պահեց ։

11 Նինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը գրգռէ , կը չարժի իր ձագերուն վրայ , իր թևերը կը տարածէ , զանոնք վրան կառնէ , ՚՚ թևերովը կը վերցընէ ,

12 Ան՚՚ Տէրը միայն զանիկայ պտըտցուց , ու անոր հետը օտար աստուած չկար ։

13 Հ Զանիկայ երկրին բարձր տեղերուն վրայ Հանեց , որ արտերուն պտուղը ուտէ · ու անոր՝ Հվէմին մեղր , ու ապառաժ վէմէն՝ եղ ծծել տուաւ ։

14 Ան՚՚ կովերու իւղ , ու ոչխարներու կաթ Հէջ՚՚ , գառներու ՝ ու Բասանի խոյերու ՝ և նոխազներու ճարպով , ու Հցորենի Հընտիր ալիւրով՚՚ · և Հխաղողին արիւնը՝ գինի խմեցիր ։

15 Ու Հհ Իսրայէլը գիրնալով Հաքաջեց · (Հգիրցար ՝ Հաստրցար ՝ եղ կապեցիր ·) ու Հիր Արարիչ Աստուածը Հթողուց , և Հիր փրկուածեան վէմը արհամարհեց ։

16 Օտար ՚՚՚՚՚՚ներով Հանոր նախանձը գրգռեցին , ՚՚ գարշելի բաներով զանիկայ սրդողցուցին ։

17 Դևերուն զոհ մատուցին , և ոչ Աստուծոյ , իրենց Հչգիտցած աստուածներուն , նոր՚՚ մօտերս եղողներուն , ՚՚ ձեր հայրերը ասոնցմէ չվախցան ։

18 Հուն քեզ ծնանող վէմը մոռցար , ու Հքեզ ստեղծող Աստուածը միտքէդ հանեցիր ։

19 Հեւ Տէրը տեսնելով զգուեցաւ , Հորովհետև իր տղաքները ու աղջիկները վրէՀ սրդողցուցին ·

20 Ու ըսաւ · Հնոնցմէ երեսս ծածկեմ , ՚՚ տեսնեմ Հեթ անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ · վասն զի անոնք ծուռ ազգ մըն են , Հանհաւատարիմ որդիներ են ։

21 Հնոնք չաստուածներով իմ նախանձս գրգռեցին , ՚՚ Հիրենց անոտի բաներովը զիս սրդողցուցին · Տես ալ անպիտան ժողովրդով մը անոնց նախանձը պիտի գրգռեմ , ՚՚ անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդողցընեմ ։

22 Քանզի Հիմ բարկութենէս կրակ վառեցաւ , և Հժոխքին մինչև ներքին տեղուանքը պիտի այրէ · երկիրը ու անոր արմտիքը պիտի ուտէ , ու լեռներուն հիմերը պիտի բռնկցընէ ։

23 Հնոնց վրայ չարիքներ պիտի

ՙ բ Օր գ · 36 ։
ՙ Սաղ · ժէ · 5 ։ Առակ · է 2 · Ջաբ · բ · 5 ։
Ղ Նէ ժթ · 4 ։ Գ · ա · 31 · Ես · լա · 5 · խ 4 ։ կդ · 9 · Ովս ժա · 3 ։
Ղ Գ · լէ · 29 ։ Ես · Ար · 14 · Եզեկ · լէ · 2 ։
§ Ընբ · հեծցուց ։
՚՚ Ցոր · իթ · 6 ։ Սաղ · ձա · 16 ։
Ղ Սաղ · ձա · 16 ։ Ճխե · 14 ։
Ի Ընբ · երկամանոցը Ճարպով ։
՚՚ Ծն · խթ · 11 ։
Հհ Ընբ · Ցեսուրնը · Գ · լդ · 5 · 26 ։ Ես · խդ · 2 ։
Ղ Ցես ա Թագ · բ · 29 ։
՚՚ Գ · լա · 20 ։ Նէեմ · թ · 25 ։ Սաղ · ժե · 10 ։ Երեմ · բ · 7 · ե 7 · 28 ։ Ովս · ժգ · 6 ։
՚՚ Հճր ։ Ես · ծա · 13 ։
Վ Գ · լա · 16 ։ Ես · ա · 4 ։
՚՚ ր Թագ · իբ · 47 ։ Սաղ · ձթ · 26 ։ զե · 1 ։
Բ գ Թագ · ժգ · 22 ։ ա Կոր · ժ · 22 ։
ՙ Ղ Ա · ժե · 7 · Սաղ · ճգ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Ցաչ · թ · 20 ։
՚՚ Ես · ժե · 10 ։
Ի Երեմ · բ · 32 ։
Գ Դան · բ · 14 ։
ՙ Ես ա · 2 ։
Ֆ Գ · լա · 17 ։ ՚՚ Ես · լ · 9 ։ Մատ · ժե · 17 ։ Բ Հճր 16 ։ Սաղ · հը · 58 ։ Հա թագ · ժբ · 21 ։ գ Թագ · ժգ · 13 ։ 26 ։ Սաղ · լա · 6 ։ Երեմ · բ · 19 ։ ժ · 8 ։ ժգ · 22 ։ Ցոլն · բ · 8 ։ Գոր · ժգ 15 ։ Տ Ովս · ա · 10 ։ Հոով · ժ · 19 ։ Ի Երեմ · ժե 14 ։ ժե · 4 ։ Ոյբ · գ · 11 ։ Ղես · իգ · 15 ։

Ի Գ · լբ · 5 ։ Դատ · բ · 19 ։ Ովս · թ · 9 ։
՚՚ Ընբ · պահ ապականիք · Ծն · խթ · 1 ։ Գ · գ · 30 ։
§ Գ · իբ · 15 ։

՚՚ Գ · գ · 26 ։ լա ՚՚ 28 ։ Սաղ · ծ · 4 ։ Ես · ա · 2 ։ Երեմ · բ · 12 ։ գ · 19 ։
Բ Ես · ծե · 10 ։ 11 ։ ա Կոր · գ · 6 ։ 7 ։ 8 ։
Է Սաղ · հբ · 6 ։ Միք · ե · 7 ։
Ժ ա Մն. իթ. 11 ։
Հ Ընբ · Վէ · մին · բ Թագ · իբ · 3 ։ իդ · 3 ։ Սաղ · ժբ · 2 ։ 31 · 46 ։ Ամ · ա · 12 ։
Ի բ Թագ · իբ · 31 ։
Ղ Դան · գ · 37 ։ Ցայտ · ժե · 3 ։
Ի Երեմ · ժ · 10 ։
Շ Ցոր · լդ · 10 ։ Սաղ · զբ · 15 ։
Ր Գ · լա · 29 ։
Ժ Մատ · ժե · 16 ։ Ղա · թ · 41 ։ Փիլ · բ · 15 ։
Ի Սաղ · ճժ · 12 ։
Ւ Ես · կդ · 16 ։
Ի Սաղ · հդ · 2 ։
Ֆ Հճր 15 ։ Ես · իէ · 11 ։ խդ · 2 ։
Ի Եզ · ժգ · 14 ։ Սաղ · խդ · 1 ։ Հը · 3 · 4 ։
Հ Զաք · թ · 2 ։ Գոր · ժե · 26 ։
Ն Ծն · ժա · 8 ։
Ղ Եզ · ժե · 16 ։ ժթ · 5 ։ ա Թագ · ժ · 1 ։ Սաղ · հր · 71 ։ Ֆ Գ · ը · 15 ։ Երեմ · բ · 6 ։ Ովս · ժգ · 5 ։ Ի Կ՚՚ · Հակադ · ՚՚ Կ՚՚ · պարտցուց ։

Ն·ք·ԶՓ· 1451

Ի Սաղ·է· 12 ։ 13 ։ Եզեկ·ե·16 ։ ը Ամբ·գ·5 ։ * Կամ՝ կայ-ծակով,

Ր ղե· իգ· 22 ։

ծ Ողո·ա·20 ։ Եզեկ·է· 15 ։ բ Կոր· է·5 ։

† Եբր· սե· նականներէն

ի Եզեկ·ի· 13 ։ 14 ։ 23 ։

լ Սաղ·ճե· 8 ։

Ի Ես·իե·11 ։ Երեմ·գ· 22 ։

ծ Գ·ե·29 ։ Սաղ·ձա· 13 ։ ճէ·43 ։ Ղու·ժԹ· 42 ։

ֆ Ես·խ·7 ։ Ողբ·ա·9 ։

հ Ղե·խզ·8 ։ Ցես·իգ· 10 ։ բ Մն·իդ·24 ։ Ես·Ո·17 ։

ն Սաղ·խգ· 12 ։ Ես·ծ· 1 ։ ծբ · 8 ։

ղ աթ·գ·բ· 2 ։

ճ աթ·գ·գ· 8 ։ Երեմ· խ·3 ։

մ Ես·ա·10 ։

յ Սաղ·ծբ· 4 ։

Ն Սաղ·ճե· 3 ։ Հռով· գ·13 ։

Ւ Ցոբ·ժգ· 17 ։ Երեմ· բ·22 ։ Ո՛ել· ժգ · 12 ։ Հռով·բ·5 ։

ռ Սաղ·ղդ· 1 ։ Հռով· ժբ · 19 ։ Եբր·ժ·30 ։

Ւբ պես·բ· 3 ։

ոչ Սաղ·ճլե· 14 ։

Ը Դատ·բ· 18 ։ Սաղ· ճգ·45 ։ Երեմ·լա· 20 ։ Ցաքէլ· բ·14 ։

ա գ թագ· ժգ·10 ։ իա· 21 ։ գ թագ· Ի·8 ։ ժգ· 26 ։

ա Դատ·ժ· 14 ։ Երեմ· բ·28 ։

դիղեմ . Է իմ նետերս անոնց վրայ Եհոէլ պիտի հատցընեմ ։

24 Անօթութեամբ պիտի մաշին , ու * հրատաձնապ տենդով՝ , և դառն ժանտախտով պիտի հատնին , ու Ի պտնոց վրայ գազաններ ունուն ակռաները՝ ու գետնի վրայ սողացողներուն թոյնը պիտի խըրկեմ ։

25 Ծ դուրսէն սուրը , ու †ներսէն վախը՝ երիտասարդները ու· կոյս աղջիկները՝ կաթնկեր տղաքները՝ ու ալեւոր ծերերը պիտի ջարդեն ։

26 Էրբի որ , զանոնք Էէլէ« ամէն կողմը ցրուեմ՝ , անոնց յիշատակը մարդոց մէջէն վերցընեմ՝ ,

27 Միայն թէ թշնամին բարկու-թենէն վախցայ . չըլլայ որ անոնց հակառակորդները հպարտանան . չըլլայ որ Նըսեն թէ , Աս բոլոր բա-նը ընողը մեր բարձր ձեռքն է , և ոչ թէ Տէրը ։

28 Քանզի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մըն են , Էու անոնց մէջ ի-մաստութիւն չկայ ։

29 Ծ երանի թէ իմաստուն ըլլային , ա« աս բանը հասկընային , Ի« ի-րենց վախճանը մտածէին ։

30 Հ մէկ մարդ մը հազարը ի՞նչպես կը հալածէր , ու երկու մարդ տա-սը հազարը ի՞նչպես կրնար փախ-ցընել , թէ որ անոնց Վէմը չ զա-նոնք չծախեր , ու Տէրը զանոնք չմատնէր ։

31 Քանզի Նանոնց վէմը մեր Վէմին պես չէ , ու †մեր թշնամիները «« բաւէ« դատաւոր ըլլան ։

32 Ինչու որ †անոնց որթը Սոդոմի որթէն է , ու Գոմորի արտէն է . անոնց խաղողները թունաւոր խա-ղողներ են , «« անոնց ողկոյզները դառն են ։

33 Անոնց գինին՝ †վիշապներուն ժանտութիւնը՝ ու †իժերուն մա-հաւոր թոյնն է ։

34 Ասիկայ Է իմ քովս պահուած , «« իմ չտեմարաններուս մէջ կընք-քուած չէ՞ արդեօք ։

35 *Իմն է վրէժխնդրութիւնը ու հատուցումը . անոնց ոտքը սահ-մանուած ժամանակին պիտի գլորի . ինչու որ Նանոնց կորստեան օրը մօտ է , ու անոնց գլխուն գալիք-ները պատրաստ են ։

36 *Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ , Ու« իր ծառաներուն վրայ պիտի գթայ , որովհետև պիտի տեսնէ Նանոց տկարութիւնը , երբ-որ «գոցուած ու ձգուած չկայ ։

37 Եւ պիտի ըսէ . «Ո՞ր են անոնց աստուածները , ան վէմը , որուն վրայ իրենց յոյսը դրեր էին ։

38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտող-

Ն·ք·ԶՓ· 1451

ները՝ ու թափելու նուէրներուն գինին խմողները՝ թող ելլեն ու ձեզի օգնեն , և ձեզի պաշտպան ըլ-լան ։

39 Հիմա նայեցէք , որ Է‡միայն ԵՍ ԵՄ՝ , ու «ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ . Ես կը մեռցընեմ , ու ես կ'ապրեցընեմ . ես կը զարնեմ , ու ես կը բժշկեմ , ու իմ ձեռքէս ա-զատող մը չկայ ։

40 Յ երկնքի ձեռքս երկինքը վերցը-նելով՝ կ'ըսեմ . Ես յաւիտեան կենդանի եմ .

41 «Թէ որ փայլակի պէս սուրս սը-րեմ , ու ‡ձեռքս դատաստանի եր-կընցընեմ , իմ թշնամիներուս վը-րէժխնդրութիւն պիտի ընեմ , և զիսատողներուն հատուցում ը-նեմ ։

42 Սպաննուածներուն ու գերինե-րուն արիւնէն՝ *թշնամեաց իշ-խաններուն գլխէն՝ *իմ նետերս արիւնով պիտի արբեցընեմ , ու իմ սուրս միս պիտի ուտէ ։

43 Ո՛վ ազգեր՝ Ֆանոր ժողովուրդն ուրախակից եղէք , քանզի «իր ծառաներուն արեան վրէժը պիտի խնդրէ . Է իր թշնամիներէն վրէժ պիտի առնէ , և Ֆիր երկրին «« ժողովուրդին քաւութիւն պի-տի ընէ ։

44 Ուստի Մովսէս՝ Նաւեան ճե-սուին հետը եկաւ , ու աս երգին բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-

45 կանջներուն զրուցեց ։ Ու երբոր Մովսէս աս ամէն խօսքերը բոլոր

46 Իսրայէլին զրուցեց լըմընցուց , Ա-նոնց ըսաւ . «Ձեր սրտին մէջը դը-րէք ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր ձեզի վկայութիւն բերի , որ անոնք ձեր տղոցը պատուիրէք , որ աս օ-րէնքիս ամէն խօսքերը պահեն ու-

47 կատարեն ։ Քանզի ասիկայ ձեզի պարապ բան մը չէ . Է որովհետև ձեր կեանքն է . ու աս բանով երկայ-նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին վրայ , որուն համար Յորդանանէն կ'անցնիք՝ անիկայ ժառանգելու ։

48 Ւնե Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ

49 Մովսէսին՝ ըսելով . Ած Է Աբարիմ լեռը ելիր՝ Մովաբի երկրին մէջը եղող Երիքովին դիմացի Նաբաս լեռը , ու տես Քանանու երկիրը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը կա-

50 լուածք պիտի տամ . Եւ դուն ան քու ելած լեռանդ վրայ մեռնիս , ու քու ժողովուրդիդ խառնուիս , ինչպես որ Էքու եղբայրդ Ահարոն Հովր լեռանը վրայ մեռաւ , ու իր

51 ժողովուրդին խառնուեցաւ . Ո-րովհետև Իսրայէլի որդւոցը մէջ՝ Սին անապատը Կադեսի հակառա-կութեան ջուրերուն վրայ՝ Բինծի

Ն·ք·ԶՓ· 1451

Վ Սաղ·ճբ· 27 ։ Ես· խա·4 ։ խը· 12 ։

‡ Եբր· եա՝ ես եմ՝ ,

«Դ Ա·դ·35 ։ Ես·խե·5 ։ 18 ։ 22 ։

բ աթ·գ·բ· 6 ։ գ թագ· ե·7 ։ Ցոբ· ե·18 ։ Սաղ· կը·20 ։ Ովս· ձ·1 ։

յ Ծն · Ժգ · 22 ։ Ել· ձ· 8 ։ Թուա· Ժգ·30 ։

«Ես·խե·1 ։ ւդ·5 ։ կգ· 16 ։ Եզեկ· իա·9 ։ 10 ։ 14·20 ։

‡ Ես·ա·24 ։ Նաա·ա·2 ։

† Ցոբ· Ժգ · 24 ։ Երեմ· Լ·14 ։ Ողբ· բ·5 ։

• Երեմ· խզ· 10 ։

§ Հռով·ժե· 10 ։

— Ցայտ·ձ· 10 ։ Ժ թ·2 ։

Բ Ա՛ծ 41 ։

‡ Սաղ·ձե·1 ։

Ւ Գ·Լ·19 ։ Ղե·ժը· 5 ։ Ա՛ակ· գ·2 ։ 22 ։ դ · 22 ։ Հռով·ժ· 5 ։

Ղ թուա·իե· 12 ։ 13 ։

Ի թուա·լգ· 47 ։ 48 ։ Գ·Լ· լդ·1 ։

ը թուա·ի· 25 ։ 28 ։ Լդ· 38 ։

բ թուա·ի· 11 ։ 12 ։ 13 ։ իե·14 ։

Ն · ք · գ · 1451

ՃՏ՚ս Ղև · ժ · 3 · ¶ Եբր · յսբր-բեցիք · Էթռ · իե · 12 · Գլ · լդ · 4 · ¶ Եբր · դի-մացն

– Ծն · խթ · 28 ·

Բ Սադ · ջ · ին վերնա-գիրը ։

1491

Ֆել · ժթ · 18 · 20 ։ Դատ · ե · 4 · 5 · Ամբ · գ · 3 ։

Ր Տ՚ս Սադ · կը · 17 · Դան · է · 10 · Գործ · է · 53 · Գաղ · գ · 19 · Երր · բ · 2 · Ցպտ · ն · 11 · Թ · 16

Ի Ել · ժթ · 5 · Գլ · է · 7 · 8 · Սալ · իե · 4 · Ովս ժա · 1 · Մալ · ա · 2 ·

Ղ Գլ · է · 6 · աֆեագ · բ · 9 · Սալ · ծ · 5 ·

Ի Ամակ · բ · 1 ·

Ը Ղու · ժ · 39 · Գոր · իր · 3 ·

Ր Ցօհ · ա · 17 · է · 19 ·

ԺՍաղ · ճժթ · 111 ·

Ֆ Եբր · Ցե-սուրանի մէջ Թագա-ւոր · Գլ · լը · 15 ·

Ի Տ՚ս Ծն · լղ · 31 · Դատ · Թ · 2 · ժէ · 6 · Ա Ծն · Խթ · 8 ·

Ի Ծաղ · ճԼզ · 5 ·

Ֆ Ել · իր · 30 ·

Ֆ Ել · ժէ · 7 · Թռ · ի · 13 · Գլ · բ · 2 · 3 · 16 · Սալ · ձա · 7 ·

անշաղանդ եղաբ · քանզի ժԽ-րայէլի որդւոցը մէջ դիս * չիտաս-

52 ւորեցիք , Ես ան երկիրը †հեռուէն պիտի տեսնես · բայց դուն հոն պիտի չմտնես , ան երկի-րը՝ որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը ։ 6 Տասներ-կու տեղերուն օրէնութիւնները ։ 26 Իսրա-յէլի երջանկութիւնը ։

1 Ա յս է ան օրհնութիւնը՝ որով Մովսէս Աստուծոյ մարդը Իսրայէլի որդիները

2 զրը օրհնեց · Ու ըսաւ · Տէրը Սինայէն եկաւ , ու Սէի-րէն անոնց երեցաւ , և փառան լեռնէն փայլեցաւ , ու Ը բիւրաւոր սուրբերով եկաւ · անոր աջ ձեռ-քէն՝ օրինաց կրակը Լ՚ անոնց

3 Այո՛ , Էանիկայ ժողովուրդները կը սիրէ · Ձրոլոր սուրբերը քու ձեռքդ են · ու անոնք Ի քու խոս-քերդ ընդունելու համար , Ձքու ոտքերուդ քովը կը նստին ։

4 Ը Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը , ԺՅակորի ժողովքին ժառան-գութիւնը ։

5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխա-ւորները Իսրայէլի ցեղերուն հետ Ա կտեղ ժողովուեցան , ինքը Ի Իս-րայէլի մէջ Է իչխան՚՚ եղաւ ։

6 Ռուբէնը թող ապրի ու չմեռ-նի , և անոր ժողովուրդը շատ-ցը ըլլան ։

7 Եւ Ցուդային համար ասիկա ըսաւ · Ով Տէր՝ Ցուդային ձայնը լսէ , ու զանիկայ իր ժողովուրդին տար · Լանոր ձեռքերը իրեն բաւա-կան ըլլան , և Էանոր Թշնամեացը դէմ օգնական եղիր ։

8 Ու Ղևիին համար ըսաւ · ԺՔու Թումիմդ ու Ուրիմդ քու սուրբ մարդուդ ըլլայ , Էոր զանիկայ Մասսայի մէջ փորձեցիր , –– Մե-րիպայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար ։

9 Ան որ իր հօրը ու մօրը համար՝ Զանիկայ չտեսայ՝ ըսաւ , Հև իր եղբայրները չճանչցաւ , ու իր որ-դիքը չգիտցաւ · քանզի Ն անոնք քու խօսքիդ զգուշութիւն ըրին , ու քու ուխտդ պահեցին ։

10 Ձքու գաստատաններդ Ցակո-բին , ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցընեն · Ժքու առջևդ խունկ պիտի մատուցա-նեն , Ժու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ ։

11 Ո՛վ Տէր՝ անոր զօրութիւնը օրհնէ · ու Ժանոր ձեռքին գործքը ընդունէ · անոր վրայ ելլողներուն՝ ու անոր Թշնամիներուն մէջքը կոտրէ , որ մէյմըն ալ չելլեն ։

12 Բենիամինին համար ըսաւ · Տէ-րոջը սիրելին անոր քովը ապա-հովութեամբ բնակի · Ա՚՚՚

քովը կշտացած , և Տէրոջը օրհնու-
թիւնովը լցուած , Բարեմուտքը ու
հարաւը պիտի ժառանգէ ։
24 Ու Ասերին համար ըսաւ . Ա-
սերը որդւոցմէ օրհնուի . իր եղ-
բայրներուն հաճոյ ըլլայ , ու Ոտքը
եղի մէջ թաթխէ ։
25 Քու * կօշիկներդ երկաթէ ու
պղնձէ ըլլան , և քու ուժդ քու
օրերուդ չափ ըլլայ ։
26 Է† Իսրայէլի Աստուածոյն պէս
չկայ . Ամենկոյ քեզի օգնութիւն
ընելու համար , իր մեծ վայելչու-
թեամբը երկինքներու ու ամպերու
վրայ կը նստի ։
27 Յաւիտենական Աստուածը ‡եղէ
Բնակարան է , ու անոր յաւիտենա-
կան բազուկները Ձեղ պաշտպան
են" . քանզի Թշնամիները քու
առջեւդ պիտի վռնտէ , ու Ջա-
նա՛ կոտրէ , պիտի ըսէ ։
28 Եւ Իսրայէլը ապահովութեամբ
առանձին պիտի բնակի . Յակոբին
աղբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին
մէջ պիտի ըլլայ , ու Երկինք-
քէն յօղ պիտի կաթի ։
29 Երանի՛ քեզ՝ ով Իսրայէլ .
Ո՛ր ժողովուրդը քեզի պէս Տէ-
րոջը ձեռքովը փրկուած է Վահ՛ի
Հքու օգնութեանդ սպասրը՝ ու
յաղթութեանդ սուրը անիկայ է .
Թշնամիներդ քեզի պիտի
‖խոնարհին , ու Դուն բարձր
տեղուանքը պիտի կոխես ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Մովսէս Նաբաւ լեռնէն երկիրը կը դիտէ , 5
ու Հոն կը վախճանի ։ 6 Անոր Թաղումը , 7 ու
կենացը օրերը ։ 8 Ժողովուրդը երեսուն օր
սուգ կը պահէ անոր Համար ։ 9 Յեսուն անոր
տեղը կը յաջորդէ ։ 10 Մովսէսին գովու-
Թիւնը ։

1 Ելաւ Մովսէս Մովաբի դաշտերէն՝
"Նաբաւ լեռանը վրայ Երիքովին
դիմացի Փասգային գագաթը ե-
լաւ . և Տէրը Բանոր ցուցուց բո-
լոր Գաղաադու երկիրը Էմինչև
2 Դանը , Նաև բոլոր Նեփթաղիմը ,
ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը ,
ու Ցուդայի բոլոր երկիրը Էմինչև
3 արեւմտեան ծովը , Եւ Հարաւային
կողմը , ու Երիքովի Հովիտին դաշ-
տը , — Բ Արմաւենեաց քաղաքը
4 մինչև Սեգովրը ։ Եւ Տէրը անոր
ըսաւ . Ձկա՛ Երկիրը՝ որուն
Համար Աբրահամին , Իսահակին ու
Յակոբին երդում ըրի՝ ըսելով .
Քու սերունդիդ պիտի տամ՝ անի-
կայ . Թոյլ քրա աչքերուդ ցու-
ցի . բայց դուն հոն պիտի չանց-
նիս ։
5 Ընաստ Տէրոջը ծառան Մովսէս՝
հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը
6 բանին պէս՝ մեռաւ . Եւ զանիկայ
Բեթփեղովրին դիմացը՝ Մովաբին
երկիրը՝ ձորի մը մէջ թաղեց . ու
Բ մինչև աս օրս անոր գերեզմանը
7 Մարդ մը չգիտցաւ ։ Եւ Մովսէս
իր մեռած ատենը հարիւր քսան
տարեկան էր . Բանոր աչքերը չը-
տկարացան , ու անոր ուժը չզը-
8 նաց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ՝ Մովսէսին
համար Լերեսուն օր լացին . ու
Մովսէսին համար սուգի լացին օ-
րերը լմընցան ։
9 Եւ Նաւէի որդին Յեսուն Բհմաս-
տութեան Հոգիով լցուեցաւ , ո-
րովհետև Մովսէս իր ձեռքերը ա-
նոր վրայ դրեր էր . ու Իսրայէլը
որդիքը անոր Ընազանդութիւն ը-
րին , և Տէրը ինչ որ Մովսէսին
պատուիրեր էր , անանկ ըրին ։
10 Եւ անկէ ետև Ձերոջը երես առ
երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Հա-
11 րայէլի մէջ մարգարէ մը չելաւ , Ան
Բոլոր նշաններով ու հրաշքներով ,
որ Տէրը Իրկեց զանիկայ Եգիպտո-
սի երկրին մէջ ընելու Փարաւոնին՝
ու անոր ամէն ծառաներուն՝ և ա-
12 նոր բոլոր երկրին , Ու ան բոլոր զո-
րաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոս-
կումով՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Իս-
րայէլին աչքին առջեւ ։

Ն · Ք · ԶԲ ·
1451

Բ Տես Ցես . ժթ · 32 ։
ճ։
Զ Տես Ծն · խթ · 20 ։
Բ Տես Ցոբ · իթ · 6 ։
* Կամ՝ կըշ-
պակներդ
Ե ԳԼ · ը · 9 ։
Ղ ԸԼ · լը · 15։
† ՅԲՀ · Ցե-
սուրունի
Ե Ել · ժե · 11 ։ Սաղ · ձղ · 8 ։ Ե-
ռեմ. ժ · 6 ։
Ը Սաղ · կը · 4 , 33 ։ 34 ։ ծդ · 3 ։ Ամբ ·
գ · 8 ։
Ի Սաղ · գ · 1 ։
‡ ՅԲՀ · տակն
ըն ·
ԺԳԼ · Թ · 3 , 4 · 5 ։
Ժ Թուս · իգ · 9 ։ Երեմ. իգ · 6 ։ ԼԶ · 16 ·
ԼԳԼ · ը · 8 ։
Ի Ծն · իէ · 28 ։ Գլ · ժա · 11 ։
Ձ Սաղ · ճԽԳ · 15 ։
Լ Թագ · է · 23 ։
Հ Սաղ · ճժե · 9 , 10 , 11 ։
Ոբ Թագ · իբ · 45 ։ Սաղ · ժը · 44 ։ կզ · 3 ։ ձա · 15 ։
‖ Կամ՝ սուսեր ։
Ղ Գլ · լբ · 13 ։

— Թուս · իէ · 12 ։ ԼԶ · 47 ։ Գլ · լը · 49 ։
Բ Գլ · գ · 27 ։
Ճ Ծն · ժգ · 14 ։

Ն · Ք · ԶԲ ·
1451

Ր Գլ · ժա · 24 ։

Է Դատ · ա · 16 ։ գ · 13 ։
Բ Մն · իբ · 15 ։
Ղ Ծն · ժբ · 7 ։ ժգ · 15 ։ ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։
Է Գլ · գ · 27 ։ լը · 52 ։
Ը Գլ · լը · 30 ։ Ցես · ա , 1 , 2 ։

Բ Ցուդ · 9 ։
ժ Գլ · լա · 2 ։

Ի Տես Ծն · իէ · 1 ։ խը · 10 ։ Ցես · ժգ · 10 · 11 ·
1451
Լ Տես Ծն · ծ · 3 , 10 ։ Թուս · ի · 29 ։

Ի Ես · ժա · 2 ։ Դան · զ · 3 ։
Ժ Թուս · իէ · 18 , 23 ։

Ի Ել · լգ · 11 ։ Թուս · ժբ · 6 , 8 ։ Գլ · ե · 4 ։
Հ Տես Գղ · ժբ · 15 , 18 ։
Ոե Գլ · գ · 84 ։ է · 19 ։

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԵՅ

Ն · ք · ՂՔ · 1451

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրը Մովսէսին յաջորդ կը կարգէ Յեսուն ։ 3 Խոստացուած երկրին սահմանները ։ 5 Ան տուած կը խոստանայ Յեսուին օգնելու ։ 7 ու անոր պատուէր կու տայ ։ 10 Յեսու կարգի կը դնէ ժողովուրդը Յորդանանէն անցնելու համար ։ 12 կը յիշեցնէ երկուքը ու կէս ցեղերուն՝ ի՛նչ որ Մովսէսին խոստացեր էին ։ 16 Անոնք ալ իրեն հնազանդութիւն կը խոստանան ։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը Տէրը Մովսէսին
– սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յե.
2 սուին հետ խօսեցաւ ըսելով՝ Իմ ծառաս Մովսէսը մեռաւ հիմա ել
– անցիրատ Յորդանանէն դուն և աս բոլոր ժողովուրդը ան երկիրը
որն որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու
3 տամ ։ Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ՝ ինչպէս որ
4 Մովսէսին ըսի ։ Ե Անապատէն ու աս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը
այսինքն Եփրատ գետը՝ փետացւոց բոլոր երկիրը՝ մինչև մեծ ծովը արևմտեան կողմը՝ ձեր սահմանը ըլլայ ։
5 Ի՛ք ու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ՝ մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դրնել ։ Ինչպէս որ Մովսէսին հետ էի՝ քեզի հետ ալ ես՝ պիտի ըլլամ ։ Քեզ պիտի չթողում՝ ու
6 քեզ անտես պիտի չընեմ ։ Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր ։ քանզի աս ժողովուրդին դուն պիտի ժառանգեցընես ան երկիրը որուն համար ատոնց հայրերուն երդում
7 ըրի ատոնց տալու ։ Միայն թէ զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր ։ ծոր իմ ծառային Մովսէսին բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու ընես ։ Ետնէդ աջ կամ ձախ կողմը չխոտորիս ։ որ դուն ամէն երթալու տեղդ յաջողութիւն գտնես՝ ։
8 Ե Աս օրինաց գիրքը քու բերնէդ չպատուի ։ հապա Ի գիշեր ցորեկ առնոր վրայ մտածես ։ որ բոլոր անոր մէջի գրուածները պահես ու կատարես ։ քանզի ան ատենը քու գործքերդ յաջող կը տանիս ։ և ան ատենը յաջողութիւն կը գտնես ։
9 Ի Ահա քեզի կը պատուիրեմ՝ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր ։ Մի վախնար ու մի զարհուրիր ։ քանզի քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է ։
10 Անկէ ետքը Յեսու՝ ժողովուրդին

ուստիկաններուն պատուիրելով՝ ը.
11 սաւ ։ Բանակին մէջէն անցէք ։ ու ժողովուրդին ապսպրեցէք ըսելք ։ Ձեզի պաշար պատրաստեցէք ։ քանզի Ի երեք օրէն ետև դուք աս Յորդանանէն պիտի անցնիք ։ որ երթաք ժառանգէք ան երկիրը ։ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ ։
12 Եւ Ռուբէնեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին՝ Յեսու խօ.
13 սեցաւ ու ըսաւ ։ Միտքերնիդ բերէք զան խօսքը որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց՝ ըսելով ։ Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանգըստացուց ։ ու աս երկիրը ձեզի
14 տուաւ ։ Ձեր կիներնիդ՝ ձեր տըղաքներդ և ձեր անասուները թող բնակին՝ ան երկրին մէջը ։ որ Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու աստիճի կողմը ։ բայց դուք ամէնդ որ ուժով կտրիճներ էք՝ սպառազինեալ ձեր եղբայրներուն առջևը անցնելով՝ անոնց օգնութիւն ը.
15 նէք ։ Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ ։ և անոնք ալ ժառանգեն ան երկիրը ։ որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ ։ ու էտէ ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք ։ և ժառանգէք զանիկայ ։ որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ ՚ի արևելք ։
16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան տուին՝ ու ըսին ։ Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք ։ և ուր որ մեզ խրկես ։ պիտի երթանք ։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին չգանդուածեցինք կ՚ընէինք՝ անանկ ալ քեզի չգանդուածեցինք պիտի ընենք ։ միայն թէ քու Տէր Աստուածդ ՚քու հետդ ըլլայ ։ ինչպէս որ Մովսէսին
18 հետ էր ։ Ամէն մարդ՝ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ ։ և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես ։ քու խօսքերդ մտիկ չընէ ։ պիտի մեռցուի ։ միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր ։

Ն · ք · ՂՔ · 1451

Ց Գլ · գ · 2 ։ Տես բ Օր · թ · 1 ։ ժա · 31 ։

ղ Թուա · լբ · 20—32 ։ Գլ · իբ · 2 3 ։ 4 ։

+ Կ—՛գունդ · գունդ · Եւ ժդ · 18 ։

ճ Գլ · իբ · 4 · ա ։

ՃՀիր 5 ։ ա Թագ · ի · 13 · գ Թագ · ա 37 ։

ԳԼ · Բ

1 Ռախաբ՝ Սաւիմն խրկուած երկու լրտեսները կ՚ընդունի ու կը պահէ ։ 8 և դաշինք կ՚ընէ անոնց հետ ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր կը տանին ։

Ն · ք · ՂՖ · 1451

1 Եւ Նաւէի որդին Յեսուն՝ ՚ի Սատիմէն՝ երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար ըսելով՝ Գացէք՝ ան երկիրը ու Երիքովը տեսէք. և անոնք գացին, ու Բ Ռախաբ անուն պոռնիկ կնկան մը տունը մտան, և հոն մնացին։ 2 Եւ Երիքովի թագաւորին ըսուեցաւ՝ Ահա այս գիշեր երկիրը լրտեսելու համար՝ Իսրայէլի որդւոցմէ մարդիկներ եկեր են հոս։ 3 Ու Երիքովի թագաւորը խրկեց՝ Ռախաբին ըսելով. Հանէ եկող ու տունդ մտնող մարդիկները դուրս հանէ. քանզի անոնք ամբողջ երկիրը լրտեսելու եկեր են։ 4 Եւ կինկը ան երկու մարդը առաւ պահեց, ու ըսաւ. Իրաւ ան մարդիկները ինծի եկան, բայց ուսկից 5 ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռները գոցուելու ատենը մութ ատեն՝ ան մարդիկները դուրս ելան. և ան մարդիկներուն ուր երթալը չեմ գիտեր. շուտով անոնց ետևէն 6 վազեցէք. որ անոնց հասնիք։ Իսկ ինքը տանիքը հանելով զանոնք պահեր էր քթանի եղէգներուն մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած 7 ուներ։ Ուստի մարդիկը Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը անոնց ետևէն իջան. և անոնց ետևէն իջնողները՝ դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցեցին։

8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած, կինկը տանիքին վրայ անոնց 9 քովը ելաւ. Եւ մարդիկներուն ըսաւ. Ես գիտեմ որ Տէրը ամբողջ երկիրը ձեզի տուաւ. ու Ձեր վախը մեր վրայ ինկաւ. և ձեր պատճառաւը ամբողջ երկրիս բոլոր բնակիչները 10 Ձհալեցան. Քանզի մենք լսեցինք թէ ինչպէս Տէրը՝ ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Ի կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. նաև ինչ որ դուք երիք Յորդանանու անդիի կողմը Բ-ին Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն Սիհոնին ու Ովգին՝ որոնք բնաջինջ երիք։ 11 Ուստի ամբողջ լսածնուս պէս՝ սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երեսէն վ-ին-ը համար՝ մէկու մը վրայ Ձհամարձակութիւն չմնաց. քանզի Ձ ձեր Եհովայ Աստուածը՝ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրիս վրայ Աստուած անիկայ է։ 12 Հիմա կ՚աղաչեմ, Ձ Տէրոջմով երդում ըրէք ինծի, որ ես ձեզի ողորմութիւն ընելուս համար, դուք ալ Իմ հօրս տանը ողորմութիւն ընէք. և Ճշմարիտ 13 նշան մը տուէք, Որ Իմ հայրս՝ մայրս՝ եղբայրներս՝ քոյրերս ու բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ պիտի թողուք, և մեր անձը մահէ 14 հուանէ պիտի ազատէք։ Ու ան մարդիկը անոր ըսին. Թէ որ աս մեր բանը չյայտնէք, ձեր տեղը մեր անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը երկիրը մեզի տայ՝ ի քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն ընենք։ 15 Եւ պիտի ընենք, Ետքը Ղ զանոնք մէկ հուանով մը պատուհանէն վար Իջեցուց. (քանզի իր տունը բերդին պարսպին վրայ էր, ու ինքը 16 պարսպին վրայ կը բնակէր.) Եւ անոնց ըսաւ. Լեռը գացէք, չըլլայ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու հոն իրեք օր պահուեցէք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամբան գաք։ 17 Եւ ան մարդիկը անոր ըսին. Ահա մենք ատ Ծ մեզի ընել տուած երդումէդ անպարտ 18 կ՚ըլլանք. Երբոր մենք երկիրը մտնենք, աս կարմիր դերձանէ չուանը ան պատուհանին վրայ կապես. ուսկից որ մեզ Իջեցուցիր. և քու հայրդ մայրդ՝ եղբայրներդ՝ ու քու հօրդ բոլոր տունը՝ քով 19 քովի աս տանը մէջ ժողվես. Ու ով որ քու տանդ դռնէն դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլխուն վրայ ըլլայ. մենք անպարտ ենք. բայց քու քովդ տանը մէջ բոլոր եղողներուն թէ որ ձեռք մը դպչի, Ն անոնց արիւնը մեր գլխուն 20 վրայ ըլլայ։ Եւ թէ որ աս մեր բանը Ռ-ը չյայտնես, ան ատենը քու մեզի ընել տուած երդումէդ 21 անպարտ կ՚ըլլանք։ Ու Ն-ը ըսաւ. Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ թող ըլլայ. և թողուց զանոնք, ու անոնք գացին. և ան կարմիր չուանը պատուհանին վրայ կապեց։

22 Եւ անոնք անկէ լեռնակողմը գացին, ու հոն իրեք օր նստան, մինչև որ հալածողները ետ դարձան. ու հալածողները զանոնք ամէն ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց 23 չգտան։ Ան ատենը ան երկու մարդիկը ետ դառնալով՝ լեռնէն վար իջան, և անցնելով՝ Նաւէի որդւոյն Ցեսուին գացին, ու իրենց պատահած բոլոր բաները անոր պատմեցին։ 24 Ցին. Եւ Ցեսուին ըսին. Իրաւ Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր ձեռքը տուաւ. ու ան երկրին բոլոր բնակիչները մեր երեսէն Ղալեցան։

Ն · ք · ՂՖ · 1451

ԳԼ · Գ

1 Ցեսու Յորդանան կու գայ։ 2 Ոստիկանները կ՚իմացնեն ժողովուրդին թէ ինչ կարգով պիտի անցնին։ 7 Տէրը կը քաջալերէ Ցեսուն. 9 ան ալ կը քաջալերէ ժողովուրդը։ 14 Յորդանանու ջուրերը կը բաժնուին։

Ն · ք · ՂՖ · 1451 — թուա · իե · 1։ Բ Մատ · ա · 5։ Ֆ Երր · ժա · 31։ Ցակ · բ · 25։ Ղ Եբր · պատուհան։ Ծ Ազդ · ՃԻԷ · 1։ Ածակ · իա · 30։ Ը Տես Բ Թագ · ժԷ · 19։ 20։ Ժ Տես Եւ · ա · 17։ Բ Թագ · ժԲ · 19։ Ի Ծն · լե · 6։ Եւ · իգ · 27։ Բ Օր · բ · 25։ ժա · 25։ Լ Եւ · ժե · 15։ Խ Եւ · ժդ · 21։ Գւ · գ · 23։ Կ Թուա · իա · 24, 34, 35։ Հ Եւ · ժե · 14, 15։ Ձ Գւ · ե · 1։ Է · 5։ Ես · ժգ · 7։ Ղ Եբր · հոգի Բ Օր · դ · 39։ Ճ Տես ա Թագ · ի · 14, 15, 17։ Մ Տես ա Թագ · ի · 6 · 8։ Յ Հմր 18։

Ն · ք · ՂՖ · 1451 — Յ Գատ · ա · 24։ Մատ · ե · 7։ Ղ Գոր · Թ · 25։ Ճ Եւ · ի · 7։ Կ Հմր 12։ Ձ Գւ · գ · 23։ Ն Մատ · իե · 25։

Ն · ք · ՂՓ · 1451

ՈՒԳ · Բ · 1 ·

Բ ԳԼ · Ա · 10, 11 ·

Ֆ ՏԵՎ ԹՈՒ · Ժ · 33 ·

ՃԲ ՕՐ · Լ · 9, 25 ·

ԻԵԼ · ԺԹ · 12 ·

ՂԵԼ · ԺԹ · 10, 14, 15 · ՂԼ · Ի · 7 · ԹՈՒ · Ժ · 18, ՈՒԳ · Է · 13, ԱԹԱԳ · Ժ · 5 · ՅՈՇ · Բ · 16 · Ի ԹՈՒ · Գ · 15 ·

ԸՂԼ · Գ · 14 · Ա ՄՆ · ԻԹ · 25 · Բ ՄՆ · Ա · 1 ·

Ի ԳԼ · Ա · 5 · Ժ ՀԺՐ 3 ·

Ֆ ՀԺՐ 17 ·

ԼԲ ՕՐ · Ե · 26, ԱԹԱԳ · Ժ · 26 · Դ ԹԱԳ · ԺԹ · 4 · ՈՎՍ · Ա · 10 · ՄԱԹ · Ժ · 16 · Ա ԹԵՍ · Ա · 9 ·

Ի ԵԼ · ԼԳ · 2 · Բ ՕՐ · Է · 1 · ՍԱՂ · ԽԳ · 2 ·

Ֆ ՀԺՐ 13 · ՄԻՔ · Գ · 13 · ՋԱՔ · Գ · 14 · Ջ · 5 ·

Ի ԳԼ · Գ · 2 · Հ ՀԺՐ 11 ·

Ֆ ՀԺՐ 15 · 16 ·

ՂՍԱՂ · ՀԸ · 13 · ՃՃԳ · 3 ·

1 Ու Ցեսու առտուանց կանուխ ելաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ Սատիմէն չուեցին , ու մինչև Յորդանան եկան . և անցնելէն
2 ետև առաջ հոն իջևան ըրին : Ու երեք օրէն ետքը՝ ոստիկանները
3 բանակին մէջէն անցան . Եւ ժողովուրդին պատուիրելով՝ ըսին . Երբոր ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտին տապանակը տեսնէք , դուք ալ ձեր տեղերէն ելլէք , ու անոր ետևէն գացէք .
4 Բայց ձեր ու անոր մէջտեղը՝ երկու հազար կանդունի չափ միջոց պիտի ըլլայ . անոր չմօտենաք , որ երթալու ճամբանիդ դիտնաք . քանզիասկէ առաջ աս ճամբայէն անցած
5 չէք : Եւ Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ . Սրբեցէք ձեր անձերը . քանզի Տէրը վաղը ձեր մէջը հրաշքներ
6 պիտի ընէ : Անկէ ետև Ցեսու քահանաներուն խօսեցաւ՝ ըսելով . Ուխտին տապանակը վերցուցէք , ու ժողովուրդին առջևը անցէք : Աստի անոնք ուխտին տապանակը վերցուցին , ու ժողովուրդին առջևէն գացին :
7 Եւ Տէրը ըսաւ Ցեսուին . Այսօր պիտի սկսիմ բոլոր Իսրայէլին աչքին առջևը քեզ մեծցնելու , որ գիտնան թէ ինչպես որ Մովսէսին հետ էի , քեզի հետ ալ այնպես պի-
8 տի ըլլամ : Հիմա դուն ուխտին տապանակը վերցնող քահանաներուն պատուիրելով՝ ըսես . Երբոր Յորդանանու ջուրին եզերքը հասնիք , Յորդանանու մէջը կայնեցէք :
9 Ու Ցեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ . Հոս մօտեցէք , և ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքերը մտիկ ըրէք :
10 Ու Ցեսու ըսաւ . Ասով պիտի գիտնաք , որ կենդանի Աստուածը ձեր մէջն է , ու Ի ձեր առջևէն՝ քանաանացիները՝ հետացիները՝ Խևացիները՝ փերեզացիները՝ Գերգեսացիները՝ Ամորհացիները ու Ցեբուսացիները բոլորովին պիտի վռնտէ .
11 տէ . Ահա երկրիս Տէրոջը ուխտին տապանակը ձեր առջևը պիտի անցնի Յորդանանու մէջ .
12 Եւ հիմա դուք Իսրայէլի ցեղերէն տասուերկու մարդ առէք՝ ամէն
13 ցեղէն մէկական մարդ . Ու երբոր երկրիս Եհովայ Տէրոջը տապանակը վերցնող քահանայից ոտքերը Յորդանանու ջուրին մէջը մտնեն , Յորդանանու ջուրը պիտի կտրի , ու վերէն իջնող ջուրը նկարկառակոյտի մը պէս պիտի կայնի :
14 Ու երբոր ժողովուրդը՝ Յորդանանէն անցնելու համար իրենց վրանները չուեցին , ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները ժողովուրդին առջևէն Իերիքոյին .
15 Ու տապանակը վերցնողները մինչև Յորդանան հասնելով՝ տապանակը վերցնող քահանաներուն ոտքերը ջուրին եզերքը մտուածին պէս՝ (ինչու որ Հունձքի բոլոր ժամանակը՝ Յորդանանու երը առատանալով՝ իր բոլոր եզերքները կը
16 կոխէ ,) Ան ատենը վերէն իջնող ջուրը կայնեցաւ , ու Սարթանին քովը եղող Ադամ քաղաքէն շատ հեռու կարկառակոյտի մը պէս բարձրացաւ . ու դաշտի ծովը՝ այսինքն Աղի ծովը իջնողը լմընցաւ կտրեցաւ . և ժողովուրդը Երիքովի
17 դիմացը անցաւ : Ու Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները՝ Յորդանանու մէջը ցամաքի վրայ հաստատ կայնեցան . Ու բոլոր Իսրայէլը ցամաքով անցաւ , մինչև որ բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն անցնիլը լմընցաւ :

ԳԼ · Դ

1 Ցասուերկու մարդ կ'որոշուին՝ որ Յորդանանէն յիշատակի համար տասուերկու քար առնեն : 9 Ուրիշ տասուերկու քար ալ Յորդանանու մէջտեղը կը կանգնեն : 10, 19 ժողովուրդը կ'անցնի : 14 Աստուած Ցեսուին պատիւ կու տայ : 20 Տասուերկու քարերը Գաղգաղայի մէջ կը կանգնեն :

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն անցնիլը լմընցաւ . Տէրը խօսեցաւ Ցեսուին՝ ու
2 ըսաւ . Ի ժողովուրդէն տասուերկու մարդ առէք , ամէն ցեղէն մէկական
3 մարդ , Ու անոնց պատուիրելով՝ ըսէք . Ասկէ՝ Յորդանանու մէջէն՝ Էքահանայից ոտքերուն կոխած տեղէն՝ ձեզի տասուերկու քար վերցուցէք . և զանոնք ձեր հետը տարէք , ու դրէք Էան տեղը՝ ուր որ աս գիշեր իջևան պիտի ընէք :
4 Եւ Ցեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր որոշած տասուերկու մարդիկը կանչեց , ամէն ցեղէն մէկական մարդ .
5 Ու Ցեսու անոնց ըսաւ . Յորդանանու մէջը՝ ձեր Տէր Աստուծոյն տապանակին առջևը անցէք , ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թուովը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ուսերուն վրայ մէկական քար վերցուցէք ահնէ .
6 Որ ասիկայ ձեր մէջը նշան ըլլայ . Երբոր վաղը ձեր որդիքը հարցընելու ըլլան՝ ու ըսեն թէ՝ Ա
7 քարերը ինչ ցնոր ըսեն ձեզի . Անոնց ըսէք . Քանզի Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևէն՝ Յորդանանու ջուրերը կտրուեցան . երբոր անիկայ Յորդանանէն կ'անցնէր՝ Յորդանանու ջուրը կտրեցաւ . ու

Ն · ք · ՂՓ · 1451

Ֆ ԹՎՐ · Է · 45 ·

Ֆ ՀԺՐ 13 ·

Յ ԳԼ · Դ · 18 · Ե · 10, 12 · Նա ՄՆ · Ժր · 15 · ԵՐԵՄ · Ժր · 5 · ԽԹ · 19 ·

ՂԹՈՒԴ · Դ · 12 · Է · 46 ·

Ա Բ ՕՐ · Գ · 17 ·

Ն ՅՕՆ · Ժ · 3 · ԹՈՒ · ԼԴ · 3 ·

Ֆ ՏԵՎ ԵԼ · Ժ · 29 ·

Ա Բ ՕՐ · ԽԵ · 2 · ՈՒ · Ց · 17 ·

Բ ԳԼ · Ց · 12 ·

Ֆ ԳԼ · Գ · 13 ·

Ե ՀԺՐ 19 · 20 ·

Ի ՀԺՐ 21 · ԵԼ · Ժր · 26 · Ժ · 14 · Բ ՕՐ · Գ · 20 · ՍԱՂ · ԽԳ · 1 · ՆՀ · 3 · 4 · 5 · 6 ·

ՂԳԼ · Գ · 13 · 16 ·

Ն · ք · գՓ · 1451

ասս քարերը է Իսրայէլի որդւոց մէջը յիշատակի համար պիտի ըլլան ,յա-
Է Եւ · ժբ · 14 · Թուս · ժշ · 40 ·
8 հետեան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ցեսուին պատուիրածին պէս ըրին ·
ու Յորդանանու մէջէն տասուերկու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն Թուովը , ինչպէս որ Տէրը ցեսուին հրամայեր էր , և զանոնք իրենց հետը իջևանի տեղը
9 տարին , ու հոն դրին ։ Եւ ցեսու ասրէկ տասուերկու քարեր ալ կանգնեց Յորդանանու մէջը , ուխտին տապանակը վերցնող քահանայից ոտքերուն կեցած տեղը , ու մինչև
10 ասօրս հոն են ։ Եւ տապանակը վերցնող քահանաները Յորդանանու մէջը կայնեցան , մինչև որ ցեսասրէ լմընցուց ան բոլոր խօսքը , որն որ Տէրը ցեսուին պատուիրեց՝ ժողովուրդին ըսելու , ինչպէս որ Մովսէս ցեսուին պատուիրեր էր · և ժողովուրդը արտորալով անցաւ ։
11 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին անցնիլը լմընցաւ , ան ատենը Տէրոջը տապանակը ու քահանաները ժողովուրդին առջևը անցան ։
ը Թուս · լբ · 20 , 27 , 28 ·
12 Եւ ՌՒուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը սպառազինեալ՝ Իսրայէլի որդւոցը առջևը անցան , ինչպէս որ Մովսէս
13 անոնց ըսեր էր · գառասուն հազարի չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը առջևը՝ պատերազմի համար Երիքովի դաշտը անցան ։
Բ Գէս · գ · 7 ·
14 Նոյն օրը Տէրը՝ բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջևը ցեսուն մեծցուց , ու անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսին վախցածներուն պէս
15 անկէ կը վախնային ։ Եւ Տէրը
ժ Ես · իե · 16 · 22 ·
16 խօսեցաւ ցեսուին ըսելով , ԺՎբկայութեան տապանակը վերցնող քահանաներուն հրամայէ որ
17 Յորդանանէն ելլեն ։ Ուստի ցեսու՝ քահանաներուն հրամայեց , ու
18 ըսաս · Յորդանանէն ելէք ։ Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները Յորդանանու մէջէն ելան , և քահանայից ոտքերուն Թաթերը ցամաքի վրայ կոխեցին , Յորդանանու ջուրը իր տեղը դարձաւ , ու առջիններն պէս իր բոլոր եզերքներուն վրայ քաւլեց ։
Ի Գէ · ը · 15 ·
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ օրը՝ ժողովուրդը Յորդանանէն դուրս ելլելով , ՀԳաղգաղայի մէջ Երիքովի արևելեան կողմը իջևան
Ի Հմր 3 ·
20 ըրին ։ Եւ Է ան տասուերկու քարը՝ որ Յորդանանէն առեր էին , ցեսու Գաղգաղայի մէջ կանգնեց ։
Ժ Հմր 6 ·
21 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ ըսելով , ԺՎաղը՝ Թէ որ ձեր որդիքը իրենց հայրերուն հարցնելու
ըլլան՝ ու ըսեն Թէ՝ Ա՛ս քարերը
22 ի՞նչ են ։ Ձեր տղոցը իմացընէք՝ ըսելով ։ Իսրայէլը աս Յորդանանէն
23 ցամաքով անցաւ ։ Որովհետև ձեր Տէր Աստուածը ձեր առջևէն Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուց՝ մինչև որ դուք անցաք , ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը կարմիր ծովուն ՄՀՆ ՀԼ բրաս , հորն որ ցամքեցուց մեր առջևէն մինչև որ մենք ան-
24 ցանք ։ Որպէս զի Երկրիս ամէն ազգերը գիտնան՝ որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր է , և դուք ՖՁեր Տէր Աստուածմէն միշտ վախնաք ։

ԳԼ · Ե

1 Քանանացիք կը վախնան ։ 2 Ցեսու կը նորոգէ Թլփատութիւնը ։ 10 Գադղաղայի մէջ դատիկը կ'ընեն ։ ։ 12 Մանանան իջևնլէն կը դադարի ։ 13 Հրեշտակ մը կ'երևնայ Ցեսուին ։

Ն · ք · ԶՓ · 1451

Ի Գէ · գ · 17 · Հ Եւ · ժգ · 21 ·
Ի գ Թագ · ը · 42 · 43 · գ Թագ · ժԲ · 19 · Սաղ · ճգ · 8 ·
ը Եւ · ժե · 16 · ա ՄՆ · իԲ · 12 · Սաղ · ճԲ · 13 ·
Ճ Եւ · ժգ · 31 · բ Օր · գ · 2 · Սաղ · ճԲ · 7 · Եբս Մ · ժ · 7 ·

1 ՈՒՐ երբոր Ամորհացւոց բոլոր Թագաւորները , որոնք Յորդանանու ասդին արևմտեան կողմը էը ԲՒ-ԼԷՒ , ու Քանանացւոց բոլոր Թագաւորները , Բ որոնք ծովեզերքին քովը էը ԲՒ-ԼԷՒ , Թէ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն՝ մինչև անոնց անցնիլը Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուցեր է , անոնց սիրտը հալեցաւ , Էու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն՝ անոնց վրայ համարձակութիւն չմնաց ։
ա Եւ · ժե · 14 · 15 · Գէ · բ · 9 · 10 · 11 · Սաղ · խբ · 6 · Եզեկ · իա · 7 ·
Բ Թուս · ժգ · 30 ·
2 Ան ատենը Տէրը Ցեսուին ըսաւ · Քեզի *սուր դանակներ շինէ , ու դարձիր Իսրայէլի որդիքը նորէն
* Ա՛ · գաչելախաղէ · Տես Եւ · դ · 25 ·
3 Թլփատէ ։ Եւ Ցեսու իրեն սուր դանակներ շինեց , ու Բլուր անԹլփատից ըսուած տեղը Իսրայէլի
4 որդիքը Թլփատեց ։ Եւ ասէ պատճառը , որուն համար Ցեսու զանոնք Թլփատեց · Տ Եգիպտոսէն ելած բոլոր ժողովուրդին արուները՝ ամէն պատերազմող մարդիկը Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը՝ անապա-
Դ Թուս · ժդ · 29 · իզ 64 , 65 · բ Օր · բ · 16 ·
5 տին մէջ ճամբան մեռան · Ու բոլոր ելած ժողովուրդը Թլփատուած էր · բայց Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը՝ անապատին մէջ՝ ճամբան ծնած բոլոր ժողովուրդը չԹլփատեցին ։
6 Քանզի Իսրայէլի որդիքը Խքառասուն տարի անապատին մէջը պտրտեցան , մինչև որ Եգիպտոսէն ելլող բոլոր այրերուն՝ Եգիպտոսէն ելլող պատերազմական մարդիկը սպառեցան · որովհետև Տէրը անոնց երդում ըրաւ որ Երկիր՝ ուր մեղր ու մեղր բղխող Երկիրը էան կաթ ու մեղր բղխող Երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրեր էր
Է Թուս · ժդ · 33 · բ Օր · ա 3 · բ · 7 14 · Սաղ · ղե · 10 ·
7 մեզի տալու ։ Ուստի Էանոնց տեղը անոնց զաւակները հանեց , ՚՚ զանոնք Թլփատեց Ցեսու · քանզի անԹլփատ էին · որովհետև ճամբուն
Ը Թուս · ժդ · 31 · բ Օր · ա · 39 ·

Ն. Ք. ՉԾ. 1451

8 Մէջ Թլփատած չէին զանոնք ։ Ու
երբոր բոլոր ժողովուրդին Թլփա-
տուիլը լմընցաւ , բանակին մէջ ի-
րենց տեղը նստան , Ի մինչև որ ողջ-
9 ջացան ։ Ան ատենը Տէրը Ցեսուին
ըսաւ . Այսօր Ե Եգիպտոսի նախա-
տինքը ձեր վրայէն *վերցուցի .
ուստի ան տեղին անունը մինչև աս
10 օրս Է Գաղգաղա ըսուեցաւ ։ Եւ
Իսրայէլի որդիքը Գաղգաղայի մէջ
բանակեցան . ու Լամսուն չորեքտա-
սաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Ե-
րիքովի գաշտերուն մէջը զատիկը
11 ըրին ։ Եւ զատկին հետևեալ օրը
ան երկրին պտուղէն բաղարջ կե-
րան , ու նոյն օրը բոհրած ցորէն
ալ կերան ։
12 Եւ հետևեալ օրը երբոր ան երկ-
րին պտուղէն կերան , Ի մանանան
դադրեցաւ . ու անկէ ետքը Իս-
րայէլի որդւոցը համար՝ ալ մանա-
նայ չէր գտնուեր . և ան տարին
Քանանու երկրին պտուղէն կերան ։
13 Ու երբոր Ցեսու Երիքովի մօ-
էր , աչքերը վերցընելով տեսաւ որ՝
ահա Ե իր դիմացը մէկ մարդ մը կայ-
ներ էր . և Ե անոր ձեռքը մերկ սուր
մը կար . ու Ցեսու անոր մօտենալով
անոր ըսաւ . Մեզմէ՞ ես , Թէ մեր
14 Թշնամիներէն ես ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ . Չէ , այլ ես Տէրոջը զօրա-
վարն եմ . — Հիմա եկայ ։ Եւ
Ցեսու Ե երեսի վրայ գետինը ինկաւ
ու երկրպագութիւն ըրաւ , և անոր
ըսաւ . Իմ տէրս իր ծառային ի՞նչ
15 կը հրամայէ ։ Ու Տէրոջը զօրա-
վարը Ցեսուին ըսաւ . Ղ Ոտքերէդ
կօշկակերդ հանէ . քանզի կայնած
տեղդ սուրբ է . և Ցեսու այնպես
ըրաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Երիքովը կը գոցուի ։ 2 Աստուած Ցեսուին կ'ինդրուրէ Թէ ի Նկատ պիտի պաշարէ զանի-
կայ ։ 12 Քաղաքին բոլորտիքէն կը դառնան ,
17 Ան քաղաքը պիտի նզովուի ։ 20 Պա-
րիսպները վար կ'իյնան ։ 22 Ռախաբ կ'ազա-
տուի ։ 26 Ցեսու կ'անիծէ Երիքովը նորէն
չհնոզը ։

1 Ու Երիքովը Իսրայէլի որդւոցը
‡պատճառաւը ամուր կերպով
մը փակուած էր , ելլող ու մտնող
2 չկար ։ Եւ Տէրը Ցեսուին ըսաւ .
Նայէ՝ Երիքովը ու անոր թագա-
ւորը՝ և զօրաւոր կտրիճները Ի ձու-
3 ձեռքդ տուի ։ Ուստի ամէն պա-
տերազմական մարդիկները . քաղա-
քին բոլորտիքը դառնալով՝ մէկ
անգամ քաղաքին բոլորտիքը պտը-
4 տիք . վեց օր ասանկ ընես ։ Եւ
տապանակին առջևը՝ եօթը քահա-
նայ եօթը ‖ Ցորեկան փողերը առ-
նեն . ու եօթներորդ օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտը-
տիք , և Ի քահանաները փողերը
5 Ի չեղջիւրները ուժով Ի չեղջիւրնեն . և
դուք փողերուն ձայնը լսէք բոլոր
ժողովուրդը մեծ աղաղակ մը հա-
նէ ։ և քաղաքին պարիսպները վար
պիտի իյնան , ու ժողովուրդին ա-
մէն մէկը չխտակ յառաջ երԻ-ԸՎ
ներս պիտի մտնէ ։
6 Եւ Նաւէի որդին Ցեսուն՝ քա-
հանաները կանչեց . ու անոնց ը-
սաւ . Ուխտին տապանակը վեր-
ցուցէք . ու Տէրոջը տապանակին
առջևէն եօթը քահանայ եօթը
7 Ցորեկան փողեր առնեն ։ Ետքը
ժողովուրդին ըսաւ . Անցէք՝ ու
քաղաքին բոլորտիքը պտըտեցէք ,
և զինուորները Տէրոջը տապանա-
8 կին առջևը անցնին ։ Ու երբոր
Ցեսու ժողովուրդին պատուիրեց ,
եօթը քահանաները որ եօթը Ցո-
բելեան փողերը ունէին , Տէրոջը
առջևը անցնելով՝ փողերը Ի չեղջու-
ցին . ու Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը անոնց ետևէն կ'երթար ։
9 Եւ զինուորները՝ փողերը Ի չեղջ-
նող քահանաներուն առջևէն կ'եր-
թային . Ե բայց վերջապաղերը՝ տե՛ս Ժ. 25։
տապանակին ետևէն — Ի հան-
Ի եը փողերը Ի չեղջնելով կ'երթա-
10 յին ։ Եւ Ցեսու՝ ժողովուրդին
պատուիրելով՝ ըսաւ . Բո՛ղ աղա-
ղակ մի հանէք , և ձայներնիդ
չլսուի , ու ձեր բերնեն խօսք մը
չելլէ՝ մինչև այն օրը՝ որ ես ձեզի
ըսեմ Թէ . Աղաղակ հանեցէք ։
11 ան ատենը աղաղակեցէք ։ Ուստի
Տէրոջը տապանակը քաղաքին բո-
լորտիքը մէկ անգամ պտըտեցին
ետև բանակը դարձան , ու գիշերը
բանակին մէջը մնացին ։
12 Եւ Ցեսու առտուանց կանուխ
ելաւ . Ե ու քահանաները Տէրոջը Ե բ Օր. Լ. 25։
13 տապանակը վերցուցին ։ Եւ եօթը
Ցոբելեան փողերը կրող եօթը քա-
հանաները Տէրոջը տապանակին
առջևէն կ'երթային՝ փողերը Ի չե-
ղջնելով . ու զինուորները անոնց
առջևէն կ'երթային . ու վերջա-
պաղերը Տէրոջը տապանակին ե-
տևէն . Ե հան-նե-ները փողերը Ի չե-
14 ղջնելով կ'երթային ։ Երկրորդ օրն
ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ ան-
գամ պտըտելով՝ բանակը դարձան .
15 վեց օր այսպես ըրին ։ Ու եօթնե-
րորդ օրը կանուխ ելան՝ արշալու-
սին ծագած ատենը . ու քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտըտե-
ցան նոյն կերպով . միայն Թէ ան
օրը՝ քաղաքին բոլորտիքը եօթը
16 անգամ պտրտեցան ։ Ու եօթնե-
րորդ անգամին երբոր քահանաները
փողերը Ի չեղջուցին , Ցեսու ժողո-

Ն. Ք. ՉԾ. 1451

ՅՈՒԱ. Ժ. 8։

‡ ԵԼԷՐ. ԵՐԵՍ ԱԷՆ

— Բ Օր. Է. 24։

Բ ԳԼ. Բ. 9, 24։ Ը. 1։

‖ Կ՚ԽՈՍԻ ԵՂԱՆԱԿԸ

Ն · ք · ՁԾ · 1451

վուրդին ըսաւ . Աղաղակեցէք . քանզի Տէրը ՚ի քաղաքը ձեր ձեռ-
17 քը տուաւ ։ Եւ քաղաքը ու բո-
լոր անոր մէջը եղածը՝ Տէրոջմէ նզոված ըլլան . միայն Ռախաբ պոռնիկը ՚ևմէ՛ խրկած լրտեսները պահելուն համար ողջ մնայ , թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ
ԵՒ Օր · ե · 26 ։ Ժզ · 17 ։ ԳԼ · է · 1 ։ 11 ։ 12 ։
18 բոլոր եղողները ։ Բայց դուք է-
մէն կերպով զգուշանաք նզովա-
ծէն . չըլլայ որ նզովածէն առնե-
լով՝ դառ՚ ՚ևլ նզոված ըլլաք , ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ ձգե-
ԸԳԼ · է · 25 ։ գ Թագ · ԺԸ · 17 ։ 18 ։ Ճռճռ · ա · 12 ։
լով , ըզանիկայ նեղութեան հան-
19 դըպցընէք ։ Եւ բոլոր արծաթը ու ոսկին՝ և պղնձէ ու երկաթէ ամաններըՙ Տէրոջը համար սուրբ ըլլան . Տէրոջը գանձը մըտ-
նեն ։
20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց . որովհետև փողերը հնչեցան . ու երբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց , ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց , Ի պարիսպները վար ինկան . և ժողովուրդին ամէն մէկը
ԲՀմր 5 ։ Երր · Ժա · 30 ։
հետակ յառաջ քաղաքը մտնելով՝
ՅԵ Օր · է · 2 ։
21 քաղաքը առին . Ու ՚ի բոլոր քաղա-
քին մէջը եղողը՝ այր և կին՝ երի-
տասարդ և ծեր՝ արջառ՝ ոչխար ու էշ՝ սուրի բերնէ ՚ևչընչելով կոր-
22 սընցուցին ։ Եւ Յեսու ան երկրիը լրտեսող երկու մարդոցը ըսաւ . Ան պոռնիկ կնկանը տունը գացէք , ու ՚ինչպես որ անոր երդում ըրիք , կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը
ԷԳԼ · ը · 14 ։ Երր · Ժա · 31 ։
23 անկէ դուրս հանեցէք ։ Ուստի ան լրտես երիտասարդները գացին , ու Ռախաբը՝ և անոր հայրը ու մայրը
ԼԳԼ · ը · 13 ։
ու եղբայրները՝ և անոր ամէն ու-
նեցածը դուրս հանեցին , ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հա-
նեցին , և զանոնք Իսրայէլի բանա-
24 կին դուրսը կեցուցին ։ Ու քա-
ղաքը՝ և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին . Ի միայն արծա-
թը ու ոսկին , և պղնձէ ու երկաթէ ամաններըՙ Տէրոջը տանը գանձին
Ի Հմր 19 ։
25 մէջը դրին ։ Այսպէս Յեսու ողջ պահեց Ռախաբ պոռնիկը՝ ու անոր հօրը տունը՝ և անոր ամէն ունեցա-
ԺՏճս Մ · ա · 5 ։
ծը . ու ՚ևնիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր . քանզի ա-
նիկայ պահեց ան լրտեսները՝ որոնք Յեսու իրկեր էր Երիքովը լրտեսե-
լու համար ։
26 Եւ ան ատենը Յեսու երդում
Ի Թագ · Ժգ · 34 ։
ընելով՝ ըսաւ . Ի Տէրոջը առջևը ա-
նիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ՚ ելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ . իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ , ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանդնէ ։
ՀԳԼ · ա · 5 ։
27 Հ Եւ Տէրը Յեսուին հետն էր . ու

Յանոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ ։

ԳԼ · Է

1 Իսրայէլացիք կը յաղթուին Գայիի բնակիչներէն ։ 6 Յեսու աս բանիս համար Աստուծոյ կը բողոքէ ։ 10 Աստուած կ՚ըմացընէ անոր՝ թէ ինչ պարտ ընել ։ 16 Աքարը վիճակով կը բռնուի ։ 19 Անոր խոստովանութիւնը ։ 22 Ձանիկայ իր բոլոր ունեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կորսընցընեն ։

Ն · ք · ՁԾ · 1451

Յ ԳԼ · Թ · 1 ։ 3 ։

1 Բայց Իսրայէլի որդիքը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին . քանզի Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն *Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին ՚ևԱքարը՝ նզովածէն առաւ , ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ ։
* կամ՝ Զամբրիի · ա Մն · բ · 6 ։ ՚ևԳԼ · իբ · 20 ։ ա Մն · բ · 7 ։
2 Եւ Յեսու Երիքովէն մարդիկներ խրկեց դէպ՚ի Գայի , որ Բեթաւանին մօտ է , ՚ևՔեթէլին արևելեան կողմն է , և խօսեցաւ անոնց ըսելով . Ելէք ու ան երկիրը լրտեսեցէք . և ան մարդիկը ելան՝
3 ու Գային լրտեսեցին ։ Եւ Յեսուին դարձան , ու անոր ըսին . Բոլոր ժողովուրդը չելլէ , դուն երկու կամ իրեք հազար մարդու չափ ելլեն , ու Գային զարնեն . բոլոր ժողովուրդը հոն տանելով մի՛ յոգնեցըներ . քանզի անոնք քիչ են ։
4 Ուստի ժողովուրդէն իրեք հազարի չափ մարդ հոն ելան . Ի բայց Գաա-
5 յիի մարդոցը առջևէն փախան . Եւ Գայիի մարդիկը՝ անոնցմէ երեսուն-
ԲՂԼ · իչ · 17 ։ բ Օր · իը · 25 ։
ուվեց մարդու չափ զարկին . քանզի զանոնք դրանը առջևէն մինչև Սեբարիմը հալածեցին , ու զա՚ի վայրին վրայ զանոնք զարկին . ուս-
տի Ի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ ։
Է ԳԼ · բ · 9 ։ 11 ։ ՂԼ · իզ · 36 ։ Սաղ · իբ · 14 ։ Ը Ծն · · լէ · 29 ։ 34 ։
6 Եւ Յեսու Ի իր հանդերձները պատռելով՝ Տէրոջը տապանակին առջևը երեսին վրայ գետինը իննաւ մինչև իրիկուն , թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը , ու Ի իրենց
Ե ա Թագ · դ · 12 ։ բ Թագ · ա · 2 ։ Ժգ · 19 ։ Նեհմ. Թ · 1 ։ Ցոր · բ · 12 ։
7 գլխուն վրայ հող ցանեցին ։ Եւ Յեսու ըսաւ . Ո՛հ՝ Տէր Եհովայ , Ինչո՞ւ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու ասդիի կողմը անցու-
ՂԵԼ · ե · 22 ։ գ Թագ · ե · 10 ։
ցիր , որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնես , ու մեզ կորսընցընես . Ե-
րանի թէ Յորդանանու անդիի
8 կողմը դոհ ըլլալով մնայինք ։ Ո՛հ Տէր՝ Իսրայէլը իր թշնամիներուն առջևը կռնակ դարձընելէն ետև՝
9 ալ ես ի՞նչ ըսեմ . Որովհետև Քա-
նանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշա-
րեն , ու Ի մեր անունը երկրիս վրա-
Ի Սաղ · ճգ · 4 ։
յէն բոլորովին պիտի վերցընեն . ան ատենը Ի քոս մեծ անունդ ի՞նչ պիտի ընես ։
Ը Տճս Եր. · լբ · 12 ։ Ռոմ. ժգ · 13 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

10 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Ոտքի վրայ ելլէր . ինչո՞ւ համար այսպէս
11 երեսիդ վրայ ինկեր ես . Ի՛սրայէլը մեղք գործեց , և իմ անոնց հրամայած ուխտս զանց ըրին . ի՛ք անդի նզովածէն առին , ու դողութիւն ըրին , և խաւտ զուռցեցին , ու նաև իրենց կարասիքներուն մէջը դրին .
12 Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ . իրենց թշնամիներուն առջևը կռնակ պիտի դարձընեն , քանզի Ինղուած եղան . Ա՛ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ , թէ որ դուք նզովուածը ձեր մէջէն բնաջինջ չը-
13 նէք : Ելի՛ր ի՛ժողովուրդը սրբէ , ու ըսէ . Վաղուան համար սրբուեցէք . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛վ Իսրայէլ՝ ձեր մէջը նզոված կայ . մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք , քու թշնամիներուդ առջևը պիտի
14 չկրնաս կենալ : Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք , ու ՙՏէրը որ ցեղը վի՛ճակ հանէ , անիկայ իր տունէն որ ցեղը մօտենայ . ու Տէրը որ ազգատոհմը բռնէ , անիկայ իր տունէն որ ընտանիքը մօտենայ . ու Տէրը որ տունը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր մարդիկ-
15 ներովը մօտենայ . Ու ան որ նզովածով բռնուի , կրակով պիտի այրուի , թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը . քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ , ու Իսրայէլի մէջ ամօթանզամութիւն ըրաւ :
16 Ուստի Յեսու առտուանց կանուխ ելաւ , ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց , և Յուդայի ցեղը բռնա-
17 նուեցաւ . Ու Յուդայի ազգատոհմները մօտեցընելուն , Զարայեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ . ու Զարայեանց տոհմը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Զաբդին բռնուեցաւ .
18 Ետքը անոր տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Ա՛քարը ՚բռնուե-
19 ցաւ : Ան ատենը Յեսու Ա՛քարին ըսաւ . Ո՛րդիս՝ ՚հիմա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն փառք տուր , ու Ն՚ոյն խոստովանէ՛ , և ինծի ըրածդ հիմա ինծի յայտնէ՛ ,
20 ինծմէ մի՛ պահեր : Ու Ա՛քարը պատասխանեաւ Յեսուին , և ըսաւ . Իրաւ ըսնէ ես Իսրայէլի Տէր Աստուածոյն դէմ մեղք գործեցի , ու
21 ասանկ ասանկ բան մը ըրի . Այս՚ինքն՝ աւարին մէջը մէկ աղուոր Բաբելոնի վերարկու մը՝ ու երկու հարիւր սիկղ արծաթ՝ և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ , ու անոնց ցանկալով առի . և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են , ու արծաթը անոր տակն է :
22 Ուստի Յեսու լրաբերներ խրկեց . ու անոնք վրանը վազեցին . և ահա վրանին մէջը պահուած էր ան , ու
23 արծաթը անոր տակն էր . Եւ զանոնք վրանին մէջէն առնելով՝ Յեսուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին , և զանոնք Տէրոջը առջևը դրին :
24 Ան ատենը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Զարայեան Ա՛քարը , ու ան արծաթը՝ և վերարկուն՝ ու ոսկի լեզուն՝ և անոր տղաքը՝ աղջկները՝ արջառները՝ էշերը՝ ոչխարները՝ վրանը ու անոր ամէն բանը առին . և զանոնք ՚Ա՛քովրի
25 ձորը հանեցին : Ու Յեսու ըսաւ . Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր . Տերը այսօր քեզ պիտի նեղէ . Ո՛ւսուտի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետև՝ կրակով
26 այրեցին : Ետքը անոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ ՚ի՛ այսօր մինչև աս օրս : Ու ՚Տերը իր սաստիկ բարկութենէն դադարեցաւ . ասոր պատճառաւ ան տեղին անունը ՚Ա՛քովրի ձոր ըսուեցաւ մինչև աս օրս :

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

՚ Ձմր 26 ; Գլ·Ժ·7 ։
Ա Գլ·Զ·18 ։ ՚ Մն ·Բ· 7 ։ Գաղ·Ե· 12 ։
¬ր Օր·Ժ·5 ։
Ա Գլ·Ր·29 ։ Բ Թագ·Ժր· 17 ։ Ողբ·Գ· 53 ։
՚ Բ Օր·Ժգ· 17 ։ Բ Թագ· իա 14 ։
՚ Ձմր 24 ։ Եզ· կե·10 ։ Ովս· Բ·15 ։
՚ Ցի նեղու-թեան ։ Մ՛ խռովու-թեան

ԳԼ · Ը

1 Ուստուած կը քաջալերէ Յեսուն ։ 3 Գայի քաղաքը առնուելուն հնարքը ։ 29 Գայիին թագաւորը կը կախուի ։ 30 Յեսու սեղան մը կը շինէ ։ 32 քարերու վրայ կը գրէ օրէնքը ։ 33 և բոլոր օրհնութիւնները ու անէծքները ժողովուրդին առջևը կը կարդայ ։

1 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . ՚Մի վախնար , ու մի՛ զարհուրիր . բոլոր պատերազմող մարդիկները հետդ առ , ու ելի՛ր դէպ ՚ի Գայի գնա . Ի՛ահա Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը՝ և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի .
2 Եւ Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս , Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես . միայն թէ ստանոր աւարը ու անասուները ձեզի առնէք : Քաղաքին ետևի կողմէն դարաններ պատրաստես ։
3 Ուստի Յեսու ու բոլոր պատերազմող մարդիկները ոտք ելան , որ Գայիի վրայ երթան . և Յեսու երեսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զանոնք գիշերով խրկեց .
4 Եւ անոնց պատուիրելով՝ ըսաւ . Նայեցէ՛ք , Ի քուրդ քաղաքին ետևէն՝ ան քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք . քաղաքէն շատ մի՛ հեռանաք , և ամէնքնիդ ալ պատ-
5 րաստ ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պի-

՚ Բ Օր· ա· 21 ։ Ե· 18 ։ Լա· 8 ։ Գլ· ա· 9 ։
Բ Գլ·Զ·2 ։
Գ Գլ·Զ·21 ։
Դ Բ Օր· Ի· 14 ։
Ե Դատ· Ի· 29 ։

Ն ք գԴ · 1451

տի մօտենամ ու երբոր անոնք առջի անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն , Տանոնց առջևէն պիտի փախ-

ղ Դատ ի · 32 ·

6 չինք ։ Ու անոնք մեր ետևէն պիտի ելլեն , մինչև որ զանոնք քաղաքէն զատենք . որովհետև անոնք պիտի ըսեն Թէ , Մեր առջևէն փախան առջի անգամին պէս . ու մենք ա-

7 նոնց առջևէն պիտի փախչինք ։ Ան ատենը դուք դարանէն ելլէք , ու քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը

8 պիտի տայ ։ Ու երբոր քաղաքը առնէք , քաղաքը կրակով այրէք

Ե բ Թագ · ժգ · 28 ·

Տէրոջը ըսածին պէս ընէք . Տա-

9 ձեղի պատուիրեցի ։ Եւ Ցեսու զանոնք խրկեց , ու անոնք գացին դարանը նստան՝ Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը , Գայիի արևմտեան կողմին . և Ցեսու ան գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց ։

10 Ու Ցեսու առտուանց կանուխ ելաւ՝ ու ժողովուրդը աչքէ անցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին առջևէն դէպ 'ի

Ը Հմր 5 ·

11 Գայի գնաց ։ Եւ իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներն ալ ելան , ու մօտենալով՝ քաղաքին առջևը գացին , ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան . և անոնց ու Գայիի միջտեղը մէկ ձոր

12 մը կար ։ Եւ հինգ հազարի չափ մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի

* Կամ՝ Գաիին

միջտեղը՝ * քաղաքին արևմտեան

13 կողմը ։ Ու ժողովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր բանակը , ու քաղաքին արևմտեան

Ի Հմր 4 ·

կողմը ի դարանը . և Ցեսու ան գիշերը ձորին մէջը գնաց ։

14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը նէ՛յ տեսաւ , քաղաքին մարդիկներովը շուտով ու կանուխ դուրս ելաւ , որ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը՝ որոշ ժամանակով մը դաշտի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազմին , ու ձ չէր գիտեր որ քաղաքին ետևը իրեն համար դարան պատրաս-

Ձ Դատ · ի · 34 · ճող · Թ · 12 ·

15 ած էր ։ Եւ Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլը էանոնց առջևը գիրենք զարնուածի պէս ցուցընելով՝ անա-

Ի Դատ · ի · 36 , եե ·

16 պատին ճամբան փախան ։ Ու քաղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովուրդը ժողովուեցաւ որ զանոնք հալածէն ու Ցեսուին ետևէն իյնալով՝

17 քաղաքէն զատուեցան ։ Եւ Գայիի ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին ետևէն չելլէ . ուստի քաղաքը բաց թողուցին , ու Իսրայէլին ետևէն իյնան ։

18 Եւ Տէրը Ցեսուին ըսաւ . Ձեռքդ եղած նիզակը դէպ 'ի Գայի երկնցուր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

պիտի տամ . և Ցեսու ձեռքը եղած նիզակը դէպ 'ի քաղաքը երկնց-

Ն · ք · գԴ · 1451

19 ցուց · Ու դարանակալները շուտով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ իր ձեռքը երկնցուցածին պէս , վազելին քաղաքը մտան , ու առին անիկայ , և շուտով մը քաղաքը

20 կրակով բռընկցուցին ։ Ու Գայիի բնակիչները ետևնին դարձան տեսան որ՝ ահա քաղաքին ծուխը մինչև երկինքը կ'ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախչելու կարողութիւն չունէին . ու անապատը փախչող ժողովուրդն ալ՝ իր ետևէն իյնող-

21 ներուն վրայ դարձաւ ։ Եւ Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլը երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին , ու քաղաքին ծուխը վեր կ'ելլէր , իրենք ալ ետ դարձան , ու Գայիի

22 մարդիկները զարկին ։ Ասկալներն ալ քաղաքէն անոնց դէմ ելան . ուստի մէկ կողմանէ ասոնք՝ ու մեկալ կողմանէ ալ անոնք ըլլալով , Գայէի մարդիկները Իսրայէլացւոց միջտեղը մնացին . ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ Լանոնցմէ մարդ մը

Լ բ Օր · է · 2 ·

23 ողջ չմնաց ու չազատեցաւ ։ Եւ Գայիի թագաւորը ողջ բռնեցին , ու զանիկայ Ցեսուին բերին ։

24 Ու երբոր Իսրայէլացիք՝ Գայիի բոլոր բնակիչները՝ գիրենք հալածողները դաշտին ու անապատին մէջ ջարդեցին , ու անոնց ամէնքն ալ սուրի բերնէ իյնալով՝ հատաք , բոլոր Իսրայէլացիք Գայի դարձան , ու զանիկայ սուրի բերնէ անցու-

25 ցին ։ Եւ ան օրը ինկածներուն ամէնքը՝ Թէ էրկ մարդ և Թէ կնիկ մարդ , տասուերկու հազար էր , ա՛յինքն՝ Գայիի բոլոր մարդիկները՝։

26 Ու Ցեսու նիզակով երկնցուցած ձեռքը ետ չդարձեց , մինչև որ Գայիի բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ ։

Ի Ցես Նաւ · լ · 22 , 26 ·

27 Ե Բայց Իսրայէլացիք՝ անասուններն ու քաղաքին աւարը իրենց առին , Տէրոջը Ե Ցեսուին հրամայած խօս-

Ե Հմր 2 ·

28 քին համեմատ ։ Եւ Ցեսու՝ Գային այրեց . ու զանիկայ Հնանջենաւոր

Ի Ր Օր · ժգ · 16 ·

29 այսօր . Հ Եւ Գայիի թագաւորը ծառէ մը կախեց մինչև իրիկուն . Յու արևը մտնելուն՝ Ցեսու հրամայեց որ անոր մեռած մարմինը ծառէն վար իջեցընեն ։ և զանիկայ քաղաքին դրանը առջևը նետեցին , ու Նանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ Ը Նոյ մինչև այսօր ։

Ը Գվ · է · 26 · ժ · 27 ·

30 Այն ատենը Ցեսու՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն սեղան մը շինեց Ֆ Գե-

Ֆ Ր Օր · իե · 4 , 5 ·

31 բաղ լեռան վրայ . ինչպես որ Տէրոջը ծառան Մովսես Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեր էր . ա՛ Մովսե-

Ա Ել · ի · 25 , Բ Օր · իե · 5 , 6 ·

սին օրինաց գրքին մէջն գրուածին պէս՝ ցեղս սեղանը ամբողջ քարերէ չինէց , որոնց վրայ երկաթ չէր դպած . և յանոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ ու խաղաղութեան
32 զոհեր մատուցին : Եւ Յեհո ան քարերուն վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց էրէն օրինակը , որն որ Իս-
33 րայէլի որդւոցը առջևը գրեց : Ու բոլոր Իսրայէլը՝ և անոնց ծերերը՝ ու ոստիկանները՝ և դատաւորները՝ տապանակին մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ Լեվտացի քահանաներուն առջևէն կ'երթային , թէ ոտարականները և թէ բնակիները . անոնց կէսը Գարիզին լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Գեբաղ լեռանը կողմը կայնեցան . ինչպես որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր , որ առաջ Իսրայէլի ժողովուրդ-
34 դր օրհնեն : Եւ անկէ ետև զօրինաց գրքին բոլոր խօսքերը կարդաց , ևթէ օրհնութիւնները և թէ անէծքները , ինչ որ գրուած էր օրինաց գրքին
35 մէջը : Մովսէսին բոլոր պատուիրաններէրէն բնաւ խօսք մը չմնաց , որ պանիկայ Ցեսու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին՝ և ոնանց կնիկներուն ու տղաքներուն՝ և անոնց մէջը պտըտող ոտարականին առջևը չկարդայ :

Գ Լ · Թ

1 Թագաւորները կը միարանին Իսրայէլին դէմ : 8 Գիտաւունացիք խաբեութեամբ խաղաղութեան ուխտ մը ձեռք կը բերեն : 16 ասոր համար յաւիտենական ծառայութեան կը դատապարտուին :

1 Ու երբոր Գորդանանու ասդին կողմը եղող բոլոր թագաւորները՝ որ լեռան վրայ , դաշտի վրայ , ու ոմեծ ծովուն բոլոր ելերը՝ մինչև Լիբանանին դիմացը կը բնակէին , յեթեացիք , Ամորհացիք , քանանացիք , Փերեզացիք , խևացիք ու Եբուսացիք
2 ոոո իրարու լսեցին , Միաբանութեամբ Ժողովուեցան՝ որ Ցեսուին ու Իսրայէլին դէմ պատերազմին :
3 Բայց Գաբաւոնի բնակիները երբոր լսեցին ինչ որ Ցեսու Երի-
4 քովին ու Գայիին ըրեր էր , իրենք ալ վարպետութիւն մը բանեցուցին . դացին պաշարներ պատրաստելին , ու իրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր , ու հին՝ պատռած ու կարկտած գինիի տիկեր դրին ,
5 Եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հին-ցած ու կարկտած էին , ու վրանին ալ հին լաթեր ոոոին . և բոլոր իրենց պաշար ոոոի հացը՝ չորցած
6 ոո մկլած էր . Ու Գաբաւոնէ գացին Ցեսուին՝ Գաղգաղայի մէջ , և

անոր ու Իսրայէլի մարդիկներուն ըսին . Մենք հեռու երկրէ կու գանք , ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
7 թիւն ընէք : Իսրայէլի մարդիկները ան Եւեացիներուն ըսին . Գուցէ դուք մեր մէջը կը բնակիք . ու ըէնզի հետ ինչպես
8 դաշնակցութիւն ընենք : Բայց անոնք Ցեսուին ըսին . Իմենք քու ծառաներդ ենք . և Ցեսու անոնց ըսաւ . Դուք ով էք , և ուրկէ
9 կու գաք . Ու անոր ըսին . Քու ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ եկած են՝ քու Եհովայ Աստուծոյդ անունովը համար . քանզի Իանոր համբաւը՝ ու եղիպտոսի մէջ բոլոր
10 ըրածները լսեցինք . ոո նաև Զորդանանու անդին կողմը Բաշոնի Ամորհացւոց Եերկու թագաւորներուն՝ Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին ու Աստարովթի Բաշոնի Ովգ թագաւորին դէմ բոլոր ըրած
11 բաները լսեցինք : Եւ մեր ծերերը ու մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան՝ ու ըսին . Ձեռքերնիդ ճամբու համար պաշար առէք , և զանոնք դիմաւորելու գացէք , ու անոնց ըսէք . Մենք ձեր ծառաներն ենք . հիմա մեզի հետ դաշ-
12 նակցութիւն ըրէք : Ան օրը՝ որ մենք ելանք ձեզի գալու համար , աս պաշարի հացերնիս մեր տուներէն տաք առինք . և ահա հիմա
13 չորցած ու մկլած են . Եւ աս գինիի տիկերը նոր էին , երբոր լեցուցինք , բայց ահա պատռած են . ու աս մեր հանդերձները և կօշիկները՝ ճամբուն խիստ երկայնութենէն հա-
14 մար հինցան : Ու Իանոնց պաշարին նայելով՝ ան մարդիկները ընդունեցին՝ և Տէրոջը չհարցու-
15 ցին : Եւ Ցեսու Ի անոնց հետ խաղաղութիւն ըրաւ , ու անոնց ուխտեց՝ որ զանոնք ապրեցընէ . և ժողովրդին իշխաններն ալ անոնց երդում ըրին :
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն ընելէն իրենք օր եղար՝ լսեցին որ անոնք իրենց դրացիներն են , ու ի-
17 րենց մէջը կը բնակին : Եւ Իսրայէլի որդիքը չհարցուլով՝ երրորդ օրը անոնց քաղաքները մտան . ու անոնց քաղաքները Գաբաւոն՝ Կեփիրա՝ Բե-
18 րովթ և Կարիաթարիմ էին : Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չզարկին . Հանգի ժողովրդին իշխանները՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոնց երդում ըրեր էին . բայց բոլոր ժողովուրդը իշխաններուն դէմ տրտնջեցին :
19 Եւ ամէն իշխանները՝ բոլոր ժողովուրդին ըսին . Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոնց եր-

Ն · Բ · Գ · 1451

ՅԵԼ · Ի · 24 ·

Ն Բ Օր · ԻԵ · 2 , 8 ·

Ն Բ Օր · Ի · 9 , 25 ·

Ե Բ Օր · Լ · 12 ·

Ն Բ Օր · Ժ · 29 · ԻԵ · 12 ·

Գ Բ Օր · Լ · 11 · ՆԵՒՄ · Բ · 3 ·

Ն Բ Օր · ԻԲ · 2 · 15 , 45 , ԻԹ · 20 , 21 · Լ · 19 ·

Ե Բ Օր · Լ · 12 · ՀՄՐ 33 ·

Ն · Բ · Գ · 1451

Ե ԳԼ · Ժ · 19 ·

ԸԵԼ · Իգ · 32 · Բ Օր · Է · 2 · Ի · 16 · Դատ · Բ · 2 ·

ՆԲ Օր · Ի · 11 · Դ Թագ · Ժ · 5 ·

Ժ Բ Օր · Ի · 15 ·

ԻԵԼ · Ժ · 14 · Ցես · Բ · 10 ·

Լ Թու · Իա · 24 , 33 ·

† Կ՚ԻՐ · ԻՐԱՅԷԼ ՄԱՐԴԿԵՐ ԱՆՈՆՑ պաշարէն առին ·

Ի Թու · ԻԵ · 21 · Ես · Լ · 1 , 2 · Տես Դատ · Ա · 1 · ԱԹագ · Իր · 10 · Իգ · 10 , 11 · Լ · Տ · Բ Թագ · Բ · 1 · Ե · 19 ·

Ծ ԳԼ · Ժ · 19 · Բ Թագ · Իա · 2 ·

Լ ԳԼ · Ժ Ր · 25 , 26 , 28 · Եզր · Բ · 25 ·

Հ Ֆաղ · Ե · 2 · Սաղ · Ժե · 4 ·

Թ ԳԼ · Ժ · 2 · Բ Թագ · Իա · 2 ·

Ի ԳԼ · Զ · 27 ·

* ԵԲԲ · կապած

Ղ ԳԼ · Ե · 10 ·

Ն · ք · ԶԲ · 1451

դում ըրինք , ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց դպչիլ ։ Անոնց այսպէս ը-
նենք . զանոնք ողջ թողունք . որ
Յմեր վրայ բարկութիւն չգայ՝ ա-
նոնց երդումնիս ընելնուս համար ։
21 Ուստի իշխանները անոնց ըսին .
Թող ողջ մնան . բայց ղբոլոր ժո-
ղովրդին փայտակոտորներ ու ջրկիր-
ներ ըլլան . և փայտակոտորներ ևս
Լեւիներէ եղեն . ինչպէս որ իշխան-
ները Յանոնց ըսին ։
22 Եսբը Յեսու զանոնք կանչեց . ու
անոնց խօսեցաւ՝ ըսելով . Ինչու
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ՝
Յշատ հեռու ենք , ու Յդուք
23 մեր մէջը կը բնակիք . Ուրեմն դուք
հիմա Ընիծեալ էք , ու իմ Ա-
ստուծոյս տանը համար՝ ձեզմէ ծա-
ռայ , և փայտակոտոր ու ջրկիր չը-
24 պակսի ։ Եւ անոնք Յեսուին պա-
տասխան տուին՝ ու ըսին . Քանզի
քու ծառաներդ ստուգիւ իմացան ,
որ քու Եհովայ Աստուածդ ևր
ծառային Մովսէսին հրամայեր է
ևս բոլոր երկիրը ձեզի տալու , ու
ևս երկրիս բոլոր բնակիչները ձեր
առջևէն բնջինջ ընելու . ուստի
ևմենք ձեր պատճառաւը՝ մեր ան-
ձերուն համար շատ վախցանք , ու
25 ասոր բանը ըրինք ։ Եւ ահա հիմա
ՊԶու ձեռքդ ենք . քեզի ինչ որ
հաճոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
26 մեզի ։ Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ ,
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռ-
քէն ազատեց , ու զանոնք չմեռ-
27 ցուցին ։ Եւ Յեսու նոյն օրը՝
Ընփայտակոտոր ու ջրկիր ըրաւ զա-
նոնք ժողովրդին ու Տէրոջը սեղա-
նին համար , ևր ևՏէրոջը ընտրելու
տեղը Ցաւոյին մինչև աս օրս ։

ԳԼ · Ը

1 Հինգ թագաւորներ գաբաւոնի դէմ կը պա-
տերազմին ։ 6 Յեսու՝ անոր օգնութեան կը
հասնի ։ 10 Աստուած կը պատերազմի անոնց
հետ կարկուտներով ։ 12 Արեգական ու լու-
սինը անշարժ կը կենան՝ Յեսուին խօսքովը ։
16 Հինգ թագաւորները այրի մը մէջ կը պա-
հուին ։ 21 Յեսու անկէ դուրս հանել կու
տայ զանոնք ։ 24 ու անոնց հետ անարգանօք
վարուելով՝ 26 կը կախէ զանոնք ։ 28 Իսրա-
յէլի որդիքը ուրիշ եօթը թագաւորներ ալ
կը յաղթեն ։ 43 Յեսու՝ Գաղգաղա կը դառ-
նայ ։

1 ևՈւ երբոր Երուսաղէմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը լսեց թէ , Յե-
սու Գային առաւ , ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց . ևԵրբ ինչ որ
Երիքովին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ , Գայիին ու անոր թագաւորին
ալ այնպէս ըրաւ . և թէ Գաբաւոնի բնակիչները Իսրայէլացւոց հետ հաշտութիւն ըրին , ու անոնց
2 մէջը մնացին , Շ Հատ վախցան ևն-
ը ևր ժողովրդը . քանզի Գա-

Ն · ք · ԶԲ · 1451

բաւոնը՝ թագաւորանիստ քաղաք մը պէս՝ մեծ քաղաք մըն էր , ու անիկայ Գայիէն մեծ էր , և անոր
3 բոլոր մարդիկները զօրաւոր էին ։ Ա-
սոր համար Երուսաղէմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը՝ Քեբրոնի Հոհամ թագաւորին՝ Յերիմութի Փիրամ թագաւորին՝ ու Լաքիսի Յափիէ թագաւորին՝ ու Էգղոնի Դաբիր թագաւորին Յղդ խրկեց՝ ըսելով .
4 Ինծի ելէք , ու ինծի օգնութիւն ըրէք որ Գաբաւոնը զարնենք . Էքանզի Յեսուին հետ ու Իսրայէլի որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ ։
5 Ուստի Ամորհացւոց հինգ թագաւորները՝ Երուսաղէմի թագաւորը , Քեբրոնի թագաւորը , Յերիմութի թագաւորը , Լաքիսի թագաւորը ևԷգղոնի թագաւորը Ղժողովուեցան . և իրենք ու իրենց բոլոր բանակները ելան , և Գաբաւոնին քովը բանակ դրին , ու անոր դէմ պատերազմ ըրին ։
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները՝ Էգաղգաղայի մէջ բանակը Յեսուին Յղդ խրկեցին՝ ըսելով . Քու ծառաներէդ ձեռքդ մի՛ քաշեր , շուտով մեզի՛ ել , մեզ ազատէ՛ , ու մեզի օգնութիւն ըրէ . քանզի լեռնաբնակ Ամորհացւոց բոլոր թագաւորները մեր վրայ ժողվուեցան ։
7 Եւ Յեսու՝ ինքը ու էիրեն հետ բոլոր պատերազմական մարդիկը՝ և զօրքին բոլոր զօրաւորները Գաղգաղայէն ելան ։
8 Ցայն եղան ։ Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ . Ինանցմէ մի վախնար . քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի . Ժբնաւ անոնցմէ մէկը պիտի չկարենայ կենալ քու առջևդ կայնիլ ։
9 Նայ քու առջևդ կայնիլ ։ Եւ Յեսու՝ Գաղգաղայէն բոլոր գիշերը քալելով՝ յանկարծակի անոնց վրայ
10 հասաւ ։ Ու Տէրը էխռովեցուց զանոնք Իսրայէլին առջևը , և զանոնք Գաբաւոնի Ֆոխ մեծ կոտորածով մը կոտորեց , ու զանոնք Լբեթորոն ելլելու ճամբուն վրայ հալածեց , և զանոնք մինչև Ընազեկա
11 ու Մաքեդա զարկաւ ։ Ու երբոր անոնք Իսրայէլին առջևէն կը փախչէին , ու Բեթորոնէն վար կ'իջնէին , Ժ Տէրը անոնց վրայ երկինքէն էքարկոտ մեծ քարեր նետեց մինչև Ազեկա , ու մեռան . կարկուտին քարերէն մեռնողները՝ Իսրայէլի որդւոցը սրով մեռցուցածներէն շատ էին ։
12 Ան ատենը Յեսու Տէրոջը հետ խօսեցաւ , ան օրը՝ որ Տէրը Ամորհացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը տուաւ , ու Իսրայէլին առջևը բ-
նաւ . ևԱրև , դուն Գաբաւոնին դիմացը կայնէ . լուսին , դուն ալ Հայէղոնի ձորին դիմացը կայնէ ։

Ն·Ք·ԶՔ· 1451

ՅԲԹԱԳ·Ա· 18։
* Կ՚ՈՐ ՈՂՂԻՆ

ՂՏՏ ԵՒ· ԼԸ· 8։

ՖԲ ՕՐ· Ա· 30։ ՀՄՐ 42։ ԳԼ·ԻԳ· 3։ ՀՄՐ 43։

ՅՆԼ·ԺԱ·7։

Ն ՍԱՂ· ՃՀ· 40։ ՃԺ·5։ ՃԽԲ· 8։ 9։ ԵՍ·ԻՂ· 5, 6։ ՄԱՂ· Գ·3։

ՆԲ ՕՐ·Ը· 6, 8։ ԳԼ· Ա·9։

ՊԲ ՕՐ· Գ· 21։ Ե·19։

13 Ու արևը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ ժողովուրդը իր թշնամիներին վրէժ առաւ։ Այրիթ ասիկայ *Ուղղուիեան դրքին մէջը գրուած չէ։ ուստի արևը երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ, ու լման մէկ օրի մը չափ
14 մնալու չարտորաց։ Ղանոր պէս օր մը չեղաւ, ոչ առաջ ու ոչ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց։ քանզի Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ։
15 Ետքը Գեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Գաղգաղա բանակը
16 դարձան։ Եւ հինգ թագաւորները փախան, ու Մակեդա այրի մը մէջ
17 պահուեցան։ Եւ Գեսուին պատմուեցաւ՝ ըսելով. Ան հինգ թագաւորները Մակեդա այրի մը մէջ
18 պահուած գտնուեցան։ Եւ Գեսու ըսաւ. Այրին բերանը մեծ քարեր դլորեցէք՝ ու անոր վրայ մարդիկներ դրէք, որ պահպանուն
19 Թիւն ընէն. Բայց դուք մի՛ կայնիք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց ետևիններնը զարկէք, և անոնց Թող մի՛ տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր
20 ձեռքը մատնեց։ Ու երբոր Գեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտրեց, ու զանոնք հատցուց լմընցուց, և քանոնց փախստականները պարսպա-
21 ւոր քաղաքներու մէջ մտան, Բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեամբ Մակեդա՝ բանակը Գեսուին դարձաւ. Ոչ Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը իր լեզուն չշարժեց։
22 Ան ատենը Գեսու ըսաւ. Այրին բերանը բացէք, ու այրէն ան հինգ թագաւորները հանեցէք ինծի բե-
23 րէք։ Եւ այնպէս ըրին. ու այրէն ան հինգ թագաւորները՝ Յերուսաղեմի թագաւորը՝ Քերրոնի թագաւորը՝ Ելբրոնի թագաւորը՝ Լաքիսի թագաւորը ու Եգղոնի թագաւորը հանեցին անոր
24 դարձին։ Ու երբոր ասոնք թագաւորները Գեսուին ուղղ հանեցին, Գեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմողաց գլխաւորներուն ըսաւ. Մօտեցէ՛ք, ու ձեր ոտքերը ասոնց թագաւորներուն պարանոցներուն վրայ դրէք. և անոնք մօտեցան, ու իրենց ոտքերը անոնց պա-
25 րանոցներուն վրայ դրին։ Եւ Գեսու անոնց ըսաւ. Ձմի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք, ուժովցէ՛ք և քաջասիրտ եղիք. քանզի ուՏէրը ասանկ պիտի ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն, որոնց հետ որ դուք պի-
26 տի պատերազմիք։ Եւ անկէ ետև Գեսու զանոնք զարկաւ մեռցուց, ու զանոնք հինգ ծառէ կախեց. և ծառերուն վրայ մինչև իրիկուն
27 կախուած մնացին։ Ու արևը մտնելուն՝ Գեսու հրամայեց, ու զանոնք ծառերուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած այրին մէջը նետեցին զանոնք, ու այրին բերանը մեծ քարեր դրին, որ ի՛նչ
28 պէս մինչև այսօր։ Եւ Գեսու նոյն օրը Մակեդան ալ առաւ. ու զանիկայ սուրի բերանէ անցուց, և անոր թագաւորը՝ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընցուց, և մէկը ողջ չթողուց. ու Մակեդայի թագաւորին ալ անանկ ըրաւ, ինչպէս որ
29 Երիքովի թագաւորին ըրած էր։ Ետքը Գեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Մակեդայէն Լբենա անցան, ու Լբենային դէմ պատերազ-
30 մեցան. Եւ Տէրը զանիկայ ալ անոր թագաւորովը՝ Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ու մէկը ողջ չթողուցին. և անոր թագաւորին անանկ ըրին, ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էին։
31 Ետքը Գեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Լբենայէն Լաքիսը անցան, և անոր քովը բանակելով,
32 անոր դէմ պատերազմեցան. Եւ Տէրը՝ Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ երկրորդ օրը առնելով, զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լբենային ըրած էին։
33 Ան ատենը Գազերի Հօրամ թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն ընծրլու եկաւ. և Գեսու զանիկայ ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անանկ որ՝ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց։
34 Ետքը Գեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Լաքիսէն Եգղոն անցան, և անոր քովը բանակելով,
35 դէմ պատերազմ ըրին. Եւ զանիկայ նոյն օրը առնելով՝ սուրի բերնէ անցուցին. ու Գեսու նոյն օրը՝ անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընցուց, ինչպէս որ Լաքիսին ըրած էր։
36 Ետքը Գեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Եգղոնէն Քեբրոն ելան, ու անոր դէմ պատերազմ ըրին.
37 Եւ զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերնէ անցուցին զանիկայ ու անոր թագաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները, ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները. և մէկը ողջ չթողուցին, ինչպէս որ Եգղոնին ըրին.

Ն·Ք·ԶՔ· 1451

ՂԳԼ·Ը·29։

ՂԲ ՕՐ·ԽՈ· 23։ ԳԼ·Ը· 29։

ՂԳԼ·Զ·21։

ՈՏՏ ԳԼ· Ժգ·13։ Ժե·13։ Դատ·Ա· 10։

Ն · Ք ԶԲ · 1451

այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընչուց ։

38 Նաքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը * Դաբիր դարձաւ , ու
39 անոր հետ պատերազմեցաւ · Եւ զանիկայ ու անոր թագաւորը և անոր բոլոր քաղաքները առին , ու զանոնք սուրի բերնէ անցուցին . և անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընչուցին . ՚՚ մէկը ողջ չթողուցին . ինչպէս որ Քեբրոնին ըրաւ , և ինչպէս որ Լբենային ու անոր թագաւորին ըրաւ , անանկ ալ Դաբիրին ու անոր թագաւորին ըրաւ ։

40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային՝ հարաւային՝ դաշտային՝ ու լեռներուն տակը եղած երկիրները և անոնց բոլոր թագաւորները ջարկաւ , ՚՚ մէկը ողջ չթողուց , հապա ամէն շնչաւորը մեռցուց , ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը Հպատուիրեր էր ։
41 Եւ Յեսու կռիսէ բառնեցաւ մինչև * Գազա , ու բոլոր Գոսոմի երկիրը մինչև Գաբաւոն՝
42 զանոնք ջարկաւ , եւ ասոնց բոլոր թագաւորները ու անոնց երկիրը՝ Յեսու մէկէն առաւ , Հանդի Իսրայէլին համար՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատերազմ կ՚ընէր ։ Եւ
43 Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Գաղգաղա բանակը դարձան ։

Ե · Օր · ի · 16 · 17 ։
* Տես Ա · Թագ · 30 · 16 ։
Բ Գէ · ա · 16 ։
Յ Հմր 14 ։

Գ Լ · Ժ Ա ՝

1 Քանի մը թագաւորներ Մառոնի ջուրին բովը կը յաղթուին · 10 Հասորը կը բռնուի ու կրակով կ՚այրուի · 16 Յեսու ան բոլոր երկիրը կ՚առնէ ։ 21 Ենակիմները կը կորչի ։

1450

1 Նէ Հասորի Յաբին թագաւորը երբոր ՚՚ բաները լսեց . Մադոնի Յոբաբ թագաւորին ՝ և * Սամրոնի թագաւորին ու Աքսափի թագաւ-
2 ւորին Եւ հիւսիսային լեռները՝ ու Քենէրեթի հարաւային դաշտը ու հովիտը և արևմտեան կողմը՝
3 Դոռոլի գաւառներուն մէջը եղող թագաւորներուն՝ Արևելեան ու արևմտեան կողմը եղող Քանանացիներուն՝ Ամորհացիներուն՝ Քետացիներուն՝ Փերեզացիներուն ու լեռնաբնակ Եբրուսացիներուն՝ և
4 Հերմոնին տակը * Մասփայի երկիրը եղող Հևացիներուն Հմբրտ
5 կառբեր ՚՚ն ։ Եւ ասոնք բոլոր թագաւորները միաբանելով՝ մէկտեղ դադրին Մառոնի ջուրին քովը բանակեցան , որ Իսրայէլին հետ պատերազմին ։

Ե · Օր · ի · 16 · 17 ։
* Ցես · գէ · ժե · 15 · Դատ · ա · 11 ։
Ա Թես · դ · 11 ։
Գ Լ · ժէ · 15 ։
Բ Թես · դ · 11 ։
Գ Լ · ժէ · 11 · Դատ · ա · 27 · Գ Թագ · գ · 11 ։
Բ Գլ · ժգ · 11 ·
Ի Ես · լա · 49 ։
Գ Դատ · գ · 3 ։
Ե Գլ · ժ · 3 ։
Ը Ես · իո · 17 · լո · 19 · Դատ · է · 12 · ա Թագ · ժգ · 5 ։

6 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Ո՚նոնց երեսէն մի վախնար քանզի վաղը ասատնս ես անոնց ամէնը Իսրայէլին առջևը կոտրուելու պիտի մատնեմ * անոնց ձիերուն ջիղերը պիտի կտրես . ու անոնց կառքերն
7 ալ կրակով այրես ։ Ուստի Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազմական ժողովուրդը՝ յանկարծակի Մառոնի ջուրին քովը անոնց դէմ երթալով վրանին յարձակեցան ։
8 Եւ Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը տուաւ . ու զանոնք զարկին . և մինչև մեծ Սիդոնը ու * Մասրեփոթ մայիմը , և մինչև Մասփայի հովիտը դէպ՚ի արևելք հալածեցին . ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէկը չմնաց ։
9 Եւ Յեսու անոնց այնպէս ըրաւ . Հինչպէս որ Տէրը իրեն ըսեր էր . անոնց ձիերուն ջիղերը կտրեց , ու անոնց կառքերը կրակով այրեց ։
10 Եւ նոյնատենը Յեսու դարձաւ՝ Հասորը առաւ , ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց . քանզի Հասորը առաջուց ասոնց բոլոր թագաւո-
11 րութիւններուն գլուխն էր . Եւ անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին , ու բնաջինջ ըրին . բնաւ մէկ շնչաւոր մը չմնաց . ու Հասորը կրակով այ-
12 րեց · Ուստի Յեսու ասոնց թագաւորներուն բոլոր քաղաքները՝ ու անոնց բոլոր թագաւորները առաւ , և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝ բնաջինջ ըրաւ . Հինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր
13 էր ։ Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քաղաքները որոնք իրենց հողաբլուրներուն վրայ կը կենային . բայց միայն
14 Հասորը՝ որն որ Յեսուն այրեց · Եւ ասոնց քաղաքներուն բոլոր աւարը ու անասունները՝ Իսրայէլի որդիքը իրենց առին . բայց բոլոր մարդիկները սուրի բերնէ անցուցին , մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին . ՚՚ բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին ։
15 Հինչպէս որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր , անանկ ալ Մովսէս Յեսուին պատուիրեց , ու Յեսուն ալ այնպէս ըրաւ . և ինչ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , բնաւ անոնց մէկ գանց չըրաւ ։
16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ , Լեռնակողմը ու բոլոր հարաւային կողմը՝ Հև բոլոր Գոսոմի երկիրը՝ Հովիտը ու դաշտը՝ և Իսրայէլի լեռը ու անոր Հովիտը՝
17 * Սէիրոր Հղող քալակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանդ տակը Լիբանանու Հովտին մէջը Հղող Բաաղգադը՝ և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց , ու զանոնք ջարկաւ մեռցուց ։

Ն · Ք ԶՓ · 1450

Ր Գլ · ժ · 3 ։
Ժ Ր Թագ · Ը · 4 ։
Ր Գլ · ժ · 6 ։
Լ Հմգ 8 ։
Ե Թու · Լգ · 52 · Բ Օր · է · 2 · ի · 16 · 17 ։
Ա Նէ · Լգ · 11 · 12 ։
Հ Բ Օր · է · 2 ։
Հ Գլ · ա · 7 ։
Յ Գլ · ժբ · 8 ։
Ղ Գլ · ժ · 41 ։
Ճ Գլ · ժբ · 7 ։
Ր Բ Օր · է · 24 · Գլ · ժո · 7 ։

18 Ցեսու ասս բոլոր թագաւորներուն
հետ շատ օրեր պատերազմ ըրաւ։
19 Գաբաւոնի մէջ բնակող Խաւացի-
ներէն՝ ի զատ՝ Իսրայէլի որդւոցը
հետ հաշտութիւն ընող քաղաք մը
չկար. ամէնն ալ պատերազմով
20 առին. քանզի Աստուծոյ սրտին
կարծրանալը՝ ու պատերազմով
Իսրայէլին դէմ դնելին Ցերոբմէն
եղաւ, որ անոնց ողորմութիւն
չըլլալով՝ զանոնք կորսնցընէ ու
բնաջինջ ընէ, ինչպես որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր։
21 Եւ ան ատենը Ցեսու գնաց՝ ու
լեռներէն՝ Քեբրոնէն, Դաբիրէն,
Անաբէն ու Ցուդայի բոլոր լեռնե-
րէն, և Իսրայէլի բոլոր լեռներէն
Հենակիմները կոտրեց. Ցեսու զա-
նոնք՝ իրենց քաղաքներովը մկտեղ
22 կորսընցուց։ Եւ Իսրայէլի որ-
դւոցը երկրին մէջ՝ Ենակիմներէն
մնաց չմնաց, բայց միայն Գազայի,
Գեթի ու Ազեդովթի մէջ մնա-
ցին։
23 Ու Ցեսու բոլոր երկիրը առաւ,
ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեր էր, և Ցեսու զանիկայ Իս-
րայէլին ժառանգութիւն տուաւ,
անոնց ցեղերուն բաժիններուն
համեմատ. ու երկիրը պատերազ-
մէն հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ան երկու թագաւորները՝ որոնց երկիրները
Մովսէս առաւ ու բաժին ըրաւ։ 7 Յորդա-
նանէ մկալ դին եղած երսունումէկ թագա-
ւորները՝ որոնք Ցեսու զարկաւ։

1 Ասոնք են ան երկրին թագաւոր-
ները՝ որ Իսրայէլի որդիքը զա-
նոնք զարկին, ու անոնց երկիրները
առին, Յորդանանու անդիի կողմը
դէպ ի արևելք, Առնոն ձորէն
մինչև Հերմոն լեռը՝ արևելեան
2 կողմին բոլոր դաշտովը. Եսեբոնի
մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն
թագաւորը, որ անիկայ՝ Առնոն
ձորին եզերքը եղող Արոերէն, և
ձորին մէջտեղէն, ու գաղաադին
կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը եղած Ցաբոկ ձորը, Նաև
Դաշտին, արևելեան կողմն մին-
չև Քներեթի ծովը, ու արևելեան
կողմն Բեթեսիմոթի ճամբան,
ու Հարաւային կողմն Ասեդովթի
փաղային տակը՝ մինչև դաշտի ծո-
վը՝ Յորդէն մինչև Աղի ծովը կը տի-
4 րէր. Ու Եհսկաներուն մնացորդէն
Բասանի Ովգ թագաւորին սահ-
մանը՝ որ անիկայ Աստարովթի
5 ու Եդրայիի մէջ կը բնակէր, Եւ
կը տիրէր Հերմոն լեռանը, Ենու
Սելքայի և բոլոր Բասանի՝ մինչև
Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց
սահմանը, ու մինչև գաղաադին
կէսը, որ Եսեբոնի Սեհոն թագա-
6 ւորին սահմանն էր. Եմովսէս Տէ-
րոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որ-
դւոցը հետ զարկաւ, ու Մովսէս
Եղիեզեր Տերոջը ծառան Մովսէս
Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մա-
նասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն
տուաւ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւոր-
ները, Որ Ցեսու ու Իսրայէլի որ-
դիքը զարկին Յորդանանու ասդիի
կողմը դէպ ի արևմուտք, Լիբանա-
նու հովտին մէջը եղող Բաալգա-
դէն մինչև Քալակ լեռը, որ Սէի-
րը կ'ելլէ. և Ցեսու անոնց Եղիեզե-
ր՝ Իսրայէլի ցեղերուն ժառան-
գութիւն տուաւ՝ իրենց վիճակնե-
8 րուն համեմատ. Ղեւեներուն՝ ու
հովիտներուն՝ ու դաշտերուն մէ-
ջը՝ ու լեռներուն ստորոտները՝ և
անապատը, ու Հարաւային կողմը
Քետացիները՝ Ամորհա-
ցիները՝ Քանանացիները՝ Փերե-
զացիները՝ Խաւացիները ու Եբու-
9 սացիները։ Երիքովի թագաւո-
րը մէկ. Բեթելի քովը եղող Գա-
10 յի թագաւորը մէկ. Երուսա-
ղեմի թագաւորը մէկ. Քեբրոնի
11 թագաւորը մէկ. Երիմութի թա-
գաւորը մէկ. Լաքիսի թագաւո-
12 րը մէկ. Եգղոնի թագաւորը մէկ.
13 Գազերի թագաւորը մէկ. Դա-
բիրի թագաւորը մէկ. Գադերի
14 թագաւորը մէկ. Հորմայի թա-
գաւորը մէկ. Արադի թագաւորը
15 մէկ. Լիբնայի թագաւորը մէկ.
16 Ադողամի թագաւորը մէկ. Մակե-
դայի թագաւորը մէկ. Բեթելի
17 թագաւորը մէկ. Թափուայի թա-
գաւորը մէկ. Ոփերի թագաւորը
18 մէկ. Ափեկի թագաւորը մէկ. Լա-
19 սարոնի թագաւորը մէկ. Մադոնի
թագաւորը մէկ. Հասորի թագա-
20 ւորը մէկ. Սիմրոն մառոնի թա-
գաւորը մէկ. Աքսափի թագաւորը
21 մէկ. Թանաքի թագաւորը մէկ.
22 Մակեդդովի թագաւորը մէկ. Կա-
դեսի թագաւորը մէկ. Կարմելցոս
եղած Եկնամի թագաւորը մէկ.
23 Դովրի գաւառին մէջը՝ Դովրի
թագաւորը մէկ. Գողգոյիմի
24 Գոյիմի թագաւորը մէկ. Թերսայի
թագաւորը մէկ. Ամէն թագաւորնե-
րուն ամէնը երսունումէկ էին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Դեռ չառնուած երկրին սահմանները։ 8 Եր-
կուքը ու կէս ցեղերուն ժառանգութիւնը։ 14,
33 Տէրը ու իրեն մատուցուած զոհերը Ղեւիին
ժառանգութիւնը պիտի ըլլային։ 15 Ռուբե-
նին ժառանգութեանը սահմանները։ 22 Բա-
զաամին մեղսուիլը։ 24 Գադին, 29 և Մա-
նասէի կէս ցեղին ժառանգութեանը սահմանն-
ները։

Ն. ք. գէ. 1450
Գլ. Թ. 3, 7։
Բօր. բ. 30։ Դատ. ժդ 4։ ա թագ. բ. 25։ գ թագ. ժբ. 15։ Հռով. Թ. 18։
Բօր. ի. 16։ 17։
ա թագ. ժգ. 23. 34։ բ Օր. ա. 28։ Գլ. ժե. 13։ 14։
ա թագ. ժե. 4։
Գլ. ժե. 46։
Թագ. լէ. 2. ըէ։
թագ. իշ. 53։ Գլ. ժգ։ ժե։ ժզ։ ժէ։ ժը։ ժթ։
Գլ. ժգ. 15։ իա. 44։ իբ. 4։ իգ. 1։
1445
Հմր 18։

1452

թագ. իա. 24։
Բ Օր. գ. 8։ 9։
Թագ. իա. 24։ բ Օր. բ. 33. 36։ գ. 6. 16։
Ը Օր. գ. 17։
Ե գլ. ժգ. 20։
Ը Օր. գ. 17։ գ. 49։
Բ Օր. գ. 11։ Գլ. ժգ. 12։
Թագ. իա. 35։ բ Օր. գ. 4. 10։
Բ Օր. ա. 4։
Բ Օր. գ. 8։
Բ Օր. գ. 10։ Գլ. ժգ. 11։
Բ Օր. գ. 14։

Ն. ք. զէ. 1452։
Թագ. իա. 24. 33։
Թագ. լբ. 29. 33։ բ Օր. գ. 11։ 12։ Գլ. ժգ. 8։
Յեն. ժգ. 6։ լբ. 3։ բ Օր. բ. 1. 4։
Գլ. ժա. 23։
Գլ. ժ. 40։ ժա. 16։
Եզ. գ. 8։ իգ. 23։ Գլ. Թ. 1։

1451

Գլ. ջ. 2։
Գլ. բ. 29։
Գլ. ժ. 28։
Գլ. ժ. 33։
Գլ. ժ. 33։
Գլ. ժ. 29։
Գլ. ժ. 28։
Գլ. բ. 17։
Դատ. ա. 22։
թագ. գ. 10։
գ Գլ. ժա. 10։

1450

Գլ. ժա. 1։ ժթ. 15։
Գլ. ժթ. 37։
Գլ. ժա. 2։
Յես. ժգ. 1. 2։ Ես. Թ. 1։

Ն · ք · ՂԲ · 1445

1 ||Ու երբոր Յեսու ՝ծերացաւ ու տարիքը առաւ , Տէրը անոր ըսաւ . Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր . և փոխին խիստ շատ երկիր մնաց ժառանգելու ։ 2 Ասիկա երկիրը որ մնացեր է . Փղշտացւոց ամէն սահմանները , ու բոլոր 3 Գեսուրը , Եգիպտոսին դիմացը եղող Սիովրէն՝ մինչև Քանանացւոյը սեպուած Ակկարոնի սահմանին հիւսիսային կողմը , Ըփղշտացւոց հինգ նախարարութիւնները , այսինքն Գազացւոց , Ազովտացւոց , Ասկաղոնացւոց , Գեթացւոց , ու Ակկարոնացւոց , նաև Եւացւոց 4 երկիրը · Հարաւային կողմէն՝ քանանացւոց բոլոր երկիրը՝ ու Սիդոնացւոց Մկարան , Եմինչև Աբէկը՝ ՚՚ մինչև Ամորհացւոց սահմանը ։ 5 Եւ Գեբաղացւոց երկիրը՝ ու արևելեան կողմէն բոլոր Լիբանանը , Հերմոն լեռան տակը եղող Եհաղագադէն մինչև Եմաթի մուտքը , 6 Բոլոր լեռնաբնակները՝ Լիբանանէն մինչև ՆՄասրեփոթ մայիմը , բոլոր Սիդոնացիները · զանոնք Ի Իսրայէլի որդւոցը առջևէն ես պիտի վռնտեմ . միայն թէ Դուն Իսրայէլին ժառանգութիւն բաժնէ ան երէից , ինչպէս որ քեզի պատուիրեցի ։

7 Եւ հիմա ասանկ երկիրը ժառանգութիւն բաժնէ ինը ցեղին , ու Մանասէի կէս ցեղին ։ 8 Նաեւ կէս ցեղին · Քեռնէ Ռուբենացիներ ու Գադացիք անոր դէմ ՚Էն հետ առին իրենց ժառանգութիւնը , Ինորն որ Մովսէս Յորդանանու անդին կողմը դէպ՝ի արևելք անոնց տուաւ , Եերոքը ծառայ Մովսէսին տուածին պէս . 9 Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն՝ ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ Հ Մեդաբային բոլոր դաշտ 10 տովը՝ մինչև Դեբոնը . Ու Եսեբոնի մէջ թագաւորող՝ Ն Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր քաղաքները՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ- 11 մանը . Նեւ Գաղաադը՝ ու Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը՝ և բոլոր Հերմոն լեռը՝ ու բոլոր 12 Բասանը մինչև Սելքա . Բասանի մէջ Ովգին բոլոր թագաւորութիւնը՝ որ Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը թագաւորէր . Նա Հռփհականերուն մնացորդէն անիկայ մնացեր էր . Բայց Մովսէս զանոնք զարկաւ 13 ու վռընտեց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները չվռընտեցին . և Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները՝ մինչև այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան ։ 14 Միայն Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ . անոր ժառանգութիւնը՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ՚՚պատարագներն են , ինչպէս որ անոր ըսեր էր ։

15 Եւ Մովսէս Ռուբենի որդւոցը ցեղին՝ անոնց ազգատոհմներուն համեմատ Ժառանգութիւն տուաւ . 16 Ու անոնց սահմանը ՚՚այսպէս եղաւ . Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն՝ ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ Մեդաբային բոլոր դաշտը , Եսեբոնը ու անոր բոլոր դաշտային քաղաքները , Դեբոնը , Բամոթ բահաղը ու Բեթ- 18 բէելմէոնը , Նեւ Յասան , ու Կա- 19 դեմոթը , ու Մեփայաթը , Եւ Կարիաթեմը , ու Սիբաման , և Սաբեթ սահառը Եմակ լեռան վրայ , 20 Ու Բեթփեգովրը՝ և Հնասեդովթ 21 փասգան՝ ու Բեթեսիմոթը՝ Եւ դաշտին ամէն քաղաքները , ու Եսեբոնի մէջ թագաւորող՝ Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը , Որ զանիկայ ու Յմադիամու իշխանները՝ Եւին , Բոկոմը , Սուրը , Ուրը ու Ռեբէն , ան երկրին մէջը բնակող Սեհոնին նախարարները՝ Մովսէս զարկաւ ։ 22 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Բէովրեան հաղատ հարցուկն ալ սրով մեռցուցին Դէլ ապանուածներուն 23 հետ ։ Ու Ռուբենի որդւոցը սահմանը՝ Յորդանանը և անոր սահմանը եղաւ . Ռուբենի որդւոցը ազգատոհմներուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ՚՚ քաղաքները ու աւանց գեղերը ։

24 Եւ Մովսէս Գադի ցեղին՝ Գադի որդւոցը՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ժառանգութիւն տուաւ ։ 25 Ու անոնց սահմանը ՚՚այսպէս եղաւ . Յազերը ու բոլոր Գաղաադի քաղաքները , և Ամմոնի որդւոցը երկրին կէսը՝ մինչև Արոերը , որ Բաբ- 26 բային դիմացն է ։ Ու Եսեբոնէն մինչև Մասեփայի Ռամաղեը՝ ու Բոտանիմը , և Մանայիմէն մինչև Դաբ- 27 բիրի սահմանը ։ Ու Հովիտի մէջ՝ Բեթարամը ու Բեթնամրան , Սոկքովթը ու Սափոնը՝ Եսեբոնի Սեհոն թագաւորուն թագաւորութեանը մնացորդը , Յորդանանը ու անոր սահմանը , մինչև Բ ՔինեռեթԻ ծովուն եզերքը՝ Յորդանանու անդ- 28 դիի կողմը դէպ՝ի արևելք ։ Գադի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ասիկայ է , ՚՚ քաղաքները ու աւանց գեղերը ։

29 Եւ Մովսէս՝ Մանասէի կէս ցեղին ալ ժառանգութիւն տուաւ , որ Մանասէի որդւոցը կէս ցեղին եղաւ՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ։ 30 Ու անոնց սահմանը ՚՚այսպէս եղաւ . Մանայիմէն՝ Բասանի Ովգ թագա-

Ն · ք · ՂԲ · 1445

ա Տես գլ · ժդ · 10 · իդ · 1 · Բ Դատ · գ · 1 · զ Ցովել · գ · 4 · դ Հմր 13 · բ Թագ · գ · 3 · ժգ · 37 · 38 · ե Ծրեմ · բ · 18 · զ Դատ · գ · 3 · ա Թագ · զ · 4 · 16 · Սոփ · բ · 5 · է ր Օր · բ · 23 · ը Գլ · ժթ · 30 · թ Տես Դատ · ա · 34 · ժ գթագ · ե · 18 · Սաղ · ձգ · 7 · Եզեկ · իե · 9 · ի Գլ · ժբ · 7 · լ Գլ · ժա · 8 · խ Տես գլ · իգ · 13 · Դատ · բ · 21 · 23 · ծ Գլ · ժ · 1 , 2 · կ Թագ · լբ · 33 · բ Օր · գ · 12 · 13 · Գլ · իբ · 4 · հ Հմր 16 · Թագ · իա · 30 · ձ Թագ · իա · 24 , 25 · ղ Գլ · ժբ · 5 · ճ բ Օր · գ · 11 · Գլ · ժբ · 4 · մ Թագ · իա · 24 , 35 · յ Հմր 11 · ն Թագ · ժբ · 20 , 23 , 24 · Գլ · ժ · 3 · 4 ·

ա Գլ · ժբ · 2 · բ Թագ · իա · 28 · գ Թագ · իա · 30 · Հմր 9 · է Թագ · իա · 23 · ը Թագ · լբ · 37 · թ Թագ · լբ · 38 · * Կամ՝ հաւիտ · ժ Օր · գ · 17 · Գլ · ժբ · 8 · ի բ Օր · գ · 10 · ծ Թագ · իա · 24 · կ Թագ · լա · 8 · հ Թագ · իբ · 5 , լա · 8 · ձ Թագ · լբ · 35 · ղ Հաղագաւ՝ Թագ · իա · 26 , 28 , 29 · բ Օր · բ · 19 · և Դատ · ժա · 13 , 15 , ԸԲ · ճ Թագ · ժա · 1 · ժբ · 26 · մ Թագ · լբ · 36 · յ Յն · ԼԳ · 17 · գ Թագ · է · 46 · ն Թագ · լդ · 11 ·

Ն. ՔՐԴ. 1445

ՖԹՈՒ. ԼԲ. 41, Ա ՄՆ. Բ. 23.

ԹԳԼ. ԺԲ. 4.

ՒԹՈՒ. ԼԲ. 39, 40.

ՂՀՊՐ 14, ԳԼ. ԺՐ. 7.

ՒԹՈՒ. ԺԲ. 20, Բ ՕՐ. Ժ. 9, ԺԲ. 1, 2.

ՀԲԲ 1444

ԹԹՈՒ. ԼԴ. 17, 18.

ԲԹՈՒ. ԻԶ. 55, ԼԴ. 54, ԼԴ. 13.

ՖԳԼ. ԺԳ. 8, 32, 33.

ԹԴՆ. ԽԲ. 5, Ա ՄՆ. Ե. 1, 2.

ՒԹՈՒ. ԼԶ. 2, ԳԼ. ԻԱ. 2.

ՂԹՈՒ. ԼԲ. 12, ԳԼ. ԺԵ. 17.

ՒԹՈՒ. ԺԳ. 24, 30, Բ ՕՐ. Ա, 36, 38.

ԸԹՈՒ. ԺԳ. 27.

ՇԹՈՒ. ԺԳ. 7, ԺԳ. 6.

ԼՈՐԻՆ ԲՈԼՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԲՈԼՈՐ ԻԱՍԱՆԸ, ՈՒ ԻԱՍԱՆԻ ՄԷՋ ԵՂՈՂ ՝ԳԱՅԻՐԻ ԲՈԼՈՐ ԳԻՒԶԱՒԱՂԱՐ-

31 ՆԵՐ՝ ՎԱԹԱՍՈՒՆ ՔԱՂԱՔ. ՈՒ ԳԱՂԱԱՏԻՆ ԿՏՍ՝ ԵՒ ՔԱՍՏԱՐՈՎԹԸ ՈՒ ԵԴՐԱՅԻՆ, ԻԱՍԱՆԻ ՄԷՋ ՈՎՔԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆԸ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ ՄԱՆԱՍԵԱՆ ՄԱՐԻՐԻՆ ՈՐԴՒՈՑԸ ԵՂԱԼ, ՅՈՒՒՆ ՝ՄԱՐԻՐԻ ՈՐԴՒՈՑԸ ԿԷՍԻՆ՝ ԻՐՆՈՑ ԱՂՋԱՏՈՀՄԵՐՈՒՆ ՀԱՄԵՄԱՏ ։

32 ԱՍՈՆՔ ԵՆ ՔԱ ՀՈՂԱՔԱՐԸ, ՈՐ ՄՈՎՍԷՍ՝ ՄՈՎԱԲԻ ԴԱՇՏԵՐՈՒՆ ՄԷՋ՝ ԵՐԻՔՈՎԻ ԴԷՄ ԸՑ ԳՈՐԴԱՆԱՆՈՒ ԱՆԴԻՒ ԿՈՂՄԸ ԴԷՊ ՝Ի ԱՐԵԼՔ ԺԱՌԱՆ-

33 ԳՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒԱՒ ։ ՇԻՒՂՅ ՄՈՎՍԷՍ ՂԵԻԻ ՅԵՂԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՉԸ-ՏՈՒԱՒ . ԱՆՈՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ՝ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԱԾՆ Է, Ի ԻՆՔ-ՊԷՍ ՈՐ ԱՆՈՆՑ ԸՍԱՒ ։

ԳԼ. ԺԴ

1 ԻՆՆ ՈՒ ԿՏՍ ՅԵՂԵՐԸ ԻՐՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ ՎԻՃԱԿՈՎ ՊԻՏԻ ԱՌՆԷՒՆ ։ 6 ՔԱՂԷՐ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊՈՎ ՄԸ ԻՐԵՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ ՔԵՐՈՆԸ ։

ՀԲԲ 1444

ՖԹՈՒ. ԻԶ. 55, ԼԴ. 54, ԼԴ. 13.

ՖԳԼ. ԺԳ. 8, 32, 33.

ԹԴՆ. ԽԲ. 5, Ա ՄՆ. Ե. 1, 2.

ՒԹՈՒ. ԼԶ. 2, ԳԼ. ԻԱ. 2.

ՂԹՈՒ. ԼԲ. 12, ԳԼ. ԺԵ. 17.

ՒԹՈՒ. ԺԳ. 24, 30, Բ ՕՐ. Ա, 36, 38.

ԸԹՈՒ. ԺԳ. 27.

ՇԹՈՒ. ԺԳ. 7, ԺԳ. 6.

1 ՈՒ ՔԱՆԱՆՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ՝ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴՒՈՑԸ ԺԱՌԱՆԳԱԾ ԳԻՒՂԸ ԱՍՈՆՔ ԵՆ, ՈՐ ԵՂԻԱԶԱՐ ՔԱՀԱՆԱՆ, ԵՒ ՅԱԻԱՆ ՅԻՍՈՒՆ, ՈՒ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴՒՈՑԸ ՅԵՂԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒԸ ԺԱՌԱՆ-

2 ԳԵՑՈՒՑԻՆ ԱՆՈՆՑ ։ ԲՒՆՆ ՈՒ ԿՏՍ ՅԵՂԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿՈՎ ՊՐՈՒԵՑԱ՝ ԱՆՈՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ, ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ՏԷՐԸ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՁԵՌՔՈՎԸ ՀՐԱ-

3 ՄԱՅԵՐ ԷՐ ։ Ի ՔԱՆԶԻ ՄՈՎՍԷՍ ԵՐԿՈՒՔ ՅԵՂԵՐՈՒՆ՝ ՅՈՐԴԱՆԱՆՈՒ ԱՆԴԻՒ ԿՈՂՄԸ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՈՒՈՒԵՐ ԷՐ , ԲԱՅՑ ԱՆՈՆՑ ՄԷՋԸ՝ ՂԵՒՏԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

4 ՏՈՒԱԾ ՉԷՐ . ՈՐՈՎՀԵՒԱ ԵՈՎՍԿՓԻ ՈՐԴԻՔԸ ԵՐԿՈՒ ՅԵՂ ԷԻՆ, ՄԱՆԱՍԷ ՈՒ ԵՓՐԵՄ . ՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋԸ ՂԵՒՏԱՑՈՑ ԲԱԺԻՆ ՉՏՈՒԻՆ , ԲԱՅՑ ՄԻԱՅՆ ՔԱՂԱՔՆԵՐ՝ ԲՆԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ , ՈՒ ԱՐՈՒԱՐԱՆՆԵՐՆ ԱԼ՝ ԱՆՈՆՑ ԽԱՇՆՑԸ ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑԸ ՀԱՄԱՐ ։

5 Ի ՆՉՊԷՍ ՈՐ ՏԷՐԸ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՊԱՏՈՒԻՐԵՐ ԷՐ , ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ԱՅՆՊԷՍ ԸՐԻՆ , ՈՒ ԵՐԿԻՐԸ ԲԱԺԻՆ-ՑԻՆ ։

6 ԵՒ ԳՈՒՊԱՅԻ ՈՐԴԻՔԸ ԳԱՂԱՂԱՂԱՅԻ ՄԷՋ ՅԻՍՈՒԻՆ ԱՄՍՏԱՑԱՆ , ՈՒ ՀԿԵՆԴԱՆԻՑԱՆ ԳԻՓՈՆԷՒՆ ՈՐԴՒՆ ՔԱՂԱՂԸՆԸ ԱՆՈՐ ԸՍԱՒ . ԴՈՒՆ ԳԻՏԵՍ ԵԱՆ ԽՕՍՔԸ՝ ՈՐՆ ՈՐ ՏԷՐԸ ԸԿԱՓԱՒ ԲԱՆՏԱՅԻ ՄԷՋ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԱՐԴՈՒՆ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՀԵՏ ԽՕՍԵՑԱՒ՝ ԻՆՁԻ ՈՒ

7 ՔԱՂԻ ՀԱՄԱՐ ։ ԵՐԲՈՐ ՏԷՐՈՑԸ ՅՕԱՌԱՆ ՄՈՎՍԷՍ՝ ԳԻՍ ՔԱՓԱՒ ԲԱՆՏԱՅԻՆ ԽՐԿԵՑ ԵՐԿԻՐԸ ԼՐՏԱՍԱՐԱՆ ՀԱՄԱՐ, ԱՍ ՔԱՌԱՍԱՆ ՏԱՐԻԿԱՆ ԷՒ . ՈՒ

ՍՐՏԻՍ ՄԷՋԸ ԼՂԱՅԻՆ ՊԷՍ ԱՆՈՐ ԼՈՒԸ

8 ԲԵՐԻ . ՍԱԿԱՅՆ Ի ԻՄ ՀԵՏՍ ԵԼՈՂ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՍ ՅՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՍԻՐՏԸ ԹՈՒԼՑՈՒՐԻՆ . ԲԱՅՑ ԵՍ ՝ԻՄ ԲՈԼՈՐ ՍՐՏՈՎՍ Է ԻՄ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅՍ ՇԱ-

9 ԶԱՆԴԻՑՅ՝՝ ։ ԵՒ ՆՈՅՆ ՕՐԸ ՄՈՎՍԷՍ ԵՐԴՈՒՄ ԸՐԱՒ՝ ԸՍՏ ՅՈՎ . ԷԱՆ ՔՈՒ ՈՏՔԻԴ ԿՈԽԱԾ ԵՐԿԻՐԸ՝ Է ԱՆպատՃԱՌ ԲԵԶԻ ՈՒ ՔՈՒ ՈՐԴՒՈՑԴ՝ ՅԱԻԻՏԵԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ԸՆԼՍՅ . ՈՐՈՎՀԵՒԱ ԻՄ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅՍ ՔՈՒ ԲՈԼՈՐ ՍՐՏՈՎԴ ՇԱԶԱՆ-

10 ԴՈՒԹԻՒՆ ԸՐԻՐ ։ ԱՐԴ՝ ԱՀԱ ՏԷՐԸ Է ԻՐ ԸՍԱԾԻՆ ՊԷՍ՝ ԱՍ ՔԱՌԱՍՈՒՆՈՒՀԻՆԴ ՏԱՐԻՆ ԻՄ ԿԵԱՆՔՍ ՊԱՀԵՑ , ԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ՝Ի ՎԻՐ՝ ՈՐ ՏԷՐԸ ԱՍ ԽՕՍՐԸ ՄՈՎՍԿՍԻՆ ԸՍԱՒ , ՔԱՆԻ ՈՐ ԻՍՐԱՅԷԼԸ ԱՒԱՊԱՏԻՒ ՄԷՋ ԿԸ ՊՏՐՏԷՐ . ԵՒ ԱՀԱ ԵՍ ԱՅՍՕՐ ՈՒԹՍՈՒՆՈՒՀԻՆԴ ՏԱՐԻԿԱՆ ԵՄ .

11 ՆԵ՝ ԱՅՍՕՐ ՏԱԿԱՒԻՆ ՈՒԺՈՎ ԵՄ , ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ԵՒ ՄՈՎՍԿՍԻՆ ՂՍՆ ԻՐՆԱԾ ՕՐԸ . ԱՆ ԱՏԵՒՆԻ ՁՕՐՈՒԹԻՒՆՆ ԻՆՏՈՐ ԷՐ , ՀԻՄԱԿԱՆ ՁՕՐՈՒԹԻՒՆՆ ԱԼ ԱՆԱՆԿ Է , ՊԱՏՓԱԶՄԵԼՈՒ , ԵՒ ՀԵԼԼԵԼՈՒ ՈՒ ՄՏՆԵԼՈՒ

12 ԿՈՂՄԱՆԷ ։ ՈՒՍՏԻ ՀԻՄՆ ԻՆՁԻ ՏՈՒՐ ԱՆ ԼԵՌ , ՈՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՏԷՐԸ ԱՆ ՕՐԸ ԻՍՕԵՑԱՒ . ՔԱՆԶԻ ԴՈՒՆ ԱՆ ՕՐԸ ԼՍԵՑԻՐ ՈՐ Ի ԵՆԱԿԻՄՆԵՐԸ ՀՈՆ ՚Ը ԲՒՒՂՅ , ՈՒ ՄԵԾ ՊԱՐՍՊԱՒՈՐ ՔԱՂԱՐՆԵՐ ՈՒՒՂՅ . ԴՈՒՆԷՑԷ ՏԷՐԸ ԻՄ ՀԵՏՍ ԸԼԼԱՅ , ՈՒ ՅԵՍ ԶԱՆՈՆՔ ՎՐՆԴ-

13 ՏԵՄ , ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ՏԷՐԸ ԸՍԱՒ ։ ԵՒ ԳԵՍՈՒ Ի ԶԱՆԻԿԱՅ ՕՐՆԵՑ , ՅՈՒ ԳԵՓՈՆԵԱՆ ՔԱՂԱՔԻՆ՝ ՔԵԲՐՈՆԸ ԺԱ-

14 ՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒԱՒ ։ ՀԱՍՐ ՀԱՄԱՐ ՔԵԲՐՈՆԸ՝ ԿԵՆԵՂԵԱՆ ԳԵՓՈՆԷՒ ՈՐԴՒՈՅՆ ՔԱՂԱՔԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ ԵՂԱԼ ՄԻՆՉԼ ԱՅՍՕՐ , ՈՐՈՎՀԵՒԱ Հ ԻՍՐԱՅԷԼ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ ԲՈԼՈՐ ՍՐՏՈՎ ՇԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

15 ԸՐԱՒ ։ ՈՒ ՝ՔԵԲՐՈՆԻՆ ԱՆՈՆՑ՝ ԱՌԱՋՈՒՑ ՝ԿԱՐԻԱԹ ԱՐԲԱ ԷՐ . ՚՚ ԱՆ ԱՐԲԱՆ՝՝ ԵՆԱԿԻՄՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԵԾ ՄԱՐԴ ՄԸՆ ԷՐ ։

ՀՈՒ ԵՐԿԻՐԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԱՆԳՉՏԱՑԱՒ ։

ԳԼ. ԻԵ

1 ԳՈՒԴԱՅԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ։ 13 ՔԱՂԱՂԱՑԻՆ ԲԱԺԻՆԸ ։ ՈՒ ԸՐԱԾ ՅԱՂԹԱՐԻԹԻՒՆԸ ։ 16 ԳՈՐԾՈՆԷՒ՝ ԻՐ ՔԱՀԱՆԱՅՔԱՆ ՀԱՄԱՐ՝ ՔԱՂԱՂԱՑԻՆ ԱՂՏԻԿԸ ԸՆԴԱՆ ԻՐԷՆ ԿՒՒՂԷ Կ'ԱՌՆԷ . 18 ԱՆ ԱԼ ԻՐ ՅՕՐԴԻՆ ՕՐՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ԻՆԴՐԷ , ՈՒ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ ։ 21 ԳՈՒԴԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ ։ 63 ԵՐՈՒսաղԻՄԵՐԸ ԼՂԸՆԴՈՒԵՑԱՆ ։

1 ՆՈՒ ԳՈՒԴԱՅԻ ՈՐԴՒՈՑԸ ՅԵՂԻՆ ՎԻՃԱԿԸ ԻՐԵՆՑ ՏՈՀՄԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ՝ ՄԻՆՉԼ ԵԴՈՎՄԱՅԵՑՈՑ ՍԱՀՄԱՆԸ ԿԸ ՀԱՍՆԷՐ . ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՂՄԻՆ Է ՍԻՆ ԱՆԱՊԱՏԸ ՚ՆՆՑ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԾԱՅՐԸ ԷՐ ։

2 ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԸ ՚՚ ԵՂԱԼ . ԱՂԻ ԾՈՎՈՒՆ ԾԱՅՐԷՆ

ՆՈՒ. ՔՐԴ. ԻԲԲ 1444

ՅԹՈՒ. ԺԳ. 32, 33, Բ ՕՐ. Ա, 28, *ԵԲԲ. ԻՄ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԱՒԷՆ ԼԵՑՈՒՆ ։

ՒԹՈՒ. ԺԳ. 24, Բ ՕՐ. Ա, 36.

ԼՏՎ ԹՈՒ. ԺԳ. 23.

ԻԹՈՒ. ԺԳ. 23, 24, Բ ՕՐ. Ա, 36, ԳԼ. Ա, 3.

ՅԹՈՒ. ԺԳ. 30.

1444

ՏՎ ԲՕՐ. ԼԳ. 7.

ՀԲ ՕՐ. ԼՍ. 2.

ՅԹՈՒ. ԺԳ. 29, 34.

ՂՍԱՂ. ԺԲ. 32, 34, Կ. 12, ՀՈՎՀ. Բ. 31.

ՓԳԼ. ԺԵ. 14, ԴԱՍ. Ա. 20.

ՓԳԼ. ԻԲ. 6.

ՅԳԼ. Ժ. 37, ԺԵ. 13, ԴԱՍ. Ա. 20, ՏՎ ԳԼ. ԻԱ. 11, 12, Ա ՄՆ. Զ. 55, 56.

ՆԳԼ. ԻԱ. 12.

ՂՀՊՐ 8, 9.

ՈԴՆ. ԻԳ. 2, ԳԼ. ԺԵ. 13.

ՖՅ՝ ԵԲՐԱՅԻ ՔԱՂՔԱՑԻ.

ՂԳԼ. ԺԱ. 23.

ՀԹՈՒ. ԼԳ. 3.

ԲԹՈՒ. ԼԳ. 36.

Ն. ք. գաբ. 1444

Ք Թես. ը. 4։

Ը Թես. ա. 5։

Ը Թես. լդ. 5։

Ի Գլ. ժբ. 19։

Ղ Գլ. ժբ. 17։

Ի Գլ. է. 26։

Ը բ Թագ. ժե 17. գ Թագ. ա. 9։

Ի Գլ. ժբ. 16։ գ Թագ. իգ 10. Երեմ. ժթ. 2. 6։

Ժ Գլ. ժբ. 25։ Դատ. ա. 21, ժթ. 10։

Ի Գլ. ժբ. 16։

Լ Գլ. ժբ. 15։

Ե ամ Ն. ժգ. 6։

Ե Դատ. ժբ. 12։

Ի Ն ւբ. 13. Դատ. ժ. 1։ Ե Գլ. ժթ 43։

Յ Հր 47, Թես. լդ 6. 7։

Ղ Գլ. ժգ 13։

Ծ Գլ. ժգ. 15։

—յ-էն հարաւակողմը նայող ծո-
3 ցէն ։-ւ-էը-վ, ու հարաւային կող-
մէն՝ Ակրաբբիմի զառ՝ի վերը կը-
լելով՝ Սինը կ՚անցնի, ու հարաւա-
յին կողմէն կադէս բառնալ ել-
լելով՝ Եսրոնը կ՚անցնի. ետքը
դէպ՝ի Ադդարը կ՚ելլելով՝ կարկային
4 բոլորտիքը կը պտըտի. ետքը Ա-
սմոնէն անցնելով՝ եգիպտոսի հո-
ղեզատը կ՚ելլէ, ու — սահմանը
ծովուն մէջ կը վերջանայ. ձեր
հարաւային սահմանը ասե՛ն։
5 Եւ արեւելեան սահմանը՝ Աղի
ծովը է, մինչև Յորդանանու ծայ-
րը։
Ու հիւսիսային կողմի սահմանը՝
Յորդանանու ծայրը եղող ծոցէն կը
6 ։-ւ-է. Եւ — սահմանը մինչև Ի-
թաղա կը հասնի, ու Բեթարա-
բային հիւսիսային կողմէն կը պտը-
տի. և — սահմանը մինչև Ղուու-
7 բենան Բաանին վէմը կ՚ելլէ. ետ-
քը — սահմանը՝ Աքովրի ձորէն
Դաբիրը կ՚ելլէ, ու հիւսիսային կող-
մէն Գաղգաղա կը դառնայ, որ ան
ձորին հարաւակողմը եղող Եդովմի-
նի զառ՝ի վերին դիմացն է. և —
սահմանը Ենոամիւսի ջուրէն կ՚անց-
նի, ու Ռովգելի աղբիւրը կը վեր-
8 ջանայ. Եւ — սահմանը Բենոովմի
որդւոյն ձորը՝ հարաւային կողմէն
Յեբուսին այսինքն Երուսաղէմին
քովը կ՚ելլէ. ետքը — սահմանը
մինչև ան լեռանը գլուխը կ՚ելլէ,
որ արեւմտեան կողմէն Ենովմի ձո-
րին դիմացն է, ու հիւսիսային կող-
մէն՝ Ռափայնոց ձորին ծայրն է.
9 Եւ — սահմանը լեռանը գլուխէն՝
մինչև Նեփթովախի ջուրին աղ-
բիւրը կը հասնի, ու Եփրոն լեռանը
քաղաքները կ՚ելլէ. ետքը — սահ-
մանը Բաալա այսինքն
10 Կարիաթարիմը կը հասնի. Եւ —
սահմանը՝ Բաալայէն դէպ՝ի արե-
մուտք Սէիր լեռը կը պտըտի,
ու հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-
ռանը քովէն կ՚անցնի, որ անիկայ
քեսալոն է. անկէ Բեթսամիս
11 կ՚իջնէ, ու Թամնա կ՚անցնի. Եւ
— սահմանը՝ Ակկարոնի քովը
կ՚ելլէ դէպ՝ի հիւսիս, ու — սահ-
մանը Սաբարոնը հասնելով՝ Բաա-
լա լեռանն կ՚անցնի, ու Յաբնէլը
կ՚ելլէ. և — սահմանը ծովուն մէջ
կը վերջանայ։
12 Եւ արեւմտեան սահմանը՝ Մեծ
ծովուն եզերքն է. Յուդայի որ-
դւոցը սահմանը չորս կողմանի իրենց
տոհմերուն համեմատ ասիկայ է։
13 Հետ Յեբրոնեան փառերին Յու-
դայի որդւոյը մէջ՝ Ենակի հօրը
Արբային քաղաքը՝ այսինքն Քերբռ-
նը բաժին տուաւ, ինչպէս որ Տէրը

Ն. ք. գաբ. 1444

Դատ. ա. 10, 20։
Թես. ժգ. 23։
Գլ. ժ. 35։ Դատ. ա. 11։
Դատ. ա. 12։
Թես. լբ. 12։ Գլ. ժգ. 6։
Դատ. ա. 13. գ. 9։
Դատ. ա. 14։
Ես ՅՆ. իդ. 64։ Թագ. իե. 23։
ՅՆ. լգ. 11։
* կամ՝ Ջրակայանները

† կամ՝ Կարիաթ Բռն՝

Ա Թագ. իգ. 6։

Հես. ժգ. 24։

14 Յեսուին հրամայեր էր, Եւ քա-
ղէր անկէ՝ Ենակին իրէք որդինե-
րը՝ Սէսին ու Աքիմանը և Թոլմին
15 Ենակին որդիքը վռընտեց. Եւ
անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ
գնաց. (ու Դաբիրին անունը ա-
16 ռաջուց կարիաթ սեփեր էր.) Եւ
քաղէբ ըսաւ. Ով որ կարիաթ
սեփերը զարնէ ու առնէ, իմ Աքսա
աղջիկս անոր կնութեան պիտի
17 տամ։ Եւ քաղէբին եղբօրը Կե-
նեզին որդին Յոթոնիէլը առաւ
զանիկայ. ու քաղէբ իր Աքսա
աղջիկը անոր կնութեան տուաւ։
18 Ու երբոր անոր կ՚երթար, զանի-
կայ յորդորեց որ իր հօրմէն մկ ա-
գարակ մը ուզէ. և Էիւղուն վրա-
յէն վար իջաւ. ու քաղէբ անոր
19 ըսաւ. Ինչ՞ եղաւ քեզի. Եւ աղ-
ջիկը ըսաւ. Ինծի օրհնութիւն
տուր. որովհետև ինծի հարաւային
երկիր մը տուիր, ինծի * ջուրի
աղբիւրներ՝ ալ տուր. ուստի ա-
նոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի
աղբիւրները տուաւ։
20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժա-
ռանգութիւնը՝ իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է.
21 Ու եդովմի սահմանին քովը՝ հա-
րաւային կողմը՝ Յուդայի որդւոցը
ցեղին վերջին քաղաքները — —
են. կաբսէէլ, Եդեր, Յագուր,
22 Կինա, Դիմոնա, Ադադա,
23 Կադէս, Հասոր, Յեթնան,
24 Զիփ, Տելեմ, Բեաղոթ,
25 Հասոր Հադաթա, † Կարիօթ, Ես-
26 րոն՝ որ է Հասոր. Ամամ, Սեմա,
27 Մոլադա, Ասեր գադդա, Եսմոն,
28 Բեղփաղէդ, Ասեր սուալ, Բեր-
29 սաբէէ, Բաղհօթիա, Բաուզա,
30 Իթիմ, Ասէմ, Եղիոնէզդ, Քե-
31 սիլ, Հօրմա, Սիկելակ, Մադ-
32 մաննա, Սանսաննա, Լաբաովթ,
Սելհիմ, Ային, ու Ռեմոն. ամէնը
քսանուերկու քաղաք է, ու անոնց
գեղերը։
33 Դաշտավայրի մէջ՝ Եսթաւուղ,
34 Ոարաա, Ասնա, Զանով, Են-
գանիմ, Թափուա, Ենայիմ,
35 Յերիմուդ, Ոգոդոմ, Սոքով, Ա-
36 զեկա, Սաղարիմ, Ադիթեայիմ,
և Գադերա, (ու Գադերոթա-
յիմ.) տասնուերկու քաղաք ու ա-
37 նոնց գեղերը։ Սէննան, Հադաս-
38 Մադգադգադ, Դաղաան, Մաս-
39 փա, Յոկթէէլ, Լաքիս, Բաղ-
40 կաթ, Էգղոն, Քաբբոն, Լահմաս,
41 Քիթլիս Գադերոթ, Բեթդագոն,
Նաամա, ու Մակկիդա. տասն-
ուվեց քաղաք և անոնց գեղերը։
42 Լիբնա Եթեր, Ասան, Ենսիր,
43 Եփթա Ասնա, Նեսիր, Կեբ-
ղա, Ասքեղեր, և Մարեսա. ինը

Ն·ք·ՂՀ· 1444

45 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Ակ-
կարոն՝ իր գիւղաքաղաքներովը ու
46 գեղերովը · Ակկարոնէն մինչև ծովը,
Ասեդովթին քովի բոլոր ⁺ֈ֊ֈ֊
47 Ն֊էրը՝ իրենց գեղերովը · Ասեդովթի՝
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերո-
վը · Գազա՝ իր գիւղաքաղաքներո-
վը ու գեղերովը, մինչև Եգիպտոսի
հեղեղատը ու մինչև մեծ ծովը՝ իր
սահմաններովը ։
48 Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր ,
49 Ցաթիր , Սոքով , Դաննա , Կարի-
50 աթ սաննա՝ այսինքն Դաւիր , Ա-
51 Նաբ , Եսթեմով , Անիմ , Գո-
շոմ , Քօղօն , ու Գեղոն · տասն-
ուվեց քաղաք ու անոնց գեղերը ։
52 Երբէ , Դումա , Եսան , (53) Ցա-
նում , Բեթթափուա , Ափեկա ,
54 Քամմատա , Կարիաթ արբա՝ այս-
ինքն Քեբրոն , ու Սիովը · ինը
55 քաղաք և անոնց գեղերը ։ Մաոն ,
56 Կարմելոս , Զիփ , Ցետտա , Ցեզ-
57 րայէլ , Ցեկդաամ , Զանով , Կա-
յին , Գաբաա , ու Թամնա · տասը
58 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Աղուղ ,
59 Բեթսուր , Գեդովը , Մաարաթ ,
Բեթանովթ , ու Ելթեկոն · վեց
60 քաղաք՝ ու անոնց գեղերը ։ Կա-
րիաթ բաաղ՝ այսինքն Կարիաթա-
րիմ ու Րաբբա · երկու քաղաք ու
անոնց գեղերը ։
61 Անապատին մէջ՝ Բեթարաբա ,
62 Մադդին , Սեքաքա , Նբշան , Աղի
քաղաքը , ու Ենգադդի · վեց քա-
ղաք ու անոնց գեղերը ։
63 Բայց Յուդային որդիքը կարող
չեղան Երուսաղէմի մէջ բնակող
Եբրուսացիները վռնտելու · ։ ուս-
տի Եբրուսացիները Յուդային որ-
դւոյոց հետ Երուսաղէմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր ։

ՊԱԼՈՒԽ ԺԲ

1 Ընդհանրապես Յովսեփի որդւոյոց ահմանն-
րը ։ 5 Եփրեմին ժառանգութեանը սահմանը ։
10 Չվռնտուած քանանացիները ։

1 Ա֊ Յովսեփի որդւոյոց վիճակը
ահմանէ սկսաւ · անոնց ահմանը՝
Երիքովին Ցորդանանէն՝ Երիքովի ջուրին արևելեան կողմէն
ան անապատը կ'երթայ , որ Երի-
քովէն լեռնակողմը՝ Բեթէլը կ'ել-
2 լէ , Ու Բեթէլէն Լուզը կ'ելլէ , և
Արքի ատարօթի սահմանէն կ'անց-
3 նի , Ու արևմտեան կողմէն՝ Եփալ-
թիի սահմանը կ'իջնէ , Մինչև վա-
րի Բեթորոնին սահմանը՝ ու մինչև
Գազերը , և ծովուն մէջ կը վեր-
4 Ջնայ ։ Եւ Յովսեփին որդիքը՝
Մանասէն ու Եփրեմը՝ ժառանգու-
թիւն առին ։
5 Ու Եփրեմի որդւոյոց սահմանը՝
իրենց տոհմերուն համեմատ ահ ե-

ղաւ · այսինքն՝ անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը՝ արևելեան կողմէն
Ատարօթ ադարը եղաւ , Մինչև
6 վերի Բեթորոնը · Եւ ահ սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ ի Մաք-
մեթաթը ծովը կ'ելլէ , ու ահ սահ-
մանը արևելեան կողմէն մինչև Թէ-
նաթսելովը կը պտտի , ու ետ-
քը արևելեան կողմէն Ցանովկէն կը
7 մտնէ , Եւ Ցանովկէն Ատարովթը
ու Նաարան կ'իջնէ , ու Երիքովին
քովէն անցնելով՝ Յորդանանը կ'ել-
8 լէ · Եւ ահ սահմանը Թափուայէն
Կանա հեղեղատը կ'երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու ծովուն մէջ կը
վերջնայ ։ Եփրեմի որդւոյոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը՝ իրենց տոհ-
9 մերուն համեմատ ասիկայ է ։ Նաև
Եփրեմի որդւոյոցը համար զատուած
քաղաքները՝ Մանասէի որդւոյոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը ։
10 Եւ անոնք՝ Գազերի մէջ բնակող
Քանանացիները չվռնտեցին · ու
Քանանացիները մինչև այսօր Եփ-
րեմի մէջ բնակելով՝ հարկատու
ծառաներ եղան ։

ՊԱԼՈՒԽ ԺԳ

1 Մանասէին վիճակը ։ 8 Ընոր սահմանը ։ 12
Չվռնտուած քանանացիները ։ 14 Յովսեփի
որդիքը ուրիշ վիճակ մըն ալ ձեռք կը բերեն ։

1 Այս Ա֊էյ եղաւ Մանասէի ցեղին
վիճակը · քանզի անիկայ Յով-
սեփին անդրանիկն էր · Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը՝ պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , Գաղաադը ու Բա-
2 սանը անոր եղաւ · Եւ Մանա-
սէին միւս որդիքն ալ՝ Աբիեզերին
որդիքը , Քեղէքին որդիքը , Ասբ-
րիելին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , Ոփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը՝ իրենց տոհմերուն
համեմատ ։ Ասոնք էին Եւ Մանասէի որ-
3 մատ՝ ասոնք էին ։ Եւ Մանասէի որ-
դւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Ոփերին որդին Սալպաադը
տղաքներ չունէր , բայց միայն աղ-
ջիկներ , ու անոր աղջիկներուն ա-
նունները ասոնք են · Մաալա ,
Նոա , Եգղա , Մելքա ու Թերսա ։
4 Ասոնք՝ Եղիազար քահանային
առջևը , Նաւեան Եհոսուին առ-
ջևը , ու իշխաններուն առջևը ներ-
կայանալով՝ ըսին · Տէրը Մովսէ-
սին հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ
մեզի ժառանգութիւն տրուի ։ Եւ
Եհոս Տէրոջը հրամանաւը՝ անոնց
հօրը եղբարցը մէջ՝ անոնց ժառան-
5 գութիւն տուաւ ։ Եւ Մանասէին՝

Ն·ք·ՂՀ· 1444

Ե Գլ· ժը· 13 ։

Ղ Բ Մն· ը· 5 ։
Ե Գլ·ԺԷ·7 ։

Ը ա Մն· է· 28 ։

Ի Գլ·ԺԷ·9 ։

Ժ Գլ·ԺԷ·9 ։

Ի Դատ· ա· 29 · Տե՛ս գ Թագ· թ· 16 ։

— Ծն· խա· 51 ։ խզ· 20 · Խը· 18 ։
Ք Ծն·ծ·28 · Թուա· իզ· 29 ։ լբ·39 ։ 40 ։ ա Մն· է· 14 ։
Է Բ Օր· գ· 15 ։
Ը Թուա· իզ· 29—32 ։
Ի Թուա· իզ· 30 ։ ա Մն· է· 18 ։
Ղ Թուա· իզ· 31 ։
Ե Թուա· իզ· 32 ։
Ը Թուա· իզ· 33 · լէ·1 ։ ԼԶ·2 ։

Ի Գլ·ԺԷ·1 ։

Ժ Թուա· իէ· 6 ։ 7 ։

— Գլ· ժը· 13 ։ Դատ· ա· 26 ։
Ք Գլ· ժը· 13 ։ Բ Մն· ը· 5 ։
Է ա Մն· է· 23 ։ գ Թագ· թ· 15 ։
Ը Գլ· ժէ· 14 ։

Ն· ք · ՉԿ · 1444

Ցորդանանու անդիի կողմը եղող գաղաադի ու Բասանի երկրէն 'ի
6 զատ՝ տասը բաժին ինկաւ · քանզի Մանասէին աղջկունքերը անոր տղոցը մէջ ժառանգութիւն առին · ու գաղաադու երկիրը՝ Մանասէին միւս որդւոցը եղաւ ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը ---էյ եղաւ · *Աներէն՝ մինչև Էմաքմեթաթէն՝ որ Սիւքեմի դիմացն է , ու -- սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչև Թափուայի աղբիւրին ։
8 Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ · ու Մանասէի սահմանին մէջը Եղբ Թափուա ։ ՝ Եփրեմ
9 մին որդւոցը եղաւ ։ Եւ -- սահմանը՝ Կանայ հեղեղատը կ'իջնէ , հեղեղատին հարաւային կողմն ։ Մանասէի քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին քաղաքներն են · և Մանասէին սահմանը՝ հեղեղատին հիւսիսային կողմն է , ու ծովուն
10 մէջ կը վերջանայ · Հարաւային կողմը՝ Եփրեմին , ու հիւսիսային կողմը՝ Մանասէին ըլլալով , անոնց սահմանը ծովը եղաւ · և հիւսիսային կողմն՝ Ասերին , ու արևելեան կողմն՝ Իսաքարին հետ կը
11 միանան ։ Եւ Իսաքարին ու Ասերին սահմանները մէջը Բեթսանը ու անոր գիւղաքաղաքները , և Եբղաամը ու անոր գիւղաքաղաքները · և Դովրին բնակիչները , ու անոր գիւղաքաղաքները , ու Ենդովրին բնակիչները , ու անոր գիւղաքաղաքները , և Թանաքին բնակիչները , ու անոր գիւղաքաղաքները · Մակեդդովի բնակիչները , ու անոր գիւղաքաղաքները , աս իրեք
12 գաւառը Մանասէին եղաւ ։ Եւ Մանասէին որդիքը չկրցան աս քաղաքներուն բնակիչները դուրս վռնտել · ու Քանանացիները կամակորութեամբ ան երկրին մէջ
13 բնակեցան ։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժովցան , Հարկատու ըրին Քանանացիները · բայց զանոնք չվռնտեցին ։
14 Եւ Յովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան , ու ըսին · Ինչո՞ւ համար ինծի մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր , ու ես բազմաթիւ ժողովուրդ մըն եմ · քանզի Աստուած
15 մինչև հիմա զիս օրհնեց ։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ · Թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես , անտառը ելլէր , ու զանիկայ կարէ , Փերեզացւոց ու Ռափայնոց երկրին մէջը քեզի բէ՛ղ ըլէ , որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կու գայ ։
16 Եւ Յովսեփի որդիքը ըսին · Լեռը մեզի բաւական չէ · ու Հովկիտի երկրին մէջը՝ Բեթսանի մէջ , ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ , և Յեզրեաելի հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները երկաթէ
17 կառքեր ունին ։ Ու Յեսու Յովսեփին տանը՝ Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով , ըսաւ · Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես , ու շատ ուժ ունիս · քեզի միայն
18 մէկ վիճակ մը չբլլայ , Լեռը քուկդ ըլլայ · և որովհետև անիկայ անտառ է , զանիկայ կարէ , ու մինչև ծայրը քուկդ ըլլայ · քանզի դուն Քանանացիները անկէ պիտի վռնտես , Լեռ անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան ։

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

Ղ Ս · ԺԹ · 18 ։ Գ Թագ · Գ · 12 ։ Գ Պատ · Ա · 19 · Գ · 3 ։

Ղ Օր · Ի · 1 ։

ԳԼ · ԾՐ

1 Խորանը Սելովի մէջ կը կանգնեն · 2 Երկրին մնացածը գծագրելով՝ եօթը բաժին կ'ընեն ։ 10 Յեսու վիճակով կը բաժնէ զանիկայ · 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը , 21 և քաղաքները ։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովի մէջ ժողվուեցան և Երհոն ժողովքի խորանը կանգնեցին , ու երկիրը անոնց առջևը նուաճեցաւ ։
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ՝ եօթը ցեղ մնացեր էր , որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին ։ Եւ Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ · Մինչև երբ անհոգութիւն պիտի ընէք , ու պիտի չերթաք ժառանգելու ան երկիրը , որն որ Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ
4 ձեր հայրերուն ։ Ահա ձեզի ցեղին իրեք մարդ ընտրեցէք , ու զանոնք խրկեմ , որ երթան ան երկրին մէջը պտրտին , ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն , ու Երուսաղէմ ինծի
5 դառնան ։ Եւ զանիկայ եօթը մասերու պիտի բաժնեն · Յուդան իր սահմանին մէջը՝ հարաւային կողմը կենայ , ու Յովսեփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը՝ հիւսիսային
6 կողմը պիտի կենան ։ Եւ դուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք , ու հոս ինծի բերէք , ես ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս ձեզի համար վիճակ
7 ձակ ձգեմ · Երդևեցիները ձեր մէջը բաժին չունին , որովհետև անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է · Եւ Գադը՝ ու Ռուբէնը՝ և Մանասէին կէս ցեղը Ցորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արևելք իրենց ժառանգութիւնները առին , որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ ։
8 Եւ ան մարդիկները ելան գացին · ու Յեսու ան երկիրը գրելու գացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով ·

Գ Պատ · Ժ · 51 · Ի · 2 · Իր · 9 · Ե · Բեմ · Է · 12 ։
Բ Պատ · Ժ · 31 · Թագ · Ա · 3 , 24 · Գ · 3 , 4 ։
Է Պատ · Ժ · 9 ։
Է ԵԲ · տուէք ։
Ե Գլ · Ժ · 1 ։
Է Գլ · Ժ · 1 , 4 ։
Ղ Գլ · Ժգ · 2 · Հմ 10 ։
Է Գլ · Ժգ · 33 ։
Ը Գլ · Ժգ · 8 ։

Ն·ՔՐ·ՁԲ· 1444

Գացէք , և ան երկրին մէջը պտըտելով՝ զանիկայ գրեցէք . ետքը ինծի դարձէք , որ հոս Սելովի մէջ Տէրոջը առջևը ձեզի համար վիճակ
9 ձգեմ : Եւ ան մարդիկները գացին , ու ան երկրին մէջը պտրտեցան , և զանիկայ էր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելով՝ գիրքի մը վրայ գրեցին , ու Սելովի բանակը
10 եկան Յեսուին ։ Եւ Յեսու Սելովի մէջ Տէրոջը առջևը՝ անոնց համար վիճակ ձգեց . ու Յեսու հոն երկիրը բաժնեց Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ ։
11 Եւ Նախ Բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ . ու իրենց վիճակին սահմանը՝ Յուդայի որդւոցը ու Յովսէփի որդւոցը
Ր Տե՛ս գԼ· ԺԶ· 1 ։ 12 սեփ որդւոցը մէջտեղը ելաւ ։ Եւ անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը՝ Յորդանանէն եղաւ . ու ՚ի սահմանը հիւսիսային կողմին՝ Երիքովին քովը կ՚ելլէ , և դէպ՚ի արեւմուտք՝ լեռը վեր կ՚ելլէ , ու Բեթաւանի անապատին մէջ կը վերջանայ .
Ժ ՅԱ· ԻԸ· 19 ։ Դատ· ա· 23 ։ 13 նայ . Եւ սահմանը՝ անկէ Լուզին կ՚անցնի , Լուզին՝ Ժայռինքն Բեթելին հարաւային կողմէն . ետքը ՚ի սահմանը՝ Ատարոթ ադարը կ՚իջնէ , որ Ի վարի Բեթորոնին հարաւային կողմը եղող լեռանը քովը
Ի ԳԼ· ԺԶ· 8 ։ 14 է . Եւ ՚ի սահմանը արեւմտեան ծայրը հասնելով՝ դէպ՚ի հարաւ կը դառնայ՝ հարաւային կողմէն՝ Բեթորոնին դիմացի լեռնէն , ու կը վերջանայ Կարիաթբաալի մէջ՝ որ է Կարիաթարիմ , Յուդայի որդւոց քաղաքը ։ Արեւմտեան ծայրը ասիկայ է ։
Լ Տե՛ս գԼ· ԺԵ· 9 ։ 15 կայ է ։ Եւ հարաւային կողմը՝ Կարիաթարիմի ծայրէն ելլելով , սահմանը դէպ՚ի արեւմուտք կ՚երթայ , ու Նեփթոյայի ջուրին աղբիւրը
Ի ԳԼ· ԺԵ· 9 ։ 16 կ՚ելլէ ։ Եւ ՚ի սահմանը՝ Ռափայնոց հովիտին մէջը՝ հիւսիսային
Ժ ԳԼ· ԺԵ· 8 ։ կողմը եղող Ենովմի որդւոյն ձորին դիմացի լեռանը եզերքը կ՚իջնէ , ու Յեբուսին քովէն դէպ՚ի հարաւ Ենովմի ձորէն իջնելով՝
Լ ԳԼ· ԺԵ· 7 ։ 17 Ռովգելի աղբիւրը կ՚իջնէ . Եւ հիւսիսային կողմէն նշան կտրելով՝ Ենսամիսը կ՚ելլէ , ու անկէ Ադումմինի զառի՚ի վերին դիմացը եղող
ՀԳԼ· ԺԵ· 6 ։ Գաղիլովթը կ՚ելլէ , և Հրուբէնեան
Յ ԳԼ· ԺԵ· 6 ։ 18 բանին վէմը կ՚իջնէ . Ետքը Յարաբային դիմացի կողմէն դէպ՚ի հիւսիս անցնելով՝ Արաբա կ՚իջնէ .
19 Ետքը ՚ի սահմանը դէպ՚ի հիւսիս՝ Բեթագղային քովէն կ՚անցնի , ու ՚ի սահմանը՝ Աղի Ծովուն հիւսիսային ծոցը՝ ՚ի Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ ։ Հարաւային սահմանը ասիկայ է ։
20 Եւ արեւելեան կողմի սահմանը Յորդանանն է ։ Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է ։
Ն·ՔՐ·ՁԲ· 1444 21 Եւ ՚ի քաղաքները՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . Երիքով՝ Բեթհագղա՝ Եմեկկասիս՝ Բեթարաբա՝
23 բա՝ Սեմարիմ՝ Բեթէլ՝ Աւիմ՝
24 Փարա՝ Եփրա՝ Քեփարամմոնա՝ Հոփնի ու Գաբա . տասներկու
25 քաղաք և անոնց գեղերը ։ Գաբաոն՝ Ռամա՝ Բերովթ՝ Մա-
26 բաւոն՝ Ռամա՝ Բերովթ՝ Մասպա՝ Քեփիրա՝ Մոսա՝ Ռեկեմ՝
28 Յերփսէլ՝ Թարաղա՝ Սելա՝ Էլէփ՝ Եբուսացի՝ այսինքն Երուսաղէմ՝ Գաբաաթ — Կարիաթ . տասնուերկու քաղաք և անոնց գեղերը ։ Բենիամինին որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է ։
ՂԳԼ· ԺԵ· 8 ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Շմաւոնին , 10 Զաբուղոնին , 17 Իսաքարին ։ 24 Ասերին , 32 Նեփթաղիմին , 40 և Դանին վիճակները ։ 46 Իսրայէլի որդիքը Յեսուին ժառանգութիւն կու տան ։

1 Եւ երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ , Շմաւոնի որդւոցը ցեղին՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . ու անոնց ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը ժառանգութեան — ՀՄՐ 9 ։
2 մէջը եղաւ ։ Եւ Իրենց ժառանգութեանը մէջ — տղաքները ու Բ ԱՄՆ · Գ · 28 ։
3 նեցան . Բերսաբէէ , Սաբէէ , Մո-
4 լադա , Ասըր սուաղ , Բաղա , Ա-
5 սեմ , Էլթուղադ , Բաթուլ , Հօր-
6 մա , Սիկելակ , Բեթմարքաբովթ , Ասըր սուսա , Բեթլաբաովթ , և
7 Սարուհէն . տասուերկը քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Ային , Ռեմմոն , Եթեր , և Ասան . չորս քաղաք ու
8 անոնց գեղերը ։ Եւ այս քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև *Բահաղեթ բէերը , — Հարաւային Ռաման՝ , Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է ։
* Կ՚ըսէ՝ Բահաղեթ բէեր ուսման հարաւային կողմէն ։
9 կայ է ։ Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը՝ Յուդայի որդւոցը բաժինէն եղաւ . քանզի Յուդայի որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց . ետևոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին ։ ՟ ՀՄՐ 1 ։ ՟
10 Ու երրորդ վիճակը՝ Զաբուղոնի որդւոցը ելաւ՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդը է ։
11 ղաւ . Ետ անոնց սահմանը՝ դէպ՚ի Ծովը ու Մարալան կ՚ելլէ , և Դաբասեթը կը հասնի , ու Ի Ցեկնամի դիմացը եղող ձորը կը հասնի ,
12 Եւ Սարիդէն՝ դէպ՚ի արևելեան Ը ՅԱ· ԽԹ· 13 ։ Ի ԳԼ · ԺԸ· 22 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1444

կողմը՝ քաղաղվթ թաբօրին սահմանը կը դառնայ, ու Թաբաբաթէն ելլելով՝ ցափիէն վեր կ'ելլէ,
13 Եւ անկէ դէպ 'ի արեւելք անցնելով՝ արեւելեան կողմէն Գեթքոփերը. Ի-թհաասիրը կ'անցնի, ու Ռեմմոն
14 մեթօարը Ե Նուան կ'ելլէ. Եւ Քը ՚ սահմանը՝ հիւսիսային կողմէն Ենաթօնը կը պտրտի, ու Ցեփթա-
15 յելի ձորին մէջ կը վերջանայ. Եւ կատտաթ, ու Նաաղօլ, և Սամբրօն, ու Ցադելա, և Բեթլէհեմ. տասուերկու քաղաք ու անոնց գե-
16 ղերը։ Զաբուղոնի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ա քաղաքները ու անոնց գեղերը։
17 Զորրորդ վիճակը Իսաքարին ելաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց
18 տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց սահմանը ՚ի Եզրայէլ,
19 ու Քասելովթ, և Սունամ, Ու Ափերէմ, և Սիան, ու Անարէթ,
20 Եւ Ռաբբիթ, ու Կեսիօն, ու Աբէս, Եւ Ռամաթ ու Ենգաննիմ,
21 22 և Ենքադդա, ու Բեթփասես. Եւ ա սահմանը՝ Թաբօրը, Սահիման ու Բեթսամիւսը կը հասնի, ու անոնց սահմանը Ցորդանանու մէջ կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք
23 ու անոնց գեղերը։ Իսաքարի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է, ա քաղաքները ու անոնց գեղերը։
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդւոցը ցեղին ելաւ՝ իրենց տոհմ-
25 րուն համեմատ։ Ու անոնց սահմանը ՚ի Հելկաթ, ու
26 Ալի, և Բետէն, ու Աքսափ, Եւ Ալամելէք. ու Ամադ, և Մասաղ. ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմէղոսը և Սիհոր լիբնաթը կը հասնի,
27 Նի, Ու արեւելեան կողմէն՝ դէպ 'ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու հիւսիսային կողմէն Զաբուղոնը, Ցեփթայելի ձորը, Բեթամկը ու Նեհիէլը կը հասնի, և ձախ կողմէն՝ քա-
28 բօնը կ'ելլէ, Ու Եբրոնը, և Րոորը, ու Համմոնը, և Կանան, Ղինչև
29 մեծ Սիդոնը. Եւ ա սահմանը Ռամա կը դառնայ, մինչև Ի Ցիւրոս՝ ամուր քաղաքը, և ա սահմանը Ուսան դառնալով՝ Ծովուն մէջ՝ Աքեզիբին վիճակին մէջը կը
30 վերջանայ. Ու Ամմա, և Ափէկ, ու Ռոոբ. քսանուերկու քաղաքներ
31 ու անոնց գեղերը։ Ասերի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է, ա քաղաքները ու անոնց գեղերը։
32 Վեցերորդ վիճակը՝ Նեփթալիմի որդւոցը ելաւ, այսինքն Նեփթա-

ղիմի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն
33 համեմատ։ Ու անոնց սահմանը ՚ի Հելեփէն ա Ալոնէն մինչև Սանանիմը, ու Ադամի Նագեբը, և Ցաբնէելը ու մինչև Լակումը, ու ելքերը Ցորդանանու-
34 մէջ կը վերջանայ։ Եւ Քը ա սահմանը՝ արեւմտեան կողմէն Ազանոթ Թաբօրը կը դառնայ, ու անկէ Հուկոկը կ'ելլէ. և հարաւային կողմէն մինչև Զաբուղոնը կը հասնի, ու արեւմտեան կողմէն՝ մինչև Ասերը, և արեւելեան կողմէն՝ մինչև Ցուդան ու Ցորդանանը կը հասնի.
35 Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Ասդիմ, Սէր, Ամմաթ, Րեկկաթ,
36 Քենեռեթ, Ադամա, Ռամա,
37 Հասոր, Կադէս, Եդրայի, Ենհասոր,
38 Ցարօն, Մակդաղէլ, Հարեմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիս. տասնուվեց քաղաք և անոնց
39 գեղերն են։ Նեփթալիմի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ա քաղաքները ու անոնց գեղերը։
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդւոցը ցեղին ելաւ՝ իրենց տոհմ-
41 րուն համեմատ։ Եւ անոնց ժառանգութեան սահմանը ՚ի Եղաւ. Սարաա, ու Եթհաւուղ, և
42 Իրսամէս, Ու Շաղաբին, և Այժ-
43 ղոն, ու Եթհլա, Եւ Ելոն, ու
44 Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու Եղթեկէ, և Գաբաթոն, ու Բաալոթ,
45 Ու Եհուդ, և Բանէ բարակ, ու
46 Գեթրէմոն, Եւ Մէարկոն ու Ռակկոն, Ցոպպէին դիմացը եղած սահ-
47 մանովը մէկտեղ։ Եւ Դանի որդւոցը սահմանը՝ իրենց պղտիկ ելաւ. ուստի Դանի որդիքը ոտք ելան, ու Լէսեմի հետ պատերազմեցան, և զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերնէ անցուցին, ու անիկայ ժառանգելով՝ անոր մէջը բնակեցան, և Լէսեմը՝ իրենց հօր Դանին անունը-
48 վը՝ Դան կոչեցին։ Դանի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ա քաղաքները ու անոնց գեղերը։
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելէն լմընցնելէն ետքը, Իսրայէլի որդիքը՝ Նաւեան Եսուսին՝ իրենց մէջը ժառանգութիւն
50 տուին. Ցերոնը հրամանաւը՝ անոր ուզած քաղաքը՝ Թամնաթ սարան իրեն տուին՝ Եփրեմի լեռանը վրայ, ու անիկայ քաղաքը շինեց, և անոր մէջ բնակեցաւ։
51 Ասոնք են ան ժառանգութիւնները՝ որ եղիազար քահանան, և Նաւեան Եսուսն, ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետները՝ հսելովի մէջ Ցերոնը առջևը՝ ժո-

Ն·Ք·ՂԲ· 1444

ՔԲՕր·ԼԴ· 23։

ՀԴաս·ա· 35։

ՀԳոր·Թ· 36։
և Տե՛ս Դաս·ԺԸ։

ՀԴաս·ԺԸ· 29։

ՀԹիւ·ԼԴ· 17։ Գլ·Ժդ· 1։

ՀԳլ·ԺԸ·1· 10։

Ղ Գլ·Ժա· 5։ Դաս·ա· 31։ ԵբԹագ·ե· 11։

ԸՅն·լը·5։ Դաս·ա· 31։ ՄԻբ· ա·14։

ՀԹ Գլ·Իդ· 30։

1444

Ն. ք. ընդ. 1444

զովքի խորանին դրանը քովը վճակով ազատեցին, ու երկիրը բաժանելը լմընցուցին։

ԳԼ. Ի

1 Աստուած հրամայեց կ'ըսէ, 7 ու Իսրայէլի որդիքը ապաստանի վեց քաղաքները կ'որոշեն։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսե-
2 լով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը, ու ըսէ. Մովսէսին ձեռքովը՝ ան իմ ձէզի ըսած ապաստանի քա-
ԵԼ. իա. 13։ Թուա. լե. 6, 11, 14։ ԲՕր. ժԹ. 2, 9։ ղաքներս ձէզի համար որոշեցէք.
3 Որպէս զի սխալմամբ անգիտութեամբ մարդ զարնող սպանողը հոն փախչի. ու անոնք ձէզի ապաստանարան ըլլան՝ արեան վրէժ-
4 խնդիր եղողէն. Եւ անիկա պանողը ան քաղաքներուն մէկուն մէջը թող փախչի, ու բաղաքին դուռը կայնի, և ան քաղաքին ծերերուն իր իրաւունքը խօսի, որ լսեն. ու անոնք զանիկայ քաղաքին մէջը իրենց քովը առնելով՝ անոր մէկ տեղ մը տան, որ իրենց
ԲՀռութ. դ. 1, 2։ ՓԹուա. լե. 12։ 5 հետ բնակի։ Ու երբոր արեան վրէժխնդիրը անոր ետևէն իյնայ, սպանողը անոր ձեռքը չտան. քանզի անիկայ իր դրացին անգիտութեամբ մեռցուցեր է, և առաջուց անոր դէմ թշնամութիւն
ԴԹուա. լե. 12, 25։ 6 մը չունէր։ Եւ անիկայ ան քաղաքին մէջը պիտի բնակի, մինչև որ դատաստանի համար ժողովքին առջևը կայնի, մինչև որ ան օրերը եղող քահանայապետը մեռնի. ետքը սպանողը թող դառնայ, իր քաղաքը ու իր տունը երթայ, այսինքն ան քաղաքը՝ ուսկից որ փախեր էր։
ԻԳԼ. իա. 32։ ա ՄՆ. գ. 76։ 7 Ուստի Գալիլեայի մէջ Կադէսը Նեփթաղիմի լեռնակողմը, Սիւքեմը՝ Եփրեմի լեռնակողմը, և Կարիաթ արբան՝ այսինքն Քեբրոնը՝ Յուդայի լեռնակողմը։
ՀԳԼ. իա. 21։ ԲՄՆ. ժ. 1։ ԻԳԼ. ժգ. 15։ իա. 11, 13։ 8 Ու Երիքովի դիմաց Յորդանանու անդիի կողմը դէպ ի արևելք՝ Ռուբենի ցեղէն՝ անապատին դաշտին մէջ՝ Բոսորը, և Գադի ցեղէն՝ Գաղաադու մէջ՝ Յրամովթը, ու Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ՝
ՃԵՂ. ա. 39։ ԲԲՕր. դ. 43։ ԳԼ. իա. 36։ ա ՄՆ. գ. 7Տ։ ժԳԼ. իա. 38։ գՓաագ. իբ. 3։ 9 Իսկ զանոնք էր, Երիքովը Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը բնակող օտարականին համար որոշուած քաղաքները ասոնք են. որպէս զի ամէն ով որ սխալմամբ մարդ մեռցընէ, հոն փախչի, ու արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռնի, մինչև որ դատաստանի համար ժողովքին առջևը չկայնի։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ղեւտացւոց վիճակով քառասնեւութը քաղաք կր տրուի միւս ցեղերուն ժառանգութիւնեբրէն։ 43 Աստուած իր խոստմանը պէս՝ եր-

կիրը անոնց կուտայ, ու կը հանգըստացընէ զանոնք։

1 Ու Ղեւտացւոց նահապետները՝ Եղիազար քահանային, Նաւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտ-
2 ցան, Ու Քանանու երկիրը Շիլովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով. Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց՝ որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ, ու մեր անասուններուն համար՝ անոնց արուարձան-
ԲԳԼ. ժը. 1։ ՓԹուա. լե. 2։ 3 ները տրուին։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամանաւը՝ իրենց ժառանգութիւններէն՝ ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները Ղեւտացւոց տուին։
4 Եւ վիճակը կահաթեանց ազգատոհմներուն ելաւ. ու Ղեւտացիներուն Յ Ահարոն քահանային ՏՀԺր 8, 19։ Ի Տճ. գԼ. իդ. 33։ որդւոցը՝ Էվճակով տասուիրեք քաղաք ելաւ, Յուդայի ցեղէն, Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի
5 ցեղէն։ Եւ Կահաթին միւս որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմներէն, ու Դանի ցեղէն, և Մանասէի կէս ցեղէն՝ վիճակով տասը
ՂՀԺր 20, ՃԼ։ 6 քաղաք Էր։ Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղէն ազգատոհմներէն, և Ասերի ցեղէն, ու Նեփթաղիմի ցեղէն, և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն՝ վիճակով տասուիրեք քաղաք Ի
Ի ՀԺր 27, ՃԼ։ 7 Էր։ Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն, Գադի ցեղէն, ու Զաբուղոնի ցեղէն՝ տասուերկու
ԸՀԺր 34, ՃԼ։ 8 քաղաք Էր։ Ու Իսրայէլի որդիքը՝ ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները վիճակով Ղեւտացւոց տուին, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։
ԲԻՀԺր 3։ ԺԹուա. լե. 2։ 9 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն, ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն՝ ասոնք իրենց անունովը յիշուած քաղաք-
10 ները տուին. Ու Ահարոնի որդւոցը եղան, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ եղող կահաթեանց ազգատոհմներէն էին. քանզի առաջին վիճակը
ԻՀԺր 4։ ԼՃՄՆ. գ. 55։ Ի ԳԼ. ի. 7։ ՂԵՐ. ա. 39։ 11 անոնցն էր։ Ու Ենաք անոնց՝ Հեբրոն Յուդայի լեռանը վրայ՝ Հենակի հօրը Արբային քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոնը տուին. անոր շրջակայ ա-
ԺԳԼ. ժե. 13. 14։ ՃՅՈՇ. իգ. 2։ 12 րուարձաններովը. Եւ հեղաքին ագարակները ու գեղերը՝ Քեփոնեան քաղերին կալուածք տուին։
ՀԳԼ. ժդ. 14։ ա ՄՆ. գ. 56։ ՅՃ ՄՆ. գ. 57, ՃԼ։ 13 Ուստի Ահարոն քահանայի որդւոցը՝ սպանողի համար ապաստանի քաղաք ԸԼՀԺր որդւոցն Հեբրոն՝ Հեբրոնը տուին իր արուարձաններովը. Լիբնան՝ իր արուարձաններովը,
ՂԳԼ. ժե. 54։ Ի. 7։ ՓԳԼ. ժե. 42։ ՖԳԼ. ժե. 48։ 14 Յաթիրը՝ իր արուար-

Ն · Ք · ՉՁ · 1444

ձաններովը , ¦ ու Եսթեմովը՝ իր
15 արուարձաններովը , Եւ Հոզոնը՝
իր արուարձաններովը , ¦ ու Դաբիր
16 ը՝ իր արուարձաններովը , Եւ
Աչինը՝ իր արուարձաններովը ,
¦ ու Ցետտան՝ իր արուարձաններո-
վը , Եւ Բեթսամիսը՝ իր արուար-
ձաններովը . աս երկու ցեղէն ինը
17 քաղաք տ֊ն ։ Ու Բենիամինի
ցեղէն՝ Գաբաւոնը՝ իր արուար-
18 ձաններովը , Գաբան՝ իր արուար-
ձաններովը , Անաթովթը՝ իր ա-
րուարձաններովը , եւ Գաղմոնը՝
իր արուարձաններովը . չորս քա-
19 ղաք տ֊ն ։ Ահարոնի որդւոցը
քահանաներուն բոլոր քաղաքները
տասուերիք քաղաք էին՝ ու անոնց
արուարձանները ։
20 Եւ կահաթի որդւոցմէ մնացած
Ղեւտայի կահաթեանց ազգատոհմ-
ներն ալ՝ Եփրեմի ցեղէն վիճակով
21 քաղաքներ առին ։ Ու անոնց՝ Եփ-
րեմի լեռնակողմը՝ սպաննողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ԸՂԵՂ-
ՐԱՅՐ Սիւքեմը տուին իր
22 արուարձաններովը . Նաև Գա-
զերը՝ իր արուարձաններովը , և
Կաբսեմը՝ իր արուարձաններովը ,
ու Բեթորոնը՝ իր արուարձաննե-
23 րովը . չորս քաղաք տ֊ն ։ Եւ
Դանի ցեղէն՝ Ելթեկէն՝ իր ա-
24 րուարձաններովը , Գաբաթօնը՝ իր
արուարձաններովը , Այեղոնը՝ իր
արուարձաններովը , ու Գեթրեմ-
մոնը՝ իր արուարձաններովը . չորս
25 քաղաք տ֊ն ։ Եւ Մանասէի կէս
ցեղէն՝ Թանաքը՝ իր արուարձան-
ներովը , ու Գեթրեմմոնը՝ իր ա-
րուարձաններովը . երկու քաղաք
26 տ֊ն ։ կահաթի որդւոցը մնաց-
ած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին , և անոնց ա-
րուարձանները ։
27 Ու Ղեւտացւոց ազգատոհմերէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն պսպննողի համար
ապաստանի քաղաք ԸՂԵՂ-
ՐԱՅՐ Բասանի մէջ Գովղանը՝ իր
արուարձաններովը . նաև Բեեստա-
րան՝ իր արուարձաններովը . երկու
28 քաղաք տ֊ն ։ Եւ Իսաքարի ցե-
ղէն՝ Կեսիոնը՝ իր արուարձաններո-
վը , Դաբարաթը՝ իր արուարձան-
29 ներովը , Յերիմութը՝ իր արուար-
ձաններովը , Ենգանիմը՝ իր ա-
րուարձաններովը . չորս քաղաք
30 տ֊ն ։ Եւ Ասերի ցեղէն՝ Մա-
սաղը՝ իր արուարձաններովը , Աբ-
31 դօնը՝ իր արուարձաններովը , Քէղ-
կաթը՝ իր արուարձաններովը , և
Բոորը՝ իր արուարձաններովը . չորս
32 քաղաք տ֊ն ։ Ու Նեփթաղիմի
ցեղէն՝ սպաննողի համար ապաս-

Ն · Ք · ՉՁ · 1444

տանի քաղաք ԸՂԵՂ-ՐԱՅՐ Գալիլեայի մէջ Կադէսը՝ իր ա-
րուարձաններովը . նաև Եմմաթ-
դովրը՝ իր արուարձաններովը , ու
Կարթանը՝ իր արուարձաններովը .
33 իրեք քաղաք տ֊ն ։ Գերսո-
նեանց բոլոր քաղաքները՝ անոնց
ազգատոհմերուն համեմատ տա-
սուիրեք քաղաք էին՝ ու անոնց ա-
րուարձանները ։
34 Եւ մնացած Ղեւտացիներուն՝
Մերարիի որդւոցը ազգա-
տոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն՝
Ցեկնամը՝ իր արուարձաններովը ,
Կարթան՝ իր արուարձաններովը ,
35 Դիմնան՝ իր արուարձաններովը ,
Նաաղօլը՝ իր արուարձաններովը .
36 չորս քաղաք տ֊ն ։ Եւ Ռուբէնի
ցեղէն՝ Բոսորը՝ իր արուարձանն-
երովը , ու Ցասսան՝ իր արուարձան-
37 ներովը , Կադեմոթը՝ իր արուար-
ձաններովը , ու Մեփաաթը՝ իր
արուարձաններովը . չորս քաղաք
38 տ֊ն ։ Եւ Գադի ցեղէն՝ սպան-
նողի համար ապաստանի քաղաք
ԸՂԵՂ-ՐԱՅՐ Գաղաադի մէջ
Ռամոթը՝ իր արուարձաններովը .
Նաև Մանայիմը՝ իր արուարձաննե-
39 րովը , Եսեբոնը՝ իր արուարձաննե-
րովը , Յազերը՝ իր արուարձան-
ներովը . ամէնը չորս քաղաք տ֊ն ։
40 Ղեւտացւոց ազգատոհմերէն
մնացած Մերարիի որդւոցը բոլոր
քաղաքները՝ իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ իրենց վիճակովը՝ տասուեր-
41 կու քաղաք եղաւ ։ Իսրայէլի որ-
դւոցը կալուածքներուն մէջ Ղե-
տացւոց բոլոր քաղաքները՝ քառ-
սունուերիք քաղաք էին՝ ու անոնց
42 արուարձանները ։ Ան քաղաքնե-
րուն ամէն մէկը՝ իր բոլորտիքը
արուարձաններ ունէր . աս քա-
ղաքներուն ամէնն ալ այնպէս էր ։
43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ ան
բոլոր երկիրը , որն որ անոնց հայ-
րերուն տալու երդում ըրեր էր . և
զանիկայ ժառանգեցին , ու անոր
44 մէջ բնակեցան ։ Եւ Տէրը զանոնք
ամէն կողմէն հանգստացուց , ինչ-
պէս որ անոնց հայրերուն երդում
ըրեր էր . ու թանոնց բոլոր թշնա-
միներէն բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց
դէմ դնել . Տէրը անոնց ա-
մէն թշնամիները անոնց ձեռքը
45 տուաւ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար ուրչափ բարի խօսքեր որ
ըրուցեր էր , անոնցմէ բան մը
չպակսեցաւ . ամէնն ալ կատա-
րուեցաւ ։

ԳԼ · Ի Ը

1 Երկուք ու կէս ցեղերը արհնութիւնով տուն
ներին կը խրկուին , 9 որոնք իրենց ճամբոր-
դութեանը մէջ վիշտութեան պատճառ մը կը շի-

Ժ Գլ · ԺԵ · 50 ։
Ն ա Մն · Ղ · 58 ։ Գլ · ԺԸ · 51 ։
Ղ Գլ · ԺԵ · 49 ։
ա Մն · Ղ · 59 ։ Գլ · ԺԸ · 42 ։
Ղ Գլ · ԺԵ · 55 ։
Դ Գլ · ԺԵ · 10 ։
Ք Գլ · ԺԸ · 25 ։
Գ · Գլ · ԺԸ · 24 ։
ա Մն · Ղ · 60 ։
Ա ՀԺՐ 5 · ա Մն · Ղ · 66 ։
ա Գլ · Ի · 7 ։
Բ ՀԺՐ 6 · ա Մն · Ղ · 71 ։
Ջ Գլ · Ի · 8 ։
Ե Գլ · Ի · 7 ։
Ա Գլ · Ի · 8 ։
Ի Գլ · Ի · 8 ։
Ե Գլ · ԺԸ · 23 ։ Իր · 4 ։
Զ Օր · Է · 24 ։
Է Գլ · Իգ · 14 ։

Ն · ք · ՉԾ · 1444

Նեն ։ 11 Իսրայէլացիք կը գայթակղին ասոր բանին վրայ ։ 21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

1 Ապ ատենը Ցեսու էրիհո կանչեց Ռուբենեանները , Գադեանները 2 ու Մանասէին կէս ցեղը , եւ անոնց ըսաւ . «Տէրոջը ծառան Մովսէս ինչ որ ձեզի հրամայեր էր , դուք անոնց ամէնն ալ պահեցիք . ես իմ խօսքս մտիկ ըրիք ամէն բանի մէջ որ ձեզի պատուիրե- 3 ցի ։ Այսչափ շատ օրեր՝ մինչեւ ասօր ձեր եղբայրները չըթողուցիք , և ձեր Տէր Աստուծոյն *պատուիրանքները ամբողջ" 4 պահեցիք ։ Ու հիմա ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրները հանդըստացուց , ինչպէս որ անոնց ըսաւ . ուստի հիմա դարձէ՛ք , ձեր վրանները «« ձեր կալուածոց երկիրը գացէ՛ք , ես որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Յորդանանու անդին կողմը 5 ձեզի տուաւ ։ Միայն թէ ազէկ զգուշանաք ընէք ի գործ դնելու ան պատուիրանքը ու օրէնքը , որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց , ու որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք , և անոր յարիք , ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը զանիկայ պաշտէք ։ 6 Ու Ցեսու Նաւէնէ զանոնք , և արձակեց . ու անոնք իրենց վրանները 7 գացին ։ (Եւ Մանասէի կէս ցեղին՝ Մովսէս [illegible] տուեր էր Բասանի մէջ , ու [illegible] կէսին՝ Ցեսու անոնց եղբայրներուն հետ՝ Յորդանանու ասդիի կողմը տուաւ դէպ ի արեւմուտք ։) Ու երբոր Ցեսու զանոնք իրենց վրանները 8 խրկեց , զանոնք օրհնեց . եւ անոնց խօսեցաւ՝ ըսելով . Շատ հարստութիւնով ու խիստ շատ անասուններով , արծաթով , ոսկիով , պղնձով , երկաթով ու խիստ շատ հանդերձներով ձեր վրանները դարձէ՛ք , «« ձեր թշնամեաց աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէ՛ք ։ 9 Ուստի Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը՝ Քանանու երկիրը Սիլովի մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ զատուեցան գացին , որ իրենց ժառանգութեան երկիրը՝ այսինքն Գաղաադու երկիրը երթան , որն որ Մովսէսին ձեռքովը Տէրոջը հրամանաւը առեր էին ։

10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ տեղուանքը եկան , ան կողմը՝ որ Քանանու երկրին մէջն է , Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը՝ հոն Յորդանանու քովը մէկ սեղան մը չինեցին , երե- Ն · ք · ՉԾ · 1444

11 ւդլթով մեծ սեղան մը ։ Ու Իսրայէլի որդիքը լսեցին որ՝ ահա Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը և Մանասէին կէս ցեղը՝ քանանու երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր էին , 12 սեղան մը չիներ են . Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին , Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սիլովի մէջ ժողովուեցան , որ անոնց վրայ եր- 13 թան պատերազմելու համար ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Ռուբենեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը խրկեցին Եղիազարին որդին Փենէհէս քահա- 14 նան . Եւ անոր հետ տասը իշխան , այսինքն Իսրայէլի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն մէկմէկ իշխան , ու որոնց ամէն մէկը Իսրայէլին հազարաւորներուն նահապետ- 15 տուներուն իշխաններն էին . Եւ անոնք Գաղաադու երկիրը գացին Ռուբենի որդւոցը՝ Գադի որդւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին , և անոնց 16 հետ խօսեցան՝ ըսելով . Տէրոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ՚ըսէ . Ատ ինչ մեղք է , որ դուք Իսրայէլի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Տէրոջմէ խոտորելով , և այսօր Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն ընելու համար՝ ձեզի սեղան չինեցիք ։ 17 Միթէ Փոգովրի անօրէնութիւնը պզտիկ բան մըն է մեզի , որ անկէ՝ մինչեւ այս օրս չմաքրուեցանք , ու Տէրոջը ժողովքին վրայ ան հա- 18 րուածը եկաւ . Եւ դուք այսօր Տէրոջմէ խոտորեցաք . ուստի թէ որ դուք այսօր Տէրոջմէ ապստամբիք , ան ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկանայ ։ 19 Սակայն թէ որ ձեր կալուածոց երկիրը անմաքուր է , Տէրոջը կալուածոց երկիրը անցէք , ուր որ Տէրոջը խորանը կանգնած է , ու մեր մէջը ժառանգութիւն առէք . և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն ի զատ ձեզի սեղան չինեցէք՝ Տէրոջը ապստամբ մի՛ ըլլաք , ու մեզմէ ալ մի՛ ապստամբիք ։ 20 Երբոր Զարայեան Աքարը նզովածէն [illegible] մեղք գործեց , միթէ Տէրը բարկութիւնը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկաւ . ու ան մարդը իր անօրէնութեանը մէջ մինակ չմեռաւ ։ 21 Եւ Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին , ու Իսրայէլի հազարապետներուն ըսին . «Աստուածներուն Եհովայ Աստուածը , աստուածներուն Եհովայ Աստուածը" ինքը գիտէ . ու Իսրայէլն ալ

Ն · ք · ՉԾ · 1444

Ե Օր · ԺԳ · 12 · ԺԱ , Դատ . ի · 12 ։

Է Դատ . ի · 1 ։

Ա Օր · ԺԳ · 14 · Դատ . ի · 12 ։

Ի Ել · Գ · 25 ։ Թուա . իե · 7 ։

Ե Թուա . ա · 4 ։

Ա Տես Ղա . ԺԷ . Տ · 9 · բ Օր ԺԲ 13 . 14 ։

Հ Թուա . իե · 3 . 4 · բ Օր · Դ 8 ։

Յ Թուա . ԺԶ · 22 ։

Ղ Գլ . ԺԸ · 1 ։

Ճ Գլ · է · 1 · 5 ։

Ո Կ՚ասի՛ Աստուածն երուն Աստուածը է հովսն է , աստուածներուն Աստուածը է հովսն է · բ Օր · Ժ · 17 ։

Ձ Դ Թագ · բ · 39 · Յոբ · Ժ · 7 ։ իդ · 10 · Սաղ · խգ · 21 ։ Ճղ . 1 · 2 · Երեմ · ԺԲ · 3 · բ Կոր . Ժա . 11 · 31 ։

Ն · ք · ՉԾ · 1444

թող գիտնայ . Թէ որ ես բառը ապստամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը դէմ յանցանք գործելու համար ըլլի՛ , մեզ այսօր *չապրեցընէ .

23 Որ մեզի սեղան շինելնիս Տէրոջմէ ետ դառնալու համար , կամ անոր վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու համար , և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու համար , Տէրը ինքը

ՅԲ Օր · ԺԸ · 19։ աթագ. ԺԸ · 16 ։

24 չքննութիւն ընէ ։ Այլ մենք ասիկայ մեր վախուն չհնեցինք . մտածելով որ գուցէ վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը խօսին՝ ու ըսեն Թէ՝ Դուք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն

25 հետ ի՞նչ ունիք . Ո՛վ Ռուբենեանք ու Գադեանք , Տէրը՝ մեր ու ձեր միջը Յորդանանը սահման դրաւ . դուք Տէրոջմէ բնաւ բաժին չունիք . և ես ձեր որդիքը մեր որդուոցը կրնան Թէ՝ Դուք Տէրոջմէ բաժին չունիք .

26 Նէն . Ան պատճառաւ ըսինք . Հիմա մեզի մէկ սեղան մը շհնենք , ըսյց չէ Թէ ողջակէզի համար , ոչ

Ե Ծն · լա · 48։ ԳԼ · իդ · 27 ։ Հմր 34։ Ա Բ Օր · ԺԲ · 5 ։ 6 ։ 11 ։ 12 17 ։ 18 ։ 26 , 27 ։

27 ալ զոհի համար , Այլ՝ որպէս զի անիկայ ՚մեր ու ձեր միջը՛ և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն միջը վկայութիւն ըլլայ , որ ՚մեր ողջակէզներովը , մեր պատարագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը՝ Տէրոջը ծառայութիւնը Անոր առջևը ընենք , ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը չըսեն Թէ՝ Դուք Տէ-

28 րոջմէ բաժին չունիք ։ Ու ըսինք , Թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը ՚ես բառը ըսելու ըլլան , պիտի ըսենք Թէ՝ Տեսէք Տէրոջը սեղանին օրինակը՝ որն որ մեր հայրերը շհնեցին , չէ Թէ ողջակէզի համար կամ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր միջը վկայութիւն մը ըլլալու հա-

29 մար ։ Քաւ լ՚ըլի՛ որ մենք Տէրոջմէ ապստամբինք , ու այսօր Տէրոջմէ ետ դառնալով , խորանին առջևը եղող մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն ՚ի զատ՝ ՚ողջակէզի համար , հացի ընծայի համար և զոհի համար սեղան շհնենք ։

Բ Օր · ԺԲ · 13 ։ 14 ։

30 Ու երբոր Փենէհէս քահանան և անոր հետ եղող ժողովրդին իշխանները , ու Իսրայէլին հազարապետները՝ Ռուբենի որդուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանասէի որդուոցը լսած խօսքերը լսեցին , իրենց հաճոյ

31 երևցաւ . Ո՛ Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան՝ Ռուբենի որդուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանասէի որդուոցը ըսած խօսքերը ըսաւ . Այսօր գիտցանք որ Տէրը ՚մեր միջն է . որովհետև դուք Տէրոջը դէմ աս յանցանքը չգործեցիք , և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք ։

Ե ԳԼ · ԺԱ · 11 ։ 12 ։ Բ Մն · Ժե · 2։

32 Այսպէս Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան և իշխանները՝ Ռուբենի որդուոցը ու Գադի որդուոցը քովէն՝ Գաղաադայ երկրէն՝ Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդուոցը դարձան , և անոնց լուր բերին ։

33 Ու աս խօսքը՝ Իսրայէլի որդուոցը հաճոյ երևցաւ , և Իսրայէլի որդիքը ՚ղԱստուած օրհնեցին , ու Ռուբենի որդուոցը և Գադի որդուոցը ընակած երկիրը կործանելու համար՝ անոնց վրայ երթալու պատե-

34 րազմինք՝ չըսին ։ Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը՝ ան սեղանին անունը ԵՒայ՚ոյ-Բէ՚ն դրին . որովհետև ըսին . Անիկայ մեր միջը վկայ է , որ Ֆէ՛ Աստուածը Եհովան է ։

ԳԼ · ԻԳ՝

1 Ցետու իր մեռնելէն առաջ՝ կը յորդորէ Իսրայէլացիները . 3 յիշելով Աստուծոյ բոլոր բարերարութիւնները ։ 5 և խոստումնքները ։ 11 ու սպառնալիքները ։

Ի Բեր 1427

1 Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը ՚Հանգստացուցեր էր Իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներէն , Ցեսու Բ ծերացած ու

2 տարիքը առած էր ։ Եւ Ցեսու Է կանչեց բոլոր Իսրայէլը , անոր ծերերը՝ իշխանները՝ դատաւորները՝ ու ոստիկանները , և անոնց ըսաւ . Ես

3 ծերացայ ու տարիքս առի ։ Եւ դուք տեսաք ան ամէնը , որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր առջևը ըրաւ աս բոլոր ազգերուն համար՝ քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար

4 պատերազմ ըրաւ ։ Նայեցէ՛ք , ես ձեզի՝ աս մնացած ազգերը վիճակով ժառանգութիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ , Յորդանանէն՝ իմ կոտրած բոլոր ազգերովս մինչև մեծ ծովը դէպ ՚ի արև-

5 մուտք ։ Եւ ձեր Տէր Աստուածը Ղինքը ձեր առջևէն պիտի հալածէ զանոնք , ու պիտի վռնտէ , և ասոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգեք , ինչպէս որ ձեր Տէր Ա-

6 տուածը ձեզի ըսաւ ։ Ըլլաստի խիստ ժիր եղէք , որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած բոլոր բաները զգուշութեամբ ՚ի գործ դնէք , Ռուանկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը

7 չխոտորիք . Որպէս զի ձեր քովը մնացած ժաս ազգերուն †հետ չըխառնուիք՚ , ու էանոնց աստուածներուն անունները չյիշէք , և ասոնցմով երդում չընէք , ու անոնց

8 երկրպագութիւն չընէք . Հապա Ձեր Տէր Աստուածոյն յարիք , ինչ-

9 պէս որ մինչև աս օրս ըրիք ։ Ե՛ Տէրը ձեր առջևէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր վռնտեց , ու մինչև աս օրս ՚ձրնաւ մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դնել ,

10 ¦Ձեզմէ մէկը՝ ՚անոնց հազարը պիտի

Ն · ք · ՉԾ · 1444

Ա Ծն · ԻԲ · 20 ։ Նէեմ. Ը · 6 ։ Դան. Բ · 19 ։ Ղռւ. Բ · 28 ։

Ե ԳԼ · իգ · 27։

Հ ԵԼ · Ժդ · 14 · Իե · 27 · Բ Օր · Գ · 22 ։
Ն Գլ · Իբ · 5 ։
Ղ Եսր · Ժ · 8Տ · 39 · Բ Պետ · Բ · 20 · 21 ։
Ֆբ Օր · է · 8։

հալածէ · քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը պատերազմի , ինչպէս որ ձեզի ըսաւ ։

11 Յ Ուստի ձեր անձերուն աղէկ զգուշութիւն ընէք , որ ձեր Տէր
12 Աստուածը սիրէք · Բայց թէ որ անկէ դառնալու ըլլաք , ու ձեր քովը մնացած ասոնց ազգերուն մնացորդին յարիք , և ասոնց հետ խնամութիւն ընէք , ու դուք ասոնց հետ խառնուիք , և անոնք ալ
13 ձեզի հետ , Ստոյգ գիտցէք որ՝ Յ ձեր Տէր Աստուածը ալ ասանկ ազգերը ձեր առջևէն պիտի չվռնտէ · Այսպէս անոնք ձեզի որբութիւն պիտի ըլլան , և ձեր կողերուն խթաններ , ու ձեր աչքերուն փուշեր , մինչև որ բնաջինջ ըլլաք ասանկ բարի երկրին վրայէն , որն որ ձեր Տէր
14 Աստուածը ձեզի տուաւ ։ Եւ ահա ես այսօր Յ ամէն երկրին ճամբան կ'երթամ , ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը գիտնաք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որևէ բարի խօսքեր որ ըսաւ , ասոնցմէ բան մը չպակսեցաւ · Ամէն ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ · անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը գետի-
15 Ներ , Նոյնպէս ալ Տէրը Յ ամէն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ , մինչև որ բնաջինջ ընէ ձեզ ասանկ բարի երկրին վրայէն , որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
16 տուաւ ։ Թէ որ ձեր Տէր Աստուածոյն ձեզի պատուիրած ուխտը զանց ընէք , ու երթաք օտար աստուածներուն պաշտէք , և անոնց երկրպագութիւն ընէք , Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի , ու ան ձեզի տուած բարի երկրին վրայէն շուտով պիտի կորսուիք ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Ցեսու՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Սիւքեմի մէջ կը ժողվէ · 2 Թարայէն սկսելով՝ համառօտապէս կը պատմէ Աստուծոյ բարերարութիւնները , 14 և անոնց՝ ու Աստուծոյ ձեռնտու ուխտը կը նորոգէ ։ 26 Ան ուխտին վկայութիւն ըլլալու համար , 29 Ցեսուին տարիքը , մահը և թաղումը ։ 32 Յովսեփին ոսկորներուն թաղումը ։ 33 Եղիազար քահանային մահը ։

1 Յ Ցեսու Իսրայէլին ամէն ցեղերը Սիւքեմի մէջ ժողվեց , ու Բ Իսրայէլի ծերերը , իշխանները , պատուաւորները և ոստիկանները կանչեց . ու անոնք Ֆ Աստուծոյ առջևը
2 կայնեցան ։ Եւ Ցեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ · Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Առաջ

ձեր հայրերը՝ Ընրահամին հայրը ու Նաբովրին հայրը Թարան՝ Գետին անդիի կողմը բնակեցան , և Բ օտար
3 աստուածներ պաշտեցին ։ Ու ես ձեր հայրը Ընրահամը՝ Գետին անդիի կողմէն առի , ու զանիկայ քանանու բոլոր երկրին մէջը պտըտցուցի , և անոր սերունդը չատցուցի ,
4 ու Բ Իսահակը անոր տուի · Եւ Իսահակին՝ Էսաւն ու Եսաւը տուի , ու Բ Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի · Բ և Յակոբը ու անոր
5 որդիքը եգիպտոս իջան ։ Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը խրկելով՝ Եգիպտոսը զարկի , (ինչպես որ անոր մէջը ըրի ,) ետքը ձեզ հանեցի ։
6 Ուստի ես Բ ձեր հայրերը Եգիպտոսէն հանեցի , և Բ դուք ծովը եկաք · Ու Եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչև Կարմիր ծովը ձեր հայրերուն ետևէն ին-
7 կան ։ Ան ատենը անոնք Տէրոջը աղաղակեցին , Յն անիկայ ձեր ու Եգիպտացւոց մէջտեղը խաւար ձգեց , Ղու ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց , և Ֆ ձեր աչքերը՝ Եգիպտոսի մէջ ըրած բաներս տեսան · ու Ժ շատ ժամանակ
8 անապատին մէջը բնակեցաք ։ Ետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը · Ղու ձեզի հետ պատերազմ ըրին , և զանոնք ձեր ձեռքը տուի , ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք · և զանոնք ձեր առջևէն բնաջինջ ըրի ։
9 Ետքը Ն Մովաբի Թագաւորը՝ Սեպփորեան Բաղակը եկաւ , ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ ըրաւ , և Ո՞րդ խրկեց Բէովրեան Բաղաամը
10 կանչելու , որ ձեզ նզովէ · Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել · Ղու անիկայ ձեզ բոլորովին օրհնեց , և անոր ձեռքէն ձեզ ազատեցի ։
11 Ետքը Յ Յորդանանէն անցնելով երիքովը եկաք , ու Երիքովի բնակիչները՝ Ամորհացիները՝ Փերեզացիները՝ Քանանացիները՝ Հետացիները՝ Գերգեսացիները՝ Խևացիները ու Եբրուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ ըրին , ու զանոնք ձեր
12 ձեռքը տուի · Եւ Ձ ձեր առջևէն իշամղուները խրկեցի , որ զանոնք Ձ Երկու Ամորհացւոց երկու թագաւորները ձեր առջևէն վռնտեցին · Ոչ քու սրովդ և ոչ քու
13 աղեղովդ վ Ընծ Ուեցաւ · Ու ձեզի մկ երկիր մը տուի , որ դուք անոր մէջը չախատեցաք , և Ֆ քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք , ու անոնց մէջը կը բնակիք · Ե կ'ուտէք ան այգիներէն ու ձիթենիներէն , որ դուք չնկեցիք ։
14 Ո Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն

Ն · Բ · ԶԲ · Իսր 1427
* Ֆ՝ Եփրատ
Ե Ծն · Լ · 53 ։
Ղ Ծն · Ժբ · 1 · Գոր · է · 2 · 3 ։
Ե Ծն · Իա · 2 · 3 · Սաղ · ճկե · 8
Ը Ծն · Իե · 24 · 25 · 26 ։
Բ Ծն · Լզ · 5 ։ Բ Օր · Բ · 5 ։
Ժ Ծն · Խզ · 1 · 6 · Գոր · է · 15 ։
Ի Ել · Դ · 10 ։
Լ Ել · է · Ը · Թ · Ժ · Ժբ ։
Խ Ել · Ժբ · 37 · 51 ։
Ծ Ել · Ժդ · 2 ։
Կ Ել · Ժդ · 9 ։
Հ Ել · Ժդ · 10 ։
Յ Ել · Ժդ · 20 ։
Ղ Ել · Ժդ · 27 · 28 ։
Ֆ Բ Օր · Դ · 34 · Իե · 2 ։ Ժ Գլ · ե · 6 ։
Յ Թուա · Իա · 21 · 33 · Բ Օր · Բ · 32 ։ Դ · 1 ։
Ն Տես Դատ · Ժա · 25 ։
Ղ Թուա · Իբ · 5 · Բ Օր · Իդ · 4 ։
Ոբ Օր · Իդ · 5 ։
Ղ Թուա · Իդ · 11 · 20 · Իդ 10 ։
Ո Գլ · Դ · 14 · 17 · Դ · 10 · 11 · 12 ։
Լ Գլ · Զ · 1 · Ժ · 1 · Ժա · 1 ։
Ո Ել · Իդ · 28 ։ Բ Օր · է · 20 ։
Ո Սաղ · Խդ · 8 · 6 ։
Է Բ Օր · Զ · 10 · 11 · Գլ · Ժա · 13 ։
Ո Բ Օր · Ժ · 12 · Մաթ · Ժբ · 24 ։

վախցէք , և անոր ե հնազատարմանքեամբ ու ճշմարտութեամբ ծառայութիւն ըրէք , և զան աստուածները՝ որոնց ձեր հայրերը գետին անդիի կողմը ու Եգիպտոսի մէջ ծառայութիւն ըրին , մի՛ղի ձգեցէք , և Տէրը պաշտեցէք ։ 15 Եթէ ։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծառայութիւն ընելը՝ ձեզի համայ չերևնար , ընտրեցէք այսօր թէ ով պիտի պաշտէք , Գետին անդիի կողմը ձեր հայրերուն պաշտած աստուածները , թէ Ամորհացւոց աստուածները որ դուք ձեր երկրին մէջը կը բնակիք . Բայց ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք ։

16 Եւ ժողովուրդը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Քաւ լիցի , որ մենք Եհովան թողունք և ուրիշ 17 աստուածներ պաշտենք . Քանզի Եհովան ինքն է մեր Աստուածը՝ , որ մեզ ու մեր հայրերը եդիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առջեւը այս մեծ նշանները ըրաւ , ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջը՝ և ամէն ազգերուն մէջը , 18 որոնց մէջէն որ անցանք ։ Ու Եհովան բոլոր ազգերը՝ ու երկրիս մէջ բնակող Ամորհացիները մեր առջեւէն վռնտեց . մենք ալ Եհովան պիտի պաշտենք , որովհետև մեր Աստուածը ինքն է ։

19 Եւ Յեսու ժողովուրդին ըսաւ . Դուք չէք կրնար Եհովան պաշտել . քանզի անիկայ Էսուրբ Աստուած է . ու անիկայ Նախանձոտ Աստուած ըլլալով՝ ձեր յանցանքները ու մեղքերը չներեր ։ 20 Քանզի երբոր Եհովան թողուք՝ ու օտար աստուածները պաշտէք , դառնայ , ու ձեզ բարիք ընելուն տեղը՝ ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։ 21 Եւ ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ . Չէ . հապա մենք Եհովան պիտի պաշտենք ։

22 Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ . Դուք ձեր անձանց վկայ էք , որ Դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝ զանիկայ պաշտելու համար . (ու

23 անոնք ըսին . Վկայ ենք .) Ուրեմն հիմա հանեցէք ձեր մէջը եղած օտար աստուածները՝ վերցուցէք , և ձեր սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն 24 դարձուցէք ։ Ու ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ . Մենք մեր Տէր Աստուածը պիտի պաշտենք , ու անոր խօսքը մտիկ ընենք ։

25 Եւ նոյն օրը Յեսու Ժողովուրդին հետ ուխտ ըրաւ , ու Սիւքեմի մէջ անոր կանոն ու դատաստան 26 դրաւ ։ Եւ Յեսու Էաս խօսքերը՝ Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջը գրեց , ու Լմէկ մեծ քար մը առաւ , և զանիկայ Տէրոջը սրբարանին մէջը եղած Էբևենկինին տակը թ կանգնեց 27 նէց ։ Ու Յեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ . Ահա աս քարը Մեզի վկայ ըլլայ . քանզի Հասիկայ Տէրոջը մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը լսեց . ուստի ասիկայ ձեզի վկայ ըլլայ , որ չըլլայ թէ ձեր Աստուած 28 ծը ուրանաք ։ Ետքը Յեսու ժողովուրդը արձակեց . — ամէն մարդ իր ժառանգութեանը ։—

29 Ետև աս բաներէն ետքը՝ Տէրոջը ծառան Նաւեան Յեսուն մեռաւ , հարիւր տասը տարեկան ըլլալով ։ 30 Ու զանիկայ՝ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջը՝ Գասա լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը՝ Թամնաթ սարային մէջը թաղեցին ։

31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջը , ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած ամէն գործերը գիտցող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլը Տէրոջը ծառայութիւն ըրաւ ։

32 Եւ Յովսեփին ոսկորները՝ որ Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսէն հաներ էին , Սիւքեմի մէջ թաղեցին՝ ագարակին ան մասին մէջ , ւորն որ Յակոբ՝ Սիւքեմի հօրը Եմմորին որդիներէն հարիւր Կտոր արծաթի՝ ծախու առեր էր . ու անիկայ՝ Յովսեփի որդւոցը ժառանգութիւնը եղաւ ։

33 Ահարոնի որդին Եղիազարն ալ մեռաւ , ու զանիկայ՝ Եփրեմի լեռը՝ անոր որդւոյն Փենհեսին տրուած բլուրին վրայ թաղեցին ։

Ն · ք · գ · ։ Իրէ 1427

Բ Ծն · ժէ · 1 ։ Ի · 5 · բ Օր · ժը · 13 ։ Սաղ · ճժթ · 1 · բ Կոր · ա · 12 ։ Եփե · գ · 24 ։ Յ Հմր 2 · 23 ։ Ղե · ժէ · 7 ։ Եզկ · Ի · 18 ։

— Եզկ · Ի · 7 , 8 ։ Իգ · 3 ։

Կ Տես Հերոթ · ա · 15 ։ գթագ · ժը · 21 ։ Եզկ · Ի · 39 ։ Ճն · գ · 6՝ ։

Հմր 14 ։

Ել · Իգ · 24 , 32 · 33 ։ ԼՒ · 15 ։ բ Օր · ժգ · 7 ։ Իթ · 18 ։ Դատ · գ · 10 ։

Ծն · ժը · 19 ։

Կ — Մեր Եհովայ Աստուածը ինքն է ։

— Մատ · գ · 24 ։

Ք Ղե · ժթ · 2 ։ աթագ · գ · 20 ։ Սաղ · ղթ · 5 , 9 ։ Ես · ե · 16 ։

Ել · Ի · 5 ։

Ել · Իգ · 21 ։

Ես Մն · Իր · 9 ։ բ Մն · ժե · 2 ։ Եզր · ը · 22 ։ Ես · ա · 28 ։ կե · 11 , 12 ։ Երեմ · ժէ · 13 ։

ՂԳ · Իգ · 15 ։ Ես · կգ · 10 ։ Գոր · Ե · 42 ։

Թէր · ընծէն Եհովա՝ ։ Սաղ · ճժթ · 173 ։

Ն · Հ · Ի · ։ Իրէ 1427

Ը Հմր 14 ։ Ծե · լե · 2 ։ Դատ · ժ · 16 ։ աթագ · Ե · 3 ։

Ր Տես Ել · ժե · 25 ։ գթագ · ժա · 17 ։

Ժ Հմր 26 ։

Ի ը Օր · Լ · 24 ։

Լ Տես Դատ · Թ · 6 ։

Ի Ծն · լե · 4 ։

Ժ Տես Ծն · Իը · 18 ։ Ել · գ · 3 ։

Կ Տես Ծն · Լա · 48 , 52 ։ բ Օր · լ · 19 , 21 , 26 ։ Գե · Իր · 27 , 28 , 34 ։

Հ բ Օր · · լը · 1 ։

Իրէ 1426

Ն Դատ · բ · 6 ։

Ղ Դատ · բ · 8 ։

Ճ Գե · ժթ · 50 ։ Դատ · բ · 9 ։

Ժ Տես բ Օր · ժա · 2 ։ Լա · 13 ։

Ն Դատ · բ · 7 ։

Ե Ծն · ե · 25 ։ Նե Ժ · 19 ։

Ղ Ծն · Լէ · 19 ։

Ը կ — Գառնուկի

Իրէ 1420

· Ել · գ · 25 ։ Դատ · Ի · 25 ։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

Ն. ք. ԳՓ. Իբր 1425

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցուդայի ու Շմաւոնի ցեղերուն գործքերը։ 4 Ադոնիբեզեկ իրաւունքով կը պատժուի։ 8 Երուսաղէմը կ'առնուի։ 10 Քեբրոնը կ'առնուի։ 11 Գոթոնիէլ՝ Դաբիրը առնելուն համար, Աքսան իրեն կնութեան կը տրուի։ 16 Կենեցիները Ցուդայի հետ կը բնակին։ 17 Հօրման, Գազան, Ասկաղոնը ու Ակկարոնը կ'առնուին։ 21 Բենիամինեանց գործքերը։ 22 Յովսեփի որդիքը Բեթէլը կ'առնեն։ 30 Զաբուղոնի, 31 Ասերի, 33 Նեփթալիմի, 34 ու Դանի ցեղերուն գործքերը։

1 Յետ Յեսուին մեռնելէն ետքը՝ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին, ու ըսին. Մեզի համար՝ քանանացւոց վրայ առաջ ո՛վ ելլէ՝
2 անոնց հետ պատերազմելու։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ցուդան թող ելլէ։ Ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի։
3 Եւ Ցուդա՝ իր եղբօրը Շմաւոնին ըսաւ. Ինծի հետ իմ վիճակս ելլէր, ու քանանացւոց հետ պատերազմինք, և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ. ու Շմաւոն անոր
4 հետը գնաց։ Եւ Ցուդա ելաւ, ու Տէրը՝ քանանացիները ու փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ. ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ տասը հազար մարդ կոտրեցին։
5 Զաբ մարդ կոտրեցին։ Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան, ու քանանացիները և փերեզացիները զարկին։
6 Բայց Ադոնիբեզեկ փախաւ. զանիկայ բռնեցին, ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատերը
7 կտրեցին։ Եւ Ադոնիբեզեկ ըսաւ. Եօթանասուն թագաւորներ՝ իմ սեղանիս տակը հինգ ետոնոտիերը կը ժողվէին. ես ինչպէս որ ըրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս հատուցում ըրաւ։ Եւ զանիկայ Երուսաղէմ տարին, ու հոն մեռաւ։
8 Եւ Ցուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով՝ զանիկայ առին, ու սուրի բերնէ անցընելով՝ քաղաքը կրակով այրեցին։
9 Ետքը Ցուդայի որդիքը վար իջան, որ լեռնականը՝ ու հարաւային կողմը՝ ու դաշտի մէջ բնակող քանանացւոց դէմ պատերազմին։
10 Ցուդա՝ Քեբրոնի մէջ բնակող քանանացիներուն վրայ գնաց. (ու Քեբրոնին անունը առաջուց Կարիաթարբա էր.) և անոնք Սեսայն, Աքիմանը ու Թոլմին զարկին։
11 Ան կէս՝ Եւ անկէ Դաբիրի բնակիչները վրայ գնաց. (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթսեփեր
12 էր.) Եւ Քաղէբ ըսաւ. Ով որ Կարիաթսեփերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան անոր կնութեան
13 Թեան պիտի տամ։ Ուստի Քաղէբի կրտսեր եղբօրը Կենեզին որդին Գոթոնիէլը զարնելով առաւ զանիկայ. և Քաղէբ իր աղջիկը Աքսան անոր կնութեան տուաւ։
14 Եղբոր աղջիկը անոր կ'երթար, զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն ագարակ մը ուզէ. և էշէն վար իջաւ. ու Քաղէբ ըսաւ անոր.
15 Քեզի ի՛նչ եղաւ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ. Ինծի օրհնութիւն տուր. որովհետև ինծի հարաւային երկիր մը տուիր, ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ անոր։
16 Եւ Մովսէսին աներոջը Կենեցիին որդիքը՝ Ցուդայի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Արադի հարաւային կողմը եղող Ցուդայի անապատը ելան, ու գացին ժողովուրդին հետ բնակեցան։
17 Ետքը Ցուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գնաց. ու Սեփաթի մէջ բնակող քանանացիները զարկին, և զանիկայ նզովելէն, ու ան քաղաքին անունը Հորմա կոչեցին։
18 Ետքը Ցուդայեանք՝ Գազան ու անոր սահմանը, և Ասկաղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու անոր սահմանը առին։ Եւ Տէրը Ցուդային հետն էր, ու անիկայ լեռնականը տիրեց. բայց հովիտներուն բնակիչները չկրցաւ վռնտել, քանզի անոնք երկաթեայ կառքեր
20 ունէին։ Ու Քեբրոնը քաղէբին տուին, ինչպէս որ Մովսէս ըսեր էր. ու անկէ Ենակին իրեք որդիները վռնտեց։
21 Եւ Բենիամինի որդիքը՝ Երու-

Ն. ք. ԳՓ. Իբր 1425

Ե Ցես. ժդ. 15։ ԺԹ. 13, 14։

Ր Ցես. ԺԹ. 15։

1444

Ք Ցես. ԺԹ. 16։ 17։

Է Գլ. գ. 9։

Լ Ցես. ԺԹ. 18, 19։

Ի Ծն. լէ. 11։

Ծ Գլ. գ. 11։ 17։ Թագ. ԺԹ. 6։ ա Մն. բ. 55։ Երեմ. լե. 2։

Իբր 1425

Ա Օր. լդ. 3։

Հ Թուա. իա. 1։

Յ Թուա. ժ. 32։

Ղ Հմր 3։

Ճ Թուա. իա. 3։ Ցես. ԺԹ. 4։

Մ Յ՝ նզովք։ Ց Ցես. ԺԹ. 22։

Ա Հմր 2։ Դ Թագ. ԺԸ. 7։

Ն Ցես. ԺԷ. 16, 18։

Շ Թուա. ժդ. 24։ Բ Օր. ա. 36։ Ցես. ԺԴ. 9, 13։ ԺԵ. 13, 14։

Ո Տես Ցես. ԺԵ. 63։ ԺԸ. 28։

սաղէմի մէջ բնակող Եբրուսացիները չվռնտեցին. ու Եբրուսացիք Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ բնակեցան մինչև աս օրս։
22 Եւ Յովսեփին տունն ալ Բեթէլի վրայ ելան. և ՈՒ Տէրը անոնց
23 հետն էր։ Եւ Յովսեփին տունը՝ Բեթէլը լրտեսեցին. (ու ան քաղաքին անունը առաջուց Լուզ
24 էր.) Եւ պահապանները մարդ մը տեսան որ ան քաղաքէն կ'ելլէր, ու անոր ըսին. Շնորհք ըրէ, քաղաքը մտնելու կողմը մեզի ցուցուր, ու Քեզի ողորմութիւն կը-
25 նենք։ Եւ անիկայ՝ քաղաքը մտնելու կողմը ցուցուց անոնց. ու քաղաքը սուրի բերնէ անցուցին, բայց ան մարդը և անոր բոլոր ազգատոհմը
26 մը թողլ տուին. Ու ան մարդը գետացւոց երկիրը գնաց, և հոն մէկ քաղաք մը շինեց, ու անոր անունը Լուզ կոչեց. ԵՒ մինչև աս օրս անոր անունը աս է։
27 Ու Մանասէն՝ Բեթսանը և անոր գիւղաքաղաքները, Թանաքը ու անոր գիւղաքաղաքները, Դովրի բնակիչները և անոր գիւղաքաղաքները, Եբղաամի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Մակեդովի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները չվարկաւ. և Քանանացիք կամակորութեամբ աս
28 երկրին մէջ բնակեցան։ Ու երբոր Իսրայէլը ուժովցաւ, Քանանացիները հարկատու ըրաւ, բայց զանոնք բոլորովին չվռնտեց։
29 Եփրեմն ալ՝ Գազերի մէջ բնակող Քանանացիները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոնց հետ Գազերի մէջ բնակեցան։
30 Զաբուղոնը՝ Կեթրոնի բնակիչները և Նաահոլի բնակիչները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոնց մէջը բնակելով, հարկատու եղան։
31 Ասերը՝ Ակքովի բնակիչները, ու Սիդոնի, Ախղաբի, Ախզիբի, Ելբայի, Ափեկի ու Րոոբի բնա-
32 կիչները չվռնտեց. Հապա Ասերանք՝ ան երկիրը բնակող Քանանացւոց մէջը բնակեցան, որովհետև զանոնք չվռնտեցին։
33 Նեփթաղիմը՝ Բեթսամիսի բնակիչները չվռնտեց. Հապա ան երկիրը բնակող Քանանացւոց մէջը բնակեցաւ. և Բեթսամիսին ու Բեթանաթին բնակիչները Անոր հարկատու եղան։
34 Եւ Ամորհացիք՝ Դանի որդիները լեռան վրայ նեղը ձգեցին. քանզի անոնց թողլ չտուին որ հովիտները
35 իջնեն։ Ու Ամորհացիք կամակորութեամբ Հարէս լեռը, Այէղոնի ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան. բայց երբոր Յովսեփին տանը ձեռքը ուժովցաւ, անոնք հարկատու ե-
36 ղան։ Եւ Ամորհացւոց սահմանը՝ Ակրաբիմի զառ'ի վերէն՝ Վէմէն 'ի վեր էր։

ԳԼ. Բ

1 Հրեշտակ մը Բոքիմի մէջ Յովսուդրը կը յանդիմանէ. 6 Յեսուէն եռքը եկող նոր ազգին ըրած չարութիւնը. 14 Աստուծոյ անոնց վրայ բարկանալը ու դթալը. 20 Աստուած Քանանացիներուն մնացողը Իսրայէլը կը փորձէ։

1 Յու Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղայէն Բոքիմը ելաւ, ու ըսաւ. Զեզ Եգիպտոսէն հանեցի, և ձեզ ան երկիրը բերի, որուն համար ձեր հայրերուն երդում ըրեր էի. ու Բսի որ՝ Զեզի հետ ըրած ուխտս
2 յաւիտեան պիտի չաւրեմ. Եւ դուս երկրին բնակչացը հետ դաշնակցութիւն մի՛ ընէք, Ցանոնց սեղանները փլցուցէք. Բայց դուք իմ խօսքիս ձայնդուրիւն չըրիք. ինչո՞ւ համար աս բանը ը-
3 րիք. Եւս ալ ըսի. Զանոնք ձեր առջևէն պիտի չվռնտեմ, հապա անոնք ձեզի թշնամի, ու Ցանոնց աստուածներն ալ ձեզի Ըորգայթ
4 պիտի ըլլան։ Ու երբոր Տէրոջը հրեշտակը՝ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը աս խօսքերը ըսաւ, ժողովուրդը
5 ձայնը վերցնելով՝ լացաւ. Եւ ան տեղին անունը Բոքիմ կոչեցին. ու հոն Տէրոջը զոհ մատուցին։
6 Ու երբոր Յեսուս ժողովուրդը արձակեց, Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մէկը իր կալուածքը գնաց, երկիրը
7 ժառանգելու համար։ Եւ ժողովուրդը՝ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ, ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած ամէն մեծ գործքերը տեսնող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրո-
8 ջը ծառայութիւն ըրին։ Եւ Տէրոջը ծառան Յեսու Նաւեան՝ հա-
9 րիւր տասը տարեկան մեռաւ. Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ՝ Գաասս լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը Թամնաթ Հարեսին մէջը թաղե-
10 ցին։ Եւ ան դարուն բոլոր մարդկները իրենց հայրերուն խառնուեցան. ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ ազգ մը ելաւ, որ Տէրը ու Իսրայէլի համար անոր ըրած գործքերը չճանչցան։
11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին, ու Բահա-
12 ղիմը պաշտեցին. Եւ Թողուցին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը, որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հա-

Ն·ք·ՂՓ· Իրր 1425
Ն·ք·ՂՓ· Իրր 1425
Ղ Հմր 19։
Ղ Յես·ժէ·3։
Ղ Յես·ք· 1։ Ե·2։ Գլ·ժը·2։
Ղ Ծն·ի·ը· 19։
Ղ Յես·ք· 12։14։
Ղ Հմր 5։
Ղ Ծն·ժե·7։
Ղ Յես·ժե· 11։12։13։
Ղ Ելս·ի·6։ Ե Գլ·գ·6։
Ղ Յես·իդ· 13։
Ղ Ելս·իգ· 33։Լդ·12։ Բ Օր·է·16։ Սաղ·ճզ· 36։
Ղ Յես·իբ· 6։իդ·28։
Իրր 1444
Ղ Յես·իդ· 31։
Ղ Յես·իդ· 29։
Ղ Յես·իդ· 30։
Իրր 1426
Ղ Որ Յես·ժթ·50 Իդ·30 Ի ըսկսած Թամնաթսարա։
Ղ Ես·ե·2։ ա Թագ·ր· 12։ ա Մն·իբ·9։ Ես·ըս·թ·3։ Իբ·16։ Գաղ·գ·5։ Բ Թես·ա·5։ Տիտ·ա·16։
Իրր 1406
Ղ Բ Օր·լբ·16։

ներ էր , ու Տ֊ստար աստուածներու ետեւէ գացին , այնէն իրենց բոլորտիքը եղողներուն ազգաց աստուածներուն , ու Տ֊անոնց երկրը պագութիւն ըրին , և Տ֊էրը սրդողեցին ։
13 յիսուին ։ Ուստի Տ֊էր Թողուցին , և Տ֊Բահաղը ու Աստարովթը պաշտեցին ։
14 տեցին ։ Ն֊էր Տ֊էրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու Տ֊զանոնք կողոպտիչներուն ձեռքը մատնեց , ու զանոնք կողոպտեցին . և Տ֊զանոնք շրջակայ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ Տ֊չկրնան իրենց
15 թշնամեաց առջեւը կայնիլ ։ Ո֊ւր որ երթային , Տ֊էրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր չարիք ընել֊ համար , ինչպէս որ Տ֊էրը ըսեր էր , և Տ֊ինչպես որ անոնց երդում ըներ էր . ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին ։
16 Եւ Տ֊էրը դատաւորներ հանեց , որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ազատեցին զանոնք ։
17 Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին , ու Տ֊օտար աստուածներու ետեւէ երթալով՝ պոռնկութիւն ըրին , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին . շուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որուն մէջը իրենց հայրերը կը քալէին Տ֊էրոջը հրամաններուն ջաղանդելով . Բայց ասոնք այնպէս չըրին ։
18 Ու երբոր Տ֊էրը անոնց դատաւորներ կը հանէր , Տ֊էրը դատաւորին հետը ըլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերը՝ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ֊ազատէր . քանզի անոնց նեղութիւն տուողներուն ու չարչարողներուն երեսէն՝ անոնց հեծութիւններուն համար Տ֊էրը կը զղջար ։
19 Ու երբոր Նան դատաւորը մեռնէր , կը դառնային նորէն ետեւ ետեւ ասոնց՝ աւելի անօրէնութիւն կ֊ընէին քան իրենց հայրերէն , երթալով՝ ուրիշ աստուածներու ետեւէ կ֊երթային , զանոնք կը պաշտէին , և անոնց երկրպագութիւն կ֊ընէին . ու իրենց արարքներէն չդադրեցան , ու իրենց չ֊ընթացքէն չհրաժարեցան ։
20 Նար ։ Ո֊ւստի Տ֊էրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ըսաւ . Որովհետեւ այս ազգը՝ իրենց հայրերուն պատուիրած ուխտս անցընելով՝ իմ ձայնիս չհնազանդեցաւ ,
21 դուրսէն չերթալ , Ես ալ այսուհետեւ անոնց առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ ան ազգերէն , որոնք Եսուս իր մեռած ատենը թողուցին ։
22 զոց , Որպէս զի անոնցմով Իսրայէլը փորձեմ , Թէ արդեօք իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն պիտի ընեն Տ֊էրոջը ճամբան քալելու ,
23 Թէ չէ ։ Ուստի Տ֊էր այս ազգերը Թող տուաւ , և շուտով չվռնտեց , ու զանոնք Եսուսին ձեռքը չմատնեց ։

Գ Լ . Գ

1 Իսրայէլը փորձելու համար պահուած ազգերը ։ 6 Իսրայէլը անոնց հետ հաղորդակցութիւն ընելով՝ կապապաշտութիւն կ֊ընէ ։ 9 Գոթնիէլ՝ փրկութեան մեծ գործ կ֊ընէ ։ 15 և Ակովր Եգղնէն , 31 ու Սամեգար՝ փրկութիւններէն ։

1 Ասոնք են Տ֊ան ազգերը՝ որոնք Տ֊էրը Թող տուաւ , որ անոնցմով Իսրայէլը՝ այնէն քանանացւոց բոլոր պատերազմները սիրէն
2 չգիտցողները փորձէ . (Միայն ասոր համար՝ որ Իսրայէլի որդւոցը սերունդը՝ մանաւանդ առաջուց չգիտցողները պատերազմ սորվին ու
3 գիտնան .) Բ֊Փղշտացւոց հինգ նահարապետները , և բոլոր Քանանացիները՝ ու Սիդոնացիները՝ Լբանան լեռը բնակող Խևացիները՝ Բաալհերմոն լեռնէն մինչեւ Եմաթի մուտքը ։
4 Տ֊Ասոնցմով պիտի փորձէր Իսրայէլը , որ գիտնայ Թէ արդեօք պիտի Տ֊ազանդին Տ֊էրոջը պատուիրանքներուն , որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց հայրերուն հրամայեր էր ։
5 Ե֊Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Քանանացւոց՝ Քետացւոց՝ Ամորհացւոց՝ Փերեզացւոց՝ Խևացւոց ու Եբուսացւոց մէջը բնակեցան .
6 և առան անոնց աղջիկները իրենց կնիկ առին , ու իրենց աղջիկները աւ անոնց տղոցը տուին , և անոնց աստուածներուն Տ֊ազանդեցան .
7 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ Տ֊էրոջը առջեւը չարութիւն ըրին , և իրենց Տ֊էր Աստուածը մոռնալով՝ Բահաղիմը ու Աստարովթը պաշտեցին ։
8 Եւ Տ֊էրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորին ձեռքը մատնեց . և Իսրայէլի որդիքը ութը տարի ծառայութիւն ըրին Քուսարսաթեմին ։
9 Եւթը Իսրայէլի որդիքը Տ֊էրոջը աղաղակեցին . ու Տ֊էրը Իսրայէլի որդւոցը փրկիչ մը հանեց , Քաղեբին պզտիկ եղբօրը կենէզին որդին Գոթնիէլը , որ զանոնք ազատեց
10 տեց ։ Եւ Տ֊էրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ֊ընէր . ու երբոր պատերազմի ելաւ . Տ֊էրը Միջագետի Քուսարսաթեմ Թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ . և անոր ձեռքը Քուսարսաթեմին դէմ զօրացաւ ։
11 ցաւ ։ Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ . և կենէզեան Գոթնիէլը մեռաւ ։
12 Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տ֊էրոջը առջեւը չարութիւն ըրին , և

Ն·ք·ԶՁ· ԽԲԲ 1354

Տէրոջը առջևը չարութիւն ընել- նուն համար՝ Տէրը Իսրայէլին դէմ- ղըն Թագաւորը Խարայէլին դէմ
13 ուժովցուց· Եւ անիկայ Ամմոնի ու Ամաղեկի որդիքը իր քովը ժողվեց, և գնաց Խարայէլը զարկաւ, ու Արմաւենեաց քաղաքին տի-
14 րեց։ Եւ Խարայէլի որդիքը Իսրա- քի Էգղոն Թագաւորին տասնուու- Թը տարի ծառայութիւն ըրին։
15 Ու Խարայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին· և Տէրը անոնց մէկ փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան Գերայի որդին Ահուդը՝ որ մահ- կագործ էր· ու Խարայէլի որդիքը անոր ձեռքովը՝ Իսրայէլի Էգղոն
16 Թագաւորին ընծայ խրկեցին։ Եւ Ահուդ մէկ կանգնաչափ երկայնու- Թեամբ երկսայրի սուր մը շինեց իրեն, ու զանիկայ լաթերուն տա- կէն՝ իր աջ ազդրին վրայ կապեց։
17 Եւ ընծան Իսրայէլի Էգղոն Թագա- ւորին տարաւ։ (ու Էգղոն խիստ
18 գեր մարդ մըն էր։) Ու երբոր ըն- ծան տուաւ լմընցուց, ընծան կրող
19 մարդիկները ետ խրկեց։ Եւ ինքը կռաղաղայի մօտ եղած քարա- հանքէն ետ դարձաւ, ու ըսաւ. Ովվ Թագաւոր՝ գեղի մէկ ծածուկ խօսք մը ունիմ· և անիկայ ըսաւ. Լռուր։ կեցիր· ու բոլոր անոր քովը
20 կայնողները դուրս ելան։ Եւ Ահուդ անոր քովը մտեցաւ· ու անիկայ նստեր էր իրեն յատկացեալ ա- մառնային վերնատանը մէջ· և Ահուդ ըսաւ. Քեզի Աստու- ծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ· ու անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ։
21 Եւ Ահուդ իր ձախ ձեռքը երկըն- ցընելով՝ սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց, ու անոր փորը խո-
22 թեց, (ինչպէս որ՝ երկաթին ե- տևէն կոթն ալ ներս մտաւ· ու գի- րուցը երկաթը բռնեց, անանկ որ՝ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել·
23 ու աղբը դուրս ելաւ։ Եւ Ահուդ սրահը ելաւ, ու վերնատանը դռնե- րը անոր վրայէն դոցեց՝ ու կղպեց·
24 Եւ ինքը ելաւ փախաւ։ Ու անոր ծառաները գացին նայեցան՝ որ ահա վերնատանը դռները կղպուած էին· ու ըսին. Ընկիպ անտարա- կոյս իր ամառնային սենեակին մէջը ծածկած է՝
25 Եւ անոնք սպասեցին, մինչև որ ա- մօթցան· բայց ահա վերնատանը դռները չէր բանար· ու բանալին առին բացին, և ահա իրենց տէրը
26 գետնի վրայ ինկած մեռած էր։ Ու քանի որ անոնք կը տնտրնային, Ահուդ փախաւ, և քարահանքէն անցնելով՝ ողջ առողջ Սէիրա հա- սաւ։
27 Ու երբոր հասաւ, Եփրեմի լե- ռանը վրայ փող փչեցուց· և Խա- րայէլի որդիքը անոր հետ ան լեռ- նէն վար իջան, ու ինքը անոնց
28 առջևէն իջաւ։ Եւ անոնց ըսաւ. Իմ ետևէս եկէք· քանզի Տէրը ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ· ուստի անոր ետևէն իջան, և Մովաբին ելևէջ Յորդանանու անցքերը բռնեցին, ու թող չտուին որ մարդ մը անց-
29 նի։ Եւ ան ժամանակը Մովաբին՝ տասը հազարի չափ մարդ կոտրե- ցին, որոնց ամէնն ալ յաղթանա- դամ ու զօրաւոր մարդիկներ էին·
30 և մէկը չկրցաւ փախչիլ։ Ու ան օրը Մովաբ՝ Խարայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ· ու երկիրը ութսուն տարի հանգստացաւ։
31 Եւ անկէ ետև՝ Անաթին տղան Սամեգարը եկաւ, ու եզներու խո- Թանով մը Փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց· և ասիկայ ալ Խարայէլը ազատեց։

Ն·ք·ԶՁ· ԽԲԲ 1336

Ը Ցես· ԺԷ· 15, Գլ·Է· 24, ԺԷ·1, ԺԹ·1։
Գլ·ե·14։
Ը Ցես· Ժ· 34։ ա Թագ·ԺԳ· 3։
Ը Գլ·է·9, 15։ ա Թագ· ԺԷ·47։
Կ՛ըսէ Մովաբի երկիրը՝ Ը Ցես·բ· 7։ Գլ·ԺԲ· 5։
Հմր 11։
Ը Գլ·ե·6, 8։ ա Թագ· ԺԳ·19, 22։
ա Թագ· ԺԷ·47, 50։
Գլ·բ·16։
Գլ·դ·1, 3, ԸԱ, Ժ·7, 17։ Ժա·4, ԸԱ։ ա Թագ·դ·1։

ԳԼ·Դ

1 Դեբորան ու Բարակը՝ Ցաբինին ու Սիսարային ձեռքէն Խարայէլը կ՛ազատեն։ 18 Ցայէլ կը մեղցնէ Սիսարա զօրագլուխը։

1 Ու Ահուդին մեռնելէն ետքը Խարայէլի որդիքը Տէրոջը առ-
2 ջևը նորէն չարութիւն ըրին, ու Տէրը Հազորի մէջ կը թագաւորէր· և անոր զօրագլուխը Սիսարան էր, ու Հազաց Արիսոթին մէջը կը
3 քնակէր։ Եւ Խարայէլի որդիքը Տէ- րոջը աղաղակեցին· քանզի անիկայ ինը հարիւր ջերկաթէ կառքեր ու- նէր· ու անիկայ քսան տարի Խա- րայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց։
4 Եւ ան ատենը Դեբորա մարգա- րէուհին՝ Ղաբիդովթի կնիկը՝ Խա- րայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՛ը-
5 նէր։ Ըլո անիկայ Եփրեմի լեռա- նը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթելի մէջ- տեղը՝ Դեբորայի արմաւենիին տա- կը կը քնակէր· և Խարայէլի որ- դիքը դատաստանի համար անոր
6 կ՛ելլէին։ Ու Դեբորա մարդ խրկեց, և Կեդեսէն Նեփթաղիմի կազմէն Աբի- նոամի որդին Բարակը կանչեց, ու անոր ըսաւ. Խարայէլին Տէր Աս- տուածը ձեզի չհրամայեց՝ ըսելով. Գնա՝ Թաբոր լեռը ելլէր, ու Նեփ- թաղիմի որդւոցմէ և Զաբուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հա-
7 զար մարդ առ, ու ես՝ Բարինին զօրագլուխը Սիսարան, և անոր կառքերը ու զօրաց բազմութիւնը էքու դիմացդ պիտի հանեմ Կիսոն հեղեղատին քովը, ու զանիկայ քու-

Ը Ցես· Ժ· 1։
Գլ·բ·19։
Գլ·բ·14։
Ը Ցես· Ժա· 1·10, ԺԹ· 36։
ա Թագ· ԺԲ· 9։ Սաղ· Խգ· 9։
Հմր 18, 16։ Գլ·ա·19։
Գլ·ե·8։ Սաղ· ՃԷ· 42։
Ես·Լ·8։
Ա Թագ· Իդ·4։
Եբր· ոտ- քերը ծածկած է։

Ն·ք·ԶՁ· ԽԲԲ 1316

Գլ·բ·19։
Գլ·բ·14։
Ը Ցես· Ժա· 1·10, ԺԹ· 36։
ա Թագ· ԺԲ· 9։ Սաղ· Խգ· 9։
Հմր 18, 16։ Գլ·ա·19։
Գլ·ե·8։ Սաղ· ՃԷ· 42։
Ես·Լ·8։

ԽԲԲ 1296

Ը Ցես· ԺԹ· 37։ ԺԲԲ· Ժա· 32։

Եղ·ԺԳ·4։ Ը Գլ·ե·21։ Ը Թագ·ԺԲ· 40։ Սաղ· Խգ·9·10։

8 ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Եւ Բա-
րակ անոր ըսաւ . Թէ որ դո՛ւն ե-
լիմ հետս երթաս , կ՚երթամ . բայց
թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-
9 թար ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ան-
շուշտ ես քու հետդ պիտի երթամ .
բայց քու երթալուդ Ճամբուդ մէջ
դուն փառք մը չես ստանար , քան-
զի Տէրը Սիսարան մէկ կնկան մը
ձեռքը պիտի մատնէ ։ Ու Դեբօրա
ելաւ Բարակին հետը կադէս գնաց ։
10 Եւ Բարակ՝ Զաբուղոնը ու Նեփ-
թաղիմը կադէսի մէջ ժողվեց , և
տասը հազար մարդով ելաւ . Դե-
բօրան ալ անոր հետը ելաւ ։
11 (Ու Մովսէսին աներոջը՝ Ո՛բաբ-
բին որդիներէն՝ Կենեցի Քաբերը՝
կենեցիներէն զատուեր էր , ու իր
վրանը Կադէսի մօտ՝ Սանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր ։)
12 Ան ատենը Սիսարային լսացու-
ցին , որ Աբինոամի որդին Բարակը
13 Թաբօր լեռը ելեր է ։ Եւ Սիսարա
իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր եր-
կաթէ կառքերը , ու իր հետը ե-
ղող բոլոր զօրքը՝ ազգաց Արիսօ-
թէն կիսոն հեղեղատը ժողվեց ։
14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին .
Ո՛տք ելիր քանզի Տէրը այսօր Սի-
սարան քու ձեռքդ մատնեց . մի՞թէ Տէրը քու առջեւդ չելաւ ։ Ու
Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ , և իր
հետը տասը հազար մարդ կար ։
15 Ու Տէրը՝ Սիսարան , և բոլոր կառ-
քերը , ու բոլոր բանակը՝ Բարակին
առջեւը սուրի բերնով խորտակեց .
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ , ու
16 ոտքով փախաւ . Եւ Բարակ՝ կառ-
քերը ու բանակը մինչև ազգաց Ա-
րիսօթէր հալածեց . ու Սիսարային
բոլոր բանակը սուրի բերնով ին-
կաւ , ու մարդ մը չմնաց ։
17 Եւ Սիսարա ոտքով՝ կենեցի քա-
բերին կնկանը Յայելին վրանը փա-
խաւ քանզի Հասորի Քաբին Թա-
գաւորին՝ ու կենեցի Քաբերին տա-
նը մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
18 Ուստի Յայէլ՝ Սիսարան դիմաւո-
րելու ելաւ , ու անոր ըսաւ . Տէր
իմ դարձիր , ինծի դարձիր , մի
վախնար ։ Ուստի անիկայ դէպ՝ ի
վրանը անոր դարձաւ , և ինք զա-
նիկայ մէկ լաթով մը ծածկեց .
19 Ու անիկայ կնկանը ըսաւ . Շնորհք
ըրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ
խմեմ , քանզի ծարաւած եմ ։ Ան
ալ՝ կաթին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . ետքը զանիկայ ծածկեց .
20 Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ . Վրանին
դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցընէ՝ ու ըսէ թէ՝
Այս տեղս մարդ կայ Չկայ ըսես ։
21 Ու Քաբերին կնիկը Յայէլ՝ վրա-
նին մէկ ցիցը առաւ , և ուռն ալ
ձեռքը բռնելով՝ կամացուկ մը ա-
նոր քովը գնաց , ու ցիցը անոր ծա-
մերքը մխելով՝ մինչև գետինը գա-
մեց , և անիկայ յոգնած ըլլալուն
համար խորունկ քնոյ մէջ եր . այս-
22 պէս մեռաւ ։ Եւ ահա Բարակը՝
Սիսարային ետեւէն կը վազէր . և
Յայէլ զանիկայ դիմաւորելու ելաւ ,
ու անոր ըսաւ . Եկուր , քու փընտրտածդ մարդդ քեզի ցուցընեմ .
ու անիկայ կնկանը հետ ներս մը-
տաւ . և ահա Սիսարան մեռած
պառկեր էր , ու ցիցը անոր ծամե-
րքին մէջն էր ։
23 Եւ Աստուած ան օրը՝ Քանա-
նացւոց Յաբին Թագաւորը Իսրա-
յէլի որդւոց առջեւը կորագլուխ ը-
24 րաւ ։ Ու Քանանացւոց Յաբին
Թագաւորին դէմ Իսրայէլի որդւոց
ձեռքը օրէ օր կը զօրանար , մինչև
որ Քանանացւոց Յաբին Թագաւո-
րը բնաջինջ ըրին ։

ԳԼ ։ Ե

1—31 Դեբօրային ու Բարակին երգը ։

1 Յե ան օրը Դեբօրան ու Աբի-
նոամի որդին Բարակը՝ երգեցին
ու ըսին .
2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջ-
նորդելուն , ե՛ւ ժողովուրդին յօ-
ժարակամ անձնանուէր ըլլալուն
համար՝ Տէրը օրհնեցէք ։
3 Ո՛վ թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք ,
ով նախարարներ՝ ականջ դրէք .
ես Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն սաղմոս պիտի ը-
սեմ ։
4 Ո՛վ Տէր՝ Երբոր դուն Սէիրէն
ելար , ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր ,
Երկիրը շարժեցաւ , երկինքը՝ անձրեւ
տեղաց , ամպերն ալ ջուր կաթե-
ցուցին ։
5 Ղ Տէրոջը երեսէն լեռները հալե-
ցան . Ի Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
երեսէն Սինան ալ հալեցաւ ։
6 Ը Անաթի որդւոյն Սամգարին օ-
րերը՝ Ի Յայէլին օրերը՝ ծմեռ ճամ-
բաները *անկոխ էին՝ . ու ճանա-
պարհորդները խոտորնակ ճամբա-
ներէ կ՚երթային ։
7 Իսրայէլի մէջ զօրավարներ չմնա-
ցին . չմնացին , մինչև որ ես Դեբօ-
րա ելայ , մինչև որ ելայ Իսրայէլի
մէջ մայր ըլլալ ։
8 Նոր աստուածներ ընտրեցին .
ան ատենը իրենց դուռներուն մէջ
պատերազմ եղաւ . Իսրայէլի քառասուն հազար զրահն
մէջը՝ վահան կամ նիզակ երեւցաւ ։
9 Իմ սիրտս՝ Իսրայէլի իշխանութիւն վրայ է Ժո՛վ ժողովուրդին

Ն ։ Ք ։ ՂԲ ։
Ի՛ՐԲ 1296

Ի ԳԼ ։ Բ ։ 14 ։

Ի ԳԼ ։ 6 ։ 18 ։

Ի ՏԵՒ ԵԼ ։ Ժ ։ 8 ։ Դ ԹԱԳ ։ Ի ։ 10 ։

ՀԹՒ ։ Ժ ։ 29 ։

Ի ԳԼ ։ Ա ։ 16 ։

Ղ ՀԺՐ 6 ։

Ե ՔՕՐ ։ Թ ։ 3 ։ Բ ԹԱԳ ։ 6 24 ։ ՍԱՂ ։ ԿՐ 7 ։ ԵՍ ։ ԺՐ 12 ։

Ի ՍԱՂ ։ Ճդ 9 ։ 10 ։ ՏԵՒ ՅԵՍ ։ Ժ 10 ։

Ա ԳԼ ։ 6 ։ 25 ։

Ե ԳԼ ։ 6 26 ։

Ա ՏԵՒ ԵԼ ։ Ժ ։ 1 ։ ՍԱՂ ։ Ժ ։ ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

ԲՐ ՄՆ ։ Ժ ։ 16 ։

Ե ԲՕՐ ։ Ը ։ 1 ։ 3 ։ ՍԱՂ ։ Բ ։ 10 ։

Ե ԲՕՐ ։ Ը ։ 2 ։ ՍԱՂ ԿԸ ։ 7 ։

ԻԲ ԹԱԳ ։ ԻԲ ։ 8 ։ ՍԱՂ ։ ՁԸ ։ 8 ։ ԵՍ ։ ԿԴ ։ 8 ։ ԵՄՐ ։ Գ ։ 8 ։ 10 ։

Ղ Բ ՕՐ ։ Դ ։ 11 ։ ՍԱՂ ։ ՂԸ 5 ։

Ի ԵՒ ։ Ժ ։ 18 ։

Ը ԳԼ ։ Դ 31 ։

Ր ԳԼ ։ Դ 17

Ժ ՂԱ ։ ԻՀ ։ 22 ։ Բ ՄՆ ։ Ժ ։ 5 ։ ԵՍ ։ ԼԴ Ն ։ ՈՂՔ ։ Ա ։ Գ ։ Դ ։ 18 ։

* ԵԲՐ ։ ԿԱԿԱՑԱՆ ։

Ի ԵՍ ։ ԽԹ ։ 23 ։

Ե Բ ՕՐ ։ Ը ։ 16 ։ Գ ։ Բ ։ 12 ։ 17 ։

Ի ՚ ԹԱԳ ։ Ժ Դ 19 22 ։ Գ ։ Գ ։ 8 ։

Ղ ՀԺՐ 3 ։

ան ձննդեան ուէր. եղողները , Տէրը օրհնեցէք ։

10 ¦ Ճերմակ էշերու վրայ հեծնողներ , դատաստանի ատեանը նըստողներ , ու ճամբու վրայ պտըտողներ՝ նզրուցեցէք ,

11 * Աղեղնաւորներուն ձայնէն ջուր հանելու տեղերուն մէջ . հոն ՚ի՛ր արդարութիւնները , ու իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն . ան ատենը Տէրոջը ժողովուրդը դռները իջան ։

12 ¶ Արթնցիր , արթնցիր ով Դեբօրա . արթնցիր , արթնցիր , երգ ըսէ . ով Բարակ՝ ելիր . ով Աբինոամի որդի՝ իրեն դերուածիդ գերի ըրէ ։

13 Ան ատենը փախստականները՝ ժողովուրդին զօրաւորներուն վրայ յարձակեցան . Տէրը ինծի հետ զօրաւորներուն դէմ իջաւ ։

14 Եփրեմի արմատէն եղողները՝ Ամաղեկին վրայ էլան . բենիամինը քու ետեւէդ քու ժողովուրդիդ մէջ էին . * Մաքիրէն իշխաններ , ու Զաբուղոնէն՝ դպրի գրիչ բըռնողներ իջան ։

15 Եւ Իսաքարի զօրավարները Դեբօրային հետ , ու Իսաքարն ալ Բարակին պէս՝ իր ոտքերովը հովիտը խրկուեցաւ . Ռուբենի †տոհմերուն մէջը մեծ յուզմունք կար .

16 Ինչո՞ւ համար դ'փարախներուն մէջը նստար , որ ‡ հօտերուն մայլը" լսես ։ Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ տարակուսանք կար ։

17 Կ'ապրադաւը Գորգանոնու անդին կողմը կը բնակէր , ու Դանը ինչո՞ւ համար նաւերու մէջ պանդխտ մնաց ։ * Աշերը ծովուն եզերքը կը նստէր , ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը բնակէր ։

18 * Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը այդպես ժողովուրդ մըն է , որ դաշտին բարձր տեղուանքը՝ զինքը մահուան վտանգի մէջ կը դնէ ։

19 Թագաւորները եկան , պատերազմ ըրին . ան ատենը քանանացւոց թագաւորները Մակեդոնի ջուրին քովը՝ Թանաքի մէջ պատերազմ ըրին . Հատակ չշահեցան ։

20 * Երկինքէն պատերազմ ըրին . աստղերը իրենց շրջաններէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ ըրին ։

21 ¤ Կիսոն հեղեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝ Կիսոն հեղեղատը զանոնք քշեց տարաւ . Ո վ իմ անձս՝ * նէնց զօրութիւնը կոխեցիր ։

22 Ան ատենը ձիերուն սմբակները՝ սաստիկ վազելնուն համար կտոր կտոր եղան , զօրաւորներուն վազցնելովը ։

23 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ . Մարովզը նզովեցէ՛ք . անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէ՛ք . քանզի * Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր իշխաններուն դէմ՝ Տէրոջը օգնութեանը †չեկան ։

24 ¤ Կենեցի Քաբերին կինիկը Ցայէլ՝ կինիկներուն մէջը * աւելի օրհնեալ ըլլայ , ° վրանները մէջ բնակող կինիկներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ ։

25 ¶ Սիսարային ջուր ուզեց . կաթ տուաւ . իշխանայ ամանովը կոգի մատուց ։

26 * Անիկայ իր ձեռքը ցիցին , ու իր աջ ձեռքը՝ հիւսան ուսին երկրընցուց , և Սիսարային զարնելով՝ գլուխը ճեղքեց . ու †ջիջը անոր ծամելիքը մխելով՝ խոցեց ։

27 Անիկայ ծռեցաւ , ցաւելէն ոտքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ . ոտքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ . ուր որ ծռեցաւ , հոն մեռած ինկաւ ։

28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ , ու վանդակին ետեւէն կանչվրտեց . ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու . ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան ։

29 Անոր իմաստուն տիկիններուը ան՚որ պատասխան տուին . ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կուտար .

30 ¶ Անշուշտ անոնք աւար գտան . աղջիկ կամ երկու աղջիկ , ¶ Սիսարային համար՝ գոյնզգոյն աւար մը , գոյնզգոյն նըկարագործ աւար մը , երկու կողմը բանուած ու գոյնզգոյն վշնոցներ աւար առած պէտք ըլլան ։

31 ¶ Ով Տէր՝ քու բոլոր թշնամիներդ այսպէս կորսուին . իսկ զանիկայ սիրողները , * իր զօրութեամբը ելլող Արեւուն պէս ըլլան ։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգըստացաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը դէմ մեղանչելով՝ Մադիանացիներէն կը նեղուին ։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ ։ 11 Հրեշտակ մը Գեդէոնը կը խրկուի Իսրայէլը ազատելու համար ։ 17 Գեդէոնին զոհը կրակով կը սպառի ։ 25 Գեդէոն Բահաղին սեղանը կը փլցընէ , ու իր չինած սեղանին վրայ ողջակէզ կը մատուցանէ ։ 28 Ցովաս իր որդին կը պաշտպանէ . և զանիկայ Գերոբաալ կ'անուանէ ։ 33 Գեդէոնին զօրքը ։ 36 Գեդէոնին տրուած նշանները ։

1 ¶ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին . ու Տէրը զանոնք եօթը տարի Բ Մա-

ներ ։
ՆԳԼ · ժ · 4 ։ ժբ · 14 ։
ՀՅաղ · ճէ · 32 ։
ՅՅաղ · ճկ · 2 ։ ճխե · 5 ։
* Կամ՝ ասոր բաժնողներուն , կամ՝ իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը ։
ՂաԹագ · ժբ · 7 ։ Յաղ · ճխե · 7 ։
ՅՅաղ · ժե · 8 ։
ՄՅաղ · կը · 18 ։
ՃՅաղ · խԹ · 14 ։
ՆԳԼ · գ · 27 ։
ՂԳԼ · գ · 13 ։
ՈԹու · լը · 89 ։ 40 ։
ՂԳԼ · գ · 14 ։
† Կամ՝ հնձողներուն
ՊԹու · լը · 1 ։
‡ Կամ՝ հօտներուն մէջ արիգի ձայնը
ԼՏես · ՁեՁ · ժգ 25 · 31 ։
ՈՁես · ՃԹ · 29 · 31 ։
ՈԳԼ · գ · 10 ։
ՎԳԼ · գ · 16 ։ Յաղ · խգ · 12 ։ Տես՝ Կոր 30 ։
* Տես Ձես · ժ · 11 · Յաղ · Կե · 17 ։ 18 ։
ԲԳԼ · գ · 15 ։
ՅԳԼ · գ · 7 ։

ա Թագ · ժե · 47 ։ ժը · 17 ։ իե · 28 ։
ՃԳԼ · իա · 9 · 10 · Ղեեմ · գ · 5 ։
* ԳԼ · գ · 17 ։
° Ղու · ա · 28 ։
ՖԳԼ · գ · 19 ։
ՈԳԼ · գ · 21 ։
ԲԵԼ · ժե · 9 ։
ՃՅաղ · ժգ · 9 · 10 ։
ՔՅաղ · ժԹ · 5 ։
Ի Բ Թագ · իդ · 4 ։

ԳԼ · Զ

ՈԳԼ · բ · 19 ։
Բ Ամբ · գ · 7 ։

Ն · Բ · ՂԲ · Էրբ 1256

2 դիանացւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մադիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժովցաւ . ՚՚՚ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց պատճառաւը իրենց համար էլեռներու մէջ խոռոչներ , քարայրներ և պատսէներ

3 շինեցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին . և Ազամղեկացիք Հոս արևելքի բնակիչներն

4 ալ կ'ելլէին . Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով՝ Հզետնին բերքը կ'աւերէին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ոչ ոխար՝ ոչ արջառ և ոչ էշ .

5 քանի անոնք իրենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ելլէին , և Համրախի պէս բազմութեամբ կու գային . Թէ անոնք և Թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր . ու Իսրայէլ երկիրը կու գային զանիկայ աւերելու

6 համար ։ Եւ Իսրայէլը Մադիանացւոց պատճառաւը շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի որդիքը Ցերոբը աղաղակեցին ։

Հբր · Գ · 15 ։ Ով · Ե · 15 ։

Էրբ 1249

7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Ցերոբը աղաղակեցին Մադիանացւոց

8 պատճառաւը , Ցերը Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց . Ու անիկայ ըսաւ անոնց . Իսրայէլին Ցեր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս բե-

9 րի , Եւ ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և Ինձանոնք ձեր առջևէն վռընտե-

10 լով՝ անոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի ըսի . Ես եմ ձեր Եհովայ Աստուածը . Ամի՛ վախնաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս մտիկ չըրիք ։

11 Եւ Ցերոջը հրեշտակը եկաւ , ու Աբիեզերեան Ոփրային բևեռին տակը նստաւ , որ Եփրային Ջէն էր . ու անոր որդին Գեդէոնը ՚ձաւանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանացւոց երեսէն փախցընելու

12 համար ։ Եւ Ցերոջը հրեշտակը անոր երևցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ զօրաւոր կտրիճ , Ցերը ՚ընդ հետդ է ։

13 Եւ Գեդէոն անոր ըսաւ . Ո՛հ՝ Ցեր իմ՝ , Թէ որ Ցերը մեր հետն է , ինչո՞ւ համար աս բոլոր բանները մեր գլուխը եկաւ . և Ո՞ւր են անոր ամէն հրաշքները , որոնք մեր հայրերը մեզի կը պատմեն՝ ըսելով Թէ՝ Ցերը մեզ Եգիպտոսէն հանեց . բայց հիմա Ցերը Ինձ երեսէ ձգեց , ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը

14 մատնեց ։ Եւ Ցերը անոր նայեցաւ , ու ըսաւ . Զնա՛ քու զօրութիւնովդ

Ն · Բ · ՂԲ · Էրբ 1249

Ծ Ցես . ա . 9 ։ ԳԼ . դ . 6 ։

ՃՏես ա Թագ . Թ . 21 ։

* Եբր . Հաբրաւորս . տես ՄԿբ . ե . 2 ։

Ա Եշ . դ . 12 ։ Ցես . ա . 5 ։

Ե Եշ . դ . 1-8 ։ Հմր 36 , 37 ։ դ Թագ . ի . 8 ։ Սաղ . ձզ . 17 ։ Ես . ե . 11 ։

Ը Ծն . ԺԸ . 3 , 5 ։ ԳԼ . ժդ . 15 ։

Ա Ծն . ԺԸ . 6 , 7 , 8 ։

ԺԳԼ . ժդ . 19 ։

Ի Տես գ Թագ . ԺԸ . 33 , 34 ։

Ը Ղև . Թ . 24 ։ գ Թագ . ԺԸ . 38 ։ Բ Մն ե . 1 ։

Ա ԳԼ . ժդ . 21 ։

Ա Ծն . ժզ . 13 ։ լԸ . 30 ։ Եչ . լդ . 20 ։ Գլ . ժդ . 22 ։

Ա Դան . Ժ 19 ։

Ա Տես Ծն . իր . 14 ։ Եչ . ժե . 15 ։ Երեմ . լդ . 16 ։ Եզեկ . խը . 35 ։

†Ցր Տէր խաղաղութեան , [մ՛ խաղաղութիւն Տեսողն ։

Բ ԳԼ . Բ . 32 ։

Ց Եչ . լդ . 13 ։ Բ Օր . ե . 5 ։

‡ Կ՚ , ասմորոցիս գլխուն բաց տեղը

2 դիանացւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մադիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժովցաւ . ՚՚՚ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց պատճառաւը իրենց համար էլեռներու մէջ խոռոչներ , քարայրներ և պատսէներ

3 շինեցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին . և Ազամղեկացիք Հոս արևելքի բնակիչներն

4 ալ կ'ելլէին . Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով՝ Հզետնին բերքը կ'աւերէին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ոչ ոխար՝ ոչ արջառ և ոչ էշ .

5 քանի անոնք իրենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ելլէին , և Համրախի պէս բազմութեամբ կու գային . Թէ անոնք և Թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր . ու Իսրայէլ երկիրը կու գային զանիկայ աւերելու

6 համար ։ Եւ Իսրայէլը Մադիանացւոց պատճառաւը շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի որդիքը Ցերոբը աղաղակեցին ։

7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Ցերոբը աղաղակեցին Մադիանացւոց

8 պատճառաւը , Ցերը Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց . Ու անիկայ ըսաւ անոնց . Իսրայէլին Ցեր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս բե-

9 րի , Եւ ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և Ինձանոնք ձեր առջևէն վռընտե-

10 լով՝ անոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի ըսի . Ես եմ ձեր Եհովայ Աստուածը . Ամի՛ վախնաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս մտիկ չըրիք ։

11 Եւ Ցերոջը հրեշտակը եկաւ , ու Աբիեզերեան Ոփրային բևեռին տակը նստաւ , որ Եփրային Ջէն էր . ու անոր որդին Գեդէոնը ՚ձաւանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանացւոց երեսէն փախցընելու

12 համար ։ Եւ Ցերոջը հրեշտակը անոր երևցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ զօրաւոր կտրիճ , Ցերը ՚ընդ հետդ է ։

13 Եւ Գեդէոն անոր ըսաւ . Ո՛հ՝ Ցեր իմ՝ , Թէ որ Ցերը մեր հետն է , ինչո՞ւ համար աս բոլոր բանները մեր գլուխը եկաւ . և Ո՞ւր են անոր ամէն հրաշքները , որոնք մեր հայրերը մեզի կը պատմեն՝ ըսելով Թէ՝ Ցերը մեզ Եգիպտոսէն հանեց . բայց հիմա Ցերը Ինձ երեսէ ձգեց , ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը

14 մատնեց ։ Եւ Ցերը անոր նայեցաւ , ու ըսաւ . ՚Ոյժ քու զօրութիւնովդ

15 Իսրկեցի ։ Ու անիկայ անոր ըսաւ . Ո՛հ՝ Ցեր իմ , Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ . ահա *իմ ազգատոհմս՝ Մանասէի ցեղէն պինտ աղքատն է , ու ես իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն

16 եմ ։ Եւ Ցերը անոր ըսաւ . Ինչ անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ , ու Մադիամը՝ մէկ մարդու մը պէս

17 պիտի զարնես ։ Եւ անիկայ անոր ըսաւ . Կ'աղաչեմ , Թէ որ ես քու աչքիդ առջևը շնորհք գտայ , Ինձի նշան մը ցուցուր , որ էՒնձո՞ Իս

18 ինձի հետ խօսողը դուն ես ։ Կ'աղաչեմ որ ասկէ չերթաս , մինչև որ ես քեզի գամ , իմ ընծաս բերեմ , ու քու առջևդ դնեմ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես կը սպասեմ , մինչև որ

19 դուն դառնաս ։ / Ու Գեդէոն ներս մտաւ , այծերէն ուլ մը և մկ արդու ալիւրէ բաղարջ չօթեր պատրաստեց . միսը սակառի մը մէջ դրաւ , ու արգանակն ալ պտուկի մը մէջ դրաւ , և անոր առջևը հանեց բևեկնիին տակը՝ ու Ներս մա-

20 տուց ։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը անոր ըսաւ . Միսը ու բաղարջ չօթերը առ , Նաս վէմին վրայ դիր ,

21 ու Արգանակը թափէ ։ Եւ անիկայ անանկ ըրաւ ։ Եւքը Ցերոջը հրեշտակին իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկնցուց , ու միսին և բաղարջ չօթերուն դպաւ . ու Նվէմէն կրակ ելլելով՝ միսը և բաղարջ չօթերը այրեց . ու Ցերոջը հրեշտակը անոր աչքերուն առջևէն գնաց ։

22 Եւ Գեդէոն Ատեսաւ որ անիկայ Ցերոջը հրեշտակն է . ու Գեդէոն ըսաւ . Ո՛հ՝ Ցեր Եհովայ , Որ Ցերոջը հրեշտակը երես առ երես տե-

23 սայ ։ Բայց Ցերը անոր ըսաւ . Խաղաղութիւն ըլլայ քեզի . մի՛ վախնար , պիտի չմեռնիս ։

24 Եւ Գեդէոն հոն Ցերոջը սեղան մը շինեց , ու անոր անունը Ցեհովաշալօմ կոչեց , որ մինչև աս օրս Աբիեզերեանց Եփրային մէջը կեցած է ։

25 Եւ ան գիշերը Ցերը անոր ըսաւ . Քու հօրդ զուարակը՝ ու եօթը տարեկան երկրորդ զուարակը առ , և քու հօրդ ունեցած Բահաղի սեղանը փլցուր , ու Նքովի անտառն ալ

26 կտրէ . Եւ Նաս ապառաժ քարին գլուխը՝ օրինաւոր կերպով Ո քու Ցեր Աստուածդդ սեղան մը շինէ , ու երկրորդ զուարակը առ , և քու կտրած անտառիդ փայտերովը ող-

27 ջակէզ ըրէ ։ Ու Գեդէոն իր ծառաներէն տասը մարդ առաւ , և Ցերոջը իրեն ըսածին պէս ըրաւ , ու իր հօրը տունէն , և քաղաքին

Ն · ք · գՁ · Խբր 1249

մարդիկներէն վախնալով ՝՝ ըսելը
ցորեկը ընելու՝ գիչերը ըրաւ ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները
առաւօտուն կանուխ ելան , տեսան
որ Բահաղին սեղանը փլած , և ա-
նոր քովը անտառը կտրած , ու երկ-
րորդ զուարակը՝ շինուած սեղանին
29 վրայ՝ ողջակէզ եղած էր ։ Ուստի
իրարու ըսին . Ա՛ս բանը ո՛վ ըրաւ ։
և աղէկ մը փնտռեցին ու քննեցին .
ու ըսուեցաւ Թէ՝ Ա՛ս բանը Յովա-
30 սին որդին Գեդէօնը ըրաւ ։ Եւ
քաղաքին մարդիկները Յովասին ը-
սին . Որդիդ դո՛ւրս հանէ՝ որ մեռ-
նի , քանզի Բահաղին սեղանը փըլ-
ցուցեր , ու անոր քովի անտառը
31 կտրեր է ։ Եւ Յովաս՝ իր վրան
եկող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ .
Մի՞թէ Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք
պիտի պաշտպանէք , կամ թէ զա-
նիկայ դո՞ւք պիտի ազատէք . ով
որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ ,
թող մեռցուի մինչև առտու . թէ
որ անիկայ աստուած է , թող ին-
քը իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
դէմ , իր սեղանը փլցընելուն հա-
մար ։ — ա Թագ . ժբ · 11 ։ բ Թագ . ժա . 21 ։ Տես Ե-
ռեմ . ժա . 18 ։ Ովս . Թ · 10 ։
32 Եւ նոյն օրը զանիկայ — * Ցե-
րոբաաղ անուանեց . քանզի ըսաւ .
Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտ-
պանէ անոր դէմ , իր սեղանը փլը-
ցընելուն համար ։ * այ՝ Բահալը
իսատգա-
վութիւն
Թող ընէ ։
33 Եւ բոլոր †Մադիանացիները ,
Ամաղեկացիները ու արևելքի բնա-
կիչները ժկտեղ ժողովուեցան , ու
ցոլտանէն անցնելով՝ *Յեզրայելի
34 հովիտին մէջ բանակեցան ։ Եւ
°Տէրոջը Հոգին Գեդէօնին վրայ
հանդչեցաւ , ու անիկայ ‡փող հըն-
չեցուց . և Աբիեզերեանք անոր ե-
35 տևէն ժողովուեցան ։ Ու բոլոր Մա-
նասէին պատգամաւորներ խրկեց ,
ան ալ անոր ետևէն ժողովեցաւ .
և Ասերին , Զաբուղոնին ու Նեփ-
թաղիմին ալ պատգամաւորներ խրր-
կեց . ու անոնք գացին զանոնք դի-
մաւորելու ։ † Տես Եր · դ · 3 , 4 , 6 ,
7 ։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ .
Թէ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
37 ձեռքովս ազատելու ես , — Ահա ես
կալին մէջը բուրդի գզաթ մը կը
դնեմ . Թէ որ մինակ գզաթին վրայ
ցօղ՝ ու բոլոր գետնին վայ չորու-
թիւն ըլլայ , ան ատենը պիտի գիտ-
նամ՝ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
38 ձեռքովս պիտի ազատես ։ Եւ այն-
պէս եղաւ . վասն զի առաւօտուն
կանուխ ելաւ , ու գզաթը քամեց ,
և գզաթէն ցօղը հանեց , որ կոնք
39 մը լեցուն ջուր եղաւ ։ — Ան ատենը
Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ . Բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի ,
ու մինակ ևս անգամ ալ խօսիմ ,
միայն ևս անգամ գզաթովը փոր-
ձեմ . հիմա մինակ գզաթին վրայ
չորութիւն , ու բոլոր գետնին վրայ
40 ցօղ ըլլայ ։ Եւ ան գիչերը Աս-
տուած այնպէս ըրաւ . մինակ գը-
զաթին վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր
գետնին վրայ ցօղ եղաւ ։ Ն · ք · գՁ · Խբր 1249

ԳԼ · Ե

1 Գեդէօնի բանակին երամուներկու հազար
մարդոցմէն՝ իրեք հարիւր հոգին կ'ընտրուին ։
9 Գեդէօն Մադիանացիի մը երազը ու մեկ-
նութիւնը լսելով՝ կը քաջալերուի ։ 16 Փող-
րով՝ ու սափորներու մէջ դրուած ջահերով՝ իր
բանեցուցած հնարքը ։ 24 Եփրեմի որդիքը
Օրէբը ու Զէէբը կը բռնեն կը մեռցընեն ։

1 Յե — Ցերոբաաղ՝ այսինքն Գեդէ- — ԳԼ · է · 32 ։
օնը ու անոր հետ եղող բոլոր
ժողովուրդը կանուխ ելան , Հարո-
դի աղբիւրին քովը բանակեցան .
ու Մադիամու բանակը անոր հիւ-
սիսային կողմը՝ դէպ ՚ի Մօրէի
2 բլուրը՝ հովիտին մէջն էր ։ Եւ Տէրը
ըսաւ Գեդէօնին . Քու հետդ եղող
ժողովուրդը շատ է . չի ՚՚ետքէր
Մադիամը անոնց ձեռքը տալ . չըլ-
լայ որ Իսրայէլը ԲՀինձի դէմ պար-
ծենայ ու ըսէ Թէ՝ Իմ ձեռքս զիս Բ Օր · է · 17 ։ Եա · ժ · 13 ։ ա Կոր · ա · 29 ։ բ Կոր · գ · 7 ։ Բ Օր · ի · 5 ։
3 ազատեց ։ Ուստի հիմա քարող
կարդալ տաս՝ որ ժողովուրդը լսէ ,
ու ըսես . ԷՈ՛վ որ վատասիրտ ու
երկչոտ է՝ Թող ետ դառնայ , և
շուտով Գաղաադ լեռնէն երթայ .
ու ժողովուրդէն քսանսեր հա-
զար հոգի ետ դարձան , ու տասը
4 հազար մնացին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Գե-
դէօնին . Ժողովուրդը տակաւին
շատ է . Ջուրին քովը իջեցուր զա-
նոնք , ու հոն քեզի համար զանոնք
փորձեմ . և որուն համար քեզի
ըսեմ Թէ՝ Ասիկայ քու հետդ եր-
թայ , անիկայ քու հետդ Թող եր-
թայ , ու որուն համար քեզի ըսեմ
Թէ՝ Ասիկայ քու հետդ չերթայ ,
5 անիկայ Թող չերթայ ։ Ուստի ժո-
ղովուրդը ջուրին քովը իջեցուց .
և Տէրը Գեդէօնին ըսաւ . Ո՛վ որ
շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուո-
վը լափէ , անիկայ զատ կայնեցը-
նես , ու ով որ խմելու համար իր
ծունկերուն վրայ ծռի , ՚՚էյ ալ
6 ըսաւ Յոնէզըն ։ Եւ ձեռքը բերանը
տանելով լափողներուն Թիւը՝ իրեք
հարիւր մարդ էր . և բոլոր մնացած
ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վը-
րայ ծռեցան ջուր խմելու համար ։
7 Ու Տէրը Գեդէօնին ըսաւ . Ես Ա՛ն Թ Թագ
իրեք հարիւր մարդիկներով՝ որոնք ժգ · 6 ։
ջուրը լափեցին , ձեզ պիտի ազա-
տեմ , և Մադիամը քու ձեռքդ
պիտի մատնեմ . ու բոլոր հոսած
ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր տեղը
8 երթայ ։ Ուստի ժողովուրդը իրենց
ձեռքը պաշար առին և իրենց փո-
ղերն ալ ։ Եւ Գեդէօն Իսրայէլի

բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց , բայց ան իրեք հարիւր մարդը իր քովը պահեց . ու Մադիամու բանակը՝ անոր տակը՝ հովիտին մէջն էր ։

9 Եւ նոյն Է գիշերը՝ Տէրը անոր ըսաւ . Ո տը ելլէր , «— —է բանակը իջիր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

10 մատնեցի ։ Եւ թէ որ դուն իջնես լու կը վախնաս , Նո՛ դուն քու ծառադ Փուրային հետ բանակը

11 իջիր • Եւ Ղպիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին . անկէ ետև քու ձեռքերդ պիտի ուժովնան , որ բանակը իջնես ։ Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա՝ բանակին մէջի Է դունը

12 դերուն ծայրը իջան ։ Ու Մադիամը , և Ամաղէկը , Ու բոլոր արևելցիները՝ մարախներու պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին , և անոնց ուղտերը անթիւ էին , «— ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ

13 շատ էին ։ Եւ Գեդէօն հո՛ երթալով՝ Ըե՛ս «ր մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր , ու կ՚ըսէր . Ես երազ մը տեսայ . և ահա մէկ գարեղէն հաց մը դէպ՚ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր , և վրանի մը հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ , որ ինկաւ . ու գլխիվար դարձուց , և

14 վրանը ինկաւ ։ Ու անոր ընկերը պատասխան տուաւ , և ըսաւ . Ասիկայ ուրիշ բան չէ , բայց միայն Իսրայէլացի Յովասի որդւոյն Գեդէօնին սուրը . Աստուած՝ Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է ։

15 Ու երբոր Գեդէօն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց ։ Տէր«ջը երկրպագութիւն ըրաւ , և Իսրայէլին բանակը դարձաւ , ու ըսաւ . Ո՛տը ելէք , քանզի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր

16 ձեռքը տուեր է ։ Եւ ան իրեք հարիւր մարդը իրեք գունդի բաժնելով՝ ամենուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ , և սափորներուն մէջն «ալ ջահեր դրա— .

17 Ու անոնց ըսաւ . Ինծի նայեցէ՛ք՝ և անանկ ըրէք . ու երբոր բանակին եզերքը հասնիմ , ես ինչպես որ ընեմ , դուք ալ այնպես ըրէք ։

18 Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները՝ փողը ՚ջեցընենք , ան ատենը դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը ՚ջեցուցէ՛ք , և ը՚ջ ընէ՛ք . Տէրոջը ու Գեդէօնին «—

19 ը՚ը ։ Եւ Գեդէօն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը՝ կէս գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին , բանակին եզերքը հասան , և փողերը ՚ջեցընելով՝ ձեռքերնուն մէջը ե-

20 ղած սափորները կոտրտեցին ։ Ան ատենը իրեք գունդն ալ փուղերը ՚ջեցուցին , ու սափորները կոտրըտեցին , ու ձախ ձեռքով՝ ջահերը , և աջ ձեռքով՝ փողերը բռնելով՝ ՚ջեցընելու համար , կը պոռային «— Ի՚ը«էն . Տէրոջը ու Գեդէօնին

21 սուրը ։ Եւ Ի՚ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը՝ իր տեղը կայներ էր . ծու բոլոր բանակը վազելով և ա-

22 ղաղակելով կը փախչէին ։ Ու երբոր ան իրեք հարիւր մարդը է էրէնց փողերը ՚ջեցուցին , Տէրը բոլոր բանակին մէջ Լամէն մարդուն սուրը Է իր ընկերին վրայ դարձուց . և զօրքը մինչև Բեթասետան՝ դէպ՚ի Սարերան , «— մինչև Աբէլմեհոլային սահմանը Լ Տաբէթը փախաս ։

23 Ու Իսրայէլացիք՝ Նեփթաղիմէն , Ասերէն և բոլոր Մանասէէն ժողովուեցան , ու Մադիանացւոց ե-

24 տևէն ինկան ։ Եւ Գեդէօն Ե՚եփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց , ըսելով . Մադիանացիները դիմաւորելու իջէք , և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէ՛ք մինչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը ։ Ուստի Եփրեմի բոլոր մարդիկները ժողովուեցան , ու Ի՚ջուրերը բռնեցին մինչև Հ բեթբարա , նաև

25 Յորդանանը ։ Եւ Յ Մադիամու երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը բռնեցին . Օրէբը՝ Հ Օրէբի վէմին քովը մեռցուցին , ու Զէբը՝ Զէբի Ջ՚ձանին քովը մեռցուցին . և Մադիանացիները հալածեցին , ու Օրէբին և Զէբին գլուխները՝ Գեդէօնին բերին ։

ԳԼ . Ը

1 Գեդէօն Եփրեմի որդւոց սիրտը կ՚իջեցընէ ։ 4 Սոկքովթի ու Փանուելի բնակիչները Գեդէօնին զօրքը կերակրելը կը մերժեն ։ 10 Գեդէօն կը բռնէ Զեբէէն ու Սալմանան ։ 13 և դառնալով՝ Սոկքովթի ու Փանուելի բնակիչները՝ կը ջարդէ ։ 17 Գեդէօն իր եղբայրներուն մահուանը վրէժը Զեբէէն ու Սալմունայէն կ՚առնէ ։ 22 և չհաճիր ժողովուրդին վրայ իշխան ըլլալու ։ 24 Ընոր ՚ջեցած եփուդը կապաշտութեան պատճառ կ՚ըլլայ ։ 28 Մադիամ կը նուաճի ։ 29 Գեդէօնին որդիքը ։ ու իր մահը ։ 33 Իսրայէլացւոց կապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը ։

1 ։։ Եփրեմեանք անոր ըսին . Ասմեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ , որ Մադիամու դէմ պատերազմելու գացիր , և մեզ չկանչեցիր . ու անոր հետ սաստիկ վէճ

2 ըրին ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ . Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի . Եփրեմին ճռաքաղութիւնը՝ Աբիեզերի այգեկութէն լաւագոյն չէ՞

3 արդեօք ։ Է Աստուած Մադիամու իշխանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեռքը տուաւ . ես ձեզի պէս ի՞նչ

Ն . ք . գՓ . Իբր 1249
Ի Ծն . Խգ . 2 , 3 ։
Ղ Ճ՞ր 13 , 14 , 15 ։ Տես Ծն . իդ . 14 ։ աթագ . ժգ . 9 , 10 ։
Ի Եզ . ժգ . 18 ։
Բ Գլ . գ . 5 . 33 , ը . 10 ։
Ն . ք . գՓ . Իբր 1249
Բ Եզ . ժգ . 13 , 14 ։ բ Մն . ի . 17 ։
Ի Յեսս . գ . 4 . 16 . 20 ։ Տես բ Կոր . գ . 7 ։
Լ ա Թագ . ժգ . 20 ։ բ Մն . ի . 23 ։
Ի Սաղ . ձգ . 9 ։ Նա . Թ . 4 ։
Ի Գլ . գ . 28 ։
Հ Յօշ . ա . 28 ։
Ն Գլ . ը . 3 ։ Սաղ . ձգ . 11 ։
Ղ Նա . ժ . 26 ։
Ն Գլ . ը . 4 ։
— Ցես գՀ . ժբ . 1 ։ բ Թագ . ժԹ . 41 ։
Ի Գլ . է . 24 , 25 ։ Փհ . բ . 8 ։

բան կրցայ ընել։ Աս խօսքը ըսածին պէս՝ էանոնց սիրտը հանդարտեցաւ։

4 Եւ Գեդէօն Յորդանան եկաւ, ու ինքը և իր հետը եղող իրեք հարիւր մարդիկը անցան. թէպէտ և նուաղած էին, բայց ինքնին կը հա-

5 լածէին։ Ու Սոկքովթի մարդիկներուն ըսաւ. Շնորհք ըրէք, եւսէք եկող ժողովուրդին հացի նկանակներ տուէք, քանզի նուաղած են. ու ես Զեբեհին ու Սալմունային եւսէն իմիք կը հալածեմ։

6 Եւ Սոկքովթի իշխանները ըսին. Էմիթէ Զեբեհին ու Սալմունային ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն է, որ մենք քու զօրքիդ հաց

7 տանք։ Ու Գեդէօն ըսաւ. Ուրեմն երբոր Տէրը Զեբեհն ու Սալմանան իմ ձեռքս տայ, ես ձեր մարմինները անապատին փուշերովը ու տատասկներովը պի-

8 տի ծեծեմ։ Եւ անկէ Փանուէլի մարդիկներուն ալ խօսեցաւ, ու անոնց ալ այնպէս ըսաւ. բայց Փանուէլի մարդիկները՝ Սոկքովթի մարդիկներուն տուած պատասխանին պէս՝ պատասխան

9 տուին։ Ու Փանուէլի մարդիկներուն ալ խօսեցաւ, ըսելով. Երբոր խաղաղութեամբ դառնամ, ծատ աշտարակը պիտի փլցընեմ։

10 Եւ Զեբեհ ու Սալմանա, և անոնց հետ անոնց բանակը, — եօթը հարիւրէլքի բնակիչներուն բոլոր բանակէն մնացած ոչխէ՝ ամէնը տասնու-հինգ հազարի չափ մարդ կարկարի մէջ էին. ու ինկած մեռածները՝

11 Հարիւր քսան հազար սուսերա-մերկ մարդիկներ էին։ Եւ Գեդէօն Ենոբահի ու Յոգբեհայի արեւելեան կողմէն՝ վրանաբնակներուն ճամբովը ելաւ, ու բանակը զարկաւ. քանզի բանակը ծանհոգ կը կենար։

12 Եւ Զեբեհն ու Սալմանան փախան. ու Գեդէօն անոնց ետեւէն իյնալով՝ Մադիամու երկու թագաւորները՝ Զեբեհն ու Սալմանան բռնեց, ու բոլոր բանակը տակնուվրայ ըրաւ։

13 Եւ Յովասին որդին Գեդէօնը՝ *արևը չէլած" պատերազմէն ետ

14 դարձաւ. Ու Սոկքովթի մարդիկներէն երիտասարդ մը բռնեց, և անոր հարցուց. ու անիկայ՝ Սոկքովթի իշխանները ու ծերերը՝ եօթանասունուեօթը մարդ գրեց՝

15 *****անոր։ Եւ Գեդէօն Սոկքովթի բնակիչներուն կեաւ, ու ըսաւ. Ահա Զեբեհն ու Սալմանան՝ որոնց համար հգնա նախատեցիք՝ ըսելով. Միթէ Զեբեհէին ու Սալմանային ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն է, որ մենք քու նուաղած մարդիկներուդ հաց

16 տանք։ Յետոյ քաղաքին ծերերը առաւ, և անապատէն փուշեր ու տատասկներ *գէց, և անոնցմով Սոկքովթի մարդիկները պատ-

17 ժեց։ Ու Փանուէլի աշտարակը քակտեց, և քաղաքին մարդիկները կոտրեց։

18 Ու Զեբեհին և Սալմանային ըսաւ. Թաբօրի մէջ մեռցուցած մարդիկներիդ ինչպէս մարդիկներ էին։ Ու անոնք ըսին. Ինչպէս ես դուն, անոնք ալ այնպէս էին. ամէն մէկը թագաւորի տղու կը նմա-

19 նէր։ Եւ անիկայ ըսաւ. Անոնք իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն էին կենդանի է Տէր, թէ որ դուք զանոնք ողջ թողուիք, ես

20 ձեզ չէի մեռցըներ։ Ու իր անդրանիկ տղուն՝ Յեթերին ըսաւ. Ելի՛ր, ասոնք մեռցուր։ Բայց պատանին իր սուրը չքաշեց. քանզի մանկահասակ ըլլալով՝ վախցաւ։

21 Ուստի Զեբեհ ու Սալմանա ըսին. Դուն ելլր որ մեզ զարնես. քանզի մարդուս ուժը իր հասակին համեմատ կ'ըլլայ. և Գեդէօն ոտք ելաւ, ու Զեբեհն և Սալմանան մեցուց. ու անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մանիկները առաւ։

22 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Գեդէօնին ըսին. Մեր վրայ թագաւորէ, դուն ու քու որդիդ և քու որդւոյդ որդին. որովհետև մեզ Մադիամու ձեռքէն ազատեցիր։

23 Ու Գեդէօն անոնց ըսաւ. Ես ձեր վրայ չեմ թագաւորիր, ոչ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ. Տէր թագաւորը Տէրը ըլլայ։

24 Եւսրը Գեդէօն անոնց ըսաւ. Ձեվմէ բան մը պիտի խնդրեմ. ամէն մարդ իր աւարին օղերը տայ. (Ըքանզի անոնք Իսմայէլացի

25 ըլլալով՝ ոսկիէ օղեր ունէին։) Ու անոնք ըսին. Բոլոր սրտով կու տանք. ուստի լաթ մը փռեցին, ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը

26 հոն ձգեց։ Եւ ան իր ուզած ոսկի օղերուն կշիռը՝ հազար եօթը հարիւր *էլ ոսկի եղաւ. մանիկներէն, դինտերէն, ու Մադիամու թագաւորներուն վրայի ծիրանի պատմուճաններէն, և անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած

27 մանեակներէն՝ ի զատ։ Ու Գեդէօն *անոնցմով եփուտ մը շինեց, և իր եփրա քաղաքին մէջը դրաւ. ու բոլոր Իսրայէլը Հոն անոր ետեւէն էբեղուզ՝ պոռնկեցաւ. և Գեդէօնին ու անոր տանը նորա-

28 գայթ եղաւ։ Այսպէս Մադիամ՝ Իսրայէլի որ-

ՆԿ. ՂՓ. Ի՞ԲԸ 1249
ՓԱԿ. ԺԸ. 1։
Ծն. ԼԳ. 17։ Սաղ. Կ. 6։
Ե Տե՛ս Գ Թագ. Ի. 11։
Ղ Տե՛ս ա Թագ. ԻԵ. 11։
Ե ՀՄՐ 16։
ԸԾՆ. ԼՐ. 30։ Գ Թագ. ԺԲ. 25։
ՊԳ. Ե. 12։
ԼԳ. Ի. 2։ 15, 17, 25։ Դ Թագ. Գ. 26։
Ի Թուա. ԼԲ. 35, 42։
Ժ ԳԼ. ԺԲ. 27։ աթես. Ե. 3։
Ն Սաղ. ՃԳ. 11։
*Կ՛ՈՒրեմ զատ *Ի վերէն
Հ ՀՄՐ 6։

ՆԿ. ՂՓ. Ի՞ԲԸ 1249
Ն ՀՄՐ 7։
Ղ Գ Թագ. ԺԲ. 25։ Ե ՀՄՐ 9։
Ա ԳԼ. Գ. 6։ Սաղ. ՃԹ. 12։
Ա Սաղ. ՃԳ. 11։
Ա ԳԼ. ԺԵ. 5։
Ղ ԳԼ. Զ. 24։
Պ Սաղ. ՃՂ. 39։
Ը Օբ. Ե. 16։

ն.ք.գ. ԽԲԲ 1249

գնաց առջևը նուաճեցաւ. և այնհետև չկրցաւ գլուխ վերցնել. ու Գեդէօնին օրերը՝ երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։

29 Եւ Յովասին որդին Յերոբաաղը գնաց, ու իր տանը մէջ նստաւ։

30 Եւ Գեդէօն եւթանասուն տղայ ունէր իր երանգէն ելած. քանզի շատ

31 կիներ ունէր։ Ու Սիւքեմի մէջ ունեցած հարճն ալ անոր տղայ մը ծնաւ, և անոր անունը Աբիմելէք

ԽԲԲ 1209

32 դրաւ։ Ու Յովասին որդին Գեդէօն՝ բարի ծերութեամբ մեռաւ, և թաղուեցաւ Աբիեզերհանց Եփրային մէջը՝ իր հօրը Յովասին գերեզմանը։

33 Եւ Գեդէօն մեռածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը դարձան ու բան հաղիմինետևէն էրթալով պոռնկեցան, ու Բահաղ բերիթը իրենց

34 աստուած ընին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը չյիշեցին իրենց Տէր Աստուածը, որ զիրենք ազատեր էր իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներուն ձեռքէն։ Ու Յերոբաաղին (այսինքն Գեդէօնին) տան

35 նայնիսկ հետքէն։

Գ Լ . Թ

1 Աբիմելէք Սիւքեմացւոց հետ խորհուրդ ընելով՝ ու իր եղբայրները սպաննելով Թագաւոր կ'ըլլայ։ 7 Յովաթամ առակով մը զանոնք կը յանդիմանէ, ու անոնց կործանումը կը գուշակէ։ 22 Գաալ՝ Սիւքեմացւոց հետ կը միաբանի Աբիմելէքին դէմ։ 30 Զեբուլ՝ ասբանը անոր կ'իմացընէ։ 34 Աբիմելէք զանոնք կը յաղթէ, ու աղ կը ցանէ քաղաքը։ 46 Բերիթի աստուծոյն աշտարակը կ'այրէ։ 50 Թեբեսի մէջ երկանաքարի կտորով մը կ'բսպաննուի։ 56 Յովաթամին անէծքը կը կատարուի։

1 Ու Յերոբաաղին տղան Աբիմելէքը՝ Սիւքեմ իր մօրը եղբայրներուն գնաց. և անոնց հետ՝ ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ

2 խօսեցաւ, ըսելով. Շնորհք ըրէք՝ Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցէք թէ՝ Հերի՞ր աղէկ է. Յերոբաաղին բոլոր որդուոցը թէ եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ թագաւորիը, թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ թագաւորելը. և միտքերնիդ բերէք, որ ես ձեր ոս-

3 կորը ու ձեր մարմինն եմ։ Ուստի իր մօրը եղբայրները՝ անոր վրայով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցին. ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին դարձաւ. քանզի ըսին թէ՝ Անիկայ

4 մեր Ցեղբայրն է։ Եւ եհաղորդեցին անոր. ու Աբեմելէք՝ անոնցմով Ղպատարկաս-

ն.ք.գ. ՌՄԹ 1209

կեաց ու սրիկայ մարդիկները վարձքով բռնեց. և անոր ետևէն գացին։

5 Ու եկեփրայի մէջ իր հօրը տունը մտաւ. և իր եղբայրները Յերոբաաղին որդիքը՝ եօթանասուն հոգին մէկ քարի մը վրայ սպաննեց. բայց Յերոբաաղին պզտիկ տղան Յովաթամը՝ պահուելով ողջ մնաց։

6 Եւ ամբը բոլոր Սիւքեմի բնակիչները, և Մելօնին բոլոր տունը՝ միասին գողվուեցան, ու գացին Սիւքեմի մէջ Կարձանի կաղնիին քովը Աբիմելէքը թագաւոր ընին։

7 Ու երբոր ասոր Յովաթամին իմացուցին, անիկայ գնաց և գագրիզին լեռանը գլուխը կայնեցաւ, և ձայնը վերցընելով պոռաց՝ ու ասոնց ըսաւ. Ո՛վ Սիւքեմի բնակիչներ՝ ինձի մտիկ ընէք, և Աստուած

8 ձեզի մտիկ ընէ։ Ծառերը գացին՝ որ իրենց համար թագաւոր մը օծեն. ու ձիթենիին ըսին. Դուն

9 վրայ թագաւորէ եղիր։ Բայց ձիթենին անոնց ըսաւ. Իմ պարարտութիւնս թողում, ես որ ինձմով զԱստուած ու մարդիկները կը պատուեն", ու երթամ ծառերուն

10 վրայ իշխան ըլլամ"։ Եւ ծառերը թզենիին ըսին. Դուն եկուր մեր

11 վրայ թագաւոր եղիր։ Եւ թզենին անոնց ըսաւ. Իմ քաղցրութիւնս՝ ու աղէկ պտուղս թողում, ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան

12 ըլլամ։ Ան ատենը ծառերը որթին ըսին. Դուն եկուր մեր վրայ թա-

13 գաւոր եղիր։ Որթն ալ անոնց ըսաւ. ԾզԱստուած ու մարդիկները ուրախացընող գինիս թողում, ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան

14 ըլլամ։ Ան ատենը ամէն ծառերը դժնիկին ըսին. Դուն եկուր մեր

15 վրայ թագաւոր եղիր։ Եւ դժնիկը ծառերուն ըսաւ, թէ որ դուք իրաւցընէ զիս ձեր վրայ թագաւոր կ'օծէք, եկէք իմ հովանիիս տակը նստէք, եթէ ոչ՝ հդժնիկէն կրբակ մը թող ելլէ՝ ու Լիբանանու-

16 եղէինները այրէ։ Եւ հիմա թէ որ դուք՝ Աբիմելէքը թագաւոր ընելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ վարուեցաք, և թէ որ Յերոբաաղին ու անոր տանը բարութիւն ըրիք, և թէ որ Ղանոր գործքերուն համեմատ անոր հատուց-

17 ցում ըրիք. (քանզի իմ հայրս ձեզի համար պատերազմ ըրաւ, ու իր անձը վտանգի մէջ դրաւ", և ձեզ

18 Մադիամու ձեռքէն ազատեց. հիմա դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ ոտք ելաք, ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն մարդ մէկ քարի մը վրայ սպաննեցիք. ու անոր աղախինին տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղ-

ՀԵՐ. ԵՐԵՄ.

ԽԳԼ.Գ.24։
Ը.Դ ԹԱԳ. ԺԴ.1,2։

ՐՏԵս ՑԵՍ. ԻԴ.26։
† Կ՚ՍՐ՝ ԿԱՍԿԱՐԱՆԻ
ԺԲ ՕՐ.ԺԴ. 29.ԻԵ.12։
ՑԵՍ.Ը.33։
ՑՕՆ.Գ.20։

Ի ՏԵՍ Դ ԹԱԳ.ԺԴ. 9։
Ե ԳԼ.Ը.22, 23։

Ի ՍԱՂ.ՃԳ. 15։
‡ Կ՚ՍՐ՝ ՈՐՈՆ ՀԱՄԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ՈՒ ՄԱՐԴԻԿ ԶԱՆ ԿԸ ՊԱՏՈՒԷՆ։

‖ ԵԲՐ. ԵՐԵՍՈՒ։

Ի ՍԱՂ.ՃԳ. 15։

ՀԵՍ.Լ.2։ ԴԱՆ.Դ. 12։ ՈՎԴ. Ժ.7։
Հ ՀԱՄ 20։ ԹՈՒ.ԻԱ. 28։ ԵԶԿ. ԺԹ.14։
Ն Դ ԹԱԳ. ԺԴ. 9։ ՍԱՂ.ՃԳ. 16։ ԵՍ.Բ. 13։ ԼԵ.24։ ԵԶԿ.ԼՍ. 3։
Ղ ԳԼ.Ը.35։
§ ԵԲԲ. ԱՌԱՔԱՆ ՅԱԳԵՑ, ՅՀԶՐ 5.6։

բայրը ըլլալուն համար՝ Սիւքեմի
բնակչացը վրայ թագաւոր ըրիք .)
19 Ուստի թէ որ այսօր Ցերոբաաղին
ու անոր տանը վրայով ձչմարտու-
թեամբ ու արդարութեամբ վա-
րուեցաք , ՛ի Աբիմելէքին վրայ ու-
րախացէք , ան ալ ձեր վրայ թող
20 ուրախանայ . Ապա թէ ոչ՝ ՛ի թող
Աբիմելէքն կրակ ելլէ , և Սիւքեմի
բնակիչները ու Մելօնի տունը այրէ .
և Սիւքեմի բնակիչներէն ու Մելօնի
տունէն կրակ ելլէ , և Աբիմելէքը
21 այրէ : Ետքը Ցովաթամ փախաւ
ազատեցաւ , ու Ե՛րէր գնաց , և իր
Աբիմելէք երբօրմէն վախնալուն հա-
մար՝ հոն բնակեցաւ :
22 Եւ Աբիմելէք Իսրայելի վրայ ի-
23 րեք տարի թագաւորեց : Ու Ա՛ս-
տուած Աբիմելէքին և Սիւքեմի բը-
նակիչներուն մէջ չար ոգի մը խրթ-
կեց . ու Սիւքեմի բնակիչները՝ Ա-
բիմելէքին հետ ՚նենգութեամբ
24 վարուեցան . Որպէս զի Ցերոբա-
աղին եօթանասուն որդւոցը եղած
անիրաւութիւնը գայ՝ և անոնց
ի՛նչ-որ արիւնը անոնց եղբօրը
Աբիմելէքին վրայ հասնի , որ զա-
նոնք սպաններ էր , ու Սիւքեմի
բնակչացը վրայ՝ որոնք անոր ձեռ-
քերը ուժովցուցեր էին իր եղբայր-
25 ները սպաննելու : Ուստի Սիւքեմի
բնակիչները՝ լեռներուն գլուխները
անոր դարաններ պատրաստեցին , և
ճամբան իրենց բովէն ամէն անց-
նողները կը թալչէին . ու ա՛ս բ՛ն-
26 ձը Աբիմելէքին իմացուցին : Եւ Աբե-
դի որդին Գաաղը ու անոր եղբայր-
ները եկան՝ Սիւքեմի մէջ մտան . և
Սիւքեմի բնակիչները անոր ապա-
27 ւինեցան . Ու դաշտը ելլելով՝ ի-
րենց այգիներուն խաղողները քա-
ղեցին , և կոխելով ՚ուրախութիւն
ըրին . ու Ի՛րենց աստուածոյն տունը
մտնելով՝ կերան ու խմեցին , և
28 Աբիմելէքը անիծեցին : Ու Աբե-
դեան Գաաղը ըսաւ . ՚Աբիմելէքը
ո՞վ է , և Սիւքեմը ո՞վ է՝ որ մենք
անոր ծառայ ըլլանք . անիկայ Ցե-
րոբաաղին տղան չէ՞ , ու Զեբուղը
անոր փոխանորդը կ՚ե՞ : ՚Սիւքեմի
հօրը՝ Եմովրին մարդիկներուն ծա-
ռայութիւն ըրէք . ու մենք ինչո՞ւ
համար անոր պիտի ծառայենք :
29 Ո՛վ կ՚երանի՛ թէ այս ժողովուրդը իմ
ձեռքիս տակը անցնէր , ու ես Աբի-
մելէքը վերցնէի . և Աբիմելէքին
ըսաւ . Զօրքերդ շատցուր , ու ե-
լիր :
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ՝
երբոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը
31 լսեց , խիստ բարկացաւ . Եւ ծա-
ծուկ կերպով մը Աբիմելէքին պատ-
գամաւորներ խրկեց , ըսելով . Ահա
Աբեդեան Գաաղը ու իր եղբայր-
ները Սիւքեմ եկան , և ահա անոնք
քեզի դէմ քաղաքը ոտք կը հանեն :
32 Ուստի հիմա դուն դիշերով ելի՛ր ,
ու դաշտը դարանի մէջ նստէ՛ քու
33 հետդ եղող ժողովուրդով . Եւ ա-
ռաւօտուն արևը ծագածին պէս՝
կանուխկեկ ելի՛ր , ու Է՛ո՛ւր քա-
ղաքին վրայ յարձակէ՛ և ահա ա-
նիկայ , ու անոր հետ եղող ժողո-
վուրդը քեզի դէմ պիտի ելլեն .
ան ատենը ՚ձեռքդդ ևկածը ընես
անոր :
34 Ուստի Աբիմելէք և անոր հետը
եղող բոլոր ժողովուրդը գիշերով
ելան , ու չորս գունդի բա՛ժնուելով՝
Սիւքեմի դէմ դարանի մէջ նստան :
35 Եւ Աբեդեան Գաաղը ելաւ , ու
քաղաքին դրանը առջևն կայնեցաւ .
և Աբիմելէք՝ իր հետը եղող ժողո-
վուրդով դարաններէն դուրս ելաւ :
36 Ու Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնե-
լով՝ Զեբուղին ըսաւ . Ահա լեռ-
ներուն գլուխէն ժողովուրդ կ՚իջնէ :
Ու Զեբուղ անոր ըսաւ . Լեռնե-
րուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ՚ե-
37 րևնայ : Եւ Գաաղ դարձեալ խօ-
սեցաւ , ու ըսաւ . Ահա երկրին
*բարձր տեղուանքներէն՚ ժողո-
վուրդ կ՚իջնէ . և մէկ գունդ մըն
ալ ՚Մէօնենիի կաղնիին ճամբովը
38 կու գայ : Ու Զեբուղ անոր ըսաւ .
Ո՞ւր է ան քու բերանդ , որով
ս կ՚ըսէիր թէ՝ Աբիմելէքը ո՞վ է՝ որ
մենք անոր ծառայութիւն ընենք .
քու վար զարկած ժողովուրդդ ա-
տիկայ չէ՞ . հիմա ելի՛ր ու անոր հետ
39 պատերազմ ըրէ : Ուստի Գաաղ՝
Սիւքեմի բնակչացը առջևէն ելլե-
լով՝ Աբիմելէքի հետ պատերազմ
40 ըրաւ : Եւ Աբիմելէք զանիկայ հա-
լածեց . ու անիկայ անոր առջևէն
փախաւ . ու մինչև դրանը առջին
41 շատերը մեռած ինկան : Եւ Աբի-
մելէք Արումայի մէջ նստաւ . ու
Զեբուղ՝ Գաաղը և անոր եղբայր-
ները վռնտեց , որ Ռէյմէն ալ Սիւ-
42 րիմի մէջ չկենակին : Եւ հետևեալ
օրը՝ ժողովուրդը դաշտը ելաւ . ու
43 երբոր Աբիմելէք իմացաւ , Իր ժո-
ղովուրդը առաւ՝ իրեք գունդի
բաժնեց , և դաշտին մէջը դարանա-
մուտ եղաւ . ու երբ տեսաւ որ ժո-
ղովուրդը քաղաքէն դուրս կ՚ելլէ ,
անոնց վրայ յարձակելով՝ զանոնք
44 զարկաւ : Եւ Աբիմելէք ու անոր
հետ եղող գունդը յարձակելով՝
քաղաքին դրանը առջին կայնե-
ցան . ու երկու գունդերը բոլոր
դաշտի մէջ եղողներուն վրայ յար-
45 ձակելով՝ զանոնք զարկին : Եւ Ա-
բիմելէք ան բոլոր օրը քաղաքին
հետ պատերազմեցաւ , ու ՚քաղաքը

Ն . ք . գ՛ . ի՛ր 1206

՛ի՛ս . ր . 6 ; Փիլ . գ . 3 ;

յ Հմր 15 , 56 , 57 ;

Ներթագ . ի՛ 14 ;

ի՛ր 1206

Ա թագ . ժզ . 14 ; ժը . 9 , 10 ; Տես գ թագ . ժը . 15 ; ի՛ր . 22 ; բ Մն . ժ . 15 ; ժը . 19 ; ՚ես ; Ես . ժթ . 2 , 14 ;
՚Ես . լգ . 1 ;
Ն գ թագ . բ . 32 ; Եսթ . թ . 25 ; Սաղ . է . 16 ; Մաս . իգ . 35 , 36 ;

գ Տես Ես . ժզ . 9 , 10 ; Երեմ . ի՛ե . 30 ;
Ղ Հմր 4 ;
՚ Ա թագ . ի՛ե . 10 ; գ թագ . ժը . 16 ;

՚Ծն . լգ . 2 , 6 ;

Է ը թագ . ժե . 4 ;

Ն . ք . գ՛ . ի՛ր 1206

՚ ա թագ . ժ . 7 ; ի՛ե . 8 ; Ժող . թ . 10 ;

* Եփր . պորտ՚ն

ր բ Օր . ժը . 14 ;

յ Հմր 28 , 29 ;

– Հմր 20 ;

առաւ , և մէջը եղող մարդիկները կոտրեց , ու † քաղաքը փլցուց , և հոն աղ ցանեց ։

46 Ու Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչները երբոր ՚՚՚ ԲՈՒՆը լսեցին , † Բերիթ աստուածոյն տանը բերդը

47 մտան ։ Եւ Աբիմելէքին իմացուցին Թէ՝ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր

48 բնակիչները ժողվուեր են ։ Ան ատենը Աբիմելէք՝ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով † Սելմոն լեռը ելաւ . ու Աբիմելէք տապարը ձեռքը առնելով՝ ծառի ոստ մը կտրեց , ու զանիկայ վերցուց իր ուսին վրայ դրաւ , և իր հետը եղող ժողովուրդին ըսաւ . Ահա տեսաք ինչ որ ես

49 ըրէք , շուտով դուք ալ ինծի պէս ըրէք , ։ Ուստի ժողովուրդին ամէնն ալ մէկմէկ ոստ կտրեցին , ու Աբիմելէքին ետևէն գացին , և ՚՚՚ԲԸ բերդին քովը դրին , ու անոնցմով բերդը կրակով այրեցին . այսպէս Սիւքեմի աշտարակին բոլոր մարդիկներն ալ՝ ՚ր՚՚ հազարի չափ էրիկ ու կնիկ մարդիկ էին , մեռան ։

50 Եւ Աբիմելէք Թեբէս գնաց , ու Թեբէսը պաշարեց , ու զանիկայ

51 առաւ ։ Եւ քաղաքին մէջտեղը մէկ ամուր աշտարակ մը կար . ու քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ Թէ էրիկ և Թէ կնիկ մարդիկները հոն փախան , դուռը ներսէն գոցեցին ,

52 ու աշտարակին տանիքը ելան ։ Եւ Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց , ու անոր հետ պատերազմ ըրաւ , և աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ

53 զանիկայ կրակով այրէ ։ Ու կնիկ մը † Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկանաքարի կտոր մը նետեց , և ա-

54 նոր գագաթը կոտրեց ։ Ու ՚՚անիկայ շուտով իր զէնքերը կրող երիտասարդը կանչեց՝ և անոր ըսաւ . Սուրդ քաշէ՛ , ու զիս մեռցուր . չըլլայ որ ինծի համար ըսեն Թէ՝ Զանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց ։ Եւ երիտասարդը զանիկայ սրով խո-

55 ցեց , ու մեռաւ ։ Ու Իսրայէլի մարդիկները՝ Աբիմելէքին մեռնիլը տեսնելով , ամէն մարդ իր տեղը գնաց ։

56 † Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին էլ՚՚ԲԸ դարձուց ան չարութիւնը , որն որ անիկայ իր հօրը ըրեր էր , իր եօթանասուն եղբայրները սպաննե-

57 լով ։ Եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չարութիւնը՝ Աստուած անոնց գլուխը դարձուց . ու † Յերոբաալի որդւոյն Յովաթամին անէծքը անոնց վրայ եկաւ ։

ԳԼ· Ժ

1 Թովղա՝ Սամիրի մէջ ժողովուրդը կը դատէ · 3 եօթը Ցայիրը , որուն երսուն որդիքը երսուն քաղաք ունէին ։ 6 Փղշտացիք և Ամմոնացիք Իսրայէլը կը նեղեն , 10 որոնց նեղ ժամանակին Աստուած զանոնք իրենց լաստուածներուն կը խրկէ · 15 բայց երբոր կը ղղեան՝ ան նոնց կ՚ողորմի ։

1 ՚՚Եւ Աբիմելէքէն ետքը՝ Իսաքարեան Դովղայի որդւոյն Փուայի որդին Թովղան ՚՚ելաւ՝ Իսրայէլը ազատելու համար . ու անիկայ Եփրեմի լեռը՝ Սամիրի մէջ կը բնակէր ։

2 Եւ Իսրայէլի մէջ քսանուերիք տարի դատաւորութիւն ըրաւ . ու մեռաւ , և Սամիրի մէջ թաղուեցաւ ։

3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Յայիրը ելաւ , և Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատաւորութիւն

4 ըրաւ ։ Ու անիկայ երսուն որդի ունէր , որոնք † երսուն աւանակի վրայ կը հեծնէին . և անոնք Գաղաադու երկրին մէջ երսուն քաղաք ունէին , † որոնք մինչև աս օրս † Յայիրի գիւղաքաղաքները կ՚ը-

5 սուին ։ Եւ Յայիրը մեռաւ , ու կամոնի մէջ թաղուեցաւ ։

6 Եւ † Իսրայէլի որդիքը նորէն ՏԷրոջը առջևը չարութիւն ըրին , Նու Բահաղիմը և Աստարովթը , ու † Ասորւոց աստուածները , ը և Սիդոնի աստուածները , ու Մովաբի աստուածները , և Ամմոնի որդւոցը աստուածները , ու Փղշտացւոց աստուածները պաշտեցին . և Տէրը Թողուցին , ու անոր ծառայու-

7 Թիւն չըրին ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու † զանոնք Փղշտացւոց ձեռքը՝ ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը

8 մատնեց ։ Եւ անոնք ան տարիէն մինչև տասնուութը տարի Իսրայէլի որդիքը նեղեցին ու հարստահարեցին , ՚յ՚՚՚ բոլոր Իսրայէլի որդիքը , որոնք Յորդանանու անդիի կողմը՝ Գաղաադու մէջ՝ Ամորհա-

9 ցւոց երկրին մէջը կ՚ը՚՚՚ն ։ Նաև Ամմոնի որդիքը Յորդանանէն անցան , որ Յուդայի հետ , Բենիամինի հետ , ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ ընեն . ու Իսրայէլը խիստ մեծ նեղութեան մէջ էր ։

10 ՚ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին , ու ըսին . Քեզի դէմ մեղք գործեցինք . քանզի մեր Աստուածը թողուցինք , ու Բահաղիմ

11 ը պաշտեցինք ։ Եւ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ . Չէ՞ որ Յէգիպտացիներէն , և Ամորհացիներէն , և Ամմոնի որդւոցմէն ,

12 ու † Փղշտացիներէն . Նաև երբոր Սիդոնացիները , և Ամաղեկացիները , ու Մաոնացիները հ՚ձեզ նեղեցին , ու դուք ինծի աղաղակեցիք , ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի ։

13 Բայց դուք զիս թողուցիք , ու ուրիշ աստուածներու ծառայու-

Ն · ք · գ · Ք · Իբր 1206

Իբր 1183

Ք Գլ · ե · 10 · ժբ · 14 ·

Ք բ Օր · գ · 14 · Թ Թագ · լբ · 41 ·

Իբր 1161

Ե Գլ · բ · 11 · գ · 7 · դ · 1 · զ · 1 · ժգ · 1 ·

Ղ Գլ · բ · 13 ·

Ե Գլ · բ · 12 ·

Ը գ Թագ · ժա · 33 · Սաղ · ծգ · 36 ·

Ի Գլ · բ · 14 · ա Թագ · ժբ · 9 ·

Ֆ բ Թագ · ժա · 21 ·

= Տես ա Թագ · լ · 4 ·

Ք Հմր 24 · Ցոս · լ · 3 · Սաղ · դդ · 23 · Առակ · ե · 22 ·

Ջ Հմր 20 ·

Ժ բ Օր · իթ · 23 · զ Թագ · ժբ · 25 · դ Թագ · գ · 25 ·

* Գլ · ը · 33 ·

* Սաղ · կը · 14 ·

† Բ Օր · ժ · 14 ·

† Յեղ · ժգ · 30 ·

† Թագ · իա · 21, 24, 25 ·

† Գլ · գ · 12, 13 ·

† Գլ · գ · 31 ·

† Գլ · ղ · 3 · Հ Սպ · ծգ · 42, 43 ·

† բ Օր · լբ · 15 · Երեմ · բ · 13 ·

թիւն ըրիք . անոր համար ես մէյ-
մըն ալ ձեզ պիտի չազատեմ ։
14 Գացէք ու ձեր ընտրած աստուածնե-
րուն աղաղակեցէք . ձեր նեղու-
թեան ատենը՝ թող անոնք ձեզ ա-
15 զատեն ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը ըսին . Մեղք գործեցինք . դուն
աչքիդ առնելը ինչ որ հաճելի է , ան
ըրէ՝ մեզի . բայց միայն կ'աղաչենք ,
16 ազատէ՛ մեզ այսօր ։ Ու Աստի իրենց
մէջէն օտար աստուածները վերցու-
ցին , ու Տէրոջը ծառայութիւն
ըրին . և Անոր սիրտը իջաւ Իսրա-
յէլի նեղութեանը համար ։
17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողվուե-
ցան , ու գաղաադու մէջ բանա-
կեցան . Իսրայէլի որդիքն ալ ժողո-
վուեցան , ու Մասփայի մէջ բա-
18 նակեցան ։ Եւ ժողովուրդը՝ —
գաղաադու իշխանները իրարու ը-
սին . Ո՛վ որ Ամմոնի որդուոյը հետ
պատերազմ ընելու սկսի , անիկայ
Գաղաադու բոլոր բնակչաց
գլուխ ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ցեփթայէին ու Գաղաադու բնակչաց միջե-
ղը եղած դաշնակցութիւնը՝ որ խոր անոնց
գլուխ ըլլայ ։ 12 Ցեփթայէին՝ Ամմնացւոց
առաջարկած խաղաղութեան խօսքերը անօ-
գուտ կ'ըլլան ։ 29 Ցեփթայէ ուխտ կ'ընէ ։ 32
Ամմնացիները կը յաղթե ։ 34 ու ըրած ուխտը
իր աղկանը վայ կը կատարէ ։

1 Ցեփթայէն Գաղաադացի ճշմարիտ
զօրաւոր ու կտրիճ մարդ մըն
էր ու անիկայ պոռնիկ կնկան մը
զաւակ էր . ու Գաղաադին հայրը
2 Գաղաադ էր ։ Եւ Գաղաադին
կնիկը անոր զաւակներ ծնաւ . ու
երբոր կնկանը զաւակները մեծցան ,
Ցեփթայէն վռնտեցին , ու անոր
ըսին . Դուն մեր հօրը տանը մէջ
ժառանգութիւն պիտի չունենաս .
քանզի դուն օտար կնկան մը զա-
3 ւակ ես ։ Ու Ցեփթայէ իր եղբայ-
րը երեսէն փախչելով՝ Տովբի երկ-
րին մէջ բնակեցաւ և Ցեփթա-
յէին քովը հսկիկայ մարդիկներ
ժողվուեցան , ու անոր հետ կը
պտըտէին ։
4 Եւ եղաւ որ՝ ատենէ մը ետքը
Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պա-
5 տերազմ ըրին ։ Ու երբոր Ամմոնի
որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ
կ'ընէին , Գաղաադու ծերերը գա-
ցին որ Ցեփթայէն Տովբի երկրէն
6 առնեն ։ Եւ Ցեփթայէին ըսին .
Եկո՛ւր՝ մեզի զօրավարութիւն եղիր , որ
Ամմոնի որդուոյը հետ պատերազմ
7 ընենք ։ Ու Ցեփթայէն Գաղաա-
դու ծերերուն ըսաւ . Ո՞չ ան գուք
զիս ատեցիք , և իմ հօրս տունէն
զիս վռնտեցիք , ու հիմա որ նե-
ղութեան մէջ էք , ինչո՞ւ համար
8 ինծի եկար ։ Ի՞նչ գաղաադու ծե-
րերը Ցեփթայէին ըսին . Անոր հա-
մար ձրիակի դիմելնիք , որ մեզի
հետ երթաս , ու Ամմոնի որդուոյը
դէմ պատերազմ ընես , և մեզի՝
Գաղաադու բոլոր բնակչաց գլուխ
9 ըլլաս ։ Ու Ցեփթայէ Գաղաադու
ծերերուն ըսաւ . Թէ որ դուք զիս
դարձնէք Ամմոնի որդուոյը դէմ
պատերազմ ընելու համար , ու Տէ-
րը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ , ես
10 ձեզի գլուխ ըլլա՞մ ։ Եւ Գաղաա-
դու ծերերը Ցեփթայէին ըսին .
Տէրը մեր մէջը վկայ ըլլայ , որ
11 ըսածիդ պէս պիտի ընենք ։ Ու
Ցեփթայէ Գաղաադու ծերերուն
հետ գնաց . և ժողովուրդը զանի-
կայ իրենց վրայ գլուխ ու զօրա-
պետ դրին . ու Ցեփթայէ Մաս-
փայի մէջ Տէրոջը առջևը իր բոլոր
խօսքերը զրուցեց ։
12 Եւ Ցեփթայէ Ամմոնի որդուո-
ցը թագաւորին պատգամաւորներ
խրկեց , ըսելով . Դուն ինծի հետ
ի՞նչ բան ունիս , որ ինծի եկար՝
իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու
13 համար ։ Եւ Ամմոնի որդուոց թա-
գաւորը՝ Ցեփթայէին պատգամա-
ւորներուն ըսաւ . Որովհետև Իս-
րայէլը Եգիպտոսէն ելած ատենը՝
Առնոնէն մինչև Յաբոկը ու
մինչև Յորդանանը իմ երկիրս ա-
ռաւ . հիմա զանիկայ խաղաղու-
14 թեամբ ետ դարձուր ։ Ու Ցեփ-
թայէ Ամմոնի որդուոյը թագաւո-
րին նորէն պատգամաւորներ խրկեց ,
15 Եւ անոր ըսաւ . Ցեփթայէն այս-
պէս կ'ըսէ . Իսրայէլը՝ Մովաբի
երկիրը ու Ամմոնի որդուոց երկիրը
16 չառաւ . քանզի Եգիպտոսէն ելած
ատենը Իսրայէլը մինչև Կարմիր
ծովը անապատէն գնաց , ու Կա-
17 դէսը եկաւ . Եւ Իսրայէլ՝ Եդոմի
թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝
ըսելով . Ընորհք ըրէ , քու երկ-
րէդ անցնիմ . Բայց Եդոմի թա-
գաւորը մտիկ չըրաւ . անանկ ալ
Մովաբի թագաւորին խրկեց . ան
ալ թող չտուաւ . ու Իսրայէլը
18 Կադէսի մէջ մնաց ։ Եւ անապա-
տին մէջէն գնաց , ու Եդոմի
երկրին ու Մովաբի երկրին բոլոր-
տիրը պտըտեցաւ , և Մովաբի
երկրին արևելեան կողմն երթա-
լով՝ Առնոնին անդիի կողմը բա-
նակեցաւ . բայց Մովաբի սահմա-
նին մէջը չմտաւ , քանզի Մովաբի
19 սահմանը Առնոն էր ։ Ու Իս-
րայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհա-
ցւոց Սիհոն թագաւորին՝ (որ Եսե-
բոնի թագաւորն էր ,) և Իսրայէլ
անոր ըսաւ . Ընորհք ըրէ , քու
երկրէդ անցնիմ , որ իմ տեղս եր-

Ն · Բ · ԳԲ · Ի՛ԲԲ 1161
ՂԲ Օր · ԼԲ · 37 , 38 ։ Դ Թագ · Գ · 13 ։ Երեմ · Բ · 28 ։
Ճ ա Թագ · Գ · 18 ։ Բ Թագ · Ժե · 26 ։
Ֆբ Մն · Է · 14 ։ Ժե · 8 ։ Երեմ · Ժբ · 7 , 8 ։
Յ Սադ · Ճգ · 44 , 45 ։ Ես · կդ · 9 ։
Ն Գլ · Ժա · 11 , 29 ։ Ծն · Լ · 49 ։
Ղ Գլ · Ժա · 8 , 11 ։
Ա Երբ · Ժա · 32 ։
Բ Գլ · Զ · 12 ։ Դ Թագ · Ե · 1 ։
Ե Գլ · Թ · 4 ։ Ա Թագ · Ի՛Բ · 2 ։
Զ Ծն · Իզ · 27 ։
Ը Գլ · Ժ · 18 ։
Թ Գլ · Ժ · 1 ։ Ղ Նե · Ժե · 4 ։
Ի Գլ · Ժ · 18 ։
Ժ Երեմ · Խբ · 5 ։
* ԵԲԲ · Թէ որ անոնկ քու ըսած ինդ պէս չընենք ։
Ր Հմր Տ ։
Ա Գլ · Ժ · 17 ։ Ի · 1 ։ Ա Թագ · Ժ · 17 ։ Ժա · 15 ։
Ի՛Բ 1143
Ի Թու · Իա · 24 , 25 , 26 ։
Լ Ծն · Լբ · 22 ։
Ա Բ Օր · Բ · 9 , 19 ։
Ա Թու · Ժգ · 25 ։ Բ Օր · Ա · 40 ։ Ցես · Ե 6 ։
Ի Թու · Ժգ · 27 ։ Ի · 1 ։ Բ Օր · Ա · 46 ։
Հ Թու · Ի · 14 ։
Յ Թու · Ի · 18 , 21 ։
Ղ Թու · Ի · 1 ։
Ճ Թու · Իա · 4 ։ Բ Օր · Բ · 1—8 ։
Ֆ Թու · Իա · 11 ։
Յ Թու · Իա · 13 ։ Ի՛Բ · 36 ։
Ն Թու · Իա · 21 ։ Բ Օր · Բ · 26 ։
Ղ Թու · Իա · 22 ։ Բ Օր · Բ · 27 ։

20 թամ ։ "Բայց Սէհոն Իսրայէլին *հրաման չտուաւ" որ իր սահմանէն անցնի . ու Սէհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , և ճաւսայի մէջ բանակեցան . ու անիկայ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ըրաւ ։ 21 Եւ Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ Սէհոնը ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց . ու նզաստեցին զանոնք զարկին . և Իսրայէլ ան երկրին մէջը բնակող Ամորհացւոց բոլոր երկիրը առաւ ։ 22 Ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր սահմանը՝ Առնոնէն մինչև Յաբոկը , ու անապատէն մինչև Յորդանանը ժառանգեց ։ 23 Հիմա ուստի հիմա որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ Ամորհացիները իր Իսրայէլ ժողովուրդին առջևէն վռնտեր է , դուն պիտի ժառանգես զանոնք ։ 24 Ան երէյբէզ ։ Ձբաս աստուծոյդ քամովսին քեզի ժառանգութիւն տուածը դուն չես ժառանգեր . մենք ալ՝ մեր Եհովայ Աստուծոյն մեր առջևէն վռնտած ազգերուն երկիրը պիտի ժառանգենք ։ 25 Երէյբէզ կը ժառանգենք ։ Եւ հիմա դուն՝ Մովաբի թագաւորէն՝ "Սեպփորեան Բաղակէն աւելի †զօրաւոր ես . միթէ անիկայ բնաւ Իսրայէլի հետ ծեծկուեցաւ , կամ անոնց հետ պատերազմ ըրաւ ։ 26 Իսրայէլը՝ Հեսբոնի ու անոր գեղերուն մէջը , "Արոերի ու անոր գեղերուն մէջը , և Առնոնի եզերքին վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն մէջը՝ իրեք հարիւր տարի է որ կը բնակի . և ինչու համար զանոնք այնքան ատենի մէջ չառիք ։ 27 Ձատեցիք ։ Ուստի ես քեզի դէմ յանցանք մը չեմ ըրած , և դուն ինծի հետ պատերազմ ընելով՝ ինծի չարութիւն կ'ընես . այսօր Իսրայէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէջը †դատաւոր եղող Տէրը †թող 28 դատաստան ընէ ։ Բայց Ամմոնի որդւոց թագաւորը՝ Ցեփթայէին խրկած խօսքերը մտիկ չըրաւ ։

29 Ան ատենը Ցեփթայէին վրայ "Տէրոջը Հոգին եկաւ , ու անիկայ Գաղաադէն ու Մանասէէն անցաւ , և Գաղաադու Մասփայէն՝ անցաւ , ու Գաղաադու Մասփայէն՝ 30 Ամմոնի որդւոց վրայ գնաց ։ Եւ Ցեփթայէ †Տէրոջը ուխտ ըրաւ՝ ու ըսաւ . թէ որ Ամմոնի որդիքը 31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես , Ու Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղութեամբ ետ դառնամ , ան ատենը իմ տանս դռնէն զիս դիմաւորելու ելլողը †Տէրոջը թող ըլլայ ։ "Ու զանիկայ 32 ողջակէզ մատուցանեմ ։ Եւ Ցեփթայէ Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց , որ անոնց հետ պատերազմ ընէ . ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք ։ 33 Եւ Արոերէն մինչև †Մինիթի՝ քսան քաղաք , ու մինչև Աբէլքերամիմ սաստիկ կոտորածով ջարդեց զանոնք . ու Ամմոնի որդիքը՝ Իսրայէլի որդւոց առջևը նուաճեցան ։

34 Եւ Ցեփթայէ "Մասփա իր տունը եկաւ . ու ահա Բանոր աղջիկը թմբուկներով և պար բռնելով զանիկայ դիմաւորելու կ'ելլէր . և ա նիկայ անոր մէկ հատիկ զաւակն էր , ու անկէ 'ի զատ տղայ կամ աղջիկ չունէր ։ 35 Եւ Ցեփթայէ երբոր զանիկայ տեսաւ , †իր լաթերը պատռեց , ու ըսաւ . Ո՛հ՝ աղջիկս , դուն զիս բոլորովին նկուն ըրիր , և դուն ինծի իմ նեղիչներուս մէկը եղար . քանզի ես †բերանս բացի Տէրոջը , ու †չեմ կրնար ետ դարձեր 36 ձրնել ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ . Ով հայր իմ , †եթէ "Տէրոջը բերանդ բացիր , չբերնէդ ելածը ըրէ ինծի . քանզի †Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմոնի որդւոցմէն՝ քեզի համար վրէժխնդրութիւն ըրաւ ։ 37 Եւ իր հօրը ըսաւ . Միայն այս բանը ըրէ ինծի . զիս երկու ամիս թողտուր , որ լեռներուն վրայ երթամ ու իջնեմ . ու ես՝ իմ ընկերներովս՝ 38 իմ կուսութեանս վրայ լամ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Գնա . ու զանիկայ երկու ամիս թողտուաւ . և անիկայ իր ընկերներովը գնաց , ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լաց ։ 39 Ետքը՝ երկու ամիսը լմննալէն եարքը՝ իր հօրը դարձաւ . ու անիկայ էիր ըրած ուխտը՝ անով կատարեց . և անիկայ երիկ մարդ չճանչցաւ ։ Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն է , 40 որ աղջիկները երթան , ու Գաղաադացի Ցեփթայէին աղջիկանը համար՝ տարին չորս օր լան ։

ԳԼ ։ ԺԲ

1 Եփրեմացիք Ցեփթայէին հետ վէճ կ'ընեն ։ ու Գաղաադացիք անոնց Շիպպոլէթ ըսել տալով՝ կը մեղրնեն զանոնք ։ 7 Ցեփթայէ մահը ։ 8 Աբեսսանը՝ որ երսուն տղայ ու երսուն աղջիկ ունէր , 11 ու Ելոնը . 13 և Աբդոնը՝ որ քառասուն տղայ ու երսուն թոռ ունէր ։ Իսրայէլը դատեցին ։

1 Եւ "Եփրեմի մարդիկները ժողվուեցան , և դէպ 'ի հիւսիսային կողմը անցան , ու Ցեփթայէին ըսին ։ Ինչու համար՝ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչեցիր՝ , որ քու հետդ երթայինք . հիմա ձեռ ալ՝ քու տունդ քու վրադ կրակով պիտի 2 տի այրենք ։ Եւ Ցեփթայէ անոնց ըսաւ . Ես ու իմ ժողովուրդս՝ Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունեցանք , և ձեզ կանչեցի . բայց դուք զիս անոնց ձեռքէն չազա-

---

Ն · Ք · ԳՀ · Իբր 1143

* Թուս · իա · 23 ։ բ Օր · բ · 32 ։
* Եբր · չվես · ահաոացաւ

Ղ Թուս · իա · 24 · 25 ։ բ Օր · բ · 33 · 34 ։

Ղ բ Օր · բ · 36 ։

Ղ Թուս · իա · 29 ։ գԹագաւ · ժա · 7 ։ Եբեմ · խը · 7 ։
"բ Օր · թ · 4 ։ 5 ։ ժբ · 12 ։ Ցես · գ · 10 ։
* Թուս · իբ · 2 ։ Տես Ցես · իդ · 9 ։
† Եբր · ա · ձեղ
Ղ Թուս · իա · 25 ։
"բ Օր · բ · 36 ։

բ Ծն · ժբ · 25 ։
† Ծն · ժգ · 5 ։ լ · 53 ։ աԹագաւ · իդ · 12 ։ 15 ։
"Գլ · գ · 10 ։

† Ծն · իբ · 20 ։ աԹագաւ · ա · 11 ։

* Տես Ղև · խ · 2 ։ 3 ։ 6 ։ աԹագաւ · ա · 11 ։ 28 ։ բ · 18 ։
* Սաղ · կղ · 13 ։ Տես Ղև · խ · 11 · 12 ։

Ն · Ք · ԳՀ · Իբր 1143

Ֆ Եզկ · իե · 17 ։

"Գլ · ժ · 17 ։ Հեր 11 ։
Բ Եզ · ժե · 20 ։ աԹագ · ժբ · 6 ։ Սաղ · կբ · 25 · Եբեմ · լա · 4 ։

Ֆ Ծն · լե · 29 ։ 34 ։

Բ Ծող · ե · 2 ։
Ե Թուս · լ · 2 ։ Սաղ · ժե · 4 ։ Ծող · ե · 4 ։ 5 ։
Ղ Թուս · լ · 2 ։
Ե բ Թագ · ժբ · 19 ։ 31 ։

բ Հեր 31 ։ աԹագ · ա · 22 ։ 24 ։ բ · 18 ։

"Տես Ղև · ը · 1 ։

Ն·Ք·ՂՔ· Իբր 1143

Բ ա թագ· ԺԲ·5· իբ· 21· Ճոբ· Ժգ· 14· Սաղ· ՃԺԲ· 109·

3 տեղիք· Ես ալ՝ երբոր տեսայ որ դուք զիս չէք ազատեր, Բ Հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը վրայ գացի, ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց. և ինչո՞ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ

4 ընելու եկաք· Ու Ցեփթայէ Գաղաադացւոց բոլոր մարդիկները ժողվեց՝ եւ Եփրեմի հետ պատերազմ ըրաւ. և Գաղաադացի մարդիկը Եփրեմացիները զարկին· քանզի ըսեր էին թէ՝ Դուք Գաղաադացիք՝ Եփրեմին մէջը ՚՚ Մանասէին մէջը՝

5 Եփրեմի փախստականներն էք· Եւ Գաղաադացիք Եփրեմին ՚՚Վերէն Ցորդանանու անցքերը բռնեցին. ու երբոր Եփրեմի փախստական մը՝ թող տուէք անցնիմ՝ ըսէր, Գաղաադացիները անոր կ'ըսէին. Եփրեմացո՞ն ես. ու անիկայ՝

6 Չէ կ'ըսէր· Եւ անոնք անոր կ'ըսէին. Ուրեմն *Շիպպոլէթ ըսէ. ու անիկայ Սիպպոլէթ կ'ըսէր. (քանզի չէր կրնար շիտակ արտաբերել·) ուստի զանիկայ կը բռնէին, և Ցորդանանու անցքերուն մէջը կը սպաննէին. ու ան ատենը Եփրեմէն քառասունուերկու հազար մարդ մնաց·

Իբր 1137

7 Եւ Ցեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաւորութիւն ըրաւ. ու Գաղաադացի Ցեփթայէն մեռաւ, և Գաղաադու քաղաքներուն մէկուն մէջը թաղուեցաւ·

8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ Բեթղէհեմացի Աբեսսանը դատաւորութիւն ըրաւ· և

9 երեսուն տղայ ունէր, ու երեսուն աղջիկ՝ որոնք դուրս տուաւ, ու դուրսէն ալ իր տղոցը՝ երեսուն աղջիկ ներս առաւ. ու ինքը Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն ը-

10 րաւ· Եւ Աբեսսանը մեռաւ, ու Բեթղէհեմի մէջ թաղուեցաւ·

Իբր 1130

11 Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի Եղօնը Իսրայէլի դատաւոր եղաւ, ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դա-

12 տաւորութիւն ըրաւ· Եւ Զաբուղոնացի Եղօնը մեռաւ, ու Զաբուղոնի երկրին՝ Այեղոնի մէջ թաղուեցաւ·

Իբր 1120

13 Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի Հէլելին որդին Աբդօնը Իսրայէլի

14 դատաւոր եղաւ· Ու անիկայ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր, որոնք Էեօթանասուն աւանակներու վրայ կը հեծնէին. և ինքը Իսրայէլի մէջ ութը տարի դատաւո-

Ի Գէ·ե·10· ժ·4·

Իբր 1112

15 րութիւն ըրաւ· Ու Փարաթոնացի Հէլելին որդին Աբդօնը մեռաւ, և Ղէմաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թաղուեցաւ·

ԳԼ· ԺԳ

1 Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի· 2 Հրեշտակ մը Մանուէին կնկանը կ'երեւնայ· 8 Մանուէին ալ կ'երեւնայ· 15 Մանուէ զոհ մատուցանելով՝ կը հասկընայ թէ անիկայ Տէրեղբօրեակ է· 24 Սամփսոնին ծնունդը·

Ն·Ք·ՂՔ· Իբր 1161

1 Ու Իսրայէլի որդիքը ՚՚նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին. ու Տէրը զանոնք Բ քառասուն տարի Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց·

՚՚ Գէ·բ·11· ե·7·դ·1· է·1·ժ·6· Բ ա թագ· ժբ·9·

2 Եւ Դանի ցեղէն՝ Մանուէ անունով Ը Սարաացի մարդ մը կար, ու անոր կնիկը ամուլ էր, և զաւակ

Ը Ցես·ԺԲ· 41·

3 չէր ծնաներ· Ու Տ Տէրոջը հրեշտակը ՚՚ կնկանը երեւցաւ, և անոր ըսաւ. Ահա դուն հիմա ամուլ ես, ու չես ծնանիր· բայց պիտի յղա-

Տ Գէ·ԺԲ·12· Ղու·ա·11· 18·28·31·

4 նաս, ու որդի մը ծնանիս· Ուստի հիմա զգոյշ կեցիր, Խ չըլլայ որ գինի կամ օղի խմես, ոչ ալ

Խ Հմր 14· Թու·Զ·2· 3·Ղւս·ա· 15·

5 անմաքուր բան մը ուտես· Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս, և որդի մը ծնանիս, ու Ղանոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ· քանզի ան տղան՝ էր մօրը արգանդէն՝ Ը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ· և ա-

ղ Թու·Զ·5· ա թագ·ա· 11· Ի Թու·Զ·2·

նիկայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռ-

Ը Ցես ա թագ·է· 13· բ թագ· ը·1· ա՚՚ն· ժբ·1·

6 քէն ազատելու պիտի սկսի· Ու կնիկը գնաց, և իր երկանը պատմեց ըսելով· Ը Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ, ու անոր Ժ դէմքը՝ Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ահարկու էր· և Ի անոր ուսկից ըլլալը չհարցուցի, ոչ ալ անիկայ իր

Բ Օր·ԻԳ· 1·աթագ· բ·27·Թ· 6·գ թագ· ժե·24·

Ի Ա՚՚ա իբ· 8·Ղու·Թ· 29·Գոր· Զ·15·

7 անունը ինծի զրուցեց· Ու ինծի ըսաւ. Ահա դուն պիտի յղանաս, ու որդի մը ծնանիս· և հիմա զինի ու օղի չխմե՛ս, ու անմաքուր բան մը չուտե՛ս· քանզի ան տղան՝ էր մօրը արգանդէն մինչև իր մահուան օրը՝ Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ·

Ի Հմր 17·18·

8 Եւ Մանուէ Տէրոջը աղաչելով՝ ըսաւ. Կ'աղաչեմ՝ ով Տէր, ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն իրկեցիր, նորէն մեզի գայ, ու մեզի սորվեցնէ թէ ան ծնանելու տղուն

9 ինչ ընենք· Եւ Աստուած Մանուէին ձայնը լսեց. ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ, երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր· ու անոր էրկիր Մանուէ անոր

10 հետը չէր· Եւ կնիկը շուտով վազեց, ու իր էրկանը պատմեց, և ա-

նոր ըսաւ· Ահա ան օրը ինծի եկող

11 մարդը նորէն ինծի երեւցաւ· Ու Մանուէ ելաւ՝ իր կնկանը ետևէն գնաց, և ան մարդուն քովը մօտեցաւ, ու անոր ըսաւ· Կնկանը հետ խօսող մարդը դո՞ւն ես· ու անի-

12 կայ ըսաւ· Ես եմ· Եւ Մանուէ ըսաւ· Երբոր քու ըսածդ ըլլայ, տղուն պէտք եղածը ի՞նչ է, ու

13 * [Ի]նչ ընելու է՞ : Եւ Ցերոյը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ . կնիկը՝ ա-
14 մէն ըսածէս թող զգուշանայ . որ-
թէն ելած բան մը բնաւ չուտէ , և
գինի ու օղի չխմէ , և անմաքուր
բան մը բնաւ չուտէ , — իմ ամէն
պատուիրածս պահէ :
15 Եւ Մանուէ՝ Ցերոյը հրեշտակին
ըսաւ . կ՚աղաչեմ . Էքիչ մը մեր
քովը նստէ՝ , ու այծերէն ուլ մը
պատրաստենք ան քու առջեւդ :
16 Նէ : Եւ Ցերոյը հրեշտակը Մա-
նուէին ըսաւ . Ես քու քովդ նըս-
տիմ ալ . քու հացէդ պիտի չու-
տեմ . բայց թէ որ ողջակէզ պիտի
ընես , զանիկայ Ցերոյը ընծայէ .
քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անի-
17 կայ Ցերոյը հրեշտակն է : Եւ Մա-
նուէ՝ Ցերոյը հրեշտակին ըսաւ .
Անունդ ի՞նչ է . որպէս զի՝ երբ-
որ խօսքդ կատարուի , քեզ պա-
18 տուենք : Ու Ցերոյը հրեշտակը ա-
նոր ըսաւ . Ծիմ անունս ինչո՞ւ ա-
սանկ կը հարցընես . որովհետեւ ա-
19 նիկայ [ս]քանչելի է : Եւ Մանուէ
ուլը ու հացի ընծան առաւ , հև
մէկ քարի մը վրայ Ցերոյը ընծա-
յեց . ու հրաշո՞ւք՝ Մանուէին և
անոր կնկանը աչքերուն առջեւը
20 հրաշք մը ըրաւ . Քանզի երբոր բոցը
սեղանէն դէպ ՚ի երկինքը վեր կ՚ել-
լէր , Ցերոյը հրեշտակն ալ սեղա-
նին բոցովը վեր ելաւ . և Մանուէ
ու իր կնիկը կը նայէին , ու [ն]երեսի
21 վրայ գետինը ինկան : Եւ Ցերոյը
հրեշտակը ալ՚ևմէն ալ Մանուէին ու
անոր կնկանը չերևցաւ . Ետև ա-
տենը Մանուէ հասկըցաւ որ անի-
22 կայ Ցերոյը հրեշտակն է : Ու Մա-
նուէ իր կնկանը ըսաւ . Ճ[ն]շուշտ
պիտի մեռնինք , քանզի զԱստուած
23 տեսանք : Եւ կնիկը անոր ըսաւ .
Թէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ու-
զէր , մեր ձեռքէն՝ ողջակէզը ու
հացի ընծան չէր ընդուներ , ու աս
բոլոր բաները մեզի չէր ցուցըներ .
և աս միջոցիս մէջը ասանկ խօսքեր
մեզի լսել չէր տար :
24 Ու կինիկը որդի մը ծնաւ , և անոր
անունը [Սամփսոն կոչեց . ու
Ատեան մեծցաւ , և Տէրը զանիկայ
25 օրհնեց : Ու [Ց]երոյը Հոգին՝ [Սա-
րայի ու Եսթաւուղի մէջ՝ †Դանի
բանակին՝ մէջը՝ սկսաւ անոր վրայ
գալ :

Գ Լ . Ա Դ

1 Սամփսոն Փղշտացիներէն կնիկ մը կ՚ուզէ : 6 Իր ծնողքը դէմ մը կը սպանէ : 8 Երկրորդ անգամ նոյն ճամբայէն անցնելով՝ առիւծին դիին մէջ մեղր կը գտնէ : 10 Սամփսոնին հարսանիքը : 12 Փղշտացիք Սամփսոնին հանելուկը անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն : 19 Սամփսոն՝ երսուն Փղշտա-
ցիներ սպաննելով . անոնց կողոպուտը կ՚առնէ : 20 Իր կնիկը ուրիշի մը կը տրուի :

1 [Ե]ւ Սամփսոն Թամնաթա իջաւ ,
ու Թամնաթայի մէջ Փղշտա-
ցւոց աղջիկներէն [կ]նիկ մը տեսաւ .
2 Եւ Նորէն էր գո՞նէ ելաւ , ու իր
հօրը և մօրը պատմեց ու ըսաւ .
Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղ-
ջիկներէն կնիկ մը տեսայ . ու հիմա
3 [զ]անիկայ ինծի կնիկ առէք : Եւ
անոր հայրը ու մայրը անոր ըսին .
Մի[թէ] [ք]ոյ եղբարդդ աղջիկներուն
մէջը , ու իմ բոլոր ժողովուրդիս
մէջը կնիկ չկայ՝ որ դուն [ա]նթլե-
փատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու
պիտի երթաս . բայց Սամփսոն իր
հօրը ըսաւ . Զանիկայ ինծի առ .
քանզի իմ աչքերուս անիկայ հա-
4 ճելի է : Եւ անոր հայրը ու մայրը
չէին գիտեր որ աս բանը [Ե]հովհայէն
է . քանզի անիկայ Փղշտացիներէն
մէկ առիթ մը կը փնտռէր . ու ան
ատենը [ի] Փղշտացիները Իսրայէլի
վրայ կ՚իշխէին :
5 Եւ Սամփսոն իր հօրը ու մօրը
հետ Թամնաթա իջաւ . ու մինչև
Թամնաթային այգիները եկան . և
ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով
6 անոր դէմ ելաւ : Ու [Ե]հովհայէն հո-
գին անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ճեղ-
քելու պէս զանիկայ ճեղքեց , ու
ձեռքին մէջ բան մը չկար . և ըրած
բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց :
7 Եւ իջաւ՝ ու կնկանը հետ խօսե-
ցաւ . և կնիկը Սամփսոնին աչքե-
րուն հաճելի երեւցաւ :
8 Ու ժամանակ մը ետքը՝ երբոր
դարձաւ կնիկը առնելու , առիւծին
դին տեսնելու համար՝ [ի] ճամբայէն
խոտորեցաւ . և ահա առիւծին դիին
մէջը՝ մեղուներու գունդ ու մեղր
9 կար . Ու զանիկայ ձեռքը առաւ ,
և ուտելով կ՚երթար . ու իր հօրը
ու մօրը գնաց , և անոնց ալ տուաւ ,
ու կերան . բայց անոնց չըսաւ թէ
մեղրը առիւծին դիէն հանեց :
10 Եւ անոր հայրը՝ [ա]ն կնկանը քովը
իջաւ . ու Սամփսոն հոն խնջոյք մը
ըրաւ . քանզի երիտասարդները այս-
11 պէս կ՚ընէին : Ու երբոր զանիկայ
տեսան , երսուն ընկեր բերին , որ
անոր հետը ըլլան :
12 Եւ Սամփսոն անոնց ըսաւ . Հի-
մա ձեզի [մ]կ հանելուկ մը պիտի
ըսեմ . թէ որ զանիկայ՝ [ա]ս խնջոյ-
քիս եօթը օրուանը մէջ ինծի բա-
ցատրէք ու գտնէք , ես ալ ձեզի
երսուն [շ]ապան ու երսուն ձեռք
[փ]ոխելու հանդերձ կու տամ .
13 Բայց թէ որ չկարենաք ինծի բացատրել , ան ատենը դուք
ինծի երսուն շապան ու երսուն
ձեռք փոխելու հանդերձ տաք . և

Ն . ք . ՂԲ . իբր 1161

« կամ՝ [Ի]նչ ընենք ա-նոր :

Լ Հմր 4 :

Ի Ծն . ժը . 5 ; Գլ . Ը . 18 :

Ծ Ծն . . լը . 29 :

Ն Ես . Թ . 6 ; Հ Գլ . Ը . 19 ; 20 :

Ղ Ղև . Թ . 24 ; ա Մն . իա . 16 ; Նզկ . ա . 23 ; Մաա . ժե . 6 :

Ղ Գլ . Ը . 23 ; ճ Ծն . լը . 30 ; Ել . Լդ . 20 ; բ Օր . ե . 26 ; Գլ . Ը . 22 :

Յ Երր . ժա . 32 .

յ աթաւդ . գ . 19 ; Ղռ . ա . 80 ; բ . 52 :

Ն Գլ . գ . 10 ; ա Թաւդ . ժա . 6 ; Աաա . գ . 1 :

Ղ Ցես . ժե . 33 ; Գլ . ժը . 11 :

† կամ՝ Մա-նանէ դա-նէն . գլ . ժը . 12 :

Ն . ք . ՂԲ . իբր 1141

— Ծն . լը . 13 ; Ցես . ժե . 10 :

Բ Ծն . Լդ . 2 :

Ե Ծն . իա . 21 ; Լդ . 4 :

Ը Ծն . իդ . 3 ; 4 :

Ի Ծն . Լդ . 14 . Ել . Լդ . 16 ; բ Օր . ե . 3 :

Ղ Ցես . ժա . 20 ; գ Թաագ . ժբ . 15 ; գ Թաագ . Ղ . 33 ; բ Մն . ժ . 15 ; իբ . 7 ; իե . 20 :

Ի Գլ . ժգ . 1 ; բ Օր . իը . 48 :

Է Գլ . գ . 10 ; ժգ . 25 ; ա Թաագ . ժա . 6 :

Ը Թգ . Թաագ . ժ . 1 ; Եզեկ . ժե . 2 ; Ղռ . ժգ . 7 :

Ի Ծն . լԲ . 27 :

‡ կամ՝ շապկի .

Ի Ծն . իե . 22 ; գ Թաագ . ե . 22 :

անոր ըսին . Քու հանելուկդ մեզի
14 ըսէ որ լսենք : Ու անոնց ըսաւ .
Կերողէն կերակուր ելաւ , ու հզօ-
րէն անուշ ելաւ : Եւ անոնք ՝՝
Հանելուկը իրենք օրուան մէջ չկրր-
15 ցան բացատրել : Ու *եօթնե-
րորդ օրը՝ Սամփսոնին կնկանը ը-
սին . Խընդիկդ խաբէ որ հանելուկը
Գլ.ժգ.5, մեզի բացատրէ . Էոր չըլլայ թէ
Գլ.ժե.6, քեզ ու քու հօրդ տունը կրակով
այրենք . մեզ թալանելու համար
16 կանչեցիք . անանկ չէ՞ : Եւ
Սամփսոնին կնիկը անոր քովը լա-
ցաւ՝ ըսաւ . Անշուշտ դուն
Գլ. ժգ. զիս ատեցիր ու զիս չսիրեցիր .
15, իմ ժողովուրդիս որդւոցը մկ հա-
նելուկ մը ըսիր , ու ինծի չբացատ-
րեցիր : Եւ անիկայ ըսաւ անոր .
Ահա իմ հօրս ու մօրս չյայտնեցի ,
17 ու քեզի՞ պիտի յայտնեմ : Եւ
իրենց խնջոյքին եօթը օրուանը
մէջ անոր քովը լացաւ . ու Սամփ-
սոն եօթներորդ օրը անոր բացատ-
րեց . քանզի իրեն նեղութիւն կու
տար . անիկայ ալ իր ժողովուրդին
որդւոցը բացատրեց հանելուկը :
18 Եւ քաղաքին մարդիկները եօթնե-
րորդ օրը՝ արեւը մտնելէն առաջ ա-
նոր ըսին . Մեղրէն անուշ՝ ու ա-
ռիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ : Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց . Թէ որ դուք
իմ երինջովս չհերկէիք , իմ հանե-
19 լուկս չէիք կրնար գտնել . Ու
Ցերոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ .
Գլ. գ.10, և անիկայ Ասկաղոն իջաւ , ու ա-
ժգ.25, նոնցմէ երեսուն մարդ մեռցուց , և
անոնց հանդերձները առաւ . ու հա-
նելուկը բացատրողներուն տուաւ ,
և սաստիկ բարկանալով՝ իր հօրը
Հգլ.ժե.2, 20 տունը ելաւ : Ու Սամփսոնին կնի-
Ծն . գ . կը՝ անոր Ընկերակամը եղող ընկե-
29. րին տրուեցաւ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Սամփսոն տեսնելով որ իր կնիկը ուրիշի մը տրուեր է , 3 աղուէսներու պոչերուն ջհներ կապելով՝ Փղշտացւոց հունձքերը կ'այրէ . 6 Փղշտացիք Սամփսոնին կնիկը ու անոր հայրը կ'այրեն : 7 Սամփսոն լարալար կը զարնէ զանոնք : 9 Ցուդայի մարդոցմէ կը կապուի , ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի : 14 Ծնօտի ոսկորով մը հազար Փղշտացի կը Ծնցընէ . 18 Աստուած անոր ըուր կը խմցընէ Լէքիի մէջ :

Իբր 1140 1 Ու եղաւ որ ժամանակէ մը ետքը՝
ցորենի ՛ՀՀնոց օրերը՝ Սամփսոն
այծերէն ուլ մը առաւ , ու իր կնի-
կանը այցելութեան գնաց , ու ը-
սաւ . Ներքին սենեակին մէջ կրնա-
կանս քովը մտնեմ . բայց կնկանը
հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ :
2 Եւ անոր հայրը ըսաւ . Իրաւցընէ
Գլ. ժգ. 20, կարծեցի որ դուն ՝՝զանիկայ բուռ-
րովին ատեցիր , ու զանիկայ քու
բարեկամիդ *տուի . ահա անոր

Ն.ք.գՀ. Իբր 1141

Ն.ք.գՀ. Իբր 1140

պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է . հիմա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլ-
3 լայ : Եւ Սամփսոն †անոնց ըսաւ .
Ես անգամ Փղշտացւոցմէ անպարտ
պիտի ըլլամ , թէ որ անոնց չա-
4 րութիւն մը ընեմ : Ու Սամփսոն
գնաց իրեք հարիւր աղուէս բռնեց ,
և ջհներ առաւ , ու պոչ-պոչէն իրար պոչ
պոչի դարձուց , ու երկու պոչերուն
5 մէջ տեղը ջհոյ մը դրաւ ։՝պէց . Եւ
ջհները կրակով բռնկցընելէն ետ-
քը՝ զանոնք Փղշտացւոց հունձքե-
րուն մէջը ձգեց , ու դիզուած և
չկտրուած հունձքերը ու մինչև
անգամ այգիները ՝՝ ձիթենիները
6 այրեց : Եւ Փղշտացիք ըսին . Ա՛ս
բանը ո՞վ ըրաւ : Ու ըսին . Թամ-
նացիին փեսան Սամփսոն . քանզի
անոր կնիկը առաւ , և անոր բարե-
կամին տուաւ : Բ Ու Փղշտացիք ե-
լան , և կնիկը ու անոր հայրը կրա-
7 կով այրեցին : Իսկ Սամփսոն ա-
նոնց ըսաւ . Թէև դուք այսպէս ը-
րիք , բայց ես վրէժ պիտի առնեմ
ձեզմէ , ու ետքը պիտի դադարիմ :
8 Եւ զանոնք՝ սրունքէն մինչև երան-
քը մեծ հարուածով մը զարկաւ .
ու իջաւ՝ Եթամ ապառաժին խո-
ռոչը բնակեցաւ :
9 Եւ Փղշտացիք ելան , ու Ցուդա-
յի մէջ բանակեցան , ու †Լէքիի
10 մէջ տարածուեցան : Եւ Ցուդա-
յեանք ըսին . Ինչո՞ւ համար մեր
վրայ ելաք : Անոնք ալ ըսին .
Սամփսոնը կապելու ելանք , որ մեզի
ըրածին պէս՝ մենք ալ անոր ընենք :
11 Ու Ցուդայէն իրեք հազար մարդ ե-
տեմ ապառաժին խոռոչը իջան , և
Սամփսոնին ըսին . Չե՞ս գիտեր որ
Փղշտացիք Տ՛մեր վրայ կ'իշխեն .
ինչո՞ւ համար ասանկ բան մեզի ըրիր :
Ու անիկայ անոնց ըսաւ . Անոնք
ինծի ինչպէս որ ըրին , ես ալ անոնց
12 այնպէս ըրի : Եւ անոր ըսին .
Մենք իջանք որ քեզ կապենք , ու
Փղշտացւոց ձեռքը տանք : Եւ
Սամփսոն անոնց ըսաւ . Ինծի եր-
դում ըրէք , որ դուք զիս պիտի
13 չմեռցընէք : Եւ անոնք անոր հետ
խօսեցան ու ըսին . Չէ . բայց հի-
մա քեզ պիտի կապենք , ու անոնց
ձեռքը տանք , և քեզ պիտի չմեռ-
ցընենք . ու զանիկայ երկու նոր
չուանով կապեցին , և ապառաժէն
դուրս հանեցին :
14 Երբոր անիկայ մինչև Լէքի եկաւ ,
Փղշտացիք աղաղակելով՝ զանիկայ
դիմաւորեցին . և †Ցերոջը Հոգին
անոր վրայ գալով՝ անոր թևերուն
վրայ եղող չուաններըը՝ կրակով
այրած քթահի պէս եղան , ու կա-
15 պերը ձեռքերէն քակուեցան : Եւ
մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ՝ որ դեռ

↑ Կ՛ս՛ ա Նոնց համար

* Կ՛ս՛ չորրորդ

Գլ.ժգ.5

Գլ. ժգ. 15,

Բ Գլ. ժգ. 15,

Ե Տես հմր 19,

† Գլ. ժգ. 4,

† Գլ.ժ.10, ժգ.6,

չորցած չէր , ու ձեռքը երկրնցուց
զանիկայ առաւ , և ղանով հազար
16 մարդ մեռցուց : Ու Սամիսոն ը-
սաւ . Իշու ծնօտով դէզ դէզ չէէշ
ըննէ . իշու ծնօտով հազար մարդ
17 մեռցուցի : Ու երբոր իր խօսքը
լմընցուց , ծնօտը ձեռքէն նետեց ,
և ան տեղին անունը՝ *Ռամաթ
Լեքի կոչեց :
18 Եւ խիստ շատ ծարաւելով՝ Տէրոջը
աղաղակեց՝ ու ըսաւ . Ե դուն քու
ծառայիդ ձեռքովը ասա մեծ փրկու-
թիւնը յայտնեցիր . և հիմա ծա-
րաւովմեռնիմ , ու անթլփատ-
19 ներուն ձեռքը իյնամ : Եւ Աս-
տուած †Լեքիին մէջ եղած փոսը
բացաւ , ու անկէ ջուր ելաւ . և
Սամսոն խմեց , ետու ոգին իրեն
դարձաւ , և ապրեցաւ . անոր հա-
մար անոր անունը՝ ‡Ենգօրէ ըսուե-
ցաւ , որ Լեքիին մէջն է մինչև աս
օրս :
20 Ու անիկայ Փղշտացւոց օրերը
Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատա-
ւորութիւն ըրաւ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Սամիսոն Գազայէն կը փախչի , ու քաղաքին
դռները կ'առնէ կը տանի : 4 Դալիլա Փղշտա-
ցիներէն կաշառք առնելով՝ Սամիսոնին կամ-
քը կ'որսայ . 6 իրեք անգամ կը խաբուի . 15
բայց վերջապէս իր խնդիրքը կր կատարուի :
21 Փղշտացիք կր բռնեն զանիկայ՝ ու անոր
աչքերը կը փորեն : 22 Սամիսոնին ուժը
նորէն իր վրայ գալով՝ Դագոնի տաճարը
Փղշտացւոց վրայ կը կործանէ , ու ինքն ալ կը
մեռնի :

1 Ելաւ Սամիսոն Գազա գնաց , ու
հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ ,
2 և անոր մտաւ : Ո՟ Գազացւոց ը-
սուեցաւ թէ՝ Սամիսոնը հոս եկեր
է : Եւ ՟պաշարեցին՝ ու բոլոր գի-
շերը անոր դարանակալ եղան քա-
ղաքին դրանը քովը , ու բոլոր գի-
շերը լուռ կեցան՝ և ըսին . Առաւօ-
տուն կանուխ զանիկայ կը մեռցը-
3 նենք : Ու Սամիսոն մինչև կէս
գիշեր քնացաւ , և կէս գիշերուն
ելաւ , ու քաղաքին դրանը փեղկե-
րը երկու սեմերովը բռնեց , և զա-
նոնք նիգովը մկկտեղ փրցուց , ու
կռնակը առնելով՝ զանոնք գերբո-
նին դիմացի լեռանը գլուխը հա-
նեց :
4 Եւ անկէ ետքը՝ Սորեկ հեղե-
ղատին եղբէը բնակող մկ կնիկ մը
սիրեց , ու անոր անունը Դալիլա
5 էր : Եւ Փղշտացւոց նախարար-
ները ինկանը քովը ելան , ու անոր
ըսին . Ը՟զանիկայ խաբէ , ու անկէ
հասկըցիր , թէ անոր մեծ զօրու-
թիւնը կէ ն է , և թէ ինչով կրը-
նանք անոր յաղթել , որ զանիկայ
կապենք ու չազանդեցընենք . և
մենք քեզի ամէն մկկերնիս հազար
հարիւր ֆոր արծաթ կու տանք :
6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ .
Կ'աղաչեմ , յայտնէ ինծի , թէ քու
մեծ զօրութիւնդ ինչէն է , և քեզ
չազանդեցընելու համար ինչ բա-
7 նով կապել պէտք է : Ու Սամի-
սոն անոր ըսաւ . Թէ որ զիս եօթը
հատ չչորցած ‖թարմ ջիլերով՝
կապեն , կը տկարանամ , և ուրիշ
8 մարդոց մկնուն պէս կ'ըլլամ : Ու
Փղշտացւոց նախարարները անոր
եօթը հատ չչորցած թարմ ջիլեր
բերին . ու զանիկայ անոնցմով կա-
9 պեց : Եւ անոր ներքին սենեակին
մէջը դարանակալներ նստեր էին :
Ու ՟ինքը անոր ըսաւ . Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կո՟ գան .
ան ատենը անիկայ ջիլերը՝ կրակի
հոտին բրդած խծուծէ լարի մը պէս
փրցուց , ու անոր ուժը չհասկը-
10 ցուեցաւ : Եւ Դալիլա ըսաւ
Սամիսոնին . Ահա զիս խաբեցիր ,
ու ինծի սուտ զրուցեցիր . հիմա
կ'աղաչեմ՝ յայտնէ ինծի , թէ ին-
11 չով կը կապուիս : Եւ անոր ը-
սաւ . Թէ որ զիս նոր ու չգործա-
ծուած չուաններով աղէկ մը կա-
պեն , ան ատենը կը տկարանամ ,
և ուրիշ մարդոց մկնուն պէս կ'ըլ-
12 լամ : Ու Դալիլա նոր չուանները
առաւ , և անոնցմով զանիկայ կա-
պեց , ու անոր ըսաւ . Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կո՟ գան .
(և դարանակալները ներքին սե-
նեակին մէջը նստեր էին .) ան ա-
տենը զանոնք իր թևերէն մկ դեր-
13 ձանի մը պէս փրցուց : Ու Դա-
լիլա ըսաւ Սամիսոնին . Մինչև
հիմա զիս խաբեցիր , և ինծի սուտ
զրուցեցիր . ըսէ ինծի թէ ինչով
կը կապուիս : Ու անիկայ անոր
ըսաւ . Թէ որ գլխուս եօթը բա-
14 ժին մազերը ազդովմ հիւսես : Եւ
անիկայ ա՟յնպես ըրաւ , ու ֆ՟ղձա-
բոյնի ցիցովը ամուրցուց , ու անոր
ըսաւ . Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք
քու վրադ կո՟ գան : Եւ անիկայ
քունէն արթընցաւ , ու ոստայնին
ցիցը ազդովը մկկտեղ քաշեց գո-
15 ռաւ : Ան ատենը Դալիլա անոր ը-
սաւ . Ե՛րբ սիրտդ իմ հետս չէ ,
ու ի՟նչպէս կ'ըսես թէ՝ քեզ կը
սիրեմ . հիմա աս իրեք անգամ է
որ զիս խաբեցիր , ու ինծի չզրուցե-
ցիր՝ թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-
16 չէն է : Եւ որովհետև ամէն օր իր
խօսքերովը անոր նեղութիւն կու
տար , ու զանիկայ կը բռնադա-
տէր , անանկ որ անոր սիրտը մինչև
մահուան ա՟պրէստը նեղացաւ ,
17 Ը՟ղոլոր իր սրտին մէկ եղածը անոր
զրուցեց , ու ըսաւ անոր . Ի՟մ գըլ-
խուս վրայ ածելի չէ ելած . քան-

Ն՟ . ք . զԴ . իբր 1120

‖ Կամ՝ դա-
լար սառե-
րով

ՂԳԼ . ԺԶ . 16 :

Ը ԳԼ . ԺԶ . 15 : Տես Ա-
ռակ . ՟ . ք . 16—19 : ե . 3—11 : ղ . 24 . 25 . 26 : է . 21 . 22 . 23 :

Ն . ք . զԴ . իբր 1140

ղ ԳԼ . Գ . 31 : ՂԼ . իզ . 3 : Ցես . ԻԳ . 10 :

* Յ՝ ծնօտի բլուր :

Ե Սալ . Գ . 7 :

† Կամ՝ ծնօ-
տին

ը Ծն . խե . 27 : Եզ . խ . 29 :

‡ Յ՝ կանչո-
ղին աղ-
բիւրը . Սալ . ԼԳ . 6 :

Ր ԳԼ . ԺԳ . 1 :

իբր 1120

՟ ա Թագ . ԻԳ . 26 : Սալ . ՃԺԸ . 10 . 11 . 12 : Գոր . Թ . 24 :

Ր ԳԼ . ԺԳ . 15 : Տես Ա-
ռակ . ՟ . ք . 16—19 : ե . 3—11 : ղ . 24 . 25 . 26 : է . 21 . 22 . 23 :

Ե Մկ . է . 3 :

Ի Թես . ղ . 5 : ԳԼ . ԺԳ . 5 :

Ն · Ը · ՀԴ · Ի՛ՐԸ 1120

զի իմ մօրս արդանդէն ես Աստուածդ ուխտաւոր եմ. թէ որ ածիլուիմ, իմ ուժս ինծմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ, և ամէն մարդոյ պէս
18 կ'ըլլամ։ Ու երբոր Դալիլա տեսաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէջն եղածը իրեն զրուցեց, Փղշտացւոց նախարարները կանչել տուաւ, ու ըսաւ. Ա՛ս անգամ կ'ելէք. քանզի բոլոր իր սրտին մէջն եղածը ինծի զրուցեց։ Ան տունը Փղշտացւոց նախարարները անոր բոլոր ելան, ու արծաթին ալ *Հետերնին
19 բերին։ Ու Դալիլա զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց, ու մարդ մը կանչեց, և անոր դլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ, ու սկսաւ զանիկայ նեղել. և անոր ու-
20 ժը իրմէն դնաց։ Ու ՝ին ըսաւ. Ո՛վ Սամփսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կ՚են։ և անիկայ քունէն արթընցայով՝ ըսաւ. Ելլեմ, ու առջի անդամներուն պէս թօթափուիմ. և անիկայ չէր դիտեր որ
21 Տէրը Ի՛րմէ դացեր է։ Ու Փղշտացիք զանիկայ բռնեցին, և անոր աչքերը փորեցին, ու զանիկայ Գազա իջեցուցին, և ոտնակապերով կապեցին. ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը դարձընէր։
22 Եւ անոր դլխուն մազը ածիլուելէ-
23 լէն ետքը՝ բուսնիլ սկսաւ։ Ու Փղշտացւոց նախարարները ժողվուեցան, որ իրենց աստուածդոն Դագոնին՝ մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն ընեն. ու ըսին. Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
24 թշնամին Սամփսոնը։ Ու ժողովուրդը զանիկայ տեսնելով՝ Իրենց աստուածը գովեցին. քանզի ըսին. Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին, մեր երկիրը աւրողը
25 և մեր մեռելները շատցընողը։ Ու երբոր անոնց սիրտը Ի՛ուրախ էր, ըսին. Սամփսոնը կանչեցէք որ մեր առջևը խաղայ։ Ուստի Սամփսոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց առջևը խաղայ. և զանիկայ սիւներուն
26 րուն մէջտեղը կայնեցուցին։ Ու Սամփսոն՝ իր ձեռքին բռնող պատանիին ըսաւ. Թող տուր ինծ, որ աս տունը վերցընող սիւները բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթընիմ։
27 Եւ տունը էրկու ու կնիկ մարդիկներով լեցուն էր. ու Փղշտացւոց բոլոր նախարարները հոն էին. և ծ տանիքին վրայ իրեք հազարի չափ մարդիկներ ու կնիկներ կային, որ
28 րոնք Սամփսոնին խաղալը կը դիտէին։ Եւ Սամփսոն Տէրոջը աղաղակելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Եհովայ, կ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ. ով Աստուած, միայն աս անդամ ալ

զիս ուժովցուր, որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մկկէն
29 առնեմ։ Ու Սամփսոն՝ ան տունը վերցընող երկու միջնի սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու մկկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
30 կռթընեցաւ. Եւ Սամփսոն ըսաւ. Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի. ու բովոր ուժովը ծռեցաւ. և տունը՝ նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ լինկաւ. և իր մեռած ատնը մեռցուցածները՝ իր կենդանու թեան ատենը մեռցուցածներէն աւելի էին։
31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկայ վերցուցին. և հանելին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Ը թաղեցին զանիկայ Սարայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը։ Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորուիլն ըրաւ։

Գ Լ · Ժ Ե

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձընէ. ան ալ կուտքեր չինել կու տայ։ 5 Միքա անոնց զարդեր չինել կու տայ. 6 ու Ղևտացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու։

1 ||Ու Եփրեմի լեռնէն՝ Միքա անու- Ի՛ր 1406
2 նով մարդ մը կար։ Եւ անիկայ իր մօրը ըսաւ. Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր ՝որ արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր, ու իմ առջևս զրուցեցիր, ահա ան արծաթը իմ քովս է, զանիկայ ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ. Ո՛րդեակ իմ, Տէրը քեզ
3 օրհնէ։ Եւ անիկայ՝ հազար հարիւր ՝որ արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայրը ըսաւ. Ես ան արծաթը իմ ձեռքս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար, Ի՛անով քանդակած ու թափծոյ կուռք շինելու համար. ուստի հիմա զանիկայ քեզի Ետ կու տամ։
4 Իսկ Մ՚ան արծաթը իր մօրը դարձուց. և մայրը էրկու հարիւր ՝որ արծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերիչին տուաւ. ան ալ անոնցմով քանդակած ու թափծոյ կուռք շինեց. և անոնք Միքայի տունը
5 դրուին յանձ։ Ու ան մարդը Միքա՝ աստուածներու տուն մը ունեցաւ. ու Եփուդ և Թերափիմ շինեց, ու Ը իր տղոցը մկը օրհնեց, որ իրեն
6 քահանայ եղաւ։ Ի՛ն օրերը Իսրայէլի մէջ Թագաւոր չկար. Ը աչքին մարդ իր աչքին համեմ կ'ընէր։
7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն՝ ան Յուդայի Բեթլէհեմէն մկկ պատանի մը կար. և անիկայ Ղևտացի էր, ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
8 պէս։ Եւ ան մարդը Յուդայի

զիս ուժովցուր, որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մկկէն
29 առնեմ։ Ու Սամփսոն՝ ան տունը վերցընող երկու միջնի սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու մկկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
30 կռթընեցաւ. Եւ Սամփսոն ըսաւ. Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի. ու բովոր ուժովը ծռեցաւ. և տունը՝ նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ լինկաւ. և իր մեռած ատնը մեռցուցածները՝ իր կենդանու թեան ատենը մեռցուցածներէն աւելի էին։
31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկայ վերցուցին. և հանելին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Ը թաղեցին զանիկայ Սարայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը։ Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորուիլն ըրաւ։

Գ Լ · Ժ Ե

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձընէ. ան ալ կուտքեր չինել կու տայ։ 5 Միքա անոնց զարդեր չինել կու տայ. 6 ու Ղևտացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու։

1 ||Ու Եփրեմի լեռնէն՝ Միքա անու- Ի՛ր 1406
2 նով մարդ մը կար։ Եւ անիկայ իր մօրը ըսաւ. Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր ՝որ արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր, ու իմ առջևս զրուցեցիր, ահա ան արծաթը իմ քովս է, զանիկայ ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ. Ո՛րդեակ իմ, Տէրը քեզ
3 օրհնէ։ Եւ անիկայ՝ հազար հարիւր ՝որ արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայրը ըսաւ. Ես ան արծաթը իմ ձեռքս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար, Ի՛անով քանդակած ու թափծոյ կուռք շինելու համար. ուստի հիմա զանիկայ քեզի Ետ կու տամ։
4 Իսկ Մ՚ան արծաթը իր մօրը դարձուց. և մայրը էրկու հարիւր ՝որ արծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերիչին տուաւ. ան ալ անոնցմով քանդակած ու թափծոյ կուռք շինեց. և անոնք Միքայի տունը
5 դրուին յանձ։ Ու ան մարդը Միքա՝ աստուածներու տուն մը ունեցաւ. ու Եփուդ և Թերափիմ շինեց, ու Ը իր տղոցը մկը օրհնեց, որ իրեն
6 քահանայ եղաւ։ Ի՛ն օրերը Իսրայէլի մէջ Թագաւոր չկար. Ը աչքին մարդ իր աչքին համեմ կ'ընէր։
7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն՝ ան Յուդայի Բեթլէհեմէն մկկ պատանի մը կար. և անիկայ Ղևտացի էր, ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
8 պէս։ Եւ ան մարդը Յուդայի

Ն · Ը · ՀԴ · Ի՛ՐԸ 1120

*Ե՛ր · Իրենց Հետը

Ղևտ. · Կ · 23, 27։

Ե Թես. · Ժգ · 9, 42, 43։ Ցես. Կ · 12։ ա Թագ · Ժգ · 14։ Ժը · 12։ Իր · 15, 16։ Բ Մն. · Ժե · 2։

Ը Դան · Ե · 4։

Բ Գե · Թ · 27։

Ժբ Օր · Իր · Տ։

Է Ներմ. Ժե · 15։

Ն · Ը · ՀԴ · Ի՛ՐԸ 1120

Ե ԳԼ · Ժփ · 25։

Ի՛ր 1406

Ա՛ն · Ժդ · 19։ Հռոմ. Փ · 10։

Բ Տի՛ս Եզ · Ի՛ · 4, 23։ Ղե · Ժբ · 4։

Ի Ես · Խզ · Ը։

Ը ԳԼ · Ը · Ջ։ Ե Ծն · Լ · 19։ Ջ0 · Ովս · Փ · 4։

Ղևտ. · Իբ · 9։ գ Թագ. · Ժգ · 33։

Ե ԳԼ · Ժը · 1։ Ժբ · 1։ Իսա. 25։ Բ Օր · Լդ · 5։

Ը Բ Օր · Ժբ · Տ։

Ի Տե՛ս Ժբ · 15։ ԳԼ · Ժե · 1։ Հռոմ. ա · 1 · 2։ Մկբ · 1 · 2։ Մատ. Ը · 1, 5, 6։

Ն·ՔՐԻ· ԻՐՐ 1406

Բեթլհեհեմ քաղաքին ելաւ , որ
Ղազարոսի գտած տեղը պանդխտու-
թիւն ընէ , ու ճամբորդութիւն
ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը --
9 մինչև Միքայիսի տունը եկաւ ։ Եւ
Միքա անոր ըսաւ . Ո՞ւսկից կու
գաս ։ Ու անիկայ անոր ըսաւ . Ես
Ղևտացի եմ , -- Յուդայի Բեթ-
լեհեմէն կ՚երթամ , և -- ուր-որ գտած
տեղս պանդխտանալու կ՚երթամ ։
10 Ո՞ Միքա անոր ըսաւ . Իմ քովս
բնակէ , և ինծի Հայր ու քահա-
նայ եղիր . և ես քեզի տարուէ տա-
րի տասը հատ արծաթ , ձեռք մը
էսթեր-- հանդերձ , ու քու ուտե-
լիդ կու տամ ։ Եւ Ղևտացին
11 հոն գնաց ։ Ու Ղևտացին ան մար-
դուն հետը բնակելու հաւանութիւն
տուաւ . և -- պատանին՝ անոր
որդուցը մէկուն պէս եղաւ իսոր ։
12 Ու Միքա՝ Ղևտացին օրհնեց . և
պատանին Է անոր քահանան եղաւ .
ու Միքայիս տունը կը բնակէր ։
13 Եւ Միքա ըսաւ . Հիմա ուզէ գի-
տեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի
ընէ , քանզի -- Ղևտացին իմ քա-
հանաս եղաւ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Դանի որդիքը հինգ մարդ կը խրկեն՝ իրենց ժառանգութիւն մը փնտռելու համար ։ 3 Ան-նոնք Միքայիսի տունը երթալով՝ խորհուրդ կ՚ընեն Ցծիսաթանին հետ , որ անոնց քա-ջալերութիւն կու տայ ։ 7 Լայիսը կը լրտեսեն , ու բարի լուր կը բերեն ։ 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկուի ան քաղաքը առնելու ։ 14 որոնք իրենց ճամբուն վրայ՝ Միքայիսի քահա-նան՝ ու անոր սուրբ բաները կը յափշտակեն ։ 27 Անոնք Լայիսը առնելով՝ զան կը կոչեն զանիկայ ։ 30 Կուռքերը կը կանգնեն ։ և Ցծիսաթան ու անոր որդիքը յաջորդաբար քահանայութիւն կ՚ընեն ։

1 -- Յ՚ն օրերը Իսրայէլի մէջ թագա-ւոր չկար , ու ան օրերը Է Դա-նի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր՝ բնակելու համար ի քանզի մինչև ան օրը՝ Իսրայէլի ցե-ղերուն մէջը՝ անոր բաժին ժա-
2 ռանգութիւն ինկած չէր ։ Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմէ ներէն -- իրենց սահմաններէն՝ Սարաայէն ու Եսթաւուղէն՝ հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին , Ը որ եր-կիրը լրտեսեն ու քննեն և ա-նոնց ըսին . Գացէք երկիրը քննե-ցէք . ու անոնք Եփրեմի լեռը մին-չև Է Միքայիսի տունը եկան , և գի-
3 շերը հոն մնացին ։ Ու երբոր անոնք Միքայիսի տանը քովն էին , Ղևտա-ցի պատանիին ձայնը ճանչցան , և հոն դարձան , ու ըսին . Ո՞վ քեզ հոս բերաւ , և դուն հոս ի՞նչ կ՚ը-նէս , ու * ինչո՞ւ համար հոս կեցեր
4 ես՚՚ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Միքան ինծի ասանկ ասանկ ըրաւ ,

Ն·ՔՐԻ· ԻՐՐ 1406

ու Ղևտս վարձքով բռնեց որ
5 անոր քահանայ ըլլամ ։ Եւ ա-նոր ըսին . Հիմա Է Աստուծոյ Ը հար-ցուր , որ գիտնանք թէ արդեօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի
6 յաջողի՞ ։ Ու քահանան անոնց ըսաւ . Ի խաղաղութեամբ գացէք . ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առ-ջև հաճելի է ։
7 Ան տունը ան հինգ մարդիկը գացին՝ և Լայիսը մտան , և անոր մէջը բնակող ժողովուրդը տեսան՝ իր Սիդոնացւոց պէս անհոգու-թեամբ հանգիստ ու ապահով կը բնակէին , և ան երկրին մէջը վնաս տուող մը իշխեր՝ որ իշխեր անոնց վրայ . ու՚՚ Սիդոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ
8 գործ չունէին ։ Եւ ան հինգ մարդը Լայիսա ու Եսթաւուղ դարձան իրենց եղբայրներուն . և անոնց եղ-բայրները անոնց ըսին . Դուք ի՞նչ
9 ըրիք ։ Ու անոնք ըսին . Ելէք , անոնց վրայ երթանք . քանզի մենք երկիրը տեսանք , և ահա շատ ա-ղէկ է . ու դուք թ՚ողլ կը կենաք . երթալու -- երկիրը ժառանգելու համար հոն մտնելու անհոգութիւն
10 մի՛ ընէք ։ Երբոր հոն մտնէք , մէկ անհոգ ժողովուրդի մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէք , որ Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը տուեր է . -- հանանկ տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ ե-ղող բաներուն մէկը պակաս չէ ։
11 Եւ Դանի ազգատոհմէն , անկէ՝ այինէն Սարաայէն ու Եսթաւուղէն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկ
12 գացին ։ Ու ելան Ցուդայի Կաա-րիաթարիմը բանակեցան . անոր համար ան տեղը՝ մինչև աս օր Մահանէդան կ՚կոչուի . ահա ա-նիկայ՝ կարիաթարիմին ետեւն է ։
13 Եւ անկէ Եփրեմի լեռը անցան , ու
14 մինչև Ղ Միքայիսի տունը եկան ։ Եւ Լայիսի երկիրը լրտեսելու գացող ան հինգ մարդը Ժ պատասխան տա-լով՝ իրենց եղբարցը ըսին . Գիտէ՞ք որ Ժ աս տուներուն մէջը՝ եփուտ , թերափիմ , և քանդակած ու թափծու կուռք կայ . ու հիմա ձեր
15 ընելու բանը գիտցէք ։ Ան տունը անոնք դէպ՚ի հոն գառնալով՝ ան Ղևտացի պատանիին տունը՝ Մի-քայիս տունը մտան , ու Ժ անոր ող-
16 ջոյնիւնը հարցուցին ։ Եւ Դանի որդւոցմէ եղող Ն՚ան վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկները դրան
17 բերանը կայնեցան ։ Ու երկիրը լրտեսելու գացող Ն՚ան հինգ մար-դիկները հոն մտան , և ՚քանդա-կած կուռքը , եփուտը , թերափի-մը ու թափծու կուռքը առին և

Ղ ՏԱՏ· ԳԼ ԺԸ· 10 ։
Ե ՏԱՏ· ՀԱ· ԺԸ· 5 ։ ՀԺ· 14 ։
Ը ԳԹՒԳ· ԻՐ· 5 ։ ԵՍ· Հ· 1 ։ ՈՎՍ· Դ· 12 ։
Ի ԳԹՒԳ· ԻՐ· 6 ։
Ձ ՅՇՍ· ԺԻՐ· 47 Յ՚ԸՆԹ ԼԵՒՄ ։
Է ՀՄՐ 27, 28 ։
Ժ ԿՄ՝ ՉԸ· ԿԱՐ· ՈՐ ԱՆՈՆՔ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆ, ՈՐ
Լ ՀՄՐ 2 ։
Խ ԹՈՒ· ԺԳ· 31 ։ ՅՇՍ· Ր· 23, 24 ։
Ծ ԳԹՒԳ· ՓԸ· 3 ։
Կ ՀՄՐ Շ· 27 ։
Հ ԲՕՐ· Ը· 9 ։
Յ ՅՇՍ ԺԵ· 60 ։
Ձ Ա ԹՒԳ ԺԳ 28 ։
Ճ ՅՇՍ ԺԵ· ԳԼ· ԺԳ· 25 ։
Ղ ՀՄՐ 2
Մ ՅՇՆ ԽԱ 27։ ԱՐԻԱ· ԺԸ 22 ։
Ն ՀՄՐ 11
Շ ՀՄՐ 2·14 ։ ՈՐ ԳԼ ԺԵ 4· 5 ։

քահանան ան վեց հարիւր սպա-
ռազինեալ մարդիկներուն հետ դը-
18 րանը բերանը կայներ էր : Ու երբոր
անոնք Միքային տունը մտան , և
քանդակած կուռքը , եփուդը ,
թերափիմը ու թափծու կուռքը
առին , քահանան անոնց ըսաւ .
19 Դուք ի՞նչ կ՚ընէք : Ու անոնք ը-
սին անոր . Լուռ կեցիր , ձեռդդ
բերնիդ վրայ դիր , ու մեր հետը
եկուր , ու մեզի հայր ու քահանայ
ըղիր . քեզի մէկ մարդու մը տանը
քահանայ ըլլալը աղէկ է , թէ Ի-
սրայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհ-
20 մին քահանայ ըլլալը : Եւ քահա-
նան սրտին մէջը ուրախանալով՝
եփուդը , թերափիմը և քանդա-
կած կուռքը առաւ , ու ժողո-
21 վուրդին մէջը մտաւ : Եւ անոնք
դարձան գացին , ու ընտանիքները
և անասունները ու թանկագին
կարասիները իրենց առջևը դրին :
22 Երբոր անոնք Միքային տունէն
հեռացան , Միքային տանը մօտ և-
ղող տուներուն մարդիկը ժողովուե-
ցան , ու Դանի որդւոցը էհաէն
23 հասան . Եւ Դանի որդւոցը էհաէն
կանչվըռտեցին , որոնք երեսնին
դարձուցին՝ ու Միքային ըսին .
Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ ասանկ * բաղ-
24 մաթիւնով կուգաս՝ : Եւ անիկայ
ըսաւ . Իմ չինած աստուածներս՝
ու քահանան առիք գացիք , և ասկէ
ետև ինծի ի՞նչ կը մնայ . ու ինծի
ինչո՞ւ համար կ՚ըսէք թէ՝ քեզի
25 ի՞նչ եղաւ : Եւ Դանի որդիքը
անոր ըսին . Մեր մէջը քու ձայնդ
չլսուի . չըլլայ որ ներկասարտ
մարդիկները ձեր վրայ յարձակին ,
ու քու կեանքդ և քու ընտանեացդ
26 կեանքը կորսընցընես : Ու Դանի
որդիքը իրենց ճամբան գացին . և
Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն
զօրաւոր են , դարձաւ իր տունը
27 գնաց : Ու անոնք Միքային չինածները
և անոր քահանան առին ու Լա-
յիսի վրայ՝ հանդիստ և անհոգ կե-
ցող ժողովուրդի մը վրայ գացին ,
ու զանոնք սուրի բերնէ անցընե-
28 լով՝ քաղաքը կրակով այրեցին : Եւ
անոնք Ասիդոնէն հեռու ըլլալնուն ,
ու մարդու մը հետ գործ չունենալ-
նուն համար , ղանոնք ազատող մը
չկար . և ան Բեթրոոբի հովիտին մէջն էր . ու քաղաքը շի-
նեցին , և անոր մէջը բնակեցան :
29 Ու Դանի անունը՝ իրենց հօրը
Իսրայէլեան Դանին անունովը՝
Դան կոչեցին . բայց քաղաքին
30 անունը առաջուց Լայիս էր : Եւ
Դանի որդիքը՝ քանդակած կուռ-
քը կանգնեցին իրենց ու Մանա-
սէի որդւոյն Գերսոնին որդին Ցով-
նաթանը , (ինքը ու իր որդիքը՝
մինչև երկրին գերութեան օրը՝
Դանի ցեղին քահանաներն էին :
31 Ուստի անոնք Միքային շինած
կուռքը իրենց պահեցին , Դորչափ
ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սե-
լովի մէջ էր :

ԳԼ . ՃԹ

1 Ղևտացի մը Բեթլէհեմ Կերթայ՝ իր հարճը
տուն դարձնելու համար : 16 Ծեր մարդ մը
Գաբաայի մէջ իր տունը կ՚ընդունի զանիկայ :
22 Գաբաացիք կը լսկեն անոր հարճը , որ կը
մեռնի : 29 Իսկ Ղևտացին տասուերկու կտորի
բաժնելով զանիկայ՝ տասուերկու ցեղերուն կը
խրկե :

1 Ու եղաւ որ՝ (ան օրերը որ Իս-
րայէլի մէջ թագաւոր չկար ,)
Եփրեմի լեռանը կողմերը բնակող
մէկ պանդուխտ Ղևտացի մը կար .
ու անիկայ՝ Բեթղուդայի Բեթլէհե-
2 մէն մէկ հարճ մը առաւ իրեն : Եւ
անոր հարճը չնոթիւն ընելով՝ ան-
կէ իր հօրը տունը՝ Բեթղայի Բեթ-
լէհէմը գնաց , ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ : Եւ երիկը ելաւ անոր
ետևէն գնաց , որ Ֆքաղցրութեամբ
խօսի անոր հետ՝ ու զանիկայ ետ
բերէ . և իր հետը ասէր իր ծա-
ռան՝ ու երկու էշ . ու ինկէ զանի-
կայ իր հօրը տունը տարաւ . և
աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տե-
սաւ , ուրախութեամբ զանիկայ
4 դիմաւորեց : Ու աղջկան հայրը ա-
նոր աները՝ զանիկայ ներս առաւ .
և իրէք օր անոր հետը նստաւ . կե-
րան խմեցին ու գիշերները հոն մը-
նացին :
5 Եւ չորրորդ օրը՝ երբոր առաւօ-
տուն կանուխ ելան , անիկայ ոտք
ելաւ որ երթայ . բայց աղջկան
հայրը իր փեսային ըսաւ . Կտոր մը
հաց կեր , ետք սիրտդ ուժովցիր , ու
6 ետքը կ՚երթաք . Եւ նստան , ու
երկուքը միասին կերան և խմեցին .
ու աղջկան հայրը ան մարդուն ը-
սաւ . Կ՚աղաչեմ , աս գիշեր ալ
հոս կեցիր , ու սիրտդ զուարճա-
7 նայ : Եւ ան մարդը ելաւ որ եր-
թայ . բայց անոր աները զանիկայ
բռնադատելուն համար , դարձաւ
8 գիշերը հոն մնաց : Ու հինգերորդ
օրը՝ առաւօտուն կանուխ ելաւ որ
երթայ և աղջկան հայրը ըսաւ .
Կ՚աղաչեմ , սիրտդ ուժովցուր . և
ուշացան մինչև կէս օրը անցնիը , ու
9 երկուքը ճաշ կերան : Ու ան
մարդը ելաւ , ինքը՝ իր հարճը ու իր
ծառան՝ ճամբայ երթալու համար .
բայց անոր աները աղջկան հայրը
ըսաւ անոր . Ահա օրը իրիկուն ըլ-
լալու վրայ է . կ՚աղաչեմ , գիշերը
հո՞ն մնացէք ահա օրը կ՚իջնէ

Ն . ք . գբ . իբր 1406

– Գլ . ժգ . 1 ; ա թագ . դ . 2 , 8 , 10 , 11 ; Սաղ . հը . 60 , 61 ; † Ցես . ժբ . 1 ; Գլ . ժթ . 18 ; իա . 12 ;

– Գլ . ժե . 6 ; ժբ . 1 ; իա . 25 ;

բ Գլ . ժէ . 7 ;

† Ծն . լդ . 8 ;

Ն . ք . գբ . իբր 1406

* ժողովուեցար ;

Ղ բ թագ . ժէ . 8 ;

– Հռ . 7 , 10 ; բ Օր . լդ . 22 ;

– Ցես . ժթ . 47 ;

Վ Հռ . 7 ;

– Թուե . ժգ . 22 ; բ Թագ . ժ . 6 ;

բ Ցես . ժթ . 47 ;

† Ծն . ժգ . 14 ; Գլ . ի . 1 ; գ Թագ . ժբ . 29 , 30 ; ժե . 20 ;

դիչերը հոս կեցիր , ու սիրտդ դուսրճանայ . և վաղը կանուխ ճամբայ ելլէք՝ ու ձեր վրանը գա-
10 յէք : Եւ ան մարդը դիչերը մնալ չուզեց , ու ելաւ գնաց , ու մինչև Ցերուսաղէմին՝ այսինքն Երուսաղէմին դիմացը եկաւ և իր հետը երկու համեստած էշ ունէր , ու իր կարձն ալ իր հետն էր :
11 Ու երբոր Ցերուսաղէմին մօտեցան , օրը շատ անցած ըլլալուն համար , ծառան իր տիրոջը ըսաւ . Եկուր աս Ցերուսացւոց քաղաքը խոտո-
12 րինք , ու գիչերը հոն մնանք : Բայց տէրը անոր ըսաւ . Խորայէլի որ-դւոցմէ չեղող օտարազգիներուն քաղաքը չխոտորինք . հապա մինչև
13 Գաբաա անցնինք : Եւ իր ծառային ըսաւ . Եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտենանք , ու գիչերը Գաբայի կամ Ռամայի մէջ մնանք :
14 Եւ անցան գացին . ու երբոր Բենիամինի Գաբայային մօտեցան , ա-
15 րևը մնաւ : Եւ հոն դարձան , որ Գաբաա մտնեն՝ ու գիչերը հոն մը-նան . և գնաց քաղաքին հրապա-րակին մէջը նստաւ . ու մարդ մը չկար որ զանոնք իր տունը առնէ՝ գիչերը անցընելու համար :
16 Եւ ահա իրիկունը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ իր գործէն դառնալով . ու անիկայ Եփրեմի լեռնէն էր . և Գաբայի մէջ պան-դրխտացեր էր . ու ան տեղին բնա-
17 կիչները՝ Բենիամինեանք էին : Ու երբոր անիկայ աչքերը վերցուց , և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապա-րակին մէջը տեսաւ , ծեր մարդը ը-սաւ . Ո՞ր կ'երթաս , և ո՞րկից
18 կու գաս : Ու անիկայ ըսաւ . Մենք Յուդայի Բեթլէհեմէն մինչև Եփ-րեմի լեռանը կողմերը կ'անցնինք . ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Յու-դայի Բեթլէհեմը գացի , և հիմա Տէրոջը տունը կ'երթամ . ու ոչ
19 ոք տունը ընդունող մարդ մը չը-կայ . Բայց մեր էշերուն համար յարդ ու ճարակ կայ . և ինծի հա-մար , քու աղախնիդիդ համար , ու քու ծառայիդդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու գինի ունինք . բնաւ
20 մէկ բան մը պակաս չէ : Եւ ան ծեր մարդը ըսաւ . Խաղաղութիւն քեզի . քու ամէն պակսութեանդդ հոգը իմ վրաս ըլլայ . բայց գիչերը
21 հրապարակին մէջ մի՛ մնար : Ուստի զանիկայ իր տունը տարաւ , և էշե-րուն կեր տուաւ . հսւ անոնք ոտ-քերնին լուալէն ետքը , կերան և խմեցին :
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուարճանար , ահա Քաղաքին բնակիչ-ներէն չէշար մարդիկներ՝ տանը չորս կողմը պաշարեցին , ու դուռը ձեռք առին . և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն հետ խօսեցան ու ըսին . Ցուն-դ մարդը հանէ , որ
23 զանիկայ դիտնանք : Եւ ան տանուտէր մարդը անոնց ելաւ , ու անոնց ըսաւ . Չէ , եղբայրներս . կ'աղաչեմ , գէշութիւն մի՛ ընէք . աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետ-քը , այս անզգամութիւնը մի՛ ը-
24 նէք : Ահա իմ կոյս աղջիկս , ու ան մարդուն հարձը հիմա ձեզի հա-նեմ , և զանոնք լկեցէք , ու ձեր ուզածը րնէք անոնց , և աս մար-դուն՝ աս անզգամութեան գործը
25 մի՛ ընէք : Բայց ան մարդիկները չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել . ու ան մարդը՝ իր հարձը բռնեց դուրս հանեց անոնց . և անոնք զա-նիկայ գիտցան , ու բոլոր գիչերը զանիկայ լկեցին մինչև առաւօտ . ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ , զանիկայ թող տուին որ երթայ ,
26 Եւ ան կինիկը առտուան դէմ գնաց , ու հնկաւ ան մարդուն տանը դրա-նը առջևը , ուր որ իր տէրը կը հ-նար . մինչև որ լուսացաւ՝ հն-
27 ռաց : Եւ անոր Տէրը առաւօտուն ելաւ , տանը դռները բացաւ , որ ելլէ իր ճամբան երթայ . և ահա կինիկը՝ իր հարձը տանը դրանը առ-ջին հնկեր էր , և ձեռքերը սեմին
28 վրայ էր : Ու անոր ըսաւ . Ելի՛ր եր-թանք . բայց չպատասխան տուող չկար : Ան առնը զանիկայ իր ի-շուն վրայ դրաւ , ու մարդը ելաւ
29 իր տեղը գնաց : Եւ երբոր իր տունը հասաւ , դանակ մը առաւ , ու իր հարձը բռնեց և զանիկայ ոսկորներովը տասներկու կտորի բաժնեց , ու Իսրայէլին ամին սահ-
30 մանները խրկեց : Եւ ամէն տես-նողները կ'ըսէին թէ՝ Իսրայէլի որ-դւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝ ասանկ բան մը ոչ եղեր է , ոչ ալ տեսնուեր է . ասոր վրայ մտածեցէք , Խորհուրդ ըրէք ու խօսեցէք :

ԳԼ . Ի

1 Ղեւտացին իրեն եղած զրկանքը Աղոզովքին կը պատմէ : 8 Ժողովքին վճիռը : 12 Բենիա-մինեանք Իսրայէլացւոց պահանջմունքներուն մտիկ չընելով՝ գլուխ կը վերցնեն : 18 Իս-րայէլացիք երկու անգամ պատերազմ ընելով՝ իրենցմէ քառասուն հազար մարդ կը մեռնի : 26 Երբոր մէկ Շաբաթով մը բոլոր Բենիամի-նեանները կը ջարդեն , բաց՝ի վեց հարիւր հոգիէն՝ որոնք կ'ազատուին :

1 Ա Ն ատենը՝ բոլոր Իսրայէլի որդի-քը ելան , ու ժողովքը՝ մէկ մար-դու մը պէս Բ Դանէն մինչև Բեերսա-բէէ՝ Գաղաատ.ու երկիրը՝ Ե Մասփա-յի մէջ Տէրոջը առջևը ժողվուեցան ;
2 Եւ բոլոր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի

Ց Ն . ԺԹ . 5 ; Հռով . ա . 26 . 27 ; Ա Ն . ԺԹ . 6 , 7 ;

Յ Բ Թագ . ԺԳ . 12 ;

Ն Ա Ն . ԺԹ . 8 ;

Ե Ն . ԼԲ . 2 ; Բ Օր . իա . 14 ;

ա Ն . գ . 1 ;

Ե Գ Լ . Ի . 5 ;

Ղ Գ Լ . Ի . 6 ; Տես ա Թագ . ԺԱ . 7 ;

Ե Գ Լ . Ի . 7 ; Ընակ . ԺԳ . 10 ;

ա Բ Օր . ԺԳ . 12 ; ՑՆՆ . իբ . 12 ; ԳԼ . իա . 5 . ա Թագ . ԺԱ . 7 ;

Բ Գ Լ . ԺԸ . 29 ; աթագ . գ . 20 ; բ Թագ . գ . 10 ; իդ . 2 ;

Ե Գ Լ . Ժ . 17 ; ԺԱ . 11 ; ա Թագ . է . 5 ; Ժ . 17 ;

Ի Ցես . ԺԸ . 28 ;

Ը Ցես . ԺԸ . 5 , 63 ; ԳԼ . ա . 21 ; Բ Թագ . Ն . 6 ;

Ի Ցես . ԺԸ . 28 ;

Ը Ցես . ԺԸ . 25 ;

Ի Մատ . իե . 43 ; Երր . ԺԳ . 2 ;

Ի Սաղ . Ճգ . 23 ;

Է Ցես . ԺԸ . 1 ; ԳԼ . ԺԸ . 31 ; Ի . 18 ; աթագ . ա . 3 , 7 ;

Լ Հմր 15 ;

Ի Ծն . խգ . 23 ; ԳԼ . Ը . 23 ;

Ժ Ծն . ԺԹ . 2 ;

Ի Ծն . խդ . 32 ; խգ . 24 ;

Հ Ծն . ԺՀ . 4 ; ՑՕՀ . ԺԳ . 5 ;

Յ Ծն . ԺԹ . 4 ; ԳԼ . Ի . 5 ; Ովս . Թ . 9 ; Ժ . 9 ;

Ը Ր Օր . ԺԳ . 13 ;

Ն·Ք·ԳՓ· ՒՐԲ 1406

ՊԳԼ·Ը·10·

ԼԳԼ· ԺԹ· 15·

ԼԳԼ· ԺԹ· 22·

Ե ԳԼ· ԺԹ· 25· 26·

Ը ԳԼ· ԺԹ· 29·

Ի ՑԵՍ·Ե·15·

Ժ ԳԼ· ԺԹ· 30·

ԷՐ ՕՐ· ԺԳ· 14· ՑԵՍ· ԻՐ·13·16·

ԼՐ ՕՐ· ԺԳ· 13· ԳԼ· ԺԹ·22·

ԻՐ ՕՐ· ԺԷ· 12·

բոլոր ցեղերուն գլխաւոր մարդիկները՝ չորս հարիւր հազար տասը քաջող հետեակ զօրք ըստ-ըվ Աստուծոյ ժողովուրդին ժողովքին
3 մէջը ներկայացան։ Եւ Բենիամինի որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփա եկեր են։ Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին. Մեզի պատմեցէք, թէ ասիկա չարութիւնը ինչպէս ե-
4 ղաւ։ Եւ ան Ղևտացի մարդը՝ մեռցուած կնկանը էրկիր պատասխան տուաւ ու բսաւ. Ես ու իմ հարճս Բենիամինի Գաբաան ե-
5 կանք, որ գիշերը հոն մնանք. Ելե Գաբաային բնակիչները ինծի դէմ ոտք ելան, ու գիշերով իմ եղած տունս պաչարեցին, և զիս մեռցընել կ'ուզէին, ու իմ հարճս լչե-
6 ցին, և մեռաւ. Ես ալ իմ հարճս առի, ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի, և Իսրայէլի ժառանգութիւնը բոլոր երկիրը խրկեցի. քանզի անոնք Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու
7 անդգամութիւն ըրին։ Ահա դուք ամէնդ ալ Իսրայէլի որդիք եք. Հոս ձեր մէջը խօսեցէք ու խորհեցէք։
8 Հուրդ ըրէք։ Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս ոտք ելաւ, ու բսաւ. Մեզմէ բնաւ մէկը իր վրանը պիտի չերթայ, ու բնաւ մէ-
9 կը իր տունը չդառնայ։ Ես հիմա Գաբաային ընելու բաներնիս ասիկայ է. անոր վրայ վիճակով եր-
10 թանք. Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն հարիւրէն՝ տասը, և հազարէն՝ հարիւր, ու տասը հազարէն՝ հազար մարդ առնենք, որ ժողովուրդին պաշար տանին. անոր ալ Բենիամինի Գաբաան մտնելով, անոր ընդ-ըմէ-ընէ Իսրայէլի մէջ բրած բոլոր անզգամութեանը փոխարէնը տա-
11 ուցանեն։ Եւ ան քաղաքին վրայ էբխ-ըը- համար՝ Իսրաէլի բոլոր մարդիկները՝ մէկ մարդու մը պէս միաբանութեամբ ժողվուեցան։
12 Ու Իսրայէլի ցեղերը՝ Բենիամինին բոլոր ցեղին մարդիկներ խրկեցին, ու բսին. Այս ի՞նչ չարու-
13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ. Եւ հիմա Գաբաայի մէջ եղող Ելան չար մարդիկները տուէք, որ զանոնք մեռցընենք, ու Իսրայէլէն վերցնենք։ Բայց Բենիամինեանք իրենց եղբարցը՝ Իսրայէլի որդւոց խօսքը մտիկ ընել չուզե-
14 ցին. Ու Բենիամինի որդիքը՝ Իսրայէլի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար՝ էրէից քաղաքներէն
15 Գաբաայի մէջ ժողվուեցան։ Եւ ան օրը էրէից քաղաքներէն հինգ Բենիամինի որդիքը համրուեցան. ու քանուելից հազար սուր բաշող մարդ գտնուեցաւ, բայց ի Գա-

բաայի բնակիչներէն՝ որոնք եօթը հարիւր ընտիր մարդիկ համրուե-
16 ցան։ Ան բոլոր ժողովուրդին մէջը եօթը հարիւր ընտրուած ձախակադործ մարդիկներ կային, որոնց ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ քար կը նետէին առանց վրիպելու։
17 Եւ Իսրայէլի մարդիկներն ալ համրուեցան. ու Բենիամինէն ի զատ՝ չորս հարիւր հազար սուր քաշող մարդ գտնուեցաւ. ասոնք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկներ էին։
18 Ու դացին՝ *Բեթէլը ելան. և Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ հարցուցին ու բսին. Բենիամինի հետ պատերազմելու համար՝ ո՞վ մեզի առաջնորդ ըլլայ. և Տէրը բսաւ.
19 Յուդան առաջնորդ ըլլայ։ Ու Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն ելան, և Գաբաային դիմացը բանա-
20 կեցան։ Ու Իսրայէլացիք Բենիամինի հետ պատերազմ ընելու ելան. և Իսրայէլացիք Գաբաային քովը անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի
21 համար։ Ու Բենիամինի որդիքը Գաբաայէն ելան. և ան օրը Իսրայէլէն քսանուերկու հազար մարդ
22 գետինը փռեցին։ Ու ժողովուրդը՝ այսինքն Իսրայէլացիք ուժովցան, և նորէն գացին պատերազմելու համար շարուեցան նոյն տեղը, ուր որ
23 առջի օրը շարուեր էին։ (Ու Իսրայէլի որդիքը ելան, և Տէրոջը առջևը մինչև իրիկուն լացին, ու Տէրոջը հարցընելով՝ բսին. Մեր եղբօրը Բենիամինին հետ պատերազմելու համար նորէն ելլե՞նք. և Տէրը բսաւ. Ընոր դէմ ելէք։)
24 Ու երկրորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը Բենիամինի որդւոցը մօտեցան։
25 Ու Ղևրկրորդ օրը՝ Բենիամինեանք Գաբաայէն անոնց դէմ ելան պատերազմելու համար. և Իսրայէլի որդւոցմէ նորէն տասնուութը հազար մարդ գետինը փռեցին. ասոնց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ էին։
26 Անատենը բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը ելան †Բեթէլը գացին. ու հոն Տէրոջը առջևը նստան լացին, և ան օրը մինչև իրիկուն ծոմ պահեցին, ու Տէրոջը առջևը ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մա-
27 տուցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին. (ու ան օրերը Աստուծոյ ուխտին տապանակը
28 հոն էր. Եւ ան օրերը՝ անոր առջևը Ահարոնեան Եղիազարին որդին Փինեհէսը կը կայներ.) ու բսին. Մեր եղբօրը Բենիամինին որ-դւոցը հետ պատերազմելու համար նորէն մէյ մըն ալ ելլե՞նք, թէ ետ

Ն·Ք·ԳՓ· ՒՐԲ 1406

Բ ԳԼ·Գ·15· ա ՄՆ·ԺԸ· 2·

* Կամ՝ Աստուծոյ տունը. ասես ՀՐ 23· 26· և ԹՎԵ·ԻԿ· 21· ԳԼ·ա· 1·

Հ ՅԵՇ·ԺԸ· 27·

Ջ ՀՇՄ 21·

Ե ՀՇՄ 20· 27·

† Կամ՝ Աստուծոյ տունը

Զ ՀՇՄ 18· † Կամ՝ Աստուծոյ տունը

Ը ՑԵՍ·ԻԳ· 33·

Ա ՐԻՒ·Ա·1· աթոռագ·Գ·3·4·

Ա Ր ՕՐ·Ժ·Տ·ԺԸ·5·

քաշուինք , եւ Տէրը ըսաւ . Ե-
լէք . քանզի վաղը զանոնք ձեր
ձեռքը պիտի մատնեմ ։
29 Ու Իսրայէլացիք Ն Գաբաային
բոլորտիքը դարանակալներ դրին ։
30 Եւ Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը
Բենիամինի որդւոցը վրայ գացին ,
ու մէկալ անգամներուն պէս գա-
31 բային դիմացը շարուեցան ։ Ան
ատենը Բենիամինի որդիքը ժողո-
վուրդին դէմը ելան , և քաղաքէն
զատուեցան , ու առջի անգամնե-
րուն պէս սկսան ժողովուրդը
զարնել , ու երսունի չափ Իսրայէ-
լացի մեռցուցին ան ճամբաներուն
մէջը՝ որոնց մէկը Բեթէլ կ'ելլէր ,
32 ու մէկալը դաշտի Գաբաան ։ Եւ
Բենիամինի որդիքը ըսին . Ահա ա-
նոնք մեր առջեւը առջի անգամնե-
րուն պէս կը կոտրուին ։ Ու Իսրա-
էլի որդիքը ըսին . Փախչի՛նք՝ ու
զանոնք քաղաքէն դուրս ճամբա-
33 ները հանենք ։ Եւ Իսրայէլին բոլոր
մարդիկները իրենց տեղէն ելան , ու
Բաալթամարին առջեւը շարուե-
ցան ։ Եւ Իսրայէլին դարանակալները
յանկարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի
34 դաշտէն դուրս ելան ։ Ու Գաբաա-
յին առջեւը՝ բոլոր Իսրայէլէն տասը
հազար ընտրուած մարդ եկան . և
պատերազմը սաստկացաւ . * ու ա-
նոնք չէին գիտեր որ իրենց վրայ
35 չարիք հասեր է ։ Եւ Տէրը Իսրայէ-
լին առջեւը Բենիամինը զարկաւ . ու
ան օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիա-
մինէն քսանուհինգ հազար հարիւր
մարդ կոտրեցին . անոնց ամէնն ալ
36 սուր քաշող մարդիկներ էին ։ Եւ
Բենիամինի որդիքը իրենց յաղ-
թուիլը տեսան . Ն քանզի Իսրայէ-
լացիք՝ Գաբաային բոլորտիքը դը-
րած դարանակալներուն ապաւինե-
լով՝ Բենիամինեանց տեղ տուին ։
37 Դ Եւ դարանակալները շուտով Գա-
բաային վրայ յարձակեցան , ու դա-
րանակալները ջր- [ո]ւէն տարա-
ծուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի
38 բերնէ անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք
դարանակալներուն հետ՝ * ժամա-
նակ մը որոշեր էին , որ քաղաքէն
39 մեծ կրակով ծուխ հանեն ։ Ան ա-
տենը Իսրայէլի մարդիկը պատե-
րազմին մէջը փախուստ ցուցուցին .
ու Բենիամինեանք սկսան Իսրայէ-
լացիները զարնել , ու երսուն մար-
դու չափ մեռցուցին . քանզի ըսին
Թէ՝ Անտարակոյս անոնք մեր առ-
ջեւը՝ առջի պատերազմին պէս կը
40 կոտրուին ։ Բայց երբոր քաղա-
քէն՝ կրակին ծուխը սիւնի պէս
բարձրանալ սկսաւ , Բենիամի-
նեանք Ետեւնին դառնալով՝ նա-
յեցան որ քաղաքին հրդեհը եր-
41 կինքը կ'ելլէր ։ Ու երբոր Իսրա-
էլացիները նորէն ետ դարձան ,
Բենիամինեանք ապշեցան մեացին ,
քանզի տեսան որ չարիքը իրենց
42 վրայ հասեր էր ։ Ուստի անոնք
Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ 'ի ա-
նապատին ձամրան դարձան . բայց
պատերազմը անոնց հասաւ . ու
քաղաքներէն ելլողները զանոնք ի-
43 րենց մէջը մեռցուցին ։ Այ-ղե-
Բենիամինեանները պաշարեցին ,
զանոնք հալածեցին , ** քանոր
դիւրութեամբ մինչեւ Գաբաային
դիմացը՝ արեւելեան կողմն՝ զար-
44 կին ։ Եւ Բենիամինէն տասնու-
ութը հազար մարդ ինկաւ . անոնց
ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։
45 Ու ճ-ոյ-ձ-ներէրը դարձան դէպ 'ի ա-
նապատ՝ Ռեմմոնի վէմը փախան . — Ցես . ժե . 32 ։
անոնցմէ՝ ճամբաներուն մէջը՝ հինգ
հազար մարդ ճռադաղ ըրին . և
զանոնք մինչեւ Գեդոմը հալածելով՝
անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-
46 կին ։ Ու Բենիամինէն՝ ան օրը բո-
լոր ինկածները քսանուհինգ հազար
սուր քաշող մարդ էր . անոնց ա-
մէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։
47 " Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան , ու " Գլ . իա . 13 ։
անապատ՝ Ռեմմոնի վէմը փախան ,
ու Ռեմմոնի վէմը չորս ամիս կեցան ։
48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որ-
դւոցը դառնալով , զանոնք սուրի
բերնէ անցուցին , քաղաքներուն
մէջի մարդիկներէն մինչեւ անասուն-
ները , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու
բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կը-
րակով այրեցին ։

ԳԼ . ԻԱ

1 Ժողովուրդը Բենիամինի ցեղին կորսուածովը վրայ կ'ողբայ . 8 Գաղաադ Ցաբիսը կը կորսընդունէն , ու անկէ չորս հարիւր աղիկ առնելով՝ ողջ ձգուցած Բենիամինեանց կիկ ըլլալու կու տան . 16 նաև կը խրատեն զա-նոնք՝ որ Սելովի մէջ պար բռնող աղիկներէն ալ յափշտակեն ։

1 Եւ " Իսրայէլի մարդիկները Մա- — Գլ . ի . 1 ։
փայի մէջ երդում ըրեր էին ,
ու ըսեր էին Թէ՝ Մեզմէ բնաւ մէկ
մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
2 կնիկ ըլլալու չտայ ։ Եւ ժողովուր-
դը †Բեթէլ երթալով՝ հոն Ա- † Կամ՝ Աս-
տուծոյ առջեւը մինչեւ իրիկուն նըս- տուածոյ տու-
տան , ու ձայներնին վերցընելով՝ նը . գլ . ի . 18 , 26 ։
3 մեծ լացով մը լացին , եւ ըսին .
Ով Իսրայէլին Ցէր Աստուածը ,
ինչու համար աս բանը Իսրայէլի
մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իս-
4 րայէլէն ցեղ մը պակսի ։ Ու հե-
տեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ե-
լաւ , և Բ հոն սեղան մը շինեցին ,
ու ողջակէզներ և խաղաղութեան — Բ Թագ . իդ . 25 ։
զոհեր մատուցին ։

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 1406

5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին . Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ ժողովուրդին հետ Տէրոջը առջևը չելլողը մի՛ է . Քանզի Տէրոջը առջևը Մասփա չելլող մարդուն համար մեծ երդում ըրեր էին , ըսելով թէ՝ Անպայման անպատճառ պիտի մեռնի ։

6 Անատենը Իսրայէլի որդիքը՝ իրենց եղբօրը Բենիամինին համար ցաւելով ըսին . Այսօր Իսրայէլէն մէկ

7 ցեղ մը բնաջինջ եղաւ ։ Ասիկա ցաւ ծածներուն ի՞նչ ընենք , որ անոնց կիներ առնէ . քանզի մենք Տէրոջը անունովը երդում ըրինք՝ որ մեր աղջիկներէն անոնց կիներ չտանք ։

8 Ու ըսին . Իսրայէլի ցեղերէն ո՛վ է որ Տէրոջը առջևը Մասփա չելաւ . և ահա Գաղաադու Յաբիսէն՝

Գ ա թագ · ժա · 1 · ա · 11 ։

բնաւ մարդ մը եկած չէր բանակը

9 ժողովքը ։ Ու ժողովուրդը աչք անցուցին . և ահա անոնց մէջը Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներէն

10 մարդ մը չգտնուեցաւ ։ Ան ատենը ժողովքը՝ խիստ զօրաւորներէն հոն տասուերկու հազար մարդ խրկեցին , ու անոնց պատուիրելով ըսին . Գացէք , և Գաղաադու Յաբիսին բնակիչները սուրի բերնէ անցուցէք , կիներն ալ ու տղաքը

Ի Ջր · ե · 23 ։ Գէ · ե · 23 ։ ա թագ · ժա · 7 ։

11 Ներն ալ ։ Ու ձեր ընելու բանը ասկէ է . Ամէն էրիկ մարդը՝ ու էրիկ մարդու անկողինը գիտցող ամէն

Ղ թագ · ա · լա · 17 ։

12 կնիկը կորսընցուցէք ։ Եւ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն մէջը չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գըտան , որ անոնք արուի հետ պառկած չէին , ու էրիկ մարդ չէին գիտեր , և զանոնք Քանանու երկրին

Ի Յես · ԺԸ · 1 ։

13 մէջ Սիլովի բանակը բերին ։ Ու բոլոր ժողովքը խրկեցին , ու Ռեմմոնի վէմը եղող Բենիամինի

Ը Գէ · ի · 47 ։ Ը բ Օր · ի · 10 ։

14 զաւակներուն հրաւիրեցին ։ Ու ան ատենը Բենիամինեանք դարձան , և անոնց ան կիներուը տուին , որ Գաղաադու Յաբիսի կիներէն ողջ թողուցեր էին . բայց անոնց

15 բաւական չեղան ։ Եւ ժողովուրդը ի Բենիամինի համար ցաւեցաւ . քանզի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ խրամատութիւն ըրաւ ։

16 Ու ժողովքին ծերերը ըսին . Մնացածներուն ի՞նչ ընենք՝ կիներ գտնելու համար . որովհետև Բենիամինի չէզքն կիներուը կորսուեցան ։

17 Եւ ըսին . Ազատացող Բենիամինեանց ժառանգութիւն պէտք է՛ , որ Իսրայէլէն ցեղ մը բնաջինջ չըլլայ ։

18 Մեք ոչ մենք անոնց՝ մեր աղջիկներէն կնիկ չենք կրնար տալ . Քանզի Իսրայէլի որդիքը երդում ընելով ըսին թէ՝ Բենիամինի կնիկ

Ի Շմ 1 · Գէ · ժա · 35 ։

19 տուողը անիծեալ ըլլայ ։ Եւ ըսին . Ահա տարուէ տարի Տէրոջը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սիլովի մէջ , ան դէպ՝ որ Բեթէլէն Սիւքէմը երթղ ճամբուն արեւելեան կողմը , և Ղեբօնային հարաւային

20 կողմը կ՚իյնայ ։ Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով՝ ըսին . Գացէք՝ այգիներուն մէջը պահուեցէք

21 ցէ՛ք . Ու երբոր տեսնէք որ Սիլովի աղջիկները Նպար բռնելով խաղալու ելլեր են , ան ատենը այգիներէն ելէ՛ք , և ամէն մէկերնիդ Սիլովի աղջիկներէն ձեզի մէյմէկ կնիկ յափշտակեցէք , ու Բենիամինի երկրին

Ե Տես Եւ · ժե · 20 ։ Գէ · ժա · 34։ ա թագ · ժը · 6 ։ Ե բամ · լա · 13 ։

22 կիրը գացէք ։ Եւ թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով գանգատ ընեն , անոնց կ՚ըսենք թէ՝ Մեր սիրոյն համար չնորհ՛ ըրէք անոնց . քանզի մենք պատերազմին մէջը՝ անոնց ամէնուն մէյմէկ կնիկ չպահեցինք . ու հիմա դուք չտուիք անոնց , որ յանցաւոր

23 ըլլաք ։ Եւ Բենիամինի որդիքը անանկ ըրին , ու իրենց թուոյն չափ՝ պար բռնողներէն կիներ յափշտակելով՝ առին ու գացին իրենց ժառանգութիւնը դարձան , ու Էքաղաքները չինեցին , և անոնց

Ի Տես դէ · ի · 48 ։

24 մէջը բնակեցան ։ Ու ան ատենը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգատոհմին գնաց . և ամէն մարդ անկէ իր ժառանգութիւնը

Ը Գէ · ժ · 6 · ԺԸ · 1 · ԺԹ · 1 ։

25 Թեանը ելաւ ։ Ի Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . Ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր ։

Ի Ր Օր · ԺԸ · 8 · Գէ · ԺԷ · 6 ։

ԳԻՐՔ ՀՈՒԹԸՑ

ՆՀ. ՁԻ. ԻՐՐ 1322

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ելիմելէքը սովի պատճառով Մովաբացւոց երկիրը կ'երթայ, ու հոն կը մեռնի։ 4 Մաալոն և Քեղիոն՝ Մովաբացի կիներ կ'առնեն իրենց, ու կը մեռնին։ 6 Նոեմի իր քաղաքը դառնալու ատենը՝ 8 իր նահապետը կը յորդորէ որ իր հետը չերթան։ 14 Որփա անկէ կը զատուի, բայց Հռութ հաստատուն մնալով կ'ընկերանայ անոր։ 19 որոնք երկուքին ալ Բեթղեհէմ հանելով՝ սիրով կ'ընդունուին։

1 Դատաւորաց կառավարութեան օրերը՝ Երկրին վրայ սով եղաւ։ Եւ Յուդայի Բեթղեհէմէն մէկ մարդ մը՝ իր կնիկովը ու երկու որդիներովը Մովաբի երկիրը պանդխտանալու գնաց։ 2 Եւ ան մարդուն անունը՝ Ելիմելէք, ու կնկանը անունը՝ Նոեմի, ու երկու որդոցը անունները՝ Մաալոն ու Քեղիոն էին. անոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի Բեթղեհէմէն, և Մովաբի երկիրը գացին, ու հոն բնակեցան։ 3 Եւ Նոեմիին էրիկը Ելիմելէք մեռաւ. ու անիկայ իր երկու 4 որդիներովը մնաց։ Որոնք իրենց Մովաբացի կիներ առին. մէկուն անունը՝ Որփա, ու մէկալին անունը՝ Հռութ էր. և անոնք հոն 5 տասը տարիի չափ նստան։ Ու Մաալոնը և Քեղիոնը՝ երկուքն ալ մեռան. և կինիկը՝ իր երկու որդոցմէն ու էրիկէն զուրկ մնաց։

ԻՐՐ 1312

6 Եւ անիկայ իր երկու հարսերովը ելաւ, որ Մովաբի երկրէն դառնայ. քանզի Մովաբի երկրին մէջը լսեր էր որ Տէրը Ւիր ժողովուրդին այցելութիւն ըրեր է՝ Ե անոնց հաց տալով։ 7 Ու անիկայ իր եղած տեղէն՝ իր երկու հարսերուն հետը ելաւ. և Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ'ընէին։ 8 Նէին։ Ու Նոեմի իր երկու հարսերուն ըսաւ. Երգացէք, և ամէն մէկերնիդ Թող իր մօրը տունը դառնայ. ՚ Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ, ինչպէս որ դուք ըրիք ռաածներուն ու ինծի ըրիք. 9 Տէրը ձեզի տայ, որ ամէն մէկերնիդ իր երկրանը տունը Հանգստութիւն գտնէ. ու զանոնք համբուրեց. և անոնք ձայներնին վերցընելով՝ լացին 10 ըին. Ու անոր ըսին. Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ

11 դիդ կը դառնանք։ Բայց Նոեմի ըսաւ. Ո՛վ իմ աղջիկներս՝ ետ դարձէք. ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք. միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ տղաքներ կան, ևոր 12 ձեզի երիկ ըլլան, Ետ դարձէք իմ աղջիկներս, ՚՚ գացէք. քանզի ես պառաւեր եմ, ու Նորէն պիտի չկարգուիմ. Թէ որ ըսայս ունիմ ըսելով՝ ասս դիշեր կարգուելու ըլլայի, ու տղաքներ ալ ծնանէի, 13 Դուք՝ մինչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէիք, Ե դուք ասոր համար պիտի չկարգուէիք՝ ու ՚՚՚Ո՞վ պիտի մնայիք. չէ աղջիկներս, քանզի ձեզի համար շատ՝ կը ցաւիմ. որովհետև Ե Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս 14 բաս †ծանրացաւ։ Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցընելով՝ լացին։ Եւ Որփա իր կեսուրը համբուրեց. բայց Հռութ անկէ ‡չզատուեցաւ։ 15 Սակայն Նոեմ ըսաւ. Ահա քոյրդ՝ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ. հդուն ՚Լ 16 Ներոջդ ետևէն ետ դարձիր։ Եւ Հռութ ըսաւ. Չիմ վրաս մի՛ խնդրար որ քեզ թողում, ու քեզմէ հեռանամ. քանզի ուր որ երթաս, հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս, հոն պիտի մնամ. ՚ժողովուրդդ՝ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու քու Աստուածդ՝ իմ Աստուածս ըլլայ. 17 Ո՛ւր որ մեռնիս, Ես ՚Լ հոն պիտի մեռնիմ, ու հոն թաղուիմ. ՚Տէրը ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ, Թէ որ զիս քեզմէ՝ մահուանէ 18 ՚՚՚բէլ Բոն մը զատէ։ ՚Երբոր Նոեմ տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է իր հետը գալու, ալ չխօսեցաւ անոր։

19 Ու երկուքը Բեթղեհէմ հասան. ու երբոր Բեթղեհէմ մտան, ամբողջ պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ'ըսէին. Արդեօք 20 Նոեմին ասիկա՞յ է։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ. Զիս ‡Նոեմի մի՛ կանչէք, զիս ‖Մարա կանչեցէք. քանզի Ամենակարողը դառնուս 21 Թեամբ լեցուց զիս. Ես լեցուն դարձի, ու Տէրը զիս պարապ դարձուց. ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք.

ՆՀ. ԴՁ. ԻՐՐ 1312

Ե ՚Ով ՚՚՚ Ը. 11։ Ր Օր. ԻԼ. 5։

* Կամ՝ Ձեզմէ աւելի

Ի Դատ. Ր. 15։ Ցոբ. ԺԹ. 21։ Սաղ. ԼՐ. 4։ ԼՉ. 2։ ԼՀ. 9, 10։ †Եբր. Ելաւ։ ‡ Ընակ. ԺԱ. 17։ ԺԸ. 24։ §Դատ. ԺԱ. 24։

ՀՏես. Ցես. ԻԳ. 15, 19։ Դ Թագ. Ր. 2։ Ղեւ. Իդ. 28։ ՆԴ Թագ. Ր. 2, 4, 6։ Ղեւ. Ր. 11, 12։

Ճ Ռթագ. Գ. 17։ ԽԱ. 22։ Ր Թագ. ԺԹ. 13։ Դ Թագ. Գ. 31։ Դեւր. ԻԱ. 14։

Յ Մատ. ԻԱ. 10։

Ն Տես Եւ. ԻԳ. 7։ Ողբ. Ր. 15։ ‡ Յ՝ Հաճելի։ ‖ Յ՝ դառն։

Ղ Տես Ցոբ. Ա. 21։

քանզի Տէրը *[1]ինծի դէմ վկայութիւն տուաւ", ու Ամենակարողը
22 զիս վշտացուց։ Ա՛յսպէս Նոեմի՝ իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ՝ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ. ու *[2]դարբի՝ գործդ սկիզբը Բեթլեհէմ հասան։

ԳԼ. Բ

1 Հռութ հասկ կը ժողվէ Բոոսին արտերէն։ 4 Բոոս խնամալով անոր ու վ ըլալը՝ Տ մարգասիրութիւն կը ցուցընէ անոր։ 18 Եւ Հռութ իր բոլոր ժողվածը Նոեմին կը տանի։

1 Ի՛նչ Նոեմին իր երկանը կողմանէ մէկ [3]ազգական մը ունէր. անիւ կայ Ելիմելէքին ազգատոհմէն էր, ու շատ հարուստ մարդ մըն էր, և
2 անոր անունը Բոոս էր։ Ու Մովաբացի Հռութը Նոեմին ըսաւ. Արտերը երթամ, և որուն աչքին առջեւը ողորմութիւն գտնելու ըլլամ, անոր ետեւէն երթամ, ո՞ւ գիտես կեր ժողվեմ։ Եւ անիկայ ըսաւ
3 անոր. Գնա՛ աղջիկս։ Ու անիկայ դնաց. և արտի մը մէջ մնալով՝ ֆողներուն ետեւէն հաւ կը ժողվեր. ու այնպէս պատահեցաւ՝ որ անիկայ Ելիմելէքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ։
4 Եւ ահա Բոոս Բեթլեհէմէն եկաւ, ու ֆողներուն ըսաւ. Տէրը ձեր հետը ըլլայ։ Եւ անոնք ը-
5 սին. Տէրը քեզ օրհնէ։ Ու Բոոս՝ ֆողներուն վրայ կեցող իր մանչուն ըսաւ. Ես աղջիկը որո՞նն է։
6 Եւ ֆողներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ի Նոեմիին հետ Մովաբի երկրէն
7 դարձող Մովաբացի աղջիկն է. Եւ ըսաւ. Կ՚աղաչեմ, որաներուն մէջը ֆողներուն ետեւէն հաւքաղեմ ու ժողվեմ. ու անիկայ առաւոտուընդ կանուխ եկաւ. ու մինչև հիմա կեցաւ, դ-ոյն Ի՛ր հիմա քիչ մը տունը նստաւ։
8 Եւ Բոոս ըսաւ Հռութին. Մըտիկ ըրէ՛ աղջիկս. հաւ ժողվելու համար՝ ուրիշին արտը չերթաս, ու ասկէն ալ չզատուիս, հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս։
9 Քու աչքերդ անոնց ֆեամ արտին վրայ ըլլան, ու անոնց ետեւէն գնա. ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին. ու երբոր ծարաւիս, ամաններուն քովը գնա, ու մանչերուն քովը գնա՛ ու
10 բուն քաշած կո՛ւրէն խմէ։ Եւ ա՛ղ Ջիլը Հռութ ներսէն վրայ ինկաւ. ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով՝ անոր ըսաւ. Ինչի՞ն է որ ես քու աչքերուդ առջեւը շնորհք կը գտնեմ. ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես, որովհետև ես մէկ օտար կը-
11 նիկ մըն եմ։ Եւ Բոոս պատասխան տուաւ, ու անոր ըսաւ. Քովը եր-կանդ մեռնելէն ետքը՝ Է դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր, բոլորն ալ պատմեցին ինծի, և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր, ու եկար ան ժողովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր
12 ճանչնար։ Ը-Քու գործդիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ, և քու վարձդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի. քանզի դուն եկար որ Բանոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը
13 գտնես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ո՛վ Տէր իմ, Է քու աչքերուդ առջեւը շնորհք գտնեմ. քանզի դուն զիս մխիթարեցիր, ու քու աղախինիդ է քաղցրութեամբ խօսեցար, և թէպետև ես քու աղախիններուդ մէ-
14 կուն պէս ալ չեմ։ Եւ Բոոս կերակուրի ատենը անոր ըսաւ. Հոս եկուր. ու հացէն կե՛ր, և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ։ Ուստի անիկայ ֆեղներուն քովը նստաւ. ու անոր՝ բոհրած ցորեն տուաւ. ան ալ կերաւ կշտացաւ, և ետևէլ-
15 ցածը պահեց։ Ու երբոր հասկ ժողվելու ելաւ, Բոոս իր մանչերուն պատուիրելով՝ ըսաւ. Թող որաներուն մէջէն ալ ժողվէ. ու
16 զանիկայ մի՛ ամչցընէք. Եւ խուրձերէն ալ անոր համար դետինը ձգեցէք. ու թո՛ղ տուէք որ ժողվէ. և զանիկայ մի՛ յանդիմանէք։
17 Ու անիկայ մինչև իրիկուն ան արտին մէջը հաւլէ՝ հաւէը ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ծեծեց, մէկ ար-
18 դուի չափ գարի եղաւ։ Եւ զանիկայ առաւ. ու քաղաքը մտաւ. և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ. ու Հռութ հանեց ետ ան իր կշտացածէն ալեւցածը անոր տուաւ։
19 Եւ կեսուրը անոր ըսաւ. Այսօր ո՞ւսկից հաւ ժողվեցիր, և ո՞ւր բանեցար. Է քեզի ճանչնորութիւն ընողը օրհնեալ ըլլայ։ Ան ատենը անիկայ իր կեսուրին իմացուց թէ որուն քովը բաներ է, ու ըսաւ. Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր
20 բանեցայ, Բոոս կը կոչուի։ Եւ Նոեմի իր հարսին ըսաւ. Հ՚անիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ. որ չկենդանիներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկտրեց. և Նոեմի անոր ըսաւ. Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է. անիկայ Ղմօտ ազգական
21 է մեզի։ Ու Մովաբացի Հռութը ըսաւ. Անիկայ նաև ինծի ըսաւ թէ՝ Իմ մանչերուս քովէն չհատուիս. մինչև որ անոնք իմ բոլոր
22 հունձքս լմընցընեն։ Եւ Նոեմի իր հարսին՝ Հռութին ըսաւ. Աղէկ է՝ աղջիկս. որ դուն անոր աղջիկ-

---

ն. ք. ՂՓ. իբր 1312

* կ՚ըսէ՝ զիս խանարհնեցուց։ ՚Ել. Թ. 31։ 32։ ԳԼ. ր. 23։ բ Թագ. իա. 9։

– ԳԼ. գ. 2. 12։

Բ ԳԼ. դ. 21։ Մատ. ա. 5։

ֆՂԼ. ժէ. 9։ ր Օր. իդ. 19։

ք Սապ. ՃՓԹ. Ղ. Տ։ Ղռ. ա. 28։ ՚ բ Թես. գ. 16։

Է ԳԼ. ա. 22։

ղ. ա Թագ. իե. 23։

ն. ք. ՂՓ. իբր 1312

Է ԳԼ. ա. 14։ 16, 17։

ը ա Թագ. իդ. 19։

Բ ԳԼ. ա. 16։ Սաղ. ժէ. 8։ ՀԳ. 7։ ծէ. 1։ կգ. 7։

ծ Ծն. Լգ. 15։ աԹագ. ա. 18։

թ Ծն. Լդ. 3։ Դատ. ժԹ. 3։

լ ա Թագ. իե. 41։

Է Հմր 18։

Ժ Ցե՛ս Հմր 14։

Է Հմր 10։ Սաղ. խա. 1։

հ ԳԼ. գ. 10։ բ Թագ. բ. 5։ Ցոբ. ԼԹ. 13։ Յ Առակ. ժէ. 17։

ղ ԳԼ. գ. 9։ գ. 6։ ՂՀ. իե. 25։

ներուն հետը ելլես , ու քեզ ու-
23 րիշ արտի մը մէջ չտեսնեն ։ Եւ
անիկայ Բոոսին աղջիկներէն չեա-
տուեցաւ . ու մինչև պարիին ծնողը
և ցորենին ծնողը լմընալը՝ հ-ա-ի
ժողվեց , ու իր կեսուրին քովը կը
բնակէր ։

ԳԼ · Գ

1 Նոեմին խրատովը՝ 5 Հռութ՝ Բոոսին ուղե-
րուն քովը կը պառկի ։ 8 Բոոս ազգականու-
թեան իրաւունքը կը խոստովանի ։ 14 ու վեց
չափ գարի տալով՝ զանիկայ տուն կը խրկէ ։

1 Ետ անոր կեսուրը Նոեմին անոր
ըսաւ . Ա՛ղջիկս , քեզի հանգըս-
տութիւն չգտնեմ՞ , որ քեզի
2 աղէկ ըլլայ ։ Հիմա Բոոսը մեր ազ-
գականը չէ՞ , որ դուն էաներ աղ-
ջիկներուն քովը կեցար . ահա անի-
կայ աս գիշեր կալին մէջը գարին կը
3 հոսէ ։ Եւ դուն լուացուէ , ու
եղով օծուէ , և լաթերդ հագիր ,
ու կալը իջիր . և մինչև որ ուտելը
ու խմելը չմընցընէ , ան մարդուն
4 մի յայտներիր ։ Ու երբոր քնա-
նայ , անոր պառկած տեղը իմացիր ,
և գնա անոր ոտքերուն կողմէն ծած-
կոցը բաց՝ ու պառկէ , և անիկայ
քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընե-
5 լու ես ։ Ու Հ-ա-ի անոր ըսաւ .
Ամէն ինծի ապսպրածներդ պիտի
ընեմ ։
6 Եւ կալը իջաւ , ու կեսուրին ա-
7 մէն ապսպրածին պէս ըրաւ ։ Եւ
Բոոս՝ ուտելէն , խմելէն , ու է սիր-
տը զուարճանալէն ետքը՝ դիզուած
ցորեան եղերքը պառկելու գնաց . և
Հ-ա-ի ալ կամացուկ մը գնաց ,
ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկո-
8 ցը բացաւ , և պառկեցաւ ։ Ու կէս
գիշերուն մարդը վախցաւ , ու ծը-
ռնելով՝ ե-ա-ա ը՝ ահա իր ոտքե-
րուն քովը կնիկ մը պառկեր էր ։
9 Եւ ըսաւ . Դուն ո՞վ ես ։ Ու անի-
կայ ըսաւ . Ես քու աղախինդ Հը-
ռութն եմ . և քու քղանցդ քու
աղախնդդ վրայ տարածէ . քանզի
10 դուն է մօտ աղգական ես ։ Ան՛ալ
ըսաւ . Եղիսէն Տէրոջմէն օրհնեալ
ըլլաս՝ աղջիկս . քու երկրի աղեկու-
թիւնդ երէնդ ետքինէն մեծ է . որով-
հետև աղքատ կամ հարուստ երի-
տասարդներուն եւսւէն չգացիր ։
11 Եւ հիմա ո՛վ աղջիկս՝ մի՛ վախնար ,
դուն ինծի ինչ որ ըսես , քեզի պի-
տի ընեմ . քանզի իմ *քաղաքիս
բոլոր ժողովուրդը՝ գիտէ որ դուն
12 †առաքինի կնիկ մըն ես ։ Ու հիմա
իրաւցընէ ես է-ա- ազգականդ եմ .
բայց Լինծմէ մօտ ա-րէլ ազգական
13 ա-և կայ ։ Աս գիշեր հ-ա կեցիր , ու
թէ որ անիկայ է առաւօտուն իր
ազգականութեան պարտաւորու-
թիւնը քեզի հատուցանել ուզէ ,

Ն · ՔԱՐԱՆՔՆԵՐ · Ի · 1312

ադէկ , թող հատուցանէ . բայց
թէ որ անիկայ ազգականութեան
պարտաւորութիւնը քեզի հատու-
ցանել չուզէ , ան ատենը ես կը
հատուցանեմ , ճակնդեղի է Տէր .
մինչև առաւօտ հ-ա պառկէ ։
14 Ուստի մինչև առաւօտ անոր ոտ-
քերուն քովը պառկեցաւ . ու ո-ա-
ը՝ , երբոր մարդիկ դեռ չէին
կրնար մէկզմէկ ճանչնալ , ելաւ . և
Բոոս ըսաւ . Իմարդ չգիտնայ որ
15 կալին մէջը կնիկ մտեր է . Նաև
ըսաւ . Վրայի ծածկոցդ բեր , ու
զանիկայ բռնէ ։ Եւ Հ-ա-ի զա-
նիկայ բռնեց . ու անոր վեց չա-
գարի չափեց , ու անոր վրայ բեռ-
նաւորեց . և անիկայ քաղաքը ղը-
16 նաց ։ Ու Հ-ա-ի իր կեսուրին
գարձաւ , որ անոր ըսաւ . Ո՞վ աղ-
ջիկս՝ †ինտո՞ր եա . ու անիկայ անոր
պատմեց ինչ որ ան մարդը ըրաւ
17 իրեն . Եւ ըսաւ . Ինծի աս վեց չա-
գարին տուաւ , ըսելով . Քու
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս ։ Եւ
Նէ-ի ըսաւ . Ո՛վ աղջիկս՝ նստէ , մին-
չև որ գիտնաս թէ ա- գործը ինչ-
պէս պիտի լմընայ . քանզի ան
մարդը մինչև որ աս գործը այսօր
չլմընցընէ , չհանգստանար ։

ԳԼ · Դ

1 Բոոս գատաստանի կը կանչէ Ելիմելէքին ա-
զգականը մօտ ազգականը ։ 6 Իսկ անիկայ խրա-
խելի մէջ եղած առվրուբեանը համեմատ ազ-
գականութեան իրաւունքը կատարելը կը մեր-
ժէ ։ 9 Բոոս կը փրկէ Մեռոնցին ժառանգու-
թիւնը ։ 11 ու իրեն կնիկ կ'առնէ Հռութը . որ
Դաւիթին մեծ հայրը Ովեդը կը ծնանի ։ 18
Փարեսին ազգաբանութիւնը ։

1 Ետ Բոոս դուռը ելաւ , ու հոն
նստաւ . և ահա՝ ան Բոոսին ը-
սած ազգականը կ'անցնէր . ու
Բ-ա- անունովը կանչեց զանիկայ ,
ու ըսաւ . Եկուր՝ հոս նստէ . և
2 անիկայ դարձաւ ու նստաւ ։ Ան
ատենը անիկայ է քաղաքին ծերերէն
տասը մարդ առաւ , ու ա-նոնց ըսաւ .
Ա՛ս տեղս նստեցէ՛ք . և անոնք նըս-
3 տան ։ Եւսը ան ազգականին ը-
սաւ . Մովաբի երկրէն գարձող
Նոեմին՝ մեր եղբօրը Ելիմելէքին
արտին բաժինը ծախելու վրայ է .
4 Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացը-
նեմ , ու ըսեմ . Ձ-նէի-յ , էաս
նստողներուն առջևը ու իմ ժողո-
վուրդիս ծերերուն առջևը է ծախու-
առ . թէ որ ազգականութեան ի-
րաւունքովդ զանիկայ ծախուե առ-
նել կ'ուզես առ . բայց թէ
որ ծախուե առնել չես ուզեր . ինծի
իմացուր որ գիտնամ . Էքանզի
քեզմէ 'ի զատ ազգականութեան
իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ ,

Ն · ՔԱՐԱՆՔՆԵՐ · Ի · 1312

Ե · Դատ · ը · 19 · Երեմ. ը · 2 ։

† Հռով. ժը · 17 ։ ժգ. 16 ։ ա Կոր. ժ · 32 ։ ը Կոր · ը · 21 · ա Թես. ե. 22 ։

† Կ-ա՛ · ԺԸ

Հ Սաղ · Լ · 3 · 5 ։

— Գէ. ա · 9 ։ Բ ա Կոր . է · 36 ։ ա Տիմ. ե · Տ ։ Ֆ Գէ · ը · Տ ։ Ր ը Թագ · ժգ · 2 ։ Ե Դատ . ժԲ. 6 · 9 · 22 ։ ը Թագ . ժգ · 28 ։ Եսթ . ա · 10 ։ Ղ Եզեկ . ժգ · Տ ։ Ե Գէ · ը · 20 · Հմր 12 ։ Ը Գէ · ը · 20 ։ Ը Գէ · ա · Տ ։ * Եզր . ժա · դ՝ոմ. ըգ ։ ը՝ոլոր դուռ ը՝որ ժ Առակ. ժը · 4 ։ է Հմր. 9 ։ Ւ Գէ · գ · 1 ։ Ե բ Օր · իե · 5 ։ Գէ · գ · 5 ։ Մատ . իբ · 24 ։

— Գէ · գ · 12 ։ Բ գ Թագ . իա · Տ ։ Ա-ռակ · լա · 23 ։ Ֆ Ծն . իգ · 18 ։ Ր Երեմ · լը · 7 · Տ ։ Ե Ղե . իե · 25 ։

ու քեզմէ նորը ես եմ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես ազգականութեան
5 իրաւունքը կը կատարեմ ։ Ու Բոոս ըսաւ . Դուն Նոեմիին ձեռքէն արտը ծախու առած օրդ՝ Մեռնողին կնիկն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես , Որ մեռնողին անունը պահես իր ժառանգու-
6 թեանը մէջ , Ե Եւ ազգականը ըսաւ . Ես իմ ազգականութեանս իրաւունքը չեմ կրնար կատարել , չըլլայ որ իմ ժառանգութիւնս աւրեմ . իմ ունեցած ազգականութեանս իրաւունքը դուն կատարէ . քանզի ես չեմ կրնար կատարել ։
7 (Ա Ու Իսրայէլի մէջ առաջուց աս ---ը--Ը-Ն կար փրկելու ու ծախու առնելու գործքերուն մէջ՝ ամէն բան հաստատելու համար . մարդը իր կօշիկը կը հանէր , ու իր ընկերին կու տար . և ասիկայ Իսրայէլի մէջ վկայութիւն կ'ըլլար ։)
8 Ուստի ազգականը Բոոսին ըսաւ . Դուն ծախու առ . ու իր կօշիկը հանեց ։
9 Եւ Բոոս Ծերերուն ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ . Դուք այսօր վըկայ էք , որ ես Ելիմելէքին բոլոր ստացուածքը , ու Քեղղիոնին և Մաղղոնին բոլոր ստացուածքը՝ Նոե-
10 միին ձեռքէն ծախու առի . Ու Մաղղոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութն ալ ինծի կնիկ առի , որ մեռնողին անունը պահեմ իր ժառանգութեանը մէջ , Ո՛ու մեռնողին անունը չի բ Օր · իե · 6 ։
11 բառնա հարթ այսօր վկայ էք ։ Ան ատենը դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը ու ծերերը ըսին . Վկայ
ենք . Ձ Տէրը քու տունդ մտնող կնիկը Րաքելին ու Լիային պէս ընէ , որ անոնց երկուքը Իսրայէլին տունը շինեցին . և դուն Եփրաթայի մէջ ուժովցիր , ու Բեթղէ-
12 հեմի մէջ անուն վաստրկէ ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ , Որն որ Թամարը Ծնաւ Ցուդային , Ձան սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզի աս նորա-
13 հասակ կնիկէն ։
Եւ Բոոս Հռութը առաւ , որ իրեն կնիկ եղաւ , ու անոր մտաւ . և Տէրոջը ողորմութեամբը յղա-
14 ցաւ , ու որդի մը ծնաւ ։ Եւ Նկնիկները Նոեմիին ըսին . Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , որ այսօր քեզ առանց մօտ ազգականի չթողուց , որ անոր
15 անունը Իսրայէլի մէջ յիշուի ։ Ու անիկայ քու հոգւոյդ մխիթարութիւնը՝ և ծերութեանդ ղգաւազանը ըլլայ . քանզի զանիկայ՝ քեզ սիրող Հարսդ ծնաւ , որ քեզի եօ-
16 թը որդիէ աղէկ է ։ Ու Նոեմի՝ տղան առաւ , իր գիրկը դրաւ , և
17 անոր դայեակը եղաւ ։ Ժ Եւ դրացի կնիկները անոր անուն դրին , ըսելով . Նոեմիին որդի մը ծնաւ . և անոր անունը Ովբեթ կոչեցին . ասիկայ Դաւիթին հօրը Ցեսսէին հայրն էր ։
18 Ու Փարեսին ծնունդները ասոնք
19 են . Ժ Փարէս ծնաւ Եսրոնը , Ու Եսրոն ծնաւ *Արամը , և Արամ "
20 ծնաւ Ամինադաբը , Ու Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը , և Նաասոն ւ ծը-
21 նաւ Սաղմոնը , Ու Սաղմոն ծնաւ
22 Բոոսը , և Բոոս ծնաւ Ովբեդը , Ու Ովբեդ ծնաւ Ցեսսէն , և Ցեսսէ ծնաւ "Դաւիթը ։

ղ Օր · իե · 5 · 6 ։ Գւ · գ · 13 · Մատ. իբ · 24 ։ Ե Գւ · գ · 12 · 13 ։
ը բ Օր · իե · 7 · 9 ։
Ռ բ Օր · իե · 6 ։

Ն · ք · գՁ · իրր 1312
Ժ Սաղ . ճիէ . 3 ։ Ռիր · 3 ։ Է բ Օր · իե · 9 ։
Լ Ցն . իե . 16 · 19 ։
Ե Ցն . լբ . 29 ։ ա Մն . բ · 4 ։ Մատ. ա · 3 ։
Ձ ա Թագ . բ · 20 ։
Ի Գւ · գ · 11 ։
Հ Ցն . իթ . 31 ։ լգ · 5 ։
Ղ Ղու . ա . 5Տ ։ Հռով . ժբ . 15 ։
Ջ Ցն . իե . 11 ։ Սաղ . ՃԼ . 22 ։
Ճ ա Թագ . ա . Տ ։
Ռ Ղու . ա . 5Տ ։ 59 ։
Յ ա Մն . բ . 4 ։ Մատ. ա · 3 ։
* կ՞՝ Բա. մը , և բամ
Ն Թռու . ա . 7 ։
Շ Մատ . ա . 4 ։ ։
" ա Մն . բ . 15 ։ Մատ . ա · 6 ։

՝ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՆՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եղկանա անունով Ղևտացի մը՝ որ երկու կնիկ ունէր, ամէն տարի Սելովմ կ՚երթար Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու։ 4 Անիկայ իր Աննա կնիկը կը սիրէր, թէև ամուլ էր։ 9 Աննա վշտացած սրտով տղայ մը կը խնդրէ Տէրոջմէն։ 12 Իսկ Հեղի նախ կը յանդիմանէ զանիկայ, ու ետքը կ՚օրհնէ։ 19 Աննա՝ Սամուէլը ծնանելէն ետև՝ տունը կը մնայ մինչև անոր կաթէ կտրուիլը. 24 և իր բոած ուխտին պէս՝ Տէրոջը կը մատուցանէ զանիկայ։

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Արիմաթեմ սոփիմէն՝ Եղկանա անունով Եփրաթացի մարդ մը կար, որ Սուֆիի որդւոյն Թովայի որդւոյն Եղիհուսի որդւոյն Ցերոամին որդին
2 էր։ Եւ անիկայ երկու կնիկ ուներ. մէկուն անունը՝ Աննա, ու մէկալին անունը՝ Փենանա էր. ու Փենանան զաւակներ ունէր. բայց
3 Աննան զաւակ չունէր։ Եւ ան մարդը ՝տարուէ տարի իր քաղաքէն կ՚ելլէր, Տոր Սելովմ մէջ զօրութեանց Տէրոջը երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ. և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենհէսը՝ Տէրոջը քահանաներն էին։
4 Ու Եղկանա էր զոհ մատուցած օրը՝ իր կնկանը Փենանային և անոր տղաքներուն ու աղջիկներուն
5 բուն մէյմէկ բաժին տուաւ. Իսկ Աննային ‡ կրկին բաժին տուաւ, քանզի անիկայ Աննան կը սիրէր. Բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր
6 էր։ Ու անոր նախանձորդը Փենաննա զանիկայ կսկծցնելու համար իսիստ վշտացուց. որովհետև Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր։
7 Եւ տարուէ տարի Տէրոջը տունը երթած ատենը՝ Եղկանան այնպէս կ՚ընէր. Փենաննան ալ նոյնպէս Աննան կը վշտացընէր. ու անիկայ կուլար, և չէր ուտեր։
8 Ու էրիկը Եղկանան անոր բսաւ. Աննա՝ ինչու կուլաս, և ինչու չես ուտեր, ու ինչու համար սիրտդ այդպէս տրբտուած է. Միթէ ես քեզի տասը որդիէ լաւ չեմ։
9 Եւ Աննա Սելովմ մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը՝ ոտք ելաւ. (Ու Հեղի քահանան Տէրոջը տաճարին սեմնդը քովը աթոռի մը վրայ նստած էր։)
10 տեր էր.) Եւ տրտմալից հոգւով Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ՝ ու
11 խիստ շատ լացաւ։ Եւ ուխտ ընելով՝ ըսաւ. Ով Տէր զօրութեանց, թէ որ էրեւ աղախնոյդ նեղութեանը նայիս, ու զիս յիշես, և քու աղախինդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ ‖ արու զաւակ մը տաս, զանիկայ Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու նանոր գլխուն վրայ ածելի
12 պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկայ Տէրոջը առջևը իր աղօթքը շատցուց, Հեղի անոր բերնին կը նայէր։
13 Եւ աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր. միայն անոր շրթունքները կը շարժէին, բայց ձայնը չէր լսուեր. անոր համար Հեղի զանիկայ գինով
14 կարծեց։ Եւ Հեղի անոր ըսաւ. Մինչև երբ գինովութիւն պիտի ը-
15 նես. քու գինիդ հրաժարէ։ Եւ Աննա պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ով տէր իմ. այդպես չէ. ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ, և գինի կամ օղի չեմ խմած. սակայն Տէրոջը առջևը §իմ սիրտս
16 բացի։ Քու աղախինդ նչար կնիկ մը մի՛ կարծեր. քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս չատութեանը հա-
17 մար մինչև հիմա խօսեցայ։ Ան ատենը Հեղի պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ղգնա խաղաղութեամբ, և Իսրայէլին Աստուածը քու խընդրուածդ †էպ տայ՝ ինչ որ անկէ
18 խնդրեցիր։ Ու անիկայ ըսաւ. Քու աղախինդ թող քու առջևդ չնորհք գտնէ. և կնիկը այր ճամբան գնաց. ու կերաւ, ու երեսը
19 մէյմըն ալ չտրտմեցաւ։ Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ վեր կացան, ու Տէրոջը առջևը երկրպագութիւն ըրին, և Ռամա գարձան՝ ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղկանա իր Աննա կնկանը մտերցաւ.
20 և ՝Տէրը զանիկայ յիշեց։ Ու Աննա յղացաւ. և ժամանակը հասնելուն՝ տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը ‡Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով. Քանզի
21 զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի։ Եւ անոր հրիկը Եղկանան իր բոլոր ընտանիքովը Սելովմ երթալ, որ Տէրոջը առջևը տարեկան զոհը մատուցա-
22 նէ, ու իր ուխտը կատարէ։ Բայց

ն·ք·զք· Ելք 1171

* կամ Ա-ՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

† Ես՝ Ռամա տես հմր 19։

ա ա ԱՄՆ·զ· 27·31։

բ Հռութ·ա·2։

ֆԵԼ·ԻԴ·14։ բ Օր·ԺԶ· 16։ Ղե·բ·41։

դ Յես·Ժը·1։

ե ր Օր·Ժբ·5·6·7։

ըր Օր·Ժբ·17·18։ Ժգ·11։

‡ կամ՝ երեսեր

է Ծն·Լ·2։

ը Յոբ·Խդ·21։

թ Հռութ·գ·15։

ժ Գե·գ·3։ ի Յոբ·է·11։ ժ·1։ ր Թագ·ժե·8։

ն·ք·զք· Ելք 1171

լ Ծն·Իը·20։ Թագ·ա·3։ Դատ·ժա·30։

խ Ծն·ԻԹ·32։ Եզ·գ·31։ բ Թագ·ժգ·12։ Սաղ·իե·18։

ծ Ծն·բ·1։ լ·22։

‖ Եբր·մարդոց սեբրունդ

կ Թագ·գ 5։ Դատ·ժգ·5։

հ Սաղ·կբ·8։ ճ Ել·2։

§ Եբր·իմ հոգիս թափեցի։

յ ր Օր·ժգ·13։

ղ Դատ·ժր·6։ Մար·ե·34։ Ղե·է·50։ ը 48։

ճ Սաղ·ի·4·5։

մ Ծն·ւգ·15։ Հռութ·բ·13։

յ Գաղ·թ·7։

ն Ծն·լ·22։

‡ Ըստուծոյ լսուածը, կամ Աստուծոյ անունը։

ե Հմր 3։

Ննա չգնաց, քանզի իր էրկանը ըսաւ. Մինչև տղուն կաթէ կըտրուիլը կ՚երթամ, որ Տէրոջը առջևը և
23 բնայ, ու միշտ հոն գկենայ։ Եւ Էլիքանան անոր ըսաւ. Ա-քերուդ հաճելի եղածը ըրէ. մինչև որ զանիկայ կաթէն կտրես, ընտէ. միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ. ուստի կնիկը նստաւ, ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկայ կը սնուցանէր։
24 Եւ զանիկայ կաթէն կտրածին պէս՝ իր հետը առաւ, ու իրեք զուարակով, մէկ արդու ալիւրով, ու մէկ տիկ գինիով՝ Հզանիկայ Տէրոջը տունը տարաւ, որ Սեղովի մէջ
25 էր. ու տղան շատ պզտիկ էր։ Եւ մէկ զուարակը մորթեցին, ու տըւ-
26 զան Հէղիին տարին։ Եւ Աննա ըսաւ. Ով տէր իմ, տքու անդ կենդանի է. ես ան կնիկն եմ, որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը
27 աղօթք ընելու համար. ետս ես տղուն համար աղօթք ըրի, ու Տէրը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ,
28 ինչ որ անկէ խնդրեցի։ Հիմա ես ալ զանիկայ Տէրոջը փոխ կու տամ. անիկայ իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոջը փոխ տրուած ըլլայ. ու անիկայ հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Աննային շնորհակալութեան երգը։ 12 Հեղիի որդւոցը մեղքը։ 18 Սամուէլին պաշտօնը։ 20 Հեղի օրհնութիւն կու տայ Աննային, որ ուրիշ զաւակներ ալ կը ծնանի։ 22 Հեղի իր որդիքը կը խրատէ։ 28 Հեղիին տանը վրայով մարգարէութիւն մը։

1 Եւ Աննա աղօթք ըրաւ, ու ըսաւ.
Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ. իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ. բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ. քանզի տքու փրկութիւնովդ ուրախացայ։
2 Ի Տէրոջը պէս սուրբ չկայ. քանզի չքեզմէ ուրիշը չկայ. ու մեր Աստուծոյն պէս վէմ չկայ։
3 Ալ ասկէ ետև հպարտութիւնով մի՛ պարծենաք, ես ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ. քանզի Տէրը՝ գիտութեանց Աստուածն է, ու անկէ ոճրագործը կը կշռէ։
4 Զօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան ու տկարները ուժ հագան։
5 Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան, և անօթի եղողները կշտացան, ես թողուցին. մինչև որ ամուլը եօթը պատ ծնաւ, ու էշատ զաւակ ունեցողը տկարացաւ։
6 Սմեռցնողը ու ողջացնողը, գերեզմանը իջեցնողը ու վեր հանողը՝ Տէրն է։
7 Ի Աղքատցնողը, ու հարստացնողը, ծ ցածցնողը ու բարձրացնողը՝ Տէրն է։
8 Անիկակ աղքատը փոշիէն կը վերցընէ, ու կարօտը աղբիւրէն կը հանէ, հոր իշխաններուն հետը նըստեցընէ, ու փառաց աթոռը անոնց ժառանգեցընէ. քանզի երկրիս հիմերը Տէրոջն է. ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց։
9 Անիկակ իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ՝ ու չարագործները մութին մէջը պիտի կորսուին. քանզի մարդը էր ուժովը յաղթող չըլլար։
10 Տէրոջը դէմ հակառակողները պիտի կոտրուին. երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ. Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ, և իր թագաւորին ուժ պիտի տայ, ու Նիր օծեալին եղջիւրը պիտի բարձրացընէ։
11 Ու Եղկանա դարձաւ իր տունը դնաց. և Սմոսէլ մանուկը Հէղի քահանային առջևը Տէրոջը ծա-
12 ռայութիւն կ՚ընէր։ Ու Հէղիին որդիքը չար մարդիկներ ըլլալով՝
13 Տէրը չէին ճանչնար։ Եւ քահանայից սովորութիւնը աս էր, որ երբոր ժողովուրդէն մէկը զոհ մատուցանէր՝ միսին եփած ատենը՝ քահանային պատասխուրը ձեռքը ե-
14 րեք ժանի մահաղ մը առած կու-
15 գար. Ու զանիկայ կաթսային, կամ սանին կամ եփարանին, կամ պատուկին մէջը կը խոթէր, ու մահաղը ինչ որ հանելու ըլլար, քահանան զանիկայ իրեն կ՚առնէր։ Անոնք Սեղովի մէջ՝ բոլոր հոն եկող Իսրայէլացիներուն այսպէս կ՚ընէ-
16 ին։ Նաև ծխարկը այրելէն առաջ՝ քահանային պատասխուրը կու գար, ու զոհ ընող մարդուն կ՚ըսէր. Քահանային համար խորովելու միս տուր. քանզի անկէ քեզմէ եփած միս չառներ. այլ հում։ Ա կ՚ուզէ։
16 Եւ ան մարդը երբոր ըսէր թէ՝ թող հիմա ճարպը այրեն, ու էսէ սրտիդ ուզածին չափ առ. ան ա-
տենը կ՚ըսէր. Ըէ՝ հիմա տուր.
17 եթէ ոչ՝ բռնի կ՚առնեմ։ Այսպէս ան երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջևը շատ մեծ էր. քանզի մարդիկները Տէրոջը զոհը կ՚արհամարհէին։
18 Եւ Սամուէլ մանուկը՝ Էրթանէ եփուտ հագած՝ Տէրոջը առջևը
19 ծառայութիւն կ՚ընէր։ Ու անոր մայրը ՆՀէ պզտիկ պատմուճան կը շինէր անոր, ու տարուն տարի երբոր Ր իր էրկանը հետ տարեկան զոհը

Ը Բ Օր · մ · 39 · Ցոբ · ե · 18 · Ովս · գ · 1 ·
Ի Ցոբ · ա · 21 ·
Ժ Սաղ · հե · 7 ·
Ն Սաղ · ճժգ · 7, 8 · Դան · դ · 17 · Ղուկ · ա · 52 ·
Հ Ցոբ · լէ · 7 ·
Ն Ցոբ · լը · 4, 5, 6 · Սաղ · իդ · 2 · Ցբ · 25 · Ցբ · ե · Ներ · ա · 3 ·
Ղ Սաղ · ղա · 11 · Ելք · 3 ·
Ճ Սաղ · բ · 9 ·
Յ Գէ · է · 10 · Սաղ · ժը · 13 · ·
Յ Սաղ · ղէ · 13 · ղը · 9 ·
Ն Սաղ · ՃԾ · 24 ·
Ղ Ճմր 18 · Գս · գ · 1 ·
Ի Բ Օր · ժգ · 13 ·
Լ Դատ · բ · 10 · Ներմ · Իբ · 16 · Հագ · ա · 28 ·

Ղ Ղէ · գ · 8 · 4 · 5 · 16 ·

Ի Ցոբ · ղ · 11 ·

— Մաղ · բ · 8 ·
— Ճմր 11 ·
Ի Եզ · Իբ · 4 · Բ Թագ · ղ · 14 ·

— Գէ · ա · 3 ·

ո Ղուկ · բ · 22 ·

Լ Եզ · իա · 6 · Ղ Ճմր 11 · 28 · Գէ · բ · 11 · 18 · գ · 1 · Ի Թագ · է · 7 · — Բ Թագ · է · 25 ·

— Բ Օր · ժբ · 5 · 6 · 11 ·
Ի Ցես · ժբ · 1 ·

— Ղուկ · բ · 22 ·

Բ Ծն · Իսր · 15 · Գ Թագ · բ · 2 · 4 · 6 ·
Յ Մաա · է · 7 ·

— Ճմր 11 · 22 ·

Ի Ծն · իդ · 26 · 52 ·

— Փիլ · գ · 6 ·
Ի Տես Ղու · ա · 46 · ՃԼ ·
Ի Սաղ · ղբ · 10 · ՃԺբ · 9 ·
Բ Սաղ · թ · 14 · ժգ · 3 · ի · 5 · լե · 9 ·
Ի Նե ժե · 11 · Բ Օր · գ — 24 · Լբ · 4 · Սաղ · ձղ · 8 · ԶԹ · 6 · 8 ·
Ը Բ Օր Դ 35 · Բ Թագ · Իբ · 32 ·
Ի Սաղ ղդ · 4 · Մաղ · դ · 13 · Ցուդ 15 ·
Ը Սաղ լէ 15 · 17 · Նղ · 3 ·
Ի Սաղ լդ 10 · Ղու — 53 ·
Ժ Սաղ · ՃԺգ · 9 ·
Ի Ես Ադ 1 · Երեմ ժե · 9 ·

ընելու կ'ելլէր , անոր կը տանէր ։
20 Եւ Հեղի ՙ Իղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով՝ ըսաւ . Տէրը քեզի՛ աս կնիկէն զաւակներ տայ , ֊Տէրոջը տրուած փոխին տեղը . ու անոնք
21 իրենց տեղը գացին ։ Եւ Տէրը ¯այցելութիւն ըրաւ Աննային , որ յղացաւ , ու երկու աղջիկ ծնաւ . Սամուէլ մանուկն ալ ‡Տէրոջը առջեւը մեծցաւ ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր . ու անոր որդիները ինչ որ կ'ընէին բոլորը Իսրայէլին , և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջեւը †խումբ բերով ժողվուած կնիկներուն հետ կը պառկէին , ամէնն ալ կը լսէր ։
23 Եւ անոնց ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ընէք . քանզի ես աս բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
24 համար դէշ խօսքեր կը լսեմ . Մի՛ ընէ՛ տղաքս , քանզի աղէկ չեն այն լուրերը որ ես կը լսեմ . դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցնէք ։
25 Թէ որ մարդ մը՝ մարդու դէմ մեղք գործէ , *անոր դատաստանը Աստուած կը կտրէ" . բայց թէ որ մարդ մը °Տէրոջը դէմ մեղք գործէ , անոր համար ո՛վ աղաչանք պիտի ընէ , Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ . ֆրանզի Տէրը զա-
26 նոնք մեռցընել կ'ուզէր ։ Ու Սամուէլ մանուկը ¯օրէ օր կը մեծնար . և Բ Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր ։
27 ֏Եւ Աստուծոյ մկ մարդը Հեղիին եկաւ , ու անոր ըսաւ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Բ֏ւս հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ , երբոր անոնք Եղիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը
28 ծառայ էին . Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն ընտրեցի , որ իմ սեղանիս վրայ գոհ մատուցանէ , խունկ ծխէ , ու իմ առջեւս եփուռ հագնի և Հիսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագ-
29 ները քու հօրդ տանը տուի . Ու՞ Իմ տանս համար ըպատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարգէք , և քո որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհէ-
30 րոլը ձեզ դիրքընէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Իրաւցընէ ըսեր էի որ՝ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պըտըտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ . ծ֏աւ յիմի . քանզի ես զիս փառաւորողները Էպիտի փառաւորեմ . ու նզիս այդհամարհողները պիտի
31 անարգուին ։ Ահա՛ Բօրեր պիտի գան , որ քու թևդ ու քու հօրդ տանը թևը պիտի կտրեմ , որ քու
32 տանդ մէջ ծեր չգտնուի ։ Եւ Իսրայէլը ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը , դուն բնակարանի դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու ֏բրու տանդ մէջ բնաւ ծեր պի-
33 տի չգտնուի ։ Եւ քու ¤երա՞նդէդ Հոգ֏ն մարդը ոչ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար պիտի ¤ըլլայ . և քու տանդ բոլոր զաւակները †երիտասարդու-
34 թեան մէջ՝ պիտի մեռնին ։ Ու՝ քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենէհէսին դլուխը դայլերը՝ քեզի նշան ըլլայ , ¤յսինքն հերկուքին ալ
35 մկ օրուան մէջ մեռնելը ։ Եւ Ինձի մկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ , և ձանոր մկ հաւատարիմ տուն մը պիտի չինեմ . ու միշտ ¤իմ օծեալիս առջեւը պիտի
36 պտըտի ։ ¤Եւ քու տունէդ ով որ մնայ , կտոր մը արծաթի համար՝ ու նկանակ մը հացի համար՝ պիտի դայ ձանոր երկիւղածութիւն ընէ , ու ըսէ . Կ'աղաչեմ , զիս մկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ ։

ԳԼ . Գ

1 Տէրոջը խօսքը առէջ անդամ Սամուէլին կը յայտնուէր ։ 11 Աստուած Սամուէլին կը ծանուցանէ Հեղիի տանը աւերումը ։ 15 Սամուէլ պատմել իր տեսիլքը Հեղիին կը պատմէ ։ 19 Սամուէլին համբաւը կը տարածուի ։

1 Ձայն ¯Սամուէլ մանուկը Հեղիին առջեւը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր . և Բան օրերը Տէրոջը խօսքը հաղուագիւտ էր , ¯ յայտնի
2 տեսիլք չկար ։ Ու ‡օր մը" Հեղի իր տեղը պառկեր էր . (Եւ անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու
3 չէր կրնար տեսնել .) Եւ ՙԱստուծոյ ծոյ կանդեղը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար , ուր որ Աստուծոյ տապանակը կար ։
4 Եւ Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ՝ ըսաւ . Ահա հոս եմ" ։
5 Հոս եմ , ըսաւ . Եւ Հեղիին վազելով՝ ըսաւ . Ահա հոս եմ" . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ . Ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ ։ Ան ալ դարձաւ պառ-
6 կեցաւ ։ Եւ Տէրը մէյմըն ալ՝ Ո՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ . Ահա հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ . Որդեակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր
7 պառկէ ։ Եւ Սամուէլ դեռ չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած
8 չէր ։ Եւ նորէն երրորդ անդամ

Ն . ք . դբ . Խր 1165

Բ Ծն . ժդ . 19 ։
ՃԳԼ . ա 23 ։

¯ Ծն . իա 1 ։

‡ Հմր 26 ։ Գլ . գ . 19 ։ Դատ . ժկ . 24 ։ Ղուս . 80 ։ բ . 40 ։
† Տես Եւ լբ . 8 ։

* Կամ՝ անոր համար քահանային կ'ըսայ Աստուծոյ առաջը .
ֆ Թագ . ժ . 30 ։
§ Ցես . ժա . 20 ։ Առակ . ժե . 10 ։
= Հմր 21 ։
Բ Առակ . գ . 4 ։ Ղուս . բ . 52 ։ Գործ . բ . 47 ։ Հռոմ . ժգ . 18 ։
‡ գ Թագ . ժգ . 1 ։
Բ Եզ . գ . 14 ։ 27 ։
Ե Եզ . իբ . 1 ։ 4 ։ Թագ . ժգ . 5 ։ ժբ . 1 . 7 ։
ՂԳՀ . բ . 3 ։ 10 ։ գ . 16 ։ է . 7 ։ 8 ։ 34 ։ 35 ։ ժ . 14 ։ 15 ։ Թագ . ն . 9 ։ 10 ։ ժբ . 8—19 ։
Եբ Օր . ժբ . 5 ։ 6 ։
ԵբՕր . լբ . 15 ։
Ի Եզ . իթ . 9 ։
ծ Երեմ . ժբ . 9 ։ 10 ։
Ի Սադ . ժբ . 20 ։ զա . 14 ։
Լ Մադ . բ . 9 ։
Էգ Թագ . բ . 27 ։ Եզեկ . իգ . 10 ։ Տես գԼ . Գ . 11 ։ 18 ։ 20 ։ ժգ . 3 ։ Իբ . 18 , ԼԸ ։

Ն . ք . դբ . Խր 1165

Ֆ Տես Զաք . ը . 4 ։

† Եբր . մարդ ըլլալուն դէմ
Է գ Թագ . ժգ . 3 ։
ՀԳԼ . գ . 11 ։

§ գ Թագ . բ . 35 ։ ա Մն . իթ . 22 ։ Եզեկ . խգ . 15 ։
Ը բ Թագ . է . 11 ։ 27 ։ գ Թագ . ժա . 38 ։
ծ Սադ . բ . 2 ։ ժը . 50 ։ ժգ Թագ . բ . 27 ։

Ը Տես Գոր . ժթ . 2 ։

Ն · ք · զՓ · Իբր 1141

Ցերը կանչեց , Ո՛վ Սամուէլ . ու Սա՛ռնէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ . Ահա հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր : Եւ Հեղի իմացաւ որ Տէրն էր կանչողը 9 Ե · Ու Հեղի Սամուէլին ըսաւ . Գնա՛ պառկէ՛ , ու թէ որ Ցերը ա՛լ քեզ կանչէ , ըսես . Ո՛վ Տէր՝ խօսէ , քանզի քու ծառադ մըտիկ կ'ընէ : Ու Սամուէլ գնաց

10 իր տեղը պառկեցաւ : Եւ Տէրը եկաւ կայնեցաւ . ու առջի անգամներուն պէս՝ Սամուէլ Սամուէլ՝ կանչեց . ու Սամուէլ ըսաւ . Խօսէ՛ Տէր , քանզի քու ծառադ

11 մտիկ կ'ընէ : Անատենը Տէրը Սամուէլին ըսաւ . Ահա ես Իսրայէլի մէջ անուն բան մը պիտի ընեմ , է որ զանիկայ ամէն լսողին երբ-

12 կու ականջները պիտի խօսին : Ան օրը Հեղիին վրայ պիտի կատարեմ Եամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ . պիտի սկսիմ , ու պի-

13 տի լմընցընեմ : Ե՛ւ իրէն իմացուցեր եմ որ ծանոր տունը պիտի դատեմ մինչև յաւիտեան , իր գիտցած անօրէնութեանը համար . քանզի էանոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեն , ու անիկայ չյանդիմաներ

14 զանոնք : Ես պատճառաւ Հեղիին տանը համար երդում ըրի , որ Հեղիին տանը անօրէնութեանը՝ Ե՛ զոհերով ու ընծաներով յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ :

15 Եւ Սամուէլ մինչև առտու պառկեցաւ , ու եօքը Ցերոջը տանը դռները բացաւ . և Սամուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հեղիին պատմե-

16 լու : Բայց Հեղի՝ Սամուէլը կանչեց , ու ըսաւ . Ո՛րդեակ իմ Սամուէլ . ու անիկայ ըսաւ . Ահա հոս

17 եմ : Եւ անիկայ ըսաւ . Քեզի ըսած խօսքը ի՞նչ է . ինծմէ մի՛ պահեր . Ծ Աստուած քեզի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ որ քեզի զրուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք

18 մը ինծմէ պահես : Եւ Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց , ան-կէ չպահեց : Ու Հեղի ըսաւ . Ա՜նիկայ Տէրն է . իր աչքերուն հաճոյ երևցածը թող ընէ :

19 Եւ Սամուէլ հմեծցաւ , ու Ցերը անոր հետն էր , չև իր ըսած խօսքե-

20 րէն մէկը դետինը չձգեց : Ու Դան նէն մինչև Բէրսաբէէ բոլոր Իսրայէլը իմացաւ , որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլ-

21 լալու : Եւ Տէրը Սէլովի մէջ նորէն երևցաւ . քանզի Տէրը Սէլովի մէջ՝ Սամուէլին կը յայտնուէր Տէրոջը խօսքովը : Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր :

Գ Լ · Դ

1 Իսրայէլացիք Աբենեզերի մօտ Փղշտացիներուն յաղթուելով , 3 տապանակը բերել կու տան : 7 Ա՛սոր վրայ Փղշտացիք խիստ կը վախնան : 10 Իսրայէլացիք նորէն կը յաղթուին . տապանակը գերի կը տարուի , և Ոփնին ու Փենէհէսը կը սպանուին : 13 Հեղի աս բաները լսելով՝ կռնակին վրայ կ'ինկայ , ու վիզը կը կոտրի : 19 Նաև Փենէհեսին յղի կնկանը սիրտը խաղալով՝ Ի՛քաբօդը կը ծնանի , ու ինքը կը մեռնի :

Ն · ք · զՓ · Իբր 1411

1 Եւ Իսրայէլ պատերազմով Փղշտացիները դիմաւորելու ելաւ , ու Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ . ու Փղշտացիք Ափեկի մէջ բանա-

ա Գլ · ե · 1 · Ե · 12 ·

2 կեցան : Եւ Փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը շարուեցան . ու պատերազմը տարածուեցաւ . և Իսրայէլը յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջևը , որոնք պատերազմի մարդկէն մէջը չորս հազար մարդ չափ կոտրեցին :

3 Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ . և Իսրայէլի ծերերը ըսին . Ինչո՞ւ համար Տէրը Փղշտացւոց առջևը կոտրեց մեզ այսօր . Տէրոջը ուխտին տապանակը Սէլովէն մեր քովը առնենք , ու մեր մէջը գտնուի , որ մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն

4 ձեռքէն : Ուստի ժողովուրդը մարդիկներ խրկեց դէպ'ի Սէլով , և Բբեռովբէնեցիներուն մէջը էնաստղ՝ զօրութեանց Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին . ու Հեղիին երկու որդիքը Ոփնի ու Փենէհէս՝ հոն Աստուծոյ ուխտի տապանակին

Բ Եւ · իե · 18 · 22 · Թու · է · 89 ·

Բ Թագ · գ · 2 · Սաղ · ձ · 1 · ղԹ · 1 ·

5 հետն էին : Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ , բոլոր Իսրայէլը մեծ ձայնով մը աղաղակեց , ու գետինը

6 ձայն տուաւ : Եւ Փղշտացիք ան աղաղակի ձայնը լսելով՝ ըսին . Երբայեցւոց բանակին մէջ աս բարձրաձայն աղաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու իմացան որ Տէրոջը տա-

7 պանակը բանակը եկեր է : Եւ Փղշտացիք վախցան , քանզի ըսին . Աստուած բանակին մէջը եկաւ . ու նաև ըսին . Վա՜յ մեզի . քանզի մինչև

8 հիմա ասանկ բան եղած չէ . Վա՜յ մեզի , աս զօրաւոր Աստուածներուն ձեռքէն ով մեզ պիտի ազատէ . ասոնք են Աստուածներն են , որ Եղիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին անապատին մէջ :

Բ ա Կոր · ժգ · 13 ·

9 Ա՛ւ ժողովեք ու կորիճ եղէք՝ ով Փղշտացիք , չըլլայ որ Եբրայեցւոց ծառայ ըլլաք , է ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ եղան . ուստի կորի՛ճ եղէք՝ և անանց հեռ պատերազմեցէ՛ք :

Ի Թագ. ժգ · 1 ·

10 ցէր : Ու երբոր Փղշտացիք պատերազմեցան , Իսրայէլը յաղթուեցաւ , և ամէն մարդ իր վրանը փախաւ , ու շատ մեծ կոտորած եղաւ , և Իսրայէլէն երսուն հազար

Ջ Ա՛ր 2 · Ջե · Իշ · 17 · Բ Օր · իբ · 25 , Սաղ · հը · 9 , 62 ·

11 Հետևակ զօրք ինկաւ . Նաև Ի Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ . եւ Հեղիի երկու որդիքը՝ Ոփնին ու Փենհէսը մեռան ։

12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բանակէն վազելով՝ Շիլոյ օրը Սէլովը հասաւ , ու իր լաթերը պատռեր էր , և ‡ իր գլխուն վրայ հող տրեր

13 էր ։ Ու երբոր հոն հասաւ , ահա Հեղի Խաճոռով մը ձամբուն քովը նստած կը սպասէր . քանզի Աստուծոյ տապանակին համար սիրտը կը դողար ։ Ու երբոր ան մարդը քաղաքը մտնելով՝ ** բանը պատմեց , բոլոր քաղաքը աղաղակեց ։

14 Եւ Հեղի ան աղաղակին ձայնը լսելով՝ ըսաւ . Ա՛ս աղմուկին ձայնը ինչ պիտի ըլլայ ։ Ու ան մարդը յուստով վազեց եկաւ , ու Եղի բան

15 Շիլոյ Հեղիին պատմեց ։ Եւ Հեղի իննսունուութ տարեկան էր , ու Աչքերը այնպէս * տկարացած էին ,

16 որ չէր կրնար տեսնել ։ Եւ ան մարդը Հեղիին ըսաւ . Ջօրքին մէկն ենգողը ես եմ , և պատերազմին այսօր փախայ ու անկից ըսաւ .

17 Ո՛րդեակ՝ ինչ եղաւ , եւ լուր բերողը պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Իսրայէլը Փղշտացւոց առջեւէն փախաւ , ու ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած եղաւ , և քու երկու որդիքդ՝ Ոփնին ու Փենհէսը մեռան , ու Աստուծոյ տապան

18 Նակը առնուեցաւ ։ Ու երբոր ան Նիկայ Աստուծոյ տապանակը յիշեց , Հեղի աթոռէն կռնակի վրայ ինկաւ դրանը քովը , և † վիզին ոսկորը կոտրեցաւ , ու մեռաւ . քանզի ծեր ու ծանրացած մարդ մըն էր . և անիկայ Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի դատաւորութիւն ըրած էր ։

19 Ու անոր հարսը՝ Փենհէսին կինը՝ յղի ու ծննդելու մօտ ըլլալով , երբոր Աստուծոյ տապանակին առնուելուն՝ և իր աներոջը ու էրկանը մեռնելուն լուրը լսեց , ծունկ չորեցաւ՝ ծնաւ . քանզի ցաւերը անոր

20 վրայ կոխեցին ։ Ու երբոր կը մեռնէր , ‡ քովը կայնող կիներուն անոր ըսին . Մի վախնար , ինչու որ քու ծնածդ տղայ է . բայց անիկայ պատասխան չտուաւ , ու ուշադրութ

21 թիւն չըրաւ ։ Եւ տղուն անունը Ի Խաբէթ կոչեց , ըսելով . Ի Իսրայէլէն փառքը վերցաւ . (քանզի Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ , և անոր աները ու էրիկը ֆ

22 ** ։) Անոր համար ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը առնուելուն համար՝ Իսրայէլէն փառքը վերցաւ ։

ԳԼ . Ե

1 Փղշտացիք տապանակը Ազովոտ բերելով՝ Դագոնի տունը մէջ կը դնեն ։ 3 Դագոն վար

կ՚իյնայ՝ ու կ՚որ կոր կ՚ըլլայ , և Ազովոտացիք թաղդի ուռեցքներով կը զարնուին ։ 5 Ուր մանաւանդ Աստուած կը պատժէ Դեկապետները քանի որ իրենց քովը կը ծայ տապանակը կը 10 Նոյնպէս ալ Ակկարոնացիներէն երբոր տապանակը հոն կը տարուի

1 Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին ու զանիկայ Ա-

2 բենեզերէն ‖ Ազովտոս տարին ։ Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին , ու զանիկայ Ի Դագոնի տաճարը տարին , և Դագոնին քովը դրին ։

3 Ու հետևեալ օրը Ազովտացիք ա-
** կանոն կանուխ ելլելով , տեսան որ Դագոնը Տէրոջը տապանակին առջեւը Ի երեսի վրայ դետին ինկեր էր . ու անոնք Դագոնը վերցուցին

4 Տէր տեղը դրին · Եւ հետևեալ օրը՝ Ի առաւօտուն կանուխ ելան , ու տեսան որ Դագոնը Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր և Ի Դագոնին գլուխը ու ձեռքերուն երկու ափը կոտրած ** սեմին վրայ Խոյ էր , և միայն Ի Դագոնին մարմինը՝

5 մնացեր էր . (Ա՛ս պատճառաւ Դագոնի քուրմերը՝ ու Դագոնի տունը բոլոր մտնողները՝ մինչև ասօրս Ազովտոս եղող Ի Դագոնի սե-

6 մին վրայ չեն կոխեր ։) Անկէ ետև Ի Տէրոջը ձեռքը Ազովտացւոց վրայ ծանրացաւ , ու Ի զանոնք կորսընցուց , և զանոնք Ազովտոսի ու անոր սահմաններուն մէջը Ի թանչքի ուռեցքներով զարկաւ ։

7 Եւ Ազովտոսի բնակիչները ասանկ ըլլալը տեսնելով , ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր քովը չկենայ . քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ՝ ու մեր աստուծոյն Դա-

8 գոնին վրայ ծանրացաւ . Եւ ‖ղրկ իրկեցին , ու Փղշտացւոց բոլոր նախարարները իրենց քովը ժողվեցին , ու ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ի՞նչ ընենք . ու ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթը փոխադրուի . Ու Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթը

9 փոխադրեցին ։ Եւ զանիկայ հոն փոխադրելէն ետքը , ‡ Տէրոջը ձեռքը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝ Իմմ խռովութիւն եղա- . ու Ի բազաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև մեծը զարկաւ և անոնց վրայ թանչքի ուռեցքներ երևցան ։

10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն խրկեցին . ու երբոր Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն մտաւ , Ակկարոնացիք կանչվրտելով ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեզի ու մեր

11 ժողովուրդը մեռցընէն ։ Եւ ‖ղրկ իրկելով՝ Փղշտացւոց բոլոր նախարարները ժողվեցին , ու ըսին . Ի-

Ն·Ք·Գ· Ի՛ր Աստուածոյն տապանակը թող տուէք երթայ , և իր տեղը դառնայ , որ մեզ ու մեր ժողովուրդը չվնասցընէ . քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահառիթ սոսկում մը կար , Ի՛ր հոն Աստուածոյ
Ի ՀԻՐ 6 , 9 · 12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր : Եւ չմեռած մարդիկները՝ թանչբի ուռնգքներով զարնուեցան . ու քաղաքին աղաղակը երկինքը ելաւ :

ԳԼ · Զ

1 Եօթը ամիսն եղբը Փղշտացիք խորհուրդ կ'ընեն՝ թէ ինչպէս պարտին տապանակը նտ խրկել : 10 Զանիկայ նոր սայլի մը վրայ կը դնեն ընծաներով , և դէպ'ի Բեթսամիւս կը խրկեն : 19 Բեթսամիւսացիք կը զարնուին՝ տապանակին մէջը նայելնուն համար . 21 ու Կարիաթարիմի բնակիչը լուր կը խրկեն , որ գան տապանակը տանին :

Ի՛ր ՅԵՐՈՒ 1140

1 Եւ Տէրոջը տապանակը Փղշտացւոց երկրին մէջը եօթը ամիս
2 մնաց : Ու Փղշտացիք Հրէից քուրմերը ու բաղդ նայողները կանչեցին՝ ու ըսին . Երկովային տապանակին ի՞նչ ընենք . մեզի իմացուցէք թէ զանիկայ ինչով իր տեղը
3 խրկենք : Անոնք ալ ըսին . Թէ որ Իսրայէլի Աստուածոյն տապանակը խրկէք , զանիկայ Ի պարապ չխրկէք . հապա անպատճառ Ի յանձնքի պատարագ տուէք անոր . անատնը կը բժշկուիք , ու Ի՛ձեղի յայտնի կ'ըլլայ թէ ինչու համար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չերթար :
4 Եւ անոնք ըսին . Անոր ի՞նչ տեսակ պատարագ մատուցանենք : Ու անոնք ըսին . Ի՛ Փղշտացւոց նախարարներուն թուովը հինգ ոսկէ
Ի ՏԻՒ ՀԻՐ 17 , 18 · ՑԵՒ . ԺԳ . 3 : ԴԱՆ . Գ · 3 : ղէն Թանչբի ուռնգքներ՝ ու հինգ ոսկի մուկ ընդ ամենայն վրայ՝ և ձեր նախարարներուն վրայ՝ մի և նոյն հարուածը
5 եղաւ : Եւ հիմա ձեր Թանչբի ուռնգքներուն պատկերները , ու ձեր Ղերկիրը աւրող մուկերուն պատկերները չինեցէք , ու Ի՛ Իսրայէլը Աստուծոյն փառք տուէք . կարելի է որ իր ձեռքը՝ ձեր վրա-
ՂԳԼ . Ե . 6 : Ի ՑԵՒ . Ե՛ . 19 : ԵՍ . ԻՐ . 12 : ՄԱԳ . Բ . 2 : ՑՕՆ . Թ . 24 : Ե ԳԼ . Ե . 3 . 4 , 7 : ՅՅ ՏԻՒ ԳԼ . Ե . 6 , 11 : ՍԱԳ . ԼԹ . 10 : ԺԵԼ . Է . 13 : Բ . 15 : ԺԳ . 17 : Ի ԵԼ . ԻՐ . 31 : Լ Բ ԹԱԳ . Ղ . 3 : Ի ԹՈՒ . ԺԹ . 2 : յէն ու ձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր երկրին վրայէն Ի վերը
6 ցընէ : Եւ ինչո՞ւ համար ձեր սիրտերը կը խստացընէք Ի ինչպէս որ Եգիպտացիք ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին . չէ՞ որ Աստուած անոնց մէջը հրաշալի գործքեր ընելէն ետքը՝ Է զանոնք Թող
7 տուին որ երթան : Հիմա Ա մէկ նոր սայլ մը շինեցէք , ու երկու հատ կաթնատու երինջ առէք , Ի որ անոնց վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ . ու երինջները սայլին լծեցէք , և անոնց ձագերը անոնց
8 ետևէն տուն դարձուցէք . Ու ՅՀՈՎայինն տապանակը առէք , և զանիկայ սայլին վրայ դրէք , ու Ի՛ ան ոսկեղէն Ի պատկերները որ դուք յանցանքի համար անոր ընծայ պիտի տաք , պզտիկ արկղով մը անոր մէկ կողմը դրէք , ու զանիկայ
9 խրկեցէք որ երթայ . Եւ նայեցէք , թէ որ իր սահմանին ճամբովը Ի Բեթսամիւսը ելլէ , աս մեծ չարիքը մեզի ընողը անիկայ է . ապա թէ ոչ՝ Ի գիտնանք որ անոր ձեռքը բնաւ մեզի դպած չէ , հապա աս բանը դիպուածով պատահեր Ի մեզի :
10 Եւ ան մարդիկները այսպէս ըրին . երկու հատ կաթնատու երինջ առին , ու զանոնք սայլին լծեցին , և անոնց ձագերը տան մէջ դոցե-
11 ցին : Ու Տէրոջը տապանակը , և ոսկի մուկերուն , ու իրենց Թանչբի ուռնգքներու պատկերներուն պըզտիկ արկղը սայլին վրայ դրին :
12 Ու երինջները չիտակ Բեթսամիւսի ճամբան բռնեցին ու մեծ ճամբայէն բառաչելով կ'երթային , և աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցան . ու Փղշտացւոց նախարարները մինչև Բեթսամիւսին սահմանը անոնց
13 ետևէն գացին : Եւ Բեթսամիւսացիք հովտին մէջը ցորենի հունձք կը Ի ձէին , ու իրենց աչքերը վերցընելով տապանակը տեսան , ու տեսնելնուն համար ուրախացան :
14 Եւ սայլը Բեթսամիւսացի Ցեսուին արտը մտաւ , ու հոն կայնեցաւ . և հոն մէկ մեծ քար մը կար . ու սայլին փայտերը ձեղքեցին , և ան երինջները Տէրոջը ողջակէզ մատուա-
15 ցին : Ու Ղևտացիք՝ Տէրոջը տապանակը , և անոր հետ եղող ոսկի պատկերներուն պզտիկ արկղը վար իջեցուցին , ու ան մեծ քարին վրայ դրին . և ան օրը Բեթսամիւսի մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու
16 զոհեր մատուցին : Ու Ի՛ Փղշտացւոց հինգ նախարարները ՈՒ Ի՛ՆԵՐԸ տեսնելէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկարոն
17 դարձան : Ձեւ ան ոսկեղէն Թանչբի ուռնգքները՝ որ Փղշտացիք յանցանքի համար Տէրոջը ընծայ տուին , ասոնք էին . Մէկ հատ մը՝ Ազովտոսի համար , մէկ հատ մը՝ Գազայի համար , մէկ հատ մը՝ Ասկաղոնի համար , մէկ հատ մը՝ Գեթի համար , ու մէկ հատ մը՝ Ակ-
18 կարոնի համար : Եւ ոսկի մուկերը՝ Փղշտացւոց հինգ նախարարներուն բոլոր քաղաքներուն Թուոյն էին , պարսպաւոր քաղաքէն մինչև անպարիսպ գեղը , ու մինչև ան մեծ քարը՝ որուն վրայ Տէրոջը տապանակը դրուեցաւ . ՈՒ մինչև աս

Ն·Ք·Գ· Ի՛ր ՅԵՐՈՒ 1140

Ի ՀԻՐ 4 , 5 · ՅՅ ԵՔԷՔ . Ա . ՆՕՀԻՆԵՐԸ

ՑԵՒ . ԺԵ . 10 :

Հ ՀԻՐ 3 ԻԲ

Ղ ՀԻՐ 4 ԻԹ

ՆՀԳ 1140

ա Տես Եզ. ժթ. 21։ Թուա. գ. 5։ 15. 20։ Բ Թագ. ը. 7։

մբ Թագ. ը. 9։ Մաշ. գ. 2։

յ Ցես. ժը. 14։ Դատ. ժը. 12։ ա Պն. ժգ. 5. 6։

օրս. ան ֆարը Բեթսամիւսացի ցեղ. տուին արտին մէջը կը կենայ։

19 Եւ ա Տէրը Բեթսամիւսին մարդիկները զարկաւ. քանզի անոնք Տէրոջը տապանակին մէջը նայեցան. ու ժողովուրդէն յիսուն հազար եօթանասուն մարդ զարկաւ. և Տէրը ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած ընելուն համար, ժո-

20 ղովուրդը սուգ բռնեց։ Ու Բեթսամիւսի մարդիկը ըսին. ա Ասուրբ Տէր Աստուծոյն առջևը ո՞վ կրնայ կայնիլ. ու մեր քովէն ո-

21 րո՞ւն ելլէ։ Եւ ՚Կարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով. Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը ետ բերին. իջէք, ու զանիկայ ձեր քովը հանեցէք։

ԳԼ. Է

1 Կարիաթարիմի բնակիչները Աբինադաբին տունը կը տանին տապանակը, ու անոր որդին եղեազարը կ'օրհնեն որ տապանակին պահապանութիւնը ընէ։ 2 Քանի տարիէն եարը՝ 3 Իսրայէլացիք Սամուելին յորդորեցնով՝ Մասփայի մէջ հանդիսաւոր կերպով կ'ապաշխարեն։ 7 Երբոր Սամուէլ կ'աղօթէ ու ողջակէզ կը մատուցանէ, Տէրը որոտումով ու կայծակով Փղշտացիները կը յարձակի Իսրայէլի մէջ։ 13 Փղշտացիք կը նուաճին։ 15 Սամուէլ խաղաղութեամբ և բարեպաշտութեամբ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ'ընէ։

1 Եւ ա կարիաթարիմի մարդիկը գացին, ու Տէրոջը տապանակը առնէ հանեցին, և զանիկայ տարին Աբինադաբին տունը՝ որ բլուրին վրայ էր. ու անոր որդին Եղիազարը ա որոշեցին որ Տէրոջը տապա-

2 նակին պահպանութիւնը ընէ։ Եւ տապանակը կարիաթարիմի մէջ դրուած օրէն հարը շատ օրեր անցան, ու քսան տարի եղաւ, և Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը ետևէն հառաչեցին։

3 Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով. Թէ որ դուք ձեր բոլոր սրտովը ե Տէրոջը դարձեր էք, ե ձեր մէջէն օտար աստուածները ու ե Աստարովթը վերցուցէք, և ձեր սիրտերը Տէրոջը պատրաստեցէք, ու ե միայն զանիկայ պաշտեցէք. ու անիկայ Փղշտացւոց ձեռքէն ձնդ պիտի ազա-

4 տէ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ե Բահաղիմը ու Աստարովթը վերցուցին, ու միայն Տէրոջը ծառայեցին։

5 Թիւն ըրին։ Եւ Սամուէլ ըսաւ. ե Իսրայէլը Մասփայի մէջ ժողվեցէք, ու ձեզի համար Տէրոջը

6 աղօթք ընեմ։ Եւ Մասփայի մէջ ժողվուեցան. ժու ջուր քաշեցին, և Տէրոջը առջևը թափեցին. ու ե ան օրը ծոմ բռնեցին, և հոն ըսին. ՚Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք։ Եւ Սամուէլ Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդւոցը դատաւորութիւն ըրաւ։

7 Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ ժողվուեր են, Փղշտացւոց նախարարները Իսրայէլին դէմ ելան. ու Իսրայէլի որդիքը ա լսելով, Փղշը-

8 տացւոց երեսէն վախցան։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Սամուէլին ըսին. ե Անդադար մեր Տէր Աստուծոյն աղաղակէ՛ մեզի համար, որ մեզ

9 Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ։ Ու Սամուէլ մէկ կաթնկեր գառնուկ մը առաւ, ու զանիկայ բոլորովին ողջակէզ ըրաւ Տէրոջը. և ՚Սամուէլ Իսրայէլի համար Տէրոջը աղաղակելով ա լսեց. ու Տէրը անոր պատասխան տուաւ։

10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցանէր, Փղշտացիք մօտեցան որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընեն. և Տէրը նոյն օրը Փղշտացւոց վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց, ու զանոնք խռովեցուց. ու Իսրայէլին

11 առջևը զարնուեցան։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայէն ելլելով՝ Փղշտացիները հալածեցին, ու մինչև Բեթքարովրի տակը զանոնք կոտ-

12 րեցին։ Ան ատենը Սամուէլ հմկ քար մը առաւ, և Մասփային. ու Սենին միջտեղը կանգնեց, ու անոր անունը ե Աբենեզեր կոչեց, ըսելով. Տէրը մինչև աս տեղս մեզի

13 օգնեց։ Ընե Փղշտացիք կորագըլուխ եղան, ու ե մէյմըն ալ Իսրայէլի սահմանին մէջ չմտան. և Սամուէլին բոլոր օրերը՝ Տէրոջը

14 ձեռքը Փղշտացւոց վրայ էր։ Ու Փղշտացիք Իսրայէլէն որչափ քաղաքներ որ առեր էին, ևկկարոնէն մինչև Գեթը, բ-ը-ր-ե-ալ Իսրայէլին ետ տուրեցան. ու Իսրայէլ անոնց սահմանները Փղշտացւոց ձեռքէն ազատեց. և Իսրայէլի ու Ամորհացւոց մէջտեղը խաղաղութիւն կար։

15 Եւ Սամուէլ ՚իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլը դատեց։

16 Ու տարուէ տարի Բեթէլը, Գաղգաղան ու Մասփան կ'երթար կը պտրտէր, և բոլոր ան տեղուանքը

17 Իսրայէլը կը դատէր։ Ու անկ ՚Ռամա կը դառնար. քանզի իր տունը հոն էր. և հոն կը դատէր Իսրայէլը. ու հոն ե Տէրոջը սեղան շինեց։

ԳԼ. Ը

1 Իսրայէլացիք՝ Սամուելի որդւոցը գէշ կառավարութենէն համձրանալով, թագաւոր կ'ուզեն։ 6 Սամուէլ ցաւագին սրտով աղօթք կ'ընէ, ու Աստուծմէ կը մխիթարուի. 10 և ժողովուրդին կ'իմացնէ թագաւորին վարմունքը։ 19 Աստուած կը պատուիրէ Սամուելին՝ որ ժողովուրդին խնդիրքը կատարէ։

ՆՀԳ 1120

Եբ. ե. 4։

Գաղ. գթ. 6։ Երեմ. ժե. 1։

Տես Ցես. ժ. 10։ Դատ. դ. 13։ ի. 20։ Գլ. ր. 10։ բթագ. իր. 14, 15։

Ցես. իբ. 18։ լա. 45։ լե. 14։ Ցես. դ. 9։ իդ. 26։

Գլ. դ. 1։ ֆ Յե. օդնու. թեան քարը։ Դատ. ժգ. 1։

Գլ. ժգ. 5։

Յշէր 6։ Գլ. ժբ. 11։ Դատ. բ. 16։

Գլ. բ. 4։

Դատ. իա. 4։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 1112

ա Տես Դատ. ժ · 4 ։ ժբ · 14 ։ բազ. դատելով Դատ. է · 10 ին հետ ։

Բ ր Օր · ժզ · 18 ։ բ Մն · ժԹ · 5 ։

Իբր 1095

է ա Մն · չ · 28 ։

գ Երեմ. իբ · 15 · 16 · 17 ։

Ե Ել. ժբ · 21 ։ ա Տիմ. գ · 3 ։ չ · 10 ։

Ղ ր Օր · ժզ · 19 ։ Սաղ. ժե · 5 ։

Ե Հմր 19 , 20 ։ բ Օր · ժէ · 14 ։ Ովս. ժգ · 10 ։ Գոր · ժգ · 21 ։

* Եբր · զատ ։

Ը Տես Ել · ժզ · 8 ։

Ի Գլ · ժ · 19 ։ ժբ · 17 , 19 ։ Ովս · ժգ · 10 , 11 ։

ժ Հմր 11 ։

Է Տես բ Օր · ժէ · 16 , ԼԷ ։ Գլ · ժ · 25 ։ Լ Գլ · ժգ · 52 ։

Ր գ Թագ · իա · 7 ։ Տես Եզեկ · Խղ · 13 ։

Թ Ծն · լ · 36 ։

1 Եւ երբոր Սամուէլ ծերացաւ , ՚իր որդիները Իսրայէլի վրայ Բ դա-
2 տաւոր դրաւ ։ Եւ էր անդրանիկ որդւոյն անունը Ցովէլ , ու երկրորդին անունը Աբիա էր , ա՚ Բէր-սաբէէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-
3 նէին ։ Եւ անոր որդիքը Բ՚անոր ճամբաներուն մէջը չբալեցին ։ Հապա Բ՚ադահուէեան ետևէ իյնալով ՚ւկաշառք կ՚առնէին , և իրա-
4 ւունքը կը ծռէին ։ Ու Իսրայէլի ամէն ծերերը ժողվուեցան , ու Ռա-
5 մա Սամուէլին գացին , Եւ անոր ըսին . Ահա դուն ծերացեր ես , ու քու որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջը չեն քալեր . ա՚ա՚ի հիմա Բ մեր վրայ թագաւոր մը դիր , որ ամէն ազգերուն պէս՝ մեզ *կառավարէ ։
6 Ու ա՚ա՚ բանը Սամուէլին առջևը դէշ երևցաւ , որ ըսին թէ՝ Մեզի մէկ թագաւոր մը տուր , որ մեզ կառավարէ . ու Սամուէլ Տէրոջը ա-
7 ղաւթք ըրաւ ։ Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ . Ժողովուրդին խօսքը՝ ու ա՚նոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ . քանզի Բ՚անոնք քեզ չեն մերժեր , այլ Բ՚զիս կը մերժեն , որ անոնց
8 վրայ չթագաւորեմ ։ Ձանոնք Եգիպտոսէն հանած օրէնս մինչև աս օրս՝ ինչ որ ըրին՝ զիս թողլով , և ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընելով , նոյնը քեզի
9 ալ կ՚ընեն ։ Ու հիմա դուն անոնց խօսքը մտիկ ըրէ . բայց անոնց յայտնի վկայութիւն ընէս , ու ժանոնց վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը անոնց իմացընես ։
10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօսքերը՝ իրմէն թագաւոր ուզող ժո-
11 ղովուրդին զրուցեց . Ու ըսաւ . Ձեր վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ . Ձեր տղաքը պիտի առնէ , ու զա՚նոնք իրեն համար՝ իր կառքերուն ու ձիերուն վրայ պիտի դնէ . և իր կառքերուն առջևէն պիտի վազեն .
12 Ու իրեն հազարապետներ ու յիսնապետներ պիտի ընէ , և իր արտերը պիտի հերկեն , ու հունձքերը ՚ձէեն , և իր պատերազմական զէնքերը ու կառքերուն գործիքները
13 չինեն ։ Եւ ձեր աղջիկները պիտի առնէ , որ իւղագործ , խոհարար ու
14 հացթխաց ըլլան ։ Եւ Բ ձեր ընտիր արտերը , այգիները ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի
15 տայ ։ Եւ ձեր հունտերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առնէ , ու զանիկայ Բ՚իր ներքինիներուն ու ծառաներուն պիտի տայ ։
16 Եւ ձեր ծառաները ու աղախինները , ու ձեր պիտի ազնիւ կտրիճները , և ձեր էշերը պիտի առնէ , ու իր
17 ծառայութեանը դործածէ ։ Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ , ու դուք անոր ծառաներ պիտի ըլ-
18 լաք ։ Ան օրը դուք ձեր ընտրած թագաւորին պատճառաւը պիտի աղաղակէք . բայց Տէրը Բ՚ան օրը ձեզի պատասխան պիտի չտայ ։
19 Սակայն ժողովուրդը Բ՚Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզեցավ՝ ըսին . Ձի , անպատճառ մեր վրայ թա-
20 գաւոր մը ըլլայ . Ու մենք ալ Ե՚բոլոր ազգերուն պէս ըլլանք , և մեր թագաւորը մեզ կառավարէ . ա՚նիկայ մեր առջևէն ելլէ , ու մեր †պատերազմներուն մէջ առաջնորդ-
21 դութիւն ընէ՚ ։ Եւ Սամուէլ ժողովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց , ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն զրուց .
22 ցեց ։ Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ . Ղ՚անոնց խօսքը մտիկ ըրէ , ու ա՚նոնց վրայ թագաւոր մը դիր ։ Ան առնը Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկներուն ըսաւ . Թող ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ ։

Գլ · Թ

1 Սաուղ իր հօրը էշերը գտնելու յոյս լուսնանալով՝ 6 իր ծառային խրատովը , 11 ու աղջիկներուն առաջնորդութեամբը , 15 Աստուծոյ յայտնութեանը համեմատ , 18 Սամուէլին կու գայ ։ 19 Սամուէլ ինձոյքին կը նըշանաբերէ Սաուղը ։ 25 ու անոր հետ գաղտուկ խօսակցութիւն ընելէն ետքը՝ գանկոյ ձամբայ կը դնէ ։

1 Եւ Բենիամինի ա՚ա՚ծ՚ն ՚կիս ա-
նունով զօրաւոր մարդ մը կար .
ու անիկայ Բենիամինեան Աբիայի որդւոյն Բեքովրաթի որդւոյն Սեբորի որդւոյն Արիելին որդին էր ։
2 Եւ անիկայ որդի մը ունէր , որուն անունը Սաւուղ էր . անիկայ կըտրիճ ու գեղեցիկ էր , ու Իսրայէլի որդւոց մէջ անկե գեղեցիկ մարդ չկար . Բ՚բոլոր ժողովուրդէն ուսէն վեր՝ երկայն էր ։
3 Եւ Սաուղին հօրը կիսին էշերը կորսուեցան , ու կիսը իր որդւոյն Սաուղին ըսաւ . Մանչերուն մէկը հետդ առ , ու ելլէ գնա՚ էշերը
4 փնտռէ ։ Ան ալ Եփրէմի լեռնէն անցաւ , և Շաղհաս երկրէն ա՚լ անցնելով , գ՚անդ չգտան . ետքը Սաղիմի երկրէն անցան , ու հա՚ա՚լ չէին . անկէ Բենիամինեանց երկիրը անցնելով , հա՚ ալ գ՚անդ չգտան ։
5 Ո՚ երբոր անոնք Ս՚ուֆի երկիրը եկան , Սաուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ . Եկուր ետ դառնանք , չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու , ու մեզի համար հոգայ ։
6 Բայց անիկայ անոր ըսաւ . Ահա աս քաղաքին մէջը Ո՚աստուծոյ մարդը կայ , ու անիկայ պատուաւոր մարդ մըն է . Ե՚անոր ամէն ըսածը ան-

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 1095

{ Ռահ · ա · 25 · 26 · 27 · 28 ։ Ես · ա · 15 ։ Միք · գ · 4 ։

հ Երեմ. խդ · 16 ։

ֆ Հմր 5 ։

† Եբր · պատերազմներ պատերազմներուն ։

ղ Հմր Ը · 11 ։

ա՚ Գլ · ժգ · 51 ։ ա՚Մն · ը · 33 ։ Թ · 39 ։

Բ Գլ · ժ · 23 ։

ֆ Դ Թագ · դ · 42 ։

‡ կամ՝ Ցուփի · տես ղԼ · ա · 1 ։

Ե ր Օր · լդ · 1 ։ գ Թագ · ժգ · 1 ։ Է Գլ · գ · 19 ։

Ն·Ք·ԳԲ· Ի՛ՐԲ 1095

չուշտ կը կատարուի . հիմա հոն երթանք , դուրգ մեր երթալուս
7 ձամչան մեկի իմացընէ ։ Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ . Բայց թէ որ երթալու ըլլանք , Դան մարդուն ի՞նչ տանինք . քանզի մեր ամաններն հացը պակսեցաւ , ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք . քովերնիս ի՞նչ ունինք ։
8 Եւ մանչը նորէն Սաւուղին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ահա իմ քովս մէկ սկիդին չորրորդ մասը արծաթի կայ . զանիկայ Աստուծոյ մարդուն կուտամ , որ մեր ճամ-
9 բան մեկի իմացնէ ։ (Առաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ'երթար , այսպէս կ'ըսէր . Ելէք տեսանողին երթանք . քանզի այսօր մարգարէ ըսուածը առաջուց տեսանող կ'ը-
10 սուէր ։) Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ . Աղէկ ըսիր , ելուր երթանք . ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին ։ Ո՛ր երբոր անոնք դառի վերէն դէպ ի քաղաքը կ'ելլէին , Ի.րանի մը աղջիկներ դտան , որ ջուր հանելու ելեր էին , ու ա-
12 նոնց ըսին . Տեսանողը հոս է . Եւ ա՛յնիներըը անոնց պատասխան տուին ու ըսին . Հա՛ է . ահա քու առջեդ է . հիմա շուտ ըրէ , քանզի ժողովուրդը այսօր ի բարձր տեղւոյն վրայ է զոհ ընելուն համար , անիկայ
13 այսօր քաղաքը եկաւ . քաղաքը մտնելնուդ պէս՝ զանիկայ հոն կը գտնէք , քանի որ անիկայ բարձր տեղը ելած չէ՝ կերակուր ուտելու համար . քանզի մինչև անոր դալը՝ ժողովուրդը կերակուր չուտեր . ո-
րովհետև անիկայ կ'օրհնէ զոհը , ա՛-
անկ ետքը հրաւիրուածներըը կ'ուտեն . հիմա ելէք . քանզի հիմա կը
14 գտնէք զանիկայ ։ Եւ անոնք քաղաքը ելան , ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին , ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ ա-
նոնց դէմ ելաւ ։
15 Եւ Սաւուղին դալէն օր մը առաջ՝ Տէրը Սամուէլին Ե.յայտներ էր ,
16 ու ըսեր էր թէ՝ Վաղը աս ատենս Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի իրկեմ , ձև դանիկայ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան օծես , որ անիկայ իմ ժողովուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազա-
տէ . քանզի Ի ժողովուրդիս Ն.ղա-
Ղ.ե-Ն նայեցայ . որովհետև անոր
17 աղաղակը ինծի հասաւ ։ Ու երբոր Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ , Տէրը անոր ըսաւ . Ահա՛ է քեզի ըսած մարդը . ասիկայ իմ ժողովուրդիս
18 վրայ պիտի իշխէ ։ Եւ Սաւուղ դրանը մէջտեղ Սամուէլին մօտե-

Ն·Ք·ԳԲ· Ի՛ՐԲ 1095

ցաւ , ու ըսաւ . Տեսանողին տունը ո՞ր է , կ'աղաչեմ ինծի դուդուր ։
19 Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաւուղին՝ ու ըսաւ . Տեսանողը ես եմ , իմ առջևս բարձր տեղը ելէր , քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք . և վաղը քեզ կը
ԵԶՐ 3 ։ խրկեմ , ու բոլոր սրտիդ մէջի ե-
20 ղածը քեզի կը պատմեմ ։ Եւ էրուկին իրիք օրուընէ ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի՛ հոգար . քանզի անոնք դտնուած են . ու
ԵՂՐ Ը 5· 19·ԺՐ·13· Ա·ԿՈՐ· վա-ՅԵԼՈՒԹԻՒ-ՆԸ Իսրայէլի բոլոր ի՞նչ փափաքը որոնն է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը
21 չէ՞ ։ Եւ Սաւուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ես Իսրայէլի ցեղերուն ցկրտի պզտիկին Բենիամինեան չեմ , ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի յեղին բոլոր ազգատոհմէն ներուն պզտիկը չէ՞ . ուստի ինչո՞ւ համար ինծի այսպան խօսք զրուցե-
22 ցար ։ Յիր ։ Եւ Սամուէլ առաւ Սաւուղը ու անոր մանչը , ու զանոնք Ե-ՂՐՈՒԹԻՒՆ սրահը տարաւ , և զանոնք կոչնականներուն գլուխը նստեցուց , որոնք երեսուն մարդու չափ էին ։
23 Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ . Բեր ան բաժինը , որն որ քեզի տուի , ու քեզի պատուիրեցի որ
24 զանիկայ քովդ պահես ։ Եւ խոհարարը՝ աղդրը վրայի մսովը վերցընելով , զանիկայ Սաւուղին առջևը դրաւ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ . Ահա-
ՆՂԵ·Է 32, 33 ; ԵՂԿ· ԻԳ·4· ւսիկ մնացածը . զանիկայ առջև դիր ու կեր . քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը հրաւիրեմ , ան վայրկեանէն ի վեր անիկայ քեզի համար պահուած է . ես ան օրը Սաւուղ՝ Սամուէլին հետ կերաւ ։
ՀԱՄ· ՀՐԱ-ՒԻՐԵՐ ԵՄ ,
25 Եւ բարձր տեղէն քաղաքը ի-ջան . ու Սամուէլ Ս.ր տանը տանիքին վրայ Սաւուղին հետ
ՆԸ ՕՐ·ԻՐ· Տ ՐԹԱԳ· ԺՈ· 2· ԳՈՐ·Ժ·9· 26 խօսեցաւ ։ Եւ առաւօտուն կանուխ ելան , ու լուսցածին պէս՝ Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կանչեց , ու ըսաւ . Ելիր ու քեզ պիտի իրկեմ ։ Եւ Սաւուղ ելաւ . ու ինքը և Սամուէլ ու մկտեղ դուրս
27 ելան ։ Երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ'իջնէին , Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին . Մանչուն ըսէ , որ մեր առջևը անցնի . (և անիկայ անցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ կեցիր , որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմացընեմ ։

ԳԼ·Ժ

1 Սամուէլ՝ Սաւուղ կ'օծէ , 2 ու իրիր նշանները կանխասացութիւնը ընելով կը բաշխուէրէ գանիկայ ։ 9 Աստուծմ սիրտը կը փոխուի ու կը մարգարեանայ ։ 14 Իր հօրեղբօրմն կը պահէ իր թագաւոր օծուելը ։ 17 Աստուղ ժինակով թագաւոր կ'ընտրուի Մասփայի մէջ ։ 26 Ժողովուրդին զանազան զգացմունքը անոր վրայով ։

Ն. Ք. ՉԾ. Իրր 1095

– Գլ. Ի. 16, Ժղ. 19։ գ Թագ. Ի. 3. 6։

Ի Սադ. ր. 12։

Ի Օր. ւր. 9։ Սադ. Ծր. 71։

Ի Գոր. Ժղ. 21։

Ի Ցես. Ժը. 2։

Ի Ծն. ւե. 19, 20։

Ի Ծն. Իր. 22։ ւե. 1։ 3. 7։

Ի Գաւտ. Ժը. 15։

Ի Հմր 19։

Ի Գլ. Ժղ. 3։

Ի Գլ. Ի. 12։

Ի Ել. Ժե. 20, 21։ գ Թագ. գ 15. ա Կր. Ժղ 1։

Ի Թես. Ժա. 25։ Գլ. Ժզ. 13։

Ի Հմր 10։ Գլ ԺԸ. 23, 24։

Ի Ել. դ. 5։ Դես. Ր. 12։

Ի Գաւտ. Ի. 33։

Ի Գաւտ. Ղ. 12։

Ի Գլ. Ժա. 14, 15։ Ժղ. 4։

Ի Գլ. Ժգ 8։

Ի Հմր 5։

Ի Գլ. Ժը. 29։

Ի Հմր 6։

1 Ա՛ւ ըՍամուէլ եղբն չիշը առաւ, ու անոր դլխուն վրայ Թափեց. Ի և զանիկայ համբուրեց, ու ըսաւ. Չէ՞ որ Տէրը քեզ Իր ժառանգութեանը վրայ Թիշխան օծեց։

2 Ա՛յսօր ինծմէ դացած առնես դԲենիամինի սահմանը՝ ԻՍելսահի մէջ՝ ընդարելին դերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի գտնես, ու քեզի պիտի ըսեն. Գտնուեցան ան էշերը՝ որոնք փնտռելու դացած էիր. և ահա հայրդ էշերուն հոգը Թողուց, ու ձեզի համար կը հոգայ, ու կ՚ըսէ. Տղուս համար ի՞նչ ը-

3 նեմ։ Ու երբոր անկէ անդին երԹաս, և Թաբօրի կաղնին հասնիս, հոն իրեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց մէկը իրեք ուլ, մէկը իրեք հաց նկանակ ու մէկն ըւ տիկ մը դինի տանելով՝ ԻԱստուա-

4 ծոյ կ՚ելլեն դէպ ի Բեթէլ։ Ու ըրու ողջունելիւնդ հարցնելով. քեղի երկու հաց պիտի տան. դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես։

5 Անկէ ետքը ԻԱստուծոյ բլուրը պիտի երԹաս, ըուր որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կը ԼԻՆ-Յ. ու երբոր հոն քաղաքը մտնես, էրարթր տեղէն իջնող մարդարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս, որոնք իրենց առջևէն տաւիղ, Թմբուկ. սրինդ ու քնար ունենալով՝ կ՚մար-

6 գարէութիւն պիտի ընեն։ Եւ էքու վրադ Տէրոջը Հոդին պիտի դայ, ու ըանոնց հետ մարդարէութիւն պիտի ընես. և դուն պիտի փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի

7 ըլլաս։ ՚Ու երբոր աս Նշանները քու վրադ դան, ՚ձեռքդ ևկածը ընես. քանդի ՚Աստուած քու հետդ

8 է։ Եւ ինծմէ առաջ ՚Գաղգադա իջնես. և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ, ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար. և դուն ձեօթը օր սպասես, մինչև որ ես քեզի դամ, ու քու ընելու դործդ քեզի իմացընեմ։

9 Ու երբոր անկից իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երԹալու համար, Աստուած անոր մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նոյն օրը աս բոլոր նշանները կատարուե-

10 ցան։ Ու ՚երբոր հոն բլուրը եկան, ահա ՚մարդարէից դունդ մը անոր առջևը ելաւ. և անոր վրայ ՚Աստուծոյ Հոդին եկաւ, ու ա-նոնց մէջը մարդարէութիւն ըրաւ։

11 Եւ ամէն անոնք որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային, երբոր տեսան որ անիկայ մարդարէներուն հետը մարդարէութիւն կ՚ընէ, ժողովուրդը իրարու ըսին. Ա՛ս ինչ բան է՝ որ Կիսին որդւոյն հանդիպեր է. ՚միթէ Սաւուղն ալ մարդարէներուն

12 դարձներուն մէջն է։ Եւ ան տեղը մարդիկներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Հապա ա-նոնց հայրը ո՞վ է։ Անոր համար ասիկայ մէկ առակ մը եղաւ. Միթէ Սաւուղն ալ մարդարէներուն

13 մէջն է։ Ու երբոր մարդարէութիւնն ընելը լմընցուց, բարձր տեղը եկաւ։

14 Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը՝ անոր ու անոր մանչուն ըսաւ. Ո՞ւր դացիք։ Ու անիկայ ըսաւ. Էշերը փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ

15 չկան, Սամուէլին դացինք։ Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը ըսաւ. Սամուէլը ձեզի ի՞նչ ըրուցից. պատմէ՛

16 ինծի։ Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը ըսաւ. Էշերուն դտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց։ Բայց թագաւորութեան վրայով Սամուէլին ըսած խօսքը անոր չպատմեց։

17 Եւ Սամուէլ՝ ժողովուրդը ՚Մասպայի մէջ ՚Տէրոջը առջևը ժող-

18 վից։ Ու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. ՚Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ես Իսրայէլը Եդիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ Եդիպտացւոց ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր ՚թագաւորներուն

19 ձեռքէն ազատեցի։ Ու դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատէց, ու ա-նոր ըսիք. Անպատճառ մեր վրայ մէկ թագաւոր մը դիր։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը ու հազարաւորներովը Տէրոջը առջևը կայ-

20 նեցէք։ Ու երբոր Սամուէլ ՚Իսրայէլին ամէն ցեղերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին ելաւ։

21 Եւ երբ Բենիամինի ցեղը ազգատոհմներովը մօտեցուց, ու վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ելաւ. եւ քը կիսի որդւոյն Սաւուղին ելաւ. բայց երբոր զանիկայ փնտռեցին,

22 անիկայ չգտնուեցաւ։ Եւ նորէն ՚Տէրոջը հարցուցին, Թէ Արդեօք ան մարդը հոս կու դայ. ու Տէրը ըսաւ. Ա՛ն անիկայ կարասիներուն

23 մէջտեղը պահուած է։ Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին, ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցաւ. և երբոր ժողովուրդին՝ ուսէն վեր՝

24 երկայն էր։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին ըսաւ. ՚Տէրոջը ընտրած մարդը տեսա՞ք, որ բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ. և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց՝

25 ու ըսաւ. ՚Կեցցէ արքայ։ Եւ Սամուէլ ՚Թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին դրաւ ցից, ու ը-նդ դիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէ-

Ն. Ք. ղՀ. Իրր 1095

ԼԳլ. ԺԹ. 24։ Մատ. Ժղ. 54, 55։ Ցես. է. 15։ Գոր. ղ. 13։

1095

– Գլ. է. 5. 6։

ԼԳաւտ. Ժա. 11։ ի. 1։ Գլ. Ժա. 15։

ՀԳաւտ. Ղ. 8. 9։

* ՆԲէր. Թագաւորութ. Թիւնե. բուն

ԼԳԼ. ը. 7։ 19։ Ժը. 12։

– Ցես. է. 14. 16. 17։ Գոր. ա. 24, 26։

* Գլ. իգ. 2, 4. 10, 11։

ՀԳլ. Թ. 2։

Բ Թագ. ա. 25, 39։ գ Թագ. Ժա. 12։

Ղ Ցես Բ Օր. Ժ. 14, ԼԵ։ Գլ. ը. 11։

Ն · ք · ՁՓ · 1095

ռոջը առջևը դրաւ · և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց ։ որ
26 ամէն մարդ իր տունը երթայ ։ Սաւուղն ալ գնաց իր տունը գնայ ու խել մը զօրաւոր մարդիկներ անոր հետը գացին , որոնց
27 սիրտը Աստուած դրդեց ։ Բայց չար մարդիկները ըսին . Ասիկայ մեզ ինչպես պիտի ազատէ · ուստի զանիկայ քամահրեցին , ու անոր ընծայ մը չտարին . բայց անիկայ լուռ կեցաւ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Նաասայ՝ Գաղաադու Յաբիսի բնակչացը նախատալից պայման մը կ՚առաջարկէ ։ 4 Անոնք ալ պատգամաւորներ կը խրկեն , ու Սաւուղին ձեռքէը կ՚ազատուին ։ 12 Անոր վրայ Սաւուղ կը զօրանայ , ու իր թագաւորութիւնը կը հաստատուի ։

1 Ետքը Ամմոնացի Նաասը ելաւ , ու Գաղաադու Յաբիսի դէմ բանակեցաւ . և Յաբիսի բոլոր բնակիչները Նաասին ըսին . Մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէ , ու քեզի
2 ծառայենք ։ Բայց Ամմոնացի Նաասը անոնց ըսաւ . Ձեզի հետ ասպայմանով դաշնակցութիւն կ՚ընեմ որ ձեր ամէնուն աչ կողմի աչքը փորեմ , ու ասով բանը բոլոր Իսրայէլին վրայ տանախատինք դնեմ ։
3 Եւ Յաբիսի ծերերը անոր ըսին Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր , որ Իսրայէլին բոլոր սահմանները պատգամաւորներ խրկենք , ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ , ան ատենը քեզի անձնատուր կ՚ելլենք ։
4 Ուստի պատգամաւորները Սաւուղին գացին , և ժողովուրդին ականջներուն ասխօսքերը զրուցեցին . ու Ղրոը ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցընելով լացին ։ Եւ ահա Սաւուղ արտէն կու գար էր եղներուն ետևէն . ու Սաւուղ ըսաւ . Ժողովուրդին ինչ եղաւ որ կու լան . ու Յաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին ։ Եւ ասխօսքերը որ լսեց , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին վրայ եկաւ , ու անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ ։
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ , ու զանոնք կտոր կտոր ըրաւ , ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն խրկեց ըսելով . Ով որ Սաւուղին ետևէն ու Սամուէլին ետևէն չգայ , անոր եղներուն այսպէս պիտի ընեն ։ Եւ ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախ ինկաւ . ու ամէնը մէկ մարդու մը պէս ելան ։
8 Եւ Սեզեկի մէջ համրեց զանոնք ու Իսրայէլի որդիքը իրենք հարիւր հազար , և Յուդայի
9 մարդիկը երսուն հազար էին ։ Ու

եկող պատգամաւորներուն ըսին . Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն այսպէս ըսէք . վաղը կրթոր արևը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ ։ Ուստի երբոր պատգամաւորները գացին , և Յաբիսի բնակիչներուն ասիկա իմացուցին , ա-
10 նոնք ուրախացան ։ Ու Յաբիսի բնակիչները ըսին Վաղը ձեզի անձնատուր կ՚ըլլանք , ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
11 ըլլայ , ան ըրէք մեզի ։ Եւ հետևեալ օրը Սաւուղ ժողովուրդը իրենք գունդի բաժնեց , ու առաւօտեան պահուն բանակին մէջ մտան . ու մինչև որ տաքցաւ , Ամմոնացիները զարկին . և մնացածները այնպէս ցրուեցան՝ որ անոնցմէ երկու հոգի միասին չմնաց ։
12 Ան ատենը ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ . Սաւուղը մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ով է . զան մարդիկները տուէք որ
13 մեռցնենք ։ Ու Սաւուղ ըսաւ . Ոչ այսօր մարդ մը չմեռցուի . քանզի այսօր Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն ըրաւ ։
14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ . Եկէք Գաղգաղա երթանք , ու հոն թագաւորութիւնը նորէն
15 հաստատենք ։ Ուստի բոլոր ժողովուրդը Գաղգաղա գացին , ու հոն Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը Սաւուղը թագաւոր ըրին . և հոն Տէրոջը առջևը խաղաղութեան զոհեր մատուցին ու Սաւուղ և բոլոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն ըրին ։

ԳԼ ԺԲ

1 Սամուէլ իր անմեղութիւնը համար կը վկայէ ։ 6 ու ժողովուրդին ապերախտութիւնը կը յանդիմանէ ։ 16 ու իր ազօթքովը հունձքի ժամանակ որոտումի ու անձրեւ բերելով՝ զանոնք կը վախցնէ ։ 20 և կը մխիթարէ զանոնք Աստուծոյ ողորմութիւնը յիշեցնով ։

1 Ետքը Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ . Ահա դուք ինծի ինչ որ զրուցեցիք , ես քեզ խօսքը մտիկ ըրի , ու ձեր վրայ թագաւոր դրի ։
2 Եւ ահա հիմա ձեր առջևէն թագաւորը կ՚երթայ . Բայց ես ծերացայ , ու մազերս ձերմրկցան և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են ու ես իմ մանկութենէս մինչև աս
3 օրս ձեր առջևը քալեցի ։ Ահա ես հոս եմ . Տէրոջը առջևը ու անոր օծեալին առջևը ինծի համար յայտնապէս զրուցեցէք . թէ ես որուն եզր առի , ու որուն էշը առի . որուն զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրի , ու որուն ձեռքէն կաշառք առի , և անով իմ աչքերս գոցեցի . 4 ու ես ձեզի հետ դարձընեմ ։ Եւ ը-

Ն · ք · ՁՓ · 1095

Դատ · ի · 14 ։ Գլ · ժա · 4 ։
Գլ · ժա · 12 ։
Օր · ժգ · 13 ։
Թագ · ր · 2 ։ դ Թագ · դ · 21 ։ 4 · 25 ։ Ա Մն · ժե · 5 ։ Սաղ · հը · 10 ։ Մատ ր · 11 ։

Գլ · ժր · 12 ։
Դատ · իա · 8 ։
Ծն իդ · 28 ։ Եր · իդ · 32 ։ դ Թագ · ի · 34 ։ Յոր · իա · 4 ։ Ե · գլխ · ժե · 13 ։

Ծն լդ · 14 ։ Գլ · ժե · 26 ։

Եբր · կ՚ելլենք ։
Գլ · ժ · 26 ։ ժե · 34 ։ Բ Թագ · իա · 6 ։
Դատ բ · 4 ։ իա · 2 ։

Դատ · գ · 10 ։ գ · 34 ։ ժ · 29 ։ ժգ · 25 ։ ժդ · 6 ։ Գլ · ժ · 10 ։ ժշ · 13 ։
Դատ · ՁԹ · 29 ։
Դատ · իա · 5 ։ 8 ։ 10 ։

Դատ · ի · 1 ։
Դատ ա · 5 ։
Բ Թագ · իդ · 9 ։

Գլ · ր 5 · 19 · 20 ։
Գլ · ժ · 24 ։ ժա · 14 · 15 ։ Թագ · իե · 17 ։ Գլ · բ · 20 ։
Գլ · բ · 1 · 5 ։
Հմր · Գլ · ժ · 1 ։ իդ · 6 · ր Թագ · ա · 14 · 16 ։
Թագ ժշ · 15 ։ Գոր · ի · 83 ։ Թես · բ · 5 ։
Օր · ժշ · 19 ։

ն ք · զբ · 1095

ընել իր ։ ։ Ի ցան ժը 33 Դոր իդ · 9 · իդ 16 · 29

ժ Մ Ֆ ա զ · 4 · ։ Ե Ի բ ընտ ղը ։ Ես ա · 18 · ։ ե 3 · ։ ։ Մ Ի բ · զ · 2 · 3 ·

։ Դ ա ա ե 1 · ։

Ե Շ ։ Խղ 5 · 6 ·

Ե ։ ։ բ 23 · ։ Ա ։ ։ 10 · ։ 16 ·

Հ Դ ա ա գ 1 ·

Ն Դ ա ա է 7 · ժ է 1 ·

Ը Դ ա ա գ 12 ·

Ե Դ ա ա գ 2

։ Դ ա ա է · 10 ·

։ Դ ա ա բ 13 ·

Ն Դ ա ա է · 15 · 16 ·

Ը Դ ա ա զ · 14 · 32 ·

Դ ա ա ժա · 1

Ա Ե ւ է · 13 ·

Ղ Գ ւ ժա · ։

Ը Գ ւ · ը 3 19 ·

Դ ա ա բ · 23 · Գ ւ · բ · 7 · է · ժ · 19 ·

Գ ւ · ժ · 24 ·

Ը Գ ւ · բ · 5 · Բ · 20

Ո Ք ա · ժդ 11 ·

Բ Ցե ա իդ 13 · Սպ ձա · 13 · 14 ·

Ձ Ղ է իգ 1 · ։ 15 · Ե ։ Բ Օ ։ · իբ 15 · Ե ։ Ցե ա · իդ 29 ·

Հ Ա յ · 9 ·

Է ։ ։ ժդ · 18 · 31 ·

աւին Մէզի զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրած չես , ու բնաւ մար-
5 դու ձեռքէ բան մը առած չես · Եւ անիկայ ըսաւ անոնց · Այսօր Տէրը ու անոր ծառայը ձեզի վկայ ըլլան , որ դուք իմ ձեռքիս մէջը բան մը չգտաք · Եւ անոնք ըսին . Վկայ
6 ըլլա՛ն · Ան ատենը Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ , Մովսէսը ու Ահարոնը ընտրողը , և ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է ։
7 Ու հիմա առաջ կեցէք , և Տէզի հետ Տէրոջը առջեւը քննեմ ան բոլոր Տարդարութիւնները որ Տէրը ձեզի
8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ , Երբոր Յակոբ Եգիպտոս գնաց , հո՛ն ձեր հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին . և Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեց , որոնք ձեր հայրերը Եգիպտոսէն դուրս հանեցին ու զանոնք ա-
9 տեղ բնակեցուցին · Բայց անոնք հիրնոյ Տէր Աստուածը մոռցան անիկայ ալ զանոնք Հասորի զօրագլուխը Նզոր Սիսարային ձեռքը ու Փղշտացւոց ձեռքը և Մովաբ թագաւորին ձեռքը մատնեց , ու անոնց հետ պատերազմ բռին ։
10 Եւ Տէրոջը աղաղակելով ըսին . Մենք մեզ գործեցինք , քանզի Տէրը թողուցինք , և Բահաղներուն ու Աստարովթին ծառայութիւն ըրինք · և հիմա Ազ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատէ , ու քեզի
11 ծառայութիւն պիտի ընենք ։ Եւ Տէրը Երոբահաղ , Բեդանը , Եփթայէն ու Սամուէլը խրկեց , և ձեր չորս կողմի թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ ազատեց , ու ապահովու-
12 թեամբ բնակեցաք ։ Ու երբոր տեսաք որ Նաամոնացւոց թագաւորը Նաաս ձեր վրայ կու գայ , Ինծի ըսիք . Չէ , անպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը րլայ , թէպէտև ձեր Տէր Աստուածն
13 էր · Եւ հիմա՛ ահա ան թագաւորը , Որն որ ընտրեցիք ու ուզեցիք , ահա Տէրը ձեր վրայ թա-
14 գաւոր մը դրաւ · Թէ որ Տէրոջմէ վախնաք , ու անոր ծառայութիւն ընէք , և անոր խօսքին չհակադդ ըլլաք , ու Տէրոջը պատուիրանքին դէմ չկենաք , ան ատենը թէ դուք և թէ ձեր թագաւորը որ ձեր Տէր Աստուծոյն ետեւէն պիտի
15 երթաք . Բայց թէ որ Տէրոջը խօսքին չհնազանդիք ու Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք , ան ատենը Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ ձեր հայրերուն վրայ պիտի ըլ-
16 լայ · Եւ հիմա կացէ՛ք ու տեսէք ան մեծ բանը որ Տէրը ձեր աչ-
17 քերուն առջեւը պիտի ընէ · Այսօր ցորենի հունձքի ժամանակ չէ՞ · Ես Տէրոջը պիտի աղաղակեմ , և անիկայ որոտումներ ու անձրեւ պիտի խրկէ , որ հասկընաք ու տեսնէք թէ Ձեր Տէրոջը առջեւը մեծ չարութիւն ըրիք՝ ձեզի թագաւոր
18 մը ուզելով · Ան ատենը Սամուէլ Տէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը նոյն օրը որոտումներ ու անձրեւ տուաւ և ամբողջ ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէլ-
19 էն խիստ վախցաւ ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ · Քու Տէր Աստուածդդ աղօթք րլլ քու ծառաներուդ համար որ չմեռնինք , քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ — չարութիւն ալ աւելցուցինք՝
20 որ մեզի թագաւոր ուզելնիս · Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ . Մի վախնաք դուք ըեէ ասը բոլոր չարութիւնը ըրիք , սակայն Տէրոջմէ մի՛ խոտորիք , ու բոլոր սրտովնիդ
21 Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք Եւ ամէ՛ն մի խոտորիք · Զանզի ոչինչ բաներու ետեւ գնա՛ք Ըլլա՛ն որ անոնք չեզ օգուտ մը ընելու ու չեզ ազատելու կարող չեն ինչու
22 որ անոնք ոչինչ են , Քանզի Տէրը իր մեծ անունին համար՝ Իր ժողովուրդը չթողուր որովհետև Տէրը ուզեց ձեզ իրեն ժողո-
23 վուրդ ընել · Բայց ես , բաւ լինի որ Տէրոջը դէմ մեղք գործեմ Եզեի համար աղօթք ընելն ետ կենալով , հապա ես ձեզի ճաշակ ու չիտակ ճամրան պիտի
24 սորվեցընեմ · Միայն թէ Տէրոջմէն վախցէք , և ճշմարտութեամբ — բոլոր սրտովնիդ անոր ծառայութիւն ըրէք քանզի տեսաք որ ան-
25 նիկայ ձեզի համար ինչ Մեծ բաներ բրաւ · Իսկ թէ որ չարութիւն ընէք չարունակէք , Թէ դուք և թէ ձեր թագաւորը կպիտի կորսուիք ։

ԳԼ ԺԳ

1 Սաւուղ մէկ տարեան թագաւոր էր ու երբոր Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ
2 Սաւուղ Իսրայէլին իրեն համար մարդ ընտրեց իրեն համար երկու հազարը Սաւուղին հետ Միքմաս ու Բեթէլի լեռն էին , և Յովնա-

ն ք · զբ · 1095

· Ը · ակ · իգ · ։ · Ցե ա ժ 12 · Գ ւ է · 9 · 10 · Ցակ · ե · 16 · 17 · 18 ·

ֆ Գ ւ · ը · 7 · ։ Ե ւ ժդ · 31 · Տե ա Եզ · ժ 9 ·

Բ Ե ւ թ 25 · ժ 17 · Ցակ ե · 15 · ։ Ցօ ։ ե 16 · Է ր Օ ր · ժա 16 ·

Ր Երեմ ժգ 19 · Ամ ը 18 · ։ Կոր ը է · Ե Ցե ա է 9 · Սաղ ճգ 5 · Երեմ ժդ 21 · Ե գակ · ե 9 · 14 ·

Ա ւ Թագ գ 13 · Սաղ դդ · 14 ·

Է ր Օ ր է 7 · 5 · ժդ 2 · Մաղ ։ 2 ·

Ը Դոր · ժբ 5 · Հռով ։ 9 · Գղ ։ · 9 · Ե Ցե մ ։ 8 ·

Ք Թագ ։ · 36 · ՈՄՆ · 9 · 27 · Ե ոհմ գ 16 · Ե Սաղ · ւգ · 11 · Ընտ 3 11 ·

Ի Դղ ժբ · 18 ·

Ա Ես ե 12 · Ի ր Օ ր 21 · Սաղ ճկդ · 2 · Ե ր Օ ր իբ 36 · ։ Ցե ա իդ 20

1093

Ն·Ք·ԶԲ· 1093

– Գ, ՛ 26

Բ Գե՛ Ժ 5·

՛ Ա–՛· տուն. պատելը՝

Ղր ԱՐՆ·Ժգ 9·

Ե Գե՛ ՅՆ 11·

–ել Յովնաթանին հետ – Բենիամի-
նի Գաբաան կր. ու մնացած ժո-
ղովուրդը ամէն մարդ իր վրանը
կր գնէր։
3 Եւ Յովնաթան Դաբայի մէջ և
պղտ Փղշտացւոց Բ պահապան զօր-
քերը զարկաւ. ու Փղշտացիք լսե-
ցին։ Ըն ատենը Սաուղ բոլոր
երկրին մէջը փող ՚ի՛նկրնել տուաւ.
րսելով. Եբրայեցիները թող լսեն։
4 Եւ բոլոր Իսրայէլը լսեց որ Սա-
ուղ Փղշտացւոց պահապան զօր-
քերը զարկաւ. և Իսրայէլ ՚Փղշ-
տացւոց առջևը ատելի եղաւ.
ու ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ
5 Սաուղին քովը ժողվուեցան։ Եւ
Փղշտացիք –ը ժողվուեցան որ
Իսրայէլի դէմ պատերազմ բնեն Ե
անոնք երեսուն հազար կառք ու
վեց հազար ձիաւոր ունէին և ժո-
ղովուրդը ծովուն եզերքը եղող ա-
ւազին չափ շատ էր ու ելան՝
և Բեթաւենին արևելեան կողմը
6 Մարթասի մէջ բանակեցան։ Ու
Իսրայէլի մարդիկները դիրնք նե-
ղութեան մէջ տեսան. և ժողո-
վուրդը խիստ չփոթած ըլլալով՝
՚պրերու. թուփերու. ժայռե-
րու. աշտարակներու ու փոսերու
7 մէջ պահուեցան։ Ու Եբրայեցիք
Յորդանանէն գագի ու Գաղաադի
երկիրը անցան. բայց Սաուղ դեռ
Գաղգաղայի մէջ էր ու բոլոր ժո-
ղովուրդը դողալով անոր ետևէն
կ'երթային։
8 Ու անհկայ Սամուէլին որոշած
ժամանակին չափ եօթը օր սպա-
սեց. բայց Սամուէլ Գաղգաղա
չգալուն համար ժողովուրդը ա-
9 նոր քովին ցրուեցաւ։ Ու Սաուղ
ըսաւ. Ողջակէզը և խաղաղութեան
զոհը ինծի մատ բերէք. ու ինքը
10 ողջակէզը մատուց։ Ու երբոր ա-
նհկայ ողջակէզը մատուցանելը լը-
մնցուց, ան ատենը Սամուէլ ե-
կաւ. և Սաուղ ելաւ զանհկայ
11 դիմաւորելու ու բարևելու։ Ու
Սամուէլ ըսաւ. Ի՞նչ ըրիր։ Եւ
Սաուղ ըսաւ. Տեսայ որ ժողո-
վուրդը իմ քովէս կը ցրուի, ու
դուն ես՝ որոշած օրերուդ մէջ չե-
կար, ու Փղշտացիք Մարմասի մէջ
12 ժողվուած են, Ու ըսի. Փղշտացիք
հիմա իմ վրաս Գաղգաղա պիտի
իջնեն, ու ես Տէրոջը առջևը ա-
ղօթք ըրած չեմ. ուստի ՚համար-
ձակութիւն ընելով՝ ողջակէզը մա-
13 տուցի։ Ու Սամուէլ ըսաւ Սաուղ-
ին. Հնիմարութիւն ըրիր. որ
Տրու Տէր Աստուծոյդ բերդ պա-
տուիրած պատուիրանքները չպա-
հեցիր քանդի հիմա Տէրը քու
թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վրայ
Ն Բ Գ Ե 1093

Ը Գե՛ ՅՆ 28·

Ր Սպղ·ՅԹ 20· Գոր Ժգ 22·

Ժ Գե՛ Ժգ 2·

Ի Կ–՛· Գաբաան Կ՛ղ՛ 3·

Ի Ջեռ Ժգ 23·

Լ Յես Ժգ 3· Ժը·13· 14·

Ի Դ.Եմ.Ժա. 34·

Ջ Տ՚ես Ա Թագ Իդ 14· Եբեմ. Իդ 1·

Ի Գե՛ Ժ·1· Ժ·

Ա Գ Ե Ա Դ

1 Յովնաթան՝ առաջ իր հօր, քահանային և
ժողովուրդին գիտնալուն՝ կ'երթայ. ու Տրաշ-
քով մը Փղշտացւոց պահապան զօրքերը կը
զարնէ. 15 որոնց վրայ Աստուծոյ վախը խյ-
նալով՝ կը սկսին մկկնկ զարնել։ 17 Սա-
ուղ՝ քահանային պատասխանին չսպասելով,
թշնաժաց վրայ կը յարձակի։ 21 Իսկ գերի
բռնուած Իսրայէլացիները, ու պահուըտած-
ներն ալ անոր հետ կը միանան Փղշտացւոց
դէմ։ 24 Սաուղին անմտարար երդումբ ը-
նել տալովը՝ յաղթութիւնը ետ կը մնայ։ 32
Սաուղ ժողովուրդը կը զսպէ արիւն ուտելէն։
35 Սեղան մը կը շինէ։ 36 Յովնաթան վճռա-
կամ կը բռնուի բայց ժողովուրդը կ'ազատէ
զանիկայ։ 47 Սաուղին զօրութիւնը ու անոր
գերդաստանը։

Ն·Ք·Դ·
Իբր 1187

1 Ա՛յնւ հղաւ որ՝ մէկ օր մը Սաւուղին
որ ին Ցոնաթանը իր զէնքերը
կրող մանչուն ըսաւ . Եկուր , ան-
դիի կողմը հղող Փղշտացւոց պա-
հապան զօրքին անցնինք . բայց իր
2 հօրը չիմացուց ։ Ու Սաւուղ Գա-
բայային ծայրը՝ Մադրոնի մէջ ե-
ղող նռնենիին տակը կը նստէր . և
անոր հետ եղող ժողովուրդը մօտ
3 չարիւր մարդու չափ էր ։ Ու Հե-
զիի որդւոյն Փնէհէսի որդւոյն
Ի Խաբաթին եղբօրը Ա՛քիտովբին
որդին ՚Ի՛քիան՝ Սէլովի մէջ Տէ-
րոջը քահանան էր , որ Է ե փուտ կը
հագնէր . ու ժողովուրդը Ցոնա-
4 թանին երթալը չէր գիտեր ։ Եւ
ան կիրճերուն մէջը , ուակից որ
Ցոնաթան Ի փղշտացւոց պահա-
պան զօրքին անցնիլ կ՚ուզէր , մէկ
կողմանէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու
մէկալ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը
կար , որոնց մէկուն անունը Բազէս՝
5 ու մէկալին անունը Սէնա էր ։ Ան
քարաժայռներուն մէկը՝ հիւսիսա-
յին կողմը՝ Մաքմասին դիմացին
էր , ու մէկալը հարաւային կողմը՝
* կամ՝ Գա- 6 *Գաբայային դիմացն էր ։ Եւ
բային Ցոնաթան իր զէնքերը կրող ման-
չուն ըսաւ . Եկուր ասանկ անթլփատ-
նեղուն պահապան զօրքին անց-
նինք , գուցէ եւ որ Տէրը մեր ձեռ-
ք. գործը բան մը ընէ . քանզի Ղշատ
մարդով կամ քիչ մարդով ազա-
տելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէ-
7 րոջը առջեւը ։ Ու իր զէնքերը կը-
րող անոր ըսաւ Ինչը որ քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . յառաջ գը-
նա . ես քեզի հետ կ՚երթամ քու
8 ուզածիդ պէս ։ Եւ Ցոնաթան
ըսաւ . Հիմա մենք ան մարդիկնե-
րուն անցնինք . ու անոնց երե-
9 նանք . Թէ որ մեզի այսպէս ըսեն
կայնեցէք՝ մինչև որ մենք ձեզի
գանք , ան ատենը մեր տեղը կայ-
10 նինք , ու անոնց չելլենք ։ Բայց
Թէ որ այսպէս ըսեն . Մեզի եկէք ,
ան ատենը կելլենք քանզի Տէրը
զանոնք մեր ձեռքը տուած է ու
Ե ասիկայ մեզի նշան ըլլայ ։ Ու երբ-
որ երկուքին Փղշտացւոց պահա-
պան զօրքին երեցան , Փղշտա-
ցիք ըսին Ա՛նա Երբայեցիք իրենց
պահուըտած ծակերէն դուրս կ՚ել-
12 լեն ։ Եւ պահապան զօրքերը Ցոն-
աթանին ու անոր զէնքերը կրողին
պատասխան տուին ու ըսին Մե-
զի եկէք , ու ձեզի մէկ բան մը ի-
մացընենք ։ և Ցոնաթան իր զէն-
քերը կրողին ըսաւ Իմ հետեւս ե-
կէք . քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէ-
13 լին ձեռքը կու տայ ։ Ու Ցոնա-
թան ձեռքերովն ու ոտքերովը ե-
լաւ . և անոր զէնքերը կրողն ալ
անոր հետևէն . ու Ցոնաթանին
առջեւը ինկան . անոր զէնքերը կը-
րողն ալ անոր հետևէն կը մեռցը-
14 նէր ։ Եւ Ցոնաթան ու անոր
զէնքերը կրողը ասանկ առաջին կոտո-
րածին մէջ՝ քսան մարդու չափ
մեռցուին կէս լծավարի չափ գետ-
15 նի վրայ ։ Ու բանակին մէջը՝ դաշ-
տին մէջը՝ ու բոլոր ժողովուրդին
մէջը ընդոստութիւն եղաւ . պահա-
պան զօրքերը ու Բաւարառուներն
ալ զարհուրեցան , ու երկիրը դո-
ղաց , անանկ որ Ա՛նոնց վրայ Աստու-
ծոյ Ի՛մանէ Ի վախ մը ինկաւ ։
16 Եւ Բենիամինի Գաբաայէն Սա-
ւուղին դիտերը տեսան որ՝ ահա ան
բազմութիւնը Ի մեծ շփոթութեան
մէջ է ու երթալով կը ցրուի ։
17 Եւ Սաւուղ իր հետը եղող ժողո-
վուրդին ըսաւ Այժմ անցուցէք ,
ու նայեցէք որ մեզմէ ով գացեր
է ուստի անոնք աչքէ անցուցին ,
և ահա Ցոնաթանը ու անոր զէն-
18 քերը կրողը չկար ։ Ան ատենը
Սաւուղ Ա՛քիային ըսաւ . Աստու-
ծոյ տապանակը մօտեցուր . քանզի
ան ատենը Աստուծոյ տապանակը
19 Իսրայէլի որդւոցը հետն էր ։ Ու
երբոր Սաւուղ Ն քահանային հետ կը
խօսէր , Փղշտացւոց բանակին մէջի
աղմուկը երթալով կը շատնար .
և Սաւուղ ըսաւ քահանային .
20 Ձեռքդ քաշէ ։ Ու Սաւուղ և իր
հետը եղող բոլոր ժողովուրդը մէկ-
տեղ ժողովուեցան , ու մինչև պա-
տերազմին դաշտը գացին . և ահա
Իւրաքանչիւր մարդ իր սուրը իր ընկերին
վրայ դարձուցեր էր ու շատ մեծ
21 խռովութիւն մը էր ։ Եւ ան Եբ-
րայեցիները՝ որ առաջուց Փղշտա-
ցւոց հետ էին , ու չորսկայ Երուե-
նէրէն անոնց հետ բանակը ելեր էին ,
անոնք ալ Սաւուղին ու Ցոնա-
թանին հետ եղող Իսրայէլին հետ
22 միացան ։ Ու Եփրեմի լեռանը վրայ
Ծպահուըտած Իսրայէլի բոլոր մար-
դիկները՝ Փղշտացւոց փախչիլը լսե-
լով , անոնք ալ անոնց հետևէն պա-
23 տերազմին մէջը մտան ։ Եւ ան
օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու
պատերազմը Ի՛նթիա անը անցաւ ։
24 Եւ ան օրը Իսրայէլի մարդիկները
տաղնապեցան . քանզի Սաւուղ
Ժողովուրդին երդում բնկ տուեր
էր ըսելով . Ո՛վ որ մինչև իրիկուն
հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ , որպես
զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնմ .
ու բոլոր ժողովուրդը ընթանը հաց
25 չուրաւ . Եւ բոլոր Ժողովուրդը
մէկ անտառ մը մտաւ , ու Ն գետնի
26 երեսին վրայ մեղր կար ։ Ու երբոր
ժողովուրդը անտառը մտաւ , տես-
սաւ որ մեղր կը վազէր . բայց ձեռ-

Ն·Ք·Դ·
Իբր 1087
Ը Դատ·Է·
7 ։ Ցոբ·Ժբ·
11 ։
Բ Գլ·Ժգ·
17 ։
Ժ Ծն·Լ·
5 ։
Է Հմր 20 ։
Լ Թագ· Իե·
21 ։
Ի Դատ·Է·
22 ։ Բ Մն·
Ի·23 ։
Ե Ել·Ժդ·30։
Աղ Խդ·
6·7։ Ովս·
ա·7։
Գ Գլ·Ժդ·5։
Յ Ցես·Գ·
26 ։
1 Եէր·Եր·
կիրը տես
ր Օր·Թ·
2ա ։ Մատ·
դ 5 ։
Ղ Ել·դ·8։
Թագ·Ժդ·
28 ։ Մատ·
դ·4 ։

ՆԿՐ 1087

քը բերնին ուռանգրնող չխար քանզի Հոգովուրդը երդումն վախցաւ։
27 Եւ Յովնաթան չսկզ, երբոր իր հայրը Հոգովուրդին երդում բնել տուաւ։ ուստի իր ձեռքի դաւազանին ծայրը երկրնդուց, ու դանիկայ մեղրին խորխոխն մէջը խոթեց. ու իր ձեռքը բերանը տանելով,
28 աչքերը բացուեցան։ Ան առնոր Հոգովուրդէն մէկը պատասխան տուաւ ու բսաւ. Քու հայրդ Հոգովուրդին մեծ երդում բնել տուաւ՝ ըսելով. Անոր հաց ուտող մարդը անիծալ ըլլայ։ Եւ Հոգովուրդը
29 նուաղած էր։ Ու Յովնաթան բսաւ. Իմ հայրս Հոգովուրդը նեղութեան մէջ ձգեց. նայեցէք ասա մեղրին րիչ մը ուտելուս պէս՝
30 աչքերս բացուեցան. Ալ որչափ աւելի՝ թէ որ Հոգովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կրնանալով ուտէր. գանդի հիմա Փղշտացւոց մէջ *աւելի մեծ կոտորած կ՚ըլար՝։
31 Եւ ան օրը անոնք Փղշտացիները Մաքմասէն մինչև Այղղոնը զարկին. ու Հոգովուրդը խիստ նուաղ
32 ղեցաւ։ Եւ Հոգովուրդը աւարին վրայ բնկաւ. ու ոչխարներր, արջառները, և որթերը առին, ու դետնի վրայ մորթեցին. ու Հոգո-
33 վուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ, գանդի արիւնով կ՚ուտէ։ Եւ անոնկայ բսաւ. Ընորհնութիւն ըրիր. հիմա բնդի մէկ մեծ քար մը
34 դլորեցէք։ Ու Սաւուղ բսաւ. Հոգովուրդին մէջը ցրուեցէք, և ասնոնց ըսէք. Ամեն մարդ իր արջառը ու իր ոչխարը բնդի մօտեցրնէ, ու հոս մորթէ և ուտէ, ու արիւնով ուտելով՝ Տէրոջը դէմ մեղր չդործէ։ Ուստի բոլոր Հոգովուրդը՝ ամեն մարդ իր ձեռքովը ան դիշերը իր արջառը մօտեցուց, ու հոն մոր-
35 թեց։ Եւ Սաւուղ *Տէրոջը սեղան շինեց, աս է Տէրոջը համար Ս------ը չինած առջի սեղանը։
36 Եւ Սաւուղ բսաւ. Գիշերով Փղշտացւոց ետևէն իջնենք, ու մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ գանոնք թալանենք, ու անոնցմէ մարդ մը չմոռնանք. և անոնք ըսին. Քու աչքերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ։ Ուքահանան բսաւ. Հոս Աստուծոյ
37 քովը մօտենանք։ Եւ Սաւուղ Աստուծոյ հարցուց՝ ըսելով. Փղշտացւոց ետևէն իջնե՞մ. գանոնք Իսրայէլին ձեռքը պիտի տա՞ս։ Բայց *ան օրը պատասխան չտուաւ անոր։
38 Ան առնոր Սաւուղ բսաւ. Ձեռս մօտեցէք՝ Հոգովուրդին բոլոր ին-

ՆԿՐ 1087

խաններր. և հասկըցէք ու տեսէք թէ այսօր աս մեղքը որոնն է,
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող *Տէրը կենդանի է որ՝ թէ որ իմ որդւոյս Յովնաթանին ալ ըլլայ, անպատճառ պիտի մեռնի. ու բոլոր Հոգովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկար։ Ան առնոր ամենկայ բոլոր Իսրայէլին բսաւ. Դուք մէկ կողմը կայնեցէք, ու ես և իմ որդիս Յովնաթանը միւս կողմը կայնինք. ու Հոգովուրդը Սաւուղին բսաւ. Ընչքերուդ հաճոյ երևցաւ
41 ար ըրէ։ Եւ Սաւուղ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բսաւ. Ճշմարտութիւնը յայտնէ. Դև Յովնաթանը ու Սաւուղը վիճակ բռնուեցան, ու Հոգովուրդը ազատ մնաց։
42 Եւ Սաւուղ բսաւ. Իմ վրաս՝ ու իմ որդւոյս Յովնաթանին վրայ վիճակ ձգեցէք. ու Յովնաթանը բըռ-
43 նուեցաւ։ Եւ Սաւուղ Յովնաթանին բսաւ. Ինծի իմացուր թէ ինչ ըրիր. ու Յովնաթան անոր իմացուց ու բսաւ. *Ձեռքիս գաւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կերեր եմ. -- ահա ես պիտի մեռ-
44 նիմ։ Եւ Սաւուղ բսաւ. *Աստուած ինծի այսպէս ու ասկե աւելի բնէ՝ Վոր անշուշտ պիտի մեռնիս,
45 Յովնաթան։ Բայց Հոգովուրդը Սաւուղին բսաւ. Յովնաթանը պիտի մեռնի, ան որ այսօր Իսրայէլի մէջ աս մեծ փրկութիւնը բըրաւ. բաւ լինի, *կենդանի է Տէրը՝ որ անոր գլխուն մէկ մազը դետինը պիտի չկ՚իյնայ. գանդի այսօր Աստուծով յաղթուեր էր բրաւ։ Ուսկսա Հոգովուրդը Յովնաթանը ա-
46 դատեց, ու անիկայ չմեռաւ։ Եւ Սաւուղ Փղշտացիներէն ետ գարձաւ, ու Փղշտացիք իրենց տեղը դացին։
47 Ուստի Սաւուղ սկսաւ Իսրայէլի վրայ թագաւորել. ու բոլոր շրջակայ թշնամիներուն հետ՝ -ին Մովաբին հետ, և Ամմոնի որդւոց հետ, Եդոմի հետ, Սուրայի թագաւորներուն հետ, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ բրաւ. և որ կողմը որ դարձաւ, յաղթութիւն
48 բրաւ։ Ու †ղօրք Հոգովով՝ Ամաղկը զարկաւ, և ազատեց Իսրայէլը՝ իր կողոպտիչներուն ձեռքին։
49 Ու ‡Սաւուղին որդիքը՝ Յովնաթան, Յեսուի ու Մելքիսաւէ կին. և անոր երկու աղջիկներուն անուններր՝ առջինին անունը՝ Մերբով, ու պզտիկին անունը Միղ-
50 քոլ էր։ Եւ Սաւուղին կնկանը անունը Աքինոամ էր՝ Աքիմասին աղջիկը, ու անոր զօրավարին ա-

* ԳՍ. չաս մեծ կոտորած չընչաւ։
* ՍՄ. ՚ի՞ս
* ՍՄ. ՚ի՞ս
Տէր 1 Թագ. Հոգ. 5։
ՂԱռակ. Հզ. 33։ Գոր. ա. 24։
ՂՅես. է. 16։ Գլ. Հ. 20, 21։
ՂՅես. է. 19։
— Հմր 27։
— Հռութ. ա. 17։
Ղ Հմր 39։
* Թագ. Հգ. 5։ Թագ. ա. 52։ Ղռ. իա. 18։
ՃԳԼ. ժա. 11։ Ա Թագ. ժ. 6։
† Կ՚ք. քաղաքին ընդդէմ — Գլ. Հե. 3, 7։
‡ Գլ. լա. 2։ ա ՄՆ Ը. 33։

ՃՂՀ. ե. 17։ է. 26։ Հէ. 16։ ԺՐ. 26։ Բ Օր. Հգ. 16, 23. 24։
ՃԳԼ. է. 17։
ՃԳԼ. Հչ. 6։ ՂՅես. է. 14։ Գլ. Հ. 19։ ՂԴատ. ի. 2։

Ն · Ք · ԴԿ · Իրը 1087

† ԳԼ · Թ · 1 ·

ո ԳԼ · Ր · 11 ·

Նուսը Աբենները էր՝ Սաւուղին հօր·
51 Եղոբոամ Ներին որդին ։ † Եւ կին՝ Սաւուղին հայրն էր, ու Աբենները հայրը Նէր՝ Աբիելին որդին էր ։
52 Եւ Սաւուղին բոլոր օրերը՝ Փըղշտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ կար . ու Սաւուղ ամէն տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղողը † իր քովը կը ժողվէր ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Սամուէլ կը խրկէ Սաւուղ՝ որ երթայ Ամաղկէց Ջարդէ ։ 6 Սաւուղ Կենցիներուն մարդասխրութիւն կը ցուցընէ ։ 8 Ագագին, ու աւարին ազկներուն կը խնայէ ։ 10 Սամուէլ կ'իմացընէ Սաւուղին Թէ Աստուած ինչպես մերժեց զանիկայ իր անհնազանդութեանը համար ։ 24 Սաւուղ կը խոնարհի ։ 32 Սամուէլ Ագագը կը մեռցընէ ։ 34 Սամուէլ ու Սաւուղ կը գաւուին ու իրենց տեղը կ'երթան ։

Իրը 1079
— ԳԼ · Թ · 13 ·

1 Ու Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին . — Տէրը զիս՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծելու խրկեց . ու հիմա Տէրոջը խօսքին լսէ ։
2 Բերուն ձայնը մտիկ ըրէ ։ Զօրաց Տէրը այսպես կ'ըսէ · Միտքս բերի ինչ որ Ամաղկը ըրաւ Իսրայէլին, անոր եգիպտոսէն ելած ատենը՝
Բ Եզ · ժէ · Տ, 14 ; Թուա · իդ · 29 ; Ը Օր · իե · 17, 18 · 19 ·
3 Հիմա դնա, ու Ամաղկը զարկ, և անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պես բնաջինջ ըրէ, ու անոր չխնայես . և էրիկ մարդն մինչև կնիկ մարդը, ու տղայն մինչև կաթնակերը, արջառն մինչև ոչխարը, և ուղտին մինչև էշը սպաններես ։
4 Ռւստի Սաւուղ ժողովրդը կանչեց, ու Տելաիմի մէջ զանոնք համրեց, որ երկու հարիւր հազար հետեւակ զօրք էին, ու Ցուդայեանք
Թ Թուա · իդ · 21 ; Դատ · ա · 16 ; գ · 11 ·
5 ալ տասը հազար ։ Եւ Սաւուղ մինչև Ամաղկացւոց մէկ քաղաքը գնաց, ու հեղեղատին մէջը դարաս
Ի Ծն · ԺԶ · 25 ; ԺԹ · 12 ; 11 ; Ցպտ · ԺԶ · 4 ·
6 նակալ եղաւ ։ Եւ Սաւուղ † Կենցիներուն ըսաւ · Գացէք, զատուեցէ՛ք, — Ամաղկացւոց մէջէն իջէք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զարնեմ . քանզի Դուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն ըրիք, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը ։ Ռւստի կենցիները Ամաղկացւոց մէջէն դատուեցան ։
7 Եւ Սաւուղ՝ Եւիլայէն մինչև Եգիպտոսին դիմացի Շուրը՝ Ամա-
8 ղկը զարկաւ . Ու * Ամաղկին թագաւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու իրոլոր ժողովուրդը սուրի բերաւ ։
9 Նով Ջարդեց ։ Բայց Սաւուղ ժողովուրդին հետ՝ Ագագը, և ոչխարներուն ու արջառներուն ա-
10 զկները ու * գերերը, և գառները, ու ամէն պատուական բաները խնայեցին, և չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա բոլոր անարդ ու անպիտան անասուններըը ջարդեցին ։
10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եւ-
11 ղաւ, ըսելով · Ես Սաւուղը թագաւոր ընելուս զղջացի . Դարձի ինձմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօսքերս կատարեց ։ Եւ Սամուէլ տրտմեցաւ, ու բոլոր գիշերը Տէրոջը աղաչեց ։
12 Ցաղակեց ։ Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ ելաւ, որ երթայ Սաւուղը դիմաւորէ · և Սամուէլին իմացուցին՝ ու ըսին · Սաւուղը Կարմեղոս եկաւ, և ահա իրեն համար † յաղթութեան նշան" կանգնեց, ու անկէ դառնալով անցաւ, ու Գաղգաղա իջաւ ։
13 Եւ Սամուէլ Սաւուղին քովը դնաց . ու Սաւուղ անոր ըսաւ . Ղ Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս .
14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ . Հապա ես ոչխարներուն ձայնը ինչ պիտի ըլլայ՝ որ իմ ականջս կու դայ, ու արջառ-
15 ներուն ձայնը որ ես կը լսեմ ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Զանոնք Ամաղկացիներէն բերին . Քանզի ժողովուրդը պինու ազկ ոչխարները ու արջառները ողջ թողուցին, որ զանոնք քու Տէր Աստուծոյդ զոհ մատուցանեն . սակայն մնացածները
16 Ջարդեցինք ։ Ն ատենը Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին . Կեցիր որ քեզի պատմեմ ինչ որ Տէրը ես գիշերը ինծի խօսեցաւ ։ Ն ալ անոր ը-
17 սաւ . Խօսէ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Ս — — — ն . Ցնչո դուն ‡ որ քու աչքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իսրայէլի ցեղերուն գլուխ եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ
18 թագաւոր օծեց . Եւ Տէրը քեզ մկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով . Գնա, ու այն մեղաւոր Ամաղկացիները նզովածի պես Ջարդէ, և անոնց դէմ պատերազմ ըրէ, մինչև
19 որ զանոնք բնաջինջ ընես . Ինչո՞ւ համար Տէրոջը ձայնին չհաղանդուեցաւ չըրիր, ու աւարին վրայ իյնալով՝ Տէրոջը առջեւը չա-
20 րութիւն ըրիր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին . Ցնչո՞ւ համար ես Տէրոջը ձայնին չհաղանդուեցայ ըրի, ու Տէրը զիս որ Ճամբան որ խրկեց, ան Ճամբան գացի, և Ամաղկի թագաւորը Ագագը բերի, ու Ամաղկը նզո-
21 վածի պես բնաջինջ ըրի ։ Նակայն ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովածներէն պինտ ազկները՝ որ ընտիր գաղգաղայի մէջ քու Տէր Աստուածդ զոհ մատուցանեն ։
22 Ցայդ զոհ բնեն ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ . Ս Միթէ Տէրոջը առջեւը ողջակէզները ու զոհերը՝ Տէրոջը ձայնին չհաղանդութիւն ընելու չափ

Ն · Ք · ԴԿ · Իրը 1079

Ի Հմր 35 ; Ծն · ղ · 6 ; 7 ; բ Թագ · իդ · 16 ·
Ջ Ցես · իր · 16 ; գ Թագ · Թ · 6 ·
ն ԳԼ · ժգ · 13 · Հմր 3 ; ՃՎ
Հ Հմր 35 ; ԳԼ · ժգ · 1 ·
Ն Ցես · ԺԵ · 55 ·
† Եբր · Հեռը
Ղ Ծն · ԺԴ · 19 ; Դատ · ԺԼ · 2 ; Հբ · ութ · գ · 10 ·
Ճ Հմր 9 · 21 ; Ծն · գ · 12 ; Ռոմ · իբ · 13 ·
ՃԳԼ · Թ · 21 ·
‡ Եբր · Թէև
Ի Հմր 13 ·
Ն Հմր 15 ·
Ն Սպ · Ծ · 8, 9 ; Ռոմ · իա · 3 ; Ես · ա · 11 · 12 · 13 · 16 · 17 ; Երեմ · է · 22 , 23 ; Միք · գ · 6 · 7 · Տ ; Հբր · ժ · 6 · 7 · Տ · 9 ·

ՀԱՃՈՅ է . ահա «նազանդութիւն նը՝ զոհէն , քան խոյ մտիկ ընելը՝
23 խոյերուն ճարպէն աղէկ է . քանզի ապստամբութիւնը՝ նախարդութեան մեղքին պէս՝ , ու կամաքորթութիւնը * կռապաշտութեան պէս՝ է . որովհետև դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , նա՝ անիկայ ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլլաս :
24 Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին . Մեղք գործեցի , որ Տէրոջը հրամանը ու քու խօսքերդ զանց ըրի . քանզի՝ ժողովուրդէն վախնալուս համար , անոնց խօսքը մտիկ
25 ըրի : Ուստի կ՚աղաչեմ , իմ յանցանքս ներէ՝ , և իմ հետս դարձիր , որ Տէրոջը երկրպագութիւն
26 ընեմ՝ : Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին . Ես քու հետդ չեմ դառնար . «քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , Տէրն ալ քեզ մերժեց՝ որ Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս :
27 Ու Սամուէլ դարձաւ որ ա՛ն՛ն՛ գնա՝ , բայց անիկայ՝ Հանոր վերարկուին ծայրէն բռնեց ,
28 որ պատռեցաւ : Ան ատենը Սամուէլ անոր ըսաւ . «Տէրը այսօր քու վրայէդ Իսրայէլին թագաւորութիւնը պատռեց , ու զանիկայ քեզմէ աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ :
29 Եւ Իսրայէլին Պատւէնը չստուգեցաւ , ու չզղջար . քանզի ան չէ՝ որ զղջայ : Եւ Սա՛՛՛ղ ըսաւ . Մեղք գործեցի . կ՚աղաչեմ , հիմա իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջևը՝ ու Իսրայէլին առջևը դարձիր , և իմ հետս դարձիր , որ քու Տէր Աստուածդ
31 երկրպագութիւն ընեմ՝ : Ու Սամուէլ Սաւուղին ետևէն դարձաւ , և Սաւուղ Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ :
32 Եւ ըսաւ Սամուէլ ըսաւ . Ամաղեկին թագաւորը Ագագը ինծի բերէք . ու Ագագ քնքշութեամբ անոր մօտեցաւ . և Ագագ ըսաւ . Անշուշտ մահուան դառնութիւնը
33 անցած է : Բայց Սամուէլ ըսաւ . «Ինչպէս որ քու սուրդ կնիկները անզաւակ թողուց , նոյնպէս ալ քու մայրդ կնիկներուն մէջը անզաւակ մնայ : Ու Սամուէլ Գագագացւոյն մէջ Տէրոջը առջևը կտոր կտոր ըրաւ Ագագը :
34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց , ու Սաւուղ իր տունը՝ Սաւուղին գաց
35 բաան ելաւ : Եւ Սամուէլ մինչև իր մահուան օրը՝ մէյմըն ալ Սաւուղը չտեսաւ . քանզի Սամուէլ Սաւուղին համար սուգ կ՚ընէր . և Տէրը Սաւուղը Իսրայէլի վրայ թագաւոր ընելուն գ ղջայ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Սամուէլ Աստուծմէ կը խրկուի զոհ մը մատուցանելու պատճառով , ու Բեթլեհեմ կու գայ : 6 Ընոր մարգկօրէն դատաստութիւնը կը յայտնի : 11 Սամուէլ Դաւիթը կ՚օծէ : 15 Սաւուղ Դաւիթը կանչել կու տայ որ զինքը նեղող չար ոգիէն հանգստութիւն գտնէ :

1 Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ . «Մինչև ե՞րբ Սաւուղին համար սուգ կ՚ընես . որովհետև Ես զանիկայ մերժեցի , որ Իսրայէլի վրայ չթագաւորէ . Եղջիւրդ եղով լեցուր , ու եկուր քեզ Բեթլեհեմացի Յեսսէին խրկեմ . քանզի «անոր որդւոցը մէկը ինծի թագաւոր ընտրեցի :
2 Ու Սամուէլ ըսաւ . Ի՞նչպես երթամ . թէ որ Սաւուղը լսէ , զիս կը մեռցընէ . և Տէրը ըսաւ . Հետդ մէկ երինջ մը առ , ու ըսէ՝ թէ՝
3 Ես Տէրոջը զոհ ընելու եկայ . Եւ Յեսսէն զոհին հրաւիրէ . ու Ես քու ընելոցդ բանդ ես քեզի կը հասկըցընեմ . և ինծի նշանակած օծես ան մէկը՝ որ քեզի պիտի ըսեմ :
4 Ու Սամուէլ Տէրոջը ըսածը ըրաւ . ու Բեթլեհեմ գնաց : Եւ քաղաքին ծերերը ընդողալով զանիկայ դիմաւորեցին , ու ըսին . Խնդրեմ՝ խաղաղութեամբ եկար :
5 Ըսաւ խաղաղութեամբ եկայ . Եւ անիկայ ըսաւ . Խաղաղութեամբ . Տէրոջը զոհ ընելու եկայ . Սրբուեցէ՛ք՝ ու իմ հետս զոհի եկէք . և Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ , և անոնք զոհի հրաւիրեց :
6 Ու երբոր անոնք եկան , Եղիաբը տեսնելով՝ Ըսաւ . Իրաւ որ Տէրմէ
7 րոջը օծեալը իր առջևն է : Բայց Տէրը Սամուէլին ըսաւ . Իւնոր երևոյթին ու հասակին երկայնութեանը մի՛ նայիր . քանզի ես զանիկայ անարդեցի . Ընորովհետև մարդուն նայելը չըլլար . քանզի Իմարդը՝ ||երևցածին կը նայի , բայց Տէրը
8 Իսրտին կը նայի : Եւ Յեսսէն Աբինադաբը կանչեց՝ , ու զանիկայ Սամուէլին առջևէն անցուց . և Սա՛՛էլ ըսաւ . Տէրը ասիկայ ալ
9 չընտրեց : Ու Յեսսէ Շամման անցուց . և Սա՛՛էլ ըսաւ . Տէրը
10 ասիկայ ալ չընտրեց : Ու երբոր Յեսսէ Սամուէլին առջևէն իր եօթը որդիները անցուց , Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ . Տէրը ասոնցմէ ՚ոչ
11 չընտրեց : Եւ Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ . Տղաքներդ ա՞յդչափ են : Ու անիկայ ըսաւ . Ետակաւին պիտի պզտիկը մնաց , և ահա անիկայ ոչխարները կ՚արածէ : Ու Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ . Իմարդ խրկէ՝ ու զանիկայ բերել տուր . քանզի մինչև որ անիկայ հոս չգայ , մենք «չենք
12 պիտի չնստինք : Ուստի Ամարդ խըրկեց , ու զանիկայ բերել տուաւ . և անիկայ Ակարմիր էր , ու աղուոր

Ն . ք . ՂՔ . իբր 1079
- Ժաղ . ե . 1 ; Ովս . զ . 6 ; Մտաո . ե . 24 ; թ . 13 ; Ժր . 7 ; Մարկ . Ժբ . 33 :
Ա Ր Օր . Ժը . 10 :
* Եբ . ու նայնութիւն ու թեքա. փիմ
՝ Գլ . Ժդ . 14 :
Ը Տես Բ Թագ . Ժբ . 13 :
- Եւ . իգ . 2 ; Ադակ . իԹ . 25 ; Նա . ծաւ . 12 , 13 :
՝ Տես գԼ . բ . 30 :
Ը գ Թագ . Ժա . 30 :
՝ Գլ . իբ . 17 , 18 ; գ Թագ . Ժա . 31 :
բ Թես . իգ . 19 ; Եզեկ . իդ . 14 ; բ Տիմ . բ . 13 ; Տիտ . ա . 2 :
ց Ճն . ե . 44 ; Ժբ . 43 :
- Եւ . Ժէ . 11 ; Թես . Ժդ . 45 ; Տես Դատ . ա . 7 :
Ւ Գլ . Ժա . 4 :
+ Տես գԼ . Ժթ . 24 :
ա Հմր 11 ; ԳԼ Ժղ . 1 :
Ֆ Հմր 11 ;

Ն . ք . ՂՔ . իբր 1063
- Գլ . Ժե . 35 :
Բ Գլ . Ժե . 23 :
Ե Գլ . Թ . 16 ; գ Թագ . Թ . 1 :
Ը Սաղ . Ղբ . 70 ; ԺԹ . 19 , 20 ; Գոր . Ժգ . 22 :
Թ Եբ . Սես սայ :
Ի Եբ . Հեռ քրէ
Ի Գլ . Թ . 12 ; ի . 29 :
Ղ Նէ . ը . 15 :
Ի Գլ . Թ . 16 :
ը Գլ . իա . 1 ;
Ը գ Թագ . բ . 13 ; գ Թագ . Թ . 22 :
Ժ Եզ . Ժթ . 10 , 14 :
Ի Գլ . Ժե . 13 ; ա Մն . իե . 15 :
Լ գ Թագ . Ժբ . 26 :
Խ Սաղ . ճԽե . 10 , 11 :
Ծ Ես . ծե . Տ :
Կ բ Կոր . Ժ . 7 :
Եբ . ալքերուն
Հ գ Թագ . բ . 39 ; ա Մն . իը . 9 ; Սագ . է . 9 ; Երեմ . Ժա . 20 ; Ժէ . 10 ; ի . 12 ; Գոր . ա . 24 :
Ն Գլ . Ժէ . 13 :
Ղ Գլ . Ժէ . 13 ; բ Թագ . Ժգ . 3 ; ա Մն . բ . 13 :
ճ Գլ . Ժէ . 12 :
Յ բ Թագ . է . 8 ; Սաղ . Ղբ . 70 :
Ն Գլ . Ժէ . 42 ; Ներ . ե . 10 :

աչքեր ունէր , ու դէմքն ալ գեղեցիկ էր : 13 Ետքն առին տէրը ըսաւ . Ելի՛ր , ասիկայ օձէ . քանզի ասիկայ ձայն տուաւ ինծի , ու ես ալ ետքէն եկայ : Ու ասիկայ իր եղբարցը մէջ օձեց . ու ան օրէն ետքը չտեսաւ զինքը : 14 Եւ տէրոջը Հոգին Սաւուղէն հեռացաւ . ու տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը անոր նեղութիւն կը հանէր : 15 Ու Սաւուղին ծառաները անոր ըսին . Ահա Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզի նեղութիւն կը հանէ : 16 Թիւն կու տայ . Մեր տէրը ձեր առջեւը եղող ծառաներուն ըսուցէ՝ որ աղէկ քնարահար մը փնտռեն , ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ ան չար ոգին քու վրադ գայ , անիկայ իր ձեռքովը խաղը զարնէ , ու դուն հանգստանաս : 17 Եւ Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ . Հիմա ինծի մէկ աղէկ քնարահար մը գտէք , ու զանիկայ ինծի բերէք : 18 Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ահա Բեթլեհեմացի Յեսսէին մէկ տղան տեսայ , որ քնար զարնելը գիտէ , ու ան՝ նիկայ զօրաւոր , պատերազմող , ճարտասան , ու գեղեցիկ տեսքով կտրիճ մըն է , և Տէրը անոր հետն է : 19 Ու Սաւուղ Յեսսէին պատգամաւորներ խրկեց ու ըսաւ . Ոչխարներուն քովը գտնուող տղադ Դաւիթը ինծի խրկէ : 20 Եւ Յեսսէ էշէն մը հայ , տիկ մը դինի , ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ իշուվրայ Բեթլեհեմէն , ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սաւուղին խրկեց : 21 Եւ Դաւիթ Սաւուղին եկաւ , ու անոր առջեւը կայնեցաւ . և Սաւուղ զանիկայ շատ սիրեց , ու Դաւիթ անոր կապարճակիրը եղաւ :

22 Եւ Սաւուղ Յեսսէին խրկեց ըսելով . Դաւիթը թող իմ առջեւս կայնի . քանզի անիկայ իմ աչքիս մէջ շնորհք գտաւ : 23 Ու երբոր Աստուծմէ չար ոգին Սաւուղին վրայ կու գար , Դաւիթ քնարը կ՚առնէր , ու իր ձեռքովը կը զարնէր . և Սաւուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար , և չար ոգին անոր վրայէն կ՚երթար :

ԳԼ · ԺԷ

1 Իսրայէլացւոց ու Փղշտացւոց բանակները պատերազմելու պատրաստուած ըլլալով : 4 Գողիաթ Տպարուածքեամբ կու գայ մենամարտութեան հրաւիրելու : 12 Դաւիթ՝ իր հօրմէն եղբայրները տեսնելու խրկուելով՝ մենամարտութեան մտնելու կը համարձակի : 28 Եղիաբ կը յանդիմանէ զանիկայ : 30 Դաւիթ Սաւուղին առջեւ կը բերուի : 32 ու Հոն իր վստահութեան իրաւունքը կը ցուցընէ : 38 առանց զէնքի՝ հաւատքով զօրաւորած : ան հակառակ կը սպառնէ : 55 Սաւուղ Դաւիթին վրայով տեղեկութիւն կը ստանայ :

1 Յետոյ Փղշտացիք հրէից զօրքերը ժողվեցին պատերազմելու համար , ու Իւդայի Սոքովին մէջ ժողվուեցան . և Սոքովի ու Ազեկայի մէջտեղը Ափեսդոմմինը բանակեցան : 2 Եւ Սաւուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան , ու Ելայի հովիտին մէջը բանակեցան . և Փղշտացւոց դէմ պատերազմ ընելու համար կարգաւ շարուեցան : 3 Ու Փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին , ու Իսրայէլացիք մէկալ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին . ու 4 հովիտը անոնց մէջտեղ էր : Եւ Փղշտացւոց բանակէն Գողիաթ անունով՝ վեց կանդուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գեթացի 5 պիղծեան մը ելաւ . Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար , ու հինսուած զրահ մը հագեր էր . ու անոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը 6 հինգ հազար սիկղ էր : Եւ ոտքերուն վրայէն պղնձէ սռնապաններ , ու ուսովը մէջ պղնձէ նետ մը 7 ունէր : Անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր , ու նիզակին տէգը վեց հարիւր սիկղ երկաթ էր . և անոր վահանը կրողը անոր առջեւէն կ՚երթար : 8 Անիկայ եւ կայնեցաւ , ու Իսրայէլի գունդերուն կանչելով՝ անոնց ըսաւ . Ինչո՞ւ համար դուք պատերազմ ընելու ելեր էք , ու գունդերով շարուեր էք . միթէ ես Փղշտացի չէմ , ու դուք Սաւուղին ծառաները չէք . ձեր մէջէն մարդ մը ընտրեցէք , որ իջնէ ինծի հետ ձեզի 9 համար : Թէ որ կարող ըլլայ ինծի հետ նեկուելու , ու զիս սպաննէ , ան ատենը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք . բայց թէ որ ես յաղթեմ , ու զանիկայ սպաննեմ , ան ատենը դուք մեզի ծառայ ըլլաք , ու մեզի ծառայութիւն ընէք : 10 Ես ։ Եւ ան Փղշտային ըսաւ . Ես այսօր Իսրայէլի գունդերը նախատեցի . ինծի մէկ մարդ մը տուէք , որ իրարու հետ ձեծ- 11 կուինք : Ու երբոր Սաւուղ ու բոլոր Իսրայէլը Փղշտային ասոնց խօսքերը լսեցին , զարհուրեցան , ու խիստ վախցան :

12 Եւ Դաւիթ՝ Եփրաթացի այսինքն Բեթլեհեմացի Յեսսէ անունով Իմարդու մը որդի էր . անիկայ Ութը որդի ունէր , ու անիկայ Սաւուղին օրերը մարդոց մէջ 13 ծեր մարդ կը սեպուէր : Եւ Յեսսէին իրեք մեծ որդիները էր գնացեր

Ն · Ք · ՀԻ · Իրր 1063

ա ԳԼ · Թ · 17 ։ Ա ԳԼ · Ժ · 1 ։ Սաղ · ԺԹ · 20 ։
բ Տես Թուս · ԻԵ · 18 ։ Դատ · Ժա · 29 ։ Ժդ · 25 ։ Ժգ · 6 ։ ԳԼ · Ժ · 6 ։ 10 ։ Իրր 1065
գ Տես գԼ · Ժա · 6 ։ Ժբ · 12 ։ ԻԵ · 15 ։ Դատ · Ժզ · 20 ։ Սաղ · Ծա · 11 ։
դ Դատ · ԺԹ · 23 ։ ԳԼ · Ժբ · 10 ։ ԺԹ · 9 ։
* Կամ՝ զանիկայ կը զարհուրեցընէր ։
ե Ջն · Խա · 46 ։ Հմր 21 · 22 ։ Դ Թագ · Ժ · 8 ։
զ Հմր 23 ։ Գ Թագ · Գ · 15 ։
է ՆԵր · քեզի ազէկ ըլլայ ։
ը ԳԼ · Ժէ · 32 · 34 · 35 · 36 ։
թ ԳԼ · Գ · 19 ։ Ժբ · 12 · 14 ։
ժ Հմր 11 ։ ԳԼ · Ժէ · 15 · 34 ։
ի Տես գԼ · Ժ · 27 ։ Ժէ · 18 ։ Ջն · Խգ · 11 ։ Առակ · Ժբ · 16 ։
լ Ջն · Խա · 46 ։ գ Թագ · Ժ · 8 ։ Ա Ոսկ · Իր · 29 ։

— Հմր 14 · 16 ։

ա ԳԼ · Ժգ · 5 ։
բ Ես · Ժե · 35 ։ բ Մն · Իբ · 18 ։
գ Մն · Ժա · 13 ։
դ բ Թագ · · Խա · 19 ։
ե Ես · Ժա · 22 ։
զ Կամ՝ ասպար
է բ Թագ · Խա · 19 ։
ը ԳԼ · Ը · 17 ։
թ ԳԼ · Ժա · 1 ։
ժ Հմր 26 · բ Թագ · Խա · 21 ։
ի Հմր 58 ։ Հռութ · Գ · 22 ։ ԳԼ · Ժգ · 1 · 18 ։
լ ԳԼ · Ժզ · 10 · 11 ։ Տես ա Մն · Ը · 13 · 14 · 15 ։

ելլելով՝ Սաւուղին եւեւէն պատեր-
բազմի գացեր էին . և պատերազմի
գացող Իրեք որդւոցը անունները՝
անդրանիկը Եղիաբ , ու երկրորդը
Աբինադաբ , և երրորդը Սամմա
14 էր . Ու Դաւիթ ետոր պինտ պըղ-
տիկն էր . և իրեք մեծերը Սաւու-
15 ղին եւեւէն գացին . Բայց Դաւիթ՝
Սաւուղին քովէն ելլելով՝ Բեթլե-
հէմ դարձեր էր , Ժոր իր հօրը ոչ-
16 խարները արածէ : Եւ ան Փղշտա-
ցին քառասուն օր առտու ու իրի-
կուն կը մօտենար , ու ըներկ ինչ
մարդ-ներ-էրելով կը կենար :
17 Եւ Ցեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին
ըսաւ . Քու եղբարդիդ համար աս
մէկ արդու բոհրած ցորնէր՝ ու աս
տասը հացը առ , բանակը վազէ
18 եղբարդիդ տոր : Եւ աս տասը
գլուխ պանիրը ետոնց հազարապե-
տին տար , ու ինայէ որ եղբայր-
ներդ ողջ առողջ են , ու անոնցմէ
19 նշան առ : Եւ Սաւուղ ու անոնք
ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝
Էլայի հովիտին մէջը՝ Փղշտացւոց
հետ պատերազմ կ'ընէին :
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ
ելաւ , ոչխարները պահապան հո-
ւիւ թողուց , ու ետ բեռները առաւ
գնաց , ինչպես որ Ցեսսէ իրեն
ապսպրեր էր . ու երբոր հկառքե-
րուն տեղը հասաւ , զօրքերը կար-
գաւ կը շարուէին , ու պատերազմի
համար բարձր ձայնով կ'աղաղա-
21 կէին . Քանզի Իսրայէլը ու Փղշտա-
ցիք՝ զօրք զօրքի դէմ գունդեր
22 շարեր էին : Եւ Դաւիթ իր վրա-
յէն ամաններուը վըր ետնելով՝ ա-
մաններու պահապանին ձեռքը
յանձնեց , և դէպ ի գունդը վա-
զեց , ու գնաց Ն իր եղբայրներուն
23 ողջուելիւնը հարցուց : Ու երբոր
անիկայ անոնց հետ կը խօսէր , ա-
հա ան Փղշտացի ախոյեանը Գո-
ղիաթ անունով՝ որ Գէթէ ետոտեն
էր , Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ ,
և ան ետոլի խօսքերուն պէս զրու-
24 ցեց . ու Դաւիթ լսեց : Եւ Իսրա-
յէլի բոլոր մարդիկները երբոր ան
մարդը տեսան , անոր երեսէն փա-
25 խան , ու զարհուրեցան : Եւ Իս-
րայէլի մարդիկները ըսին . Աս
ելլող մարդը տեսաք , որ Իսրայէլը
նախատելու կ'ելլէ . ով որ զանի-
կայ մեռցընէ , թագաւորը մեծ
հարստութիւնով պիտի հարստա-
ցընէ զանիկայ , ու Ինր աղջիկը
անոր պիտի տայ , և անոր Հօրը
տունը Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի
26 ընէ : Ու Դաւիթ իր քովը եղող
մարդիկներուն հետ խօսեցաւ՝ ու
ըսաւ . Ան Փղշտացին մեռցընող և
Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող
մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանզի
այս անթլփատ Փղշտացին ո՞վ է՝
որ Կենդանի Աստուծոյն զօրքե-
27 րը նախատէ : Ու ժողովուրդը նոյն
խօսքերը զրուցեց անոր՝ ու ըսաւ .
Ջանիկայ մեռցընող մարդուն այս-
28 պէս պիտի ըլլայ : Եւ անոր մեծ
եղբայրը Եղիաբ՝ երբոր լսեց անոր
խօսիլը ան մարդիկներուն հետ ,
նսաստիկ բարկութեամբ Դաւի-
թին սրտղեցաւ Եղիաբ , ու ը-
սաւ . Դուն ինչո՞ հոս իջար , և ան
քիչ ոչխարները անապատին մէջը
որո՞ն ձգեցիր . Ես քու հպարտու-
թիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գի-
տեմ . անտարակոյս դուն պատե-
29 րազմ տեսնելու իջեր ես : Եւ
Դաւիթ ըսաւ . Հիմա ի՞նչ ըրի .
30 աս խօսք չէ՞ : Ու անոր քովէն
մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ , և
նոյն խօսքերը զրուցեց , ու ժողո-
վուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս
պատասխան տուին անոր :
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լը-
սեցան . ու երբոր Սաւուղին առ-
ջևը պատմեցին , Սաուղ էր ետվ
32 բերել տուաւ զանիկայ : Եւ Դա-
ւիթ Սաւուղին ըսաւ . Ձկսոր պատ-
ճառաւը բնաւ մէկ մարդու մը սիր-
տը չկոտրի . Քու ծառադ պիտի եր-
թայ , ու ան Փղշտացիին հետ ձեծ-
33 կուի : Եւ Սաւուղ Դաւիթին ը-
սաւ . Դուն չես կրնար ան Փղշտա-
ցիին վրայ երթալ , ու անոր հետ
ձեծկուիլ , քանզի դուն մանուկ ես ,
ու անիկայ իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմող մարդ մըն է : Եւ
Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին . Քու
ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները
կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ
կու գար , և հօտիրէն ոչխար կը
35 տաներ , Ես անոր եւեւէն երթալով՝
զանիկայ կը զարնէի , ու անոր բեր-
նէն կ'ազատէի . ու երբոր անիկայ
իմ վրաս յարձակէր , զանիկայ մօ-
րուքէն կը բռնէի , կը զարնէի ու
36 կը մեռցընէի : Քու ծառադ ա-
ռիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ .
ու աս անթլփատ Փղշտացին ալ
անոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ .
քանզի կենդանի Աստուծոյն զօր-
37 քերը նախատեց : Եւ Դաւիթ ը-
սաւ . Ելնռիւծին ու արջին ձեռքէն
զիս ազատող Տէրը՝ աս Փղշտացիին
ձեռքէն ալ պիտի ազատէ : Եւ
Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ . Գնա ,
38 ու Տէրը քու հետդ ըլլայ : Եւ
Սաւուղ իր զէնքերը Դաւիթին
հագցուց , ու անոր գլուխը մկ
պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ , ու ա-
39 նոր զրահ ալ հագցուց : Եւ Դա-
ւիթ զէնքերուն վրայէն Սաուղէն
սուրը մէջը կապեց , ու սկսաւ քա-

Ն · ք · գէ · Իոբ 1063
Ի ԳԼ · ժգ · 6 , Տ · 9 ։ ա Մն · բ · 13 ։
Ի ԳԼ · ժշ · 19 ։
Ի Ծն · լէ · 14 ։
Ղ ԳԼ · իշ · 5 ։
Յ Ցես · Դաւ · ժը · 15 ։
Ղ Հմր Տ ։
Ֆ Ցես · ժե · 16 ։
Ֆ ԳԼ · ժա · 2 ։

Ն · ք · գէ · Իոբ 1063
յ ԳԼ · ժգ · 6 ։
Նբ Օր · և · 26 ։
Ե Հմր 10 ։ ա Հմր 25 ։
Ե Ծն · լէ · 4 , Տ , 11 ։ Մաա · ժ · 36 ։
* կ՚ըսէ իբրաւունքով
Գ Հմր 26 , 27 ։
Ղ Բ Օր · ի · 1 , 3 ։ ա ԳԼ · ժշ · 18 ։
ա Ցես Թաւ · ժգ · 32 ։ բ Օր · թ · 2 ։
Ձ Սաղ · ժը · 16 , 17 , կգ · 7 , Տէ · 11 ։ բ կոր · ա · 10 ։ բ Տիմ · գ · 17 , 18 ։ ա ԳԼ · ի · 13 ։ ա Մն · իբ · 11 , 16 ։

լել քանզի սորված չէր ու Դաւիթի Սաւուղին ըսաւ Ասոնցմով չեմ կրնար քալել քանզի սորված չեմ ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց ։

40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ ու հնդեղատէն իրեն համար հինգ հատ գայլախաղ քար ընտրեց ու զանոնք իր հովուական ամանին այսինքն մախաղին մէջը դրաւ ու պարսը ձեռքը բռնելով Փղշտացիին

41 մօտեցաւ ։ Եւ Փղշտացին ալ եկաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ ։ և անոր վահանը վերցնող մարդը ա-

42 նոր առջևն էր ։ Ու երբոր Փղշտացին նայեցաւ ու Դաւիթը տեսաւ , զանիկայ արհամարհեց ։ քանզի անիկայ տկարմիր գունով ու գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր ։

43 Եւ Փղշտացին ըսաւ Դաւիթին ։ Միթէ ես շունե եմ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս ։ ու Փղշտացին իր աստուածներովը Դաւիթը նզո-

44 վեց ։ Եւ Փղշտացին Դաւիթին ըսաւ Դաւիթին ։ Ինծի եկուր , ու քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն ու

45 դաշտի գազաններուն տամ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ Փղշտացիին ։ Դուն ինծի սրով , նիզակով ու դեղարդով կու գաս ։ բայց ես զօրութեանդ Տէրոջը՝ քու նախատած Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն

46 անունովը քեզի կու գամ ։ Այսօր Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի մատնէ ։ ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ , ու վրայէդ գլուխդ պիտի առնեմ ։ և ի Փղշտացւոց բանակին դիակունքը այսօր երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ ։ որպէս զի բոլոր երկիրը գիտնայ

47 որ Իսրայէլի Աստուած կայ ։ Եւ աս բոլոր ժողովքը գիտնան որ Տէրը Իսրով ու նիզակով չազատեր ։ քանզի Տիրապետրազմը Տէրոջն է , ու անիկայ ձեռքերնիս պի-

48 տի մատնէ ։ Ու երբոր Փղշտացին եղաւ , ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ , Դաւիթն ալ շուտով պատերազմի ասպարէզը վազեց Փղշտա-

49 ցին դիմաւորելու ։ Եւ Դաւիթ իր ձեռքը իր մախաղին մէջը խոթեց , ու անկէ քար մը առաւ , և ղնիվ պարսով նետեց , ու Փղշտացիին ճակատը զարկաւ ։ և քարը անոր ճակատին մէջը մտաւ ։ ու անիկայ

50 երեսի վրայ գետինը ինկաւ ։ Այսպէս Դաւիթ պարսով ու քարով Փղշտացիին յաղթեց ։ և զարկաւ Փղշտացին , ու մեռցուց զանիկայ ։ բայց Դաւիթին ձեռքը սուր չկար ։

51 Եւ Դաւիթ վազելով Փղշտացիին վրան կայնեցաւ ։ ու անոր սուրը առաւ , պատեանէն հանեց , ու

զանիկայ մեռցնելէն ետքը , գլուխը անով կարեց ։ Եւ Փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնիլը

52 ը տեսնելով փախան ։ Ան ատենը Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկները ելան և աղաղակներով մինչև Գովիտը՝ ու մինչև Ակկարոնի դռները՝ Փղշտացիները հալածելին և Փղշտացւոց մեռցուածները Շաագարիմի ճամբուն վրայ , ու մինչև Գէթը ու

53 Ակկարոնը ինկան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Փղշտացիները հալածելէն ետ դարձան , ու անոնց բանակը

54 կողոպտեցին ։ Եւ Դաւիթ Փղշտացիին գլուխը առաւ , ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ ։ բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջ դրաւ ։

55 Ու երբոր Սաւուղ Դաւիթը տեսաւ , որ Փղշտացիին դէմ ելեր է , էր զօրավարին Աբեններին ըսաւ , Ո վ Աբեններ , Իսկ պատանին որն է տղան է ։ Ու Աբեններ ըսաւ ։ Կենդանի է քու անձդ , ով

56 թագաւորը որ չեմ գիտեր ։ Եւ թագաւորը ըսաւ ։ Հարցուր թէ՝

57 ասպատանին որն է տղան է ։ Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին մեռցնելէն ետ դարձաւ , Աբեններն առաւ զանիկայ , ու Սաւուղին առջևը տարաւ ։ Եւ Փղշտացիին գլուխ

58 իր անոր ձեռքն էր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ անոր ։ Որն է տղան ես դուն պատանի ։ Ու Դաւիթ ըսաւ ։ Բեթղեհեմացի Յեսսէի տղան եմ ։

ԳԼ · Ա Ր

1 Յոզաբադ՝ Դաւիթը կը սիրէ ։ 5 Սաւուղ՝ Դաւիթին եղած դուխրանութեանը համար կը նախանձի , 19 ու իր բարկութեան առնելը կ՚ուզէ զանիկայ մեռցնել։ 12 Սաւուղ կը վախնայ անոր բարի յաջողութեանը համար ։ 17 ու անոր իր աղջիկը տալ կ՚ուզէ որ անոր թշնամի մը ըլլայ ։ 22 Դաւիթ համոզուելով թագաւորին փեսայ ըլլալու , կ՚երթայ Փղշտացւոցմէ երկու հարիւր անթլփատութիւն կր բերէ՝ Մեղքդին օժիտ ըլլալու համար ։ 28 Սաւուղին ատելութիւնը , ու Դաւիթին փառքը կ՚աւելնայ ։

1 Ու երբոր Սաւուղին հետ խօսիլը լմընցուց , Յոնաթանին սիրտը Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ ։ Ու Յոնաթան իր անձին

2 պէս սիրեց զանիկայ ։ Եւ նոյն օրը Սաւուղ զանիկայ առաւ , ու թող չտուաւ որ իր հօրը տունը դառ-

3 նայ ։ Եւ Յոնաթան Դաւիթին հետ ուխտ ըրաւ , քանզի իր անձին

4 պէս կը սիրէր զանիկայ ։ Ու Յոնաթան իր վրայի վերարկուն հանեց , և զանիկայ ու իր զէնքերը , մինչև իր սուրը , իր աղեղը ու իր

5 գօտին՝ Դաւիթին տուաւ ։ Եւ Դաւիթ ամէն տեղ կ՚երթար ։ ուր

որ Սաուղ զանիկայ կը խրկէր . ու
Դ իմաստութեամբ կը վարուէր . և
Սաուղ զանիկայ պատերազմական
մարդիկներուն վրայ կեցուց , ու
բոլոր ժողովուրդին ու Սաուղին
ծառաներուն աչքի ինկաւ եղաւ ։
6 Ու երբոր Դաւիթ՝ փղշտացին
սպանելէն կը դառնար , ու կ՚եր-
էր կու գային , իսրայէլի բոլոր քա-
ղաքներէն Տ կինիկները երգելով՝ ու
պար բռնելով , թմբուկներով ,
ուրախութեամբ ու ծնծղաներով՝
Սաուղ թագաւորը դիմաւորելու
7 ելան ։ Եւ Ղպար բռնող կինիկները
պատասխան տալով կ՚երգէին ու
կ՚ըսէին . Տ Սաուղ իր հազարա-
ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր
8 բիւրաւորները ։ Եւ Սաուղ խիստ
բարկացաւ , ու ան խօսքին համար
Ը դժուարացաւ , ու ըսաւ . Բիւրա-
ւորները Դաւիթին տուին , ու հա-
զարաւորները ինծի տուին . ու հի-
մա Թագաւորութենէ ուրիշ Ի՞նչ
9 պակաս անոր ։ Եւ ան օրէն
՚ի վեր՝ Սաուղ ծուռ աչքով կը
նայէր Դաւիթին ։
10 Ու հետեւեալ օրը Տ Սաուղին վը-
րայ Աստուծմէ չար ոգի եկաւ , Ը ու
տանը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ .
և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս
իր ձեռքովը Ղ նուագ կը զարնէր . Նաւ
11 Սաուղին ձեռքը նիզակ կար ։ Եւ
Սաուղ Ի նիզակը նետեց՝ ըսելով .
Դաւիթը պատին վրայ պիտի գա-
մեմ . բայց Դաւիթ անոր երեսէն
երկու անգամ մկկի քաշուեցաւ ։
12 Ուստի Սաուղ Տ Դաւիթին երեսէն
կը վախնար . քանզի Տ Տէրը անոր
հետն էր . բայց Տ Սաուղէն հեռա-
13 ցեր էր ։ Եւ Սաուղ զանիկայ իր
քովէն հեռացուց , ու զանիկայ
հազարապետ ըրաւ . ու Ն անիկայ
ժողովուրդին առջևը կ՚ելլէր կը
14 մտնէր ։ Եւ Դաւիթ իր ամէն ձամ
բաներուն մէջը Ի միաստութեամբ
կը վարուէր . ու Տ Տէրը անոր հետն
15 էր ։ Եւ Սաուղ անոր այնքան Ի-
մաստութեամբ վարուիլը տեսնե-
16 լով , անոր երեսէն կը վախնար ։ Ու
Ք բոլոր Իսրայէլը և Ցուդան՝ Դա-
ւիթը կը սիրէին . քանզի անոնց
առջևը անիկայ կ՚ելլէր կը մտնէր ։
17 Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ . Ա-
հա իմ մեծ աղջիկս Մերովը Ա-թե-
զի կինիկ պիտի տամ . միայն Թէ
դուն ինծի զօրաւոր մ՚կ մը եղիր ,
ու Տ Տէրոջը պատերազմները պատե-
րազմէ . քանզի Սաուղ ըսաւ .
Ձանոր վրայ իմ ձեռքս չբլլայ , այլ
փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ բլ-
18 լայ ։ Եւ Դաւիթ Սաուղին ըսաւ .
Ես ով եմ , ու իմ կեանքս Ա՞ր
իմ հօրս ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ
ի՞նչ է՝ որ Թագաւորին փեսայ բլ-
19 լամ ։ Եւ Սաուղին աղջիկը Մե-
րովը՝ Դաւիթին տրուելու ատենը՝
Ն Մաուղացի Ղեդրիելին տրուե-
ցաւ ։
20 Ն ու Սաուղին Մեղբող աղջիկը
կը սիրէր Դաւիթը . ու երբոր Սա-
ուղին իմացուցին , ան բանը ա-
21 նոր աչքերուն հաճոյ երևցաւ ։ Եւ
Սաուղ ըսաւ . Ես զանիկայ անոր
տամ՝ որ Ո անոր որոգայթ բլլայ ,
ու Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ
բլլայ ։ Ուստի Սաուղ Դաւիթին
ըսաւ . Ինծի Ձայսօր Ք երկրորդ փե-
22 սայ եղիր ։ Եւ Սաուղ իր ծա-
ռաներուն հրամայեց , որ Դաւի-
թին հետ ծածկաբար խօսին , ու
ըսեն . Ահա Թագաւորը քեզի հաւա-
ներ է , ու անոր բոլոր ծառաները
քեզ կը սիրեն . ուստի հիմա թա-
23 գաւորին փեսայ եղիր ։ Եւ Սաուլ-
ղին ծառաները ան խօսքերը Դա-
ւիթին ականջներուն զրուցեցին .
ու Դաւիթ ըսաւ . Թագաւորի
փեսայ բլլալը ձեր աչքին պզտիկ
բան կ՚երևնայ . քանզի ես աղքատ
24 ու աննշան մարդ մըն եմ ։ Եւ
Սաուղին ծառաները անոր իմա-
ցուցին՝ ու ըսին . Դաւիթ այսպէս
25 խօսեցաւ ։ Եւ Սաուղ ըսաւ .
Դաւիթին այսպէս ըսէք . Թագա-
ւորը Ո ուրիշ օժիտ չուզեր , բայց
միայն Փղշտացւոց Հարիւր ան-
թլփատութիւնը , որպէս զի Թա-
գաւորին Թշնամիներէն վրէժ առ-
նուի . (ու Սաուղ կը խորհէր
Դաւիթը Փղշտացւոց Ն ձեռքը
26 մատնել ։) Ու երբոր անոր ծա-
ռաները ան խօսքերը Դաւիթին ի-
մացուցին , ան բանը Դաւիթին
աչքերուն աղէկ երևցաւ որ Թա-
գաւորին փեսայ բլլայ ։ Ուստի
27 Ո օրերը լմննալէն առաջ՝ Դաւիթ
ելաւ , ու Ի իր մարդիկներովը գը-
նաց , և Փղշտացիներէն երկու հա-
րիւր մարդ մեռցուց . ու Դաւիթ
անոնց անթլփատութիւնները բե-
րաւ , ու զանոնք լման Թագաւո-
րին տուին , որ Թագաւորին փեսայ
բլլայ ։ Ու Սաուղ իր Մեղբող
28 աղջիկը կնիկ տուաւ անոր ։ Եւ
Սաուղ երբոր տեսաւ ու հասկը-
ցաւ որ Տէրը Դաւիթին հետն է ,
ու Սաուղին Մեղբող աղջիկը զա-
29 նիկայ կը սիրէ , Սաուղ՝ ալ աւե-
լի վախցաւ Դաւիթէն . և Սաուղ
շարունակ Դաւիթին Թշնամու-
30 թիւն կ՚ընէր ։ Ու Փղշտացւոց իշ-
խանները Ելան , և անոնց ելլելէն
ետքը՝ Դաւիթ՝ Սաուղին ամէն
ծառաներէն աւելի Ի միաստու-
թեամբ կը վարուէր . ու անոր ա-
նունը շատ Հռչակաւոր եղաւ ։

Ն . ք . ղճ . Իսր 1063

Ը Ջմր 14 , 15 , 30 ։

Ի Եզ . ժե . 29 ։ Դատ . ժա . 34 ։

Ղեզ . ժե . 21 ։

Ի Գէ . . իա . 11 ։ Ի Թ . 5 ։

Ը ածղ . դ . 4 ։

Բ Գէ . ժե . 28 ։

Ժ Գէ . ժշ . 14 ։

Ի Գէ . ժԹ . 24 ։ գ Թագ . ժը . 29 ։ Գոր . ժշ . 16 ։

Լ Գէ . ժԹ . 9 ։

Ի Գէ . ժԹ . 10 ։ ի . 33 ։ Ածկ . իե . 4 ։

Ժ Ջմր 15 , 29 ։

Ի Գէ . ժշ . 13 , 18 ։

Հ Գէ . ժշ . 14 ։ իը . 15 ։

Ն Ջմր 16 ։ Թոս . իե . 17 ։ բ Թագ . ե . 2 ։

Ղ Ջմր 5 ։

Ճ Ծն . լԹ . 2 , 3 , 23 ։ Ցես . զ . 27 ։

Ժ Ջմր 5 ։

Ի Գէ . ժե . 25 ։

Ն Թոս . լը . 20 , 27 , 29 ։ Գէ . իե . 28 ։

Ղ Ջմր 21 , 25 ։ բ Թագ . ժը . 9 ։

Տ Տ ես Ջմր 23 ։ Գէ . Թ . 21 ։ բ Թագ . ե . 18 ։

Ն . ք . ղճ . Իսր 1063

Լ Դատ . է . 22 ։

Պ բ Թագ . իա . 8 ։

Ղ Ջմր 28 ։

Ա Եզ . ժ . 7 ։

Ա Ջմր 17 ։

Ղ Տ ես Ջմր 26 ։

* Կ՚երևայ՝ երկու ազգիկնե-րուս մէկովը

Ա Ծն . զԹ . 12 ։ Եզ . իր . 17 ։

Բ Գէ . ժ . 24 ։

Բ Ջմր 17 ։

Ն Կ՚երևայ՝ ձեռքովը կորսընցնել ։

Տ ես Ջմր 21 ։

Ն Ջմր 13 ։

Ո բ Թագ . ժ . 14 ։

Տ Ես Ջմր 21 ։

Ի Գէ . իզ . 21 ։ գ Թագ . ա . 13 ։ Սաղ . ճժ . 15 ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ջովնաթան Դաւիթին կը պատմէ իր հօրը դիտաւորութիւնը՝ զանիկայ մեռցընելու վրայով · 4 Իր հայրը Նաշտուածեան կը համառէ : 8 Նոր պատերազմի մը ժէ Դաւիթ յաջողութիւն գտնելով՝ Սաւուղին անիրաւ բարկութիւնը անոր դէմ կը բորբոքի : 12 Մեղքոյ՝ Դաւիթին անկողնին մէջ արձան մը դնելով՝ իր հայրը կը խաբէ : 18 Դաւիթ՝ Նաւաթ կու գայ Սամուէլին : 20 Դաւիթը բռնելու համար՝ Սաւուղին խրկած մարդիկը, 22 ու Սաւուղ ինքն ալ՝ կը մարգարէանան :

1 Ետ Սաւուղ իր որդւոյն Ջովնաթանին ու իր ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցընեն :

2 Բայց Սաւուղին որդին Ջովնաթանը՝ — Դաւիթը շատ կը սիրէր · ու Ջովնաթան Դաւիթին իմացուց ու ըսաւ · Իմ հայրս Սաւուղ քեզ մեռցընել կ'ուզէ · ուրեմն հիմա մինչև առտուս զգոյշ կենաս , ու մէկ ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ ·

3 Ու ես ելլեմ , և քու նստած արտիդ մէջը հօրս քովը կայնիմ , ու քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ , և ինչ որ իմանամ , քեզի պատմեմ :

4 Ու Ջովնաթան Դաւիթին վրայով աղէկ խօսեցաւ իր հօրը Սաւուղին , և անոր ըսաւ · Ո՛վ թագաւոր՝ էքու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի՛ գործեր · քանզի անիկայ քեզի դէմ մեղք մը չըրաւ , ու անոր գործերը քեզի շատ

5 աղէկ են : Ինչու որ Էր հոգին ձեռքին մէջը դրաւ , ու Փղշտացին զարկաւ · և Տէրը բոլոր Իսրայէլին մէկ մեծ փրկութիւն մը չնորհեց · դուն տեսար ու ուրախացար · Եւ ինչո՞ւ համար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցընես՝ Ետնամեղ արիւնի մեղք պիտի

6 մտնես : Եւ Սաւուղ Ջովնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ · ու Սաւուղ երդում ըրաւ՝ Եհովէ · Տէրը կենդանի է որ անիկայ պիտի

7 չմեռցուի : Եւ Ջովնաթան Դաւիթը կանչեց · ու Ջովնաթան ասոնց բոլորը խօսքերը անոր պատմեց · և Ջովնաթան Դաւիթը Սաւուղին տարաւ , ու անիկայ Ներկայինին պէս անոր առջևը կը կայներ :

8 Եւ նորէն պատերազմ եղաւ · ու Դաւիթ ելաւ Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ · ու անոնց մէջը մէկ մեծ կոտորած մը ըրաւ · և

9 անոնք անոր առջևէն փախան : Ու Սաւուղին վրայ Տէրոջմէ չար ոգի եկաւ · և անիկայ իր տունը կը նստէր , ու նիզակը իր ձեռքն էր · Դաւիթն ալ իր ձեռքովը նուագա-

10 րանը կը զարնէր : Եւ Սաւուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ , ու պատին վրայ ֆոփ · բայց անիկայ Սաւուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ , և Սաւուղ նիզակը պատին զարկաւ · ու Դաւիթ փախաւ , և ան գիշերը ազատեցաւ :

11 Բայց Սաւուղ Դաւիթին տունը մարդիկներ խրկեց , որ զանիկայ պաշարեն , ու առաւօտուն մեռցընեն : Սակայն Դաւիթին կնիկը Մեղքող անոր իմացուց՝ ու ըսաւ · Թէ որ ասօր գիշեր քու անձդ չապրեցընես , վաղը քեզ պիտի մեռ-

12 ցընեն : Ուստի Մեղքող Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց · և անիկայ գնաց՝ փախաւ ու ազա-

13 տեցաւ : Ու Մեղքող մէկ *արձան մը առաւ , և զանիկայ անկողնին մէջը դրաւ , ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ , և զա-

14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց : Ու երբոր Սաւուղ մարդիկներ խրկեց Դաւիթը բռնելու համար , անիկայ

15 ըսաւ · Հիւանդ է : Եւ Սաւուղ նորէն մարդիկները խրկեց Դաւիթը տեսնելու համար , ու ըսաւ · Զանիկայ անկողնովը ինծի՛ բերէք , որ

16 մեռցընեմ : Ուստի ան մարդիկները եկան · և ահա անկողնին մէջը մէկ արձան մը կար , ու գլուխն տակը այծի մազէ բարձ մը :

17 Եւ Սաւուղ Մեղքողին ըսաւ · Ձիս ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր , ու իմ թշնամիս թող տուիր , ու ազատեցաւ : Ու Մեղքող Սաւուղին ըսաւ · Անիկայ ինծի ըսաւ · Թո՛ղ տուր զիս որ երթամ · Ինչո՞ւ մեռցընեմ քեզ :

18 Ուրեմն փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ , և Ռամա գնաց Սամուէլին քովը , ու անոր պատմեց ան ամէնը որ Սաւուղ ըրեր էր իրեն : Ետքը անիկայ Սամուէլին հետ գնաց , ու Նաւաթի մէջ բը-

19 նակեցան : Եւ Սաւուղին իմացուցին ու ըսին · Ահա Դաւիթը Ռա-

20 մայի Նաւաթին մէջն է : Ան ատենը Սաւուղ մարդիկներ խրկեց որ Դաւիթը բռնեն , Ու անոնք մարգարէութիւն ընող մարգարէներուն ժողովը՝ և անոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբոր տեսան , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին խրկած մարդիկներուն վրայ եկաւ , ու ա-

21 նոնք ալ մարգարէացան : Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , ուրիշ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մարգարէացան : Ու Սաւուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մար-

22 գարէացան : Ան ատենը ինքն ալ Ռամա գնաց , ու մինչև Սոկքովի մեծ ջրհորը գալով , հարցուց ու ըսաւ · Սամուէլը ու Դաւիթը ո՞ր են : Եւ մարդոմն ըսաւ · Ահա Նայուէթ Ռամայի Նա-

23 ւաթն են : Ուստի Ռամայի Նաւա-

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 1063

— ԳԼ · ԺԸ · 1 :

Բ Առակ · լա · 8 , 9 :

գ Ծն · խր · 22 : Սաղ · լէ · 12 , ՃԹ · 5 : Առակ · ԺԷ · 13 : Երեմ · ԺԸ · 20 :

դ Դատ · Թ · 17 : ԺՈ · 3 : Գէ · իբ · 21 : Սաղ · ՃԺԹ · 109 :

ե ԳԼ · ԺԷ · 49 , 50 :

զ ա Թագ · ԺԱ · 13 : ա Մն · ԺԱ · 14 :

է ԳԼ · Ի · 32 : ը Մատ · իէ · 4 :

Ի ԳԼ · ԺԶ · 21 : ԺԸ · 2 , 13 :

Իբր 1062

ի ԳԼ · ԺԶ · 14 : ԺԸ · 10 , 11 :

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 1062

ի Սաղ · ԽԹ · ին վերնագիրը :

լ Ցես · ը · 15 : Գոր · Թ · 24 , 25 :

* Եբր · Թեռափիմ · Ցն · լ · 19 : Դատ · ԺԷ · 5 :

խ Բրթագ · բ · 22 :

ծ Տես Ցն · է · 32 , 45 , ըէ :

կ Ակար · ԺԳ · 3 , 24 , 25 : ԳԼ · Ժ · 5 , 6 :

հ Թես · Ժա · 25 : Ցովէլ · բ · 28 :

Ն·ՔՐ·ՀԲ· ԽՐ 1062

թը գնաց . և անոր վրայ ալ Յ Ան-
տուծոյ Հոգին եկաւ , ու մինչև
Ռամայի Նաւաթը հասնիլը՝ ճամ-
բան երթալով մարգարէութիւն
24 կ՚ընէր : Նէ անիկայ ալ իր լա-
թերը հանեց , ու Սամուէլին առ-
ջևը անիկայ ալ մարգարէութիւն
կ՚ընէր . և ան բոլոր օրը ու բոլոր
գիշերը մերկ Յ ինկաւ ։ Ասոր
համար կ՚ըսեն թէ՝ Յ Սաուղն
ալ մարգարէներուն մէջն է ։

ԳԼ· Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը համար Ցոնա-
թանին հետ խորհուրդ կ՚ընէ ։ 11 Ցոնաթան
ու Դաւիթ երդումով կը նորոգեն իրենց ուխ-
տը ։ 18 Ցոնաթանին՝ Դաւիթին տուած
նշանը ։ 34 Սաուղ Դաւիթին երթալը խմա-
նալով՝ Ցոնաթանը մեղադրել կ՚ուզէ ։ 35
Ցոնաթան սիրով կը զատուի Դաւիթէն ։

1 Ու Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն
փախաւ , ու գնաց Ցոնաթա-
նին առջևը ըսաւ . Ես ի՞նչ ըրեր
եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու ի՞նչ
մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջևը ,
որ անիկայ կ՚ես մեղադրել կ՚ուզէ ։
2 Եւ Ցոնաթան ըսաւ անոր . Քա՛ւ
լիցի , դուն պիտի չմեռնիս . ահա՛
իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը
չըներ՝ առանց * ինծի յայտնելու .
ու իմ հայրս ինչո՞ւ համար ատ բա-
նը ինծմէ պիտի պահէ . ատանկ
3 բան չկայ ։ Եւ Դաւիթ երդումով
ալ ըրաւ , ու ըսաւ . Քու հայրդ
աղէկ գիտէ որ ես քու առջևդ շը-
նորհք գտեր եմ . անոր համար կ՚ը-
սէ թէ՝ Ցոնաթան ասոր բանը չգիտ-
նայ , չըլլայ որ վշտանայ . բայց
կենդանի է Տէր , ու կենդանի է
քու անձդ , որ իմ ու մահուան
մէջտեղը միայն մէկ քայլ մը մնացեր
4 է ։ Եւ Ցոնաթան ըսաւ Դաւիթ-
ին . † Սրտիդ ուզած բանը ինծի
5 ըսէ , ու՞ ես քեզի ինեմ ։ Եւ Դա-
ւիթ ըսաւ Ցոնաթանին . Ահա՛
վաղը = ամսագլուխն է , ու պէտք է
որ ես թագաւորին հետ կերակուր
ուտելու համար թէ՛նէնը նստիմ .
սակայն զիս թո՛ղ տուր , որ մինչև
երրորդ օրուան իրիկունը է դաշտին
6 մէջը պահուիմ . Թէ որ քու հայրդ
զիս փնտռելու ըլլայ , ըսես որ ,
Դաւիթ ինծի շատ աղաչեց որ ար-
տորնօք † իր քաղաքը Բեթլեհէմ
երթայ . քանզի հոն է բոլոր ազ-
գատոհմին տարեկան † զոհը կ՚ըլլայ ։
7 Թէ որ այսպէս ըսէ՝ Աղէկ , քու
ծառայիդ խաղաղութիւն է . բայց
թէ որ խիստ բարկանայ , գիտցիր
որ չանիկայ որոշեր է չարու-
8 թիւն ընելու ։ Եւ ծառայիդ ե՛ս
ղորմութիւն ըրէ . քանզի Ը դուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը ա՛նա-
նվէ ուխտ ըրիր . ու Ք թէ որ իմ
վրաս մէկ յանցանք մը կայ , դուն
մեռցուր զիս . ինչո՞ւ համար զիս
9 քու հօրդ տանիս ։ Եւ Ցոնաթան
ըսաւ . Քա՛ւ չլեցի , որ ես ստոյգ
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չմատնցնեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Ցոնաթանին . Հապա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի
11 իմացընէ ։ Եւ Ցոնաթան ըսաւ
Դաւիթին . Եկո՛ր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Եւ Ցոնաթան ըսաւ Դաւիթին .
Կ՚ենթադրէ է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . Թէ որ վաղը ասս ատենս կամ
մէկալ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ թէ՝ Դաւիթին համար աղէ-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
մարդ չխրկեմ ու ժ քեզի չյայտնեմ ,
13 ի Տէրը Ցոնաթանին այսպէս՝ ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , ընդհա՛ր քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Լ Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
14 հօրս հետն էր ։ Եւ ո՛չ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ Է քու ո-
ղորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ո՛չ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թշըւ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Եւ Ցոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու
ը ըսաւ . ժ Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Ցոնաթան
Դաւիթին նորէն երդումով ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
Լ քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը
18 սիրէր ։ Եւ Ցոնաթան անոր ը-
սաւ . Վաղը ամսագլուխն է , ու
դուն պիտի փնտռուիս . քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և գաս
ԺԱՆ տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու Եզելէլ քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես ԺՈՐ քովը՝ նշանի
մը նետելու պէս՝ իրեք նետ պիտի
21 նետեմ ։ Եւ ահա՛ մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով . Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու թէ որ մանչուն ըսեմ .
Ահա՛ նետերը քեզմէ այդին են , զա-
նո՛նք առ . ան ատենը գաս . քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և Ը Տէրը
22 կենդանի է որ բան մը չկայ . Բայց
թէ որ մանչուն այսպէս ըսեմ . Ա-
հա՛ նետերը քեզմէ անդին է . ԺՈ-
ԹՆԸ երթաս . քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու Ժ ասս խօսքիս համար՝ որ
ես ու դուն խօսեցանք՝ ահա՛ Տէրը

Ն·ՔՐ·ՀԲ· ԽՐ 1062

* ԵԲԲ . իմ ականջիս . ՀՄ 12։ ԳԼ· Թ· 15։

† ԵԲԲ . Ի՞նչ որ քու սնձրդ ինծի ը-սէ ,

= Թագ· Ա· 10։ ԻԸ· 11։

Բ ԳԼ· ԺԹ· 2։

† ԳԼ·Ժգ·4։ ՟ ԳԼ·Թ·12։

Ի Տե՛ս Բ Օր· ա· 23։ Բ Թագ·Ժե· 4։

Ղ Գլ·ԻԵ·17։ ՀՄԲ·է·7։

Ե Ցես·բ·14։

Ը ՀՄԲ 16 ։ ԳԼ·Ժը·3։ ԻԳ· 18 ։

Ք Բ Թագ · Ժդ · 32 ։

Ժ ՀՄԲ 2 ։

Ի ՀառԹ·ա· 17 ։

Լ Ցես ։ ա · 5 ։ ԳԼ·Ժե· 37 ։ ա ՄՆ · ԻԲ · 11 ։ 16 ։

Խ ԲԹագ·Բ· 1 ։ 3 ։ 7 ։ Ի· 7 ։

Ծ ԳԼ·ԻԵ·22։ Տե՛ս ԳԼ · Լա · 2 ։ Բ Թագ · Գ · 7 ։ ԻՈ · 8 ։

Կ ԳԼ·Ժը·1։

Հ ՀՄԲ 5 ։

Ձ ԳԼ·ԺՔ·9։

Ղ ԵՐԵՄ·Գ· 2 ։

Ն. Ք. ԳՓ. Ի ԲԵՐ 1062

իմ ու քոյ մէջը յաւիտեան վկայ ըլլայ։

24 Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը պահուըեցաւ. և ամաւգլուխը հասնելով թագաւորը կերակուր ուտե-

25 լու համար սեղան նստաւ. Եւ թագաւորը իր ծովորութեանը պէս իր աթոռը պատին կոխնակ աթոռը նստաւ, ու Ցովնաթան ոտք ելաւ, և Սաւուղին քովը Աբեններ նըստաւ, ու Դաւիթին տեղը պարապ

26 մնաց։ Եւ Սաւուղ ան օրը բան մը չխօսեցաւ. քանդի ըսաւ. անոր բան մը պատահեր է. անկիայ չ մաքուր չէ. անտարակոյս մաքուր

27 պիտի չըլլայ։ Ու հետևեալ օրը՝ ամսուն երկրորդ օրն ալ Դաւիթին տեղը պարապ էր. ուստի Սաւուղ իր որդւոյն Ցովնաթանին ըսաւ. Եսսէին որդին ինչու համար երէկ

28 ու այսօր սեղանը չկաւ։ Եւ Ցովնաթան Սաւուղին պատասխան տուաւ. Դաւիթ ինծի շատ աղա-

29 չեց որ Բեթղէհէմ երթայ, Ու ըսաւ. Շնորհք ըրէ, դիս խրկէ. քանզի ան քաղաքին մէջը մեր ազգատոհմը զոհ կ'ընէ. ու իմ եղբայրս ինծի պատուիրած է. և հի՛մ որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտեր եմ, կ'աղաչեմ՝ դիս թող տուր որ երթամ, ու եղբայրներս տեսնեմ. ասոր պատճառաւ թագա-

30 ւորին սեղանը չկաւ։ Եւ Սաւուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ցովնաթանին դէմ, ու անոր ըսաւ. Ո՛վ ապստամբ ու չար ղաւակ. ես չեմ գիտեր որ դուն Եսսէին որդին ընտրեցիր քեզ ու մայրդ խայտառակելու համար.

31 Քանզի քանի որ Եսսէին որդին երկրիս վրայ ողջ է, դուն պիտի չհաստատուիս. ոչ ալ քու թագաւորութիւնդ. ուստի հիմա մարդ խրկէ, ու զանիկայ ինծի բեր, քանզի անիկայ մահու արժանի է։

32 Եւ Ցովնաթան իր հօրը Սաւուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ինչու համար պիտի մեռցուի. ա-

33 նիկայ ի՞նչ ըրաւ։ Եւ Սաւուղ ընդդէմ նետեց անոր, որ զանիկայ սպանէ. Ասանկ գիտցաւ Ցովնաթան իմացաւ որ իր հայրը որոշեր է զա-

34 եիթը մեռցընել։ Ու Ցովնաթան սաստիկ բարկութեամբ սեղանէն ելաւ, ու ամսուն երկրորդ օրը կըրկուր չկերաւ. քանզի Դաւիթին համար սիրտը կոտրեցաւ, որովհետև իր հայրը զանիկայ անարգեց։

35 Եւ Ցովնաթան առաւօտուն պարտեր ելաւ, ինչպէս որ Դաւիթին հետ ժամանակ որոշեր էր, ու իր

36 հետը պզտիկ մանչ մը կար։ Եւ իր մանչուն ըսաւ. Վազէ, ու ան

իմ նետերս գտիր. ու մանչուն վազած ատենը՝ անիկայ

37 նետը անկէ անդին նետեց. Ու երբոր մանչը Ցովնաթանին նետած նետին տեղը գնաց, Ցովնաթան մանչուն ետևէն կանչելով ըսաւ.

38 Ա՛նա նետը քեզմէ անդին է։ Եւ Ցովնաթան մանչուն ետևէն կանչեց. Շուտ ըրէ, արտորդիր մի կենար։ Ու Ցովնաթանին մանչը նետերը ժողվեց, իր տիրոջը եկաւ։

39 Բայց մանչը բան մը չէր գիտեր. ան բանը միայն Ցովնաթանը ու Դաւիթ

40 թը գիտէին։ Եւ Ցովնաթան իր զրահիքները իր մանչուն տուաւ, ու անոր ըսաւ. Գնա՝ քաղաքը

41 տար։ Եւ մանչը գացածին պէս՝ Դաւիթ հարաւային կողմէն ելաւ, ու երեսի վրայ գետինը խնկաւ, ու երեք անգամ երկրպագութիւն ըրաւ. և մկլմկլ համբուրեցին, ու իրարու վրայ լային. մինչև որ Դա-

42 ւիթը չափէ դուրս լացաւ։ Եւ Ցովնաթան Դաւիթին ըսաւ. Գնա խաղաղութեամբ, որ ինչպէս երկուքնիս ալ Տէրոջը անունովը երդում ըրինք ու ըսինք. Տէրը իմ ու քու մէջդ ն իմ սերունդիս ու քու սերունդիս մէջը վկայ ըլ-

43 լայ մինչև յաւիտեան։ Եւ Դաւիթ ելաւ գնաց. Ցովնաթանն ալ քաղաքը մտաւ։

ԳԼ. ԻՆ

1 Դաւիթ Նոբ գալով Ախիմելէքէն ուռաջաւորութեան դայր կ'առնէ. 7 Դովկ հոն ներկայ կը գտնուի. 8 Դաւիթ Գադիթին սուրը կ'առնէ. 10 Գէթի մէջ գինքը խնդադար կը ձևացընէ։

1 Ու Դաւիթ Նոբ գնաց Ախիմելէք քահանային. և Ախիմելէք ի զարհուրելով Դաւիթը դիմաւորեց, ու անոր ըսաւ. Ինչու՛ համար մինակ

2 ես, ու հետդ մարդ չկայ։ Եւ Դաւիթ Ախիմելէք քահանային ըսաւ. Թագաւորը ինծի բան մը հրամայեց, ու ինծի ըսաւ. Մարդ մը չգիտնայ ան բանը՝ որուն համար որ քեզ կը խրկեմ, ու ինչ որ քեզի հրամայեցի. ու ես մանչերուն

3 մէյմկի տեղ որոշեր եմ։ Հիմա ինչ կայ ձեռքիդ տակը՝ ինծի հինգ հաց տուր, կամ ինչ որ կը

4 գտնուի։ Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ձեռքիս տակը հասարակ հաց չըկայ. միայն սուրբ հաց կայ. երթ որ մանչերը գոնէ կիներէն զգուշ-

5 ացած են։ Եւ Դաւիթ քահանային պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ. Իրաւ կիներէն մեզմէ հեռու են իմ ձամբայ ելած օրէս, այսինչ երկուրնէ ու մկալ օրուընէ. և մանչերուն

Ն. Ք. ԳՓ. Ի ԲԵՐ 1062

ՂԵՒ. է. 21. ԺԸ. 3. Ե.

ՃՀԹ 6։

ՂԳԼ. Ա. 17։ Դ ՀՊՐ 23։

ՍԵՓ. ՈՐԴԻ

Ն ԳԼ. ԺԲ. 3։ ՏԵՍ ՄԱՏ. ԺԱ. 23։ ՂՈՒ. ԻԳ 22։

Ւ ԳԼ. ԺԸ. 11։

ՀՊՐ 7։

ԳԼ. ԺԳ. 3. ՄԱՐ Բ. 26։

Բ ԳԼ. ԺԶ. 4։

Ֆ ԵԼ ԱՒ. 30. ՂԵ ԻԴ 5. ՄԱՏ ԺԲ. 4։

Ֆ ԵԼ ԺԲ 13. ՋԱՔ Է. 3։

Ւ ՍԱՂՄ. Գ. 4։

ամանները մաքուր են . և աս ալ *հաճարակ հաց կրնայ սեպուիլ՝ մանաւանդ որ այսօր Շաբաթներուն մէջը սովէլ հաց կը սրբագործուի ։
6 Ուստի քահանան Իսուրը հաշը տուաւ անոր . քանզի հոն ուրիշ հաց չկար , բայց միայն առաջաւորութեան հացը , զոր Ցէրոջը առջևէն կը վերցուէր , ու վերցուած
7 օրը տաք հաց կը դրուէր ։ Եւ ան օրը Սաւուղին ծառաներէն մէկը՝ հոն Ցէրոջը առջևը արգիլուած էր , ու անոր անունը Եդովմայեցի Դովէկ էր . անիկայ Սաւուղին հովիւներուն գլուխն էր ։ Եւ Դաւիթ
8 Ախիմելէքին ըսաւ . Աս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկայ . քանզի թագաւորին գործը ստիպողական ըլլալուն համար՝ իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի ։
9 Եւ քահանան ըսաւ . Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ †Եղբայի հովիտին մէջը մեռցուցիր , էանիկայ եփուտին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ . թէ որ կ'ուզես զանիկայ առնել , ա՛ռ . քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ . ու Դաւիթ ըսաւ . Անոր նմանը չկայ . զանիկայ ինծի տուր ։
10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ , ու Սաւուղին երեսէն փախաւ , և ‡Գէթի Ակրուս թագաւորին գնաց ։
11 Ու Ախ Ակրուսին ծառաները անոր ըսին . Երկրին թագաւորը՝ Դաւիթը ասիկայ չէ՞ . ասոր համար չէ՞ր որ պար բռնողները պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին .
Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։
12 Եւ Դաւիթ ևաս խօսքերը իր սրտին մէջը դրաւ , ու Գէթի թագաւորին Ակրուսին երեսէն շատ վախցաւ ։
13 Եւ հանոնց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը զինքը խենդ ձևացուց . դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր , ու լորձունքները մօրուքին վրայ կը
14 վազցնէր ։ Եւ Ակրուս իր ծառաներուն ըսաւ . Ահա աս մարդուն խենդ ըլլալը տեսաք . զանիկայ
15 ինչո՞ւ համար ինծի բերիք ։ Միթէ ես խենդերու կարօտ եմ , որ ատիկայ իմ առջևս բերիք խենդուելու համար . ատիկայ իմ տունս մտնէ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Դաւիթին քովը մարդիկներ կը ժողվուին Ադողոմի մէջ ։ 3 Դաւիթ Մասփայի մէջ իր ծնողքը Մովաբի թագաւորին կը յանձնէ ։ 5 Գադ մարգարէին խրատովը Հարէթ կու գայ ։ 6 Սաւուղ Դաւիթին եռևէն իյնալով՝ իր ծառաներուն անհաւատարմութեանը համար կը գանգատի ։ 9 Դովէկ ամբաստանութիւն կ'բնէ Ախիմելէքին վրայով ։ 11 Սաւուղ կը հրամայէ որ քահանաները սպաննեն ։ 17 Թիկնապահ զորքը ասոնց հրամանը կատարել չուզելով , Դովէկ ի գործ կը դնէ զանիկայ ։ 20 Աբիաթար փախչելով՝ Դաւիթին կը բերէ ան գէշ լուրը ։

1 Դաւիթ անկէ գնաց , ու ողջ առողջ Ադողոմի քարայրը Հասաւ . ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին , ու հոն
2 անոր իջան ։ Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտք ունեցող ու †սիրտը վիրաւորուած մարդիկները անոր քովը ժողվուեցան . և անիկայ անոնց վրայ զօրագլուխ եղաւ . ու անոր քովը չորս հարիւրի չափ մարդ եղան ։
3 Եւ Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց , ու Մովաբի թագաւորին ըսաւ . Կ'աղաչեմ , իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը ‡կենան , մինչև որ գիտնամ՝ թէ Աստուած ինծի
4 ինչ պիտի ընէ ։ Ու զանոնք Մովաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ . և անոնք անոր քովը բնակեցան , որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջը կեցաւ ։
5 Եւ †Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ . Բերդին մէջը մի՛ նստիր . ելիր Ցուդայի երկիրը գնա ։ Ու Դաւիթ գնաց Հարէթի անտառը մտաւ ։
6 Եւ Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գտնուեր են . ու Սաւուղ Գաբաայի մէջ Ռամայի ‖ծառին տակը նստեր էր , ու նիզակը իր ձեռքն էր , և իր ամէն ծառաներն ալ իր բովտիքը
7 կայներ էին ։ Ու Սաւուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ . Ով որդիք Բենիամինի՝ մնիկ ըրէք . Միթէ Ցեսսէի որդին համնքնուս ալ արտեր ու այգիներ պիտի տայ ամէնքնիդ ալ հազարապետներ ու
8 հարիւրապետներ՞ պիտի ընէ , Որ ամէնդ ինծի դէմ միաբաներ էք ու ոչ Ցեսսէի որդուն իմ որդուս հետ ըրած դաշնակցութիւնը է իմ ականջիս բսող մը չկայ . և ձեր մէջը մարդ մը չկայ՝ որ ինծի համար ցաւ է , ու ինծի յայտնէ . քանզի իմ որդիս՝ իմ ծառաս ինծի դէմ ոտք հանեց , որ դարանամուտ ըլլայ , ինչպէս որ այսօր կ'տեսնէք ։
9 Եւ Սաւուղին ծառաներուն վրա կացաւ Եդովմայեցի Դովէկը պատասխան տուաւ , ու բսաւ . Ցեսսէի որդին տեսայ , որ Նոբ եկաւ Ախիտովբի որդւոյն Ախիմելէքին
10 մօտ . Ու անիկայ՝ անոր համար Ցէրոջը հարցուց , ու և անոր պաշար տուաւ , և անոր Փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ ։

* ԵՓՐ . կերպով մը հաճարակ է ։
ՂԼՀ . Ը . 26 ։ Ի ՄԱՈ . ԺԸ . 3 ։ 4 ։ ՄԱՐ . Բ . 25 ։ 26 ։ ՂՈՒ . Ջ . 3 ։ 4 ։
Ը ՂԼՀ . ԻԳ . 8 ։ 9 ։
Ի ԳԼ . ԻԲ . 9 ։ ՍԱՂ . ԾԲ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։
Ժ ԳԼ . ԺԷ . 2 ։ 50
Ի ՏԵՍ ԳԼ . Լ . 10 ։
Լ ՍԱՂ . ԼԴ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։
Ի ՍԱՂ . ԾՂ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։
Ի ԳԼ . ԺԸ . 7 ։ ԻԹ . 5 ։
Ն ՂՈՒ . Բ . 19 ։
Հ ՍԱՂ . ԼԴ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

— Բ ԹԱԳ . ԻԳ . 13 ։
Ե ՍԱՂ . ԾԷ . ԻՆ և ՃԻՐ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐՆԵՐԸ ։
Զ ԴԱՒ . ԺԸ . 3 ։
† ԵՓՐ . ԳԱԴ - ՆԱՀՈԳԻ
‡ ԵՓՐ . ՆԵՂԷՍ ։
Ր Բ ԹԱԳ . ԻԳ . 11 ։ ԱՄՈՍ . ԻՈՒ . 9 ։ Բ ՄՆ . ԻԹ 25 ։
‖ Կ — Ի՛ ՄԵՋՍԻՆ
Ի ԳԼ . Բ . 14 ։
ՂԳԼ . ԺՐ . 3 ։ Ի . 30 ։
Ի ԳԼ . Ի 2 ։
Ը ԳԼ ԻԱ 7 ։ ՍԱՂ . ԾՐ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ և 1 ։ 2 ։ 3 ՀԱՄԱՐՆԵՐԸ ։
Ի ԳԼ . ԺԳ . 3 ։
Ժ ԳԼ ԻԱ . 1 ։
Ի ԹԱՒ ԻՀ . 21 ։
Լ ԳԼ . ԻԱ . 6 ։ 9 ։

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲԲ 1062

11 Ան ատենը թագաւորը մարդ խրկեց , ու Աբիտովբի որդին Աբիմելէք քահանան , ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քահանաները կանչեց . ու ամէնքն ալ
12 թագաւորին եկան : Եւ Սաւուղ ըսաւ . Ո՛վ որդի Աբիտովբայ՝ մտիկ ընէ . ու անիկայ ըսաւ .
13 Ահա հոս եմ՝ տէր իմ : Եւ Սաւուղ անոր ըսաւ , ինչո՞ւ համար դուն ու Յեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանեցաք , ու դուն անոր հաց ու սուր տուիր , և անոր համար Աստուծոյ հարցուցիր , որ անիկայ ելլէ ինծի դարանամուտ ըլլայ , ինչպէս որ
14 այսօր կ՚երեւայ : Եւ Աբիմելէք պատասխան տուաւ թագաւորին՝ ու ըսաւ . Քու բոլոր ծառաներուդ մէջը ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս , որ թագաւորի փեսայ , քու *ատեանիդ վերակացուն՝ , ու քու
15 տանդ մէջ պատուաւոր է : Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցընելու . քա՛ լըշի . թագաւորը իր ծառային վրայ , — իմ հօրս բոլոր տանը վրայ — ոչ՝ բան մը չգնէ . քանզի քու ծառադ աս բոլոր բաներէն՝ պզտիկ կամ մեծ
16 բան մը չէր դիտեր : Եւ թագաւորը ըսաւ . Ո՛վ Աբիմելէք՝ անպատճառ պիտի մեռնիս , թէ դուն և թէ քու հօրդ բոլոր տունը :
17 Ու թագաւորը իր գովը կայնող սուրհանդակներուն ըսաւ . Դարձէ՛ք՝ Տէրոջը քահանաները մեռցուցէ՛ք . քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետն է . որովհետև անոր փախչիլը պիտնալով՝ ինծի չյայտնեցին . բայց թագաւորին ծառաները Է չուզեցին իրենց ձեռքը երկընդրնել՝ Տէրոջը քահանաները :
18 Ներ զարնելու : Եւ թագաւորը Դովեկին ըսաւ . Դուն դարձիր , ու քահանաները զարկ : Ու Եդովմայեցի Դովեկը դարձաւ , և քահանաները զարկաւ , ու Ե՛ն օրը անիկայ ութսունհինգ մարդ մեռցուց , որ քթանէ եփուտ կը հագ-
19 Նէին : Նաեւ քահանաներուն Նոբ քաղաքը սուրի բերնէ անցուց . երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը , տղայէն մինչև կաթնակեր մանուկը , ու մինչև արջառը , էշը ու ոչխարը սուրի բերնէ անցուց :
20 Եւ Աբիտովբեան Աբիմելէքին մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիաթար էր , ազատեցաւ , ու Ի փախաւ
21 Դաւիթին ետևէն փախաւ : Եւ Աբիաթար Դաւիթին պատմեց՝ թէ Սաւուղ Տէրոջը քահանաները մեռ-
22 ցուց : Եւ Դաւիթ Աբիաթարին ըսաւ . Ես ան օրը գիտէի որ Եդովմայեցի Դովեկը հոն դտնուելով՝ անշուշտ Սաւուղին պիտի պատմէ . քու հօրդ տանը բոլոր մարդիկներուն մահուանը ես պատ-
23 ճառ եղայ : Իմ քովս նստէ , մի՛ վախնար . Ձ՚անգի իմ հոգիս փընտռողը՝ քու հոգիդ ալ կը փնտռէ . քայց դուն իմ քովս ապահով ես :

Գ Լ · Ի Գ

1 Դաւիթ Աբիաթարէն միջոցով Տէրոջը հարցընելէն ետև՝ Կէիլան կ՚ազատէ : 7 Աստուած Դաւիթին կը յայտնէ Սաւուղին գալը , ու Կէիլացւոց անշնաւորմութիւնը . ան ալ Կէիլայէն կը փախչի : 14 Զիփի մէջ Յոնաթան կու գայ՝ ու Դաւիթը կը միխթարէ : 19 Զիփացիք Սաւուղին կը յայտնեն Դաւիթին ո՛ւր ըլլալը . 25 ու անիկայ Մաոնի մէջ Սաւուղէն կ՚ազատի՝ Փղշտացւոց յարձակմանը պատճառաւ :

1 Ետև Դաւիթին իմացուցին , ըսելով . Ահա Փղշտացիք Կէիլայի հետ պատերազմ կ՚ընեն , ու կա-
2 լերը կը կողոպտեն : Եւ Դաւիթ Տէրոջը հարցուց՝ ու ըսաւ . Երթամ ասոնց փղշտացիները զարնե՞մ : Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ . Գնա՛ փղշտացիները զարկ , ու Կէիլան
3 ազատէ : Եւ Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին . Ահա մենք հոս Ցուդայի մէջ կը վախնանք . ալ որչափ աւելի՛ թէ որ Կէիլա երթանք Փղշտացւոց գունդերուն
4 դէմ : Ու Դաւիթ նորէն մէկ մըն ալ Տէրոջը հարցուց . և Տէրը անոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ելի՛ր՝ Կէիլա իջիր . քանզի ես Փղշտացիները քու ձեռքդ կու տամ :
5 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէիլա գնաց , ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ . ու անոնց անասուններըը առաւ , և զանոնք մեծ հարուածով մը զարկաւ . ու Դաւիթ Կէիլային բնակիչները ազա-
6 տեց : Եւ Աբիմելէքին որդին Աբիաթարը Դաւիթին քովը Կէիլա Էփահած ատենը՝ եփուտը ձեռքը Բ՚եջաւ իջաւ :
7 Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է , Սաւուղ ըսաւ . Աստուած իմ ձեռքս մատներ է զանիկայ . քանզի դռներ ու նիզներ ունեցող քաղաքի մը մէջ
8 մտեր դոցուեր է : Եւ Սաւուղ բոլոր ժողովուրդը պատերազմի կանչեց , որ Կէիլա իջնէ , ու Դաւիթը
9 և անոր մարդիկները պաշարէ : Իսկ Դաւիթ իմացաւ որ Սաւուղ իրեն համար դաղտուկ չարութիւն մը կը ձարէ , ու Աբիաթար քահանային ըսաւ . Եփուտը մօտեցուր :
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի՛ քու ծառադ ըստոյգ լսեց որ Սաւուղ Կէիլայի վրայ գալ կ՚ուզէ , Ը որ քաղաքը իմ պատ-
11 ճառովս աւրէ . Արդեօք Կէիլայի

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲԲ 1062

ՂԳ Թագ · բ · 26 :

* Կ՚երեւայ ատեանդ մտնող , Ը իմ՝ Հրամանները ղրկող գացող :

Ը Տճ Եզ · ա · 17 :

Ժ Տճ Գէ · բ · 31 :

Ի Ձմ 9 , 11 :

Ձ Գէ · իգ · 6 :

Ղ Գէ · բ · 33 :

ՃԳ — Ցճս · ԺԱ · 44 :

Ե Ձմ 4 , 6 , 9 : Գէ · է · 8 : բ Թագ · ե · 19 , 23 :

Ծ Գէ · իբ · 20 :

ԽԲԲ 1061

Ճ Թես · իե · 21 : Գէ · է · ՃՃ :

Ը Գէ · իբ · 19 :

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 1061

բնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն , — ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաւուղը հա՛ պիտի իջնէ՞ . ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ ։ Եւ

12 Տէրը ըսաւ . Պիտի իջնէ ։ Ու Դաւիթ ըսաւ . Կէիլայի բնակիչները՝ զիս ու իմ մարդիկներս Սաւուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն ։ Եւ

13 Տէրը ըսաւ . Պիտի մատնեն ։ Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկները՝ որ վեց հարիւր մարդու չափ էին՝ կէիլայէն ոգացին , և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային . ու երբոր Դաւիթին կէիլայէն ելլելը Սաւուղին իմացուցին , հա՛ երթալէն ետ կեցաւ ։

14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տեղեանք կը նստէր . ու Զիփի անապատին մէջ՝ լերեան մը վրայ նստաւ ։ Եւ Սաւուղ զայն օր զանիկայ կը փնտռէր . բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց

15 զանիկայ ։ Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաւուղ իր անձը փնտռելու ելեր է . և Դաւիթ Զիփի անապատը՝ անտառի մը մէջ էր ։

16 Ու Սաւուղին որդին Յովնաթան՝ նեղաւ՝ անտառը դնաց Դաւիթին , ու անոր ձեռքը Աստուծով

17 զօրացուց . Եւ անոր ըսաւ . Մի վախնար . քանզի իմ հօրս Սաւուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ , ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս , ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ . և ա՛յս բանը իմ

18 հայրս Սաւուղն ալ գիտէ ։ Ու երկուքնին Տէրոջը առջևը ուխտ ըրին . և Դաւիթ անտառին մէջը ննաց , բայց Յովնաթան իր տունը դարձաւ ։

19 Ու Զիփացիք՝ Գաբաա ելան Սաւուղին , ու ըսին . Ահա՛ Դաւիթ մեր քովը՝ ամուր տեղեանքը անտառին մէջ՝ Եքեղա բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պա-

20 հուած է ։ Հիմա ով թագաւոր , ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի , իջի՛ր , ու դանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի

21 մնայ ։ Ու Սաւուղ ըսաւ . Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլար , որ ինծի

22 ցաւակից եղար ։ Ուրեմն դացէ՛ք , ա՛ւելի ազէկ դիտեցէ՛ք , և անոր ոտքին կոխած տեղը դիտցէ՛ք ու տեսէ՛ք , Ե՞ր ով զանիկայ հոն տեսեր է . քանզի ինծի ըսած են թէ՝ անի-

23 կայ չատ խորամանկ է ։ Ուստի նայեցէ՛ք , ու անոր բոլոր պահուելու տեղեանքը իմացէ՛ք և ա՛յդ-ստուգելով ինծի դարձէ՛ք , և ձեզի հետ երթամ . ու թէ որ անիկայ ան երկրին մէջն է զանիկայ Յուդայի

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 1061

բոլոր հազարաւորներուն մէջը պիտի փնտռեմ ։

24 Մը պիտի փնտռեմ ։ Ու անոնք ելան , և Սաւուղին առջևէն Զիփ դացին . ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Մաոնի անապատը գտնուին Արաբայի հարաւային կողմը Եսիմոնի հարաւային կողմը

25 Նո՛ւէր էր ։ Եւ Սաւուղ իր մարդիկներովը զննելու փնտռելու գընաց . ու երբոր Դաւիթին իմացուցին , վա՛մ իջաւ , և Մաոնի անապատին մէջ նստաւ . ու Սաւուղ լսեց , ու Դաւիթին հետևէն Մաոնի

26 անապատը վազեց ։ Եւ Սաւուղ լեռանը այս կողմէն կ՚երթար , Դաւիթն ալ իր մարդիկներովը լեռանը մէկալ կողմէն կ՚երթա՛ր . Ու Դաւիթ կը փութար որ Սաւուղէն հեռանայ . բայց Սաւուղ ու իր մարդիկները՝ Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պատեցին , որ զանոնք բռնեն ։

27 Եւ լուրեր մը եկաւ Սաւուղին , ու ըսաւ . Շուտով եկուր . քանզի

28 Փղշտացիք երկիրը կոխեցին ։ Ուստի Սաւուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ դնաց , որ Փղշտացւոց դէմ դնէ . անոր համար ան տեղին անունը *Սէլա Մահլէգօթ ըսուեցաւ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ Ենգադդիի այրի մը մէջ՝ Սաւուղին քաղցրը կտրելով , անոր կենացը կը խնայէ . 9 և այսպէս իր անմեղութիւնը կը ցուցնէ ։ 17 Սաւուղ իր յանցանքը խոստովանելով Դաւիթին երդում ընել կու տայ , ու կը մեկնի ։

1 Եւ Դաւիթ անկէ ելաւ , ու Ենգադդիի ամուր տեղեանքը նըս-

2 տաւ ։ Ու Երբոր Սաւուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ , անոր իմացուցին ու ըսին Ահա՛ Դաւիթ Ենգադդիի անապատին մէջն է ։

3 Եւ Սաւուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ , ու գնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները փնտռէ այծե-

4 մանց ժայռերուն վրայ ։ Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկաւ , ու հոն մէկ քարայր մը կար . ու Սաւուղ հարկաւորութեան համար ներս մտաւ . և Դաւիթ իր մարդիկներովը քար-

5 այրին ներսի դին նստեր էր ։ Ու Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին . Ահա՛ Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է՝ թէ՝ Քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , և քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը ըրէ անոր ։ Ու Դաւիթ ելաւ , և Սաւուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ

6 կտրեց ։ Բայց անկէ ետքը Դաւիթին սիրտը խղճաց , Սաւուղին վերարկուին ծայրը կտրելուն վրայ ։

7 Ու իր մարդիկներուն ըսաւ . Հա-

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 1061

Ծ Ցես ժե· 55 ։ Գլ·իե· 2 ։

Ղ Գլ·իր· 2 ։ իե·13 ։

Ի Սաղ ը· 22 ։

Հ Սաղ·ժէ· 9 ։

Յ Տես Գ Թագ·ժթ· 9 ։

*Ի՛ վէմ բաժանում ։

Ժ Գլ·իդ· 20 ։

Ի Գլ·ժը·3 ։ ի·16 ։ 42 ։ բԹագ·իա· 7 ։

Լ Տես գԼ· իդ·1 ։ Սաղ· ծգ·ին վերնագիրը ։

Ի Սաղ·ծգ· 3 ։

Ծ Գլ·իդ· 3 ։

Ք Ես·գ·3 ։ Ղեր·իզ·8 ։

Ե Սաղ·ծգ· 3 ։

Ե Սաղ·ճԽա· 6 ։

Ե ԵԲբ·ոա· քերը ծածկելու·Դատ· գ·24 ։

Ի Սաղ·ծէ· ին և ճԽր ին վերնագիրները ։

Ղ Ել·իզ·8 ։

Ի Բ Թագ· իդ·10 ։

Ը Գլ·իէ· 11 ։

տուած չընէ որ Տէրոջը օծեալին՝ իմ տիրոջս առ բանը ընեմ , ձեռքս անոր վրայ երկընցընելով . քանզի
8 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Եւ Դաւիթ Խոսքերով իր մարդիկները զսպեց , ու զանոնք չթողուց , որ Սաւուղին վրայ յարձակին : Եւ Սաւուղ քարայրէն դուրս ելաւ , ու իր ճամբան գնաց :
9 Անկէ ետև Դաւիթն ալ քարայրէն դուրս ելաւ , ու Սաւուղին ետևէն կանչելով ըսաւ . Ով տէր իմ թագաւոր : Ու երբոր Սաւուղ ետին նայեցաւ , Դաւիթ երեսը գետինը ծռելով՝ երկրպագուս
10 Թիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին . Ի՞նչու համար մարդոց խօսքը մտիկ կ'ընես , որ ըսէ կ'ըսեն թէ՝ Ահա Դաւիթ քեզի չարուս
11 Թիւն ընել կը ջանայ : Ահա այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն , որ Տէրը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատնեց . ու ըսին որ քեզ մեռցընեմ . բայց ես քեզի ինայեցի , ու ըսի . Ես իմ ձեռքս իմ տիրոջս չեմ երկընցրներ . քանզի
12 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Ու տես հայր իմ՝ տես , քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքիս մէջն է . ու ես քու վերարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չսպանեցի , ու գիտցիր ու տես , որ չիմ մէջս չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ , ու քեզի յանցանք մը չեմ ըրած . բայց դուն *զիս մեռցընելու կ'աշխատիս :
13 Խաւրիս՝ Տէրը դատաւոր ընէ իմ ու քու մէջդ , ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ . բայց իմ ձեռքս քու
14 վրադ չըլայ : Ինչպէս որ հին առակը կ'ըսէ . Անօրէններէն անօրէնութիւն կ'ելլէ . բայց իմ ձեռքս
15 քու վրադ չըլայ : Իսրայէլի թագաւորը որո՞ն ետևէն ելեր է , և դուն որո՞ն ետևէն կ'իյնաս . Ի մեռած շան մը ետևէ , ի մի
16 լուի մը ետևէ եղեր : Ուստի Տէրը դատաւոր ըլլայ , և իմ ու քու մէջդ դատաստան ընէ . և տեսնէ ու պաշտպանէ զիս , և քու ձեռքէդ ազատէ :
17 Ու երբոր Դաւիթ այս խօսքերը Սաւուղին խօսիլը լմընցուց , Սաւուղ ըսաւ . Ո՞րդեակ իմ Դաւիթ , ատիկայ քու ձայնդ է . և Սաւուղ
18 իր ձայնը վերցուց , ու լացաւ . Ու Դաւիթին ըսաւ . Դուն ինծմէ արդար ես . քանզի դուն ինծի բարիք հատուցիր , բայց ես քեզի չարիք հատուցիր ,
19 ու դուն այսօր քու ինծի ըրած աղկութիւնդ յայտնեցիր . որովհետև Տէրը զիս քու ձեռքդ ետ մատնեց , ու դուն զիս չսպա-
20 նեցիր : Վասն զի մէկ մարդ մը իր թշնամին գտնելու ըլլայ , զանիկայ թող կու տայ որ խաղաղութեամբ երթայ . ուստի այսօր քու ինծի ըրածիդ փոխարէն՝ Տէրը քեզի բա-
21 րիք հատուցանէ : Եւ հիմա *գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս . ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջը
22 պիտի հաստատուի : Ուրեմն հիմա Տէրոջմով ինծի երդում ըրէ՝ թէ ինծմէ ետքը իմ սերունդս պիտի չմոռցընես , ու իմ հօրս տունէն իմ անունս բնաջինջ պիտի չընես :
23 Եւ Դաւիթ Սաւուղին երդում ըրաւ : Ետքը Սաւուղ իր տունը գնաց . ու Դաւիթ իր մարդիկնե-
ր՝ ամուր տեղը ելաւ :

ԳԼ· ԻԵ

1 Սմուէլ կը մեռնի : 2 Դաւիթ Նաբալին մարդ կը խրկէ . 10 և Նաբալին ժանտութեանը համար սրդոլելով՝ միտք կ'ընէ որ զանիկայ րնաջինջ ընէ : 14 Աբիգեա ասս բանը իմանալով՝ 18 ընծայ մը կը պատրաստէ . 23 և իր խնամութեանմբը՝ 32 Դաւիթին սիրտը կը հանդարտեցընէ : 36 Նաբալն ալ ասս բաները լսելով կը սարսափի , ու ետքը կը մեռնի : 39 Դաւիթ իրեն կին կ'առնէ Աբիգեան ու Աքինոամը : 44 Մեղքոտ Փաղտիէլին կը տրուի :

1 Յե Սմուէլ մեռաւ . ու բոլոր Իսրայէլը ժողովուեցան , ու Հառնոր համար սուգ ըրին . ու զանիկայ Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին : Եւ Դաւիթ ելաւ Փառանի անապատը իջաւ :
2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար , ու անոր գործը Կարմէղոսի մէջ էր . և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր , ու երկը հազար ոչխար՝ և հազար այծ ունէր . ու իր ոչխարները ասրակուր ընելու համար Կարմէ-
3 ղոսի մէջ կը գտնուէր : Եւ ան մարդուն անունը Նաբալ էր , ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա . և կնիկը խոհեմամիտ ու գեղեցկագեմ էր . բայց երիկը խստաբարոյ ու չարագործ էր . ու անիկայ Քաղէբեան էր :
4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նաբալ իր ոչխարները ձասրակուր կ'ընէ :
5 Ու Դաւիթ տասը մանչ իրկեց , և Դաւիթ մանչերուն ըսաւ . Կարմիղոս երթ , ու Նաբալն գացէք , և իմ անունովս ողջոյն հարցուցէք .
6 Ու այսպէս ըսէք . Ողջ կեցիր . բարի գիր և քու տանդ ու քու բոլոր ստացուածքիդ խաղաղութիւն
7 ըլլայ : Եւ հիմա լսեցի որ ոչխարներդ ատրակուր կ'ընես . քու հովիւներդ մեր հետն էին . անոնց վնաս մը չտուինք . ու անոնք Կարմիղոսի մէջ որչափ ատեն որ կեցան , Բանոնց մէկ բան չկորսուեցաւ :

Իրբ 1060 — Գլ · իբ · 3 ։ Բ Թես · ի · 20 ։ բ Օր · ւդ · 8 ։ գ Ծն · իա · 21 ։ Սաղ · ծի · 5 ։ դ Գլ · իգ · 24 ։ † Կ՚ստացուածքը Ի Ցես · ժե · 55 ։

‡ Կ՚ընաբարյ

Ե Ծն · լը · 13 ։ բ Թագ · ժգ · 23 ։

Ի Գլ · իգ · 22 ։

Ը Ծն · իա · 23 ։ Ղ բ Թագ · ի · 6 , 8 ։

Ա Գլ · իե · 1 ։

Ա Սաղ · ճխա · 6 ։ Առակ · ժշ · 28 ։ ժէ · 9 ։

Ժ Սաղ · ճխա · 6 ։ Առակ · ժշ · 28 ։ ժէ · 9 ։

Ի Սաղ · է · 3 ։ լե · 7 ։

* Եբր · իմ անձս կ'որսաս զանիկայ առնելու ։ Գլ · իշ · 20 ։

Լ Ծն • ժշ · 5 ։ Դատ · ժա · 27 ։ Գլ · իգ · 10 ։ Յոբ · ե · 8 ։

Ի Գլ · ժէ · 43 ։ բ Թագ · ի · 8 ։

Ժ Գլ · իշ · 20 ։

Ի Հմր 13 ։

Հբ Մն · իդ · 22 ։

Ն Սաղ · լե · 1 ։ խդ · 1 ։ ճժի · 154 ։ Միք · է · 9 ։

Ղ Գլ · իշ · 17 ։

Ճ Գլ · իշ · 21 ։

Ո Ծն · լը · 26 ։

Յ Մատ · ե · 44 ։

Ն Գլ · իշ · 23 ։

Շ Գլ · իդ · 12 ։ իշ · 8 ։

Գլ · իգ · 17 ։

Ծ Ծն · իա · 23 ։

Ղ բ Թագ · ի · 6 , 8 ։

Ղ Գլ · իդ · 1 ։

Ա Գլ · իե · 1 ։

Ա Ծն · իա · 21 ։ Սաղ · ծի · 5 ։

Ե Մն · ժբ · 18 ։ Սաղ · ճիբ · 7 ։ Ղուկ · ժ · 5 ։

Բ Հմր 15 , 21 ։

Ն · ք · ՂՓ · ԻԲԲ 1060

8 Քու մանչերուդ հարցուր , ու քեզի
թող ըսեն . ուստի ես մանչերը
քու աչքերուդ առջեւը չնորհք թող
գտնեն , քանզի ծ բարի օր եկանք .
չնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ՝ ու
քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքէդ ե-
9 կածը տուր : Եւ Դաւիթին մանչերը գացին , ու ասս բոլոր խօսքե-
րուն համեմատ Դաւիթին անունովը
Նաբաղէն ըսուցեցին , ու կայնեցան :
10 Եւ Նաբաղ Դաւիթին ծառանե-
րուն պատասխան տուաւ , ու ըսաւ .
Դաւիթը ո՞վ է , ու Յեսսէի որդին
ո՞վ է . ասս օրերս իրենց տէրերուն
երեսէն փախչող ծառաները շատ-
11 ցեր են : Ես իմ հացս , ջուրս ու
ասրակաուբ ընդողներուս համար մոր-
թած անասուններս առնեմ՝ ու ա-
ն-՞ն մարդիկներուն տամ , որոնց
12 ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր : Եւ
Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան
դարձան , ու գացին ասս բոլոր խօս-
13 քերը անոր պատմեցին : Եւ Դա-
ւիթ իր մարդիկներուն ըսաւ . Ամէն
մարդ իր սուրը մէջը կապէ . ու
ամէն մարդ իր սուրը մէջը կապեց .
և Դաւիթն ալ իր սուրը մէջը
կապեց . ու Դաւիթին ետեւէն չորս
հարիւրի չափ մարդ ելաւ , ու երկու
Ի Գէ · Լ · 24 · հարիւր մարդ հոն է կարասիներուն
քովը մնացին :
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբաղին
կնկանը Աբիգեային իմացուց՝ ու
ըսաւ . Ահա Դաւիթ անապատէն
մարդիկներ խրկեց մեր տէրը օրհնե-
լու համար . իսկ անիկայ * խստաւ
* ԵԲԲ · ա-
նոնց վրայ
յարձակե-
ցաւ ։ ։
Բ Հմր 7 ։
15 խօսեցաւ անոնց հետ՝ : Բայց ան
մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ
էին , ու Բ մեզի վնաս մը չտուին . և
դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց
հետ պտրտեցանք , մեզմէ բան մը
Ի Եւ · Ժդ · 22 · 8ոբ · ա · 10 · 16 չկորսուեցաւ : Անոնք մեզի պա-
րիսպ էին ; Թէ գիշերը և Թէ ցորէ-
կը , որչափ ատեն որ անոնց քովը
17 ոչխարները կ'արածէինք : Ու հի-
մա գիտցիր ու տես՝ Թէ ինչ պիտի
ընես . քանզի մեր տիրոջը վրայ և
անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը
Հգլ · ի · 7 · հասած է . որովհետև անիկայ այն-
պէս չար մարդ մըն է , որ անոր
Ն Բ Օր · Ժգ · 13 · Դատ · ԺԹ · 22 · Ղ Ծն · լՏ · 13 · Առակ · ԺԸ · 16 · իա · 14 · † ԵԲԲ · ե-
զած
հետ մարդ չկրնար խօսիլ :
18 Եւ Աբիգեա շուտով ՚ղերկու հա-
րիւր հաց , ու երկու տիկ գինի , և
հինգ †եփած ոչխար , ու հինգ գրիւ
բոհրած ցորէն , հարիւր ողկոյզ չա-
միչ , ու երկու հարիւր շարաց Թուզ
առաւ , ու զանոնք էշերու վրայ
19 դրաւ : Եւ իր ծառաներուն ը-
սաւ . Ձեզմէ առաջ անցէք . ահա ես
ձեր ետեւէն կու գամ . բայց իր եր-
20 կանը Նաբաղէն չիմացուց , Ու
երբոր կնիկը իշուն վրայ հնձած՝
լեռանը գոց տեղէն կ'իջնէր , ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր
առջեւը կ'իջնէին . ու անիկայ անոնց
21 հանդիպեցաւ : Եւ Դաւիթ ըսեր
էր . Ուրեմն անապատին մէջ ասս
մարդուն բոլոր ունեցած բաները
պարապ տեղը պահեր եմ . ու անոր
բոլոր ունեցածէն րան մը չկորսուե-
ցաւ . և անիկայ ինծի չարիք հա-
Թեան փոխարէն գէշութիւն ըրաւ :
22 Աստուած Դաւիթին Թշնամինե-
րուն այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ ,
Թէ որ Մինչև վաղը պտտու անոր
մարդիկներէն ‡մկ երիկ մարդ՝ մը
ողջ Թողում :
Ղ Սպդ · ՃԹ · 5 · Առակ · ԺԷ · 13 ·
ՃՀոռ · Թ · 17 · Գէ · ք · 17 · ի · 13 · 16 ·
Ն Շմր 34 ·
‡ ԵԲԲ · պա-
տի վասյ
մզող · գ
Թագ · ԺԴ ·
10 · իա · 21 ·
դԹագ · Թ ·
8 ·
23 Ու Աբիգեա տեսածին
պէս՝ շուտով էշուն վրայէն իջաւ ,
և Դաւիթին առջեւը երեսի վրայ
իյնալով , մինչև գետինը երկրը-
24 պագութիւն ըրաւ : Ու անոր ոտ-
քը ինկաւ ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ ,
յանցանքը իմ վրաս ըլլայ · բայց
հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ
քու առջեւդ խօսի , և քու աղախ-
25 նդդ խօսքերը մտիկ ըրէ : Կ'աղա-
չեմ՝ որ իմ տէրս ասս չար մար-
դուն՝ Նաբաղին համար իր սրտին
մէջ Բ-ն Ճ չդնէ . քանզի իր ա-
նուանը պէս՝ ինքն ալ անանկ է .
անոր անունը ‖ Նաբաղ է , ու անդղ-
գամութիւնը իր հետն է . բայց ես
քու աղախինդ իմ տիրոջս իրկած
‖ Յ՝ անզգ-
գամ ։
26 մանչերը չտեսայ : Եւ հիմա , ով
տէր իմ , ՚Տէրը կենդանի է , ու
քու հոգիդ ալ կենդանի է , որ Տէ-
րը Նրեզ չԹողուց որ արիւն մտնես ,
ու Ձքու վրեժդ քու ձեռքովդ առ-
նես . և հիմա Նքու Թշնամիներդ
ու իմ տիրոջս գէշութիւն ուզողդ-
27 ները՝ Նաբաղին պէս ըլլան : Ու
հիմա ՚ասս ընծան որ քու աղա-
խինդ իմ տիրոջս բերաւ , Թող իմ
տիրոջս ՚ետեւէն երդդ մանչերուն
28 տրուի , կ'աղաչեմ , քու աղա-
խինդ յանցանքը Նորէ . քանզի
Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ
հաստատ տուն պիտի չընէ . որով-
հետև իմ տէրս ՚Տէրոջը պատե-
րազմները պատրաստէ , ու քու
օրերուդ մէջը Ձքու վրադ չարուս-
29 թիւն մը չգտնուեցաւ , Բայց Թէ-
և քեզ հալածելու ՚ու քու հոգիդ
փնտռելու համար մկ մարդ մը
ոտք ելած է , իմ տիրոջս հոգին՝
քու Տէր Աստուածդյդ առջեւը՝ կե-
նաց Ծրարին մէջը Ծրարած պիտի
րլլայ . բայց անիկայ քու Թշնամի-
ներուդ հոգիները՝ պարսատիկի մէ-
ջէ Նէ-ն ժ-րէ դէ- ՚պիտի նետէ ,
30 Ու երբոր Տէրը բոլոր բեզի համար
ըսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս
ընէ , ու քեզ Իսրայէլի վրայ Թա-
31 գաւոր դնէ , Ասիկայ քեզի գայ-
Թակղութիւն մը ու իմ տիրոջս
Ն · ք · ՂՓ
ԻԲԲ 1060
ՃՍդ · ՃԹ · 5 · Առակ · ԺԷ · 13 ·
ՃՀոռ · Թ · 17 · Գէ · ք · 17 · ի · 13 · 16 ·
Ն Շմր 34 ·
‡ ԵԲԲ · պա-
տի վասյ
մզող · գ
Թագ · ԺԴ ·
10 · իա · 21 ·
դԹագ · Թ ·
8 ·
Ի Գէ · Լ · 24 ·
* ԵԲԲ · ա-
նոնց վրայ
յարձակե-
ցաւ ։ ։
Բ Հմր 7 ·
Ի Եւ · Ժդ · 22 · 8ոբ · ա · 10 · 16
Հգլ · ի · 7 ·
Ն Բ Օր · Ժգ · 13 · Դատ · ԺԹ · 22 ·
Ղ Ծն · լՏ · 13 · Առակ · ԺԷ · 16 · իա · 14 ·
† ԵԲԲ · ե-
զած
Ճ Ծն · լԹ · 13 · 20 ·
‖ Յ՝ անզգ-
գամ ։
ՠ Գթագ · Բ · 2 ·
Ն Ծն · ի · 6 · Շմր 33 ·
Ղ Հռվ · ԺԲ · 19 ·
Ն Բ Թագ · ԺԲ · 32 ·
Ճ Ծն · լԳ · 11 · Գէ · լ · 26 · դԹագ · Ե · 15 ·
Շմր 42 ·
Դատ · Գ · 10 ·
Վ Բ Թագ · Ե · 11 , 27 · դԹագ · Թ · 5 · ՠ Մն · ԺԷ · 10 , 23 ·
Ռ Գէ · ԺԲ · 17 ·
Բ Գէ · իԲ · 12 ·
Յ Երեմ · Ժ · 18 ·

Ն · ք · ՁՁ · Խր 1060

սրտին խիղճ մը չըլլայ , թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր , կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ . ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ , քու աղախինդ միտդ ըներս ։

38 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիդեային . — Օրշնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը , որ այսօր քեզ իրկեց զիս դիմաւորելու . ու քու խոհեմութիւնդ օրշնեալ ըլլայ , և դուն ալ օրշնեալ ըլլաս , որ ես այսօր զիս արգիլեցիր սր արիւն չմտնեմ , ու իմ

34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ ։ Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ զիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն , կենդանի է , թէ որ դուն չուտով չգայիր՝ ու առջեւս չելլէիր , մինչև վաղը առտու Նաբաղին մկ էրկ

35 մարդը չէր մնար ։ Եւ Դաւիթ առնոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ , ու անոր ըսաւ . Խաղաղութեամբ տունդ գնա . ահա խօսքդ մտիկ րրի , ու քու — Խնդիրքդ ընդունելի ։

36 Եւ Աբիգեա Նաբաղին գնաց ու ահա անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կուսունքի պէս կուսունք կ՚ընէր . և Նաբաղին սիրտը ղուարթացեր էր , ու անիկայ շատ գինովցեր էր . ուստի կնիկր մինչև առաւօտեան լոյսը՝ պզտիկ կամ մեծ

37 բան մը չպատմեց անոր ։ Եւ առաւօտուն երբոր Նաբաղ գինիէն զգաստացաւ , ան ատենը անոր կնիկը ասր բաները անոր պատմեց ու անոր սիրտը իր ներսի դին մնաւ ,

38 ու քարի պէս եղաւ ։ Եւ տասը օրի չափ անցնելէն ետև , Տէրը զարկաւ Նաբաղը , որ մեռաւ ։

39 Ու Դաւիթ Նաբաղին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ Օրշնեալ է Տէրը , որ Նաբաղին ձեռքին խօշտանգիս դատեց , ու իր ծառան չարութենէ ետ պահեց · և Տէրը Նաբաղին չարութիւնը անոր գլուխը դարձուց ։ Ու Դաւիթ մարդ իրկեց և Աբիգեային խօսացաւ , որ զանիկայ

40 իրեն կնիկ առնէ ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմղոս գացին Աբիգեային , ու անոր հետ խօսացան ու ըսին . Դաւիթ մեզ քեզի իրկեց , զի

41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ ։ Եւ ան նիկայ ելաւ , ու երեսր վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն րրաւ ու ըսաւ Ահա էրու աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ստրկութիւն թող ընէ ։

42 Եւ Աբիգեա չուտով ոտր ելաւ ու իրեն ապասաւորութիւն րնող հինգ աղջիկներու հետ էշը հեծաւ , ու Դաւիթին պատգամաւորներուն հետևէն գնաց , և անոր կնիկը եղաւ ։

43 Ո— Դաւիթ Յզեդրայէլէն ալ Աքինոամը առաւ . և ու ասոնց երկուքն ալ անոր կնիկները եղան ։

44 Բայց Սաւուղ իր Մեղբող աղջիկը՝ որ Դաւիթին կնիկն էր՝ Կղղուղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիէլին տուաւ ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Սաւուղ Զիփացիներէն լուր առնելով՝ Եբեղա կու գայ Դաւիթին դէմ ։ 4 Դաւիթ կառքերուն տեղը երթալով՝ կարգիլէ Աբեսան որ Սաւուղը լմնցրնէ , բայց Սաւուղին նիզակը ու կուժը կ՚առնէ ։ 13 Դաւիթ Աբեն. Նեը կը յանդիմանէ , 18 ու Սաւուղը կը յորդորէ ։ 21 Սաւուղ իր յանցանքը կը խոստովանի ։

1 Եւ Զիփացիք Գաբաա գացին Սաւուղին , ու ըսին . — Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի բլուրին վրայ պահուեր է ։ Ու Սաւուղ ելաւ Զիփի անապատը իջաւ Իսրայէլին իրեք հազար ընտրուած մարդիկներովը . որ Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ ։

3 Եւ Սաւուղ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի բլուրը՝ ճամրուն վրայ բանակեցաւ ։ Դաւիթն ալ անապատին մէջը նստեր էր . ու երբոր տեսաւ որ Սաւուղ իր ետևէն անա-

4 պատը կու գայ Դաւիթ լրտեսներ իրկեց , ու Սաւուղին ստոյգ գալը իմացաւ ։

5 Ու Դաւիթ ոտքի ելաւ և Սաւուղին բանակ դրած տեղը եկաւ . ու Դաւիթ՝ Սաւուղին ու անոր զօրավարին Ներեան Աբեննէրին պառկած տեղը տեսաւ . բայց Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր , ու ժողովուրդը անոր

6 բոլորտիքը բանակր էին ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու Ֆետաի Ախիմելեքին ու Յովարին եղբօրը Ցարու հետ Բրեսային ըսաւ . Ո՞վ է ինձի հետ Սաւուղին քովը բանակը կ՚իջնէ ։ Ու Աբեսա րսաւ Ես քեզի հետ կ՚իջնեմ ։

7 Եւ Դաւիթ Աբեսային հետ գիշեր . քով ժողովուրդին մէջը մտաւ . և ահա Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը րնանար անոր նիզակը կը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր , և Աբեննէրը ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը պառկեր էին ։

8 Եւ Աբեսա Դաւիթին րսաւ Աստուած այսօր քու թշնամիդ Էրուձեռքդ մատնեց ու հիմա թող տուր որ նիզակով մկ անդամին գետինը ցցեմ զանիկայ , ու չկրկնէ ։

9 Նեմ հարուածէ ։ Բայց Դաւիթ Աբեսային րսաւ . Ջանիկայ մի մեռցներ . Էրանդի Տէրոջ օծեալին ով կրնայ ձեռք երկնցրնել ու անմեղ ըլլայ ։ Եւ Դաւիթ րսաւ

Ն · ք · ՁՁ · Խր 1060

Ր Ցես . ԺԸ . 56 ։

Ժ Գլ · ԻԵ · 3 ։ Ա · 5 ։

Ե բրեայ . Գ . 14 ։

Ա Ես . Ժ . 80 ։ Ե բրեայ . Գ . 15 ։

— Գլ · Իգ 19 ։ Սաղ ՃԳ . ին վերնագիրը ։

Բ Գլ · ԺԹ 50 · ԺԵ 55 ։

Գ Գլ · ԺԵ · 20 ։

Դ Սմ Ր . 16 ։

Ե Դատ . Ե . 10 , 11 ։

Զ Գլ · ԻԴ 19 ։

Է Եբէ · զարնեմ

Ը Գլ · Իդ · 7 ։ Ե բրեայ · Գ · ա · 16 ։

Ն · ք · զՓ · Իբր 1060

Տէր · իս · 38 · Սաղ · դդ · 1 · 2 · 23 · Ղս · ԺԸ · 7 · Հռով · ԺԸ · 19 ·

Ը Տէս Ծն · իէ · 29 · Բ Օր · լա · 14 · Յոբ · է · 1 · ԺԳ · 5 · Սաղ · լէ · 13 ·

Ժ Գլ · լա · 6 ·

Ի Գլ · իդ · 7 · 13 ·

Լ Ծն · բ · 21 · ԺԸ · 12 ·

Տէրը կենդանի է որ ազանիկայ Տէրը պիտի զարնէ , կամ Բանոր ատենը պիտի գայ ու մեռնի , կամ թէ ի պատերազմի մէջ պիտի մտնէ

11 ու մեռնի ։ Բայց ես չընէ որ Տէրոջը օծեալին դէմ ձեռքս երկընցընեմ . միայն թէ հիմա անոր գլխուն քովի նիզակը ու ջուրին կուժը

12 ժը առ , ու երթանք ։ Եւ Դաւիթ Սաւուղին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին կուժը առաւ , ու գացին . և տեսող չկար , իմացող չկար ու արթընցող չկար . որովհետև ամէնքը կը քնանային . քանզի Տէրոջը կողմանէ անոնց վրայ խորունկ քուն մը ինկեր էր ։

13 Եւ Դաւիթ մէկալ կողմը անցաւ , ու լեռանը գլխուն վրայ՝ հեռուանց կայնեցաւ , ահ անոնց մէջը

14 մեծ միջոց կար ։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդին ու Ներեան Աբեններին կանչելով ըսաւ . Ո՛վ Աբեններ , պատասխան չես տար . ու Աբենները պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Դուն , ով ես , որ թագաւորին կը

15 կանչես ։ Եւ Դաւիթ Աբեններին ըսաւ . Դուն էրիկ մարդ չե՞ս . ու Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ . ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահպանութիւն չըրիր . քանզի ժողովուրդէն մէկը՝ քու տէրդ թագաւորը մեռցընելու ե-

16 կաս ։ Ատ քու ըրած բանդ աղէկ չէ . կենդանի է Տէրը՝ որ դուք Ի մեռնելու արժանի էք . քանզի Ցերոջը օծեալին՝ ձեր տիրոջը պահպանութիւն չըրիք . ու հիմա նայէ , թագաւորին նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջուրին կուժը

17 ո՞ւր է ։ Ան պտենը Սաւուղ Դաւիթին ձայնը ճանչցաւ՝ ու ըսաւ . Ծ Որդեակ իմ Դաւիթ՝ ատիկայ քո՞ ձայնդ է . ու Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ թագաւոր , իմ ձայնս

18 է . Ու ըսաւ . Իմ տէրս ինչո՞ւ համար այդպէս իր ծառային ետեւէն ինկեր է . քանզի ի՞նչ ըրի , ու ձեռքիս մէջը ի՞նչ չարութիւն

19 կայ ։ Եւ հիմա իմ տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը թող մտիկ ընէ . Թէ որ Տէրը հբեզ իմ վրաս ոտք հանեց , թող զոհ մը ընդունի . բայց թէ որ մարդոց որդիքը ոտ հանեցին , անոնք Տէրոջը առջևը անիծեալ ըլլան . Նքանզի զիս այսօր վռընտեցին՝ որ ես Տէրոջը ժառանգութեանը հետ չմիանամ , ու ըսին . Գնա օտար աստուածներու ծառայութիւն ը-

20 րէ ։ Եւ հիմա Տէրոջը առջևը իմ արիւնս գետինը չիյնայ . քանզի Իսրայէլին թագաւորը ոմկ լու մը փնտռելու ելաւ , ինչպէս որ մկ

մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի մը հետևէ կ՚իյնայ ։

21 Ու Սաւուղ ըսաւ . Մեղք գործեցի . դարձիր՝ որդեակ իմ Դաւիթ . իմ հոգիս այսօր ձրու աչքերուդ պատուական երևնալուն համար՝ քեզի մէչմին ալ չարութիւն պիտի չընեմ . ահա յիմարութիւն

22 ըրի , ու մեծապէս սխալեցայ ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ահա թագաւորին նիզակը . մանչերուն մէկը թող գայ՝ ու զա-

23 նիկայ առնէ ։ Եւ Տէրը ամէն մարդուն իր արդարութեանը ու իր հաւատարմութեանը փոխարինը հատուցանէ . որովհետև Տէրը քեզ այսօր իմ ձեռքս տուաւ , բայց ես Տէրոջը օծեալին ձեռք երկընցընել

24 չուզեցի ։ Եւ ահա ինչպէս որ քու հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պատուական երևցաւ , իմ հոգիս ալ Տէրոջը առջևը այնպէս պատուական երևնայ , ու զիս ամէն նեղութենէ

25 ազատէ ։ Եւ Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ . Որդեակ իմ Դաւիթ , օրհնեա՛լ ըլլաս . իրու գործքերուդ մէջ յաջողութիւն պիտի գտնես՚՚ , ու նաև ելյաղթող պիտի ըլլաս ։ Եւ Դաւիթ իր ճամբան գնաց , ու Սաւուղ իր տեղը դարձաւ ։

Ն · ք · զՓ · Իբր 1060

Ա Գլ · ԺԵ · 24 · իդ 18 ·

Ա Գլ · ԺԸ · 30 ·

Ն Սաղ · է · 3 · ԺԸ · 20 ·

† Եբ · բնակ · ով պիտի ընես ·

Լ Ծն · լբ · 28 ·

ԳԼ · ԻԷ

1 Սաւուղ՝ Դաւիթին Գեթի մէջ ըլլալը լսելով՝ ալ անոր ետևէն չիյնար ։ 5 Դաւիթ Սիկեղակը կը խնդրէ Ընբուսէն · 8 և ուրիշ կողմերու վրայ յարձակելով՝ Ընբուսին կը հաւատացընէ թէ Ցուդայի դէմ պատերազմեր է ։

Իբր 1058

1 Ու Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ . Վերջապէս մէկ օր մը Սաւուղին ձեռքովը պիտի կորսուիմ . ինծի՝ Փղշտացւոց երկիրը փախչելէն աղեկը չկայ , որ Սաւուղ ինծմէ յոյսը կտրէ , ու զիս մէչմին ալ Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ . այսպէս անոր ձեռքէն կ՚ազատիմ ։

2 Ու Դաւիթ՝ իր հետը եղող վեց հարիւր մարդով ելաւ , ու Գեթի թագաւորին Մաովքի որդւոյն Ը Ան-

3 քուսին քովը գնաց ։ Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքանչիւր մարդ իր տնովը՝ Դաւիթ ալ Ը իր երկու կիներովը՝ Եզրայելացի Աբինոամին հետ ու Կարմէլացի Նաբալին կնկանը Աբիգեային հետ՝ Ընբուսին քովը Գեթի մէջ բնակե-

4 ցան ։ Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , թէ Դաւիթ Գեթ փախեր է , մէչմին ալ զանիկայ չփնտռեց ։

5 Եւ Դաւիթ Ընբուսին ըսաւ . Կ՚ազաչեմ , թէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ , գիւղաքաղաքներուն մէկուն մէջ ինծի տեղ տուր , որ հոն նստիմ . քանզի քու ծառադ

Ա Գլ · իբ · 13 ·

Բ Գլ · իա · 10 ·

Է Գլ · իե · 43 ·

ինչու՞ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի ։
6 Եւ ան օրը Անբուս Սիկելակը տուաւ անոր . ասպատճառով Սիկելակը մինչև այս օրս Ցուդայի
7 թագաւորներուն եղաւ ։ Ու Փղշտացւոց երկրին մէջը Դաւիթին նստած օրերուն թիւը՝ Էմէկ տարի ու չորս ամիս եղաւ ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկները ելան , և Ղեսուրացւոց , Էգերզեացւոց ու ԷԱմաղեկացւոց վրայ յարձակեցան . քանզի անոնք շատունցմէ՝ ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին , ԲՍուրէն մինչև Եգիպտոսի երկիրը ։ Եւ Դաւիթ ան երկիրը զարկաւ , ու ամենևին էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց . և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղտերը ու հանդերձները առաւ , և դարձաւ
10 Անբուսին եկաւ ։ Ու Անբուս ըսաւ . Այսօր ո՞ր կողմը յարձակեցաք . և Դաւիթ ըսաւ . Ցուդայի հարաւային կողմը , ԺԵրամէլացւոց հարաւային կողմը, ու ԺԿենացւոց հարաւային կողմը ։
11 Եւ Դաւիթ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց , որ Գէթը ԼՕ բերէ . քանզի բսաւ . Զրլայ որ մեզի համար պատմեն ու ըսեն թէ՝ Դաւիթ †այսպէս ըրաւ ։ Ու անոր սովորութիւնը ասանկ էր , քանի որ Փղշտացւոց երկրին մէջը կը
12 նստէր՞ ։ Եւ Անբուս Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ . Ան Իսրայէլին իր ժողովուրդին Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար , ինծի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Անբուս Դաւիթին վրայ կը վտահանայ ։ 3 Սաւուղ վհուկները Յարդելեն եռև , երբոր երկիւղի մէջ կ'իյնայ , Աստուծոյ երեսէն ձգուած ըլլալով՝ 7 վհուկ մը կը փնտռէ , 9 ու Սամուէլը հանել կու տայ ։ 15 Սաւուղ իր կործանումը լսելով՝ կ'սոսկայ ։ 21 Կնիկը և Սաւուղին ծառաները կերակուրով կը զօրացնեն գանիկայ ։

1 Ու ան օրերը Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին , որ ելլեն Իսրայէլին հետ պատերազմին . և Անբուս՝ Դաւիթին ըսաւ . Գիտցած ըլլաս որ դուն քու մարդիկներովդ իմ հետս բանակ պիտի ելլես ։ 2 Ու Դաւիթ՝ Անբուսին ըսաւ . Ուրեմն ծառայիդ ընելու գործը պիտի տեսնես . և Անբուս՝ Դաւիթին ըսաւ . Ընոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պիտի ընեմ ։
3 Իսկ ԲՍամուէլ մեռած էր . և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ ըրեր էին , ու զանիկայ իր քաղաքը՝ Ռամայի մէջ թաղեր էին ։ Սաւուղ ալ Էվհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուցեր էր ։
4 Եւ Փղշտացիք ժողվուեցան , ու եկան †Սունեմի մէջ բանակեցան . Սաւուղն ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , ու Գեղբուէի մէջ բանակեցան ։
5 Յետոյ Եւ Սաւուղ Փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ , ու սիրտը շատ դողաց ։ Եւ Սաւուղ Ցէրովջը հարցուց . բայց Ցէրը՝ թէ՛ էերազներով՝ թէ ԷՈւրիմով և թէ մարգարէներով՝ Բանոր պատասխան
7 չտուաւ ։ Ան ատենը Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ . Ինծի մէկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէք՝ որ երթամ անոր հարցընեմ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին . Ահա Ենդովրի մէջ մէկ վհուկ կնիկ մը կայ ։
8 Ու Սաւուղ՝ իր հանդերձները փոխելով , ուրիշ հանդերձներ հագաւ , և իրեն հետ եղող երկու մարդով գնաց , ու գիշերով ան կնկանը քովը հասան ։ ԺԵւ Սաաաուղ ըսաւ . Շնորհք ըրէ , ինծի վհուկի ոգւով դիւթութիւն ըրէ , ու քեզի ըսէլըս ՛ԱրԴ՝ ինծի վեր
9 հանէ ։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ . Ահա դուն Սաւուղին ըրած բանը գիտես , թէ ինչպէս անիկայ Էվհուկները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ ըրաւ . ուրեմն ինչու՞ զիս մեռցնելու համար իմ անձիս որո-
10 գայթ կը պատրաստես ։ Եւ Սաւուղ Ցէրովմով երդում ըրաւ անոր՝ ու ըսաւ . Ցէրը կենդանի է որ՝ աս բանէն քեզի մէկ վնաս մը
11 պիտի չպատահի ։ Ան ատենը կնիկը ըսաւ . Քեզի ո՞վ վեր հանեմ . ու անիկայ ըսաւ . Սամուէլը հանէ ինծի ։
12 Եւ կնիկը Սամուէլը տեսնելով , մեծ ձայնով մը պոռաց . ու կնիկը Սաւուղին խօսեցաւ ու ըսաւ . Ինչու՞ զիս խաբեցիր . քանզի դուն
13 Սաւուղն ես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Մի վախնար . բայց ի՞նչ տեսար ։ Ու կնիկը Սաւուղին ըսաւ . Գետնէն ելլող աս-
14 տուածներ տեսայ ։ Եւ Սաաաուղ անոր ըսաւ . Անոր կերպարանքը ի՞նչպէս է ։ Ու կնիկը ըսաւ . Ահա մէկ ծեր մարդ մը կ'ելլէ , ու վերարկու մը հագած է ։ Եւ Սաւուղ հասկրցաւ որ անիկայ Սամուէլն է . ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր եր-
15 կրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին . Ինչու՞ համար ինծի նեղութիւն տուիր , ու զիս վեր հանեցիր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Ես մեծ նեղութեան մէջ եմ , որովհետև Փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ կ'ընեն , ու ԺԱ-

Ն · Ք · ՀԸ · Ի՞Ր 1058

Ա Տճս Ցճս · ԺԸ · 31 ։ ԺԹ · 5 ։

Ի Տճս գԼ ԻԹ · 3 ։

Ղ Ցճս · ԺԳ · 2 ։
Ի Ցճս · Ժզ · 10 ։ Դաս · ա · 29 ։

Ա կա՛ · Գաբէացւոց

Է Եզ · Ժէ · 16 ։ Տճս գԼ · ԺԸ · 7 , 8 ։

Բ Ծն · ԻԸ · 18 ։

ԺՏճս ա Մն · Բ · 9 , 25 ։

Ի Դաս · ա · 16 ։

† կա՛ · այսպէս ըրաւ , ու անոր սովորութիւնը ասանկ պիտի ըլլա՛ · քանի որ Փղշտացւոց երկրին մէջը կը նստի ։

– Գլ · ԻԹ 1 ։
Իսր 1056

Բ Գլ · ԻԸ · 1 ։

Ն · Ք · ԺԲ · Ի՞Ր 1560

Ղ Հմր 9 ։ Եզ · Իր · 18 · Ղէ · ԺԹ · 31 ։ Ի · 27 ։ Բ Օր · Ժը · 10 , 11 ։
Ա Ցճս · ԺԹ · 18 ։ Գ Թագ · ը · 8 ։
Ի Գլ · լա · 1 ։
Ղ Ցը · Ժը · 11 ։
Է Թես · Ժը · 6 ։
Է Եզ · Իր · 30 ։ Թես · Իէ · 21 ։ Բ Օր · Ւէ · 8 ։
Բ Գլ · Ժէ · 37 ։ Առակ · ա · 28 ։ Ողբ · Բ · 9 ։

ԺԸ Օր · Ժը · 11 ։ ա Մն · Ժ · 13 ։ Ես · Ը · 19 ։

Ի Հմր 3 ։

Ղ Գլ · Ժճ · 27 ։ Գ Թագ · Բ · 8 ։ 13 ։

Ի Ղոտկ · Ե · 11 , 12 , 13 ։ Ժէ · 14 ։
Ա Գլ · Ժը · 12 ։

Ն·ք ՂՁ
ԽԲԲ 1056

տուած ինծմէ հեռացաւ . և ինծի
թէ մարգարէներու միջոցով և թէ
երազներով պատասխան չտար . ա-
նոր համար քեզ կանչեցի , որ ինծի
16 իմացընես թէ ինչ ընեմ ։ Եւ
Սամուէլ ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ին-
ծի կը հարցընես , հիմա որ Տէրը
քեզմէ հեռացաւ՝ ու քեզի թշնամի
17 եղաւ ։ Եւ Տէրը հիմ *ըերնովս
ըրուացածին պէս †ըրաւ , ու Տէրը
քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը
պատռեց , և զանիկայ քու ընկերիդ
18 Դաւիթին տուաւ ։ Ինչպէս դուն
Տէրոջը խօսքը մտիկ չըրիր , ու Ա-
մաղեկին վրայ՝ անոր սաստիկ բար-
կութիւնը՝ ի գործ չդրիր , անոր հա-
մար այսօր Տէրը քեզի առ բանը ը-
19 րաւ ։ Եւ Տէրը՝ քեզի հետ Իսրա-
յէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի
մատնէ . ու վաղը դուն ու քու որ-
դիդ իմ քովս պիտի ըլլաք . և Տէ-
րը Իսրայէլին բանակն ալ Փղշ-
տացւոց ձեռքը պիտի մատնէ ։
20 Ան ատենը Սաւուղ չուտով ին-
կաւ , ու դէտնի վրայ փռուեցաւ , և
Սամուէլին խօսքերէն շատ վախ-
ցաւ , ու ամենևին վրան ուժ չմնաց ,
քանզի բոլոր օրը ու բոլոր դիշերը
21 հաց կերած չէր ։ Եւ կինիկը Սաւու-
ղին քովը դնաց , ու անոր չափա-
զանց սոսկումը տեսնելով՝ անոր
ըսաւ . Ահա քու աղախինդ քու
խօսքդ մտիկ ըրաւ , և հիմ հոգիս
ձեռքիս մէջը դնելով , ինծի ըսած
խօսքերուդ ջաղանդութիւնն ըրի ։
22 Եւ հիմա կ՚աղաչեմ , դուն ալ քու
աղախնիդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու
քու առջևդ պատառ մը հաց դնեմ՝
ու կեր , որ ուժ առնես , քանզի
23 ճամբայ պիտի երթաս ։ Բայց ա-
նիկայ չուզեց , ու ըսաւ . Չեմ ուտեր ։ Ը-
սաւ . սակայն երբոր իր ծառաները
ու կինկն ալ զանիկայ բռնադա-
տեցին , անոնց խօսքը մտիկ ըրաւ .
24 ու դետնէն ելլելով՝ անկողինին
վրայ նստաւ ։ Եւ կինիկը էր տանը
մէջ սնուցած որթ մը ունէր . չուս-
տով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր
առաւ չաղեց , և անով բաղարջ
25 հացեր եփեց . Ու Սաւուղին առջևը
և անոր ծառաներուն առջևը դրաւ .
ու կերան , ու ելան նոյն գիշերը
գացին ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Դաւիթին Փղշտացւոց հետ պատերազմի նր-
թալը՝ 3 անոնց նախարարներուն Հաճելի չերև-
նար · 6 Աքրուս նա կը խրկէ Դաւիթը՝ անոր
Հաւատարմութիւնը դովելով ։

1 Ու Փղշտացիք իրենց բոլոր բա-
նակները Ափեկի մէջ ժողվեցին .
ու Իսրայէլացիք Յեզրայելի մէջ ե-
ղող աղբիւրին քովը բանակեցան ,

Ն · ք · գՁ ·
ԽԲԲ 1056

2 Եւ Փղշտացւոց նախարարները իւ-
րեանց հարիւրաւորներովը ու հազա-
րաւորներովը կ՚անցնէին . և Դա-
ւիթ ու իր մարդիկները անոնց
ետևէն † Աքրուսին հետ կ՚անցնէին ։
3 Ու Փղշտացւոց իշխանները ըսին .
Ես Եբրայեցիները ի՞նչ պիտի ըլ-
լան ։ Եւ Աքրուս՝ Փղշտացւոց իշ-
խաններուն ըսաւ . Ասիկայ Իսրա-
յէլի թագաւորին Սաւուղին ծա-
ռան Դաւիթը չէ՞ . որ * այսչափ
օրերէ՝ կամ մանաւանդ այսչափ
տարիներէ ի վեր՝ իմ քովս է . ու
ինձի ինկած օրէն մինչև աս օր՝
անոր վրայ ամենևին մէկ չանգա-
4 մը չգտայ ։ Եւ Փղշտացւոց իշխան-
ները անոր սրդողեցան . ու Փղշտա-
ցւոց իշխանները անոր ըսին . Դէտ
մարդը ետ խրկէ . ու երթայ իր
տեղը , ուր որ զանիկայ դրիր , ու
մեր հետը պատերազմի մէջ չմտնէ ,
չրլայ որ է պատերազմին մէջ մեզի
թշնամութիւն ընէ . քանզի անի-
կայ ինչով պիտի հաշտուի իր տի-
րոջը հետ , չէ՞ որ աս մարդոցը գլ-
5 լուխներովը ։ Ասիկայ ան Դաւիթը
չէ՞ , որուն համար ԻՒՒՆերը պար
բռնելով ու պատասխան տալով
կ՚երգէին . Սաւուղ իր հազարա-
ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր
բիւրաւորները ։
6 Եւ Աքրուս Դաւիթը կանչեց ,
ու անոր ըսաւ . Տէրը կենդանի է
որ դուն չիտակ մարդ մըն ես , և
իմ հետս բանակին մէջը ելմտնելդ
ու ելլելդ՝ իմ աչքիս ազէկ կ՚երև-
նայ . բայց քանզի ինձի եկած օրէդ
մինչև աս օրս՝ քու վրադ չարու-
թիւն մը չգտայ . բայց դուն նա-
խարարներուն աչքին ազէկ չես ե-
7 րևնար . Ուստի հիմա դարձիր և
խաղաղութեամբ դնա , ու Փղշտա-
ցւոց նախարարներուն աչքին դէշ
8 երևցածը մի ըներ ։ Եւ Դաւիթ
Աքրուսին ըսաւ . Բայց ես ի՞նչ
ըրի . ու քու առջևդ կայնած օրէս
մինչև աս օրս՝ ծառայիդ վրայ ի՞նչ
գտար , որ ես չերթամ՝ ու իմ տի-
րոջս թագաւորին թշնամիներուն
9 հետ պատերազմ չընեմ ։ Եւ Աք-
րուս պատասխան տուաւ , ու Դա-
ւիթին ըսաւ . Գիտեմ որ դուն իմ
աչքերուս՝ † Աստուծոյ հրեշտա-
կին պէս ազէկ կ՚երևնաս . բայց
Փղշտացւոց իշխանները ըսին թէ՝
Անիկայ մեր հետը պատերազմի չել-
10 լէ ։ Ուստի առաւօտուն կանուխ
կիր՝ դուն ու քու տիրոջդ ծառա-
ները որոնք քու հետդ կ՚ան . ա-
ռաւօտուն կանուխ կելէք՝ ու լոյս
11 ցածին պէս գացէք ։ Եւ Դաւիթ
ինքը ու իր մարդիկները առաւօ-
տուն կանուխ ելան որ երթան , ու

Ն · ք · գՁ ·
ԽԲԲ 1056

† Գլ · իը · 1 ·
2 ·

* Գլ · իը · 1 ·
3 ·

† Տէր · գլ ·
իէ · 7 ·

‡ Դան · ը ·
5 ·

Ղամն · իբ ·
19 ·

§ Գլ · իդ ·
21 ·

‖ Գլ · իդ ·
էգ · 7 ·
իա · 11 ·

¶ բ Թագ ·
գ · 25 · դ
Թագ · իթ ·
27 ·

Ղէմ 3 ·

Գլ · իբ · 1 ·

Բ Գլ · գ · 1 ·

Ն · Ք · Ը · ՓԲԲ 1056

Փղշտացւոց երկիրը դառնան . Իսկ Փղշտացիք Ցեղզայէլ ելան ։

Ի Բ ԹԱԳ · Գ · 4 ։

ԳԼ · Լ

1 Ամաղեկացիք Սիկելակը կը կողոպտեն ։ 4 Դաւիթ Աստուծոյ Տարցրնելով՝ կը քաջալերուի որ անոնց եւեւէն իյնայ . 11 ու Եգիպտացիի մը . առաջնորդութեամբը Թշնամւոց վրայ կը հասնի , ու բոլոր աւարը ետ կ'առնէ ։ 22 Դաւիթ օրէնք կը հաստատէ աւարը հաւասարապէս բաժնելու՝ թէ պատերազմ ընդ. և թէ պահպանութիւն ընդ. զօրքերուն մէջ. տեղը ։ 26 Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկէ ։

1 Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները երրորդ օրը Սիկելակ մտան ,
* ահա Ամաղեկացիք հարաւային երկրին ու Սիկելակին վրայ յարձակեր էին . և Սիկելակը զարնելով՝
2 զանիկայ կրակով այրեր էին . Ու հոն եղած կիներուն գերի առեր էին . պզտիկէն մինչև մեծը՝ մարդ մը չէին մեռցուցեր , հապա ղեռևէ իրենց հետը տանելով՝ ճամբանին
3 գացեր էին ։ Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները քաղաքը հասան , ահա անիկայ կրակով այրուած էր . ու իրենց կիներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն գերի առնուած էին ։
4 Ուստի Դաւիթ ու իր հետը եղող ժողովուրդը ձայներնին վերցուցին ու լացին , մինչև որ անոնց վրայ
5 ուժ չմնաց լալու ։ Եւ Դաւիթին Երկու կիներուն՝ Ցեզրայէլացի Աքինոամը ու Կարմէլացի Նաբաղին կնիկը Աբիգեան ալ գերի առնուած
6 էին ։ Եւ Դաւիթ մեծ տագնապի մէջ էր . Ժողովուրդը զանիկայ քարկոծել կ'ուզէր . որովհետև բոլոր ժողովուրդէն ամէն մէկուն սիրտը կը կսկծար իր տղոց ու աղջիկներուն համար . Բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծովը զօրացաւ ։
7 Յետ ։ Եւ Դաւիթ՝ Աբիմելէքի որդւոյն Աբիաթար քահանային ըսաւ . Եփուդը մօտեցուր ինծի . ու Աբիաթար եփուդը Դաւիթին
8 մօտեցուց ։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ . Ա՞ս գունդին ետևէն իյնամ . անոնց կը հասնի՞մ . ու Տէրը ըսաւ անոր . Ետևէն ինկիր . քանզի անշուշտ պիտի հասնիս , ու ամէն բանը պիտի ազատես ։

9 Եւ Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը եղող վեց հարիւր մարդիկները գացին , ու մինչև Բոսոր հեղեղատը հասան . ու ետ մնացողները հոն կայ-
10 նեցան ։ Եւ Դաւիթ չորս հարիւր մարդով իշնաւ հալածեց . (Իսկ կային երկու հարիւր մարդիկը շատ յոգնած ըլլալնուն համար՝ Բոսոր հեղեղատին ասդին կողմը մնացին ,
11 ու չկրցան անցնիլ ։) Ու գտան մէջ Եգիպտացի մարդ մը գըտան , և զանիկայ Դաւիթին բերին . ու անոր հաց տուին , ու կերաւ , ու անոր ջուր խմցուցին .
12 Եւ անոր քիչ մը չոր թուզ՝ ու երկու ողկոյզ չամիչ տուին , որ ուտելաւ ու ոգին վրան եկաւ . քանզի իրեք օր ու իրեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Դուն որմէն մարդն ես , ու ո՞ւսկից ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես Եգիպտացի պատանի մըն եմ , Ամաղեկացի մարդու մը ծառայ . ու հիմա իրեք օր է որ՝ հիւանդ ըլլալուս համար ,
14 իմ տէրս զիս հոն թողուց . Մենք Քերեթի հարաւային կողմը՝ Ցուդայի կողմերը՝ ու Քաղեբի հարաւային կողմերը յարձակեցանք , ու
15 Սիկելակը կրակով այրեցինք ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Չիս ան գունդին կրնաս իջեցընել ։ Ու անիկայ ըսաւ . Դուն ինծի Աստուծով երդում ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես , ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս , ես ալ քեզ ան գունդին կ'իջեցընեմ ։
16 Եւ զանիկայ հոն իջեցուց , ու ահա անոնք բոլոր գետնին երեսին վրայ ցրուած էին . Կ'ուտէին ու կը խմէին , և Փղշտացւոց երկրէն ու Ցուդայի երկրէն առած ան բոլոր մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ'ընէին ։ Եւ Դաւիթ հարշալեցաւեն մինչև հետեւեալ օրուան իրիկունը՝ զանոնք զարկաւ , ու ան նոնցմէ մարդ չազատեցաւ , բայց միայն չորս հարիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծան ու
18 փախան ։ Եւ Դաւիթ՝ Ամաղեկացւոց առած բոլոր բաները ազատեց . ու Դաւիթ իր երկու կիսկ-
19 ներն ալ ազատեց ։ Եւ իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտիկէն մինչև մեծը , թէ տղայ , թէ աղջիկ , և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք առեր տարեր էին . Դաւիթ ամէնն ալ
20 ետ բերաւ ։ Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարները ու արջառները առաւ , և զանոնք էրեխ հօտերուն առջևէն կը տանէին , ու կ'ըսէին . Դաւիթին աւարը ասիկայ է ։
21 Եւ Դաւիթ հան երկու հարիւր մարդիկներուն եկաւ , որոնք շատ յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր Դաւիթին ետևէն երթալ , ու զանոնք Բոսոր հեղեղատը նստեցուցեր էր . և անոնք ելան Դաւիթը ու անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու . ու Դաւիթ երբոր ժողովուրդին մօտեցաւ , ա-
22 նոնց ծ՝աղջութիւնը հարցուց ։ Եւ Դաւիթին հետը գացող մարդիկներէն իրբոլոր չար ու անզգամ մար-

Ն · Ք · Ը · ՓԲԲ 1056

Ը Դատ . ԺԸ . 19 ։ ԳԼ · ԺԴ - 27 ։

Ի Ա Թագ . Ի · 7 ։ Ի Ա Տես գԼ · ԺԸ . 7 ։ ԻԸ · 8 ։

Ի Ա Թագ . Ը · 16 ։ Բ Թագ . Ը · 1Տ ։ գ Թագ . ա . 3Տ ։ 44 ։ Եշիկ . ԻՒ . 16 ։ Սոփ . բ . 5 ։ Ժ Ցես . ԺԴ . 13 ։ ԺԸ . 13 ։

Ի ա Թես . Ե . 3 ։

Բ ԳԼ · ԻԸ · 42 · 43 ։ Բ Թագ . բ . 2 ։

† Կամ՝ հետեւեալ օրուան արշալոյսէն մինչև իրիկունը

Է ԵԼ . ԺԸ . 4 ։

Թ Ա Սաղ . Խբ . 5 ։ Ծղ . 3 . 4 . 11 ։ Առ . գ . 17 . 1Տ ։ Ի ԳԼ . ԻԴ . 6 ։ 9 ։

ՀԳԼ . ԻԴ . 2 . 4 ։

Ը Ա Մոր . 8 ։

Ի Ա Մոր 10 ։

Ի Ա Մոր 21 ։

Ն · Ք · ԶՁ · ԽԲ 1056

• դիկները պատասխան տուին ու ըսին . Ասոնք մեր հետը չգալուն համար , մենք ալ անոնց մեր աղաւտած աւարէն չենք տար . ամէն մարդ միայն իր կնիկը ու տղաքները 23 առնէ՝ ու երթայ : Բայց Դաւիթ անոնց ըսաւ . Ա՛յդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս . որովհետև Տէրը մեզի տուաւ ասիկայ , և ինքը մեզ պահեց , ու մեր վրայ եկող գունդը մեր 24 ձեռքը մատնեց . Եւ աս բանիս մէջ ո՛վ ձեզի մտիկ կ'ընէ . քանզի հկարասիներուն բովը նստողներուն բաժինը՝ պատերազմի գացողներուն բաժինին հետ հաւասար պիտի ըլլայ . հաւասարապէս պիտի բաժ- 25 նեն : Եւ ան օրէն 'ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն ու օրէնք դրաւ , որ ի՛նչ մինչև աս օրս :

26 Եւ Դաւիթ Սիկելակ հկաւ , ու ան աւարէն ցուզայի ծերոց՝ իր բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով . Ահա ձեզի՝ Տէրոջը թշնամիներուն

27 աւարէն * ընծայ ի՛նչ Բեթէլի մէջ եղողներուն , Յաբաալային Ռամովթի մէջ եղողներուն , 28 Էգաթիրի մէջ եղողներուն , Արոերի մէջ եղողներուն , Սեփամովթի մէջ եղողներուն , Եթեմովի մէջ 29 եղողներուն , Բաքալի մէջ եղողներուն , Յերամէլացւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն , Կենեցւոց քաղաքներուն մէջ եղողնե- 30 րուն , Հորմայի մէջ եղողներուն , Քովրաասանի մէջ եղողներուն , Ա- 31 թաքի մէջ եղողներուն , Հեբրոնի մէջ եղողներուն . և ան ամէն տեղերը՝ ուր որ Դաւիթ իր մարդիկներովը պտըտեր էր :

Ն · Ք · ԶՁ · ԽԲ 1056

ե Գ Լ · ԺԳ · 49 : ա Մ Ն · Ը · 33 : Ա բ թ ա գ · ա · 6 , ՃԼ :

զ Կ — Ա՛ · Խիստ վախցաւ :

է Դ ա տ · Թ · 54 :

Ը Գ Լ · ԺԳ · 6 : ԺԷ · 26 :

Ը բ թ ա գ · ա · 14 :

Ը բ թ ա գ · ա · 10 :

ԳԼ · ԼԸ

1 Սաուղ իր զօրքը կորսնցնելով , ու իր որդիքը մեռցուած բլլալով , ինքը ու իր կապարճակիրը ինքզինքին կը մեռցնուն : 7 Փղշտացիք Իսրայէլացիներէն Թողուած քաղաքներուն մէջ կը բնակին . 8 և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռած մարմինները գտնելով՝ իրենց յաղթութեանը վրայ կ'ուրախանան : 11 Գաղաադ Յաբիսի բնակիչները գիշերով կ'երթան մարմինները կ'առնուն , ու Յաբիսի մէջ կ'այրեն , և անոնց ոսկորները սուգով կը թաղեն :

1 Եւ — Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ կ'ընէին . և Իսրայէլի մարդիկները՝ Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու Գիղբուէ լեռանը 2 վրայ †վիրաւորուած ինկան : Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոցը հետևէն հասան , ու Փղշտացիք Սաուղին որդիքը Յոնաթանը , Աբինադաբը ու Մելքիսաւէն 3 զարկին : Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան . ու աղեղնաւորներէն ‡ սաստիկ վիրաւորուեցաւ " : 4 Եւ Սաուղ իր կապարճակիրին ըսաւ . Սուրդ քաշէ , ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս չանթկատները գան ու զիս խոցեն , և զիս ծաղր ընեն . բայց կապարճակիրը չուզեց . Էքանզի շատ վախցաւ : Եւ Սաուղ սուրը առաւ , ու Էանոր վրայ ինկաւ : 5 Եւ անոր կապարճակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ , ու անոր հետ մե- 6 ռաւ : Եւ Սաուղ ու անոր իրէք որդիքը , ու կապարճակիրը և անոր բոլորը մարդիկները նոյն օրը մէկտեղ մեռան :

7 Ու հովիտին անդիի կողմը՝ և Յորդանանու անդիի կողմը եղող Իսրայէլի մարդիկները՝ Իսրայէլացւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով , քաղաքները թողուցին ու փախան . և Փղշտացիք եկան , ու անոնց մէջը բնակեցան :

8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաուղը և անոր իրէք որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած գտան : 9 Ան առնեը անոր գլուխը կտրեցին , ու անոր զրահը զենքերը հանեցին . և Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կռատուններուն ու ժողովուրդին՝ Լաո բ-Ենէրռան աւետիսը 10 տալու համար ‡ զրա խրկեցին : ‡ Եւ անոր զենքերը Աստարովթին տունը դրին , ու Էանոր մարմինը Բեթսանի պարիսպէն կախեցին :

11 ‡ Եւ Գաղաադ Յաբիսի բնակիչները երբոր լսեցին ինչ որ Փղշտացիք Սաուղին ըրած էին , 12 Իրոլոր ուժի տէր մարդիկները ոտք ելան , ու բոլոր գիշերը գացին , ու Բեթսանի պարիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները առին , և զանոնք Յաբիս բե- 13 րին , ու հ'հոն զանոնք այրեցին . Եւ անոնց ոսկորները առին , ու Յաբիսի մէջ ‖ Ծաո ին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին :

Բ թ ա գ · ա · 20 :

ժ Գ Լ · Իա · 9 :

Է Դ ա տ · Բ · 13 :

Լ բ թ ա գ · Իա · 12 :

Ի Ցես · ԺԷ · 11 : Դաո · ա · 27 :

Ձ Գ Լ · ԺԱ · 3 · 9 · 11 :

Է Տես ԳԼ · ԺԱ · 1—11 : Բ թ ա գ · Բ · 4—7 :

Հ ր Մ Ն · ԺԳ · 14 : Երեմ · ԼԴ · 5 : Ա մո վ · Գ · 10 :

Ն բ թ ա գ · Բ · 4 , 5 : Իա · 12 , 13 , 14 :

‖ Կ — Ա՛ · Մուշային

Ը Ն · ե · 10 :

* Եբր · օրհնութիւն · Ծ · ԼԴ · 11 : Գ Լ · Իե · 27 :

Յ Ցես · ԺԲ · 8 :

Ը Ցես · Ժե · 48 :

Թ Ցես · ԺԳ · 16 :

Ի Ցես · Ժե · 50 :

ժ Գ Լ · Իե · 10 :

Ն Դ ա տ · ա · 16 :

Ո Դ ա տ · ա · 17 :

Ծ Ցես · ԺԳ · 13 : Բ թ ա գ · Բ · 1 :

— ա Մ Ն · Ժ · 1—12 :

Բ Գ Լ · Իր · 4 : † Կ — Ա՛ · բառանուած

*ՆԻԿՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն·ՔՆ·ՀԻ· 1056

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամաղեկացի մը Իսրայէլացւոց յաղթուելուն լուրը Դաւիթին կը բերէ, ու բանալով թէ ինքը մեռցուցեր է Սաուղը, ինչն ալ կը մեռցուի։ 17 Դաւիթ՝ Սաուղին ու Յովնաթանին համար կ'ողբայ երգով մը։

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետքը՝ երբոր Դաւիթ Ամաղեկացիները զարնելէն դարձեր էր, ու երկու օր 2 Սիկեղակի մէջ նստեր էր, երրորդ օրը՝ ահա բանակէն Սաուղին քովէն Իսկը եկաւ, հորուն հանդերձները պատռած էին, ու գլխուն վրայ հող կար. և անիկայ Դաւիթին քովը գալով՝ գետինը խնկաւ ու երկրպագ- 3 գուԹիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ անոր. Ո՞ւսկից կու գաս։ Ու անիկայ ըսաւ անոր. Ես Իսրայէլի 4 բանակէն փախայ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ անոր. Ո՞րքան ի՞նչպէս եղաւ, պատմէ՛ ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ. Ժողովուրդը պատերազմէն փախաւ, ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ ինկան մեռան. նաև Սաուղը ու անոր որդին Յովնաթանը մեռան։ 5 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին ըսաւ. Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին մեռնիլը 6 ո՞ւսկից գիտես։ Ու անոր լուր բերող պատանին ըսաւ. Դիպուածով Գեղբուէ լեռան վրայ գտնուեցայ, և ահա Սաուղ իր նիզակին վրայ կռթներ էր, ու կառքերը և ձիաւորները անոր վրայ կը հասնէին։ 7 Ան ետևը ետևը դառնալով՝ զիս տեսաւ, ու ինծի կանչեց. Ես ալ 8 ըսի. Ահա հոս եմ։ Եւ անիկայ ինծի ըսաւ. Դուն ո՞վ ես։ Ես ալ անոր ըսի թէ՝ Ամաղեկացի եմ։ 9 Ու անիկայ ինծի ըսաւ. Կ'աղաչեմ իմ վրաս ելլէ՝ ու զիս մեռցուր. քանզի վրաս թմրութիւն մը եկաւ, 10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է։ Ան ետևը անոր վրայ ելայ, ու եղայ նիկայ մեռցուցի. քանզի ես հասկըզգայ որ անիկայ իյնալէն ետքը պիտի չապրի. ու անոր գլխուն վրայի թագը և անոր թևին վրայ եղած †ապարանջանը առի, ու 11 զանոնք հոս իմ տիրոջս բերի։ Ան ետևը Դաւիթ իր հանդերձները բռնեց պատռեց, նոյնպէս ալ ա-

նոր հետը եղող բոլոր մարդիկները։ 12 Եւ անոնք Սաուղին համար, ու անոր որդւոյն Յովնաթանին համար, և Տէրոջը ժողովուրդին համար, ու Իսրայէլի տանը համար սուգ բռնեցին ու լացին, ու մինչև իրիկուն ծոմ բռնեցին անոնց սրով իյնալուն համար։ 13 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին ըսաւ. Դուն ո՞ւր տեղացի ես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ես մէկ պանդուխտ Ամաղեկացիի մը 14 զաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ. Ի՞նչպէս չվախցար երկնցընելու՝ ու Տէրոջը օծեալը 15 մեռցընելու։ Եւ Դաւիթ մանչերուն մէկը կանչեց, ու ըսաւ. Մօտեցիր՝ ասիկայ մեռցուր. և 16 զանիկայ զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու Դաւիթ անոր ըսաւ. Էքդ արիւնդ քու գլուխդ րլայ. Ժքանզի քու բերանդ քեզի համար վկայութիւն տուաւ, ըսելով. Տէրոջը օծեալը ես մեռցուցի։

17 Եւ Դաւիթ՝ Սաուղին վրայ ու անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ 18 ասոր ողբը ըսաւ. Ու պատուիրեց որ ‡Աղեղը Ցուդայի որդւոցը սորվեցընեն. ահա անիկայ Իաշարի թղթին գրքին մէջը գրուած է։

19 Ո՛վ Իսրայէլին փառքը, քու բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած Էյ։ Հզօրաւորները ինչպէս իյնան։

20 Գեթի մէջ մի՛ պատմէք. Ասկաղոնի ճամբաներուն մէջը աւետիս մի՛ տաք. չըլլայ որ Փղշտացւոց աղջիկները ուրախանան. չըլլայ որ անթլփատներուն աղջիկները ցնծութիւն ընեն։

21 Ո՛վ Գեղբուէի լեռները, ձեր վրայ ոչ ցօղ գայ և ոչ անձրև, ու ի բերքայրի ընծաներու անդաստաններ էքեն-ին. քանզի զօրաւորներուն վահանը հոն ձգուեցաւ. Սաուղին վահանը Իւղեալ չէր օծուած։

22 Վիրաւորուածներուն արիւնէն ու զօրաւորներուն ճարպէն՝ Յովնաթանին աղեղը ետ չդարձաւ, ու Սաուղին սուրը պարապ չդարձաւ։

Ն·ՔՆ·ՀԻ· 1056

Բ Թես·ԺԲ· 5։
Ժ ա Թագ· Լ· 4։
Ի ա Թագ· ԻԳ· 7։ ԻԶ· 9։ Սաղ· ՃԾ· 15։
Ա ԳԼ·Գ·10· 12։
Ի ա Թագ· ԻԶ· 9։ Գ Թագ· Բ· 32, 33, 37։
Ծ ՀՄ 10։ Ղև·ԺԹ· 22։
‡ Յ՝ աս երգը։
§ Յես·Ժ·13։
Հ ՀՄ 27։
Յ ա Թագ· Լ· 9։ Միք· ա· 10։ Տես Դատ·Ժգ· 23։
Ղ Տե՛ս Եզ· Ժե· 20։ Դատ·Ժա· 34։ ա Թագ· ԺԲ· 6։
Ճ ա Թագ· Ի ա Թագ· Լ· 1։
Յ Տե՛ս Դատ· Ե·23։ Ցոր· Գ· 3, 4։ Երեմ· Ի· 14։
Նա Թագ·Ժ· 1։
Լ ա Թագ· ԺԲ· 4։

Ն·ՔՆ·ՀԻ· 1056

*Կ՛ԵՐԿԲՈՐԴ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

ա Թես·Գ·Լ· 17, 26։

Բ ԳԼ·Գ·10։ Ի Թագ·Գ· 12։

Գ ա Թագ· Գ·16։

Է ա Թագ· Լա·1։
Ղ Տե՛ս ա Թագ·Լա· 2, 3, 4։

Է Դատ·Թ· 54։

†Կամ՝ չոգթան

Բ ԳԼ·Գ·31։ ԺԳ·31։

Ն·ք·ՂՖ· 1056

23 Սաւուղ ու Յովնաթան՝ իրենց կենդանութեան ատենը շատ սիրելի ու հաճելի ըլլալով, իրենց մահուան ժամանակն ալ իրարմէ չբաժանուեցան. արծիւներէն աւելի թեթեւաշարժ ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին։

- Դատ·ժգ· 18։

24 Ով Իսրայէլի աղջիկները, լացէք Սաւուղին համար, որ ձեզի վայելուչ կարմիրներ կը հագցներ, ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկիէ զարդեր կը դնէր։

25 Պատերազմին մէջը զօրաւորները ինչպէս ինկան. ով Յովնաթան՝ քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռաւ։

Ն ա Թագ· ժը· 1։3; ժԹ·2։ի· 17։41։իգ· 16։ Դ Հմր 19։

26 Քեզի համար շատ կը ցաւիմ, ով եղբայր իմ Յովնաթան. դուն ինծի խիստ սիրելի էիր. Ն.քու սէրդ ինծի զարմանալի էր. կանանց սէրէն աւելի էր։

27 Զօրաւորները ինչպէս ինկան, ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան։

ԳԼ·Բ

1 Դաւիթ՝ Աստուծոյ առաջնորդութեամբը իր զօրքերովը Քեբրոն կ'երթայ, ու հոն Յուդայի վրայ թագաւոր կ'ընտրուի։ 5 Դաղաադու Յաբիսի բնակիչները կը գովէ, անոնց՝ Սաւուղին վրայ ցուցուցած սիրոյն համար։ 8 Աբեններ Իսրայէլի թագաւոր կը դնէ Գեբուսթէն։ 15 Աբեններին տասուերկու մարդոցը, ու Յովաբին տասուերկու մարդոցը մէջ եղած մահամարտը։ 18 Ասայէլը կը մեռցուի։ 26 Աբենները հրաւիրութիւնովը Յովաբ ժողովուրդը ետ կը դարձնէ։ 32 Ասայէլին թաղումը։

- Դատ·ա· 1։ա Թագ· իգ·2·4·9; Ա·7·8։

1 Ու ասկէ ետև Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ. Ցուդայի քաղաքներուն մէկը ելլե՞մ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Ելի՛ր։ Ու Դաւիթ ըսաւ. Ո՞ւր ելլեմ։ Եւ

Բ ա Թագ·Ե· 31։Հմր·11։ ԳԼ·ե·1։ 3։գ Թագ· բ·11։

2 Տէրը ըսաւ. Ի Քեբրոն։ Եւ Դաւիթ իր երկու կնիկները՝ Յեզրաելացի Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբաղին կնիկը Աբիգեան

Ե ա Թագ·Ե· 5։

3 իր հետը առնելով՝ հոն ելաւ։ Եւ Դաւիթ իր հետը եղող մարդիկներն ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ. ու Քեբրոնի քա-

Բ ա Թագ· իէ·2։3; Ա·1։ա Մն·ժբ·1։ իբր 1055

4 ղաքներուն մէջը բնակեցան։ Եւ Ցուդայի մարդիկները եկան, ու հոն Դաւիթը՝ Ցուդայի տանը վրայ թագաւոր օծեցին։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ՝ Ղաղաադու Յաբիսի բնակիչները Սաւուղը

Ի Հմր·11։ ԳԼ·ե·5։

5 թաղեցին։ Եւ Դաւիթ Յաբիսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնց ըսաւ. Ի Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք, որ ձեր տիրոջը Սաւուղին՝ այս ողորմութիւնը բրիք, ու զանիկայ

Ղ ա Թագ· Լա·11։13։

Ի Հռութ·բ· 20։գ·10։ Սաղ·ճժե· 15։

Ը Բ Տիմ· ա· 16։18։

6 թաղեցիք։ Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ. ու ես ալ ձեզի՝ այս աղէկութեան համար,

Ն·ք·ՂՖ· իբր 1055

7 Ի՛րենը պիտի հատուցանեմ։ Եւ հիմա ձեր ձեռքը ուժովցայ, ու զօրաւոր կտրիճներ եղէք. քանզի ձեր տէրը Սաւուղը մեռաւ, և Ցուդայի տունը զիս իրենց վրայ թագաւոր օծեցին։

Բ ա Թագ· ժգ·50։

8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներեան Աբեններէն՝ Սաւուղին որդին Յեբուսթէն առաւ, ու զանիկայ

Ֆ ա Մն·ը· 33։Ի·39։

9 Մանայիմը անցուց, եւ զանիկայ՝ Գաղաադու վրայ, Ասուրիի վրայ, Յեզրայելի վրայ, Եփրեմի վրայ, Բենիամինի վրայ, ու բոլոր Իսրա-

10 յէլին վրայ թագաւոր ըրաւ։ Երբոր Սաւուղին որդին Յեբուսթէն՝ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, քառասուն տարեկան էր, ու երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. միայն Ցուդայի տունը Դաւիթին

1055

* Եբր· տեսէն

11 * հպատակ եղաւ։ Եւ Ցուդայի տանը վրայ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին թագաւորութիւն ըրած ժամանակը՝ եօթը տարի ու վեց ամիս էր։

Ի ԳԼ·ե·5։ գ Թագ·բ· 11։

12 Ու Ներեան Աբենները և Սաւուղին որդւոյն Յեբուսթէին ծառաները՝ Մանայիմէն Գաբաւոնը ե-

Լ Յես·ժբ· 25։ իբր 1053

13 լան։ Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբը ու Դաւիթին ծառաները ելլելով՝ Գաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան. և սոոնք աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին մէ-

Ի Երեմ·խա· 12։

14 կալ կողմը նստան։ Եւ Աբենները՝ Յովաբին ըսաւ. Թող կտրիճները ելլեն՝ ու մեր առջևը խաղան։ Եւ

15 Յովաբ ըսաւ. Թող ելլեն։ Ուստի անոնք թուով ելան, ու Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Յեբուսթէին կողմէն տասուերկու մարդ, և

16 կու մարդ անցան. Ու ամէն մէկը իր ընկերին գլխէն բռնեց, և իր սուրը իր ընկերին կողը խրեց, ու միասին ինկան. ու ան տեղին ա-

† ՟ի՝ սուրբ բուն արտը։

նունը †Փեղկաթ Ասուրիմ ըսուեցաւ, որ Գաբաւոնի մէջ է։

17 Եւ ան օրը խիստ սաստիկ պատերազմ եղաւ. ու Աբեններ Իսրայէլի մարդիկներուն հետ՝ Դաւիթին ծառաներուն առջևը յաղ-

Ֆ ա Մն·բ· 16։

18 թուեցաւ։ Եւ Շարուհեայի իրեք որդիքը՝ Յովաբ, Աբեսա ու Ասայէլ հոն էին. ու Ասայէլ գաշտի

Ի Սպ·ժբ· 33։Երգ·բ· 17։ը·14։ Հա Մն·ժբ· Տ։

19 էր։ Եւ Ասայէլ՝ Աբեններին ետևէն ինկաւ, ու Աբեններէն ետևէն աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։

20 Եւ Աբեներ ետևը դարձաւ՝ ու ըսաւ. Ա՛սայէլ՝ դուն ես։ Ու ա-

21 Նիկայ ըսաւ. Ես եմ։ Եւ Աբեներ անոր ըսաւ. Քու աջ կամ

ձախ կողմդ խոտորէ , ու կորիճ-
ներուն մէկը բռնէ , ու անոր զէն-
քերը քեզի առ . բայց Ասայէլ ա-
22 նոր եղբօրէն դառնալ չուզեց ։ Եւ
Աբիններ նորէն մէյմըն ալ Ասայէ-
լին բսաւ . Եղեւ դարձիր . քեզ
ինչո՞ւ համար դետինը զարնեմ . ան
ատենը ինչպէս երեսս վերցընեմ
23 քու եղբօրդ Յովաբին Նա՛յ՛ ։ Բայց
անիկայ՝ անոր երեսէն դառնալ չու-
զեց ։ Ու Աբիններ նիզակին ետևի
Յ Գե · դ · 27 ։ դ · 6 ։ ի · 10 ։ * կա՛յ՛ փո-
րէն ծայրովը յ*նականուշտէն զարկաւ
զանիկայ , ու նիզակը անոր կռնա-
կէն ելաւ . և հոն ինկաւ ու նոյն
տեղը մեռաւ . և ով որ Ասայէլին
ինկած ու մեռած տեղը կու գար ,
24 կանգ կ'առնէր ։ Եւ Յովաբ ու
Աբեսսա Աբիններին ետևէն ինկած
կը հալածէին ընդհայ . ու երբոր
անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբաւոնի
անապատին ճամբան եղող Ամմայի
բլուրը եկան , արևը մտաւ ։
25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբեն-
ներին ետևէն ժողովուեցան , դունդ
մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլուխ
26 խը կայնեցան ։ Եւ Աբիններ՝ Յո-
վաբին պոռալով բսաւ . Միթէ
սուրը անդադար պիտի ուտէ . չէո
դիտեր որ ասոր վերջը դառն կ'ըլ-
լայ . մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պի-
տի չհրամայես , որ իրենց եղբայր-
27 ները հալածելէն ետ դառնան ։ Ու
Յովաբ բսաւ . Կենդանի է Աս-
տուած , եթէ որ դուն զրուցած
չըլլայիր , ժողովուրդին ամէնն ալ
առտուընէ 'ի վեր՝ իր եղբայրները
հալածելէն ետ պիտի դառնար ։
28 Ան ատենը Յովաբ փող ֆչե՛-
ցուց . ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ , ու ալ Իսրայէլին ետևէն
չինկան , ու մէյմըն ալ պատերազմ
29 չրրին ։ Եւ Աբիններ ու անոր մար-
դիկները ան բոլոր գիշերը դաշտին
միջէն երթալով՝ Յորդանանէն ան-
ցան , ու բոլոր Բեթրոնը բռլորով՝
30 Մանայիմը եկան ։ Եւ Յովաբ Ա-
բիններէն դարձաւ , ու բոլոր ժո-
ղովուրդը ժողվեց . և Դաւիթին
ծառաներէն տասնուերկու մարդ ու-
31 Ասայէլը կը պակսին . Բայց Դա-
ւիթին ծառաները՝ Բենիամինն ու
Աբիններուն մարդիկներէն իրենց հա-
րիւր վաթսուն մարդ զարկին , ո-
32 րոնք մեռան ։ Եւ Ասայէլը վերցու-
ցին , ու զանիկայ Բեթղէհէմի մէջ
իր հօրը գերեզմանը թաղեցին ։ Ու
Յովաբ և անոր բոլոր մարդիկները
բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշա-
լուսին Քերբրոն հասան ։

ԳԼ · Գ

1 Դաւիթի օրէ օր կը զօրանայ ։ 2 Քերբրոնի մէջ
անոր վեց որդիք կը ծնանին ։ 6 Աբիններ՝
Յերսթեթին կը բարկանայ ։ 12 ու Դաւիթին

կողմը կը դառնայ ։ 13 Դաւիթ իր Մեղբոլ
կնիկը իրեն դարձնել կը պահանջէ Աբեննե-
րէն ։ 17 Աբիններ՝ Դաւիթին վասով Իսրա-
յէլին հետ կը խօսի ։ և Դաւիթի խնդրանքի կը
հրաւիրէ զանիկայ , ու եղբ կ'արձակէ խա-
ղաղութեամբ ։ 22 Յովաբ՝ պատերազմէն
դառնալով , թագաւորին կը բարկանայ , ու
Աբիններէն կը մեղցնէ ։ 28 Դաւիթ Յովաբը
կը նզովէ , 31 ու Աբիններին համար սուգ
կ'ընէ ։

1 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւիթին
տանը միջև երկայն պատերազմ
եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը
զօրանար , բայց Սաւուղին տունը
երթալով կը տկարանար ։
2 Եւ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին որ-
դիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը՝
Բ Յեզրայէլացի Աքինոամէն Յնոյ
3 Ամնոն էր , Եւ անոր երկրորդը՝
Կարմելացի Նաբալին կնիկէն Աբի-
գայէլ Յնոյ է Քիլաբ էր , ու եր-
րորդը՝ Գեսուրի Թագաւորին
Թոլմիին աղջիկը Մաաքային որ-
4 դին Աբիսողոմ էր , Եւ չորրորդը՝
Ագգիթին որդին Ադոնիան էր ,
ու հինգերորդը՝ Աբիտալին որդին
5 Սափատիան էր , Ու վեցերորդը՝
Դաւիթին կնիկէն Եգղայէն Յնոյ՝
Յէթրամն էր . Քեբրոնի մէջ Դա-
ւիթին ասոնք ծնան ։
6 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւի-
թին տանը մէջ քանի որ պատե-
րազմ կար , Աբիններ Սաւուղին
7 տանը թիկունքն էր ։ Եւ Սաւուղ
մէկ հարճ մը ունէր՝ որուն անունը
Ռեսփա էր , — Այիային աղջիկն
էր ։ Ու Յեբոսթէ Աբիններին ը-
սաւ . Ի՛մ հօրս հարճին ինչո՞ւ մօ-
8 տեցար ։ Եւ Աբիններ Յեբոսթէին
խօսքերուն համար խիստ բարկա-
ցաւ , ու բսաւ . Միթէ ես շան
գլո՞ւխ եմ որ Յուդայի դէմ՝ քու
հօրդ Սաւուղին տանը , անոր եղ-
բայրներուն ու բարեկամներուն
այսօր ողորմութիւն բրի , ու քեզ
Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և
դուն այսօր ասկնհանը համար իս
9 կը մեղադրես ։ Աստուած Աբիննե-
րին այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ ,
թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ
10 Տէրը անոր երդում բրաւ . Այս-
ինքն թագաւորութիւնը Սաւուղին
տունէն վերցընեմ , ու Դաւիթին
աթոռը Իսրայէլի վրայ և Յուդայի
վրայ Հաստատեմ՝ Դանէն մինչև
11 Բերսաբէէ ։ Ու Յեբոսթէ մէկ բան
ալ չկրցաւ Աբիններին պատասխան
տալ , անկէ վախնալուն համար ։
12 Եւ Աբիններ իր կողմանէ Դաւի-
թին պատգամաւորներ իրկեց բսե-
լով . Ան երկիրը որո՞ւն է . ու բ-
սաւ , Ինծի հետ դաշնակցութիւն
բրէ , և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձընելու համար ։ Ու անիկայ

ընսա . Աղէկ , ես քեզի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեմ , բայց քեզմէ բան մը կը պահանջեմ , որ իմ երեսս տեսնելու եկած ատենդ՝ թէ որ Սաուղին աղջիկը Մեղքողը ինծի չբերես , Էիմ երեսս չտեսնես ։

14 Եւ Դաւիթ՝ Սաուղին որդւոյն ցեղոսթէին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով . Իմ կնիկս Մեղքողը ինծի տուր , որն որ ծ Փղշտացւոց հարիւր

15 անթլփատութիւններովը առի ։ Ու ցերեկսթէ Յոդ խրկեց , ու զանիկայ անոր էրիկէն Լայիսեան Փաղտիէլէն առաւ ։

16 Եւ անոր էրիկը լալով մինչև Հաւուրիմ անոր ետեւէն գնաց ։ Ու Աբենններ անոր ըսաւ . Գնա՛ դարձիր . ու անիկայ դարձաւ ։

17 Եւ Աբենններ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսեցաւ ու ըսաւ . Երէկ ու մէկալ օր կ'ուզէիք որ Դաւիթ ձեր

18 վրայ թագաւոր ըլլայ . Ուրեմն հիմա ըրէք . Յքանզի Ցերը Դաւիթին համար խօսեցաւ ըսելով . Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը՝ Փղշտացւոց ձեռքէն՝ ու անոր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն՝ իմ ծառային Դաւիթին ձեռքովը պիտի ազատեմ ։

19 Եւ Աբենններ Յոաբեցը Ներիամինին ալ զրուցեց . անկէ ետքը Աբենններ Քեբրոն գնաց , որ Իսրայէլի ու Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ երևցածը Դաւիթին ալ պատմէ ։

20 Ու Աբենններ եկաւ Դաւիթին , իր հետը քսան մարդ ունենալով ։ Եւ Դաւիթ՝ Աբենններին ու անոր հետ եղող մարդիկներուն

21 խնճոյք ըրաւ ։ Ու Աբենններ Դաւիթին ըսաւ . Ելնեմ երթամ , և բոլոր Իսրայէլը իմ տիրոջս թագաւորին քովը ժողվեմ , որ քեզի հետ դաշնակցութիւն ընեն . ու դուն սրտիդ ամէն ուզածին պէս թագաւորութիւն ընես ։ Եւ Դաւիթ՝ Աբենները խրկեց , որ խաղաղութեամբ գնաց ։

22 Եւ ահա Դաւիթին ծառաները ու Յովաբը *ասպատակութենէ եկան դարձան , ու իրենց հետը խիստ շատ աւար բերին . իսկ Աբենններ Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ չէր , քանզի Դ՚ին զանիկայ խրկեր էր , ու անիկայ խաղաղութեամբ գա-

23 ցեր էր . Ու երբոր Յովաբ և անոր հետ եղող բոլոր զօրքը եկան , Յովաբին պատմեցին ու ըսին . Նէրեան Աբենները թագաւորին եկաւ . ան այ զանիկայ խրկեց , ու խաղա-

24 ղութեամբ գնաց ։ Ան ատենը Յովաբ՝ թագաւորին գնաց ու ըսաւ . Ի՞նչ ըրիր . ահա Աբենները քեզի եկեր է . ինչո՞ւ համար զանիկայ թող տուեր ես , ու ան ալ գացեր

25 է . Դուն իչո՞ն գիտեր՝ որ Ներեան Աբենները քեզ խաբելու , Ցքու ելլելու ու մտնելու գիտցածնու , ու քու ամէն գործքդ իմանալու հա-

26 մար եկաւ ։ Եւ Յովաբ Դաւիթին քովէն ելաւ , ու Աբեններին ետևէն պատգամաւորներ խրկեց . ու զանիկայ Սիրայի ջրհորէն ետ դարձուցին . և Դաւիթ չէր գիտեր ։

27 Ու երբոր Աբենները Քեբրոն դարձաւ , Յովաբ Ն զանիկայ դրանը ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ ծածուկ խօսակցութիւն ընելու համար , ու զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը Ասայելին արեանը համար՝ *անա-

կուշտէն զարկաւ . ու անիկայ մեռաւ ։

28 Եւ անկէ ետև Դաւիթ լսեց , ու ըսաւ . Ես ու իմ թագաւորութիւնս՝ Ներեան Աբեններին արիւնէն յաւիտեան անպարտ ենք Ցերո-

29 ջ . Ան առջևը . Ն Յովաբին գլխուն վրայ , ու անոր հօրը բոլոր տանը վրայ հասնի . ու Յովաբին տուներէն՝ Ղսերմնականաթ , բորոտ , ցուպի կռթնող , սրով ինկող ու հա-

30 ցի կարօտ պակաս չըլլայ ։ Ասպէս Յովաբ ու անոր եղբայրը Աբեսա՝ Աբենները մեռուցին . քանզի անիկայ՝ անոնց եղբայրը Ասայելը պատերազմի ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռուցեր էր ։

31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ըսաւ . *Հանդերձներդ պատռեցէք , ու *քուրձեր հագէք , և Աբեններին առջևէն լացէք ։ Ու Դաւիթ թագաւորը դագաղին ետևէն գը-

32 նաց ։ Եւ Աբենները Քեբրոնի մէջ թաղեցին . ու թագաւորը ձայնը վերցուց՝ ու Աբեններին գերեզմանին վրայ լացաւ . բոլոր ժողովուրդն ալ լացաւ ։

33 Եւ թագաւորը Աբեններին համար ողբաց ու ըսաւ .

Միթէ Աբենները այնպէս մեռաւ , ինչպէս որ Հանզամ մարդ մը կը մեռնի ։

34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին , ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին . անօրէններուն առջևը ինկողի մը պէս ինկար ։

Ու բոլոր ժողովուրդը նորէն ա-

35 նոր վրայ լացաւ ։ Եւ քանի որ ցորեկ էր , բոլոր ժողովուրդը եկաւ , *որ Դաւիթին հաց կերցրնեն . բայց Դաւիթ երդում ըրաւ ու ըսաւ . Ցաստուած ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ Ցարևը մինչեւչէն առաջ՝ հաց կամ

36 ուրիշ բան մը ճաշակեմ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ուշադրութիւն ըրաւ , ու *ինչ որ թագաւորը իրենց աչքին հա-

---

Ն . ք . ՋՒ . 1048

Ա Թագ . ԻԶ . 20 ։

Ի Ծն . խգ . 8 ։

Ե Թագ . ԻԵ . 25 , 27 ։ Իբր 1048

Ա Թագ . իե . 44 ։

Հ ԳԼ . ԻԹ . 16 ։

Յ Հմր 9 ։

Ղ ՍՈՆ . Ի Բ 29 ։

Ջ Հմր 10 , 12 ։

Ժ Գ Թագ . Ի ա . 37 ։

* Կամ՝ ասպատակութեան երթայ յոյն-ելլէն

Ն . ք . ՋՒ . Իբր 1048

† ԵԲր . գիտես

Ա Թագ . իԹ . 6 ։ Ես . ԼԷ . 23 ։

Ե Գթագ . բ . 5 ։ ԳԼ . ի . 9 , 10 ։

Ղ ԳԼ . բ . 23 ։ * ԳԼ . դ . 6 ։

Ղ Գթագ . բ . 32 , 33 ։

Դ ՂԱ . Ի ե . 2 ։

Ղ ԳԼ . բ . 23 ։

Բ Ցես . է . 6 ։ ԳԼ . ա . 2 , 11 ։ * Ծն . ԼԷ . 34 ։

Ի ԳԼ . Իգ . 12 , 13 ։

Ֆ ԳԼ . ա . 17 ։ Երեմ . Իզ . 7 ։ † Հռովմ . ա . 17 ։

Ց ԳԼ . ա . 12 ։

ՃՈՅ ելեալ , ինչպէս որ Թագաւորին ամէն ըրածը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն Ճաճոյ կ'երեւար ։
37 Ե՛ւ ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր Իսրայէլը հասկըցաւ որ Նեբեան Աբենների մեղուխիլը Թագաւորէն չէր ։ Եւ Թագաւորը իր
38 ծառաներուն ըսաւ . Չէք գիտեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ
39 զօրավար մը ինկաւ ։ Ու ես այսօր տկար եմ , թէպէտև Թագաւոր օծուեցայ . ու այս մարդիկները՝ Ծարուհեայի որդիքը՝ ինծմէ խիստ են . Տէրը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝ անոր չարութեանը համեմատ ։

ԳԼ . Դ

1 Իսրայէլացիք Աբենների մեռնիլը լսելով՝ կը զարհուրին ։ 2 Բաանա ու Ռեքաբ՝ Ցերուսաղէմ կը սպաննեն , ու անոր գլուխը Քերրոն կը տանին ։ 9 Դաւիթ՝ կը հրամայէ որ զանոնք մեռցնեն , ու Ցերուսաղէմին գլուխը թաղեն ։

1 Ե՛ւ Սաւուղին որդին ցէբոսեթ երբոր Աբենները Քերրոնի մէջ մեռնիլը լսեց , ձեռքերը թուլցան , ու բոլոր Իսրայէլը խտաղնաց ։
2 պեցաւ ։ Եւ Սաւուղին որդին երկու գնդապետ ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու մէկալին անունը Ռեքաբ էր . ասոնք Բենիամինի ցեղէն Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքն էին ։ (քանզի Բերովթ ալ Բենիմ
3 ամինեանց եղաւ կը սեպուէր , ու Բերովթացիները Գեթթայիմ փախան , և հոն մինչև աս օրս պան-
4 դուխտի պէս բնակեցան ։) Ու Սաւուղին որդին Յովնաթանը ոտքերը կաղ տղայ մը ունէր , երբոր Սաւուղին ու Յովնաթանին մահուան լուրը Ցեզրայէլէն կուգ , անիկայ հինգ տարեկան էր . և աղան դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ . ու երբոր փախչելու կը փութար , փլաւ ինկաւ կաղ եղաւ . և անոր անունը Մեմփիբոսթէ էր ։
5 Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռեքաբ ու Բաանա գացին , ու շոգեկուան տաք ատեան Ցերուսաղէմին տունը մտան , և անիկայ կէսօրուան
6 ատեան պառկեր կը քնանար . Ու անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , էբր ինչ ցորեն պիտի առնէին . և զանիկայ բսնակուէտին զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա
7 անկ փախան ։ Ա կերպով տունը մտան . ու երբոր անիկայ ննջարանին սենեակը իր անկողնին մէջ կը քընանար , զանիկայ զարկին մեռցուցին , և անոր գլուխը կտրեցին , ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը
8 գաշտին ճամրովը գացին ։ Եւ Ցերուսաղէմին գլուխը Քերրոն տարին Դաւիթին , ու Թագաւորին ըսին . Ահա քու թշնամիդ՝ Ինքու կեանքդ փնտռող Սաւուղին որդուդին Ցերուսաղէմին գլուխը . և Տէրը Սաւուղէն ու անոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն տուաւ մեր Թա-
9 գաւոր տիրոջը ։ Եւ Դաւիթ՝ Ռեքովացի Ռեմմոնի որդուոցը՝ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ , ու անոնց ըսաւ . Ժիմ հոգիս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է ,
10 Որ էան որ ինծի պատմից ու ըսաւ թէ՝ Սաւուղը մեռաւ , կարծելով թէ աւետիս տուող մը պիտի երևնայ էր , զանիկայ բռնեցի , ու Սիկելակի մէջ զանիկայ մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին վարձքը
11 աս եղաւ . Ո՛րչափ աւելի նդ վրէժ ել ևս չայէ ան չար մարդիկներուն , որոնք արդար մարդ մը իր տանը մէջ՝ իր անկողնին վրայ մեռցուցին . և հիմա Նանոր արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն պիտի պահանջեմ , ու ձեզ երկրիս վրայէն պիտի
12 վերցնեմ ։ Ան ատենը Դաւիթ իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտրեցին , ու Քերրոնի աւազանին վրայ կախեցին ։ Իսկ Ցերուսաղէմին գլուխը առին , ու Քերրոնի մէջ Աբենների գերեզմանը թաղեցին ։

ԳԼ . Ե

1 Իսրայէլի ցեղերը Քերրոն կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծելու ։ 4 Դաւիթին տարիքը ։ 6 Դաւիթ Ցերուսաղէմէն Սիոնը առնելով՝ հոն կը բնակի ։ 11 Քիրամ Թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ կը խրկէ ։ 13 Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ որդի կը ծնանի Դաւիթին ։ 17 Դաւիթ՝ Աստուծոյ առաջնորդութեամբը Բաղդատրահնի մէջ , 22 ու նաև Թեթհնիներուն անտառին մօտ Փղշտացիները կը կարգէ ։

1 Ե՛ւ Իսրայէլին բոլոր ցեղերը Քերրոն եկան Դաւիթին , ու անոր ըսին . Ահա ինքնիս քու ոսկորդ ու
2 քու մարմինդ ենք ։ Եւ * ասկէ առաջ՝ ալ երբոր Սաւուղ մեր վրայ Թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . և Տէրը քեզի ըսաւ . Ժիմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն հովուես , ու Իսրայէլի վրայ իշխան ըլլաս ։
3 Ե՛ւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քերրոն եկան Թագաւորին . Ու Դաւիթ Թագաւորը Քերրոնի մէջ Տէրոջը առջևը անոնց հետ դաշնակցութիւն բրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին ։
4 Եր Դաւիթ երեսուն տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու քառասուն տարի Թագաւորութիւն
5 բրաւ ։ Քերրոնի մէջ Յուդայի

Ն . Ք . ՂՓ . իբր 1048

Բ ա թագ . ժթ . 2 , 10 ; 11 ։ իդ . 15 ։ իե . 29 ։

ժ Ծն . խբ . 16 ։ դ թագ . ա . 29 ։ Սաղ . լ . 7 ։

է Գէս . ա . 2 , 4 , 15 ։

ե Ծն . թ . 5 , 6 ։

ի Գէս . ա . 15 ։

ձ Գէս . գ . 32 ։

Ն . Ք . ՂՓ . իբր 1048

Բ ա թագ . ժթ . 2 , 10 ; 11 ։ իդ . 15 ։ իե . 29 ։

ժ Ծն . խբ . 16 ։ դ թագ . ա . 29 ։ Սաղ . լ . 7 ։

է Գէս . ա . 2 , 4 , 15 ։

ե Ծն . թ . 5 , 6 ։

ի Գէս . ա . 15 ։

ձ Գէս . գ . 32 ։

ա Եզր . դ . 4 ։ Ես . ժգ . 7 ։

բ Մատ . բ . 3 ։

գ Ցես . ժբ . 25 ։

դ Նէեմ . ժա . 33 ։

է Գէս . թ . 3 ։

զ ա թագ . իթ . 1 ; 11 ։

է ա Մն . բ . 34 ։ թ . 40 ։ Ես . իբ . 2 ։

է Գէս . բ . 23 ։

ա ա Մն . ժա . 1 ։ ժբ . 23 ։

բ Ծն . իթ . 14 ։

* Եբր . երկու ու մէկալ օր

գ ա թագ . ժբ . 13 ։

դ ա թագ . ժգ . 1 , 12 ։ Սաղ . հբ . 71 ։ Տես գԼ . է . 7 ։

է ա Մն . ժա . 3 ։

զ դ թագ . ժա . 17 ։

է Դատ . ժա . 11 ։ ա թագ . իդ . 18 ։

ը ա Մն . իդ . 31 ։ իթ . 27 ։

վրայ Ռեհոբոթ տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ , ու երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Ցուդայի վրայ երսունուերիք տարի թագաւորութիւն ըրաւ ։

6 Եւ Թագաւորը իր մարդիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ հան երկիրը բնակող Եբուսացիներուն վրայ . ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով . Թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես , հոս պիտի չմտնես . կարծելով Թէ՝ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել ։

7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը , (Նոր Դաւիթին քաղաքը ։

8 ըլլար ։) Եւ Դաւիթ ան օրը ըսաւ . Ով որ Եբրուսացիները զարնէ , ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին ատելի եղող կաղերը ու կոյրերը վրէժէ , ի՞նչ ըզրկուած պիտի ըլլայ . անոր համար կ'ըսեն .

9 Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ ։ Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը նստաւ , ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը անուանեց . և Դաւիթ անոր չորս կողմը մելօնէն դէպ ի ներս՝ չէնէր

10 շինեց ։ Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետն էր ։

11 Եւ Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ՝ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց , նաև եղևնափայտեր ու հիւսեր ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին

12 տուն շինեցին ։ Անատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց , ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար՝ իր թագաւորութիւնը

13 բարձրացուց ։ Եւ Դաւիթ՝ Քեբրոնէն գալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կնիկներ ալ առաւ . ու Դաւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ ալ ծնան ։

14 Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անունները սառնը են . Սամաա ,

15 Սովրաբ , Նաթան , Սողոմոն , Եբհար , Եղհսուա , Նափեկ , Յաֆիա ,

16 փիէ , Եղհսամա , Եղիադա ու Եղիփաղետ ։

17 Ուր Փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով , բոլոր Փղշտացիք ոտք ելան որ Դաւիթը փնտռեն . երբոր Դաւիթ

18 ասոր բոնը լսեց , երթալու իջաւ ։ Ու Փղշտացիք եկան՝ և Հովփայնոց

19 հովիտին մէջը տարածուեցան ։ Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ . Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ , զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս ։ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ . Ելլէ՛ . քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու

20 ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Ան տեղը Դաւիթ Բահաղփարասիմը դրեց . ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ , ու ըսաւ . Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառեց , ինչպէս որ ջուրերը կը պատառեն . անոր համար ան տեղուն անունը Բահաղփարասիմ ըսուեցաւ ։

21 Եւ Փղշտացիք հոն Թողուցին իրենց կուռքերը . ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին ։

22 Ու Փղշտացիք նորէն մէյմըն ալ ելան , և Ռափայնոց հովիտին մէջը

23 տարածուեցան ։ Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց , անոր ըսաւ . Ձելլե՛ս . հապա դէպ ի անոնց ետևի կողմը դառնալով՝ թմէնիներուն

24 կողմէն անոնց վրայ երթաս . Ու երբոր թմէնիներուն գլուխը Ղալուածքի մը ձայն լսես , ատենդ շարժիս . քանզի ան ատենը Տէրը քու առջևէդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց բանակը զարնելու համար ։ Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց . ու Գաբաօնէն մինչև Գազերը Փղշտացիները զարկաւ ։

ԳԼ . Ջ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ կարմրաթարմէն կը բերէ ։ 6 Ողայի հարուածը ։ 9 Աստուած Աբդեդոմը կ'օրհնէ՝ տապանակին համար ։ 12 Դաւիթ՝ տապանակը պատարագներով Սիոն բերած ատենը՝ նոր տաղ կը խաղայ . իսկ Մեղքող ասոր համար կը քամահրէ զանիկայ ։ 17 Դաւիթ վրանի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ ։ 20 Մեղքող՝ Դաւիթին հոգևոր ուրախութիւնը անարգելուն համար՝ անզաւակ կը մեռնի ։

1 Ու Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց , ոմանք երսուն հազար հոգի էին ։

2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Ցուդայի Բահաղը գնաց , որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ , որ անոր վրայ էքերովբէից մէջ նստող զօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած

3 է ։ Եւ Աստուծոյ տապանակը Մկի նոր սայլի մը վրայ դրին , ու զանիկայ բլրացի Աբինադաբին տունէն վերցուցին . ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա ու Ախիով՝ ան նոր սայլը կը վարէին ։

4 Եւ զանիկայ Աստուծոյ տապանակին հետ Բլրացի Աբինադաբին տունէն հանեցին . ու Ախիով տապանակին առջևէն կ'երթար ։

5 Դաւիթ և Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ չէսոռաի ամէն տեսակ նուագարաններով , քնարներով , տաւիղներով , թմբուկներով , դափերով ու ծնծաղներով՝ Տէրոջը առջև կը խաղային ։

6 Ու երբոր Ղնաբոնին կալը եկան , Ոզա Իէր Յեուզ Աստուծոյ տապանակին երկրնցուց , ու զանիկայ բռնեց , քանզի եզները ղնիդայ ծռ-

7 ուեր էին ։ Եւ Տէրոջը բարկու-

* Ել՝ տէր Իսրամատից ։

ղ Օր . է . 5 ։ 25 ։ ա Մն . ժգ . 12 ։

ա Մն . ժգ . 13 ։

Ղ Հմր 19 ։

† Կա՛ տանձէնիներուն

ղգ Թագ . է . 6 ։

Ղ Դատ . գ . 14 ։

ա Մն . ժգ . 16 Ել՝ ոտ Գաբաւոն ։

ա Ցես . ժզ . 10 ։

Ի Գր . բ . 11 ։ ա Մն . գ . 4 ։

ժ Դատ . ա . 21 ։

Ի Ցես . ժե . 63 ։ Դատ . ա . 8 ։ ժԲ . 11 ։ 12 ։

Ե Հմր 9 ։ գ Թագ . բ . 10 ։ ը . 1 ։

Ե Սմն . ժա . 6—9 ։

Ը Հմր 7 ։

Ի գ Թագ . է . 2 ։ ա Մն . ժգ . 1 ։

Հբ Օր . ժէ . 17 ։ ա Մն . գ . 9 ։ ժգ . 3 ։

Ե Սմն . գ . 5 ։ ժգ . 4 ։

Ղ Սմն . ժա . 16 ։ ժգ . 8 ։

1047

ճ Գր . իգ . 14 ։

Ի Ցես . ժե . 8 ։ Ես . ժէ . 5 ։

Ի Գր . բ . 1 ։ աԹես . իգ . 2 ։ 4 ։ Լ . 5 ։

Ն Եռ . իը . 21 ։

* Ել՝ տէր Իսրամատից ։

ղ Օր . է . 5 ։ 25 ։ ա Մն . ժգ . 12 ։

ա Մն . ժգ . 13 ։

Ղ Հմր 19 ։

† Կա՛ տանձէնիներուն

ղգ Թագ . է . 6 ։

Ղ Դատ . գ . 14 ։

ա Մն . ժգ . 16 Ել՝ ոտ Գաբաւոն ։

ա Ցես . ժգ . 10 ։

1042

ա Մն . ժգ . 5 , 6 ։

Ի Ցես . ժե . 9 , 60 ։

է Թագ . դ . 4 ։ Սաղ . ժ . 1 ։

Ա Տես Թու . է . 9 ։ ա Թագ . գ . 7 ։

է Թագ . է . 1 ։

Ն · ք · ՁԼ · 1042

Թ֊ԼՈՆԸ ԲՈՐԲՔԱՅԱԼ ՈՂՋԻՆ ԴԷՄ , ու Ը Աստուած զանիկայ Հոն ՚՚ յանցանքին համար զարկաւ . և Նոյն տեղը Աստուծոյ տապանակին քո֊

8 վը մեռաւ : Ու Դաւիթ տրտմե֊ցաւ . քանզի Տէրը հարուածով Ո֊զան զարկաւ . ու ան տեղին անու֊նը՝ մինչև աս օրս * փարէս ոզա ը֊

9 սուէցաւ : Եւ Դաւիթ ան օրը Տէրոջմէն վախցաւ , ու ըսաւ . Տէրոջը տապանակը ինչպես ինձի

10 պիտի մտնէ : Եւ Դաւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չուզեց տանիլ . ու Դա֊ւիթ զանիկայ Գեթթացի Աբդէդօ֊

11 մին տունը խոտորցուց : Եւ Տէ֊րոջը տապանակը՝ Գեթթացի Աբդէ֊դօմին տունը իրէք ամիս մնաց . ու Տէրը Աբդէդօմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց :

12 Եւ Դաւիթի թագաւորին պատ֊մեցին ու ըսին . Աստուծոյ տապա֊նակին համար՝ Տէրը Աբդէդօմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհնեց : Ե֊Եւ Դաւիթ գնաց , ու Աստուծոյ տապանակը Աբդէդօմին տունէն ուրախութեամբ Դաւիթ֊

13 Թին քաղաքը հանեց : Ու երբոր Տէրոջը տապանակը վերցընողնե֊րը վեց քայլ առաջ գացին , Նար֊կաներ ու պարարտ ոչ֊խարէներ

14 զոհեց : Եւ Դաւիթ Տէրոջը առ֊ջևը բոլոր ուժովը կը խաղար , ու Դաւիթ Սեթթանէ եփուտ հագեր

15 էր : Ընե Դաւիթ ու Իսրայէ֊լի բոլոր տունը՝ Տէրոջը տապա֊նակը ուրախութեամբ ու փող֊

16 րու ձայներով կը տանէին : Ու Տէրոջը տապանակը Դա֊ւիթին քաղաքը եկաւ , Սաւուղին աղջիկը Միքեղ պատուհանէն նա֊յելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագա֊ւորը Տէրոջը առջևը ցատկրտելով կը խաղայ , ու զանիկայ իր սրտին

17 մէջը անարգեց : Եւ Տէրոջը տա֊պանակը բերին , ու զանիկայ իր տեղը դրին ան վրանին մէջը , որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր . և Դաւիթ Տէրոջը առջևը Ողջակէզներ ու խաղաղութեան

18 զոհեր մատուց : Ու Դաւիթ՝ երբ֊որ ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմընցուց , զօրաց Տէրոջը անունովը Հժողո֊

19 վուրդը օրհնեց : Ե֊Եւ Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝ երկկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը , բոլոր ժողո֊վուրդին ամէն մէկուն՝ մէկ նկա֊նակ , կաւոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց . ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը դնաց :

20 Ընե Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար , ու Սա֊

ւուղին աղջիկը Միքեղոզ՝ Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ , ու ըսաւ . Իս֊րայէլի թագաւորը այսօր ինչ փա֊ռաւոր էր , Ե որ անիկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առ֊ջևը ինքզինքը մերկացուց , ինչպէս որ Ըսրկականերէն մէկը ինքզինքը կը

21 մերկացընէ : Եւ Դաւիթ Միքեղո֊ղին ըսաւ . Ես ՚՚ Տէրոջը առջևը խաղացի , Ե որ զիս Տէրոջը ան֊կէն բոլոր տունէն աւելի ընտրեց , ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրա֊յէլին վրայ իշխան դրաւ . այո՛ , ես ՚՚ Տէրոջը առջևը կը խաղամ :

22 Նաև զիս ասկէ ալ աւելի անարգ երևցընելով՝ իմ աչքերուս առջևը նուաստ պիտի ըլլամ . իսկ ան քու ըսած աղախիններուդ առջևը պի֊

23 տի փառաւորուիմ : Եւ Սաւուղին աղջիկը Միքեղոզ մինչև իր մա֊հուան օրը զաւակ չծնաւ :

ԳԼ · Ե

1 Նաթան նախ կը հաճի Դաւիթին առաջար֊կութեանը՝ որ Տէրոջը տուն մը չհիմ . 4 եւթը Աստուծոյ խօսքովը կ՚արգիլէ զանիկայ , 12 և կը խոստանայ թէ անոր սերունդին բարու֊թիւններ ու օրհնութիւններ պիտի տրուի : 18 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւ֊նը :

1 ՚՚Ու երբոր Թագաւորը իր տունը նստաւ , ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղող ամէն թշնամինե֊

2 րէն ՚՚դադրեցուց հանգստացուց , Թա֊գաւորը Նաթան մարգարէին ը֊սաւ . Ահա ես Բեղենափայտէ շի֊՚՚՚՚տան մը մէջ կը բնակիմ , Ե ու Աստուծոյ տապանակը Ժվրան֊

3 նի մէջ կեցեր է : Եւ Նաթան ը֊սաւ Թագաւորին . գնա՝ Ըբոլոր սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . քանզի Տէրը քու հետդ է :

4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը

5 Նաթանին եղաւ՝ ըսելով . Գնա , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ . Տէ֊րը այսպէս կ՚ըսէ . Ղո՞ն ինծի բնակելու համար տուն պիտի շի֊

6 նես . Ես Բիրովհետև Ե Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս օրս՝ տան մէջ չբնակեցայ . այլ Ըվրաններով ու խորաններով պը֊

7 տըտեցայ : Ե Իսրայէլի բոլոր որ֊դւոցը հետ որչափ տեղ որ պտըտե֊ցայ , միթէ բան մը խօսեցայ Իս֊րայէլի Իշխաններուն մէկուն հետ , որոնց Ծ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու հրաման տուեր էի , ու ըսի՞ Թէ՝ Ինչու համար ինծի եղև֊

8 նափայտէ տուն մը չշինեցիք : Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ա֊սանկ ըսես . Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչ֊խարներուն ետևէն առի , որ իմ

Ն · ք · ՁԼ · Իբր 1042

Պ Հմր 14 : 16 : Տես ա Թագ . ԺԹ . 24 :

Ղ Դաւտ . Թ . 4 :

՟՟ ա Թագ . ԺԳ . 14 : ԺԸ . 28 :

1042 ՟՟ ա Մն . ԺԵ . 1 , ՃԸ :

Բ ԳԼ . Ե . 11 :

Գ Տես Գոր . է . 46 :

Դ Եւ . Իշ . 1 : Ի . 21 :

Ե գ Թագ . . Ը . 17 , 18 : ա Մն . Իբ . 7 : Իը . 2 :

Զ Տես գ Թագ . ե . 3 : Ը : 19 : ա Մն . Իթ . 8 : Իե . 3 :

Է գ Թագ . . Ը . 16 :

Ը Եւ . Ի . 18 , 19 : 34 :

Թ Ղէ . Իզ . 11 : 12 : Բ Օր . Իզ . 14 :

Ժ Կ՚ գաւառներն֊ուն . տես ա Մն . ԺԷ , 6 :

ԺԱ ԳԼ . Ե . 2 : Սաղ . Ղը . 71 : 72 : Մաս . Բ . 6 : Գոր . Ի . 28 :

ԺԲ ա Թագ . ԺԳ . 11 . 12 : Սաղ . Ղը . 70 :

Ն · ք · գՔ · Իրր 1042

Խրայել ժողովուրդիս վրայ ա-
9 ռաջնորդ ըլլաս · Եւ Լուր որ կ'եր-
թայիր , քու հետդ եր · Եւ քու
առջևէդ բոլոր Թշնամիներդ կոտ-
րեցէ · ու երկրին վրայ եղող մե-
ծերուն անուանը պէս ձքու անունդ
10 մեծցուցի ։ Եւ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին ՝Լ մէկ տեղ մը պիտի
որոշեմ , ու Հաստկեայ պիտի տնա-
կեմ · ու իր տեղը պիտի բնակի ,
ալ պիտի չշարժի · հև անիրաւու-
թեան որդիները առջիներին պէս՝ մէյ-
մըն ալ՝ պիտի չնեղչեն զանիկայ ,
11 Ինչպէս որ Ձիմ ժողովուրդիս Ի-
սրայէլին վրայ դատաւորներ դրած
օրէս Ի վեր եղած · ու Հքեզ քու-
ամէն Թշնամիներէդ պիտի հան-
գըստացընեմ ։ Եւ Տէրը քեզի
կ'իմացընէ , ¶որ Տէրը քեզի տուն
12 պիտի շինէ ։ ¶Երբոր քու օրերդ
լեցուին , ու դուն Ձքու հայրե-
րուդ հետ քնանաս , Հքեզմէ ետ-
քը՝ քու երանքէդ ելլող զաւա-
կըդ պիտի բարձրացընեմ , ու ա-
նոր Թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ ։ Հ Անիկայ իմ անուանս
տուն պիտի շինէ · ու ՚անոր Թա-
գաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ · Հ Ես անոր Հայր
պիտի ըլլամ, ու անիկայ ինձի որդի
պիտի ըլլայ · Ղթէ որ անիկայ անի-
րաւութիւն ընէ , ես զանիկայ մար-
դոց գաւազանովը ու մարդոց որ-
դիներուն հարուածներովը պիտի
15 պատժեմ · Բայց իմ ողորմու-
թիւնս անկէ պիտի *չվերցընեմ ,
Ինչպէս որ Սաուղէն վերցուցի , ու
զանիկայ քու առջևէդ վռընտեցի ։
16 Եւ ՚քու տունդ ու քու թագաւո-
րութիւնդ քու առջևդ յաւիտեան
ապահով պիտի ըլլան · քու ա-
թոռդ յաւիտեան հաստատ պիտի
17 մնայ ։ Ե՝ նաթան ասոր բոլոր խօս-
քերը ու ասոր բոլոր տեսիլքը մի ըստ
միոջէ Դաւիթին զրուցեց ։
18 Եւ Դաւիթ Թագաւորը դնաց ,
Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ ·
Ո՛վ Տէր Եհովայ , ՙես ովէմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
19 հոս բերիր · Սակայն ասիկայ ալ
քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ, ով
Տէր Եհովայ , Հու քու ծառայիդ
տանը վրայով հեռաւոր ժամանա-
կին համար ալ խօսեցար · ՚Ամարդ
դոց սովորութիւնը ասիկայ է ար-
20 դեօք , ով Տէր Եհովայ ։ Եւ Դա-
ւիթ նորէն մէյմըն ալ քեզի ի՞նչ
զրուցէ · քանզի դուն՝ ով Տէր Ե-
հովայ , ¶քու ծառադ կը ճանչնաս ։
21 Ես բոլոր մեծ բաները քու խօսքիդ
համար՝ ու քու սրտիդ պէս ըրիր ,
22 որ ծառայիդ դիտցընես ։ Ասոր
համար Ճմեծ երևցար , ով Տէր Ա-

Ն · ք · գՔ · Իրր 1042

տուած · քանզի ՙքեզի պէս ՙՙՐէ-
մկը չկայ , ու քեզմէ զատ Ես-
տուած չկայ , մեր ականջներովը
23 բոլոր լսածներնուս համեմատ ։ Եւ
Ազգ ազգը երկրիս վրայ քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Նոյն ինքն Աստուած եկաւ
զանիկայ փրկելու , իրմն ժողովուրդ
ընելու , ու իրեն Ձէն անուն վաստը-
կելու , †և քու երկրիդ մէջը ՙՙ մեծ
ու սոսկալի բաները ընելու , *քե-
զի համար Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն՝ ազգերը ու
անոնց աստուածները վՀընթրելով ։
24 Եւ °քու ժողովուրդդ Իսրայէլը
յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաս-
տատեցիր , ¶ու դուն ով Տէր՝ ա-
25 նոնց Աստուած եղար ։ Եւ հիմա
ով Տէր Աստուած , քու ծառայիդ
համար ու անոր տանը համար ըսած
խօսքդ յաւիտեան հաստատէ , ու
26 ըսածիդ պէս ըրէ · Եւ քու անունդ
յաւիտեան մեծ ճանչցուի , ու ըսէն
Թէ՝ Զօրութեանց Տէրը՝ Իսրայէլին
վրայ Աստուած է · ու քու ծառա-
յիդ Դաւիթին տունը քու առջևդ
27 հաստատ մնայ ։ քանզի դուն՝ ով
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրա-
յէլի , քու ծառայիդ յայտնեցիր
ու ըսիր · Քեզի տուն պիտի շի-
նեմ · ասոր համար քու ծառադ իր
սրտին մէջ համբՅՀՒՒՔ գտաւ
28 աս աղօթքը քեզի ընելու ։ Եւ հի-
մա ով Տէր Եհովայ , ան Աստուա-
ծը դուն ես , ու ՙքու խօսքերդ
ճշմարիտ են , և քու ծառայիդ աս
29 աղեկութիւնը խոստացար ։ Ուստի
հիմա ‡կամք ըրէ՚՚ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլլայ · քանզի ով Տէր Եհո-
վայ , դուն զրուցեցիր , ու քու
օրհնութեամբդ՝ ծառայիդ տունը՝
Ք յաւիտեան օրհնեալ պիտի ըլլայ ,

ԳԼ · Ը

1 ¶Դաւիթ՝ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը
նուաճէ · 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը զար-
նէ · 9 Թովու Թագաւորը՝ իր որդին Ցուրա-
մը ընծաներով կը խրկէ՝ Դաւիթը օրհնելու
համար · 11 Դաւիթ ան ընծաները ու ւսւարը
Աստուծոյ կը նուիրէ · 14 Եդովմի մէջ պա-
հակապահներ կը դնէ · 16 Դաւիթին պաշտօ-
նատարները ։

Իրր 1040

1 ՙՀՒնկէ ետև Դաւիթ Փղշտացիները
զարկաւ , զանոնք նուաճեց · և
Դաւիթ Փղշտացւոց ձեռքէն Մե-
2 թեկամման առաւ · Նաև ¶Մովաբը
զարկաւ , ու գետինը պառկեցընե-
լով զանոնք լարով չափեց · երկու
լարով մեռցընելու չափեց , ու Ա-
մբողջ լարով ապրեցընելու · ու
Մովաբացիք Դաւիթին ՃԾարկա-
3 տու ծառաներ եղան ։ Եւ Դա-
ւիթ՝ ՚Սուբայի Թագաւորը Ռու-

Ն · ք · գՔ · Իրր 1042

ՙՙ Օր · գ · 24 ։ գ · 85 ։ լը · 39 ։ ա
Թագ · բ · 2 ։ Սադ · ձգ · 8 ։ ձԹ · 6 ·
8 ։ Ես · խե · 5 ։ 18 ։ 22 ։
‡ ¶ Օր · գ · 7 ։ 32 ։ 34 ։ լգ · 29 ։
Սադ · ճխե · ա · 10 ։
† ՃԵբ · և ձե-
զի համար
* ¶ Օր · Թ · 26 ։ Ղէեմ · ա · 10 ։
° Բ Օր · իչ · 18 ։
¶ Սադ · խը · 14 ։

ՙՙ Ա Մն · ժը · 1 , ՃՀ ։
Բ Թագ · իդ · 17 ։
‡ Ձմր 6 ։ 14 ։ Սադ · Հր · 10 ։ Տես ա Թագ · ժ · 27 ։
՚ Գլ · ժ · 6 ։ Սադ · կ · ին վերնագի-
րը ։

Ա Թագ · ժը · 14 ։ Գլ · ե · 10 ։ ը · 6 ։ 14 ։
Ե Թագ · լա · 6 ։ Սադ · ձԹ · 23 ։
Ֆ Ծն · ժր · 2 ։
¶ Սադ · խդ · 2 ։ ձ · 8 ։ Երեմ · իգ · 6 ։ Ամով · Թ · 15 ։
Հ Սադ · ձԹ · 22 ։
Ն Դատ · բ · 14 ։ 15 ։ 16 ։ ա Թագ · ժր · 9 ։ 11 ։ Սադ · ճգ · 42 ։
Ղ Ձմր 1 ։
Ցեղ · ա · 21 ։ Ձմր 27 ։ գ Թագ · ժա · 38 ։
Ոգ Թագ · բ · 1 ։
Ֆ Բ Օր · լա · 16 ։ գ Թագ · ա · 21 ։ Գոր · ժգ · 36 ։
Նգ Թագ · ը · 20 ։ Սադ · ձը · 11 ։
Ղ Թագ · ե · 5 ։ գ · 12 ։ ը · 19 ։ ա · Մն · իր · 10 ։ իբ · 6 ։
՚՚ Ձմր 16 ։ Սադ · ձԹ · 4 · 29 · 36 · 37 ։
Ղ Սադ · ձԹ · 26 ։ 27 ։ Երր · ա · 5 ։
Պ Սադ · ձԹ · 30 · 31 · 32 · 33 ։
* Նէր · չվեր-
նայ ,
Ա Թագ · ժե · 23 ։ 28 ։ ժգ · 14 ։ գ Թագ · ժա · 13 ։ 34 ։
ՙՙ Ձմր 13 ։ Սադ · ձԹ · 36 ։ 37 ։ Ցոհ · ժբ · 34 ։
ՙՙ Ծն · լԲ · 10 ։
Ճ Ձմր 12 ։ 13 ։
՚Ես · ծե · 8 ։
Բ Ծն · ժբ · 19 ։ Սադ · ճԼԹ · 1 ։
Ֆա Մն · ժգ · 25 ։ Բ Մն · բ · 5 ։ Սադ · խը · 1 ։ ձգ · 10 ։ ղգ · 4 ։ ճԼե · 5 ։ ճխե · 3 ։ Երեմ · ժ · 6 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1040

բի որդին Ե Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ղ Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու" կ'երթար : Ու Դաւիթ անկէ Ե հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց . և Դաւիթ Ը բոլոր † կառ-
քի որդին Ե Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ղ Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու" կ'երթար : Ու Դաւիթ անկէ Ե հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց . և Դաւիթ Ը բոլոր † կառ-
քի որդին Ե Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ղ Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու" կ'երթար : Ու Դաւիթ անկէ Ե հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց . և Դաւիթ Ը բոլոր † կառ-

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1040

Ե ա Մն · ժը · 3 :
Ղ Տե՛ս Ծն · ժե · 18 :
* Եբր · ձեռքը դարձնելու
Ի Տե՛ս ա Մն. ժը · 4 :
Ը Ես · ժ · 6 , 9 :
† Կա՛ · կառքերը քաշել , ու ա նոնցմէ միայն հարիւր կառք պահել :
Ր գ Թագ · ժ · 23 , 24 , 25 :
ա Հմր 2 :
Ի Հմր 14 : Գլ · 9 :
Լ Տե՛ս գ Թագ · ժ · 16 :
Ի Տե՛ս ա Մն. ժը · 8 :
Ե ա Մն · ժը · 9 :
‡ Կա՛ Ադոբամ · տես ա Մն · ժը · 10 :
Ի գ Թագ · է · 51 : ա Մն · ժը · 11 , իզ · 26 :
հ գ Թագ · ժ · 7 :
Ն Տե՛ս ա Մն · ժը · 12 · Սաղ · կ · ին վերնագիրը :
‖ Կա՛ Եդովմացիները · տես ա Մն. ժը · 12 :
Ղ Ծն · իե · 29 , 37 , 40 : Թոբ · իզ · 18 :
ճ Հմր 6 :
՛ Գլ · ժը · 13 : ի · 23 : ա Մն · ժա · 6 : ժը · 15 :
յ գ Թագ · գ · 3 :

բի որդին Ե Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ղ Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու" կ'երթար : Ու Դաւիթ անկէ Ե հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց . և Դաւիթ Ը բոլոր † կառ-
5 ք հարիւր ձի էբէն հա-
Ասորիները՝ Սուբային թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան . ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանուերկու հազար մարդ զարկաւ :
6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար , Տէրը անոր յաջողու-
7 Թիւն կու տար : Եւ Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն Եոսկիէ վահանները առաւ , ու զանոնք Երու-
8 սաղէմ բերաւ : Եւ Ադրազարին քաղաքներէն՝ Բեթահէն ու Բերոթայէն՝ Դաւիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ :
9 Ու Եմաթի թագաւորը Թովու՝ երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրազա-
10 րին բոլոր զօրքերը ջարդեր է , Թովու իր որդին ‡ Յովրամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց , որ անոր բարեւ ընէ ու զանիկայ օրհնէ , Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ զարնելուն համար . (քանզի Ադրազարը Թովուին հետ պատերազմներ կ'ընէր :) Ու Յովրամին ձեռքը՝ արծաթէ անօթներ , ոսկիէ անօթներ ու պղնձէ անօթներ կա-
11 յին : Դաւիթ թագաւորը նաև նոնք ալ Տէրոջը նուիրեց , ճշմէլ նուիրած արծաթին ու ոսկիին հետ , որոնք բոլոր իր յաղթած ազ-
12 գերէն ա՛ռեր էր . Ասորիներէն , Մովաբէն , Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացիներէն , Ամաղեկէն , և Սուբայի թագաւորին՝ Ռոբի որդւոյն Ադ-
13 րազարին առարէն : Ու Դաւիթ՝ երբոր Ասղի ձորին մէջ Ետասնու-
թը հազար ‖ Ասորիները կոտրեց ու
14 ետ դարձաւ , Ե՛ն անուն վաստկե-
ցաւ : Ու Եդովմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . բոլոր Եդովմի էրէբէն մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . և ընդոլոր Եդովմայեցիք Դաւիթին ծառայ եղան . ճու Դաւիթ ուր որ կ'երթար , Տէրը անոր յաջողու-
15 թիւն կու տար : Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ'ը-
16 նէր : Եւ Ջարուհիայի որդին Յովաբը զօրքերուն վրայ էր . ու Ախիտոբի որդին Յովսափատը յիշատակաց դպիր էր . Եւ Ահիտոբի որդին Սադովկը ու Աբիաթարի որդին Աբիմելեքը քահանաներ էին . ու Սարայիան ատեն-
18 նադպիր էր . Եւ Յովհադայի որդին Բանեան Քերեթհացիներուն ու Փելեթհացիներուն վրայ էր . ու Դաւիթին որդիքը Նախարարներ էին :

ԳԼ · Թ

1 Դաւիթ՝ Սիբայի միջոցով Մեմփիբոսթէն բերել կու տայ , 7 ու Յոնաթանին սիրոյն համար՝ զանիկայ իրեն սեղանակից կ'ընէ , և Սաուղին բոլոր կալուածքները անոր վրայ կը դաթձընէ , 9 ու Սիբան անոր երկրագործը կ'ընէ :

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ . Արդեօք Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը կայ , որ Յոնաթանին սիրոյն համար անոր բարերարութիւն ը-
2 նեմ : Ու Սաուղին տունէն՝ Սիբա անունով ծառայ մը կար , ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին . և թագաւորը անոր ըսաւ . Սիբան դուն ես . ու անիկայ ըսաւ . Ծա-
3 ռադ եմ : Ու թագաւորը ըսաւ . Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը չկայ , որ անոր Աստուծոյ ողորմութիւնը ընեմ : Եւ Սիբան ըսաւ թագաւորին . Յոնաթանէն Դ հաս-
4 քերը կաղ որդի մը մնաց : Ու թագաւորը անոր ըսաւ . Անիկայ ո՞ւր է : Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին . Ահա անիկայ Լադաբարի մէջ Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
5 տունն է : Եւ Դաւիթ թագաւորը մարդ խրկեց , ու զանիկայ Լադաբարէն Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
6 տունէն առաւ : Եւ Սաուղին որդւոյն Յոնաթանին որդին Մեմփիբոսթէն երբոր Դաւիթին եկաւ , երեսի վրայ ինկաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ Մեմփիբոսթէ . ու ա-
7 նիկայ ըսաւ . Ահա քու ծառադ : Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Մի վախնար . քանզի Ե՛ քու հօրդ Յոնաթանին սիրոյն համար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի ընեմ , ու քու հօրդ Սաուղին բոլոր արտերը քու վրադ պիտի դարձընեմ . ու դուն միշտ իմ սե-
8 ղանս հաց պիտի ուտես : Եւ անիկայ երկրպագութիւն ըրաւ ու ըսաւ . Քու ծառադ ո՞վ է , որ ինծի պէս Ըմեռած շան մը վրայ նայ-
9 ցայ : Իսկ թագաւորը՝ Սաուղին մանչը Սիբան կանչեց , ու անոր ըսաւ . Ի Սաուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը՝ քու տիրոջ
10 որդւոյն տուի : Եւ դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ՝ անոր համար երկիրը գործէք , ու անոր

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1040

Ն ա Մն · իգ · 3 :
§ Կա՛ · Սուսան · տես ա Մն · ժը · 18 :
Ե ա Մն · ժը · 17 :
ա Թագ · Լ · 14 :
* Եբր · քանաներ · գլ · ի · 26 :

ա Թագ · ժը · 3 : ի · 14 , 15 , 16 , 17 , 42 : Ռաք · իե · 10 :
Բ Գլ · ժգ · 1 : ժթ · 17 , 29 :
գ Թագ · ի · 14 :
Գ Գլ · դ · 4 :
Ի Գլ · ժե · 27 :
Ե ա Մն · ը · 34 · Կ'ըսուի Մերիբաալ
Ե Հմր 1 , 3 :
Ը ա Թագ · իգ · 15 : Գլ · ժգ · 9 :
Ր Տե՛ս գլ · ժը · 4 : ժթ · 29 :

պատուէր էրէն բերես , որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ . և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսթէն ծիլշտ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ : Ու Սիբա է տասնուհինգ
11 որդի ու քսան ծառայ ունէր : Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին . Իմ թագաւոր տէրս քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց , քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ : Բայց Մեմփիբոսթէն՝ (ըսաւ Դաւիթ ,) թագաւորին որդեացը մէկուն պէս՝ իմ սեղա-
12 նրս հաց պիտի ուտէ : Ու Մեմփիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր , Եւս անոր անունը Միքա էր . և Սիբային տունը բոլոր բնակողները՝ Մեմփիբոսթէին ծառա-
13 նէրն էին : Ու Մեմփիբոսթէ Երուսաղեմի մէջ բնակեցաւ . Էքան-դի միշտ թագաւորին սեղանը հաց կ՚ուտէր . ու ծանիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր :

ԳԼ . Ժ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնք մխիթարելու , բայց անիկայ անարգանօք կը վարուի անոնց հետ : 6 Ամմնացիք թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն , բայց Յովաբէն ու Աբեսայէն կը յաղթուին : 15 Ասորոց զօրագլուխը Սովեակ նոր ձեռնտուութիւն մը կ՚ընէ Ամմնացիներուն . իսկ ինքը Դաւիթէն կը ապաննուի :

1 Յետ անկէ եղաւ որ Ամմնի որդւոց թագաւորը մեռաւ . ու անոր որդին Անոնը անոր տեղը թագաւոր
2 եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ . Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ , ինչպէս որ անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ իր ծառաները անոր խրկեց , որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն . ու Դաւիթին ծառաները Ամմնի որդւոց երկիրը
3 գացին : Եւ Ամմնի որդւոց իշխանները՝ իրենց տիրոջը Անոնին ըսին . Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջիդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց . չէ՞ որ Դաւիթ իր ծառաները քեզի խըրկեց , որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն , որ քանդիկայ կոր-
4 ծանէ : Եւ Անոն՝ Դաւիթին ծառաները առաւ , ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ , ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչև նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և
5 ա՜նոնկ խրկեց զանոնք : Ու երբոր այս բանը Դաւիթին պատմեցաւ , զանոնք դիմաւորելու խրկեց . քանզի ան մարդիկները շատ անարգուեր էին . ու թագաւորը ըսաւ . Երիքովի մէջ նստէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի , ու էկէք դարձէք :
6 Եւ Ամմնի որդիքը տեսնելով որ

Դաւիթին հետ աւրուեցան , Ամմնի որդիքը խրկեցին , ու Բեթրոովի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ , ու Մաաքայի թագաւորէն հազար մարդ , և *Խոստովբէն տասուերկու հազար մարդ վարձ-
7 քով բռնեցին : Ու երբոր Դաւիթ ըզ-
8 ըաւոր զօրքերը խրկեց , Եւ Ամմնի որդիքը ելան , ու քաղաքին դրանը առջևը կարգաւ պատերազմի շարուեցան . բայց Սուբայի և Րոոբի Ասորիները , ու †Խոստովբը ու Մաաքան՝ գաշտի մէջ զատ կայ-
9 ներ էին : Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց դէմ պատերազմի շա-
10 բեց . Եւ մնացած զօրքը՝ իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց , որ Ամմնի
11 որդւոցը դիմացը շարէ . Ու ըսաւ . Թէ որ Ասորիները գիս յաղթելու ըլլան , ինծի օգնութեան հասնիս . և թէ որ Ամմնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի օգնու-
12 թեան պիտի հասնիմ . Քաջալա-սիրտ եղիր , ու եմեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժովպատերազմինք , ու Տէրը իր աչքին հաճոյ
13 երևցածը թող ընէ : Եւ Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնց դէմ պատերազմի՝ ու անոնք
14 անոր առջևէն փախան : Եւ Ամմնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով , անոնք ալ Աբեսային առջևէն փախան , ու քաղաքը մտան : Եւ Յովաբ Ամմնի որդիներէն դարձաւ , ու Երուսաղեմ ե-
15 կաւ : Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջևը կոտրուե-
16 ցան , մէկտեղ ժողովուեցան : Ու Ադրազար *ղրկեց , և Գետին մէկալ կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեց . ու Էլամ եկան . և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրագլուխը
17 Սովբակը էր իրենց : Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ , ու Էլամ հասաւ . և Ասորիները Դաւիթին դիմացը գունդերով շարուեցան , ու անոր հետ
18 պատերազմ ըրին : Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան . ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար հեծելոր կոտրեց , ու անոնց զօրագլուխը Սովբակը զարկաւ , որ հոն մե-
19 ռաւ : Եւ Ադրազարին հպատակ

Ն . ք . զբ . իբր 1040
Ժ Հմր 7 . 11 ; 13 ; Գլ ժթ . 28 ;
Ի Գլ . ժթ . 17 ;
Լ Մն . ը . 34 ;
Ի Հմր 7 ; 10 ;
Ժ Հմր 8 ;
իբր 1037 . Ա Մն . ժթ . 1 , ՃԻ ;
Ի Ես . ի . 4 ; Ի Ե . 2 ;
Ն . ք . զբ . իբր 1040
Գ Ծն . լդ . 30 ; Ել . ե . 21 ; աթոռ . ժգ . 4 ;
Ծ Գլ . ը . 3 , 5 ;
* կ՚ Տովբի մարդիկներէն . տես Դատ . ժա . 3 , 5 ;
Ի Գլ . իգ . 8 ;
Ը Հմր 6 ;
† կ՚ Տովբի ու Մաաքայի մարդիկը
իբր 1036
Ժ Մն . ժթ . 16 ;
Ի Մն . ժթ . 18 ;

Ն · Ք · Ջ · ԽԲՐ 1036

Ա ԳԼ· Բ · 6 ։

եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթութեան , Իսրայէլին հետ հաշտուեցան եւ Նմանոր ծառայ եղան . և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնելու կը վախնային ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ցովաբ՝ Ռաբբան պաշարած ատենը , Դաւիթ Երուսաղէմին կ՚ընէ Բերսաբէին հետ ։ 6 Դաւիթ իր ընտիքինը ծածկելու համար , Ուրիան բերել կու տայ · բայց անիկայ տուն երթալ չուզեր ; ո՛չ գիշովլութեան ։ 14 Ուրիա իր մահուանը պատճառ ըլլալու նամակը Ցովաբին կը տանի ։ 18 Ցովաբ անոր մեռնելուն լուրը Դաւիթին կը խրկէ ։ 26 Դաւիթ Բերսաբէն իբրեն կնիկ կ՚առնէ ։

ԽԲՐ 1035

1 Եւ ՚ի հետևեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Դաւիթ՝ Ցովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկեց , որոնք Ամմոնացիները կոտրեցին , ու Ռաբբան պաշարեցին · բայց Դաւիթ Երուսաղէմ 2 կը նստեր ։ Ու մի օր ի ննջուան դէմ Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պալատին տանիքին վրայ կը պտըտէր , և տանիքին վրայէն տիկ կնիկ մը տեսաւ որ կը լուացուէր , ու ան կնիկը տեսքով խիստ գեղեցիկ 3 էր ։ Եւ Դաւիթ հարց խրկեց , ու ան կնկանը համար հարցուց · ու ըսին ըսաւ · Ասիկայ Բէտսաբէ Ուրիային կինը՝ Հէթեացի կինը՝ Եղիամին աղջիկը 4 † Բերսաբէն է ։ Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց , ու զանիկայ առաւ , ու երբոր Բէթ անոր մօտ եկաւ , Դաւիթ անոր հետ պառկեցաւ · ու անիկայ Բէթ իր անմաքրութենէն դէպ նոր մաքրուած էր , ետքը Բէթ իր 5 տունը գնաց ։ Եւ կնիկը յղացաւ , ու Դաւիթին լուր խրկեց՝ ըսելով · 6 Ես յղի եմ ։ Եւ Դաւիթ՝ Ցովաբին հրաման խրկեց , ու ըսաւ · Քեզ տացի Ուրիան հնծի խրկէ ։ Ցովաբ ալ Ուրիան Դաւիթին խրկեց 7 կեց ։ Ու երբոր Ուրիան անոր եկաւ , Դաւիթ Ցովաբին ողջուներ թիւնը ու զօրքին ողջուներ թիւնը ու պատերազմին վիճակը հարցուց ։ 8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ · Տուն նդ իջիր , ու ոտքերդ լուա ։ Եւ Ուրիա՝ թագաւորին պալատէն եւ լածին պէս , անոր եւսէն թագաւ- 9 ւորէն ‡ պարգև դնաց ։ Բայց Ուրիա իր տիրոջը բոլոր ծառաներուն հետ՝ պալատին դուռը պառկեցաւ , 10 ու իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ՝ Ուրիան իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ · Դուն ճամբայէ չես եկեր , ինչո՞ւ համար քու տունդ 11 չես իջներ ։ Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւիթին · Տապանակը ու Իսրայէլը ու Ցուդան վրաններու մէջ կը նստին , և իմ տէրս Ցովաբը ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ կը բանակին , ու ես ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս երթամ · դուն կենդանի ես , ու քու հոգիդ կենդանի է՝ որ ես ատ բանը չեմ 12 ըներ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ · Այսօր ալ հոս մնացիր , ու վաղը քեզ խրկեմ ։ Եւ Ուրիա այն օրը ու հետևեալ օրը Երուսաղէմի 13 մէջ մնաց ։ Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկայ , որ անոր առջևը կերաւ խմեց · ու Դաւիթ զանիկայ գինովցուց · իսկ ի՞րկոն նոր եաւ՝ ու Նիր տիրոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ պառկեցաւ · բայց իր տունը չիջաւ 14 ։ Եւ առաւօտուն՝ Դաւիթ նամակ մը գրեց Ցովաբին , և Ուրիայի նոյն նամակը գրեց ու ըսաւ · Ուրիան խիստ սաստիկ պատերազմին դիմացը դրէք , ու դուք ետ քաշուեք 16 ձեզ , որ զարնուի ու մեռնի ։ Ու երբոր Ցովաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան անանկ տեղ մը դրաւ՝ որ հոն զօրաւոր մարդիկներ գտնուելը 17 գիտէր ։ Եւ քաղաքին մարդիկները ելան , ու Ցովաբին հետ պատերազմ ըրին · և զօրքէն՝ Դաւիթին ծառաներէն ինկան , ու Բէտսաբէ 18 Ուրիան ալ մեռաւ ։ Եւ Ցովաբ պատմեցաւ Դաւիթին բոլոր պատերազմին 19 համար , Դաւիթին իմացուց ։ Եւ պատգամաւորին պատուիրելով՝ ըսաւ · Պատերազմին բոլոր դիպուածները 20 թագաւորին պատմելէդ ետքը , թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ , ու քեզի ըսէ թէ՝ Ինչո՞ւ պատերազմելու համար քաղաքին մօտեցաք · չէիք գիտեր որ պարսպէն 21 նետ կը նետեն · Ներոբաաղին որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռուց · չէ՞ որ մէկ կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կտոր մը նետեց անոր վրայ , որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ · պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք · ան ատենը դուն ըսես · Քու ծառադ Քետսաբէ Ուրիան ալ մեռաւ ։ 22 Եւ պատգամաւորը դնաց , ու Ցովաբին բոլոր իրեն պատուիրածը 23 Դաւիթին պատմեց ։ Եւ պատգամաւորը Դաւիթին ըսաւ · Ան մարդիկները մեր վրայ ուժովցան , ու մեզի դէմ դաշտը ելան · բայց մենք մինչև դրաղաքին դուռը § հալածեցինք զանոնք" · Եւ աղեղնաւորները պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ նետեր նետեցին , ու թա-

Ն · Ք · Ջ · ԽԲՐ 1035

Բ ԳԼ· Ե · 2 , 6 ։
Ե ԳԼ· Ի · 6 ։

Է ԾՆ · ԺԲ · 33 , 35 ։
Ա ՀՇՄ 9 ։

Ը ՏԵՍ · Գ ԹԱԳ · ԻԱ · 8 , 9 ։

Ժ ԳԼ · ԺԲ · 9 ։

‖ ԲՔԲ · Ցեռոբաաղին որդի Աբիմելէք՝ Ամեթսելից բանը Թազ Իաւուագովրէթ՝ ընէ · տես Դատ · Զ · 32 ։

¶ Դատ · Թ · 53 ։

§ ԲՔԲ · ապստոց վրայ էինք ։

* Կ՚ՈՒ · Ամիելին ։ ա ՄՆ · Գ · 5 ։
† ԲԲԲ · ԲԷԹսաբէն
‡ ՍԱՂ · ԲԱ · ին վերնագիրը ։ Ցակ · ա · 14 ։
Ե ԶԼ · ԺԵ · 19 , 28 ։ ԺԲ · 19 ։

Ը ԾՆ · ԺՐ · 4 ։ ԺԹ · 2 ։

‡ Կ՚ՈՒ · կեր բակուրի բաժին

գաւորին ծառաներէն հետ դնէր
Ներսը մեռան , և քու ծառադ քե-
25 տացի Ուրիան ալ մեռաւ : Ես ա-
տենը Դաւիթ պատգամաւորին ը-
սաւ . Ցովաբին այսպէս ըսէ . Ա՛ս
բանը քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ .
քանզի սուրը երբեմն ասիկայ կ՛ու-
տէ ու երբեմն անիկայ . քաղաքին
վրայ պատերազմը սաստկացուր , և
զանիկայ փլցուր . ու քա-ը-ալ քա-
26 ջալերէ զանիկայ : Եւ Ուրիային
կնիկը իր երկանը Ուրիային մեռնի-
լը լսելով՝ իր երկանը համար սուգ
27 ըրաւ : Ու երբոր սուգը անցաւ ,
Դաւիթ դ-ը-ր խրկեց , ու զանիկայ
իր տունը առաւ . և անիկայ հա-
նոր կնիկը եղաւ . ու անոր որդի մը
ծնաւ : Բայց Դաւիթին աս ըրած
բանը՝ Տէրոջը աչքերուն գէշ երե-
ցաւ :

ԺԲ . ՅԻ

1 Նաթան՝ էդ գառնուկին առակը կը պատմէ , որով Դաւիթ կը մոխրոտի իւրզիները դատապարտել : 7 Դաւիթ՝ Նաթանէն յանդիմանուելով՝ իր մեղքը կը խոստովանի , ու թողութիւն կը ստանայ : 15 Դաւիթ՝ քանի որ իր տղան ողջ էր , անոր համար սուգ կ՛ընէ ու կ՛աղաչէ : 24 Սողոմոն կը ծնանի , ու Եդիդիա կ՛անուանի : 26 Դաւիթ՝ Ռաբբան կ՛առնէ , ու անոր մէջը բնակող ժողովուրդը կը տանջէ :

1 Ու Տէրը Նաթանը Դաւիթին
խրկեց . ու ա-անոր եկաւ , ու բա-
նոր ըսաւ . Մէկ քաղաքի մը մէջ
երկու մարդ կար , մէկը հարուստ
2 ու մէկալը աղքատ : Հարուստը
խիստ շատ հօտեր ու արջառներ
3 ունէր , Բայց աղքատը ուրիշ բան
մը չունէր , միայն թէ էդ գառնուկ
մը , որ ծախու առեր էր , ու կը
սնուցանէր . և ը-ան-ը-ն անոր
հետ ու անոր տղոցը հետ միասին
միեծցաւ . անոր պատառէն կ՛ու-
տէր , ու անոր գաւաթէն կը խմէր ,
և անոր ծոցը կը պառկէր , ու անոր՝
4 աղջկան մը պէս էր : Եւ ճամբորդ
մը եկաւ ան հարուստ մարդուն .
ան ալ խնայելով իր հօտերէն ու
արջառներէն առնելու , ու իրեն
եկող ճամբորդին ի-ր-ա-ր պատ-
րաստելու , ը-ը-ն ան աղքատ մար-
դուն էգ գառնուկը առաւ , ու պա-
տրաստեց անիկայ իրեն եկող մարդուն համար :
5 Ան ատենը Դաւիթին բարկու-
թիւնը ան մարդուն դէմ սաստիկ
բորբոքեցաւ , ու Նաթանին ըսաւ .
Տէրը կենդանի է որ՝ ատ բանը ը-
նող մարդը ի մեռնելու արժանի է :
6 Եւ ան գառնուկը չորեքպատիկ
պիտի հատուցանէ . քանզի աս
բանը ըրաւ ու գութ չունեցաւ :
7 Ան ատենը Նաթան՝ Դաւիթին
ըսաւ . Ան մարդը դուն ես . Իս-
րայէլին Տէրը Աստուածը այսպէս
կ՛ըսէ . Ես քեզ Իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր օծեցի , ու քեզ Սա-
8 ւուղին ձեռքէն ես ազատեցի . Եւ
տիրոջդ տունը քեզի՝ ու տիրոջդ
կնիկները քու ծոցդ տուի , և Իս-
րայէլի ու Ցուդայի տունը քեզի
տուի . ու թէ որ քիչ ի-ր-ն-ը ,
քեզի *աստնյմէ աւելի բաներ կու
9 տայի՞ : Ինչո՞ւ համար Տէրոջը
խօսքը ե-անարգեցիր , անոր աչքե-
րուն առջևը չարութիւն ընելով .
Ուքետացի Ուրիան սրով մեռուցիր ,
ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր , ու
զանիկայ Ամմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր : Եւ հիմա զէս անար-
գելուդ համար , ու Քետացի Ու-
րիային կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ
համար , Ր-ու տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ : Ե-
Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ահա ես քու
տունէդ քեզի դէմ չարիք մը պիտի
հանեմ . ու ձ-քու աչքերուդ առջևը
քու կնիկներդ պիտի առնեմ , և
ը-ն-ե-ւ քու ըրացիդիդ պիտի տամ .
ու անիկայ աս արեգակին առջևը
քու կնիկներուդ հետ պիտի պառ-
12 կի : Քանզի դուն ծածկաբար ըրիր .
Բայց ես աս բանը բոլոր Իսրայէլին
առջևը՝ ու արեգակին առջևը պի-
13 տի ընեմ : Եւ Դաւիթ՝ Նաթա-
նին ըսաւ . Է-Տէրոջը դէմ մեղք
գործեցի . ու Նաթան Դաւիթին
ըսաւ . Տէրն ալ ձ-քու մեղքդ նե-
14 րեց . պիտի չմեռնիս : Բայց որով-
հետև աս բանով Տէրոջը թշնամի-
ներուն Հայհոյութիւն ընելու ա-
ռիթ տուիր , անոր համար աս քեզի
ծնած տղան անշուշտ պիտի մեռնի :
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց :
Եւ Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝ որն
որ Ուրիային կնիկը Դաւիթին ծներ
էր . ու սաստիկ հիւանդացաւ :
16 Եւ Դաւիթ՝ մանուկին համար Ա-
ստուծոյ աղաչեց . ու Դաւիթ ծոմ
պահեց , ու գնաց ը-ր-ը-ը գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ : Եւ անոր
տանը ծերերը անոր է-ր-վը գացին՝
որ զանիկայ գետնէն վերցընեն .
բայց անիկայ չուզեց , ու անոնց
18 հետ հաց չկերաւ : Ու եօթներորդ
օրը մանուկը մեռաւ . և Դաւիթին
ծառաները՝ մանուկին մեռնիլը ա-
նոր իմացընելու վախցան . քանզի
ըսին . Ահա քանի որ մանուկը ողջ
էր , անոր զրուցեցինք , ու անիկայ
մեր խօսքը մտիկ չըրաւ . և ի՞նչպէս
անոր ըսենք թէ՝ Մանուկը մեռաւ ,
19 որ գէշ բան մը ընէ : Բայց Դա-
ւիթ իր ծառաներուն չըսուածը տես-
նելով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր
է . ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-
սաւ . Մանուկը մեռաւ . ու անոնք

Ն . ք . գբ . Իբր 1035

Իբր 1034
– Սաղ . ծա . ին վերնագիրը :
Բ Տես գլ . ժգ . 5 , ԼԸ ; գ Թագ . ի . 35-41 : Ես . ե . 3 :

է ա Թագ . իշ . 16 : Բ Եզ . իբ . 1 : Ղա . ժբ . 8 :

Ն . ք . գբ . Իբր 1034

Ե ա Թագ . ժգ . 13 :

* Եբր . այս ինչ ու այն ինչ բաները կ՛աւելցընէ :

Զ Տես ա Թագ . ժե . 19 :
Է Թես . ժե . 31 :
Ը Գլ . ժա . 15 , 16 , 17 , 27 :
Թ Ամվ . է . 9 :

ժբ Օր . իը . 30 : Գլ . ժգ . 22 :

Ի Գլ . ժգ . 22 :

Լ Տես ա Թագ . ժե . 24 :
Խ Գլ . իդ . 10 : Յոր . է . 20 : Սաղ . լը . 5 : Ծա . 4 : Ռոմ . իը . 13 :
Ծ Գլ . իդ . 10 : Սաղ . լը . 1 : Յոր . է . 21 : Մխ . է . 18 : Ջաք . գ . 4 :
Կ Ես . ծբ . 5 : Եզեկ . լԶ . 20 , 23 : Հբ . ռով . բ . 24 :

Հ Գլ . ժգ . 31 :

† Եբր . վերջ եղան ,

ՙՆ · ք · դԲ · Երբ 1034

20 ըսին . Մեռաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ գնահէն ելաւ , լուացուեցաւ , իւօծուեցաւ , հանդերձները փոխեց , ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ ներկրը- պադութիւն ըրաւ . եւտրը իր տունը դարձաւ . և ուզից , ու անոր

21 առջևը հաց դրին , ու կերաւ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին . Ա՞ս ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանի որ մանուկը ողջ էր , անոր համար ծոմ պահեցիր ու լացիր . իսկ մանուկը մեռածին պէս՝ ելար հաց կերար ։

22 Եւ Դա֊իթ ըսաւ . Քանի որ մանուկը ողջ էր , ծոմ պահեցի ու լացի . ՙքանզի ըսի . Ո՞վ գիտէ , գուցէ Աստուած ինծի ողորմի , ու մանուկը

23 կը առողջանայ ։ Բայց հիմա անիկայ մեռած է , ինչո՞ւ համար ծոմ պահեմ . միթէ ես կրնամ զանիկայ ետ պարձրնել . ես անոր պիտի երթամ , բայց ՙանիկայ ինծի պիտի

24 չդառնայ ։ Եւ Դաւիթ իր կնիկը Բերսաբէն մխիթարեց . ու անոր քովը մտաւ , և անոր հետ պառկեցաւ . ու ՙանիկայ որդի մը ծնաւ . ու ՙանոր անունը Սողոմոն դրաւ . Տէրը զանիկայ սիրեց ։

25 և Տէրը զանիկայ սիրեց ։ Ու Նաթան մարգարէին ձեռքովը պատգամ խրկեց . և անոր անունը՝ Տէրոջը համար *Ցեդիդիա կոչեց ։

26 Ու ՙՅովաբ Ամմոնի որդւոցը Րաբբային դէմ պատերազմ ըրաւ , ու թագաւորանիստ քաղաքը ա-

27 ռաւ ։ Եւ Յովաբ՝ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց , ու ըսաւ . Ռաբբայի դէմ պատերազմ ըրի , ու

28 ջուրերուն քաղաքը առի . Եւ հիմա մնացած ժողովուրդը ժողվէ , ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր , և զանիկայ առ . չըլլայ որ քաղաքը ես առնեմ , ու անոր վրայ իմ անունս

29 դրուի ։ Ուստի Դաւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու Ռաբբա գնաց , և անոր դէմ պատերազմե-

30 լով՝ զանիկայ առաւ . ՙՈւ անոնց թագաւորին գլխէն թագը առաւ , որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր պատուական քարե- րով ՚ըր֊ռոռած . և անիկայ Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ . ու Դա֊ւիթ քաղաքէն խիստ շատ աւար ա-

31 ռաւ ։ Եւ անոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու զանոնք ողջոնե- րու ու երկաթէ կամնասայլներու ու երկաթէ տապարներու տակ դրաւ . և զանոնք աղիւսի փուռէ անցուց . ու Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ . ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

Գ Լ · Ծ Գ

1 Ամմոն՝ Թամարին սիրահարելով , Յովնադաբին խրատովը զինքը հիւանդ կը ձևացընէ , ու զանիկայ բերել տալով կը լակէ · 15 Եւրբ ատելութեամբ մը զանիկայ դուրս հանել կուտայ ։ 19 Աբիսողմ՝ Թամարը կը մխիթարէ , և իր գիտաւորութիւնը ծածուկ կը պահէ · 23 ու երբոր իր ոչխարները սարակոսը ընելու կ՚երթայ , Թագաւորին բոլոր որդւոցը առջևը Ամմոնը կը մեռցընէ ։ 30 Դաւիթ լսելով որ իր բոլոր որդիները մեռցուած են , կը վտանայ , ու Յովնադաբ զանիկայ կը մխիթարէ ։ 37 Աբիսողմ Թալմիին քովը Գեսուր կը փախչի ։

ՙՆ · ք · դԲ · Երբ 1032

1 Ու անկէ ետքը՝ Դաւիթին որ- դւոյն Աբիսողմին մէկ դեղեցիկ քոյրը կար , որուն անունը Թամար էր . ու զանիկայ Դաւիթ

2 Թին որդին Ամնոնը սիրեց ։ Եւ Ամնոն՝ իր քրոջը Թամարին սէրոյն համար հիւանդանալու չափ նեղացաւ . քանզի անիկայ կոյս աղջիկ ըլլալուն համար , անոր բան մը ընելը՝ Ամնոնին աչքերուն դժուար

3 կ՚երևնար ։ Եւ Ամնոն՝ Յովնադաբ անունով բարեկամ մը ունէր , որ անիկայ Դաւիթին եղբօրը ։Սամայիին որդին էր . ու Յովնադաբ

4 խիստ խորագէտ մարդ մըն էր ։ Եւ անոր ըսաւ . Ո՛վ թագաւորի տըղայ , դուն ինչո՞ւ համար այդպէս օրէ օր կը հալիս . պատմէ՛ ինծի չե՞ս յայտներ ։ Ու Ամնոն անոր ըսաւ . Ես իմ եղբօրս Աբիսողմին քրոջը Թամարին սիրահարած եմ ։

5 Եւ Յովնադաբ անոր ըսաւ . Անկողնիդ մէջը պառկէ , ու քեզ հիւանդ ձևացուր . ու երբոր քու հայրդ քեզ տեսնելու գայ , անոր ըսէ . Կ՚աղաչեմ՝ որ իմ քոյրս Թամարը ինծի գայ , ու ինծի հաց կերցընէ , ու իմ աչքերուս առջևը կերակուր շինէ , որ տեսնեմ , ու

6 անոր ձեռքէն ուտեմ ։ Եւ Ամնոն պառկեցաւ , ու զինքը հիւանդ ձևացուց . ու երբոր թագաւորը զանիկայ տեսնելու եկաւ , Ամնոն՝ թագաւորին ըսաւ . Կ՚աղաչեմ , իմ քոյրս Թամարը թող գայ , ու իմ աչքերուս առջևը երկու բլիթ շինէ , ու անոր ձեռքէն ուտեմ ։

7 Եւ Դաւիթ՝ Թամարին հրդ խրկեց տունը՝ ըսելով . Ամնոն եղբօրդ տունը գնա , ու անոր կերակուր շի-

8 նէ ։ Եւ Թամար իր եղբօրը Ամնոնին տունը գնաց . ու անիկայ պառկած էր . և ուզիւը խմորը առաւ շաղեց , ու անոր աչքերուն առջևը

9 բլիթներ շինեց , ու եփեց . Եւ տապակը առաւ , ու անոր առջևը պարպեց . բայց անիկայ ուտել չուզեց . ու Ամնոն ըսաւ . Ի՛րմէս ամէն մարդը դուրս հանեցէք . ու ամէն մարդ անոր քովէն դուրս

10 ելան ։ Եւ Ամնոն՝ Թամարին ըսաւ . Կերակուրը սենեակը ներս բեր , որ ձեռքէդ ուտեմ ։ Ու Թամար շինած բլիթները առաւ ,

ՙՆ · ք · դԲ · ԵրբՅհուդ · գ · 3 ։Ղ Ցոր · ա · 20 ։

ՙԵս · ե · 1 · 5 ։ Ցոլ · գ · 9 ։

ՙՑոր · է · 3 · 9 · 10 ։ 1033

ՙՄաս · ա · 6 ։Ն ա Մն · իր · 9 ։

* ՙԵր՝ Տէրոջը սիրելին ։Ղ ա Մն · ի · 1 ։ ՙր Օր · գ · 11 ։

Ն ա Մն · ի · 2 ։

ՙՅ ծն · ժբ · 6 ։

ՙԵ ծն · խդ · 1 ։

Ն · ք · գ · ՝ Ի՛ր 1032

ու իր եղբօրը Ամնոնին՝ սևնակը
11 տարաւ. Եւ անոր մօտեցուց, որ
ուտէ։ Իսկ Աֆեն Ղազանիկայ բըռա-
12 նեց ու անոր ըսաւ. Եկուր քոյրս՝
ինծի հետ պառկէ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոր. Չէ, եղբայրս՝ ինձս
մի՛ բռնադատեր. քանզի Իսրայէ-
լի մէջ այդպէս բան չըլլար. ատ
13 անդգամութիւնը մի՛ ըներ։ Ու
ես իմ նախատինքս ո՞ւր տանիմ.
դուն ալ Իսրայէլի մէջ անզգամնե-
րուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս. և
հիմա կ՚աղաչեմ՝ թագաւորին զը-
րուցէ, ինծ ու անիկայ զիս քեզմէ
14 չարդիլեր։ Բայց Աֆեն անոր խօս-
քը մտիկ ընել չուզեց. հապա անկէ
զօրաւոր ըլլալով, Ղազանիկայ բռնա-
դատեց, ու անոր հետ պառկեցաւ։
15 Ու Խոէը Ամնոն զանիկայ խիստ շատ
ատեց. անանկ որ՝ ունեցած ատե-
լութիւնը՝ ա՛լ ունեցած սէրէն
աւելի մեծ էր. և Ամնոն անոր ը-
16 սաւ.Ելլ՚գնա։ Ու անիկայ անոր
ըսաւ. *Մի՛ ընէր ատ բանը՝ վասն
վռնտուելուդ չարութիւնը՝ մկիսլ
ինծի ըրածէդ աւելի մեծ է. բայց
17 Աֆեն անոր մտիկ ընել չուզեց։ Եւ
իրեն ծառայութիւն ընող մանչը
կանչեց ու ըսաւ. Ասիկայ քովէս
դուրս †հանէ, ու ետևէն դուռը
18 կղպէ։ (Եւ աղջկան վրայ Ղբազա-
մադոյն պատմուճան մը կար, քան-
զի թագաւորին կոյս աղջիկները
սանկ պատմուճան կը հագ-
նէին։) Ու անոր ծառան զանի-
կայ դուրս հանեց, ու ետևէն դուռ-
19 ը կղպեց։ Եւ Թամար Խմիխր
առաւ, ա՛ռ իր գլխուն վրայ ցանէց,
ու իր վրայի բազմագոյն պատմու-
ճանը պատռեց, և ձեռքը իր գըլ-
խուն վրայ դրաւ, ու լալով գնաց։
20 Եւ անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր
ըսաւ. Միթէ եղբայրդ Ամնոնը քե-
զի հետ եղաւ. ու հիմա քոյրս՝
լուռ կեցիր. ան քու եղբայրդ է.
ասիկայ սիրտդ մի՛ դներ. և Թա-
մար՝ իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր։ Ու Դա-
ւիթ թագաւորը ասս ամէն բաները
22 լսելով, խիստ ‡բարկացաւ։ Եւ
Աբիսողոմ Ամնոնին հետ †աղէկ
կամ դէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քան-
զի Աբիսողոմ Ամնոնը կ՚ատէր՝ իր
քոյրը Թամարը լկէլուն համար։
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը,
երբոր Աբիսողոմին ոչխարները էփ-
րեմի մօտ եղած Բահաղասորին մէջ
24 ասրակտուր կ՚ընէին, Աբիսողոմ՝
թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
ւիրեց։ Եւ Աբիսողոմ՝ թագաւո-
րին գնաց ու անոր ըսաւ. Ահա քու
ծառայիդ ոչխարները ասրակտուր
կ՚ընեն. չնորհք ըրէ, թագաւորը

Ն · ք · գ · ՝ Ի՛ր 1030

ու անոր ծառաները՝ քու ծառայիդ
25 հետ երթան։ Եւ թագաւորը ա-
բիսողոմին ըսաւ. Չէ, որդիս,
ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ
ծանրութիւն չըլլանք. ու զանիկայ
ստիպեց. բայց դարձի երթալ
26 չուզեց, ու զանիկայ օրհնեց։ Եւ
Աբիսողոմ ըսաւ. Եթէ ոչ՝ գոնէ
իմ եղբայրս Ամնոնը մեր հետը գայ.
ու թագաւորը անոր ըսաւ. Անի-
27 կայ ինչու քու հետդ երթայ։ Բայց
Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն
համար՝ Ամնոնը ու թագաւորին
բոլոր որդիները անոր հետը խրկեց։
28 Եւ Աբիսողոմ իր մանչերուն պա-
տուիրեց ու ըսաւ. Նայեցէ՛ք, երբ-
որ Ամնոնին ղսիրտը գինիէն զուար-
թանայ, ու ես ձեզի՝ Ամնոնը զար-
կէ՛ք ըսեմ, զանիկայ սպաղցէ՛ք.
մի՛ վախնաք. չէ՞ որ ես ձեզի հրա-
մայեցի. քաջասիրտ ու զօրաւոր
29 կարի՛ձեր եղէք։ Եւ Աբիսողոմին
մանչերը՝ Աբիսողոմին պատուիրա-
ծին պէս ըրին Ամնոնին. ու թա-
գաւորին բոլոր որդիները ոտք ելան,
և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան։ Ու անոնք դեռ ճամբան
ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին. Աբիսողոմ՝ թագաւորին բո-
լոր որդիները սպաղցաց, ու անոնց-
31 մէ մէկը չմնաց։ Եւ թագաւորը
ոտք ելաւ, †իր հանդերձները պատ-
ռեց, ու †գետինը պառկեցաւ. ու
անոր բոլոր ծառաները հանդերձներն
պատռած ոտքը բլըբտէը կը կայ-
32 նէին։ Ու Դաւիթին եղբօրը Սա-
մայեին որդին †Յովնադաբը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Իմ
տէրս չկարծէ որ բոլոր երիտասարդ-
ները՝ թագաւորին որդիները մեռ-
ցուցին. քանզի միայն Ամնոնը մե-
ռած է. վասն զի ասս բանը Աբի-
սողոմին բերնովը որոշուած էր, ա-
նոր քոյրը Թամարը լկած օրէն ի՛
33 վեր։ Ու հիմա չիմ թագաւոր
տէրս իր սրտին մէջ ասս բանը չդնէ,
կարծելով թէ՝ թագաւորին բոլոր
որդիքը մեռան. քանզի միայն Ամ-
34 նոնը մեռած է։ Եւ Աբիսողոմը
փախաւ։ Ու երբոր Դարձի պա-
տանին դէտը աչքերը վերցուց նա-
յեցաւ, տեսաւ որ իր ետևէն լեռա-
նը գովէն խիստ շատ ժողովուրդ
35 կու գար։ Ան առենը Յովնադաբ՝
թագաւորին ըսաւ, Ահա թագա-
ւորին որդիքը կու գան. ծառա-
36 յիդ խօսքը եղաւ։ Եւ անիկայ իր
խօսքը լմընցուցածին պէս, ահա
թագաւորին որդիքը եկան, ու
ձայներնին վերցուցին ու լացին. և
թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ծա-
37 ռաները մեծ լացով մը լացին։ Իսկ
Աբիսողոմ փախաւ, ու Գեսուրի

* Կամ՝ պատճառ չկայ.

† Եբր. Հա-նեցէք։

‡ Կամ՝ տրբա-մեցաւ։

§ Ծն. իդ · 50։ լա · 24։ Հ Ա. ժԹ · 17, 18։ 1030

¶ Տես Ծն · լը · 12, 13։ ա՛թագ. իե · 4, 36։

Ա Գլ. ժ · 11։ ¶ Գլ. ժբ · 16։

Ե Չռ 3։

Ը Գլ. ժԹ · 19։

Ի Չռ 38։

Թագաւորին՝ Ամուդի որդւոյն Իթոլիմին գնաց . բայց Դաւիթ ա-
մէն օր իր որդւոյն համար սուգ կ'ը-
38 նէր : Եւ Աբիսողոմ փախաւ , ու
գնաց ու հոն իրեք տարի
39 մնաց : Եւ Դաւիթ Թագաւորը
Աբիսողոմին ելլելու կը փափաքէր .
քանզի մեռնող Ամնոնին վրայով
մխիթարուեր էր :

ԳԼ . ԺԴ

1 Յովաբ՝ Թեկուացի կնիկ մը վարձքով կը բերե-
նէ , որ առակով մը Աբիսողոմը տուն դարձը-
նելու համար Թագաւորին սիրտը . և Յովաբ
զանիկայ Երուսաղէմ կը բերէ : 25 Աբիսողո-
մին գեղեցկութիւնը , մազերը , ու անոր զա-
ւակները : 28 Երկու տարիէն ետև Աբիսո-
ղոմ՝ Յովաբին ձեռօքը Թագաւորին առիւծը
կը ներկայանայ :

1027

1 Յե Ջարուհեայի որդին Յովաբը
իմացաւ որ Թագաւորին սիրտը
2 Աբիսողոմին վրայ է : Ու Յովաբ՝
Թեկուէ մարդ խրկեց , և անկէ խե-
լացի կնիկ մը բերել տուաւ , ու ա-
նոր ըսաւ . Կ'աղաչեմ , քեզ սգա-
ւոր ձևացուր , հու սուգի հանդերձ-
ներ հագիր , եղով մի օծուիր , ու
մեռելի մը համար շատոնցմէ սուգ
3 բռնող կնկան մը պէս եղիր . Եւ
Թագաւորին մտիր , ու անոր ասս
կերպով խօսէ . և Յովաբ դանոր
4 բերանը խօսքեր դրաւ : Ու ան
Թեկուացի կնիկը՝ Թագաւորին
* մտնաւ խօսելու համար" , ու ներե-
սի վրայ գետինը իյնալով՝ անոր եր-
կրպագութիւն ըրաւ , ու ըսաւ .
5 Ո վ Թագաւոր՝ ողնէ ինձ : Եւ
Թագաւորը անոր ըսաւ . քեզի
ինչ եղաւ : Ու կնիկը ըսաւ .
Ո՛ , Էս մէկ որբևարի կնիկ մըն
6 եմ , ու իմ էրիկս մեռած է . Եւ
քու աղախինդ էրկու որդի ունէր .
ու էրկուքը դաշտի մէջ իրարու
հետ ծեծկուեցան . և անոնց մէջը
հաշտեցրնող մը չըլլալուն համար ,
մէկ մէկալը զարկաւ , ու զանիկայ
7 մեռցուց : Եւ ահա ընդոլոր ազգա-
տոհմը՝ քու աղախինդ դէմ ոտք
ելան , ու ըսին . Իր եղբայրը մեռ-
ցրնողը տուր , որ զանիկայ մեռցը-
նենք՝ իր մեռցուցած եղբօրը կենայը
համար , ու ժառանգն ալ կորսրն-
ցրնենք . և ինծի մնացած կայծը
պիտի մարեն , երկրիս վրայ էրկանս
անունը ու մնացորդը չպահելով :
8 Եւ Թագաւորը կնկանը ըսաւ .
Տունդ գնա , ու ես քեզի համար
9 կր պատուիրեմ : Ու Թեկուացի
կնիկը Թագաւորին ըսաւ . Ո վ
տէր իմ Թագաւոր՝ Ըմեղքը իմ
վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ ,
Թագաւորը ու անոր աթոռը
10 անպարտ ըլլայ : Եւ Թագաւորը
ըսաւ . Թէ որ քեզի բան մը ըսող
ըլլայ , անիկայ ինծի բեր , ու մէյ-
11 մըն ալ քեզի չդպչիր : Եւ անի-
կայ ըսաւ . Թագաւորը չնորհք ը-
նէ , իր Տէր Աստուածը յիշէ , ու
չթողու որ էարեան վրէժխնդրութե-
րը շատնան ապականելու , որ իմ
որդիս մեռցրնեն : Եւ անիկայ ը-
սաւ . Ես Տէրը կենդանի է որ քու
որդւոյդ ծլեէն մազ մը գետինը պի-
12 տի չիյնայ : Ան ատենը կնիկը ը-
սաւ . Թող քու աղախինդ իմ տի-
րոջս Թագաւորին մկ խօսք մը
զրուցէ . ու անիկայ՝ Զրուցէ ըսաւ :
13 Եւ կնիկը ըսաւ . Ուրեմն Ի Աստու-
ծոյ ժողովուրդին վրայ ինչո՞ւ հա-
մար այդպէս բան կը մտածես . ո-
րովհետև Թագաւորը քանի որ ՚ի իր
աքսորածը ետ չդարձնէ , աս խօս-
քերը խօսելով յանցաւորի պէս
14 կ'ըլլայ . քանզի մենք Ի՛ի հարկ
պիտի մեռնինք , ու գետինը Թա-
փած ջուրին կը նմանինք , որ ետ
ալ մկտեղ չժողովուիր . և Աս-
տուած ետ Ա՛արդ՚՚ հոգին չառներ ,
հապա միջոցներ կը ՚ի արթ , որ աք-
սորուածը իրմէ աքսորուած չմնայ :
15 Ու հիմա ես անոր համար իմ Թա-
գաւոր տիրոջս աս խօսքը ըսելու
եկայ . քանզի ժողովուրդը զիս
վախցուց . ու քու աղախինդ ըսաւ .
Հիմա Թագաւորին հետ խօսիմ .
գուցէ Թագաւորը իր աղախինին
16 խօսքը կատարէ . Որովհետև Թա-
գաւորը մտիկ ընելով՝ իր աղախինը
պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռ-
քէն , որ զիս ու իմ որդիս մկտեղ
Աստուծոյ ժառանգութենէն ջնջել
17 Ի՛՚՚ղէ : Եւ քու աղախինդ ըսաւ .
Իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միթ-
թարութիւն պիտի ըլլայ . քանզի
իմ Թագաւոր տէրս՝ Ի Աստուծոյ
հրեշտակի մը պէս է , ՚՚ բարին ու
չարը կը հասկընայ . և քու Տէր
18 Աստուածդ քու հետդ ՚է : Ու
Թագաւորը պատասխան տուաւ ,
ու կնկանը ըսաւ . Քեզի հար-
ցընելու բանս ինծմէ մի՛ պա-
հեր : Ու կնիկը ըսաւ . Իմ
19 Թագաւոր տէրս Թող զրուցէ : Եւ
Թագաւորը ըսաւ . Արդեօք աս ա-
մէն բանիս մէջ Յովաբին ձեռքը
քեզի հետ է . ու կնիկը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ . Ո վ տէր
իմ Թագաւոր , քու անձդ կենդանի
է որ , իմ Թագաւոր տիրոջս ըսած
բոլոր խօսքերէն ընաւ մկը աջ կամ
ձախ դին չկրնար խոտորիլ .
քանզի քու ծառադ Յովաբն է ին-
ծի պատուիրողը . ու աս բոլոր
խօսքերը քու աղախինդ բերանը
20 դնողը՝ անիկայ է . Ան խօսքիս ձևը
դարձընելու համար՝ քու ծառադ
Յովաբը աս բանը ըրաւ . ու իմ

Ն . ք . ՉՓ . 1030

Ա Գէ . գ . 3 ;
Պ Գէ . ժգ . 23 , 32 ; ժե . 8 ;
Ձ Սալ . ձգ . 2 ;
Ա Ծն . լը . 12 ;

1027

Ա Գէ . ժգ . 39 ;
Բ Բմն . ժա . 6 ;
Է Տես Հը-
ռութ . գ . 3 ;
Ա Հմր 19 ; Եր . դ . 15 ;
* Եբր . խո-
սեցաւ .
Ի աԹագ . ի . 41 ; Գէ . ա . 2 ;
Ղ Տես գ Թագ . ջ . 26 , 28 ;
Ի Տես գէ . ժբ . 1 ;
Ը Թու . լե . 19 ; ր Օր . ժԹ . 12 ;
Ի Ծն . իե 1 Տես Թագ իե . 24 ; Ա Տես . իի . 25 ;
ժ Գէ . դ . 28 ; 29 ; գ Թագ . բ . 33 ;

Ն . ք . ՉՓ . 1027

Է Թու . լե . 19 ;
Ա Թագ . ժգ . 45 ; Գոր . իէ . 34 ;
Ի Դատ . ի . 2 ;
Ժ Գէ . ժգ . 37 , 38 ;
Է Ցոբ . լդ . 15 ; Եբր . Թ . 27 ;
Հ Թու . լե . 15 , 25 , 28 ;
Ն Հմր 20 ; Գէ . ժԹ . 27 ;
+ Կամ՝ պի-
տի ըլլայ ;
Ղ Հմր 3 ;

Ն·ՔՐ·ՁԲ· 1027

տէրս ֆԱստուծոյ հրէշտակի մը պէս իմաստուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բաները գիտնալու ։

ֆ ՀՄՐ 17 ։

ԳԼ·ԺԹ· 27 ։

21 Եւ թագաւորը Ցովաբին ըսաւ. Ահա հիմա ասիկա բանը ըրի. գնա, Աբիսողոմ պատանին ետ դարձուր։

22 Ցովաբ ալ Ասորեստանի Գեշուր գնաց, ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ բերաւ։

23 Բայց թագաւորը ըսաւ. Թող իր տունը դառնայ, ու իմ երեսս չտեսնէ։ Աբիսողոմ ալ իր տունը դարձաւ, ու թագաւորին երեսը չտեսաւ։

24 Եւ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար Իսրայէլին մէջ. անիկայ ոտքին թաթէն մինչև գլխուն գագաթը

25 արատ մը չունէր։ Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր, (որովհետև տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ'ըլլար,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, ըստ թագաւորական կշիռքով երկու հարիւր սիկղ։

26 Ու Աբիսողոմին իրեք տղայ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ. անիկայ դէմքով գեղեցիկ կնիկ մըն էր։

27 Եւ Աբիսողոմ երկու տարի Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ, ու թագաւորին երեսը չտեսաւ։

28 Ուստի Աբիսողոմ թագաւորին կանչեց, բայց ան չեկաւ։ Ուստի նորէն երկրորդ անգամ մարդ ղրկեց, բայց ան չեկաւ։

29 Ուստի Աբիսողոմ Յովաբին կանչեց, որ զանիկայ թագաւորին ղրկէ. բայց անիկայ չուզեց գալ իրեն։ Ուստի նորէն երկրորդ անգամ մարդ ղրկեց, բայց անիկայ չուզեց գալ։

30 Ուստի ան ալ իր ծառաներուն ըսաւ. Տեսէ՛ք Յովաբին արտը՝ որ իմ արտիս մօտն է, ու անոր հոն գարի ունի, գացէ՛ք՝ զանիկայ կրակով այրեցէ՛ք։ Ուստի Աբիսողոմին ծառաները ան արտը

31 կրակով այրեցին։ Ու Յովաբ ելաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց, և անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին։

32 Աբիսողոմ՝ Յովաբին ըսաւ. Ահա քեզի մարդ ղրկեցի՝ ու ըսի. Հո՛ս եկուր, քեզ թագաւորին ղրկեմ, որ ըսես թէ՝ Գեշուրէն ինչո՞ւ եկայ. իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի ադեկ էր. և հիմա թագաւորին երեսը տեսնեմ. ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը

33 կայ, թող զիս մեռցնէ։ Ուստի Յովաբ անոր իմացուց. և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց. ու թագաւորին գրովը գնաց. և թագաւորին առջևը երևայ Խ—, ան մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ. ու թագաւորը զԱբիսողոմը համբուրեց։

Ն·ՔՐ·ՁԲ· 1027

1025

Ա ՇԱ·ԼԳ·4 ։ ԽԵ·15 ։ ՂՐ·Ժ6·20 ։

ԳԼ·ԺԵ

1 Աբիսողոմ անուշ խօսքերով և մարդասիրութիւն ցուցընելով՝ Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը դարձնէ ։ 7 Ուխտ մը կատարելու պատճառով հրաման կ'առնէ քէբրոն երթալու ։ 10 ու հոն ապստամբութեան ձէն խրկելով մը կ'ընէ ։ 13 Դաւիթ ասոր լուրին վրայ Երուսաղէմէն կը փախչի ։ 19 Եթթի՝ Դաւիթէն զատուիլ չուզեր ։ 24 Սադովկ ու Աբիաթար՝ տապանակին հետ ետ կը խրկուին ։ 30 Դաւիթ ու իր ժողովուրդը լալով Ձիթենեաց լեռը կ'ելլեն ։ 61 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուածմէ որ Աբիտոփելին խորհուրդը խափանուի ։ 32 Քուսի պատուէրներով ետ կը խրկուի ։

1 Յետ անկէ ետքը՝ Աբիսողոմ իրեն համար բ կառքեր, ձիեր ու իր առջևէն վազող յիսուն տղերքա։

1024

ՆԵ·Ա·6 ։

— ԳԼ·ԺԲ· 11 ։

Բ Գ ԹԱԳ· Ա·5 ։

2 Դակ մարդ պատրաստեց։ Եւ Աբիսողոմ կանուխ կ'ելլէր, ու դրան ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր. և Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող՝ ու դատաստանի համար թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ'ըսէր. Դուն որ քաղաքէն ես. ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի

3 ցեղերուն մէկէն եմ կ'ըսէր, Աբիսողոմ անոր կ'ըսէր. Նայէ, քու դատդ բանաւոր ու ուղիղ է. բայց թագաւորին կողմանէ քեզի մտիկ

4 ընող չկայ։ Եւ Աբիսողոմ կ'ըսէր. Երանի թէ զիս աս երկրիս վրայ դատաւոր դնէին. ու ամէն վէճ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի

5 գար, և անոր իրաւունք ընէի։ Ու երբոր մէկ մարդ մօտենար անոր երկրպագութիւն ընելու, անիկայ ձեռքը կ'երկընցընէր, զանիկայ կը

6 բռնէր ու կը համբուրէր։ Եւ Աբիսողոմ՝ դատաստանի համար թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով, Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը *իրեն դարձուց"։

7 Ու †քառասուն տարին լմննալէն ետքը՝ Աբիսողոմ ըսաւ թագաւորին. Շնորհք բրէ, երթամ, ու Տէրոջը բրած ուխտս քէբրոնի մէջ

8 կատարեմ. Քանզի ծառադ Ղերոր Ասորոց Գեսուրը կը բնակի, ուխտ ըրի ու ըսի. Թէ որ Տէրը զիս Երուսաղէմ դարձրնէ, Տէրոջը

9 ծառայութիւն ընեմ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ. Գնա խաղաղութեամբ։ Ու անիկայ ելաւ

10 քէբրոն գնաց։ Եւ Աբիսողոմ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտեսներ

Գ ԹԱԳ· Գ·2 ։

Ա ՇԱՄ· ԺԳ· 18 ։

* ԵԶԿ· ԴՂ· ՅԱՑ ։

† ՀՈՎՍ· ԺԳ· 18 ։

1023

Ա ԸՆԴ· ՀԱՅՐ· ՅՈՐ

Ե ՄԱԿ· Ա·2 ։

ՂԿԼ· ԺԳ· 38 ։

ԵՆԴ· ԻԸ· 20, 21 ։

ն · ք · ղճ · 1023

խրկեց , ու ըսաւ . Փողին ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ քեզբռնի
11 մէջ թագաւոր եղաւ , ըսէ՛ : Ու Աբիսողոմին հետ՝ Երուսաղէմէն եր-
կու հարիւր մարդ գնաց Հրաւի-
րուած . անոնք իմաստութեամբ դացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր : Եւ Աբիսողոմ զոհերը ը-
րած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդա-
կիցը Գեղոնացի Աբիտոփէլը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ . և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու ժողովուրդը երթալով կը շատնար Աբիսողոմին քովը :
13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ . Իսրայէլի մարդիկնե-
րուն սիրտը Աբիսողոմին *հետ մէկ՝
14 եղաւ : Ան ատենը Դաւիթ՝ Ե-
րուսաղեմի մէջ իր հետը եղող բո-
լոր ծառաներուն ըսաւ . Ելէք Ա-
փախչինք . քանզի Աբիսողոմին ե-
րեսէն մեզի ազատութիւն չկայ . չուտ ըրէք՝ գացէք , չըլլայ որ ա-
նիկայ շուտով մեզի հասնի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ , ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ : Եւ Թա-
գաւորին ծառաները Թագաւորին ըսին . Մեր տէր Թագաւորը ինչ որ արժան համարի , ահա քու ծա-
ռաներդ պատրաստ են ընելու :
16 Ու Թագաւորը և անոր տեսէն
անոր բոլոր տունը ելաւ . ու Թա-
գաւորը հինգ արձերէն տասը կնիկ Թողուց , որ տանը մէջ պահպանու-
17 Թիւն ընեն : Եւ Թագաւորը ու
անոր տեսէն բոլոր ժողովուրդը ե-
լաւ . ու անոնք հեռու տեղ մը
18 կայնեցան : Եւ անոր բոլոր ծա-
ռաները նու բոլոր քերեթիները և բոլոր փելեթիները անոր քովէն կ'անցնէին . ու անոր հետը Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց հա-
րիւր մարդ Թագաւորին առջևէն
19 կ'անցնէին : Եւ Թագաւորը Ղե-
թացի Եթթային ըսաւ . Ինչո՞ւ հա-
մար դուն ալ մեզի հետ պիտի եր-
թաս . դարձիր , ու Թագաւորին հետը նստիլ . քանզի դուն օտարա-
կան ես . ու նաև եղած տեղդ պան-
20 դուխտ ես : Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ տեղէդ խախտե՞մ , որ ինծի հետ երթաս . ահա ես կ'երթամ , ո՛ւր որ պիտի երթամ . դուն դարձիր , ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր . ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ :
21 Ու Եթթի՝ Թագաւորին պատաս-
խանն տուաւ , ու ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու իմ Թագաւոր տէրս ալ կենդանի է , որ իմ Թա-
գաւոր տէրս ուր որ ըլլայ , Թէ մնջուան մէջ և Թէ կենդանու-
թեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն
22 պիտի ըլլայ : Եւ Դաւիթ՝ Եթ-
թիին ըսաւ . Ո՛րէն եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթին իր հետը ե-
ղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ : Եւ բո-
լոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար . ու բոլոր ժողովուրդը կ'անցնէր . և Թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ'անցնէր . ու բոլոր ժողովուր-
դը դէպ ի՝ անապատին ճամբան կ'անցնէին :
24 Եւ ահա Սադովկն ալ՝ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնե-
ցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողո-
վուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ ,
Աբիաթար ||զոհ կը մատուցա-
25 նէր" : Եւ Թագաւորը Սադովկին ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը քա-
ղաքը դարձուր . Թէ որ Տէրոջը առջևը շնորհք գտնեմ , ան ատե-
նը "զիս ետ պիտի դարձընէ , ու դանիկայ ու անոր բնակարանը ին-
26 ձի պիտի ցուցընէ . Բայց Թէ որ ինծի այսպէս ըսէ . Չեմ չեմ հաւնիր . ահա ես իմ Ներ աչքին հաճոյ երևցածին պէս Թող
27 ընէ ինծի : Եւ Թագաւորը Սա-
դովկ քահանային ըսաւ . Դուն չտեսանող ե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աքիմաասը՝ ու Աբիաթարին որդին Յովնաթանը՝ "ձեր երկու որդինե-
28 րը ձեզի հետ : Ահա ես "անապա-
տին դաշտերուն մէջ պիտի սպա-
սեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
29 նեմ : Եւ Սադովկ ու Աբիաթար՝ Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին :
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր , ու ելլելով կու լար . և ղլուխը ծածկած էր , ու անիկայ ոտկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ե-
մինքը իրենց գլուխը ծածկած էին ,
31 ու ելլելով կ'ելլէին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին . "Աքիտոփէլը Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընծղներուն մէջն է : Ու Դաւիթ ըսաւ . Ո վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , Աբի-
տոփէլին խորհուրդը §խափանէ :
32 Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հա-
սաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպա-
գութիւն ըրաւ , ահա Արաքացի Քուսին †հանդերձները պատռած ու գլխուն վրայ հող դրած՝ զանիկայ
33 դիմաւորեց : Եւ Դաւիթ անոր ը-
սաւ . Թէ որ իմ հետս գաս , °ինծի
34 բեռ մը կ'ըլլաս . Բայց Թէ որ քա-
ղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես որ , Ո վ Թագաւոր՝ ¶ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ն · ք · ղճ · 1023

ըստ Թագ . Թ . 13 ։ Ժղ . 3 ։ 5 ։
Ը Ծն . ի . 5 ։
ծ Սաղ . խա . 9 ։ ծե . 12 ։ 13 ։ 14 ։
ի Ցես . ժե . 51 ։
Լ Սաղ . պ . 1 ։
ի Հմ 6 ։ Դատ . Թ . 3 ։
*Եբր . հաճեւն
ծ Գլ . ժԹ . 9 ։ Սաղ . պ . ին վերնագիրը ։
§ Սաղ . գ . ին վերնագիրը ։
†Եբր . ոտքը
Հ Գլ . ժ . 21 ։ 22 ։
‡Եբր . տուն
ՅԳլ . Ը . 18 ։
ՂԳլ . ժը . 2 ։
ճ ա Թագ . իգ . 13 ։
ի Հռութ . ա . 16 ։ 17 ։ Ռուտ . ժե . 17 ։ ժը . 24 ։

խրկեց , ու ըսաւ . Փողին ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ քեզբռնի
11 մէջ թագաւոր եղաւ , ըսէ՛ : Ու Աբիսողոմին հետ՝ Երուսաղէմէն եր-
կու հարիւր մարդ գնաց Հրաւի-
րուած . անոնք իմաստութեամբ դացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր : Եւ Աբիսողոմ զոհերը ը-
րած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդա-
կիցը Գեղոնացի Աբիտոփէլը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ . և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու ժողովուրդը երթալով կը շատնար Աբիսողոմին քովը :
13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ . Իսրայէլի մարդիկնե-
րուն սիրտը Աբիսողոմին *հետ մէկ՝
14 եղաւ : Ան ատենը Դաւիթ՝ Ե-
րուսաղեմի մէջ իր հետը եղող բո-
լոր ծառաներուն ըսաւ . Ելէք Ա-
փախչինք . քանզի Աբիսողոմին ե-
րեսէն մեզի ազատութիւն չկայ . չուտ ըրէք՝ գացէք , չըլլայ որ ա-
նիկայ շուտով մեզի հասնի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ , ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ : Եւ Թա-
գաւորին ծառաները Թագաւորին ըսին . Մեր տէր Թագաւորը ինչ որ արժան համարի , ահա քու ծա-
ռաներդ պատրաստ են ընելու :
16 Ու §Թագաւորը և անոր †տեսէն
անոր բոլոր տունը ելաւ . ու Թա-
գաւորը ‡իր հարձերէն տասը կնիկ Թողուց , որ տանը մէջ պահպանու-
17 Թիւն ընեն : Եւ Թագաւորը ու
անոր տեսէն բոլոր ժողովուրդը ե-
լաւ . ու անոնք հեռու ‡տեղ մը
18 կայնեցան : Եւ անոր բոլոր ծա-
ռաները ՅՈւ բոլոր քերեթիները և բոլոր փելեթիները անոր քովէն կ'անցնէին . ու անոր հետը Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց հա-
րիւր մարդ Թագաւորին առջևէն
19 կ'անցնէին : Եւ Թագաւորը ՂԳե-
թացի Եթթային ըսաւ . Ինչո՞ւ հա-
մար դուն ալ մեզի հետ պիտի եր-
թաս . դարձիր , ու Թագաւորին հետը նստիլ . քանզի դուն օտարա-
կան ես . ու նաև եղած տեղդ պան-
20 դուխտ ես : Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ տեղէդ խախտե՞մ , որ ինծի հետ երթաս . ահա ես կ'երթամ , ՃՈւր որ պիտի երթամ . դուն դարձիր , ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր . ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ :
21 Ու Եթթի՝ Թագաւորին պատաս-
խանն տուաւ , ու ըսաւ . ՃՏէրը կենդանի է , ու իմ Թագաւոր տէրս ալ կենդանի է , որ իմ Թա-
գաւոր տէրս ուր որ ըլլայ , Թէ մնջուան մէջ և Թէ կենդանու-
թեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն
22 պիտի ըլլայ : Եւ Դաւիթ՝ Եթ-
թիին ըսաւ . Ո՛րէն եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթին իր հետը ե-
ղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ : Եւ բո-
լոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար . ու բոլոր ժողովուրդը կ'անցնէր . և Թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ'անցնէր . ու բոլոր ժողովուր-
դը դէպ ի՝ անապատին ճամբան կ'անցնէին :
24 Եւ ահա Սադովկն ալ՝ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնե-
ցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողո-
վուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ ,
Աբիաթար ||զոհ կը մատուցա-
25 նէր" : Եւ Թագաւորը Սադովկին ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը քա-
ղաքը դարձուր . Թէ որ Տէրոջը առջևը շնորհք գտնեմ , ան ատե-
նը "զիս ետ պիտի դարձընէ , ու դանիկայ ու անոր բնակարանը ին-
26 ձի պիտի ցուցընէ . Բայց Թէ որ ինծի այսպէս ըսէ . Չեմ չեմ հաւնիր . ահա ես իմ Ներ աչքին հաճոյ երևցածին պէս Թող
27 ընէ ինծի : Եւ Թագաւորը Սա-
դովկ քահանային ըսաւ . Դուն չտեսանող ե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աքիմաասը՝ ու Աբիաթարին որդին Յովնաթանը՝ "ձեր երկու որդինե-
28 րը ձեզի հետ : Ահա ես "անապա-
տին դաշտերուն մէջ պիտի սպա-
սեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
29 նեմ : Եւ Սադովկ ու Աբիաթար՝ Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին :
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր , ու ելլելով կու լար . և ղլուխը ծածկած էր , ու անիկայ ոտկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ե-
մինքը իրենց գլուխը ծածկած էին ,
31 ու ելլելով կ'ելլէին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին . "Աքիտոփէլը Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընծղներուն մէջն է : Ու Դաւիթ ըսաւ . Ո վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , Աբի-
տոփէլին խորհուրդը §խափանէ :
32 Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հա-
սաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպա-
գութիւն ըրաւ , ահա Արաքացի Քուսին †հանդերձները պատռած ու գլխուն վրայ հող դրած՝ զանիկայ
33 դիմաւորեց : Եւ Դաւիթ անոր ը-
սաւ . Թէ որ իմ հետս գաս , °ինծի
34 բեռ մը կ'ըլլաս . Բայց Թէ որ քա-
ղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես որ , Ո վ Թագաւոր՝ ¶ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ն · ք · ղճ · 1023

ըստ Թագ . Թ . 13 ։ Ժղ . 3 ։ 5 ։
Ը Ծն . ի . 5 ։
ծ Սաղ . խա . 9 ։ ծե . 12 ։ 13 ։ 14 ։
ի Ցես . ժե . 51 ։
Լ Սաղ . պ . 1 ։
ի Հմ 6 ։ Դատ . Թ . 3 ։
*Եբր . հաճեւն
ծ Գլ . ժԹ . 9 ։ Սաղ . պ . ին վերնագիրը ։
§ Սաղ . գ . ին վերնագիրը ։
†Եբր . ոտքը
Հ Գլ . ժ . 21 ։ 22 ։
‡Եբր . տուն
ՅԳլ . Ը . 18 ։
ՂԳլ . ժը . 2 ։
ճ ա Թագ . իգ . 13 ։
ի Հռութ . ա . 16 ։ 17 ։ Ռուտ . ժե . 17 ։ ժը . 24 ։

22 պիտի ըլլայ : Եւ Դաւիթ՝ Եթ-
թիին ըսաւ . Ո՛րէն եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթին իր հետը ե-
ղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ : Եւ բո-
լոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար . ու բոլոր ժողովուրդը կ'անցնէր . և Թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ'անցնէր . ու բոլոր ժողովուր-
դը դէպ ի՝ անապատին ճամբան կ'անցնէին :
24 Եւ ահա Սադովկն ալ՝ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնե-
ցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողո-
վուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ ,
Աբիաթար ||զոհ կը մատուցա-
25 նէր" : Եւ Թագաւորը Սադովկին ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը քա-
ղաքը դարձուր . Թէ որ Տէրոջը առջևը շնորհք գտնեմ , ան ատե-
նը "զիս ետ պիտի դարձընէ , ու դանիկայ ու անոր բնակարանը ին-
26 ձի պիտի ցուցընէ . Բայց Թէ որ ինծի այսպէս ըսէ . Չեմ չեմ հաւնիր . ահա ես իմ Ներ աչքին հաճոյ երևցածին պէս Թող
27 ընէ ինծի : Եւ Թագաւորը Սա-
դովկ քահանային ըսաւ . Դուն չտեսանող ե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աքիմաասը՝ ու Աբիաթարին որդին Յովնաթանը՝ "ձեր երկու որդինե-
28 րը ձեզի հետ : Ահա ես "անապա-
տին դաշտերուն մէջ պիտի սպա-
սեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
29 նեմ : Եւ Սադովկ ու Աբիաթար՝ Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին :
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր , ու ելլելով կու լար . և ղլուխը ծածկած էր , ու անիկայ ոտկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ե-
մինքը իրենց գլուխը ծածկած էին ,
31 ու ելլելով կ'ելլէին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին . "Աքիտոփէլը Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընծղներուն մէջն է : Ու Դաւիթ ըսաւ . Ո վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , Աբի-
տոփէլին խորհուրդը §խափանէ :
32 Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հա-
սաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպա-
գութիւն ըրաւ , ահա Արաքացի Քուսին †հանդերձները պատռած ու գլխուն վրայ հող դրած՝ զանիկայ
33 դիմաւորեց : Եւ Դաւիթ անոր ը-
սաւ . Թէ որ իմ հետս գաս , °ինծի
34 բեռ մը կ'ըլլաս . Բայց Թէ որ քա-
ղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես որ , Ո վ Թագաւոր՝ ¶ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ն · ք · ղճ · 1023

ըստ Թագ . Թ . 13 ։ Ժղ . 3 ։ 5 ։
Ը Ծն . ի . 5 ։
ծ Սաղ . խա . 9 ։ ծե . 12 ։ 13 ։ 14 ։
ի Ցես . ժե . 51 ։
Լ Սաղ . պ . 1 ։
ի Հմ 6 ։ Դատ . Թ . 3 ։
*Եբր . հաճեւն
ծ Գլ . ժԹ . 9 ։ Սաղ . պ . ին վերնագիրը ։
§ Սաղ . գ . ին վերնագիրը ։
†Եբր . ոտքը
Հ Գլ . ժ . 21 ։ 22 ։
‡Եբր . տուն
ՅԳլ . Ը . 18 ։
ՂԳլ . ժը . 2 ։
ճ ա Թագ . իգ . 13 ։
ի Հռութ . ա . 16 ։ 17 ։ Ռուտ . ժե . 17 ։ ժը . 24 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 1023

քոզ հօրդ ծառան էի , ու հիմա քոզ ծառադ եմ . ան ատենը Աբիաթոփէլին խորհուրդը ինձի համար

35 կրնաս ցրուել ։ Եւ ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները հոն քեզի հետ են . ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես , Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն պատմես ։

36 Ահա հոն Ք անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին Աքիմաասը ու Աբիաթարին Յովնաթանը՝ իրենց հետն են . ու ամէն լսած խօսքերնիդ անոնց ձեռքովը ինձի իմացընէք ։

37 Եւ Դաւիթին բարեկամը Քուսի՝ քաղաքը մտաւ . ու Աբիսողոմն եւ Երուսաղէմ մտաւ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Սիբա ընծաներով ու խորամանկութիւն բանեցընելով՝ իր տիրոջը ստացուածքին տէր կ'ելլայ ։ 5 Սեմէի՝ Բաւուրիմի քովը Դաւիթը կ'անիծէ ։ 9 Դաւիթ համբերութիւնով վրէժխնդիր չըլլար , ու ուրիշներն ալ վրէժխնդրութենէ կ'արգիլէ ։ 15 Քուսի՝ Աբիսողոմին խորհրդակից կ'ելլայ ։ 20 Աքիտոփէլին խորհուրդը ։

1 Եւ երբոր Դաւիթ լեռանը գլուխէն քիչ մը անցեր էր , ահա Մեմփիբոսթեէին ծառան Սիբա զանիկայ դիմաւորեց , հեծած երկու էշ եւ երկու հարիւր հաց , հարիւր ողկոյզ չամիչ , ու հարիւր տամանային պտուղ , ու տիկ մը գինի բեռ-

2 նաւորեր էր ։ Եւ թագաւորը Սիբային ըսաւ . Ասոնք ինչ պիտի ընես ։ Ու Սիբան ըսաւ . Էշերը թագաւորին տանը համար է , որ հեծնի վրայ հեծնին . և հացը ու ամառնային պտուղները մանկտիրուն համար է , որ ուտեն . ու գինին՝ ինչ անապատին մէջը նուաղածներուն

3 համար է , որ խմեն ։ Եւ թագաւորը ըսաւ . Հապա քու տիրոջդ որդին ո՞ւր է ։ Ու Սիբա՝ թագաւորին ըսաւ . Ահա անկայ Երուսաղէմ կը նստի . քանզի ըսաւ թէ՝ Ա՛յսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պի-

4 տի դարձընէ ։ Ետքն ատենը թագաւորը Սիբային ըսաւ . Ահա Մեմփիբոսթեէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ ։ Ու Սիբա ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ խոնարհակալ եմ՝ . թող քու առջեւդ շնորհք գտնեմ ։

5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչեւ Բաւուրիմը եկաւ . և ահա անկէ՝ Սաւուղին տանը ազգատոհմին Գերայի որդին Սեմէի անունով մարդ մը ելաւ , ու ելլելով կ'անիծ-

6 ձեր . Եւ Դաւիթին՝ ու Դաւիթի թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետեր . ու բոլոր ժողովուրդը , ու բոլոր զօրաւոր մարդիկները ի՛ւրենց աջ ու ձախ

7 կողմերը քարկոծութեան ենթարկեցին ։ Եւ Սեմէի անոր անէծք տուած ատենը՝ այսպէս կ'ըսէր . Ելի՛ր , ելի՛ր ով արիւնահեղ մարդ , ով անօրէն

8 մարդ . Տէրը ԷՍաուղին տանը բոլոր արիւնը ի՛րոյ վրադ դարձուց , որ անոր տեղը թագաւոր եղար . ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ . և ահա քու չարիքդ քեզի հասաւ . քանզի դուն արիւնահեղ

9 մարդ մըն ես ։ Եւ Ջարուհեայի որդին Աբեսսան՝ թագաւորին ըսաւ . Ա՛ս մեռած շունը ինչո՞ւ համար իմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ . թող տուր անցնիմ , ու

10 անոր գլուխը առնեմ ։ Բայց թագաւորը ըսաւ . Ո՛վ Ջարուհեայի որդիք , Նդուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք . թող տուէք որ այսպէս անէծք տայ . քանզի Տէրը ըսաւ անոր . Դաւիթը անիծէ . ու ո՞վ կրնայ ըսել թէ , Ինչո՞ւ համար

11 այդպէս ըրիր ։ Եւ Դաւիթ՝ Աբեսսային ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ . Ահա իմ երանգէս ելլող հորդիս իմ հոգիս կը փրնտռէ , ուրեմն այս Բենիամինեանը . թող տուէք զանիկայ , որ անիծէ .

12 քանզի Տէրը ըսաւ անոր ։ Գուցէ Տէրը իմ նեղութեանս նայի . ու ասօրուան անոր տուած անէծքին տեղը՝ Տէրը ինծի բարիք հատուց-

13 ցանէ ։ Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն հետ ճամբան կ'երթար , ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար , և անէծք տալով՝ քարեր նետելով՝ ու հող ցանելով կ'եր-

14 թար ։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան , ու հոն հանգչեցան ։

15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողովուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը՝ Երուսաղէմ մտան . ու Աքիտոփէլ ա-

16 նոր հետն էր ։ Ու երբոր Դաւիթին բարեկամը Արաբացի Քուսին Աբիսողոմին քովը գնաց , Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին . Կեցցէ արքայ , կեցցէ արքայ ։ Եւ Աբիսողոմ՝ Քուսիին ըսաւ . Բարեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ատիկա՞յ է . ինչո՞ւ

18 բարեկամիդ հետ չգացիր ։ Եւ Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին . Չէ . Հապա Տէրոջը ու աս ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտրածը ո՛վ որ ըլլայ , ես անոր պիտի ըլլամ , ու անոր հետ պիտի նըս-

19 տիմ ։ Մէյմըն ալ՝ ես որուն ծառայութիւնն պիտի ընեմ . անոր որդւոյն չէ՞ . ինչպէս որ քու հօրդ առջեւը ծառայեցի , անանկ ալ քու առջեւդ պիտի ըլլամ ։

Ն·Ք·ՂՓ· 1023

ԼԲ Օր·ԺԳ· 13 ։

Ը Տ՛ն գլ· ա· 16 ։ գ· 28 ։ 29 ։ դ· 11 ։ 12 ։

Ի Դատ· թ· 24 · 56 · 67 ։ գ Թագ· բ· 32 ։ 33 ։

ք ա Թագ· իգ · 15 ։ Գլ· Թ · 8 ։

ի Նե · իբ · 28 ։

Լ Գլ· ԺԹ· 22 ։ ապ Յօ· բ · 23 ։

ի Տ՛ն գ Թագ · ԺԸ· 25 ։ Ոդե · գ · 33 ։

ի Հով · Թ · 20 ։

ի Ծն · ԺԸ · 4 ։

Հ Գլ· Ժբ· 11 ։

ի Ծն · իԹ · 32 ։ աԹագ· ա· 11 ։ Սաղ· իե · 18 ։

Ղ Հով · բ · 28 ։

ճ Գլ · ԺԵ · 37 ։

ի Գլ · ԺԵ · 37 ։

յ Գլ · ԺԹ ։ 25 ։ Առակ· ԺԵ · 17 ։

Ն Գլ · ԺԵ · 34 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 1023

– Գլ · ԺԵ · 15 ։ 16 ։

Բ Հմր 27 ։

ի Գլ · Ժգ · 16 ։ ա Սմ · իե · 33 ։

Ր Գլ · Ժգ · 15 ։

* կ՛ի՛ կը մնաներ ։

– Գլ · ԺԵ · 30 · 32 ։

Բ Գլ·Թ ։ 2 ։

† կ՛ուշադրեց ըսր Թագ ։

‡ ՆԲր · ի՞նչ են քեզի ։

ֆ Գլ · ԺԵ · 23 ։ ԺԵ · 29 ։

Ր Գլ · ԺԹ 27 ։

Ի Առակ · ԺԸ · 13 ։

ՆԲր · երկրպագութիւն կ'ընէմ .

Ղ Գլ · ԺԹ · 16 · գ Թագ · Ր · Տ ։ 44 ։

Ն·ք·ԶԴ· 1023

20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Աքիտոփելին. Խորհուրդ ըրէք՝ թէ ինչ ը-
21 նելու ենք։ Ու Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին. Քու հօրդ հարճե-
րուն մէջէն, որոնք անիկայ տանը պահպանութիւնը ընելու համար թողուց. ու երբոր բոլոր Իսրայէլը լսէ որ դուն քու հօրդ ատելի ե-
ղար, անատենը բոլոր քեզի հետ եղողներուն ձեռքերը պիտի ու-
22 ժովնայ։ Ուստի տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնե-
ցին. և Աբիսողոմ բոլոր Իսրա-
յէլին աչքերուն առջեւը իր հօրը
23 հարճերուն մտաւ։ Ու ան օրերը Աքիտոփելին տուած խորհուրդը այնպէս էր, ինչպէս որ մէկը Աստուծոյ խօսքը հարցնէր. Աքի-
տոփելին ամէն խորհուրդը՝ թէ՛ Դաւիթին թող և թէ Աբիսողո-
մին քովը այնպէս էր։

Ն·ք·ԶԴ· 1023

ԳԼ·ԾԲ

1 Քուրին յաջողակութեամբը Աքիտոփելին խորհուրդը կը մերժուի՝ Աստուծոյ նախա-
ասմանութեանը համեմատ։ 15 Դաւիթին գաղտուկ կերպով լուր կը խրկուի։ 23 Աքի-
տոփել ինքզինքը կը կախէ։ 25 Ամասայի զօ-
րագլուխ կ'ըլլայ։ 27 Մանայիմի մէջ Դաւի-
թին պաշար կը բերեն։

1 Ետ Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին. Հիմա տասներկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ, և աս գիշեր
2 Դաւիթին հետեւէն իյնամ։ Ու ա-
նիկայ քանի. որ յոգնած ու ձեռ-
քերը թուլցած է, անոր վրայ հաս-
նիմ, ու վախցընեմ զանիկայ, որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախ-
չի. ու ես մինակ թագաւորը զար-
3 նեմ։ Ամբողջ բոլոր ժողովուր-
դը քեզի պիտի դարձընեմ. քան-
զի քու փնտռած մարդդ ՅԱՒԷ-
ՆԵԼՈՎ՝ ամէնը ձեռքդ անցած կը
4 ըլլայ. ու բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ։ Եւ աս խօսքը Աբիսողոմին աչքին, ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն աչքին
5 * հաճոյ երեցաւ։ Եւ Աբիսողոմ ըսաւ. Հիմա Աքաաացի Քուսին ալ կանչեցէք, †որ անոր խորհուրդին ալ լսենք։
6 Ու երբոր Քուսի Աբիսողոմին քովը եկաւ, Աբիսողոմ անոր հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. Աքիտոփելը ասանկ բան մը ըսաւ. արդեօք անոր խօս-
քը †ընե՞նք՝ թէ չէ, դուն խօսէ՛։
7 Եւ Քուսի՝ Աբիսողոմին ըսաւ. Աքիտոփելին տուած խորհուրդը աս
8 անգամ աղեկ չէ։ Եւ Քուսի ըսաւ. Դուն գիտես որ քու հայրդ ու անոր մարդիկները զօրաւոր են. ու ե՛սբրտերնին այրած է, գաղտի մէջ †ձա-
գերը կորսնցուցած արջուս պէս. և քու հայրդ պատերազմող մարդ

մըն է, ու գիշերը ժողովուրդին հետ
9 չ'ննար։ Եւ հիմա անիկայ կամ փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը պահուռած է. ու թէ որ առջի անգամ սասնցմէ իյնալու ըլլան, ամէն լսողը պիտի ըսէ թէ՝ Աբիսողոմին ետեւէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 րուեր է. Ան ատենը առիւծի պէս սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը ան-
գամ բոլորովին †պիտի թուլնայ. քանզի բոլոր Իսրայէլը դիտէ որ քու հայրդ զօրաւոր է, ու անոր հետ եղողները ուժի տէր մարդիկներ են։
11 Ան պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլը Դա-
նէն մինչեւ Բերսաբէէ՝ †ծովի ջերմերը եղող աւազին պէս բազմութեամբ քու գլուխ ժողովուին, դուն ալ ան-
ձամբ անոնց մէջը գոռբերուղի եր-
12 թաս։ Եւ այսպէս անոր վրայ երթանք՝ անիկայ ուր տեղ որ գըտնուի, ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչպէս որ ցօղը գետին վրայ կ'իջնէ. և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր
13 մարդիկներէն մէկը ողջ չմնայ։ Եւ թէ որ քաղաքի մը մէջ դոցուի, ան քաղաքը՝ բոլոր Իսրայէլը չուաններ տանի. ու զանիկայ մինչեւ հեղեղա-
տը քաշենք. այնպես որ՝ հոն մէկ
14 պղտիկ քար մը անգամ չմնայ։ Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները ըսին Արաքացի Քուսիին խորհուրդը Աքիտոփելին խորհուր-
դէն աղեկ է։ Քանզի †Տէրը Աքի-
տոփելին աղէկ խորհուրդը չրուե-
լու հրաման տուեր էր որ Տէրը Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցընէ։
15 Եւ Քուսի՝ Սադովկ ու Աբիա-
թար քահանաներուն ըսաւ. Աքի-
տոփելը Աբիսողոմին ու Իսրայէ-
լի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը տուաւ. ես ալ այս ինչ խորհուր-
16 դը տուի. Հիմա չուտով †ղրկեցէք, ու Դաւիթին իմացուցէք՝ ու ըսէք Փիլերը †անապատին դաշտերուն մէջ մի կենար հապա չուտով անցիր. չըլլայ որ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ‖յանկարծ զար-
17 նուին։ Եւ Յովնաթան ու Ախիմաաս †Ռոգելի աղբիւրին քովը կայներ էին. քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնել ու երեւնալ և ա-
ղախինը գնաց ու անոնց պատմեց և անոնք դարին ու Դաւիթի թա-
18 զաւորին իմացուցին։ Եւ մանչ մը տեսաւ զանոնք, ու Աբիսողոմին պատմեց. բայց անոնք երկուքը ալ կուտով չուտով գացին, ու †Բահուրիմը մէկ մարդու մը տունը մտան. և անիկայ իր գոմրթին մէջ իջան ջրհոր մը ունէր, ու անոնք հոն
19 իջան։ Եւ †կնիկը մէկ ծածկոց մը

Ն·ք·ԶԴ· 1023

ԼԳ·ԻԵ· ԺԹ· 16։ Ի·3։

ՍԾՆ·ԼԴ· 30։ ՍԹ·ԱՊ· ԺԳ·4։

ԼԳԼ·Բ·7։ ՋԱՔ·Ը· 13։

ՊԳԼ·ԺԲ· 11։ 12։

Լ ԳԼ·ԺԵ· 12։

ԼԳ·ԺԵ

ԼԳ·ԺԵ· 31·34։

ԲԳԼ·ԺԵ· 35։

ՍԳԼ·ԺԵ· 28։

ՈԵՓԲ·ԿԸ· ՝ՈՒՆ։

ՏԳԼ·ԺԵ· 27·36։ ՀՅՕՆ·ԺԵ· 7·ԺԸ·16։

ԲԳԼ·5։

ՅՏՅՕ ՅՕՆ· Բ·6։

Ն · ք · գ · 1023

առաւ , ըրհորին բերնին վրայ փուեց . ու անոր վրայ ծաւար տարածեց ,

20 ու բանը չհասկըցուեցաւ . Եւ Ա-
բիսողոմին ծառաները ան կնկանը
տունը մտան , ու ըսին . Ա.քիմաա-
սը ու Ցոնաթանը ո՞ր են : Եւ
ի նիկը անոնց ըսաւ . Ջուրին
անդին կողմը անցան : Ու անոնք
փնտռեցին ու չգտան , ու Երուսա-
21 ղէմ գարձան : Եւ անոնց երթա-
լէն ետքը՝ ըրհորէն ելան , ու գացին
Դաւիթ Թագաւորին իմացուցին .
և Դաւիթին ըսին . Ելէք , ու
շուտով ջուրէն անցէք . քանզի
Աքիտոփէլ ձեզի համար ասանկ
22 խորհուրդ մը ըրաւ : Եւ Դաւիթ
ու անոր հետ եղող բոլոր ժողո-
վուրդը ելան՝ ու Յորդանանէն ան-
ցան . ու մինչև առաւօտեան լոյսը
Յորդանանէն չանցած մարդ մը չը-
մնաց :

23 Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ
իր խորհուրդը չկատարուեցաւ , իր
էշուն համետը դրաւ , ու ելաւ՝ իր
քաղաքը ու իր տունը գնաց . և
ընդ տանը համար պատուէր տուաւ,
ու ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ , և
իր հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ :

24 Եւ Դաւիթ Մանայիմը հասաւ :
Աբիսողոմ ալ բոլոր Իսրայէլի մար-
դիկներուն հետ Յորդանանէն ան-
25 ցաւ : Եւ Աբիսողոմ՝ Ցովաբին
տեղը՝ Ամեսային դրաւ զօրքին վը-
րայ . ու Ամեսային՝ Ցեթեր անու-
նով Իսրայէլացիի մը որդի էր , որ
անիկայ Ցովաբին մօրը Շարուհեա-
յին քոյրը՝ Նաասին աղջիկը Աբի-
26 գեան առեր էր : Եւ Իսրայէլը Ա-
բիսողոմին հետ՝ Գաղաադու երկրին
մէջ բանակեցաւ :

27 Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմը
եկաւ . Ամմոնի որդւոցը Ռաբբայէն
Նաասի որդին Սոբին , ու Լաւա-
բարէն Ամիելի որդին Մաքիրը , և
Ռոգելիմէն Գաղաադացի Բէրզե-
28 լին՝ Անկողիններ , կոնքեր , հողէ
ամաններ , ցորեն , գարի , ալիւր ,
ու բոհրած ցորեն , ու բակլայ , և
29 ոսպ , ու բոհրած մեղր , Ու մեղր ,
և կոգի , ու ոչխարներ , և կովու
պանիր , Դաւիթին ու անոր հետ
եղող ժողովուրդին բերին որ ու-
տեն . քանզի բսին . Ժողովուրդը
անապատին մէջ անօթի՝ յոդնած
ու ծարաւած է :

Գ Լ · Ժ Ը

1 Դաւիթ՝ պատերազմի գացող զօրքերը այ-
ցելելով՝ անոնց պատուէր կու տայ իր որ
դւոյն Աբիսողոմին համար : 6 Իսրայէլացիք
Եփրեմի անտառին մէջ յաղթուին կը զարնուին :
9 Աբիսողոմ բևեկնիէ մը կախուելով Ցովա-
բէն կը մեռցուի . ու փոսի մը մէջ կո ձգուի :
18 Աբիսողոմին արձանը : 19 Աբիմաաս և

Ն · ք · գ · 1023

Քուսի՝ Դաւիթին լուր կը բերէն : 33 Դաւիթ
Աբիսողոմին համար սուգ կ'ընէ :

1 Ու Դաւիթ իր հետը եղող զօրքը
համրեց , ու անոնց վրայ հա-
զարապետներ ու հարիւրապետներ
2 դրաւ : Եւ Դաւիթ զօրքին եր-
րորդ մասը՝ Ցովաբին ձեռքը , ու
երրորդ մասը՝ Ցովաբին եղբօրը
Շարուհեան Աբեսսային ձեռքը ,
ու երրորդ մասը՝ Գեթացի Եթ-
թիին ձեռքը . յանձնեց . և Թագա-
ւորը ժողովուրդին ըսաւ . Անպատ-
ճառ ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ :
3 Բայց ժողովուրդը ըսաւ . Մի ել-
լեր . քանզի թէ որ մենք փախչելու
ըլլանք , անոնք մեզի համար հոգ չեն
ըներ . ու թէև կէսերնիս մեռնի ,
անոնք զանիկայ բանի մը տեղ չեն
դներ . բայց դուն մեր տասը հա-
զարին չափ ես . ու հիմա աղէկը
ան է որ , դուն մեզի քաղաքէն օգ-
4 նութիւն ընես : Եւ Թագաւորը
անոնց ըսաւ . Ձեր աչքերուն համայ
երևցածը պիտի ընեմ : ու Թագա-
ւորը դրանը քով կայնեցաւ , և բո-
լոր զօրքը հարիւրներով ու հազար-
5 ներով կ'ելլէին : Ու Թագաւորը
Ցովաբին և Աբեսսային ու Եթթի-
ին պատուիրելով ըսաւ . Ինծի հա-
մար Աբիսողոմ պատանիին ինայե-
ցէք : Ու երբոր Թագաւորը Ա-
6 բիսողոմին համար բոլոր զօրավար-
ներուն պատուիրից , բոլոր զօրքե-
րը լսեցին :

6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իսրայէ-
լին դէմ դնելու համար . ու պա-
տերազմը Եփրեմի անտառին մէջ
7 եղաւ : Եւ հոն Իսրայէլին զօրքերը՝
Դաւիթին ծառաներուն առջեր
յաղթուեցան . ու հոն ան օրը մեծ
կոտորած եղաւ , քսան հազար
8 մարդ էին : Եւ հոն պատերազմը
բոլոր երկրին վրայ տարածուեցաւ ,
ու ան օրը անտառը սուրին ջար-
դածէն աւելի ժողովուրդ ջարդեց :
9 Եւ Աբիսողոմ՝ Դաւիթին ծառա-
ներուն հանդիպեցաւ . ու Աբիսո-
ղոմ ջորիի վրայ հեծեր էր . և ջորին
մկ մեծ բևեկնիի մը թաւ ոստերուն
տակը մտաւ . ու անոր գլուխը
բևեկնիէն բռնուեցաւ , ու երկինքի
ու երկրի մէջ կախուած մնաց . և
10 ջորին տակէն անցաւ գնաց : Ու
մկ մարդ մը տեսնելով՝ Ցո-
վաբին պատմեց , ու ըսաւ . Ահա
Աբիսողոմը բևեկնիի մը կախուած
11 տեսայ : Եւ Ցովաբ իրեն լուր բե-
րող մարդուն ըսաւ . Որովհետև
տեսար , ինչու համար վա-
նիկայ հոն դետինը չզարկիր . ան ա-
տենը քեզի տասը մկ արծաթ ու
12 գօտի մը կու տայի : Եւ ան
մարդը Ցովաբին ըսաւ . Թէ որ իմ

ա֜փս հազար ֆիղէ կշռե֜քով ալ֜ա֜ծաթ դրուէր , թագաւորին ար֜գելոյն ձեռ֜քս չէի երկընցներ . է֜քանզի մենք լսեցինք , երբոր Թա֜գաւորը քեզի ու Աբեսա֜յին ու Եթթիին պատուիրեց՝ ըսելով , *Ամէն մէկերնիդ" Աբիսողո֜մ պա֜

13 տանիին հոգ տարէք . Եթէ ոչ՝ †պարապ տեղը իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնէի" . քանզի բնաւ բան մը Թագաւորէն դաղտուկ չմնար . ո֜ւ դուն ալ ինձ դէմ պիտի կենա֜

14 յիր : Եւ Յովաբ ըսաւ . Ես քու առջեդ այսպէս ժամանակ չեմ անցրներ . ու իր ձեռ֜քը իրեք նետ առաւ , ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը խոցեց , որ անիկայ տակա֜

15 ւին բևեկնիին վրայ ողջ էր : Եւ Յովաբին զինակիրները տասը մանչ չորս կողմը պաշարելով՝ Աբիսո֜ղոմը զարկին , ու զանիկայ մեռ֜

16 յուցին : Եւ Յովաբ փող ֆչե֜ցուց , ու զօրքը՝ Իսրայէլը հալա֜ծելէն ետ դարձաւ . քանզի Յովաբ

17 զօրքը զսպեց : Ու Աբիսողոմը ա֜ռին , և զանիկայ անտառին մէջը մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին , ու ղ անոր վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին . և բոլոր Իսրայէլը փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը :

18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանու֜թեան առնը մէկ արձան մը առեր էր , ու զանիկայ իրեն համար է թագաւորի հովիտին մէջը կանգ֜ներ էր , ըսելով թէ՝ Որդի չու֜նիմ որ իմ անուանս յիշատակը պահէ . ու ան արձանը իր անու֜նովը կոչեր էր , որ անիկայ մինչև աս օրս՝ Աբիսողոմին ‡արձանը կ'ը֜սուի :

19 Եւ Սադովկի որդին Աքիմաասը ըսաւ . Ֆիմա վազեմ , ու թագա֜ւորին աւետիս տանիմ , որ Տէրը անոր իրաւունք ըրաւ , ու ձեռ֜քէն ազատեց իր թշնամիներուն ձեռ֜քէն :

20 Ու Յովաբ անոր ըսաւ . Դուն այսօր աւետիս պիտի֜ու մարդ չես . դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար , բայց այսօր աւետիս մի՛ տաներ . քանզի թագաւորին որդին մեռաւ :

21 Եւ Յովաբ՝ Քուսիին ըսաւ . Գնա տեսածդ թագաւորին պատմէ՛ . ու Քուսի՝ Յովաբին երկրպագութիւն

22 ըրաւ , և վազելով գնաց : Ու Սադովկին որդին Աքիմաասը նորէն Յովաբին ըսաւ . Ինչ և իցէ հրա֜ման տուր՝ որ ես ալ Քուսիին ե֜տևէն վազեմ : Ու Յովաբ ըսաւ . Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս , որովհետև

23 աւետիս մը չունիս տանելու : Ե֜ւ անիկայ ըսա֜ւ . Ինչ և իցէ վազեմ . ու անոր ըսաւ . Վա՛յէ : Եւ Աքիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց ,

24 ու Քուսիէն անցաւ : Եւ Դաւիթ երկու դռներուն մէջը կը նստեր . ու Ք դէտը դրանը տանիքին վրայ դէպ 'ի պարիսպը գնաց , և աչքերը վերցընելով տեսաւ որ՝ ահա մէկ

25 մարդ մը մինակ կը վազէր : Ան ա֜տենը դէտը բարձր ձայնով Թագա֜ւորին իմացուց . ու Թագաւորը ը֜սաւ . Թէ որ մինակ է , անոր բե֜րանը աւետիս կայ : Ու անիկայ

26 կու գար ու կը մօտենար : Եւ դէ֜տը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տե֜սաւ . ու դէտը դռնապանին բարձր ձայնով ըսաւ . Ահա մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ մինակ կը վազէ : Եւ Թագաւորը ըսաւ . Ան ալ աւե֜

27 տաւոր է : Ու դէտը ըսաւ . Առ֜ջինին ընթացքը Սադովկի որդւոյն Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'երևնայ ինծի : Եւ Թագաւորը ըսաւ . Անիկայ բարի մարդ է , ու բարի ա֜

28 ւետիսով կու գայ : Եւ Աքիմաաս պոռալով՝ ըսաւ Թագաւորին . Ողջոյն . ու երեսի վրայ դետինը խո֜նարհ՝ երկրպագութիւն ըրաւ Թագաւորին , ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ , որ իմ տի֜րոջս Թագաւորին դէմ ձեռք վեր֜ցնողները ‹‹‹ չհատցուց մատնեց :

29 Եւ Թագաւորը ըսաւ . Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ու Աքիմաաս ըսաւ . Երբոր Յովաբ՝ Թագաւորին ծառան ու ‹‹‹ քու ծառադ խրկեց , մէկ մեծ խուճ մը տեսայ , բայց

30 ինչ ըլլալը չիմացայ : Եւ Թագա֜ւորը ըսաւ . Դարձիր ու հոս կայ֜

31 նէ : Ու անիկայ դարձաւ ու կայ֜նեցաւ : Եւ ահա Քուսին եկաւ . ու Քուսի ըսաւ . Իմ տիրոջս Թա֜գաւորին աւետիս ‹‹‹ պահ , որ բո֜լոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն Տէրը այսօր ւէկ ազատեց , ‹‹‹ քեզի

32 իրաւունք ըրաւ : Եւ Թագաւորը Քուսիին ըսաւ . Աբիսողոմ պա֜տանին ողջ է : Ան ատենը Քու֜սին ըսաւ . Իմ տիրոջս Թագաւո֜րին Թշնամիները՝ ու չարութիւն ընէլու համար քու վրադ ելլողները՝

33 ան պատանիին պէս ըլլան : Եւ Թագաւորը խռովեցաւ . ու դրան վերնատունը ելաւ , ու լացաւ . և քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր . Ո Որդեակ իմ Աբիսողո՛մ , որդեակ իմ Աբիսողո՛մ , որդեակ իմ Աբիսողոմ , երանի թէ քու տեղդ ես մեռնէի . Աբիսողո՛մ որդեակ իմ , որդեակ իմ :

Գ Լ . Ժ Թ

1 Յովաբ կ'արդիլէ Թագաւորը սուգ բնելէն : 9 Իսրայէլացիք կ'արտորան Թագաւորը ետ բե֜րելու : 11 Դաւիթ՝ քահանաներուն լուր կը խրկէ որ Յուդայի մարդիկը յորդորեն : 18 Սեմիին յանցանքը կը ներուի : 32 Բերզելիի իր տունը կը դառնայ , ու անոր որդին Քամա֜

Ն . Ք . ՂԴ . 1023
Ե Հմր 5 :
* կամ՝ Ինծի համար
† Եբր . իմ կեանքիս դէմ ուռայնութիւն ը֜րած պիտի ըլլայի .
Ղ Ցես . Է . 26 :
Ե Ծն . ԺԶ . 17 :
Ը Ցես Գլ . ԺԶ . 27 :
‡ Եբր . ձեռ֜ք
Ն . Ք . ՂԶ . 1023
Ի Գ Թագ Ը . Թ . 17 :
Ժ Գլ . ՄՀ . 4 :

Ն·Ք·ԶԲ· 1023

ամը Թագաւորին պալատին մէջ կ'ըսդոնուի ։ 41 Իսրայէլացիք կը վիճին Յուդայեանց հետ , որ առանց իրենց ներկայ գտնուելուն՝ Թագաւորը տուն բերիր են ։

1 Ու Ցովաբին պատմուեցաւ թէ՝ Ահա Թագաւորը Աբիսողոմին համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ ։
2 Եւ ան օրը յաղթութիւնը սուգի դարձաւ բոլոր զօրքին առջեւը . քանզի զօրքը լսեց որ Թագաւորը
3 իր որդւոյն համար կը ցաւի ։ Ու ան օրը զօրքը գողի պէս = քաղաքը կը մտնէր , պատերազմէն փախած ու
4 ամչցած զօրքի պէս ։ Եւ Թագաւորը ի իր երեսը ծածկեց . ու Թագաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր . Որդեակ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ ։
5 Եւ Ցովաբ ներս մտաւ Թագաւորին քովը , ու ըսաւ . Այսօր քու կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու աղջիկներուդ կեանքը , և քու կնիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը ազատող ամէն ծառաներուդ երեսը՝ այսօր ամօթով ըրիր . քանզի քեզ ատողները կը սիրես , ու քեզ սիրողները կ'ատես . վասն զի այսօր յայտնեցիր որ ոչ իշխաններդ ու ծառաներդ բանի մը տեղ չես դներ . և այսօր աղէկ հասկըցայ որ , թէ որ այսօր Աբիսողոմը ողջ մնար , ու մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատենը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի
7 երեւնար ։ Եւ հիմա ոտք ելիր , ու դուրս եկուր , ու քու ծառաներուդ *հետ քաղցրութեամբ" խօսէ . քանզի Տէրոջմով երդուայ կ'ընեմ որ՝ թէ որ դուն դուրս չելլես , առ գիշեր քովդ մարդ մը պիտի չմնայ . ու ասիկայ քեզի՝ քու տղայութենէդ մինչև հիմա գլուխդ եկած ամէն ձախորդութիւններէն աւելի գէշ
8 կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը ելաւ , ու դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին . Ահա Թագաւորը դուռը նստեր է . ու բոլոր զօրքը Թագաւորին առջեւը եկան . բայց Իսրայէլի մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին ։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին . Մեր թշնամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն է , ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատողը անիկայ է . և հիմա Աբիսողոմին պատճառովը դաս երկրէս
10 փախաւ . Ու Աբիսողոմը՝ որն որ մեր վրայ իւղաւորեցինք , պատերազմի մէջ մեռաւ . և հիմա դուք Թագաւորը ետ դարձընելու վրայով ինչո՞ւ բան մը չէք խօսիր ։
11 Ու Դաւիթ Թագաւորը՝ Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն հրէշտ

Ն·Ք·ԶԲ· 1023

խրկեց՝ ըսելով . Ցուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք . Թագաւորը իր տունը դարձընելու ինչո՞ւ ետ կը մնաք" . քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը Թագաւորին հա-
12 սաւ՝ մինչև անոր տունը . Դուք իմ եղբայրներս , իմ ոսկորս ու մարմինս եք . ուրեմն ինչո՞ւ համար դարձընելու ետ կը մնաք ։
13 Ձեւ Ամասայիին ըսէք . Դուն իմ ոսկորս ու մարմինս չե՞ս . Ես տուած ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ Ցովաբին տեղը միշտ իմ առջեւս զօրագլուխ չըլլաս ։
14 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդոցը սիրտը՝ ամէկ մարդու սրտի պէս էրաւ դարձուց . ու Թագաւորին դրկեցին՝ ըսելով . Դարձիր , Թէ դուն և Թէ քու ա-
15 մէն ծառաներդ ։ Ան ատենը Թագաւորը դարձաւ , ու մինչև Յորդանան եկաւ . Ցուդան ալ մինչև Գաղգաղա եկաւ , որ Թագաւորը դիմաւորէ , ու Թագաւորը Յորդանանէն անցընէ ։
16 Ու Գերայի որդին Բաւուրիմացի Բենիամինեան Սեմէին արտորալով՝ Ցուդայի մարդիկներուն հետ Դաւիթ Թագաւորը դիմաւորելու
17 իջաւ . Եւ անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ կար . ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա՝ իր տասնուհինգ որդիներովը և քսան ծառաներովը էր . ու Թագաւորին առ-
18 ջեւը՝ Յորդանանը հասան" ։ Եւ Թագաւորին տունը անցընելու համար , ու անոր աչքերուն հաճոյ երեւցածը ընելու համար՝ մէկ նաւակ մը անցաւ . ու երբոր Թագաւորը Յորդանանէն անցաւ , Գերայի որդին Սեմէին՝ Թագաւորին
19 առջեւը ինկաւ , Եւ Թագաւորին ըսաւ . Իմ տէրս ինծի յանցանք չսեպէ , ու իմ Թագաւոր տիրոջս Երուսաղէմէն ելած օրը՝ Ծառայիդ ըրած անօրէնութիւնը չյիշէ , ու Թագաւորը ի զանիկայ իր սրտին
20 մէջը չդնէ . Քանզի քու ծպտած գիտցայ որ մեղք գործեցի . և ահա այսօր Ցովսեփին բոլոր տունէն առաջ ես եկայ , որ իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջ-
21 նեմ ։ Ու Շարուհեայի որդին Աբեսսա պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Մի՞թէ Սեմէի սուրբ համար պիտի չմեռնի՞ , որ Տէրոջը օծեա-
22 լը անիծեց ։ Բայց Դաւիթ ըսաւ . Ձեզ ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք՝ ով Շարուհեայի որդիք , որ այսօր ինծի թշնամութիւն կ'ընէք . Միթէ այսօր Իսրայէլին մարդ մը պիտի մեռնի՞ . որովհետև գիտեմ որ ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագա-

ա Թագ· ժ· 5 ։
2 Թագ· ը· 1 ։
= Հմր 32 ։
ե Գլ· ժե ։ 25 ։
է Հռութ· ա· 17 ։
ը Գլ· ժե ։ 30 ։
թ Գլ· ժը· 33 ։
ը Դատ· ի· 1 ։
ժ Գլ· ժ· 5 ։ 2 Թագ· բ· 8 ։
ի Գլ· ժ· 10 ։ 2 Թագ· ի· 2 ։
ժ Գլ· ժ· 14 ։
ժա Գլ· ժե ։ 14 ։
ժբ Գլ· ժե ։ 25 ։
ժգ Գլ· ժ· 5 ։
ժդ Գլ· ժ· 10 ։
ժե Գլ· ժ· 5 ։
ժզ Գլ· ժ· 5 ։
ժէ Գլ· ժ· 33 ։
ժը Տես գլ· ժ· 5 ։
ժթ Գլ· ժ· 5 ։ 6 ։ ։ ։
ի Գլ· ժ· 5 ։ 6 ։ ։ ։
իա Գլ· ժ· 5 ։
իբ Գլ· ժ· 10 ։
իգ Գլ· ժ· 5 ։
իդ Գլ· ժ· 33 ։
իե Տես գլ· ժ· 5 ։
իզ Թագ· իբ· 15 ։
իէ Գլ· ժ· 5 ։ 6 ։ ։ ։
իը Գլ· ժ· 33 ։
իթ Ելք· իբ· 28 ։
լ Գլ· ժ· 10 ։
լա Թագ· ժ· 13 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1023
ՖԳԹԱԳ·Ը·Տ·9·37·46·
ՀԳԼ·Բ·6·

23 ետր եմ։ Եւ Ֆթագաւորը նէմէին ըսաւ. Պիտի չմեռնիս. ու թագաւորը անոր երդում ըրաւ։
24 Եւ Հնաւուղին որդին Մեմֆիբոսթէն՝ թագաւորը դիմաւորելու ելաւ. ու անիկայ՝ թագաւորին գացած օրէն մինչև անոր խաղաղութեամբ եկած օրը, ոտքերը չէր դարմաներ, ու մօրուքը չէր կտրած,
25 կեր, և լաթերը չէր լուացեր։ Ու երբոր թագաւորը դիմաւորելու համար երուսաղէմ եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ. Ո՛վ Մեմֆիբոսթէ, ինչո՞ւ ինծի հետ չգացիր։
ՀԳԼ·ԺԶ·17։
26 Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր. իմ ծառաս զիս խաբեց. քանզի քու ծառադ ըսաւ. Էշը պատրաստեմ, որ վրան հնձենեմ, ու թագաւորին հետը երթամ. վասն զի ծառադ կաղ է։
ՆԳԼ·ԺԶ·3։
27 Եւ Նանիկայ՝ քու ծառադ՝ իմ թագաւոր տիրոջս առջևը բամբասեց. Բայց իմ թագաւոր տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է. ուստի քու աչքերուդ հաճոյ երևօսի։
ՀԳԼ·ԺԶ·17·20։
28 Ցածը ըրէ. քանզի թէպետև իմ հօրս բոլոր տունը իմ թագաւոր տիրոջս առջևը միայն մեռնելու մարդիկներ էին, Բայց դուն՝ քու ծառադ՝ քու սեղանդ կերակուր ուտողներուն կարգը դրիր. ուստի ալ ասկէ ետև ինչ իրաւունք ունիմ որ թագաւորին դոզրելու։
ՀԱ ԹԱԳ·Իզ·16։
ՀԳԼ·Թ·7·10·13։
29 Նէմ թագաւորին ըսաւ. Եւ թագաւորը անոր ըսաւ. Ալ ինչո՞ւ քու բաներուդ վրայ կը խօսիս. ես ըսի որ՝ դուն ու Սիբան արտերը կրնաք լսել. ու քու ծառադ իմ թագաւոր տիրոջս համար
30 Մեմֆիբոսթէ ըսաւ թագաւորին. Թող անիկայ ամէն ալ առնէ. որովհետև իմ թագաւոր տէրս խաղաղութեամբ իր տունը եկաւ։
ՀԳԹԱԳ·Ր·7։
31 Եւ Գաղաատացի Բերզէլին Ռոգէլիմէն իջաւ, ու թագաւորին հետ Յորդանանէն անցաւ, որ զայ
32 Նիկայ Յորդանանէն յոյզարկէ։ Ու Բերզէլի խիստ ծեր էր, ութսուն տարեկան մարդ ըլլալ. և որչափ ժամանակ որ թագաւորը Մանայիմի մէջ կեցաւ, Նզանիկայ իրեն կերակրեց. քանզի խիստ մեծ մարդ
ՀԳԼ·ԺԶ·27։
33 մըն էր։ Ու թագաւորը Բերզէլին ըսաւ. Ինծի հետ անցիր, և քեզ իմ քովս Երուսաղէմի մէջ կերակրեմ։
34 Բէմ։ Ու Բերզէլի՝ թագաւորին ըսաւ. Իմ կենացս տարիներուն օրերը որչափ պիտի ըլլան՝ որ թագաւորին հետ Երուսաղէմ ելլեմ.
ՍԱՂ·Ղ·10։
35 Ես այսօր ութսուն տարեկան եմ. միթէ ազէկը ու դէշը կրնամ որոշել. միթէ ծառադ իր կերածին ու խմածին համը կրնայ առնել. և ասկէ ետքը խաղ կանչող մարդիկներուն կամ կնիկներուն ձայնը

Ն·Ր·ԳԲ· 1023

կրնամ լսել. ու քու ծառադ իմ թագաւոր տիրոջս ինչո՞ւ համար
36 բեռ ըլլայ։ Քու ծառադ՝ թագաւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն պիտի անցնի. ու թագաւորը ինչո՞ւ ինծի այսպէս փոխարէն մը հատուցանէ։
37 Թող ծառադ դառնամ, ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս ու մօրս գերեզմանին քովը մեռնիմ. Ահա քու ծառադ Քամաամը իմ տիրոջս թագաւորին հետ անցնի. ու քու աչքերուդ հաճոյ
ՀԳԹԱԳ·Բ·7։ ԵՐԻՄ·ԽԱ·17։
38 երևցածը ըրէ անոր։ Եւ թագաւորը ըսաւ. Թող Քամաամը ինծի հետ անցնի, ու ես քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը պիտի ընեմ անոր. և ինծմէ ինչ որ խնդրես, քեզի
39 պիտի ընեմ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն անցաւ. թագաւորն ալ անցաւ։ Եւ թագաւորը Բերզէլին Նհամբուրեց, ու զանիկայ օրհնեց. ան ալ իր տեղը դարձաւ։
ՎՕՆ·Լ·55։
40 Յետ։ Եւ թագաւորը Գաղգաղա անցաւ. ու Քամաամը անոր հետ անցաւ. այսպէս Յուդային բոլոր ժողովուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս ժողովուրդը թագաւորը անցուցին։
41 Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկները թագաւորին եկան, ու թագաւորին ըսին. Ինչո՞ւ համար մեր եղբայրները՝ Յուդայի մարդիկը քեզ գողցան, ու թագաւորը՝ և անոր տունը՝ ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկները Յորդանանէն
ՀՇՄ 15։
42 անցուցին։ Եւ Յուդայի բոլոր մարդիկը՝ Իսրայէլի մարդոցը պատասխան տուին. Քանզի թագաւորը Մեզի մօտ ազգական է. ու ասոր բանին համար ինչո՞ւ այսպէս կը նեղանաք. միթէ թագաւորէն բան մը կերած ենք, կամ թէ անիկայ
Ը ՀՇՄ 12։
43 մեզի պարգև մը տուաւ։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը Յուդայի մարդոցը պատասխան տուին ու ըսին. Մենք թագաւորին քովը տասը բաժին ունինք, ու նաև Դաւիթին վրայ մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք. և ինչո՞ւ համար մեզ անարգեցիք, ու միթէ թագաւորը ետ դարձնելու համար՝ առաջ * մեզմէ խորհուրդ չհարցուցիք". Բայց Յուդայի մարդիկներուն խօսքը Իսրայէլի մարդիկներուն խօսքէն աւելի խիստ էր։
* ՆԵԲ. մեր խօսքը չեն ղան.
Տես Դատ. Ր·1·ԺՐ·1։

ԳԼ·Ի

1 Իսրայէլի ու Յուդայի մէջ եղած վէճին պատճառովը՝ Սարէէ երկպառակութիւն մը կը հանէ Իսրայէլի մէջ։ 3 Դաւիթ իր տասը հարճերը մինչև իրենց մահուան օրը՝ զատ տան մը մէջ պահել կու տայ։ 4 Ամասայի Յուդային վրայ զօրապետ կ'ընէ։ իսկ Յովաբ զանիկայ կը մեռցնէ։ 14 Յովաբ՝ Սարէէին եռեւէն կ'երթայ մինչև Աբէլ։ 16 Իմաստուն

Ն · Ք · Ջ · Իսր 1022

կնիկ մը Սաբէէին գլխովը քաղաքը կ'ազատէ ։ 23 Դաւիթին պաշտօնատարները ։

1 Եւ հոն Բենիամինի ցեղէն Բոքորեան Սաբէէ անունով անօրէն մարդ մը գտնուեցաւ . և անիկայ փող ի՛նէցուց՝ ու ըսաւ . «Մենք Դաւիթին բովը բաժին՝ ու Յեսսէի որդւոյն բովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ բոլոր մարդ 2 իր վրանը դառնայ ։ Ուստի Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն զատուեցան , ու Բոքորեան Սաբէէին ետևէն գացին . բայց Յուդայի մարդիկները՝ Յորդանանէն մինչև Երուսաղէմ՝ իրենց թագաւորին յարեցան ։

3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տունը եկաւ . ու թագաւորը իր տանը պահպանութեանը համար թողուցած տասը հարճերը առաւ , ու զանոնք մկ տան մը մէջ պահել տուաւ , և զանոնք կը կերակրէր . բայց անոնց չմտաւ . և անոնք մինչև իրենց մեռնելու օրը՝ պահուած մնացին , ու որբևարիի պէս ապրեցան ։

4 Եւ թագաւորը Ամեսայիին ըսաւ . «Մինչև երեք օր Յուդայի մարդիկները ինծի կանչէ , ու դուն ալ հոս 5 ներկայ եղիր ։ Ուստի Ամեսայի՝ Յուդան կանչելու գնաց . ու դարձիւն ժամանակէն աւելի ուշացաւ 6 ցաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ Աբիսայիին ըսաւ . «Հիմա Բոքորեան Սաբէէին՝ Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն պիտի ընէ մեզի . «Քու տէրունդ ծառաները առ՝ ու հետդ հետապնդէ , ու անոր ետևէն ինկիր . չըլլայ որ իրեն պարսպաւոր քաղաքներ գտնէ , ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ ։

7 Անոր վրայ Յովաբին մարդիկները ու Քերեթիները ու Փելեթիները և բոլոր զօրաւորները անոր ետևէն ելան , ու Բոքորեան Սաբէէն հալածելու համար Երուսաղէմէն ելան ։

8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ եղող մեծ քարին քովը էին , Ամեսայի անոնց դիմացը ելաւ . և Յովաբ իր հագած հանդերձքը գօտևորած էր , ու անոր վրայէն «սրին գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր պատեանովը մկկտեղ . ու երբոր անիկայ կ'երթար , «սրը պոկուեցաւ 9 իննկաւ ։ Եւ Յովաբ՝ Ամեսայիին ըսաւ . «Ե՛ղբայրս՝ ողջ առողջ ես . ե ու Յովաբ Ամեսային համբուրելու համար՝ աջ ձեռքովը անոր մօրուքէն բռնեց ։ Եւ Ամեսայի՝ Յովաբին ձեռքը եղած սուրէն չզգուշացաւ . ևու անով Յովաբ Ամեսային որովայնը զարկաւ զանիկայ , և անոր աղիքները գետինը թափեց . ու անոր երկրորդ անգամ չզարկաւ . ու անիկայ մեռաւ ։ Եւ Յովաբ ու անոր եղբայրը Աբեսսա՝ Բոքորեան Սաբէէին ետևէն ինկան ։ 11 Ան ատենը Յովաբին մանչերուն մէկը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . «Ով որ Յովաբը կը սիրէ՝ ու ով որ Դաւիթին կողմն է , Յովաբին ետևէն 12 երթայ ։ Եւ Ամեսայի ճամբուն վրայէ արեանը մէջ կը թաւալէր ։ Ուան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր զօրքը կայնեցաւ մնաց , Ամեսային ճամբու վրայէ վերցուց , «սրտի մը մէջ չձգեց , և անոր վրայ լաթ մը ծածկեց , քանզի տեսաւ որ ամէն անոր քովը կեցողը կանկ կ'առնէ ։ 13 Ու զանիկայ ճամբուն վրայէն վերցուցածին պէս՝ ամէն մարդ Յովաբին ետևէն գնաց՝ Բոքորեան Սաբէէին հալածելու համար ։ 14 Եւ անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբէլը ու Բեթմաաքան անցեր էր բոլոր Բերացիներուն հետ , որոնք անոր քովը ժողվուելով՝ անոր 15 ետևէն գացեր էին ։) Եւ անոնք եկան , ու Բեթմաաքային Աբէլը՝ զանիկայ պաշարեցին . ու քաղաքին առջևը Հողարկղ մը չկենցին , որ պարսպին մօտ կանգնուեցաւ . և Յովաբին հետը եղող բոլոր ղօրքը պարիսպը փլցնելու կ'աշխատէին ։

16 Ու մէկ իմաստուն կնիկ մը քաղաքէն կանչեց . «Լսեցէ՛ք , լսեցէ՛ք . չնորհ ըրէք , Յովաբին ըսէք . «Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ խօսիմ ։ 17 Եւ Յովաբ անոր մօտեցաւ . ու կնիկը ըսաւ . «Յովաբը դո՞ւն ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . «Ես եմ ։ Ու ի՛նիշ անոր ըսաւ . «Քու աղախինիդ խօսքերը մտիկ ըրէ . ու անիկայ ըսաւ . 18 «Հմտիկ կ'ընեմ ։ Եւ ի՛նիշ խօսեցաւ ու ըսաւ . «Հին ատենը սովորաբար կ'ըսէին , Թող Աբէլին երթան խորհուրդ հարցընեն՝ ու անանկ լմընցընեն ։ 19 Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ «ալէ մըն եմ . ու դուն կը ջանաս աւերել «ամուն քաղաք մը՝ որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է՞ . և Տէրոջը ժառանգութիւնը ինչո՞ւ 20 բնաջինջ կ'ընես ։ Եւ Յովաբ պատասխան տուաւ . ու ըսաւ . «Քաւ լիցի , քա՛ւ լիցի . որ ես բնաջինջ 21 ընեմ կամ աւերեմ . Բանը այդպէս չէ . Հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքորեան Սաբէէ անունով մարդ մը իր ձեռքը Դաւիթ թագաւորին դէմ վերցուց . մինակ անիկայ տուէ՛ք , ու «թագաւորէս երթամ՝ ։ Եւ կնիկը Յովաբին ըսաւ . «Ահա անոր գլուխը պարսպին վրայէն քեզի պի22 տի նետուի ։ Ու կնիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց է իր իմաստութեամբը ։ Եւ Բոքորեան

Ն · Ք · Ջ · Իսր 1022

— Գլ · ժԹ · 43 ։
Բ գ Թագ · ժբ · 16 · ր Մն · ժ · 16 ։
է Գլ · ժե · 16 ։ ժզ · 21 , 22 ։
ե Գլ · ժԹ · 13 ։
Ե Մա · իգ · 49 ։ Ղ · ե · իր · 47 ։
ը գ Թագ · ր · 5 ։
Բ Գլ · բ · 23 ։
Ե Գլ · ժ · 11 · գ Թագ · ա · 33 ։
Ղ Գլ · ը · 18 ։ գ Թագ · ա · 38 ։
Ե Մա · իգ · 49 ։ Ղ · ե · իր · 47 ։
Ե գ Թագ · ժե · 29 · բ Մն · ժզ · 4 ։
է գ Թագ · ժԹ · 32 ։

* Եբր · կ'ասէ ։

† Եբր · հարցընելով Տարցընեն ,

‡ Եբր բառդակ և մայր Իսրայէլի մէջ

Ա Թագ · իգ · 19 · Գլ · իա · 3 ։
Ե Ծագ · Թ · 14 · 15 ։

Սաքէէին գլուխը կտրեցին, ու Ցուվաբին նետեցին։ Ան տունը աՆիկայ փողՆ Ջէնցուց. ու ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քաշուեցաւ. Ցովաբն ալ Երուսաղէմ՝ թագաւորին դարձաւ։

ա Գլ. ը. 16, 18.
23 Եւ ա Ցովաբ Իսրայէլի բոլոր զօրքերուն վրայ էր. ու Ցովհադայի որդին Բանեան փերեթիներուն ու
24 փելեթիներուն վրայ էր. Եւ Ադորամ՝ հարկերուն վրայ. ու ե Ափիղուրի որդին Ցովսափատը յիշատակագիր էր.
25 Սուսա դպիր էր. Եւ Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներ էին։
26 Բիրացի Իրան ալ Դաւիթին ճնախարարն էր։

Գլ. ԻԱ

1 Գաբաւոնացւոց պատճառով եղած իրեք տարուան սովը Սաուղին եօթը որդիներուն կախուելովը կը գտնուի։ 10 Ռեսփային դէրը որ մեղցուածներուն ցուցուց։ 12 Դաւիթ՝ Սաուղին ու Յովնաթանին ոսկորները կիսին դերեզմանին մէջ թաղել կու տայ։ 15 Փղշտացւոց դէմ եղած չորս պատերազմներուն մէջ՝ Դաւիթին չորս մարդիկը չորս հսկաներ կը մեռցնեն։

Իբր 1021
1 Եւ Դաւիթին օրերը՝ իրարու եւ տևէ իրեք տարի սով եղաւ. ու Դաւիթ Տէրոջը ա հարցուց։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ա՛ն է՛յ Սաուղին ու անոր արիւնահեղ տանը համար է, քանզի անիկայ Գաբաւոնացիները
2 մեռցուց։ Ու թագաւորը Գաբաւոնացիները կանչեց, ու անոնց խօսեցաւ. (և Գաբաւոնացիք Իսրայէլէն որդւոցմէ չէին, այլ ե Ամորհացւոց մնացորդէն էին. ու Իսրայէլի որդիքը անոնց երդում ըրեր էին. բայց Սաուղ՝ Իսրայէլի ու Յուդայի որդւոցը համար նախանձաւորութիւն ընելով՝ զանոնք
3 զարնել ուզեր էր։) Եւ Դաւիթ Գաբաւոնացիներուն ըսաւ. Ձեզի ինչ ընեմ, ու ինչո՞վ քաւութիւն ընեմ, որ բ Տէրոջը ժառանգութիւնը օրհնէք։
4 Գիւնը օրհնէք։ Եւ Գաբաւոնացիք անոր ըսին. Սաուղին ու անոր տունին արծաթ կամ ոսկի չենք ուզեր, ոչ Իսրայէլէն մարդ մը մեռցընել չենք ուզեր։ Եւ անիկայ ըսաւ. Դուք ինչ որ ըսէք, ձեզի
5 պիտի ընեմ։ Ու անոնք թագաւորին ըսին. Ան մարդը որ մեզ չարքաշեց, ու մեզ անկէ կորսնցընել ուզեց, որ ամենևին Իսրայէլի սահմաններուն մէջը չդտնուինք, Անոր
6 որդիներէն մեզի եօթը մարդ տուր, ու զանոնք գ Տէրոջը ընտրեալ Սաուղին Գաբաւայի մէջ Տէրոջը համար կախենք։ Եւ թագաւորը՝ կոչ տամ ըսաւ։
7 Բայց թագաւորը՝ Սաուղեան Յովնաթանին որդւոյն Մեմփիբոսթէին խնայեց, Սաուղին որդւոյն Յովնաթանին ու Դաւիթին մէջտեղը եղած ե Տէրոջը երդումին համար։
8 Բայց թագաւորը՝ Ռեսփային որդիները, որոնք Սաուղին ծներ էր, Արմոնին ու Մեմփիբոսթէն, և Սաուղին աղջկանը Միղդրոնին հինդ որդիները՝ որոնք Մաուղայի Բերզելիին որդւոյն Եզրիելին ծներ էր, առաւ. Ու զանոնք Գաբաւոնացւոց ձեռքը տուաւ. ու զանոնք Տէրոջը առջևը լեռան վրայ կախեցին, ու եօթն ալ միասին մեռան. և անոնք Ջոջոց առջի օրերը՝ գարնի Ջոջոց սկիզբը մեռցուեցան։
9
10 Ու Այիայի աղջիկը Ռեսփա մկ քուրձ մը առաւ, ու զանիկայ իրեն համար ապառաժի մը վրայ փռեց, Ջոջոց սկիզբէն՝ մինչև ասնոնց վրայ երկինքէն անձրև դալը. ու ցորկը երկինքին թռչունները՝ ու դիւերը անասուտին դաշտինները
11 չէր թողուր որ անոնց դպչին։ Եւ Սաուղին հարճին՝ Այիային աղջկանը Ռեսփային ըրածը Դաւիթին պատմուեցին։
12 Ու Դաւիթ գրնաց, և Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները առաւ Գաղաադացիներուն Յաբիսի բնակիչներէն, որոնք Բեթսանի հրապարակէն զանոնք գողցեր էին. Փղշտացիք զանոնք Գոն կախեր էին այն օրը՝ որ Փղշտացիք Գեղբուէի վրայ Սաուղը մեռցուցեր
13 էին. Եւ Սաուղին ոսկորները ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները անկէ վերցուց. ու կախուածներուն ոսկորներն ալ Ժողովեցին։
14 Եւ Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները Բենիամինի երկիրը՝ Սելայի մէջ անոր Հօրը կիսին դերեզմանը թաղեցին. ու թագաւորին բոլոր պատուիրածը բրին. ու անկէ ետքը ե Աստուած երկրին համար էնդ աղօթքը ընդունեց։
15 Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պատերազմ բրին. և Դաւիթ ու իր ծառաները իր հետը իջան, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ բրին. ու Դաւիթ ուժէ կտրեցաւ։
16 Եւ Ցսբիբենորը՝ որ Ռեփայի որդիներէն էր, ու իրեք հարիւր սիկղ ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը ունէր, ու մէջը նոր բան մը կապեր էր, ուզեց որ Դաւիթը զարնէ։
17 Նէ՛ Բայց Շարուհեայի որդին Աբեսան անոր օգնութեան հասաւ, ու Փղշտացին զարկաւ, ու կանիկայ մեռցուց։ Ան ատենը Դաւիթ

Ն. ք. ՂԲ. Իբր 1022
ա Գլ. ը. 16, 18.
ե Գթ. գ. 6.
զ Գլ. ը. 16, գթ. գ. 3.
է Գլ. ը. 17, գթ. գ. 4.
ը Գլ. իգ. 38.
թ Գլ. ը. 18.
Ն. ք. ՂԲ. Իբր 1021
ա Թագ. ժը. 8. 15. 42, իդ 15.
ը Գլ. գ. 7.
ե Կամ Մեմփիբոսթէս Յովնաթանեան Թագ. ժը. 19.
ե Թագ. ժը. 19.
1019
ը Գլ. ը. 17.
Ը Ամր Տ. Գլ. գ. 7.
թ Ես. ը Օր. իա. 23.
ի Թագ. ա. 11 12 13.
լ Թագ. Ա. 10.
ի Ես. թ. 5. 15. 16, 17.
բ Գլ. ի. 19.
գ Ես. ժը. 28.
դ Ես. է. 26, Գլ. իդ. 25.
Իբր 1018
ե Թագ. ժը. 8. 15. 42, իդ 15.
զ Գլ. գ. 7.
է Կամ Մեմփիբոսթէս Յովնաթանեան Թագ. ժը. 19.
ը Թագ. ժը. 19.
1019
թ Գլ. ը. 17.

Ն · Բ · ԳՁ · Լիբր 1018

Ի Գէ · ժբ · 3 ։ հ գ Թագ · ժա · 36 · ժե. 4 · Սաղ. ճբ · 17 · ՝ յ ա Մն · ի · 4 ։ ղ ամն. ժա. 29 ·

ֆ Տճ ա Մն · ի · 5 ։

յ ամն. ի · 6 ։

յ ա Թագ · ժէ · 10 · 25 ։ 26 ։ ն ա Թագ · ժզ · 9 · ղ ամն. ի · 8 ։

— Սաղ. ժբ. ին վերնա- գրերը Սաղ. լդ · 19 ·

1018

Բ Եւ. ժե. 1 ։ Գատ. ե. 1 ։ ֆ բ Օր · լբ · 4 ։ Սաղ. ժբ. 2, ԽԱ ։ լա. 3 ։ հա. 3 ։ ղա. 2 ։ ՀԹգ. 2 ։ * ԵԲԲ. ժա- ոբս ։ ի · ՝ Բեր · բ · 13 ։ ֆ (· Ի Ծն. ժե. 1 ։ ղ Ղա. ա · 69 ։ Է ԵՒակ. ժբ. 10 ։ ը Սաղ. թ · 9 ։ ժզ · 6 ։ ծԹ · 16 ։ հա. 7 ։ Եր եմ. ժզ. 19 ։ Ի Սաղ. ճժզ. 3 ։ ֆ Սաղ. ճժզ. 4 ։ ՀԹ · 1 ։ Յով. բ · 2 ։ Է Եւ · գ · 7 ։ Սաղ · լդ · 6 ։ 15 · 17 ։ Ե Գատ. ե. 4 ։ Սաղ. Հե. 18 · ղ · 4 ։

*Թին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին . Ասկէ ետքը դուն մեղի հետ պատերազմի չելլես , որ Իսրայէլին ճրագը չմարես ։

18 Ետ ասկէ ետքը նորէն Փղշտացոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ան ատենը Ղովսացի Սովբաքը Ռափայի որդւոցմէ եղող Սիփհան մեռցուց ։

19 Եւ նորէն Փղշտացոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ ու Բեթլէհեմացի Երիովղիմին որդին Եղհանանը՝ Գեթացի Գողիաթին եղբայրը զարկաւ , որ անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց ղլանին պէս էր ։

20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որ անոր ձեռքերուն մատերը ու ոտքերուն մատերը վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ուներ . անիկայ ալ

21 Ռափայի որդւոցմէ էր ։ Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց . բայց Դաւիթին եղբօրը Եսմահային որդին Յովնաթանը զանիկայ զարկաւ ։

22 Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին . և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԳԼ · ԻԲ

1—51 Աստուծոյ մեծ փրկութեանը և պեսպես բարութիւններուն համար՝ ընդհակառակ թեան երգ մը ։

1 Ետ Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաւուղին ձեռքէն ազատեց , ասոր երգին խօսքերը Տէր

2 րոջը խօսեցաւ , Ու ըսաւ .

Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս , ու փրկիչս է ։

3 Իմ Աստուածս իմ *պարիսպս է . Դէս անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս , ու իմ փրկութեանս եղջիւրը , իմ բարձրակէտս , իմ ապաւէնս , ու ազատիչս է ։ Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես ։

4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։

5 Քանզի մահուան ալիքները իմ բոլորտիքս առին . — անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին ։

6 Գերեզմանին լարերը իս պաշարեցին , — մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին ։

7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի . որ իր տաճարէն Իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր ականջներուն հասաւ ։

8 Երկինքը սասանեցաւ ու դողաց . Երկինքին հիմերը շարժեցան ու սասանեցան . քանզի Ընիկայ բարկացաւ ։

9 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ . ու բերնէն մաշող Ճկայծակներ բռնկեցան ։

10 Եւ Անիկայ երկինքը խոնարհեցուց , ու իջաւ . և անոր ոտքերուն տակը Մառախուղ կար ։

11 Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ . ու թռաւ . և Հովին թեւերուն վրայ երեւցաւ ։

12 Ու Խաւարը . ու թանձր ջուրերը . — երկինքին ամպերը՝ իր բոլորտիքը վարագոյր քաշեց ։

13 Անոր առջեւը եղող Ճառագայթէն Կրակի կայծակներ բռնկեցան ։

14 Տէրը Երկինքէն որոտաց , ու Բարձրեալը իր ձայնը Լսել տուաւ ։

15 Եւ Նետեր խրկեց , ու զանոնք ցրուեց . կայծակներ Էոլեց , ու զանոնք խռովեցուց ։

16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութենէն Նովը — անոր Բարկութեան Հովին փչելովը , ծովին յատակները երեւցան , — աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան ։

17 Բարձրէն խրկեց , — զիս բռնեց , Ե շատ ջուրերէն զիս հանեց ։

18 Իմ զօրեղ թշնամիս — զիս ատողներէն Ազատեց զիս . վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին ։

19 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս առին . բայց Տէրը ինծի հոգեպարէն դաւազան եղաւ .

20 Եւ Դուս լայնարձակ տեղ մը հանեց , ու զիս ազատեց . ինչու որ Ինծի հաւնեցաւ ։

21 Տէրը իմ արդարութեանս պես ինծի փոխարէն կու տայ . Իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝ հատուցում կ'ընէ ինծի .

22 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի ։

23 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին . ու անոր օրէնքներէն չհեռացայ ։

24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ . ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ ։

25 Ու Տէրը ինծի հատուցում բրաւ , իմ արդարութեանս համեմատ , իմ Յեսուս մաքրութեանը համեմատ , որ անոր աչքերուն առջեւն է ։

26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս , կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս ։

27 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս , ու ծուռին հետ կը ծռիս ։

28 Եւ վշտացած ժողովուրդը դուն կ'ազատես . ու քու աչքերդ Համբ

Ն · Բ · ԳՁ · 1018

Ի Ցոբ · ի · 11 ։ ֆ Սաղ. ղե · 3 · Ամբ. ե · 5 · Երե · ժբ. 29 · (Սաղ. ճկդ · 5 · Ես · կդ · 1 · հե. ի · 21 ։ դ Թագ. բ · 12 ։ Սաղ. ղե · 2 · ՝ Սաղ. ճդ · 3 · ղ Հմր 10 ։ Սաղ. դ. 2 · ֆ Հմր 9 ։ յ Գատ. ե · 20 ։ ա Թագ. բ · 10 ։ է · 10 ։ Սաղ · ի՛թ · 3 ։ Ես. լ · 30 · յ բ Օր · լբ · 23 ։ Սաղ. է · 13 ։ Հե · 17 ։ Հմր · 6 ։ Եմր · ժ · 11 · Ն Եւ. ժե. 8 ։ Սաղ · ճգ. 9 · Նաա. ա · 4 ։ Մատ · բ · 26 · ՝ Սաղ · Նդ · 1 · — Սաղ. ճկդ · 7 · ղ Հմր. 1 · դ Սաղ. լա · Տ · ճժբ. 5 · Ը Գէ · ժե · 26 ։ Սաղ · ի՛բ · 8 · — Հմր 25 ։ ա Թագ · իդ · 23 · դ Թագ · բ · 32 ։ Սաղ · է · Տ · — Սաղ · իդ · 4 · Ի Ծն. ժբ · 19 · Սաղ · ճ՛ժ · 3 · Հմր · 1 · Աստղ. բ · 32 · — ր Օր. է · 12 · Սաղ. ճ՛ժ. 80 · 102 · Բ Ծն · գ · 9 · ժ է. 1 · Յոր · ա · 1 · ֆ Հմր 21 · — Մատ · ե · 7 · ֆ Ղե · իդ · 23 · 24 · 27 · 28 ։ ֆ Սաղ · ժբ · 26 · ֆ Եւ · գ · 7 · Տ · Սաղ · Հր · 12 · 13 · Ֆ Յոբ · ի · 11 · 12 · Ես. ր · 11 · 12 · 17 · է · 15 · Դատ · գ · 27 ։

Ն· ՀՈՎ· ՔՔ·
1018

բարեաւանիներուն վրայ է , որ ըն-
նդ՝ ցածցընես ։
29 Քանզի իմ ՚ծրագրս դուն ես , ո՛վ Տէր ու իմ խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ ։
30 Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ , ու՚ իմ Աստուծովս պարիսպէ կ՚անցնիմ ։
31 Բ Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է ։ Տէրոջը խօսքերը փորձուած են . անիկայ ամէն իրեն յուսացողներուն ասպար է ։
32 Քանզի Տ Տէրոջմէն զատ՝ ո՛վ է Աստուած . կամ մեր Աստուածմէն զատ՝ ո՛վ է վէմ ։
33 Իմ Է զօրաւոր ըերդս՝ Աստուած է . ու Ը իմ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ ։
34 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն պէս կ՚ընէ , ու Ը իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
35 Բ Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ , ու իմ *բազուկներս պղնձէ աղեղ կը լարեն՚ ։
36 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ասպարը տուիր . ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց ։
37 Իմ ծքալելու ճամբաս ներքեւս լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս չյօսեցաւ ։
38 Իմ թշնամիներս հալածեցի , ու զանոնք չջարդեցի . ու ետ չդարձայ՝ մինչև որ զանոնք հատցուցի ։
39 Եւ զանոնք հատցուցի , զետինը զարկի , որ չյանդնին . անոնք Իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
40 Ու պատերազմի համար՝ ինծի զօրութիւն հաղցուցիր . և Ի իմ վրաս ելլողները տակս ձգեցիր ։
41 Ու իմ թշնամիներուս †կռնակը ինծի տ՚ըջեցիր տուիր՚ , որ զիս ատողները չարչեմ ։
42 ‡Աղաղակեցին , բայց ազատող չկար . ՚Տէրոջը ՚աղ՚աւ՚իցին , բայց անոնց պատասխան չտուաւ ։
43 Ան ատոնը զանոնք Իերկրի փոշիին պէս մանրեցի զանոնք Ճփողոցներուն ցեխին պէս կոխեցի ՚՚ճմլեցի ։
44 Ինէ իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ազատեցիր . ՚՚ զիս պահեցիր , Ը որ աղգերու ղլուխ ըլլամ . ՚՚ Ճիմ չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծառայեց ։
45 Օտարները ինծի ՛ ‖խոնարհութիւն ըրին՚՚ իրենց ականջներովը լսածնուն պէս ինծի հնազանդեցան ։
46 Օտարները տկարացան , ու ՛իրենց պահուըտած տեղերէն դողդոջին ։
17 Տէրը կենդանի է , ու իմ Վէմս օրնեալ ըլլայ . և Ն՚իմ փրկութեանս վէմը Աստուած բարձր ըլլայ ։
48 Աստուած է որ Ը իմ վրէժս կը ինդրէ , ու ՚ժողովուրդները ինծի կը ՚ենազանդեցընէ ։
49 Իմ թշնամիներէս զիս հանելով՝ զիս իմ վրաս ելլողներէն աւելի բարձրացուցիր , ՚՚ Ը բռնաւոր մարդէն ազատեցիր ։
50 Ասոր համար ով Տէր՝ դ՚աղաեցուն մէջը զքեզ պիտի գովեմ , ու քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
51 Ի՚իր թագաւորին փրկութիւնները մեծցընողը՝ ու իր ՚՚ օծեալին՝ Դաւիթին ու ՚՚անոր սերունդին յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

Գ Լ · Ի Գ

1 Դաւիթ իր վերջին խօսքերուն մէջ կը խոստովանի Աստուծոյ խոստմանցը վրայ իր ունեցած հաւատքը ։ 6 Չարերուն վճռական ստորադրութիւնը ։ 8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը համրանքը ։

1 Ն՚ե Դաւիթին վերջին խօսքերը ասոնք են ։
Բեսսէի որդին Դաւիթ կ՚ըսէ . ՚՚Ան մարդը որ բարձրացաւ , Բ ցաւորայ Աստուծոյն օծեալը , ու Իսրայէլի վայելուչ երգերը շարադրողը , կ՚ըսէ .
2 †Տէրոջը Հոգին ինծմով խօսեցաւ . ու անոր խօսքը իմ լեզուիս վրայ էր ։
3 Իսրայէլին Աստուածը բուաւ . ՚՚ Իսրայէլին Տ վէմը ինծի խօսեցաւ , ը՚ԻԼ . Ի՚մարդոց վրայ իշխողը արդար ըլլ՚ , ու Ն՚Աստուծոյ վախովը իշխէ ։
4 Ան ատոնը Է՚ԱՒՒ՚ առաւօտեան ըլլսին կը նմանի , որ արեւուն ծագած առտնը Ի՚ԷՒՒ՚ . անանկ առաւօտի մը՝ որ առանց ամպի է , ու ՚՚ ճառագայթին , որ անձրևէն ետքը գետնէն կանանչ խոտը կը Բ՚՚՚ ։
5 Թէև իմ տունս Աստուծոյ քովը այսպէս չէ , Հաւկային ինծի հետ յաւիտենական ուխտ մը ըրաւ , որ ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաստատ է . քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր բաղձանքս ՚՚ է , § ու պիտի չծաղկեցընէ՞՚՚ ։
6 Բայց բոլոր անօրէնները՝ դուրս նետուած փուշերու պէս պիտի ըլլան քանզի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր ։
7 Եւ անոնց դպչելու մարդը՝ երկաթը ու նիզակին բունը ։ իրեն զէնք պիտի ընէ՚՚ ու իրենց եղած տեղը բոլորովին կրակի մէջ պիտի այրին ։
8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա-

Ն· ՀՈՎ· ՔՔ·
1018

Ն՚ԱՒՂ· ՃԻԲ· 26 ։
Ն՚ԱՒՂ· ՃԻԲ· 2 ։
Ն՚ԱՒՂ· ՃՆՈ· 1 ։
Ղ՚ՀՈՎ՚· ԺԸ· 9 ։
Ղ՚ԱՒՂ՚· ՃԻԲ· 10 ։
- ՍԱՂ՚· ՃԻԲ· 20 ։
- ԳԼ· Է· 12· 13 · ՍԱՂ՚· ՃԻԲ 29 ։

- ԳԼ· Է 8· 9 · ԱՒՂ ՀԸ· 70 71 · ՃԻԲ· 27 ։
Բ ա ԹԱԳ · ԺԳ 12 · 13 · ՍԱՂ · ՃԻԲ · 20 ։
Գ Բ ՊԵՏ · ա 21 ։
Ե Բ ՕՐ · ԼԲ · 4 31 · ԹԻ ԻԲ 2 · 32 ։
Է ՍԱՂ ՃԾ · 2 ։
Ը ԵՒ ԺԲ · 21 · Բ ՄՆ · ԺԹ 7 · 9 ։
Թ ԴԱՏ · Ե 31 · ՍԱՂ ՃԻԲ 36 · Ա· ՈԱԿ Գ 15· ՈՎ· Գ Ե Ցճ· ՍԱՂ ՃԺ 3 ։
Ժ ԳԼ Է 15 16 · ԱՒՂ ՃԻԲ 29· ԵՒ· ԺԵ 3 ։

§ Կ՚ԱՒ ԻՒ· ՀԾԱՂԿԵՑՆԵ·

: ԵՒՐ ՀԱ· ՁՈՒԻ ։

Ն · ք · Ը · 1018

նուէները աստուած էն . * Ցօսէբ բա-
սէբեթ՝ թահքեմոնացին , որ զօրա-
վարներուն գլխաւորն էր . անիկայ
† է Ասօնացի Ադինօն , Ռոր անգամ
մը ուրեք հարիւր մարդը մէկէն մեռ-
ցուց՝ ։
9 Եւ անկէ ետքը ‡ Աքրուբացի
Դովդային որդին Եղիազարը՝ որ
Դաւիթին հետ եղող լրիւք զօրա-
ւորներուն մէկն էր , երբոր անոնք
պատերազմելու համար հոն ժողո-
վուած Փղշտացիները նախատեցին ,
10 ու Իսրայէլի մարդիկը փախան , Ա-
սիկայ ելաւ , ու Փղշտացիները
զարկաւ , մինչև որ ձեռքը յոգնե-
ցաւ , ու ձեռքը էր սուրին վրայ
փակաւ , և Տէրը ան օրը մեծ փրը-
կութիւն ըրաւ . ու ժողովուրդը
անոր ետևէն դարձաւ , միայն կո-
ղոպտուը առնելու համար ։
11 Եւ անկէ ետքը § Հարարացի Ա-
գէին որդին Սամման էր . Լու
Փղշտացիք ‖ գունդ մը կազմեցին՝ ,
ու հոն ոսպով լեցուն ադարակ մը
կար . և ժողովուրդը Փղշտացւոց
12 առջևէն փախաւ . Բայց անիկայ
ագարակին մէջտեղը կայնեցաւ ,
զանիկայ պաշտպանեց , ու Փղշտա-
ցիները զարկաւ . և Տէրը մեծ
փրկութիւն ըրաւ ։
13 Ու ¶ երսուն ‖ զօրավարներուն իրե-
քը իջան , և հունձքի ատեն ¶ Ոդողո-
մի քարայրը՝ Դաւիթին եկան . ու
Փղշտացւոց մէկ գունդը ‖ Ռափայիոց
14 հովիտին մէջը բանակեր էր ։ Եւ
ան ատենը Դաւիթ ‖ բերդին մէջն
էր . ու ան ատենը Փղշտացիք
Բեթլէհեմի մէջ բերդապահ զօրք
15 ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով
բսաւ . Բեթլէհեմին դուռը եղող
ջրհորէն ո՛վ ինձի ջուր կը խմցընէ ։
16 Ան ատենը աս իրեք զօրաւորները՝
Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին ան-
ցան , ու Բեթլէհեմին դուռը եղող
ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին
Դաւիթին տարին . բայց անիկայ
չուզեց անկէ խմել , հապա զանի-
կայ թափելով՝ Տէրոջը Նուիրեց .
17 Ու բսաւ . Ո՛վ Տէր , քաւ լիցի
որ ես աս բանը ընեմ . իրենց
կեանքը վտանգի մէջ դնելով գա-
ցող մարդիկներուն ՆարիՆը խմի .
ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են
ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն
ըրածները ։
18 Եւ Շարուհեան Ցովաբին եղ-
բայրը Նաբեսսա ան իրեք մարդոց
գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նի-
զակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ
վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք . ու
անիկայ իրեքին մէջը անուանի էր ։
19 Եւ անիկայ իրեքէն աւելի համա-
բուի ունենալուն համար , անոնց
գլուխ եղաւ . բայց ‖ Ա՛ իրեքին
պատիՆէն չհասաւ ։
20 Ու մեծ գործքեր գործող * Կաբե-
սեէլացի զօրաւոր մարդու մը որ-
դւոյն Ցովհադային որդին Բանեան՝
† Մովաբին երկու զօրաւոր մար-
դիկները մեռցուց . Նաև ձիւնի
ժամանակ իջաւ՝ ու դուրսին մէջը
21 առիւծը մեռցուց ։ Ասիկայ չե-
բրեէլի Եղիպտացի մարդ մըն ալ
մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը
մէկ նիզակ մը կար . բայց Բանէա
ցուպով մը անոր վրայ իջաւ ,
ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը
յափշտակեց , և զանիկայ իր նի-
22 զակովը մեռցուց ։ Ցովհադային
որդին Բանեան աս բաներն ըրաւ ,
ու իրեք զօրաւորներուն մէջը ա-
23 նուանի եղաւ . Երսուներէն աւելի
պատիւ ուներ . բայց ‖ Ա՛ իրեքին
պատիՆէն չհասաւ . ու Դաւիթ
զանիկայ իր * ատեանին վերակացու
24 դրաւ ։ Ցովաբին եղբայրը Ասայէլ եր-
սուներէն էր . Նաև Բեթլէհեմացի
25 Դովդային որդին Եղխանան , ¶ Հա-
րօդացի Սամմա , Ցարօդացի Եղի-
26 կա , § Փելլատացի Հելղէս , Թե-
27 կուացի Եկդեսի որդին Իրաս , Ա-
նաթովթացի Աբիեզեր , Ովսացի
28 Մեբունայ , Աքուքացի Սալմոն ,
29 Նետոփաթացի Մահարայ , Նետո-
փաթացի Բանային որդին Ալար ,
Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն՝
30 Ռիփայի որդին Եթթի , Փարա-
թոնացի Բանեա , Գաասի Հո-
31 բերէլեն , Արբաթացի Ա-
բիէլբոն , Բարումացի Ազմաթ ,
32 Սաղարիացի Եղիաբա , Հասենի
33 որդիներէն՝ Ցովնաթան , Արարացի
Սամմա , Արարացի Սարարի որդին
34 Ահիամ , Մաքաթիի որդւոյն Ա-
հասբայիի որդին Եղիփաղետ , Գե-
զոնացի Ահիտոփելի որդին Եղիամ ,
35 Կարմելացի Հասրէ , Արբացի Փաա-
36 րայ , Սուբացի Նաթանի որդին
37 Իգաղ , Գադացի Բանի , Ամմոնա-
ցի Սելեկ , Շարուհեան Ցովաբին
կապարձակիրը Բերովթացի Նահա-
38 րա , Գեթերացի Իրաս , Գեթերա-
39 ցի Գարեբ , ¶ քսանհինգ Ուրիա . ա-
մէնը երսունուերկուքն էին ։

Ն · ք · Ը · 1018

* Ցօս . ժե . 21 ։

† Ել . ժե . 15 ։ ա Մն . ժա . 22 ։

† ա Մն . ժա . 23 ։

ա Թագ . իբ . 14 ։ Գե . բ . 18 ։ ի . 23 ։

‡ Գե . բ . 18 ։

§ Ցես ա Մն . ժա . 27 ։

§ Կ—Ր՝ Փելոնացի . ես ա Մն . ժա . 27 ։

Ե ա Մն . ժա . 27 ։

Լ Ցես ա Մն ժա . 13 . 14 ։

‡ Կ—Ր՝ քա յոյի մէջ ժողովածեցան .

Ե ա Մն . ժա . 15 ։

‖ Կ—Ր՝ գրէ խաւորնե-րուն

Ժ ա Թագ . իբ . 1 ։

‖ Գե . ե . 18 ։ ե ա Թագ . իբ . 4 . 5 ։

Ն Ղե . ժե . 10 ։

Ղ ա Մն . ժա . 20 ։

Ն · ք · Ը · 1018

* Ցես . ժե . 21 ։

† Ել . ժե . 15 ։ ա Մն . ժա . 22 ։

† ա Մն . ժա . 23 ։

Ն ա Թագ . իբ . 14 ։ Գե . բ . 18 ։ ի . 23 ։

Լ Գե . բ . 18 ։

ա Ցես ա Մն . ժա . 27 ։

§ Կ—Ր՝ Փելոնացի . ես ա Մն . ժա . 27 ։

Ղ Դատ . բ . 9 ։

Ղ բ Օբ . ա . 24 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ՝ Սաւուլէն փախչելով , կը տիպէ Ցովաբը որ երթայ ժողովուրդը Նամրէ ։ 5 Զօրապետները իր առաջ ու քսան օրուան մէջ մէկ միլիոն իրեք Նարիւր Նազար պատերազմական մարդոց Նաչիւը կը բերեն ։ 10 Գադին միլոցովը՝ իրեք Նարուած կ'առաջարկուի Դաւիթին , որ կը գրէսյ , ու իրեք օրուան ժանտախտը կ'ընտրէ ։ 15 Եօթանասուն Նազար մարդոց մեռնելէն ետքը՝ Դաւիթ ապաշխարելով՝ Երուսաղեմի կործանմանը առջևը կ'առնէ ։ 18 Դաւիթ՝ Գադին ծանուցանելը-

Ն · ք · գՖ · 1017

Ա ԳԼ իա · 1 · Բ Տճս ամՆ · իա · 1 · Ցակ · ա · 13 · 14 · ֆ ամՆ · իէ · 23 · 24 ·

Ր Դատ · ի · 1 ·

Ի Երեմ · ԺԷ · 5 ·

ՂԲ Օր · բ · 36 · Ցես · ԺՖ 9 · 16 ·

Ի Թես · ա · 1 · 3 ·

* Կ՚ · Դան · Նի անտա · որ · տես Ցես · ԺԹ · 47 · Դատ · Ժբ · 29 ·

Ը Ցես · ԺԹ · 28 · Դատ · Ժբ · 28 ·

Ի Տճս ամՆ · իա · 5 ·

Ժ ա Թագ · իդ · 5 ·

Ի Գլ · Ժր · 13 ·

Լ ա Թագ · ԺԳ · 13 ·

Ի ա , ապ · Թ 9 · ա ՄՆ · ԽԹ · 29 ·

Ժ ա Թագ · իբ · 5 ·

Ի Տես ա ՄՆ · իա · 12 ·

վը Ռահային կալը Դախու կ՚առնէ · ուր տեղ, զոր մատուցանելով Ժանտախտը կը դադրի ·

1 Եւ * Տէրոջը բարկութիւնը նորէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ · ու Բ Դաւիթը անոնց դէմ գրգռեց, ըսելով · Գնա Իսրայէլը ու Ցու-
2 դան համրէ · Եւ Թագաւորը իր քովը եղող Ցովաբ զօրապետին ըսաւ · Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջը՝ Դանէն մինչև Բէրսաբէէ պտըտէ · ու ժողովուրդը համրեցէք , որ Ի ժողովուրդին թիւը
3 գիտնամ · Եւ Ցովաբ ըսաւ Թագաւորին · Քու Տէր Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ է , հարիւրապատիկ աւելցընէ , ու իմ Թագաւոր տէրոս աչքերը տեսնեն · բայց իմ Թագաւոր տէրս ինչո-
4 համար ասիկա կը ցանկայ · Ու երբոր Թագաւորին խօսքը Ցովաբին ու զօրավարներուն վրայ աստկացաւ , Ցովաբը զօրավարներուն հետ Թագաւորին առջևէն ելաւ , որ Իսրայէլի ժողովուրդը
5 համրէ · Եւ Ցորդանանէն անցան · ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կողմը՝ Ներսէրը բանակե-
6 ցան · Ետքը Ցազերը , Եւ Գաղաադը ու Թաքթիմհատսի երկիրը եկան · անկէ * Դանեհասանը , ու ԸՍի-
7 դոնի չրջակաները եկան · Եւ եկան Տիւրոսի ամրոցը՝ ու Խևացւոց ու Քանանացւոց ամէն քաղաքները գացին · և Ցուդայի Հարաւային
8 կողմը՝ Բէրսաբէէն ելան · Ու բոլոր երկիրը պտըտեցան · և ինը ամիսէն ու քսան օրէն ետքը՝ Երու-
9 սաղէմ դարձան · Եւ Ցովաբ ժողովուրդին համրանքին ցուցակը Թագաւորին տուաւ · Ի Իսրայէլի մէջ ուրթը հարիւր հազար սուր քաշող պատերազմական մարդ կար · և Ցուդայեանք հինգ հարիւր հազար մարդ էին ·
10 Եւ Դաւիթ ժողովուրդը համրելէն ետքը՝ իր խղճմտանքը զինքը դրդեց · ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ · Ա՛ ընելով Մեծ մեղք գործեցի · ով Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ ա՛ մեղքը ներէ · քանզի Ամէն յիմա-
11 րութիւն ըրի · Ու երբոր Դաւիթ առաւօտուն ելաւ , Տէրոջը խօսքը Դաւիթին Ի տեսանողին՝ Գադ
12 մարգարէին եղաւ , ըսելով · Գնա ու Դաւիթին ըսէ · Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · Ես քեզի իրեր բան կ՚առաջարկեմ · անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ · Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց , ու անոր ըսաւ · Եօթը տարի քու երկրիդ վրայ սով րլլայ , կամ իրեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէ՞ն փախչիս , ու անոնք քեզ հալածեն , կամ

Ն · ք · գՖ · 1017

թէ՝ իրեք օր քու երկրիդ վրայ ժանտախտ րլլայ · հիմա մտածէ ու տես՝ թէ ինչ պատասխան տանիմ
14 զիս խրկողին · Եւ Դաւիթ՝ Գաղին ըսաւ · Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ · հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնանք , Հբանզի անոր գթութիւնը չատ է · ու Մարդու ձեռք չիյնամ՝
15 Եւ Տէրը ան առաւօտեն մինչև որոշուած ժամանակը՝ Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց · ու Դանէն մինչև Բէրսաբէէ՝ ժողովուրդէն եօթանասուն հազար մարդ մեռաւ ·
16 Եւ Ա՛ հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին վրայ երկընցուց , որ զանիկայ ջնջէ · ու ասոր չարիքին վրայ՝ Տէրոջը սիրտը իջաւ · ու ժողովուրդը ջնջող հրեշտակին ըսաւ · Հերիք է · ալ ձեռքդ քաշէ · ու Տէրոջը հրեշտակը Ցեբուսացի
17 Ռահային կալին քովը էր · Եւ Դաւիթ՝ ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով , Տէրոջը ըսաւ · Ահա Ես մեղանչեցի , ու Ես անօրինութիւն ըրի · բայց ասոնք ոչխարները ի՞նչ ըրին · կ՚աղաչեմ՝ քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ ·
18 Եւ Նոյն օրը Գադ՝ Դաւիթին եկաւ , ու անոր ըսաւ · Ելի՛ Ցեբուսացի Ռահային կալին մէջ Տէրո-
19 ջը սեղան մը կանգնէ · Եւ Դաւիթ՝ Գադին ըսածին համեմատ վեր ելաւ , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
20 էր · Ու Ռահա նայեցաւ · ու երբոր տեսաւ որ Թագաւորը և անոր ծառաները դէպ ի իրեն կու գան , Ռահա ելաւ · ու երեսը մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ Թա-
21 գաւորին · Եւ Ռահա ըսաւ · Ընդեզ ի՞նչ պատճառով իմ Թագաւոր տէրս իր ծառային եկաւ · Ու Դաւիթ ըսաւ · Ա՛ կալը քեզմէ ծախու առնելու , ու Տէրոջը սեղան մը չինելու համար , որ ժողովուրդին
22 վրայէն Հարուածը վերնայ · Եւ Ռահա ըսաւ Դաւիթին · Իմ Թագաւոր տէրս ընդունի առնէ , ու իր աչքերուն համոյ երևցածին ղեկ ընէ · Ահա եղները ողջակէզի համար , կամնասայլերը ու եղներուն գործիքները փայտի համար ըլլան ·
23 Ասոնց ամէնը Ռահա՝ Թագաւորի մը պէս Թագաւորին տուաւ · ու Ռահա՝ Թագաւորին ըսաւ · Քու Տէր Աստուածդ ընդունի ·
24 Բայց Թագաւորը Ռահային ըսաւ · Չէ · հապա ես անշուշտ քեզմէ ատկով ծախու պիտի առնեմ , ու ձրի ա՛ իմ Տէր Աստուծոյս ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ · Եւ * Դաւիթ կալը ու եղները յիսուն սիկղ ար-
25 ծաթի ծախու առաւ · Ու Դաւիթ

Ա Սադ · Ժդ · 8 · 13 · 14 · ՃԺԹ · 15Ը · Ցես խէ · 6 · Ջաք · ա · 15 ·

Ը ամՆ · իա · 14 · իէ · 24 ·

Ճ Ել · Ժր 23 · ամՆ · իա · 15 ·

Ի Ծն · Ը 6 · աԹագ · Ժե · 11 · Ցովել · բ · 13 · 14 · ֆ ամՆ իա · 15 · Տես Նմր 18 · բ ՄՆ · փ · 1 ·

Ն ամՆ · իա · 17 ·

Ը ամՆ · իա · 18 · ա ·

* Տէս Ծն · իդ · 8—16 ·

Ը Թես · Ժգ · 48 · 50 ·

Ղ դ Թագ · ԺԹ · 21 ·

† Եբր · Ռահա Թագաւորը

Ճ Նեհ · ի · 40 · 41 ·

* Տես ամՆ · իա · 24 · 25 ·

Ն·Ք·ԳԲ· 1017

Հոն Տէրոջը սեղան չինեց , ու ՚Նոյ վշոյ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց : *Եւ Տէրը

Ն·Ք·ԳԲ· 1017

լսեց ՚Նոյ աղօթքը երկրին համար , ու Իսրայէլին վրայէն Հարուածը վերցաւ :

* ԳԼ·Խ· 14 :

* Կամ՝ Ս. ՈՒԱՁԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

*ՆԵՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ն·Ք·ԳԲ· 1015

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Աբիսակ կը դարմանէ Դաւիթը՝ անոր ծերութեան առենը : 5 Ադոնիա՝ Դաւիթին սիրելի որդին թագաւորութիւնը յափշտակելու կը Համարձակի : 11 Նաթանին խորհուրդը՝ 15 Բերսաբեի թագաւորը կը դրդէ , 22 ու Նաթան ձեռնտու կ'ըլլայ անոր : 28 Դաւիթ կը Հարգէ իր խոստմունքը՝ որ Բերսաբեին ըրած էր : 32 Սողոմն՝ Դաւիթին հրամանովը՝ Սադովկին ու Նաթանին ձեռքը թագաւոր կ'օծուի . ու ժողովուրդը ուրախութեան Հանդէսը կը կատարէ : 41 Ցոյնաթան աս լուրը տանելով , Ադոնիային կողմնակիցները կը ցրտուին : 50 Ադոնիա սեղանին եղջիւրներուն քովը կը փախչի . իսկ Սողոմն կ'արձակէ զանիկայ այն պայմանով՝ որ այծուհետեւ բարի վարմունք մը ունենայ :

1 Երբ Դաւիթ թագաւորը ծերացած ու տարիքը առած ըլլալով , զանիկայ Հանդերձներով կը ծածկէին , բայց չէր տաքնար : 2 Եւ ծառաները անոր ըսին . Մեր թագաւոր տիրոջը Համար մէկ կոյս աղջիկ մը փնտռուի՝ որ թագաւորին առջեւը կայնի , զանիկայ դարմանէ , ու անոր ծոցը պառկի , որ մեր 3 թագաւոր տերը տաքնայ : Ու Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ գեղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին . և Սունամացի Աբիսակը գտան , ու զանիկայ թագաւորին բերին : 4 Եւ ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր . ու անիկայ թագաւորը կը դարմաներ , ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէր . բայց թագաւորը զանիկայ չգիտցաւ :

5 Ան ատենը Ադդիթի որդին Ադոնիան Հպարտացաւ ու ըսաւ . Ես թագաւոր ըլլամ . և Իսրայէլն Համար կառքեր ու ձիաւորներ պատրաստեց , և Հիսուն մարդ , որ իր առջեւէն վազեն : 6 Եւ անոր Հայրը ասոնց կենացը մէջ ամենեւին յանդիմանած չէր զանիկայ , ըսելով թէ՝ Ինչո՞ւ այդպէս ըրիր . և անիկայ խիստ գեղեցիկ էր . ու ինք Հայրը զանիկայ Աբիսողոմէն ետքը ծներ էր : 7 Եւ անիկայ Իովաբը մէկ ըրաւ Ծարուհեայի որդւոյն Յովաբին հետ , ու Աբիաթար քահանային հետ , և անոնք Ադոնիային հետեւելով՝ անոր օգնութիւն կ'ընէին : 8 Բայց Սադովկ քահանան , ու Ցովիադայի որդին Բանեան , և Նաթան մարգարէն , ու Շեմէին , և Ռէին , ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկները՝ Ադոնիային հետ չէին : 9 Եւ Ադոնիա Հովզելի աղբիւրին մօտ եղող Զոողեղեթի քարին քովը՝ ոչխարներ , արջառներ ու գեր անասուններ մորթեց . և իր ամէն եղբայրները՝ թագաւորին որդիները , ու Ցուդայի բոլոր մարդիկները՝ թագաւորին ծառաները 10 Հրաւիրեց . Բայց Նաթան մարգարէն , ու Բանեան , և զօրաւորները , ու իր Սողոմն եղբայրը չՀրաւիրեց :

11 Եւ Նաթան՝ Սողոմնին մօրը Բերսաբեին հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Չլսեցիր որ Ադդիթի որդին Ադոնիան թագաւոր եղաւ , ու մեր 12 տէրը Դաւիթ չիմացաւ : Ուրեմն հիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ , որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ 13 Սողոմնին կեանքը ազատես : Ելի՛ր Դաւիթ թագաւորին քովը գնա , ու անոր ըսէ . Ով Տէր իմ թագաւոր՝ դուն քու աղախինիդ երդում չըրի՞ր , ու չըսի՞ր որ՝ Ինծի ետքը քու որդիդ Սողոմնը թագաւոր պիտի ըլլայ , և իմ աթոռս անիկայ պիտի նստի . ու ինչո՞ւ համար Ադոնիան թագաւոր եղաւ : 14 Ահա դուն ան տեղը թագաւորին հետ խօսած ատենդ՝ ես ալ ետեւէդ կու գամ , ու քու խօսքերդ կը լրացընեմ :

15 Եւ Բերսաբէ՝ ներքին սենեակը՝ մտաւ թագաւորին քովը . և թագաւորը շատ ծերացած էր . ու Սունամացի Աբիսակը թագաւորին 16 սպասաւորութիւն կ'ընէր : Եւ Բերսաբէ գլուխը ծռեց , ու թագաւորին երկրպագութիւն ըրաւ : Ու թագաւորը ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես 17 դեռ : Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ով Տէր իմ , Դուն քու աղախինիդ՝ քու Տէր Աստուծոյդ անունովը երդում ըրիր , ըսելով . Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմնը թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս 18 ան պիտի նստի . Եւ ահա հիմա

Ն·Ք·ԳԲ· 1017

Ա Մնաց. 21 :

Ն·Ք·ԳԲ· 1015

Ե ԳԼ·Դ·18 ,
Ը Բ Թագ· Իդ·8 :
Ը Բ Թագ· Ժէ·17 :

Ե Մնաց. 13·30 :

Ն·Ք·ԳԲ· 1015

Բ Թագ· Գ·4 :

Գես·ԺԹ· 18 :

Բ Թագ· Գ·4 :

Բ Թագ· Ժե:1 :

Դ Բ Թագ· Գ·3,4 ՝ ա ՄՆ·Գ·2 :

Ե Բ Թագ· Ի·25 ,
Ղ ԳԼ·Բ·22, 28 :

Ա Մնաց· 9 :

Ն·Ք·ԶԴ· 1015

Ադոնիան թագաւոր եղած է . ու դուն չիմացար , ով տէր իմ թա-
19 գաւոր . Ե եւ անիկայ շատ արջառ-
ներ՝ ու գեր անասուններ՝ ու ոչ-
խարներ մորթեց , և թագաւորին
բոլոր որդիները , ու Աբիաթար
քահանան , և Յովաբ զօրապետը
հրաւիրեց , բայց քու ծառադ Սո-
20 ղոմոնը չհրաւիրեց : Հիմա ով տէր
իմ թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին
աչքերը քու վրադ են , որ անոնց
իմացընես թէ՝ իմ թագաւոր տի-
րոջս աթոռը իրմէ ետքը ով պիտի
21 նստի . Եթէ ոչ՝ երբոր իմ թա-
գաւոր տէրս Ե իր հայրերուն հետ
քնանայ , ես ու իմ որդիս Սողո-
մոնը յանցաւոր պիտի սեպուինք :
22 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
հետ կը խօսէր , Նաթան մարգա-
23 րէն եկաւ : Եւ թագաւորին ի-
մացուցին ու ըսին թէ՝ Ահա Նա-
թան մարգարէն Ի— . ու անիկայ
ներս մտաւ թագաւորին առջևը ,
ու երեսը մինչև գետինը Ն-ԻԼ-Վ
թագաւորին երկրպագութիւն ը-
24 րաւ . Եւ Նաթան ըսաւ . Ով տէր
իմ թագաւոր , դուն ըսիր որ՝
ԻՆՁՄ ետքը Ադոնիան թագաւոր
պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անի-
25 կայ պիտի նստի . Վասնզի անիկայ
այսօր իջաւ , և շատ արջառներ ,
ու գեր անասուններ , ու ոչխար-
ներ մորթեց . և թագաւորին բո-
լոր որդիները , զօրավարները , ու
Աբիաթար քահանան հրաւիրեց .
և ահա անոնք անոր առջևը կ՝ու-
տեն , կը խմեն ու կ՝ըսեն . Կեցցէ
26 արքայ Ադոնիա : Բայց զիս քու
ծառադ , ու Սադովկ քահանան , և
Յովհադայի որդին Բանեան , ու քու
27 ծառադ Սողոմոնը չհրաւիրեց : Ա-
սոնք արդեօք իմ թագաւոր տի-
րոջս ձեռքովը եղաւ , ու քու ծա-
ռայիդ չգիտցուցիր՝ թէ քեզմէ ետ-
րը իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը
ով պիտի նստի :
28 Եւ Դաւիթ թագաւորը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ . Բեր-
սաբէն ինծի կանչեցէք : Եւ անի-
կայ թագաւորին առջևը եկաւ , ու
թագաւորին առջևը կայնեցաւ :
29 Եւ թագաւորը երդում ըրաւ , ու
ըսաւ . Ինչ անձս ամէն նեղութե-
նէ ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
30 Ինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր
Աստուծովը երդում ըրի , ու ըսի
թէ՝ ԻՆՁՄ ետքը քու որդիդ Սո-
ղոմոնը թագաւոր պիտի ըլլայ , ու
իմ տէրս իմ աթոռիս վրայ անի-
կայ պիտի նստի , ահա այսօր այն-
31 պէս պիտի ընեմ : Անատենը Բեր-
սաբէն երեսը մինչև գետինը ծռե-
լով՝ թագաւորին երկրպագութիւն

Ն·Ք·ԶԴ· 1015

ըրաւ ու ըսաւ . Ինչ Տէրս Դաւիթ
թագաւորը յաւիտեան ողջ կե-
նայ :
32 Եւ Դաւիթ թագաւորը ըսաւ .
Սադովկ քահանան , ու Նաթան
մարգարէն , և Յովհադայի որդին
Բանեան ինծի կանչեցէք : Ու ա-
նոնք թագաւորին առջևը եկան :
33 Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ . Ձեր
տիրոջը ծառաները ձեր հետը ա-
ռէք , ու իմ որդիս Սողոմոնը իմ
ջորիիս վրայ հեծցուցէք , ու զա-
34 նիկայ Գիհոնը իջեցուցէք . Եւ
Սադովկ քահանան ու Նաթան
մարգարէն Գհոն զանիկայ Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր օծեն , ու փող
ՓՂեցուցէք , ու ըսէք . Կեցցէ ար-
35 քայ Սողոմոն . Եւ անոր ետեւէն
գաք , ու անիկայ թող գայ ու իմ
աթոռս նստի , և իմ տեղս անիկայ
թագաւոր ըլլայ . քանզի ես հրա-
ման տուի , որ անիկայ Իսրայէլի
վրայ ու Յուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ : Անատենը Յովհադայի որ-
դին Բանեան՝ թագաւորին պա-
տասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ամէն .
իմ թագաւոր տիրոջս Տէր Աս-
37 տուածն ալ այդպէս ըսէ : Ինչ-
պէս որ Տէրը իմ թագաւոր տի-
րոջս հետն էր , Սողոմոնին հետն ալ
այնպէս ըլլայ , ու Դաւոր աթոռը
իմ տիրոջս Դաւիթ թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ : Ան ատենը
Սադովկ քահանան , Նաթան մար-
գարէն , Ու Յովհադայի որդին
Բանեան , և քերեթիները ու փե-
լեթիները իջան , ու Սողոմոնը Դա-
ւիթ թագաւորին ջորիին վրայ
հեծցուցին , ու զանիկայ Գիհոն
39 տարին : Եւ Սադովկ քահանան
իւղանոցէն Եղջիւրը առաւ , ու
Սողոմոնը օծեց . և փողը Փչեցու-
ցին , Ու բոլոր ժողովուրդը կ՝ըսէր .
40 Կեցցէ արքայ Սողոմոն : Եւ բոլոր
ժողովուրդը անոր ետեւէն կ՝ելլէին .
ու ժողովուրդը սրինգներ Փչեցը-
նելով մեծ ուրախութեամբ մը
կ՝ուրախանային . անանկ որ անոնց
ձայնէն գետինը * կը դղրդէր :
41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր բազ-
մականները լսեցին . ու անոնք կե-
րակուրէն ելլէ էին . և Յովաբ փո-
ղին ձայնը լսելով՝ ըսաւ . Ինչ
պիտի ըլլայ աս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքէն կ՝ելլէ : Երբոր անիկայ
տակաւին կը խօսէր , ահա Աբիա-
թար քահանային որդին Յովնա-
թանը եկաւ . ու Ադոնիա ըսաւ .
Եկուր . քանզի Ե դուն քաջ մարդ
մըն ես , ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս : Եւ Յովնաթան պատաս-
խան տուաւ , ու Ադոնիային ըսաւ .
Շիտակը աս է որ՝ մեր տէր Դա-

ՅՀՇ 7 , 8 · 9 , 25 ։
Ե Հմր 7 · 9 ։
Ե Օր · Լ · 16 ։ ԳԼ · Բ · 10 ։
Ե Հմր 19 ։
Ե Թագ · Ժ · 24 ։
Ե Թագ · ԳՂ · 9 ։
Ե Հմր 17 ։

Ն · ք · ՁՁ · 1015

ելիթ թագաւորը՝ Սողոմոնը թա-
44 գաւոր ըրաւ. Ու թագաւորը՝ Սա-
դովկ քահանան, և Նաթան մար-
գարէն. ու Ցովհադայի որդին Բա-
նեան, և Քերեթիները ու Փելեթի-
ները անոր հետը իրկից. ու զա-
նիկայ թագաւորին Ջորիին վրայ
45 հնձցուցին. Եւ Սադովկ քահանան
ու Նաթան մարգարէն զանիկայ
Գեհոնի մէջ թագաւոր օծեցին, ու
անկէ ուրախութեամբ ելան. ու
քաղաքը դղրդեցաւ. Ա՛ձեր լսած
ձայնը աս է, Նաև Սողոմոն՝ Բ թա-
գաւորութեան աթոռին վրայ նըս-
47 տաւ. Եւ թագաւորին ծառաներն
ալ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը
օրհնելու եկան, ու ըսին. ՑՔու
Աստուածդ Սողոմոնին անունը քու
անունէդ աւելի մեծցընէ, ու անոր
աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձ-
րացընէ. Եւ թագաւորը իր ան-
կողնին վրայ երկրպագութիւն ը-
48 րաւ. Նաև թագաւորը այսպէս
ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը
օրհնեալ ըլլայ, որ Ետայսօր իմ աթո-
ռիս վրայ նստող մը տուաւ, ու իմ
49 աչքերս տեսան. Եւ Ադոնիային
բոլոր կոչնականները զարհուրեցան,
ու ելան և ամէն մէկերնին իրենց
ճամբան գացին։
50 Եւ Ադոնիա Սողոմոնին երեսէն
վախցաւ ու ելաւ գնաց, ու Ըսե-
51 ղանին եղջիւրները բռնեց. Եւ Սո-
ղոմոնին պատմեցին ու ըսին. Ահա
Ադոնիան՝ Սողոմոն թագաւորէն
վախցաւ, և ահա անիկայ սեղանին
եղջիւրները բռնեց, ու ըսաւ. Սո-
ղոմոն թագաւորը այսօր ինծի եր-
դումբ ընէ որ իր ծառան սրով պիտի
52 չմեռցընէ. Ու Սողոմոն ըսաւ,
թէ որ անիկայ առաքինի ըլլայ,
Ռանոր մէկ մազը գետինը պիտի չիյ-
նայ. բայց թէ որ անոր վրայ չա-
րութիւն գտնուի, ան ատենը պիտի
53 մեռնի. Եւ Սողոմոն թագաւորը
Ֆղրկեց, ու զանիկայ սեղանէն
վար իջեցուցին. Եւ անիկայ եկաւ,
ու Սողոմոն թագաւորին երկրպա-
գութիւն ըրաւ. ու Սողոմոն անոր
ըսաւ. Տունդ գնա։

ԳԼ · Բ

1 Դաւիթ պատուէր կու տայ Սողոմոնին. 3 ատ-
տուածապաշտութեան համար. 5 Ցոաբին հա-
մար. 7 Բերզելիին համար. 8 Սեմէիին համար.
10 ու եօթը կը մեռնի. 12 Սողոմոն՝ Դաւիթին յաջորդը կ'ըլլայ. 13 Ադոնիա՝ որ Բերսաբէին միջոցովը Սողոմոնէն Աբիսակը իրեն կին կրկին ըլլալու կ'ուզէ. Մահուան կը դատապարտուի. 26 Աբիաթար Ադոնիային կողմն ըլլալուն համար՝ քահանայութենէն կը զրկուի բայց յամոցուիր. 28 Ցոաբ սեղանին եղջիւր. Ներքուն քրմը կը փախչի ու հոն կը սպանուի. 33 Բանեան Ցոաբին տեղը կ'անցնի. ու Սողոմոնի Աբիաթարին. 36 Անմի. Երուսաղէմի մէջ մնալու դատնդրով արգիլուած ըլլալով

Գ·ելիթ երթալուն համար, մահուան կը դատապարտուի։

1 Ու երբոր Դաւիթին մեռնելու
օրերը մօտեցան, իր որդւոյն
Սողոմոնին պատուէր տուաւ՝ ըսե-
2 լով. Ես ամէն երկրին ճամ-
բան կ'երթամ. իսկ դուն ուժովդ
3 ցիր, ու *քաջասիրտ եղիր. Եւ
քու Տէր Աստուածոյդ պահպանուած
թիւնը պահէ, որ անոր ճամբաներ-
ուն մէջը քալես, ու անոր կանոն-
ները. պատուիրանքները, դատաս-
տանները ու վկայութիւնները պա-
հես, ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց
գրքին մէջը գրուած է. որպէս զի
Դինչ որ ընես, և ուր որ երեսդ
դարձընես, յաջողութիւն գտնես.
4 Որպէս զի Տէրը ձիր խօսքը հաստա-
տէ, որն որ ինծի համար խօսեցաւ՝
ըսելով. Եթէ որ քու որդիքդ ի-
րենց ճամբաներուն զգուշութիւն
ընեն, ու իմ առջեւս բոլոր սրտով,
բոլոր հոգիով ու ճշմարտութեամբ
քալեն, Ի Իսրայէլի աթոռին վրայէն
քեզմէ մարդ պակաս պիտի չըլլայ։
5 Եւ դուն գիտես ինչ որ Ջարու-
հեայի որդին Ցովաբը Ժինծի ըրաւ,
ՃՃ ինչ որ Իսրայէլին երկու զօրա-
վարներուն՝ Ներևան Ի Աբեններին
ու ԵթերևանՃԱմասայիին ըրաւ.
քանզի զանոնք մեղցուց, ու խա-
ղաղութեան ատենը պատերազմի
արիւն թափեց, և իր մէջքի գօտիին
ու ոտքի կօշիկներուն վրայ պատե-
6 րազմի արիւն սրսկեց։ Ըրեմն դուն
Էքու իմաստութիւնդ Ի գործ
դնես, ու անոր ձերմակ մազերը
խաղաղութեամբ գերեզմանը չիջե-
7 ցընես։ Բայց Ժգաղատացի Բեր-
զելիին որդւոցը ողորմութիւն ը-
նես, ու Լքու սեղանէդ ուտողնե-
րուն հետ ըլլան. քանզի երբոր քու
եղբօրդ Աբիսողոմին երեսէն փա-
խայ, Ժինծի այնպէս մօտեցան։
8 Եւ ահա Բաւուրիմացի Բենիամի-
նեան Ցգերային որդին Սեմէին քու
քովդ է. ու անիկայ՝ Մանայիմը
գացած օրս՝ ինծի ծանր անէծք
տուաւ. բայց Ւ երբոր անիկայ զիս
դիմաւորելու համար Ցորդանան ի-
ջաւ, Ֆ Տէրոջմով երդում ըրի ա-
նոր՝ ու ըսի. Քեզ սրով չեմ մեռ-
9 ցըներ։ Եւ հիմա Ֆ զանիկայ ան-
մեղ չսեպես. քանզի դուն իւելացի
մարդ ես, ու անոր ինչ ընելիքդ
գիտես. և անոր ձերմակ մազերը
Ֆարիւնով գերեզմանը իջեցընես։
10 Ու Դաւիթ իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու Դաւիթի քաղաքին
11 մէջ թաղուեցաւ։ Եւ Դաւիթին
Իսրայէլի վրայ Ֆթագաւորութիւն
ըրած օրերը քառասուն տարի էր.
Եսմր տարի Քեբրոնի մէջ թագա-

Ն · ք · ՁՁ · 1015

– Ցն · խե · 29 · բ Օր Ա · 14։

ք Ցես · իգ · 14։

* Եբր · երիկ մարդ

ե բ Օր · ժե · 19 · 20։

ե բ Օր · իթ · 9 · Ցես · ա · 7 · ա Մն · իբ · 12 · 13։

ե ա թագ · ժբ · 5 · 14 · 30։

Ը բ Թագ · է · 25։

Ե Սաղ · ՃԼ · 12։

Ը գ Թագ · ի · 3։

Ի բ Թագ · է · 12 · 13 · Գե · բ · 25։

ի բ Թագ · գ · 39 · ժբ · 5 · 12 · 14 · ժթ · 5 · 6 · 7։

Ի բ Թագ · գ · 27։

Ւ բ Թագ · ի · 10։

Ե Ճոր 9 · Ռ · ռակ · ի · 26։

Ի բ Թագ · ժթ · 31— 38։

Ւ բ Թագ · թ · 7 · 10 · ժթ · 28։

Հ բ Թագ · ժէ · 27։

Ղ բ Թագ · ժզ · 5։

Ղ բ Թագ · ժթ · 18։

Ճ բ Թագ · ժթ · 23։

Մ Ել · ի · 7 · Ցոր · թ · 28։

ք Ցես Ցն · իբ · 38 · իգ · 31։

Ն Գե · ա · 21 · Գոր · բ · 29 · ժգ · 36։

Ւ բ Թագ · ե · ի ·

• բ Թագ · ե · 4 · ա Մն · իմ · 26 · 27։

Ն · ք · ՁՓ · 1015

ղեռութիւն ըրաւ , ու երսունհնգ-
րեք տարի Երուսաղեմի մէջ թա-
գաւորութիւն ըրաւ ։
ՂԱՄՆ · իԹ · 23 · Բ ՄՆ · ա · 1 ·
12 Ե Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին
աճեռը նստաւ . ու անոր թագա-
ւորութիւնը շատ հաստատուն եղաւ ։
1014
13 Եւ Ադդիթի որդին Ադոնիան՝
Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին դնաց .
ու Բէր-Բէն անոր ըսաւ . Դ Ար-
դեօք խաղաղութեամբ եկար . ու
անիկայ ըսաւ . խաղաղութեամբ .
14 Եւ ըսաւ . Քեզի մէկ խօսք մը ու-
15 նիմ . ու անիկայ ըսաւ . Խօսէ . Եւ
անիկայ ըսաւ . Դուն ՚վկ գիտես
ՂԳԼ · ա · 5 ։ որ թագաւորութիւնը Ինձմէ էր ,
ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս
էր , որ թագաւոր ըլլամ . բայց
թագաւորութիւնը դարձաւ , ու
իմ . եղբօրս եղաւ . ՝ քանզի ՚՚անոր
16 Տէրոջմէ եղաւ ։ Եւ հիմա ես
քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ .
*խնծի չէ չըսես ՚՚ ։ Ու Բէր-Բէն
17 անոր ըսաւ . Խօսէ ՝ ։ Եւ անի-
կայ ըսաւ . Կ՚աղաչեմ , Սողոմոն
թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ
քեզի չէ չըսեր ,) որ ՚՚Սունամացի
18 Աբիսակը ինծի կնիկ տայ ։ Ու
Բերսաբէ ըսաւ . Աղէկ , ես քեզի
համար թագաւորին կը խօսիմ ՝ ։
19 Եւ Բերսաբէ՝ Սողոմոն թագա-
ւորին դնաց , որ Ադոնիային համար
անոր հետը խօսի . ու թագաւորը
զանիկայ դիմաւորելու համար ոտը
ՂԵԼ · Ե · 12 ։ ելաւ , ու Ւանոր երկրպագութիւն
ըրաւ . ու երբոր իր աթոռը նըս-
տաւ , թագաւորին մօրը համար ալ
աթոռ դնել տուաւ . Ւև անիկայ
՚՚Տէս Սաղ · խե · 9 ։ 20 անոր աջ կողմն նստաւ . Ու ըսաւ .
Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը
կը խնդրեմ . խնծի չէ չըսես ։ Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ . Խնդրէ
մայր իմ . քանզի քեզի չէ պիտի
21 չըսեմ ։ Ու անիկայ ըսաւ . Սու-
նամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիա-
22 յին կնիկ տրուի ։ Եւ Սողոմոն
թագաւորը պատասխան տուաւ ,
ու իր մօրը ըսաւ . Դուն ինչո՞ւ Ա-
դոնիային համար Սունամացի Աբի-
սակը կը խնդրես . անոր համար
թագաւորութիւնն ալ խնդրէ ,
(քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս
է ,) անոր՝ ու Աբիաթար քա-
հանային՝ և Շարուհեան Յովաբին
23 համար ։ Ու Սողոմոն թագա-
ւորը Տէրոջմով երդում ըրաւ ,
ու ըսաւ . ՚՚Աստուած ինծի այս-
պես՝ ու ասկէ աւելի ընէ , որ
Ադոնիա աս խօսքը իր կենացը
24 դէմ խօսեր է . Եւ հիմա ղիս հաս-
տատող , ու զիս իմ հօրս Դաւի-
թին աթոռը նստեցընող , և ՚՚իր բ-
սածին պէս՝ ինծի տուն շինող Տէ-
րը կենդանի է , որ Ադոնիան այսօր
25 պիտի մեռցուի ։ Ու Սողոմոն Թա-
գաւորը՝ Յովհադայի որդին Բա-
նեան խրկեց . ու զարկաւ զանիկայ ,
որ մեռաւ ։
26 Եւ Թագաւորը Աբիաթար քա-
հանային ըսաւ . ՚Անաթովթ՝ քու
ագարակդ դնա . քանզի դուն մեռ-
նելու արժանի ես , բայց այսօր քեզ
չեմ մեռցներ . +որովհետև իմ հօրս
Դաւիթին առջևը Տէր Եհովային
տապանակը վերցուցիր . °ու իմ
հօրս ամէն քաշած նեղութիւններ-
27 րուն մասնակից եղար ։ Ու Սողո-
մոն՝ Աբիաթարը Տէրոջը քահանա-
յութենէն հանեց . որ Սիլովի մէջ
Հեղիին տանը համար ՚Տէրոջը ը-
սած խօսքը կատարուի ։
28 Եւ ասոր լուրը մինչև Յովաբին հա-
սաւ . (քանզի Յովաբ Թէպէտև
Աբիսողոմին հետևող չէր , բայց
՚՚Ադոնիային հետևող եղաւ .) ու
ան առենը Յովաբ Տէրոջը խորանը
փախաւ , ու Բսեղանին եղջիւրները
ԲԳԼ · ա · 50 ։ 29 բռնեց ։ Եւ Սողոմոն Թագաւորին
իմացուցին թէ՝ Յովաբ Տէրոջը խո-
րանը փախաւ , և ահա անիկայ սե-
ղանին քովը է . ու Սողոմոն՝ Յո-
վհադայի որդին Բանեան խրկեց ,
ու ըսաւ . Գնա՝ անիկայ զարկ ։
30 Եւ Բանեա Տէրոջը . խորանը Յով-
բէն դնաց , ու անոր ըսաւ . Թա-
գաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Դուրս ե-
լիր . ու անիկայ ըսաւ . Չէ , ես
հոս . պիտի մեռնիմ . ու Բանեա՝
Թագաւորին պատմեց ու ըսաւ .
Յովաբ այսպէս ըսաւ , ու ինծի
31 այսպէս պատասխան տուաւ ։ Եւ
Թագաւորը անոր ըսաւ . ՚Անոր ը-
սածին պէս ըրէ , ու զանիկայ մեռ-
ցուր , և զանիկայ թաղէ . Տոր իմ
վրայէս , ու իմ հօրս տանը վրայէն
Յովաբին Թափած անմեղ արիւնը
32 վերցրնես ։ Եւ Տէրը Բանոր Բ-
արիւնը անոր գլուխը դարձընէ .
որովհետև անիկայ առանց իմ հօրս
Դաւիթին գիտութենէն՝ երկու
իրմէ արդար Ղու աղէկ մարդիկնե-
րուն , Իսրայէլի սպարապետին՝
Ներներան Աբենների , ու Յուդայի
սպարապետին՝ ՚Յեթերեան Ամե-
սայիին վրայ յարձակեցաւ , ու զա-
ԲԳԼ · ա · 7 ։ նոնք սրով մեռցուց ։ Ուստի անոնց
արիւնը Յովաբին գլուխը ու անոր
Բ սերունդին գլուխը դառնայ յա-
ւիտեան . ՚բայց Դաւիթին՝ ու ա-
նոր սերունդին՝ և անոր տանը՝ ու
անոր աթոռին՝ Տէրոջը կողմանէ
յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ ։
34 Եւ Յովհադայի որդին Բանեան ե-
լաւ , ու անոր վրայ յարձակեցաւ .
ու զանիկայ մեռցուց . և անիկայ
անապատին մէջ՝ իր տունը Բա-
35 ղուեցաւ ։ Ու Թագաւորը անոր

Ն · ք · ՁՓ · 1014

ՂՄՆ · իԹ · 6 · Բ Թագ · ԺԸ · 24, 29 ։
ՀՄԹ · իր · 20, 23 ։ Բ Թագ · ԺԸ · 24 ։
ՂՄԹ · Ե · 31—35 ։
ՂԳԼ · ա · 7 ։
Բ ԳԼ · ա · 50 ։
ՂԵԼ · իա · 14 ։
ՂԹՈՀ · լԸ · 33 · Բ ՕՐ · ԺԹ · 13 · իա · 8 · 9 ։
ՂԴԱՏ · Թ · 24 · 57 · Սաղ · է · 16 ։
ՂՐՄՆ · իա · 13 ։
ՂՐԹագ · գ · 27 ։
ՂՐԹագ · ի · 10 ։
ՂՐԹագ · գ · 29 ։
ԺՆԱԿ · իԸ · 5 ։

տեղը զօրքերուն վրայ՝ Ցովիադայի որդին Բանեան դրաւ . ու Թագաւորը Սադովկ քահանան Աբիաթարին տեղը դրաւ ։

36 Եւ Թագաւորը Իսրայէլ խրկեց , Եսեմին կանչեց , ու անոր ըսաւ . Քեզի Երուսաղէմի մէջ տուն մը շինէ , ու հոն նստի , ու անկէ՝ ասդին

37 կամ անդին չերթաս . Քանզի աղէկ գիտնաս որ , թէ որ երթաս , ու ծկգրոն հղդզատը անցնիս , նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս . Ի՞ւր քու արիւնդ քու գլուխդ պիտի

38 ըլայ ։ Եւ Սեմէի՝ Թագաւորին ըսաւ . Ա՛ս խօսքդ բարի է . իմ Թագաւոր տէրս ինչպէս որ ըսաւ , քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ ։ Ուստի Սեմէի շատ օրեր Երուսաղէմի մէջ նստաւ ։

1011

39 Ու իրեք տարիէն ետքը Սեմէիին երկու ծառաները Գեթի Թագաւորին՝ Մաաքայի որդւոյն Ականուսին քովը փախան . ու Սեմէիին իմացուցին՝ ըսելով . Ահա քու ծա-

40 ռաներդ Գեթի մէջ են ։ Եւ Սեմէի գնաց , ու իր էշուն համեցը դրաւ , ու իր ծառաները փնտռելու համար Գեթ գնաց Անքուսին քովը . և Սեմէի գնաց՝ ու իր ծա-

41 ռաները Գեթէն բերաւ ։ Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղէմէն Գեթ երթալը ու դառնալը Սողոմոնին

42 պատմեցին , Ան ատենը Թագաւորը խրկեց , ու Սեմէին կանչեց , ու անոր ըսաւ . Չէ՞ որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել տուի , և քեզի վկայութիւն ըրի ու ըսի թէ , Աղէկ գիտնաս որ երթալէդ եւած ու ասդին կամ անդին գացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս . ու դուն ինծի՝ Լսած խօս-

43 քդս բարի է՝ ըսիր . Ուրեմն ինչու համար Տէրոջը երդումին ու քեզի տուած պատուէրիս չպահեցիր ։

44 Թիւն չըրիր ։ Եւ Թագաւորը Սեմէիին ըսաւ . Դուն իմ հօրս Դաւիթին դէմ քու ըրած չարութիւնդ գիտես , *որուն քու սիրտդ ալ կը վկայէ՝ . ուստի Տէրը

45 պիտի դարձնէ . Բայց Սողոմոն Թագաւորը օրհնեալ , ու Դաւիթին աթոռը Տէրոջը առջեւը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլայ ։

46 Եւ Թագաւորը Ցովիադայի որդւոյն Բանեային հրաման տուաւ . ու անիկայ ելաւ , ու զարկաւ զանիկայ , որ մեռաւ ։ Եւ Թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ ։

Գ Լ · Գ

1 Սողոմոն՝ Փարաւոնին աղջիկը իրեն կնիկ կառնէ ։ 2 Բարձր տեղերը զոհ մատուցա-

նելը սովորութիւն ըլլալով՝ Սողոմոն Գարաւոնի մէջ զոհեր կը մատուցանէ ։ 5 Սողոմոն Գաբաւոնի մէջ՝ Աստուծոյ առաջերեան բաներէն՝ իմաստութիւնը ընտրելուն համար , իմաստութիւն՝ հարստութիւն ու պատիւ կը ստանայ ։ 16 Սողոմոն երկու պոռնիկ կնիկներուն դատաստանը իմաստութեամբ կտրելուն համար՝ խիստ անուանի կ՚ըլլայ ։

1 Ու Սողոմոն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին հետ խնամութիւն ըրաւ , ու Փարաւոնին աղջիկը առաւ , ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը բերաւ , մինչև որ իր տունը ու Տէրոջը տունը , ու Երուսաղէմին չրջակայ պարիսպը շի-

2 նեց լմընցուց ։ Ազակայն ժողովուրդը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր . քանզի մինչև ան օրերը Տէրոջը անունը տուն չինուած չէր ։

3 Եւ Սողոմոն Տէրը կը սիրէր , ու իր հօրը Դաւիթին կանոնները վրը կը քալէր . միայն թէ բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցա-

4 նէր ու խունկ կը ծխէր ։ Եւ Թագաւորը Գաբաւոն գնաց , որ հոն զոհ մատուցանէ . քանզի մեծ բարձր տեղը անիկայ էր . Սողոմոն ան ուղտերին վրայ հազար ողջակէզ

5 զոհեց ։ Ո՞ Տէրը Սողոմոնին Գաբաւոնի մէջ երազով . և Աստուած ըսաւ . Հան մը խնդրէ , որ քեզի տամ ։ Ու

6 Սողոմոն ըսաւ . Դուն քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր , ինչպէս որ անիկայ ձքու առջեւդ ճշմարտութեամբ , արդարութեամբ և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց , ու անոր՝ ասմեծ ողորմութիւնը պահեցիր , ուՀիր աթոռը նստող որդի մը տուիր անոր , ինչպես որ այսօր կ՚երեւայ ։

7 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած իմ , դուն քու ծառադ՝ իմ հօրս Դաւիթին տեղը Թագաւոր ըրիր . հրայց եմ պզտիկ տղայ մըն եմ .

8 Ելլել ու մտնել չեմ գիտեր . Ու քու ծառադ քու ընտրած ժողովուրդիդ մէջն է , որ անիկայ շատ եւոր՝ Համրելու ու անհամար ժողո-

9 վուրդ մըն է ։ Ուստի քու ծառայիդ Իմաստուն սիրտ տուր , որ քու ժողովուրդդ դատե , ու Ընարին ու չարը որոշէ . քանզի աս քու մեծ ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ

10 դատել , Եւ աս խօսքը՝ Սողոմոնին աս բանը խնդրելը՝ Տէրոջը աչքերուն հաճոյ երեցաւ ։

11 Ու Աստուած անոր ըսաւ . Որովհետեւ աս բանը խնդրեցիր , ու Քեզի շատ օրեր չխնդրեցիր , ու քեզի հարստութիւն չխնդրեցիր , ու քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր , հապա իրաւունքը

Ն · ք · դէ · 1014

*ԵԲՐ · լա-լու
ա Ցօհ · ե · 14 · 15 ·
Լ Գլ · դ · 29, 30 · 31 · ե · 12 · ժ · 24 · ժող · ա · 16 ·
ղ Մաա · ղ · 33 · եփս · գ · 20 ·
Լ Գլ · դ · 21, 24 · ժ · 23, 25 · ը · Առակ · գ · 16 ·
ա Գլ · ժե · 5 ·
ա Սաղ · ղա · 16 · Առակ · գ · 2 ·
Է Ցօհ · խա · 7 ·
ա Ցօհ · խ · 20 · Գլ · ը · 65 · Եփ · ա · 3 · Դան · ե · 1 · Մար · զ · 21 ·
բ Թես · իէ · 2 ·

* իմանալու իմաստութիւն խնդրե-
12 ցիր · "Ահա քու խօսքիդ պէս
ըրի · Ահա քեզի իմաստուն ու
հանճարեղ սիրտ տուի , այնպէս
որ՝ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը
եղած չէ , ու քեզմէ ետքն ալ քու-
13 նմանդ պիտի չելլէ · Նաև ՚ի քու
չհնդրածդ ալ՝ քեզի տուի , թէ
Հարստութիւն և թէ փառք ·
այնպէս որ՝ քու կեանքդ բոլոր օրե-
րուն մէջ՝ թագաւորաց մէջ քեզի
14 պէս մէկը չգտնուի եւ թէ որ
իմ ճամբաներուս մէջը քալես՝ իմ
հրամաններս ու պատուիրանքներս
պահելով , "ինչպէս որ քու հայրդ
Դաւիթ քալեց , ան ատենը "քու
15 օրերդ պիտի չատցընեմ : Ու Սո-
ղոմոն Հարթընցաւ , և ահա երազ
էր · ու Երուսաղէմ գնաց , ու Տէ-
րոջը ուխտին տապանակին առջևը
կայնեցաւ , և ողջակէզները մատուց ,
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ , ու
Ժիր բոլոր ծառաներուն կուչունք
ըրաւ :
16 Ան ատենը երկու պոռնիկ կիսկ-
ներ թագաւորին եկան , ու Ք անոր
17 առջևը կայնեցան : Եւ կիսկներէն
մէկը ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ , "ըրէ՛
ինծի . ես ու աս կիսկը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք . ու Նայն տանը
մէջ ատոր քովը պէտ մը ծնայ ;
18 եւ իմ ծնանելուս երրորդ օրը՝ աս
կիսկին ալ պէտ մը ծնաւ . ու մենք
մէկտեղ էինք . տանը մէջ մեր հե-
տը օտար մարդ չկար . հապա տա-
նը մէջ մենք երկուքնիս միայ էինք :
19 Եւ աս կիսկը տղան գիշերով մե-
ռաւ . քանզի ասիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ . Ու կէս գիշերուն ե-
լաւ , և քու աղախինիդ քնացած
առնիը՝ իմ տղաս քովէս առաւ ,
ու զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց ,
ու իր մեռած տղան իմ ծոցս պառ-
21 կեցուց : Ու երբոր առաւօտուն ե-
լայ , որ տղուս ծիծ տամ , ահա ա-
նիկայ մեռած էր . ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տղաս չէր :
22 Իսկ միւս կիսկը ըսաւ . Չէ · հա-
պա ողջ եղողը իմ տղաս է , ու մե-
ռածը քու տղադ է : Եւ ասիկայ
ըսաւ . Չէ · Հապա մեռածը քու
տղադ է , ու ողջ եղողը իմ տղաս
է . ու Թագաւորին առջևը այսպէս
23 կը խօսէին : Ան ատենը Թագա-
ւորը ըսաւ . Ասիկայ կ'ըսէ՝ իմ
տղաս աս ողջ եղողն է , ու մեռա-
ծը քու տղադ է . ու անիկայ կ'ը-
սէ՝ Չէ , Հապա մեռածը քու տղադ
24 է , ու ողջ եղողը իմ տղաս է . Եւ
Թագաւորը ըսաւ . Ինծի մէկ սուր
մը բերէք . ու Թագաւորին առջևը
25 սուր մը բերին : Եւ Թագաւորը
ըսաւ . Ողջ եղող տղան կտրեցէք ,
երկու կտոր ըրէք . ու կէսը մէկուն ,
26 ու կէսն ալ մէկալին տուէք : Ան
ատենը ողջ տղուն մայրը եղող
կիսկը՝ Թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տղուն վրայ շատ գո-
գալաբելուն համար , ասանկ ըսաւ .
Ո՛վ տէր իմ , "ըրէ՛ ինծի . ողջ
տղան անոր տուէք , ու զանիկայ
մի՛ մեռցընէք : Բայց միւսը ըսաւ .
Ո՛չ ինծի ըլլայ , ո՛չ քեզի . "անիկայ
27 ձեղքեցէք : Եւ Թագաւորը պա-
տասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ողջ
տղան աս կիսկանը տուէք , ու չըլ-
լայ որ զանիկայ մեռցընէք , "անոր
28 անոր մայրը ասիկայ է : Եւ բոլոր
Իսրայէլը Թագաւորին կարած դա-
տաստանը լսելով՝ Թագաւորէն
վախցան . քանզի տեսան որ անոր
վրայ "Աստուծոյ իմաստութիւնը
կայ՝ դատաստան ընելու համար :

Գ Լ · Դ

1 Սողոմոնին իշխանները · 7 Անոր տասներկու պաշտօնատարները՝ որոնք իրեն ոռճիկ կու տային : 20 · 24 Սողոմոնին Թագաւորու-թեանը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը : 22 Անոր ամէն օրուան ոռճիկը : 26 Անոր ախոռները : 29 անոր իմաստութիւնը :

1 Ու Սողոմոն Թագաւորը բոլոր
Իսրայէլի վրայ Թագաւոր էր :
2 Ու անոր իշխանները ասոնք էին .
Սադոկի որդին Ազարիան քահա-
3 նայ էր · †Սիսային որդիքը Ելիքո-
րէփը ու Աքիան ատենադպիրներ
էին . և "Աբիղուդի որդին Յովսա-
4 փատը յիշատակաց դպիր էր · Ու
Բ Յովհադայի որդին Բանեան զօրա-
քերուն վրայ էր . և Սադոկը ու
5 ‡Աբիաթարը քահանաներ էին · Ու
Նաթանի որդին Ազարիան Տա-
ղրաց գործակալներուն վրայ էր ·
ու Նաթանի որդին Զաբուդը ‡նա-
խարար ու Թագաւորին բարե-
6 կամն էր · Ու Աքիսարը տանը հը-
րամանատարն էր · ու Աբդայի որ-
դին Ադոնիրամ հարկերուն վրայ
էր :
7 Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք՝ Թագաւորը ու անոր
տունը կը կերակրէին . "կերակ-
րելը ամէն մէկուն՝ տարին մէկ ամիս
8 կ'իյնար : Եւ անոնց անուններն
ասոնք են . Եփրեմի լեռան մէջ՝
9 ‖Բէնհուրը · Մաքասի , Սաղարբինի ,
Բեթսամիսի , ու Ելօն Բեթհանա-
10 նի մէջ՝ §Բենդակերը · Արարովթի
մէջ՝ ‡Բենհեսեդը , որուն իշ վերա-
Բեբեր Սոքովը ու բոլոր Ոբերի Հե-
11 կիրը · Հոյոր Դովրի գաւառին մէջ՝
††Բենաբինադաբը · Սողոմոնին աղ-
ջիկը Տափաթը՝ ատոր կինին էր ·
12 Թանաքի ու Մակեդդովի մէջ , ու

Ն · ր · ջբ · 1014

ց Ցօհ · խդ · 30 · ես · խդ · 15 · Երեմ · լա · 20 · Ովս · ժա · ե ·

ա Ես · 9 · 11 · 12 ·

† Կ՚ · Սուսային · տես ա Մն · ժը · 16 ·
ա բ Թագ · ը · 16 · ի · 24 ·
Բ Գլ · բ · 35 ·
‡ Տես գլ · բ · 27 ·
ա Ժիր 7 ·
‡ Եբր · քահանայ · բ Թագ · ը · 18 · ի · 26 ·
Ե բ Թագ · ժե · 37 · ժղ · 16 · ա Մն · իէ · 33 · Ղկ · ե · 14 ·

§ Յ՚ · Ովրի որդին ·
§ Յ՚ · Դակոբի որդին ·
* Յ՚ · Հեսեդի որդին ·
††Յ՚ Աբինադաբի որդին ·

Ն·Ք·ԶԲ· 1014

Ցեզրայելին տակը՝ Սարթանին քովը եղող բոլոր Բեթսանին մէջ՝ ու Բեթսանէն մինչև Աբէլմաուլա , ա— մինչև Ցեկմաին անդին ,
13 քիղուդի որդին Բասանն . Ռամովթ գաղաադի մէջ՝ * Բէնգաբերը . Գաղաադի մէջ եղող Մանասեան Էայիրին գիւղաքաղաքները , ու Բասանի մէջ եղող ԸԱրգոլբի նահանգը , վաթսուն մեծ պարսպաւոր ու պղնձահիդ քաղաքները անոր ։
14 Ադդոյ Բէրքէէլին ։ Մանայիմի մէջ՝ Ախ-
15 դովի որդին Աբդիէլ . Նեփթաղիմի մէջ՝ Ա բրիմասը . ասիկայ ալ Սողոմոնին աղջիկը Բասեմաթը
16 կնիկ առաւ . Ասերի ու Բաալոթի մէջ՝ Քուսիի որդին Բասան .
17 Իսաքարի մէջ՝ Փարուայի որդին
18 Ցոլօսփատը . Բէնհամինի մէջ՝
19 Էլայի որդին Սեմհին . Գաղաադի երկիրը՝ ու Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ու Բասանի Ոգ թագաւորին Ներկիրը՝ Ուրիի որդին Գաբերը . ու ան երկրին մէջ Թ-ն մէկ գործակալ մը կար ։
20 Ցուդան ու Իսրայէլը շատուորութեան կողմանէ ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էին . էի՛ուտէին , կը իմէին , ու ուրախուէ-
21 Թիւն կ՚ընէին ։ Եւ Սողոմոն Լեռ-ը— գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը , ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը , Էբոլոր թագաւորութիւններուն վրայ կ՚իշխէր . և —ոոր Թ-ն ծաներ կը բերէին , ու Սողոմոնին ծառայութիւն կ՚ընէին՝ անոր կեանքը բոլոր օրերուն մէջ ։
22 Եւ Սողոմոնին մէկ օրուան ուռճիկը —ա էր . ևրսուն քոռ նաշիհ , ու
23 վաթսուն քոռ ալիւր , Տասը գեր արջառ , ու քսան արօտական արջառ , ու Հարիւր ոչխար . բաց Ի՛ եղջերուներէն , այծեամներէն , Էվհիերէն ու գիրցուցած թռչուն-
24 ներէն ։ Քանզի անիկայ Գետին բոլոր ասդիի կողմին՝ Թափսայէն մինչև Գազա՝ Գետին ասդիի կողմը եղող Էբոլոր թագաւորներուն վրայ կ՚իշխէր . ու Էիր բոլորտիքը եղողներուն հետ խաղաղութիւն ունէր ։
25 Եւ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Ցուդան ու Իսրայէլը՝ Դանէն մինչև Բեերսաբէէ , Ւիւրաքանչիւր մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը ապահովութեամբ Էկը նըստեր ։
26 Եւ Սողոմոն իր Էկառքի ձիերուն համար՝ չորեսուն հազար ախոռ ունէր , ու տասուերկու հազար
27 ձիաւոր ։ Եւ Դան գործակալները՝ ամէն մէկը իր ամսուն մէջ՝ Սողոմոն թագաւորը , ու Սողոմոն թագաւորին սեղանր բոլոր մօտեցող-
28 Ները կը կերակրէին՝ մէկ բան մը պակաս չընելով . Նաև ձիերուն ու ւերիվարներուն համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ամէն մէկը իր վրայ դրուած հարկին չափովը գարի ու յարդ կը բերէին ։
29 Եւ Աստուած Սողոմոնին իմաստութիւն ու խիստ շատ հանճար , և սրտի լայնութիւն տուաւ , ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ ։
30 Ու Սողոմոնին իմաստութիւնը՝ բոլոր Արևելեցիներուն իմաստութենէն , ու Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութենէն աւելի էր ։ Եւ
31 անիկայ Էամէն մարդոցմէ իմաստուն էր . Եզրահացի —Եթանէն , ու Մաուղի որդւոցմէն —Եմանէն , Քալքօլէն ու Դարդայէն Էմաթա—ե էր . ու բոլոր շրջակայ ազգերուն
32 մէջ անուանի եղաւ ։ Եւ Էանիկայ իրեք հազար առակ խօսեցաւ , ու —անոր երգերը հազար
33 ու հինգ էին ։ Եւ անիկայ ծառեբուն վրայ խօսեցաւ , Լիբանանի եղևինէն՝ մինչև պատի վրայ բուսնող զոպան . ու նաև անասնոց վրայ , Թռչուններու վրայ , սողուններու վրայ , ու ձուկերու-
34 վրայ խօսեցաւ ։ Եւ Էամէն ժողովուրդներէն , —ա— անոր իմաստութենը հաբա—ը լսող երկրին բոլոր թագաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը մտիկ ընելու կու գային ։

ԳԼ·Ե

1 Փիրամ չնորհաւորութեան համար՝ պատգամաւորներ խրկելով Սողոմոնին , կ՚իմանայ որ անիկայ Տէրոջը տաճար չինելու է · 6 և Սողոմոն կը խնդրէ որ աս չինութեանս հարկաւոր բաները փայտերը՝ Փիրամէ Ղոգայ ։ 7 Փիրամ գնաուած կը փառաւորէ Սողոմոնին համար , և անկէ իր բանաւնացը համար կերակուր խնդրելով , ինքն ալ անոր փայտեր կը խրկէ ։ 13 Սողոմոնին գործակատարներուն ու բանուորներուն թիւը ։

1 Եւ —Տիւրոսի Փիրամ թագաւորը իր ծառաները Սողոմոնին խրրկեց . քանզի լսեր էր որ անոր Հօրը տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր էին . Բ վասն զի Փիրամ միշտ Դաւիթը
2 կը սիրէր ։ Սողոմոն ալ Փիրամին
3 Ղրդ խրկեց , ու ըսաւ . Դուն գիտես որ իմ Հայրս Դաւիթ չկրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն շինել , Էան պատերազմներուն պատճառաւ՝ որոնք անոր բոլորտիքը պատեր էին , մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտքին թաթերուն տա-
4 կը գրաւ ։ Բայց հիմա իմ Տէր Աստուածս Էամէն կողմանէ ինծի հանդստութիւն տուաւ . թշնամի չկայ , ու ձախորդ պատահար մը չկայ ։
5 Ուստի ահա ես կ՚ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տուն մը շինեմ ,

Ն·Ք·ԶԲ· 1014

Ղեթ·ը· 14 ։ Մկբ· ա· 13 ։

* Գլ·Ե·12 ։

Ղ Ծն·իե·6 ։ Ղ Տես Գօր· է· 22 ։

Ղ Գլ·գ·12 ։ —ամն·ժե· 19 ։ Սաղ· ՃԹ·ին վերնագիրը ։

Տես ամն· բ· 6 ։ գ· 33 ։ ժե· 19 ։ Սաղ· ՃԸ·ին վերնագիրը ։

Ղ Ելակ·ա· 1 ։ Ծող· ԺԲ· 9 ։

Ղ Երգ·ա· 1 ։

Բ Գլ·Ժ·1 ։ Բ Մն· Թ· 1 · 23 ։

— Հմր 10 · 18 ։ Բ Մն· Բ· 3 ։

Բ Բրենաք·ե· 11 ։ Բ Մն· Ժ·1 ։ Ա-մոլ·ա·9 ։

Ղ Բ Մն· Բ· 3 ։

Ղ ամն·իր· 3 ։ իբ· 3 ։

Ն · ք · ՁԲ · 1014

Եր Թագ · է · 13 · ա ՄՆ · ԺԷ · 12 · Իր · 10 ։

Ը Ր ՄՆ · բ · Տ · 19 ։

Ի ՄՆ · բ · 16 ։

Ժ Տ՚ես Եզր · գ · 7 · Ե՛ · ԺԷ · ԻԷ · 17 · Գոր · Ժբ · 20 ։

Ի Տ՚ես Բ ՄՆ · բ · 10 ։

* ՆԵՐ · քսան քոռ ծե՛ ծուած եղ

Ւ ԳԼ · փ · 12 ։

† Պ—՛ մարդասպարակ

Ն ԳԼ · գ · 6 ։

Ծ Գ՛ · Թ · 21 · Բ ՄՆ · բ · 17 · 18 ։

Ի ՄՆ · ԻԲ · 2 ։

Հ Եզեկ · ԻԷ · 9 ։

ԵՒ ինչպէս որ Տէրը իմ հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով . Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ , անիկայ 6 իմ անունս տուն պիտի շինէ ։ Ու հիմա հրաման ըրէ , որ ինծի համար Լիբանանէն եղևիններ կտրեն . ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան . և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն ըսածիդ պէս՝ քեզի կու տամ . քանզի դուն դիտես որ՝ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ ։ 7 Ու երբոր Քիրամ՝ Սողոմոնին խօսքերը լսեց , շատ ուրախացաւ , ու ըսաւ . Այս մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ ։ 8 Եւ Քիրամ՝ Սողոմոնին խրթին կեց՝ ըսելով . Ինծի խրկած խօսքդ լսեցի . ես եղևնափայտի ու մայր փայտի համար քու ամէն կամքդ 9 պիտի կատարեմ ։ Իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջեցընեն . ու ես զանոնք լաստեր չինելով , մինչև ինծի ցուցուցած տեղդ՝ ծովէն տանիմ , և հոն զանոնք քակեմ , ու դուն վերցընես . դուն ալ իմ տանս պաշար տալով՝ իմ կամքս 10 կատարես ։ Եւ Քիրամ՝ Սողոմոնին ուզածին չափ եղևնափայտ ու մայր 11 փայտ կու տար ։ Ու Սողոմոն՝ Քիրամին տանը համար քսան հազար քոռ ցորեն , ու *երկու հարիւր մար մաքուր եղ՝ պաշար կու տար ։ Սողոմոնը Քիրամին՝ տարուէ տարի 12 ասանկ կու տար ։ Եւ Տէրը Սողոմոնին իմաստութիւն տուաւ , Ինչպէս որ անոր խոստացեր էր . ու Քիրամին ու Սողոմոնին մէջտեղը խաղաղութիւն կար . ու երկուքն դաշնակցութիւն րրին ։

13 Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն †մարդ ժողվեց . ու ժողվածը երեսուն հազար մարդ եղաւ ։ 14 Եւ զանոնք յայնորդաբար՝ ամիսը տասնական հազար հատի Լիբանան կը խրկէր , որ‖ ամիս մէկ ամիս Լիբանանը կը կենային , ու երկու ամիս իրենց տունը . ու Ադոնիրամ ‖ 15 մարդահարկին վրայ էր ։ Եւ Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռնակիր , ու լեռը ութսուն հազար 16 փայտ կտրող ունէր , բացի Սողոմոնին իրեք հազար հարիւր գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բանող ժողովուրդին վրայ 17 կ՚իշխէին ։ Եւ թագաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն , որ տանը հիմը հատ— 18 շուած քարերով դնեն ։ Ու Սողոմոնին վարպետները , ու Քիրամին վարպետները , և Գեբալացիք՝ փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին՝ տանը շինութեանը համար ։

Գլ · Զ

1 Սողոմոնի տաճարին շինութիւնը · 5 անոր սենեակները · 11 Աստուծոյ խոստումը անոր վրայով · 15 Տաճարին ձեղունը ու զարդերը · 23 քերովբէները · 31 դռները · 36 գաւիթը · 37 Տաճարին շինութեանը ժամանակը ։

Ն · ք · ՁԲ · 1014

1 Ու Իսրայէլի որդւոցը եգիպտոսի երկրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին , ՚ի՚ Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին , Զիւս ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ Բ Տէրոջը տունը ‡ շինելու սկսաւ ։

1012

՚ի՚ Մն · գ · 1 , 2 ։

Բ Գոր · է · 47 ։ ‡ Եբր · կը շինէր ։

2 Եւ Սողոմոն թագաւորին Տէրոջը համար շինած †տանը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն , լայնութիւնը քսան , ու բարձրութիւնը 3 երեսուն կանգուն էր ։ Եւ Տանը տաճարին առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ուներ , ‡ տանը լայնութեանը չափ էր . ՚ի՚ անոր լայնութիւնը տանը առջևէն՝ տասը 4 կանգուն էր ։ Եւ տանը ‖ վանդակ 5 կապատ պատուհանները շինեց ։ Ու տանը պատին բոլորտիքը՝ տանը պատին կցուած ¶ դատիկոններ շինեց , թէ տաճարին և թէ դարիրին բոլորտիքը . և յատակ շուրջանակի 6 սենեակներ շինեց ։ Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կանգուն , ու միջինը վեց կանգուն , ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կանգուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը միջոցներ ձգեց գերաններէը հեծցընելու համար , 7 որ տանը պատին մէջը չմտնեն ։ Ու երբոր Ն տունը կը շինուէր , քարահանքին մէջ պատրաստուած քարերով կը շինուէր . այնպէս որ անոր շինուած աեանը՝ մուրճի , կամ տապարի , և յարդիէ երկաթէ գործիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ ։ 8 Միջին կարգին դուռը՝ տանը §ձախ կողմն էր . ու շրջանակաւոր սանդուխներով միջին կարգը , ու միջին կարգէն երրորդ կարգը կ՚ելլէին ։ 9 Եւ տունը շինեց , ու զանիկայ յմնդցուց . ու տանը ձեղունը եղևնափայտի տախտակներով դրուագաց ։ 10 Ջարդ շինեց ։ Եւ բոլոր տանը վրայ *սենեակներուն կարգը՝ հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց . ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր ։

Ը Մն · բ · 16 ։

‖ Պա՛ · Ներսէն լայն դուրսէն նեղ · տես Եզեկ · խ · 16 · խա · 16 ։

¶ Տ՚ես Եզեկ · խա · 6 ։

Ի Մն · բ · 3 , 4 ։ Ե Մր 16 , 19 , 20 , 21 , 31 ։

Ն Տ՚ես բՕր · իէ · 5 , 6 ։ Գ Լ · ե · 18 ։

§ Ցո՛ · հարաւային ։

Ե Մր 14 , 38 ։ 1005

* Պա՛ · շրջանակը

11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին եւ 12 ըսաւ՝ ըսելով . Ինչ որ դուն այս տունը կը շինես , եթէ որ իմ կանոններովս քալես , ու իմ դատաստաններս ի դործ դնես , և իմ բոլոր պատուիրանքներս պահես՝ ա—

Ը Գ Լ · բ · 4 · Թ · 4 ։

Ն·Ք·ԳՁ·
1005

Ք ր թ ա գ · է · 13 : ա Մ Ն իբ · 10 : ֆ Ե լ · ի ե · Տ : Ղ Ա · իզ · 11 : բ Կ ր · գ·16: Ցայ· իա · 3 :

ֆԲՕ·լա·6: Ե Հ Ջ ր 38 : Ի Հ Ջ ր 16 :

Նոյնց մէջը քալելով , ան ատենը քու վրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝ Ի որ քու Հօրդ Դաւիթին խօսեր

13 եմ . Ու ֆ Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ , ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլը ։ պիտի չԼքողեմ ։

14 Ե Եւ Սողոմոն տունը շինեց , ու

15 զանիկայ լմընցուց : Ու տանը պատերը անոր ներսի դիէն՝ Էյատակէն մինչև պատերուն վերի ծայրը , եղև նափայտի տախտակներով շինեց . այ ա ե ներսի դին փայտով ծածկեց . ու տանը յատակը մայր փայ-

16 տի տախտակներով պատեց : Եւ տանը ետևի կողմէն քսան կանգուն՝ յատակէն մինչև պատին ֆայբը , եղևնափայտի տախտակներով շինեց . ու ան ներսի միջոցը դաբիրին՝ այ ա ե ֆ սրբուԼեանց սրբուԼիւն

17 նին համար շինեց : Բայց տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը քառասուն

18 կանգուն էր : Եւ տանը մէջ եղող եղևնափայտերուն վրայ՝ գնդակներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրուած էր . ա ա ամէնը եղևնափայտ ըլլալով , ամենևին քար մը չէր ե-

19 րևար : Եւ դաբիրը ներքին տանը մէջ պատրաստեց , որ հոն Ցէրոնը

20 ուխտին տապանակը դնէ : Ու դաբիրին երևսը քսան կանգուն երկայն էր , և անոր լայնուԼիւնը քսան կանգուն էր , ու բարձրուԼիւնը քսան կանգուն էր . և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց . եղևնա-

21 փայտէ սեղանն ալ պատեց : Ուստի Սողոմոն տանը ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց . ու դաբիրին առջևը՝ ոսկի շղԼաններով Ել վ ր ֆ ա ր մը անցուց , և զանիկայ ոսկիով

22 պատեց : Ու բոլոր տունը ոսկիով պատեց առանց տեղ մը ձգելու . և դաբիրին քովի Ե բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց :

23 Եւ Դաբիրին մէջը՝ *նոճիէ հերկու քերովբէները շինեց . ա ա անոնց երկայնուԼիւնը տասը կանգուն էր :

24 Եւ քերովբէին մէկ թևը հինգ կանգուն , ու քերովբէին մէկալ թևը հինգ կանգուն էր . Ել թևին ծայրէն մինչև Ել ա Ել թևին ծայրը տասը

25 կանգուն էր : Ու մէկալ քերովբէին ալ՝ տասը կանգուն էր . երկու քերովբէներուն չափը ու ձևը

26 մէկ էր : Մէկ քերովբէին բարձրուԼիւնը տասը կանգուն էր , ու մէկալ քերովբէինն ալ նոյնչափ էր :

27 Ու քերովբէները ներքին տանը մէջ դրաւ . ու ֆ քերովբէները իրենց թևերը կ'երկընդրնէին . մէկուն թևը մէկ պատին կը դպչէր , ու մէկալ քերովբէին թևը մէկալ պատին կը դպչէր . և անոնց Ել ա Ել թևերը տանը մէջտեղը թև թևի կը

28 դպչէին : Ու քերովբէները ոսկիով պատեց :

29 Եւ տանը բոլոր պատերուն վրայ՝ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ քանդակաձև փորագրեց , թէ ներսի կողմը և թէ

30 դուրսի կողմը : Ու տանը ներսի ու դուրսի յատակը ոսկիով պատեց :

31 Եւ դաբիրին դրանը նոճիէ փեղկեր շինեց , ա ր ա ֆ դրանդիքներով մէկտեղ պ ա ֆ ի հինգերորդ մ ա ա

32 Ե ի : Ու նոճիէ շինուած երկու փեղկերուն վրայ՝ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկները փորագրեց , և ղ ա ա ոսկիով պատեց , քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածելով :

33 Նոյնպէս ալ տաճարին դրանը ըրաւ . նոճիէ դրանդիքներ շինեց ,

34 ա ր ա ֆ պ ա ֆ ի չորրորդ մ ա ա Ե ի : Ու դրանը երկու փեղկերը մայր փայտէ էին . մէկ Հփեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը ծալլուէր , ու մէկալ փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը

35 ծալլուէր : Եւ անոնց վրայ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց . և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց :

36 Ու ներքին գաւիԹը իրէք կարգ տաշուած քարերով , ու մէկ կարգ եղևնափայտի † Հ է ծ ա ն ե ր ով շինեց :

37 ֆ Ցէրոնը տանը հիմը՝ չորրորդ տարին Զիւ ամսուն մէջ դրուե-

38 ցաւ . Ու մ ե տասանեորդ տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ուԹերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամեն բաներովը լմընցաւ : Ե յ ս պ ե ս ֆ է օ Թ ը տարուան մէջ շինեց անիկայ :

Գ Լ · Է

1 Սողոմոն տանը , 2 Լիբանանի անտառին տունը , 6 սիւներուն սրահին , 7 դատաստանի սրահին , 8 ու Փարաւոնի աղիկին տանը շինուԹիւնը : 13 Երկու սիւները , 23 ձուլածոյ ծովը , 27 տասը մեքենովՀները , 38 տասը աւազաններէրը : 40 և բիւրը կատարները՝ որոնք Քիւրամ շինեց :

1 Ու Սողոմոն իր տունը ա տասուներեք տարուան մէջ շինեց . ու ա ա ա ն լմընցուց իր բոլոր տունը :

2 Եւ Լիբանանի անտառին տունն ալ շինեց . երկայնուԹիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնուԹիւնը հիսուն կանգուն , ու բարձրուԹիւնը երեսուն կանգուն . չորս կարգ եղևնափայտէ . սիւներու վրայ շինէց , ու սիւներուն վրայ եղևնափայտէ հե-

3 ծաններ ծ ր ա ա . Ու նաև եղևնափայտէ յարկ մը շինեց ան զերան-

Ն·Ք·ՂԲ·
1005

1005 էն մինչև 992

ա Տես Գլ· Թ · 10 : բ Մն · ը · 1 :

Ե Ե լ · ի ե · 20 : Լ է · 9 : բ Մ ա · ե · 8 :

Ղ Ե զ է կ · խ ա · 23 , 24 , 25 :

† Կամ՝ տաշուած կռնակներով

ֆ Հ Ջ ր 1 :

Ձ Ե լ · Լ · 1 , 3 ; 6 :

* Կամ՝ վայրենի ձիթենիէ , Ե ծ բ · իշալի փայտէ

Հ Ե լ · Լ է · 7 , 8 , 9 : բ Մ ն · գ · 10 , 11 , 12 :

ֆ Բազդաւէ՝ Հ Ջ ր 1 :

Ն · ք · գՓ · 1005

Ներուն վրայ , որոնք քառասնօրեայ հրնդ սիւներու վրայ էին . — անանդ
4 կարգը տասնուհինդ էր ։ Եւ իրեք կարդ իրարու դիմացէ դիմաց շաբուած վանդակաւոր պատուհաններ կային ։ Ու բոլոր դռները ու դրանդիքները քառակուսի էին . և վանդակաւոր պատուհանները իրարու դիմացէ դիմաց իրեք կարդ էին ։
6 Եւ սիւներուն սրահը շինեց . երկայնութիւնը յիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը երեսուն կանգուն . ու անոնց առջևը սրահ մը՝ ու անոնց առջևը սիւներ ու ՚սանդուխ մը
7 կար · Նաև աթոռին սրահը շինեց , ուր որ դատաստան կ'ընէր . — — Ղէյ-ս առեանի սրահ կ'ըսուէր . ու անիկայ յատակէն մինչև †ձեղունը եղևնափայտով ծածկուած էր ։
8 Եւ իր նստած տանը — ՚ջը ասդործիս պէս ուրիշ գաւիթ մը կար , տանը ու սրահին մէջտեղը . ու փարաւոնին աղջկանը համար՝ Բորն որ Սողոմոն իրեն ինկ առեր էր , ասոր սրահին պէս տուն մը շինեց ։
9 Նեց · Ասոնց ամէնը՝ ներսէն ու դուրսէն , և հիմէն մինչև առաստաղը , ու դուրսի կողմէն մինչև մեծ գաւիթը , տաշուած քարերու չափով՝ սղոցած ազնիւ քարերով
10 շինուած էր ։ Հիմն ալ թանկագին քարերէ էր . մեծ քարերէ՝ տասը կանգուն քարերէ , ու ուրիշ կանգուն քարերէ ,
11 գուն քարերէ էր ։ Ու վերը տաշուած քարերուն չափովը՝ ազնիւ
12 քար ու եղևնափայտ էր ։ Եւ մեծ գաւիթին չորս կողմ՝ ու Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը և տանը ՚սրահը՝ իրեք կարդ տաշուած քարերով ու մէկ կարդ եղևնափայտի հեծաններով շինուած էր ։
13 Եւ Սողոմոն թագաւորը մարդ խրկեց , ու Տիւրոսէն Ք ֆիրամը
14 բերել տուաւ . Ի Անիկայ Նեփթաղիմի ցեղէն որբևարի կնկան մը որդի էր , ու Հանոր հայրը Տիւրացի պղնձագործ մըն էր . և ե — մարդը՝ պղնձէ ամէն տեսակ գործքերը գործելու մեծ հմտութիւն , խմաստութիւն ու գիտութիւն ունէր . և Սողոմոն թագաւորին եկաւ , ու անոր ամէն գործերը կատարեց ։
15 Եւ — էյ-ս Հպղնձէ երկու սիւն ձուլեց . մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուութ կանդուն , ու շրջապատը տասներկու կանգուն էր . — ՚պ-ես երկրորդ սիւնին — ը ։
16 Եւ սիւներուն գլուխը դնելու համար՝ պղնձէ երկու խոյակ ձուլեց . մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու մէկալ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն ։
17 Գուն էր , եւ սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ խոյակին համար եօթը՝ ու մէկալ խոյակին համար եօթը ցանցակերպ — շղթայագործ հիւսուած զարդեր ։
18 Դեր ընէց , Այսպէս սիւները շինեց . ու մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի երկու կարգ նռներ շարեց , որ ո՞նէն գլուխը եղած խոյակը նուռերով ծածկուի . մէկալ խոյակին ալ այնպէս ըրաւ ։
19 Եւ սրահին մէջի սիւներուն գլուխը եղող խոյակները չորս կանգուն էին՝ շուշանաձև շինուած
20 նուաճքով , Ու երկու սիւներուն վրայի խոյակներուն , ու ցանցաձև կերպ զարդին մօտ եղող փորին վրայէն ալ նռներ կար . ու ‡երկու խոյակներուն՝ վրայ Բ կարդով շարուած երկու հարիւր նուռ կար ։
21 Եւ սիւները †տաճարին սրահին մէջը կանգնեց . ու աջ կողմի սիւնը կանգնելով , անոր անունը ‖Յաբին կոչեց , ու ձախ կողմի սիւնը կանգնելով , անոր անունը §Բոոզ կոչեց ։
22 Ձեղ · Եւ սիւներուն գլխուն վրայ շուշանաձև գործ էր . այսպէս սիւներուն գործը լմընցաւ ։
23 Եւ Նծովը ձուլածոյ շինեց . ու մէկ շրթունքէն մինչև մէկալ շրթունքը տասը կանգուն էր , ու բոլորաձև էր . և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու անոր շրջայատը երեսուն կանգուն էր ։ Ու անոր շրջաթունքին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն դնդակներ շարուած էին . Նծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ՝ տասնական ֆ՞ռ-ի՞էր կար . ու դնդակները երկու կարդ էին , որոնք Նովը ձուլած ատէնին ձուլեր
25 էին ։ Ան-էյ-ՙ տասներկու եզներ վրայ կը կենար . ո՞ր իրեքը դէպ ի հիւսիս . իրեքը դէպ ի արևմուտք . իրեքը դէպ ի հարաւ , ու իրեքը դէպ ի արևելք կը նայէին , ու Նծովը անոնց վրայ էր . և ամէնուն ետևի կողմը դէպ ի ներս
26 ՚ըյ-ՙ էր ։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր , և շրջաթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր , ու վրան շուշանի ծաղիկներ շինուած էր ։ Ի երկու հազար մար կ'առնէր ։
27 Եւ պղնձէ տասը ‖ մեքենովթի շինեց . ո՞չ մէկ մեքենովթին երկայնութիւնը չորս կանգուն , ու լայնութիւնը չորս կանգուն , և բարձ-
28 րութիւնը իրեք կանգուն էր ։ Ու մեքենովթիները այսպէս շինուած էին , անոնք սպառուածներ ունէին , և սպառուածները եզերքներուն
29 մէջտեղն էր ։ Ու եզերքներուն մէջտեղը եղող սպառուածներուն

Ն · ք · գՓ · 1005

" Կ՞ի վայրագաւիթի

† Եբբ · յատակը

Բ Գլ · գ · 1 ։ ր Մն · բ · 11 ։

ֆ Ցօհ · ժ · 23 ։ Գար · գ · 11 ։

Ք ր Մն · գ · 11 ։ Տէս Հեր 40 ։

Ի ր Մն · բ · 14 ։

Ղ ր Մն · գ · 16 ։

Ի Եզ · լա · 3 ։ ղ · 1 ։

ը գ Թագ · իէ · 17 ։ ր Մն · գ · 15 ։ գ · 12 ։ Եբեմ · ծր · 21 ։

‡ Կ՞ի երկրորդ խոյակին

Ը Տ՚ես ր Մն · գ · 16 ։ գ · 13 ։ Երեմ · ծր · 23 ։

ժ ր Մն · գ · 17 ։

Է Գլ · ը · 3 ։

‖ Յ՚ պիտի հաստատէ ։

§ Բ՚ անոր մէջը զօրութիւն ։

Ե գ Թագ · իէ · 13 ։ ր Մն · գ · 2 ։ Երեմ · ծր · 17 ։

Ի ր Մն · գ · 3 ։

Ժ ր Մն · գ · 4 ։ 5 · Երեմ · ծր · 20 ։

ֆ Տ՚ես ր Մն · գ · 5 ։

ֆ Յ՚ խարիսխ , կ՞ի խարխափէ պատուանդան

Ն · ք · ԶՓ · 1005

վրայ՝ առիւծներ, եզներ ու քերովբէներ կար. ու եզերքներուն վրայ՝ վերի կողմը *խարիսխին էր. ու առիւծներուն ու եզներուն տակը
30 կախուած զարդեր կար։ Եւ ամէն մէկ մեքենովթը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ուներ, ու չորս ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու ամէն կախուած զարդին քովը աւազանին տակը ձուլածոյ ըսեր
31 կար։ Եւ անոր բերանը խոյակին մէջէն դէպ 'ի վեր՝ մէկ կանգուն էր. ու անոր բերանը խարիսխի գործքի պէս բոլորաձև էր, ու մէկ ու կէս կանգուն էր. և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու սպառուածներ կային, քառակուսի և
32 ոչ բոլորաձև։ Ու սպառուածներուն տակը չորս անիւ կար. և անիւներուն առանցքները մեքենովթին վրայ հասպառուած էր, ու ամէն մէկ անիւին բարձրութիւնը մէկ ու
33 կէս կանգուն էր։ Եւ անիւներուն շինուածքը կառքի անիւներուն շինուածքին պէս էր. ու անոնց առանցքները, շրջանակները, շառաւիղները ու գունտերը՝ բոլորը
34 ձուլածոյ էին։ Եւ ամէն մէկ մեքենովթին չորս անկիւններուն վրայ չորս ուսս կար. և ուսերը նոյն
35 էին մեքենովթէն։ Ու մեքենովթին գլուխը՝ կէս կանգուն բարձրութեամբ բոլորակ մը կար. ու մեքենովթին գլխուն վրայ եղող եզերքը ու սպառուածները իրմէ
36 էին։ Ու եղերքներուն տախտակներուն վրայ ու սպառուածներուն վրայ՝ քերովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քանդակուած էր, ամէն մէկ տեղին յարմարութեանը համեմատ. ու անոնց բոլորտիքը
37 կախուած զարդեր կար։ Տասը մեքենովթներն ալ այսպէս ըրաւ. ամենուն ձուլուածքը, չափը ու ձևը մէկ էր։
38 Եւ հատաս հատ պղնձէ աւազան շինեց. ամէն մէկ աւազանը քառասուն մաղով կը լեցուէր. ու ամէն մէկ աւազանը չորս կանգուն էր. ու տասը մեքենովթներուն վրայ
39 մէկմէկ աւազան կար։ Եւ հինգ մեքենովթը տանը աջ կողմը՝ ու հինգ մեքենովթը տանը ձախ կողմը դրաւ. ու ծովը տանը աջ կողմը՝ հարաւոյ դէմ՝ դէպ 'ի արևելք դրաւ։
40 Եւ Փիրամ՝ աւազանները, թիակները ու կոնքերը շինեց. ու Փիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին կը շիներ.
41 Այսինքն երկու սիւները, ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն

Ն · ք · ԶՓ · 1005

երկու գունտերը, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու
42 ցանցակերպ զարդերը, Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նուռերը, այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու
43 կարգ նուռեր։ Եւ տասը մեքենովթները, ու մեքենովթներուն
44 վրայի տասը աւազանները, Ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի տասուներ
45 կու եզները, Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու կոնքերը. և աս բոլոր կարասիները որ Փիրամ Սողոմոն թագաւորին շինեց Տէրոջը տանը համար, փայլուն պղնձէ էին,
46 Թագաւորը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու
47 Սարթանի մէջտեղը։ Եւ Սողոմոն աս կարասիները առանց կշռելու ձգեց. վասն զի խիստ շատ էին. այնպէս որ պղնձին կշիռը Համբարի չէր գար։
48 Եւ Սողոմոն՝ Տէրոջը տանը բոլոր կարասիները շինեց. Ոսկի սեղանը, ու վրան առաջաւորութեան հացը դրուելու ոսկի սեղանը,
49 Նը, Եւ դարբիրին աւելի գուտ ոսկիէ աշտանակները, որոնց հինգը աջ կողմն էին, ու հինգը ձախ կողմը. և ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագները, ու ունելիները, Եւ գուտ ոսկիէ գաւաթները, բաղմակալները, կոնքերը, խնկամանները և բուրվառները, ու ներքին տանը՝ այսինքն սրբութեանց սրբութիւնին դռներուն, ու տանը՝ այսինքն տաճարին դռներուն ոսկի ծղինիները։
51 Այսպէս Տէրոջը տաճարին համար՝ Սողոմոն թագաւորին բոլոր շինած գործքերը լմընցան. ու Սողոմոն Դաւիթին նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները տարաւ, Տէրոջը տանը գանձերուն մէջը դրաւ։

ԳԼ · Ը

1 Տաճարին նաւակատեաց հանդէսը։ 12, 54 Սողոմոնին օրհնութիւնը. 22 անոր աղօթքը. 62 անոր մատուցած խաղաղութեան զոհերը։

1 Յետոյ ատենը Սողոմոն՝ Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները, Սողոմոն թագաւորին քովը՝ Երուսաղէմ ժողվեց, Որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն
2 հանեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն՝ Անթանի ամսուն մէջ՝ տօնին առե-

Ն·Ք·ՂՖ· 1004

Ի Թաւ· գ· 15։ բ Օր· լա·9։ Յես· գ·3։6։ ա Պա.ժե.14, 15։

Ղ Ցր· գ·4։ բ Պն·ա·3։

Ի բ Թագ·ը· 13։

Ը բ Թագ·ը· 17։

Ի Նե·ից·33, 34։ Գ Ր·ը· 19։

Ժ Գ Ր·ը·27։

Ի ԵԼ·ԻԵ· 14, 15։

Լ բ Պն·ե·9։

Ի ԵԼ·ԻԵ· 21։ բ Օր· Ժ·2։

Ժ բ Օր·Ժ· 3։ Եբր· Թ·4։

Ի Ել·Խ·20։

Հ Ել·ԼԲ·27, 28։ բ Օր· գ·13։ Հմր 21։

Ի Ել·Խ·34, 35։ բ Պն· Ե·13, 14։ Ե·2։

Ղ բ Պն·ը· 1, Ճ։

Ճ Ղ Ա·Ժը·2։ Պաղ·Ժը· 11։ ղէ·2։

Ք բ Թագ·Ե· 13։

Ժ Պաղ·ՃԼԲ· 14։

Ն բ Թագ·ը· 18։

Ա Ղբ·ա· 68։

Ա բ Թագ·Է· 5, 25։

Ղբ Թագ·Է· 6։ բ Պն· ը·5։ Ճ։

Ղ Հմր 29։ բ Օր·Ժբ·11։

Ը ա Թագ· Ժը·1։ բ Թագ·Է· 8։ ա Պն· Իբ·4։

նը՝ Սողոմոն թագաւորին քովը
3 Ժողովեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերը եկան. Ե ու քահանաները
4 տապանակը վերցուցին։ Եւ Տէ-
րոջը տապանակը, Ղու Ժողովքի
խորանը, և խորանին մէջը եղած
բոլոր սուրբ անօթները հանեցին.
ու զանոնք քահանաները ու Ղև-
5 տացիները հանեցին։ Եւ Սողոմոն
թագաւորը ու անոր քովը ժող-
վուած Իսրայէլին բոլոր Ժողովքը
անոր հետ՝ տապանակին առջևը ըլ-
լալով, Ե ոչխարներ ու արջառներ
կը զոհէին, այնչափ շատ որ անթիւ
6 ու անհամար էին։ Եւ քահանա-
ները Ը Տէրոջը ուխտին տապանակը
ներս տարին Ի իր տեղը՝ տանը դարի-
րը՝ սրբութիւն սրբութեանց։ ՚՚
Ժքերովբէներուն թեւերուն տակը
7 դրին։ Քանզի քերովբէները տապա-
նակին տեղւոյն վրայ էրէց թևերը
կը տարածէին, ու քերովբէները
վերէն կը ծածկէին տապանակը ու
8 անոր ձողերը։ Եւ Ե ձողերը երկըն-
յուցին, այնպէս որ ձողերուն ծայ-
րերը Լսրբութիւնէն կ'երևնային
դաբիրին առջևը. բայց դուրսէն
չէին երևնար. ու մինչև աս օրս հոն
9 են։ Ը Տապանակին մէջը ուրիշ
բան չկար, Ժ բայց միայն երկու քա-
րէ տախտակները՝ որ Մովսէս Փո-
րեբի մէջ Ւ հոն դրաւ. Ի որոնցմով
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ՝ ա-
նոնց Եգիպտոսի երկրէն ելած ա-
10 տենը ուխտ ըրաւ։ Ու երբոր քա-
հանաները սրբութենէն ելան,
11 ամպը Ն լեցուց Տէրոջը տունը. Եւ
ամպին պատճառաւ քահանանե-
րը չէին կրնար հոն կենալ, որ Ը-
բէց պաշտօնը կատարեն. վասն զի
Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լե-
ցուցեր էր։
12 Ես ասեն Սողոմոն ըսաւ. Տէ-
րը ըսաւ որ ինքը Ֆ մառախուղի մէջ
13 կը բնակի։ Ս Ահա քեզի բնակու-
թեան համար տուն, Ֆ ու յաւի-
տեան քու նստելուդ համար տեղ
14 շինեցի։ Եւ թագաւորը իր երեսը
դարձուց, ու Ի սրայէլի բոլոր ժո-
ղովքը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր
Ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին.
15 Եւ անիկայ ըսաւ. Ը Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ Ո իր
բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսք
տուաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց.
16 քանզի ըսաւ. Ե Ի՛մ Ժողովուրդս
Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս
Ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
քնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի
տուն շինելու համար, որ Ո իմ ա-
նունս հոն ըլլայ. բայց Ե Դաւիթը
ընտրեցի, որ իմ Ժողովուրդիս
Իսրայէլին վրայ Ի շ ա ռ ա յ ե լ ը ս ի ։
17 Եւ Ո՛ իմ Հայրս Դաւիթի միտք ու-
նէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
18 անունը տուն մը շինէ. Ո Բայց
Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին ըսաւ.
Որովհետև դուն միտք դրիր, որ
իմ անունս տուն շինես, աղէկ
ըրիր որ ՚՚ ինչը միտք դրիր.
19 Սակայն Ե տունը դուն պիտի չշի-
նես, հապա քու որդիդ, որ քու
երանքէդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ
20 անունս՝ տունը պիտի շինէ։ Եւ
հիմա Տէրը իր ըսած խօսքը կատա-
րեց, ու ես իմ Հօրս Դաւիթին
տեղը յաջորդեցի, ու Ո Տէրոջը ը-
սածին պէս՝ Իսրայէլի աթոռը
նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն անունը՝ ՚՚ տունը շինեցի.
21 Եւ հոն տեղ մը պատրաստեցի տա-
պանակին համար, որուն մէջը Ի-
ւ՚ ած Ե Տէրոջը ուխտը, որն որ մեր
Հայրերուն հետ ըրաւ, երբոր զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս հա-
նեց։
22 Եւ Սողոմոն Ֆ Տէրոջը սեղանին
առջևը Իսրայէլի բոլոր Ժողովքին
դիմացը կայնելով, Ո ձեռքերը դէպ
23 Ի երկինքը տարածեց, Ու ըսաւ.
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, վե-
րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ
Ի քեզի պէս Աստուած չկայ, որ
Ի քու առջևդ իրենց բոլոր սրտովը
քալող ծառաներուդ հետ Ի ուխտ
24 ու ողորմութիւն կը պահես. Դուն
քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին
ըրած խոստումնդ պահեցիր, ու
բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատա-
րեցիր, ինչպես որ այսօր Ի՛ Ե բ ե ւ ն ե ա ։
25 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրա-
յէլի, պահէ ան խոստումնդ, որն
որ քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դա-
ւիթին ըրիր, ու ըսիր՝ Ֆ Իմ առ-
ջևս Իսրայէլի աթոռին վրայ նըս-
տող մարդ՝ քեզմէ պակաս պիտի
չըլլայ. միայն թէ քու որդիքդ ի-
րենց ճամբաներուն զգուշութիւն
ընեն, ու իմ առջևս քալեն, ինչ-
պես որ դուն իմ առջևս քալեցիր։
26 Եւ հիմա ով Աստուած Իսրայէլի,
թող քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս
Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա-
տուի։
27 Բայց Ե միթէ Աստուած իրաւ ը-
նէ Ե երկրիս վրայ պիտի բնակի՞.
ահա երկինքը ու Ե երկինց երկին-
քը քեզ չեն կրնար պարունակել.
ո՛ր կը մնայ աս իմ շինած տունս։
28 Սակայն ով Տէր Աստուած իմ, քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած-
քին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր
քու առջևդ ըրած պաղատանքը ու
29 աղօթքը լսես. Որպէս զի աս տանը
վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց
ըլլան, ան տեղւոյն վրայ՝ որուն

Ն·Ք·ՂՖ· 1004

՚՚ բ Թագ· է·2։ ա Պն· ժե·1։
՚՚ բ Պն·ը· 8, 9։
Վ բ Թագ· է·5·12, 13։ Գ Ր·ե·3, 5։
՚՚ ա Պն·իբ· 5։6։
բ Հմր 9։ բ Օր·Լ՚·26»։
ց Ել·ԺԵ· 12, ՃՃ։
՚՚ Ել·Թ·33։ Եզր·Թ· 5։ Ես·ա· 15։
ֆ Ել·ԺԵ· 11։ բ Թագ· է·22։
ֆ Ղ՚·ԺԵ· 1։ Գ Ր·գ· 6։ գ Թագ· ի·3։
՚՚ բ Օր·է·9։ Նէեմ՚·ա· 5։ Դան· Թ·4։
Ֆ Գ Ր·բ·4։ բ Թագ·է· 12, 16։
՚՚ բ Թագ·՚՚ է·25։
Ի բ Պն·բ· 6։ Ես·կգ· 1։ Երեմ՚· իգ·24։ Գոր·է· 49։ ԺԵ· 24։ ՚՚
ֆ բ Կր·ԺԲ· 2։

Համար ըսիր Թէ՝ Տէմ անունս հոն պիտի ըլլայ . այնպէս `որ՝ աս տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթ-
30 քը լսես : ԻՒրեմն քու ծառայիդ՝ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը ըրած աղօթքները լսես . այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ նե-
րես :
31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու ան ալ երդումի ընել տալու համար՝ Ւանոր երդումի ա-
ռաջարկէ , ու երդումը աս տունը
32 քու սեղանիդ առջևը գայ , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես ու կա-
տարես , ու քու ծառաներդ դա-
տես , Ե՛ւ չանցաւորը դատապար-
տես , ու անոր *ըրածը անոր գլու-
խը բերես . և արդարը արդարացը-
նես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես :
33 ԵՒ Թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առ-
ջևը յաղթուին , ու Ի՛քեզի դառնան և քու անունդ փառք տան , ու
աս տանս մէջ քեզի աղօթք՝ ու ա-
34 ղաչանք ընեն , Ան ատենը դուն եր-
կինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ՝ զանոնք դարձընես :
35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար Ժերկինքը գո-
ցուի , ու անձրեւ չգայ . ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար՝ իրենց մեղքերէն
36 դառնան , Ան ատենը դուն երկինք-
քէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղ-
քը ներես , որ Ւանոնց սորվեցընես Ւան ազիզ ճամբան , որուն մէջը պիտի քալեն . ու քու ժողովուր-
դիդ ժառանգութիւն տուած երկ-
րիդ վրայ անձրեւ տաս :
37 Ե՛թէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարու-
թիւն , Ւմ ա՛րմտենց գալուկ , Ւմ մարախ , Ւմ թրթուր ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց †բնակած երկրին մէջը նեղեն , Ւմ
ո՛ր և իցէ հարուած կամ հիւան-
38 դութիւն ըլլայ , քու բոլոր ժողո-
վուրդդ Իսրայէլէն ո՛ր և իցէ մարդ՝ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ըն-
լու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռ-
քերը դէպ՛ի աս տունը երկնցընէ ,
39 Ան ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես , ու ներես , ու ընես . և ամէն մարդու՝ իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ
հատուցում ընես , անոր սիրտը գիտնալուդ համար . վասն զի Ձ քու-
լոր մարդոց որդիներուն սիրտը մի-
40 նակ դուն գիտես . Ւնպէս զի քեզմէ վախնան իրենց բոլոր օր-
երուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին :
41 Ու քու ժողովուրդդիդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անունդդ համար եկող օտարականն
42 ալ՝ (վասն զի քու մեծ անունդ ու հզօրաւոր ձեռքդ ու երկընցած բազուկդ պիտի լսեն ,) Թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ ,
43 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզ ըրած ամէն խնդրուածքը կատա-
րես , Ւոր երկրիս ամէն ժողովուրդ-
ները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս Ձքեզմէ վախնան , և գիտնան Թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդդ կոչուած է :
44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր Թըշ-
նամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , Թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քո՛ա-
նունդդ համար աս իմ շինած տանս կողմը Ւէրուսաղէմ՝ Տէրոջը աղօթք ը-
45 նեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց ի-
րաւունք ընես :
46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (Ձքանզի մեղք չգործող մարդ չը-
կայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զա-
նոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները Ւերկնամիին հեռու կամ մօտ երկիրը գերի տա-
47 նին զանոնք , Ւթէ որ ան իրենց գե-
րութեան երկրին մէջը ղեղջի գան ու դառնան , և իրենց գերեվարներուն երկրին մէջը քեզի աղաչեն ու Ւը-
սեն . Մեղք գործեցինք , անօրէ-
նութիւն ու անիրաւութիւն ը-
48 րինք . Եւ Թէ որ զանոնք գերի տա-
նող թշնամիներուն երկրին մէջը՝ Ւրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բո-
լոր հոգիովը քեզի դառնան , ու ի-
րենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդդ համար իմ շինած տանս կողմը Ւէրուսաղէմ՝ քեզի աղօթք
49 ընեն . Դուն երկինքէն քու բնա-
կութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , ու անոնց
50 իրաւունք ընես , Եւ քու ժողո-
վուրդդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներես . ու Ւսպէս պէս ընես՝ որ անոնց գերեվարները անոնց վրայ գթան , և անոնց ողոր-
51 մութիւն ընեն . Քանզի Ւանոնք

Ե Բ Օր · ԺԸ · 11 ։
Ի Բ ՄՆ · Ի · 9 ։ Նէեմ. ա · 6 ։
Ղ Եզ · Իբ · 11 ։ Ղէ · ե · 1 ։
Ի Բ Օր · Իե · 1 ։
* Եբր · Ճամբան
Ը Ղէ · Իզ · 17 ։ Բ Օր · Իը · 25 ։
Ի Ղէ · Իշ · 39 , 40 ։ Նէեմ. ա · 9 ։
Ի Ղէ · Իշ · 19 ։ Բ Օր · Իը · 23 ։
Ի Սաղ · Իե · 4 ։ Իե · 11 ։ ղԹ · 12 ։ ՃԽԹ · Տ ։
Լ ա Թագ · ԺԸ · 23 ։
Ի Ղէ · Իզ · 16 , 25 , 26 ։ Բ Օր · Իը · 21 , 22 , 27 , 38 , 42 , 52 ։ Բ ՄՆ · Ի · 9 ։
† Եբր · ԴԸՈ-ՆԵՐՈՒՆ

Ժ ա Թագ · ԺԶ · 7 ։ ա ՄՆ · Իը · 9 ։ Սաղ · ԺԱ · 4 ։ Երեմ. Իե · 10 ։ Գոր · ա · 24 ։
Ի Սաղ · ՃԼ · 4 ։
Հ Բ Օր · գ · 24 ։
Ն ա Թագ · ԺԸ · 46 ։ գ Թագ. ԺԹ. 19 ։ Սաղ · կՀ · 2 ։
Ղ Սաղ · ՃՐ · 15 ։
Ճ Բ ՄՆ ։ Զ · 36 ։ Ընակ · ի · 9 ։ Ձոգ · է · 20 ։ Յակ · գ · 2 ։ ա Ցօ՛ · ա · Տ ։ 10 ։
Ի Ղէ · Իշ · 34 , 44 ։ Բ Օր · Իը · 36 , 64 ։
Յ Ղէ · Իշ · 40 ։
Ն Նէեմ. ա · 6 ։ Սաղ · ՃԳ · 6 ։ Դան. Թ · 5 ։
Ղ Երեմ. Իթ · 12 , 13 , 14 ։
ա Դան. Զ · 10 ։
Ղ Եզր · է · 6 ։ Սաղ · ՃԶ · 46 ։
Ղ Բ Օր · Ք · 29 ։ Նէեմ. ա · 10 ։

Ն. ք. ՀԿՔ. 1004

քու ժողովուրդդ ու քու ժառանգութիւնդ են, որ զանոնք Եգիպտոսէն՝ Երկաթի հնոցին միջէն հանե-
52 ցիր։ Եւ քու ծառայիդ խընդրուածքին ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին խնդրուածքին՝ քու
աչքդ ամէն ատեն բաց ըլլայ, որ ա-
նոնց քեզի կրած ամէն աղաղակը
53 լսես։ Քանզի երկրին ամէն ժողովուրդներէն դուն զատեցիր անոնք,
որ քու ժառանգութիւնդ ըլլան.
ինչպես որ քու ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսեցար, երբոր մեր
հայրերը Եգիպտոսէն հանեցիր, ով
Տէր Եհովայ։
54 Երբոր Սողոմոն աս բոլոր աղօթքը ու խնդրուածքը Տէրոջը ըրաւ
լմընցուց, Տէրոջը սեղանին առջևէն
ելաւ, ուր որ ձեռքը դէպ՚ի երկինքը երկնցուցած ծունկ չոքեր
55 էր, Ու ոտքի վրայ կայնելով, Իսրայէլին բոլոր ժողովքը բարձր ձայ-
56 նով օրհնեց, ու ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ իր բոլոր ըսածին
համեմատ՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին հանգստութիւն տուաւ, Ու
իր ծառային Մովսէսին ձեռքովը
խօսած ամէն բարի խօսքերէն բնաւ
57 մէկ խօսք մը դետինը չինկաւ։ Մեր Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ,
ինչպես որ մեր հայրերուն հետն էր.
Ու մեզ չթողու, ու մեզ երեսէ
58 չդարձնէ, Եւ մեր սիրտը իրեն դարձնէ, որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը
քալենք, ու պահենք իր պատուիրանքները, կանոնները ու իրաւունքները, որոնք մեր հայրերուն
59 պատուիրեց։ Եւ Տէրոջը առջևը մատուցած աս պաղատանքի խօսքերս՝ գորեկու գիշեր մեր Տէր Աստուածին մօտենան, որ օրէ օր պահանգած գործքերուն մէջը՝ իր ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին
60 իրաւունք ընէ. Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները գիտնան, Թէ Եհովան ինքն է Աստուածը, և ուրիշ
61 մը չկայ։ Ու ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուածին առջևը ուղիղ ըլլայ, որ աս օրուան պէս՝ անոր կանոններուն մէջ քալէք, ու անոր պատուիրանքները պահէք։
62 Եւ թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլը անոր հետ՝ Տէրոջը առջևը
63 զոհեր մատուցին։ Եւ Սողոմոն Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան զոհին համար՝ քսանուերկու հազար արջառ, ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ. և թագաւորը ու
բոլոր Իսրայէլին որդիքը Տէրոջը
64 տանը նաւակատիքը ըրին։ Ան օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջևը եղող բակերուն մէջտեղը սըրբեց. քանզի իր ողջակէզները,

հացի ընծաները, ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց. վասն զի Տէրոջը առջևի պղնձէ սեղանը պզտիկ կու գար աս ողջակէզները, հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը ընդունելու։
65 Եւ ան ատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը՝ մեր Տէր Աստուածդին առջևը եօթը օր՝ ու եօթը օր ևս՝ տասնըչորս օր
66 տօն ըրին։ Ութերորդ օրը ժողովուրդը արձակեց, ու որոնք թագաւորը օրհնեցին, ու իրենց վրանները գացին, զուարթ սրտով մը ու բախանալով ան բոլոր բարիքներուն համար, որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրաւ։

ՆՀ. ՔՀ. 1004

Ֆբ ՄԷ. դ. 1։

— Թուա. լդ. 8։ Ցես. ժգ. 5։ Դատ. գ. 3։ դ Թագ. ժգ. 25։

Բ Ծն. ժե. 18։ Թուա. լդ. 5։

Ֆբ Մն. է. 8։ դ Հմր 2։ Ղև. իգ. 34։

Ե բ Մն. է. 9, 10։

ԳԼ. Թ

1 Աստուած Սողոմոնին հետ ուխտ կ՚ընէ տեսիլքի մէջ։ 10 Սողոմոնին ու Քիրամին իրարու խրկած ընծաները։ 15 Սողոմոնին գործքերուն մէջ՝ օտարազգիները անոր ստորին ծառաներն էին։ և Իսրայէլացիք պատուաւոր ծառաները։ 24 Փարաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի։ 25 Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը։ 26 Սողոմոնին նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն։

1 — Երբոր Սողոմոն՝ Տէրոջը տունը,
Ե ու թագաւորական տունը,
և էր սրտին բոլոր ուզած բաները
2 շինեց լմընցուց, Տէրը Սողոմոնին
նորէն երևցաւ, Ե ինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երևցեր էր։ Եւ Տէրը
3 անոր ըսաւ. Ես իմ առջևս ըրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի. և
աս չքնաղ տունդ սրբեցի, Ղոր իմ
անունս յաւիտեան հոն դնեմ. Ես ու
իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պիտի
4 ըլլան։ Եւ Թէ որ դուն իմ առջևս՝ Ես Հօրդ Դաւիթին քալածին պէս, Ի կատարեալ սրտով
և ուղղութեամբ քալես, ու բոլոր
քեզի պատուիրածներուս ընես, ու
իմ կանոններս ու դատաստաններս
5 պահես, Ան ատենը քու թագաւորութեանդ աթոռը Իսրայէլի վրայ
յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
ինչպես որ քու Հօրդ Դաւիթին
խօսեցայ՝ ըսելով. Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ պակաս պի-
6 տի չըլլայ։ Թէ որ դուք կամ ձեր որդիները ինծմէ խոտորիք, ու ձեր առջևը դրած պատուիրանքներս ու կանոններս չպահէք, ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընէք, և անոնց երկրպագութիւն ընէք, Լ Ես ատենը Իսրայէլը պիտի ջնջեմ ան երկրին վրայէն, որն որ իրենց տուի. ու

իբր 992

— Բ Մն. է. 11, ՃԼ։

Բ Գլ. է. 1։ Ֆբ Մն. ը. 6։ Բ Գլ. գ. 5։

Է դ Թագ. ի. 5։ Սաղ. ժ. 17։

Ղ Գլ. ը. 29։ Ե բ Օր. ժա. 12։

Ը Գլ. ժա. 4, 6, 38։ ժգ. 8։ ժե. 5։

Ի Ծն. ժէ. 1։

Ֆբ Թագ. է. 12, 16։ Գլ. ը. 4։ ղ. 12։ ա Մն. իբ. 10։ Սաղ. ՃԼբ. 12։

Է բ Թագ. է. 14։ բ Մն. է. 19, 20։ Սպ. ՄԲ. 30, ՃԼ։

Լ բ Օր. դ. 26։ դ Թագ. ժէ. 23։ իե. 21։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 992

Էիմ անուանս համար աս սրբած տունս երեսս պիտի ձգեմ . և Իսրայէլը բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ : Եւ այս բարձր տանը համար՝ ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ , ու սուլելով պիտի ըսէ . Ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու աս տանս այս-
9 պէս ըրաւ : Եւ պիտի ըսեն . Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին , որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , ու ուրիշ աստուածներու յարեցան , և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին . ասոր համա՛ր աս պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ :

Ա Գլ. ԹԼ. 37, 38 ։ Ե. 1 ։ Բ Մն. Բ. 1 ։

10 Եւ Սողոմոն երկու տունը՝ Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը քսան տարուան մէջ շինեցաւ ,
11 Եւրը , Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ՝ եղևնափայտերով , մայր փայտերով , ու ոսկիով , անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին ծառայութիւն ընելուն համար , Սողոմոն թագաւորն ալ ան տասը քաղաքը քսան քաղաք տուաւ Գալիլեայի
12 երկրին մէջ : Ու Քիրամ Տիւրոսէն ելաւ , որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ . և իր
13 աչքերուն հաճոյ չերեւցան . Ուր ըսաւ . Ե՞ղբայր , աս ի՞նչ քաղաքներ են՝ որ ինծի տուիր . ու անոնց անունը Քաբսէլ երկիր կոչեց մինչև
14 աս օրս : Եւ Քիրամ՝ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի խրկեց ։
15 Ու Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը տունը , իր տունը , ու Մելլոնը , ու Երուսաղէմի պարիսպը , Հասորը , Մակեդդոնը ու Գազեր
16 զերը շինէ : (Քանզի Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը ելլելով՝ Գազերը առեր , ու զանիկայ կրակով այրեր էր , և ան Քանանացին որ անոր քովը քանակող քանանացիները մեռցուցեր էր , զանիկայ իր աղջկանը Սողոմոնին կնկանը օժիտ տուեր էր ։)
17 Ու Սողոմոն՝ Գազերը ու Վերին
18 Բեթորոնը շինեց , Նաև Բահաղաթը ու թագմորը երկրին անապա-
19 տին մէջ , Եւ Սողոմոնին բոլոր ըշտեմարանի քաղաքները , ու կառքերուն քաղաքները , ու ձիաւորներուն քաղաքները , և ան բոլոր շինութիւնները , որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ , Լիբանանի մէջ , ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ ։
20 Ամն բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհայիներէն , Քետացիներէն , Փերեզացիներէն , Խևացիներէն ու

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 992

Ցերուսացիներէն մնացեր էին , և
21 Իսրայէլի որդւոցմէ չէին , Այսինքն անոնց զաւակները , որ անոնցմէ երկրին մէջ մնացեր էին , զորս Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր զանոնք բնաջինջ ընել , Սողոմոն զանոնք ծառայ հարկատու ըրաւ մինչև ցայսօր :
22 Բայց Իսրայէլի որդիներէն Սողոմոն իրեն ծառայ չըրաւ . հապա անոնք էր պատերազմական մարդիկները իր պալատականները , իշխանները , զօրավարները , ու իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուներն
23 էին : Սողոմոնին գործքին վրայ հինգ հարիւր յիսուն գլխաւոր իշխաններ կային , որոնք բանւոր ժողովուրդին վրայ կ՚իշխէին ։
24 Իսկ փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քաղաքէն ելաւ , ան ինծի համար շիներ էր . ան առեներ Մելլոնը շինեց :
25 Եւ Սողոմոն տարին երեք անգամ Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր կը մատուցանէր , և Տէրոջը առջևի սեղանին վրայ խունկ կը ծխէր :
26 Ու Եզեր տունը լմընցուց , Սողոմոն թագաւորը Եզովմի երկրին մէջ՝ կարմիր ծովուն եզերքը՝ Ելաթին քովը եղող Եզեսիոնգաբերի
27 մէջ Տնաւեր շինեց : Եւ Քիրամ՝ Սողոմոնին ծառաներուն հետ , ծովու ճարտարներ նաւուտ եղող իր նաւավար ծառաները ան նաւե-
28 րով խրկեց : Ու անոնք Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր քսան տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն թագաւորին բերին ։

Գ Գլ. Ժ

1 Սաբայի թագուհին Սողոմոնին իմաստութեանը վրայ կը զարմանայ ։ 14 Սողոմոնին ոսկին ։ 16 անոր վահանները ։ 18 անոր փղոսկրեայ աթոռը ։ 21 անոր ամաններն ։ 24 անոր բերուած ընծաները ։ 26 անոր կառքերը ու ձիերը ։

1 Ու Սաբայի թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու Տէրոջը անունը լսեց , ու Տէրոջը անունը
2 Սողոմոնին հարցնելու եկաւ , որ խրթին խրթին հարցմունքներով զանիկայ փորձէ , Եւ Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ զօրքով , Ամենակը՝ ուղտերով՝ որ բոյսեր կը կրէին , շատ ոսկի՝ ու պատուական քարեր բերած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին
3 մէջը եղածը անոր ըսաւ ։ Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց , ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ թագաւորը չբացատրէ անոր ։
4 Երբ Սաբայի թագուհին՝ Սողոմոնին բոլոր իմաստութիւնը , ու անոր

Ա Մն · Թ · 1, Ե ։ Մաթ. Ժ. 42 ։ Ղուկ. Ժ. 31 ։
Բ Ես Դատ. Ժ. 12 ։ Ռաթ. Ա. 6 ։

Ն · ք · ՂԲ · Խբր 992

5 շինած տունը , եւ անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառանե-
րուն *բնակարանները , և սպասա-
ւորներուն կայնուածքը , ու ա-
նոնց հագուստները , և անոր մատ-
ռուակները , ու †Տէրոջը տունը
երթալու սանդուխը՝ տեսնելով ,
6 խելքը գլխէն գնաց . եւ Թագաւո-
րին ըսաւ . Քու վիճակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկրիս
մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են ե-
7 ղեր . Բայց ես ան խօսքերուն չհա-
ւատացի , մինչև որ անոնք եկայ
ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա
ինծի՝ ասոր կէսը չպատմեցին . քու
իմաստութիւնդ ու երջանկու-
թիւնդ իմ լսած համբաւէս աւելի
8 է : Երանի քու մարդիկներուդ՝
երանի աս քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջևդ կայնելով
քու իմաստութիւնդ կը լսեն :
9 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ
ըլլայ , որ քեզի հաւնեցաւ , ու քեզ
Իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ . Ե-
հովան Իսրայէլը յաւիտեան սիրե-
լուն համար , քեզ Թագաւոր ը-
րաւ , Ղոր իրաւունք ու արդարու-
10 թիւն ընես : Եւ Թագաւորին՝
հարիւր քսան տաղանդ ոսկի , ու
խիստ շատ խունկեր , ու պատուա-
կան քարեր տուաւ : Ալ անկէ
ետև այնչափ շատ խունկ չեկաւ ,
որչափ որ Սաբայի Թագուհին Սո-
ղոմոն Թագաւորին տուաւ :
11 Ընե Քիրամին նաւերը՝ որ Ոփի-
րէն ոսկի կը բերէին , Ոփիրէն խիստ
շատ Ալմուկ փայտեր ու պա-
12 տուական քարեր ալ բերին : Ե Եւ
Թագաւորը ալմուկ փայտէն չկնա-
րաններ շինեց՝ Տէրոջը տանը ու
Թագաւորական տանը համար , և
քնարներ ու տաւիղներ՝ երգեցող-
ներուն համար . ասանկ եալմուկ
փայտ բնաւ չեկաւ , ու չերևցաւ
մինչև ցայսօր :
13 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի
Թագուհիին բոլոր ուզած ու իրմէ-
րած բաները տուաւ , Սողոմոն
Թագաւորը իր ‡ առատաձեռնու-
թեամբը անոր տուածէն ՚ի զատ :
Եւ անիկայ իր ծառաներուն հետ
դարձաւ իր երկիրը գնաց :
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռը՝ վեց հարիւր
վաթսունմէկ տաղանդ ոսկի էր .
15 Ասոնցմէ ընդունելներն , ու վաճա-
ռականներէն , և ‖Արաբացւոց
բոլոր Թագաւորներէն , ու երկրին
նախարարներէն առնելէն ՚ի զատ :
16 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռած
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց .
մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր դրամ ոսկի գնաց : Ե կռա-

Ն · ք · ՂԲ · Խբր 992

ծոյ ոսկիէ իրէք հարիւր ասպար ալ
շինեց . մէկ ասպարին իրէք
մնաս ոսկի գնաց . ու Թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաւ
զանոնք :
18 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ
աթոռ մը շինեց , ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ . Աս աթոռը վեց
աստիճան ունէր . ու աթոռին վե-
րի ծայրը եւևէն բոլորչի էր , և նըս-
տելու տեղը մէկ կողմէն ու մէկալ
կողմէն յենարաններ ունէր , ու
յենարաններուն քովը երկու ա-
20 ռիւծներ կը կայնէին : Ե Հոն վեց
աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն
ոչ մէկալ կողմէն տասներկու ա-
ռիւծներ կը կայնէին . բոլոր Թա-
գաւորութիւններու մէջ ասանկ
բան մը չշինուած էր :
21 Հու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր
խմիչքի ամանները ոսկի էին . և
Լիբանանի անտառին տունը բոլոր
ամանները զուտ ոսկի էին . արծա-
թէ չկար . ինչու որ անիկա Սողոմո-
նին օրերը՝ բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուեր : Վասն զի Թագաւորը ծո-
վու վրայ՝ Քիրամին նաւերուն հետ
Թարսեսացի նաւեր ունէր . Թար-
սեսացի նաւերը իրէք տարին անգամ
մը՝ ոսկիով , արծաթով , փղոս-
կրով , և կապիկներով , ու սիրա-
մարգներով բեռնաւորուած կու-
գային :
23 Եւ Սողոմոն Թագաւորը հա-
րստութեան ու իմաստութեան
կողմանէ՝ երկրիս բոլոր Թագաւոր-
24 ներէն մեծ եղաւ : Ու բոլոր երկիրը
կը փափաքէր Սողոմոնին երեսը
տեսնելու , որն որ Աստուած անոր սրտին
25 մէջը դրեր էր : Ու անոնց ամէնը
տարուէ տարի իրենց ընծաները կը
բերէին , այսինքն՝ արծաթէ աման-
ներ , ոսկիէ ամաններ , հանդերձ-
ներ , զէնքեր , խունկեր , ձիեր ու
ջորիներ :
26 Եւ Սողոմոն ՚ի կառքեր ու ձիա-
ւորներ ժողվեց , ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք , ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ . ու
զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջը , ու Երուսաղէմի մէջ՝ Թա-
27 գաւորին քովը տեղաւորեց : ՚Ե Եւ
Թագաւորը Երուսաղէմի մէջ՝ ար-
ծաթը քարերու պէս հասցուց՝ Եւ
մէջ երթալ , ու եղևնափայտը շատու-
թենէն՝ դաշտի մէջ եղող մոլա-
28 թզենիներուն պէս բերաւ : Եւ
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու-
գային . ու Թագաւորին վաճա-
ռականներուն կարաւանը մէկ որո-
շուած գնով մը՝ Յէրհամներ
29 Ծախու կ՚առնէին : Ու Եգիպտոսէն

Ն · ք · ՂԲ · Խբր 992

Ծ Գլ · է · 2 ;

Ե Բ Մն · Թ · 17 , ԼԱ ;

Ղ Բ Մն · Ի · 20 , ԼԱ ;

Ղ Գլ · է · 4 · Բ Մն · Ի · 36 ;

Ղ Գլ · Գ · 12 · 13 · · 36 ;

Ճ Գլ · Գ · 26 ; Բ Մն · · · 14 ; Թ · 25 ; Ի Բ Օր · Ժէ · 16 ;

Ի Բ Մն · · · 15—17 ;

Ն Բ Օր · Ժէ · 16 ; Բ Մն · · · 16 ; Թ · 28 ;

* Ս—Ի՝ Ժողովէ ,

† Ա Մն · Իգ · 16 ;

† Ա—Ի՝ Տէրոջը տանը մէջ ըրած ողջակէզնե-
րը

‡ Եբր · ձեռքին համեմատ

Ե Բ Մն · Թ · 24 ; Սաղ · Ղբ · 10 ;

‖ Ա—Ի՝ Խառնախմբութիւնի ժողովուրդներուն

Է Գլ · Ժգ · 26 ;

մէկ կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր արձաթով վեր կու գար, ու մէկ ձին հարիւր յիսուն արձաթով. նաև քեսակացոց բոլոր թագաւորներուն համար, և Ասորոց թագաւորներուն համար ալ՝ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ. ԺԱ

1 Սողոմոնին կիները ու հարճերը 4 անոր ծերութեան ատեն՝ զանիկայ կուապաշտութեան կը դարձընեն։ 9 Աստուած սպառնալիքներ կ'ընէ անոր։ 14 Սողոմոնին հակառակորդները. Ադադ՝ որ Եդիպտոսի մէջ իրեն հիւր ընդունուած էր. 23 ու Ռազոնը՝ որ Դամասկոսի մէջ կը թագաւորէր, 26 և Ցերոբովամը՝ որուն համար Աբիան մարգարեացաւ։ 41 Սողոմոնին գործերը, իր թագաւորութեան օրերը, ու մահը։ Իրոբովամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Ու Սողոմոն թագաւորը՝ փարաւոնին աղջիկէն՝ ի զատ Բաշտ օտարազգի կիներ, այսինքն՝ Մովաբացի, Ամմոնացի, Եդովմացի, Սիդոնացի, Քետացի կը-
2 նիկներ սիրեց. Ան ազգերէն՝ որոնց համար Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր. Անոնց քովը մի մտնէք, ու անոնք ալ ձեր քովը չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձընեն, Սողոմոն սի-
3 րով անոնց յարեցաւ։ Եւ անիկայ եօթը հարիւր իշխանազուն կնիկ, ու իրեք հարիւր հարճ ունէր. ու անոր կիները անոր սիր-
4 տը խոտորցուցին։ Եւ Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը թանոր կիները անոր սիրտը՝ օտար աստուածներու դարձուցին, ու Եհնոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ՝ ինչ հօր Դաւիթին սրտին պէս
5 կատարեալ չէր։ Եւ Սողոմոն՝ Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին եւ Ամմոնացւոց գար-
6 շելի Մերզոմին եւս՝ գնաց։ Եւ Սողոմոն՝ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու Տէրոջը եւս՝ իր հօր Դաւիթին պէս կատարեալ
7 չհետեւցաւ։ Այն ատենը Սողոմոն՝ Երուսաղէմին դիմացը եղող լեռանը վրայ Մովաբացւոց գարշելի Քամոսին համար Նբարձր տեղ մը շինեց, ու Ամմոնացւոց գարշելի
8 Մողեքին համար ալ։ Եւ իր բոլոր օտարազգի կիներուն համար ալ այնպէս ըրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ, վասն զի անիկայ Ի իր սիրտը խոտորցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, Ոն որ երկու անգամ իրեն երևաց։
10 ցաւ, Ու Նաս բանիս համար պատուիրեց որ ուրիշ աստուածներու ետևէ չերթայ. բայց անիկայ Տէ-
11 րոջը պատուէրը չպահեց։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ. Որովհետև դուն ասանկ ըրիր՝ և իմ ուխտս ու քովի պատուիրած կանոնները չպահեցիր, հարկաւ թագաւորութիւնը անշուշտ քեզմէ պիտի պատռեմ՝ ու զանիկայ քու ծառայիդ պիտի տամ։
12 Միայն թէ աս բանը քու օրերուդ մէջը չեմ ըներ՝ քու հօրդ Դաւիթին համար. Բայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատռեմ.
13 Սակայն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չպատռեմ. Հապա իմ ծառայիս Դաւիթին համար, ու Ցիմ ընտրած Երուսաղէմիս համար՝ քու որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ։
14 Եւ Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ թշնամի մը հանեց, այսինքն Եդովմի թագաւորին սերունդէն Եդով-
15 մայեցի Ադադը. Վասն զի Դաւիթ Եդովմի մէջ եղած ատենը, երբոր Ցովաբ զօրագլուխը մեռցուածները թաղելու համար ելաւ, Նու Եդովմի մէջ բոլոր արուները մեռցուց.
16 (Որովհետև Ցովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ հոն վեց ամիս նստաւ, մինչև որ Եդովմայեցւոց բոլոր ա-
17 րուները մեռցուց.) Ան ատենը Ադադ իր հօրը քանի մը Եդովմայեցի ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ. ու Ադադ տէ-
18 պզտիկ տղայ էր։ Եւ անոնք Մադիամէն ելան՝ ու Փառան եկան, և Փառանէն իրենց հետ մարդիկներ առին, ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, որ անոր տուն տուաւ, ու անոր ռոճիկ կապեց, ու անոր երկիր տուաւ։
19 Եւ Ադադ փարաւոնին առջևը շատ շնորհք գտաւ. ու փարաւոն իր կնկանը քոյրը՝ թահփենէս թագուհիին քոյրը՝ անոր կնիկ տուաւ։
20 Եւ թահփենէսին քոյրը Ատոբէն որդի մը ծնաւ, որ Գանեբաթ Նէհէսեցի. ու թահփենէս զանիկայ փարաւոնին տանը մէջ մեծցուց. ու Գանեբաթ՝ փարաւոնին տունը՝ փարաւոնին որդւոցը մէջն էր։
21 Ու երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց թէ, Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է, ու Ցովաբ զօրապետը մեռեր է, Ադադ՝ փարաւոնին ըսաւ. Արձակէ զիս, որ իմ երկիրս
22 երթամ։ Եւ փարաւոն անոր ըսաւ. Իմ քովս քու ինչդ պակաս է, որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ոչ, բայց անպատճառ արձակէ զիս։
23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ ուրիշ թշնամի մը հանեց, այսինքն Եղիադային որդին Ռազոնը, որ իր տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար թա-

Ն·ք·գԼ· իբր 992

ը Ցես·ա· 4։դ Թագ· է·6։

Ն·ք·գԼ· իբր 984

ե ԵԷբ·ասիկայ քու քովդ եղաւ։
զ Հմր 31։Գ՚ ժբ·15, 16։

ը Թագ·է· 15։ Սաղ· ՃԺ·33։
ղ Օր·ժբ· 11։
ե Գ՚ ժբ· 20։
ճ ա Մն·ե· 26։
ի բ Թագ·ը· 14։ ա Մն· ժը·12, 13։
ն Թագ·իդ· 19։ բ Օր· ի·13։

իբր 984

Բբ Օր·ժե· 17։ Ներմ· ժգ·26։
ի Գ՚ը·61։
ձ Գ՚ւ·թ·4։
ե Հմր 33։ Դատ·բ· 13։ դ Թագ· իգ·13։
ը Հմր 7 ի՚ը-ից-ի Մովաբ։
ի Ցես Թագ· ժգ·24։
ձ դ Թագ· իգ·13։
ի Թագ·իա· 29։ Դատ· ժ·24։
լ Թագ·լԲ· 52։

ի Ցես Հմր 2·3։
ի Գ՚ւ·գ·5։ թ·2։
ի Գ՚ւ·ը·12։ թ·6։

24 գաւորին թովէն փախեր էր ։ Ու անիկայ իր թովը մարդիկներ ժողվից , և դնդապետ եղաւ . ։ ու երբոր Դաւիթ զանոնք կոտրեց , Դամասկոս գացին ու հոն բնակեցան . ու Դամասկոսի մէջ թագաւորու-
25 Թիւն ըրին ։ Ուստի Ռ-ըն՝ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Իսրայէլին Թշնամի եղաւ , Ադադին ըն-ՙ չարութենէն՝ի զատ . ու Իսրայէլին նեղութիւն կու տար , և Ասորւոց վրայ կը թագաւորէր ։
26 Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարեդայէն Եփրաթացի Ղնարատի որդին Ցերոբովամն ալ , որուն մայրը որբևարի կնիկ մըն էր Սարուա անունով , Թագաւորին դէմ ձեռք
27 վերցուց ։ Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցնելուն պատճառը ասէր . ՙԵրբոր Սողոմոն Մելօնը չինեց , և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին
28 բերդ փլած տեղը գոցեց , Ցերոբովամ խիստ ուժով մարդ մըն էր , ու Սողոմոն տեսնելով որ անիկայ գործունեայ կարող մըն է , զանիկայ Յովսեփի տանը բոլոր
29 բեռներուն վրայ դրաւ ։ Եւ եղաւ որ ան ժամանակը Ցերոբովամ Երուսաղէմէն դուրս ելաւ . ու Ահիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ . և անիկայ նոր վերարկու մը հագեր էր . ու դաշտին մէջ երկուքնին մինակ
30 էին ։ Եւ Ահիա անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց , ու զանիկայ տասներկու կտոր պատռեց ։
31 Եւ Ցերոբովամին ըսաւ . Տասը կտորը քեզի՝ ու . քանզի ՙ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Սողոմոնին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ , ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ ։
32 Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս համար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ .
33 ՐՈրովհետև զիս թողուցին , ու Սիդոնացւոց աստուածոյն Աստարովթին , և Մովաբացւոց աստուածոյն Քամոսին , ու Ամմոնի որդւոցը աստուածոյն Մելքոմին երկրպագութիւն ըրին , և իմ ճամբաներուս մէջը չգալեցին , որ իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իմ աչքիս ուղիղ եղածը , ու իմ կանոններս ու պատաւհաններս՝ի դործ դնեն ։
34 Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չառնեմ , ու զանիկայ իր կեանքը բոլոր օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում , իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ րնտրած ծառայիս Դա-
35 ւիթին համար ։ Բայց անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի առնեմ , ու տասը ցեղը քեզի
36 պիտի տամ ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի տամ , որ ՙիմ ծառաս Դաւիթը իմ առջեւս միշտ մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ ա-
37 նունս հոն դնելու համար ։ Ու քեզ պիտի առնեմ՝ և սրտիդ բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի ընես . ու Իսրայէլը վրայ
38 թագաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ թէ որ իմ բոլոր բերզի պատուիրածներուս ՝նազանդութիւն ընես , ու իմ ճամբաներուս մէջը քալես , և իմ ծառայիս Դաւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պատուիրանքներս պահելով՝ իմ առջեւս ուղիղ եղածը ընես , ան ատենը ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու քեզի մնայուն տուն պիտի շինեմ , ինչպէս որ Դաւիթին շինեցի , ու Իսրայէլը
39 բեզի պիտի տամ ։ Եւ ասոր համար Դաւիթին սերունդը պիտի
40 չարչարեմ , բայց չ'թէ միշտ ։ Ու Սողոմոն՝ Ցերոբովամը մեռցընել ուզեց , բայց Ցերոբովամ ելաւ Եդիպտոս փախաւ , ՙ Եդիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը ՚ն-ՙ , ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Եդիպտոս մնաց ։
41 Եւ ՙՍողոմոնին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածները , ու անոր իմաստութիւնը , ահա Սողոմոնին պատմութեանը
42 գրքին մէջ գրուած են ։ ՚Եւ Սողոմոնին Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւնը ըրած օրերը՝ քառասուն տարի է-
43 դաւ ։ ՙՈւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր որդին Ռոբովամ՝ անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամը թագաւոր ընելու համար Սիւքեմի մէջ ժողովելով՝ Ցերոբովամին մինչդուռվ անկէ կը խնդրեն որ իրենց վրայ դրուած լուծը թեթևցընէ ։ 6 Ռոբովամ՝ երիտասարդներուն խորհրդովը ծերերուն խրատը մերժելով՝ խստութեամբ կը պատասխանէ անոնց ։ 16 Տասը ցեղերը կ'ապստամբին , ու Ադորամը կը մեռցընեն . ասոր վրայ Ռոբովամ կը փախչի ։ 21 Ռոբովամ բանակ կը կազմէ , բայց Սեմայիայէն կ'արգիլուի ։ 25 Ցերոբովամ իր թագաւորութիւնը զօրացընելու համար քազաքներ կը չինէ ։ 26 ու երկու որթերուն կռապաշտութիւնը կը հաստատէ ։

1 ՚Եւ ՙՌոբովամ Սիւքեմ գնաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու համար
2 Սիւքեմ գացեր էր ։ Ու ՚Նաբատեան Ցերոբովամ՝ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եդիպտոս կը բնակէր , դեռ ՚Ե-

Ն . ՟ . ԳՖ . ՟ԻԲ 984
ԼԲ Թագ . Բ . 3 , ՟ . Տ . 18 ։
ՂԳԼ . ՟Բ . 2 , Բ ՄՆ . ՟Գ . 6 ։
ԼԲ Թագ . Ի . 21 ։
— ԳԼ . Թ . 24 ։
ՒԲ 980
— ԳԼ . ԺԳ . 2 ։
Վ Տէս ա Թագ . ԺԱ . 27 , ԻԳ . 5 ։
— ՀՇՐ . 11 , 13 ։
Բ ՀՇՐ 5 , 6 , 7 ։
՟ ԳԼ . ՟Բ . 16 , 17 ։
Ն . ՟ . ԳՖ . ՟ԻԲ 980
— Գ Թագ . ՟Ա . 4 , Գ Թագ . Ը . 19 , Սաղ . ՟Ճ . 17 ։
Ֆ Ցես . ա . 5 ։
+ ԲԹագ . Է . 11 , 27 ։
՟ Բ ՄՆ . Թ . 29 ։
Ֆ Բ ՄՆ . Թ . 30 ։
— Բ ՄՆ . Թ . 31 ։
ՒԲ 975
Բ Մատ . ա . 7 ։
՟ Գ Ի . ՟Ա . 40 ։
— Բ ՄՆ . Ճ . 1 . ԸՀ ։
Բ ԳԼ . ՟Ա . 26 ։

դիպատոսի մէջ էր երբոր ասոր
3 Բ֊ամը լսեց ՝ եւ Ֆբդ խըրկելով զանիկայ կանչեցին . ու Ցերոբովամը և իսրայէլի բոլոր ժողովուրդը եկան , ու Ռոբովամին հետ խօսեցան ու ըսին .
4 Ձեր հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . դուն հիմա քիչ մը հօրդ խիստ ծառայութիւնը , ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթեւցուր , ու քեզի ծառայութիւն ընենք :
5 Ան ալ ըսաւ անոնց . գացէ՛ք՝ ու իրիկուն ետքը ինծի դարձէ՛ք . ու ժողովուրդը գնաց :
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին երբոր անիկա ողջ էր , ու ըսաւ . Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ :
7 Եւ անոր խօսեցան ու ըսին . Եթէ որ դուն այսօր աս ժողովուրդին ծառայ ըլլաս , ու անոնց ծառայութիւն ընես , և անոնց բարի խօսքեր ըսելով պատասխան տաս , անատենը անոնք քեզի միշտ
8 ծառայ կ՚ըլլան : Բայց Ան՚ի֊ոյ ձերբերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց , ու իր առջեւը կայնող ա֊ իր հետը մեծցած երիտասարդներուն
9 խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ըսաւ . Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ . քանզի անոնք ինծի խօսեցան , ու ըսին . Քու հօրդ մեր
10 վրայ դրած լուծը թեթեւցուր : Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին . Քու հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ ըսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս , , ու անոնց այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ մատս՝ իմ հօրս մէջքէն հաստ է .
11 Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ :
12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին եկան , ինչպէս որ թագաւորը բսեր էր թէ՝ Երրորդ օրը ինծի եկէք :
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խըստութեամբ պատասխան տուաւ , և ծերերուն իրեն տուած խրատը
14 մերժելով , Երիտասարդներուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ , ու ըսաւ . Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով
15 պիտի խրատեմ : Եւ թագաւորը

ժողովուրդին խօսէը մտիկ չըրաւ . վասն զի Աս ըան Տէրոջմէն եղաւ , որ Տէրը Սիլօնացի Ահիային ձեռքովը Նաբատեան Ցերոբովամին
16 ըսած խօսքը հաստատէ : Ու երբոր բոլոր Իսրայէլը տեսաւ որ թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին . Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք , ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ ձեր վրաններդ դ֊րէ֊ : ով Դաւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու Իսրայէլը իրենց վրաններդ գ֊
17 ցին : Բայց Յ֊ուդայի քաղաքները մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոյը վրայ՝ Ռոբովամը թագաւոր է֊
18 ըաւ : Եւ Ռոբովամ թագաւորը Երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց , բոլոր Իսրայէլը զանիկայ քարեբով քարկոծեցին , ու մեռաւ : Եւ Ռոբովամ թագաւորը արտորալով կառքը հնծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի : Այսպէս Իսրայէլը Դաւիթի տունէն ապըստամբեցաւ մինչև աս օրս :
20 Եւ բոլոր Իսրայէլը Ցերոբովամին դառնալը լսելով՝ Ֆբդ խրկեցին , ու զանիկայ ժողովքին մէջը կանչեցին , և զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրին , ու Ցուդայի ցեղէն՝ի զատ Դաւիթին տա֊
21 ՝ը ուրիշ հետեւող մը չկար : Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ մտաւ , ու բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիամինի ցեղէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պատերազմին , ու թագաւորութիւնը Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դարձընեն :
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ՝
23 ըսելով . Սողոմոնի որդւոյն Յուդայի Ռոբովամ թագաւորին , ու բոլոր Յուդայի տանը , ու Բենիամինին , և մնացորդ ժողովուրդին խօ֊
24 սիս , ու ըսես . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք . ամէն մարդ թող իր տունը դառնայ . Վասն դի աս բանը ինծմէ եղաւ : Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ *ետ դարձան :
25 Ու Ցերոբովամ Եփրեմի լեռանը վրայ Սիւքեմը շինեց , ու հոն բնակեցաւ . և անկէ ելաւ , Փա֊
26 նուէլը շինեց : Ու Ցերոբովամ իր սրտին մէջը ըսաւ . Հիմա թագաւորութիւնը Դաւիթին տանը պի֊
27 տի դառնայ : Թէ որ աս ժողո֊

ՂՀԲ. 24 : Դատ. ԺԴ. 4 : ԲՄՆ. Ժ. 15 : ԻՌ. 7 : ՒՆ. 20 :
Է ԳԼ. ԺԱ. 11 : 31 :
ԸՐԹԱԳ. Ի. 1 :
Ը ԳԼ. ԺԱ. 13 : 36 :
Ժ ԳԼ. Ժ. 6 : Ե. 14 :
ԺԴ ԹԱԳ. ԺԵ. 21 :
Ւ ԳԼ. ԺԱ. 13 : 32 :
ԻԲՄՆ. ԺԱ. 1 :
ԺԲ ՄՆ. ԺԱ. 2 :
Լ ՀԲ 15 :
* Կ՚ՈՒ՝ ԵՐԹԱԼԸՆ
Հ ՏԵՍ ԴԱՍ. Ի. 45 :
Ն ԴԱՍ. Ը. 17 :

Ն · ք · ՂՓ · 975

Ղ Բ Օր · ժբ · 5 · 6 ·

զ Դ Թագ · ժ · 29 · ժէ · 16 ·

* Կ՛ Ել հերիք է ձեր Երուսաղէմ եկեալը ·

՛ Ել · լբ · 4 , 8 ·

յ Ծն · իբ · 19 · Ովս · դ · 15 ·

ն Դատ · ժբ · 29 ·

ղ Գէ · ժգ · 34 · դ Թագ · ժէ · 21 ·

ֆ Գէ · ժգ · 32 ·

ղ Թագ · դ · 10 · Գէ · ժգ · 33 · դ Թագ · ժէ · 32 · բ Մն · ժա · 14 , 15 · Եզեկ · ի֊գ · 7 · 8 ·

պ Ղէ · իգ · 33 , 34 · Թագ · լէ · 12 · Գէ · ը · 2 · 5 ·

† Կ՛ ե֊լաբ ·

ղ Ամ֊ւ · է · 13 ·

֊ Թագ · ժե · 39 ·

‡ Կ՛ Խունկ ծը֊խելու եկաւ ·

֊ Գէ · ժգ · 1 ·

֊ Գէ · ժբ · 32 · 33 ·

Բ դ Թագ · իգ · 17 ·

փ դ Թագ · իգ · 15 , 16 ·

վուրդը Երուսաղէմ ղՏերոնը տուն Ը նր ելնէ զոհ ընելու համար , ան ատենը աս ժողովուրդին սիրտը իրենց տիրոջը Յուդայի Ռոբովամ Թագաւորին պիտի դառնայ , և զիս պիտի մեռցընեն , ու Յուդայի Ռոբովամ Թագաւորին պիտի դառ֊
28 նան ։ Եւ Թագաւորը խորհուրդ ըրաւ , ու ճերկու հատ ոսկիէ որթ չինեց · ու անոնց ըսաւ · * Անկէ եւեւ ձեզի Երուսաղէմ երթալ պէտք չէ՛ · ով Իսրայէլ , հապա քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի
29 երկրէն հանեցին ։ Ու մէկը ՛ Բէթէլի մէջ դրաւ , ու մէկալն ալ ՚ Դանի
30 մէջ դրաւ ։ Եւ աս բանը ՚ մեղքի պատճառ եղաւ · վասն զի ժողովուրդը մինչև Դան կ՛երթար աս որ ՚ ներսն մէկուն առջեւը ՚ երկրպագութ֊
31 իւն ընելու համար ։ Ու ՚ բարձր տեղերու վրայ կռատուններ չինեց · և ՚ ժողովուրդին ցած մարդիկներէն քուրմեր ըրաւ , որոնք Ղևիի որդւոցմէ չէին ։
32 Ու Ցերոբովամ ութերորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը , ՚ Յուդայի մէջ պահպած տօնին պէս տօն սահմանեց , ու սեղանին վրայ † զոհեր մատուց՝ · Բեթելի մէջ այսպէս ըրաւ , ու իր չինած որթերուն զոհեր մատուց · և բարձր տեղերուն համար ըրած ՚ քուրմերը Բեթելի մէջ դրաւ ։
33 Ու ՙ իր մտքէն ՚ յարած ամսուն մէջ՝ ութերորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը՝ Բեթելի մէջ իր չինած սեղանին վրայ զոհեր մատուց , ու Իսրայէլի որդւոցը տօն սահմանեց , ու սեղանին վրայ ‡ զոհեր մատուցանելով ՙ խունկ ծխեց ՚ ։

Գ Լ · Ա Գ

1 Ցերոբովամին ձեռքը կը չորնայ , Բեթելի մէջ իր չինած սեղանին վրայով մարգարէութիւն ընդդէմ դէմ չարութիւն մտածելուն համար , 6 և մարգարէին աղօթքովը կը բժշկուի ։ 7 Ան մարգարէն Թագաւորին ընծաներ մերժելով՝ Բեթէլէն կ՛երթայ ։ 11 Մէկ ծեր մարգարէ մը խաբելով՝ ետ կը դարձնէ զանիկայ , 26 որ Աստուծմէ կը յանդիմանուի , 23 ու առիւծէ մը կը մեռցուի · 26 ու ծեր մարգարէն գանիկայ կը թաղէ , 31 և անոր մարգարէութիւնը կը հաստատէ ։ 33 Ցերոբովամին կամակորութիւնը ։

1 Եւ ՙ երբոր Ցերոբովամ՝ խունկ ծխելու համար սեղանին քովը կը կայներ , ահա Բ Աստուծոյ մարդ մը Տէրոջը խօսքովը Յուդային Բեթէլ
2 եկաւ ։ Եւ Տէրոջը խօսքովը սեղանին կանչեց ու ըսաւ · Ո՛վ սեղան , ո՛վ սեղան , Տէրը այսպէս կ՛ըսէ · Ահա Դաւիթին տանը որդի մը պիտի ծնանի է Յովսիա անունով , և քու վրադ խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը՝ քու վրադ պիտի զոհէ , ու քու վրադ մարդոց
3 ոսկորներ պիտի այրեն ։ Եւ նոյն օրը Տ նշան մը տալով՝ ըսաւ · Տէրոջը խօսելուն նշանը աս է · ահա սեղանը պիտի պատռի ու վրայի մխիրը պիտի թափի ·
4 Ու երբոր Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն Բեթէլի մէջ սեղանին համար կանչած խօսքը լսեց , Ցերոբովամ սեղանին վրայէն ձեռքը երկընցուց , ու ըսաւ · Աս բռնեցէք · և անոր վրայ երկընցուցած ձեռքը չորցաւ , ու զանիկայ իրեն դարձընելու կարող չեղաւ ։
5 Եւ Աստուծոյ մարդուն Տէրոջը խօսքովը տուած նշանին պէս՝ սեղանը պատռեցաւ , ու մխիրը սեղ֊
6 ղանէն թափեցաւ ։ Եւ Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ · Ե֊ղիր Տէր Աստուծոյդ առջեւը աղաչէ , ու ինձի համար աղօթք ըրէ , որ ձեռքս ինծի դառնայ ։ Ան ատենը Աստուծոյ մարդը Տէրոջը առջեւը աղաչեց · և Թագաւորին ձեռքը իրեն դարձաւ , ու առջինին պէս եղաւ ։
7 Եւ Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ըսաւ · Ինծի հետ տուն եկուր , և ‖ բիչ մը կերակուր կեր՛ , ու ղքեզ
8 զի պարգև տամ ։ Եւ Աստուծոյ մարդը Թագաւորին ըսաւ · Ե֊թէ որ ինծի քու տանդ կէսն ալ տաս , քեզի հետ պիտի չերթամ՝ , ու աս տեղս հաց պիտի չուտեմ՝ , ոչ ալ
9 ջուր խմեմ · Վասն զի Տէրը իր խօսքովը ինծի այսպէս պատուիրեց ու ըսաւ · Հաց չուտես , ու ջուր չխմես , ու գացած ճամբայէդ
10 չդառնաս ։ Ուստի անիկայ ուրիշ ճամբով գնաց , ու Բեթէլ գացած ճամբովը չդարձաւ ։
11 Եւ Բեթելի մէջ ծեր մարգարէ մը կը բնակէր · ու անոր որդիքը եկան , ու Աստուծոյ մարդուն նոյն օրը Բեթելի մէջ բոլոր ըրած գործքերը անոր պատմեցին , և անիկայ Թագաւորին ինչ խօսքեր որ ըրաւ էր , զանոնք ալ իրենց հօրը
12 պատմեցին ։ Ու անոնց հայրը ա֊նոնց ըսաւ · Ո՞ր ճամբայէն գնաց ։ Եւ անոր որդիքը Յուդային եկող Աստուծոյ մարդուն գացած ճամ֊
13 բան § ցուցուցին ։ Ու իր որդւոցը ըսաւ · Էշը պատրաստեցէք ինծի · և անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին , ու անիկայ վրան հեծաւ ·
14 Եւ Աստուծոյ մարդուն եւեւն գըՆայ , ու զանիկայ բեւեկնի մը տակ նստած գտաւ , ու անոր ըսաւ · Յուդայէն եկող Աստուծոյ մարդը դո՞ն ես · և անիկայ ըսաւ · Ես
15 եմ ։ Ու անոր ըսաւ · Ինծի հետ
16 տուն եկուր , ու հաց կեր ։ Եւ ա֊

Ն · ք · ՂՓ · 975

է Ես · է · 14 , Ց օ · բ · 18 · ա Կոր · ա · 22 ·

‖ Եբր · իբ · զօրացուր ·

Ղ ա Թագ · Թ · 7 · դ Թագ · ե · 15 ·

Բ Թես · իբ · 18 · իդ · 13 ·

ը ա Կոր · ե · 11 ·

§ Կ՛ տես սակ էին ։

Ն · ք · ՀՓ · 975

Ք ՀՇՐ Տ , 9 ։

ԺԳԼ · Ի · 35 ։ ա ԹՒՆ · Դ · 15 ։

Ն · ք · ՀՓ · 975

Ի ԵՐԵՄ · ԻԲ · 18 ։

Ֆ Դ ԹԱԳ · Իգ · 17 · 18 ։

Ի ՏՒՆ ԳԼ · Ժ Հ · 24 ։

Հ ՀՇՐ 2 ։ Դ ԹԱԳ · Իգ · 16 · 19 ։

Յ ԳԼ · Ժ Բ · 31 · 32 ։ Բ ՄՆ · Ժ ա · 15 ։ Ժ Կ · 9 ։ ԻԲՐ 974

ՂԴԱՏ · Ժ Ե · 12 ։

Ճ ԳԼ · Ժ Բ · 30 ։

Ք ԳԼ · Ժ Դ · 10 ։

ՆԻԿայ ըսաւ . Ի՞ՔԷԶ հետ չեմ կըր-նար դառնալ ու քու գաւդիդ մըտ-նել . ոչ ալ աս տեղս քեզի հետ հաց պիտի ուտեմ , ու ոչ ըուր
17 խմեմ. Վասն զի Ֆ Յերոբոը խօսքովը ինծի ըսուեցաւ . Հոն հաց չուտես , ըուր ալ չխմես , ու գացած ճամ-
18 բայդ չդառնաս ։ Բայց անիկայ ըսաւ անոր . Ես ալ քեզի պէս մարգարէ եմ , ու մէկ հրեշտակ մը ինծի հետ Տէրոջը խօսքովը խօսե-ցաւ ու ըսաւ . Զանիկայ քեզի հետ քու տունդ դարձուր՝ որ հաց ուտէ , ու ըուր խմէ ։ Սո՛խոյն սուտ ըզուցեց անոր ։
19 Ան ատենը անոր հետը դարձաւ , և անոր տունը հաց կերաւ , ու ըուր
20 խմեց ։ Ու երբոր անոնք սեղանը նստեր էին , Տէրոջը խօսքը զանի-կայ դարձընող մարգարէին եղաւ .
21 Ու անիկայ Ցուդայէն եկող Աս-տուծոյ մարդուն կանչելով՝ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև դուն Տէրոջը խօսքին անշաղան-դութիւն ըրիր , ու քու Տէր Աս-տուծոյդ քեզի պատուիրած պա-
22 տուէրը չպահեցիր , Եւ դարձար , ու հաց կերար ու ըուր խմեցիր էան տեղը՝ որուն համար քեզի ըսած էր որ հաց չուտես ու ըուր չխմե՛ս , քու մեռելդ քու հայրերուդ գերեզ-մանը պիտի չմտնէ ։
23 Եւ հաց ուտէլէն ու ըուր խմելէն ետքը՝ անիկայ իր ետ դարձուցած
24 մարգարէին էշը պատրաստեց . Ան ալ գնաց . ու ճամբուն մէջ Լմէկ առիւծ մը գտաւ զանիկայ ու մեռ-ցուց . և անոր մեռելը ճամբուն վրայ փռուած մնաց . ու էշը անոր քովը կայներ էր , առիւծն ալ մե-
25 ռելին քովը կայներ էր ։ Եւ ահա անկէ քանի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ փռուած մեռելը ու մեռելին քովը կայնող առիւծը տե-սան . ու գացին ան ծեր մարգա-րէին բնակած քաղաքին մէջը
26 պատմեցին ։ Եւ զանիկայ ճամբա-յէն դարձընող մարգարէն երբոր լսեց , ըսաւ . Անիկայ Տէրոջը խօս-քին անշաղանդութիւն ընդ՝ Աս-տուծոյ մարդն է . ու Տէրը զանի-կայ պատառելով մեռցուցեր է , Տէրոջը անոր ըսած խօսքին հա-
27 մեմատ ։ Եւ իր որդւոցը խօսե-ցաւ ու ըսաւ . Ինծի համար էշը պատրաստեցէք . ու անոնք պատ-
28 րաստեցին ։ Եւ գնաց անոր մե-ռելը գտաւ , որ ճամբուն վրայ փռուած էր . ու էշը ու ա-ռիւծը մեռելին քովը կայներ է-ին . առիւծը մեռելը կերած չէր ,
29 ոչ ալ էշը պատառեր էր ։ Եւ

ան մարգարէն Առաւոծոյ մար-դուն մեռելը վերցուց , ու զանի-կայ իշուն վրայ դրաւ , ու զանի-կայ դարձուց . և ծեր մարգա-րէն քաղաքը մտաւ , որ լալով զա-
30 նիկայ թաղէ . Եւ անոր մեռելը իր դերեզմանին մէջը դրաւ . ու Ե՜վայ եղբայր ըսե՛լ , անոր վրայ լացին ։
31 Ու զանիկայ թաղելէն ետքը՝ իր որ-դւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ . Երբոր ես մեռնիմ , զիս Աստուծոյ մար-դուն թաղուած դերեզմանին մէջը թաղէ՛ք . Ծ՛իմ ոսկորներս անոր ոս-
32 կորներուն քովը դնէք . Վասն զի Բեթէլի մէջ եղող սեղանին համար, ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կռա-տուններուն համար՝ Հանոր Տէրոջը խօսքովը կանչած խօսքը անպատ-ճառ պիտի կատարուի ։
33 Այս բանէն ետքը Յերոբովամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ . մանաւ-անդ նորէն ժողովուրդին ցած մար-դիկներէն բարձր տեղերուն Ա՛ռու-մեր կ'ընէր . ամէն ուզողը կ'օրհնէր . ու անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ
34 կ'ըլլար ։ Եւ ասիկա բանը Յերոբո-վամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ , նաև ջնջուբ երկրիս երեսէն կորսուե-լուն ու բնաջինջ ըլլալուն ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Յերոբովամ իր որդւոյն Աբիային հիւանդանա-լուն համար՝ իր կնկանը հագուստ փոխել կու տայ , ու զանիկայ ընծաներով Սելով կը խրկէ Աբիա մարգարէին ։ 5 Աբիա Աստու-ծոյ յայտնութեամբ Աստուծոյ դաւաստանը կը ցուցընէ անոր ։ 17 Աբիա կը մեռնի ու կը թաղուի ։ 19 Նադաբ՝ Յերոբովամին յաջոր-դը կ'ըլլայ ։ 21 Ռոբովամին չար վարմունքը ։ 25 Սիսակ Երուսաղէմ կր կողոպտէ ։ 29 Ա-բիա՝ Ռոբովամին յաջորդը կ'ըլլայ ։

1 Ա՛ն ատենը Յերոբովամին՝ որդին 956
2 Աբիան հիւանդացաւ ։ Ու Յե-րոբովամ իր կնկանը ըսաւ , Ելէր , կերպարանքդ փոխէ , այնպէս որ Յերոբովամին կնիկը ըլլալդ չգիտ-ցուի , ու Սելէվ դնա . ահա Աբիա մարգարէն հոն է . անիկայ Ես՝ որ ինծի համար ըսաւ Թէ ՚ա՜ս ժողո-՚ա ԳԼ · ԺԱ · 31 ։
3 վուրդին վրայ Թագաւոր պիտի ըլ-լայ ։ Իսկ ձեռքդ տասը հաց , և բլիթներ , ու մէկ սափոր մեղր առ , ու անոր դնա . անիկայ քեզի պիտի պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պա-
4 տահի ։ Եւ Յերոբովամին կնիկը այնպէս ըրաւ . ու ելաւ Սելէվ գըլ-նաց , և Աբիային տունը մտաւ . բայց Աբիային աչքերը Յերուէլէն տկարացեր էին , ու չէր կրնար տեսնել ։
5 Եւ Տէրը Աբիային ըսաւ . Ահա Յերոբովամին կնիկը՝ իր տղուն հա-մար քեզի բան հարցընելու կու գայ ,

վասն զի անիկայ հիւանդ է . անոր այսպէս ու այսպէս խօսիս . ու ա-
նիկայ գալու ատենը անծանօթ
6 կերպարանքով պիտի ֆայ , ու երբոր անիկայ դուռնէն ներս կը մտնէր , Ա-
քիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս , ըսաւ . Ո՛վ Ցերոբովամին կնիկը՝ եկուր , դուն ինչո՞ւ ատանկ անծանօթ կերպարանք մտեր ես . բայց ես քեզի խիստ լուր պիտի տամ .
7 Երկուքնայ ֆ գնա , Ցերոբովամին ըսէ . Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քանզի քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
8 վրայ իշխան ըրի , ու Դաւթի տունէն պատռեցի , ու քանիկայ քեզի տուի . ու դուն՝ Ո՛վ պատուիրանքներս պահող , ու իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բո-
լոր սրտովը Ընծի՝ ինձի եղող՝ իմ Դաւիթի ծառային պէս չեղար .
9 Մանաւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր , ու գնա բարկացընելու համար՝ գա-
ղիր քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր շինեցիր , ու
10 զիս ետիդ նետեցիր . Ասոր համար ահա Ի Ցերոբովամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ , ու Ցերոբո-
վամին ամէն էրկնմարդիկները Ե-
նէ Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոտորեմ , և Ցե-
րոբովամին տունը պիտի աւլեմ , ինչպէս որ աղբը կ՚աւլեն , մինչև որ
11 հատի . Ցերոբովամին քաղաքի մէջ մեռնողը՝ շուները պիտի ու-
տեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը՝ եր-
կնքի թռչունները պիտի ուտեն .
12 քանզի Տէրը խօսեցաւ : Եւ դուն ելիր , դու տունդ գնա . ու էքսի-
ոտքերդ քաղաքին մէջը մտած ա-
13 տենը տղան պիտի մեռնի . Ու բոլոր Իսրայէլը լալով զանիկայ պիտի թաղեն . վասն զի Ցերոբովամին՝ միայն անիկայ գերեզմանն պիտի մտնէ . որովհետեւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեւը Ցերոբովամին տանը մէջ՝ Ի բարի բան մը գտաւ .
14 Նոր վրայ դտնուեցաւ . Եւ Տէրը ի-
րեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ թա-
գաւոր մը պիտի հանէ , որ անի-
կայ Նոյն օրը Ցերոբովամին տու-
նը պիտի կոտորէ . ու ալ ինչ
մաց . գրեթէ հիմա պիտի կոպտա-
15 ա բնէը : Եւ Տէրը Իսրայէլը ջուրերու մէջ եղող շարժուն եղէգի պէս՝ Իսրա-
յէլը պիտի զարնէ , ու Իսրայէլը պիտի խլէ աս Ի բարի երկրիս երե-
սէն , որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր , ու զանոնք Ղ-Եւտրին անդիի կողմը պիտի ցրուէ , Ասորի-
հետեւ Տէրը բարկացընելով իրենց Իսրայէլի կուռքեր» չընէին .
16 Եւ Իսրայէլը երեսէ պիտի ձգէ , Ցերոբովամին Ի ըրած մեղքերուն համար , ու Իսրայէլին ալ մեղան-
չել տալուն համար :
17 Անն առենը Ցերոբովամին կնիկը ելաւ դնաց , ու Թերսա մտաւ . ու
Անիկայ տանը դուռնէն ներս մտա-
18 ծին պէս , տղան մեռաւ : Եւ զա-
նիկայ Թաղեցին . ու բոլոր Իսրա-
յէլը անոր վրայ լացին , Ցերոբոզը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Աքիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր :
19 Ու Ցերոբովամին մնացորդ պատ-
մութիւնը՝ Թէ ինչպէս պատե-
բազմ ըրաւ , և Թէ ինչպէս Թագա-
ւորներուն Յիշատակաց գրքին մէջը
20 գրուած է : Եւ Ցերոբովամին Թագաւորութիւն ըրած օրերը քսանուեւկու տարի եղաւ , ու իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Նադաբը Թա-
գաւոր եղաւ :
21 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամը Ցուդայի մէջ Թագաւորեց . Ռո-
բովամ քառասունուվեց տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ . և տասն-
ուեօթը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղէմի մէջ , այսինքն ան
քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իս-
րայէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար . Ռու անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա
22 անունով : Եւ Ցուդայեանք ալ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին . ու իրենց ըրած մեղքերովը՝ իրենց հայրերուն բոլոր ըրածէն աւելի
23 զանիկայ բարկացուցին : Եւ ա-
նոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ , ու Համն կանանչ ծառե-
րուն տակը բարձր տեղեր , ու ար-
ձաններ , և Աստարովթի կուռքեր
24 շինեցին : Ու երկրին մէջ Սոդո-
մական մեղք ալ գործողներ կային , ու Տէրոջը Իսրայէլը որդեւոցը առ-
ջեւէն վռնտած ազգերուն բոլոր դարշելի բաներուն նման կ՚ընէին :
25 Եւ Ռոբովամ Թագաւորին հինգերորդ տարին՝ Եգիպտոսի Սի-
սակ Թագաւորը Երուսաղէմի վրայ
26 ելաւ . Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը ա-
ռաւ . ամէնն ալ առաւ . Սողո-
մոնին շինած բոլոր ոսկիէ վահան-
27 ներն ալ առաւ : Եւ Ռոբովամ Թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ վահաններ շինեց , ու զանոնք Թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն բնող սուրհան-
դակաց ուսերնին ձեռքը

Ե Ցես · բ Թագ · ժբ · 7 · 8 ; Գվ · ժգ · 2 ;
Է Գվ · ժա · 31 ;
Ը Գվ · ժա · 33 , 38 ; ժե · 5 ;
Թ Եբ · խմ · ետ . 4 · Ա · կող
Ժ Գվ · ժբ · 28 ; բ Մն · ժա · 15 ;
ԺԱ Ղեւմ · Թ · 26 ; Սաղ · ծ · 17 ; Ե-
զեկ · իգ · 35 ·

ԺԲ Գվ · ժե · 29 ·
ԺԳ · Գվ · իա · 21 ; Դ Թագ · Թ · 8 ;
ԺԴ Օր · լբ · 36 ; Դ Թագ · ժգ · 26 ·
ԺԵ Գվ · ժգ · 4 ; իա · 24 ;
ԺԶ Ել 17 ;
ԺԷ Մն · ժբ · 12 ; ժԹ · 3 ·
ԺԸ Գվ · ժե · 27 , 28 , 29 ·
ԺԹ Պ՚՚ այս-
օր
Ի Դ Թագ · ժե · 6 ; Սաղ · ծբ · 5 ;
Ի Ցես · իգ · 15 , 16 ;
ԻԱ Թագ · ժե · 29 ·
ԻԲ Ել · լԴ · 13 ; բ Օր · ժբ · 3 , 4 ;

Ի Պ՚՚ ա-
ռաջներ
Ի Գվ · ժբ · 30 ; Դ Թ · 30 , 34 ; ժե · 30 , 34 ; ժգ · 2 ;
Յ Գվ · ժգ · 6 , 8 ; 15 , 23 ; Երգ · գ · 4 ·
ԼՀՇ 12 ·
ԼՀՇ 13 ·
ԼՐ Մն · ժգ · 2 , ՃԼ ·
ԼԲ Մն · ժբ · 1 ·
ԼԳ Օր · լբ · 21 ; Սաղ · ՃԲ · 58 ; ա Կոր · ժ · 22 ·
ԼԴ Ես · ծե · 5 ·
ԼԵ Բ Օր · ժբ · 2 ; Եզեկ · ժգ · 24 , 25 ·
ԼԶ Թագ · ժե · 9 , 10 ·
ԼԷ Մն · ժբ · 17 ; Գվ · ժե · 12 ; իբ · 46 ; Դ Թագ · իգ · 7 ·
ԼԸ Գվ · ժա · 40 ; բ Մն · ժբ · 2 ·
ԼԹ Մն · ժբ · 9 , 10 , 11 ·
ՄՐ Գվ · ժ · 17 ·

28 յանձնեց ։ Ու երբոր Թագաւորը Տէրոջը տունը կ'երթար . սուրհանդակները զանոնք կը կրէին , ու էտէլ զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձընէին ։

29 Եհու Ռոբովամին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ամէն ըրածը՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։ 30 Ու Ռոբովամին և Երոբովամին միջտեղը միշտ պատերազմ կար ։ 31 Եհու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր մայրը Ամմանացի էր Նաամա անունով . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիան Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Երիսային գէշ վարմունքը ։ 7 Ասա անոր տեղը կը յայտնուի ։ 9 Ասային բարի վարմունքը ։ 16 Բաասային ու իրեն միջտեղը եղած պատերազմը պատճառ կ'ըլլայ որ ինքը հեռանդին հետ դաչնակցութիւն կընէ ։ 23 Ցովափատ Ասային տեղը կը յայտնուի ։ 25 Նադաբի գէշ վարմունքը ։ 27 Բաասա անոր դէմ ապստամբելով Աբիային մարդաբերութիւնը ի գործ կը դնէ ։ 31 Նադաբին մահը ։ 33 Բաասային գէշ վարմունքը ։

1 Ու Նաբատեան Երոբովամին Թագաւորութեանը տասնուերեքերորդ տարին՝ Աբիա Ցուդայի վրայ Թագաւորեց ։ 2 Երեսուն եւ երեք տարի Թագաւորեց ։ Անոր մօրը անունը Մաաքա էր , որ Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ 3 Եւ անիկայ իրմէ առաջ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերուն հետեւեցաւ . ու անոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ չէր , իր հօրը Դաւիթին սիրտին պէս ։ 4 Բայց Դաւիթին սիրտին համար՝ անոր Տէր Աստուածը Երուսաղէմի մէջ անոր մէկ ճրագ մը տուաւ , անկէ եղբը անոր որդին նստեցընելով , ու Երուսաղէմը հաստատելով . 5 որովհետեւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ , Եփեստաքացի Ուրիէլին աղջիկը ։ 6 Ու Երիսային բանէն ի զատ ։ Եհու Ռոբովամին ու Երոբովամին միջտեղը պատերազմ կար՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։ 7 Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է . ու Աբիային ու Երոբովամին միջտեղ պատերազմ կար ։ 8 Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու գանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասան Թագաւոր եղաւ ։ 9 Իսրայէլի Երոբովամ Թագաւորին քսաներորդ տարին՝ Ասա Ցուդայի վրայ Թագաւոր եղաւ ։ 10 Ու Երուսաղէմի մէջ քառասունմէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Մաաքա էր , որ Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ 11 Եւ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ ։ 12 Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց , և իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնաջինջ ըրաւ ։ 13 Ու անիկայ իր մայրը Մաաքան տիկնութենէն հանեց . քանզի անիկայ Աստարովթի կուռք մը շիներ էր . և Ասա անոր կուռքը կոտրեց , ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց ։ 14 Բայց հայց բարձր տեղուանքը չվերցան . սակայն Ասային Եսիրտը իր Եհոյէ բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրոջը հետ կատարեալ էր ։ 15 Ու իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները՝ Տէրոջը տունը տարաւ ։

16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին միջեւը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ պատերազմ կար ։ 17 Ու Իսրայէլի Թագաւորը Բաասա Ցուդայի դէմ ելաւ . և Ռաման շինեց , որ Ցուդայի Ասա Թագաւորին էլ-մը Ցեսս գլ. ժբ. 25։ չթողու , Ասային տէրոջը տանը գանձերուն մէջը՝ ու Թագաւորական տանը գանձերուն մէջը մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ , և իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ , ու Ասա Թագաւոր՝ Դամասկոս բնակող Ասորւոց Թագաւորին՝ Ենհոնի որդւոյն Ցարբեմոնի որդւոյն Բենհադադին խրկեց գնոնք , ու ըսաւ ։ 19 Իմ ու քու միջեւ , Եւ իմ հօրս ու քու հօրդ միջեր դաշնակցութիւն կայ . ահա քեզի արծաթի ու ոսկի ընծայ խրկեցի . արի իսրայէլի Բասա Թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աբէ , որ անիկայ ինձմէ հեռանայ ։ 20 Ասա Բենհադադ Ասա Թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ . և իր զօրքերուն իշխանները իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց . ու Իյօնը , Դանը , Աբէլբեթմաաքան , ու բոլոր Քենէրեթին , ու բոլոր Նեփթաղիմի երկիրը զարկաւ ։ 21 Եւ Բասա ա՛ռ բանը լսելով , Ռաման շինելէն ետ կեցաւ , ու Թիրսայի մէջ նստաւ ։ 22 Ասա ատենը Ասա Թագաւորը բոլոր Ցուդայի Տգիտներէն կանչեց առանց մէկը ձգելու , որոնք Բասայի շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին . և Ասա Թա-

Ն · ք · ՁԲ · 971
ԻՐ ՄՆ · ԺԸ · 15 ։
ՖԳԼ · ԺԸ · 24 ։ ԺԹ · 6 ։ ԲՄՆ · ԺԸ · 15 ։
958
ԻՐ ՄՆ · ԺԸ · 16 ։
ԲՀՇՐ 21 ։
ՖԲՄՆ · ԺԸ · 16 · Մատ · ա · 7 ։
Եբր · Ա-բիամ
958
ԻՐ ՄՆ · ԺԹ · 1 ։
ԲՐ ՄՆ · ԺԱ · 20 · 21 · 22 ։
ՖԲՄՆ · ԺԹ · 2 Ի-ե-ռո-ւ Մրիքա · Գաբաացի Ուրիէլին աղջիկը ։
ԴԳԼ · ԺԱ · 4 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 80 ։
ԲԳԼ · ԺԱ · 32 · 36 ։ Բ Մն · ԻԱ · 7 ։
ՂԳԼ · ԺԱ · 36 ։
ԲԳԼ · ԺԳ · 8 ։
ԸՐ Թագ · ԺԱ · 4 · 15 · ԺԲ · 9 ։
ՔԳԼ · ԺԳ · 30 ։
ԺԲՄՆ · ԺԳ · 2 · 3 · 22 ։
955
ԻՐ ՄՆ · ԺԳ · 1 ։

Ն · ք · ՁԲ · 955
Ի՞ՐՄՆ · ԺԸ · ՄԱՀ ՄՈՒՐԸ · ՄԵՌ ՆԱՐ 2 ։
ԼՐՄՆ · ԺԳ · 2 ։
ԻՐՐ 951
Ի ԳԼ · ԺԳ · 24 ։ ԻԲ · 47 ։
ԺԲՄՆ · ԺԵ · 16 ։
ՅԵԼ · ԼԲ · 20 ։
Հ ԳԼ · ԻԲ · 44 ։ Բ Մն · ԺԵ · 17 · 18 ։
Յ ՏԵՍ ՆԱՐ 8 ։
ՂԲՄՆ · ԺՂ · 1 · ՃԱ ։
ՃՁԵՍ · ԺԲ · 25 ։
Ի ՏԵՍ ԳԼ · ԺԲ · 27 ։
Յ ԳԼ · ԺՍ · 23 · 24 ։
ՆԲՄՆ · ԺՂ · 2 ։
ՂԳԹագ · ԺԵ · 29 ։
Ո Դատ · ԺԲ · 29 ։
ԼՐԹագ · Ի · 14 ։
ՊԲՄՆ · ԺՂ · 6 ։

գաւորը անոնցմով Ի Բենիամինի Գաբան ու Մասփան չինեց ։

23 Եւ Ասային բոլոր մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր զօրութիւնը , ու բոլոր ըրածը , և անոր շինած քաղաքները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են . բայց ՝անկայ իր ծերութեանատենը ոտքերնին ։

24 Բու ցաւ ուներ ։ Ու Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր հայրերուն հետ իր Հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . Յոս անոր տեղը՝ անոր որդին Յովսափատ թագաւորեց ։

25 Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երկրորդ տարին՝ Ցերոբովամի որդին Նադաբը Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ . ու անիկայ Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորուեց ։

26 Թիւն ըրաւ , Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ ։ ու իր Հօրը ճամբուն մէջ քալեց , ու Տանոր ըրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին

27 մեղանչել տուաւ ։ Եւ Իսաքարի տունէն՝ Ախիայի որդին Բաասան անոր դէմ դաւ դնելէ վերջը . ու Բաասա զանիկայ Փղշտացւոց Գաբաթոնին քովը զարկաւ , երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլ հետ Գաբաթոնը պաշարեր էր ։ Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին՝ Բաասա մեռնելուց զանիկայ , ու անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

29 Ու երբոր թագաւոր եղաւ՝ Ցերոբովամին բոլոր տունը զարկաւ . ՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Սիլոնացի Ախիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր , Ցերոբովամն ընաւ մէկ հոգի ալ ողջ չթողուց , ու զանիկայ

30 բնաջինջ ըրաւ՝ Ցերոբովամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր էր , ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր , Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացընելով ։

31 Եւ Նադաբին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։

32 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա թագաւորին մէջտեղը՝ անդադ բոլոր օրերուն մէջը պատերազմ կար ։

33 Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին՝ Ախիայի որդին Բաասան՝ Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , ու քսան ուչորս տարի Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացընելով ։

34 ըրաւ ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ , ու Ցերոբովամին ճամբուն մէջ քալեց , և անոր մեղքին մէջ՝ որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։

ԳԼ . ԺԶ

1 Ցեհուին մարգարէութիւնը Բաասային դէմ ։ 6 Եղա իր Տոքը տեղը կը յաջորդէ ։ 8 Զամբրի՝ Եղային դէմ դաւաճանութիւն ընելով՝ անոր տեղը կ՚անցնի ։ 11 Ցեհուին մարգարէութիւնը Զամբրիին ձեռքովը կը կատարուի ։ 15 Զամբրի յուսահատելով՝ Իրղնկրը կ՚այրէ ։ 21 Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն սկսած ըլլալով՝ Ամրի՝ Թիբնիին դէմ յաղթող կը դառնայ ։ 23 Ամրի՝ Սամարիան կը շինէ ։ 25 Անոր գէշ վարմունքը ։ 27 Աբաաբ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 29 Աբաաբին խիստ գէշ վարմունքը ։ 34 Ցեհուին անէծքը՝ Երիքովը նորոգող Ցիելին վրայ կը կատարուի ։

1 Ու Բաասային համար՝ Ցերոջը խօսքը Անանիի որդւոյն Ցեհուին

2 եղաւ՝ ըսելով . Բ Որովհետև քեզ փոշիէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան դրի , և դուն Ցերոբովամին ճամբան գացիր , ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղանչել տուիր , ու անոնց մեղքերովը զիս բարկացուցիր ,

3 ցոյդիր , Ահա ես Բաասան ու անոր տունը՝ բնաջինջ պիտի ընեմ , և քու տունդ Նաբաատեան Ցերոբովամին տանը պէս պիտի ընեմ ։

4 Քեզմէ մեռնողը՝ շուները պիտի ուտեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը՝ երկինքի թռչունները պիտի ուտեն ։

5 Եւ Բաասային մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրածը , ու զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին

6 մէջը գրուած է ։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու Թերսայի մէջ թաղուեցաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին Եղա թագաւոր

7 եղաւ ։ Նաև Անանիի որդւոյն Ցեհու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր տանը վրայ՝ ան ամէն չարիքներուն համար , որ ինքը Տէրոջը առջեւը ըրած էր , զանիկայ իր ձեռքերուն գործովը բարկացընելով , Ցերոբովամին տանը պէս ըլլալով . նաև զանիկայ մեռցընելուն համար ։

8 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանուվեցերորդ տարին՝ Բաասային որդին Եղա՝ Թերսայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , ու երկու տարի թագաւորեց ։

9 Անիկայ Հրոր Թերսայի մէջ՝ Թերսայի տունը հաղարապետին Արսայինի տունը խմիր ու գինովցեր էր , Եանոր ծառան Զամբրի՝ որ ոտր կառքերուն կէսին վրայ իշխան էր ,

10 անոր դէմ դաւ դնելէ վերջը . Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկայ զարկաւ մեռցուց , և անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ , Յուդայի Ասա թագաւորին քսանուհինգ

Ն · ՔՐ · ՂԶ · 929

11 րորդ տարին ։ Ու երբոր Թագաւոր եղաւ , ու իր աթոռը նստաւ , իսկոյն Բասասային բոլոր տունը՝ Թէ անոր ազգականները և Թէ բարեկամները մեռցուց , ու ասոր Նմկ էրիկ մարդը ողջ չԹո-

Լ ա Թագ · իե · 22 ։

12 ղուց · Եւ Ջամբրի՝ Բասասային բոլոր տունը քնաջինջ ըրաւ , Բասասային վրայով Էհէու մարգարէին ձեռքովը ՛Տէրոջը ըսած խօս-

Ի Հմր 1 ։

Ժ Հմր 8 ։

13 քին համեմատ , Բասասային բոլոր մեղքերուն համար , ու անոր որդւոյն Էլային մեղքերուն համար , որոնցմով իրենք մեղանչեցին , և Իսրայէլին մեղանչել տուին , ու

Ա Օր · ԼԲ · 21 ։ աԹագ · ԺԲ · 21 ։ Եսայ · Խս · 29 ։ Ճ՚ՀԷ · Բ · 8 ։ ա Կոր · Ը · 4 ։ Ա · 19 ։

13 իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։

14 Ու Էլային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջը գրուած է ։

15 Ցուդայի Ասա Թագաւորին քսանուՀինգերորդ տարին՝ Ջամբրի Թերսայի մէջ եօԹը օր Թագաւորութիւն ըրաւ . բայց ժողովուրդը

Հ Գէ · ԺԵ · 27 ։

16 Փղշտացւոց Հգաբաթոնին դէմ բանակեր էր ։ Եւ բանակին մէջը եղող ժողովուրդը լսելով որ Ջամբրի գլուխ վերցուցեր է , ու նաև Թագաւորը մեռցուցեր է , նոյն օրը բոլոր Իսրայէլը բանակին մէջը Ամբրի զօրավարը Իսրայէլի վրայ Թա-

17 գաւոր դրին ։ Եւ Ամբրի ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը Գաբաթոնէն ելան , ու Թերսան պաշարեցին ։

18 Ու երբոր Ջամբրի՝ քաղաքին առնուիլը տեսաւ , Թագաւորական տանը *ներսի կողմը" մտաւ , և իր վրայ Թագաւորական տունը կրա-

* Կամ՝ պալատը

19 կով պրեց , ու մեռաւ , իր գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Ցէրոբովամին մեղքերուն մէջ քալելով , ու

Ց ԳԼ · ԺԶ · 28 ։ ԺԵ · 26 , 34 ։

19 ու անոր ըրած մեղքին մէջ , որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։

20 Եւ Ջամբրիին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջը գրուած է ։

21 Ան ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը երկուքի բաժնուեցաւ . ժողովուրդին կէսը Գինաթի որդւոյն Թաբնիին ետևէն գնաց , որ զանիկայ Թագաւոր դնեն . ու կէսն ալ Ամ-

925

22 րիին ետևէն դնաց ։ Եւ Ամրիին ետևէն գացող ժողովուրդը՝ Գինաթեան Թաբնիին ետևէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր գտնուեցաւ . ու Թաբնին մեռաւ , և Ամ-

23 րին Թագաւոր եղաւ ։ Ցուդայի Ասա Թագաւորին երեսունումէկերորդ տարին՝ Ամրի Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ , ▫▫ տասներկու տարի Թ▫▫▫▫▫Ե ըսա▫ · վեց տարի Թերսայի մէջ Թագաւորեւ ։

Ն · ք · ՂԲ · 925

24 Թիւն ըրաւ · Ու Սամերէն՝ երկու տաղանդ արծաԹով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ , ու լեռանը վրայ Հ▫▫Ե չինեց · և չինած քաղաքին անունը՝ ան լեռանը տիրոջը Սամերին անունովը՝ Սամարիա կոչեց ։

25 Ու ՛Ամրի Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , և բոլոր իրմէ առաջ

ՂՏ՚ես ԳԼ · ԺԳ · 32 ։ դ Թագ · ԺԷ · 24 ։ Ճ՚Ն · դ · 4 ։

26 եղողներէն աւելի չար եղաւ . քանի՚ղի անիկայ ՛Նաբաթեան Ցերոբովամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց , ու անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ . անանկ որ ՛Իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։

՛ ՄէՔ · Ը · 16 ։ ՛ Հմր 19 ։

՛ Հմր 18 ։

27 Եւ Ամրիին ըրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջը գրուած է ։

28 քին մէջը գրուած է ։ Եւ Ամրի իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու Սամարիայի մէջ Թաղուեցաւ . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աքաաբը Թագաւոր եղաւ ։

29 Եւ Ամրիին որդին Աքաաբը՝ Ցուդայի Ասա Թագաւորին երեսունուԹերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ . ու Ամրիին որդին Աքաաբը Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսանուերկու տարի

918

30 Թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Ամբրիին որդին Աքաաբը բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի՝ Ցէրոջը

31 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Ու Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերուն մէջ քալելը՝ ▫▫▫Ը▫ ▫▫Ի▫ ոչինչ բան մը սեպուելով , ՛Սիդոնացւոց ԵԹբաալ Թագաւորին աղջիկը՝ Ցեզաբէլը Նկնիկ առաւ , ՛և գնաց Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու

Ղ Թագ · ԺԸ · 4 ։

Ղ Թագ · Ը · 21 , 26 , 27 ։ Ղ Թագ · ԺԳ · 6 ։ ԺԷ · 10 ։ իա · 3 ։ Երեմ · ԺԷ · 2 ։

Ն դ Օր · Է · 3 ։

՛ ԳԼ · իա · 25 , 26 ։ դ Թագ · ԺԸ · 18 ։ ԺԷ · 16 ։

32 անոր երկրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամարիայի մէջ՝ իր շինած Նբահաղի տանը մէջ՝ Բահաղին սեղան մը

Ն դ Թագ · Ը · 6 ։ ԺԷ · 10 ։ իա · 3 ։ Երեմ · ԺԷ · 2 ։

33 կանգնեց ։ ՛Ու Աքաաբ Աստարովթի կուռք մը չինեց . և Աքաաբ իր ըրած գործքերովը Նիրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր Թագաւորներէն աւելի՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։

Ղ ԷսԹ · 30 ։ ԳԼ · իա · 25 ։

34 Անոր օրերը՝ ԲեԹէլացի Ցիէլը Երիքովը չինեց . ▫▫ իր անդրանիկ տղովը Աբիրոնով՝ անոր հիմը ղրբաւ , և իր պզտիկ տղովը Սեգոբով՝ անոր դռները կանգնեց , ՛Նաւեան Ցեսուին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ ։

— Ցես · Ը · 26 ։

Ն · Ք · ԶԴ · ԽԲԸ 910

ԳԼ · ԾԷ

1 Եղեա՝ Աբրահամ ծերացաւ եւ օրերով յառաջացաւ . եւ Տէրը Աբրահամայ ամէն բանի մէջ օրհնեց զինքը :
2 Եւ Աբրահամ ըսաւ իր տան ծերակուսին որ իր բոլոր ունեցուածքին վրայ կը կառավարէր . Դիր ձեռքդ իմ ազդրիս տակ :
3 Եւ երդնուցանեմ զքեզ Տէր երկնից եւ երկրի Աստուածը , որ կնութիւն չառնուս որդւոյս համար Քանանացի աղջիկներէն , որոնց մէջ կը բնակիմ ես :
4 Հապա երթաս իմ երկրիս եւ իմ ազգիս մէջ , եւ կնութիւն առնուս որդւոյս համար Իսահակայ :
5 Ըսաւ անոր ծերակուսը . Գուցէ կինը չկամենայ գալ ետեւէս այս երկիրը , պարտաւո՞ր եմ արդեօք որդիդ տանիլ դարձեալ այն երկիրը , ուրկէ որ ելար :
6 Ըսաւ անոր Աբրահամ . Զգոյշ եղիր , որ որդիս դարձեալ հոն չտանիս :
7 Տէր երկնից որ զիս առաւ հօրս տնէն եւ իմ ծննդավայրէս , որ խօսեցաւ ինծի եւ երդում ըրաւ ինծի՝ ըսելով . Քու զաւակիդ պիտի տամ զայս երկիրը , նա պիտի առաքէ իր հրեշտակը քու առջեւդ , եւ կնութիւն պիտի առնուս որդւոյդ համար անկէ :
8 Եթէ կինը չկամենայ գալ ետեւէդ , ապա պարտական պիտի չըլլաս այս երդումէս . միայն որդիս դարձեալ հոն մի՛ տանիր :
9 Ծերակուսը իր տիրոջ Աբրահամայ ազդրին տակ դրաւ իր ձեռքը , եւ երդում ըրաւ անոր վրայ այս խօսքին համեմատ :
10 Առաւ ծերակուսը տիրոջը տասը ուղտ իր տիրոջը ունեցուածքէն , եւ գնաց . ամէն բարիք իր տիրոջը ձեռքն էր . եւ վեր կենալով գնաց Միջագետք , Նաքովրի քաղաքը :
11 Եւ ուղտերը ծունկի բերաւ քաղաքին դուրսը ջրհորին քով իրիկունը , ջուր քաշելու ժամանակը :
12 Եւ ըսաւ . Տէր Աստուած իմ տիրոջս Աբրահամայ , յաջողեցո՛ ինծի այսօր , եւ ողորմութիւն ըրէ՛ տիրոջս Աբրահամայ :
13 Ահա ես ջրհորին քով կեցած եմ , եւ քաղաքին մարդկանց դուստրերը ջուր քաշելու կելլեն :
14 Ուրեմն աղջիկը որուն որ ես ըսեմ . Թող որ քու սափորդ վար դնես , որ խմեմ , եւ ան ըսէ . Խմէ՛ , ես ալ քու ուղտերդ պիտի ջրեմ , ան ըլլայ զոր ընտրեցեր քու ծառայիդ Իսահակայ համար , եւ անկէ պիտի գիտնամ թէ ողորմութիւն ըրիր տիրոջս հետ :
15 Եւ դեռ չէր վերջացուցած խօսիլ իր սրտին մէջ , ահա Հռեբեկա ելաւ , որ ծնած էր Բեթուէլի որդի Միլքայի կնոջմէն Նաքովրայ , որ Աբրահամայ եղբօր կինն էր , եւ սափորը ուսին վրայ դրած :
16 Աղջիկը շատ գեղեցիկ էր տեսքով , կոյս էր , եւ ոչ ոք ծանօթ էր անոր հետ . ջրհորը իջաւ , սափորը լեցուց եւ վեր ելաւ :
17 Ծերակուսը վազեց անոր ընդառաջ եւ ըսաւ . Ինծի ջուր տուր խմելու սափորէդ քիչ մը :
18 Ան ալ ըսաւ . Խմէ՛ , տէր իմ . եւ շուտով սափորը վար դրաւ իր ձեռքին վրայ , եւ տուաւ անոր խմցնել :
19 Երբ խմցուց զայն , ըսաւ . Ուղտերուս ալ պիտի քաշեմ ջուր , մինչեւ որ բոլորովին խմեն :
20 Շտապով սափորը դատարկեց իր ջրհորին մէջ , եւ վազեց դարձեալ ջրհորին քով ջուր քաշելու , եւ քաշեց ուղտերուն բոլորին համար :
21 Ծերակուսը զարմանքով կը դիտէր զայն , մինչեւ որ գիտցաւ թէ Տէրը յաջողեցուցած էր իր ճամբան , թէ չէ :
22 Ուղտերը ջրելէ յետոյ , ծերակուսը ոսկիէ մատանի մը հանեց , որ կէս սիկղ կը կշռէր , եւ երկու ապարանջան անոր ձեռքերուն համար , որոնք տասը սիկղ կը կշռէին ոսկիով :
23 Եւ ըսաւ անոր . Ո՞ւր հայր ես դուն , ինծի ըսէ՛ . կայ արդեօք տեղ մը մեր տունը գիշերելու համար :
24 Ան ալ պատասխանեց անոր . Ես Բեթուէլի որդի եմ Միլքայի , որ ծնաւ Նաքովրայ :
25 Ըսաւ անոր . Ունինք ծղօտ եւ շատ կերակուր , եւ տեղ գիշերելու :
26 Ծերակուսը խոնարհեցաւ եւ երկրպագութիւն ըրաւ Տիրոջ :

Ն · Ք · ԶԴ · ԽԲԸ 910

27 Եւ ըսաւ . Օրհնեալ է Տէր Աստուած իմ տիրոջս Աբրահամայ , որ չխզեց իր ողորմութիւնն ու ճշմարտութիւնը տիրոջս Աբրահամայ հետ . ես ճամբուն վրայ էի , եւ Տէր զիս առաջնորդեց տիրոջս եղբօր տունը :
28 Աղջիկը վազեց եւ պատմեց իր մօր տանը մէջ այս խօսքերը :
29 Ռեբեկա ունէր եղբայր մը , որուն անունը Լաբան էր . Լաբան դուրս վազեց մարդուն ընդառաջ ջրհորին քով :
30 Երբ տեսաւ զմատանին եւ զապարանջանները ձեռքերուն վրայ իր քրոջը , եւ լսեց զայն ըսելով . Այսպէս ըսաւ ինծի մարդը , եկաւ մարդուն քով , եւ ահա ուղտերուն քով կեցած էր ջրհորին մօտ :
31 Ըսաւ անոր . Եկո՛ , օրհնեալ Տիրոջմէ , ինչո՞ւ համար դուրսը կեցած ես , երբ ես պատրաստած եմ տունը եւ ուղտերուն համար տեղ :
32 Եւ մարդը տունը մտաւ , եւ ուղտերը բեռնաթափեցին , եւ ծղօտ ու կերակուր տուին ուղտերուն , եւ ջուր՝ իր ոտքերը լուալու եւ անոր ոտքերուն համար որ իր հետ էին :
33 Եւ սեղան դրին անոր առջեւ , բայց ան ըսաւ . Չեմ ուտեր մինչեւ որ խօսքերս ըսեմ : Ըսաւ անոր . Խօսէ՛ :
34 Ան ալ ըսաւ . Ես Աբրահամայ ծառան եմ :
35 Եւ Տէրը մեծապէս օրհնեց զիմ տիրոջս , եւ մեծցուց զայն . եւ ոչխարներ , եւ արջառներ , եւ արծաթ , եւ ոսկի , եւ ծառաներ , եւ աղախիններ , եւ ուղտեր , եւ էշեր :
36 Եւ Սառա տիրոջս կինը որդի մը ծնաւ տիրոջս , երբ ինք ծերացած էր , եւ անոր տուաւ զամենայն որ ունէր :
37 Եւ տիրոջս ինծի երդմնեցուցած էր՝ ըսելով . Կնութիւն չառնուս որդւոյս համար Քանանացի աղջիկներէն , որոնց մէջ կը բնակիմ ես :
38 Հապա երթաս իմ հօրս տունը եւ իմ ազգիս մէջ , եւ կնութիւն առնուս որդւոյս համար :
39 Ես ալ ըսի տիրոջս . Գուցէ կինը չկամենայ գալ ետեւէս :
40 Ան ալ ըսաւ ինծի . Տէր , որուն առջեւ կը գնամ ես , պիտի յաջողեցնէ հրեշտակը քու առջեւդ , եւ կնութիւն պիտի առնուս որդւոյդ համար իմ ազգիս եւ իմ հօրս տունէն :
41 Այն ատեն պիտի ազատիս երդումէս , երբ իմ ազգիս մօտ երթաս , եւ չտան քեզի , եւ պարտական պիտի չըլլաս երդումէս :
42 Եւ այսօր եկայ ջրհորին քով , եւ ըսի . Տէր Աստուած իմ տիրոջս Աբրահամայ , եթէ յաջողեցուցած ես ճամբաս զոր կ՚երթամ ես ,
43 ահա ես ջրհորին քով կեցած եմ , եւ աղջիկը որ դուրս պիտի գայ ջուր քաշելու , եւ ես ըսեմ անոր . Խմցո՛ ինծի սափորէդ քիչ մը ջուր ,
44 եւ ան ըսէ ինծի . Խմէ՛ , ես ալ քու ուղտերդ պիտի ջրեմ , ան ըլլայ զոր ընտրեցեր Տէր քու ծառայիդ Իսահակայ համար , եւ անկէ պիտի գիտնամ թէ ողորմութիւն ըրիր տիրոջս հետ :
45 Եւ դեռ չէի վերջացուցած խօսիլ իմ սրտիս մէջ , ահա Հռեբեկա ելաւ , սափորը ուսին վրայ դրած , եւ ջրհորը իջաւ եւ ջուր քաշեց . ես ալ ըսի անոր . Խմցո՛ ինծի :
46 Շտապով սափորը վար դրաւ իր վրայէն , եւ ըսաւ . Խմէ՛ , ես ալ քու ուղտերդ պիտի ջրեմ : Խմեցի , եւ ուղտերն ալ ջրեց :
47 Հարցուցի զայն եւ ըսի . Ո՞ւր հայր ես դուն : Ան ալ ըսաւ . Ես Բեթուէլի որդի եմ Նաքովրայ , որ ծնաւ անոր Միլքա : Եւ ես ականջօղ դրի անոր քթին , եւ ապարանջան ձեռքերուն :
48 Եւ խոնարհեցայ եւ երկրպագութիւն ըրի Տիրոջ , եւ օրհնեցի զՏէր Աստուած իմ տիրոջս Աբրահամայ , որ ճամբայ ընել տուաւ զիս ճշմարիտ ճամբով՝ առնելու իմ տիրոջս եղբօր դստերը անոր որդւոյն համար :
49 Հիմա եթէ ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն պիտի ընէք տիրոջս հետ , ինծի ըսէ՛ , եւ եթէ ոչ , ինծի ըսէ՛ , որ դառնամ աջ կամ ձախ :
50 Լաբան եւ Բեթուէլ պատասխանեցին եւ ըսին . Ասիկա Տիրոջմէ եկաւ , չենք կրնար քեզի չար կամ բարի ըսել :
51 Ահա Ռեբեկա քու առջեւդ է , առ զայն եւ գնա , եւ թող որ կին ըլլայ որդւոյն տիրոջդ , ինչպէս որ Տէր խօսեցաւ :
52 Եւ եղաւ որ ասոնք բաներէն լսեց՝ տանը տիկնոջը տղան հիւանդացաւ , ու անոր հիւանդութիւնը շատ ծանր էր , այնպէս որ անոր
53 վրայ չուներ չմնաց : Եւ Ռեբեկա եդիայի ըսաւ . Մարդ Աստուծոյ , ձինծի հետ ինչ ունիս . միթէ իմ մեղս յիշելընելու , ու իմ տղաս մեռցընելո՞ւ համար ինծի եկար ,
54 Եւ անիկայ անոր բսաւ . Տղադ ինծի տուր . ու զանիկայ անոր ծոցէն առաւ , և իր բնակած վերնատունը հանեց , ու զանիկայ իր
55 անկողինին մէջ պառկեցուց , Եւ Տէրոջը աղաչակելով՝ բսաւ . Ով Տէր Աստուած իմ , իրաւցընէ՞ աս որբևարի կնիկն ալ՝ որուն քովը ես պանդխտութեամբ կը բնակիմ , պիտի չարչաբես , անոր
56 տղան մեռցընելով : Եւ ան տղուն վրայ իրենք անդամ երկընչնալով՝ ու Տէրոջը աղաչակելով , բսաւ . Ով Տէր Աստուած իմ , կ՚աղաչեմ որ աս տղուն հոգին իր մարմինին
57 դառնայ : Եւ Տէրը եդիային ձայնը լսեց . ու տղուն հոգին իր մարմինին դարձաւ . և անիկայ ընկնաց
58 նայաւ : Ու եդիա տղան առաւ , ու զանիկայ վերնատունէն տունը իջեցուց , և անոր մօրը տուաւ . ու Եդիա բսաւ . Նայէ՛ , տղադ կենդանի է :
59 Եւ կնիկը եդիային ըսաւ . Հիմա ասով գիտցայ որ դուն Աստուծոյ մարդն ես , ու քու բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է :

Ն · Ք · ԶԴ · ԽԲԸ 910

ԳԼ · ԾԸ

1 Սովին խիստ սաստկացած աուներ՝ եդիա Աբրահամին խրկուելով՝ բարի Աբդիային կը տանի դիպի : 9 Աբդիա Աբրահամ թագաւորը եդիային կը բերէ : 17 եդիա՝ Աբրահամը յանդիմանելով՝ երկինքին իջած կրակին միջոցով բահաղին մարգարէները ամօթով կ՚երեւ : 42 եդիա աղօթքով անձրեւ կը տեղացընէ , ու Աբրահամին հետ Ցեզրոսկէ կ՚երթայ :

Ե Ր Ե · ԶԶ · ԽԲԸ 906

1 Եւ շատ աուներ անցնելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին եդիային եղաւ՝ ըսելով . Գնա՝ Աբրահամին երեսիդ . ու Տէրը երկրի վրայ
2 անձրեւ պիտի տամ : Ու եդիա Աբրահամին երեւնալու գնաց . և Սամարիայի մէջ սաստիկ սով կար :
3 Ու Աբրահամ իր տանը տնտեսը Աբդիան կանչեց . (ու Աբդիա Տէ-
4 րոջմէ շատ կը վախնար . Ու երբոր

Ն·Ք·ԷՓ· Իբր 906

Ցեզաբէլ՝ Ցէրոջը մարգարէները
ջարդեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ
առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն՝
քարայրներու մէջ պահեց, ու զա-
նոնք հացով ու ջրով կերակրեց։)
5 Եւ Աքաաբ ըսաւ Աբդիային. Ե-
կուր աս երկրիս մէջ եղած բոլոր
ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հե-
ղեղատներուն քովերը պըբխիւ,
կարելի է որ խոտ գտնենք, և ձիերը
ու ջորիները ապրեցընենք, ու բո-
լոր անասունները չկորընցընենք։
6 Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժ-
նելին պտըտելու համար. Աքաաբ
մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբ-
դիան մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ
գնաց։
7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն
էր, ահա Եղիան անոր դիմացը ե-
լաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցա-
ծին պէս՝ իր երեսին վրայ ինկաւ ու
ըսաւ. Արդեօք իմ տէրս Եղիան
8 դուն ես։ Ու Եղիա անոր ըսաւ.
Ես եմ. դնա քու տիրոջդ զրուցէ
9 Թէ, Ահա Եղիան հոս է։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ. Ես ինչ մեղք գոր-
ծեր եմ, որ դուն քու ծառադ Ա-
քաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս
10 մեռցընէ։ Քու Տէր. Աստուածդ
կենդանի է որ՝ մէկ ազգ մը կամ
թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր
որ իմ տէրս՝ քեզ փնտռելու համար
մարդ խրկած չըլլայ. ու երբոր Ձկայ
ըսին, ան թագաւորութեանը կամ
ան ազգին երդում ընել տուաւ՝ որ
11 քեզ գտած չէն. Եւ հիմա դուն
կ'ըսես. Գնա քու տիրոջդ ըսէ Թէ՝
12 Ահա Եղիան հոս է։ Ու կրնայ
ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս
ետքը՝ Ցէրոջը Հոգին քեզ իմ չը-
գիտցած տեղս փոխադրէ, ու ես
դացած Աքաաբին պատմած ըլլա-
լով՝ երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի
մեռցընէ. ու ես քու ծառադ ծո-
յութենէս ի վեր Ցէրոջմէ կը վախ-
13 նամ։ Իմ ըրածս իմ տիրոջս չը-
պատմեցան, Թէ երբոր Ցեզա-
բէլ Ցէրոջը մարգարէները ըսպան-
նեց, ես Ցէրոջը մարգարէներէն
հարիւր մարդ հիսուն հիսուն քար-
այրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք
14 հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ
հիմա դուն կ'ըսես. Գնա՛ ու տիրոջդ
ըսէ Թէ՝ Ահա Եղիան հոս է։ ու
15 անիկայ զիս պիտի մեռցընէ։ Ու
Եղիա ըսաւ. Զօրութեանց Ցէր
որուն առջևը կը կայնիմ, կենդանի
է, որ այսօր անոր պիտի երևնամ։
16 Եւ Աբդիա՝ Աքաաբին առջևը ե-
լաւ, ու անոր պատմեց. ու Ա-
քաաբ՝ Եղիան դիմաւորելու գնաց։
17 Եւ Աքաաբ՝ Եղիան տեսածին պէս,
Աքաաբ անոր ըսաւ. Դ Իսրայէլը

Ն·Ք·ԷՓ· Իբր 906

Ի Գլ· Ժ· 20։
Ղ Մն·Ժե· 2։

Ի Գլ· Ժգ· 88։
Ը Ցես·ԺԹ· 26։

Ի Գլ·Իբ·6։

Ժ Դ Թագ· Ժե· 41։
Մա· Գ· 24։

Ի Տես Ցես· Իդ·15։

Լ Գլ· ԺԹ· 10, 14։
Ի Հմր 19։

Ժ Հմր 88։ ա Մն· Ի· 26։

Դ Թագ·Բ· 16։ Եզեկ· գ·12, 14։ Մաս·դ·1։ Գոր·ը·89։

Ի Սաղ·ՃԺե· 5։ Երեմ·ժ· 5։ ա Կոր· ը·4։ Ժբ· 2։

*Կ՚ վասն

†Կ՚ մեծամասնութ

Դ Ցես·է·25։ Գոր·Ժգ· 20։

ՆՇ. ՔՂՓ. ԲԲՐ 906

ՀՂԱ. ԺԹ. 28 ; Բ ՕՐ. ԺԳ. 1 ;

Ֆ ՀՄՐ. 26 ;

Ղ ԳԼ. ԺԹ. 10 ;

Ֆ ՅԲ. ԼՐ. 28 ; Լ. 10 ; Դ ԹԱԳ. ԺԿ. 84 ;

Ր ՂԱ. Ա. 6, 7, 8 ;

Ր ՅՅՍ ԴԱՍ. Զ. 20 ;

ՆՀՄՐ 82, 83 ;

Ն ԵԼ. Գ. 6 ;

Ա ԳԼ. Ը. 43 ; Գ ԹԱԳ. ԺԹ. 19 ; ՍԱՂ. ՃԳ. 18 ;

ՆԹՈՒ. ԺԶ. 23 ;

Պ ՂԱ. Թ. 24 ; ԴԱՍ. Զ. 21 ; Ա ՄՆ. ԻՍ. 26 ; Ր ՄՆ. Է. 1 ;

Ն ՀՄՐ 24 ;

Ա ԳԹԱԳ. Ժ. 25 ;

Ա Բ ՕՐ. ԺԳ. 5 ; ԺԸ. 20 ;

28 պէտք է որ արթընայ ։ Եւ անոնք բարձր ձայնով կը պոռային . ու իրենց սովորութեանը պէս՝ հդա-
նակներով ու դեղարդներով իրենց մարմինները կը կտրէին , մինչև որ իրենց վրայէն արիւն կը վազէր ։
29 Ու երբոր կէս օրը անցաւ , մինչև էրէլ-ոան զոհին ատենը մարգարէու-
թիւն ըրին . ու ձայն չկար , ու պատասխան տուող չկար , ու մտիկ ըսող չկար ։
30 Ան ատենը Եղիա բոլոր ժողո-
վուրդին ըսաւ . Ինծի մօտեցէք . ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտե-
ցաւ . ևւ անիկայ Տէրոջը փլած
31 սեղանը նորոգեց ։ Ու Եղիա տա-
սներկու քար առաւ ըստ թիւով տոհմերուն Յակոբին որ-
դւոցը ցեղերուն Թուրայը , որուն Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով .
32 Ֆիսրաէլ անունդ Խորայէլ ըլլայ . Եւ
ան քարերով Տէրոջը անուանը սե-
զան շինեց , ու սեղանին բոլորտիքը
մէկ փոս մը ըրաւ , որ երկու գրիւի
չափ հունտ կ՚առնէր ։ Եւ փայ-
տերը շարեց , ու զուարակը կտոր կտոր ըրաւ , և փայտերուն վրայ
34 դրաւ . Ու ըսաւ . Չորս սափոր լե-
ցուն ջուր բերէք , ևև ողջակէզին վրայ ու փայտերուն վրայ թափե-
ցէք . ու ըսաւ . Երկրորդ անգամ անանկ ըրէք , ու երկրորդ անգամ անանկ ըրին . ու ըսաւ . Երրորդ անգամ անանկ ըրէք , ու երրորդ
35 անգամ անանկ ըրին ։ Եւ ջուրը սեղանին բոլորտիքը քալեց , ՚ու փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ ։
36 Եւ էրէլ-ոան զոհին մատուցուե-
լու ատենը՝ Եղիա մարգարէն մօտե-
ցաւ ու ըսաւ . Ո՛վ ԵՀՈՎԱ Ն Աս-
տուածՆ Աբրահամու , Իսահակայ և Իսրայէլի , ՚այսօր գիտցուի որ Իս-
րայէլի մէջ Աստուած դուն ես , ու ես քու ծառադ եմ , ևև աս բոլոր
37 բաները քու խօսքովդ ըրի . Ինծի պատասխան տուր՝ ով Տէր , ինծի պատասխան տուր . ու աս ժողո-
վուրդը գիտնայ թէ դուն ես Աս-
տուածը՝ ով Տէր , և թէ անոնց սիրտը ետ դարձնողը դուն ես ։
38 Ան ատենը ՚Տէրոջմէ կրակ իջաւ , և ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու հողը այրեց , ու փոսին մէջէն ջուրն
39 ալ լաւեց ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ՚՚ բաները տեսնելով՝ երեսի վրայ ին-
կան , ու ըսին . ՚ԵՀՈՎԱՆ Է Աս-
տուածը , ԵՀՈՎԱՆ Է Աստուածը ։
40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ . ՚՚Բռնա-
ղին մարգարէները բռնեցէք , ՚՚ անոնցմէ մարդ մը չազատի . և զա-
նոնք բռնեցին . ու Եղիա զանոնք կիսոն հեղեղատը իջեցուց , և ՚հոն զանոնք մեռցուց ։
41 Ու Եղիա Աքաաբին ըսաւ . Վե՛ր

ելլը , կե՛ր ու խմէ՛ . վասն զի *անձ-
42 րևի ոտնաձայն՚՚ կայ ։ Եւ Աքաաբ ուտելու ու խմելու ելաւ , ու Եղիա կարմելոս լե՚՚՚ն գլուխը ելաւ , Ե-
ու գետինը ծռեցաւ , ու երեսը
43 ծունկերուն մէջը դրաւ . Եւ իր մանչուն ըսաւ . Հիմա՛ ե՛լ , ՚՚ դէպ
՚ի ծովակողմը նայէ . և անիկայ ե-
լաւ նայեցաւ , ու ըսաւ . Բան մը չկայ . ու Եղ՚՚ եօթը անգամ՝ Ն՚՚-
44 րէն դնա՝ ըսաւ ։ Ու եօթներորդ անգամին ըսաւ . Ահա ծովէն՝ մար-
դու թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ . ու անիկայ ըսաւ . Ելի՛ր , Աքաաբին ըսէ . Կա՚՚տ լծէ ու ի-
45 ջի՛ր , որ անձրևի չբռնուիս ։ Ու մինչև ասդին անդին դառնալէ՝ եր-
կինքը ամպերով մթընցաւ , և հով
46 կար . ու մեծ անձրև եղաւ ։ Ու Աքաաբ չեծաւ , Յեզրայէլը գնաց ։ Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղիային հետ եղաւ . ու անիկայ ՚իր մէջքը պնդեց , ու մինչև Յեզրայէլին դուռը Աքաաբին առջևէն վազեց ։

ԳԼ . ԺԹ

1 Եղիան Յեզաբելին սպառնալիքէն վախնա-
լով՝ դէպ՚ի Բերսաբէէ կը փախչի ։ 4 Ընա-
պատին մէջ իր կեանքէն գոհուած ըլլալով՝
հրեշտակ մը զանիկայ կը մխիթարէ ։ 9 Քո-
րեբի վրայ Աստուած եղիային կ՚երևնայ , ու
զանիկայ կը խրկէ որ Ազաէլը , Յեհու ու Ե-
լիսէէն օծէ ։ 19 Եղիսէ իր բարեկամներէն
զատուելով՝ Եղիային ետևէն կ՚երթայ ։

1 Ի՚՚ Աքաաբ՝ Եղիային բոլոր ըրա-
ծը , ու անոր՝ ՚՚բոլոր մարգա-
րէները սրով մեռցընելը Յեզաբելին
2 պատմեց ։ Ու Յեզաբել պատգա-
մաւոր մը խրկեց Եղիային՝ ըսելով .
Բ Աստուածները այսպէս՚՚ ու ասկէ
աւելի ընեն ինծի , թէ որ վաղը աս
ատենս քու անձդ անոնց մէկուն անձին տեղը չդնեմ ։
3 Ու Եղ՚՚ †՚՚ բաները տեսնելով՚՚
ելաւ իր անձին ապրե՚՚՚ելու հա-
մար գնաց , և Յուդայի Բերսաբէէն մնաւ , ու իր մանչը հոն ձգեց ։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օ-
րուան ճամբայ գնաց , ու գիհիի մը տակ նստաւ . և †՚սրտանց մեռնիլ ուզեց , ու ըսաւ . Ալ հերիք է , ով Տէր , առ իմ հոգիս . քանզի
5 ես իմ հայրերէս լաւ չեմ ։ Ու գի-
հիի մը տակ պառկեցաւ . քնացաւ . և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դը-
պաւ , ու անոր ըսաւ . Ելի՛ր կեր ։
6 Ու Եղ՚՚ նայեցաւ , և ահա գլխուն քովը ‡մխիրի տակ եփուած շօթ՚՚
մը ու մէկ կուժ ջուր կար . ու կե-
րաւ խմեց , ու նորէն պառկեցաւ ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկ-
րորդ անգամ անոր դպաւ , ու ա-
նոր ըսաւ . Ելի՛ր կեր . քանզի ‖քու
8 երթալը ճամբադ՚՚ շատ է ։ Եւ ա-

* Կ՚՚՛ . չատ անձրևի ձայն

Ն ՔՂՓ. ԲԲՐ 906

Ն Ճակ. Բ. 17 , 18 ;

Ֆ ԳԹԱԳ. Դ. 29 ; Թ. 1 ;

Ա ՂՒԿ. Ժ. 15 ; Ճ՚՚Ղ. Գ. 3 , 5 ;

‡ ԵՀՐ. կայծերու չափ

‖ ԵՀՐ. ճամբան քեզմէ

նիկայ ելաւ , կերաւ ու խմեց . և ան կերակուրին ուժովը Է քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց , ա՛ մինչև Քորեբ՝ Ի Աստուծոյ լեռը հա՛ ա՛ ։

9 Եւ հոն քարայրը մտաւ , ու գի՛ շերը հոն մնաց . և ահա Ցերոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով . Ո՛վ
10 Եղիա՝ հոս ի՞նչ բան ունիս ։ Ու անիկայ ըսաւ . Ես Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւո՛ րութիւն ունեցայ . Իսրա՛ յէլի որդիքը քու ուխտդ թողու՛ ցին , քու սեղաններդ փլցուցին , ու Քրմ մարգարէներդ սրով մեռ՛ ցուցին . ու Ի՛ մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝
11 որ զանիկայ վերցընեն ։ Ու ա՛ նոր ըսաւ . Ելիր , ու Ի լեռը Ցերոջը առջևը կայնէ ։ Եւ ահա Ցերը կ՛անցնէր . ու Ցերոջը առջևէն լեռները քակող ու ապառաժները կոտրող Իմեծ ու հաստիկ հով ե՛ ղաւ . Ի՛ յց Ցերը ան հովին մէջը չէր . և հովին ետևէն գետնաշարժ եղաւ . Ի՛ յց Ցերը գետնաշարժին
12 մէջը չէր . Ու գետնաշարժին ետևէն կրակ եղաւ . Ի՛ յց Ցերը կրակին մէ՛ ջը չէր . և կրակին ետևէն մեղմ ա՛ ա՛
13 բարակ ձայն մը Ի ը լա՛ ա՛ եր ։ Ու ե՛ ղիա ը լսելուն պէս՝ Ի իր վե՛ րարկուովը երեսը ծածկեց , ու ե՛ լաւ քարայրին բերանը կայնեցաւ . Ի և ահա անոր մէկ ձայն մը Ի ա՛ ա՛ , ու ըսաւ . Ո՛վ Եղիա՝ հոս ի՞նչ
14 բան ունիս ։ Ի Ու անիկայ ըսաւ . Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ . քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ փլցուցին , ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ
15 զանիկայ վերցընեն ։ Ու Տէրը ա՛ նոր ըսաւ . Գնա՝ քու Ճամբադդ դարձիր , և Դամասկոսի անապա՛ տին Ճամբայէն երթալով՝ Ի Ազայէ՛ լը Ասորւոց վրայ թագաւոր օծես .
16 Եւ Հ Նամեսսիի որդին Եհուն՝ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծես . ու Աբէլմաուլայէն եղող Սափատի որ՛ դին Ն Եղիսէն՝ քու տեղդ մարդարէ
17 օծես ։ Եւ Ազիտի ըլլայ թէ՝ ով որ Ազայէլէն սուրէն ազատի , Եհուն պիտի մեռցընէ Ը՛ ն Ի յ , ու ով որ Եհուին սուրէն ազատի , Ե Եղիսէն
18 պիտի մեռցընէ Ը՛ ն Ի յ . Ի Բայց ես Իսրայէլէն Հօթը հազար Ի՛ մարդ Ի պահեցի , այ՛ ն՛ ո՛ բոլոր անոնք որ Բահաղին առջևը ծունկ չդրած չեն , Ի ու զանիկայ բերնով պագած չեն ։
19 Եւ անկէ գնաց ու Սափատի որ՛ դին Եղիսէն գտաւ , որ արտ կը

վարէր , իր առջևը տասներկու զոյգ էշէր Ը՛ ն Ի՛ ը լ՛ ը , ու ինքը երկոտասաներորդին հետն էր . ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վե՛
20 րարկուն անոր վրայ ձգեց . Ան ա՛ տենը Եղի՛ էն եզները թողուց , ու Եղիային ետևէն վազեց , ու ըսաւ . Ն Հրաման տուր՝ որ Էրքո՛ հայրս ու մայրս համբուրեմ , ու քու ետևէդ գամ . ու Եղի՛ ա նոր ըսաւ . Գնա՝ ետ դարձիր . քանզի ես քեզի ի՞նչ
21 ըրի ։ Եւ անոր քովէն դարձաւ , ու եզներուն մէկ զոյգը բռնեց մորթեց , ու եզներուն գործիքներովը Ի անոնց միսը եփեց . և ժողովուրդին տուաւ , ու կերան . և ինքը ելաւ Եղիային ետևէն գնաց , ու անոր ծառայութիւն կ՛ընէր ։

ԳԼ . Ի

1 Բենադադ՝ Ա քաաբը իրեն հնազանդեցընելէ բաւական չտեսնելով՝ Սամարիան կը պաշարէ ։ 13 Մէկ մարգարէի մը խրատովը՝ Ասորիք կը Լարդուին ։ 22 Ն մարգարէին առաջուց Ա քաաբին խմացուցածին պէս՝ Ասորիք դաշտերուն ապահինելով՝ Ա֊ֆեկի մէջ անոր դէմ պատերազմելու կու գան ։ 28 Մարգարէին խօսքովը ու Աստուծոյ նախասահմանութեամբը Ասորիք Նորէն՝ կը զարնուին ։ 31 Ասորւոց Նուաճելէն ետև՝ Ա քաաբ մէկ դաշինքով մը Բենադադը կը խրկէ ։ 35 Մարգարէ մը կա՛ լանաւորի մը առակով Ա քաաբին դատաստանը իրեն կտրել տալով՝ անոր դէմ եղած Աստուծոյ դատաստանը կ՛իմացընէ ։

1 ԱՍորւոց Բենադադ Թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց . և իր հետը երեսունուերկու Թագաւոր կար . ու ձիերով ու կառքերով ե՛ լաւ Սամարիան պաշարեց , և անոր
2 հետ պատերազմ ըրաւ ։ Ու Իսրայէլի Ա քաաբ Թագաւորին դես՛
3 պաններ խրկեց քաղաքին մէջը , Եւ անոր ըսաւ . Բենադադ այսպես կ՛ըսէ . Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմն է , ու քու կնիկներդ ու գեղե՛
4 ցիկ որդիներդ իմն են ։ Եւ Իսրա՛ յէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝ քու ըսածիդ պէս՝ ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ ։
5 Ու դեսպանները նորէն եկան ը՛ սին . Բենադադ այսպէս կ՛ըսէ . Ես քեզի Ի՛ ղրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ , քու ոսկիդ , քու կնիկներդ ու քու որդիներդ ինծի
6 տաս . Բայց վաղը ասատենս իմ Ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ . և քու տունդ , ու քու Ծառաներուդ տուներըը աղէկ մը աչքէ պիտի անցընեն . և քու աչքերուդ առջևը պատուական սեպուած բոլորը բաները † ձեռքերնին պիտի առնեն ։
7 Ն ատենը Իսրայէլի Թագաւորը երկրին բոլոր Ծերերը կանչեց՝ ու ը՛

Ն · ք · ղԲ · 901

սաւ . Հիմա գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ չարութիւն կ'ուզէ ընէլ- վան զի իմ կնիկներուս , ու որդի- ներուս , ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի ֆրդ խրկեց . ու ես
8 անոր չէ չըսի : Եւ բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին . Ականջ մի դներ , ու յանձնառու-
9 մի՛ ըլլար : Անիկայ ալ Բենադադ- դին . դեսպաններուն ըսաւ . Իմ թագաւոր տիրոջս ըսէք . Առջի անգամին քու ծառայիդ ինչ հրա- ման որ խրկեցիր , անիկայ պիտի ը- նեմ , բայց ասանկը չեմ կրնար ը- նել . ու դեսպանները գացին , և
10 պատասխանը տարին անոր : Ու Բենադադ ֆրդ խրկեց անոր՝ ու ըսաւ . Աստուածները ինծի այսպես՝ ու ասկէ աւելի ընեն , թէ որ Սամարիայի հողը բիմ եւսէս եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգ-
11 տէ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Անոր այսպէս ըսէք . Իր զէնէը մէջքը կապողը՝ զննէլ մէջքէն
12 հանողի պէս չպարծի : Ու ա- նիկայ էր հետը եղող թագաւորնե- րուն հետ վրաններու մէջ է կը խը- մէր , և ան խօսքը լսածին պէս՝ իր ծառաներուն ըսաւ . Պատրաստի՛ շարուեցէք . ու քաղաքին դիմացը պատրաստի շարուեցան :
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրա- յէլի Աքաաբ թագաւորին մօտե- ցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ը- սէ . Բոլոր աս մեծ բազմութիւնը տեսար . ահա ես այսօր անիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ , որ գիտ-
14 նաս թէ Տէրը ես եմ : Եւ Աքաաբ ըսաւ . Որո՞ւն ձեռքովը . ու անիկայ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Գաւա- ռաց իշխաններուն մանչերուն ձեռ- քովը : Եւ ըսաւ . Պատերազմը ո՞վ
15 սկսի . ու անիկայ ըսաւ . Դուն : Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց . ու երկու հարիւր երեսուն- ուերկու հոգի էին . և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իս- րայէլի որդիքը համրեց . ու եօթը
16 հազար հոգի էին : Եւ ասոնք կէս- օրին ելան . բայց Բենադադ ինքը ու անոր օգնական թագաւորները , ան երեսունուերկու թագաւորները վրաններու մէջ է խմելով կը դինով-
17 նային : Եւ առաջ՝ գաւառաց իշ- խաններուն մանչերը ելան . ու Բե- նադադ ֆրդիներ խրկեց , որոնք անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն
18 մարդիկներ ելան : Ու անիկայ ը- սաւ . Թէ որ անոնք խաղաղութեան համար ելան , զանոնք ողջ բռնե- ցէք , ու թէ որ պատերազմելու ե-
19 լան , զանոնք ողջ բռնեցէք : Եւ

աս գաւառաց իշխաններուն մանչ- երը՝ ու անոնց ետևէն գացող զօր-
20 քը՝ քաղաքէն դուրս ելան . Եւ ամէն մարդ իր *դիմացը ելլողը զարկաւ , ու Ասորիները փախան . և Իսրայէլը զանոնք հալածեց . ու Ասորաց Բենադադ թագաւորը ձիի վրայ հէծած՝ հետ մը ձիաւորներով
21 ազատեցաւ : Եւ Իսրայէլի թագա- ւորը ելաւ , ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ , ու Ասորիները մեծ կոտո- րածով մը զարկաւ :
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի թագա- ւորին մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ . Գնա ուժովցիր , ու դիտցիր ու տես թէ ինչ պիտի ընես . վասն զի եկող տարի Ասորաց թագաւորը քու վրադ պիտի ելլէ :
23 Եւ Ասորաց թագաւորին ծա- ռաները անոր ըսին . Անոնց աս- տուածները լեռներու աստուածներ են , անոր համար մեզի յաղթեցին . բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք , անտարակոյս ա-
24 նոնց կը յաղթենք : Ուրեմն այս բանը ըրէ . թագաւորներուն ամէն մէկը իր տեղէն հանէ՝ , ու անոնց
25 տեղը նախարարներ դիր . Եւ դուն քեզմէ կորսուած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձիեր , ու կառք- րուն չափ կառքեր պատրաստէ քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք , անտարակոյս ա- նոնց կը յաղթենք . ու անիկայ ա- նոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս
26 ըրաւ : Ու հետևեալ տարին՝ Բենա- դադ՝ Ասորիները համրեց , ու Իս- փեկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազ-
27 մելու համար : Իսրայէլի որդիքն ալ համրուեցան ու պատրաս- տուեցան , ու զանոնք դիմաւորելու գացին . և Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը՝ այծերու երկու երամակ- ներու պէս բանակ կազմեցին . բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին :
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու Իսրայէլի թագաւորին հետ խօսե- ցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ը- սէ . Որովհետև Ասորիները ըսին թէ՝ Եհովան լեռներու Աստուած է , ու հովիտներու Աստուած չէ , ասոր համար ըբոլոր աս մեծ բազ- մութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատ- նեմ , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
29 Եւ իրարու դէմ եօթը օր բանակե- ցան . ու եօթներորդ օրը պատե- րազմ եղաւ , և Իսրայէլի որդիքը մէկ օրուան մէջ՝ Ասորիներէն հա- րիւր հազար հետևակ զօրք զարկին .
30 Ու մնացածները Ափեկ քաղաքը փախան . և ան մնացած քսանու- եօթը հազար մարդիկներուն վրայ պարիսպը ինկաւ : Ու Բենադադ

Ն · ք · ղԲ · 901

* ԵԲբ · մար- դը

Ղ բ Թագ · ժա · 1 ·

900

† ԵԲբ · համ- բե՛

Ի ԳԵս · ժգ · 4 ·

‡ կամ՝ պա- շար առին ·

Ը ՀՇր 13 ·

Ի ՀՇր 12 · Գւ · ժզ · 9 ·

Ր ՀՇր 23 ·

Ֆ ՀՇր 16 ·

Ե Թգ · ժԲ · 2 ·

Ք Ել · ժա · 8 · Դատ · ը · 10 ·

փախաւ , ու քաղաքին մէջ՝ Խսե-
Նեակէ սէնեակ մտաւ ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր ը-
սին . Ահա մենք լսեր ենք որ Իս-
րայէլի տանը Թագաւորները ողոր-
մած Թագաւորներ են . հիմա ⁂ մէջ-
քերնիս քուրձեր , ու գլուխնիս
չուաններ դնենք , և Իսրայէլի Թա-
գաւորին առջևը ելլենք , գուցէ քու
32 անձդ ապրեցընէ ։ Ու մէջքերնին
քուրձեր , ու գլուխնին չուաններ
կապեցին , և Իսրայէլի Թագաւորին
գացին ու ըսին . Քու ծառադ Բե-
նադադը կ'ըսէ . Կ'աղաչեմ , Թող
անձս ապրի ։ Ու անիկայ ըսաւ .
Տակաւին ո՞ղջ է . անիկայ իմ եղ-
33 բայրս է ։ Եւ ան մարդիկները ա-
սիկայ յայողուԹիւն սպասելով՝ ա-
նոր բերնէն աս խօսքը առածնուն
պէս , շուտով պատասխան տուին .
Քու եղբայրդ Բենադադը հո՞ ե ։
Ու անիկայ ըսաւ . Գացէ՛ք զանի-
կայ բերէ՛ք ։ Ու երբոր Բենադադը
անոր եկաւ , զանիկայ իր կառքին
34 մէջը առաւ ։ Ան ալ անոր ըսաւ .
Էհմ հօրս քու հօրմէդ առած քա-
ղաքները ետ տամ , ու դուն Դա-
մասկոսի մէջ քեզի համար հրապա-
րակներ ունենաս , ինչպէս որ իմ
հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ .
Ու ⁂ անիկայ ըսաւ . Ես ալ աս դա-
շինքով քեզ կ'արձակեմ . ուստի
անոր հետ դաշնակցուԹիւն ըրաւ ,
ու զանիկայ արձակեց ։
35 Եվ Նմարգարէից որդիներուն մէ-
կը Ի Տէրոջը խօսքովը իր ընկերին
ըսաւ . Ընորհ՛ք ըրէ , զիս զարկ . ու
ան մարդը անիկայ զարնել չուզեց ։
36 Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Տէրոջը
խօսքին չհազանդուԹիւն չընելուդ
համար , ահա իմ քովէս գացածիդ
պէս , քեզ մէկ առիւծ մը պիտի
մեռցընէ ։ Ու անիկայ անոր քովէն
գնաց , ու մէկ առիւծ մը Ի զանիկայ
37 գտաւ , ու մեռցուց ։ Ետքը անի-
կայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ , ու
անոր ըսաւ . Ընորհ՛ք ըրէ , զիս
զարկ . ու ան մարդը զանիկայ զար-
կաւ , ու զարնելով վիրաւորեց ։
38 Եւ ան մարգարէն գնաց ճամբուն
վրայ Թագաւորին սպասեց , ու չը-
ճանչցուելու համար աչքերուն վը-
39 րայ * ծածկոց մը՝ դրաւ ։ Ու Ի երբ-
որ Թագաւորը անկէ կ'անցներ ,
Թագաւորին աղաղակելով ըսաւ .
Քու ծառադ պատերազմին մէջը
գնաց , և ահա մէկ մարդ մը դար-
ձուցին դուրս ելլելով , ինծի մարդ
մը բերաւ , ու ըսաւ . Աս մարդը
պահէ . Թէ որ ասիկայ մէկ կեր-
պով մը կորսուելու ըլլայ , Ի քու
անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլ-
լայ , կամ տաղանդ մը արծաթի
40 պիտի Ի վճարես ։ Ու երբոր ծառադ
աս ու անկէ դարձերով զբաղեր
էր , անիկայ կորսուեցաւ ։ Եւ Իս-
րայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ .
Քու դատաստանդ այդպէս է , Ի ին-
ջպէս որ դուն ⁂ Ի էբնե՛վ վճռեցիր ։
41 Ու անիկայ շուտով մը ծածկոցը
աչքերուն վրայէն հանեց . ու Իս-
րայէլի Թագաւորը իմացաւ որ ա-
42 նիկայ մարգարէներէն մէկն է ։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր . Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Յորովհետև դուն իմ նզո-
ված մարդս ⁂ ձեռքէդ ազատ
արձակեցիր , անոր համար քու
անձդ անոր անձին տեղը , ու քու
ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին
43 տեղը պիտի ըլլայ ։ Եւ Իսրայէլի
Թագաւորը ղսիրտը կոտրած ու
նեղացած՝ իր տունը դարձաւ , ու
Սամարիա եկաւ ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Ա.քսաբ՝ չկրնալով Նաբովթին այգին ձեռք
բերել , կը տրտմի ։ 5 Ցեզաբէլ նամակներ
դրելով Նաբովթին դէմ , անիկայ Հայրենա-
թեան մեղքով կ'ամբաստանուի , ու կը դա-
տապարտուի ։ 15 Ա.քսաբ իրեն կ'առնէ ան
այգին ։ 17 Եղիա՝ Ա.քսաբին ու Ցեզաբելին
դէմ Ը.ստուծոյ դատաստանները կը ծանուցա-
նէ ։ 23 Ջար Ա.քսաբը կ'ապահարէ ։ ասս
պատճառով Ը.ստուած անոր դատաստանը
կ'ուշացընէ ։

1 Յետ աս բաներէն ետքը՝ Ցեզրայե-
լացի Նաբովթը Սամարիայի Ա-
քսաբ Թագաւորին պալատին քո-
վը Ցեզրայելի մէջ այգի մը ունէր ։
2 Ու Ա.քսաբ Նաբովթին հետ խօսե-
ցաւ ու ըսաւ . Քու = այգիդ ինծի
տուր , որ ինծի բանջարի պարտէզ
ըլլայ , քանզի իմ տանս մօտ է . և
անոր տեղը՝ անկէ աղէկ այգի մը
տամ քեզի . կամ Թէ որ կ'ուզես ,
անոր դինը ստակով վճարեմ քեզի ։
3 Ու Նաբովթ՝ Ա.քսաբին ըսաւ .
Տէրը ինծի չզուշընէ՝ Ի որ իմ հայ-
րերուս ժառանգութիւնը քեզի
տամ ։
4 Եւ Ա.քսաբ՝ Ցեզրայելացի Նա-
բովթին ըսած խօսքին համար՝ որ
ըսաւ Թէ՝ Իմ հայրերուս ժառան-
գութիւնը քեզի չեմ տար , սիրտը
կոտրած ու նեղացած իր տունը
գնաց , և իր անկողինին վրայ
պառկեցաւ , ու երեսը դարձուց ,
5 ու հաց չկերաւ ։ Եւ անոր կնիկը
Ցեզաբէլ անոր քովը գնաց՝ ու
ըսաւ . Ինչո՞ւ համար սիրտդ այդ-
պէս նեղացած է , ու հաց չես ու-
6 տեր ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր .
Վասն զի Ցեզրայելացի Նաբովթին
հետ խօսեցայ՝ ու անոր ըսի . Քու
այգիդ ինծի ստակով տուր . կամ
Թէ որ կը հաճիս , անոր տեղը քե-
զի ուրիշ այգի մը տամ . բայց ա-
նիկայ՝ Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝

Ն · Բ · ԶՒ · 900 ·
Բ ԳԼ · ԻԲ · 23 ։
Ժ Տես Ա՛Ն · Կ · 34 ։
Է ԳԼ · Ժե · 20 ։
Լ Դ Թագ · Բ · 3 · 5 · 7 · 15 ։
Ի ԳԼ · Ժգ · 17 , 18 ։
Ծ ԳԼ · Ժգ · 24 ։
* կամ՝ մուխր
Ձ Տես Բ Թագ · Ժբ · 1 , ԼԱ ։
Հ Դ Թագ · Ժ · 24 ։

Ն · Բ · ԶՒ · 900 ·
† ՆԷԲ · ԿԸ · ՈՆԵ ։
Ղ ԳԼ · Իա · 4 ։
ՏԻՐ · ԻԲ · 31—37 ։
Ա ԳԼ · Իա · 4 ։
809 ամԹագ · Ը · 14 ։
Բ ՂՀ · Իե · 23 ։ ԹՈՒ · ԼԳ · 7 ։ Ե · ԶԿ · Խգ · 18 ։

Ն·Ք·ՂՖ· 899

7 ըսաւ ։ Ան տունը անոր կնիկը ճե-
զաբէլ անոր ըսաւ ։ Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ այդպէս թագաւո-
րութիւն պիտի ընես ։ Ելի՛ր՝ հաց
կեր ։ ու սիրտդ թող զուարճա-
նայ ։ Ես քեզի Նաբովթին
այգին ես քեզ տամ ։

8 Եւ անիկայ Աքաաբին անունովը
նամակներ գրեց , ու զանոնք անոր
կնիքովը կնքեց , և ան նամակները
Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց ։ Ու
նամակներուն մէջը այսպէս գրեր
էր ։ Ծոմապահութիւն քարոզե-
ցէք , ու Նաբովթը ժողովուրդին
10 գլուխը նստեցուցէք ։ Եւ անոր
դիմացը երկու անօրէն մարդիկներ
նստեցուցէք , որոնք անոր համար
վկայութիւն տան ու ըսեն Թէ՝
Դուն Աստուծոյ ու թագաւորին
գէմ հայհոյութիւն ըրիր ։ ու զա-
նիկայ հանեցէք , ու Քարկոծե-
ցէք որ մեռնի ։

Ե Ա Ա Ա

Ն·Ք·ՂՓ· 897

տարին՝ — Ցուղայի Ցովսափատ թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին
3 ԻՀԱՒ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ . *Գիտէք որ Բ Ռամովթ գաղաադը մերն է , ու մենք դանիկայ Ասորոց թագաւորին ձեռքէն առնելու հոգ չենք
4 տանիր ։ Եւ Ցովսափատին ըսաւ . — ինծի հետ Ռամովթ գաղաադը պատերազմելու կ'երթաս ։ Ու Ցովսափատ՝ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ . Ես քեզի պէս եմ . իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս , — իմ ձիերս՝ քու ձիերուդ պէս են ։
5 Եւ Ցովսափատ՝ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ . Հիմա Տէրոջը
6 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Ը մարգարէները ժողվեց , ՚ուրէ՛ չորս հարիւրի չափ մարդիկ էին , ու անոնց ըսաւ . Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթամ , թէ ետ կենամ . ու անոնք ըսին . Գնա՛ . վասն զի Տէրը ՂՆԻՀ՚Յ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։
7 Եւ Ցովսափատ ըսաւ . Աս տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ , որ անոր հարցընենք ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափատին ըսաւ . Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցովը կ՚ուՏ՛ Տէրոջը հարցընել . բայց ես զանիկայ կ՚ատեմ . քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա դէշ . — ՆԻՀ՚Յ Ցեմլայի որդին Միքիան է ։
8 Եւ Ցովսափատ ըսաւ . Թագաւորը այդպէս չզրուցէ ։
9 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց , ու ըսաւ . Ցեմլայի որդին Միքիան շուտով հա՛ բեր ։
10 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորը Սամարիայի դրանը առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը ՚ՐՐՐՐՐՐ ըզգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն
11 կ'ընէին ։ Եւ քանանայի որդին Սեդեկիան իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց , ու բաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ասորիները աւոնցմով պիտի զարնես , մինչև որ զանոնք բնաջինջ
12 ընես ։ Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին . Ռամովթ գաղաադը ելլէր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , և Տէրը ՂՆԻՀ՚Յ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։
13 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով . Ահա ՚ՐՐ՚Ն մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան . Թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ , ու բարութիւն խօսէ ։ Իսկ Միքիա ըսաւ . Տէրը կենդանի է որ , ՚ԱՏԸՐ ինծի ինչ որ ըսէ , ան պիտի խօսիմ ։
15 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ . Ով Միքիա , Ռամովթ գաղաադը պատերազմելու երթամ , թէ ետ կենանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ելի՛ր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , ու Տէրը ՂՆԻՀ՚Յ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։
16 Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Մինչև քանի՞ անդամ երդմնցընեմ քեզ , որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն
17 խօսես ինծի ։ Ու անիկայ ըսաւ . Բոլոր Իսրայէլը Ե հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը ըսաւ . Ասոնք տէր չունին . Ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր տունը
18 դառնայ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափատին ըսաւ . Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա դէշ ։
19 Ու Միքիա ըսաւ . Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ը Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ , Ր ու երկինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլորտիքը՝ աջ կողմը ու ձախ կողմը
20 կայներ էին . Եւ Տէրը ըսաւ . Ո՞քսաբը ով կրնայ խաբել , որ Ռամովթ գաղաադը ելլէ , ու կորսուի . ու մէկը այսպէս՝ ու մէկալը այն-
21 պէս ըսաւ ։ Ու մէկ ոգի մը ելաւ , և Տէրոջը առջեւը կայնեցաւ , ու ըսաւ . Ջանիկայ ես կը խաբեմ ։
22 Ու Տէրը անոր ըսաւ . Ի՞նչ միջոցով ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ելլեմ , ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ . ու Տէրը — ՆՐ ըսաւ . Ժրուն պիտի խաբես , ու պիտի յաջողիս . ելի՛ր ու այն-
23 պէս ըրէ ։ Եւ հիմա ահա Տէրը աս քու բոլոր մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է . բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ ։
24 Ան ատենը քանանայի որդին Սեդեկիան մօտեցաւ , ու Միքիային ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ . Ո՞ՏՐ Տէրոջը Հոգին ինչպէս իմ քովէս ելաւ՝ քեզի հետ խօսելու համար ։
25 Եւ Միքիա ըսաւ . Դուն ալ պիտի տեսնես՝ ան օրը որ պահուելու համար Է սենեակէ սենեակ մտնես ։
26 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ . Միքիան առ , ու զանիկայ Ամոն քաղաքապետին՝ և Յ թագաւորի որ-
27 դւոյն Ցովսիայի տար , Ու ըսէ . Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ասիկայ բանտը գրէք , ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ՝ զանիկայ նեղութեան հացով ու նեղու-

Ն·Ք·ՂՓ· 897

Ղ Թես . Իբ . 38 ։

Ե Մաս . Թ . 36 ։

Ը Ես . Զ . 1 ։ Դան . Է . 9 ։ Ր Ցոբ . Ա . 6 ։ Բ . 1 ։ Սաղ . Ճգ . 20 , 21 ։ Դան . Է . 10 ։ Մատ . Ժբ . 10 ։ Եբր . Ա . 7 , 14 ։

Ժ Դատ . Թ . 23 ։ Ցոր . Ժբ . 16 ։ Եզեկ . Ժգ . 9 ։ Բ Թես . Բ . 11 ։

Է Եզեկ . Ժգ . 9 ։

Լ Բ Մ . Ժբ 23 ։

Ի Գր . Ի . 30 ։

Ն·ք·ՂՖ· 897

28 Թեան ջրով կերակրեցէք ։ Եւ Միքիա ըսաւ . Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս , ՑՏէրը ինծմով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ . Ով ժողովուրդներ՝ ամէնդդ լսեցէք ։

29 Եւ Իսրայէլի Թագաւորը ու Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորը Ռաա-

30 մովթ գաղաադը ելան ։ Ու Իսրայէլի Թագաւորը Ցովսափատին ըսաւ . Կերպարանքս պիտի փոխեմ, ու պատերազմի պիտի մտնեմ . բայց դուն քու հագուստդ հագիր . և Իսրայէլի Թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց , ու պա-

31 տերազմին մէջը մտաւ ։ Եւ Ասորւոց Թագաւորը իր երեսունուերկու կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ . Գլուխիկ կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք , բայց միայն Իսրա-

32 յէլի Թագաւորին հետ ։ Ու երբոր կառապետները Ցովսափատը տեսան , Իսրայէլի Թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու դարձան ։ և Ցովսափատ հաղա-

33 ղակեց ։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Իսրայէլի Թագաւորը չէ , անկ ետ գարձան ։

34 Եւ մարդուն մէկը *ուժով մը էր աղեղը քաշեց , ու Իսրայէլի Թագաւորը †զրահին օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ . ան ետնէն անիկայ իր կառավարին ըսաւ . Ձեռքդ դարձուր , ու զիս բանակէն հանի .

35 քանզի վիրաւորուեցայ ։ Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ . ու Թագաւորը Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ , և իրիկուան դէմ մեռաւ . ու վէրքին արիւնը

36 կառքին մէջը վազեց ։ Ու երբոր արևը կը մտնէր , բանակին մէջը մեծաձայն պտրտեցաւ՝ ու ըսաւ . Ամէն մարդ իր քաղաքը ու ամէն

37 մարդ իր երկիրը դարձիայ ։ Եւ Թագաւորը մեռաւ , ու Սամարիա բերուեցաւ . ու Թագաւորը Սամա-

38 րիայի մէջ թաղեցին ։ Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին քովը լուացին . ու շուները անոր արիւնը լափեցին , ‡անոր զէնքերն ալ հետ լուացին՝ , ՑՏէրոջը ըսած խօսքին համեմատ ։

39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը , ու ամէն բոլոր ըրածը , և Ւփղոսկրով շինած տունը , ու բոլոր շինած քաղաքները՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց

40 գրքին մէջը գրուած են ։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու անոր տեղը՝ անոր որդին ¶Ոքոզիան Թագաւոր եղաւ ։

Ն·ք·ՂՖ· 897

Ֆ Թագ· ժգ· 29 ։ բ Օր· ժբ· 20 ։ 21 ։ 22 ։

Ա Թագ· ի· 22 ։

Ա Թագ· ի· 31 ։ Առակ· ի գ· 20 ։

* կ՚ասի՝ առանց դիմաւորութեան· տես բ Թագ· ի· 11 ։

† Եբր· յոգուածնեբրուն ու զրահին մէջ տեղէն

‡ կ՚ասի՝ բուներն ալ հետ լուացուեցան ,

Ա Գէ· իա· 19 ։

¶ Ա՚մհ· գ· 15 ։

Ա Հմի· 52 ։

41 Եւ Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորին չորրորդ տարին՝ Ցուդայի վրայ Ասայի որդին Ցովսափատ Թա-

42 գաւոր եղաւ ։ Ցովսափատ երեսունհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանհինգ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , ** Սալհին աղջիկն

43 էր ։ Ու Ասայիկայ իր ճամբուն մէջ բոլոր ճամբուն մէջ քալեց . անկէ չխոտորեցաւ , ու Տէրոջը առջևը

44 ուղղութիւն ըրաւ ։ Բայց Ն բարձր տեղուանքը չվերցան ։ ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր , ու խունկ

45 կը ծխէր ։ Եւ Ցովսափատ՝ Իսրայէլի Թագաւորին հետ խաղաղութիւն ըրաւ ։

46 Եւ Ցովսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ և անոր ըրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են ։

47 Եւ անիկայ իր հօրը Ասային ժամանակէն մնացած՝ Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն բնաջինջ ըրաւ ։

48 . Ւ Ան ատենը Եդովմի մէջ Թագաւոր չկար . մէկ փոխարքայ մը կար ։

49 Ո՞ Ցովսափատ Ն Թարսիսի նաւեր շինեց , որ Ոփիր ||երթան ոսկի համար . ՚բայց չգացին՚՝ քանզի նաւերը Գասիոնգաբերի մէջ

50 կոտոր կոտոր եղան ։ Ան ատենը Աքաաբի որդին Ոքոզիան Ցովսափատին ըսաւ . Իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան . բայց Ցովսափատ չՀաճե-

51 ցաւ ։ Եւ Ւ Ցովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ , և անոր տեղը՝ անոր որդին Ցովրամ Թագաւոր եղաւ ։

52 Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին տասնուերկուերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Աքաաբի որդին Ոքոզիան Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն ը-

53 րաւ ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ . ու իր հօրը ճամբան , և իր մօրը ճամբան , ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցե-

54 րոբովամին ճամբան բռնեց . Ու Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ . և իր հօրը բոլոր ըրածին պէս ընէր՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։

Ն·ք·ՂՖ· 914

Ա Թ Մն· ի· 31 ։

Ա Թ Մն· ժէ· 3 ։

Ն Գէ· ժգ· 23 ։ ժե· 14 ։ Գ Թագ· ժբ· 3 ։

Ա Թ Մն· ժԹ· 2 ։ բ Կր· գ· 14 ։

Ա Գէ· ժգ· 24 ։ ժե· 12 ։

913

Ն Ծն· իե· 23 ։ բ Թագ· ը· 14 ։ Գ Թագ· գ· 9 ։ ը· 20 ։

Գ Ր Մն· ի· 35 ։ ը ։

Ն Գէ· ժ· 22 ։ || կ՚ասի՝ երթայ ոսկի համար· բայց ւգբնաց .

Ա Թ Մն· ի· 37 ։

Ա Գէ· Թ· 26 ։

Ա Թ Մն· իա· 1 ։

889

Ա ՀԹ 40 ։ 898

Բ Գէ· ի· 26 ։

Յ Դատ· բ· 11 ։ Գէ· ժգ· 31 ։

*ԶՈՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

ն · ք · գբ · Իսր 896

1 Մովաբ կ'ապստամբի , 2 Ոքոզիա՝ Բահաղ Ճանճիկին բան հարցընելու համար մարդ կը խրկէ · բայց Եղիա անոր վրայ գալու դառաս. տանը կ'իմացընէ անոր : 5 Եղիա երկու անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցընէ ան մարդոցը վրայ՝ որոնք Ոքոզիա խրկեր էր զանիկայ բռնելու · 18 իսկ երրորդ զօրագլխին կը խնայէ , ու հրեշտակէ մը քաջալերութիւն առնելով կ'երթայ թագաւորին կ'իմացընէ Թէ պիտի մեռնի : 17 Ցովրամ՝ Ոքոզիային տեղը կը յաջորդէ :

*կամ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՑ

– Գլ. գ · 5 ·

Բ բ Թագ · ը · 2 ·

1 Յու – Աքաաբին մեռնելէն ետքը՝ Մովաբ Իսրայէլին դէմ ապըստամբեցաւ :

2 Ու Ոքոզիա՝ Սամարիայի մէջ իր վերնատանը վանդակապատէն վար ինկաւ , ու հիւանդացաւ . ու պատգամաւորներ խրկեց՝ անոնց ըսելով . գացէք Ս Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուածոյն հարցուրժէք , Թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ՝ : 3 Բայց Տէրոջը հրեշտակը Թեզբացի Եղիային ըսաւ . Ելլէ՛ , Սամարիայի թագաւորին պատգամաւորները դիմաւորելու գնա , ու անոնց ըսէ . Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ դուք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուածոյն 4 հարցընելու կ'երթաք . Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Քու ելած անկողինդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս . ու եղիա գնաց :

5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան . ու Ոքոզիա անոնց ըսաւ . 6 Ինչո՞ւ համար ետ դարձաք : Եւ անոր ըսին . Մեր դիմացը մարդ մը ելաւ , ու մեզի ըսաւ . Գացէ՛ք ձեզ խրկող թագաւորին դարձէ՛ք , ու անոր ըսէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուածոյն հարցընելու կը խրկես . անոր համար քու ելած անկողինդ վար պիտի չիջնես , հապա 7 անշուշտ պիտի մեռնիս : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Ձեզ դիմաւորող ու աս խօսքերը ձեզի զրուցող 8 ցող մարդը ինչպէս մարդ էր : Ու անոր ըսին . Անիկայ Թմազոտ մարդ մըն էր , ու մէջքը մաշկէզէն գօտի մը կապեր էր : Եւ Թագաւորը ըսաւ . Անիկայ Թեզբացի Եղիան է :

ն · ք · գբ · Իսր 896

9 Ու անոր՝ յիսուն հարտով մէկ յիսնապետ մը խրկեց . և անիկայ Եղիային քովը ելաւ . ու Եղիա լեռան գլուխը նստած էր . և յիսնապետը անոր ըսաւ . Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը կ'ըսէ որ վար 10 իջնես : Ու Եղիա պատասխանեաւ , ու յիսնապետին ըսաւ . Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , Երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու յիսուն հարտդ ուտէ : Ու երկինքէն կրակ իջաւ , և զանիկայ ու անոր յիսուն հարտը կերաւ :

ի Գլու · Թ · 54 ·

11 Եւ անոր՝ նորէն յիսուն հարտով մէկ ուրիշ յիսնապետ մը խրկեց . ու անիկայ խօսեցաւ՝ ու անոր ըսաւ . Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Շուտով վար 12 իջիր : Ու Եղիա պատասխանեաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու յիսուն հարտդ ուտէ : Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , և զանիկայ ու անոր յիսուն հարտը կերաւ :

13 Ու նորէն յիսուն հարտով մէկ երրորդ յիսնապետ մը խրկեց . ու ան երրորդ յիսնապետը վեր ելաւ , ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ չոքեց , և անոր աղաչեց ու ըսաւ . Մարդ Աստուծոյ , Թող իմ հոգիս՝ ու աս յիսուն ծառաներուդ հոգիները Ս քու աչքերուդ առջեւը պատուական սեպուին . 14 ահա երկինքէն կրակ իջաւ , ու ան առջի երկու յիսնապետները և անոնց յիսուն հարտերը կերաւ . բայց հիմա իմ հոգիս քու աչքիդ առջեւը Թող պատուական սեպուի :

ա Թագ · իշ · 21 · Սաղ · հբ · 14 ·

15 Ու Տէրոջը հրեշտակը Եղիային ըսաւ . Անոր հետ իջի՛ր , անոր երեսէն մի՛ վախնար . ու Եղիա ելաւ 16 անոր հետ Թագաւորին իջաւ , Եւ անոր ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուածմէն հարցընելու համար պատգամաւորներ խրկեցիր , քանի Թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար , որ անոր բան հարցրնէիր , անոր համար ատ քու ելած անկողինդէդ

Տ Տէս Ջաք · ժգ · 4 · Մատ · գ · 4 ·

Ն · ք · ԶԲ · ԻԲԲ 896

896

Ե ԳԼ · գ · 1 ։

վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս ։

17 Եւ անիկայ մեռաւ , Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ Եղիան խօսեր էր . և որովհետև անիկայ որդի չունէր , անոր տեղը՝ Ե Ջովրամը Թագաւոր եղաւ , Ցուդայի Ցովսափատեան Ցովրամ Թագաւորին 18 երկրորդ տարին ։ Եւ Ա Հրոզիային ըրած գործքերուն մնացորդը պատմութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած է ։

ԳԼ · Բ

1 Եղիա իր զաւուելուն համար Եղիսէին խօսելով՝ իր վերարկուովը Ցորդանանը երկուքի կը բաժնէ ։ 9 ու Եղիսէին խնդիրքը կատարելով՝ ինքը հրեղէն կառքով երկինքը կը վերնայ ։ 12 Եղիսէ՝ Եղիային վերարկուովը Ցորդանանը երկուքի բաժնելով՝ իրեւ Եղիային յաջորդը կ'ընդունուի ։ 16 Մարգարէից որդիները Եղիսէէին գժուարութեամբ հրաման առնելով՝ Եղիան փնտռելու կ'երթան , բայց չեն կրնար գտնիկայ գտնել ։ 19 Եղիսէն ադով կը բժժրկէ ջուսակար Ջուրերը ։ 23 Ա՛ոչերը՝ Եղիսէն ծաղր ընող տղաքը կը փառատեն ։

= Ծն . ե . 24 ։

1 Եւ երբոր Տէրը՝ Եղիան մրրիկով երկինքը պիտի վերցրնէր , Եղիա ու Ե Եղիսէ Գաղգաղայէն գացին ։

Բ գ Թագ · ԺԹ · 21 ։

Ե Տես Հերոմ . ա · 15 · 16 ։

2 Ու Եղիան ըսաւ Եղիսէին . Ե Դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Բեթէլ խրկեց ։ Ու Եղիսէն ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու Ե Քոյ անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ու Բերկինքով

Բ Թագ · ա · 26 ։ Հմր 4 · 6 ։ ԳԼ · գ · 30 ։

3 գուր . ու Բեթէլ իջան ։ Եւ Բեթէլի մէջ գտնուող Ե մարգարէից որդիքը Եղիսէին ելան , ու անոր ըսին . Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես ալ գիտեմ .

Ե գԹագ · ի · 35 ։ Հմր 5 ։ 7 · 15 ։ ԳԼ · գ · 1 · 38 ։ Թ · 1 ։

4 լուռ կեցիք ։ Ու Եղիա անոր ըսաւ . Ո վ Եղիսէ , դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ Ե կենդանի է , որ ես քեզ չեմ Թողուր . ու Երիքով

5 գացին ։ Ու Երիքովի մէջ զըտնուող մարգարէից որդիքը Եղիսէին մօտեցան , ու անոր ըսին . Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ ան Նիկայ ըսաւ . Ես ալ գիտեմ , լուռ

6 կեցիք ։ Ու Եղիա անոր ըսաւ . Դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Ցորդանան խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ Թողուր . ու երկուքնին գացին ։

7 Եւ մարգարէից որդիներէն յիսուն մարդ գացին դիմացը՝ հեռուանց կայնեցան . ու անոնք երկուքը

8 Ցորդանանու քովը կայնեցան ։ Ու Եղեա իր վերարկուն առաւ , ծալլեց , և Ջուրերուն զարկաւ , ու Ջմէկ կողմը ու միւս կողմը բաժանուեցան . ու երկուքնին չամբքով անցան ։

9 Ու երբոր անոնք անցան , Եղիան ըսաւ Եղիսէին . Խնդրէ ինչ ընեմ քեզի , քանի որ քեզմէ վերցուած չեմ ։ Ու Եղիսէն ըսաւ . Քու ոդիկդ կրկնապատկը ունենամ ։

10 Եւ անիկայ ըսաւ . Դժուար բան խնդրեցիր . Բայց թէ որ քեզմէ վերցուելու ատենս՝ զիս տեսնես , քեզի այնպէս ըլլայ , ասյա թէ ոչ՝ չըլլայ ։

11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային , ահա Ե հրեղէն կառք մը և հրեղէն ձիեր երեացան , ու զանոնք իրարմէ զատեցին . ու Եղիա մրրիկով

12 կով երկինքը ելաւ ։ Ու Եղիսէ կը տեսնէր . ու աղաղակեց . Հայր իմ , Հայր իմ , Իսրայէլի կառքը ու անոր ձիաւորները . ու ալ չտեսաւ զանիկայ . և իր հանդերձները բռնեց , ու զանոնք երկու կտորի

Բ ԳԼ · ԺԳ · 14 ։

13 պատռեց ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն վերցուց , և դարձաւ Ցորդանանու եղերքը կայնե-

14 ցաւ ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն առաւ , Ջուրերուն զարկաւ , և ըսաւ . Եղիային Տէր Աստուածը ո՞ւր է հիմա . ու երբոր Ջուրերուն զարկաւ , Բմէկ կողմը բաժնուեցան . ու Եղիսէն անցաւ ։

Բ Հմր 8 ։

15 Ու Երիքովի մարգարէից որդիքը զանիկայ Ե դիմացէն տեսնելով՝ ըսին . Եղիային ոգին Եղիսէին վրայ հանդչեցաւ . և զանիկայ դիմաւորելու գացին , ու դեռնէն անոր

16 խոնարհութիւն ըրին . Եւ անոր ըսին . Ահա քու ծառաներուդ հետ յիսուն զօրաւոր մարդիկներ կան , թող երթան՝ ու քու տէրդ փնտռեն . Ե կարելի է որ Տէրոջը Հոգին զանիկայ վերցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ , կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց . ու անիկայ ըսաւ . Մի խըր-

Ե Տես գ Թագ . ժր · 12 ։ Եզեկ · ը 3 ։ Գոր · ը · 39 ։

17 կէք ։ Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկայ , մինչև որ ամչցաւ , ու ըսաւ . Խրկեցէք ։ Եւ յիսուն մարդ խրկեցին , որոնք երեք օր փնտռեցին , բայց զանիկայ չգտան .

18 Ու անոր դարձան . և անիկայ Երիքով կը նստէր . ու անոնց ըսաւ . Ես ձեզի չըսի՞ որ՝ Մի երթաք ։

19 Եւ քաղաքին մարդիկները Եղիսէին ըսին . Ահա քաղաքիս բնակութիւնը աղէկ է , ինչպէս որ մեր Տէրը կը տեսնէ . բայց Ջուրերը

20 գէշ՝ ու երկիրը անպտուղ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ինծի մէկ նոր Ե կուժ մը բերէք , ու մէջը աղ դրէք . ու

21 անոր բերին ։ Եւ անիկայ Ջուրերուն աղբիւրը ելաւ , ու Ս Հոն աղ

Ն · ք · ԶԲ · 896

Ե Ձ · ժգ · 21 ։ Ցես · գ · 16 ։ Հմր 14 ։

Ե ԳԼ · Ձ · 17 ։ Սաղ · ծգ · 4 ։

Ը ԳԼ · ժգ · 14 ։

Բ Հմր Տ ։

Ժ Հմր 7 ։

Ե Ձ · ԻԵ · 25 · ԳԼ · դ · 41 ։ Ձ 6 ։ Ցես · Թ · 6 ։

Ե Ա—ր · բաժակ

Ե Տես Եզ · ժե · 25 · ԳԼ · դ · 41 ։ Ձ 6 ։ Ցես · Թ · 6 ։

Ն·Ք·ԶՓ· 896

նետեց , ու ըսաւ . Ցերը այսպէս կ'ըսէ . Ահ Ղուբերը բժշկեցի . մէյմըն ալ ասկէ մահ ու անպտղութ-
22 թիւն չըլլայ : Եւ ան Ղուբերը բժշկուեցան մինչև աս օր , Եղիսէին ըսած խօսքին համեմատ :
23 Ու անկէ բեթէլ ելաւ . ու երբոր ճամբայէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն պզտիկ տղաքներ ելան , և զանիկայ ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին . Ելիր
24 կնատակ , ելիր կնատակ : Ուետին դարձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէրոջը անունովը զանոնք անիծեց : Ու անտառէն երկու մատակ արջ ելան , ու անոնցմէ քառասունուերկուս
25 տղայ պատռեցին : Եւ անկէ Կարմեղոս լեռը գնաց , ու անկէ Սամարիա դարձաւ :

Գ Լ · Գ

1 Ցովսմն Թագաւորութիւնը : 4 Մեսա Թագաւորը կ'ապստամբի . 6 Ցովսափատ , Ցովսափատը , ու Եդովմի Թագաւորը Ղուբի Համար նեղութիւն կրելով Եղիսէին կ'երթան . ան ալ Ելր ու յաղթութիւն կը խոստանայ : 21 Մովաբացիք Ղուբին գղնէն խաբուելով՝ առաջ առնելու մտօք կ'երթան , ու կը յաղթուին : 26 Մովաբի Թագաւորը իր անդրանիկ որդին ողջակէզ մատուցանելով պաշարումը կը դադրեցնէ :

— Գլ· ա·17· 1 Յե Ա.քսաբի որդին — Ցովրամը՝ Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին տասնուութերորդ տարին՝ Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ . ու տասուերկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
2 Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ . բայց ոչ իր Հօրը ու իր մօրը պէս . քանզի անիկայ էր իր Հօրը չինած բահաղի կուռքը վեր-
3 ցուց , Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Ներբովամ Եղբօրը վամին մեղքերուն յարեցաւ . ա-
4 նոնցմէ չզատուեցաւ :
Եւ Մովաբի Մեսա Թագաւորը հօտերու տէր ըլլալով , Իսրայէլի Թագաւորին Հարիւր Հազար Գառներն , ու Հարիւր Հազար գեղմնաւոր
5 խոյ կու տար : Բայց Ե Ա.քսաբին մեռնելէն ետքը՝ Մովաբի Թագաւորը Իսրայէլի Թագաւորին դէմ
6 ապստամբեցաւ : Եւ ան օրը Ցովրամ Թագաւորը Սամարիայէն ելաւ , ու բոլոր Իսրայէլը Համրեց ,
7 Ու գնաց , և Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին Հետ խրկեց՝ ըսելով . Մովաբի Թագաւորը ինծի դէմ ապստամբեցաւ . ինծի հետ Մովաբի վրայ պատերազմելու կ'երթաս :
Ու անիկայ ըսաւ . Կ'երթամ , ես քեզի պէս եմ , իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս , ու ձիերս
8 քու ձիերուդ պէս են , Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՞ր ճամբայէն երթանք : Ան ալ ըսաւ . Եդովմի անապատին
9 ճամբայէն : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը՝ Ցուդայի Թագաւորը ու Եդովմի Թագաւորը գացին , ու եօթը օրուան ճամբայ պտըտեցան . և Հանոնց Հետը եղող բանակին ու անասուններուն Համար ջուր չկար :
10 Ան ատենը Իսրայէլի Թագաւորը ըսաւ . Ափսոս , Տէրը աս իրեք Թագաւորները Մովաբին ձեռքը
11 տալու կանչեր է : Եւ Ցովսափատ ըսաւ . Աս տեղս Տէրոջը մարգարէ մը չկայ , որ անոր միջոցովը Տէրոջը Հարցընենք : Ու Իսրայէլի Թագաւորին ծառաներէն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ելիսէ Ա.փատայի որդին որ Եղիայի ձեռքերուն ջուր լեցնող
12 Սափատեան Եղիսէն Հոս է : Եւ Ցովսափատ ըսաւ . Անոր քովը Տէրոջը խօսքը կայ . ու Իսրայէլի Թագաւորը և Ցովսափատը ու Եդովմի
13 Թագաւորը Անոր իջան : Ու Եղիսէ Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ . Ի Դուն ինծի Հետ ի՞նչ բան ունիս . Երդուն քու Հօրդ և Մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն գնա : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ . Չէ , վասն զի Տէրը աս իրեք Թագաւորը Մովաբին ձեռքը մատ-
14 նելու կանչեր է : Ու Եղիսէն ըսաւ . Զօրաց Տէրը՝ որուն առջևը կը կայնիմ , Իկենդանի է որ , եթէ Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին վրայ համարում չունենայի , քնաւ քու Երեսդ պիտի չնայէի , ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի : Եւ Հիմա ինծի Մկ նուագածու մը բերէք . ու երբոր նուագածուն նուագարանը կը զարնէր , Անոր վրայ Տէրոջը
16 ձեռքը եղաւ . Ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ , Հնա Հեղեղատը փոս
17 փոս ըրէք . Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հով պիտի չտեսնէք , ու անձրև պիտի չտեսնէք . բայց աս Հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի , և պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը
18 ու ձեր անասունները : Սակայն ասիկայ Տէրոջը առջևը պզտիկ բան մը ըլլալով , Մովաբն ալ ձեր ձեռ-
19 քը պիտի մատնէ . Եւ ամէն պարսպաւոր քաղաքը՝ ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք , և ամէն աղնիւ ծառերը կոտրէք , ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք . ու ամէն ընտիր արտերը քարերով աւրէք .
20 Եւ առաւօտուն Ղորնը մատուցուած ատենը , ահա Եդովմի ճամբայէն ջուրը կու գայէն , ու երկիրը ջրով լեցուեցաւ .
21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք լսեցին որ Թագաւորները ելեր են իրենց Հետը պատերազմելու ամէն գօտի կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողվուեցան . ու սահ-

Ն·Ր·ԳՓ· 895

Ի Տես Եւ· ժա· 8·

Ը Գ Թագ· իբ· 7·

Ի Գլ· բ· 25·
Ժ Եղիկ· ժդ· 3·
Ի Դատ· ժ· 14· Հռութ· ա· 15·
Լ Գ Թագ· ժբ· 19·

Ի Գ Թագ· ժ· 1· Գլ· ե· 20·

Ժ Տես ա Թագ ժ· 5·
Ի Եզեկ· ա· 3· գ· 14· 22· ը· 1·
Հ Տես Գլ· գ 3·

Ն·Ր·ԳՓ· 895

Ի Տես Եւ· ժա· 8·

Ե Գ Թագ· իբ· 7·

Ի Եզեկ· ա· 3· գ· 14· 22· ը· 1·

Ն Եղ· ԼԹ· 89· 40·

Ն·Ք·ԶԲ· 895

22 Մանազլուխը կայնեցան ։ Եւ առաւօտուն կանուխ ելան , ու արեւուն ճառագայթները ջուրերուն վրայ զարկած ըլլալով , Մովաբացիք դիմացէն ան ջուրերը արիւնի պէս
23 կարմիր տեսան , Ու ըսին . Ասիկայ արիւն է . անտարակոյս թագաւորները իրարու հետ կռուեր են , ու մէկզմէկ զարկեր են . հիմա ով Մո-
24 վաբացիք , աւարը ժողվենք ։ Ասոնկով անոնք Իսրայէլի բանակը գացին . ու Իսրայէլացիք ելան Մովաբացիները զարկին , որոնք անոնց երեսէն փախան . ու Իսրայէլացիք Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց
25 երէսերը մտան . Եւ քաղաքները կործանեցին , ու ամէն ընտիր արտերու մէջ՝ ամէն մարդ իր քարը նետեց , ու զանոնք լեցուցին , և ամէն ջուրի աղբիւրները գոցեցին , ու ամէն ազնիւ ծառերը կոտրեցին . այնպես որ՝ միայն Կիր-Հարեսեթին քարերը թողուցին . ու պարսաւորները զանիկայ պաշարեցին , ու զարկին ։
26 Եւ Մովաբին թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ , իր հետը եօթը հարիւր սուսերամերկ զօրք առաւ , որ մինչև Եդովմի թագաւորը ճեղքեն
27 անցնին . բայց չկրցան ։ Ուստի առաւ իր անդրանիկ որդին՝ որ իր տեղը պիտի թագաւորէր , ու զանիկայ պարսպին վրայ ողջակէզ ըրաւ . և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ բարկութիւն եղաւ . ու անոր վրայէն ետ քաշուեցան , ու էրէնց երկիրը դարձան ։

ՂԵ՛ Ժզ· 7, 11 ։

ԳԼ · Դ

1 Եղիսէ՝ որբևարիին եղը կը չարցընէ · 8 բարի Սունամացիին զաւակ մը կը խոստանայ · 18 անոր մեռած տղան կը յարուցանէ · 38 Գաղգաղայի մէջ թունաւոր ապուր կը բժշկէ · 42 Հարիւր մարդը քսան հացով կը կշտացնէ ։

1 Եւ ՚ մարդարէից որդւոցը կնիկներէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին աղաղակելով ըսաւ . Քու ծառադ երիկս մեռաւ . ու դուն քու ծառայիդ աստուածավախ ըլլալը գիտես . և պարտատէրը եկաւ Ի որ իմ երկու
2 որդիներս իրեն ծառայ առնէ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ . Քեզի ի՞նչ ընեմ . ըսէ ինծի , տունը ի՞նչ ունես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Քու աղախինդ տանը մէջ * աման մը՚՚ եղէն
3 ՚ի զատ՝ ուրիշ բան մը չունի ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ . Գնա դուրսէն քու բոլոր դրացիներդ քեզի պարապ ամաններ ուզէ , ետ քիչ մի՛
4 ուզեր . Եւ փո՛ւռդ մտիր՝ քու վրայդեգ ու քու որդւոցդ վրայէն դուռը գոցէ , և ետ եղ ան բոլոր ամաններուն մէջը պարպէ , ու լե-
5 ցուածը վերցուր ։ Եւ անիկայ անոր քովէն գնաց . ու իր վրայէն ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գոցեց . անոնք անոր կը մօտեցընէին ,
6 ու անիկայ կը լեցընէր ։ Ու երբոր ան ամանները լեցուեցան , իր որդւոյն ըսաւ . Ինծի ուրիշ ամաններ մօտեցուր . ու անիկայ ըսաւ անոր . Ուրիշ աման չկայ . ան ատենը եղը
7 կայնեցաւ ։ Եւ Իւիւը գնաց Աստուծոյ մարդուն պատմեց . ու անիկայ ըսաւ . Գնա եղը ծախէ , ու պարտքդ վճարէ . և աւելցածովը՝ դուն ու քու որդիքդ ապրեցէք ։

ՊՑԵ·ԺԲ· 18 ։

8 Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Շունեմէն կ՚անցնէր , հոն մէկ երեւելի կնիկ մը կար , որ զանիկայ հաց ուտելու ստիպեց . ու եղած քանի որ անկէ կ՚անցնէր , հաց ուտելու հա-
9 մար հոն կ՚իջնէր ։ Եւ ան Իւիւը իր էրկանը ըսաւ . Ահա գիտեմ որ սակայն Աստուծոյ մէկ սուրբ մարդն է , որ միշտ մեր քովէն կ՚անցնի .
10 Հիմա մէկ պզտիկ վերնատուն մը շինենք պատին վրայ , ու հոն անոր համար՝ անկողին , սեղան , աթոռ , ու աշտանակ դնենք , որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ ։ Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անիկայ հոն եկաւ , ու վերնատունը մտաւ , ու հոն պառկե-
12 ցաւ . Եւ իր մանչուն Գէեզիին ըսաւ . Սունամացի կնիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց . և անոր առջևը
13 կայնեցաւ ։ Ու անիկայ իր մանչուն ըսաւ . Անոր ըսէ . ահա դուն մեզի համար աս բոլոր աշխատանքը քաշեցիր . քեզի ի՞նչ ընեմ . Թագաւորին կամ զօրագլուխին ըսելիք մը ունի՞ս . և անիկայ ըսաւ . Ես իմ ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ ։
14 Ու Եղիսէ ըսաւ . Անոր ի՞նչ ընենք ընել , ու Գէեզի ըսաւ . Իրաւցընէ անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է ։ Ու Եղիսէ ըսաւ . Զանիկայ կանչէ . և զանիկայ կանչեց . ու դրանը մէջ
16 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ . †Գալ տարի՚՚ աս ատենս՝ գիրկդ որդի մը պիտի ունենաս ։ Եւ ա-
17 նիկայ ըսաւ . Չէ , ով տէր իմ՝ մարդ Աստուծոյ , էքու աղախինդ սուտ մի՛ զրուցեր ։ Ու կնիկը յղացաւ , ու հետևեալ տարին նոյն ատենը որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ Եղիսէ անոր ըսեր էր ։
18 Եւ տղան մեծցաւ . ու մէկ օր մը իր հօրը գնաց Ժնդկներուն քովը ։
19 Եւ իր հօրը ըսաւ . Գլո՛ւխս՝ գլո՛ւխս . ան ալ մանչուն ըսաւ .
20 Անիկայ իր մօրը տարաւ ։ Ու զանիկայ վերցուց , ու անոր մօրը տարաւ . և անիկայ մինչև կէս օր անոր ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե-
21 ռաւ ։ Եւ կնիկը վեր ելաւ , ու

Ն·Ք·ԶԲ· 895

† ԵԲԲ · ԿԵ· Նաց ժամու նակին . Ծն. ԺԸ · 10 , 14 ։ Ի ՀՕՐ 2Տ ։

զանիկայ Աստուծոյ մարդուն անկողինին մէջը պառկեցուց, ու դուռը 22 ռը գոցեց ու ելաւ. Եւ իր երիկը կանչեց՝ ու ըսաւ. Կ'աղաչեմ՝ ինծի մանչերուն մէկուն հետ էշ մը խրկէ, որ շուտով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը երթամ, ու ետ դառնամ։ 23 Նամ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ի՞նչ կայ որ դուն այսօր անոր պիտի երթաս. ամաւագլուխ չէ՝, շաբաթ չէ։ Ու 24 անիկայ ըսաւ. Ողջութիւն։ Ու էշը պատրաստել տուաւ, և մանչուն ըսաւ. Քշէ գնա, ու մինչև որ քեզի չրսեմ, քշելէն ետ մի կենար 25 ինծի համար։ Եւ ։կարմեղոս լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը գնաց։ Ու երբոր Աստուծոյ մարդը դիմացէն զանիկայ տեսաւ, իր մանչուն Գէեզիին ըսաւ. Ահա 26 Սունամացի կինիկը ։՚՚ ։։. Հիմա վազէ դիմաւորէ զանիկայ, ու ասոր ըսէ. Ողջ առո՞ղջ ես. երիկդ ողջ առո՞ղջ է. տղան ողջ առո՞ղջ է։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ողջ առողջ 27 Ե։։. ։ Ու Ի։։ լեռը Աստուծոյ մարդուն եկաւ, և ։անոր ոտքերուն փաթթուեցաւ. ու Գէեզի մօտեցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ, բայց Աստուծոյ մարդը ըսաւ. Թող տուր զանիկայ. քանզի անոր սիրտը ցաւած է. ու Տէրը ինծմէ պահեց ու ինծի չյայտնեց։ 28 Հետ. Եւ Ի։։ ըսաւ. Ես իմ տիրոջմէս որդի խնդրեցի՞. Ես չրսի՞ որ՝ Ձիս մի՛ խաբեր։ 29 Ու անիկայ Գէեզիին ըսաւ. Ի մէջդ գօտի կապէ, և իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա. և թէ որ մարդու մը հանդիպիս, ։անոր բարև մի՛ տար. ու թէ որ մէկ մարդ մը քեզի բարև տայ, պատասխան մի՛ տար. և իմ գաւազանս 30 զանս տղուն երեսին վրայ դիր։ Իսկ տղուն մայրը ըսաւ Նէրը կենդանի է, ու քու անձդ կենդանի է, որ քեզ պիտի չթողում։ Ու Եղիսէն ելաւ անոր ետևէն գնաց։ 31 Բայց Գէեզի անոնց առջևը անցաւ, ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ դրաւ. սակայն ոչ ձայն կար, և ոչ զգացում. ուստի դարձեալ անիկայ դիմաւորելու դարձաւ, և անոր պատմեց՝ ու ըսաւ. Տղան Էլարթէնը 32 ցաւ։ Ու երբոր Եղիսէ տունը մտաւ, ահա տղան մեռած ։՚՚ իր 33 անկողինին վրայ պառկած էր։ Ու ։ներս մտնելով, երկուքնուն վրայէն դուռը գոցեց, և Տէրոջը աղօթք 34 ըրաւ։ Ու ելաւ տղուն վրայ պառկեցաւ. և իր բերանը անոր բերնին վրայ, ու իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ, ու իր թաթերը անոր թաթերուն վրայ դրաւ, և ։անոր վրայ կծկեցաւ, ու տղուն մարմինը 35 տաքցաւ։ Եւ դարձաւ տանը մէջ մէկմէկ աս կողմը՝ ու մէկմէկ ան կողմը պտրտեցաւ, յու ելաւ անոր վրայ կծկեցաւ. և ։տղան եօթը անգամ փռնգաց, ու տղան աչքերը 36 բացաւ։ Ան ատենը Գէեզին կանչեց՝ ու ըսաւ. Սունամացի կինիկը կանչէ. ու զանիկայ կանչեց. և անոր եկաւ. ու Եղիսէ ։՚՚որ ըսաւ. 37 Ցղաղ՝ւաւ։ Եւ Ի։։ներս մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ, ու գետնէն խոնարհութիւն ըրաւ, և յիր տղան առնելով դուրս ելաւ։ 38 Ու եղիսէ յԳաղգաղա դարձաւ. և ան երկրին մէջը յսով կար. ու մարգարէից որդիքը ։անոր առջևը կը նստէին. ու անիկայ իր մանչուն ըսաւ. Մեծ կաթսան լ։։։ վրայ դիր, և մարգարէից որդիներուն 39 ապուր եփէ։ Ու մէկը դաշտը ելաւ որ խոտեր ժողվէ, ու մէկ վայրենի բոյս մը գտաւ, և անկէ հանդերձը լեցուն վայրենի վարունգ ժողվեց, ու եկաւ՝ զանոնք ապուրին կաթսային մէջը մանրեց. քանզի 40 զի չէին ճանչնար։ Եւ ան մարդիկներուն առջևը դրին որ ուտեն. ու երբոր ան ապուրէն կերան, պոռալով ըսին. Կաթսային մէջը ։մահ կայ՝ ով մարդ Աստուծոյ. 41 ու չկրցան ուտել։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ալիւր բերէք. ու ։՚՚զանիկայ կաթսային մէջը նետեց, ու ըսաւ. Ժողովուրդին առջևը դիր որ ուտեն. ան ատենը կաթսային մէջը վնասակար բան մը չկար։ 42 Եւ ։Բահաղ սաղիսայէն մարդ մը եկաւ. ։՚ու Աստուծոյ մարդուն՝ երախայրիներէ չ։։։ հացեր՝ քսան հատ գարիէն հաց, ու թարմ հասկեր բերաւ իր պարկովը։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ժողովուրդին 43 տուր որ ուտեն։ Եւ անոր ծառան ըսաւ. Լ։։ ինչ է որ հարիւր մարդոց առջևը դնեմ. բայց անիկայ ըսաւ. Ժողովուրդին տուր որ ուտեն. քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. ։՚Պիտի ուտեն ու պիտի աւելնայ։ 44 Եւ անոնց առջևը դրաւ. ու կերան, և Տէրոջը ըսածին պէս ։՚աւելցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Նէեման՝ գերի բռնուած աղջկան մը ծանուցանելովս՝ Սամարիա կը խրկուի, որ իր բորոտութենէն բժշկուի։ 8 Եղիսէ զանիկայ Ցորդանան խրկելով՝ բորոտութիւնը կը բժշկէ։ 15 ու Նէեմանին պարգեւները չընդունելով՝ երկրին հողէն կու տայ անոր։ 20 Գէեզի՝ իր տիրոջը անունովը Նէեմանը խաբելուն համար՝ բորոտութեամբ կը պատժուի։

1 Ու Ասորւոց թագաւորին զօրագլուխը ։՚Նէեման՝ իր տիրոջը առջևը բ։։ մեծ ու յարգելի մարդ մըն էր. քանզի Տէրը անոր ձեռքովը

Ն. ք. ՀՀ. 895
Ն. ք. ՀՀ. 895
ՂԳԼ. բ. 25։
Ե Մաա. իբ 9։
Ե Հմր 16։
Բ գ Թագ. ժբ. 46։ Գլ. Թ. 1։
ԺՂա. ժ. 4։
Ի Ցճս Ել. ։. 19։ ԺԳ. 16։ Գլ. բ. 3։ Գոր. ԺԹ. 12։
ԼԳԼ. բ. 2։
Ե Ճօ՚. ժա. 11։
Ծ Հմր 4։ Մաա. Զ. 6։
Է գ Թագ. ժէ. 20։
Հ գ Թագ. ժէ. 21։ Գոր. ի. 10։
Ն. ք. ՀՀ. 895
Ց գ Թագ. ժէ. 21։
ՂԳԼ. Ը. 1։ 5։
Ճ գ Թագ. ժէ. 23։ Եբր. ժա. 35։
Իբր 891
Ք Գլ. բ. 1։
Յ Գլ. Ը. 1։
Ն Գլ. բ. 3։ Ղա. ժ. 39։ Գոր. իբ. 3։
ԼԵԼ. ժ. 17։
Ա Ցճս Ել. ժէ. 25։ Փբ. բ. 21։ Ճօ՚. Թ. 6։
ԼաԹագ. Թ. 4։
Ձա Թագ. Թ. 7։ ա Կոր. Թ. 11։ Գաղ. Ը. 6։
ԼՂա. Թ. 13։ Ճօ՚. գ. 9։
Ա Ղա. Թ. 17։ Ճօ՚. գ. 11։
Ա Մաա. ժգ. 20։ ժէ. 37։ Ճօ՚. գ. 13։
Իբր 894
Ա Ղա. ը. 27։
Բ ԵԼ. ժա. 8։

Ն·ք·գՀ· Իբբ 894

Ասուրոյ փրկուԹիւն տուեր էր . ու
ամ մարդը զօրաւոր կտրիճ մըն էր ,
2 քսայ բորտ էր ։ Եւ Ասուրոյ գունդերը ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մկ
պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին .
ու անիկայ Նէեմանին կնկանը քովը
3 էր ։ Եւ անիկայ իր տիկնոջը ըսաւ . Երանի Թէ իմ տէրս՝ Սամարիա եղող մարգարէին առջևը
ըլլար . ան ատենը զանիկայ իր բո-
4 րոտուԹենէն կը բժշկեր ։ Ու Նէեման գնաց իր տիրոջը պատմեց , ու
ըսաւ . Իսրայէլի երկրէն եղող աղջիկը այսպէս ու այնպէս խօսեցաւ ։
5 Եւ Ասուրոյ Թագաւորը ըսաւ . Գնա՛ ուրեմն . ես Իսրայէլի Թագաւորին նամակ կը խրկեմ ։ Ու ա-
նիկայ գնաց . և էր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաԹ , ու վեց հազար
ոսկի , ու տասը ձեռք փոխելու
6 հանդերձ առաւ ։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորին բերաւ նամակը , որ
այսպէս գրուած էր՝ . Երբ որ
ս նամակը քեզի հասնի , գիտցած
ըլլաս որ՝ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի
կը խրկեմ , որ զանիկայ իր բորո-
7 տուԹենէն բժշկես ։ Ու երբոր Իսրայէլի Թագաւորը նամակը կարդաց , իր հանդերձները պատռեց ,
ու ըսաւ . Մի՞Թէ ես մեռցընելու ու
ապրեցընելու իշխանութիւն ունեցող Աստուած եմ , որ ասիկայ ինծի
մարդ մը խրկեր է՝ իր բորոտուԹենէն բժշկելու համար . ուստի աղէկ
գիտցէք , ու տեսէք , որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ ։
8 Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Եղիսէն լսեց՝ որ Իսրայէլի Թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է , Թագաւորին մարդ խրկեց՝ ու ըսաւ .
Ինչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր .
Թող անիկայ ինծի գայ , ու գիտ-
նայ Թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ
9 կայ ։ Եւ Նէեման իր ձիերովը ու
կառքովը գնաց , ու Եղիսէին տա-
10 նը դուռը կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէն մարդ մը խրկեց՝ ըսելով .
Գնա՛ Յորդանանու մէջ եօԹը անգամ լուացուէ , և մարմինդ քեզի
11 կը դառնայ , ու կը մաքրուիս ։ Ու Նէեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսելով . Ահա ես կ՚ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ ,
ու կայնի , և իր Եհովայ Աստուծոյն անունը պիտի կանչէ , ու ձեռքը ան տեղըդյն վրայ պիտի երերցընէ , ու բորոտուԹիւնը բժշկէ ։
12 Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար գետերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն աղէկ չե՞ն . միՀԹէ չեմ կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ .
և դարձաւ բարկուԹիւնով գնաց ։
13 Իսկ անոր ծառաները մօտեցան , ու
անոր խօսեցան ըսելով . Ո վ հայր ,
Թէ ո՛ր մարգարէն քեզի մեծ բան
մը ըսէր , պիտի չընէիր . ո՛ւր
մնաց որ անիկայ քեզի՝ Լուացուէ

Ն·ք·գՀ· Իբբ 894

14 ու պիտի մաքրուիս՝ ըսաւ ։ Ան
ատենը անիկայ իջաւ , ու Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ՝
եօԹը անգամ Յորդանանու մէջ
լուացուեցաւ . ու ղանոր մարմինը
պզտիկ տղու մը մարմինին պէս
եղաւ , ու Ե մաքրուեցաւ ։
15 Եւ անիկայ իր բոլոր բանակովը
Աստուծոյ մարդուն դարձաւ , ու
գնաց անոր առջևը կայնեցաւ , ու
ըսաւ . Ահա հիմա գիտցայ՝ որ բոլոր երկրի վրայ Աստուած չկայ ,
բայց միայն Իսրայէլի մէջ . ուստի
հիմա կ՚աղաչեմ , քու ծառայէդ
16 ընծայ մը ընդունիս ։ Բայց անիկայ
ըսաւ . Ի՛Տէրը՝ որուն առջևը կը
կայնիմ , կենդանի է որ ծպիտի չընդունիմ . ու զանիկայ ստիպեց՝ որ
ընդունի . բայց անիկայ չհաճեցաւ ։
17 Ու Նէեման ըսաւ . Ուրեմն քու
ծառայիդ՝ ով երէ՞ հողէն երկու
ջորիի բեռ չտրուի՞ . քանզի քու
ծառադ մէյմըն ալ ուրիշ աստուածներու ողջակէզ կամ զոհ
պիտի չընէ , բայց միայն Եհովային ։
18 Ցերը աս բանիս համար քու ծառայիդ Թողութիւն տայ , այսինչն
երբոր իմ տէրս Ռեմոնի տունը
մտնէ հոն երկրպագութիւն ընելու
համար , և Ե անոր իմ ձեռքիս վրայ
կոթընելովը , ես ալ Ռեմոնի տանը
մէջ ծռիմ , աս բանիս՝ այսինչն
Ռեմոնի տանը մէջ իմ ծռելուս
համար , Ցերը քու ծառայիդ Թո-
19 ղութիւն տայ ։ Եւ Եղիսէ անոր
ըսաւ . Գնա՛ խաղաղութեամբ . և
անիկայ անոր քովէն գնաց , ով
Ե քիչ մը ճամբայ ։

Ն·ք·գՀ· Իբբ 894

ղ Ցոր · ԼԳ · 25 ։
Ե Ղե՛ · դ · 27 ։
ը Դան · բ · 47 ։ դ · 29 ։ ե · 26, 27 ։
‡ Եբբ · օրՆութիւն Ցն · ԼԳ · 11 ։
Ի Գլ · դ · 14 ։ ժ Ցն · ժդ · 23 ։ Տես Մաա · ժ · 8 ։ Գոր · ը · 18, 20 ։
ե Ցն · ը · 2 ։ Բ Օր · լբ · 39 ։ աԹագ · բ · 6 ։
ծ Գլ · ե · 2 ։ 17 ։
լ Ցն · լբ · 16 ։
ի Տես Գլ · դ · 41 ։ Ցօ՛ · Թ · 7 ։

20 Եւ Աստուծոյ մարդուն եղիսէին
մանչը Գէեզին ըսաւ . Ահա իմ
տէրս աս Ասորի Նէեմանին խնայեց , ու անոր ձեռքէն անոր բերածը չառաւ . Ցերը կենդանի է որ
21 ես անոր ետևէն կը վազեմ , և անկէ
բան մը կ՚առնեմ ։ Ու Գէեզի
Նէեմանին ետևէն վազեց . ու Նէեման երբոր տեսաւ որ ետևէս իր
ետևէն կը վազէ , իր կառքէն ի-
ջաւ զանիկայ դիմաւորելու , ու ը-
22 սաւ . Ողջութիւն է ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ողջութիւն է . իմ
տէրս զիս խրկեց ու կ՚ըսէ . Ահա
հիմա Եփրեմի լեռնէն մարգարէից
որդիներէն երկու մանչ եկաւ ինծի . չնորհք ըրէ , անոնց համար
տաղանդ մը արծաԹ , ու երկու
23 ձեռք փոխելու հանդերձ տուր ։ Ու
Նէեման ըսաւ . Շնորհք ըրէ՝ երկու տաղանդ առ . և զանիկայ բըռ-

Ն · ք · գՓ · Իրր 894

նադատեց . ու երկու պարկի մէջ
երկու տաղանդ արծաթի դրաա , ու
երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ
ծրարեց . և իր ծառաներէն երկու-
քին տուաւ , որ անոր առջևէն տա-
24 րին : Ու երբոր *բլուրը եկաւ , ա-
նոնց ձեռքէն առաւ , ու տանը մէջ
պահեց , և ան մարդիկները ճամ-
25 բէց , ու գացին . Եւ ինքը ներս
գնաց իր տիրոջը առջևը կայնեցաւ .
ու Եղիսէ անոր ըսաւ . Ո՛վ Գէեզի՝
ո՞ւրկից կու գաս . և անիկայ ըսաւ .
26 Ծառադ մկ տեղ մը չգնաց : Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ . Երբոր ան մար-
դը իր կառքէն քեզ դիմաւորելու
դարձաւ , միթէ իմ հոգիս հետ չը-
գնաց . ա՜ հիմա արծաթի առնելու ,
և հանդերձներ , ու ձիթենիներ , և
այգիներ , ու ոչխարներ , և արջառ-
ներ , ու ծառաներ , ու աղախիններ
27 առնելու ատե՞ն է : Ուրեմն Նեե-
մանին բորոտութիւնը Եքեզի ու
քու սերունդիդ փակչի յաւիտեան :
Եւ անիկայ՝ անոր առջևէն ծիւնի
պէս բորոտած ելաւ :

Գ Լ · Զ

1 Եղիսէ հրամայեց կու տայ մարգարէից որդիներէն-
րուն՝ որ երթան իրենց բնակարանները մեծ-
ցընեն , ու երկաթը կը լողացընէ : 8 Եղիսէ՝
Ասորւոց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ
Իսրայէլի թագաւորին : 13 Եղիսէն բռնելու
համար՝ Դոթայիմ խրկուած զօրքը կուրու-
թեամբ կը զարնուին , 19 ու Սամարիա տա-
րուելով՝ խաղաղութեամբ ետ կը խրկուին : 24
Սամարիայի մէջ պատահած սովին պատճա-
ռաւ՝ կիները իրենց զաւակները կ'ուտեն :
30 թագաւորը մարդ կը խրկէ որ Եղիսէն
սպաննէ :

Իրր 893 ա Գլ · դ · 38 ։

1 Ու ա մարգարէից որդիքը Եղիսէին
ըսին . Ահա աս տեղս՝ ուր որ
մենք քու առջևդ կը նստինք , մեզի
2 նեղ է : Երթանք ուրեմն մինչև
Յորդանան . ու անտեղից ամէն
մէկերնիս մէյմէկ գերան առնենք ,
ու հոն մեզի բնակելու տեղ շինենք .
3 Եւ անիկայ ըսաւ . Գացէք : Ու
անոնցմէ մէկը ըսաւ . Շնորհք ը-
րէ , քու ծառաներուդ հետ եկուր .
4 և անիկայ՝ Կու գամ՝ ըսաւ . Ու
անոնց հետ գնաց . և Յորդանան
5 հասնելով՝ ծառէր կտրեցին : Ու
երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր ,
պատրէն երկաթը ջուրին մէջը ին-
կաւ . ուստի անիկայ պոռալով ը-
սաւ . Ո՜հ , տէր իմ , ան ալ փոխ
6 առնուած էր : Եւ Աստուծոյ մար-
դը ըսաւ . Ո՞ր ինկաւ . ու անի-
կայ ան տեղը ցուցուց անոր : Ու
բ Եղիսէ փայտ մը կտրեց՝ ու հոն
նետեց . ու երկաթը ջուրին երեսը
7 ելաւ : Եւ անոր ըսաւ . Ձառիկայ
վերցուր . ան ալ ձեռքը երկընցուց ,
ու զանիկայ առաւ :
8 Եւ Ասորւոց թագաւորը՝ Իսրա-

յէլէ դէմ պատերազմ կ'ընէր . ու
իր ծառաներուն հետ խորհուրդ ը-
րաւ , ու ըսաւ . Ա՛յս ինչ կամ այն
9 ինչ տեղը բանակ դնեմ : Եւ Աս-
տուծոյ մարդը Իսրայէլի թագաւո-
րին մարդ խրկեց՝ ըսելով . Զգուշ
չացիր , որ ան տեղէն չանցնիս .
վասն զի Ասորիները հոն իջած են :
10 Ու Իսրայէլի թագաւորը Աստուծոյ
մարդուն ըսած տեղը մարդ խրկե-
լով՝ տեղեկացաւ , ու անկէ զգուշ
11 չացաւ † շատ անգամ : Եւ աս բա-
նիս համար Ասորւոց թագաւորին
սիրտը նեղանալով՝ իր ծառաները
կանչեց , ու անոնց ըսաւ . Ձեզ
յայտներ ինծի , թէ մերիններէն
ով կայ ա Իսրայէլի թագաւորին
12 Ը՞ր կ'երթէ : Ու ծառաներուն մէ-
կը ըսաւ . Չկայ անոնք , տէր՝ ով տէր
իմ թագաւոր . հապա Իսրայէլի
մէջ եղող Եղիսէ մարգարէն՝ քու
պառկելու սենեակիդ մէջը խօսած
խօսքերդ Իսրայէլի թագաւորին կը
13 յայտնէ : Եւ անիկայ ըսաւ . Գա-
ցէք , ու անոր ուր ըլլալը տեսէք ,
որ զանիկայ բռնել տամ : Եւ ա-
նոր պատմեցին , ու ըսին . Ահա ա-
նիկայ է Դոթայիմի մէջ է :
14 Ուստի անիկայ՝ ձիեր , ու կառ-
քեր , ու բազմաթիւ զօրքեր խրկեց
հոն , որոնք գիշերով գացին , և
15 քաղաքը պաշարեցին : Եւ Աս-
տուծոյ մարդուն ծառան առաւօ-
տուն կանուխ ելաւ , ու դուրս զը-
նաց . և ահա զօրքեր , ձիեր ու
կառքեր՝ քաղաքը պաշարեր էին .
ու մանչը անոր ըսաւ . Ո՜հ , տէր
16 իմ , ի՞նչ ընենք : Ու Եղիսէ ը-
սաւ . Մի վախնար . քանզի բ մեզ
հետ եղողները՝ անոնց հետ եղողնե-
17 րէն աւելի են : Ու Եղիսէ աղօթք
ըրաւ ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ ասոր աչ-
քերը բաց որ տեսնէ : Եւ Տէրը
մանչուն աչքերը բացաւ . ու տե-
սաւ որ ահա լեռը՝ Եղիսէին չորս
կողմէ ե հրեղէն ձիերով ու կառքե-
18 րով լեցուն էր : Ու երբոր անոնք
Եղիսէի քովը իջան , Եղիսէ Տէրոջը
աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Կ'աղաչեմ , աս ազգը ‡ կուրութեամբ
զարկ . և ըՏէրը զանոնք կուրու-
թեամբ զարկաւ՝ Եղիսէին խօսքին
19 համեմատ : Ան ատենը Եղիսէ ա-
նոնց ըսաւ . Ճամբան աս չէ , ու
քաղաքը ասիկայ չէ . եւսեւս ինէք՝
որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տա-
նիմ . և զանոնք Սամարիա տարաւ :
20 Ու երբոր Սամարիա եկան , Եղիսէ
ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ աստնց աչքերը
բաց որ տեսնեն : Եւ Տէրը անոնց
աչքերը բացաւ , ու տեսան . և ա-
հա Սամարիայի մէջ էին :
21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը զանոնք

Ն · ք · գՓ · Իրր 893

† Եքբ · ո՛չ մկ ու ո՛չ երկու

ե Ծն · լե · 17 ։

ը Թգ · ը · 11 ։ Յաղ · լդ · 7 ։ Սաղ · ծե · 18 ։ Հռով · ը · 31 ։

Ի Գէ · ը · 11 ։ Յաղ · լդ · 7 ։ կը · 17 ։ Զաք · ա · 8 ։ գ · 1—7 ։

‡ կամ շլացուցիմբեմ

ղ Ծն · ժԹ · 11 ։

Ե Տես գէ · բ · 21 ։

* կամ՝ առանձին տեղը

տեսնելով՝ Եղիսէին ըսաւ . Ո՛վ
22 հայր իմ՝ զարնե՞մ , զարնե՞մ : Եւ
անիկայ ըսաւ . Մի՛ զարներ . միթէ
քու սրովդ ու աղեղովդ գերի բըռ-
նածներդ կը զարնե՞ս . Հանոնց առ-
ջին հաց ու ջուր դիր , որ ուտեն
խմեն , ու իրենց տիրոջը երթան :
23 Եւ անոնց՝ մէկ մեծ կոչունք մը ը-
րաւ . ու կերան խմեցին . ու զա-
նոնք ետ խրկեց . ու իրենց տիրոջը
գացին . և Հասորւոց գունդերը
մէյմըն ալ Իսրայէլի երկիրը չե-
կան :
24 Եւ անկէ եղաը՝ Ասորւոց Բենա-
դադ թագաւորը իր բոլոր բանակը
ժողվեց , ու ելաւ Սամարիան պա-
25 շարեց : Եւ Սամարիայի մէջ մեծ
սով եղաւ , քանզի զանիկայ պաշա-
րեր էին , այնպես որ մէկ իշու գլու-
խը՝ ուրծուն «էկղ արծաթի , ու մէկ
կապիճին չորրորդ մասը աղաւնիի
աղբը՝ հինգ «էկղ արծաթի ծախուե-
26 ցաւ : Ու երբոր Իսրայէլի թագա-
ւորը պարսպին վրայէն կ'անցնէր ,
մէկ կնիկ մը անոր աղաղակեց ու
ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝
27 օգնէ՛ ինձ : Եւ անիկայ ըսաւ . Թէ
որ Ցէրը քեզի չօգնէ , ես քեզի
ո՞ւսկից օգնեմ , կալո՞ն թէ ջնձա-
28 նէն : Ու թագաւորը անոր ըսաւ .
Քեզի ի՞նչ եղաւ : Եւ անիկայ
ըսաւ . Այս կնիկը ինծի ըսաւ որ՝
Քու տղադ տուր , ու այսօր զանի-
կայ ուտենք , և իմ տղաս վաղը
29 ուտենք : Ուստի Ես իմ տղաս եփե-
ցինք , և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր ըսի . Տղադ տուր
որ ուտենք . բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց : Եւ թագաւորը ան կընդ-
կանը խօսքը լսածին պէս՝ Ի իր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին
վրայէն անցած ատենը , ժողովուր-
դը տեսաւ որ , ահա ներքէն՝ անոր
31 մարմնոյն վրայ քուրձ կար : Եւ
անիկայ ըսաւ . Հաստուած ինծի
այսպես՝ ու ասկէ առէլի ընէ , թէ
որ այսօր Սափատեան Եղիսէին
32 գլուխը իր վրայ մնայ : Ու Եղիսէ իր
տունը կը նստէր , ու Հծերերը անոր
հետ կը նստէին . և Քաֆտորը իր
առջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու
խրկուած մարդը դեռ չեկած՝ Ե-
պէնէ ծերերուն ըսաւ . Կը տես-
նէ՞ք որ աս Ի մարդասպանի որդին
գլուխս առնելու Հարդ խրկեց . նա-
յեցէ՛ք , ան մարդը եկածին պէս՝
դուռը գոցեցէ՛ք , ու զանիկայ դրա-
նը քովը բռնեցէ՛ք . միթէ անոր
տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր
33 ետևէն չէ՞ : Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան խրկուած մար-
դը անոր քովը իջաւ , ու ըսաւ .
Ահա աս չարիքը Ցէրոջմէն է . ևս

ասկէ ետև Ցէրոջմէն ի՞նչ պիտի
յուսամ :

ԳԼ . Ե

1 Եղիսե Սամարիայի մէջ պատահելու անհաւա-
տալի ստուտութիւնը կը նախաձայնէ : 3 Ըորս
բորոտներ համաձայնութիւն ընելով Ասորւոց
բանակը մտնելու , անոնց փախչելուն լուրը կը
բերեն : 12 Թագաւորը լրտեսներու միջոցով
ան լուրին ճշմարիտ ըլլալը ստուգելով՝ Ասո-
րւոց վրանները կը կողոպտէ : 17 Ան իշխանը՝
որ առաւտութեան համար Եղիսէին ըրած մար-
գարէութեանը չհաւատաց , դրան պահպանու-
թիւնը իրեն յանձնուած ըլլալով՝ ամբոխէն
ոտնակոխ կ'ըլլայ ու կը մեռնի :

1 Ու Եղիսե ըսաւ . Ցէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք . Ցէրը այսպես կ'ը-
սէ . Վաղը աս ատենս Սամարիայի
դրանը մէջ՝ մէկ գրիւ բարակ ալիւ-
րը՝ մէկ սիկղ արծաթի , ու երկու
գրիւ գարին՝ մէկ սիկղի պէտ ծա-
2 խուի : Եւ ան զօրապետը՝ որուն
ձեռքին վրայ Թագաւորը կը կըռ-
թընէր , Աստուծոյ մարդուն պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Թէ
որ Ցէրը երկինքը պատուհաններ
ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ
բան է : Եւ անիկայ ըսաւ . Դուն
քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց
անկէ պիտի չուտես :
3 Ու Տդրանը առջևը չորս բորոտ
մարդիկներ կային . և անոնք իրա-
րու ըսին . Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
4 չև որ մեռնինք . Թէ որ ըսենք՝ Թէ
քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ
սով կայ , ու հոն պիտի մեռնինք ,
և Թէ որ հոս մնանք , նոյնպես պի-
տի մեռնինք . ուրեմն եկէք Ասո-
րւոց բանակը դիմենք . Թէ որ մեզ
ողջ Թողուն՝ կ'ապրինք , ու Թէ որ
5 մեզ մեռցընեն՝ կը մեռնինք : Եւ
մութ ատեն ելան որ Ասորւոց բա-
նակը երթան . ու մինչև Ասորւոց
բանակին ծայրը գացին . և ահա
6 հոն մարդ մը չկար . Քանզի Ցէրը
Ասորւոց բանակին մէջը՝ Կառքե-
րու ձայն , ու ձիերու ձայն , մէկ
մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ . և
իրարու ըսին . Ահա Իսրայէլի Թա-
գաւորը՝ Ղեթացւոց Թագաւոր-
ները ու Եգիպտացւոց Թագաւոր-
ները վարձքով բռնեց որ մեր վրայ
7 գան : Ու Էլան մութին փա-
խան . և իրենց վրանները , ու
ձիերը , ու էշերը , Բանակը եղա-
ծին պէս՝ Թողուցին , ու իրենց
անձը ապրեցընելու համար փախան :
8 Եւ աս բորոտները մինչև բանակին
ծայրը գացին , ու մէկ վրան մը
մտնելով՝ կերան ու խմեցին . և
անկէ արծաթ , ու ոսկի , ու հան-
գերձներ վերցուցին , ու գացին
պահեցին . ու ետ դառնալով՝ մէկ
ուրիշ վրան մը մտան , և անկէ
ալ վերցուցին , ու գացին պահե-
9 ցին : Ետքը իրարու ըսին . Ադէկ

Ն . ք . ՂՓ . Իբր 893

Ի Հռով . ԺԲ . 20 :

Ը Գլ . Ե . 2 : Հմր 8 : 9 :

Իբր 892

Ի Ղէ . իզ . 29 : Բ Օր . իը . 53 : 57 :

Ի Ղէ . Ի . 30 :

Ի Թագ . իա . 27 :

Ի Հռութ . ա . 17 : Գ Թագ . ԺԲ . 2 :

Ի Եզեկ . Ը . 1 : Ի . 1 :

Ի Ղէ . ԺԳ . 32 :

Ի Գ Թագ . ԺԸ . 4 :

Ի Ճոր . Բ . 9 :

Ն . ք . ՂՓ . Իբր 892

Ա Հմր 16 : 19 :

Բ Հմր 17 : 19 : 20 : Ցես գլ . Ե . 18 :

Է Մ Ղ . Ե . 10 :

Ը Ղէ . ԺԳ . 46 :

Ի Թագ . Ե . 24 : Գէ . ԺԹ . 7 : Ճոր . Ժ . 21 :

Ղ Գ Թագ . Ժ . 29 :

Ի Սղ . խը . 4 : 5 : 6 : Առակ . իը . 1 :

չէ մեր ըրածը. աս օրս աւետեաց օր է, ու մենք լուռ կեցեր ենք. թէ որ մինչև առաւօտեան լոյսը սպասենք, * մեր անօրէնութեանը պատիժը պիտի կրենք". ուստի հիմա եկէք երթանք, ու թագաւորին
10 տունը պատմենք։ Եւ գացին քաղաքին դռնապանին պոռացին, ու անոնց պատմեցին ու ըսին. Մենք Ասորւոց բանակը մտանք. և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ, բայց միայն ձիերը կապուած, ու էշերը կապուած, ու վրաններն ալ
11 այնպէս իրենք են. Եւ դռնապանները պոռացին, ու թագաւորին տանը ներսը իմացուցին։
12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ, և իր ծառաներուն ըսաւ. Ասորիներուն մեղի ըրած բանը ես ձեզի պատմեմ. անոնք մեր անօթի ըլլալը գիտնալով՝ բանակէն ելած են, ու դաշտին մէջը պահուած են՝ ըսելով. Երբոր անոնք քաղաքէն դուրս ելլեն, զանոնք ողջ
13 բռնենք, ու քաղաքը մտնենք։ Եւ անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Թող մնացած ձիերուն հինգը առնեն, որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս են, [որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան,] որ հատնելու վրայ է. և հոն խրկենք ու
† կամ՝ երկու զոյգ ձիեր առին.
14 տեսնենք։ Ու երկու կառք առին իրենց ձիերովը". և թագաւորը Ասորւոց բանակին ետևէն խրկեց՝
15 ու ըսաւ. Գացէք նայեցէք։ Ու անոնք մինչև Յորդանան՝ անոնց ետևէն գացին. և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու ամաններով՝ որոնք Ասորիները արտորալով փախած ատենին ձգեր էին։ Եւ պատգամաւորները ետ դարձան ու թագաւորին պատմեցին։
16 Ան ատենը ժողովուրդը ելաւ, ու Ասորւոց բանակը կողոպտեց. ու ‡ցորենը խոսքին համեմատ՝ մէկ
‡ կամ 1։ գրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ արծաթի, ու երկու գրիւ գարին մէկ
‡ Եբր. ծղաւ։
17 սիկղի †ծախուեցաւ։ Եւ թագաւորը դրանը վերակացու դրաւ ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթնէր. ու ժողովուրդը դրանը մէջ զանիկայ կոխկրտուեցին, ու մեռաւ, ¶ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը խօսեր էր՝ որ խօսեր էր, թագաւորը
¶ Գլ. ը. 32։ կամ 2։
18 անոր քովը իջած ատենը։ Ու եղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով.
† Վաղը աս ատենս Սամարիայի
† կամ 1։

դրանը մէջ երկու գրիւ գարին՝ մէկ սիկղ արծաթի, ու մէկ գրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղի պիտի ծախուի,
19 Եւ ան զօրապետը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուեր ու ըսեր էր. Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ շինէ, միթէ ատիկայ ըլլալու բան է. ու Ասպետին ըսեր էր. Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, բայց անկէ պիտի չուտես։
20 Այսպէս եղաւ անոր. քանզի ժողովուրդը զանիկայ դրանը մէջ կոխկրտեցին, ու մեռաւ։

ԳԼ. Ը

1 Սունամացի կինկը սովին պատճառաւ ըսեր տարի իր երկրէն կը հեռանայ. իսկ թագաւորը եղիսէին հրաշքներուն պատմութիւնը լսելով ետ կու տայ անոր կալուածքը։ 7 Ազամ յէլ՝ բենադադէն ընծայով մը եղիսէին խրրկուելով դամասկոսի մէջ, անոր մարգարէութիւնը լսելէն ետև՝ իր տէրը կը մողնէ։ 9 անոր տեղը կ'անցնի։ 16 Յուդայի Յովհոմ թագաւորին չար վարմունքը։ 20 Եդովմի ու Լեբնան կ'ապստամբին։ 23 Ոքոզիաս՝ Յովհոմին տեղը կը յաջորդէ։ 25 Ոքոզիասին չար վարմունքը։ 28 Անիկայ Յեզրայէլ կ'երթայ՝ վիրաւորուած Յովհոմին տեսութիւն ընելու։

1 Ու եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը, որուն տղան ողջընցուցեր էր, ու ըսաւ. Ելիր դուն քու ընտանիքովդ գնա. և ուր որ կրնաս հոն պանդխտութիւն ըրէ. վասն զի Տէրը սովը կանչեց. և ահա կու գայ՝ եօթը տարի աս երկրին վրայ։ — Գլ. դ. 35։ † Սաղ. ճե. 16 • Անգ. 11։
2 Եւ — Ու ան կնիկը ելաւ, ու Աստուծոյ մարդուն ըսածին պէս ըրաւ. և ինքը իր ընտանիքովը գընաց՝ ու Փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ըրաւ։
3 Ու եօթը տարին լմննալէն ետքը՝ ան կնիկը Փղշտացւոց երկրէն դարձաւ և իր տանը համար ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց։ Ըբր 885
4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն մանչուն †Գէհազիին հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ գործերը ինծի պատմէ։ † Գլ. ե. 27։
5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը պատմէր, թէ ինչպէս անիկայ †մեռած մղձաւ ողջընցուց ան կնիկը որուն տղան ողջընցուցեր էր, իր տանը համար և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքեր. ու Գէհազի ըսաւ. Ով տէր իմ թագաւոր աս է ան կնիկը, ու աս է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ողջ
6 ընցուց։ Եւ թագաւորը կնկանը հարցուց. ու անիկայ անոր պատմեց։ Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր, ու ըսաւ. Անոր ամէն ստացուածքը, նաև երկիրը † Գլ. դ. 35։

Ն. ՔԳ. Ելբ 892

* Եբր. անօրէնութիւնը մեզ պատի գանէ.

Ն. ՔԷ. Ելբ 892

Ն·Ք·ԳՔ· ԺԲ· 885

885

Թողած օրէն մինչև հիմա էր արտին բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուը ։
7 Ու Եղիսէ Դամասկոս գնաց ։ Եւ Ասորւոց Բէնադադ Թագաւորը հիւանդացեր էր . ու անոր պատմեցին ու ըսին Թէ՝ Աստուծոյ
8 մարդը հոս եկաւ ։ Եւ Թագաւորը Ազայէլին ըսաւ . Ձեռքդ ընծայ առ , ու գնա Աստուծոյ մարդը դիմաւորէ , ու Տէրոջը Տէրոջը հարցուր , Թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի
9 առողջանամ ։ Եւ Ազայէլ զանիկայ դիմաւորելու գնաց . ու ձեռքը ընծայ առաւ , այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած , ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Քու որդիդ Ասորւոց Բենադադ Թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ ըսելով . Արդեօք աս հիւանդութենէ
10 Թենէս պիտի առողջանամ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ . Գնա՝ անոր ըսէ . Անշուշտ պիտի առողջանաս . բայց Տէրը ինծի ցուցուց , որ եա-
11 նիկայ անշուշտ պիտի մեռնի ։ Եւ աչքերը անթարթափ կերպով տրտկեց , մինչև որ անիկայ ամչցաւ . ու
12 Աստուծոյ մարդը լացաւ ։ Եւ Ազայէլ ըսաւ . Իմ՝ տէրս ինչու կուլայ ։ Ու անիկայ ըսաւ . Անոր համար որ՝ Իսրայէլի որդւոցը ընելու չարութիւնդ գիտեմ . ամրոցնց ամրոցները կրակով պիտի այրես , ու անոնց կտրիճները սրով պիտի մեռցնես , և իանոնց պզտիկ տղաքը զետինը պիտի զարնես , ու
13 յղի կիներները պիտի ճղդրես ։ Եւ Ազայէլ ըսաւ . Քու ծառադ ինչ՝ շունն է , որ այս մեծ բանները ընէ ։ Ու Եղիսէ ըսաւ . Տէրը ինծի ցուցուց , որ դուն Ասորւոց վրայ թա-
14 գաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ անիկայ Եղիսէին քովէն եկաւ , ու իր տիրոջը գնաց . ու անիկայ անոր ըսաւ . Եղիսէն քեզի ինչ ըսաւ . ԵՒ անիկայ ըսաւ . Ինծի ըսաւ որ՝
15 անշուշտ պիտի առողջանաս ։ Ու հետեւեալ օրը՝ անիկայ *հաստ լաթ մը առաւ , ջուրը թաթխեց , ու անոր երեսին վրայ փռեց . և անիկայ մեռաւ . ու Ազայէլ անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

892

16 Եւ Իսրայէլի Թագաւորին Աքաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին՝ երբոր Յովսափատ Թագաւորը Յուդայի վրայ կը թագաւորէր , Յուդայի Յովսափատ Թագաւորին որդին Յովրամ Թագաւոր եղաւ .
17 Անիկայ երեսունուերկու տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի Թա-
18 գաւորեցաւ ։ Եւ Աստիկայ Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբան բռնեց . քանզի Աքաաբին աղջիկը անոր կնիկ եղաւ . ու ասիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսընջնել չուզեց , իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար՝ ինչպես որ անոր խոսք տուեր էր , որ Իր անոր և Իր անոր որդւոյը միշտ մկ ճրագ մը տայ ։
20 Անոր օրերը՝ Եդովմացիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ Թագաւոր մը
21 դրին ։ Ու Յովրամ էր բոլոր կառքերը հետը առաւ , ու Սայիր անցաւ . և գիշերով ելաւ , ու իր շրջապատող Եդովմացիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ . և ժողովուրդը իրենց վրանները փա-
22 խան ։ Այսպէս Եդովմացիք՝ Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև աս օր ։ Այն ատենը Լիբնան ալ ապստամբեցաւ ։
23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը , ու բոլոր ըրածները՝ ահա Յուդայի Թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջը գրուած է ։
24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղուեցաւ . և անոր որդին Ոքոզիան անոր տեղը Թագաւոր եղաւ ։
25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յովրամ Թագաւորին երկոտասաներորդ տարին՝ Յուդայի Յովրամ Թագաւորին որդին Ոքոզիան Թագաւոր եղաւ ։
26 Ոքոզիա քսանուերկու տարեկան էր , և երեր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ մկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր , որ Իսրայէլի Ամրի Թագաւորին ազ-
27 ջկն էր ։ Եւ անիկայ Աքաաբին տանը ճամբուն մէջ քալեց , ու Աքաաբին տանը պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ . քանզի Աքաաբին տանը փեսան էր ։ Եւ
28 անիկայ Աքաաբեան Յովրամին հետ՝ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին վրայ Ռամովթ գաղաադը զբաղելու պատերազմելու համար . և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին ։
29 Եւ Յովրամ Թագաւորը դարձաւ որ Եզրայելի մէջ բժշկուի անկէ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ , Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը . ու Յուդայի Թագաւորը Յովրամ որդին Ոքոզիան Եզրայէլ իջաւ , Աքաաբին որդին Յովրամը տեսնելու համար . քանզի անիկայ հիւանդ էր ։

Ն·Ք·ԳՔ· 892

Հէմ 26 ։

Ե Գ Թագ· ԺԹ· 15 ։

Ղ՚՚ Թագ· Թ· 7 ։ Գ Թագ· ԺԳ· 5 ։

Ե Գէ· ա· 2 ։

Ը Հէմ 15 ։

Ը Ղ՚՚· ԺԹ· 41 ։

Ժ Գէ· Ժ· 32 ։ ԺԲ· 17 ։ Ժ Գ· 3 ։ 7 ։ Ա Մով· ա· 3 ։

Ի Գէ· Ժ· 16 ։ Ովս· Ժ Գ· 16 ։ Ամով· ա· 13 ։

Ղա Թագ· ԺԷ· 43 ։

Ի Գ Թագ· ԺԹ· 15 ։

* Կամ՝ վերմակ

892

Ժ Ր Մն· իա· 3 ։ 4 ։

Ի Ր Մն· իա· 5 ։ Ճ ։

Ն·Ք·ԳՔ· 892

Հէմ 26 ։

Ե Գ Թագ· է· 13 ։ Գ Թագ· Ժա· 36 ։ ԺԷ· 4 ։ Ր Մն· իա· 7 ։

Ղ Ն՚՚· իէ· 40 ։ Ր Մն· իա· 8 ։ 9 ։ 10 ։

Ժ Գ Թագ· իբ· 48 ։

Ք՚՚ Ն՚՚ իէ· 40 ։

Ր Մն· իա· 10 ։

885

Ռ Ր Մն· իբ· 1 ։

† Ր Մն· իբ· 6 Ք՚՚---Ն Զարիա , Ե Ր Մն իա 17 --- իե 23 Ք՚՚---Ի Յովաքազ ։ Ն Տ՚՚ Ր Մն իբ 2 ։

= Տ՚՚ Հմ 15 ։

Ռ Ր Մն· իբ· 3 ։ 4 ։

884

Ը Ր Մն· իբ· 5 ։

Ի Գէ· Թ· 15 ։

= Հմ 28 ։

‡ Նբր Ռամոթի

= Գէ· Թ 16 ։ Ր Մն իբ· 6 ։ 7 ։

Ն·Ք·ԳՔ 884

ԳԼ·Թ

1 Եղիսէ մարգարէից որդիներէն մէկը պատուէրներով կը խրկի, որ Ցեհուն Թագաւոր օծէ Յոռամվի գաղտագրի մէջ։ 4 Անիկայ ալ իրեն ապագրուած գործը կատարելէն ետքը կը փախչի։ 11 Ցեհուներէները Թագաւոր կը նստեցնեն Ցեհուն, որ Նարովիին արիւնին մէջ Յովրամը կը մեռցնէ։ 27 Ոքոզիա՝ Գուրի մէջ կը մեռցուի, ու Երուսաղէմ մէջ կը Թաղուի։ 30 Հպարտ Ցեզաբէլը պատուհանէ մը վար ձգուելով՝ շուներուն կը բակուր կ'ըլլայ։

— գԹագ·ի· 35։

1 Եղիսէ մարգարէն մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ. Բ Գօտիդ մէջ ջուր կապէ, ու այս եղին շիշը ձեռքդ առ, ու Ռամովի գաղտագրը գնա։

Բ ԳԼ·Գ·29։ Նրեմ·ա 17։

2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամսեսան Յովսափատին որդին Ցեհուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ տիր ներսուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ

Ք ԳԼ·Ը·28։ 29։

3 Նէրքին սենեակ մը տար. Ու եղին շիշը ա՛ռ, և անոր գլուխը Թափէ, ու ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս՝ ու փախչելու

Ք Ա Ջր 5·11։

4 չուշանաս, Եւ ան մանչը՝ այն նորահասակ մարգարէն՝ Ռամովի գաղտագրը գնաց։

Ե Գ Թագ ժԹ·16։

5 Ու երբոր հո՛ հասաւ, ահա զօրքին իշխանները նստեր էին. և ա՛նիկայ ըսաւ Ով իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ. ու Ցեհու ըսաւ. Մեր ամենէն որուն ու անիկայ

6 ըսաւ Քեզի՝ ով իշխան։ Եւ Ցեհու ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլուխը Թափեց, ու անոր ըսաւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ

Ը Գ Թագ· ժԹ·16։ Բ Մն·իբ·7։

7 Թագաւոր օծեցի. Եւ քու տիրոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար, Եզեզաբելին ձեռքին վրէժ առնեմ։

Ե Գ Թագ ժը·4։ իա·15։

8 Ու Աքաաբին բոլոր տունը ընաջնջ պիտի րլլայ և Աքաաբին Եբոբը էրիկ մարդիկները, ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը Հպիտի

Ը Ր Օր·ւբ· 36։

9 կորսընցընեմ Եւ Աքաաբին տունը Նարատի որդւոյն Եզերոբովամին տանը պէս՝ ու Աբիայի որդւոյն Եհասայինին տանը պէս պիտի ը-

Ե Գ Թագ ժը·10։ ժե· 29։ իա·22։

10 Նեմ Իու Ցեզաբէլը՝ Ցեզրայէլի ագարակին մէջ շուներ պիտի ուտեն, ու ոՀՀ՝ Թաղող պիտի չըլլայ։ Եւ դուռը բացաւ, ու փախաւ։

Ե Գ Թագ իա·23։ Հմր 32·36։

11 Եւ Ցեհու իր տիրոջը ծառաներուն ելաւ. ու անոր ըսին. Ողջո՞ւ Թէրեն է. Հաո անմիտը ինչո՞ւ քեզի Նկաւ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ. Դուք ան մարդը, ու անոր խօսքե-

Ն·Ք·ԳՔ 884

Է. պատմ՝ մեղի հիմա. ան ալ ըսաւ. Անիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրա-

12 րայ Թագաւոր օծեցի։ Ան ատենը շուտով Նամն մարդ իր հանդերձը առաւ, ու սանդուխին գլուխն վերայ՝ անոր տակը դրին, ու փող Ֆչեցընելով՝ ըսին. Ցեհուն Թագաւ-

Ա Մաո·իա· 7։

13 որ եղաւ։ Այսպէս Նամսեսան Յովսափատին որդին Ցեհուն՝ Յովրամին դէմ գլուխ վերցուց։ (Իսկ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին երեսէն Ռամովի գաղտագրը կը պահպա-

14 նէր. Սակայն Յովրամ Թագաւորը՝ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին հետ պատերազմ բրած ատենը՝ Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու համար՝ Եզրայէլ դարձեր էր։) Եւ Ցեհու ըսաւ. Թէ որ կը հաճիք, փախստական մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ, որ երթայ

Բ Նե Ցեզրայէլի մէջ պատմ։

Ե ԳԼ·Ը·29։

15

16 Եւ Ցեհու հնծաւ, ու Եզրայէլ գնաց. քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և Ցուդայի Ոքոզիա Թագաւորը՝ Յովրամը տեսնելու իջեր

Ե ԳԼ·Ը·29։

17 էր։ Ու Եզրայէլի մէջ աշտարակին վրայ դէտ մը կայներ էր, որ Ցեհուի դունային դալը տեսնելով, ըսաւ. Ես մէկ դունդ մը կը տեսնեմ. և Յովրամ ըսաւ. Մէկ ձիաւոր մը առ, ու անոնց դիմացը խրրկէ, ու Թող ըսէ. Խաղաղութի՞ւն

18 է։ Եւ ձիաւորը զանիկայ դիմաւորելու գնաց. ու ըսաւ. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութիւն է. ու Ցեհու ըսաւ. Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես. Ետիս անցիր։ Եւ դէտը պատմեց ու ըսաւ. Պատգամաւորը մինչև անոնց քովը գնաց. բայց չդարձաւ։

19 Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց. անիկայ ալ անոնց գնաց, ու ըսաւ. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ Ցեհու ըսաւ. Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի

20 ընես. Ետիս անցիր։ Ու դէտը պատմեց ու ըսաւ. Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ. և սա րնթացքը Նամսեսան Ցեհուին ընթացքին կը նմանի. քանզի կատաղարար կը քշէ։

21 Ան ատենը Յովրամ ըսաւ. Կապ պատրաստէ՛։ ու անոր կառքը պատրաստեցին, և Իսրայէլի Թագաւորը Ոքոզիա՝ ամէն մէկը իր կառքովը Ցեհուն դիմաւորելու ելան, ու զանիկայ Եզրայէլացւոյ Նաբովթին ագարակին մէջ գտան։

Ե Մն·իբ· 7։

22 Ու Յովրամ՝ Ցեհուն տեսնելուն պէս՝

ընաւ . Ո՛վ Եհու՝ խաղաղութի՞ւն է . ու անիկայ ըսաւ . Ի՞նչպէս խաղաղութիւն ՝ի՛ըլլայ , քանի որ քու մօրդ Եզեաբելին պոռնկութիւնները ու կախարդութիւնները կը
23 չատան : Եւ Յովրամ ձեռքերը դարձուց՝ ու փախաւ , ու Ոքոզիասին ըսաւ . Ո՛վ Ոքոզիա՝ դաւա-
* Եբր . աղեղով իր ձեռքը Լեցուց ,
24 ճանութիւն կայ : Եւ Եհու *էր աղեղը ուժով քաշեց՝՝ , ու Յովրամը ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ , ու նետը անոր սրտէն ելաւ , և անիկայ
25 իր կառքին մէջը կնկճեցաւ : Ու Եհու իր զօրագլուխին Բադեկարին ըսաւ . Առիկայ վերցո՛ւր . Եզերայէլացի Նաբովթին կալուածքի ագարակին մէջը նետէ , քանզի մի տրդ բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը Աքաաբին ետևէն ՅէբուՀ-ոյ հեծած՝ քովէքով կ'երթայինք ,
ծգթագ.իա. 29 ՝ ծՅերը անոր դէմ ասս վճիռը տուաւ .
26 Յերը կ'ըսէ որ՝ Իրաւ երէկ Նաբովթին արիւնը ու անոր որդւոցը արիւնը տեսայ , ու ՛ր եզեր աս ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ կ'ըսէ . Յերը : Ասոր համար հիմա վերցուր զանիկայ աս ագարակին մէջը նետէ Յերոջը ըսածին համեմատ :
27 Եւ Ցուդայի Ոքոզիա Թագաւորը ՚ա բ՚ն տեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբայէն փախաւ . ու Եհու անոր ետևէն իյնալով ըսաւ . Ասիկայ ալ կառքին վրայ զարկէք . ՚ա Էղ՚ա Եբէղաամի քովը եղող
ՅբՄՆ իբ . 9 ՝ Գուր բլուրին վրայ , ու Ո՚ա՚վ ՅՄակեդդով փախաւ , ու հոն մե-
28 ռաւ . Եւ անոր ծառաները զանիկայ կառքով Երուսաղէմ տարին , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքը իր գերեզմանին մէջ՝ իր հայրերուն հետ Թաղեցին :
Իբր 886 Ա՚ս ժամանակը սկսեց Թագաւորել Իբրև տխմանորդ իր Տօրը անոր Տիւանդութեանը ատենը բ ՄՆ էա . 18 , 19 ՝ Ցայց Յովրամին 12 երորդ տարին սկսեց մինակ Թագաւորել Կէ ը . 25 ՝
29 Եւ Ոքոզիա՝ Աքաաբի որդւոյն Յովրամին մետասաներորդ տարին՝ Ցուդայի վրայ Թագաւոր եղեր էր :
30 Եւ Եհու՝ Եզեբայէլ եկաւ . ու երբոր Եզեաբէլ լսեց , ՚իր աչքերուն ծարոյր դրաւ , և իր գլուխը զարդարեց , ու պատուհանէն կը
31 նայէր : Ու երբոր Եհու դռնէն ներս կը մտնէր , անիկայ ըսաւ ՚ա Մէթէ իր տէրը մեռցընող Զամբ-
32 րին յաջողութիւն ֆ՚ո՚՚ : Եւ Եհու իր երեսը դէպ ՚ի պատուհանը վերցուց , ու ըսաւ . Ինձի հետ ո՞վ կայ , ո՞վ . ու երկու իրէք ներ-
33 քինները անոր նայեցան : Ան առաւնը ըսաւ . Զանիկայ վա՛ր նետեցէք . ու զանիկայ վար նետեցին . և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն վրայ ցամքկեց . ու կոխկրտեց զա-
34 նիկայ : Եւ ինքր ներս մտաւ ու

կերաւ խմեց , ու ըսաւ . Հիմա աս անիծած կնկանը հոգ տարէք , ու զանիկայ թաղեցէ՛ք . քանզի ՚թագա-
35 ւորի աղջիկ է : Եւ զանիկայ թաղելու գացին . բայց անոր գագաթէն՝ ու ոտքերէն՝ ու ձեռքերուն թաթերէն ՚ի զատ՝ ուրիշ բան մը
36 չգտան : Եւ դարձան անոր պատմեցին . ու անիկայ ըսաւ . Աս է Տերոջը խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզբացի Եղիայիին ձեռքովը խօսեցաւ՝ ըսելով . Եզեաբելին մարմինը Եզրայէլի ագարակին մէջ
37 շուները պիտի ուտեն . Ու Եզաբելին դիակը՝ Եզրայէլի ագարակին մէջ՝ Դարտի երեսի վրայ եղող աղբի պէս պիտի ըլլայ , այնպէս որ չըսուի Թէ՝ Ասիկայ Եզաբէլն է :

ն . ք . գէ . 884

ն . ք . գէ . իբր 884

՚ գ Թագ . ժզ . 31 ՝

ՂԳ Թագ . իա . 23 ՝

ՂՍաղ . ձգ . 10 ՝

ԳԼ . Ա

1 Եհու նամակներ խրկելով՝ Աքաաբին եօթանասուն որդիները գլխատել կու տայ . 8 ու աս բանը կ'արդարացընէ՝ Եղիային մարգարէութիւնը յիշելով . 12 Նովհիներու Բեթէկադին քովը՝ Ո քոզիային քառասուներկու եղբայրները կը մեռցընէ : 15 Եհու Իրմն ընկեր կ'առնէ Ցոնադաբը , 18 ու խորամանկութիւնով՝ Բաalին երկրպագութիւն ընողներուն ամէնն ալ բնաջինջ կ'ընէ : 29 Եհու Եերոբովամին ըրած մեղքերուն կը Տետևի : 32 ՂԱզայէլ՝ Իսրայէլը կը նեղէ : 34 Յովաքազ Եհուին տեղը կը յաջորդէ :

884

1 Ու Աքաաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն որդի ունէր . ու Եհու նամակ մը գրեց , և Սամարիա խրկեց Եզրայէլի իշխաններուն , ՚ա ծերերուն , և Աքաաբին որդւոցը հոգաբարձուներուն՝ ու
2 ըսաւ . Երբոր աս նամակս ձեզի Տասնի , ահա ձեր տիրոջը որդիքը ձեր քովն են . ու կառքեր , ու ձիեր , և պարսպաւոր քաղաք , ու
3 զէնքեր ՚ա ունիք . Ուրեմն ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ աղեկ ու յարմար կը դատէք , ՚ընէ՛ք իր Տօրը աԹոռին վրայ նստեցուցէք , ու ձեր տիրոջը տանը համար պա-
4 տերազմ ըրէք : Ու անոնք խիստ շատ վախցան , ու ըսին . Ահա երկու Թագաւորներ չկրցան անոր առջևը կայնիլ , ու մենք ի՞նչպես
5 պիտի կայնինք : Եւ պալատին հազարապետը , ու քաղաքապետը , ու ծերերը , և Տոգաբարձուները՝ Եհուին Տրէա խրկեցին ու ըսին . Մենք քու ծառաներդ ենք . ու մեզի ինչ որ Տրամայես , պիտի ընենք . բնաւ մեկը Թագաւոր պիտի չընենք . քու աչքերուդ աղեկ երևցածը ըրէ՛ :
6 Եւ անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝ ըսելով . Թէ որ դուք իմ Տետևս էք , ու իմ խօսքս մտիկ կ'ընէք , ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները առէ՛ք , ու վաղը աս ատենս ինծի

Ն·Ք·ԳԿ· 884

Ցեզրայէլ եկէք . ու թագաւորին որդիքը եօթանասուն հոգի էին , ու զանոնք մեծցընող՝ քաղաքի մե-
7 ծերուն քովը էին : Եւ նամակը անոնց հասածին պէս՝ թագաւորին որդիները բռնեցին , ու եօթանա-
— գ Թագ· ի· 21· սուն հոգի մորթեցին , և անոնց գլուխները կողովներու մէջ դրին ,
8 ու անոր խրկեցին Ցեզրայէլ : Եւ լրաբեր մը եկաւ , ու անոր պատմեց՝ ըսելով . Թագաւորին որդւոց գլուխները բերին : Եւ անիկայ ըսաւ . Զանոնք մինչև առտու դրանը քովը դրէք երկու դէզ ընելով :
9 Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնեցաւ , և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ . Դուք արդար էք . ահա ԲԷս իմ տիրոջս դէմ գլուխ վերցուցի , ու զանիկայ մեռցուցի . բայց ասոնք
10 ամէնը ո՞վ մեռցուց : Հիմա գիտցէք որ Ցերոջը խօսքէն երբեք մէ-
ֆ Թագ· գ· 19· բան չ՚ գետինը պիտի չ՚իյնայ , որն որ Ցերը Աքաաբին տանը համար խօսեցաւ . ու Ցերը Ը իր ծառային
Ը գ Թագ· ի· 19, 21, 29· եղիային ձեռքովը ըսածը ըրաւ :
11 Եւ Ցեզրայէլի մէջ Աքաաբին տունէն բոլոր մնացածները , ու անոր բոլոր մեծ նախարարները , և մտերիմ բարեկամները , ու քուրմերը մեռցուց , այնպէս որ անոր մնացորդ մը չթողուց :
12 Անկէ ետքը ելաւ Սամարիա գը-
նաց . — ճամբուն վրայ հովիւնե-
* Ա՚մ՚ աս· րակաուր ը-նելու տունը
13 րուս *Բեթակադին հասնելով , Ե Ցե-
Ե Գ·Ը·29· բՄՆ·Իբ·Տ· ու՝ Ցուդայի Աքազիա թագաւորին եղբայրները գտաւ , ու անոնց ըսաւ . Դուք ո՞վ էք : Եւ անոնք ըսին . Աքազիային եղբայրներն ենք , ու թագաւորին որդիները՝ ու թա-
գուհիին որդիները ողջունելու ի-
14 ջանք : Ան ատենը անիկայ ըսաւ . Ասոնք ողջ բռնեցէք . ու զանոնք ողջ բռնեցին , և Բեթակադի ջրհորին քովը մեռցուցին զանոնք , որ քառասունուերկու հոգի էին . ու անոնց մէկը ողջ չթողուց :
15 Եւ անկէ գնաց . ու իր դիմացը
Ը ա ՄՆ·բ· 55· Ե Երէմ·Ը· 6 , ա· ելլող Ռեքաբի որդին Եհովնադաբը գտաւ , ու անոր բարև տուաւ ու ըսաւ . Ինչպէս որ իմ սիրտս քու սրտիդ հետ ուղիղ է , արդեօք քու սիրտդ ալ այնպէս ուղի՞ղ է . և Եհովնադաբ ըսաւ . Այո՛ : Ուրեմն
Ը Եզր· ժ· 19· Ձեռքդ տուր : Ու անիկայ ձեռքը տուաւ . ու զանիկայ կառքին
16 մէջ իր քովը առաւ , Եւ ըսաւ . Ինծի հետ եկուր , ու Ցերոջը համար ունեցած Ընախանձաւորութիւնս տես . այսպէս անոր կառքը
17 հեծցուցին զանիկայ : Եւ Սամարիա գնաց , ու Սամարիայի մէջ Ա-
Ա գ Թագ· ժԹ· 10· քաաբէն բոլոր մնացածները զարկաւ , մինչև որ զանիկայ բնաջինջ

ըրաւ , ան խօսքին համեմատ որ Ցերը եղիային խօսեր էր :
18 Եւ Եհու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու անոնց ըսաւ . Աքաաբը Բահաղին քիչ ծառայութիւն ըրաւ . Եհու անոր շատ ծառայուե-
19 թիւն պիտի ընէ : Եւ հիմա Ը բահաղին բոլոր մարգարէները , բոլոր ծառաները , ու բոլոր քուրմերը ինծի կանչեցէք , — մարդ մը պակաս չըլլայ . քանզի Բահաղին մեծ զոհ Ը պիտի ընեմ՚՚ . ամէն հոն չգտնուողը պիտի չապրի . ասիկայ Եհու խաբէութեամբ ըրաւ , որ Բահաղին ծառայութիւն ընողները
20 բնաջինջ ընէ : Եւ Եհու ըսաւ . Բահաղին համար տօնախմբութիւն մը ‡ սահմանեցէք . ու ծանուցումը
21 ըրին : Եւ Եհու բոլոր Իսրայէլին պատգամաւորներ խրկեց , ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողները եկան , ու չեկող մարդ չմնաց . և Բահաղին տունը եկան . ու Բահաղին տունը ծայրէ՝ ի ծայր լե-
22 ցուեցաւ : Եւ հանդերձապետին ըսաւ . Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն պատմուճաններ հանէ . ու պատմուճանները հա-
23 նեց անոնց : Եւ Եհու Ռեքաբի որդւոյն Եովնադաբին հետ՝ Բահաղին տունը մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն ընողներուն ըսաւ . փնտռեցէք նայեցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն մէկը գտնուի , բայց միայն Բահա-
24 ղին ծառայութիւն ընողները : Եւ զոհեր ու ողջակէզներ ընելու մտան . ու Եհու իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ կայնեցուց , ու անոնց ըսաւ . Ո՛վ որ ձեր ձեռքը տուած մարդիկներէս Ե՚ի ազատէ , Ե՚իր անձը անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ :
25 Ու երբոր ողջակէզը ըրաւ լմընցուց , Եհու սուրհանդակներուն ու զօրապետներուն ըսաւ . Գացէք , ասոնք մեռցուցէք՛ . մարդ մը դուրս չելլէ : Ու զանոնք սուրէ անցուցին . և սուրհանդակները ու զօրապետները զանոնք նետեցին . ու ետքը Բահա-
26 ղին տանը քաղաքը մտան . Եւ Բահաղին տանը հարձանները հանեցին , ու զանոնք կրակով այրե-
27 ցին : Եւ Բահաղին արձանը կործանեցին , ու Բահաղին տունը փլցուցին , Ե՚ու զանիկայ արտաքնոց
28 ըրին մինչև աս օրս : Այսպէս Եհու՝ Իսրայէլէն բնաջինջ ըրաւ
29 Բահաղը : Սակայն Եհու՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն՝ այսինքն Բեթէլի ու Դանի մէջ եղող Ոսկիէ որթերէն ետ չկեցաւ :
30 Եւ Ցերը Եհուին ըսաւ . Որով-

Ն·Ք·ԳԿ· 884

Ի գ Թագ· իա· 21·
Լ գ Թագ· ԺԶ·31, 32·
Ի գ Թագ· իԸ· 6·
† ԵԸ· ՍՆՄ·
‡ ԵԸ·ՍԸԲՆ·ԳԷՔ·
Ծ գ Թագ· ԺԶ· 32·
Ղ գ Թագ· ի· 39·
Հ գ Թագ· ԺԶ· 23·
Ն Եզր· Է· 11· Դան· Բ· 5· Է· 29·
Ղ գ Թագ· ԺԸ·28, 29·

Ն·Ք·ՁԲ· 884

Ա Տես Հմր 35 : Գլ· ժգ· 1·10 : ժգ· 23 : ժե· 8, 12 :

Ա Թագ· ժգ· 16 :

Իրր 860 Ե Նէր· ծայրատել· Ա Գլ: ը· 12 :

Ն Ամվ· ա· 3 :

34 Եւ Ճէուին մնացորդ պատմութիւնը, ու ամէն ըրածը, ու բոլոր զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրոց
35 քին մէջը գրուած է : Եւ Ճէու իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին . և անոր որդին Ովմքազ
36 անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու Ճէուին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ թագաւորութիւն ըրած օրերը՝ քսանուութը տարի էր :

ԳԼ· ԺԱ

1 Գոթողիա՝ բոլոր թագաւորի որդիքը կորցած ատենը, Ովմա իր Ցօսաբէէ Հօրաբրոնը ձեռքովը կ'ազատուի, ու վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ կը պահուի : 4 Ովմիադա՝ Հարիւրապետներուն պատուէրներ տալով, եօթներորդ տարին թագաւոր կ'օծէ Ովմաը : 13 Գոթողիա կը սպանուի : 17 Ովմիադա՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն ընելը Նորէն կը հաստատէ :

884 Գլ· ը· 26· Բ Ք Մն· իբ· 10 : Ե Ք Մն· իբ· 11 :

1 Եւ Ոքոզիային մայրը Եգոթողիա՝ իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով, ելաւ բոլոր Ե թագաւորական
2 սերունդը բնաջինջ ըրաւ : Բայց Ովմրամ թագաւորին աղջիկը Ոքոզիային քոյրը Ցօսաբէէ՝ Ոքոզիային որդին Ովմասը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոցը մէջէն գողցաւ զանիկայ՝ ու անոր դայեակը . և Գոթողիային երեսէն անկողիններու սենեակին մէջը պահեցին զանիկայ, ու չմեռցուեցաւ :
3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տարի Ցերօջը տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր :

878 Ք Բ Մն· իգ· 1, ԸԸ :

4 Ու Ե եօթներորդ տարին՝ Ովմիադան Հղ Ե իրկեց, և Հարիւրապետները՝ Թիկնապահները ու սուրհանդակները առաջ իր քովը Ցերօջը տանը բերաւ, ու անոնց հետ ուխտ ըրաւ, ու Ցերօջը տանը մէջ անոնց երդում ընել տուաւ, ու թագաւորին որդին ա-
5 նոնց ցուցուց : Եւ անոնց պատուիրելով՝ ըսաւ . Ձեր ընելը բանը սա է . ձեր երրորդ մասը՝ որ Ե շաբաթ օրը պիտի մտնէն, թագաւորին տանը պահպանութիւն
6 ընեն . Ու երրորդ մասը՝ Սուրի դուռը, ու երրորդ մասն ալ՝ սուրհանդակաց ետևի դուռը Յիմնէն . և այսպէս տանը պահպանութիւնը ը-
7 նէք որ մարդ մը չմտնէ : Ու ձեզմէ երկու գունդը՝ Յիմնէն ան ամէնը որ շաբաթ օրը պիտի ելլեն, թագաւորին բոլորտիքը՝ տէրօջը տա-
8 նը պահպանութիւն ընեն : Եւ ամէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թագաւորին չորս կողմը առնէք . ու կարգերէն ներս մտնողը սպաննուի . ու թագաւորին հետը ըլլաք, անոր ելած ու մտած ատենը :
9 Եւ Հարիւրապետները՝ Ովմիադա քահանային բոլորը պատուիրածները ըրին . ու ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ, թէ շաբաթ օրը մտնողները, և թէ շաբաթ օրը ելլողները, ու Ովմիադա քահանա-
10 յին քովը եկան : Եւ քահանան՝ Ցերօջը տունը եղած Դաւիթի թագաւորին նիզակները ու վահանները
11 Հարիւրապետներուն տուաւ : Ու սուրհանդակները ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը՝ թագաւորին բոլորտիքը
12 կայնեցան : Եւ թագաւորին որդին հանեց, ու անոր վրայ թագը ու վկայութիւնը դրաւ . և զանիկայ թագաւոր ըրին, ու օծեցին, ու ծափ զարնելով՝ ըսին . Կեցցէ՛ արքայ :
13 Ընե Գոթողիա՝ երբոր Ի վազող ժողովուրդին ձայնը լսեց, Ցերօջը
14 տունը ժողովուրդին եկաւ . Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը ըստ սովորութեան Ի սիւնին քովը կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը Ի՛ւեցընէին . ան ատենը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու պոռաց . Դաւաճանու-
15 թիւն է, դաւաճանութիւն : Եւ Ովմիադա քահանան՝ զօրքերուն վրայ եղող հարիւրապետներուն հրամայեց, ու անոնց ըսաւ . Ասիկայ կարգերուն մէջէն հանեցէք, ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուցէք . (քանզի քահանան ըսեր էր որ Ցերօջը տանը մէջ չմեռցուի .)

Ն·Ք·ՁԸ· 878

Ա Թագ· իգ· 23· Բ Մն· Թ· 25 :

Ղբ Մն· իգ· 8 :

Ե Ա Թագ· ժ· 24 :

Ըբ Մն· իգ· 12, ԸԸ :

† Կ՛սուրհանդակներուն :

Ի Գլ· իգ· 3 : Բ Մն· ԼԴ· 31 :

Ն·Ք·ԷՔ· 878

16 Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկընդ-
ցուցին . ու երբոր անիկայ թագա-
ւորական տունը մտնող ձիերուն
ճամբայէն կ՚երթար , հոն մեռ-
ցուեցաւ ։

ԺԲ ՄՆ· ԻԳ· 16։

17 ԺԵւ Ցովիադա՝ Ցէրոնէը , ու թա-
գաւորին ու ժողովուրդին մէջտեղը
ուխտ ըրաւ , որ Ցէրոնէը ժողովուր-
դը ըլլան . ինչպէս թագաւորին ու

Ի Բ ԹԱԳ· Ե· 3։

18 ժողովուրդին մէջտեղը ։ Ու երկ-
րին բոլոր ժողովուրդը Լիահաղին

ԼԳՒ· Ժ· 26։

տունը մտան , և զանիկայ կործա-
նեցին , և անոր սեղանները ու կուռ-
քերը եկատը կոտոր ըրին , և քահանին

Ի Բ Օր· ԺԸ· 3 ։ Բ ՄՆ· ԻԳ· 17։

քուրմը Մատթանը՝ սեղաններուն
առջևը սպաննեցին . ու Ժքահանան
Ցէրոնէը տանը մէջ պաշտօնեաներ

ԺԲ ՄՆ· ԻԳ· 18, ԼԱ։

19 դրաւ ։ Եւ հարիւրապետները ,
Թիկնապահները , ու ռուրհանդակ-
ները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը
առաւ . և թագաւորը Ցէրոնէը տու-
նէն իջեցուցին , ու ռուրհանդակաց
դրանը ճամբայէն թագաւորին
տունը մտան . և անիկայ թագաւ-
որներուն աթոռին վրայ նստաւ ։

20 Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրա-
խացաւ , ու քաղաքը հանդարտու-
թեան մէջ էր . իսկ Գոթողիան՝
թագաւորական տանը դռվէ սրով

Ի Բ ՄՆ· ԻԳ· 1։

21 մեռցուցին ։ Ցովաս եօթը տարե-
կան էր , երբոր թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Ցովաս ազեկ կերպով կը կառավարէ ժողովուր-
դը՝ Ցովիագային բոլոր օրերուն մէջ . 4 տա-
ճարը նորոգելու հրաման կ՚ընէ ։ 17 Ազայէլ՝
Երուսաղեմի վրայ երթալէն կը դառնայ , ուրբ
գանձերը իրեն ընծայ ուղարկելուն համար ։ 19
Ցովասին ծառաները զինքը կը սպաննեն , ու
Ամասիան անոր տեղը կը յաջորդէ ։

Բ ՄՆ· ԻԳ· 1։

1 Եօթներորդ տարին՝ Ցո-
վաս թագաւոր եղաւ , ու Երու-
սաղէմի մէջ քառասուն տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ . ու անոր մօրը
անունը Սաբիա էր , Բերսաբէէ ։

Ջ ՂՒԼ 1։

2 Եւ Ցովաս Ցէրոնէը առջևը
ուղղութիւն ըրաւ ան բոլոր օրե-
րուն մէջ՝ որ Ցովիադա քահանան

Բ Գ ԹԱԳ· ԺԲ· 14։ ԻՐ· 44։ ԳԼ ԺԳ· 4։

3 անոր կը սորվեցընէր ։ Բայց Է բարձր
տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ
կը մատուցանէին , ու խունկ կը
ծխէին ։

Ե ԳԼ· ԻԲ· 4։ Ե ՏԼ· Լ· 13։ Ի ՂԼ· ԻԵ· 2։

4 Եւ Ցովաս՝ քահանաներուն ըսաւ ։
Ե Ցէրոնէը տունը բերուած սուրբ
բաներուն բոլոր ստակը , Ը համ-
րուած մարդոց ստակը , Է ինչը կըտ-
րուած անձինքներուն ստակը , և
ան բոլոր ստակը՝ որ Ա մարդ մը Ցէ-
րոնէը տունը բերելու կամք կ՚ընէ ,

Ղ ԼԵ· ԼԹ· 5։ Ա ՄՆ· ԻԹ· 9։

5 քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց
ճանչնորներէն առնեն , ու տանը
փլած տեղուանքը իրենք նորոգեն ,
ուր որ փլած տեղ մը գտնուի ։

6 Սակայն Ցովաս թագաւորին
քսանուրեքերորդ տարին՝ Էքահա-
նաները տանը փլած տեղուանքը

Ն·Ք·ԷՔ· 856

Ի Բ ՄՆ· ԻԳ· 5։

Ը Բ ՄՆ· ԻԳ· 6։

7 չնորոգեցին ։ Ետ Ցովաս թա-
գաւորը Էրէն կանչեց Ցովիադա քա-
հանան , ու ինքն քահանաները , և
անոնց ըսաւ . Ցանը փլած տե-
ղուանքը ինչո՞ւ չէք նորոգեր . ու
հիմա ձեր ճանչնորներէն Ա՛չ-
ստակ մի՛ առնէք , հապա զանիկայ
տանը փլած տեղերուն համար

8 տուէք ։ Եւ քահանաները հաւա-
նութիւն տուին , որ իրենք ստակ
չառնեն ժողովուրդէն , *ո՛չ ալ
տանը փլած տեղուանքը նորոգեն ։

* կամ՝ ա-
ռանց նորո-
գելու տանը
փլած տե-
ղուանքը ։

Ի Բ ՄՆ· ԻԳ· 8, ԼԱ։

9 Եւ Ցովիադա քահանան Ա մէկ սընտուկ մը առաւ , ու անոր վրան
ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ սեղա-
նին քովը՝ Ցէրոնէը տունը մտնող-
ներուն աջ կողմը դրաւ . և դու-
ռը սպասող քահանաները Ցէրոնէը
տունը բերուած բոլոր ստակը հոն

10 կը դնէին ։ Ու երբոր կը տեսնէին
որ սնտուկին մէջ ստակը շատցեր
է , թագաւորին գրագիրը ու մեծ
քահանան կ՚ելլէին , ու Ցէրոնէը
տունը գտնուած ստակը համրելով՝

11 կը ծրարէին . Եւ պատրաստուած
ստակը՝ Ցէրոնէը տանը էրգձէն վրայ
դրուած բանւորներուն ձեռքը կու
տային , որ անոնք Ցէրոնէը տանը
մէջ գործող հիւսերուն , ու չինող-

12 ներուն , Եւ որմնադիրներուն , ու
քարահատներուն վճարեն . նաև
Ցէրոնէը տանը փլած տեղուանքը նո-
րոգելու համար՝ փայտեր ու տա-
շուած քարեր ծախու առնեն , և
տանը նորոգութեանը համար բոլոր
պէտք եղած բաներուն ծախքը ընեն ։

13 Բայց Ցէրոնէը տունը բերուած
ստակէն՝ Ժ Ցէրոնէը տանը համար
արծաթէ գաւաթներ , բազմակալ-
ներ , կոնքեր , փողեր , ու ոսկիէ
ամաններ , կամ արծաթէ ամաններ

Ժ ՑԵ՛Ռ ԲՄՆ· ԻԴ· 14։

14 ամենևին չշինուեցաւ · քանզի բան-
ւորներուն կու տային զանիկայ ,
որ անով Ցէրոնէը տունը նորոգեն ։

15 Եւ որոնց ձեռքը որ կը յանձնէին
ան ստակը՝ բանւորներուն տալու
համար , Է անոնցմէ հաշիւ չէին առ-
ներ . քանզի անոնք հաւատարմու-

Է ԳԼ· ԻԲ· 7։

16 թեամբ կ՚աշխատէին ։ Ե քանցանքի
ստակը ու մեղքի ստակը՝ Ցէրոնէը
տունը չէր մտներ . Է անիկայ քա-
հանաներուն կ՚ըլլար ։

Ղ ԼՂ· Ե· 15, 18։

Ի ԼՂ· Է· 7։ ԹՈՒ· ԺԸ· 9։

17 Անատենը Ի Ասորւոց Ազայէլ թա-
գաւորը ելաւ՝ Գէթի դէմ պատե-
րազմ ըրաւ , ու զանիկայ առաւ .
ետքը Ազայէլ իր երեսը գաթաձց ,

ԻԲՐ 840

Ի ԳԼ· Ը· 12։

18 որ Երուսաղեմի վրայ ելլէ ։ Եւ
Ցուդայի թագաւորը Ցովաս՝ իր
հայրերուն Ցուդայի թագաւորնե-
րուն՝ Ցովսափատին ու Ցովրա-

Ի ՑԵ՛Ռ ԲՄՆ· ԻԴ· 23։

մին, և Ոքոզիային հնուիրած բոլոր սուրբ բաները, ու իր նուիրածը, և Ցերոբոլ տանը ու Թագաւորական տանը գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ասորւոց Ազայել Թագաւորին խրկեց այսպէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն *ետ քաշուեցաւ"։

19 Եւ Յովասին մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

20 Եւ նանոր ծառաները ոտք ելան, ու անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին. ու Յովասը զարկին Մելոնի տանը մէջ, որ Սիլլայի զառ՝ի վայրն։

21 Եւ անոր ծառաները՝ Սամեթի որդին Ցովզաքար, ու Սովմերի որդին Յովզաբադ զանիկայ զարկին. ու մեռաւ. և զանիկայ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. ու անոր տեղը անոր որդին ՅԱմասիան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Յովաքազին չար վարմունքը։ 8 Յովաքազ՝ Ադազիէլին նեղութիւն կը կրէ, բայց աղօթքով կը զօրանայ։ 9 Յովաս անոր տեղը կը յաջորդէ։ 10 Յովասին չար վարմունքը։ 13 Երկրորդ Ցերոբոլամը անոր տեղը կը յաջորդէ։ 14 Եղիսէ իր մեռնելու ատենը՝ Ասորւոց դէմ Յովասին բնելու իրենք յաղթութիւնները կը մարգարէանայ։ 20 Մովաբացւոց Իսրայէլի երկրին վրայ ասպատակութիւն ընելու եկած ատենը՝ մեռած մարդ մը եղիսէին ոսկորներուն դպելով՝ կ՚ողջենայ։ 22 Ազայելին մեռնելէն ետքը՝ Յովաս բնաւդադին վրայ իրենք յաղթութիւնները կը կատարէ։

1 Յուդայի Թագաւորին՝ Ոքոզիայի որդւոյն Յովասին քսանուհերքերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Եհուի որդին Յովաքազը Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, եւ տասն-
2 ուեօթը տարի Երուսաղէմ։ Եւ Ցերոբոլը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերուն հետևող եղաւ. անոնցմէ ետ չվե-
3 ցաւ։ Եւ ՚Ցերոբոլը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք՝ չարունակ Ասորւոց Ազայել թագաւորին ձեռքը, ու Ազայելի որդւոյն Բենադադին ձեռքը մատնեց։

4 Եւ Յովաքազ Ցերոբոլը աղօթք ըրաւ. ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ. Ւքանզի տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը, որով Ասորւոց թագաւո-
5 րը զանոնք նեղէր։ Եւ Տէրը Իսրայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ, ու Ասորւոց ձեռքին տակէն ելան. և Իսրայէլի որդիքը երեկուան ու մէկ օրուան պէս՝ իրենց վրանները-
6 րնին մէջը կը նստէին։ Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Ցերոբոլամին տանը մեղքերէն ետ չվեցան, հապա անոնց մէջը քալեցին. Նաև Աստարովթի կուռքն ալ Սամա-
7 րիայի մէջ կը կենար։ Իսկ Յովաքազին ոչ ուրիշ զօրք չէր մնացեր, բայց միայն յիսուն ձիաւոր, տասը կառք, ու տասը հազար հետևակ զօրք. վասն զի Ասորւոց թագաւորը զանոնք բնաջինջ ըրեր էր. Ու զանոնք կոխուած հողի պէս ըրեր էր։

8 Եւ Յովաքազին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, ու զօրութիւնը ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ Եւ Յովաքազ հր իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին և անոր տեղը՝ անոր որդին Յովասը Թագաւոր եղաւ։

10 Յուդայի Յովաս Թագաւորին երեսունևութներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Յովաքազի որդին Յովասը Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ. ու տասնուվեց տարի Երուսաղէմ։
11 Եւ Ցերոբոլը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չվեցաւ, հապա անոնց մէջը քալեց։

12 Եւ Յովասին մնացորդ պատմութիւնը, ու ինչ անոր բոլոր ըրածը, և Յուդայի Ամասիա Թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը ի՞նչ քաջութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
13 մէջը գրուած է։ Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ և անոր աթոռը Ցերոբովամ նստաւ. ու Յովաս Իսրայէլի Թագաւորներուն հետ՝ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ։

14 Եւ Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ. և Իսրայէլի Թագաւորը Յովաս անոր իջաւ, ու անոր երեսին վրայ լացաւ ու ըսաւ. Հայր իմ, հայր իմ, Իսրայէլին կառքը՝ ու անոր ձիա-
15 ւորները։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ. Մէկ աղեղ մը ու նետեր առ։ Եւ անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ։
16 Ու Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ. Ձեռքդ աղեղին վրայ հեծցուր. և անիկայ ձեռքը հեծցուց. ու Եղիսէ իր ձեռքերը Թագաւորին ձեռքե-
17 րուն վրայ դրաւ, Ու ըսաւ. Արևելեան կողմի պատուհանը բաց. ան ալ բացաւ. ու Եղիսէ ըսաւ. Նետէ. ան ալ նետեց։ Ան ատենը Եղիսէ ըսաւ. Ցերոբոլը փրկութեան նետը, ու Ասորւոց դէմ՝ փրկութեան նետը. քանզի Ասորիները Ափեկի մէջ պիտի զարնես՝ մինչև

ՆՔԳ. ԺԴ. Իբր 840

ՀԳԹԱԳ. ԺԵ. 13. ԳԼ. ԺԸ. 15. 16.

*ԵՒՐ. ԵԼԱԼ.

ՅԳԼ. ԺԳ. 5. ԲՄՆ. ԻԴ. 25.

839

ՂՐՄՆ. ԻԴ. 26 Լ՚ԸՆԹ ՋԱՐԱԴ.

ՃԲՄՆ. ԻԴ. 27.

856

Իբր 849 — ԴԱՈ. Բ. 14. Բ ԳԼ. Ը. 12.

Իբր 842 Ճ ՍԱԳ. ՀԸ. 34. ՔԵԼ. Գ. 7. ԳԼ. ԺԳ. 26. Ի ՅԵՒ ՀՄՐ 23. ԳԼ. ԺԳ. 25. 27.

ՆՔԳ. ԺԴ. Իբր 842

Ղ ԳԱԹ. ԺԶ. 33.

Ի ԱՄՈՎ Ա. 3.

839

841

ԸԳԼ. ԺԳ. 1.

ԲԳԼ. ԺԳ. 15. Ի ՅԵՒ ՀՄՐ 14. 25. Ի ԳԼ. ԺԳ. 9. ԸՃ. ԲՄՆ. ԻԵ. 17. ԸՃ.

825

Իբր 839

Ի ԳԼ. Բ. 12.

ԻԳԹԱԳ. Ի. 26.

18 որ հատցընես ։ Նաև ըսաւ . Նետեր ա՛ռ . ու անիկայ առաւ . և Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ . Գետի՛ն զարկ . ու անիկայ իրեք անգամ՝ եֆեդինէ զարկաւ , ու կեցաւ ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկանալով ըսաւ . Թէ որ հինգ կամ վեց անգամ զարնէիր , ան ատենը Ասորիները պիտի զարնէիր , ու պիտի հատցընէիր . ✠ բայց հիմա Ասորիները դո՛յն իրեք անգամ պիտի զարնես ։
20 Ու Եղիսէ մեռաւ . և զանիկայ թաղեցին ։ Ու հետևեալ տարին՝ Մովաբացւոց գունդերը երկրին վրայ եկան ։ 21 Ու երբոր մարդ մը կը թաղէին , ահա գունդ մը տեսան , ու մարդը Եղիսէին գերեզմանը նետեցին . և ան մարդը Եղիսէին ոսկորներուն դպաւծին պէս՝ կենդանացաւ , ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ ։
22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը՝ Յովաքազին բոլոր օրերուն մէջ
23 Իսրայէլը նեղեց ։ Բայց Տէրը Աբրահամին , Իսահակին , ու Յակոբին հետ իր ըսած ուխտին համա՛ր՝ անոնց ողորմեցաւ ու գթութիւն ըրաւ , և չանոնց նայեցաւ . զանո՛նք կորսընցընել չուզեց , ու զանո՛նք դեռ իր երեսէն չձգեց ։
24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը մեռաւ , ու անոր տեղը՝ անոր որդին Բենադադ թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Յովաքազի որդին Յովասը՝ Ազայէլի որդւոյն՝ Բենադադին ձեռքէն ետ առաւ ան քաղաքները , որ Ազայէլ անոր հօրը Յովաքազին ձեռքէն պատերազմով առեր էր ։ Յովաս զանիկայ իրեք անգամ զարկաւ , ու Իսրայէլին քաղաքները ետ առաւ ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Ամասիային բարի վարմունքը ։ 5 Իր հայրը մեղցնողներուն՝ իր ըսած պէս պատասխան , 7 իր ըսած յաղթութիւնը Եդոմի վրայ ։ 8 Ամասիա՝ Յովասը կը դիմէ , բայց անկէ կը յաղթուի ու կը կողոպտուի ։ 15 Երկրորդ Ցերոբովամը՝ Յովասին տեղը կը յաջորդէ ։ 17 Ամասիա դաւաճանութիւնով մը կը մեռցուի ։ 21 Ազարիան անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։ 23 Ցերոբովամին չար վարմունքը ։ 28 Ջաքարիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Իսրայէլի թագաւորին Յովաքազեան Յովասին երկրորդ տարին՝ Յուդայի թագաւորին Եովասին որդին Ամասիան թագաւոր եղաւ ։
2 Անիկայ քսանուհինդ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Յովադան էր , ան Երուսաղէմացի էր ։ 3 Ու Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ , բայց ոչ իր հօրը Դաւիթին պէս . իր հօրը Յովասին բոլոր ըրածներուն համե-
4 մատ ըրաւ ։ Միայն բարձր տեղերուանը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին , ու խունկ
5 կը ծխէին ։ Ու երբոր թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց , որոնք իր հայրը թագաւորը ըս-
6 պաններ էին ։ Բայց սպանողներուն որդիքը չմեռցուց , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է , որ Տէրը պատուիրեց ըսելով . Հայրերը չմեռցուին , ու հայրերուն յանցանքին համա՛ր՝ տղաքը չմեռցուին . հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի ։
7 Ասիկայ Ղաղէ ձորին մէջը Եւսաը հազար Եդոմացիներ զարկաւ , ու վէմը պատերազմով առաւ , ու անոր անունը Յեկթովէլ կոչեց մինչև այս օրս ։
8 Յետոյ Ամասիա՝ Իսրայէլի թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով ։ Եկուր , երես երեսի տեսնուինք ։ Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յուդայի Ամասիա թագաւորին մէրթ խրկեց ու ըսաւ . Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղևնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով . Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր . բայց Լիբանանի մէջ եղող գազանը անցաւ , ու փուշը կոխկրտեց ։
10 Դուն , Իրա՛ւ Եդոմացիները զարկիր , ու Լբու սիրտդ քեզ հպարտացուց . *քու փառքովդ զոհ եղիր՝ , ու տունդ նստի . քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուիս , որ իյնաս դուն ու քեզի
11 հետ Յուդան ալ ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ ։ Ուստի Իսրայէլի Յովաս թագաւորը ելաւ . և ինքը ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը Յուդայի Բեթսամիսի մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան ։ Եւ Յուդա՝ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ . ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ ։
13 Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը՝ Ոքոզիայի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան՝ Յուդայի թագաւորը՝ Բեթսամիսի մէջ բռնեց , ու Երուսաղէմ եկաւ , ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Երուսաղէմի պարիսպին չորս հարիւր
14 կանդունը փլցուց . Եւ հրոյրը ոսկին ու արծաթը՝ ու Տէրոջը տանը մէջ ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր ամաննե-

Ն . ՔՐ . ԳՖ . Իբր 839
✠ ՀՄՐ 25 ։
Իբր 838
Ա ԳԼ . Ը . 12 ։
Հ ԳԼ . ԺԴ . 27 ։
Յ ԵԼ . Լ . 18 ։
Ղ ԵԼ . Բ . 24 , 25 ։
Իբր 839
Ա ՀՄՐ 18 , 19 ։ Իբր 836
839 — ԳԼ . ԺԳ . 10 ։
Բ Բ ՄՆ . ԻԵ . 1 ։
Ն . ՔՐ . ԳՖ . Իբր 839
Ե ԳԼ . ԺԲ . 3 ։
Ը ԳԼ . ԺԲ . 20 ։
Իբր 827
ՂԲԹԱԳ . Ը . 13 ։ Սաղ . Կ . ԻՆ վերնագիրը ։
Է Բ ՄՆ . ԻԵ . 11 ։ Իբր 826
Ը ՅՈԵ . ԺԵ . 38 ։ Ի Բ ՄՆ . ԻԵ . 17 , 18 ։
Ժ ՅՈՍ . ԻԲ . 13 ։ ՂԲԹԱԳ . Դ . 33 ։
Ժ ՅՈՍ . Ի . 8 ։ ԺԱ ԹԱԳ . Գ . 33 ։
Լ Բ ՕՐ . Ը . 14 ։ Բ ՄՆ . ԼԲ . 25 ։ Ե ԶԵԿ . ԻՐ . 2 . 5 , 17 ։ ԱՄՓ . Բ . 4 ։
* ԵՔՐ . փառաւորուէ՝ ,
Ի ՅՈՍ . ԺԵ . 38 ։ ԻԱ . 16 ։
Ժ ՆԵՀՄ . Բ . 16 ։ ԺԲ . 39 ։ Ա ԵՐԵՄ . ԼԱ . 38 ։ ՋԱՔ . Ժ . 10 ։
ՀԺ ԹԱԳ . Է . 51 ։
Իբր 825

Ն·ք·ԶՀ· ԽԲԲ 825

ՅԹԸ ժգ·12։

ՂԲ ՄՆ·ԽԵ· 25, ՃԱ։

ՃԲ ՄՆ·ԽԵ· 27։

Ժ ԳՅՈ·Ժ·31։

810

* Կ՚ՈՂՆԱՆ·ՏԵՍ ԳԼ·ԺԵ·13, Բ ՄՆ·ԻԳ· 1։

Ի ԳԼ·ԺԳ· 6·Բ ՄՆ·ԻԶ·2։

825 ՀԻՄՆԱԿԱՊԵՍ ՄԻՒԱԿ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ։

Ն ԹՈՒ·Ժգ· 22։ ԼՂ·3։

Ղ Բ ՕԸ·Գ· 17։

ՈՐՈՇ·ԺԹ· 13։

Ղ ՅՈՇ·Ա· 1· ՄՍԱ· ԺԲ·39, 40։

822

Գ ԳԼ·Ժգ 4։

Ղ Բ ՕԸ·ԼԲ· 31։

ՈՐՈՇ·ԺԳ· 5։

ԸՐԸ ԱՌԱՒ, և ՊԱՏԱՆԴՆԵՐ ՈՐ ՈՐՈՇԵՑԻՆ, ՈՒ ՍԱՄԱՐԻԱ ԴԱՐՁԱՒ։

15 Ի ԵՒ ՅՈՎՍԱՒՆ ԳՈՐԾԵՐԵՒՆ ՄՆԱՑՈՐԴ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ, ՈՒ ԱՆՈՐ ՁՈՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՄԱՍԻԱ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԵՏ ԸՐԱԾ ՊԱՏԱՐԱԳՄԸ՝ ԱՀԱ ԻՍՐԱՅԷԼ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ ԳՐՔԻՆ ՄԷՋԸ ԳՐՈՒԱԾ
16 Է։ ՈՒ ՅՈՎԱՍ ԻՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՔՆԱՑԱՒ, և ԻՍՐԱՅԷԼ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՍԱՄԱՐԻԱՅ ՄԷՋ ԹԱՂՈՒԵՑԱՒ. ՈՒ ԱՆՈՐ ՏԵՂՁ՝ ԱՆՈՐ ՈՐԴԻՆ ՅԵՐՈՐՈՎԱՄ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՂԱՒ։
17 ԵՒ ՅՈՒԴԱՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐՁ՝ ՅՈՎԱՍԻ ՈՐԴԻՆ ԱՄԱՍԻԱՅ, ԻՍՐԱՅԷԼ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՅՈՎՔԱՂԻ ՈՐԴՈՅՆ ՅՈՎԱՍԻՆ ՄԵՌՆԷՆ ԵՒՍԸ՝ ՏԱՍՆՈՒ
18 ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԱՊՐԵՑԱՒ։ ՈՒ ԱՄԱՍԻԱՅԻՆ ՄՆԱՑՈՐԴ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՀԱ ՅՈՒԴԱՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ ԳՐՔԻՆ ՄԷՋԸ ԳՐՈՒԱԾ
19 Է։ Ի ԱՆՈՐ ԴԱՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ՄԷՋ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՐԻՆ. և ԱՆԻԿԱՅ Ի ԼԱՔԻՍ ՓԱԽԱՒ. ԲԱՅՑ ԱՆՈՐ ԵՏԵՒԷՆ ԼԱՔԻՍԸ Ի ՀՐՏ ԻՐԿՆԻՆ, ՈՒ ԶԱՆԻՔ
20 ԿԱՅ ՀՈՆ ՄԵՌՑՈՒԻՆ։ ԵՒ ՅԱՆԻԿԱՅ ՅԻՒԵՐՈՎ ՎԷՐՑՈՒՑԻՆ. ՈՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԻՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԵՏ՝ ԴԱՒԻԹԻ ՔԱ-
21 ՂԱՔԻՆ ՄԷՋԸ ԹԱԳՈՒԵՑԱՒ։ ԵՒ ԲՈԼՈՐ ՅՈՒԴԱՅԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ Ի ԱՂԱԲՐԱՀԱՄ ԱՒՈՂ, ՈՐ ՏԱՍՆՈՒԵՑՆ ՏԱԲՐԱԿԱՆ ԷՐ, ՈՒ ՉԱՆԻԿԱՅ ԻՐ ՅՕՐԸ ԱՄԱՍԻԱՅԻՆ ՏԵՂԸ ԹԱԳԱՒՈՐ ԴՐԻՆ։
22 Ասիկայ Ի ԵԼԱԹԸ ՀԻՆԵՑ, ՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԻՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՔՆԱՑԱԼԷՆ ԵՏԲԸ՝ ՉԱՆԻԿԱՅ ՅՈՒԴԱՅԻՆ ԵՏ ԴԱՐՁՈՒց։
23 ՅՈՒԴԱՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ՝ ՅՈՎԱՍԻ ՈՐԴՈՅՆ ԱՄԱՍԻԱՅԻՆ ՏԱՍՆՈՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ՝ ԻՍՐԱՅԷԼ ՅՈՎԱՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՈՐԴԻՆ ԵՅԵՐՈՎԱՄ ՍԱՄԱՐԻԱՅ ՄԷՋ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՂԱՒ, ՈՐ ՔԱՍՈՆՈՒՄԿ ՏԱՐԻ ԹՎԱ-
24 ԵՒ։ ԵՒ ՏԵՐՈՆԸ ԱՌՆԸՆ ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՐԱԾ, ՈՐ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ՄԵՂԱՆՀՏԻ ՄԻՆ ԲՈԼՈՐ ՄԵՂՔԵՐԷՆ ԵՏ ՉԿԵՑԱԾ։
25 Ասիկայ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ՍԱՀՄԱՆԸ Ն ԵՒ ՄԱԹԻ ՄՈՒՏՔԷՆ Ե ՄԻՆՉԵ ԴԱՉՈՒԻ ԾՈՎԸ ԵՏ ԴԱՐՁՈՒՑ, ԻՍՐԱՅԷԼ ՅԵՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅՆ ԽՕՍՔԻՆ ՀԱՄՄԱՏ, ՈՐ ԻՐ ԾԱՌԱՅԻՆ ՈՒԼԹՔՈՓԵՐԱՑԻ ԱՄԱԹԼԱՆ Ե ՅՈՇԱՆ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ
26 ՁԵՌՔՈՎ ԽՕՍԵՐ ԷՐ։ ՔԱՆԶԻ ՅԵՐԸ ՊԵՏԵՍԱՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ԽԻԱՏ ԱՍԱՏԻԿ ՏԱՌԱՊԱՆՔԸ, ՈՐ Ե՛ՈՉ ԳՈՅԱՑԱԾ ՈՒ Ո՛Չ ՁԳՈՒԱԾ ԿԱՐ, ՈՒ ԻՍՐԱՅԷԼ
27 ՕՁՆԱԿԱՆ ՈՐ ՉՈՒՆԷՐ։ ՈՒ ԵՒ ՏԵՐՐ ՀՈՂՍԱՒ ՈՐ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ԱՆՈՒՆԸ ԵՐԿԻՆՔԻՆ ՏԱԿԵՆ ԲՆԱՋԻՆՔ ԸՆԷ. ՈՒՏՈՒ ՅՈՎԱՍԵԱՆ ՅԵՐՈՐՈՎԱՄԻՆ ՁԵՌՔՈՎԸ ՁԱՆՈՆՔ ԱՁԱՏԵՑ։
28 ՈՒ ՅԵՐՈՐՈՎԱՄԻՆ ՄՆԱՑՈՐԴ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ, և ԱՆՈՐ ԲՈԼՈՐ ԸՐԱԾՔ, ՈՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՔԱՋՈՒԹԻՒՆԸ, և ԴԱՄԱՍԿՈՍԸ ՈՒ Ի ԵՄՍԹԸ "ՅՈՒԴԱՅԻՆ ԵՏ ԴԱՐՁՆԵԼԸ ԻՍՐԱՅԷԼ ՄԷՋ", ԱՅՍ ԻՍՐԱՅԷԼ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՑ ԳՐՔԻՆ ՄԷՋԸ
29 ԳՐՈՒԱԾ Է։ ՈՒ ՅԵՐՈՐՈՎԱՄ ԻՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ՝ ԻՍՐԱՅԷԼ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՔՆԱՑԱՒ. և ԱՆՈՐ ՏԵՂՁ՝ ԱՆՈՐ ՈՐԴԻՆ Ի ԱԶԱՐԻԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՂԱՒ։

ԳԼ·ԾԵ

1 Ազարիային բարի վարմունքը։ 5 Անիկայ բորոտ կը մեռնի, ու Յովաթամ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ։ 8 Զաքարիա՝ Ցեւուի վերջին սերունդը՝ չար կ՚ելլով կը թագաւորէ, ու Սեղդուէմն կը մեռցուի։ 13 Սեղդում ամիս մը թագաւորելէն ետև՝ Մանայեմէն կը սպանուի։ 16 Մանայեմ Սորբեստանի Փուղ թագաւորին օգնութիւնովը կը զօրանայ։ 21 Փակէիա անոր տեղը կը յաջորդէ։ 23 Փակէիա՝ Փակէէն կը սպաննուի։ 27 Փակէէ՝ թագդաթ փաղասարէն կը նեղուի, ու Ովսէէն կը սպաննուի։ 32 Յովաթամէն բարի վարմունքը։ 36 Աքազ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ։

1 Իսրայէլի ԵՐՈՐՈՎԱՄ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ քսանուեւօթներորդ տարին՝ ՅՈՒԴԱՅ ԱՄԱսիա ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ որդին
2 Ազարիան Է թագաւոր եղաւ։ Անիկայ տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յԻսուհուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը ԵԼԷԼԻա էր, ԻՆ Ե-
3 րուսաղէմացի էր։ Եւ անիկայ ՏԷՐՈՆԸ առջևը ուղղութիւն ըրաւ, իր հօրը ԱՄԱսիային բոլոր ըրածին
4 պէս։ Է Բայց բարձր տեղերուն՝ ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին։
5 Եւ ՏԷՐ Թ թագաւորը զարկաւ. ու մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, և ԵԶԱՏ տան մը մէջ կը բնակէր. ու պալատին վրայ իշխողը՝ թագաւորին որդի ՅՈՎԱԹԱՄն էր, ու անիկայ կը դատէր երկրին ժողովուրդը։
6 Եւ Ազարիային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ այն ՅՈՒԴԱՅի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
7 է։ ՈՒ Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու Ղանիկայ իր հայրերուն հետ՝ ԴԱՒԻԹի քաղաքին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը՝ անոր որդին ՅՈՎԱԹԱՄ թագաւոր եղաւ։
8 ՅՈՒԴԱՅի Ազարիա թագաւորին ԼՐՍՈՒՆՈՒԹԵՐՈՐԴ տարին՝ Իսրայէլի վրայ՝ ԵՐՈՐՈՎԱՄին որդին Զաքարիան թագաւոր եղաւ մէջ, ամիս վեց Շոմրոնի
9 Է։ Եւ անիկայ իր հայրերուն ըրածին պէս՝ ՏԷՐՈՆԸ առջևը չա-

ՆՔ·ԶՀ· ԽԲԲ 826

Է Կ՚ՈՂՆԱՆ·ՅՈՒԴԱՅԻ ԵՄՄԱԹԸ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ԵՏ ԴԱՐՁՆԵԼԸ։ Բ ԹԱԳ·ԺԲ· 6։ Դ ԹԱԳ·Ժ·24։ Բ ՄՆ·Ը·3։

784

Ա ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱԹԱՌԸ 11 ՏԱՐԻ պարապ մնալէն վերջը Ղեզեկիա։

ԻՐԸ 810

Ասիկայ ԵՐՈՐՈՎԱՄի ՅՕՐԸ ՀԵՏ ՄԿՍԵՂ ԹԱԳԱՒՈՐԼՈՒԵՆ 27ԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ։ Որ անոր ՀԱՅՐԸ ԱՄՈՐՑ պատերազմներուն գացած ատենը զանիկայ ԱԹՈՌԱԿԻՔ ԸՐԱւ։ Իսկ անոր միայնաւորութեանը՝ 16ԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ Է։

— ՀՄՐ 13, 30, ԵՒ, ՈՐ Բ ՄՆ. ԻԶ· 1 Ի՚ԵՈՒ Ոգեհաս։

ԻՐԸ 765

Բ ԳԼ·Ժգ· 21։ Բ ՄՆ· ԻԶ·1, 3, 4։ Ե ՀՄՐ 35։ ԳԼ·Ժգ·3։ Ժգ·4։

Ը Բ ՄՆ·ԻԶ· 19—21։

Է ՂԼ·Ժգ· 46։

ԻՐԸ 758

Ղ Բ ՄՆ·ԻԶ· 23։

ԻՐԸ 773

ԱԹՈՌԸ 11 ՏԱՐԻ պարապ մնացած ըլլալով։

Ն·Ք·ԶԲ· ՌԽԲ 773

ՌԽԲ 772

Ե Ամով· է· 9։

Ե ԳԼ·Ժ·30։

Ե Մատ·ա· 8, 9։ Իսկ տե՛ս 1 Մնց· 11, 1 Ազարիա։

Ե գ Թագ·Ժգ·17։

Ե Եբր· Թերասյէն։

Ե ԳԼ·ը·12։

772

771

Ե ա Մն·ե· 26։ Ես·Թ· 1։ Ովս·ը· 9։

† Եբր· ա նոր ձեռքը իր հեռը ըէ լայ։

Ե ԳԼ·Ժգ·5։

րութիւն ըրաւ, «- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

10 Բովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ Ու Ցաբիսի որդին Սեղղումը անոր դէմ գալուկ վերցուց, և Իզանիկայ Ժողովուրդին առջեւը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

11 Եւ Զաքարիային մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը

12 գրուած է։ Այսկայ Ցերոբովամին խօսքն է, որ Ցեհուին խօսեր էր ըսելով. Իսրայէլի աթոռին վրայ քու որդիքդ մինչև չորրորդ ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ։

13 Ցաբիսի որդին Սեղղումը՝ Ցուդայի Ոզիա թագաւորին երսունուինիներորդ տարին թագաւոր եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ ամիս

14 թագաւորութիւն ըրաւ։ Եւ Գադդիի որդին Մանայեմը Թերսայէն եկաւ, ու Սամարիա եկաւ. և Սամարիայի մէջ Ցաբիսի որդին Սեղղումը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

15 Ու Սեղղումին մնացորդ պատմութիւնը, ու ըրած դաւաճանութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը

16 գրուած է։ Ան ատենը Մանայեմ՝ Թափսան ու բոլոր անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ * մինչև Թերսա՝. և չբանալնուն համար զարկաւ, «- Ս՛հոն եղող բոլոր յղի կիներուն ճեղքեց։

17 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին երսունուհիններորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմը թագաւոր եղաւ, «- Սամարիայի մէջ տասը տարի Թ-ՓՈՒԲ։

18 Եւ անիկայ Ցերոբովամ առջեւը չարութիւն ըրաւ. «- իր բոլոր օրերուն մէջ՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

19 Եւ Ի Ասորեստանի փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ հազար տաղանդ արծաթ տուաւ փուղին, որ †անիկայ իրեն օգնական ըլլայ՝, ‡ թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատե-

20 լու համար։ Ու Մանայեմ՝ ասարծաթը Ասորեստանի թագաւորին տալու համար՝ Իսրայէլին բոլոր հարուստներուն վրայ հարկ դրաւ, «- ամէն մէկէն յիսունական սիկղ արծաթ ՈՒՈՒ. և Ասորեստանի թագաւորը ետ դարձաւ, ու ան երկրին մէջ չկեցաւ։

21 Ու Մանայեմին մնացորդ պատմութիւնը, և անոր ամէն ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն

յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

22 է։ Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ. և անոր տեղը՝ անոր որդին Փակեխան թագաւոր եղաւ։

23 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունեներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակեխան թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ,

24 «- երկու տարի Թ-ՓՈՒԲ։ Եւ Ցերոբովամին առջեւը չարութիւն ըրաւ, «- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին՝ մեղքերէն ետ չկեցաւ։

25 Եւ անոր զօրապետը Ռովմելիայի որդին Փակէհ՝ անոր դէմ գալուկ վերցնեց, ու իր հետը Արգովբը ու Արիէն, ու Գաղաադացիներէն յիսուն մարդ «- ՈՒՈՒ, և Սամարիայի մէջ՝ թագաւորին տանը ‡ներսի կողմը՝ զանիկայ զարկաւ մեռցուց. ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

26 Եւ Փակեխային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

27 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունուերկուերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Ռովմելիայի որդին Փակէհ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, «- քսան տարի Թ-

28 Թ-ՓՈՒԲ։ Եւ Ցերոբովամ առջեւը չարութիւն ըրաւ, «- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

29 Իսրայէլի Փակէհ թագաւորին օրերը՝ Ասորեստանի թագաղաթ փալասար թագաւորը եկաւ, ու Յիյոնը, և Աբէլբեթմաաքան, ու Ցանովէն, և Կադէսը, ու Հասորը, և Գաղաադը, ու Գալիլեան, և Նեփթաղիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց Բ-ՒԻՇԸԲԸ Ասորեստան

30 գերի տարաւ։ Ու Էլայի որդին Ովսէէն Ռովմելիայի որդւոյն Փակէհին դէմ դաւաճանութիւն ըրաւ, և զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու Ղանոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ, Ոզիայի որդւոյն Ցովաթամին քսաներորդ տարին։

31 Ու Փակէհին մնացորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Ռովմելիայի որդւոյն Փակէհին երկրորդ տարին՝ Ցուդայի թագաւորը Ոզիայի որդին ‡ Ցովաթամը թագաւ-

33 եր եղաւ։ Անիկայ քսանուհինգ տարեկան էր՝ երերր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւնը ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ցե-

Ն·Ք·ԶԲ· ՌՀԱ 771

761

759

‡ կամ՝ պալատը

740

Հ ա Մն·ե· 26։ Ես·Թ· 1։

Ե գ Թագ· Ժե·20։

739

ղ Բանի մը տարի անիշխանութեան նէն եաև· գլ·Ժե·1։ Ովս·ժ·3, 7։15։

75

ե ք Մն·իե· 1։

Ն · ք · ՂԲ · 758
Ա Հնր 3 ։
Ա Հնր 4 ։
Ե Մն · ԽԱ · 3, ՃԱ ։
ԽԲ 742 Ցովաթամին թագաւորութիւնը վերջացած տունը ։
Ա Գվ · Ժգ · 5 · Ես · Է · 1 · Ա Հնր 27 ։ Ղ
742

ՈՎՄԵԼԻԱՅԻ ՈՐԴՈՅՆ ՓԱԿԵԱՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼ · ԺԶ

1 Աքազին չար վարմունքը ։ 5 Ա.քազ տեսնելով որ Ռասին ու Փակէհ իր վրայ կ՚յարձակին, Թագդաթ փաղասարին վարձք տալով՝ անոնց դէմ դնելու կը գրգռէ զանիկայ ։ 10 Ա.քազ՝ Ուրիա քահանային սեղանի օրինակ մը խրկելով Դամասկոսէն առնել պղնձէ սեղանը իրեն կը յատկացնէ ։ 17 տաճարը կը կողոպտէ ։ 19 Եզեկիա անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։

ԽԲ 742

1 Ռովմելիայի որդւոյն Փակէհէին տասնուհինգերորդ տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Ցովաթամին որդին Աքազը թագաւոր է
Բ Մն · Իբ · 1, ՃԱ ։
2 ղաւ ։ Ա.քազ քսան տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ · և իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղղութիւն չըրաւ ։
Բ Ղէ · Ժը · 21 ։ Բ Մն · Իր · 3։ Սպ · ՃՂ · 37, 38 ։
3 րաւ · Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց · Բ ու իր որդին ալ կրակէ անցուց, Դան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց ։
Ե Օր · Ժբ · 31 ։
4 տեց ։ Եւ բարձր տեղւոյն վրայ, ու Ծլուրներու վրայ, և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր ։
Ծ Օր · Ժբ · 2 ։ Գ Թագ · Ժգ · 23 ։
742
Ի Ես · Է · 1, 4, ՃԱ ։
5 ։ Ի Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թագաւորը ։ Ելաթը Ասորիներուն դարձուց, և Ցուդայեանները Ելաթէն վռնտեց, ու Ասորիք Ելաթ եկան, ու հոն բնակեցան մինչեւ ասոր վրայ էր, ՃԱ Սահմովկին աղջիկն
34 էր ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ · Իր հօրը Ոզիասին բոլոր ըրածին պէս ըրաւ ։
35 Բայց բարձր տեղւանքը չվերցան · Ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։ Նախկայ Տէրոջը տանը ամենէն բարձր դուռը շինեց ։
36 Եւ Ցովաթամին մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
37 է ։ Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին թագաւորը, ու Ռովմելիայի որդին Փակէհն՝ Ցուդայի
38 վրայ խրկելու սկսաւ ։ Եւ Ցովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ՝ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ · ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աքազը թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ռովմելիայի որդւոյն Փակէհին տասնուեօթներորդ տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Ցովաթամին որդին Աքազը թագաւոր է
Բ Մն · Իբ · 1, ՃԱ ։
2 ղաւ ։ Ա.քազ քսան տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ · և իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղղութիւն չըրաւ ։
3 րաւ · Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց · Բ ու իր որդին ալ կրակէ անցուց, Դան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց ։
Բ Ղէ · Ժը · 21 ։ Բ Մն · Իր · 3։ Սպ · ՃՂ · 37, 38 ։
4 տեց ։ Եւ բարձր տեղւանքը, ու Ծլուրներու վրայ, և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր ։
Ծ Օր · Ժբ · 2 ։ Գ Թագ · Ժգ · 23 ։
742
Ի Ես · Է · 1, 4, ՃԱ ։
5 ։ Ի Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թագաւորը Ելաթը Ասորիներուն դարձուց, և Ցուդայեանները Ելաթէն վռնտեց, ու Ասորիք Ելաթ եկան, ու հոն բնակեցան մինչեւ ասոր
7 օրս ։ Եւ Ա.քազ՝ Ասորեստանի Թագդաթ փաղասար թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝ ու ըսաւ · Ես քու ծառադ ու որդիդ եմ · Ելլէր, ու զիս ազատէ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն, ու Իսրայէլի թագաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս ե-
8 լեր են ։ Եւ Ա.քազ Տէրոջը տանը մէջ, ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ, և Ասորեստանի թա-
9 գաւորին ընծայ խրկեց ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը անոր մտիկ ըրաւ · և Ասորեստանի թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց, ու Ր զա-
նիկայ առաւ, և անոր բնակիչները կիրը գերի տարաւ, ու Ռասինը մեռցուց ։
10 Եւ Ա.քազ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագդաթ փաղասար թագաւորը դիմաւորելու համար՝ Դամասկոս գնաց, ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ · և Ա.քազ թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձևը՝ անոր բոլոր շինուածքին համեմատ՝ Ուրիա քահանային խրր-
11 կեց ։ Եւ Ուրիա քահանան՝ Ա.քազ թագաւորին Դամասկոսէն խրկած † օրինակին նման սեղան մը շինեց · մինչև Ա.քազ թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահա-
12 նան այնպէս ըրաւ ։ Ու երբոր թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ, թագաւորը սեղանը տեսաւ · և թագաւորը սեղանին մօտեցաւ, ու անոր վրան ողջակէզ մատուց ·
13 Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց, ու նուէրը թափեց, և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան-
14 սեղանին վրայ սրսկեց ։ Ու Տէրոջը առջևի եղող † պղնձէ սեղանը տանը առջևէն՝ այսինքն նոր սեղանին ու Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց, ու զանիկայ նոր սեղանին հով դրաւ
15 դէպ ի հիւսիս ։ Եւ Ա.քազ թագաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց՝ ըսելով · Մեծ սեղանին վրայ՝ Առտուան ողջակէզը՝ ու իրի-
կուան հացի ընծան, և թագաւորին ողջակէզը՝ ու անոր հացի ընծան, ու երկրին բոլոր ժողովուրդին ողջակէզը՝ և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես, ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը, և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես · ու պղնձէ սեղանը իմս ըլ-
16 լայ՝ հաւ հարցնելու համար ։ Եւ Ուրիա քահանան Ա.քազ թագաւորին բոլոր հրամայածին պէս ը-
17 րաւ ։ Ու Ա.քազ թագաւորը ծմբքենովթներուն սպառուածները կտրեց, ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց · և ծովը ալ՝ իր

Ն · ք · ՂԲ · 742
Ե Գվ · Ժե · 29 ։ Ա Մն · Ե · 26։ Բ Մն · Իբ · 20 ։
740
Ը Գվ · Ժբ · 18։ Տես Բ Մն · Իբ · 21 ։
Ի Ամվ · ա · 5 ։
† Եբր · ամենուն
Ժբ Մն · Իգ · 16 · 19 ։
Ե Եվ · ԽԲ · 39, 40, 41 ։
Ի Բ Մն · Գ · 1 ։
Ի Բ Մն · Իբ · 24 ։
739
Ծ Գ Թագ · է · 27, 28 ։
Կ Գ Թագ · է · 23, 25 ։

տակը եղող պղնձէ եզներուն վրայ՝ եւ իջեցուց , ու զանիկայ քարա-
18 յատակի մը վրայ դրաւ ։ Եւ Տէրոջը տանը մէջ չհնուած չաբաթին ծածկոցը , ու Թագաւորին դուրսի ճամբան՝ Ասորեստանի Թագաւորին պատճառաւ Տէրոջը *տունը դարձուց ։
19 Եւ Աքազին գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
20 մէջը գրուած է ։ Եւ Աքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու †իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիան Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ ԺԹ

1 Ովսէէին չար վարմունքը · 3 Ովսէէ՝ Սաղմանասարէն նուաճելով անոր դէմ ապստամբութեան խորհուրդ մը կ'ընէ Եգիպտոսի Սովա Թագաւորին հետ · 5 Սամարացիք իրենց մեղացը համար գերի կը տարուին · 24 Սամարիա փոխադրուած օտարազգիները առիւծներէն կը ընդդուին անոնց խառնակ կրօնքը ·

1 Յուդայի Աքազ Թագաւորին երկոտասաներորդ տարին Իսրայէլի վրայ *Ելլայի որդին Ովսէէն Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ
2 –– ինը տարի Խ–––որէց · Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իսրա-
3 յէլի Թագաւորներուն պէս · Ասոր դէմ ելաւ Ասորեստանի Սաղմանասար Թագաւորը և Ովսէէ անոր ծառայ եղաւ , ու †անոր հարկ կու-
4 տար · Եւ Ասորեստանի Թագաւորը Ովսէէին վրայ նենգութիւն գտաւ , որովհետեւ անիկայ Եգիպտոսի Սովա Թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր , ու Ասորեստանի Թագաւորին ամէն տարուան պէս հարկ վճարած չէր անոր համար Ասորեստանի Թագաւորը զանիկայ բռնեց ու բանտի մէջ կապեց ·
5 Եւ *Ասորեստանի Թագաւորը բոլոր երկրին վրայ ելաւ Սամարիայի վրայ ալ ելաւ , ու զանիկայ երեք տարի պաշարեց ·
6 Ովսէէին իններորդ տարին՝ Ասորեստանի Թագաւորը Սամարիան առաւ , ու Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց , և զանոնք Գովզան գետին քովը Քաղայի ու Քաբովրի մէջ , ու Մարաց քաղաքներուն մէջ ։
7 Որ բնակեցուց , Քանի Իսրայէլի որդիքը զերծնեց Եգիպտոսի երկրէն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին ձեռքին տակէն հանող իրենց Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցին , և ուրիշ աստուածներէն վախցան .
8 Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն կանոնները համեմատ , և Իսրայէլի Թագաւորներուն ըրած կանոններուն
9 համեմատ քալեցին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղիղ չեղած բաները գաղտուկ ըրին , և իրենց ամէն քաղաքներուն մէջը՝ †պահապանաց աշտարակէն մինչեւ պարսպաւոր քաղաքը՝ իրենց
10 բարձր տեղեր շինեցին ։ Ու անոնք ծառերու տակ՝ իրենց ամէն բարձր բլուրներու վրայ , և ամէն կանանչ ծառերու տակ՝ իրենց արձանները ու †Աստարովթի
11 կուռքեր՝ էկանգնեցին . Եւ հոն ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջեւէն վռնտած ազգերուն պէս , ու չար գործքեր ըրին , ու Տէրը բարկացու-
12 ցին . Եւ կուռքերու ծառայութիւն ըրին Տէրոջը անոնց համար որոնց Տէրը անոնց ըսեր էր թէ՝ †ասա բանը մի՛ ընէք ։
13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր †տեսանողներուն ձեռքովը Իսրայէլին ու Յուդային վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր ։ Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք և իմ պատուիրանքներս –– կանոններս պահեցէք ան ամէն օրէնքին համեմատ՝ որն որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի , ու իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի
14 խրկեցի · Բայց անոնք մտիկ չըրին հապա հրնոց պարանոցը՝ իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատացող իրենց հայրերուն պարանոցին
15 պէս խստացուցին Եւ անոր կանոնները , ու իրենց հայրերուն հետ †անոր ըրած ուխտը , և անոր տուած վկայութիւնները մկրտի ձեցին , ու ընանայաշտութեան ետեւէ գացին , ու †սնապաշտ եղան , և իրենց չորս կողմը գտնուած ազգերուն հետեւող եղան , որոնց համար Տէրը իրենց պատուիրեր էր ,
16 որ †անոնց պէս չընեն ։ Բայց իրենց Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները թողուցին , և †իրենց երկու հատ ձուլածոյ որթ շինեցին , Ու Աստարովթի կուռք շինեցին , ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրին , և և
17 Բահաղին ծառայեցին ։ *Ու իրենց տղաքները ու աղջիկները կրակէ անցուցին , և †կախարդութիւն ու հմայութիւն ըրին , և †ղերկինք ծախեցին՝ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու , –– զանիկայ բարկա-
18 ցընելու ։ Ուստի Տէրը Իսրայէլին խիստ բարկացաւ . ու զանոնք իր երեսէն ձգեց · –––նէ՛ր որ –––իւղ չմընաց Լեւայ միայն Յուդայի ցեղը ·
19 *Յուդան ալ իր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները չպահեց . հապա

Բ ԳԼ · Ժը · Տ ։

Ժ Օր · Ժ ր · 2 ։ ԳԼ · Ժ Ը · 4 ։

† կ՛ · ան · տաններ · Եւ · ւդ · 13 ։ Ր Օր · Ժ Ը · 21 · Մ Ի Ք · 6 · 14 ։

Է դ Թագ · Ժ դ · 23 ։ Ես · ծէ · 5 ։

Ւ Եւ · ի · 3 · 4 ։ Ղա · իդ · 1 ։ Ր Օր · 6 · 7 , 8 ։

Է Ր Օր · ղ · 19 ։ Յաթագ · թ · 9 ։

Ձ Երեմ · Ժր · 11 · իե · 5 ։ լե · 15 ։

Հ Բ Օր · լա · 27 ։ Առակ · իթ · 1 ։

Ն Բ Օր · իթ · 25 ։

Ղ Ր Օր · լը · 21 ։ գ Թագ · Ժ դ · 13 ։ ա Կոր · ը · 4 ։

Ճ Սաղ · ճժե · 8 ։ Հաւ Լ · ա · 21 ։

Ր Ր Օր · Ժր · 30 , 31 ։ Ա Եւ · լը 8 ։ գ Թագ · Ժր · 28 ։

Ն գ Թագ · Ժ դ · 15 , 23 ։ Ժե · 13 ։ Ժ դ · 33 ։

Ւ գ Թագ · Ժ դ · 31 ։ Իր · 54 ։ ԳԼ · Ժա · 18 ։

* Ղև · Ժր · 21 ։ ԳԼ · Ժ դ · 3 ։ Եզեկ · իէ · 37 ։

Ն Ր Օր · Ժը · 10 ։

Ո գ Թագ · իե · 20 ։

Կ գ Թագ · Ժա · 13 , 32 ։ – Երեմ · գ · 8 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 739

* կ՛ · տուներէն ։

726 Հ Բ Մն · իը 27 ։

730 – Թագաւորութեան Թագոր Ժամանակ մը պարապ մնաւ լէն վերջը Գւ · Ժե · 30 ։

Բ ԳԼ · Ժը · 9 ։

Ց թագ · ը · 2 ։

725 * Գւ · Ժր · 9 ։ 723

721 Ի Գւ · Ժր · 10 , 11 ։ Ովս · Ժգ · 16 ։

Ղ Ղև · իգ 32 · 33 ։ Բ Օր · իր · 36 · 64 · իթ · 27 · 28 ։

Ե ա Մն · ե · 26 ։

Է Ղև · Ժր · 3 ։ Ր Օր · Ժր · 9 · Գւ · Ժգ · 3 ։

Ն · ք · ՉԾ · 721

- ԳԼ · ժգ · 3 · ժե · 29 ։

Ա գ Թագ · ժա · 11 · 31 ։

Բ գ Թագ · ժբ · 20 · 23 ։

Իսրայէլէն ըրած կանոններովը քա-
20 լեց ։ Եւ Տէրը Իսրայէլէն բոլոր սե-
րունդը մերժեց , ու զանոնք չարչա-
րեց , և զանոնք յափշտակողներուն
= ձեռքը մատնեց , մինչև որ զանոնք
21 Բ=ոլորվին իր երեսէն ձգեց . քան-
զի Վ Իսրայէլը Դաւիթի տունէն
պատռեց . = անոնք ալ Նաբատեան
Ցերոբովամ թագաւոր գրին . ու
Ցերոբովամ՝ Իսրայէլը Տէրոջը հե-
տեւելէն արդիլեց , ու անոնց մեծ
22 մեղք գործել տուաւ ։ Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը Ցերոբովամին բոլոր
ըրած մեղքերուն մէջը քալեցին .
23 անոնցմէ ետ չկեցան , Մինչև որ
Տէրը Իսրայէլը իր առջևէն վեր-
ցուց . ? ինչպէս որ իր բոլոր ծառա-
ներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը
խօսեր էր ։ ? Այսպէս Իսրայէլը իր
երկրէն Ասորեստան փոխադրուե-
ցաւ մինչև ասօր ։

Բ գ Թագ · ժդ · 16 ։

? Հմր 6

Իբր 678

24 = Ու Ասորեստանի թագաւորը՝
Բաբիլոնէն , Ֆ Քութայէն , Ա ԵՒա-
յէն , Եմաթէն , ու Սեփարուիմէն
Մարդիներէ բերաւ , ու Սամարիայի
քաղաքներուն մէջը՝ Իսրայէլի որ-
դւոց տեղը բնակեցուց . և անոնք
Սամարիան ժառանգեցին , ու անոր
25 քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։ Ու
երբոր անոնք սկսան հոն բնակելու ,
Տէրոջմէ չէին վախնար . ու Տէրը
անոնց մէջը առիւծներ խրկեց , որ
26 զանոնք կը մեռցընէին ։ Եւ Ասո-
րեստանի թագաւորին խօսեցան ,
ու ըսին . Ան ազգերը՝ որ դուն փո-
խադրեցիր՝ ու Սամարիայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակեցուցիր , ան երկ-
րին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր .
ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ
խրկեր է , և ահա զանոնք կը մեռ-
ցընեն , ան երկրին Աստուծոյն
27 կրօնքը չգիտնալուն համար ։ Ան
ատենը Ասորեստանի թագաւորը
հրաման ըրաւ՝ ըսելով . Ձեր անկէ
դերի առած քահանաներուն մէկը
հոն տարէք , ու երթան հոն քնա-
կին , ու անիկայ ան երկրին Աստու-
ծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցը-
28 նէ ։ Եւ Սամարիայէն գերի առ-
նուած քահանաներուն մէկը գնաց
Բեթէլի մէջ բնակեցաւ , ու անոնց
կը սորվեցընէր թէ ինչպէս Տէրոջմէ
29 վախնալու էին ։ Եւ ամէն մէկ ազգ
իր աստուածները կը շինէր , ու Սա-
մարացւոց չշինած բարձր տեղերուն
տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջը ։ Եւ
Բաբիլացիք՝ Սաբքովթ բանովթը
շինեցին , ու Քութացիք՝ Ներգաղը
շինեցին , ու Եմաթացիք՝ Ասիմա-
31 թը շինեցին , Ֆ Եւ Աւացիք՝ Նեբա-
զը ու Թարթաքը չինեցին , ու
Սեփարուիմացիք = իրենց տղաքը՝

Ն · ք · ՉԾ · Իբր 678

Սեփարուիմացւոց աստուածներուն՝
Ադրամելեքին ու Անամելեքին հա-
32 մար՝ կրակով կ՝այրէին ։ Ուստի
Տէրոջմէ կը վախնային , Բ ու իրենց
պինտ ցած մարդիկներէն բարձր
տեղերուն քուրմեր կ՝ընէին , որոնք
անոնց համար բարձր տեղուանքը
33 ?Հ կ՝ընէին ։ Ֆ Անոնք Տէրոջմէ կը
վախնային , ու Նաև իրենց աս-
տուածներուն ծառայութիւն կը-
նէին ան ազգերուն արարողու-
թիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադ-
րուած էին ։

Բ գ Թագ · ժբ · 31 ։

Ֆ Սոփ · ա · 5 ։

34 Անոնք մինչև ասօր առջի սովո-
րութիւններուն պէս կ՝ընեն . ոչ
Տէրոջմէ կը վախնան , և ոչ իրենց
կանոնները ու դատաստանները կը
կատարեն , ոչ ալ այն օրէնքը ու
պատուիրանքը , որ Տէրը Յակոբին
որդւոցը տուաւ , ? որուն անունը
35 Իսրայէլ դրեր էր ։ Եւ Տէրը ա-
նոնց հետ ուխտ ըրեր էր , ու անոնց
պատուիրեր էր՝ ըսելով . Բ Ուրիշ
աստուածներէն չվախնաք , ու Ղա-
նոնց երկրպագութիւն չընէք , և
անոնց ծառայութիւն չընէք , ու
36 անոնց զոհ չմատուցանէք . Հապա
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրու-
թիւնով ու Բ բարձր բազուկով հա-
նող Ը Տէրոջմէն վախնաք , և անոր
երկրպագութիւն ընէք , ու անոր
37 զոհ մատուցանէք . Եւ ձեզի համար
գրած կանոնները , դատաստաննե-
րը , օրէնքը , ու պատուիրանքը
Բ միշտ զգուշութեամբ Ի գործ
դնէք , և ուրիշ աստուածներէն
38 չվախնաք . Ու ձեզի հետ ըրած
ուխտս Ֆ չմոռնաք , և ուրիշ աս-
39 տուածներէն չվախնաք . Հապա ձեր
Տէր Աստուածէն վախնաք . ու անի-
կայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռ-
40 քէն ձեզ պիտի ազատէ ։ Բայց ա-
նոնք ինազանդութիւն չըրին , հա-
պա իրենց առջի սովորութիւննե-
41 րուն պէս կ՝ընէին ։ Ա Ան ազգերն
ալ Բ եղեռ Տէրոջմէ կը վախնային ,
Բայց իրենց կուռքերուն ալ ծա-
ռայութիւն կ՝ընէին . նաև անոնց
որդիքը , ու անոնց որդւոցը որդիքը
մինչև ասօր իրենց հայրերուն ը-
րածին պէս կ՝ընեն ։

Ն · ք · ՉԾ · Իբր 678

Բ գ Թագ · ժբ · 31 ։

Ե Սոփ · ա · 5 ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Եզեկիային բարի վարմունքը ։ 4 Անիկայ կոտ-
պաւորութիւնը բնաջինջ կ՝ընէ , ու յաջողութիւն
կը գտնէ ։ 9 Սամարացիք գերի կը տարուին
իրենց մեղքերուն համար ։ 13 Սենեքերիմ՝
Ծուղայի վրայ կը յարձակի , ու անոր վրայ
հարկ մը դնելով՝ խաղաղութիւն կ՝ընէ ։ 17
Նորէն Սենեքերիմ Ռաբսակը կը խրկէ . ան
ալ Եզեկիան կը նախատէ , և հաւատքեան
խօսքերով ժողովուրդը ապստամբութեան կը
գրգռէ ։

Իբր 726

1 Ա Իսրայէլի թագաւորին՝ Ելայի որդւոյն Ովսէէին երրորդ տա-

ՆԱԽ. ՔՐ. ՀԱՐ 726

ԲՄՆ. ԻՀ. 21 ; ԻՓ. 1 ; Մ ՄԱՐ. 9 ;

ԲՄՆ. ԻԹ. 1 ;

ԲՄՆ. ԼՈ. 1 ;

ՍԱՂ. ԺԶ. 3 ;

* Ը՝ պղնձի կոր ;

Ի ԳԼ. ԺԹ. 10 ; ՑՈՐ. ԺԳ. 15 ; ՍԱՂ. ԺԳ. 5 ;

Ղ ԳԼ. ԻԳ. 25 ;

ԻՐ ՕՐ. Ժ. 20 ; ՑԵՍ. ԻԳ. 8 ;

ՀԱՐ 725

ԸՐ ՄՆ. ԺԵ. 2 ;

ԲԱ ԹԱԳ. ԺՐ. 5, 14 ; ՍԱՂ. Կ. 12 ;

ՃԳԼ. ԺՀ. 7 ;

ՅԱ ՄՆ. Գ. 41 ; ԵՍ. ԺԳ. 29 ;

ԼԳԼ. ԺԵ. 9 ;

ԻԳԼ. ԺԵ. 3 ;

ՀԱՐ 723

ՀԱՐ 721

ՃԳԼ. ԺԵ. 6 ;

ՅԳԼ. ԺԵ. 6 ;

ՀԱ ՄՆ. Ե. 26 ;

ՅԳԼ. ԺԵ. 7 ; ԴԱՆ. Թ. 6 ; 10 ;

713

ՂԲ ՄՆ. ԼԲ. 1, ՃԸ ; ԵՍ. ԼՂ. 1, ՃԸ ;

ռին՝ Ցուդայի Աքազ Թագաւորին որդին՝ Եզեկիան Թագաւոր եղաւ ։

2 Քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուհինը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աբիա էր , — Զաքարիային Աղջիկն էր ։ 3 Եւ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս՝ Ցերոբոամ 4 առջևը ուղղութիւն ըրաւ ։ Ան՝ կայ բարձր տեղուանքը վերցուց , ու արձանները կոտրտեց , և Աստարովթի կուռքերը կտրեց , ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կտոր կտոր ըրաւ , (քանզի մինչև ան օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին ,) ու զանիկայ Նեհեստան կոչեց ։ 5 Թան կուշէց ։ Անիկայ է Իսրայէլի Ցէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ . չև անկէ ետքը Ցուդայի բոլոր Թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ , ոչ ալ անկէ առաջ եղող։ 6 Ներուն մէջ . Ու է Ցերոբոամ յարեցաւ , և անոր ետևէն չխոտորեցաւ , ու Ցերոբոամ Մովսէսին պատուիրած 7 պատուիրանքները պահեց ։ Եւ Ցէրը ետևոր հետն էր . և ուր որ կ՚երթար , Ի յաջողութիւն կը գըտնէր ։ Եւ Ազատեցաւ Թագաւորէն ապստամբեցաւ , ու անոր 8 ծառայութիւն չըրաւ ։ Անիկայ Փղշտացիները զարկաւ մինչև Գազա՝ ու անոր սահմանները , Նպա՝ հապանաց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը ։ 9 Եւ է եղաւ որ Եզեկիա Թագաւորին չորրորդ տարին , որ Իսրայէլի Թագաւորին՝ Էլայի որդւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր , Ասորեստանի Սաղմանասար Թագաւորը Սամարիայի վրայ ելաւ , ու 10 զանիկայ պաշարեց . Եւ իրէք տարիէն ետքը զանիկայ առաւ . Սամարիան՝ Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի Թագաւորին Ովսէէին իններորդ տարին) 11 առնուեցաւ ։ Ու Ասորեստանի Թագաւորը՝ Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց , և զանոնք Գովզան գետին քովը՝ Հաղայի ու Քաբովրի մէջ , ու Մարաց քաղաքներուն 12 մէջը դրաւ . Վասն զի անոնք իրենց Ցէր Աստուծոյն ձայնին ան կանջ չդրին , ու անոր ուխտը չըպահեցին , և Ցերոբոամ ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մտիկ չըրին , ու ի գործ չդրին ։

13 Ու Եզեկիա Թագաւորին չորրորդտասաներորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ ելաւ , ու զանոնք 14 առաւ ։ Եւ Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորը Լաքիսը Ասորեստանի Թագաւորին՝ ըսելով . Մեղայ . վրայէս ետ դարձիր . ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ ։ Ու Ասորեստանի Թագաւորը Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորին վրայ երեք հարիւր տաղանդ արծաթ՝ ու երսուն տաղանդ ոսկի 15 հրաւ ։ Ու Եզեկիա՝ Ցերոբոամ տանը մէջ , և Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր 16 արծաթը տուաւ ։ Ան ատենը Եզեկիա Ցերոբոամ տաճարին դռներուն ու դրանդիքներուն վրայ եղած քակեց , որ Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորը զանոնք պատեր էր , ու Ասորեստանի Թագաւորին տուաւ ։

17 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը՝ Ցարաթանը , Ռաբսարիսը , ու Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա Թագաւորին . անոնք ալ ելան Երուսաղէմ եկան , ու հոն հասնելով՝ Թաւիչի ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ 18 բայ կայնեցան , Ու Թագաւորը կանչեցին . և Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը , ու Սերնա տունադպիրը , ու Յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Ցովաքը՝ անոնց ելան ։

19 Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ . Եզեկիային ըսէք . Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ի՞նչ է ատ յոյսը՝ որուն 20 դուն կ՚ապաւինիս . Դուն ըսիր . Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ . բայց ըրածնիդ խօսքեր են . հիմա որո՞ւն ապաւինելով՝ ինծմէ ապստամբեցար ։ 21 Նեղով՝ հա դուն ան ջախջախած եղեգեղ ցուպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի , ձեռքը պիտի մտնէ , ու զանիկայ պիտի ծակէ . Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողը։ 22 Ներուն այնպէս է ։ Բայց թէ որ ինծի ըսէք թէ՝ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ՚ապաւինինք , ասիկայ ան չէ՞ , Որուն բարձր տեղերը ու սեղանները Եզեկիան վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ՝ Ս՚այս սեղանին առջևը Երուսաղէմի՝ մէջ երկրպագութիւն ը՚ 23 րէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի Թագաւորին հետ հաշտուէ՚ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կա՚ 24 րող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պինտ պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ինչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար

ՆԱԽ. ՔՐ. ՀԱՐ 713

ԻՐ ՄՆ. ԺԸ. 10 , 11 ;

ՀԱՐ 710

ՅԵՍ. Է. 3 ;

ՅՄՆ. ԼԲ. 10 , ՃԸ ;

ՆԵՂԿ. ԻԲ. 6 , 7 ;

ԼՀԱՐ 4 ; Բ ՄՆ. ԼՈ. 1 ; ԼԲ. 12 ;

† Կ՚ՈՐ՝ պատանդ տուր ։

25 Եգիպտոսին կ'ապաւինիս ։ Հիմա այս երկրիս վրայ արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞ն ելեր եմ՝ զայնիկայ աւերելու համար . լինծի Եհովան ըսաւ . Ան երկրին վրայ ելէր , ու զանիկայ աւրէ ։

26 Ու Փղշեայի որդին Եղիակիմը , և Սեբնան , ու Յովաքը՝ Ասափեան կին ըսին . Շնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ *Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մեզի հետ Եբրայեցերէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը

27 լսէ ։ Բայց Ռափսակ անոնց ըսաւ , Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս ալս քու տիրոջդ ու քեզի՞ դէպ իրկեց . չէ՞ որ ան մարդիկներուն՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին , ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց մէզը խմելու ։

28 Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց , ու խօսեցաւ՝ ըսելով . Մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօսքը մտիկ ըրէք .

29 թագաւորն այսպէս կ'ըսէ . *Եզեկիան ձեզ չխաբէ , քանզի անիկայ չկրնար

30 ձեզ †անոր ձեռքէն՝ ազատել . Ու Եզեկիան ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը

31 պիտի չտրուի ։ Եզեկիային մտիկ մի ընէք . քանզի Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք , ու ինծի ելէք . և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ ;

32 Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ Ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը՝ իւղ տուող ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը տանիմ , որ ապրիք ու չմեռնիք . ու Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք , քանզի ձեզ դլխէ կը հանէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածներէն Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր

34 երկիրը կրցաւ ազատել ։ *Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են . Սեփարուիմի , Անայի ու *Ուայի աստուածները ո՞ւր են . միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ա-

35 զատեցի՞ն . Երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , Ուր Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ , և անոր պատասխան մը չտուաւ . քանզի թագաւորը հրաման ըրեր էր՝ ըսելով . Անոր պատասխան մի տաք ։

37 Ու Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը , և Սեբնա ատենադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաքը *հան-

ձ Ես · լգ · 7 ։

դերձնին պատռած՝ Եզեկիային դացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

Գ Լ · ԺԹ

1 Եզեկիա սուգ ընելով Եսայիին մարդ կը խրկէ որ իրենց համար աղօթք ընէ ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ ։ 8 Սենեքերիմ թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ատենը՝ նախատելով նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային ։ 14 Եզեկիային աղօթքը ։ 20 Եսայիին մարգարէութիւնը՝ Սենեքերիմին հր պարտութեանը ու կործանմանը , և Սիոնին ըլլալու բարեբախտ վիճակ ։ 35 Հրեշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը կարէ ։ 36 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպաննուի Նինուէի մէջ ։

1 Ու *երբոր Եզեկիա թագաւորը լսեց , իր հանդերձները պատռեց , ու քուրձ հագաւ , և Տէրոջը

2 տունը մտաւ . Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը , և Սեբնա ատենադպիրը , ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց ;

3 Եւ անոր ըսին . Եզեկիա այսպէս կ'ըսէ . Այսօր նեղու թեան , կըշտամբանաց ու նախատանաց օր է . քանզի տղաքը մինչև ծննդելու վայրկեանը հասան , բայց ծննդելու

4 այժ չկայ ։ Թերեւս է որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին բոլոր խօսքերը լսէ , *որն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար , ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար *յանդիմանութիւն տայ . ուրեմն դուն դտնուղ մնացորդին համար ա-

5 ղօթք ըրէ ։ Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիին դացին ։

6 Եւ Եսայի անոնց ըսաւ . Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի վախնար ան լսած խօսքերդ , որոնցմով *Ասորեստանի թագաւորին ծառաները դիս հայ-

7 հոյեցին ։ Ահա ես անոր վրայ *մէկ ոգի մը կը խրկեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ . ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Ասորեստանի թագաւորը դտաւ , որ Լիբնային հետ կը պատերազմէր . վասն զի լսած էր որ Ելաքիսէն

9 չուեր է ։ Ու *Սենեքերիմ Եթէովպացոց թարակա թագաւորին հասմար լսեց , որ կ'ըսէին . Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր

ն · ք · ՂՓ · Իբր 710

ա Բ Մն · լբ · 15 ։

† կամ՝ իմ ձեռքէս

ւ Ծն · լբ · 20 ։ լԳ · 11 ։ Առակ · ժբ · 16 ։

ՂԲՕր · ը · 7 ։ 8 ։

Լ Գ Լ · ԺԲ · 12 ։ Բ Մն · լբ · 14 ։ Ես · ԺԹ · 10 ։ 11 ։

*Գ Լ · ԺԲ · 13 ։ ,

*Գ Լ · ԺԹ · 24 ։

Վ Դան · գ · 15 ։

ք · ք · ՂՓ · Իբր 710

*Կամ՝ Փղշդեարէն

710

Ես · լԷ · 1 ։ ՃԼ ։

Բ Թագ · ԺԶ · 12 ։

† Գ Լ · ԺԸ · 35 ։

Գ Մաղ · ծ · 21 ։

Ես · լԷ · 6 ։ ՃԼ ։

Ղ Գ Լ · ԺԸ · 17 ։

Ե Ջր 35 · 36 , 37 ։ Երեմ · ծա · 1 ։

Բ Գ Լ · ԺԸ · 14 ։

Բ Տես ա Թագ · իգ · 27 ։

Ն. Ք. ԶԲ. 710

է . ու նորէն եզեկիային գեսպան-
10 ներ խրկեց՝ ըսելով . Ճուդայի եզե-
կիա թագաւորին այսպես խօսիք ու
ըսէք . Ան քու Աստուածդ՝ * որուն
դուն ապաւիներ ես , թող քեզ
չխաբէ՝ ըսելով . Երուսաղէմը Ա-
սորեստանի թագաւորին ձեռքը
11 պիտի չտրուի : Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
րը բոլոր երկիրներուն ըրին , ու
ինչպես զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին , ու հիմա դուն պիտի ազա-
12 տիս : Մի՞թէ իմ հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ Գոզա-
նին , Խառանին , Ռեսեփին , ու
Թելասարի մէջ Եդեմի որ-
դւոցը աստուածները զանոնք ա-
13 զատե՞ց : Ո՞ւր է Եմաթի թա-
գաւորը , ու Արփադի թագաւորը ,
ու Սեփարուիմ քաղաքին , Անա-
յին , և ԵՒային թագաւորը :

14 Ժ Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ , ու զանիկայ
կարդաց . և Տէրոջը տունը ելաւ .
ու եզեկիա Տէրոջը առջեւը * բացաւ
15 զանիկայ : Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջեւը աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ .
Ո վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , Ո՛ր
քերովբէներուն մէջը կը նստիս ,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ Դուն Աստուած մինակ դուն
ես . երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
16 տեղծեցիր : Ո՛վ Տէր , ականջ
խոնարհեցուր ու լսէ . ով Տէր՝
աչքերդ բաց ու նայէ . և լսէ Սե-
նեքերիմին խօսքերը , * որ խրկեց
կենդանի Աստուածը նախատելու
17 համար : Ով Տէր , իրաւցընէ Ա-
սորեստանի թագաւորները ազգերը
18 ու անոնց երկիրը աւերեցին , Եւ ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին .
վասն զի անոնք Աստուած չէին ,
հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ
ու քար էին . անոր համար զանոնք
19 կորսընցուցին : Եւ հիմա դուն ով
Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն , * որպէսզի երկրիս
բոլոր թագաւորութիւնները դիտ-
նան , որ Տէր Աստուած՝ միայն
դուն ես :

20 Ու Ամոսի որդին Եսայիան եզե-
կիային * խրկեց՝ ըսելով . Ի-
սրայէլի Տէր Աստուածը այսպես
կ'ըսէ . Նէ Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորին համար ինծի ըրած
21 աղաչութիւնդ լսեցի : Անոր վրայով
Տէրոջը ըսած խօսքը ասէ .

Սիոնի * կոյս աղջիկը քեզ անար-
գեց , քեզ ծաղր ըրաւ . Երուսա-
ղէմի աղջիկը քու ետեւդ գլուխ
շարժեց :

22 Դուն ով նախատեցիր ու հայ-
հոյեցիր , ու որո՞ն վրայ ձայնդ
վերցուցիր . և աչքերդ * Իսրայէլի
Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր :

23 Քու լդեսպաններուդ ձեռքովը
Տէրը նախատելով ըսիր . Իմ
* կառքերուս շատութիւնովը լեռ-
ներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու
քովերը ելայ , ու անոր բարձր եղե-
ւիններուը և ընտիր մայրերը † պիտի
կտրեմ" . ու անոր վերջին բնա-
կութիւնը անոր ‡ Կարմելոսին ան-
տառը ‖ պիտի մտնեմ" :

24 Ես փորեցի , ու * օտար ջուրերը՝
խմեցի , ու §պաշարուած տեղե-
րուն" բոլոր գետերը ոտքերուս
թաթովը ցամքեցուցի :

25 Մի՞թէ լսած չէ՞ս որ * ասիկայ
շատոնցմէ ես կազմեցի , ու առջի
օրերէն՝ի վեր ձևակերպեցի . հիմա
հասուցի , որ Դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հոլակոյտ-
ներու դարձընես :

26 Ուստի անոնց բնակիչներուն
ձեռքը կարճ ըլլալուն համար՝
զարհուրեցան ու ամչցան . անոնք
դաշտի խոտի պէս , և կանաչ
բանջարի պէս , * տանիքի խոտի
պէս , և դեռ չհասած ու խորշակէն
զարնուած հունձքի պէս եղան :

27 Բայց ես քու բնակութիւնդ ,
ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի ունեցած
սրտմտութիւնդ գիտեմ :

28 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմ-
տութիւնդ , ու քու ամբարտա-
ւանութիւնդ իմ ականջներուս ե-
լաւ , ես ալ * իմ սանձս քու բերանդ
պիտի դնեմ , ու * քու եկած ճամ-
բայդէն քեզ ետ պիտի դարձընեմ :

29 Եւ ասիկայ քեզի * նշան ըլլայ .
ասոր տարի ինքնիրմէ բուսածը , ու
երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն
բուսածը պիտի ուտէք . ու երրորդ
տարին՝ ցանեցէք ու հնձեցէք , և
այդիներ տնկեցէք , ու անոնց պը-
տուղը կերէք :

30 * Եւ Ճուդայի տանը ազատուած
մնացորդը՝ վարէն արմատ պիտի
արձակէ , ու վերէն պտուղ պիտի
տայ :

31 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ ,
ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի
ելլէ . ասիկայ * զօրաց Տէրոջը նա-
խանձը պիտի ընէ :

32 Ասոր համար Ասորեստանի թա-
գաւորին վրայով՝ Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չձգէ ,
և անոր առջեւը վահանով պիտի
չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պի-
տի չկանգնէ .

33 Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի
դառնայ , ու աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը :

Ն. Ք. ԶԲ. 710

* Սաղ. ղա. 22. ես. ե. 24 ; Երեմ. ծա. 5 :
ԼԳ. ԺԸ. 17 ; Սաղ. ի. 7 :
† Կ՛ կոտրէցի :
‡ Կ՛ պտղաբեր ա. պարակին . Ես. ժ. 18 ; Կ՛ մ տայ :
§ Կ՛ Եպղպտոսի . Ես. ի. ե. 7 :
Ես. ժ. 5 :
Սաղ. ՃՒԹ. 6 :
Սաղ. ՃԼԹ. 1. ԼԸ :
* Ծոբ. խա. 2 ; Եզեկ. ԻԹ. 4 ; լ. 4 ; Ամով. գ. 2 :
Հմ. 33, 36, 37 :
† աթագ. բ. 34 ; Գլ. ի. 8, 9 ; Ես. ե. 11, 14 ; Ղս. բ. 12 :
† Բ Մն. լբ. 22, 23 :
Ես. թ. 7 :

Ն · ք · ՌԾ · 710

Ֆ Գլ · ի · 6 ։ — ք Թագ · ժա 12 ։ 13 ։ Բ ր ՄՆ · լը · 21 ։ Ես · լէ · 86 ։

Ի Ծն · ժ · 11 ։

709

Ր ր ՄՆ · լը · 21 ։ Ի Հմր 7 ։

Ա Եզր · գ · 2 ։

34 Եւ ֆաս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ազատեմ ինձի համար ու — իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։

35 Ու Ի եղաւ որ ան գիշերը Տէրոջը հրեշտակը ելաւ . և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունուհինգ հազար հոգի զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան , ահա անոնց ամէնը մեռած մարմին։

36 Ներ էին ։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու դարձաւ Ի Նինուէի մէջ նստաւ ։

37 Ու երբոր անիկայ իր աստուածոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր , անոր որդիքը Ի Ադրամելէք ու Սարասար Ի զանիկայ սրով զարկին , ու Արարադի երկիրը փախան . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ա Ասորդան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ աղօթք կ՚ընէ . ու կեանքը երկարնալուն խոստմունքը կ՚առնէ ։ 8 Արևը տասը աստիճան ետ կ՚երթայ՝ ան խոստմունքին նշան մը ըլլալու համար ։ 12 Մարովդաք բաղադան՝ ան եղած հրաշքին համար Եզեկիային տեսութիւնը մարդ կը խրկէ , ու անոր ունեցած գանձերուն կը տեղեկանայ ։ 14 Եսայի ան բաները իմանալով՝ Հրէից Բաբիլոն գերի տարուելուն վրայ կը մարգարեանայ ։ 20 Մանասէ՝ Եզեկիային տեղը կը յաջորդէ ։

713

— բ ՄՆ · լը · 24 , ԼԱ ։ Ես · լը · 1 · ԼԱ ։

Բ բ Թագ · ժէ · 32 ։

Ի Ծն ժէ · 1 ։ գ Թագ ՚ գ · 6 ։

Ը Նէեմ · ժգ · 22 ։

Ի ա Թագ · ի · 16 ։ ժ · 1 ։

Ա Գլ · ժը · 20 ։ Սաղ · կե · 2 ։ Ի Սաղ · լը · 12 ։ ծլ · 8 ։

Ը Գլ · ժը · 34 ։

1 — Ի՛նչ օրերը Եզեկիա մահուան ատեմին հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Տնդ համար պատուէր տուր . քանզի դուն մեռնելու ես , ու պիտի չապրիս ։

2 Եւ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ՝

3 ըսելով . Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչեմ , Ի քու առջևդ ճշմարտութեամբ , ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելը Ի յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։

4 Ու Եսայի տակաւին միջինն գաւիթէն չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր

5 եղաւ՝ ըսելով . Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս Իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ . Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ , Ի քու աղօթքդ լսեցի , Ի քու արցունքը տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , — երրորդ օրը Տ֊էր

6 րոջը տունը պիտի ելլես ։ Եւ քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ . ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ . և աս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի ընեմ Ի ինձի համար ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։

7 Թին համար ։ Ու Ի Եսայի ըսաւ . Քանի մը չոր թուզ առէք . ու առին , և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ ։

8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ . Տէրոջը զիս բժշկելուն՝ ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը ելլելուս Ի նշանը ի՞նչ ըլլայ ։ Ու Եսայի ըսաւ . Ի Անիկայ քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ .Ստուերը՝ կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ , կամ

10 տասը աստիճան ետ դառնայ ։ Ու Եզեկիա ըսաւ . Ստուերին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է . չէ . Հապա ստուերը տասը աս-

11 տիճան ետ դառնայ ։ Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու Ա տասը աստիճան ետ դարձուց ստուերը ան աստիճաններէն որ Ա քազին արևու ժամացոյցին վրայ իջած էր ։

12 Է Ան ատենը Բաբիլոնի թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարովդաք բաղադանը նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր

13 էր ։ Ու Ե Եզեկիա Ա անոնց մտիկ ըրաւ՝՝ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը , ու ոսկին , ու խունկերը , և պատուական եղը , ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . իր տանը մէջ՝ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ ։

14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա Թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ . Այս մարդիկները ի՞նչ ըսին , և ո՞ւսկից եկան քեզի . ու Եզեկիա ըսաւ . Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն

15 եկան ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա ըսաւ . Ի Անոնց մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց

16 չցուցուցած բանս չմնաց ։ Ան ատենը Եսայի՝ Եզեկիային ըսաւ .

17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Ի Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

18 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու քեզմէ ելլելու քու ծնանելու որդիներդ Ի պիտի առնեն և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան ։ Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ ։ Ի Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր , բարի է . Նաև ըսաւ . Բարի չէ՞ , որովհետև

Ն ք ՌԾ 713

Բ Ես · լը · 21 ։

Ֆ Տես Գաս · ղ · 17 · 37 , 39 ։ Ես · է · 11 , 14 ։ լը · 22 ։

Ի Տես Ես · լը · 7 , 8 ։

Ա Տ՚ես Ցհո · ժ · 12 , 14 ։ Ես · լը · 8 ։

712

Ի Ես · լը · 1 , ԼԱ ։

* Եբր · Բաղադանը

Բ ր ՄՆ · լը · 27 , 31 ։

Է Կ՚ — ա նոնց վրայ ուրախացաւ · տես Ես · լը · 2 ։

Ի Հմր 18 ։

Ա Գլ · իդ · 13 ։ իե · 18 ։ Երեմ · իէ · 21 , 22 ։ ծբ · 17 ·

Ն Գ · իդ · 12 ։ բ ՄՆ լգ · 11 ·

Ա Տես Դան · ա · 3 ·

Ի Ա թագ · գ · 18 · Ցոր ա · 21 · Սաղ · լթ · 9 ·

իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու
ապահովութիւն պիտի ըլլայ ։
20 Յ՚ու Եզեկիային մնացորդ պատ-
մութիւնը , և անոր բոլոր զօրու-
թիւնը , ու Յ՚չնած աւազանը ու
ջրմուղը , և Ն՚քաղաքը բերած ջու-
րը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
21 է ։ Ու Ւեզեկիա իր հայրերուն
հետ քնացաւ , և անոր տեղը՝
անոր որդին Մանասէն թագաւոր
եղաւ ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Մանասէին թագաւորութիւնը ։ 3 անոր չա-
փազանց կապուչոտութիւնը ։ 10 անոր ըրած
չարութեանը պատճառով՝ Ցուդայի վրայ գա-
լու չարիքները մարգարէներուն ձեռքովը կը
յայտնուին ։ 17 Ամն՝ անոր տեղը կը յայորդ-
է ։ 19 Ա՚մէնին չար վարմունքը ։ 23 Ընիկայ
իր ծառաներէն կը մեռցուի ։ Ժողովուրդն ալ
ան մարգասպանները կը մեռցընեն , ու Ցուլ-
սիան թագաւոր կ՚ընէն ։

1 —Ղ՚անասէ տասուերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ ,
ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ ու
անոր մօրը անունը Եփսիբայ էր ։
2 Եւ անիկայ՝ Տէրոջը Իսրայէլի որ-
դւոցը առջևէն վռընտած Ք ազգե-
րուն գարշելի գործքերուն պէս՝
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
3 Ու անիկայ Ի՚ր հօրը Եզեկիային
կործանած բարձր տեղուանքը նո-
րէն չինեց , ու Բահաղին սեղաններ
կանգնեց , և Աստարովթի կուռք
մը շինեց , Ի՚սրայէլի Ա՚քաաբ թա-
գաւորին րրածին պէս . ու Ի՚եր-
կինքին բոլոր զօրութիւններուն
երկրպագութիւն ըրաւ , և անոնց
4 ծառայութիւն ըրաւ ։ Ու Ն՚սեղան-
ներ շինեց Տէրոջը տանը մէջ , ո-
րուն համար Տէրը րսած էր Թէ՝
Ի՚մ անունս Երուսաղէմի մէջ պի-
5 տի դնեմ ։ Եւ Տէրոջը տանը եր-
կու գաւիթներուն մէջ՝ երկինքի
բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ
6 շինեց ։ Ե՚Ու իր տղան կրակէ ան-
ցուց , և Բ՚գուշակութիւն ու հմա-
յութիւն կ՚ընէր , և վշուկներ ու
նշանագէտներ Ի՚ունէր ։ Ն՚Տէրո-
ջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ ,
7 ու Ա՚ՇԻ՚ բարկացուց ։ Եւ իր
շինած Աստարովթի կուռքը ան
տանը մէջ դրաւ , որուն համար
Տէրը՝ Դաւիթին ու անոր որդւոյն
Սողոմոնին րսեր էր Ի՚մ անունս
աս տանը մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր
ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան ։ Ի՚Եւ
Իսրայէլին ոտքը ալ պիտի
չարժեմ ատ երկրէն , որն որ ա-
նոնց հայրերուն տուի միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս
ու իմ Մովսէս ծառայիս անոնց
պատուիրած բոլոր օրէնքը զգու-
9 շութեամբ Ի՚ գործ դնեն ։ Բայց
անոնք մտիկ չըրին , ու Մանասէ
այնպէս Նժոլորցուց զանոնք , որ
Տէրոջը Իսրայէլի որւուցոյը առջևէն
կորսընդուցած ազգերէն աւելի չա-
րութիւն ըրին ։
10 Եւ Տէրը իր ծառաներուն՝ մար-
գարէներուն ձեռքովը խօսեցաւ՝
11 ըսելով ։ Ի՚որովհետև Ցուդայի Մա-
նասէ թագաւորը աս գարշութիւն-
ները ընելով՝ Ի՚րմէ առաջ եղող
Ամօրհացւոց բոլոր ըրածներէն ա-
ւելի չարութիւն ըրաւ , ու իր
կուռքերովը Ց՚ուդային ալ մեղք
12 գործել տուաւ , Անոր համար Ի՚ս-
րայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա ես Երուսաղէմի վրայ՝
ու Ցուդայի վրայ —Ն՚Ե՚Լ չարիք մը
պիտի խրկեմ , որ ամէն լսողին եր-
13 կու Ի՚ականջը պիտի խօսի ։ Ու Ե-
րուսաղէմին վրայ Չափարիային
լարը՝ և Ա՚խաաբին տանը գնտակը
պիտի երկրնցընեմ . ու Երուսաղէ-
մը պիտի սրբեմ , ինչպէս որ մէկը
ամանը մը կը սրբէ , ու սրբելէն ետև
14 երեսն Ի՚ վար կը դարձընէ ։ Եւ իմ
ժառանգութեանս մնացորդը պիտի
մերժեմ , ու զանոնք իրենց թշնա-
միներուն ձեռքը պիտի տամ . ու
անոնք իրենց բոլոր թշնամիներուն
աւար ու յափշտակութիւն պիտի
15 ըլլան ։ Որովհետև իմ առջևս չա-
րութիւն ըրին , ու իրենց հայրերուն
Եգիպտոսէն ելած օրէն մինչև աս
16 օրս զիս բարկացուցին ։ Ն՚Նաև Մա-
նասէ խիստ շատ անմեղ արիւն
թափեց , այնպէս որ Երուսաղէմը
ծայրէ Ի՚ ծայր լեցուց ։ բաց Ի՚ ան
իր մեղքէն՝ որով Տէրոջը առջևը
Ցուդային մեղանչելուն ու չարու-
թիւն ընելուն պատճառ եղաւ ։
17 Եւ Ի՚Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու ամէն րրածը , և ա-
նոր գործած մեղքը՝ ահա Ցուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց գրբ-
18 քին մէջը գրուած է ։ Ու Ի՚Մանասէ
իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր
տանը պարտէզին մէջ՝ Ոզայի պար-
տէզին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր
տեղը՝ անոր որդին Ամնը թագա-
ւոր եղաւ ։
19 Յ՚Ամն քսանուերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ երկու տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ . ու անոր մօ-
րը անունը Մեսողոմիթ էր , —ո Ե-
20 տերքացի Արուսին աղջիկն էր ։ Եւ
անիկայ Ն՚իր հօրը Մանասէին ըրա-
ծին պէս Տէրոջը առջևը չարու-
21 թիւն ըրաւ ։ Ու իր հօրը քալած
ըրոլոր ճամբուն մէջը քալեց , և իր
հօրը պաշտած կուռքերը պաշտեց ,

Ն · ք · շհ · 712
Իբր 710
Յբ Մն · լբ · 32 ։
Յ Նէեմ · գ · 16 ։
Ն բ Մն · լբ · 30 ։
Ղբ Մն · լբ · 33 ։
Իբր 698
Իբր 698
—բ Մն · լէ · 1 , ըէ ։
Բ Գլ · ժգ · 3 ։
է Գլ · ժբ · 4 ։
Էգ թագ · ժգ · 32 , 33 ։
Ե բ Օր · դ · 19 · ժէ · 3 ։ Գլ · ժէ · 16 ։
Ղերեմ · լբ · 34 ։
Ե բ թագ · է · 13 ։ գ թագ · բ · 29 · թ · 3 ։
ըՂև · ժբ · 21 ։ ի · 2 ։ Գլ · ժգ · 3 ։ ժէ · 17 ։
Ի՚Ղև · ժթ · 26 , 31 ։ Գլ · ժէ · 17 ։ բ Օր · ժբ · 10 , 11 ։
*ԵԲբ · Ի՚ՐԲր ·
ժբ թագ · է · 13 ։ գ թագ · բ · 29 ։ թ · 3 · Գլ · իգ · 27 ։ Սաղ · ճՂբ 13 , 14 ։ Երեմ · լբ · 34 ։
Ե բ թագ · է · 10 ։

Ն · ք · գէ · Իբր 698
Ղ Ա՚ռակ · իթ · 12 ։
Ե Գլ · իգ · 26 · 27 ։ իգ · 3 · 4 ։ Երեմ · ժ · 4 ։
ծ գ թագ · իա · 26 ։
է Հմր 9 ։
Հ ա թագ · գ · 11 ։ Երեմ · ժթ · 3 ։
Ց Տես Ես · լդ · 11 ։ Ողբ · բ · Տ ։ Ա · մվ · է · 7 , Տ ։
Ը Գլ · իդ · 4 ։
Ը Գլ · իդ · 4 ։
ժբ Մն · լգ · 11—19 ։
Յբ Մն · լգ · 20 ։
643
Յբ Մն · լէ · 21—23 ։
Ա Հմր 2 · ը ։

Ն · Ք · ՉԿ · 643
Ա Գ Թագ · ԺԱ · 33 ·
641
· Ր ՄՆ · ԼԴ · 24 · 25 ·

ու անոնց երկրպագութիւն ըրաւ ։
22 Նաև Հայրերուն Տէր Աստուածը Թողուց, ու Տէրոջը ճամբուն մէջը չյալեց ։
23 Եւ Ամնին ծառաները անոր դէմ պաւաճանութիւն ըրին, ու Թագաւորը իր տանը մէջ մնացու-
24 ցին ։ Ու երկրին ժողովուրդը՝ Ամնի Թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին. ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան՝ անոր տեղը Թագաւոր դրին ։
25 Եւ Ամնին ըրած գործերուն մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա
26 Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակարանին մէջ գրուած է ։ Ու զանիկայ Ոդայի պարտէզը՝ իր դիւրնկանին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը՝ անոր որդին Յովսիան Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻՌ

1 Յովսիային բարի Թագաւորութիւնը ։ 3 Տաճարին նորոգութեանը համար կը տանի ։ 8 Գիւտ կու գայ օրինաց գիրք մը գտնելով՝ Յովսիային կը խրկէ · ան ալ երէց կը խրկէ Ողդային՝ որ Տէրոջը հարցընէ ։ 15 Ողդա երեւան դնելէ կը բանսարկէ, կը դուշակէ · բայց նաև կ'ինամարեէ թէ Յովսիային կեղծանութեան ատենը պիտի չըլլայ ։

641
· Ր ՅՈՆ · ԼԴ · 1 ·
1 Յովսիա ութը տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսունումէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ · և անոր մօրը անունը Ցեկիդա էր, ան Բաղկաթացի Ա-
2 դայիային աղջիկն էր ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր ճամբուն մէջը քալեց, ու դէպ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։
3 Ու Եւ Յովսիա Թագաւորին տասնուութերորդ տարին՝ Թագաւորը Մեսուղամի որդւոյն Եսալեային որդին Սափան գիրը Տէրոջը տունը
4 խրկեց՝ ըսելով · Քեղկիա քահանայապետին դնա · ու անիկայ Տէրոջը տունը բերուած ստակը Թողնեն Ժողովուրդ Ժողովին, որն որ Ղպրան պահապան-
5 ները ժողովուրդէն ժողվին · Ու զանիկայ Տէրոջը տանը Էաբերվոյ գրուած բանաւորներուն տան, ու տանը վրան տեղուանքը շինելու համար՝ Տէրոջը տանը մէջն գործը
6 բանող նաև տան ղանիկայ, Հիւսերուն, շինողներուն ու որմնադիրներուն · նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնելն՝ տունը նո-
7 րոգելու համար ։ Բայց Եանոնց ձեռքը տրուած ստակին հաշիւը չէին հարցներ · քանի անոնք հաւատարմութեամբ կ'աշխատէին ։
8 Եւ Քեղկիա քահանայապետը Սափան դպիրին ըսաւ · Ես Տէրոջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ · ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին
9 տուաւ · ու զանիկայ կարդաց ։ Եւ Սափան դպիրը Թագաւորին եկաւ, ու Թագաւորին պատասխան բերաւ, ու ըսաւ · Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին, ու Տէրոջը տանը գործերէն վրայ դրուած բանաւորներուն ձեռքը
10 տուին ։ Եւ Սափան դպիրը Թագաւորին պատմեց՝ ու ըսաւ · Քեղկիա քահանան ինձի մէկ գիրք մը տուաւ · և Սափան զանիկայ Թա-
11 գաւորին առջեւը կարդաց ։ Ու Թագաւորը օրինաց գրքին խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձները պատ-
12 ռեց ։ Եւ Թագաւորը Քեղկիա քահանային, ու Սափանի որդւոյն Աբիկամին, ու Միքիայի որդւոյն Ակբորայի, և Սափան դպիրին, ու Թագաւորի Ծառային՝ Ասայեային
13 պատուիրեց ու ըսաւ · Գացէք՝ ինձի համար, ու Ժողովուրդին համար, ու բոլոր Յուդային համար՝ ան գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք · քանզի մեր վրայ Տէրոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է · որովհետև մեր Հայրերը ան գրքին խօսքերուն չհաղանդութիւն չըրին, ու մեզի համար ամէն գրուած բաները չի գործ չըրին ։
14 Ու Քեղկիա քահանան, և Ահիկամը, ու Ակբորը, և Սափանը, ու Ասայեան, Արասի որդւոյն Եքոնկուայի որդւոյն Սէղղամ Հանդերձապահին կնկանը Ողդա մարգարէին դացին · ու անիկայ Երուսաղէմը՝ Մասնոյին մէջ կը բնակէր · ու
15 անոր հետ խօսեցան ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց · Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Ձեզ ինձի
16 խրկող մարդուն ասանկ ըսէք · Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա Ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ, այն Յուդայի Թագաւորին կարդացած գրքին ամէն խօսքերը · Ես Որովհետև
17 զիս Թողուցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին, որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործերովը զիս բարկացընեն · ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի, ու պիտի չմարի ։ Բայց Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Յուդայի Թագաւորին ասանկ ըսէք · Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Լսած խօս-
19 քերուդ համար · Որովհետև հրու սիրտդ կակղացաւ, ու Տէրոջը առջեւ Ես խոնարհեցար, երբոր լսեցիր իմ խօսքս, թէ աս տեղիս վրայ ու

Ն · Ք · ՉԿ · 624
Ե Ր Օր · Լ · 21 · ԸՆ · Բ ՄՆ · ԼԴ · 14 · ԸՆ ·

Ե Ր Օր · ԻԹ · 27 ·

Ա Գ · Երկրորդ Թագ ·

Ե Ր ՄՆ · ԼԴ · 22 ·

Ե Ր Օր · ԻԹ · 27 · Դան · Թ · 11 · 12 · 13 · 14 ·

Ե Ր Օր · ԼԹ · 23 · 26 · 27 ·

Ե Ր ՄՆ · ԼԴ · 26 · ԸՆ ·

Հ Սաղ · ԾԱ · 17 · Ես · ԾԲ · 15 ·

Յ ԹԱԳ · ԻԱ · 29 ·

Ն·Ք·ԳԲ· 624

ՂՂԼ· իգ· 31, 32։
ՅԵՐԵՄ· իզ· 6։ իգ· 22։
Ա ՍԱՂ· լԲ· 37։ ԵՍ· ԾԷ· 1, 2։

անոր բնակիչներուն վրայ՝ ՂաւԷ-
րում ու ցանկէն պիտի ըլլայ, և
քու հանդերձներդ պատռեցիր, ու
իմ առջեւս լացիր. ես ալ լսեցի,
20 կ՚ըսե Տէրը։ Անոր համար ահա ես
քեզ քու հայրերուդ պիտի խառ-
նեմ, ու խաղաղութեամբ քու
գերեզմանիդ մէջ պիտի ամիս-
փուիս. և աս տեղիս վրայ իմ բե-
րելու բոլոր չարիքներս՝ քու աչ-
քերդ պիտի չտեսնեն։ Ու անոնք
թագաւորին պատասխան բերին։

ԳԼ· Իգ

1 Յովսիա հանդիսաւոր ժողովքի մը մէջ՝ անգիր-
քը կարդալ կու տայ։ 3 Ընիկայ Տէրոջը ուխտը
կը նորոգե։ 4 կռապաշտութիւնը կը կործա-
նէ։ 15 Բեթէլի սեղանին վրայ մեռելոց ոսկոր-
ներ կ՚այրէ, ինչպես որ Մարգարէութիւն ե-
ղած էր։ 21 Յովսիա խիստ հանդիսաւոր
զատիկ մը կ՚ընէ։ 24 կախարդները ու բոլոր
պղծութիւնները բնաջինջ կ՚ընէ։ 26 Աստուծոյ
վերջնա բարկութիւնը Յուդայի դէմ։ 29 Յով-
սիա յանդնութեամբ Փարաւոն Նեքաւովին
վրայ երթալով՝ Մաղեդովի մէջ կը մեռցուի։
31 Յովաքազ անոր տեղը կը յաջորդէ։ բայց
Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ բանտարկելով՝
Յովսիմի թագաւոր կը նստեցընէ։ 36 Յո-
վակիմին շար վարմունքը։

1 Ու թագաւորը խրկեց, ու
Յուդային ու Երուսաղէմին բո-
լոր՝ ծերերը անոր քովը ժողովե-
2 ցան։ Եւ թագաւորը, ու անոր
հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները,
ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչնե-
րը, ու քահանաները, և մարգա-
րէները, ու պզտիկէն մինչև մեծը
բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը
ելան. և ի Տէրոջը տանը մէջ գըտ-
նուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքե-
3 րը անոնց *առջևը կարդայ։ Եւ
թագաւորը էսիէնին քովը կայնե-
ցաւ, ու Տէրոջը առջևը ուխտ ը-
րաւ, որ ան գրքին մէջը գրուած
ուխտին-խօսքերը հաստատելու հա-
մար՝ Տէրոջը ետևէն երթայ, և ա-
նոր պատուիրանքները, ու վկայու-
թիւնները, ու կանոնները բոլոր
սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ. և
բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաւա-
4 նութիւն տուաւ։ Ու թագաւորը
քեղկիա քահանայապետին, ու
երկրորդ աստիճանի քահանանե-
րուն, և դրան պահապաններուն
հրամայեց, որ Բահաղին համար՝
ու Աստարովթին համար՝ ու եր-
կինքին բոլոր զօրութիւններուն
համար շինուած գործիքներուն ա-
մէնը՝ Տէրոջը տաճարէն դուրս հա-
նեն. ու զանոնք Երուսաղէմէն
դուրս՝ Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ
այրեց, ու անոնց մոխիրը Բեթէլ
5 տարաւ։ Եւ Յուդայի թագաւոր-
ներուն՝ Յուդայի քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը
բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ

Ն·Ք·ԳԲ· 624

ծխող էրուժները, և Բահաղին, ու
արեգակին, ու լուսնին, և գոհա-
րէյոս կենդանակերպներուն, ու
Ներկինքին բոլոր զօրութիւնե-
րուն խունկ ծխողները վերցուց։
6 Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը
տունէն՝ Երուսաղէմին դուրսը Կեդ-
րոն հեղեղատը հանել, ու զանիկայ
Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրել,
ու ծեծել փոշի ըրաւ, ու փոշին
ժողովրդին որդւոցը գերեզման-
7 ներուն վրայ ցանել։ Եւ Տէրոջը
տանը մէջ գտնուող Սոդոմական
մեղքը գործողներուն տուները փըլ-
ցուց, ուր որ կինիկները Աստա-
րովթին վարագուրներ կը գործէ-
8 ին։ Ու Յուդայի քաղաքներէն
բոլոր քահանաները Երուսաղէմ բե-
րաւ, ու Գարայէն մինչև Բերսա-
բէէ՝ պղծեց ան բարձր տեղուան-
քը, որոնց մէջը քահանաները խունկ
կը ծխէին. և քաղաքի իշխանին՝
Յեսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին
դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն
9 բարձր տեղուանքը փլցուց։ Բայց
բարձր տեղերուն քահանաները՝ Ե-
րուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը
չէին ելլեր, Հայպա խլելնց եղբայր-
10 ներուն մէջ բաղարջ կ՚ուտէին։ Ու
ծԵնովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող
Տօփեթը պղծեց, Հոր մարդ մը իր
տղան կամ աղջիկը Մողոքին հա-
11 մար կրակէ չանցընէ։ Ու Նաե վեր-
ցուց Տէրոջը տանը դրանը առջևէն
ան ձիերը, որ Յուդայի թագաւոր-
ները արեգակին նուիրեր էին, և
անոնք Փարուրիմ եղող Նաթան-
մելէք ներքինիին սենեակին քովը
էին. ու արեգական կառքերը կրա-
12 կով այրեց։ Եւ Ահազին վերնա-
տանը տանիքին վրայ՝ Յուդայի
թագաւորներուն շինած սեղաննե-
րը, ու Տէրոջը տանը երկու դա-
հլիճներուն մէջ Մանասէին շի-
նած սեղանները՝ թագաւորը փըլ-
ցուց, ու անկէ բնջիջնջ ըրաւ, և
անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նե-
13 տեց։ Ու Երուսաղէմին դիմացը՝ Ա-
պականութեան լեռան աջ կողմը՝
Իսրայէլէ Սողոմոն թագաւորին
Սիդոնացւոց գարշելիին՝ Աստա-
րովթին համար, ու Մովաբացւոց
գարշելիին՝ Քամովսին համար ու
Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մել-
քոմին համար շինած բարձր տե-
14 ղուանքը՝ թագաւորը պղծեց. Եւ
յարձանները խորտակեց. ու Աս-
տարովթի կուռքերը կոտրտեց, ու
անոնց տեղը մարդու ոսկորներով
լեցուց։
15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ, և ի-
րայէլին մեղանչել տուող Երո-
տեան Յերոբովամին շինած բարձր

տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց ու փոշի դարձուց, ու Աստարովթի
16 կուռքը այրեց։ Եւ Ցովսիա դարձաւ, ու հոն լեռանը վրայի գերեզմանները տեսաւ, և մարդ խրկեց՝ գերեզմաններուն միջի ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով՝ զանիկայ պղծեց, † Տէրոջը խօսքին համեմատ, որն որ աս բաները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայ-
17 նով խօսեր էր։ Եւ ըսաւ՝ ըսաւ. Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս կոթողը՝ որ ես կը տեսնեմ. ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին. Անիկայ Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Ցուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ աս քու ըրած բաներդ
18 * խօսեցաւ։ Եւ ըսաւ՝ Զանիկայ թողուցէք. անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ. ուստի անոր ոսկորները՝ Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորնե-
19 րուն հետ թող տուին։ Ու Ցովսիա՝ Սամարիայի քաղաքներուն միջի բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները զանոնք շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին. ու Բեթէլի միջի բոլոր ըրածին պէս՝ անոնց
20 ալ ըրաւ։ Եւ հոն գտնուած բարձրը տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ մորթեց, ու անոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց.ետքը Երուսաղէմ դարձաւ։
21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով. Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ ըրէք, ինչպէս որ աս ուխտի գրքին միջը
22 գրուած է։ Քանի Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Ցուդայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ՝ աս զատկին պէս եղած
23 չէր. Բայց Ցովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի միջ։
24 Ու նաև Ցովսիա՝ ‡ վհուկները, նշանագէտները, ու † թերափիմները, ու կուռքերը, և Ցուդայի երկրին միջ՝ ու Երուսաղէմի միջ երևցած բոլոր գարշութիւնները վերցուց, որ քեղկիա քահանային՝ Տէրոջը տունը գտած գրքին միջը գրուած ‖ օրէնքին խօսքերը հաս-
25 տատ։ ‡ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը՝ ու բոլոր հոգիովը՝ ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ. ոչ ալ անկէ ետքը անոր
26 նմանը ելաւ։ Բայց Տէրը՝ Ցուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ * ան բոլոր † չար գործերուն" համար, որոնցմով Մանասէ զանիկայ
27 բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ցուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձըգեմ, ինչպէս որ ° Իսրայէլը ձգեցի. ու պիտի մերժեմ աս քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմն, ու աս տունը՝ որուն համար ըսի Թէ՝ ‖ Իմ անունս հոն ըլլայ։
28 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած է։
29 ¶ Անոր օրերը Եգիպտոսի թագաւորը Փարաւոն Նեքաւով՝ Ասորեստանի թագաւորին վրայ Եփրատ գետը ելաւ. ու Ցովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց. ու անիկայ Ց-վ-ի՝ Մեգոյց † Մակեդովի
30 մէջ՝ ‡ Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդովէն կառքով Երուսաղէմ բերին, ու զանիկայ իր գերեզմանին մէջը թաղեցին. ու երկրին ժողովուրդը Ցովսիային որդին Ցովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։
31 Ցովաքազ քսանուիրեք տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը † Ամիտաղ էր, — Լբենացի
32 Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ը-
33 րաւ։ Ու Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ Եմաթի երկիրը՝ ‖ Ռիբղայի մէջ բանտարկեց, որ Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու երկրին վրայ՝ հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տաղանդ մը ոսկի հարկ
34 դրաւ։ Եւ ° Փարաւոն Նեքաւով Ցովսիային որդին Եղիակիմը՝ անոր հօրը Ցովսիային տեղը թագաւոր դրաւ, ու † անոր անունը փոխեց՝ ‖ Ցովակիմ ըրաւ. Բայց Ցովաքազը առաւ Եգիպտոս տարաւ.
35 ու անիկայ հոն մեռաւ։ Եւ Ցովակիմ ° ան արծաթը ու ոսկին Փարաւոնին տուաւ. բայց երկրին վրայ հարկ դրաւ, ան արծաթը Փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու համար. — երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ դրուած հարկին համեմատ՝ արծաթը ու ոսկին առաւ, որ Փարաւոնին Նեքաւովին տայ։
36 ‖ Երբոր Ցովակիմը թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինդ տարեկան էր, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ

Ն. ք. ղբ. 624

Ն գ թագ. ժգ. 2։

Ղ գ թագ. ժգ. 1, 80։

* Եբր. կանչեց։

ա գ թագ. ժգ. 31։

Ղ Ցես բմն. ըգ. 6, 7։

պ գ թագ. ժգ. 2։

Ել. իր. 20։ գ թագ. ժբ. 40։ Գլ. ժա. 18։

— բմն. ըգ. 5։

— բմն. լբ. 1։

Ել. ժբ. 3։ Ղև. իգ. 5։ Թուա. ք. 2։ բՕր. ժզ. 2։

դբ մն. լբ. 18, 19։

Ներ 623

բ Գլ. իա. 6։ ջ Ծն. լա. 19։

— Ղև. ժթ. 31։ Ի. 27։ բ Օր. ժբ. 11։

‡ Գլ. ժբ. 5։

Ն. ք. ղբ. Ներ 623

* Գլ. իա. 11, 12։ իդ. 3, 4։ Երեմ. ժե. 4։

† Եբր. զայրացութիւն ներուն

° Գլ. ժէ. 18, 20։ ժբ. 11։ իա. 13։

‡ գ թագ. ը. 29։ Թ. 3։ Գլ. իա. 4, 7։

610

— բմն. լբ. 20։

Բ Գլ. ժգ. 8։

‡ Ջաք. ժբ. 11։

դբ մն. լբ. 24։

Ե բմն. էգ. 1։

Ղ Ցես աւն. գ. 15։ Երեմ. իբ. 11։

Ե Գլ. իդ. 18։

Բ Գլ. իե. 6։ Երեմ. ծբ. 27։

Ր բմն. լգ. 3։

ժբ մն. լգ. 4։

‡ Ցես գլ. իգ. 17։ Դան. ա. 7։

Լմաս. ա. 11։

Ե Երեմ. իբ. 11, 12։ Եզեկ. ժթ. 3, 4։

ժ Հեր 33։

Ի բ մն. լգ. 5։

Ն·Ք·ՂԲ· 610

տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Զաբիւդա էր , ից Ռումացի փադայիային աղչկէն
37 էր : Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլորը ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :

ԳԼ· Ի Դ

1 Յովակիմ նախ Նաբուգոդոնոսորին կը հնազանդի . եւթը անոր դէմ ապստամբելով՝ ինքը իր կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ : 5 Յովաքին անոր տեղը կը յաջորդէ : 7 Եգիպտոսի թագաւորը՝ Բաբիլոնի թագաւորէն կը յաղթուի : 8 Յովաքինին չար վարմունքը : 10 Երուսաղէմ կ'առնուի , ու անոր բնակիչները կը բաբիլոն գերի կը տարուին : 17 Սեդեկիա թագաւոր կ'ըլլայ , ու չար կերպով կը թագաւորէ մինչև Յուդայի վերջին կործանումը :

607 606 603 600
1 ՚Ի՚նոր օրերը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը եկաւ . ու Յովակիմ իրեք տարի անոր ծառայ եղաւ . ու էդ՚ը դարձաւ՝ անոր
2 դէմ ապստամբեցաւ : Եւ Տէրը անոր վրայ Փաղդէացւոց գունդերը , ու Ասորւոց գունդերը , և Մովաբացւոց գունդերը , ու Ամմինի որդւոց գունդերը խրկեց . զանոնք Յուդայի վրայ խրկեց , որ զանիկայ կործանէ ՚ի Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ իր ծառաներուն մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր :
3 Իրաւցընէ ասիկայ Տէրոջը հրամանովը եղաւ Յուդային , որ զ՚Ն՚իւայ իր առջևէն մերժէ՝ Մանասէին ըրած բոլոր մեղքերուն համար ,
4 Ու նաև անոր թափած անմեղ արիւնին համար . քանզի Երուսաղէմը անմեղ արիւնով լեցուց . ու Տէրը չուզեց որ ներէ :
5 Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած է :
599 6 Ու Յովակիմ իր հայրերուն հետ քնացաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին *Յովաքինը թագաւոր եղաւ :
7 Ու ՚ի Եգիպտոսի թագաւորը անկէ ետքը մէյմըն ալ իր երկրէն չելաւ . քանզի Բաբիլոնի թագաւորը Եգիպտոսի հեղեղատէն մինչև Եփրատ գետը՝ Եգիպտոսի թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր :
8 Յովաքինին տասնուութը տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր , ից Երուսաղէմացի Եղնաթանին աղչիկն
9 էր : Եւ անիկայ իր հօրը բոլորը ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :
10 Յ՚Ան ատենը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառաները Երուսաղէմ եկան , ու քաղաքը
11 պաշարուեցաւ : Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ , իրերոր անոր ծառաները զանիկայ պաշարեր
12 էին : Ու Յուդայի թագաւորը Յովաքին՝ իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ՝ Բաբիլոնի թագաւորին ելաւ . Ու Բաբիլոնի թագաւորը՝ ի՚ր թագաւորութեանը ութերորդ տարին՝ Յ՚ան՚իկայ ըռնեց :
13 Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը , ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց . ու Հ՚ողոտեց ան ամէն ոսկեղէն անօթները , որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը տաճարին համար շիներ էր՝
14 Տէրոջը ըսածին համեմատ : Եւ Երուսաղէմը , ու ամէն իշխանները , և ամէն զօրաւոր մարդիկները , հատը հազար գերի , ու ամէն հիւսերը ու դարբիններն գերեց տարաւ . երկրին ժողովրդոցը չաղքատներէն ՚ի զատ մարդ մը
15 չմնաց : Եւ Յովաքինը Բաբիլոն փոխադրեց . ու թագաւորին մայրը , ու թագաւորին կիներն , և անոր ներքինիները , ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբիլոն
16 գերի տարաւ : Եւ Բոլոր զօրաւոր մարդիկը եօթը հազար մարդ , ու հազար հիւս ու դարբին , որոնց ամէնն ալ պատերազմող կորիճներ էին , Բաբիլոնի թագաւորը գաւ-
17 Նոնք Բաբիլոն գերի տարաւ : Եւ ից Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը Նանոր հօրեղբայրը Մ՚ատանիան թագաւոր դրաւ , ու ՚ անոր անունը Սեդեկիայի փոխեց :
18 Սեդեկիա քսանուվեց տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը ՚Ամիտաղ էր , ից Լբենացի Երեմիայի աղչկէն էր :
19 ՚Եւ անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութ-
20 թիւն ըրաւ : Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր , մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ :

ԳԼ· Ի Ե

1 Երուսաղէմ կը պաշարուի : 4 Քաղցածէն Սեդեկիան կը ըռնուի . անոր տղաքը կը սպանուին , ու անոր աչքերը կը կուրացընեն : 8 Նաբուզարդան՝ քաղաքը կ'այրէ , ու աղքատ երկրագործներէն ՚ի զատ՝ Քլայ Քաղդէացիները գերի կը տանի . 13 տաճարին անօթները ու գանձերը կը կողոպտէ : 18 Ալեւուսականները Ռիբղայի Քլայ մեղուին : 22 Գոդոլիա՝ որ ան Քլացած ժողովուրդին վրայ կուսակալ դրուեր էր , կը մեղուի . ու ժողովուրդը ե-

Ն·Ք·ՂԲ· 599
Երեմ. իդ· 1 ; իթ · 1 , 2 ; եզեկ · ԺԷ · 12 ·
Ղեր եմ. իե · 1 ·
Տ Տ՚ես Երեմ. ծբ · 28 ·
Տ Տես գղ · իե · 27 ·
Գղ · ի · 17 ; Ես · լԹ · 6 ·
Տես Դան · ե · 2 , 3 ·
Երեմ · ի · 5 ·
Ղեր եմ · իդ · 1 ·
Տ՚ես Երեմ. ծբ · 28 ·
Ա Թագ · ԺԳ · 19 , 22 ·
Գղ · իե · 12 ; Երեմ. ի · 7 ·
Ն՚ Մն · ղբ · 10 ; Եսթ · բ · 6 ; Երեմ. իբ · 24 , ՚ ; Տ՚ես Երեմ. ծբ · 28 ·
Երեմ. լԷ · 1 ·
Ն՚ Մն · գ · 15 ; բ Մն · ղբ · 10 ·
Գղ · իգ · 34 ; բ Մն · ղբ · 4 ·
Ը բ Մն · ղբ · 11 ; Երեմ. լԷ · 1 ; ծբ · 1 ·
Գղ · իդ · 31 ·
593
Բ Մն · ղբ · 12 ·
Ը Մն · ղբ · 13 ; եզեկ · ԺԷ · 15 ·

Ն·Ք·ՂԲ· 610
Դան · ա · 1 ·

Ն · ՔԱ · ՂԲ · 590

ՠ ԲՄՆ · ԼՂ · 17 ։ Երեմ · ԼՂ · 2 ։ ԼԹ · 1 ։ ծբ · 4 , 5 ։ Եզեկ · իդ · 1 ։

588

բ Երեմ · ԼԹ · 2 ։ ծբ · 6 ։

գ Երեմ · ԼԹ · 2 ։ ծբ · 7 , ՃԻ ։

դ Երեմ · ԼԹ · 4—7 ։ ծբ · 7 ։ Եզեկ · ծբ · 12 ։

ե Գաղ · իգ · 33 ։ Երեմ · ծբ · 9 ։

զ Երեմ · ԼԹ · 7 ։ Եզեկ · ծբ · 13 ։

է Տե՛ս գԼ · իդ · 12 ։ ՀԻՆ 27 ։

ը Տե՛ս Երեմ · ծբ · 12-14 ։

թ Երեմ · ԼԹ · 9 ։

ժ բ ՄՆ · ԼԶ · 19 ։ Սաղ · ՀՁ · 1 ։

ի Երեմ · ԼԹ · 8 ։ Ամով · բ · 5 ։

լ Նէեմ · ա · 3 ։ Երեմ · ծբ · 14 ։

խ Երեմ · ԼԹ · 9 ։ ծբ · 15 ։

ծ ԳԼ · իդ · 14 ։ Երեմ · ԼԹ · 10 ։ Լ · 7 ։ ծբ · 16 ։

կ ԳԼ · ի · 17 ։ Երեմ · իէ · 19 , 22 ։ ծբ · 17 , ՃԻ ։

հ գ Թագ · է · 15 ։

ձ գ Թագ · է · 27 ։

ղ գ Թագ · է · 23 ։

գիպաոս կը փախչի ։ 27 Եղմարվդաբ կը բարձրացնէ Ցովքինը իր պալատին մէջ ։

1 Եւ եղաւ որ՝ ՚անոր Թագաւորութեանը իններորդ տարին տասներորդ ամսոյ՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը եկաւ Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ չինեցին.
2 Ու մինչև Սեդեկիա Թագաւորին մետասաներորդ տարին՝ քաղաքը
3 պաշարման մէջ էր ։ Եւ Բամսուն իննին՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց
4 չուներ. Եւ ՟քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ Թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայէն ՟՟ան. ու Քաղդեացիք քաղաքին չորս կողմը կեցեր էին. ու ՟ճանապարհը կեցեր էին ։
5 ՚՚որը դաշտին ճամբայէն դնաց ։ Եւ Քաղդեացւոց զօրքը Թագաւորին եռևէն ինկան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջը անոր հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ.
6 Ու Թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ ՚Ռիբղա տարին Բաբիլոնի Թագաւորին, և անոր դատաստանը
7 տեսան ։ Ու Սեդեկիային տղաքը՝ իր աչքերուն առջևը մորթեցին, ու Սեդեկիային աչքերը կուրացուցին, և զինքը չղթաներով կապեցին, ու Բաբիլոն տարին ։
8 Եւ Բաբիլոնի Թագաւոր՝ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ետասանուիններորդ տարին հինգերորդ ամսոյը՝ ՚ամսուն եօթներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Թագաւորին ծառան՝ ՚Նաբուզարգան դահճապետը Երուսաղէմ եկաւ, Ու
9 ՟Տէրոջը տունը և Թագաւորին տունը այրեց, ու Երուսաղէմին բոլոր տուները, ու ամէն մեծ տունները կրակով այրեց ։ Եւ դահճապետին հետը եղող Քաղդեացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսաղէմին շրջակայ պատ
11 րիսպները փլուցին ։ Ետ Ուրիշ քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդը, ու Բաբիլոնի Թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը՝ Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ ։
12 Բայց ։ Եւ դահճապետը ծերկրին աղքատներէն Թողուց՝ այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար ։
13 Եւ Քաղդեացիք ՟Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու ՟մեքենովթները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտր կոտր ըրին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն
14 տարին ։ Եւ ՟Թաղարները, ու թիակները, և բազմակնները, ու խնկամաններ, ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթ
15 ները առին ։ Եւ դահճապետը *ոսկիէ ու արծաթէ բաներուն ու
16 կոնքերը առաւ՝ ։ Նաև Սողոմոնին՝ Տէրոջը տանը համար չինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու մեքենովթները. ՟բոլոր այս գործիքներուն
17 պղինձը կշռելի չէր գար ։ ՟Մէկ սիւնին բարձրութիւնը տասնուեւթը կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար. ու խոյակին բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռեր կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. ու մէկալ սիւնն ալ ցանցակերպ զարդով այնպես էր ։
18 Ե՚ Եւ դահճապետը առաջին քահանան ՚Սարայիան՝ ու երկրորդ քահանան *Սոփոնիան՝ ու երեք
19 դռնապանները առաւ. Եւ քաղաքին մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր. ու Թագաւորին †առջևը կայնողներէն ՚՚ քաղաքին մէջը գտնուած Հինգ մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վեցհոգի մարդ ։
20 ՚՚՚ ։ Ու Նաբուզարդան դահճապետը զանոնք առաւ, ու Բաբիլոնի Թագաւորին՝ Ռիբղա տա
21 րաւ ։ Եւ Բաբիլոնի Թագաւորը զանոնք գարկաւ, ու Եմաթի երկրին Ռիբղային մէջ զանոնք մեռցուց ։ Ղ Այսպէս Յուդան իր երկ
22 րէն գերի տարուեցաւ ։ Հայց Յուդայի երկրին մէջը մնացած ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը հո՚՚ Թողուցեր էր, անոնց վրայ Սափանեան Աքիկամին որդին Գոդողիան կուսակալ դրաւ ։
23 Եւ զօրաց բոլոր ՚՚իշխանները իրենց մարդիկներովը երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի Թագաւորը Գոդողիան կուսակալ ըրեր է, Գոդողիային՝ Մասիա եկան. այսինքն Նաթանիայի որդին Իսմայէլը, կարէի որդին Յօհանանը, ու Թանհումեթի որդին Նետոփաթացի Սարայիան, ու Մաաքաթի որդին Եզոնիան, Թէ իրենք և Թէ իրենց մարդիկ
24 ները ։ Ու Գոդողիա անոնց՝ ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու անոնց ըսաւ. Քաղդեացիներուն ‡ծառայութիւն ընելէն՝ մի՚՚ վախնաք. ՚՚՚ երկրիս մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի Թագաւորին

Ն · ՔԱ · ՂԲ · 588

ե Եզ · իե · 3 ։ գ Թագ · է · 45 , 50 ։

* Կա՛ *ըուրվառները ոս կեայքերը ասուս , ինչ որ ոսկիէ էր իբրև ոսկի , ու ինչ որ արծաթէ էր՝ իբրև արծաթ ։

ժ գ Թագ · է · 47 ։

ի գ Թագ · է · 15 ։ Երեմ · ծբ · 21 ։

ն Երեմ · ծբ · 24 , ՃԻ ։

շ ՚՚ ՄՆ · Ջ · 14 ։ Եզր · է · 1 ։

ո Երեմ · իա · 1 ։ իթ · 25 ։

† Եբր · ե · բեսը տեսնողներէն · Եփ · ՚՚ · 14 ։

չ Տե՛ս Երեմ · ծբ · 25 ։

պ Ղա · իե · 33 ։ բ Օր · իբ · 36 , 64 ։ Գա · իգ · 27 ։

ջ Երեմ · Լ · 5 ։

— Երեմ · Լ · 7 , Տ · 9 ։

‡ Կա՛ * ծառանէրէն

ծառայութիւն ըրէք , ու ձեզի ա-
ղէկ պիտի ըլլայ ։
25 Եւ ՚եղաւ որ ԼԹ-ներորդ ամիսը՝
թագաւորաց սերունդէն եղող Ե-
ղսմայէլի որդւոյն Նաթանիային
որդին խմայէլը տասը մարդով ե-
կաւ . ու Գոդողիան զարկին , ու
մեռաւ , նոյնպէս ալ անոր հետ
Մասփա եղող Հրէաները ու քաղ-
26 դէացիները ։ Եւ բոլոր ժողովուրդ-
դը պզտիկէն-մինչև մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները ելան և Եգիպտոս գա-
ցին . քանզի քաղդէացիներէն
վախցան ։
27 ՚Ու եղաւ որ Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին գերութեանը երսուն-
ուեօթներորդ տարին երկոտասա-

ներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուեօթ-
ներորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմարով-
դաք թագաւորը՝ իր թագաւոր ե-
ղած տարին , Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին էղլուխը բարձրա-
ցուց , ՚՚ ըսելով բանտէն հանեց .
28 Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօ-
սեցաւ , ու անոր աթոռը՝ Բաբի-
լոնի մէջ իր հետը եղող թագա-
29 ւորներուն աթոռէն վեր դրաւ ։ Եւ
անոր բանտի լաթերը փոխեց . ու
անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ՝ ɔ միշտ անոր առջևը հաց կ'ու-
30 տէր ։ Եւ անոր ռոճիկը միտուտ
ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ՝ թագաւորին կող-
մէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ադամ սերունդը մինչև Նոյ ։ 5 Յաբեթի
որդիքը ։ 8 Քամի որդիքը ։ 17 Սեմի որդիքը ։
24 Սեմի սերունդը մինչև Աբրահամ ։ 29 Խ-
մայէլի որդիքը ։ 32 Քետուրայի որդիքը ։ 34
Աբրահամի սերունդը՝ Իսահակ ։ 43 Եդովմի
թագաւորները ։ 51 Եդովմի իշխանները ։

1 Ադամ , ՚Սէթ , Ենովս , (2) կայ-
նան , Մաղաղիէլ , Յարեդ ,
3 Ենովք , Մաթուսաղայ , Ղամէք ,
4 Նոյ . Սէմ , Քամ ու Յաբեթ ։
5 Է Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մա-
գոգ , Մադայ , Յաւան , Թոբէլ ,
6 Մոսոք ու Թիրաս էին ։ Եւ Գո-
մերին որդիքը՝ Ասքանաս , *Րիփաթ
7 ու Թորգոմա էին ։ Եւ Յաւանին
որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
տացիք ու †Դոդացիք էին ։
8 Է Քամին որդիքը՝ Քուշ , Մեսո-
բլեմ , Փուդ ու Քանան էին ։
9 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւի-
լա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբե-
թաքա էին ։ Եւ Ռեգմայի որ-
10 դիքը՝ Սաբա ու Դեդան էին ։ Եւ
Քուշ ՚Ծնաւ Ներբրովբը . ասիկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ ։
11 Եւ Մեսոբլեմ Ծնաւ Ղուդացինե-
րը , Անամացիները , Ղաբացիները ,
12 Րը , Նեփթուքացիները , Պաթո-
րեսացիները , ու Քասղուքացինե-
րը , (ուսկից որ Փղշտացիք ելան ,)
13 ու Կափթորացիներն ՚ւ , Եւ
Ղեհանան Ծնաւ իր անդրանիկը Սի-
14 դոնը , նաև Գետը , Յեբուսացին ,
15 Ամորհացին , Գերգեսացին , Խևա-
16 ցին , Արուկեցին , Սինեացին , Ա-
րուադացին , Սամարացին ու Ամա-
թացին ։
17 Ե Սեմին որդիքը՝ Եղամ , Ասուր ,
Արփաքսադ , Ղուդ , Արամ , Հուս ,
Հուլ , Գաթեր ու ԷՄոսոք էին ։
18 Եւ Արփաքսադ Ծնաւ Սաղան , և
19 Սաղա Ծնաւ Երբեր . Ու Երբերին
երկու որդի Ծնան . մէկուն անունը
‡ Փաղկ էր , քանզի Երկիրը անոր
օրերը բաժնուեցաւ . և անոր եղ-
20 բօրը անունը Յեկտան էր ։ Ու
Յեկտան Ծնաւ Եղմոդադը , Սա-
21 ղաբը , Ասարմաթը , Յարաբը , Ա-
22 դորամը , Ուզալը , Դեկղան , Գե-
23 բաղը , Արիմէլը , Սաբան , Ոփիրը ,
Եւիլան ու Յորաբը . ամէն ասոնք՝
Յեկտանին որդիքն էին ։
24 Ֆ Սէմ , Արփաքսադ , Սաղայ ,
25 Է Երբեր , Փաղկ , Ռագաւ , (26) Սե-
27 րուգ , Նաքորը , Թարայ , ԼԱբ-
րամ , այսինքն Աբրահամ ։
28 Աբրահամին որդիքը՝ Է Իսահակ
29 ու Է Իսմայէլ էին ։ Անոնց Ծնունդ-
ները ասոնք են ։ Իսմայէլին պնդ-
րանիկը՝ Նաբէոթ , ետքը Կեդար ,
30 Ադբէէլ , Մաբսամ , Մասմա ,
Դումա , Մասսէ , Հադադ , Թե-
31 մա , Յետուր , Նափէս ու Կեդմա .
Իսմայէլի որդիքը ասոնք էին ։
32 Եւ Աբրահամին հարճին՝ Ketu-
տուրային որդիքը . անիկայ Ծնաւ
Զեմրանը , Յեկսանը , Մադանը ,
Մադիանը , Յեսբոկը ու Սուվէն ։
Ու Յեկսանին որդիքը՝ Սաբա ու
33 Դեդան էին ։ Եւ Մադիանին որ-
դիքը՝ Գփա , Ափէր , Ենովք ,

ն · ք · ԶՓ · 588
՚ Երեմ. խա. 1, 2 ։
Ա Երեմ. խգ. 4, 7 ։
562
՚՚ Երեմ. ծբ. 31, ԼԱ ։
ն · ք · ԶՓ · 588
բ Տես ՚Ծն · խ. 13, 20 ։
ջբ Թագ. թ. 7 ։
ն · ք · ԶՓ · 4004, ԼԱ
Ե ՚Ծն · ժ · 22 ; ԺԱ · 10 ։
Ը ՚Ծն · ժ · 23 ։ Ի՛ե՛՛՛է Մաշ ։
‡ ՚՚ բաժանուեմ. ՚Ծն. ժ · 25 ։
Ի ՚Ծն · ժ · 26 ։
ժ ՚Ծն · ժա · 10 , ԼԱ ; Ղեւ · գ · 36, ԼԱ ։
ի ՚Ծն · ԺԱ · 15 ։
լ ՚Ծն · ԺԶ · 5 ։
Ի ՚Ծն · իա · 2, 3 ։
խ ՚Ծն · ԺՀ · 11, 15 ։
ծ ՚Ծն · իե · 13—16 ։
հ ՚Ծն · իե · 15 ։
Իր 1853
յ ՚Ծն · իե · 1, 2 ։

Ն · ՔՔ · ՂԲ · Իբր 1853

Աբիդա ու Ելղագա էին . ասոնք ամէնը գետուրային որդիքն էին ։

Ղ Ն · Խ · 2 , 3 ։

34 Եւ Աբրահամ ծնաւ Իսահակը , ¶ Իսահակին որդիքը՝ Եսաւ ու Իս-

Մ Ն · ԽԵ · 25 , 26 ։

35 րայէլ էին ։ ¶ Եսաւին որդիքը՝ Ե-

Ն · ԼԲ · 9 , 10 ։

36 ղիփազ , Ռագուէլ , Ցեռւս , Ցեգղամ ու Կորխ էին ։ Եղիփազին որդիքը՝ Թեման , Օմար , Սեփո , Գոթամ , Կենէզ , Թամնա ու Ամաղէկ էին ։

37 Ռագուէլին որդիքը՝ Նահաթ , Զա-

38 րա , Սամմա ու Մեզա էին ։ Ու ¶ Սէիրին որդիքը՝ Ղոտան , Սոբաղ , Սեբեգօն , Անա , Դիսօն , Եսեր ու

Ա Ն · ԼԲ · 20 ։

39 Դիսան էին ։ Եւ Ղոտանին որդիքը՝ Քոռի ու Հեմամ էին . և Թամնա՝ Ղոտանին քոյրն էր ։

40 Սոբաղին որդիքը՝ Գաղուան , Մա-

Ն Ն · ԼԲ · 25 ։

նաքաթ , Դեբաղ , Սեփո ու Օնամ էին ։ Ու Սեբեգօնին որդիքը՝ Ա-

41 յիա ու Անա էին ։ Անային որդին

Ն Ն · ԼԲ · 25 ։

¶ Դիսօն . ու Դիսօնին որդիքը՝

Ն Ն · ԼԲ · 26 Լ'ԵՐԵՒ Ամադան ։

Ղ Ն · ԼԲ · 26 ։

42 Ասան էին ։ Եսերին որդիքը՝ Բաղ-

Ո Ն · ԼԲ · 27 Լ'ԵՐԵՒ Կան ։

ղան , Զաւաան ու * Ցաւական էին ։ Դիսանին որդիքը՝ Հուս ու Առան էին ։

Իբր 1676

43 Եւ Ն ասոնք են ան թագաւորնե-

Ն Ն · ԼԲ · 31 , ՃԼ ։

րը՝ որ Եդովմի երկրին մէջ թագաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ . Բէովրի որդին Բաղան . ու անոր քաղաքին անունը Դին-

44 նաբա էր ։ Եւ Բաղան մեռաւ , ու

անոր տեղը Բոսրացի Զարային որ-

45 դին Ցոբաբը թագաւորեց ։ Եւ Ցոբաբը մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամը

46 թագաւորեց ։ Եւ Հուսամը մե-

ռաւ , ու անոր տեղը Բադադին որդին Ադադը թագաւորեց , որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները կոտորեց . և անոր քաղա-

47 քին անունը Աւիթ էր ։ Եւ Ա-

դադը մեռաւ , ու անոր տեղը Մասրեկացի Սամղան թագաւորեց ։

Գ Ն · ԼԲ · 37 ։

48 ¶ Եւ Սամղան մեռաւ , ու անոր

տեղը Գետին քովը Ռոռովթէն Ե-

49 ղող Սաւուղը թագաւորեց ։ Եւ Սա-

ւուղը մեռաւ , ու անոր տեղը Աքո-

բորին որդին Բաղաղնանը թագա-

50 ւորեց ։ Եւ Բաղաղնանը մեռաւ , ու

Ե Ն · ԼԲ · 39 ։

անոր տեղը Ն Ադադը թագաւորեց . և անոր քաղաքին անունը Փոքով էր . ու անոր կնկանը անունը Մե-

տաբէել էր , որ Մէզաաբին աղջիկանը Մատրեդին աղջիկն էր ։

Իբր 1496

51 Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը՝

՚ Եդովմի իշխանները եղան . թամ-

նա իշխան , Գաղուա իշխան , Ցե-

52 թաթ իշխան , Ողբամա իշխան ,

53 Իլա իշխան , Փինօն իշխան , Կե-

նեզ իշխան , Թեման իշխան , Մաբ-

54 զար իշխան , Մադդիէլ իշխան ,

Իրամ իշխան . Եդովմին իշխանները աստնք էին ։

Ն · ՔՔ · ՂԲ · Իբր 1496

Գ Լ · Բ

1 Իսրայէլի որդիքը ։ 3 Ցուդայի սերունդը՝ Թամարէն ։ 13 Ցեսսէի որդիքը ։ 18 Եբրոնեան քաղքին սերունդը ։ 21 Եսրոնի սերունդը՝ Մաքիրի աղջիկէն ։ 25 Ցերամիելի սերունդը ։ 34 Սիսանի սերունդը ։ 42 Քաղքի սերունդին մէկ ուրիշ ճիւղը ։ 50 Ովթեան քաղքին որդիքը ։

1 Իսրայէլը որդիքը աստնք են .

Ռուբէն , Շմաւուն , Ղեւի , Ցու-

2 դա , Իսաքար , Զաբուղոն , Դան , Ցովսէփ , Բենիամին , Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր ։

3 Ցուդայի որդիքը՝ Էր , Օնան ու Սելա էին . ամ իրքը՝ Քանանացի Շաւային աղջիկէն ծնան անոր . ու Ցուդային անդրանիկը Էր՝ Տէրոջը առջեւը չար ըլլալուն Համար , Տէրը զանիկայ մեռցուց ։

4 Եւ անոր հարսը Թամար՝ փարեզը ու Զարան ծնաւ անոր ։ Ցուդային բոլոր որդիքը հինգ էին ։

5 Փարեզին որդիքը՝ Եսրոն ու

6 Համուլ էին ։ Եւ Զարային որդիքը՝ Զամբրի , Եթան , Եման , Քալքօլ ու * Դարա ։ Ամէնը հինգ

7 էին ։ Եւ Քարմիին որդին՝ Աքար էր , որ Ինդովածով մեղք գործեց , ու Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգ-

8 ղեց ։ Ու Եթանին որդին՝ Ազա-

9 րիա էր ։ Ու Եսրոնին որդիքը՝ Ռոնք անոր ծնան , Եբրամէլ , Թ Ռամ ու Քելուբա էին ։

10 Եւ Ռամ ծնաւ Ամմինադաբը , ու Ամմինադաբ ծնաւ Ցուդային որ-

11 դւոց իշխանը Նաասոնը , Եւ Նաա-

սոն ծնաւ Սալմինը , ու Սալմոն

12 ծնաւ Բոոսը , Եւ Բոոս ծնաւ Ովբեդը , ու Ովբեդ ծնաւ Եսսէն ։

13 Եւ Եսսէ ծնաւ իր անդրանիկը՝ Եղլիաբը , ու երկրորդը՝ Աբինադաբ

14 ը , ու երրորդը՝ Սամաան , Չորրորդը՝ Նաթանայէլը , հինգերորդը՝

15 Հռադդային , Վեցերորդը՝ Ասոմը ,

16 ** եօթներորդը՝ Դաւիթը ։ Եւ անոնց քոյրերը՝ Շարուհեա ու Աբիգեա էին ։ Ու Շարուհեային որդիքը երեք էին . Աբեսա , Ցո-

17 վաբ ու Ասայէլ ։ Եւ ¶ Աբիգեա ծնաւ Ամեսային . ու Ամեսայիին հայրը՝ Իսմայելացի Եթերն էր ։

18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբը՝ էր կնիկէն Ազուբայէն Երիոթը ծը-

նաւ . և Ասոր որդիքը աստնք են .

19 Ցաւեր , Սովբաբ ու Արդօն ։ Ու Երրոր Ազուբա մեռաւ , Քաղէբ իրեն Եփրաթը , որ ա-

20 նոր ծնաւ Ուրը ։ Եւ Ուրը ծնաւ Ուրին , ու Ուրի ծնաւ ¶ Բեսելէլը ։

21 Եւ ** Հէզ ետքը Եսրոն՝ Գաղաադ հօրը ՚ Մաքիրին աղջկանը մը-

Ա Ն · ԼԲ · Իբր 1496

1752 , ՃԼ — Ծ Ն · ԽԲ · 32 ; Լ · 5 ; Լե · 18 , 22 ; Խ Ը · Տ , ՃԼ ։

Բ Ծ Ն · Լը · 8 ; Խ Ը · 12 ; Թու · Իշ · 19 ։

Դ Ծ Ն · Լը · 2 ։ Ե Ծ Ն · Լը · 7 ։

Ի Ծ Ն · Լը · 29 , 30 ; Մատ · ա · 3 ։

Ղ Ծ Ն · Խ Ը · 12 ; Հռութ · Դ · 18 ։

Ի Ցես · Է · 1 Լ'ԵՐԵՒ Զարէի ։

Ը Գ Թագ · Դ · 31 ։

* Կ՚ԻՄԱՑ Դարդա ։

Բ Տ Ես Գ Լ · Դ · 1 ։

Ժ Ցես · Ը · 18 ; Է · 1 ։

Ի Մատ · ա · 3 , 4 ։

Իբր 1471

† Եբր · Բամ

Իբր 1090

‡ Կ՚ԻՄԱՑ Քաղէբ · տես Հմր 13 , 42 ։

Լ Հռութ · Դ · 19 , 20 ; Մատ · ա · 4 ։

Ի Թու · ա · 7 ; Բ · 3 ։

Ժ Հռութ · Դ · 21 ; Մատ · ա · 4 ։

Ձ ա Թագ · Ժ Ը · 6 ։

Հ Բ Թագ · Բ · 18 ։

Ղ Տես Բ Թագ · Ժ Է · 25 ։

Իբր 1471

Ղ Հմր 50 ։

Ճ Ել · Լա · 2 ։

Յ Թու · ԻԲ · 1 ։

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 1471

տաւ, ու զանիկայ առաւ. և ինքը վաճառուն տարեկան էր. ու անիւ-
22 կայ Սեգուբը ծնաւ անոր։ Եւ Սեգուբը ծնաւ Յայիրը. ու ասիկայ Գաղաադու երկրին մէջ քսան ու-
23 իրէք քաղաք ունէր։ Յ Ու *Գեսուրը, ու Ուրամը՝, Յայիրի գիւղաքաղաքները, կանաթը ու անոր գեղերը՝ վաճառուն քաղաք առաւ անոնցմէ. ասոնց ամէնը՝ Գաղաադու-
24 Հօրը Մաքիրին որդուոյն էր։ Ու †Եսրոն՝ քաղէբ Եփրաթայի մէջ մեռնելէն ետքը, Եսրոնին կնիկը Աբիան՝ անոր ծնաւ Թեկուէնին
25 հայրը Աշուրը։ Ու Եսրոնին անդրանկականը Եբրամէլին որդիքը ասոնք էին. անդրանիկը՝ Հռամ, Բունա, Օրէն,
26 Ասոմ՝ ու Ակիա։ Եւ Եբրամէլը մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր, ու անոր անունը Ատարա էր. անիկայ Օնաս-
27 մի Մայրը եղաւ։ Ու Եբրամէլին անդրանկականը Հռամին որդիքը ասոնք էին. Մաաս, Յամին ու Ա-
28 կոր։ Եւ Օնամի որդիքը՝ Սամայի ու Յադայ էին։ Եւ Սամայիին որդիքը՝ Նադաբ ու Աբիսուր էին։
29 Եւ Աբիսուրին կնկանը անունը Աբիհայիլ էր, որ անոր ծնաւ Աբ-
30 բանը ու Մովղերը։ Եւ Նադաբին որդիքը՝ Սաղադ ու Ափփեմ էին. ու Սաղադ անորդի մեռաւ։
31 Եւ Ափփեմին որդին՝ Յեսսի, ու Յեսսիին որդին՝ Սեսան, ու Ղ Սե-
32 սանին որդին Աղայի էր։ Եւ Սամայիին եղբօրը՝ Յադային որդիքը, Յեթեր ու Յոնաթան էին. ու
33 Յեթեր անորդի մեռաւ։ Եւ Յովնաթանի որդիքը՝ Փաղէթ ու Զազա էին։ Յերամէլին որդիքը ասոնք էին։
34 Եւ Սեսան տղաքներ չունէցաւ, բայց միայն աղջիկներ։ Ու Սեսան՝ Յարքա անունով Եգիպտացի ծա-
35 ռայ մը ունէր. Ու Սեսան իր աղջիկը՝ իր Յարքա ծառային կնիկ տուաւ. որ անոր՝ Եթթին ծնաւ։
36 Ու Եթթի ծնաւ Նաթանը, և
37 Նաթան ծնաւ Զաբադը., Ու Զաբաթ ծնաւ Ոփղաղը, և Ոփղաղ
38 ծնաւ Ովբէդը, Ու Ովբէդ ծնաւ Յէհուն, և Յէհու ծնաւ Ազարիան,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Քեղղեսը, և
40 Քեղղես ծնաւ Եղեասան, Ու Եղեասա ծնաւ Սոսոմէն, և Սոսոմէ
41 ծնաւ Սէղղումը, Ու Սէղղում ծընաւ Յեկամիան, և Յեկամիա ծնաւ Եղիսաման։

Իբր 1471, ՃՃ

42 Ու Եբրամէլին եղբօրը Քաղէբին որդիքը. անոր անդրանիկը Մեսա՝ Զիփի Հայրն էր, ու Քեբրոնի Հայ-
43 րը՝ Մարեսայի որդին էր։ Եւ Քեբրոնի որդիքը՝ Կորխ, ու Թափուա,
44 և Րոկոմ ու Սեմա էին։ Ու Սեմա ծնաւ Հռաամը՝ Յարկաամի Հայրը,
45 ու Րոկոմ ծնաւ Սամայիին։ Եւ Սամայիին որդին Մաոն էր. ու Մաոնը՝ Բեթսուրին Հայրն էր։
46 Եւ Քաղէբին հարճը Գեփան ծնաւ Առանը, Մոսան ու Գազէզը. և
47 Առան ծնաւ Գազէզը։ Ու Յադայիին որդիքը՝ Հռագեմ, Յովաթամ, Գեսան, Փաղէտ, Գեփա
48 ու Սագափ էին։ Եւ Քաղէփին հարճը Մաաքան ծնաւ Սեբերը ու
49 Թարանան. Նաև ծնաւ Մագմանայի Հայրը Սագափը, ու Մաքաբենայի Հայրը ու Գաբաայի Հայրը Շաւան. և Քաղեբին աղջիկը՝ Նաքսա էր։
50 Ա Եփրաթի անդրանկականը Ովբի որդուոյն Քաղեբին որդիքը ասոնք էին. Կարիաթարիմի Հայրը Սո-
51 բաղ, Բեթլեհեմի Հայրը՝ Սաղմոն,
52 Բեթգադերի Հայրը՝ Հարեփ։ Եւ Կարիաթարիմի Հօրը Սորաղին որդիքը՝ Հարոէ, ՚՚ Մանագաթա-
53 ցւոց կէսն էին, Եւ Կարիաթարիմի տոհմերը՝ Յեթերացիք, Փութացիք, Սամաթացիք ու Մասորացիք էին. Սարաացիք ու Եսթա-
54 ւուղացիք ասոնցմէ ելան։ Սաղմոնին որդիքը՝ Բեթլեհեմ, Նետոփաթացիք, Ատարովթ, Ցովաբին տունը, ու Մանաքաղացւոց
55 կէսը, ու Սարացիք էին։ Եւ Գաբեսի մէջ բնակող դպիրներուն տոհմերը Թարգաթացիք, Սամաթացիք, Սուկաթացիք. Ասոնք՝ Ռեքաբի տանը Հօրմէն՝ Եմաթին ելլող Կենեցիք էին։

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 1471, ՃՃ

Յ Թագ. Լբ. 41։ Բ Օր. գ. 14։ Յես. ԺԳ. 30։

+ Կամ՝ Գեսուրացւոց ու Ասորւոց Երէրն

† Կամ՝ Եսրոնին մեռնելէն ետքը՝ քաղէբ՝ Եփրաթա ևկաւ, ուստի Եսրոնին կնիկը Աբիան, որ

Ղ Գլ. գ. 5։

Ղ Յես. ԺԸ. 17։ Ռ Հմր 19։

Ղ Ցաւ. ա. 16։ Երեմ. Լե. 2։

Գլ. Գ

1 Դաւիթին որդիքը։ 10 Անոր սերունդը մինչև Սեդեկիա։ 17 Եբռնիային յաջորդները։

Իբր 1053, ՃՃ

1 Ու Դաւիթին քեբրոնի մէջ ծնած որդիքը ասոնք էին. անդրանիկը Ամնոն՝ Յեզրայելացի Աբինոամին, երկրորդը Դանիել՝ կարմելացի Աբիսողոմ՝
2 մելացի Աբիդեայէն, Երրորդը Աբիսողոմ՝ Գեսուրի թագաւորին Թոլմիին աղջկանը Մաաքային որդին, չորրորդը Ադոնիա՝ Ագիթին
3 որդին, Հինգերորդը Սափատիա՝ Աբիտալէն, վեցերորդը Եթրամ՝
4 իր կնիկէն՝ Եգլայէն։ Ասոնք վեցը անոր ծնան քեբրոնի մէջ. և Հոն եօթը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. ու Երուսաղեմի մէջ երեսունուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ։
5 Ու Երուսաղեմի մէջ ասոնք ծընան անոր. Սամաա, Սովբաբ, Նաթան ու Սողոմոն. ՚՚ չորսը՝ Բաթսուա Եղիէլ աղջկէն՝
6 Եբսաբէն Ենոբ

Բ Յես. ԺԵ. 56։ Բ Թագ. գ. 2։ Բ Թագ. գ. 3 Յ՚ետ Քիլաբ։ Բ Թագ. գ. 5։ Ա Թագ. բ. 11։ Ա Թագ. Ե. 5։ Ա Թագ. Ե. 14։ Գլ. ԺԴ. 4։ Ա Թագ. ԺԲ. 24։ Բ Թագ. ԺԱ. 3 Յ՚ետ Էլիամ։ ‡ Կամ՝ Եղիսուա. Բ Թագ. Ե. 15։

7 ու Եղիփազէտ, Եւ Նոքա, ու Նա-
8 փեկ՝ և Ճափիե, Ու Եղիսամա,
ու †Եղիադա ու Եղիփազէտ ։ Ա-
9 ամէն այ Դաւիթին
որդիներեն էին, Հարճերուն որդի-
ներէն, ու անոնց քրոջմէն՝ Նթա-
մարէն՝ի զատ ։
10 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամ
էր. անոր որդին Աբիա, անոր որ-
դին Ասա, անոր որդին Ցովսա-
11 փատ, Անոր որդին Ցովրամ, անոր
որդին ‡Ոքոզիա, անոր որդին Ցո-
12 վաս, Անոր որդին Ամասիա, անոր
որդին Ազարիա, անոր որդին Ցո-
13 վաթամ, Անոր որդին Աքազ, ա-
նոր որդին Եզեկիա, անոր որդին
14 Մանասէ, Անոր որդին Ամոն, ա-
15 նոր որդին Ցովսիա ։ Եւ Ցովսիա-
յին որդիքը, անդրանիկը Ցօհա-
նան, երկրորդը Ցովակիմ, եր-
րորդը Սեդեկիա, չորրորդը Սէղ-
16 դուք էր ։ Ու Ցովակիմին որդիքը,
անոր որդին Ցեքոնիա, անոր որդին
17 Սեդեկիա էր ։ Ու Ճեքոնիային որ-
դիքը՝ Ասիր. անոր որդին Սաղա-
18 թիէլ. Նաև Մելքիրամ, Փա-
դայիա, Սանէսար, Ճեկամիա,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին ։ Եւ
Փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ
ու Սեմէի էին. ու Զօրաբաբէլին
որդիքը՝ Մեսուղամ ու Անանիա.
ու անոնց քոյրը Սաղոմիթ էր.
20 Նաև Ասուբա, ու Ոհլ, և Բա-
րաքիա, ու Ասադիա և Ցովսաբէ-
21 սեդ. Հինգ էին ։ Եւ Անանիային
որդիքը՝ Փաղատիա ու Եսայի էին.
*Հռափայիային որդիքը, Ռոռային
որդիքը, Աբդիային որդիքը, Սե-
22 քենիային որդիքը՝ ։ Ու Սեքենիա-
յին որդին՝ Սեմայիա էր. ու Սե-
մայիային որդիքը՝ Հաթուտուս, և
Իգաղ, ու Բեբիա, և Նաարիա
23 ու Սափատ. վեց էին ։ Եւ Նաա-
րիային որդիքը՝ Եղիովենայի, ու
Եզեկիա ու Եզրիկամ. իրեք էին ։
24 Ու Եղիովենայիին որդիքը՝ Ովդու-
իա, ու Եղիասիբ, և Փաղայիա,
ու Ակկուբ, և Հօհանան, ու Դա-
ղայիա և Անանի. եօթն էին ։

ԳԼ. Դ

1 Ցուդայի սերունդը ։ 5 Խորոնին մեռնելէն
ետքը՝ իրեն ծնած Աքարուբէն յառաջ եկած սե-
րունդը ։ 9 Գաբեսին ու անոր աղօթքը ընե-
լուն վրայով ։ 21 Սելոմի սերունդը ։ 24
Շմաւունի սերունդը ։ ու քաղաքները ։ 39 ա-
նոնք Գեդորին՝ ու Ակիր լեռը բնակող Ամա-
ղեկացիներուն վրայ կը տիրեն ։

1 Ցուդայի որդիքը՝ Փարէս, Ես-
րոն, ու Քարմի, և Ովը ու Սորագ
2 էին ։ Եւ Սորագին որդին Ռէա-
յիան՝ Ցեթը ծնաւ. ու Ցեթ՝ Ա-
քիմային ու Ղաւագը ծնաւ. Սա-
3 րաացւոց տոհմերը ասոնք են ։ Ու
Ետամի †Յօրմէն ասոնք էղան. Ցեզ-
բայէլ, ու Ցեսմա ու Ցէդբաս. և
անոնց քրոջը անունը Եսէղէփօն
4 էր ։ Ու Գեդովրի հայրը Փանուէլ,
և Ովսայի հայրը Եզեր էր. ասոնք
Բեթլեհեմի հօրը՝ Եփրաթի անդ-
րանկանը ‡Ովրին որդիքն էին ։
5 Ու Թեկուէի հայրը Աքուր եր-
կու կնիկ ունէր, Եզաա ու Նաա-
6 րա. Եւ Նաարա անոր ծնաւ Ոքո-
զամը, Ոփերը, Թեմանը ու Ա-
հասթարին. Նաարային որդիքը
7 ասոնք էին ։ Ու Եղաային որդիքը՝
Սարեթ, Սահառ ու Եթնան էին ։
8 Եւ Կովս ծնաւ Ենովբը, Սօբե-
բան, ու Հառումի որդւոյն Ահար-
հելին տոհմերը ։
9 Եւ Գաբես՝ իր եղբայրներէն
§փառաւոր էր. ու անոր մայրը ա-
նոր անունը ‡Գաբես դրաւ, ըսե-
լով. Զանիկայ տրտմութեամբ
10 ծնայ ։ Եւ Գաբես՝ Իսրայէլի Աս-
տուածոյն աղաղակեց, ու ըսաւ. Ե-
րանի՛ թէ ամէն կողմանէ զիս օրհ-
նես, ու իմ սահմանս մեծցընես, և
քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու
զիս չարէն ազատես, որ ինծի
տրտմութիւն չըլլայ ։ Եւ Աս-
տուած անոր խնդիրքը կատարեց ։
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ՝
Մաքիրը ծնաւ, որ անիկայ Եսթօնի
12 հայրն էր ։ Եւ Եսթօն ծնաւ Բեթ-
ռափան, ու Փասէն, և Իրնաասին
հայրը Թանան. ասոնք Հռեքայի
13 մարդիկներն էին ։ Ու կենեզի որ-
դիքը՝ Ղոթոնիէլ ու Սարայիա
էին. և Գոթոնիէլին որդին Ա-
14 թաթ էր ։ Ու Մաոնաթայի ծնաւ
Եփրան. և Սարայիա ծնաւ Ցո-
վաբը՝ ‖Գեքարասիմցւոց հայրը.
(քանզի անոնք արհեստաւորներ
15 էին ։) Ու Ցեփոնեան Քաղէբին
որդիքը՝ Իրու, Էլա ու Նաամ էին.
16 ու Էլային որդին՝ կենէզ էր ։ Եւ
Ցալէլէլի որդիքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ. Ու Եզրային
որդիքը՝ Ցեթեր, Մօրադ, Ափեր
ու Ցաղօն էին. ու ***ը Խլիսը ծը-
նաւ Մարիամը, և Սամայիան, ու
18 Եսթեմովի Հայրը Ցեսրան. Եւ
անոր կնիկը Ցուդիան ծնաւ Գե-
դովրի հայրը Ցարեդը, Սոքովի
հայրը Քաբերը, ու Զանովի հայ-
րը Ցեքթիէլը. և Մօրադին առած
փարաւոնի աղջկանը՝ Բեթիային
19 որդիքը ասոնք էին ։ Ու անոր կընո-
կանը Նահմի քրոջը՝ Ովդիային
որդիքը՝ Կեիլային հայրը Գարմին,
ու Մաքաթացի Եսթեմովը էր ։
20 Եւ Սիմոնի որդիքը՝ Ամնոն, Հռի-
նա, Բենհանան ու Թիղոն էին. ու
Ցեսսիին որդիքը՝ Զոհեթ ու Բեն-
զոհեթ էին ։

1300, ՃՀ
Ն·Ք·ՁՒ·
† Կ՚ որ-
դիքը

Ն·Ք·ՁՒ·
1300, ՃՀ

† ՊՁ·Ք·50·
‡ ՊՁ·Ք·24·

§ Ծն·Լ·Ժ·
19·
‖ Ջ՝ տրտմու-
թիւն·

* Կ՚՝ անոր
որդին Հռա-
փայիա, ա-
նոր որդին
Ռռնա, ա-
նոր որդին
Աբդիա, ա-
նոր որդին
Սեքենիա·
Հեզ·Ը·2·

1300, ՃՀ
*** Ծն·Լը·
29·Խզ·12·
Բ Գւ·Բ·52
Յ՚ըՀՀ-ից
Հա-
րօտ·

ՂՑեօ·Ժե·
17·

‖ Ջ՝ արհես-
տաւորաց,
ձորին
Ի Նէեմ·Ժա,
ը 85·

21 Եւ ԷՒուդայի որդւոյն Սելոմին որդիքը՝ Ղէքայի հայրը էր, ու Մարեսայի հայրը Ղաագա, և Ասբէայի տանը՝ բէհէզադործներուն
22 տանը տոհմերն էին. Նաև Ցովաղիմը, և Քուզեբայի մարդիկները, ու Ցովասը և Սարափը՝ որոնք Մովաբի մէջ ստացուածք ունեցան, ու Յասուբի լեհէմ, *ու Ադդէբա-
23 րիմ աթէթիկիմ" ։ Ասոնք բրուտներ, և պարտէզներու ու փարախներու մէջ բնակողներ էին. թագաւորին քովը անոր գործքին համար հոն կը բնակէին ։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Ներմուէլ, Յամին, Յարիբ, Զարա, ու Սաւուղ.
25 Լուղ. Անոր որդին Սեղղում, անոր որդին Մաբսամ, անոր որդին
26 Մասմա ։ Ու Մասմայի որդիքը, անոր որդին Ամուէլ, անոր որդին
27 Զաքուր, անոր որդին Սեմէի ։ Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր. բայց անոր եղբայրները շատ տղաքներ չունէին. ու անոնց բոլոր տոհմերը Ցուդայի որ-
28 դւոցը չափ չհատցան ։ Եւ անոնք Բէրսաբէէի, ու Մօլադայի, ու
29 Ասեր սուաղի, Եւ Բաղայի, ու Ա-
30 սեմի, և Թուղադի, Ու Բաթուէլի,
31 ու Հորմայի, և Սիկեղլակի, Ու Բեթմարքաբովթի, և Հասեր սուսիմի, ու Բեթբարէիի և Սագարիմի մէջ բնակեցան. մինչև Դաւիթին թագաւոր եղած ատենը ասոնք էին
32 անոնց քաղաքները, Ու անոնց գեղերը՝ Նոթ Եթամ, Ային, Ռեմմոն, Թորքան ու Ասան. հինգ քա-
33 ղաք ։ Եւ աս քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը մինչև Բհաալը. անոնց բնակութիւնները
34 ու †վիճակները ասոնք էին ։ Ու Մոսոբաբ, և Ցամլէք, ու Ամա-
35 սիայի որդին Ցոսա, Եւ Ցովէլ, ու Ասիելի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Ցոսաբիային որդին Եհուն, Ու Եղիվէնայի, ու Եկէբայ, և Յասոսիյա, ու Ասայիա, և Ադիէլ, ու
37 Եսիմիէլ, ու Բանեա, Եւ Սեմայիայի որդւոյն Սամարիի որդւոյն Եդայիայի որդւոյն Աղօնի որդւոյն
38 Սեփէթին որդին Զիզան ։ Աս անուններովը իշխուածները՝ իրենց տոհմերուն մէջ իշխաններ էին. ու անոնց ազատհօմները խիստ շատ-
39 ցան ։ Եւ իրենց անասուններուն համար արօտ փնտռելով՝ Գեդովրի մուտքը գացին մինչև ձորին արևե-
40 լեան կողմը. Եւ առատ ու աղէկ արօտ գտան. ու ան երկիրը ընդարձակ էր, և խաղաղութեան ու հանդարտութեան մէջ էր. քանզի առաջ՝ Քամին եղողները հոն կը
41 բնակէին ։ Եւ աս անուններովը գրուածները՝ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը գացին, ու անոնց վրանները և հոն գտնուած բնակարանները Եղարկին, ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև աս օրս, և անոնց տեղը բնակեցան. վասն զի հոն իրենց հօտերուն համար արօտ
42 կար ։ Ու անոնցմէ՝ Սիմէոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սեիր լեռը գացին, իրենց վրայ Եւսեի որդիքը՝ Փաղատիան, Նեարիան, Հռափայիան ու Ոզիէլը
43 իշխան ունենալով. Եւ Ամաղէկին փախստական մնացորդները զարկին, ու մինչև աս օրս հոն բնակեցան ։

ԳԼ. Ե

1 Իր անդրանկութենէն զրկուած Ռուբենին սերունդը մինչև գերութիւնը. 9 անոնց բնակութիւնը, ու հաջարացուց վրայ ըրած յաղթութիւնը ։ 11 Գադի որդւոցը գլխաւոր մարդիկը՝ ու բնակութիւնները ։ 18 Ռուբենացոց, Գադեանց, ու Մանասէի կէս ցեղին թիւը ու յաղթութիւնները ։ 23 Կէս ցեղին բնակութիւնները ու գլխաւոր մարդիկները ։ 25 Անոնց դերութիւնը իրենց մեղքին համար ։

1 Իսկ Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը. (քանզի թանդրանիկը անիկայ էր. բայց իր հօրը անկողինը պղծելուն համար, իր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն՝ Ցովսեփին որդւոցը տրուեցաւ. ու ազգահամարին մէջ
2 անդրանիկի պէս չգրուեցաւ ։ Իսկ Ցուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ. ու անկէ իշխաններ Ելան. բայց անդրանկութեան իրաւունքը
3 Ցովսեփինն էր ։) Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը՝ Ենովք, Փաղղուս, Եսրոն ու Քարմի.
4 Յովէլին որդիքը, անոր որդին Սեմայիա, անոր որդին Գոգ,
5 անոր որդին Սեմէի, Անոր որդին Միքա, անոր որդին Ռէայիա, ա-
6 նոր որդին Բաաղ, Անոր որդին Բէերա, որն որ թ Ասորեստանի Թագղաթ փաղասար թագաւորը գերի տարաւ. անիկայ Ռուբե-
7 նեանց իշխանն էր ։ Եւ անոր եղբայրները՝ իրենց տոհմերովը, երբոր ազգահամարին մէջ գրուեցան, թանոց գլխաւորը՝ Եհիէլն էր, եւտը
8 Զաքարիան, Եւ Ցովէլի որդւոյն Սեմայի որդւոյն Ազազին որդին՝ Բաղան. ասիկայ Բ Աւորերի մէջ, ու մինչև Նաբաւ, ու Բէէլմոն
9 բնակեցաւ. Եւ արևելեան կողմը՝ Եփրատ գետէն մինչև անապատը բնակեցաւ. քանզի անոնց անասունները Գաղաադու երկրին մէջ
10 շատցեր էին ։ Ու Սաւուղին օրերը՝ անոնք պատերազմ ըրին թ Հագաբացւոց հետ, որոնք իրենց ձեռքը ինկան. ու Գաղաադու բոլոր ա-

Ն·ք·ԶԲ· 1300, ԷՆ·ԼԲ·1, 5 ԽՂ·12։
* կամ՝ բայց ասոնք հին բաներ են ։
Բ ՆՆ·ԽՂ· 10, և ԵՒ·Զ·15, և ԹԱՒ·ԻՂ· 12 Բ'ԸՈՒՒ Ցամուէլ ։
Բ ԳԵՍ·ԺԹ· 2։
Բ ԳԵՍ·ԺԹ· 5· Բ'ԸՈՒՒ Ասեր. ԲՈՒ·
Ե ԳԵՍ·ԺԹ· 8· Բ'ԸՈՒՒ Բաալթէբեր ։ † կամ՝ ազգաբանութիւնները
Իբր 715
Ն·ք·ԶԲ· Իբր 715
Է ԹԱՒ·ԺԸ· 8։
Բ ԹԱՒ· ա ԹԱՒ·ԺԸ· 8։ Լ·17։ ԲԹԱՒ·Ը· 12։
Ե ԳԵՍ·ԺԹ· 2։
1300, ԷՆ·ԽԲ· 32։ ԽԹ·3։
Բ ՆՆ·Լ· 22։ ԽԹ·4։
Ե ՆՆ·ԽՀ· 15, 22։
Ը ՆՆ·ԽԲ· 8·10։ Սաղ·Կ·7։ ՄՐ·8։
Ի ՄԻՔ·Ե·2։ Մատ·Բ·6։
Ղ ՆՆ·ԽՂ· 9։ ԵՒ·Զ· 14։ ԹԱՒ· ԻՂ·5։
Է Թագ· ԺԸ·29։ ԺՂ·7։
Ը ՏԵՍ ՀՄՐ 17։
Բ ԳԵՍ·ԺԳ· 15·16։
Ի ԳԵՍ·ԻԲ· 9։
Ե ՆՆ·ԻԵ·12։

ր֊ղեւլեան կողմերը՝ անոնց վրանները֊
րուն մէջը բնակեցան ։
11 Եւ Գադի որդիքը ասոնց դիմա֊
ցը՝ Բասանու երկրին մէջ բնակե֊
12 ցան մինչեւ Սելքա ։ Գլխաւորը՝
Ցովէլ, ու երկրորդը՝ Սափամ,
երբ Ցանայի, ու Սափատ՝ Բա֊
13 սանի մէջ ։ Եւ անոնց եղբայրները
իրենց աղգատոհմներուն համեմատ,
Միքայէլ, Մեսուղամ, Սաբէէ,
Ցովրէ, Ցաբան, Զիա, ու Եբեր,
14 եօթն էին ։ Ասոնք Բուզի որդւոյն
Ցաքդովի որդւոյն Ցեսիսայի որ֊
դւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղաա֊
դի որդւոյն Ցարոայի որդւոյն Հու֊
րիի որդւոյն Աբիքայլին որդիքն ե֊
15 էն ։ Անոնց ազգատոհմներուն իշ֊
խանը՝ Գունիի որդւոյն Աբդիէլին
16 որդին Աքին էր ։ Եւ անոնք Գա֊
ղաադու մէջ, Բասանի ու անոր
գիւղաքաղաքներուն մէջ, ու Շա֊
րոնի բոլոր արուարձաններուն մէջ՝
մինչեւ անոնց սահմանները բնակե֊
17 ցան ։ Ամէն ասոնք Ցուդայի Ցո֊
վաքիամ թագաւորին օրերը, ու
Իսրայէլի Ցերոբովամ թագաւո֊
րին օրերը՝ ազգահամարին մէջ
գրուեցան ։
18 Ռուբէնի որդիքը, ու Գա֊
դեանք, ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քառասունուչորս հազար եօթը հա֊
րիւր վաթսուն զօրաւոր, վահան
ու սուր կրող, և աղեղ քաշող,
պատերազմ սորված, ու պատե֊
19 րազմի ելլող մարդիկներ էին ։ Եւ
անոնք Հագարացւոց, Ցետուրա֊
ցւոց, Նափեսացւոց, ու Նոդա֊
20 բացւոց հետ պատերազմ ըրին, Եւ
անոնց յաղթեցին ։ Ու Հագարա֊
ցիք և բոլոր անոնց հետ եղողները
անոնց ձեռքը տրուեցան ։ քանզի
անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ
աղաղակեցին, ու անոնց լսեց ։
21 վասն զի Հանոր ապաւինեցան ։ Եւ
անոնց անասունները՝ հիսուն հա֊
զար ուղտ, ու երկու հարիւր հիսուն
հազար ոչխար, ու երկու հազար
էշ, և հարիւր հազար մարդ գերի
22 բրին ։ (քանզի շատերը մեռած ին֊
կան ։ ինչու որ պատերազմը
Աստուծմէ էր ։) ու մինչեւ Գերու֊
թիւնը՝ անոնց տեղը բնակեցան ։
23 Եւ Մանասէի որդւոյը կէս ցեղը
ան երկրին մէջ բնակեցան, Բա֊
սանէն մինչեւ Բաալհերմոնը, Սա֊
նիրը, ու Հերմոն լեռը ։ Հանդէ բազ֊
24 մաթիւ էին ։ Եւ անոնց ազգա֊
տոհմներուն իշխանները ասոնք Ե֊
էն ։ Ափեր, Ցեսսի, Եղրիէլ, Եզրի֊
էլ, Երեմիա, Ովդուիա ու Ցաքդի֊
էլ, զօրեղ զօրաւոր՝ քաջ ու ա֊
նուանի մարդիկներ էին, ու իրենց
ազգատոհմներուն իշխաններն էին ։
25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն
դէմ ապստամբեցան, ու ան երկ֊
րին ազգացը Հաստուածներուն ե֊
տևէն էրթալով պոռնկեցան, որ Աս֊
տուած զանոնք վնոնց առջևէն
26 բնաջինջ ըրած էր ։ Եւ Իսրայէլին
Աստուածը՝ Ասորեստանի Փուղ
թագաւորի հոգին՝ ու Ասորեստա֊
նի Թագղաթ փաղասար թագա֊
ւորին հոգին գրգռեց, ու Ռուբե֊
նեանները, Գադեանները, ու Մա֊
նասէին կէս ցեղը գերի ըրաւ, և
զանոնք Հաղաղ, ու Քաբովրը,
ու Հարան, ու Գովզան գետը տա֊
րաւ մինչև աս օրս ։

ԳԼ · Զ

1 Ղևիի որդիքը ։ 4 Հաղանայից ազգահամարը
մինչև գերութիւնը ։ 16 Գերսոնին ։ Մերա֊
րիին, ու կահաթին տոհմերը ։ 49 Ահարո֊
նին պաշտօնը ։ ու անոր սերունդը մինչև Ա֊
քիմաաս ։ 54 Հհանայից ու Ղևտացւոց
քաղաքները ։

1 Ղևիի որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ
2 ու Մերարի էին ։ Եւ կահա֊
թին որդիքը՝ Ամրամ, Խասհար,
3 Փեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Եւ Ամ֊
րամին որդիքը՝ Ահարոն, Մովսէս
ու Մարիամ էին ։ Ու Ահարոնին
որդիքը՝ Նադաբ, Աբիուդ, Ե֊
4 ղիազար ու Իթամար էին ։ Եղիա֊
զար Փենէհէսը, Փենէհէս
5 Աբիսուա, Եւ Աբիսուա
Բոկկին, ու Բոկկի Ոզի
6 Ոզին, Եւ Ոզի Զարհիան, ու
7 Զարհիա Մարիոթը, Ո֊ Մա֊
րիոթ Ամարիան, և Ամարիա
8 Ահիտովը, Ու Ահիտովը
Սադովկը, ու Սադովկ Ահիմաաս
9 Ահիմասը, Եւ Ահիմաաս Ազարիան, ու Ազարիա Յօ֊
10 հանանը, Եւ Յոհանան Ազարիան ։ (ասիկայ էր որ Սողոմո֊
նին Երուսաղէմը շինած Հաստա֊
ծին մէջ Քահանայութիւն ըրաւ ։)
11 Ու Ազարիա Ամարիան, և
12 Ամարիա Ահիտովը, Ու Ա֊
հիտովը Սադովկը, ու Սա֊
13 դովկ Սելղումը, Եւ Սելղում Հաղիա, ու Հաղիա
14 Ազարիան, Եւ Ազարիա Սարայիան, ու Սարայիա
15 Եւ Ցովսեդեկը ։ Եւ Ցովսեդեկ
գերի գնաց, Երբոր Տէրը՝ Ցուդան
ու Երուսաղէմը Նաբուգոդոնոսո֊
րին ձեռքովը փոխադրեց ։
16 Ղևիի որդիքը՝ Գերսոն, Կա֊
17 հաթ ու Մերարի էին ։ Ու Գեր֊
սոնին որդւոցը անուանները ասոնք
18 էին ։ Ղոբենի ու Սեմեի ։ Եւ Կա֊
հաթին որդիքը՝ Ամրամ, Խաս֊
19 հար, Փեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Մե֊
բարիին որդիքը՝ Մողոլի ու Մուսի

Ն · ք · գԲ · 1300, ☐

Ա Ցես · ԺԳ · 11, 24 ։

Ա · Գլ · ԽԹ · 29 ։

Ե դ Թագ · Ժե · 5, 32 ։
Ա դ Թագ · Ժդ · 16, 28 ։

Հ Ցես · ԽԵ · 15 ։ Գլ · ա · 31 ։
Խբր 1300, ☐

Յ Տես Հմր 22 ։

Ղ Սադ · Խբ · 4, 5 ։

Ե դ Թագ · Ժե · 29 ։ Ժե · 6 ։

Ն · ք · գԲ · Խբր 1300, ☐

Ժ դ Թագ · Ժե · 7 ։

Խբր 771
Յ դ Թագ · Ժե · 19 ։
Խբր 740
Ն դ Թագ · Ժե · 29 ։

Ղ դ Թագ · Ժէ · 6 ։ Ժը · 11 ։

Ա Ցես · ԺԳ · 11 ։ Գլ · ԺԶ · 16

Ն·Ք·ՂԲ· Խոր1300. ԷՒ

Ի ՀԻՇ 42։

Ի ՑԱՎ ՀԻՇ 35, 36։

Ի ՀԻՇ 33։ ա ԹԱԳ·Ը·2։

Խոր1280. ԷՒ

Ի ԳԼ·ԺԸ·1։

Ի ԵՒ·Ը·24։

էին։ և ասոնք էն Ղևտացւոց տոհմերը իրենց հայրերուն համեմատ։
20 Գերսոնին որդիք. անոր որդին Ղոբենի, անոր որդին Ցեթ, անոր
21 որդին Յաժաս, Անոր որդին Ցովաք, անոր որդին Ադդով, անոր որդին Զառա, անոր որդին Ցաթրի էր։
22 Կահաթին որդիքը. անոր որդին Ամինադաբ, անոր որդին Կորխ,
23 անոր որդին Ասիր, Անոր որդին Եղկանա, անոր որդին Աբիասափ,
24 անոր որդին Ասիր, Անոր որդին Թաահթ, անոր որդին Ուրիէլ, անոր որդին Ոզիա, ու անոր որդին
25 Սաւուղ էր։ Ու Եղկանային որդիք էին Ամեսայի, Աքիմոթ,
26 Եղկանա էն. Եղկանային որդիքը. անոր որդին Սոփի, ու անոր
27 որդին Նահաթ, Անոր որդին Երհաբ, անոր որդին Ցերոամ, անոր
28 որդին Եղկանա էր։ Ու Սամուէլին որդիքը, անոր անդրանիկը՝
29 Ցոէլ, ու երկրորդը՝ Աբիա էր։ Մերարիին որդիքը՝ Մոողի. անոր որդին Ղոբենի, անոր որդին
30 Սէմէի, անոր որդին Ոզա, Անոր որդին Սամաա, անոր որդին Անգիա, անոր որդին Ասայիա էր։
31 Եւ ասոնք էն որ Դաւիթ երգեցողութեան պաշտօնին վրայ դրաւ Տէրոջը տանը մէջ՝ տապանակին
32 հանգստանալէն ետքը. Ու անոնց պաշտօնը՝ ժողովքի խորանին առջևը օրհնութիւն երգել էր, մինչև որ Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը տունը շինեց. ու իրենց կարգին համեմատ՝ իրենց պաշտօնին վրայ
33 կը կենային։ Եւ իրենց որդիներուն կեցողները ասոնք էն. Կահաթեանց որդիներէն երգեցող Եմանը՝ Ցովելին որդին, որ՝ Սա-
34 մուելին որդին, Ու՝ Եղկանային որդին, որ՝ Ցերոամին որդին, որ՝ Եղիէլին որդին, որ՝ Թո-
35 վային որդին, Ու՝ Սոփիին որդին, որ՝ Եղկանային որդին, որ՝ Մահաթին որդին, որ՝
36 Ամեսայիին որդին, Ու՝ Եղկանային որդին, որ՝ Ցովելին որդին, որ՝ Ազարիային որդին, որ
37 ՝ Սոփոնիային որդին, Ու՝ Թահաթին որդին, որ՝ Ասիրին որդին, որ՝ Աբիասափին որդին,
38 որ՝ Կորխին որդին, Ու՝ Իսահարին որդին, որ՝ Կահաթին որդին, որ՝ Ղևիին որդին,
39 որ՝ Իսրայէլին որդին էր։ Եւ անոր աջ կողմը կայնողը՝ իր եղբայրը Ասափ էր. որ՝ Ասափ՝ Բարաքիային որդին, որ՝ Սա-
40 մայիին որդին, Ու՝ Միքայէլին որդին, որ՝ Բասեհա-

Ն·Ք·ԳՓ· Խոր1280. ԷՒ

41 որդին, Ու՝ Աթանէին որդին, որ՝ Զարայիին որդին, որ՝
42 Ադայիային որդին, Ու՝ Եթանին որդին, որ՝ Զամմայիին որդին,
43 որ՝ Սեմէիին որդին, Ու՝ Ցեթին որդին, որ՝ Գերսոնին
44 որդին, որ՝ Ղևիին որդին էր. Ու անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որդիքը ձախ կողմը էին. Եթան՝ Կիսեայիին որդին, որ՝ Աբդիին որդին, որ՝ Մալուքին
45 որդին, Ու՝ Ասաբիային որդին, որ՝ Ամասիային որդին, որ՝
46 Քեղկիային որդին, Ու՝ Ամասիին որդին, որ՝ Բանիին որ-
47 դին, որ՝ Սամերին որդին, Ու՝ Մոողիին որդին, որ՝ Մուսիին որդին, որ՝ Մերարիին որ-
48 դին, որ՝ Ղևիին որդին էր։ Ու անոնց եղբայրները՝ Ղևտացիք Աստուծոյ տանը խորանին ամէն ծառայութեանը նուիրուած էին։
49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը՝ հողմակէզի սեղանին վրայ խունկ ու Խոունկի սեղանին վրայ խունկ կը մատուցանէին, սրբութեանց սրբութիւնին ամէն գործը կատարելով, ու Իսրայէլին համար քաւութիւն ընելով, ան ամենուն համեմատ՝ որ Աստուծոյ ծառան
50 Մովսէս պատուիրեր էր։ Եւ Ահարոնին որդիքը ասոնք էին. Անոր որդին Եղիազար, անոր որդին Փի-
51 նէհէս, անոր որդին Աբիհուա, Անոր որդին Բոկկի, անոր որդին Ոզզի, անոր որդին Զարհիա, Անոր որդին Մարիոթ, անոր որդին Ամա-
53 րիա, անոր որդին Աքիտուվ, Անոր որդին Սադուկ, անոր որդին Աքիմաաս։
54 Եւ կահաթի տոհմին՝ Ահարոնի որդւոցը բնակութիւնները ասոնք էին, իրենց դէղերովը ու իրենց սահմաններովը. քանզի ան վիճա-
55 կը անոնց եղաւ։ Եւ Ցուդայի երկրին մէջ քերրոնը՝ ու անոր շրջակայ արուարձանները անոնց
56 տուին. Բայց ան քաղաքին արտերը ու անոր դէղերը՝ Ցեփոնեան
57 քաղէբին տուին։ Եւ Ցուդայի քաղաքներէն՝ Ահարոնի որդւոցը քերրոնը տուին (որ ապաւէնի քաղաք էր), ու Լբենան՝ իր արուարձաններովը, և Ցաթիրը ու Եսթէմովը՝ իր արուարձաններովը,
58 Եւ Քիլէնը՝ իր արուարձաններովը, Դաբիրը՝ իր արուարձան-
59 ներովը, Եւ Ասանը՝ իր արուարձաններովը, ու Բէթսամիսը՝ իր ա-
60 րուարձաններովը. Եւ Բենիամինի ցեղէն Գաբան՝ իր արուարձաններովը, ու Գաղմէթը՝ իր արուար-

Խոր1280. ԷՒ

1444, ԷՂԼ.ա.9։ ՅԵՒ·Լ·7։

Ն · ք · ՃԲ · 1444 , ՃՀ

ձաններովը , և Ենաթովթը՝ իր արուարձաններովը . անոնց տունմերուն ամէն քաղաքները՝ տասուրեք քաղաք էին ։

Ե Հմր 66 ։

61 Ու աս Կեղէն տոհմերէն մնացած կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն՝ Ովճակով տասը քաղաք պրո՜եցո՜ ։

Գ Ցես · իա · 5 ։

62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Իսաքարի ցեղէն , Ասերի ցեղէն , ու Նեփթաղիմի ցեղէն , ու Բասանի մէջ Բաղամի ցեղէն՝ տասուրեք քաղաք պրո՜եցո՜ ։

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն , ու Գադի ցեղէն , ու Զաբուղոնի ցեղէն՝ վիճակով Եոասուերեքու քաղաք պրո՜եցո՜ ։

Ե Ցես · իա · 7 , 34 ։

64 Ու Իսրայէլը որդիքը աս քաղաքները իրենց արուարձաններովը

65 Ղևտացիներուն տուին ։ Եւ Ցուդայի որդւոցը ցեղէն , ու Շմաւունի որդւոցը ցեղէն , ու Բենիամինի որդւոցը ցեղէն՝ վիճակով աս անունով յիշուած քաղաքները

66 տուին ։ Եւ ՚ կահաթի որդւոցը Հ՜ոյց տոհմերուն կալուածքի քաղաքները

՚ Հմր 61 ։

67 Ղաքները Եփրեմի ցեղէն էր . ՚ Ու անոնց՝ Եփրեմի լեռանը վրայ Սիքեմ քէմը տուին , (՚ը ապաստանի քաղաքներէն էր ,) ու անոր արուարձանները , և Գազերը՝ իր արուարձաններովը ,

Ե Ցես · իա · 21 ։

68 Ու Կեկմամը՝ իր արուարձաններովը , և Բեթորոնը՝ իր արուարձաններովը ,

69 Այեղոնը՝ իր արուարձաններովը , և Գեթրեմոնը՝ իր արուարձաններովը ,

70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն՝ Անէրը՝ իր արուարձաններովը , և Բեղաամը՝ իր արուարձաններովը՝ կահաթի որդւոցը մնացած տոհմին պրո՜եցո ։

Ա Տ՚ա Ցես · իա · 22-35 ։

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղէն տոհմէն՝ Բասանի մէջ Գովզանը՝ իր արուարձաններովը , ու Աստարովթը՝ իր արուարձաններով

72 Ու Իսաքարի ցեղէն՝ Կադէսը՝ իր արուարձաններովը , Դաբարաթը՝ իր արուարձաններովը ,

73 Ու Ռամովթը՝ իր արուարձաններովը , և Անամ՝ իր արուարձաններովը .

74 Ու Ասերի ցեղէն՝ Մասաղը՝ իր արուարձաններովը , և Աբդոնը՝ իր արուարձաններովը ,

75 Ու Հուկոկը՝ իր արուարձաններովը , և Բոորը՝ իր արուարձաններովը .

76 Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ՝ Կադեսը՝ իր արուարձաններովը , և Համմոնը՝ իր արուարձաններովը , ու Կարիաթեմը՝ իր արուարձաններովը պրո՜էն ։

77 Եւ մնացածներուն՝ Մերարի Մեռարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն Ռեմմոնը՝ իր արուարձաններովը , Թաբօրը՝ իր արուարձաններովը .

Ն · ք · ՃԲ · 1444 , ՃՀ

78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի կողմը՝ Յորդանանու արևելեան կողմը՝ Ռուբենի ցեղէն՝ անապատի մէջ Բոսորը՝ իր արուարձաններովը , ու Ցասսան՝ իր արուարձաններովը ,

79 Եւ Կադեմոթը՝ իր արուարձաններովը , ու Մեփայաթը՝ իր արուարձաններովը ,

80 Գադի ցեղէն՝ Գաղաադի մէջ Ռամովթը՝ իր արուարձաններովը , ու Մանայիմը՝

81 իր արուարձաններովը , Ու Եսբոնը՝ իր արուարձաններովը , և Յազերը՝ իր արուարձաններովը պրո՜էն ։

Գ Լ · Է

1 Իսաքարի , 6 Բենիամինի , 13 Նեփթաղիմի , 14 Մանասէի , 20 , 24 ու Եփրեմի որդիքը ։ 21 Եփրեմին կրած Նեղութիւնը Գեթի մարդոցմէ ։ 23 Բարիա կը ծնանի անոր ։ 28 Եփրեմեանց բնակութիւնները ։ 30 Ասէրի որդիքը ։

1 Ու Իսաքարի որդիքը՝ ՚ Թովղա , ու Փուա , և Յասուբ ու Սամրոն՝ չորս էին ։ 2 Եւ Թովղայի որդիքը՝ Ոզնի , ու Հռափայիա , և Յերիէլ , ու Եմայի , և Եփսամ , ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղայի տանը իշխանները , ՚՚ իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կորիձներ էին . Դաւիթին օրերը՝ Հանոնց թիւը քսանուերկու հազար վեց հարիւր էր ։ 3 Եւ Ոզնին որդիքը՝ Եզրեիա , ու Եզրեիային որդիքը՝ Միքայէլ , և Աբդիա , ու Յովէլ , ՚՚ Եսեամ՝ հինգ էին , և ամէնն ալ իշխաններ էին . 4 Ու անոնց հետ՝ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի շարուող երսունուվեց հազար զօրք էր . քանզի անոնց կիներն ու որդիները շատ էին ։ 5 Եւ անոնց եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կորիձներ ըլլալով՝ իրենց ազգահամարին համեմատ՝ ամէնը ութսունուեօթը հազար էին ։

1400 , ՃՀ ՚՚ Ցես · խգ · 18 ։ Թուո · իգ · 23 ։

Բ Թագ · իդ · 1 , 2 ։ Գլ · իե · 1 ։

6 Բենիամինի որդիք՝ Բաղա , Բոքեր , և Եդիաել՝ երեք էին ։ 7 Եւ Բաղայի որդիքը՝ Եսբօն , Ոզի , Ոզնէլ , Եզրիմովթ ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխանները ՚՚ զօրաւոր կորիձներ՝ հինգ էին . և անոնց ազգահամարին մէջ զրուածները՝ քսանուերկու հազար երսունուչորս էին ։ 8 Հոզի էին ։ Ու Բոքորին որդիքը՝ Զեմիրա , Յովաս , Եղիազար , Եղիովենայի , Ամրի , Եզրիմովթ , Աբիա , Անաթովթ , ու Գադեմթէ էին . ասոնք ամէնը Բոքորին որդիք էին ։ 9 Եւ անոնց ազգահամարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմներուն իշխանները ՚՚ զօրաւոր կորիձներ

Է Ցես · խգ · 21 ։ Թուո · իգ · 38 ։ Գլ · ը · 1 , ՃՀ ։

Ն · ք · զԲ · 1400 , ա

ԷԼՒՂՎ՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 հոգի ։ 10 Եւ Ցեդեկիէլ որդին՝ Բաղդան , ու Բաղդանին որդիքը՝ Ցեուս , Բենիամին , Աւովդ , Քաանանա , Զեթան , Թարսիս ու Ա-
11 քիսաար էին ։ Ասոնք ամէնը Ցեդեկիէլին որդիքը՝ էրէնց տոհմերուն իշխանները՝ — զօրաւոր կտրիճներ էին . — տասնուեօթը հազար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մարդ։

Տ Թագ · իզ · 39 Լ'ԷՐՐԵՒ Սուփամ ։

12 Բիլ էին ։ Եւ Սուփիմ ու Ովփիմ՝ Իրիի որդիքն էին , Հուսիմն ալ Ի-
13 քերին որդին էր ։

Ե Թագ · իզ · 38 Լ'ԷՐՐԵՒ Ա.քիրամ ։

Նեփթաղիմի որդիքը՝ Ցասիէլ , Գունի , Ցասեր ու Շեղղում՝ Բաղդային որդիքն էին ։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ , որ զանիկայ էր Ներլը ծնաւ . — անոր Ասորի հարճը՝ Գաղաադին հայրը
15 Մաքիրը ծնաւ ։ Եւ Մաքիր իրեն կնիկ առաւ Ովփիմին քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր , — ու երկրորդին անունը Սալպաադ էր . և Սալպաադին աղջիկները
16 ծնան ։ Ու Մաքիրին կնիկը Մաաքա որդի մը ծնաւ , և անոր անունը Փարէս կոչեց . ու անոր եղբօրը անունը Սարէս էր , և անոր որդի-
17 ները՝ Ուղամ ու Բոկոմ էին ։ Եւ Ուղամի որդին՝ Ի Բեդան էր . Մա-

Ե ա Թագ ժբ · 11 ։

նասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդիքը ասոնք էին ։
18 Ու անոր քոյրը Մաղէքեթ ծնաւ Իսոդը , Աբիեզերը ու Մաալան ։

Ը Թագ · իզ · 30 Լ'ԷՐՐԵՒ Իեզեր ։

19 Եւ Սեմիդայի որդիքը՝ Ա.քիան , Սիւքեմ , Ղակէի ու Անիամ էին ։

Ի Թագ · իզ · 35 ։

20 Ու Ի Եփրեմի որդիքը՝ Սուտաղա , (և անոր որդին Բարադ , ու անոր որդին Թաաթ , ու անոր որդին Եղիադա , և անոր որդին Թաաթ ,
21 Ու անոր որդին Զաբադ , և անոր որդին Սուտաղա ,) նաև Եզեր , ու Եղիադ էին . ու զանոնք՝ այն երկրին մէջ ծնած գեթացիք մեռցուցին . քանզի անոնց անասունները առնե-
22 լու իջան ։ Եւ անոնց հայրը Եփրեմ՝ շատ օրեր սուգ բռնեց . ու անոր եղբայրները զանիկայ մխիթա-
23 րելու գացին ։ Եւ անիկայ իր կընկանը մտաւ . ու անիկայ յղանալով՝ որդի մը ծնաւ . և անոր անունը * Բարիա կոչեց . վասն զի իր տանը
24 վրայ չարիք եկած էր ։ Ու անոր աղջիկը Սէերա էր . ասիկայ՝ վարի ու վերի Բեթհորոնը , ու Ոզան սէէ-
25 րան շինեց ։ Եւ անոր որդին Հեռափէ , ու Հռասէփ , ու անոր որդին Թաղէ , և անոր որդին Թա-
26 ան , Անոր որդին Ղաադան , անոր որդին Ամիուդ , անոր որդին Եղի-
27 սամա , Անոր որդին Ի Նաւէ , —
28 անոր որդին Ցեսու էր ։ Եւ անոնց կալուածքները ու բնակութիւնները — Բեթէլը ու անոր գիւղերը , ու արեւելեան կողմէն Նաարանը , և արեւմտեան կողմէն Գազերը ու անոր գիւղերը , և Սիւքէմը ու անոր գիւղերը , մինչև Գազա ու
29 անոր գիւղերը ։ Եւ Մանասէի որդւոցը սահմաններուն քովը՝ Բեթսանը ու անոր գիւղերը , Թանաքը ու անոր գիւղերը , Իմակեդդովը ու անոր գիւղերը , Դովրը ու անոր գիւղերը ։ Իսրայէլի որդւոյն Ցովսեփին որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին ։
30 Ի Ասերի որդիքը՝ Ցեմնա , Ցեսուա , Ցեսուի ու Բարիա , և անոնց
31 քոյրը Սարա էր ։ Ու Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու Մղզիէլ էին . Ի Ցես · ժէ · 11 ։
32 ասիկայ Բարսայիթի հայրն էր . Ու Քաբեր ծնաւ Ցափաղէթը , Սովմերը , և Քովթամը , ու անոնց
33 քոյրը Սովղան ։ Ու Ցափաղէթին որդիքը՝ Փասաք , Բամհյէլ ու Աոսւաթ էին . Ցափաղէթին որդիքը
34 ասոնք էին ։ Եւ Սովմերին որդիքը՝ Ախի , Հռաոգա , Որա ու Ա-
35 րամ էին ։ Ու անոր եղբօրը Հելէմին որդիքը՝ Սովփա , Ցամնա ,
36 Սելէս և Ամաղ էին ։ Սովփային որդիքը՝ Սուա , Առնափար , Սու-
37 ալ , Բարի , Ցեմրա , Բասար , Ովդ , Սամմա , Սաղեսա , Ցեթրան
38 և Բէերա ։ Ու Ցեթերին որդիքը՝ Ցեփոնէ , Փասիա և Արա էին ։
39 Ու Ովղայի որդիքը՝ Արահ , Անիէլ
40 ու Հռասիա էին ։ Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին , ու էրէնց աղգատոհմներուն իշխաններն էին , ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ , և գլխաւոր իշխաններ էին . ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր ։

Ն · ք · զԲ · 1400 , ա

Ի Ցես · ժգ · 7 ։

Լ Ցես · ժէ · 7 ։

Ի Ցես · ժէ · 11 ։

Ժ Ծն · խզ · 17 ։ Թոս · իզ · 44 ։

ԳԼ · Ը

1 Բենիամինի որդիքը , ու անոր գլխաւոր մարդիկները ։ 33 Սաուղին ու Ցոնաթանին ազգաբանութիւնը ։

1 Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը Բաղդան , երկրորդը՝ Ասբէլը ,
2 երրորդը՝ Ահարան , Չորրորդը՝ Նո-
3 վան , ու հինգերորդը՝ Ռափան ։ Եւ Բաղային որդիքը՝ † Ադար , Գե-
4 րա , Աբիհուդ , Աբիսուա , Նէեման ,
5 Ահոա , Գերա , Ի Սուփան և
6 Քիրամ էին ։ Ու Ա.բուդի որդիքը ասոնք էին , Ե Գարայի բնակչացը իշխանները ասոնք էին , ու զանոնք
7 ‡ Մանաքաթի փոխադրեցին ։ Եւ Նէեման , ու Ա.քիա , ու զանոնք փոխադրողը Գերա . ասիկայ Ոզան
8 ու Ա.քիուդը ծնաւ ։ Եւ Սահարիմ զանոնք խրկելէն ետքը՝ Մովաբի երկրին մէջ ը—ին ծնաւ . — ա-
նոր կնիկները՝ Հուսիմ ու Բաարա

— Ծն · խզ · 21 ։ Թոս · իզ · 38 ։ ԳԼ · է · 6 ։

† Ա—՛՛ Ա· րմ · Ծն · խզ · 21 ։

Ի Թագ · իզ · 39 Լ'ԷՐՐԵՒ Սուփամ ։ Ցես գԼ · է · 12 ։

‡ ԳԼ · ը · 52 ։

Ն · ք · ԶԲ · 1400 , ՃՀ

9 էին ։ Եւ անոր կնիկէն Գոդեսէն՝ Ճորաբը , Սաբիան , Մեսան , Մեղ-
10 քամը , Ճեհուսը , Սեքիան ու Մար-
ման ծնաւ . ասոնք անոր որդիքը՝
11 ՚՚ տոհմերու իշխաններ էին ։ Եւ
Հուսիմէն՝ Աբիտովբը ու Եղբաալը
12 ծնաւ ։ Ու Եղփաալին որդիքը՝
Եբեր , Միսաամ՝ ու *Սամեր , (ա-
սիկայ Ովնովը , Ղոդը՝ ու անոր
13 գեղերը շինեց ,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին . ասոնք Այեղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին . ՚՚ ա-
սոնք վռընտեցին Գեթի բնակիչնե-
14 րը ։ Եւ †Ահիով , Սովսեկ , Ճե-
15 րիմովթ , Զաբաթիա , Արադ ,
16 Եդեր , Միքայէլ , Ճեսպա ու
Ովբա՝ Բարիայի որդիքն էին ։
17 Եւ Զաբադիա , Մեսուղամ , Ա-
18 զակի , Քաբեր , Ճեսամարի , Ճեզ-
ղեա և Ճորաբ՝ Եղփաալի որդիքն
19 էին ։ Եւ Ճակիմ , Ձէբրի , Զաբ-
20 դի , Եղիէնայի , Սաղեթի , Եղիէլ ,
21 Ադայիա , Բարեա և Սամրաթ՝
22 Սեմէիի որդիքն էին ։ Ու Ճես-
23 փան , Եբեր , Եղիէլ , Աբդոն ,
24 Ձէբրի , Անան , Անանիա , Եղամ ,
25 Անթոթովթիա , Ճեփադիա ու
Փանուէլ՝ Սովսեկի որդիքն էին ։
26 Եւ Սամարի , Սաարիա , Գո-
27 թողիա , Ճարաոիա , Եղեա և
Ձէբրի՝ Ճերոամի որդիքն էին ։
28 Ասոնք իրենց տոհմերուն համեմատ՝
նահապետներ ՚՚ իշխաններ էին ,
ու Երուսաղէմի մէջ կը բնակէին ։

29 Եւ †Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը կը բնակեր . ու անոր կնկանը
30 անունը Մաաքա էր . Եւ անոր
անդրանիկ որդին Աբդոն էր . ետքը
Սուր , Կիս , Բաալ , Նադաբ ,
31 Գեդովր , Ահիով ու †Զաքար էին ։
32 Եւ Մակելոթ ծնաւ Շամաա . ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան ։

33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Ճովնաթանը , Մեղքիսաւէն , Ա-
34 բինադաբը ու Էսբաալը ։ Եւ
Ճովնաթանի որդին Մերիբբաալ
էր . ու Մերիբբաալ ծնաւ Միքան ։
35 Եւ Միքային որդիքը՝ Փիթօն ,
Մելէք , Թարէ ու Ահազ էին ։
36 Եւ Ահազ ծնաւ Ճովադան , ու
Ճովադա ծնաւ Գաղեմէթը , Ազա-
մաթը ու Զամբրին . և Զամբրի
37 ծնաւ Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ
Բանաան . անոր որդին Ռափա ,
անոր որդին Եղեասա , ու անոր որ-
38 դին Եսել էր ։ Ու Եսել վեց որ-
դի ունէր . և անոնց անուննները ա-
սոնք են . Եզրիկամ , Բոքերու ,
Իսմայել , Սաարիա , Աբդիա ու
Անան . ասոնք ամէնը՝ Եսելին որ-
39 դիքն էին ։ Եւ անոր եղբօրը Ե-
սեկին որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ ,
երկրորդը Ճեուս , երրորդը Եղե-
40 փաղէտ էր ։ Եւ Ուղամին որդիքը
զօրաւոր կտրիճներ ՚՚ աղեղնաւոր-
ներ էին . և անոնք շատ որդիներ
ու թոռներ ունէին , հարիւր յի-
սունի չափ . ասոնք ամէնը Բենիա-
մինի որդւոցմէ էին ։

Գ Լ · Թ

1 Իսրայէլի ու Ճուդայի արձանագրութիւնը · 2 Իսրայէլացիք · 10 քահանաները · 14 Ղեւտացիները ու Նաթանայիմները՝ որոնք Երուսաղեմի մէջ բնակեցան ։ 27 Ղեւտացւոց մէկ քանիներուն պաշտօնը ։ 35 Սաուղին ու Ճոնաթանին ազգաբանութիւնը ։

Ն · ք · ԶԲ · 1400 , ՃՀ

1 Ամբողջ Իսրայէլ ալ ազգաբանուեցաւ , ահա գրուած է Իսրայէլի թագաւորաց գիրքին մէջը գրուած էին . Եւ Յուդա անօրէնութեանը համար Բաբելոն գերի տարուեցաւ ։

1200 , ՃՀ — Եզր · բ · 59 ։

2 Բայց անոնց կալուածքներուն մէջ՝ անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ բնակողները՝ Իսրայէլացիներէն , քահանաներէն , Ղեւտացիներէն և
3 †Նաթանայիմներէն ՚՚՚ էին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ՝ Ճուդայի որդւոցմէ , Բենիամինի որդւոցմէ , Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ
4 բնակեցան . Ուդայի որդւոյն Փարեսին որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն Իմրիի որդւոյն Ամրիի որդւոյն Ամի-
5 ուդի որդին Ութայիս , Եւ ‡Սիլո-
նացիներէն՝ անոր անդրանիկը Ասա-
6 յիա , ու անոր որդիքը ։ Եւ Զա-
բայի որդւոցմէ՝ Ցէհիէլ , ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր իննսուն
7 մարդ ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝
Ասանուայի որդւոյն Ովդուբայի որ-
դւոյն Մեսուղամին որդին Սալլու ։
8 Եւ Ցերոամին որդին Ցբնիա , ու
Մաքրիի որդւոյն Ոզնին որդին Է-
լա , ու Ցբնիայի որդւոյն Ռագուե-
լի . որդւոյն Սափատիային որդին
9 Մեսուղամ , Եւ անոնց եղբայրնե-
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր յիսունուվեց մարդ . ասոնք բո-
լոր մարդիկները իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին ։

1200 , ՃՀ — Եզր · բ · 59 ։

Իբր 536 Բ Եզր · բ · 70 ։ Նէեմ · է · 73 ։

‡ Ցես · թ · 27 ։ Եզր · բ · 43 ։ ը · 20 ։ †† Նէեմ · ժա · 1 ։

10 Եւ քահանաներէն՝ Ցեդայիա ,
11 Ցովարիբ , ու Ցաքին , Եւ Աստու-
ծոյ տանը վէրակացու՝ Ահիտովբի
որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սա-
դովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
12 Քեղկիային որդին Ադարիան , Ու
Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որ-
դւոյն Ցերոամին որդին Ադայիան ,
ու Եմմերի որդւոյն Մեսեղամթի
որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եզե-
բայի որդւոյն Ագիեղէն որդին Մա-
13 սէն , Եւ անոնց եղբայրները իրենց
տոհմերուն իշխանները՝ հազար եօ-

Ն · ք · ԶԲ · 1400 , ՃՀ

* Կ՚ըսուի Սադդ ։

† Կ՚ըսուի անոր եղբայրները ։

Բ Գէ · թ · 35 ։

Ե Գէ · թ · 37 Կ՚ըսուի Զաքարիա ։

Ղ Գէ · թ · 38 Կ՚ըսուի Սամաա ։

Ե ա Թագ · ժգ · 51 ։

Ըբ Թագ · բ · 8 Կ՚ըսուի Ցերուսթէ ։

Ը բ Թագ · գ · 4 ։ թ · 6 , 10 Կ՚ըսուի Մեմփիրոսթէ ։

ժ բ Թագ · թ · 12 ։

Է Գէ · թ · 43 Կ՚ըսուի Իափայիա ։

Ն.Ք.ՂԲ. 1200, ա

թը հարիւր վաթսուն զօրաւոր կտրիճներ՝ Աստուծոյ տանը գործքին ծառայութեանը մէջ էին։
14 Ու Ղևտացիներէն՝ Մերարիի որդւոցմէն՝ Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբէին որդին
15 Սեմայիա, եւ Բակբակար, ու Արէս, և Գաղաղ, ու Ասափի որդւոյն Զէբդիի որդւոյն Միքային
16 որդին Մաթանիան, եւ Իդիթունի որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սեմայիային որդին Աբդիան, ու Եղկանայի որդւոյն Ասային որդին Բարաքիան, որ Նետոփաթացւոց գեղերուն մէջ կը բնակէր։
17 Ու դռնապանները՝ Սեղդում, Ակկուբ, Տելմոն, և Ախիման, ու անոնց եղբայրները. առաջ վերակացուն
Ն.Մ.ՀՄ. 18 Սեղդումն էր։ Մինչև հոս թագաւորին դուռը կը հսկէին՝ որ արեւելեան կողմն է.ասոնք Ղևիի որդւոցը բանակներուն դռնապաններն էին։ Եւ Կորխի որդւոյն Աբիասաբի որդւոյն Կովրէին որդին Սեղդումը, ու անոր եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն եղող Կորխացիները՝ ծառայութեան գործքին վրայ էին, ու խորանին սեմերուն պահպանութիւնը կ'ընէին. և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին մէջ՝ դրան պահպանութիւնը կը-
Ղ.Թուոց 6։ 20 նէին։ Ու Եղիազարի որդին Փենէհէսը առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր, — Տէրը անոր հետ էր։ Մաասեղամիայի որդին Զաքարիան՝ ժողովրդի խորանին դրանը պահապանն
22 էր։ Դռնէրուն մէջը պահպանութիւն ընելու համար բոլոր դռնապան ընտրուածները՝ երկու հարիւր տասնեւերկու հոգի էին. զանոնք իրենց գեղերուն մէջը ազգահամարի մէջ դրուեցան. Դաւիթը ու Սամուէլ հետեսանողը զանոնք իրենց
Ե.Թագ.Թ. 9։ 23 պաշտօնին վրայ դրին։ Եւ անոնք
Ա.Գ.Ի.Ղ. 1, 2։ ու անոնց որդիքը՝ Տէրոջը տանը՝ այսինքն խորանի տանը դռներուն քովը փոխանակաց պահպանութիւն
24 կ'ընէին։ Դռնապանները չորս կողմերը կը կայնէին. արեւելեան, արեւմտեան, հիւսիսային ու հարաւ-
25 ային կողմերը։ Եւ գեղերու մէջ եղող անոնց եղբայրները տասն ատեն կու գային, ու երեօթական
Ի.Դ.Թագ. Ժա.5։ 26 օր անոնց հետ կ'ըլլային։ Քանզի ան Ղևտացիները՝ ան չորս գլխաւոր դռնապանները միշտ էին պաշտօնին մէջ՝ սենեակներուն վրայ ու Աստուծոյ տանը գանձերուն վրայ
27 էին. Ու գիշերը Աստուծոյ տանը բոլորտիքը կը կենային. քանզի պահպանութիւնը անոնց վրայ էր. և ամէն առտու զանիկայ անոնք
28 պիտի բանային։ Ու պաշտօնի ա-

նօթներուն վերակացուները ասոնցմէ էին. քանզի զանոնք համրանքով ներս կը բերէին, ու համրանքով դուրս կը հանէին։
29 Եւ ուրիշ ամաններուն, ու սրբարանին բոլոր գործիքներուն, և նաշիհին, ու գինիին, ու եղին, և կնդրուկին, ու համեմներուն վե-
30 րակացուները անոնցմէ էին։ Եւ Ի.Դ.Ե.Լ.28, ա. համեմներուն բաղադրութեամբը եղը շինողները՝ քահանայից որդի-
31 ներէն էին։ Ու Ղևտացիներէն՝ Կորխացի Սեղդումին անդրանիկը Մատաթիան՝ խտապակի գործքին
Է.Ղև.բ.5։ Ղ.21։ Ղ.Ա.Խ.8։ 32 վերակացուն էր։ Եւ Նաաջաւորութեան հացին վերակացուները անոնց եղբայրներէն՝ կահաթացւոց որդիներէն էին, որ պէհէլայ շաբաթէ շաբաթ պատրաստեն։
33 Ու ասոնք՝ այսինքն Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները՝ երգեցողներ էին. և սենեակներուն մէջը ի
Ի.Դ.Ղ.31։ Ա.1։ նոքին, — ուրիշ գործ մը չունէին. քանզի ցորեկ ու գիշեր ասոնք պաշտօնով զբաղած էին։ Այս Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները՝ իրենց ցեղերուն համեմատ իշխաններ էին. անոնք Երուսաղէմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ՝ Գաբաւոնին հայրը՝ Ցեհիէլը կը բնակէր. ու անոր կնկանը անունը Մաաքա էր.
Ի.Դ.Ը.29։ 36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն էր. ետքը Սուր, Կիս, Բաաղ,
37 Ներ, Նադաբ, Գեդովր, Ախիով,
38 Զաքարիա և Մակղոթ էին։ Ու Մակղոթ ծնաւ Սամսամը. ու ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ բնակեցան։
Ն.Ք.ՂԲ. 1200, ա
39 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Ա-
40 բինադաբը ու Եսբաաղը։ Եւ Յովնաթանին որդին Մերիբաաղ էր. ու Մերիբաաղ ծնաւ Միքան։
41 Եւ Միքային որդիքը՝ Փիթոն,
42 Մելէք, Թարէհ, Ահազ էին։ Եւ Ա.Գ.Ը.35։ Ահազ ծնաւ Յովադան, ու Յովադա ծնաւ Գաղեմէթը, Ազմաւէթը ու Զամբրին. և Զամբրի ծնաւ
43 Մոսան. Ու Մոսա ծնաւ Բանաան. անոր որդին Ռափայիա, անոր որդին Եղեասա, — անոր որդին Ե-
44 սել էր։ Ու Եսել վեց որդի ունէր. և անոնց անունները ասոնք են. Եզրիկամ, Բորբերու, Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու Անան. Եսելին որդիքը ասոնք էին։

ԳԼ. Ժ

1 Սաուղին յաղթուիլը ու մեռնիլը։ 8 Փղշտացիք Սաուղին վրայ յաղթութեան հան-

դէպը կը կատարէն : 11 Գաղաադու Ցարիսի բնակիչներուն՝ Սաւուղին ու անոր որդուոցը ցուցուցած սէրը : 13 Սաւուղին մեղքը՝ որուն համար Թագաւորութիւնը անկէ վերցաւ, ու Դաւիթին գարձաւ :

Ն · Բ · ԶԲ · 1056

1 Ն֊ Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին . ու Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու Գեղբուէ լեռանը վրայ

— ա Թագ · ԼԱ · 1 · 2 ։

2 * վիրաւորուած ինկան : Եւ Փղշտացիք Սաւուղին ու անոր որդուոցը ետևէն հասան . ու Փղշտացիք Սաւուղին որդիքը՝ Յոնաթանը , Աբինադաբը ու Մեղքիսուէն զար-

* Կ֊՛ ըսպաննուած

3 կին : Եւ պատերազմը Սաւուղին վրայ սաստկացաւ . ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան . ու աղեղնաւո-

Բ Թագ Ժդ · 49 Ա֊ՐԱՒՈՒԹ ՑԵՐԱՒՈՒԹ ։

4 ւորներէն վիրաւորուեցաւ : Եւ Սաւուղ իր կապարճակիրին ըսաւ . Սուրդ քաշէ , ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս անթլփատները գան , ու զիս ծաղր ընեն . բայց կապարճակիրը չուզեց . քանզի շատ վախացաւ : Եւ Սաւուղ սուրը առաւ , ու անոր վրայ ինկաւ : Եւ անոր կապարճակիրը Սաւուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ

6 ինկաւ ու մեռաւ : Ա֊յսպէս մեռաւ Սաւուղ՝ ու անոր իրեք որդիքը . անոր բոլոր տունն ալ մէկտեղ մեռաւ ։

7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝ անոնց փախչելը , և Սաւուղին ու անոր որդուոցը մեռնիլը տեսնելով , իրենց քաղաքները թողուցին փախան . և Փղշտացիք եկան , ու անոնց մէջը բնակեցան ։

8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաւուղը և անոր որդիները Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գը-

9 տան . Ու զանիկայ մերկացուցին , և անոր գլուխը ու զէնքերը առին . ու Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կուռքերուն, ու ժողովուրդին՝ ա֊ Բ֊ՆԵՐԲ֊Ո֊Ն աւետիսը տալու

Է ա Թագ · Լ · 10 ։

10 համար Մբէտ խրկեցին : Եւ անոր զէնքերը՝ իրենց աստուածոյն տունը դրին , ու անոր գլուխը Դագոնի տանը մէջ գամեցին ։

11 Եւ Գաղաադու Ցաբիսի բոլոր Բ֊ՆԱԿԵՐԸ երբոր լսեցին ան ամէնը՝ որ Փղշտացիք Սաւուղին ըրած էին ,

12 Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք ելան , և Սաւուղին մարմինը ու անոր որդուոցը մարմինները վերցուցին , և զանոնք Ցաբիս բերին . և անոնց ոսկորները Ցաբիսի մէջ բեւեկինին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին ։

13 Ա֊յսպէս մեռաւ Սաւուղ՝ Տէրոջը դէմ րրած ապստամբութեան մեղքին համար . որովհետև Տ Տէրոջը խօսքը չպահեց , ու նաև վհուկ փնտռեց Բ֊ՆԱ հարցընելու համար ։

14 Ու Տէրոջը չհարցուց . ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց , ու Ղ֊ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆը Յեսսէի որդուոյն Դաւիթին դարձուց ։

ԳԼ · ԺԱ

Ն · Բ · ԶԲ · 1056

1 Դաւիթ՝ բոլոր Ժողովուրդին Հաճութեամբը Քերրոնի մէջ Թագաւոր կ՛ընայ · 4 Յովաբին քաղաքութեամբը Յերուսաղէմին Սիոնին բերդը կ՛առնէ : 10 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անունները ։

1 Ն֊ Բոլոր Իսրայէլը Դաւիթին քովը Քերրոնի մէջ՝ Ժողովուեցան , ու ըսին . Ահա մենք քու ոս-

1048

— Բ Թագ · Ե · 1 ։

2 կորդ ու քու մարմինդ ենք : Եւ ասկէ առաջ ալ երբոր Սաւուղը Թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . ու քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսաւ . Իմ Ժողովուրդս Իսրայէլը դուն պիտի Բ֊ՇՈՎուես , ու իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դուն

Բ Սպղ · Հը · 71 ։

3 իշխան պիտի ըլլաս : Եւ Իսրայէլի բոլոր Ծերերը Քերրոն եկան Թագաւորին . ու Դաւիթ Քերրոնի մէջ՝ Տէրոջը առջևը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու Ե֊ՍՈՆՆԸ Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին , ինչպէս որ Տէրը Տ Սամուէլին ձեռքովը խօսեր էր ։

Է Բ Թագ · Ե · 3 ։

4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Յերուս գընաց . Ու հոն՝ ան երկրին բնակիչ-

Ե Թագ · Ա · 1 · 12 ։ Ե Թագ · Ե · 6 ։

5 ները՝ Յերուսացիք կը Բ֊ՆԵՒԷին : Եւ Յերուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին . Հոս պիտի չմտնես . բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը , (որ Դաւիթին քաղաքը կ֊ԸԼ֊Է :)

Ղ Դատ · Ա · 21 ։ ԺԹ · 10 ։

6 Ու Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ որ Յերուսացիները առաջ զարնէ , անիկայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ . և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբը ելաւ , ու անիկայ զօրավար

7 եղաւ : Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը բնակեցաւ . անոր համար Է անիկայ՝ Դաւիթին քաղաքը կո-

Ե Բ Թագ · Ե · 7 ։

8 չուեցաւ : Ու Դ֊Ա֊Վ՝ քաղաքը շինեց շուրջանակի՝ այսինքն Մելլոնը ու անոր շրջակայ տեղւոյն քարը . ու Յովաբ՝ քաղաքին մնացորդը նորո-

9 գեց : Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէրը անոր հետն էր ։

10 Ե֊Ե֊ ասոնք են Դաւիթին գըլ-

Ը Բ Թագ · ԻԳ · 8 ։

խաւոր զօրաւորները , որոնք անոր Թագաւորութեանը համար անոր օգնութիւն ըրին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ Թագաւոր հաստատեն , ի Տէրոջը Իսրայէլի վրա-

Ե ա Թագ · Ժդ · 1 · 12 ։

11 յով ըստ խօսքին Համմատ : Եւ Դաւիթին գօրաւոր մարդոցը Թիւը

ասիկայ է . Հաքեմմնիի որդին Ցեսբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը , որ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցուց , ու մէկէն զանոնք մեռցուց ։
12 Եւ անկէ ետքը՝ Ադուքացի Դովդային որդին Եղիազարը՝ որ իրեք
1047 13 զօրաւորներէն էր . Ասիկայ երբոր ք Ափեսդոմմինի մէջ Դաւիթին հետն էր , Փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար . և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր . ու ժողովուրդը Փղշտացւոց
14 երեսէն փախաւ . իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան , և զանիկայ աղատեցին , ու Փղշտացիները զարկին . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ ։
15 Ու երսուն զօրավարներուն իրեքը Ոդողմի քարայրը՝ Դաւիթին քովը Ալմի իջան . և Փղշտացւոց բանակը Ռափայնոց հովիտին մէ-
16 ջը բանակեր էր ։ Եւ ան ատենը Դաւիթ բերդին մէջն էր . ու ան ատենը Փղշտացիք Բեթլեհեմի մէջ
17 բերդապահ զօրք ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ . Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՛վ
18 ինծի ջուր կը խմցընէ ։ Ան ատենը ասոնք իրեք մարդիկ՝ Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան , ու Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , և առին Դաւիթին տարին . բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց , հապա զանիկայ
19 Թափելով՝ Տէրոջը նուիրէց , ու ըսաւ . Իմ Աստուածս չգուշըրնէ ինծի՝ որ ես ասոնց բանը ընեմ . միթէ ես ան մարդիկներուն արիւնը իրենց կեանքովը պիտի խմեմ . վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը ասոնք ջուրը բերին . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները ։
20 Եւ Յովաբին եղբայրը Ի Աբեսսա՝ ան իրեք հարիւրոց գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպանեց զանոնք . ու անիկայ իրեքին մէջը
21 անուանի էր . Եւ ք իրեքին երկուքին աւելի համարում ունենալուն համար , անոնց գլուխ եղաւ . բայց ասոնք իրեքին առաջինները չհասաւ ։
22 Ու մեծ գործքեր գործող Կաբսեելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յովհադային որդին Բանեան՝ Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ , ու գուբին մէջը առիւ-
23 ծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդը՝ ան հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը ոստայնանկաց գլանին պէս

նիզակ մը կար . բայց Բանէա ցուցով մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ իր նի-
24 զակովը մեռցուց ։ Յովհադայի որդին Բանեան ասոնք բաներըը ըրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը անուա-
25 նի եղաւ ։ Անիկայ ահա երսունէն աւելի պատիւ ունէր , բայց ասոնք իրեքին առաջինները չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր առաջնին վերակացու դրաւ ։
26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները ասոնք էին . Յովաբին եղբայրը Ասայէլ , Բեթլեհեմացի Դովդային որ-
27 դին Եղխանան , Աղովրացի Սամմոթ ,
28 Բելտնացի Քեղդէս , Թեկուացի Եկգեսի որդին Իրաս , Անաթովթացի
29 Աբիեզէր , Ովսացի Սովբաք , Ադու-
30 քացի Եղի , Նետոփաթացի Մահարա , Նետոփաթացի Բաանայի
31 որդին Ալաի , Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն Ռիբայի որդին Եթթի ,
32 Փարաթոնացի Բանեա , Գաասի ձորերէն Հուրայ , Արաբաթացի
33 Աբիէլ . Բարհումացի Ազմաթ , Սա-
34 ղաբինացի Եղիաբա , Գեզոնացի Հասեմի որդիներէն՝ Ադարացի Սա-
35 գէի որդին Յոնաթան . Ադարացի Սաքարի որդին Ադիամ , Ովրի որ-
36 դին Եղիփաղ , Մեքերաթացի Ո-
37 փեր , Փելոնացի Ադիա , Կարմելացի Ասարէ , Ազրիայի որդին Նաա-
38 րայ , Նաթանի եղբայրը Յովէլ ,
39 Ագարայի որդին Մաբար , Ամմոնացի Սելեկ , Ցարուհեան Յովաբին կապարճակիրը Բերովթացի Նաա-
40 րա , Եթերացի Իրաս , Եթերա-
41 ցի Գարեբ , Քետացի Ուրիա , Ազլայի որդին Զաբադ , Ռուբե-
42 նեանց գլուխը՝ Ռուբենեան Սիզայի որդին Ադինա , ու անոր հետը եր-
43 սուն մարդ էր , Մաագայի որդին Անան , Մաթանացի Յովսափատ ,
44 Աստարովթացի Ոզիա , Արոերացի Քովթամի որդիքը՝ Սամա ու Եհիէլ ,
45 էլ , Սամարիի որդին Եդիդէլ , ու անոր եղբայրը Թիսացի Յովքա ,
46 Մահաւացի Եղիէլ , Եղնաամի որդիքը Ցարիբայի և Յոսաւիա ,
47 Մովաբացի Եթեմմա , Եղիէլ , Ովբէդ , ու Մեսոբացի Եասիէլ ։

Գ Լ Ի Ժ

1 Սիկեղլակի մէջ՝ Դաւիթին քովը ժողվուող մարդիկը ։ 23 Քերոնի մէջ՝ անոր քովը եկող զօրքերը ։

1 Ու ասոնք են որ Սիկեղլակ եկան Դաւիթին քովը , երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Սաուղին երեսէն պահուած էր . ու ասոնք զօրաւորներէն ըլլալով՝ պատերազմի մէջ օգ-
2 նութիւն կ՚ընէին ։ Քանի աղեղ-

Բր 1058 — ա Թագ ։ Իե ։ 2 ։ Բ ա Թագ ։ Իե ։ 6 ։

Ն · ք · գք · իբր 1058

նաւոր էին , ու պատուով քարերը . ու ազգով նետերը նետելու՝ թէ աջ և թէ ձախ ձեռքերին կը գործածէին . անոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին ։

3 Անոնց գլուխը Աքիէզերն էր , ետքը Ցովաս՝ Գաբաացի Սամայիին որդիքը , և Ցեզիէլ ու Փաղետ՝ Ազմաթի որդիքը , և Բարաքա , ու

4 Անաթովթացի Ցեհու , Ու երսուներեքին մէջը զօրաւոր՝ ու երսուներին վերակացուն Գաբաւոնացի Իսմայիան , ու Երեմիա , ու Ցազիէլ , և Ցոհանան , ու Գադերացի Ցովզաբադ ,

5 բարդ , Եղուսայ , ու Ցերիմոթի , և Բաալիա , ու Սամարիա , և Ցարուփացի Սափատիա ,

6 Ելկանա , Ցեսիա , Ազարիէլ , Ցովէզեր , ու Ցեսբաամ՝ Կորխացիք , Ու Գեդովրացի Ցերոամին որդիքը՝ Ցովէլա ու Զաբադիա ։

8 Եւ Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուելուն՝ զօրաւոր , քաջ , պատերազմական , վահան ու նիզակ գործածող մարդիկներ . անոնց դէմքը առիւծի դէմքի կը նմանէր , ու լեռներու վրայի Տայեաններուն պէս

9 Ֆեղեաշարժ էին ։ Առաջինը՝ Եզեր , Երկրորդը՝ Աբդիա , Երրորդը՝ Եղիաբ ,

10 Ատ , Զորրորդը՝ Մասմանա , Հինգերորդը՝ Երեմիա , Վեցերորդը՝ Եթթի ,

11 Եօթներորդը՝ Եղիէլ , Ութներորդը՝ Ցոհանան , Իններորդը՝

12 Դը՝ Եղզաբաթ , Տասներորդը՝ Երեմիա , Մետասաներորդը՝ Մաքբաննէ ։

13 Նայ էր ։ Անոնք Գադի որդւոցմէ՝ զօրքին իշխաններն էին . պզտիկներուն մէկը՝ հարիւրի վրայ , ու մեծերուն մէկը՝ հազարի վրայ էր ։

15 Անոնք են որ առաջին ամսուն մէջ Ցորդանանին անցան , երբոր Ջուրը իր բոլոր եզերքները կոխեր էր , և դէպ ի արեւելք ու արեւմուտք՝ բոլոր հովիտի բնակիչները փախցուցին ։

16 Ու բերդը Դաւիթին քովը՝ Բենիամինի ու Ցուդայի որդւոցմէ ալ

17 եկան ։ Եւ Դաւիթ անոնց առջեւը ելաւ , ու պատասխան տուաւ՝ անոնց ըսելով . Թէ որ խաղաղութեամբ ինծի օգնութիւն ընելու եկեր էք , իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի բլլայ . բայց թէ որ խաբէութեամբ զիս իմ թշնամացս ձեռքը մատնելու համար էիր եր , (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէնութիւն մը չկայ ,) մեր Հայրերուն Աստուածը

18 տեսնէ , ու յանդիմանէ . Եւ իշխաններուն գլուխը Ամասայի՝ Հոգւով լեցուեցաւ , ու ըսաւ ,

Մենք քուկդ ենք , ով Դաւիթ , ու քեզի հետ պիտի բլլանք . ով

Ցեսսէի որդի . խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն քեզի , ու քու օգնականներուդ խաղաղութիւն ըլլայ . քանզի քու Աստուածդ քեզի օգնական է ։

Ան ատենը Դաւիթ զանոնք ընդունեց , ու զանոնք իր գունդին իշխաններուն մէջը դրաւ ։

19 Մանասէէն ալ Դաւիթին անցան , երբոր անիկայ Փղշտացւոց հետ՝ Սաուղի վրայ պատերազմելու գնաց . բայց անոնց օգնութիւն *չըրին . քանզի Փղշտացւոց նախարարները խորհրդով զանիկայ ետ խրկեցին՝ ըսելով . Ան իյ մեր գլուխներուն վնասովը իր տիրոջը

20 Սաուղին պիտի անցնի ։ Երբոր անիկայ Սիկլակ կ՚երթար , Մանասէէն՝ Մանասէին հազարապետները՝ եղան , Ցովզաբադը , Ցեդիէլը , Միքայէլը , Ցովզաբադը , Եղիհուը

21 ու Սաղթին անոր անցան . Եւ ասոնք Դաւիթին օգնութիւն ըրին † ասպատիներուն ծգունդին վրայ յաջակից՝ ։ քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր կորիւններ էին . ու զօրաց

22 իշխաններ եղան . Ինչու որ ան ատենը օրէ օր Դաւիթին կու գային՝ անոր օգնութիւն ընելու համար , մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եղաւ ։

23 Եւ ասոնք են ան սպառազինեալ ‡ զօրքերուն համրանքները՝ որոնք եկերթն եկան Դաւիթին , որ Լեհրոնջը խօսքին համեմատ Տանոր դարձընեն Սաուղին թագաւորութիւնը ։

24 Թիւնը . Ցուդայի որդւոցմէ՝ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր սպառազինեալ զօրք .

25 Շմաւոնի որդւոցմէ՝ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր

26 կտրիճներ . Ղեւիի որդւոցմէ չորս

27 հազար վեց հարիւր . Եւ Ահարոնեաններուն առաջնորդը Ցովիադան , ու անոր հետ իրեք հազար

28 եօթը հարիւր մարդիկ . Եւ զօրաւոր կտրիճ ծ Սադովկ երիտասարդը , ու անոր հօրը տունէն քսանուերկու

29 իշխան . Եւ Սաուղին Ազգայրենիքին՝ Բենիամինի որդւոցմէ իրեք հազար մարդիկ . քանզի մինչև անտունը՝ հանունց շատը Սաուղին տանը պահպանութիւնը կ՚ընէին .

30 Ու Եփրեմի որդւոցմէ՝ անոնք ազատոհմիներուն անուանի մարդիկներ՝ քսան հազար ութը հարիւր զօրաւոր .

31 Ու կէս կորիւններ . Եւ Մանասէին կէս ցեղին՝ տասնուերեքը հազար մարդիկ , որոնք իրենց անուններովը որոշուեցան երթալու՝ ու Դաւիթ

32 թը թագաւոր դնելու . Եւ Իսաքարի որդւոցմէ՝ երկու հարիւր իմաստուն իշխաններ , որոնք ժա

Ն · ք · գք · իբր 1058

իբր 1056

ը ա թագ · իթ · 2 ։

* կ՚ար՝ չըրաւ ։

ը ա թագ · իթ · 4 ։

† կ՚ար՝ ոմոր գունդին վրայ զրուելով ։

ժ ա թագ · ը · 1 · 9 , 10 ։

ծ բ թագ · բ · 15 ։

1048

‡ կ՚ար՝ զօրաց իշխաններուն ։ Եբր ՝ զօրաց պետներուն

ը բ թագ · բ · 3 , 4 , 6 · 1 ։ Գւ · ժ · 1 ։

լ ա թագ · ժգ · 1 , 3 ։

ի Գւ · ժ · 14 ։

ի Ցես · գ · 15 ։

ծ բ թագ · բ · 17 ։

ի Ցես · ա · 23 ։

հ բ թագ · բ · 8 , 9 ։

ղ բ թագ · ժէ · 25 ։

ի Դատ · է · 34 ։

յ Եսթ · ա · 13 ։

Ն · ք · գբ · 1048

մանակներուն համեմատ գիտէին թէ Իսրայէլը ի՛նչ ընելու է . ու անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բե-
33 րանը կը նայէին . Զաբուղոնէն՝ պատերազմի ելլող՝ ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող յիսուն հազար մար-
* ԵԲԲ · ո՛չ սրտով ու սրտով . Սադ · ԺԲ · 2 ։
34 դիւ , որոնք *մէկ սրտով" կարգաւ-
35 կը շարուէին . Ու Նեփթաղիմէն հազար իշխան , և անոնց հետ երեսունեւօթը հազար վահանաւոր
36 ու նիզակաւոր մարտիկ : Ու Դանացիներէն՝ բանակութիւնը հազար
37 պատերազմի գացող զօրք . Ու Ցորդանանայ անդիի կողմէն՝ Ռուբենացիներէն ու Գադացիներէն և Մանասէի կէս ցեղէն՝ ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող հարիւր քսան
38 հազար մարդիկ : Բոլոր այս գունդով շարուող պատերազմական մարդիկները անկեղծ սրտով քերոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար . ու Իսրայէլին բոլոր մնացորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դա-
39 ւիթը թագաւոր ընելու : Եւ հոն՝ Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով՝ իրենք օր կեցան . քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատ-
40 րաստութիւն տեսեր էին : Եւ անոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անդամ Իսաքարը , Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմի՝ էշերով , ուղտերով , ջորիներով ու եզներով հաց բերին . նաև ուտելիքի համար շատ ալիւր , չոր թուզ , չամիչ , գինի , եղ , արջառներ ու ոչխարներ . քանզի Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Դաւիթ մեծ հանդէսով տապանակը Կարիաթարիմէն բերելու կ'երթայ ։ 9 Ոզային զարնուելուն համար՝ տապանակը Արդեդոմին տունը կը ձգուի ։

1045

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն և բոլոր իշխաններուն հետ խորհուրդ ըրաւ ։
2 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողովքին ըսաւ . Թէ որ ձեզի հաճոյ կ'երևնայ , ու ես՝ Տէրը մեր Աստուածմէն է , Իսրայէլի բոլոր երկիրներուն մէջը մնացած մեր եղբայրներուն , ու անոնց հետ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քաղաքները ու արուարձանները † մեզ խրկենք" , որ մեր քո-
3 վը ժողվուին . Եւ մեր Աստուծոյն տապանակը մեր քովը փոխադրենք . քանզի Սաւուղին օրերը զանիկայ
4 չխնդրեցինք ։ Ու բոլոր ժողովքը այսպես ընելու հաճութիւն տուաւ . քանզի այս խօսքը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն ուղիղ
5 երևցաւ ։ Եւ Դաւիթ՝ Եգիպտոսի Սիհորէն մինչև Եմաթի մուտքը բոլոր Իսրայէլը ժողվեց՝ Աստուծոյ տապանակը Կարիաթա-
6 րիմէն բերելու համար ։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Բաաղը այսինքն Յուդայի Կարիաթարիմը ելաւ , որ անկէ՝ քերովբէից մէջ նստող Եհովայ կոչուած Աստուծոյն տապանակը վեր հանէ ։
7 Եւ Աստուծոյ տապանակը Աբինադաբին տունէն վէրցընելով՝ մկի նոր սայլի մը վրայ դրին . ու Ոզա ու Ախիով ան սայլը կը վարէին ։
8 Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլը բոլոր ուժով Աստուծոյ առջևը կը խաղային օրհնութիւններով , քնարներով , տաւիղներով , թմբուկներով , ծնծղաներով ու փողերով ։
9 Ու մինչև Քիդոնին կալը եկան . և Ոզա իր ձեռքը երկնցուց որ տապանակը բռնէ . քանզի եղները ը-
10 նկոտեցին զայն ։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ոզային դէմ բորբոքեցաւ . և ձեռքը տապանակին երկընդրնելուն համար՝ զանիկայ զարկաւ . ու անիկայ հոն՝ Աստուծոյ
11 ներկայութեան առջևը մեռաւ ։ Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ . քանզի Տէրը հարուածով Ոզան զարկաւ . ու ան տեղին անունը՝ մինչև այս օրս Փարէս Ոզա
12 ըսուեցաւ ։ Եւ Դաւիթ ան օրը Աստուածմէ վախցաւ , ու ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը ինչպէս
13 քովս բերեմ ։ Ու Դաւիթ՝ տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չբերաւ . հապա զանիկայ Գեթացի Արդեդոմին տունը խոտոր-
14 ցուց ։ Եւ Աստուծոյ տապանակը՝ Արդեդոմին քովը՝ անոր տանը մէջ իրեք ամիս մնաց . ու Տէրը Արդեդոմին տունը ու անոր բոլոր ստացուածքը օրհնեց ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Քիրամին՝ Դաւիթին ցուցուցած մարդասիրութիւնը ։ 2 Դաւիթին երջանկութիւնը ։ անոր կնիկները ու որդիները ։ 8 Դաւիթ երկու անգամ Փղշտացիները կը յաղթէ ։

1 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ խրկեց , ու եղևնափայտեր , որմնադիրներ , ու հիւսներ , որ անոր տուն շինեն ։
2 Անատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց . վասն զի իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար՝ անոր թագաւորութիւնը բարձրացաւ ։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ու-

Ն · ք · ԳԲ · 1045

ա Թագ · է · 1 ։ բ Թագ · ը · 1 ։ Դ Ցես · ԺԳ · 3 ։
է ա Թագ · զ · 21 ։ է · 1 ։ Ղ Ցես · ԺԵ · 9 , 60 ։
է ա Թագ · դ · 4 ։ բ Թագ · ը · 2 ։
ԷԱ Թագ · է · 1 ։ Բ Ցես Թու · դ · 15 ։ Գլ · ԺԵ · 2 : 13 ։
ԺԲ Թագ · ը · 5 ։
ԷԲ Թագ · է · 6 Կ'ԷՏՆԱ Նաքոն ։
Լ Թու · դ · 15 ։ Գլ · ԺԵ · 13 , 15 ։
Ի ՂԼ · ԺԵ · 2 ։
‡ ՅՕ՛ Ոզայի խրամատումը ։
ԺԲ Թագ · ը · 11 ։
§ Ես · Լ · 27 ։ Գլ · իգ · 5 ։

1045

ա ա Թագ · լա · 1 ։ Ես · Լ · 4 ։
† ԵԲԲ · տա-ծենք ա՛ս խրկենք ։
Բ ա Թագ · է · 1 , 2

ԺԲԲ 1043
ա Բ Թագ · ի · 11 , ՃԵ ։

ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՆԻ ՈՐԴՈՅ ԴԱՒԻԹԻ

Ն · ք · ՂԲ · իբր 1042

ԺԳԼ · Ղ · 39 ։
Ի ԳԼ · Ղ · 44 ։

Բ՚արաքիայի որդին Ասափը , ու
անոնց եղբայրներէն՝ Մերարիի որ-
դւոցմէ Էկիսեային որդին Եթանը
18 կայնեցուցին . Եւ անոնց հետ երկ-
րորդ դռնապանները՝ Զաքարիան , Բենը ,
Յազիէլը . Սեմիրամովթը , Եհքիէլը ,
Ունին , Եղիաբը , Բանեան , Մաա-
սիան , Մատաթիան , Եղիբաղէն ,
Մակենիան , Աբդեդոմը ու Եհիէլը ։
19 Արդ՝ Եման , Ասափ ու Եթան եր-
գեցողները՝ պղնձէ ծնծղաներ կը
Ա Ֆմր 18 ի՚ը-
ՈՒՒՒ Յա-
զիէլ ։
20 զարնէին ։ Եւ Զաքարիա , Ազիէլ ,
Սեմիրամովթ , Եհքիէլ , Ունին , Ե-
ղիաբ , Մաասիա ու Բանեա՝ տա-
Ի Յաղ · Խզ · ին վերնա գիրը ։
ւիղներով Ի Ալամոթի երաժշտին վրա
21 րայ էին ։ Եւ Մատաթիա , Եղի-
փաղէ , Մակենիա , Աբդեդոմ , Եհ-
իել ու Ազազիա՝ քնարներով
Բ Յաղ · Ղ · ին վերնագիրը ։
Ի Շէմինիթի երաժշտի կ՚առաջնոր-
22 դէին ։ Եւ Քոնոնիա՝ Ղեւտացի-
ներուն երգեցողութեան առաջ-
նորդը կ՚ըլլար , վասն երգելու կը
վարժէր , որովհետեւ հանճարեղ
23 էր ։ Ու Բարաքիա ու Եղկանա՝
տապանակին դռնապաններն էին ։
24 Եւ Սարանիա , ու Յովսափատ , և
Նաթանայէլ , ու Ամեսայի , և Զա-
քարիայ , ու Բանեա , ու Եղիազար
քահանաները՝ Աստուծոյ տապա-
Ա Թես · Բ · 8 ։ Սաղ · Ճա · 8 ։
նակին առջեւը Ի փողեր կը փչեցընէին . և Աբդեդոմ ու Եհիա՝ տա-
պանակին դռնապաններն էին ։
Հ Բ Թագ · Ղ · 12 ։ 13 ։ ԼԸ ։ գ Թագ · Ը · 1 ։
25 Ա՚յսպէս Դաւիթ , և Իսրայէլի
ծերերը ու հազարապետները՝ Տէ-
րոյը ուխտին տապանակը Աբդե-
դոմին տունէն ուրախութեամբ
26 Հանելու գացին ։ Ու երբոր Աս-
տուած՝ Տէրոյը ուխտին տապա-
նակը վերցընող Ղեւտացիներուն
օգնութիւն ըրաւ , եօթը զուարակ
27 ու եօթը խոյ զոհ ըրին ։ Եւ Դա-
ւիթ բեհեզէ պատմուճան հագեր
էր . նոյնպէս ալ տապանակը վեր-
ցընող բոլոր Ղեւտացիները , ու եր-
գեցողները , ու երգեցողներուն եր-
գոց իշխանը Քոնոնիան . և Դաւիթին վրայ քթանէ եփուտ կար ։
Յ ԳԼ · Ժգ · 8 ։ 28 Ու բոլոր Իսրայէլը Տէրոյը ուխ-
տին տապանակը ուրախութեան աղաղակով , փողի ձայնով , սրինգ-
ներով , ու ծնծղաներով , տաւիղ-
ներ ու քնարներ զարնելով՝ վեր կը
Ը Բթագ · Ղ · 16 ։ 29 Հանէին ։ Ու երբոր Տէրոյը ուխ-
տին տապանակը մինչև Դաւիթին
քաղաքը եկաւ , Սաւուղին աղջիկը
Մեղքող պատուհանէն նայեցաւ ,
ու Դաւիթ թագաւորին կաքաւելը
ու խաղալը տեսնելով՝ զանիկայ իր
սրտին մէջը անարգեց ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Դաւիթ ուրախութեան զոհ կը մատուցանէ . 4 երգեցողներուն կը հրամայէ որ ընորհակալութեան երգ երգեն ։ 7 Ընորհակալութեան սաղմոսը ։ 37 Դաւիթ՝ պաշտօնեաներ , դռնապաններ . քահանաներ ու երգեցողներ կ՚որոշէ , որ շարունակ տապանակին քովը ծառայութիւն ընեն ։

Ն · ք · ՂԶ · իբր 1042

Ը Բթագ · Ղ · 17-19 ։

1 Ու Աստուծոյ տապանակը տա-
րին , ու զանիկայ ան վրանին
մէջը դրին , որն որ Դաւիթ անոր
համար կանգներ էր . և Աստուծոյ
առջեւը ողջակէզներ ու խաղաղու-
2 թեան զոհեր մատուցին ։ Եւ Դա-
ւիթ երբոր ողջակէզները ու խա-
ղաղութեան զոհերը մատուցանելը
լմընցուց , Տէրոյը անունով ժո-
3 ղովուրդը օրհնեց ։ Ու Իսրայէլի
բոլոր մարդիկներուն՝ երիկ մարդէն
մինչև կնիկ մարդը՝ ամէն մէկուն
մէկ նկանակ հաց , կտոր մը միս ու
կարկանդակ մը բաշխեց ։
4 Եւ Տէրոյը տապանակին առ-
ջեւը՝ Ղեւտացիներէն պաշտօնեա-
ներ դրաւ , Իսրայէլի Տէր Աստուա-
ծը Ի յիշելու՝ օրհնելու ու փառա-
Բ Սաղ · Լը · ին , Ա Հ · ին վերնագիրները ։
5 ւորելու համար . Գլխաւորը Ա-
սափն էր , ու անոր երկրորդը
Զաքարիան , Նաա Եհիէլը , Սե-
միրամովթը , Եհքիէլը , Մատա-
թիան , Եղիաբը , Բանեան , Աբ-
դեդոմը , ու Եհիէլը՝ տաւիղնե-
րու ու քնարներու նուագարաններ
Ի ընդունէին . բայց Ասափ ծնծղաներ
6 կը զարնէր ։ Եւ Բանեա ու Զա-
զիէլ քահանաները՝ Աստուծոյ ուխ-
տի տապանակին առջեւը միշտ փո-
ղեր կը փչեցընէին ։
Ե Տ՚ես Բ Թագ · Իգ · 1 ։
7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ Ի առջի
անգամ առ Յեփթէյ սաղմոսը տուաւ
Ասափին ու անոր եղբայրներուն
ձեռքը , որ Տէրոյը գոհութիւն
տան ։
Ը Տաղ · Ճե · 1—15 ։
8 Տ գոհացէք Տէրոյմէ . անոր անուա-
նը կանչեցէք . անոր գործքերը ժո-
ղովուրդներուն մէջը պատմեցէք ։
9 Երգեցէք անոր . սաղմոս ըսէք
անոր . պատմեցէք անոր բոլոր
հրաշքները ։
10 Անոր սուրբ անունովը պարծեն-
ցէք . Տէրը խնդրողներուն սիրտը
թող ուրախ ըլլայ ։
11 Տէրը ու անոր զօրութիւնը
խնդրեցէք . ամէն ժամանակ անոր
երեսը փնտռեցէք ։
12 Յիշեցէք անոր ըրած հրաշքները ,
անոր նշանները , ու բերնին դա-
տաստանները ։
13 Ով անոր ծառային Իսրայէլին
սերունդը , ով Յակոբին որդիքը՝
անոր ընտրեալները .
14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը .
անոր դատաստանները բոլոր երկրիս
մէջն են ։
15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշե-
ցէք . անոր պատուիրած խօսքը
մինչև հազար ազգ .

16 Ան Ե՛ւ՛ը՝ որ Աբրահամին հետ ըրաւ , ու իր երդումը՝ ը՛ր Իսահա՛կին ը՛ր՛՛՛ .

17 Ցակոբին ալ հաստատեց զանի՛կայ՝ օրէնք մը ը՛լլալու , ա՛՛ Իսրա՛յէլին էբե՛՛ յաւիտենական ուխտ մը ,

18 Ըսելով . Քեզի պիտի տամ քա՛նանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .

19 Երբոր դուք սակաւաթի՛ւ էիք , ու քիչ՛ը՛ր ու պանդուխտ՝ անոր մէջը ;

20 Եւ անոնք ման ազգ ա՛՛րէ՛ ազգի գացին , ու մէ՛ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովո՛ւրդի .

21 Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . ե՛ւ թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

22 Ը՛ւ՛ըսելով . Ե՛ւ՛ օծեալներուս մի՛ դպչի՛ք , ու իմ մարգարէներուս չարութի՛ւն մի՛ ընէք ;

23 Ե՛ւ երգեցէ՛ք Տէրոջը՝ ո՛վ բոլոր երկի՛ր , օրէ օր անոր փրկութի՛ւնը քարոզեցէ՛ք ;

24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէ՛ք , ա՛՛ անոր հրաշքները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ .

25 Քանզի Տէրը մե՛ծ է , ու խիստ գովելի՛ . անիկայ ամէն աստուածներուն վրայ ա՛հաւոր է ;

26 Ինչու որ ժ՛ազգերուն ամէն աստուածները *կուռքեր են . բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ;

27 Փառք ու վայելչութի՛ւն կայ անոր առջի՛ն , զօրութի՛ւն ու ուրախութի՛ւն անոր բնակութեանը մէջ .

28 Տէրո՛ջը տուէ՛ք՝ ո՛վ ժողովրդոց տոհմերը , Տէրո՛ջը տուէ՛ք փառք ու զօրութի՛ւն ;

29 Տէրո՛ջը տուէ՛ք իր անուանը փառքը . ընծա՛յ առէ՛ք , ու անոր առջևը՛ւ եկէ՛ք . սուրբ հանդերո՛վ Տէրոջը երկրպագութի՛ւն ըրէ՛ք ;

30 Ո՛վ բոլոր երկի՛ր՝ անոր երեսէն վախցէ՛ք . աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի , ու պիտի չսասանի ;

31 Երկինքը թող ուրախանա՛յ , ու երկիրը ցնծա՛յ , և ազգերուն մէջ ըսեն թէ՝ Տէրը կը թագաւորէ ;

32 Ծո՛վը իր լիութեամբը թող գո՛ռայ , դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան ;

33 Ան ատենը անտառին ծառերը Տէրոջը առջևը ցնծան , քանզի երկրին դատաստան ընելու կու գա՛յ ;

34 Է՛գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ՚ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութի՛ւնը յաւիտեան է ;

35 Նաև Ը՛ըսէ՛ք . Ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը՝ մեզ փրկէ՛ , ու մեզ ժողվէ՛ , և մեզ ազգերէն ա՛զատէ , որ քու սուրբ անուանդ գոհութի՛ւն մատուցանենք , ու քու օրհնութի՛ւնովդ պարծենանք ։

36 Է՛Օրհնեալ ը՛լլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտե՛նից ։

Ու բոլոր ժ՛ողովուրդը Ամէն ը՛սելով՝ Տէրը օրհնեցին ։

37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևը՝ Ասափը ու անոր եղբայրները թո՛ղուց , որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն

38 տապանակին առջևը ։ Եւ Աբդեդոմը ու անոր վաթսունուերկու եղբայրները , և Իդիթունի որդին Աբդեդոմը և Ուսան՝ դռնապաններ

39 ը՛ը՛՛ ։ Եւ Սադովկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները՝ Գաբաւոնի բարձր տեղւոյն վրայ Տէ՛ն

40 րոջը խորանին առջևը ը՛ղո՛ղ , Որ միշտ առտու ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ՝ Տէրոջը ողջակէզները մատուցանեն , ու Տէրոջը Իսրայէ՛լին պատուիրած օրէնքին մէջի ա՛

41 մէն գրուածը՝ Հ՛ետ՛ը դնին ։ Եւ ա՛նոնց հետ ը՛ը՛՛ Եմանը , ու Իդիթունը , ու ուրիշ ընտրուածները՝ որոնք անունով յիշուեցան , որ Տէրոջը գոհութի՛ւն մատուցանեն , Ը՛քանզի անոր ողորմութի՛ւնը յաւի՛

42 տեան է . Եւ անոնց՝ *շո՛ւխ՛ը Եմանին ու Իդիթունին հետ եղող նուագածուներուն փողեր ու ծնծղաներ ը՛ա՛՛՛ , նաև Աստուծոյ երգերուն նուագարանները . ու Իդիթունի որդիքը դռանը պահապա՛նե՛ւ ը՛լ՛

43 Նէ՛ւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը իր տունը . Դաւիթն ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ ։

Գ Լ · Ժ Է

1 Նաթան նախ կը հաճի Դաւիթին առաջարկութեանը՝ որ Աստուծոյ տուն մը շինել կ՛ուզէր ; 3 բայց երբը Աստուծոյ խօսքովը կ՛արդիւ՛ զանիկայ ։ 11 Նաթան օրհնութիւններ ու բարիքներ կը խոստանայ Դաւիթին սերունդին ։ 16 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւնը ։

1 Ա՛՛ երբոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ , Դաւիթ՝ Նաթան մարգարէին ըսաւ . Ա՛նա ես եղէնաթ փայտէ ը՛՛՛՛՛ տան մէջ կը բնա՛կիմ՛ , բայց Տէրոջը ուխտին տապա՛

2 նակը վրանի տակ է ։ Եւ Նաթան՝ Դաւիթին ըսաւ . Բոլոր սրտիդ մէջը եղածը ըրէ՛ . քանզի Աստուած

3 քու հետդ է ։ Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին եղաւ՝

4 ըսելով . Գնա՛ , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ՛ . Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Իմ բնակելու տունս դուն պիտի

5 չշինե՛ս . քանզի Իսրայէլը Եգիպտո՛սէն հանած օրէս մինչև աս օրս՝ տան

ն · ք · ը՛ · Իբր 1042

Ե՛ն · ժէ · 2 ; Իշ · 3 ; Իբ · 13 ; Լե՛ · 11 ։

Ը՛ն՛ · ԼԲ · 30 ։

Է՛ն · ժբ · 17 ; ի · 3 ; Եր՛ · 5 · 15 — 18 ։

Ը Սա՛ղ · ճե՛ · 15 ։

Ի՛ Սա՛ղ · ՂԶ · 1 , ՃԸ ։

Ժ՛ղե՛ · ԺԹ · 4 ։

* Կա՛մ՝ ուրիշ նայնու՛ թիւններ

Է Սա՛ղ · ճՂ · 1 ; ճէ · 1 ; ճԺը · 1 ; ճԼՂ · 1 ։

Լ Սա՛ղ · ճՂ · 47 , 48 ։

Ն · ք · ը՛ · Իբր 1042

Է՛թ՛ագ · ը՛ · 15 ։

Ժ՛ր Օր · իե՛ · 15 ։

Է՛թագ · գ · 4 ։

Հ Գէ՛ · ի՛ա · 29 ; ը Սա՛՛ · ա · 3 ։

Ն Եւ · իԲ · 38 , ՃԸ ; թա՛ու · իը · 8 , ՃԸ ։

Ղ Հ՛ր 34 ; ը Սա՛՛ · ե՛ · 18 ; է · 3 ; Եզր՛ · գ · 11 ; Ե՛զր՛ · Լէ՛ · 11 ։

ճ ը Թագ · ը՛ · 19 , 20 ։

ա ը Թագ · ե՛ · 1 , Ճ ։

Ն·Ք·ՂԴ· ԽԲԲ 1042

մէջ չընակեցայ , հապա վրանէ վրան
6 ու խորանէ խորան պտրտեցայ ։ Բո-
լոր Իսրայէլին հետ որչափ տեղ որ
պտրտեցայ , միթէ բան մը խօսե-
ցա՞յ Իսրայէլի դատաւորներուն մէ-
կուն հետ՝ որուն իմ ժողովուրդս
հովուելու հրաման տուեր էի , ու
ըսի՝ Ինչո՛ւ համար չինծի եղեւ-
7 նափայտէ տուն մը չշինեցիք ։ Եւ
հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ա-
սանկ ըսես . Զօրաց Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչխար-
ներուն ետեւէն առի , որ իմ Իսրա-
յէլ ժողովուրդիս առաջնորդ ըլ-
8 լաս . Եւ ուր որ կ՚երթայիր , քու
հետդ էի , և քու առջեւէդ բոլոր
թշնամիներդ կոտրեցի . ու քու ա-
նունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն
9 անուանը պէս ըրի ։ Եւ իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ
մը պիտի որոշեմ , ու զանիկայ պի-
տի տնկեմ . ու իր տեղը պիտի բնա-
կի , ալ պիտի չշարժի . և անիրա-
ւութեան որդիքը առջինին պէս՝
մէյմըն ալ պիտի չնեղչեն զանիկայ ,
10 ինչպես որ իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին վրայ դատաւորները դրած օրէս
՚ի վեր եղաւ . ու քու ամէն թշնա-
միներդ պիտի նուաճեմ . ու քեզի
կ՚իմացընեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ ։ Ու երբոր քու օրերդ
լեցուին , և քու հայրերուդ խառ-
նուիս , քեզմէ ետքը քու սերունդդ՝
քու որդիներէդ մէկը պիտի բարձ-
րացընեմ , ու անոր թագաւորու-
12 թիւնը պիտի հաստատեմ ։ Ինք-
նակայ ինծի տուն պիտի շինէ . ու ա-
նոր աթոռը յաւիտեան պիտի
Բ Թագ· է· 14 , 15 ՚ 13 կանգնեմ . Ես անոր հայր պիտի
ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի պիտի
ըլլայ . ու իմ ողորմութիւնս անկէ
պիտի չվերցընեմ , ինչպես որ քեզմէ
Ղնտ· ա· 33 ՚ 14 առաջ եղողին վերցուցի ։ Եւ զա-
նիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ ու
իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի
հաստատեմ . ու անոր աթոռը յա-
15 ւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ ։ Եւ
Նաթան ասոր բոլոր խօսքերը-ու ասոր
բոլոր տեսիլքը մի ըսաւ Դաւիթին ։
Բ Թագ· է· 13 ՚ 16 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջեւը նստաւ , ու ըսաւ .
Ով Տէր Աստուած՝ ես ո՞վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ դուն մինչև
17 հոս բերիր . Սակայն ասիկայ քու
աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ՝ ով Աս-
տուած , ու քու ծառայիդ տանը
վրայով հեռաւոր ժամանակի հա-
մար խօսեցար , ու ինծի՛ ով Տէր Աս-
տուած՝ բարձր աստիճանի մարդու
18 պէս նայեցար ։ Եւ քու ծառայիդ
փառքին համար՝ Դաւիթ՝ ալ աւելի
ի՞նչ խօսի . դուն քու ծառայդ կը
19 ճանչնաս ։ Ով Տէր՝ քու ծառա-
յիդ սիրտ համար , ու քու սրտիդ
ուզածին պէս՝ ասոր բոլոր մեծ բաները
ըրիր , որ ասս բոլոր մեծ բաները
20 գիտցընես ։ Ով Տէր՝ քեզի պէս
ուրիշ մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ , մեր ականջներովը
21 բոլոր լսածներնուս համեմատ ։ Եւ
երկրիս վրայ որ ազգ քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Նոյն ինքն Աստուած եկաւ
ըզնէյ փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընելու . որ Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջեւէն ազգեր վռնչե-
լով՝ քեզի մեծ ու երեւելի անուն
22 ստացար ։ Եւ քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողո-
վուրդ ըրիր , ու դուն ով Տէր՝ ա-
23 նոնց Աստուած եղար ։ Եւ հիմա
ով Տէր՝ քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար ըսած խօսքդ Թող
յաւիտեան հաստատուի . ու ըսա-
24 ծիդ պէս ըրէ . Թող հաստատուի ,
ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ճանչցուի , ու ըսուի Թէ՝ Զօրաց-
Թեանց Տէրը Իսրայէլին Աստուածն
է , Աստուած Իսրայէլի . ու քու
ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջեւդ հաստատ ըլայ ։ Քանզի
դուն ով Աստուած իմ , քու ծա-
ռայիդ յայտնեցիր , որ անոր տուն
պիտի շինես . անոր համար քու ծա-
ռադ էր սրտին մէջ համբաւ-բերե-
գտաւ քու առջեւդ այս աղօթքը ը-
26 նելու ։ Եւ հիմա ով Տէր՝ ան Աս-
տուածը դուն ես , ու քու ծառա-
յիդ ասս ադեկութիւնը խոստացար ։
27 Եւ հիմա *կամք ըրէ՚՚ քու ծառայիդ * կամ՝ սկը-
սեցիր ՚
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջեւդ ըլլայ . քանզի դուն օրհնե-
ցիր՝ ով Տէր , ու յաւիտեան օրհ-
նեալ է ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Դաւիթ փղշտացիները ու Մովաբացիները կը
նուաճէ ։ 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը
զարնէ ։ 9 Թովու՝ Ադորամը կը խրկէ ընծա-
ներով՝ Դաւիթը ողջունելու համար ։ 11 Դա-
ւիթ ասս ընծաները իր առած աւարներովը
Աստուծոյ կը նուիրէ 13 Եդոմին
մէջ պահակապաններ կը դնէ ։ 14 Դաւիթին
պաշտօնատարները ։

Խբբ 1040 ՚՚ Բ Թագ· ը· 1 , ա ՚ 1 Ետքը Դաւիթ Փղշտացինե-
րը զարկաւ , ու զանոնք նուա-
ճեց , և Գէթը ու անոր գեղերը
2 Փղշտացւոց ձեռքէն առաւ ։ Եւ-
քը Մովաբը զարկաւ . ու Մովա-
բացիք Դաւիթին հարկատու ծա-
3 ռաներ եղան ։ Եւ Դաւիթ՝ Սու- Բ Բ Թագ· ը· 3 ՚
բայի Բ Ադրազար Թագաւորը եմա-
թի կողմերը զարկաւ , երբոր Եփ- † Եփ· ձեռ-
րատ գետին վրայ իր †իշխանու- քը
թիւնը հաստատելու կ՚երթար ։
4 Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառք

ու ՝ի ԵՒոթը հազար ձիաւոր՝ ու քըսան հազար հետեւակ զօրք բըռնեց . և Դաւիթ բոլոր ՝ի կառքի ձիերուն ջղերը կարեց , ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի իրեն համար պահեց՝ : 5 Եւ Դամասկոսի Ասորիները՝ Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան . ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանուերկու հազար մարդ զարկաւ : 6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրք դրաւ . ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ՝երթար , Տէրը անոր յաջողութիւն 7 կու տար : Եւ Դաւիթ՝ Ադրազարին ծառաներուն վրայ եղող ոսկիէ վահանները առաւ , ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ : 8 Եւ Ադրազարին՝ Տեբահէն ու Քունէն՝ Դաւիթ խիստ շատ պղինձ առաւ . Պանկէ չինեց Սողոմոն պղնձէ ծովը , ու սիւները , ու պղնձէ գործիքները :

9 Ու Եմաթի թագաւորը Թովու՝ երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի Ադրազար թագաւորին բոլոր զօրքերը ջարդեր է , 10 իր որդին Ադորամ Դաւիթ թագաւորին խրկեց , որ անոր բարեւ ընէ , ու †զանիկայ օրհնէ՝ , Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ զարնելուն համար . (քանզի Ադրազարը Թովուին հետ պատերազմներ կ՝ընէր .) ու անոր՝ ամէն տեսակ ոսկիէ , արծաթէ ու պղնձէ անօթներ էբր-

11 ևէ : Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց , ան արծաթով ու ոսկիով մկտեղ՝ որ ամէն ազգերէն՝ Եդովմին , Մովաբէն , Ամմոնի որդիներէն , Փղշտայիներէն , 12 բէն ու Ամաղեկէն առեր էր : Եւ Ծարուհեայի որդին Աբեսա՝ Աղի ձորին մէջը Ետասնուհինգ հազար Եդովմայեցի զարկաւ :

13 Ու Եդովմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . և բոլոր Եդովմայեցիք Դաւիթին ծառայ եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ՝երթար , Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար :

14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ , ու իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու 15 արդարութիւն կ՝ընէր : Եւ Ծարուհեայի որդին Յովաբը զօրքերուն վրայ էր . ու Աբիդուդի որդին Յովսափատը յիշատակագիր դպիր 16 էր . Եւ Աբիտովբի որդին Սադովը ու Աբիաթարի որդին †Աբիմելեքը քահանաներ էին . և ծՍուսան գրագիր էր : 17 Եւ Յոյիադայի որդին Բանեան քերեթհիներուն ու փելեթհիներուն վրայ էր . և Դաւիթին որդիքը թագաւորին քովը նախարարներ էին :

ԳԼ . ՃԹ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնը մխիթարելու . բայց անկայ ւնարգանոր կը վարուի անոնց հետ : 6 Ամմոնացիք թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն , բայց Յոաբէն ու Աբեսայէն կը յաղթուին : 16 Ասորւոց զօրագլուխը Սովակ նոր ձեռնտուութիւն մը կ՝ընէ Ամմոնացիներուն . իսկ իրը Դաւիթին կը սպաննուի :

1 Յետ անկէ եւս Ամմոնի որդւոց թագաւորը Նաասս մեռաւ , ու անոր տեղը՝ անոր որդին թագաւոր 2 եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ . Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ . քանզի անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ դեսպանները խրկեց , որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն . ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը Անոնին գացին՝ զա-
3 նիկայ մխիթարելու համար : Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները Անոնին ըսին . Մի՞թէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց . մի՞թէ անոր ծառաները աս երկիրը քննելու , տակնուվրայ ընելու , ու լրտեսելու համար չեկան քեզի : 4 Եւ Անոն՝ Դաւիթին ծառաները բըռնեց , ու զանոնք ածիլեց , և անոնց հանդերձներուն ա. կէսը՝ մինչև նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և զանոնք
5 խրկեց զանոնք : Ու գացին՝ ան մարդիկներուն ընդառիմ Դաւիթին պատմեցին . ան ալ զանոնք դիմաւորելու մարդ խրկեց . քանզի ան մարդիկները շատ անարգուեր էին . ու թագաւորը ըսաւ . Երիքովի մէջ նստէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի , ու եռէք դարձէք :

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան , Անոնը ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ արծաթ խրկեցին , որ Միջագետաց Ասորիներէն , ու Մաաքայի Ասորիներէն , ու †Սուբայէն՝ վարձքով
7 կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն : Եւ անոնք իրենց վարձքով բռնեցին երեսունուերկու հազար կառք , ու Մաաքայի թագաւորը . և անոր զօրքը , որոնք գացին Մեդաբայի առջեւը բանակեցան . Ամմոնի որդիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժողվուեցան , ու պատերազմելու գացին :

8 Ու երբոր Դաւիթ ասոր լսեց , Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
9 խրկեց : Եւ Ամմոնի որդիքը եկան , ու քաղաքին դրանը առջեւը կարգաւ պատերազմի շարուեցան , ու օգնական եկող թագաւորները

Ն . ք . ՂԲ . իրը 1040

՚ Տես բ Թագ . ը . 4 :

† կամ՝ կառքերը քարկեց , ու առնոնցմէ միայն հարիւր կառք պահեց :

ը Թագ . Ե . 15 , 23 : բ Մն . գ . 12 , 15 , 16 :

Ե բ Թագ . ը . 9 :

Ը բ Թագ . ը . 10 Յէսոէ Յովրամ :

† կամ՝ ընորհաւորութիւն ընէ անոր :

Ե բ Թագ . ը . 13 :

Ը բ Թագ . ը . 14 , ՃԲ :

Ի բ Թագ . ը . 17 Յէսոէ Աբիմելեքի :

Ժ բ Թագ . ը . 17 Յէսոէ Սարայիա : Իսկ Թագ . գ . 3 Սիսա :

Ի բ Թագ . ը . 18 :

իրը 1037 ա բ Թագ . ժ . 1 ՃԼ :

Բ Գլ . ժ . 5 , 9 :

10 դաշտի մէջ զատ կայներ էին ։ Եւ Ցովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը Հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորոց
11 դէմ պատերազմի շարեց . Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային յանձնեց . ու անոնք Ամմինի որ-
12 դւոցը դիմացը շարուեցան . Եւ ըսաւ . Թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան , ինծի օգնութեան Հասնիս . ու թէ որ Ամմինի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի
13 օգնութեան պիտի Հասնիմ . քաջասիրտ եղիր , ու մեր ժողովուրդին Համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն Համար ուժով պատերազմինք . և Տէրը իր աչքին Հաճոյ երևայ
14 ցածը թող ընէ ։ Ու Ցովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնց դէմ պատերազմ բնէ . ու անոնք անոր առջևէն
15 փախան ։ Եւ Ամմինի որդիքը Ասորոց փախչիը տեսնելով , իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսսային առջևէն փախան , ու քաղաքը մտան ։ Եւ Ցովաբ Երուսաղէմ եկաւ ։
16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենը Իսրայէլին առջևը կոտրուեցան , դեսպաններ խրկեցին , ու գետին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտք Հանեցին . և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրագլուխը Սովաք բակը Լ'Էբէաբ ։ Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ , ու անոնց վրայ գնաց , և անոնց դէմ գունդեր շարեց . ու երբոր Դաւիթ Ասորիները պատերազմով դիմաւորելու Համար գունդեր շարեց , անոնք անոր Հետ պա-
18 տերազմ ըրին ։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան . ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը Հազար կառքի ջրփ , ու քառասուն Հազար Հետևակ զօրք կոտրեց , ու Սովրակ
19 զօրագլուխն ալ մեռցուց ։ Եւ Ադրազարին ծառաները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան , Դաւիթին Հետ Հաշտութիւն ըրին , ու անոր ծառայ եղան . և Ասորիները անկէ ետքը Ամմինի որդւոցը օգնել չուզեցին ։

ԳԼ . Ի

1 Ցովաբ " Ռաբբան կը պաշարէ . Դաւիթ ա-
ւարը կ'առնէ , ու ան տեղի ժողովուրդը կը
տանջէ ։ 4 Փղշտացւոց իրեք անգամ յաղ-
թուած ատենը իրեք Հսկաներ կը սպաննուին ։

1 Ու * Հետևեալ տարին՝ թագաւոր-
ներուն պատերազմի ելլելու ատե-
նը , Ցովաբ՝ զօրքերուն բնոյր
* գունդերը Հանեց , և Ամմինի որ-
դւոցը երկիրը աւերեց , ու գնաց
Ռաբբան պաշարեց . բայց Դաւիթ
Երուսաղէմ կը նստէր ։ ու * Ցովաբ
Ռաբբան զարկաւ , ու զանիկայ
2 կործանեց ։ Եւ Դաւիթ Թանոնց
թագաւորին թագը անոր գլխուն
վրայէն առաւ , ու զանիկայ գտաւ
" ոսկի տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն
" ունէր , և անոր վրայ պատուական
քարեր կար . ու Դաւիթին գլուխը
դրուեցաւ . և Դ"Էն՝ քաղաքէն
3 խիստ շատ աւար առաւ ։ Ու անոր մէջը եղած ժողովուրդը Հանեց , ու " ընդ սղոցներով՝ երկաթէ կամնաւ-
սայլներով ու տապարներով կտրեց . և Դաւիթ Ամմինի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ . ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երու-
սաղէմ դարձաւ ։
4 Ետ ասկէ ետքը՝ Գազերի մէջ Փղշտացւոց Հետ պատերազմ եղաւ . ան ատենը Ե Ովսացի Սովքաքը՝ Ռափայի որդւոցմէ եղող Սեփեան մեծ-
ցուց , ու անոնք նուաճեցան ։
5 Եւ նորէն Փղշտացւոց Հետ պատերազմ եղաւ . ու Ե Յայիրի որդին Ելհանանը՝ Գեթացի Գողիաթին եղբայրը Ղէմմին զարկաւ , որուն նիզակին բունը ոստայնանկաց գլա-
նին պէս էր ։
6 Եւ նորէն Է Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որուն մատերը վեց վեց ԷԼԼԻՎ՝ քսանուչորս Հա-
ունէր . անիկայ ալ Ռափայի որ-
7 դւոցմէ էր ։ Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց . բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայային որդին Ցովնա-
8 թանը զանիկայ զարկաւ ։ Ասոնք Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին . և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԳԼ . ԻԱ

1 Դաւիթ Սատանային փորձուելով՝ կը տրիպէ Ցովաբը որ ժողովուրդը Համրէ ։ 5 Երբոր ժողովուրդին թիւը կը բերեն՝ Դաւիթ իր բռածին Համար կը զղջայ ։ 9 Գադ Մարգարէին ձեռքովը առաջարկուած իրեք հարուածներէն՝ Դաւիթ ժամտսխտը կ'ընտրէ ։ 14 Եօթանասուն Հազար Հոգի մեռնելէն ետքը . Դաւիթ ապաչխարելով՝ Երուսաղէմին կործանմանը առջևը կ'առնէ ։ 18 Դաւիթ՝ Գադին ծանուցանելովը Ռոնային կալը ծախու կ'առնէ . ու Հոն սեղան մը կը շինէ . ասոր վրայ Աստուած իր Հաշտութեանը նշան մը կու տայ կրակով , ու ժանտախտը կը դադրեցնէ ։ 28 Դաւիթ Հոն ողջակէզ կը մատուցանէ . քանզի Տիրոջակէն վանդարան Համար՝ լէր կրնար մինչև Գաբաաւն երթալ ։

1 Ու Սատանան Իսրայէլին դէմ ե-
լաւ , ու Դաւիթը դրդեց որ
2 Իսրայէլը Համրէ ։ Եւ Դաւիթ՝ Ցովաբին ու ժողովուրդին իշխաններուն ըսաւ . Գացէք Իսրայէլը Համրեցէք Բերսաբէէն մինչև Դան , ու Հաշիւը ինծի բերէք , որ դի-

ն . ք . ՂՓ . Իբր 1037

Ն . ք . ՂՓ . Իբր 1035

Բ Թագ . ԺԴ . 26 ։ Իբր 1033

Ճ Բ Թագ . ԺԴ . 30 , 31 ։

Իբր 1018

Ա Բ Թագ . Իա . 18 ։ Ա Գլ . Ժա . 29 ։

Ղ Բ Թագ . Իա . 19 Լ'ԸՆԿ ԱՐՒԱԼԴԻՄ ։

Իբր 1036

Ե Բ Թագ . Իա . 20 ։

Իբր 1035

Ա Բ Թագ . Ժա . 1 ։

* ԵՇ . զօրութիւնը

1017

Ա Բ Թագ . Իդ . 1 , Ճ ։

Բ Գլ . Իե . 23 ։

Ն · ք · ՉԾ · 1017

3 նամ՝ եւ Ցովաբ ըսաւ . Տէրը՝ իր ժողովուրդը որչափ որ է , հա-
բիւրապատիկ աւելցընէ . ով տէր իմ Թագաւոր՝ միթէ անոնց ամէնը
իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն . իմ տէրս ինչո՞ւ աս բանը կը փնտռէ :
ինչո՞ւ համար պիտի ըլլայ Իսրայէլին
4 յանցանքի պատճառ : Բայց
երբոր Թագաւորին խօսքը Ցովա-
բին վրայ սաստկացաւ , Ցովաբ ե-
լաւ , ու բոլոր Իսրայէլի մէջ պտը-
տեցաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ :
5 Եւ Ցովաբ ժողովուրդին համրան-
քին ցուցակը Դաւիթին տուաւ .
ու Իսրայէլին ամէնը՝ հազար ան-
գամ հազար ու հարիւր հազար
սուր քաշող մարդ էր . և Ցուդան
չորս հարիւր եօթանասուն հազար
է Գլ. իէ. 24։ 6 սուր քաշող մարդ էր : Եւ Սակայն
Ղեւտացիները ու Բենիամինեանները
անոնց մէջ չհամրեց . քանզի թա-
գաւորին պատճառը Ցովաբին
զզուելի էր :
7 Եւ աս բանը Աստուծոյ առջեւը
դէշ երեւնալուն համար՝ Իսրայէլը
8 զարկաւ : Ու Դաւիթ Աստուծոյ
ըսաւ . Ես բանը ընելովս Մեծ
Բ Թագ · իդ · 10 ։ մեղք գործեցի . Հիմա կ'աղա-
Ե Թագ · ժբ · 13 ։ չեմ՝ քու ծառայիդ մեղքը ներէ ,
քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի :
Ջ Ցէս ա Թագ · թ · 9 ։ 9 Եւ Տէրը Դաւիթին Գատեսանո-
ղին՝ Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ .
10 Գնա ու Դաւիթին խօսէ՝ ըսելով .
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի իրեք
բան կ'առաջարկեմ . անոնցմէ մէկը
11 ընտրէ որ քեզի ընեմ : Եւ Գադ՝
Դաւիթին եկաւ ու անոր ըսաւ .
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընտրէ՛ քեզի՝
Ե Թագ իդ · 13 ։ 12 Կամ իրեք տարուան սով , կամ
իրեք ամիս քու թշնամիներուդ ե-
րեսէն փախչիս , ու քու թշնա-
միներուդ սուրը հետ հասնի , և
կամ իրեք օր Տէրոջը սուրը՝ այս-
ինքն ժանտախտ ըլլայ երկրիս մէ-
ջը , ու Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէ-
լին բոլոր սահմաններուն մէջը կո-
տորած ընէ . և հիմա տես , զես
իրկողին ի՞նչ պատասխան տանիմ :
13 Ու Դաւիթ ըսաւ Գադին . Խիստ
մեծ նեղութեան մէջ եմ . հիմա
Տէրոջը ձեռքը իյնամ , քանզի ա-
նոր գթութիւնը խիստ շատ է : ու
14 մարդու ձեռքը չիյնամ : Եւ Տէրը
Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց ,
ու Իսրայէլէն եօթանասուն հազար
15 մարդ իյնաւ : Եւ Աստուած հր-
եշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ ,
Բ Թագ իդ · 16 ։ որ զանիկայ կորսընցընէ . ու երբ-
որ կը կորսընցընէր , Տէրը նա-
յեցաւ , ու աս չարիքին վրայ
Ի Ցէս Ծէն · ժ · 6 ։ սիրտը իջաւ , և կոտորած ընող
հրեշտակին ըսաւ . Հերիք է , ալ
ձեռքդ քաշէ . ու Տէրոջը հրեշտա-
կը Եբուսացի Ոռնային կալին քո-
16 վը կայներ էր : Եւ Դաւիթ իր
աչքերը վերցուց , ու Տէրոջը հրեշ-
տակը տեսաւ , որ երկրին ու եր-
կինքին միջտեղը կայներ էր , ու
ձեռքը մերկ սուր մը կար , որ
Երուսաղէմի վրայ երկընցուցեր էր .
ան ատենը Դաւիթ ու Ծերերը
քուրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ
17 ինկան : Եւ Դաւիթ Աստուծոյ
ըսաւ . Ահա ես պատուիրեցի որ
ժողովուրդը համրեն , ու ես եմ որ
մեղանչեցի , ու մեծ չարութիւն ըր-
ի . բայց աս ոչխարները ի՞նչ ը-
րին . ով Տէր Աստուած իմ՝ քու
ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը
վրայ ըլլայ . բայց քու ժողովուր-
դիդ վրայ չըլլայ *զանիկայ բնա-
ջինջ ընելու համար" :
18 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գադին
ըսաւ . Դաւիթին ըսես որ ելլէ ,
ու Եբուսացի Ոռնային կալին
մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ :
19 Եւ Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէ-
րոջը անունովը ըսած խօսքին հա-
20 մեմատ : Ու Ոռնա դարձաւ , ու
հրեշտակը տեսաւ , և իր չորս որ-
դիքը իր հետը պահուեցան . (քան-
21 զի Ոռնա ցորեն կը ծեծէր :) Ու
Դաւիթ Ոռնային եկաւ . և Ոռնա
նայեցաւ , ու Դաւիթը տեսնելով՝
կալէն ելաւ , ու երեսը մինչև գե-
տինը Դաւիթին երկրպագութիւն
22 ըրաւ : Ան ատենը Դաւիթ Ոռ-
նային ըսաւ . Ա՛ս կալին տեղը ինծի
տուր , որ հոն Տէրոջը սեղան մը
շինեմ , (զանիկայ լեցուն դնով
տուր ինծի ,) ու ժողովուրդին
23 վրայէն հարուածը վերնայ : Եւ
Ոռնա՝ Դաւիթին ըսաւ . Զանի-
կայ քեզի առ . ու իմ տէրս թա-
գաւորը իր աչքին աղէկ երեւցածը
թող ընէ . ահա եզները ողջակէզի
համար , ու կամնասայլները փայտի
համար , ու ցորենը հացի ընծայի
համար կու տամ , ամէնն ալ կու
24 տամ : Եւ Դաւիթ Թագաւորը
Ոռնային ըսաւ . Ըէ , հապա չանա-
Ե Թագ · իդ · 24 ։ նշուշտ լեցուն գնով ծախու պի-
տի առնեմ . քանզի քուկդ եղածը
Տէրոջը համար պիտի չառնեմ , ոչ
ալ ձրի ողջակէզ մատուց-
25 ցանեմ : Ու Դաւիթ ան տեղուոյն
համար՝ կշռոքով վեց հարիւր սիկղ
26 ոսկի տուաւ Ոռնային : Եւ Դա-
ւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու
անոր վրայ ողջակէզներ ու խաղա-
ղութեան զոհեր մատուց , և Տէր-
ջը աղաղակեց . ու Ե երկինքէն կրա-
Ի ՂԼ · Թ · 24 · Բ Մն · գ · 1 · է · 1 · 'կով՝ ողջակէզի սեղանին վրայ ա-
27 նոր պատասխան տուաւ : Եւ Տէ-
րը հրեշտակին խօսեցաւ , ու անի-
կայ սուրը իր պատեանը դարձուց :

Ն · ք · ՉԾ · 1017

Բ Մն · գ · 1 ։

* Եբ · հա-
րուածէ հա-
մար ։

Ե Մն · գ · 1 ։

28 Ան ատենը Դաւիթ տեսնելով որ Տէրը Ցերուսաղէմ Ոռնային կալին մէջ իրեն պատասխան տուաւ, ան
29 տեղը զոհեր մատուց։ Իսկ Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած Տէրոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը՝ ան ատենը Գաբաւոնի բարձր տեղն
30 էր. Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հարցընելուս համար՝ չկրցաւ անոր առջեւը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշտակին սուրին երեսէն վախցաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Դաւիթ՝ տաճարին համար որոշուած տեղը գիտնալով՝ անոր շինութեանը հարկաւոր եղած բաները առատօրէն կը պատրաստէ. 6 ու Սողոմոնին կ'իմացընէ Աստուծոյ խոստումները, ու նաև անոր պարտաւորութիւնը տաճարը շինելու վրայով. 17 իշխաններուն կը պատուիրէ, որ իր որդւոյն ձեռնտու ըլլան։

1 Նաև Դաւիթ ըսաւ. Միայն Աստուծոյն տունը, ու ա-
սիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սե-
2 ղանը։ Եւ Դաւիթ հրամայեց որ Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուող Հօ-
տարազգիները ժողվին. ու Աստու-
ծոյ տունը շինելու համար՝ քարա-
հատները դրաւ, որ տաշուած քարեր
3 պատրաստեն։ Եւ Դաւիթ դրան փեղկերուն բևեռներուն համար ու շրջանակներուն համար՝ խիստ շատ երկաթ պատրաստեց, և այնչափ շատ պղինձ՝ որ կշիռքի չէր գար.
4 Ու պարբասպաց եղեւնափայտին համբարները չկար. քանզի Սիդոնացիք և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղեւնափայտեր կը բերէին։
5 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Իմ որդիս Սողոմոնը փափուկ տղայ մըն է, ու Տէրոջը շինուելու տունը մեծ՝ բարձր՝ ու ամէն երկիրներու մէջ անունի ու փառաւոր պիտի ըլլայ. Հիմա անոր համար պատրաստութիւն տեսնեմ. և Դաւիթ իր մեռնելէն առաջ՝ խիստ շատ պատրաս-
6 տութիւն տեսաւ։ Եւ կոչեց իր որդին Սողոմոնը և անոր պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուն շինէ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ. Որդեակ իմ՝ Աստուածս անունիս
8 համար շինելիք տունը մեծ պիտի ըլլայ. Բայց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Դուն շատ արիւն թափեցիր, ու մեծ պատերազմներ ըրիր. դուն իմ անունիս տուն պիտի չշինես. քանզի դուն իմ առջեւս դետնի վրայ շատ արիւն
9 թափեցիր. Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի. անիկայ հանգստասէր մարդ պիտի ըլլայ. և զանիկայ ի բոլոր շրջակայ թշնամիներէն պիտի հանդարտեցնեմ. քանզի անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլ-
լայ. ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէլին խաղաղութիւն ու հանդարտու-
10 թիւն պիտի տամ։ Անիկայ իմ անունիս տուն պիտի շինէ. ու Անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ, ու ես անոր հայր պիտի ըլլամ. և ա-
նոր թագաւորութեան աթոռը Իսրայէլի մէջ յաւիտեան պիտի հաս-
11 տատեմ։ Ուրեմն որդեակ իմ, Տէրը քու հետդ ըլլայ, ու յաջողութիւն գտնես, և քու Տէր Աստուածդ տուն շինես, ինչպէս որ
12 քեզի համար խօսեցաւ։ Միայն թէ Տէրը քեզի իմաստութիւն ու հանճար տայ, և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստատէ, որ քու Տէր Աս-
13 տուածդ օրէնքը պահես։ Ան ատենը յաջողութիւն կը գտնես, երբոր զգուշութեամբ՝ի գործ դնես այն կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար. Հզօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախնար ու
14 մի՛ զարհուրիր։ Եւ ահա ես իմ † նեղութիւններուս մէջ՝ Տէրոջը տանը համար՝ հարիւր հազար տա-
ղանդ ոսկի, ու հազար անգամ հա-
զար տաղանդ արծաթ պատրաս-
տեցի. իսկ պղինձը ու երկաթը շա-
տութեանը համար չկշռուքի չգար. փայտեր ու քարեր ալ պատրաստե-
ցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելը-
15 ցընես։ Եւ դուն քու քովդ խիստ շատ արուեստաւորներ, քարահատներ, որմնադիրներ, հիւսեր, ու
16 ամէն գործքի համար ամէն տեսակ վարպետ մարդիկները ունիս։ Ոսկիին, արծաթին, պղինձին ու երկաթին համրանքը չկայ. ելլէ՛ր, ու ‡ սկսէ գործին ձեռք զարկ՝՝, ու Տէրը քու հետդ ըլլայ։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն պատուիրեց, որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան.
18 Ո՞ չէ՞ Աստուած ձեր Տէրը ձեզ հանգստացուց. որովհետև ան երկրին բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ. ու երկիրը Տէրոջը առջեւը ու անոր ժողովուրդին առ-
19 ջեւը նուաճեցաւ։ Եւ հիմա դ ձեր սիրտը ու ձեր հոգին՝ ձեր Տէր Աստուածը խնդրելու տուէք, ու ելէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը շինեցէք, որ ¤ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ անօթները՝՝ Տէրոջը անունուան համար շինուած տունը տանիք։

ԳԼ. Ի

1 Դաւիթ ծերացած ըլլալով՝ Սողոմոնը թագաւոր կ'ընէ։ 2 Ղեւացւոց թիւը ու գործակարգութիւնը։ 7 Գերսոնեանց տոհմերը։

Ա Թագ. է. 13։ Գ Թագ. ե. 5։ Գ Ա. ԺԷ. 12, 13։ Ես. 6։ Ա Ներ. ա. 5։

Ե Ելմ. 16։

Գ Թագ. գ. 9, 12։ Սաղ. Ժբ. 1։

Ել Ցես. ա. 7, 8։ Գ Ա. Ես. 7։

Հբ Օր. լա. 7, 8։ Ցես. ա. 6, 7, 9։ Գ Ա. Ես. 20։ † Կ՚ար՝ ազքատու-թեամբ

Յ Ելմ. 3։

‡ Նէե. ա. 6՝, Ա Ելմ. 11։

Զ Օր. Ժբ. 10։ Ցես. Ես. 4։ Բ Թագ. է. 1։ Գ Ա. ԻԳ. 25։

Ժբ Մն. Ի. 8։

Ա Գ Թագ. ը. 6, 21։ Բ Մն. է. 7։ Գ. 11։ ¤ Ելմ. 7։ Գ Թագ. է. 8։

Ծ Գ Ա. Ժգ. 39։

Ել Գ Թագ. դ. 4։ Գ Ա. Ժգ. 39։ Բ Մն. ա. 3։

Ա Օր. Ժբ. 5։ Բ Թագ. ԻԴ. 18։ Գ Ա. Ի. 18, 19, 26, 28։ Բ Մն. գ. 1։ Է գ Թագ. Թ. 21։

Ի Ելմ. 14։ Գ Թագ. է. 47։ Ա գ Թագ. Ե. 6։

Է գ Ա. Ի. 1։

Ա Գ Ա. Ի. 1։

Ա Ել. Ի. 5։

Ժ գ Թագ. գ. 25։ է. 4։ * Յ՚՝ խաղաղարար։

Ն · Ք · ՁԲ · 1015

ա գ Թագ · ա · 33-39 · ԳԼ · Իշ · 5 ։

Իբր 1045

բ Թագ · գ · 3, 47 ։

է բ Օր · Ժշ · 18։ ԳԼ · Իշ · 29 ։ բ Մն · Ժթ · 8 ։

Ը Տե՛ս բ Մն · Իթ · 25, 26։ Ամվ · Ը · 5 ։

Թ Եզ · Ը · 16 ։ Թագ · Իզ · 57 ։ ԳԼ · Ը · 1, ՃԼ ։ բ Մն · ը · 14 ։ Իթ · 25 ։

Ժ ԳԼ · Իզ · 21 ։

ԺԱ Եզ · Ը · 18 ։

ԺԲ Եզ · Ը · 20 ։ ԺԳ Եզ · Ը · 1 ։ Իբր · ը · 4 ։

ԺԴ Եզ · Ը · Ծ ։ Թագ · Ժշ · 40։ աՓագ · բ · 28 ։

ԺԵ Օր · իա · 5 ։

ԺԶ Թագ · Գ · 23 ։

ԺԷ Տե՛ս ԳԼ · Իշ · 23, 24, 25 ։

ԺԸ Եբր · կս · չուեցան ։

ԺԹ Եզ · բ · 22 ։ Ժը · 3, 4 ։

Ի ԳԼ · Իզ · 20։ Իշ · 24 ։

ԻԱ ԳԼ · Իզ · 25։

ԻԲ ԳԼ · Իզ · 22։

ԻԳ ԳԼ · Իզ · 23։

12 Կահաթի որդիքը ։ 21 Մերարիի որդիքը ։ 24 Լևտացւոց պաշտօնը ։

1 Յու Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով , ՚իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
2 դրաւ ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխանները , նաև քահանաները , ու Ղեւիներուն
3 տացիները ժողվեց ։ Ու Ղեւտացիները՝ սկսեալ երեսուն տարեկաններէն վեր եղող էրկի մարդիկները մէկիկ մէկիկ համրուելով , անոնց թիւը
4 երեսունուութը հազար էր ։ Ե՛ Դաւիթ ըսաւ . Անոնցմէ քառասուն հազարը՝ Տէրոջը տանը գործքին վրայ , ու վեց հազարը՝ դպիրներ ու դատաւորներ ըլ-
5 լան , Ու չորս հազարը՝ դռնապաններ , ու չորս հազարը՝ օրհնելու համար Ը շինած նուագարաններովս՝
6 Տէրոջը օրհներգները ըլլան ։ Եւ Դաւիթ զանոնք բաժնեց , Ղեւիի որդւոցը՝ Գերսոնին , Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւնները ցուցնելով ։
7 Ղերսոնեաններէն՝ Ղադան ու
8 Սեմէի էին . Ղադանին որդիքը՝ առջինը Եէքիէլ , երրը Զեթամ ,
9 ու Ցովէլ՝ իրեք էին ։ Սեմէիին որդիքը՝ Սաղոմոթ , Ազիէլ ու Արան՝ իրեք էին . ասոնք Ղադանին տոհ-
10 մերուն իշխաններն էին ։ Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Ցեթ , Զիզա , Ցեուս ու Բարիա էին . ասոնք Սեմէիի-
11 ին որդիքը՝ չորս հոգի էին ։ Եւ առջինը՝ Ցեթ , ու երկրորդը՝ Զիզա էր . բայց Ցեուս ու Բարիա շատ որդիներ չունենալնուն համար , մէկ ազգատոհմ համրուեցան ։
12 Ե կահաթի որդիքը՝ Ամրամ , Իսահառ , Քեբրոն ու Ոզիէլ՝ չորս
13 հոգի ։ Ամրամին որդիքը՝ Ահարոն ու Մովսէս էին ։ ԵՒ Ահարոն ինքը՝ ու իր որդիքը յաւիտեան որոշուեցան՝ ամենասուրբ բաներուս մէջ իրենց սուրբ պաշտօնը կատարելու , ժ Տէրոջը առջևը խունկ ծխելու , Ը անոր ծառայութիւն ընելու , ու Ը անոր անունովը յաւիտեան օրհնե-
14 լու համար ։ Եւ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին Ե որդիքը՝ Ղեւիի
15 ցեղին հետ Ժ համրուեցան ։ ժ Մովսէսին որդիքը՝ Գերսամ ու Եղիա-
16 զար էին ։ Գերսամին որդիքը՝ առ-
17 ջինը Շուբայէլ էր ։ Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Հռեաբիա էր ։ ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր ։ բայց Հռեաբիային որդիքը
18 խիստ շատցան ։ Իսհառիին որդի-
19 քը՝ առջինը Սաղոմոթ էր ։ Եբեբրոնին որդիքը՝ առջինը Ցերիա , երկրորդը՝ Ամարիա , երրորդը՝ Ցազիէլ , չորրորդը՝ Ցեկամամ էր ։

20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա , երկրորդը՝ Ցեսիա էր ։
21 Մերարիի որդիքը՝ Մողոլ ու Մուսի էին ։ Մողոլին որդիքը՝ Ե-
22 ղիազար ու Կիսի էին ։ Ու Եղիազար մեռաւ ։ Անիկայ որդիներ չունէր , հապա միայն աղջիկներ ունէր ։ ու Ը զանոնք իրենց եղբայրնե-
23 րը Կիսին որդիքը առին ։ Ամուսիին որդիքը՝ Մողոլ , Եդեր ու Ցերիմովթ՝ իրեք էին ։
24 Ասոնք Ղեւիի որդիքն էին իրենց աղգատոհմութիւններուն համեմատ , ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած Ը քսան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը սպասաւորութիւնը կատարողներուն տոհմապետներն էին ։
25 Քանզի Դաւիթ ըսեր էր . Իսրայէլի Տէր Աստուածը Ղիր ժողովուրդը հանգստացուց , ու յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի բը-
26 նակի ։ Ու Ղեւտացիք ալ՝ Ե իսորան ու անոր պաշտօնին համար անոթները՝ ալ
27 հեղ պիտի չկըրնան բերել ։ Քանզի Դաւիթին վերջին խօսքերովը՝ Ղեւիի որդւոցմէ քսան տարեկանէն վեր եղողնե-
28 րը համրուեցան ։ Որովհետև անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծառայութեանը մէջ Ահարոնի որդւոցը օգնութիւն ընել , գաւիթներուն ու սենեակներուն վերակացու ըլլալ , բոլոր սուրբ բաները մաքրել , ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը
29 կատարել էր . Նաև Ը առաջաւորութեան հացին , ու հացի ընծայի Ը նաշիհին , և Ը անխմոր լաւաշներուն , ու Ը տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն , ու Ը բոլոր չափերուն վերակացութիւնը ընել ,
30 և ամէն առտու ու իրիկուն՝ Տերը օրհնելու ու գովելու համար ոտքի
31 վրայ կայնիլ , Ու Ը շաբաթ օրերը , և ամսագլուխները , ու Ը մեծ տօներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակէզները իրենց թուովը ու իրենց օրէնքովը՝ միշտ Տէրոջը առջևը մատու-
32 ցանել , Ու Տէրոջը տանը ծառայութեանը համար Ժ ժողովքի խորանին պահպանութիւնը , և սրբարանին պահպանութիւնը , ու Ժ իրենց եղբայրներուն՝ Ահարոնի որդւոցը պահպանութիւնը ընել էր ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Ահարոնի որդւոցը վիճակով քահանայրթ դասակարգութիւններու բաժնուիլը ։ 20 Կահաթեանք 27 ու Մերարեանք վիճակով կը բաժնուին ։

1 Յու Ահարոնի որդւոցը դասակարգութիւնները ԱՆՍԿ էն ։ Ահարոնի որդիքը՝ Նադաբ , Աբիուդ ,
2 Եղիազար ու Իթամար էին ։ Եւ

Ն · Ք · ՁԲ · 1045

ա ԳԼ · Իդ · 26 ։

բ ԳԼ · Իդ · 29 ։

գ ԳԼ · Իդ · 28 ։

դ Տե՛ս Թագ · ա · 3 ։ գ · 3 ։ ը · 24 ։ Եզր · գ · 8 ։

ե ԳԼ · Իբ · 18 ։

զ Թագ · ժ · 17 ։ 21 ։

է Ես · Ծ · 17 ։ Տե՛ս Թագ · ա · 3 ։ գ · 3 ։ ը · 24 ։ Եզր · գ · 8 ։

Ը ԳԼ · Իբ · 30 ։

Թ Թագ · ա · 5, ՃԼ ։

Ժ Եզ · Իե · 30 ։

ԺԱ Ղե · գ · 20 ։ ԳԼ · Թ · 29 ։ ՃԼ ։

ԺԲ Ղե · բ · 4 ։

ԺԳ Ղե · բ · 5 ։ 7 ։

ԺԴ Ղե · Ժթ · 35 ։

ԺԵ Թագ · Ժ · 10 ։ Սաղ · ՃԼ · 3 ։

ԺԶ Ղե · Իգ · 4 ։

ԺԷ Թագ · ա · 53 ։

ԺԸ Թագ · գ · 6—9 ։

ԺԹ Ղե · Ժ · 1, 6 ։ Թագ · Իշ · 60 ։

Իբր 1015

Ն·Ք·ԶԲ· 1015

Բ Ընտաքար ու Աբիուդ իրենց հօրը առջևը մեռան , ու անոնք որդիներ չունեին . ու Եղիազար ու Իթամար
3 քահանայ եղան ։ Եւ Դաւիթ , ու Եղիազարի որդիներէն Սադովկ , ու Իթամարի որդիներէն Աբիմելէք՝ զանոնք բաժնեցին իրենց հերթերուն համեմատ ։
4 Քովը իրենց պաշտօնին համար ։ Ու Եղիազարի որդւոցը մէջ գտնուած իշխանները՝ Իթամարի որդւոցը մէջ գտնուածներէն չատ էին . ու զանոնք այսպէս բաժնեցին . Եղիազարի որդւոցը համար տասնուվեց իշխան՝ իրենց աղգատոհմներուն համեմատ , ու Իթամարի որդւոցը համար ութը իշխան՝ իրենց աղգատոհմներուն համեմատ ։
5 Եւ զանոնք վիճակով բաժնուեցան . քանզի սրբարանին իշխանները ու Աստուծոյ պետը իշխանները՝ Եղիազարի որդիներէն ու Իթամարի որդիներէն էին ։
6 Դիներէն էին ։ Ու Ղևտացիներէն՝ Նաթանայէլի որդին Սեմայիա դպիրը՝ թագաւորին ու իշխաններուն , և Սադովկ քահանային , ու Աբիաթարի որդւոյն Աբիմելէքին , և քահանայից ու Ղևտացւոց նահապետներուն առջևը՝ մէկ ազգատոհմ մը Եղիազարէն առնելով , ու մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝ զանոնք գրեց ։
7 Եւ առաջին վիճակը՝ Յովարիբին
8 եղաւ , երկրորդը՝ Ցեդայիային , երրորդը՝ Հարիմին , չորրորդը՝ Սէորիմին ,
9 հինգերորդը՝ Մելքիա-
10 յին , վեցերորդը՝ Միամինին , եօթներորդը՝ Ակկոսին ,
11 ութերորդը՝ Աբիային ,
12 իններորդը՝ Յեսուին , տասներորդը՝ Սէքենիային ,
13 տասնմէկերորդը՝ Եղիասիբին , տասներկուերորդը՝ Ցակիմին ,
14 տասներեքերորդը՝ Ոիփային , տասնչորսերորդը՝ Յեսբեաբին ,
15 տասնհինգերորդը՝ Բեղգային , տասնվեցերորդը՝ Իմմերին ,
16 տասնեօթներորդը՝ Եզրիին , տասնութերորդը՝ Փեթայիային ,
17 տասնիններորդը՝ Եզեկիէլին , քսաներորդը՝ Յաքինին ,
18 քսանմէկերորդը՝ Գամուլին , քսաներկուերորդը՝ Դաղայիային ,
19 քսաներեքերորդը՝ Մաազեային ։ Ասոնք էին անոնց կարգադրութիւնը իրենց պաշտամանը համար , ըստ որ իրենց Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր էր ։
20 Ու Ղևիի որդւոցը մնացորդները սոսկ էին . Ամրամի որդիներէն՝ Սուբայէլ . Սուբայէլին որդիներէն՝
21 Յադեայիա . Ռեհաբիայէն՝ այսինքն Հռաբիային որդիներէն առջինը՝
22 Յեսիա . Խասհաւի որդիներէն՝ Շաղոմոթ . Սալոմոթին որդին-
23 րէն՝ Յեթ . Ու Ջերիթի որդիներէն —ջինը՝ Յերիա , երկրորդը՝ Ամարիա , երրորդը՝ Յազիէլ , չորրորդը՝
24 Յեկամամ . Ողիելի որդիներէն՝ Միքա . Միքային որդիներէն՝ Սամիր .
25 Միքային եղբայրը՝ Յեսիա . Յեսիային որդիներէն՝ Զաքարիա ։
26 Բ Մերարիի որդիքը Մոողի ու Մուսի էին . Յազիայի որդին Բենո .
27 Մերարիի որդիքը Յազիայէն՝ Բենո , Սոհամ , Զաքուր ու Եբրի
28 էին ։ Մոողիէն՝ Եղիազարը ձոն . ձու անիկայ որդիներ չունէր ։
29 Կիսէն՝ այսինքն Կիսին որդիներէն՝
30 Յերահմէլ էր ։ Եւ Մուսիին որդիքը՝ Մոողի , Եդեր ու Յերիմոթ էին ։ Ղևտացւոց որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասոնք էին ։
31 Եւ ասոնց համար ալ իրենց եղբարցը Ահարոնի որդւոցը պէս՝ Դաւիթ թագաւորին , ու Սադովկին , ու Աբիմելէքին , և քահանայից ու Ղևտացւոց տոհմապետներուն առջևը վիճակ ձգեցին , թէ տոհմապետներուն և թէ ասոնց պզտիկ եղբայրներուն համար ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երգեցողներուն թիւը ու պաշտօնը ։ Ց անոնց՝ վիճակով քանուըրս դասակարգութիւնները բաժնուիլը ։

1 Եւ Դաւիթ ու զօրքին իշխանները՝ ասոնք էին , Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն՝ քնարներով , տաւիղներով ու ծնծղաներով մարգարէութիւն ընողները որոշեցին — պաշտօնին համար . ու իրենց պաշտօնին համեմատ՝ ասոնք էին ։
2 Ասափի որդիներէն՝ թագաւորին քովը մարգարէութիւն ընող Ասափին ձեռքին տակը՝ Ասափին որդիքը՝ Զաքուր , Յովսէփ , Նաթանիա ,
3 Նիա և Բ Ասարէլա էին ։ Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը՝ Գոդոլիա , Եզրի , Եսայի , Հասեբէ , Մաթիա ու Մատաթիա՝ վեց էին . ու —ին իրենց հօրը Իդիթունին ձեռքին տակն էին , որ քնարով Տէրոջը գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով՝ մարգարէութիւն կ'ընէր ։
4 Եմանէն՝ Եմանին որդիքը՝ Բոկքիա , Մաթանիա , *Ողիէլ , Սուբայէլ , Յերիմոթ , Անանիա , Անանի , Եղիաթա , Գեդողաթի , Ռոմամթիեզեր , Յեսբեկասա , Մեղեթի , Ցօթիր — Մահազիոթ
5 էին ։ Ասոնց ամէնը Եմանին որ-

Ն·Ք·ԶԲ 1015

Ղ Գլ·իգ·17։ Է Գլ·իգ·18։ Ը Գլ·իգ·19։ իչ·31 ։

Բ Եզ·գ·19։ Գլ·իգ·21։

Ժ Գլ·իգ· 22 ։

Ի Գլ · իգ · 23 ։

—

իբր 1015 — Գլ·գ·33, 39, 44 ։

Բ Ձր 14 ի՛ը —ի Ցեսբրէա ։ Դ Տ՚ս Ձր 17 ։

* կ՚ս՝ Ազարիէլ · տ՚ս Ձր 13 ։

Ն·Ք·ՁԲ· ԽԲԲ 1015

դիքն էին , որ թագաւորին տեսա-
նողն էր՝ Աստուծոյ խօսքերուն
մէջ եղջիւրը վերցնելու . ու Աս-
տուած՝ Եմանին տասնուչորս տղայ
6 ու իրեք աղջիկ տուեր էր : Ասոնք
ամէնը Աստուծոյ տանը պաշտօնին
համար՝ ծնծղաներով , տաբիղնե-
րով ու քնարներով՝ իրենց հօրը
ձեռքին տակը՝ Տէրոջը տանը եր-
գերը կ'երգէին . էն Ասափ , Իդի-
թունն ու Եման՝ թագաւորին ձեռ-
7 քին տակն էին : Եւ անոնց թիւը՝
Տէրոջը երգերը սորված իրենց եղ-
բայրներուն հետ , ամէնը բոլոր
հանճարեղներուն մէջ՝ երկու հա-
րիւր ութսունուութն էր :
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօ-
նին համար՝ պզտիկը ու մեծը ,
Դ վարպետը ու աշակերտը՝ միասին
9 վիճակ ձգեցին : Եւ առաջին վի-
ճակը Ասափի որդւոյն Յովսեփին
եկաւ . երկրորդը՝ Գոդոդիային , որ
ինքը ու իր եղբայրները ու որդի-
10 քը՝ տասնեւերկու հոգի էին . եր-
րորդը՝ Զաքուրին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը՝ տասնեւեր-
11 կու հոգի էր . Չորրորդը՝ Եզրիին ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասնեւերկու հոգի էր . Հինգերոր-
դը՝ Նաթանիային , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
13 հոգի էր . Վեցերորդը՝ Բոկքիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
14 վը՝ տասնեւերկու հոգի էր . Եօթ-
ներորդը՝ Ցեսարէլային , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը՝ տաս-
15 նեւերկու հոգի էր . Ութներորդը՝
Եսայիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը՝ տասնեւերկու հոգի
16 էր . Իններորդը՝ Մաթթանիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
17 վը՝ տասնեւերկու հոգի էր . Տասնե-
րորդը՝ Սեմէիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
18 հոգի էր . Մետասաներորդը՝ Ազա-
րիէլին , որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը՝ տասնեւերկու հոգի էր .
19 Երկոտասաներորդը՝ Ասաբիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
20 տասնեւերկու հոգի էր . Երեքտա-
սաներորդը՝ Սուբայէլին , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
21 սնեւերկու հոգի էր . Չորեքտասա-
ներորդը՝ Մատթաիային , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
22 սնեւերկու հոգի էր . Հնգետասա-
ներորդը Ցերիմովթին , որ իր որդի-
ներովը ու եղբայրներովը՝ տասնե-
23 րկու հոգի էր . Վեշտասաներոր-
դը՝ Անանիային , որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
24 հոգի էր . Եօթնուտասներորդը՝
Ցեսբակասային , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
25 հոգի էր . Ութուտասներորդը՝
Անանիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը՝ տասնեւերկու հոգի
26 էր . Իննուտասներորդը՝ Մեղեթի-
ին , որ իր որդիներովը ու եղբայր-
ներովը՝ տասնեւերկու հոգի էր .
27 Քսաներորդը՝ Եղեմթային , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
28 սնեւերկու հոգի էր . Քսանումէկե-
րորդը՝ Ցօթիրին , որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
29 հոգի էր . Քսանուերկուերորդը՝
Գեդողաթիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
30 հոգի էր . Քսանուերեքերորդը՝
Մազիովթիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասնեւերկու
31 հոգի էր . Քսանուչորսերորդը՝
Ռոմամթիեզերին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը՝ տասներե-
կու հոգի էր :

ԳԼ·ԻԶ

1 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները : 13 Դռներուն պահպանութիւնը վիճակով ա-
նոնց կը յանձնուի : 20 Տէրոջը գանձերուն
վերակացու ընտրուած Ղևոտցիները : 29
Ոստիկաններ ու դատաւորներ :

1 Դռնապանաց դասակարգութիւն-
ները . Կորեականներէն՝ Ասափի
որդիներէն՝ Կովրէին որդին Մա-
2 սեղամիան էր : Ու Մասեղամիայի
որդիքը՝ անդրանիկը Զաքարիա ,
երկրորդը՝ Ցեդիէլ , երրորդը՝ Զա-
բադիա , չորրորդը՝ Ցաթնիէլ ,
3 Հինգերորդը՝ Եղամ , վեցերորդը՝
Ցօհանան , եօթներորդը՝ Եղհովե-
4 նայի էին : Եւ Աբդեդոմի որդի-
քը՝ անդրանիկը Սեմայիա , երկ-
րորդը՝ Ցովզաբադ , երրորդը՝ Ցո-
վահ , չորրորդը՝ Սաքար , հինգե-
5 րորդը՝ Նաթանայէլ , վեցերորդը՝
Ամիէլ , եօթներորդը՝ Իսաքար ,
ութերորդը՝ Փեղաթի . քանզի
Աստուած *զանիկայ օրհներ էր :
6 Ու անոր որդւոյն Սեմայիային որ-
դիներ ծնան , որոնք իրենց հօրը
տանը իշխաններ եղան . քանզի ա-
7 նոնք զօրաւոր կտրիճներ էին : Սե-
մայիային որդիքը՝ Ռոթնի , Ռափա-
յէլ , Ովբէդ , Եղզաբադ , †Ա֊քի-
ով , Բ֊նեյահու՝ , Եղլուզա ու Սամա-
8 քիա էին : Ասոնք ամէնը՝ Աբդե-
դոմի որդիներէն էին , — իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝
ծառայութեան համար զօրաւոր
ու կտրիճ մարդիկներ՝ Աբդեդոմին
9 վաթսունուերկու էին : Եւ Մա-
սեղամիան՝ տասնուուրթը զօրաւոր
10 որդիներ ու եղբայրներ ունէր : Ու
Մերարիի որդւոցմէ Բ֊ուսան որդի-
ներ ունէր . գլխաւորը Սամարի էր .

Ն·Ք·ՁԲ· ԽԲԲ 1015

— ՀՄՐ 14 Ի֊ՇՈՒԹ Սեղեմիա ,

* Յ՝ Աբդեդոմը . տես ԳԼ·ԺԳ·14 ,

† Կ՝ անոր եղբայրները զօրաւոր մարդիկ ,

Բ ԳԼ·ԺԷ· 38 ,

քանզի Թէպհեան անիկայ անդրա-
նիկ չէր , բայց անոր հայրը զանի-
11 կայ գլուխ ըրաւ · Երկրորդը՝ Քեղ-
կիա , երրորդը՝ Տարաղիա . չոր-
րորդը՝ Զաքարիա էր . Ութա-
յին բոլոր որդիները ու եղբայր-
12 ները՝ տասուիրեք էին : Դռնա-
պաններուն գասակարգութիւնե-
րը ասոնց պատճառ էբլա գլխաւոր
մարդիկներու , որ իրենց եղբայրնե-
րուն հետ պահպանութիւն ընելով՝
13 Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն : Եւ
պզտիկը ու մեծը հաւասարապէս
վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմ-
ներուն համեմատ՝ ամէն մէկ դրան
14 համար : Եւ արեւելեան կողմին վի-
ճակը՝ Սեղեմիային ելաւ . եւ ետքը
անոր որդւոյն՝ խելացի ու խորհր-
դական Զաքարիային համար վիճակ
ձգեցին , ու անոր վիճակը հիւսի-
15 սային կողմը ելաւ : Աբդեդոմին՝
հարաւային կողմը , ու անոր որ-
16 դոցը՝ Բեթասուփիմը : Սուփի-
մին և Ուսային՝ արեւմտեան կողմը
ելաւ՝ Սալեքեթին դրանը քովը՝
բարձր ելլող ճամբուն վրայ . ու մէկ
պահպանութիւնը մէկալ պահպա-
17 նութեանը դիմացն էր : Արեւելեան
կողմը՝ վեց Ղեւտացի , հիւսիսային
կողմը՝ օրը չորս , հարաւային կող-
մը՝ օրը չորս , ու Ասուփիմի կողմը՝
18 երկերկուք էին : Փարպարին կող-
մը դէպ ի արեւմուտք սանդուխին
ճամբան՝ չորս , — Փարպարը՝ եր-
19 կու դռնապան կար : Կորխեանց որ-
դիներէն ու Մերարիի որդիներէն
եղող դռնապաններուն դասակար-
գութիւնները ասոնք էին :
20 Ու Ղեւտացիներէն՝ Աստուծոյ
տանը գանձերուն ու նուիրական
21 գանձերուն վրայ՝ Ախիան էր : Գեր-
սոնացի Ղադանին ազգատոհմնե-
րուն իշխաններէն՝ Գերսոնացի
Ղադանին որդիներէն՝ Եզեքիէլն
22 էր : Եզեքիէլին որդիքը՝ Զեթամ ,
ու անոր եղբայրը Յովէլ՝ Տէրոջը
23 տանը գանձերուն վրայ էին : Ո-
Ամրամեաններէն , Իսահառեաննե-
րէն , Քեբրոնեաններէն — Ոզիէ-
24 լեաններէն ասոնք էին . Մովսէսի որ-
դւոյն Գերսոմին որդին Շուբայէ-
լը՝ գանձերուն վերակացուն էր :
25 Եւ անոր եղբայրները Եղիազարին
որդիէը . անոր որդին Հռաբիա ,
անոր որդին Եսայի , անոր որդին
Յովրամ , անոր որդին Զեքրի , ու
26 անոր որդին Շաղոմոթ էր : Ան
Շաղոմոթը ու անոր եղբայրները՝
Դաւիթ թագաւորին , ու տոհմից
իշխաններուն . ու հազարապետնե-
րուն , և հարիւրապետներուն , ու
զօրաց իշխաններուն նուիրած ա-
մէն սուրբ գանձերուն վրայ էին .
27 Որոնք պատերազմներէն ու աւարէն՝
Տէրոջը *տանը շինութեանը" հա-
28 մար նուիրեր էին . Նաև Սամուէլ
ծերասանցին , ու Կիսեան Սաուղ-
ղին , ու Ներեան Աբեններին , և
Յոաբ Զարուհեան Յովաբին նուիրած բո-
լոր նուէրները՝ Շաղոմոթին ու ա-
նոր եղբայրներուն ձեռքին տակն
էին :
29 Իսահառեաններէն՝ Քոնոնիա ու
անոր որդիքը՝ արտաքին գործքե-
րուն համար՝ Իսրայէլի վրայ Եոստի-
կաններ ու դատաւորներ էին :
30 Քեբրոնեաններէն՝ Ասաբիա ու ա-
նոր եղբայրները՝ հազար եօթը
հարիւր զօրաւոր մարդիկներ՝ Յոր-
դանանու ասդիի կողմը դէպ ի
արեւմուտք՝ Տէրոջը ամէն գործքին
համար ու թագաւորին ծառայու-
թեանը համար՝ Իսրայէլի վրայ ոս-
31 տիկաններ էին : Քեբրոնեաններէն՝
Քեբրոնեաններուն ազգատոհմին իշ-
խանը Եցերիա էր . Դաւիթին
թագաւորութեանը քառասներորդ
տարին՝ անոնք համրուեցան , ու
գտաւ ատու Իացէրի մէջ՝ անոնց-
մէ զօրաւոր կտրիճներ գտնուեցան :
32 Եւ անոր եղբայրները՝ երկու հա-
զար եօթը հարիւր զօրաւոր մար-
դիկներ — տոհմերու իշխաններ
էին . և Դաւիթ թագաւորը զա-
նոնք՝ Ռուբենեանց , Գադեանց , ու
Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ ,
Աստուծոյ և թագաւորին ամէն
գործքին համար :

ԳԼ · ԻԷ

1 Տասուերկու գործակալները տասուերկու ա-
միսներուն համար : 16 Տասուերկու ցեղերուն
տասուերկու իշխանները : 23 Ժողովուրդը
համրելը կը խափանուի : 25 Դաւիթին մաս-
նաւոր գործակալները :

1 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համ-
րանքովը՝ ազգատոհմի նահա-
պետներն , ու հազարապետներն ,
և հարիւրապետներն , ու անոնց
ոստիկաններն՝ դասակարգու-
թեանց ամէն գործքին մէջը՝ թա-
գաւորին ծառայութիւն ընդնե-
րուն , և տարւոյն ամէն ամիսներուն
մէջը՝ ամէ ամիս մտնողներուն ու
ելլողներուն՝ մէկ մէկ դասը՝ քսան-
2 ուչորս հազար հոգի էր : Առա-
ջին ամսուն համար առաջին դասին
վրայ Զաբդիէլի որդին — Յեսբեամն
էր . ու անոր դասը քսանուչորս
3 հազար հոգի էր : Առաջին ամսուն
ամէն զօրավարներուն իշխանը՝ Փա-
4 րեսին որդիներէն էր : Ու երկրորդ
ամսուն դասին վրայ՝ Ախոքացի
Դովդան էր . ու Մակելոթ անոր
դասին իշխանն էր . ասոր դասն ալ
5 քսանուչորս հազար հոգի էր : Եր-
րորդ ամսուն համար երրորդ զօրա-

ն · ջ · գէ · ԽԲ 1015

* ԵԷջ · տու-
նը հաստա-
տելու

ժ ա թագ · Թ · 9 ։

է ՓԼ · իգ · 4 ։

Լ Գլ · իգ · 19 ։

Ը Տես Յես · իա · 39 ։

Թ ր Մն · ժԹ · 11 ։

ն · ջ · գէ · ԽԲ 1015

— Տես բ Թագ · իգ · 8 ։ Գլ · ժա · 11 ։

Բ բ Թագ · իգ · 9 ։

պետը՝ Ցովհադայի որդին Բանեան մեծ *քահանան էր . ու անոր դասը
6 քսանուչորս հազար Տրդ էր : Ասբանեան՝ երասուներորդ զօրաւոր էր . ու երասունին վրայ էր . և անոր որդին Ամիզաբադը անոր դասին մէջն
7 էր : Չորրորդ ամսուն համար չորրորդ զբաղեալը՝ Ցովարին եղբայրը Ասայէլը , ու անկէ ետքը անոր որդին Զաբադիան էր . և անոր դասը քսանուչորս հազար Տրդ էր :
8 Հինգերորդ ամսուն համար հինգերորդ զօրապետը՝ Ցեզրացի Սամմովթին էր . ու անոր դասը քսանու-
9 չորս հազար Տրդ էր : Վեցերորդ ամսուն համար վեցերորդ զբաղեալը՝ Թեկուացի Եկդեսին որդին Իրան էր . ու անոր դասը քսան-
10 ուչորս հազար Տրդ էր : Եօթներորդ ամսուն համար եօթներորդ զբաղեալը՝ Եփրեմի որդւոցմէ Փելոնացի Ղելղէսն էր . ու անոր
11 դասը քսանուչորս հազար Տրդ էր : Ութերորդ ամսուն համար՝ ութերորդ զբաղեալը՝ Զարայեանց Հովսացի Սողքաբն էր . ու անոր դասը
12 քսանուչորս հազար Տրդ էր : Իններորդ ամսուն համար իններորդ զբաղեալը՝ Բենիամինեաններէն Անաթովթացի Աբիեզերն էր . և անոր դասը քսանուչորս հազար Տրդ
13 էր : Տասներորդ ամսուն համար տասներորդ զբաղեալը՝ Զարայեանց Ընետոփաթացի Մահարան էր . ու անոր դասը քսանուչորս հազար
14 Տրդ էր : Մետասաներորդ ամսուն համար մետասաներորդ զբաղեալը՝ Եփրեմի որդւոցմէ Փիրաթոնացի Բանեան էր . և անոր դասը
15 քսանուչորս հազար Տրդ էր : Երկոտասաներորդ ամսուն համար երկոտասաներորդ զբաղեալը՝ Գոթոնիելի Հերոնդեան՝ Ընետոփաթացի Աղաղն էր . ու անոր դասը քսանուչորս հազար Տրդ էր :
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ . . . էին . Ռուբենի ցեղին իշխան՝ Զէրրիի որդին Եղիազար , Շմաւոնի ցեղին՝ Մահազիայի որդին Սա-
17 փատիա , Ղևիի ցեղին՝ Կամուելի որդին Հասաբիա , Ահարոնի ցե-
18 դուքը՝ Սադովկ , Ցուդայի ցեղին՝ Դաւիթին եղբայրներէն՝ Եղիհու , Իսաքարի ցեղին՝ Միքայելի որդին
19 Ամրի , Զաբուղոնի ցեղին՝ Աբդիասի որդին Իսմայիա , Նեփթաղիմի ցեղին՝ Եզրիելի որդին Երիմովթ ,
20 Եփրեմի որդւոցը՝ Ազազիայի որդին Ովսէէ , Մանասէի կէս ցեղին՝ Փա-
21 դայիայի որդին Ցովէլ , Գաղաադ եղող Մանասէի կէս ցեղին՝ Զաքարիայի որդին Ցեդդով , Բենիամինի ցեղին՝ Աբէններու որդին Ցեասիէլ ,
22 Դանի ցեղին՝ Երոհամի որդին Ազարիէլ : Իսրայէլի ցեղերուն իշխաններըասոնք էին :
23 Եւ Դաւիթ քսան տարեկանէն վար եղողները չհամրեց . վասն զի Տէրը ըսեր էր որ Իսրայէլը երկինքին աստղերուն չափ պիտի շատցը-
24 նէ : Շարուհեայի որդին Ցովաբը սկսաւ համրել , բայց չվերնցուց . ու անոր համար բ Իսրայէլի վրայ բարկութիւն եկաւ . և ան համրանքը Դաւիթ Թագաւորին յիշատակաց դրքին մէջ չմտաւ :
25 Ու Թագաւորին գանձերուն վրայ՝ Ազիէլի որդին Ազմաթն էր . և դաշտը — քաղաքները և գեղերը ու աշտարակները եղող շտեմարաններուն վրայ՝ Ոզիայի որդին
26 Ցոնաթանն էր . Եւ արտը բանող երկրագործներուն վրայ՝ Քեղուբի
27 որդին Եզրին էր . Ու այդիներուն վրայ՝ Արիմաթացի Սեմէին էր . ու այդիներուն խ բերքերուն , — գինիի շտեմարաններուն վրայ՝ Սեփամացի
28 Զաբդին էր . Եւ դաշտը եղող ձիթենիներուն ու մոլաթզենիներուն վրայ՝ Գադերացի Բաաղանան էր . ու եղի շտեմարաններուն
29 վրայ՝ Ցովաան էր . Ու Սարոնի մէջ եղող արօտական արջառներուն վրայ՝ Սարոնացի Սետրան էր . ու հովիտներու մէջ եղող արջառներուն վրայ՝ Ադղիի որդին Սափատն
30 էր . Եւ ուղտերուն վրայ՝ Իսմայէլացի Ովբիլն էր . ու էշերուն վրայ՝
31 Մերոնոթացի Ցադիայեան էր . Եւ հօտերուն վրայ՝ Հագարացի Ցազիզն էր : Ասոնք ամէնը՝ Դաւիթ Թագաւորին ստացուածոցը վերակացուներն էին :
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Ցովնաթան խորհրդական էր . անիկայ խելացի ու գիտուն մարդ մըն էր . և Հաքեմոնիի որդին Եէքիէլը՝ Թա-
33 գաւորին որդւոցը հետ էր . Ու Աքիտոփէլ՝ Թագաւորին խորհրդականը , և Արաբացի Հուսէն՝ Թա-
34 գաւորին բարեկամն էր . Ու Աբիտոփէլէն ետքը՝ Բանեայի որդին Ցովհադան , ու Աբիաթարն էին . ու Թագաւորին զօրագլուխը՝ Ցովաբն էր :

ԳԼ . ԻԸ

1 Դաւիթ հանդիսաւոր ժողովքի մը մէջ ծանուցանելով իր վրայով Աստուծոյ ունեցած հաճութիւնը , ու իր որդւոյն Սողոմոնին համար բրած խոստմունքը , զանոնք կը յորդորէ որ Աստուծմէ վախնան . 9 , 20 կը յորդորէ նաև իր որդին Սողոմոնը՝ որ տաճարը չնէ . 11 ու անոր ի նչ ձևով ըլալուն օրինակը կու տայ :

1 Եւ Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր իշխանները , ցեղերուն իշխանները , ու Թագաւորին ծառայութիւն

Ն . ք . ցճ . Իրր 1015

* Կամ՝ նախապար . գ Թագ . գ . 5 :

ե բ Թագ . իգ . 20 . 22 , 23 : Գլ . ժա . 22 , ըե :

դ բ Թագ . իգ . 24 : Գլ . ժա . 26 :

է Գլ . ժա . 28 :

ը Գլ . ժա . 27 :

թ բ Թագ . իա . 18 : Գլ . ժա . 29 :

ժ Գլ . ժա . 28 :

ի բ Թագ . իգ . 28 : Գլ . ժա . 30 :

ժ Գլ . ժա . 31 :

ի Գլ . ժա . 30 :

լ Գլ . իզ . 30 :

† Կամ՝ Եղբաբ . ա Թագ . ժգ . 6 :

Ն . ք . ցճ . Իրր 1015

Ե գն . ժե . 5 :

Իրր 1017

բ բ Թագ . իդ 15 : Գլ . խ . 7 :

Իրր 1015

ե Եբբ . մէջի բաներուն :

ա Գլ . իե . 16 :

ե բ Թագ . ժե . 12 :

զ բ Թագ . ժե . 37 : ժգ . 16 :

է գ Թագ . ա . 7 : Ը Գլ . ժա . 6 :

ՆՀԳ 1015

ընդդէմ Եբուսացւոյն իշխանները, և հազարապետները, ու հարիւրապետները, և թագաւորին ու անոր որդւոցը բոլոր ատացուածոց ու ընչից վերակացուները, ներքինիները, ‡ զօրաւորները, ու զօրքին բոլոր կարիներնը՝ Երուսաղէմի մէջ
2 ժողվեց։ Եւ Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ով իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս՝ ինծի մտիկ ըրէք. Էի իմ սրտիս մէջը ունէցայ՝ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտքը Նպաստաւանդանի համար՝ մկկ հանգստեան տուն մը շինեմ, ու շինելու պատրաստութիւն
3 տեսայ. Բայց Աստուած ինծի ըսաւ. Դուն իմ անունս տուն պիտի չշինես. քանզի դուն պատերազմի մարդ ես, ու *շատ արիւն"
4 թափեցիր։ Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի առաջնորդը՝ Յուդային, ու Յուդայի տունէն՝ Էիմ հօրս տունը ընտրեց. ու Էիմ հօրս որդւոցը մէջէն ինծի հաւնեցաւ, որ Նը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր
5 ընէ։ Եւ իմ բոլոր որդիներէս՝ (որովհետև Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,) Էիմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ՝ Տէրոջը թագաւորութեան աթոռը նստի.
6 Ու ինծի ըսաւ. Քո՛ւս որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս. քանզի զանիկայ ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր
7 հայր պիտի ըլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ, ‖ թէ որ ան օրուան պէս՝ իմ հրամաններս ու դատաստաններս Էի դործ դնելու մէջ յա-
8 րատեւէ։ Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովրդին առջեւը՝ ու մեր Աստուծոյն լսելովը Նեւ Էնե՛ւմ. Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէ՛ք ու զգուշութեամբ սորվեցէ՛ք, որ ⁂ բարի երկիրը ժառանգէ՛ք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութիւն թողուլ յաւիտեան։
9 Եւ դուն՝ որդեակ իմ Սողոմոն, հբու Հօրդ Աստուածը ճանչցիր, ու անոր Նկատաբեալ սրտով ու յօժար կամքո ծառայութիւն ըրէ. քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտաց խորհուրդները կը ճանչնայ. Էթէ որ զանիկայ փնտռես, †պիտի գտնես", և թէ որ զանիկայ թողուս, անալ քեզ յա-
10 վիտեան պիտի մերժէ, Էհիմա նայէ որ Տէրը քեզ ընտրեց՝ Էր սրբա-

ՆՀԳ 1015

րանին համար տուն մը շինելու. զօրացիր, ու ⁂ գործը կատարէ։
11 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ յսրահին, ու անոր սենեակներուն, և անոր գանձարաններուն, ու անոր վերնատուններուն, և անոր ներքին շտեմարաններուն, ու քաւութիւնին տանը գաղափարը
12 տուաւ. Եւ ‡Հոգիին ազդեցութեամբը իրեն յայտնած՝ բոլոր բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն, և Նպատուծոյ տանը շտեմարաններուն, ու նուիրուած բաներուն գանձարաններուն
13 գաղափարը ⁂. Նաև քահանայից ու Ղևտացւոց գասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն հա-
14 մար պատրաստ ⁂. Ո՛ ամէն պաշտօններուն ամէն ոսկի անօթներուն կշիռը, ⁂ ամէն արծաթէ անօթներուն, ⁂ ամէն պաշ-
15 տօնի անօթներուն ալ կշիռը, Եւ ամէն ոսկիէ աշտանակներուն, ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրադներուն կշիռը, և ամէն արծաթէ աշտանակին, ու անոր ճրադներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութեանը համեմատ՝ կշիռը ⁂.
16 Եւ առաջաւորութեան սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկիին կշիռը, ու արծաթէ սեղաններուն համար՝ արծաթին Նը-
17 ւոէը, Եւ մաքուր ոսկիէ մահաններուն, և կոնքերուն, և բաժակներուն, ու ոսկիէ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշիռը, և արծաթէ տաշտերուն համար՝ ամէն
18 մէկ տաշտին կշիռը ⁂ըսէ. Ու խունկի սեղանին համար կշիռքով մաքուր ոսկի, և էրէնց ՆԷսը տարածող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող Նբերովբէից կառքին գաղափարին համար՝ ոսկի
19 ⁂ըսէ։ Ա՛ս բոլորը բաները՝ ասգաղափարին բոլոր գործքերը՝ "Տէրը իր ձեռքին գրովը ինծի յայտնեց՝ ըսաւ։
20 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին ըսաւ. Նզօրացիր, ու քաջսիրտ եղիր, ու ⁂ գործը կատարէ. մի՛ վախնար, ու մի՛ զարհուրիր. քանզի Տէր Աստուածը՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. Նանկիայ քեզ պիտի չթողու, ու քեզ երես պիտի չդարձ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր դործ-
21 քերը լմնցընես։ Եւ ահա Նքահանայից ու Ղևտացւոց դասերը՝ Աստուծոյ տանը բոլորը ծառայու-

‡ ԿՀ՛ իր մատքին մէջը գնեցած

‖ ԳԼ. ԻԶ. 20։

* ԵԲՐ. ԱՐիւններ

ա ԹԱԳ. Ժ. 7—13։ ԲՅՆ. ԽԹ. 8։ Գ Ի. 6. 2։ ՍԱՂ. Կ. 7։ ՆԸ. 6Տ։

բ ԹԱԳ. Ժ. 1։

գ ԹԱԳ. Ժ. 12. 13։ ԼԳԼ. Գ. 1։ ՃԱ. Իգ. 1։ Ե Գ Լ. ԻԸ. 9։

դ ԹԱԳ. Ը. 13. 14։ Գ Ը Իը. 9. 10։ Բ ՄՆ. Ա. 9։

ե Գ Լ. Իբ. 13։

զ ԵՐԵՄ. Թ. 24։ Ովս. Դ. 1։ ՅՕՆ. Ժ. 3։

է Դ ԹԱԳ. Ի. 3։ ՍԱՂ. ՃԱ. 2։

ը ԱԹ ԹԱԳ. Ժ. 7։ Գ ԹԱԳ. Ը. 39։ Գ Լ. ԻԹ. 17։ ՍԱՂ. 9։ ՃՂԹ. 2։ ԱՌԱԿ. Ժ. 3։ ԵՐԵՄ. Ժ. 20։ Ժ. 10։ Ի. 12։ ՑՕՄ. Բ. 23։ ‖

թ Բ ՄՆ. ՃԾ. 2։

ժ ԵԲՐ. ՊԻՏԻ գտնուի քեզի։

ժ ՀՇՐ 6։

ՆՀԳ 1015

ԻՇ. Ա. 18—22։ ՄԹԱԳ. Գ. 4։ Դ ԹԱԳ. Ը. 23. ՃԱ։

ՑՕՄ ԵԼ. ԻԵ. 40։ ՀՇՐ 11. 12։

ԼԲ ՕՐ. Լ. 7, 8։ ՑՕՄ. 6, 7, 9։ ԳԼ. Իբ. 13։

ՑՑՕՄ. 5։

Ը ԳԼ. Իդ։ Իե։ Իէ։

Թևանը համար են . ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ՝ ՚ամէն յօժարակամ իմաստունները քեզի հետ են . և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ կը նայէին :

ԳԼ . ԻԹ

1 Դաւիթ՝ իր օրհնակովը ու յորդորանքովը 6 պատճառ կ՚ընէ որ իշխանները ու ժողովուրդը համաձայն ընծաներ կը մատուցանեն : 10 Դաւիթին շնորհակալութիւնը ու աղօթքը : 20 ժողովուրդը զԱստուած օրհնելով ու զոհ մատուցանելով , Սողոմոնը թագաւոր կը նստուցանեն : 26 Դաւիթին թագաւորութեանը օրերը ու մահը :

1015

1 Նաև Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովրին ըսաւ . Իմ որդիս Սողոմոնը՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց , ՚փափուկ տղայ մըն է , ու գործքը մեծ է . քանզի ՚՚ պալատը մարդու համար չէ , հապա
2 Տէր Աստուծոյ համար է : Ուստի ես իմ բոլոր կարողութեամբս՝ իմ Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ ԸԼԼՂԼ՚՚ բաներուն համար՝ ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար՝ արծաթ , և պղնձեղէններուն համար՝ պղինձ , ՚՚ երկաթեղէններուն համար՝ երկաթ , և փայտեղէններուն համար՝ փայտ , ՚՚ Է եղնդնաքարեր , և դամելու ֆոբէր , ու զարդի համար՝ դոյնզդոյն քարեր , և ամէն տեսակ պատուական քարեր , ու մարմարիոն քարեր առատօրէն
3 պատրաստելի : Ու նաև իմ Աստուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար , սրբարանի տանը համար ամէն պատրաստած բանէրէս ՚ի զատ , իմ յատուկ գանձիս մէջը եղած ոսկին ու արծաթին ալ իմ Աստուծոյս տանը համար տուի ,
4 ֆ Ոփիրի ոսկիէն՝ իրիք հազար տաղանդ ոսկի , ու եօթը հազար տաղանդ մաքուր արծաթ՝ որ անոնցմով տուներուն որմունքը պատեն .
5 Ոսկիէ ԸԼԼՂԼ՚՚ բաներուն համար ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար արծաթ , ու արուեստաւորներուն ձեռքովը ԸԼԼՂԼ՚՚ ամէն տեսակ գործքին համար հաւնոր եղածը գոե՛ւ . և այսօր ՅեՀՃէ իր կամքովը Տէրոջը * ընծայ տուող՚՚ ովՀ կայ :
6 Անատենը Ք տոհմիկ իշխանները , ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները , և հազարապետները , ու հարիւրապետները , և Է թագաւորին գործքին վերակացուները՝ յօժար կամ
7 մօք ընծայ բերին , Ու Աստուծոյ տանը գործքին համար՝ հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ ոսկի , ու տասը հազար տաղանդ արծաթ , և տասնուութը հազար տաղանդ պղինձ , ու հարիւր
8 հազար տաղանդ երկաթ տուին : Եւ որուն քովը որ քարեր գտնուեցաւ , Գերսոնացի Ղեքդիելին ձեռքովը Տէրոջը տանը գանձին ընծա-
9 յեցին : Ու ժողովուրդը՝ անոնց կամաւոր ընծաներ մատուցանելուն համար ուրախացան . քանզի Է կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը . ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ :
10 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովրին աչքին առջեւը Տէրը օրհնեց . ու Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ մեր Հօրը Իսրայէլին Աստուածը . յաւիտենից մինչև յաւիտեան օրհնեալ ես .
11 Ո՛վ Տէր՝ էմեծութիւնը , զօրութիւնը , փառքը , յաւիտենականութիւնը ու վայելչութիւնը քուկդ է . քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի վրայ եղածը ֈ՚՚ է . ով Տէր՝ թագաւորութիւնը քուկդ է , ու դուն իբրև գլուխ ամէնէն
12 բարձրացած ես : Է Եւ հարստութիւնը ու փառքը քեզմէ է , ու ամէնուն իշխանը դուն ես . և զօրութիւնը ու կարողութիւնը քու ձեռքիդ մէջն է . և ամէնը մեծցնելը ու ուժովցնելը՝ քու ձեռքդ
13 է : Եւ հիմա ով մեր Աստուածը՝ քեզի դոհութիւն կու տանք , ու քու փառաւորեալ անունդ կ՚օրհ-
14 նենք : Բայց ես ո՞վ եմ , ու իմ ժողովուրդս ո՞վ է , որ այսպէս կամաւոր ընծայ տալու կարող ըլլանք . քանզի ամէն բան քեզմէ է , ու
15 †քու կիրնիներիդ քեզի տուինք : Վասն զի ժմնք քու առջեւդ՝ մեր բոլոր հայրերուն պէս՝ օտարականներ ու պանդուխտներ ենք . երկրի վրայ եմեր օրերը շուքի պէս է , ու ‡ մնա-
16 յուն բան՚՚ մը չկայ : Ո՛վ Տէր Աստուած մեր , քեզի՝ քու սուրբ անունդ շինելու տանը համար ամէն պատրաստած բաներուն բոլոր առատութիւնը քու ձեռքիդ է , ու ամէնն ալ քուկդ է . Եւ գիտեմ՝
17 ով Աստուած իմ , որ դուն Լսիրտերը կը փորձես , և Է ուղղութիւնը կը սիրես . ասոնց ամէնը ես ուղիղ սրտով ու յօժար կամքը ընծայ ըրի . ու հիմա հոս գտնուած ժողովուրդդ ուրախութեամբ տեսայ , որ քեզի կամաւոր ընծայ կը մա-
18 տուցանեն : Ո՛վ մեր Հայրերուն՝ Արրահամին , Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուածը , ասիկայ յաւիտեան քու ժողովուրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ , ու ֊ անոնց սիրտը քեզի՚ ‖ ուղղէ :
19 Եւ †իմ որդւոյս Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր , որ քու պատուիրաններդ , վկայութիւններդ ու

ՆՀ . ՔԲ . ՂՖ . 1015

ՂԳՀ . ԻՀ . 21 ՐԲ

ԼԲ ԿՈՐ . Թ . 7 :

ԸՄՏՍ . Գ . 13 ՀՍՏՄ . Ա . 17 : ՑՕՅՍ . Ե . 13 :

Բ ՀԱՌՎ . ԺԱ . 36 :

† ԵԲԲ . ՔՈՒ ՁԵՌՔԻԴ ‡ ՅԱՂ . ԼԹ . 12 : ԵԲԲ . ԺԱ . 13 : Ա ՊԵՏ . Բ . 11 :

Ե ՅՈՐ . ԺԳ . 2 : ՅԱՂ . Ղ . 9 : ԵՐ . 11 : ՃԱԳ . 4 :

‡ ԵԲԲ . ԱՊԱՐՆԱՑ ԹԻՒՆ

Լ Ա ԹԱԳ . ԺԳ . 7 : ԳԼ . ԻԲ . 9 :

Է ՌԱԿ . ԺԱ . 20 :

Ը ՅԱՂ . Ժ . 17 ‖ ԿԱ . ՀԱՍՏԱՏԵ՚ : Ա ՅԱՂ . ԻԲ . 1 :

ՆՀ . ՔԲ . ՂՖ . 1015

ՂԳՀ . ԻՀ . 21 ՐԲ

ԼԲ ԿՈՐ . Թ . 7 :

ՈՒ ԳԱԳ . Գ . 7 : ԳԼ . ԻԲ . 5 : ՌԱԿ . Գ . 3 :

Բ ՏԵ՚Ս ԵՍ . ԺԳ . 11 . 12 : ՑՕՅՍ . ԻՍ . 18 , ՃՃ :

Ֆ ԳԹԱԳ . ԹԲ . 28 :

* ԵԲԲ . ԻՐ ՁԵՌՔԸ ԼԵ-ՑՐՆՈՂ

Բ ԳԼ . ԻԵ . 1 :

Է ԳԼ . ԻԵ . 25 , ՃՃ :

Ն · ք · ՁՓ · 1015

Հ ՀՄՐ 2 ։ ԳԼ · ԻԲ · 14 ։

կանոններդ պահէ, և ամէնը՝ի գործ դնէ, ու չենէ ան պալատը՝ որուն համար հպատրաստութիւն տեսեր եմ՝ ։

20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին ը-սաւ. Հիմա ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագա-
21 ւորին երկրպագութիւն ըրին ։ Ու հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը. հազար զուա-րակ, հազար խոյ, հազար գառն, անոնց թափելու նուէրներովը. ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ
22 զոհեր մատուցին ։ Եւ ան օրը Տէ-րոջը առջևը մեծ ուրախութիւնով կերան խմեցին. ու Դաւիթին որ-դին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ը-րին. և օծեցին Տէրոջը համար թա-գաւոր, ու Սադովկը քահանայ օ-
23 ծեցին ։ Եւ Սողոմոն իր հօրը Դա-ւիթին տեղը՝ Տէրոջը աթոռին վը-րայ թագաւոր նստաւ, ու յաջո-ղութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլը
24 անոր ծառայեցաւ ։ Ու ամէն իշ-խանները ու զօրաւորները, և Դա-ւիթ թագաւորին բոլոր որդիները ալ՝ Սողոմոն թագաւորին ետնէն
25 զանգեցան ։ Ու Տէրը՝ բոլոր Իս-րայէլին առջևը՝ Սողոմոնը խիստ մեծցուց, և անոր այնպէս թա-գաւորութեան փառք տուաւ, որ անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ թա-գաւոր եղողի մը ամենևին եղած չէր ։
26 Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորու-
27 թիւն ըրաւ. ։ Եւ անոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ. ։ Քեբրոնի մէջ՝ եօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ՝ երեսուն-ուերք տարի թագաւորութիւն
28 ըրաւ ։ Եւ երբարի ծերութեամբ մեռաւ, լեցեալ՝ մեծութենէն ու փառքէն իր բաղձանքը առած. և անոր տեղը՝ անոր որդին Սողոմո-
29 նը թագաւոր եղաւ ։ Ու Դաւիթ թագաւորին առաջին ու վերջին գործքերը՝ ահա Սամուէլ տեսանո-ղին գրքին մէջը, ու Նաթան մար-գարէին գրքին մէջը, և Գադ տե-սանողին գրքին մէջը գրուած են,
30 Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւ-նը, ու քաջութիւնը, ու թէ ա-նոր, թէ Իսրայէլին, և թէ երկրի երկիրներուն ամէն թագաւորու-թեանցը պատահած դիպուածնե-րը ։

Ն · ք · ՁՓ · 1015

Ա ԳԹԱԳ · Գ · 13 ։ Բ ՄՆ · ա · 12 ։ ՃՈՂ · Բ · 9 ։

Բ ԳԹԱԳ · Ե · 4 ։ Գ ԹԱԳ · Բ · 11 ։

Յ ԳԹԱԳ · Ե · 5 ։

Ե ԾՆ · ԻԵ · Տ ։ Ե ԴԼ · Իգ · 1 ։

Ի ԴԱՆ · Բ · 21 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գաբաւոնի մէջ Սողոմոնին մատուցած հանգիս-աւոր զոհը ։ 7 Սողոմոն՝ իմաստութիւնը ընտրելուն համար՝ Աստուծմէ կ՚օրհնուի ։ 13 Սողոմոնին ուժը ու հարստութիւնը ։

Ն · ք · ՁՓ · 1015

Ը ԵԼ · լա · 2 ։ Ը ԵԼ · ԻԷ · 1, 2 ։ ԼԳ ։ 1, 2 ։

Ժ ԿՏ՚ վրայ մատուց ։

Ի Գ ԹԱԳ · Գ · 4 ։

Լ Գ ԹԱԳ · Գ · 5, 6 ։

Խ ա ՄՆ · ԻԲ · 5 ։

ԼՂ ԹԱԳ · Դ · 7, Տ ։

Խ Գ ԹԱԳ · Գ · 9 ։

Ծ ԹԱԱ · ԻԷ · 17 ։ Բ Օր · լա · 2 ։

1 Եւ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր թագաւորութեանը մէջ զօրաց-ցաւ. ու Իանոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր, ու Ի զանիկայ խիստ
2 մեծցուց ։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իս-րայէլին՝ այն Ի հազարապետնե-րուն, հարիւրապետներուն, դա-տաւորներուն, ու բոլոր Իսրայէլին ամէն տոհմապետներուն խօսեցաւ ։
3 Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը ա-նոր հետ՝ Ի գաբաւոնի բարձր տեղը գացին. քանզի Տէրոջը ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած՝ Աստուածոյ ժողովքի խորանը հոն
4 էր. ։ Մինայն թէ Դաւիթ՝ Աստու-ծոյ տապանակը կարիաթարիմէն իր պատրաստած տեղը հաներ էր. քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վը-
5 րան մը կանգներ էր. Սակայն Ուր-բեան Ուրիին որդւոյն Բեսեղէլեղին շինած ըպղնձէ սեղանը՝ հոն Տէրոջը խորանին առջևն էր. և Սողոմոն ու
6 ժողովքը զանիկայ փնտռեցին ։ Եւ Սողոմոն՝ հոն Տէրոջը առջևը ժո-ղովքի խորանին պղնձէ սեղանին Իքովը ելաւ՝, ու անոր վրայ Ի հա-զար ողջակէզ մատուց ։
7 Ի Ա՚ն գիշերը Աստուած Սողոմոնին երևցաւ, ու անոր ըսաւ. Խնդրէ՛,
8 քեզի ի՞նչ տամ՝։ Եւ Սողոմոն Աս-տուծոյ ըսաւ. Դուն իմ հօրս Դա-ւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ու զիս Ի անոր տեղը թագաւոր ըրիր ·
9 Հիմա ով Տէր Աստուած՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստմունքդ հաս-տատ ըլլայ. Ւքանզի դուն զիս՝ երկ-րիս հողին չափ շատ ժողովուրդի
10 վրայ թագաւոր ըրիր ։ Ի հիմա ին-ծի իմաստութիւն ու գիտութիւն տուր, որ աս ժողովուրդիս առջևը Ի ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի աս քու

մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ դա-
11 տել , [Եւ Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ . Որովհետև քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ , ու հարստութիւն ,
ստացուածք , փառք , և քու
թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր ,
ու երկար կեանք ալ չխնդրեցիր ,
հապա քեզի իմաստութիւն ու դի-
տութիւն խնդրեցիր , որ դատես
իմ ժողովուրդս՝ որուն վրայ քեզ
12 թագաւոր րրի , Ո՛ւրեմն իմաստու-
թիւն ու գիտութիւն տրուի քեզի ,
և հարստութիւն , ստացուածք ու.
փառք ալ պիտի տամ քեզի . ա-
նանկ որ՝ քեզմէ առաջ եղող թա-
գաւորներուն այնպես եղած չէ , ու
քեզմէ ետքը ի՛ւ-ընէ՛ալ այնպես
13 պիտի չըլլայ : Եւ Սողոմոն Գաբա-
ւոնի բարձր տեղէն՝ ժողոլքի խո-
րանին առջևէն՝ Երուսաղէմ դար-
ձաւ , ու Իսրայէլի վրայ թագաւո-
րութիւն ըրաւ :
14 [Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր-
ներ ժողվեց . ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք՝ ու տասուե-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ . և
զանոնք կառքի քաղաքներուն մէ-
ջը , ու թագաւորին քովը Երուսա-
15 ղէմի մէջ տեղաւորեց : Նեւ թա-
գաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը
ու ոսկին քարերու պէս ըրաւ , ու
եղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
16 ըրաւ : Նեւ [Սողոմոնին ձիերը Ե-
գիպտոսէն կու գային . ու թա-
գաւորին վաճառականներուն կա-
րաւանը՝ մէկ որոշուած գնով մը
չէ՛ը-ա երամակներ ծախու կ՚առ-
17 նէին . Ու Եգիպտոսէն մէկ կառք
մը գուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր
արծաթով վեր կը հանէին , ու մէկ
ձին՝ հարիւր յիսուն ա՛ծ-ո՛վ . ու
Քետացւոց բոլոր թագաւորներուն
համար , և Ասորւոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար ալ՝ անոնց ձեռ-
քովը այնպես կը հանէին :

ԳԼ . Բ

1 Ու Սողոմոն * միտքը դրաւ՝ որ Տէ-
րոջը անունը տուն՝ ու իր թա-
2 գաւորութեանը տուն չինէ : Ու
[Սողոմոն եօթանասուն հազար
բեռնակիր՝ ու լեռը հ՚ոյ կտրող
ութսուն հազար մարդ †ընտրեց , և
անոնց վրայ իրեք հազար վեց հա-
րիւր վերակացու դրա՛ :
3 Ու Սողոմոն [Տիւրոսի թագաւո-
րին Քիրամին մա՛ղ խրկեց՝ , ու ը-
սաւ . Ե՛ինչպես որ իմ Հօրս Դաւի-

թին ըրիր , ու անոր եղևնափայտեր
խրկեցիր՝ որ իրեն բնակելու համար
4 տուն չինէ , Ահա՛ Ես իմ Տէր Ա-
ստուծոյս անունը տուն կը չինեմ ,
որ անոր նուիրուի , Հանոր առջևը
անուշահոտ խունկ ծխուի , ու Ի՛միշտ
առաջաւորութեան հացը դրո՛ւի , և
ԷառտուՀ ու իրիկուն , շաբաթները ,
և ամնագլուխները ու մեր Տէր Ա-
ստուծոյն տօներուն օրերը՝ ողջակեց-
ներ ո՛ա-ո-ցո՛ւի . ասիկայ Իսրայէ-
լին յաւիտենական պարտաւորու-
5 թիւն է : Եւ ան տունը որ ես կը
չինեմ , մեծ ըլլո՛ւ է . քանզի
Մեր Աստուածը՝ ամէն աստուած-
6 ներէն մեծ է . ի՛ու անոր տուն շի-
նելու ով կարող է . քանզի եր-
կինքը , ու երկինց երկինքը չէն
կրնար պարունակել զանիկայ , ու-
րեմն ես ո՛վ եմ , որ անոր տուն
չինեմ . միայն Թէ անոր առջևը
խունկ ծխելու համար փո՛ղ պիտի
7 ա՛ա-ր-ա՛ւի : Եւ հիմա ինձի մէկ ի-
մաստուն մարդ մը խրկէ , որ ոսկին ,
արծաթը , պղինձը , երկաթը , ծի-
րանեգոյնը , կարմիրը և կապուտակը
բանիլ գիտնայ , ու քանդակագոր-
ծութիւն ալ գիտնայ , որ իմ քովս
Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ ե-
ղող՝ իմ Հօրս Դաւիթին պատ-
րաստած իմաստուններուն հետ
8 ըլլայ : Նեւ ինձի Լիբանանէն ե-
ղևնափայտեր , մայր փայտեր ու
Եալմուկ փայտե՛ր խրկէ . քանզի
ես գիտեմ որ քու ծառաներդ
Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն .
և ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 ներուդ հետ ըլլո՛ւն , Ու ինձի խիստ
շատ փայտեր պատրաստեն . քանզի
իմ չինելու տունս մեծ ու փառաւոր
10 ըլլալու է : ի՛Եւ ահա ես քու ծա-
ռաներուդ՝ փայտ կտրող բանուոր-
ներուն՝ քսան հազար քոր ծե-
ծուած ցորեն , ու քսան հազար
քոր գարի , ու քսան հազար մար
գինի , ու քսան հազար մար եղ կու
տամ :
11 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը
Սողոմոնին նամակ խրկեց՝ ու ըսաւ .
[Տէրը իր ժողովուրդը սիրելուն
համա՛ր՝ քեզ անոնց վրայ թագաւոր
12 դրաւ : Եւ Քիրամ ըսաւ . Հ՚եր-
կինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը Ե՛օրհնեա՛լ ըլ-
լայ , որ Դաւիթ թագաւորին՝ իմ-
հեմուԹիւն ու գիտութիւն ունե-
ցող իմաստուն որդի մը տուաւ , որ
անիկայ Տէրոջը տուն , ու իր թա-
գաւորութեանը տուն պիտի չինէ :
13 Եւ հիմա իմ [վարպետ Քիրամը
կը խրկեմ , որ հանճարեղ ու իմաս-
14 տուն մարդ մըն է . Ո՛Անիկայ Դանի
աղջիկներէն եղող կնկան մը որդի

---

1 , 17 Սողոմոնին գործաւորները՝ տաճարը չինե-
լու համար , 3 Սողոմոն՝ Քիրամին վարպետները
ու չինուԹեան համար նիւթ կ՚ուզէ : 11 Քի-
րամին ալ բարեկամօրէն պատասխան կը խրկէ :

* դ Թագ. ե. 5 :
† ԵԶԲ . ըսաւ
[գ Թագ. ե. 15 , Հմր 18 :
† ԵԶԲ . Համ բեց ,
[գ Թագ. ե. 1 :
ա Մն. ժգ. 1 :

Ն . ք . ՉՔ . 1015
[գ Թագ. գ. 11 , 12 , 13 ,
Հա Մն. ի՛Թ. 25 , Գլ. Թ. 22 , ժող . բ . 9 ,
[գ Թագ. գ. 26 , ժ . 23 , ա՛ . Գլ. Թ. 23 ,
[գ Թագ. ժ. 27 , Գլ . Թ . 27 , Ցօր . իբ . 24 ,
[գ Թագ. ժ. 28 , 29 , Գլ. Թ . 28 ,

Ն . ք . ՉՔ . 1015
[գ Հմր 1 ,
Ղեւ . լ . 7 ,
Ի Եւ . ի՛ե . 30 , Ղ՚ա . իգ . 8 ,
ք Թա . ի՛ե . 3 , 8 , 11 ,
[Սալ . ճլե . 5 ,
[գ Թագ. ը. 27 , Գլ. Չ. 18 , Ե՛ա . կզ. 1 ,
[Մն. իբ . 15 ,
[գ Թագ. ժ. 11 ,
[գ Թագ. ե. 6 ,
[գ Թագ. ժ. 11 ,
[գ Թագ. ե. 11 ,
[գ Թագ. ժ. 9 , Գլ. Թ . 8 ,
Հ Ծն . ա . 2 , Սալ . լգ . 6 , ՃՐ . 25 , ՃԻգ . Տ , ՃԼԶ . 5 , 6 , Գօր . գ . 24 , ժգ . 14 , Ցայս . ժ . 6 ,
[գ Թագ. ե. 7 ,
‡ ԵԶԲ . Հայրս
Չգ Թագ. ե. 13 , 14 ,

է , ու անոր հայրը Տիւրացի է . ա-
նիկայ՝ ոսկի , արծաթի , պղինձ , եր-
կաթ , քարեր ու փայտեր , նաև
ծիրանեգոյնի , կապուտակի , բեհե-
զի և կարմիրի վրայ բանելու կող-
մանէ , ու ամէն տեսակ քանդակը
քանդակելու կողմանէ յաջողակ է .
և քու իմաստուններուդ հետ , ու
քու հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս
իմաստուններուն հետ՝ իրէն ամէն
առաջարկուած բանին հնարքը կը
15 գտնէ : Եւ հիմա տիրս իր ը-
սած ցորենը ու գարին , եղը ու
դինին իր ծառաներուն թող իրկէ .
16 Ու մենք Լիբանանէն՝ քեզի հար-
կաւոր եղածին չափ փայտեր կը
կտրենք , և զանոնք ծովէն լաստեր
կ՚ընենք՝ Յոպպէ՝ կը բերենք քեզի ,
ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հա-
նէ :
17 Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէ-
ջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկ-
ները՝ իր հօրը Դաւիթին համրե-
լէն ետքը համրեց . և անոնք հարիւր
հիսնհնուհիրեք հազար վեց հարիւր
18 հոգի գտնուեցան . Ու անոնցմէ եօ-
թանասուն հազար բեռնակիր , ու
լեռը էշ կտրող ութսուն հա-
զար , ու զանոնք բանեցընելու հա-
մար՝ իրեք հազար վեց հարիւր վե-
րակացու ըրաւ :

ԳԼ . Գ

1 Տաճարին տեղը ու շինութեան սկզբնաւորու-
թիւնը ; 3 Նոր չափերը ու զարդերը ; 11 Քե-
րովբէները ; 14 Վարագոյրը ու սիւները :

1012
1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը
շինել Երուսաղէմի մէջ՝ Մօրիա
լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր
հօրը Դաւիթին երեցեր էր , ան
տեղը՝ որն որ Դաւիթ Տէրուսացի
Ունայնի կալին մէջը պատրաստեր
2 էր : Եւ իր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն
երկրորդ օրը սկսաւ շինել :
3 Ու Աստուծոյ տունը շինելու հա-
մար՝ Սողոմոնին դրած հիմը սահկայ
էր . առջի չափով՝ վաթսուն կան-
գուն երկայն , ու քսան կանգուն
4 լայն էր : Եւ դիմացը եղող սրա-
հին երկայնութիւնը՝ տանը լայ-
նութեամբը քսան կանգուն , ու
բարձրութիւնը հարիւր քսան կո-
ճուն էր . ու զանիկայ ներսէն մա-
5 քուր ոսկիով պատեց : Եւ մեծ
տունը մայր փայտով ծածկեց , ու
զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ,
ու անոր վրայ արմաւենիներ ու
6 շղթաներ փորագրեց : Եւ շքե-
ղութեան համար՝ տունը պա-
տուական քարերով զարդարեց .
7 ու ոսկին՝ Փարուիմի ոսկի էր : Եւ
տանը գերանները , սեմերը , պա-

տերը ու դռները ոսկիով պատեց .
ու պատերուն վրայ քերովբէները
քանդակեց :
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին
տունը շինեց . անոր երկայնութիւ-
նը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան
կանգուն , ու լայնութիւնը քսան
կանգուն էր . և զանիկայ վեց հա-
րիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկի-
9 ով պատեց : Ու բևեռներուն կը-
շիռը յիսունական սիկղ ոսկի էր .
ու վերնատունները ոսկիով պա-
10 տեց : Եւ սրբութեանց սրբու-
թիւնին տանը մէջ երկու քանդա-
կագործ քերովբէներ շինեց , ու զա-
11 նոնք ոսկիով պատեց . Եւ քերով-
բէներուն թևերը քսան կանգուն
երկայնութիւն ունէին . մէկ թևը
հինգ կանգուն էր , ու տանը պա-
տին կը դպչէր , և միւս թևը հինգ
կանգուն էր , ու մէկալ քերովբէին
12 թևին կը դպչէր . Մէկալ քերովբէին
ալ մէկ թևը հինգ կանգուն էր , ու
տանը պատին կը դպչէր , ու միւս
թևը հինգ կանգուն էր , ու մէկալ
13 քերովբէին թևին կցուած էր : Այս
քերովբէներուն տարածուած թևե-
րուն երկայնութիւնը՝ քսան կանգուն
էր . ու անոնք իրենց ոտքերուն
վրայ կայնած էին , ու անոնց երեսը
դէպ ի տունը կը նայէր :
14 Եւ եվարագոյրը՝ կապուտակէ ,
ծիրանիէ , կարմիրէ ու բեհեզէ շի-
նեց , ու անոր վրայ քերովբէները
գործեց :
15 Եւ տանը առջևը՝ երեսուն հինգ կանգուն երկայնութեամբ եր-
կու սիւն շինեց , ու ամէն մէկուն
վրայի խոյակը հինգ կանգուն էր ,
16 Եւ գաւիթին մէջը շղթաներ պէս՝
շղթաներ շինեց , ու սիւներուն
գլխուն դրաւ . և նռներ շինեց
անոնց ,
17 Եւ սիւները տաճարին առջևը
կանգնեց , մէկը աջ կողմին՝ ու մէ-
կալը ձախ կողմին . և աջ կողմը
եղողին անունը Յաբին , ու ձախ
կողմը եղողին անունը Բոոզ կոչեց :

ԳԼ . Դ

1 Պղնձէ սեղանը ; 2 Ձուլածոյ ծովը տասներ-
կու եղներու վրայ ; 6 Տասը աւազանները ,
աւազանակները ու սեղանները ; 9 Գաւիթնե-
րը , ու պղնձէ գործիքները ; 19 Ոսկեղէն
անօթները :

1 Ու պղնձէ սեղան մը շինեց , եր-
կայնութիւնը քսան կանգուն ,
և լայնութիւնը քսան կանգուն , ու
բարձրութիւնը տասը կանգուն :
2 Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց . ան-
ծի եղերքէն մինչև ծիկալ շրջա-
թունը տասը կանգուն էր , ու
բոլորաձև էր , և անոր բարձրու-

Ն . Ք . ԶԴ .
1015
Ե Հմր 10 : 14
Ա Թագ . Ե .
8 , 9 :
Յ Ցես . ԺԹ .
46 ; Դտր .
Թ . 36 :
Ն Հմր 2 ; Գ
Թագ . Ե .
13 , 15 , 16 ;
Թ . 20 , 21 ;
ԳԼ . Ը . 7 , 8 ;
Ա Մն . Իբ .
2 :
Հմր 2 :

1012
Գ Թագ . Ը
1 , ԱԱ :
Բ Ցն . Իբ .
2 , 14 :
Ա Մն . Իա .
18 , Իբ . 1 :
Գ Թագ .
Ը . 2 :
Գ Թագ .
Ը . 3 :
Գ Թագ .
Ը . 17 :
Ելք . Հա-
նեց :

Ն . Ք . ԶԴ .
1012
Ե Թագ .
Ը . 23 , ԱԱ :
Ա Թագ . Ե .
8 , 9 :
Ա Մն . Իբ .
2 :
Ա Մն . Իա .
18 , Իբ . 1 :
Ա Թագ . Զ .
23 , ԱԱ :
Ա Թագ . Է .
7 , 8 :
Ա Մն . Իբ .
2 :
Ա Մն . Իա .
18 , Իբ . 1 :
Ա Թագ . Է .
23 :
Ա Թագ . Է .
21 :
Ա Թագ . Է .
20 :
Ա Թագ . Է .
21 :
Ա Թագ . Է .
23 :
Ա Մն . Իբ .
2 :
Ա Թագ . Ը .
13 , 15 , 16 ;
Թ . 20 , 21 ;
ԳԼ . Ը . 7 , 8 :
Ա Թագ . Ը .
15—21 ; Ե-
րեմ . Ծբ .
21 :
Ա Թագ . Է .
20 :
Ա Թագ . Է .
23 :
Ա Մն . Իբ .
2 , 14 :
Ա Մն . Իա .
18 , Իբ . 1 :
Ա Թագ . Է .
23 :
Ա Մն . Իբ .
1 , 2 ; Ա Թագ .
Ժ . 14 ; Ե-
զեկ . Խգ .
13 , 16 :
Ա Թագ . Է .
23 :
Ա Մն . Իբ .
2 :
Ա Թագ . Է .
23

Ն·Ք·ՂԲ· 1012

Թ գ Թագ·է· 24, 25, 26։

Թիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջապատը երսուն կանգուն էր.
3 Եւ անոր տակը շուրջանակի ամէն կողմէն եզներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական էզէր իր. ու եզները երկու կարգ էին, որոնք ձոյլ ձուլած աւելնին ձուլ-
4 լեր էին։ Անիկա տասներկու եզներու վրայ կը կենար, որոնց իրէքը դէպ 'ի հիւսիս՝, իրէքը դէպ 'ի արեւմուտք, իրէքը դէպ 'ի հարաւ, ու իրէքը դէպ 'ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և
5 ամենուն ետեւի կողմը դէպ 'ի ներս
Գ Տար գ Թագ·է· 26։ Ի գ Թագ·է· 38։ էր։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ յօրինուած էր, ու երեք հազար մար կ'առնէր։
6 Եւ տասը աւազան շինեց. ու հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ՝ լուացման համար. * ողջակէզները անոց մէջը կը լուային. բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։
* Եբր. ողջակէզի գործը
Ղ գ Թագ·է· 49։ Ի Ել·ԺԱ·31, 40։ ԱՄՈՍ· Ը· 12, 19։
7 Ձեւ տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց ի իրենց օրինակին համեմատ, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ. հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։
Ը գ Թագ·է· 48։
8 Ընե տասը սեղան շինեց, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ. հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց։
Ի գ Թագ·Ձ· 36։
9 Եւ Ի քահանայից գաւիթը, ու մեծ գաւիթը, և գաւիթին դռները շինեց, ու անոնց փեղկերը պղնձ-
Ժ գ Թագ·է· 30։ ով պատեց։ Եւ ԺԾովը աջ կողմը՝ հարաւոյ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ։
Ի Տես գ Թագ·է· 49։
11 Ու Ի ֆիրամ՝ կաթսաները, թիակները ու կոնքերը շինեց. և ֆիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն
Լ գ Թագ·է· 41։
12 թագաւորին կը շինէր. Այսինքն երկու սիւները, ու Լդունտերը, ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակները, և սիւներուն գլուխը ե-
13 ղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ
Ի Տես գ Թագ·է· 20։
ղարդեր, Ու երկու ցանցակերպ ղարդերուն Ի չորս հարիւր նուռերը, այսինքն՝ սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ ղարդին վրայ երկու կարգ նուռեր.
Ժ գ Թագ·է· 27, 43։
14 Եւ Ժ տակդիսովթներ շինեց, ու մեքենովթներուն վրայի աւազաննե-
15 րը շինեց. Մէկ ծովը ու անոր տա-
16 կի տասներկու եզները. Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու մսա-
Հանները, և անոնց բոլոր գործիքները՝ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին՝ փայլուն պղնձէ շինեց
17 Անոր վարպետը ֆիրամ՝ հրաշագործը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու Սարե-
18 դայի մէջտեղը։ Եւ Սողոմոն ասոնք բոլոր կարասիները խիստ շատ շինեց. քանզի պղինձը կշիռքի չէր
19 գար։ Ու Սողոմոն՝ Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց. նաև ոսկի սեղանը, ու անոնց վրայ հառաջա-
20 նորութեան հացը եղ դրուեր. Եւ մաքուր ոսկիէ աշտանակները, ու անոնց ճրագները՝ դաբիրին առջեւը վառելու համար ըստ սովորու-
21 թեան։ Եւ ծաղիկները, և ճրագները, և ունե-
22 լիները, Ու մաքուր ոսկիէ բազմակալները, տաշտերը, խնկամաններ, ու բուրվառները. և տանը դռները՝ ամէնէն սրբութեանց սրբութեանին ներսի դռները փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դռները փեղկերը ոսկիէ չինէց։

Ն·Ք·ՂԲ· 1012

Ի գ Թագ·է· 14, 45։
Հ գ Թագ·է· 46։
Ի Նա՛ Սար-թաքի · գ Թագ · է· 46։
Ն գ Թագ·է· 47։
Ղ գ Թագ·է· 48, 49, 50։
Ճ Ել·ԽԵ·30։
Ծ Ել·ԽԵ·20, 21։
Ծ Ել·ԽԵ·31, ՃՀ։

ԳԼ· Ե

1 Նուիրուած գանձերը։ 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դաբիրի մէջ դրուիլը։ 11 Երբոր զԱստուած կ'օրհնեն, անիկայ տեսանելի կերպով իր հաճութեանը նշան մը կու տայ։

1 Ապա Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած բոլոր գործը լմնցաւ. ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները, և արծաթը, ու ոսկին, ու բոլոր անօթները տարաւ, և Աստուծոյ տանը գանձին մէջ դրաւ։
1005 ա գ Թագ·է· 51։
2 Յետոյ Սողոմոն՝ Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները՝ Երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն
1004 Բ գ Թագ·ը· 1, ՃԱ։
3 Սիօնէն հանեն։ Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Ի ևօթներորդ ամսուն տօնին առջեւը՝ թագաւորին
Ի Տես գ Թագ·է· 12։ Ա գ Թագ·ը· 2։ Ի Տես գԼ·Ճ· Տ, 9, 10։
4 քովը ժողվուեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան. ու Ղեւտացի-
5 ները տապանակը վերցուցին։ Եւ տապանակը, ու ժողովքի խորանը, և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին. զանոնք քահանաները ու Ղեւտացիները հանե-
6 ցին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողուած Իսրայէլին բոլոր ժողովքը՝ տապանակին առջեւը ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնչափ շատ՝ որ, անթիւ ու անհամար էին։

Ն·ք·ԶՔ· 1004

7 Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դարիրը՝ սրբուհիին սրբուհեանցը , ու՛ քերովբէներուն թեւերուն տակը ։

8 Էն ։ Ու քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ՝ էրէց թեւերը կը տարածէին . և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը

9 ծածկէին ։ Եւ ձողերը երկընցուցին . և ձողերուն ծայրերը տապանակէն՝ դարիրին առջեւը կ՚երեւնային , բայց դուրսէն չէին երեւնար . Ը գ թագ· ը· 8 ։

10 ու Հոն անոնք են ։ Տապանակին մէջը ուրիշ բան չկար , բայց միայն երկու տախտակները , որ Մովսէս Ե Քորէբի մէջ հոն դրաւ . որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ ըրաւ , անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը ։ Ե բ Օր · ժ · 2 · 5 ։ Գւ· գ · 11 ։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան , (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին , չէ թէ իրենց յաջորդական

12 կարգը պահելով · ևՈւ երգեցող Ղեւտացիներուն բոլորը՝ Ասաֆին , Եմանին ՝՝ Իդիթունին , և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ՝ բէզեզներ հագած , ծնծղաներով՝ տաւիղներով ու քնարներով սեղանին արեւելեան կողմը կայնեցան . Ի և անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը ՚ի՚ւեցընէին .)

13 Ու երբոր փող ՚ի՚ւեցընողները ու երգեցողները մէաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ՚օրհնէին ու կը գովէին , և փողերով , ծնծղաներով , ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցընելով՝ Տէրը կ՚օրհնէին , ը·Է·Լ· ԺԳոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

Ա՚ն ատենը Տէրոջը տունը ամ

14 պով լեցուեցաւ ։ Եւ ամպին պատճառուր քահանաները չէին կրնար հոն կենալ , որ էրէց պաշտօնը կատարեն . Է քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր ։

ՀԵ· խ · 35 ։ Գւ· է · 2 ։

Գ Լ · Զ

1 Սողոմն՝ ժողովուրդը օրհնելէն ետեւ չԱստուած կ՚օրհնէ ։ 12 Տաճարին նաւակատիսայ օրը՝ պղնձէ կայարանին վրայ Սողոմնէն մեստւած աղօթքը ։

1 Ա՚յն ատենը ՝՝ Սողոմն ըսաւ . Տէրը ըսաւ որ ինքը Բ մառախուղի մէջ

ՈԳ թագ· ը· 12 · ԼԸ ։ Բ Ղէ · ժ · 2 ։

2 կը բնակի ։ Բայց ես քեզի բնակութեան համար տուն՝ ու յաւիտեան քու նստելուդ համար տեղ

3 չինեցի ։ Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց , ու Իսրայէլի բոլոր ժողովը օրհնեց · ու Իսրայէլի բոլոր ժողովը ոտի վրայ կայներ էին ։

4 Եւ անիկայ ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Ցէր Աստուածը , որ իր բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ , ու իր ձեռքովը կատարեց .

5 քանզի ըսաւ . Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս ՚ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն բնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար , որ իմ անունս հոն ըլլայ , ու մարդ մը չընտրեցի , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ

6 իշխան ըլլայ · Է Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի , որ իմ անունս հոն ըլլայ · ու Դաւիթը ընտրեցի , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ Բ֊

7 ՝՝ ը ըլլայ ։ Եւ Է իմ հայրս Դաւիթ միտք ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը տուն մը շինէ .

8 Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ . Որովհետեւ դուն միտքդ դրիր որ իմ անունս տուն շինես , աղէկ ըրիր որ ասիկա միտքդ դրիր .

9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես . հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ պիտի ելլէ , անիկայ իմ անունս

10 տուն պիտի շինէ ։ Եւ հիմա Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց , ու ես իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի , ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ Իսրայէլի աթոռը նստայ , ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը՝՝

11 տունը շինեցի ։ Եւ հոն դրի տապանակը՝ Տէրուն մէջն է Տէրոջը ուխտը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ ըրաւ ։

12 Է Ու Տէրոջը սեղանին առջեւը՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին դիմացը կայնելով , ձեռքերը տարածեց .

13 (Քանզի Սողոմն պղնձէ խարիսխ մը շինելով՝ զանիկայ դաւիթին մէջտեղը դրեր էր · անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն , ու լայնութիւնը հինգ կանգուն , ու բարձրութիւնը իրեք կանգուն էր . և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ , ու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին առջեւը ծունկ չոքեց , ու ձեռքերը դէպ ՚ի երկինքը տարածեց ·)

14 Եւ ըսաւ . Ո վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , էերկինքի մէջ՝ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ , որ քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու

15 ողորմութիւն կը պահես . Ի դուն քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստմունդը պահեցիր , ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր . ինչպես որ այսօր Կ՚էՀ֊

16 նայ ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , պահէ ան խոստմունդդ . որն որ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրիր , ու ըսիր · Ձ իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ

Ն·ք·ԶՔ· 1004

Ը Գւ· ժբ· 18 ։

Բ ա ՄՆ · իբ · 4 ։

Ե բ Թագ · է · 2 · ա ՄՆ · ժէ · 1 · իբ · 2 ։

Ղ գ Թագ · ը · 8 ։

Ե բ Օր · ժ · 2 · 5 · Գւ· գ · 11 ։

Ը ա ՄՆ · իե · 1 ։

Բ ա ՄՆ · ժե · 24 ։

Ա Սաղ · ճղգ · Տ֊ա ՄՆ · ժգ · 34 · 41 ։

ՂԳւ · ե · 10 ։

Ե գ թագ · ը · 22 ։

Ը Ել · ժե · 11 · ր Օր · դ · 39 · է · 9 ։

Բ ա ՄՆ · իբ · 9 ։

Ժ բ Թագ · է · 12 · 16 · գ Թագ · ր · 4 · ո 12 · Գւ է 18 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1004

Ի ՍԱՂ·ՃԼ· 12։

նստող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ . Եւ միայն թէ քու որդիդ ի-րենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընէն , ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն , ինչպէս որ դուն իմ առջեւս քալե-

17 ցիր ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլէ , թող քու ծառայիդ՝ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա-տուի ։

18 Բայց միթէ Աստուած իրաւցընէ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞ . Եահա երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունա-կել . ո՛ւր կը մնայ ատ իմ շինած

ՂԳԼ·Ր·6։ ԵՍ·ԿՂ·1։ ԳԵՐ·Է· 49։

19 տունս ։ Սակայն ով Տէր Ա-տուած իմ , քու ծառայիդ աղօթ-քին ու խնդրուածքին նայէ , որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ ըրած պաղատանքը ու աղօթքը

20 լսես . Որպէս զի աս տանը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան , ան տեղւոյն վրայ՝ որուն համար ըսիր թէ՝ քու անունդ հոն պիտի դնես . այնպէս որ՝ աս տե-ղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը

21 լսես ։ Ուրեմն քու ծառայիդ՝ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը ըրած աղօթքները լսես . այո քու բնակութեանդ տեղէն՝ եր-կինքէն լսես , ու լսածատենդ նե-րես ։

22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու ան ալ երդում ընել տալու համար՝ անոր երդում ա-ռաջարկէ , ու երդումը աս տունը՝

23 քու սեղանիդ առջեւը գայ , Ան ա-տենը դուն երկինքէն լսես ու կա-տարես . ու քու ծառաներդ դա-տես . և չանցաւորը դատապար-տես , ու անոր ըրածը անոր գլուխը բերես . և արդարը արդարացընես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես ։

24 Եւ թէ որ քու ժողովուրդդ Իս-րայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առ-ջեւը յաղթուին , ու դէպ դառնան և քու անունդ փառք տան , ու աս տանս մէջ քու առջեւդ աղօթք

25 ու աղաչանք ընեն , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ժողո-վուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես . ու անոնց՝ և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձընես զանոնք ։

Է Գ Թագ· ԺԵ·1։

26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գո-ցուի , ու անձրև չգայ . ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար՝ իրենց մեղքերէն

27 դառնան , Ան ատենը դուն երկին-քէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղ-քը ներես , որ անոնց սորվեցընես ան աղեկ ճամբան՝ որուն մէջը պի-տի քալեն . ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրև տաս ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1004

28 Թէ որ Երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարու-թիւն , կամ ապտակ դալուկ , կամ մարախ , կամ թրթռուր ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց *բնական երկրին մէջը նե-ղեն , կամ որ և իցէ հարուած կամ

* ԵՐԲ·ԴԸՈ-ՆԵՐուն

29 հիւանդութիւն ըլլայ , քու բոլոր ժողովուրդդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ՝ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր ախտը ու ցաւը ճանչնա-լով՝ ձեռքերը դէպ՝ի աս տունը

30 երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տե-ղէն լսես , ու ներես . և ամէն մար-դու՝ իր բոլոր ճամբաներուն հա-մեմատ հատուցում ընես , անոր սիրտը դիտնալուդ համար . վասն զի Նմարդոց որդիներուն սիրտը

Ի ԱՄՈՆ·ԻԸ· 9։

31 միայնակ դուն գիտես . Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբանե-րուդ մէջը քալեն բոլոր էրէՆ օրե-րուն մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին ։

32 Ու հրաւ ժողովուրդդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու մեծ անուանդ համար՝ և զօրաւոր ձեռքիդ համար՝ ու բարձր բազուկ-կիդ համար եկող օտարականն ալ՝ թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղ-

Հ ՇՕՀ·ԺԸ· 20 , ՓՈՐ· Ը·27։

33 օթք ընէ , Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օ-տարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես , որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է ։

34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի եր-թայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի իրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անուանդ համար աս իմ շինած տանս կողմը նայելով՝ քեզի աղօթք

35 ընեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունքը ընես ։

36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (քանզի Նմեղք չգործող մարդ չը-կայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զա-նոնք թշնամիին ձեռքը մնտնես , ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք ,

Ն ԱՌԱԿ· Ի· 9։ ՓՈՂ·Ն· 20 ։ ՅԱԿ· Գ·2։ ԱՇՕՆ· Ա· 8 ։

37 Թէ որ ան իրենց գերութեան երկ-

Ն.ք.ՉԾ. 1004

րին մէջը զեղչի գան ու դառնան, և իրենց գերութեան երկրին մէջը քեզի աղաչեն ու ըսեն. Մեղք գործեցինք, անօրէնութիւն ու անիրաւութիւն ըրինք. Եւ ի՞ր որ անոնք իրենց գերութեան երկրին մէջը՝ ուր որ գերի տարուած են, իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի դառնան, ու իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր, և քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու անուանդ համար իմ չինած տանս

39 կողմն նայելով՝ աղօթք ընեն, դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես, ու անոնց իրաւունք ընես, և քու ժողովուրդիդ քեզի

40 դէմ ըրած մեղքը ներես։ Հիմա՛ով Աստուած իմ, աս տեղը հաստատուած աղօթքին թող քու աչքերդ բաց ըլլան, ու քու ականջ

41 ներդ մտիկ ընեն։ Եւ հիմա՛ով Տէր Աստուած, ելլու հանգստութեանդ տեղը ելիր, դուն՝ ու քու զօրութեանդ տապանակը. ՝ով Տէր Աստուած՝ քու քահանայիդ փրկութիւն հագնին, և քու սուրբերդ բարութիւնով ուրախանան։

42 Ո՛վ Տէր Աստուած՝ քու օծեալիդ երեսը մի՛ անարգեր. հաստա՛ քու ծառայիդ Դաւիթին ըրած ողորմութիւններդ յիշէ։

Ն.ք.ՉԾ. 1004

Գ Լ. Է

1 Աստուած երկինքէն կրակ խրկելով՝ Սողոմոնին աղօթքին ընդունելի ըլլալը կը յայտնէ, ու տաճարը փառքով կը լեցնէ. ժողովուրդն ալ Տէրոջը երկրպագութիւն կ'ընէ։ 4 Սողոմոնին Նահատակաւոր զոհը։ 8 Սողոմոն՝ տաղաւարահարաց տօնը ու սեղանին նաւակառոց տօնը կատարելէն ետքը, ժողովուրդը կ'արձակէ։ 12 Աստուած Սողոմոնին կ'ըսէ, ու պայմանով անոր խոստումներ կ'ընէ։

ԸՄՏ. ԺԹ. 16։

1 Ա՛ւ երբոր Սողոմոն իր աղօթքը լըմնցուց, Երկինքէն կրակ իջաւ, ու ողջակէզները և զոհերը սպառեց. ու Տէրոջը փառքը

2 տունը լեցուց։ Եւ քահանաները չկրցին Տէրոջը տունը մտնել. քանզի Տէրոջը փառքը Տէրոջը

3 տունը լեցուցեր էր։ Ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը կրակին իջնելը՝ և տանը վրայ Տէրոջը փառքին հնձանը կը տեսնէին. ու երեսի վրայ գետինը իյնալով՝ քարայատակին վրայ երկրպագութիւն ըրին, ու Տէրը օրհնեցին, Ո՞ր բարի է, Ո՞ր անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

4 Եւ թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը առջևը զոհեր կը

5 մատուցանէին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը քսանուերկու հազար արջառ, ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ. այսպէս թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Աստուծոյ տանը նաւակատիքը ըրին։

ԸՄՏ. ԺԹ. 16։

6 Եւ քահանաները իրենց պահպանութեանը համեմատ կը կայնէին, ու Ղեւտացիները՝ Տէրոջը երգոց նուագարաններովը՝ որոնք Դաւիթ Թագաւորը շիներ էր Տէրը գովելու համար, որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, *երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց"։ ու Քրահանաները անոնց դիմացը փողերը կը շչեցընէին. ու բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ կայներ էր։

* Կամ՝ Դաւիթին օրհնութիւնը իրենց ձեռքը ուենէնուվ։ Ր Գ Ը. 6. 12։

7 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տանը առջևը եղող գաւիթին մէջտեղը սրբեց. քանզի ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց. որովհետև Սողոմոնին չինած պղնձէ սեղանը՝ ողջակէզները, ու հացի ընծաները ու ճարպերը չէր կրնար պարունակել։

ԲԹ ԹԱԳ. Ը. 64։

8 Եւ անատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ խիստ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը՝ եօթը օր

Ա ՅԵՍ. Ժ. 8։

9 տօն ըրին։ Եւ ութերորդ օրը մեծ ժողով ըրին. քանզի եօթը օր սեղանին նաւակատիքը՝ ու եօթը օր

10 տօնը կատարեցին։ Ու Եօթնեորդ ամսուն քսանուհիսգերորդ օրը՝ ժողովուրդը արձակեց, որոնք իրենց վրանները ֆոյին, զուարթ սրտով մը ուրախանալով ան բարիքներուն համար՝ որ Տէրը Դաւիթին, Սողոմոնին, ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրեր էր։

ԲԹ ԹԱԳ. Ը. 66։

11 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը՝ ու թագաւորական տունը լըմնցուց. ու Տէրոջը տանը մէջ, և իր տանը մէջ՝ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ չէնել ուզեց, ամէնն ալ յաջողեցաւ։

ԲԹ ԹԱԳ. Ա. 1, ՃԱ։

12 Ու Տէրը գիշերով Սողոմոնին երեւցաւ, և անոր ըսաւ. Քու աղօթքդ լսեցի, ու աս տեղս ընտրեցի, որ ինծի զոհի տուն ըլլայ։

Ա Օր. Ժբ. 5։

13 Թէ որ երկինքը գոցեմ՝ որ անձրեւ չըլլայ, և թէ որ մարախին պատուիրեմ՝ որ երկիրը ուտէ, կամ թէ որ իմ ժողովուրդիս մէջը

ՀԳՐ. Ը. 26. 28։

14 ժանտախտ խրկեմ. Ու իմ անունովս կոչուած ժողովուրդս՝ Նթէ որ խոնարհին, ու աղօթք ընեն, ու իմ երեսս խնդրեն, և իրենց չար ճամբաներէն դառնան, Ես ալ երկինքէն պիտի լսեմ, ու անոնց մեղքը ներեմ, ու անոնց երկիրը

ՅՃԱԿ. Գ. 10։

ՂԳՐ. Ը. 27, 30։

15 պիտի բժշկեմ։ Հիմա՛ ես տեղս հաստատելը աղօթքին իմ աչքերս բաց՝ ու ականջներս մտիկ

ԺԳՐ. Ը. 40։

16 ընող պիտի ըլլան։ Եւ հիմա՛ աս տունը ընտրեցի ու սրբեցի, որ իմ անունս յաւիտեան հոն ըլլայ. ու իմ

ՀԳ ԹԱԳ. Բ. 3։ ԳՐԳ. Ը. 6։

աչքերս ու սիրտս ամէն ատեն հոն
17 պիտի ըլլայ : ¶ Եւ թէ որ դուն իմ առջեւս՝ քու հօրդ Դաւիթին քա-
լածին պէս քալես , ու բոլոր քեզի պատուիրածներս ընես , և իմ կա-
նոններս ու դատաստաններս պա-
18 հես , Ան ատենը քու թագաւորու-
թեանդ աթոռը պիտի հաստա-
տեմ , ինչպէս որ քու հօրդ Դաւիթին հետ ուխտ ըրի՝ ըսելով . ¶ քեզմէ իսրայէլի վրայ իշխող
19 մարդ պակաս պիտի չըլլայ : ¶ Բայց թէ որ դառնաք , ու ձեր առջևը դրած կանոններս ու պատուիրանք-
ներս թողուք , ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընէք , և անոնց երկրպագութիւն
20 ընէք , Ան ատենը *ձեզ արմատէի պիտի խլեմ ան երկրին վրայէն՝ որն որ †ձեզի տուի . և աս տունը՝ որ իմ անունս համար սրբեցի , ե-
րեսէս պիտի ձգեմ , ու զանիկայ բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ
21 պիտի ընեմ : Եւ աս բարձր տա-
նը համար՝ ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ , ու պիտի ըսէ .
*Ցերը ինչու համար աս երկրիս ու
22 աս տանս այսպէս ըրաւ : Եւ պիտի ըսեն . Վասն զի իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցին , որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , ու ուրիշ աստուածներու յա-
րեցան , և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին . աս պատ-
ճառով անոնց վրայ աս բոլոր չա-
րիքները բերաւ :

ԳԼ . Ը

1 Սողոմոնին շինութիւնները : 7 Իսրայէլացոց մէջ ողջ թողուած հեթանոսները՝ Սո-
ղոմոն հարկատու ծառաներ կ'ընէ , բայց Իս-
րայէլացիները իշխաններ կ'ընէ : 11 Փարաւո-
նին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի : 12 Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը : 14 Սողոմոն՝ քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց պաշտօններուն վրայ կը կեցնէ : 17 Նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն :

992
1 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր տունը քսան տարուան մէջ շի-
2 նելէն ետքը , Սողոմոն ան քաղաք-
ները ալ շինեց , որոնք Քիրամ Սողոմոնին տուեր էր , ու հոն ի-
3 սրայէլի որդիները բնակեցուց : Եւ Սողոմոն Սուբայի Եմաթը գնաց ,
4 ու անոր տիրեց : Ու անապատին մէջ Թադմորը շինեց , ու ան բոլոր
5 շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք Ե-
մաթի Երէրէն մէջ շինեց . Ու վերի Բեթորոնը և վարի Բեթորոնը՝ պարիսպներով , դռներով ու նի-
գերով ամրացած քաղաքներ շինեց .
6 Նաև Բաալեթը , ու Սողոմոնին բոլոր շտեմարանի քաղաքները , ու
ձիաւորներուն քաղաքները , և ան բոլոր ընտիր շէնքերը՝ որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ , Լիբանանի մէջ , ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ :
7 Ան բոլոր ժողովուրդները որ Քետացիներէն , Ամորհացիներէն , Փերեզացիներէն , Խևացիներէն ու Յերուսացիներէն մնացեր էին , և
8 Իսրայէլի որդիները զանոնք բոլո-
րովին կորսնցուցած չէին , Սողոմոն զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև
9 յայսօր : Եւ Սողոմոն իր գործին համար՝ Իսրայէլի որդիներէն ծա-
ռաներ չըրաւ . հապա անոնք պա-
տերազմական մարդիկներ , ու իր զօրավարներուն իշխանները , և իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վե-
10 րակացուներն էին : Եւ Սողոմոն թագաւորին գլխաւոր իշխանները երկու հարիւր յիսուն հոգի էին , որոնք ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին :
11 Ու Սողոմոն՝ Փարաւոնին աղջի-
կը Դաւիթի քաղաքէն՝ անոր հա-
մար շինած տունը հանեց . վասն զի ըսաւ . Իմ կնիկս Իսրայէլի թագա-
ւորին՝ Դաւիթին տունը չնստի . ինչու որ Տէրոջը տապանակին մը-
տած տեղերնքը սուրբ են :
12 Ան ատենը Սողոմոն սրահին առ-
ջևը շինած Տէրոջը սեղանին վրայ՝
13 ողջակէզներ մատուց Տէրոջը : Եւ Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ ամէն օրուան որոշուածը՝ շաբաթներու , ամսագլուխներու , ու հանդիսաւոր տօներուն մէջ՝ Տարին իրեք անգամ՝ խմորով քա-
ղարջակերաց տօնին , շաբաթներու տօնին , ու տաղաւարահարց տօ-
14 նին , ու մատուցանէր : Եւ իր հօրը Դաւիթին կանոնովը՝ բահանա-
ներուն դասերը իրենց պաշտամանց վրայ , ու Ղեւտացիները իրենց պահպանութեանը վրայ՝ ամէն օ-
րուան որոշուածին պէս՝ քահանա-
ներուն առջևը օրհնելու ու սպա-
սաւորութիւն ընելու համար , և դռնապաններն ալ իրենց դաս-
րուն կարգովը՝ ամէն մէկ դուռը դրաւ . քանզի այսպէս էր Աստու-
ծոյ մարդուն Դաւիթին հրամանը :
15 Ու քահանաներուն , ու Ղեւտացինե-
րուն համար , և գանձարաններուն համար՝ ամէն բանի մէջ թագաւո-
16 րին հրամանէն դուրս չելան : Ու Սողոմոնին ամէն գործը՝ Տէրոջը տանը հիմը դրուած օրէն՝ մինչև անոր լրիւննալը՝ ‡պատրաստուած էր : Այսպէս կատարուեցաւ Տէ-
րոջը տունը :

992

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԻՒՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ՆՇԱՆԱԳԻՐՆԵՐ

ն · ք · գՀ · 1004 — յգ Թագ.Թ. 4, ՃԼ ։

ն ԳԼ · ղ · 16 ։ ւՂՀ · Իղ · 14 · 33 ։ բ Օր · իբ · 15, 36 ; 37 ։

*ԵՀբ · ղա-
նոնք

†ԵՀբ · ա-
նոնց

ն · ք · գՀ · 992

ե Թագ.Թ. 20, ՃԼ ։

ե Թագ.Թ. 23 ։ ւԹագ.գ. 1 · ե.Տ.Թ. 24 ։

ր Տես գ Թագ.Թ. 23 ։

ն Եւ, իԹ. 38 ։ Թու. իբ · 3 · 9, 11, 26 ։ իԹ. 1, ՃԼ ։

ն Եւ, իգ · 14 ։ բ Օր · ժգ · 16 ։

ՃՄՊ · իդ · 1 ։

ՃՄՊ · իե · 1 ։

ՃՄՊ · Թ. 17 ։ իՂ · 1 ։

‡ Կամ՝ կար-
գաւորուած

Ն • ք • ղԲ • 992
Է դ Թագ • 26 ։
Լբ Օր • բ • Տ։ դ Թագ • ժդ • 22 ։
Է դ Թագ • 27 ։ Գ Ր • Թ • 10 ։ 13 ։

17 Ան ատենը Սողոմոն եդովմի երկրին մէջ՝ ծովեզերքը եղող էգաս սիոնգաբերը ու Ելաթը գնաց ։
18 Եւ Է քիրամ՝ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր՝ ու ծովու ճմբեռպոռնիւն հմուտ եղող ծառաներ խրկեց անոր . ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն Թագաւորին բերին ։

Ն • ք • ղԲ • Իբր 992

ԳԼ • Թ

1 Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութեանը վասն կը զմայլի ։ 13 Սողոմոնին ոսկին ։ 15 անոր վահանները 17 անոր փղոսկրեայ աթոռը ։ 20 անոր ամանները ։ 23 անոր բերուած ընծաները ։ 25 անոր կառքերը ու ձիերը ։ 29 անոր Թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

Իբր 992
— գ Թագ • ժ • 1 ։ ԷԱ ։ Մատ • ժբ • 42 ։ Ղուկ • ժա • 31 ։

1 Եւ Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով փորձելու համար երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ զօրքով , և խունկեր , ու շատ ոսկի , և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեց ։
2 ցաւ ։ Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Սողոմոն չհասկընայ ու չբացատրէ անոր ։ 3 Եւ Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը , ու անոր չինած տունը , Եւ անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառաներուն * բնակարանները , և սպասաւորներուն կայնուածքը , ու անոց հագուստները , և անոր մատուռանները , ու անոնց հագուստները , ու Տէրոջը տունը ելլելու սանդուխը տեսնելով , խելքը գլխէն գնաց . Եւ Թագաւորին ըսաւ . Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր . Բայց ես ան խօսքերուն չհաւատացի , մինչև որ անոնք եկայ , ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա քու իմաստութեանդ չափը կէսը ինծի չպատմուեցաւ . դուն գերազանց ես յաւ համբաւէդ՝ 7 որ ես լսեցի ։ Երանի՛ քու մարդիկներուդ՝ ու երանի՛ ասոնք քու ծառաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջեւդ կայնելով քու իմաստութիւնդ կը 8 լսեն ։ Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ , որ քեզի հաւնեցաւ , ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ , որ քու Տէր Աստուածդ համար Թագաւոր ըլլաս . քու Աստուածդ՝ Իսրայէլը սիրելուն համար՝ ու զանոնկայ յաւիտեան հաստատելու համար , քեզ անոնց վրայ Թագաւոր դրաւ , որ իրաւունք ու արդարութիւն 9 Թիւն ընես ։ Եւ Թագաւորին՝ հարիւր քսան տաղանդ ոսկի , ու խիստ շատ խունկեր , և պատուական քարեր տուաւ . ու Սաբայի Թագուհիին՝ Սողոմոն Թագաւորին տուած խունկերուն պէս չկար ։

Ա Կամ՝ ժառ. ղվը ։

Ա Գր • ը • 18 ։ է դ Թագ • ժ • 11 ։

10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծառաները՝ Ոփիրէն ոսկի կը բերէին , է ալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ 11 բերին ։ Եւ Թագաւորը ալմուկ փայտէն՝ Տէրոջը տանը ու Թագաւորական տանը աստիճաններ , ու երգեցողներուն համար՝ քնարներ ու տաւիղներ չինեց . և անոնց պէս՝ անկէ առաջ Ցուդայի երկրին մէջը չէր երեւցած ։
12 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի Թագուհիին բոլոր ուզած ու խրնդրած բաները տուաւ , ան բաներէն՝ ի զատ՝ որ անիկայ Թագաւորին բերաւ . և անիկայ իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց ։
13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոսկիին կշիռքը՝ վեց հարիւր վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր , 14 Առուտուր ընողներուն , ու վաճառականներուն , և Արաբացւոց բոլոր Թագաւորներուն , ու երկրին նախարարներուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն՝ ի զատ ։
15 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռածոյ ոսկիէ երկու հարիւր վահան չինեց . ան մէկ վահանին համար վեց հարիւր սիկղ կռածոյ ոսկի գնաց ։
16 Կռածոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ չինեց . ան մէկ ասպարին իրեք հարիւր սիկղ ոսկի գնաց . ու Թագաւորը Լիբանանի անտառին տունը դրաւ զանոնք ։
17 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը չինեց , ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ։ 18 Աթոռը վեց աստիճան , ու ոսկիէ պատուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին . և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն յենարաններ ունէր , ու յենարաններուն քովը երկու առիւծներ կը կայնէին ։
19 Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայնէին . բնաւ մէկ Թագաւորութեան մէջ ասանկ բան մը չէ շինուած չէր ։
20 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքի ամանները ոսկի էին . և Լիբանանի անտառին տունը բոլոր ամանները զուտ ոսկի էին . արծաթէ չկար . ինչ՝ որ անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուեր ։ 21 Քանզի Թագաւորին նաւ

ւերը փիրամին ծառաներուն հետ թարսիս կ'երթային . թարսիսի նաւերը իրեք տարին անգամ մը ոսկիով , արծաթով , փղոսկրով , կապիկներով ու սիրամարդներով բեռնաւորուած կու գային :

22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարբուտութեան ու իմաստութեան կողմանէ՝ երկրիս բոլոր թագաւորնե-

23 րէն մեծ եղաւ : Ու երկրի բոլոր թագաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը դէմ ելլել , և անոր իմաստութիւնը լսելու , որն որ Աստուած անոր սրտին մէջը դրեր էր :

24 Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին , այսինքն՝ արծաթէ ամաններ , ոսկիէ ամաններ , հանդերձներ , զէնքեր , խունկեր , ձիեր ու ջորիներ :

25 Եւ Սողոմոն դ ձիերու ու կառքերու համար չորս հազար ախոռ ունէր , ու տասներկու հազար ձիաւոր , ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջը ու Երուսաղէմի մէջ՝ թագաւորին քովը տեղաւորեց :

26 Ու ինք գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը՝ ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը՝ Ղրոլոր թագաւորներուն վրայ

27 կ'իշխէր : Ու թագաւորը Երուսաղէմի մէջ՝ արծաթը քարերու պէս հասարակ ըրաւ , ու եղևնափայտ՝ շատութենէն՝ դաշտի մէջ եղող մոլթզենիներուն պէս

28 ըրաւ : Եւ Սողոմոնին համար՝ Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն ձիեր կը հանէին :

29 Եւ Սողոմոնին առաջին ու վերջին պատմութեանը մնացորդը՝ Նաթան մարգարէին գրքին մէջը , ու Աքիայ Սիլովնացի մարգարէութեանը մէջ , և Ադդով տեսանողին՝ Նաբատեան Երոբովամին վրայով երազ տեսիլքներուն մէջը

30 գրուած են : Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին վրայ՝ Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն

31 ըրաւ : Եւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ռոբովամ թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . Ա

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմի մէջ գոգովելով՝ Երոբովամին միջոցով անկէ կը խնդրեն որ իրենց վրայ գրուած լուծը թեթևցնէ : 6 Ռոբովամ երեքուն խրատը մերժելով՝ իր աննգամից պատանիներուն տուած խորհուրդին համեմատ՝ խստութեամբ կը պատասխանէ անոնց : 16 Տասը ցեղերը կ'ապստամբին ու Ադորամ կը մեռցնեն . ասոր վրայ Ռոբովամ կը փախչի :

1 Ու Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմ էր եկած :

2 Եւ երբ Ներոբովամ՝ որ Սողոմոնի դէմ դարձեր էր՝ Եգիպտոս կը բնակէր , ասիկա լսելով

3 Եգիպտոսէն դարձաւ : Եւ մարդ խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին . ու Ներոբովամ և բոլոր Իսրայէլը եկան , ու Ռոբովամին հետ խօսեցան

4 ու ըսին . Քու հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . ու հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը , ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթևցուր , ու քեզի ծառայութիւն

5 ընենք : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Երեք օրէն նորը գնացէք . ու ժողովուրդը գնաց :

6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայնէին երբոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ . Դուք ինծի՝ ինչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պա-

7 տասխան տամ : Եւ անոր խօսեցան ու ըսին . Թէ որ աս ժողովուրդին հետ քաղցրութեամբ վարուիս , ու անոնց հաճելի ըլլաս , ու անոնց բարի խօսքեր զրուցես , ան ատենը անոնք միշտ քեզի ծառայ կ'ըլլան :

8 Բայց անիկա ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց , ու իր առջևը կայնող՝ իր հետը մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ հար-

9 ցուց . Եւ անոնց ըսաւ . Դուք ինչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ . քանզի անոնք ինծի խօսեցան , ու ըսին . Քու հօրդ մեր վրայ դրած լուծը

10 թեթևցուր : Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին . Քու հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն թեթևցուր՝ ըսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու անոնց այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ մատս՝

11 իմ հօրս մէջքէն հաստ է . Եւ հիմա իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացնեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես չէչ կարիճներով պիտի խրատեմ :

12 Եւ Ներոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին եկան , ինչպես որ թագաւորը ըսեր էր թէ՝ երրորդ օրը ինծի դարձէք :

13 Ու թագաւորը անոնց խստութեամբ պատասխան տուաւ . և Ռոբովամ թագաւորը ծերերուն

14 խորհուրդը մերժելով , երիտասարդներուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ , ու ըսաւ . Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց ես զանիկայ աւելի պիտի

Ն·ք·դ· ԻՐԴ 992

Ե գ թագ· ժ· 26 ; Գ Լ· ա· 14 ;

Ե Ծն· ԺԵ· 18 ; Սաղ· ՀԲ· 8 ;

Ը գ թագ· դ· 21 ;

Ե գ թագ· ժ· 27 ; Գ Լ· ա· 15 ;

Ը գ թագ· ժ· 28 ; Գ Լ· ա· 16 ;

Ի գ թագ· ժա· 41 ;

Ի գ թագ· ժա· 29 ;

Ի Գ Լ· ԺԲ· 15 ; ԺԳ· 22 ;

Լ գ թագ· ժա· 42, 43 ;

975

Ա գ թագ· ԺԲ· 1, ՃԱ ;

Ն·ք·ԶԲ ԻՀԴ 975

Բ գ թագ· ժա· 40 ;

Ն · ք · ԶԲ · Էր 975

ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես յիշ կարիճներով պիտ Էրս ։

15 Թէ՛ ։ Եւ Թագաւորը ժողովուրդին Խօսէը մեկ չըրաւ . Եվան զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ , որ Տէրը Սիլօնացի Աքիային ձեռքովը՝ Նաբատեան Ցերոբովամին ըսած խօսքը հաստատէ ։

16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլը տեսաւ , որ Թագաւորը իրենց մեկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ Թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին . Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք . ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ Թող ամէն մարդ իր վրանը գառնայ . ով Դաւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու բոլոր Իսրայէլը իրենց վրանները գացին ։

17 Բայց Ցուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ՝

18 Ռոբովամ Թագաւոր եղաւ ։ Եւ Ռոբովամ Թագաւորը երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց , Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ Թագաւորը արտորալով կառքը հեծաւ , որ

Է գ Թագ · ժբ · 19 ։

19 Երուսաղէմ փախչի ։ Ե՚Այսպէս Իսրայէլը Դաւիթի տունէն ապըստամբեցաւ մինչև աս օրս ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ռոբովամ զօրք կը ժողվէ Իսրայէլը հնազանդեցընելու համար , բայց Սեմայիայէն կ՚արգիլուի ։ 5 Իր Թագաւորութիւնը կը զօրացընէ պարիսպներ չինելով ու պաշարներ ժողվելով ։ 13 Քահանաները ու Ղեւտացիները , և անոնք որ Աստուծմէ կը վախնային՝ Ցերոբովամին մեծ ուժ կ՚երթան Ցուդայի Թագաւորութիւնը կը զօրացընեն ։ 18 Ռոբովամին կնիկները ու որդիները ։

Ա գ Թագ · ժբ · 21 , ա ։

1 Ու Ռոբովամ Երուսաղէմ եկաւ , ու Ցուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմիներ ժողվեց , որ Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն , ու Թագաւորութիւնը Ռոբովամին դարձընեն ։

Բ Գլ · ժբ · 15 ։

2 Բայց Եհովա Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային՝ Տէ-

3 րոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով . Սողոմոնի որդւոյն Ցուդայի Ռոբովամ Թագաւորին , ու Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէ-

4 լացիներուն խօսիս , ու ըսես . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի ելլէք , ու ձեր եղբայրներուն հետ մի՛ պատերազմիք . ամէն մարդ Թող իր տունը դառնայ . վասն զի աս բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը մեկ ըրին , ու Ցերոբովամին վրայ երթալէն ետ կեցան ։

5 Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ բնակեցաւ . ու Ցուդայի մէջ պարըս-

6 պաւոր քաղաքներ չինեց ։ Բեթ-

7 լէհէմը , Ետամը , Թեկուէն , Բեթ-

8 սուրը , Սոքովը , Ադուղոմը , Գէթը ,

9 Մարեսան , Զիփը , Ադորայիմը ,

10 Լաքիսը , Ազեկան , Սարաան , Այե-

ղոնը ու Քերրոնը չինեց , որոնք Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ պարըս-

11 պաւոր քաղաքներ էին ։ Եւ պարիսպները ամրացուց , ու անոնց մէջ զօրապետներ , և կերակուրի , ու եղի , ու դինիի շտեմարաններ ,

12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ . և զանոնք խիստ շատ ամրացուց . ու Ցուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին ։

974

13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները՝ իրենց բոլոր սահմաններէն անոր քո-

14 վը ժողվուեցան . (Քանզի Ղեւտացիք էիրենց արուարձանները ու կալուածքները Թողուցին , և Ցուդայի ու Երուսաղէմ գացին . վասն զի Ցերոբովամ ու անոր որդիքը՝ զանոնք Ցերոբովամ քահանայութենէն մերժեցին . Եւ անիկայ բարձր տեղերուն համար , ու դիւացոց համար , ու իր չինած Ղորթերուն համար էիրեն քուրմեր

16 գրաւ ։) Ե՚Եւ անոնց ետևէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը *սրտանց փնտռողները" իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն զոհ ընելու համար Երու-

17 սաղէմ կ՚երթային ։ Ու Ցուդայի Թագաւորութիւնը զօրացուցին , և Սողոմոնին որդին Ռոբովամը իրեք տարուան մէջ ուժ ժողվուցին . քանզի իրեք տարի Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին ։

18 Եւ Ռոբովամ՝ Դաւիթի որդւոյն Ցերիմոթին աղջիկը Մայէլէթը իրեն կնիկ առաւ . նաև Ցեսսեի որդւոյն եղբարին աղջիկը Աբիքէլը .

19 Ու անիկայ որդիներ ծնաւ անոր . Ցեուսը , Սամարիան ու Զաամը ։

20 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմին աղջիկը Մաաքան առաւ , որ անոր ծնաւ Աբիան , Եթթին , Զիզան ու Սաա-

21 զոմիթը ։ Եւ Ռոբովամ՝ Աբիսողոմին աղջիկը Մաաքան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի կը սիրէր . (վասն զի անիկայ տասնուութ կնիկ՝ ու վաթսուն հարճ առեր էր . և քսանուութը տղայ ու

22 վաթսուն աղջիկ ծնաւ .) Եւ Ռոբովամ՝ Մաաքայի որդին Աբիան գլուխ դրաւ , ա՛յնպէս՝ իր եղբայրներուն վրայ իշխան . քանզի զանիկայ

23 Թագաւոր ընելու վրայ էր ։ Ու խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները՝ բոլոր Ցուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր

Ն · ք · ԶԲ · Էր 975

Բ Տէս Օր · իա · 15 , 16 , 17 ։

պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ *տեղաւորեց, և անոնց առատապրուստ կու տար. ու շատ կնիկներ փնտռեց։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ռոբովամ՝ Ցերը Թող տալուն համար՝ Սիսաւկին մէջտղովը կը պատժուի։ 5 Ռոբովամ ու իշխանները՝ Սեմայիային քարոզութեամբը դարձի գալով, կործանումէ ազատ կը մնան, բայց կը կողոպտուին։ 13 Ռոբովամին թագաւորութեանը օրերը ու մարը։

1 Ռ Երբոր Ռոբովամին թագաւորութիւնը հաստատուեցաւ, ու ինքը զօրացաւ, Ի Ցերոջը օրէնքը Թողուց. ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը ալ։

2 Եւ Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին՝ Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղեմի վրայ ելաւ. (քանզի Ցերոջը դէմ ապրեցան։) 3 տասներկու հարիւր կառքով, ու վաթսուն հազար ձիաւորով եկաւ. ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած ժողովուրդը անթիւ էր, այսինքն Լիբիացիք, Սովկիացիք, ու Ե- 4 թովպացիք. Եւ Ցուդային պարսպաւոր քաղաքները առաւ, ու 5 մինչև Երուսաղէմ եկաւ։ Եւ Սեմայիա մարգարէն եկաւ Ռոբովամին ու Ցուդայի իշխաններուն՝ որոնք Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժողվուեր էին, ու անոնց ըսաւ. Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինծ թողուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսակին ձեռքը 6 կը թողում։ Եւ Իսրայէլի իշխանները ու թագաւորը ինքնարհեցան՝ ու ըսին. Ցերը արդար է։ 7 Ու երբոր Ցերը անոնց խոնարհիլը տեսաւ, Ի Ցերոջը խօսքը Սեմայիային եղաւ՝ ըսելով. Անոնք խոնարհեցան, պիտի չկորսընցնեմ զանոնք. հապա անոնց քիչ մը ազատութիւն պիտի տամ. ու իմ բարկութիւնս Սիսակին ձեռքովը Երուսաղեմի վրայ պիտի չթափի. 8 Սակայն ծանր ծառաներ պիտի ըլլան, որ Իմ ծառայութեանս՝ ու երկրի թագաւորներուն ծառայութեանը գ-ըբ-ր-ն-ե գիտնան։ 9 Նաև Ելու Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղեմի վրայ ելաւ, և Ցերոջը տանը գանձերը՝ ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ. ամէնն ալ առաւ. Սողոմոնին Շինած 10 ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց, ու զանոնք՝ թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընող Ծ սուրհանդակաց ոստիկաններուն ձեռքը 11 յանձնեց։ Ու երբոր թագաւորը Ցերոջը տունը կ'երթար, սուրհանդակները կու գային զանոնք կու կրէին, ու Ե-ե զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձընէին։ 12 Ուստի անոր խոնարհելուն համար Ցերոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ, ու ը-Ն-ի-ա բոլորովին չկորսընցուց. Նաև Ցուդայի մէջ աղէկ բաներ կային։

13 Եւ Ռոբովամ թագաւորը Երուսաղեմի մէջ զօրացաւ, ու թագաւորութիւն ըրաւ. ու հերթով Ռոբովամ թագաւորեց, քառասունմէկ տարեկան էր, ու տասնեւեօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղեմի մէջ, այսինքն այն քաղաքին մէջ՝ որն որ Ցերը Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար։ ու անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա անունով։ 14 Եւ անիկայ չարութիւն ըրաւ. քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Ցերը 15 փնտռէ։ Ու Ռոբովամին առաջինն ու վերջին գործերը՝ ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին մէջ՝ Ադոզովի տեսանողին ազգաբանութեանը մէջ գրուած են։ Եւ Ռոբովամին ու Ցերոբովամին մէջտեղը 16 միշտ պատերազմ կար։ Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Աբիա՝ Ռոբովամին տեղը անցնելով, Ցերոբովամին դէմ պատերազմ կ'ընէ. 4 իր փաստին իրաւացի ըլլալը կը յայտնէ. 13 ու Ասատեայ ապահովելով՝ Ցերոբովամը կը յաղթէ. 21 Աբիային կիներն ու որդիները։

1 Ցերոբովամին թագաւորին տասնուերեքերորդ տարին՝ Ցուդայի 2 վրայ Աբիան թագաւորեց։ Անիկայ Երուսաղեմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ի Միքայիա էր, ա- Գաբաացի Ուրիելին աղջիկն էր. և Աբիային ու Ցերոբովամին մէջ 3 տեղը պատերազմ կար։ Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմող զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդիկներով պատերազմելու պատրաստուեցաւ. Ցերոբովամն ալ անոր դիմացը ելաւ՝ ութը հարիւր հազար ընտիր՝ զօրաւոր ու պատերազմող մարդիկներով։

4 Եւ Աբիա՝ Եփրեմի լեռնակողմը Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ՝ ու ըսաւ. Ով Ցերոբովամ ու բոլոր Իսրայէլ, ինծի մտիկ ըրէք. 5 Դուք գիտնալու չէք որ Իսրայէլը Տէր Աստուածը Ի Իսրայէլի վրայ թագաւորելը՝ յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է

ՆԴԳ 974
* ԵԲՐ ՅԸՐՈՒԵՑ,
972
ՐԳԼ ԺԱ 17։
Բ Գ ԹԱԳ ԺԴ 22, 23, 24։
Է Գ ԹԱԳ ԺԴ 24, 25։
971
ՔԳԼ ԺԱ 3։
Ի ՍՈՎԿԻԱՑԻՔ, Ի ՍՈՒԿԻԱՑԻՔ, ՈՒ Ե-
Ի ԿՈՒ՝ ՏԸՐՈՂՂՈՒԱԾՔԸ,
Ի ԳԼ ԺԱ 2։
ՂԳԼ ԺԵ 2։
Ի ՁԱԿ Գ 10։
Ը ԵՒ Բ 27։
Ի Գ ԹԱԳ ԻԱ 28, 29։
Ի ՑԵՒ ՆԸ 18։
Ի ՕՐ 47, 48։
Լ Գ ԹԱԳ ԺԴ 25, 26։
Խ Գ ԹԱԳ ԺԴ 16, 17։ ԳԼ ԹԱ 15, 16։
Ի ՑԵՒ Բ Գ ԹԱԳ Ը 18։
ՆԴԳ 971
Ի ՑԵՒ ՅՆ ԺԴ 24։ Գ ԹԱԳ ԺԴ 13։ ԳԼ ԺԹ 3։
Հ Գ ԹԱԳ ԺԳ 21։
Ն ԳԼ Ը 6։
ՂԳԼ Թ 29, Գ ԹԱԳ ԺԲ 22։
Ճ Գ ԹԱԳ ԺԲ 30։
Ո Գ ԹԱԳ ԺԲ 31։
958
Ա Գ ԹԱԳ ԺԵ 1, ԱՃ։
Բ ՑԵՒ ԳԼ ԺԱ 20։
957
Ե ՑԵՒ ԺԳ 22։
Ր ԲԹԱԳ Ե 12, 13, 16։

6 ի աղի ուխտով ։ Եւ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին ծառան Նաթանեան Ցերորովամը ոտք ելաւ , ու
7 ՚ի իր տիրոջմէն ապստամբեցաւ ։ Եւ անոր քովը ի դատարկակեաց ու անօրէն մարդիկներ ժողվուեցան , ու Սողոմոնին որդւոյն Ռոբովամին դէմ կեցան . քանզի Ռոբովամ մանկահասակ ու փափկասիրտ ըլ-
8 լով՝ անոնց դէմ չդրաւ ։ Եւ հիմա դուք չատուր ըլլալնուդ համար , ու Ցերոբովամին Հաճի չենած աստուածները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր քովը ըլլալուն համար , Դաւիթին որդւոցը ձեռքը եղող Տէրոջը թագաւորութեանը դէմ կենալ կը մի-
9 տածէք ։ Ի միթէ դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները՝ ու Ղեւտացիները դուրս չըրի՞ք , և ասիկա երկիրներուն ժողովրդոցը պէս ձեզի քուրմեր չըրի՞ք ան բոլոր մարդիներէն , ո որոնք մկ զուարա-
կով ու եօթը խոյերով կու գային իրենք նուիրելու , որ չաստուած-
10 ներու քուրմ ըլլան ։ Բայց մեր Աստուածը Եհովան է , ու մենք զանիկայ չթողուցինք . և Տէրոջը ծառայութիւն ընող քահանաները Ահարոնի որդիքն են . ու Ղեւտացիները իրենց պաշտօնին վրայ են .
11 Եւ ամէն առտու ու ամէն իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն , ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն , ու մաքուր սեղանին վրայ առա-
ջաւորութեան հացերը կը շարեն , և ամէն իրիկուն վառելու համար՝ ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագները կը պատրաստեն . քանզի մենք մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք . բայց դուք
12 զանիկայ մերժեցիք ։ Եւ ահա Աստուած ինքը մեր հետն է՝ գլխաւորը ըլլալու . Նաև անոր քահանաները ազդարարութեան փողերով , որ ձեզի դէմ ՚ի՛ջեղծնեն . ո՛վ Իսրայէլի որդիք , ՙձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի՛ պատերազմիք . քանզի դուք յաջողութիւն պիտի չգտնէք ։
13 Բայց Ցերոբովամ դարանակալները դարձուց , որ անոնց ետեւէն գան . ու Իսրայէլացիք Յուդայականց առջեւն էին , ու դարանակալները
14 անոնց ետեւն էին ։ Եւ Յուդայեանք դարձան նայեցան որ պատերազմը իրենց առջեւէն ու ետեւէն էր , ու Տէրոջը աղաղակեցին , և քահանաները փողերը ՚ի՛ջեցուցին .
15 Ու Յուդայի մարդիկը աղաղակ վերցուցին . ու երբոր Յուդայի մարդիկը աղաղակեցին , Աստուած՝ ՚Ցերոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը Աբիային ու Յուդային առջեւը
16 զարկաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Յուդային առջեւէն փախան . ու Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց
17 զանոնք ։ Եւ Աբիա ու իր զօրքը մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջը . ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ վիրաւորուած ին-
18 կան ։ Ան ատենը Իսրայէլի որդիքը նուաճեցան , ու Յուդայի որդիքը ւիրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն ապաւինելնուն համար յաջ գտան ։
19 Եւ Աբիա Ցերոբովամը հալածեց , ու անկէ քաղաքներ առաւ , այսինքն Բեթէլը ու անոր գեղերը , և Եսեանան ու անոր գեղերը , ու
20 Եփրոնը ու անոր գեղերը ։ Եւ Ցերոբովամ՝ Աբիային օրերուն մէջը ուժմէն ալ չկրցաւ յաջ գտնել . ու Տէրը ՚զանիկայ զարկաւ , ու ՚մեռաւ ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ , ու իրէն տասնուչորս կնիկ առաւ . և քսանուերկու տղայ ու տասնուվեց աղ-
22 ջկ ծնաւ ։ Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր գործքերը ու խօսքերը՝ ՚Նդդով մարգարէին յիշատակարանին մէջը գրուած է ։

ԳԼ . ՃԴ

1 Ասա՝ Աբիայի տեղ յաջորդելով՝ կռապաշտութիւնը կը վերցնէ . 6 ու խաղաղութիւն ունենալով՝ իր թագաւորութիւնը կը զօրացնէ բերդերով ու զօրքերով ։ 9 Ասա՝ Աստուծոյ աղաղակելով՝ Զարայի կը յաղթէ ։ ու Եհովայեցիներէն խիստ շատ աւար կ՚առնէ ։

1 Նաև Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ . ասոր օրերը՝ երկիրը տասը
2 տարի հանգստութիւն գտաւ ։ Ու Ասա իր Տէր Աստուծոյն առջեւը
3 բարի և ուղիղ եղածը ըրաւ . Ու օտար աստուածներուն սեղանները , ու բարձր տեղերը վերցուց , և քարձանները կոտրտեց , ու Աստարովթի կուռքերը կտոր կտոր ըրաւ .
4 Եւ Յուդային հրամայեց որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը փընտռէն , ու օրէնքը ու պատուիրանք-
5 ները կատարեն ։ Եւ Յուդային ամէն քաղաքներէն բարձր տեղուանքը , ու արեգական կուռքերը վերցուց . ու իր առջեւը թագաւորու-
6 թիւնը հանգիստ էր ։ Եւ անիկայ Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ շինեց . քանզի ան տարիներուն մէջը երկիրը հանգստութիւն կը վայելէր , ու անոր հետ պատերազմ ընող չկար . վասն զի Տէրը անոր
7 հանգստութիւն տուաւ ։ Եւ Յուդային ըսաւ . Ըս երկիրը քանի որ մեր *իշխանութեանը տակն է՝ , աս քաղաքները շինենք , ու զանոնք

Ն . ք . ՂՓ . 957
Ի Թաւ . ժը . 19 ։
Ղ գ Թագ . ժա . 26 ։ ժբ . 20 ։
Ի Դաս . թ . 4 ։
Ը գ Թագ . ժբ . 28 ։ ժդ . 9 ։ Ովս . ը . 6 ։
Բ Գլ . ժա . 14 ։ 15 ։
Ե Եւ . ԻԹ . 35 ։
Ի Ցես Եւ . ԻԹ . 1 ։ Ղեւ . ը . 2 ։
Ւ Գլ . բ ։ 4 ։
Ի Ղե . իդ . 6 ։ Թեւ . իե . 20 , 21 ։ Ղե . իդ . 2 , 3 ։
Ւ Թաւ . ժ . 8 ։
Հ Գոր . ե . 39 ։
Ն . ք . ՂՓ . 957
Ա Մն . ե . 20 ։ Սաղ . իբ . 5 ։
Ը գ Թագ . ժբ . 28 ։ ժդ . 9 ։ Ովս . ը . 6 ։
Բ Գլ . ժա . 14 ։ 15 ։
Ե Եւ . ԻԹ . 35 ։
Ի Ցես Եւ . ԻԹ . 1 ։ Ղեւ . ը . 2 ։
Ւ Գլ . բ ։ 4 ։
Ի Ղե . իդ . 6 ։ Թեւ . իե . 20 , 21 ։ Ղե . իդ . 2 , 3 ։
Ւ Թաւ . ժ . 8 ։
Հ Գոր . ե . 39 ։
Ա Ցես Գ Թագ . ժե . 14 ։ Գլ . ժե . 17 ։
Ի Եւ . ւդ . 18 ։
941
Ղ գ Թագ . ժա . 7 ։
Ն . ք . ՂՓ . 957
955
Ա գ Թագ . ժե . Տ , ՃԱ ։
Ռբ 951
Բ Ցես Գ Թագ . ժե . 14 ։ Գլ . ժե . 17 ։
* Եբր . առջեւն է ։

պարիսպներով՝ աշտարակներով՝ դռներով ու նիգերով չրջապատենք. քանզի մենք մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք, ա փնտռէը նուա համար՝ ամէն կողմանէ մեզի հանգստութիւն տուաւ։ Եւ շինեցին, ու յաջողութիւն
8 գտան։ Եւ Աա՝ Ցուդային վահան ու նիզակ կրող իրեք հարիւր հազար զօրք, ու Բենիամինէն՝ ասպար կրող ու աղեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար զօրք ունէր. ասոնք ամէնը զօրաւոր կըտրիճներ էին։
9 Եւ Եթէովպայի Զարան հազար անգամ՝ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ ելաւ,
10 ու մինչև Մարեսա եկաւ։ Եւ Ասա անոր դիմացը ելաւ. ու Մարեսայի Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի
11 շարուեցան։ Եւ Ասա է՛ր Տէր Աստուծոյն աղաղակեց, ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ ԷԶրու առջեւդ տարբերութիւն մը չկայ թէ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ. մեզի օգնութիւն ըրէ՝ ով Տէր Աստուած մեր, որովհետև քեզի ապաւինեցանք, ու Քաս բազմութեանս վրայ քու անունովդ եկանք. ով Տէր, մեր Աստուածը դուն ես. մի՛ թողուր որ մարդը քեզի դէմ
12 զորանայ։ Եւ Տէրը Եթէովպացիները Ասային ու Ցուդային առջեւը զարկաւ. ու Եթէովպացիք
13 փախան։ Եւ Ասա ու անոր հետ եղող ժողովուրդը՝ զանոնք մինչև Էգերարա հալածեցին. ու Եթէովպացիք ինկան, և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց. քանզի Տէրոջը առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խորտակեցան. ու խիստ շատ ա-
14 ւար առին։ Եւ Գերարային բոլորտիքը եղող ամէն քաղաքները զարկին. քանզի Եանոնց վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ. ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին. վասն զի
15 անոնց մէջը շատ աւար կար։ Եւ հօտերուն վրաններն ալ զարկին, ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին, ու Երուսաղէմ դարձան։

Գ Լ · Ա Ե

1 Ասա՝ Ցուդային հետ ու Իսրայէլէն պանդխտ եղողներուն հետ Ազարիա մարգարէին խօսքերէն քաջալերուելով՝ Աստուծոյ հետ հանդիսաւոր ուխտ մը կ'ընէ · 16 իր մայրը Մասքան տիկնութենէ կը հանէ՝ անոր կապաշտութեանը համար · 18 ու նուիրուած բաները Աստուծոյ տունը կը տանի, ու երկար ժամանակ խաղաղութիւն կը վայելէ ։

1 ‖ Ովդեդի որդւոյն Ազարիային վրայ՝ Աստուծոյ Հոգին եկաւ.
2 Եւ Ասային առջեւը ելլելով՝ ըսաւ անոր. Ո՛վ Ասա, ու բոլոր Ցու-
դա ու Բենիամին, լսեցէք ինծի մտիկ ըրէք. Տէրը ձեզի հետ կ'ըլլայ, քանի որ դուք անոր հետ էք. ու եթէ որ զանիկայ փնտռէք, զանիկայ կը գտնէք. բայց եթէ որ զանիկայ լքողուք, անիկայ ալ ձեզ պիտի
3 թողու։ Եւ Իսրայէլը երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ, առանց ուսուցիչ քահանայի, ու առանց օրէնքի մնացեր
4 էր. Բայց երբոր նեղութեանը մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձաւ, ու զանիկայ փնտռելով՝ գըտաւ։ Եւ ան աատենները ելլողին
5 ու մտնողին ապահովութիւն չկար. քանզի երկիրներուն բոլոր բնակչացը մէջ շատ խռովութիւններ
6 կար. Եւ ազգ ազգի հետ, ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր. ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով զարհուրեցուց
7 զանոնք։ Եւ հիմա դուք զօրացէք, ու ձեռքերնիդ չթուլնայ. վասն զի ձեր գործքին վարձքը կայ։
8 Եւ Ասա աա խօսքերը՝ ու ‡Ովդեդ մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ, և Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն, ու Եփրեմ լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց, ու Տէրոջը սեղանը որ Տէրոջը սրահին առջեւը եղող
9 Տէրոջը սեղանը նորոգեց. Եւ բոլոր Ցուդան ու Բենիամինը, ու Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւոնէն անոնց քովը գտնուած պանդուխտները ժողվեց. քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան, տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
10 անոր հետն է։ Եւ անոնք Ասային թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարւոյն երրորդ ամիսը Ե-
11 րուսաղէմ մէջ ժողվուեցան. Նու ան օրը իրենց Եբերած աւարէն Տէրոջը զոհ ըրին. եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչխար.
12 Եւ Եուխտ ըրին որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը՝ բոլոր սրտով
13 ու բոլոր հոգիով խնդրեն. Եւ ով որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չփնտռէ, թէ պզտիկ և թէ մեծ, թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝
14 Հմեղուի, Ու մեծ ձայնով, և ցնծութեամբ, ու փողերով, ու եղջիւրներով՝ Տէրոջը երդում ըրին։
15 Եւ բոլոր Ցուդան ան երդումին վրայ ուրախացաւ. քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին, ու Իրենց բոլոր կամքովը խնդրելով՝ գտան զանիկայ. ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք։
16 Եւ Աա թագաւորը իր ‖ մայրը ՂՄաաքան ալ տիկնութենէն հանեց. վասն զի անիկայ Աստարով-

---

1 ‖ Ա· Ովդեդի որդւոյն Ազարիային վրայ՝ Աստուծոյ Հոգին եկաւ.
2 Եւ Ասային առջեւը ելլելով՝ ըսաւ անոր. Ո՛վ Ասա, ու բոլոր Ցու-

Ն · Ք · ՂԲ · 941 Բեր 951

Ե Գլ · ԺԷ · Տ · 941

Ղ Ցճօ · Ժե · 44 ·

Ե Եւ · Ժգ · 10 · Գլ · Ժգ · 14 · Սաղ · իբ · 5 ·

Ը ա Թագ · Ժգ · 6 ·

* ԵԲԲ · տը-կարով

Ի ա Թագ · Ժէ · 45 · Առակ · Ժը · 10 ·

Ժ Գլ · Ժգ · 15 ·

Լ Ծե · Լե · 5 · Գլ · Ժէ · 10 ·

† Յ՝ հովիւ ներուն

Ն · Ք · ՂԲ · 941 Բեր Ցակ · գ · Տ · Ջ Հմր 4 · 15 · ա Մն · իբ · 9 · Գլ · Լգ · 12 · 13 · Բ · ըեմ · իԲ · 13 · Մատ · է · 7 · Գլ · իգ · 20 ·

Ե Ովս · գ · 4 · ՂԼև · Ժ · 11 · Եբ Օր · գ · 29 ·

Ը Դատ. Ե. 6 ·

Ի Մատ · իդ · 7 ·

‡ Ըօա Լ · ա · Բ · Ա · Բ · Բ · ԲՂ · Ովդեդի որդին Ազարիա Ժ Գլ · Ժգ · 19 ·

Ի Գլ · Ժա · 16 ·

Լ Գլ · Ժգ · 15 ·

Ի Գլ · Ժգ · 13 ·

Ժ գ Թագ · իգ · 3 · Գլ · Լգ · 31 · Նեեմ · Ժ · 29 ·

Ի Եւ · իբ · 20 ·

Հբ Օր · Ժգ · 5 · 9 · 15 ·

Յ Հմր 2 ·

‖ Յ՝ մեծ մայրը · տես գ Թագ · Ժե · 2 · 10 ·

Ղ գ Թագ · Ժե · 13 ·

Թին կուռքը չիներ էր . իսկ Ասա անոր կուռքը կոտրեց ու փշրեց , ու կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց ։
17 Բայց ֆբարձր տեղուանքը Իսրայէլէն չվերցան . սակայն Ասային սիրտը իր [1]Ամօշը բոլոր օրերուն մէջ՝
18 ուղիղ էր ։ Եւ իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը , ու ոսկին , ու անօթները՝ Աստուածոյ տունը բերաւ ։
19 Ծոյ տունը տարաւ ։ Ու մինչև Ասային թագաւորութեանը երսունհինգերորդ տարին՝ պատերազմ չեղաւ ։

ԳԼ . ԺԶ

1 Ասա՝ Ասորիներուն օդնութեամբը՝ Ռաման չինելէն կը դարձընէ բաասան ։ 7 Ես բանիա վրայով Անանիէն յանդիմանութիւն լսելուն համար՝ բանտ կը դնէ զանիկայ ։ 12 Ասա իր հիւանդութեան տունը՝ Աստուածմէ օդնութիւն չխնտռեր , հապա բժիշկներէն ։ 13 Անոր մահը ու թաղումը ։

940
Որ է տասը տեղերուն Ցուդային բաժնուելէն հետէ . որուն վրայ Ասա թագաւորէր աս տունը ։
— դ թագ . ԺԵ . 17 , ԼԳ ։
ԲԳԼ . ԺԵ . 9 ։

1 Ասային թագաւորութեանը երսունվեցերորդ տարին՝ Իսրայէլի բաասա թագաւորը Ցուդայի դէմ ելաւ , ու Ռաման չինեց , Որ Ցուդայի Ասա թագաւորին ելլող
2 մնողը մը չթողու ։ Եւ Ասա Տէրոջը տանը՝ ու թագաւորին տանը գանձերէն՝ արծաթ ու ոսկի հաներ , ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Բենհադադին
3 խրկեց՝ ըսելով . Իմ ու քու մէջդ , և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ . ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ . եկուր , Իսրայէլի բաասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ , որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի ։
4 Ու Բենհադադ Ասա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ . և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց . ու Իյօնը , Դանը , Աբէլմայիմը , ու Նեփթաղիմի բոլոր շտեմարանի քաղաքները զարկ
5 կին ։ Եւ բաասա ան բանը լսելով՝ Ռաման չինելէն ետ կեցաւ , ու
6 գործը դադրեցուց ։ Ուստի Ասա թագաւորը բոլոր Ցուդան առաւ , ու բաասային չինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին . ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց ։
7 Եւ անատենը †Անանի տեսանողը Ցուդայի Ասա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ . Որովհետև դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար , ու քու Տէր Աստուածդ չապաւինեցար , անոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքդ
8 քեզ ազատեցաւ ։ Միթէ Եթէոփացիք ու Ղիբեացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով՝ բազմաթիւ զօրք չէի՞ն . բայց ո-

941
ֆ Գլ . ԺԶ . 3 , 5 ։ գ Թագ . ԺԵ . 14 , ԼԸ ։

940
Ա . Ք . ՂԲ . 941

941
ֆ գ Թագ . ԺԶ . 1 ։ Թէս . Ա . 1 ։ Երեմ . ԺԷ . 5 ։
Է Գլ . ԺԶ . 9 ։
ՂԳԼ . ԺՐ . 3 ։

ռովհետև դուն Տէրոջը ապաւինեցար , զանոնք քու ձեռքդ մատ-
9 նեց . Ի՛նքնիզ Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն , որ իրեն ուղղ սրտով յարողները ուժովցընէ . Հդուն աս բանիս մէջ ողիտուէթիւն ըրիր . ասկէ ետքը պատերազմներ պիտի ունենաս ։ Եւ
10 Ասա ան տեսանողին որդողեցաւ , ու ժզանիկայ բանտը դրաւ . վասն զի աս բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր . ու անատենը Ասա ժողովուրդէն մէկ քանիները հարըստահարեց ։
11 Եւ Ասային առաջին ու վերջին պատմութիւնը՝ ահա Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն դրքին
12 մէջը գրուած է ։ Եւ Ասա իր թագաւորութեանը երսունհինգերորդ տարին՝ ոտքի ցաւով հիւանդացաւ . ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ . և իր հիւանդութեանը մէջն ալ Տէրը չփնտռեց , հապա բժիշկ-
13 ները հետ գնացաւ . ու անիկայ իր թագաւորութեանը քառասուն-
14 ումկերորդ տարին մեռաւ ։ Ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը՝ իրեն համար փորած դերեզմանը թաղեցին . և զանիկայ †խունկերով ու իւղագործի արուեստին զանազան բաղադրութիւններովը լեցուն անկողինի մը մէջ պառկեցուցին , ու անոր վրայ խիստ շատ խո՛նաւէք ծխեցին ։

ԳԼ . ԺԷ

1 Յովսափատ՝ Ասային տեղը յաջորդելով՝ ազէկ կերպով կը կառավարէ ու յաջողութիւն կը գտնէ ։ 7 Ղեւտացիներ ու իշխաններ կը խրկէ , որ Աստուծոյ օրէնքը Ցուդային սորվեցընեն ։ 10 Աստուծոյ վախը Յովսափատին թշնամիներուն վրայ բլլալով՝ անոնցմէ ոմանք անոր ընծաներ կը բերեն ու հարկ կու տան ։ 12 Անոր մեծութիւնը , պաշտօնաւորները ու զօրքերը ։

1 Ու անոր տեղը՝ անոր որդին Յովսափատը թագաւոր եղաւ , ու Իսրայէլի դէմ զօրացաւ ։
2 Եւ Ցուդային ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը զօրքեր դրաւ . ու Ցուդայի երկրին մէջը՝ ու Եփրեմի քաղաքներուն մէջը բերդապահ
3 զօրքեր դրաւ ։ Եւ Տէրը Յովսափատին հետն էր . քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց , ու Բահաղիմը
4 չփնտռեց , Հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց , անոր պատուիրանքներուն մէջը քալելով , և չէ թէ †Իսրայէլին ըրածին պէս
5 ընելով ։ Եւ Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջը հաս-

— գ Թագ . ԺԵ . 24 ։
ԲԳԼ . ԺԵ . 5 ։
ֆ գ Թագ . ԺԲ . 28 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 914

Բ ա թագ· Ժ· 27, Բ Թագ· Ժ· 25։

913

Է գ թագ· Ժ· 27։ ԳԼ· Ժբ· 1։

912

Ղ գ Թագ· իբ· 43։ ԳԼ· Ժե· 17։ Ժթ·3։ ի·33։

Է ԳԼ· Ժե·3։

էԳԼ· լե·3։ Նէեմ· ը·7։

ԲՅՆ·լե·5։

Ժբ թագ· ը·2։

Ժ Դ թագ· ե·2։

Լ Հիր 2։

տատեց · ու բոլոր Ցուդան Բ Ցովսափատին ընծաներ կու տար · Եւ անոր հարստութիւնը ու փառքը

6 շատցաւ · Ու անոր սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէջը բարձրացաւ · Ու Ղանիկայ բարձր տեղերը՝ ու Աստարովթի կուռքերն ալ Ցուդայէն վերցուց ։

7 Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ իր իշխանները՝ Բէնհայիլը , Աբդիան , Զաքարիան , Նաթանայէլը ու Միքիան խրկեց , Ը որ Ցուդայի քաղաքներուն մէջը

8 սորվեցընէն · Եւ անոնց հետ էին Սեմայիա , Նաթանիա , Զաբադիա , Ասայէլ , Սեմիրամովթ , Ցոնէղաեան , Ադոնիա , Տուբիա ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները · Նաև անոնց հետ Եղիսամա ու Ցովրամ

9 քահանաները · Եւ Ցուդայի մէջ կը սորվեցընէին , ու Տէրոջը օրինաց գիրքը անոնց հետն էր , և Ցուդայի ամէն քաղաքները կը պտըտէին , ու ժողովուրդին կը սորվեցընէին ։

10 Եւ Ցուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Ը Տէրոջը վախը էր եկաւ , ու Ցովսափատին հետ

11 պատերազմ չըրին ։ Եւ Փղշտացիներէն ալ Ժ Ցովսափատին ընծաներ ու հարկի ստակ կը բերէին · Ե Արաբացիներն ալ՝ հօտերէն եօթը հազար եօթը հարիւր խոյ , ու եօթը հազար եօթը հարիւր նոխազ կը բերէին անոր ։ Եւ Ցովսափատ երթալով խիստ մեծցաւ , ու Ցուդայի մէջ բերդեր , ու շտեմարանի քաղաքներ շինեց ։ Եւ անիկայ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործքեր ունէր , ու Երուսաղեմի մէջ զօրաւոր կտրիճներ ու պատերազմող մարդիկներ ։։

14 Ն Ե ։ Եւ աս էր անոնց թիւը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ · Ցուդայի հազարապետները՝ Եդնա իշխան , ու անոր հետ իրեք հարիւր

15 հազար զօրաւոր կտրիճներ · Եւ անկէ ետքը՝ Ցոհանան իշխան , ու անոր հետ երկու հարիւր ութսուն

16 հազար ։։ Եւ անկէ ետքը՝ Զէքրիի որդին Ամասիան , Ը որ Տէրոջը ուխտաւորն էր , ու անոր հետ երկու հարիւր հազար զօրաւոր

17 կտրիճներ · Ու Բենիամինէն՝ զօրաւոր կտրիճ Եղիադան , և անոր հետ երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր

18 ու ասպարաւոր ։։։ Եւ անկէ ետքը՝ Ցովզաբադ , ու անոր հետ հարիւր ութսուն հազար սպառազէն

19 զինեալ ։։։ Ասոնք էին թագաւորին ծառայութիւն ընողները , բայց Ի ևան մարդիկներէն՝ որոնք

թագաւորը բոլոր Ցուդային պարսպապատ քաղաքներուն մէջը դրաւ ։

Ն·Ք·ՂԲ· 912

ԳԼ · ԺԸ

1 Ցովսափատ՝ Աքաաբին հետ խնամութիւն ունենալով , անոր հետ Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմի երթալու կը համոզուի ։ 4 Աքաաբ՝ սուտ մարգարէներէն խորհուրդ պատերազմին մէջ կը սպանուի՝ Միքիային ըսածին համեմատ ։

897

1 Ե Ցովսափատ Ը խիստ շատ հարստութիւն ու փառք ունեցաւ · և Ը Աքաաբին հետ խնա-

2 մութիւն ըրաւ ։ Ետքը ի Ու մէկ քանի տարիէն ետքը Սամարիա իջաւ Աքաաբին · և Աքաաբ անոր՝ ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ շատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց , ու զանիկայ համոզեց որ Ռամովթ գաղաադ

3 դը ելլէ ։ Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորին ըսաւ · Ինծի հետ Ռամովթ գաղաադը կ'երթաս ։ ու անիկայ անոր ըսաւ · Ես քեզի պէս եմ , ու իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս է · ու քեզի հետ պատերազմի կ'երթանք ։

4 Եւ Ցովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ · Հիմա Բ Տէրոջը

5 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց , ո՛ր չորս հարիւր հոգի էին , ու անոնց ըսաւ · Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթանք , թէետ կենամ · ու անոնք ըսին · Գնա · վասն զի Աստուած ձեռքը պիտի տայ ։

6 Եւ Ցովսափատ ըսաւ · Աս տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ

7 չկա՞յ · որ անոր հարցընենք ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափատին ըսաւ · Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցով Ը Տէրոջը հարցընել · բայց ես զանիկայ կ'ատեմ · քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա միշտ չէշ · անիկայ Ջեմայի որդին Միքիան է ։ Եւ Ցովսափատ ըսաւ · Թագաւորը այդպէս չըրուցէ ։

8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց , ու ըսաւ · Ջեմայի որդին Միքիան շուտով հո՛ բեր ։

9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորը՝ Սամարիայի դրանը առջևի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը թագաւորական զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր · ու բոլոր մարգարէները անոնց առջևը մարգարէ-

10 Թիւն կ'ընէին ։ Եւ քանանային որդին Սեդեկիան իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց , ու ըսաւ · Տէրը

Ժ Դ թագ· ը·2։

Բ թագ· բ· 1։

Ն·Ք·ԸԲ· 897

այսպէս կ'ըսէ · Ասորիները աստուածներնիս պիտի զարնես , մինչև որ զա-
11 նոնք բնաջինջ ընես : Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին · Ռամովթ գաղաադը ելլէր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , և Տէրը պիտի թագաւորին ձեռքը պիտի տայ :
12 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով · Ահա ան մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան · Թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլ-
13 լայ , ու բարութիւն խօսէ : Իսկ Միքիա ըսաւ · Տէրը կենդանի է որ՝ Իմ Աստուածս ինծի ինչ որ ըսէ , ան պիտի խօսիմ :
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ · Ո՛վ Միքիա՝ Ռամովթ գաղաադը պատերազմելու երթանք , թէ ետ կենամ : Եւ անիկայ ըսաւ · Ելէ՛ք , ու յաջողութիւն պիտի ունենաք .
15 ու ձեր ձեռքը պիտի տրուին : Եւ թագաւորը անոր ըսաւ · Մինչև քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ , որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը
16 միայն խօսիս ինծի : Ու անիկայ ըսաւ · Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս՝ լեռներու վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը ըսաւ . Ասոնք տէր չունին . ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր
17 տունը դառնայ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը՝ Յովսափատին ըսաւ · Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հա-
18 պա գէշ : Ու Միւէ՛ ըսաւ . Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ . ու երկինքի բոլոր զօրքերը անոր աջ կողմը ու ձախ կողմը կայ-
19 ներ էին . Եւ Տէրը ըսաւ . Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը ռմի կրնայ խաբել , որ Ռամովթ գաղաադը ելլէ ու կորսուի . և մէկը այսպէս՝
20 ու մէկալը այնպէս ըսաւ : Ու մէկ ոգի մը ելաւ , և Տէրոջը առջևը կայնեցաւ , ու ըսաւ . Զանիկայ ես կը խաբեմ : Եւ Տէրը անոր ը-
21 սաւ . Ի՞նչ միջոցով : Ու անիկայ ըսաւ . Ելլեմ , ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ . և Տէրը ըսաւ . Դուն պիտի խաբես , ու պիտի յաջողիս .
22 ելի՛ր ու այնպէս ըրէ՛ : Եւ հիմա ահա Տէրը աս քու մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է . բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ :
23 Ան ատենը քանանայի որդին Սեդեկիան մօտեցաւ , ու Միքիային

Ն·Ք·ԸԲ· 897

ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ · Տէրոջը Հոգին *ի՞նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար : Եւ Միքիա ըսաւ · Դուն պիտի տեսնես՝ ան օրը որ պահուելու համար սենեակէ սենեակ մտնես :
25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ · Միքիան առէք , ու զանիկայ Ամոն քաղաքապետին՝ և թագաւորի որ-
26 դւոյն Յովասին տարէք , Ու ըսէք · Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ · Բանտս դրէք · ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ , զանիկայ նեղութեան հացով ու նեղու-
27 թեան ջրով կերակրեցէք : Եւ Միքիա ըսաւ · Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ · ու ըսաւ · Ո՛վ ժողովուրդներ՝ ամէնդ ալ լսեցէ՛ք :
28 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յովսափատ թագաւորը՝
29 Ռամովթ գաղաադը ելան : Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ · Կերպարանքս պիտի փոխեմ , ու պատերազմի պիտի մտնեմ · բայց դուն քու հագուստդ հագիր · և Իսրայէլի թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց · ու պատե-
30 րազմին մէջը մտան : Եւ Ասորւոց թագաւորը իր կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ · Պզտիկի կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք , բայց միայն Իսրայէլի թագաւորին
31 հետ : Ու երբոր կառապետները Յովսափատը տեսան , Իսրայէլի թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու գացին · և Յովսափատ աղաղակեց · ու Տէրը անոր օգնութիւն ըրաւ · և Աստուած զանոնք անկէ դարձուց :
32 Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ ,
33 անկէ ետ դարձան : Եւ մարդուն մէկը †ուժով մը իր աղեղը քաշեց , ու Իսրայէլի թագաւորը ‡զրահին օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ · ան ատենը անիկայ էր կառավարին ըսաւ · Ձեռքդ դարձուր , ու զիս բանակէն հանէ · քանզի վիրաւո-
34 րուեցայ : Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ · ու Իսրայէլի թագաւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ , ու արևուն մտած ատենը մեռաւ :

Գ Լ · ԾԹ

1 Յովսափատ՝ Ցեհու մարգարէին կը յանդիմանուի · իր թագաւորութեանը մէջ կը պտըտի ու աստուածպաշտութեան կը յորդորէ ժողովուրդը · 5 դատաւորներուն , 8 քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն պատուէրներ կու տայ :

1 Յե Յուդայի Յովսափատ թագաւորը խաղաղութեամբ Երուսա-

* Եբր· ոդ ճամբով

Ե·Գլ·ԺԶ·10։

† Կ՚ը՛ ա-ռանց դի-տաւորու-թեան

‡ Եբր· յա-գուսծնե-րուն ու գո-րահին մէջ-տեղն

896

Ն · ք · ՁՔ · 896

— ա Թագ · Թ · 9 ։
Բ Սաղ · ՃԹ · 21 ։
Է ԳԼ · Լ · 23 ։
Ը ԳԼ · Ժէ · 4, 6 ։ Տես գԼ · Ժ · 12 ։
Ի ԳԼ · Լ · 19 ։ Եզր · Կ · 10 ։

ՀԳԼ · Ժ · 2 ։

2 ղէմ իր տունը դարձաւ ։ Ու Անա-
նիի որդին Ճէու՝ տեսանողը անոր
դիմացը ելաւ, ու Ցովսափատ
Թագաւորին ըսաւ. Պիտի էր որ
մեղաւորին օգնէիր, ու ի Տէրը ա-
տողները սիրէիր. ահա ասոր հա-
մար Տէրոջը երեսէն է քու վրադ
3 բարկութիւն ։ Բայց Դ քու
վրադ բարի բաներ գտնուեցան.
քանզի Աստարովթի կուռքերը
երկրէն բնաջինջ ըրիր, ու քու
սիրտդ ի Աստուած խնդրելու պատ-
րաստեցիր ։
4 Եւ Ցովսափատ Երուսաղեմի մէջ
կը բնակէր. ու նորէն ելաւ ժողո-
վուրդին մէջը պըբէրշա՝ Բեերա-
բէքէն մինչև Եփրեմի լեռը, ու
զանոնք իրենց հայրերուն Տէր Աս-
5 տուծոյն դարձուց ։ Ու երկրին
մէջ՝ քաղաք քաղաք պատսպարները
դրաւ, Ցուդայի ամէն պարսպաւոր
6 քաղաքներուն մէջը ։ Եւ դա-
տաւորներուն ըսաւ. Նայեցէք ինչ
կ'ընէք. քանզի ձեր տեսնելու
դատաստանը մարդու չվերաբերիր,
Հապա Տէրոջը՝ որ դատաստա-
7 նի մէջ ձեզի հետ է. Ուրեմն Տէ-
րոջը վախը ձեր վրայ ըլլայ.
զգուշութեամբ բան տեսէք.
քանզի մեր Տէր Աստուծոյն քու-
ր անիրաւութիւն, խաչառա-
թիւն ու կաշառք առնել չը-
կայ ։
8 Եւ Ցովսափատ Երուսաղեմի մէջ
ալ՝ ձղևտացիներէն, ու քահանա-
ներէն, ու Իսրայէլի նահապետնե-
րէն դրաւ, Տէրոջը իրաւունքին
համար, ու * դատերու համար. ու
9 Երուսաղէմ դարձան՝ ։ Եւ անոնց
պատուէր տուաւ ու ըսաւ. Ա յս-
պէս ընէք՝ ի Տէրոջը վախովը, հա-
ւատարմութեամբ ու ուղիղ սրտ-
10 տով ։ Ու երբոր իրենց քաղաքնե-
րուն մէջը բնակող ձեր եղբայրնե-
րէն դատ մը գայ ձեր առջևը՝ Ե-
արեան և արեան մէջտեղը, Ե
օրէնքի ու պատուիրանքի մէջտե-
ղը, Ե Ե կանոններու ու դատաս-
տանութիւններու մէջտեղը, անոնց խր-
բատ տուէք, որ Տէրոջը դէմ յան-
ցանք չգործեն. որպէս զի ի ձեր
վրայ ու ձեր եղբայրներուն վրայ
բարկութիւն չգայ. այսպէս ընէք՝
11 ու յանցաւոր չըլլաք ։ Եւ ահա
ի Տէրոջը ամէն գործքին համար՝
Ամարիա մեծ քահանան ձեր վրայ
— Ընդ է, ու Թագաւորին ա-
մէն գործքին համար՝ Ցուդայի
տանը իշխանը Իսմայէլի որդին
Զաբադիան, ու ձեր առջևէն Ղև-
տացիները ոստիկանները են. զօ-
րացէք ու այսպես ըրէք. և Տէրը
հարիրին հետ ըլլայ ։

Գ Լ · Ի

1 Ցովսափատ վախնալով՝ ծոմապահութիւն կը
քարոզէ ։ 5 Ընոր ազօթքը ։ 14 Ցազիելին
մարգարէութիւնը ։ 20 Ցովսափատ կը յոր-
դորէ ժողովուրդը, ու երգեցողները կը դնէ որ
Տէրը օրհնեն ։ 22 Թշնամիներուն մեծ կոր-
ծանումը ։ 26 Ժողովուրդը Օրհնութեան հո-
վիտին մէջ Տէրը օրհնելով՝ յաղթանակ կը
դառնան ։ 31 Ցովսափատին Թագաւորու-
թիւնը ։ 35 Ընոր նաւերը՝ որ Ոբողիային
հետ չընել տուէր էր, եղեռազարին մարգարէ-
ութեանը համաձայն կը կորսուին ։

1 Եւ ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը,
ու Ամմոնի որդիքը ; ու անոնց
հետ † Մաոնացիներէն ալ՝ Ցովսա-
փատին վրայ պատերազմելու ե-
2 կան ։ Ուստի գացին, ու Ցովսա-
փատին պատմեցին ու ըսին. Քու
վրադ՝ ծովուն անդիի կողմէն Ա-
սորից մէջէն մեծ բազմութիւն
կու գայ ։ և ահա անոնք — Ասա-
սանթամարի (այսինքն ի Ենգադ-
3 դի) մէջ են ։ Ու Ցովսափատ
վախցաւ, ու ի Տէրը փնտռելու
‡ետևէ եղաւ՝. և բոլոր Ցուդայի
մէջ ի ծոմապահութիւն քարոզեց ։
4 Ու Ցուդայեանք ժողվուեցան որ
Տէրոջմէ օգնութիւն խնդրեն. ու
Ցուդայի բոլոր քաղաքներէն ալ
5 Տէրը խնդրելու եկան ։ Եւ Ցով-
սափատ Տէրոջը տանը մէջ նոր
գաւիթին առջևը՝ Ցուդայի ու
Երուսաղեմի ժողովքին մէջը կայ-
6 նեցաւ, Ու ըսաւ. Ո՛վ մեր հայ-
րերուն Տէր Աստուածը, դուն Է ան
Աստուածը չէ՞ որ երկինքը կ
բնակիս, ու ազգաց թագա-
ւորութիւններուն վրայ կը տիրես,
և ձեռքիդ մէջը անակն ու
զօրութիւն ու այժ մը կայ, որ
քեզ մակ չկրնար քեզի դէմ դնել.
7 Հէ որ դուն՝ Էով մեր Աստուածը,
Դաս երկրիս բնակիչները քու ի-
րայէլ ժողովուրդիդ առջևէն վը-
ռընտեցիր, ու զանիկայ յաւիտեան
ձրու սիրելոյդ Աբրահամին սերունդ
8 դին տուիր ։ Եւ անոնք հոն բնա-
կեցան, ու հոն քու անուանդ հա-
մար քեզի սրբարան մը շինեցին,
9 ու ըսին. Եթէ որ մեր վրայ չարիք՝
սուր դատաստան՝ ժանտախտ՝ կամ
սով գայ, Ե մենք աս տանս առջևը՝
ու քու առջևդ կայնինք, (վասն զի
Դաս տանս մէջ քու անունդ կայ,)
ու մեր նեղութեան ատենը քեզի
աղաղակենք, ան ատենը լսես, ու
10 ձեզ ազատես ։ Ետ հիմա՝ ահա
Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը, ու
Սէիր լեռանը բնակիչները՝ որոնց մէջը
մտնելու ի Հրաման չտուիր Իսրա-
յէլի որդիքը իրենց Եգիպտոսէն
եկած ատենը, Հապա ի անոնցմէ
խոտորեցան, ու զանոնք չկորսնը-
11 ցուցին, Ահա անոնք մեզի հատու-
ցում ընելու համար՝ կու գան

Ն · ք · ՁՔ · 896

† կամ՝ Ըմ-
մնաացիներ-
ըն ի Գուր
— իներէ

— Ծն · ԻԴ · 7 ։
Բ Ցես · Ժե · 62 ։
Է ԳԼ · ԺԹ · 3 ։
‡ Եզր · երես-
ը դրաւ ։
Ը Եզր · ը · 21 ։ Երեմ · ԼՂ · 9 ։ Ցոէլ · գ · 5 ։

Ի Օր · ա · 39 ։ Ցես · բ · 11 ։ գ Թագ · ը · 23 ։ Մատ · Ղ · 9 ։
Ժ Սաղ · խե · 2, 3 ։ Դան · գ · 17, 25 · 32 ։
Ժ ա Մն · ԻԲ · 12 ։ Սաղ · կր · 11 ։ Մատ · Ղ · 13 ։
Ը Ծն · Ժե · 7 ։ ԵԼ · Ղ · 7 ։
Ի Սաղ · խգ · 2 ։
Ժ Ես · խա · 5 ։ Ցակ · բ · 23 ։
Ի գ Թագ · ը · 33, 37 ։ ԳԼ · գ · 2S ։ 29 · 30 ։
Լ ԳԼ · Ղ · 20 ։

Ի Օր · բ · 4 · 9 ։ 19 ։
Ձ Թագ · Ի · 21 ։
Ի Սաղ · Ձգ · 12 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 896

Հաթաշ.գ· 13։

Յ Սադ·ԽԵ· 15·ՃԻա·1։ 2։ՃԻգ·1։ 2։ՃԻա·Տ։

Ղ Թագ·Ժա· 25·26։ Իդ· 2։ Գվ·Ժե· 1։ Իդ·20։

Ելս·Ժգ·13։ 14։ ր Օր· ա·29·30։ Լա·6։ Տ։ Գվ·Լ·7։

Ելս·Ժգ·13։ 14։

Յ Թագ·Ժգ· 9։ Գվ·Ժե· 2։ Լը·8։

Ն Եզ·գ·31։

Ես·է·9։

Ա Մն·Ժգ· 29։

Լա Մն·Ժգ· 34։ Սաղ· ՃՂգ·1։

Պա Մն·Ժգ· 41։ Գվ·է· 13։է·3։6։

մեզ վազընտելու քու ժառանգու-
12 թենէգ, որն որ մեզի տուիր։ Ո՛վ մեր Աստուածը՝ հանոյ գատաստան չե՞ս ըներ. քանզի մեր վրայ եկող ասի մեծ բազմութեանը դէմ դնելու զօրութիւն չունինք, ու չենք գիտեր ինչ ընելու ենք. հապա մեր աչքերը քու վրադ են։
13 Եւ բոլոր Յուդայեանք իւրեանց ընտանիքներովը, կիներովը՝ ու տղաքներովը Տէրոջը առջևը կայներ էին։
14 Ան ատենը Ասափի որդիներէն Ղևտացի Մաթանիայի որդւոյն Զեխէլի որդւոյն Բանեայի որդւոյն Ջաքարիայի որդւոյն Յազիէլին վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ ժողովրդեան մէջը. Ու անիկայ ըսաւ. Ո՛վ բոլոր Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, ու դուն Յովսափատ թագաւոր՝ մտիկ ըրէք. Տէրը ձեզի այսպէս կ'ըսէ. Դուք մի վախնաք, ու ասի մեծ բազմութեանը երեսէն մի զարհուրիք. քանզի պատերազմը ձերը չէ, հապա Աստուծոյ է։
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք. ահա անոնք Ասիսի զառի վերը պիտի ելլեն. ու զանոնք հեղեղատին ծայրը՝ Յերուէլի անապատին առջևը պիտի
17 գտնէք։ Ասոր պատերազմիք մէջ դուք պիտի չպատերազմիք. գուք երեցէք ու կայնեցէք, որ Տէրոջը ձեզի ըրած փրկութիւնը տեսնէք. Ով Յուդա ու Երուսաղէմ՝ մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք. վաղը անոնց դիմացը ելէք. Ու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ։ Ան ատենը Յովսափատ Երեսը գետինը ծռեց. ու բոլոր Յուդան, ու Երուսաղէմի բնակիչները Տէրոջը առջևը երեսի վրայ իյնան, ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրին։
19 Եւ Կահաթեանց որդիներէն, ու Կորխեանց որդիներէն եղող Ղևտացիները՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով օրհնելու ելան։
20 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան, ու Թեկուէի անապատը գացին. ու անոնց երթալու ատենը՝ Յովսափատ կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ՝ լսեցէք մտիկ ըրէք. Ձեր Տէր Աստուծոյն հաւատացէք, ու ապահով պիտի ըլլաք. անոր մարգարէներուն հաւատացէք, ու յաջողութիւն պիտի ունենաք։
21 Եւ ժողովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ, ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց, որ զօրքին առջևէն ելլեն, ու Տէրոջ սուրբ փառքը օրհնեն, ու ըսեն. Խոհացէք Տէրոջմէն, Որովհետև անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան

Ն·Ք·ՂԲ· 896

երգը ու օրհնութիւնը սկսան, Յուդայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մովաբի որդիներուն, ու Սէիր լեռանը բնակիչներուն դէմ՝ Տէրը դարանակալներ հանեց. և անոնք կոտորուեցան։
23 Քանզի Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն վրայ ելան, որ զանոնք ջարդեն ու բնաջինջ ընեն. ու երբոր Սէիրի բնակիչները հատցուցին, Ակզմիկ
24 կոտրելու ելան։ Եւ Յուդայեանք անապատին մէջ եղող դիտանոցը հասնելով, ան բազմութեանը նայեցան. և ահա անոնց դիերը գետնի վրայ փռուած էին, ու ազատ
25 մուած մը չկար։ Ան ատենը Յովսափատ ու անոր ժողովուրդը անոնց աւարը ժողվելու գացին. ու դիերուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական ամաններ գտան. ու իրենց համար կողոպտեցին, մինչև որ ալ չէին կրնար տանիլ. ու աւարը իրեք օր ժողվեցին, վասն զի խիստ շատ էր։
26 Եւ չորրորդ օրը Օրհնութեան հովիտը ժողվուեցան. քանզի հոն Տէրը օրհնեցին. անոր համար ան տեղուն անունը Օրհնութեան հովիտ կոչեցին մինչև այս օր։
27 Եւ բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկները ու անոնց առաջնորդը Յովսափատ՝ մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան. քանզի Տէրը զանոնք ուրախացուցեր էր թշնամիներէն։ — Նէեմ.ժբ· 43։
28 Եւ՝ նաբլով՝ ու քնարներով ու փողերով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը
29 գացին։ Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութեանցը վրայ Աստուծոյ վախը եկաւ, երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամեացը
30 հետ պատերազմեցաւ։ Եւ Յովսափատին թագաւորութիւնը խաղաղ էր. ու անոր Աստուածը զանիկայ ամէն կողմանէ հանգստացուց։
31 Եւ Յովսափատ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ըրաւ. երեսուն-հինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու քսանհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց. և անոր մօրը անունը Ազուբա էր,
32 ա Սաղիին աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հօրը Ասային ճամբուն մէջ քալեց, ու անկէ վատորեցաւ, Տէրոջը
33 առջևը ուղղութիւն ընելով։ Բայց բարձր տեղատեղերը չվերցան. ու ժողովուրդը տակաւին Աստուածներուն սիրտերնին չէին հնտկած իրենց հարցը Աստուածներէն։
34 Ան ատենը Յովսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը յիշուած Անա-

ՂԹագ·Ժե· 1։ 2։ Գվ·Ժե· 15։ Ցոբ· ԼԲ·29։

ա Գվ·Ժե· 10։

Ա Թագ· Իբ·41, ՁԱ։

Բ Տես գԼ· Ժե·6։

բ Գվ·Ժբ· 14·Ժթ.3։

ա Թագ· Ժգ·1։7։

Ն · ք · ՁՖ · 896

նրի որդւոյն Ցեւուին պատմութեա-
նը մէջ գրուած է ։
35 Եւ ասկէ ետքը ‡ Ցուդայի Յով-
սափատ թագաւորը չարութիւն ը-
նող Խարայէլի Ախազիա թագաւո-
36 րին հետ միաբանեցաւ . *Ու անոր
հետ ընկերութիւն ըրաւ , որ թար-
սիս երթալու նաւեր շինեն . ու
գացին Եզիոնգաբերի մէջ նաւեր շինե-
37 ցին ։ Եւ Մարեսացի Դոդիայի
որդին Եղիազարը՝ Յովսափատին
վրայ մարգարէութիւն ըրաւ , ու
ըսաւ . Որովհետեւ դուն Ախազիային
հետ ընկերացար , Տէրը քու գործդ
աւերեց ։ Ու նաւերը խորտակեցան ,
ու չկրցան ‡ Թարսիս երթալ ։

* գ Թագ · իբ · 49 ։
‡ Գէ · Ժ · 21 ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Յովրամ՝ Յովսափատին տեղը յաջորդելով ,
իր եղբայրները կը մեռցնէ ։ 5 Անոր լուր
վարմունքը ։ 8 Եդովմ ու Լբնա կ'ապստամ-
բին ։ 12 Եղիային անոր դէմ գրած մարգա-
րէական գիրը ։ 16 Փղշտացիք ու Արաբացիք
կը նեղեն զանիկայ ։ 18 Անոր անբժշկելի ախ-
տը , անպատիւ մահը . ու թագնուիը ։

889 ա գ Թագ · իբ · 51 ։

1 Յորամ՝ Յովսափատ իր հայրերուն
հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թա-
ղուեցաւ . և անոր տեղը՝ անոր որ-
2 դին Յովրամը թագաւոր եղաւ ։ Ու
անոր եղբայրները՝ Յովսափատի որ-
դիքը՝ Ազարիա , Եհիէլ , Զա-
քարիա , Ազարիու , Միքայէլ ու
Սափատիա էին . ասոնք ամէնը Խա-
րայէլի թագաւորին Յովսափատին
3 որդիքն էին ։ Եւ անոնց հայրը՝
արծաթի ու ոսկի ու թանկագին
բաներ՝ շատ պարգեւներ տուաւ ա-
նոնց , նաև Ցուդայի մէջ պարսպա-
ւոր քաղաքներ . բայց թագաւորու-
թիւնը ‡ Յովսափին տուաւ . քանզի
892 Յովրամ առաջնեկը ե-
ղաւ իր Նորը։ ‡ գ Թագ · իբ · 16 ։
4 անդրանիկը ան էր ։ Ու երբոր
Յովրամ իր հօրը թագաւորու-
թեանը աթոռը նստաւ՝ ու զօրա-
ցաւ , իր բոլոր եղբայրները , ու Խա-
րայէլի իշխաններէն մէկ քանիները
սրով մեռցուց ։
‡ գ Թագ · իբ · 17 , ՃԼ ։
5 ‡ Յովրամ երեսունուերկու տարե-
կան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թա-
6 գաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ անիկայ
Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Խա-
րայէլի թագաւորներուն ճամբուն
մէջ քալեց , (քանզի †Աքաաբին
աղջիկը անոր կինն էր .) ու Տէ-
րոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ ։
† Գէ · իբ · 2 ։
7 Բայց Տէրը Դաւիթին հետ ըրած
ուխտին համար , և անոր ու անոր
Էորդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տալու
խոստմունքին համար , Դաւիթին
տունը կորսընդնել չուզեց ։
Էթագ · է · 12 , 13 ։ գ Թագ · ժա · 36 ։ դ Թագ · ը · 19 ։ Սաղ · ճԼը · 11 · ՃԼ ։
8 Ձ Ասոր օրերը Եդովմացիք Ցու-
դային ձեռքին տակէն ապստամբե-
889 Ձգ Թագ · ը · 20 , ՃԼ ։
ցան , ու իրենց վրայ Թագաւոր մը
9 դրին ։ Եւ Յովրամ իր իշխաննե-
րովը ու բոլոր կառքերովը գնաց ,
ու գիշերով ելաւ . և իր չորս կողմը
առնող Եդովմացիները ու կառ-
10 քերու իշխանները զարկաւ ։ Բայց
Եդովմացիք Ցուդայի ձեռքին
տակէն ապստամբեցան մինչև աս
օրս . ան ատենը Լբնան ՚ի անոր
ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ .
քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր
11 Աստուածը թողուցեր էր ։ Անիկայ
Ցուդայի լեռներուն վրայ բարձր
տեղեր ալ շինեց . ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն † պոռնկութիւն ը-
նել տուաւ , և Ցուդան գլխէ հա-
նեց ։
Ե Ղէ · ժէ · 7 ։ Ե · 5 · Հմր 13 ։
12 Ու եղաւ մարգարէէն անոր
թուղթ եկաւ , որ կ'ըսէր . Քու
հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ քու
հօրդ Յովսափատին ճամբաները ,
ու Ցուդայի Ասա թագաւորին
13 ճամբաները չբռնեցիր , հապա Խա-
րայէլի թագաւորներուն ճամբա-
ները բռնեցիր . և ԷՑուդայի ու
Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ Ա-
քաաբին տանը պոռնկութիւննե-
րուն պէս՝ † պոռնկութիւն ընել
տուիր . ու նաև էքեզմէ աղէկ և-
ղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ *որդի-
14 ները մեռցուցիր , Ահա Տէրը քու
ժողովուրդդ , քու որդիներդ , ու
կիներդ , և քու բոլոր ստա-
ցուածդ մեծ հարուածով պիտի
15 զարնէ ։ Ու դուն չարաչար պիտի
հիւանդանաս Լփորի հիւանդու-
թիւնով , մինչև որ փորոտիքդ
դուրս պիտի թափի ան հիւան-
դութեանը պատճառաւը , որ օրէ
ըր պիտի առաջնայ ։
Ե Հմր 11 ։
Ր գ Թագ · ժգ · 31—33 ։ դ Թագ · թ · 22 ։
† Եւ · լէ · 15 · բՕր · լա · 16 ։
Է Հմր 4 ։
* Եբր · տուա-նը
Լ Հմր 18 · 19 ։
16 Եւ Տէրը †Յովրամին դէմ գրդռ-
ուեց Փղշտացիները , ու ԵԹէովպա-
ցւոց մօտերը բնակող Արաբացինե-
17 րը ։ Եւ անոնք Ցուդայի վրայ ե-
լան , ու զանիկայ կողոպտեցին . և
թագաւորին տանը մէջ գտնուած
բոլոր ստացուածքը , ու † անոր որ-
դիները ,, ու կիներն ալ քշեցին
տարին . ու անոր որդիներէն մի-
նակ անոր պզտիկ որդին ‡Յովա-
քազը մնաց ։
Իբր 887 Է գ Թագ · ժա · 14 , 23 ։
887
† Գէ · իդ · 7 ։
‡ Գէ · իբ · 1 Ք՚ճ---է Ո-քզիա , իւ-րմ իբ · 6 Ա-զարիա ։
18 Եւ ասոնք բոլոր բաներէն ետքը՝
Տէրը զանիկայ անանկ † փորոտիքի
հիւանդութեամբ մը զարկաւ , որ
885
19 անբժշկելի էր ։ Ու խել մը օրե-
րէն ետքը այսինքն երկու տարիի
չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր
հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս
թափեցաւ , ու չարաչար հիւան-
դութիւնով մեռաւ ։ Եւ ժողո-
վուրդը անոր վրայ Խ---ներ չծխե-
ցին , ինչպէս որ Նանոր հայրերուն
Ե Հմր 15 ։
Ֆ Գէ · Ժէ · 14 ։
20 վրայ ծխեր էին ։ Անիկայ թագա-

ւոր եղած աւտնը՝ երսունուերկու տարեկան էր . և ուրը տարի Երուսաղեմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ մեռաւ ։* առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն" . ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին , բայց չէ թէ թագաւորաց գերեզմաններուն մէջը ։

ն · ք · գք · 884

ԺԳթագ · ժ · 13 · 14 ։

ե Տես գ՝ Թագ · թ · 27 ։

ԼԳԼ · ժԸ · 4 ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Ուքոզիա իր հօրը տեղը կը յաջորդէ , ու չար կերպով կը թագաւորէ · 5 Ա֊քաաբի որդւոյն Ցովրամին հետ դաշնակցութիւն ունենալով՝ Ցեհուէն կը սպաննուի ; 10 Գոթողիա՝ բոլոր թագաւորական սերունդը կորսընցնելով , բաց ի Ցովասէն՝ որն որ անոր Ցօասբէէ նօրաբոյրը պահեր էր ; ինքը կը յաջորդակ թագաւորութիւնը ։

885 — գ Թագ · ը · 24, ա ։ Տես գԼ · իա · 17 ։ ՀՇր 6 ։ ե ԳԼ · իա · 17 ։

1 Եւ Երուսաղեմի բնակիչները՝ անոր տեղը անոր պզտիկ որդին — Ուքոզիան թագաւոր ըրին · քանզի Արաբացւոց բանակովը եկող գունդերը բոլոր —նէ ե մեծերը մեռցուցեր էին . այսպէս Ցուդայի Ցովրամ թագաւորին որդին Ուքոզիան

2 թագաւորեց ։ Ուքոզիա †քառասունուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը †Գոթողիա էր , — Ամրիին աղջիկն էր ։

3 Անիկայ ալ Ա֊քաաբին տանը ճամբաներուն մէջ քալեց . քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ

4 հուրդ կու տար անոր ։ Ու անիկայ Ցերոթը առջևը չարութիւն ըրաւ Ա֊քաաբին տանը պէս . վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը՝ անոնք էին իր խորհրդականները՝ իր

5 կործանմանը համար ։ Եւ անիկայ անոնց խորհրդովը գնաց , ե ու Ա֊քաաբեան Ցովրամին՝ Իսրայէլի թագաւորին հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամոթի Գաղաադը պատերազմելու գնաց . ու Ասորիք Ցովրամը զարկին ։

884 — ե գ Թագ · ը · 28 ; ա ։

6 Եւ անիկայ դարձաւ որ Ցեզրայէլի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին †Ռամոթի մէջ , Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը . ու Ցուդայի թագաւորը Ցովրամի որդին ‖Ազարիան Ցեզրայէլ իջաւ՝ Ա֊քաաբի որդին Ցովրամը տեսնելու , վասն զի անի֊

7 կայ հիւանդ էր ։ Եւ Ուքոզիային կործանումը Աստուծմէ եղաւ , Ցովրամին քովը երթալովը . վասն զի երբոր անիկայ հոն գնաց , է Ցովրամին հետ Նամսեան Ցեհուն դիմաւորելու ելաւ , Տէրն որ Տէրը օծեր էր՝ Ա֊քաաբին տունը բնա֊

8 ջնջը րնելու համար ։ Ու երբոր Ցեհու Ե Ա֊քաաբին տանը վրայ Ա֊

ն · ք · գք · 884

ԺԳթագ · ժ · 13 · 14 ։

ե Տես գ՝ Թագ · թ · 27 ։

ԼԳԼ · ժԸ · 4 ։

9 նոնք մեռցուց · Եւ Ուքոզիան ալ փնտռեց , որ Սամարիայի մէջ պահուած էր · ու զանիկայ բռնեցին , և Ցեհուին բերելով՝ մեռցուցին , ու զանիկայ թաղեցին · քանզի ըսին · Աւսիկայ է Տէրը բոլոր սրտով իրնդրող Ցովսափատին որդին է ։ Ու Ուքոզիային տունէն ոեչ չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ ։

ե գ Թագ · ժա · 1, ա ։

10 Եւ Գոթողիային մայրը Գոթողիա՝ իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով՝ ելաւ , ու Ցուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնաջինջ

ե գ Թագ · ժա · 2 ։ 878

11 ըրաւ ։ Բայց է թագաւորին աղջիկը Ցօսաբէէ՝ Ուքոզիային որդին Ցովասը առաւ , ու թագաւորին սպանուած որդւոյնը մէջէն գողցաւ զանիկայ , և անոր դայեակին հետ՝ անկողիններու սենեակին մէջը դրաւ զանիկայ . ու —ոեչ Ցովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Ցովիադա քահանային կինը՝ Ուքոզիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթողիային երեսէն պահեց , որ զանիկայ չմեռցուց ։

12 Եւ Ցովա անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ցովիադա ամէն բաներ կարգի դնելով՝ Ցովասը թագաւոր կը նստեցընէ ; 12 Գոթողիա կը սպաննուի ; 16 Ցովիադա Աստուծոյ երկրպագութիւն ընելը կը նորոգէ ։

878 — ե գ Թագ · ժա · 4, ա ։

1 Եւ եօթներորդ տարին՝ Ցովիադան ուժովցաւ , դաշնադրութեամբ իր հետը առնելով հարիւրապետները , Ցերոամի որդին Ազարիան , և Ցօհանանի որդին Իսմայէլը , ու Ովբէդի որդին Ազարիան , և Ադայիայի որդին Մասէիան , ու Զիքրիի որդին Եղիսափատ ։

2 Եւ անոնք Ցուդայի մէջ պտըտեցան . ու Ցուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները , ու Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները ժողվեցին , ու Երուսաղէմ եկան ։

3 Եւ բոլոր ժողովը՝ Աստուծոյ տանը մէջ թագաւորին հետ դաշնակցութիւն ըրին . ու Ցեհուէ անոնց ըսաւ . Ահա թագաւորին որդին թագաւոր պիտի ըլլայ , ինչպէս որ Տէրը է Դաւիթին որդւոյնը համար

ե ր Թագ · ի · 12 ; գ Թագ · ը · 4 ; թ · 5 ։ ԳԼ · գ · 16 ։ Լ · 18 ։ իա · Է ։ ե ա Մն · թ · 7 ։

4 ըսաւ . Ձեր ընելու բանը աս է . ձեր երրորդ մասը՝ թէ քահանաներէն և թէ Ղեւտացիներէն ե շարաթը մտնողները՝ դռներուն պահապան ։

5 թիւնը ընեն . ու մէ երրորդ մասը՝

Ն.ԲԲ. ՀԲ. 878

Թագաւորին տունը, ու երրորդ մասը՝ հիման դուռը ըլլան. բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը գաւիթները 6 ներսուն մէջը կ՚ըլլան. Իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու ծառայութիւն ընդ. Ղևտացիներէն՝ ի գատ՝ սրբէ մարդ չմտնէ. անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են. և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը 7 պահպանութիւնը պահեն. Ու Ղևտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին. ու տունը մտնողը մեռցուի. և թագաւորին հետը ըլլաք՝ անոր մտած ու ելած ատենը:

Պ ՄՆ. ԻԳ. 28, 29:

8 Ու Ղևտացիք ու բոլոր Ցուդան՝ Ցովհագա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին. և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ, թէ՝ շաբաթ օրը եկողները. քանզի Ցովհագա քահանան է դասակարգութիւնները 9 չարձակեց: Եւ Ցովհագա քահանան՝ Դաւիթ թագաւորին նիզակները,ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, 10 հարիւրապետներուն տուաւ. Եւ բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը՝ թագաւորին բոլորտիքը 11 կայնեցուց: Եւ թագաւորին որդին հանեցին, ու Ղանոր վրայ դրին թագը ու վկայութիւնը, ու զանիկայ թագաւոր ըրին. և Ցովհագա ու անոր որդիքը զանիկայ օծեցին, ու ըսին. Կեցցէ արքայ:

Ե Տ՚ՆԱ ՄՆ. ԻԳ. 5:

Ղ ԲՐ. ԺԷ. 18:

12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ՚օրհնէին, Տէրոջը տուն 13 ը ժողովուրդին եկաւ. Ու տեսաւ որ՝ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը սրահին մուտքը կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը հնչեցնէին, ու երգեցողները երգի նուագարաններով, ու ներաժշտ տապլտները օրհնութիւններ կ՚ընդունէին. ան ատենը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու ըսաւ. Դաւաճանութիւն է, դաւաճանութիւն: 14 Եւ Ցովհագա քահանան զօրքին վրայ եղող հարիւրապետները հանեց, ու անոնց ըսաւ. Ասկից գունդերուն մէջէն հանեցէք, ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուի. (քանզի քահանան ըսեր էր. Անիկայ Տէրոջը տանը 15 մէջ մի՛ մեռցընէք:) Եւ անոր վրայ ձեռք բերին երկրնցուցին. ու երբոր անիկայ Թագաւորական տանը ջաթերու դռնէն ներս կը մտնէր, ղանիկայ հոն մեռցուցին:

Ն.ԲԲ. ՀԲ. 878

16 Եւ Ցովհագա իրեն՝ ու բոլոր ժողովուրդին՝ ու թագաւորին մէջ-տեղը դաշնակցութիւն ըրաւ, որ

Ը ՆՇԵՄ. Գ. 28:

17 Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան: Եւ բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան, ու զանիկայ կործանեցին, և անոր սեղանները ու կուռքերը կտոր կտոր ըրին, ու Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն

Ը Բ Օր. Ժգ. 9:

18 առջևը սպաննեցին: Եւ Ցովհագա՝ Ղևտացի քահանաներուն ձեռքովը՝ Դաւիթին Տէրոջը տանը վրայ դորոշած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները դրաւ, որ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն ու-րախութեամբ ու երգով, ինչպես

Ժ Ա ՄՆ. ԽԳ. 6, 30, 31: ԻԳ. 1:

Է ԹՈՒ. ԻԸ. 2:

19 որ Դաւիթ սահմաներ էր: Եւ դռնապանները Տէրոջը տանը դռները կայնեցուց, որպէս զի ինչ և իցէ կերպով անմաքուր եղող մարդ

Լ Ա ՄՆ. ԻՆ. 2, 6: Ե Ա ՄՆ. ԻՂ. 1, ԱՃ:

Ժ Գ ԹԱԳ. ԺԱ. 19:

20 մը չմտնէ: Ու անիկայ՝ հարիւրապետները, ու ազնուականները, և ժողովուրդին իշխանները, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, ու թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուց. և բարձր դռնէն թագաւորին տունը մտան. ու թագաւորը նստեցուցին թագաւորութեանը

21 աթոռին վրայ: Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, և քաղաքը հանգստութեան մէջ էր. ու Գոթողիան սրով մեռցուցին:

ԳԼ. ԻԴ

1 Ցովաս ազէկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Ցովհագային բոլոր օրերուն մէջ. 4 կը հրամայէ որ տաճարը նորոգեն: 15 Ցովհագային մահը ու պատուաւոր թաղումը: 17 Յուդա՝ կռապաշտութեան իյնալով՝ Ցովհագային օրդին Զաքարիան կը մեղադրէ: 23 Ասորիք կը կողոպտեն Ցովասը, ու անոր ծառաները Զարադ ու Ցովզաբադ կը մեռցընեն զանիկայ: 27 Ամսոխա անոր տեղը կը յաջորդէ:

ԻԲԲ 878

1 Ցովաս եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր, Բերսաբէէ

ՄԳ ԺԱ. 21: ԺԲ. 1, ԱՃ:

2 ից: Եւ Ցովաս՝ Ցովհագա քահանային բոլոր օրերուն մէջ՝ 3 Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ: Ու Ցովհագա անոր երկու կնիկ առնել տուաւ. ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

Բ ՏԱՐ. ԻՂ. 5:

4 Եւ ասկէ ետքը՝ Ցովաս ուզեց որ

5 Տէրոջը տունը նորոգէ: Ու քահանաները ու Ղևտացիները ժողվեց, և անոնց ըսաւ. Ցուդայի քաղաքները ելէք, ու ձեր Աստուծոյն տունը նորոգելու համար՝ երբոր Իսրայէլէն տարուէ տարի

856

Է Գ ԹԱԳ. ԺԲ. 4:

ստակ ժողվէցէք , ու աս գործը չըլ-
տով ըրէք · բայց Ղեւտացիք չըլ-
6 տով չըրին : Եւ Թագաւորը Յովհադա իշխանը կանչեց , ու ա-
նոր ըսաւ · Տէրոջը ծառային Մովսէսին ու Իսրայէլի ժողովին Վկայութեան խորանին համար պատուիրած տուրքը ինչո՞ւ համար Ղեւտացիներէն չպահանջեցիք , որ Յուդային ու Երուսաղէմին բերեն :
7 (Քանզի Աթալիա ու անոր որդիքը՝ Աստուծոյ տունը աւերեր էին , ու Տէրոջը տանը բոլոր Բասրբը բաները՝ Բահաղէմին
8 Նուիրեր էին :) Եւ Թագաւորը հրամայեց , Բոլ մէկ անտուկ մը շինեցին , ու զանիկայ Տէրոջը տանը դրանը դուրսի կողմը դրին :
9 Եւ Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին , որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ Իսրայէլին պատուիրած տուրքը Տէրոջը բերեն :
10 Եւ բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը ուրախացան , ու բերին անտուկին մէջը ձգեցին , մինչև որ
11 անիկայ լեցուեցաւ : Ու երբոր անտուկը Ղեւտացւոց ձեռքովը թագաւորին վերակացուներուն կը տարուէր , և անոնք կը տեսնէին որ ստակը շատցեր է , թագաւորին դրագիրը ու մեծ քահանային վերակացուն կու գար . և անտուկը կը պարպէին , ու զանիկայ վերցընելով՝ իր տեղը կը դարձընէին . օրէ օր այսպէս կ'ընէին . ու շատ ստակ
12 ժողվեցին : Եւ թագաւորը ու Յովհադան՝ զանիկայ Տէրոջը տանը ծառայութեան գործը ընողներուն կու տային . ու անոնք Տէրոջը տունը նորոգելու համար՝ վարձքով քարահատներ ու հիւսներ կը բռնէին . ու Տէրոջը տունը ամրացընելու համար՝ երկաթագործներուն ու պղնձագործներուն ալ
13 [— պ՚ըլլի : Եւ բանւորները կ'աշխատէին . ու նորոգութեան գործը անոնց ձեռքովը կատարուեցաւ . ու Աստուծոյ տունը իր ձևին բերելով՝ զանիկայ ամրա-
14 ցուցին : Ու երբոր ներսէն-ը կը լմընցուցին , մնացած ստակը թագաւորին ու Յովհադային առջևը բերին . Նու անով՝ Տէրոջը տանը համար անօթներ , պաշտօնին ու ողջակէզներուն համար ամաններ , ու խնկամաններ , և ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ շինեցին . ու Յովհադային բոլոր օրերը՝ Տէրոջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ կը մատուցանէին :
15 Եւ Յովհադա ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով՝ մեռաւ . ո-
մեռած ատենը՝ հարիւր երեսուն
16 տարեկան էր : Եւ զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը՝ թագաւորաց հետ թաղեցին . քանզի անիկայ Իսրայէլի մէջ՝ Աստուծոյ ու անոր տանը համար աղեկութիւն ըրեր էր :
17 Եւ Յովհադային մեռնելէն ետքը՝ Յուդայի իշխանները եկան , ու թագաւորին երկրպագութիւն ըրին . ան ատենը թագաւորը ա-
18 նոնց մտիկ ըրաւ . Ու իրենց հարցը Տէր Աստուծոյն տունը թողուցին , և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն ըրին . և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ՝ իրենց
19 այս յանցանքին համար : Վասն զի նոնց մարգարէներ խրկեց , որ զանոնք Տէրոջը դարձընեն . ու ա-
նոնց վկայութիւն ըրին . բայց անոնք մտիկ չըրին :
20 Եւ Յովհադա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ հնաստուծոյ Հոգին եկաւ . ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ , ու անոնց ըսաւ . Աստուած այսպէս կ'ըսէ . Դուք ինչո՞ւ համար Տէրոջը պատուիրանքներէն կը խոտորիք . դուք բնաւ չյաջողութիւն պիտի չգտնէք . Ը-քանզի դուք Տէրը մերժեցիք . ան
21 ալ ձեզ պիտի մերժէ : Եւ անոնք՝ անոր դէմ միաբանեցան , ու զանիկայ թագաւորին հրամանովը՝ Տէրոջը տանը դաւիթին մէջ քարեւ-
22 րով քարկոծեցին : Եւ Յովաս թագաւորը՝ անոր հօրը Յովհադային իրեն ըրած բարերարութիւնը չյիշելով՝ անոր որդին մեռցուց . ու անիկայ՝ մեռած ատենը ըսաւ . Տէրը տեսնէ , ու պատէ :
23 Եւ հետևեալ տարին՝ Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով , Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան , ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին , ու անոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի թագաւորին խրկեցին :
24 Ասորւոց զօրքը քիչ մարդիկներով եկաւ . բայց Տէրը խիստ շատուր եղող զօրքը՝ անոնց ձեռքը մատնեց . քանզի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էին : Այսպէս Աբրէհ Աստծոյ դատաստանը՝ իր գործ դրին Յովա-
25 սին վրայ : Ու երբոր անոնք գացին անկէ , մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկայ , անոր ծառաները՝ անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին Յովհադա քահանային որդւոցը արեանը համար , ու զանիկայ իր անկողնին մէջը սպաննեցին , ու մեռաւ . ու զանի-

Ն · ք · ՂԴ · 856

Բ Թագ · ԺԲ · 7 ։

Ե Եզ · Լ · 12 · 13 , 14 , 16 ։ Ղ Թագ · Ա · 50 ։ Գոր · Է · 44 ։

Ե Գլ · իա · 17 ։

Ա Դհ Թագ · Ժ · 4 ։

Բ Թագ · ԺԲ · 9 ։

Ժ Հմ · 6 ։

Իգ Թագ · ԺԲ · 10 ։

Ա Տիմ · Գ Թագ · ԺԲ · 13 ։

Իրբ 850

Ն · ք · ՂԴ · Իրբ 850

Բ Թագ · ԺԳ · 23 ։

Ի Դ Թագ · ԺԲ · 4 ։

Ժ Դ Թագ · Ե · 8 ։ Գ Կ · ԺԹ · 2 ։ Իբ · 13 ։ Իթ · 8 ։ Լը · 25 ։

Ա Գ Կ · ԺՂ · 15 ։ Երեմ · Է · 25 , 26 ։ Իե · 4 ։

Հ Գ Կ · Ժե · 1 ։ Բ · 14 ։

Յ Թաս · ԺԳ · 41 ։

Ղ Գ Կ · Ժե · 2 ։ 840

Ճ Մատ · Իգ · 35 ։ Գոր · Է · 57 , 58 ։

* Եբր · խընդրէ ։

839

Բ Թագ · Ա · ԺԲ · 17 ։

Յ Ղէ · Իշ · 8 ։ Բ Օր · Լը · 30 ։ Եա · Լ · 17 ։

Ն Ղէ · Իշ · 25 ։ Բ Օր · Իբ · 25 ։

Ղ Գ Կ · Իբ · 8 ։ Եա · Ժ · 5 ։

Ա Դ Թագ · ԺԲ · 20 ։

Ա Հմր 21 ։

Իրբ 840

կայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թա-
դեցին . բայց Թագաւորայ զերեզ-
26 մաններուն մէջ չթաղեցին : Եւ
անոր դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ները սատնք էին . Ամմոնացի կըն-
կանը Սամեթին որդին՝ Չաբադը ,
ու Մովաբացի կնկանը Սամարիթին
27 որդին՝ Ցովզաբադը : Եւ անոր
որդուոյը համար՝ ու իր քովը նո-
ւէր տուրքին շատութեանը հա-
մար , ու Աստուծոյ տանը նորո-
գութեանը համար՝ ան Թագաւո-
րաց գրքին յիշատակարանին մէջը
գրուած է : Ու անոր տեղը՝ ա-
նոր որդին Ամասիան Թագաւոր
եղաւ :

ԳԼ . ԻԸ

1 Ամասիա իր Թագաւորութեանը սկիզբը ազէկ
վարմունք կ'ունենայ . 3 գաւաճանութիւն ը-
նողներուն արդար դատաստան կ'ընէ . 5 Ե-
գովմայեցւոց վրայ երթալու համար՝ Իսրայէ-
լացիներէն զօրաց գունդ մը վարձքով կը բըռ-
նէ , սակայն մէկ մարգարէի մը խօսքով՝ իր
տուած հարիւր տաղանդը կորսընդունելով , ան
զօրքերը ետ կը խրկէ . 11 Եգովմայեցիները
կը յաղթէ : 10 , 13 Իսրայէլացիք՝ իրենց ետ
խրկուելուն վրայ նեղանալով՝ իրենց տուներըը
գրաւած տեսնելին՝ Յուդայի քաղաքները կը
կողոպտեն : 14 Ամասիա Եդովմի աստուած-
ներուն կը ծառայէ , ու մարգարէին խրատը
կ'անարգէ : 17 Յովասը գրգռելով՝ ինքը իր
կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ : 25 Ամասիա-
յին Թագաւորութեանը օրերը : 27 Անոր
դաւաճանութեամբ սպանուիլը :

1 Ամասիա քսանուհինգ տարեկան
էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ քսանուհինը տարի
Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Յովադան էր , ից
2 Երուսաղէմացի էր : Եւ Տէրոջը
առջեւը ուղղութիւն ըրաւ , բայց
ոչ կատարեալ սրտով :
3 Ու երբոր Թագաւորութիւնը
անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները մեռցուց , որոնք իր
հայրը Թագաւորը սպաններ էին .
4 բայց անոնց որդիքը չմեռցուց ,
ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գըր-
քին մէջը գրուած է , որ Տէրը պա-
տուիրեց՝ ըսելով . Տադոյ չանչա-
ւէն համար հայրերը չմեռցուին , ու
հայրերուն չանչաւէն համար տղաքը
չմեռցուին , հապա ամէն մարդ իր
յանցանքին համար պիտի մեռ-
ցուի :
5 Եւ Ամասիա Ցուդան ժողվեց ,
ու անոնց տոհմերուն վրայ հազա-
րապետներ ու հարիւրապետներ
դրաւ՝ բոլոր Ցուդայի ու Բենիա-
մինի մէջ , և զանոնք Էբասն տա-
րեկանէն վեր համրեց , ու պատե-
րազմի ելլող և նիզակ ու վահան
կրող իրեք հարիւր հազար ընտիր
6 զօրք գտաւ : Ու անկայ հարիւր
տաղանդ արծաթով՝ Իսրայէլէն
հարիւր հազար զօրաւոր կտրիճ
7 վարձքով բռնեց : Եւ Աստուծոյ
մարդ մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ .
Ով Թագաւոր՝ Իսրայէլի զօրքը
քեզի հետ չերթայ . քանզի Տէրը
Իսրայէլի հետ՝ այսինքն բոլոր Եփրե-
8 մի որդւոցը հետ չէ . Բայց թէ որ
դուն երթալ կ'ուզես՝ ուժով ըրէ ,
ու պատերազմի համար ուժովցիր ,
բայց Աստուած թշնամիին առջեւը
պիտի կործանէ քեզ . քանզի ըզ-
նելու ու կործանելու զօրութիւնը
9 Աստուծոյ ձեռքն է : Եւ Ամասիա՝
Աստուծոյ մարդուն ըսաւ . Հապա
ինչպէս ընելու է ան հարիւր տա-
ղանդը՝ որ ես Իսրայէլի զօրքին
տուի . ու Աստուծոյ մարդը ըսաւ .
Տէրը քեզի՝ անկէ աւելին կրնայ
10 տալ : Եւ Ամասիա՝ Եփրեմին ի-
րեն ելկող գունդերը զատեց , որ
իրենց տեղը երթան . ու անոնք
Ցուդայի վրայ խիստ սրդողեցան ,
ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց
տեղը դարձան :
11 Եւ Ամասիա ուժովցաւ , ու իր
զօրքը հանեց , ու Աղի ձորը գը-
նաց . և Սէիրի որդւոցմէ տասը հա-
12 զարը զարկաւ , ու տասը հազարն
ալ Ցուդայի որդիքը ողջ գերի ա-
րին , և քարաժայռին գլուխը տա-
րին , ու զանոնք քարաժայռին ղըլ-
խէն վար ձգեցին , ու ամէնքն ալ
կտոր կտոր եղան :
13 Եւ ան զօրքերը՝ որոնք Ամասիա
ետ խրկեց , որ իրեն հետ պատե-
րազմի չերթան , Ցուդայի քաղաք-
ներուն վրայ յարձակեցան ; Սամա-
րիայէն մինչև Բեթորոն , ու անոնց-
մէ իրեք հազար մարդ սպանդին ,
և շատ աւար առին :
14 Ու երբոր Ամասիա Եդովմայեցի-
ները ջարդելէն դարձաւ , Սէիրի
որդւոցը աստուածները բերաւ . ու
զանոնք կանգնեց , որ իրեն աս-
տուածներ ըլլան . և անոնց առջեւը
երկրպագութիւն կ'ընէր , ու անոնց
15 խունկ կը ծխէր : Ու Տէրոջը բար-
կութիւնը Ամասիային վրայ բոր-
բոքեցաւ , և անոր մէկ մարգարէ մը
խրկեց՝ ըսելով . Դուն ինչո՞ւ փընտ-
ռեցիր էան ժողովուրդին աս-
տուածները՝ որոնք չկրցան իրենց
ժողովուրդը քու ձեռքդ ազա-
16 տել : Ու երբոր անոր հետ կը խօ-
սէր , թագաւորը ըսաւ անոր . Մի՞թէ
քեզ թագաւորի խորհրդակից
դրին . լուռ կեցիր , ինչո՞ւ որ
քեզ ջարնեն : Եւ մարգարէն լռե-
ցաւ ու ըսաւ . Աղէկ գիտեմ որ Ա-
ստուած խորհեր է քեզ կորընչ-
ցընելու , որովհետև իմ խրա-
տս մեկ չընելով՝ այս բանը ը-
րիր :

Ղ Թագ . ժր . 21 Յե-
ոաէ Յով-
զաբար :

Լ Թագ . ժր . 18 :

* ԵՓԲ . Հի-
մանը

~ Թագ . ժր . 21 :

ՊՐԱԿ . Ը . 22 :

ԲՐԲ 827

Ը Թագ . ժգ . 7 :

ՊՏ ԳԼ . ԻԸ . 23 :

ԺԵԼ . Ի . 3 , 5 :

Ի Սադ . ՂԲ . 5 :

Լ ՀՈՐ 11 :

† Կամ՝ ինձ
ՀՈՂ

Ի ԹԱԳ . Ր . 25 :

ՈՐ Թագ . ժգ . 1 , ԱՃ :

Բ Տե՛ս Գ Թագ . ժգ . 4 ; Հ՚Ր 14 :

Գ Թագ . ժգ . 5 , ԱՃ :

ԴՐ Օր . Իգ . 16 ; Գ Թագ . ժգ . 6 ; Ե-
րեմ . լա . 30 ; Եզեկ . ժը . 20 :

Ե Թագ . ա . 3 ;

ԳԼ · ԻԴ

1 Ոզիա կը թագաւորէ ; ու Ջաբարիային օրերը Տէրոջը հետեւելուն համար յաջողութիւն կը գտնէ ; 16 Անիկայ հպարտութեամբ քահանայից պաշտօնին ձեռք կը զարնէ . անոր համար բորոտութեամբ կը պատժուի ; 22 Ոզիա կը մեռնի , ու Ցովղամ անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Ա֊ԵՒ բոլոր Ցուդայի ժողովուրդը Ոզիան առին , որ տասնուվեց տարեկան էր , ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր դրին ։
2 Ասիկայ Ելաթը շինեց , ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Ցուդային ետ դարձուց ։
3 Ամուց ։ Ոզիա տասնուվեց տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Եկեքելիա էր , ՚ի
4 Երուսաղէմացի էր ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ , իր հօրը Ամասիային բոլորը ըրածին
5 պէս ։ Ու Ա֊Աստուծոյ տեսիլքներուն հմուտ եղող Զաքարիային օրերը՝ Ա֊ԱստուԱ֊ած կը խնդրէր . և Տէրը խնդրած օրերը՝ Աստուած ա֊
6 նոր յաջողութիւն կու տար ։ Ու ելաւ Ա֊Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ . և Գեթի պարիսպը , Ցաբնէի պարիսպը , ու Ազովտոսի պարիսպը փլցուց . և Ազովտոսի Ա֊ԱՒՐԻՆ մէջ՝ ու Փղշտացւոց ՚ի֊ԲԷԼ ԵՐԻՆԵՐՈՒՆ մէջ քաղաքներ շի֊
7 նեց ։ Եւ Աստուած անոր օգնութիւն ըրաւ Ա֊Փղշտացւոց դէմ , ու Գուր բահաղը բնակող Արաբացւոց
8 դէմ , ու Մաոնացւոց դէմ ։ Եւ Ամմոնացիք Ոզիային ընծաներ կու տային . ու անոր անունը մինչև Եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ . քանզի անիկայ խիստ ուժովցաւ ։
9 Եւ Ոզիա Երուսաղէմի մէջ՝ Ա֊ԱՆկեան դրանը վրայ , ու ձորին դրանը վրայ , և պարսպին դարձուած֊քին վրայ աշտարակներ շինեց , ու
10 զանոնք ամրացուց ։ Եւ անապատին մէջ աշտարակներ շինեց , ու շատ ջրհորներ փորեց . քանզի անիկայ դաշտի մէջ ու հովիտի մէջ շատ անասուններ , ՚ի լեռնակողմը՝ նաև կարմելցու լԱ֊եր՝ երկրագործներ ու այգեգործներ ուներ . քանզի երկրագործութիւնը կը սի֊
11 րէր ։ Եւ Ոզիա՝ Ցեխէլ գրաւպետին ու Մաասիա ոստիկանին ձեռքովը համրուած թուոյն համեմատ , թագաւորին իշխաններէն Անանիային ձեռքին տակը՝ գունդով պատերազմի ելլող զօրքեր ու֊
12 ներ ։ Բոլոր զօրաւոր կորիձներուն տոհմապետներուն թիւը՝ երկու
13 հազար վեց հարիւր էր ։ Եւ անոնց ձեռքին տակը՝ իրեք հարիւր եօթը

Ն · Ք · ՂԲ · 826 ·

Բ Թագ · Ժդ · 8 , 9 , ԱՃ ։

17 Եւ Բ֊Ցուդայի Ամասիա թագաւորը խորհուրդ ըրաւ , ու Իսրայէլի թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Ցովաքազի որդւոյն Ցովասի մէրթ խրկեց՝ ըսելով . Եկո՛ւր , երես
18 երեսի տեսնուինք ։ Եւ Իսրայէլի Ցովաս թագաւորը՝ Ցուդայի Ամասիա թագաւորին մէրթ խրկեց ու ըսաւ . Լիբանանի փուշը՝ Լիբանանի եղևնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով . Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր . բայց Լիբանանի մէջ եղող դաշտի գազանը անցաւ ,
19 ու փուշը կոխկրտեց ։ Դուն՝ Ա֊Հա Եդովմը զարկի՝ ըսիր , ու քու սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպարտացուց . հիմա քու տունդ նստի֊. քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուիս , որ ի֊նաս դուն ու քե֊
20 զի հետ Ցուդան ալ ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ . քանզի Ա֊Աստուծմէ եղաւ , որ զանոնք էրէնք ՚ի֊Ն֊Ձեռքը մատնէ , Ա֊Եդովմայեցւոց աստուածները փընտ֊
21 ռելնուն համար ։ Ուստի Իսրայէլի Ցովաս թագաւորը ելաւ . և ինքը ու Բ֊Ցուդայի Ամասիա թագաւորը՝ Ցուդայի Բեթսամիւսին մէջ երես
22 երեսի տեսնուեցան ։ Եւ Ցուդա՝ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցաւ , ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ ։
23 Եւ Իսրայէլի Ցովաս թագաւորը՝ Բ֊Ցովաքազի որդւոյն Ցովասին որդին Ամասիան՝ Ցուդայի թագաւորը՝ Բեթսամիւսի մէջ բռնեց , ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ . ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Երուսաղէմի պարսպին չորս հա֊
24 րիւր կանգունը փլցուց ։ Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը , և Աստուծոյ տանը մէջ գտնուած՝ Աբդեդոմին քովի բոլոր ամանները , ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ , և պատանդներ ալ ԱՒՐԻՆ , ու Սամարիա դարձաւ ։

Բ Թագ · Ժդ · 17 , 810

25 Եւ Ցուդայի թագաւորը Ց֊Ցովասի որդին Ամասիան՝ Իսրայէլի թագաւորին՝ Ցովաքազի որդւոյն Ցովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնուե֊
26 հինգ տարի ապրեցաւ ։ Ու Ամասիայէն մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրը֊

810

27 քին մէջը գրուած է ։ Եւ Ամասիա երբոր Տէրոջը հետեւելէն իսոտրեցաւ , անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին . ու անիկայ Լաքիս փախաւ . բայց անոր ետևէն Լաքիսը մէրթ խրկեցին , և
28 զանիկայ հոն մեռցուցին ։ Ու ձիերով վերցուցին , ու զանիկայ իր հայրերուն հետ *Ցուդայի քաղաքին մէջը թաղեցին ։

* Կամ՝ Դաւիթի · Բ Թագ · Ժդ · 20 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 810

Բ Թագ · Ժդ · 21 , 22 · Ժե · 1 , ԱՃ ։

Բ Ցն · խա · 15 ։ Դան · ա · 17 ։ Բ · 19 ։ Ժ · 1 ։

Է Տն · ԳԼ · իդ · 2 ։

Ք Ես · Ժդ · 29 ։

Է ԳԼ · խա · 16 ։

Ղ Բ Թագ · Բ · 2 ։ Գ Ք · Ժե · 11 ։

Է Բ Թագ · Ժդ · 13 ։ Նէեմ · գ · 13 , 19 , 32 ։ Ջաք · Ժդ · 10 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 810

հաշար հինգ հարիւր պատերազմող մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը պատերազմէին, ու թշնամին դէմ՝ թագաւորին օգնութիւն կ'ընէին։
14 Եւ Ողիա ան բոլոր զօրքին համար՝ վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտներ, զրահներ, աղեղներ, ու քարերու համար պարսեր պատրաս-
15 տեց։ Ու անիկայ՝ Երուսաղէմի մէջ արուեստաւորներուն ճարտարութեամբը մեքենաներ շինեց, որ նետեր ու մեծ քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ և անկիւններուն վրայ կենան. ու անոր անունը հեռու տեղուանք տարածուեցաւ. վասն զի անիկայ զարմանալի օգնութիւններ գտաւ,
Բրբ 765 16 մինչև որ ուժովցաւ։ Բայց երբոր ուժովցաւ, անոր Խիրտը հպարտանալով՝ *չարութիւն ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն դէմ յանցանք գործեց. ու Տէրոջը տաճարը մտաւ, որ խունկի սեղանին վրայ
* Եզր· ու պականութիւն 17 խունկ ծխէ։ Եւ անոր ետևէն Ազարիա քահանան մտաւ, ու անոր հետ Տէրոջը ութսուն քահանաները՝ որոնք զօրաւոր մարդիկ էին.
18 Եւ անոնք Ողիա թագաւորին դէմ կեցան, ու անոր ըսին. Ո՛վ Ողիա՝ Աբեղէ չի կրնար որ Տէրոջը խունկ ծխես, հապա Ահարոնեան քահանաներուն՝ որոնք խունկ ծխելու համար սրբուած են. սրբարանէն դուրս ելիր. քանզի յանցանք գործեցիր. ու ան Բաներ համար Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի չառնես։
19 Եւ Ողիա բարկացաւ. ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու համար բուրվառ կար. ու երբոր քահանաներուն բարկացաւ, քահանաներուն առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ խունկի սեղանին քովը՝ անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն երև-
20 ցաւ։ Եւ Ազարիա քահանայապետը ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան, և ահա անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն կար. ու զանիկայ շուտով անկէ հանեցին. ու անիկայ ալ ինքզինքը արտորայ, քանզի Տէրը զանիկայ զարկեր էր։
21 Ու Ողիա թագաւորը մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, ու Նզատ տան մը մէջ բորոտած կը նստեր, վասն զի Տէրոջը տունէն արդիլուեցաւ, ու անոր որդին Ցովաթամ՝ թագաւորին տանը վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողովուրդը կը դատեր։
22 Եւ Ողիային մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն գրեց։
23 Ու Ողիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ՝ թագաւորաց դերեզմանոցին դաշտին մէջը թաղեցին. վասն զի ըսին. Անիկայ բորոտ է։ Եւ անոր որդին Ցովաթամ անոր տեղը թագաւորեց։

Ն·Ք·ԳՓ· Բրբ 765

ԳԼ· ԻԷ

1 Ցովաթամ բարի վարմունք ունենալով՝ կը յաջողի. 5 Ամմոնացիները կը հնազանդեցնէ։ 7 Ցովաթամին թագաւորութեանը օրերը։ 9 Ա.քազ անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Ցովաթամ *քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Գերուսա էր, ան-
2 Սադոկին աղջիկն էր։ Եւ իր հօրը Ողիային բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ. բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ. ու Բժողովուրդը դարձեալ ապականած էր։
3 Անիկայ Տէրոջը տանը արևմտեան դրան շինեց, ու Ոփազի պարսպին վրայ շատ բաներ շինեց։
4 Եւ Ցուդայի լեռնակողմը քաղաքներ, ու անտառներու մէջ բերդեր
5 ու աշտարակներ շինեց։ Եւ անիկայ Ամմոնի որդւոցը թագաւորին հետ պատերազմ ըրաւ, ու զանոնք յաղթեց. և նոյն տարին Ամմոնի որդիքը հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տասը հազար քոռ ցորեն, և տասը հազար քոռ գարի տուին անոր. այսպէս երկրորդ ու երրորդ տարին ալ Ամմոնի որդիքը բերին
6 անոր։ Եւ Ցովաթամ զօրացաւ. վասն զի իր ճամբաները իր Տէր Աստուծոյն առջևը շիտակեց։
7 Ու Ցովաթամին մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր պատերազմները, ու ճամբաները՝ ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի թագաւորաց
8 գրքին մէջը գրուած է։ Անիկայ թագաւոր եղած ատենը՝ քսանուհինգ տարեկան էր, ու տասնուվեց տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւո-
9 րութիւն ըրաւ։ Բրբ 742 Ե Ցովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. և անոր որդին Ա.քազ անոր տեղը թագաւորեց։

Բ·ԹԱԳ· ԺԵ· 38։

ԳԼ· ԻԸ

1 Ա.քազ չար վարմունք ունենալով՝ Աստրինեբէն խիստ չատ նեղութիւն կը կրէ։ 6 Ցուդայեանք Իսրայէլացիներէն գերի կը տանուին, բայց Ովեդ մարգարէին խրատովը ետ կը խրկուին։ 16 Ա.քազ Ասորեստանի թագաւորէն օգնութիւն կը խնդրէ. բայց անկէ օգուտ մը չըգտներ։ 22 Իր նեղութեան ատենը՝ ալ աւելի կռապաշտութեան կը հետևի։ 26 Ա.քազ կը մեռնի, ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ։

Բ·ԹԱԳ· ԺԶ· 32, ԼՃ։

Բ·ԹԱԳ· ԺԶ· 35։

Ֆ·ԳԼ·ԼԳ· 14։ Նէեմ· Գ· 26։

Բ·ԹԱԳ· ԺԶ· 12, 13։ Ի·ՄՆ· Գ· 10։

Լ·ԹՈՒ· ԺԳ· 40։ ԺԸ· 7։ Ի·ԵԼ·Ե· 7, 8։

Ծ·ԹՈՒ· ԺԸ· 10։ Գ·ԹԱԳ· Ե· 27։

Ի·ԵՍԹ· Գ· 12։

Հ·Գ·ԹԱԳ· ԺԱ· 5։

Յ·ՂԱ· ԺԳ· 46։ ԹՈՒ· Ե· 2։

Ղ·Ես· Ա· 1։

Մ·Գ·ԹԱԳ· ԺԶ· 7։ Ես· Գ· 1։

741 — Գ·ԹԱԳ· ԺԶ· 2։

ղէմի մէջ տասնուվեց տարի թա-
գաւորեաց Երուսաղէմ։ Եւ իր հօր
Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը առջեւը
2 ուղղութիւն չըրաւ. Հապա իս-
րայէլի թագաւորաց ճամբաներուն
մէջ քալեց, ու ի հահաղէմին ձա-
3 լածոյ կուռքեր շինեց։ Եւ անի-
կայ Ենովմի որդւոյն ձորին մէջը
խունկ կը ծխէր, ու իր որդիները
կրակով այրեց, ան ազգերուն գար-
շելի սովորութիւններուն համե-
մատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որ-
4 դւոցը աւելեցին վռընտեց։ Եւ
բարձր տեղեաւնքը, ու բլուրներու
վրայ, և ամէն կանանչ ծառերու
տակ զոհ կը մատուցանէր, ու
խունկ կը ծխէր։
5 Եւ Ասորւոց Թագաւորին ձեռքը
մատնեց. ու ի զանիկայ զարկին, և
անկէ խիստ շատ գերիներ առին,
ու Դամասկոս տարին. նաև Իս-
րայէլի Թագաւորին ձեռքը մատ-
նուեցաւ, որ զանիկայ մեծ հա-
6 րուածով զարկաւ։ Եւ Ռեմալիայի
որդին փակէին՝ մէկ օրուան մէջ՝
Ցուդային հարիւր քսան հազար
մարդ մեռցուց, որոնց ամէնն ալ
զօրաւոր կտրիճներ էին. քանզի
իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը
7 Թողուցեր էին։ Ու Եփրեմէն՝
Զէքրի անուանով զօրաւոր մարդ մը՝
Թագաւորին որդին Մասեան, և
պալատին հաշտարապետը Եզրիկա-
մը, ու Թագաւորին փոխանորդը
8 Եղկանան մեռցուց։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը իրենց Ընդերայրներէն՝ կը-
նիկներ, ոչ սղաբներ, ու աղիկներ՝
երկու հարիւր հազար գերի առին.
և անոնցմէ շատ աւարներ առին,
ու աւարը Սամարիա տարին։
9 Եւ հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն
կար Ովեդ անունով, որ Սամա-
րիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ,
ու անոնց ըսաւ. Ահա ձեր Հայրե-
րուն Տէր Աստուածը Ցուդայի վը-
րայ բարկանալուն համար՝ զանոնք
ձեր ձեռքը մատնեց, ու մեռցու-
ցիր զանոնք, մինչեւ բարկու-
թեամբ՝ որ երկինքը հա-
10 սաւ։ Եւ հիմա կը մտածէք որ
Ցուդայի ու Երուսաղէմի որդիքը՝
ձեզի ծառաներ ու աղախիններ
ընէք. չէ՞ որ ձեր Տէր Աստուծոյն
առջեւը միայն դուք յանցաւոր
11 կ'ըլլաք։ Ու հիմա լսեցէք ինծի
ըրէք, ու Էտ դարձուցէք ան գե-
րիները՝ որոնք ձեր եղբայրներէն
առիք. Էրանզի Տէրոջը սաստիկ
12 բարկութիւնը ձեր վրայ է։ Ու
Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն Յո-
հանանի որդին Ազարիան, Մեսե-
զամթի որդին Բարաքիան, Սէղ-

ղէմի որդին Եղկիան, ու Ամասայի որդին Ամասայն՝ պատերազմէն
13 եկողներուն դէմ կեցան, Եւ անոնց
ըսին. Գերիները հոս մի բերէք. քանզի դուք մեզ յանցաւոր ընել կ'ուզէք Տէրոջը առջեւը, աւելց ու մեր մեղքերուն ու մեր յան-
ցանքներուն վրայ աւելցընելով. ընչու որ մեր յանցանքը շատ է, ու Իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկու-
14 թիւն կայ։ Ուստի պատերազ-
մականները՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովրդին առջեւը Թողուցին զե-
15 րիները ու աւարը։ Եւ հրնոց ա-
նուններովը յիշուած մարդիկները ելան, ու գերիները առին, ու բո-
լոր մերկ եղողները աւարէն հագ-
ցուցին. անոնց հանդերձներ ու կօշիկներ հագցուցին, Լզանոնք կերցուցին խմցուցին ու եղով օծեցին, և բոլոր տկարները էշե-
րու վրայ հեծցընելով՝ Երմաւե-
նեաց քաղաքը՝ Երիքովը տարին անոնց եղբայրներուն քովը, ու ի-
րենք Սամարիա դարձան։
16 Ի Ն ատենը Ադազ Թագաւո-
րը Ասորեստանի Թագաւորներուն պատ՛՛՛ խրկեց, որ իրեն օգնու-
17 թիւն ընեն. Վասն զի Եդովմացի-
ներ նորէն եկեր էին, ու Ցուդան զարնելով՝ գերիներ տարեր էին։
18 Ն Փղշտացիք ալ՝ դաշտի մէջ ու
Ցուդայի հարաւային կողմը եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթսամիսը, Այեղոնը, Գադե-
րօթը, Սոքովը ու անոր գեղերը, և Թամնան ու անոր գեղերը, և Գամ-
զովը ու անոր գեղերը առեր՝ ու
19 հոն բնակեր էին։ Վասն զի Տէրը
Իսրայէլի Թագաւորին Ադազին պատճառաւը Ցուդան նկուն ըրաւ. որովհետեւ անիկայ Ցուդան *զլեկ հանեց", ու Տէրոջմէ ապստամբե-
20 ցաւ։ Եւ Ասորեստանի Թագլաթ
փաղասար Թագաւորը անոր եկաւ, ու զանիկայ նեղեց. բայց անոր
21 օգնութիւն չըրաւ։ Քանզի Թե-
պէտև Ադազ՝ Տէրոջը տունէն, ու Թագաւորին և իշխաններուն տու-
ներէն †բաժիններ առաւ, ու Ա-
սորեստանի Թագաւորին տուաւ, բայց ոչինչ օգնութիւն չըրաւ ա-
նոր։
22 Եւ իր նեղութեանը մէջ՝ ալ աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գոր-
ծէր. ասանկ *ըսդ ինքն էր Ադազ
23 Թագաւորը։ Ու ըսելով՝ Որովհետեւ Դամասկոսի աս-
տուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր էին. քանզի ըսաւ. Ասորւոց Թա-
գաւորներուն աստուածները՝ անոնց օգնութիւն ընդունելու համար՝ անոնց զոհ մատուցանեմ, որ ինծի օգ-

---

Ն · ք · ՉԲ · 741

Բ Դատ · ը · 11։
Ֆ Ել · ԼԴ · 17։ Ղէ · ԺԹ · 4։
Ր Դ Թագ · Ի՛ա · 10։
Ի Ղէ · ԺԸ · 21։ Դ Թագ · Ժ՛ղ · 3։ Գէ · ԼԴ · 6։

Ջ Ես · Ե · 1։ Իբր 741
Ի Դ Թագ · ԺԸ · 5։ 6։

Ջ Դ Թագ · ԺԸ · 27։

Ե Գ Թագ · ԺԸ · 4։

Ի Գէ · ԺԱ · 4։

Ի Սաղ · ԿԹ · 26։ Ես · Ժ · 5։ Խէ · 6։ Եզէկ · Խէ · 12։ 13։ Իշ · 2։ Ներ · 10։ Ե։ Ջաք · ա · 15։

Ի Եզր · Թ · 6։ Ցայտ · ԺԸ · 5։

Լ Ղէ · Լէ · 30։ 42։ 43։ 46։

Ի Յակ · Բ · 13։

Ն · ք · ՉԲ · Իբր 741

Ջ Հմր 12։

Լ Դ Թագ · Ը · 22։ Նահ · Խէ · 21։ 22։ Ղու · Ը · 27։ Հով · ԺԸ · 20։
Հ Բ Օր · Լ՛ · 3։ Դատ · ա · 16։
Ն Դ Թագ · ԺՂ · 7։

Ջ Եզկ · ԺՂ · 27։ 57։

Ի Գէ · Խա · 2։
* Կ՛ Թող տուաւ ա-նատակաւ-Թիւն ընե-լու · Եւ · Լբ · 23։
740
Ր Դ Թագ · ԺԸ · 29։ ԺՂ · 7։ 8։ 9։
† Կ՛ ինչ որ կար

Ր Տես գԼ · Խէ · 14։

Ն Եզեմ · Խգ · 17։ 18։

Ն · ք · ՋԿ · 740

նուիրեն ընեն . բայց անոնք՝ իրեն
ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը
24 պատճառ եղան : Եւ Աբազ Աս-
տուծոյ տանը անօթները ժողվեց ,
ու զանոնք կոտրեց , ու Տէրոջը
տանը դռները գոցեց , ու Երուսա-
ղէմին ամէն անկիւնները իրեն սե-
25 զանները չինեց : Եւ Յուդայի ամէն
քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր
չինեց , որ ուրիշ աստուածներու
խունկ ծխէ , ու իր հայրերուն Տէր
Աստուածը սրդողցուց :
• գ Թագ · ԺԶ · 19 , 20 ,
26 • Եւ անոր մնացորդ պատմութիւ-
նը , ու բոլոր վարմունքը՝ առաջինը
ու վերջինը , ահա Յուդայի ու Իս-
րայէլի թագաւորներուն գրքին մէ-
726 27 Ջր գրուած է : Եւ Աբազ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ
Երուսաղէմ քաղաքին մէջը թաղե-
ցին . բայց Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն գերեզմաններուն չտարին : և ա-
նոր որդին Եզեկիան անոր տեղը
թագաւոր եղաւ :

ԳԼ · ԻԹ

1 Եզեկիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Ա-
նիկայ բարեպաշտութիւնը նորէն կը հաստա-
տէ : 5 Ղեւտացիները կը յորդորէ : 12 Ա-
նոնք ալ իրենց անձր սրբելով՝ Տէրոջը տունը
կը մաքրեն : 20 Եզեկիա Տանդիսաւոր զոհեր
կը մատուցանէ , ու աս գործիս մէջ Ղեւտա-
ցիները աւելի յօժարասիրտ կը գտնուին քան
թէ քահանաները :

726 1 Եզեկիա • քսանուհինգ տարեկան
• գ Թագ · էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու
ԺԶ · 1 , Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի
Բ Գլ · Իշ · 5 , թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Աբիա էր , • • Բ Զա-
2 քարիայեն աղջիկն էր : Եւ անիկայ
իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին
պէս՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն
ըրաւ :
3 Անիկայ իր թագաւորութեանը
առաջին տարւոյն առաջին ամիսը՝
Տ Տէրոջը տանը դռները բացաւ , ու
4 զանոնք նորոգեց : Եւ քահանանե-
րը ու Ղեւտացիները բերել տուաւ ,
ու զանոնք արեւելեան հրապարակին
5 մէջ ժողվեց , Եւ անոնց ըսաւ .
Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով Ղեւտացիներ ,
Գ Հիմա սրբուեցէք , ու ձեր հարցը
Տէր Աստուծոյն տունը սրբեցէք ,
և պղծութիւնը սրբարանէն դուրս
6 հանեցէք . Քանզի մեր հայրերը
ապստամբեցան , ու մեր Տէր Աս-
տուծոյն առջեւը չարութիւն ըրին ,
ու զանիկայ թողուցին . և իրենց
երեսը Տէրոջը խորանէն դարձու-
ցին , ու * արհամարհելին ետևնէ-
7 ն՝ : Ընդհակառակն ալ գոցե-
ցին , ճրագները մարեցին , խունկ
չծխեցին , ու սուրբ տեղը Իսրայէլի
Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին :
8 Անոր համար Յուդայի ու Երու-

Ն · ք · ՋԿ · 726

սաղէմին վրայ Տէրոջը բարկու-
թիւնը եկաւ , ու զանոնք Հռով-
վուելեան , աւերման ու Խայտա-
ռակութեան մէջ ձգեց , ինչպես
որ հիմա ձեր աչքերովը կը տեսնէք :
9 Եւ ահա պատճառաւ ահա ի մեր
հայրերը սրով ինկան . ու մեր տը-
դաքները , և աղջիկները , ու կնիկ-
10 ները գերութեան մէջ են : Հիմա
իմ սրտիս մէջ է՝ ուխտ
իմ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ
ուխտ ընեմ , որպէս զի իր սաստիկ
բարկութիւնը մեզմէ դառնայ :
11 Արդ՝ որդեակ իմ , անհոգութիւն
մի՛ ընէք . վասն զի Տէրը Ձեզ ընտ-
րեց , որ իրեն ծառայութիւն ը-
նելու համար՝ իր առջեւը կայնիք ,
իրեն սպասաւորներ ըլլաք , ու
խունկ ծխէք :
12 Ան ատենը ոտք ելան Ղեւտացի-
ները՝ Մահաթի որդւոյմէ Ամասայիի որդին Մաահաթը , ու Ա-
զարիայի որդին Յովէլը . և Մերա-
րիի որդւոյմէ՝ Աբդիի որդին Կիսը ,
ու Յալէլելի որդին Ազարիան . ու
Գերսոնեաններէն՝ Զամմայի որդին
Յովաքը , և Յովաքի որդին Եդե-
13 ն . Ու Եղիսափանի որդիներէն՝
Սամարի ու Յեիէլ . և Ասափի որ-
դիներէն՝ Զաքարիա ու Մաթա-
14 նիա . Ու Եմանի որդիներէն՝ Յե-
քիէլ ու Սիմէի . և Իդիթունի
որդիներէն՝ Սեմայիա ու Ոզիէլ .
15 Եւ իրենց եղբայրները ժողվեցին ու
Ե սրբեուեցան . և թագաւորին հրա-
մանովը ու Տէրոջը խօսքովը՝ Տէ-
16 րոջը տունը մաքրելու գացին : Եւ
քահանաները՝ մաքրելու համար՝
Տէրոջը տանը ներսի կողմը մտան ,
ու Տէրոջը տաճարին մէջ գտնուած
բոլոր աղտեղութիւնը՝ Տէրոջը տա-
նը գաւիթը հանեցին . ու Ղեւտա-
ցիները ընդունեցին , որ
դուրսը՝ Կդրոն հեղգատը տա-
17 նին : Եւ առաջին ամսուն առա-
ջին օրը սկսան սրբել . ու ամսուն
ութերորդ օրը՝ Տէրոջը սրահը և-
կան , ու Տէրոջը տունը ութ օ-
րուան մէջ սրբեցին . և առաջին
ամսուն տասնուվեցերորդ օրը լմնը-
18 ցուցին : Ու Եզեկիա թագաւորին
քովը գացին , ու ըսին . Տէրոջը
բոլոր տունը , ու ողջակէզի սեղա-
նը , ու անոր բոլոր գործիքները , և
առաջաւորութեան հացին սեղա-
նը , ու անոր բոլոր գործիքները
19 մաքրեցինք . Ու նաև պատրաստե-
ցինք ու սրբեցինք ան բոլոր ամա-
նները , որոնք Աբազ թագաւորը իր
թագաւորութեանը ու իր անօ-
րէնութեանը ատեն պղծեց . և ա-
հա անոնք Տէրոջը սեղանին առջեւն
են :

Ե Գլ · Իդ · 18 ·
Բ Ր Օր · Իբ · 25 ,
Ի գ Թագ · Թ · Տ , Երեմ · ԺԶ · 16 ,
ԺԹ · Տ , Իե · 9 · 18 , ԻԹ · 18 ,
Ժ Գլ · Իբ · 5 , 6 , Տ , 17 ,
Է Գլ · ԺԵ · 12 ,
Լ Թես · գ · 6 , Ը · 14 ,
ԺԸ · 2 , 6 ,

Է Ելհ 5 ,
Ը Գլ · Լ · 12 ,
Լ ա Մն · Իգ · 28 ,

Հ Գլ · Իբ · 24 ,

Գ Ա Ր Ա Խ Ի Ա Հ Ա Ի Ա Ն Ա Ց Ի Ա Ն Ա Ց Ի Ա Ն Ա Ց

Ն·Ք·ՂՋ· 726

ր Երեմ. գ· 1։ Յովել· ր· 13։

Նգ.Թագ.ժե. 19, 20։

Ղ Նեղեմ· ի· 18։

Ի ԳԼ· ԻԹ·Տ։

Ըբ Օր· ժ· 16։

Բ Տես ա Կրն· ԻԹ· 24։ Եզր.ժ·19։

ա ՆԸՐ.ՀԱՆԴ ատուկ

Ժ ԳԼ· ԻԹ· 10։

Ի Ա.Պաշ· ՃՂ· 46։

Լ ԵԼ·ԼՌ·6։

Ի Նա·ծե·Շ։

Ն ԳԼ· ԼՂ· 16։

Կ Գ·Ա·ժա· 16։ Հմր 18, 21։

Հ Փիլ· բ· 13։

Ֆ Գ·ԻԹ· 25։

Ղ ԳԼ·Իբ· 24։

Ճ ԳԼ·ԻԹ· 34։

ղ երին ու իշխաններուն նամակները բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային գաղթին, ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին. Ով Իսրայէլի որդիք՝ դարձէք՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք, ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի, որ Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռքէն ազատելով՝ չէր 7 Երիթը մնացեր էք։ Եւ ձեր հայրերուն պէս, ու ձեր եղբայրներուն պէս մի՛ ըլլար, որոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածին ապստամբեցան. Էն ալ զանոնք կործանման մատնեց, ինչպէս որ դուք կը տեսնէք։ 8 Ուրեմն ձեր հայրերուն պէս ձեր պարանոցը մի՛ խստացընէք. Բ * Ձեզ ընդմիշտ Տէրոջը, ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է. ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ըրէք, ո որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզմէ դառնայ։ 9 Մէ դառնայ։ Քանզի թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք, ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը՝ դիրենք գերի տանողներուն երեսն էդթութիւն պիտի գտնեն, և աս երկիրը պիտի դառնան. Ինչու որ ձեր Տէր Աստուածը Ողորմած ու գթած է. ու թէ որ Ետնոր դառնաք, ձեզմէ երես պիտի չդարձընէ։

10 Եւ սուրհանդակները Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը՝ քաղաքէ քաղաք պտտելով, մինչև Զաբուղոն ։։։ չէն. բայց դանոնք ծաղր կ'ընէին 11 ու կ'արհամարհէին։ Սակայն Ասերէն ու Մանասէէն՝ ու Զաբուղոնէն՝ ոմանք խոնարհեցան՝ ու Երուսաղէմ գացին։ 12 Նաև Յուդայի վրայ ալ Աստուծոյ ձեռքը կար, որ անոնց մէկ սիրտ տայ, որպէս զի թագաւորին ու իշխաններուն՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ պատուիրածը կատարեն։

13 Ու Երուսաղէմի մէջ բաղմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամսուն մէջ բաղարջակերաց տօնը կատարելու համար, ։։ խիստ մեծ 14 ժողովրդ մը էր։։։։ Եւ ելան՝ Երուսաղէմի մէջ եղած զոհի սեղանները, ու բոլոր խունկի սեղանները վերցուցին, ու կէդրոն հեղեղատը ձգեցին։ 15 զատը նետեցին։ Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին. և քահանաները ու Ղեւտացիները ամչցան ու սրբուեցան, ու Տէրոջը տունը ողջակէզներ 16 ըերին։ Նե Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց տեղը կայնեցան. քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը իւրեանց 17 Նէն ։։ կը սրսկէին։ Քանզի ժողովին մէջ շատեր չէին. որ բոլոր մաքուր չեղողներուն համար՝ զատկի գառը Ղեւտացիները կը մորթէին, որ չնչին 18 Տէրոջը սրբէն։ Քանզի վասն զի ժողովուրդին շատերը՝ այսինքն Եփրեմէն, Մանասէէն, Իսաքարէն ու Զաբուղոնէն. Հ։։։։ շատերը մաքուր չէին. Այսու ամենայնիւ զատիկը կերան, բայց չի թէ գրուածին համեմատ. իսկ Եզեկիա անոնց համար աղօթք ըրաւ՝ ու ըսաւ. Բարերար Տէրը ասոր համար քաւութիւն ընէ ան բոլոր մտքերին 19 ։։։՝ Որոնք սրտերնին ուղղեցին Տէր Աստուածը՝ իրենց հայրերուն Աստուածը փնտռելու, թէև անոնք սրբարանին մաքրութեանը 20 համեմատ չէրլան։ Եւ Տէրը Եզեկիային ։։ լսեր, ու ժողովուրդին թողութիւն տուաւ։

21 Ու Երուսաղէմի մէջ գտնուղ Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախութեամբ՝ հաղ օր բաղարջակերաց տօնը կատարեցին. ու Ղեւտացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն նուագարանները Տէրոջը 22 Հնչեցընէով՝ Տէրը կ'օրհնէին։ Ու Եզեկիա ։։ խօսեցաւ Տէրոջը բարի հանճարը իմացող բոլոր Ղեւտացիներուն. և տօնին հօթը օրը խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու Հիրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն գոհութիւն ընծայելով։ 23 Թիւն տալով՝ կ'ուտէին։ Եւ բոլոր ժողովը խորհուրդ ըրին որ նորիւ հօթը օր ։։։։ պահեն, ու հօթը օր ։։ մեծ ուրախութիւն ըրին։ 24 Քանզի Յուդայի Եզեկիա թագաւորը՝ ժողովրդին հազար ղուարակ ու հօթը հազար ոչխար պարգեւեց. իշխաններն ալ ժողովրդին հազար ղուարակ ու տասը հազար ոչխար պարգեւեցին. ու շատ քահանաներ 25 սրբութեան։ Եւ բոլոր Յուդայի ժողովը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր ժողովը, ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Յուդայի մէջ բնակող պանդուխտները ուրախացան։ 26 Ցան։ Ու Երուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ. քանզի Իսրայէլի թագաւորին՝ Դաւիթի որդոյն Սողոմոնին օրէնէն ի վեր Երուսաղէմի մէջ ասանկ ։։։։ Իւն չեղած էր։

27 Անկէ ետքը Ղեւտացի քահանաները ելան՝ ու ժողովուրդը ։։ օրհնեցին. և անոնց ձայնը լսուեցաւ. ու անոնց աղօթքը՝ Ասոնց սուրբ բնակարանը՝ երկինքը հասաւ։

Ն·Ք·ՂՋ· 726

ր ԳԼ· ԻԹ· 34։

Ժ Հմր 11։

Ն ԵԼ· ԺԲ· 43, ։։։

Ղ ԳԼ· ԺԹ· 3։

† ԵՔԲ· ժո· ղովուրդը բժշկեց։

ա ԵԼ· ԺԲ· 15։ ԺԳ·6։

Ղ Ես·Խ·2։

Հ Կ՛որ· սորվեցնող· Բ Օր·ԼԳ·10։ ԳԼ·ԺԷ·9։ ԼԸ·3։

Ի ԵԶԲ· ժ· 11։

Ղ Տես Գ Թագ· Ը· 65։

ա ԳԼ·ԼԹ·7, 8։

ա ԳԼ· ԻԹ· 34։

Հ Հմր 11, 18։

Ա Թես· գ· 23։

Բ Ա.Պաշ· ԿԲ· 5։

Ն · Ք · ՂԲ · 726

ԳԼ · Լ Ա

1 Ժողովուրդը յօժար կամքի կատարութիւնը կը կործանէ ։ 2 Եղեկիա կարգի կը դնէ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասակարգութիւնները , ու անոնց գործքը ու ապրուստը կը հոգայ ։ 5 Ժողովուրդին յօժարամտութիւնը՝ զոհեր մատուցնելու ու տասանորդներ տալու համար ։ 11 Եղեկիա վերակացուներ կը դնէ տասանորդները բաժին ընելու համար ։ 20 Եղեկիային անկեղծ բարեպաշտութիւնը ։

1 Ու երբոր ասիկ ամէնը լմընցաւ , հոն դտնուող բոլոր Իսրայէլացիք Ցուդայի քաղաքները ելան , և բոլոր Ցուդայի , Բենիամինի , Եփրեմի ու Մանասէի մէջ եղող սարձանները կտոր կտոր ըրին , Աստարովթի կուռքերը կործեցին , և բարձր տեղերը ու սեղանները փլցուցին , անանկ որ բան մը չմնաղուցին . եւթը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան ։

2 Ու Եղեկիա՝ Քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց իրենց կարգերուն համեմատ , թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն , ամէն մէկուն գործքին նայելով , ողջակէզներու ու խաղաղութեան ղոհերու համար , ու Տէրոջը *սրաշներուն դռներուն մէջ՝ պաշտելու , դովելու ու օրհնութիւն երգելու համար ։ 3 Նաև իր ստացուածքէն՝ ողջակէզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրինաց գրքին մէջը գրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար , և շաբաթներուն՝ ու ամսագլուխներուն՝ ու հանդիսաւոր տօներուն ողջակէզներուն համար թագաւորին բաժինը որոշեց ։ 4 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող ժողովուրդին հրամայեց , որ Քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան , որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը կարդալով զբաղին ։ 5 Ասիկա մէջ զօրանաւ ։ Ու երբոր այս հրամանը հրատարակուեցաւ , Իսրայէլի որդիքը՝ երգրէնին , գինիին , ելլուկին , մեղրին , և բոլոր անդաստանաց բերքերուն երախայրիքները առատութեամբ բերին , ու ամէն բանին տասանորդը առատապէս բերին ։ 6 Եւ Ցուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու Ցուդայի որդիքը՝ անոնք ալ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները , և իրենց Տէր Աստուծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տասանորդները բերին , ու դիզեցին դիզելով , և եօթներորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել , և եօթներորդ ամսուն մէջ լմընցուցին ։ 8 Ու Եզեկիա ու իշխանները եկան , ու երբոր ան դեղերը տեսան՝ Տէրը ու անոր ժողովուրդը օրհնեցին ։ 9 Բայց Ժողովուրդը օրհնեցին ։ Ու Եզեկիա ան դեղերուն համար՝ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն 10 հարցուց ։ Եւ Սադովկի տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիան՝ անոր պատասխան տուաւ , ու բսաւ . Ք֊քանի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք , կշտացանք , ու խիստ շատ աւելցաւ . վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց . ու աւելցածը աս մեծ դեղերն է ։ 11 Ու Եզեկիա հրամայեց որ Տէրոջը տանը մէջ շտեմարաններ պատրաստեն . ու պատրաստեցին . 12 Եւ ընծաները , ու տասանորդները , ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին . և ծանոց վերակացուն՝ Ղեւտացի Քոնոնեան էր , ու անոր եղբայրը Սեմեի՝ անոր 13 փոխանորդն էր . Եւ Ցեքիէլ , Ազազիա , Նահաթ , Ասայէլ , Ցերիմովթ , Ցովզաբադ , Եղիէլ , Ցեսմաքիա , Մահաթ ու Բանեա՝ Քոնոնիային ու անոր եղբօրը Սեմեիին ձեռքին տակը՝ Եզեկիա թագաւորին , ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացութիւն կ՚ընէին ։ 14 Յումնեն էն ։ Եւ արևելեան կողմին դռնապանը՝ Ղեւտացի Ցեմնայի որդին Կովրէն՝ Տէրոջը բարձրացընելու ընծաները , ու ամենասուրբ բաները բաժնելու համար՝ Աստուծոյ 15 կամաւոր ընծաներուն վրայ էր . Եւ անոր հրամանին տակը՝ Էդեհանա , Մինիամինին , Ցեսուին , Սեմայիային , Ամարիային ու Սեքենիային քահանայքին քաղաքներուն մէջ՝ Եդէնին , յանձնաւոր էր , իրենց եղբայրներուն՝ մեծին ու պզտիկին դասակարգութեանը նայելով՝ ընծայիր 16 բաժնելը . Նաև ազգահամարին մէջը գրուած իրենք տարեկանէ վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրէ օր Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց դասակարգութեանցը համեմատ՝ իրենց ծառայութիւնը կատարելու 17 համար . Ու նաև ազգահամարին մէջը գրուած քահանաներուն՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ , ու Ղեւտացի տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց դասակարգութեանցը համեմատ՝ 18 գոհութիւններուն մէջ . Նաև ազգահամարին մէջը գրուած անոնց ամէն ընտանիքներուն՝ կիներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն , այսինքն՝ անոնց բոլոր ժողովին , քանզի հաւատարմութեամբ կը 19 սրբուէին ։ Եւ անոնց քաղաքներուն Հարուարձանաց արտերուն մէջը Իսրայէլի Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի

Ն · Ք · ՂԲ · 726

Բ Մադ · ե · 10 ։

Ե Ղեւտ · ժգ · 13 ։

Ա Ցես · իա · 9 ։

Լ Ա Մն · իգ · 24 , 27 ։

Ի Ղե · իե · 34 ։ Թու · լե · 2 ։

Ա Թագ · ը · 7 ։

Ե Ել · իո · 29 ։ Ղեւտ · ժգ · 12 ։

Ը Ղե · իե · 30 ։ Բ Օր · ժգ · 28 ։

Ա Թագ · ժը · 4 ։ Թև · լ · 14 ։

Բ Մն · իգ · 6 ։ իգ · 1 ։

Գ Մն · իգ · 30 , 31 ։

* Եբր · բահակին

Բ Թու · իը · իթ ։

Ե Թու · իր · 8 , 22 ։ Ղեւտ · ժր · 10 ։

Ն · ք · ՂՓ · 726

մէջ ծէրեաց անուններովը յիշուած մարդիկներ կային , որոնք քահանայից բոլոր արուներուն ու ղևտացւոց ազատամարին մէջը բոլոր պրուածներուն բաժիններ կու տա-

20 յին : Ու Եզեկիա բոլոր Յուդայի մէջ այսպէս ըրաւ , և իր Տէր Աստուծոյն առջևը կբարի , ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը ըրաւ :

21 Եւ իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար , և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար , իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ , ու յաջողեցաւ :

ԳԼ · ԼԲ

5 Սենեքերիմ Յուդայի վրայ կը յարձակի . իսկ Եզեկիա սիրտը ամուր բռնելով՝ իր ժողովուրդը կը քաջալերէ : 9 Սենեքերիմին՝ թէ պատգամաւորներու միջոցով և թէ գրուածքով ըրած հայհոյութեանցը դէմ , Եզեկիա ու Եսայի աղօթք կ'ընեն : 21 Հրեշտակ մը Ասորեստանի բանակը բնաջինջ կ'ընէ : 24 Եզեկիա՝ իր հիւանդութեանը առներ աղօթելով՝ Աստուած անոր առոդջանալուն նշան մը կու տայ : 25 Եզեկիա կը հպարտանայ , բայց Աստուծով կը խոնարհի : 27 Անոր հարստութիւնը ու գործերը : 31 անոր յանցանքը՝ Բաբիլոնի դեսպաններուն եկած առթիւ : 32 Եզեկիա մեռնելով՝ Մանասէ անոր տեղը կը յաջորդէ :

713

— գ Թագ · ԺԸ · 13 , ՃԸ ; Ես · ԼՉ · 1 , ՃԸ ;

* Կ՚ո՛ւ հաւատարմութեամբ բրած գործքերէն

1 — Յս *բաներէն ու աս ճշմարտութենէն" ետքը՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը եկաւ , ու Յուդայի երկիրը մտնելով , պարսպաւոր քաղաքներուն դէմը բանակ կեցաւ , ու միտքը դրած էր որ զանոնք բռնութեամբ իրեն առնէ :

2 Ու Եզեկիա տեսնելով որ Սենեքերիմ եկեր է , ու Երուսաղէմի դէմ

3 պատերազմել կ'ուզէ , իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն հետ խորհուրդ բրաւ , որ քաղաքէն դուրս եղող աղբիւրներուն ջուրերը դոցէ . և անոնք անոր օգնութիւն բրին :

4 Ու խիստ շատ ժողովուրդ ժողովուեցաւ , ու բոլոր աղբիւրները ու երկրին մէջէն անցնող հեղեղատը գոցեցին՝ ըսելով . Ինչո՞ւ համար Ասորեստանի թագաւորները գան ,

5 ու առատ ջուր գտնեն : Ու Ե՛ն զնիւթ զինքը ուժովցուց . և ամէն փլած պարիսպները շինեց , ու աշտարակները բարձրացուց , ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն ալ կրնէց . և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող Մելլոնը նորոգեց . ու շատ †նիզակներ ու ասպարները շի-

6 նեց : Եւ ժողովուրդին վրայ պատերազմի զօրապետները դրաւ , ու զանոնք քաղաքին դրանը հրապարակին մէջ իր քովը ժողվեց , և անոնց հետ էքաղցրութեամբ խօ-

7 սեցաւ՝ ըսելով . Զօրացէ՛ք ու քաջասիրտ եղէք . Ասորեստանի թագաւորին երեսէն , ու անոր հետը եղող բոլոր բազմութեանը երեսէն իմ՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք . վասն զի Մեզի հետ եղողները՝ անոր հետ եղողներէն շատ են՝ :

8 Անոր հետ Իմարմեղէն բազուկ կայ , բայց Մեզի հետ եղողը՝ մեր Տէր Աստուածն է , որ պիտի օգնէ մեզի , ու մեր †պատերազմներուն մէջ առաջնորդութիւն պիտի ընէ՚՝ Եւ Ժողովուրդը Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին խօսքերէն սիրտ առաւ :

9 Ետքէ հետև Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը , երբոր ինքը ու իր բոլոր ‖իշխանները Լաքիսի վրայ էին , իր ծառաները Երուսաղէմ խրկեց Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին ու Երուսաղէմ եղող

10 բոլոր Յուդային՝ ըսելով . Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Դուք որո՞ն ապաւինելով՝ Երուսաղէմ §պաշարման

11 մէջ կը նստիք . Չէ՞ որ Եզեկիան ձեզ դլխէ կը հանէ , որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ , ըսելով Թէ՝ Ի՛մեր Տէր Աստուածը մեզ Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ :

12 Ծասիկայ նոյն Եզեկիան չէ՞ , որ անոր բարձր տեղերը ու սեղանները վերցուց , և Յուդայի ու Երուսաղէմի Բնակիչներուն ըսաւ . Միմակ մէկ սեղանին առջևը երկրպագութիւն ընէք , ու անոր վրայ խունկ

13 ծխեցէք : Չէ՞ք դիտեր Թէ երկիրներուն ամէն ժողովուրդը ինչ ըրի ես՝ ու իմ հայրերս . միթէ ան երկիրներուն ազգաց աստուածները՝ իրենց երկիրները կրցան իմ

14 ձեռքէս ազատել : Իմ հայրերուս քնաջինջ ըրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն մէջ իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ազատելու կարող եղաւ , որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս ազատելու կա-

15 րող եղաւ , որ ձեր Աստուածը ձեզ չխաբէ , ու ձեզ այդպէս դրէ՛ խ չհանէ . անոր մի՛ հաւատաք . վասն զի ազգի մը կամ Թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս , ու իմ հայրերուս ձեռքէն չկրցաւ ազատել . ո՛ւր մնաց որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս

16 ազատէ : Եւ անոր ծառաները Տէր Աստուծոյ դէմ , ու անոր ծառային Եզեկիային դէմ աւելի խօսքեր ալ

17 ըսին : Եւ Սենեքերիմ նամակներ Տէր Աստուածը հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով . Ինչպէս որ երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց ժողո-

Ն · ք · ՂԳ · 713

Ե Գլ · ի · 15 ; Ը Թագ · Գ · 16 ;

Ը Երեմ. ԺԷ · 5 ; ա Ցօհ · դ · 4 ։

ժ Գլ · ԺԹ · 12 ; Հռով. ը · 31 ։

‡ Եբր · պատերազմներուն պիտի պատերազմի ։

710

է դ Թագ · ԺԸ · 17 ։

‖ Կ՚ո՛ւ ղօրքը

ւ դ Թագ · ԺԸ · 19 ։

§ Կ՚ո՛ւ ամրոցին

ի դ Թագ · ԺԸ · 30 ։

ժ դ Թագ · ԺԸ · 22 ։

լ դ Թագ · ԺԸ · 33 , 34 , 35 ։

հ դ Թագ · ԺԸ · 29 ։

չ դ Թագ · ԺԹ · 9 ։

ղ դ Թագ · ԺԹ · 12 ։

Ն·Ք·ԳԿ· 710

վուրդները իմ ձեռքս չկրցան ա-
ղատել , այնպէս ալ Եղեկիային
Աստուածը իր ժողովուրդը իմ
ՃԳ Թագ·ժը· 26·27·28· 18 ձեռքս պիտի չազատէ : Եւ Ցպա-
ՃԳ Թագ· ժը·28· րսակին վրայ նղող Երուսաղէմի
ժողովուրդին Ճբարձր ձայնով Եբ-
րայեցերէն պոռացին , զանոնք
վախցնելու , ու չհոթուիլեան
մէջ ձգելու համար , որ քաղաքը
19 առնեն : Ու Երուսաղէմի Աստու-
ծոյն դէմ խօսեցան , իբրև երկրի
ժողովրդոց աստուածներուն դէմ ,
ՃԳ Թագ· ժԹ·18· ՃՐԿԽ Ճմարդու ձեռագործ էն :
20 Ու Եզեկիա Թագաւորը , և
ՆԳ Թագ· ժԹ·15· Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն
աս բանիս համար դէմ ի երկինքը
ՆԳ Թագ· ժԹ·2·4· 21 աղաղակելով՝ աղօթք ըրին : Եւ
Իբր 710 Տէրը հրեշտակ մը խրկեց , ու Ա-
ՃԳ Թագ· ժԹ·35, ՃԼ· սորեստանի Թագաւորին բանակին
մէջը՝ ամէն զօրաւոր կորիճը , ու
իշխանը , ու զօրագլուխը զարկաւ .
և անիկայ ամօթով իր երկիրը
դարձաւ . ու իր աստուծոյն տունը
մտաւ . և իր երանգէն ելած ՃրէՒէ
զանիկայ հոն սրով մեռցուցին :
22 Ա,յսպէս Տէրը Եզեկիան ու Երու-
սաղէմի բնակիչները Ասորեստանի
Սենեքերիմ Թագաւորին ձեռքէն ,
և ամենուն ձեռքէն ազատեց , ու
զանոնք ամէն կողմանէ պաշտպա-
710 23 նեց : Եւ շատերը Տէրոջը ընծա-
ներ կը բերէին Երուսաղէմ , ու
ՆԳԼ·ԺԶ·5· Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորին ալ
Նպաստաւական բաներ . ու անկէ
ետքը անիկայ բոլոր ազգերուն առ-
ՊԳԼ·ա·1· ջևը Ճբարձրացաւ :
713 24 Ն,ԱՆ օրերը Եզեկիա մահուան
ՆԳ Թագ·ի·1·Ես·լԹ·1· աստիճանը հիւանդացաւ , ու Տէ-
Ճ կա՞ հրա- րոջը աղօթք ըրաւ և Անիկայ
շալի Նչան պատասխան տուաւ , ու Ճհրաշք
մը տուաւ 25 մը ըրաւ՚՚ անոր : Ու Եզեկիա Ճիր
ՃՍպ· ճԺ·ք· 12· ընդունած բարիքին փոխարէն չը-
ՃԳԼ·իգ·16· հատուցաւ . վասն զի
Ա,մՍ·բ·4· Ճսիրտը հպարտացաւ . Ետուս-
ՆԳԼ·իդ·18· տի անոր վրայ ու Ցուդայի ու Ե-
ՃԵրեմ·իգ· 18, 19· րուսաղէմի վրայ բարկութիւն և-
26 կաւ : Ճհայց Եզեկիա իր սրտին
ՐԳ Թագ·ի· 19· հպարտութեանը համար խոնար-
հեցաւ , թէ ինքը և թէ Երուսա-
ղէմի բնակիչները . անոր համար
Տէրոջը բարկութիւնը Ճեզեկիա-
յին օրերը անոնց վրայ չեկաւ :
27 Ու Եզեկիա խիստ շատ հարբս-
տութիւն ու փառք ունեցաւ . և
անիկայ իրեն՝ արծաթի , ոսկիի ,
պատուական քարերու , խունկե-
րու , ասպարներու , ու ամէն տե-
սակ ցանկալի անօթներու համար
28 գանձարաններ շինեց . Եւ ցորենի ,
ու գինիի , ու ևղի բերքերուն հա-
մար շտեմարաններ , և ամէն տեսակ
անասուններու համար ախոռներ ,
ու հօտերու համար փարախներ ը-
29 նէց : Եւ քաղաքներ շինեց իրեն ,
ու շատ ոչխարներ ու արջառներ
ստացաւ . վասն զի Աստուած
խիստ շատ ստացուածք տուաւ ա-
30 նոր : Եւ Ցաս Եզեկիան Գեհոնին
վերի ջրանցքը գոցեց , ու զանիկայ
դէպ ի վար Դաւիթի քաղաքին
արևմտեան կողմը ուղղեց . ու Ե-
զեկիա իր բոլոր գործերուն մէջ
յաջողութիւն գտաւ :
31 Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց
դեսպանները Ճանոր խրկուեցան՝
երկրին մէջը եղած հրաշքը քնը-
նելու համար , Աստուած զանիկայ
թողուց , Ճոր փորձէ ու բոլոր ա-
նոր սրտին մէջ եղածը գիտնայ :
32 Ու Եզեկիային մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու անոր բարեպաշտու-
թիւնը՝ ահա Ամովսի որդւոյն Ե-
սայի մարգարէին Ոմարգարէու-
թեանը մէջ՝ Ե Ցուդայի ու Իսրա-
յէլի թագաւորներուն ղրքին մէջ
33 գրուած է : Ու Եզեկիա իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ
Դաւիթի որդւոցը պիտի բարձր
գերեզմաններուն մէջը թաղեցին .
և բոլոր Ցուդան ու Երուսաղէմի
բնակիչները Ճպատիւ ըրին անոր՝
իր մահուան ատենը . ու անոր տէ-
ղը՝ անոր որդին Մանասէն Թա-
գաւոր եղաւ :

Ն·Ք·ՂԿ· 713

ՃՍ Մն·իԹ· 12·

Ես·իբ·9· 11·

712

Ճդ Թագ·ի· 12· Ես·լԹ· 1·

Իր Օր·բ·2·

ՈԵս·լգ·լէ· ԼԸ·լԹ·

ՃդԹագ·ժը· ժԹ·ի·

Ը Դ Թագ·ի· 21·

Բ Աթակ·ժ· 7·

698

ԳԼ·ԼԳ

1 Մանասէին չար վարմունքը : 3 Ննիկայ կռա-
պաշտութիւնը կը հաստատէ , ու խրատ ըն-
դունիլ չուզեր : 11 Մանասէ Բաբիլոն կը
տարուի . 12 ու հոն Աստուծոյ աղօթելով՝
գերութենէ կ'աղատուի . ու կը դառնայ կռա-
պաշտութիւնը կը կործանէ : 18 Ննոր գործե-
քերը : 20 Մանասէ մեռնելով Ամն անոր
տեղը կ'անցնի : 21 Ամնին չար վարմունքը
ու իր ծառաներէն սպաննուիլը : 25 Ժողո-
վուրդ ան սպաննող մարդիկը կը մեռցընեն
ու Ցոսիան Թագաւոր կ'ընեն :

1 Ա՝նասէ տասներկու տարեկան
էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ ,
ու Երուսաղէմի մէջ հիսունհինգ
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
2 Եւ անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որ-
դւոցը առջևէն վռնտած ազգե-
րուն Ճգարշելի գործերուն պէս՝
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :
3 Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիային
Ճկործանած բարձր տեղւոյնները նո-
րէն շինեց , ու Բահաղիմին սեղան-
ներ կանգնեց , և Ր Աստարովթի
կուռքեր շինեց . ու Ե երկինքին բո-
լոր զօրութիւններուն երկրպագու-
թիւն ըրաւ , և անոնց ծառայու-
4 թիւն ըրաւ . Ու սեղաններ շինեց
Տէրոջը տանը մէջ , որուն համար
Տէրը ըսած էր Թէ՝ ՂԻմ անունս
յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի
5 ըլլայ : Ու Տէրոջը տանը Ե երկու
գաւթներուն մէջ՝ երկինքի բոլոր

Ն·Ք·ՂԲ· 713

ՃՍ Մն·իԹ· 12·

Ես·իբ·9· 11·

712

Ճդ Թագ·ի· 12· Ես·լԹ· 1·

Իր Օր·բ·2·

ՈԵս·լգ·լէ· ԼԸ·լԹ·

ՃդԹագ·ժը· ժԹ·ի·

Ը Դ Թագ·ի· 21·

Բ Աթակ·ժ· 7·

698

Ն·Ք·ՂԸ· 713

ՃՍ Մն·իԹ· 12·

Ես·իբ·9· 11·

712

Ճդ Թագ·ի· 12· Ես·լԹ· 1·

Իր Օր·բ·2·

ՈԵս·լգ·լէ· ԼԸ·լԹ·

ՃդԹագ·ժը· ժԹ·ի·

Ը Դ Թագ·ի· 21·

Բ Աթակ·ժ· 7·

698

Ճդ Թագ· իա·1, ՃԼ·

Բ Իր Օր·ժը· 9· Բ Մն· իԸ·3·

Ճդ Թագ· ժը·4· ԳԼ· Լ·14· լա· 1· ԼԸ·12·

Դ Բ Իր Օր·ժգ· 21·

Եր Իր Օր·ժե· 3·

ՂՐ Իր Օր·ժը· 11· ՊԹագ· բ·29· ԹՅ· ԳԼ·գ· 6· է·16·

Ե ԳԼ·դ·9·

զօրութիւններուն սեղանները շի-
6 նեց . Եւ անիկայ Ենովմի որդւոյն
Ձորին մէջը էիր որդիները կրակէ
անցուց , Բու դուշակութիւն ,
հմայութիւն և դիւթութիւն կ'ը-
նէր . և ծ'վհուներ ու նշանագետ-
ներ ունէր . և Տէրոջը առջևը շատ
չարութիւն ըրաւ , ու զանիկայ
բարկացուց : Եւ էիր շինած քան-
7 դակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը
դրաւ , որուն համար Աստուած՝
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողո-
մոնին ըսեր էր . Իմ անունս նաս
տանս մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր ցե-
ղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան . Ե և
Իսրայէլին ոտքը մէյմըն ալ պիտի
չշարժեմ ատ երկրէն , որուն մէջ
ձեր հայրերը հաստատեցի . միայն
թէ անոնք զգուշութեամբ ի դործ
դնեն ան բոլոր օրէնքը , կանոնները
ու դատաստանները՝ որոնք Մով-
սէսին ձեռքովը անոնց պատուիրե-
9 ցի : Բայց Մանասէ՝ Ցուդան ու
Երուսաղէմի բնակիչները պնեցին
մոլորցուց , որ Տէրոջը Իսրայէլի
որդւոցը առջևէն կորսընցուցած
ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին :
10 Եւ Տէրը Մանասէին ու անոր ժո-
ղովուրդին խօսեցաւ . բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին :

11 Ծ Եւ Տէրը անոնց վրայ՝ Ասորես-
տանի թագաւորին զօրագլուխները
բերաւ . ու Մանասէն . * կապերով
բռնեցին , և ի զանիկայ ոտնակապե-
րով կապեցին , ու Բաբիլոն տա-
12 րին : Ու անիկայ իր նեղութեան
ատենը՝ իր Տէր Աստուծոյն երեսը
լնդրեց , և իր հայրերուն Աստու-
ծոյն առջևը հմծաւախտ խոնարհե-
13 ցաւ , Ու անոր աղօթքը ըրաւ . և
Տէրը ն անոր աղօթքը ընդունեց , ու
աղաչանքը լսեց , ու զանիկայ Ե-
րուսաղէմ՝ իր թագաւորութեանը
դարձուց : Ան ատենը Մանասէ
ղիմացաւ որ Եհովան է Աստուա-
14 ծը : Եւ ասկէ ետքը Դաւիթի
քաղաքին դուրսը՝ Գիհոնին ա-
րեւմտեան կողմը հեղեղատին մէջ՝
ու մինչև Ձկանց դրանը բերանը մէկ
պարիսպ մը շինեց , Ոփային ալ
մէջը առնելով , ու զանիկայ շատ
բարձրացուց , և Ցուդայի բոլոր
պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
15 զօրքի իշխանները դրաւ : Ու Ա-
տար աստուածները ու կուռքը՝
Տէրոջը տունէն վերցուց , ու Տէ-
րոջը տանը լեռանը վրայ , ու Երու-
սաղէմի մէջ իր շինած բոլոր սե-
ղանները վերցուց , և քաղաքէն
16 դուրս նետեց : Ու Տէրոջը սեղա-
նը շինեց . և անոր վրայ խաղաղու-
թեան ու Ե շնորհակալութեան զո-
հեր մատուց . և Ցուդային պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն ծառայութիւն ընեն :
17 Սակայն ժողովուրդը տակաւին
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
տուցանէին , Բայց միայն իրենց Տէր
Աստուծոյն :
18 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու իր Աստուծոյն ը-
նդ աղօթքը , ու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անունովը անոր խօ-
սող տեսանողներուն խօսքերը՝
աֆ Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց էջերն մէջը էջ—ջ
19 է : Ու անոր աղօթքը , և ըն-
դունուիլը , ու անոր բոլոր մեղքը ,
ու յանցանքը , և ան տեղուան-
քը՝ ուր որ իր դարձի դալէն ա-
ռաջ բարձր տեղեր շինեց , ու Աս-
տարովթի կուռքեր ու քանդակած
կուռքեր կանգնեց , ահա Հ ողային
ժամանակագրութեանը մէջ գը-
20 րուած է : Ե Եւ Մանասէ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ
իր տանը մէջ թաղեցին . և անոր
տեղը՝ անոր որդին Ամոնը թագա-
ւոր եղաւ :
21 Ամոն Ղ րսանասնեւերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երկու տարի թա-
22 գաւորեց : Եւ անոր մօրը անունը
Մեսուղեմեթ էր՝ Հարուսի դուստրը
Յոտբայէն : Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ՝ իր հօրը
Մանասէին ընթացած բոլոր կուռ-
քերուն՝ Ամոն զոհ մատուց , ու ա-
23 նոնց ծառայութիւն ըրաւ : Բայց
Տէրոջը առջևը չխոնարհեցաւ ,
Ինչպէս որ իր հայրը Մանասէն
խոնարհեր էր . Մանաւանդ աս Ա-
մոնը աւելի յանցանք գործեց :
24 Եւ իր ծառաները դաւաճանու-
թիւն ըրին իրեն դէմ , ու զանիկայ
25 իր տանը մէջ մեռցուցին : Ու երկ-
րին ժողովուրդը՝ Ամոն թագաւո-
րին դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ներուն ամէնը մեռցուցին . ու եր-
կրին ժողովուրդը անոր որդին Ցո-
սիան՝ անոր տեղը թագաւոր ըրին :

ԳԼ . ԼԴ

1 Ցովսիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Ա-
նիկայ կռապաշտութիւնը բնաջինջ կ'ընէ : 8
Տաճարին նորոգութեանը ձեռք կը զարնէ :
14 Քեղկիա քահանան օրինաց գիրը մը կը
գտնէ , ու Ցովսիա կը իրկէ Ողդային՝
որ անոր վրայով Տէրոջը հարցընէ : 23 Ող-
դա կը մարգարեանայ թէ Երուսաղէմը պիտի
կործանուի , բայց չէ թէ Ցովսիային օրերը :
29 Ցովսիա ան օրինաց գիրը հանդիսաւոր
ժողովրդի մը մէջ կարդացընել տալով , Աստու-
ծոյ հետ նորէն ուխտ կ'ընէ :

1 Ցովսիա ութը տարեկան էր՝
երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երեսունմէկ տարի
2 թագաւորեց : Եւ անիկայ Տէրոջը

Ն . ք . ՂԲ . 698
Ը ՂԱ . ԺԸ . 21 : Բ Օր . ԺԸ . 10 : Դ Թագ . իգ . 10 : Գլ . իը . 3 : Ե-
զեկ . իդ . 37 , 39 :
Իբ Օր . ԺԸ . 10 , 11 :
Ժ Դ Թագ . իա . 6 :
Է Դ Թագ . իա . 7 :
Ա Սադ . ՃԸ . 14 :
Ի բ Թագ . Է . 10 :
677
ԺԸ Օր . իը . 36 : Ցօր . ԼՂ . 8 :
* Կ՛ կարթեռով
Ն Սադ . ՃԷ . 10 , 11 :
Հ ա գէս . Ե . 6 :
Յ ա մն . Ե . 20 : Եզր . Ը . 23 :
Ղ Սադ . Թ . 16 : Դան . Դ . 25 :
Ճ Դ Թագ . ա . 33 :
Ո Գլ . իե . 3 :
Ր Հմր 3 : 5 : 7 :
Ն Ղա . Է . 12 :
Ն . ք . ՂԲ . 677
Ը Դլ . լբ . 12 :
Ա Թագ . Թ . 9 :
† Կ՛ տես սանողնեւրուն
Ղ Դ Թագ . իա . 18 :
Ղ Դ Թագ . իբ . 19 , ԼԸ :
Ղ Հմր 12 :
Ա Դ Թագ . իա . 23 , 24 :
641
Գ Դ Թագ . իբ . 1 , ԼԸ :

Ն·ք·ԶԾ· 677

առջևը ուղղութիւն ըրաւ , ու իր հօրը Դաւիթին ճամբաներուն մէջը քալեց , ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։

634

3 Եւ իր թագաւորութեանը ու- թերորդ տարին՝ երբոր դեռ ինքը պատանի էր , Իր հօրը Դաւիթին Աստուածը խնդրել սկսաւ . ու եր- կոտասաներորդ տարին՝ Եզուդան

Բ ԳԼ·ԺԵ·2։

630

Ե գ Թագ· ԺԳ·2։

ու Երուսաղէմը՝ Երբարձր տեղերէն, Աստարովթի կուռքերէն , և քան- դակած ու ձուլածոյ կուռքերէն

Գ ԳԼ·ԼԳ· 17·22։

4 մաքրել սկսաւ ։ Եւ Բահաղիմի սեղանները անոր առջևը կործա- Նեցին . ու անոնց վրայի արեգական

Ե գ Թագ· 30։ գ Թագ· ԻԳ·4։

կուռքերը կոտրեց . և Աստա- րովթի կուռքերը , ու քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու

Ղ գ Թագ· ԻԳ·4։

փչրեց , Նու անոնց զոհ մատու- ցանողներուն գերեզմաններուն վը-

Ե գ Թագ· ԺԳ·2։

5 րայ ցանեց ։ Եւ Երէուրմերուն ոս- կորները՝ անոնց սեղաններուն վրայ այրեց . ու Ցուդան ու Երուսա-

6 ղէմը մաքրեց ։ Եւ Մանասէի , ու Եփրեմի , ու Շմաւոնի քաղաքնե- րուն մէջը՝ մինչև Նեփթաղիմ , Ե-

*Կամ՝ շուր- ջանակի ա- նոնց տու- ները փըլուս- ցուց ։

Ը Օր·Թ· 21։

անոնց բոլորտիքը եղած տեղուան-

7 քը նայ բաւը ըրաւ ։ Ու սեղան- ները , և Աստարովթի կուռք- քերը կործանեց . ու Երքանդակած կուռ-

624

քերը մանրեց ու փչրեց , և Իսրա- յէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բո- լոր արեգական կուռքերը կո-

Ե գ Թագ· ԻԲ·3։

տրտրեց , ու Երուսաղէմ դար- ձաւ ։

8 Եւ Իր թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին , երբոր երկիրը ու Էր տունը մաքրեց , Եսե- լիայի որդին Սափանը , ու քաղա- քին իշխանը Մաասիան , ու Ցովա-

Բ Տար· Ժբ· 4·ԼԵ· Երեք·տուին,

քազի որդին Ցովաքը՝ յիշատա- կաց դպիրը Իրկեց , որ Իր Տէր

9 Աստուծոյն տունը նորոգեն ։ Եւ անոնք Քեղկիա քահանայապետին եկան . ու Բ Աստուծոյ տունը բե- րուած ստակը Երառին , որն որ Ղևտացիները՝ դրան պահապանն-

10 երը՝ Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն , և Իսրայէլի բոլոր մնացորդէն , ու բոլոր Ցուդայէն , ու Բենիամինէն , ու Երուսաղէմի բնակիչներէն ժող-

11 վեր էին . Եւ Տէրոջը տանը Երբ- նէն վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը տուին . անոնք ալ Տէրոջը տանը մէջ գործող բանուորներուն տուին զանիկայ , տունը նորոգելու

12 ու շինելու համար , Ա յսինքն՝ հիւ- սերուն ու շինողներուն տուին , որ Ցուդայի թագաւորներուն ւարած տունները շինելու համար՝ տաշուած քարեր , ու գերաններու համար՝

թեամբ կը բանէին ։ ու Երբնէը յա- ռաջ տանելուս համար անոնց վրայ կեցողները՝ Մերարիի որդիներէն՝ Ղևտացի Ցեթը ու Աբդիան , և Կահաթեանց որդիներէն՝ Զաքա- րիան ու Մեսուղամն էին . և ամ Ղևտացիները՝ ամէնքն ալ երգող նուագարաններուն աղէկ տեղեակ

13 էին . Նաև բեռնակիրներուն ու ամէն տեսակ գործը բանողներուն վերակացուներն էին . Իև գպիրնե- րը , ոստիկանները ու դռնապան- ները՝ Ղևտացիներէն էին ։

Ե ա Մն·իգ· 4·5։

14 Ու երբոր Տէրոջը տունը բերուած ստակը կը հանէին , Քեղկիա քա- հանան Մովսէսին Ձեռքովը պրոմ

15 Տէրոջը օրինաց գիրքը գտաւ ։ Ու Քեղկիա պատասխան տուաւ , ու Սափան դպիրին ըսաւ . Տէրոջը տա- նը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ . ու

Ղ գ Թագ· իգ·8, ԸԼ։

Քեղկիա ան գիրքը Սափանին տուս-

16 աւ ։ Եւ Սափան՝ գիրքը Թագա- ւորին տարաւ , ու Թագաւորին պատասխան բերաւ՝ ըսելով . Քու ծառաներդ իրենց յանձնուած բո-

17 լոր Երդիշ կը կատարեն . Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ստակը հանե- ցին , ու զանիկայ վերակացուն- րուն ձեռքը՝ ու գործը բանողնե-

18 րուն ձեռքը տուին ։ Եւ Սափան դպիրը Թագաւորին պատմեց , ու ըսաւ . Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . ու Սափան անոր մէջէն Թագաւորին առջևը

19 կարդաց ։ Ու Թագաւորը օրինաց խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձ-

20 ները պատռեց ։ Եւ Թագաւորը՝ Քեղկիային , ու Սափանի որդւոյն Աբդիամին , ու Միքայի որդւոյն Երբդոնին , և Սափան դպիրին , ու

Ե գ Թագ· իր·12 Իբ- րահ Աքո- բոր ։

Թագաւորի ծառային՝ Ասայիային

21 պատուիրեց , ու ըսաւ . Գացէք ինծի Համար , և Իսրայէլի ու Ցու- դայի մնացորդներուն համար՝ ան գտնուած գրքին խօսքերուն վրա- յով Տէրոջը հարցուցէք . վասն զի մեր Հայրերը Տէրոջը խօսքը չպա- հեցնուն Համար , և ան գրքին մէջը

22 բոլոր գրուածները չկատարելնուն համար , մեր վրայ Թափուած Տէրո- ջը բարկութիւնը մեծ է ։ Ու Քեղ- կիա՝ ու Թագաւորին մարդիկները՝

Բ գ Թագ· իր·14 Իբ- րահ Երա-

Բ Ասրայի որդւոյն Թեկուային որ- դւոյն Սեղղում՝ Հանդերձապետին կնկանը՝ Ողդա մարգարէին դացին . և անիկայ Երուսաղէմ՝ Մասենայի

23 մէջ կը բնակեր . ու անոր հետ այն- պէս խօսեցան ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Իսրա- յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը- սէ . Ձեզ Հնձի իրկող մարդուն

24 ըսէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս տեղիս ու անոր բնակիչնե-

Ն.Ք.ՉԲ. 624

րուն վրայ չարիք պիտի բերեմ. այնինչ ան բոլոր անէծքները՝ որ Ցուդայի Թագաւորին առջևը կարդացուած գրքին մէջը գրուած է.
25 Որովհետև զիս թողուցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին, որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացընեն. ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի թափի, ու պիտի չմարի։
26 Բայց Տէրոջը հարցնելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի Թագաւորին ասելիքը ասացէք ըսէ. Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ յաղագս բաներուն որ լսած էիր.
27 Քերուդ համար. Որովհետև քու սիրտդ կակղացաւ, ու Աստուծոյ առջևը խոնարհեցար, երբոր աս տեղիս վրայ՝ ու անոր բնակիչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը լսեցիր, և իմ առջևս խոնարհեցար, ու հանդերձներդ պատռեցիր, ու իմ առջևս լացիր, ես ալ լսեցի, կ'ըսէ
28 Տէրը։ Ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ, ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի անփոփուիս. և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակիչացը վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս՝ քու աչքերդ պիտի չտեսնեն։ Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին։

Ա Թագ. իգ. 1, ԼԱ.

29 Եւ թագաւորը հրէշտ խրկեց, ու Ցուդային ու Երուսաղէմին բոլոր
30 ծերերը ժողվեց։ Եւ թագաւորը, ու Ցուդային բոլոր մարդիկները, ու Երուսաղէմին բնակիչները, և քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տունը ելան. և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց առաջ
31 կարդացին։ Ու թագաւորը իր տեղը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ, որ անգրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար՝ Տէրոջը եւեւէն երթայ, և անոր պատուիրանքները, ու վկայութիւնները, ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլ
32 որ հոգիով պահէ։ Ու երուսաղէմի և Բենիամինի մէջ բոլոր գտնուողները կայնեցուց. ու Երուսաղէմի բնակիչները Աստուծոյ՝ իրենց հարցը Աստուծոյն ուխտին
33 պէս ըրին։ Եւ Յովսիա Իսրայէլի որդւոցը ամէն երկիրներէն ՝բոլոր դարշութիւնները վերցուց. ու բոլոր Իսրայէլի մէջ գտնուողներուն՝ իրենց Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընել տուաւ. Անոր կենդանութեան բոլոր օրերուն մէջ՝ իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չխոտորեցան։

Ա Թագ. ժա. 5։

Ա Երեմ. գ. 10։

ԳԼ. ԼԲ

1 Յովսիա խիստ հանդիսաւոր զատիկ մը կ'ընէ։ 20 Անիկա փարաւոն Նեքաւովը գրգռելով՝ Մակեդովի մէջ կը սպաննուի։ 25 Յովսիային վրայ ըսուած ողբերը։

Ն.Ք.ՉԲ. Իբր 623

1 Յովսիա Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը զատիկ ըրաւ. ու զատիկը առաջին ամսուն ԺԴ-ին կոխեցուցին։
2 Ներորդ օրէ մինչեցին։ Եւ քահանաները իրենց դիպահպանութեանը վրայ կայնեցուց, ու զանոնք Տէրոջը տանը ծառայութիւնը ընելու
3 քաջալերեց։ Եւ բոլոր Իսրայէլին հռովիկցոնց՝ Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիներուն ըսաւ. Սուրբ տապանակը՝ Իսրայէլի Թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին չհնած տունը դրէք. հեռ ուսերուն վրայ բեռ չըլլայ. հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իսրայէլին ծառայու
4 թիւն ըրէք. Եւ ձեր ազգատոհմներովը ու ձեր դասերովը՝ ըստ Իսրայէլի Թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս՝ ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստ
5 եղէք։ Եւ ձեր եղբայրներուն ժողովուրդին որդւոցը տոհմերուն ըստ բաժնումներուն հաւմմատ՝ ծառայեցուցէք աղգատոհմերուն բաժանումներուն հաւմմատ՝ ծսրբա
6 րանին մէջը կայնեցէք. Եւ զատիկը մորթեցէք, ու սրբըուեցէք, ու ղեռնիյ ձեր եղբայրներուն համար պատրաստեցէք, որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը ըսած խօսքին
7 պէս ընեն։ Եւ Յովսիա Երոլոր հոն գտնուող ժողովուրդին որդւոցը՝ հօտերէն երսուն հազար գառն ու այծի ձագ պարգևեց. ամէնն ալ զատկի համար. նաև իրէք հազար արջառ. ասոնք թագաւորին ստա
8 ցուածքէն էին։ Իշխաններն ալ՝ ժողովուրդին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ յօժարութեամբ պարգև տուին. Աստուծոյ տանը իշխանները՝ Քեղկիա, Զաքարիա ու Եհիէլ՝ զատկի համար՝ երկու հազար վեց հարիւր ոչխար, ու երեք հարիւր արջառ քահանաներուն
9 տուին։ Եւ Քոնոնիա, ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթանայէլ, ու Ղեւտացոց իշխանները՝ Ասաբիա, Յեհիէլ և Յովզաբադ՝ զատկի համար՝ Ղեւտացիներուն հինգ հազար ոչխար ու հինգ հարիւր արջառ պարգևեցին։
10 Եւ պաշտօնը պատրաստուեցաւ. ու թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները իրենց կարգին հաստատ, ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համաձայն կայնեցան.
11 Եւ զատիկը կը մորթէին, ու քա-

Ա Եզր. ժբ. 6։ Եզր. Ը. 19։
Ա Գէ. իգ. 18։ Եզր. Ը. 18։
Ա Գէ. իթ. 5, 11։
Ա Բ Օր. ԼԳ. 10։ Գէ. Լ. 22։ Մաղ. Բ. 7։
Ղ Գէ. Ե. 7։
Ե Մն. իգ. 26։

Ը Մն. իգ. 1։ իե. 1։
Ի Գէ. Ը. 14։

Ժ Սաղ. ճԼԴ. 1։

Ի Գէ. իթ. 5, 15։ Լ. 3, 15։ Եզր. Ը. 20։

Լ Գէ. Լ. 24։

Ի Եզր. Ը. 13։

Ն · ք · գբ · 610

հանանները անոնց ձեռքէն պրկեցաւ եւ կը սրսկէին . իսկ Ղևտա-

Ն · ք · 623

Իրր

12 յինները Մորթը կը հանէին , Եւ ողջակէզ ընծա՝ յոյժ կը զատէին , ու զանոնք ժողովուրդին որդւոցը ազգատհիներուն համեմատ կը բաժնէին , որ Տէրոջը մատուցանեն՝ Մովսէսին գրքին մէջը գրուածին պէս . արջառներուն ալ ասանկ ը-

Բ Գլ · ԻԹ · 22 ։

Ա Տես գլ · ԻԹ · 34 ։

Ե Ղև · գ · 3 ։

13 նէին ։ Եւ ՝ զատիկը ըստ սովորու-թեան կրակով խորովելէն . բայց նուիրուած բաները կամթաւորով , սաներով ու տապակներով եփե-ցին , ու շուտով բաժնեցին ազնուա-

Ե Նե · ժր · 8 , 9 ։ Բ Օր · ԺԶ · 7 ։ Ղ Թագ · ր · 13 , 14 , 15 ։

14 բոլոր ժողովուրդին որդւոցը ։ Եւ իրենց ու քահանայից համար՝ ետ-քը պատրաստեցին . քանզի Ահա-րոնի որդիքը՝ քահանաները՝ մին-չև գիշերը ողջակէզները ու ճար-պերը մատուցանելու զբաղած էին . ուստի Ղևտացիները իրենց հա-մար և Ահարոնի որդւոցը քահա-նաներուն համար պատրաստեցին ։

15 Իսկ Ասափի որդիքը երգեցողնե-րը՝ Դաւիթին , ու Ասափին ու Եմանին , և թագաւորական տեսանող Իդիթունէին պատուի-րածին համեմատ իրենց տեղը՝ ու դռնապանները Ամէն մէկ դուռը կը կային էին . պէտք չեղաւ որ ի-րենց պաշտօնէն զատուին . վասն զի անոնց համար անոնց եղբայրները Ղևտացիները կը պատրաստէին ։

Ե Ա Մն · ԻԵ · 1 , Ճ ։

Ա Մն · Թ · 17 , 18 ։ Իգ · 14 , Ճ ։

16 Եւ Ցովսիա թագաւորին հրամա-յածին պէս՝ ան օրը Տէրոջը ամէն պաշտօնը կարգի դրուեցաւ , զա-տիկը ընելու ու ողջակէզները Տէ-րոջը սեղանին վրայ մատուցանե-

17 լու համար ։ Եւ ան ատենը՝ հոն գտնուող Իսրայէլի որդիքը՝ զա-տիկը ու Ազարաղջակերաց տօնը

Ա Եզ · ժբ · 15 ։ Ա Գ · 6 ։ Գլ · Լ · 21 ։

18 եօթը օր ըրին ։ Եւ Սամուէլ մար-գարէին օրերէն՝ի վեր՝ Իսրայէլի մէջ ՚ասոր պէս զատիկ մը չեղաւ . ու Ցովսիային , ու քահանանե-րուն , ու Ղևտացիներուն , և բոլոր հոն գտնուղ Ցուդային , ու Իսրա-յէլին , ու Երուսաղէմի բնակչացը

Ե Դ Թագ · Իգ · 22 , 23 ։

19 ըրած զատկին պէս՝ Իսրայէլի բոլոր թագաւորները ըրած չէին ։ Ան զատիկը Ցովսիայի թագաւորու-թեանը տասնուութերորդ տարին եղաւ ։

610

20 Ղևս ամէն բաներէն ետքը՝ ու Ցովսիային՝ տաճարին Ազարաղջա-ընծան հաստատելէն ետքը , Եգիպ-տոսի Նեբաւով թագաւորը՝ Եփ-րատին քովը Քարքամիս Ասդրու-թեան դէմ պատերազմելու ելաւ . ու Ցովսիա զանիկայ դիմաւորելու

21 գնաց ։ Իսկ անիկայ դեսպաններ խրկեց անոր՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Ցու-դայի թագաւոր՝ դուն ինձի հետ

Ե Ղև · գբ · 610

ի՞նչ գործ ունիս . Ես այսօր քեզի դէմ չեմ , հապա ինծի հետ պատերազմ ընող տանը դէմ . ու Աստուած ինծի հրամայեց որ շու-տով ընեմ . իմ հետս եղող Աս-տուածէն ետ կեցիր , որ քեզ չկոր-

22 սընցնէ ։ Բայց Ցովսիա իր երեսը անկէ չդարձուց , հապա անոր հետ պատերազմելու համար՝ իր հա-գուստը փոխեց՝ , ու մտիկ չըրաւ Նեբաւովնի խօսքը՝ ի Աստուծոյ բերնէն եղ , ու Մակեդովի Հովիտը

Ա Կա՛ · փնտռեց ։

Ե Դ Թագ · իբ · 30 ։

23 պատերազմելու գնաց ։ Եւ ա-ղեղնաւորները Ցովսիա թագաւորը նետով զարկին , ու թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ . Ձիս վերցու-ցէք ինձ · վասն զի սաստիկ Հվի-

Ն Դ Թագ · իբ · 34 ։

Դ Դ Թագ · իգ · 30 ։

24 բաւորութեցաւ ։ Եւ իր ծառանե-րը զանիկայ կառքէն հանեցին , ու իր երկրորդ կառքը հեծցընելով՝ Երուսաղէմ տարին . և անիկայ մեռաւ , ու իր հարցը գերեզմաննե-րուն մէջը թաղուեցաւ . և Ղուդայ ու Երուսաղէմը Ցովսիա-

Ղ Ձաբ · ժր · 11 ։

25 կին վրայ սուգ ըրին ։ Ու Երեմիա՝ Ցովսիային վրայ ողբ ըսաւ . ու բոլոր երգեցողները արք և կա-նայք՝ մինչև ասօր իրենց ողբե-րուն մէջ Ցովսիան կը յիշեն , ու զանոնք Իսրայէլի մէջ մտցուցին . և ահա ողբերուն մէջը գրուած են ։

Ա Ողբ · գ · 20 ։

Ա Տես Մատթ · 23 ։

26 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատ-մութիւնը , ու անոր՝ Տէրոջը օրէնքին մէջ գրուածին համեմատ՝

27 ըրած բարեգործութիւնը , Եւ անոր առաջին ու վերջին պատմութիւ-նը՝ ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի թագաւորներուն գրքին մէջը գը-րուած է ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Ցովաքազ իր հօրը տեղը կը յաջորդե · իսկ Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ սիճոհէն վար առնելով՝ Եգիպտոս կը տանի իր հետը ։ 5 Ցովակիմ չորեքտիէն կ՚րնէ Տէրոջը տաճարը , ու կապուած Բաբիլոն կը տարուի ։ 9 Ցովա-քին անոր տեղը յաջորդելով՝ չար վարմունք կ՚ունենայ , ու Բարիլոն կը տարուի ։ 11 Սե-դեկիա անոր տեղը կ՚անցնի ու չար վարմունք կ՚ունենայ . մարգարէները կ՚անարգե , ու Նաբուգոդոնոսորին դէմ կ՚ապստամբի ։ 14 Երուսաղէմ՝ քահանաներուն ու ժողովուրդին մեղացը պատճառով՝ բոլորովին կը կործա-նուի ։ 22 Կիւրոսին հրովարտակը ։

Ե Դ Թագ · իգ · 30 , Ճ ։

1 Ու երկրին ժողովուրդը Ցովսիա-յին որդին Ցովաքազը առին , և զանիկայ իր հօրը տեղը՝ Երուսա-

2 ղէմի մէջ թագաւոր դրին ։ Ցո-վաքազ քսանուիրեք տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու-սաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւո-

3 րութիւն ըրաւ ։ Ու Եգիպտոսի թագաւորը զանիկայ Երուսաղէմի մէջ ի-ր-ե-ն վար առաւ , ու երկրին

Ն · Ր · ՂԲ
610

վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ՝ ու մէկ տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ ։
4 Ու Եդիպտոսի թագաւորը՝ անոր եղբայրը Եղակիմը Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ թագաւոր դրաւ , և անոր անունը Յովակիմի փոխուց . ու Նեքաւով՝ անոր եղբայրը Յովաքազը առաւ՝ ու Եգիպտոս տարաւ ։
Բ Դ Թագ · իդ · 36, 37 ։
5 Յովակիմ Բ քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ իր Տէր Աստուծոյն
Է Դ Թագ · իդ · 1 ։
607
Ը Ամբ · ա · 6 ։
606
Ե Տես Դ Թագ · իդ · 6 ։ Երեմ · իբ · 18 · 19 ։ Եզ · 30 ։
Ղ Դ Թագ · իդ · 13 ։ Դան · ա · 1 , 2 ։ ե · 2 ։
Ե ա Մբս · դ · 16 Ք'ըոմ Ցիքռնիա ։
599
Ը Դ Թագ · իդ · 8 ։
6 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Եւ նոր վրայ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը եկաւ , ու Երզանիկայ Բաբիլոն տանելու հա-
7 մար՝ ոտնակապերով կապեց ։ Նաբուգոդոնոսոր՝ Տէրոջը տանը անօթներէն ոմանք , ու Բաբիլոն տարաւ . ու զանոնք Բաբիլոն իր
8 տաճարին մէջը դրաւ ։ Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած գարշութիւնները , և անոր վրայ գտնուածը՝ ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորներուն դրքին մէջը գրուած են . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Յովա-
քինը թագաւոր եղաւ ։
9 Յովաքին Ը քառասունը տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս ու տասը օր թագաւորեց . և անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
Բ Դ Թագ · իդ · 10-17 ։
Ժ Դան · ա · 1 , 2 ։ ե · 2 ։
10 Ու հետևեալ տարին՝ Ն Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ղրկեց , ու զանիկայ՝ Ժ Տէրոջը տաճարին պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել տուաւ . և Յուդային ու Երուսաղէմի վրայ՝ Հանոր հօրը եղբայրը Սեդեկիան թագաւոր դրաւ .
Է Դ Թագ · իդ : 17 ։
Ա Երեմ · լէ · 1 ։
11 Սեդեկիա Բ քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
12 թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ անիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրաւ . ու Տէրոջը բերանէն Երեմիա մարգարէին
13 առջևը չխոնարհեցաւ . Ու Նաև ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորէն , որ անոր երդումը ընել տուեր էր Աստուծով անունը , և կիր պարանոցը խստացուց ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ ։
14 Քահանաներուն բոլոր իշխանները ու ժողովուրդն ալ՝ ազգերուն բոլոր գարշութիւններուն հետևելով՝ խիստ շատ անօրէնութիւններ բրին , ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ
15 սրբած տունը պղծեցին ։ Եւ անոնց հայրերուն Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին ու իր բնակարանին խնայելուն համար , իր պատգամաւորներուն ձեռքովը՝ *մեծ փութով՝ ղրկեց կը
16 խրկէր . Բայց Նանոնք Աստուծոյ Բ|ոՃ պատգամաւորները կ'անարգէին , Նանոր խօսքերը կ'արհամարհէին , ու Ճանոր մարգարէները ծաղր կ'ընէին . մինչև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ , ատանկ որ՝ ալ
17 բժշկութիւն չմնաց ։ Եւ Նանոնց վրայ Քաղդէացւոց թագաւորը հանեց . անիկայ ալ Նանոնց երիտասարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռցուց . ու երիտասարդին ու կոյսին , ծերին ու ալեւորին չխնայեց . ամէնն ալ Տէրը
18 անոր ձեռքը մատնեց ։ Նաև Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները , ու Տէրոջը տանը գանձերը , և թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ
19 Բաբիլոն տարաւ ։ Նաև Աստուծոյ տունը այրեցին , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլցուցին , ու անոր ամէն պալատները կրակով այրեցին , ու բոլոր գեղեցիկ բաները աւերեցին ։
20 Եւ Նսուրէն փախած մնացորդները՝ Բաբիլոն դերի տարաւ . ու մինչև Պարսից թագաւորութեանը հաստատուիլը , Նանոր՝ և անոր որ-
21 դւոցը ծառաներ եղան . Որպէս զի Երեմիային բերնովը [ոՃ] Տէրոջը խօսքը կատարուի , մինչև որ երկիրը ՚ իր շաբաթները վայելէ ։ Իր աւերմանը բոլոր օրերը ՚շաբաթ պահեց , մինչև եօթանասուն տարին լմննալը ։
22 Նաև Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ ՚ Երեմիային բերնովը [ոՃ] Տէրոջը խօսքը †կատարուելու համար՝ Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց . ու անիկայ էի բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով .
23 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պարսից թագաւորը . Երկինքի Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Եհովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու ելլէ ։

Ն · Ք · ՂԲ ·
593
Բ Երեմ. իե · 3 , 4 ։ լե · 15 ։ խդ · 4 ։
* Եբր · կառնէ ելլելու ու խըրկելով ։
Ի Երեմ. ե · 12 ։ 13 ։
Ղ Առակ · ա · 25 , 30
Ճ Երեմ. լբ · 3 ։ լը · 6 ։ Մատ · իդ · 34 ։
Մ Սաղ · Ծդ · 1 ։ ՀԹ · 5 ։
590
Յ Բ Օր · իբ · 49 ։ Դատ · իե · 1 , ՃԱ ։ Եզր · Թ · 7 ։
588
Ն Սաղ · Ծդ · 20 ։ ՀԹ · 2 , 3 ։
Ղ Դ Թագ · իե · 13 , ՃԱ ։
* Դ Թագ · իե · 9 ։ Սաղ · Ծդ · 6 , 7 ։ ՀԹ · 1 , 7 ։
Ղ Դ Թագ · իե · 11 ։
Պ Երեմ. իե · 7 ։
Ը Երեմ. իե · 9 , 11 , 12 ։ իզ · 6 , 7 ։ ԼԹ · 10 ։
— Ղև · իզ · 34 , 35 , 43 ։ Դան · Թ · 2 ։
— Ղև · իե · 4 ։ 5 ։
536
Վեր · ա · 1 ։
* Երեմ. իե , 12 , 13 ։ ԼԹ · 10 ։ ՃԲ · 10 ։ 11 , 14 ։
† Կամ՝ կատարուելուն պէս ։
Բ Ես · խդ · 28 ։
Ե Եզր · ա · 2 ։ 3 ։ ·

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կիւրոսին հրամանը տաճարին չինութեանը համար ։ 5 Ժողովուրդը կը պատրաստուի Հրէաստան դառնալու ։ 7 Կիւրոս Թագաւորը տաճարին անօթները Սասբասարին կը յանձնէ ։

ՆԴ ՀՓ 536

1 Յամի Պարսից Կիւրոս Թագաւորին առջի տարին՝ որ Երեմիային բերնովը բա[ն]ը Տէրոջը խօսքը *կատարուելու համար՝ Տէրը Պարսից Կիւրոս Թագաւորին հոգին արթընցուց . Բու անիկայ իր բոլոր Թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով .

ՈՐ ՄՆ ԼՁ 22 23 ԵՐԵՄ ԽԵ 12 ԻԹ 10 * Կամ՝ կատարուելուն պէս ։

ԲՁԼ Ե 13 14 ։

2 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից Թագաւորը . Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Ցուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն

ԷԵՍ ԽԴ 28 ԽԵ 1 13 ։

3 Մը ձեզնէմ ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու Ցուդայի Երուսաղէմը ելլէ , և Խորայէլի Եհովայ Աստուծոյն՝ ան Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տունը

ԶԴԱՆ Զ 26 ։

4 շինէ ։ Ու անոր քաղաքացիները՝ այսինքն բոլոր մնացողները՝ իրենց պանդխտութեանը տեղէն՝ արծաթով , ոսկիով , ստացուածքով ու անասուններով՝ անոր .օգնութիւն ընեն , Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տանը համար ընծաներ՝ կամաւոր ընծաներէն՝ ի զատ ։

5 Անատեն Ցուդայի ու Բենիամինի տոհմերուն իշխանները , և քահանաները ու Ղեւտացիները ոտք ելան ան բոլոր Աստուած հետ , որոնց հոգին Աստուած արթընցուցեր էր , որ ելլեն ու Երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը շինեն ։

ԻՓԻԼ Բ 13 ։

6 Եւ անոնց բոլորտիքը եղողներուն ամէնը բոլոր կամաւոր ընծաներէն՝ ի զատ՝ արծաթէ ամաններով , ոսկիով , ստացուածքով , ու անասուններով , և պատուական պարգևներով անոնց †օգնութիւն ըրին ։

†ԵՍՔ . ՀՆԱ ՔԵՐ ՈՒԺՕՎ . ՅՈՒՏԻՆ ։

ՂԳԼ Ե 14 Զ 3 ։

7 Ղուկիւրոս Թագաւորը Տէրոջը տանը անօթները՝ հանեց , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը

ԲԴԹԱԳ ԻԴ 13 ԲՄՆ ԼՁ 7 ։

8 դրեր էր . Պարսից Կիւրոս Թագաւորը զանոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը . հանել տուաւ , ու զանոնք համրանքով Ցուդայի Սասբասար նախարարին յանձնէ ։

ԷՏԶՈՆ ԳԼ Ե 14 ։

9 Նեց ։ Եւ ասոնց թիւը . երսուն ոսկեղէն կոնք , հազար արծաթեղէն կոնք , քսանուինը դանակ ,

10 նակ , երսուն ոսկեղէն տաշտ , ուչորս հարիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կարգին , և հազարաւոր

11 ուրիշ անօթներ ։ Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ ամանները հինգ հազար չորս հարիւր էին ։ Անոնց ամէնը Սասբասար՝ Բաբիլոնի գերութենէն Երուսաղէմ ելլողներուն հետը հանեց ։

ԳԼ . Բ

1 Գերութենէ դարձող ժողովուրդին , 36 քահանաներուն , 40 Ղեւտացիներուն , 43 Նաթանայիմներուն , 55 և Սողոմոնի ծառաներուն որդուոցը Թիւը . 62 նաև ան քահանաներուն՝ որոնք չէին կրնար իրենց ազգաձամբը գրուել , 64 Բոլոր ժողովին գումարը իրենց ստացուածներովը ։ 68 Ընծաները ։

ՆԵԵՄ Ե՛ 6 ԸՃ ։

1 Յամի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին Բաբիլոն տարած գերիներէն ելլող Գաւառի բնակիչները աստնք էին , որոնք Երուսաղէմը ու Ցուդան դարձան , ամէն

ԲԴԹԱԳ ԻԴ 14 15 16 ԻԵ 11 ԲՄՆ ԼՁ 20 ։

2 մէկը իր քաղաքը . Ու Զօրաբաբէլին , Յեսուին , Նէեմիային , Սարայիայի , Հռէէղիայի , Մոռթքէին , Բաղասանին , Մասփարին , Բագուէին , Հռէհումին , Բաանայի հետը ելան ։ Եւ Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը թիւը .

ՖՆԵԵՄ Է 7 Ի՛ՆԸ ԱԶԳԻՔ ։

3 ը . Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար

4 հարիւր եօթանասունուերկու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք հարիւր եօ

5 թանասունըերկու . Արահի որդիքը՝ Պեօթը հարիւր եօթանասուն

ՓՏՅՈՆ ՆԵԵՄ Է 10 ։

6 ուհինգ . Փահաթ մովաբի որդիքը՝ Յեսուի և Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ուեօթը հարիւր տա

ՓՆԵԵՄ Է 11 ։

7 ոուերկու . Եղամի որդիքը՝ հազար

8 երկու հարիւր յիսունուերկու . Զաթուի որդիքը՝ ինը հարիւր քառ

9 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝

10 եօթը հարիւր վաթսուն . Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու

ՊՆԵԵՄ Է 15 Ի՛ՆԸ Բանուի ։

11 երկու . Բեբայիի որդիքը՝ վեց հա

Ն·ք·ՉԲ· Իբր 536

12 բիւր քսանուիրեք . Ազդաղի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր քսան֊
13 ուերկու . Ագոնիկամի որդիքը՝ վեց
14 հարիւր վաթսունուվեց . Բադուէլի որդիքը՝ երկու հազար յիսունու֊
15 վեց . Ագինի որդիքը՝ չորս հարիւր
16 յիսունուչորս . Առեւրի որդիքը՝ Ե֊
17 զկիպային իննսունուհինգ . Բե֊սէելի որդիքը՝ իրեք հարիւր քսան֊

Ե Նէեմ. է. 21 Ապրիլ։

18 ուիրեք . Էցօրայի որդիքը՝ հա֊
19 բիւր տասուերկու . Հասումի որդիքը՝ երկու հարիւր քսանուիրեք .
20 ըԳարերի որդիքը՝ իննսունուհինգ .
21 Բեթլէհեմի որդիքը՝ հարիւր քսան֊
22 ուիրեք . Նետոփայի մարդիկը՝
23 յիսունուվեց . Անաթոթի մար֊
24 դիկը՝ հարիւր քսանուհինգ . Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասունուե֊
25 կու . Կարիաթարիմի , Կեփիրայի ու Բերովթի որդիքը՝ եօթը հա֊
26 բիւր քառասունուիրեք . Ռամայի ու Գաբայի որդիքը՝ վեց հարիւր
27 քսանուվեց . Մաքմասի մարդիկը՝
28 հարիւր քսանուերկու . Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քր֊
29 սանուիրեք . Նաբաւի որդիքը՝ յի֊
30 սունուերկու . Մակբիսի որդիքը՝

Բ Ցմս հմր 7։

31 հարիւր յիսունուվեց . Միւս Ե֊ղամին որդիքը՝ հազար երկու հա֊
32 բիւր յիսունուչորս . Հարիմի որդիքը՝
33 քը՝ իրեք հարիւր քսան . Ղոդի , Ադիդի ու Ովեդի որդիքը՝ եօթը
34 հարիւր քսանուհինգ . Երիքովի որդիքը՝ իրեք հարիւր քառասուն֊
35 ուհինգ . Սէնայի որդիքը իրեք հազար վեց հարիւր երսուն ։
36 Քահանաները՝ Ցեսուի տուներէն՝ ժՑեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
37 եօթանասունուիրեք . Իմմերի որդիքը՝ հազար յիսունուերկու .
38 ԼՓաշուրի որդիքը՝ հազար երկու
39 հարիւր քառասունուեօթը . Հառիմի որդիքը՝ հազար տասնուեօթն էին ։
40 Ղեւտացիները՝ Ովզուրայի որդիներէն՝ Ցեսուի ու Կադմիէլի որդիքը՝ եօթանասունուչորս էին ։
41 ՝Երգեցողները՝ Ասաֆի որդիքը՝ հարիւր քսանուութն էին ։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սեղղումի որդիքը , Ատերի որդիքը , Տելմոնի որդիքը , Ակկուբի որդիքը , Ատիտայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝ ամէնը հարիւր երսունուինն էին ։

Ա Մն. թ. 2։

43 ԺՆաթանայիմները սասո էին . Սիհայի որդիքը Ասուփայի որդիք֊
44 քը , Տարաովթի որդիքը , Կերոսի որդիքը , Սիհայի որդիքը , Փադոնի
45 որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Ագաբայի որդիքը , Ակկուբի որդիք֊
46 քը , Ագաբի որդիքը , Սաղամի
47 որդիքը , Անանի որդիքը , Գեդ֊
48 դելի որդիքը՝ Գահարի որդիքը , Ռեայիայի որդիքը , Ռասինի որդիքը , Նեկոդայի որդիքը , Գա֊
49 զամի որդիքը , Ոզայի որդիքը , Փասեի որդիքը , Բասիի որդիքը ,
50 Ասենայի որդիքը , Մաւանիմի որ֊
51 դիքը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակբուկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
52 Արուրի որդիքը , Բասալոթի որդիքը , Մէհիդայի որդիքը , Արսայի
53 որդիքը , Բարկոսի որդիքը , Սիսարայի որդիքը , Թամայի որդի֊
54 քը , Նեսիայի որդիքը , Ատեփայի
55 որդիքը . ՍՀողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփերաթի որդիքը , ՅՓարեդայի որդի֊
56 քը , Ցեղայի որդիքը , Դերկոնի
57 որդիքը , Գեդդելի որդիքը , Սափատիայի որդիքը , Ատտիլի որդիքը , Փաքարեթ֊ասեբայիմի որդի֊
58 քը , ՀԱմմի որդիքը . Բոլոր ՀՆաթանայիմները՝ ու ՅՍողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ իրեք հարիւր իննսունուերկու էին ։
59 Ու թեղմեղայէն , թեղարսայէն , Քերուբէն , ՅԱդդանէն սա Եմմերէն եկողները ասոնք էին , և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսօրէն Իսրայէլէն ըլլալնին
60 ցուցընելու կարող չէղան . Դազղայիայի որդիքը , Տուբիայի որդիքը սա Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
61 հարիւր յիսունուերկու ՀԱրդ ։ Եւ քահանայից որդիներէն՝ Աբաիայի որդիքը , Ակկուսի որդիքը , Բերզելլի որդիքը , որ Ի֊ից Ն Գաղաադացի Բերզելլին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունովը կոչուե֊
62 ցաւ ։ Ասոնք իրենց ազգաբանութեան դիրքը վնտռելին , բայց չկրցան գտնել . ըստ անմաքուր սեպուելով՝ քահանայութենէ արգի֊
63 յուելցան ։ Եւ ա*ԱԹարսաթան ասոնց ըսաւ . Մինչև որ Ուրիմով ու Թումմիմով քահանայ մը չելլէ , անոնք Ղամենասուրբ բաներէն չուտեն ։
64 Ըհրովը ժողովը մկտեղ՝ քառասուներկու հազար իրեք հարիւր
65 վաթսուն հոգի էր . բաց ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն , որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր երսունուեօթն էին . ու անոնց մէջը երկու հարիւր այր և կին երգե֊
66 ցողներ կային ։ Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսունուվեց , Ջորիները երկու հարիւր քառասունուհինգ ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր երսունուհինգ , սա էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ։
68 ՚Եւ տոհմերու իշխաններէն սո֊մանք՝ երբոր Երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը գացին , Աստուծոյ

Ն·ք·ՉԲ· Իբր 536

Ե Նէեմ. է. 54։

Ե Նէեմ. է. 59 Ապրիլ Ամն։

ե Ցես. թ. 21 , 27 ։ ա Մն. թ. 2։

Զ գ Թագ. թ. 21։

Ե Նէեմ. է. 57։

Ը Նէեմ. է. 59 Ապրիլ Ամն։

Զ գ Թագ. թ. 21։

Ե Նէեմ. է. 61 Ապրիլ Ազդօն։

Ե բ Թագ. ժէ. 27։

Ը Թոռ. գ. 10։

սՑես Նէեմ. ը. 9։

* Ա֊՛ կաւ. ռաւարիւը

Ը Ել. իը. 30։ Թոռ. իէ. 21։

Ղ Վ. իբ. 2, 10, 15, 16։

Ը Նէեմ. է. 66։

սՆէեմ. է. 70։

տանը կամաւոր ընծաներ տուին , որ զանիկայ իր * տեղը հաստատեն ։
69 Անոնք իրենց կարողութեանը չափ՝ վաթսունուհնգ հազար դրամ ոսկի, ու հինգ հազար մնաս արծաթ , ու հարիւր քահանայական պատմուճան տուին * գործաւորութեան
70 գանձին ։ Ուստի քահանաները , ու Ղեւտացիները , ու ժողովուրդին ևղողները , երգեցողները , դռնապանները և նաթանայիմները՝ իրենց քաղաքներուն մէջը , ու բոլոր Իսրայէլը իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։

ԳԼ · Գ

1 Սեպտեմբեր կը կանգնուի ։ 4 Զօհերը սուեպ կը մատուցուին ։ 7 Գործաւորները կը պարապուին ։ 8 Ցանձարին հիմնադրութիւնը մեծ ուրախութիւնով ու լացով կ'ըլլայ ։

1 Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն էին . ու ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Երուսաղէմի մէջ ժողովուեցան ։ Եւ Յեսուայի որդի Յոսեդեկ ու անոր քահանայ եղբայրները , և Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը ու անոր եղբայրները ելան , ու Իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը շինեցին , որ անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն , ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը
3 գրուած է ։ Ու սեղանը իր տեղը շինեցին . վասն զի ան երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային . և անոր վրայ Տիրոջը ողջակէզներ մատուցին , Առաւօտեան ու երեկոյեան
4 ողջակէզները ։ Եւ տաղաւարահարաց տօնը նշդրուածին պէս կատարեցին . ու նամէն օրուան ողջակէզները էրէնց թուովը օր
5 հրամայուածին պէս մատուցին ։ Եւ անկէ ետքը ամէնջէնաւոր ողջակէզը , ու ամաւորներու , ու Տիրոջը ամէն սուրբ տօներուն ողջակէզները մատուցին ։ Նաև ան կամաւոր ընծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով Տիրոջը կը մատուցանէր ։
6 Եօթներորդ ամսուն առաջին օրէն՝ Տիրոջը ողջակէզներ մատուցանելու սկսան . բայց Տիրոջը տաճարին հիմը գրուած չէր ։
7 Եւ քարահատներուն ու հիւսներուն ստակ , ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց Խուտիքի ու խմիքի ու եղևնափայտեր Յոպպէ բերին , էնչպէս որ Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր ։
8 Եւ անոնց Երուսաղէմ՝ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ . Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը , ու Յովսեդեկեան Յեսուն , և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները , ու գերութենէն բոլոր Երուսաղէմ. գարձողները՝ պատրը կեցնելու սկսան , Եւ քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները Տիրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու.
9 դրին ։ Ու Եշուա , և անոր որդիքը ու եղբայրները , և Կադմիէլ , ու անոր որդիքը , Գուդայի որդիքը , — Ենադադի որդիքը , — անոնց որդիքը ու եղբայրները՝ Ղեւտացիները՝ գործաւորները վրայ վերակացուելու ընելու ելան մէկ մարդու մը պէս ։
10 Ու երբոր ձարտարապետները Տիրոջը տաճարին հիմը դրին , քահանաները իրենց զգեստները հագած՝ փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասաֆի որդիքը ծնդղաներով՝ Տիրոջը օրհնելու համար կայնեցուցին , Իսրայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգադրութիւնը համեմատ ։
11 Եւ փոփոխակի կ'երգէին՝ Տիրոջմէ գոհանալով ու ՚որ չնորհակալութիւն մատուցանելով՝ Քանի որ բարի է , Քանի որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է . ու բոլոր ժողովուրդը մեծ ձայն աղաղակելով՝ Տիրոջը սրնեցին , Տիրոջը տանը հիմը դրուելուն համար ։
12 Եւ քահանաներէն , ու Ղեւտացիներէն , ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով՝ Տիրոջ առջի տունը տեսած էին , երբոր իրենց աչքին առջևը աս տունը հիմը դրուեցաւ , մեծ ձայնով լացին , ու շատերը էրէնց ուրախութենէն ձայներնին վերցնելով
13 աղաղակեցին . Ու ժողովուրդը՝ ուրախութեան աղաղակին ձայնը ու բազմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել . վասն զի բազմութիւնը մեծ ձայնով կ'աղաղակէր . ու ձայնը նին մինչև հեռու տեղուանք կը լսուէր ։

ԳԼ · Դ

1 Թշնամիները՝ տաճարին շինութեանը մէկ էրէից հետ մասնակից ըլլալու չկրնալնուն համար , կը ըսանան որ ան շինութիւնը խափանեն ։ 7 Արտաշեսին նամակ կը գրեն ։ 17 Արտաշեսին խրկած հրովարտակը ։ 23 Շինութիւնը կը խափանուի ։

1 Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները երբոր լսեցին որ գերութենէ եկողները՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տաճարը կը շինեն ,
2 Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան , ու անոնց ըսին . Մենք ձեզի հետ շինենք . քանզի մենք

ն · ք · զբ · իբր 536

* կամ՝ տան կացութեանը մէջ

ա մն · իզ · 20 ։

Ղ Գէ · զ · 16 ։ 17 ։ Նեհմ. է · 73 ։

— Անգ · ա · 1 ։ բ · 2 ։ Զաք · գ · 1 ։

բ Մաա · ա · 12 ։ Ղա · գ · 27 ։

ֆբ Օր · ժբ · 5 ։

† կամ՝ տան կացութեանը մէջ

դ Թագ · իբ · 3 ։ 4 ։

է Նեհմ · բ · 14 ։ 17 ։ Զաք · ժգ · 13 ։ 17 ։

Ղեւ · իգ · 16 ։

ք Թագ · իթ · 12 ։ ՃԼ ։

ը Եւ · իթ · 38 ։ Թագ · իբ · 8 ։ 11 ։ 19 ։ 23 ։ իթ · 2 ։ 8 ։ 13 ։

ի գ Թագ · է · 6 ։ 9 ։ բ Մն · բ · 10 ։ Գաղ · ժբ · 20 ։

ֆբ Մն · բ · 16 ։ Գոր · Ի · 36 ։

է Գէ · զ · 3 ։ 535

ն · ք · զֆ · 535

լա Մն · իգ · 24 ։ 27 ։

է Գէ · բ · 40 ։

‡ կամ՝ Ովդուիայի · տես զէ · բ · 40 ։

ֆա Մն · ժզ · 5 ։ 6 ։ 42 ։

, ։

ի ա Մն · ղ · 31 ։ ժզ · 4 ։ իե · 1 ։

հեբ · ժե · 21 ։ բ Մն · է · 3 ։ Նեհմ. ժբ · 24 ։

ֆա Մն · ժզ · 34 ։ Սաղ · ճկզ · 1 ։

ղա Մն · ժգ · 41 ։ Երեմ. լգ · 11 ։

ֆ Տես Անգ · բ · 3 ։

— Տես Հմր ։ 9 ։

Ի բէբր · գերութեան որ · գէբբ

Ն·Ք·ՂՁ· Ի՛ԲԸ 678

Բ Դ ԹԱԳ· Ժ՛Է, 24, 32, 33 ։ ԺԹ· 37 ։ ՀՄՐ 10 ։

Ֆ ՆԵԵՄ· Բ· 20 ։

Գ ԳԼ· Ա· 1 ։ 2, 3 ։

Ե ԳԼ· Գ· 3 ։ 534

529

522

Ա Կ՛ՀԱՐՔ ԱՂԴԵՐԷՆ.

Ղ ՏԷՍ· Դ ԹԱԳ· ԺԷ· 30, 31 ։

ԻՐՐ 678

522

ել ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խնդրենք, ու մեզ հոս բերող Եւսորեստանի Ասորդան Թագաւորին օրերէն ՚ի վեր՝ անոր գոհ կը մա-
3 տուցանենք։ Բայց Զօրաբաբէլը, ու Յեհոսն, ու Իսրայէլի միւս նահապետները անոնց ըսին. Զվայլեր ձեզի ու մեզի որ չենք մեր Աստուծոյն տուն շինենք. հապա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տունը միայնակ մենք պիտի շինենք, ինչպէս որ Պարսից Թագաւորը՝ Կիւրոս
4 Թագաւորը մեզի հրամայեց։ Եւ Էան երկրին ժողովուրդը՝ Յուդայի ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցընէին, ու զանոնք՝ չհնելէն կը խա-
5 փանէին։ Եւ անոնց խորհուրդը խափանելու համար՝ վարձքով ասնոնց դէմ խորհրդականներ բռնեցին, Պարսից Կիւրոս Թագաւորին բոլոր օրերը, ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորու-
6 Թեանը ժամանակը։ Եւ Աստուրոսին Թագաւորութեան տարին՝ անոր Թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակչացը դէմ ամբաստանութեան գիր գրեցին։
7 Եւ Արտաշեսին օրերը՝ Բեսլեղամ, Միթրիդատ, Տաբէել, ու ասոնց ուրիշ ընկերները՝ Պարսից Արտաշէս Թագաւորին գրեցին. ու նամակին գիրը *Ասորերէն գրուած էր, ու մեկնութիւնը *Ասորերէն
8 էր։ Հռէում հրամանատարը, ու Սամսայ դպիրը՝ Երուսաղէմի դէմ ասս կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշէս Թագաւորին։
9 Ան ատենը Հռէում հրամանատարը, ու Սամսայ դպիրը, և ասնոնց ուրիշ ընկերները՝ Դինացիք, Ափարսաթաքացիք, Տարփաղացիք, Ափերսացիք, Արքուեցիք, Բաբիլոնացիք, Շուշանացիք, Դա-
10 ւեցիք, Եղամացիք, Եւ մնացած ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուական Ասենափարը փոխադրեց ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջը բնակեցուց, ու մկալները՝ որ գետին սադիւ կողմը գտնուին, և այ-
11 լըն։ Ասի է ան նամակին օրինակը՝ որ Արտաշես Թագաւորին խրկեցին։

Գետին սադիւի կողմը բնակող
12 քու ծառաներդ, և այլն։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ ձեր կողմանէ մեզի վեր եկող Հրէաները Երուսաղէմ եկան, ու պարիսպներ կանգնելով, ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ քաղաքը կը
13 շինեն։ Հիմա Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ եթէ աս քաղաքը նորէն շինուի, ու անոր պարիսպները
14 կանգնուին, անոնք Ի հարկ՝ տուրք ու մաքս պիտի չտան. և աս պատճառով Թագաւորներուն վնաս
15 տուած պիտի ըլլաս։ Ու մեր հռոճիկը պալատէն ըլլալուն համար՝ մեզի չվայլեր որ Թագաւորին վնասը տեսնենք. անոր համար աս նամակը խրկեցինք, ու Թագաւորիդ իմացընենք, որ քու հայրերուդ գիշատակաց գրքին մէջը փնտռուի,
16 որ ան գիշատակաց գրքին մէջը գտնես ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապստամբ՝ և Թագաւորներուն և գաւառներուն վնասակար քաղաք մը եղած է, և թէ հին ատենը անոր մէջ դաւաճանութիւն ըրած են, ու անոր համար աս քաղաքը
17 կործանուեր է։ Մենք Թագաւորիդ կ՚իմացընենք՝ որ եթէ աս քաղաքը շինուի, ու անոր պարիսպները հաստատուին, աս պատճառով գետին սադիւի կողմը բաժին պիտի չունենաս։
18 Իսկ Թագաւորը՝ Հռէումի հրամանատարին, և Սամսայ դպիրին, ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց մնացած ընկերներուն, ու գետին անդիի կողմը եղող մնացածներուն՝ հրովարտակ խրկեց։ Խօսքով
19 ՝ Կարդացուեցաւ. Ու ես հրամանըրի, ու փնտռեցին, և գտան որ՝ ան քաղաքը հին ատենէն ՚ի վեր Թագաւորներու դէմ դրեր է, ու անոր մէջը ապստամբութիւն ու
20 դաւաճանութիւն եղեր է։ Ու Երուսաղէմի մէջ՝ զօրաւոր Թագաւորներ եղած են, որ բոլոր Գետին Խանդիի կողմը եղողներուն վրայ կը տիրէին. ու անոնց՝ հարկ, տուրք ու մաքս կը տրուէր։
21 Հիմա պատուէր տուէք՝ որ ան մարդիկները արգիլեն. ու աստ քաղաքը չշինուի, մինչև որ իմ կողմանէս մէկ հրովարտակ մը տրուի։
22 Եւ զգոյշ եղէք որ աս բանիս անհոգութիւն չընէք. չըլլայ որ չարութիւնը շատնայ, ու Թագաւորներուն վնաս տան։
23 Ու երբոր Արտաշէս Թագաւորին նամակին օրինակը՝ Հռէումին ու Սամսայ դպիրին, և անոնց ընկերներուն առջը կարդացուեցաւ, արտորնօր Երուսաղէմ գացին հրէաներուն, և զանոնք բռնու-
24 թեամբ չնեղչեն արգիլելին։ Ան ատենը Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը գործը արգիլուեցաւ. ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորութեանը երկրորդ տարին արգիլուած մնաց։

Ն·Ք·ՂԲ· 522

Է ԳԼ·Է·24 ։ Ի ՔՆԵ· աղբ

520

Ն·ՔՔ· 520

ԳԼ · Ե

1 Զօրաբարէլ ու Ցեսու՝ Անգէէն ու Զաքարիային յորդորուելով՝ տաճարին շինութիւնը յառաջ կը տանին։ 8 Թաթթանայի ու Սաթրարուզան դէն կ՚ուզեն Հրէաները սրտիլ։ 6 Անոնք՝ Դարեհ Թագաւորին նամակ կը գրեն Հրէից դէմ։

= Անգ· ա· 1։
Բ Զաք · ա· 1։

1 Յե = Անգէ մարգարէն, ու Ադդովի որդին Բ Զաքարիա մարգարէն՝ Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն ըրին Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող Հրէաներուն։

Բ ԳԼ · գ · 2։

2 Յետոյ Ան տաճնը Բ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու Յովսեդեկեան Ցեսուն եկան, ու Երուսաղեմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը շինելու ըսկսան. և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ՚ընէին։

3 Ան տաճնը Եփրա դետին ասդիի կողմի իշխանը Բ Թաթթանային, ու Սաթրարուզանը իրենց ընկերներովը անոնց եկան, և այսպէս ըսին. Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք, ու աս պատ-

Բ Հմր 6։ ԳԼ· գ · 6։

Ե Հմր 9։

4 րիսպները կանդնէք։ Ղն տաճնը անոնց ըսինք թէ ա՛ս շէնքը շինող մարդիկներուն անունները ին՞չ է-

Ե Տես գԼ· է· 6։28։ ՍպՂ· ԼԳ· 18։

5 ին, Բայց Բ Աստուծոյ աչքը Հրէից ծերերուն վրայ էր. ու զանոնք չարգիլեցին, մինչև որ բանը Դարեհին հասնի, ու անկէ ետս բանիս համար հրովարտակ բերել տան։

Ը ԳԼ· ը· 6։

519

6 Աս է ան նամակին օրինակը որ Գետին ասդիի կողմի իշխանը Թաթթանային, ու Սաթրարուզանը, ու Գետին ասդիի կողմը եղող Բաւնոնց ընկերները Ափարսաքացիք՝

Բ ԳԼ· ե· 9։

7 Դարեհ Թագաւորին խրկեցին. Եւ իրենց անոր խրկած նամակին մէջը այսպես գրուած էր.

Դարեհ Թագաւորին շատ բարև։

8 Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ Հրէաստանի գաւառը՝ մեծ Աստուծոյն տունը գացինք. ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի, և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի. ու գործքը շուտով կը բանուի, ու

9 անոնց ձեռքովը կը յաջողուի։ Եւ ան ծերերուն հարցուցինք, ու անոնց այսպես ըսինք. Ո՞վ ձեզի

Բ Հմր 3։4։

հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք, ու աս պարիսպները կանդնէք։

10 Նէ ու քեզի իմացընելու համար՝ անոնց անուններն ալ հարցուցինք, որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց անունները գիտնանք։

11 Ան ու անոնք մեզի այսպես պատասխան տուին ու ըսին. Մենք երկնից ու երկրի Աստուծոյն ծառաներն ենք. ու շատ տարիներէ առաջ շինուած տունը կը շինենք, որ զանիկայ Իսրայէլին մէկ մեծ թագաւորը շինեց ու լմընցուց։

12 Բայց Մեր հայրերը՝ երկինքին Աստուածը բարկացընելնուն համար, զանոնք Բաբիլոնի Թագաւորին՝ Բ Քաղդէացի Նաբուգոդոնոսորին ձեռքը մատնեց. ան ալ աս տունը աւրեց, ու ժողովուրդը Բաբիլոն

13 գերի տարաւ։ Բայց Բ Բաբիլոնի Կիւրոս Թագաւորին առջի տարին՝ Կիւրոս Թագաւորը աս Աստուծոյ տունը շինելու հրաման

14 տուաւ։ Եւ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու արծաթեղէն անօթներն ալ՝ որոնք Նաբուգոդոնոսոր՝ Երուսաղէմի տաճարէն հանելով, Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր, Կիւրոս Թագաւորը Բաբիլոնի տաճարէն հանեց, ու Սասբասար անունով մէկու մը յանձնեց, որն որ

Ե ԳԼ· ա· 7։
Տ · Ջ · 5։

Ե Անգ · ա· 14։ Ր Ջ· 21։

15 նախարար ըրաւ, Ու անոր ըսաւ. Աս անօթները առ, գնա զանոնք Երուսաղէմ եղող տաճարը տար. ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շի-

16 նուի։ Ան տաճնը Սասբասար եկաւ, ու Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը հիմը ձգեց. և ան տաճնէն մինչև հիմա կը շինուի,

Յ ԳԼ· գ· 8· 10։

17 Բայց չէ լմընցած։ Ու հիմա թէ որ Թագաւորը կը հաճի, հոն բաբիլոն եղող Թագաւորին գանձատունը մէջ փնտռուի, թէ արդեօք Կիւրոս Թագաւորը հրաման տուեր է որ Երուսաղէմի մէջ աս Աստուծոյ տունը շինուի. ու Թագաւորը աս բանիս վրայով իր կամքը մեզի

Ը ԳԼ· Ջ· 15։

Ց ԳԼ· Ջ· 1· 2։

* Հասկըցընէ։

ԳԼ · Զ

1 Դարեհ Թագաւորը Կիւրոսին հրովարտակը գտնելով՝ նոր հրովարտակ մը կը խրկէ շինութիւնը յառաջ տանելու համար։ 13 Թշնամիներուն օգնութեամբը և մարգարէներուն առաջնորդութեամբը տաճարը կը լմընայ։ 16 Նաւակատեաց 19 ու զատկին տօնը կը կատարուի։

519

1 Յն տաճնը Դարեհ Թագաւորը հրաման ըրաւ. ու հոն Բաբիլոնի = դիւանին մէջը փնտռեցին, ուր

= ԳԼ· ե· 17։

2 որ գանձերը կը պահուէին։ Եւ Մարաց գաւառին մէջը եղող Բ Եկբատանայի պալատին մէջ տոմս մը դտնուեցաւ, որուն մէջ աս կերպով գրուած յիշատակարան մը կար։

Բ Ա Ե Ա Ա Ա

փայտէ ըլլայ · ու անոր ծախքը
5 թագաւորին տուէնէն տրուի · Եւ
Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղէմի
տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բե-
բած՝ է Աստուծոյ տանը ոսկեղէն
ու արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տրուին , ու Երուսաղէմ եղող տա-
ճարը՝ իրենց տեղը տարուին ու
Աստուծոյ տունը դրուին ։
6 Ասիկա՝ Գետին անդիի կողմի
իշխանը Թաթանային , Սաթրա-
բուզան , ու Գետին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Ափարսա-
7 քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք · Ան
Աստուծոյ տանը գործքը թող
տուէք · Հրէից ծերերը ան Աստուծոյ տունը
8 թող իր տեղը շինեն ։ Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ էլ ինչպէս Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք
ան Աստուծոյ տանը շինութեանը
համար , այսինքն արքունի գանձէն՝
Գետին անդիի կողմէն ձուէվնաց
հարկէն՝ ան մարդիկներուն ծախքը
չուտով տրուի , որ արգելք մը չուի
9 ննան ։ Եւ անոնց ինչ որ պէտք
ըլլայ , թէ զուարակներ , թէ խո-
յեր և թէ գառներ՝ երկնից Աստու-
ծոյն ողջակէզներու համար , նաև
ցորեն , աղ , գինի ու եղ՝ ամէն օր
անոնց տրուի անպակաս , Երուսա-
ղէմի մէջ եղող քահանաներուն
10 խօսքովը , ե՞ր երկնից Աստուծոյն
անուշահոտ զոհեր մատուցանեն , և
Հաթագաւորին ու անոր որդւոցը
11 կենացը համար աղօթք ընեն ։ Ու
ես կը հրամայեմ՝ որ՝ ով որ ան
խօսքիս դէմ կենայ , անոր տունէն
փայտ մը քակելով անկեն , ու ան
մարդը անոր վրայ գամեն · Ու ան
բանիս համար անոր տունը աղբա-
12 նոց ըլլայ ։ Եւ ան Աստուածը՝ որ
իր Անունը հոն դրեր է , թող կոր-
ծանէ ամէն թագաւորը ու ժողո-
վուրդը , որ ձեռք կ՚երկնցընէ ան
հրամանի դէմ կենալու , ան Երու-
սաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը
աւերելու ։ Ես Դարեհս ան հրամա-
նը ըրի , թող շուտով Ի գործ
դրուի ։
13 Ան ատենը Գետին ադիի կողմի
իշխանը Թաթանային , Սաթրա-
բուզանը , և անոնց ընկերները՝
Դարեհ Թագաւորին խրկած հրա-
14 մանը շուտով կատարեցին ։ Ու Եւ
Հրէից ծերերը կը շինէին , ու կը
յաջողէին , Անգէ մարգարէին ու
Ադդովի որդւոյն Զաքարիային
մարգարէութիւնովը · ու անոնք՝
Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը ,
և Պարսից Ա Կիւրոս , ու Դարեհ ,
ու Արտաշես Թագաւորին հրա-
15 մանովը շինեցին լմնցուցին ։ Եւ ան

տունը՝ Ադար ամսուն երրորդ օրը՝
Դարեհ Թագաւորին Թագաւորու-
թեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ ։
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահա-
նաները , ու Ղեւտացիները , ու միւս
գերութենէ ելլողները՝ ուրախու-
թեամբ Աստուծոյ տանը նաւա-
17 կատիքը ըրին ։ Եւ Աստուծոյ տա-
նը նաւակատիքին համար՝ հարիւր
զուարակ , երկու հարիւր խոյ , չորս
հարիւր գառն , ու բոլոր Իսրայէլին
մեղքի պատարագ ըլլալու համար՝
Իսրայէլի ցեղերուն թիւովը՝ այծե-
րէն տասներկու նոխազ Ա մատու-
18 ցին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Աստու-
ծոյ սպասաւորութեանը վրայ՝ քա-
հանաները իրենց կարգերուն մէջ
ու Ղեւտացիները իրենց հերթերուն
մէջ կայնեցուցին , ինչպէս որ
Մովսէսին գրքին մէջը գրուած է ։
19 Ու գերութենէ ելլողները՝ Հաւա-
ղին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
20 զատիկը ըրին · Քանզի քահանա-
ները ու Ղեւտացիները միմիտեղ
սրբուեցան՝ , ամէնքն ալ մա-
քուր եղան · ու բոլոր գերութենէ
ելլողներուն համար , և իրենց եղ-
բարցը քահանաներուն համար , ու
իրենց համար զատիկը մորթեցին ·
21 Ու գերութենէ դարձող Իսրայէլի
որդիքը , ու Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածը փնտռելու համար անոնց
եւ ամէն երկրին ազգերուն
պղծութենէն զատուելը կին՝ ամէնն
22 ալ կերան ։ Եւ Նոթը օր բաղար-
ջակերաց տօնը կատարեցին ուրա-
խութեամբ · վասն զի Տէրը զանոնք
ուրախացուց · ու Ասորեստանի
Թագաւորին սիրտը անոնց դար-
ձուց , որ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աս-
տուծոյն տանը գործին մէջ անոնց
ձեռքը ուժովցնէ ։

ԳԼ · Ե

1 Եզրաս Երուսաղէմ կ՚երթայ · 11 Արտաշէս Թագաւորէն մարգասիրական հրովարտակ մը ձեռքը ունենալով · 27 Եզրաս աս իրեն եղած շնորհքին համար՝ Տէրը կ՚օրհնէ ։

1 Յետ աս բաներուն Եւթը՝ Պարսից Թագաւորին Արտաշէսին Թա-
գաւորութեանը ատենը՝ Եզրաս՝ Բ Սարայիայի որդին , որ Ազա-
րիայի որդին , որ Քեղկիայի որ-
2 դին , Որ Սեդովկի որդին , որ
Սադովկի որդին , որ Ահի-
3 տովբի որդին , Որ Ամարիայի
որդին , որ Ազարիայի որդին , որ
4 Մարիոթի որդին , Որ Զա-
բրիայի որդին , որ Ոզնի որդին ,
5 որ Բոկկիի որդին , Որ Սիփ-
սուայի որդին , որ Փենհէսի
որդին , որ Եղհազարի որդին , որ
մեծ քահանային Ահարոնին որ-

Ն·ՔՐ·ԽԲ· 457

ՖՀՄՐ 11, 12, 21։

ԹՀՄՐ 9։ ԳԼ Ը·22, 31։

Ի ԳԼ·Ը·1։

Ղ ԳԼ·Ը·15, ՃԸ։

Ի ԳԼ·Բ·48, Ը·20։

ԽԲ 457

Ը ՀՄՐ 6, ՆԵՀՄ·Բ·8, 18։

ՐՍԱՂ·ՃԺԹ·45։

ՅՀՄՐ 6·25, ՐՕՐ·ԼԳ·10, ՆԵՀՄ·Ը·1-8, ՄԱՂ·Բ·7։

Ի ԵԶԿ·ԽԶ·7, ԴԱՆ·Բ·37։

Ի ԵՍԹ·Ա·14։

ԼԵՒ·ԻԸ·21, ԲՕՐ·ԺԸ·5·11։

ՀԹՒ·ԺԵ·4-13։

ՅԲՕՐ·ԺԲ·5·11։

6 դին էր, Աս Եզրասը Բաբիլոնէն ելաւ. ու անիկայ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուած Մովսէսին Տ օրինացը արագագիր դպիրն էր. ու Տիր Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր վրայ ըլլալուն համար՝ ամէն խընդրածը թագաւորը անոր կու տար։

7 Եւ Արտաշէս թագաւորին երորդ տարին՝ Իսրայէլի որդիներէն, քահանաներէն, ու Ղեւտացիներէն, ու երգեցողներէն, և դռնապաններէն, ու Նաթանայիմներէն Երուսաղէմ ելան։

8 Եւ անիկայ հինգերորդ ամսուն մէջ՝ թագաւորին եօթներորդ

Խբ 457

9 տարին՝ Երուսաղէմ եկաւ. Քանզի առաջին ամսուն առաջին օրը՝ Բաբիլոնէն ելլելու սկսաւ. ու Աստուծոյ բարի ձեռքը անոր վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը՝ Երուսաղէմ եկաւ։

10 Վասն զի Եզրաս իր սիրտը պատրաստեց՝ որ Տ Տէրոջը օրէնքը փընտրէ, ու կատարէ, ու Իսրայէլի մէջ Տ օրէնք ու դատաստան սորվեցընէ։

11 Եւ ասիկայ է ան նամակին օրինակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը տուաւ Եզրաս քահանային ու դպրին, որ Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրանաց և օրինաց խօսքերուն գրիչն էր։

12 Թ Թագաւորաց Թագաւորը Արտաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից Աստուծոյն օրինացը կատարեալ

13 գրչին, և այլն։ Հրաման կու տամ որ՝ իմ Թագաւորութեանս մէջը եղող Իսրայէլի ժողովուրդէն, ու անոր քահանաներէն, ու Ղեւտացիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Երուսաղէմ ելլել ուզողները քեզի

14 հետ ելլեն. Վասն զի Տ Թագաւորին ու անոր Եօթը խորհրդականերուն կողմանէ կը խրկուիս, որ քու ձեռքդ եղող քու Աստուծոյդ օրէնքովը Ցուդան ու

15 Երուսաղէմը քննես, Եւ տանիս ան արծաթը ու ոսկին, որն որ Թագաւորը ու անոր խորհրդականները իրենց կամքովը ընծայ տուին Իսրայէլի Աստուծոյն՝ Երուն բնակութիւնը Երուսաղէմի մէջ է.

16 Նաև Բաբիլոնի բոլոր գաւառին մէջը գտած բոլոր արծաթիդ ու ոսկիդ, որն որ ժողովուրդը ու քահանաները Երուսաղէմի մէջ եղող իրենց Աստուծոյն տանը համար՝ կամաւոր ընծայի պես պիտի մատուցանեն, Որ ան ստակով անյապաղ՝ գուարակներ, խոյեր, գառներ, ու անոնց հացի ընծաները ու թափելու նուէրները ծախու առնես, ու Յ զանոնք Երուսաղէմ եղող ձեր Աստուծոյն տանը սեղա-

Ն·ՔՐ·ԽԲ· Խբ 457

18 նին վրայ մատուցանես. Եւ ճաացած արծաթով ու ոսկիով՝ քեզի ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատշաճ կ'երևնայ ընել, ձեր Աստուա-

19 ծոյն կամացը համեմատ ընէք։ Եւ ան անօթները, որ քու Աստուծոյդ տանը պաշտօնին համար՝ քեզի տըրուեցան, Ղ Երուսաղէմի Աս-

20 տուծոյն առջևը դուր յանձնէ։ Եւ ուրիշ ինչ որ քու Աստուծոյդ տանը համար պէտք ըլլայ, որ քեզի կը վայլէ տալ, զանիկայ Թագաւորին

21 գանձատունէն տուս։ Ըս ես՝ Արտաշէս Թագաւորս՝ Յեվ Գետին անդիի կողմը եղող բոլոր գանձապետներուդ հրաման կուտամ, որ Եզրաս քահանան՝ երկնից Աստուածոյն օրինացը դպիրը ինչ որ ձեզմէ

22 ուզէ, անմիջապես * տրուի. Մինչև հարիւր տաղանդ արծաթ, մինչև հարիւր քոռ ցորեն, ու մինչև հարիւր մար գինի, ու հարիւր մար եղ, ու աղ՝ առանց † չափ որոշե-

23 լու։" Երկնից Աստուածը ինչ որ կը հրամայէ, շուտով Ի գործ դրուի երկնից Աստուծոյն տանը համար, որ չըլլայ թէ Թագաւորին ու անոր որդւոցը Թագաւորութեանը վրայ

24 բարկութիւն գայ։ Եւ ձեզի յայտնի ըլլայ, որ բոլորը քահանաներէն, Ղեւտացիներէն, երգեցողներէն, դռնապաններէն, ու Նաթանայիմներէն, և աս Աստուծոյ տանը սպասաւորներէն՝ հարկ, տուրք ու

25 մաքս առնելու հրաման չկայ։ Եւ դուն ով Եզրաս՝ քու Աստուծոյդ իմաստութեամբը՝ որ դուն ունիս, Ղադատաւորներ ու իշխաններ դիր, որ Գետին մկալ կողմը եղող բոլոր ժողովուրդը՝ այնչափ քու Աստուածոյդ օրէնքը ամէն գիտցողները դասեն. ու չգիտցողներուն սորվե-

26 ցուցէք։ Եւ ով որ քու Աստուածոյդ օրէնքին համեմատ ու Թագաւորին օրէնքին համեմատ չընէ, անյապաղ անոր դատաստանը Ի գործ դրուի, կամ մահուամբ, կամ աքսորով, կամ տուգանքով և կամ բանտարկութեամբ։

27 Մ Մեր հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլլայ, որ Երուսաղէմի մէջ եղող Տէրոջը տունը փառաւորելու համար՝ Յ այս բանը Թագաւորին սրտին մէջ դրաւ, Եւ Ն Թագաւորին ու անոր խորհրդականներուն, ու Թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշխաններուն առջևը՝ ինծի շնորհք գտնել տուաւ. և ես Իմ Տէր Աստուծոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար՝ զօրացայ, ու Իսրայէլէն իշխաններ ժողվեցի, որ ինծի հետ երթան։

ՆՀՄՆ·ԻԲ·10։

ՅԳԼ·Ղ·22։ ՆԳԼ·Թ·9։

ԼՏՕՆ ԳԼ·Ե·5։ ՀՄՐ 6·9։ ԳԼ·Ը·18։

* Ք—ՂԲ· կառարուի։

† Ք—ՂԲ գրելու։

Նա · ՀԲ · ԳԲ · 457

Գ Լ · Ը

1 Եղբայրն ընկերները՝ որոնք Բաբիլոնէն եա դարձան ։ 15 Եղբաս՝ Ադդովին մարդ կը խրկէ , անկէ տաճարին համար պաշտօնեաներ ուղելով · 21 ծոմ կը պահէ · 24 գանձերը քահանայից պահպանութեանը կը յանձնէ ։ 31 Ավազակն երուսաղէմ կու գան · 33 Գանձերը տաճարին մէջը կը կշռուին ։ 36 Թագաւորին հրովարտակը իշխաններուն կը յանձնուի ։

1 Ի՛նչ Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեանը ատենը՝ ինծի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն տոհմապետները , ու համրանքը ասոնք
2 են ։ Փենհէսի որդիներէն՝ Գերսոն , Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ , Դաւիթի որդիներէն՝ Հատուս ,
3 տուա , Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա , ու անոր հետ համրուր յիսուն երիկ
4 մարդ համրուեցան · Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Զարհայի որդին Եղհովէնայի , ու անոր հետ երկու
5 հարիւր երիկ մարդ · Սեքենիայի որդիներէն՝ Յազիէլի որդին , ու անոր հետ իրեք հարիւր երիկ մարդ ·
6 Եւ Ադինի որդիներէն՝ Եովնաթանի որդին Աբեդ , ու անոր հետ յի-
7 սուն երիկ մարդ · Ու Եղամի որդիներէն՝ Գոթոդիայի որդին Եսայի , ու անոր հետ եօթանասուն
8 երիկ մարդ · Եւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայէլի որդին Զաբադիա , ու անոր հետ ութսուն
9 երիկ մարդ · Յովաբի որդիներէն՝ Եհքիէլի որդին Աբդիա , ու անոր հետ երկու հարիւր տասնուհինգ
10 երիկ մարդ · Եւ Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յոսեփիայի որդին , ու անոր հետ հարիւր վաթսուն երիկ
11 մարդ · Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքարիա , ու անոր հետ քսանուհինգ երիկ մարդ ·
12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Ականանի որդին Յոհանան , ու անոր հետ հարիւր տասնուհինգ երիկ մարդ ·
13 Իւր տասը երիկ մարդ · Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անունները ասոնք էին · Եղիփաղէտ , Յէհիէլ ու Սեմայիա , և անոնց հետ վաթսուն երիկ մարդ ·
14 Եւ Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի , ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթանասուն երիկ մարդ ։
15 Եւ ասոնք՝ Ահավա վազող գետին եղերքը ժողվեցի , ու հոն իրեք օր իջևան բրինք · և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցի , ու հոն է Ղևտացւոց որդիներէն չգտայ ։
16 Ես Եղիազար , Արիէլ , Սեմայիա , Եղնաթան , Ցարիբ , Եղնաթան , Նաթան , Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխանները , ու Յովարիբ ու Եղնաթան
17 իմաստուն ները կանչել տուի · Եւ զանոնք՝ Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովի իշխանին՝ պատուէրներով խրկեցի , ու Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովին , ու անոր եղբարցը՝ Նաթանայիմներուն ղրուցուելու խօսքերը՝ Տանոյ բերանը դրի , որ մեր Աստուծոյն տան համար մեզի պաշտօնեաներ բե-
18 րեն ։ Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար , Իսրայէլեան Ղևիին որդւոյն Մոողիին որդիներէն Եմկի հանճարեղ մարդ մը ։ այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝ տասնուութը մարդ բերին մեզի ·
19 Նաև Ասաբիան , ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները , ու անոնց որդի-
20 ները՝ քսան մարդ · Ու Նաթանայիմներէն , որ Դաւիթ ու իշխանները Ղևտացւոց ծառայութեանը տուեր էին , ամէնը իրենց անուններովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նաթանայիմներ ։
21 Եւ հոն Ահավայի գետին քովը՝ Եծամապահութիւն քարոզեցի , որ Էհոնարհինք մեր Տէր Աստուծոյն առջևը , ու անկէ Իյաջող ճամբորդութիւն խնդրինք՝ մեզի ու մեր ընտանեացը և մեր բոլոր ըս-
22 տացուածքին համար · Վասն զի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուղելու ծաղրեցայ · որովհետև թագաւորին ըսեր էինք թէ՝ Իմեր Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ փնտռողներուն վրայ է Երարութեամբ , ու անոր զօրութիւնը ու բարկութիւնը Եամէն անոնց վրայ՝ որ թողնի-
23 կայ կը թողուն ։ Ուստի ծոմ բրընեցինք , ու աս բանիս համար՝ մեր Աստուծմէն օգնութիւն խնդրեցինք · ու անիկայ մեր խնդրուածքը ընդունեց ։
24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասնուերկու Ցերդ զատեցի · այսինքն Սարաբիան , Ասաբիան , ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տասը
25 Ցերդ , Եւ կարծաթը , ու ոսկին , ու անօթները , նաև թագաւորին , ու անոր խորհրդականներուն , ու իշխաններուն , և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլէն՝ մեր Աստուծոյն տանը համար տուած ընծաները՝
26 կշռեցի անոնց յանձնեցի ։ Ու վեց հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ , և հարիւր տաղանդ արծաթէ անօթներ , ու հարիւր տաղանդ
27 ոսկի , Եւ քսան ոսկի տաշտ հազարական դրամէ , ու մանրուր ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու աման՝ կշռեցի ա-

Ն · ՀԲ · ԳԲ · իբր 457

Ը Տես բ Թագ · ԺԹ · 3 , 19 ։

Ի Նեեմ · Ը · 7 ։ Թ · 4 , 5 ։

Ղ Տես Դ · Բ · 43 ։

Ի Բ Մն · Ի · 3 ։ Ը Ղե · ԺԶ · 29 ։ Իզ · 29 ։ Ես · ԽԸ · 3 , 5 ։

Ի Սաղ · Ե · 8 ։

Ի Տես ակոր · Թ · 15 ։

Ի Գէ · Ե · 6 , 9 , 28 ։

Լ Սաղ · Լ · 18 , 19 ։ Լ · 15 , 22 ։ Հբ · ՈՎ · Ը · 28 ։

Ի Սաղ · Լ · 16 ։

Ի Բ Մն · ԺԵ · 2 ։

Լ Ա Մն · Ե · 20 ։ Բ Մն · Լ · 13 ։ Ես · ԺԹ · 22 ։

Հ Գէ · Ե · 15 , 16 ։

Ա — Ա Մն · Գ · 22 ։

Բ Գէ · Բ · 3 ։

Ի Տես Դէ · Ե · 7 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 457

ՅՂԼ· ԻԱ· 6·7, 8· Բ Օր·ԼՋ·8· ՂՂԼ·ԻԲ· 2·3· Թհս· Գ·4, 15, 19, 20·

28 Նոյնդ յանձնելի, Ու անոնց ըսի· Դուք Ցերոյնը նուիրուած էք, ա՛ա անօթներն ալ նուիրուած են. և արծաթը ու ոսկին՝ ձեր հարցը Ցէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ մըն է։

29 Ե· Արթուն կացէք, ու պահեցէք, մինչև որ կշռեմ Երուսաղէմ Ցերոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քահանայից՝ ու Ղեւտացւոց իշխաններուն, ու Իսրայէլի տոհմապետներուն, Ցերուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին։

30 Ներուն առջևը կշռեցին։ Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները՝ արծաթը ու ոսկին ու անոթները՝ կշռելով առին, որ Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին։

31 Եւ առաջին ամսուն երկուտասաներորդ օրը՝ Ահավայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ երթալու համար, ու Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր, ու մեզ ճամբան թշնամիին ու դարանակալին ձեռքէն ազատեց։ Ու Երուսաղէմ եկանք, և հոն իրեք օր նստանք։

32 Քէն ազատեց։ Ու Երուսաղէմ եկանք, և հոն իրեք օր նստանք։

33 Ու չորրորդ օրը՝ արծաթը, ու ոսկին, ու անօթները՝ մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահանային որդւոյն Մերեմոթին ձեռքը վճռակուեցաւ, որուն հետն էր Փենհէսի որդին Եղիազարը. ու անոնց հետ՝ Ցեսուի որդին Յովզաբադ, ու Բանուիի որդին Նոադիա Ղեւտացիները կային։

34 Ամէնը թուով ու կշռով յանձնուեցաւ. ու ան ատենը բոլոր կշռածը գրուեցաւ։

35 Գերութեան որդիները՝ որոնք դերութենէ դարձած էին, Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ մատուցին. բոլորը Իսրայէլին համար տասուերկու զուարակ, իննսունուվեց խոյ, եօթանասունևեօթը գառն, ա՛ա մեղքի պատարագի համար՝ տասուերկու նոխազ. ա՛ա ամէնը Ցերոջը ողջակէզ մատուցին։

36 Եւ անոնք թագաւորին հրովարտակը՝ գետին ազգի կողմը եղող թագաւորին փոխանորդներուն ու իշխաններուն տուին. անոնք ալ՝ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տանը ձեռնտու եղան։

ԳԼ· Թ

1 Ժողովուրդը օտար ազգաց հետ խառնութիւն ընելուն համար՝ եղրաս սուգ կ'ընէ· 5 ու գործուած մեղքերը խոստովանելով՝ Աստուծոյ աղօթք կ'ընէ։

457

1 Ու երբոր այս բանները կատարուեցան, իշխանները ինծի մատեցան, ու ըսին· Իսրայէլի ժողովուրդը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները՝ ա՛ա երկիրներուն ժողովուրդներէն չզատուեցան, Ք հաղ- քանանացւոց, քետացւոց, փերեզացւոց, Ցեբուսացւոց, Ամմոնացւոց, Մովաբացւոց, Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծութիւններուն պէս։ 2 Թիւներուն պէս Ի՛ընէն. Վասն զի իրենց համար ու իրենց որդւոցը համար՝ Ք անոնց աղջիկներէն Ի՛նի՛նէր առին. և Ք սուրբ սերունդը խառնուեցաւ. ու իշխանները ու ոստիկանները այս մեղքը գործելու 3 մէջ առաջինները եղան։ Եւ այս բանը լսածիս պէս՝ Ի հանդերձս ու վերարկուս պատռեցի, և գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետտեցի, ու ապշած նստայ։ 4 Ան ատենը գերութենէ դարձողներուն յանցանքին պատճառաւ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլորը վախցողները իմ քովս ժողովուեցան. ու ես մինչև իրիկուան զոհին ապշած նստայ։ 5 Եւ իրիկուան զոհին ոտքս տառապանքս ելայ, ու պատռած հանդերձներովս ու վերարկուովս՝ ծնկան վրայ եկայ, ու ձեռքերս իմ Ցեր Աստուծոյս առջևը 6 տարածեցի։ Ու ըսի· Ո՛վ Աստուած իմ՝ ես ամչնամ, ու իմ երեսս քեզի վերցընելու չեմ համարձակիր, ով Աստուած իմ. վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլխէն վեր բարձրացան, ու մեր յանցանքը մինչև երկինքը ելաւ։ 7 Մեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր՝ մինչ մեծ յանցանքի մէջ ենք մինչև այս օրս. ու մեր անօրէնութիւններուն համար՝ մենք ու մեր թագաւորները՝ մեր քահանաները՝ երկիրներու թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի, գերութեան, յափշտակութեան ու հերեսի սևութեան տրուեցանք, ինչպես որ այսօր Ի՛երեւ։ 8 Նոյ։ Եւ հիմա քիչ մը առեն մեր Ցեր Աստուածմէն ողորմութիւն եղաւ, որ մեզի փրկութիւն շնորհէ, ու իր սրբութեանը տեղին մէջ *մեզ հաստատէ", որ մեր Աստուածը յ մեր աչքերը լուսաւորէ, ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը 9 հանգստութիւն տայ։ Վասն զի մենք ծառայ էինք, բայց մեր Աստուածը մեզ երեսէ չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ. Հապա մեզի հանգստութիւն տալու, ու մեր Աստուածոյն տունը կանգնելու, և անոր աւերակները նորոգելու, ու մեզի Ցուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ տեղ մը տալու համար, յ Պարսից թագաւորներուն առջևը մեզի շնորհք դտնել տուաւ։ 10 Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ ասկէ ետքը ի՛նչ բանիք. քանզի քու պա- 11 տուիրանքներդ թողուցինք, Որ

Ն·Ք·ՂՓ· 427

Ք ԵԼ· ԼԴ· 16, Բ Օր· Է·3, Նէեմ· Ժգ·23·

Ք ԵԼ· ԺԹ· 6, Ի՛ր· 31, Բ Օր·Է·6, Ժգ·2·

Ե Բ Կոր·Ձ· 14·

Ղ Ցոբ·Ա· 20·

Ի Սպղ·ՃԽգ· 4·

Ը ԳԼ·Ժ·3, Ես·Կ·2·

Ր ԵԼ·ԼԹ· 39·

Ք ԵԼ·Թ· 29, 33·

Է Դան·Թ· 7, 8·

Լ Սպղ·Լ·4·

Խ ԲՄՆ·Իր· 9, Ցայտ· Ժը·5·

Ծ Սպղ·Ճղ· 6; Դան·Թ· 5, 6, 8·

Կ Բ Օր·Իը· 36, 64; Նէեմ·Թ·30·

Հ Դան·Թ· 7, 8·

* ԵՔԲ·մեզի բևեռ մը տայ· Ես·Իր·23·

Յ Սպղ·Ժգ· 3·Լդ·5·

Ղ Նէեմ·Թ· 36·

Ճ Սպղ·ՃՂ· 23·

Մ Ես·Ե·2·

Յ ԳԼ·Է·28·

քու ծառաներուդ մարգարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր՝ ըսելով . Ան երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիւ- կայ ժառանգելու համար , գարշելի երկիր մըն է , ներկիրներու ազգե- րուն գարշելի պղծութիւններովը լեցուցին . որովհետև զանիկայ ՚ի ծայր իրենց անմաքրութեամբը 12 լեցուցեր են : Ուրեմն ՚ձեր աղ- ջիկները անոնց որդւոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր որդւոցը հա- մար չառնէք , ՚ն և յաւիտեան ա- նոնց խաղաղութիւնը ու երջան- կութիւնը չփնտռէք , որպէս զի ուժովնաք , ու ան երկրին բարիքը ուտէք , ու ՚ղ-ննիլ ձեր որդւոցը յաւիտենական ժառանգութիւն 13 թողուք : Ու մեր չար գործքերուն համար , ու մեր մեծ յանցանքին համար՝ ՚ա բոլոր բաները մեր վրայ պալէն ետքը (թէպետև դուն ով Աստուած մեր՝ ՚ն ձէզ չպատժեցիր մեր մեղացը չափ , հապա մեզի այս- 14 պէս փրկութիւն տուիր ,) պիտի էր որ նորէն ՚քու պատուիրանք- ներդ զանց ընէինք , և ՚աս գարշե- լի ազգերուն հետ խնամութիւն ը- ներէինք . միթէ դուն չմեզի պիտի չկորդողիր , ու մեզ պիտի չսպա- ռէիր , մինչև որ ՚ի ձէնէ մնացորդ ու 15 ազատուած մը չմնար : Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , ՚դուն արդար ես . վասն զի մենք մինչև աս օրս ողջ մնացինք . ահա մենք ՚մեր յան- ցանքովը ՚քու առջեւդ ենք . թէ- պէտև աս պատճառաւ ՚քու առ- ջեւդ չենք կրնար կայնիլ :

Գլ . ժ

1 Սեքենիա կը յորդորէ Եզրասը՝ որ օտար ազ- գաց հետ եղած ամուսնութիւնները խափանէ ; 6 Եզրաս սուգ բռնելով՝ ժողովուրդը կը ժող- վէ ; 9 ժողովուրդը՝ Եզրասին յորդորանօքը կը գղջայ , ու կը խոստանայ որ այնուհետև ան մեղքէն հրաժարին ; 15 Ան բանը գլուխ կը տարուի ; 18 Օտարազգի կիներ ունե- ցողներուն անունները :

1 Իսկ երբոր Եզրաս՝ լալով ու ՚Աս- տուածոյ տանը առջեւը գետինը ինկած՝ ՚ա- նօրհնէր ու խոստո- վանութիւնը կ՚ընէր , Իսրայէլէն խիստ շատ բազմութիւն՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկ , ու տղաքներ՝ անոր քովը ժողովուեցան . և ժողովուրդը 2 խիստ շատ լացաւ : Ու Եղամի որ- դիներէն՝ Ջէքիէլի որդին Սեքենիան՝ Եզրասին պատասխան տուաւ ու ը- սաւ . Մենք ՚մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու երկրին ժո- ղովուրդներէն օտար կիներ ա- ռինք . բայց հիմա աս բանիս մէջն 3 ալ Իսրայէլի համար յոյս կայ : Եւ հիմա ՚մեր Աստուծոյն առջեւը ուխտ ընենք , որ բոլոր կիները ու անոնցմէ ծնածները՝ իմ տիրոջս , ու մեր Աստուծոյն ՚ի հրամանէն ՚վախցողներուն խրատովը հանենք , և ՚ա ՚ՏՐՔԸ օրէնքին համեմատ թող 4 ըլլայ : Ելի՛ր , վասն զի աս գործը քեզի կ՚իյնայ . մենք ալ քեզի հետ կ՚ըլլանք . ե զօրացիր ու ըրէ : 5 Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից իշխանները ն , Ղևտացիներուն , ու բոլոր Իսրայէլին ԷՐՐՈՒՄ ընել տուաւ որ աս խօսքիս պէս ընեն . 6 և անոնք երդում ըրին : Ու Եզ- րաս՝ Աստուծոյ տանը առջեւէն ե- լաւ , ու Եղիասիբի որդւոյն Ցօ- հանանին սենեակը գնաց . և հոն մտնելով՝ Ի հաց չկերաւ , ու ջուր չխմեց . վասն զի գերութենէ ե- լածներուն յանցանքին համար 7 սուգ կը բռնէր : Եւ Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին , որ բոլոր գերութենէ ե- լածները Երուսաղէմ ժողովուին . 8 Ու մինչև իրեք օր ով որ չգար՝ իշ- խաններուն ու ծերերուն հրամա- նին համեմատ , անոր բոլոր ստա- ցուածքը *նզոված պիտի ըլլար , ու ինքը գերութենէ դարձողնե- րուն ժողովքէն պիտի զատուէր : 9 Եւ Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները ան իրեք օրուանը մէջ՝ այսինքն իններորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ Երուսաղէմի մէջ ժողովուեցան . և ՚ բոլոր ժողովուր- դը ՚ա գործիս համար՝ ու սաստիկ անձրևներուն համար՝ դողալով նստան Աստուծոյ տանը հրապա- 10 րակին մէջ : Ու Եզրաս քահա- նան ելաւ , ու անոնց ըսաւ . Դուք մեղք գործեցիք , և օտար կիներ առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը 11 աւելցուցիք : Ու հիմա ձեր հայ- րերուն Ձեր Աստուծոյն ՚ՏՐՔԸ էյէք դէպ խոստովանեցէք , և անոր հաճոյ ելածը ըրէք , ու ՚ներկրիա ժողովուրդներէն ու օտար կիներ- ըէն զատուեցէք :

12 Ան ատենը բոլոր ժողովքը պա- տասխան տուին , ու բարձր ձայ- նով ըսին . †Մեր պարտքն՝ է որ անանկ՝ քու ըսածիդ պէս ընենք . 13 Բայց ժողովուրդը շատ՝ ու ժա- մանակը անձրևոտ է , ու դուրս տեղ չենք կրնար կայնիլ . և ասի- կայ մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ . քանզի շատերնիս աս 14 բանիս մէջ յանցաւոր ենք : Հի- մա մեր իշխանները բոլոր ժողով- քին համար կայնին , ու մեր քա- ղաքներուն մէջը բոլոր օտար կնիկ առնողները որոշուած ժամանակ- ներու մէջ գան . և ամէն մէկ քա- ղաքին ծերերը ու դատաւորները անոնց հետը ըլլան , մինչև որ աս

Ե ՚ր Օր . է . 2 , 3 :

Ղ Գէ . Բ . 4 :

Ե ամՓ . իբ . 10 :

Ը ՂԵԶՐ . ե . 12 :

Ի ՚ր Օր . Թ . 18 :

* Կամ՝ գա- ւեալ

Ի Ցես ա Թագ . ԺՐ . 18 :

Ի Ցես . ե . 19 : Նոակ . իբ . 13 : Ը Ձէր 8 :

† ՆԷԲ . Մեր վրայ

Ղ Գէ . Ձ . 21 :

Ն դ Թագ . իա . 16 :

Ո ՆԼ . իգ . 32 : Լդ . 16 : Բ Օր . է . 3 :

Ղ ՐՕր . իգ . 6 :

Պ Նոակ . ԺԳ . 22 : ի . 7 :

Ն Սաղ . ՃԳ . 10 :

Ա ԹԳ . 14 : ԲՊետ . Բ . 20 , 21 :

Ա ՀՐ 2 : Նէ- եմ . ԺԳ . 23 , 27 :

Ի ՐՕր . Թ . 8 : Ա Նէեմ . Թ . 33 : Դան . Թ . 14 :

Բ ակՈր . ԺԵ . 17 :

Ց Հռով . Գ . 19 :

Ա Սաղ . ՃԼ . 3 :

Ա ԲՄՆ . ի . 9 :

Բ Դան . Թ . 20 :

Ե ՂԵԶՐ . ԺԳ . 27 :

Ի ՆԷեմ . ԺԳ . 27 :

Ի ԲՄՆ . ԼԳ . 31 :

ն·ք·ղբ· 457

Ե՛ր Ն·Լ· 8։

* կ՚ա՛ր՝ Մի՛ այն

բանիս համար Եմեր Աստուծոյն ասստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ ։
15 *Ուստի Ասայելի որդին Յովնադաբին , ու Թեկուայի որդին Յազիան աս գործիս վրայ կայնեցան , ու Մեսուղամը , ու Ղևտացի Սաբբեթան անոնց օգնութիւն ըրին ։
16 Եւ գերութենէ ելածները այնպէս ըրին · ու Եզրաս քահանան , ու քանի մը տոհմապետներ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ (ամէնն ալ էրէնց անուններովը) ընտրուեցան · ու տասներորդ ամսուն առաջին օրը
17 ըը՝ աս գործը քննելու նստան · Եւ բոլոր օտար կնիկ առնող մարդիկներուն խոնջը առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին ։

456

18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ գտնուեցան · Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մասսիա , Եղիազար , Յարիբ ու Գոդողիա ·
19 Եւ իրենց կնիկները արձակելու †խօսք տուին · ու ծ՚անցաւոր՝ բլլալով՝ իրենց յանցանքին համար հօտերէն
20 Մէյմէկ խոյ գոհ ըրին ։ Ու Եմմերի որդիներէն՝ Անանի ու Զաբադիա ·
21 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մասսիա , Եղիա , Սեմայիա , Եհիէլ ու Ոզազ
22 զիա · Եւ Փասուրի որդիներէն՝ Եղհովէնայի , Մասսիա , Իսմայէլ , Նաթանայէլ , Յովզաբադ ու Եղասա ·
23 Ու Ղևտացիներէն՝ Յովզաբադ , Սեմէի , Կովղիա , այսինքն Կովղիտա , Փեթայիա , Յուդա ,
24 Դա ու Եղիազար · Ու երգեցողներէն՝ Եղիասիբ · ու դռնապաններէն՝
25 Սելղում , Տէլեմ և Ուրի · Ու Իսրայէլէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա , Յեզիա , Մելքիա , Միամին , Եղիազար , Մելքիա ու Բանայիա ·
26 Նեա · Ու Եղամի որդիներէն՝ Մաթանիա , Զաքարիա , Յեքիէլ ,
27 Աբդի , Յերիմովթ ու Եղիա · Եւ Զաթուի որդիներէն՝ Եղհովէնայի , Եղիասիբ , Մաթանիա , Յերիմովթ , Զաբադ ու Ազիզա · Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Յոհանան , Անանիա , Զաբբայ — Աթլէ ·
29 Եւ Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ , Մալուք , Ադայիպ , Յասուբ , Սաղ ու Ռամովթ · Եւ Փաահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Եդնա , Քաղել , Բանեա , Մասսիա , Մաթանիա , Բեսելիէլ , Բանուի ու Մանասէ ·
31 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Եղիազար , Յեսիա , Մելքիա , Սեմայիա ,
32 Շմաւոն , Բենիամին , Մալուք —
33 Սամարիա · Հասումի որդիներէն՝ Մաթանայ , Մատաթա , Զաբադ , Եղիփաղետ , Յերեմի , Մանասէ
34 — Սեմէի · Բանիի որդիներէն՝
35 Մաադայ , Ամրամ , Ուէլ , Բաանեա ,
36 Նեա , Բադայիա , Քեղուհայ , Ուզա ,
37 Նիա , Մերամոթ , Եղիասիբ , Մաթանիա , Մաթանայ , Յասասու ,
38 Բանի , Բանուի , Սեմէի , (39) Սելեմիա , Նաթան , Ադայիա ,
40 Մաքնադբա , Սասսա , Սարայ , Ազարէլ ,
41 Նադրայ , Սասսա , Սարայ , Ազարէլ ,
42 Բիէլ , Սելեմիա , Սամարիա , Սելեմար ,
43 Նաթ , Ամարիա — Յովսեփ · Նաբաւի որդիներէն՝ Յեհիէլ , Մատաթիա , Զաբադ , Զեբինա , Յադայ ,
44 Դայի , Յովել — Բանեա ։ Ասոնք ամէնը օտար կնիկներ առեր էին · ու անոնցմէ ոմանք՝ զաւակ բերած կնիկներ ունէին ։

ն·ք·ղբ· 456

ԳԻՐՔ ՆԵՀԵՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · ՂՓ · 446

1 Նէեմիա՝ Անանիէն լսելով Երուսաղէմի դրժբաղդութիւնը , սուգ կ՚ընէ , ծոմ կը պահէ , ու կ՚աղօթէ ։ 5 Անոր աղօթքը ։

= ԳԼ · ժ · 1 ։

1 Նէեմիայի որդւոյն = Նէեմիային խօսքերը ։

Ու եղաւ որ՝ Քասղև ամսուն մէջ՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարին՝ երբոր ես Շուշան մայրաքաղաքն էի , Անանի անուանով եղբայրներէս մէկը , ու քանի մը Ցուդայի մարդիկներ իրենց եկան . և անոնց՝ գերութենէն ազատուած ու մնացած Հրեաներուն վրայով՝ ու Երուսաղէմին վրայով հարցուցի ։

3 Եւ ինծի ըսին . Գերութենէն ազատուած՝ մնացածները՝ հոն գաւառին մէջը՝ մեծ նեղութեան ու անարգութեան մէջ են , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլած , և անոր դռները կրակով այրուած են ։

Բ ԳԼ · բ · 17 ։
Ե Դ Թագ · իե · 10 ։

4 Ու երբոր ես այս խօսքերը լսեցի , նստայ լացի . ու քանի մը օր սուգ բռնեցի , և ծոմ պահելով՝ երկնից Աստուծոյն առջեւը աղօթք ըրի ,

5 Ու ըսի . Ո՜հ , Տէր Աստուած երկնից , որ մեծ ու ահեղ Աստուած ես , Ո՛ւ քեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողներուն՝ ուխտ ու ողորմութիւն կը

Ե Դան · Թ · 4 ։
Ե Եզ · ի · 6 ։

6 պահես . կ՚աղաչեմ , քու ականջներդ Թող մտիկ ընեն , ու աչքերդ բաց ըլլան , որ լսես քու ծառայիդ աղօթքը , որն որ քու ծառաներուդ Իսրայէլի որդւոյը համար հիմա յորկ ու գիշեր քեզի կը մատուցանեմ , և խոստովանելով Իսրայէլի որդւոյը մեղքը , որով քեզի դէմ մեղանչեցինք . քանզի Թէ՛ ես՝ և Թէ իմ հօրս

Ը Դ Թագ · ը · 28 , 29 ։ Ր Մն · ը · 40 ։ Դան · Թ · 17 , 18 ։

7 տունը մեզի գործեցինք ։ Ցիրաւի եմնք քու առջեւդ անօրէնութիւններ ըրինք , ու քու ծառայիդ Մովսէսին տուած Ե պատուիրանքներդ , կանոններդ ու պատաստան-

Ե Դան · Թ · 20 ։

8 ներդ չպահեցինք ։ Սակայն կ՚աղաչեմ՝ յիշէ՛ ան խօսքը , որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր , ըսելով . Թէ՛ ու յանցանք ընէք , ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցը-

Բ Մաղ · ճղ · 6 ։ Դան · Թ · 5 ։
Ի Ը Օր · իբ · 15 ։

9 րուեմ . Իսկ Եթ ու ինծի դառնաք , ու իմ պատուիրանքներս պահէք , ու զանոնք կատարէք , Եւմէզ ձրուածները Թէև * երկրիս ծայրը ըլլան , զանոնք անկէ պիտի ժողվեմ , ու ան տեղը պիտի տանիմ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն

Ե Ը Օր · Թ · 29 ։ Դան · Թ · 15 ։

10 դնելու համար ։ Եւ հիմա անոնք՝ քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու ժո-

Ե Ես · իգ · 8 ։ Ներ · ժ · 18 ։
Ի Հմր 6 ։

11 ղովուրդդ են ։ Ո՜հ Տէր , հիմա քու ծառայիդ աղօթքը , ու ծառայիդ անունէդ վախնալու փափաք ունեցող ծառաներուդ աղօթքը Եւ քու ականջդ Թող լսէ . և այսօր քու ծառայիդ յաջողութիւն տուր , ու այս մարդուն առջեւը ինծի շնորհք դանել տուր ։ Վասն զի ես Թագաւորին հմատուական էի ։

Հ ԳԼ · բ · 1 ։

ԳԼ · Բ

Ն · Ք · ՂՓ · 446

1 Արտաշէս՝ Նէեմիային տրամութեանը պատճառը կ՚իմանայ , ու նամակներ ու պատուէրներ տալով՝ զանիկայ Երուսաղէմ կը Երկէ ։ 9 Նէեմիա Երուսաղէմ կու գայ . իսկ Հրեից Թշնամիները անոր գալուն վրայ կը տրամին ։ 12 Անիկայ գաղտուկ կ՚երԹայ՝ պարսպին փրլած տեղւոյն տեսնելու ։ 17 Նէեմիա կը յորդորէ Հրեաները որ պարսպին շինութիւնը սկսին , Թշնամեաց խօսքերուն ականջ չդնելով ։

Ե Ր 445 = Եզր · ե · 1 ։

1 Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջը՝ = Արտաշէս Թագաւորին քսաներորդ տարին՝ անոր առջեւը գինի կար , և Ե գինին առի , ու Թագաւորին տուի . ու անոր առջեւը Բնաւ

Բ ԳԼ · ա · 11 ։

2 տրտում Երեսով չէի երեւցած ։ Եւ Թագաւորը ինծի ըսաւ . Ինչո՞ւ երեսդ տրտում է , որովհետեւ հիւանդ չես . ասիկայ = ուրիշ բան չէ , բայց Եթէ Եսրտի տրտմութիւն ։

Ե Առակ · ժե · 13 ։

3 ու ես խիստ շատ վախցայ ։ Ան ատենը Թագաւորին ըսի . Թագաւորը յաւիտեան ողջ կենայ . ինչպէս իմ երեսս տրտում չըլլայ , որ իմ հարցս գերեզմաններուն տեղը եղող Եքաղաքը աւերակ՝ ու անոր դռները կրակով այրած են ։

Բ ԳԼ · ա · 3 ։

4 Եւ Թագաւորը ինծի ըսաւ . Դուն ինծմե ինչ կը խնդրես աս բանիս վրայով ։ Ան ատենը երկնից Աստուծոյն աղօթք ըրի . Ու Թագաւորին՝ ըսի . Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երեւնայ , ու Թէ որ քու ծառադ քու առջեւդ շնորհք գըտաւ , զիս Հրէաստան իրկես իմ

Ն·Ք·ՂԾ· Իրր 445

հարցս դէպէզմանները։ քաղաքը ,
6 որ զանիկայ չինէմ ։ Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ ։ (ու թագուհին անոր քովը նստեր էր ։) քու ճամբդ բորդուելիդ որչափ ատեն պիտի քշէ , ու ե՞րբ պիտի դառնաս ։ և թագաւորին հաճոյ երևցաւ որ գնա խրկէ ։ ես ալ անոր ժամանակ
ՂԳԼ·Ե·14· Ժգ·6· 7 որոշեցի ։ Ու թագաւորին ըսի ։ Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ՚երևնայ , ինծի նամակներ տրուի գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն , որ զիս անցընեն , մինչև որ Հրեաս-
8 տան երթամ , Ու մէկ նամակ մը Ասափին՝ որ թագաւորական * պարտէզին պահապանն է , որպէս զի ինծի փայտ տայ , Աթոռեայ տանը աշտարակին դռները , և քաղաքին պարիսպը , ու մնելու տունս
Ե ԳԼ·Գ·7· չենելու համար ։ Եւ թագաւորը ինծի տուաւ ։ վասն զի բարի ձեռքը իմ վրաս
ԸԶԷՐ·Ե·5· Ե·6, 9, 28· ՀՅՐ-18· էր ։
445 9 Ու գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն գացի , ու թագաւորին նամակները անոնց տուի ։ և թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
10 ու ձիաւորներ խրկեց ։ Ու երբոր Սանսբաղատ Որոնացին՝ ու Ամմոնացի ծառան Տուբիան լսեցին , շատ նեղացան , որ Իսրայէլի որդւոց աղէկութիւնը փնտռելու հա-
Բ ԵԶՐ·Ը·32· 11 մար մարդ մը եկաւ ։ Ու Երուսաղէմ եկայ , և հոն իրեք օր մնացի ։
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ՝ գիշերով ելայ ։ ու ինչ որ իմ Աստուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երուսաղէմին համար ընելու , զանիկայ մարդու մը չզուցեցի , և ինծի հետ՝ իմ հեծած անասունէս ի զատ՝ ոչիչ անասուն մը չկար ։
Ժ ԲՄՆ·ԻԷ· 9 ։ ԳԼ·Գ· 13 ։ 13 Եւ գիշերով Ձորի դռնէն՝ վիշապի աղբիւրին առջևէն Աղբից դուռը ելայ , ու Երուսաղէմին փըլած պարիսպները ու կրակէն այ-
Ի ԳԼ·ա·3· Հյր 17 · 14 րած դռները զննեցի ։ Եւ Աղբիւրի դուռը ու թագաւորին աւազանը անցայ , ու տակս եղող անա-
ԼԳԼ·Գ·15· 15 սունին անցնելու տեղ չկար ։ Եւ գիշերով Հեղեղատէն վեր ելայ՝ ու պարիսպը զննեցի ։ ու դարձայ Ձորի դռնէն մտայ , ու ՅՈՒԼԻ նորէն
Ի Բ Թագ· Ժ·ա·23 ։ Ե· ԲՄ·Լ·40· 16 իմ տեղս եկայ ։ Եւ ոստիկանները իմ ո՛ւր երթալս ու ինչ ընելս չիմացան ։ ու Հրէաներուն , կամ քահանաներուն , կամ ազնուականներուն , կամ ոստիկաններուն , և կամ ուրիշներուն՝ որոնք գործը կ՚ընէին , մինչև հիմա չզուցեցի ։
17 Ետքը անոնց ըսի ։ Դուք կը տեսնէք աս թշուառութիւնը՝ որուն մէջը կը գտնուինք , և Թէ ինչպէս Երուսաղէմը աւերակ , ու անոր դռնները կրակով այրուած են ։ եկէք Երուսաղէմին պարիսպը շինենք , որ այսուհետև ծնահասութիւն չրլլանք ։ 18 տինք չրլլանք ։ Եւ ինծի Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս ըլլալը , ու թագաւորին ինծի ըսած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի ։ ու անոնք ըսին ։ Ելլենք շինենք ։ և հիրևնց ձեռքերը ուժովցուին — բարի ընթացք համար ։
19 Բայց Որոնացի Սանսբաղատը , ու Ամմոնացի ծառան Տուբիան , և Արաբացի Գեսամը լսելով՝ ինծի ծաղր ըրին , ու մեզ քամահրելով՝ ըսին ։ Ա՞ս ձեր ըրած գործը ինչ պիտի ըլլայ ։ Ընդէ՞ք դուք թագաւորէն ապստամբիլ կ՚ուզէք ։
20 Եւ անոնց պատասխան տուի , ու ըսի ։ Երկնից Աստուածը՝ ինքը մեզի յաջողութիւն պիտի տայ , ու մենք՝ որ անոր ծառաներն ենք , պիտի ելլենք ու շինենք , բայց դուք Երուսաղէմի մէջ բաժին , իրաւունք ու յիշատակ չունիք ։

ԳԼ· Գ

1-32 Պարիսպը շինող մարդոց անունները ու անոնց կարգը ։

1 Ու մեծ քահանան Եղիասիբ , և անոր քահանայ եղբայրները ելան , ու Ոչխարաց դուռը շինեցին . անոնք զանիկայ նուիրեցին , և անոր փեղկերը կանգնեցին . ու դարնիկայ մինչև Մէայի աշտարակը , մինչև Հանանայելի աշտարակը նուի-
2 րեցին ։ Եւ անոր քովը՝ Երիքովի մարդիկը շինեցին . ու անոնց քովը՝ Իմրիի որդին Զաքուրը շինեց ։ Ու Հսկանց դուռը՝ Սենաայի որդիքը շինեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու
3 նիգերը անցուցին ։ Եւ անոնց քովը՝ Հակոսի որդւոյն Ուրիային որդին Մերամոթը նորոգեց . ու անոնց քովը՝ Մասիզեբելի որդւոյն Բարաքիային որդին Մեսուզամը նորոգեց . և անոնց քովը՝ Բաանայի
5 որդին Սադովը նորոգեց ։ Ու անոնց քովը՝ Թեկուացիք նորոգեցին . բայց անոնց մեծերը Իրենց Տէրոջը գործին իրենց վիզը չձգեցին ։
6 Յին ։ Եւ Հին դուռը՝ Փասէի որդին Յոյիադան ու Բասոդիայի որդին Մեսուզամը նորոգեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգերը
7 անցուցին ։ Եւ անոնց քովը՝ Գաբաւոնացի Մելատիան , ու Մերոնոթացի Յադոնը , և Գաբաւոնի ու Մասբայի մարդիկները շինեցին , մինչև Գետին աս կողմը եղող իշ-
8 խանին Թաճոռը ։ Անոր քովը՝ ոսկերիչներէն Հարհայայի որդին

Ն·Ք·ՂԾ· Իրր 446

Բ Գր·ա·3· Սաղ·խգ· 13 ։ Տիթ·4· Երեմ·իգ· 9 ։ Եկկ· ա·14 ։ 15 ։ իբ·4 ։ Ի Հյր 8 ։ Հբ Թագ·բ· 7 ։

Յ Սաղ·խգ· 13 ։ Տիթ·4 ։ Յ·6 ։

ՂԳԼ·Ը·6 ։

Բ ԵԶՐ·Գ·8 ։

Ժ ԳԼ·ժբ· 39 ։

Բ Երեմ·լա· 38 ։ Զաք· Ժգ·10 ։

Ե ԵԶՐ·բ·34 ։

ՂԲՄՆ·ԼԳ· 14 ։ ԳԼ·ժբ· 39 ։ Սոփ·ա· 10 ։

Ե ՏԵՒ ԳԼ·Ը· 1 ։ Ե·1 ։

Ը Դատ·ե· 23 ։

Բ ԳԼ·ժբ· 39 ։

Ժ ԳԼ·բ·8 ։

Ոզիէլը նորոգեց . ու անոր քովը՝ դեղագործներուն որդին Անանիան նորոգեց . ու Երուսաղէմը՝ մինչև
9 էլայն պարիսպը Թողուցին : Եւ անոնց քովը՝ Երուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Ովրի որդին Հռափա-
10 յիան նորոգեց : Եւ անոնց քովը՝ ու իր տանը դիմացը՝ Յարումափի որդին Ցեդայիան նորոգեց . ու անոր քովը՝ Ասաբանիայի որդին
11 Քեստուսը նորոգեց : Միւս բաժինը , Նու փուռերու աշտարակը՝ Յարիմի որդին Մելքիան , ու Փասթ մոլարի որդին Ասուբը նո-
12 րոգեցին : Եւ անոր քովը՝ Երուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Ղոհէսի որդին Սեղղումը՝ ինքը ու իր աղ-
13 ջիկները նորոգեցին . Ձորի դուռը՝ Անոնը , ու Զանովի բնակիչները նորոգեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգերը անցուցին . ու պարիսպէն հազար կանգուն Ընեցին՝
14 մինչև Աղբից դուռը : Եւ Աղբից դուռը՝ Բեթ-աքարմայի կողմանց իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մելքիան նորոգեց . զանիկայ ան շինեց , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգե-
15 րը անցուց : Եւ Աղբիւրի դուռը՝ Մասփայի կողմանց իշխանը՝ Քողոզէի որդին Սեղղունը նորոգեց . զանիկայ ան շինեց , ու ծածկեց . և անոր փեղկերը , փականքը ու նը-
դերը անցուց . ու Թագաւորի պար-
տէզին մօտ եղող Սիլովայի աւա-
զանին պարիսպը՝ մինչև Դաւիթի քաղաքէն իջնող աստիճանները
16 Ընէց : Անկէ ետքը՝ Բեթսուրի կէս մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին Նէեմիան նորոգեց , մինչև Դաւիթին գերեզմաններուն դիմացը , ու մինչև Ընշնծու աւազանը , ու մինչև
17 Բեթհաքարիները : Անկէ ետքը՝ Ղևտացիք նորոգեցին . Բանիի որդին Հռեհումը . անոր քովը՝ Կէիլայի կէս մասին իշխանը Հաբիան՝
18 իր տեղուանքը նորոգեց : Անկէ ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի կէս մասին իշխանը՝ Ենադադի որ-
19 դին Բաւային նորոգեց : Եւ անոր քովը՝ Մասփայի իշխանը՝ Ցեսուի որդին Եզերը՝ միւս բաժինը նորո-
գեց , այսինքն Զոյքոդէն զարձուածքը , որ զինարանը ելլելու ճամբան
20 դիմացն է : Անկէ ետքը՝ միւս բաժինը Զոյքոդէն զարձուածքէն մինչև մեծ քահանային Եղիասիբին տանը դուռը՝ Զաբբայի որդին Բարուքը
21 փութիով նորոգեց : Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ Եղիասիբին տանը դռնէն մինչև Եղիասիբին տանը ծայրը՝ Ակկուսի որդւոյն Ուրիային
22 որդին Մերամոթը նորոգեց : Եւ

անկէ ետքը քահանաները՝ դաշտի
23 բնակիչները նորոգեցին : Ու անկէ ետքը՝ Բենիամինը ու Ասուբը իրենց տուներուն առջևը նորոգեցին . անկէ ետքը՝ Անանիայի որդւոյն՝ Մաասիային որդին Ազարիան՝ իր
24 տանը դիմացը նորոգեց : Անկէ ետքը՝ միւս բաժինը՝ Ազարիայի տունէն մինչև Ցոպոզէն դարձուածքը՝ մինչև անկիւնը ,
25 Ենադադի որդին Բանուին նորոգեց : Եւ Ուզայի որդին Փաղաղը՝ Զոպոզէն դարձուածքին դիմացը , ու Տրանտի դաւիթին քովը եղող Թագաւորին վերի պալատին դուրսի աշտարակը
ընէց . ու անոր ետևէն՝ Փարոսի որ-
26 դին Փադայիան ընէց : Եւ Նաթանայիմները՝ Ոփէլ կը բնակէին , մինչև արևելեան կողմը եղող Ջուրի դրանը դիմացը , ու
27 դուրսի աշտարակը նորոգէին : Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ աշտարակին դիմացէն մինչև Ոփէլի պարիսպը՝ Թեկուացիք նորոգեցին :
28 Ձիերու դռնէն վեր՝ քահանաները նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տանը
29 դիմացը : Անկէ ետքը՝ Եմմերի որդին Սադովկը՝ իր տանը դիմացը նորոգեց . ու անկէ ետքը արևելեան դրանը պահապանը՝ Սեքենիայի որդին Սեմայիան նորոգեց :
30 Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ Սելեմիայի որդին Անանիան , ու Սելեփի վեցերորդ որդին Անոնը նորոգեց . անկէ ետքը՝ Բարաքիայի որդին Մեսուզամը՝ իր սենեակին դիմացը
31 նորոգեց : Անկէ ետքը՝ *Սարքեփի որդին Մելքիան՝ մինչև Նաթանայիմներուն ու վաճառականաց տունը Մափկաթի դրանը դիմացը՝ ու մինչև †անկիւնը ելլելու տեղը՝
32 նորոգեց : Եւ անկիւնը ելլելու տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը՝ ոսկերիչները ու վաճառականները նորոգեցին :

ԳԼ · Դ

1 Երբոր Թէնամիները ծաղր կ'ընեն , Նէեմիա աղօթք կ'ընէ , ու գործը կը շարունակէ . 7 ու Թէնամիներուն բարկութիւնը ու գաղտնի խորհուրդը իմանալով՝ պահապաններ կը դնէ . 13 գործը բանողներուն կը զրամայէ որ վրանին զէնք առնեն , 19 ու անոնց պատուէրները կու տայ :

1 Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ մենք պարիսպը կը շինենք , սիրտը նեղացաւ , ու շատ սրդողելով՝
2 Հրէաները ծաղր ըրաւ : Եւ իր եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին առջևը խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ասոնք Հրէաները ի՞նչ կը շինեն . միթէ թոյլտուութիւն կ'ընլլայ ասոնց . միթէ զոհ պիտի զոհեն , ու այսօր լմընցընեն . միթէ այրած քարերը փոշիի դէզերէն պիտի կեն-

Ն·Ք·ՂԲ· 445

Ի Գէ · ԺԸ · 38 ։
Ե Գէ · ԺԸ · 38 ։
Ը Գէ · Բ · 13 ։
Ժ Գէ · Բ · 13 ։
Ի Գէ · Բ · 14 ։
Հ Ցօհ · Թ · 7 ։
Յ Դ Թագ · Ի · 29 ։ Ես · Իր · 11 ։
Ղ Բ Մն · Իզ · 9 ։
Ա Ես · ԺԴ · 23 ։
Բ Գէ · Բ · 1 ։
Գ Գէ · Գ · 1 ։
Դ Գէ · Գ · 1 ։
Ե Գէ · Գ · 1 ։
Զ Գէ · Գ · 1 ։
Է Գէ · Գ · 1 ։
Ը Գէ · Գ · 1 ։
Թ Գէ · Գ · 1 ։
Ժ Գէ · Գ · 1 ։
Ի Գէ · Գ · 1 ։
Հ Գէ · Գ · 1 ։
Ղ Գէ · Գ · 1 ։
Ճ Գէ · Գ · 1 ։
Մ Գէ · Գ · 1 ։
Յ Գէ · Գ · 1 ։
Ն Գէ · Գ · 1 ։
Շ Գէ · Գ · 1 ։
Ո Գէ · Գ · 1 ։
Չ Գէ · Գ · 1 ։
Պ Գէ · Գ · 1 ։
Ջ Գէ · Գ · 1 ։
Ռ Գէ · Գ · 1 ։
Ս Գէ · Գ · 1 ։
Վ Գէ · Գ · 1 ։
Տ Գէ · Գ · 1 ։
Ր Գէ · Գ · 1 ։
Ց Գէ · Գ · 1 ։
Ւ Գէ · Գ · 1 ։
Փ Գէ · Գ · 1 ։
Ք Գէ · Գ · 1 ։
Օ Գէ · Գ · 1 ։
Ֆ Գէ · Գ · 1 ։
Ա Գէ · Գ · 1 ։
Բ Գէ · Գ

3 դանացընեն ։ Եւ Բ Ամմոնացի Ցուբիան անոր քովը էր , ու ըսաւ . Թէ որ աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց չիւնածին վրայ , անոնց քարէ պարիսպը պիտի փլըլնե ։

4 Լո՛վ մեր Աստուածը՝ լսէ . վասն զի նախատուեցանք . ու դանոնց նախատինքը իրենց գլուխը դարձուր , ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ աւար ըլլալու մատնէ .

5 Եւ Հանոնց անօրէնութիւնը մի ծածկեր . ու քու առջեւդ անոնց մեղքը չջնջուի . քանզի շինողներուն առջեւը բարկացուցին ։

6 Եւ պարիսպը շինեցինք . ու բոլոր պարիսպը մինչեւ կէսը * հասաւ . վասն զի ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր ։

7 Ու Ղերբոր Սանաբաղատ , ու Ցուբիա , և Արաբացիք , ու Ամմոնացիք , ու Ազովտացիք լսեցին , որ Երուսաղէմին պարիսպներուն նորոգութիւնը յառաջ կ'երթայ , ու փլած տեղուանքը սկսեր են շինուիլ , շատ սրտղե-

8 ցան ։ Եւ Համբոք մէկտեղ խօսք ըրին , որ գան Երուսաղէմին դէմ պատերազմ ընեն , ու անոր վնաս

9 տան ։ Բայց Ըմենք մեր Աստուծոյն աղօթք ըրինք , ու †դէպ անոնցմէ գալդացինե՝ համար" ցորեկ ու գիշեր անոնց դէմ պահապաններ

10 դրինք ։ Եւ Ցուդան ըսաւ . Բեռնակիրներուն ուժը հատաւ , ու հողը շատ է . մենք պիտի չկրնանք

11 պարիսպը շինել ։ Ու մեր թշնամիները կ'ըսէին . Չգիտնան , ու չտեսնեն , մինչև որ մենք անոնց մէջը մտնենք , ու զանոնք մեռցընենք , և անոնց գործը խափանենք ։

12 Ու եղաւ որ՝ անոնց քովը բնակող Հրէաները մեղի եկան , և տասը անգամ մեզի ըսին թէ՝ Ամեն կողմանէ ուր որ դառնաք , մեր վրայ ‡էրյ-

13 Ուստի ցած տեղուանքը՝ պարսպին ետեւը , ‡« բարձր տեղուանքը" ժողովուրդը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ Ֆ-Ֆնէլվ կայնեցուցի , ու իրենց սուրերովը , նիզակներովը ու աղեղներովը կայ-

14 նեցուցի ։ Եւ նայեցայ , ու ելայ , և իշխաններուն ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի . Ի նոնց երեսէն մի՛ վախնաք . յիշեցէք Տէրը՝ որ Ֆմեծ ու ահեղ է , և Ֆձեր եղբայրներուն , տղաքներուն , աղջիկներուն , կիներուն ու տուներուն համար պատերազմ ըրէք ։

15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսեցին որ մենք իմացեր ենք , Աստուած անոնց խորհուրդը ցրուեց . ու մենք ամէնքս պարիսպը Ֆ-Ֆդարձանք , ամէն մէկը իր գործին ։

16 Եւ ան օրէն Ֆի վեր՝ իմ մարդիկներուս կէսը կ'աշխատէին , ու կէսն ալ՝ նիզակներ , ասպարներ , աղեղներ ու զրահներ կը բռնէին . ու իշխանները Ցուդայի բոլոր Ազգատոհմներուն ետեւը Ֆէ Ֆ-Ֆնէին ։

17 Պարիսպը շինողները , ու բեռնակիրները , ու բեռցընողները՝ մէն Ֆէկը իր մէկ ձեռքովը կը բանէր , ու

18 միւս Ֆ-Ֆովը զէնքը կը բռնէր ։ Եւ շինողներուն ամէն մէկը՝ իր սուրը մէջքը կապած՝ կը գործէր . ու

19 փողահարը իմ քովս էր ։ Եւ ազնուականներուն , ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի . Ա՛ գործը մեծ ու ընդարձակ է , ու մենք պարսպին վրայ ցրուած

20 ենք , Ֆ իրարմէ հեռու Ֆէ՛ . Ո՛ւրէ փողին ձայնը ուր տեղ որ լսէք , հոն մեր քովը ժողովուրդ . Ըմեզի համար մեր Աստուածը պատերազմ

21 պիտի ընէ ։ Ու մենք Ֆ-Ֆգործը կ'ընէինք . և Ֆ-Ֆէրէն կէսը արշալոյսին ծագած ատեններնէ մինչև աստղերուն երևցած ատենը՝

22 Նիզակներ բռնած կը կենային . Եւ ան ատենը ժողովուրդին ըսի . Ա՛մէն մարդ իր ծառային հետ՝ գիշերները Երուսաղէմի մէջ մնայ , որ գիշերը մեզի համար պահապանութիւն ընէ , ու ցորեկը գործէ ։

23 Ու ես , ու իմ եղբայրներս , և իմ ծառաներս , ու իմ ետևէս եկող պահապան մարդիկները՝ ամենևին մեր հանդերձները չէինք հաներ , §լուացուելու ատենէն ‘ի զատ" ։

ԳԼ . Ե

1 Հրէայք իրենց պարտքերուն , գրաներուն ու ծառայութեանց համար կը գանգատին ։ 6 Ընեմիա վախառուները կը յանդիմանէ , և ուխտ ընել կու տայ անոնց՝ որ ետ դարձընեն իրենց տուած գրաւները ։ 14 Ի՛ր թողլս իր ոռճիկը , ու հիւրասիրութիւն կ'ընէ ։

1 Ֆ-Ֆ ժողովուրդը ու անոնց կիներ՝ իրենց Ֆեղբարցը Հրէաներուն դէմ մեծ գանգատ ըրին ։

2 Եւ ոմանք կ'ըսէին . Մենք մեր տղաքներովը ու աղջիկներովը շատ ենք . ուտելիք ծախու առնենք , ու ուտենք որ ապրինք ։

3 Ոմանք ալ կ'ըսէին . Մենք մեր արտերը , այգիները , ու տուները գրաւի կը դնենք , որ սովի համար

4 ուտելիք ծախու առնենք ։ Եւ ոմանք կ'ըսէին . Թագաւորին հարկ փոխ համար՝ մեր արտերուն ու այգիներուն վրայ ստակ փոխ առ-

5 նինք ։ Ու հիմա Ֆ մեր մարմինը՝ մեր եղբայրներուն մարմինին պէս է , ու մեր որդիքը՝ անոնց որդւոցը պէս . և ահա մենք Ֆ մեր տղաքները

Ն . ֆ . ՀՓ . 445

Բ Գէ . բ . 10 , 19 ։

‡ Նէ . ճիգ . 3 , 4 ։

Ֆ Նէ . ՀԹ . 12 ։ Առակ . Ֆ . 34 ։

Ի Նէ . կԹ . 27 , 28 ։ ՃԹ . 14 , 15 ։ Ե րեմ . ժբ . 23 ։

* Եբր . կատարեցաւ .

Ղ Հմր 1 ։

Ի Նէ . ՃԲ . 3 , 4 , 5 ։

Ը Նէ . ծ . 15 ։

† Եբր . ա նոնց երեսէն

‡ Կ՛ի՛ չոր տեղուանքը , է՛ կ՛ըսէ՛ յարկերու տակ

Ր Թուա . ժդ . 9 ։ Բ Օր . ա . 29 ։

ֆբ Օր . ժ . 17 ։ Ի րեմ . ժբ . 12 ։

Ե Ցոբ . ե . 12 ։

Ն . ֆ . ՀՓ . 445

Ի Ես . Ծ . 14 , 25 ։ Բ Օր . ա . 30 ։ դ . 22 ։ Ի . 4 . Ցես . իգ . 10 ։

§ Եբր . ամէն մէկ Իսրկը կը Իրկէր ։

— Ես . ե . 7 ։ Բ Ղե . իե . 35 , 36 , 37 ։ Բ Օր . ժե . 7 ։

Ֆ Նէ . Ծ . 7 ։ Ղե . իե . 39 ։

ու աղջկները ծառայութեան կը ծախենք . և արդէն մեր աղջկներէն աղախին ըլլալու ծախուածներ կան , ու մեր ձեռքը կարողութիւն չկայ . որովհետև մեր արտերը ու այգիները ուրիշներուն չե՜ն ։

6 Ու երբոր ես անոնց աղաղակը՝ ու ա՛ս խօսքերը լսեցի , խիստ դժուա-
7 րեցայ ։ Ես մտքիս մէջ խորհելէն ետև՝ ազնուականները ու ոստիկանները յանդիմանեցի , ու անոնց ըսի . Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղբայրներէն է՛վաշխ կ՚առնէք . ու
8 անոնց դէմ մեծ ժողով ըրի ։ Ան ատենը անոնց ըսի . Մենք հեթա-նոսներու ծախուած մեր Հրէայ եղբայրները՝ մեր կարողութեանը չափ ձ՚ծախու առինք , ու հիմա դուք ձեր եղբայրները կը ծախէք , կամ անոնք մեզի ծախուի՞ն . և անոնք լռեցին , ու չէրցան պատասխան
9 տալ ։ Ու ըսի . Ա՛ս ձեր ըրածը աղէկ բան չէ . պէտք չէ՞ որ Է՛մեր Աստուծոյն վախովը քալէք , ետև մեզի թշնամի եղող ազգերուն նա-
10 խատինք չըլլանք ։ Ես ալ , ա՛ս իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ՝ ստակ ու ցորեն փոխ տուած ենք անոնց . Բայց հիմա ա՛ս պարտքը
11 ա՜նոնց չներենք ։ Ե՛ս ձեզի կ՚ա-ղաչեմ , որ այսօր անոնց ետ դարձնէք անոնց արտերը , այգիները , ձիթենիները ու տուները . նաև ստակին , ցորենին , գինիին ու ձէթն հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը
12 պահանջէք ։ Եւ անոնք ըսին . Ետ պիտի դարձնենք , ու անոնցմէ բա՜ն մ՚ը պիտի չպահանջենք . ինչ-պէս որ ըսիր , այնպէս պիտի ը-նենք ։ Ան ատենը քահանաները կանչեցի , ու անոնց երդում ընել
13 տուի , որ ասանկ ընեն . Նաև *հանդերձս ծ՚թօթուեցի ու ըսի . Ո՛վ որ-ա՛ս բանը չկատարէ , իր տունէն ու իր վաստակէն՝ Աս-տուած այսպէս թօթուէ , ու այս-պէս թօթուած ու դատարկ ըլ-լայ ։ Եւ բոլոր ժողովը՝ Ամէն ըսին , ու Տէրը օրհնեցին . Ետև ժո-ղովուրդը ա՛ս բանը կատարեց ։
14 Եւ ՃՈւդայի երկրին մէջ անոնց իշխանը եղած օրէս՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարիէն Լմինչև երսունևերկուերորդ տա-րին՝ տասներկու տարի՝ թէ ես և թէ իմ եղբայրներս Է՛իշխանու-
15 թեան ռաճիկը չառինք" ։ Բայց ինծմէ առաջ եղող նախորդ իշ-խանները ժողովուրդին բեռ կ՚ըլ-լային , ու անոնցմէ հաց ու գինի կ՚առնէին . քառասուն սիկղ արծա-թէն՝ ի զատ . անոնց ծառաներն ալ ժողովուրդին բռնութիւն կ՚ը-

Ն · ՔՌ · 445

Ե՛ս ՚ի Աստուածմէ վախ-
16 նալով՝ այնպէս չըրի ։ Ու նաև ա՛ս պարսպին գործին մէջ աշխատե-ցայ . ու մենք արտ ծախու չա-ռինք . և իմ բոլոր ծառաներս հոն ժողուած էին ա՛ն գործին համար ։
17 Ու Հրէաներէն , ու ոստիկաններէն հարիւր յիսուն մարդ , ու շրջակայ ազգերէն մեզի եկողները Հ՚իմ սե-
18 ղանէս կ՚ուտէին ։ Եւ Յամէն օ-րուան ծախքս ա՛ն էր . արջառ մը , ու վեց ընտիր ոչխար . և ինծի հա-մար թռչուններ ալ կը պատրաս-տուէր . ու տասը օրը անգամ մը առատութեամբ ամէն տեսակ գի-նիէն կ՚ԻԷլէր . այսու ամենայնիւ ղ՚իշխանութեան ռաճիկը չպահան-ջեցի . վասն զի ա՛ս ժողովուրդին վրայ ե՛ղած ծառայութիւնը ծանր
19 էր ։ Տ՚ո՛վ Աստուած իմ՝ ա՛ս ժո-ղովուրդին բոլոր բրածներուս հա-մեմատ զիս ՚ի բարին յիշէ ։

ծ Հմր 9 ։ Ղ Բ Կոր . ժա . 9 ։ ԺԲ · 13 ։

Ը Թագ · Թ · 7 ։ գ Թագ · ԺԸ · 19 ։

Յ Գ Թագ · գ · 22 ։

Ը Հմր 14 · 15 ։

Ե ԳԼ · ԺԳ · 22 ։

ԳԼ · Զ

1 Սանաբաղատ՝ խորամանկութեամբ , երկիւղալի լուրերով , ու վարձքով բռնուած մարգա-րէներու միջոցով կը ջանայ որ Նէեմիան վախ-ցնէ ։ 15 Ա՛ս գործին լմընալուն վրայ՝ թշնա-միները կը վախնան ։ 17 Թշնամիներուն ու Ցուդայի ազնուականներուն միջեւը գաղ-տուկ նամբորդակցութիւն կ՚ըլայ ։

1 Ու երբոր Սանաբաղատ , Ցու-
բիա , ու Արաբացի Գեսամ՚ , ու մեր միւս թշնամիները լսեցին , որ ես պարիսպը չշինեցի , ու հոն փլած տեղ մը չմնաց , (բ՚թէպէտև մինչև ան ատենը դռներուն փեղկերը չը-
2 բած չէի ,) Սանաբաղատ ու Գե-սամ՚ Է՚ինծի ս՜ըտ խրկեցին՝ ու ըսին . Եկուր , Տ՚Ովնովի դաշտին գեղերուն մէջը իրարու հետ տես-նուինք . բայց անոնք Է՚ինծի չա-
3 րութիւն ընել կը խորհէին ։ Եւ անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու ըսի . Ես մեծ գործով մը զբաղած եմ՚ , ու չեմ կրնար իջնել . ինչո՞ւ համար գործը դադարի , երբոր զա-նիկայ թողում՚ , ու ձեզի իջնեմ ։
4 Եւ անոնք ինծի չորս անգամ ա-նանկ խօսքեր խրկեցին . ես ալ անոնց նոյն պատասխանը տուի ։
5 Ու հինգերորդ անգամին՝ Սանա-բաղատ նոյն խօսքերով իր մանչը ինծի խրկեց , ձեռքը մէկ բաց
6 Թուղթով մը՝ Որուն մէջը այսպէս գրուած էր . Ազգաց մէջը լսուեցաւ , ու Գեսամ կ՚ըսէ՝ որ Ղուն ու Հրէաները ապստամբիլ կը խոր-հիմ . դուն անոր համար կը շինես պարիսպը , որ անոնց թագաւոր
7 ըլլաս , ‡ինչպէս որ կ՚ըսուի՚" ։ Ու նաև Երուսաղէմի մէջ մարգարէ-ներ հաստատեցիր , որ քարոզեն ու քեզի համար ըսեն . Թէ՝ Ա՛ն-

Ե ԳԼ · ԺԳ · 22 ։

Ը Ղէ · ԺԸ · 36 ։

Ը Ղէ · ԺԸ · 48 ։

Ը Ղէ · ԺԸ · 36 ։

Ը Բ Թագ · ԺԸ · 14 ։ Հռով · Ր · 24 ։ ապեա · Բ · 12 ։

Բ Եզր · Ժ · 5 ։ Երեմ · ԼԴ · Տ · 9 ։ * Եզր · Ծոցս Ի Մատ · Ժ · 14 ։ Գոր · ԺԴ · 51 ։ ԺԸ · 6 ։

Է Դ Թագ · ԻԳ · 3 ։

ԼԳԼ · ԺԳ · 6 ։

Ի Տես ա Կար · Թ · 4 · 15 ։

† Ե՛ր · իշ-խանի Տալը չկերանք ։

Ե ԳԼ · Բ · 19 ։

‡ Եզր · ա՛ս խօսքերուն Համ մատ ։

Ն·ք·ՂՔ· 445

Հրեաստանի թագաւոր է · ու հիմա աս խօսքերը թագաւորին ա-
կանջը պիտի հասնի · ուրեմն ե-
կուր որ մեկտեղ խորհուրդ ընենք ։
8 Բայց ես անոր Խոշ խրկեցի՝ ու
ըսի · Բանը քու ըսած խօսքերուդ
պէս չէ · հապա ատոնք դուն քու
9 սրտիդ նարեցիր ։ (Վասն զի ա-
նոնց ամէնը մեզ կը վախցընէին՝
ըսելով · Թող անոնց ձեռքը ան
գործէն թուլնայ , որ չկատարուի ։
Ու հիմա ա՛լ Ցեր՛ իմ ձեռքերս ու-
ժովցուր ։)
10 Ու ես Մետաբէելի որդւոյն Դա-
ղայիայի որդւոյն Սեմայիային տու-
նը մտայ · և անիկայ փակ էր ։ Ըս-
ցուած էր , ու ըսաւ · Ելլ՝ ու մեկ-
տեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին
մէջը երթանք , ու տաճարին դռնե-
ները գոցենք · վասն զի քեզ մեռ-
ցընելու կու գան · ու անոնք գիշե-
րով պիտի գան քեզ մեռցընելու ։
11 Ու ես ըսի · Մարդ կը փախչի՞ · և ո՛վ կայ ինծի պէս
որ տաճարը մտնէ ապրելու համար ·
12 չեմ մտներ ։ Ու աղէկ հասկըցայ
որ զանիկայ Աստուած խրկած չէր ,
հապա է իմ վրաս ։։ մարգարէու-
թիւնը խոսեցաւ · վասն զի
Ցուբիա ու Սանաբալատ զանիկայ
13 վարձքով բռներ էին ։ Ե՞ ասոր
համար վարձքով բռներ էին զանի-
կայ , որ ես վախնամ , ու ասանկ
ընելով՝ մեղանչեմ , որ զիս բամ-
բասելու , ու իմ անունս աւրելու
14 պատճառ մը ունենան ։ Ը՛ո՛վ Ա-
տուած իմ՝ Ցուբիան ու Սանաբա-
ղատը ասոր իրենց գործոցը համե-
մատ , ու Նովադիա Մարգարէու-
հին , ու զիս վախցընող միւս մար-
գարէները յիշէ ։

Ե՛ղ· 445

15 Եւ պարիսպը Իլուլ ամսուն քը-
սանուհինգերորդ օրը՝ յիսունուեր-
16 կու օրուան մէջ լմընցաւ ։ Ու
երբոր մեր ամէն թշնամիները լսե-
ցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն
ազգերը վախցան ու շատ ամչցան ,
ու էիմացան որ աս գործը մեր Ա-
տուծոյն օգնականութեամբը կա-
տարուեցաւ ։
17 Եւ ան օրերը՝ Ցուդայի ազնուա-
կաններէն Ցուբիային շատ նամակ-
ներ կ՚երթար · Ցուբիայէն ալ ա-
18 նոնց կու գար · Վասն զի Ցուդա-
յին շատ մարդիկները անոր հետ
երդումով միաբաներ էին · քանզի
անիկայ Արահեան Սեքենիային փե-
սան էր · ու անոր որդին Ցոհանա-
նը՝ Բարաքիայի որդւոյն Մեսու-
19 զամին աղջիկը առեր էր ։ Նաև իմ
առջևս անոր աղէկութիւնները կը
զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը
հաղորդէին ։ Ե՛ Ցուբիա ինձ նա-
մակներ կը խրկեր զիս վախցընելոյ
համար ։

Ն·ք·ՂՔ· Ելբ 445

Գ Լ · Է

1 Ընեմիա՝ Երուսաղեմին պահապանութիւնը Ա-
նանիին ու Անանիային կը յանձնէ · 5 Ազգի
անգամ բարիշնէն դարձող 9 ժողովուրդին ,
39 քահանաներուն · 43 Ղեւտացիներուն , 46
Նաթանայիմներուն · 57 Սողոմոնի ծառաներ-
ուն , 63 և իրենց ազգաձմարը կորսընցու-
ցած քահանաներուն ցուցակը ։ 66 Անոնց ա-
մէնուն թիւը՝ իրենց ստացուածներովը ։ 70
Անոնց մատուցած ընծաները ։

1 Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ ,
դռներուն փեղկերը անցուցի ·
ու դռնապաններ , երգեցողներ ու
2 Ղեւտացիներ դրուեցան · Եւ իմ
եղբայրս Անանին , ու պալատին իշ-
խանը Անանիան՝ (որ հաւատարիմ՝
ու շատերէն աւելի Ը՛Աստուծմէ
վախցող մարդ մըն էր ,) Երուսա-
3 ղեմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի ·
Մինչև որ արևը չտաքնայ , Երուսա-
ղեմին դռները չբացուին · և իրենց
ներկայութեամբը դռները գոցեն ,
ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղեմի
բնակիչներէն պահապաններ կար-
գեն , ամէն մէկը իր պահպանու-
թեանը մէջ , ու ամէն մէկը իր տա-
նը դիմացը ։
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր ·
բայց մէջի ժողովուրդը քիչ էր , ու
5 տուներ շինուած չէր ։ Եւ իմ Ա-
տուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ
ազնուականները , ոստիկանները ու
ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագ-
րուին · ու առջի անգամ գտայ Ը՛ո՛ր-
նէն ելլողներուն մէկ ազգաբանու-
թեան գիրքը գտայ · ու անոր մէջը
այսպէս գրուած գտայ ։
6 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորին տարած գերիներէն ելլող
գաւառի բնակիչները ասոնք էին ,
որոնք Երուսաղեմը ու Ցուդան
դարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը ·
7 Ու Զօրաբաբելին , Ցեսուին ,
Նէեմիային , Ազարիային , Ռաա-
միային , Նաեմանիին , Մուրթա-
քէին , Բաղասանին , Մասփարա-
թին , Բագուէին · Նաեումին ։։
Բանային հետ եկան ։ Ե՛ ։։ էր
Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը
8 Թիւը · Փարոսի որդիքը՝ երկու
հազար Հարիւր եօթանասունուերը ·
9 կու · Սափատիայի որդիքը՝ իրեք
10 Հարիւր եօթանասունուերկու · Ա-
րահի որդիքը՝ վեց Հարիւր յիսուն
11 ուերկու · Փահաթ Մովաբի որդիքը՝
Ցեսուի ու Ցովաբի որդիներէն եր-
կու հազար ուեթը Հարիւր տասն-
12 ուուեթը · Եղամի որդիքը՝ հազար
13 երկու Հարիւր յիսունուչորս · Զա-
թուի որդիքը՝ ուեթը Հարիւր քառ-
14 սունուհինգ · Զաքքայի որդիքը՝
15 եօթը Հարիւր վաթսուն · Բանուիի

Ելբ 536

Է՛զ· Ը՛·1· Ճ·

Ն · Ք · ԳՓ · Ի֊ր 536

որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու֊
16 ութը · Բէբայիի որդիքը՝ վեց հա֊
17 րիւր քսանուութը , Ազգադի որ֊
դիքը՝ երկու հազար իրեք հարիւր
18 քսանուերկու · Ադոնիկամի որդի֊
քը՝ վեց հարիւր վաթսունուեօթը ·
19 Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար
20 վաթսունուեօթը · Ադինի որդիքը՝
21 վեց հարիւր յիսունուհինգ · Ատերի
որդիքը Եզեկիային՝ իննսունուու֊
22 թը · Հասսումի որդիքը՝ իրեք հա֊
23 րիւր քսանուութը · Բեսէիի որդի֊
24 քը՝ իրեք հարիւր քսանուչորս · Ա֊
րիփի որդիքը՝ հարիւր տասուերկու ·
25 Գաբաւոնի որդիքը՝ իննսունու֊
26 հինգ · Բեթլէհէմի ու Նետոփայի
մարդիկը՝ հարիւր ուսունուու֊
27 թը · Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր
28 քսանուութը · Ազամաթի տանը
մարդիկները՝ քառասունեւերկու ·
29 Կարիաթարիմի , Կեփիրայի ու Բե֊
րովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր
30 քառասունուիրեք · Ռամայի ու Գա֊
բայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսան֊
31 ուհինգ · Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր
32 քսանուերկու · Բեթելի ու Գայիի
մարդիկը՝ հարիւր քսանուիրեք ·
33 Միւս Նաբաւեի մարդիկը՝ յիսուն֊
34 ուերկու · Միւս Երեքմին որդիքը՝
հազար երկու հարիւր յիսունու֊
35 չորս · Հարիմի որդիքը՝ իրեք հա֊
36 րիւր քսան · Երիքովի որդիքը՝ իրեք
37 հարիւր քառասունուհինգ · Ղովզի ,
Ադդի ու Ովենովի որդիքը՝ եօթը
38 հարիւր քսանուվեց · Սենասայի որ֊
դիքը՝ իրեք հազար իննը հարիւր ե֊
սուն ,
39 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն՝
Յեդայիայի որդիքը՝ իննը հարիւր
40 եօթանասունուիրեք · Ը Եմմերի
որդիքը՝ հազար յիսունուերկու ·
41 Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
42 հարիւր քառասունուեօթը · Ը Հա֊
րիմի որդիքը՝ հազար տասունուեօթն
էին ։
43 Ղեւտացիները՝ Ովդուէյայի որ֊
դիներէն՝ Յեսուի — Կադմիէլի որ֊
դիքը՝ եօթանասունուչորս էին ։
44 Երգեցողները՝ Ասաֆի որդիքը՝
հարիւր քառասունուութ էին ։
45 Դռնապանները՝ Սեղղումի որդի֊
քը , Ատերի որդիքը , Յեղմոնի
որդիքը , Ակկուբի որդիքը , Ատի֊
տայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝
հարիւր երսունուութն էին ։
46 Նաթանայիմները — էին ·
Սիայի որդիքը , Ասուփայի որդի֊
47 քը , Տաբաովթի որդիքը , Կերոսի
որդիքը , Սիայի որդիքը , Փադոնի
48 որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Ա֊
գաբայի որդիքը , Սաղամէի որդի֊
49 քը , Անանի որդիքը , Գեդդելի որ֊
50 դիքը , Գասերի որդիքը , Ռեայիա֊
յի որդիքը , Ռասինի որդիքը , Նե֊
51 կոդայի որդիքը , Գազամի որդիքը ,
Ոզայի որդիքը , Փասէի որդիքը ,
52 Բասէի որդիքը , Մովանիմի որդի֊
53 քը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակ֊
բոկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
54 Արուրի որդիքը , Բասաղոթի որ֊
դիքը , Մէհիդայի որդիքը , Արսայի
55 որդիքը , Բարկոսի որդիքը , Սիսա֊
րայի որդիքը , Թամայի որդիքը ,
56 Նեսիայի որդիքը , Ատիփայի որ֊
57 դիքը · Սողոմոնի ծառանեղուն որ֊
դիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփերաթի
58 որդիքը , Փարեդայի որդիքը , Յե֊
ղայի որդիքը , Դերկոնի որդիքը ,
59 Գեդդելի որդիքը , Սափատիայի
որդիքը , Ատտիլի որդիքը , Փա֊
քարաթ ասեբայիմի որդիքը , Ա֊
60 մնի որդիքը · Բոլոր Նաթանա֊
յիմները , ու Սողոմոնի ծառանե֊
ղուն որդիքը՝ իրեք հարիւր իննսունուերկու էին ։
61 Ժ Ու Թելմելայէն , Թելարսայէն , Ժ Եզր · ը · ԿԱ ·
Քերուբէն , Ադդօնէն ու Եմմերէն 59 ։
եկողները ասոնք էին , և իրենց
հայրերուն տունը ու իրենց սե֊
ղունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալ֊
նին ցուցընելու կարող չեղան ·
62 Դաղայիայի որդիքը , Տուբիայի
որդիքը , Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
հարիւր քառասունուերկու ։
63 Եւ քահանաներէն՝ Աբայիայի որ֊
դիքը , Ակկոսի որդիքը , Բերզելլի
որդիքը՝ որ Յիշ Գաղաադացի Բեր֊
զելլեին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցաւ ։ Ա֊
սոնք իրենց ազգաբանութեան գիր֊
քը փնտռեցին , բայց չկրցան գըտ֊
նել · ու անմաքուր սեպուելով՝
քահանայութենէն արդիլուեցան ,
65 Եւ Աթարսաթան անոնց ըսաւ · * կամ՝ կա֊
Մինչև որ Ուրիմով ու Թումմիմով ոտվորիւ֊
քահանայ մը չելլէ , անոնք ամե֊ ութ գլ ը ·
նասուրբ բաներէն չուտեն ։ 9 · Ժբ · 26 ։
66 Բոլոր ժողովը մկտեղ՝ քառա֊
սունուերկու հազար իրեք հարիւր
67 վաթսուն հատ էր · բաց ի անոնց
ծառաներէն ու աղախիններէն ,
որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր
երսունուեօթն էին · ու անոնց մէ֊
ջը երկու հարիւր քառասունուհինգ
այր և կին երգեցողներ կային ։
68 Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսուն֊
ուվեց , Ջորիները երկու հարիւր
69 քառասունուհինգ , Ուղտերը չորս
հարիւր երսունուհինգ · — էշերը
վեց հազար եօթը հարիւր քսան
էին ։
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք՝ Ի Գլ · ը · 9 ։
գործին համար ընծայ տուին · Ի֊
Թարսաթան՝ հազար դրամ ոսկի ,
յիսուն սկաւառակ , — հինգ հա֊
րիւր երսուն քահանայական պատ֊

Ն · Ք · ԳՓ · Ի֊ր 536

71 մուճաման տուաւ գանձին ։ Եւ տոհմիրու իշխաններէն ոմանք՝ գործաւորութեան գանձին Լքսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար երկու հարիւր մնաս արծաթ տուին ։
72 Եւ մնացած ժողովուրդին տուածները՝ քսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար մնաս արծաթ , ու վաթսունուեօթը քահանայական պատմուճան էր ։ Եւ քահանաները , ու Ղեւտացիները , և դռնապանները , ու երգեցողները , և ժողովուրդին եղողները , ու Նաթանայիմները , և բոլոր Իսրայէլը՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։ Ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն էին ։

ԳԼ · Ը

1 Իսրայէլացւոց ներփոխանդրութիւնը օրէնքը կարդալու ու մոռի ընելու մէջ ։ 9 Նէեմիա , Եզրաս , ու Ղեւտացիք կը մխիթարեն ժողովուրդը ։ 13 որոնք լսելու ու սորվելու յօժարամտութիւն ունէին ։ 16 Տաղավարահարաց ծոմը կը պահուի ։

1 Ու բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Երուսաղէմի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջը ժողովեցան , ու Եզրաս դպիրին ըսին , որ Մովսէսին օրինաց դիրքը բերէ , որն որ Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր ։ 2 Ու Երեսներորդ ամսուն առաջի օրը՝ Եզրաս քահանան օրինաց դիրքը ժողովքին առջևը բերաւ , որ էրիկ ու կնիկ մարդիկներէ , ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ 3 ներչ Երաշտայիմ էր . Եւ զանիկայ Երուսաղէմի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջը առտուընէ մինչև կէս օրը՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկներուն ու հասկընցողներուն առջևը կարդաց . և բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները օրինաց դիրքին 4 դրեր էին ։ Ու Եզրաս դպիրը յատուկ ասոր համար շինուած փայտեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ . ու անոր քովը աջ կողմը՝ Մատաթիան , Սեմմա , Անաիան , Ուրիան , Քեղկիան ու Մասսիան , և ձախ կողմը՝ Փադայիան , Միսայէլը , Մեղքիան , Հասսումը , Ասբադանան , Զաքարիան ու Մեսուղամը 5 կայնեցան ։ Ու Եզրաս գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջևը . վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն բարձր էր . ու զանիկայ բացածին պէս՝ բոլոր ժողովուրդը 6 Ղեռտի վրայ ելաւ ։ Ան ատենը Եզրաս՝ Եհովան մեծ Աստուածը օրհնեց . ու բոլոր ժողովուրդը Երեքերնին վերցուցին , ու Ամէն , Ամէն՝ ըսին . և Երեսին վրայ դեւսինը ծռելով՝ Տէրոջը երկրպագին 7 գուխերնին ըրին ։ Ու Եշուա , Բանի , Սարաբիա , Ջամին , Ակկուբ , Սաբեթիա , Ովդիա , Մաասիա , Կովղիտա , Ազարիա , Ցովզաբադ , Անան , Փաղայիա , ու Ղեւտացիք՝ օրէնքը ժողովուրդին կը հասկըցընէին . և ժողովուրդը իրենց կարգին կայներ էին ։ 8 գովը կայներ էին ։ Անոնք Աստուծոյ օրինաց գիրքը յստակ կերպով կարդացին , ու մեկնութիւնը տալով՝ կարդացածնին հասկըցուցին ։
9 Ու Նէեմիա Աթարաթեան , ու Եզրաս քահանան ա դպիրը , և ժողովրդին հասկըցընող Ղեւտացիները՝ բոլոր ժողովուրդին ըսին . Ես օրս՝ ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ օր մըն է . Ռսուգ մի՛ ընէք , ու մի՛ լաք . վասն զի բոլոր ժողովուրդը կու լայինէ երբոր օրէնքին 10 խօսքերը կը լսէին ։ Եւ անոնց ըսաւ , Գացէք , պարարտ բաներ կերէք , ու անուշ բաներ խմեցէք , ու պատրաստութիւն չունեցողներուն բաժիններ խրկեցէք . քանզի աս օրս՝ մեր Տէրոջը սուրբ օր մըն է , ու մի տրտմիք , վասն զի Տէրոջը ուրախութիւնը 11 ձեր զօրութիւնն է ։ Ան ատենը Ղեւտացիք բոլոր ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով , Լուռ կեցէք , քանզի սուրբ օր է , ու մի տրտմիք ։ 12 Եւ բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու , ու բաժիններ խրկելու , և մեծ ուրախութիւն ընելու գացին . վասն զի իրենց բացատրուած խօսքերը կհասկըցան ։
13 Ու երկրորդ օրը՝ բոլոր ժողովուրդին տոհմապետները , քահանաները ու Ղեւտացիները՝ Եզրաս դպիրին քովը ժողուեցան , որ օրէնքին խօսքերը հասկընան ։ 14 Եւ օրինաց գրուածի մէջը գրուած գտան որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր է , որ եօթներորդ ամսուն տօնին ատենը՝ Իսրայէլի որդիքը տաղաւարներու մէջ բնակին , 15 Նաև իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի մէջ կ՚հրատարակեն ու քարոզեն ըսելով . Լեռը ելէք , ձիթենիի ոստեր , Նոճիի ոստեր , ու մրտենիի ոստեր , և արմաւենիի ոստեր , ու տերեւախիտ ծառերու ոստեր բերէք , որ տաղաւարներ շինէք , ինչպէս որ 16 գրուած է ։ Եւ ժողովուրդը ելաւ ու բերաւ . ու ամէն մարդ Երը տանիքին վրայ , ու իր գաւիթին մէջը , և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն մէջը , ու Ջուրի դրանը հրապարակին մէջը , ու Եփրեմի դրանը հրապարակին մէջը՝ իրենց տաղաւարներ շինեցին ։ 17 Ամբողջ ժողովուրդը՝ որ գերութենէ

ՆԵՂ · Ը · 1 ։
ԲՇԻ · Ա · 1 ։
ՆԵՂ · Ը · 1 ։
ՆԵՂ · Ը · 2 ։
ՆԵՂ · Ը · 3 ։
ՆԵՂ · Ը · 4 ։
ՆԵՂ · Ը · 5 ։
ՆԵՂ · Ը · 6 ։
ՆԵՂ · Ը · 7 ։
ՆԵՂ · Ը · 8 ։
ՆԵՂ · Ը · 9 ։
ՆԵՂ · Ը · 10 ։
ՆԵՂ · Ը · 11 ։
ՆԵՂ · Ը · 12 ։
ՆԵՂ · Ը · 13 ։
ՆԵՂ · Ը · 14 ։
ՆԵՂ · Ը · 15 ։
ՆԵՂ · Ը · 16 ։
ՆԵՂ · Ը · 17 ։
ՆԵՂ · Ը · 18 ։

ՆԵՂ · Ը · 19 ։
ՆԵՂ · Ը · 20 ։
ՆԵՂ · Ը · 21 ։
ՆԵՂ · Ը · 22 ։
ՆԵՂ · Ը · 23 ։
ՆԵՂ · Ը · 24 ։
ՆԵՂ · Ը · 25 ։
ՆԵՂ · Ը · 26 ։
ՆԵՂ · Ը · 27 ։
ՆԵՂ · Ը · 28 ։
ՆԵՂ · Ը · 29 ։
ՆԵՂ · Ը · 30 ։
ՆԵՂ · Ը · 31 ։
ՆԵՂ · Ը · 32 ։
ՆԵՂ · Ը · 33 ։
ՆԵՂ · Ը · 34 ։
ՆԵՂ · Ը · 35 ։
ՆԵՂ · Ը · 36 ։
ՆԵՂ · Ը · 37 ։

Ն · ք · ՉՀ · 445

դարձողներուն բոլոր ժողովքը՝ տաղաւարներ շինեցին , ու տաղաւարներու մէջ նստան . վասն զի իսրայէլի որդիքը՝ Նաւեան ցեսուին օրերէն մինչև ան օրը՝ այնպէս ըրած չէին . ու խիստ մեծ ուրախութիւն
18 Թիւն եղաւ : Եւ Դաւթի օրէն մինչև ետքի օրը՝ ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը կարդացուեցաւ . ու եօթը օր տօն ըրին . և ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողովք եղաւ , ի նչպէս որ հրամայուած էր :

Ը Ղև · իգ · 36 ; Թուս · ԻԲ · 35 ։

ԳԼ · Թ

1 Ժողովուրդին հանդիսաւոր ծոմապահութիւնը ու ապաշխարանքը : 4 Ղևտացիք՝ բարեպաշտութեամբ կը խոստովանին . Թէ՛ Աստուծոյ բարութիւնը և Թէ իրենց չարութիւնը :

445

Ա ԳԼ · Ը · 2 ։ Բ Ցես · է · 6 ։ ա Թագ · դ · 12 ։ բ Թագ · ա · 2 ։ Ցոր · բ · 12 ։

Ե Եզր · ժ · 11 ։ ԳԼ · ժգ · 3 , 30 ։

Գ ԳԼ · Ը · 7 , 8 ։

1 Եւ ա՚ս ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ ծոմով , քուրձերով , և ու վրանին հող ։
2 Եւ մկտեղ ժողովուեցան : Եւ Իսրայէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցան . ու ա՚ռ՚՚՚ծ՝ ա՚՚Լ՚՚Ը կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց հայրերուն անօրէնու՚՚
3 թիւնները խոստովանեցան : Եւ իրենց տեղը կայնելով՝ օրուան չորրորդ մասը՝ Տիրոջ Ցեր Աստուածոյն օրինաց դրքէն կարդացին , ու չորրորդ մասը՝ իրենց Ցեր Աստուածոյն խոստովանութիւն ու երկրպագութիւն ըրին ։
4 Եւ Ցեսու , Բանի , Կադմիէլ , Սաբանիա , Բունի , Սարաբիա , Բանի , Քենանի Ղևտացիները * բեմին վրայ ելան , ու իրենց Ցեր Աստուածոյն բարձր ձայնով աղաղ
5 ղակեցին : Եւ Ցեսու , Կադմիէլ , Բանի , Ասաբանիա , Սարաբիա , Ոդզիա , Սուբանիա ՚՚ Փեթայիա Ղևտացիները ըսին . Ելէք , ձեր Ցեր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցէք ։

* կամ՝ աս՚՚ահաննեբրուն

Ե ա՚ՄՆ · ԻԹ · 13 ։

Ղ Դ Թագ · ՚ · ԺԹ · 15 , 19 ։ Սաղ · ՃՂ · 10 , Ես · Լ՚ · 16 , 20 ։

Է Բ Օր · ժ · 14 ։ գ Թագ · ը · 27 ։

Ը Ն՚ · բ · 1 ։ Ի՚ Ն՚ · ա · 1 , Ի · 11 ։ Ցայտ · ժդ · 7 ։

Թ Սաղ · ԼՀ · 6 ։

Ժ Ն՚ · ՚ժա՚ · 31 ։ ժբ · 1 ։

ԺԱ Ն՚ · ժե · 5 ։

ԺԲ Ն՚ · ժե · 6 ։

ԺԳ Ն՚ · ժբ · 7 ։ ժե · 18 ։ ժե · 7 , 8 ։

Ն · ք · ՉՀ · 445

Ը Ցես · իգ · 14 ։

Ի ԳԼ · բ · 25 ։ գ · 7 ։

Ժ ԳԼ · ժդ · 10 ։

ԺԱ ԳԼ · է · ը · Ի · ժ , ժբ · ժդ ։

ԺԲ ԳԼ · ժը · 11 ։

ԺԳ ԳԼ · Ի · 16 ։ Ես · կգ · 12 , 14 ։ Երեմ · ԼԲ · 20 ։ Դան · Ի · 15 ։

ԺԴ ԳԼ · ժգ · 21 , 22 , 27 · 28 ։ Սաղ · Կը · 13 ։

ԺԵ ԳԼ · ժե · 5 , 10 ։

ԺԶ ԳԼ · ժգ · 21 ։ ԳԼ · ժԲ · 20 ։ ի · 1 ։

ԺԷ Սաղ · ժԲ · Տ · 9 ։ Հգ · վ · է · 12 ։

ԺԸ Ն՚ · ր · 3 ։ ԳԼ · ի · Տ ։ 11 ։

ԺԹ ԳԼ · ժգ · 14 , 15 ։ Ցես · Ձ · 31 ։

Ի ԳԼ · ժե · 6 ։ Թուս · ի · 9 , ՃՃ ։

ԻԱ Բ Օր · ա · Տ ։

ԻԲ ։ Ցի՝ երդում ըրիր · Ծուս · ժգ · 30 ։

Ի Հմր 20 ։ Սաղ · ՃՀ · 6 ։

ԻԳ Բ Օր · լ · 27 ։ գ Թագ · ժե · 14 ։ բ Մն · Լ · Տ ։ Երեմ · ժԹ · 15 ։

ԻԴ Բ Սաղ · Կը · 11 · 42 · 43 ։

ԻԵ Թուս · ժգ · 4 ։

ԻԶ ԳԼ · ԼԳ · 6 ։ Թուս · ժգ · 18 ։ Սաղ · ՃՀ · 5 , 15 ։ ՑովԼ · բ · 13 ։

ԻԷ ԳԼ · ԼԲ · 4 ։ Հմր 27 ։ Սաղ · ՃՀ · 45 ։

ԻԸ ԳԼ · ժգ · 21 · 22 ։ Թուս · ժգ · 14 ։ ա Կոր · ժ · 1 ։

Ն · ք · ՂՓ · 445

ՆԸ, ու դիչերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու համար՝ կրակի սիւնը անոնց վրայէն չվերցուցիր ։
20 Նաև զանոնք իմաստուն ընելու համար՝ քու Հոգիդ տուիր , ու անոնց բերնէն՝ քու Մանանադ չպակսեցուցիր , ու ծարաւած ա-
21 տեննին անոնց Ջուր տուիր ։ Եւ զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջը կերակրեցիր . անոնց բան մը չպակսեցաւ, անոնց Հանդերձները չմաշեցան , ու անոնց ոտքերը
22 չուռեցան ։ Եւ անոնց՝ թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ տուիր , ու անոնց սահմաններ որոշեցիր . ու Հեսեբոնի երկիրը՝ այսինքն Եսեբոնի թագաւորին երկիրը , ու Բասանի Ովգ թագաւորին
23 երկիրը ժառանգեցին ։ Նաև անոնց որդիները՝ երկնից աստղերուն չափ շատցուցիր . ու տարիր զանոնք ան երկիրը՝ որն որ անոնց Հայրերուն խոստացեր էիր , թէ՝ անոնք կա-
24 տի մտնեն ու ժառանգեն ։ Եւ Ո-նոնց որդիքը մտան , ու ան երկիրը ժառանգեցին . և էան երկրին մէջ բնակող Քանանացիները՝ անոնց առջևը նուաճեցուցիր , ու զանոնք, ու անոնց թագաւորները, ու երկրին ժողովուրդը՝ անոնց ձեռքը տուիր , որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 հետ ։ Եւ պարսպաւոր քաղաքներ , ու Ճարարտ երկիր մը առին . ու ծամէն բարիքով լեցուն տուներ , փորուած ջրհորներ , այգիներ , ձիթենիներ , ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին . ու կերան , կշտացան ու Հգիրցան , և քու մեծամեծ Ներարիքներովդ ու-
26 րախացան ։ Սակայն քեզի Հանդիմանդութիւն ու ապստամբութիւն ըրին . և քու օրէնքդ Հետևնին ձգեցին , ու քու Մարգարէներդ Վկացուցին , որ զանոնք քեզի դարձընելու համար՝ *անոնց վկայութիւն կու-
27 տային" ։ և Հէվ մեծապէս անարգեցին ։ Եւ զանոնք իրենց Թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր , որ զանոնք նեղցին . ու երբոր իրենց նեղութեան ատենը քեզի աղաղակեցին , դուն Երկինքէն լսեցիր , և քու առատ ողորմութեանդ համեմատ Ղանոնց ազատիչներ տուիր .
ու ազատեցին զանոնք իրենց Թշ-
28 Նամիներուն ձեռքէն ։ Բայց երբոր Հանգստութիւն գտան , Ճնորհքու առջևդ չարութիւն ըրին . ու զանոնք իրենց Թշնամիներուն ձեռքը Թողուցիր , որ անոնց վրայ տիրեցին . ու երբոր նորէն քեզի աղաղակեցին , դուն Երկինքէն լսեցիր , և քու ողորմութեանդ Հա-
մեմատ շատ անգամ զանոնք ազա-
29 տեցիր . Ու քու օրէնքիդ դարձընելու համար՝ անոնց վկայութիւն ըրիր . բայց անոնք Հպարտացան , ու քու Հրամաններուդ Ճազանդութիւն չըրին , և քու պատուիրանքներուդ դէմ մեղք գործեցին , (Որ զանոնք պահող մարդը՝ անոնցմով կ'ապրի ,) ու իրենց ուսերը չխոնարհեցուցին , Հապա իրենց պարանոցը խստացուցին ,
30 ու Ճազանդութիւն չըրին ։ Եւ շատ տարիներ անոնց երկայնմտութիւն ըրիր , ու քու Հոգիովդ՝ քու մարգարէներուդ ձեռքովը՝ անոնց վկայութիւն ըրիր . բայց անոնք մտիկ չըրին . Ուստի զանոնք՝ երկիրներուն ժողովրդոցը
31 ձեռքը մատնեցիր ։ Սակայն քու առատ ողորմութեամբդ Զանոնք բոլորովին չկորսընցուցիր , ու չմերժեցիր . վասն զի դուն Ողորմած ու գթած Աստուած ես ։
32 Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ որ Ուխտ ու ողորմութիւն պահող՝ մեծ , զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես , Ձասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչև ասօր՝ մեզի , մեր թագաւորներուն , մեր իշխաններուն , մեր քահանաներուն , մեր մարգարէներուն , մեր Հայրերուն և քու բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պա-
33 տահած նեղութիւնները քու առջևդ քիչ չերևնան ։ Սակայն բոլոր մեզի պատահած բաներուն մէջ Դուն արդար ես . քանզի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր , բայց
34 Մենք անօրէնութիւն ըրինք ։ Ու մեր թագաւորները , իշխանները , քահանաները ու Հայրերը՝ քու օրէնքդ չպահեցին , ու քու պատուիրաններդ , ու անոնց ըրած
35 վկայութիւններդ մտիկ չըրին ։ Եւ անոնք իրենց թագաւորութեան ատենը , ու անոնց շատ բարիքներ տուած ատենդ , և ան ընդարձակ ու Պարարտ երկրին մէջը՝ որ ա-
նոնց տուիր , Հեզեզի ծառայութիւն չըրին , ու իրենց չար գործքերէն
36 չդարձան ։ Ահա մենք այսօր ծառայ ենք , Մանաւանդ ան երկրին մէջ՝ որն որ մեր Հայրերուն տուիր , որ անոր պտուղները ու բարիքները ուտեն , ահա մենք Հին ծառայ
37 ենք ։ Եւ ան Երկիրը շատ պտուղ կու տայ ան թագաւորներուն , որ րոնք մեր մեղքերուն համար մեր վրայ դրիր , ու անոնք Ձմեր մարմինին վրայ ու մեր անասուններուն վրայ՝ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն . ու մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք ։
38 Եւ ասոր ամենուն համար՝ մենք Հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը

Ն · ք · ՂՓ · 445

յ Հմր 10 ։

Ն Ղե . ԺԸ · 5 ։ Եզեկ . Ի · 11 ։ Հռով . Ժ . 5 ։ Գաղ . գ . 12 ։

Ն Ջաք . Ե . 11 ։

Տ Ես գոր . Է . 51 ։ ա Պետ . ա . 11 ։ բ Պետ . ա . 21 ։

Ն դ Թագ . ԺԷ . 13 ։ բ Մն . Ի Ջ . 15 ։ Երեմ . Է . 25 ։ Ես . 4 ։ · · ·

Ղ Ես · Ե · 5 ։ Խոր . 24 ։

Ն Երեմ . գ . 27 ։ Ե . 10 ։ 18 ։ · ·

Հմր 17 ։

Ես · ԼԲ · 6 ։ 7 ։ ԳԼ . ա . 5 ։ · · ·

Ն դ Թագ . ԺԷ . 3 ։

Դան . Թ . 14 ։ Սաղ . ՃԺԹ . 137 ։

բ Սաղ . ՃՁ . 6 ։ Դան . Թ . 5 · 6 · 8 ։

Դ Դան . Թ . 14 ։ Սաղ . ՃԺԹ . 137 ։

բ Սաղ . ՃՁ . 6 ։ Դան . Թ . 5 · 6 · 8 ։

յ Հմր 25 ։

Ես Հմր 25 ։

Ն բ Օր . Խբ . 47 ։

Ո բ Օր . Խբ . 48 ։ Եզր . Թ . 9 ։

Օ բ Օր . Խբ . 33 · 51 ։

Ֆ բ Օր . Խբ . 48 ։

Ես դ Թագ . Խդ . 3 ։ բ Մն . Խթ . 10 · ԼԹ . 31 ։ ԳԼ . Ժ . 29 ։ Եզր . Ժ . 3 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 445
Բ ԳԼ·Ժ·1։

գրենք , ու մեր իշխանները , մեր Ղեւտացիները — մեր քահանաները Ի ՏԷՐՈՋ կը կնքեն ։

ԳԼ·Ժ

1 Ուխտը կնքողներուն անունները ։ 29 Ուխտին բովանդակութիւնը ։

— ԳՂ·Թ·38։
Բ ԳԼ·ա·1։
Է ԳԼ·Ը·9։
Ծ 8ԷՈ ԳԼ· Ժբ·1—21։

1 Նա — կնքողները — եղեւ Ելիա · Ի Ա-
քաղային որդին՝ Էնէեմիա Ա-
2 թարաաթան , Սեդեկիա ,
3 յիա , Ազարիա , Երեմիա , Փա-
4 սուր , Ամարիա , Մելքիա , Քետ-
5 տուս , Սաբանիա , Մալուք , Հարիմ ,
6 Մերամոթ , Աբդիա , Դանիէլ ,
7 կանաթօն , Բարուք , Մեսուղամ ,
8 Աբիա , Միամին , Մաազիա , Բելգ-
գա ու Սեմայիա . ասոնք քահանա-
9 ներն էին ։ Ու Ղեւտացիները՝ Ա-
զանիայի որդին Ջեսուս , Բանուի ,
— Ենադադի որդիներէն՝ Կադ-
10 միէլ · Եւ անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա , Ոզնիա , Կողհ իտա , Փա-
11 ղայիա , Անան , Միքա , Բոոր ,
12 Ասաբիա , Զաքուր , Սարաբիա ,
13 Սարանիա , Ոզնիա , Բանի —
14 Բանինու ։ Ժողովուրդին իշխան-
ները՝ Բարոս , Բաանի մովաբ , Ե-
15 ղամ , Զաթթու , Բանի , Բունի ,
16 Ազգադ , Բեբայի , Ադոնիա , Բա-
17 գուէ , Ադին , Ատեր , Եզեկիա ,
18 Ազուր , Ոզնիա , Հասում , Բե-
19 սէի , Արիփ , Անաթովթ , Նովբայ ,
20 Մագփիաս , Մեսուղամ , Եզիր ,
21 Մասիզեբէլ , Սադոկ , Ցադդուա ,
22 Փաղատիա , Անան , Անանիա ,
23 Ովսէի , Անանիա , Ասուբ , (24) Ա-
25 լոէս , Պիլա , Սոբէկ , Հոհուա ,
26 Ասաբանա , Մաասիա , Ախիա ,
27 Անան , Օնան , Մալուք , Հարիմ
— Բաանա ։

ՂԶԳ · Բ · 36—43 ։

28 ՂԵՒ մնացած ժողովուրդը՝ քա-
հանաները , Ղեւտացիները , դռնա-
պանները , երգեցողները , Նաթա-
նայիմները . ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Աստուծոյ օրինացը
հետեւելու համար իրենց բոլոր զաւուղ-
ները , իրենց կիներնին , տղաքները
ու աղջիկները՝ որոնք ամէն անոնք

ԻՇԳ·Թ·1։
Ժ · 11 · 12 ,
19։ ԳԸ Ժգ·
3 ։

ԸԲ Օր · ԻԹ · 12 ։ 14 ։ ԳԼ · Ե · 12 ։ 13 ։ Սաղ · ՃՀԹ · 106 ։

29 որ կրնային հասկընալ , իրենց ե-
ղբայրներուն հետ միաբանե-
ցան , ԵՒ անէծքով երդում ըրին ,
որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին
ձեռքովը տրուած Ի Աստուծոյ օ-
րէնքին մէջը քալեն , ու մեր ԵՀՈ-
ՎԱՅ Տէրոջը բոլոր պատուիրաննե-
րը , ու դատաստանները , և կանոն-
30 ները պահեն ու կատարեն ։ Եւ
ԵՈՒ ԹՈՒՂՈ ՈՐ Ի մեր աղջիկները՝
երկրին ժողովուրդներուն չտանք ,
և անոնց աղջիկները մեր տղոցը
31 չառնենք ։ ԵՒ երկրին ժողո-
վուրդներուն՝ շաբաթ օրը ծա-

խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ
օրը կամ սուրբ օրերը՝ անոնցմէ
չառնենք . ու Եօթներորդ տարին
ու Եամէն պարտքի պահանջմունքը
32 թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք ,
որ մեր Աստուծոյն տանը ծառա-
յութեանը համար ամէն տարի մէկ
33 սիկղէն երրորդ մասը տանք , Ի Ա-
ռաջաւորութեան հացին համար ,
Ի մշտնջենաւոր հացի ընծային հա-
մար , մշտնջենաւոր ողջակէզին հա-
մար , շաբաթներուն համար , ամ-
սագլուխներուն համար , տոներու
համար , սուրբ բաներու համար ,
ու Իսրայէլին քաւութիւն ըլլալու
մեղքի պատարագներուն համար ,
ու մեր Աստուծոյն տանը ամէն
34 գործքին համար . (Եւ փայտի
ընծային համար՝ քահանաներուն ,
Ղեւտացիներուն ու ժողովուրդին
վիճակ ձգեցինք , որ ՏԷՐՈՋ մեր
Ցէր Աստուծոյն սեղանին վրայ
վառելու համար , տարուէ տարի՝
որոշուած առեներէն՝ ըստ ազգա-
տոհմից՝ մեր Աստուծոյն տունը բե-
րենք , Ի ինչպէս որ օրէնքին մէջը
35 գրուած է ։) Ու մեր երկրին ա-
ռաջին պտուղները , և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները
տարուէ տարի ՏԷՐՈՋը տունը տա-
36 նինք ։ Ու մեր որդիներուն , ու
մեր անասուններուն առջինեկները՝
ինչպէս որ Ի օրէնքին մէջը գրուած
է , ու մեր արջառներուն ու ոչ-
խարներուն առջինեկները մեր Ա-
ստուծոյն տունը տանինք՝ մեր Ա-
ստուծոյն տանը մէջ պաշտօն կա-
37 տարող քահանաներուն . Ի Ու մեր
խմորներուն երախայրիները , և մեր
ընծաները՝ այսինքն ամէն ծառի
պտուղը , գինի ու եղ տանինք
քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն
տանը սենեակները , ու մեր Ի երկրին
տասանորդը Ղեւտացիներուն պահ ,
ու Ղեւտացիները մեր բոլոր երկրա-
գործութեան քաղաքներուն մէջ
38 տասանորդները առնեն ։ Ու Ա-
հարոնի որդին քահանան՝ Ղեւտա-
ցւոց Ի տասանորդին մէջը՝ Ղեւտա-
ցւոց մասնակից ըլլայ , ու Ղեւտա-
ցիք՝ տասանորդին տասանորդը
մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձա-
39 տանը Ղ սենեակները տանին ։ Վասն
զի Իսրայէլի որդիքը՝ ու Ղեւիի որ-
դիքը՝ ՚ցորենին — գինիին ու ե-
ղին ընծան՝ ան սենեակները պիտի
տանին , ուր որ սրբարանին անօթ-
ները , ու պաշտօն կատարող քա-
հանաները , ու դռնապանները , ու
երգեցողները կը կենան ։ Ու մեր
Աստուծոյն տանը վրայով անհոգ
պիտի չըլլանք ։

Ն·Ք·ՂԲ· 445

ԼՆԼ·ԻԳ·10, 11։ Ղև·Խ· 4։
ԻՐ Օր·Ժե· 1, 2։ ԳԼ· Ե·12։
ԺՂԼ·ԻԳ·5, ԸՄՆ, Բ·4։
Տ 8ԷՈ Թռ· ԻԸ·ԻԹ ։

ՀԳԼ·Ժգ· 31։ Ես·Խ· 16։

ՆՂԼ·Ջ·12։
ՂԵՒ·ԻԳ·19, ԼՂ 26։ Ղև· Ժ18 · 28, Թռ· ·Ժբ· 12 ։ Բ Օր· ԻՀ·2։

ՀԵՒ·Ժգ·2, 12։13։ Ղև· ԻԵ·26, 27։ Թռ· ·Ժբ· 15։16։

ՃՂԼ·ԻԳ· 17։ Թռ· Ժե·19։ Ժբ· 12։ ԸՄՆ։ Բ Օր·Ժբ·4։ ԻՀ·2։
ՃՂԼ·ԻԵ· 30։ Թռ· Ժբ·21, ԸՄՆ։

ՆԹռ·Ժբ· 26։

ԼՠՄՆ·Թ· 26։ Բ ՄՆ· Լա·11։
ՈԲ Օր·Ժբ· 6·11։ Բ ՄՆ·Լա·12։ ԳԼ·Ժգ·12։

ԼՃԼ·Ժգ·10, 11։

Ն·ՔՐ·ԳԲ· 445

ԳԼ· ԺԱ

1 Իշխանները ժողովուրդ, ու ժողովրդէն վիճակով ընտրուած տասներորդ մասը՝ Երուսաղէմ կը բնակին ։ 3 Անոնց անուններուն ցուցակը ։ 20 Ժողովուրդին մնացորդը ուրիշ քաղաքներու մէջ կը բնակին ։

1 Ու ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի մէջ բնակեցան, ու մնացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին, որ տասնէն մէկը բերեն Երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաքը բնակելու. ու ինը բաժինը՝ ուրիշ

— ՀՄՐ 18 ։ ՄԱՏ·Դ·5 ։ ԻՍ·53 ։

2 քաղաքներու մէջ բնակին ։ Եւ ժողովուրդը օրհնեց ան ամէն մարդիկները՝ որոնք իւրաքանչիւր անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ

Բ ԹԱԳ· Ը· 9 ։

3 բնակելու ։ Եւ Երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխանները ասոնք էին. (սակայն Ուդայի քաղաքներուն մէջը՝ Իսրայէլը, քահանաները, Ղեւտացիները, Ներաթանայիմները, ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քա-

ԷԶՐ·Բ·43։ ԻԶԼ·Բ·55 ։

4 ղաքներուն մէջը բնակեցան ։) Ու Երուսաղէմի մէջ՝ Ուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան ։

ՂԱՄ·Թ· 3 ; Ճ ։

Ուդայի որդիներէն՝ Մաղաղիելի որդւոյն Սափատիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ողիային որդին Աթայիան,

Ի ԾՆ· Լ· 29 ։

5 որ Փարեսի որդիներէն էր, Եւ Սիլոնիի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ուվարիրի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Ազայիայի որդւոյն Քոլոզէի որդւոյն Բարուքին որդին

6 Մասսիան ։ Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը՝ չորս հարիւր վաթսունուութը զօրաւոր մարդիկ էին ։

7 Ու Բենիամինի որդիքը ասոնք էին. Եսայիի որդւոյն Իթիելի որդւոյն Մասսիայի որդւոյն Կովղիայի որդւոյն Փադայիայի որդւոյն Ովադի որդւոյն Մեսուղամին որ-

8 դին Սալլուն ։ Եւ անկէ ետքը՝ Գեբէի, Սելէի, ևայլն, ինը հա-

9 րիւր քսանուութը հոգի ։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զէքրիի որդին Ովդէի էր. ու Սենուայի որդին Ուուդան՝ քաղաքին վրայ տեղակալ էր ։

Ե ԱՄՆ·Թ· 10 ; Ճ ։

10 Ը Քահանաներէն՝ Ովվարիբի որ-

11 դին Ցեդայիա, Ցաքին, Աստուծոյ տանը վերակացուն՝ Ք Իլքիտովի որդւոյն Մարիոթի որդւոյն Սադովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն

12 Քեղկիային որդին Սարայիան. Եւ անոնց եղբայրները՝ որ Ա ՓՈՒՆ ՏՈՅ տանը գործը կը բանէին, ութը հարիւր քսանուեւերկու էին. ու Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ամաթիի որդւոյն Փաղաղիայի որդւոյն

13 Ցերոամին որդին Ադայիան, Ու անոր եղբայրները տոհմապետները՝ երկու հարիւր քառասունեւերկու էին. ու Եմմերի որդւոյն Մեսեղամոթի որդւոյն Ահզայի որդւոյն Ազարիելին որդին Ամեսային,

14 Եւ անոնց եղբայրները՝ հարիւր քսանուութը զօրաւոր կորիձներ էին. ու անոնց վրայ իշխան՝ Ագեդողիմի որդին Զաբդիէլն էր ։

15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Հասնիի որդւոյն Ազարիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին Սեմա-

16 յիան, Նաև Սաբեթա ու Ցովզաբադ՝ որոնք Ղեւտացոց իշխաններէն էին, Աստուծոյ տանը Բար-

Բ ԹԱՆ·ԻԶ· 29 ։

17 տաքին գործքին վրայ էին ։ Եւ Ասափի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Միքայի որդին Մաթանիան՝ էքեոզնէրան զլխաւորն էր, ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկայ կը սկսէր էրէել. և անոր եղբայրներէն Բակբուկիան՝ երկրորդն էր. ու Աբդա Իդիթունի որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սամուայիին որդին Ուրան էր ։

18 Ը Սուրբ քաղաքին մէջ բնակող բոլոր Ղեւտացիները՝ երկու հարիւր ութսունուչորս էին ։

Ի ՀՄՐ 1 ։

19 Եւ դռնապանները՝ Ակկուբ ու Տելմոն, ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները՝ հարիւր եօթանասունուերկու էին ։

20 Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Ցուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը մէջն

21 էր ։ Բայց Նաթանայիմները Ոփաղի մէջ կը բնակէին. և Սիա ու Գիսփա՝ Նաթանայիմներուն վրայ

Ի ՏԵՍՂ·Գ· 26 ։

22 էին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացոց վերակացուն՝ Միքայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիին որդին Ոզին էր, Ասափի որդիներէն երգեցողներէն, որոնք Աստուծոյ տանը

23 գործքին վրայ էին. Վասն զի Հանոնց համար թագաւորը հրաման տուեր էր, որ երգեցողներուն օրէ

Լ ԵԶՐ·Ջ·Տ, 9։ Է·20, Ճ ։

24 օր ոտնիկ տրուի ։ Եւ Ցուդայեան Ի Զարային որդիներէն Մասիզեբէլի որդին Փեթայիան՝ ժողովուրդին ամէն գործերին մէջը թագաւորին գործակալն էր ։

Ի ԾՆ· Լը· 30 ։

25 Ու Ցուդայի որդիներէն դեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան, այսինքն Կարիաթ արբային՝ ու անոր գեղերուն մէջը, Դեբոնին ու անոր գեղերուն մէջը, Կաբսեէլին՝ ու

Ի ՅԻՍ· ԺԵ· 15 ։

26 անոր գեղերուն մէջը, Ու Ցեսուային, ու Մօլադային, ու Բեթփա-

27 ղեւթին , եւ Ասեր ծուաղին , ու
Բերսաբէէին՝ ու անոր գեղերուն
28 մէջը , եւ Սիկելակին , ու Մէքո-
29 նային և անոր գեղերուն մէջը , Ու
Ենոեմմոնին , Սարասային , Եերի-
30 մութին , Զանովխ , Ընդղոմին՝ ու
անոնց գեղերուն մէջը , Լաքիսին՝
ու անոր արտերուն մէջը , Ազե-
կային՝ ու անոր գեղերուն մէջը ,
ու Բերսաբէէին մինչև Ենովմի ձո-
րը բնակեցան ։
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբա-
էէն գնալ Մաքմասը , Այիան , ու
Բեթէլը՝ ու անոր գեղերուն մէջը ՝
32 Անաթովթը , Նոբը , Անանիան ,
33 Հասորը , Ռաման , Գեթթայիմը ,
34 Հադիդը , Սեբոյիմը , Նեբաղա-
35 դը , Ղովդը , Ոնովը , — Գեքա-
րսիմը Բնաէեցան ։
36 Ու Ղեւտացիներէն Յուդա Ցու-
դայի ու Բենիամինի մէջ բաժ-
նուած էին ։

ԳԼՈՒԽ

1 Զօրաբաբելին հետ եկող քահանաները , 8 ու Ղեւտացիները ։ 10 Քահանայապետներուն յաջորդութիւնը ։ 22 Քանի մը երեւելի Ղեւտացիներ ։ 27 Պարիսպներուն նաւակատեաց հանդէսը ։ 44 Տաճարին մէջ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն համար որոշուած պաշտօնները ։

1 Եւ — Սաղաթիելեան Զօրաբաբէ-
լին ու Ցեսուին հետ ելլող քա-
հանաները ու Ղեւտացիները ասոնք
են . Բ Սարայիա , Երեմիա , Եզրաս ,
2 Ամարիա , Մալուք , Քետտուս ,
3 Սեքենիա , Հռէհում , Մերամոթ ,
4 Ադդով , կանաթօն , Ք Աբրիա ,
5 Միամին , Մովադիա , Բեղգա ,
6 Սեմայիա , Ցովարիբ , Եեդայիա ,
7 Սալլու , Ամոկ , Քեղղիա , Եեդա-
յիա . Ե Ցեսուին օրերը՝ ասոնք
էին քահանաներուն իշխանները՝
իրենց եղբայրներովը ։
8 Ու Ղեւտացիք՝ Ցեսու , Բանուի ,
Կադմիէլ , Սարաբիա , Ցուդա — Մաթանիա . Ի ասիկայ իր եղբայր-
ներուն հետ օրհնութեանց վրայ
9 էր . Եւ անոնց եղբայրները Բակբո-
կիա ու Ունննի՝ անոնց դիմացը Ի-
րենց կարգին մէջը կ՚ երթէին ։
10 Ու Ցեսու Յնաւ Ցովակիմը , և
Ցովակիմ Յնաւ Եղիասիբը , ու
11 Եղիասիբ Յնաւ Ցովիդան , Եւ
Ցովիդա Յնաւ Ցովնաթանը , ու
Ցովնաթան Յնաւ Ցադդուան ։
12 Եւ Ցովակիմին օրերը՝ տոհմա-
պետ քահանաները ասոնք էին . Սա-
րայիային՝ Մարայիա , Երեմիային՝
13 Անանիա , Եզրասին՝ Մեսուղամ ,
14 Ամարիային՝ Ցոհանան , Մալուքէն՝
Ցոնաթանի , Սաբանիային՝ Ցով-
15 սէփ , Հարիմին՝ Եղնայ , Մարիոթին՝
16 Քեղկայ , Ադդովին՝ Զաքարիա ,
17 Կանաթօնէն՝ Մեսուղամ , Աբիա-
յին՝ Զէքրի , Մինիամինէն՝ Մոա-
18 դիային՝ Փաղտի , Բեղգայէն՝ Սա-
մուա , Սեմայիային՝ Ցոնաթան ,
19 Ցովարիբէն՝ Մաթնայ , Եեդա-
20 յիային՝ Ոզի , Սալլուէն՝ Կալլայ ,
21 Ամոկէն՝ Եբեր , Քեղկիային՝ Ասա-
բիա , Եեդայիային՝ Նաթանայէլ ։
22 Եղիասիբին , Ցովիադային , Ցո-
հանանին ու Ցադդուային օրերը՝
Ղեւտացիք այնինչ անանց տոհմա-
պետները գրուեցան . նաև քահա-
նաները՝ մինչև Պարսից Դարեհին
23 թագաւորութիւնը ։ Ղեւիի որ-
դւոցը տոհմապետները մինչև Ե-
ղիասիբեան Ցօհանանին օրերը՝ ժա-
մանակագրութեան գրքին մէջը
24 գրուեցան ։ Ու Ղեւտացւոց իշխան-
ները՝ Ասաբիա , Սարաբիա , ու
Կադմիէլի որդին Ցեսուն էին . և
անոնց եղբայրները անոնց առջեւը
կ՚ երթէին Ղաս դասի դէմ , որ
Ի Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին
հրամայածին պէս օրհնութիւն ու-
25 դէին ։ Մատուցանէն ։ Մա-
թանիա , Բակբուկիա , Աբդիա ,
Մեսուղամ , Տեղմոն — Ակկուբ՝
դրան շտեմարաններուն մէջը՝ պահ-
պանութիւն ընող դռնապանները
26 էին ։ Ցովսեդեկեան Ցեսուին որ-
դւոյն Ցովակիմին օրերը՝ ու Նէեմիա
Ըկառավարիչին , ու Եզրաս քահա-
նային — Ի գրիչին օրերը՝ ասոնք
էին ։
27 Ու Երուսաղէմի պարսպին Ծնա-
ւակատեաց ատենը՝ Ղեւտացիները
փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն ,
որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն , ու
Նաւակատիքը՝ ուրախութեամբ ,
Էզոհութեամբ , օրհնութիւններով ,
Ծնծղաներով , տաւիղներով ու քը-
28 նարներով կատարեն ։ Ու երգե-
ցողներուն որդիքը՝ Երուսաղէմին
շրջակայ տեղերէն , ու Նետոփա-
29 թացւոց գեղերէն , Եւ Գաղգա-
ղայի տուներէն , ու Գաբայի դաշտե-
րէն , ու Ազմաթէն Ժողովեցան .
վասն զի երգեցողները Երուսաղէմին
բոլորտիքը իրենց գեղեր շիներ էին ։
30 Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները
սրբուեցան , ու ժողովուրդը , ու
դռները , ու պարիսպը սրբեցին ։
31 Եւ Ցուդայի իշխանները պարսպ-
պին վրայ հանեցի , ու գոհութիւն
երգող երկու մեծ դաս կարգեցի .
Նդէը . պարսպին վրայ աջ կողմը
Էդէպ 'ի Աղբիւղ դուռը ։ Երթ-
32 Եւ անոր ետեւէն՝ Ոսէիան , ու
Ցուդայի իշխաններուն կէսը գա-
33 ցին , Նաև Ազարիան , Եզրասը ,
34 Մեսուղամը , Ցուդան , Բենիամի-
35 նը , Սեմայիան ու Երեմիան . Եւ
Ի փողերով՝ քահանայից որդիներէն՝

ՆՀ. ԳԼ. 445

ՆՀ. ԳԼ. 536

ՂԵԶ. Բ. 1. 2։
Բ Տես գլ. Ժ. 2—8։
Ղ. ա. 5։
Ե Եզր. Բ. 2։ Անգ. ա. 1։ Զաք. Գ. 1։
Ի Գլ. Ժա. 17։

ՂԵԶ. Բ. 1. 2։
Բ Տես գլ. Ժ. 2—8։
Ղ. ա. 5։
Ե Եզր. Բ. 2։ Անգ. ա. 1։ Զաք. Գ. 1։
Ի Գլ. Ժա. 17։

ՆՀ. ԳԼ. 536

ԸԳԼ. Ը. 9։
ՐԵԶԳ. Է. 6. 11։

445

ՅԸՕր. Ի. 5։ Սաղ. Լ. ին վերնագիրը ։
ՅԱՄՆ. ԻԲ. 6։ ԲՄՆ. Ե. 13։ Է. 6։
*Կամ՝ Բեթգաղաղայ ։
Ե Տես Սի 38։
ԻԳԼ. Բ. 18։ Գ. 13։
ՅԹՎ. Ժ. 2. 8։

Ն · ք · ՀԲ · 445

Ասափի որդւոյն Զաքարւոյ որդւոյն Մկբիայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Ճով-նաթանին որդին Զաքարիան ·

36 Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիան , Ազարիէլը , Միլալան , Գիլալան , Մաան , Նաթանայէլը , Ճուդան , Անանին՝ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հերդոց նուագարան-ներովը Իէբրայէլ · ու անոնց առ-

37 ջևէն Եզրաս գպիրը · հետ իրենց առջևը եղող Աղբիւրի դուռը իսկ , ու Դաւիթի քաղաքին աստիճան-ներէն պարսպին աստիճանը ելան , Դաւիթի տանը վրայէն՝ դէպ ի ա-րևելք մինչև Ջուրի դուռը ։

38 Եւ գոհութիւն երգողներուն մկալ դասը դիմացէն կ՚երթային · ու ես՝ ժողովուրդին կէսին հետ պարսպին վրայ՝ փուռերուն աշ-տարակէն մինչև լայն պարիսպը ,

39 Ու Եփրեմի դրանը վրայէն , և Հին դրանը վրայ , ու Ձկանց դրանը , և Անանայելի աշտարա-կին , ու Մէայի աշտարակին վրայ , մինչև Ոչխարաց դուռը անոնց ե-տևէն Իէբրայէ · ու Ղիանտի դու-

40 ռը կայնեցան · Եւ գոհութիւն եր-գողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը մէջ կայնեցան · Նոյնպես ալ ես ու ոստիկաններուն կէսը · ըռնէ

41 իմ հետս էին · Նաև քահանաները՝ Եղիակիմ , Մաասիա , Մինիամին , Միքիա , Եղիովէնայի , Զաքարիա

42 Անանիա փողերով · Եւ Մաա-սիա , Սեմայիա , Եղիազար , Ոզի , Ցօհանան , Մեղքիա , Եղամ ու Ե-զեր · Ան ատենը երգեցողները ի-րենց վերակացուին Ցեզրիայիին հետ

43 ձայներնին վերցուցին · Եւ ան օրը մեծ զոհեր մատուցին , ու ուրա-խութիւն ըրին · վասն զի Աստուած մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք · ու կիները ու տղաքներն ալ ուրախութիւն ըրին · ու Երու-սաղէմին ուրախութիւնը մինչև հե-ռու տեղուանք լսուեցաւ ։

44 Եւ ան օրը սենեակներուն վրայ՝ գանձերուն համար , ընծաներուն համար , երախայրի պտուղներուն համար , ու տասանորդներուն հա-մար՝ մարդիկներ որոշուեցան , որ քաղաքներուն ադարակներէն՝ քա-հանայից ու Ղեւտացւոց օրինաւոր բաժինները հոն ժողվեն · քանզի Ճուդան՝ կայնող քահանայից ու

45 Ղեւտացւոց վրայ ուրախացաւ · ին-չու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հը-րամանը , ու սրբուելուն հրամանը կը պահէին , նոյնպես ալ երգեցող-ները և դռնապանները՝ Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին պա-

46 տուիրածին համեմատ · Վասն զի

Ն · ք · ՀԲ · 445

Վ ա Մ Ն · ԻԵ · 1 · ԼԸ ; ր Մ Ն · ԻԲ · 30 ։

47 առաջ՝ Դաւիթին ու Ասափին օ-րերը՝ երգեցողներու գլխաւորներ կար , և զԱստուած օրնելու ու դովելու երգեր ։ Ու բոլոր Իսրայէ-լը՝ Զօրաբաբելին օրերը՝ ու Նէե-միայի օրերը՝ երգեցողներուն ու-դռնապաններուն օրէ օր ռոճիկ կու տային · ու սուրբ բաները Ղեւտացւոց կու տային , Ղեւտա-ցիք ալ՝ Ահարոնի որդւոցը կու տային ։

ԳԼ · ՃԳ

1 Օրինքը կարդալուն վրայ օտար ազգերուն կը գտուին ։ 4 Նէեմիա երբոր Երուսաղէմ կը դառնայ՝ սենեակները մաքրել կու տայ , 10 ու Տերունը տանը մէջ՝ ամէն մկուն պաշ-տանը կարգի կը դնէ ։ 15 Շաբաթապղծու-թիւնը , 23 ու օտար կիներու հետ ամուս-նանալը կը խափանուի ։

Ն · ք · ՀԲ · 445

ա Թ Ա · ԻԵ · 1 · ԼԸ ; ր Մ Ն · ԻԲ · 30 ։

ա Թագ · ԺԱ · 21 , 24 ։

բ Թագ · ԺԱ · 26 ։

1 Ա՛ն օրը Մովսէսին գրքէն * կար-դացուեցաւ , ու ժողովուրդը լսեց , ու հոն գրուած գտնուեցաւ Ը որ Ամմոնացիք ու Մովաբացիք՝ Աստուծոյ ժողովրդին մէջը յաւի-

2 տեան չմտնեն · Որովհետև անոնք Իսրայէլի որդիները՝ հացով ու ջը-րով չդիմաւորեցին · հապա Բա-ղաամը անոնց դէմ վարձքով բըռա-նեցին , որ զանոնք անիծէ · Բայց մեր Աստուածը՝ անէծքը օրհնու-

3 թեան դարձուց ։ Ու երբոր օրի-նաց Ժ-ին լսեցին , Իրոլոր խառ-նուած ժողովները Իսրայէլէն զա-տեցին ։

4 Բայց ասկէ առաջ Ելիաշիբ քահանան՝ Ցու-բրիային հետ ազգական եղեր էր ,

5 Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը չիներ էր ան տեղը՝ Ի ուր որ առաջ հացի ընծաները , կնդրուկը , ու անօթ-ները , ու Ղեւտացիներուն , եր-գեցողներուն և դռնապաններուն համար որոշուած ցորենին , գինի-ին , ու եղին տասանորդները , ու քահանաներուն պրո-ֆ ընծաները

6 կը դնէին ։ Եւ ասմէն բ-ին Բեր-սա-տանը ես Երուսաղէմի մէջ չէի · Ի վասն զի Բաբիլոնի Արտաշէս Թա-գաւորին երսունևերկուերորդ տա-րին Թագաւորին դացի ։ Ու ժա-մանակ մը ետքը Թագաւորէն հը-

7 րաման առի , Ու Երուսաղէմ գա-լով՝ Եղիասիբին ըրած չարութիւնը իմացայ , որ * Աստուծոյ տանը գաւիթին մէջ Ցուբիային համար

8 սենեակ մը չիներ էր ։ Եւ շատ դժուարեցայ , ու Ցուբիային բոլոր կարասիները սենեակէն դուրս նե-

9 տեցի · Եւ հրաման ըրի , ու Իսե-նեակները մաքրեցին , և Աստուծոյ տանը անօթները , ու հացի ընծան ,

10 և կնդրուկը նորէն հոն տարի ։ Ու նաև իմացայ որ Ղեւտացւոց Իբա-

ա Թագ · ԺԱ · 11 , 12 ։ ղ Թագ · ԻԳ · 2 ։ Գլ · Ը · 3 , 8 ։ Թ · 3 ։ Ես · ԼԶ · 16 ։

* Երբ · ժո-ղովուրդին ականջնե-րուն կար-դացուե-ցաւ ։

բ Բ Օր · ԻԳ · 3 , 4 ։

է Թու · ԻԲ · 5 ։ Ցես · Իգ · 9 · 10 ։

դ Թու · ԻԳ · 11 ։ Իդ · 10 ։ Բ Օր · ԻԳ · 5 ։

Ի Գլ · Թ · 2 ։ Ժ · 28 ։

ղ Գլ · ժբ · 44 ։

Ի Գլ · ժբ · 44 ։

ը Թու · ԺԸ · 21 , 24 ։

Ի Գլ · Ե · 14 ։ Իբբ 434

ժ Հմր 1 · 5 ։

Ի բ Մ Ն · ԻԲ · 5 · 15 , 16 , 18 ։

լ Մ Պ · գ · Տ ։

Ն·Ք·ՀԲ· Իբր 434

ժիններըը տրուած չէին . վասն զի սպասաւորութիւն ընող Ղեւտացիները ու երգեցողները՝ ամէնքն ալ Իրենց ագարակները փախեր
11 էին ։ Անոր համար ոստիկաններուն հետ ծվիճեցայ , ու ըսի . Ի՞ւստու՞ծոյ տունը ինչո՞ւ պատճառաւ ոտնձգուած է . ու Ղեւտացիները ժողվեցի , ու զանոնք իրենց պաշտօնը
12 ներուն մէջը հաստատեցի ։ Եւ բոլոր Յուդան՝ ցորենին , գինիին ու եղին տասանորդները՝ զանձա-
13 րանները տարին ։ Նէ զանձարաններուն վրայ՝ Սելեմիա քահանան , ու Սադովկ դպիրը , ու Ղեւտացիներէն՝ Փադայիան՝ զանձապետ կարգեցի . ու անոնց քովը՝ Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրին որդին Անանն էր . վասն զի անոնք Հաւատարիմ կը սեպուէին , ու անոնց գործը՝ իրենց եղբայրներուն
14 բաժին տալ էր ։ Ո՛վ Աստուած իմ՝ սասր Համար զիս յիշէ , ու իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութեանը մէջ իմ ըրած բարեգործութիւնները մի՛ ջնջեր ։
15 Ն՚ օրերը Հրէաստանի մէջ ոտնոսկ որ՝ Շաբաթ օրը խաղող կը կոխէին , ու դարձէ որաներ կը բերէին , ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցնէին . նաև գինի , խաղող , թուզ ու ամէն տեսակ բեռ Երուսաղէմ կը բերէին . ու ես՝ ուտելիք ծախած օրերնին՝ *վանէ յանդի-
16 մանեցի՚՚ ։ Եւ հոն բնակող Տիւրացիք՝ ձուկ ու ամէն տեսակ ապրանք կը տանէին . ու Շաբաթ օրը Յուդայի որդիներուն , ու Երուսաղէմի բնակիչներուն կը ծախէին ։
17 Ն՚Եւ Յուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ , ու անոնց ըսի . Ա՛ս ինչ գէշ բան է որ դուք կ՚ընէք , ու Շաբաթ օրը կը պղծէք ։
18 Ծ՚է՛ր , Ն՚Այ՞ս ձեր Հայրերն ալ այսպէս ըրին , ու մեր Աստուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ՝ ասոր բոլոր չարիքները բերաւ . և դուք Շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ
19 բարկութիւնը կ՚աւելցնէք ։ Ուստի Շաբաթէն առաջ Երուսաղէմին դռներէն †մութ քաշուածին պէս՚՚ , Հրամայեցի որ դռները գոցուին . նաև Հրամայեցի որ Շաբաթը չանցած՝ չբացուին . Ու դրռները իմ մանչերէս կայնեցուցի , որ Շաբաթ օրը ներսը բեռ չմտնէ ։
20 Նէ վաճառականները , ու ամէն տեսակ ապրանք ծախողները՝ մէկ երկու անգամ Երուսաղէմին դուրս
21 սը անցուցին գիշերը ։ Ու ես զանոնք յանդիմանեցի՝ ըսելով . Դուք ինչո՞ւ համար պարսպին քովը գիշերը կ՚անցընէք . Թէ որ մէյմըն ալ այդպէս ընէք , ձեռքս վրանիդ կը դնեմ՚՚ ։ Ան ատենէն՝ ի վեր՝ մէյմըն ալ Շաբաթ օրը չե-
22 կան ։ Ու Ղեւտացիներուն ըսի որ ղ՚ըրենք սրբուն , ու Շաբաթ օրը սրբելու Համար՝ երթան դռները պահպանութիւն ընեն ։ Ո՛վ Աստուած իմ՝ ասոր համար ալ զիս յիշէ , ու քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ինծի ողորմէ ։
23 Եւ ան օրերը Հրէաներ տեսայ , որ Ազովտացի , Ամմոնացի ու Մովաբացի կիներ առեր էին .
24 Ու անոնց տղաքը Հրէարէն խօսիլը մղէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովտացւոց լեզուն կը խօսէին . նմանապէս ուրիշ ազգերուն լեզուներ
25 ը ։ Ես պատճառաւ ՚՚անոնց հետ վէճ ըրի , ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի , ու մազերնին փետռեցի , և Աստուծոյ անունովը զանոնք երդմնցուցի , ըսելով . Ձեր աղջիկները անոնց տղոցը չտա՛ք , ու անոնց աղջիկները ձեր տղոցը կամ ձեզի չառնէք ։
26 Նէ՚ը ։ ՚՚Ասոնց պատճառաւը չէր , որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց . ու թէպէտև շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , ու իր Աստուծոյն սիրելի էր , ու Աստուած զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ , ՚՚ասոնց օտարազգի կիներուն անոր ալ
27 մեղանչել տուին ։ Եւ հիմա ձեզ Թողո՞ւնք , որ աս բոլոր մեծ չարութիւնը ընէք , ու †օտարազգի կիրկիներ առնելով՝ մեր Աստուծոյն
28 դէմ մեղք գործէք ։ Եւ մեծ քահանային †Եղիասիբին որդւոյն Յուդիայի որդիներէն մէկը՝ Որոնացի Սանաբաղատին փեսան էր . անոր համար զանիկայ քովէս վռնտեցի ։ Յիշէ , Ո՛վ Աստուած իմ՝ զանոնք քահանայութիւնը , և †քահանայից ու Ղեւտացւոց ուխտը
29 պղծելնուն համար ։ ՚՚Ա՛յսպէս զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , անոնց ամէն մէկը իր պաշ-
30 տօնին վրայ դնելով . Նաև որոշուած ժամանակներուն Բերոնէ՚՚ փայտի ընծային համար , ու ե՛ր բախայրի պտուղներուն համար հոգ տարի ։ †Ո՛վ Աստուած իմ , զիս ի՛ բարին յիշէ ։

Ն·Ք·ՀԲ· Իբր 434

Ի Թես. Լե· 2 ։
Ե Հմր 17, 25; Նհմ. Իբ· 4 ։
Ի Գէ. Ժ· 39 ։
Հ Գէ. Ժ· 38, 39; Իր· 44 ։
Ն Գէ. Իր· 44; Բ Մն· Լ· 12 ։
Ղ Գէ. Է· 2; ա Պոր· Գ· 2 ։
Ճ Հմր 22, 31; Գէ. Ե· 19 ։
Ա Եզր· Ժ· 10 ։
Ա Երեմ. Ժէ· 21, 22; Գէ· Ժ· 31 ։
*Եբր. անանց գէ՛ վկայութիւն ընդ ։
Ե Հմր 11 ։
Ն Երեմ. Ժէ· 21, 22, 23 ։
†Եբր. դռնեքուն վրայ շուք եղաւ ծին պէս ,
՚՚Ղե· Իգ· 32 ։
Ն Երեմ. Ժէ· 21, 22 ։

ԳԻՐՔ ԱՄԹՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասուերոս թագաւորական կոչունքներ կ'ընէ ։ 10 Վաշթի թագուհին կ'անարգէ կու տայ ։ բայց անիկայ չհրթար ։ 13 Ասուերոս Մեմուքան նին տուած խորհուրդին համեմատ՝ կը հրամայէ որ երիկնները իրենց կնիկներուն վրայ իշխող ըլան ։

1 Եւ եղաւ որ Ասուերոսին օրերը՝ (այսինքն այն Ասուերոսին՝ որ Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա հարիւր քսանուեօթը գաւառի վրայ թագաւորութիւն կ'ընէր,) 2 Ան օրերը, երբոր Ասուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը նստէր, 3 թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ընկերութիւնք ըրաւ. Պարսից ու Մարաց մեծերը, նախարարները ու գաւառաց իշխանները 4 անոր առջևն էին։ Ան ատենը շատ օրեր՝ ոյսինչ հարիւր ութսուն օր՝ իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը, ու իր մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց։

5 Ու երբոր ան օրերը լմընցաւ, թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւիթին մէջը եօթը օր կուչունք ըրաւ։ Ճերմակ բեհեզ, կերպասե, ու կապուտակ վրիժեղէնե՝ բարակ քթանէ և ծիրանե նեգոյնե չուաններով՝ ու արծաթէ օղակներով՝ մարմարիոն սիւներէ վար կախուած էին, և պորփիւրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, աղաբաստրէ, ու սև մարմարիոնէ յատակի վրայ՝ ոսկիէ ու արծաթէ նստատեղեր էին։ 7 Եւ խմելիքները՝ ոսկիէ ամաններով, ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային, ու թագաւորական գինին առատ էր, ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր։ 8 Ու խմելիքը կանոնաւոր էր. բռնադատող չկար. վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տանը բոլոր վերակացուներուն, որ ամէն մէկուն ուզածին պէս ընեն։ 9 Վաշթի թագուհին ալ Ասուերոս թագաւորին պալատին մէջը՝ կնիկներուն կոչունք ըրաւ։

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր Ը թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր, ‡իր առջևը ծառայութիւն ընող եօթը ներքինիներուն Մէհումանին, Բիզթային, Ե Արբոնային, Բիգթային, Աբագթային, Զեթարին ու Քարքասին ըսաւ, 11 Որ Վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջևը բերեն, որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկայ խիստ գեղեցիկ էր։ 12 Բայց Վաշթի թագուհին ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համեմատ երթալ չուզեց, ու թագաւորը խիստ սրդողեցաւ ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ։

13 Ան ատենը թագաւորը՝ ժամանակները գիտցող իմաստուններուն ըսաւ. (վասն զի թագաւորը՝ ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցողներուն այսպէս խորհուրդ կը հարցնէր 14 ըսելէր. Եւ Պարսից ու Մարաց եօթը իշխանները՝ Կարսենա, Սեթար, Ադմաթա, Թարսիս, Մերես, Մարսենա — Մեմուքան՝ որ անոր մօտն էին, ու Ե թագաւորին երեսը կը տեսնէին, թագաւորութեան առաջին ‖խորհրդականներն էին։) 15 Հին. Օրէնքին համեմատ՝ ի՞նչ պէտք է ընել Վաշթի թագուհիին. որովհետև Ասուերոս թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռքովը Իւ հրամանը չկատարեց։

16 Ան ատենը Մեմուքան՝ թագաւորին ու իշխաններուն առջևը ըսաւ. Վաշթի թագուհին ոչ միայն թագաւորին գէմ, հապա բոլոր իշխաններուն գէմ, ու Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող բոլոր ժողովուրդներուն 17 Գործեմ կանգնած ըրաւ. Վասն զի թագուհիին ըրածը՝ բոլոր կանանց մէջը տարածուելով, անոնք ‡ իրենց երիկնները պիտի անարգեն, ըսելով թէ՝ Ասուերոս թագաւորը հրամայեց որ՝ Վաշթի թագուհին իր առջևը բերեն. բայց անիկայ չե-

---

Ն. ք. գԴ. Իրր 521

Ե. Ր. Թագ. ժգ. 25։

‡ Եսթ. Ասուերոս թագաւորին

Բ Գր. է. 9։

= Եղր. դ. 6։ Դան. թ. 1։

Բ Գր. ը. 9։ ‡ Դան. զ. 1։

Բ Նեեմ. ա. 1։

Է ‡ Թագ. ա. 46։ Իրր 519

Ը Ծն. խ. 20։ Գր. ը. 18։ Մար. զ. 21։

* Եսթ. զօրութիւնը։

Ն. ք. գԴ. Իրր 519

Ժ Մն. ժբ. 32։

Է Երեմ. ժ. 7. Դան. ը. 12. Մատ. բ. 1։

Ե Եղր. է. 14։

Է ‡ Թագ. ի. 19։

‖ Եսթ. Խորհրդականներն

Է Տես գլ. է. 8։ Եղէկ. իգ. 41։ Ամվ. զ. 4։

† Եսթ. Թագաւորին ձեռքին հնազանդեցաւ։

Բ Եփես. ե. 33։

18 կաւ ։ Եւ ասս օրուան օրմ՝ Թագաւորին Հինն ըրածը լսող Պարսից ու Մարաց տիկիններն՝ Թագաւորին բոլոր իշխաններուն այսպէս պիտի խօսին . ու խիստ շատ անարգանք ու հակառակութիւն պիտի ըլլայ ։
19 Արդ՝ թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երևնայ , իր կողմանէ հրովարտակ տարածուի , և Պարսից ու Մարաց օրէնքներուն մէջը գրուի՝ Որ ետ չդառնայ . որպէս զի Վաշթին Հնդկաց և Աստերոս Թագաւորին առջևը չգայ . ու Թագաւորը անոր տիկնութիւնը՝ անկէ աղէկ եղող մէկ ուրիշ կնան մը տայ ։ 20 Ու երբոր Թագաւորին ըրած հրամանը լսուի իր բոլոր Թագաւորութեանը մէջ՝ որ ընդարձակ է , բոլոր կիներն՝ մեծէն մինչև պզտիկը՝ Իրենց էրկիները պիտի պատուեն ։
21 Եւ այս խօսքը Թագաւորին ու իշխաններուն հաճոյ երևցաւ . ու Թագաւորը Մեմուքանին ըսածին 22 պէս ըրաւ ։ Եւ Թագաւորին բոլոր գաւառներուն՝ Ամէն մէկ գաւառին իր գրովը , ու ամէն մէկ ժողովուրդին իր լեզուովը նամակներ խրկեց , որ ամէն մարդ Իր տանը մէջ տէր ըլլայ , ու իր ժողովուրդին լեզուովը խօսի ։

ԳԼ . Բ

1 Ընտրուած կոյս աղջիկներուն մէջէն՝ Թագուհի մը պիտի բնտրուէր ։ 5 Մուրթքէ՝ Եսթեր անուն աւելի հոյր ։ 8 Եսթեր միւս աղջիկներէն աւելի շնորհք կը գտնէ Հեգէին առջևը ։ 12 Մաքրուելու ։ ու Թագաւորին մտնելու կանոնը ։ 15 Եսթեր բոլոր աղջիկներէն աւելի հաճոյ Թուելով Թագաւորին՝ անոր Թագուհին կ՚ըլլայ ։ 21 Մուրթքէ՝ Թագաւորին դէմ ըլլալու գաւաճանութիւնը յայտնելովը՝ անոր անունը ժամանակագրութեան մէջ կը գրուի ։

1 Այս բաներէն ետքը՝ երբոր Աստերոս Թագաւորին բարկութիւնը հրճաւ , Վաշթին ու անոր ըրածը , ու անոր դէմ եղած վճիռը յիշեց ։
2 Եւ Թագաւորին ծառայութիւն ընող սպասաւորները ըսին . Թագաւորին համար գեղեցիկ կոյս աղջիկներ փնտռեն . 3 Ու Թագաւորը իր Թագաւորութեանը բոլոր գաւառներուն մէջը վերակացուներ դնէ , որ ամէն գեղեցիկ կոյս աղջիկը Շուշան մայրաքաղաքը՝ կանանց տունը՝ Թագաւորին ներքինիին՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին ձեռքին տակը ժողվեն , ու անոնց մաքրութեանը համար պէտք եղած բաները տուի . 4 Եւ Թագաւորին աչքին հաճոյ երևցած աղջիկը Վաշթիին տեղը Թագուհի ըլլայ ։ Ու այս խօսքը Թագաւորին առջևը հաճելի եղաւ . ու այնպէս ըրաւ ։
5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հրեայ մարդ մը կար , որուն անունը Մուրթքէ էր , ու Բենիամինեան Կիսի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Գայիրին որդին էր ։ 6 Անիկայ Երուսաղէմէն գերի տարուած էր ան գերիներուն հետ՝ որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին գերի տարած Գուդայի Գեքոնիա Թագաւորին հետ տարուեցան ։ 7 Եւ անիկայ Իր հօրեղբօրը աղջիկը՝ Ադասան այսինքն Եսթերը Իր մօրը նուագանէր . վասն զի անիկայ հայր ու մայր չունէր . ու աս աղջիկը խիստ գեղեցիկ դէմք ու խիստ վայելուչ կերպարանք մը ունէր . և անոր հօրը ու մօրը մեռնելէն ետքը՝ Մուրթքէ զանիկայ իբրև աղջիկ առեր էր իրեն ։
8 Ու երբոր Թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը լսուեցաւ , և Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հեղեղին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ ղժողվուեցան , Եսթերն ալ Թագաւորին պալատը՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին պահպանու-
9 թեանը յանձնուեցաւ ։ Եւ աղջիկը անոր հաճելի եղաւ , ու անոր առջևը շնորհք գտաւ , և շուտով Իր անոր մաքրութեան համար պէտք եղած բաները , ու անոր ուռճիկը , ու Թագաւորին պալատէն՝ անոր տրուելու համար պատրաստուած եօթը աղախինները տուաւ անոր , և զանիկայ իր աղախիններուն հետ՝ կանանց տունը տեղը տիկ տեղը
10 փոխադրեց ։ Եսթեր իր ազգը ու հայրենիքը չյայտնեց . վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ
11 չյայտնէ ։ Եւ Մուրթքէ ամէն օր կանանց տունը գաւիթին առջևը կը պտրտէր , որ Եսթերին առողջութիւնը ու անոր ինչ ըլլալը իմանայ ։
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կարգը կու գար Աստերոս Թագաւորին քովը երթալու՝ կանանց սովորութեանը պէս տասներկու ամիսը լրննալէն ետքը , (որովհետև անոնց մաքրութեան օրերը այս կերպով՝ այսինքն վեց ամիս զմուռսի եղով , ու վեց ամիս անուշահոտ խունկերով , ու կանանց մաքրութեանը վերաբերեալ բաներովը կը
13 լրննար .) Ան տունը աղջիկը Թագաւորին քովը այսպէս կու գար . անիկայ ինչ որ ուզեր , անոր կը տրուէր , որ իր հետը կանանց տունէն՝ Թագաւորին պալատը եր-
14 թայ ։ Անիկայ իրիկունը կ՚երթար , ու առաւօտուն կանանց մէկալ տունը՝ հարճերուն պահապանը եղող Թագաւորին ներքինիին Սաասգազին ձեռքին տակը կը

դառնար . անիկայ մէ յմէն ալ թա-
գաւորին քովը չէր երթար , բայց
միայն՝ թէ որ թագաւորը անոր
հաւնէր , ու անիկայ անունով
կանչուէր ։
15 Եւ թագաւորին քովը երթալու
կարգը՝ Մուրթքէին Ի հօրեղբօրը Ա-
բիքայլին աղջկանը՝ Եսթերին գա-
լով , (որն որ Մ֊ո֊րԻ֊ե իբրեն աղ-
ջիկ ըրեր էր ,) անիկայ կանանց
պահապանը եղող թագաւորին հէ-
գէ ներքինիին ըսածէն ՚ի զատ՝ ու-
րիշ բան չխնդրեց . ու Եսթեր՝ բո-
լոր զննքը տեսնողներուն առջևը
16 շնորհք գտաւ ։ Ու Եսթեր՝ Ասուե-
րոս թագաւորին քովը՝ անոր թա-
գաւորական պալատը առնուեցաւ
տասներորդ ամիսը , այսինքն Թէ-
բէթ ամսուն մէջ , անոր թագա-
ւորութեանը եօթներորդ տարին ։
17 Եւ թագաւորը՝ Եսթերը ամէն կը-
նիկներէն աւելի սիրեց , ու անիկայ՝
անոր առջևը ամէն աղջիկներէն ա-
ւելի սէր ու շնորհք գտաւ ։ և թա-
գաւորական թագը անոր գլուխը
դրաւ , ու զանիկայ Վաշթիին տե-
Ի՛ր 514 18 ղը թագուհի ըրաւ ։ Եւ թագա-
ւորը իր բոլոր իշխաններուն ու ծա-
ռաներուն Ի մեծ կոչունք ըրաւ ,
այսինքն Եսթերի կոչունքը . ու գա-
ւառներուն հանգստութիւն շնոր-
հեց , և թագաւորի վայելուչ պար-
գևներ տուաւ ։
19 Ու Ք րդոր երկրորդ անգամ աղ-
ջիկներ ՝ ժողվեցին , Մուրթքէ՝
Ի՛ 21 , ԳԼ թագաւորին դուռը կը նստէր ։
գ ֊ 2 ։ 20 Եսթեր իր հայրենիքը ու իր ազգը
Ե՛ 10 ։ չյայտնած չէր , ինչպէս որ Մուրթ-
քէ անոր պատուիրեր էր . վասն զի
Եսթեր՝ Մուրթքէին ըսածը կ՚ը-
նէր , անոր քովը մեծցած ատենին
պէս ։
21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ՝ թա-
գաւորին դուռը կը նստէր , դրան
Ե ԳԼ ֊ Ջ ֊ 2 ։ պահապաններէն Երիդեան ու Թա-
րէս անուն՝ թագաւորին երկու
ներքինիները սրտմղելով , Ասուե-
րոս թագաւորին վրայ ձեռք եր-
* ԵՔԲ ֊ փրն֊ 22 կընդրնել * խորհեցան ։ Եւ Մուրթ-
ԺԳԼ ֊ Ջ ֊ 2 ։ քէն ա֊ բանը իմանալով՝ Ի Եսթեր
թագուհիին յայտնեց . ու Եսթեր՝
Մուրթքէին անունովը թագաւորին
23 պատմեց ։ Եւ ա֊ բանը քննուելով
ճշմարիտ դտնուեցաւ . ու անոնց
երկուքն ալ ծառի վրայ կախուե-
ցան . ու թագաւորին առջև Ի ժա-
մանակագրութեան դրքին մէջը գը-
րուեցաւ ։

Գ Լ ֊ Գ

1 Համան՝ թագաւորէն պատիւ կը ստանայ , ու Մուրթքէէն անարգանքն համար՝ բոլոր Հրէաներէն վրէժ առնել կ՚ուզէ ։ 7 Վիճակ կը ձգէ ։ 8 Համան զպարտութեան խօսքերով թագաւորէն հրաման կը ստանայ Հրեաները ջնջելու ։

Ն ֊ Ք ֊ ՁՓ ֊ Իբր 510

1 Ետ ասոնցմէ ետքը՝ Ասուերոս թագաւորը՝ ֊ Ագագացի Ամա-
դաթային որդին Համանը մեծցուց ,
ու զանիկայ բարձրացուց , ու անոր
գ֊ թոռ ֊ իգ ֊ 7 ֊ աթաք ֊ Ժե ֊ 8 ։ գահը՝ իր հետը եղող բոլոր իշ-
2 խաններուն վերի կողմը դրաւ ։ Եւ
Բ Թգ ֊ ը ֊ 19։ թագաւորին դուռը եղող թա-
գաւորին բոլոր ծառաները՝ ծնրադ-
րութեամբ երկրպագութիւն կ՚ը-
նէին Համանին . վասն զի թագա-
ւորը անոր համար այսպէս հրաման
էՀմր 5։ Սաղ֊ Ժե ֊ 4 ։ էր եր . բայց Մուրթքէ Ի ծնրադ-
րութիւն ու երկրպագութիւն չը-
3 րաւ ։ Եւ թագաւորին դուռը
եղող՝ թագաւորին ծառաները
Մուրթքէին ըսին , Ինչո՞ համար
Ր Հմր 2 ։ դուն Ր թագաւորին հրամանէն
4 դուրս կ՚ելլես ։ Ու անոնք ամէն օր
անոր կը զրուցէին . ու երբոր ա-
նոնց մտիկ չըրաւ , ան ատենը Ա-
մանին իմացուցին , որ տեսնեն Թէ
Ի ա֊ ՛ արդ֊ եօք Մուրթքէին բանը ուր պիտի կա-
ներ Մուրթքէ իր խօս֊ յանայ՝՚ . վասն զի անիկայ՝ իր Հը-
քերուն վե֊ րէայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր ։
րայ հաս֊ տատ պիտի կենայ ։
5 Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթ-
Ե Հմր 2։ ԳԼ֊ ը ֊ 9 ։ քէ իրեն Ի ծնրադրութիւն ու երկր-
պագութիւն չընէր , Համան Վխիստ
Ղ ֊ Դան ֊ գ ֊ 19 ։ 6 բարկացաւ ։ Ու մինակ Մուրթքէին
ձեռք զարնելը անոր աչքին ցած
բան մը երեցաւ . և որովհետև
Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր
էին , Համան՝ Մուրթքէին ազգը՝
այսինքն Ասուերոսին բոլոր թագա-
Ե Սպդ ֊ Ժգ ֊ 4 ։՝ ։ ւորութեանը մէջ եղող Ի բոլոր Հը-
510 րեաները կորսընդջնելէ խորհեցաւ ։
7 Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան
ամսուն մէջ , Ասուերոս թագաւոր-
րին երկոտասաներորդ տարին՝ մին-
չև երկոտասաներորդ ՚ի֊ ՚ այսինքն
Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամէն ա-
միս՝ Համանին առջևը Ը֊ օր՚ այս-
Բ ԳԼ ֊ Թ ֊ 24։ ինքն վիճակ ձգելին ։
8 Եւ Համան՝ Ասուերոս թագաւոր-
րին ըսաւ ֊ Քու թագաւորութեանդ
բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողո-
վուրդներուն մէջը ցրուած ու տա-
րածուած ազգ մը կայ . ու Ի անոնց
Ր Եզր ֊ գ ֊ 13 ։ Գոր ֊ Ժգ ֊ 20 ։ օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն
օրէնքներէն տարբեր են . ու թագա-
ւորին օրէնքները չեն կատարեր ,
ուստի չվայելեր որ թագաւորը ա-
9 նոնց թոյլտուութիւն ընէ ։ Թէ
որ թագաւորին հաճոյ կ՚երևնայ ,
‡ Հրաման տուի՚՚ որ զանոնք կոր-
սընդջնեն , ու ես պաշտօնատարնե-
րուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը
բերելու համար՝ տասը հազար տա-
ղանդ արծաթ կը կշռեմ ֊՚՚ գամ ։
Ի ԳԼ ֊ Բ ֊ 2 ։ 8 ։
10 Ան ատենը թագաւորը՝ իր ձեռքէն Ի Ծն ֊ խա ֊ 42 ։
Ի՛ր մատնին Հանեց , ու զանիկայ Լ ԳԼ ֊ Ե ֊ 6 ։
Հրէից Լ թշնամիին՝ Ագագացի Ա-

Ն։Ք։Ը։ 510

* ԵԶՐ։ կը տրուի,

Մադաթայիին որդւոյն Համանին
11 տուաւ։ Եւ Թագաւորը Համանին
ըսաւ. Ան արծաթը քեզի * կու
տամ, ու ան ազգն ալ, որ քու
աչքերուդ հաճոյ երևցածը ընես
անոնց։
12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասա-
Ի ԳԼ։ Ը։ 9։ ներորդ օրը՝ Ի Թագաւորին գրա-
գիրները կանչուեցան, ու Թագա-
ւորին նախարարներուն, ու ամէն
գաւառներուն վրայ եղող կուսա-
կալներուն, և ամէն գաւառին ամէն
Ա ԳԼ։ ա։ 22։ Բ։ 9։ մէկ ժողովուրդին իշխաններուն
ի իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուր-
դին իր լեզուովը՝ Համանին բոլոր
Ե գ Թագ։ իա։ 8։ ԳԼ։ Ը։ 8։ 10։ հրամայածները գրուեցաւ. Ե-
սուերոս Թագաւորին անունովը
գրուեցաւ, ու Թագաւորին մատ-
Հ ԳԼ։ Ը։ 10։ 13 նիովը կնքուեցաւ։ Եւ հասուրհան-
դակներու ձեռքով Թագաւորին
ամէն գաւառները հրովարտակներ
Յ ԳԼ։ Ը։ 12։ Ճ։ խրկուեցաւ, որ Յ մէկ օրուան մէջ՝
երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն
Ադար ամսուն երեքտասաներորդ
օրը՝ բոլոր Հրէաները՝ երիտասարդ-
ներէն մինչև ծերերը, Դէ տղաք-
ները ու կիներէն կոտորէն, մեռ-
Ղ ԳԼ։ Ը։ 11։ ցընեն, ու կորսընցընեն։ և Ձանոնց
ոՀնէցածը էբՀ աւար յափշտակեն։
Ճ ԳԼ։ Ը։ 13։ 14 Ճ Ո՛ հրովարտակին պատուէրը ո-
ԵՀ՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւա-
ռին մէջը հրատարակուի, ու ամէն
ժողովուրդներուն բացատրուի, որ
ան օրուան համար պատրաստ գըտ-
15 նուին։ Սուրհանդակները թագա-
ւորին հրամանէն ստիպուելով՝
ճամբայ ելան, ու հրովարտակը
Շուշան մայրաքաղաքին մէջն ալ
† Ի Ե Ր Ր ։ ՈՐ-
ԲՈՒԵՑԱՒ ։
Յ Ա Ռ Ա Կ ։
Ը Ի Ր ։
15 ։ Ա Ռ Ա Կ ։
Ի Թ ։ 2 ։
† Հրատարակուեցաւ. և Թագա-
ւորը ու Համանը խմելու նստան.
սակայն Շուշան քաղաքը շփո-
թումեան մէջ էր։

ԳԼ. Դ

1 Մուրթքէ ու Հրէաները մեծ սուգի մէջ կը մտնեն։ 4 Եսթեր աս բանը լսելով՝ Մուրթ-
քէին մարդ կը խրկէ. ան ալ պատճառը կ'ի-
մացընէ, ու զանիկայ կը խրատէ որ Թագա-
ւորէն ազատութիւն խնդրէ իր ազգին Հա-
մար։ 10 Եսթեր իր անկարող ըլլալը յառաջ
բերելուն համար, Մուրթքէէն կը յանդիմա-
նուի։ 15 Ուստի ծոմ կը պահէ, ու ան գոր-
ծը իր վրայ կ'առնէ։

Ի Ր Ր 510
Ա Ր Թ Ա Գ ։ Ա ։
11 ։
Բ Ցես ։ Է ։ 6 ։
Եզեկ ։ իէ ։
30 ։
Է Ծն ։ իէ ։
34 ։
‡ Ե Ե Ր ։ գ ։ ա ։ ե

1 Ա Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղած-
ները իմացաւ, Մուրթքէ ‡իր
հանդերձները պատռեց, և քուրձ
հագաւ, ու վրան Բ մոխիր ցաւէց, ու
քաղաքին հրապարակը ելլելով,
Ճ մեծ ու ‡ողբալի ձայնով աղաղա-
2 կեց. Ու մինչև թագաւորին դրանը
առջևը եկաւ ։ այնէց. վասն զի
քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար
թագաւորին դռնէն ներս մտնել։
3 Եւ ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր

Ն։Ք։Ը։ Ի Ր Ր 510

որ թագաւորին հրամանը ու հրո-
վարտակը կը հասնէր, Հրէաները
մեծ սուգ կ'ունենային, ծոմ կը
կենային, կու լային ու կ'ողբային.
Ե շատերը Էքուրձի ու մոխիրի վը-
րայ կը պառկէին։
Ը Ե։ Ծբ։ 5։
Դան։ Թ։ 8։
4 Ու Եսթերին աղախինները ու
ներքինիները եկան անոր պատմե-
ցին. և թագուհին մեծապէս խը-
ռովեցաւ, ու հանդերձներ խրկեց
որ Մուրթքէին հագցընեն, ու ա-
նոր վրայէն քուրձը հանեն. բայց
5 անիկայ չընդունեց։ Ու Եսթեր՝
Համաքը կանչեց, որ թագաւորին
ներքինիներուն Ճկից էր, (որն որ
Ի Ե Ր Ր ։ Ը Ե Ր ։
Ը Ե Ր ։ Ը։ 9։
Ի Ե Ր ։ Ը։ 9։
Ի Ե Ր ։ Ը։ 9։
Ի

տունը կը կորսուիք . և ով գիտէ , դուցէ դուն ասանկ մէկ ատենի մը համար թագուհի եղար ։

15 Ու Եսթեր ըսաւ որ՝ Մուրթքէին
16 պատասխան տանին . Գնա՛ դուն Շուշանի մէջ եղող բոլոր Հրեաները ժողվէ՛ , ու ինծի համար ծոմ պահեցէք , գիշեր ցորեկ երեք օր մի՛ ուտէք ու մի՛ խմէք . նոյնպէս ալ ես իմ աղախիններովս ծոմ կը պահեմ , ու այնպէս թագաւորին կ՚երթամ , թէպէտև օրէնքի դէմ է . ու թէ որ մեռնիմ
17 նիմ՝ թող մեռնիմ ։ Ան ատենը Մուրթքէ գնաց , ու ըրաւ ան ամենուն համեմատ՝ որ Եսթեր իրեն պատուիրեր էր ։

Գ Լ . Ե

1 Եսթեր իր անձը վտանգի մէջ դնելով՝ թագաւորին առջևը ընդունք կը գտնէ , և թագաւորը ու Համանը կոչունքի կը հրաւիրէ ։ 6 Թագաւորը կը քաջալերէ Եսթերը որ իր աղաչանքը զգուշէ . բայց անիկայ հետևեալ օրուան ուրիշ կոչունքի մը կը հրաւիրէ զանոնք ։ 9 Համան՝ իր յառաջնալուն վրայ կը հպարտանայ . բայց երբոր Մուրթքէ դանիկայ չպատուեր ։ խիստ կը դժուարի ։ 14 Ջերեսին ուստաք խրատին համեմատ Մուրթքէին համար կախաղան մը շինել կուտայ ։

1 Եւ եղաւ որ՝ երրորդ օրը Եսթեր էր թագաւորական զգեստները հագաւ , ու թագաւորին տանը ներքին դատարանին մէջը՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ . և թագաւորը՝ թագաւորական պալատին մէջը՝ պալատին դրանը դիմացը՝ իր թագաւորական աթոռին վրայ նստեր էր ։
2 Ու երբոր թագաւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ՝ որ դատարհին մէջը կը կայներ , Եսթեր շնորհք գտաւ անոր առջևը , և Թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը՝ Եսթերին երկրնցուց . ու Եսթեր մօտեցաւ , ու գաւազանին ծայրին
3 դպաւ ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Ո՛վ Եսթեր թագուհի՝ քեզի ի՛նչ եղաւ , ու ուզածդ ի՛նչ է . մինչև թագաւորութեանը կէսը
4 քեզի տրուի ։ Ու Եսթեր ըսաւ . Թէ որ թագաւորը կը հաճի , այսօր թագաւորը Համանին հետ իրեն
5 ըրած կոչունքիս գայ ։ Եւ թագաւորը ըսաւ . Շուտո՛վ Համանը կանչեցէք , որ Եսթերին ըսածը կատարէ . ու թագաւորը Համանին հետ՝ Եսթերին ըրած կոչունքին գնաց ։
6 Ու երբոր գինի կը խմէին՝ թագաւորը Եսթերին ըսաւ . Ի՞նչ է քու խնդիրքդ՝ որ տրուի քեզի . ի՛նչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը
7 կէսը պիտի կատարուի ։ Ու Եսթեր պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Իմ աղաչանքս ու խնդիրքս
8 թէ որ թագաւորին առջևը շնորհք գտայ , ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու , թող թագաւորը ու Համանը Ներէ իրենց համար ընելու կոչունքիս գան , ու վաղը թագաւորին խօսքին պէս կ՚ընեմ ։
9 Եւ Համան ան օրը զուարթ և ուրախ սրտով դուրս ելաւ . բայց երբոր Համան՝ թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ , Ոտք ոտք չէր ելլեր , ու իր տեղէն չէր շարժեր , Համանին սիրտը շատ նեղ
10 դացաւ Մուրթքէին վրայ ։ Բայց Համան ինքզինքը զսպելով՝ իր տունը դնաց . ու Ղրկեց իրր բարեկամները ու իր կնիկը Զեր
11 րէսը կանչել տուաւ ։ Եւ Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը փառքը , ու իր որդւոցը շատութիւնը , և ան ամէն բաները՝ որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր , և թէ ինչպէս իշխաններէն ու թագաւորին ծառաներէն
12 աւելի էբարձրացուցեր էր ։ Ու Համան ըսաւ . Նաև Եսթեր թագուհին՝ թագաւորին հետ ինծմէ զատ մէկը *չհրաւիրեց իր ըրած կոչունքին . ու վաղուան համար ալ զիս
13 թագաւորին հետ հրաւիրեց ։ Բայց ասամենէն բնաւ գոհ չեմ , քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին
14 դուռը նստած կը տեսնեմ ։ Եւ անոր կնիկը Զերէս , ու անոր բոլոր բարեկամները անոր ըսին . Ութը նուն կանգուն բարձրութեամբ փայտ մը թող շինուի , ու վաղ առաւօտու թագաւորին ըսէ , որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի . և դուն թագաւորին հետ՝ ուրախ սրտով կոչունքը գնա ։ Ու ասխօսքը Համանին հաճոյ երևցաւ , ու փայտը պատրաստեց ։

Գ Լ . Զ

1 Ասուերոս՝ յիշատակաց գրքին մէջը Մուրթքէին հաւատարիմ ծառայութիւնը կարդալով՝ կը մտածէ որ անոր փոխարէն մը ընէ ։ 4 Համան կ՚երթայ Մուրթքէն կախելու համար թագաւորէն հրաման խնդրելու , ասկայն անգիտութեամբ թագաւորին խրատ կու տայ որ անոր պատիւ ընէ ։ 12 Համան իր անարգուածքը Համանը համար կը գանգատի , իսկ անոր բարեկամները անոր վերջին կորուստը կը գուշակեն ։

1 Այն գիշերը թագաւորին քունը փախաւ , ու հրամայեց որ՝ գիպատմագրաց յիշատակաց գիրքը բերեն . ու թագաւորին
2 առջևը կարդացուեցաւ ։ Ու գրուած գտնուեցաւ որ Մուրթքէ՝ դրանը պահապանութիւն ընող թա-

գաւորին երկու ներքինիներուն Բ Բիգթանին ու Թարեսին համար իմացուցեր էր , Թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին վրայ ձեռք երկցնեցնել ուզեր էին : Եւ Թագաւորը զանոնք փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ մեծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին . ու թագաւորին ծառայութիւն ընող մանչերը ըսին . Անոր բան մը չեղաւ : Եւ թագաւորը ըսաւ . Գաւիթը ովի կայ . (ու Համան՝ թագաւորին պալատին դուրսի գաւիթը եկեր էր Թագաւորին խօսելու , որ Մուրթքէն կախէ ան փայտին վրայ , որ ինէր անոր համար պատրաստեր էր .) Եւ թագաւորին մանչերը անոր ըսին . Ահա Համան գաւիթը կը սպասէ . ու թագաւորը ըսաւ . Թող ներս գայ :

Ու երբոր Համան ներս մտաւ , թագաւորը անոր ըսաւ . Ի՞նչ ընել պէտք է ան մարդուն , որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ : Եւ Համան իր սրտին մէջը ըսաւ . Թագաւորը ինծմէ ուրիշ որո՞ն պատիւ ընել պիտի ուզէ :

Ու Համան ըսաւ թագաւորին . Ան մարդուն համար՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ , թագաւորին հագած թագաւորական զգեստը , ու ի թագաւորին հեծած ձին , ու անոր գլուխը դրուած թագաւորական թագը բերեն : Եւ զգեստը ու ձին՝ թագաւորին խիստ պատուաւոր իշխաններէն մէկուն ձեռքը տրուի . ու հագցընեն ան մարդուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ . ու ձին վրայ հեծցընեն , և քաղաքին փողոցին մէջէն անցընեն , ու առջևէն կանչեն ա՜ ըսին . Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն , որուն որ թագաւորը պատիւ տալ կ'ուզէ :

Եւ Համան զգեստը ու ձին առաւ , ու Մուրթքէին հագցընելով՝ զանիկայ ձիին վրայ հեծցուց , և քաղաքին փողոցին անցաւ , ու առջևէն * կը կանչէր . Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն , որուն որ թագաւորը պատիւ տալ կ'ուզէ :

Եւ Մուրթքէն՝ թագաւորին դուռը դարձաւ . բայց Համան տրտում՝ ու եգլուխը ծածկած՝ շուտով տունը քաշուեցաւ :

Եւ Համան՝ իր կնկանը Զերեսին , ու բոլոր բարեկամներուն պատմեց այն ինչ որ իր գլուխը եկած էր . և անոր խնամտուհիները , ու անոր կնիկը Զերես՝ անոր ըսին . Թէ որ Մուրթքէն՝ (որուն առջևը դուն իյնալու սկսար ,) Հրեից ազգէն է , դուն անոր պիտի չյաղթես . հապա անոր առջևը անշուշտ պիտի իյնաս :

Երբոր անոնք տակաւին անոր հետ կը խօսէին , թագաւորին ներքինիները հասան , որ Համանը շուտով Բ Եսթերին պատրաստած կոչունքին տանին :

ԳԼ . Է

Եսթեր՝ թագուհիին ու Համանին կոչունք բրած առենը՝ իր կեանքը ու իր ազգին կեանքը չնորհել կը խնդրէ . 5 Համանին համար կը գանգատի , 7 թագաւորը իր բարկութեանը մէջ՝ լսելով որ Համան կախաղան մը չներ է Մուրթքէին համար , կը հրամայէ որ զանիկայ անոր վրայ կախեն :

Նե թագաւորը Համանին հետ՝ Եսթեր թագուհիին քովը † կրնչուքի գնաց : Ու թագաւորը երկրորդ օրն ալ՝ գինի խմելու առենը Եսթերին ըսաւ . Ովի Եսթեր թագուհի , ի՞նչ է քու խնդիրքդ . ա՜ղօ՜ղք , ու քեզի պիտի՝ տրուի . և ի՞նչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը կէսը պիտի կատարուի :

Ու Եսթեր թագուհին պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Թէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ՝ ովի թագաւոր , ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , խնդիրքովս իմ հոգիս՝ ու աղաչանքովս իմ ազգս ինծի տրուի . վասն զի Թէ ես և Թէ իմ ազգս՝ կատրուելու , սպանելու ու բնաջինջ ըլլալու է ծախուեցանք . ու Թէ որ ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք , բան մը չէի խօսեր . Թէպետև թշնամին՝ թագաւորին վնասը չէր կրնար հատուցանել :

Եւ Ասուերոս թագաւորը խօսեցաւ , ու Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Ո՞վ է անիկայ , և ո՞ւր է անիկայ , որ ասդ բանը քնելու համակերցաւ : Ու Եսթեր ըսաւ . Հակառակորդը ու թշնամին , ասչառ Համանն է . ու Համան՝ թագաւորին ու թագուհիին երեսէն խիստ վախցաւ :

Եւ թագաւորը դինի խմելէն բարկութեամբ ելաւ , պալատին պարտէզը գնաց . բայց Համան հոն մնաց , որ իր անձին համար Եսթեր թագուհիին աղաչէ . վասն զի տեսաւ որ՝ իր վրայ չարիքը հասած է թագաւորէն :

Ու թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն կոչունքին սենեակը դարձաւ , Համան՝ Եսթերին եղած

Ն . ք . գՓ . էսր 510

Բ Գլ . բ . 21 :

Ե . Տես գլ . ե . 1 ,
ը Գլ . ե . 14 :

Զ Թագ . ա . 33 :

Ընդ . խա . 43 :

Ա յա՛ մէկը կը կանչէր :

Ի բ Թագ . ժե . 30 : Եբմ . ժդ . 3 . 4 :

Ես Մ . իդ . 20 :

Ն . ք . գՓ . էսր 510

Բ Գլ . ե . 8 :

† Եսբ . խմ . ա՛

= Գլ . ե . 6 :

Բ Գլ . գ . 9 , դ . 7 :

Ն·ՔՔ·ՀՌ· Խբ 510

ֆ ՂԼ·ա·6։

էբազմոցին վրայ ինկած էր . ու Թագաւորը ըսաւ . Միթէ իմ տանս մէջ իմ քովս՝ Թագուհիին ալ պիտի բռնադատե . աս խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պէս՝

ՂԾ·Թ·24։ Ե ՂԼ·ա·10։

9 Համանին երեսը ծածկեցին։ Ան ատենը Ներոնա անունով ներքինիներուն մէկը՝ Թագաւորին առջևը ըսաւ . Ահա Ման յիսուն կանգուն բարձր փայտը , որ Համան՝ Թագաւորին բարերարութիւն *ընող Մուրթքէին համար պատրաստեց , Համանին տանը մէջ կը կենայ ։ Ու Թագաւորը ըսաւ . Զանիկայ

ԵԴան·Ը·24 ։ Սաղ·Լ·35 ։ 36։

10 անոր վրայ կախեցէք ։ Եւ Համանը՝ Մուրթքէին համար պատրաստած փայտին վրայ կախեցին ։ Ան ատենը Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ ։

ԳԼ · Ը

1 Մուրթքէ կը յառաջանայ ։ 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին գրած նամակները խափանուին ։ 7 Ասուերոս թոյլտուութիւն կը շնորհէ Հրեաներուն՝ որ իրենց անձերը պաշտպանեն ։ 15 Մուրթքէին պատիւը ։ ու Հրեից ուրախութիւնը ։

1 Ն ՚ի օրը Ասուերոս Թագաւորը՝ Հրէից Թշնամիին Համանին տունը Եսթեր Թագուհիին պարգևեց . ու Մուրթքէ՝ Թագաւորին առջևը եկաւ . վասն զի Եսթեր՝ ինչ՝ եղբարն էր ։

ՈՂԼ·բ·7։

2 կայ իրեն ինչ ըսեր էր ։ Եւ Թագաւորը առաւ Է իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր , ու զանիկայ Մուրթքէին տուաւ , ու Եսթեր՝ Համանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն ։

ԷՂԼ·Գ·10։

3 Ու Եսթեր նորէն Թագաւորին առջևը խօսեցաւ , ու անոր ոտքերը ինկաւ , և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Համանին չարութիւնը՝ ու Հրէից դէմ անոր ծրագածը ։

4 քը խափանէ ։ Եւ Է Թագաւորը՝ ոսկի գաւազանը Եսթերին երկընցուց . ու Եսթեր ելաւ , ու Թագաւորին առջևը կայնեցաւ ,

ՖՂԼ·Գ·11։ Ե·2։

5 Ու ըսաւ . Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երևնայ , ու ես քու առջևդ շնորհք գտայ , ու Թէ որ այս բանը Թագաւորին առջևը ուղիղ կ՚երևնայ , ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ , Թող գրուի որ՝ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին չարբը՝ այսինքն Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրեաները կորսընցընելու համար անոր գրած հրովարտակները խափանուին ։

ՐՂԼ·Ե·4։ Նեեմ·բ·3։

6 Ու Է ինչպէս դիմ վրայ գալու չարիքը իմ ազգականներուս կորուստը ինչպէս կրնամ տեսնել ։ իմ

7 Եւ Ասուերոս Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ու Հրէայ Մուրթքէին ըսաւ . Ահա Է Համանին տունը Եսթերին պարգևեցի . ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ

8 ձեռք երկընցընելուն համար ։ Եւ դուք Հրէից համար՝ ձեզի հաճոյ երևցածը՝ Թագաւորին անունովը գրեցէք , ու Թագաւորին մատնիչովը կնքեցէք . վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած՝ ու Թագաւորին մատնիչովը կնքուած հրովարտակը Ո՛չ ոք ետ կրնայ դարձնել ։

Ն·ՔՔ·ՀՌ· Խբ 510

Է Հմր 1 ։ Անակ·Ժգ· 22։

ՂՏես գլ·ա· 19 ։ Դան· Ը·8 ։ 12 ։ 15։

9 Եւ ան ատենը՝ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսանուերեքերորդ օրը՝ Է Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան , ու Հրէաներուն , ու Ը Հնդկաստանէն մինչև Եթէովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառին նախարարներուն , և կուսակալներուն , ու իշխաններուն , Իւրաքանչիւր գաւառին իր գրովը , ու ամէն ազգին իր լեզուովը , ու Հրէաներուն՝ իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ , Մուրթքէին բոլոր հրամայեցաւ ,

ՂԳԼ·ա·1։

ՔՂԼ·ա·22։ Ը·12։

10 յանձին պէս ։ Է Եւ Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրեց , ու Թագաւորին մատնիչովը կնքեց . և Ձիերու , նժոյգներու , ու մատակ ձիերու քուռակ ջորիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով՝ հրովարտակներ խրկեց ,

Ժ·Ը Թագ· Իս·8։ ԳԼ·Ը·12, 13։

11 Որոնցմով Թագաւորը՝ ամէն քաղաքներու Հրեաներուն հրաման տուաւ որ ժողովուին , ու իրենց կեանքը պաշտպանեն ; և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկները , տղաքները ու կիներուն կոտորեն , մեռցընեն ու կորսընցընեն , և Ո՛ւնոնց ունեցածը յափշտակեն ։

ՂՏես գլ·Թ· 10 ։ 15 ։ 16։

12 Մէկ օրուան մէջ՝ Ասուերոս Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը , երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը ։

ԼՂԼ·Ը·13։ Ը՝ ԹԼ·1։

13 Է Հրովարտակին պատուէրը ա՛ս էր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի , ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի , որ Հրէաները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ

ԷՂԼ·Ը·14։ 15։

14 ըլլան ։ Սուրհանդակները նժոյգներու ա՛ս ջորիներու վրայ հեծան , ու Թագաւորին հրամանէն ստիպուելով՝ արտորացին ճամբայ ելլելու . ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ ։

15 Եւ Մուրթքէ ելաւ Թագաւորին առջևէն՝ կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ Թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ Թագով , ու բեհե-

զերէզին ու ծիրանի պատմուճանով . և Շուշան քաղաքը ուրախացաւ
16 ու ցնծութիւն ըրաւ ։ Հրէաները՝ լոյս, ուրախութիւն , ցնծութիւն
17 ու պատիւ ունեցան ։ Եւ ամէն պատառներու մէջ՝ ու ամէն քաղաքներու մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր , Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան , և կոչունքի հու տօնախմբութեան օր ըրին . ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան . վասն զի Հրէից անունց վրայ Հրէաներուն վախը ինկաւ ։

ԳԼ . Թ

1 Կառավարիչները Մուրթքէէն վախնալուն համար՝ Հրէաներուն ձեռնտու կ՚ըլլան . ա-նոնք ալ իրենց թշնամիները . Նաև Համանին տասը տղաքները կը մեռցընեն ։ 12 Ասուերոս՝ Եսթերին աղաչանքովը հրաման կը շնորհէ՝ որ մէկ օր մըն ալ կատարած ընեն , ու Համանին տղաքները կախեն ։ 20 Փուրիմին երկու օրերը տօն կը սահմանուին ։

1 Ու երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ Թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ այն օրը որ Հրէից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել , ներհակը պատահեցաւ . վասն զի Հրէաները
2 իրենց թշնամիներուն վրայ տիրեցին . Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջը ժողովուեցան , որ իրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկընցընեն . ու ամենևին մէկը չդրցաւ անոնց դէմ կենալ . վասն զի Հրէից անունց վախը ամէն ժողովուրդներ-
3 ուն վրայ ինկեր էր ։ Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները , ու նախարարները , և կուսակալները , ու թագաւորին գործակալները՝ Հրէաներուն ձեռնտու էին . ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին
4 վախը ինկեր էր ։ Քանզի Մուրթքէ՝ թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր , ու անոր համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր . վասն զի Մուրթքէ երթալով կը մեծ-
5 նար ։ Եւ Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին , ու խիստ մեծ կոտորած ըրին , ու զիրենք ատողներուն՝ իրենց ուզածին
6 պես ըրին ։ Եւ Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ մեռցընելով կորսընցու-
7 ցին . Նաև Փարսանդաթան , Դաղ-
8 փոնը , Ասփաթան , Փորաթան , Ա-
9 դալիան , Արիդաթան , Փարմաշթան , Արիսայիի , Արիդայիի ու
10 Վայեզաթան , Հրէից Թշնամիին՝ Ամադաթայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկընցու-
11 ցին ։ Ան օրը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն հաշիւը թագաւորին առջևը եկաւ ։
12 Եւ թագաւորը Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ , ու Համանին տասը տղաքները մեռցընելով կորսընցուցին . թագաւորին մնացեալ գաւառներուն մէջը ինչեր ըրած պիտի ըլլան . հիմա ի՞նչ է խնդիրքդ . պիտի տրուի քեզի . ալ ի՞նչ աղաչանք ունիս .
13 պիտի կատարուի ։ Ու Եսթեր ըսաւ . թէ որ թագաւորը կը հաճի , Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն հրաման տրուի , որ վաղն ալ Եսթ օրուան հրովարտակին համեմատ ընեն , ու Համանին տասը տղաքը կախուին ։
14 Եւ թագաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ . ու Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ , ու Համանին
15 տասը տղաքը կախուեցան ։ Եւ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ ժողովուեցան , ու Շուշանի մէջ իրեք հարիւր մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չեր-
16 կընցուցին ։ Եւ թագաւորին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրէաները ժողովուեցան , ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին , և իրենց թշնամիներէն հանգստացան , ու զիրենք ատողներէն եօթանասուն-
ուհինգ հազար մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկընցու-
17 ցին ։ Ասիկա Ադար ամսուն եւ-րեքտասաներորդ օրը եղաւ , և անոր չորեքտասաներորդ օրը հանգըստացան , ու զանիկայ կոչունքի
18 և ուրախութեան օր ըրին ։ Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները՝ ան ամսուն երեքտասաներորդ օրը , ու չորեքտասաներորդ օրը ժողովուեցան . ու անոր տասնուհինգերորդ օրը հանգստացան , և զանիկայ կոչունքի ու ուրախութեան օր ըրին ։
19 Ան պատճառով գեղացի Հրէաները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը՝ ուրախութեան , կոչունքի հու տօնախմբութեան օր կ՚ընեն , ու ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ կը խրկէ ։
20 Եւ Մուրթքէ այս բաները գրեց , ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը՝ մօտ ու հեռու եղող Հրէաներուն թուղթեր խրր-

Ն . ը . գԲ . ԻԲԲ 510
Ծ Տ՚ես գԼ . գ . 15 ։ Առակ . իԹ . 2 ։
Ի Սաղ . ղէ . 11 ։
Հ ա թագ . իե . 8 ։ ԳԼ . Թ . 19 . 22 ։
Ն Սաղ . ժԸ . 43 ։
ՂՆՆ . լԹ . 5 ։ Ես . ժ . 16 ։ ԲՕր . ը . 25 ։ ժա . 25 ։ ԳԼ . Թ . 2 ։
ԻԲԲ 509
ա ԳԼ . ը . 12 ։
Բ ԳԼ . գ . 13 ։
Գ ը թագ . իբ . 41 ։
Դ ԳԼ . ը . 11 ։ Հմր 16 ։
Ե Սաղ . հա . 13 ։ 24 ։ ՂԳԼ . ը . 17 ։
Զ թագ . ԻԳ . 1 ։ ա Մն ժա . 9 ։ Առակ . գ . 18 ։
Ն . ը . գԲ . ԻԲԲ 509
Է Գէն . ե . 11 ։ Ցած . ԺԸ . 19 ։ իէ . 13 ։ 14 ։ 15 ։ Սաղ . իա . 10 ։
Ը Տ՚ես գԼ . ը . 11 ։
Թ ԳԼ . ե . 11 ։ ԺԸ . 6 ։ ե . 2 ։
Ժ ԳԼ . ը . 11 ։
ԺԱ թագ . իա . 6 ։ 9 ։
ԺԲ Հմր 2 ։ ԳԼ . ը . 11 ։
ԺԳ Տ՚ես գԼ . ը . 11 ։ 509
ԺԴ Նէեմ . ը 10 ։ 12 ։

Ն·Ք·ՂՖ· Էբր 509

21 կեց , Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը , ու անոր ինգետասաներորդ օրը զոն կատարեն ,
22 (Ան օրերուն Համեմատ՝ որ Հրէաները իրենց Թշնամիներէն հանգըստացան , և ան ամսուն Համեմատ՝ որ Յանոնց տրտմութիւնը ուրախութեան , ու անոնց սուգը բարի օրուան փարձաւ ,) զանոնք կոչունքի ու ուրախութեան օրեր ընել ; որոնց մէջ Ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ , ու աղքատաց
23 ներուն պաթգևներ խրկեն : Եւ Հրէաները խօսք տուին որ իրենց սկսածին պես՝ ու Մուրթքէին ի-
24 րենց դրածին պէս ընեն : Վասն զի բոլոր Հրէաներուն Թշնամին Ամադաթայի որդին Համանը՝ Ն Հրէաները կորսընցընել խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ընելու ու կորսընչցընելու համար՝ փուր այսինքն վիճակ ձգեց ;
25 Բայց երբոր Եսթեր թագաւորին առջևը գնաց , խոփոորը հրովարտակով հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ Հոմանին ըրած չար խարքը Ն անոր գլուխը դառնայ , և զանիկայ ու անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն ;
26 Անոր համար ասս օրերը՝ փուր անունէն՝ փուրիմ ըսուեցան . Ու ասս պատճառաւ Ղ ասս Թուղթին խօսքերուն համար , ու անոնց տեսած ու անոնց պատահած բաներուն
27 համար՝ Հրէաները որոշեցին , ու իրենց՝ և իրենց սերունդին , ու անոնց Ն իրենց հետ միացողներուն կանոն դրին , որ ամէն տարի ան երկու օրը՝ իրենց դրուածին ու անոնին համեմատ՝ անպատճառ զոն պա-
28 հեն . Եւ ասս օրերը՝ ամէն դարերու մէջ , ամէն ազգատոհմի մէջ , ամէն գաւառի մէջ , ու ամէն քաղաքի մէջ չիջուին ու պահուին . և ասս փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակասչըլլան , ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ :
29 Եւ Աբիքէլին աղջիկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝ փուրիմը հաստատելու համար՝ ասս երկրորդ նամակը կատարեալ իշ-
30 խանութեամբ դրեցին . Եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը Հարիւր քսանուեօթը գաւառներուն մէջը եղող բոլոր Հրէաներուն՝ խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքերով Թուղթեր խրկե-
31 ցին , Որ ասս փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջը հաստատուն , ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին , ու ինչպէս որ Հրեաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ծոմապահութեան ու աղօթից վերաբերեալ բաները հաս-
32 տատեցին : Այսպէս Եսթերին հրամանը՝ ասս փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց , ու գրքի մէջ գրուեցաւ :

ԳԼ· Ա

1 Ասուերոսին մեծութիւնը : 3 Մուրթքէին յառաջանալը :

1 Եւ Ասուերոս Թագաւորը՝ ցամաք երկիրներու վրայ , ու ծովու-
2 կղզիներուն վրայ հարկ ձգեց : Եւ անոր քաջութեանը բոլոր գործքերը , ու զօրութիւնը , և Մուրթքէին մեծութեանը փառքը՝ որով թագաւորը զանիկայ մեծցուց , ասհ Մարաց ու Պարսից Թագաւորներուն ժամանակագրութեանը
3 գրքին մէջ գրուած է : Վասն զի Մուրթքէ Հրէան՝ Ասուերոս Թագաւորին երկրորդն էր , ու Հրէաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր . Ի իր ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր , և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը վերաբերեալ բաները կը խօսէր :

Ն·Ք·ՂՖ· Էբր 509

Էբր 495

---

21 կեց] Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը , ու անոր ինգետասաներորդ օրը զոն կատարեն , 22 (Ան օրերուն Համեմատ՝ որ Հրէաները իրենց Թշնամիներէն հանգըստացան , և ան ամսուն Համեմատ՝ որ Յանոնց տրտմութիւնը ուրախութեան , ու անոնց սուգը բարի օրուան փարձաւ ,) զանոնք կոչունքի ու ուրախութեան օրեր ընել ; որոնց մէջ Ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ , ու աղքատաց 23 ներուն պաթգևներ խրկեն : Եւ Հրէաները խօսք տուին որ իրենց սկսածին պես՝ ու Մուրթքէին ի- 24 րենց դրածին պէս ընեն ; Վասն զի բոլոր Հրէաներուն Թշնամին Ամադաթայի որդին Համանը՝ Ն Հրէաները կորսընչցընել խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ընելու ու կորսընչցընելու համար՝ փուր այսինքն վիճակ ձգեց ; 25 Բայց երբոր Եսթեր թագուհին առջևը գնաց , խոփոորը հրովարտակով հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ Հոմանին ըրած չար խարքը Ն անոր գլուխը դառնայ , և զանիկայ ու անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն ; 26 Անոր համար ասս օրերը՝ փուր անունէն՝ փուրիմ ըսուեցան . Ու ասս պատճառաւ Ղ ասս Թուղթին խօսքերուն համար , ու անոնց տեսած ու անոնց պատահած բաներուն 27 համար՝ Հրէաները որոշեցին , ու իրենց՝ և իրենց սերունդին , ու անոնց Ն իրենց հետ միացողներուն կանոն դրին , որ ամէն տարի ան երկու օրը՝ իրենց դրուածին ու անոնին համեմատ՝ անպատճառ զոն պա- 28 հեն . Եւ ասս օրերը՝ ամէն դարերու մէջ , ամէն ազգատոհմի մէջ , ամէն գաւառի մէջ , ու ամէն քաղաքի մէջ չիջուին ու պահուին . և ասս փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակասչըլլան , ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ : 29 Եւ Աբիքէլին աղջիկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝ փուրիմը հաստատելու համար՝ ասս երկրորդ նամակը կատարեալ իշ- 30 խանութեամբ դրեցին . Եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը Հարիւր քսանուեօթը գաւառներուն մէջը եղող բոլոր Հրէաներուն՝ խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքերով Թուղթեր խրկե- 31 ցին , Որ ասս փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջը հաստատուն , ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին , ու ինչպէս որ Հրեաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ծոմապահութեան ու աղօթից վերաբերեալ բաները հաս- 32 տատեցին : Այսպէս Եսթերին հրամանը՝ ասս փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց , ու գրքի մէջ գրուեցաւ :

ԳԼ· Ա

1 Ասուերոսին մեծութիւնը : 3 Մուրթքէին յառաջանալը :

1 Եւ Ասուերոս Թագաւորը՝ ցամաք երկիրներու վրայ , ու ծովու- 2 կղզիներուն վրայ հարկ ձգեց : Եւ անոր քաջութեանը բոլոր գործքերը , ու զօրութիւնը , և Մուրթքէին մեծութեանը փառքը՝ որով թագաւորը զանիկայ մեծցուց , ասհ Մարաց ու Պարսից Թագաւորներուն ժամանակագրութեանը 3 գրքին մէջ գրուած է : Վասն զի Մուրթքէ Հրէան՝ Ասուերոս Թագաւորին երկրորդն էր , ու Հրէաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր . Ի իր ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր , և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը վերաբերեալ բաները կը խօսէր :

Ն·Ք·ՂՖ· Էբր 509

Ծ Գէս. ե·ը· 15 ·

Ծ Տէս գԼ·ը· 10 ; Հմր 20 ·

Ձ Գէս. ա· 1 ·

Ծ Գէս. գ· 3 · 16 ·

Էբր 495

Ծ Ծն. ժ·5 · Սաղ· հը· 10 ; Նա·իդ· 15 ·

Բ Գէս. ը· 15 ; Թ· 4 ·

Ք Ծն . խա . 40 ; բ Մն . իը· 7 ·

Ր Նէեմ. բ· 10 ; Սաղ· ճիր· 8, 9 ·

Յ Սաղ · Լ · 11 ·

Ն Հմր 19 ; Նէեմ· ը · 10 ·

Ղ Գէս· գ· 6 ; 7 ·

Ա Հմր 13 ; 14 ; Գէս· ե· 5 , ճ , ը · 3 , ճ ,

Ղ Գէս· ե· 10 ; Սաղ· ե· 16 ·

* Ցի՝ վիճակ ·

Ղ Հմր 20 · ·

Ջ Գէս· ը· 17 ; Ես · ձզ· 3 , 6 ; Զաք · բ · 11 ·

ԴԻՐՔ ՅՈՒԲԻՆ

Ն·ք·ՂՖ· ԻՐԸ 1520

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցորին բարեպաշտութիւնը, հարստութիւնը, ու իր որդւոցը համար ունեցած հոգը։ 6 Սատանան՝ Աստուծոյ առջևը կը ներկայանայ, ու Ցորին համար չարախօսութիւն ընելով՝ զանիկայ փորձելու հրաման կ'առնէ։ 13 Ցոր իր ստացուածոցը ու իր որդւոցը կորուստը լսելով՝ իր սգաւորութեանը մէջ Տէրը կ'օրհնէ։

1 * ՚Ուս երկրին մէջ Ցոր անունով մարդ մը կար, ու ան մարդը ի կատարեալ ու արդար և ի աստուածավախ էր, ու չարուե-
2 թենէ ետ կը քաշուէր։ Եւ անոր եօթը տղայ ու իրեք աղջիկ ծնաւ։
3 Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու իրեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր. ու խիստ շատ ծառաներ ունէր. և ան մարդը բոլոր արևելցիներէն մեծ էր։
4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը՝ տուներնին հացկերոյթ կ'ընէին, և մարդ իրկելով՝ իրեք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ
5 իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հացկերոյթին օրերը կը լմընար, Ցոր †կանչել կուտար" զանոնք ու կը սրբեր. և առտուընց կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թիւովը ողջակէզներ կը մատուցանէր. որովհետև կ'ըսէր Ցոր. Կարելի է որ տղաքս մէղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ Աստուծոյ հայհոյեցին. միշտ այսպէս կ'ընէր Ցոր։
6 Արդ՝ ՚մէկ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջևը կայնելու. ու Սատանան ալ գնաց
7 անոնց մէջը. Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Ո՞ւակից կուգաս. ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր մէջը պտտելէն։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Դիմ Ցոր ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս է կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ ետ
9 քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Միթէ Ցոր ‡ձրի՞ կը
10 պաշտէ զԱստուա՞ծ. Չէ՞ որ դուն անոր՝ ու անոր տանը՝ և անոր ամէն ունեցածներուն բոլորտիքը ցանկով պատեցիր, Ի անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ
11 շատցաւ։ Բայց հիմա ձեռքդ երկնցուր, ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ, ու պիտի տեսնես թէ ինչպէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Անա անոր ամէն ունեցածը քու ձեռքդ է՝ միայն թէ իրեն վրայ ձեռք չերկընցընես։ Ան ժամանակը Սատանան Տէրոջը առջևէն ելաւ։
13 Ու եղաւ որ օր մը Ի անոր տղաքը ու աղջիկները՝ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը
14 խմէին։ Ու մէկ պատգամաբեր մը եկաւ Ցորին՝ ու ըսաւ. Երբոր եզները կը հերկէին, ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին,
15 Սաբայեցիք յարձակեցան՝ ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատ-
16 մեմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, որբէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ, ու հօտերը ու ծառաները այրեց, ու զանոնք սպառեց. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։
17 Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, որբէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Քաղդէացիք իրեք դունդի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձակեցան, և զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատ-
18 մեմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, որբէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Որ տուեն Ղաղրդ ու աղՀինկներդ՝ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին,
19 Անա անապատին անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ, ու տանը չորս կողմը զարկաւ, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք մեռան. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։
20 Ան ատենը Ցոր ելաւ, †իր պատմուճանը պատռեց, և գլխուն մազերը կտրեց, ու ՚դետինը իյնալով՝

Ն·ք·ՂՖ· ԻՐԸ 1520

Ի Սաղ·ՃԻԲ· 1·2։ Առակ· Ժ·22։
Ի ԳԼ·Բ·5։ ԺԹ·21։
§ Ես·Ը·21։ Մաղ·Գ· 13·14։
Հ Յն·ԺԷ· 6։

§ ՅՈՂ·Թ· 12։

Ժ Յն·ԼԵ· 29։ ԵԶԿ· Թ·3։ Ղաղաա.ե. 6։

* Տես Յն· ԻՐ·20·21։ Մովսէս՝ կը կարծուի թէ՝ գրեց Ցոբայ գիրքը երբոր Մադիամացւոց մէջն էր՝ ԻՐԸ 1520 նախքան գերիսրաէլ։

— Եզեկ·ԺԴ· 14։ Ցակ· ե·11։

Բ Յն·Ը·9։ ԺԷ·1։ ԳԼ· 2·3։

‡ Առակ·Ը· 13։ ԺԷ·6։

† ԵՓԲ· կը խրկէր

Ք Յն·Ը· 20։ ԳԼ· Խռ·8։

Է գ Թագ· ԻՌ·10·18։

ՂԳԼ·Բ·1։

Է գ Թագ· ԻՐ·19։ ԳԼ· ԼԸ·7։

Ը ա Մն·ԻՌ· 1։ Ցայտ· ԺԲ·9·10։

Ր ԳԼ·Բ·2։ Մաա·ԺԲ· 43։ ազԱա· ե·8։

Ժ ԳԼ·Բ·3։

Ի ՀՅՈՒ 1։

‡ ԵՓԲ·ձրի՞ կը վախնայ Աստուծմէ։

Ւ Սաղ·ԼՂ· 7։ Ես·ե· 2։

ՆՔՁ
ԻԲԲ 1520

21 Երկրպագութիւն ըրաւ , ու ըսաւ . «Մօրս արգանդէն մերկ ելայ , ու հոն մերկ պիտի դառնամ . Տէրը տուաւ , ու Տէրը առաւ . Օրհ-
22 նեալ ըլլայ Տէրոջը անունը : Ասանկ ամենուն մէջ Ցոբ չմեղանչեց , ու Աստուծոյ անզգամութիւն չը-
տուաւ :

ԳԼ · Բ

1 Սատանայ նորէն Աստուծոյ առջևը ներկայա-
նալով՝ երկրորդ անգամ հրաման կ՚առնէ որ
Ցոբը փորձէ : 7 Շարաչար պալարներով զա-
նկայ կը զարնէ : 9 Ցոբ իր կնիկը կը յանդի-
մանէ , երբոր կը տեսնէ որ անիկայ եկր է
զինքը գրգռելու որ գԱստուած անիծէ . 11
Ցոբին իրեք բարեկամները լսութեամբ ցաւա-
կից կ՚ըլլան անոր :

1 Ու՝ օր մը Աստուծոյ որդի-
քը դային Տէրոջը առջևը կայ-
նելու , ու Սատանան ալ գնաց ա-
նոնց մէջը՝ Տէրոջը առջևը կայնե-
2 լու : Եւ Տէրը ըսաւ Սատանայինն .
Ո՞ւրկից կու գաս . ու Սատանան
պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու
ըսաւ . Երկրի վրայ շրջելէն ու
3 անոր մէջը պտըտելէն : Եւ Տէրը
Սատանային ըսաւ . Իմ Ցոբ ծա-
ռայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրիր .
որ երկրի վրայ անոր պէս ՚կա-
տարեալ և արդար , աստուածա-
վախ ու չարութենէ ետ քա-
շուող մարդ չկայ . ու անիկայ
տակաւին Ի՛ր կատարելութեանը
մէջ հաստատ է , թէև դուն
ուզեցիր զինք համոզել Ի՛որ զա-
նիկայ զուր տեղը կորսընցնեմ .
4 Եւ Սատանան պատասխան տուաւ
ու Տէրոջը ըսաւ . Մորթի տէղ
մորթ՝ նաև մարդս իր բոլոր ստա-
ցուածքը՝ իր կեանքին տեղը կու-
5 տայ : Հիմա ձեռքդ երկընց-
ուր , ու անոր Ոսկորին ու մար-
մինին դպչէ , ու պիտի տեսնես թէ
ինչպէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ :
6 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային . Ասկ
անիկայ քու ձեռքդ է՛ս գամ . մի-
այն թէ անոր կեանքը պահէ՛ :
7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առ-
ջևէն , ու Ցոբը Ոտքին թաթէն
մինչև գագաթը գէշ պալարներով
8 զարկաւ : Եւ անիկայ խեցիի մը
կտոր առաւ , որ անով քերուի .
ու մոխիրի մէջ նստաւ :
9 Եւ անոր կնիկը ըսաւ անոր .
Դուն տակաւին Ի՛րու կատարելու-
թեանդ մէջ հաստատ կը կենաս .
Աստուծոյ դէմ հայհոյէ՛ ու մեռի՛ր :
10 Եւ Ցոբ ըսաւ անոր . Դուն անըզ-
գամ կնկան մը պէս կը խօսիս .
Ի՛Աստուծոյ ձեռքէն միայն բարիքը
ընդունինք , ու չարիքը չընդու-
նի՞նք : Ասանկ ամենուն մէջը Ցոբ Ի՛ր
շրթունքներովը չմեղանչեց :
11 Եւ Ցոբին իրեք Ի՛բարեկամները՝

ՆՔՁ
ԻԲԲ 1520

Եղիփազ Ի՛Թեմանացին , Բաղդատ
*Սուհեցին , ու Սոփար Նեեմացին՝
երբոր լսեցին անոր գլուխը եկած
աս բոլոր փորձութիւնները , ամէն
մէկը իր տեղէն Իւիւել՚եկան՝ ու
մէկտեղ ժողովուեցան , որ երթան
Ղեաւակից ըլլան անոր , ու զանի-
12 կայ մխիթարեն : Ու հեռուէն աչ-
քերնին վեր ընելով՝ չ՚ուզեցին զանիկայ . և ձայներնին
վերցուցին ու լացին . ու ամէն մէ-
կը իր պատմուճանը պատռելով՝
դէպ՚ի երկինքը Ի՛գլուխնին հոդ
13 ցանեցին : Եւ անոր հետ Ի՛եօթը
օր ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նըս-
տան . ու մէկը անոր խօսք մը չզը-
րուցեց . քանզի տեսան որ Ի՛որ
ցաւը խիստ սաստիկ էր :

ԳԼ · Գ

1 Ցոբ իր ծննդեան օրը կ՚անիծէ : 13 Մահուան
հանգստութիւնը : 20 Ցոբ իր նեղութեանը
պատճառով՝ իր կեանքէն կը գանգատի :

1 Ետքը Ցոբ իր բերանը բացաւ ,
2 ու իր օրը անիծեց : Եւ Ցոբ
†խօսեցաւ ու ըսաւ .
3 Կորսուի՛ ան օրը՝ որ ես ծնայ ,
ու ան գիշերը՝ որ ըսին Թէ՝ Երու-
զաւակ մը ‡ծնաւ :
4 Ան օրը խաւար ըլլայ , ու Աս-
տուած չփնտռէ զանիկայ վերէն ,
ու երբեք լոյս չծագի անոր վրայ :
5 Խաւարը ու Իմահուան շուքը
‖իրենց սեպհականէն՚ զանիկայ .
ամպը ծածկէ զանիկայ . օրուան
մթութիւնը վախցընէ զանիկայ :
6 Ան գիշերը՝ մառախուղը պաշա-
րէ . անիկայ տարուան օրերուն
§հետ չմիաւորուի՚ , ու ամիսներուն
մէջ չհամրուի :
7 Ահա ան գիշերը թող ամայի մը-
նայ , ու անոր մէջ ուրախութեան
ձայն չմտնէ :
8 Թող անիծէն զանիկայ՝ Ի՛օրը ա-
նիծողները , որոնք պատրաստ ևն
‡‡վիշապը արթընցընելու :
9 Անոր գիշերուան աստղերը աղօ-
տանան . լոյսին սպասէ , ու չունե-
նայ . ու Տարշաւոյսին ††ճառա-
գայթները չտեսնէ .
10 վասն՝ զի իմ Ի՛ս արգանդին
դռները չդոցեց , ու տառապանքը
աչքերէս չծածկեց :
11 Ինչո՞ւ համար Ի՛ես արգանդէն
չմռայ , ու որովայնէն ելածիս
պէս չկորսուեցայ :
12 Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին
զիս , ու ինչո՞ւ ստինք տուին ինձ՝
որ ես ծծեմ ,
13 Ինչու որ հիմա պառկած կը
հանգչէի ու կը քնանայի . ան ժա-
մանակը հանգստացած կ՚ըլլայի ,
14 Իրենց համար Ե՛աւերակները չինող

ՆՔՁ
ԻԲԲ 1520

յ Ծն . լգ . 11 ; Երեմ . խթ . 7 ;
* կ—ի՛ Սո-
վեցին . տես Ծն . իե . 2 ;
ղ Գլ . խբ . 11 ; Հով . ժբ . 15 ;
ճ Ղեեմ . թ . 1 ; Ողբ . բ . 10 ; Եզեկ . իէ . 30 ;
ի Ծն . ծ . 10 ;

† Եբ . պատասխան տուաւ
— Գլ . ժ . 1Տ , 19 ; Երեմ . ժե . 10 ; ի . 14 ;
‡ Եբ . արգանդի մէջ պտցաւ ;
Բ Գլ . ժ . 21 , 22 ; ժզ . 16 ; իբ . 3 . Սաղ . իդ . 4 ; խդ . 19 ; ձէ . 10 , 14 ; Երեմ . ժգ . 16 ; Ամով . ե . Տ ; —
§ կ—ի՛ պըղծուն
§§ կ—ի՛ մէջը չուրախանայ ;
‡ Տես Երեմ . թ . 17 , 18 ;
‡‡ Եբ . Լևիաթանը
† Գլ . խա . 18 ;
††Եբ . թարթիչները
ի Գլ . ժ . 1Տ ;
ղ Ծն . լ . 3 ; Ես . կղ . 12 ;

Ն · Ք · Գ · Ի · Իրր 1520

երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ ,
15 կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝ որոնք տուներնին արծաթով կը լեցընեն .
Ը Սաղ · ծը · 8 ։ 16 կամ թէ չգաղտուկ վիժածի մը պէս կ'ոչնչանայի , ան երախանեաց որուն պէս՝ որոնք երբէք լոյս չտեսան ։
17 Հոն չարերը դադրած տանջելէն կը դադարին . և հոն ուժէ ինկածները կը հանգստանան ։
18 Նմանապէս բանտարկեալները հոն կը հանգչին , ու չեն լսեր Ի հարկապահանջին ձայնը ։
Ի Տ՚ես գԼ · Լթ · 7 ։ 19 Պզտիկը ու մեծը հոն են . ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է ։
Ժ Երեմ · ի · 18 ։ Ա Թագ · ա · 10 ։ Դ Թագ · գ · 21 ։ Ա · Ռաք · լա · 6 ։ Լ Ճայտ · թ · 6 ։ Ի Առակ · բ · 4 ։ 20 Ժ Ինչո՞ւ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահոգիներուն կեանք տրուի ,
21 Որոնք Լմահուան կը սպասեն , ու անիկայ չգար , ու Ի պահուած գանձերէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն ,
22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին՝ խիստ ուրախ կ'ըլլան ու կը ցնծան .
23 Անանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է , Ժ ու Աստուած արգիլեր է զանիկայ ամէն կողմէն ,
24 Որովհետև կերակուր ուտելէս առաջ՝ իմ հեծութիւնս կու գայ , ու իմ աղաղակներս ջուրերու պէս կը հոսին ։
25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը վախնայի՝ ան ինծի հանդիպեցաւ , և ինչ բանէ որ երկչոտ ունէի , ան ինծի հասաւ ։
26 Ո՛չ խաղաղութիւն ունիմ , ո՛չ հանգստութիւն , և ո՛չ հանդարտութիւն . բայց Թշուառութիւնը իմ վրաս կու գայ ։

ԳԼ · Փ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Յորը՝ իբրև ամբարիշտ մէկ մը ։ 7 Կ'իմացընէ թէ Աստուծոյ դատաստանները արդարներուն համար չէ հապա չարերուն համար ։ 12 Կը պատմէ իր զարհուրելի տեսիլքը , որով ստեղծուածնեբուն Տպարտութիւնը կը յանդիմանուէր ։

1 Ապն ատենը Եղիփազ Թեմանացին՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Պիտի դժուարի՞ս արդեօք , թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ . բայց ո՞վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի ։
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր , ու տկար ձեռքերը զօրացուցիր ։
Ե Ես · լե · 3 ։ 4 Քու խօսքերդ սահելու վրայ եղողը հաստատեցին , ու դուն Ի տրկարացած ծունկերը Ֆ կազդուրեցիր ։
Բ Եբր · ժբ · 12 ։ Ֆ Ես · լե · 3 ։ 5 Բայց հիմա սա Ֆ ձեզի պատահեցաւ , ու դժուարեցար .
քեզի դպաւ , ու բոլորովին շփոթեցար ։
6 Մի՞թէ աստուածապաշտութիւնդ քու Էյոյազ չէ՞ , ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ չէ՞ ։
7 Ա՛ղէ մի՛տդ բեր , Ե՞ր անմեղը կորսուեցաւ , և ո՞ւր տեղ արդարները բնաջինջ եղան ։
8 Ինչպէս որ տեսայ , Ղանօրէնութիւն հերկողները , և անիրաւութիւն ցանողները՝ նոյնը կը հնձեն .
9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին , ու անոր Ե ռնդացը հովէն բնաջինջ կ'ըլլան ։
Ե Ես · լ · 33 · Տես նև · ժե · 8 · Գլ · ա · 19 · ժե · 30 · Ես · ժա · 4 · Բ Թես · բ · 8 ։ 10 Առիւծը կը խփածնէ առիւծին մրընչիւնը՝ և մեծ առիւծին ձայնը . ու Ը կորիւններուն ակռաները կը կոտրտուին ։
Ը Սաղ · ծը · 6 · Ի Սաղ · լէ · 10 ։ 11 Առիւծը առանց որսի կը կորսուի , ու մատակ առիւծին կորիւնները կը ցրուին ։
12 Եւ ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը ըսուեցաւ , ու անոր չըռնչը ականջս հասաւ ։
13 Ժ Գիշերուան տեսիլքներուն պէս՝ խորհուրդներուն ատենը՝ երբոր խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ ,
Ժ Գլ · լգ · 15 ։ 14 Վրաս ահ՚ն վախ մը ու դող մը եկաւ , որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց ։
15 Առջևէս մէկ ոգի մը անցաւ , սա մարմնոյս մազերը փուշ փուշ եղան .
Ի Մբ · գ · 16 ։ 16 Անիկայ կայնեցաւ . բայց ես չըկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը . աչքերուս առջին երևոյթ մը Ի՞ր լռութիւն եղաւ , ու ձայն մը լսեցի , ըր Ի՛ըսէր ։
17 Մի՞թէ մարդը Աստուծմէ արդար կ'ըլլայ . մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլայ ։
Լ Գլ · թ · 2 ։ 18 Ահա անիկայ Ե իր ծառաներուն չհաւատար , ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը դտնէ .
Ե Գլ · ժե · 15 ։ Ես · ե · 5 ։ Բ Պետ · բ · 4 ։ 19 Ժ Ալ ուր կը մնան անոնք՝ որ Ի կաւեղէն տուներու մէջ կը բնակին , որոնց հիմը փոշիին մէջն է , և որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին ։
Ժ Գլ · ժե · 16 ։ Ի Ը Կոր · դ · 7 ։ ե · 1 ։ 20 Հ Անոնք առտուընէ մինչև իրիկուն կը ձնշուին , սա առանց մէկու մը իմանալուն՝ կը կորսուին յաւիտեան ։
Հ Սաղ · ղ · 5 , 6 ։ 21 Ց Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի . Ղանոնք կը մեռնին՝ առանց իմաստուն ըլլալու ։
Ց Սաղ · լթ · 11 ։ Իմ · 14 ։ Ղ Գլ · ղգ · 12 ։

ԳԼ · Ե

1 Անխոհեմութեան վնասը ։ 3 Զարերուն վախճանը թշուառութիւն է ։ 6 Նեղութեան ատենը պէտք է Աստուծոյ նայիլ ։ 17 Աստուծոյ խրատին երջանիկ վախճանը ։

1 Ձիմա աղաղակէ . քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք ,

Ն · Ք · Գ · Ի · Իրր 1520

Ա Եբր · երկ · Ղ · տես գԼ · ա · 1 ։ Բ Առակ · գ · 26 ։ Ի Սաղ · լէ · 25 ։ 2 Սաղ · է · 14 ։ Առակ · իբ · 8 · Ովս · ժ · 13 · Գաղ · Ղ · 7 · 8 ։ Ի Ես · լ · 33 · Տես նև · ժե · 8 · Գլ · ա · 19 · ժե · 30 · Ես · ժա · 4 · Բ Թես · բ · 8 ։ Ը Սաղ · ծը · 6 · Ի Սաղ · լէ · 10 ։ Ժ Գլ · լգ · 15 ։ Ի Մբ · գ · 16 ։ Լ Գլ · թ · 2 ։ Ի Գլ · ժե · 15 ։ Ես · ե · 5 ։ Բ Պետ · բ · 4 ։ Ժ Գլ · ժե · 16 ։ Ի Ը Կոր · դ · 7 ։ ե · 1 ։ Հ Սաղ · Ղ · 5 , 6 ։ Ց Սաղ · լթ · 11 ։ Իմ · 14 ։ Ղ Գլ · ղգ · 12 ։

Ն · ք · ղԲ · Իբր 1520

ու սուրբերէն որոնն պիտի դարձընես քու երեսդ ։

2 Ստոյգ է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպանանէ , ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ ։

3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ , բայց յուսա մը անոր բնակութիւնը անիծեցի ։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են . անոնք դրանը մէջ կը կոխկրտուին , եւ ազատող մը չկայնուիր .

5 Անօթի եղողը կ'ուտէ անոր հունձքը , ու զանիկայ փուշերու միջէն կը յափշտակէ . ու անոնց ստացուածքը տաւարառուն կը կլլէ ։

6 Որովհետեւ չարիքը հողէն չելլեր , ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսանիր .

7 Թեպետ մարդը թշուառութեան համար կը ծնանի , ինչպես որ իկրակի կայծերը՝ վեր կը թռչին ։

8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմեմ , ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնեմ ,

9 Որ անհուն մեծ բաներ կ'ընէ , որ խրթին չկրնար քննել , ու անհամար հրաշալիքներ կ'ընէ , որ չհար չէ համրել զանոնք ։

10 Անիկայ երկրիս վրայ անձրեւ կու տայ , ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ ։

11 Ընաւ ցածերը կը բարձրացընէ , ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեցնէ ։

12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ , որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գլուխ տանելու .

13 Խմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ , ու նենգաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի ։

14 Ցորեկը՝ մութի կը բռնուին , ու կէս օրին՝ գիշերուան պէս խարխափելով կ'երթան ։

15 Բայց Աղքատը՝ սուրէն , անոնց բերնէն , ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ ։

16 Անյոյսը աղքատը յոյս կ'ունենայ , իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ ։

17 Անհա երանելի է ան մարդը՝ որն որ Աստուած կը խրատէ . ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարդեր .

18 Քանզու որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ . կը զարնէ , ու իր ձեռքերը կը բժշկեն ։

19 Վեց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ , ու եօթներորդին՝ նեզէն չարիք պիտի չդպչի ։

20 Սովի ժամանակ՝ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ , ու պատերազմի միջ՝ սուրին ձեռքէն ։

21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս , ու կործանման դալու ատենը անկէ չվախնաս .

22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս , ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս .

23 Քանզի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս , ու դաշտի գազանները քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին ։

24 Ու պիտի գիտնաս որ վրանիդ մէջ յաջողութիւն կայ . և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ընես , ու բան մը պակաս պիտի չգտնես ։

25 Եւ պիտի գիտնաս որ շատ զաւակներդ շատուր , ու քու սերունդդ երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան ։

26 Աղէկ մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես , ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժամանակին՝ դիզուի ։

27 Նայ մենք նաս բանը քննեցինք , ասանկ է . մտիկ ըրէ անոր , ու գործ օգուտ համար գիտցիր զանիկայ ։

ԳԼ · Զ

1 Ցոր՝ իր գութգանները իրաւացի ըլալ կը ցուցընէ ։ 8 Մեռնելու կը ցանկայ , յուսալով որ իր մխիթարութիւնը հոն պիտի գըտնէ ։ 14 Կը յանդիմանէ իր բարեկամները իրենց անողորմ մարդկէ ։

1 Յոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .

2 Երանի թէ իմ սրտմտութիւնս աղէկ կշռուէր , ու իմ թշուառութիւնս մէկ տեղ կշռուքի մէջ դըրուէր ։

3 Քանզի հիմա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար . անոր համար է իմ խօսքերս կը հատնին ։

4 Որովհետեւ Ամենակարողին նետերը իմ ներսի դիս են , որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ . Աստուծոյ արհաւիրքները լինձի դէմ դօրէրաշտեալ են ։

5 Մրիթէ վայրենի էշը խոտին քովը կը զռնչէ՞ . կամ եզը իր մսուրին քովը կը բառաչէ՞ .

6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞ . հաւկիթի ճերմկուցին մէջը համ կայ արդեօք ։

7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ուզեր դպչիլ , իմ զաղրալի կերակուրս եղան ։

8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր , ու տար Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպասեմ .

9 Այսինքն թէ՝ Աստուած զիս

Ն · ք · զԲ · Իբր 1520

Սաղ · լգ · 19 · լէ · 19 ։ Ա Սաղ · լ · 20 ։

Ես · ժա ։ 9 ։ լե · 9 · կե · 25 ։ Եզեկ · լդ · 25 ։ Յ Սաղ · ղա · 12 · Ովս · բ · 18 ։

Կա՛մ պիտի չսխալիս ։

Սաղ · ճժբ · 2 ։

Սաղ · հբ · 16՝ ։

Առակ · թ · 11 ։ ժ · 27 ։

Սաղ · ճժա · 2 ։

Առակ · թ · 12 ։

Առակ · իե · 3 ։

Սաղ · հե · 4 ։

Կա՛մ՝ յան դգնուածքեամբ են ։

Սաղ · լբ · 2 ։

Սաղ · ձբ · 15 ։ 16 ։

Ա Թագ · ժԲ · 4 ։

Սաղ · լե · 35 · 36 ։ Երեմ · ժբ · 2 ։ 3 ։

Սաղ · ճժԲ · ճծե · ճիե · 5 ։

Սաղ · ճԲ · 12 ։

Դվ · ժբ · 9 ։ Կա՛մ՝ ծաբարը

Ծն · դ · 17 ։ 18 ։ 19 ։ Կոր · ժ · 13 ։

Կա՛մ՝ ածխները · Եզե · կայծի որդիքը

Դվ · ի · 10 ։ լե · 5 ։ Սաղ · խ · 5 ։ հբ · 18 ։ ճխե · 3 ։ Հռով · ժ · 33 ։

Դվ · իբ · 26 ։ Սաղ · կե · 9 ։ 10 ։ ճխե · 8 ։ Երեմ · ե · 24 ։ ժ · 13 ։ ծ · 16 ։ Գոր · ժգ · 16 ։

Մաթեոս · բ · 7 · Սաղ · ճժ · 7 ։

Նեեմ · գ · 15 ։ Սաղ · լբ · 10 ։ Եր · ը · 10 ։

Սաղ · ի · 15 ։ Կոր · գ · 19 ։

Օր · իբ · 29 ։ Ես · ծԲ · 10 ։ Ամով · ը · 9 ։

Սաղ · լե · 10 ։

Մաթեոս · բ · 9 ։ Սաղ · ճե · 42 ։

Սաղ · ղգ · 12 ։ Առակ · գ · 11 · 12 ։ Երր · ժբ · 5 ։ Յակ · ա · 12 ։ Ցայս · գ · 19 ։

Օր · լբ · 39 ։ Մաթեոս · բ · 6 ։ Ես · լ · 26 ։ Ովս · գ · 1 ։

Սաղ · լդ · 19 ։ գա · 3 ։ Առակ · իդ · 16 ։ Կոր · ժ · 13 ։

Սաղ · ղա · 10 ։

Ն · Ք · ԶՔ · Իսր 1520

ՂՂԼ · ԺԹ · 2 · Իս · ՅԷ · 15 · ՈՎ · ԺԱ · 9 ·

Ե Գոր · Ի · 20 ·

Ը Առակ · ԺԷ · 17 ·

Ի Սաղ · ԼԸ · 11 · Իսա · 9 · Ժ Երեմ. ԺԱ · 18 ·

* Կամ՝ ասնոց մէջ ձիւնը կը ծածկուի ·

+ Կամ՝ անապատը

Խ Ծն · ԻԵ · 15 ·

Ա Թագ · Ժ · 1 · Սաղ · Հր · 10 · Եզեկ · ԻԷ 22 · 23 ·

Ի Երեմ. ԺԳ · 3 ·

Ձ ԳԼ · ԺԳ · 4 ·

Ղ Սաղ · ԼԸ · 11 ·

Հ Սաղ · ՅԷ · 6 ·

ձնչելու հաւասներ , ու ձեռքը երկրացընելով զիս կործանէր ։

10 Բայց տակաւին ասոնց մխիթարութիւնը պիտի ունենամ , և անոնց ղորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ , որ ես Աստուծոյն խօսքերը ես չուրացայ ։

11 Ո՞ւժս ի՞նչ է՝ որ դիմանամ , ու վախճանս ի՞նչ է՝ որ կեանքս երկրնցընեմ ։

12 Միթէ իմ ոյժս քարերու ոյժ է , կամ թէ մարմինս պղնձէղէ՞ն է ·

13 Չէ՞ որ օգնութենէ զուրկ եմ , ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է ինծմէ ։

14 Բարեկամէն մէջ եղողին՝ իր բարեկամին կարեկցութիւնը պէտ է · բայց անիկայ Ամենակալողին վախը մէկդի թողուց ։

15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս խաբեութիւն ըրին ինծի , ձորերու հեղեղատներուն պէս՝ որ կ'անցնին ·

16 Որոնք սառէն պղտորած են , երբ որ անոնց վրայ ձիւնը կը դիզուի՝ ·

17 Տարբ տեսածնուն պէս կը ցամքին · խիստ տաք ատենը՝ իրենց տեղէն անհետանալ կ'ըլլան ։

18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն , բայց դատարկ ելլելով՝ կը կորսուին ·

19 Թեմայի կարաւանները նայեցան · Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացան ·

20 Ես Յուսալնուն համար ամչցան · հոն գացած ատեննին կարմրեցան ։

21 Ցիրաւի ինծի ծանօթ եղաք · Թշուառութիւն տեսաք ու խոովկացիք ·

22 Ես ձեզի ըսի՞ որ ինծի բերէք , ու ձեր ստացուածքէն ընծայ տուէք ինծի ·

23 Կամ թէ զիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք , ու բռնաւորներուն ձեռքէն զիս փրկեցէք ։

24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պիտի կենամ , ու հասկրցուցէք ինծի՝ թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ ։

25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են · բայց ձեր յանդիմանութիւնը ինչ կը նշանակէ ։

26 Արդեօք խօսքեր յանդիմանել կը մտածէք · յուսահատին խօսքերը հով են ,

27 Մանաւանդ որբին համար վճռի կը լարէք , ու հձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք ։

28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու · Թէ որ սուտ կը խօսիմ · յայտնի է ձեզի ։

29 Դարձէք՝ կ'ազատեմ , ու անիրաւութիւն չըլլայ · այո դարձէք · քանզի ասով իմ արդարութիւնս յայտնուի ։

30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրաւութիւն կայ · միթէ Հիմ քիմքս չար բաները չըկրնար զանազանել ։

Ն · Ք · ԶՔ · Իսր 1520

ՂԳԼ · ԺԸ · 11 · ԼՏ · 3 ·

ԳԼ · Ը

1 Ցոր իր մեռնելու փափաքիլը կ'արգարացընէ ։ 12 Իր անհանգստութեանը համար · 17 ու Աստուծոյ քննողութեանը համար գանգատ կ'ընէ ։

1 Միթէ մարդս երկրի վրայ պատերազմի ասպարէզ մը չունի՞ · և անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն ։

2 Ինչպէս որ ծառան էրկնաւոն շուքին կը փափաքի , ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ

3 Անանկ ալ՝ ունայնութեան է ամիսներ ինծի բաժին տրուած են , ու թշուառութեան գիշերներ ինծի համար որոշուած են ։

4 Պառկած ատենս կ'ըսեմ · Ե՞րբ պիտի ելլեմ · ու գիշերը ե՞րբ պիտի անցնի · ու մինչև արշալոյսը անհանգստութեամբ լցուած եմ ։

5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով ծածկուած է · մորթս կը ճեղքուի ու կը հալի ։

6 Օրերս ոստայնանկին կկոցէն աբադ կ'անցնին , ու կը սպառին առանց յոյս մը ճարելու ։

7 Ցիշէ որ ղկեանքս հովի պէս է · աչքս այսուհետև բարիք պիտի չըտեսնէ ։

8 Զիս տեսնողին աչքերը՝ Նորէն զիս պիտի չտեսնեն , քու աչքերդ իմ վրաս կը Նային , ու ես բնաջինջ կ'ըլլամ ։

9 Ինչպես ամպը կը ցրուի կ'երթայ , անանկ ալ Հեղերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ ·

10 Ալ անիկայ իր տունը պիտի չդառնայ , ու իր բնակարանը ալ պանիկայ պիտի չճանչնայ ։

11 Ուստի ես ծիմ բերանս պիտի չզսպեմ · Հոգիիս նեղութեամբը պիտի խօսիմ , Հոգիիս դառնութեամբը պիտի դանդատիմ ։

12 Միթէ ես ծով եմ , կամ կէտ , որ իմ վրաս պահապաններ կը դընես ։

13 Երբոր ես կ'ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ , մահիճս իմ դանգատներս պիտի պակսեցընէ ,

14 Զիս երազներով կը վախցընես , ու ցնորքներով կը զարհուրեցընես ։

15 Վասն որոյ աւելի կ'ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ , քան թէ իմ ոսկորներուս պահպանուիլը ։

16 Ես ձանձրացած եմ , ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ ·

Ն · Ք · ԶՔ · Իսր 1520

ՂԳԼ · ԺԸ · 11 · ԼՏ · 3 ·

Գ Ժամ · ԺԲ · 1 ·

ծ ինծմէ ետ կեցիր . ինչու որ ՚ի իմ օրերս ունայնութիւն է ։
17 Մարդը ո՞վ է՝ որ դուն անիկայ մեծ բան մը համարիս , ու անոր համար հոգ տանիս ։
18 Եւ ամէն առտու զանիկայ դիտես , ու ակամէն վայրկեանի մէջ փորձես ։
19 Մինչև ե՞րբ ինծմէ ետ չես կենար . թուքս կլլելու՝ չափ ալ թող չես տար ։
20 Մեղանչեցի , քեզի ի՛նչ ընեմ , ո՛վ մարդիկները քննող . ինչո՞ւ համար ՚ի զիս քեզի նշան առիր , ու ես ինծի բեռ եղայ ։
21 Ինչո՞ւ իմ մեղքս չես ներեր , ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ . որովհետև հիմա հողին մէջը պիտի պառկիմ , ու զառաւօտուն թէ որ զիս փնտռես , պիտի չգտնուիմ ։

ԳԼ . Ը

1 Բաղդատ կը ցուցընէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործքերուն համեմատ . 8 Անիկայ առջի դարերէն ասպացոյցներ յառաջ բերելով ՝ կեղծաւորին անխորշելի կործանումը կը հաստատէ ։ 20 Աստուծոյ արդար գործքերը յիշելէն ետև՝ զանոնք Ցորէին վրայ կը յարմարցընէ ։

1 Ոն ատենը Բաղդատ Սօքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
2 Մինչև ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս , ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան ։
3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞ , կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞ ։
4 Եթէ քու բ տղաքդ անոր դէմ մեղանչեր են , ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք .
5 ե Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես , ու Ամենակարողին չնորհք խնդրես ,
6 Եթէ դուն մաքուր ու շիտակ ըլլաս , հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթննայ , ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ .
7 Թէև քու սկիզբդ փոքր ըլլայ , բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ ։
8 Է Հիմա հարցուր առջի ազգերուն . ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն ըրէ .
9 (Ինչու որ ը մենք երէկուաններն ենք , ու բան մը չենք գիտեր . քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ ստուերի պէս է .)
10 Անո՛ւ անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն , քեզի պիտի խօսին , ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն ։
11 Միթէ պտուտն առանց տիղմի կը բուսանի՞ . կնիւնը առանց ջուրի կ'աճի՞ .
12 Անիկայ ՚ի դեռ իր գալարութեանը մէջ՝ ով չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ ։
13 Աստի պիտի ըլլայ՝ ամէն անոնց ճամբաները՝ որ զԱստուած կը մոռնան . ու ը * կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի ։
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կըտրուի . ու անոր վստահութիւնը էսարդի † ոստայնին պէս պիտի ըլլայ .
15 Ը Անիկայ իր տանը պիտի կռթնի , բայց ան հաստատութիւն պիտի չգտնէ . է յ*ետոյ զանիկայ պիտի բռնէ , բայց ան՝ կանգնած պիտի չմնայ ։
16 ‡ Արևը չծագած՝ դալար է , ու անոր ճիւղերը՝ իր էդէն պարտիզին վեր կ'ելլէ ։
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին , ու քարերուն տեղը կը տեսնէ ։
18 ծ Թէ որ ջնէ զանիկայ իր տեղէն խլէ , ան ատեն պիտի ուրանայ զանիկայ՝ ը ։ ըսելով Ես քեզ չտեսայ ։
19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը ասե է , ու է հողէն ուրիշները պիտի ելլեն ։
20 Ահա Աստուած արդար մարդը չմերժեր , ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ ։
21 Մինչև որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ , ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով ։
22 Քեզ ատելները ե ամօթով պիտի ըլլան . ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . Թ

1 Ցոր՝ Աստուծոյ արդարութիւնը խոստովանելով՝ կը ցուցընէ թէ ո՛րչափ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը ։ 22 Կը հաստատէ թէ անմեղ մարդը պէտք չէ դատապարտել իր քաշած նեղութիւններուն համար ։

1 Ցոր Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ . ու միթէ մարդը ի՞նչպես պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջևը ։
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ , հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ ։
4 Բ Անիկայ սրտով իմաստուն՝ և ուժով կարող է . ո՞վ անոր դէմ էր ե՞ղեր խստացուցեր , ու յաջողութիւն գտեր է ։
5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն գիտեր . իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ ։
6 է Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ , ու ը անոր սիւները կը դողան ։
7 Արևին հրաման կ'ընէ , ու անիկայ չծագիր . ու աստղերը կը կնքէ ։

ն . ք . զՖ . Ելբ 1520
ՃԳԼ . ժ . 20 ։ ժգ . 6 ։ Սաղ . լԹ . 13 ։
ի Սաղ . կբ . 9 ։
հ Սաղ . ը . 4 ։ ՃՂպ . 3 ։ Ելբ . բ . 6 ։
ՅԳԼ . ժգ . 12 ։ Սաղ . իա . 12 ։ ՈՂԲ . գ . 12 ։
ա Յոն . ժբ . 25 ։ բ Օր . լբ . 4 ։ բ Մն . ժԹ . 7 ։ ԳԼ ւգ . 12 . 17 ։ Դան . Թ . 14 ։ Հռով . գ . 5 ։
Բ ԳԼ . ա . 5 , 18 ։
ե ԳԼ . ծ . 8 ։ ժա . 13 ։ Իր . 23 , ՌՃ ։
Է բ Օր . դ . 32 ։ ԼԲ . 7 ։ ԳԼ . ժե . 18 ։
ը Յոն . խե . 9 ։ ա Մն . ԻԹ . 15 ։ ԳԼ է . 6 ։ Սաղ . լԹ . 5 ։ ՃԸ 11 ։ ՃԿԴ . 14 ։
ն . ք . զՖ . Ելբ 1520
ղ Սաղ . ՃԻԹ . 6 ։ Երեմ . ժե . 6 ։
ի ԳԼ . ժա . 20 ։ ժբ . 14 ։ իե . 8 ։ Սաղ . ՃԺբ . 10 ։ Առակ . ժ . 28 ։
* կամ՝ ամբարիշտն
ը Ես . ծԻ . 5 , 6 ։
† ԵՒբ . տասնը
Ը ԳԼ . իե . 18 ։
‡ ԵՒբ . Ա-բրևէն առաջ
ծ ԳԼ . է . 10 ։ ի . 9 ։ Սաղ . լե . 36 ։
ի Սաղ . ՃԺգ . 7 ։
ա Յոն . ժ . 25 ։ բ Օր . լբ . 4 ։ բ Մն . ժԹ . 7 ։ ԳԼ ւգ . 12 . 17 ։ Դան . Թ . 14 ։ Հռով . գ . 5 ։
ղ Սաղ . լե . 26 ։ ՃԹ . 29 ։
ա Սաղ . ՃԻԳ . 2 ։ Հռով . գ . 20 ։
Բ ԳԼ . ւգ . 5 ։
ե Ես . բ . 19 , 21 ։ Ամգ . բ . 6 , 21 ։ Եբր . ժբ . 26 ։
է ԳԼ . իգ . 11 ։

Ն · Ք · Գ · Իոբ 1520

Ի ՅՈՒ · ա · 6 ։ Սաղ · ճգ · 2 · 3 ։

*ԵՓՐ · բարձրբերուն

Ը ՅՈՒ · ա · 16 ։ Գ · Լը · 31 · ԼԱ ։ Ա · Մով · ե · 8 ։

Ի Գ · ե · 9 ։ Սաղ · Հա · 15 ։

Ը Գ · իգ · 8 · 9 ։ Լե · 14 ։

Ի Ես · խե · 9 ։ Երեմ · ժը · 6 ։ Հոով · Թ · 20 ։

ժ Գ · իգ · 12 ։ Ես · Լ · 7 ։

Ի Գ · ժ · 15 ։

Ը Գ · բ · 3 ։ ԼԳ · 6 ։

† Կա՛ ով զիս առեալ պիտի կանչէ ։

Ի ՅՈՂ · Թ · 2 · 3 ։ Եզեկ · իա · 3 ։

Ն Բ Թագ · ժե · 30 ։ ժԹ · 4 ։ Երեմ · ժգ · 4 ։

ՙ Գ · է · 6 ։ 7 ։

‡ Կա՛ · ցան · կալի ։ Ես Կա՛ · Ասպատակի

Հ Ամբ · ա · 8 ։

Ն Գ · է · 13 ։

8 Ի ինքը մինակ երկինքը կը տարա-
ծէ , ու ծովուն * ալիքներուն վրայ
կը քալէ ։
9 Ը Անիկայ ըրաւ Արջը , Հայկը ,
ու Բազմաստեղը , ու Հարաւին
շտեմարանները ։
10 Ի Անիկայ անքննելի մեծագոր-
ծութիւններ , ու անթիւ սքանչե-
լիքներ կ'ընէ ։
11 Ը Ահա անիկայ քովէս կ'անցնի ,
ու ես չեմ տեսներ . յառաջ կ'անց-
նի , ու չեմ իմանար ։
12 Ի Թէ որ յափշտակէ , ո՛վ կրնայ
զանիկայ արգիլել . ո՛վ կարող է
ըսել անոր Թէ ՝ Ի՞նչ կ'ընես ։
13 Աստուած իր բարկութիւնը ետ
չդարձներ . ՚՚ ժ Հպարտ օգնական-
ները անոր տակը կը խոնարհին ։
14 Ո՞ր մնաց որ ես անոր պատաս-
խան տամ , ՚՚ անոր դէմ վէճերս
հմար խօսքերս ընտրեմ .
15 Ի Որովհետև՝ արդար ալ ըլլամ ,
պատասխան պիտի չտամ . իմ
Դատաւորէս ընորհք պիտի խընդ-
րեմ ։
16 Թէ որ ես զանիկայ կանչէի , ու
ինծի պատասխան ալ տար , պիտի
չհաւատայի Թէ անիկայ իմ ձայնս
լսած է ։
17 Որովհետև փոթորիկով զիս ճըն-
շեց , ու Առանց պատճառի իմ
վէրքերս աւելցուց ։
18 Զիս չթողուր որ շունչ առնեմ ,
հապա դառնութեամբ զիս կը լե-
ցընէ ։
19 Թէ որ զօրութիւն ֆնդ՚՚ւ , ա-
հա ՚՚ւյ զօրաւոր է . իսկ Թէ որ
դատաստան՝ ի՞նծի համար ո՛վ
վկայութիւն պիտի տայ ՚՚ ։
20 Թէ որ անձս արդարացընեմ , իմ
բերանս զիս կը դատապարտէ . Ի՛ե
ու զիս կատարեալ ԷՒ՚՚ըշնէմ , զիս
յանցաւոր կը հանէ ։
21 Թէ ու զիս կատարեալ Էվ՚՚ըշնէմ ,
իմ անձս չեմ ճանչնար , իմ կեանքս
կ'արհամարհեմ ։
22 Ա՛ինչ մէկ է . անոր համար ըսի
Թէ ՝ Ի Անիկայ արդարը ու ամբա-
րիշտը ջնջեղ բնաջինջ կ'ընէ ։
23 Թէ որ հարուածը չուտով մեռ-
ցընէ , անիկայ անմեղին պատահած
փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի ։
24 Երկիրը ամբարշտին ձեռքը տը-
րուեցաւ . ժ Ա՚՚դատ՚՚ անոր դատա-
ւորներուն երեսը կը ծածկէ . Եթէ
ոչ՝ ո՛վ է անիկայ ։
25 Արդ՝ Իմ օրերս սուրհանդակէն
արագ են . փախան ու բարութիւն
չտեսան ։
26 ‡ Արագագնաց նաւերու պէս՝
հորսի վրայ յարձակող արծիւի
պէս կ'անցնին ։
27 Ն Թէ որ ըսէմ՝ Գանգատս մո-
նամ , տրտմութիւնս ձգեմ՝ ու
զուարթ ըլլամ ,
28 Ղ Բոլոր Թշուառութիւններս կը
վախնամ . գիտեմ որ ձզիս անմեղ
պիտի չհամարիս ։
29 Ամբարիշտ պիտի սեպուիմ . ին-
չո՞ւ համար զուր տեղը աշխատիմ ։
30 ՛ Թէ որ ձիւնի ջրով լուացուիմ ,
ու ձեռքերս ‖ մաքրութիւնով սըր-
բեմ ,
31 Ան ժամանակը զիս փոսը կ'ըն-
կղմէս . ու հանդերձս պիտի զզուի
ինծմէ ։
32 Ինչու որ ՛ ինծի պէս մարդ չէ՝ որ
անոր պատասխան տամ , ՚՚ մէկ-
տեղ դատաստանի երթանք ։
33 Ն Միջնորդ դատաւոր մը չկայ մեր
մէջը , որ կարենայ իր ձեռքը մեր
երկուքին վրայ դնել ։
34 Ւ Թող իր գաւազանը վրայէս
վերցընէ , ու անոր երկիւղը՝ ալ
զիս չզարհուրեցընէ ,
35 Ան ՚՚ոխնը պիտի խօսիմ , ու
անկէ պիտի չվախնամ . բայց եղած
վիճակիս մէջ՝ ես իմ անձիս պէրը
չեմ ։

Գ Լ · ժ

1 Ցոր գանգատելու համարձակելով՝ Աստուծոյ կը բողոքէ իր նեղութեանը համար ։ 18 Իր կեանքին համար կը գանգատի , ու կը խնդրէ որ՝ իր մեռնելէն առաջ քիչ մը հանգստու-թիւն ունենայ ։

1 ՚՚ Հոգիս կեանքս ձանձրացաւ . համարձակ պիտի դանգատիմ, Ի Հոգիս դառնութեամբը պիտի խօսիմ .
2 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ . Մի՛ դատապարտեր զիս . յայտնէ ինծի՝ Թէ ի՞նչ բանի համար հետս կը վիճիս ։
3 Քեզի ադիկ կ'երեւնայ որ վնաս հարստահարես , ու ՚ձրաւ ձեռացդ գործը արհամարհես , և ամբաւ բիշտներուն խորհուրդին լոյս տաս ։
4 Միթէ դուն մարմնաւոր աչքեր ունիս . Ե մարդուն տեսածի՞ն պէս կը տեսնես ։
5 Միթէ քու օրերդ մարդոն օրերուն պէս են . քու տարիներդ մարդոն օրերուն պէս են ,
6 Որ դուն իմ յանցանքս փնտռես , ու մեղքս քննես ։
7 Ի Գիտես որ յանցաւոր չեմ , բայց չկայ մէկը՝ որ քու ձեռքէդ աղատէ զիս ։
8 Ղ Քու ձեռքերդ զիս ստեղծե-ցին , ու § իմ բոլոր անդամներս" կազմեցին , ու զիս քնաջի՞նջ կ'ը-նես ։
9 Կ'աղաչեմ յիշէ , որ ԷՀիս կաւի պէս շինեցիր , ու զիս հո՞ղ պիտի դարձընես ։
10 Ը Չէ՞ որ զիս կաթի պէս թափե-

Ն · Ք · Է · Իոբ 1520

Ը Ա՚՚դ · ՚՚ծք · 120 ։

՛ Ծե · ի · 7 ։

՛ Երեմ · բ · 22 ։ ‖ Կա՛՝ ՚՚ ՚՚ամով

Ի Գ · ժ · 10 ։ Ես · խե · 9 ։ Ե · Բեմ · խե · 19 ։ Հոով · Թ · 20 ։

Ն Հմր 19 ։ ա Թագ · բ · 25 ։

Ը Գ · ժ · 20 —22 ։ Լ · 7 ։ Սաղ · Լթ · 10 ։

՚՚ գ Թագ ։ ժԹ · 4 ։ Գ · է · 16 · ՚՚ձ՚՚ը · գ · 3 Տ ։

Ի Գ · է · 11 ։

Ի Սաղ · ՚՚ձը · Տ ։ Ես · կդ · Տ ։

Ը ա Թագ · ժգ · 7 ։

Ի Սաղ · ՚՚ձթ · 1 · 2 ։

Ը Սաղ · ՚՚ձթ · 73 ։

§ Եբր · զիս չուրջանակի

Ի ՅՈՒ · բ · 7 ։ գ · 19 ։ Ես · կդ · Տ ։

Ը Սաղ · ՚՚ձթ · 14—16 ։

Ն · Բ · ՂԲ · Իրբ 1520

ցիր , ու պանիրի պէս թանձրա-
ցուցիր .
11 Ձիս մորթով ու մսով հագուե-
ցուցիր , ու ոսկորներով ու ջիւ-
ղերով հիւսեցիր .
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն
շնորհեցիր , և քու խնամքդ իմ
հոգիս պահեց ։
13 Ու սոսկալ սրտիդ մէջը պահե-
ցիր . գիտեմ որ ասոնք քու *միտքդ-
են ։

Ր Սաղ · ՃԼԹ · 1 ։

14 Եթէ մեղք գործեմ , Ք դուն զիս
կը դիտես , ու իմ անօրէնութենէս
անմեղ չես համարիր զիս ։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ ,
ՙվայ ե ինծի , ու արդար ալ ըլ-
լամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցնել .
անարգանօք լցուած եմ . հիմա
ւիմ թշուառութենաս նայէ ։
16 †Որ աւելնալու վրայ է՞ . Իա-
ռիւծի պէս զիս կ՚որսաս , և դար-
ձեալ իմ վրաս ‡յայտնող կ՚ըլլաս ։
17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես ,
ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս
կը շատցընես . փոփոխութիւններ
ու պատերազմ ունիմ ։
18 Արդ՝ ՙի՞նչ համար զիս արգան-
դէն հանեցիր . Իրաւ՚ Ր՛ն հան մնա-
նէի , ու աչք չտեսներ զիս ,
19 Որ չեղածի պէս ըլլայի , ու ՚ծո-
ւանգանդէն գերեզմանը տարուէի ։
20 †Իմ օրերս սակաւութիւ չէ՞ն .
հետ կեցիր ինծմէ , ու թող տուր
որ քիչ մը հանգչիմ .
21 Ան *չեղ երթալէս առաջ , ուս-
կից որ ետ պիտի չդառնամ , ‡մութ
երկիրը ու ՚մահուան չուքը ,
22 Ան խիտ մութ երկիրը , մա-
հուան չուքին խաւարը , ուր տեղ
կարգ չկայ , ու լոյսը խաւարի պէս
է ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Սոփար կը յանդիմանէ Ցոբը՝ իր անձը սրդա-
ցացնելուն համար ։ 5 Աստուծոյ իմաստու-
թեանը անքննելի ըլլալը ։ 13 Ապաշխարողին
համար որոշուած օրհնութիւնը ։

1 Ան ատենը Սոփար Նաամացին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
2 Այդքան խօսքերուն պատասխան
պիտի չտրուի՞ , ու լեզուանի մար-
դը կրնայ Ւօ՚տով արդարանալ ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը
պիտի լռեցընէ՞ն , ու երբոր դուն
ծաղր կ՚ընես , պիտի չըլլայ մէկը որ
ւեղ ատցընէ ։
4 Ինչու որ ՙդուն ըսիր Թէ՝ Իմ
խօսքս մաքուր է . ու քու աչքիդ
առջեւը անարատ եմ ։
5 Սակայն երանի Թէ Աստուած
խօսէր , ու քեզի դէմ իր շրթուն-
քը բանար ,
6 Ու քեզի յայտներ իմաստութեան
գաղտնիքը , օր *ոչ-ոս իմացածին
կրկինն է ։ Հիմա գիտցիր որ Ք Աս-
տուած՝ քու անօրէնութենդ *չ-
*մոռը ‖անտես կ՚ընէ՞ ։
7 †Աստուծոյ գաղտնիքը կրնաս
գտնել . Ամենակարողը կատարելա-
պէս կրնաս իմանալ ։
8 Անիկայ երկինքի պէս բարձր է .
ՙինչ կրնաս ընել . դժոխքէն խո-
րունկ է . ՙինչ կրնաս գիտնալ ։
9 Անոր չափը երկրէն երկայն՝ ու
ծովէն լայն է ։
10 †Եթէ անիկայ փոխէ , զոցէ ,
կամ ժողվէ , ո՞վ Ւանոր արգելք
պիտի ըլլայ ։
11 Քանզի ՚ինքը ունայն մարդիկը
կը ճանչնայ . ու անօրէնութիւնը
տեսնելով՝ ուշադրութիւն պիտի
չընէ՞ ,
12 Բայց Ւանմիտ մարդը կը հպար-
տանայ . ու մարդը՝ վայրենի իշու
ձագի պէս կը ծնանի ։
13 Ըթէ որ դուն Ք սիրտդ պատրաս-
տես , ու Ք ձեռքերդ անոր երկընցը-
նես ,
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնու-
թիւն կայ , անիկայ *չէ՛ն հեռա-
ցուր , ու Ւմի՛ թողուր որ վրաննե-
րուդ մէջ անզգամութիւն բնակի ։
15 Ւայն ատենը անշուշտ կրնաս
պարզերես ՚ծալ . հաստատ կ՚ըլ-
լաս , ու Քնէ մը չես վախնար ։
16 ՒԴ-ջա- թշուառութիւնդ պիտի
մոռնաս . անցած չուրերու պէս
պիտի յիշես զանիկայ ։
17 Ու կեանքդ՝ §Ք կես օրուան լոյսէն
պայծառ պիտի ըլլայ՚ . ՚ինչ- խաւա-
րի մէջ Ւ- , առաւտուան պէս պիտի
ըլլաս .
18 Եւ ապահով՝ պիտի ըլլաս , ինչու
որ յոյս կայ *չէ՛ն . պիտի փորես ,
ա- Ւապահովութեամբ քնանաս ։
19 Եւ պիտի պառկիս , ու վախցը-
նող պիտի չըլլայ . ու շատերը Ք քու
երեսդ պիտի փնտռեն ։
20 Բայց Ն ամբարիշտներուն աչքերը
պիտի նուաղին , ու անոնց ապաս-
տանարան պիտի *չ-ցտնուի , ու
Ւյոյսերնին հոգեվարութիւն պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ցոբ իր անձին չատագովութիւն կ՚ընէ իր բա-
րեկամներուն դէմ՝ որոնք զինքը կը յանդիմա-
նէին ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը
խոստովանի ։

1 Ւև Ցոբ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ .
2 Արդարև ժողովուրդը դուք էք ,
ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի
մեռնի ։
3 Ըես ալ ձեզի պէս խելք ունիմ .
ես ձեզմէ նուաստ չեմ . ու ասանկ
բաներ †† ո՞վ չգիտեր՞ ։
4 Ք Իր բարեկամին ծաղր եղող մարդ

Ն · Բ · ՂԲ · Իրբ 1520

Ք Ես · Թ · 13 ։
Ւ Եբ · քեզի կը մոռցը-
նէ ։
ֆ Ժող · գ · 11 ։ Հռով · ժա · 33 ։
Ծ Գլ · Թ · 12 ։ ժբ · 14 ։ Ցայտ ։ գ · 7 ։
Ի Գլ · Թ · 12 ։ Ը Սաղ · ժ · 11 ։ 14 ։ լե · 22 ։ ղՀ · 11 ։
Ե Սաղ · Կգ · 22 ։ ղբ · 6 ։ Ժող · գ · 18 ։ Հռով · ա · 22 ։
Բ Գլ · ե · 8 ։ իբ · 21 ։
Ր Ասաթաղ · ե · 3 ։ Սաղ · Կբ · 8 ։
ժ Սաղ · Ձբ · 9 ։ ՃԽԳ · 6 ։
Է Սաղ · ՃՁ · 8 ։
Ը Ես Ծն · գ · ե ։ 6 ։ Գլ · իբ · 26 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 6 ։ ա Ցօհ · գ · 21 ։
Ե Ես · կե · 16 ։
§ Եբ · կես օրէն պիտի բարձրա-
նայ ։
Ժ Սաղ · լե · 6 ։ ՃԺբ · 4 ։ Ես · ծբ · 8 ։ 10 ։
Ւ Ղէ · իգ · 5 ։ 6 ։ Սաղ · գ · 5 ։ դ · 8 ։ Ա-
ռակ · գ · 24 ։
Հ Սաղ · խե · 12 ։
Ն Ղէ · իՀ · 16 ։ բ Օր · իբ · 65 ։
* Եբ · կոր-
սուի ,
ՙ Գլ · ը · 14 ։ ժբ · 14 ։ Ա-
ռակ · ժ · 7 ։

՚՚ Գլ · ժգ · 2 ։
†† Եբ · ո-
րոնն քոլը չկայ ։
Բ Գլ · ժգ · 10 ։ ժէ · 2 · 6 ։ իա · 3 ։ ւ · 1 ։

Ն ք · ՂՓ · Իբր 1520

Ֆ Սաղ · ղա · 15 ։

Ֆ Մեղք ես եմ ։ բայց ով որ Աստուծոյ աղաղակէ , Աթոռած պատահան կու տայ անոր . արդար սա կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ ։

5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը՝ հանգիստ չէ՜ւ վրան կարճացը համեմատ՝ անպիտան ջահ մըն է ։

Ր ԳԼ · իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ 35 ։ Նգ · 11 ։ 12 ։ ղբ · 7 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։ Մ Ղ · գ · 15 ։

6 Ր Գողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են , ու զԱստուած բարկացընողները ապահով են , որոնց ձեռքը Աստուած աթոռոթիւմբ * կը լեցընէ ։

* Եբր · կը բերէ ։

7 Իսյց աղէ՝ անասուններուն հարցուր , որ քեզի սորվեցընեն , ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի իմացընեն ։

8 Կամ թէ երկրին զրուցէ , ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ . ծովուն ձուկերը անգամ քեզի պիտի պատմեն ։

9 Ան ամէն բաներով ով չգիտեր , թէ ասիկայ ընողը Ցերոջը ձեռքն է ։

Է Թոս · ժգ · 22 ։ Դան · ե · 23 ։ Գոր · ժէ · 28 ։

10 Է Որ ամէն ապրողին անձը՝ ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին անոր ձեռքն է ։

Ղ ԳԼ · լդ · 3 ։

Է ԳԼ · գ · 30 ։

11 Ղ Միթէ ականջը խօսքերը չփորձեր , ինչպէս որ է բիմքը կերակուրին համը կ'առնէ ։

Ը ԳԼ · լբ · 7 ։

12 Ը Իմաստութիւնը ծերերուն քովն է , ու հանճարը՝ օրերուն չատութեանը մէջ ։

Ը ԳԼ · թ · 4 ։ Ղբ · 5 ։

13 Ը Անոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը . հանճարը ու իմաստութիւնը Անորն է ։

Ժ ԳԼ · ժա · 10 ։

Է Եօ · իբ · 22 ։ Ցայտ · գ · 7 ։

14 Ժ Ահա Ան կը փլցընէ , ու ալ չհինուիր ։ Էրկ որ մէկուն վրայ դռոց , ալ չբացուիր ։

Ղ ԳԼ · ժա · 14 ։ Ա Օր · ա · 19 ։

15 Ա Ահա Ն Անիկայ ջուրերը կ'արգիլէ ու կը չորնան , ու Ի զանոնք թողկու տայ , ու երկիրը տակնուվրայ կ'ընեն ։

Ի Ծն · է · 11 , ՃԱ ։

Ի Հմբ 13 ։

16 Ի Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են . խաբուողը ու խաբուղը անորն են ։

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու Ն դատաւորները կը յիմարեցընէ ։

Ն Ղ Թագ · ժե · 31 ։ ԺԷ · 14 , 23 ։ Ես · ԺԹ · 12 ։ ԽԹ · 14 ։ Ա Կոր · ա · 19 ։

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ , ու մէջքերնին չուան կը կապէ ։

Ա Ա Ա՛ · ՃԱ · Հանաձերը

19 Ա Նախարարները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու զօրաւորները կը կործանէ ։

Հ ԳԼ · լբ · 9 ։ Ես · գ · 1 , 2 , 3 ։

20 Հ Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պապանձեցընէ , ու ծերերուն խելքը կ'առնէ ։

Յ Սաղ · ճէ · 40 ։ Դան · բ · 21 ։

21 Յ Ազնուականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ , ու հղօրներուն գօտին կը թուլցընէ ։

Ղ Դան · բ · 22 ։ Մատ · ժ · 26 ։ Ա Կոր · գ · 5 ։

22 Ղ Խորունկ բաները՝ խաւարէն հանելով կը յայտնէ , ու մահուան ստուերը լոյսը կը հանէ ։

23 Ճ Ազգերը կը շատցընէ , ու զանոնք կը կորսընցընէ . ազգերը ան դին անդին կը տարածէ , ու զանոնք ետ կը դարձընէ ։

Ն · ք · ԷՓ · Իբր 1520

Ճ Սաղ · ճէ · 38 · Ես · Թ · 3 · Իշ · 15 ։

24 Երկրի ժողովրդոցը առաջնորդ ներուն խելքը կ'առնէ , Ո ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք ։

Ո Սաղ · ճէ · 4 · 40 ։

25 Ո Անոնք առանց լոյսի՝ մութին մէջ խարխափելով կ'երթան . ու Ն գինովիներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք ։

Ո Բ Օր · իբ · 29 ։ ԳԼ · ե · 14 ։

Ն Սաղ · ճէ · 27 ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ ապաշխարութեան համար ։ 14 Կը խոստովանի Թէ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ է ։ 20 Կը փափաքի գիտնալ Թէ ի՛նչ են իր մեղքերը , և Թէ Աստուած ի՛նչ դիտաւորութիւնով զանիկայ նեղութեան մէջ ձգած է ։

1 Ա Ահա աս ամէնը իմ աչքս տեսաւ , ականջս լսեց զանիկայ ու իմացաւ ։

2 Ա Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ . ես ձեզմէ նուաստ չեմ ։

Ա ԳԼ · ժբ · 3 ։

3 Բ Բայց ես Ամենակարողին խօսելու՝ ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացընելու կը փափաքիմ .

Բ ԳԼ · իգ · 3 ։ Լա · 35 ։

4 Սակայն դուք սուտ խօսիքը կը ներկերուն . Գամենքդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։

Գ ԳԼ · չ · 21 ։ ԺԶ · 2 ։

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կեղնայիք . և Ա՜ս Բանը ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։

Դ Առակ · ԺԷ · 28 ։

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մրտիկ ըրէք , ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։

7 Աստուծոյ համար անիրաւութիւն կը զրուցէք , ու անոր համար նենգութիւն կը խօսիք ։

8 Միթէ աչառութիւն կ'ընէք անոր , կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք ։

9 Աղէկ է որ անիկայ ձեզ քննէ . պիտի խաբէք զանիկայ մարդ խաբելու պէս ։

10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք , անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ ։

11 Միթէ անոր փառքը ձեզ չըճլմայներ , ու անոր ահը ձեր վրայ չիյնար ։

12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխրի առակներ են , ձեր Ֆ մարմինները կաւէ մարմիններու պէս են ։

Ֆ Կամ՝ պատնէշներ կաւէ պատնէշներու

13 Լռեցէք իմ առջևս , ու ես խօսիմ . և ինչ որ ըլլայ՝ Թող պատահի ինծի ։

Ե ԳԼ · ժբ · 4 ։ Ղա Թագ · իբ · 21 ։ Սաղ · ճԾԹ · 109 ։

14 Ինչո՞ւ համար Ե մարմինս ակռաներուս մէջը կ'առնեմ , ու Ղ հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ ։

Ե Սաղ · իգ · 4 ։ Առակ · ԺԳ · 32 ։

15 Ե Թէև անիկայ զիս սպաննէ , ես անոր պիտի յուսամ . Ը մանաւանդ

Ը ԳԼ · իէ · 5 ։

Ն. Ք. ՂՓ. Խոր 1520

իմ ճամբաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է. բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ։
17 Ազէկ մտիկ ըրէք իմ խօսքս, ու իմ ըսելիքս ձեր ականջներուն հասնի։
18 Ահա հիմա իմ դատս կարգի դրած եմ. գիտեմ որ պիտի արդարանամ։
19 Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. քանզի հիմա լռելու ըլլամ, պիտի մեռնիմ։
20 Միայն թէ երկու բանը մի՛ ըներ ինծի, ես ան ատենը քու երեսէդ պիտի չպահուըտիմ։
21 Հեռուդ վշայես վերցուր, ու քու երկիւդդ զիս չզարհուրեցընէ։
22 Ետքը դուն կանչէ, ու ես պատասխան տամ. կամ թէ ես խօսիմ, ու դուն ինծի պատասխան տուր։
23 Որչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս. իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր։
24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես, ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես։
25 Հովին տերևի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս, կամ թէ չոր մղեղ մը պիտի հալածես։
26 Որովհետև *դառնութեան վճիռ կու տաս՝ ինծի, ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցընես։
27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես, ու բոլոր ճամբաներս կը զննես, ու իմ ոտքերուս շաւիղներուն նշան կը դնես։
28 Ու անիկայ փտած բանի պէս՝ ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ծոր չնորհք կը ինդրէ Աստուծմէ՝ կեանքին կարճութիւնը ու մահուան սոսկալիքը յառաջ բերելով։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդուս հոգին անգամ մը ելլելով՝ ալ ես չդառնար. սակայն ինքը իր փոփոխութեանը կը սպասէ։ 16 Մարդս մեզքի պատճառաւ ապականութեան ենթակայ է։

1 Կնիկէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի, ու *թշուառութիւնով լեցուն է.
2 Ծաղկի պէս կ'ելլէ, ու կը կտրուի, ան շուքի պէս կը փախչի ու չկենար։
3 Բայց է անոր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս, ու Քեզի քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես։
4 Անմաքուրէն ով կրնայ մաքուր հանել. բնաւ մէկը չկրնար։
5 Որովհետև անոր օրերը որոշուած են. անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է. դուն անոր սահման դրիր, ու անիկայ չկրնար անդին անցնել։
6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ, որ անիկայ հանգչի, եմինչև որ վարձկանի պէս իր օրը լմընցնէ։
7 Ալան զի թէ որ ծառը կարուի, դեռ յոյս կայ, ու որ վերտին ծլի, ու շառաւիղը պակաս չըլլայ։
8 Թէև անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ, ու անոր բունը հողին մէջը մեռած,
9 Անիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի, ու նոր տնկուած ծառի պէս ճիւղեր կ'արձակէ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի, ու *կ'երթայ. մարդը իր հոգին կ'աւանդէ, ու Ւրկէ՞ր տեղ է։
11 Ինչպես որ ջուրերը ծովէն կը պակսին, ու գետը կը չորնայ ու կը ցամքի,
12 Ասանկ ալ մարդը ֆէրթինը կը պառկի, ու չելլեր. մինչև որ ալ երկինքը չըլլայ՝ պիտի չելլեն, ու իրենց քունէն պիտի չարթընան։
13 Երանի՛ թէ մինչև քու բարկութեանդ անցնիլը՝ գերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս. ինծի ժամանակ մը որոշէիր, ու յետոյ զիս միտդ բերէիր։
14 Թէ որ մարդը մեռնի, պիտի չկրնայ ան՞ ալ արդեօք. պատերազմիս բոլոր օրերը *պիտի սպասեմ, մինչև որ իմ փոխուելու *ւրբս գայ։
15 Կոչես կանչես, ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ. քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս։
16 Որովհետև հիմա քայլերս կը համրես՝ մեղքս չես զններ։
17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կընքուած է, ու իմ անօրէնութեանս վրայ *կարեցիր։
18 Երբ որ լեռը իյնալով կը կործանի, ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը. յորդած ժամանակնին՝ գետնին հողերը կը քշեն կը տանին. դուն ալ մարդուն յոյսը անոնց կը կորսընցընես։
20 Դուն բոլորովին յաղթող կ'ըլլաս անոր վրայ, ու անիկայ կ'երթայ. անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկայ կը վռընտես։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ'ունենան, ու հինքը չգիտնար. անոնք անարգ կ'ըլլան, ու ինքը անոնց չմտածեր։
22 Միայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի քաշէ. ու իր հոգին պիտի տրտմի իր ներսի դէն։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Ծորը, անոր իր անձը արդարացընելը ամբարտաւանութիւն ընպելով։

Ն. Ք. ՂՓ. Խոր 1520

Ե Գլ. Ե. 16, 19։ Ժ. 20։ Սաղ. ԼԹ. 13։
Ը Գլ. Ե. 1։ Ի Ժր. 14։
† Կամ՝ ապատանին կը տեսնէ.
Ժ Սաղ. ՃԲ. 26։ Ես. Ծա. 6։ Կե. 17։ Կղ. 22։ Գոր. Գ. 21։ Հռով. Ը. 20։ Ա Պետ. Գ. 9, 10։ 11։ Յայտ. Ի. 11։ Ծայտ. Ի. 11։ Իա. 1։
Ի Գլ. ԺԴ. 15։ Լ Ժր. Ծ. 11։
Ե Գլ. ԺԴ. 22։
Ժ Գլ. Ժ. 6, 14։ ԺԴ. 27։ Լա. 4։ Լէ. 21։ Սաղ. Ծգ. 8։ ՃԼԹ. 1, 2, 3։ Առակ. Ե. 21։ Երեմ. Լ. 19։
Ի Ը Օր. Լ. 34։ Ովս. Ժ. 12։
‡ Կամ՝ աւելցուցիր։

Ա Գլ. Ե. 7։ Ժող. Բ. 23։
Բ Գլ. Ը. 9։ Սաղ. Ղ. 5, 6։ 9։ Ծր. 11։ Ճգ. 15։ ՃԽԲ. 4։ Ես. Խ. 6։ Ճակ. Ա. 10, 11։ Գ. 14։ Ա Պետ. Ա. 24։
Գ Սաղ. ՃԽԲ. 3։
Դ Սաղ. ՃԽԲ. 2։
Ե Յոբ. Ե. 3։ Սաղ. Ծա. 5։ Ցօհ. Գ. 6։ Հռով. Ե. 12։ Եփես. Բ. 3։
Զ Գլ. Ե. 1։

17 Աւանդութիւններով կ'ապացուցանէ չար մարդոց անհնազանդութիւնը ։

1 Ի՛ն ատենը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ .

2 Միթէ իմաստուն մարդը հովի պէս * խօսքերով պատասխան պիտի տայ , ու իր փորը արեւելեան հովով պիտի լեցընէ՞ ։

3 Գարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞ , ու անանկ զրոյցներով՝ որ ոչնիք օգուտ մը չունին ։

4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես , ու Աստուծոյ մատուցուելու աղօթքը կ'արգիլես ։

5 Որովհետեւ բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցընէ . ու նենգաւորաց լեզուն ընտրեցիր ։

6 Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ , ու չէ թէ ես , և քու շրթունքերդ քեզի դէմ պիտի վկայեն ։

7 Առջի ծնած մարդը դո՞ւն ես . Բլուրներէն առաջ ստեղծուեցար ։

8 Աստուծոյ գաղտնեացը ունկնդի՞ր եղար . և իմաստութիւնը ձոյն քեզի՞ պահեցիր ։

9 Ի՞նչ գիտես դուն՝ որ մենք չենք գիտեր . ի՞նչ բան տեղեկութիւն ունիս , որ մենք չունինք ։

10 Ի մէջերնիս ձերմակ մազերով՝ ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան , որոնք հօրմէդ աւելի մեծ են ։

11 Միթէ քիչ կը թուին քեզի Աստուծոյ մխիթարութիւնները , ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը՞ ։

12 Քու սիրտդ ո՞ւր կը տանի քեզ , ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'անկարկաչեն ,

13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձընելով՝ բերնէդ ասանկ խօսքեր կը հանես ։

14 Ո՞վ է մարդը որ մաքուր ըլլայ , ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարացնայ ։

15 Ահա Ասոյծ իր սուրբերուն չհաւատար . ու երկինքը անոր աչքերուն առջեւը մաքուր չէ .

16 Ո՛ւր կը մնայ գարշելի ու պիղծ մարդը՝ որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։

17 Քեզի իմացընեմ , մտիկ ըրէ ինծի , ու տեսածս պատմեմ ։ Հեղ ։

18 Ինչ որ իմաստունները յայտնեցին , ու բնաւ չծածկեցին իրենց հայրերնէն Ասոյծմէն ։

19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ , ու ի՛նչ օտարական մը չանցաւ ։)

20 Չարը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ . Ու բռնաւորին քիչ տարիներ պահուած է ։

21 Վախերուն ձայնը անոր ականջն է . Խաղաղութեան մէջ՝ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ ։

22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է ։

23 Հացը ո՞ւր է ըսելով՝ թափառական կը պտրտի . դիտէ որ մութ օրը պատրաստ է՝ Ե իր ձեռքն է ։

24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցընեն , ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յաղթող կ'ըլլան ։

25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց , ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ ։

26 Անոր վրայ կը յարձակի գոռոզութեամբ , ու իր ասպարներուն թանձր գմբեթներովը ։

27 Որովհետեւ իր երեսը ճարպով ծածկեց , ու երիկամունքները պարտութիւնով դոցեց ։

28 Ու անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ , ու կործանելու մօտեցած անչէն տուներու մէջ ։

29 Անիկայ պիտի չհարստանայ . ա նոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան . ու անոնց չատութիւնը երկրիս վրայ պիտի չտարածուի ։

30 Մութէն պիտի չդառնայ . բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը , ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ ։

31 Խաբուելով ունայնութեան չվստահի . վասն զի անոր փոխարէնը՝ ունայնութիւն պիտի ըլլայ ։

32 Օրերը չլմընցած պիտի կատրուի , ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանանչին ։

33 Որթի պէս իր ազորխը պիտի թափէ , ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ ։

34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամայի պիտի ըլլայ , ու կաշառք առնողներուն վրանները՝ կրակը պիտի այրէ ։

35 Անոնք թշնառութիւն կը յղանան , անօրէնութիւն կը ծնանին , ու սրտերնին խաբէութիւն կը պատրաստէ ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Ցոբ իր բարեկամները կը յանդիմանէ՝ զանոնք անգութ անուանելով . 7 իր վհատութիւնը կը ցուցնէ . 17 իր անմեղութիւնը կը հաստատէ ։

1 Ի՛ն Ցոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .

2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ . Ամէնքդ ալ ձանձրութիւն տուող մխիթարիչներ էք ։

3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն . Եթէ ոչ՝ ի՞նչ բանէ դրդուած պատասխան կուտաս ։

ՆՀԲ . ԳԲ . ԻԲԲ 1520

* ԵԲԲ . դիտութիւն նով ։

ՆՂՐ . ԺԹ . 22 ։

Բ Սաղ . ղ . 2 ։ Առակ . Բ . 25 ։

Գ Հով . ժա . 34 ։ ա Կոր . Բ . 11 ։

Դ ԹԼ ժգ . 2 ։

Ե ԹԼ . լԲ . 6 ։ 7 ։

† կամ՝ Ծածուկ բան մը ունի՞ս արդեօք ։

Ը Թագ . Բ . 46 ։ Բ Մն . գ . 36 ։ ԹԼ . ժգ . 4 ։ Սաղ . ժգ . 3 ։ Առակ . ի . 9 ։ Ժող . է . 20 ։ ա ՅՕՀ . ա . 8 ։ 10 ։

Թ ԹԼ . դ . 18 ։ իե . 5 ։

Ժ ԹԼ . գ . 19 ։ Սաղ . ժգ . 3 ։ ծգ . 3 ։

ԺԱ ԹԼ . լԶ . 7 ։ Առակ . ժԹ . 28 ։

ԺԲ ԹԼ . Բ . 8 ։

ԺԳ Ցովել . գ . 17 ։

ԺԴ Սաղ . ղ . 12 ։

ՆՀԲ . ԳԲ . ԻԲԲ 1520

Ե ա Թես . ե . 3 ։

Զ Սաղ . ծԹ . 15 ։ ՃԹ . 10 ։ ԺԶ ԹԼ . ժԲ . 12 ։

Է Սաղ . ծԹ . 15 ։ ՃԹ . 10 ։

‡ ԵԲԲ . պատրաստով ։

Ը ԹԼ . ԺԲ . 4 ։

Թ ԹԼ . Դ . 9 ։

Ժ Ես . ծԹ . 4 ։

ԺԱ ԹԼ . ԻԲ . 16 ։ Սաղ . ծե . 23 ։

ԺԲ ԹԼ . ժԲ . 4 ։

Ն·Ք·ՂՖ· ԻԲԲ 1520

4 Ես ալ ձեզի պիս կրնայի խօսիլ· թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար, կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել, ու ի ձեզի դէմ գլուխս ե֊րերցընել։

5 Սո֊յաչ իմ բերնովս ձեզ կը զո֊բացընէի· ու շրթունքներուս շար֊ժումը չեր դադրեցներ կը փարա֊տեր։

6 Թէ որ խօսիմ՝ տրտմութիւնս չփարատիր, և թէ որ լռեմ, ի՞նչ կը պակսի ինծմէ։

7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց· բո֊լոր *տունս պմայի ըրիր·

8 Նաև զիս †խորշոմութիւններով ծածկեցիր՝, ու ասիկա ինձի դէմ վկայութիւն մըն է· ու իմ նիհա֊րութիւնս ինծի դէմ ելլելով՝ երե֊սիս վրայ վկայութիւն կ'ընէ։

9 ‡Անոր բարկութիւնը զիս պատ֊ռեց, ու ինծի թշնամի եղաւ· ակ֊ռանները իմ վրաս կրճտցուց· Թշնամիս սուր աչքերով ինծի նայեցաւ։

10 Բերանին վրաս բացին, ու զիս նախատելու համար ծնօտներուս ապտակ զարկին· Բովկտեղ վրաս ժողվուեցան։

11 Աստուած զիս ամբարշտին յանձնեց, ու անօրէններուն ձեռ֊քը ձգեց։

12 Հանգիստ էի, ու զիս ձնշեց, ու վիզս բռնելով՝ զիս ջախջախեց, ու ինձ իրեն նշան դրաւ։

13 Անոր աղեղնաւորները իմ բոլոր֊տիքս առին· երիկամունքներս կը խոցէ, ու ինծի չխնայեր· լեղիս դետինը կը թափէ։

14 Կատորածի վրայ կատորած ընե֊լով՝ զիս կոտրեց· իմ վրաս զօրա֊ւորի մը պէս յարձակեցաւ։

15 Մորթիս վրայ քուրձ կարեցի, ու ժղջիւրս ‡հողով աղտոտեցի։

16 Երեսս լալէն ||ուռեցաւ· ու աչ֊քիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ·

17 Թէև ձեռքերուս մէջը անօրէ֊նութիւն չկայ, ու աղօթքս մա֊քուր է։

18 Ո՛վ երկիր՝ իմ արիւնս մի՛ ծած֊կեր, ու իմ աղաղակիս տեղ չըլ֊լայ։

19 Հիմա ալ ահա Բիմ վկաս երկին֊քին մէջն է, ու փաստաբանս բարձր տեղուանքն է։

20 Ջիս ծաղր ընողները իմ բարե֊կամներս են· աչքերս Աստուծոյ առջևը արցունք կը թափեն։

21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ, ինչ֊պէս մարդը իր ընկերին հետ։

22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝ ժանանկ ճամբայ մը պիտի երթամ՝ ուսկից որ ալ պիտի չըդառնամ։

ԳԼ· ԺԷ

1 Ցոր մարդոց ձեռքէն Աստուծոյ կը բողոքէ· 6 Մարդոց՝ տառապեալներուն հետ անգթու֊թեամբ վարուիլը թէև արդարը կ'ապշեցնէ, բայց չյուսահատեցներ։ 11 Ցոր կ'ըսէ նաև՝ թէ իր յոյսը կեանքի վրայ չէ, հապա մահուան վրայ։

1 Հոգիս կը նուազի, օրերս կը մարին, ինծի գերեզմանը ի՛ պատրաստ է։

2 Ձի՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս· ու աչքս անոնց բ֊վիճմունք֊քովը գիշերը կ'անցընէ։

3 Ա՛ղ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր· ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ։

4 Ինչու որ դուն իմաստութիւնը անոնց սրտին ծածկեցիր· անոր հա֊մար պիտի չբարձրացնես զանոնք։

5 Ո՛վ որ իր ‡բարեկամները կողոպ֊տուելու կը մատնէ՝, անոր տղոցը աչքերը պիտի նուազին։

6 Ջիս ժողովուրդներուն առակ ըրաւ· անոնց առջևը զուռելի եղայ։

7 Նաև աչքերս տրտմութենէն չլացաւ, ու մարմնոյս բոլոր ան֊դամները շուքի պէս եղան։

8 Ուղիղները աս բանիս վրայ պիտի զարմանան, և անմեղները պիտի արթընանան կեղծաւորին դէմ։

9 Ու արդարը հաստատ պիտի կե֊նայ իր ճամբուն մէջը, և ձմաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ։

10 Բայց դուք ամէնքդ ալ երթա֊ձէք ու եկէք· ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ գտներ։

11 Իմ օրերս անցան· իմ դիտա֊ւորութիւններս ու սրտիս խոր֊հուրդները խափանեցան։

12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ, ու լոյսը *խաւարին մօտեցաւ՝։

13 Միայն գերեզմանին կը սպասեմ, որ իմ տունս պիտի ըլլայ· անկո֊ղնս մթութեան մէջ փռեցի։

14 Ապականութեանը աղաղակեցի՝ ըսելով· Դուռն իմ հայրս է· և որ֊դերուն՝ Դուռ֊ն իմ մայրս ու քոյրս է։

15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս· իմ յոյսս ո՞վ պիտի տեսնէ։

16 Բ֊գերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի իջնէ, երբոր ժ֊մկտեղ հողին մէջը հանգստանանք։

ԳԼ· ԺԸ

1 Բաղդատ կը յանդիմանէ Ցորը՝ զանիկայ ինք֊նահաւան ու անհամբեր՝ անուանելով։ 5 Ջա֊րերուն թշուառութիւնները։

1 Պն ատենը Բաղդատ Սօքեցին պա֊տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ·

Ն·Ք·ՂՖ· ԻԲԲ 1520

Բ Սաղ· իբ· 7, ճԹ· 25, Ողբ· բ· 15։

* ԵԲբ· ժո֊ղովս

† Կամ՝ բըռ֊նեցիր։

‡ Գլ· ժ· 16, 17։

Բ Գլ· ժգ· 24։

Ի Սաղ· իբ· 13։

Ղ Ողբ· գ· 30, Մրկ· ե· 1։

Ի Սաղ· լե· 15։

Ը Գլ· ա· 15, 17։

Ի Գլ· ե· 20։

Ժ Գլ· լ· 19։ Սաղ· է· 5։

‡ Կամ՝ հողի մէջ

|| Կամ՝ կար֊մըռեցաւ։

Ի Գլ· իե· 9։ Սաղ· կշ· 18, 19։

Ա Հռով· ա· 9։

Ի Գլ· լա· 35։ Ժող· գ· 10։ Ես· խե· 9։ Հռով· Թ· 20։

Ժ Ժող· ժբ· 5։

Ն· Ք· ՂՖ· ԻԲԲ 1520

– Սաղ· ձբ· 3, 4։

Բ Թագ· ա· 6, 7։

‡ Առակ· գ· 1։ Ժբ· 1։ Իբ· 26։

§ Կամ՝ բա֊րեկամնե֊րուն շողո֊քորթու֊թիւն կ'ընէ, Բ Գլ· լ· 9։

Ի Սաղ· գ· 7, լա· 9։

Ղ Սաղ· իդ· 4։

Ի Գլ· գ· 29։

Ը Գլ· ե· 6։ Թ· 25։

* Կամ՝ խա֊ւարին առ֊ջևէն կարճ եղաւ։

Ր Գլ· ժբ· 13։

Ժ Գլ· գ· 17, 18, 19։

Ն · ՔՆ · ՀԲ · ԻԲԲ 1520

2 Եւ ըսաւ անոր Յեսու՝ Ինչո՞ւ համար դուն մեզ կը նեղեցուցիր. Տէրը քեզ այսօր պիտի նեղեցնէ Իսրայէլի բոլոր թշնամիներուն առջեւ։

3 Յետոյ Յեսու եւ բոլոր Իսրայէլ անոր հետ դարձան դէպի Գաղգաղ։

4 Եւ Տէրը ըսաւ Յեսուի՝ Ահա ես Յորդանանի ամբողջ երկիրը Եհովայի առջեւ քու ձեռքդ պիտի տամ։

5 Եւ Յեսու ոտքի ելաւ գիշերուան ատենը, ինքը եւ բոլոր պատերազմի մարդիկը անոր հետ, եւ Յորդանանի ձորէն դէպի վեր գացին։

6 Եւ Տէրը ըսաւ Յեսուի՝ Մի՛ վախնար անոնցմէ, վասն զի վաղը այս ժամուս անոնք բոլորն ալ զոհ պիտի տամ Իսրայէլի առջեւ։ Դուն անոնց ձիերուն ջղերը պիտի կտրես եւ անոնց կառքերը պիտի այրես կրակով։

7 Եւ Յեսու եւ բոլոր պատերազմի մարդիկը անոր հետ գիշերուան ատեն եկան եւ յանկարծ անոնց վրայ ելան Գաղգաղէն։

8 Եւ Տէրը զանոնք մատնեց Իսրայէլի ձեռքը, որ զանոնք Գաբաւոնի մեծ կողմերէն հարուածեցին եւ Բեթ-խորոնի ճամբան հալածեցին, եւ Ազեկայի ու Մակկեդայի մօտերը զանոնք ջարդեցին։

9 Եւ Յեսու յանկարծ անոնց վրայ եկաւ, որովհետեւ գիշերուան ատեն Գաղգաղէն ելած էր։

10 Եւ Տէրը զանոնք խռովեցուց Իսրայէլի առջեւ, եւ անոնք մեծ ջարդ մը ըրին Գաբաւոնի մէջ, եւ Բեթ-խորոնի ելքին վրայ հալածեցին զանոնք, եւ զանոնք զարկին մինչեւ Ազեկա եւ մինչեւ Մակկեդա։

11 Եւ երբ անոնք Իսրայէլի առջեւէն կը փախչէին եւ Բեթ-խորոնի ելքին վրայ էին, Տէրը մեծ քարեր երկինքէն վար ձգեց մինչեւ Ազեկա, եւ մեռան. անոնք որ մեռան կարկտաքարերէն աւելի էին, զորս Իսրայէլի որդիները սուրով սպաննեցին։

12 Այն ատեն Յեսու խօսեցաւ Տէրոջ այն օրը, երբ Տէրը Ամովրհացիները Իսրայէլի որդիներուն առջեւ մատնեց, եւ ըսաւ Իսրայէլի աչքերուն առջեւ՝ Արեգակ, կեցիր Գաբաւոնի վրայ, եւ դուն, Լուսին, Այյաղոնի ձորին վրայ։

13 Եւ արեգակը կեցաւ, եւ լուսինը կայնեցաւ, մինչեւ որ ազգը վրէժ առաւ իր թշնամիներէն։ Ահա այս գրուած է Յաշարի գիրքին մէջ։ Արեգակը կայնեցաւ երկնքի մէջտեղը, եւ մինչ մի օր չէր շտապեր մտնելու։

14 Եւ այնպիսի օր մը չեղաւ ո՛չ առաջ եւ ո՛չ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնին լսէր, որովհետեւ Տէրը Իսրայէլի համար կը պատերազմէր։

15 Եւ Յեսու եւ բոլոր Իսրայէլ անոր հետ դարձան դէպի Գաղգաղ։

16 Եւ այս հինգ թագաւորները փախան եւ Մակկեդայի քարայրին մէջ պահուըտեցան։

17 Եւ Յեսուի տրուեցաւ ըսելով՝ Հինգ թագաւորները գտնուած են Մակկեդայի քարայրին մէջ։

18 Եւ Յեսու ըսաւ՝ Մեծ քարեր գլորեցէք քարայրին բերանը, եւ մարդիկ անոր քով կեցուցէք զանոնք պահելու համար։

19 Բայց դուք մի՛ կենաք, հալածեցէք ձեր թշնամիները, եւ անոնց ետեւէն կտրեցէք, եւ մի՛ թողուցէք որ իրենց քաղաքները մտնեն, որովհետեւ Տէրը ձեր Աստուածը զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց։

20 Եւ երբ Յեսու եւ Իսրայէլի որդիները անոնք մեծ ջարդով մը ջարդելէ վերջացուցին, մինչեւ որ զանոնք բոլորովին կորսնցուցին, եւ այն մնացեալները որ անոնցմէ ազատեցան, ամրոցաքաղաքները մտան,

Ն · ՔՆ · ՀԲ · ԻԲԲ 1520

† Կամ՝ առնելէ բնակիչները

21 Եւ բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեամբ դարձան Յեսուի քով Մակկեդայի բանակը։ Եւ Իսրայէլի որդիներուն դէմ ոեւէ մէկը իր լեզուն չշարժեցուց։

22 Յետոյ Յեսու ըսաւ՝ Բացէք քարայրին բերանը, եւ այդ հինգ թագաւորները ինծի հանեցէք քարայրէն։

23 Եւ այնպէս ըրին, եւ անոնց հանեցին քարայրէն զհինգ թագաւորները, Երուսաղէմի թագաւորը, Քեբրոնի թագաւորը, Յարմութի թագաւորը, Լաքիսի թագաւորը, Եգղոնի թագաւորը։

24 Եւ երբ անոնք թագաւորները Յեսուի հանեցին, Յեսու կանչեց Իսրայէլի բոլոր մարդիկը, եւ ըսաւ պատերազմի մարդկանց որ անոր հետ գացին՝ Մօտեցէք, դրէք ձեր ոտքերը այս թագաւորներուն պարանոցին վրայ։ Եւ անոնք մօտեցան եւ ոտքերնին դրին անոնց պարանոցին վրայ։

25 Եւ Յեսու ըսաւ անոնց՝ Մի՛ վախնաք եւ մի՛ զարհուրիք, զօրաւոր եղէք եւ քաջալերուեցէք, որովհետեւ Տէրը ձեր բոլոր թշնամիներուն այսպէս պիտի ընէ, որոնց դէմ դուք կը պատերազմիք։

26 Եւ յետոյ Յեսու զանոնք զարկաւ եւ սպաննեց, եւ զանոնք հինգ ծառերու վրայ կախեց, եւ մինչեւ իրիկուն ծառերուն վրայ կախուած մնացին։

27 Եւ արեւը մտնելու ատեն Յեսու հրամայեց, եւ զանոնք ծառերէն վար առին, եւ զանոնք ձգեցին այն քարայրին մէջ, ուր պահուըտեցան, եւ քարայրին բերանը մեծ քարեր դրին, որ մինչեւ այսօր կան։

28 Եւ այն օրը Յեսու Մակկեդան առաւ, եւ սուրի բերանով զանիկայ եւ անոր թագաւորը կոտորեց, եւ զանոնք եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի կոտորելով ջնջեց, եւ Մակկեդայի թագաւորին ըրածը Երիքովի թագաւորին ըրաւ։

29 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Մակկեդայէն Լիբնա անցան, եւ Լիբնայի դէմ պատերազմեցան։

30 Եւ Տէրը զանիկայ եւ անոր թագաւորը Իսրայէլի ձեռքը մատնեց, եւ զանիկայ սուրի բերանով զարկին, եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի, եւ ոեւէ մէկը անոր մէջ չմնաց։ Եւ Երիքովի թագաւորին ըրածը անոր թագաւորին ըրաւ։

31 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Լիբնայէն Լաքիս անցան, եւ անոր դէմ բանակեցան եւ պատերազմեցան։

32 Եւ Տէրը Լաքիսը Իսրայէլի ձեռքը մատնեց, եւ երկրորդ օրը զանիկայ առաւ, եւ սուրի բերանով զարկին, եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի, Լիբնայի ըրածին պէս։

33 Այն ատեն Գեզերի թագաւոր Հորամ Լաքիսին օգնութեան ելաւ, եւ Յեսու զանիկայ եւ անոր ժողովուրդը զարկաւ, մինչեւ որ ոեւէ մէկը չմնաց։

34 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Լաքիսէն Եգղոն անցան, եւ անոր դէմ բանակեցան եւ պատերազմեցան։

35 Եւ զանիկայ այն օրը առին, եւ սուրի բերանով զարկին, եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի այն օրը կոտորելով ջնջեց, Լաքիսին ըրածին պէս։

36 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Եգղոնէն Քեբրոն ելան, եւ անոր դէմ պատերազմեցան։

37 Եւ զանիկայ առին, եւ սուրի բերանով զարկին, եւ անոր թագաւորը եւ անոր բոլոր քաղաքները, եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի, ոեւէ մէկը չմնաց անոր մէջ, Եգղոնին ըրածին պէս, եւ զանիկայ եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի կոտորելով ջնջեց։

38 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Դեբիր դարձան, եւ անոր դէմ պատերազմեցան։

39 Եւ զանիկայ, անոր թագաւորը եւ անոր բոլոր քաղաքները առին, եւ սուրի բերանով զարկին, եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի կոտորելով ջնջեց. ոեւէ մէկը չմնաց։ Քեբրոնին ըրածին պէս, Դեբիրին եւ անոր թագաւորին ըրաւ, ինչպէս նաեւ Լիբնային եւ անոր թագաւորին ըրածին պէս։

40 Այսպէս Յեսու ամբողջ երկիրը զարկաւ, լեռնային երկիրը, հարաւային կողմը, եւ ստորոտները, եւ անոնց բոլոր թագաւորները, ոեւէ մէկը չմնաց, հապա ամէն շունչ ունեցողը կոտորելով ջնջեց, Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ հրամայածին պէս։

41 Եւ Յեսու զանոնք զարկաւ Կադէս-Բառնէայէն մինչեւ Գազա, եւ Գեսեմի բոլոր երկիրը մինչեւ Գաբաւոն։

42 Եւ այս բոլոր թագաւորները եւ անոնց երկիրը Յեսու մէկ անգամէն առաւ, որովհետեւ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը Իսրայէլի համար կը պատերազմէր։

43 Եւ Յեսու եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Գաղգաղ դարձան, Յորդանանի քով։

ԳԼ · ՃԹ

1 Եւ երբ Յաբին Մադոնի թագաւորին, Շիմրոնի թագաւորին, Աքսափի թագաւորին,

2 եւ հիւսիսային կողմերը լեռնային երկրին մէջ եղող թագաւորներուն, եւ Քինէրովթի հարաւային կողմը եղող դաշտերուն, եւ Դոր լեռնաշղթային վրայ եղող թագաւորներուն,

3 եւ արեւելեան եւ արեւմտեան կողմերուն Քանանացիներուն, եւ Ամովրհացիներուն, եւ Քետացիներուն, եւ Փերեզացիներուն, եւ Յեբուսացիներուն լեռնային երկրին մէջ, եւ Մասփայի երկրին տակ եղող Քետացիներուն, եւ Քանանացիներուն, որ արեւելեան եւ արեւմտեան կողմերուն կը բնակէին,

4 եւ անոնք իրենց բոլոր զօրքերով ելան, ժողովուրդ մեծ բազմութիւն, ինչպէս ծովեզերքի աւազը բազմաթիւ, եւ շատ ձիեր ու կառքեր։

5 Եւ այս բոլոր թագաւորները ժողովուրդ մը եղան, եւ եկան եւ միասին Մերովմ ջուրերուն քով բանակեցան, որպէսզի Իսրայէլի հետ պատերազմին։

6 Եւ Տէրը Յեսուի ըսաւ՝ Մի՛ վախնար անոնցմէ, որովհետեւ վաղը այս ժամուս զանոնք բոլորն ալ զոհ պիտի տամ Իսրայէլի առջեւ։ Դուն անոնց ձիերուն ջղերը պիտի կտրես եւ անոնց կառքերը պիտի այրես կրակով։

7 Եւ Յեսու եւ պատերազմի բոլոր մարդիկը անոր հետ յանկարծ անոնց վրայ եկան Մերովմ ջուրերուն քով, եւ զանոնք յարձակեցան։

8 Եւ Տէրը զանոնք մատնեց Իսրայէլի ձեռքը, որ զանոնք զարկին եւ մինչեւ Մեծ Սիդոն եւ Մեսրեփոթ-մայիմ եւ Մասփեի դաշտը հալածեցին զանոնք, մինչեւ որ ոեւէ մէկը չմնաց անոնցմէ։

9 Եւ Յեսու անոնց Տէրոջ ըսածին պէս ըրաւ, ձիերուն ջղերը կտրեց եւ կառքերը այրեց կրակով։

10 Եւ այն ատեն Յեսու դարձաւ եւ Հասոր առաւ, եւ անոր թագաւորը սրով զարկաւ, որովհետեւ Հասոր առաջ այս բոլոր թագաւորութիւններուն գլուխն էր։

11 Եւ անոր մէջ եղած ամէն հոգի սրի բերանով զարկին, կոտորելով ջնջեցին, ոեւէ շունչ ունեցող չմնաց, եւ Հասորը կրակով այրեց։

12 Եւ այս բոլոր թագաւորներուն քաղաքները եւ անոնց բոլոր թագաւորները Յեսու առաւ, եւ սուրի բերանով զարկաւ զանոնք, եւ Տէրոջ ծառան Մովսէս հրամայածին պէս զանոնք կոտորելով ջնջեց։

13 Բայց Իսրայէլ այրած բլուրներուն քաղաքները չկրակեցին, միայն Յեսու Հասորը այրեց։

14 Եւ Իսրայէլի որդիները այս քաղաքներուն բոլոր աւարն ու անասունները իրենց համար կողոպտեցին, բայց մարդիկը սրի բերանով զարկին, մինչեւ որ զանոնք կոտորելով ջնջեցին, ոեւէ շունչ ունեցող չթողուցին։

15 Ինչպէս Տէրը իր ծառան Մովսէսին հրամայած էր, Մովսէս ալ Յեսուին այնպէս հրամայեց, եւ Յեսու այնպէս ըրաւ. Տէրը Մովսէսին հրամայածին ամէն բանէն ոչ մէկ բան անկատար թողուց։

16 Այսպէս Յեսու այս ամբողջ երկիրը առաւ, լեռնային երկիրը, եւ հարաւային կողմը, եւ Գեսեմի ամբողջ երկիրը, եւ դաշտը, եւ Արաբան, եւ Իսրայէլի լեռնային երկիրը, եւ անոր դաշտերը,

17 Սէիր լեռնէն սկսեալ մինչեւ Բաղ-գադ Լիբանանի հովտին մէջ, Հերմոն լեռնին տակ, եւ անոնց բոլոր թագաւորները առաւ, եւ զանոնք զարկաւ եւ սպաննեց։

18 Յեսու շատ օրեր պատերազմեցաւ այս բոլոր թագաւորներուն հետ։

19 Գաբաւոնի բնակիչ Եւեցի մը չեղաւ որ Իսրայէլի որդիներուն հետ հաշտութիւն ընէր, բոլորն ալ պատերազմով առին։

20 Որովհետեւ Տէրոջմէն էր որ անոնց սիրտերը կարծրացուցած էր, որպէսզի Իսրայէլի դէմ պատերազմին, որպէսզի զանոնք բնաջինջ ընէ, եւ անոնց ոչ մէկ ողորմութիւն ցուցնէ, հապա զանոնք կորսնցնէ, Տէրը Մովսէսին հրամայածին պէս։

21 Եւ այն ատեն Յեսու եկաւ եւ Լեռնային երկրին մէջ եղող Ենակացիները, Քեբրոնը, Դեբիրը, Անաբը, Յուդայի ամբողջ լեռնային երկիրը, եւ Իսրայէլի ամբողջ լեռնային երկիրը զանոնք իրենց քաղաքներուն հետ միասին բնաջինջ ըրաւ։

22 Ենակացիներէն ոեւէ մէկը չմնաց Իսրայէլի որդիներուն երկրին մէջ, միայն Գազայի, Գեթի եւ Ազովտի մէջ մնացին։

23 Եւ Յեսու այս ամբողջ երկիրը առաւ, Տէրոջ Մովսէսին ըսածին պէս, եւ Յեսու զանիկայ Իսրայէլի տուաւ ժառանգութիւն՝ իրենց ցեղերուն համեմատ։ Եւ երկիրը պատերազմէ դադրեցաւ։

ԳԼ · ՃՄ

1 Եւ Յեսուի ատենները այս են երկրին թագաւորները, զորս Իսրայէլի որդիները զարկին, եւ անոնց երկիրը Յորդանանի այս կողմը, արեւելեան կողմը, Արնոն գետակէն մինչեւ Հերմոն լեռը, եւ արեւելեան կողմի ամբողջ դաշտը,

2 Սեհոնի թագաւոր Սեհոն Ամովրհացի, որ Քեսբոնի մէջ կը բնակէր, եւ Հեսբոնէն Արնոն գետակի ափին վրայ եղող Արոերէն մինչեւ Գաղաադի կէսը, մինչեւ Յաբոկ գետակը, որ Ամովնացիներուն սահմանն է,

3 եւ արեւելեան կողմի դաշտը մինչեւ Քինէրովթ ծովը, եւ մինչեւ արեւելեան կողմի դաշտին ծովը, Մեռեալ ծովը, Բեթ-եսիմոթի ճամբան, եւ հարաւային կողմը Փասգայի տակ եղող Թեմանացիներուն,

4 եւ Բասանի թագաւոր Ովգ, որ Հեթացիներուն մնացորդներէն էր, որ Աստարովթի եւ Եդրեի մէջ կը բնակէր,

5 եւ Հերմոն լեռնին, եւ Սաղքայի, եւ Բասանի բոլորին, մինչեւ Գեսուրացիներուն եւ Մաքաթացիներուն սահմանը, եւ Գաղաադի կէսին, Սեհոն Քեսբոնացիին սահմանը։

6 Մովսէս Տէրոջ ծառան եւ Իսրայէլի որդիները զանոնք զարկին, եւ Տէրոջ ծառան Մովսէս զանիկայ Հրուբինացիներուն, Գադացիներուն եւ Մանասէի կիսոյ ցեղին տուաւ ժառանգութիւն։

7 Եւ Յորդանանի այս կողմը, Լիբանանի հովտին մէջ, արեւմտեան կողմը, Յեսու եւ Իսրայէլի որդիները զանոնք զարկին, մինչեւ Սէիր լեռնէն սկսեալ մինչեւ Բաղ-գադ, եւ Յեսու զանիկայ Իսրայէլի ցեղերուն տուաւ ժառանգութիւն՝ իրենց բաժանմունքներուն համեմատ,

8 լեռնային երկրին մէջ, եւ դաշտին մէջ, եւ Արաբային մէջ, եւ ստորոտներուն մէջ, եւ անապատին մէջ, եւ հարաւային կողմը, Քետացիներուն, Ամովրհացիներուն, Քանանացիներուն, Փերեզացիներուն, Եւեցիներուն եւ Յեբուսացիներուն,

9 Երիքովի թագաւոր մը, Բեթէլի քով եղող Հայի թագաւոր մը,

10 Երուսաղէմի թագաւոր մը, Քեբրոնի թագաւոր մը,

11 Յարմութի թագաւոր մը, Լաքիսի թագաւոր մը,

12 Եգղոնի թագաւոր մը, Գեզերի թագաւոր մը,

13 Դեբիրի թագաւոր մը, Գեդերի թագաւոր մը,

14 Քեբրոնի թագաւոր մը, Արադի թագաւոր մը,

15 Լիբնայի թագաւոր մը, Ադոլլամի թագաւոր մը,

16 Մակկեդայի թագաւոր մը, Բեթէլի թագաւոր մը,

17 Թափուայի թագաւոր մը, Եփերի թագաւոր մը,

18 Ափեկի թագաւոր մը, Սարոնի թագաւոր մը,

19 Մադոնի թագաւոր մը, Հասորի թագաւոր մը,

20 Շիմրոն-մերովնի թագաւոր մը, Աքսափի թագաւոր մը,

21 Թանաքի թագաւոր մը, Մեգիդդոյի թագաւոր մը,

22 Կեդեսի թագաւոր մը, Կարմելի Յոկնեամի թագաւոր մը,

23 Դորի լեռնաշղթային վրայ եղող Նափաթ-դորի թագաւոր մը, Գեղգեղմոնի Յոկնեամի թագաւոր մը,

24 Թիրսայի թագաւոր մը. ամէնը երեսունմէկ թագաւոր։

ԳԼ · ՃՆ

1 Եւ Յեսու ծերացած էր, եւ շատ օրեր անցած էին, եւ Տէրը անոր ըսաւ՝ Դուն ծերացած ես, շատ օրեր անցած են, եւ շատ մեծ երկիր մնացած է տիրանալու համար։

2 Այս է մնացած երկիրը. Փղշտացիներուն եւ Գեսուրացիներուն բոլոր շրջանները,

3 Եգիպտոսի առուէն սկսեալ մինչեւ Եկրոնի հիւսիսային կողմը, որ Քանանացիներուն կը համարուի, հինգ Փղշտացիներուն իշխանները, Ազովտացիները, Գազացիները, Աշկաղոնացիները, Գեթացիները, Եկրոնացիները, եւ Եւացիները,

4 հարաւային կողմը, Քանանացիներուն բոլոր երկիրը, եւ Մեարա որ Սիդոնացիներուն կը պատկանի մինչեւ Ափեկ, մինչեւ Ամովրհացիներուն սահմանը,

5 եւ Գեբաղացիներուն երկիրը, եւ Լիբանանի բոլոր արեւելեան կողմը, Բաղ-գադէն սկսեալ Հերմոն լեռնին տակ մինչեւ Եմաթ երթալու տեղը,

6 լեռնային երկրին բոլոր բնակիչները Լիբանանէն մինչեւ Մեսրեփոթ-մայիմ, Սիդոնացիներուն բոլորը. ես զանոնք Իսրայէլի որդիներուն առջեւէն պիտի վռնտեմ. միայն դուն զանիկայ Իսրայէլի ժառանգութիւն բաժնէ, ինչպէս որ քեզի հրամայեցի։

7 Հիմա ուրեմն այս երկիրը ինծի բաժնէ ժառանգութիւն՝ իննը ցեղերուն եւ Մանասէի կիսոյ ցեղին։

8 Ռուբինեանները եւ Գադացիները անոր հետ միասին ստացան իրենց ժառանգութիւնը, զոր Մովսէս անոնց տուաւ Յորդանանի այս կողմը, արեւելեան կողմը, ինչպէս Տէրոջ ծառան Մովսէս անոնց տուաւ,

9 Արոերէն որ Արնոն գետակի ափին վրայ է, եւ գետակի մէջտեղի քաղաքէն, եւ Մեդեբայի ամբողջ դաշտը մինչեւ Դիբոն,

10 եւ Հեսբոնի բոլոր թագաւորները Սեհոնի որ Ամովնացիներուն սահմանը կը բնակէր,

11 եւ Գաղաադը, եւ Գեսուրացիներուն եւ Մաքաթացիներուն սահմանը, եւ Հերմոն լեռնին բոլորը, եւ Բասանի բոլորը մինչեւ Սաղքա,

12 Բասանի Ովգին բոլոր թագաւորութիւնը, որ Աստարովթի եւ Եդրեի մէջ կը թագաւորէր, որ Հեթացիներուն մնացորդներէն էր, զանոնք Մովսէս զարկաւ եւ հալածեց։

13 Բայց Իսրայէլի որդիները Գեսուրացիները եւ Մաքաթացիները չհալածեցին, եւ Գեսուր եւ Մաքաթ մինչեւ այսօր Իսրայէլի մէջ կը բնակին։

14 Միայն Ղեւիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ. Տէրոջ Իսրայէլի Աստուծոյ հրդեհները անոնց ժառանգութիւնն են, ինչպէս որ անոնց ըսած էր։

15 Եւ Մովսէս Ռուբինեանների ցեղին տուաւ՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն։

16 Եւ անոնց սահմանը Արոերէն որ Արնոն գետակի ափին վրայ է, եւ գետակի մէջտեղի քաղաքէն, եւ Մեդեբայի ամբողջ դաշտը,

17 Հեսբոն եւ անոր բոլոր քաղաքները որ դաշտին մէջ են, Դիբոն, Բամոթ-բահաղ, Բեթ-բահաղ-մէոն,

18 Եհասա, Կեդեմովթ, Մեփաաթ,

19 Կարիաթայիմ, Սիբմա, Սարեթ-սահար լեռնին վրայ,

20 Բեթ-փեոր, Փասգայի լանջերը, Բեթ-եսիմոթ,

21 դաշտին բոլոր քաղաքները, եւ Սեհոն Ամովրհացիին բոլոր թագաւորութիւնը որ Հեսբոնի մէջ կը թագաւորէր, զոր Մովսէս զարկաւ Մադիամի իշխանները, Եւեցին, Ռեկեմը, Սուրը, Հուրը եւ Հեբերը, որ երկրին իշխաններն էին, որ Սեհոնի քով կը բնակէին։

22 Եւ Իսրայէլի որդիները Բէորի որդի գուշակ Բաղաամը սրով սպաննեցին անոնց հետ միասին որ զոհ կ՚ըլլային։

23 Եւ Յորդանանը անոնց ժառանգութեան սահման եղաւ։ Ռուբինեանների ցեղին ժառանգութիւնը՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն, քաղաքները եւ անոնց գիւղերը։

24 Եւ Մովսէս Գադի ցեղին տուաւ՝ Գադացիներուն ցեղին՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն։

25 Եւ անոնց սահմանը Յազեր, Գաղաադի բոլոր քաղաքները, եւ Ամովնացիներուն երկրին կէսը մինչեւ Արոեր որ Հռաբայի դիմացն է,

26 եւ Քեսբոնէն մինչեւ Ռամաթ-մասփեա եւ Բետոնիմ, եւ Մահանայիմէն մինչեւ Դեբիրի սահմանը,

27 եւ դաշտին մէջ Բեթ-հարամ, Բեթ-նեմրա, Սուքքովթ, Սափոն, Հեսբոնի թագաւոր Սեհոնի թագաւորութեան մնացեալը, Յորդանանն ալ սահման եղաւ մինչեւ Քինէրովթի ծովուն ծայրը, Յորդանանի այս կողմը, արեւելեան կողմը։

28 Այս է Գադի որդիներուն ցեղին ժառանգութիւնը՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն, քաղաքները եւ անոնց գիւղերը։

29 Եւ Մովսէս Մանասէի կիսոյ ցեղին տուաւ, եւ Մանասէի որդիներուն կիսոյ ցեղին՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն։

30 Եւ անոնց սահմանը Մահանայիմէն սկսեալ ամբողջ Բասանը, Բասանի Ովգ թագաւորին ամբողջ թագաւորութիւնը, եւ Բասանի մէջ եղող Յայիրի բոլոր ելքերը, վաթսուն քաղաք,

31 եւ Գաղաադի կէսը, եւ Աստարովթ եւ Եդրեի, Բասանի մէջ Ովգին թագաւորութեան քաղաքները Մանասէի որդի Մաքիրի որդիներուն կիսոյ ցեղին՝ Մաքիրի որդիներուն կէսին՝ ըստ իրենց ընտանիքներուն։

32 Այս են զորս Մովսէս Մովաբի դաշտերուն մէջ, Երիքովի քով, Յորդանանի այն կողմը, արեւելեան կողմը, ժառանգութիւն բաժնեց։

33 Բայց Ղեւիի ցեղին Մովսէս ժառանգութիւն չտուաւ. Տէրոջ Իսրայէլի Աստուծոյ հրդեհները անոնց ժառանգութիւնն են, ինչպէս որ անոնց ըսած էր։

ԳԼ · ՃՍ

1 Եւ Իսրայէլի որդիները Քանանի երկրին մէջ ժառանգեցին զոր Եղիազար քահանան, եւ Յեսու Նունի որդին, եւ Իսրայէլի որդիներուն ցեղերուն հայրերուն գլուխները ժառանգութիւն բաժնեցին,

2 Տէրոջ Մովսէսի ձեռքով հրամայածին պէս, իննը ցեղերուն եւ կիսոյ ցեղին համար։

3 Որովհետեւ Մովսէս երկու ցեղերուն եւ կիսոյ ցեղին ժառանգութիւն տուած էր Յորդանանի այն կողմը, բայց Ղեւիացիներուն անոնց մէջ ժառանգութիւն չտուաւ։

4 Որովհետեւ Յովսէփի որդիները երկու ցեղ եղան, Մանասէ եւ Եփրայիմ, եւ Ղեւիացիներուն երկրին մէջ բաժին չտուին, բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար, անոնց արօտավայրերով հանդերձ՝ իրենց անասուններուն եւ ստացուածքներուն համար։

5 Տէրոջ Մովսէսին հրամայածին պէս Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին, եւ երկիրը բաժնեցին։

6 Այն ատեն Յուդայի որդիները Գաղգաղ Յեսուի քով եկան, եւ Կենեզացի Յեփունէի որդի Քաղէբ անոր ըսաւ՝ Դուն գիտես այն բանը որ Տէրը Կադէս-Բառնէայի մէջ Աստուծոյ մարդ Մովսէսին ըսաւ իմ եւ քու համար։

7 Քառասուն տարեկան էի երբ Տէրոջ ծառան Մովսէս զիս Կադէս-Բառնէայէն ղրկեց երկիրը լրտեսելու, եւ անոր սիրտին համեմատ անոր լուր բերի։

8 Բայց իմ եղբայրներս որ ինծի հետ գացին, ժողովուրդին սիրտը հալեցուցին, բայց ես Տէր Աստուածս կատարելապէս հետեւեցայ։

9 Եւ Մովսէս երդում ընելով՝ Ըսաւ՝ Անշուշտ դուն ոտքդ դրած երկիրը քու եւ քու որդիներուդ համար ժառանգութիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան, որովհետեւ Տէր Աստուածս կատարելապէս հետեւեցար։

10 Եւ հիմա ահա Տէրը զիս կենդանի պահեց, ինչպէս խոստացաւ, այս քառասունհինգ տարի, Իսրայէլ անապատին մէջ երթալէն ի վեր, եւ հիմա ահա ես այսօր հարիւր քսան տարեկան եմ։

11 Դեռ այսօր ալ այնքան զօրաւոր եմ որքան այն օրը որ Մովսէս զիս ղրկեց. ինչպէս որ զօրութիւնս այն ատեն էր, պատերազմելու համար ալ զօրութիւնս հիմա այնպէս է։

12 Հիմա ուրեմն այս լեռնային երկիրը ինծի տուր, զոր Տէրը այն օր խոստացաւ, որովհետեւ դուն այն օր լսեցիր որ հոն Ենակացիներ կան, եւ մեծ ու ամրացեալ քաղաքներ. գուցէ Տէրը ինծի հետ ըլլայ, եւ զանոնք Տէրը ինծի հետ ըլլայ, եւ զանոնք Տէրը ինծի հետ ըլլայ, եւ զանոնք

Ն. Ք. Զ. Ի. 1520

ու երբոր կ'ելլեմ, կը բամբասեն զիս։

19 Ի՛ր հոգւոր մտերիմ բարեկամներս ինծմէ զզուեցան, ու իմ սիրականներս ինծի դէմ դարձան։

20 Իմ ոսկորներս՝ մորթիս ու մարմնիս նոյս փական. ինծի ակռաներուս կաչիովը ազատեցայ։

21 Ո՛վ իմ բարեկամներս՝ դո՛ւք ողորմեցէք ինծի, ողորմեցէք ինծի. Էքանզի Աստուծոյ ձեռքը ինծի դպաւ։

22 Ինչո՞ւ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք, ու մարմինէս չէք կշտանար։

23 Երանի՛ թէ հիմա խօսքերս գըրուէր. երանի՛ թէ գիրքի մը մէջ քանդակուէին.

24 Երկաթէ գրիչով կապարի վրայ, ա՛ւ քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին։

25 Վասն զի գիտեմ որ իմ * Փրկիչս ողջ է, ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի ելլէ † երկրի վրայ։

26 Ու թէև մարթէս ետքը՝ աս ալ բջանայ, բայց ե՛ս իմ մարմնովս զԱստուած պիտի տեսնեմ,

27 Որն որ ես ինծի համար պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկայ, և ո՛չ թէ ուրիշին. երիկամունքներս իմ ներսի դիտ կը հալին։

28 Պէտք էր ըսէիք. Ի՛նչո՞ւ կը հալածենք զանիկայ. որովհետև բանին արմատը իմ վրաս գտնուեցաւ։

29 Սուրէն վախցէք. ինչու որ բարկութեան պատիժը սուրն է, ո՛ր գիտնաք թէ պատաստան կայ։

ԳԼ. Ի.

1—29 Սոփար՝ չարերուն վիճակը ու բաժինը կը ցուցընէ։

1 Ա՛յն ատենը Սոփար Նաամացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ.

2 Ասոր համար իմ կարծիքս ինծի պատասխան տալ կու տայ, ու ասոր համար կ'արտորամ։

3 Զիս՝ խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի. բայց ի՛մ հոգիս՝ ուխտած իմաստութենէս պատասխան տալ կը ստիպէ զիս։

4 Դուն ասիկայ գիտե՞ս՝ որ՝ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուելէն՝ի վեր,

5 Անզգամին յաղողութիւնը քիչ ժամանակ կը տևէ, ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է։

6 Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև երկինքը ելլէ, ու գլուխը ամպերուն հասնի,

7 Ի՛ր աղբին պէս յաւիտեան պիտի ոչնչանայ, ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն. Ո՞ւր է անիկայ։

8 Երազի պէս պիտի թռչի, ու պիտի չգտնուի. ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։

9 Զանիկայ տեսնող աչքը՝ ալ պիտի չտեսնէ. ու անոր բնակած տեղը՝ ալ պիտի չնայի անոր։

10 Անոր զաւակները ‡աղքատներէն չնորհք պիտի խնդրեն՝, ու անոր ձեռքերը իր ‖յափշտակածը ետ պիտի տան.

11 Անոր ոսկորները՝ ի՛ր §երիտասարդութեան դէպքե՛ն պոռթկալի լեցուն է. Ե՛ւ անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի։

12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է, և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ,

13 Թէ որ զանիկայ ինայէ ու չձգէ, ու իր քմացը մէջ պահէ զանիկայ,

14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի. անոր ներսի դին՝ քարբի լեղի դէ՛ղ ըլլայ։

15 Անիկայ հարստութիւնները կուլ տուաւ, բայց պիտի փսխէ զանոնք. ա՛ւ Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք։

16 Անիկայ քարբին թոյնը պիտի ծծէ, ա՛ւ զանիկայ իժի լեզուն պիտի մեռցընէ։

17 Ի՛ր անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները, մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը։

18 Իր աշխատանքով վաստըկածը ի՛ետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ, ու ետ տուածը՝ ի՛ր հարստութեանը չափ պիտի ըլլայ, ու ա՛ւոր վայ պիտի չուրախանայ։

19 Որովհետև աղքատները ձնշեց, ու երեսի վրայ թողուց, ու իր չշինած տունը յափշտակեց.

20 Ի՛անդուլ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգտայ, ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել։

21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ, անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ։

22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ՝ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ. Թշուառութեան մէջ եղողներուն առէն ‡ հարուածը անոր վրայ պիտի գայ։

23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ, Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ. ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ Ի կերակուր ուտելու ատենը։

24 Ի՛երկաթէ զէնքին առջևէն փախած ատենը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ։

25 Անո՛ր դէմ արձակուածը՝ մարմինը

Ն. Ք. Զ. Ի. 1520

Ի՛ Սաղ. Խա. 9։ Ծե. 13։ 14։ 20։

Ի՛ ԳԼ. Լ. 30։ Սաղ. Ճբ. 5։ Ողբ. Դ. 8։

Ի՛ ԳԼ. Ա. 11։ Սաղ. Լը. 2։

Ի՛ Սաղ. Կթ. 26։

* Կա՛մ՝ Վըրէժխնդիրս

† Եբր. Հողի

Ի՛ Սաղ. Ժե. 15։ Ա Կոր. Ժգ. 12։ Ա Ցովհ. Գ. 2։

Ի՛ Հմր 22։

Ի՛ Սաղ. Ծը. 10, 11։

Ի՛ Սաղ. Կ. 35, 36։

Ի՛ Ես. Ժգ. 13, 14։ Աբդի. 3, 4։ Ի՛ Սաղ. Ժգ. 10։

Ի՛ Սաղ. Հգ. 20։ Դ. 5։

Ի՛ ԳԼ. Ե. 8։ 10։ Ը. 18։ Սաղ. Լէ. 36։ Ճգ. 16։

‡ Եբր. աղքատները պիտի հաճեցընեն,

‖ Կա՛մ՝ հաբրաստուածքիւնը

§ Յոբ 18։

Ի՛ ԳԼ. Ժգ. 26։ Սաղ. Խե. 7։

§ Կա՛մ՝ ծածուկ

Ը ԳԼ. Խա. 26։

Ի՛ Սաղ. Լզ. 9։ Երեմ. Ժէ. 6։

Ի՛ Հմր 10, 15։

Ի՛ Յոզ. Ե. 13, 14։

‡ Եբր. ձեռքը. ամեցը իդ. 2։

Ի՛ Թուա. Ժա. 33։ Սաղ. Ղը. 30, 31։

Ի՛ Ես. իդ. 18։ Երեմ. խը. 43, 44։ Ամով. Ե. 19։

պիտի թափանցէ , ու ծփալուն ա-
ուրը անոր մաղձին պէտ եղէ . ա-
նոր վրայ Աստուծոյ արհաւիրքը պէտ ըլլայ ։
26 Բողբը խաւարը անոր գաղտուկ
տեղուանքը պիտի պահուի . Հչփը-
չուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ .
անոր վրանը մնացողը *ապերջանիկ
պիտի ըլլայ'' ։
27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի
յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ
պիտի ելլէ ։
28 Անոր տանը եկամուտը պիտի
յափշտակուի . ամեն բան պիտի
անցնի Աստուծոյ բարկութեան օրը ։
29 Այսիկայ է ամբարիշտ մարդուն
բաժինը՝ որ Աստուծմէ պէտ առնէ .
և ասիկայ է ան ժառանգութիւնը՝
որ Աստուած անոր համար սահմա-
ներ է ։

ԳԼ· ԻԱ

1 Ցոր կը հաստատէ թէ ինչը իրաւունք ունի
տրամելու ։ 7 Երբեմն չարերը այնքան յաջո-
ղութեան մէջ կ'ըլլան , մինչև որ զԱստուած
կ'արհամարհեն ։ 16 Երբեմն անոնց կործանուու
մը յայտնի կերպով կ'ըլլայ ։ 22 Երկնիկը ու
ապերջանիկը մեռած առենին հաւասար են ։
27 Ջարերուն դաւաստանը գալու աշխարհին
մէջ պիտի տեսնուի ։

1 Յե Ցոր պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ .
2 Խօսքս աղէկ մտիկ րրէք , ու աս
ըլլայ ձեր մխիթարութիւնը ։
3 Ինծի համբերեցէք , ու ես խօ-
սիմ , ու խօսելէս ետքը *ծաղր ը-
րէք ։
4 Միթէ ես մարդոմ հետ կը վէ-
ճիմ . և ինչու համար հոգիս չը-
տրտմի ։
5 Ինծի նայեցէք , ու ապշեցէք ,
Բու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։
6 Ա՛ ըեռնէրը մտածելով՝ կը զար-
հուրիմ , ու մարմինս կը սկսի դո-
ղալ ։
7 Ի Ամբարիշտները ինչու կ'ապրին .
կը ծերանան , ու խիստ կ'ուժովե-
նան ։
8 Անոնց սերունդը հետերնին կը
հաստատուի իրենց առջևը , և ա-
նոնց զաւակները աչքերնուն առ-
ջին ։
9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ
է , ոչ վախէն ազատ . Ե և Աստուծոյ
գաւազանը անոնց վրայ չէ ։
10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ,
ու դատարկը չելլեր . կովը էր ուրբ
կը ծնանի , ու Ե չվիժեր ։
11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի
պէս կը հանեն . ու անոնց տղաքը
*աքսեաքեմբ կը ցատկըտեն .
12 Թմբուկով ու քնարով Յոյն կը
վերցընեն , ու սրինգին ձայնովը
ուրախ կ'ըլլան ։
13 Անոնք Ջօրերնին զուարճութիւ-
նով կ'անցընեն , ու մէկ վայրկեանի
մէջ գերեզմանը կ'իջնեն ։
14 Ե Ու Աստուծոյ կ'ըսեն . Քաշուէ
մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ
գիտնալ չենք ուզեր .
15 Ը Ամենակարողը ով է՝ որ անոր
ծառայենք . ու թէ որ անոր ա-
ղօթք ընենք , ի՞նչ օգուտ պիտի
ունենանք ։
16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին
չէ . ամբարիշտին խորհուրդը ինծ-
մէ հեռու ըլլայ ։
17 Ի Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՛
անգամ կը մարի , ու տառապանքը
անոնց վրայ կու գայ . Աստուած
Իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր
կը բաժնէ ։
18 Ի Հովին առջևը եղած չարդին
պէս ու մրրկին յափշտակած չիւ-
ղին պէս կ'ըլլան ։
19 Աստուած անոր անիրաւութիւ-
նը ծանոր որդուոյը կը պահէ . ա-
նոր փոխարէն պիտի հատուցանէ ,
ու ան ալ պիտի գիտնայ ։
20 Անոր աչքերը իր կործուստը պիտի
տեսնէն , ու Ի Ամենակարողին քար-
կութենէն պիտի խմէ ։
21 Անիկայ ինչ զուարճութիւն պի-
տի ունենայ իրմէ ետքը մնացած
տունէն , որովհետև իր ամիսներուն
թիւը կոտրուած է ։
22 Հ Միթէ Աստուծոյ գիտութիւն
սորվեցընել ձեր է , անոր՝ որ
բարձրերը կը դատէ ։
23 Մէկը կը մեռնի իր առուգու-
թեանը մէջ , բոլորովին հանդարտ
և հանգիստ .
24 Անոր †բովերը ճարպով՝ լեցուն
են , ու ոսկորներուն ծուծը թարմ
է ։
25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի
ցաւով , ու առանց բարիքով կըշ-
տանալու .
26 Սակայն երկուքին մէկտեղ Յ հողին
մէջը կը պառկին , ու որդերը կը
ծածկեն զանոնք ։
27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները ,
ու ինծի դէմ ձարած անիրաւու-
թիւնները ։
28 Ինչու որ կ'ըսէք . Ո՞ւր է նա-
խարարին տունը , և ո՞ր է ամբա-
րիշտներուն բնակած վրանը ։
29 Ճամբորդներուն չհարցուցիք ,
ու անոնց նշանները չէք հասկը-
նար ։
30 Ֆ Ինչու որ չարը՝ կորստեան օ-
րուան կը պահուի , ու բարկու-
թեան օրուան կը տարուի ։
31 Ո Անոր երեսին դէմ ով պիտի
յանդիմանէ անոր ճամբան . և ա-
նոր րրածին փոխարէնը ով անոր
պիտի հատուցանէ ։
32 Բայց ան ալ գերեզմանը պիտի

ն·ք·գճ·
Իսբ 1520

ե Գլ· ժզ·
13 ։
է Գլ·ժը·11 ։
հ Սաղ·իա·
9 ·
* կամ՝ պի-
տի սպառէ ։

ց Գլ· իէ·
18 ։ լա· 2 ։
8 ։

ա Գլ· ժզ·
10 ։ ժէ·2 ։

բ Դատ·ժը·
19 ։ Գլ·
իթ·9 ։ խ·
4 ։ Սաղ·
լթ·9 ։

† Գլ·ժը·6 ։
Սաղ· ժէ·
10·14 ։ Նէ·
3 ։ 12 ։ Ե-
րեմ· ժբ·
1 ։ Ամ·ա·
16 ։

դ Սաղ·նգ·
5 ։

է Եզ· իգ·
26 ։

ղԳէ· լզ·
11 ։

ն·ք·գճ·
Իսբ 1520

է Գլ· իբ·
17 ։

ը Եզ· է·2 ։
Գե·լդ·9 ։

ը Գլ·լե·3 ։
Մաղ· գ·
14 ։

ժ Գլ· իբ·
18 ։ Սաղ·
ա·1 ։ Ա-
ռակ· ա·
10 ։

ի Գլ· ժը·6 ։

լՂու· ժբ·
46 ։

ի Սաղ· ա·
4 ։ լե· 5 ։
Ես· ժէ·
13 ։ իթ·5 ։
Ովս· ժգ·
3 ։

ժ Եզ· ի·5 ։

ի Սաղ· հե·
8 ։ Ես·ծա·
17 ։ Երեմ·
իե· 15 ։
Ցայտ·ժդ·
10 ։ ժէ·
15 ։

հ Ես·խ·13 ։
խե·9 ։ Հը-
ռով· ժա·
34 ։ ա Կոր·
բ·16 ։

† կամ՝ ա-
նօթները
կաթով

ճ Գլ·ի·11 ։
Ժող·թ·2 ։

ղԳէ·ի·7 ։

ե Ռառկ·ժզ·
4 ։ բ Պետ·
բ·9 ։

ֆ Դաղ·բ·
11 ։

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԲԲ 1520

տարուի , ու տապանին մէջը պիտի մնայ ։

33 Ձորին հողի կոչտերը անոր ա-
նուշ պիտի գայ . ու ամէն մարդ
անոր ետևէն պիտի երթայ . իսկ
անոր առջևէն ֆոցուղներուն հաշիւը
չկայ ։

34 Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ մխիթա-
րութիւններ կուտաք ինծի . ո-
րովհետև ձեր պատասխաններուն
մէջ ստութիւն կայ ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Եղիփազ կը յուզընէ թէ մարդուն աղեկուա-
թիւնը Աստուծոյ օգուտ մը չունի ։ 5 Ջանա-
զան մեղքերու համար Յոբը կը յանդիմանէ ։
21 զանիկայ կը յորդորէ որ ղոյշ ։ ու Ա-
ստուծոյ ողորմութիւնը անոր կը խոստանայ ։

1 Ետքն ատենը Եղիփազ Թեմանացին
պատասխան տալով՝ ըսաւ .

2 «Միթէ մարդը կրնայ Աստուծոյ
օգտակար ըլլալ . խելացի մարդը
միայն իրեն օգուտ կ'ընէ ։

3 Ամենակարողին հաճութիւն մը
կ'ըլլայ , թէ որ արդար ըլլաս , կամ
մէկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբաներդ
չիտկես ։

4 Միթէ քեզմէ վախնալով քեզի
հետ վէճաբանութիւն կ'ընէ՞ . քեզի
հետ դատաստանի կը մտնէ՞ ։

5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ
է , ու անօրէնութիւններդ անհա-
մար են ։

6 Որովհետև եղբայրներէդ առանց
պատճառի բ գրաւ առիր , ու մեր-
կերուն հանդերձները յափշտակե-
ցիր ։

7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր , ու
հացը՝ անօթիին խնայեցիր ։

8 Բայց երկիրը զօրաւորինն էր .
ու անոր մէջը պատուաւորը կը բը-
նակէր ։

9 Որբևարի կնիկները դատարկ
խրկեցիր . ու Ը որբերուն թևերը
կոտրեցաւ ։

10 Անոր համար քու բոլորտիքդ է ո-
րոգայթներ լեռ՝ են , ու յան-
կարծահաս վախը քեզ կը զարհուռ-
րեցընէ ։

11 կամ՝ անոնչ խաւար մը ձեզ պա-
տէր է՝ որ չես կրնար տեսնել . ու
ջուրերուն շատութիւնը քեզ կը
ծածկէ ։

12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր
տեղը չէ՞ . հիմա աստղերուն *բարձ-
րութեանը նայէ , որչափ բարձր
են ։

13 Ու դուն ըսիր . Ի՞նչ գիտէ Աս-
տուած . մառախուղին միջէն դա-
տաստան պիտի ընէ ։

14 Ե Ամպերը անոր առջևը ծածկոյթ
են , ու չտեսներ . և անիկայ երկ-
նից կամարին վրայ կը պտըտի ։

15 †Ուշադրութիւն ըրիր՝ ան ‡հին
ճամբային՝ , որ անօրէն մարդիկը
պտըտեցան ։

16 Որոնք Ի չանկարծակի յափշտա-
կուեցան , ու անոնց հիմերը հեղեղը
ընկղմեց ։

17 Ը Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ . Հե-
ռացիր մեզմէ . ու Ի Ամենակարողը
‖մեզի ի՞նչ պիտի ընէ ։

18 Թէև անոնց տունը բարութիւ-
նով լեցուցեր էր ։ Ա Անզգամներուն
խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։

19 Բ Արդարները պիտի տեսնեն ու
ուրախ ըլլան . և անմեղները զա-
նոնք ծաղր պիտի ընեն , ըՒԼՎ .

20 Մեր թշնամիները կորսուած
չէ՞ն , ու անոնց մնացորդը կրակը
չկերաւ ։

21 Ա՛ղ Անոր հետ բարեկամ եղիր ,
ու Գ խաղաղութիւն ունեցիր . ու
ասկէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ ։

22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ ,
ու Ե անոր խօսքերը սիրտդ դիր ։

23 Հ Եթէ որ Ամենակարողին դառնաս
դուն պիտի §հաստատուիս . անօ-
րէնութիւնը քու վրաններէդ հե-
ռացնուր .

24 Ու Ո ոսկին հողին ‡վրայ պիտի
դնես , ու Ի փիրի ոսկին՝ հեղեղատ-
ներու քարերուն ‡վրայ ։

25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ
ըլլալով , քու զօրութեանդ արծա-
թը պիտի ըլլայ ։

26 Ինչու որ այն ատենը Ղ Ամենակա-
րողին ուրախութիւն պիտի ունե-
նաս , ու †երեսդ դէպ՝ ի Աստուած
պիտի վերցընես ։

27 Ա Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի
պիտի լսէ . և քու ուխտերդ պիտի
կատարես ։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ու-
նենաս , քեզի պիտի յաջողի . ու
ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճա-
ռագայթէ ։

29 Երբոր ‡ի ցածնայ , ու դուն ը-
սես . ††Թող բարձրանայ՝ . ան ա-
տենը Ա պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ
աչքերով խոնարհած էր ։

30 Ն Ընմեղ չէղողն ալ պիտի ազա-
տէ . ու քու ձեռքերուդ մաքրու-
թիւնովը պիտի ազատուի ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Ցոր կը փափաքի Աստուծոյ առկը երևնալու՝
6 անոր ողորմութեանը սպասիւնելով ։ 8 Աս-
տուած թէև անտեսանելի է , սակայն մը
ճամբաները կը դիտէ ։ 11 Ցորին անմեղու-
թիւնը ։ 13 Աստուծոյ վճիռը անփոփոխելի է ։

1 Յոբ Ցոր պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ .

2 Ա Այսօր ևս իմ գանգատս դառն
է , ††հարուածս հառաչանքէս ծանր
է ։

3 «Երանի թէ կարող ըլլայի գըտ-

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԲԲ 1520

† Կ՟Մ գի-
տի Տեսէ՞ս
‡ Կ՟Մ՝ հին
աչխարհին
ճամբային ,

Բ ԳԼ · ԺԵ ·
32 ։ Սաղ ·
ԺԵ · 23 ։ ՃՐ ·
24 ։ ՃՈՂ ·
Է · 17 ։

ՃԳԼ · ԻԱ ·
14 ։

Ի Սաղ · Գ · 6 ։
ԻԵԲ · ԱՆՈՆՑ
Լ ԳԼ · ԻԱ ·
16 ։

Ի Սաղ · ՃԸ ·
10 ։ ՃԵ · 42 ։

Ճ Ես · ԼԵ · 5 ։

Ի Սաղ · ՃՀԹ ·
11 ։

Հ ԳԼ · Ը · 5 ։
6 ։ ԺՁ · 13 ։
14 ։

§ ԵԲԲ · ՀԵ-
ՏՈՒԱԾ ·

Յ ԲՄՆ · Ա ·
15 ։

‡ Կ՟Մ՝ պէս

Բ ԵԼ · ԻԲ · 26 ։
27 ։ Բ Օր ·
ԻԲ · 10 ։ ԸՃ ։
ԳԼ · ԻԲ · 3 ։
9 ։ ԵԶԿ ·
ԺԸ · 12 ։

Ֆ Տ Ես ՊԼ ·
ԼՁ · 17 ։ Բ
Օր · ԺԵ ·
7 ։ ԸՃ ։ Ես ·
ԽՐ · 7 ։ Ե-
ԶԿ · ԺԸ · 7 ։
16 ։ Մատ ·
ԻԵ · 42 ։

Ր ԳԼ · ԼՁ · 21 ։
Ես · Ժ · 2 ։
ԵԶԿ · ԻԲ ·
7 ։

Ի ԳԼ · ԺԸ · 8 ։
9 ։ 10 ։ ԺԹ ·
6 ։

Ղ Սաղ · ԿԹ ·
1 · 2 ։ ՃԻՀ ·
4 ։ ՈՂԲ · Գ ·
54 ։

*ԵԲԲ · ԳԸԸ-
ԽՈՒՆ

Ի Սաղ · Ժ ·
11 ։ ՃԹ · 7 ։
ՆԳ · 11 ։
ՂԳ · 7 ։

ԸՍաղ · ՃՔ ·
11 ։ 12 ։

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԲԲ 1520

15 †Ուշադրութիւն ըրիր՝ ան ‡հին
ճամբային՝ , որ անօրէն մարդիկը
պտըտեցան ։

16 Որոնք Ի չանկարծակի յափշտա-
կուեցան , ու անոնց հիմերը հեղեղը
ընկղմեց ։

17 Ը Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ . Հե-
ռացիր մեզմէ . ու Ի Ամենակարողը
‖մեզի ի՞նչ պիտի ընէ ։

18 Թէև անոնց տունը բարութիւ-
նով լեցուցեր էր ։ Ա Անզգամներուն
խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։

19 Բ Արդարները պիտի տեսնեն ու
ուրախ ըլլան . և անմեղները զա-
նոնք ծաղր պիտի ընեն , ըՒԼՎ .

20 Մեր թշնամիները կորսուած
չէ՞ն , ու անոնց մնացորդը կրակը
չկերաւ ։

21 Ա՛ղ Անոր հետ բարեկամ եղիր ,
ու Ե խաղաղութիւն ունեցիր . ու
ասկէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ ։

22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ ,
ու Ի անոր խօսքերը սիրտդ դիր ։

23 Հ Եթէ որ Ամենակարողին դառնաս
դուն պիտի §հաստատուիս . անօ-
րէնութիւնը քու վրաններէդ հե-
ռացնուր .

24 Ու Ո ոսկին հողին ‡վրայ պիտի
դնես , ու Ի փիրի ոսկին՝ հեղեղատ-
ներու քարերուն ‡վրայ ։

25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ
ըլլալով , քու զօրութեանդ արծա-
թը պիտի ըլլայ ։

26 Ինչու որ այն ատենը Ղ Ամենակա-
րողին ուրախութիւն պիտի ունե-
նաս , ու †երեսդ դէպ՝ ի Աստուած
պիտի վերցընես ։

27 Ա Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի
պիտի լսէ . և քու ուխտերդ պիտի
կատարես ։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ու-
նենաս , քեզի պիտի յաջողի . ու
ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճա-
ռագայթէ ։

29 Երբոր ‡ի ցածնայ , ու դուն ը-
սես . ††Թող բարձրանայ՝ . ան ա-
տենը Ա պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ
աչքերով խոնարհած էր ։

30 Ն Ընմեղ չէղողն ալ պիտի ազա-
տէ . ու քու ձեռքերուդ մաքրու-
թիւնովը պիտի ազատուի ։

† Կ՟Մ գի-
տի Տեսէ՞ս
‡ Կ՟Մ՝ հին
աչխարհին
ճամբային ,

Բ ԳԼ · ԺԵ ·
32 ։ Սաղ ·
ԺԵ · 23 ։ ՃՐ ·
24 ։ ՃՈՂ ·
Է · 17 ։

ՃԳԼ · ԻԱ ·
14 ։

Ի Սաղ · Գ · 6 ։
ԻԵԲ · ԱՆՈՆՑ
Լ ԳԼ · ԻԱ ·
16 ։

Ի Սաղ · ՃԸ ·
10 ։ ԺՁ · 42 ։

Ճ Ես · ԼԵ · 5 ։

Ի Սաղ · ՃՀԹ ·
11 ։

Հ ԳԼ · Ը · 5 ։
6 ։ ԺՁ · 13 ։
14 ։

§ ԵԲԲ · ՀԵ-
ՏՈՒԱԾ ·

Յ ԲՄՆ · Ա ·
15 ։

‡ Կ՟Մ՝ պէս

Բ ԵԼ · ԻԲ · 26 ։
27 ։ Բ Օր ·
ԻԲ · 10 ։ ԸՃ ։
ԳԼ · ԻԲ · 3 ։
9 ։ ԵԶԿ ·
ԺԸ · 12 ։

Ֆ Տ Ես ՊԼ ·
ԼՁ · 17 ։ Բ
Օր · ԺԵ ·
7 ։ ԸՃ ։ Ես ·
ԽՐ · 7 ։ Ե-
ԶԿ · ԺԸ · 7 ։
16 ։ Մատ ·
ԻԵ · 42 ։

Ր ԳԼ · ԼՁ · 21 ։
Ես · Ժ · 2 ։
ԵԶԿ · ԻԲ ·
7 ։

Ի ԳԼ · ԺԸ · 8 ։
9 ։ 10 ։ ԺԹ ·
6 ։

Ղ Սաղ · ԿԹ ·
1 · 2 ։ ՃԻՀ ·
4 ։ ՈՂԲ · Գ ·
54 ։

*ԵԲԲ · ԳԸԸ-
ԽՈՒՆ

Ի Սաղ · Ժ ·
11 ։ ԹԲ · 7 ։
ՆԳ · 11 ։
ՂԳ · 7 ։

ԸՍաղ · ՃՔ ·
11 ։ 12

Ն·ՔՐ·ԶՔ· Իբր 1520

նել զԱնիկայ . մինչև անոր աթոռը կ'երթայի .
4 Իմ դատս անոր առջևը կը տա-
րածէի , ու բերանս փաստերով կը
լեցընէի :
5 Կը գիտնայի թէ ինծի ինչ պա-
տասխան կու տար , ու կը լսէի ինչ
որ ինծի կ'ըսէր :
Բ Ես·ԻԵ·4, Տ·ԾԷ·16· 6 Մի թէ Բուժին շատութիւնովը
ինծի հետ պիտի վիճէիր . չէ · հա-
պա ինքը ղիս պիտի զօրացընէր :
7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճա-
բանիլ անոր հետ . ու ես յաւի-
տեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի :
Է ԳԼ·Թ·11· 8 Բայց ե՛ահա դէպ ի՛ արևելք կ'եր-
թամ , ու անիկայ չերևնար , և դէպ
ի՛ արևմուտք , ու զանիկայ չեմ
նշմարեր .
9 Դէպ ի՛ հիւսիս կ'երթամ , ուր որ
ինքը կը գործէ , բայց զանիկայ
չեմ կրնար դիտել . հարաւային
կողմը կը պահուի , ու չեմ կրնար
տեսնել զանիկայ :
Բ Սաղ·ՃԼԹ· 1, 2, 3· 10 Իսկ անիկայ Բ դիտէ իմ ճամ-
բաս . երբոր Բ զիս փորձէ , ոսկիի
պէս պիտի ելլեմ :
Ի Սաղ·ԺԷ· 3 ։ կղ· 10 ։ Ցակ·ա· 12 ։ 11 Ոտքս անոր քայլերուն վրայ
հաստատեցաւ . անոր ճամբան
պահելով՝ չմղրոցայ :
Չ Սաղ·խդ· 18 ։ 12 Անոր շրթունքներուն պատուիր-
անքներէն չզատուեցայ . Բանոր
բերնին խօսքերը իմ պիտոյքես
աւելի պահեցի :
13 Բայց անիկայ մէկ դիտէ վրայ է ,
և ո՞վ կրնայ զանիկայ դարձընել .
ու Բ սրտին ուզածը կ'ընէ :
Բ ԳԼ·Թ·12, 13 ։ Ժբ·14 ։ Հռով·Թ· 19 ։ 14 Ուրևէն Բ ինծի համար սահման-
նուածը պիտի կատարէ . ու ասոր
պէս շատ բաներ կան անոր քովը :
Ր Սաղ·ՃԾԵ· 3 ։ Ժ ԱՒԹԼ·Պ· 3 ։ 15 Անոր համար անոր ներկայու-
թենէն կը շփոթիմ , ու երբոր կը
մտածեմ , անկէ կը վախնամ :
Ի Սաղ·ԼԲ· 14 ։ 16 Ինչու որ Աստուած Բսիրտս կը
կակուղցընէ , ու Ամենակարողը զիս
կը շփոթէ :
17 Որովհետև ես խաւարէն
չեմ կտրուեցայ . ու մա-
թը առջևէս չծածկեց :

ԳԼ·ԻԴ

1 Զարութիւնը շատ անգամ անպատիժ կը մը-
նայ ։ 17 Զարերուն համար գաղտնի դատաս-
տան մը կայ ։

1 Ինչպէս Ամենակարողէն պահուած
չեն ժամանակները , ու զանի-
կայ ճանչցողները անոր օրերը չեն
տեսներ :
Բ ԲՕր·ԺԹ· 14 ։ ԼԸ· 17 ։ Ռաակ·Բր· 28 ։ Իգ·10 ։ Ովս·Ե·10 ։ 2 Ջարբերը Բսահմանները կը փոխեն ,
հօտեր կը յափշտակեն , ու ընտե-
կ'արածեն :
Է ԳԼ·ԼԲ·6 ։ Բ ԲՕր·Իգ·6, 10, 12, 17 ։ 3 Որբերուն էշերը Ի՛ՍՐՆ կը տա-
նին , Հորբևարիին եզը գրաւ կ'առ-
նեն .

4 Աղքատները ճամբայէն կը մո-
լորցընեն . ՚՚ Երկրին տնանկները
միկտեղ կը պահուին :
5 Ահա անոնք անապատի վայրենի
էշերուն պէս՝ իրենց գործքին կ'ել-
լեն , կանուխ որս փնտռելու կ'եր-
թան . անապատը անոնց տղոցը
հաց կ՚՚ պայ :
6 Իրենցը չէզած արտը կը հնձեն ,
ու անիրաւութեամբ այգի կ'աւե-
րեն :
7 Գիշերը Բառանց հանդերձի կը
պառկեցընեն մերկը , ու ցուրտ ժա-
մանակին առանց ծածկոցի կը Բո-
ղոՀ :
8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձ-
րևներէն կը թրջուին , ու ապաս-
տանարան մը չունենալնուն համար՝
Ը ժայռերը կը գրկեն :
Ը ՈՂՐ·Գ·5· 9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն , ու աղ-
քատէն գրաւ կ'առնեն :
10 Մերկերը առանց հանդերձի կը
պտրտցընեն . ու անօթիները անոնց
ցորեխէ խուրձերը կը կրեն :
11 Իրենց պատերուն միջը եղ հա-
նողները՝ ու Ջհաններուն մէջ ցխէ
կոխողները ծարաւ կը մնան :
12 Քաղաքին միջէն մարդիկները կը
հեծեծեն , ու վիրաւորուածներուն
հոգին կ'աղաղակէ . բայց Ա-
տուած անոնց ըրածը անզգամու-
թիւն չհամարիր :
13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն
են . անոր ճամբաները չեն գիտեր ,
ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կե-
նար :
Ի Սաղ·Ժ·8· 14 Բ Մարդասպանը՝ լուսնալուն պէս
կ'ելլէ , աղքատը ու տնանկը կը
սպաննէ , ու գիշերը գողի պէս
կ'ըլլայ :
Ը Առակ·Ե· 9 ։ Ր Սաղ·Ժ· 11 ։ 15 ԸՇնացողին աչքն ալ իրիկուան
ՀՈՒՐԻՆ կը սպասէ՝ Բըսելով . Ջիս
աչք չտեսնէ . ու երեսին ծածկոց
կը դնէ :
16 Մութ տանն կը ծակին ան տու-
ները՝ որոնց վրայ ցորկուընէ նշան
դրած են . ժանոնք լոյսը չեն ճանչ-
նար .
Բ ՑՕՀ·Գ· 20 ։ 17 Ինչու որ առտուան լոյսը մա-
հուան շուքին պէս է անոնց . որով-
հետև մահուան շուքին երկիւղնե-
րուն սորված են :
18 Անիկայ ջուրին երեսին վրայ
թեթև է . անոնց բաժինը երկրի
վրայ անիծեալ է . ու այդիներուն
ճամբան չդառնար :
19 Ձորութիւնը ու տարութիւնը՝
ձիւնին ջուրը կը հատցընեն , ՚՚
գերեզմանը՝ մեղք գործողները :
20 Որովայնը զանիկայ պիտի մո-
նայ . որդերը պիտի ուտեն զանի-
կայ՝ անուշ բանի պէս . էալ անի-
կայ պիտի չյիշուի . ամբարշտու-

Ն·ՔՐ·ԶՔ· Իբր 1520

Բ Առակ·ԻԵ· 28 ։

Ի Եզ·Իբ·26, 27 ։ Բ ՕՐ· Իդ·12, 13 ։ ԳԼ·Իբ·6 ։

Ե ՈՂՐ·Գ·5 ։

Ի Առակ·Ժ· Է ։

Ն·Ք·ՂԲ· Խոր 1520

թիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի ։
21 Անիկայ զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ , ու որբևարիին աղէկութիւն չընէր ։
22 Անիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ վար կը քաշէ · ելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ ։
23 Առաջուց անոր ապահովութիւն կու տայ , որ անոր վստահի , բայց ի՛ր աչքերը՝ անոնց ճամբաներուն վրայ է ։
24 Փիչ մը բարձրացան , ու ոչինչ եղան · ամենուն պէս կորսուելով ընկղմեցան , ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան ։
25 Թէ որ ասանկ չէ , ո՞վ զիս սուտ կը հանէ , և իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցընէ ։

Ղ Սաղ· ժա· 4 ։ Առակ· ժե· 3 ։

ԳԼ · ԻԵ

1—6 Բաղդատ կը հաստատէ Թէ մարդս չկրնար Աստուծոյ առջևը արդարանալ ։

1 Յու Բաղդատ Սոփեղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ·
2 Ի՞նչպէս մարդ մը կրնայ արդար ըլլալ Աստուծոյ առջևը , ու կնիկէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ ։
3 Անոր գունդերուն համրանքը կա՞յ արդեօք · ու ո՞ անոր լոյսը որուն վրայ չծագիր ։
4 Ի՞նչպէս մարդը ինչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջևը , ու կնիկէ ծնածը ինչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ ։
5 Ահա լուսինն ալ լոյս չտար · ու Անոր աչքերուն առջին աստղերն ալ մաքուր չեն ·
6 Ալ ո՛ւր կը մնայ մարդը՝ որ է մկ որդ մրն է , ու մարդու որդին՝ որ մկ ճճի մըն է ։

— Ցակ · ա · 17 ։
Բ ԳԼ·գ·17 ։ ՃԼ·ժե·14 ։ ՃԼ ։ Սաղ· ճԼ·3 ։ Ճիգ· 2 ։
Դ Սաղ· իր · 6 ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ցոր՝ Բաղդատին անգութ ոյին յանդիմանելով՝ Աստուծոյ կարողութիւնը անշուշտ ու անքննելի ըլլալ կը խոստովանի ։

1 Յե ատենը Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ·
2 Ցկարին ի՞նչ չափ օգնութիւն ըրիր · և այժ չունեցող բազուկը է՞նէլեա զօրացուցիր ։
3 Ցիմարին ի՞նչ խրատ տուիր , ու է՞նչ շատ իմաստութիւն յայտնեցիր ։
4 Դուն որո՞ւն ըսիր ԱՀ խօսքերը , ու որո՞ւն շունչը ելաւ քեզմէ ։
5 Ողիները վարէն կը դողան , նաև ջուրերը ու անոնց բնակիչները ։
6 Դժոխքը բաց է Անոր առջևն , ու կորուստը անծածկոյթ է
7 Անիկայ հիւսիսը պարապ տեղն վրայ կը տարածէ , ու երկիրը ոչընչին վրայ կը կախէ ։
8 Ջուրերը՝ իր մութ ամպերուն մէջը կը ծրարէ · ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր ։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ · անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ ։
10 Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահմաններ դրաւ , մինչև լոյսին ու խաւարին ծայրը ։
11 Երկինքին սիւները կը սարսին , ու անոր յանդիմանութենէն կ՚ապշին ։
12 Իր զօրութեամբը ծովը * կը խաղաղեցընէ , ու իր գիտութեամբը՝ հպարտութիւնը կը զարնէ ։
13 Ուր Հոգիովը երկինքը զարդարեց · անոր ձեռքը՝ է փախչող վիշապը ստեղծեց ։
14 Ահա ասոնք են անոր ճամբաներուն ծայրերը · բայց անոր վրայով լսածնիս ո՛րչափ քիչ է · և ո՞վ կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը որոտումը ։

Ղ Սաղ· ժա· 4 ։ Առակ· ժե· 3 ։
Է Եզ · ժգ · 21 ։ Սաղ· հգ· 13 ։ Եսա· ծա· 15 ։ Երեմ· լա· 35 ։
* Կամ՝ կը վախցընէ ։
Ղ Սաղ· Լգ· 6 ։
Է Ես· իե· 1 ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ցոր իր անկեղծութիւնը կը հաստատէ , 8 ու կեղծաւորին առանց յուսոյ ըլլալը կը ցուցընէ ։ 11 Ձարերուն ունեցած բարիքները չարիքներու կը դառնան ։

1 Յե Ցոր դարձեալ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ ·
2 Իմ իրաւունքս մկկի՞ դնող Աստուածը՝ ու Ի՞նչ դառնութեամբ լեցընող Ամենակարողը կենդանի է ·
3 Քանի որ շունչս վրաս է , ու ոնգաց մէջ է Աստուծոյ Հոգին կայ ,
4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չզրուցեն , ու լեզուս նենգութիւն պիտի չխօսի ։
5 Քաւ լեցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացընեմ · մինչև մեռնիլս՝ Ի՛մ ուղղութիւնս ձեռքէ պիտի չձգեմ ։
6 Իմ արդարութիւնս Ի՛նչ հաստատ բռներ եմ , ու զանիկայ պիտի չթողում , սիրտս կեանքիս Ի՛մչ ընաւրտս բնաւ պիտի չյանդիմանէ զիս ։
7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ , ու ինծի դէմ ելլողը անզգամի պէս ։
8 Ի՞նչ կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է , (Թէև հարստութիւն ալ դիզած ըլլայ " ,) երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ ·
9 Ամիթէ Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ՞ , երբոր անոր վրայ փորձանք գայ ։
10 Ի՞նչ Անիկայ Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախանա՞յ · ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ՞ ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի սորվեցընեմ · Ամենա-

Ն·Ք·ՂԲ· Խոր 1520

Դ Առակ· Լ· 4 ։
Բ ԳԼ·ԼԵ·8 ։ Սաղ· Լդ· 7 ։ Ճգ· 9 ։ Առակ· ը· 29 ։ Երեմ· ե· 22 ։
Է Եզ · ժգ · 21 ։ Սաղ· հգ· 13 ։ Եսա· ծա· 15 ։ Եբրեմ· լա· 35 ։
* Կամ՝ կը վախցընէ ։
Ղ Սաղ· Լգ· 6 ։
Է Ես· իե· 1 ։

Ն · ք · գՔ · Ի֊ր 1520

կարողին քովը եղածը պիտի չծած֊կեմ ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք , ու ինչո՞ւ այդպէս բոլորովին ու֊նայնացեր էք ։
13 †Ասիկա է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջին , ու բռնաւորներուն՝ Ամենակարողէն առնելու ժառանգութիւնը ։
14 Եթէ անոր տղաքը շատնան , սուրի համար է . ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ ։
15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին , բայց Նանոր որ բևարիները պիտի չլան ։
16 Թէև հողի պէս արծաթ դիզէ , ու տիղմի պէս հանդերձներ պատրաստէ ,
17 Անիկայ պիտի պատրաստէ , բայց Ե արդարը պիտի հագնի , ու անմեղը՝ արծաթը պիտի բաժնէ ։
18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս , ու այէէէ պահապանին շինած Ի խրճիթին պէս ։
19 Հարուստը կը պառկի ու չամ֊փոփուիր . *աչքերը կը բանայ ու" ոչինչ կ'ըլլայ ։
20 †Արհաւիրքը ջուրերու պէս անոր պիտի հասնի . գիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկայ ։
21 Արևելեան հովը պիտի բշէ զանի֊կայ , ու ան պիտի երթայ . ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն պիտի վերցնէ ։
22 Ամենաբարդ իր նետերը անոր դէմ պիտի նետէ , ու պիտի չխնայէ . ան ու֊լ անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ ։
23 Անոր համար ծափ պիտի զար֊նեն , ու անոր Էրդ տեղէն անոր դէմ պիտի սուլեն ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ցոր կը ցուցնէ թէ մարդիկ բնական բանե֊րուն վրայով գիտութիւն ունեն · 12 բայց իմաստութիւնը՝ Աստուծոյ մէկ գերազանց պարգևն է ։

1 Արդարև արծաթը իր երակը ունի , ու ոսկին իր զտուելու տեղը ։
2 Երկաթը հողէն կ'առնուի , հան֊քը կը հալի ու պղինձ կ'ելլէ ։
3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ , ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ , պինտ ծածուկ պահուած֊քարերը՝ որ մահուան ստուերին մէջն են ։
4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ . ոտք չկոխած՝ կը կա֊խուին , ու մարդոցմէ հեռու կ'երե֊բան ։
5 Երկրէ՞ հաց կ'ելլէ , ու անոր տակը կրակի նման բանէր կը գըտ֊նուին .
6 Անոր քարերը շափիւղաներու տեղ են , ու հոն ոսկիի աւազ կայ ։
7 Ճափշտակող թռչունը անոր շա֊ւիղը չճանչցաւ , ու անդղին աչքը զանիկայ չտեսաւ ։
8 †Վայրենի գազանները" հոն ոտք կոխած չեն , առիւծը անկէ անցած չէ ։
9 Մարդը իր ձեռքը կ'երկընցընէ ապառաժներուն , ու լեռները հի֊մէն կը տապալէ .
10 Ապառաժները ճեղքելով՝ անոնց դէմէն վտակներ կ'անցընէ . ու ա֊մէն թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ ։
11 Գետերը վազելէն կ'արգիլէ , ու գաղտուկ եղածը երևան կը հանէ ։
12 Բայց իմաստութիւնը ո՞ւր կը գտնուի , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է ։
13 Մարդը անոր էյարգը չգիտեր . ու կենդանեաց երկրին մէջ չգըտ֊նուիր ։
14 †Անդունդը կ'ըսէ . Անիկայ իմ մէջս չէ . ու ծովը կ'ըսէ . Իմ քովս չէ ։
15 Ոչ Ջուտ ոսկիով ծախուս չառ֊նուիր , ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր ։
16 Ո՛չ Ոփիրի ոսկիով կը փոխուի , ո՛չ ու պատուական եղեգնաքարով ու շափիւղայով ։
17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ , ու զուտ ոսկիէ ամաններուն անոր փոխանակ չեն ըլ֊լար ։
18 Բուստը ու բիւրեղը անոր վաճ չեն լիշուիր , ու իմաստութեան գինը՝ էյակինթներու գինէն աւելի բարձր է ։
19 Եթովպիայի տպազիոնին գինը անոր հաւասար չգար , ու զուտ ոս֊կիով չփոխուիր ։
20 Ուրեմն իմաստութիւնը ո՞ւս֊կից կու գայ , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է .
21 Որովհետև բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկինքի թռչուններէն պահուած է ։
22 Կորուստը ու մահը կ'ըսեն . Մենք անոր համբաւը մեր ականջ֊ներովը լսեր ենք ։
23 Անոր ճամբան Աստուած կը հաս֊կընայ , ու անոր տեղը ինքը գիտէ ·
24 Քանզի մինչև երկրիս ծայրերը կը նայի , ու Էրոլոր երկնից տակը ե֊ղածը կը տեսնէ ։
25 Երբոր հովին կշիռ կը դնէր , ու ջուրերը չափով կը չափէր ,
26 Երբոր Նանձրևին օրէնք՝ ու ո֊րոտումներուն փայլակին ճամբայ կ'որոշէր ,
27 Ան առնէր տեսաւ զանիկայ՝ ու

Ն · ք · գՔ · Ի֊ր 1520

† Եբ · Հե֊բերու֊թեան որ֊դիքը

Բ Օր · իր · 41 ։ Եսի · Թ · 10 ։ Ովս · Թ · 13 ։

Ա Սալ · Հը · 64 ։

Ի Առակ · իր · 8 ։ Ժող · ը · 26 ։

Ե Ես · ա · 9 ։ Ող · բ · 6 ։

* Կա՛մ՝ ա֊կընթարթի մէջ

§ Գե · ժը · 11 ։

— Հմր 20 ։ Ժող · է · 24 ։

Բ Առակ · գ · 13 , 14 , 15 ։ ը 10 , 11 , 19 ։ Ժգ · 16 ։

Ի Առակ · գ · 13 , 14 , 15 ։ ը 10 , 11 , 19 ։ Ժգ · 16 ։

§ Հմր 22 ։

Ի Հմր 12 ։

‡ Կա՛մ բաս֊տերու

Ղ Հմր 14 ։

Ի Առակ · ժ · 3 ։

Ը Սալ · ճԼ · 7 ։

Ի Գե · լ · 25 ։

Ն · Ք · Գ· Իբր 1520

Ժ Բ Օր · դ · 6 ։ Սաղ · ճԺա · 10 ։ Առակ · ա · 7 ։ թ · 10 ։ Ծաղ · ժբ · 13 ։

յայտնեց . պատրաստեց զանիկայ՝ ու նաև քննեց .

28 Ու մարդուն ըսաւ . Ահա ժՑՓ-բողջը վախն է իմաստութիւնը , ու չարութենէն ետ քաշուիլը հանճարն է ։

ԳԼ · ԻԹ

1-25 Ցոր իր առջի յաջողութեանը ու պատուոյն վրայ կ'ողբայ ։

1 Յե Ցոր նորէն իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .

= Տե՛ս Գէ · է · 3 ։

2 Երանի՛ թէ ՚առջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ դէս պահած օրե-րուն պէս ըլլայի .

Բ Գէ · ժբ · 6 ։ Սաղ · ժբ · 28 ։

3 Ի երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս կու տար , ՚ես խաւա-րի մէջ անոր լուսովը կը քալէի .

4 Երիտասարդութեանս օրերը ե-ղածիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մը-տերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր .

5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր , ՚ տղաքս իմ բոլոր-տիքս էին ։

Բ Ծն · խթ · 11 ։ ր Օր · լբ · 13 ։ Լգ · 24 ։ Գէ · ի · 17 ։

6 Երբոր իմ ճամբաներս Բ կոգիով կը թրջէի , ու Ե ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վա-զէին ։

Ե Սաղ · ձա · 16 ։

7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի , ու աթոռս հրապարակին մէջ կը դնէի ,

8 Երիտասարդները դիս տեսնելով կը պահուէին , ու ծերերը ոտք կ'ել-լէին կը կայնէին .

9 Իշխանները խօսելէն կը դադա-րէին , ու Ձեռքերնին իրենց բեր-նին վրայ կը դնէին .

Ը Գէ · իա · 5։

10 Ազնուականները ձայնէրնին կը կտրէին . Լանոնց լեզուն իրենց քմացը կը փակչէր ։

Ի Սաղ · ճԼԷ · 6 ։

11 Ինծի մտիկ ընող ականջը՝ Երանի՛ կ'ըսէր ինծի , ու վ= տեսնող աչքը՝ վկայութիւն կու տար ինծի .

Ը Սաղ · հբ · 12 ։ Առակ · իա · 13 ։ իդ · 11 ։

12 Ինչու որ ես՝ Ճաղատկող աղքա-տը , և որբը ու օգնութիւն չունե-ցողը կ'ազատէի ։

Ի Բ Օր · իդ · 13 ։ Սաղ · ՃԼԷ · 9 ։ Ես · ծԹ · 17 ։ կա · 10 ։ Եփես · ՚Ը · 14 ։ Ճ ։ ա Թես · ե · 8 ։

13 Կորսուելու վրայ եղողին օրհնու-թիւնը վրաս կու գար , ու որբևա-րիին սիրտը կ'ուրախացընէի ։

Ժ Թես · ժ · 31 ։

14 Ես Արդարութիւն կը հագնէի , ա-նիկայ էր իմ հանդերձս . ՚ես դա-տաստանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր ։

Ի Առակ · իԹ · 9 ։

15 Կոյրին ժաչքեր էի , ու կաղին ոտքեր .

Լ Սաղ · ծր · 6 ։ Առակ · Լ · 14 ։

16 Աղքատին հայր էի , ու Ի չգիտ-ցած դատաստանս կը քննէի ։

Ի Սաղ · Լ · 6 ։

17 Անիրաւին Լժանիքը կը կոտրէի , ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի .

Ժ Գէ · ժբ · 16 ։

18 Ու կ'ըսէի . Ի իմ բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ , ու օրերս աւազի պէս պի-տի չատցընեմ ։

Ի Սաղ · ա · 3 ։ Երեմ · ժէ · 8 ։

19 Ժ Արմատս Կդէպ Ի ջուրերը կը տարածուէր , ու ցօղը բոլոր գիշե-րը ոստերուս վրայ էր ։

Ն · Ք · Գ· Իբր 1520

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր , ու Հաղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժով-նար ։

Հ Ծն · խթ · 24 ։

21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին , ու երբոր իմ խոր-հուրդս կ'ըսէի , լուռ կը կենային ։

22 Իմ զրուցելէս ետքը՝ անոնք չէին կրկներ , ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր ։

23 Անձրևի ՚պ=ե՛ս՚= պէս՝ ինծի կը սպասէին , ու Ն ետքի անձրևին Ֆ=ե՛ս՚= պէս՝ բերաննին կը բանա-յին ։

Ն Զաք · ժ · 1 ։

24 Թէ որ անոնց վրայ ինդայի , չէին հաւատար , ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել ։ .

25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշ-խան կը նստէի , և իբ զօրքին մէջը եղող թագաւորի մը պէս՝ ՚ս= սգա-ւորներուն մխիթարիչի մը պէս կը բնակէի ։

ԳԼ · Լ

1 Ցոր կը գանգատի Թէ իր առջի պատիւը յետին աստիճանի անարգութեան փոխուեր է , 15 ու. իր յաղողութիւնը՝ թշուառութեան ։

1 Հայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղողները զիս ծաղր կ'ընեն , որոնց հայրերը՝ հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի համեր .

2 Նաև անոնց Ձեռքերուն ոյժը ինծի ի՞նչ օգուտ ունէր . անոնց առուգուրթիւնը կորսուած էր ։

3 Ձգաւորութենէ ու անօթութե-նէ նիհարացեր էին , ու անապատը՝ մթին՝ աւերակ ու վայրի տեղերը կը փախչէին ։

4 Իրենց կերակուրին համար՝ մա-ղառներուն քովի *մոլոշները կը քաղէին , ու գիհիլի արմատ կը ֆո-ղէին ։

* կա՛՚ փրբ-փրբ ՚ներ

5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին . ու անոնց ետևէն՝ գողի էֆէ պո-=ո=լո= պէս կը պոռային ։

6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնա-կէին . հողի ու ապառաժներու ծակտիքներուն մէջը ։

7 Մացառներուն մէջը կը կանչուրը-տէին . եղինձներուն տակը կը ժողվուէին ։

8 Ցիմար ու աննշան մարդոց զա-՝ւակներ ըլլալով , երկրէն կը վռընտուէին ։

9 = Ու հիմա ես անոնց խաղը՝ նաև անոնց առակը եղեր եմ ։

= Գէ · ժէ · 6 ։ Սաղ · լէ · 15 ։ կԹ · 12 ։ Ողբ · գ · 14 ։ 63 ։

10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան ինծմէ , ու Բերեսէս թուքը չէն ինայեր ։

Ե Թռու · ժբ · 14 ։ բ Օր · լե · 9 ։ Ես · ծ · 6 ։ Մաա · իգ · 67 ։ իէ · 30 ։

11 Ինչու որ սանձը թուլցնելով՝ զիս նեղեցին , ու իմ առջես երա-նակը թող տուին ։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ
Ն·Ք·Գ·Ի·
Բբր 1520

12 Աչք կողմէս լակոտներ կ'ելլեն . անոնք ոտքերս կը հրեն , ու ի ինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։

13 Անոնք շաւիղներս կ'աւրեն , վնաս կ'աւելցընեն , *ու անոնց դէմ ինծի օգնութիւն ընող մը չըկայ" ։

14 Լայն խրամատէ մը ի ելլա՝ պէս կը յարձակին . աւերակներուն տակէն վրաս կը դիմեն ։

15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան , ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ ։

ՔՍԱՂ·ԽՐ· 4։

16 Ե՛ս հիմա հոգիս իմ ներսի դիս կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։

17 Իմ ցաւս դիշերանց ոսկորներս ծակեց . ու ջղերս հանգստութիւն չունեցան ։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս փոխեց , ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց զիս ։

19 Զիս ցեխին մէջը նետեց . ու ես հողի ու մոխրի նմանեցայ ։

20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ , ու ինծի պատասխան չես տար . կը կայնիմ , ու դուն ինծի ուշադրութիւն †չես ընե՛ր" ։

† Կամ՝ կ'ընե՞ս ։

21 Դուն ինծի անգութ ‡եղար ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։

‡ Եբր· փոխուեցար ։

22 Զիս վերցընելով՝ հովին վրայ կը հեծցընես , ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։

23 Ստոյգ գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս , ու Ամէն ապրողներուն համար սահմանուած տունը ։

Ե ԵՐԲ· ԹԻ· 27։

24 ‖Արդարև աղաչանքը ոչինչ կ'օգնե՞ , երբոր Անիկա ձեռքը երկընցընէ , ոչ ալ անոնց աղաղակը՝ երբոր Անիկա կորսընցընէ՞" ։

‖ Կամ՝ Բայց Անիկա՝ մինչև գերեզմանը ձեռք պիտի չերկընցընէ , թէ որ կորընտեան ատեն անոնք աղաղակեն ։

ՂՍԱՂ· ԼԸ· 13 , 14 ։ ՀԵՌՈՎ· ԺԸ· 15։

Ե ԵՐԵՄ· Ը· 15։

25 Ո՞վ ժամանակ մէջ եղողին համար չէ՞ լար . աղքատին համար հոգիս չէ՞ր նեղանար ։

ԸՍԱՂ· ԼԲ· 6 ։ ԲԲ· 9 ։ ԽԳ· 2։

26 Երբայց երբոր ես բարիք կը յուսայի , չարիքը հասաւ . ու երբոր լոյսին կը սպասէի , խաւարը եկաւ ։

Բ ՍԱՂ· ՃԸ· 6 ։ ՄԻՔ· Ա· 8։

27 Փորոտիքս եռաց ու չհանդարտեցաւ . թշուառութեանս օրերը ինծի հասան ։

ԺՍԱՂ·ՃԺԲ· 83 ։ ՈՂԲ· Գ·Տ·Ե· 10։

28 ԸՍևացած պտրտեցայ , բայց ոչ արեւէն . ելայ ու ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։

Ի ՍԱՂ· ՃԸ· 3։

29 Ի ճագարներուն եղբայր՝ ու ջայլամներուն ընկեր եղայ ։

30 Ժ Մորթս վրաս սևցաւ . ու ես կորներս տաքութենէն այրեցան ։

31 Վ ասն որոյ իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ , ու իմ սրինգս՝ լալկաններու ձայնի ։

ԳԼ·ԼԱ

1—40 Ցոբ հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անարատ վարմունքը ամէն քանի պարտաւորութիւններու մէջ ։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ
Ն·Ք·Գ·Ի·
Բբր 1520

1 Ես չէ՞ի աչքերուս հետ ուխտ ըրի . ու ես ինչպէս կոյսի վրայ մտածեմ ։

՚՚ ՄԱՏ· Ե· 28։

2 Քանզի վերէն Աստուածմէ ի՞նչ բաժին կ'ընդունիմ , ու բարձր տեղուանքէն՝ Ամենակարողէն ի՞նչ ժառանգութիւն ։

Բ ԳԼ·Ի·29 ։ ԻՌ· 13։

3 Կորուստը ամբարշտին համար ահռելուած չէ՞ , ու սոսկալի պատիժը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Միթէ Անիկայ իմ ճամբաներս չէ՞ տեսներ , ու ամէն քայլերս չէ՞ համրեր ։

ՔՍՆ· ԺԷ· 9 ։ ԳԼ·ԼԴ· 21 ։ ԱՌԱԿ· Ե· 21 ։ ԺԸ· 3 ։ ԵՐԵՄ· ԼԲ· 19։

5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի , կամ իմ ոտքս նենգութեան արտորաց ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշռոքով , ու Աստուած իմ անմեղութիւնս դիտնայ ։

7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ , ու Տսիրտս աչքերուս ետևէն գնաց , ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ ,

ՐՏԵ՛Ս ԹՈՒ· ԺԸ· 39 ։ ՅՈՂ· ԺԱ· 9 ։ ԵԶԵԿ· Ղ· 9։ ՄԱՏ· Ե· 29 ։

8 Թող ես սերմանեմ , և ուրիշը ուտէ . ու բուսնոցածս արմատէն փրցուի ։

9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետևէ մոլորեցաւ , կամ թէ դրացիս դուռը դարանամուտ եղայ ,

Ե ՂԱ· ԻՉ· 16 ։ Բ ՕՐ· ԻԲ· 30 ։ 38 ։ ԱՃ։

10 Իմ կինս ուրիշի մը համար աղօրիքի քար դարձընէ , և ուրիշները անոր վրայ ծունի ։

Ղ Բ ԹԱԳ· ԺԲ· 11 ։ ԵՐԵՄ· Ը· 10։

11 Ինչու որ ասիկա պղծագործութիւն է , ու Ի դատաւորներէն պատժելու անօրէնութիւն ։

Ե ՅՕ· ԼԲ· 24։ ՂԱ· Ի· 10 ։ Բ ՕՐ· ԻԲ· 22 ։ ՏԵՍ ՀՐԴ 28 ։

12 Որովհետև մինչև վերջ կորսընցընելը լափող կրակ մըն է , ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։

13 Թէ որ ծառայիս կամ աղախինիս իրաւունք ընել չուզեցի , երբոր ինծի հետ վէճ ունեցան .

14 Ես ի՞նչ պիտի ընեմ , երբոր Աստուած ելլէ . ու երբոր քննէ , ինչ պատասխան պիտի տամ անոր ։

Ը ՍԱՂ· ԽԴ· 21 ։

15 Չէ՞ որ զիս որովայնի մէջ ստեղծողը զանոնք ալ ստեղծեց . ու միզ մէկ ալ արգանդին մէջ ձևակերպողը մէկ չէ՞ ։

Ի ԳԼ·ԼՐ· 19։ ԱՌԱԿ· ԺԳ· 31 ։ ԲԲ· 2 ։ ՄՂ· Բ·10։

16 Թէ որ աղքատին ցանկացածը չտուի , ու որբևարիին աչքերը մաշեցուցի ,

17 Թէ որ պատառս մինակ կերայ , ու անկէ որբն ալ չկերաւ ։

18 (Ինչու որ երիտասարդութենէս ի վեր՝ հօր պէս մեծցուցի զանիկայ , ու մօրս արգանդէն ‡ անոր խնամք տարի ։)

§ Յ՝ ՈՐՐԸ ։
‡ Յ՝ ՈՐԲԱՆ ՐԻՒ

Ն · ք · զբ · ԻԲԲ 1520

19 Թէ որ հանպարտ չունեցող մը կորսուելու վրայ , կամ ծածկոց չունեցող չքաւոր մը տեսայ ,
20 Ո՞ Թէ որ անոր երիկամունքը ♭չօրհնեցին զիս , ու իմ ոչխարներս բուրդէն չտաքցաւ .
21 Թէ որ ձեռքս էտրէին դէմ վերցուցի , երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ինծի օգնականներ կան ,
22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ , ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։
23 Ինչու որ Ն Աստուծոյ *դատաստանէն կը վախնայի , ու անոր մեծափառութեանը առջեւը չէի կրնար կենալ ։
24 Ե Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնեցուի , զուտ ոսկիին ըսի Թէ՝ Իմ վստահութիւնս դո՛ւն ես .
25 ♭ Թէ որ ստացուածքս շատ ըլլալէն՝ ու ձեռքս շատ գտնելէն ուրախացայ .
26 Ի Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիստ փայլուն եղած ատենը , կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին ,
27 Ու սիրտս գաղտնի խաբուելով՝ բերանս ձեռքս պագաւ ,
28 (Որ ասս ալ Հ դատուելու անօրէնութիւն մըն է . որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրացած կ՚ըլլայի .)
29 Ժ Թէ որ զիս ատողին թշուառութեանը վրայ ուրախացայ , կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար խնդացի .
30 (Ե Ի Լիղուիս ալ մեղք գործելու Թող չտուի , անէծքով անոր մեռնիլը ուզելով .)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չըսին . ‡ Ե՛րբ անոր միսէն չէինք կշտանար .
32 (Հ Իւրը երբէք դիշերը դուրսը չէր մնար . ճանապարհորդին դուռս կը բանայի .)
33 Թէ որ յանցանքներս ՛ ‖ Ադամին պէս ծածկեցի , ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի ,
34 Շատ ՛բազմութենէ վախնալով , ու ազգերուն անարգութիւնը զիս վախցնելով , ալ չխօսիմ ու դռնէն չելլեմ ՝
35 Ն Երանի Թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար , (ահա ասս է իմ փաստաբանս՝ Ւ որ Ամենակարողը ինծի պատասխան տայ .) ու իմ դատաստաքաղս գրուածք մը գրէր .
36 Անշուշտ զանիկայ իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի , ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի .
37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի զրուցէի . իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր ՝
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ , ու անոր ակօսները կու լան ,
39 Թէ որ ՞ անոր արդիւնքը առանց ստակի կերայ , կամ Ն անոր տէրերուն հոգին հանեցի ,
40 Ցորենին տեղը Ֆ փուշ՝ ու գարիին տեղը որոմ բուսցընէ ՝
Ցորին խօսքերը լմընցաւ ։

Ն · ք · զբ · ԻԲԲ 1520
- Ցակ · ե · 4 ։
Ղ Թագ · ի · 19 ։
Պ Ն · գ · 18 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Եղիուս՝ Ցորին ու անոր իրեք բարեկամներուն կը բարկանայ ։ 6 Իր երիտասարդական համարձակութիւնը կ՚արդարացընէ , ըսելով Թէ իմաստութիւնը տարիքին չի պայմանաւորուիր ։ 11 ու զանոնք կը յանդիմանէ՝ որ չկրցան Ցորը համոզել ։ 16 Եղիուսին փափաքը՝ խօսելու համար ։

1 Ըն ատենը ասս իրեք մարդիկը Ցորին պատասխան տալէն դադրեցան . ինչու որ անիկայ ՞ իր աչքերուն առջեւը արդար կ՚երեւնար ։
2 Եւ § Արամի ազգատոհմէն Բուզացի Բարաքիելին որդւոյն Եղիուսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ . անոր բարկութիւնը Ցորին դէմ բորբոքեցաւ , ինչու որ Աստուածմէ աւելի ինքզինքը կ՚արդարացընէր ։
3 Նաեւ իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր իրեք բարեկամներուն դէմ . որովհետեւ պատասխան չգտան , ու այնպէս Ցորը յանցաւոր հանեցին ։
4 Ու Եղիուս Ցորին խօսքերուն ընդնեալ սպասեր էր . որովհետեւ անոնք իրմէ ծեր էին ։ 5 Նոնք իրմէ ծեր էին ։ Բայց երբոր Եղիուս տեսաւ , որ ան իրեք մարդոց բերանը ալ պատասխան չմնաց , իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։
6 Յաւ ։ Ն ատենը Բուզացի Բարաքիելին որդին Եղիուսը պատասխան տալով՝ ըսաւ .
Ես տարիքով փոքր եմ , ու դուք շատ ծեր էք . անոր համար ետ կեցայ , ու դիտցածս ձեզի յայտնելու վախցայ .
7 Ըսի Թէ՝ ‡ Երկար կեանքը՞ Թող խօսի , ու տարիներուն շատութիւնը Թող իմաստութիւնը դիտցընէ .
8 Բայց մարդուն ներսի դին Հոգի կայ . ու Ր Ամենակարողին շունչը անոնց հանճար կու տայ ։
9 Ի Երբեմն մեծերը իմաստուն չեն , ու ծերերը դատաստան չեն հասկընար ։
10 Ընոր համար ըսի . Ինծի՛ մտիկ ըրէ , որ ես ալ իմ դիտցածս զրուցեմ ։
11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի , ձեր փաստերուն ականջ դրի , մինչև որ դուք խօսքերը քննեցիք ։
12 Ես ձեզի աղէկ ուշադրութիւն ըրի , և ահա ձեզմէ մէկը չկայ , որ Ցորը յանդիմանէ , ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ ։

- Գև · Լէ · 9 ։
§ Եբր · Ռահմ
Բ Ն · իբ · 21 ։

‡ Գև · ժե · 10 ։
* Եբր · Օրհըր

Ր գ Թագ · գ · 12 ։ դ · 29 ։ Գև · լե · 11 ։ լը · 36 ։ Առակ · բ · 6 ։ Հոզ · բ · 26 ։ Դան · ա · 17 ։ բ · 21 ։ Մատ · ժա · 25 ։ Ցակ · ա · 5 ։ Ե ա Կոր · ա · 26 ։

Ն · ք · զբ · ԻԲԲ 1520
- Ցակ · ե · 4 ։
Ղ Թագ · ի · 19 ։
Պ Ն · գ · 18 ։

Ղես · ժգ · 6 ։ Ցովել · ա · 15 ։
* Եբր · կորուստն
Ի Մար · ժ · 24 ։ ա Տիմ · գ · 17 ։

Ժ Սադ · կբ · 10 ։ Առակ · ժա · 28 ։

Ե Բ Օր · դ · 19 ։ ժա · 16 ։ ժե · 3 ։ Եզեկ · ը · 16 ։

Հ Հմր 11 ։

Յ Ա Թագ · ժե · 5 ։

Ղ Մատ · ե · 44 ։ Հռով · ժբ · 14 ։
† Եբր · Քըմացս
‡ Եբր · Երանի՛ Թէ
Ֆ Ծն · ժթ · 2 · 3 ։ Դատ · ժթ · 20 , 21 ։ Հռով · ժբ · 13 ։ Եբր · ժգ · 2 ։ ա Պետ · դ · 9 ։
* Ծն · գ · 8 · 12 ։ Առակ · իբ · 13 ։ Ովս · գ · 7 ։
‖ կամ՝ մարդու
Յ Եւ · իգ · 2 ։
Ն Գև · լգ · 6 ։
Ղ Գև · ժգ · 22 ։

Ն·Ք·ԳՔ· Իրբ 1520

ՂԵՐԵՄ·Թ· 23 ։ ա Կոր· ա·29 ։

13 ՂԶՐԼԱՅ որ ըսկը Թէ՝ Իմաստու-
Թիւն դուանք . Աստուած է որ
զանիկայ կը յաղթէ , և չէ Թէ
մարդ ։
14 Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ
չպատրաստեց . ես ալ ձեր խօսքե-
րուն համեմատ՝ անոր պատասխան
պիտի չտամ ։
15 Անոնք ապշեցան , ալ պատաս-
խան չտուին . անոնց խօսքերը հա-
տան .
16 Ու ես սպասեցի , մինչև որ ալ
բան մը չըսին , Հա՜ն կեցան՝ ու
ալ չկրկնեցին ։
17 Ես ալ իմ կարգիս պատասխան
տամ . ես ալ իմ գիտցածս ըզուս-
ցեմ .
18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ .
իմ ներսի դիս եղած հոգին զիս կը
ստիպէ ։
19 Ահա որովայնս՝ չբացուած գինիի
պէս է . նոր տիկերու պէս՝ պատ-
ռելու վրայ է ։
20 Ձրուցեմ որ շունչ առնեմ ,
շրթունքներս բանամ , ու պատաս-
խան տամ ։
ԵՂԱ·ԺԹ· 15 ։ ԲՕր· ա·17 ։ Ժզ· 19 ։ Առակ· իդ· 23 ։ Մատ·իբ· 16 ։
21 Ա՛ղէ Եմկու մը աչառութիւն
չընեմ , ու մարդու մը շողոքոր-
թութիւն չընեմ .
22 Քանզի չեմ գիտեր շողոքորթու-
Թիւն ընելը . զիս Ստեղծողը շու-
տով զիս պիտի վերցրներ ։

ԳԼ·ԼԳ

1 Եղիւս հեզութեամբ իր անձը Աստուծոյ տե-
ղը կը դնէ , Ցօրին հետ վիճաբանելու համար .
8 զԱստուած կ'արդարացընէ , ըսելով Թէ՝ Ա-
նիկայ մեծ ըլլալով՝ իր գործերը մարդուն ի-
մացընելու պարտաւորութիւն չունի . 14 կը
հաստատէ Թէ Աստուած ապաշխարելու կը
կանչէ մարդը՝ տեսիլքներով , 19 նեղութիւն-
ներով , 23 և իր պատգամաւորներով ։ 31 Ե-
զրեայս կը յորդորէ Ցօրը՝ որ ականջ դնէ ։

1 Հայց աղէ ով Ցօր՝ իմ խօսքս մը-
տիկ ըրէ , ու ամէն ըսածներուս
ականջ դիր ։
2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ ,
ու լեզուս քմացս հետ կը խօսի .
3 Խօսքերս սրտիս ուղղութեանը
պէս պիտի ըլլան , ու շրթունքներս
զուտ իմաստութիւն պիտի խօսին ։
— Ծն·ը·7 ։ 4 Ձիս Աստուծոյ Հոգին ստեղ-
ծեց , ու Ամենակարողին շունչը ին-
ծի կեանք տուաւ ։
5 Թէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր
ինծի , պատրաստուելով՝ դիմացս
կայնէ ։
Բ ԳԼ·Թ·34, 35 ։ Ժգ· 20, 21 ։ Լա·35 ։ 6 Ես Ահա՛ես քու բսածիդ համեմատ՝
Աստուծոյ համար իբ յայտիմ . ես ալ
հողին ստեղծուեցայ ։
Է ԳԼ·Թ·34 ։ Ժգ·21 ։ ՅԿա՛ բեռս 7 Ահա՛ իմ երկիւղս քեզ պիտի
չզարհուրեցընէ , ու իմ *ձեռքս քեզ
վրադ պիտի չծանրանայ ։
8 Արդարև ականջիս ըսիր . ու
խօսքերուդ ձայնը լսեցի , որ ը-
ոէր .
9 Ես մաքուր եմ՝ առանց յան-
ցանքի . ես անարատ եմ , ու իմ
վրաս անօրէնութիւն չկայ .
10 Ահա Անիկայ վրաս պատճառներ
կը գտնէ . Ե զիս իրեն Թշնամի կը
սեպէ .
11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ .
իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ ։
12 Ահա քեզի պատասխան կու-
տամ , որ աս բանիս մէջ իրա-
ւունք չունիս . ինչու որ Աս-
տուած՝ մարդէն մեծ է ։
13 Անոր հետ ինչո՞ւ Ե կը վիճիս . ո-
րովհետև անիկայ՝ բնաւ իր ըրած-
ներուն համար պատասխան չտար ։
14 ԸՑիրաւի Աստուած մէկ անգամ
կամ երկու անգամ կը խօսի , (Ըե
և մարդը ուշադրութիւն չըներ ,)
15 Ե երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլ-
քի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը
կ'իյնայ մարդոց վրայ , ու անոնք
էրէց անկողիններուն մէջ կը քնա-
նան ։
16 Ժ Ան ատենը մարդոց ականջները
կը բանայ , ու անոնց խրատը կը
կնքէ ,
17 Որ մարդը՝ գէշ գործքէն դարձը-
նէ , ու մարդէն հպարտութիւնը
†արգիլէ ։
18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պա-
հէ , ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի ։
19 Նաև մարը իր անկողինին մէջ
ցաւով կը պատժուի , և իր բոլոր
ոսկորները սաստիկ ցաւով ։
20 Ան ատենը Եանոր անձը հացէն կը
զզուի , և անոր հոգին՝ փափաքելի
կերակուրէն ։
21 Անոր մարմինը այնպես կը հալի ,
որ ալ չերևնար . ու անոր չերևցած
ոսկորները դուրս կ'ելլեն ։
22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօ-
տենայ , ու անոր կեանքը՝ կորըս-
տեան ։
23 Եթէ անոր քովը թարգման պատ-
գամաւոր մը ըլլայ , հազարէն մէկը ,
որ անոր ուղղութիւնը մարդուն ի-
մացընէ ,
24 Ան ատենը անոր ողորմելով պի-
տի ըսէ . Ազատէ զանիկայ՝ որ գե-
րեզմանը չիջնէ . ես քաւութիւն
մը գտայ ։
25 Անոր մարմինը՝ տղու մարմնէն ա-
ւելի փափուկ պիտի ըլլայ , ու ա-
նիկայ իր մանկութեան օրերուն
պիտի դառնայ .
26 Աստուծոյ պիտի աղաղակէ . ու
Ան*ա՜ծ զանիկայ պիտի ընդունի .
ու Անոր երեսը ուրախութեամբ
պիտի տեսնէ . քանզի Անիկայ պի-
տի հատուցանէ մարդուն՝ անոր
արդարութեանը համեմատ ։

Ն·Ք·ԳՔ· Իրբ 1520

ԲԳԼ·Թ·17 ։ Ժ·7 ։ Ժա· 4 ։ Ժգ·17 ։ Իդ·10, 11 ։ Իե·5 ։ Լթ· 14 ։ Լա·1 ։
Ե ԳԼ·Ժգ· 24 ։ Ժգ·9 ։ Ժթ·11 ։
ՂԳԼ·Ժգ·27 ։ Ժգ·16 ։ Լա· 4 ։
Ե Ես·խե·9 ։
ԸԳԼ·Խ·5 ։ Ա՚Ղ·կբ· 11 ։
Ի Թես·Ժբ· 6 ։ ԳԼ·դ· 13 ։
Ժ ԳԼ·ԼՂ· 10 ։ 15 ։
17 Որ մարդը՝ գէշ գործքէն դարձը-
նէ , ու մարդէն հպարտութիւնը
†արգիլէ ։
†ԵԲԲ·Ծած· կէ ։
18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պա-
հէ , ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի ։
19 Նաև մարդը իր անկողինին մէջ
ցաւով կը պատժուի , և իր բոլոր
ոսկորները սաստիկ ցաւով ։
20 Ան ատենը Եանոր անձը հացէն կը
զզուի , և անոր հոգին՝ փափաքելի
կերակուրէն ։
ԻՍաղ·ճէ· 18 ։ 21 Անոր մարմինը այնպես կը հալի ,
որ ալ չերևնար . ու անոր չերևցած
ոսկորները դուրս կ'ելլեն ։
22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօ-
տենայ , ու անոր կեանքը՝ կորըս-
տեան ։
23 Եթէ անոր քովը թարգման պատ-
գամաւոր մը ըլլայ , հազարէն մէկը ,
որ անոր ուղղութիւնը մարդուն ի-
մացընէ ,
24 Ան ատենը անոր ողորմելով պի-
տի ըսէ . Ազատէ զանիկայ՝ որ գե-
րեզմանը չիջնէ . ես քաւութիւն
մը գտայ ։
25 Անոր մարմինը՝ տղու մարմնէն ա-
ւելի փափուկ պիտի ըլլայ , ու ա-
նիկայ իր մանկութեան օրերուն
պիտի դառնայ .
26 Աստուծոյ պիտի աղաղակէ . ու
Ան*ա՜ծ զանիկայ պիտի ընդունի .
ու Անոր երեսը ուրախութեամբ
պիտի տեսնէ . քանզի Անիկայ պի-
տի հատուցանէ մարդուն՝ անոր
արդարութեանը համեմատ ։

ՆՈՐ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ
ԲԵՐԻԱ 1520

27 Անիկայ մարդոց վրայ կը նայի. ու ԲԵ ոՎ ՀԵՂԵ ԼՐԱՏ. ՄԵՂՔ ԳՈՐԾԵՑԻ, ու ԻՐԱՒՈՒՆՔԸՐ ԱԲՐԵՑԻ, ու ԱՍԿԱՅ ԻՆՁԻ ՕԳՏԱԿԱՐ ՉԵՂԱԾ,

28 ԱՆ ՈՒՐԻՆԸ Ծ ԱՆՈՐ ՀՈԳԻՆ Կ'ԱԶԱՏԵ ՈՐ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ ՉԻՋՆԵ. ու Ա-ՆՈՐ ԿԵԱՆՔԸՐ ԼՂԱՐ ԿԸ ՏԵՍՆԵ ։

29 ԱՀԱ Աստուած ԱՍ ԱՄԼՆ ԲԱՆԵՐԸ ԵՐԿՈՒ ԻՐԵՔ ԱՆԴԱՄ ՄԱՐԴՈՒՆ ԿԸ-ՆԵ,

30 ՈՐ ԱՆՈՐ ՀՈԳԻՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԷՆ ԴԱՐՁՆԵՑ, ՈՐ ԱՊՐՈՂՆԵՐՈՒՆ ԼՈՒ-ՍՈՎ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԻ ։

31 ԼԱՀ ՈՎ ԾՈՐ՝ ԻՆՁԻ ՄԻԿ ԸՐԵ, ԼՍԵՒ ԿԵՑԻՐ, ՈՐ ԵՍ ԽՕՍԻՄ ։

32 ԹԵ ՈՐ ԸՍԼԵՔ ՈՒՆԻՍ՝ ԻՆՁԻ ՊԱ-ՏԱՍԽԱՆ ՏՈՒԸ. ԿՐՈՒՑԵ՛, ԻՆՉՈՒ ՈՐ ՔԵԶ ԱՐԴԱՐԱՑՆԵԼՈՒ ԿԸ ՓԱՓԱ-ՔԻՄ ։

33 ԵԹԷ ՈՉ՝ ՀԻՆՁԻ ՄԻԿ ԸՐԵ. ԼՍԵՒ ԿԵՑԻՐ, ՈՐ ԵՍ ՔԵԶԻ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՐՎԵՑԸՆԵՄ ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Եզեհուս կը յանդիմանէ Ծորը՝ քանզի Աստուծոյ վրայ սխիրատութիւն կը դնէր ։ 10 Կը հաստատէ Թէ Աստուած Ամենակարողը չկրնար անիրաւ ըլլալ ։ 31 Մարդը պարտի խոնարհիլ Աստուծոյ առջեւ ։ 34 Եզեհուս Ծորը կը յանդիմանէ ։

1 ՅՆ ատենը Եզեհուս իր խօսքը շա-ՐՈՒՆԱԿԵԼԸՎ՝ ըսաւ.

2 Ո՞Վ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐ՝ ԻՄ ԽՕՍՔԵՐՍ ՄԻԿ ԸՐԵՔ, և ԴՈՒՔ ՈՎ ԳԻՏՈՒՆ-ՆԵՐ՝ ԻՆՁԻ ԱԼԱՆՔ ԴՐԵՔ ։

3 ՔԱՆԶԻ ԱԿԱՆՋԻ ԽՕՍՔԵՐը Կ'ՈՐՈ-ՇԷ, ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ՔԻՄՔԸ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻՆ ՀԱՄՐ Կ'ԱՒՆԻ ։

4 ԻՐԱՒՈՒՆՔՐ ՄԵՂԻ ՐՆՏՐՆՔ. ՄԷ-ՋԵՐԻՍ ԳԻՏՆԱՆՔ, ԹԷ ՈՐ ԲԱՆը ԱՇ-ՂԿ Է ։

5 ՈՐՈՎՀԵՏև Ծոր ԸՍԱ. ԲԵՍ ԱՐ-ԴԱՐ ԵՄ, ԲԱՅՑ Աստուած ԻՄ Ի-ՐԱՒՈՒՆՔՍ ՄԿՂԻ ՃԿԵՑ ։

6 ԻՄԻԹԷ ԻՄ ԻՐԱՒՈՒՆՔՍ ՍՏԻ՞Ր. ԻՄ ՎԷՐՔՍ ՄԱՀԱՐԲԷ Կ, ԹԷև ՅԱՆՑԱՆՔ ՉՈՒՆԻՄ ։

7 Ծորին պէս մարդ ՈՎ կայ՞, Ո ՈՐ ՀԱՅՀՈՅՈՒԹԻՒՆը ՀՈՐԻ պէս կը ԻՄԷ.

8 ՈՐ ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԸՆԿԵՐՈՒԵԱՄԻ կը պատրի, ու ԱՄՐԱՐԻՉՏ ՄԱՐԴՈՑ ՀԵՏ կը ՔԱՂԷ.

9 ԻՆՉՈՒ ՈՐ ՂՐԱԱԼ. Աստուծոյ ՀԱՃՈՅ ԸՂԼԱՂԷՆ ՄԱՐԴՈՒԱՍ ՕԳՈՒՏ ՄԸ ՉԻԱՅ ։

10 Սուրբ ՀԱՄԱՐ ԻՆՁԻ ՄԻԿ ԸՐԵՔ՝ ՈՎ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐ, Է-ՔԱԼ ԼԻՑԻ ՈՐ Աստուծոյ ԲՈՎԸ ՉԱՐՈՒԹԻՒՆ, ու Ամենակարողին ԲՈՎԸ ԱՆՕՐԻՆՈՒ-ԹԻՒՆ ԸՂԼԱՅ ։

11 ԸՈՐՈՎՀԵՏև Անիկայ մարդուն ԸՐ-ԱԲԱՅԻՆ ՀԱՄՀԱՄԱՏ կը ՀԱՏՈՒՑԱՆԷ, ու ԱՄԷՆ ՄԱՐԴՈՒՆ՝ ԻՐ ՃԱՄԲՈՒՆ ՀԱՄԵՄԱՏ ԴՈՒՆԵՂ ԿՈՒ ՏԱՅ ։

12 Արդարև Աստուած ԱՆՕՐԻՆՈՒ-ԹԻՒՆ ՉԸՆԵՐ, ու Ամենակարողը Ի ԴԱՏԱՍՏԱՆ ՉԾՌԻՐ ։

13 Երկիրը ՈՎ ՅԱՆՁՆԵՑ ԱՆՈՐ, ու ԲՈԼՈՐ ԱՇԽԱՐՀԸՐ ՈՎ ԿԱՐԴԻ ԴՐԱԱ ։

14 ԹԷ ՈՐ ԻՐ ՍԻՐՏԸ Է ԱՆԱԿ ՈՒՂԵ-ԼՈՒ ԸՂԱՅ", Ծ ՄԱՐԴԱԱ ՀՈԳԻՆ ՈՒ ՀՈՒՆԸՐ ԻՐԵՆ ԿԸ ԺՈՂՎԻ ։

15 ԱՆ ՈՒՐԻՆԸ Է ԱՄԷՆ ՄԱՐՄԻՆ ՄԿԿԻՆ ԿԸ ՄԵՌՆԻ. ու ՄԱՐԴԸ ՀՈՂ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ ։

16 ՀԻՄԱ ԹԷ ՈՐ ԸՆՏՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻԱ, ասիկայ ՄԻՒԿ ԸՐԵ. ԽՕՍՔԵ-ՐՈՒԱՍ ՁԱՅՆԻՆ ԱԿԱՆՋ ԴԻՐ ։

17 ՆՄԻԹԷ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆը ԱՏՈՂԸ ԿՐՆԱՅ ԻՀՆԵԼ, ԿԱՄ Ի ԽԻՍՏ ԱՐԴԱՐ ԵՂՈՂԸ" ՅԱՆՁԱՒՈՐ ԿՐՆԱՍ ՀԱՆԵԼ,

18 Է՚ԱՆ ՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ Կ'ԸՍԷ" ԹԷ, ԵԳԵՆԱՆԱԳՈՐԾ Է՝ ՈՀ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ-ՆԵՐՈՒՆ ԹԷ՝ ՁԱՐ ՀԱՐԻՒՒ Է՛ ։

19 ԱՆ ՈՐ ԻՇԽԱՆՆԵՐՈՒՆ Ծ ԱՃԱՌՈՒ-ԹԻՒՆ ՉԸՆԵՐ, ու ՀԱՐՈՒՍՏը ԱՂՔԱ-ՏԷՆ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆԱՄԵՐ. ՈՐՈՎՀԵՏև ԱՆՈՒՆՔ ԱՄՆՆ ԱԼ ԻՐ ՁԵՌԱՑԸ ԳՈՐԾՆ ԵՆ ։

20 ՄԷԿ ՎԱՅՐԿԵԱՆԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ՄԵՌ-ՆԻՆ. ու ՀԱԿԱ ԳԻՇԵՐԱՆԱ ԱՏՈՆը ԺՈՂՎՈՒՐԴԸ ԽՈՎՈՒԹԵԱՄԲ ՄԷՋ ԻՆՔԱԼՎ՝ ՊԻՏԻ ԱՆՁՆԻՆ. ու ԶՈՐԵՂ-ՆԵՐը ՊԻՏԻ ՎԵՐՑՈՒԻՆ՝ ԱՌԱՆՑ ՀԱՒԱ-ՄԸ ՁԵՌԸՐ ՈՒՆԱՑ ԴՊՒԼԸՆ ։

21 ՅԻՆՉՈՒ ՈՐ ԱՆՈՐ ԱՉՔԵՐը ՄԱՐԴՈՒՆ ՃԱՄԲՈՒՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԵՆ, ու ԱՆՈՐ ԱՄՆ ՔԱՅԼԵՐը Կը ՏԵՍՆԷ ։

22 ՈՒՂ Է ԽԱԼԱՐ Կայ, և ՈՉ ՄԱՀՈՒԱՆ ՇՈՒՔ՝ ՈՐ ԱՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾՈՂ-ՆԵՐը ՀՈՒՆ պահուին ։

23 ՅԻՆՉՈՒ ՈՐ ՄԱՐԴՈՒԱ ՎՐԱՅ § ԵՐԿԱՐ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ՉԸՆԵ", ԵՐԲՈՐ ԱՆԻԿԱՅ Աստուծոյ առջեւը դատաստանի Կ'ԵՐԹԱՅ ։

24 ՖԱՆԻՄԱՆԱԼԻ ԻՐՈՎ" Ֆ ՂՕՐԱԱՐՈՒ-ՆԵՐը Կը ԿՕՏՐԷ, ու ԱՆՈՒՆՑ ՈՒԵՂը ՈՒՐԻՇՆԵՐը Կը ՀԱՍՏԱՏԷ ։

25 ՔԱՆԶԻ ԱՆՈՒՆՑ ԳՈՐԾՐԵՐը ԳԻՏԷ, ու ՂԱՆԱՓ ԳԻՇԵՐՈՎ տակինուվայ Կ'ԸՆԿ, ու Կը ԽՈՐՏԱԿՈՒԻՆ ։

26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն ՀԱ-ՄԱՐ՝ ††ամենուն առջեը" ԶԱՆՈՆՔ Կը ԶԱՐՆԷ ։

27 ՈՐՈՎՀԵՏև ՅԱՆՈՐ ՀԵՏԵԼԵՆ ՄԿՆ-ԴԻ ՔԱՇՈՒԵՑԱՆ, ու ՅԱՆՈՐ ՃԱՄԲԱ-ՆԵՐը ԸՆԱԼ ՉԾԱՆԷՑԱՆ ։

28 Անանկ ՈՐ ՆԱԳԱՏԻՆ ԱՂԱՂԱԿԸ ԱՆՈՐ ՀԱՍՑՈՒՑԻՆ. ու ԱՆԻԿԱՅ Ե ՁԱԿԱՂԱՑԵՐՈՒՆ ԱՂԱՂԱԿԸ ԼՍԵՑ ։

29 ԹԷ ՈՐ ԱՆԻԿԱՅ ՀԱՆԳՍՏՈՒԹԻՒՆ ՏԱՅ, ՈՒՆ ԿՐՆԱՅ ՆԵՂՈՒԹԻՒՆ ՏԱՆ. ու ԹԷ ՈՐ ԱՆԻԿԱՅ ԴԷՄԸ ՊԱՀԷ, ՈՒՆ ԿՐՆԱՅ ԶԱՆԻԿԱՅ ՏԵՍՆԵԼ. ՈՒ ՈՒՆ Է՝ ԹԷ՝ ԱԶԳԻ ՄԸ և ԹԷ ՄԷԿ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ։

ՆՈՐ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ
ԲԵՐԻԱ 1520

Ե Բ ԹԱԳ. ԺԲ. 13։ ԱՄԱԿ. ԻԲ. 13։ ՂՈՒ. ԺԱ. 21։ Ա ԾՕՆ. Ա. 9։

Ի ՀՈՎ. Գ. 21։

Ֆ ԻՈՒ. ԼԲ. 17։

Ձ ՅԻՐ. 28։ ՍԱՂ. ԾԷ. 13։

31 ԼԱՀ ՈՎ ԾՈՐ՝ ԻՆՁԻ ՄԻԿ ԸՐԵ, ԼՍԵՒ ԿԵՑԻՐ, ՈՐ ԵՍ ԽՕՍԻՄ ։

32 ԹԵ ՈՐ ԸՍԼԵՔ ՈՒՆԻՍ՝ ԻՆՁԻ ՊԱ-ՏԱՍԽԱՆ ՏՈՒԸ. ԿՐՈՒՑԵ՛, ԻՆՉՈՒ ՈՐ ՔԵԶ ԱՐԴԱՐԱՑՆԵԼՈՒ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՄ ։

Հ ՍԱՂ. ԼԴ. 11։

33 ԵԹԷ ՈՉ՝ ՀԻՆՁԻ ՄԻԿ ԸՐԵ. ԼՍԵՒ ԿԵՑԻՐ, ՈՐ ԵՍ ՔԵԶԻ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՐՎԵՑԸՆԵՄ ։

Ա ԳԼ. Զ. 30։ ԺԲ. 11։

Բ ԳԼ. ԼԲ. 9։

Գ ԳԼ. ԻԲ. 2։

Դ ԳԼ. Թ. 17։

Ե ԵՐԵՄ. ՆՈՒՄ. ԳԼ. Ղ. 4։ ԺՂ. 13։

Զ ԳԼ. ԺԲ. 16։

Է ՅՈՒ. ԺԲ. 22, 23, 30։ ԼԲ. 3։ ՄԱՂ. Գ. 14։

Ը ՅՈՒ. ԺԲ. 36։ Ր ՕՐ. ԼՐ. 4։ Բ ՄՆ. ԺԹ. 7։ ԳԼ Բ. 3։ ԼՂ. 23։ ՄԱՂ. ՂԲ. 15։ ՀԲ-ՈՎՀ. Թ. 14։

Ը ՄԱՂ. ԿՐ. 12։ ԱՌԱԿ. ԻՂ. 12։ ՆԲՒՄ. ԼԲ 19։ ԵԶԿ. ԼԲ. 20։ ՄՈՒՏ. ԺՂ. 27։ ՀԲ-ԱԳ. Բ. 6։ Ր ՆՈՐ. Ե. 10։ ԱՊԱՇ. 17։ ՅԱԿՈԲ. ԻԲ. 12։

30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չը-
թագաւորէ, ու "ժողովուրդին ո-
րոգայթի չըլլայ։
31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ը-
սել. Ն՚պ՚ՓՀ կրեցի, ալ չարու-
թիւն չեմ ըներ.
32 Ջտեսածս դուն ինծի սորվեցուր,
եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝
ալ չեմ գործեր։
33 Արդեօք *քու ուզածիդ պէս"
պիտի հատուցանէ՞, որ հակառակ
կը կենաս. քանզի դուն ընտրելու
ես՝ ու չէ թէ ես. ուրեմն ինչ որ
գիտես՝ խօսէ՛։
34 Իմաստունները պիտի ըսեն ինծի
հետ. (ու գիտուն մարդը մտիկ
պիտի ընէ ինծի.)
35 ՊՁոր խելացութիւնով չզրու-
ցեց, ու անոր խօսքերը իմաստու-
թեամբ չեն։
36 Իմ փափաքս աս է, որ Ցոր մին-
չեւ վերջը փորձուի. ինչու որ ամ
բարիշտ մարդոց †պէս պատաս-
խաններ տուաւ։
37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապըս-
տամբութիւն կ՚աւելցընէ. մէջեր-
նիս ծափ կը զարնէ, ու Աստուծոյ
դէմ իր խօսքերը կը շատցընէ։

*Եբր. քու քովէդ

ՊԳԼ·Լե·16։

†Կա՛ կողմն

ԳԼ·ԼԵ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ պէտք չէ որ մարդը Աստուծոյ հետ բաղդատուի. որովհետև մեր աղէկութիւնը ու պէսպիսութիւնը չկրնար անոր հասնիլ։ 9 Մարդիկ իրենց նեղութեանը մէջ շատ անգամ կ՚աղաղակեն. բայց անոնց հե-
ծութիւնները չլսուիր, քանզի առանց Հաւա-
տոյ է։

1 Դարձեալ Եղիուս իր խօսքերը շա-
րունակելով՝ ըսաւ.
2 Քիչ մը համբերէ ինծի, ու ես
քեզի յայտնեմ, որ Աստուծոյ հա-
մար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի
առնեմ, ու արդարութիւնը Ստեղ-
ծողիս ընծայեմ։
4 Իրաւցընէ իմ խօսքերս սուտ
չեն. գիտութեամբ կատարեալ մէկ
մը քու քովդ է։
5 Ահա Աստուած հզօր է, բայց
չէ չմերժեր, ՚անիկայ հզօր է իր
սրտին զօրութեամբը։
6 Անիկայ ամբարիշտը չապրեցը-
ներ, ու նեղեալներուն իրաւունք
կ՚ընէ.
7 Իարդարներուն վրայէն աչքերը
չվերցըներ, ու զանոնք †թագաւոր-
ներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ.
զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ,
ու կը բարձրանան։
8 Ու անոնք †թէ որ շղթաներով
կապուած՝ թշուառութեան կա-
պերուն մէջ բռնուին,
9 Ան ատենը անոնց կը յայտնէ ի-
րենց գործերը, ու իրենց յան-
ցանքներուն շատանալը։
10 Նաև Ի անոնց ականջը կը բանայ,
որ խրատ ընդունին, և անոնց կը
պատուիրէ, որ անօրէնութենէ
դառնան։
11 Թէ որ անոնք ծառայութիւն ընեն, Հօրերնին

ՄԳԼ·Խ·9։

ՆԴան·Թ·7-14։

ՊԳԼ·Լե·16։

ՊԳԼ·Իբ·12։

ՊԱռակ·ը·30։ Երեմ.է·19։

ՊԳԼ·Իբ·2, 3։Սաղ.ժգ.2։ Առակ.Թ·12։ Հբ-
ռով.ժ·35։

ՊԵԼ·բ·23։ ԳԼ·Լէ·28։

ՊԵս·ժ·13։ ԸՍաղ.խբ·8։ Հէ·6։ ՃԽԹ·5։ Գոր՝ ժգ·25։ Ի Սաղ.ղդ·12։

‡Կա՛ Հն կ՚աղաղակեն, բայց Ա-
փսոս պատասխան չտար՝ չպրեր-
ուն հպարտութեանը հա-
մար։

ՃԱռակ·ա·2Տ։

ՊԳԼ·իէ·9։ Ռառակ.ժե.29։ Ես·ա·15։ Երեմ.ժ·11։

ԼԳԼ·Թ·11։ ԻՍաղ.լէ·5, 6։

ԺՍաղ.ձԲ·32։

ՂԳԼ·լգ·35, 37։ լը·2։

Ի Ես·ծ·13։ ԸՍաղ.խբ·Տ։ Հէ·6։ ՃԽԹ·5։ Գոր՝ ժգ·25։ Ի Սաղ.ղդ·12։

‡Կա՛ Հն կ՚աղաղակեն, բայց Ա-
փսոս պատասխան չտար՝ չպրեր-
ուն հպարտութեանը հա-
մար։

ՃԱռակ·ա·2Տ։

ՊԳԼ·իէ·9։ Ռառակ.ժե.29։ Ես·ա·15։ Երեմ.ժ·11։

ԼԳԼ·Թ·11։ ԻՍաղ.լէ·5, 6։

ԺՍաղ.ձԲ·32։

ՂԳԼ·լգ·35, 37։ լը·2։

ԳԼ·ԼԶ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ՝ Աստուած արդար է իր ճամբաներուն մէջ, 16 և թէ Ցորին մեղ-
քերը՝ Աստուծոյ օրհնութիւններուն արգելք կ՚ըլլան։ 24 Աստուծոյ գործերը մեծարելի են։

1 Ու Եղիուս շարունակելով՝ ըսաւ.
2 Քիչ մը համբերէ՛ ինծի, ու ես
քեզի յայտնեմ, որ Աստուծոյ հա-
մար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի
առնեմ, ու արդարութիւնը Ստեղ-
ծողիս ընծայեմ։
4 Իրաւցընէ իմ խօսքերս սուտ
չեն. գիտութեամբ կատարեալ մէկ
մը քու քովդ է։
5 Ահա Աստուած հզօր է, բայց
չէ չմերժեր, ՚անիկայ հզօր է իր
սրտին զօրութեամբը։
6 Անիկայ ամբարիշտը չապրեցը-
ներ, ու նեղեալներուն իրաւունք
կ՚ընէ.
7 Իարդարներուն վրայէն աչքերը
չվերցըներ, ու զանոնք †թագաւոր-
ներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ.
զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ,
ու կը բարձրանան։
8 Ու անոնք †թէ որ շղթաներով
կապուած՝ թշուառութեան կա-
պերուն մէջ բռնուին,
9 Ան ատենը անոնց կը յայտնէ ի-
րենց գործերը, ու իրենց յան-
ցանքներուն շատանալը։
10 Նաև Ի անոնց ականջը կը բանայ,
որ խրատ ընդունին, և անոնց կը
պատուիրէ, որ անօրէնութենէ
դառնան։
11 Թէ որ անոնք ծառայութիւն ընեն, Հօրերնին

ՄԳԼ·Թ·4։ ԺՀր·13, 16։ Լէ·23։ Սաղ.ղՁ·4։

Ի Սաղ.լէ·18։ լը·15։ ԼՍաղ.ճԺգ.8։

ԺՍաղ.ճՀ·10։

ՂԳԼ·լա·13։ Ես·ա·19, 20։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԸԸ 1520

բարութիւնով՝ ու տարիներին ուրախութիւնով կ՚անցընեն։
12 Բայց թէ որ անոնք չհաղանդութիւն չընեն, սուրէ պիտի անցնին, ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին։
13 Եւ անոնք որ սրտով կեղծաւոր են, էրէնց վրայ էբարկութիւն կը դիզեն. երբոր զանոնք կապէ, անոր չեն աղաղակեր։
14 Հանոնց անձը երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի, ու անոնց կեանքը պիղծերուն մէջը պիտի ջնջի։
15 Աղբատը կ՚ազատէ իր թշուառութեան ատենը. ու նեղութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ։
16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր, ու անոնկ ընդարձակութեան բերէր, ուր որ նեղութիւն չկայ. ու ծրտու սեղանդ դրուածը էպարարտութեամբ լեցուն պիտի ըլլար։
17 Բայց ըէ ու դուն չարին փաստը * պաշտպանեցիր. անոնկ փաստը ու դատաստանը իրարու հետ կապուած են։
18 Որովհետև բարկութիւն կայ, չըլլայ որ հարուածով մը քեզ վերցընէ. ան ատենը Լմեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել։
19 Էմիթէ անիկայ քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը գնէ՞. ոչ ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ մը կը հմարէ։
20 Մի՛ փափաքիր ան գիշերին՝ որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն †աներևոյթ կ՚ըլլան՝։
21 Զգուշացիր ‡ անօրէնութեան դառնալէն. ինչու որ դուն Նասիկայ թշուառութենէն աւելի ընտրեցիր։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը †բարձրացեալ է՝. հով կրնայ անոր պէս սորվեցընել։
23 Ումանո ըսվլա ճամբան ով որուշէյ անոր. և ՀովՀ ըսաւ անոր թէ՝ Դուն անիրաւութիւն գործեցիր։
24 Միտդ պահէ որ ¶մեծարես աշխատ գործքերը՝ որոն որ մարդիկները կը տեսնեն։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ վանոնք. իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ։
26 Ահա Աստուած մեծ է, ու մենք չէնք դիտեր. և ումանոր տարիներուն համրանքը անքննելի է։
27 Ինչու որ էջուրերուն կաթիլները կը քաշէ. անոնք իր գողորշիին անձրև կը թափին,
28 Որն որ ամպերը վազցնելով՝ մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն։
29 Բայց ընաւ մէկը ամպերուն տարածուիլը՝ ու Անոր վրանին ղըրդումը կրնայ հասկընալ։
30 Ահա ՚անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ, ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ։
31 Նմիդովուրդները սա բաներով § կը դատէ, ու առատօրէն կերակուր կու տայ։
32 Ափովը ‡ կայծակը կը ծածկէ, ու անոր հրաման կու տայ, թէ ուր պիտի զարնէ։
33 Նիր Անոր շառաչիւնը անոր համար լուր կու տայ, խաչնէն ալ՝ եղող ումդին համար՝։

ԳԼ·ԼԷ

1 Եղիուս իր խօսքը շարունակելով կը հաստատէ թէ պէտք է Աստուծմէ վախնալ՝ անոր մեծ գործքերուն համար, 15 և թէ անոր իմաստութիւնը անքննելի է իր գործքերուն մէջ։

1 Այս համար ալ սիրտս կը դողայ, ու իր տեղէն կ՚երերայ։
2 Անոր ձայնին որոտումը՝ ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ըրէք։
3 Բոլոր երկնից տակը կը խրկէ զանիկայ, ու անոր լոյսը մինչև երկրին ծայրերը։
4 Անոր ետևէն Ումկ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ, իր վեհափառութեան ձայնովը կ՚որոտայ, ու իր ձայնը լսուելէն ետև չուշացըներ զանոնք։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚որոտայ, ըո Բանանկ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկընալ։
6 Ինչու որ Ձանիկայ կ՚ըսէ ձիւնին. Երկրի վրայ եղիր, նաև սաստիկ անձրևին, ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրևներուն։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ, Որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկները հասկընան։
8 Գազանները էորջերնին կը մտնեն, ու այրերնուն մէջ կը բնակին։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ, ու հիւսիսէն ցուրտ։
10 Նաստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի, ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ։
11 Նաև պարզութիւնը մէգը կը փարատէ. անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ։
12 Անոր խորհրդովը տեղէ տեղ կը փոխադրուին, որ աշխարհքին երես՝ երկրի վրայ անոր բոլոր Էհրամանը ըրածը կատարեն։
13 Ըզանոնք կը բերէ՝ թէ՝ իրատի համար, Ռթէ իր երկրին համար, և թէ շնորհքի համար։
14 Ո՛վ Ցոբ՝ աս ըսածս մտիկ ըրէ. կայնէ՝ ու Աստուծոյ սքանչելիքներուն վրայով մտածէ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԸԸ 1520

ո Գէն·լբ·3։
ւ Գէն·լբ·13։ լը·23։
§ Կամ՝ կը խնամէ,
ղ Սադ·ճէզ·25։ Գոր·ժգ·16։
* Եբր·լոյսը կ գ թագ·ժը·41·45։
†† Կամ՝ Ընոր վրայով իր բարեկամը թող պատմէ։ Ընդառաջելան դէմ բարկութեան ստացուածքէ։

– Սադ·իթ·3։ կը·33։
բ Գէն·ճ·9։ ի·10։ լշ·26։ Յոյս·ժե·3։
է Սադ·ճխե·16։17։
ը Սադ·ճզ·27։
թ Սադ·ճգ·22։
ւ Գէն·լը·29, 30։ Սադ·ճխէ·17։18։
ի Սադ·ճխը·8։
ընէ·ի·18։ 23։աթագ·ժը·18·19։ Նեը·ժ·9։ Գէն·լշ·31։
ի Գէն·լը·26։ 27։
ժ ը թագ·իա·10։ գ Ովագ·ժը·45։
ի Սադ·ճժա·2։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբբ 1520

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ինչպէս կը կարգաւորէ զանոնք , և իր ամպին լոյս կը փայլեցընէ ։

Ե ՓԼ· ԼՂ· 29 ։

16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարակշռութիւնը , ու Է իմաստութեամբ կատարեալ Հղողին աքանչելիքները ։

Ի ՓԼ·ԼՁ·4 ։

17 Երկիրը հարաւային հովէն հանդըստացուցած ժամանակը , ֆէխ՞ռ ինչու համար քու հանդերձներդ կը տաքնան ։

Ծ ՅՆ· ա·6 ։ Ես · խդ · 24 ։

18 Անոր հետ միտ՚ղ Ծտարածեցիր երկինքը , որ ամուր է՝ թափծու հայելիի պէս ։

19 Սորվեցուր մեզի՝ թէ ի՞նչ պիտի ըսենք անոր . ինքը որ մթութեան պատճառով՝ չենք կրնար մեր խոսքը կարգաւորել ։

20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ , պիտի պատմուի՞ Անոր , եթէ մեկը զրուցէ , անշուշտ պիտի կլուի ։

21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ , երբոր երկինքը կը փայլատակէ , բայց հովը կ՚անցնի , ու զանիկայ կը սրբէ ։

Ի ա ՏԻՄ· գ· 16 ։

22 Ահա հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու գայ ։ Աստուծոյ քովը՝ ահաւոր փառաւորութիւն կայ ։

Հ ԳԼ·ԼՁ·5 ։ * Կ՚ պատասխան չտար ։

23 Անիկայ Ամենակարող է , չենք կրնար հասկրնալ զանիկայ ։ Մեծ է զօրութեամբ՝ դատաստանով ու շատ արդարութեամբ , ու չի՝ա՜ն * զրկանք չրներ" ։

Յ ՄԱԱ· ժ· 2ՏՆ Ղ ՄԱԱ· ժա· 23 ։ ա Կոր· ա · 26 ։

24 Անոր համար մարդիկ Յվախնալու են անկէ . Ըստով իմաստուններուն † բնաւ չնայիր" ։

† Կ՚ մեկը բնաւ չկըրնար տես նել զ՚ինչ֊ Ի՚ ։

ԳԼ· ԼԸ

1 Աստուած կը կանչէ Ցոբը որ իր հարցմունքներուն պատասխան տայ ։ 4 Աստուած իր մեծամեծ գործերը յիշելով կը յանդիմանէ Ցոբին տգիտութիւնը , ու տկարամտութիւնը ։

1 Ա՚ն ատենը ԵՀովայ ֊փոթորիկին մէջէն պատասխան տալով Ցոբին՝ ըսաւ ։

– ԵԼ· ԺԹ· 16 · 18 ։ գ Թագ· ԺԹ· 11 ։ Եզեկ· ա · 4 ։ Նաւ· ա · 3 ։

2 Ը՞Ո՞վ է՝ ատիկայ՝ որ Է անհիմաստ խօսքերով խորհուրդը կը նսեմացընէ ։

Բ ԳԼ· ԼԴ· 35 ։ խբ · 3 ։

3 Ը Հիմա կարիճի պէս մէջքդ պընդէ՛ · քեզի հարցընեմ՝ , և քու գիտցածդ ինձի իմացընես ։

Գա Տիմ· ա· 7 ։

4 Ը՞ՈՒր էիր դուն՝ երբոր ես երկրին հիմերը կը դնէի ։ ըսէ՛ ինծի՝ թէ որ իմաստութեան տեղկուա֊ թիւն ունիս ։

Բ ԳԼ· Խ· 7 ։ Ի Սաղ· ճդ· 5 ։ Առակ· ը·29 ։ Լ·4 ։

5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ՛ · Ո՞վ դրաւ անոր չափերը , կամ թէ անոր վրայ լարը ո՞վ քաշեց ։

6 Անոր հիմերը ինչի՞ վրայ հաստատուած են , կամ թէ անոր անկիւնին քարը ո՞վ դրաւ ,

7 Երբոր առաւօտեան աստղերը միտղ փառաբանութիւն կ՚ընէին , ու երբոր Հաստուծոյ բոլոր որդիները ցնծութեամբ կ՚աղաղակէին ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբբ 1520

8 Եևաև ծովը որովայնէն ելած ժամանակը՝ ո՞վ գոցեց զանիկայ դրռներով ,

Ե ՅՆ · ա · 9 ։ Սաղ · ԼԳ·7 ։ ճգ · 9 ։ Առակ · Ը · 29 ։ Ե֊ բեմ·ե·22 ։

9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի , ու մէգը խանձարուր ,

Ը ԳԼ · Իշ · 10 ։

10 Եւ Հանոր վրայ իմ հրամանս հաստատելով՝ անոր փականք ու դռներ դրի ,

11 Ու ըսի ֊Ես · Մինչև հոս գաս՝ ու անդին չանցնիս , և քու ալիքներուդ հպարտութիւնը հոս Ի դադարի ։

Ի Սաղ · ճԹ · 9 ։ ՂԳ · 4 ։

12 Կեանքիդ մէջը երբէք Ծառաւօտուն հրաման ըրի՞ր , արշալոյսին իր Ծ֊ԲԼ֊ տեղը ցուցուցի՞ր ,

13 Որ երկրին ծայրերը բռնէ , ու Էչարագործները անկէ թօթվուին ։

Ի Սաղ · ՃԳ · 35 ։

14 Երկիրը նոր ձև մը կ՚առնէ , կընքուած կաւի պէս , և ֊ին Բ֊ն հանդերձով զարդարուածի պէս կ՚երևնայ ։

15 Սակայն ամբարիշտներէն կ՚արգիլուի իրենց Լոյսը · ու Է բարձր բազուկը կը խորտակի ։

Լ ԳԼ· ԺԸ· 5 ։ Ի Սաղ · Ժ · 15 ։

16 Ծովուն աղբիւրները մտե՞ր ես , ու անդունդին ծածուկ տեղուանքը պտրտե՞ր ես ։

Ծ Սաղ · ԿԷ · 19 ։

17 Մահուան դռները յայտնուեցան քեզի , ու մահուան չուքին դռները տեսա՞ր ։

Է Սաղ · Ի · 13 ։

18 Երկրին լայնութեանը խելքդ հասա՞ւ · Թէ որ ամէնը գիտես , զըրուցէ ։

19 Լոյսին Ժբնակարանը ո՞ւր է , ու խաւարին տեղը ո՞ր է ,

Ժ ԵՔ· բնակարան Ճամբան

20 Որ զանիկայ առնես իր սահմանը դնէս , ու անոր տանը Ճամբաները իմանաս ։

21 Դուն ան ատենը ծնած ըլլալուդ համար , ու քու օրերուդ համրանքը շատ ըլլալուն համար գիտես ։

22 Հ Ձիւնին շտեմարանները մտե՞ր ես , ու կարկտին գանձերը տեսե՞ր ես ,

Հ ՏԵՒ Սաղ · ՃԼԸ · 7 ։

23 Յոր ես կը պահեմ Նեղութեան ժամանակին , ու կռիւի ու պատերազմի օրուան համար ։

Յ Ել·Թ·18 ։ ՅԵս · ժ · 11 ։ Ես · Լ · 30 ։ Եզեկ · ժգ · 11 ։ 13 ։ Յայտ · ԺՁ · 21 ։

24 Ի՞նչ Ճամբով լոյսը կը բաժնուի , և Ի՞նդ֊ԵԼ֊ արևելեան հովը երկրի վրայ կը տարածուի ։

Ղ ԳԼ · ԻԸ · 26 ։

25 Ձհեղեղներուն համար անցք՝ ու որոտումներուն փայլակին համար Ճամբայ ո՞վ բացաւ ,

26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ չկայ , անապատին վրայ՝ ուր տեղ մեկը չբնակիր ,

27 Որ անապատները ու անչէն տեղերը կշտացընէ , ու կանանչ խոտին բնձիղը բուսցընէ ։

ճ Սաղ · ՃԷ · 35 ։

28 Ո՞վ Անձրևը հայր ունի՞ · կամ թէ ցօղին կաթիլները ո՞վ ծնաւ ։

Ե ԳԼ· ա · 6 ։

Ժ Երեմ· ԺԴ· 22 ։ Սաղ · ՃԽԵ · 8 ։

29 Սառը որուն ուրդանդէն կ'ելլէ . ու երկինից ւ եղեամը ով ծնաւ ։

30 Ջուրերը քարի պէս կ'ըլլան կը պահուին , ու անդունդին երեսը * կը սառի ։

31 Ը Բազմաստեղին † կապերը կրնաս կապել , կամ թէ Հայկին կապերը կրնաս քակել ։

32 ‡ Մազաւորթը ժամանակին կրնաս հանել , ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդել ։

33 " Երկինքին կանոնները գիտե՞ս . անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնաս դնել ։

34 Ձայնդ ամպերուն կրնաս վերցնել , որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ ։

35 Կայծակները կրնաս խրկել որ երթան , ու քեզի՝ Ահա պատրաստ ենք՝ ըսեն ։

36 Ը Երկրամասնիքներուն մէջ ովի իմաստութիւն դրաւ , կամ սրտին ով հանճար տուաւ ։

37 .Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել , ու երկնից տիկերը ‖ տեղաւորել ,

38 Երբոր փոշին Բ՚ըլ՚ըվ զանգուած մը կ'ըլլայ , ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին ։

39 " Ա՞ռիւծին համար որս կրնաս որսալ , ու կորիւններուն ախորժակը կը կրնաս կշտացընել ,

40 Երբոր անոնք էրէից այրերուն մէջ կը կծկտին , ** դարանի համար որջերնուն մէջ կը կենան ։

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագուաւին՝ իր որսը , երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'աղաղակեն , և ուտելիք չունենալնուն համար կը թափառին ։

ԳԼ · Լ Թ

1 Ա յծեամներուն ու եղերուներուն վրայով · 5 վայրենի իշուն , 9 միեղջերուին , 13 Ջայլամին , 19 Ձիուն , 26 բազէին , 27 ու արծուին վրայով ։

1 Յայծ ի այծեամներուն ծնանելու ժամանակը դիտե՞ս . " եղնիկներուն ծնանիլը դիտե՞ս ։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնաս համրել , ու ծնանելու ժամանակնին դիտե՞ս ։

3 Անոնք ծուխով ձագերնին կը ծընանին , ** ցաւերնին կ'անցընեն ։

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան , դաշտի մէջ կը մեծնան . կ'երթան , ու նորէն անոնց չեն դառնար ։

5 Ցիւռը ով համարձակ թող տուաւ , ու վայրենի իշուն կապերը ով քակեց ,

6 Բ Որուն՝ դաչտը տուի տունի համար ու անապատը՝ անոր բնակութեանը համար ։

7 Անիկայ բազաքին ազդազակը ծաղր կ'ընէ , ու բանեցընողին պոռալը չլսեր .

8 Անոր պտրտած լեռները իր արօտն է , ու ամէն տեսակ խոտերը կը փնտռէ ։

9 ‡ Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞ , կամ քու մնուրիդ քովը ղիչերը կը մնայ ։

10 § Որա վարելու համար" միեղջերուն կրնաս չուանով կապել , կամ թէ քու ետևէդ հովտները կը տապանէ՞ ։

11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն համար՝ անոր կը վստահի՞ս , ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս ։

12 Կը հաւատաս անոր՝ թէ քու արմտիդդ պիտի բերէ , և քու կալդ ժողվէ ։

13 Ջայլամին թևը ցնծութեամբ կը շարժի . արդեօք արագիլին թևերուն ու փետուրներուն կը նմանի՞ ։

14 Անիկայ իր հաւկիթները գետինը կը ձգէ , ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ ,

15 Ու միտքը չգար որ ոեւոե ոը ոտքը կը կոտրէ զանոնք , կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն ։

16 Անիկայ Տանգութ է իր ձագերուն՝ իրենը չեզածներուբ պէս . իր աշխատութիւնը գատարկ ելլելուն ‡ հոգ չընէր" .

17 Ինչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ , ու Ի՞նձմարէն անոր բաժին չտուաւ ։

18 Անիկայ բարձրը ելած ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ ։

19 Ձիին դո՞ն ոյժ տուիր . անոր պարանոցին †† բաշը դո՞ն հագցուցիր ։

20 Զանիկայ մարախի պէս կրնաս ցաթկեցընել . անոր վրնջելուն ‡‡ փառաւոր ձայնը" ահաւոր է ։

21 Հովիտի մէջ դնտինը կը փորէ , ու իր զօրութեամբը կը դուրս ելլելու կ'երթայ .

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ , բ՚այնէ ոչ չվախնար , ու սուրին երեսէն ետ չդառնար ։

23 ‖‖ Նետերը անոր վրայ կը սուլեն" , նաև փայլուն նիզակը ու դեղարդը .

24 կատաղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ , ու փողին ձայնը լսելուն §§ չկրնար ինքզինքը զսպել" ։

25 Քանի որ փողը կ'ըսուի , ազէ՛ կ'ըսէ . հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը . զօրագլուխներուն որոտումը ու ազաւարաութիւնը կը լսէ ։

26 Բազէն քու իմաստութիւնովդ

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1520
Յաղ · ճխե · 16 ։
Ն Գլ · 10 ։
* Եզր · կը բռնուի ։
Ը Գլ · Թ · 9 ։ Ամո · 5 · 8 ։
† Կամ գաւարճաթիւնները
‡ Կամ Տաներէս կենդանաձեւ կերպարները · Երեմ · ըս · 35 ։
Ը Գլ · ւ · 8 ։ Յաղ · ծա · 6 ։ ՃՂ · բ · 26 ։
§ Կամ՝ թաթեզ տալ ։
Ղ Յաղ · ՃՂ · 21 ։ ճխե · 15 ։
Ը Յաղ · ՃԽե · 9 ։ Ա՚առ · գ · 26 ։
— Յաղ · իԹ · 9 ։
Բ Գլ · իդ · 5 ։ Երեմ · ր · 24 ։ Ովս · ը · 9 ։
Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1520
‡ Թու · իգ · 22 ։ ր Օր · լԳ · 17 ։
§ Եզր · Ակսին ԺԸը
Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1520
Ղ Ողե · գ · 3 ։
‡ Կամ՝ վախ չունի ։
Ի Գլ · լե · 11 ։
†† Կամ՝ որոտումը
‡‡ Եզր · փառքը
Ը Երեմ · ը · 6 ։
‖‖ Եզր · Կապարը ··· կը սուլէ
§§ Կամ՝ չդառաւատար ։

կը թռչի, ու թևերը դէպ՚ի հարաւ կը բանայ։
27 Արծիւը քո՞ հրամանովդ կը բարձրանայ, ու իր բոյնը բարձրը կը հաստատէ։
28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու վրայ՝ ու յայտաժինէրու մէջ բնակելով կը կենայ։
29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ. անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն։
30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն. և ուր որ դիեր ըլլան, անիկայ հոն է։

ԳԼ. Խ

1 Ցոր Աստուծոյ առջեւը կը խոնարհի։ 6 Աստուած զանիկայ կը հրաւիրէ՝ որ իր արգարութիւնը, կարողութիւնը և իմաստութիւնը խօսի։ 15 Բեհեմովթին վրայով։

1 Յետ Աստուած Յորին խօսելով՝ ըսաւ.
2 Արդ՝ *Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցնէ՞. Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ։
3 Ան ատենը Յոր Տէրոջը պատասխան տալով՝ ըսաւ.
4 Բ Ահա ես նուաստ եմ. քեզի ի՞նչ պատասխան տամ. ֆձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ։
5 Մէկ անգամ խօսեցայ, ալ պատասխան պիտի չտամ. երկու անգամ ալ, բայց պիտի չկրկնեմ։
6 Տ Ան ժամանակը Աստուած՝ մրրիկէն Յորին պատասխան տալով՝ ըսաւ.
7 Ե Հիմա կտրիճի պէս մէջքդ պընդէ, Ղբեզի հարցընեմ, ու դուն ⁂ ֆիդուցիդ ինծի իմացուր։
8 Ե Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ս. քեզ արդարացընելու համար ինծի յանցաւոր պիտի հանես։
9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս, և ⁂ ձայնովդ կրնաս անոր պէս որոտալ։
10 Ը Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ, և պատիւով ու փառքով հագուէ։
11 Բարկութեան հանդ հոանդը տարածէ, և ամէն հպարտին նայէ, ու զանիկայ իւոնարհեցուր։
12 Ամէն ֆհպարտին նայէ, ու զանիկայ նուաստէ, ու անօրէնները՝ իրենց տեղը կոխկրտէ։
13 Անոնց ամէնն ալ հողին մէջ աներեւոյթ ըրէ, երեսնին գաղտուկ տեղ պահէ։
14 Ան ատենը ես ալ քեզի կը խոստովանիմ, որ ալ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել։
15 Ահա Բեհեմովթը որ քեզի հետ ստեղծեցի, անիկայ արջառի պէս խոտ կ՚ուտէ։
16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է, և ոյժը փորին †մկաններուն մէջ։
17 Պոչը կ՚երերցընէ եղևնիի պէս. ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են։
18 Անոր ոսկորները ‡պղնձէ խողովակներ՝ են. անոր ոսկորները երկաթէ նիգերու պէս են։
19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկայ է. զանիկայ ստեղծողը ‖իր սուրը կրնայ մօտեցընել՝։
20 Երկարև անոր †պաշար կը բերեն լեռները, ուր որ դաշտի բոլոր գազանները կը խաղան։
21 Անիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն շուքին՝ ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի։
22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկայ. հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են։
23 Թէ որ գետը առատանայ, անիկայ չվախնար. թէև Յորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ, հանդարտ կը կենայ։
24 Միթէ անիկայ յայտնի՝ կը բռնուի՞. §քիթովը որոգայթները կը ծակէ՞։

ԳԼ. ԽԱ

1—34 Ելիհաթանին վրայ երկրացած Աստուծոյ մեծ զօրութիւնը։

1 — Ելիհաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել, ու անոր լեզուէն լարով կրնա՞ս քաշել։
2 Բ Անոր բիթին չուան անցընելով՝ ծնոտը կրնա՞ս փուշով ծակել։
3 Միթէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ՚ընէ՞, քեզի մեղմ խօսքեր կ՚ըսէ՞։
4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ՚ընէ՞. զանիկայ մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնա՞ս առնել։
5 Թռչունի հետ խաղալ՝ պէս՝ անոր հետ կրնա՞ս խաղալ, կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել։
6 Ընկերները անոր մասը հացկերոյթի կրնա՞ն ընել. անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞։
7 Անոր մորթը սլաքներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տէգերով կրնա՞ս լեցընել։
8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր, պատերազմը յիշէ. — նորէն պիտի չընես։
9 Ահա անոր Բ—ե—լե—ն յոյսը պարապ է. զանիկայ տեսնելով ալ՝ *ը—ր չ՚զարհուրիր։
10 Ձկայ քաջասիրտ մէկը՝ որ զանիկայ արթնցրնէ. հապա իմ առջեւս ո՞վ կրնայ կայնիլ։
11 Ե Ո՞վ ինծի առաջուց տուաւ, որ

16 Behold now his strength in his loins, and his force in the muscles of his belly.
17 He moveth his tail like a cedar: the sinews of his stones are wrapped together.
18 His bones are as strong pieces of brass; his bones are like bars of iron.
19 He is the chief of the ways of God: he that made him can make his sword to approach unto him.
20 Surely the mountains bring him forth food, where all the beasts of the field play.
21 He lieth under the shady trees, in the covert of the reed, and fens.
22 The shady trees cover him with their shadow; the willows of the brook compass him about.
23 Behold, he drinketh up a river, and hasteth not: he trusteth that he can draw up Jordan into his mouth.
24 He taketh it with his eyes: his nose pierceth through snares.

CHAPTER XLI

1 Canst thou draw out leviathan with a hook? or his tongue with a cord which thou lettest down?
2 Canst thou put a hook into his nose? or bore his jaw through with a thorn?
3 Will he make many supplications unto thee? will he speak soft words unto thee?
4 Will he make a covenant with thee? wilt thou take him for a servant for ever?
5 Wilt thou play with him as with a bird? or wilt thou bind him for thy maidens?
6 Shall the companions make a banquet of him? shall they part him among the merchants?
7 Canst thou fill his skin with barbed irons? or his head with fish spears?
8 Lay thine hand upon him, remember the battle, do no more.
9 Behold, the hope of him is in vain: shall not one be cast down even at the sight of him?
10 None is so fierce that dare stir him up: who then is able to stand before me?
11 Who hath prevented me, that I should repay him? whatsoever is under the whole heaven is mine.

Ն · ք · գՖ · ԽԲԲ 1520

Ե Երեմ. խԹ. 16։ Ընդ. 4։

ը Մատ. իդ. 28 ։ Ղուկ. ժԷ. 37 ։

— ԳԼ. լդ. 13։

Բ Եզր. Թ. 6 ։ ԳԼ. խը. 6 ։ Սաղ. ծ. 4 ։

* ԳԼ. ԽԹ. 9։ Սաղ. ԼԹ. 9։

Տ ԳԼ. Լը. 1 ։

Ե ԳԼ. Լը. 3 ։

ՀԳԼ. Խը. 4 ։

Ե Սաղ. ծ. 4 ։ Հռով. գ. 4 ։

ը ԳԼ. Լե. 4 ։ Սաղ. ԽԹ. 3, 4 ։

Ր Սաղ. դգ. 1 ։ ծդ. 1 ։

Ե Ես. ը. 12 ։ Գան. գ. 37 ։

* Կամ՝ ձիաձեռնին, Ե՝ կամ՝ փիղը

Ն · ք · գՖ · ԽԲԲ 1520

† Կամ՝ պարտին

‡ Կամ՝ պըղնձի ամուր կտոր ուանքեր

‖ Կամ՝ անոր սուրը էրէն կու տայ։

Բ Սաղ. ծդ. 14։

§ Կամ՝ որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել։

ԼԳԼ. խա. 1, 2։

— Սաղ. ծդ. 26 ։ Ես. իե. 1 ։

* Կամ՝ կոկորդիլոսը

Բ Տես Ես. Լե. 29 ։

† Հռով. ժա. 35 ։

Ն · Ք · ՁԲ · Ի Բ Բ 1520

Բ ԵԼ · ԺԹ · 5 ։ Ր Օր · Ժ · 14 ։ Սաղ · իգ · 1 ։ Ծ · 12 ։ ա Կոր · Ժ · 26 ։

ես անոր հատուցանեմ. Բ բոլոր երկնքին տակը եղածը իմ է ։

12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը, նաև գեղեցիկ կարգաւորութեանը վրայով խօսելու պիտի չլրեմ ։

13 Անոր հանդերձին երեսը ով կըրնայ բանալ. անոր երկու կզակներուն մէջը ով կրնայ մտնել.

14 Անոր երեսին դռները ով կրնայ բանալ. ահը անոր ակռաներուն բոլորտիքն է ։

15 Անոր ամուր վահանները էր հերպարտութիւնն են. պինդ կնքուած ի պէս զոց են.

16 Ա՛նպէս քովէքով շարուած են, որ անոնց մէջը քամի չկրնար մտնել.

17 Իրարու կցուած են, մէկզմէկ կը բռնեն, ու բնաւ չեն զատուիր ։

18 Անոր փռնգտալէն լոյս կը փայլի. ու աչքերը արշալոյսին արտաւնունքներուն կը նմանին ։

19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն, ու կրակի կայծեր կը ցայտեն ։

20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝ եռացող սանի կամ կաթսայի պէս ։

21 Անոր շունչէն կրակի կայծեր կը բորբոքին, ու բերնէն բոց կ'ելլէ ։

22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի. ու երկիւղը անոր առջևէն կը խաղայ ։

23 Անոր միսին ծալուածքները փակած են, անոր վրան հաստատուելով՝ չեն երերար ։

24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է, ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է ։

25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան, ու երկիւղէն կը շփոթին ։

26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար, ո՛չ ա՛լ նիզակը՝ գեղարդը ու զրահը ։

27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջևը, ու պղինձը փտած փայտի պէս ։

28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցներ. պարսաքարերը անոր դէմ մղեղի կը դառնան ։

29 Մահակները չիւղերու տեղ կը սեպէ. տեգին ձօճալը ծաղր կ'ընէ ։

30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կըտորուանք կան. ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ ։

31 Անդունդը ջանի մը պէս կ'եռացընէ, ու ծովը սպեղանիի կաթսային նման կ'ընէ ։

32 Իր ետևէն ճամբան պայծառ կ'երևցընէ. անդունդը ձերմակած մազերու կը նմանի ։

33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ, որ անվախ ստեղծուած ըլլայ ։

34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի. բոլոր *հպարտութեան որդւոցը" թագաւորն է ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Ցոր Աստուծոյ կը հնազանդի ։ 7 Աստուած Ցորը կ'արդարացընէ, անոր բարեկամները կը խանարհեցնէ, ու Ցորին աղօթքը կ'ընդունի ։ 10 Աստուած կը մեծցընէ ու կ'օրհնէ Ցորը ։ 16 Ցորին տարիքը ու մահը ։

1 Յ՚ոն ատենը Ցոր Տէրոջը պատասխան տալով՝ ըսաւ.

2 Գիտեմ որ — ամէն բանի կարող ես. ու քու դիտաւորութիւնդ բնաւ չարգիլուիր ։

3 Ը՚ՈՎ է ասիկայ որ տգիտութեամբ խորհուրդը կը նսեմացընէ. յիրաւի կը զրուցեի, բայց չէի հասկընար. Ե՚ինծի աքանչելի բաներ ըլլալով՝ չէի իմանար ։

4 Կ'աղաչեմ մտիկ ըրէ՛ որ ես զրուցեմ. Բ քեզի հարցընեմ, ու ինծի սորվեցուր ։

5 Ես քու վրայովդ ականջի լսովլսեր էի, բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ ։

6 Անոր համար Է՚մ ՚ինչս կ'արհամարհեմ, հողի ու մոխրի վրայ կը զղջամ ։

7 Արդ՝ Տէրը աս խօսքերը Ցորին զրուցելէն ետքը՝ Տէրը Եղիփազ Թեմանացիին ըսաւ. Քու վրադ՝ ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ. ինչուոր ինծի համար՝ իմ Ցոր ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։ 8 Ուստի հիմա ձեզի Բեօթը զուարակ ու եօթը խոյ առէք, ու Բ Ցոր ծառայիս երթալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք, և իմ Ցոր ծառաս Ը ձեզի համար աղօթք ընէ, որ ես ա՛լ անոր ‡աղօթքը ընդունելով՝ Յէր անմոռթեանը պէս չընեմ ձեզի. ինչուոր իմ առջևս իմ Ցոր ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։

9 Ան ատենը Եղիփազ Թեմանացին, ու Բաղդատ Սուքեցին, ու Սոփար Նաամացին երթալով՝ Տէրոջը իրենց ըսածին պէս ըրին. և Տէրը Ցորին ‡աղօթքը ընդունեց ։

10 Ի՚ԵՎ Տէրը գերութենէ ազատեց Ցորը՝ իր բարեկամներուն համար աղօթք ըրած ատենը. նաև Տէրը Ցորին բոլոր ստացուածոցը ֆ կրկին-

11 նապատիկը տուաւ ։ Ի՚ւ անոր Էրուսլոր եղբայրները՝ ու բոլոր քոյրերը՝ և զանիկայ առաջուց ճանչցողները բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ, ու անոր համար յաւելով՝ Տէրոջը անոր իրկած բոլոր փորձանքին համար անոր մխիթարութիւն տուին. և ամէն մէկերնին մէյմէկ կտոր

Ն · Ք · ՂԲ · Ի Բ Բ 1520

* կամ՝ վայրենի գաղաններուն

ա Յով · Ժը · 14 ։ Մատ · Ժթ · 26 · Մար · Ժ · 27 ։ Ժգ · 36 ։ Ղա · Ժը · 27 ։

Բ Գկ · լը · 2 ։ Ե Սաղ · խ · 5 ։ Ձլա · 1 ։ Ձլթ · 5 ։

† ԵՒԲ · Ի՚ինծ՚ի

Բ Գկ · լը · 3 ։ խ · 7 ։

Է Եզր · Ի · 6 ։ Գկ · խ · 4 ։

ղ Թես · իգ · 1 ։

Է Մատ · ե · 24 ։

Ը Յով · ի · 17 ։ Ցակ · ե · 15, 16 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։

‡ ԵՒԲ · երեսը · աթոռ · իե · 35 ։ Մաղ · ա · 8 ։

ֆ Եե · խ · 2 ։

է Տէս գկ · Ժի · 13 ։

ստակ՝ ու մէյմէկ ոսկի օղ տուին
12 անոր ։ Եւ Տէրը Ներոնին վերջը առջինէն աւելի օրհնեց անանկ որ Իտասնուչորս հազար ոչխար , ու վեց հազար ուղտ , և հազար զոյգ եզ , ու հազար մատակ էշ
13 ունեցաւ ։ Թէ անոր զաւակները ,
14 ու իրեք աղջիկ եղաւ ։ Ու մէկ աղջկան անունը *Եմիմա՝ ու երկրորդին անունը կասիա՝ ու երրորդին անունը †կերէն Հապուք դրաւ։
15 Եւ բոլոր երկրին վրայ Ցորին աղջիկներուն պէս գեղեցիկ կնիկներ չէր գտնուեր . ու Հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջը ։
16 Եւ ասկէ ետքը Ցոբ հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդուոցը որդիները մինչև չորրորդ ազգը ։ Ու Ցոբ ծերացած ու Հօրերը լեցուած մեռաւ ։

ՆՀ ԳՖ · ԻԲԲ 1520

Ել · ը · 7 ։ Յակ · ե · 11 ։
Ի Տես գլ · ա · 3 ։
Ծ Գլ · ա · 2 ։
* Յ՝ տես ։
† Յ՝ եղիւր ծարբոյ ։
Ել · ե · 6 · 26 ։ Նահ · գ · 16 ։
Ժ Ծն · ԻԵ · 8 ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

1 Բարեպաշտ մարդուն երջանկութիւնը 4 ամբարշտին ապերջանկութիւնը ։

1 Երանելի է՝ ան մարդը՝ որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չգալը , ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար և Ծաղր ընդունողներուն նստած տեղը չնստիր
2 Հապա Տանո կամքը Տէրոջը օրէնքին մէջն է և Տրօրեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ ։
3 Եւ անիկայ Իջուրի ճամբանները տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ ։ ու անոր տերևը պիտի չմափի , և ինչ բան որ ընէ՝ Հպիտի յաջողի ։
4 Ասանկ չեն ամբարիշտները , հապա Ի մղեղի պէս որ հովը կը ցրուէ ։
5 Ասոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ , ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ ։
6 Վասն զի ԸՏէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան . բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

‡ Ղրա · ի · 42 ։ Գոր · ա · 20 ։
ա Նահ · գ · 14 · 15 ։
Բ Սաղ · իղ · 4 ։ Երեմ · ժե · 17 ։
Է Սաղ ճԻԹ · 35 · 47 · 92 ։
Դ Յես · ա · 8 ։ Սաղ ճԻԹ · 1 · 97 ։
Ի Երեմ · ժե · 8 ։ եղեկ · խէ · 12 ։
Լ Ծն · լԹ · 3 · 23 ։ Սաղ · ճԻԸ · 2 ։ Ես · գ · 10 ։
Խ Ցոբ · իա · 18 ։ Սաղ · լե · 5 ։ Ես · ժէ · 13 ։ ԻԹ · 5 ։ Ովս · ժգ · 3 ։
Ը Սաղ · լԸ · 18 ։ Նաա · ա · 7 ։ Յօհ · ժ · 14 ։ ր Տի · ր · 19 ։

ՍԱՂՄ · Բ

1 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ։ 10 Թագաւորներուն յորդորանք մը որ անոր հնազանդին ։

1 Ինչո՞ւ ազգերը խռովութիւն կ'ընեն , ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն ։
2 Երկրի Թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատեն , ու իշխանները միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն Տէրոջը դէմ , ու անոր Բ Օծեալին դէմ ,
3 Ը՝ ելլենք , ըսելով , Եկատրնիք անոնց կապերը , ու մեզմէ ձգնիք անոնց Լուծը ։

ա Սաղ · խգ · 6 ։ Գոր · գ · 25 · 26 ։
Բ Սաղ · խե · 7 ։ Յօհ · ա · 41 ։ ։
Է Երեմ · ԻԵ · 5 ։ Ղու · ժԹ · 14 ։ ։
Նեբրոնեանները ։

ՍԱՂՄ · Գ

1—8 Աստուծոյ պաշտպանութեանը ապահովութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , Երբ որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը ։

1 Վ՛ Տէր՝ Բիմ թշնամիներս որչափ շատցան . իմ վրաս ելլողները շատ են ։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ'ը-

Սաղ · ժա · 4 ։
Ի Սաղ · լէ · 13 ։ ՃԹ · 8 ։ Նահ · ա · 26 ։
Ղ Գոր · ժգ · 33 ։ Երբ · ա · 5 ։ Ե · 5 ։
Ը Սաղ · իբ · 27 ։ Հր · 8 ։ ՃԹ · 27 ։ Գաղ · է · 13 · 14 · Տես Ցօհ · ժէ · 4 · 5 ։ ժԲ · 15 ։
Ի Սաղ · ՃԹ · 23 ։ Ցայտ · ը · 27 ։ ժբ · 5 ։
§ Կ՛ տես հովեսս ։
Ժ Երբ · ժբ 28 ։
Ի Փիլ · բ · 12 ։ Կ՛ ցնծագէք ։
Լ Ցայտ · գ · 16 · 17 ։
Խ Սաղ · լԴ · 8 ։ ՃԳ · 12 ։ Նահ · ժգ · 20 ։ Ես · լ · 18 ։ Երեմ · ժէ · 7 ։ Հբռով · Թ · 33 ։ ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 6 ։

Ր Թագ · ժե · ժ · ժգ · ժէ · ժբ ։
Բ Ր Թագ · ժե · 12 · ժգ · 15 ։

սեն թէ՝ Տ Աստ փրկութիւն չկայ Աստուածմէն ։ (*Սէլայ ։)
3 Բայց ով Ցէր՝ դուն ես Դ իմ ապպարս , իմ փառքս , ու Ի իմ գլուխս բարձրացնողը ։
4 Իմ ձայնովս Ցէրոջը կանչեցի , ու Ն իր սուրբ լեռնէն Ի ինծի պատասխանեց ։ (Սէլայ ։)
5 Ընթ պառկեցայ ու քնացայ . արթընցայ , վասն զի Ցէրը զիս պաշտպանեց ։
6 Ի ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պատեչին ։
7 Ելի՛ր ով Ցէր , զիս փրկէ՛ ով իմ Աստուածս , վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս ծնօտը . ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր ։
8 Ի փրկութիւնը Ցէրոջն է . քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ † է ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · Դ

1 Դաւիթ կ'ոգեչէ որ Աստուած իրեն ականջ դնէ ։ 2 Իր թշնամիները կը յանդիմանէ , ու անոնց յորդորանքներ կ'ընէ ։ 6 Մարդուն երջանկութիւնը Աստուծոյ շնորհքովը կ'ըլլայ ։

Գլխաւոր երգեցողին ; ‡ Նկինոթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխան տուր՝ ով իմ արդարութեանս Աստուածը . նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր . ողորմի՛ ինծի , ու լսէ՛ իմ աղօթքս ։
2 Մարդոց որդիներ՝ մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտի դարձընէք , և ունայնութիւն պիտի սիրէք , ա՛ստութիւն փնտռէք ։ (Սէլայ ։)
3 Բայց գիտցէ՛ք որ Ի Ցէրը իրեն նուիրուած մարդ ‖ որոչեց . Ցէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս ։
4 Դողացէ՛ք ու մեղք մի՛ գործէ՛ք . Ե խօսեցէ՛ք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ , ու լռեցէ՛ք ։ (Սէլայ ։)
5 Ի Արդարութեան զոհեր մատուցէ՛ք , ու Ց Ցերոջը յուսացէ՛ք ։
6 Շատերը կ'ըսեն թէ՝ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցընէ . է ով Ցէր՝ քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ ։
7 Ը Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր , անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի ։
8 Ի Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ . ի վասն զի դուն միայն ով Ցէր՝ զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես ։

ՍԱՂՄ · Ե

1 Դաւիթ աղօթք ընելով՝ իր ընթերանգուն թիւնը կը յայտնէ ։ 4 Աստուած չարերուն չհաճիր ։ 7 Դաւիթ իր հաւատքը յայտնելով՝ Աստուծոյ կ'աղօթէ որ իրեն առաջնորդէ ։ 10 Իր թշնամիները կործանէ ։ 11 ու արդարը պահպանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , § Նհիլոթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Ցէր՝ ականջ դիր իմ խօսքերուս . մի՛տքդ առ իմ աղաղակը ։
2 Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ ըրէ՝ ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս , վասն զի Ի ես քեզի կ'աղաչեմ ։
3 Ով Ցէր՝ Ե առտուանդ պիտի լսես իմ ձայնս . առտուանդ * պատրաստ պիտի ըլլամ՝ քեզի , ու ըսպասեմ ։
4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած չես . չարը քու քովդ պիտի չբնակի ։
5 Ր Հպարտները քու աչքերուդ առջին պիտի չկենան . բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես ։
6 Ի Սուտ խօսողները կը կորսընցընես . Ց Ցերը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի ։
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութիւնովը քու տունդ պիտի մտնեմ . քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ Է քու սուրբ տաճարիդ մէջը ։
8 Ը Ով Ցէր՝ քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար . Է քու ճամբադ չիտկէ իմ առջեւս ։
9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ . անոնց ներսիդին չարութիւն է . ի անոնց կոկորդը բաց գերեզման է . Է իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան ։
10 Ո՛վ Աստուած՝ յանցաւոր հանէ զանոնք . և իրենց խորհուրդներովը թող իյնան . անոնց մեծ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ զանոնք . վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան ։
11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները Ի թող ուրախ ըլլան . յաւիտեան թող ցնծան , ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես . և քու անունդ սիրողները թող քեզմով զուարճանան ։
12 Վասն զի դուն ի պիտի օրհնես արդարը՝ ով Ցէր . բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պիտ-

---

* Ա՛մ · դ · 19 ։ † Աւելի հաւանական թարգմանութիւնն է ։ ‡ Տիմ · բ · 19 ։ § Կամ՝ երեւելի բաւ · է Եփ · դ · 26 ։ ‖ Սաղ · ե · 9 ։ ¶ Ա՛մ · դ · 19 ։ ** Սաղ · ժ · 13 · ծա · 19 · Տես բ Թագ · ժե · 12 ։ ՚ Սաղ · լէ · 3 · կբ · 8 ։ ՚՚ Թես · գ · 26 ։ Սաղ · ձ · 3 , 7 , 19 ։ ճժթ · 135 ։ ՚՚՚ Եփ · թ · 3 ։

է բ Թագ · ժգ · 31 · Տ Աստ · հա · 11 ։ * Ա՛մ բառը տողէն նշանակ ՚ Ն ի ն ք ր ի ն ք ր ե ւ յ ա յ տ ն ի կ ի ն , տ ո ւ մ յ ա ն ե ր ա յ ս բառին ընթերցին վրայ կեդրոնանալէ դիտողութիւնը տես Ա Մնաց · ժե · 1 ։ Սաղ · իբ · Ե ճժթ · 114 ։ Ի Սաղ · իե · 6 ։ Ղ Սաղ · բ · 6 ։ խդ · 3 ։ դթ · 9 ։ Ի Սաղ · լգ · 4 ։ ՚՚՚ Ղ Ա · իվ · 6 ։ Սաղ · դ · 8 ։ Առակ · գ · 24 ։ Ր Սաղ · իե · 3 ։ Ժ Ցոր · ժգ · 10 · իթ · 17 ։ Սաղ · ծդ · 6 · Ողբ · դ · 30 ։ Ի Առակ իա · 31 · Ես · խգ · 11 · Երեմ · գ · 23 ։ Ովս · ժգ · 4 ։ Ցուն · բ · 9 ։ Ցայտ · է · 10 ։ ժթ · 1 ։ † Կամ՝ ըլլայ։

Ր Ցոր · ժա · 18 · 19 ։ Սաղ · դ · 5 · Ժ Ղե · իե · 18 , 19 · իգ · 5 ։ բ Օր · ժբ · 10 ։

§ Առջին հատուածի տրջէն ի ե ր ե ւ ե լ ա ծ ի ն ե ր ա ն ա ւ ե լ ա ց ո ւ մ ն ե ր ը տ ա ն ա ն ։ ՚ Սաղ · գ · 4 ։ Բ Սաղ · կե · 2 ։ Ե Սաղ · լ · 5 · ձբ · 13 · ճլ · 6 ։ * Կամ՝ ա ղ ո ւ ց ի ս պիտի ներկայացնեմ

Ր Ամբ · ա · 13 ։

Ի Ցայտ · իա · 8 ։ Ղ Սաղ · ժե · 23 ։

Ե գ Թագ · ը · 29 , 30 · 35 ։ 38 ։ Սաղ · իը · 2 · ճլբ · 7 ։ ճլը 2 · Ը Սաղ · իե · 5 · Ր Սաղ · իե · 4 · իե 11 ։ Ժ Ղու · ժա · 44 · Հով · գ · 13 · Ի Սաղ · կբ · 4 · Ե բ Թագ · ժե · 31 · ժէ · 14 , 23 ։

Ի Ես · կե · 13 ։

Ի Սաղ · ճժե · 13 ։

տի պատես , որպէս թէ վահանով մը ։

ՍԱՂՄ · Զ

1 Դաւիթին դանդաւածները իր հիւանդութեանը ատենը ։ 8 Անիկայ հաւատալով իր թշնամիներուն վրայ յաղթող ըլալ կը յուսայ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ , — Ըմմինիթի վրայ · Սաղմոս Դաւթի ։

1 ‖ Վ Տ Ե՛ր՝ քու սրտմտութեամբդ զիս մի՛ յանդիմաներ , և քու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր ։

2 Ե՛ Վ Տէր՝ ողորմէ՛ ինծի՛ վասն զի տկար եմ ես . Տ զիս բժշկէ՛ Վ Տէր , վասն զի ոսկորներս կը սարսափին ։

3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ . և դուն Վ Տէր՝ Է մինչև ե՞րբ ։

4 Դարձիր Վ Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս . քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ՛ ։

5 Ո՛վ ան զի մահուան մէջ քեզ չիշատակել չկայ . գերեզմանին մէջ Վ՛ քեզի շնորհակալութիւն պիտի ընէ ։

6 Հառաչանք ընելէն յոգնեցայ . ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուամ իմ անկողինս . արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս ։

7 Է իմ աչքս մաշեցաւ տրտմութենէն . իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ ։

8 Ը Ինծմէ ետ կեցէք ամէնքդ ալ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք . վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը Ը լսեց .

9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց . Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի ։

10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս . ետ դառնան , ՚՚ չուտով թող ամչնան ։

ՍԱՂՄ · Է

1 Դաւիթ իր անմեղութիւնը ցուցնելով՝ իր թշնամիներուն չարութեանը դէմ կ՚աղօթէ ։ 10 Անիկայ հաւատքով կը տեսնէ իր պաշտպանութիւնը , ու իր թշնամիներուն կործանումը ։

† Շիկկայօն Դաւթի . որ երգեց Տէրոջը՝ — Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար ։

1 ‖ Վ իմ Տէր Աստուածս՝ քեզի կը յուսամ , Է փրկէ զիս իմ ամէն հալածիչներէս , ու ազատէ զիս ,

2 Ը Զրլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս փառատէ , ու Տ պատառէ , և ազատող մը չըլլայ ։

3 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս՝ Է թէ որ ասանկ բան ըրի , կամ թէ Ի իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,

4 թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի , ու Է յաչիշտակէդի ջնէ՛՚՚՝ որ առանց պատճառի իմ թշնամիս եր ,

5 թող թշնամին հալածէ իմ անձս՝ ու հասնի անոր . ու երկրի վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս , և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ ։ (Սելայ ։)

6 Ելէր ով Տէր՝ քու բարկութեամբդ , Է իմ թշնամացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր , և քու հրամայած դատաստանիդ՝ Ը ինծի համար արթնցիր ։

7 Եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ պիտի պատնն . անոնց համար դէպ՝ ի բարձրը դարձիր ։

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները . ով Տէր՝ իմ դատաստանս տես , ը իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով ։

9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հատնի . բայց դուն արդարը հաստատէ . է վասն զի դուն՝ ով արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները ։

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է , ան որ կ՚ապրեցընէ ևսրտով ուղիղները ։

11 Աստուած արդար դատաւոր է . ու Աստուած զըւ—որին ամէն օր բարկացած է .

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , Է իր սուրը պիտի սրէ . աղեղը լարեր ու պատրաստեր է .

13 Ու մահու գործիքները անոր համար պատրաստեր է . ը իր նետերը † կրակոտ չիներ է ։

14 Ի Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղացաւ ու ստութիւն ծնաւ ։

15 Հոր փորեց ու խորունկցուց , հբայց իր շինած փոսին մէջը ինքը պիտի իյնայ .

16 Ն Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ ։

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար . ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը անուանը ։

ՍԱՂՄ · Ը

1—9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ՚ըլլայ իր գործքերէն ՝ ու մարդոց վրայ իր ունեցած սէրէն ։

Գլխաւոր երգեցողին , — ‖ Կիթթիթի վրայ · Սաղմոս Դաւթի ։

1 ‖ Վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՜նչ Է փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ Է քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր ։

2 Տ Մանկանց ու կաթնկեր տղաքոյ բերնէն § դովութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար ,

— Տես ա Մն . ժե · 21 · Սաղ · ժը · ին վերնագիրը ։

ᵡ Յ՛ ուրեք կրկնէ ։

Բ Սաղ · լը · 1 ։ Երեմ . ժ . 24 ։ խզ · 28 ։

ᵻ Սաղ · խա · 4 ։

Տ Ովս · զ · 1 ։

Ի Սաղ · ը · 13 ։

ՂՍաղ · լ · 9 ։ Ձր · 11 · ՀԺե · 17 ։ ՃԺը · 17 ։ Ես · լը · 18 ։

Է Ցար · ԺԷ · 7 ։ Սաղ · լա · 9 ։ լը · 10 ։ Ձր · 9 ։ Ովս · ե · 17 ։

ը Սաղ · ՃԺԹ · 115 ։ Մատ · է · 23 ։ իե · 41 ։ Ղս · ԺԹ · 27 ։

Ի Սաղ · գ · 4 ։

† Ա՛՚՝ Մե՛ղքի · ատես Ամ · գ · 1 ։

— Բ Թագ · ԺԷ ։

Բ Սաղ · լա · 15 ։

ᵹ Ես · լը · 13 ։

Տ Սաղ · ծ · 22 ։

Ի Բ Թագ · ԺԷ · 7 · 8 ։

Ղ ա Թագ · իդ · 11 ։

Է ա Թագ · իդ · 7 ։ իզ 9 ։

Ը Սաղ · ղդ · 2 ։

Ի Սաղ · խդ · 23 ։

Ժ Սաղ · ԺԸ · 20 ։ լե · 24 ։

Է ա Թագ · ԺԷ · 7 ։ ա Մն · իը · 9 ։ Սաղ · շլթ · 1 ։ Երեմ · Ժա · 20 ։ ԺԷ · 10 ։ ի · 12 ։ Յայտ · բ · 23 ։

Լ Սաղ · ճիե · 4 ։

Ի Բ Օր · լը · 41 ։

Ձ Բ Օր · լը · 23 · 42 ։ Սաղ · կդ · 7 ։

‡ Կ՚՛՝ Հալածիչներուն համար

ᵻ Յոբ · ԺԷ · 35 ։ Ես · լդ · 11 ։ ՃԼ · 4 ։ Յակ · ա · 15 ։

Հ Ես Թ · է · 10 ։ Ցար · գ · 8 ։ Սաղ · Բ · 15 ։ Ժ · 2 ։ լե · 8 ։ ղդ · 23 ։ ճխա · 10 ։ Առակ · է · 22 ։ իդ · 27 ։ Ժաղ · Ժ · 8 ։

Ն գ Թագ · բ · 23 · Եսթ · Բ · 25 ։

— Սաղ · ԺՁ · և ՃԴ · ին վերնագիրները ։

‖ Կը ներՀ՝ Ե՛ր՝ պետք՝ կը նշանակէ ։

Բ Սաղ · ՃԽը · 13 ։

‡ Սաղ · ՃԺե · 4 ։

Ցճ Մատ · Ժա · 25 ։ իա · 16 ։ ա Կոր · ա · 27 ։

§ Կ՚՛՝ Ը օրութիւն

որ Է՛թ֊նաւին ու վրէժխնդիրը լը֊ռեցընես ։

3 Երբոր ՚ետեսնեմ երկինքդ՝ քու մատերուդ գործքը , լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստատե֊ցիր ,

4 Է՛մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին , որ անոր այցելութիւն կ՚ընես ։

5 Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշ֊տակներէն ։ փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ ։

6 ՚Ձքու ձեռացդ գործքերուն վրայ կեցուցիր զանիկայ . Բամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր ։

7 Խոշոր ոչխարները ու արջառնե֊րը , նաև վայրենի անասունները ,

8 Երկինքի թռչունները , ու ծո֊վուն ձուկերը՝ Ա ինչ որ ծովուս ճամբաներուն մէջը կը պտրտի ։

9 Ա՛Ո վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՛նչ փա֊ռաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Թ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ անոր գո֊ռսւստանութեան համար ։ 11 Ուրիշներն ալ կը յորդորէ որ զանիկայ գովաբանեն ։ 13 Ա֊ղաթեալով կը խնդրէ որ զանիկայ գովաբանելու առիթ ունենայ ։

Գլխաւոր երգեցողին Մու֊թ֊լապպէ֊նի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ա՛ոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը՝ իմ՝ բոլոր սրտովս քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատ֊մեմ ։

2 Ա֊քեզմով ուրախ պիտի ըլլամ ու ցնծամ . քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ ով Բ֊արձրեալ .

3 Թշնամիներս ետ դառնալու ա֊տենին՝ քու երեսէդ պիտի խլնան ու կորսուին ։

4 Վասն զի դատաստանս և իրա֊ւունքս դուն տեսար . աթոռին վրայ նստար էիբՆ արդարութեան դատաւոր ։

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր . ամբարիշտը կորսնցուցիր . Ա անոնց անունները ընջեցիր յաւիտեանս յաւիտենից ։

6 Թշնամին աւերմունքները բոլո֊րովին վերջացան . քաղաքները աւե֊րեցիր . անոնց յիշատակը երնոյ հետ կորսուեցաւ ։

7 Ա՛յայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ անիկայ իր սթռոռը պատրաստեց դատաստանի համար ։

8 Ի՛նքը պիտի դատէ աշխարհ֊րը արդարութիւնով . ժողովուրդնե֊րուն դատաստան պիտի ընէ ուղ֊ղութիւնով ։

9 ՚Ձնանկին ալ ապաւէն պիտի ըլ֊լայ Տէրը . ապաւէն նեղութեան ժամանակները ։

10 Եւ անոնք որ Ա֊քու անունդ դի֊տեն՝ քեզի պիտի յուսան . վասն զի քեզ փնտռողները՝ ով Տէր , երեսդ չդեցիր ։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը՝ որ Սիոնը կը բնակի . ՚ժողովրդոց մէջ պատմեցէք սնոր ըրածները ։

12 Ի՛վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք . չմոռցաւ նեղեալ֊ներուն աղաղակը ։

13 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինծի , տես իմ թշնամիներէս էրՁ նեղու֊թիւնս , դուն որ զիս մահուան դռներէն կը վերցընես ։

14 Որպէս զի քու ամէն գովեստիւն֊ներդ պատմեմ Սիոնի ապչկանը դռներուն մէջ . Ա֊պիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ ։

15 Ի՛ժեթանոսները իրենց չինած փո֊սին մէջը բնկղմեցան . իրենց դաղ֊տուկ լարած որոգայթին մէջը ի֊րենց ոտքը բռնուեցաւ ։

16 Ի՛Տէրը ճանչցուած է , ի՛նչ֊ որ դատաստան ըրաւ . ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ՚իյնայ . (*Հիկկայօն . Սելայ ։)

17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան , Ա ամէն ազգերը՝ Ա որ զԱստուած կը մոռնան ։

18 Ա֊հայց աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև վերջը . Ա տնանկներուն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի ։

19 Ելիր ով Տէր , մարդը չզօրա֊նայ . թող հեթանոսները դա֊տուին քու ՚ետդիդ ։

20 Ո՛վ Տէր՝ †զանոնք վախցուր՝ . թող հեթանոսները ճանչնան թէ իրենք մարդ էն ։ (Սելայ ։)

‡ՍԱՂՄ · Ժ

1 Դաւիթ Աստուծոյ կը փնդռտի յօրերուն ամբարտաւանութեանը համար 12 օգնու֊թիւն կը խնդրէ 16 իր վստահութիւնը կը խոստովանի ։

1 §Ո՛վ Տէր՝ ինչու՞ հեռու կը կենաս նեղութեան ժամանակները ան֊տես կ՚ըլլաս ։

2 §Ամբարիշտը իր ամբարտաւա֊նութիւնովը սաստիկ կը հալածէ աղքատը՝ . ՚իրենց խորհած չարքե֊ներուն մէջը թող բռնուին ։

3 Վասն զի ամբարիշտը Բ֊իր անձին ցանկութիւնովը կը. պարծէնայ . §ու ‡Տէրը մերժող ադահը կը գո֊վէ՝ ,

4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբար֊տաւանութեանը համար †չՂա֊գտաւ չփնտռեր . բոլորովին Ա անոր մտքին մէջը Աստուած չկայ ։

ԹՍաղ · ա · 14 ։
ՃՍաղ · ՀԷ · 22 ։
Ի՞նչ · Թ · 5 ։
ՃՍաղ · ԺԹ · 5 · ի · 5 · լե · 9 ։
ՃՍաղ՝ է · 15 · 16 · լե · 8 · ՕԷ · 6 ։ գՂ · 23 · Ա֊ռակ · ե · 22 · իբ · 8 · իդ · 27 ։
ՃՆե · է · 3 · ԺԹ · 4 · 10 · 31 ։
ՃՅ՛ մնա֊ծութիւն ։
Ի Ցոր · ը · 13 · Սաղ · ծ · 22 ։
Ժ ՀԹր 12 · Սաղ · ԺԸ · 5 ։
ՃԱռակ · իգ · 18 · իդ · 14 ։
†Կ՚ըսէ՝ ա֊նոնց վրայ սորվեցը֊նող դէր ։
‡Ա֊մէն մեր֊րդր Սաղ֊մոսը Եբ֊րա֊երենէ՝ և Հայոց գիր֊քոյ֊թարգմա֊նած է , որով ա֊ռաջին նա֊խադա֊սութեան ճիշդ ա֊ռաջին բա֊ռին ա֊ռջի ժ֊ը կը տեսնուի , ա֊նոր համար ա֊ռաջին բառին ա֊ռջի ժ֊ը կը տպուի ։

ԹՍաղ · ղա · 14 ։
ԸՍաղ · ՀԷ · 22 ։
Ի՞նչ · Թ · 5 ։
ԺՍաղ · ԺԹ · 5 · ի · 5 · լե · 9 ։
ՃՍաղ՝ է · 15 · 16 · լե · 8 · ՕԷ · 6 ։ գՂ · 23 · Ա֊ռակ · ե · 22 · իբ · 8 · իդ · 27 ։
ՃՆե · է · 3 · ԺԹ · 4 · 10 · 31 ։
ՃՅ՛ մնա֊ծութիւն ։
Ի Ցոր · ը · 13 · Սաղ · ծ · 22 ։
Ժ ՀԹր 12 · Սաղ · ԺԸ · 5 ։
ՃԱռակ · իգ · 18 · իդ · 14 ։
†Կ՚ըսէ՝ ա֊նոնց վրայ սորվեցը֊նող դէր ։
‡Ա֊մէն մեր֊րդր Սաղ֊մոսը Եբ֊րա֊երենէ՝ և Հայոց գիր֊քոյ֊թարգմա֊նած է , որով ա֊ռաջին նա֊խադա֊սութեան ճիշդ ա֊ռաջին բա֊ռին ա֊ռջի ժ֊ը կը տեսնուի , ա֊նոր համար ա֊ռաջին բառին ա֊ռջի ժ֊ը կը տպուի ։

ԸՍաղ · ՀԷ · 22 ։
Բ Ծն · Թ · 5 ։
ԺՍաղ · ԺԸ · 5 · ի · 5 · լե · 9 ։
Ի՞նչ՝ է · 15 · 16 · լե · 8 · ՕԷ · 6 ։ գՂ · 23 · Ա֊ռակ · ե · 22 · իբ · 8 · իդ · 27 ։
Ա՛Նե · է · 3 · ԺԹ · 4 · 10 · 31 ։
Ա՛Յ

5 Ամէն ժամանակ անոր ճամբանե-
րը պինդ են . Դուռ դատաստան-
ներդ անոր առջևէն բարձր են
անիկայ է իր բոլոր թշնամիներուն
վրայ կը փչէ ։
6 Ըր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ Պիտի
չսասանիմ . Ի վասն դի ազգէ մինչև
ազգ Նեղութեան մէջ պիտի չըլ-
լամ ։
7 Ա Անոր բերանը անէծքով ու
նենգութիւններով ու հարստահա-
րութիւնով լեցուն է . Նանիւ-
թաւութիւնը ու անօրէնութիւնը
անոր լեզուին տակն են ։
8 Գեղերուն դարանի տեղուանքը
կը նստի . Ծգաղտուկ տեղերու մէջ
անմեղը կը սպաննէ . Ի անոր աչ-
քերը ծածկաբար տնանկներուն կը
նային ։
9 Ա Գաղտուկ տեղեր դարանամուտ
կ'ըլլայ , ինչպես որ առիւծը իր որ-
ջին մէջ . գարանակալ կը նստի՝
աղքատը յափշտակելու համար .
աղքատը կը յափշտակէ՝ իր որո-
գայթը ձգելով զանիկայ .
10 Ու կծկատած կը պառկի , և տը-
նանկները անոր ճանկերուն տակը
կ'իյնան ։
11 Իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ Ա-
տուած մոռցեր է , Ի՚ր երեսը
ծածկեր է՝ որ բնաւ չտեսնէ ։
12 Ելի՛ ով Տէր . ով Աստուած՝
հանեքդ վեր վերցուր . մի մոռնար
նեղեալները ։
13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ'ա-
նարգէ զԱստուած . իր սրտին մէջը
ըսաւ թէ՝ Պիտի չքննես ։
14 Դուն տեսար . ինչու որ ցաւին
ու նեղութեանը կը նայիս . քու
ձեռքովդ ի՚նքզինքը հաստուցանելու
համար ։ Ի Աղքատը ինքզինքը քե-
զի կը յանձնէ . Դորբին օգնականը
դուն ես ։
15 Ա Ամբարշտին բազուկը կոտրէ .
ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝
գինէ որ ու չգտնես ։
16 Ա Տէրը յաւիտենից թագաւոր է . հեթանոսները կոր-
սուած են անոր երկրէն ։
17 Տնանկներուն ցանկութիւնը լը-
սեցիր . ով Տէր . Ի անոնց սիրտերը
պիտի հաստատես , Ա քու ականջդ
պիտի տաս ։
18 Ն Որբին ու տնանկին դատաստա-
նը տեսնելու . որ երկրին մարդը
ալ շարեա՛ չվախցընէ ։

ՍԱՂՄ · ԻԱ

Դաւիթ Աստուծով կը զօրանայ իր թշնամի-
ներուն դէմ 4 Աստուծոյ նախախնամու-
թիւնը ու արդարութիւնը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ս՚ո՛ւր Դաւ-
թի ։

1 Տէրոջը ապաւինեցայ . Ի՚նչպէս
իմ անձիս կ'ըսէք թռչու-
նի պէս դէպ ի ձեր լեռը թռչէ ։
2 Վասն զի ահա է՛մ դաւադրողները ա-
ղեղ լարեցին . Ե իրենց նետերը լա-
րին վրայ պատրաստեցին . որ մութ-
տեղ սիրտը շիտակ եղողներուն նե-
տուն ։
3 Եթէ որ հիմերը կործանին , ար-
դարը ի՚նչ պիտի ընէ ։
4 Ն Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն
է . Տէրոջը Ե աթոռը երկինքն է .
Ըանոր աչքերը կը տեսնեն . անոր
թարթիչները կը քննեն մարդոց
որդիները ։
5 Տէրը Ի՚կը քննէ արդարը . բայց
անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
բռնութիւն սիրողը ։
6 Ա Ամբարիշտներուն վրայ պիտի
տեղայ *որոգայթներ . հուր , և
ծծումբ ու խորշակ . Ի՚ա՛ պէրէ ըն-
չաց անոնց բաժակին բաժինը ։
7 Ի՚ար արդար Տէրը Ի արդարու-
թիւնը կը սիրէ . Ե անոր երեսը ու-
ղիղն կը նայի ։

ՍԱՂՄ · ԻԲ

Դաւիթ մարդկային մխիթարութենէ զուրկ մը-
նալով՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ ։
3 Աստուծոյ յարերուն ըրած դաւաստանութե-
րովը՝ ու Աստուծոյ հաւատարիմ խոստմունք-
ներովը՝ ինքզինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ո՚՚ՀԷմինէթի
վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՞վ Տէր փրկէ , վասն զի սուրբը
չմնայ . վասն զի Ի՚հաւատա-
րիմները մարդոց որդիներուն մէջէն
պակսեցան ։
2 Ա Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր
ընկերին հետ . Ո չողբորթող շրթ-
թունքներով ՚՚ կրկին սրտով կը
խօսին ։
3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն չողբորթ-
ող շրթունքները , ՚՚ Ի մեծախօս
լեզուն ,
4 Որ ըսին թէ՝ Լեզուներուիս պի-
տի յաղթենք . շրթունքներնիս
մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ պիտի
ըլլայ ։
5 Աղքատներուն տառապանքին ՚՚
տնանկներուն հեծութեանը հա-
մար՝ Հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը , ազատութեան մէջ պիտի
դնեմ զանիկա որ Ի՚ր փչուի ։
6 Տէրոջը խօսքերը ըմբուր խօս-
քեր են . բովի մէջ հողէն զը-
տուած՝ ՚՚ եօթը անգամ մաք-
րուած արծաթի պէս են ։
7 Ո՞վ Տէր՝ դուն պիտի պահես ա-
նոնք , ՚՚ պիտի պաշտպանես աս
ազգէն մինչև յաւիտեան ։
8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը
պտրտին . երբոր մարդոց որդինե-
րուն մէջը անարդները բարձրանան .

ՂԵՒ · Իշ · 11 ։
Ի Սաղ · ԺԶ · 5 ։
Ը Սաղ · Լ · 6 · Ժող · Ը · 11 · Ես · ՃՂ · 12 ։
Ի Ցար · Ժը · 7 ։
Ժ Հով · Գ · 14 ։
Ի Ցար · Ի · 12 ։ Սաղ · ԺԶ · 2 ։
ԼԱմ · Գ · 14 ։
Ի Սաղ · ԺԵ · 11 ։
Ի Սաղ · ԺԵ · 12 ։ Մհբ · Ե · 2 ։
Ն Ցար · Իր · 13 ։ Սաղ · Կթ · 11 ։ ՂԹ · 7 ։ Ե-զեկ · Ը · 12 ։ Ի · 9 ։
Հ Մհբ · Ն · 9 ։
Ն Ր Տիմ · ա · 12 ։ ՍՊետ · Գ · 19 ։
ՂՍաղ · Կը · 5 ։ Ռվ · ԺԳ · 3 ։
Ճ Սաղ · Լ · 17 ։
Մ Սաղ · ԻԲ · 10 ։ Ճխե · 13 ։ Ճ Ղ · 10 ։ Երեմ · Ժ · 10 ։ Ռզր · Ե · 19 ։ Դան · Գ · 34 ։ Ղ · 26 ։ ա Տիմ · ա · 17 ։ ՃՄԱՆ · ԻԲ · 18 ։
ՆՍաղ · Ձր · 3 · Նա · Ժա · 4 ։

1 Ա Տէրոջը ապաւինեցայ . Ի՚նչպէս
իմ անձիս կ'ըսէք թռչու-
նի պէս դէպ ի ձեր լեռը թռչէ ։
2 Վասն զի ահա է՛մ դաւադրողները ա-
ղեղ լարեցին . Ե իրենց նետերը լա-
րին վրայ պատրաստեցին . որ մութ-
տեղ սիրտը շիտակ եղողներուն նե-
տուն ։
3 Եթէ որ հիմերը կործանին , ար-
դարը ի՚նչ պիտի ընէ ։
4 Ն Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն
է . Տէրոջը Ե աթոռը երկինքն է .
Ըանոր աչքերը կը տեսնեն . անոր
թարթիչները կը քննեն մարդոց
որդիները ։
5 Տէրը Ի՚կը քննէ արդարը . բայց
անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
բռնութիւն սիրողը ։
6 Ա Ամբարիշտներուն վրայ պիտի
տեղայ *որոգայթներ . հուր , և
ծծումբ ու խորշակ . Ի՚՚ա՛ պէրէ ըն-
չաց անոնց բաժակին բաժինը ։
7 Ի՚ար արդար Տէրը Ի արդարու-
թիւնը կը սիրէ . Ե անոր երեսը ու-
ղիղն կը նայի ։

ՍԱՂՄ · ԻԲ

Դաւիթ մարդկային մխիթարութենէ զուրկ մը-
նալով՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ ։
3 Աստուծոյ յարերուն ըրած դաւաստանութե-
րովը՝ ու Աստուծոյ հաւատարիմ խոստմունք-
ներովը՝ ինքզինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ո՚՚ՀԷմինէթի
վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՞վ Տէր փրկէ , վասն զի սուրբը
չմնայ . վասն զի Ի՚հաւատա-
րիմները մարդոց որդիներուն մէջէն
պակսեցան ։
2 Ա Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր
ընկերին հետ . Ո չողբորթող շրթ-
թունքներով ՚՚ կրկին սրտով կը
խօսին ։
3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն չողբորթ-
ող շրթունքները , ՚՚ Ի մեծախօս
լեզուն ,
4 Որ ըսին թէ՝ Լեզուներուիս պի-
տի յաղթենք . շրթունքներնիս
մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ պիտի
ըլլայ ։
5 Աղքատներուն տառապանքին ՚՚
տնանկներուն հեծութեանը հա-
մար՝ Հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը , ազատութեան մէջ պիտի
դնեմ զանիկա որ Ի՚ր փչուի ։
6 Տէրոջը խօսքերը ըմբուր խօս-
քեր են . բովի մէջ հողէն զը-
տուած՝ ՚՚ եօթը անգամ մաք-
րուած արծաթի պէս են ։
7 Ո՞վ Տէր՝ դուն պիտի պահես ա-
նոնք , ՚՚ պիտի պաշտպանես աս
ազգէն մինչև յաւիտեան ։
8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը
պտրտին . երբոր մարդոց որդինե-
րուն մէջը անարդները բարձրանան .

՚՚ Սաղ · ՃՂ · 11 ։
Բ Տես ա Թագ · Իզ · 19 · 20 ։
Ի Սաղ · Կե · 3 · 4 ։
Ժ Սաղ · Խա · 12 ։
Ի Սաղ · Ձր · 5 ։
ՂԱմբ · Բ · 20 ։
Ի Սաղ · Բ · 4 ։ Ես · Կ · 1 ։ Սաս · 6 · 34 ։ Իգ · 22 ։ Գոր · Է · 49 ։ Ցաչ · Գ · 2 ։
ԸՍաղ · Լզ · 13 ։ ԼԳ · 15 · 16 ։ Կ · 7 ։
Ր Ծն · Իր · 1 ։ Ցակ · ա · 12 ։
Ժ Ծն · ԺԹ · 24 ։ Եզկ · Լը · 22 ։
* Կ՚՚ փայլակներ .
Ի Տես Ծն · Իգ · 34 · ա Թագ · ա · 4 ։ Թ · 23 ։ Սաղ · Կե · Տ ։
ԼՍաղ · Խե · 7 ։ ՃԻզ · Տ ։
Ի Ցար · Լզ · 7 ։ Սաղ · ԼԳ · 15 ։ ԼԳ · 15 ։ ՍՊետ · Գ · 12 ։

՚՚ Սաղ · Զ · Ին վերնա-կերը ։
Բ Ես · ՃԿ · 1 ։ Մհբ · Ե · 2 ։
Ի Սաղ · Ժ · 7 ։
Ժ Սաղ · Իբ · 3 · Կ · 4 ։ Երեմ · Թ · 8 ։ Հով · ԺԶ · 15 ։
Ի Թագ · Բ · 3 ։ Սաղ · ԺԵ · 10 ։ Դան · Է · Տ · 25 ։
ՂԵԶ · Գ · 7 ։ Տ · Նա · ԼԳ · 10 ։
Ի Սաղ · Ժ · 5 ։
Ը Թագ · Իբ · 31 ։ Սաղ · ԺԸ · 30 ։ ԺԹ · 8 · ՃԹ · 140 ։ Ա-ռակ · Լ · 5 ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Դաւիթ օգնութիւնը ուշանալուն համար կը դանդաղի 3 կանխաձայն յնորհքի համար աղօթք կ'ընէ 5 աստուածային ողորմութեամբ կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ով Տէր՝ մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս . — մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինձմէ պիտի ծածկես ։
2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջ հոգս պիտի դնեմ . ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն — Մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ ։
3 Նայէ ով իմ Տէր Աստուածս , — պատասխան տուր ինծի . Բ լուսաւորէ իմ աչքերս , Տ որ մահուան քունը չքնանամ ։
4 Զրկեայ որ թշնամիս ըսէ թէ Յաղթեցի անոր . Ե՞րբ որ ինծի դէմ կեցողները խնդան իմ սասանելուս ատենս ։
5 Ես քու ողորմութեանդ է յուսացայ . իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ ։
6 Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի Ը բարերարութիւն ըրաւ ։

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Դաւիթի մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սորագրէ · 4 յարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը · 7 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին Սաւղոս Դաւիթի ։

1 Ընգգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . Բ ապականեցան — պիղծ գործքեր ըրին . Մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։
2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոյ որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խմաստուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։
3 Ամէնքը խոտորեցան . մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։
4 Միթէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները . որոնք հաց ուտելու պէս Իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , — Տէրոջը չեն կանչեր ։
5 Ան ատենը Բ շատ վախցան . քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է ։
6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք * սակայն անոր Ը յոյսը Տէրն է ։
7 Բ Երանի թէ Սիօնէն դար Իսրայէլին փրկութիւնը . Տէրը իր ժողովուրդը դերութենէն դարձուցած ատենը . Յակոբը պիտի ցնծայ , — Իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԵ

1—5 Դաւիթ Սիօնի բնակիչ մը կը սորագրէ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Տէր՝ — ով պիտի կենայ քու վրաՆիդ մէջը . ով պիտի բնակի Բ քու սուրբ լեռանդ վրայ ։
2 Տ Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ . ու արդարութիւն կը գործէ . և Ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը ,
3 Ի Ան որ լեզուովը չզրպարտեր , ընկերին չարութիւն չներ , և իր դրացիին վրայ նախատինք չներ .
4 Ո Որուն աչքին անարգուած է չարազսրծը . բայց աստուածաւախնները կը պատուէ . Ը երդում կ'ընէ Ի Ր դրացիին ու չդառնար .
5 Ի Իր արծաթը վարձքով չտար , ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ . ով որ ասոնք կ'ընէ , Է յաւիտեան պիտի չսասանի ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Դաւիթի իր բարի գործերուն վրայ չվստահանալով ու կառապետութիւնը առնելով Աստուծոյ կը դիմէ պաշտպանութեան համար · 5 Իր կուժանը յաղթեան · ու յաւիտենական կեանց յոյսը կը ցուցնէ ։

Երդ Դաւիթի ։

1 Ով Աստուած զիս պահէ . — ինչու որ քեզի յուսացայ ։
2 Տէրոջը ըսի . Իմ Տէրս դուն ես , առանց քեզի բարիք մը չունիմ ։
3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս ։
4 Անոնց ցաւերը պիտի չատնան որոնք որ ուրիշի մը կ'արտորան անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ Բ ու անոնց անուններըը շրթունքներուս վրայ պիտի չառնեմ ։
5 Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու Բաժակիս բաժինը . իմ վիճակս դուն պիտի պահես ։
6 Վիճակներ եղան ինծի գուարճալի տեղեր — մէջ իրաւ իմ ժառանգութիւնս ինծի հաճելի եղաւ ։
7 Պիտի օրհնեմ Տէրը որ զիս խրատեց . նաև Ի իմ երիկամունքներս գիշերուան մէջ ինծի կը սորվեցնեն ։
8 Ես Ան Տէրը իմ առջիս դրի . որովհետև Ի իմ աջ կողմս է . Ը պիտի չսասանիմ ։
9 Ասոր համար սիրտս ուրախ եղաւ , Բ ու Ֆ փառքս բերկրեցաւ . — մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։
10 Ի Վասն զի իմ անձս Գ ներեցիմ. նին մէջը պիտի չթողուս ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տես. նել պիտի չտաս ։

— Սաղ · իդ · 3 · ԸԼ ։
Բ Սաղ · բ · 6 · դ · 4 ։
Ֆ Ես · լԶ · 15 ։
Ք Ջար · բ · 6 · Եփես · դ · 25 ։
Ի Ղկ · ժԹ · 16 · Սաղ · լԶ · 13 ։
Ղ Եր · իդ · 1 ։
Ե Ես Թ · գ · 9 ։
Ը Դատ · ժա · 35 ։
Ի Կամ · վտա · սին ։
Ր Եզ · իբ · 25 · Ղկ · ի ե · 36 · Բ Օր · իդ · 19 · Եզեկ · ժբ · Տ · իբ · 12 ։
Ֆ Եր · իդ · Տ · Բ Օր · ժգ · 19 ։
Ֆ Սաղ · ժԶ · Տ ։

— Սաղ · իե · 20 ։

Բ Եւ · իգ · 18 · Յես · իդ · 7 · Ովս · բ · 16 17 ։
Ֆ Բ Օր · լբ · 9 · Սաղ · Ծդ · 26 · ՃԹ · 57 · ՃԼր · 5 · Երեմ · ժ · 16 · Ոյթ · գ · 24 ։
Ք Սաղ · ժա · 6 ։
Ի Սաղ · ժե · 3 ։
Ղ Գոր · բ · 25 · ԸԼ ։
Ի Սաղ · Ծդ · 23 · ՃԺ · 5 · ՀԼա · 5 ։
Ը Սաղ · ժե · 5 ։
Ր Սաղ · Լ · 12 · ժե · Տ ։
Ֆ Ցի անձս · Ե՞ր լեզուս ։
Ֆ Ցաղ · Խթ · 15 · Գոր · բ · 27 31 · ժգ · 35 ։
Կ՞ր գրուածքին

• Բ Օր · լա · 17 · Ցոբ · ժգ · 24 · Սաղ · Խդ · 24 · ԺԸ · 14 · ՃԹ · 46 · Ես · ԺԹ · 2 ։

Բ Եզր · Թ · Տ ։
Ֆ Երեմ · ժա · 39 ։
Ք Սաղ · իժ · 2 · լե · 19 · լը · 16 ։
Ի Սաղ · լԶ · 21 ։
Ղ Սաղ · ՃԺ · 7 · ՃԺԹ · 17 ։

— Սաղ · ժ · 4 · Ծդ · 1 · ԸԼ ։
Բ Ծն · Ղ · 11 · 12 · Հռով · գ · 10 · ԸԼ ։
Ֆ Սաղ · ԼԶ · 13 · ԸՐ · 19 ։
Ք Հռով · գ · 30 · 11 · 12 ։
Ի Երեմ · ժ · 23 · Ա՛մվ · ը · 4 · Միք · գ · 8 ։
Ղ Սաղ · ՀԹ · 6 · Ես · կդ · 7 ։
Ի Սաղ · ԾԳ · 5 ։
* Կա՛ քանզի
Ը Սաղ · Թ · 9 · ՃԼսբ · 5 ։
Ի Սաղ · ԾԳ · 6 · Տես Հռով · ժա · 26 ։
Ր Յոբ · Խբ · 10 · Սաղ · ՃԼդ · 1 ։

11 Է կենաց ճամբան ինձի պիտի ցուցնես . Երեսիդ առջին լցուն ուրախութիւն կայ . Ձախ աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան :

ՍԱՂՄ · ԺԶ

1 Դաւիթ իր անկեղծութեանը վրայ վստահելով՝ Աստուծմէ պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ : 10 Անոնց ամբարտաւանութիւնը , խորամանկութիւնը ու բռնութիւնը կը ցուցնէ : 13 Իր ունեցած յոյսին վստահութիւնովը անոնց դէմ աղօթք կ'ընէ :

Աղօթք Դաւթի :

1 ԼՍՎ Ցէր՝ լսէ արդարութիւնը . մտիկ ըրէ իմ աղաղակս . ականջ դիր աղօթքիս , որ խաբեբայ շրթունքներով չէ :

2 Իմ դատաստանս քու երեսէդ թող ելլէ . քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն :

3 Իմ սիրտս փորձեցիր . Ցդիշեր ատեն քննեցիր . Ինձ կրակով փորձեցիր , ու բան մը չգտար . * միտքս դրի որ բերանս պատուիրանազանց չըլլայ" :

4 Մարդոց գործքերուն նայելով՝ քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես զանազանուրին ճամբաներէն զգուշացայ :

5 Ե Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ՛ , որ իմ դնացքերս չսասանին :

6 Ես քեզի կանչեցի , ինչու որ ինծի պատասխան պիտի տաս , ով Աստուած . խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ խօսքս :

7 Ը Քանչելի կերպով քու ողորմութիւններդ ցուցուր , դուն որ ձեռքով յուսացողները աջ ձեռքովդ կ'ազատես հակառակ կեցողներէն :

8 Ը Աչքի բիբի պէս զիս պահէ՛ , Թ Թևերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս ծածկէ՛

9 Ինծի տառապանք տուող ամբարիշտներուն երեսէն , իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին :

10 Ը Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան , իրենց բերնովը Ե ամբարտաւանութեամբ խօսեցան .

11 Հիմա քայլերնուս ի չորս կողմը պատելով՝ Էաչքերնին ինձ վար տընկելին դետինը դարնելու համար ,

12 Առիւծի պէս՝ որ կը փափաքի յափշտակելու , առիւծի կորիւնի պէս՝ որ դարանակալ կ'ըլլայ :

13 Ելի՛ր ով Ցէր՝ անոր առջևը Էդէմ օգնութեան հասիր . զանիկայ դետին զարկ . Երու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,

14 քու ձեռքովդ մարդիկներէն՝ ով Ցէր , աշխարհի մարդիկներէն՝ Ո որոնց բաժինը ի կեանքիս մէջն է , ու անոնց փորերը շատ մանրաններէդ կը լեցնես . Հանոնց որդիքն ալ կը կշտանան , ու իրենցմէ աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն :

15 Ես ես Ծարդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու երեսդ . երբոր արթննամ՝ Էքու դէմքէդ պիտի կշտանամ :

ՍԱՂՄ · ԺԷ

1—50 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր բազմապատիկ և զարմանալի բարիքներուն համար :

Գլխաւոր երգեցողին . Ցերոջը ծառային Դաւիթին Սաղմոս , որ ըսաւ Ցերոջը՝ Ես երգին խօսքերը ան օրը՝ որ Ցերը ազատեց զանիկայ իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաւուղին ձեռքէն . ու ըսաւ .

1 Ի ԼՎ Ցէր՝ իմ զօրութիւնս՝ քեզ պիտի սիրեմ :

2 Ցերը իմ վէմս , ամրութիւնս , ու փրկիչս է ; իմ Աստուածս իմ պարիսպս է , Ես անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս՝ ու իմ փրկութեանս եղջիւրը՝ ու իմ բարձր աշտարակս է :

3 Ե Օրհնեալ Ցերը կը կանչեմ . ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ :

4 Ը Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին , ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին .

5 Գերեզմանին լարերը զիս պաշարեցին , ու մահուան որոգայթները իմ առջևս առին :

6 Իմ նեղութեանս մէջ՝ Ցերոջը կանչեցի , ու իմ Աստուածոյս աղաղակեցի . անիկայ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր առջևը՝ անոր ականջը հասաւ :

7 Ի Ան առնը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց , ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան . քանզի Անիկայ բարկացաւ :

8 Անոր բիթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող կրակ . անկէ կայծակներ բռնկեցան .

9 Ընդ անիկայ երկինքը խոնարհեցուց , ու իջաւ . և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ կար :

10 Ի Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ , ու թռաւ . ու Ժ հովին թևերուն վրայ սլացաւ :

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ , ու Իր բոլորտիքը իրեն բնակարան Թանձր ջուրերը ու երկինքի ամպերը ըլլա :

12 Ա Անոր առջևը եղող պայծառութենէն՝ անոր ամպերը անցան կարկտուտով ու կրակի կայծակներով :

13 Ու Ցերը երկինքին մէջը որոտաց , և Բարձրեալը Ի իր ձայնը ետ տուաւ

Ի Մատ . է . 14 ։
Ա Սաղ . ԺԵ . 15 ։ իս . 6 ։ Մատ . ե . 8 ։ ա Կոր . ՚ժգ . 12 ։ ա Ցօհ . գ . 2 ։
Ի Սաղ . ԼԶ . 8 ։

Ա Սաղ . ԺԵ . 15 ։ իս . 6 ։ Մատ . ե . 8 ։ ա Կոր . ՚ժգ . 12 ։ ա Ցօհ . գ . 2 ։
Ի Սաղ . ԼԶ . 8 ։

Ա Սաղ . ԺԶ . 7 ։
Բ Ցոր . իդ . 10 ։ Սաղ . իզ . 2 ։ կգ . 10 ։ ՚ՂԼԺ . 1 ։ Ջաբ . ԺԳ . 9 ։ Մաղ . դ . 2 , 3 ։ ա Պետ . ա . 7 ։
* Կամ՝ Բնաւ իմ խորհուրդս չհեռանայ ։
Ե Սաղ . ՃԺԹ . 133 ։
Է Սաղ . ՃԺզ . 2 ։
Ի Սաղ . լա . 21 ։

Ղ Բ Օր . լբ . 10 ։ Ջաբ . բ . 8 ։
Ի Հռոմ . բ . 12 ։ Սաղ . ԼՉ . 7 ։ ծէ . 1 ։ կա . 4 ։ կգ . 7 ։ դա . 1 , 4 ։ Մատ . իգ . 37 ։
Ա Բ Օր . լբ . 15 ։ Ցոր . ԺԷ . 27 ։ Սաղ . Ղդ . 7 ։ ՃԺԹ . 70 ։
Ի Ա Թագ . բ . 3 ։ Սաղ . լա . 18 ։
Ժ ա Թագ . իգ . 26 ։
Ի Սաղ . ժ . 8 , 9 , 10 ։
Ա Ես . Ժ . 5 ։
Ի Սաղ . Ղդ . 12 ։ Ղա . ԺՉ . 25 ։ Յակ . ե . 5 ։

Ի Կամ՝ Անոնք որդիքն ալ կը կշտանան , ու իրենցմէ աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն ։
Ժ ա Ցօհ . գ . 2 ։
Ի Սաղ . դ . 6 , 7 ։ ԺՉ . 11 ։ կե . 4 ։

Ա Սաղ . ԼՉ . ին վերնագիրը ։
Բ Բ Թագ . իբ ։

Ի Սաղ . ճխդ . 1 ։

Ա Ներ . բ . 13 ։

Ի Սաղ . Հգ . 4 ։
Ա Սաղ . ՃԺզ . 3 ։

Ի Սաղ . ՃԺԹ . 3 ։

Ի Սաղ . ՃԺԹ . 3 ։

Ա Սաղ . ՃԽԳ . 5 ։

Ի Գաղ . դ . 31 ։

Ա Սաղ . ՃԼԳ . 5 ։

Ի Սաղ . ղԹ . 1 ։
Ժ Սաղ . Ճդ . 3 ։

Ի Սաղ . ղե . 2 ։

Ա Սաղ . ղե . 3 ։

Ի Սաղ . իԹ . 3 ։

կարկուտով ու կրակի կայծակնե-
րով ։
14 Եւ իր նետերը խրկեց , ու զա-
նոնք ցրուեց . և շատ կայծակներ
Էրկնչ , ու զանոնք խռովեցուց ։
15 Եւ քու յանդիմանութիւնովդ՝
ով Տէր , քու բարկութեանդ հո-
վին փչելովը՝ ջուրերուն յատակ-
ները երեցան , ու աշխարհիս հիմե-
րը յայտնուեցան ։
16 Բարձրէն խրկեց , ու զիս բռնեց .
և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ա-
տողներէն ազատեց զիս . վասն զի
ինծմէ զօրաւոր էին ։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս
առին . բայց Տէրը ինծի հո-
գեւոր գաւազան եղաւ .
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հա-
նեց , ու զիս ազատեց . ինչու որ
ինծի հաճեցաւ ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս՝
ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձե-
ռացս մաքրութեանը համեմատ՝
հատուցում կ'ընէ ինծի .
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի ։
22 Քանզի անոր ամէն դատաստան-
ները իմ առջեւս էին . ու անոր օ-
րէնքները ինծմէ չհեռացուցի ։
23 Նաև անոր առջեւը կատարեալ
եղայ , ու իմ անօրէնութենէս ըզ-
գուշացայ ։
24 Եւ Տէրը ինծի հատուցում ը-
րաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
իմ ձեռացս մաքրութեանը համե-
մատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է ։
25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս .
26 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծռուձուին հետ կը ծռիս ։
27 Վասն զի դուն՝ վշտացած ժողո-
վուրդը կ'ազատես , ու ամբար-
տաւան աչքերը կը ցածցընես ։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վա-
ռես . իմ Տէր Աստուածս իմ խա-
ւարս կը լուսաւորէ ։
29 Վասն զի քեզմով դունդի մը վր-
րայ կը վազեմ , ու իմ Աստուածովս
պարիսպէ կ'անցնիմ ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ
է . Տէրոջը խօսքերը փորձուած
են . անիկայ ամէն իրեն յուսա-
ցողներուն ասպար է ։
31 Քանզի Տէրոջմէն զատ՝ ո՞վ է Աս-
տուած , կամ մեր Աստուածմէն զատ՝
ո՞վ է վէմ ։
32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն
կը հագցընէ , ու իմ ճամբաս կա-
տարեալ կ'ընէ ,
33 Իմ ոտքերս եղջերուի պէս կ'ընէ , ու Վիմ բարձր տեղե-
րուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ , ու իմ բազուկներս պղնձէ
աղեղ կը լարէն ։
35 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ա-
պարը տուիր . և քու աջ ձեռքդ
զիս զօրացուց , ու քու քաղցրու-
թիւնդ զիս մեծցուց ։
36 Իմ քալելու ճամբաս ներքեւս
լայնցուցիր . ոտքիս յօ-
դուածները չտապանեցան ։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի , ու
անոնց հասայ , ու ետ չդարձայ՝
մինչեւ որ զանոնք հատցուցի .
38 Զանոնք գետինը զարկի , ու
կանգնելու կարող չեղան . անոնք
իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
39 Ու պատերազմի համար՝ ինծի
զօրութիւն հագցուցիր . իմ վրաս
ելլողները տակս ձգեցիր ։
40 Ու իմ թշնամիներուս կռնակը
ինծի տուիր , որ զիս ա-
տողները ջարդեմ ։
41 Աղաղակեցին , բայց ազատող
չկար . Տէրոջը , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւէն մա-
ղոի
փոշիի պէս մանրեցի , փողոցնե-
րուն ցեխին պէս ջնջկդի ձգեցի զա-
նոնք ։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս
ազատեցիր , զիս ազգերու գը-
լուխ ըրիր . Իմ չգիտցած ժողո-
վուրդս ինծի ծառայեց ։
44 Իրենց ականջներովը լսածնուն
պէս՝ ինծի ջազանդեցան . օտար-
ները ինծի խոնարհութիւն ըրին ։
45 Օտարները տկարացան , և իրենց
պահուըտած տեղերէն դողացին ։
46 Տէրը կենդանի է , ու իմ Վէմս
օրհնեալ ըլլայ , և իմ փրկութեանս
Աստուածը բարձր ըլլայ ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը
խնդրէ , ու ժողովուրդները ինծի
կը ջազանդեցընէ ։
48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ .
նաև զիս իմ վրաս ելլողներէն ա-
ւելի բարձրացուցիր , զիս բռնաւոր
մարդէն զիս ազատեցիր ։
49 Ասոր համար ո՛վ Տէր՝ ազգերուն
մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու ա-
նունդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւնները
մեծցընողը , ու իր օծեալին Դաւի-
թին ու անոր սերունդին Յաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

ՍԱՂՄ · ԺԹ

1 Սոեղծուածները Աստուծոյ փառքը կը ցուցը-
նեն . 7 իսկ անոր խօսքը իր չնորհքը կը
յայտնէ ։ 12 Դաւիթ չնորհք կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի։

Ելը Օր · լբ · 13 ։ Լե · 29 ։
Սաղ · ճխգ · 1 ։
* Կ՚ըսէ բազուկներովս պղնձէ աղեղ մը կը կոտրուի ։
Բնակ · գ · 12 ։
Ելը · ժե · 8 ։ Սաղ · ճզ · 9 ։
Սաղ · ճխգ · 7 ։
Սաղ · լե · 8 ։ ճժբ · 5 ։
Ա Թագ · իդ · 20 ։
Ելը · ժե · 8 ։ Սաղ · ճզ · 9 ։
Սաղ · ճ · 10 ։ Սաղ · ճխգ · 6 ։ Եսա · Լ · 30 ։
Ելը · ժե · 8 ։ Սաղ · ճզ · 9 ։
Սաղ · ճխգ · 7 ։
Ա Թագ · իդ · 20 ։
Ա Թագ · իդ · 23 ։
Գգ · իդ · 32 ։
Ա Կր · իղ · 23 ։ 24 ։ 27 ։ 28 ։ Բնակ · գ · 34 ։
Սաղ · ճա · 5 ։ Բնակ · ղ · 17 ։
Ծար · ժբ · 6 ։
Օր · լբ · 4 ։ Դան · գ · 37 ։ Ծար · ժե · 3 ։
Սաղ · ժբ · 6 ։ ճժդ · 140 ։ Բնակ · Լ · 5 ։
Սաղ · ժե · 7 ։
Ը Օր · Լ · 31 ։ 33 ։ Ա Թագ · բ · 2 ։ Սաղ · ձգ · Տ ։ Եսա · խե · 5 ։
Սաղ · ղա · 2 ։
Բ Թագ · ո · 18 ։ Եմ · գ · 19 ։
Ելը Օր · լբ · 13 ։ Լդ · 29 ։
Սաղ · ճխդ · 1 ։
* Կ՚ըսէ բազուկներովս պղնձէ աղեղ մը կը կոտրուի ։
Բնակ · գ · 12 ։
Ա Կր · ի · 29 ։ Սաղ · կզ · 3 ։ Ձա · է · 13 ։
Ձաք · ժ · 5 ։
Բ Թագ · բ · 9 ։ 10 ։ գ · 1 ։
Բ Թագ · բ ։
Ես · ծբ · 15 ։ ծե · 5 ։
Բ Օր · լդ · 29 ։ Սաղ · կզ · 3 ։ Ձա · 15 ։
Եբր · ստե-
ղին ։
Մխբ · է · 17 ։
Սաղ · խե · 3 ։
Սաղ · ծթ · 1 ։
Հով · ժե · 9 ։
Սաղ · ճխգ · 10 ։
Բ Թագ · է · 13 ։

Ծար · իե · 9 ։ լե · 12 ։ Նա-
ում · ա · 2Տ ։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ · ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Եզեկ · ե · 18 ։ Մխբ · գ · 4 ։ Ձաք · է · 13 ։
Ձաք · ժ · 5 ։
Եբր Թագ · բ · 9 ։ 10 ։ գ · 1 ։
Բ Թագ · բ ։
Ես · ծբ · 15 ։ ծե · 5 ։
Բ Օր · լդ · 29 ։ Սաղ · կզ · 3 ։ Ձա · 15 ։
Եբր · ստե-
ղին ։
Մխբ · է · 17 ։
Սաղ · խե · 3 ։
Սաղ · ծթ · 1 ։
Հով · ժե · 9 ։
Սաղ · ճխգ · 10 ։
Բ Թագ · է · 13 ։

1 ¶ Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ , ու երկնէց հաստատու-թիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը ցուցընէ ։

2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը , ու գիշերը գիշերին կը ցուցընէ գի-տութիւնը ։

3 Ձկայ զրոյց ու չկան խօսքեր . ա-նոնց ձայնը չլսուիր .

4 Բ-ոլոր Բ ամէն երկիր ելաւ անոնց նչխունը , ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը ։ Անոնց մէջը արևին համար վրան մը կանգնեց .

5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ե-լած փեսայի պէս է . հզօր մարդու պէս Բ էր ճամբան վազելով կ'ու-բախանայ ։

6 Անոր ելքը երկնէն ծայրէն է , ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրե-րը . և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր ։

7 ¶ Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է . հոգին կը նորոգէ . Տէրոջը վկայու-թիւնը ճշմարիտ է . տգէտը իմաս-տուն կ'ընէ ։

8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են . սիրտը կ'ուրախացընեն . Բ Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են . ։աչքերուն լոյս կու տան ։

9 Տէրոջը վախը սուրբ է . յաւի-տեան կը մնայ . Տէրոջը դատաս-տանները ճշմարիտ ։— բոլորովին արդար են ։

10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն , Բ ու շատ փորձուած ոսկիէն . է մեղրէն անուշ են , ու խորիսխ կաթած մեղրէն ։

11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի , ։— Բ զանոնք պահելուն վարձքը շատ է ։

12 ¶ Ո վ կրնայ միտք առնել իր յան-ցանքները . Բ ծածուկ ինչերէն է զիս մաքրէ .

13 Բ Ամբարտաւան ինչերէն ալ պա-հէ քու ծառադ . Բ թող անոնք ինծի չտիրեն . ան ատենը անմեղ կ'ըլլամ , ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէն ։

14 Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խոր-հուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլ-լան , ով Տէր իմ վէմս ու փրկիչս ։

ՍԱՂՄ · Ի

1 Ժողովքը կ'օրհնէ թագաւորը ու անոր ամէն ձեռք զարնելու գործքերը ։ 7 Ժողովքին ու-նեցած յոյսը Աստուծոյ օգնական ըլլալուն վրայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւ-թի ։

1 Նեղութեան օրը Տէրը պատաս-խանէ քեզի . —Յակոբին Աս-տուծոյն անունը քեզ պաշտպանէ .

2 Օգնութիւն խրկէ քեզի Բ սուրբ տեղէն , ու Սիօնէն զօրացընէ քեզ .

3 Քու ամէն ընծաներդ յիշէ , և քու ողջակէզներդ ընդունի . (Սե-լայ .)

4 Բ Քու սրտիդ համեմատ քեզի տայ , և քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ ։

5 Քու փրկութիւնովդ պիտի ու-րախանանք . ու Բ մեր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք ։ Տէ-րը կատարէ քու ամէն խնդրուածք-ներդ ։

6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Բ օծեալը , անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն , իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը ։

7 Ոմանք կառքերու , և ոմանք ալ ձիերու կ'ապաւինին . Բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յի-շենք ։

8 Անոնք կորացան ու ինկան , բայց մենք ելանք ու շիտակ կայնեցանք ։

9 †Ո վ Տէր՝ փրկէ թագաւորը . պատասխան տուր մեզի՝ մեր կան-չելու օրը " ։

ՍԱՂՄ · ԻԱ

1 Յաղթութեան համար ընորհակալութիւն ։ 7 Ուրիշ յաջողութիւններու յոյս ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւ-թի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ , ու —քու փրկութիւնովդ որչափ շատ պիտի ցնծայ ։

2 Բ Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր . ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը երբէ չարգիլեցիր ։ (Սե-լայ ։)

3 Վասն զի բարութեան օրհնու-թիւններով անոր հասար . Բ անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր ։

4 ¶ Քեզմէ կեանք խնդրեց , ։— ա-նոր Բ երկայն օրեր տուիր յաւի-տեանս յաւիտենից ։

5 Անոր փառքը մեծ Բ քու փրկու-թիւնովդ . փառք ու վայելքու-թիւն դրիր անոր վրայ ։

6 Վասն զի Բ օրհնութիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան , Բ ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զա-նիկայ քու երեսիդ առջեւ ։

7 Ինչու որ թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ , ու Բարձրելոյն ողորմու-թեամբը Բ սիտի չսասանի ։

8 Բ Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ . քու աջ ձեռ-քդը պիտի գտնէ քեզ ատողները ։

9 Զանոնք Բ կրակի հնոցի պէս պի-տի ընես քու բարկութեանդ ժա-մանակը . Տէրը իր բարկութիւնովը

2 Օգնութիւն խրկէ քեզի Բ սուրբ տեղէն , ու Սիօնէն զօրացընէ քեզ .

3 Քու ամէն ընծաներդ յիշէ , և քու ողջակէզներդ ընդունի . (Սե-լայ .)

4 Բ Քու սրտիդ համեմատ քեզի տայ , և քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ ։

5 Քու փրկութիւնովդ պիտի ու-րախանանք . ու Բ մեր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք ։ Տէ-րը կատարէ քու ամէն խնդրուածք-ներդ ։

6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Բ օծեալը , անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն , իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը ։

7 Ոմանք կառքերու , և ոմանք ալ ձիերու կ'ապաւինին . Բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յի-շենք ։

8 Անոնք կորացան ու ինկան , բայց մենք ելանք ու շիտակ կայնեցանք ։

9 †Ո վ Տէր՝ փրկէ թագաւորը . պատասխան տուր մեզի՝ մեր կան-չելու օրը " ։

ՍԱՂՄ · ԻԱ

1 Յաղթութեան համար ընորհակալութիւն ։ 7 Ուրիշ յաջողութիւններու յոյս ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւ-թի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ , ու —քու փրկութիւնովդ որչափ շատ պիտի ցնծայ ։

2 Բ Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր . ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը երբէ չարգիլեցիր ։ (Սե-լայ ։)

3 Վասն զի բարութեան օրհնու-թիւններով անոր հասար . Բ անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր ։

4 ¶ Քեզմէ կեանք խնդրեց , ։— ա-նոր Բ երկայն օրեր տուիր յաւի-տեանս յաւիտենից ։

5 Անոր փառքը մեծ Բ քու փրկու-թիւնովդ . փառք ու վայելքու-թիւն դրիր անոր վրայ ։

6 Վասն զի Բ օրհնութիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան , Բ ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զա-նիկայ քու երեսիդ առջեւ ։

7 Ինչու որ թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ , ու Բարձրելոյն ողորմու-թեամբը Բ սիտի չսասանի ։

8 Բ Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ . քու աջ ձեռ-քդը պիտի գտնէ քեզ ատողները ։

9 Զանոնք Բ կրակի հնոցի պէս պի-տի ընես քու բարկութեանդ ժա-մանակը . Տէրը իր բարկութիւնովը

— Ծն · ա · 6 ։ Ես · խ · 22 ։ Հռով · ա · 19 , 20 ։

Բ Հռով · ժ · 18 ։

* Յր՝ արևը ։

† Ժող · ա · 5 ։

¶ Սաղ · ճժա · ։

Բ Սաղ · ժբ · 6 ։

¶ Սաղ · ժգ · 8 ։

Բ Սաղ · ճժթ · 72 , 127 ։ Ա-ռակ · բ · 10 , 11 , 19 ։

է Սաղ · ճժթ · 103 ։

Բ Առակ · իթ · 18 ։

Բ Սաղ · խ · 12 ։

Բ Սաղ · ղ · 8 ։

Լ Ղև · ջ · 2 , ։։ ։

Բ Ծն · ի · 6 ։ ա Թագ · իե · 32 , 33 , 34 , 39 ։

Բ Սաղ · ճժթ · 133 ։ Հռով · ջ · 12 , 14 ։

Բ Սաղ · ծա · 15 ։

Հ Ես ։ խգ · 14 ։ խգ · 6 ։ խէ · 4 ։ ա Թես · ա · 10 ։

— Առակ · ժբ · 10 ։

Բ գ Թագ · չ · 16 ։ բ Մն · ի · 8 ։ Սաղ · նգ · 17 ։

Բ Սաղ · իա · 2 ։

Բ Եր · ժե · 15 ։ Սաղ · կ · 4 ։

Բ Սաղ · բ · 2 ։

Ղ Սաղ · լգ · 16 , 17 ։ Ա-ռակ · իա · 31 ։ Ես · լա · 1 ։

Բ բ Մն · լբ · 8 ։

† Կ—ր՝ Ո՛վ Տէր՝ փրկէ · Թագաւորը մէզի պա-տասխան տայ մեր կանչելու օրը ։

— Սաղ · ի · 5 , 6 ։

Բ Սաղ · ի · 4 , 5 ։

Է բ Թագ · ժբ · 30 ։ ա Մն · ի · 2 ։

Բ Սաղ · կա · 5 · 6 ։

Ի բ Թագ · է · 19 ։ Սաղ · ղ · 16 ։

Ղ Ծն · ժբ · 2 ։ Սաղ · հբ 17 ։

Է Սաղ · ժգ · 11 · խե · 7 ։ Գոր · բ · 28 ։

է Սաղ · ժգ · 8 ։

Ի Թագ · ա · 3 ։

Ժ Սաղ · գ · 1 ։

բոլորովին պիտի կորսընցընէ զանոնք , է՛ու կրակը պիտի ուտէ զանոնք ։

10 Ն Անոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսընցընես , ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն ։

11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին . Խնէնգուխեան խորհուրդ ըրին , բ՚ոյց կարող չեղան ։

12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը դարձընել պիտի տաս . ։— Նէթէբէ անոնց երեսին դէմ՝ լարերուդ վրայ պիտի պատրաստես ։

13 Ո՛վ Տէր՝ քու ուժովդ բարձր եղիր . պիտի երգենք , ու սաղմոս ըսենք քու զօրութեանդ ։

ՍԱՂՄ ԻԹ

1 Դաւիթ իր պրոպրեկութեան առնը կը գանգատի . 9 մեծ տաղնապի մէջ ըլլալով աղօթք կ՚ընէ ։ 23 զԱստուած կը փառաւորէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Ա՚յէլէդ շահարի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 — Ա՚ստուած իմ՝ Ա՚ստուած իմ , զիս ինչո՞ւ Թողուցիր . զիս փրկելէն , ու Բ պատառալուս խօսքերէն հեռու եղար ։

2 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ ցորկը ւէպ կը կանչեմ , ու չես պատասխաներ . և գիշերը կ՚ենչէմ , ու չեմ դադարիր ։

3 Բայց դուն սուրբ ես , ով Իսրայէլի գովաբանութեանց մէջ բնակող ։

4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան . յուսացան , ու փրկեցիր անոնք ։

5 Քեզի աղաղակեցին , ու ազատեցան . Ք՚եզի յուսացան ու չամչցան ։

6 Բայց ես Ի՚որդ եմ , ու մարդ չեմ . Ւ՚մարդոց մէջը քամահրուած , ու ժողովուրդց մէջը անարդուած ։

7 Ե Ւ՚մէն զիս տեսնողները զիս ծաղրը կ՚ընեն . շրթունք կը բանան , Ը՚զլուխ կ՚երերցընեն ,

8 Ը՚ս՚էվ . Ք՚Տէրոջը յուսացաւ , ։— Թող փրկէ անիկայ , Ք՚թող ազատէ զանիկայ , ինչու որ անոր հաւնեցաւ ։

9 Ի Բայց զիս մօր արգանդէն հանողը դուն ես . մօրս ծիծը եղած ատենս՝ դուն ինծի յոյս տուիր ։

10 Ուրգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ . Ւ՚իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս ։

11 Մի հեռանար ինծմէ , վասն զի նեղութիւնը մօտ է . վասն զի օգնող մը չկայ ։

12 Ե՚շատ զուարակներ չորս կողմն առին . Բասանի ցուլերը զիս պաշարեցին .

13 Ե՚րենց բերանը իմ վրաս բացին , յափշտակող ու մռնչող առիւծի նը՚ման ։

14 Ջուրի պէս թափուեցայ , և ու ամէն ոսկորներս բակուեցան . Հասիրտս մոմի պէս եղաւ . Հալեցաւ փորիս մէջը ։

15 Ն Զօրացաւ իմ դ՚ժն՚ Հողէ ամանի մը պէս , ու Ղլեզուս քմացս փակաւ . և զիս մահուան Հողը դրիր ։

16 Ե՚վասն զի շուները չորս կողմս առին , չարերուն ժողովը զիս պատեցին , Ք՚ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին ։

17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել . Ւ՚անոնք կը նային , կը տեսնեն զիս ։

18 Ե՚իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը բաժնեն . ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն ։

19 Բայց Ն դուն ով Տէր՝ մի հեռանար Ի՚նձ . ով իմ զօրութիւնս՝ շուտով ինծի օգնութեան հասիր ։

20 Իմ անձս սուրէն ազատէ՝ , ու ։— * կեանքս Ն շանը ձեռքէն ։

21 Ղ փրկէ՝ զիս առիւծին բերնէն , ու ինծի պատասխան տուր Ն † միեղջերուներուն եղջիւրներէն ։

22 ։— Քու անունդ ։ եղբայրներուս պիտի պատմեմ . ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ ։

23 Ո՛վ Տէրոջմ վախցողներ՝ գովեցէ՛ք զանիկայ . ով Ցակոբին բոլոր զաւակները՝ փառաւորեցէ՛ք անիկայ , ու վախցէ՛ք անկէ՝ Իսրայէլին բոլոր զաւակները ։

24 Վասն զի չանարգեց ու չ՚քամահրեց տառապեալին ‡ տառապանքը , ու երեսը անկէ չդարձուց . Հապա ։ իրեն կանչած ատենը լսեց ։

25 Ր՚քեզմով պիտի ըլլայ իմ գովութիւնս ժողովքին մէջը . Ր՚իմ ուխտերս անկէ վախցողներուն առջեւն պիտի կատարեմ ։

26 ։— Տնանկները պիտի ուտեն ու կշտանան . Տէրը պիտի գովեն՝ զանիկայ փնտռողները . ձեր սիրտը էյաւիտեան պիտի ապրի ։

27 Պիտի յիշեն ։ ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն ծայրերը , ։ ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ազգերուն ամէն տոհմերը ։

28 Ե՚վասն զի Թագաւորութիւնը Տէրոջն է , ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ ։

29 ։— Երկրի ամէն պարարտները պիտի ուտեն ու երկրպագութիւն պիտի ընեն . Ք ամէն Հողը իջնողները ծունկ պիտի չբերեն անոր առջեւն , ու ան ալ ։ իր անձը չապրեցըներ ։

30 Զաւակը պիտի ծառայէ անոր . ։— Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի ։— դարուն մէջ ։

31 Ե՚պիտի գան ու անոր արդարու-

է Սաղ . ժբ . 8 ։ Ես . իգ . 11 ։

Լ գ Թագ . ժդ . 34 ։ Ցոբ . ժբ . 16 ։ 17 ։ 19 ։ Սաղ . լէ . 28 ։ ճԹ . 13 ։ Ես . ժդ . 20 ։

Ի Սաղ . բ . 1 ։

— Մատ . իէ . 46 ։ Մար . ժե . 34 ։

Բ Եր . ե . 7 ։

Ք բ Օր . ժ . 21 ։

Ր Սաղ . իե . 2 ։ 3 ։ լա . 1 ։ Նա . 1 ։ Ես . խԹ . 23 ։ Հռով . Թ . 33 ։

Ի Ցոբ . իե . 6 ։ Ես . խա . 14 ։

Ղես . ծգ . 3 ։

Ի Մատ . իէ . 89 ։ Մար . ժե . 29 ։ Ղու . իգ . 85 ։

Ը Ցոբ . ժզ . 4 ։ Սաղ . ճԹ . 25 ։

Ի Մատ . իէ . 43 ։

ժ Սաղ . ղա . 14 ։

Ի Սաղ . հա . 6 ։

Լ Ես . խզ . 3 ։ խԹ . 1 ։

Խ Սաղ . կը . 30 ։ Եզկ . լԹ . 18 ։ Ամաղ . գ . 1 ։

Ծ Ցոբ . ժզ . 10 ։ Սաղ . լէ . 21 ։ Ողո . բ . 16 ։ գ . 43 ։

Ի Դան . ե . 6 ։

Հ Ցես . է . 5 ։ Ցոբ . իգ . 16 ։

Յ Ածակ . ժէ . 22 ։

Ղ Ցոբ . իԹ . 10 ։ Ողբ . գ . 4 ։ Ցօհ . ժԹ . 28 ։

Ճ Ցայտ . իբ . 15 ։

՛ Մատ . իէ . 35 ։ Մար . ժե . 24 ։ Ղու . իգ . 33 ։ Ցօհ . ժԹ . 23 ։ 37 ։ ի . 25 ։

յ Ղու . իգ . 35 ։

Ն Ղու . իգ . 34 ։ Ցօհ . ժԹ . 23 ։ 24 ։

Ւ Հմր 11 ։ Սաղ . ժ . 1 ։

ա Սաղ . լէ . 17 ։

* Եբր . միամտութեան

Ւ Հմր 16 ։

Ղր Տիմ . գ . 17 ։

Լ Ես . լդ . 7 ։

† Կ՚ա՛մ՚վսրի ցուլերուն

— Երր . բ . 12 ։ Սաղ . խ . 9 ։

։ Ցօհ . ի . 17 ։ Հռով . ը . 29 ։

Վ Սաղ . ճվ . 19 ։ 20 ։

‡ Կ՚ա՛մ՚ աղաղակը

— Երր . ե . 7 ։

Ր Սաղ . լէ . 18 ։ խ . 9 ։ 10 ։ ճժ . 1 ։

Ց Սաղ . կղ . 12 ։ ճժ . 14 ։ ժող . ե . 4 ։

— Ես . կե . 13 ։

Ֆ Ցօհ . ժ . 51 ։ 52 ։

* Սաղ . բ . 8 ։ հր . 11 ։ ճգ . 9 ։ գ . 3 ։ Ես . խԹ . 6 ։

։ Սաղ . ղգ . 7 ։

Ֆ Սաղ . խե . 8 ։ Ընդ . 21 ։ Ջաբ . ժգ . 9 ։ Մատ . զ . 13 ։

— Սաղ . խե . 12 ։

Բ Ես . իզ . 19 ։ Փիլ . բ . 10 ։

Ֆ Սաղ . նր . 6 ։ ձգ . 9 ։ ճր . 15 ։ Ես . կ . 3 ։ Տես Հռով . գ . 21 ։ 22 ։

թիւնը պիտի պատմեն ան ժողովուրդին , որ պիտի ծնանի . վասն զի ա՛ւ բանը ան կատարեց ։

ՍԱՂՄ · Ի Գ

1—6 Դաւիթին վաստահութիւնը Աստուծոյ շնորհացը վրայ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրը իմ՝ հովիւս է . ինծի ոչինչ պակսիր ։
2 Զիս խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկեցնէ . զիս հանդարտ ջուրերուն քովը կը տանի ։
3 Հոգիս կը նորոգէ . իր անունին համար՝ արդարութեան ճամբաներուն մէջը կ'առաջնորդէ զիս ։
4 Թէև ահագին շուքի ձորին մէջէն ալ պտրտիմ , չեմ վախնար չարէն պիտի չվախնամ . որովհետև դուն իմ հետս ես . քու գաւազանդ ու գաւազանդ՝ անոնք իսկ պիտի մխիթարեն զիս ։
5 Սեղան կը պատրաստես իմ առջեւս , իմ թշնամիներուս ներկայութեանս . իմ գլուխս իւղով կ'օծես . իմ բաժակս խիստ լեցուն է ։
6 Ցերեկուան բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան կենացս բոլոր օրերուն մէջը , ու շատ օրեր Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ ։

ՍԱՂՄ · Ի Դ

1 Աստուծոյ սերութիւնը երկրիս վրայ ։ 3 Անոր հոգեւոր թագաւորութեանը նպատակները ։ 7 Զանիկայ ընդունելու յորդորանք մը ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրոջինն է երկիրը , ու անոր լիութիւնը , աշխարհը , ու անոր բնակիչները ։
2 Վասն զի ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց , ու գանիկայ գետերուն վրայ հաստատեց ։
3 Ո՞վ պիտի ելլէ Տէրոջը լեռը . կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը ։
4 Ձեռքերով սուրբը , ու խորտովմաքուրը , որ ստութեան անձնատուր չեղաւ , ու նենգութեամբ երդում չըրաւ ։
5 Անիկայ Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի առնայ , ու իր փրկութեանը Աստուծմէն՝ արդարութիւն ։
6 Զանիկայ փնտռողներուն ցեղը աս է . քու երեսդ խնդրողները *Յակոբն է ։ (Սելայ ։)
7 Ո՛վ դռներ՝ գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք՝ ո՛վ յաւիտենական դռներ , Որ փառաց թագաւորը մտնէ ։
8 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը . կարող ու հզօր Տէրը , պատերազմի մէջ հզօր Տէրը ։
9 Ո՛վ դռներ՝ գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք՝ ով յաւիտենական դռներ , որ փառաց թագաւորը մտնէ ։
10 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը . զօրքերուն Տէրը , ինքն է փառաց թագաւորը ։ (Սելայ ։)

ՍԱՂՄ · Ի Ե

1 Դաւիթին վաստահութիւնը աղօթքի մէջ ։ 7 Մեղքերու թողութեան համար , 16 ու նեղութենէ ազատուելու համար աղօթք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ անձս քեզի վերցուցի ։
2 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Քեզի յուսացայ . թող չամչնամ , ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան ։
3 Նաև ամէն քեզի սպասողները թող չամչնան . ունայնութեամբ անօրէնութիւն ընողները թող ամչնան ։
4 Ո՛վ Տէր՝ ցոյց ըրէ ճամբաներդ ինծի . քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի ։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ , ու սորվեցուր ինծի . քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը . ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր ։
6 Ո՛վ Տէր՝ Քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ . ինչու որ յաւիտենական են ։
7 Մանկութեան մեղքերս ու յանցանքներս մի՛ յիշեր . հապա Քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ , քու բարութեանդ համար՝ ով Տէր ։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է . անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցնէ ճամբան ։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն , ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցնէ ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն ։
11 Ո՛վ Տէր՝ Քու անունդ համար նեղէ իմ անօրէնութիւնս , Քանզի մեծ է ։
12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ . ահա ի՞նչ պիտի սորվեցնէ իր ընտրած ճամբան ։
13 Հոգին անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի , ու Հանոր սերունդը երկիրը պիտի ժառանգէ ։
14 Տէրոջը ընտանութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է . ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցնէ ։
15 Իմ աչքերս ամէն ատեն Տէրոջը կը նային . ինչու որ իմ ոտքերս որոգայթէն ան պիտի հանէ ։

ա Ես · իս · 11 ։ Երեմ · իզ · 4 ։ Եզեկ · ւդ · 11 ։ 12 , 23 ։ Յօէ · ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ Յայտ · է · 17 ։
բ Փիլ · գ · 19 ։
գ Եզեկ · ւդ · 14 ։
դ Յայտ · է · 17 ։
ե Սաղ · ե · 8 ։ ղա · 3 ։ Ռոմ · ը · 20 ։
զ Ցոբ · գ · 5 ։ ժ · 21 , 22 ։ իգ · 17 ։ Սաղ · խգ · 19 ։
է Սաղ · գ · 6 ։ իե · 1 ։ ձ՛ժը · 6 ։
ը Ես · խգ · 2 ։
ի Սաղ · ճգ · 15 ։
ժ Սաղ · ղբ · 10 ։

ա Ել · Բ · 29 ։ ժԹ · 5 ։ բ Օր · ժ · 14 ։ Ցոբ · խա · 11 ։ Սաղ · ծ · 12 ։ ա Կոր · ժ · 26 ։
բ Ծն · ա · 9 ։ Ցոբ · լբ · 6 ։ Սաղ · ճգ · 5 ։ ճկդ · 6 ։ բ Պետ · գ · 5 ։
գ Սաղ · ժե · 1 ։
դ Ցոբ · ժէ · 9 ։ Ես · ւդ · 15 , 16 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։
ե Սաղ · ժե · 4 ։
զ Սաղ · իե · 8 ։ ճՆ · 4 ։
* Կ՚ըսէ՝ ո՛վ Յակոբ ։
է Ես · իգ · 2 ։
ը Սաղ · զէ · 6 ։ Մտ · գ · 1 ։ ա Կոր · բ · 8 ։

16 Ինձի դարձիր, ու ողորմէ՛ ինձի, վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան. իմ վիշտերէս ինս հանէ։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայէ, ու բոլոր մեղքերս ներէ։
19 Տես իմ թշնամիներս, ինչու որ շատցան, ու անիրաւ ատելութեամբ զիս ատեցին։
20 Պահէ՛ իմ անձս, ու փրկէ՛ զիս. Ինձմով չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ։
21 Կատարելութիւնը և ուղղութիւնը ինս թող պահէն, ինչու որ քեզի սպասեցի։
22 Ո՛վ Աստուած՝ փրկէ՛ Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄ · Ի Զ

1—12 Դաւիթ Աստուծոյ կը դիմէ իր անարատութեանը վրայ վստահանալով։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ո՛վ Տէր՝ իս դատէ, վասն զի Ես իմ անարատութիւնովս քալեցի. Ես Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։
2 Ո՛վ Տէր՝ զիս փորձէ ու քննէ. փորձէ իմ երիկամունքներս ու սիրտս.
3 վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջին է, ու Ես քու ճշմարտութեանդ մէջը քալեցի։
4 Ունայն մարդիկներուն հետը չնստայ, ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ։
5 Ես Չարերուն ժողովքը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետը պիտի չնստիմ։
6 Ինձմեղութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտտիմ՝ ով Տէր,
7 Որ շնորհակալութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ։
8 Ո՛վ Տէր՝ Ես սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը։
9 Իմ կորսընցընէր իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդիկներուն հետ,
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։
11 Բայց ես Իմ անարատութեանովս պիտի քալեմ, զիս փրկէ, ու ինձի ողորմէ։
12 Իմ ոտքս հաստատութեան մէջ կը կենայ. ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ։

ՍԱՂՄ · Ի Ե

1 Դաւիթ Աստուծոյ կարողութեամբը, 4 և Աստուծոյ ծառայութեանը համար իր ունեցած սիրովը, 9 ու աղօթքով իր հաւատքը կը պահպանէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէրը՝ իմ լոյսս՝ ու Իմ փրկութիւնս է, ես ո՞ւսկից պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՞ւսկից պիտի դողամ։
2 Չարերը՝ իմ մարմինս ուտելու համար ինձի մօտեցած ատեններին՝ իմ նեղիչներս, ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան։
3 Թէև որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ, սիրտս պիտի չվախնայ. Թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ, անով՝ ես վստահ պիտի ըլլամ։
4 Ուրան մը կը խնդրեմ Տէրոջմէն, ու ասիկայ կ'աղաչեմ, որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ, Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու, ու անոր տաճարին մէջ ընդ հնդրելու համար։
5 Վասն զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջը Ինձ պիտի պահէ, իր վրանին ծածկոյթովը զիս պիտի ծածկէ. Վէմի վրայ պիտի վերցընէ զիս։
6 Ու հիմա Իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ. ու անոր վրանին մէջը ուրախութեան ձայնովզոհեր պիտի մատուցանեմ. պիտի երգեմ, ու սաղմոս պիտի ըսեմ Տէրոջը։
7 Ո՛վ Տէր՝ ձայնս լսէ կանչելու ատենս, ու ողորմէ և պատասխան տուր ինձի։
8 Իմ էսաս փնտռեցէ՛ք՝ ըսիր, իմ սրտս քեզի ըսաւ. Քու էսադ պիտի փնտռեմ՝ ով Տէր։
9 Ես քու էսադ ինձմէ մի՛ ծածկեր. բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր. ինձի օգնական եղար, զիս մի՛ մերժեր, և զիս մի՛ թողուր՝ ով իմ փրկութեանս Աստուածը։
10 Թէև հայրս ու մայրս զիս թողուն, բայց Տէրը իս պիտի ընդունի։
11 Ով Տէր՝ Քու ճամբադ ինձի սորվեցուր, ու հիտակ ճամբուն մէջը ինձի առաջնորդէ թշնամիներուս համար։
12 Զիս իմ Թշնամիներուս կամացը մի մատներ, ինչու որ Իմ վրաս սուտ վկաներ, ու անիրաւութիւն փչողներ եկան։
13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու Կենդանիներուն երկրին մէջ։
14 Տէրոջը սպասէ. զօրացիր, ու սիրտդ թող զօրանայ. ալ Տէրոջը սպասէ։

ա Սաղ. կթ. 16։ բ Սաղ. 16։
գ Բթագ. ժզ. 12։
դ Հմր 2։
ե Սաղ. ճէ. 8։
զ Սաղ. է. 8։ ը Հմր 11։ թ Թագ. ի. 3։ Առակ. ի. 7։
ժ Սաղ. իբ. 7։ ղ Սաղ. 14։ Առակ. իհ. 25։
ի Սաղ. է. 9։ ժե. 3։ կղ. 10։ ճկթ. 23։ Ջաք. ժգ. 9։
լ Թագ. ի. 3։
խ Սաղ. ա. 1։ Երեմ. ժե. 17։
ծ Սաղ. լա. 6։ ճկթ. 21, 22։
կ Սաղ. ա. 1։
հ Տես Եզ. ի. 19, 20։ Սաղ. 13։ ա Տիմ. բ. 8։
ձ Սաղ. իե. 4։
ղ Տես ա Թագ. իե. 29։ Սաղ. իբ. 3։
ճ Եել. իգ. 8։ յ Օր. ժզ. 19։ աթագ. ը. 3։ Ես. լդ. 15։
ն Հմր 1։
շ Սաղ. խ. 2։
ո Սաղ. իէ. 11։
չ Սաղ. իբ. 22։ ճէ. 32։ ճժա. 1։

ա Սաղ. ձդ. 11։ Ես. կ. 19, 20։ Միք. է. 5։
բ Եզ. ժե. 2։
գ Սաղ. կբ. 2. 6։ ճժբ. 14. 21։ Ես. ժբ. 2։
դ Սաղ. ժդ. 4։
ե Սաղ. դ. 6։
զ Սաղ. իզ. 8։
է Սաղ. կե. 4։ Ղոս. բ. 37։
ը Սաղ. ղ. 17։
թ Սաղ. լա. 20։ ձգ. 3։ դա. 1։ Ես. դ. 6։
ժ Սաղ. խ. 2։
ի Սաղ. գ. 3։
լ Սաղ. իդ. 6։ ճե. 4։
խ Սաղ. կթ. 17։ ճխգ. 7։
ծ Ես. խթ. 15։
կ Սաղ. իե. 4։ ձ. 11։ ճժբ։
հ Սաղ. իշ. 12։
ձ Սաղ. լե. 25։
ղ Թագ. իբ. 9։ բ Թագ. ժգ. 7։ Սաղ. լե. 11։
ճ Սաղ. ձղ. 13։ ճժղ. 9։ ճկբ. 5։ Երեմ. ժա. 19։ Եզեկ. իդ. 20։
յ Սաղ. լա. 24։ կբ. 1, 5։ ճչ. 5։ Ես. իե. 9։ Ամբ. բ. 3։

ՍԱՂՄ · ԻԸ

1 Դաւիթ ներմուծանդութեամբ աղօթք կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ · 6 գԱստուած կ'օրհնէ · 9 Ժողովուրդին համար աղօթք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ · ով իմ վէմս՝ մի՛ լռեր ինծի · Է չըլլայ որ ինծի լռելովդ * գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ ։

2 Լսէ՛ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի կ'աղաչեմ · է երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ ի՛ քու սուրբ Տաճարդ ։

3 Ի՛ձիս մի՛ †կորսընծցներուն ամբաւրիշտներուն հետ , ու անօրէնութեան գործողներուն հետ , Ո որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին , բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ ։

4 Ի Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն պէս , ու իրենց ըրածներուն չարութեանը պէս · իրենց ձեռացը գործքերուն պէս տո՛ւր անոնց , հատուցո՛ւր ըրէ անոնց ։

5 Որովհետև չանոնք Տէրոջը ըրածներուն ու անոր ձեռացը գործքերուն չեն նայիր · պիտի կործանէ զանոնք ու չի պիտի շինէ ։

6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , որ լսեց իմ աղօթքիս ձայնը ։

7 Տէրը Է իմ զօրութիւնս ու իմ վահանս է · է իմ սիրտս անոր յուսացաւ , ու ես ոգնութիւն գտայ · ուստի սիրտս ուրախացաւ , և ես իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ ։

8 Տէրը անոնց ոյժն է , ու իր օծեալին Է փրկութեանը պարիսպն է ։

9 Փրկէ քու ժողովուրդդ , ու օրհնէ՛ ըքու ժառանգութիւնդ · նաև հովուէ զանոնք · ու յաւիտեան բարձրացուր ։

ՍԱՂՄ ԻԹ

1 Ամուսնոյ փառաբանութիւն կը վայլէ 3 իր կարողութեանը համար , 11 ու իր ժողովուրդը պաշտպանելուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 ՝ Տէրոջը տուէք՝ ով ‡ հզօրաց որդիքը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։

2 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը , Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք սրբութեան զարդարանքով ։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է · Է փառաց Աստուածը կ'որոտայ · Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։

4 Տէրոջը ձայնը ուժով է Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։

5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ , ու Տէրը կը կոտրտէ Է Լիբանանի եղևինները ·

6 Զանոնք կը ցատկեցընէ որթուպէս , Լիբանանը ու Է Սարիօնը մի եղջերուներուն ձագին պէս ։

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ ։

8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ անապատը · Տէրը Ղկադէսի անապատը կը դողացընէ ։

9 Տէրոջը ձայնը Է եղնիկները կը ծըննեցընէ , ու անտառները կը մերկացընէ · անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին անոր փառքը ։

10 Տէրը Է ջրհեղեղին վրայ կը նստի · Թ Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի ։

11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ · Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ ։

ՍԱՂՄ · Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար՝ գԱստուած կը գովաբանէ · 4 կը յորդորէ ուրիշներն ալ որ գոհունակ գովաբանեն , յիշեցընելով անոնց՝ Թէ Աստուած ի՛նչպէս վարուեցաւ իրեն հետ ։

Սաղմոս Դաւթի · ՚տանը նաւակատեաց երգը ·

1 Վ Տէր՝ կը բարձրացընեմ քեզ , վասն զի իս ազատեցիր , ու թըշնամիներս Է իմ վրաս չուրախացուցիր ։

2 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս՝ քեզի կանչեցի , ու Է իս բժշկեցիր ։

3 Ո վ Տէր՝ Թ իմ անձս դերեզմանէն հանեցիր · Է զուբդ իջնողներուն մէջէն իս ապրեցուցիր ։

4 Ղսաղմո՛ս երգեցէք Տէրոջը՝ ով անոր սուրբերը , ու անոր սրբութիւնը յիշելով չնորհակալ եղէք ։

5 Վասն զի Է մէկ րոպէ մը իր բարկութեանը մէջն է · բայց Է իր հաճութեանը մէջն է · Ե՛ր Բաղէր կենացը առենը · իրիկունը լաց կայ , Թ բայց առտուն ուրախութիւն ։

6 Ես ե՛ իմ յաջողութեանս մէջ ըսի Թէ՝ յաւիտեան պիտի չսասանիմ ։

7 Ո վ Տէր՝ քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր · Է երեսդ ծածկեցիր , ՚՚ ես խռովեցայ ։

8 Ո վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , ու Տէրոջը աղաչանք կ'ընեմ ։

9 Իմ արիւնիս ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ , Թէ որ ես գուբը իջնեմ · միթէ Ղհողը քեզ պիտի գովէ՞ , Կո՞ անիկայ պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։

10 Լսէ ով Տէր՝ ու ողորմի՛ ինծի · ով Տէր՝ ինծի օգնական եղիր ։

11 Է Իմ սուգս պարի փոխեցիր , քուրձս ինծմէ հանեցիր և ինծի ուրախութիւն հագցուցիր ·

12 Որպէս զի ե՛Կմ փառքս սաղմոս երգէ քեզի , ու ալ չլռէ ով իմ

– Սաղ · ձգ · 1 ։
Բ Սաղ · ձր · 4 ։ ճխգ · 7 ։
* Եբբ · Գուբբը
† գ Թագ · ը · 28 ։ 29 ։
Բ գ Թագ · գ · 22 ։ 23 ։ Սաղ · ե · 7 ։ ձլը · 2 ։
Է Սաղ · իշ · 9 ։
† Եբբ · քաչիր
Ղ Սաղ · ժբ · 2 ։ ծե · 21 ։ կբ · 4 ։ Եբհմ · Թ · 8 ։
Ե բ Տիմ · գ · 14 ։ Ցայտ · ժբ · 6 ։
Ը Ցոր · լձ · 27 ։ Ես · ե · 12 ։

Ը Սաղ · ժբ · 2 ։
Ժ Սաղ · ժգ · 5 ։ իբ · 4 ։

Է Սաղ · ի · 6 ։

Լբ Օր · Թ · 29 ։ գԹագ · ը · 51 ։ 53 ։

ա ա Մն · ժգ · 28 ։ 29 ։ Սաղ · ղձ · 7 ։ 8 ։ 9 ։
‡ Կ՚՝ Աստուծոյ

Բ Ցոր · լե · 4 ։ 5 ։

Ֆ Ես · բ · 13 ։

Բ Սաղ · ճմգ · 4 ։

Ե բ Օր · գ · 9 ։

ղ Թես · ժգ · 27 ։

Է Ցոր · լԹ · 1 ։ 2 ։ 3 ։

Ը Ծն · գ · 17 ։ Ցոր · լը · 8 ։ 25 ։
Բ Սաղ · ժ · 16 ։
Ժ Սաղ · իբ · 8 ։

ա բ Օր · ի · 5 ։ բ Թագ · ե · 11 ։ գ · 20 ։

Բ Սաղ · իե · 2 ։ լե · 19 ։ 24 ։

Ֆ Սաղ · գ · 2 ։ ձգ · 3 ։
Բ Սաղ · ձղ · 13 ։
Է Սաղ · իբ · 1 ։
ղա Մն · ժգ · 4 ։ Սաղ · ղե · 12 ։
Է Սաղ · Ճգ · 9 ։ Ես · իգ · 20 ։ ձգ · 7 ։ 8 ։ բ Կոր · գ · 17 ։
Ը Սաղ · կգ · 8 ։
Բ Սաղ · ճիզ · 5 ։
Ժ Ցոր · ԼԹ · 18 ։
Է Սաղ · ճգ · 29 ։

Ղ Սաղ · գ · 5 ։ ձբ · 11 ։ ճժե · 17 ։ ճժբ · 17 ։ Ես · լը · 18 ։

Է Ռթագ · ը · 14 ։ Ես · կա · 3 ։ Երհմ · լա · 4 ։
Ֆ Սաղ · ծե · 8 ։

Տէր Աստուածս՝ յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ։

ՍԱՂՄ · ԼԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ վասն իր ունեցած վստահութիւնը ցուցընելով՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ ։ 7 Ինոր ողորմութիւններովը կ'ուրախանայ ։ 9 Իր նեղութեանը մէջ կ'աղօթէ ։ 19 Աստուծոյ բարութիւնները յիշելով՝ զանիկայ կ'օրհնէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 ՚Ի՛վ Տէր՝ ՚քեզի յուսացայ , յաւիտեան չամչնամ. Ի՚քու արդարութեամբդ զիս ազատէ ։

2 Քու ՚ականջդ ինծի խոնարհեցուր . շուտով զիս ազատէ . ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր , Ա՚ զիս փրկելու համար ապաստանի տուն մը ։

3 ՚Վասն զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես . և Ի՚քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ ։

4 Որոգայթէն զիս հանէ , որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են , ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։

5 Ձեռքդ կը յանձնեմ. ով Եհովա՝ Աստուած ճշմարտութեան՝ դուն իս փրկեցիր ։

6 Ի՚սնոտի ունայնութիւններ պահողները ատեցի . բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։

7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցընծամ և ուրախ ըլլամ . ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար , Ա՚ ի՚մ անձս տառապանքներուն մէջ գիտցար ։

8 Եւ զիս Ի՚թշնամիին ձեռքը չըմատնեցիր , Հ՚աստատ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանդնեցուցիր ։

9 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինծի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն Ի՚մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։

10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն՝ ու տարիներս հառաչանք ընէլէն սպառեցան . իմ ոյժս Ի՚թշուառութենէս տկարացաւ . Լոսկորներս ալ մաշեցան ։

11 Իմ բոլոր Ի՚թշնամիներուս՝ Ի՚մանաւանդ դրացիներուս առջևը Ի՚նախատինք եղայ , ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ . Ի՚րս դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։

12 Ի՚մեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ , կորսուած ամանի նմանեցայ ։

13 Ի՚վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի . Ի՚շորս կողմն վախ կար . երբոր անոնք Ի՚ինծի համար միասին ժողվուեցան , խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն ։

14 Բայց ես քեզի յուսացայ՝ ո՛վ Տէր . ըսի թէ՝ Դուն ես իմ Աստուածս ։

15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են . փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն՝ ու զիս հալածողներէն ։

16 ՚Քու երեսդ վրայ երեսդ փայլեցուր . քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ ։

17 Ո՛վ Տէր՝ ՚չամչնամ , վասն զի քեզի կանչեցի . ամբարիշտները թող ամչնան , Ն՚ե դերեզմանին մէջը թող լուռ կենան ։

18 Ն՚թող պապանձին նենգաւոր շրթունքները , որոնք Ո՚հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ ։

19 Ո՚րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր , Ա՚ քեզի յուսացողներուն համար ըլլիր , մարդոց որդիներուն առջևը ։

20 Ա՚զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն . Ի խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , վասն զի Ո՚իր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի Ո՚պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։

22 Ես Ի՚մ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ՝ Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջևէն . սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի ։

23 ՚Տէրը սիրեցէ՛ք՝ ով անոր բոլոր սուրբերը . Վ՚ե՛ն Ի՚ Տէրը հաւատարմութիւնները կը պահէ , ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատօրէն հատուցում կ'ընէ ։

24 ՚Կորի՛ք եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ , դուք ամէնքդ՝ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ · ԼԲ

1 Երկանկութիւնը մեղքերուն թողութեանը մէջ կը կայանայ ։ 3 Մեղաց խոստովանութիւնը խղճմտանքը կը հանդարտեցնէ ։ 8 Աստուծոյ խոստմունքները ուրախութիւն կը պատճառեն ։

Դաւթին * երգը ։

1 Երանի՛ անոր՝ որուն Ո՚յանցանքը թողութիւն եղաւ , Ա՚ անոր մեղքերը ծածկուեցան ։

2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրը Է անօրէնութիւն չսեպեր անոր , ու Է անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ ամէն օր աղաղակելովս ։

4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր Ի՚քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ . իմ

Ցեր Աստուածս՝ յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ վասն իր ունեցած վստահութիւնը ցուցընելով՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ ։ 7 Ինոր ողորմութիւններովը կ'ուրախանայ ։ 9 Իր նեղութեանը մէջ կ'աղօթէ ։ 19 Աստուծոյ բարութիւնները յիշելով՝ զանիկայ կ'օրհնէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 ՚Ի՛վ Տէր՝ ՚քեզի յուսացայ , յաւիտեան չամչնամ. Ի՚քու արդարութեամբդ զիս ազատէ ։

2 Քու ՚ականջդ ինծի խոնարհեցուր . շուտով զիս ազատէ . ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր , Ա՚ զիս փրկելու համար ապաստանի տուն մը ։

3 ՚Վասն զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես . և Ի՚քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ ։

4 Որոգայթէն զիս հանէ , որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են , ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։

5 Ձեռքդ կը յանձնեմ. ով Եհովա՝ Աստուած ճշմարտութեան՝ դուն իս փրկեցիր ։

6 Ի՚սնոտի ունայնութիւններ պահողները ատեցի . բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։

7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցընծամ և ուրախ ըլլամ . ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար , Ա՚ ի՚մ անձս տառապանքներուն մէջ գիտցար ։

8 Եւ զիս Ի՚թշնամիին ձեռքը չըմատնեցիր , Հ՚աստատ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանդնեցուցիր ։

9 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինծի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն Ի՚մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։

10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն՝ ու տարիներս հառաչանք ընէլէն սպառեցան . իմ ոյժս Ի՚թշուառութենէս տկարացաւ . Լոսկորներս ալ մաշեցան ։

11 Իմ բոլոր Ի՚թշնամիներուս՝ Ի՚մանաւանդ դրացիներուս առջևը Ի՚նախատինք եղայ , ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ . Ի՚րս դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։

12 Ի՚մեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ , կորսուած ամանի նմանեցայ ։

13 Ի՚վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի . Ի՚շորս կողմն վախ կար . երբոր անոնք Ի՚ինծի համար միասին ժողվուեցան , խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն ։

14 Բայց ես քեզի յուսացայ՝ ո՛վ Տէր . ըսի թէ՝ Դուն ես իմ Աստուածս ։

15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են . փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն՝ ու զիս հալածողներէն ։

16 ՚Քու երեսդ վրայ երեսդ փայլեցուր . քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ ։

17 Ո՛վ Տէր՝ ՚չամչնամ , վասն զի քեզի կանչեցի . ամբարիշտները թող ամչնան , Ն՚ե դերեզմանին մէջը թող լուռ կենան ։

18 Ն՚թող պապանձին նենգաւոր շրթունքները , որոնք Ո՚հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ ։

19 Ո՚րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր , Ա՚ քեզի յուսացողներուն համար ըլլիր , մարդոց որդիներուն առջևը ։

20 Ա՚զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն . Ի խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , վասն զի Ո՚իր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի Ո՚պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։

22 Ես Ի՚մ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ՝ Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջևէն . սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի ։

23 ՚Տէրը սիրեցէ՛ք՝ ով անոր բոլոր սուրբերը . Վ՚ե՛ն Ի՚ Տէրը հաւատարմութիւնները կը պահէ , ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատօրէն հատուցում կ'ընէ ։

24 ՚Կորի՛ք եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ , դուք ամէնքդ՝ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ · ԼԲ

1 Երկանկութիւնը մեղքերուն թողութեանը մէջ կը կայանայ ։ 3 Մեղաց խոստովանութիւնը խղճմտանքը կը հանդարտեցնէ ։ 8 Աստուծոյ խոստմունքները ուրախութիւն կը պատճառեն ։

Դաւթին * երգը ։

1 Երանի՛ անոր՝ որուն Ո՚յանցանքը թողութիւն եղաւ , Ա՚ անոր մեղքերը ծածկուեցան ։

2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրը Է անօրէնութիւն չսեպեր անոր , ու Է անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ ամէն օր աղաղակելովս ։

4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր Ի՚քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ . իմ

թացութիւնս ամառուան չորու-
թեան դարձաւ ։ (Սելայ ։)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի , ու
իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի .
Ես ըսի Թէ՝ Տէրոջը պիտի խոստովա-
նիմ յանցանքներս . ու դուն թո-
ղուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւ-
նը ։ (Սելայ ։)
6 Ասոր համար ամէն աստուածա-
պաշտ ՚աղօթքի պիտի ընէ քեզի
քու գտնուելու ժամանակիդ . յի-
րաւի շատ ջուրերուն հեղեղներուն
ատենը անոր պիտի չմօտենան ։
7 Դուն ես իմ ապաստանարանս .
Նեղութենէն զիս պիտի պահես .
դուն իս պիտի պատես ՚ազատու-
թեան երգերով ։ (Սելայ ։)
8 Քեզի պիտի սորվեցընեմ , ու եր-
թալու ճամբադ պիտի ցուցընեմ
քեզի . *խորհուրդ պիտի ընեմ ։ե-
ղ համաբ" . իմ աչքս քու վրադ
պիտի ըլլայ ։
9 Ե՛ձիի պէս ՚՚ ջորիի պէս մի՛ ըլ-
լաք , ՚՚ բ՚միտք չունին , ՚՚ իրենց
սանձին ու պախուրցին զարդուոր
կապելու է , որ քեզի չմօտենան ։
10 Ե՛Անմարչուին տանջանքները շատ
պիտի ըլլան . սակայն Տէրոջը
յուսացողին չորս կողմը ողորմու-
թիւնը պիտի պատէ ։
11 Ե՛Ո՛վ արդարներ՝ Տէրոջմով ու-
րախ եղէք ու ցնծացէք . ցնծու-
թեամբ երգեցէք դուք ամենքդ՝ որ
սրտով ուղիղ էք ։

ՍԱՂՄ · ԼԴ

1 Աստուած դովարանութեան արժանի է իր քա-
րութեանը համար , 6 իր կարողութեանը հա-
մար , 12 և իր նախախնամութեանը համար ։
20 Պէտք է որ մեր վստահութիւնը Աստուծոյ
վրայ դնենք ։

1 ՚՚Ո՛վ արդարներ՝ Տէրոջմով ցնծա-
ցէք . ուղիղներուն կը վայլէ
Ե՛օրհնութիւն երգել ։
2 Գովեցէք Տէրը քնարով , Ե՛տասը
լար ունեցող տաւիղով սաղմոս եր-
գեցէք անոր ։
3 Ե՛Նոր երգ մը երգեցէք անոր .
վարպետութեամբ նուագարանները
ղարկեք ցնծութեան ձայնով ։
4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ
է , ու անոր բոլոր գործերը ճշմար-
տութեամբ են ։
5 Ե՛Անիկայ արդարութիւնը ու ի-
րաւունքը կը սիրէ . Տէրոջը ո-
ղորմութիւնովը երկիրը լեցուն է ։
6 Ե՛Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղ-
ծուեցաւ , ու ՚՚իր բերնին հոգիովը
Ե՛անոր բոլոր զօրքը ։
7 Ե՛Ծովուն ջուրերը Եպէղի մը
պէս" կը ժողվէ , անդունդները
շտեմարաններուն մէջը կը դնէ ։
8 Բոլոր երկիրը Յոգ Տէրոջմէն
վախնայ , ՚՚ անկէ դողան աշխար-
հի բոլոր բնակիչները ։
9 Վասն զի Ե՛անիկայ ըսաւ , ու ե-
ղաւ . իրը հրամայեց , ու հաստա-
տուեցաւ ։
10 Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց
խորհուրդները . փուճը կը հանէ
ժողովրդոց դիտաւորութիւնները ։
11 Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան
կը մնայ , ՚՚ անոր սրտին դիտաւ-
որութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ ։
12 Ե՛Երանի՛ ան ազգին՝ որուն Աս-
տուածը Տէրն է . ՚՚ ան ժողո-
վուրդին՝ ՚՚ իրեն ժառանգու-
թեան համար ընտրեց ,
13 Տէրը երկինքէն կը նայի , բոլոր
մարդոց որդիները կը տեսնէ .
14 Իր բնակութեանը տեղէն՝ աշ-
խարհի բոլոր բնակիչները կը դի-
տէ ։
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս
ինքը ստեղծեց . Յանոնց բոլոր
ըրածները կ՚իմանայ ։
16 Ո՛ր թագաւոր մը զօրքի շատու-
թիւնով չազատիր . ոչ՚՚ ալ զօրաւոր
մարդ մը ուժի շատութիւնով կը
փրկուի ։
17 Ե՛Ձին՝ ազատութեան հասմար
պարապ բան է , ու իր ուժին շա-
տութիւնովը չկրնար ազատուիլ ։
18 Ե՛Ահա՛ Տէրոջը աչքը Ե՛իրմէ վախ-
ցողներուն , ՚՚ իր ողորմութեանը
յուսացողներուն վրայ է ,
19 Անոնց անձը մահուանէ փրկե-
լու , ու Ե՛սովի ժամանակ՝ զանոնք
ապրեցընելու համար ։
20 Հ՚Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ .
Ե՛մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը
անիկայ է ։
21 Վասն զի Հ՚մեր սիրտերը անով
կ՚ուրախանան . ինչու որ անոր
սուրբ անունը յուսացանք ։
22 Ո՛վ Տէր՝ քու ողորմութիւնդ մեր
վրայ ըլլայ , ինչպէս որ քեզի կը
յուսանք ։

ՍԱՂՄ · ԼԵ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ ու իր
փորձառութեամբը ուրիշներն ալ կը յորդորէ
նոյն բանը ընելու ։ 8 Աստուծոյ յուսացողին
երջանկութիւնը ։ 11 Աստուծմէ վախնալու
յորդորանք մը ։ 15 Արդարներուն պատուե-
ր ութիւնները ։

Սաղմոս Դաւիթի , ան ատենը՝ որ Ե՛Ա-
բիմելեքին առջեւն ՚իմար ձևացաւ .
ան ալ դուրս ըրաւ զանիկայ , որ
դնաց ։
1 ՚՚Յ՚ամէն ժամանակ Տէրը պիտի օրհ-
նեմ . անոր գովութիւնը միշտ
իմ բերանս պիտի ըլլայ ։
2 Իմ անձս Ե՛Տէրոջմով պիտի պար-
ծի . Ե՛խոնարհները պիտի լսեն և ու-
րախ ըլլան ։

Ե՛Ծն . ա . 3 ։ Սաղ . ճխը . 5 ։

Ես . ը . 10 ։ ԺՊ . 3 ։

Ե՛ Ծոր . իգ . 13 ։ Առակ . ԺՊ . 21 ։ Ես . խզ . 10 ։
Ե՛ Սաղ . կն . 4 ։ ճխգ . 15 ։
Ել . ԺԲ . 5 ։ Բ Օր . է . 6 ։

Ե՛ր Մն . Ժգ . 9 ։ Ծոր . իը . 24 ։ Սաղ . ժա . 4 ։ Ժգ . 2 ։ Առակ . Ժե . 3 ։

Ե՛ Ծոր . լԳ . 21 ։ Երեմ . լԲ . 19 ։
Ղ Սաղ . խգ . 6 ։

Ե՛ Սաղ . ի . 7 ։ ճխէ . 10 ։ Առակ . իա . 31 ։
Ե՛ Ծոր . լԴ . 7 ։ Սաղ . լԳ . 15 ։ ա Պես . գ . 12 ։
Ե՛ Սաղ . ճխէ . 11 ։
Ն Ծոր . է . 20 ։ Սաղ . Լ . 19 ։
Ղ Սաղ . կր . 1 . 5 ։ Ձկ . 6 ։
ո Սաղ . ՃԺԵ . 9 . 10 . 11 ։
Ղ Սաղ . ժգ . 5 . Ջաք . ժ . 7 ։ Ծն . ԺՀ . 22 ։

Ե՛ Սաղ . ԼՐ . 11 ։ դե . 12 ։
Բ Սաղ . ճխէ . 1 ։
Ե՛ Սաղ . գր . 3 ։ ճխգ . 9 ։
Ե՛ Սաղ . դգ . 1 ։ ԿԸ . 1 ։ ճխգ . 9 ։ ճխթ . 1 ։ Ես . խր . 10 ։ Յայտ . է . 9 ։
Ե՛ Սաղ . ժա . 7 ։ խե . 7 ։
Ղ Սաղ . ճժԹ . 64 ։
Ե՛ Ծն . ա . 6 ։ 7 ։ Երե . ժա . 3 ։ բ Պես . գ . 5 ։
Ը Ծոր . իգ . 13 ։ ՚՚
Բ Ծն . բ . 1 ։ Ժ Ծն . ա . 9 ։
Ծոր . իգ . 10 ։ ԼԸ . 8 ։
†Կ՚ո՛ր պէս թէ ծիկի մը մէջ

Ե՛ Ծոր . իգ . 13 ։ Առակ . ԺԸ . 21 ։ Ես . խ . 10 ։
Ե՛ Սաղ . կն . 4 ։ ճխգ . 15 ։
Ել . ԺԹ . 5 ։ Բ Օր . է . 6 ։

Ե՛ Ծոր . իգ . 13 ։ Առակ . ԺԸ . 21 ։ Ես . խզ . 10 ։
Ե՛ Սաղ . կն . 4 ։ ճխգ . 15 ։
Ել . ԺԹ . 5 ։ Բ Օր . է . 6 ։

‡ ՚՚ Ընդունին . տես ա թագ . իա . 10 ։ ԸՀ ։
՚՚ Եփես . ե . 20 ։ աԹես . ե . 18 ։ բ Թես . ա . 3 ։ բ . 12 ։
Ե՛ Երեմ . ԼԹ . 24 ։ ա Կոր . ա . 31 ։ բ Կոր . ժ . 17 ։
Ե՛ Սաղ . ճԺԹ . 74 ։ ճխր . 7 ։

3 Երնձի հետ Տէրը մնացուցէք ,
ու մկտեղ բարձացընենք անոր
անունը ։
4 Տէրը խնդրեցի , ու ինձի պա-
տասխան տուաւ , և իմ ամէն եր-
կիւղերէս իս փրկեց ։
5 Ընոր նայեցան ու լոյս առին . և
անոնց երեսները չամչցան ։
6 Ես աղքատը աղաղակեց , ու
Տէրը լսեց անոր , և զանիկայ իր
բոլոր նեղութիւններէն փրկեց ։
7 Տէրոջը հրեշտակը Ի իր բանակը
անկ վախցողներուն չորս կողմը կը
դնէ , ու զանոնք կը պահէ ։
8 Ծ ճաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը
բարի է . երանի՛ ան մարդուն՝ որ
անոր կը յուսայ ։
9 Տէրոջմէ վախցէք՝ ո՛վ անոր
սուրբերը . վասն զի անկէ վախ-
ցողներուն բան մը պակաս չըլլար ։
10 Երիւթի կորիւնները չքաւորու-
թիւն ու անօթութիւն կը կրեն .
Ծ սակայն Տէրը փնտռողներուն բա-
րութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ ։
11 Եկէ՛ք որդիք , մտիկ ըրէք ինծի ,
Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ ։
12 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ
կ՚ուզէ , ու լաւ օրեր կը սիրէ , բա-
րութիւն տեսնելու համար ։
13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ ,
ու շրթունքերդ նենգութիւն
խօսելէն ։
14 Ձարութենէ հեռացիր , ու բա-
րութիւն ըրէ . փափաղութիւն
փնտռէ , ու անոր ետևէն գնա ։
15 Տէրոջը աչքերը արդարներուն
վրայ են , ու անոր ականջները ա-
նոնց յաղաղակին ։
16 Տէրոջը երեսը չարագործներուն
դէմ է , ւ անոնց յիշատակը երկրէն
բնաջինջ ընելու համար ։
17 Արդարները կ՚աղաղակեն , ու
Տէրը կը լսէ , ու իրենց բոլոր նե-
ղութիւններէն կը փրկէ զանոնք ։
18 Ւ Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց
սիրտը կոտրած է , ու հոգիով խո-
նարհածները կ՚ապրեցընէ ։
19 Ի Արդարին նեղութիւնները շատ
են . բայց Տէրը ամենէն կը փրկէ
զանիկայ ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ .
անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։
21 Ձարութիւնը ամբարիշտը պիտի
մեռցընէ , ու արդարը ատողները
պիտի կորսուին ։
22 Տէրը Ր իր ծառաներուն անձը կը
փրկէ . և իրեն յուսացողներէն
բնաւ մէկը պիտի չկորսուի ։

ՍԱՂՄ · ԼԵ

1 Դաւիթ իր անձին տգտտութեանը համար , ու
իր թշնամիները նուաճելու համար կ՚աղօթէ .
11 անոնց անիրաւութեանը համար կը գան-
գատի , 22 ու զնստուած անոնց դէմ կը
գրգռէ ։

Տաղ Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ ինծի հետ հակառա-
կողներուն հետ հակառակէ .
Բ ինծի հետ պատերազմողներուն
հետը պատերազմէ ։
2 Ի Նետարը ու վահանը առ , ու և-
լիր ինծի օգնութիւն ընելու ։
3 Նաև նիզակը քաշէ , ու հալբան
գոցէ իս հալածողներուն դէմ . ը-
սէ անձիս թէ՝ Քու փրկութիւնդ
ես եմ ։
4 Իմ անձս փնտռողները Ր ամչնան
ու խայտառակ ըլլան . Ի ետ դառ-
նան ու ամչնան անոնք որ ինծի
համար չարութիւն կը խորհին ։
5 Ւ Հովին առջևը եղած մղեղին
պէս ըլլան անոնք . և Տէրոջը հը-
րեշտակը փախցընէ զանոնք ։
6 Անոնց ճամբան Ի խաւար ու սը-
կրդեցընող ըլլայ , և Տէրոջը հը-
րեշտակը հալածէ զանոնք ։
7 Վասն զի զուր տեղը Ե իրենց ո-
րոգայթը փոսի մէջ ինծի համար
ծածկեցին , ես զուր տեղը Ֆես փո-
րեցին անձիս համար ։
8 Թող անոր վրայ Ի յանկարծ աւե-
րում գայ . և Ի իր ծածկած որո-
գայթը զինքը բռնէ . նոյն աւեր-
ման մէջը իյնայ ։
9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պի-
տի ցնծայ . Ի անոր փրկութիւնովը
ուրախ պիտի ըլլայ ։
10 Ի Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի ը-
սեն . Տէր՝ Ի ով քեզի նման է , որ
աղքատը կ՚աղատես անկէ՝ որ կը
զօրանայ անոր վրայ , ու աղքատը
և տնանկը իր յափշտակողէն ։
11 Ծ Սուտ վկաներ ելան , չգիտցած-
ներս կը հարցընէին ինծի ։
12 Ի Աղէկութեան փոխարէն՝ ինծի
դէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ
անձս ։
13 Բայց ես հանդէս հիւանդութեան
ատենը քուրձ կը հագնէի . իմ
անձս ծոմով կը չարչարէի , ու իմ
աղօթքս իմ ծոցս * պիտի դառ-
նայ ։
14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս
հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վա-
րուէի , իր մօրը համար սուգ ունե-
ցողի մը պէս տրտմութեամբ կը
ցածնայի ։
15 Բայց անոնք իմ Ի կաղութեանս
ատենը խնդացին ու ժողվուեցան .
Ե զարնողները իմ վրաս ժողվուե-
ցան , ու ես քան մը չէի դիտեր . մկր
ձեղքեին չէ ու չէին դադարեր .
16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակ-
ներուն հետ չակռաներին իմ վը-
րաս կը կճռըցընէին ։
17 Ո՛վ Տէր՝ մինչև երբ Ի պիտի նա-

Սաղ . խդ . 1 ; ՃԺԹ . 154 ; Ողբ . գ . 58 ; Ե Եզ . ժգ . 25 ;
Ֆ Ես . խբ . 13 ;
Ի Ես . ԾՒ . Ը . 1 . 2 ; գ Թագ . ը . 17 ; Ջաբ . Թ . 8 ;
Ձ ԱԳԱԻ . բ . 3 ;
Ի Սաղ . բ . 12 ;
Լ Սաղ . Լ . 23 ;
Խ Ցոր . գ . 10 . 11 ;
Ծ Սաղ . ձգ . 11 ;
Կ Սաղ . Լը . 8 ;
Հ ԱԳԱԻ . գ . 10 . 11 ;
Ն ԱԳԱԻ . բ . 22 ;
Ղ Սաղ . Լէ . 27 ; Ես . ա . 16 . 17 ;
Ճ Հով . ժր . 18 ; Երր . ժբ . 14 ;
Յ Ցոր . ԼՂ . 7 ; Սաղ . ԼԳ . 18 ; ա Պետ . գ . 12 ;
Ո Հմր 6 . 17 ;
Շ Ղէ . ժէ . 10 ; Երեմ . խդ . 11 ; Ա-մոս . Թ . 4 ;
Չ Ընակ . ժ . 7 ;
Ռ Հմր 6 . 15 ; 19 ; Սաղ . ճխե . 19 , 20 ;
Ց Սաղ . ճխե . 18 ;
Ու Սաղ . ծա . 17 ; Ես . ծէ . 15 ; կա . 1 ; կղ . 2 ;
Ք Ընակ . ի գ . 16 ; բ Տիմ . գ . 11 . 12 ;
Օ Հմր 6 . 17 ;
Ա ՅՕՆ . ժԹ . 36 ;
Վ Սաղ . ՂԳ . 23 ;
Տ Թագ . գ . 9 ; գ Թագ . ա . 29 ; Սաղ . հա . 23 ; ճգ . 4 ; Ողբ . գ . 58 ;

Սաղ . կԹ . 30 ; Ղբ . ա . 46 ;
Ք Մատ . է . 7 ; Ղբ . ժա . 9 ;
Ր Սաղ . գ . 4 ;
Ս Հմր 17 , 19 ; բԹագ . իբ . 1 ;
Ւ Դան . Ջ . 22 ; Երր . ա . 14 ;
Ր Ես . ԾՒ . Լ . 1 . 2 ; գ Թագ . Ջ . 17 ; Ջաբ . Թ . 8 ;
Ց Սաղ . Ը . 8 ;
Ու Սաղ . Լբ . 8 ;
Ք Սաղ . բ . 12 ;
Ւ Սաղ . Լ . 23 ;
Ր Ցոր . գ . 10 . 11 ;
Ս Սաղ . ձգ . 11 ;
Ւ Սաղ . Լբ . 8 ;
Հ ԱԳԱԻ . գ . 10 . 11 ;
Ն ԱԳԱԻ . բ . 22 ;
Ղ Սաղ . Լէ . 27 ; Ես . ա . 16 . 17 ;
Ճ Հով . ժր . 18 ; Երր . ժբ . 14 ;
Յ Ցոր . ԼՂ . 7 ; Սաղ . ԼԳ . 18 ; ա Պետ . գ . 12 ;
Ո Հմր 6 . 17 ;
Շ Ղէ . ժէ . 10 ; Երեմ . խդ . 11 ; Ա-մոս . Թ . 4 ;
Չ Ընակ . ժ . 7 ;
Ռ Հմր 6 . 15 ; 19 ; Սաղ . ճխե . 19 , 20 ;
Ց Սաղ . ճխե . 18 ;
Ու Սաղ . ծա . 17 ; Ես . ծէ . 15 ; կա . 1 ; կղ . 2 ;
Ք Ընակ . ի գ . 16 ; բ Տիմ . գ . 11 . 12 ;
Օ Հմր 6 . 17 ;
Ա ՅՕՆ . ժԹ . 36 ;
Վ Սաղ . ՂԳ . 23 ;
Տ Թագ . գ . 9 ; գ Թագ . ա . 29 ; Սաղ . հա . 23 ; ճգ . 4 ; Ողբ . գ . 58 ;

Սաղ . խգ . 1 ; ՃԺԹ . 154 ; Ողբ . գ . 58 ; Ե Եզ . ժգ . 25 ;
Ֆ Ես . խբ . 13 ;
Ի Սաղ . ՃԻԹ . 5 ;
Ղ Ցոր . իա . 18 ; Սաղ . ա . 4 ; Ժգ . 13 ; Ես . իԹ . 5 ; Ողբ . ժգ . 3 ;
Ե Սաղ . հղ . 18 ; Երեմ . իգ . 12 ;
Ը Սաղ . Թ . 15 ;
Բ ա Թես . ե . 3 ;
Ժ Սաղ . է . 15 . 16 ; ծէ . 6 ; Ճխա . 9 . 10 ; Ա-մոս . ե . 22 ;
Ի Սաղ . ժգ . 5 ;
Լ Ցես Սաղ . ծա . 8 ;
Խ Եզ . ժե . 11 ; Սաղ . հա . 19 ;
Ծ Սաղ . Լե . 12 ;
Կ Սաղ . Լբ . 20 ; ՃԻ . 3 . 4 . 5 ; Երեմ . ժբ . 20 ; Ցօհ . ժ . 32 ;
Հ Ցոր . Լ . 25 ; Սաղ . կԹ . 10 . 11 ;
Ն Մատ . ժ . 13 ; Ղբ . ժ . 6 ;
* Կամ՝ կը դառնայ ։

Սաղ . Լը . 17 ;
Ճ Ցոր . Լ . 1 . 8 . 12 ;
Ո Ցոր . ժղ . 9 ;
Յ Ցոր . ժգ . 9 ; Սաղ . Լէ . 12 ; Ողբ . բ . 16 ;
Ն Մտ . ա . 13 ;

ա Սաղ · իբ · 2 ։
= Սաղ · իբ · 25 · 31 ։ Ես · 9 · 10։ Հաճ. 1 ։
ա Սաղ · ժգ · 4 · իհ · 2 ։ լը · 10 ։
պ Սաղ · կթ · 4 ։ ճԹ · 3 ։ Հժէ · 161 ։ Ողբ · պ · 52 ։ Ցօհ · ժե · 25 ։
ք Ցոր · ժե · 12 ։ Առակ · ղ · 13 ։ ժ · 10 ։
= Սաղ · իբ · 13 ։
= Սաղ · խ · 15 ։ ծգ · 7 ։ Տ · 3 ։
Ա Ես · գ · 7 ։ Գոր · ե · 34 ։
= Սաղ · իը · 1 ։ Ձգ · 1 ։
բ Սաղ · ժ · 1 ։ իբ · 11 ։ 19 ։ լը · 21 ։ Հա · 12 ։
ց Սաղ · խգ · 23 ։ Ա · 2 ։
= բ Թես · ա · 6 ։
ֆ Սաղ · իզ · 1 ։
+ Հմր 19 ։
օ Սաղ · իէ · 12 ։ Տ · 3 ։ Հխ · 8 ։
ֆ Ողբ · բ · 16 ։
= Հմր 4 ։ Սաղ · խ · 14 ։
Բ Սաղ · լը · 16 ։
ֆ Սաղ · ճԹ · 29 ։ ճլը · 18 ։
Ք Հով · ժբ · 15 ։ ա Կոր · ժբ · 26 ։
Ի Սաղ · Տ · 4 ։
ձՍաղ·ճխԹ· 4 ։
Ի Սաղ · ծ · 15 ։ ծա · 14 ։ Հա · 24 ։

ա Հով · գ · 18 ։

Բ ՐՕր · իԹ· 19 ։ Սաղ · ժ · 3 ։ խԹ· 18 ։

ֆ Սաղ · ժբ · 2 ։

Ք Երեմ · գ · 22 ։

,ւիս · աղաւոյ իմ անձս անոնց ա-ւերումներէն , ւիմ կեանքս՝ առիւծի կորիւններէն ։
18 = Մեծ ժողովքի մէջ քեզ պիտի դովեմ . շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ ։
19 Ձուր տեղը ւինծի թշնամի եղողները Թող իմ վրաս չխնդան . Պատանց պատճառի պես ատողները Լաչքով նշան Թող չտան ։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօսիր , Հապա երկրի մէջ Հանդարտներուն դէմ նենգութիւն կը խորհին ,
21 Ու = իրենց բերանը ինծի դէմ կը լայնցընեն՝ ըսելով . = Վաշ վաշ , մեր աչքերը տեսան ։
22 Ո՛վ Տէր՝ դուն Ետեսար , Պլուռ մի՛ կենար . ով Տէր՝ Պինծմ մի՛ Հեռանար ։
23 ԶարԹընցիր ով իմ Աստուածս ու Տէրս , ու իմ դատաստանիս = դատիս ելիր ։
24 = Քու արդարութեանդ Համեմատ Ֆիրաւունք ըրէ ինծի՝ ով իմ Տէր Աստուածս , և Ֆիմ վրաս Թող չխնդան ։
25 Ֆիրենց սրտին մէջը Թող չըսեն Թէ՝ Ահա մեր կամքը եղաւ , = Թող չըսեն Թէ՝ Ֆկլեցինք անիկայ ։
26 = Թող ամէնան ու միասին Թող Ֆխայտառակ ըլլան անոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը խնդան . Ֆիմ վրաս Հպարտացողները Ֆամօթ ու խայտառակութիւն Հագնին ։
27 Ֆթող ցնծան ու ուրախանան անոնք որ իմ արդարութիւնս կ՚ուզեն , ու Ֆմիշտ Թող ըսեն Թէ՝ Աստուած մեծնայ , Ղոր իր ծառային խաղաղութիւնը կ՚ուզէ ։
28 Ու իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի , = ամէն օր քու գովութիւնդ ։

ՍԱՂՄ · ԼԶ

1 Ձարերուն գէշ վիճակ ։ 5 Աստուծոյ ողորմութեանը գերազանցութիւնը ։ 10 Դաւիթ Աստուծոյ որդւոյը Համար ընորհք կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երգեցողին ։ Սղմս Դաւիթի՝ Տէրոջը ծառային ։

1 Ֆմարգարէին չարութեանը վրայով սրտիս մէջի խօսքը = է . = Աստուծոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջին ։
2 Ինչու որ Ֆինքզինքը կը չողջոյրթէ իր աչքերուն առջին՝ իր անօրէնութեանը գտնուելուն ու ատելի ըլլալուն վրայով ։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու Ֆնենգութիւն են . բարի ընելու Համար Ֆխմաստուն ըլլալը մէկդի ձգեց ։
4 Ֆիր անկողինին մէջը անօրէնութիւն կը մտածէ , = կը կենայ ղանանկ ճամբու մէջ՝ որ աղկ չէ , և չարէն չզզուիր ։
5 Ո՛վ Տէր՝ Ֆքու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը կը Հասնի , = քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։
6 Քու արդարութիւնդ Հզօր լեռներու պէս է . քու Ֆիրաւունքդ մեծ անդունդ մըն է . Ֆմարդիկը ու անասուները դուն կ՚ապրեցընես , ով Տէր ։
7 Ո՛վ Աստուած՝ Ֆի՛նչ գերազանց է քու գթութիւնդ , որ մարդոց որդիքը քու Ֆևերուդ Հովանաւորութեանը կ՚ապաւինին ։
8 Ֆանոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի կշտանան . ու Ֆքու Հաճութիւններուդ Ֆգետէն պիտի խմցընես անոնց ։
9 Ֆինչու որ կենաց աղբիւրը քու քովդ է . Ֆքու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք ։
10 Քու գթութիւնդ Ֆքեզ ճանչցողներուն շարունակէ , ու քու արդարութիւնդ Ղսրտով ուղիղներուն ։
11 Ամբարտաւանութեան ոտքը Թող իմ վրաս չգայ , ու չարերուն ձեռքը զիս չշարժէ ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գործողները . գետնին զարնուեցան ու Ֆչկրցան վեր ելլել ։

ՍԱՂՄ · ԼԷ

1-40 Դաւիթ՝ բարեպաշտ ու չար մարդոց տարբեր վիճակները աւորոգելով՝ Համբերելու ու Աստուծոյ ապաւինելու կը Համոզէ մարդիկը ։

Սղմս Դաւիթի ։

1 = Ֆնարերուն Համար մի՛ նեղանար , անօրէնութիւն գործողներուն մի՛ նախանձիր ։
2 Վասն զի անոնք Ֆխոտի պէս շուտով պիտի կտրուին , ու կանանչ խոտի պէս պիտի չորնան ։
3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն ըրէ , երկրի վրայ բնակէ՛ ու Ճշմարտութեան մէջ արածուէ՛ ,
4 Ու Ֆտէրոջմով ուրախացի՛ր . և անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ ինդրուածքները ։
5 ՖՏէրոջը յանձնէ՛ քու ճամբադ , ու անոր յուսայ , և անիկայ պիտի կատարէ ։
6 Ֆու դուրս պիտի Հանէ քու արդարութիւնդ լոյսի պէս , ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս ։
7 Ղ Տէրոջը Համբերէ՛ Ֆու անոր սպասէ՛ . Ըե մի՛ նեղանար իր ճամբան յաջողութեամբ գացողին Համար , = խարէութիւն ընող մարդուն Համար ։
8 Դադարէ՛ բարկութենէն , ու

= Հմր 7 ։ Սաղ · հգ · 3 ։ Առակ · իգ · 17 ։ իդ · 1 ։ 19 ։
Բ Սաղ · դ · 5 ։ 6 ։

ֆ Ես · ծը · 14 ։
Ք Սաղ · ծե · 22 ։ Առակ · ժզ · 3 ։ Մատ · գ · 25 ։ Ղու · ժր · 22 ։ ա Պետ · ե · 7 ։
Ի Ցոր · ժա · 17 ։ ՄԹ · է · 9 ։
Ղ Սաղ · կր · 1 ։
Ի Ես · Լ · 15 ։ Ողբ · գ · 26 ։
ը Հմր 1 · 8 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։

Ի Առակ · գ · 16 ։ ՄԹ · բ · 1 ։
Ղ Ես · կե · 2 ։
Ի Սաղ · ծէ · 10 ։ ծը · 4 ։
Է Ցոր · ժա · 8 ։ Սաղ · Տէ · 19 ։ Հով · ժա · 33 ։
Ի Ցոր · է · 20 ։ Սաղ · ճխե · 9 ։ ա Տիմ · գ · 10 ։
ժ Սաղ · լ · 19 ։
Ի Հով · բ · 12 ։ Սաղ · ժէ · 8 ։ ղա · 4 ։
Լ Սաղ · կե · 4 ։
Ի Սաղ · ժզ · 11 ։
ծ Ցոր · ի · 17 ։ Ցայտ · իր · 1 ։
Կ Երեմ · բ · 13 ։ Ցօհ · դ · 10 · 14 ։ Հագէ · բ · 9 ։
Ֆ Երեմ · իր · 16 ։
Ղ Սաղ · է · 10 ։ դդ · 15 ։ ղէ · 11 ։
ճ Սաղ · ա · 5 ։

սրդողիլը վերջ ըրե։ 9 Մի՛ նեղանար, որ չարութիւն ընես։ 9 Վասն ղի չարագործները պիտի կորսուին, սակայն Տէրոջը համբեր ըողները երկիրը պիտի ժառանգեն։ 10 Վասն ղի նքիչ ժամանակէ ետև ամբարիշտը պիտի չըլլայ, Եւ անոր տեղը պիտի փնտռես, ու ինքը պիտի չգտնուի։ 11 Սակայն հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը, ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան։ 12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի, Ու անոր վրայ ակռաները կը կճըռցընէ։ 13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ, վասն զի նանոր օրը հասնելու վրայ կը տեսնէ։ 14 Մեղաւորները թուր քաշեցին, ու աղեղնին լարեցին, աղքատը ու տնանկը վար ձգելու համար, *ընտակ ճամբու մէջ քալողները" ըսպաննելու համար։ 15 Ո՛նոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ, ու անոնց աղեղները պիտի կոտրտին։ 16 Արդարին քիչ բանը շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է։ 17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին. բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է։ 18 Արդարներուն օրերը դիտէ Տէրը. և անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ. 19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչկնան, ու նսովի օրերը պիտի կշտանան։ 20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին, ու Տէրոջը թշնամիները †գառնուկներու ճարպին" պէս պիտի սպառին, "մուխի պէս պիտի սպառին։ 21 Ամբարիշտը փոխ կ'առնէ ու չվճարեր. սակայն նարդարը կ'ողորմի ու կու տայ։ 22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը. բայց անկէ անիծուածները պիտի կորսուին։ 23 Բարի մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին, ու Անիկայ անոր ճամբուն կը հաւնի։ 24 Թէև իյնայ, պիտի չկործանի. վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ։ 25 Տղայ եի ու ծերացայ. բայց արդարը անտես եղած չտեսայ, կամ անոր զաւակը հաց մուրացող։ 26 Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ. և անոր սերունդը օրհնուած է։ 27 Չարութենէ ետ կեցիր ու բարութիւն ըրէ, և յաւիտեան պիտի մնաս։ 28 Ինչու որ Տէրը կը սիրէ իրաւունքը, և իր սուրբերը երեսէ չձգեր. յաւիտեան կը պահուին անոնք. "բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի։ 29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը, ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին։ 30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի, ու անոր լեզուն իրաւունք կը զրուցէ։ 31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջն է. և անոր քայլերը պիտի չըսահին։ 32 Մեղաւորը արդարը կը դիտէ, և զանիկայ մեռցընելու ետևէ կ'իյնայ։ 33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ, և անոր դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չգատապարտէ զանիկայ։ 34 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր ճամբան պահէ՛, և անիկայ քեզ կը բարձրացընէ որ երկիրը ժառանգես. "ամբարիշտներուն սատակումը պիտի տեսնես։ 35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ, ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած. 36 Բայց չան անցաւ, ու տէհ չկար. և զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտնուեցաւ։ 37 Արդարը նկատէ՛ ու ուղիղին նայէ՛. վասն զի ե՞ն մարդուն վախճանը խաղաղութիւն է։ 38 Բոլոր անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին. ամբարիշտներուն վախճանը կորուստ պիտի ըլլայ։ 39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է, Ան եղութեան ժամանակ ինքը անոնց ապաւէնն է։ 40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց, և պիտի ազատէ զանոնք. ամբարիշտներէն պիտի ազատէ, ու պիտի փրկէ զանոնք, Վասն զի անոր կը յուսան։

ՕԱԳՄ · ԼԸ

1—22 Դաւիթ իր ողորմելի վիճակին համար գթութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ։

Սաղմոս Դաւիթ, յիշատակի համար։

1 Վ՚ Տէր՛ ու սրտմտութեամբդ զիս մի յանդիմաներ, ու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր։ 2 Վասն զի Ի՛բու նետերդ իմ՚ներսիդ զիս մխուեցան, և Ի՛բու ձեռդդ իմ վրաս կ'իջնէ։ 3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ ըու բարկութեանդդ համար, ու ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս համար։

Ե Սաղ · ծդ · 7։
Ա Սաղ · խ · 10։ Առակ · բ · 22։ Ես · ծդ · 20։
Ա Առակ · բ · 21։
Ա Մատ · իբ · 35։
Ր Օր · զ · 6։ Սաղ · խ · 8։ ճիթ · 98։ Ես · ծա · 7։
Ա Սաղ · ժ · 8։
Բ Պետ · բ · 9։
Ի Սաղ · ճԹ · 31։
Ա Հր 9։ Սաղ · իէ · 14։ Առակ · ի · 22։
Ա Սաղ · ծբ · 5, 6։ զտ · 8։
Ե Ցոր · ի · 3։
Ղ Ցոր · ի · 5։ ՃՃ։
Ե Ես · լր · 17։ ծկ · 2
Ը Սաղ · ա · 4։ ծր · 5։
Ր Սաղ · գ · 8։ Ա Սաղ · թ · 9։
Ե Ես · լ · 3։ Ա Մն · ե · 20։ Դան · գ · 17, 25։ զ · 23։
— Սաղ · զ · 1։
Բ Ցոր · զ · 4։ Ա Սաղ · լր · 4։
Գ Սաղ · զ · 2։

4 Ինչու որ է անօրէնութիւնները
գլխէս վեր բարձրացան . ծանր
բեռի պէս չ՚իմ վրաս՝ ծանրացած
են ։
5 Վէրքերս հոտեցան ու փտեցան
իմ յիմարութեանս պատճառովը ։
6 Նուաստացայ ու խիստ ցած-
ցայ . ամէն օր սրտում կը պոչո-
ւիմ .
7 Վասն զի աղիքներս լ՚ցերմու-
թիւնով լեցուեցաւ , ու ժ՚մարմնոյս
մէջ առողջութիւն չկայ ։
8 Տկարացայ ու խիստ ճնշուեցայ .
էսբոխս հեծութենէն մռնչեցի ։
9 Ո՛վ Տէր՝ իմ ամէն բաղձանքս
քու առջիդ է , ու իմ հեծութիւնս
քեզմէ չծածկուեցաւ ։
10 Սիրտս կը բաբախէ , ոյժս զիս
թողց տուաւ , ու է՚իմ աչքերուս
լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ ։
11 Է՚սիրականներս ու ընկերներս
ժ՚իմ չարչարանքիս հեռուս կը կե-
նան , աղգականներս ալ ի՚հեռու կը
կենան .
12 Ու անձս փնտռողները հ՚ինդէ որո-
գայթ կը լարեն , ու ինծի չարիք
ուզողները ն՚անօրէնութիւն կը խօ-
սին , և ամէն օր չ՚նենգութիւն կը
մտածեն ։
13 Սակայն ես խուլի պէս չ՚եմ
լսեր , մ՚ու բերանը չբացող համրի
մը պէս եմ ։
14 Եւ ես անոնկ մարդու մը պէս եմ՝
որ չլսեր , ու հակառակ խօսք չկայ
իր բերանը ։
15 Վասն զի ո՛վ Տէր՝ ես քեզի կը
յուսամ , դուն պիտի պատասխա-
նես՝ ո՛վ իմ Տէր Աստուածս ։
16 Ինչու որ ըսի . Ե՞թող չ՚ինդան
իմ վրաս . ւ՚ոտքիս սահած ժամա-
նակը ո՞ւինծի դէմ չ՚երեւ՚ կը մեծցը-
նեն ։
17 Վասն զի ես կաղ ը՚լլալու պատ-
րաստ եմ՝ ու իմ ցաւս ամէն ա-
տեն առջիս է ։
18 Ինչու որ է անօրէնութիւնս պի-
տի պատմեմ՝ ու մ՚եղքիս համար
հոգ պիտի ընեմ ։
19 Բայց թշնամիներս ողջ են , ու-
ժ՚ոլցան . ն՚զիս զուր տեղը ատող-
ները չատցան .
20 Ու ո՞ւաղկութեան փոխարէն
դ՚ժնութիւն ընդղները ւինծի դէմ կը
կենան , ո՞վասն զի ես աղիկութեան
ետևէ կ՚ւերթամ ։
21 Իս մի՛ թողուր՝ ո՛վ Տէր , ո՛վ իմ
Աստուածս՝ չ՚ինծմէ մի՛ հեռանար ։
22 Ինծի օգնութիւն ընծչու արագը-
ցիր ո՛վ Տէր՝ ո՞ իմ փրկութիւնս ։

ՍԱՂՄ · ԼԹ

1 Դաւիթին գգուչութիւնը իր խորհրդներուն
վրայով ։ 4 Կենաց կարճութեանը և ունայ-
նութեանը վրայ եղած խորհրդածութիւնը ։ 7
Աստուծոյ դատաստաններուն երկիւղը ։ 10 ու
աղօթքը՝ անհամբերութեան սանձը են ։

Գլխաւոր երգեցողին , ո՞Իդիթունին .
Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ըսի թէ է՚ճամբաներուս զգուշա-
թիւն ընեմ , որ լեզուովս մեղք
չգործեմ . է՚բերանս սանձով պա-
հեմ՝ ո՞մինչ որ իմ առջիս և-
ղած ատենը ։
2 է՚մունճ եղայ լռութիւնով , ա-
ղէկութեան վրայով ալ լռեցի , ու
ցաւս չարժեցաւ ։
3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսի դիս ,
ի՚ջերմութեանս մէջ է՚կրակ վառե-
ցաւ . ան ա՞ռիջը լեզուովս խօսեցայ ։
4 է՚ցուցիր ինծի՝ ո՛վ Տէր , իմ
վերջս , ու օրերուս չափը որչափ է ,
ո՞ր դիտեմ թէ ինչպէս անցա-
ւոր եմ ։
5 Ահա իմ օրերս թիզերու չ՞ափ դը-
րիր , ու է՚իմ կեանքս ոչինչի պէս է
քու առջիդ . Է՚իրաւ ամէն մարդ
ինչ՞ հաստատուած ըլլայ , բայց բո-
լորովին ունայնութիւն է ։ (Սէ-
լայ ։)
6 Ցիրաւի մարդը ժ՚ուռէլի մը պէս
կը պտըտի . արդարև փուճ՝ տեղը
անհանդիստ կ՚ըլլայ . է՚կը դիզէ ,
բայց չդիտեր թէ ո՛վ պիտի առնէ
զանոնք ։
7 Ու հիմա ի՞նչ բանի սպասեմ՝
ո՛վ Տէր , է՚իմ յոյսս քեզի է .
8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքնե-
րէս , իս է՚յիմարներուն նախատինք
ը՞լլա՞ մի՛ դներ ։
9 ժ՚մունճ եղայ ու բերանս չբացի ,
վասն զի է՚դուն ըրիր ։
10 Ւ՚ոքու հարուածդ հեռացուր ինծ-
մէ . ձեռքիդ զարնելովը ես կոր-
սուեցայ ։
11 Անօրէնութեան համար յանդի-
մանութիւններով կը ւ՚իրատես
մարդը . ն՚ցեցի մը պէս կը հալեցը-
նես անոր ցանկալի բաները . Է՚ի-
րաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է ։
(Սէլայ ։)
12 Ո՛վ Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս , ու ա-
կանջ դիր աղաղակիս . արցունքներէ-
րուս մի՛ լռեր . ց՚ինչու որ քու առ-
ջիդ պանդուխտ մ՚ին եմ ես , հիւր
մը՝ մ՚իմ բոլոր նախնիքներուս
պէս ։
13 ն՚թողութիւն ըրէ ինծի որ
ղուարթանամ՝ քանի որ չեմ դայեր
ան տեղը՝ որ ն՚ալ պիտի չգտնուիմ ։

ՍԱՂՄ · Խ

1 Աստուծոյ ապաւինելուն օգուտը ։ 6 Հնազան-
դութիւնը խիստ ընդունելի զոհ է ։ 11 Դա-
ւիթի իր նեղութիւններուն գգացումները աւելի
ջերմեռանդութեամբ կ՚աղօթէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւի-
թի ։

ա ա՞մն . ժգ . 41 ։ իե ։ 1 ։ Սաղ . կը ։ և Հե . իա վեր . Նապիրները ։
բ գ Թագ . բ . 4 ։ գ Թագ . ժ . 31 ։
դ Սաղ . ճխա . 3 ։ Ցակ . գ . 2 ։
ե Կաղ . գ . 5 ։
զ Սաղ . լբ . 13 ։
է Կ՚՞մ՚ Մը-տուածու-թեանս
ը Երեմ . թ . 9 ։
թ Սաղ . զ . 12 ։ ճժմ . 84 ։
ժ Սաղ . զ . 4 ։
ի Հմր 11 ։ Սաղ . կթ . 9 ։ ճխգ . 4 ։
լ ա Կոր . է . 31 ։ Ցակ . գ . 14 ։
խ Ցոր . իէ . 17 ։ Ժող . բ . 18 ։ 21 ։ 26 ։ ե . 14 ։ Ղբ . ժբ . 20 ։ 21 ։
ծ Սաղ . լբ . 15 ։
կ Սաղ . խգ . 13 ։ հմ . 4 ։
հ Ղե . ժ . 3 ։ Ցոր . ի . 4 ։ 5 ։ Սաղ . լթ . 13 ։
ձ Թագ . ժգ . 10 ։ 13 ։ Ցոր . բ . 10 ։
ղ Ցոր . թ . 34 ։ ժգ . 21 ։
ճ Ցոր . գ . 19 ։ ժգ . 28 ։ Ես . ծ . 9 ։ Ովս . ե . 12 ։
մ Հմր 5 ։
յ Ղե . իէ . 23 ։ ա Մ՚ն . իթ . 15 ։ Սաղ . ճժթ . 19 ։ բ Կոր . ե . 6 ։ Եբր . ժա . 13 ։ ա Պետ . ա . 17 ։ ր . 11 ։
ն Ծն . իե . 9 ։
շ Ցոր . ժ . 20 ։ 21 ։ ժգ . 5 ։ 6 ։
ո Ցոր . ժգ . 10 ։ 11 ։ 12 ։

1 Սպասելով սպասեցի Տէրոջը , ու
ծռեցաւ ինծի , ու լսեց իմ ա-
ղաղակս .
2 Եւ զիս կորստեան փոսէն՝ իտղե-
մալից կաւէն հանեց , ու իոտքերս
վէմի վրայ ամուրցուց , ու տքա-
լուածքս հաստատեց .
3 Ու բերանս դրաւ Իմէկ նոր երգ
մը՝ մեր Աստուծոյն գովութիւնը ։
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի
վախնան , ու Տէրոջը պիտի յու-
սան ։
4 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր
յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ , ու
չնայիր հպարտներուն , ու ստուա-
ծեան դարձողներուն ։
5 Շատ են սքանչելիքներդ որ
դուն ըրեր ես՝ ով իմ Տէր Աս-
տուածս , ու մեր վրայ ունեցած
խորհուրդներդ մէկը չկրնար կար-
գաս պատմել քու առջիդ . պիտի
պատմէի ու խօսէի , բայց համրան-
քէն աւելի շատ են ։
6 Զոհի ու ընծայի չհաւնեցար .
հաս իմ ականջներս բացիր . ողջ
կէսկեղ ու մեղքի պատարագ չպա-
հանջեցիր ։
7 Ես ժամանակը ըսի թէ՝ Ահա
կու գամ ես . գիրքի տոմսի մէջ
գրնծի համար գրուած է ։
8 Ով իմ Աստուածս՝ քու կամքդ
կատարելու փափաքեցայ , ու քու
օրէնքդ իմ ներսի դիս է ։
9 Արդարութիւն քարոզեցի շատ-
ուոր ժողովքի մէջ . ահա շրթ-
թունքներս չարգիլեցի . ով Տէր՝
դուն գիտես ։
10 Սրտիս մէջը դաղտուկ չպահեցի
քու արդարութիւնդ . հաւատար-
մութիւնդ ու փրկութիւնդ պատ-
մեցի . քու ողորմութիւնդ ու ճշը-
մարտութիւնդ շատուոր ժողովքէն
չծածկեցի ։
11 Դուն՝ ով Տէր , քու գթու-
թիւնդ ետ մի՛ պահեր ինծմէ . քու
ողորմութիւնդ ու ճշմարտու-
թիւնդ ամէն ժամանակ պաշտպա-
նեն զիս ։
12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս
պատեցին . յանօրէնութիւններս
ինծի հասան , ու ես չեմ կրնար
տեսնել . գլխուս մազէն շատ են .
ու յսիրտս իս թողուց ։
13 Ով Տէր՝ նիս փրկելու կամք ըրէ .
ով Տէր՝ ինծի օգնելու արտորցիր ։
14 Թող ամչնան ու մէկտեղ խայ-
տառակ ըլլան իմ անձս փնտռող-
ները անկիսկ կորսընցընելու հա-
մար . ետ դառնան ու ամօթով
ըլլան ինծի չարութիւն ուզողնե-
րը ։
15 Թող ամչնալով չկործանին
անոնք որ ինծի Վաշ վաշ կ'ըսեն ։
16 Ուժգն քեզ փնտռողները քեզ-
մով թող ցնծան ու ուրախանան .
քու փրկութիւնդ սիրողները Ա-
մէն ժամանակ թող ըսեն . Տէրը
մեծանայ ։
17 Բայց ես աղքատ ու տնանկ
եմ . Իսէ՛ն Տէրը հոգ կը տանի
ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս
դուն ես . ով իմ Աստուածս՝ մի՛
ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

1 Աստուած աղքատին հոգ կը տանի ։ 4 Դա-
ւիթ իր թշնամիներուն նենդութեանը համար
կը գանգատի ։ 10 Օդնութեան համար Աս-
տուծոյ կը դիմէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւ-
թի ։

1 Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին հոգ
կը տանի . նեղութեան օրը
Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ ։
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցընէ
զանիկայ . երանելի պիտի ըլլայ
երկրի վրայ . ու թշնամիներուն
կամացը պիտի չմատնես զանիկայ ։
3 Տէրը անոր դյժ պիտի տայ տը-
կարութեան անկողնին մէջը . ա-
նոր ամէն անկողինը պիտի դար-
ձընես անոր հիւանդութեան ա-
տենը ։
4 Ես ըսի . Ով Տէր՝ ողորմէ՛ ին-
ծի , բժշկէ՛ իմ անձս , ինչու որ ես
քեզի դէմ մեղանչեցի ։
5 Թշնամիներս զէշ կը խօսին իմ
վրայովս , ըսելով Ե՞ր Երբ պիտի
մեռնի՝ ու անունը կորսուի ։
6 Թէ որ գալ ինէ դալու ըլլայ
տեսնելու համար , տունայնութիւն
կը խօսի . իր սիրտը անօրէնութիւն
կը ժողվէ իրեն համար , ու դուրս
ելլելով զրուցէ ։
7 Ինծի դէմ միասին կը փսփսան
ամէն իս ատողները . իմ վրայովս
չարութիւն կը խորհին .
8 Կ'ըսեն Ե՞ր Զարութեան բան մը
անոր վրայ թափեցաւ . ու հիմա որ
պառկած է , ալ պիտի չելլէ ։
9 Իմինչև անդամ իմ բարեկամս՝
որուն ապաւիներ էի , ինծի հացս
ուտողը՝ ինծի դէմ կրունկ վեր-
ցուց ։
10 Սակայն ով Տէր՝ դուն ողորմէ՛
ինծի ու կանգնեցուր զիս , ու ես
փոխարէնը տամ անոնց ։
11 Ասկէ գիտեմ որ ինծի կը հաւ-
նիս , որ թշնամիս իմ վրաս չպար-
ծենար ։
12 Ես զիս իմ անմեղութեանս մէջ
կը պահես , ու յաւիտեան Իս
քու առջիդ կը կայնեցընես ։
13 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը յաւիտեանս յաւիտե-
նից ։ Ամէն ու ամէն ։

= Սաղ · իէ · 14 · լէ · 7 ։
բ Սաղ · կթ · 2 · 14 ։
գ Սաղ · իէ · 5 ։
դ Սաղ · լէ · 23 ։
ե Սաղ · լդ · 3 ։
զ Սաղ · ծբ · 6 ։
է Սաղ · լդ · 8 ։ Երեմ · ժէ · 7 ։
ը Սաղ · ճա · 3 · 7 ։ ... ...
Ր Եզ · ժե · 11 ։ Յոբ · ե · 9 ։ Թ · 10 ։ Սաղ · հա · 15 ։ զբ · 5 ։ ճլթ · 6 · 17 ։
ժ Ես · ծե · 8 ։
ի = Թագ · ժե · 22 ։ Սաղ · ծ · 8 ։ ծա · 16 ։ Ես · ա · 11 ։ կղ · 3 ։ Ովս · ղ · 6 ։ Մատ · Թ · 13 ։ ժբ · 7 ։ Երբ · ժ · 5 ։
լ Ղու · իդ · 44 ։
խ Սաղ · ճժթ · 16 · 24 · 47 · 92 ։ Յօհ · գ · 34 ։ Հռոմ · է · 22 ։
ծ Սաղ · լէ · 31 ։ Երեմ · լա · 33 ։ բ Կոր · գ · 3 ։
կ Սաղ · իբ · 22 · 25 ։ լե · 18 ։
հ Սաղ · ճժթ · 13 ։
ձ Սաղ · ճլթ · 2 ։
ղ Գոր · ի · 20 · 27 ։
ճ Սաղ · խգ · 3 ։ ծէ · 3 ։ կա · 7 ։
մ Սաղ · լը · 4 ։
յ Սաղ · հգ · 26 ։
ն Սաղ · հ · 1 · ճ ։
շ Սաղ · լե · 4 · 26 ։ հ · 2 · 3 ։ հա · 13 ։
= Սաղ · հ · 3 ։
* Կ՚իրենց ամթին պատճառը վը
ւ Սաղ · հգ · 19 ։

= Սաղ · հ · 4 ։
բ Սաղ · լը · 27 ։
= Սաղ · հ · 5 ։ = ապեռ · ե · 7 ։

= Առակ · ժգ · 21 ։
բ Սաղ · իէ · 12 ։
գ Սաղ · զ · 2 · ճխէ · 3 ։
դ Սաղ · ժբ · 2 ։ Առակ · իզ · 24 · 25 · 26 ։
ե Սաղ · ժբ · 12 ։ Յոբ · ժթ · 19 ։ Սաղ · ծե · 12 · 13 · 20 ։ Երեմ · ի · 10 ։
զ Ներ · 7 ։ Յօհ · ժգ · 18 ։
է Յոբ · լզ · 7 ։ Սաղ · լդ · 15 ։
ը Սաղ · ճզ · 48 ։

ՍԱՂՄ · ԽԲ

1 Դատիր կը փափաքի Աստուծոյ ծառայելու՝ խորանին մէջ ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի , անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի՝ ով Աստուած ։

2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ Կենդանի Աստուծոյն . ե՞րբ պիտի գամ ու երևնամ Աստուծոյ առջին ։

3 Ցորեկ ու դիշեր իմ արցունքներս ինծի հաց եղան . որովհետև ամէն օր ինծի կ՚ըսեն Թէ՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

4 Ան բաները միտքս կը բերեմ , ու Հոգիս կը թափեմ իմ ներսի դիս , քանի որ բազմութեան հետ երթամ , Հանոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեմ՝ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով , տօնախմբող բազմութեան հետ ։

5 Ի՞նչու կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար ։

6 Ով իմ Աստուածս՝ հոգիս իմ ներսի դիս կը ցածնայ . անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն — Փոքր լեռնէն ։

7 Ի Անդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը . ձրդ ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան ։

8 Ցորեկը Տէրը պիտի հպատուիրէ իր ողորմութեանը . ու Հգիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլայ . — աղօթքս իմ կենացս Աստուծոյն ըլլայ ։

9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ վէմս . Ինչո՞ւ իս մոռցեր ես , Ի՞նչու տրտում պտրտիմ Թշնամիին հարբստահարութենէն ։

10 Ոսկորներս կոտրտելու չափ Թշնամիներս զիս կը նախատէին ծամէն օր ինծի ըսելով Թէ՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ . Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Դատիր ազգը կ՚ընէ Աստուծոյ որ զինքը խորանը դարձընէ , ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր ծառայելու ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

1 Ինծի դատաստան ըրէ՝ ով Աստուած , ու Իիրաւունքս պաշտպանէ սուրբ չազգէն . նենգաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ ։

2 Քանզի դուն ես Իմ ամրութեանս Աստուածը . ինչո՞ւ իս կը մերժես , Ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ Թշնամիին հարստահարութենէն ։

3 Ի քու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ . անոնք առաջնորդեն ինծի , ու իս հանեն Ղքու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ ։

4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ , իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջին . ու քեզ քնարով պիտի գովեմ , ով Աստուած՝ իմ Աստուածս ։

5 Ի ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ . Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1 Եկեղեցին իր առջի ընդունած չնորհքները յիշելով՝ ներկայ ժամանակի չարիքներուն համար կը գանգատի ։ 17 Իր անկեղծութիւնը խոստովանելով՝ 24 Երեսեհանդութեամբ կ՚աղաթէ օգնութեան համար ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ով Աստուած՝ մեր ականջներովը լսեցինք , — հայրերնիս մեզի պատմեցին այն գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը ։

2 Ի Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր , ու զանոնք տնկեցիր . չարչարեցիր ժողովուրդները , ու վռնտեցիր զանոնք ։

3 Քանզի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը , ու չէ թէ իրենց բազուկը զերթնեք փրկեց . հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը . Ուվասն զի անոնց հաճեցար ։

4 Ի Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս՝ ով Աստուած , հրաման տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար ։

5 Քեզմով չթշնամիներնիս գետինը պիտի զարնենք . մեր վրայ ելլողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք ։

6 Վասն զի Ի աղեղիս չեմ յուսար , ու թուրս իս չիրնար ազատել .

7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն , ու Ի մեզ ատողները ամթոփով կ՚ընես ։

— Սաղ · կդ · 1 ։ ձգ · 2 ։ Ցօհ · է · 37 ։
Բ Թես · ա · 9 ։
Է Սաղ · ժ · 5 ։ ՃՐ · 9 ։
Ը Հմր 10 ։ Սաղ · ՀԹ · 10 ։ ՃԺե · 2 ։
Ի Ցոր · Լ · 16 ։ Սաղ · կթ · 8 ։
Ղ Նա · Լ · 29 ։

Ի Հմր 11 ։ Սաղ · խգ · 5 ։
Ը Ողր · գ · 24 ։

Բ Երեմ · դ · 20 ։ Եզկ · է · 26 ։
Գ Սաղ · մը · 7 ։ Ցոէլ · բ · 3 ։
Դ Ղև · իե · 21 ։ Բ Օր · իը · 8 ։
Ե Ցոր · լե · 10 ։ Սաղ · լր · 7 ։ կգ · 6 ։ ՃԹ · 5 ։
Ի Սաղ · լթ · 6 ։ խգ · 2 ։

Ը Հմր 3 ։ Ցոէլ · բ · 17 ։ Միք · է · 10 ։

Ի Հմր 5 ։ Սաղ · խգ · 5 ։

— Սաղ · իգ · 1 ։ լե · 24 ։
Բ Սաղ · լե · 1 ։
Է Սաղ · իը · 7 ։
Ը Սաղ · խ · 9 ։
Ի Սաղ · խ · 11 ։ ծէ · 3 ։
Ղ Սաղ · գ · 4 ։

Ի Սաղ · խր · 5 ։ 11 ։

Բ Եզ · ժբ · 17 ։ Բ Օր · է · 1 ։ Սաղ · հը · 55 ։ 4 · 8 ։
* ՅՈ՝ Հայրերնիս
Է Բ Օր · ը · 17 ։ Ցես · իգ · 12 ։
Ը Բ Օր · դ · 37 ։ է · 7 ։ 8 ։
Ի Սաղ · հդ · 12 ։
Ղ Դան · ը · 4 ։
Ի Սաղ · լդ · 16 ։ Ովս · ա · 7 ։
Ը Սաղ · խ · 14 ։

8 Ամէն որ Աստուածով կը պարծե-
նանք , ու յաւիտեան քու անունդ
պիտի դովինք ։ (Սելա ։)
9 Սակայն ձգեզ մերժեցիր ու խայ-
տառակ ըրիր , ու մեր զօրքերուն
հետը չելար ։
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր ,
ու մեզատողները ձեզ կողոպտելին
իրենց համար ։
11 Ա մեզ ոչխարի պէս ուտեստելու
տուիր , ու Ի հեթանոսներուն մէջը
մեզ ցրուեցիր ։
12 Ծքու ժողովուրդդ ոչինչ դնով
ծախեցիր , ու չաւելցուցիր քու
հարստութենդ անոնց դիներովը ։
13 Դրացիներնուս առջևը մեզ խայ-
տառակ ըրիր , մեր բոլորտիքը ե-
ղողներուն ծաղր ու կատակ ։
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը ա-
ռակ ըրիր , — ժողովուրդներուն
մէջը Ղլուխին երերցնելու պա-
տճառ —
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջևս
է , ու երեսիս ամօթը վրս կը ծած-
կէ ,
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայ-
նէն , Ղթշնամիին ու վրէժխնդրին
երեսէն ։
17 Զայս ամէնը մեր վրայ եկաւ . սա-
կայն մենք քեզ չմոռցանք , և քու
ուխտիդ սուտ չելանք ։
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան , մ ու
քալուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս
չելան ,
19 Թէպէտ չճագարներուն եղած
տեղը մեզ ձղմեցիր , ու Ե մահուան
ստուերովը մեզ ծածկեցիր ։
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը
մոռցեր ենք , կամ օտար աստուծոյ
ձեռքերնիս երկրնցուցեր ենք ,
21 Մի՞թէ Աստուած աս բանը պի-
տի չհետաքննէ՞ , որովհետև ինքը սըր-
տին գաղտնիքները գիտէ ։
22 Բայց ամէն օր քեզի համար կը
սպանուինք , մորթուելու ոչխարի
պէս կը սեպուինք ։
23 Ո՞ւր քնացիր տէր , ինչո՞ւ կը
քնանաս , ելիր , Չմի մերժեր հետ
յաւիտեան ։
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես , մեր
տրտմութիւնը ու տառապանքը կը
մոռնաս ։
25 Ինչու որ մեր անձը մինչև հողը
ծռեցաւ , մեր փորը գետինը փա-
կաւ ։
26 Ելիր մեր օգնութեանը , ու ա-
զատէ մեզ քու ողորմութեանդ
համար ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ

Գլխաւորը երգեցողին . — Շօշանիմի վը-
րայ . Կորխի որդւոցը քերթուածը .
երգ սիրոյ ։

1 Իմ սրտէս բարի խօսք կը բղխի .
շարադրածս թագաւորին հա-
մար կը խօսիմ . իմ լեզուս արա-
գադիր գրիչին զրչին պէս է ։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի
դեղեցիկ ես . քու Ի շրթանցդ վրայ
շնորհք թափուած է . անոր համար
Աստուած քեզ օրհնց յաւիտեան ։
3 Ո վ Հզօր , թագուդ մէջտ կա-
պէ քու փառքովդ ու վայելքու-
թիւնովդ ։
4 Ու երթ վայելքութիւնովդ յաջո-
ղուէ . ճշմարտութեան ու հեզու-
թեան և արդարութեան համար
հեծիր . ու քու աջ ձեռքդ քեզի
ահաւոր բաներ պիտի սորվեցընէ ։
5 Քու նետերդ սրուած են , — թագաւորին թշնամիներուն սրտին
մէջը Ի — ժողովուրդները
քու տակդ պիտի իյնան ։
6 Ո վ Աստուած , Ե քու աթոռդ
յաւիտեանս յաւիտենից է . քու
թագաւորութեանդ գաւազանը
ուղղութեան գաւազան է .
7 Ե րդարութիւնը կը սիրես ու ա-
նօրէնութիւնը կ՚ատես . անոր հա-
մար ով Ը Աստուած , քու Ա-
տուածդ Ի ուրախութեան եղով
քեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի ,
8 Ե քու բոլոր հանդերձներդ
զմուռս ու հալուկ և կասիա կ՚հո-
տին , փղոսկրէ պալատներէն Նա-
զարեթացւոց լարերը քեզ ուրախա-
ցուցին ։
9 Ի թագաւորներուն աղջիկները
քու պատուականներուդ մէջն են .
թագուհին Ե քու աջ կողմդ կը
կանգնի Ոփիրի ոսկիով շքա-
րուած ։
10 Ո՛վ աղջիկ , լսէ ու տես , և քու
ականջդ ծռէ . Ծ մոռցիր քու ժո-
ղովուրդդ ու քու հօրդ տունը ։
11 Ան ատենը թագաւորը պիտի
ցանկայ քու գեղեցկութենդ ,
Կ՚ինչու որ ան է քու տէրդ , ու ա-
նոր երկրպագութիւն ըրէ ։
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը , — Հ ժո-
ղովուրդին հարուստները ընծայով
պիտի ինդրեն քու երեսդ ։
13 Ի թագաւորին աղջիկը բոլորովին
փառաւոր է ներսը , ոսկի թելով
հիւսուած է իր հանդերձը ։
14 Նկարակերպած հանդերձով Ղպի-
տի բերուի թագաւորին . անոր
ետևէն եկող աղջիկ ընկերները քե-
զի պիտի բերուին ։
15 Ցնծութիւնով ու ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին . թագաւորին
պալատը պիտի մտնեն ։

— Սաղ . կթ . 4 . 8 . ին վերնագիր . Ներբ ։

Ը Սաղ . ւդ . 2 ։ Ներմ . թ 24 . Հռոմ . ը 17 ։ Ա Սաղ . կ . 1 . 10 ։ Դդ . 1 ։ Ար . 14 ։ Ամբ . 35 ։ Ծը . 11 ։ Ի Ղե . իդ . 17 ։ ը Օր . իը . 25 ։ Յեսու . ե . 5 . 12 ։ Ա Հռոմ . ը . 36 ։ Ի ը Օր . դ . 27 ։ իը . 64 ։ Սաղ . կ . 1 ։ Ե Ես . Ար . 3 . 4 ։ Երեմ . ժե . 13 ։ Ա ը Օր . իը . 37 ։ Սաղ . ղթ . 4 . 5 . 6 ։ Ա Երեմ . իդ . 9 ։ Ն դ Թագ . ժթ . 21 ։ Ցար . ժվ . 4 ։ Սաղ . իը . 7 ։

Ը Սաղ . ը . 2 ։

Ճ Դան . թ . 13 ։

Ա Ցար . իգ . 11 ։ Սաղ . ճժթ . 51 . 157 ։

Ա Ես . լգ . 13 ։ լե . 7 ։

Ե Սաղ . իճ . 4 ։

Ը Ցար . ժա . 13 ։ Սաղ . կը . 31 ։

Ա Ցար . լ . 14 ։ Սաղ . ճղթ . 1 ։ Երեմ . ժե . 10 ։

Ը Հռոմ . ը . 36 ։

Ղ Սաղ . է . 6 ։ լե . 23 ։ ծթ . 4 . 5 ։ Ղը . 65 ։

Ը Հմր 9 ։

— Ցար . ժգ . 24 ։ Սաղ . ժգ . 1 ։ ձը . 14 ։ — Սաղ . ծժթ . 25 ։

1 Քրիստոսին թագաւորութեանը վեհափառութիւնը ու շնորհքը ։ 10 Եկեղեցին պարտաւորութիւնները ու պատուհասները ։

Ա Սաղ . կթ . 4 . 8 . ին վերնագիր . Ներբ ։

Բ Ղե . դ . 22 ։

Ե Ես . թ . 6 ։ Ա Ես . իթ . 2 ։ Երբ . գ . 12 ։ Յայտ . ա . 16 ։ Ժթ . 15 ։

Ի Յայտ . գ . 2 ։

Ը Սաղ . ղգ . 2 ։ Երբ . ա . 8 ։

Ի Սաղ . լգ . 5 ։

Ը Ես . կա . 1 ։ Ա Սաղ . իա . 6 ։

Ի գ Թագ . ա . 39 . 40 ։ Ի Երբ . ա . 3 ։ Ա — Տ՛ ուս . կիզ

Ա Երբ . գ . 8 ։

Ի Տես գ Թագ . բ . 19 ։

Ի Տես բ Օր . իա . 13 ։

Ե Սաղ . դե . 6 ։ Ես . ծգ . 5 ։

Ե Սաղ . իբ . 29 ։ Տր . 10 ։ Ես . խի . 23 ։ կ . 3 ։ Ն Յայտ . ժե . 7 ։ 8 ։

Ղ Երբ . ա . 4 ։

16 Քու հայբերուդ տեղը որդիդդ պիտի ըլլան , բոլոր երկրին մէջ ֆիշխաններ պիտի ընես անոնք ։

17 ՛ Քու անունդ հոչակել պիտի տամ ազգէ մինչև ազգ . անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գովեն յաւիտեանս յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Եկեղեցիին Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը ։ 8 Զանիկայ դիտելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը — Ալամոթի վրայ ։

1 Աստուած մեր Բապաւէնը ու զօրութիւնն է . Դնեղութիւններուն մէջը խիստ օգնական կը գըտնուի ։

2 Անոր համար պիտի չվախնանք , թէև երկիրը փոխուի , ու լեռները ծովուն մէջտեղը ձգուին .

3 Թէև անոր ջուրերը գոռան ու պղտորին , լեռները դողան անոր ուռնալովը ։ (Սէլայ ։)

4 Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝ Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները ։

5 Աստուած Անոր մէջն է , անիկայ պիտի չսասանի . Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։

6 Ազգերը կը խռովին , թագաւորութիւնները կը շարժին . Բարձրեաց իր ձայնը կու տայ , երկիրը կը հալի ։

7 Զօրաց Տէրը մեզի հետ է ։ Յակորին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)

8 Եկէք — տեսէք Տէրոջը գործերը , որ աւերումներ ըրաւ երկրի մէջ ։

9 Պատերազմները կը դադրեցընէ մինչև երկրի ծայրը . Նետը կը կոտրտէ , ու նիզակը կը ջարդէ , ծխարերը կրակով կ՚այրէ ։

10 Հանդարտ կեցէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած . Հեթանոսներուն մէջը Պիտի բարձրանամ , երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։

11 ՛ Զօրաց Տէրը մեզի հետ է . Յակորին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · ԽԶ

1—9 Ազգերուն յորդորանք մը՝ որ ուրախութեամբ ընդունին Քրիստոսի թագաւորութիւնը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 — Ով ափի զարկէք ամէն ժողովուրդներ , ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ աղաղակեցէք ։

2 Վասն զի Տէրը՝ Բարձրեալ , ԲԼ Ահարկու է . բոլոր երկրի վրայ Մեծ Թագաւոր է ։

3 Ժողովուրդները մեզի կը ճնազանդեցընէ , ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։

4 Ընտրեց մեզի Մեր ժառանգութիւնը , Յակորին փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց ։ (Սէլայ ։)

5 Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ , Տէրը փողի ձայնով ։

6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք . սաղմոս երգեցէք մեր Թագաւորին . սաղմոս երգեցէք .

7 Վասն զի բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր Աստուած է , Երգ երգեցէք անոր ։

8 Աստուած ազգերուն վրայ կը Թագաւորէ , Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։

9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովուեցան Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ . Վասն զի երկրի ասպարները Աստուծոյն են . Ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄ · ԽԸ

1—14 Եկեղեցիին վայելութիւնը ու արժանութիւնները ։

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոսը ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է — մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը՝ Իր սուրբ լեռանը վրայ ։

2 Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ Երկրի ուրախութիւնը՝ Հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է , Մեծ Թագաւորին քաղաքը ։

3 Աստուած անոր պալատներուն մէջը ապաւէն դիտցուած է ։

4 Վասն զի Ահա թագաւորները ժողվուեցան , — միասին անցան ։

5 Անոնք տեսածնուն պէս՝ զարմացան . զարհուրեցան , — շուտով փախան ։

6 Հոն դողդոջմը բռնեց զանոնք , Ինչպէս ցաւը՝ ջաւակ ծնանողի ։

7 Արևելեան հովով Թարսիսի նաւերը կը խորտակես ։

8 Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ , Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը . Աստուած Անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլայ ։)

9 Ով Աստուած՝ Քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջը ։

10 Քու գովութիւնդ՝ ով Աստուած , Քու անունդ պէս մինչև երկրին

ֆ ա Պետ . բ . 9 ։ Ցայտ . ա . 6 ։ ե . 10 ։ ի . 6 ։
՛ Մաղ . ա . 11 ։

— ա Մն . ժե . 20 ։
Բ Սաղ . կբ . 7 , 8 ։ ղա . 2 ։ Ճխբ . 5 ։
Գ բ Օր . գ . 7 ։ Սաղ . Ճխե . 18 ։

Դ Սաղ . ղգ . 3 , 4 ։ Եբրմ . ե . 22 ։ Մատ . է . 25 ։
Ե Տես Ես . ը . 7 ։
Զ Սաղ . խը . 1 , 8 ։ Ես . կ . 14 ։
Եբ Օր . իդ . 14 ։ Ես . ժր . 6 ։ Եզեկ . խգ . 7 , 9 ։ Ովս . ժա . 9 ։ Յովել . բ . 27 ։ Սոփ . գ . 15 ։ Զաք . բ . 5 ։ 10 ։ 11 ։ ը . 3 ։
Է Սաղ . բ . 1 ։
Ը Յես . բ . 9 , 24 ։
Թ Հմր 11 ։ Թագ . ժդ . 9 ։ բ Մն . ժդ . 12 ։
Ի Սաղ . կղ . 5 ։
Ես . բ . 4 ։
Ժ Սաղ . հղ . 3 ։
Ժա Եզեկ . լե . 9 ։
Ժբ Ես . բ . 11 , 17 ։
Ժգ Հմր 7 ։

— Ես . ծե . 12 ։

Բ բ Օր . է . 21 ։ Նէեմ . ա . 5 ։ Սաղ . հղ . 12 ։
Գ Մաղ . ա . 14 ։
Դ Սաղ . ժը . 47 ։
Ե ա Պետ . ա . 4 ։
Զ Սաղ . կը . 24 , 25 ։

Է Զաք . իդ . 9 ։
Ը ա Կոր . ժդ . 15 , 16 ։
Թ — Մն . ժգ . 31 ։ Սաղ . ղդ . 1 ։ ղզ . 10 ։ ղէ . 1 ։ ղթ . 1 ։ Յայտ . ժթ . 6 ։
Ժ Հռով . գ . 11 , 12 ։
Ի Սաղ . ձթ . 18 ։

— Սաղ . խգ . 4 ։ ձէ . 3 ։
Բ Ես . բ . 2 , 3 ։ Միք . դ . 1 ։ Զաք . ը . 3 ։
Գ Սաղ . ծ . 2 ։ Երեմ . գ . 19 ։ Ողբ . բ . 15 ։ Դան . բ . 9 ։ ժա . 16 ։
Դ Եզեկ . ի . 6 ։
Ե Ես . ժդ . 13 ։
Զ Մատ . ե . 35 ։
Է բ Թագ . ժ . 6 , 14 , 16 ։ 18 , 19 ։
Ը Եզ . ժե . 15 ։
Թ Ովս . ժգ . 13 ։
Ժ Երեմ . ժը . 17 ։
Ի Եզեկ . իե . 25 , 26 ։
Լ Հմր 1 , 2 ։
Ի Ես . բ . 2 ։ Միք . դ . 1 ։
Ծ Սաղ . իգ . 3 ։ խ ։ 10 ։
Լբ Օր . իբ . 58 ։ Ցնս . է . 9 ։ Սաղ . ձժդ . 3 ։ Մաղա . 11 , 14 ։

ծայրերն է . արդարութիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ ։
11 Սիօն լեռը թող ուրախանայ , ու Ցուդային աղջիկները—թող ցնծան քու դատաստաններուդ համար ։
12 Սիանին չորս կողմը պտըտեցէք , ու անոր բոլորտիքը շարուեցէք , ու աշտարակները համրեցէք .
13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք ամեն պարիսպները . անոր պալատները դննեցէք , որ ետքը ազգին պատմէք ։
14 Վասն զի այս Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեան յաւիտեանից . անիկա հպիտի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ ։

ՍԱՂՄ · ԽԹ

1 Ցորդորանք մը՝ որ մարդիկ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ հաստատեն , և չեն թէ աշխարհային միջոցներուն վրայ ։ 16 Աշխարհային յաղողութիւններուն վրայ զարմանալ պէտք չէ ։

Դպրապետ երգեցողին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով բոլոր ազգեր , ականջ դրէք աշխարհի բոլոր բնակիչները .
2 Թէ՛ Ադամիներ ու աղնուականներ , հարուստներ ու աղքատները միասին ։
3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , ու սրտիս խորհուրդները հանճար ։
4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ . խրթնաբանութիւնս քնար բոլ պիտի բանամ ։
5 Ինչու՞ վախնամ չար օրերուն մէջ երբոր դարանակալներուն անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ ։
6 Իրենց զօրութեանը յոյս տացողներուն ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը պարծողներուն
7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը , ոչ ալ Աստոը փրկանքը Աստու ծոյ հաստատանել .
8 (Քանզի հոգւոյ է անոնց անձին փրկութեան գինը . ու յաւիտեան պիտի դադարի .)
9 Որ ապրի յաւիտեան , ու չպատկանութիւն չտեսնէ ։
10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստունները կը մեռնին , յիմարը ու անխելքը մէկտեղ կը կորսուին Ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։
11 Անոնց խորհուրդը սա է , Թէ իրենց տունները յաւիտեան պիտի մնան . ու իրենց բնակարանները ազգէ մինչև ազգ . Երկիրները իրենց անուններովը կը կոչեն ։
12 Բայց մարդը պատուոյ մէջ չմնար , անասուններուն նման է որ կը կորսուին ։
13 Անոնց այս ճամբան իրենց էլիմատութիւն է . սակայն անոնց ետևէն եկողները անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սէլա ։)
14 Անոնք ոչխարներու պէս դերեզմանը կը դրուին . մահը պիտի հովուէ զանոնք . և Ուղիղները առտուընց Ու անոնց դէմքը դերեզմանը պիտի մաշեցնէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած դերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս , ինչու որ ինս պիտի ընդունի ։ (Սէլա ։)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ , ու անոր տանը փառքը շատնայ ։
17 Վասն զի մեռնելու ատենը անոնք բան մը իր հետը պիտի չառնէ , ու իր փառքը իր ետևէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպետև հիր անձը օրհնեց իր կենդանութեանը ատենը , (ու քեզ կը գովեն երբոր դուն քու անձիդ աղէկութիւն կ'ընես ,)
19 Սակայն իր նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ . մինչև յաւիտեան ընդյա պիտի չտեսնեն ։
20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է , ու իմաստութիւն չունի , նմանի որ կը կորսուին ։

ՍԱՂՄ · Ծ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը իր ժողովուրդին մէջ ։ 5 Նոր Տրամանը սուրբերը ժողվելու համար ։ 7 Աստուած արարողութիւնն. ներուն չհամիր ։ 14 Տալա անկեղծ նուազանութեան ։

Սաղմոս Ասաֆայ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խոսեցաւ , ու երկիրը կանչեց արևելքէն մինչև արևմուտք ։
2 Սիոնէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ , ու պիտի չլռէ . Հանոր առ ջին մաշող կրակ , ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ ։
4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն , ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար .
5 Հնձէք ժողվեցէք իմ սուրբերս , ու հինձէ հետ զոհով ուխտ ընողները ։
6 Ու հերկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն , վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սէլա ։)
7 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս , ու

ե Ղև · ժբ · 20 ։

ղ Սպ · խէ · 3 ։ Դան · է · 22 ։ Մ՚ղ · դ · 3 · Ղբ · իբ · 20 ։ ա Կոր · գ · 2 · Ցակ · բ · 26 · ի · 4 ։ ի Ցով · գ · 21 ։ Սաղ · լթ · 11 ։

ժ Սաղ · ծգ · 13 · Ովս · ժգ · 14 ։

լ Ցոբ · իէ · 19 ։

հբ Օր · իթ · 19 ։ Ղբ · ժբ · 19 ։

յ Ծն · ժե · 15 ։

ղ Ցոբ · լէ · 30 ։ Սաղ · ծգ · 13 ։ ճ Հմ · 12 · Հաղ · գ · 19 ։

— Սաղ · խը · 2 ։

ի բ Օր · լգ · 2 ։ Սաղ · ա · 1 ։

ն Ղե · ժ · 2 · Թուա · ժգ · 35 ։ Սպ · գէ · 3 ։ Դան · է · 10 ։

ո բ Օր · գ · 26 ։ ա · 28 · լա · 1 ։ Եր · ա · 2 ։ Միք · գ · 1 · 2 ։

ի բ Օր · լէ · 3 ։ Ես · ժգ · 3 ։

ղ Նէ · իգ · 7 ։

ի Սաղ · ղէ · 6 ։

ը Սաղ · ծե · 7 ։

ի Սաղ · ձա · 8 ։

Ես · ծբ · 11 ։

Ե՞ · կ՚ իմ գարշապարներուս

ճ Ցբ · լա · 24 · 25 ։ Սպ · ծբ · 7 · կբ · 10 ։ Մտ · ժ · 24 · ա · Տիմ · գ · 17 · ո Մտ · ժգ · 26 ։

ի Ցբ · լգ · 15 · 19 ։

ղ Սաղ · ձի · 48 ։ Եփես · բ · 16 ։

ը Ածող · բ · 4 · 18 · 21 ։

ի Ծն · դ · 17 · ժ Հմ · 20 ։ Սաղ · լի · ձբ · 7 ։

իսօսիմ . ով Իարայէլ , ու քիկ վկայութիւն ընեմ , որ Թես եմ Աստուած քու Աստուածդ ։
8 Չէ թէ Ես քու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ , ու քու ողջակէզներուդ համար որոնք միշտ իմ առջիս են ։
9 Ես քու տունէդ զուարակ չեմ առներ , ոչ ալ քու գոմերէդ նոխազներ ։
10 Ինչու որ իմս է անտառին բոլոր գազաններըը , հազարաւոր լեռներուն անասունները ։
11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչուններըը , ու պաշտէ *գազանները իմ քովս են ։
12 Թէ որ անօթենայի՝ քեզի պիտի չըսեմ . Թ վասն զի աշխարհիքը ու անոր լիութիւնը իմս է ։
13 Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտեմ , կամ նոխազներու արիւն կը խմե՞մ ։
14 Գոնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ , ու Հրու ուխտերդ կատարէ բարձրելոյն ։
15 Ու Նեղութեան օրը ինծի կանչէ . ես քեզ պիտի ազատեմ , ու դուն Ես պիտի փառաւորես ։
16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ'ըսէ , Քեզի ինչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես , ու իմ ուխտը բերանդ կ'առնես ։
17 Թվան դի դուն խրատը ատելիր , ու Հիմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր ։
18 Գողը տեսնելով՝ Նանոր հետ միաբանեցար , ու շնացողներուն Հետ բաժին ունեցար ։
19 Քու բերանդ չարութեան տուիր , ու Հրու լեզուդ նենգութիւն կը ծարէ ։
20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս , մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես ։
21 Ես բաներըը ըրիր ու ես լռեցի , Հ կարծեցիր թէ Ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ . Բայց Ձբեզ պիտի յանդիմանեմ , ու աչքերուդ առջեը պիտի շարեմ ***** ըրածդ ։
22 Արդ իմացէք սակայ՝ Նով դուք Աստուած մոռցողներ , չըլլայ որ Չէ պատռեմ , և ազատող մըն ալ չգտնուի ։
23 ՝ Շնորհակալութիւնն մատուցանողը իս կը փառաւորէ . ու՝ Ընդ ճամրուն գըտնւացողին պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը ։

ՍԱՂՄ · Ծ Ա

1 Դաւիթ խոնարհութեամբ իր մեղքերը խոստովանելով անանդ Համար Թագութիւն կը խնդրէ · 6 սրբութեան Համար ապաշխարէ · 16 Պատարագ զոհերու չՀամիր Հապա անկեղծութիւնն ։ 18 Դաւիթ եկեղեցիին Համար կ'ապաՀէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ապմոն Դաւիթի , ան ժամանակը՝ որ Նաթան մարգարէն անոր հետ . Բերսաբէին քովը մտնելէն ետքը ։

1 Ողորմէ ինծի ով Աստուած՝ քու ողորմութեանդ Համեմատ , քու առատ գթութեանդ Համեմատ Ջնջէ իմ յանցանքներս ։
2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին լուա , ու իմ մեղքէս իս սրբէ ։
3 Վասն զի Ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս , ու իմ մեղքս միշտ իմ առջիս է ։
4 Քեզի՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի , և Հրու աչքերուդ առջեը չարութիւն ըրի . Նոր արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ , ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ ։
5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծննդեալ , Նու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս ։
6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես Թերկամներուդ մէջ , ու ծածուկ տեղ իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի ։
7 Զոպայի մշտիկով մաքրէ զիս , ու մաքուր ըլլամ . զիս լուա , ու Թիւնէն աւելի ձերմակ ըլլամ ։
8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի . Նիդ ցնծան ոսկորները զոր կոտրեցիր ։
9 Նիմ մեղքերէս երեսդ ծածկէ , ու Նրեալը անօրէնութիւններս ջնջէ ։
10 Հոգի Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ , և իմ ներսի դիս ուղիղ Հոգի նորոգէ ։
11 Իս Ներսէդ մի ձգեր , ու քու Նսուրբ Հոգիդ ինծմէ մի Հաներ ։
12 Քու փրկութենդ ցնծութիւնը ինծի ետ դարձուր , ու Թկամաւոր Հոգի մը Թող Հաստատէ զիս ։
13 Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու ճամբաներդ , ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։
14 Ով Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը , փրկէ զիս Հարիւնհեղութենէն , Նլեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութենդ վրայով ։
15 Ով Տէր՝ իմ շրթունքներս բաց , ու բերանս պիտի պատմէ քու գովեստիդ ։
16 Վասն զի Նզոհի չես Հաճիր որ Նին-ս մատուցանէի . դուն ողջակէզի՝ Նես չես Հաւնիր ։
17 ՆԱստուծոյ զոհը կատրած Հոգին է . կատրած ու խոնարհ սիրտը ով Աստուած՝ դուն չես անարգեր ։
18 Քու բարեսիրութեամբդ Սիովնին բարիք ըրէ . Երուսաղէմին պարիսպները շինէ ։

Ելք · Բ · 2 ։

Ես · ա · 13 ։ Երեմ · է · 22 ։

Ամո · գ · 6 ։

Ամիք · վ · 6 ։ Գոր · ԺԷ · 25 ։

* Կամ՝ աստուածութիւնը . . . է ։

Եզ · ԺԹ · 5 ։ ՐՕր · Ժ · 14 ։ Ցար · իա · 11 ։ Սպ · իդ · 1 ։ ա Կոր · Ժ · 26 ։

Ամո · Ժ · 2 ։ Երր · Ժգ · 15 ։

Ղ Օր · իդ · 21 ։ Ցոր · իբ · 27 ։ Սպ · Կդ · 11 ։ Ծպ · Ե · 4 ։ 5 ։

Ցոր · իբ · 27 ։ Սպ · ղա · 15 ։ Ջե · 6 · 13 ։ 19 , 28 ։ Զաք · Ժգ · 9 ։

Չ Գոր · իբ · 23 ։ Սպ · իր · 23 ։

Հով · ր · 21 · 22 ։

Նեհեմ · Թ · 26 ։

Հով · ա · 32 ։

Ա Տիմ · Ե · 22 ։

Սպ · ծր · 2 ։

Ծով · ր · 11 · 12 ։ Ես · իգ · 10 ։ Ժէ · 11 ։

Տես Հով · ր · 4 ։

Սպ · դՀ · 8 ։

Ցոր · ր · 13 ։ Սպ · Թ · 17 ։ Ես · ծա · 13 ։

Սպ · իե · 6 ։ Հով · Ժր · 1 ։

Գաղ · գ · 16 ։

Ր Թագ · Ժր · 1 ։ Ժա · 2 · 4 ։

Ելմ · Թ · 34 ։ Յես · ա · 7 · 9 Ցար · ա · 5 ։

Սպ · ր · 5 ։ ր · 15 ։

Նեհ · Ե · 6 ։ Թ · 19 ։ Գ · 2 ։ Թագ · Ժր · 13 ։

Գր · Ժե · 21 ։

Հով · գ · 4 ։

Ցոր · Ժգ · 4 ։ Սպ · Ծր · 3 ։ Յես · գ · 6 ։ Հով · Ե · 12 ։ Եփես · ր · 3 ։

Յ Ցոր · Ժգ · 4 ։

Ցոր · ր · 36 ։

Գե · Ժ · 4 · 6 · 49 ։ Թես · Ժ Թ · 18 ։ Երր · Թ · 19 ։

Ես · ր · 18 ։

Մտա · Ե · 4 ։

Երեմ · Ժգ · 17 ։

Ելմ · 1 ։

Դտ · Ժե · 9 ։ Եփես · բ · 10 ։

Նես · գ · 14 ։ Թագ · Ժգ · 23 ։

Հով · բ · 9 ։ Եփես · գ · 30 ։

Կոր · գ · 17 ։

Կ՝ Ժզ · նկ ։

Ր Թագ · Ժա · 17 ։ Ժբ · 9 ։

Սպ · Հե · 28 ։

Թես · Ժե · 27 · 30 ։ Սպ · Կ · 6 ։ Ե · 5 ։ Ես · ա · 11 · Ե · բեմ · Կ · 22 ։ Ամո · գ · 6 ։

Սպ · ղՀ · 18 ։ Ես · ԺԷ · 15 ։ Կգ · 2 ։

19 Ան ատենը պիտի հանիս *արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզ-ներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն. ան ատենը քու սեղանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Բ

1 Դաւիթ Դովնկին չարութիւնը գատապարտելով՝ անոր կործանումը կը գուշակէ ։ 6 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։ 8 Դաւիթ՝ Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութեամբը չնորհակալութիւն կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Դաւիթին երգը , երբոր *Դովեկ Եդովմացիին եկաւ ու Ե՛ղրուզեց Սաուղին , ու անոր ըսաւ թէ՝ Դաւիթ Աքիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս՝ ով բռնաւոր . Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։

2 Է՛լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ , Դասուր ածելւի պէս նենգութիւն կը գործէ ։

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես , — Ստութիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սէլայ ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը , — Նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ՝ քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ *— բնակարանէդ , ու Ջրհղ արմատդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն ։ (Սէլայ ։)

6 Ե՛րդարները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու Ե՛անոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ։

7 Ահա ան մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա Ի՛ր շատ հարստութեանը վստահացաւ , — իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տանը մէջ *կանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտենաս յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ — Ք՛ու անունդ պիտի յուսամ , Է՛վան զի բարի է սուրբերուդ առջեւն ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Գ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սոսրագրէ · 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը · 6 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին , Մահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 — Ա՛նզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ Աստուած չկայ . ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին . Ի՛մկ մը չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Աստուած է՛երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ՝ կայ արդեօք խելաստուն մէկը որ Ը՛զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ Ի՛չը՞ն ճանչնար անօրէնութիւն ընդողները , որոնք հաց ուտելու պէս՝ իմ ժողովուրդս կ՛ուտեն , — Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Ւ՛անոնք ան տեղը չատ վախցան՝ — ուր վախ չկար . Ինչու որ քեզ պաշարողներուն Ե՛ոսկորները ցրուեց Աստուած . ամչցուցիր զ՛անոնք , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Ե՛երանի՛ թէ Սիօնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը . Աստուած իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը , Ցակորը պիտի ցընծայ , — Իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Դ

1 Դաւիթ Ձիփացիներէն գանգատելով՝ իր փրկութեանը համար աղօթք կ՛ընէ ։ 4 Աստուծոյ օգնականութեանը վրայ վստահանալով՝ ողջակէզներ մատուցանել կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ . Դաւիթին երգը , ան ատենը որ *Ձիփացիք եկան ու ըսին Սաուղին . Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ քու անունովդ զիս ազատէ՛ , ու քու զօրութիւնովդ իրաւունք ըրէ՛ ինծի ։

2 Ո՛վ Աստուած՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , բերնիս խօսքերուն ականջ դիր .

3 Վասն զի Ե՛օտարները իմ վրաս ելան , ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս . — զԱստուած իրենց առջեւը չդրին ։ (Սէլայ ։)

4 Ահա Աստուած ինծի օգնական է . Ե՛Տէրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն հետն է ։

5 Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձընէ . Ը՛զու ճշմարտութեամբդ կորսընդուր զանոնք ։

6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ . ով Տէր՝ քու անունդ պիտի գովեմ . Է՛ինչու որ բարի է ։

7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց , ու Ւ՛իմ աչքս թշնամիներուս Ի՛ջուածը տեսաւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Ե

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ իր երկիւղալի վճռակից Տառոր կը գանգատի ։ 9 Ի՛ր թշնամիներուն դէմ կ՛աղօթէ , ու անոնց չարութեանը ու նենգութեանը համար կը գանգատի ։ 16 Ի՛նքզինքը կը մխիթարէ՝ յուսալով որ Աս-

* Սաղ · դ · 5 ։ Մաղ · գ · 8 ։

— ա Թագ · իբ · 9 ։
Բ Եզեկ · իբ · 9 ։

ֆ Սաղ · ծ · 19 ։
ժ Սաղ · ծէ · 4 ։ ծԹ · 7 ։ կդ · 3 ։
Ի Երեմ · Թ · 4 ։ 5 ։

ղ Առակ · բ · 22 ։

Ի Ցոր · իբ · 19 ։ Սաղ · լէ · 34 ։ խ · 3 ։ կէ · 9 ։ Մաղ · ա · 5 ։
ԷՍաղ · ծը · 10 ։
Ի Սաղ · խԹ · 6 ։

ք Երեմ · ժա · 16 ։ Ովս · ժգ · 6 ։

ի Սաղ · ծդ · 6 ։

— Սաղ · ժ · 4 ։ ժգ · 1 ։ Ա ։

Բ Հռով · գ · 10 ։

ֆ Սաղ · լԳ · 13 ։

Ժ Բ՛Մն · ժե · 2 ։ ժԹ · 3 ։

Ի Երեմ · գ · 22 ։

ղ Ղե · իգ · 17 , 36 ։ Ա՛ռակ · իբ · 1 ։
Ի Եզեկ · զ · 5 ։

Է Սաղ · ժգ · 7 ։

— ա Թագ · իգ · 19 ։ իգ · 1 ։

Բ Սաղ · ֆզ · 14 ։

ֆ Սաղ · ճժբ · 7 ։

Ժ Սաղ · ֆԹ · 49 ։

Ի Սաղ · ծբ · 9 ։

ղ Սաղ · իԹ · 10 ։ ղբ · 11 ։

տուած զինքը պիտի պահպանէ , ու իր թշնամիները ամէնքով պիտի ընէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Վ Աստուա՛ծ՝ ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքէս քու էրէ֊դ մի ծածկեր ։

2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ՛ ինծի . ֊ իմ դանդատովս ՛ կը մլըրիմ ու կը խռովիմ ,

3 թշնամիին ձայնէն ու ամբարիշտին նեղութիւն տալէն . Է ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն , ու բարկութիւնով զիս կը հալածեն ։

4 Իմ սիրտս դողայ իմ ներսի դիս , ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան ։

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , ու սոսկումը իս ծածկեց ։

6 Ու ըսի . Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի , անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սէլայ ։)

8 Սաստիկ հովէն ֊ փոթորիկէն իմ փախչելս կ՛արտորցընէի ։

9 Ո վ Տէր՝ կորսընցուր , անոնց լեզուները բաժնէ . վասն զի քաղաքին մէջը բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցօրեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պտըտին . անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ . և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր ։

12 Է ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը , որ համբերէի . Է՛ատողը չէր ինծի վրաս հպարտացողը , որ անկէ պահուէի .

13 Հապա դուն ով մարդ՝ իմ հաւասարս , է իմ ընկերս ու ճանչցօրս ,

14 Որ իրարու հետ անուշ խօսակցութիւն կ՛ընէինք , ֊ Էբազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ՛երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի , ֊ Է՝ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն . վասն զի իրենց բնակարաններուն ֊ իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Ի՛ն ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ , ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։

17 Է իրիկունը՝ առտուն ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն . Է՛ինչու որ Է շատերը կան իմ քովս ։

19 Աստուած պիտի լսէ , ու Կ՛յաւիտենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցընէ զանոնք . (Սէլայ ։) որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու Աստուածմէ չեն վախնար ։

20 Է Զեռքը Է իրեն հետ հաշտուածները վրայ երկընցուց . իր ուխտը աւրեց ։

21 Անոր բերնին Է՝ուերը կոդիէն կակուղ են , բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ . անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ ֊֊րէ են ։

22 Հդու հոդդ Տէրոջը վրայ ձգէ , ու ան քեզ պիտի ինամէ . Յանիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն ով Աստուա՛ծ՝ անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցընես . Ղարիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկը Է օրերնուն կէսին պիտի չհասնին . սակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԶ

1 Դաւիթ՝ Աստուծոյ խօսքին վրայ վստահանալով՝ իր աղօթքին մէջ իր թշնամիներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ խօսքին վրայ է , ու կը խոստանայ որ զԱնիկայ գովէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Եօնաթ Էլէմ րէհօգիմին վրայ . Դաւիթին երգը , երբոր Փղշտացիք ֊Գէթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

1 Վ Աստուա՛ծ՝ Է ողորմէ՛ ինծի , վասն զի մարդը կ՛ուզէ իս կլլել . ամէն օր պատերազմ ընելով՝ իս կը նեղէ ։

2 Թշնամիներս ամէն օր Է կ՛ուզեն էֈ կլլել . վասն զի շատ մարդիկ ‡ամբարտաւանութիւնով ինծի հետ կը մարտնչին ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։

4 Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը . Աստուծոյ կը յուսամ , է պիտի չվախնամ . մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

5 Ամէն օր իմ ‡բաներուս վնաս կուտան՝ . իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։

6 Ղկը ժողովուին ու կը պահուին . իմ շաւիղներս կը դիտեն . վասն զի Է իմ անձիս կը սպասեն ։

7 Միթէ անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ՛ըլլայ . բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։

8 Իմ թափառական պտըտիլս համբերեցիր . արցունքներս քու տիկիդ մէջը դիր . Էմիթէ ֊նոյն քու գըրքիդ մէջը չե՞ն ։

9 Քեզի կանչած օրս ետ պիտի

Ղ Բ Օր · ԼԳ · 27 ։

Է Գոր · ԺԶ · 1 ։
Ֆ Սաղ · Ե · 4 ։

ֈ Սաղ · Իբ · 3 ։ Ծէ · 4 ։ Կր · 4 ։ Կգ · 3 ։ Առակ · Ե · 3 ։ 4 ։ ԺԶ · 18 ։

Հ Սաղ · Լէ · 5 ։ Մատ · գ · 25 ։ Ղուկ · ԺԶ · 22 ։ ա Պետ · Ե · 7 ։

Յ Սաղ · Լէ · 24 ։

Ղ Սաղ · Ե · 6 ։

Ճ Ցոր · ԺԵ · 32 ։ Առակ · Ժ · 27 ։ Ծաղ · Ե · 17 ։

֊֊ Ա Թագ · Իա · 11 ։

Բ Սաղ · Ծէ · 1 ։

Է Սաղ · Ծէ · 3 ։

†Կ՛՝բարձրէն ։ Է֊ Է֊՝ ով Բարձրեալ

Ֆ Հռ 10 ։ 11 ։

Է Սաղ · ՃԺԸ · 6 ։ Ես · լա · 3 ։ Երե · Ժգ · 6 ։

‡ Կ՛՝ խօսքերս կը ծռէն ։

Ղ Սպդ · ՃԹ · 3 ։ ՃԽ · 2 ։

Է Սաղ · Իա · 10 ։

Ը Մտ · Գ · 16 ։

դատնան իմ թշնամիներս . ասիկայ դիտեմ , ինչու որ Ը֊Աստուած ինծի հետ է ։

10 Ը֊Աստուծով պիտի գովեմ էր խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ էր խօսքը ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ո՛վ Աստուած՝ քու ուխտերդ իմ վրաս են . քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետև իմ անձս մահուանէ ազատեցիր , ոտքերս ալ գայթակղելէն չեմ ուզեր , որ Աստուծոյ առջեւը քալեմ կենդանիներուն լոյսին մէջը ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԵ

1 Դաւիթ ապրելի՝ մէջ Աստուծոյ գթութիւն իր վտանգաւոր վիճակին համար կը դատապարտի ։ 7 Ինքնիրեն կը քաջալերէ որ զԱստուած գովէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . *Ալթաշհէթ . Դաւիթին երգը . — Սաւուղին երեսէն դէպ՚ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ողորմէ ինծի՝ ով Աստուած , ողորմէ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ . ու էքու֊թիւներուդ հովանոցովը պիտի ապաւինիմ , մինչեւ որ թշուառութիւնները անցնին ։

2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ , ինծի համար գործող Աստուծոյն ։

3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս , ինձ խիստ կսկծող ուղողը ։ (Սէլա ։) Աստուած իւրին իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է . քոյ փչող մարդոց որդիներուն ծոց կը պառկիմ , որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են , և լեզուները սրած թուրեր են ։

5 Ով Աստուած՝ երկինքէ վրայ բարձրացիր . քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին . անձս վար ծռեցաւ . փոս փորեցին առջեւս , — ինքնին ինկան անոր մէջը ։ (Սէլա ։)

7 Եհիրտս պատրաստ է՝ ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է . պիտի երգեմ ու ածեմ պիտի ըսեմ ,

8 Երթնցիր ով իմ փառքս . արթնցիր ով տաւիղ ու չինար . ես կանուխ պիտի արթննամ ,

9 Ով Տէր՝ ժողովուրդոց մէջը քեզ պիտի գովեմ . Ազգերու պիտի երգեմ քեզի ապրելուն մէջը ։

10 Վասն որ մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքը , ու քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը ։

11 Երկինքէ վրայ բարձրացիր՝ ով Աստուած , քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԶ

1 Դաւիթ կը յանդիմանէ անիրաւ դատաւորները . 3 չարերուն բնութիւնը կը աւորագրէ . 6 զանոնք Աստուծոյ դատաստանին կը յանձնէ . 10 սրտին վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . — Ալ թաշհէթ , Դաւիթին երգը ։

1 Խրատ ցընէ † անարարատ արդարութիւն կը խօսիք . ուղղութեամբ դատաստան կը տեսնէք , ով մարդոց որդիներ ։

2 Ցիրաւի սրտով անօրէնութիւններ կը գործէք . երկրի վրայ բ֊ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէք ։

3 Հ֊Ամբարիշտները երէց֊էն արգանդէն խոտորեցան . սրովպէսին կը մոլորին՝ ոուտ խօսելով ։

4 Թ֊Ունոնց թոյներ օձի թոյնի պէս է , խուլ իժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները ,

5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը , թէև վարպետու թեամբ կախարդութիւն կրնան ։

6 Ով Աստուած՝ ջանոնց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ . ով Տէր՝ առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրտէ ։

7 Ի֊թող անոնք հալին ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն . երբ֊որ իրենց աղեղները կը լարեն , թող կոտրըտին ։

8 Խուռնջի պէս՝ որ քալած ատենը կը հալի . ընկնան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտեսնեն ։

9 Ձեր կաթսաները փուշերուն չբ֊ուէ գային առաջ , թէ թարմ և թէ այրուող ի֊ւէրը Ը֊փոթորկով պիտի ցրուէ ։

10 Ը֊Արդարը պիտի ուրախանայ , երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնէ . իր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

11 Եւ մարդը պիտի ըսէ՝ Իրաւցընէ արդարին համար վարձք կայ . իրաւցընէ Աստուած կայ , որ երկրի վրայ դատաւոր է ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն ազատ մնալու համար ապաքէն կ՚ընէ . 6 անոնց անգթութեանը համար կը դանդաղի . 9 Աստուծոյ կ՚ապաւինէ . 11 անոնց դէմ կ՚աղաչէ . 16 զԱստուած կը գովաբանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ալ թաշհէթ . Դաւիթին երգը . — ան ատենը՝ որ Սաւուղ ղրկեց , ու տունը պահարեցին որ մեռցնեն զանիկայ ։

Ղ Հռով . ը֊ . 31 ։

ե Հմր . 4 ։

Է Սաղ . ճժգ . 8 ։

է Ցոր . լէ . 30 ։

* Յ֊ի՛ մէ կոր . սէրոյներ ։

— ա թագ . իր . 1 ։ իգ . 3 ։ Սաղ . ճեր . ին վերնագիրը ։

Բ Սալ . ծգ . 1 ։

ի Սաղ . ժէ . 8 ։ կդ . 7 ։

ր Եզ . իգ . 20 ։ †

Ի Սաղ . ճկը @ 8 ։)

ձ Սաղ . ճկգ֊ 5 . 7 ։

Ի Սաղ . ծգ . 1 ։

ը Սաղ . ի֊ , 11 ։ թգ . 3 ։ կա . 7 ։

Ր Ածակ . է . 14 ։

ե Սաղ . ծե֊ 21 ։ կդ . 3 ։

է Հմր 11 ։ Սալ . ծը . 5 ։

ը Սաղ . է . 15 , 16 ։ թ . 15 ։

Ի Սաղ . ծը . 1 . ։

ե Սաղ . ժը . 9 ։ է . 12 ։ ճը . 1 ։ 2 ։

ի Սաղ . ծը . 3 ։

ձ Սաղ . լգ . 5 ։ Նա . 19 ։ ճգ . 11 ։ ճը . 4 ։

Ղ Հռով . ը֊ . 31 ։

ե Հմր . 4 ։

Ը֊Աստուծով պիտի գովեմ էր խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ էր խօսքը ։

Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

Է Սաղ . ճժգ . 8 ։

է Ցոր . լէ . 30 ։

Ի Սաղ . ծգ . 1 ։

ե Սաղ . ժը . 9 ։ է . 12 ։ ճը . 1 ։ 2 ։

ի Սաղ . ծը . 3 ։

ձ Սաղ . լգ . 5 ։ Նա . 19 ։ ճգ . 11 ։ ճը . 4 ։

Ր Ածակ . է . 14 ։

ե Սաղ . ծե֊ 21 ։ կդ . 3 ։

է Հմր 11 ։ Սալ . ծը . 5 ։

ը Սաղ . է . 15 , 16 ։ թ . 15 ։

Ի Սաղ . ծը . 1 . ։

Ղ Հռով . ը֊ . 31 ։

ե Հմր . 4 ։

Է Սաղ . ճժգ . 8 ։

է Ցոր . լէ . 30 ։

Ի Սաղ . ծգ . 1 ։

ե Սաղ . ժը . 9 ։ է . 12 ։ ճը . 1 ։ 2 ։

ի Սաղ . ծը . 3 ։

ձ Սաղ . լգ . 5 ։ Նա . 19 ։ ճգ . 11 ։ ճը . 4 ։

Ր Ածակ . է . 14 ։

ե Սաղ . ծե֊ 21 ։ կդ . 3 ։

է Հմր 11 ։ Սալ . ծը . 5 ։

ը Սաղ . է . 15 , 16 ։ թ . 15 ։

Ի Սաղ . ծը . 1 . ։

Ղ Հռով . ը֊ . 31 ։

ե Հմր . 4 ։

Է Սաղ . ճժգ . 8 ։

է Ցոր . լէ . 30 ։

Ի Սաղ . ծգ . 1 ։

ե Սաղ . ժը . 9 ։ է . 12 ։ ճը . 1 ։ 2 ։

ի Սաղ . ծը . 3 ։

ձ Սաղ . լգ . 5 ։ Նա . 19 ։ ճգ . 11 ։ ճը . 4 ։

Ր Ածակ . է . 14 ։

ե Սաղ . ծե֊ 21 ։ կդ . 3 ։

է Հմր 11 ։ Սալ . ծը . 5 ։

ը Սաղ . է . 15 , 16 ։ թ . 15 ։

Ի Սաղ . ծը . 1 . ։

1 Բ֏ղնամինևրէս իս փրկէ զիմ Աստուածս . իմ վրաս եղողներէն իս վէր վերցուր ։
2 Անօրէնութիւն գործողներէն իս ազատէ , ու արիւնահեղ մարդիկներէն իս փրկէ ։
3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան . ի զօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողվուեցան , ոչ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համար՝ ով Տէր ։
4 Մեղք չունեցած ատենս վազ վազելին ու պատրաստուելցան . եար, թընդիր դէմս ու դիմաւորէս , ու նայէ ։
5 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի , արթընցիր բոլոր հեթանոսները ջնջելու . չար անօրէններուն քնաւ մի՛ ողորմիր ։ (Սէլայ ։)
6 Ու Անոնք իրիկուան ետ կը դառնան , շան պէս կ'ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը կը պտրտին ։
7 Ահա իրենց բերնէն չորթութիւն դուրս կը թափին . Հանոնց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան . ինչու որ կ'ըսէ՝ Ո՞վ պիտի լսէ ։
8 Բայց ի դուն ով Տէր՝ անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս . բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես ։
9 Ո՛վ *իմ զօրութիւնս՝ քեզի պիտի սպասեմ ։ Ա՛վան զի Աստուած է իմ ապաւէնս ։
10 Ողորմութեանս Աստուածը ինծի պիտի հանի . Աստուած Նպիտի ցուցընէ ինծի թշնամիներուս խորտոռը ։
11 Ի՛մ մեռցընես անոնք , որ ժողովուրդս չմոռնայ . զանոնք ցիրուցան ըրէ յու. զօրութեամբդ , ու վար ձգէ զանոնք ով Տէր՝ մեր վահանը ,
12 Անոնք ի՛րենց բերանները մեղքին ու շրթունքներուն խօսքին համա՛ր՝ իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին . նաև անէծքին ու սուտին համար՝ ու կը խօսին ։
13 Կորընչցուր բարկութիւնով , կորընչցուր զանո՛ր՝ որ ոչնչանան , ու Հգիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Յակոբին վրայ մինչև երկրի ծայրերը ։ (Սէլայ ։)
14 Նանոնք իրիկուան ետ պիտի դառնան , շան պէս պիտի ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը պտրտին .
15 Ու ուտելիքի համար պիտի թաւփառին . թէ որ չկշտանան՝ պիտի մնմընան ։
16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ՝ , ու առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ . վասն զի դուն ինծի պահապան եղար , ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը
17 Ո՛վ իմ զօրութիւնս՝ քեզի սաղմոս պիտի երգեմ . Ա՛ստուած է՝ իմ ողորմութեանս Աստուածը ։

ՍԱՂՄ · Կ

1 Դաւիթ առջի պատիժները կը յիշատակէ . 4 երբոր բարի յուսով մը ապաստանութեան համար կ'ապաթէ . 6 Աստուծոյ խոստումներովը զինքը մխիթարելով անկէ ոգեւորին կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . — Շուշան Էտութի վրայ . Դաւիթին երգը , սորվեցընելու համար . Բ անատենը որ պատերազմեցաւ Միջագետի Աւորւոց , ու Սուբայի Աւորւոց հետ . ու Յովաբ ետ դառնալով՝ Եդովմայեցիներէն՝ տասներկու հազար հոգի զարկաւ Աղի ձորին մէջ ։

1 Ո՛վ Աստուած ի՛մ երևնաս ձգեցիր , մեզ ցրուեցիր — բարկացար . մեզի դարձիր ։
2 Երկիրը դողացուցիր , անիկայ պատուհցիր . Տանոր փլած տեղուանքը նորոգէ՝ , ինչու որ կ'երերայ ։
3 Ի՛քու ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր , Նմեզի թմրութեան գինի խմցուցիր ։
4 Ի՛քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր , ի՛ճշմարտութեան համար վերցրնելու՛ ։ (Սէլայ ։)
5 Ընոր քու սիրելիներդ փրկուին . աջ ձեռքովդ ապրեցուր , ու պատասխան տուր մեզի ։
6 Աստուած Ի՛ր սրբութիւնովը՝ խօսեցաւ . ես պիտի ցնծամ , Նսիւքէմը պիտի բաժնեմ , ու Էսոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ ։
7 Իմն է Գաղաադը , ու իմն է Մանասէն . Նէփրեմը գլխուս զօրութիւնն է . Ի՛ուդան իմ օրէնսդիրս է ։
8 Ի՛Մովաբը իմ լուացուելու ամանս է . Նէդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս . Հով Փղշտացիք՝ ինծի համար ձայնով ցնծացէք ։
9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը , ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչև Եդովմ ։
10 Չէ՞ որ դուն՝ ով Աստուած , որ Նևրեսէ ձգեցիր մեզ , ու Նմեր զօրքերուն հետը չելար՝ ով Աստուած ։
11 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր , վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը ։
12 Աստուծով ի՛զօրութիւն պիտի ընենք . ու ան ի՛պիտի կոխէ մեր թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ԿԱ

1 Դաւիթ իր փորձառութենէն քաջալերուելով՝ Աստուծոյ կը դիմէ . 4 յանիրաւան անոր ծա-

ե Սաղ · ժբ · 1 ։
ՅՀԶր 9 · 10 ։

— Տե՛ս Սաղ · ճ · ին վեր. նագիրը ։
Բ ը Թագ · ը · 3 · 13 ։ ա Մն · ժը · 3 · 12 ։
է Սաղ · խդ · 9 ։
Ը ը Մն · է · 14 ։
Ի Սաղ · հա · 20 ։
Ղես · ծա · 17 , 22 · Երեմ · իե · 15 ։
Ի Սաղ · ի · 5 ։
† Կամ՝ որ փախչին առջևն երևնան ։
Ը Սաղ · ՃԸ · 6 · Ճ ,
Ը Սաղ · ձԹ · 35 ։
‡ Կամ՝ իր սրբարանին մէջը
ք Ծն · ժբ · 6 ։
Ի Ցես · ժգ · 27 ։
Ե Տե՛ս ը Օր 12 · 17 ։
Ի Ծն · իթ · 10 ։
ծ ը Թագ · ը · 2 ։
Ի Սաղ ՃԸ · 9 · ը Թագ · ը · 14 ։
հ ը Թագ · ը · 1 ։
Յ ՀՅր 1 · Սաղ · խդ · 9 · ՃԸ · 11 ։
Ղ Ցես · ե · 12 ։
ճ Սաղ · ՃԺբ · 8 · ՀԽզ · 3 ։
ՀԹու · իդ · 15 · ա Մն · ժԹ · 13 ։
յ Ես · կե · 3 ։

ասիլեա ուխտ կ'ընէ՝ անոր խոստանգիներուն համար։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի։

1 ՈվՀ Աստուած՝ լուր իմ աղաղակս , — մտիկ ըրէ իմ աղօթքս ։
2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ , սրտիս մարելու ատենը . ինծի բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ինծի ։
3 Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար , — ամուր աշտարակ մը՝ թշնամիին երեսէն ։
4 Ի՛նչու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան . ի՛նչու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ապաւինիմ ։ (Սէլա ։)
5 Ինչու որ դուն ով Աստուած՝ լսեցիր իմ ուխտերս . ըրու անուշնեդ վախցողներուն ժառանգութիւնը խնէ տուիր ։
6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես . անոր տարիները իբրև աղէ մինչև աղ պիտի ըլլան ։
7 Ընիկայ յաւիտեան Աստուծոյ առջին պիտի նստի . ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն ։
8 Ա՛յսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անուանդ յաւիտեան , որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԿՐ

1 Դաւիթ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ իր թշնամիները յանդիմանելէ կ'ետք . 5 նոյն յանդիմանութիւնները կը բացայայտէ . 9 կը հաստատէ թէ՝ աչխարհի բաներուն վստահ հիլ պէտք չէ , 11 և թէ կատարութիւնը ու ողորմութիւնը Աստուծոյ կը վերաբերի ։

Գլխաւոր երգեցողին , — Իդիթունին վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Յիրաւի ի՛մ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ , անկէ է իմ փրկութիւնս ։
2 Ցիրաւի ա՛ն է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , չշատ պիտի չասասանիմ ։
3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք . դուք ամէնդդ պիտի կոտրտիք . է՛ծռած պատի — խախտած ցանկի պէս պիտի ըլլաք ։
4 Անդարձ իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն . ստութիւն կը սիրեն . ի՛րենց բերնովը կ'օրհնեն , բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն ։ (Սէլա ։)
5 Ի՛ո՛վ իմ անձս՝ միայն Աստուծմէ սպասէ , վասն զի անկէ է իմ յոյսս ։
6 Ցիրաւի ա՛ն է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , պիտի չասասանիմ ։
7 ՃԱստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս . իմ զօրաւէն ապառնիս ու իմ ապաւէնս Աստուած է ։
8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք՝ ով ժողովուրդ . Իանոր առջին սիրտերնիդ թափեցէք . Աստուած ապաւէն է մեզի ։ (Սէլա ։)
9 Է՛րդարև ռամիկ մարդիկը փուճ են , աշնուական մարդիկը սուտ են . թէ որ կշռելի մէջ դրուելու ըլան , ամէնն ալ ունայնութենէն ի՛նչ ըլլալ են ։
10 Հարստահարութեան մի՛ յուսար , ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի՛ դնէք . Եհարստութիւնը թէ որ շատնայ , — անոր վրայ սիրտ մի՛ դնէք ։
11 Է՛մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած . երկու անգամ լսեցի ա՛ս սիկսայ , թէ Ազօրութիւնը Աստուծոյ է ։
12 Ողորմութիւնն ալ քեզի՛դ է՝ ով Տէր , ինչու որ համչն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցում կ'ընես ։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԳ

1 Դաւիթին փափաքը Աստուծոյ համար . 4 ա՛նոր Աստուած օրհնելուն կերպը . 9 Ը Բ՛նաշնիներուն կործանմանը , ու իր ապահովութեանը վրայով իր վստահութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , — Երբոր ինքը Շուդայի անապատին մէջն էր ։

1 ՈվՀ Աստուած՝ դուն ես իմ Աստուածս , ես առտուանդ քեզ կը փնտռեմ ։ Է՛հոգիս կը ծարաւի քեզի , ու մարմինս քեզի կը փափաքի չոր ու ծարաւ տեղը , ուր որ ջուր չկայ ։
2 Է՛ն ու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար , ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջը ։
3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է . իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն ։
4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ Է՛իմ կենացս մէջ . քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերըընեմ ։
5 Իբր թէ ճմարպով ու պարարտութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս , ու շնորհութեան շրթունքներով պիտի գովէ քեզ իմ բերանս .
6 Երբոր Հանկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ , գիշերապահներուն մէջ քու վրայովը կը մտածեմ .
7 Վասն զի ինծի օգնական եղար . ու Էքու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի շնամ ։
8 Իմ անձս քեզի հետեւելով կը յարի . քու աջ ձեռքդ իս կը պահէ ։
9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն — Հ՛ո՛չ կործանելու համար , դեպնին խորունկ տեղերը պիտի մտնեն ։

10 Տնաւրի պիտի մատնուին . Խաղուանների բաժին պիտի ըլլան ։
11 Բայց Թագաւորը Աստուծով պիտի ուրախանայ . Ծանով երդուողմ ընողներուն բոլորը պիտի պարծին . իսկ ստախոսներուն բերանը պիտի պապանձի ։

ՍԱՂՄ · ԿԴ

1 Դաւիթ իր Թշնամիներէն պանդուռտ ընելով՝ փրկութեան Տէրոջ կ'աղօթէ . 7 կը մարգարեանայ Թէ իր Թշնամիներուն յաղթի կերպով կարծանամ իրը պիտի տեսնէ , անանկ որ արդարը անոր վրայ ուրախանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Վ Աստուած՝ լսէ իմ ձայնս իմ դանդաղելու աւունս . Թշնամիին վախէն իմ կեանքս պահպանէ ։
2 Ծածկէ զիս չարերուն ժողովքէն , անօրէնութեան գործողներուն բազմութենէն
3 Որոնք իրենց լեզուները Թուրի պէս կը սրեն , Իրենց նետերը կը քաշեն , որ լեզի խօսքեր էն ,
4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետելու համար . յանկարծակի անոր կը նետեն ու չեն վախնար ։
5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաստատեն . որոգայթներ դնելու համար կը խօսին , Ո՞վ զանոնք պիտի տեսնէ ։
6 Անօրէնու Թիւն կը շարեն . Կ'ըսէն Թէ՝ Պատարեցինք մեր չարած չարերը" . մարդուն ներքը և սիրտը խորունկ է ։
7 Բայց Աստուած անոնք պիտի զարնէ նետով . անոնք յարկարծ պիտի վիրաւորին ։
8 Ու Ղրենց լեզուն իրենց վրայ պիտի հանդպցընէ . Եւ ան անոնք տեսնողները պիտի փախչին ։
9 Եւ բոլոր մարդիկ պիտի վախնան , ու Աստուծոյ գործքը պատմեն , ու անոր բրածին ուշադրութեամբ պիտի նային ։
10 Արդարը Տէրոջմով պիտի ուրախանայ , և անոր պիտի յոյսայ . և ամէն ուղիղ սրտով եղողները պիտի պարծին ։

ՍԱՂՄ · ԿԵ

1 Դաւիթ գՎստուած կը գովաբանէ՝ անոր ներկայութեան համար . 4 Աստուծոյ բնարեաներուն երջանկութիւնը ու անոնց վայելած բարիքները ։

Գլխաւոր երգեցողին . Դաւիթին Սաղմոսը — Երգը ։

1 Վհակի յկը սպասէ օրհնութիւնը՝ ով Աստուած , Սիոնի մէջ , ու քեզի ուխտը պիտի կատարուի ։
2 Ով աղօթքի լսող՝ քեզի պիտի գայ ամէն մարմին .
3 Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան . Մեր մեղքերը դուն պիտի բաւես .
4 Երանի անոր՝ որ ընտրես , ու մեզի կը մօտեցնես , որ բնակի քու սրաշներուդ մէջը . Պիտի լցուինք քու տանդ քու սուրբ տաճարիդ բարութենէն ։
5 Սքանչելի բաներով՝ արդարութիւնով պիտի պատասխանես մեզի , ով մեր փրկութեան Աստուածը , որ Երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը հեռու եղողներուն յոյսն ես .
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր , Կարողութիւնով զօտի կապուեցար .
7 Որ կը ցածցընես ծովուն ձայնը , անոր ալիքներուն ձայնը , Ու ազգերուն խռովութիւնը ։
8 Ու Երկրի ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ . առաւուան ու իրիկուան ելքը դուն կ'ուրախացընես ։
9 Երկրին այցելութիւն կ'ընես ու ջանիկայ կը ջրես . շատ կը հարստացընես անիկայ . Աստուծոյ դետը ջրով լեցուն է . անոնց ցորն կը պատրաստես . վասն զի առանկ պատրաստեցիր անիկայ ։
10 Անոր ակօսները կը խմցընես , ու անոր փոսերը կը շիտկես . անձրեւներով կը կակուղցընես անիկայ , կ'օրհնես անոր բոյսը ։
11 Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ , ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը կաթեցընեն .
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը կաթեցընեն . ու բլուրները ուրախութիւնով պատած են ։
13 Արօտները հօտերով հագուած են , ու ձկավիսները ցորնով ծածկուած են . ընծութեամբ կ'աղաղակեն , ու կ'երգեն ։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Դաւիթ կը յորդորէ որ գԱստուած գովեն . 5 անոր մեծ գործերը դատութեամբ ցնծան , Տ և գանիկայ որ Տէրն իր բարութիւնը տարաւ . 12 իսկ ինքը ուխտ կ'ընէ՝ որ Աստուծոյ նպատակները մատուցանէ . 16 և Աստուծոյ իրեն ըրած մեծագործ բարութիւնները կը պատմէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս — Երգ ։

1 Վ բոլոր երկիր՝ ցնծութիւնով — Աստուծոյ աղաղակեցէք ։
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը փառքին . փառաւոր ըրէք անոր օրհնութիւնը ։
3 Աստուծոյ ըսէք Թէ՝ Ինչպէս Բաւական են քու գործերդ . Քու մեծ զօրութենէդ համար Քեզի

Ե Նչեկ լե · 3 ։
* կ՚ըսէ ձեռ պարեներուն ժ ր Օր · զ 13 · Ես · իե · 23 · կե 16 · Սոփ · ա · 5 ։

— Սպ · ժա 2 · ծէ · 4 ։
Բ Սպ · ծր · 7 · Երեմ · ի · 3 ։
է Տես Առակ · ա · 11 ։
Թ Սպ · ժ · 11 · ծի · 7 ։
†կ՚ըսէ Իրենց խորհած խորհուրդը կը ծածկեն .
Ի Սպ · է · 12 · 13 ։
ՂԱռակ · ժբ · 13 · ժը · 7 ։
Ի Սպ · լա · 11 · ծբ · 6 ։
Ը Սպ · ի · 3 · Ե Երեմ · ծ · 28 · ծա · 10 ։
ժ Սպ · լբ · 11 · ծը · 10 · կը · 3 ։

‡ կ՚ըսէ լուիկ կը սպասէ · տես Սպ · կբ · 1 ։
— Ես · կղ 23 ։

3 Բ Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան . Մեր մեղքերը դուն պիտի բաւես .
4 Թ Երանի անոր՝ որ ընտրես , ու մեզի կը մօտեցնես , որ բնակի քու սրաշներուդ մէջը . Պիտի լցուինք քու տանդ քու սուրբ տաճարիդ բարութենէն ։
5 Սքանչելի բաներով՝ արդարութիւնով պիտի պատասխանես մեզի , ով մեր փրկութեան Աստուածը , որ Երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը հեռու եղողներուն յոյսն ես .
6 Որ քու զօրութենովդ լեռները հաստատեցիր , Կարողութիւնով զօտի կապուեցար .
7 Բ Որ կը ցածցընես ծովուն ձայնը , անոր ալիքներուն ձայնը , Ու ազգերուն խռովութիւնը ։
8 Ու Երկրի ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ . առաւուան ու իրիկուան ելքը դուն կ'ուրախացընես ։
9 Երկրին այցելութիւն կ'ընես ու ջանիկայ կը ջրես . շատ կը հարստացընես անիկայ . Աստուծոյ դետը ջրով լեցուն է . անոնց ցորն կը պատրաստես . վասն զի առանկ պատրաստեցիր անիկայ ։
10 Անոր ակօսները կը խմցընես , ու անոր փոսերը կը շիտկես . անձրեւներով կը կակուղցընես անիկայ , կ'օրհնես անոր բոյսը ։
11 Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ , ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը կաթեցընեն .
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը կաթեցընեն . ու բլուրները ուրախութիւնով պատած են ։
13 Արօտները հօտերով հագուած են , ու ձկավիսները ցորնով ծածկուած են . ընծութեամբ կ'աղաղակեն , ու կ'երգեն ։

Բ Սպ · լբ · 4 · խ · 12 ։
§ կ՚ըսէ Անօթ բէնու թեանց խօսքերը
է Սպ · ծա · 2 · ծի · 9 · Նա · գ · 7 · Երբ ի · 14 · ա Յով · ա · 7 · 9 ։
Թ Սպ · ւգ · 12 · ձգ · 4 ։
Ի Սպ · գ · 3 ։
Ը Սպ · լձ · 8 ։
Ի Սպ · իբ · 21 ։
Ը Սպ · կժ · 1 ։
Ի Սպ · ձի · 9 · ձէ · 29 · Մ ա · բ · 26 ։
ժ Սպ · նգ · 10 · Նա · ժէ · 12 · 13 ։
Ի Օր · ժա · 12 ։
Ը Սպ · կբ · 9 · 10 · ձգ · 13 · Երեմ · ե · 24 ։
Ի Սպ · խգ · 4 ։

ի Ես · ծե · 12 ։

— Սպ · ճ · 1 ։
Բ Սպ · կե · 5 ։
է Սպ · ժբ · 11 ։

մինէրդ քեզի՝ խոնարհութիւն պիտի ընէն"։
4 Որովհետեւ երկիրը երկրպագութիւն պիտի ընէն քեզի. հօտերու պիտի երգեն քեզի, ողջունս պիտի երգեն քու անունդդ։ (Սելայ։)
5 Ընկերք ու տեսէք Աստուծոյ գործերը. ան ահարկու է գործերովը մարդոց հանդիսաւորութեան վրայ" ասսալու է։
6 Ծովը չոր ցամաքի դարձուց, գետին ոտքով անցան. ան տեղը իրեն ուրախացանք։
7 Իր զօրութիւնով կը տիրէ՝ իր աչքերը ազգերը կը դիտեն. ապստամբները ինքզինքնին չբարձրանան։ (Սելայ։)
8 Ով ժողովուրդներ՝ օրհնեցէք մեր Աստուածը, ու լսել տուէք անոր գովութեան ձայնը։
9 Անիկա մեր հոգին կենդանի կը պահէ, ու թոյլ չտուր որ մեր ոտքերնիս սասանիլ չտար։
10 Ինչու որ դուն քննեցիր մեզ՝ ով Աստուած. արծաթը կը փորձուի։
11 Ինծի որոգայթի մէջ մտցուցիր, ծանր բեռ դրիր մեր կռնակին վրայ։
12 Ձիեր դլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր. հրկիզի ու ջուրը մտանք, ոակայն մեզ առատութեան դէպ հանեցիր։
13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ, ձրնէր պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս,
14 Որ շրթունքներս խոստացան, ու ինդութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ։
15 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով. դուարակներ պիտի պատրաստեմ նոհատակներու հետ։ (Սելայ։)
16 Ընկերք լսեցէք դուք ամէնդդ որ Աստուծմէ կը վախնաք, ու պատմեմ՝ ինչ որ բրաւ իմ անձիս։
17 Բերնովս անոր աղաղակեցի, ու լեզուովս անոր բարձրացուցի։
18 Եթէ որ սրտիս մէջ անօրէնութիւն տեսնէի, Տէրը պիտի չլսէր։
19 Սակայն Աստուած լսեց, իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ։
20 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած, որ իմ աղօթքս չդերձրեց, ու իր ողորմութիւնը ինծմէ ետ չդարձուց։

ՍԱՂՄ · ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն ազօթք կ'ընէ Աստուծոյ որքոյթութեանը ընդարձակութեանը համար, 3 որ ժողովուրդը ուրախանայ, 6 ու Աստուծոյ բարերարութիւնները տարածուին։

Գլխաւոր երգեցողին, Նկինոթի վրայ. Սաղմոս ու Երգ։

1 Աստուած ողորմի ունի, ու օրհնէ մեզ, ու երեսը փայլեցնէ մեր վրայ, (Սելայ,)
2 Որ երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի, ու ամէն ազգայ մէջ քու փրկութիւնդ։
3 Ժող ժողովուրդները քեզ գովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան. վասն զի իժողովուրդները ուղղութեամբ պիտի դատես, ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես։ (Սելայ։)
5 Ժող ժողովուրդները քեզ գովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ։ Ո՛ Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան։

ՍԱՂՄ · ԿԸ

1 Աստուծոյ ողորմութիւններուն համար, 7 իր եկեղեցիին հոգ տանելուն համար, 19 ու իր մեծ գործերուն համար դիմերը գովաբանելու յորդորանք մը։

Գլխաւոր երգեցողին. Դաւիթին Սաղմոսը ու երգը։

1 Թող Աստուած անոր թշնամիները թող ցրուին, ու զանիկայ ատողները իր երեսէն թող փախչին։
2 Ինչպես որ մոմը կրակին առջեւն կը հալի, այնպես թող կորուսին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։
3 Բայց արդարները թող ուրախանան, Աստուծոյ առջեւն թող ցնծան, ու ուրախութիւնով զուարճանան։
4 Երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք անոր անունը. Տէրոջ պատրաստուողը անապատներուն մէջէն հեծնողին, Երուսն անունը ունի ու անոր առջեւն։
5 Որբերուն հայրը ու որբևարիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ։
6 Աստուած մենակ ոգիներ տան մէջ կը բնակեցնէ, կապտածները յաջողութեան կը հանէ. բայց ապստամբները չոր տեղ կը բնակին։
7 Ով Աստուած՝ երբ ժողովուրդիդ առջեւն գացած ատենդ, անապատէն անցած ատենդ, (Սելայ,)
8 Երկիրը չարժեցաւ, երկինքն

---

* Ելք · պիտի առնէ · Սաղ · ԺԸ · 44 ։ Ամ · 15 ։
† Սաղ · իբ · 27 ։ կ · 3 ։ Ամէ · 1 ։
‡ Սաղ · դշ · 1 · 2 ։
§ Սաղ · խզ · ։
† Ո՛ · որ պիտի ընէն ։
‖ Եզ · ԺԹ · 21 ։
¶ Յես · գ · 14 · 16 ։
# Սաղ · ժա · 4 ։
** Սաղ · ՀԱ · 3 ։
†† Սաղ · ԺԼ · 3 ։ Ես · խը · 10 ։
‡‡ Ջար · ԺԳ · 9 ։ ա Գէս · ա · 6 ։ 7 ։
§§ Ողբ · ա · 13 ։
¶¶ Ելք · երիկամնդիմնը դուն ։
Ես · ծա · 23 ։
*** Եզ · խգ · 2 ։
††† Սաղ · Ծ · 4 ։ ՃԼ · 11 · 17 · 18 · 19 ։
‡‡‡ Յով · ե · 4 ։
§§§ Սաղ · լէ · 11 ։
¶¶¶ ԵԹԷ · բարեբաղդութիւն ։
Ցոր · իէ · 9 ։ Նահ · 3 ։ 29 · իբ · 9 ։ իա · ա · 15 ։ Յով · Թ · 31 ։ Յով · գ · 3 ։
**** Սաղ · ՃԺԳ · 1 · 2 ։

– Թագ · գ · 25 ։ Սաղ · գ · 6 ։ լա · 16 ։ 3 · 3 · 7 · 19 ։ ՃԺԹ · 135 ։
† Նար · ԺԸ · 25 ։
‡ Գաղ · բ · 30 · 31 ։ Տիտ · բ · 11 ։
§ Սաղ · կշ · 4 ։
¶ Սաղ · գկ · 10 · 13 ։ ղբ · 9 ։
# Ղեւ · իգ · 4 ։ Սաղ · ԽԸ · 12 ։ Եզեկ · ԼԳ · 27 ։
** Սաղ · իբ · 27 ։

– Թագ · ժ · 35 ։ Ես · ԼԳ · 3 ։
† Ես · Թ · 16 ։ Ովս · ժգ · 3 ։
‡ Սաղ · գէ · 5 ։ Միք · ա · 4 ։
§ Սաղ · լբ · 11 ։ Ծբ · 10 ։ կղ · 10 ։
¶ Սաղ · կշ · 4 ։
# Եզ · դ · 3 ։
** Ո՛ · ես · վց · ՝ որ էն ։
†† Սաղ · ժ · 11 · 15 ։ ՃԼԳ · 9 ։
‡‡ Թագ · բ · 5 ։ Սաղ · ՃԺԳ · 9 ։
§§ Սաղ · ՃԼ · 10 · 14 ։ ՃԼԳ · 7 ։ Գաբ · ԺԸ · 6 · 65 ։
¶¶ Սաղ · ՃԼ · 31 · 40 ։
Ել · ԺԳ · 21 ։ Դատ · դ · 14 ։ Ամբ · դ · 13 ։
*** Ել · ԺԸ · 16 · 18 ։ Դատ · ե · 4 ։ Ես · կդ · 1 · 3 ։

՝ ալ ըլլ կամ ինչուց Աստուծոյ ի-
բեւեն . Անոնք ալ ըսէին՝ Աս-
տուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն աս-
ջևէն ։
9 Ո վ՝ Աստուած՝ Էրուս ժառան-
գութեանդ աստուածոյն անձրև
տուիր . երբոր յոգնած էր , դուն
հաստատեցիր անիկայ ։
10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բը-
նակեցաւ . Ձրուս քաղցրութեամբդ
աղքատին համար պատրաստեցիր ,
ով Աստուած ։
11 Տէրը խօսք տուաւ . աւետիս
տուողները մեծ բազմութիւն են ։
12 Զօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ
բնակող կին աւարը կը բաժնէ ։
13 Թէև դուներուն մէջտեղը պառ-
կած ըլլաք , հաղուածներ թեւերուն
պէս պիտի ըլլա՝ արծաթով պատած ,
ու անոր փետուրները դեղին ոս-
կիով ։
14 Ամենակարողը ան երէցին վրայ
թագաւորները ցրուած ատենը՝ Էր-
կէզը Սեղմոնին մէջի ձիւնին պէս
ճերմկկեցաւ ։
15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է ,
բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն
է ։
16 Ո՛վ բազմագագաթ լեռներ՝
ինչու նախանձով կը նայիք , ե-
ան լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ
անոր մէջը բնակելու . յիրաւի Տէ-
րը հոն պիտի բնակի յաւիտեան ։
17 Աստուծոյ կառքերը երկու ան-
գամ տասը հազար են , *հազար
հազարաց՝ . Տէրը անոնց մէջն է ,
էր սուրբ տեղն է՝ Սինայի մէջ ։
18 Բարձր տեղը ելար , գերու-
թիւնը գերի ըրիր , պարգևներ
առիր մարդոց համար , ու *ապըս-
տամբներուն համար ալ , որ Տէր
Աստուած անոնց հոն բնակի ։
19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ՝ օրէ օր . Թէ
որ հոն բեռ մը դնէ մեր վրայ՝ , Աս-
տուած է մեր փրկիչը ։ (Սէլայ ։)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Ա-
տուած է , ու տմահու անէ ազա-
տութիւնը Տէր Եհովային է ։
21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ
իր թշնամիներուն գլուխը , նաև
՝իր անօրինութիւններուն մէջը
պտրտողին գիսաւոր գագաթը ։
22 Տէրը ըսաւ , *ԶՃաշանէ բասանէն
եւ դարձընեմ , Ձծովուն անդունդ-
ներէն եւ դարձընեմ՝ ,
23 *Որպէսզի քու ոտքդ արեան մէջ
թաթխուի , շուներուդ լեզուն
թշնամիներէն իր բաժինը առնէ ։
24 Քու քալուածքներդ տեսան՝ ով
Աստուած , իմ Աստուծոյս իմ Թա-
գաւորիս քալուածքները սուրբ տե-
ղին մէջը ։
25 Առջևն երգիչները գային ,
ետևէն նուագածուները , թմբուկ
զարնող կոյսերուն մէջտեղը ։
26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք
զԱստուած , Տէրը՝ ով՝ Իսրայէլի
աղբիւրէն եղողներ ։
27 Ան տեղն է փոքր Բենիամինը՝ ա-
նոնց տիրապետողը , Յուդայի իշ-
խանները իրենց բազմութեամբը ,
Զաբուլոնի իշխանները , Նեփ-
թաղիմի իշխանները ։
28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ
հաստատուց . զօրացուր ով Ա-
տուած՝ ան բանը որ մեզի համար
ըրիր ։
29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ հա-
մար թագաւորները քեզի ընծաներ
պիտի բերեն ։
30 Եղէգներու մէջ բնակող գազան-
ները , ազ ցուլերուն ժողովը
ժողովրդոց զուարակներուն հետ
ոտտէ , ձոր խոնարհին արծաթի
կտորուանքը էեխեծվ . պատերազմ
սիրող ժողովուրդները ցրուէ ։
31 Եգիպտոսէն ազնուականները
պիտի գան . Եթովպիա ձեր
ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի
երկնցնէ ։
32 Ո վ երկրի թագաւորութիւններ՝
երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս ըսէք
Տէրոջը , (Սէլայ ։)
33 Անոր՝ որ իյաւիտենից երկինք-
ներուն երկինքին վրայ ։կը նստի .
ահա անիկայ ձեր ձայնովը զօրաւոր
ձայն կու տայ ։
34 Ձօրութիւն տուէք Աստուծոյ .
անոր մեծ վայելչութիւնը Իսրայէլին
վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամ-
պերուն մէջն է ։
35 Ահաւոր է ով Աստուած՝ Իս-
րայէլին Աստուածը . քու ատրբ
տեղերուդ մէջ . ինքը կու տայ էր
ժողովուրդին զօր ու կարողու-
թիւն . Աստուած օրհնեալ ըլլայ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱԿ

1 Դաւիթի իր նկարագիրներ համար կը գանգա-
տի ։ 13 պատճառ կ'բեր իր ազատութեանը հա-
մար ։ 22 ու իր թշնամիներուն կործանմանը
համար ։ 30 զԱստուած կը փառաւորէ շնոր-
հակալութեամբ ։

Գլխաւոր երգեցողին , *Ջօշանիմի վը-
րայ . Սաղմոս Դաւթի ։
1 Լսէ՛ արդարութիւնս՝ ով Աստուած ,
ուշադրութիւն ըրէ իմ գոչմանիս հա-
մար ։
2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ ,
ուր որ կայնելու տեղ չկայ . Ջուրե-
րուն խորունկ տեղերը մտայ , ու
յորձանքները իս ընկղմեցին ։
3 Ցոգնեցայ ես կանչելէս . կո-
կորդս ցամքեցաւ . Եաչքերս նուա-
զեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն ։

ՅԱՄՆ . ԺԴ . Տ . ԺԵ . 16 ։ Սաղ . խե . 5 ։

– ԲՕր . ւգ . 28 ։ Նե . իր . 1 ։ Ֆաթագ . Թ . 21 ։

Ի ԹԱՒ . Ա . Ցա . Ե . 3 ։ Ցեռ . Ժ . 10 ։ Ժբ . 1 . Ե . Ե . Ա . Սաղ . ՃՃԵ . 4 . 6 ։

Ե ԲՕր . Ժբ . 5 . 11 ։ Դ ԹԱԳ . Թ . 3 ։ Սաղ . ԼԷ . 1 . 2 ։ Ժբ . 13 . 14 ։

Ժ ԲՕր . ւգ . 2 ։ Դ ԹԱԳ . գ . 16 . 17 ։ Պան . է . 10 ։ Եզր . Ժբ . 22 ։ Ցայտ . Թ . 16 ։

* Ա Ժ՛ . Հա-պարտար Տիեզերակ-ներ .

Յ Գոր . ա . 9 ։ Եփես . գ . Տ ։

Ն Դատ . Ե . 12 ։

Ղ Գոր . Բ . վ . 33 ։

– ՍԱՓՏ . ա . 13 ։

Ե Սաղ . Կը . 60 ։

+ Ա Ժ՛ . որ ո-րէ որ մեր վրայ Բ-ՐԵ-ԲՐԻՒՆ բնա կը դնէ .

– Բ Օր . լբ . 39 ։ Աստղ . գ . 23 ։ Յայտ . ւ . 15 ։ Ե . 1 ։

Լ Սաղ . ՀՅ . Տ . Ա՛մ . գ . 13 ։

– Սաղ . ծե . 23 ։

– Ֆնտ . Բա . 33 ։

Հ Եզ . Ժ . 22 ։

– Սաղ . ծբ . 10 ։

Բ գ ԹԱԳ . Բա . 19 ։

՝ ալ ըլլ կամ ինչուց Աստուծոյ ի-
բեւեն . Անոնք ալ ըսէին՝ Աս-
տուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն աս-
ջևէն ։
9 Ո վ՝ Աստուած՝ Էրուս ժառան-
գութեանդ աստուածոյն անձրև
տուիր . երբոր յոգնած էր , դուն
հաստատեցիր անիկայ ։
10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բը-
նակեցաւ . Ձրուս քաղցրութեամբդ
աղքատին համար պատրաստեցիր ,
ով Աստուած ։
11 Տէրը խօսք տուաւ . աւետիս
տուողները մեծ բազմութիւն են ։
12 Զօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ
բնակող կին աւարը կը բաժնէ ։
13 Թէև դուներուն մէջտեղը պառ-
կած ըլլաք , հաղուածներ թեւերուն
պէս պիտի ըլլա՝ արծաթով պատած ,
ու անոր փետուրները դեղին ոս-
կիով ։
14 Ամենակարողը ան երէցին վրայ
թագաւորները ցրուած ատենը՝ Էր-
կէզը Սեղմոնին մէջի ձիւնին պէս
ճերմկկեցաւ ։
15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է ,
բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն
է ։
16 Ո՛վ բազմագագաթ լեռներ՝
ինչու նախանձով կը նայիք , ե-
ան լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ
անոր մէջը բնակելու . յիրաւի Տէ-
րը հոն պիտի բնակի յաւիտեան ։
17 Աստուծոյ կառքերը երկու ան-
գամ տասը հազար են , *հազար
հազարաց՝ . Տէրը անոնց մէջն է ,
էր սուրբ տեղն է՝ Սինայի մէջ ։
18 Բարձր տեղը ելար , գերու-
թիւնը գերի ըրիր , պարգևներ
առիր մարդոց համար , ու *ապըս-
տամբներուն համար ալ , որ Տէր
Աստուած անոնց հոն բնակի ։
19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ՝ օրէ օր . Թէ
որ հոն բեռ մը դնէ մեր վրայ՝ , Աս-
տուած է մեր փրկիչը ։ (Սէլայ ։)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Ա-
տուած է , ու տմահու անէ ազա-
տութիւնը Տէր Եհովային է ։
21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ
իր թշնամիներուն գլուխը , նաև
՝իր անօրինութիւններուն մէջը
պտրտողին գիսաւոր գագաթը ։
22 Տէրը ըսաւ , *ԶՃաշանէ բասանէն
եւ դարձընեմ , Ձծովուն անդունդ-
ներէն եւ դարձընեմ՝ ,
23 *Որպէսզի քու ոտքդ արեան մէջ
թաթխուի , շուներուդ լեզուն
թշնամիներէն իր բաժինը առնէ ։
24 Քու քալուածքներդ տեսան՝ ով
Աստուած , իմ Աստուծոյս իմ Թա-
գաւորիս քալուածքները սուրբ տե-
ղին մէջը ։
25 Առջևն երգիչները գային ,
ետևէն նուագածուները , թմբուկ
զարնող կոյսերուն մէջտեղը ։
26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք
զԱստուած , Տէրը՝ ով՝ Իսրայէլի
աղբիւրէն եղողներ ։
27 Ան տեղն է փոքր Բենիամինը՝ ա-
նոնց տիրապետողը , Յուդայի իշ-
խանները իրենց բազմութեամբը ,
Զաբուլոնի իշխանները , Նեփ-
թաղիմի իշխանները ։
28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ
հաստատուց . զօրացուր ով Ա-
տուած՝ ան բանը որ մեզի համար
ըրիր ։
29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ հա-
մար թագաւորները քեզի ընծաներ
պիտի բերեն ։
30 Եղէգներու մէջ բնակող գազան-
ները , ազ ցուլերուն ժողովը
ժողովրդոց զուարակներուն հետ
ոտտէ , ձոր խոնարհին արծաթի
կտորուանքը էեխեծվ . պատերազմ
սիրող ժողովուրդները ցրուէ ։
31 Եգիպտոսէն ազնուականները
պիտի գան . Եթովպիա ձեր
ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի
երկնցնէ ։
32 Ո վ երկրի թագաւորութիւններ՝
երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս ըսէք
Տէրոջը , (Սէլայ ։)
33 Անոր՝ որ իյաւիտենից երկինք-
ներուն երկինքին վրայ ։կը նստի .
ահա անիկայ ձեր ձայնովը զօրաւոր
ձայն կու տայ ։
34 Ձօրութիւն տուէք Աստուծոյ .
անոր մեծ վայելչութիւնը Իսրայէլին
վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամ-
պերուն մէջն է ։
35 Ահաւոր է ով Աստուած՝ Իս-
րայէլին Աստուածը . քու ատրբ
տեղերուդ մէջ . ինքը կու տայ էր
ժողովուրդին զօր ու կարողու-
թիւն . Աստուած օրհնեալ ըլլայ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱԿ

1 Դաւիթի իր նկարագիրներ համար կը գանգա-
տի ։ 13 պատճառ կ'բեր իր ազատութեանը հա-
մար ։ 22 ու իր թշնամիներուն կործանմանը
համար ։ 30 զԱստուած կը փառաւորէ շնոր-
հակալութեամբ ։

Գլխաւոր երգեցողին , *Ջօշանիմի վը-
րայ . Սաղմոս Դաւթի ։
1 Լսէ՛ արդարութիւնս՝ ով Աստուած ,
ուշադրութիւն ըրէ իմ գոչմանիս հա-
մար ։
2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ ,
ուր որ կայնելու տեղ չկայ . Ջուրե-
րուն խորունկ տեղերը մտայ , ու
յորձանքները իս ընկղմեցին ։
3 Ցոգնեցայ ես կանչելէս . կո-
կորդս ցամքեցաւ . Եաչքերս նուա-
զեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն ։

ՅԱՄՆ . ԺԴ . Տ . ԺԵ . 16 ։ Սաղ . խե . 5 ։

– ԲՕր . ւգ . 28 ։ Նե . իր . 1 ։ Ֆաթագ . Թ . 21 ։

Ի ԹԱՒ . Ա . Ցա . Ե . 3 ։ Ցեռ . Ժ . 10 ։ Ժբ . 1 . Ե . Ե . Ա . Սաղ . ՃՃԵ . 4 . 6 ։

Ե ԲՕր . Ժբ . 5 . 11 ։ Դ ԹԱԳ . Թ . 3 ։ Սաղ . ԼԷ . 1 . 2 ։ Ժբ . 13 . 14 ։

Ժ ԲՕր . ւգ . 2 ։ Դ ԹԱԳ . գ . 16 . 17 ։ Պան . է . 10 ։ Եզր . Ժբ . 22 ։ Ցայտ . Թ . 16 ։

* Ա Ժ՛ . Հա-պարտար Տիեզերակ-ներ .

Յ Գոր . ա . 9 ։ Եփես . գ . Տ ։

Ն Դատ . Ե . 12 ։

Ղ Գոր . Բ . վ . 33 ։

– ՍԱՓՏ . ա . 13 ։

Ե Սաղ . Կը . 60 ։

+ Ա Ժ՛ . որ ո-րէ որ մեր վրայ Բ-ՐԵ-ԲՐԻՒՆ բնա կը դնէ .

– Բ Օր . լբ . 39 ։ Աստղ . գ . 23 ։ Յայտ . ւ . 15 ։ Ե . 1 ։

Լ Սաղ . ՀՅ . Տ . Ա՛մ . գ . 13 ։

– Սաղ . ծե . 23 ։

– Ֆնտ . Բա . 33 ։

Հ Եզ . Ժ . 22 ։

– Սաղ . ծբ . 10 ։

Բ գ ԹԱԳ . Բա . 19 ։

– Սաղ . խե . Ի՛ վերա պիրը ։

Բ Հմ . 2 . 11 ։ 15 ։ Յակ . Բ . 5 ։

Ֆ Սաղ . խ . 2 ։

Ր Սաղ . գ . 6 ։ Ի Սաղ . ՃՃ . 52 . 12 ։ Եա . իբ . 11 ։

4 Ես Աստուած քո Տէրն եմ՝ որ կառնեմ զաջ ձեռքդ քո, որ ասեմ քեզ. Մի՛ վախենար, ես քեզ օգնեցի։

5 Մի՛ վախենար, որդեակ Յակոբայ, եւ դուք Իսրայէլ, որ մեռանիք. ես օգնեցի քեզ, ասէ Տէրն, եւ Փրկիչ քո Սուրբ Իսրայէլի։

6 Ահա ես զքեզ արարի սայլ նոր, որ ունի ատամունս երիս հարկանելով. կերեր զամենայն ազգս, եւ ոսկերս նոցա ջախջախեսցես։

7 Եւ ցրուեսցես զնոսա իբրեւ զհողմ, եւ զամենայն ազգս նոցա ի հեղեղի տարեալ տարցէ. եւ դու ուրախ լինիս ի Տէր, եւ ի Սուրբ Իսրայէլի պարծեսցիս։

8 Խնդրեցին աղքատք եւ տկարք զջուր, եւ ոչ էր. լեզուք նոցա ի ծարաւոյ չորացան. ես Տէր Աստուած լուայ նոցա, Աստուած Իսրայէլի ոչ թողից զնոսա։

9 Բացից ի բարձունս գետս, եւ ի մէջ հովտաց աղբերս. արարից զանապատ իբրեւ զլիճ ջրոյ, եւ զերկիր անջուր իբրեւ զաղբերս ջրոց։

10 Տացեմ ի անապատի մայրի, եւ զկաղամախի, եւ զկիպարիսոս, եւ զեղեւնի միանգամ. զի տեսցեն եւ գիտասցեն, եւ ածասցեն ի միտ, եւ հասցեն միանգամ, զի ձեռն Տեառն արար զայս, եւ Սուրբ Իսրայէլի ստեղծ զայս։

11 Մատուսաղա՛ եւ Ղեւի, եւ Ղեւի՛ եւ Ղեւտացի, եւ Ղեւտացի՛ եւ Ղեւտացի, եւ Ղեւտացի՛ եւ Ղեւտացի, եւ Ղեւտաց

3 Թ Թող *ամէնալոյ ետ դառնան անոնք որ ինձի վաշ վաշ կ'ըսեն ։
4 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով Թող ցնծան ու ուրախանան . և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ Թող ըսեն . Աստուած մեծանայ ։
5 Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ . ով Աստուած՝ Ջուտով Հասիր ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես . ով Ջէր՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւիթ Հաւատքի վստահութիւնով ու Աստուծոյ չնորհքին փորձառութեամբը՝ աղօթք կ'ընէ իրեն Համար, և իր անձին Թշնամիներուն դէմ . 11 Հաւատարմութիւն կը խոստանայ . 19 Աստուած կը փառաւորէ ։ ու կը խոստանայ յաժամ որ սրտին տնանկ ըլնէ ։

1 Ով Ջէր՝ Հրեղէ յուսացայ , զա-
մչնեամ յաւիտեան ։
2 Ի-քու արդարութեամդիդ զիս ապ-
րեցո՛ւր ու ազատէ՛ զիս . Ճականջդ
ծռէ ինծի , ու փրկէ զիս ։
3 Ե՛ւ ինծի ապաւինութեան վէմ ե-
ղիր , որ միշտ հոն երթամ . դուն
Հրամայեր տուր իս փրկելու , ին-
չու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։
4 Աղ՛ով իմ Աստուածս՝ ամբարշ-
տին ձեռքէն , անօրէնին ու բռնա-
ւորին ձեռքէն իս փրկէ ։
5 Վասն զի է՛մ ակնկալութիւնս
դուն ես՝ ով Տէր Եհովայ . ման-
կութենէս ի վեր իմ յոյսս դուն
է՛ս ։
6 Ես քեզի հաստատուեցայ ար-
գանդէն , մօրս որովայնէն իմ
պաշտպանս դուն ես . իմ գովա-
բանութիւնս միշտ քու վրադ է ։
7 Ի Զարմանալի բանի մը պէս եղայ
շատերուն , բայց իմ ղօրաւոր ա-
պաւէնս դուն ես ։
8 Թ Բերանս քու գովաբանութի-
նովդ լցուի , ամէն օր քու փառա-
բանութիւնովդ ։
9 Է Ծերութեան ատենս իս մի՛ ձր-
դեր . ոյժս պակսած ատենը իս մի՛
Թողուր ։
10 Ինչու որ Թշնամիներս ինծի հա-
մար կը իսօսին , ու իմ անձս սպա-
շարողները Համկտեղ խորհուրդ կ'ը-
նեն ,
11 Ըսելով . Աստուած Թողուց ա-
նիկայ . հալածեցէ՛ք ու բռնեցէ՛ք
անիկայ . վասն զի ազատող մը չը-
կայ ։
12 Ո՛վ Աստուած՝ ինծմէ մի՛ հե-
ռանար . ով իմ Աստուածս՝ Թ ինծի
օգնելու արագըցիր ։
13 Ի Թող ամչնան ու կորսուին իմ
անձիս հակառակորդները . նախա-
տինքով ու ամօթով Թող ծած-
կուին ինծի չարութիւն ուզողնե-
րը ։
14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յոս-
սամ , և քու ամէն գովաբանու-
թիւններուդ վրայ պիտի աւելցը-
նեմ ։
15 Հ Բերանս պիտի պատմէ քու ար-
դարութիւնդ . ամէն օր քու փրը-
կութիւնդ . ինչու որ ես Ծանոյց
համրանքը չեմ գիտեր ։
16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զո-
րութիւնովը . քու արդարու-
թիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յի-
շեմ ։
17 Ո՛վ Աստուած՝ մանկութենէս ի՛
վեր սորվեցուցիր ինծի . ու մինչև
հիմա քու հրաշալի գործքերդ
պատմեցի ։
18 Աղու հիմա մինչև ծերութեան ու
ալեւորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր՝
ով Աստուած , մինչև որ պատմեմ
քու կարողութիւնդ գալոց ազգին ,
և քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝
որ պիտի դան ։
19 Ե Քու արդարութիւնդ ալ շատ
բարձր է՝ ով Աստուած , որ դուն
մեծամեծ բաներ ըրիր . Ո՞քեզի պէս
ո՛վ կայ՝ ով Աստուած ։
20 Ա Դուն որ շատ ու ծանր նեղու-
թիւններ ցուցուցիր ինծի , Նորէն
իս պիտի կենդանացընես . ու երկ-
րին անդունդներէն նորէն իս պիտի
հանես ։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցը-
նես , ու դառնալով իս պիտի մխի-
թարես ։
22 Ու Ես ալ պիտի գովեմ քեզ
ւտաւիղով քու ճշմարտութեանդ
համար՝ ով իմ Աստուածս սաղ-
մոս պիտի երգեմ քեզի քնարով .
ո՛վ Իսրայէլին Սուրբը ։
23 Զ Կոկ սաղմոս երգած ատենս՝ իմ
շրթունքներս պիտի ցնծան . ու
Ես իմ հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։
24 Ա Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու
արդարութիւնդ պիտի իսօսի . ին-
չու որ ինծի չարիք ուզողները
Ամչցան ու խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Սաղմոսերգուն աղօթք ընելով Սողոմոնին Համար . անոր Թագաւորութեանը օրհնակոչ
Քրիստոսի Թագաւորութեանը բարութիւնը ու փառքը կը յայտնէ . 18 ու Աստուած կ'օրհնէ ։

– † Սողոմոնին Համար՝ ։
1 Ով Աստուած՝ քու դատաստան-
ներդ Թագաւորին տուր , ու
արդարութիւնդ Թագաւորին որ-
դւոյն ։
2 Բ Անիւս արդարութիւնով պիտի
դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղ-
քատներդ իրաւունքով ։
3 Լ Լեռները խաղաղութիւն պիտի
բուսցընեն ժողովուրդին , ու բլուր-
ներն ալ՝ արդարութիւնով ։

Ե Սաղ · խ · 15 ։
* Ս–Տ՝ իրենց ամբարիշտ պատճառած ասաբը
Ե Սաղ · խ · 17 ։
Ղ Սամ. Հ՛ամար. 1 ։
Ա Սաղ · խ · 1 ։
Ե Սաղ · խ · 1 ։
Ե Սաղ · լե · 2 · 3 · լա · 1 ։
Բ Սաղ · լ · 1 ։
Է Սաղ · ժ · 6 ։
Ե Սաղ · լ · 2 · 3 ։
Ի Սաղ · խգ · 4 ։
Ղ Սաղ · ճե · 1 · 4 ։
Ի Երեմ. ժէ · 7 · 17 ։
Ը Սաղ · իբ · 9 · 10 · Ես · խգ · 3 ։
Ի Ես · ը · 18 · Ջաբ · գ · 8 · ա Կոր · գ · 9 ։
Ի Սաղ · լը · 28 ։
Է Հմ. 18 ։
Լ Ը Թագ · ժէ · 1 · Մատ · իէ · 1 ։
Ի Սաղ · իբ · 11 · 19 · լե · 22 · լը · 21 · 22 ։
Ի Սաղ · հ · 1 ։
Է Հմ. 24 · Սաղ · լե · 4 · 26 · խ · 14 · 5 · 2 ։

Ա Սաղ · ծէ · 10 · Ես · լը 17 · ծբ · 7 ։
Ե Սաղ · ծէ · 10 ։
Ե Սաղ · լե · 10 · Ձգ · 5 · ՃԹ · 6 · 5 ։
Ի Սաղ · լե · 10 · Ձգ · 5 · ՃԹ · 6 · 5 ։
Ի Սաղ · կ · 3 · Նվե · գ · 1 · 2 ։
Ղ Սաղ · դը · 1 2 3 · ճա 3 ։
* Դ Թագ · ժԹ 22 · Ես կ 9 ։
Ղ Սաղ ճգ · 4 ։
Ա Հմր 8 · 15 ։
Ղ Հմր 15 ։
– Սաղ ճիէ ին վերնա-գիրը ։
† Ս–Տ՝ Սողոմոնին Ս–Ջ Հա–Ը
Բ Ես ժա 2 3 4 · լբ 1 ։
Ի Սաղ ձե · 10 · Ես լբ 17 · ծբ · 7 ։

4 Դժողովուրդին աղքատներուն իրաւունքը պիտի ընէ , տնանկին զաւակները պիտի ազատէ , ու բռնաւորը պիտի ջարդէ ։

5 Քեզմէ պիտի վախնան էքանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան , ազգէ մինչև ազգ ։

6 Ձհնձուած խոտի վրայ իջնող անձրևի պէս պիտի իջնէ , շաղերու պէս՝ որ երկիրը կը թրջեն ։

7 Անոր օրերուն մէջ արդարը պիտի ծաղկի . եւ շատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ , մինչև որ ալ լուսին չըլլայ ։

8 Ու ընդվէն մինչև ծովը պիտի տիրէ —Նիլոս , ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը ։

9 Բանոր առջին անապատին բնակիչները ծունկ պիտի չոքին , ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն ։

10 Թարսիսի ու կղզիներուն թագաւորները ընծայ պիտի մատուցանեն . Շաբայի ու Սաբայի թագաւորները պարգև պիտի բերեն ։

11 Ու բոլոր թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն . բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։

12 Վասն զի Թաղբատը պիտի փրկէ աղաչակելու ատենը , խեղճն ալ , ու անիկայ ալ՝ որ օգնութիւն չունենի ։

13 Գիրկի խղճայ աղքատին ու տրնանկին , և տնանկներուն անձերը պիտի ազատէ ։

14 Ընդունելութենէ ու բռնութենէ պիտի փրկէ անոնց անձը , և ծանոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ անոր աչքին ։

15 Ու պիտի ապրի , և Շաբայի ոսկիէն անոր պիտի տրուի . ու ամէն ատեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր համար . ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկայ ։

16 Ցորնի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ , լեռներուն գլուխը . անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի շարժի . ու ետնեն իոտին պէս պիտի ծաղկին *քաղաքացիները ։

17 Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ . քանի որ արեգակը կը ծագի , անոր անունն ալ պիտի մնայ . ու ինքզինք անով պիտի օրհնեն . Ամէն ազգերը երանութիւն պիտի տան անոր ։

18 Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը . որ մինակ ինքն է հրաշքները ընողը ։

19 Ու օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան անոր փառաւոր անունը , Ու բոլոր երկիրը թող լցուի անոր փառքովը ։ Ամէն ու ամէն ։

20 Ցեսսէի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լմընցան ։

ՍԱՂՄ · ՀԴ

1 Մարգարէն՝ փորձութեան մը մէջ յաթոռ գտնուելէն ետև՝ 2 կը ցուցընէ ան փորձութեանը պատճառը՝ այսինքն չարերուն յաջողութիւնը , 13 անոր տուած վճռաբ՝ այսինքն թերահաւատութիւնը , 15 ու անոր վրայ յաղթող ըլլալուն կերպը՝ այսինքն խմանալով Աստուծոյ խորհուրդը՝ թէ անիկայ չարը պիտի կործանէ ու արդարը պիտի պաշպանէ ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Հիրաւի Աստուած բարի է Իսրայէլին , այնոցիկ որոնց մաքուր եղողներուն ։

2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռէին , ես մազ մնաց որ իմ քայլերս գայթակղէին ։

3 Վասն զի նախանձեցայ հպարտներուն , երբոր ամբարիշտներուն յաջողութիւնը տեսայ ։

4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամանակին ալ ցաւեր չունին . մարմիններն ալ պարարտ է ։

5 Անոնք մարդոց նեղութեանը մէջ չեն , և մարդոց հետ չեն տանջուիր ։

6 Անոր համար վզնոցի պէս ամբարտաւանութիւնը անոնք կը շրջապատէ . բռնութիւնը հանդերձի պէս անոնք կը ծածկէ ։

7 Անոնց աչքերը պարարտութենէն դուրս կ'ելլեն . անոնք սրտի խորհուրդներէն անդին կ'անցնին ։

8 Ծաղր կ'ընեն ու չարութիւնով կը խօսին բռնութեան համար . Հպարտութիւնով կը խօսին ։

9 Երանքին երկինքին դէմ կը դրնեն , ու իրենց լեզուն երկրին մէջը կը պտրտի ։

10 (Անոր համար իր ժողովուրդը հոս պիտի գառնայ , Ու առատութիւնով ջուր պիտի քամուի անոնց ։)

11 Ու կ'ըսեն . Աստուած ինտոր գիտութիւն կայ ։

12 Ահաասոնք են ամբարիշտները որ միշտ էյաջողութիւն ունին , հարստութիւն կ'աւելցընեն ։

13 Ես իրաւի զուր տեղը իմ սիրտս մաքրեցի , ու Իմ ձեռքերս անմեղութիւնով լուացի ։

14 Որովհետև ամէն օր կը տանջուիմ . ու ամէն առտու կը խրատուիմ ։

15 Թէ որ ըսէի՝ Թէ ես ասանկ խօսիմ , ահա քու որդւոցդ ազգին նենգութիւն ըրած պիտի ըլլայի ։

16 Երբոր խորհեցայ ասիկայ իմանալու , դժուար նկատ իմ աչքերուս ։

Ես · ժա · 4 ։

Ելմ · է · 17 · Սաղ · ձթ · 36 · 37 ։

Ըր թագ · իգ · 4 · Ովս · ը · 3 ։

Ես · ը · 4 · Դան · ը · 44 · Ղուկ · ա · 33 ։

Տես եւ · իգ · 31 · գ թագ · գ · 21 · 24 · Սաղ · բ · 8 · 4 · 11 · ձթ · 25 · Զաք · թ · 10

Սաղ · հդ · 14

Ես · խթ · 23 · Միք · 4 · 17 ·

Ի Մն · թ · 2 · Սաղ · խե · 12 · կր 29 Ես · խթ · 1 · կ · է · 2 ·

Ես · խթ · 25 · 23 ·

Ցոր · ւթ · 12

Սաղ · ճժգ · 15 ·

Տես գ թագ · գ · 20 ·

Եզր · քառ · գաբէն ·

Սաղ · ձթ · 36 ·

Ծն · ժը · 3 · իր · 18 · Երեմ · գ · 2 ·

Ղուկ · ա · 48 ·

Մն · իթ · 10 · Սաղ · խա · 13 · ծգ 48 ·

Նա · ժե · 11 · Սաղ · կե · 14 · ճկդ · 4 ·

Նեեմ · թ · 5 ·

Թես · ժգ · 21 · Զաք · ժգ · 9 ·

Սաղ · ծ · ին վերնագիրը ·

Ցոր · իա · 7 · Սաղ · լէ · 1 · Եբրեմ · ժը · 1 ·

Ցոր · իա · 6 · ԼԱ ·

Սաղ · ճթ · 18 ·

Ցոր · ժե · 27 · Սաղ · ժէ · 10 · ձժթ · 70 · Երեմ · ե · 28 ·

Ովս · է · 10 ·

Իրպես · բ · 18 · Ցուց · 16 ·

Ըսայ · ժգ · 6 ·

Սաղ · հե · 8 ·

Ցոր · իբ · 13 · Սաղ · ժ · 11 · ղթ · 7 ·

Հմր 3 ·

Ցոր · իա · 15 · լդ · 9 · լե · 3 · Մաղ · գ · 14 ·

Սաղ · իվ · 6 ·

Հաղ · ը · 17 ·

17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ , ու Անոնց վերջը իմացայ ։

18 Իրաւ որ Դուն անոնք սահելու տեղերը դրեր ես . կործանման մէջ իջեցուցիր անոնք ։

19 Ի՜նչպէս յանկարծակի աւերմունքի մէջ ինկան . հատան , ու վախերով կորսուեցան ։

20 Ինչպէս երազ մը մարդ՝ արթննալէն ետքը , ով Տէր՝ Դարձին մէջը՝ անոնց պատկերը պիտի անարգես ։

21 Բայց իմ սիրտս ղգաւեցաւ , ու իմ երիկամունքներս խոցուեցայ ։

22 Ճո՛ւ ես յիմար էի ու չէի իմանար , քու առջիդ անասուններու պէս էի ։

23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ . Դուն իմ աջ ձեռքս կը բռնես ։

24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ , ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունիս ։

25 Ո՞վ ունիմ ես երկինքի մէջ . երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր ։

26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին . Բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու Իմ բաժինս է յաւիտեան ։

27 Ալասն զի ահա՝ անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին . Դուն կը սատկեցընես ամէնը՝ որ Ընդհարիւն կ՚ընեն՝ քեզմէ խնդրելով ։

28 Բայց Ես Աստուծոյ մօտենալս բարի է ինծի . Յոյս դրեր եմ Տէր Եհովային վրայ , որ Ձքու գործքերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄ · Հ Դ

1 Սրբարանին առնչուելն համար՝ մարգարէն կը գանգատի . 10 Աստուած օգնութեան կը կանչէ՝ յիշելով անոր կարողութիւնը . 18 գանգիկոյ նախասող Թշնամիները , ու նոր ծողովուրդ . ու երգած ուխտը ։

Երգ Ասափայ ։

1 Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ մեզ բոլորովին մերժեցիր , ու Բարկութիւնդ կը մխայ Ձքու արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։

2 Ցիշէ քու ժողովուրդդ Որ սկիզբէն ստացեր ես , Ձքու ժառանգութեանդ վիճակը որ փրկեր ես , ու այս Սիոն լեռը ուր որ բնակեր ես ։

3 Բարձացուր քու ոտքերդ դէպ՝ի բոլորովին աւերածներուն , ու սուրբ տեղին մէջը Թշնամին ըրած բոլոր գէշ գործքերուն ։

4 Ձքու Թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը . Իրենց նշանները նշանի պէս կը դնեն ։

5 Անիկայ անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցնողի մը պէս գիտցուեցաւ .

6 Ու հիմա Ճանոր քանդակազործ գործերը , ամէնը մկէն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրեն ։

7 Բ՚կրակով այրեցին քու սրբարանդ . Ժ՚մինչև գետինը կործանեցին քու անուանդ բնակարանը ։

8 Իրենց սրտերուն մէջը ըսին Թէ՝ կորսընդնենք ամէնը ամէն մկտեղ . երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։

9 Մեր նշանները չենք տեսներ . Նալ մարգարէ չկայ . ու քովերնիս մկն ալ չկայ , որ դիտնայ Թէ՝ ասկից մինչև երբ պիտի ըլլայ ։

10 Ով Աստուած՝ մինչև երբ նախատինք պիտի ընէ նեղիչը . Թշնամին մինչև յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ՞ ։

11 Ի՜նչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ . պո՛կէ՛ օձդեզ հանէ՝ ու կորսընդուր ։

12 Բայց սկիզբէն Իմ Թագաւորս Աստուած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։

13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատուեցիր , հվիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։

14 Դուն ջարդեցիր Լևիաթանին գլուխները . անիկայ ՝ի կերակուր ըլլալու տուիր Ձանապատին մէջի ժողովուրդին ։

15 Դուն ձեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , Դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը ։

16 Քուկդ է գործերը , և քուկդ է գիշերը . Լոյսը ու արևը դուն պատրաստեցիր ։

17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները . Ձամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։

18 Ցիշէ սա՝ որ Թշնամին նախատինք տուաւ Տէրոջը , ու Անիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց ։

19 Մի մատներ գազանին Ձքու տատրակիդ անձը . Կմի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։

20 Նայէ՛ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղուանքը բռնութեան բնակարաններով լցուած են ։

21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամօթով . Թող աղքատը ու տնանկը օրհնեն քու անունդ ։

22 Ելի՛ր ով Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ . Յիշէ՛ ան նախատինքը՝ որ անլսամը ամէն օր քեզի կ՚ընէ ։

23 Մի մոռնար քու Թշնամիներուդ ձայնը . քիզի դէմ ոտք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

ա Սաղ · խդ · 9 · 23 , կ 1 · 10 , Ե 7 · Երեմ · լա · 31 · լԹ · 24 · Բ Օր · ի՛Ր 20 ։

ե Սաղ · ղե 7 · Ա · 3 · Բ Եզ · ժե 16 · Բ Օր ի՛Ր · 29 ։

Բ Օր · լՐ 3 · Երեմ · ժ · 16 ։

Ղ Ոգ · Բ · 7 · Ի Դան · Գ · 27 ։

Ե Սաղ · լԵ · 38 ։

Հ Սաղ · լԵ · 6 ։

Ց Ցար · ի · Տ ։ Սաղ · դ · 5 ։ Ես · ի՛Թ · 7 · Տ ։

Ը Կա՛ · ար Թրննալով · Սաղ · Հը · 65 ։

Ղ Հմր 3 ։

Ճ Սաղ · դԲ · 6 · Առակ · Ա · 2 ։

Մ Սաղ · լԲ · Տ ։ Ես · ծը · Տ ։

Յ Փիլ · պ · Տ ։

Ն Սաղ · Ձղ · 2 · ՀՅԹ · Տ1 · Տ2 ։

Շ Սաղ · ժգ · 5 · ՀՅԹ · 57 ։

Ո Սաղ · ՀՅԹ · 155 ։

Չ Ել · Ա9 · 15 · Թես · Ա ժ · 39 · Ցակ · դ · 4 ։

Պ Երր · ժ · 22 ։

Ջ Սաղ · ՀՂ · 22 ։ ՀՅԺ · 17 ։

ա Սաղ · խդ · 9 · 23 , կ 1 · 10 · Ա · 7 · Երեմ · լա · ՃՐ · 24 ։

Բ Բ Օր · ի՛Ր 20 ։

Ե Սաղ · դե 7 · Ա · 3 ։

Զ Ել · ժ 16 · Բ Օր ի՛Թ · 29 ։

Է Բ Օր · լՐ 3 · Երեմ · ժ · 16 ։

Ը Ղ Ոգ · Բ · 7 · Է Դան · Գ · 27 ։

Թ Գ Թագ · Գ · 18 · 29 · 32 35 ։

Ժ Դ Թագ · իԵ · 9 ։ Ժ Սաղ · ձԹ · 39 ։

Ի Սաղ · Ձդ · 4 ։

Լ Թագ · Գ · 1 · Ամ · Բ · 11 ։

Խ Ոգ · Բ · 3 ։

Ծ Սաղ · խդ · 4 ։

Կ Ել · ժդ · 21 · Ես · ծա · 9 · 10 · Եզկ · ի՛Թ · 3 · Լը · 2 ։

Հ Ցակ · ժգ · 9 ։

Ձ Սաղ · Հթ · 9 ։

Ճ Ել · ժե · 5 · 6 · Թես · ի · 11 · Սաղ · ՀՆ · 41 · Ես · Խը · 21 · Յես · գ · 13 , ԼԱ ։

Յ Ծն · ա · 14 , ԼԱ ։

Ն Գեր · ժե · 26 ։

Շ Ծն · Բ · 22 ։ Ա Հմր 22 , Ցայտ · ժգ · 19 ։

Ո Սաղ · լԹ · Տ ։

Չ Երգ · Բ · 14 ։

Պ Սաղ · կը · 10 ։

Ջ Կա՛ · ժո ղովը ։

Ռ Ծն · ժե · 7 , Տ · Ղե · իգ · 44 · 45 · Սաղ · ՀՂ · 45 · Եբրա · Լդ · 21 ։

Ս Հմր 18 ։ Սաղ · ձԹ · 51 ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Մարգարէն զԱստուած կը գովաբանէ · 2 կը խոստանայ արդարութեամբ դատաստան տեսնել · 4 հպարտը կը յանդիմանէ՝ Աստուծոյ նախախնամութիւնը յիշեցնելով · 9 զԱստուած կը գովէ · ու կը խոստանայ որ արդարութիւն ի գործ դնէ ։

Գլխաւոր երգեցողին · ՚ԱՀ թաշ-հէթ , Ասափին Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Կը գովենք քեզ՝ ով Աստուած , կը գովենք , և քու անունդ մօտ է · քու հրաշքներդ կը պատմուին ։

2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ունենամ , ուղիղ դատաստան պիտի տեսնեմ ։

3 Երկիրը՝ ու անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան · անոր սիւները ես կը հաստատեմ ։ (Սէլայ ։)

4 Ըսի հպարտներուն թէ՝ Հպարտութիւն մի՛ ընէք · ու ամբաստիչներուն թէ՝ Եղջիւր մի՛ վերցընէք ։

5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցընէք · ամբարտաւան պարանոցով մի խօսիք ։

6 Ինչու որ բարձրանալը ո՛չ արեւելքէն է , և ո՛չ արեւմուտքէն՝ ո՛չ ալ անապատէն ,

7 Հապա Դատաւորը Աստուած է · Զմիկը կը ցածցընէ , ու միւսը կը բարձրացընէ ։

8 Ինչու որ Տէրոջը ձեռքը բաժակ կայ , ու դինին կարմիր է · ա՛նիկայ Հնձանաւածքով լեցուն է , ու անկէ կը թափէ · և իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները Տ անոր մրուրները քամելով պիտի խմեն ։

9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ · Յակոբին Աստուծոյն սաղմոս պիտի երգեմ ։

10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրեմ · Բարձրին եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Աստուծոյ վհատութիւնը եկեղեցւոյ մէջ ։ 11 Անոր յարգանաւք ծառայելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ · Ասափին Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 ՚Աստուած Յուդայի մէջ ճանչցուած է · անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է ։

2 Ու անոր խորանը Սաղէմին մէջն է , և անոր բնակարանը Սիօնին մէջն է ։

3 Հոն տեղը ջարդեց աղեղին նետերը , վահանը , սուրը ու պատերազմը ։ (Սէլայ ։)

4 Դուն լուսաւիթայէ ես · Էյափչտաց կուրծքեան լեռներէն աւելի գերազանց ես ։

5 Սրտով զօրաւորները յափշտակուեցան , Տ քուներնին քնացան · ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռքերնին չգտան ։

6 Ո՛վ Յակոբին Աստուածը՝ Հքու յանդիմանելէդ կառքը ու ձին անզգայ պառկեցան ։

7 Դուն ով Տէր , դուն ահաւոր ես , և ո՞վ կրնայ կայնիլ քու առջիւդ՝ քու բարկութեանդ ատենը ։

8 Հ Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը · Երկիրը վախցաւ ու լռեց ,

9 Երբոր Աստուած Հ դատաստան ընելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր *հեզերը փրկէ ։ (Սէլայ ։)

10 Հ Իրաւ ըրէք մարդուն բարկութիւնը քեզ պիտի գովէ · ՚՚ Մնացած բարկութիւնը դուն պիտի զսպես ։

11 Հո՛ւխտ ըրէք , ու կատարեցէ՛ք ձեր Տէր Աստուծոյն , Լանոր բոլորտիքը եղողներուն ամէնը Թոզ ընծաներ բերին Ահաւորին ։

12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ · Հ Ահաւոր է երկրի թագաւորներուն ։

ՍԱՂՄ · ՀԳ

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ թէ ո՛րչափ սաստիկ պատերազմ ունեցաւ Թերահաւատութեան դէմ , 10 և թէ Աստուծոյ մեծ ու շնորհալի գործքերուն վրայ մտածելով՝ ինչպէս յաղթող դանուեցաւ ։

Գլխաւոր երգեցողին , ՚Իդիթունին վրայ · Ասափին Սաղմոսը ։

1 Ձայնս Աստուծոյ է , ու ես կ՚աղաղակեմ · իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ան ինծի պիտի լսէ ։

2 Հ Իմ նեղութեանս օրը Տ Տէրը փնտռեցի · գիշերը տարածած էր իմ ձեռքս , ու չէր թուլնար · իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր ։

3 Աստուած յիշեցի , ու անհանգիստ եղայ · խորհեցայ , ու Հ իմ հոգիս մարեցաւ ։ (Սէլայ ։)

4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր · խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ ։

5 ՀՄիտքս բերի առջի օրերդ , հին ժամանակներուն տարիները ։

6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ Հ իմ երգս , Հ իմ սրտիս հետ կը խօսիմ , ու իմ հոգիս քննութիւն կ՚ընէ ։

7 Հ Արդեօք Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞ , ու ալ ՚բնաւ պիտի չհաճի՞ ։

8 Միթէ անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցաւ , ՚՚ Հէ՞ խոստումնքը վերջացաւ ազգ մը ազգ ։

9 Միթէ Աստուած Լգթութիւն ընելը մոռցաւ , միթէ բարկութիւնով արգիլեց իր ողորմութիւնը ։ (Սէլայ ։)

՚՚ Սաղ · ժդ · 8 ։ Երեմ · ծա · 39 ։

Ի Ել · ժե · 1 · 21 ։ Եզեկ · լճ · 20 ։ Նաե · բ · 13 ։ Զաք · ժբ · 4 ։

ՀՆաե · ա · 6 ։ Ի Եզեկ · լբ · 20 ։ Ը Ր Մն · ի · 29 · 30 ։ Ր Սաղ · թ · 7 · 8 · 9 · Հբ · 4 ։ * Կամ՝ խեղճերը

ՃՅես Եզ · թ · 16 · ԺԸ · 11 · Սաղ · կճ · 7 ։ Ի Ծագ · ե · 4 · 5 · 6 ։ Լ Ր Մն · լբ · 22 · 23 ։ Սաղ · կբ · 29 · ՃԹ · 7 ։ Ի Սաղ · կբ · 35 ։

՚՚ Սաղ · լթ · և կբ · ին վերնագիրները ։ Բ Սաղ · գ · 4 ։

Է Սաղ · ծ · 15 · Ի Ես · իզ · 9 · 16 ։

Ի Սաղ · ճխբ · 3 · ճխգ · 4 ։

Ղ Օր · լբ · 1 · Սաղ · ճխդ · 5 · Ես · ծա · 9 ։ Ի Սաղ · խբ · 8 ։ Ը Սաղ · դ · 4 ։ Ր Սաղ · հդ · 1 ։ Ժ Սաղ · ձե · 1 ։ Ի Հով · Թ · 6 ։

Լ Ես · · խԹ · 15 ։

՚՚ Սաղ · ծէ · ին վերնագիրը ։

Բ Ջաք · ա · 21 ։

Է Սաղ · ծ · 6 · ծը · 11 · Ղ աՀաբ · բ · 7 · Դան · բ · 21 ։

Ի Ցօբ · իա · 20 · Սաղ · կ · 3 · Ե · րեմ · իե · 15 · Ցայտ · ժգ · 10 · ժզ · 19 ։

ՂԱռակ · իդ · 30 ։

Ի Սաղ · հգ · 10 ։

Ը Սաղ · ճա · 8 · Երեմ · խը · 25 ։

Ր Սաղ · ձԹ · 17 · ճխը · 14 ։

՚՚ Սաղ · խը · 1 · ՃԱ ։

Բ Սաղ · խզ · 9 · Եզեկ · լԹ · 9 ։

Է Եզեկ · լբ · 12 · 13 · լԹ · 4 ։

10 Աստի ըսի . Ան է Իմ ակա-
նակ ուրիշնա , *Խարձրլոյն աչ ձեռ-
քին փոփոխութիւնը՝ ։
11 Ձ Տէրոջը գործքերը պիտի յի-
շեմ . յիրաւի քու առջի հրաշք-
ներդ պիտի յիշեմ ։
12 Բոլոր գործքերուդ վրայ պիտի
խորհիմ , ու քու ըրածներուդ վրայ
պիտի մտածեմ ։
13 Ո՛վ Աստուած՝ քու ճամբադ
սրբութեան մէջ է . Աստուծոյ
պէս մեծ Աստուած ո՛վ կայ ։
14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն
ես . քու զօրութիւնդ ժողովուրդ-
ներուն մէջը յուցուցիր ։
15 Հզո՜ր բազուկովդ ժրկեցիր քու
ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսե-
փին որդիները ։ (Սելա ։)
16 Ջուրերը քեզ տեսան՝ ով Աս-
տուած , ջուրերը քեզ տեսան ու
դողացին . անդունդներն ալ սար-
սափեցան ։
17 Ամպերը ջուր թափեցին . եր-
կինքները ձայն հանեցին . նետերդ
ալ դացին ։
18 Ոտու որոտմունդիդ ձայնը էր-
կինքն էր . Փայլակները լոյս տուին
աշխարհքին . Երկիրը սասանեցաւ
ու դողաց ։
19 Ոտու ճանապարհդ ծովուն մէջն
է , և քու ճամբադ մեծ ջուրերուն
մէջն է . ու քու չափիշներդ չէն
գիտցուիր ։
20 Հօտի պէս քու ժողովուրդիդ
առաջնորդեցիր , Մովսէսին ու Ա-
հարոնին ձեռքովը ։

ՍԱՂՄ · ՀԸ

1 Աստուծոյ օրհները սորվելու ու քարոզելու յորդորանք մը ։ 9 Աստուծոյ բարկութիւնը անհնազանդներուն ու անշնորհակալներուն դէմ ։ 67 Աստուած Իսրայէլացիները մերժելով կ'ընտրէ Յուդան , Սիոնը ու Դաւիթը ։

— Երգ Ասաֆայ ։

1 Ո՛վ Իմ ժողովուրդս՝ Իմ օրէնքս , խոնարհեցուցէք
ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն ։
2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս , — հին ժամանակի
խրթնաբանութիւնները պիտի խօսիմ ,
3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք , և մեր հայրերը մեզի պատմեցին ։
4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն . Հետքի Նկող ազգին պիտի պատմենք Տէրոջը գովութիւնները , ու անոր զօրութիւնը , և անոր ըրած հրաշքները ։
5 Վասն զի Վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ , ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ , որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն , Որ սորվեցընեն իրենց որդւոցը ։
6 Որպէս զի գալու ազգը՝ Ծնելու տղաքը , յառնէ իմանան , — ելլեն իրենց որդւոցը պատմեն ։
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստուծոյ գործքերը , հապա անոր պատուիրաքները պահեն ։
8 Ու Իրենց հայրերուն պէս Կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան , անոնց ազգ մը՝ Որ իրենց սիրտը չէն ղետկած , ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ վրայ ։
9 Եփրեմի որդիքը՝ որ սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին , պատերազմին օրը ետ դարձան ։
10 Ի Աստուծոյ ուխտը չպահեցին ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել ։
11 Ու Իմացան անոր գործքերը , և անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր ։
12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշքներ ըրաւ , Եգիպտոսի երկրին՝ Տայանիսի դաշտին մէջ ։
13 Ծովը պատուեց , ու անոնք անցուց . և ջուրերն ալ դէզի պէս կանգնեցուց ։
14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց , և բոլոր գիշերը կրակի լուսով ։
15 Վէմերը պատուեց անապատին մէջ , ու խմցուց անոնց իբր Թէ մեծ անդունդէ մը ։
16 Եւ առուներ հանեց վէմէն , ու ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց ։
17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին անոր դէմ , — Բարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ ։
18 Եւ Իրենց սրտերուն մէջ զԱստուած փորձեցին , կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար ։
19 Նե Աստուծոյ դէմ խօսեցան — ըսին . Միթէ կարող է Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստելու ։
20 Ահա վէմին զարկաւ , ու ջուրերը դուրս բղխեցին , ու առուներ վազեցին . արդեօք Հաց ալ կրնայ տալ . արդեօք միս կը պատրաստէ իր ժողովուրդին համար ։
21 Աստի Տէրը լսեց ու Բարկացաւ . և կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ , ու նաև բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ ։
22 Վասն զի Աստուծոյ Հաւատացին , ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չդրին ։
23 Թէպէտ ինքը վերեն հրաման բրեր էր ամպերուն , ու երկինքին դռները բացեր էր ,
24 Նե կերակուրի համար անոնց

Ե Սաղ · լա · 22 ։
* Կ՛ուզէ ասել՝ Քրիստոսի աջ ձեռքին տարբերը պիտի չիմանայ ։
Ձ Սաղ · ճկգ · 5 ։
Եզ · ժե · 11 ։
Եզ · զ · 6 ։ Ը Օր · Թ · 29 ։
Եզ · ժգ · 21 ։ Ցես · գ · 15 ։ 16 ։ Սաղ · ճժգ · 3 ։ Ամ · գ · 8 ։
Ը Ը Թագ · իբ · 15 ։ Ամ · պ · 11 ։
Կ՛ուզէ՝ մրրկի մէջ
Սաղ · ղ · 4 ։
Ը Թագ · իբ · 8 ։
Ամ · պ · 15 ։
Եզ · ժգ · 28 ։
Եզ · ժգ · 21 ։ ժգ · 19 ։ Սաղ · ՀԸ · 52 ։ Ե · 1 ։ Ես · կդ · 11 ։ 12 ։ Ովս · ժբ · 14 ։
— Սաղ · Հդ · ին վերնագիրը ։
Բ Ես · ծա · 4 ։
Կ՛ուզէ՝ վարժութիւնս ։
Սաղ · խթ · 4 ։ Ա՜ստ · ժգ · 35 ։
Դ Սաղ · խգ · 1 ։
Ե Օր · գ · 9 ։ ղ · 7 ։ Յովէլ · ա · 3 ։
Ղ Եզ · ժբ · 26 ։ 27 ։ ժգ · 8 ։ 14 ։ Ցես · գ · 6 ։ 7 ։
Ե Սաղ · Հպէ · 19 ։
Ը Ը Օր · դ · 9 ։ գ · 7 ։ ժա · 19 ։
Ը Սաղ · ճբ · 15 ։
Ժ Թագ · ժէ · 1 ։ Ե · զկէ · ին 18 ։
Եզ · լբ · 9 ։ լէ · 3 ։ լէ · 9 ։ Բ Օր · Թ · 6 ։ 13 ։ լա · 27 ։ Սաղ · կբ · 6 ։
Ղ Հմր 37 ։ Բ Մն · ի · 33 ։
Ե Դ Թագ · ժէ · 15 ։
Ձ Սաղ · ճղ · 13 ։
Ղ Եզ · է · Բ · Թ · ժ · ժա · և ժբ ։
Հն · լբ · 3 ։ Թագ · ժգ · 23 ։ Հմր 43 ։ Ես · ժԹ · 11 ։ 13 ։ Եզկէ · լ · 14 ։
Ղ Եզ · ժգ · 21 ։
Ղ Եզ · ժե · 8 ։ Սաղ · լէ · 7 ։
Հ Եզ · ժգ · 21 ։ ժգ · 24 ։ Սաղ · ձե · 39 ։
Մ Եզ · ժե · 6 ։ Թագ · ի · 11 ։ Սաղ · ձե · 41 ։ ա Կոր · ժ · 4 ։
Յբ Օր · Թ · 21 ։ Սաղ · ձե · 41 ։
Ն Բ Օր · Թ · 22 ։ Սաղ · ղե · 8 ։ Երե · գ · 16 ։
Ղ Եզ · ժգ · 2 ։ Թագ · ժա · 4 ։
Ղ Եզ · ժե · 6 ։ Թագ · ի · 11 ։
Պ Թագ · ժա · 1 · 10 ։
Ջ Երե · գ · 18 ։ Յոէլ · 5 ։ — Ծն · է · 11 ։ Սաղ · գ · 10 ։
— Եզ · ժգ · 4 · 14 ։ Սաղ · ձե · 40 ։ Ցօհ · գ · 31 ։ ա Կոր · ժ · 8 ։

վրայ մանանայ տեղայեր էր , ու երկինքի ցօրենը տուեր էր ա-նոնց ,

25 * Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան " . կշտանալու չափ պաշար իրկեց անոնց :

26 Երկինքի մէջ արեւելեան հովը հանեց , և իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ .

27 Եւ անոնց վրայ փոշիի պէս միս տեղայ , ու ծովու աւազին չափ թռչուններ ,

28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝ անոնց վրաններուն չորս կողմը իջեցուց :

29 Ու կերան , և աղէկ կշտացան . ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ .

30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չըմնացին . Ա էրանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր ,

31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ , ու սպաննեց ա-նոնց պարարտներէն , ու դետինը զարկաւ Իսրայէլին ընտիրները :

32 Ան բոլոր բաներուն վրայ դ՚նորէն մեղանչեցին , ու չհաւատացին ա-նոր հրաշքներուն :

33 Եւ ունայնութեան մէջ սպառեց անոնց օրերը , և ահի մէջ՝ ա-նոնց տարիները :

34 Երբոր կը սպաններ անոնք , զինքը կը խնդրէին . ու նո կը դառնային , և վաղուան կանուխ կը փնտռէին ,

35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր . և Բարձրեալ Աստուածը իրենց Փրկիչն էր ,

36 Սակայն իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ՚ընէին անոր , ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .

37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր ա-նոր առջեւը . ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ ,

38 Բայց ինքը ողորմած ըլլալով՝ անոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր , ու չէր կորսընդներ իր բարկութիւնը , Եւ չէր բորբոքեցըներ իր բոլոր սրտմտութիւնը .

39 Ինչու որ չէր յիշեր Թէ անոնք մարմին են . Հովի մը պէս որ կ՚երթայ ու ետ չդառնար .

40 Քանի անգամ Անիկայ սրդողցուցին անապատին մէջ , ու բարկացուցին անիկայ անջուր տեղին մէջ .

41 Եւ դարձան Աստուած փորձեցին , ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին .

42 Չյիշեցին անոր ձեռքը , այն օրը որ ազրէնն Թշնամիէն փրկեց ,

43 Երբ Թէ ինչպէս Իր նշանները բերաւ Եգիպտոսին մէջ , ու իր հրաշքները Տայանիսի դաշտին մէջ .

44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը , և անոնց առուները , որ չըկրցան խմել .

45 Շանաճանճներ խրկեց անոնց վրայ , որ կերան զանոնք , ու Գորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .

46 Ու հանոնց բերքը Թրթուրին տուաւ , և անոնց վաստակը մարխին .

47 Անոնց որթերը փճացուց կարկուտով , ու անոնց ժայռաթզենիները խաշոր կարկուտով .

48 Եւ Հանոնց անասունները կարկուտին մատնեց , ու անոնց հօտերը կայծակին :

49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խըրկեց անոնց վրայ , սրտմտութիւն , ու բարկութիւն , ու նեղութիւն , Հղար հրեշտակները խրկելով :

50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ . անոնց անձը մահուանէ չըխնայեց . հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց .

51 Եւ ամէն անդրանիկը սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , և առջինները Քամի վրաններուն մէջ .

52 Ու Իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց , ու դանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջը .

53 Եւ Հանոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց , ու չվախցան . իսկ Հանոնց թշնամիները ծովը ծածկեց .

54 Ու զանոնք տարաւ իր Սրբութեան սահմանը , այն լերը Հրն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր .

55 Ու Հանոնց առջեւէն ազգեր վռնտեց , և Նչափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց , ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց :

56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրդդոզացին Բարձրեալ Աստուածը , ու չպահեցին անոր վկայութիւնները .

57 Եւ Իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենդութիւն ըրին , Խաբերայ աղեղի պէս խոտորեցան :

58 Ինչու որ զանիկայ սրդողցուցին իրենց բարձր տեղերովը , ու նախանձի չարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը :

59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ , և շատ անարդեց Իսրայէլը .

60 Ու Սելովմի խորանը մերժեց , ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր .

61 Եւ Իր զօրութիւնը դերեւթեան մատնեց , ու Իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը .

ե

զ

* կ՚Ընդ ամէն մէկը աշխատանքներուն Հացը կերան .

է Թուա . ժա . 31 :

ը Թուա . ժա . 20 :

թ Թուա . ժա . 33 :

ժ Թուա . ժգ . ժէ : — Հմր 22 :

ի Թուա . ժգ . 29 , 35 : իգ . 64 , 65 :

լ Տես Ովս . է . 15 :

խ Օր . լբ . 4 , 15 , 31 :

ծ Եզ . ժե . 13 : Ր Օր է . 5 : Ես խա . 14 , խդ . 6 : կդ 9 : — Եզեկ . լէ 31 :

կ Հմր 5 :

հ Թուա . ժգ . 18 , 20 :

ձ Ես . խը . 9 : ե գ Թագ . իա . 29 :

ղ Ա Հաղ ճգ . 14 . 16 :

ճ Ծն գ . 3 : Ցած . գ . 6 :

մ Ցոր է 7 . 16 : Ցակ . գ . 14 :

յ Հմր 17 : Սաղ գե 9 . 10 : Ես է 13 : կդ 10 : Երե գ . 30 : Երր գ 16 . 17 :

ն Թուա . ժդ 22 : Ր Օր գ 16 :

շ Հմր 20 :

ո Հմր 12 : Սաղ ճե . 27 . ա :

Ե Եւ . է . 20 : Սաղ . ճե . 29 :

Զ Եւ . ր . 24 : Սաղ . ճե . 31 :

Է Եւ . ը . 6 : Սաղ . ճե . 30 :

Ը Եւ . ժ . 13 , 15 : Սաղ . ճե . 34 , 35 :

Թ Եւ . Թ . 23 , 25 : Սաղ . ճե . 38 :

Ժ Եւ . Թ . 23 , 24 , 25 : Սաղ . ճե . 32 :

Ի Կ՚ըլլայ չարքներու

Լ Կ՚անասունները . Եւ . Թ . 3 , 6 :

Խ Եւ . ժր . 29 : Սաղ . ճե . 36 : Ելէ . 10 :

Ծ Սաղ . ճշ . 22 :

Կ Սաղ . հէ . 20 :

Հ Եւ . ժգ . 19 , 20 :

Ձ Եւ . ժգ . 27 , 28 : ժե . 10 :

Ղ Եւ . ժե . 17 :

Ճ Սաղ . կգ . 3 :

Մ Սաղ . կգ . 2 :

Յ Ես . ժգ . 7 : ժԹ . 51 : Սաղ . ճԼԶ . 21 , 22 :

Ն Դատ . բ . 11 . 12 :

Շ Հմր 41 : Եզեկ . ի . 27 . 28 : Ա Ովս . է . 16 : Ր Օր . լբ . 16 , 21 : Դատ . բ . 12 , 20 : Եզեկ . ի . 28 :

Ո Ր Օր . ժբ . 2 . 4 : Թագ . ժա . 7 . ժբ . 31 : Ջաճագ . գ . 11 : Երեմ . է . 12 , 14 : իգ . 6 , 9 : — Դատ . ժբ . 30 :

Չ Կ՚անոր

63 Եւ էիր ժողովուրդը սուրի մատնեց, ու իր ժառանգութեանը վրայ բարկացաւ։
63 Անոր երիտասարդները կրակը կերաւ. ու անոր *աղջիկները սուգ չըրին"։
64 *Անոր քահանաները սրով ինկան. ու *անոր որբևարիները չլացին։
65 Բայց Տէրը Տարթընգաւ՝ որպէս թէ քունէն, «գինիէն սթափած զօրաւոր մարդու մը պէս,
66 Ու էիր թշնամիները ետևնուն զարկաւ. յաւիտենական նախատինք տուաւ անոնց։
67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց, ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց·
68 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց, «« Սիօն լեռը՝ էորն որ սիրեց·
69 Եւ էիր սրբարանը չծնեց բարձր Բ«««րնէրե«« պէս, երկրին պէս՝ որ յաւիտեան հաստատեց։
70 Էու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց, և զանիկայ ոչխարի փարախներէն առաւ.
71 Ընթէ տուող ոչխարներուն ետևէն էկն բերաւ զանիկայ, էոր իր ցակոբ ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժառանգութիւնը հովուէ։
72 Անիկայ ալ հովուեց զանոնք էիր սրտին անմեղութեամբը, ու իր ձեռքերուն յաջողակութեամբը առաջնորդեց անոնց։

ՅԱՂՄ · Հ Թ

1 Սաղմոսերգուն Երուսաղէմին աւերմանը վրայով կը գանգատի. 8 ապաշխութեան համար աղօթք կ'ընէ. 13 ու կը խոստանայ գոհութիւն մատուցանել։

Սաղմոս Ասափայ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ հեթանոսները «քու ժառանգութեանդ մէջը մտան. Էքու սուրբ տաճարդ պղծեցին. Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին։
2 Էքու ծառաներուդ դիերը երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին, քու սուրբերուդ մարմինը երկրի գազաններուն։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պես թափեցին Երուսաղէմին բոլորտիքը, և ու մէկը չկար որ զանոնք թաղէր։
4 Մեր դրացիներուն ընդհատինք եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր բոլորտիքը եղողներուն։
5 Էմինչև ե՞րբ՝ ով Տէր. միշտ պիտի բարկանա՞ս. Էքու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։
6 Էթափէ քու բարկութիւնդ ան ազգերուն վրայ՝ որ չեն ճանչնար, ու ան թագաւորութիւններուն վրայ՝ որ էքու անունդ չեն կանչեր։
7 Ինչու որ Ցակորը կերան, ու անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին։
8 Էմի՛ յիշեր մեզի դէմ առջի աւօրէնութիւնները. թող շուտով հասնի մեզի քու ողորմութիւնդ. ինչու որ Էխիստ թշուառացանք։
9 Քու անունդ փառքին համար ծօգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան Աստուածը, և Էքու անունդ համար փրկէ մեզ, ու մեր մեղքերը քաւէ։
10 Հինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները թէ, Ո՞ր է անոնց Աստուածը. թող յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր աչքերուն առջևը քու ծառանեցրուդ թափուած արիւնին վրէժը։
11 Ի կապուածին հառաչանքը քու առջի՛դ թող ելլէ. քու զօրութեանդ մեծութիւնովը մահուան մատնուածները ապրեցուր։
12 Ու ւեօթնպատիկ հատուցումՀ րուկ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին մէջը՝ ան ֆիրենց նախատինքին ֆոխրինը, որով քեզ անարգեցին՝ ով Տէր։
13 Բայց ՛մենք քու ժողովուրդդ ու քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւիտեան քեզ պիտի գովենք, «« ՛քու փառդ պիտի պատմենք ազգէ մինչև ազգ։

ՍԱՂՄ· Զ

1 Սպասուելոցն իր աղօթքին մէջը՝ ակնեղեցիին դժբաղդութիւնները վրայով. 8 և Աստուծոյ առջի ընորհքները դատաստաններու փոխուելուն վրայով կը գանգատի. 14 ազատութեան համար աղօթք կ'ընէ։

Գլխաւոր երգեցողին, «Ջօշանիմ Էտութեան վրայ. Առաքին Սաղմոսը,
1 Ականջ դիր՝ ով Իսրայէլին հովիւը, որ Ցովսեփին Էհօտի պէս կ'առաջնորդես. Էդուն որ քերովբէից վրայ կը նստիս, Էպայծառացիր։
2 Էեփրեմին ու Բենիամինին և Մանասէին առջևն արթընցուր քու զօրութիւնդ, ու եկուր մեզ փրկելու։
3 Ո՛վ Աստուած՝ Հմեզ դարձուր, և Էքու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։
4 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը, մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժողովրդիդ աղօթքին դէմ։
5 Ըպրատասուքի հաց կը կերցընես անոնց, ու մեծ չափով արտասուք կը խմցընես անոնց։
6 Էմեզ կռիւի պատճառ կ'ընես մեր դրացիներուն, ու մեր թշնամիները դէշ ծաղր կ'ընեն իրենց մէջը։
7 Ո՛վ զօրաց Աստուածը՝ ծմեզ

֊ Եւ ժե֊ 17։ Սաղ֊ Հդ֊ 2։
Բ Սաղ֊ Հդ֊ 7։
Ֆ դ Թագ֊ ի֊ 9։ 10։ Բ Մն֊ ւգ֊ 19։ Միք֊ գ֊ 12։
Ք Երեմ֊ է֊ 33։ ժ֊ 4։ ւգ֊ 20։
Ի Սաղ֊ ճկա֊ 7։ Երեմ֊ ժգ֊ 16։ ժզ֊ 4։ Ցայտ֊ ժա֊ 9։
Ղ Սաղ֊ խդ֊ 13։ ձ֊ 6։
Ի Սաղ֊ Հդ֊ 1֊ 9։ 10։ 46։ 5։ ձՀ֊ 46։
Ը Սոփ֊ ա֊ 18։ գ֊ 8։
Ի Երեմ֊ ժ֊ 25։ Ցայտ֊ ժգ֊ 1։
ծ Ես֊ խե֊ 4։ 5։ Բ Թես֊ ա֊ 8։
Ի Սաղ֊ ծգ֊ 4։

֊ Սաղ֊ խե֊ և կթ֊ ին վերնագիրները։
Բ Սաղ֊ Հե֊ 20։
Ֆ Եզ֊ իե֊ 20։ 22։ ա Թագ֊ գ֊ 4։ Բ Թագ֊ գ֊ 2։ Սաղ֊ ղթ֊ 1։
Ք Բ Օր֊ իբ֊ 43։ Սաղ֊ ճԲ֊ 6։
Ծ Բ Մն֊ ժգ֊ 11։
Կ Երեմ֊ ժգ֊ 7։ 21։
Հ Սաղ֊ խբ֊ 10։ ճժե֊ 2։
Ն Սաղ֊ Ռբ 20։
Ղ Ծն֊ դ֊ 15։ Ես֊ կե֊ 6։ 7։ Երեմ֊ լբ֊ 18։ Ղուս֊ շ֊ 38։
Ճ Սաղ֊ Հդ֊ 18։ 22։
Ց Սալ֊ Հդ֊ 1։ գե֊ 7։ ճ֊ 3։
Ձ Ես֊ խգ֊ 21։

֊ Սաղ֊ խե֊ և կթ֊ ին վերնագիրները։
Բ Սաղ֊ Հե֊ 20։
Ֆ Եզ֊ իե֊ 20։ 22։ ա Թագ֊ գ֊ 4։ Բ Թագ֊ գ֊ 2։ Սաղ֊ ղթ֊ 1։
Ք Բ Օր֊ ւգ֊ 2։ Սաղ֊ ծ֊ 2։ գզ֊ 1։
Ի Թես֊ բ֊ 18։ 23։
Ղ Հմր֊ 7։ 19։ Ողբ֊ ե֊ 21։
Ի Թես֊ գ֊ 25։ Սաղ֊ գ֊ 6։ կէ֊ 1։
Ը Սաղ֊ խբ֊ 8։ ծբ֊ 9։ Ես֊ լ֊ 20։
Ի Սաղ֊ խգ֊ 13։ ՀԲ֊ 4։
ծ Հմր 3։ 19։

դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

8 Եգիպտոսէն էմկ որթ մը փոխադրեցիր, Հեթանոսները վռնտեցիր, ու զանիկայ տնկեցիր։

9 Ետնոր առջևէն պէղ պատրաստեցիր, ու անոր արմատները հաստատեցիր. և անիկայ երկիրը լեցուց։

10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը, ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղևիններուն պէս եղան։

11 Իր ճիւղերը երկընդուց մինչև ծովը, ու իր բողբոջները մինչև գետը։

12 Ինչու՞ փլցուցիր անոր ցանկերը, որ ճամբայէն բոլոր անցնողները անիկայ փրցընեն։

13 Անտառին խոզը ապականեց անիկայ, ու դաշտի գաղանները կերան անիկայ։

14 Ո՛վ զօրաց Աստուածը՝ կ՚աղաչեմ դարձիր. հնայէ երկինքէն ու տես, ու այցելու եղիր աս որթին,

15 Եւ աս տունկին՝ որ քու աջ ձեռքովդ տնկեցիր, ու որդիին՝ որ նքեզ համար հաստատեցիր։

16 Կրակով այրուած ու կտրուած է. Քու երեսիդ սաստկէն կը կորընչին։

17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ ըլլայ, ու մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի համար հաստատեցիր։

18 Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ. կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի կանչենք։

19 Ո՛վ Տէր զօրաց Աստուածը, դարձուր մեզ, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄ · ՁԱ

1 Հանդիսաւոր կերպով զԱստուած գովաբանելու յորդորանք մը։ 4 Աստուած կը պահանջէ աս պարտաւորութիւնը իր բոլոր բարիքներուն համար։ 8 Աստուած հնազանդութեան յորդորելով ժողովուրդը, կը գանգատի անոնց անհնազանդութենէն՝ որ իրենց վնասին պատճառ կ՚ըլլայ։

Գլխաւոր երգեցողին, «կիթթիթի վրայ։ Ասաբին Սաղմոս։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջին, որ մեր զօրութիւնն է, ուրախութեամբ աղաղակեցէք Յակորին Աստուծոյն։

2 Սաղմոս առէք, ու թմբուկը բերէք, Նաև անուշ քնարը տաւիղին հետ։

3 Փող հնչեցուցէք ամսու գլխուն, «նաև լուսնի լման ատենը» մեր տօնին օրը.

4 Վասն զի Իսրայէլին կանոն մըն է, Յակոբին Աստուծոյն իրաւունքն է։

5 Ինքը վկայութիւն դրաւ Յովսեփին մէջը, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը. Հոս պէղ լեզու մը լսեցի որ չէի ղիտեր։

6 Ետնոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն, ետնոր ձեռքերը հանդիստ եկողուէն։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի. Սպառնական տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն. Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը։ (Սելայ։)

8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի. ով Իսրայէլ թէ որ ինծի մտիկ ընես.

9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։

10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն. Լեցնէ բաց քու բերանդ, ու զանիկայ ես պիտի լեցընեմ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս. ու Իսրայէլը Ինձ չուզեց։

12 Ետ զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։

13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր, ու Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր.

14 Շուտով պիտի խոնարհեցընէի անոնց թշնամիները, ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ։

15 Տէրը ատոդիները Խոնարհուին պիտի ընէին՝ իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար։

16 Ան ալ պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով. ու վկմէն վեղով մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄ · ՁԲ

1 Սաղմոսերգուն դատաւորները յորդորելէն, 5 ու անոնց անհոգութիւնը յանդիմանելէն ետև, 8 Աստուածմէ կը խնդրէ որ ինքը դատաստան ընէ։

Սաղմոս Ասաբհայ։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովքին մէջը, Դատաստան կ՚ընէ Աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ։

2 Մինչև երբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք, ու ամբարիշտներուն Երեսառութիւն պիտի ընէք։ (Սելայ։)

3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին, Իրաւունք ըրէք

4 Փրկեցէք աղքատը ու տնանկը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։

5 Չգիտեն ու միտք չեն առ-

ԷՍ · ե · 1 · 7 · ԵրԵմ. բ · 21 · Եզեկ · ԺԹ · 6 · 9 · ԺԹ · 10 ·

ԼՍաղ · խդ · 2 · Նե · 53 ·

ԻԵԼ · իգ · 28 · Ցես · իդ · 12 ·

ԺՍաղ · Նբ · 8 ·

ԼՍաղ · ԺԲ · 40 · 41 · Ես · ե · 5 · Նաե · բ · 2 ·

ՀԵս · կդ · 15 ·

ՅՆս · խԹ · 5 ·

ՂՍաղ · լԹ · 11 · Տզ · 7 ·

ՃՍաղ · ԺԲ · 21 ·

ՃՀԲ 3 · 7 ·

– Սաղ · ը · ին վերնագիրը ·

* Կամ՝ որոշուած ժամանակին

ԲՂԼ · իդ · 21 · Թուա · ժ · 10 ·

ՍԱՂՄՈՍ ՁԶ 573

5 Ինքը վկայութիւն դրաւ Յովսեփին մէջը, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը. Հոս պէղ լեզու մը լսեցի որ չէի ղիտեր։

6 Ետնոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն, ետնոր ձեռքերը հանդիստ եկողուէն։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի. Սպառնական տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն. Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը։ (Սելայ։)

8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի. ով Իսրայէլ թէ որ ինծի մտիկ ընես.

9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։

10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն. Լեցնէ բաց քու բերանդ, ու զանիկայ ես պիտի լեցընեմ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս. ու Իսրայէլը Ինձ չուզեց։

12 Ետ զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։

13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր, ու Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր.

14 Շուտով պիտի խոնարհեցընէի անոնց թշնամիները, ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ։

15 Տէրը ատոդիները Խոնարհուին պիտի ընէին՝ իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար։

16 Ան ալ պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով. ու վկմէն վեղով մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄ · ՁԲ

1 Սաղմոսերգուն դատաւորները յորդորելէն, 5 ու անոնց անհոգութիւնը յանդիմանելէն ետև, 8 Աստուածմէ կը խնդրէ որ ինքը դատաստան ընէ։

Սաղմոս Ասաբհայ։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովքին մէջը, Դատաստան կ՚ընէ Աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ։

2 Մինչև երբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք, ու ամբարիշտներուն Երեսառութիւն պիտի ընէք։ (Սելայ։)

3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին, Իրաւունք ըրէք

4 Փրկեցէք աղքատը ու տնանկը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։

5 Չգիտեն ու միտք չեն առ-

ՀՍաղ · ԺԸ · 43 · Հռոմ · ա · 30 ·

Ա ԵԲԲ · պիտի ատկին

ՅՌ Օր · լբ · 13·14 · Սաղ · ԾԽԵ · 14 ·

ՂՅՈՐ · ԽԹ · 6 ·

ՈՐՄՆ · ԺԹ · 6 · Յոզ · ե · 8 ·

ՀԿա՛մ · գաւառներուն · Եւ · իա · 6 · իբ · 28 ·

ԲՐ Օր · ա · 17 · ՐՄՆ · ԺԹ · 7 · Ռոմկ · ԺԸ · 5 ·

ԳԵրեմ. իբ · 3 ·

ԴՅՈՐ · ԽԹ · 12 · Ռոմկ · իգ · 11 ·

ԻՄԿԲ · գ · 1 ·

ներ . խաւարի մէջ կը պտրտին . Ե՛րկրին բոլոր հիմերը շարժեցան :

6 Ե՛ս ըսի [Թ]Է՝ Դուք աստուածներ էք , ու բոլորդ ամէնքդ Բարձրեալին որդիներն էք .

7 Բայց ե՛մարդոց պէս պիտի մեռնիք , ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք :

8 Ելի՛ր ով Աստուած՝ դատէ՛ երկիրը . Ի՛նչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես :

ՍԱՂՄ · ՁԲ

1 Թլնամիներուն դաւանանութեանը համար գանգատ մը . 9 ու ակնկալութիւն ապագային դէմ յաղթութիւն մը :

Ասաֆին երգը ՝— Սաղմոս :

1 Ա՛ստուած՝ մե՛ր Աստուածդ մի՛ կենար . անձայն մի՛ ըլլար , ու հանդարտ մի՛ կենար ով Աստուած :

2 Ինչու որ ահա Բրուտ թշնամիներդ կը զոռան , ու ք[Ը]ն ատողները գլուխ կը վերցնեն .

3 խորամանկութեան չարք կը դանեն քու ժողովուրդիդ դէմ , ու խորհուրդ կ'ընեն Բրուտ պահպանածներուդ դէմ :

4 Կ'ըսեն [Թ]է՝ Եկէ՛ք , եկորսընջենք անոնք՝ որ ազգ չըլլան , ու ալ չյիշըւի Իսրայէլին անունը :

5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ բռին , ՝— քեզի դէմ դաշնադրութիւն ընդունին

6 Էդոմի վրանները ու Իսմայէլացիք , Մոաբը ու Հագարացիք ,

7 Գեբաղը ու Ամմոնը և Ամաղկը , Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակչաց հետ :

8 Նաև Ասուրը անոնց հետ միաբանեցաւ . Ղոտին որդւոցը ձեռնտու եղան : (Սէլայ :)

9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Մադիամին՝ ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին ըէ՛ կիսոն հեղեղատին քովը .

10 Անոնք Ենդովրի մէջ սատկեցան . Բացրի պէս եղան երկրի վրայ :

11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զէերին պէս , ու անոնց բոլոր իշխանները Զեբէէին ու Սաղմանային պէս ըրէ .

12 Որոնք ըսին [Թ]է՝ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար :

13 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ անոնք *մրեղի պէս , Հովի առջև եղող շուշի պէս ըրէ :

14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ'այրէ , ու բոցը Լեռները կը բռնկցընէ ,

15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք Քու մրրիկովդ , ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ :

16 Լեցուր անոնց երեսները անարգանքով , որ քու անունդ ինդրեն՝ ով Տէր :

17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան , և ամօթալից ըլլան ու կորսուին .

18 Ո՛ր դիտնան [Թ]է միայն դուն՝ որ քու անունդ Եհովայ է , Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ :

ՍԱՂՄ · ՁԴ

1 Մարդարէն սրբարանին հաղորդակցութեանը փափաքելով՝ 4 կը ցուցնէ [Թ]է երջանիկ են անոր մէջ բնակողները . 8 իր Նոն դառնալուն համար աղօթք կ'ընէ :

Գլխաւոր երգեցողին , Գիթթիթի վրայ . Կորհի որդւոցը Սաղմոսը :

1 Ո՛՜նչափ Բնախանձելի են քու բնակարաններդ , ով զօրաց Տէրը :

2 Բ[Ը]իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մաշի Տէրոջը սրաշէնութեան համար . իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ'աղաղակեն կենդանի Աստուծոյն :

3 Հնձանդուկն ալ տուն գտաւ , ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար , քու սեղաններուդ քովը՝ ով զօրաց Տէրը , իմ թագաւորս ու Աստուածս :

4 Երանի՛ անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին . անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն : (Սէլայ :)

5 Երանի՛ անոր մարդոյը որոնց զօրութիւնը քեզմէ է . ու իրենց սրտին մէջը ճամբաներդ կան :

6 Արտասուաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի պէս կ'ընեն անիկայ . առջի անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զանիկա :

7 Անոնք զօրութենէ զօրութիւն կ'երթան , Աստուածը Սիոնի մէջ Աստուածդ աւլին երևնան :

8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը , լսէ՛ իմ աղօթքս . ականջ դիր ով Յակորի Աստուածը : (Սէլայ :)

9 Ո՛վ Ըմեր վահանը Աստուածա՛տես , ու քու օծեալիդ երեսը նայէ :

10 Ինչու որ քու սրահներուդ մէջը մէկ օրը հազարէն աղէկ է . աւելի ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ , քան թէ ամբարբշտաց վրանները մէջը բնակիլ :

11 Քանի՜ Տէր Աստուած Բարև ու Վահան է . Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ . Բարութիւն մը պիտի չպակասըցնէ ուղղութեամբ քալողներուն :

12 Ո՛վ զօրաց Տէրը՝ Երանելի է քեզի յուսացող մարդը :

ՍԱՂՄ · ՁԵ

1 Աղաչանքը Աստուծոյ առջի շնորհքները յիշելով՝ կը խնդրէ որ ան շնորհքները չարաչ

Ը Սաղ · ժա · 3 ; Նե · 3 ; Ի Հմր 1 : Յով · ժ · 34 :

Ը Ցոր · իա · 32 ; Սաղ · խթ · 12 : Նեզ · ա · 14 :

Ի Սաղ · ր · 8 ; Ցայտ · ժա · 15 :

— Սաղ · իը · 1 ; լե · 22 ; ՀԹ · 1 :

Բ Սաղ · ր · 1 ; Դար · գ · 25 :

Գ Սաղ · ձա · 15 :

Դ Սաղ · իե · 5 ; լա · 20 :

Ե Տես Ելթ · գ · 6 , 9 : Բրէմ · ժա · 19 , լա · 36 :

Զ Տես բ Մն · ի · 1 · 10 · 11 :

Է Թես · լա · 7 ; Դատ · է · 22 :

Ը Դատ · գ · 15 · 24 ; է · 21 :

Թ Դատ · է · 25 :

Ի Դատ · ը · 12 ; 21 :

Լ Ես · ժէ · 13 · 14 : * Կ՛ուզէ ասել՝ ի

Խ Սաղ · լ · 5 :

Ծ Բ Օր · ը · 22 :

Կ Յոր · թ · 17 :

Հ Սաղ · լե · 4 · 25 :

Ձ Ելթ · ժ · 3 ; Ես · 3 :

Ղ Սաղ · ձգ · 1 : Ես · 34 :

Մ Սաղ · ձգ · 6 :

Յ Սաղ · ձթ · 13 :

Ն Նե · գ · 3 ; Սաղ · ը · 5 :

— Սաղ · իա · 1 , Դատ · ժ · 1 :

Շ Ելթ · գ · 3 : Սաղ · ղը · 8 :

Ո Սաղ · իգ · 4 :

Չ Սաղ · իե · 4 :

Պ Սաղ · իր · 1 : 2 , կգ · 1 : Դն · 26 : Ամթ · 20 :

Ջ Սաղ · կե · 4 :

Ռ Բ Թագ · ե · 22 · 23 :

Ս Մատ. ասաջնորդը կը լեզուներ :

Վ Նե · գ · 18 : Ես · ը · 1 : Բ Կար · գ · 18 :

Տ Բ Օր · ժգ · 16 : Ելք · ժգ · 16 :

Ր Ես · ժե · 1 : Հմր · 11 :

Ց Ես · կ · 19 : Ամ · ժե · 1 : Հմր · 9 : Սաղ · ժե · 9 , 10 , 11 : ՀԹ · 114 : Առակ · բ · 7 :

Փ Սաղ · ձգ · 9 , 10 :

Ք Սաղ · ը · 12 :

նակուին . Տ կը խոստանայ անոնց սպասելու՝ Աստուծոյ բարութեանը յուսալով ։

Գլխաւոր երդեցողին . — Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ո՛վ Տէր՝ դուն հաճեցար քու երկրիդ . Բ Յակոբին դերութիւնը դարձուցիր .

2 Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր . անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր ։ (Սէլա ։)

3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմտութիւնդ . Դէտ դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ ։

4 *Մեզի՛ դարձիր՝ ով մեր փրկութեան Աստուածը , և քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրեցուր ։

5 Բ Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանաս մեզի . քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի երկընցնե՞ս ։

6 Միթէ ետ պիտի չդառնաս , ու մեզ կենդանացընես , որ քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ ։

7 Ցուցուր մեզի՝ ով Տէր , քու ողորմութիւնդ . և քու փրկութիւնդ մեզի տուր ։

8 Ես պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած . ինչու որ Բ խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժողովուրդին ու իր սուրբերուն . ու Բ յիմարութեան չդառնան անոնք ։

9 Արդարև Բ իր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախցողներուն , ♪ որ մեր երկրին մէջը փառք բնակի ։

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պատահեցան . խաղաղութիւնը ու խաղաղութիւնը էրթ համբուրեցին ։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսնի , ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի ։

12 Նաև Բ Տէրը բարութիւն պիտի տայ , ու ♪ մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ ։

13 Արդարութիւնը անոր առջևէն պիտի երթայ . ու †իր դնացքները ճամբուս՝ պիտի դնէ ։

ՍԱՂՄ · ՁԶ

1 Դաւիթ իր հաւատքին վստահութիւնովը , 5 և Աստուծոյ բարութիւնը ու կարողութիւնը յիշելով՝ իր աղօթքը կը զօրացընէ ։ 11 առէջ շնորհքին չարունակութեանը կը ցանկայ · 14 Չպարտներուն համար գանգատ ընելով՝ Աստուծոյ բարութեանը մէկ նշանը կը խնդրէ ։

Աղօթք Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու ականջդ . պատասխան տուր ինծի , ինչու որ աղքատ ու տնանկ եմ ։

2 Պահէ իմ անձս , ինչու որ ես սուրբ եմ . ով իմ Աստուածս՝ քեզի յուսացող ծառադ դուն փրկէ ։

3 Բ Ողորմի ինծի՝ ով Տէր , ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր ։

4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը՝ ; Բինչու որ դէպ՚ի քեզի կը վերցընեմ իմ անձս՝ ով Տէր ։

5 Բ Վասն զի դուն՝ ով Տէր , բարի ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։

6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝ ով Տէր , ու մտիկ ըրէ իմ աղաչանքներուս ձայնը ։

7 Բ Նեղութեանս օրը քեզի կ՚աղաղակեմ , ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես ։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նման մկը չկայ՝ ով Տէր , և Բ քու գործքերուդ պէս չկայ ։

9 Բոլոր ազգերը՝ որ դուն ստեղծեցիր , պիտի գան , ու երկրպագութիւն ընեն քու առջիդ՝ ով Տէր , և քու անուանդ փառք պիտի տան ։

10 Վասն զի դուն մեծ ու Բ հրաշքներ գործող ես , ♪ Աստուած միայն դուն ես ։

11 Բ Ո՛վ Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ . ‡միացուր իմ սիրտս՝ , որ քու անուանէդ վախնայ ։

12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս . ու դուն Բ փրկեցիր իմ անձս խորունկ գժոխքէն ։

14 Ո՛վ Աստուած՝ Բ ամբարտաւանները ինծի դէմ կանն , ու բռնաւորներուն ժողովդը իմ անձս փնտռեցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։

15 ♪ Բայց դուն ով Տէր՝ դթած ու ողորմած Աստուած ես , երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես ։

16 Նայէ՛ ինծի , ու ողորմէ՛ ինծի . քու զօրութիւնդ տուր քու ծառայիդ , ու հքու աղախնիդ որդին փրկէ ։

17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի , որ իսատղերը տեսնեն ու ամչնան . ինչու որ դուն՝ ով Տէր , ինծի օգնեցիր ու իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄ · ՁԷ

1 Եկեղեցիին բնութիւնը ու փառքը · 4 անոր անդամներուն աւելնալը . պատիւը ու մխիթարութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը — երգը ։

1 Նոր հիմերը — սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 Բ Տէրը Սիօնին դռները Յակորին

— Նե · իշ · 3 ։

Բ Սաղ · ծգ · 1 ։ ծկ · 1 ։

† Սաղ · իե · 1 ։ ճխդ · Տ ։

Ե Հմր 15 ։ Սդ · ճկ · 7 ։ Ծիւ · 9 ։ Ցովել · բ · 13 ։

Է Սաղ · ծ · 15 ։

Ը Եկ · ժե · 11 ։ Սաղ · ձիե · 6 ։

Թ Ր Օր · գ · 24 ։

Ժ Սաղ · իբ · 31 ։ Ներ · 18 ։ Նա · իդ · 7 ։ Յայտ · ժե · 4 ։

Ի Ել · ժե · 11 ։ Սաղ · ճկ · 6 ։

ԺԱ Ա Օր · գ · 3 ։ Լը · 39 ։ Եա · լէ · 16 ։ իգ · 6 ։ Մար · ժբ · 29 ։ ա Կոր · գ · 4 ։ Նփն · գ · 6 ։

ԺԲ Սաղ · իե · 4 ։ իէ · 11 ։ ճժ · 33 ։ ճխդ · Տ ։

ԺԳ Սաղ · ծչ · 13 ։ ճժչ · Տ ։

ԺԴ Սաղ · ծգ · 3 ։

ԺԵ Ել · լգ · 6 ։ Թուա · ժգ · 18 ։ Ղեմ. Թ · 17 · Հմր. 5 ։ Սաղ · ձգ · Տ ։ ճժա · 4 ։ ճլ · 4 · 7 ։ ճխե · 8 ։ Ցովել · բ · 13 ։

ԺԶ Սաղ · իե · 16 ։ կճ · 16 ։

ԺԷ Սաղ · ճժչ · 16 ։

— Սաղ · իբ · 1 ։

Բ Սաղ · Նը · 67 · 68 ։

քոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ ։
3 †Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար , ով Աստուծոյ քա-
ղաքը ։ (Սէլայ ։)
4 Ե*Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս †ձանչցողներուն . ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշէին հետ . ասոնք ալ հոն ծը-
նան ։
5 Ու Սիօնին համար պիտի ըսուի Թէ՝ Ան ու մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ . և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ ։
6 Տէրը աղգերը Է գրած ժամանակը պիտի ըսէ՝ Թէ ասիկայ հոն ծնաւ ։ (Սէլայ ։)
7 Ու Երգեցողներ , նոյնպէս ալ ‡ արնգահարներ ‖ Ակիւ գոնո՞ւմն հոն՝ իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են ։ .

ՍԱՂՄ · ՁԸ

1-8 Ծարը գանգատ մը պարունակող աղօթք մը ։

Կորխի որդւոցը երգը ՝ Սաղմոսը . Գլխաւոր երգեցողին , Մահալաթ Լէաննոթի վրայ . Եման Եզրահա-
ցիին երգը ։
1 ‖ վ Տէր՝ Է իմ փրկութեանս Աս-
տուածը , Է ցորկը կ՚աղաղա-
կեմ , ՝ գիշերը քու առջիդ եմ ։
2 Իմ աղօթքս քու առջիդ թող ելլէ . խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս ։
3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ , ու իմ կեանքս Դժո-
ւոկմանին մօտեցաւ ։
4 Է Գուբը իջնողներուն հետ սե-
պուեցայ . Ուժէ չունեցող մարդու մը պէս Եղայ ։
5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ . գերեզմանի մէջ պառկող մեռ-
ցուածներուն պէս , որոնք ալ չես յիշեր , ու քու ձեռքէդ Է մերժուած են ։
6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գու-
բին մէջը դրիր , խաւարային անդունդներուն մէջ ։
7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս , և Է քու բոլոր ալիքնե-
րովդ զիս չարչարեցիր ։ (Սէլայ ։)
8 Է իմ ճանչցուրներս ինծմէ հեռա-
ցուցիր . իս գարշելի ըրիր անոնց առջեւն . Է դոցուեցայ , ու դուրս չեմ ելլեր ։
9 Է Ձարչարանքէն աչքերս վատե-
ցան . Ամէն օր քեզի աղաղակե-
ցի՝ ով Տէր , Է ձեռքերս քեզի եր-
կնցուցի ։
10 Է Մի՞թէ մեռելներուն հրաշք պի-
տի ընես . միթէ մեռածները պիտի ելլեն ու քեզ դովեն ։ (Սէլայ ։)
11 Միթէ կը պատմուի՞ քու ողոր-
մութիւնդ գերեզմանին մէջ , ՝ քու ճշմարտութիւնդ կորստեան մէջ ։
12 Ի Մի՞թէ կը ճանչցուին քու հր-
րաշքներդ խաւարին մէջ , ՝ քու արդարութիւնդ մոռացման երկ-
րին մէջ ։
13 Բայց ես՝ ով Տէր , քեզի աղա-
ղակեցի , ու Իմ աղօթքս առ-
տուանց քու առջիդ պիտի ելլէ ։
14 Ո՛վ Տէր՝ Ինչո՞ւ իմ անձս կը մերժես , ՝ Է քու երեսդ կը ծած-
կես ինծմէ ։
15 Ես խեղճ եմ ու մանկութենէս ի վեր մեռնելու վրայ եմ . Է քու ահերդ քաշեցի ՝ խռովեցայ ։
16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս իջաւ , և քու զարհուրանքներդ իս կորսընցուցին ։
17 Ամէն օր ջուրի պէս իս պատե-
ցին . Ամբողջ չորս կողմս առին ։
18 Ի Հեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը . իմ ճանչցորներս խա-
ւարի մէջ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԹ

1 Մաղմսերգուն զԱստուած կը գովէ իր ուխ-
տին համար , 5 իր հրաշալի կարողութեանը համար , 15 իր եկեղեցին հոգ տանելուն հա-
մար , 19 ու Դաւիթին թագաւորութեանը ըրած չնորհքին համար ։ 38 Երբր ձախող դիպուածներու վրայով կը դանդատի , 46 կը բողոքէ , կ՚աղօթէ , ու զԱստուած կ՚օրհնէ ։

Եթան Եզրահացիին երգը ։

1 Է Տէրոջը ողորմութիւնները յա-
ւիտեան պիտի երգեմ . քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս գաղդ ազգ պիտի պատմեմ ։
2 Վասն զի ըսի Թէ՝ Ողորմութիւ-
նը յաւիտեան պիտի շինուի . Եր-
կինքի մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ ։
3 Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ
ըրի , Երդում ըրի իմ ծառային Եր-
դումը ըրի , ըսելով ։
4 Է քու սերունդդ յաւիտեան պի-
տի հաստատեմ , և շազգ ազգ պիտի շինեմ քու աթոռդ ։ (Սէ-
լայ ։)
5 Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ՝ ով Տէր , և քու հա-
ւատարմութիւնդ ժողովրդոց ժո-
ղովքին մէջ ։
6 Վասն զի ո՞վ կայ երկինքի մէջ Տէրոջը հաւասար . ՝ § հզօրաց որ-
դիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Տէ-
րոջը ։
7 Աստուած իիստ գարհուրելի է սուրբերուն ժողովքին մէջը , և ա-
հաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղող-
ներուն ։
8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը , ով է Էհեղի պէս հզօր Տէր . որ

‡ Տես Ես . կ ։
† Սաղ . ձթ . 10 ։ Ես . ծա . 9 ։
* Յ՝ Եղիպտոսը ։
† Կ՚ըսէ՝ ճանչցողներու պէս ։
Է Եզեկ . ժգ . 9 ։
‡ Կամ՝ պար բռնողներ ‖ Կամ՝ ակիւ ըսէն ։
= գ Թագ . դ . 31 ։ ա Մն . բ . 6 ։
Բ Սաղ . իէ . 9 ։ ծա . 14 ։
գ Ղեւ . ժը . 7 ։
դ Սաղ . ճէ . 18 ։
ե Սաղ . իբ . 1 ։
զ Սաղ . լա . 12 ։
է Ես . ծգ . 8 ։
ը Սաղ . խը . 7 ։
թ Ծոր . ժթ . 13 , 19 ։ Սաղ . լա . 11 ։ ՃԽր . 4 ։
ժ Ոզե . գ . 7 ։
ի Սաղ . լը . 10 ։
լ Սաղ . ձղ . 8 ։
խ Ծոր . ժա . 13 ։ Սաղ . ՃԽգ . 6 ։
ծ Սաղ . ղ . 5 ։ ը . 9 ։ ճժե . 17 ։ ճժը . 17 ։ Ես . լը . 18 ։

ա Ցոր . ժ . 21 ։ Սաղ . ՃԽգ . 3 ։
բ Սաղ . լա . 12 ։ Հմ . 5 ։ ժող . ը . 10 ։ թ . 5 ։
գ Սաղ . ե . 3 ։ ճժթ . 147 ։
դ Սաղ . խգ . 2 ։
ե Ցոր . ժգ . 24 ։ Սաղ ժգ . 1 ։
զ Ցոր . գ . 4 ։
է Սաղ . իբ . 16 ։
ը Ցոր . ժթ . 13 ։ Սաղ . լա . 11 ։ լը . 11 ։
թ Թագ . դ . 31 ։ ա Մն . բ . 6 ։
ժ Սաղ . ճա . 1 ։
ի Հմր 4 ։ Սաղ . ճժթ . 90 ։
լ Սաղ . ճժթ . 89 ։
խ Թագ . ը . 10 ։ Ես . խբ . 1 ։
ծ Թագ . է . 11 ։ ը ։ ա Մն . ժէ . 10 ։ ը ։ Տես Երեմ . լ . 9 ։ Եզեկ . լդ . 23 ։ Ովս . գ . 5 ։
կ Հմր 29 ։ 36 ։
հ Տես Հմր 1 ։ Ղև . ա . 32 ։ 33 ։
ձ Սաղ . ժթ . 1 ։ ղէ . 6 ։ Ծսյտ . է . 10 ։ 11 ։ 12 ։
ղ Հմր 7 ։
ճ Սաղ . խ . 5 ։ Նա . 19 ։
մ Տ՚ճժգ . 5 ։
յ Կամ՝ աստուածոց
ն Սաղ . հգ . 7 ։ 11 ։
շ Եր . ժե . 11 ։ Թագ . բ . 2 ։ Սաղ . լթ . 10 ։ Նա . 19 ։

դու հաւատարմութիւնդ դու բո-
ղորտիքդ է ։
ժ Սաղ. կե. 9 Ծ Դուն կը տիրես ծովուն հպար-
7 ։ գգ. 3 ։ տութեանը վրայ . երբոր անոր ա-
4 ։ ձէ. 29 ։ լիքները կը բարձրանան , դուն կը
հանդարտեցնես անոնք ։
ի Եզ. ժդ. 26 ։ 19 Ի Դուն ձնչեցիր Ռահաբը խո-
27 ։ 28 ։ տոնած պէս . քու զօրութեանդ
Սաղ. ձէ. բազուկովը ցրուեցիր քու թշնա-
4 ։ նա. 4 ։ միներդ ։
7 ։ ծա. 9 ։
ի Ես. ա. 1 ։ 11 Կ Քու կդ է երկինքը , ու քուկդ է
ա Մն. իթ. երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհքը
11 ։ Սաղ. ու անոր լիութիւնը ։
իգ. 1 , 2 ։
ծ. 12 ։
ն Յոբ. իշ. 7 ։ 12 Ն Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ըս-
ղ Ցես. ժբ. տեղծեցիր . Թաւիւր ու Հերմոն
22 ։ քու անունովդ կը ցնծան ։
ո Ցես. ժբ. 1 ։ 13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս .
քու ձեռքդ ուժով է , քու աջ
ձեռքդ բարձրացած է ։
ո Սաղ. ՃԷ. 14 Ո Արդարութիւնը ու իրաւունքը
2 ։ քու աթոռիդ հիմն է , Ողորմու-
յ Սաղ. ձե. թիւնը ու ճշմարտութիւնը քու
13 ։ երեսիդ առջևէն կ'երթան ։
15 Երանի ան ժողովուրդին՝ որ գի-
ղ Թու. ժ. տեն Ն* ազդարարութեան ֆողբոն-
10 ։ Սաղ. ձայնը . ով Տէր՝ անոնք Ձքու երե-
զբ. 6 ։ սիդ լուսովը պիտի քալեն ։
* կամ՝ ցոն-
ծութեան .
Թու. իգ ։ 16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի
21 ։ ցնծան , ու քու արդարութիւնո-
ի Սաղ. դ. 6 ։ վրդ պիտի բարձրանան ։
իգ. 3 ։ 17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրու-
ա Հմր. 24 ։ թեանը փառքը , ու քու հաճու-
Սաղ. Ղե. թեամբդ պիտի բարձրանայ մեր
10 ։ ղ. 10 ։ եղջիւրը ։
ճԼը. 17 ։
18 Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն
է , ու մեր թագաւորը Իսրայէլին
Սուրբինն է ։
19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսե-
ցար քու սուրբիդ հետ , ու ըսիր .
Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ ,
ժողովուրդէն Ընտրուածը բարձ-
րացուցի ։
ղՀմր 3 ։ գ 20 Ես Դաւիթը գտայ ,
թագ. Ժա. իմ սուրբ եղոյնս օծեցի անոիկայ ։
34 ։
ղա թագ. 21 Ես Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի
ԺԸ. 1 , 12 ։ հաստատուի , ու իմ բազուկս պի-
Ը Սաղ. ձ. 17 ։ տի զօրացնէ զանիկայ ։
ոբ թագ. ե. 22 Թշնամին պիտի չկարաստահարէ
13 ։ զանիկայ , ու անօրէնութեան որ-
դին պիտի չկարչարէ զանիկայ ։
ոբ թագ. ե. 23 Ես անոր թշնամիները իր առ-
9 ։ ջևէն պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ
ատողները պիտի զարնեմ ։
Է Սաղ. կա. 24 Եւ Ես իմ հաւատարմութիւնս ու
7 ։ ողորմութիւնս անոր հետ պիտի
ո Հմր. 17 ։ ըլլայ . ու ո անոր եղջիւրը իմ ա-
նունովս պիտի բարձրանայ ։
բ Սաղ. հր. 25 Ը Անոր ձեռքը ծովուն մէջը պիտի
8 ։ ե. 11 ։ դնեմ , ու անոր աջ ձեռքը գետե-
րուն մէջը ։
ոբ թագ. ե. 26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ թէ՝
14 ։ ո Մն. Դուն ես ի իմ Հայրս , իմ Աստուա-
իբ. 10 ։ ծոս , ու ո իմ փրկութեան վէմը .
ոբ թագ. իբ. 27 Ու ես զանիկայ ֆանդրանիկ պիտ
47 ։ տի ընեմ , ֆԵրկրի թագաւորներէն
աւելի բարձր ։
28 Ֆիմ ողորմութիւնս յաւիտեան
պիտի պահեմ անոր համար , ու
ֆիմ ուխտս անոր հետ հաւատա-
րիմ պիտի ըլլայ ։
29 Ո Եւ անոր սերունդը յաւիտեան ,
Ը ու անոր աթոռը Ֆերկինքի օրե-
րուն չափ պիտի ընեմ ։
30 Ո Թէ որ անոր որդիքը Ֆիմ օ-
րէնքս թողուն , ու իմ իրաւունք-
ներովս չքալեն ,
31 թէ որ իմ կանոններս անարդեն ,
ու իմ պատուիրանքներս չպահեն ,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի
պատժեմ անոնց յանցանքը , ու
հարուածներով՝ անոնց անօրէնու-
թիւնը ։
33 Ֆ Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի
չկտրեմ անկէ , ու իմ հաւատար-
մութիւնս սուտ պիտի չհանեմ ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ , ու
շրթունքներէս ելածը պիտի չփո-
խեմ ։
35 Անգամ մը երդում ըրի Ըիմ
սրբութիւնովս , որ սուտ պիտի չը-
ամ Դաւիթին ։ ԸՍամվ. գ. 2 ։
36 Ը Անոր սերունդը յաւիտեան պի- Ը ր Թագ. է.
տի մնայ , ու անոր աթոռը իմ առ- 16 ։ Ղուա.
ջևս ծ արեգակին չափ . 33 ։ Ցօհ.
37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի ժբ. 34 ։ Հմր
հաստատուի , ու երկինքին մէջ հա- 4 , 29 ։
ւատարիմ վկայի պէս ։ (Սէլայ ։)
38 Բայց դուն ետեսիլ ձգեցիր ու ծ Սաղ. հբ.
անարգեցիր , քու օծեալիդ բար- 5 , 17 ։ Ես-
կացար . թեմ. ԺԳ. 20 ։
39 Քու ծառայիդ ուխտը մերժե- Ի ա Մն. իբ.
ցիր . Ոանոր թագը գետնին հա- 9 ։ Սաղ. խգ.
ւասար պղծեցիր . 9 ։ կ. 1 ։ 10 ։
40 ծ Անոր բոլոր պարիսպները փլցու- Լր Օր. ւբ.
ցիր . անոր բերդերը աւերակ ըրիր ։ 19 ։ Սաղ.
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կո- Նբ. 59 ։
ղոպտեցին զանիկայ . Ընախատինք Ի Սաղ. հդ.
եղաւ իր դրացիներուն ։ 7 ։ Ողթ. ե.
42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը 16 ։
բարձրացուցիր . անոր բոլոր թըշ- ծ Սաղ. ձ. 12 ։
նամիները ուրախացուցիր ։
43 Անոր սուրին բերանն ալ դար- Ի Սաղ. խգ.
ձուցիր , ու զինքը պատերազմին 13 ։ Նի. 4 ։
մէջ չկայնեցուցիր ։
44 Անոր փառքը դադրեցուցիր , ու
Ո անոր աթոռը գետինը զարկիր ։ Ո Հմր 39 ։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը
կարճեցուցիր . զանիկայ ամօթով
ծածկեցիր ։ (Սէլայ ։)
46 Յ Մինչև Ե՞րբ ով Տէր . քու անդ- Յ Սաղ. Ղթ.
միշտ պիտի պահես . Ը քու սբրտ- 5 ։
մտութիւնդ կրակի պէս պիտի Ը Սաղ. Ղը.
բորբոքի ։ 63 ։
47 Ֆ Յիշէ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը ։ Ֆ Ցոբ. է. 7 ։
ինչ ունայնութեան համար ստեղ- ժ. 9 ։ ժղ.
ծեցիր մարդոց բոլոր որդիները ։ 1 ։ Սաղ. ղթ.
5 ։ ձժթ.
Տ4 ։

48 Մ՛Ով է ան մարդը որ ապրի ու չտեսնէ, Ե՞ իր անձը դժոխքին ձեռքէն փրկէ։ (Սէլա)։
49 Ո՛վ Տէր՝ ո՞ւր են քու առջի ողորմութիւններդ, որ Երդումով ըրիր Դաւիթին քու հաւատարմութիւնովդ։
50 Ո՛վ Տէր՝ յիշէ՛ քու ծառաներուդ նախատինքը, որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն.
51 Որ անով քու թշնամիներդ ա՛նարգեցին՝ ով Տէր, որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին։
52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ · Ղ

1 Մովսէս Աստուծոյ Նախախնամութիւնը խոստովանելով՝ 3 մարդոց տկարութեանը համար, 7 Աստուծոյ պատիժներուն, 10 և մարդկային կեանքը կարճութեանը համար կը դառնայ։ 12 Անիկայ Աստուծոյ բարի նախախնամութեանը դիտութեանը ու յոյսին եւ բնաւորուն համար կ՛աղօթէ։

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը։

1 Մ՛Ով Տէր՝ Դուն միզի ապաւէն եղար ազգէ մինչև ազգ։
2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ, ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ, յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն ես Աստուած։
3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես, ու կ՛ըսես. Դեռ դարձէք՝ մարդոց որդիներ։
4 Վասն զի հազար տարին քու առջիդ երկուան օրին պէս է՝ որ անցաւ, կամ դիշերուան պահու մը պէս։
5 Կ՛ընկղմես անոնք, ձերազի պէս կ՛ըլլան. առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ՛ըլլան.
6 Ա՛ռտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ, իրիկունը կը կտրուի ու կը չորնայ։
7 Ինչու որ քու բարկութենդէ կը մաշինք, և քու սրտմտութենդէ կը խռովինք։
8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ, ու մեր ծածուկ ֆէյերը քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր։
9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւնովդ կ՛անցնին. մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ՛անցընենք։
10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են, ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան, տակաւին անոնց փառքը աչխատանք ու դատ է. ինչու որ անոնք շուտով կ՛անցնին, ու մենք կը թռչինք։
11 Ո՞վ դիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը, և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ։
12 Ինանակ սորվեցուր մեզ մեր օրերը համրել, որ սրտի իմաստութիւն ստանանք։
13 Դարձիր ով Տէր, մինչև ե՞րբ. ու Ղթութիւն ըրէ քու ծառաներուդ։
14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ, Որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջը։
15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը, որ տրտմեցուցիր. ան տարիներուն չափովը, որ չարիք տեսանք։
16 Թող երևնայ ծքու գործդ քու ծառաներուդ, և քու փառքդ անոնց որդիներուն։
17 Ու Մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ. և Ձեռքերուն գործը հաստատէ մեր վրայ. մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ։

ՍԱՂՄ · ՂԱ

1 Բարեպաշտ մարդոց վճռակը. 3 անոնց ապաշխութիւնը. 9 անոնց ապաստանարանը։

1 Հարբերկրյոյն ծածկոցին տակը բնակողը Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի։
2 Տէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ՝ Իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է. իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ։
3 Արդարև Դան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն, ապականիչ ժանտամահէն։
4 Քեզ Իր փետուրներովը պիտի ծածկէ, ու իր թևերուն տակը պիտի ապաստանիս. անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզի։
5 Գիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն, ոչ ցորեկը թռչող նետէն,
6 Ո՛չ մութ տեղը պտրտող ժանտամահէն, ոչ կէս օրուան աւերը սատակիցընող հարուածէն։
7 Հազար հոգի քու լովիդ, ու տասը հազար քու աջ կողմդ պիտի իյնան. Բայց քեզի հասած չ՛ըլլար։
8 Միայն Իքու աչքերովդ պիտի նայիս, ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես։
9 Որովհետև դուն Տէրը Իմ ապաւէնս՝ Բարձրեալը Իբնակդ ապաստանարան ըրիր,
10 Քեզի չարիք պիտի չհասնի, և քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմօտենայ։
11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն

ՍԱՂ · ԽԹ · 9։
ԵՐԲ · ԺԱ · 5։
ՆԵԹԱԳ · Է · 15։ ՆԱ. ՅԵ. 3։
ՂՍԱՂ · ԾԴ · 5։
ՍԱՂ · ԿԹ · 9 · 19։
ՂՍԱՂ · ՆԴ · 22։
ՂՍԱՂ · ԽԱ · 13։

ԲԲ ՕՐ · ԼԴ · 1։

ԲԲ ՕՐ · ԼԴ · 27։ ԵԶԵԿ · ԺԱ · 16։
ՖԱՌԱԿ · Ը · 25, 26։
ՔՆ · Գ · 19։ ՅՈՂ · ԺԲ · 7։
ԲՊԵՏ · Գ · 8։
ՂՍԱՂ · ՆԴ · 20։
ՒՍԱՂ · ՃԴ · 15։ ԵՒ · Խ · 6։
ԸՍԱՂ · ԴԲ · 7։ ՅՈՐ · ԺԳ · 2։
ԲՍԱՂ · Ծ · 21։ ԵՐԵՄ · ԺԷ · 17։
ՔՍԱՂ · ԺԹ · 12։

ԹՈՒ · Ե · 5։
ՂՍԱՂ · ԽԲ · 4։
ԼԲ ՕՐ · ԼՐ · 36։ ՍԱՂ · ՃՀ · 14։
ԲՍԱՂ · ԶԾ · 6։ ՃԹԲ · 2։
ՃՍԱՂ · ՓԲ · 2։
ՖՍԱՂ · ԻԵ · 4։
ՀԵՍ · ԻՀ · 12։

ՄՍԱՂ · ԻԲ · 5։ ԼՐ · 7։
ԲՍԱՂ · ԺԷ · 8։
ՖՍԱՂ · ՃԿՒ · 5։
ՊՍԱՂ · ՃԻԳ · 7։
ԲՍԱՂ · ԺԵ · 8։ ՄԱՂ · Ա · 4։
ՂԲՅՐ · Ե · 19։ ԱՄՍ · ՃՀՐ · 7։ ՃԿ. 6։ ԱՌԱԿ · Գ · 23, 24։ ԵՍ · ԽԲ · 2։
ԲՍԱՂ · ԼԵ · 34։ ՄՍԱ · Ա · 5։
ԸՀՐ 2։
ՐՍԱՂ · ՀՈ · 3։ Ղ · 1։
ՔԱՌԱԿ · ԺԲ · 21։
ԲՍԱՂ · ԼԲ · 7։ ՀՈ · 3։ ՄՈՒՏ · Գ · 6։ ՂԱ · Գ · 10·11։ ԵՐԲ · Ա · 14։

պիտի սպասպրե քեզի համար , որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պահեն ։

12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ , Որ ջրլայ թէ ոտքդ քարի դարնես ։

13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկրտես ։

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ , ա՛նոր համար ես պիտի փրկեմ անիկայ . անոր ամրութիւն պիտի ըլլամ, ինչու որ անիկայ է իմ անունս դիտցաւ ։

15 Ինծի պիտի կանչէ , ու ես անոր պատասխան պիտի տամ . Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ. պիտի ազրեցնեմ ու փառաւորեմ անիկայ ։

16 Երկայն օրերով պիտի կշտացնեմ անիկայ , ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ ։

ՍԱՂՄ · Ղ Բ

1 Մարգարէն կը խորհրդէ մարդիկը որ զԱստուած գովեն , 4 անոր մեծ գործերուն համար , 6 նաեւ անոր գաւազանին համար որ յարերուն կ'ընէ , 10 ու անոր բարութեանը համար որ բարեպաշտներուն կ'ընէ ։

Ջաւթի օրուան համար Սաղմոս — երգ ։

1 — Հարի է գոհանալ Տէրոջմէն , ու սաղմոս ըսել քու անուանդ՝ ով Բարձրեալ ,

2 Առտուանց ի՛քու ողորմութիւնդ, ու դիշէրները քու հաւատարմութիւնդ պատմել ,

3 Տասը լար ունեցող նուագարանով ու տաւիղով , Ե՛քնարի ձայնով ։

4 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , քու գործքովդ ինս ուրախացուցիր . քու ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցընծամ ։

5 Որո՛վ Տէր՝ ի՛նչ մեծ են քու գործքերդ . Է՛շատ խորունկ են քու խորհուրդներդ ։

6 Ղ՚անմիտ մարդը ասիկայ չի՛մանար , ու յիմարը չհասկընար ։

7 Եթէ մարդիք՝ խոտի պէս բուսնիքը , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղիկը , իրենց յաւիտենական կորստեանը կը դառնէ ։

8 Բայց դուն՝ ով Տէր , յաւիտեան բարձր ես ։

9 Վա՛ւն զի ահա քու թշնամիներդ՝ ով Տէր , վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին . բոլոր անօրէնութիւն գործողները ի՛պիտի ցրուին ։

10 Բայց ի՛մ եղջիւրս միեղջերուին պէս պիտի բարձրացընես . ես էնոր իւղով օծուեցայ .

11 Եւ իմ աչքերս թշնամիներուս [illegible] պիտի տեսնեն . իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործներուն [illegible] պիտի լսեն ։

12 Ի՛արդարը սիմաւնիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի եղևինի պէս պիտի մեծնայ ։

13 Տերոջը տանը մէջ տնկուածները ի՛մեր Աստուծոյն սրաշներուն մէջը պիտի ծաղկին .

14 Ծերութեան ատեննն ալ պտուղ պիտի տան . պարարտ ու կանանչ պիտի ըլլան .

15 Որ պատմեն թէ՝ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ իմ Վէմս է , ու հանիրաւութիւն չկայ անոր քովը ։

ՍԱՂՄ · Ղ Գ

1-5 Քրիստոսի Թագաւորութեանը վճռափառութիւնը , զօրութիւնը ու սրբութիւնը ։

1 — Տէրը կը թագաւորէ , ի՛մեծափառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած — է զօտևորած է . Տաշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասանի ։

2 Է՛քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է . ի յաւիտենից ես դուն ։

3 Ո՛վ Տէր՝ գետերը բարձրացուցին , գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը . գետերը կը բարձրացընեն իրենց շառաչիւնը ։

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն — ծովուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են . ով Տէր՝ սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ * յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · Ղ Դ

1 Մարգարէն արդարութիւն խնդրելով՝ բռնաւորութեան ու ամբարտաւանութեան համար կը գանգատի . 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ'իմացընէ . 12 վերացած մարդուն երջանկութիւնը կը դուրսէ . 16 կը հաստատէ թէ Աստուած նեղեալը կը պաշտպանէ ։

1 Ո՛վ Տէր՝ — վրէժինդրութեանց Աստուածը , ով վրէժինդրութեանց Աստուածը , յայտնուէ ։

2 Բե՛ր ով Երկրին Դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում ըրէ ։

3 Ո՛վ Տէր՝ Մինչև ե՞րբ ամբարիշտները , մինչև ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան .

4 Խոսուղութեամբ բարբառելով իսօսին , — բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ո՛վ Տէր՝ անոնք քու ժողովուրդդ կը հարստահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն .

ԼՅսղ · ն · 23 ։ Սպ · լէ · 24 ։

Է Սաղ · թ · 10 ։

Ժ Սաղ · ի · 15 ։ Ես · խդ · 2 ։

Հաթաթ · բ · 30 ։

Յ Առակ · գ · 2 ։

— Սաղ · ճխէ · 1 ։

Բ Սաղ · ձԹ · 1 ։

Գ Սամ · իգ · 5 ։ Սաղ · լԳ · 2 ։

Դ Սաղ · խ · 5 ։ ճլԹ · 17 ։ Է Ես · իբ · 29 ։ Հռով · ժ ա · 33 ։ 34 ։

Ը Սաղ · Նգ · 22 ։ Ղ Գ · Տ ։

Է Յոբ · ժր · 6 ։ իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ 2 ։ 35 ։ 38 ։ Երեմ · ժր · 1 ։ 2 ։ Մ ղ · գ · 15 ։

Ը Սաղ · Ձգ · 18 ։

Ը Սաղ · կբ · 1 ։ ձԹ · 10 ։ ժ Սաղ · ձԹ · 17 · 24 ։

Է Սաղ · իգ · 5 ։

Ը Սաղ · Ձգ · 7 · ձԹ · 10 · ճժբ · Տ ։

Է Սաղ · Ռբ · Տ · Ես · կե · 22 ։ Ո՛վ · ժգ · 5 · 6 ։

Ժ Սաղ · Ճ · 4 · ՌԼ · 2 ։

ԼՕր · լբ · 4 ։ Հ Հռով · Թ · 14 ։

— Սաղ · ՀՀ · 10 ։ գԹ · 9 · Ղա · 7 · Ցաց · ժԹ · ։

Բ Սաղ · ՌՂ · 1 ։

Է Սաղ · կե · 6 ։

Թ Սաղ · հ · 10 ։

Է Սաղ · Խ · 6 · Առակ · ը · 22 ։

Ը Սաղ · ՀՈ · 7 · ձԹ · ։

Ե Եբր · ԺՐ · կար · ա՛ր · ։

— Ր Օր · լը · 35 ։ Նաա · ա · 2 ։

Բ Սաղ · Տ · 6

Է ՅՈ · ժը · 25 ։

Թ Ցոր · ի · 5 ։

Է Սաղ · լա · 18 ։ Ցոե · 15 ։

6 · Որբևաբրին ու պանդուխտը կը սպաննեն , և որբերը կը մեռցընեն ·
7 · Ընդ կ'ըսեն · Տէրը չտեսներ , և Յակոբայ Աստուածը չխմանար ։
8 · Խմացէք՝ ով ժողովուրդին անմիտները , ու դուք ով յիմարներ՝ Երբ միտք պիտի առնէք ։
9 · Ըմբիթ ականջը տնկողը չը՞լսեր , կամ թէ աչքը ստեղծողը չը՞տեսներ ։
10 · Մինթէ ազգերը խրատողը չը՞յանդիմաներ · միթէ Եմարդու գիտութիւն սորվեցընողը չը՞էէ՞ր ։
11 · Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ՝ որ ունայնութիւն են ։
12 · Երանի՛ ան մարդուն՝ որն որ դուն կը խրատես՝ ով Տէր , և քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցընես ,
13 · Որ չարութեան օրերուն մէջը ան նիկայ հանգչեցընես , մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի ։
14 · Եվ ան զի Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ , ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ ·
15 · Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ , ու ամէն սրտով ուղիղները անոր ետևէն պիտի երթան ։
16 · Ո՛վ ինձի համար յարերուն դէմ պիտի ելլէ , ո՛վ ինձի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի ։
17 · Եթէ որ Տէրը ինձի օգնական չըլլար , քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան դէպ բնակէր ։
18 · Երբոր կ'ըսէի թէ՝ Իմ ոտքս կը սասանի , ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատեր ։
19 · Իմ ներսի դիս հոգերս չատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ'ուրախացընէին ։
20 · Միթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ անօրէնութեան աթոռը , որ հ*օրէնքին դէմ" չարիք կը պատրաստէ ։
21 · Ընդարձակ անձին դէմ կը ժողովուին , ու ղանմեղ արիւնը կը դատապարտեն ։
22 · Բայց Տէրը Իմ ամրութիւնն է , ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը ։
23 · Եւ Ի անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձնէ , ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ · մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք ։

ՍԱՂՄ · Գ

1 Աստուած գովաբանելու յորդորանք մը ։ 3 իր մեծութեանը , 6 ու իր բարութեանը համար ։ 8 Աստուած յիշրձելու յորդորանք մը ։

1 Գնկէք ցնծութիւն ընենք Տէրոջ առջևը , ՚աղաղակենք Ի մեր փրկութեան վէմին ·

2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջևը դանք , սաղմոսներով աղաղակենք անոր ։
3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է ։
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորութիւնք տէղերը , ու լեռներուն †բարձրութիւնները անորն են ։
5 Ա իրն է ծովը , ու ինքը շինեց զանիկայ · և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը ։
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք , ու ծունկը · Եծունկ չոքենք մեղ ստեղծող Տէրոջը առջևն ·
7 · Ինչու որ ան է մեր Աստուածը · ու Ենք անոր արօտին ժողովուրդը՝ և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք · Եայսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ·
8 Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք Ընչպէս Մերիպայի մէջ , անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պես ,
9 Ուր որ Ի ձեր հայրերը զիս փորձեցին · քննեցին զիս , ու Ի իմ գործքերս տեսան ։
10 Է քառասուն տարի զղուեցայ ան ազգէն , ու ըսի · Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են , իմ ճամբաներս չճանչցան ։
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Երդուայ րոի թէ , անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՍԱՂՄ · Գ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը ։ 4 իր մեծութեանը , 8 իր թապաւորութեանը , 11 և իր տիեզերական դատաստանին համար ։

1 Ա՛ղը երգ ՚երգեցէք Տէրոջը · ով բոլոր երկիր՝ երգեցէք Տէրոջը ։
2 Երգեցէք Տէրոջը , օրհնեցէք անոր անունը · օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։
3 · Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք , ՚՚ անոր հրաշքները՝ բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ·
4 Քանզի Ի Տէրը մեծ է , ու †խիստ գովելի · Ա անիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։
5 Ինչու որ Է ազգերուն բոլոր աստուածները †կուռքեր են · Ըրայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։
6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջևն , զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ ։ ·
7 Է Տէրոջը տուէք ով ժողովրպոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
8 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը · ընծայ առէք , ու անոր սրաշիներուն մէջ մտէք ·
9 Ը‖Սուրբ հանդիսով՚՚ Տէրոջը երկ-

ՂՍաղ · ժ · 11, 13 ; ՅԹ · 7 ։
Է Սաղ · Կդ · 22 ։ զբ · 6 ։
ԸԵԼ · Գ · 11 ։ Ամակ · ի · 12 ։
ԲՑար · լե · 11 ։ Եբ · իբ · 26 ։ Յա Կոր · գ · 20 ։
ԻՑօբ · ե · 17 ։ Ամակ · գ · 11 ։ ա Կոր · ժա · 32 ։ Երր · ժբ · 5 ։ ՁԱ ։
Լա Թագ · ժբ · 22 ։ Հառվ · ժա · 1, 2 ։
Է Սաղ · ՃԻԳ · 1, 2 ։
Ֆ Սաղ · լը · 16 ։
ԱՄով · գ · 3 ։
ՀՍաղ · ծբ · 2 ։ Եա · ժ · 1 ։
* Կ՚՚ իբ ՚՚ՀՀԱՆՅ՝ օրէնքովը
ՅՄառ · իե · 1 ։
ՂԵԼ · իգ · 7 ։ Ամակ · ժե · 15 ։
ՃՍաղ · ՃԹ · 9 ։ կբ · 2, 6 ։
ՄՍաղ · է · 16 ։ Ամակ · բ · 22 ։ ե · 22 ։
— Սաղ · ճ · 1 ։
ԲԲՕր · լբ · 15 ։ Բ՚՚ագ · իբ · 47 ։
2 Տիմ · գ · 16 ։ Եբր · ժա · 3 ։
Ա Պետ · գ · 1 ։ Յհ · ա · 2 ։
Յհ · ե · 21 ։
Ա Պետ · գ · 4 ։ կե · 9 ։ ՃԼ · 5 ։
† Կ՚՚ գօրութիւնները
Բ Ծն · ա · 9, 10 ։
Եա Կոր · գ · 20 ։
ՂՍաղ · ՀԲ · 13 ։ ժ · 1 ։ ՃՀ · 3 ։
Է Եբր · գ · 7, 15 ։ դ · 7 ։
ԸԵՀ · ժե · 2, 7 · Թոս · ի · 13 ։ բ Օր · գ · 16 ։
Ի Սաղ · Կբ · 18 · 40, 56 ։ ա Կոր · ժ · 9 ։
Ֆ Թագ · ժգ · 22 ։
Է Եբր · գ · 10, 11 ։
Լ Թագ · ժգ · 23, 28, 30 · Երր · գ · 11 · 18 ։ գ · 3, 5 ։
Ա Պետ · ՃԼԱ · 3 ։
— ՄՓՀ · ժշ · 23—33 ։ Սաղ · Լբ · 3 ։
Բ Սաղ · ՃԼՈՒ · 3 ։
ԻՍաղ · ՃԸ · 3 ։
ԹՍաղ · ղԸ · 3 ։
Է ՏԵՒ ԵՀՒՀ · ժ · 11 12 ։
Ը Կ՚՚ ու նոյնպես
ՂՍաղ · ՃԸ Ծ · 15 ։ Եա · Գբ · 5 ։
Է Սաղ · իԹ · 1, 2 ։
ԸՍաղ · իԹ · 2 ։ ՃԳ · 3 ։
Ի Կ՚՚ Սրբութեան զարդուբանքով

կըրպագութիւն ըրէք . վախցէք անոր երեսէն՝ ով բոլոր երկիր ։
10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք թէ՝ Տէրը կը թագաւորէ . աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չյասնի . ժանիկայ պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով ։
11 Երկինքը թող ուրախանայ , ու երկիրը ցնծայ . ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ .
12 Դաշտը՝ ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան . ան ատենը անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան
13 Տէրոջը առջեւը , ինչու որ կու գայ , ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու . Դպիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԷ

1 Աստուծոյ թագաւորութեանը փիսփսուքիւնը ։ 7 Եկեղեցին՝ կապաշտներուն վերայ Աստուծոյ բերած դատաստաններովը կ՚ուրախանայ ։ 10 Բարեպաշտութեան ն ուրախութեան յորդորանք մը ։

1 – Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ . շատ Բկղզիներ թող ուրախանան ։
2 Ամպ ու մառախուղ կայ , Դարդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են ։
3 Ամպ առջեւէն կրակ կ՚երթայ , ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ՚այրէ ։
4 Ամպ փայլակները աշխարհքը կը լուսաւորեն . երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։
5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն , բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։
6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը , ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։
7 Թող ամէնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը ծառայեն , որ ուսնայնութիւններով կը պարծենան . ով բոլոր աստուածներ՝ Անոր երկրպագութիւն ըրէք ։
8 Սիօնը լսեց և ուրախացաւ , ու Յուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար՝ ով Տէր ։
9 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , Երարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ . Բշատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։
10 Ով Տէրը սիրողներ՝ Բարութիւնը ատեցէք . Անիկայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ , Ամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։
11 Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ , ու սրտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն ։
12 Տէրոջմով ուրախացէք՝ ով արդարներ , Նու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։

ՍԱՂՄ · ՂԸ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ Հրեաները , 4 Հեթանոսները , 7 ու բոլոր ստեղծուածները՝ որ շԱստուած գովեն ։

Սաղմոս ։

1 – Նոր Երգ երգեցէք Տէրոջը , ինչու որ Բ հրաշքներ ըրաւ . Բիր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն * փրկութիւն տուաւ ։
2 Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը , ազգերուն առջեւն Բյայտնեց իր արդարութիւնը ։
3 ՆՅիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տանը համար . Բ երկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։
4 Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը՝ ով բոլոր երկիր . ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս ըսէք ։
5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով ; քնարով ու սաղմոսի ձայնով .
6 Բ փողերով ու շեփորի ձայնով աղաղակեցէք Տէր թագաւորին առջեւը ։
7 Թող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը . աշխարհքը , ու անոր բնակիչները ։
8 Գետերը Բթող ծափ զարնեն , սա լեռները միասին թող ցնծան
9 Տէրոջը առջեւը , Բինչու որ կու գայ երկիրը դատելու . անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ · ՂԹ

1 Մարգարէն՝ Սիօնի մէջ եղող Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը ստորոգէ . 5 ու նախաշխարհըն օրինակովը կը յորդորէ ամէնքն ալ որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ընեն իր սուրբ լեռանը վրայ ։

1 – Տէրը կը թագաւորէ , ժողովուրդները թող սարսափին . Բինքը բերովբէից վրայ կը նստի , երկիրը թող շարժի ։
2 Տէրը մեծ է Սիօնի մէջ , ու Երարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։
3 Թող դովն Դքու մեծ ու ահաւոր անունդ . անիկայ սուրբ է ։
4 Եւ Թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը սիրէ՝ . ուղղութիւն հաստատեցիր , իրաւունք ու արդարութիւն բրիր Յակորին մէջը ։

Ե Ցոր · իբ · 28 ։ Սաղ · ճժբ · 4 ։ Ագաի · դ · 18 ։
Ն Սաղ · լէ · 1 ։
Ղ Սաղ · Լ · 4 ։

– Սաղ · լգ · 3 ։ ղ · 1 ։ Եա · խբ · 10 ։
Բ Եզ · ժե · 11 ։ Սաղ · հէ · 14 ։ ժշ · 10 ։ ճե · 5 ։ ճկ · 4 ։ ճկ · 14 ։
Թ Եզ · ժե · 6 ։ Եա · ձճ · 16 ։ կդ · 5 ։
* Ս – մ՝ յաղթութիւն
Ժ Եա · ծբ · 10 ։ Ղու · բ · 30 · 31 ։
Ի Եա · կր · 2 ։ Հաով · գ · 25 · 26 ։
Ղ Ղու · ա · 54 · 55 · 72 ։
Ի Եա · խժ · 6 ։ ծբ · 10 ։ Ղու · բ · 30 · 31 ։ դ · 6 ։ Գոր · ժգ · 47 ։ իբ · 28 ։
Լ Սաղ · դե · 1 ։ ճ · 1 ։
Խ Թու · ժ · 10 ։ ա Մն · ժե · 28 ։ բ Մն · իժ · 27 ։
Ծ Սաղ · ղշ · 11 , ամ ։
Կ Եա · ծե · 12 ։
Լ Սաղ · ղշ · 10 · 13 ։

– Սաղ · ղգ · 1 ։
Բ Եզ · իե · 22 ։ Սաղ · ժբ · 10 · ա · 1 ։
Գ Սաղ · ղե · 9 ։
Դ Օր · իբ · 58 ։ Ցայս · ժե · 4 ։
Է Ցոր · լշ · 5 — 7 ։
Թ Ս – մ՝ դուն ով իրաւասուր զօրաւոր Թագաւոր ։

5 Հրաձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը , ու երկրպագութիւն ըրէք անոր ոտքերուն պատուանդանին . Հանիկայ սուրբ է :
6 Իմովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջը , և Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջը , Տէրոջը կ՚աղաղակէին , ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց .
7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ . անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները , ու այն հրամանը՝ որ իրենց տուաւ :
8 Ով Տէր՝ մեր Աստուածը , դուն կը լսէիր անոնց . Հնդուն անոնց նեղող Աստուած էիր , թէպէտ Իվրէժինդիր եղար անոնց գործերուն :
9 Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը , ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռանը վրայ . ինչու որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է :

ՍԱՂՄ · Ճ

1 Ուրախութեամբ գԱստուած գովելու յորդորանք մը՝ 3 անոր մեծութեանը , 4 ու կարողութեանը համար :

Գոհութեան սաղմոս :

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր ,
2 Ծառայեցէք Տէրոջը ուրախութեամբ . անոր առջին եկէք ցընծութեամբ :
3 Ճանչցէք որ Եհովան է Աստուած . Ի անիկայ ստեղծեց մեզ , ու *չէ թէ մենք" . Հմենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք :
4 Մտէք անոր դռները գոհութեամբ , ու անոր սրաձները օրհնութեամբ . դոհացէք անկէ , ու օրհնեցէք անոր անունը :
5 Վասն զի Տէրը բարի է . Հանոր ողորմութիւնը յաւիտեան է , ու անոր հաւատարմութիւնը ազգ մինչև ազգ :

ՍԱՂՄ · ՃԱ

1—8 Դաւիթ բարեպաշտութեան ուխտ ու խոստմունք կ՚ընէ :

Սաղմոս Դաւիթի :

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ . ով Տէր՝ քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ ,
2 Հմխոհեմութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ . ե՞րբ ինծի պիտի գաս . Հիմ տանս մէջ սրտիս կատարելութիւնովը պիտի վարուիմ :
3 Աչքերուս առջին չեմ բան մը պիտի չդնեմ . Հմոլորածներուն գործը Հկ՚ատեմ . Թող անիկայ ինծի չփակչի :
4 Ծուռ սիրտը Թող դատուի ինծմէ . Հչարը պիտի չճանչնամ :
5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ , պիտի ջնջեմ . Հան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան , անոր պիտի չհամբերեմ :
6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիտի ըլլան , որ ինծի հետ բնակին . Հկատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ :
7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ . սուտ խօսողը աչքերուս առջին պիտի չհաստատուի :
8 Առտուանց Ի կանուխ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները , որ Տէրոջը քաղաքին բոլոր անօրէնութեան գործողները կորսընցնեմ :

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Մարդարէն իր աղօթքին մէջ ծանր գանգատ մը կ՚ընէ . 12 բայց Աստուծոյ յաւիտենական նութիւնը ու ողորմութիւնը յիշելով՝ կը միխթարուի . 18 Հնամիր որ Աստուծոյ ողորմութիւնները անյիշատակ մնան . 23 իր տկարութիւնը կը զօրացնէ Աստուծոյ անփոփոխ ըլլալը միտը բերելով :

Վշտալիին աղօթքը՝ երբոր պէտք կը մարի ու իր զանգատը Տէրոջը առջին կը թափէ :

1 Ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղօթքս . Ե ու իմ աղաղակս Թող քեզի հասնի :
2 Ինծու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը . Ե խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ . շուտով պատասխան տուր ինծի ան օրը՝ որ հեղ կանչեմ :
3 Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան , և Հիմ ոսկորներս խըրիւի պէս այրեցան :
4 Սիրտս զարնուեցաւ ու Հխոտի պէս չորցաւ , անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ :
5 Հառաչանքիս ձայնէն Ե ոսկորներս մարմինիս փական :
6 Անապատին մէջի Ի հաւալուսին Հնմանեցայ , աւերակներուն բուվին պէս եղայ :
7 Հնկրուն մնացի , ու նմման եղայ տանիքին վրայ Հմինակ եղող ճընճղուկին :
8 Ամէն օր իմ թշնամիներս ինս կը նախատեն , Հիմ վրաս բարկացողները Հինծի դէմ երդում կ՚ընեն :
9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ , ու Հխմելիքս արցունքով խառնեցի
10 Քու բարկութենդ ու սրտմտութենէդ համար , ինչու որ իս վերցուցիր ու նետեցիր :
11 Հիմ օրերս երկրնյատ ստուերի պէս եղան . ու Հես խոտի պէս չորցայ :

ՂՀմա 9 ։
Ե ա մՏ · իը · 2 ։ Սաղ · ճլբ · 7 ։
ը Ղե · ժթ · 2 ։
Ի Երեմ. ժե · 1 ։
Ժ Եզ · ժգ · 15։ ժե · 25։ աթ.ագ · է · 9 ։ ժբ · 18։
Ի Եզ · լգ · 9 ։
Լ Հու · ժգ · 20 · Երեմ. խզ · 28 ։ Սոփ · գ · 7 ։
Ի Տես Եզ · լբ · 2 · ճե ։ Հու · ի · 12 , 24 ։ բ Օր , թ · 20 ։
Ժ ՀՀմ 5 ։ Եզ · ժե.2։ Սաղ · լդ · 3 · ճՃբ · 28 ։

Բ Սաղ.ճժթ. 73 ։ ճլթ · 13.ճե։ ճխԹ. 2 ։ Եփե · բ · 10 ։
* Կ՚ասի՛ մենք անորն ենք ։
Ի Սաղ · գե · 7 ։ Եշիկ · լգ · 30 · 31 ։
Ր Սան · կլ · 13 ։ ճՃզ · 17 · 18 · 19 ։
Ն Սաղ · ճլզ · 1 · ճե ։

Բ ա Թագ · ժբ · 14 ։
Ի գ Թագ · Թ · 4 ։ ժա · 4 ։
Ր Ցես · իդ · 6 ։ աթագ · ժբ · 20 · 21 ։ Սաղ · ի · 4։ ՃԻե · 5 ։
Ն Սաղ · ղե · 10 ։

Ա Մաա · է · 23 · բՏԻմ. բ · 19 ։
Ե Սաղ · ժբ · 27 · Առակ · գ · 17 ։

Ը Սաղ.ճժթ. 1 ։

Ր Սաղ · հե · 10 · Երեմ. իա · 12 ։
Ժ Սաղ · խը · 2 · Տ ։

Ա Սաղ · կա · 2 ։ ճԲր · 2 ։
Բ Եզ · ր · 23 · աթագ.Թ. 16 ։ Սաղ · ժբ · 6 ։
Գ Սաղ · իէ · 9 ։ կԹ. 17 ։
Ր Սաղ · հա · 2 ։ ձբ · 2 ։
Ե Սաղ.ճժթ. Տ3 ։ Ցակ · գ · 15 ։
Ը Ցոր · լ · 30։ Սաղ · լա · 10 ։ Ոգր · ա · 13 ։
Ն Սաղ · լէ · 2 · Հմր 11 ։
Ը Ցոր · ժԹ · 20 ։ Ոգր · գ · Տ ։
Ր Եա · լդ · 11 ։ Սոփ · բ · 14 ։
Ժ Ցոր · լ · 29։
Ի Սաղ · հէ · 4 ։
Լ Սաղ · լը · 11 ։
Ի Գոր · ւիշ · 11 ։
Ծ Գոր · իգ · 12 ։
Լ Սաղ · իր · 3 · Ժ · 5 ։
Հ Ցոր · ժգ · 2 ։ Սաղ · ճՐե · 23 · ճԹգ · 4 ։ Ժող · չ · 12 ։
Ն ՀՀմր 4 ։ Ես · իա · 6 · 7 · Տ · Ցակ · ա · 10 ։

12 Բայց Ղուն ով Տէր յաւիտեան կը կենաս , և ջրբ յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ ։

13 Դուն պիտի ելլես ու ողորմիս Սիօնին , ընչու որ ժամանակ է ա նոր ողորմելու , ընչու որ ժողոված ժամանակը հասաւ ։

14 Վասն զի քու ծառաներդ նոր քարերուն կը հաւնին , ու անոր հողին կը գթան ։

15 Եւ հեթանոսները պիտի վախնան Տէրոջը անունէն , ու երկրի բոլոր թագաւորները քու փառքէդ ։

16 Ընչու որ Տէրը պիտի շինէ Սիօնը . երբ փառքովը պիտի երևնայ ։

17 Ընտանիներուն աղօթքը մնիկ պիտի ընէ , ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ ։

18 Ասիկա պիտի գրուի գալու ազգին համար . ու նորստեղծուելու ժողովուրդը Տէրոջը գոհութիւն պիտի տայ ։

19 Վասն զի երբ սրբութենէն բարձրութենէն հայեցաւ . Տէրը երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ .

20 Որ կապուածին հառաչանքը լսէ , ու մահու որդիները արձակէ ,

21 Որ Սիօնի մէջ Տէրոջը անունը պատմեն , ու անոր գովութիւնը Երուսաղէմի մէջ ,

22 Երբոր ժողովուրդները մէկտեղ ժողվուին , ու թագաւորութիւնները՝ Տէրոջը ծառայելու համար ։

23 Անիկայ զօրութիւնս տկարացուց ճամբուն մէջ , ու կրճատեց իմ օրերս ։

24 Ես ըսի . Ո՛վ իմ Աստուածս՝ իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի՛ վերցներ . քու տարիներդ ազգէ մինչև ազգ են ։

25 Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր , ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է ։

26 Անոնք պիտի կորսուին՝ բայց դուն պիտի կենաս . ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին . հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք , ու պիտի փոխուին ։

27 Բայց դուն նոյն ինքն ես , և քու տարիներդ պիտի չվերջանան ։

28 Քու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին , ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու առջիդ ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը՝ անոր ողորմութեանը համար . 15 ու անոր գթութեանը տեղողման ըլլալուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , ու ան ամէնը որ իմ ներսիդս է՝ անոր սուրբ անունը ։

2 Ո՛վ իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , և անոր բոլոր բարերարութիւնները մի՛ մոռնար ։

3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ , որ կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ ։

4 Որ կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն , և կը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գթութիւնով ։

5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով . որ Ջրու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի ։

6 Տէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ կ'ընէ բոլոր զրկուածներուն ։

7 Ասիկայ իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց , իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդիներուն ։

8 Բարեգութ ու ողորմած է Տէրը , երկայնամիտ ու առատ՝ ողորմութիւնով ։

9 Անիկայ մինչև վերջը չհակառակկը , և յաւիտեան ոխ չպահէր ։

10 Անիկայ մեր մեղքերուն համաձայն չրրաւ մեզի , ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հատուցում չրրաւ մեզի ։

11 Ասպա՝ որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ զօրաւոր է ։

12 Որչափ որ արևելքը արևմուտքէն հեռու է , այնչափ է հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները ։

13 Ինչպէս որ Հայր մը կը գթայ իր որդուոցը վրայ , այնպէս ալ Տէրը կը գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ ։

14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը , կը յիշէ որ մենք հող ենք ։

15 Մարդուն օրերը խոտի պէս են . ինչպէս գաշտի ծաղիկը , անանկ կը ծաղկի ։

16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կ'անցնի ու ան կ'ոչնչանայ , և ոչ ալ անոր տեղը չճանչնար զանիկայ ։

17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտենէն յաւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է , ու անոր արդարութիւնը որդուոց որդիներուն վրայ .

18 Անոնց՝ որ կը պահեն անոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պատուիրանքները , ու կը կատարեն ։

19 Տէրը իր թագոռը երկինքի մէջ հաստատեց . ու անոր թագաւորութիւնը ամէնուն վրայ կը տիրէ ։

20 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր հրեշտակները , որ ուժով զօրաւոր էք , որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր հրամանը կը կատարէք ։

21 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր

ղ Հմր 26 ։ Սաղ · թ · 7 ։ Ողբ · ե · 19 ։

ճ Սաղ · ճլե · 13 ։

մ Ես · կ · 10 ։ Ջաք · ա · 12 ։

յ Ես · խ · 2 ։ ն Տես Սաղ · հթ · 1 ։

շ Գթագ · բ · 43 ։ Սաղ · ճլը · 4 ։ Ես · կ · 3 ։

ո Ես · կ · 1, 2 ։

չ Ներմ · ա · 6 · 11 ։ բ · 8 ։

պ Հռով · ժե · 4 ։ ա Կոր · ժ · 11 ։

ջ Սաղ · իբ · 31 ։ Ես · խգ · 21 ։

ռ Օր · իշ · 15 ։ Սաղ · ժգ · 2 ։ Լմ · 13 · 14 ։

ս Սաղ · հթ · 11 ։

վ Սաղ · իբ · 22 ։

տ Ցր · իա · 21 ։

ր Ես · լը · 10 ։

ց Սաղ · դ · 2 ։ Ամբ · ա · 12 ։

ւ Ես · ա · 1 ։ բ · 1 ։ Երր · ա · 10 ։

փ Ես · լդ · 4 ։ ծա · 6 · կե · 17 · կդ · 22 ։ Հռով · ը · 20 ։ ր Պետ · դ · 7 · 10 · 11 · 12 ։

օ Հմր 12 ։

ֆ Սաղ · գ · 6 ։ Երր · ժգ · 8 ։ Ցակ · ա · 17 ։

ֆ Սաղ · կթ · 36 ։

ա Հմր 22 ։ Սաղ · ՃԴ · 1 ։ ՃԿԶ · 1 ։

բ Սաղ · ճլ · 8 ։ Ես · լէ · 24 ։ Մատ · թ · 2 · 6 ։ Մար · բ · 5 · 10 · 11 ։ Ղուկ · է · 47 ։

գ Եզ · ժե · 26 ։ Սաղ · ճխէ · 3 ։ Երեմ · ժէ · 14 ։

դ Սաղ · լդ · 22 ։ Ծգ · 13 ։

ե Սաղ · ն · 12 ։ Ղեւ · խ · 31 ։

զ Սաղ · ճխզ · 7 ։

է Սաղ · ճխէ · 19 ։

ը Եզ · լդ · 6 · 7 ։ Թուա · ժգ · 18 ։ բ Օր · ե · 10 ։ Նէեմ · թ · 17 ։ Սաղ · ձզ · 15 ։ Երեմ · լբ · 18 ։

թ Սաղ · լ · 5 ։ Ես · ծէ · 16 ։ Երեմ · գ · 5 ։ Միք · է · 18 ։

ժ Եզր · թ · 13 ։

ի Սաղ · ծէ · 10 ։ Եփես · գ · 18 ։

լ Ես · խգ · 25 ։ Միք · է · 18 ։

խ Մաղ · գ · 17 ։

ծ Սաղ · հը · 39 ։

կ Ծն · ջ · 19 ։ Ժող · ժբ · 7 ։

հ Սաղ · ղ · 5 · 6 ։ ա Պետ · ա · 24 ։

ձ Ցր · ժգ · 1, 2 ։ Ցակ · ա · 10 · 11 ։

ղ Ցր · է · 10 ։ ի · 9 ։

ճ Եզ · ի · 6 ։

յ Բ Օր · է · 9 ։ ն Սաղ · ժա · 4 ։

շ Սաղ · խէ · 2 ։ Դան · դ · 25 · 34 · 35 ։

ո Սպգ · ճխբ · 2 ։

չ Մատ · ղ · 10 ։ Երր · ա · 14 ։

պ Ծն · լբ · 2 · Ցես · ե · 14 ։ Սաղ · կե · 17 ։

զօրքերը , Նաեւ կամքը կատարող պաշտօնեաները ։

22 — Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ . — օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Աստուծոյ մեծ զօրութեանը , Դ եւ աքանչելի նախախնամութեանը վրայով խորհրդածութիւն մը ։ 31 Աստուածային փառաց յաւիտենականութիւնը ։ 33 Մարգարէն ուխտ կ'ընէ որ միշտ գՆաստուած գովէ ։

1 — Օրհնէ՝ Տէրը՝ ով իմ անձս . ով Տէր՝ իմ՝ Աստուածս , դուն խիստ մեծ ես . Բ փառք ու վայելչութիւն հագած ես .

2 Ի լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս , Գ երկինքը վարագուրի պէս կը տարածես ։

3 Ե Անիկայ իր վերնատունները ջուրերուն վրայ կը շինէ . Զ ամպերը իրեն կառք կ'ընէ . Է հովին թեւերուն վրայ կը պտրտի ։

4 Ը Իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ , — Թ իր պաշտօնեաները կրակի բոց ։

5 Ժ Անիկայ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ , որ յաւիտեանս յաւիտենից չխախտի ։

6 Ի Զանիկայ անդունդով ծածկեցիր՝ իբր թէ հանդերձով . ջուրը լեռներուն վրայ կայնեցան .

7 Լ Ձու սաստեցիդ փախան . ձու որոտմունքիդ ձայնէն արտորալով փախան .

8 Խ Լեռներուն վրայ ելան , — հովիտներուն մէջ իջան , Ծ ան տեղը՝ որ դուն հաստատեցիր անոնց համար ։

9 Կ Սահման դրիր , որ չանցնին , հու նորէն երկիրը չծածկեն ։

10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ . Ը — բերը լեռներուն մէջէն կ'երթան ։

11 Ան ոնք բոլոր դաշտի գազանները կը խմցընեն . — վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ'անցընեն ։

12 Անոնց քովը երկինքի թռչունները կը բնակին , ոստերուն մէջէն ձայն կու տան ։

13 Ն Անիկայ իր վերնատուններէն լեռները կը ջրէ . քու Ղ գործքերուդ պտուղէն Ե երկիրը կը կշտանայ ։

14 Ո Անիկայ անասուններուն համար խոտ կը բուսցընէ , ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս , որ Ո կերակուր հանէ երկրէն ,

15 Ու Ղ գինի՝ որ կ'ուրախացընէ մարդուն սիրտը , և * իւղ՝ որ անոր երեսը կը փայլեցընէ , ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը ։

16 Ցձորոջը ծառերը կուշտ են , Լիբանանի եղևիններըՙ Ե որ ինքը տընկեց ։

17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն , — արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է ։

18 Բարձր լեռները այծեաձիներուն ապաւէն են , — վէմերը * ճագարներուն ։

19 Ե Ամանակներու համար լուսինը ստեղծեց . արեգակը Ճ իր մայրը մտնելը կը ճանչնայ ։

20 Խաւարը կը պնես , ու գիշեր կ'ըլլայ , որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը պտըտին ։

21 — Առիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշտակութեան համար , ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն .

22 Երեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց որջերուն մէջը կը պառկին ։

23 Մարդը մինչև իրիկուն * իր գործքին ու իր ծառայութեանը կ'երթայ ։

24 Ո՛վ Տէր՝ որչափ շատ են քու գործքերդ . անոնց բոլորը իմաստութիւնով ըրիր . երկիրը լցուած է քու † ստեղծածներովդ ։

25 Ան ծովը մեծ ու խիստ լայն է , հոն անթիւ սողացողներ , պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան ։

26 Հոն նաւերը կը քալեն , — Կ Լեւիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր ։

27 Բ Ասոնց ամէնը քեզի կը սպասեն , որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս ։

28 Դուն անոնց կու տաս , — անոնք կը ժողվեն . Ձեռքդ կը բանաս , — բարութիւնով կը կշտանան ։

29 Երբոր քու երեսդ կը ծածկես , կը խռովին . երբոր Ց անոնց հոգին կ'առնես , կը մեռնին , և իրենց հողը կը դառնան ։

30 — Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին , ու երկրիս երեսը կը նորոգես ։

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ . Տէրը Ֆ իր գործքերուն վրայ ուրախանայ ։

32 Երկրիս վրայ կը նայի , ու ան * կը դողայ . Ո լեռներուն կը դպչի , և անոնք կը մխան ։

33 Ֆ Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կեանցս մէջ . սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուածոյս՝ քանի որ ողջ եմ ։

34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ . ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ ։

35 — Մեղաւորները աշխարհքէն պիտի պակսին , ու ամբարիշտները ոչնչանան ։ Բ Օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս ։ ‡ Ալէլուիա ։

Ը Դան. է · 9 , 10 ։ Երբ · ա · 11 ։
— Սաղ. ճխե. 10 ։
— Հմր 1 ։

— Սաղ. ճգ · 1 · Հմր 35 ։
Բ Սաղ. ղգ · 1 ։
Գ Դան. է · 9 ։
Դ Ես. խ. 22 · Խե. 12 ։
Ե Ամով. Թ · 6 ։
Զ Ես. ԺԹ · 1 ։
Է Սաղ. Ժբ · 10 ։
Ը Երբ · ա. 7 ։
Թ Թագ. բ. 11 · ը · 17 ։
Ժ Ցոր. իգ. 7 · Ը · 4 · 6 · Սաղ. իդ · 2 · Ճէզ · 6 · Ամոս. ա · 4 ։
Ի Ծն. է · 19 ։
Լ Ծն. ը · 1 ։

Խ Ծն. ը · 5 ։
Ծ Ցոր. լբ · 10 · 11 ։

Կ Ցոր. իվ · 10 · Սաղ. ւգ · 7 · Երեմ. ե · 22 ։
Հ Ծն. Թ · 11 · 15 ։
Յ Սաղ. ճխե · 8 ։
Ղ Երեմ. ժ · 13 · ժգ · 22 ։
Ճ Սաղ. կե · 9 , 10 ։
Մ Ծն. ա · 29 · 30 · գ · 18 · Թ · 3 · Սաղ. ճխե · 8 ։
Ն Սաղ. ճւգ · 25 · ճխե · 9 · Ցոր · իբ · 5 ։
Շ Դատ · Թ · 13 · Սաղ · իդ · 5 · Առակ · լ · 6 · 7 ։
* Եբր · իւղէն , կամ՝ իւղէն ասե. լի

— Սաղ. ճգ · 1 · Հմր 35 ։
Բ Սաղ. ղգ · 1 ։
Գ Դան. է · 9 ։
Դ Ես. խ. 22 · Խե. 12 ։
Ե Ամով. Թ · 6 ։
Զ Ես. ԺԹ · 1 ։
Է Սաղ. Ժբ · 10 ։
Ը Երբ · ա. 7 ։
Թ Թագ. բ. 11 · ը · 17 ։
Ժ Ցոր. իգ. 7 · Ը · 4 · 6 · Սաղ. իդ · 2 · Ճէզ · 6 · Ամոս. ա · 4 ։
Ի Ծն. է · 19 ։
Լ Ծն. ը · 1 ։

Խ Ծն. ը · 5 ։
Ծ Ցոր. լբ · 10 · 11 ։

Կ Ցոր. իվ · 10 · Սաղ. ւգ · 7 · Երեմ. ե · 22 ։
Հ Ծն. Թ · 11 · 15 ։
Յ Սաղ. ճխե · 8 ։
Ղ Երեմ. ժ · 13 · ժգ · 22 ։
Ճ Սաղ. կե · 9 , 10 ։
Մ Ծն. ա · 29 · 30 · գ · 18 · Թ · 3 · Սաղ. ճխե · 8 ։
Ն Սաղ. ճւգ · 25 · ճխե · 9 · Ցոր · իբ · 5 ։
Շ Դատ · Թ · 13 · Սաղ · իդ · 5 · Առակ · լ · 6 · 7 ։
* Եբր · իւղէն , կամ՝ իւղէն ասե. լի

Ո Ելից · իգ · 6 ։
Չ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Պ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ջ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ռ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ս Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Վ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Տ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ր Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ց Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ու Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Փ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ք Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Օ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ֆ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։

— Սաղ. ճգ · 1 · Հմր 35 ։
Բ Սաղ. ղգ · 1 ։
Գ Դան. է · 9 ։
Դ Ես. խ. 22 · Խե. 12 ։
Ե Ամով. Թ · 6 ։
Զ Ես. ԺԹ · 1 ։
Է Սաղ. Ժբ · 10 ։
Ը Երբ · ա. 7 ։
Թ Թագ. բ. 11 · ը · 17 ։
Ժ Ցոր. իգ. 7 · Ը · 4 · 6 · Սաղ · իդ · 2 · Ճէզ · 6 · Ամոս. ա · 4 ։
Ի Ծն. է · 19 ։
Լ Ծն. ը · 1 ։

Խ Ծն. ը · 5 ։
Ծ Ցոր. լբ · 10 · 11 ։

Կ Ցոր. իվ · 10 · Սաղ. ւգ · 7 · Երեմ. ե · 22 ։
Հ Ծն. Թ · 11 · 15 ։
Յ Սաղ. ճխե · 8 ։
Ղ Երեմ. ժ · 13 · ժգ · 22 ։
Ճ Սաղ. կե · 9 , 10 ։
Մ Ծն. ա · 29 · 30 · գ · 18 · Թ · 3 · Սաղ. ճխե · 8 ։
Ն Սաղ. ճւգ · 25 · ճխե · 9 · Ցոր · իբ · 5 ։
Շ Դատ · Թ · 13 · Սաղ · իդ · 5 · Առակ · լ · 6 · 7 ։
* Եբր · իւղէն , կամ՝ իւղէն ասե. լի

Ո Ելից · իգ · 6 ։
Չ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Պ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ջ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ռ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ս Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Վ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Տ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ր Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ց Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ու Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Փ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ք Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Օ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։
Ֆ Ելից · իգ · 6 · Սաղ · ճխե · 15 · Ա Կոր · ժ · 31 ։

Ա Թես · իգ · 6 ։

— Առակ · լ · 26 ։
Ա Ծն. ա. 14 ։
Գ Ցոր · լբ · 12 ։
Ե Ես. խե. 7 ։

— Ցոր · լբ · 39 · Ցովել · ա · 20 ։
Ծ Ծն. գ. 19 · Ա ·

Է Առակ · գ · 19 ։
† Կամ՝ ստացուածներդ ։

Ց Ցոր · խա · 1 ։
Բ Սաղ. ճւգ · 25 · ճխե · 15 · ճխե · 9 ։

Ե Ցոր · լգ · 14 , 15 · Սաղ. ճխգ · 4 · Ժող · ժբ · 7 ։
— Ես · լբ · 15 · Եզեկ · Ա · 9 ։
Ֆ Ծն. ա. 31 ։
Ա Ներ. գ · 10 ։
Ա Սաղ. ճխգ · 5 ։
Ֆ Սաղ · կգ · 4 · ճկգ · 2 ։

— Սաղ · լե · 38 · Առակ · բ · 22 ։
Բ Հմր 1 ։
‡ Կամ՝ Տէրը օրհնեցէք ։

ՍԱՂՄ · ՃԵ

1 Ընտուած գովաբանելու ու անոր գործերը քննելու յորդորանք մը : Ի նատուծոյ նախնեաց դարձը որ ցուցուցեր էր Ուրհայումին , 16 Ցովսեփին , 23 Եգիպտոսի մէջ Յակոբին , 26 Իսրայէլացիները սպառող Մովսէսին , 37 ու Իսրայէլացիներուն՝ որոնք Եգիպտոսէն դուրս հանելէ , անապատին մէջը կերակրելէ , ու քանանու մէջ բնակեցուցէ :

1 — Գոհացեք Տէրոջմէն . անոր անունը կանչեցեք . Իր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցեք :

2 Երգեցեք անոր , սաղմոս ըսեք անոր . Ի պատմեցեք անոր բոլոր հրաշքները :

3 Անոր սուրբ անունովը պարծանք ըրէք . Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ :

4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցեք . ամէն ժամանակ Իր նոր երեսը փնտռեցեք :

5 Ի Ցիշեցեք անոր ըրած հրաշքները , անոր նշանները ու բերնին դատաստանները ,

6 Ով անոր ծառային Աբրահամին սերունդը , ով Ցակորին որդիքը՝ անոր ընտրեալները .

7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը . Ւանոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջն են :

8 Ընկնկայ է իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ , — իր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ .

9 ԸԱն — Իսկը՝ որ Աբրահամին հետ ըրաւ , ու իր երդումը՝ որ Իսահակին ըրաւ .

10 Ցակոբին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու , — Իսրայէլին՝ Էբրէ յաւիտենական ուխտ մը ,

11 Ըսելով . Ի քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .

12 Ի երբոր անոնք սակաւաթիւ էին , քիչ ու Ի պանդուխտ անոր մէջը ,

13 Ու Ի ազգէ — ուիշ ազգի գացին , Ի թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի .

14 Ւ Նկնիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . Ի թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

15 Ը Ի Ե Վ . Իմ օծեալներուս մի դպչիք , ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք :

16 Ու Ի սով կանչեց երկրին վրայ . Ի հացին բոլոր զօրութիւնը կոտրեց :

17 Ղանոնց առջևէն մարդ խրկեց , Ցովսէփը՝ որ Ի ծառայութեան ծախեցաւ ,

18 Ղանոր ոտքերը կապանքով նեղեցին . անոր անձը երկաթի մէջ դրուեցաւ .

19 Մինչև ան ժամանակը որ անոր խօսքը հկաւ , Ի Տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ :

20 Ի Թագաւորը խրկեց ու արձակեց անիկայ . ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկայ :

21 Ի Ր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկայ , և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող .

22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին պէս կապէ , ու անոր ծերերը խրատուտուն ընէ :

23 Ե Ե . Իսրայէլը եգիպտոս եկաւ , ու Ցակորը պանդուխտ եղաւ Ս Փամի երկրին մէջ ,

24 Եւ Ցէրը իր ժողովուրդը խիստ շատցուց , ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր ըրաւ :

25 Ն Ընոնց սիրտը Ի դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն , ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն :

26 Դ Իր ծառան Մովսէսը խրկեց , և Ի իր ընտրած Ահարոնը ,

27 — Ո Ր Ն Ի անոնց մէջը իր նշանները ըրին , Ի ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ .

28 Ի խաւար խրկեց ու խաւարեցուց . և Ի անոր խօսքին դէմ չկեցան :

29 Ը Ընոնց ջուրերը արիւնի դարձուց , ու անոնց ձուկերը սպաննեց :

30 Ը Ընոնց երկիրը առատօրէն գորտեր դուրս բերաւ , Ինչ անոնց թագաւորներուն ներքին սենեակներուն մէջը :

31 — Ըսաւ , ու չանճաճանճեր և մուներ անոնց բոլոր սահմաններուն մէջը կան :

32 Ի Ն ձրևի տեղ կարկուտ տուաւ անոնց , — կրակի բոցեր՝ անոնց երկրին մէջը :

33 Ի Եւ անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ , և անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրտեց :

34 Ը Ըսաւ , ու եկաւ մարախ , և ջրհակը՝ առանց համրանքի .

35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան , և անոնց արտերուն պտուղը կերան :

36 Ֆ Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները , — Ի անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ :

37 Եւ Ի զանոնք արծաթով ու ոսկիով հանեց . ու անոնց ցեղերուն մէջ տկար մարդ չկար :

38 Ի Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց դուրս ելլելուն . ինչու որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր :

39 Ի Ցորհնք հովանի ըլլալու համար ամպը , ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տարածեց :

40 Ի Խնդրեցին , ու լորամարդիներ բերաւ , ու Ի երկինքի հացով կշտացուց զանոնք :

41 Ի Ւմը պատռեց , ու ջուրերը

ֆ Ծն . խա . 25 :

ք Ծն . խա . 14 :

ր Ծն . խա . 40 :

ա Ամն . ժգ . 8-22 ; Ես . ժր . 4 :

բ Սաղ . ճխե . 4 , 5 , 11 :

գ Սաղ . ճժթ . 27 :

դ Սաղ . իե . 8 :

ե Սաղ . հե . 11 :

զ Ե . իգ . 9 :

է Ղև . ա . 72 :

ը Ծն . ժէ . 2 ; իբ . 16 ; Ա , իգ . 3 ; իը . 13 ; լի . 11 ; Դ . ա . 73 ; Երր . զ . 17 :

թ Ծն . ժգ . 15 ; ժե . 18 :

ժ Ծն . լէ . 30 ; բ Օր . է . 7 ; իգ . 5 :

ի Երր . ժա . 9 :

լ Ծն . լե . 5 :

խ Ծն . ժր . 17 ; ի . 3 , 7 :

ծ Ծն . խա . 54 :

կ Ղև . իգ . 26 ; Ե . գ . 1 ; Եզեկ . գ . 16 :

հ Ծն . խե . 5 ; ժ . 20 :

ձ Ծն . լէ . 28 , 36 :

ղ Ծն . լթ . 20 ; խ . 15 :

վազեցին . գետի դէմ քալեցին իր տեղերուն մէջ ։

42 Ինչու որ էիր սուրբ խօսքը յիշեց , առն որ իր Աբրահամ ծառային հետ ըրէր էր ։

43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց , և իր ընտրածները ուրախութիւնով ։

44 Ու հեթանոսաց երկիրները ա-նոնց տուաւ . և ժողովրդոց վաստակները ժառանգեցին անոնք ։

45 Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն , ու անոր օրէնքները կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ մարդիկը զԱստուած գովաբանելու ։ 4 Մեզքի թողութեան համար աղօթք կ'ընէ , յիշելով թէ ինչպես Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը ներեց ։ 7 Ժողովուրդին ապստամբութիւնը՝ ու Աստուծոյ ողորմութիւնը կը պատմէ ։ 47 Ազօթքով ու գովութիւնով կը վերջացընէ սաղմոսը ։

1 Խոստովանեցաք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

2 Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործերը . ո՞վ պիտի իմացընէ անոր ամէն գովութիւնը ։

3 Երանի անոնց՝ որ իրաւունքը կը պահեն , ու ամէն ժամանակ արդարութիւն կ'ընեն ։

4 Յիշէ զիս՝ ով Տէր , քու ժողովուրդիդ հաճութեանդ համեմատ , ինծի այցելութիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ ։

5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ , քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ . քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։

6 Մենք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք . անօրէնութիւն ըրինք , ամբարշտութիւն գործեցինք ։

7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չհմացան քու հրաշքներդ , չյիշեցին քու ողորմութեանդ շատութիւնը . հակառակ ապստամբեցան ծովուն քովը , կարմիր ծովուն քովը ։

8 Բայց զանոնք էիր անուանը համար փրկեց , որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցընէ ։

9 Ու կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ . ու հանդուններուն միջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ անապատին միջէն ։

10 Եւ զանոնք փրկեցատողին ձեռքէն , ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։

11 Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին . անոնցմէ մէկը չմնաց ։

12 Ան ատեն հաւատացին անոր խօսքին , և անոր օրհնութիւն երգեցին ։

13 Շուտով մոռցան անոր գործերը , ո՛չ անոր խրատին չսպասեցին ։

14 Եւ անապատին մէջ խիստ ցանկացան . ու զԱստուած փորձեցին անկուր տեղին մէջ ։

15 Նէ անոնց տուաւ իրենց ուզածը , թէպէտև Հոգեւոր ախտութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ ։

16 Եւ Մովսէսին նախանձեցան բանակին մէջը , ո՛չ Տէրոջը սուրբին Ահարոնին ։

17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը , ու Աբիրոնին ժողովքը ծածկեց ։

18 Եւ կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին մէջը . բոցը այրեց ամբարիշտները ։

19 Որիվ չինեցին Քորեբի մէջ , ու երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ պատկերին ։

20 Եւ Հիրենց Փառքը խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխեցին ։

21 Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝ որ մեծամեծ գործերը ըրաւ Եգիպտոսի մէջ ,

22 ու՝ հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ , և ահաւոր բաներ՝ Կարմիր ծովուն մէջ ։

23 Ուստի ըսաւ որ զանոնք կորսընչընէ , թէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս *մէջտեղը" անոր առջևն կայնած չըլլար , անոր բարկութիւնը ետ դարձնելու համար՝ որ չաատկեցընէ ։

24 Նաև Հան յանկալի երկիրը անարգեցին , ո՛չ անոր խօսքին չհաւատացին ։

25 Եւ իրենց վրաններուն մէջ տրընչնջեցին . Տէրոջը ձայնը չլսեցին ։

26 Ուստի անոնց համար երդում ըրաւ" , որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ ,

27 Եւ անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցրուէ ։

28 Եւ անոնք Բէլփեգովրին յարեցան , ու մեռածներուն զոհերը կերան ։

29 Եւ իրենց գործերովը Տէրը բարկացուցին . ու անոնց վրայ ժանտամահ հասաւ ։

30 Քահը փնեհէս եկաւ ու դատաստան ըրաւ . և ժանտամահը դադարեցաւ ։

31 Ու ասոր բանը անոր իբրև արդարութիւն սեպուեցաւ , ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան ։

32 Նաև բարկացուցին զԱիւոյ Մերիբայի ջուրերուն վրայ . ու Մոնոնց համար Մովսէսին գէշ եղաւ .

33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին . ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը ։

34 Ամէն . ժգ . Սաղ . ճէ . 1 . ճժբ . 1 , ճէգ . 1 ։

35 Սաղ . խ . 5 ։

36 Գոր . իդ . 16 ։ Գաղ . գ . 9 ։

37 Սաղ . ժե . 2 ։

38 Սաղ . ճժթ . 132 ։

39 Ղեւ . իշ . 40 ։ գ Թագ . ր . 47 ։ Դան . թ . 5 ։

40 Ե Ել . ժգ . 11 , 12 ։

41 Եզեկ . ի . 14 ։ Բ Եր . թ . 16 ։

42 Ե Ել . ժգ . 21 ։ Սաղ . ժբ . 15 ։ Նաե . ա . 4 ։

43 Ես . կգ . 11 , 12 , 13 , 14 ։

44 Ել . ժգ . 30 ։

45 Ե Ել . ժգ . 27 , 28 ։ ժե . 5 ։

46 Ե Ել . ժգ . 31 ։ ժե . 1 ։

47 Ել . ժե . 24 ։ ժգ . 2 ։ ժէ . 2 ։ Սաղ . ղբ . 11 ։

48 Թագ . ժա . 4 , 33 ։ Սաղ . ղբ . 18 ։ ա Կոր . ժ . 6 ։

49 Թագ . ժա . 31 ։ Սաղ . ղբ . 29 ։

50 Ես . ժ . 16 ։

51 Թագ . ժգ . 1 , ճ ։

52 Թագ . ժգ . 31 , 32 ։ Բ Օր . ժա . 6 ։

53 Թագ . ժգ . 35 , 46 ։

54 Ել . լբ . 4 ։

55 Երեմ . բ . 11 ։ Հաով . ա . 23 ։

56 Սաղ . ղբ . 11 , 12 ։

57 Սաղ . ղբ . 51 ։ ճե . 23 , 27 ։

58 Ել . լբ . 10 , 11 , 32 ։ Բ Օր . թ . 19 , 25 ։ ժ . 10 ։ Եզեկ . ի . 13 ։

59 Եբ . խրատին մէջ . ղ . Եզեկ . ժգ . 5 ։ իբ . 30 ։

60 Օր . ը . 7 ։ Երեմ . գ . 19 ։ Եզեկ . ի . 6 ։

61 Երր . գ . 18 ։

62 Թագ . ժգ . 2 , 27 ։

63 Թագ . ժգ . 28 , ճէ ։ Սաղ . դե . 11 ։ Եզեկ . ի . 15 ։ Երր . գ . 11 , 15 ։

64 Եբ . ձեռքը վերցուց . Ել . գ . 8 ։ Բ Օր . լբ . 40 ։

65 Ղէ . իշ . 33 ։ Սաղ . խգ . 11 ։ Եզեկ . ի . 23 ։

66 Թագ . իե . 2 , 3 ։ լ . 16 ։ Բ Օր . գ . 3 ։ լբ . 17 ։ Յովս . թ . 10 ։ Ցայտ . բ . 14 ։

67 Թագ . իե . 7 , 8 ։

68 Թագ . իե . 12 ։ Բ Օր . ա . 37 ։ գ . 26 ։

69 Թագ . ի . 10 ։

34 ֆ Չկորսընցուցին ան ազգերը , ՙ որ Տէրը ըսեր էր անոնց .
35 Բ Հապա հեթանոսներուն հետ խառնուեցան , ու անոնց գործքերը սորվեցան .
36 Եւ ֆ անոնց կուռքերուն ծառայեցին , ու Ֆ անոնք իրենց որոգայթ եղան ։
37 Եւ Ե իրենց տղաքները ու աղջիկները Ն դևերուն զոհեցին .
38 Ու անմեղ արիւն թափեցին , իրենց տղաքներուն ու աղջիկներուն արիւնը , որոնք որ զոհեցին քանաանու կուռքերուն . ու Ե երկիրը պղծուեցաւ արիւնով ։
39 Եւ իրենց գործքերովը Ը պղծուեցան , ու իրենց ըրածներովը Բ պոռնկութիւն ըրին ։
40 Ուստի Ծ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վրայ , ու զզուեցաւ Է իր ժառանգութենէն .
41 Եւ Ն զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց . ու զանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ ։
42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք . ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան ։
43 Ը Շատ անգամ փրկեց զանոնք . բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին Ա Ե Ի Ա , ու նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար ։
44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց նեղութեանը , երբոր Ծ անոնց աղաղակը լսեց .
45 Ի Ու անոնց համար իր ուխտը յիշեց , և Հ իր մեծ ողորմութեանը համեմատ Ն ղղջացաւ .
46 Ու Ա անոնց բոլոր գերեվարութեան առջին գթութիւն գտնել տուաւ անոնց ։
47 ֆ Փրկէ մեզ , ով Տէր՝ մեր Աստուածը . ու ժողվէ մեզ հեթանոսներուն մէջէն , որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք , ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք ։
48 Ա Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից . ու բոլոր ժողովուրդը Թող ըսէ՝ Ամէն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԵ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ փրկուածները որ գՆաւուած գովելու մէջ՝ գուշութեամբ զբաղիլն անոր բարեմասնական խնամքները , 4 որ կ'ընէ հնամտորդներուն , 10 գերիներուն , 17 հիւանդներուն , 23 նաւորդներուն , 33 ու ամէն աստիճանի մարդոց ։

1 ՙ Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու՞ որ Բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Թող ասէ՝ ըսէն Տէրոջը փրկածները , որ կածներէն . ֆ որոնք փրկեց թշնամիին ձեռքէն ,
3 Ու Ժ ժողվեց անոնք երկիրներէն , արևելքէն ու արևմուտքէն , հիւսիսէն ու * ծովէն ։
4 Անոնք Ե մոլորեցան ճանապարհին մէջ՝ անջուր ճամբուն մէջ , բնակելու քաղաք չգտան ։
5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով , հոգին իրենց ներսի դին կը մարէր ։
6 Ը Ու Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ , Լ անիկայ փրկեց զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
7 Ու անոնց Ժ ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդեց , որ բնակելու քաղաք երթան ։
8 Բ Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .
9 Ինչու որ Ծ անիկայ ծարաւած հոգին կը խմցընէ , ու անօթեցածը բարութիւնով կը լեցընէ ։
10 Ան Խ էին աւարի ու մահուան շուքի մէջ կը նստէին , Նտառապանքով ու երկաթով կապուած էին .
11 Ինչու որ Ը Աստուծոյ խօսքերուն հակառակ կեցան , ու Ծ Բարձրելոյն խորհուրդը անարգեցին ։
12 Ուստի անիկայ ՙ Ն եղուկութիւնով խոնարհեցուց անոնց սիրտը . ինկան , ու Ի օգնական մը չկար ։
13 Եւ Հ Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ , ՙՙ զանոնք փրկեց իրենց տառապանքներէն ։
14 Ն Զանոնք խաւարէն ու մահուան շուքէն հանեց , ու անոնց կապանքները կոտրտեց ։
15 Ղ Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .
16 Ինչու որ ֆ պղնձէ դռները փշրեց , ու երկաթէ նիգերը կոտրտեց ։
17 Ճիմարները Մ իրենց չար ճամբուն համար , ու իրենց անօրէնութիւններուն համար նեղութիւն կը կրեն .
18 Ա Անոնց անձը ամէն կերակուրէ կը զզուի . ու մինչև Ծ մահուան դռները կը մօտենան ։
19 Եւ Ղ Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց նեղութեանը մէջ , ՙՙ կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
20 ՙ Իր խօսքը կը խրկէ ու Ղ կը բժշկէ զանոնք , ու Ղ'ազատէ զանոնք իրենց կործանումէն ։
21 Ը Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .
22 Եւ ՙ գոհութեան պատարագներ

ֆ Սաղ · ՃԶ · 10 ։

Ժ Սաղ · ՃԶ · 4՝ն Ես · խգ · 5 · 6 ։ Երեմ · իթ · 14 ։ Լս · Տ · 10 ։ Եզեկ · ԼԹ · 27 · 28 ։
* կամ՝ հարաւէն ։
Ե Հմր 40 ։
Ծ Բ Օր · ԼԲ · 10 ։
Ե Հմր 13 · 19 · 28 ։ Սաղ · ֆ · 15 · Ովս · ե · 15 ։
Է Եզե · ը · 21 ։
Ը Հմր 15 · 21 · 31 ։
Ժ Սաղ · ԼԴ · 10 ։ Ղու · ա · 53 ։
Ի Ղու · ա · 79 ։
Լ Ծղ · ԼՀ · Տ ։
Խ Ողբ · գ · 42 ։
Ծ Սաղ · Հգ · 24 ։ ՃԺԹ · 24 ։ Ղու · ե · 30 ։ Գոր · ի · 27 ։
Կ Սաղ · իր · 11 ։ Ես · կգ · 5 ։
Հ Հմր 6 · 19 · 28 ։
Ն Սաղ · կր · 6 ։ ՃԽ · 7 ։ Գոր · ԺԸ · 7 ։ ՃԼ ։ ԺՀ · 26 ։ ՃԼ ։
Շ Հմր 8 · 21 · 31 ։
Ո Ես · խե · 2 ։
Չ Ողբ · գ · 39 ։
Պ Ցղ · ԼԳ · 20 ։
Ջ Ցղ · ԼԳ · 22 ։ Սաղ · Թ · 13 ։ Ամ · 3 ։
Ռ Հմր 6 · 13 · 28 ։
Ս Թագ · ի · 4 · 5 ։ Սաղ · ՃԽ · 15 · 18 ։ Մտ · ը · 8 ։
Վ Սաղ · Լ · 2 ։ ՃԳ · 3 ։
Տ Ցղ · ԼԳ · 28 ։ 30 ։ Սաղ · Լ · 3 ։ Խթ · 15 · ԺՀ · 13 · ՃԳ · 4 ։
Ր Հմր 8 · 15 · 31 ։
Ց Ղե · է · 12 ։ Սաղ · ԺԴ · 14 · ՃԺԳ · 17 · Ելր · ԺՀ · 15 ։

Ք Սաղ · ՃԶ · 1 ։ ՃԺը · 1 ։ ՃԼԳ · 1 ։ Բ Սաղ · ՃԺԹ · 68 ։ Մտ · ԺԹ · 17 ։

մատուցանեն , ու ՝անոր գործքերը
ցնծութեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը իջնողները , ՝՝
մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողնե-
րը ,
24 Անոնք Տէրոջը գործքերը ու ա-
նոր հրաշքները կը տեսնեն անդուն-
դին մէջը ։
25 Վասն զի ան կ՚ըսէ , ու Եմրկայից
հովը կը հանէ , որ անոր ալիքները
կը բարձրացընէ ։
26 Երկինքը կ՚ելլեն ՝՝ անդունդը
կ՚իջնեն . ՝անոնց անձերը նեղու-
թենէ կը հալին .
27 Գինովի մարդու պէս կը գողգը-
դան ու կ՚երերան , և անոնց բոլոր
իմաստութիւնը՝կը հատնի ։
28 ՚Ան ատենը Տէրոջը կ՚աղաղակեն
իրենց նեղութեանը մէջ , ու կը
փրկէ զանոնք իրենց տառապանք-
ներէն ։
29 ՚Մրրիկը հանդարտութեան կը
դարձընէ , ու ալիքները կը դա-
դարին ։
30 Իրենք ալ կ՚ուրախանան որ դա-
դարեցան . և կ՚առաջնորդէ անոնց՝
իրենց ուզած նաւահանգիստը ։
31 ՝Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
32 Եւ թող բարձրացընեն դանիկայ
՚ժողովուրդին ժողովքին մէջը , ու
ծերոց ատեանին մէջը գովեն զանի-
կայ ։
33 ՚Գետերը անապատի կը դարձը-
նէ , ու ջուրերուն գնացքները չոր
երկրի ,
34 Ո՝՚պտղաբեր երկիրը աղի երկ-
րի , անոր բնակիչներուն չարու-
թեանը համար ։
35 ՚Անապատը ջուրերու լիճի կը
փոխէ , ու չոր երկիրը ջուրերու
ղնացքի .
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակե-
ցընէ , որ բնակելու քաղաք հաս-
տատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն , և այգիներ
տնկեն , որ արմիւրքի պտուղ բե-
րեն ։
38 ՝Ձանոնք կ՚օրհնէ , և անոնք
Բ իիսւս կը բազմանան , ու անոնց
անասուններ չպակսեցընէր ։
39 Նորէն ՚կը պակսին ու կը ցած-
նան բռնութենէ , նեղութենէ ու
տրտմութենէ ։
40 ՝Անարգանք կը թափի իշխաննե-
րուն վրայ , ու դանոնք ճամբայ
չունեցող անապատի մէջ կը մոլոր-
ցընէ ։
41 Բայց ադքատը խնդութենէն
կը բարձրացընէ , և ՚՚նոր տոհմերը
ոչխարներու հօտի պէս կ՚ընէ ։
42 Ը՚ուղղները պիտի տեսնեն և ու-
րախանան . ու ամէն ԷանօրէնՈՒ-
թիւն իր բերանը պիտի գոցէ ։
43 Ը՚Ո՞վ է իմաստուն , որ աս բաները
պահէ . անիկայ Տէրոջը ողորմու-
թիւնները պիտի հասկընայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԸ

1 ՚Դաւիթ ինքզինքը կը քաջալերէ որ զԱստուած գովէ . 3 ազգերով օդնութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ՝ անոր խոստմանը համեմատ ։ 11 Իր վստահութիւնը Աստուծոյ սդնականութեանը վրայ ։

Դաւիթին երգը ՝՝ Սաղմոս ։

1 Ի՚մ՝սիրտս պատրաստ է՝ ո՛վ Աս-
տուած , պիտի երգեմ ու սաղ-
մոս պիտի ըսեմ իմ փառքովս ալ ։
2 Ը՚Արթնցիր ո՛վ տաւիղ ու քնար .
ես կանուխ պիտի արթննամ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ ժողովրդոց մէջը քեզ
պիտի գովեմ , ու սաղմոս պիտի
երգեմ քեզ ազգերուն մէջը .
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ
է ՝՝ երկինքէն վեր , և քու ճշմար-
տութիւնդ մինչև ամպերը ։
5 ՝Երկինքի վրայ բարձրացիր՝ ո՛վ
Աստուած , ու քու փառքդ բոլոր
երկրի վրայ ըլլայ ։
6 ՚Որ քու սիրելիներդ փրկուին .
աջ ձեռքովդ ապրեցուր , ու պա-
տասխան տուր մեղ ։
7 Աստուած *իր սրբութիւնովը՝՝
խօսեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Սիւ-
քեմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի
հովիտը պիտի չափեմ ։
8 Իմն է Գաղաադը , ՝՝ իմն է
Մանասէն . և Եփրեմը գլխուս զօ-
րութիւնն է . Ը՚Յուդան իմ օրէնս-
դիրս է .
9 Մովաբը իմ լուացարանս է . Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս . Փղշտացիներուն վրայ ձայնով պիտի ցնծամ ։
10 Ո՚Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպա-
ւոր քաղաքը . ՚ո՞վ պիտի առաջ-
նորդէ ինծի մինչև Եդոմ ։
11 Չէ՞ որ դուն՝ ո՛վ Աստուած , ո՛չ
երեսկ ձգեցիր մեղ , ու մեր զօրքե-
րուն հետը չելար՝ ո՛վ Աստուած ։
12 Նեղութենէն մեզի օդնու-
թիւն տուր , վասն զի փուճ է մար-
դուն փրկութիւնը ։
13 Ը՚Աստուծով քաջութիւն պիտի
ընենք . ու ան պիտի կոխէ մեր
թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ՃԹ

1 Դաւիթ՝ իր չարախօս թշնամիներուն համար գանգատելով՝ գանգիլ կսիրէ . 16 անոնց չանցագործը կը պատմէ . 21 իր թշնամուներուն համար գանգատելով՝ օդնութիւն կը խնդրէ , 29 և Աստուծոյ շնորհակալութիւն կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

՝ Սաղ · թ · 11 ; Հգ · 2Տ ; ՃԺը · 17 ։
Ղ Ցոփ · ա · 4 ։
՝՝ Սաղ · իբ · 14 ; ՃԺԹ · 28 ; Նաե · բ · 10 ։
Բ Հմր 6 ; 13 ; 19 ։
՚ Սաղ · ԼԹ · 9 ; Մատ · ը · 26 ։
՚՚ Հմր Տ ; 15 ; 21 ։
Ի Սաղ · իբ · 22 , 25 · ՃԺա · 1 ։
* գ Թագ · ԺԷ · 1 ; 7 ։
՝՚ Ծն · Ժգ · 10 ; ԺԹ · 3 ; ԺԹ · 25 ։
Ֆ Սաղ · ՃԺգ · Տ ; Եա · խա · 18 ։
Ծն · Ժբ · 2 ; Ժէ · 16 , 20 ։
Բ Եզ · ա · 7 ։
Ի գ Թագ · Ժ · 32 ։
Բ Ցար · Ժբ · 21 , 24 ։
Ի ա Թագ · բ · Տ ; Սաղ · ՃԺգ · 7 ; 8 ։
Ղ Սաղ · Նը · 52 ։
Ի Ցար · իբ · 19 ; Սաղ · ծբ · 6 ; ծը · 10 ։
Ը Ցար · ե · 16 ; Սաղ · կդ · 11 ; Առակ · ժ · 11 ; Հռով · գ · 19 ։
Ի Սաղ · կդ · 9 ; Երեմ · Թ · 12 ; Ովս · ժ · 9 ։
— Սաղ · ծէ · 7 ։
Ի Սաղ · ծէ · Տ—11 ։
Ի Սաղ · կ · 5 , Ճ ։
* Կ—՛՝ · իր սրբարանին մէջը
Ի Ծն · խԹ · 10 ։
Ղ Սաղ · կ · 9 ։
Ի Ցար · իբ · 19 ; Սաղ · ծբ · 6 ; ծը · 10 ։
Ը Ցար · ե · 16 ; Սաղ · կդ · 11 ; Առակ · ժ · 11 ; Հռով · գ · 19 ։
Ի Սաղ · կդ · 9 ; Երեմ · Թ · 12 ; Ովս · ժ · 9 ։
— Սաղ · ծէ · 7 ։
Ի Սաղ · ծէ · Տ—11 ։
Ի Սաղ · կ · 5 , Ճ ։
* Կ—՛՝ · իր սրբարանին մէջը
Ի Ծն · խԹ · 10 ։
Ղ Սաղ · կ · 9 ։
Ի Ցար · իբ · 19 ; Սաղ · ծբ · 6 ; ծը · 10 ։
Ը Ցար · ե · 16 ; Սաղ · կդ · 11 ; Առակ · ժ · 11 ; Հռով · գ · 19 ։
Ի Սաղ · կդ · 9 ; Երեմ · Թ · 12 ; Ովս · ժ · 9 ։
— Սաղ · ծէ · 7 ։
Ի Սաղ · ծէ · Տ—11 ։
Ի Սաղ · կ · 5 , Ճ ։
* Կ—՛՝ · իր սրբարանին մէջը
Ի Ծն · խԹ · 10 ։
Ղ Սաղ · կ · 9 ։

1 ԱՎ իմ օրհնութեանս Աստուածը , ըլլուռ մի՛ կենար .
2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս . ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան ։
3 · Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին , և ինծի հետ ի՞նչիրաւ տեղը կռուեցան ։
4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակ կուԹիւն ըրին ինծի , բայց ես աղօԹք կ՚ընէի ։
5 · Նաև չարիին տեղը չար հատուցին , ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն ։
6 · Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր , և Տ*Սատանան Թող կայնի անոր աջ կողմը .
7 Երբոր դատուի , յանցաւոր ելլէ , ու ԻՀանոր աղօԹքը մեղք ըլլայ ։
8 Անոր օրերը պակսին , և Հանոր պաշտօնը ուրիշը առնէ .
9 · ԻԱնոր որդիները որբ ըլլան , ու անոր կինիկը որբևարի ։
10 · Եւ անոր որդիները Թափառական ըլլան ու մուրան , և. իրենց աւերակներէն էքՀվ հ-ց փնտրուեն ։
11 ԷՓոխ տուողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը , ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը ։
12 · Բնաւ մէկը գԹուԹիւն չընէ անոր , ու մէկը չողորմի անոր որբերուն ։
13 ԻԱնոր զաւակները ոտակելու մահուան . անոնց Հանունը գալու ազգին մէջ ջնջուի ։
14 ԻԱնոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջեւ յիշուի , և անոր մօրը մեղքը չջնջուի ։
15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջեւ ըլլան , որ Հանոնց յիշատակը երկրէն վերցնէ ։
16 · Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չսիրեց , հապա խեղճը ու աղքատը հալածեց , որ Հսիրտը կոտրածը սպաննէ ։
17 · Նաև Հանիծքը սիրեց , ու Թող անոր վրայ գայ , և օրհնութիւնը չուզեց , ու Թող անկէ հեռու ըլլայ ։
18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ . և անիկայ հՋուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ , ու ձէԹի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջը ։
19 Հագնելու հանդերձի պէս , ու միշտ մէջը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր ։
20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար իօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն ։
21 · Բայց դուն՝ ով Տէր ԵՀովայ , օրհնէ ինծի քու անուանդ համար . փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն համար ։
22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ . ու իմ սիրտս ներսիդիս խոցոտած է ։
23 Ես Հերկընցող ստուերի պէս անցայ . մարախի պէս թօթվուեցայ ։
24 · Ընդունկերս ծոմապահութենէն տկարացան , ու մարմինս էր պարտութենէն մաշեցաւ ։
25 · Ու ես Հանոնց նախատինք եղայ . երբոր զիս կը տեսնեն , Հղլուխնին կը շարժեն ։
26 Օգնէ՛ ինծի ով Տէր՝ իմ Աստուածս . փրկէ զիս քու ողորմութեանդ Հյաջեմատ ։
27 Ու զիտնան Թէ՝ քու ձեռքդ աս է , և դուն ըրիր ասիկայ՝ ով Տէր ։
28 Հ Թող անոնք անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ՛ . երբոր ինձի դէմ ելլեն՝ Թող ամչնան . բայց Ընքու ծառադ Թող ուրախ ըլլայ ։
29 ԻԻմ Թշնամիներս Թող նախատինք հագնին , ու իրենց ամօԹը պատմուճանի պէս վրանին առնեն ։
30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս , ու Ռշատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկայ ։
31 Ինչու որ Հինքը աղքատին աջ կողմը կը կայնի , որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը , 4 քահանայութիւնը , 5 ու յաղԹութիւնը ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 ՚Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ՛ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու Թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ ։
2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիովնէն պիտի խրկէ . քու Թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ ։
3 Ի ՀՕղովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ Ռսրբութեան զարդարանքներով . քու Ռերիտասարդներդ արշալուսին արգանդի ցօղին՚ ՚՚Նվ պիտի ըլլան քեզի ։
4 Տէրը երդում ըրաւ , ու Ռպիտի չզղջայ . Ես դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես ։
5 Տէրը Ընքու աջ կողմդ է . անիկայ Ռիր բարկութեան օրը Թագաւորներ պիտի ջարդէ ։
6 Անիկայ հեԹանոսներուն մէջ դատաստան պիտի ընէ . մեռելներով պիտի լեցնէ . շատ երկիրներու վրայ Ռգլուխ Ռջնջիրը պիտի ջարդէ ։
7 Ի ճամբուն մէջ գետէն պիտի

= Սաղ · ՃԳ · 1 ։

Ի Սաղ · Լե · 7 ։ կԹ · 4 ։ · Ցօհ · Ժե · 25 ։

Ի Սաղ · Լե · 12 ։ Լը · 20 ։

Ռ Ջաբ · գ · 1 ։
* Կամ՝ հաւկառակորդը

Ի Ռահակ · իբ · 9 ։

Ղ Գոր · ա · 20 ։
Ի Եւ · իր · 24 ։

Ը Ցար · ե · 5 ։ Ժը · 9 ։

Ի Ցար · Ժը · 19 ։ Սաղ · Լ՚ · 28 ։
Ի Ռահակ · Ժ · 7 ։
Ի Եւ · ի · 5 ։
Ն Նէեմ · գ · 5 ։ Երեմ · Ժը · 23 ։
Ի Ցար · Ժր · 17 ։ Սաղ · Լդ · 16 ։

Ը Սաղ · Լդ · 18 ։
Ի Ռահակ · Ժգ · 14 ։ Եզեկ · Լ՚ · 6 ։

Ը Թուս · ե · 22 ։

= Մաղ · իր · 44 ։ Մար · Ժը · 36 ։ Ղս · ի · 42 ։ Գոր · բ · 34 ։ ԱԿոր · Ժե · 25 ։ Երբ · ա · 13 ։ ա Պետ · գ · 22 ։ Տես Սաղ · Խե · 6 ։ 7 ։
Ի Դատ · ե · 2 ։
Ի Սաղ · Ղշ · 9 ։
Ի Նէր · երիտասարդուԹեանդ զօրզը՝ սրշալուսին արգանդէն
Ի Թուս · իգ · 19 ։
Ի Երբ · ե · 6 ։ գ · 20 ։ է · 17, 21 ։ Տես Ջաբ · գ · 13 ։
Ղ Սաղ · Ժշ · 3 ։
Ի Սաղ · բ · 3 ։ 12 ։ Հռով · բ · 5 ։ Յայտ · Ժա · 18 ։
ը Սաղ · կբ · 21 ։ Անբ · գ · 13 ։ ,
Ի Դատ · է · 5 , 6 ։

խմէ . ⁘ անոր համար գլուխս պիտի վերցնէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1 Աղաքեարդուն իր օրինակովը ուրիշները կը յորդորէ ղԱստուած դիմելու՝ անոր փառաւոր գործերուն 5 ու շնորհքին համար ։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ճշմարիտ իմաստութիւն կը պատճառէ ։

1 Ընկերս ի , Իմ հոգիս պիտի գովեմ ուղիղներուն մէջ , ժողովուրդին ու ժողովուրդին մէջ ։

2 Ի Տէրոջը գործերը մեծ են . ամէնուն սիրողներուն համար կը քննուին ։

3 Անոր գործքը փառաւոր ու վայելուչ է , և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

4 Ցիշել տուաւ իր հրաշքները . Ի Տէրը ողորմած ու գթած է ։

5 Կերակուր տուաւ իրմէն վախցողներուն . իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ ։

6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցուցուց իր ժողովուրդին , անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը ։

7 Անոր ձեռքերուն գործքերը Ի ճշմարտութիւն ու իրաւունք են . ⁘ անոր բոլոր պատուիրանքները հաւատարիմ են ։

8 Ի ցաւիտեանս յաւիտենից հաստատուած են , Ի ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են ։

9 Ի փրկութիւն խրկեց իր ժողովուրդին . իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց . Նսուրբ ու ահաւոր է անոր անունը ։

10 Ի Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է . բարի խոհեմութիւն ունին անոնք՝ որ անոնք կ'ընեն . անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Աստուածպաշտութիւնը թէ՛ աս կեանքիս և թէ՛ հանդերձեալին խոստմունքներ ունի ։ 10 Բարեպաշտ մարդուն յաջողութիւնը՝ չարերուն տրտմութիւն պիտի պատճառէ ։

1 Ընկերս ի , — Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ , — ⁘ անոր պատուիրանքներուն շատ կը հաճի ։

2 Ի ⁘ անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ . Ա ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի ։

3 Ընատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ , ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ ։

4 Ի խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն . ողորմած ու գթած ու արդար է ։

5 Ի բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ . իր բաները Ի իրաւունքով կը կատարէ ։

6 Ցիրաւի ⁘ անիկայ յաւիտեան պիտի չսասանի . Ի արդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ .

7 Ի Անիկայ զէշ լուրէն չվախնար . անոր սիրտը հաստատ է , — Ի Տէրոջը կը յուսայ ։

8 Անոր սիրտը հաստատուած է , և չվախնար , մինչև որ Ի իր թշնամիներուն կատարուածը տեսնէ ։

9 Ի Տարածեց՝ աղքատներուն տուաւ . ⁘ անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ . ⁘ անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ ։

10 Ի Ամբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ , Ի իր ակռաները պիտի կրճտցնէ ու Ի պիտի հալի . Ի ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԳ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր գերագանցութեանը 6 ու իր ողորմութեանը համար ։

1 Ընկերս ի , — Օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրոջը ծառաները , օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը ։

2 Ի Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։

3 Ի Արևելքէն մինչև արևմուտք օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ։

4 Տէրը Ա բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ . ⁘ անոր փառքը երկինքէն վեր է ։

5 Ո՞վ Ցեր Աստուծոյն պէս ով կայ , որ բարձրութեան մէջ կը բնակի .

6 Ի Որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խոնարհի .

7 Ի Որ աղքատը փոշիէն վեր կը վերցնէ , — տնանկը աղբանոցէն կը բարձրացընէ ,

8 Որ Ի ընտրեալ նստեցընէ իշխաններուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխաններուն հետ .

9 Որ ⁘ ամուլ կնիկը տունը կը բնակեցընէ , — որպիսութիւն ուրախ մայր ։ Ընկերս ի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԴ

1—8 Անխօս էակներուն օրինակովը՝ Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը ։

1 Երբոր Իսրայէլը Եգիպտոսէն դուրս ելաւ , — Յակոբին տունը Ի օտարալեզու ժողովուրդին մէջէն ,

2 Ի Յուդան անոր սրբարանը՝ — Իսրայէլը անոր իշխանութիւնը եղաւ ։

3 Ի Ծովը տեսաւ ու փախաւ . Ի Յորդանանը ետ դարձաւ ։

4 Ընկեռները խոյերու պէս ցատկե-

ժ Սաղ . ժե . 12 ։

— Սաղ . լէ . 18 ։ ՅՊ . 5 ։ ՃԷ . 32 ։ ՅՊ . 30 ։ ՀԽԹ . 1 ։

Ի Յոբ . լբ . ԼԹ . Խ . Խա ։ Սաղ . ղբ . 5 ։ ՃԼԹ . 14 ։ Ցայտ . ժե . 3 ։

Ի Սաղ . ՃՂԳ . 5 ։

Ի Սաղ . ՃՂԽ . 4 . 5 . 10 ։

Ի Սաղ . Ձղ . 5 ։ ՃԳ . 8 ։

Ղ Մատ . Ջ . 23 . 33 ։

Ի Ցայտ . ժե . 3 ։

Ը Սաղ . ԺԹ . 7 ։

Ի Ես . Խ . 8 ։ Մատ . Ե . 18 ։

Ի Սաղ . ԺԹ . 9 ։ Ցայտ . ժե . 3 ։

Ի Մատ . ա . 21 ։ Ղբ . ա . 68 ։

Լ Ղբ . ա . 49 ։

Ի Բ Օր . գ . 6 ։ Ցոբ . իբ . 28 ։ Ածպ . ա . 7 ։ Թ . 10 ։ Ծոպ . ԺԲ . 13 ։

— Սաղ . ՃԼԲ . 1 ։

Ի Սաղ . ՃԺԹ . 16 . 35 . 47 ։ 70 . 143 ։

Ի Սաղ . իե . 13 ։ ԼԷ . 26 ։ ՃԲ . 28 ։

Ի Մատ . Ջ . 33 ։

Ի Ցոբ . ԺԱ . 17 ։ Սաղ . ՂԷ . 11 ։

Ղ Սաղ . ԼԷ . 26 ։ Ղբ . Ջ . 35 ։

Ի Եփե . Ե . 15 ։ Կող . գ . 5 ։

Ը Սաղ . ԺԵ . 5 ։

Ի Ածպ . ԺԲ . 7 ։

Ի Ածպ . Ժ . 33 ։

Ի Ես . ԽԹ . 19 ։ ՄՂ . ա . 11 ։

Ի Սաղ . ՂԷ . 9 ։ ՂԹ . 2 ։

Ի Սաղ . Ը . 1 ։

Ղ Սաղ . ՃԹ . 6 ։

Ի Սաղ . ԺԱ . 4 ։ ՃԸ . 6 ։ Ես . ՃԷ . 15 ։

Հ Ածպ . Բ . 8 ։ Սաղ . ՃԷ . 41 ։

Ի Ցոբ . ԼՀ . 7 ։

Հ ա Թագ . բ . 5 ։ Սաղ . կը . 6 ։ Ես . ԺԲ . 1 ։ Գաղ . Գ . 27 ։

— Եզ . ԺԳ . 3 ։

Ի Սաղ . ՃԱ . 5 ։

Ի Եզ . Ջ . 7 ։ ԺԹ . 6 ։ Ին . Տ . ԻԹ . 45 ։ 46 ։ Բ Օր . իե . 9 ։

Ժ Եզ . ԺԳ . 21 ։ Սաղ . ՃԷ . 16 ։

Ի ՃԼս . Գ . 13 ։ 16 ։

Ղ Սաղ . ԻԹ . 6 ։ Ածպ . Գ . 6 ։

տեցին , — բլուրները գառնուկնե-
րու պէս ։
5 Ի՞նչ եղաւ քեզ , ով ծով՝ որ
փախար , և դուն Յորդանան՝ որ
ետ դարձար ։
6 Ո՛վ լեռներ՝ ինչո՞ւ խոյերու պէս
ցատկըտեցիք , — դուք բլուրներ՝
գառնուկներու պէս ։
7 Սարսափէ՛ ով երկիր՝ Տէրոջը ե-
րեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երե-
սէն ,
8 Որ վէմը ջուրերու լիճի
դարձուց , — ապառաժը ջուրերու
աղբիւրի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ ճշմարիտ փառքը ,
4 ու կուռքերուն ունայնութիւնը ցուցընելով ,
9 կը յորդորէ Աստուծոյ վստահելու ։ 12 և
անոր գոհունակ մնալուցանելու՝ իր բարե-
բարութիւններուն համար ։

1 — Ո՛չ թէ մեզի ով Տէր՝ չէ թէ մե-
զի , հապա քու անուանդ
փառք տուր , քու ողորմութեանդ
— ճշմարտութեանդ համար ։
2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ը-
սեն թէ՝ Ո՞ւր է հիմա անոնց Աս-
տուածը ։
3 Իսկայ մեր Աստուածը երկինքն
է . անիկայ իր բոլոր ուզածը ըրաւ ։
4 Անոնց կուռքերը արծաթ ու
ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր
են .
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր .
աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր ,
քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ .
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշա-
փեր . ոտքեր ունին՝ բայց չեն քա-
լեր , — իրենց կոկսրդովը ձայն չեն
հաներ ։
8 Անոնց նման *ըլլան անոնք որ
շինողները , — բոլոր անոնց յուսա-
ցողները ։
9 Ո՛վ Իսրայէլ՝ Տէրոջը յուսա՛.
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ա-
պարը ։
10 Ո՛վ Ահարոնի տունը՝ Տէրոջը
յուսացէ՛ք . ան է անոնց օգնու-
թիւնը ու ապարը ։
11 Ով Տէրոջմէ վախցողներ՝ Տէ-
րոջը յուսացէ՛ք . ան է անոնց օգ-
նութիւնը ու ապարը ։
12 Տէրը մեզ կը յիշէ , — պիտի
օրհնէ , Իսրայէլի տունը պիտի օրհ-
նէ , Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ ։
13 Տէրոջմէ վախցողները պիտի
օրհնէ , պզտիկները մեծերուն հետ ։
14 Տէրը ձեզի բազմացնէ , ձեզի ու
ձեր որդիներուն ։
15 Օրհնեալ ըլլաք դուք Տէրոջմէն ,
որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
16 Երկինից երկինքը Տէրոջն է , բայց
երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ ։
17 Մեռելները Տէրը չեն օրհներ .
ոչ ալ ան ամէնը , որ ցած կ՚իջնեն ։
18 Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք ,
ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։ Ա-
լէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Սաղմոսերգուն կը խոստովանի իր սէրը ու իր
պարտաւորութիւնը առ Աստուած՝ անոր
փրկութեանը համար ։ 12 Ուխտ կ՚ընէ որ
ընդհակառակութիւն մատուցանէ Աստուծոյ ։

1 Սիրեցի եմ ես , ինչու որ Տէրը
իմ ձայնս — աղաչանքս լսեց .
2 Ինչու որ անիկայ իր ականջը ին-
ծի խոնարհեցուց . ու իմ օրերուս
մէջ — պիտի կանչեմ ։
3 Մահուան լարերը իս պատե-
ցին , ու դերեզմանին վիշտերը իս
դտան . նեղութիւն ու տրտմու-
թիւն դտայ ։
4 Բայց ես Տէրոջը անունը կան-
չեցի , կ՚աղաչեմ՝ ով Տէր , փրկէ
իմ անձս ։
5 Ողորմած ու արդար է Տէրը ,
և մեր Աստուածը ղթած է ։
6 Տէրը միամիտները կը պահէ . ես
խեղճ եղայ , ու անիկայ զիս ազա-
տեց ։
7 Ով իմ անձս՝ դարձիր քու Հանգստութեանդ , ինչու որ
Տէրը քեզի բարիք բրաւ ։
8 Վասն զի դուն իմ անձս մա-
հուանէ փրկեցիր , իմ աչքերս ար-
ցունքէն , — իմ ոտքերս դայթակ-
ղէլէն ։
9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ
կենդանիներուն երկրին մէջը ։
10 Հաւատացի՝ անոր համար խօ-
սեցայ . ես խիստ ցաւուառացայ ։
11 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի
թէ՝ Ամէն մարդ սուտ է ։
12 Ինչ հատուցանեմ Տէրոջը՝ ա-
նոր բոլոր ինձի ըրածներուն
փոխարէն ։
13 Փրկութեան բաժակը պիտի
առնեմ , ու Տէրոջը անունը պիտի
կանչեմ ։
14 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հա-
տուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին
առջևն ։
15 Սպատուական է Տէրոջը առջևն
իր սուրբերուն մահը ։
16 Կ՚աղաչեմ ով Տէր , Ինչու որ
ես քու ծառադ եմ , ես քու ծա-
ոադ եմ , ու Հրու ադախինիդ որ-
դին . դուն իմ կապերս արձակե-
ցիր ։
17 Գոհութեան պատարագ պիտի
մատուցանեմ քեզի , ու Տէրոջը
անունը պիտի կանչեմ ։

Ելմ · գ · 8 ։

Ել · ժէ · 6 ։ Թիւ · ի · 11 ։ Սաղ · ճէ · 35 ։

— Տես Ես · խը · 11 · Եզեկ · լզ · 32 ։
Բ Սաղ · խը · 3 · 10 ։ Տիթ · 10 ։ Ծպէլ · բ · 17 ։
ե Մն · ժզ · 26 ։ Սաղ · ճլե · 6 ։ Դան · գ · 35 ։ ·
Բ Օր · դ · 28 ։ Սաղ · ճլե · 15 · 16 · 17 ։ Երեմ · ժ · 3 ։ Եզ ։
Ի Սաղ · ճլե · 18 ։ Ես · խդ · 9 · 10 · 11 · Ծպէ · բ · 8 ։ Ամբ · բ · 18 · 19 ։
* Կամ՝ պիտի բլլան
Ը Տես Սաղ · ճզբ · 2 · 3 · 4 ։ ճլե · 19 · 20 ։
† Կամ՝ Իսրայէլը Տէրոջը կը յուսայ ։
Ի Սաղ · լդ · 20 ։ Առակ · լ · 5 ։
‡ Կամ՝ Ահարոնի տունը Տէրոջը կը յուսան ։
‖ Կամ՝ Տէրոջմէ վախցողները Տէրոջը կը յուսան ։
Է Սաղ · ճիբ · 1 · 4 ։
Ր Ծն · ժդ · 19 ։
թ Ծն · ա · 1 · Սաղ · ղզ · 5 ։

Ի Սաղ · ե · 5 · Հբ · 10 · 11 · 12 · Ես · լբ · 18 ։
§ Նբր · լռութիւնը
Ը Սաղ · ճժգ · 2 · Դան · թ · 20 ։

* Կամ՝ Տէրը կը սիրեմ · Սաղ · ժբ · 1 ։

— Սաղ · ժբ · 4 , 5 , 6 ։

Բ Սաղ · ճգ · 8 ։
Է Եզր · թ · 15 · Նէեմ · թ · 8 · Սաղ · ճժթ · 137 · ճխե · 17 ։
Ր Երեմ · ջ · 16 · Մատ · ժա · 29 ։
Ի Սաղ · ժգ · 6 · ճլթ · 17 ։
Ը Սաղ · ծզ · 13 ։
Ի Սաղ · իէ · 13 ։
Ը Ր Կոր · դ · 13 ։
Բ Սաղ · լա · 22 ։
թ Հով · գ · 4 ։

Է Չեր 18 ։ Սաղ · իբ · 25 · Ծպէ · բ · 9 ։
Ը Սաղ · հր · 14 ։
Ի Սաղ · ճիգ · 12 · ճժթ · 125 · Նիւ · 12 ։
Ժ Սաղ · ժզ · 16 ։
Ի Գն · է · 12 · Սաղ · ծ · 14 · ճէ · 23 ։

18 Հ Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի
հատուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջեւն ,
19 Ի Տէրոջը տանը սրաՀներուն մէջը ,
քու մէջդ՝ ով Երուսաղէմ : Ալէ-
լուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 , 2 Աստուած փառաւորելու յորդորանք մը իր
ողորմութեանը ու ճշմարտութեանը համար :

1 — ՕրՀնեցէ՛ք Տէրը՝ ով բոլոր ազ-
գեր , գովեցէ՛ք անիկա՝ ով
բոլոր ժողովուրդներ .
2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը
մեր վրայ մեծ է , ու Բ Տէրոջը ճշ-
մարտութիւնը յաւիտեան է : Ա-
լէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Աստուծոյ ողորմութեանը համար գինքը փա-
ռաւորելուս յորդորանք մը : 5 Սաղմոսերգուն
իր փորձառութեամբը կը ցուցնէ թէ ա՛րկաի
աղէկ բան է Աստուծոյ ապաւինիլը : 19 Սաղ-
մոսերգուին օրինակովը՝ Քրիստոսին իր թա-
գաւորութեամբը դալը կը ցուցուի :

1 — ԳոՀացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ
բարի է . ինչու որ անոր ողոր-
մութիւնը յաւիտեան է :
2 Բ Իսրայէլը թող ըսէ թէ՝ Անոր
ողորմութիւնը յաւիտեան է :
3 Ահարոնին տունը թող ըսէ՝ թէ՝
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն
թէ՝ Անոր ողորմութիւնը յաւի-
տեան է :
5 Ե Նեղութեան մէջ Տէրոջը կան-
չեցի , և Տէրը պատասխան տուաւ
ինծի , Տ լայնարձակ տեղ մը հան-
ւեց :
6 Ի Տէրը իմ հետս է , չեմ վախ-
նար . մարդը ինծի ի՛նչ կրնայ ը-
նել :
7 Ղ Տէրը իմ օգնականներուս հետ
է՛ , ինքը , իմ հետս է , ու ես Ի՛մ
թշնամիներուս Խ ո ր ո ւ պիտի
տեսնեմ :
8 Ըլաւ է Տէրոջը յուսալ , քան
թէ մարդոց ապաւինիլ :
9 Ի՛լաւ է Տէրոջը յուսալ , քան
թէ իշխաններուն ապաւինիլ :
10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին .
Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
11 Ծ Իմ բոլորտիքս առին , և զիս պաշարեցին . Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
12 Ի Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին . և փուշերու կրակի պէս մա-
րեցան . Տ՚ո՛նդ Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
13 Սաստիկ հրելիր զիս , որ վար ի՛նկամ . բայց Տէրը օգնեց ինծի :
14 Ի Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղ-
մոս է , ու իմ փրկութիւնս եղաւ :
15 Արդարներուն բնակարաններուն
մէջը ցնծութեան ու փրկութեան
ձայն կայ . Տէրոջը աջ ձեռքը զօ-
րութիւն կը գործէ :
16 Ծ Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ :
17 Ի պիտի չմեռնիմ , հապա պիտի
ապրիմ , ու Հ Տէրոջը գործ-ը-ները պատմեմ :
18 Տէրը Ն զիս շատ խրատեց , բայց
մահուան չմատնեց զիս :
19 Ը Բացէք ինծի արդարութեան դռները . անոնց մէջը պիտի մտնեմ ,
— Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ :
20 Ա Ս է Տէրոջը դուռը , Ա արդարները ասկէ պիտի մտնեն :
21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի
պատասխան տուիր , ու Ա ինծի
փրկութիւն եղար :
22 Ե Ն քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անկիւնին գլուխը եղաւ :
23 Ասիկայ Տէրոջմէն եղաւ . զար-
մանալի է ասիկայ մեր աչքերուն :
24 Ա՛ս ան օրն է , որ Տէրը ստեղ-
ծեց . ցնծանք և ուրախ ըլլանք ա-
նոր մէջը :
25 Հիմա կ՚աղաչեմ ով Տէր՝ փրկէ ,
հիմա կ՚աղաչեմ ով Տէր՝ յաջողէ՛ :
26 Ւ ՕրՀնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . օրՀնեցինք ձեզ
Տէրոջը տունէն :
27 Տէրը Աստուած է , և ե՛լոյս կը
ցուցընէ մեզի . զոհի ե ռ ո ո ն ն ե ր ը
չուանովով կապեցէք , ո՛ — սեղա-
նին եղջիւրներուն Ճ ո ւ ր ց ո ւ ց է ւ :
28 Դուն ես իմ Աստուածս , ու քե-
զի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ .
Ն ով իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի
բարձրացնեմ :
29 Դ Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ
բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1—176 Ջանասէր աղօթքներ , գովաբանութիւններ , ու Ինձաձայնութեան խոստմունքներ :

ԱԼԷՖ

1 Երանի՛ Ճամբով ամրիծներուն՝ որ
Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն :
2 Երանի՛ անոնց՝ որ անոր վկայու-
թիւնները կը պահեն , — բոլոր
սրտով զինքը կը խնդրեն ,
3 Եւ Բ անօրէնութիւն չեն ըներ ,
հապա անոր Ճամբաներուն մէջը կը
քալեն :
4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ ըղ-
դուշութեամբ քու հրամաններդ
պահենք :
5 Երանի թէ իմ Ճամբաներս յա-
ջողին , որ քու կանոններդ պահեմ :

հ Հմր 14 ։
Ն Սաղ · ղգ · 8 ։ ճ · 4 ։ Ճլե · 2 ։
— Հռով · ժե · 11 ։
Բ Սաղ · ճ · 5 ։
— ա Մն · ժգ · 8 , 84 ։ Սաղ · ճղ · 1 ։ ձէ · 1 ։ Ճլէ · 1 ։
Բ Ցե ս Սաղ · ճժե · 9 , ըա ։
է Սաղ · ճի · 1 ։
ժ Սաղ · ժը · 19 ։
Ի Սաղ · իէ · 1 ։ ծղ · 4 ։ 11 ։ ճխզ · 5 ։ Ես · ծա · 12 ։ Երբ · ժգ · 6 ։
ղ Սաղ · ծգ · 4 ։
ի Սաղ · ռթ · 10 ։
լ Սաղ · խ · 4 ։ կր · 8 ։ 9 ։ Երեմ · ժէ · 5 , 7 ։
Խ Սաղ · ճխզ · 3 ։
ծ Սաղ · ռը · 17 ։
ի Բ Օր · ա · 44 ։
և ժող · է · 6 ։ Նաե · ա · 10 ։
Ի Եզ · ժե · 2 ։ Ես · ժր · 2 ։
ԺԵ · ժե · 6 ։
Ն Սաղ · ղ · 5 ։ Ամր · ա · 12 ։
Հ Սաղ · Ծգ · 28 ։
Ն Ր Կոր · ղ · 9 ։
Ղ Ես · իգ · 2 ։
ճ Սաղ · իգ · 7 ։
Ա Ես · լե · 8 ։ Յայտ · իա · 27 ։ իր · 14 ։ 15 ։
ժ Հմր 14 ։
Ն Մատ · իա · 42 ։ Մարկ · ժբ · 10 ։ Ղուկ · ի · 17 ։ Գործ · գ · 11 ։ Եփես · բ · 20 ։ ա Պետ · բ · 4 , 7 ։
Ն Մատ · իա · 9 ։ իգ · 39 ։ Մարկ · ժա · 9 , 10 ։ Ղուկ · ժԲ · 38 ։ Տե՛ս Ջաք · գ · 7 ։
— Ես թ · ը · 16 ։ ա Պետ · բ · 9 ։
Ն Եզ · ժե · 2 ։ Ես · լե · 1 ։
— Հմր 1 ։
— Սաղ · ճԻԸ · 1 ։
Բ Ցն · գ · 9 ։ ե ։ 18 ։

6 Եվ՚ն ատենը պիտի չամչնամ, երբոր քու բոլոր պատուիրանքներդ զգուշութիւն ընեմ ։
7 Պիտի գովեմ քեզ ուղիղ սրտով, երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ. ինծ զալորվին մի՛ թողուր ։

ՊԷ

9 Երիտասարդը ինչով մաքրէ իր ճամբան. քու խօսքիդ համեմատ անոր զգուշութիւն ընելով ։
10 Իմ բոլոր սրտովս Քեզի փնդրեցի քեզ. մի՛ թողուր զիս որ էքու պատուիրանքներէդ մոլորիմ ։
11 Ձիմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ, որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։
12 Օրհնեալ ես դուն՝ ով Տէր, ինծի քու կանոններդ ։
13 Իմ շրթունքներովս ըպատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստաններդ ։
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ, որպես թէ ամէն կերպ հարստութիւնով ։
15 Ի՚քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ, և քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ ։
16 Ի՚քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ, ոչ քու խօսքդ պիտի չմոռնամ ։

ԿԻՄԷԼ

17 Ինծի բարութիւն ըրէ քու ծառայիդ, որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ ։
18 Բաց իմ աչքերս, որ քու օրէնքէդ հրաշքներ տեսնեմ ։
19 Ես պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ. մի՛ ծածկեր ինծմէ քու պատուիրանքներդ ։
20 Իմ անձս կը նեղուի ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցանկանալէն ։
21 Դուն սաստեցիր անիծած ամբարտաւանները, որ քու պատուիրանքներէդ մոլորողները ։
22 Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինծմէ, ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի ։
23 Իշխաններ ալ կը նստէին ու ինծի դէմ կը խօսէին. բայց քու ծառադ՝ քու կանոններուդ վրայով կը մտածէր ։
24 Ի՚քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս՝ ոչ իմ խորհրդականներս են ։

ՏՆԼԷԲ

25 Ձիմ անձս հողին կը փակչի. կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր. սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր, և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ ։
28 Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի. հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
29 Ստութեան ճամբան հեռացուր ինծմէ, ու քու օրէնքդ շնորհէ ինծի ։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի, և քու դատաստաններդ իմ առջեւս դրի ։
31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ, ով Տէր՝ իս մի՛ ամչցներ ։
32 Քու պատուիրաններուդ ճամբուն մէջ պիտի վազեմ. ինչու որ դուն Ձիմ սիրտս պիտի լայնցընես ։

ՀԷ

33 Ո՛վ Տէր՝ ըսորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան. ու մինչև վերջը պիտի պահեմ անիկայ ։
34 Ինծի տուն զիս, որ քու օրէնքդ պահեմ, ու բոլոր սրտով անիկայ ի դործ դնեմ ։
35 Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ. ինչու որ անոր հաւնեցայ ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցուր, ու չէ՛ թէ շահասիրութեան ։
37 Ետ դարձուր իմ աչքերս, որ անոտի բան չտեսնեն. և զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր ։
38 Հաստատէ՛ քու խօսքդ քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ ։
39 Ետ դարձուր ինծմէ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ, ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են ։
40 Ահա ցանկացայ քու հրամաններուդ. քու արդարութեանդ մէջ կենդանացուր զիս ։

ՎԱՎ

41 Ո՛վ Տէր՝ գթով իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ, և քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իս նախատողին. վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի՛ հեռացըներ իմ բերնէս. ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ յաւիտեանս յաւիտենից.
45 Եւ լայնարձակ ոեւէ մէջ պիտի քալեմ, քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի ։

ՖԾԲ. իբ. 26. ա Ցօհ. բ. 28։
ՃԲՄՆ. ժե. 15։
Ի ՀԺԲ 21, 118։
Ղ ՍԱՂ. լէ. 31։ ՂԲՐ. բ. 19, 51։
Ի ՀԺԲ 26, 33, 64, 68, 108, 124, 135։ ՍԱՂ. իէ. 4։
Ը ՍԱՂ. լԸ. 11։
Ի ՍԱՂ. ա. 2։ ՀԺԲ 23, 48, 78։
Ժ ՍԱՂ. ա. 2։ ՀԺԲ 47, 70, 77։
Ի ՍԱՂ. ճԺԷ. 7։
Ի՚ՆՆ. խէ. 9։ ա ՄՆ. իԹ. 15։ ՍԱՂ. լԹ. 12։ բ ԿՈՐ. Ե. 6։ ԵԲՐ. ժ. 13։
Ի ՍԱՂ. խբ. 1, 2։ կԷ. 1։ ՅԳ. 2։ ՀԺԲ 40, 131։
Ի ՀԺԲ 10, 110, 118։
Ի ՍԱՂ. լԹ. 8։
Հ ՀԺԲ 15։
Ն ՀԺԲ 77, 92։
Ղ ՍԱՂ. խԳ. 25։
Ճ ՀԺԲ 40։ ՍԱՂ. ճԽԳ. 11։
Ժ ՀԺԲ 12։ ՍԱՂ. իԸ. 4։ իԷ. 11։ ՅՀ. 11։
* Կամ՝ խօսիմ. ՍԱՂ. ՃԽԵ. 5, 6։
Յ ՍԱՂ. ՃԷ. 26։
Ն ԹՈԳ. Գ. 29։ ԵՍ. կ. 5։ Բ ԿՈՐ. Գ. 11։
Լ ՀԺԲ 12։
Ա ՀԺԲ 112։ ՄԱՍ. Ժ. 22։ ՑԱՅՍ. Բ. 26։
Լ ՀԺԲ 73։ ԱՌԱԿ. Բ. 6։ ՑԱԿ. ա. 5։
ԳՆԵԿ. լԳ. 31։ ՄԱՐ. Ե. 21, 22։ ՂՈՒ. Ժբ. 15։ ԱՏԻՄ. Գ. 10։ ԵՐԵ. Ժգ. 5։
Ք ԵՍ. լԳ. 15։ ՅԱԿՈԲ. իգ. 5։
Ա ՀԺԲ 40։
Է ԲԹԳ. Է. 25։
Ա ՀԺԲ 20։
Բ ՀԺԲ 25, 37, 88, 107, 149, 156, 159։
Յ ՍԱՂ. ՃԷ. 4։ ՀԺԲ 77։

46 Ու՞քու վկայութիւններդ թա-
գաւորներուն առջեւն պիտի խօսիմ,
և պիտի չամչնամ ։
47 Ու †պիտի ուրախանամ քու պա-
տուիրանքներովդ , որոնք սիրեցի ։
48 Եւ ձեռքերս դէպ՚ի քու պա-
տուիրանքներուդ պիտի վերցընեմ,
որոնք սիրեցի , ու †քու կանոննե-
րուդ վրայով պիտի մտածեմ ։

ԶԱՅԻՆ

49 Յիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խօս-
քը , որուն վրայ ինծի °յոյսալ
տուիր ։
50 Իմ նեղութեանս մէջ ֆմխիթա-
րութիւնս աս է . վասն զի քու
խօսքդ զիս կենդանացուց ։
51 Ամբարտաւանները խիստ չատ
՚ծաղր ըրին զիս . Բայց ես Ք՚քու
օրէնքէդ չխոտորեցայ ։
52 Ո՛վ Տէր՝ քու առջեւ դատաս-
տանների յիշեցի , ու մխիթա-
րուեցայ ։
53 †Սոսկումը իս բռնեց ան ամբա-
րիշտներուն համար , որ քու օրէնքդ
կը թողուն ։
54 Քու կանոններդ ինծի երգեր ե-
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ ։
55 Ո՛վ Տէր՝ գիշերը Ք՚քու անունդ
յիշեցի , ու քու սրէնքդ պահեցի ։
56 Ես եղաւ ինծի , ինչու որ քու
հրամաններդ կը պահեմ ։

ԽԷԹ

57 Ի՞մս է իմ բաժինս Ես՝ ո՛վ Տէր .
ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ ։
58 Իմ ողջ սրտով քու երեսդ խընդ-
րեցի . ողորմի՛ ինծի Ը՚քու խօսքիդ
համեմատ ։
59 Ի՛մ ճամբաներուս վրայով մտա-
ծեցի , և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի ։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
արտորացի ու չուշացայ ։
61 Ամբարիշտներուն *խումբերը իս
պատեցին , Բայց ես քու օրէնքդ
չմոռցայ ։
62 Էկէս գիշերին կ՚ելլեմ քեզի գո-
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար ։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան , ու քու հրա-
մաններդ կը պահէն ։
64 Ո՛վ Տէր՝ Ե՛րկիրը լեցուն է Ք՚քու
ողորմութեամբդ , ‡ուսուէցուր ին-
ծի քու կանոններդ ։

ԴԷԹ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ՝
ո՛վ Տէր , քու խօսքիդ համեմատ ։
66 Իմաստութիւն ու գիտու-
թիւն սուրվեցուր ինծի . ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւա-
տացի ։
67 Է՚քանի որ վշտացած չէի , կը սը-
խալէի . բայց հիմա քու խօսքդ կը
պահեմ ։
68 Ե՛ր բարի ես դուն , ու բարերար .
Ի՚սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
69 Ամբարտաւանները ‡ստութիւն
՚ի՛արեցին ինծի դէմ . Բայց ես բո-
լոր սրտով քու հրամաններդ պա-
հեցի ։
70 †Անոնց սիրտը ճարպի պէս պա-
րարտացաւ . Բայց հնս քու օրէն-
քովդ ուրախացայ ։
71 ՚Նզիկ եղաւ ինծի որ վշտացայ ,
որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։
72 Ը՚նծի հազարաւոր ոսկիէ ու
արծաթէ աւելի աղէկ է քու բեր-
նիդ օրէնքը ։

ՒՕՏ

73 ֆՁիս քու ձեռքերդ ըրին ու ըս-
տեղծեցին . ‡իմաստուն ըրէ զիս ,
որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։
74 ›Քեզմէ վախցողները իս պիտի
տեսնեն և ուրախանան . Ի՚նչու որ
քու խօսքիդ յուսացայ ։
75 Գիտեմ ո՛վ Տէր , որ քու դա-
տաստաններդ արդարութիւնով
են . ու ‹իրաւունքով զիս վշտա-
ցուցիր ։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ
ինծի մխիթարութիւն ըլլայ , քու
ծառայիդ ‹ոտաւ խօսքիդ համե-
մատ ։
77 °Թող քու գթութիւններդ իմ
վրաս գան որ ապրիմ . վասն զի
Ն՚քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է .
78 Ամբարտաւանները °պիտի ամչ-
նան . ինչու որ Ն՚առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ . Բայց ես °քու հրամաններուդ
վրայ պիտի մտածեմ ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ
վախցողները , և քու վկայութիւն-
ներդ ճանչցողները ։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլ-
լայ քու կանոններուդ մէջը , ա-
նանկ որ չամչնամ ։

ՔԱՓ

81 °Իմ անձս քու փրկութեանդ
†կը կարօտի , ‹ե՛ս Ը՚քու խօսքիդ
կը յուսամ ։
82 °Իմ աչքերս քու խօսքիդ հա-
մար կը նուաղին , ըսելով Թէ՝
Ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։
83 Ինչու որ †ես ծուխի մէջ ‡ըլ-
տիկի պէս եղայ . Բայց քու կանոն-
ներդ չմոռցայ ։
84 ›Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրե-
րը . °Ե՞րբ պիտի դատաստան պիտի ընես ։

46 Սաղ . ճլը . 1 : Մտթ . ժ . 18 , 19 : Դտր . իգ . 1 , 2 :
47 †Հմր 16 :
48 †Հմր 15 :
49 ◦Հմր 74 , 81 , 147 :
50 ֆՀռով . ժե . 4 :
51 °Երեմ . ի . 7 :
52 Բ Յոբ . իգ . 11 : Սաղ . խդ . 18 : Հմր 157 :
53 †Եզր . թ . 3 :
54 Քու կանոններդ ինծի երգեր ե-
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ ։
55 Թ՚Սաղ . կդ . 6 :
56 Ես եղաւ ինծի , ինչու որ քու
հրամաններդ կը պահեմ ։
57 Ի՞մս է իմ բաժինս Ես՝ ո՛վ Տէր .
ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ ։
58 Իմ ողջ սրտով քու երեսդ խընդ-
րեցի . ողորմի՛ ինծի Ը՚քու խօսքիդ
համեմատ ։
59 Ի՛մ ճամբաներուս վրայով մտա-
ծեցի , և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի ։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
արտորացի ու չուշացայ ։
61 * Կամ՝ Լա-
բերը
62 Էկէս գիշերին կ՚ելլեմ քեզի գո-
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար ։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան , ու քու հրա-
մաններդ կը պահէն ։
64 Ի՛ Սաղ . լէ . 5 :
‡ Հմր 12 , 26 :
65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ՝
ո՛վ Տէր , քու խօսքիդ համեմատ ։
66 Իմաստութիւն ու գիտու-
թիւն սուրվեցուր ինծի . ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւա-
տացի ։
67 Է՚քանի որ վշտացած չէի , կը սը-
խալէի . բայց հիմա քու խօսքդ կը
պահեմ ։
68 Ե՛ր բարի ես դուն , ու բարերար .
Ի՚սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
69 Ամբարտաւանները ‡ստութիւն
՚ի՛արեցին ինծի դէմ . Բայց ես բո-
լոր սրտով քու հրամաններդ պա-
հեցի ։
70 †Անոնց սիրտը ճարպի պէս պա-
րարտացաւ . Բայց հնս քու օրէն-
քովդ ուրախացայ ։
71 ՚Նզիկ եղաւ ինծի որ վշտացայ ,
որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։
72 Ը՚նծի հազարաւոր ոսկիէ ու
արծաթէ աւելի աղէկ է քու բեր-
նիդ օրէնքը ։
73 ֆՁիս քու ձեռքերդ ըրին ու ըս-
տեղծեցին . ‡իմաստուն ըրէ զիս ,
որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։
74 ›Քեզմէ վախցողները իս պիտի
տեսնեն և ուրախանան . Ի՚նչու որ
քու խօսքիդ յուսացայ ։
75 Գիտեմ ո՛վ Տէր , որ քու դա-
տաստաններդ արդարութիւնով
են . ու ‹իրաւունքով զիս վշտա-
ցուցիր ։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ
ինծի մխիթարութիւն ըլլայ , քու
ծառայիդ ‹ոտաւ խօսքիդ համե-
մատ ։
77 °Թող քու գթութիւններդ իմ
վրաս գան որ ապրիմ . վասն զի
Ն՚քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է .
78 Ամբարտաւանները °պիտի ամչ-
նան . ինչու որ Ն՚առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ . Բայց ես °քու հրամաններուդ
վրայ պիտի մտածեմ ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ
վախցողները , և քու վկայութիւն-
ներդ ճանչցողները ։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլ-
լայ քու կանոններուդ մէջը , ա-
նանկ որ չամչնամ ։
81 °Իմ անձս քու փրկութեանդ
†կը կարօտի , ‹ե՛ս Ը՚քու խօսքիդ
կը յուսամ ։
82 °Իմ աչքերս քու խօսքիդ հա-
մար կը նուաղին , ըսելով Թէ՝
Ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։
83 Ինչու որ †ես ծուխի մէջ ‡ըլ-
տիկի պէս եղայ . Բայց քու կանոն-
ներդ չմոռցայ ։
84 ›Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրե-
րը . °Ե՞րբ պիտի դատաստան պիտի ընես ։

Ի՚Սաղ . ճլը . 1 : Մտթ . ժ . 18 , 19 : Դտր . իգ . 1 , 2 :
Ի՚Հմր 16 :
Ի՚Հմր 15 :
Ի՚Հռով . ժե . 4 :
Ի՚Եբր . ի . 7 :
Ի՚Յոբ . իգ . 11 : Սաղ . խդ . 18 : Հմր 157 :
Ի՚Եզր . թ . 3 :
Ի՚Սաղ . կդ . 6 :
Ի՚Սաղ . ժգ . 5 : Երեմ . ժ . 16 : Ողբ . գ . 24 :
Ի՚Հմր 41 :
Ի՚Դտ . ժգ . 17 , 18 :
Ի՚Հմր 16 :
Ի՚Հմր 15 :
Ի՚Հմր 74 , 81 , 147 :
Ի՚Հռով . ժե . 4 :
Ի՚Երեմ . ի . 7 :
Ի՚Յոբ . իգ . 11 : Սաղ . խդ . 18 : Հմր 157 :
Ի՚Եզր . թ . 3 :
Ի՚Սաղ . կդ . 6 :
Ի՚Սաղ . ժգ . 5 : Երեմ . ժ . 16 : Ողբ . գ . 24 :
Ի՚Հմր 41 :
Ի՚Դտ . ժե

85 † Ամբարտաւանները փոսեր փո-
րեցին ինծի համար , որ քու օրէնք-
քիդ պէս չեն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ
ճշմարիտ են . † զուր տեղը * զիս կը
հալածեն , օգնէ՛ ինծի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կորսընցընէին
երկրին մէջ . բայց ես քու հրա-
մաններդ չլքողացի ։
88 Ի Քու ողորմութեանդ համեմատ
կենդանացուր զիս , և քու բերնիդ
վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԷՏ

89 Ո՛վ Տէր՝ քու խօսքդ յաւի-
տեան հաստատ է երկինքի մէջ ։
90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ
մինչև ազգ կը մնայ . դուն հաս-
տատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 Ի Քու հրամաններուդ պէտ կը
կենան դիւրաւ այս օր . ինչու որ բո-
լորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ է քու օրէնքդ իմ ուրա-
խութիւնս չըլլար , ան ատենը կոր-
սուած պիտի ըլլայի իմ տրտմու-
թեանս մէջ ։
93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու
հրամաններդ , քանզի անոնցմով
կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ , փրկէ՛ զիս . ին-
չու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինծի սպասե-
ցին , որ իս կորսընցընեն . Բայց ես
քու վկայութիւններդ միտքս պիտի
բերեմ ։
96 Տ Ամէն կատարելութեան վերջը
տեսայ . քու պատուիրանքդ շատ
ընդարձակ է ։

Մ Է Մ

97 Ո՜րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ .
Ի Սաղ . ա . 2։ ան է ամէն օր իմ մտածու-
թիւնս ։
98 Քու պատուիրանքներովդ զիս
Ղիմ թշնամիներէս իմաստուներիր .
քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի
Ի Բ Տիմ . գ . հանճարեղ եղայ . Ի՜նչու որ քու
15։ վկայութիւններդ իմ մտածու-
թիւնս են ,
100 Ե Ծերերէն աւելի իմաստուն ե-
Ե Ծ Եր . ԼԲ . 7 , ղայ , վասն զի քու հրամաններդ
8 , 9։ պահեցի ։
101 Ի Ամէն զեղ ճամբայէն իմ ոտ-
Ի Առակ . ա . քերս ետ քաշեցի , որ քու խօսքդ
15։ պահեմ ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտո-
րեցայ . ինչու որ դուն սորվեցուս-
ցիր ինծի ։
103 Ի Ո՜րչափ քաղցր է քու խօսքդ
Ի Սաղ . ԺԹ . 10 ։ Առակ . իմ քմիցս . մեղրէն աւելի անուշ
Ը . 11 ։ է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններովդ իմաստուն
եղայ . անոր համար է ոտութեան
ամէն ճամբան ատեցի ։

Ն Ո Ւ Ն

105 Լ Քու խօսքդ իմ ոտքերուս Լ Առակ . զ .
ճրագ է , ու իմ շաւիղներուս 23։
լոյս ։
106 Ե Երդում ըրի , ու պիտի կա- Ե Ղեկեմ . ժ .
տարեմ , որ քու արդար դատաս- 29։
տանիներդ պահեմ ։
107 Շատ նեղացայ , ո՛վ Տէր՝ ի կեն- Ի Հմր 88 ։
դանացուր զիս քու խօսքիդ համե-
մատ ։
108 Հիմա կամաւոր
իմ բերնիս զովեները ընդունէ՛ ո՛վ Տէր , ու Հ քու
դատաստաններդ սորվեցուր ինծի ։
109 Յ Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ա- Յ Ցոբ . ժգ .
փիս մէջն է . բայց քու օրէնքդ 14։
չեմ մոռնար ։
110 Ղ Ամբարիշտները որոգայթ լա- Ղ Սաղ . ՃԽ .
րեցին ինծի համար . բայց ես 5 ։ ճխա . 9։
չ քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։ Ճ Հմր 10 , 21։
111 Մ Քու վկայութիւններդ յաւի- Մ Ր Օր . Լ գ .
տեան ինծի ժառանգութիւն ա- 4 ։
րի . ինչու որ Ա անոնք իմ սրտիս Ա Հմր 77 , 32 ։
ցնծութիւնն են ։ 174 ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս , որ
քու կանոններդ կատարեմ յաւի-
տեան Ն մինչև վերջը ։

Ս Ա Մ Է Խ

113 Երկմիտ Ս ատեցի , Ս Բ Ղ Խները ատեցի ,
բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 Ե Իմ ապաւէնս ու վասպար Ե Սաղ . ԼԲ . 7 ։
դուն ես , * քու խօսքիդ յոսա- ղա . 1 ։
ցայ ։ * Հմր 81 ։
115 Ն Ե՛տ քաշուեցէք ինծմէ՛ ո՛վ Ն Սաղ . զ .
չարագործներ , Ընչու որ ես իմ 8 ։ ՃԼԹ .
Աստուծոյս պատուիրանքները պի- 19 ։ Մատ .
տի պահեմ ։ է . 23 ։
116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ
համեմատ , որ ապրիմ , և զիս
Ղիմ յոյսիս մի՛ ամչցըներ ։ Պ Սաղ . իե .
2 ։ Հռով .
ե . 5 ։ Թ .
117 Ձօրացուր զիս որ ապրիմ , ու 33 ։ ժ . 11 ։
միշտ քու կանոններուդ ուշադ-
րութիւն ընեմ ։
118 Ընարգնցիր ան ամէնը՝ որ Ը քու Ը Հմր 21 ։
կանոններէդ խոտորեցան . քանզի
անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն * Խարդախներս կղզիանք Ե Ղեկ . իբ .
կը համարիս " երկրի բոլոր ամբա- 18 ։
րիշտները . անոր համար ես քու * Կ՚ո՞ կղզի-
վկայութիւնները կը սիրեմ ։ կանքի պէս
մեր թևերը
120 Ե Իմ մարմինս քու ահէդ դո- Ե Ամբ . է .
ղաց , ու ես քու դատաստաննե- 16 ։
րէդ վախցայ ։

Ա Ց Ի Ն

121 Իրաւունք ու արդարութիւն
ըրի . զիս իմ նեղիչներուս մի՛
մատներ ։
122 Վ Քու ծառայիդ՝ բարութեան Վ Եբր . է . 22։
համար երաշխաւոր եղիր , որ Ամ-

բարտաւանները , չհարստահարեն զիս ։

123 ֏ իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար , ու քու արդարութեանդ խօսքին համար ։

124 Ըրէ՛ քու ծառայիդ քու ողորմութեանդ համեմատ , և ք.քու կանոններդ սորվեցուր ինծի ։

125 ֏ Ես քու ծառադ եմ , իմաստուն ըրէ զիս , որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ ։

126 Ցերծը բան տեսնելու ժամանակն է . ընե՛ր որ քու օրէնքդ խափանեցին ։

127 ֏ Ընոր համար քու պատուիրանքներդ ոսկիէն՝ ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի ։

128 Ուստի ամէն բանի վրայով պա֏ր֏ե֏ւ֏ բոլոր հրամաններդ ուղիղ կը համարիմ , ու ֏ատեցի թեան ամէն ճամբան կ՚ատեմ ։

Փ Է

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են . անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ ։

130 Քու խօսքերուդ լոյսն ունիլը լոյս կու տայ , ու ֏միամիտները խմաստուն կ՚ընէ ։

131 Իմ բերանս բացի ու հևացի . վասն զի ձքու պատուիրանքներդ ցանկացայ ։

132 Ֆ Ինծի նայէ ու ողորմէ՛ ինծի , ինչպէս որ ֏սովորաբար կ՚ընե֏ս քու անունդ սիրողներուն ։

133 Բ Իմ դնացքերս հաստատէ քու խօսքիդ մէջը , ու ձրնաւ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի ։

134 ֏ Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն , և քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

135 ֏ Երեսդ փայլեցուր քու ծառայիդ վրայ , ու ՝սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։

136 ֏ Ջուրերու առուներ կ՚իջնեն իմ աչքերէս . ինչու որ ֏դ֏ր֏է֏ք֏ քու օրէնքդ չպահեցին ։

Ց Ա Ն Ե

137 ֏Արդար ես դուն՝ ով Տէր , և քու դատաստաններդ ուղիղ են ։

138 ֏ Քու պատուիրած վկայութիւններդ արդար ու խիստ ճշմարիտ են ։

139 ֏ Իմ նախանձս իս մաշեց . ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան ։

140 ֏ Քու խօսքդ խիստ մաքուր է . անոր համար քու ծառադ անիկայ կը սիրէ ։

141 Ես ցած ու անարդուած եմ , բայց քու հրամաններդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է ։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը իս գըտան . բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են ։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է . ծիմաստուն ըրէ զիս , ու պիտի ապրիմ ։

Գ Օ Փ

145 Բոլոր սրտով աղաղակեցի . ով Տէր՝ պատասխան տուր ինծի , ու֏ քու կանոններդ պիտի պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , փրկէ զիս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Կանուխ ելայ արշալոյսին , ու աղաղակեցի . Հքու խօսքիդ յուսացայ ։

148 Ն Գիշերապահներէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար ։

149 Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութեանդ համեմատ . Ով Տէր՝ քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս ։

150 Անօրէնութեան հետևողները մօտեցան . անոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։

151 Ո՛վ Տէր՝ դուն մօտ ես , ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։

152 Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ , որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր ։

Ր Ե Շ

153 Նտես իմ խղճմտութիւնս , ու իս փրկէ . ինչու որ քու օրէնքդ չմոռցայ ։

154 Է Իմ իրաւունքս պաշտպանէ ու փրկէ զիս . քու խօսքիդ համեմատ ՝կենդանացուր զիս ։

155 Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն . վասն զի քու կանոններդ չխնդրեցին ։

156 Ով Տէր՝ քու գթութիւններդ շատ են . քու դատաստաններուդ համեմատ ՝կենդանացուր զիս ։

157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս . բայց ես քու վկայութիւններէդ չխոտորեցայ ։

158 Անօրէնները տեսայ ու ֏զզուեցայ . ինչու որ անոնք քու խօսքդ չէրն պահեր ։

159 Նայէ՛ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ . ով Տէր՝ քու ողորմութեանդ համեմատ ՝կենդանացուր զիս ։

160 Քու խօսքիդ *սկիզբը ճշմարտութիւն է , ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

֏ Հմր՝ S1 , S2։ 123

֏ Հմր 12 ։ 124

֏ Սաղ . ճժզ . 16 ։ 125

֏ Հմր 72 ։ Սաղ . ժթ . 10 ։ Առակ . ը . 11 ։ 127

֏ Հմր 104 ։ 128

Սաղ . ժթ . 7 ։ Առակ . ա . 4 ։ 130

Հմր 20 ։ 131

Սաղ . ճզ . 4 ։ 132

֏ թագես . ա . 6 , 7 ։

Բ Սաղ . ժե . 5 ։ 133

Սաղ . ժթ . 13 ։ Հռով . զ . 12 ։ 134

֏ Ղուկ . ա . 74 ։

Ի Սաղ . դ . 6 ։ 135

Հմր 12 , 26 ։ 136

Երեմ . թ . 1 ։ ժզ . 17 ։ Տես Եզեկ . թ . 4 ։ 137

Եզր . թ . 15 ։ Նէեմ . թ . 33 ։ Եբեմ . ժբ . 1 ։ Դան . թ . 7 ։ 138

Նեղ . ժթ . 7 , 8 , 9 ։ 139

Սաղ . կթ . 9 ։ Յով . բ . 17 ։ 140

Սաղ . ժբ . 6 ։ ժբ . 30 ։ ժթ . 8 ։ Առակ . լ . 5 ։ 141

Սաղ . ժթ . 151 ։ Սաղ . ժթ . 9 ։ Յով . ժէ . 17 ։ 143

Հմր 77 ։ 144

Հմր 34 , 73 , 169 ։ 145

Սաղ . ե . 3 ։ ժը . 13 ։ ճլ . 6 ։ 147

Հմր 74 ։ 148

Սաղ . կե . 1 , 6 ։ 149

Հմր 40 , 154 ։ 150

ճ Սաղ . ճխե . 18 ։ 151

Հմր 142 ։ 152

յ Ղու . իա . 33 ։ 153

Ողբ . ե . 1 ։ 154

Ա թագ . իդ . 16 ։ Սաղ . լե . 1 ։ Միք . է . 9 ։ 155

Հմր 40 ։ 156

Ծոբ . ե . 4 ։ 157

Հմր 149 ։ 158

Սաղ . խդ . 18 ։ Հմր 51 ։ 159

Հմր 136 ։ Եզեկ . թ . 4 ։ 160

* Կամ՝ բովանդակութիւնը

ՇԻՆ

161 Իշխանները զուր տեղը իս հա-
լածեցին . բայց իմ սիրտս քու
խօսքէդ վախցաւ ։
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ
շատ աւար գտնողի պէս ։
163 Ստութիւնը ատեցի ու անար-
գեցի . Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
164 Օրը եօթը անգամ կ'օրհնեմ
քեզ , քու արդար դատաստաննե-
րուդ համար ։
165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ
խաղաղութիւն կայ . ու անոնց
գայթակղութիւն չըլլար ։
166 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
սպասեցի , և քու պատուիրանք-
ներդ կատարեցի ։
167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ
պահեց , ու ես անոնք շատ կը սի-
րեմ ։
168 Քու հրամաններդ և քու վկա-
յութիւններդ պահեցի . Ա ինչու
որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առ-
ջիդ են ։

ԹԱՒ

169 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ աղաղակս
քու առջիդ մօտենայ . քու խօս-
քիդ համեմատ Բ իմաստուն ըրէ
զիս ։
170 Թող իմ աղաչանքս քու առջի՛դ
ելլէ . քու խօսքիդ համեմատ
փրկէ՛ զիս ։
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն
պիտի բղխեն . վասն զի քու կա-
նոններդ սորվեցուցիր ինծի ։
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի
պատմէ . ինչու որ քու բոլոր պա-
տուիրանքներդ արդար են ։
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնա-
կան ըլլայ . ինչու որ Է քու հրա-
մաններդ ընտրեցի ։
174 Ը Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
ցանկացայ , ու Ը քու օրէնքդ իմ
ուրախութիւնս է ։
175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ
օրհնէ՛ , և քու դատաստաններդ
օգնեն ինծի ։
176 Ժ Կորսուած ոչխարի պէս մոլորե-
ցայ . փնտռէ՛ քու ծառադ , ին-
չու որ քու պատուիրանքներդ չը-
մոռցայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դաւիթ աղօթք կ'ընէ ՆՆԳՈՒԹԵԱՆ դէմ . 5
ինքը չարերուն հետ խօսակցութիւն ընելու
տիպուելուն համար գանգատ կ'ընէ ։

Ամտիճաններուն երգը ։

1 Ի՛մ Նեղութեանս մէջ Տէրոջը ա-
ղաղակեցի , ու անիկա ինծի
պատասխան տուաւ ։
2 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս սուտ
շրթունքներէն , ա՛ նենգաւոր լե-
զուէն ։
3 Ժ Նենգաւոր լեզուն քեզի ի՞նչ կու
տայ , և քեզի ի՞նչ կ'աւելցնէ՛" ։
4 Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը ,
ու գիհիին կայծերը ։
5 Վա՛յ ինծի՛ որ Է Մոսոքի մէջ
պանդուխտ եղայ , և Է կեդարի
վրաններուն քովերը բնակեցայ ։
6 Շատ ժամանակ իմ անձս բնա-
կեցաւ խաղաղութիւնը ատողնե-
րուն հետ ։
7 Ես խաղաղասէր էի . բայց երբոր
կը խօսէի , անոնք կռիւ ի՛ընէին ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1—8 Խոբեպաշտ մարդոց ապահովութիւնը՝ ու-
րոնք Աստուծոյ պաշտպանութեանը վրայ կը
դնեն իրենց յոյսը ։

Ամտիճաններուն երգը ։

1 Աչքերս դէպ ի՛ լեռները պիտի
վերցընեմ , ուսկից որ իմ օգ-
նութիւնս պիտի գայ ։
2 Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
3 Ի՛ նիկայ քու ոտքդ չդողացընէ ,
ա՛ քու Պահապանդ չքնանայ ։
4 Ահա՛ Իսրայէլի Պահապանը պիտի
չմրափե ու պիտի չքնանայ ։
5 Տէրը քու պահապանդ է . Տէրը
Ը քու աջ ձեռքիդ քովը Է քու հո-
վանիդ է ։
6 Ջ ցորեկը արեգակը քեզ պիտի
չզարնէ , ոչ ալ գիշերը լուսինը ։
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի
պահպանէ . Է քու անձդ պիտի
պահպանէ ։
8 Տէրը Է քու ելլելդ ու մտնելդ պի-
տի պահպանէ , ասկէ ետև մինչև
յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դաւիթ եկեղեցիին համար իր ունեցած ուրա-
խութիւնը կը յայտնէ . 6 անոր խաղաղու-
թեանը համար կ'աղօթէ ։
Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Կ'ուրախանայի երբոր ինծի կ'ը-
սէին . Տէրոջը տունը երթանք ։
2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը
կայնեցան , ով Երուսաղէմ ։
3 Երուսաղէմը անոնկ քաղաքի մը
պէս շինուած է , որ Բ ինքնիրեն
միաւորուած է ։
4 Ո՞ր ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը հոն
կ'ելլեն՝ Իսրայէլին պատուիրածին
պէս , Տէրոջը անունը գոհութիւն
մատուցանելու համար ։
5 Ե ինչու որ հոն գրուած են դա-
տաստանի աթոռները . Դաւիթին
տանը աթոռները ։
6 Ե Երուսաղէմի խաղաղութիւնը
խնդրեցէք . թող յաջողին անոնք
որ քեզ կը սիրեն ։
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու

* Կ՚ո՛վ Ո՛վ Նենգաւոր լեզու՛ ինչ տրուի քեզի , ու ինչ աւելցուի ։
Բ Ծն . ժ . 2 , Եզեկ . իե . 13 ։
Ե Ծն . իե . 13 ։ աթագ . իե . 1 ։ Ե-րեմ . խթ . 28 , 29 ։
— Սաղ . ճիգ . 8 ։
Բ ա Թագ . բ . 9 ։ Ա-մոս . գ . 23 . 26 ։
Է Սաղ . ճիե . 1 ։ Ես . իե . 3 ։
Թ Սաղ . ժգ . 8 ։ ճԹ . 31 ։
Ե Ես . իե . 4 ։
Ղ Սաղ . ղա . 5 ։ Ես . խթ . 10 ։ Ցայտ . է . 16 ։
Է Սաղ . խա . 2 ։ ղէ . 10 ։ ճխե . 20 ։
Ը բ Օր . իը . 6 ։ Առակ . բ . 8 ։ գ . 6 ։
— Ես . բ . 3 ։ Զաք . ը . 21 ։
Բ Տես բ Թագ . է . 9 ։
Է Եզ . իգ . 17 ։ բ Օր . ժգ . 16 ։
Թ Եզ . ժգ . 34 ։
Ե բ Օր . ժէ . 8 ։ բ Մն . ժԹ . 8 ։
Ղ Սաղ . ծա . 18 ։

պարիսպներուդ սէջը, ու յաջողու-
թիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։
8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերնե-
րուս համար հիմա պիտի ըսեմ.
Խաղաղութիւն ըլլայ քեզի։
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը հա-
մար՝ ե քեզի բարութիւն պիտի
ուզեմ։

ե Նեեմ. բ. 10։

ՍԱՂՄ · ՃԻԳ

1 Բարեպաշտները իրենց վստահութիւնը Աս-
տուծոյ վրայ կը դնեն, 3 ու կ'աղօթեն որ մար-
դոց նախատինքներէն ազատ մնան։

Աստիճաններուն երգը։

1 Վ Հեզի՞ կը բարձրացընեմ իմ աչ-
քերս, Քով երկինքի մէջ բնակող։
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն
աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը
նային, ու ինչպէս որ աղախինին
աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, ա-
նանկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր
Աստուծոյն պիտի նային, մինչև որ
մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ՛ մեզի՛ ով Տէր, ողորմէ՛
մեզի, ինչու որ խիստ լեցուեցանք
անարգանքով։
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը գո-
ռոզներուն նախատինքովը, ու ամ-
բարտաւաններուն անարգանքովը։

ա Սաղ. ճիա. 1։ ճկաա. 8։
բ Սաղ. բ. 4։ ժա. 4, ճժե. 8։

ՍԱՂՄ · ՃԻԴ

1—8 Եկեղեցին զԱստուած կ'օրհնէ հրաշալի ա-
զատութեան մը համար։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Եթէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար,
— հիմա Իսրայէլը թող ըսէ՝
2 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար,
երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան.
3 Ան ատենը բ ողջ ողջ պիտի կլլէին
մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը
մեր վրայ բորբոքած էր.
4 Ան ատենը ջուրերը մեզ պիտի
ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն
վրայէն պիտի անցնէր.
5 Ան ատենը հպարտացած ջուրերը
մեր անձերուն վրայէն պիտի անց-
նէին։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ մեզ
անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը ե ձնճղուկի պէս ո-
րորդներուն որոգայթէն ազատե-
ցան. որոգայթը կոտրտեցաւ, ու
մենք ազատեցանք։
8 Զ Մեր օգնութիւնը Տէրոջը ա-
նունովն է, ե՛ան որ երկինքը ու
երկիրը ստեղծեց։

գ Սաղ. ճիա. 2։
ե Ծն. ա. 1։ Սաղ. ճկդ. 3։
զ Սաղ. ղա. 3։ Ածկ. գ. 5։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Աստուծոյ վրայ դնողներուն ապա-
հովութիւնը։ 4 Բարեպաշտ մարդոց համար՝
ու չարերուն դէմ աղօթք։

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն լե-
ռանը պէս են, որ չսասանիր,
հապա յաւիտեան կը մնայ։
2 Ինչպէս որ Երուսաղէմը լեռնե-
րով պատած է, անոնկ ալ Տէրը
իր ժողովուրդին չորս կողմն է, աս-
կէ ետև մինչև յաւիտեան։
3 Ինչու որ ե ամբարշտին գաւա-
զանը արդարներուն վիճակին վրայ
պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռ-
քերնին անօրէնութեան չերկարցնե-
նեն։
4 Ո՛վ Տէր՝ բարիք ըրէ բարիներ-
ուն, ու սրտով ուղիղներուն։
5 Սակայն անոնք որ իրենց բ ծուռ
ճամբաներուն մէջը կը մոլորին, Տէ-
րը պիտի * կորսընդունէ անօրէնու-
թիւն գործողներուն հետ։ Խա-
ղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ա Առակ. իգ. 8։ Ես. ժգ. 5։
բ Առակ. բ. 15։
* Եբր. տա-նի
գ Սաղ. ճիբ. 6։ Գաղ. գ. 16։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Եկեղեցին իր անակնկալելի դերեզմանութիւնը
հրատարակելով՝ 4 աղօթք կ'ընէ, ու անոր
բարի յաջողութեանը վրայ կը մարգարեանայ։

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին դերութիւնը
դարձուց, ե՝ երազ տեսնողնե-
րու" պէս եղանք։
2 Ան ժամանակը բ մեր բերանը
խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր
լեզուն ցնծութիւնով. ան ժամա-
նակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ
Տէրըասոնց համար մեծ բաներ ը-
րաւ։
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ը-
րաւ, ու մենք ուրախացանք։
4 Ո՛վ Տէր՝ դարձուր մեր գերու-
թիւնը հարաւին առուներուն պէս։
5 Զ Անոնք որ արցունքով կը ցա-
նեն, ցնծութիւնով պիտի հնձեն։
6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու
սերմը տանելով, անշուշտ ցնծու-
թեամբ ետ պիտի դառնայ իր ցորենի
խուրձերը բերելով։

ա Ծն. ժե. 9։
ե Կամ՝ ա. ռողջացողնե-րու
բ Ցոր. ը. 21։
գ Ես. Երեմ. լ. 9, ըե։
ե Ես. Երեմ. լ. 9, ըե։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1 Աստուծոյ օրհնութեանը գօրութիւնը։ 3 Բա-
րի տղաքը անոր պարգևն են։

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Եթէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր
տեղը կ'աշխատին անոր շինող-
ները. — Թէ որ Տէրը չպահպանէ
քաղաքը, զուր տեղը կը հսկէն պա-
հապանները։
2 Պարապ բան է ձեզի համար կա-
նուխ ելլելը, ե ուշ հանգչիլը, ու
բ ցաւով հաց ուտելը. յիրաւի ե-
նովայ իր սիրելիին քունն կու տայ։
3 Ահա զ տղաքը Տէրոջը ժառան-
գութիւնն են. է որովայնի պտուղը
անոր ը պարգևն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին

ա Սաղ. ճիա. 3, 4, 5։
բ Ծն. գ. 17. 19։
գ Ծն. իգ. 5։ Իմ 4. 6եա. իդ 3. 4։
ե ԲՕր. իբ. 4։
զ Կամ՝ վարձքն

ձեռքին մէջը , այնպէս ևն երիտասարդներուն տղաքը ։
5 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց · երբոր դրանը մէջ թշնամեաց հետ խօսելու ըլլան , է պիտի չամչուի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1-6 Զանազան օրհնութիւններ՝ որոնք աստուածավախներուն կը տրուին ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Երանի՛ ան ամենուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ , — անոր ճամբաներուն մէջը կը քալէ ։
2 Որովհետև զի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես . երանի՛ է քեզի , ու քեզի բարի պիտի ըլլայ ։
3 Քու կնիկդ է պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ ներսի դիերը , — քու որդիներդ է ձիթենիի տունկերու պէս՝ քու սեղանիդ չորս կողմը ։
4 Ահա՛ Տէրոջմէն վախցող մարդը ասանկ պիտի օրհնուի ։
5 է Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ , ու Երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը ։
6 Եւ Հքու որդւոցդ որդիները տեսնես ։ է խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ Իսրայէլը իր մեծ նեղութիւններէն փրկելուն համար ։ 5 Եկեղեցին աստղներուն վրայ գալու չարիքները ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Հիմա՛ Իսրայէլը թող ըսէ . է իմ մանկութենէս՝ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին .
2 Իմ մանկութենէս՝ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին , բայց ինծի չյաղթեցին ։
3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին , — իրենց ակօսները երկընցուցին ։
4 Տէրը արդար է . անիկայ ամբաստանուածներուն չուանները կտրտեց ։
5 Սիոնը ատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան .
6 Տանիքի վրայի է խոտին պէս պիտի ըլլան , որ դեռ չփրցուած կը չորնայ .
7 Որ ինձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել , ոչ ալ խուրձ կապողը իր գոգը ։
8 Եւ անցնողները չեն ըսեր թէ՝ է Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ · — ձեզ Տէրոջը անունովը կ՚օրհնենք ։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

1 Սաղմոսերգուն աղօթքի մէջ իր ունեցած յոյսը , 5 և իր յուսոյն յարատևութիւնը կը ցուցընէ · 7 կը յորդորէ Իսրայէլացիները որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Յորո՛ւնք տեղերէն քեզի կանչեցի՝ ո՛վ Տէր ։
2 Ո՛վ Տէր՝ իմ ձայնս լսէ՛ . քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը ։
3 Ո՛վ Տէր՝ է թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս , Տէր ո՛վ կրնայ կենալ ։
4 Բայց է քու քովդ է թողութիւնը , որ Հքեզմէ վախնան ։
5 Ես Տէրոջը կը սպասեմ , իմ անձս կը սպասէ , ու Հանոր խօքքին կը յուսամ ։
6 Է Հառտուան սպասողներէն՝ առտուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Տէրոջը կը սպասէ ։
7 Է Իսրայէլը թող Տէրոջը յուսայ , ինչու որ է Տէրոջը քովը ողորմութիւն կայ . ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ .
8 Եւ ի՛ անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բոլոր անօրէնութիւններէն ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

1 Դաւիթ իր խոնարհութիւնը ցուցընելով՝ 3 կը յորդորէ Իսրայէլը որ Աստուծոյ յուսայ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ սիրտս չդոզացաւ , և իմ աչքերս չբարձրացան . — ու ես մեծամեծ բաներու մէջ՝ և ինծմէ բարձր բաներու մէջ չքալեցի ։
2 Ճիրաւի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանգստացուցի է իր մօրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս . իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է ։
3 է Իսրայէլը թող Տէրոջը յուսայ ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ՝ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Աստուծոյ առջևը ։ 8 Իր աղօթքը տապանակը վերցուցած ատենը ։ 11 Աստուծոյ խոստմանքներուն յիշատակութիւնը ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Դաւիթին համար յիշէ՛ ո՛վ Տէր , անոր բոլոր նեղութիւնը .
2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը , — և ուխտ դրաւ է Յակոբին Զօրաւորին ,
3 Ընդհա՛վ թէ՝ իմ տանս բնակարանը չմտնեմ , ու իմ փռած անկողնիս վրայ չելլեմ ,
4 Թէ է իմ աչքերուս քունը՝ և արտ-

Է Տե՛ս Ցոբ · ե · 4 · Ա-ռակ · իե · 11 ։

— Սաղ · ձժբ · 1 · ձժե · 13 · ձժթ · 1 ։

Բ Ես · դ · 10 ։

է Եզեկ · ժթ · 10 ։

Ը Սաղ · ծբ · 3 · ճխգ · 12 ։

Թ Սաղ · ճվդ · 3 ։

Ժ Ծն · ե · 23 · Ցոբ · խբ · 16 ։

Ի Սաղ · ճիե · 5 ։

— Սաղ · ճիդ · 1 ։

Բ Տե՛ս Եզեկ · իգ · 3 · Ովս · բ · 15 · ժա · 1 ։

է Սաղ · լե · 2 ։

Ը Հռութ · բ · 4 · Սաղ · ճժբ · 26 ։

— Ողբ · դ · 55 · Ցոմ · ր · 2 ։

Բ Սաղ · ճխգ · 2 · Հռով · գ · 20 · 23 · 24 ։

է Եւ · լդ · 7 ։

Դ Թագ · ը · 40 · Սաղ · բ · 11 · Երեմ · լգ · 8 · 9 ։

Ի Սաղ · իե · 14 · լգ · 20 · Ա · 1 · Եր · 17 · իդ · 8 · 18 ։

Ղ Սաղ · ճժթ · 81 ։

Ի Սաղ · կդ · 6 · ճժթ · 147 ։

Ը Սաղ · ճլա · 3 ։

Ի Սաղ · ձգ · 5 · 15 · Ես · ծե · 7 ։

Ժ Սաղ · ճդ · 3 · 4 · Մատ · ա · 21 ։

— Հռով · ժբ · 16 ։

Բ Մատ · ժբ · 3 · ա Կոր · ժդ · 20 ։

է Սաղ · ճլ · 7 ։

— Սաղ · կե · 1 ։

Բ Ծն · խթ · 24 ։

է Լուկ · գ · 4 ։

տեւանունքներուս ներհումմ չը-
տամ ,
5 Մինչեւ որ ՙՏԷրոջը համար տեղ
մը գտնեմ , ՚՚ Ցակոբին Զօրաւո-
րին համար բնակարան ։
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Ե֊ֆ-
րաթայի մէջ , Եւ գտանք
Ե անտառի դաշտերուն մէջը ։
7 Մտնենք անոր բնակարանները ,
՚՚ երկրպագութիւն ընենք անոր
պատուանդանին քովը ։
8 Ե֊կու հանգստութեանդ փէ՛ղը Ե֊
լիր՝ ո՛վ Տէր , դուն՝ ու Ե֊կու զօրու-
թեանդ տապանակը ։
9 Քահանաներդ Ե֊թող արդարու-
թիւն հագնին , և կու սուրբերդ
ցնծան ։
10 Կու Դաւիթի ծառայիդ համար
անդին մի՛ դարձներ կու օծեալիդ
երեսը ։
11 Ե֊Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին
ճշմարտութեամբ , ՚՚ ետ չդառնար
անկէ թէ , Ե֊կու որովայնիդ պը֊
տուղէն կու աթոռիդ վրայ պիտի
նստեցընեմ ։
12 Թէ որ կու որդիներդ պահէն իմ
ուխտս ու վկայութիւններս որ ա-
նոնց պիտի սորվեցընեմ , ան ալ
անոնց որդիներն ալ կու աթո-
ռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան ։
13 Ծ ինչու որ Տէրը Սիօնը ընտրեց ,
Եւ պէ՛ղէյ իրեն բնակութեան հա-
մար ուզեց ։
14 Ըհ֊ե֊ւ ։ Ահա Է յաւիտեան իմ
հանգիստս ։ ասոր մէջը պիտի բնա-
կիմ , ինչու որ ասիկայ ուզեցի ։
15 Հանոր պաշարը առատապար պի֊
տի օրհնեմ , ՚՚ անոր աղքատները
հացով պիտի կշտացընեմ ։
16 Ֆ Եւ անոր քահանաներուն փրը-
կութիւն պիտի հագցընեմ ։ Ղու
անոր սուրբերը ուրախութեամբ
պիտի ցնծան ։
17 ՚Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պի֊
տի բուսցընեմ , ՚՚ ՚Ճրագ պիտի
պատրաստեմ իմ օծեալիս համար ։
18 ՚Անոր թշնամիներուն ամէն պի֊
տի հագցընեմ , բայց անոր վրայ իր
թագը պիտի ծաղկի ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

1—3 Սուրբերուն միաբանութեանը օգուտը ։
Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Ա՛հա որչափ բարի ու որչափ վայե-
լուչ է որ ՚՚եղբայրները իրարու
հետ միաբանութեամբ բնակին ։
2 Ան Է պէսին իւղին պէս է , որ
գլխուն վրայէն մօրուքին վրայ՝ Ա-
հարոնին մօրուքին վրայ վազեց ,
՚՚ մինչեւ անոր զգեստներուն ծայրը
իջաւ ։
3 Սիօնի լեռներուն վրայ իջած
Է Հերմոնին շաղին պէս է · ինչու որ
Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը
՚՚ կեանքը մինչեւ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

1—3 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը ։
Աստիճաններուն երգը ։

1 Ա՛ղէ օրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ՚՚ով Տէրոջը
բոլոր ծառաները , Է որ Տէրոջը
տունը կը կենաք դիշերները ։
2 Է Սուրբ տեղը ձեռքերնիդ վեր֊
ցուցէ՛ք , ու օրհնեցէ՛ք Տէրը ։
3 Ե֊Երկինքը ու երկրիը ստեղծող
Տէրը Է թող օրհնէ՛ քեզ Սիօնէն ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ իր ողոր-
մութեանը համար , 5 իր կարողութեանը հա-
մար , 8 իր գառաստաններուն համար ։ 15
Կուռքերուն ունայնութիւնը ։ 19 Աստուած
օրհնելու յորդորանք մը ։

1 Ա՛լէլուիա ։ Օրհնեցէ՛ք Տէրոջը ա-
նունը , ՚՚ օրհնեցէ՛ք՝ ո՛վ Տէրոջը
ծառաները ,
2 Ե֊Որ Տէրոջը տունը կը կենաք ,
Է մեր Աստուծոյն տանը սրաձերուն
մէջը ։
3 Օրհնեցէ՛ք Տէրը , ինչու որ ՙՏէ֊
րը բարի է · սաղմոս ըսէ՛ք անոր ա֊
նուանը , Է ինչու որ քաղցր է ։
4 Վասն զի Ե֊Տէրը իրեն համար
ընտրեց Ցակորը , ՚՚ Իսրայէլը ի֊
րեն սեպհական ֆ֊ղ֊վ֊ե֊ր ըրաւրու ։
5 Վասն զի ես իմացայ , որ Է Ե֊Հո֊
վան մեծ է , ու մեր Տէրը բոլոր աս֊
տուածներէն ։
6 Ե֊Տէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ ըրաւ ,
երկինքի ու երկրի մէջ , ծովերուն
ու բոլոր անդունդներուն մէջը ։
7 Ի երկրի ծայրերէն շոգիներ կը
հանէ , ֊ անձրևի համար փայլակներ
կը շինէ , ՚՚ հով կը հանէ իր
է շտեմարաններէն ։
8 Ե֊Անիկայ եգիպտոսին առջինեկ֊
ները զարկաւ մարդէ մինչեւ անա֊
սուն ·
9 Ե֊Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց
քու մէջդ՝ ով Եգիպտոս , ֊ փարաւ֊
ոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն
վրայ ·
10 Ֆ Շատ ազգեր զարկաւ , ու զօ֊
րեղ թագաւորներ սպաննեց ,
11 Ա֊մորհացւոց Սիհոն թագաւորը ,
Բասանի Ովգ թագաւորը , և հ֊ֆա֊
նանու բոլոր թագաւորութիւննե֊
րը ·
12 Ֆ Ու անոնց երկիրը ժառանգու֊
թիւն տուաւ , իր Իսրայէլ ժողո֊
վուրդին ժառանգութիւն ։
13 Ո՛վ Տէր՝ Ե֊քու անունդ մինչեւ
յաւիտեան Կը ծայ · ով Տէր՝ քու
յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ ։
14 ՚Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը

Ե Բ Օր · Գ · 48 ։

՚՚ Սաղ · ՃԼԹ · 1 · 2 ։
Ի ՚՚ Մն · Թ · 33 ։
Ֆ ՚՚ Տիմ · Բ · 8 ։
Ֆ՚՚Սաղ · ՃԽԴ · 8 ։
Ի Սաղ · ՃԼԲ · 5 · ՃԼԹ · 21 ։

՚՚ Սաղ · ՃԺԳ · 1 · ՃԼԴ · 1 ։
Բ Ղու · Բ · 37 ։
Ֆ Սաղ · ՂԲ · 13 · ՂԳ · 8 · ՃԺԴ · 19 ։
Ֆ՚Սաղ · ՃԺԹ · 68 ։
Ի Սաղ · ՃԽԵ · 1 ։
Ղ Եզ · ԺԲ · 5 · Բ Օր · Է · 6 · 7 · Ժ · 15 ։
Ի Սաղ · ՂԵ · 8 · ՂԷ · 9 ։

Ը Սաղ · ՃԺԵ · 8 ։

Ի Երեմ · Ժ · 13 · Ծա · 16 ։
Ժ Ցոբ · Իը · 25 · 26 · ԼԶ · 25 · ՄՃ · Զաք · Ժ · 1 ։
Ի Ցոբ · ԼԶ · 22 ։
Ե Եզ · Ժբ · 12 · 29 · Սաղ · Կը · 51 · ՃԼՉ · 10 ։
Ի Եւ · Է · Ը · Թ · Ժ · Ժգ ։
Ծ Սաղ · ՃԼՀ · 15 ։
Ի Թու · Իա · 24 · 25 · 26 · 34 · 35 · Սաղ · ՃԼՉ · 17 · ՃԼ ։
Հ Ցես · Ժբ · 7 ։
Յ Սաղ · Կը · 55 · ՃԼՉ · 21 · 22 ։
Ղ Եւ · Գ · 15 · Սաղ · ՃԸ · 12 ։
Ֆ Բ Օր · ԼԲ · 36 ։

Ե Գոր · Է · 46 ։

Է ա Թագ · Ժէ · 12 ։
Ղ ա Թագ · Է · 1 ։
Է ա Մն · Ժգ · 5 ։
Ը Սաղ · Է · 7 · ՂԹ · 5 ։
Ի Թու · Ժ · 35 · Բ Մն · Ջ · 41 · 42 ։
Ժ Սաղ · Կը · 61 ։
Ի Ցոբ · ԻԹ · 14 · ՀՄ · 16 · Ես · Կա · 10 ։

Է Սաղ · ՃԹ · 3 · 4 · 33 · ՃԼ · ՃԺ · 4 ։
Է Բ Թագ · Է · 12 · ՊԹագ · Ը · 25 · Բ Մն · Ղ · 16 · Ղու · Ա · 69 · Գոր · Բ · 30 ։

Ծ Սաղ · Խը · 1 · 2 ։
Ի Սաղ · Կը · 16 ։
Հ Սաղ · ՃԽԵ · 14 ։
Յ Բ Մն · Ղ · 41 · ՀՄ · 9 · Սաղ · ՃԽԹ · 4 ։
Ղ Ովս · Ժբ · 1 ։
Ճ Եզեկ · ԻԹ · 21 · Ղու · Ա · 69 ։
՛ Ցես · Գ Թագ · Ժա · 36 · Ժե · 4 · Բ Մն · Խա · 7 ։
՛ Սաղ · Լե · 26 · ՃԹ · 29 ։

՚՚ Ծն · Ժգ · 8 · Երբ · Ժբ · 1 ։
Ի Եւ · Լ · 25 · 30 ։

կը դատէ , և իր ծառաներուն կ'ողորմի ։

15 Չ Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր են .

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջը ։

18 Անոնց նման *ըլլան անոնք որ շինողները , ու բոլոր անոնց յուսացողները ։

19 Յ Ո՛վ Իսրայէլի տուն՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը . ո՛վ Ահարոնի տուն՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը .

20 Ո՛վ Ղեւիի տուն՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը . ո՛վ Տէրոջմէն վախցողներ՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը Ներսիոնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1—26 Աստուծոյ մասնաւոր ողորմութիւններուն համար՝ իրեն շնորհակալութիւն մատուցանելու յորդորանք մը ։

1 — Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . է ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

2 Գոհացէ՛ք Հաստատածներուն Աստուծմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

3 Գոհացէ՛ք տէրերուն Տէրոջմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

4 Զ Միայնակ մեծ հրաշքներ ընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

5 Է Երկինքը իմաստութեամբ ըստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

6 Ը Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

7 Թ Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

8 Ը Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

10 Ի † Եգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

11 Ժ Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

12 Ի Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

13 Լ Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

14 Ու Իսրայէլը անոր միջէն անցընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

15 Ե Եւ Փարաւոնը ու անոր զօրքը կարմիր ծովուն մէջը թօթվողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

16 Ի Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտրտցընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

17 Խ Մեծ թագաւորներ զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

18 Հ Ու զօրեղ թագաւորներ սպանողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

19 Յ Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

20 Ղ Ու Բասանի Ովգ թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

21 Ե Եւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

23 Յ Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

25 Յ Բոլոր մարմինի հաց տուողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

26 Գոհացէ՛ք երկինքին Աստուծմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԷ

1 Կրօնքի կողմէ հեթից անդրդուելի բնութիւնը գերութեան մէջ ։ 7 Մարգարէն կ'անիծէ Եդովմը ու Բաբիլոնը ։

1 Բաբիլոնի գետերուն քովը՝ հոն կը նստէինք , ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կուլայինք ։

2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները ։

3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը ինդրեցին , ու մեր — † կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելով . Երգեցէ՛ք մեզի Սիօնին երգերէն ։

4 Տէրոջը երգը ի՞նչպես երգենք օտար երկրի մէջ ։

5 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս էլ ցաւը մոռնայ ։

6 Է Թող իմ լեզուս իմ քմացս

Ա Սաղ · ճժե · 4 · 5 ; 6 · 7 · 8 ։

* կ՚ըլլան պիտի ըլլան

Բ Սաղ · ճժե · 9 , ԼԵ ։

Գ Սաղ · ճԼդ · 3 ։

Դ Սաղ · ճԼԲ · 1 ; ճԷ · 1 ; ճԺբ · 1 ։

Ե — Մն · Ժգ · 34 · 41 ; Բ Մն · ի · 21 ։

Զ Բ Օր · Ժ · 17 ։

Է Սաղ · ճԼ · 18 ։

Ը Ծն · ա · 1 ։ Ղոակ · գ · 19 ։ Երեմ · ծ · 15 ։

Թ Ծն · ա · 9 ։ Սաղ · իդ · 2 ։ Երեմ · ժ · 12 ։

Ժ Ծն · ա · 14 ։

Ի Ծն · ա · 16 ։

Ի Եզ · Ժբ · 29 ։ Սաղ · ճԼԲ · 8 ։

† Եբր · Եգիպտացիները իրենց անդրանիկներուն մէջը

Խ Եզ · Ը · 6 ։ Եզէ · Ժգ · 21 , 22 ։ Սաղ · Կո · 13 ։

— Սաղ · Կթ · 1 ։

‡ Կ՚ըլլան երեսները

Հ Բ Օր · իԹ · 7 ։

Ձ Թուա · իա · 21 ։

Ղ Թուա · իա · 33 ։

Ճ Ցես · Ժբ · 1 , ԼԸ ։ Սաղ · ՃԼԲ · 12 ։

Յ Ծն · բ · 1 ։ Բ Օր · լբ · 36 ։ Սաղ · ճԺգ · 7 ։

Ն Սաղ · ճգ · 27 ։ ճԽե · 15 ։ ճԽե · 9 ։

Շ Սաղ · Կթ · 1 ։

Ո Եզէկ · գ · 26 ։

փակչէ , թէ որ քեզ չլիշեմ , թէ որ Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ու-րախութենէս աւելի մեծ չհամա-րիմ ։

7 Ցնծալ ու Տէր՝ ‡Եդովմի որդիներ-ը Երուսաղեմի օրուանը մէջ , որ կ՚ըսէին . Փլցուցէ՛ք փլցուցէ՛ք մին-չեւ անոր հիմը ։

8 Ո՛վ Բաբիլոնի *աւերուող աղջիկը՝ երանի անոր , որ քեզի կը հատու-ցանէ Դ-մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը .

9 Երանի անոր՝ որ Է-րու զաւակ-ներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԸ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր խօսքին ճշմարտութեանը համար · 4 կը մարգարէա-նայ Թէ՝ երկրի թագաւորները զԱստուած պիտի գովաբանեն · 7 իր վստահութիւնը Աս-տուծոյ վրայ ըլլալ կը ցուցընէ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Վ‖եզի գոհութիւն պիտի մատու-ցանեմ իմ բոլոր սրտովս . †աստուածներուն առջեւն քեզի սաղմոս պիտի երգեմ ։

2 Ե երկրպագութիւն պիտի ընեմ Է-գեպ՚ի քու սուրբ տաճարդ , և քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար . ին-չու որ քու բոլոր անունէդ վեր Դ-մեծցուցիր քու խօսքդ ։

3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի , իմ անձիս մէջը զօրութիւ-նով զիս ուժովցուցիր ։

4 Ո՛վ Տէր՝ Է երկրին բոլոր թագա-ւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն , երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն ։

5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն . ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է ։

6 Դ-թէպէտ Տէրը բարձր է , բայց ե-ցածը եղողը կը տեսնէ , ու բարձ-‘րամիտը հեռուէն կը ճանչնայ ։

7 Ե-թէ որ նեղութեան մէջ ալ քա-լեմ , դուն զիս պիտի կենդանացը-նես . իմ թշնամիներուս բարկու-թեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի եր-կընցընես , և քու աջ ձեռքդ իս պիտի փրկէ ։

8 Ի Տէրը պիտի գործէ ինծի հա-մար . ո՛վ Տէր՝ քու ողորմութիւնդ յաւիտեան է . ծրու ձեռացդ գործ-քերը երեսէ մի՛ ձգեր ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր ամենա-տես նախախնամութեանը , 17 ու իր անհուն ողորմութիւններուն համար · 19 չարերը կը նախատէ · 23 իր հաւատարիմ ըլլալուն համար կ՚աղօթէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւի-թի ։

1 ‖Ո՛վ Տէր՝ *իս քննեցիր ու ճանչ-ցար ։

2 Ե դուն գիտես իմ նստիլս ու ել-լելս . է իմ խորհուրդս հեռուանց կ՚իմանաս ։

3 Ծ իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես . ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես ։

4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լե-զուիս վրայ , ահա ո՛վ Տէր՝ Է դուն ամէնը գիտես ։

5 Իմ ետեւէս ու առջեւէս զիս պա-շարեցիր և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր ։

6 Ս-ս գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է . բարձր է ⁓ չեմ կրնար հասկընալ անիկայ ։

7 Է Ո՞ւր երթամ քու Հոգիէդ , և քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ ։

8 Ե-թէ որ երկինքը ելլեմ , դուն հոն ես . Ի-թէ որ գ-ոխքը անկողինս ընեմ , ահա դուն հոն ես ։

9 Թէ որ արշալոյսին թեւերը առ-նեմ՝ և ծովուն վերջի ծայրերը բը-նակիմ ,

10 հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ , ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ ։

11 Թէ որ ըսեմ , Իրաւցընէ խաւա-րը զիս պիտի ծածկէ , ‹ա ⁓ինը գիշերն ալ լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլորտի-քս ։

12 Ժ Մութն ալ քեզի խաւար չէ . հապա դիշերը ցորեկի պէս լուսա-ւոր կ՚ըլլայ . խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է ⁓ ⁓ինդ ։

13 Ինչու՞ որ դուն ‡ստեղծեցիր իմ երիկամունքներս , ⁓ իմ մօրս որո-վայնին մէջը դուն իս ծածկեցիր ։

14 Կը գոհանամ քեզմէ , որ ահա-ւոր ⁓ զարմանալի կերպով ստեղ-ծուեցայ . քու գործքերդ զարմա-նալի են , ու իմ անձս ալ դէկ գիտէ ։

15 Է իմ գոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ , երբոր գաղտուկ տեղը շի-նուեցայ , երկրի խորութեանցը մէջ ‖ճարտարութեամբ կազմուեցայ՝ ։

16 Քու աչքերդ իմ անկատար կազ-մուածքս տեսան . ու ⁓նդհանրա⁓ բոլորը քու գրքիդ մէջը գրուած էին , որ ժամանակին պիտի կազ-մուէին , երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար ։

17 Ո՜րչափ պատուական են ինծի քու խորհուրդներդ՝ ո՛վ Աստուած . ո՜րչափ մեծ է անոնց թիւը ։

18 Թէ որ համրեմ անոնք , աւազէն շատ են . երբոր արթընամ , դեռ քեզի հետ եմ .

19 Իրաւցընէ Ե-ամբարիշտը պիտի

—Սաղ · ԺԷ · 3 ։ Երեմ · ԺԲ · 3 ։

Բ Թագ · ԺԹ · 27 ։

Ի Պատ · Թ · 4 ։ Ցօհ · Բ · 24 · 25 ։

Դ Ցոր · Լ · 4 ։

Ի Եբր · Գ · 13 ։

Ը Ցոր · Խբ · 3 ։ Սաղ · Խ · 5 · ճԼ · 1 ։

Ի Երեմ · Իգ · 24 ։ Ցոհ · ա · 3 ։

Է Ամով · ԺԲ · 2 , 3 , 4 ։

Ի Ցոր · Իգ · 6 ։ Առակ · ԺԵ · 11 ։

ԺԳոր · Իշ · 6 ։ Լդ · 22 ։ Դան · Բ · 22 ։ Երե · Գ · 13 ։

‡ Կ՚ըստացար

ԺԳոր · Իշ · 9 ։ Ծող · ԺԱ · 5 ։

‖ Եբ · Նկարագրեցար ։

Է Սաղ · Խ · 5 ։

Ի Ես · ԺԱ · 4 ։

Ի Երեմ · Խթ · 7 · Եզ · Ոգր · Դ · 22 ։ Ե-զեկ · Իե · 12 ։ Ամբ · 10 , Եզ ։

* Կ՚ըստացար . Ես · Ժպ · 1 ։ 6 · Եզ · Իե · 1 ։ Երեմ · Իե · 12 ։ Ծ · 2 ։

Դ Երեմ · Ծ · 15 · 29 ։ Ցեփ · ԺԲ · 6 ։

Ի Ես · ԺՊ · 16 ։

—Սաղ · ԿԺԹ · 46 ։

† Կ՚ըստացար Հրեշտակներուն , կ՚ըստացար գա-տուարուն-րուն , Ես կ՚ըստացար Աս-տուծոյ

Բ Սաղ · Իբ · 2 ։

Ե Դ-թագ · Ը · 29 · 30 ։ Սաղ · Ե · 7 ։

Դ Ես · Խբ · 21 ։

Ի Սաղ · ՃԲ · 15 , 22 ։

Ղ Սաղ · ՃԺԴ · 5 , 6 ։ Ես · Ծե · 15 ։

Ի Առակ · Գ · 34 ։ Ցակ · Դ · 6 ։ ‘ա պես · Ե · 5 ։

Ը Սաղ · Լգ · 3 , 4 ։

Ի Սաղ · Ծե · 2 ։ Փիլ · ա · 6 ։

Ժ Տ Ես Ցոր · Ժ · 3 · Տ ։ ԺԴ · 15 ։

սպաննես՝ ով Աստուած . Ժուբէմն ով արիւնահեղ մարդիկ՝ հեռացէ՛ք ինձմէ ։

20 Անոնք խ֊քեզի դէմ նենգութեամբ կը խօսին . և քու *թշնամիներդ փո՛ւռ անօգնդ պարապ տեղը կ՚առնեն" ։

21 Հ֊քեզ ատողները չե՞մ ատեր՝ ով Տէր , ու քեզի դէմ ելլողներէն չե՞մ զզուիր ։

22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ՚ատեմ , և ինծի թշնամի կը համարիմ ։

23 Ն Փորձէ՛ զիս՝ ով Աստուած , ու գիտցիր իմ սիրտս . իս քննէ ու գիտցիր իմ մտածմունքներս ,

24 Եւ նայէ՛ թէ արդեօք չար ճամբ մը մէջ եմ , և ղիս դէպ ՚ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ ։

ՍԱՂՄ . ՃԽ

1 Դաւիթ իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելէն կը խնդրէ ։ 8 անոնց դէմ կ՚աղօթէ ։ 12 Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութեամբը զինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ չար մարդէն իս փրկէ՛ , ա՛ռ բռնաւոր մարդէն իս պահէ՛ ,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն , ա՛ռ ամէն օր կռիւներու համար կը ժողվուին ։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին . է֊իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը ։ (Սէլայ ։)

4 Ո՛վ Տէր՝ ե՞ղիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ՛ . է՞ղիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛ , որոնք իմ դնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին ։

5 Ո՞ւմբարտաւանները ինծի՛ համար գաղտնի որոգայթ ու չուան֊ներ լարեցին . ուռկան մը փռեցին իմ ճամբուս վրայ . վարմեր դրին ինծի համար ։ (Սէլայ ։)

6 Ըսի Տէրոջը . Դուն ես իմ Աստուածս . ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը ։

7 Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ իմ փրկու֊թեանս զօրութիւնը , դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը ։

8 Ո՛վ Տէր՝ ամբարշտին ցանկու֊թիւնները մի՛ տար . անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր , է՞ր չըլլայ ինք բարձրանայ ։ (Սէլայ ։)

9 Իս պաշարողներուն գլուխը՝ է֊իրենց շրթունքներուն աչխատու֊թիւնը պիտի ծածկէ ։

10 Ի վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ . կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք , ա՛ռ խորունկ ջուրերու մէջ , որ բնաւ վեր չելլեն ։

11 Զարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի . Թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը , որ չ֊նչ֊այ կործանի ։

12 Գիտեմ որ Տէրը է֊դատաստան պիտի ընէ խեղճին , ա՛ռ իրաւունք՝ աղքատներուն ։

13 Ճիրաւի արդարները քու անունդ պիտի գովեն . ուղիղները քու առջեդ պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ . ՃԽԱ

1 Դաւիթ կ՚աղաչէ որ իր աղօթքը ընդունելի ըլլայ ։ 3 իր խղճմտանքը մսգրուր ։ 7 ու իր կեանքը որոգայթներէն ազատ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , ՚չուտո՛վ հասիր ինծի . ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ ։

2 Է֊թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի չհակուի . և է֊իմ ձեռքերուս վրը վերջուիլը է֊իրիկուան պատարագին պէս ։

3 Ո՛վ Տէր՝ պահապան դիր իմ բերնիս . ա՛ռ իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛ ։

4 Իմ սիրտս չար բանի ետևէ խոտորելու մի՛ թողուր , որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ դէշ գործքեր չընեմ , է ու անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ ։

5 Ղ֊Ընդարբ թող զիս զարնէ . ան ողորմութիւն է . և զիս յանդիմանէ . ան գլխու իւղ է . իմ գլուխս չմերժէ ըսելով . ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ ։

6 Երբ֊որ անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին , ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն , ինչու որ քաղցր են ։

7 Ինչպէս որ †հերկողը ու ճեղքողը կ֊ը յբա֊ե երկրի վրայ , ան֊նչ֊ալ մեր ոսկորները է֊գերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան ։

8 Սակայն ով Տէր Եհովայ , է֊իմ աչքերս դէպ ՚ի քեզի են . քեզի յուսացայ , իմ հոգիս մի՛ մերկացըներ ։

9 Է֊Ինծի համար լարուած որոգայթէն , ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմերէն իս պահէ՛ ։

10 Ի֊Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան , երբոր ես բոլորովին անցնիմ ։

ՍԱՂՄ . ՃԽԲ

1—7 Դաւիթ կը ցուցընէ թէ՝ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր մխիթարութիւնը Աստուծոյ աղօթելն է ։

Դաւիթին երգը ա՛ռ աղօթքը՝ ՚երբոր ինքը այրին մէջն էր ։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաղակեմ . իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաչեմ ։

ֆ Սաղ. ՃԺԹ. 115 ։

ֆ Ցուդ . 15 ։ * կամ՝ քա֊ղաքներդ անիրաւու֊թեամբ կ՚առնեն ։ հմմտ. ԺԹ . 2 ։ Սաղ . ՃԺԹ . 158։

ֆ Ցոր . լա . 6։ Սաղ . իշ . 2 ։

ղ Սաղ . ե . 8։ ՃԽԳ . 10 ։ .

— ՀՄՐ 4 ։

ք Սաղ . ԾԶ . 6 ։

գ Սաղ . Ծը . 4 ։ Հառվ . գ . 13 ։

ե Սաղ . հա . 4 ։

է ՀՄՐ 1 ։

ղ Սաղ . լե . 7 ։ ՃԷ . 6 ։ ՃԺԹ . 110 ։ Հաբ . 9 ։ Երեմ . ԺԸ . 22 ։

Է֊ը Օր . լը . 27 ։

ը Սաղ . է . 16 ։ ղդ . 23 ։ Առակ . ԺԸ . 13 ։ ԺԸ . 7 ։

ր Սաղ . ԺԱ . 6 ։

---

† Գ֊ՄՆ֊Ա֊ՅՈՒ կարդը

Է֊ը Կոր . ա . 9 ։

Ը֊ը Մն . ի . 12 ։ Սաղ . իե . 15 ։ ՃԻԳ . 1 . 2 ։

ր Սաղ . ՃԺԹ . 110 ։ ՃԼ . 5 ։ ՃԼԲ . 3 ։

ֆ Սաղ . լե . 8 ։

ա ա Թագ . իբ . 1 ։ իդ . 3 ։

2 Բ Իմ գանգատս անոր առջեւն կը
թափեմ . իմ նեղութիւնս անոր
առջեւն կը պատմեմ ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մա-
րէր , դուն իմ շաւիղս գիտցար .
իմ դրացած ճամբուս մէջ ինծի
համար գաղտուկ որոգայթ լարե-
ցին ։
4 Նայէ՛ աջ կողմը ու տես որ
ես բնաւ իս ճանչցող մը չկայ . ա-
պաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ . բնաւ
մէկը չկայ՝ որ իմ անձիս համար
հոգ ընէ ։
5 Ո՛վ Տէր՝ քեզի աղաղակեցի , ե-
րսէ՛ . ըսի . Դուն ես իմ ապաւէնս ,
ես իմ վիճակս ըկենդանեաց երկրին
մէջ ։
6 Ականջ դիր իմ աղաղակիս , ին-
չու որ ըշատ նուաստացայ ։ ազա-
տէ՛ զիս իմ հալածիչներէս , ինչու
որ ինծմէ զօրաւոր են ։
7 Իմ անձս բանտէն հանէ՛ , որ քու
անուանդ գոհութիւն մատուցա-
նեմ . ի արդարները իմ չորս կողմս
պիտի պատեն , ետրբոր ինծի բա-
րութիւն ընես ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԳ

1 Դաւիթի աղօթք կ՚ընէ՝ դատաստանի մէջ չը-
նորհք գտնելու համար · 3 իր սրտնեղութեա-
նը համար կը գանգատի · 5 իր հաւատքը կը
զօրացընէ մտածութիւնով ու աղօթքով · 7
չնորհքի համար , 9 ազատութեան համար · 10
սրբութեան համար · 12 ու իր թշնամիներուն
կործանմանը համար կ՚աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , ա-
կանջ դիր իմ աղաչանքիս .
— պատասխան տուր ինծի քու ճըշ-
մարտութիւնովդ , — քու արդա-
րութիւնովդ ։
2 Եւ չըթոյլ ծառայիդ հետ դատաս-
տանի մի՛ մտներ . ինչու որ ոչբնաւ
կենդանի մը պիտի չարդարանայ
քու առջեւդ ։
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հա-
լածեց . իմ կեանքս գետինը զար-
կաւ , զիս չատոնցուցընէ մեռածնե-
րուն պէս մութը նստեցուց ։
4 Ե՛ւ իմ հոգիս ներսի դիս մարե-
ցաւ , իմ սիրտս ներսի դիս խռո-
վեցաւ ։
5 Ես առջի օրերը կը յիշեմ . քու բո-
լոր գործքերուդ վրայ կը մտածեմ .
քու ձեռագործ ըրածներուն վրայ կը
խորհիմ ։
6 Ձեռքերս դէպ՚ի քեզի կ՚երկրն-
ցընեմ . ի իմ անձս չոր երկրի պէս
քեզի կը ծարաւէ ։ (Սէլայ ։)
7 Շուտով պատասխան տուր ին-
ծի՛ ով Տէր , իմ հոգիս մարեցաւ .
քու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ , ըսր
գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ ։
8 Ը Առտուանց քու ողորմութիւնդ
ինծի լսել տուր , ինչու որ քեզի
յուսացայ ։ ծիմ երթալու ճամբաս
ինծի ցուցուր , վասն զի է իմ անձս
դէպ՚ի քեզի վերցուցի ։
9 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ զիս իմ թշնա-
միներէս . ինչու որ քեզ իմ ապա-
ւէնս ըրի ։
10 Ս Որվեցուր ինծի որ քու կամքդ
ընեմ . քանզի դուն ես իմ Աս-
տուածս . թող էբուն բարի հոգիդ
զիս ի ուղղի երկիրը առաջնորդէ ։
11 Ո՛վ Տէր՝ քու անուանդ համար
կենդանացուր զիս . քու արդարու-
թեամբդ իմ անձս նեղութենէ հա-
նէ ։
12 Եւ քու ողորմութեամբդ հսատ-
կեցուր իմ թշնամիներս , ու կոր-
սընցուր բոլոր իմ անձս վշտացընող-
ները . ինչու որ ես քու ծառադ
եմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԴ

1 Դաւիթ թէ՛ իբեն և թէ մարդոց եղած ողոր-
մութեանը համար զԱստուած կ՚օրհնէ · 5 կը
խնդրէ Աստուծմէ որ նշանաւոր կերպով ազա-
տէ զինքը իր թշնամիներէն · 9 կը խոստանայ
զԱստուած գովել · 11 իր թագաւորութեանը
երջանիկ վիճակին համար կ՚աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ իմ վէմս ,
Բ որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը
վարժէ , — իմ մատերս պատերազ-
մելու ։
2 Ի Անիկայ է իմ ողորմութիւնս ու
պարիսպս , իմ ապաւէնս ու իմ
փրկիչս , իմ վահանս , և ես անոր
կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս
ինծի կը ենազանդեցընէ ։
3 Տ Ո՛վ Տէր՝ մարդը ի՞նչ է որ զա-
նիկայ կը ճանչնաս , — մարդու
որդին՝ որ զանիկայ կը յարգես ։
4 Է Մարդը ունայնութեան պէս է ,
Ձանոր օրերը՝ անցնող շուքի պէս
են ։
5 Բ Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու եր-
կինքդ , ու վար իջիր . ըլեռներուն
դպչէ՛ ու պիտի մխան ։
6 Բ Փայլակը նետէ ու ցրուէ զա-
նոնք . քու նետերդ խրկէ՛ ու զա-
նոնք խռովեցուր ։
7 ծ Քու ձեռքդ վերէն խրկէ՛ , և
ազատէ զիս . փրկէ զիս մեծ ջու-
րերէն , — ոտարներուն ձեռքէն ։
8 Բ Որոնց բերանը ունայնութիւն
կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը
ստութեան աջ ձեռք է ։
9 Ո վ Աստուած՝ ծքեզի նոր երգ
պիտի երգեմ . տասը-լար ունեցող
տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քե-
զի ։
10 Թագաւորներուն փրկութիւն
տուողը , — իր Դաւիթ ծառան
չար սուրէն ազատողը ան է ։
11 Հ Ինս ազատէ՛ ու օտարներուն ձեռ-

Բ Սաղ · ծր · ին վերնա-
կիրը ։
Գ Սաղ · ճխգ · 4 ։
Դ Սաղ · ճխ · 5 ։
Է Սաղ · լս · 11 · ձբ · Տ · 18 ։
Զ Սաղ · խղ · 1 · ղս · 2 ·
Է Սաղ · ժգ · 5 · Հգ · 26 · ճժթ · 57 · Ոգբ · գ · 24 ։
Ը Սաղ · իբ · 13 ։
Ի Սաղ · ճժգ · 6 · ։
Ժ Սաղ · լդ · 2 ·
Ի Սաղ · ժգ · 6 · ճժթ · 17 ։

— Սաղ · լա · 1 ։
Բ Ցոբ · ժդ · 3 ։
Գ Եւ · լդ · 7 · Ցոբ · գ · 17 · թ · 2 · ժե · 14 · իե · 4 · Սաղ · ճլ · 3 · ժղ · է · 20 · Հռով · գ · 20 · Գաղ · բ · 16 ։
Դ Սաղ · հէ · 3 · ճխբ · 3 ։
Է Սաղ · հէ · 5 · 11 ։
Զ Սաղ · ձբ · 9 ։
Է Սաղ · կդ · 1 ։
Ը Սաղ · իբ · 1 ։
Ի Տիս Սաղ · խզ · 5 ։

Ժ Սաղ · եւ · 5 ։
Ի Սաղ · իե · 1 ։
Լ Սաղ · իե · 4 · 5 · ճլթ · 24 ։
Խ Ղեմ · թ · 20 ։
Ծ Ես · իշ · 10 ։
Կ Սաղ · ճժթ · 25 · 37 · 40 · ՃՀ ։
Հ Սաղ · ծգ · 5 ։
Ձ Սաղ · ճժգ · 16 ։

— Սաղ · ժը · 2 · 31 ։
Բ Բ Թագ · իբ · 35 · Սաղ · ժը · 34 ։
Գ Բ Թագ · իբ · 2 · 3 · 40 · 48 ։
Դ Ցոբ · է · 17 · Սաղ · ը · 4 · Երբ · բ · 6 ։
Ե Ցոբ · գ · 19 · ժգ · 2 · Սաղ · լթ · 5 · կբ · 9 ։
Զ Սաղ · ճբ · 11 ։
Է Սաղ · ժբ · 9 · ես · կգ · 1 ·
Ը Սաղ · ծգ · 8 · Սաղ · բ · 11 ։
Ի Սաղ ժբ · 2 ·
Ժ Սաղ · լգ · 2 · 3 · խ · 3 ։
Ի Սաղ · ժբ · 50 ։
Հ Հբր 7 · 3 ։

քէն փրկէ , որոնց բերանը ունայ-
նութիւն կը խօսի , և անոնց աջ
ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է .
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասար-
դութեանը մէջ նտունկերու պէս
մեծնան , ու մեր աղջիկները պա-
լատի շէնքին համար փորագրուած
անկիւնի քարերու պէս ըլլան .
13 Որ մեր ամբարները լեցուին , և
ամէն տեսակ իրաւոբներէ բղխեն .
ու մեր ոչխարները հազարաւոր և
բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն
մէջը .
14 Որ մեր արջառները *բազմածին
ըլլան , ու ամենևին բռնութեամբ
մտնել ու ելլել չըլլայ , ոչ ալ ա-
ղաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէ-
ջը :
15 Երանի՛ ասանկ վիճակի մէջ է-
ղող ժողովուրդին . երանի՛ այն ժո-
ղովուրդին՝ որուն Աստուածը Եհո-
վան է :

ՍԱՂՄ · ՃԽԵ

1 Դաւիթ գնաստած կը գովաբանէ՝ յիչելով
անոր Համբաւը , 8 անոր բարութիւնը , 11 ա-
նոր թագաւորութիւնը , 14 անոր նախախնա-
մութիւնը , 17 ու փրկարար ողորմութիւնը :

Օրհնութիւն Դաւթի :

1 Կ՚Օրհնեմ պիտի բարձրացընեմ՝ ով
իմ Աստուածս , որ թագաւոր
ես , ու քու անունդ յաւիտեանս
յաւիտենից պիտի օրհնեմ :
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և
քու անունդ յաւիտեանս յաւիտե-
նից պիտի գովեմ :
3 Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը ,
ու Իր անոր մեծութիւնը անքննելի է :
4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործ-
քերդ , և քու զօրութիւններդ պի-
տի պատմէ :
5 Քու փառացդ մեծութեանը վա-
յելչութիւնը , ու քու հրաշալի
գործքերդ պիտի զրուցեմ :
6 Եւ քու ահաւոր գործքերդ պիտի
խօսին , ու ես քու մեծութիւնդ
պիտի պատմեմ :
7 Քու մեծ բարերարութեանդ յի-
շատակը պիտի հրատարակեն , և
քու արդարութեամբդ պիտի ցընծան :
8 Ողորմած ու գթած է Տէրը .
երկայնամիտ և բազմողորմ է :
9 Տէրը ամենուն բարի է . ու անոր
ողորմութիւնները իր բոլոր գործ-
քերուն վրայ է :
10 Ո՛վ Տէր՝ Քու բոլոր գործքերդ
քեզ պիտի գովեն . և քու սուր-
բերդ քեզ պիտի օրհնեն :
11 Քու թագաւորութեանդ փառքը
պիտի խօսին , ու քու զօրութիւնդ
պիտի պատմեն .
12 Որ անոր զօրաւոր գործքերը ու
անոր թագաւորութեանը փառա-
ւոր մեծութիւնը մարդոց որդինե-
րուն գիտցընեն :
13 Քու թագաւորութիւնդ յաւի-
տենական թագաւորութիւն է , ու
քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ :
14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնա-
լու վրայ եղողները , և բոլոր վար
ծռածները կը կանգնեցընէ :
15 Ամենուն աչքերը քեզի կը սպա-
սեն . ու ժամանակին անոնց կե-
րակուրը դուն անոնց կու տաս :
16 Քու ձեռքդ կը բանաս , ու ա-
մէն կենդանիին փափաքը կը լեցը-
նես :
17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբա-
ներուն մէջ , ու ողորմած է իր բո-
լոր գործքերուն մէջ :
18 Տէրը մօտ է անոնուն՝ որ
զինքը կը կանչեն , անոնուն՝ որ
Ճշմարտութեամբ զինքը կը կան-
չեն :
19 Անիկայ իրմէն վախցողներուն
փափաքը կը լեցընէ , և անոնց ա-
ղաղակը կը լսէ , ու կը փրկէ զա-
նոնք :
20 Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը
պահէ , սակայն բոլոր ամբարիշտ-
ները կը կորսընցընէ :
21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը
պիտի խօսի , ու ամէն մարմին անոր
սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեանս
յաւիտենից :

ՍԱՂՄ · ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ մշտնջենաւոր գո-
վութիւններ մատուցանելու ուխտ կ՚ընէ . 3
մարդոց յուսալը կ՚արգիլէ . 5 ու Աստուծոյ
կարողութիւնը , արդարութիւնը , ողորմու-
թիւնը ու թագաւորութիւնը յիչելով՝ միայն
անոր ապաւինիլը արժանաւոր ըլլալ կը հաս-
տատէ :

1 Ալէլուիա : Օրհնէ՛ Տէրը , ով իմ
անձս ,
2 Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս
մէջ , քանի որ ես եմ՝ իմ Աստու-
ծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ :
3 Մի՛ յուսար իշխաններուն , մար-
դու որդիին՝ որուն քովը փրկու-
թիւն չկայ :
4 Անոր հոգին կ՚ելլէ , անիկայ իր
հողը կը դառնայ . նոյն օրը Անոր
խորհուրդները կը կորսուին :
5 Երանի՛ անոր՝ որուն օգնականը
Յակոբին Աստուածն է , ու անոր
յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է ,
6 Ան որ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը
ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղ-
ծեց , ճշմարտութիւն կը պահէ
յաւիտեան ,
7 Հիրաւունք կ՚ընէ զրկուածնե-
րուն , ու Հաց կու տայ անօթի-
ներուն . Տէրը կ՚արձրկէ կա-
պուածները :

ՅՍաղ · ՃԻԲ · 3 ։
* կամ՝ պա-
րարտ
ՂԲՕր · ԼԴ · 29 ։ Սաղ · ԼԴ · 12 ։ կե · 4 ։ ՃՆղ · 5 ։
— Սաղ · ՂՀ · 4 ։ ՃԼԵ · 5 ։ Բ Յոր · Ի · 9 ։ Թ · 10 ։ Հբ-
ռով · ժա · 33 ։
Ի Ես · Լ · 19 ։
Ր Եզ · ԼԴ · 6 , 7 ։ Թու · ԺԴ · 18 ։ Սաղ · ՃՀ · 5 , 15 ։ ՃԿ · 8 ։
Ի Նաղ · Ճ · 5 ։ Նաե · ա · 7 ։
Ղ Նաղ · ԺԹ · 1 ։
Ա Սաղ · ՃԻԲ · 3 ։
Բ Սաղ · ՃԼԵ · 5 ։
Գ Սաղ · ՃԼԶ · 25 ։
Դ Սաղ · ՃԼԳ · 21 ։ ՃԼԵ · 9 ։
Ե Սաղ · ՃԿ · 27 ։
Զ Սաղ · ՃԼԳ · 25 ։
Է Սաղ · ՃԿ · 8 ։
Ը Սաղ · ՃԿ · 21 ։ ՃԼԵ · 9 ։
Թ Ղ Օր · Գ · 7 ։
Ժ Ցօհ · Դ · 24 ։
Ի Սաղ · Լ · 23 ։ ՂԷ · 10 ։
ԺԱ Սաղ · ՃԿ · 1 ։
ԺԲ Սաղ · ՃԿ · 33 ։
ԺԳ Սաղ · ՃԺ · 8 , 9 ։ Ես · Բ · 22 ։
ԺԴ Սաղ · ՃԿ · 29 ։ Ժող · Ժ · 7 ։ Ես · Բ · 22 ։
ԺԵ Ա Կոր · Բ · 6 ։
ԺԶ Սաղ · ՃԿԳ · 15 ։ Երեմ · ԺԷ · 7 ։
ԺԷ Ես · ա · 1 ։ Ցայտ · Ժ · 7 ։
ԺԸ Սաղ · ՃԿ · 6 ։
ԺԹ Սաղ · ՃԷ · 9 ։
Ի Սաղ · ԿԲ · 6 ։ ՃԷ · 10 , 14 ։

8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը. Տէրը կը կանգնեցնէ վար ծռածները. Տէրը կը սիրէ արդարները.

9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները; կը հաստատէ որբը ու որբևարին. բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ:

10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան, քու Աստուածդ՝ ով Սիօն, աղգէ մինչև ազգ: Ալէլուիա:

ՍԱՂՄ · ՃԽԷ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը գԱստուած գովելու՝ իր խնամքին համար որ ունի եկեղեցիին վրայ, 4 իր կարողութեանը համար, 6 իր ողորմութեանը համար, 7 իր նախախնամութեանը համար, 12 Իսրայէլի թագաւորութեանը վրայ իր բերած բարիքներուն համար, 15 մեռերայից վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար, 19 ու եկեղեցւոյ մէջ իր գրած կարգադրութիւններուն համար:

1 Գովեցէք Տէրը. ինչու որ բարի է մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսելը. ինչու որ քաղցր ու վայելուչ է օրհնութիւնը:

2 Տէրը կը շինէ Երուսաղէմը. Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ.

3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ. ու անոնց խոցերը կը փաթթէ.

4 Աստղերուն թիւը կը հարիւ. անոնց ամէնն ալ իրենց անուններովը կը կանչէ:

5 Մեծ է մեր Տէրը, ու իր զօրութիւնը շատ է. անոր իմաստութիւնը անհուն է:

6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը. ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցնէ:

7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով. մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսէք քնարով.

8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ, անձրև կը պատրաստէ երկրին համար, խոտ կը բուսցնէ լեռներուն վրայ.

9 Որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ, ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'աղաղակեն:

10 Անիկայ ձիուն զօրութեանը չհամիր, մարդուն օրունքներուն չհաւնիր:

11 Տէրը կը հաւնի երկնչողներուն, իր ողորմութեանը յուսացողներուն:

12 Ո՛վ Երուսաղէմ գովէ Տէրը. օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն:

13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ նիգերը ամրցուց, ու քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց:

14 Անիկայ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ, ու նպատակ ցորենով քեզ կը կշտացնէ:

15 Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ. իր խօսքը շուտով կը վազէ:

16 Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու տայ, ու եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ:

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ. անոր ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ:

18 Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ, ու կը հալեցընէ զանոնք. իր հովը փչել կու տայ, ու ջուրերը կը վազեն:

19 Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին, ու իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին:

20 Ուրիշ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ. ու անոնք անոր դատաստանները չգիտցան: Ալէլուիա:

ՍԱՂՄ · ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած գովելու կը յորդորէ երկիրները, 7 երկրաորդները, 11 ու բանական ստեղծուածները:

1 Ալէլուիա: Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն. օրհնեցէք անիկայ բարձր տեղերուն մէջ.

2 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հրեշտակները. օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր զօրքերը:

3 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով արեգակ ու լուսին. օրհնեցէք անիկայ՝ ով բոլոր փայլուն աստղեր:

4 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով երկնից երկինքը, ու երկինքէն վեր եղող ջուրեր:

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն. ինչու որ ինքը հրամայեց, ու անոնք ստեղծուեցան:

6 Եւ զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց. կանոն դրաւ, որ չխափանուիր:

7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն, ովի վիշապներ, ու բոլոր անդունդներ.

8 Կրակ և կարկուտ, ձիւն ու շոգի, և անոր խօսքը կատարող մրրկալից հով.

9 Ըլուներ ու բոլոր բլուրներ, պտղատու ծառեր ու բոլոր եղևիններ.

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ, սողացողներ ու թռչուններ.

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր, իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ.

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ, ծերեր ու տղաքներ.

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն. ինչու որ միայն անոր անունը բարձր է. անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է:

14 Անիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը, իր բոլոր սուրբ

Ի Մատ. Թ. 30։ Ցօհ. Թ. 7—32։ Ի Սաղ. ճխե. 14։ ճխէ. 6։ Դտ. Ժգ. 13։ Ի Բ Օր. Ժ. 18։ Սաղ. կբ. 5։ Ժ Սաղ. ճխե. 6։ Ես. Ժե. 18։ Սաղ. Ժ. 16։ ճխե. 13։ Ցայտ. Ժա. 15։

ա Սաղ. ղբ. 1։ Բ Սաղ. ճլե. 3։ Է Սաղ. Լէ. 1։ Թ Սաղ. ճբ. 16։ Ի Բ Օր. Լ. 3։ Ղ Սաղ. Ծա. 17։ Եա. Ծէ. 15։ կա. 1։ Դտ. դ. 18։ Ի Տես Ծն. Ժե. 5։ Նե. խ. 26։ Ըա Պն. Ժգ. 25։ Սաղ. իզ. 1։ Դգ. 4։ ճխե. 3։ Ր Ընաե. ա. 3։ Ժ Ես. խ. 28։ Ի Սաղ. ճկզ. 8, 9։ Լ Ցոր. Լբ. 26, 27։ Սաղ. ձդ. 13, 14։ Ի Ցոր. Լբ. 41։ Սաղ. ձդ. 27, 28։ ճԼը. 25։ ճխե. 15։ Ժ Ցոր. Լբ. 41։ Մատ. ջ. 26։ Ի Սաղ. Լդ. 16, 17, 18։ Ովս. ա. 7։ *Եօթնամեայ նոյ և չոյ գրա- քառս ևեսդե- ֆռանսա- ըիեանց մեջ ասիկ ճկոե ևրդորդ Սաղ- ֆոսը։ Տե՛ս Սաղմոս ժԻե- ղորդին վրայ ծանօթութիւն։

Ի Բ Օր. Լբ. 14։ Սաղ. ձա. 16։ ճԼբ. 15։

Ղ Սաղ. ճէ. 20։ Տես Ցոբ. Լե. 12։ ճ Ցոբ. Լե. 6։ Ի Հմր 15։ Տես Ցոբ. Լե. 10։ Ա Բ Օր. Լդ. 2, 3, 4։ Սաղ. Կղ. 1։ Կը. 5։ Ճգ. 7։ Ն Մաղ. գ. 4։ Ղ Տես բ Օր. գ. 32, 38, 34։ Հռով. գ. 1, 2։

Ա Սաղ. ճէ. 20, 21։ Բ գ Թագ. ը. 27։ բ Կար. ժբ. 2։ Է Ծն. ա. 7։ Թ Ծն. ա. 1։ 6, 7։ Սաղ. Լէ. 6, 9։ Ի Սաղ. ձթ. 37։ ճժթ. 90, 91։ Ե- բեմ. լա. 35, 36։ Լէ. 25։ Ղ Ես. խգ. 20։ Ի Սաղ. ճխե. 15, 18։ Ը Ես. խգ. 23։ խթ. 13։ Ժե. 12։

Ի Սաղ. ը. 1։ Ես. Ժբ. 4։ Ժ Սաղ. ճժգ. 4։ Ի Սաղ. Կե. 10։ Ա Սաղ. ճխթ. 9։

բերուն , Իրէն մօտ եղող ժողովուրդին , Իսրայէլի որդւոցը օրհնութիւնը : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԽԹ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ գնաուտուած գովեն Նկեղեցիին վրայ իր ունեցած սիրոյն համար , 5 և ան իշխանութեանը համար՝ որն որ ինքը եկեղեցիին տուաւ :

1 Ալէլուիա : — Տէրոջը նոր երգ երգեցէք . ⁓ անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքին մէջը :

2 Իսրայէլը թող ուրախանայ Իր Ստեղծողին վրայ . Սիոնի որդիքը թող ցնծան իրենց Թագաւորին վրայ :

3 Թող անոր անունը պարով օրհնեն . Թմբուկով ու քնարով սաղմոս թող ըսեն անոր :

4 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի . Խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ :

5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով , ⁓ Իրենց անկողիններուն մէջը ցնծան :

6 Աստուծոյ գովութիւնները ասնոնց բերնին մէջը թող ըլլայ , ու երկու բերնով սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը ,

7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն , ⁓ ժողովուրդները պատժեն ,

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն , ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով ,

9 Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն . ծաս անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԾ

1 Յորդորակ զԱստուած գովելու 3 ամէն տեսակ նուագարաններով :

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբարանին մէջ . օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ :

2 Օրհնեցէք անիկայ իր զօրաւոր գործերուն համար . օրհնեցէք ա նիկայ իր մեծափառութեանը համեմատ :

3 Օրհնեցէք անիկայ փողի ձայնով . օրհնեցէք անիկայ տաւիղով ու քնարով :

4 Օրհնեցէք անիկայ թմբուկով ու պարով . օրհնեցէք անիկայ լար ունեցող նուագարաններով ու սրինգով :

5 Օրհնեցէք անիկայ ղմեծաձայն ծնծղաներով . օրհնեցէք անիկայ ցնծութեան ծնծղաներով :

6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը օրհնէ : Ալէլուիա :

Ի Եփ · բ · 17 ։

— Սաղ · լգ · 3 ։ Ես · խբ · 10 ։

ի Ջաբ · թ · 9 ։ Մատ · իա · 5 ։

ր Սաղ · ձա · 2 ։ ճծ · 4 ։

Ի Սաղ · լե · 27 ։

ղ Սաղ · ճլբ · 16 ։

Ն Յոբ · լե · 10 ։

ը Եբր · գ · 12 ։ Յայտ · ա · 16 ։

Ե Ցես Յոր · լե · 10 ։ Սաղ · ճ · 3 ։ Ես · ծգ · 5 ։

— Սաղ · ճխե · 5 ։ 6 ։

բ Օր · գ · 24 ։

ի Սաղ · ձա · 2 ։ ճխթ · 3 ։

ր Եզ · ժե · 20 ։

Ի Սաղ · լգ · 2 ։ զբ · 3 ։ ճխգ · 9 ։ Ես · լբ · 20 ։ Ղա Մն · ժե · 16 ։ 19 ։ 28 ։ ժզ · 5 ։ իե ։ 1 ։ 6 ։

ԳԻՐՔ ԱՌԱՆՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առակաց օգուտը : 7 Աստուծմէ վախնալուն , ու իր խօսքին հաւատալուն համար յորդորանք մը : 10 Մեղաւորներուն հրապուրանքներէն փախչելու պատուէր : 20 Իմաստութիւնը իր քամահրուելուն համար կը գանգատի . 24 զինքը քամահրողներուն սպառնալիքներ կ'ընէ :

1 Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն — Սողոմոնին առակներ :

2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու համար , հանճարին խօսքերը հասկընալուն համար .

3 Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար , ⁓ արդարութիւնը , դատաստանը և ուղղութիւնը .

4 Միամիտներուն սրամտութիւն տալու համար , ⁓ երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար :

5 Իմաստունը թող լսէ , ու իր իմաստութիւնը աւելցնէ , ու հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն ստանայ ,

6 Առակը ու *նմանութիւնը հասկընալու համար , Նաև իմաստուններուն խօսքերը , ու անոնց խրթին նաբանութիւնները :

7 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , Բայց յիմարները իմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ'անարգեն :

8 Ո՛րդեակ իմ՝ Քու հօրդ խրատը մտիկ ըրէ , ու քու մօրդ †օրէնքը մի՛ մերժեր .

9 Քանզի Անոնք քու գլուխդ՝ շնորհաց պսակ , և քու պարանոցդ՝ մանեակներ պիտի ըլլան :

10 Ո՛րդեակ իմ՝ թէ որ մեղաւորները քեզ գլխէ հանել ուզեն , դուն Համաձայն մի՛ տար :

11 Թէ որ ըսեն . Մեզի հետ եկուր , Արեան համար դարանսմուտ ըլլանք , ամանիզ մարդուն համար ա-

Ն · ք · զԲ · իբր 1000

⁓ գԹագ · դ · 32 ։ Գլ · ժ · 1 ։ իե · 1 ։ Ճող · ժբ · 9 ։

Բ Գլ · բ · 1 ։ 9 ։

ի Գլ · թ · 4 ։

ր Գլ · թ · 9 ։

Ն · ք · զԲ · իբր 1000

* կամ՝ մեկնութիւնը

Ի Սաղ · նը · 2 ։

Ե Ցոր · իբ · 28 ։ Սաղ · ճժա · 10 ։ Գլ · թ · 10 ։ Ճող · ժբ · 13 ։

Ի Գլ · դ · 1 ։ զ · 20 ։

† կամ՝ վարժութիւնը

ը Գլ · դ · 22 ։

Ի Ծն · լթ · 7 ։ ԼԱ ։ Սաղ · ա · 1 ։ Եփես · ե · 11 ։

ի Երէմ · ե · 26 ։

ռանց պատճառի ծածուկ տեղ ըս-
պասենք .
12 Ձանոնք դերեզմանի պէս ողջ
ողջ՝ և էգուբը իջնողներուն պէս
ամրողջ կլլենք .
13 Ամէն տեսակ պատուական ստա-
ցուածք դտնենք , ու մեր տուները
աւարով լեցրնենք :
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ . ա-
մէնքս մէկ քսակ ունենանք .
15 Որդեակ իմ՝ Եանոնց հետ ճամ-
բայ մի՛ երթար . Եանոնց շաւիղէն
քու ոտքերդ է՛տ պահէ .
16 Ե՛քանզի անոնց ոտքերը չարու-
թեան կը վազեն , և արիւն թափե-
լու կ՛արտորան :
17 Ցիրաւի ամէն թռչունին աչքե-
րուն առջևը պարապ տեղը վարմեր
կը լարուի .
18 Բայց անոնք իրենց արեանը հա-
մար դարան կը դործեն , ու՝ իրենց
կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն :
19 Այսպէս ագահին ճամբաները ա-
սանկ են . «Քանո՛ր՝ իրեն անձ-
նատուր եղողները կը մեռցընէ :
20 Իմաստութիւնը դուրսը բարձ-
րաձայն կ՛աղաղակէ , ու հրապա-
րակներու մէջ իր ձայնը կու տայ :
21 Անիկայ բազմութիւն եղած տե-
ղերուն գլուխը՝ Ե դրանց մուտքե-
րուն մէջ կ՛աղաղակէ , ու քաղա-
քին մէջ իր խօսքերը կը խօսի , ու
Ը՛ըսէ .
22 Ո՛վ անմիտներ՝ մինչև ե՞րբ ան-
մտութիւնը պիտի սիրէք . դուք
ե՞րբ ծաղր ընդողները ծաղր ընելով
պիտի զուարճանան , ու յիմարները
դիտութիւնը ատեն :
23 Իմ յանդիմանութեանս դար-
ձէք . ահա Ե իմ հոգիս ձեր վրայ
պիտի թափեմ . իմ խօսքերս ձեզի
պիտի հասկըցընեմ :
24 Ընդհակառակ ես կանչեցի , ու
դուք չուզեցիք լսել . ձեռքս եր-
կընցուցի , ու մարդ չեղաւ .
25 Հապա ձիմ բոլոր խրատներս
մերժեցիք , և իմ յանդիմանու-
թիւնս չուզեցիք .
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը
վրայ պիտի ծիծաղիմ , ու ձեր վա-
խը հասնելուն , ծաղր պիտի ընեմ .
27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս
հասնի , ձեր թշուառութիւնը մրը-
բիկի պէս պատահի , և ձեր վրայ
նեղութիւն ու տառապանք դայ ,
28 ԵՒն ատենը ինծի պիտի աղաղա-
կեն , ու պատասխան պիտի չտամ .
զիս պիտի փնտռեն , ու պիտի չը-
կրնան գտնել .
29 Որովհետև գիտութիւնը ատե-
ցին , ու՝ Ցերոջը վախը չընտրեցին .
30 ԵՒիմ խրատներս չուզեցին . ու
բոլոր յանդիմանութիւնս անար-
գեցին .
31 Ղ՞ուբեմն անոնք իրենց ճամբուն
պտուղէն պիտի ուտեն , ու իրենց
խորհուրդներէն պիտի կշտանան :
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորի-
լը զիրենք պիտի մեռցընէ , և յի-
մարներուն *անհոգութիւնը զիրենք
պիտի կորսընցընէ :
33 Ե՞բայց ինծի մտիկ ընողը ապահո-
վութեամբ պիտի բնակի , ու՝ չա-
րիքներու վախէն հանդարտ պիտի
ըլլայ :

ԳԼ . Բ

1 Իմաստութիւնը կը խոստանայ իր որդուոցը՝ բարեպաշտութիւն , 10 և գէշ ընկերներէ ա-
պահովութիւն , 20 ու չհետակ ճամբաներու մէջ առաջնորդութիւն :

1 Որդեակ իմ՝ Թէ որ իմ խօսքերս
ընդունիս , ու՝ իմ պատուի-
րանքներս քովդ պահես ,
2 Ականջդ որ՝ իմաստու-
թեան տաս , ու սիրտդ հանճարին
բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը ձե-
ռի կանչես , և քու ձայնդ հանճարին
ուղղես ,
4 Ե՞թէ որ զանիկայ արծաթի պէս
փնտռես , ու ծածուկ դանձերու
պէս խնդրես ,
5 Ան ատենը Ցերոջը վախը պիտի
հասկընաս , և Աստուծոյ գիտու-
թիւնը պիտի դտնես .
6 Ե՞վասն զի իմաստութիւնը Ցերը
կու տայ . գիտութիւնը ու հանճա-
րը անոր բերնէն է :
7 Անիկայ ուղիղներուն համար
†փրկութիւն կը պահէ . Ե՞անիկայ
ուղղութեամբ քալողներուն վա-
հանն է ,
8 Որ արդարութեան ճամբաները
պաշտպանի , ու Ե՞իր սուրբերուն
ճամբան պահէ :
9 Ան ատենը արդարութիւնը , դա-
տաստանը և ուղղութիւնը , ամէն
աղէկ ճամբան պիտի հասկընաս :
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրբ-
տիդ մէջը մտնէ , և դիտութիւնը
քու հոդւոյդ ախորժելի ըլլայ ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պա-
հէ , ու Ղհանճարը քեզ պիտի
պաշտպանէ ,
12 Որ քեզ չար ճանապարհէն , նենդութիւններ խօսող մարդէն ա-
զատէ .
13 Անոնցմէ՝ որ ուղիղ ճամբան թո-
ղուցեր են , ու Ե՞խաւար ճամբանե-
րու մէջ կը քալեն .
14 Ըզարութիւն ընելով կ՛ուրախա-
նան , և Ե՞չարին նենդութիւններու-
վը կը ցնծան .
15 Որոնց ճամբաները ծուռ են , ու
անոնց ընթացքը խոտորնակ է ;

ՆՀ . Ը . 1 ; ՃԽԿ . 7 :
Ա Սաղ . իը . 1 ; ՃԽԿ . 7 :
Ա Սաղ . ա . 1 ; ԳԼ . Դ . 14 :
Ե Սաղ . ՃԺԹ . 101 :
Ե Ես . ԽԹ . 7 ; Հռով . Դ . 15 :
Է ԳԼ . ԺԸ . 27 ; ա Տիմ . Ջ . 10 :
Ը ԳԼ . Ը . 1 ; ՃԼ ; Թ . 3 ; Ցօհ . Է . 37 ;
Թ Ցովէլ . Բ . 28 ;
Ժ Ես . կե . 12 ; կՂ . 4 ; Երեմ . Է . 13 ; Ջաք . Է . 11 ;
ԺԱ Սաղ . ՃԸ . 11 ; Հբ 30 ; Ղու . Է . 30 ;
ՄԱ Սաղ . Բ . 4 ;
Ի ԳԼ . Ժ . 24 ;
ԻԱ Ցոր . իԸ . 9 ; լԹ . 12 ; Ես . ա . 15 ; Երեմ . Ժ . 11 ; Ժդ . 12 ; Եզեկ . Բ . 18 ; Մհբ . Գ . 4 ; Ջաք . Է . 13 ; Ցակ . Դ . 3 ;
ԻԲ Ցոր . իա . 14 ; Հբ 22 ;
ԻԳ Սաղ . ՃԺԹ . 173 ;
ԻԴ Հբ 25 ; Սաղ . Ձա . 11 ;

ՆՀ . Ը . ԹԸ . իբր 1000
ԻԵ Ցոր . Դ . 8 ; ԳԼ . Ժդ . 14 ; իբ . Տ ; Ես . Գ . 11 ; Երեմ . Ղ . 19 :
* Կամ՝ յալղուխիը
ԼԶ Սաղ . իե . 12 , 13 :
ԼԷ Սաղ . ՃԺԲ . 7 :
ԼԸ ԳԼ . Դ . 21 ; Է . 1 :
ԽԲ ԳԼ . Դ . 14 ; Մաս . Ժգ . 44 :
ԽԳ Թագ . Գ . 9 , 12 ; Ցակ . ա . 5 :
†Կամ՝ իմաստութիւն
ԽԴ Սաղ . Ձդ . 11 ; ԳԼ . Է . 5 ;
ԽԵ Թագ . Բ . 9 ; Սաղ . կՂ . 9 :
ԽԶ ԳԼ . Ը . 22 :
ԽԸ Ցօհ . Գ . 19 , 20 ;
ԽԹ ԳԼ . Ժ . 23 ; Երեմ . Ժա . 15 ;
ՂԱ Հռով . ա . 32 ;
ՂԲ Սաղ . ՃԺԵ . 5 ;

Ն·ք·ՂՔ· Էրբ 1000

16 Որ Նա՛ քեզ ազատէ Էօտար կնիկէն , Նշողդբորթութիւն խօսող օտար կնիկէն .

17 Է Ան որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը Թողու , և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ .

18 Է քանզի անոր տունը մահուան կը տանի , ու անոր շաւիղները մեռելներուն ։

19 Անոր գացողները բնաւ չեն դառնար , և կենաց ճամբաներուն չեն հասնիր ։

20 Որպէս զի բարի մարդոց ճամբան երթաս , ու արդարներուն շաւիղները պահես ։

21 Էքանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին , և կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան ։

22 Էբայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին , ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին ։

ԳԼ · Գ

1 Հնազանդութեան ; 5 հաւատքի ; 7 խոնարհութեան ; 9 բարեպաշտութեան ; 11 և համբերութեան յորդորանք մը ։ 18 Իմաստութեան երջանիկ օգուտը ։ 19 Իմաստութեան գործքերը ։ 21 ու շահը ։ 27 Ողորմած , 30 խաղաղարար ։ 31 և գոհ ըլլալու յորդորանք մը ։ 33 Զարերուն անխոհեմ վիճակը ։

1 Ո՛Ղբեակ իմ՝ մի՛ մոռնար իմ օրէնքս , ՚ հապա քու սիրտդ Թող իմ պատուիրանքներս պահէ .

2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր , ու կենդանութեան տարիներ , և խաղաղութիւն պիտի աւելցընեն ։

3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չԹողուն . Էզանոնք քու պարանոցդիդ վրայ կապէ . Էքու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք ։

4 Է Աչքերէս Աստուծոյ և մարդոց առջևը՝ շնորհք ու բարի համարումի պիտի գտնես ։

5 Քու Էբոլոր սրտովդ Ցերոջը ապաւինէ , Է և քու իմաստութեանդ մի՛ վստահիր ։

6 Էքու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկայ ճանչցիր . ու անիկայ Էքու շաւիղներդ պիտի ուղղէ ։

7 Էդուն քու աչքիդ առջևը իմաստուն մի՛ ըլլար . Է Ցերոջմէ վախցիր , ու չարութենէ Ետ քաշուէ ։

8 Ասիկայ քու *Էջիղերուդ առողջութիւն , և քու Նոսկորներուդ պարարտութիւն կ'ըլլայ ։

9 Է Ցերոջը պատիւ ըրէ քու ստացուածքէդ , և քու բոլոր Բերքերուդ երախայրիներէն ։

10 Էնէ քու չտեմարաններդ առատութեամբ պիտի լեցուին , ու հրնձաններէդ նոր գինին դուրս պիտի Թափի ։

11 Ո՛Ղբեակ իմ՝ Էցերոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անոր յանդիմանութենէն մի՛ Թուլնար ։

12 Վասն զի Ցերը իր սիրածը կը խրատէ , հինչպէս որ Հայր մը իր սիրական զաւակին Էյնէ ։

13 Էերանի՜ ան մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ , ու ան մարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ .

14 Ընդ ասն զի անոր շահը արծաթի շահէն աղէկ է , ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն ։

15 Անիկայ †գոհարներէն պատուական է . և Էքու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ ։

16 Ընոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնութիւն , և ձախ ձեռքին մէջ՝ հարստութիւն ու փառք կայ ։

17 Ընոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են , և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են ։

18 Անիկայ իրեն յարողներուն Էկեանց ծառ է . ու զինքը բռնողները երջանիկ կ'ըլլան ։

19 Ցերը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը , և հանճարով հաստատեց երկինքը ։

20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռին , ու ՚ամպերը ցօղ կը կաթեցընեն ։

21 Ո՛Ղբեակ իմ՝ ասոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան . իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը Էն՛ՎՐ պահէ .

22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք՝ ու Էքու պարանոցիդ ‡զարդ ըլլան ։

23 Ընէն ատենը ճամբադ ապահովութեամբ պիտի քալես , և քու ոտքդ պիտի չսայի ։

24 Էթէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս , ու թէ որ քնանաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլլայ ։

25 ՚Պիտի չվախնաս յանկարծական վախէն , ոչ ալ ամբարիշտներուն ‖կորուստէն՝ երբոր գայ .

26 Վասն զի քու յոյսդ Ցերը պիտի ըլլայ , և քու ոտքդ պիտի պահէ , որ չբռնուի ։

27 "Երբոր ձեռքէդ աղէկութիւն ընել կու գայ , § կարօտ եղողէն՝ մի՛ արգիլեր զանիկայ ։

28 Էքու դրացիիդ բնաւ մի՛ ըսեր , Գնա՛ ու Ե՛տիզ եկուր , կամ վաղը կու տամ , երբոր քու քովդ կայ ։

29 քու դրացիիդ դէմ չարութիւն մի՛ մտածեր , քանի որ անիկայ վստահութեամբ քեզի հետ կը բնակի ։

30 ՚Առանց պատճառի՝ մարդու հետ մի՛ վիճիր , երբոր անիկայ քեզի չարութիւն մը ըրած չէ ։

31 Բռնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր , ու անոր ճամբաները բնաւ մի՛ ընտրեր .

Ն·ք·ՂՔ· Էրբ 1000

ՀԲՕր·ը·5։

ՅԳԼ·ը·34, 35։

ՂԾՕր·Էը·13, ՃԱՍՂ·ԺԲ·10։ ԳԼ·ը·4։ ը·11, 19։ Ժ·16։

†Կամ՝ բուսաներէն

ՃՄԱՈ·Ժգ·44։

ՄԳԼ·ը·18։ ա ՅԻՄ·գ·8։

ՅՄԱՈ·Ժա·29, 30։

ՆՅՆ·ը·9։ գ·22։

ՂՍԱՂ·ՃԳ·24։ ՃԼՂ·5։ ԳԼ·ը·27։ ԵրԵՄ·Ժ·12։ ԺԱ·15։

՚ ԲՕր·ԼԳ·28, Ցոր·ԼՂ·28։

ՂԳԼ·ա·9։

‡ ԵՔՔ·ՀՃ·ՆորՀՔ

՚՚ ՍԱՂ·ՀԱ·24։ ՂԱ· 11, 12։ ԳԼ·Ժ·9։

ՂՂԼ·ԻՂ·6։ ՍԱՂ·գ·5։ ը·8։

՚՚ ՍԱՂ·ՂԱ·5։ ՀԺԲ·7։ Կամ՝ արշաւաքէն՝

՚՚ ՀԱՌՈ·ԺԲ·7։ ԳԱՂ·Ղ·10։

§ ԵՔՔ·անոր աներէսէն ։

ՀՂԼ·ԺԲ·13։ Բ ՕՐ·ԻԳ·15։

՚՚ ՀԱՌՈ·Ժբ·18։

Բ ՍԱՂ·ՀԱ·1։ ՀԳ·8։ ԳԼ·ԻԳ·1։

32 Վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը
առջևը պիղծ է . բայց Անոր ըն-
տանութիւնը արդարոց հետ է ։
33 Ամբարիշտ մարդուն տանը մէջ՝
Տէրոջը անէծքը կայ . բայց ար-
դարներուն բնակարանը Անիկայ
կ'օրհնէ ։
34 Ծիրաւի անիկայ ծաղր ընողները
ծաղր կ'ընէ , բայց խոնարհներուն
շնորհք կու տայ ։
35 Իմաստուները փառք պիտի ժա-
ռանգեն . բայց յիմարներուն
բարձրանալը անարգանք պիտի ըլ-
լայ ։

ԳԼ· Դ

1 Սողոմն մարգիկը հնազանդութեան համան-
զելու համար , 3 կը ցուցընէ թէ ինչ կրթու-
թիւն առեր է ինքը իր ծնողքէն , 5 իմաստու-
թիւն սորվելու համար , 14 ու յարերուն ճամ-
բայէն փախչելու համար ։ 20 Հաւատքի , 23
և սրբութեան յորդորանք մը ։

1 Որդիք՝ Ձեր հօրը խրատը լսե-
ցէք , ու միտկ ըրէք՝ որ ի-
մանալու համար ճանչնաք ։
2 Վասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն
կու տամ . իմ օրէնքս մի՛ թո-
ղուք ։
3 Քանզի ես իմ հօրս տղան էի ,
փափուկ ու սիրելի՛ իմ մօրս առ-
ջևը ։
4 Անիկայ ինծի կը սորվեցնէր ,
ու կ'ըսէր . քու սիրտդ իմ խօս-
քերս թող բռնէ . իմ պատուի-
րանքներս պահէ , ու ապրէ ։
5 Իմաստութիւն ստացիր , խո-
հեմութիւն ստացիր . մի՛ մոռնար ,
ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խո-
տորիր .
6 Զանիկայ մի՛ թողուր , ու անի-
կայ քեզ պիտի պահէ . Ղանիկայ
սիրէ , ու անիկայ քեզ պիտի
պաշտպանէ ։
7 Ամէն բանէն գլուխը իմաստու-
թիւնն է . իմաստութիւն ստա-
ցիր . ու ամէն ստացած բաներուդ
հետ խոհեմութիւն ստացիր ։
8 Զանիկայ մեծարէ , ու անիկայ
քեզ պիտի բարձրացընէ . Թէ որ
զանիկայ գրկես , քեզ պիտի պա-
տուէ ։
9 Անիկայ քու գլխուդ Շնորհայ
զարդ պիտի տայ . քեզի փառաց
պսակ պիտի պարգևէ ։
10 Մտիկ ըրէ՛ որդեակ իմ , ու իմ
խօսքերս ընդունէ՛ . և քու կեր-
նացդ տարիները պիտի շատնան ։
11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն
մէջ ցոլվ սորվեցուցի . քեզ ու-
ղղութեան շաւիղներուն մէջ պտըտ-
ցուցի .
12 Որ քալելուատենդ՝ ոտքիդ
քայլերը չնեղնան , և ու վազելու
ատենդ չսայիս ։
13 Ամուր բռնէ խրատը , ա՛ բնաւ
մի՛ թողուր . զանիկայ պահէ՛ .
վասն զի քու կեանքդ անիկայ է ։
14 Ի ամբարիշտներուն ճամբան մի՛
երթար , ու չարերուն ճամբուն մէջ
մի՛ քալեր ։
15 Անկէ զգուշացիր . անոր քովէն
մի՛ անցնիր . անկէ խոտորէ՛ , ու
անցիր ։
16 Ո վասն զի անոնք մինչև որ չա-
րութիւն չընեն , չեն քնանար . ու
թէ որ մէկը չկործանեն , քուներնին
կը փախչի ։
17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան
հացը կ'ուտեն , ու անիրաւութեան
գինին կը խմեն ։
18 Բայց արդարներուն ճամբան՝
հծաղող լոյսին պէս է , որ երթա-
լով կը լուսաւորուի , մինչև որ կա-
տարեալ օր ըլլայ ։
19 Ամբարիշտներուն ճամբան խա-
ւարի պէս է , ու չեն գիտեր թէ
ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սա-
հի ։
20 Ո՛րդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ խօս-
քերս . քու ականջներդ իմ խօս-
քերուս տուր ։
21 Աչքերուդ առջևէն
չերթան . զանոնք քու սրտիդ մէ-
ջը պահէ .
22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝
անոնք կեանք են , և անոնց բոլոր
մարմնոյն՝ բժշկութիւն ։
23 Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ
պահէ . քանզի կենաց աղբիւրները
անկէ են ։
24 Ծուռ բերանը քեզմէ մէկդի ը-
րէ , ու անիրաւ շրթունքները քեզ-
մէ հեռացուր ։
25 Քու աչքերդ ուղիղ նային , ու
արտևանունքներդ չիտակ դէպ ի
առջևդ ըլլան ։
26 Ոտքերուդ շաւիղները չիտակէ , և
քու բոլոր ճամբաներդ հաստա-
տուին ։
27 Այլ կամ ձախ կողմը մի՛ խոտո-
րիր . Ոտքդ չարութենէ դարձուր ։

ԳԼ· Ե

1 Սողոմն կը յորդորէ մարդիկը իմաստութիւն
սորվելու . 3 պսակներէն ու անառակու-
թեան վնասը կը ցուցընէ . 15 կը պատուիրէ
գոհ , առատաձեռն ու պարկեշտ ըլլալ . 22
կ'իմացընէ թէ չարը իր մեղքերովը պիտի
բռնուի ։

1 Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ իմաս-
տութեանս , և քու ականջդ իմ
հանճարիս տուր ,
2 Որ խոհեմութիւն պահես , ու
քու շրթունքներդ գիտութիւն
պահեն ։
3 Վասն զի օտար կնկան շրթ-
թունքներէն խորխոխի մեղր կը կա-

Ն · ք · գբ · Խբ 1000

Յ Սաղ · իե · 14 ։
Առ · իգ · 14 , ա ։
Սաղ · լէ · 22 ։ Ջաք · ե · 4 ։ Մաղ · բ · 2 ։
Ֆ Սաղ · ա · 8 ։
Ֆ Ճակ · գ · 6 ։ ա Պետ · ե · 5 ։

ա Սաղ · լդ · 11 ։ Գլ · ա · 8 ։

Քառ Մն · իթ · 3 ։

Ձա Մն · իբ · 9 , Եփե · գ · 4 ։
Ծ Գլ · ե · 2 ։

Ի Գլ · բ · 2 , 3 ։

Ղբ Թես · բ · 10 ։

Ի Մատ · ժդ · 44 ։ Ղա · ժ · 42 ։

Ը Առաջ · բ · 30 ։

Ի Գլ · ա · 9 ։ գ · 22 ։

ժ Գլ · գ · 2 ։

Ի Սաղ · ժբ · 36 ։
Լ Սաղ · ղա · 11 , 12 ։

Ն · ք · գբ · Խբ 1000

Ի Սաղ · ա · 1 ։ Գլ · ա · 10 , 15 ։

Ի Սաղ · ղդ · 4 ։ Ես · ծէ · 20 ։

Ի Մատ · ե · 14 · 45 ։ Փիլ · բ · 15 ։
Հ Բ Թագ · իգ · 4 ։

Ն Առաջ · բ · 9 ։ Ճոբ · ժբ · 5 , 6 ։ Ես · ծթ · 9 , 10 ։ Բ-ռեմ · իդ · 12 ։ Ցօհ · ժբ · 85 ։

Ղ Գլ · գ · 3 ։ 21 ։
Ֆ Գլ · բ · 1 ։

Ա Գլ · բ · 5 ։ Ժ Օր · ե · 32 ։ Իբ · 14 ։ Ճես · ա · 7 ։

Ն Ես · ա · 16 ։ Հով · ժբ · 9 ։

Ն.Ք.Գ.Ի. Իբր 1000

թի , և անոր քիմքը է եղէն կակուղ է .
4 Բայց անոր վախճանը դ օշինդրի պէս դառն , — է երկսայրի սուրի պէս սրած է ։
5 Անոր ոտքերը մահուան կ՚իջնեն , ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին ։
6 Անոր ճամբաները փոփոխական են , ու չես կրնար ջանալ , որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մոռանայ ։
7 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիք ։
8 Ձեր կնիկն ճամբադ հեռացուր , ու անոր տանը դրանը մի՛ մօտենար .
9 Զըլլայ որ քու փառդ ուրիշներու , և տարիներդ անողորմ մարդու տաս .
10 Զըլլայ որ օտարները քու զօրութենէդ կշտանան , ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ .
11 Եւ քու վերջին ատենդ չհառաչես , երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին ,
12 Ու չըսես . Ես ի՞նչպէս է խրատը ատեցի , ու իմ սիրտս է յանդիմանութիւնը անարդեց .
13 Եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի , ու իմ ականջս զիս վարժողներուն չտուի .
14 Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ գրեթէ ամէն չարութենէ թշուառութեան հանդիպեցայ ։
15 Դուն քու ջրակոյտէդ ջուր խմէ , և քու ջրհորիդ մէջը վազող ջուրէն ։
16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տարածուին , հեղեղ ջուրերու վտակները հրապարակներուն մէջը ։
17 Անոնք մինակ քու կրնան ըլլան , ու չէ՛ թէ քու կողդ և օտարներունը ։
18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ . և է քու երիտասարդութեանդ կընկանը հետ ուրախ եղիր ։
19 Ժ Անիկայ ւէրի սիրելի եղնիկի պէս , և շնորհալի այծեմեան պէս ըլլայ . ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ կշտացընեն , — միշտ անոր սիրովը զմայլիս ։
20 Եւ ինչո՞ւ որդեակ իմ՝ դուն է օտար կնկան մը սէրովը զմայլիս , ու օտար կնկան ծոցը գրկես ։
21 Վ Քան զի մարդուն ճամբաները Ցերջը աչքերուն առջեւն են . ու անոր ամէն քայլերը ինք կը կշռէ ։
22 Է Ձարագործը՝ իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն . ու անիկայ իր մեղքին չուաններովը պիտի բռնուի ։
23 Ժ Անիկայ առանց խրատի պիտի մեռնի , ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի ։

Ն.Ք.Գ.Ի. Իբր 1000

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Երաշխաւորութեան , 6 ծուլութեան , 12 և ապգամութեան դէմ պատուէրներ ։ 16 Աստուծոյ ատելի եղած եօթը բաներ ։ 20 Հնազանդութեան օրհնութիւնները ։ 25 Շնութեան չքաւները ։

1 Որդեակ իմ՝ — թէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար , իմ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր ,
2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար , բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար ։
3 Ո՛րդեակ իմ՝ շուտով ասանկ րրէ որ ազատիս . որովհետև դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մտար ; գնա՛ քու բարեկամիդ խոնարհէ՛ , ու զանիկայ թախանձէ՛ ։
4 Է Աչքերուդ քուն՝ ու արտևանունքներուդ ներհուում մի՛ տար .
5 Ձեզ ազատէ՛ ինչպէս որ այծեամը որոգայթէն ձեռքէն , կամ թռչունը հաւորսին ձեռքէն ։
6 Ո՛վ ծոյլ՝ է մրջիւնին գնա . անոր ճամբաները տես , ու իմաստուն եղիր .
7 Վասն զի անիկայ թէ իշխան , ոստիկան , կամ տիրող չունի ,
8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ . իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ ։
9 Ո՛վ ծոյլ՝ ե մինչև ե՞րբ կը պառկիս . քունէդ ե՞րբ պիտի արթննաս ։
10 Քիչ մը քնանաս , քիչ մը ննջես , ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար .
11 Է Ան ատենը քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ , ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու պէս ։
12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ բերնով կը շարժի .
13 Ձ Անիկայ իր աչքերովը ակնարկութիւն կ՚ընէ , ոտքերովը կը խօսի , ու մատերովը բան կը սորվեցընէ .
14 Անոր սրտին մէջը ծուռութիւն կայ , է միշտ չարութիւն կը շարէ , — է կռիւներ կը հանէ ։
15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ . անիկայ յանկարծ է պիտի կոտրուի , ու — ևոր ժ դարման պիտի չգտնուի ։
16 Ցերը աս վեց բանէն կը զզուի , ու անոր հոգւոյն առջեւը եօթը բան պիղծ է .
17 Է Ամբարտաւան աչքեր , Է ստախօս լեզու , և է անմեղ արիւն թափող ձեռքեր ,

— Գլ. ժա. 15 ։ ժէ. 18 ։ ի. 16 ։ իբ. 26 ։ իէ. 13 ։

Բ Սաղ. ճ՚բ. 4 ։

Ֆ Ծոր. ժ. 5 ։

Գ Գլ. խդ. 33, 34 ։

Է Գլ. ժ. 4 ։ ժդ. 4 ։ իէ. 4 ։

Ղ Ծոր. ժ. 12 ։ Սաղ. լ. 19 ։ Գլ. ժ. 10 ։

Ի Մ Թ. բ. 1 ։ Ը Հմր 19 ։

Բ Երեմ. ժթ. 11 ։

Ժ բ Մ՚. Լզ. 16 ։

Է Սաղ. ժբ. 27 ։ ճա. 5 ։ Լ Սաղ. ճի. 2, 3 ։

Է Ես. ա. 15 ։

Ն.Ք.Գ.Ի. Իբր 1000

Ֆ Սաղ. ծե. 21 ։ Գ Ժող. է. 26 ։ Է Երբ. գ. 12 ։ Ղ Գլ. է. 27 ։

Բ Մաղ. բ. 14 ։

Ժ Ցե՛ս Երգ. բ. 9 ։ գ. 5 ։ է. 3 ։

Է Գլ. ր. 16 ։ է. 5 ։ Լբ Մ՚. ժղ. 9 ։ Ցոբ. լա. 4 ։ Լէ. 21 ։ Գլ. ժե. 3 ։ Երեմ. ժզ. 17 ։ Լբ. 19 ։ Ովս. է. 2 ։ Ներ. գ. 13 ։ Է Սաղ. թ 15 ։

Ժ Ցոր. գ. 21 ։ Լգ. 12 ։

Ն · ք · ՂՔ · ԽԲԲ 1000

18 Զգար խորհուրդները չարող սիրտ, հչարութիւն ընելու համար չուտ վազող ոտքեր,

19 հՍտութիւն խօսող անիրաւ վկայ, ու ձեղբարց մէջ կռիւներ ցանող մարդ։

20 ՈՐդեակ իմ՝ քու հօրդ պատուիրանքը պահէ՛, և քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։

21 ֆՁանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ. զանոնք քու պարանոցդ կախէ։

22 ֆՔալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ ֆքեզ պահպանեն, ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին։

23 ՆՔանզի պատուիրանքը ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ է.

24 ՈՐ քեզ գէշ կնիկէն՝ օտար կընկան շողոքորդող լեզուէն պահէ։

25 «Սրտիդ մէջը անոր գեղեցկութիւնը մի ցանկար. և քեզ իր արտեւանունքներովը չբռնէ։

26 Վասն զի Ոպոռնիկ կնկան պատճառաւը ֆաբդ մինչև պատառ մը հացի կործ կ'ըլայ. Ընշոդ առնակինը Նպատուական հոգին կ'որսայ։

27 Հնար է որ մկկը իր ծոցը կրակ դնէ, ու հանդերձները չայրին.

28 հնար է որ մկկը կրակի կայծերու վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին։

29 Ասոր պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ. ով որ անոր դպչի, անմեղ չըլլար։

30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ, չեն քամահրեր զանիկայ։

31 Սակայն թէ որ դտնուի, «եօթնապատիկ կը հատուցանէ. իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։

32 Կնկան հետ շնութիւն ընողն «խելքը պակաս է. աս բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ։

33 Անիկայ վէրք ու անարդանք կը դտնէ, և անոր նախատինքը անջնջելի է։

34 Քանզի նախանձը՝ էրկանը կատաղութիւն է. ու անիկայ վրէժխնդրութեան օրը՝ չխնայեր.

35 Անիկայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չնայիր. կաշառք ալ չատցընելու ըլլաս, անիկայ չհաճիր։

ԳԼ · Է

1 Սողոմոն կը յորդորէ մարդիկը որ իմաստութեան հետ հաւատարիմ ու քաղցր ընտանութիւն ունենան. 6 օրինակով մը կը ցուցընէ 10 պոռնիկին խորամանկութիւնը, 22 և անպարկեշտ երիտասարդին անմտութիւնը։ 24 Ան տեսակ չարութիւններէն կը զգուշացընէ մարդիկը։

Ն · ք · ՂՔ · ԽԲԲ 1000

1 ՈՐդեակ իմ՝ պահէ իմ խօսքերս, ու «իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ՛։ «ԳԼ · բ · 1։

2 Է իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս, և ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։ ԲՂԼ · ժը · 5։ ԳԼ · գ · 4։ Ես · ծե · 3։

3 Զանոնք մատերուդ վրայ կապէ. զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։ ՃԲՕր · Լ · 10։

4 Իմաստութեան ըսէ՛. Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեանը՝ ծանօթ կանչէ, ՃԲՕր · Ը · 8։ ժա. · 18։ ԳԼ · գ · 8։ Ը · 21։

5 Է որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէն։ ՆԳԼ · բ · 16։ ե · 3։ Ը · 24։

6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝ իմ վանդակէս նայեցայ.

7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը Ղպակասամիտ պատանի մը գտայ,

8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը գնաց անկիւնին քովէն կ'անցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,

9 Է երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տաքաժամեցաւ, ու գիշերուան մութը տիրեց. Ը Ծոբ · իդ · 15։

10 Եւ ահա անոր առջևը կնիկ մը ելաւ. անիկայ պոռնիկի կերպարանք՝ ու նենգաւոր սիրտ մը ուներ.

11 ԷԱնիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, «— Է անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.

12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլլար.

13 Ջանիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրը երեսով անոր ըսաւ.

14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան. ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.

15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։

16 Իմ անկողինս ծածկոյներով զարդարեր եմ՝ ֆԵգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով. ՃԵս · ԺԹ · 9։

17 Անկողինիս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.

18 Եկո՛ւր մինչև առտու սիրով զուարճանանք, ու ցանկութիւններով զրօսնուինք.

19 Վասն զի էրիկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.

20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ, և *լուսնի լրման» օրը իր տունը պիտի դառնայ։ *Կամ՝ տօնախմբութեան որուչուած

21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու Նիր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը դանիկայ ստիպեց։ ՆԳԼ · ե · 3։ ԼՍադ · ԺԸ · 2։

22 Ան ալ շտապ՝ կնկանը ետևէն՝

Ն·Ք·ՂՔ· Իբր 1000

սպանդանոցը գնացող արջառի պէս, պատժուելու ֆոցող կապուած յիմարի մը պէս կ'երթայ.

Ի ՅՈՂ·ԹՈ· 12։

23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ. Է ինչպէս որ թռչուն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ, ու չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լարուած է։

24 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք, ու իմ բերանիս խօսքերուն ականջ դրէք։

25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի, և անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս.

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց. ու Ի անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկները զօրաւոր էին։

Ի ՆԵՀԵՄ·ՓԿ· 26։

Ի ԳԼ·Բ·18։ Ե·5։ ԹԱ·18։

27 Անոր տունը դժոխքին ճամբան Ներն է. անոնք մահուան շտեմարանները կ'իջնեն։

ԳԼ·Ը

1 Իմաստութեան համբաւը, 6 բացայայտութիւնը, 10 գերազանցութիւնը, 12 բնութիւնը, 15 զօրութիւնը, 18 ծախութիւնը, 22 ու յատկութեանց թիւնը։ 32 Իմաստութիւնը փափաքելի բան մըն է, քանզի անոր հետևանքը երջանկութիւն է։

— ԳԼ·Ա·20։ ԹԱ·3։

1 Ա Չհա — իմաստութիւնը կը կանչէ, ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ։

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխ, ճամբու վրայ, և շաւիղներու մէջ կը կայնի։

3 Անիկայ դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը, ու դռներուն մուտքը աղաղակելով Ի՚ըմ.

4 Ո՛վ մարդիկ՝ ձեզի կը կանչեմ. և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է։

5 Ո՛վ տգէտներ՝ իմաստութիւն սորվեցէք. ով անմիտներ՝ իմացող սիրտ ունեցէք։

Բ Տ՚ես ԳԼ·Իբ·20։

6 Լսեցէք, վասն զի Բ ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ, ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ Խ՚ոնարհմամբ։

7 Քանզի իմ քիմքս ճշմարտութիւն պիտի խօսի. բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի։

8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են, և անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ։

9 Ամէնն ալ հասկցողին ուղիղ են, ու դիտուողներուն շիտակ են։

Ե ՅՈՐ·ԻԲ· 15, ՃԱ·ՍԱՂ·ԺԹ·10· ՃԺԹ·127· ԳԼ·Գ·14· 15· Դ·5, 7· ԺՂ·16։

10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթ. ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտուութիւնը ուէրէչէ։

11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղեկ է. և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ։

12 Ես՝ իմաստութիւնս սրամտութեան հետ կը բնակիմ, և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ։

13 Տ Ցերոջը վախը՝ չարութիւնը ատելն է. ես Ի հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան, ու ղնենգաւոր բերանը կ'ատեմ.

Ա ԳԼ·Ժ·6· Ի ԳԼ·Զ·17։ ՂԳԼ·Դ·24։

14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմն է. ես եմ հանճարը՝ ու Ի զօրութիւնը իմն է։

Ի ՅՈՂ·Է·19։

15 Ընթագաւորները ինծմով կը թագաւորեն. ու նախարարները ինծմով արդարութեան կանոնները կը դնեն։

Ը Տ՚ես ԴԱՆ·Բ·21։ ՀԸՌՈՎ·ԺԴ·1։

16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները, ազնուականները՝ ու երկրիս բոլոր դատաւորները։

17 Ես կը սիրեմ զիս սիրողները, և զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն։

Ի ԹԱԹԱԳ·Բ·30։ ՍԱՂ·ՂԱ·14։ ԾՕՀ·ԺԳ·21։

18 Իմ քովս Ի հարստութիւն ու փառք, ընտիր ստացուածք, և արդարութիւն կայ։

Ժ ՅԱԿ·Ա·5։

19 Ես իմ պտուղս ոսկիէն՝ ու մաքուր ոսկիէն, և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղեկ է։

Ի ԳԼ·Գ·16։ ՄԱԹ·Չ·33։ Լ ԳԼ·Գ·14։ ՀՄՐ 10։

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ, իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ,

21 *Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցընեմ՝". ու անոնց գանձերը պիտի լեցընեմ։

* ԿՄ՚ՋԻՍ ՍԻՐՈՂՆԵՐՈՒՆ ԺԱՌԱՆԳԱՒԹԻՒՆ ՏԱԼՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ ՈՒՆԻՄ.

22 Ի Տերը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր էր։

Ի ԿԼ·Գ·19։ ԾՕՀ·Ա·1։

23 Ծ Ես յաւաջմանէ՝ երկրիս սկիզբէն առաջ † օծուեցայ։

Ծ ՍԱՂ·Բ·6։ † ԿՄ՚ՀԱՒԱՍՏՈՒԱԾ ՅԱՒ։

24 Անդունդները չեղած՝ առատ ջուրերուն աղբիւրները չեղած՝ ես ծնած էի։

Է ԾՈՐ·ԺԸ· 7, 8։

25 Լեռները չտեղաւորուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի։

26 Ցակաւին երկիրը, ու բաց տեղուանքը, և աշխարհիս հողերուն ‡ առջինը չստեղծուած,

‡ ԿՄ՚ԲԱՐՁՐ ՏԵՂԵՐԸ

27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր, ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր, ես հոն էի։

28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցընէր, և անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր,

ՀԾՆ·Ա·9։ 10։ ԾՈՐ·ԼԸ·10, 11։ ՍԱՂ·ԼԳ·7։ ՃՂ·9։ ԵՐԵՄ·Ե·22։

29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր, որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն, ու երբոր Ն երկրիս հիմերը կը ձգէր,

Ն ԾՈՐ·ԼԸ·4։

30 Ես անոր քովը ճարտարապետ էի, և ամէն օր անոր զուարճութիւնն էի, ու միշտ առջեւը կ'ուրախանայի։

Ե ՄԱԹ·Գ·17։ ՍԱՂ·Ա·13։

31 Եւ աչխարհիս մէջ , ո՛ւ անոր երկրին վրայ կ'ուրախանայի , ու իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր ։
32 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք . վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ'ըլլան ։
33 Խրատ մտիկ ըրէք , ու իմաստուն եղէք , ու զանց՝ մի՛ մերժէք ։
34 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ'ընէ , ամէն օր իմ դռներս քովը կը հսկէ , և իմ դրան դիքերս կը դիտէ ։
35 Ինչու որ ինձ գտնողը կեանք կը գտնէ , ու Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ ։
36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը ՝ իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ'ընէ , ո՛ւ բոլոր ինձ ատողները մահը կը սիրեն ։

ԳԼ · Թ

1 Իմաստութեան գաստիարակութիւնը ։ 4 ու վարդապետութիւնը ։ 13 Ցիմարութեան որպիսութիւնը ։ 16 ու մոլորութիւնը ։

1 Իմաստութիւնը ՝ իր տունը չինեց , ո՛ւ իր եօթը սիւները * կանգնեց ։
2 Ի՛ր անասունները մորթեց , է՛ր գինին †խառնեց , ու իր սեղանը պատրաստեց ։
3 Անիկա՛ ի՛ր աղախինները խրկեց , ո՛ւ Էքաղաքին բարձր տեղերուն վրայ չկը կանչէ .
4 Ո՛վ որ պարզամիտ է , թող հո՛ւս գայ . ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ .
5 Եկէ՛ք իմ հացէս կերէ՛ք , ու ‡խառնած գինիէս խմեցէ՛ք ։
6 Ցիմարութիւնը թողուցէ՛ք՝ որ ապրիք , ու խոհեմութեան ճամբ բուն մէ՛ջը քալեցէք ։
7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստկի ։
8 Ի՛ծաղր ընողը մի՛ յանդիմաներ , որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ . Ի՛մաստունը յանդիմանէ , ու քեզ պիտի սիրէ ։
9 Իմաստունին խրատ տուր , և աւելի իմաստուն պիտի ըլլայ . արդար մարդուն սորվեցո՛ւր , ու էր իմաստութիւնը պիտի աւելցընէ ։
10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , ու ‖Ամենասուրբին գիտութիւնը հանճար է ։
11 Էվասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան , և քեզի կեանց տարիներ պիտի աւելնան ։
12 Ի՛թէ որ իմաստուն ես , քեզի իմաստուն ես , ու թէ որ ծաղր ընող ես , անոր պատի՛ժը մինակ դուն պիտի կրես ։
13 ¦Անզգամ կինիկը աղաղակող կ'ըլլայ . անիկա՛յ անմիտ է , ու բան մը չգիտեր ։
14 Եւ հրապարին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի ,
15 Որ իրենց ճամբան չիտակ գացող անցաւորները կանչէ .
16 Ո՛վ որ պարզամիտ է , թող հո՛ւս գայ . ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ .
17 Ը՛ղղուած ջուրերը անուշ են , և գաղտուկ հացը համով կ'ըլլայ ։
18 Բայց անիկա՛յ չգիտեր որ ճան տեղը մեռելներ կան . ու անոր հրաւիրած մարդիկները դժոխքին անդունդներուն մէջն են ։

ԳԼ · Ժ

Ա՛ս գլուխս մինչև քսանուհինգերորդ գլուխը կը պարունակուին զանազան առաքինութիւններու , ու անոնց հակառակ եղող մոլութիւններուն վրայով ծանօթութիւններ ։

Սողոմոնին առակները ։

1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ . բայց անմիտ տըղան իր մօրը տրտմութիւն է ։
2 Ի՛ անօրէնութեան գանձերը օգուտ չեն ըներ . Էբայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։
3 Տ՛էրը արդարին հոգին անօթի չթողուր . բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։
4 Ի՛ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ'ըլլայ . բայց Ը՛ժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։
5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է . հունձքի ատեն քնացողը՝ Էամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։
6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան . բայց Էբռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։
7 Ի՛ Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ . բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։
8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանները կը բռնէ . Ի՛բայց չիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
9 Է՛կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ . բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։
10 Ս՛նչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ . Է՛ու չիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
11 Ի՛Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է . բայց Էբռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։
12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ . բայց Ո՛սերը ամէն յանցանքներու կը ծածկէ ։
13 Իմաստունին շրթանցը վրայ ի-

Ն · Ա՛ · գԲ · իբր 1000
յ Սաղ · ժգ · 3 ։
յ Սաղ · ճԺԹ · 1 · 2 · ճիբ · 1 · 2 · Ղռ · ժա · 28 ։
Ն · Գլ · գ · 13 · 18 ։
ԼԳլ · ԺԹ · 2 ։
- Գլ · ի · 2 ։
— Մատ · ժգ · 18 · Եփես · բ · 20 · 21 · 22 · ա Պետ · բ · 5 ։
* Եբր · ոա · հեց ·
Բ Մատ · իբ · 4 ։
է Հմր 5 · Գլ · իգ · 30 ։
† Կո՛չ լեցուց ։
ր Հռով · ժ · 15 ։
Ի Հմր 14 ։
Ը Գլ · ը · 1 · 2 ։
Ե Հմր 16 · Ցճս գԼ · գ · 82 · Մատ · ժա · 25 ։
Ը Հմր 2 · Ծրգ · ե · 1 · Եռ · ծե · 1 · Ճօհ · գ · 27 ։
‡ Կո՛չ լեցուցած
Ր Մատ · է · 6 ։
ժ Սաղ · ճԽա · 5 ։
Ի Մատ · ժգ · 12 ։
Լ Ցոր · իբ · 28 · Սաղ · ճժա · 10 ։
Գլ · ա · 7 ։
Կո՛չ սբրբոց ։
Ի Գլ · գ · 2 · 16 · ժ · 27 ։
Ծ Ցոր · լե · 6 · 7 ։
Ն Գլ · է · 11 ։

Ն · Ր · գԲ · իբր 1000
Հ Հմր 3 ։
Ն Հոր ։ ։
ԸԳլ · Ի · 17 ։
Ճ Գլ · բ · 18 · է · 27 ։
— Մատ · ժգ · 18 · Եփես · բ · 20 · 21 · 22 · ա Պետ · բ · 5 ։
* Եբր · ոա · հեց ·
Բ Մատ · իբ · 4 ։
է Հմր 5 · Գլ · իգ · 30 ։
† Կո՛չ լեցուց ։
ր Հռով · ժ · 15 ։
Ի Հմր 14 ։
Ը Գլ · ը · 1 · 2 ։
Ե Հմր 16 · Ցճս գԼ · գ · 82 · Մատ · ժա · 25 ։
Ը Հմր 2 · Ծրգ · ե · 1 · Եռ · ծե · 1 · Ճօհ · գ · 27 ։
‡ Կո՛չ լեցուցած
Ր Մատ · է · 6 ։
ժ Սաղ · ճԽա · 5 ։
Ի Մատ · ժգ · 12 ։
Լ Ցոր · իբ · 28 · Սաղ · ճժա · 10 ։
Գլ · ա · 7 ։
Կո՛չ սբրբոց ։
Ի Գլ · գ · 2 · 16 · ժ · 27 ։
Ծ Ցոր · լե · 6 · 7 ։
Ն Գլ · է · 11 ։

— Գլ · ժե · 20 · ժե · 21 · 25 · ժԹ · 13 · իԹ · 3 · 15 ։
Բ Սաղ · իԹ · 6 · ճ · Գլ · ժա · 4 · Ղռ · ժբ · 19 · 20 ։
գ Դան · գ · 27 ։
Ր Սաղ · ժ · 14 · լԶ · 9 · 10 · լե · 25 ։
Է Գլ · ժբ · 24 · ժԹ · 15 ։
Ը Գլ · ժգ · 4 · իա · 5 ։
Է Գլ · ժե · 2 · ժԹ · 26 ։
Ը Հմր 11 · Եսթ · է · 8 ։
Ր Սաղ · Թ · 5 · 6 · ճժբ · 6 · ժՀ · ը · 10 ։
ժ Հմր 10 ։
Է Սաղ · իգ · 4 · Գլ · իբ · 18 · Եռ · լԶ · 15 · 16 ։
Լ Գլ · ջ · 13 · Է Հմր 8 ։
Ծ Սաղ · լե · 80 · Գլ · ժգ · 14 · ժբ · 4 ։
Ա Սաղ · ճէ · 42 · Հմր 6 ։
Հ Գլ · ժե · 9 · առած · ժգ · 4 · ա Պետ · գ · 8 ։

մաստութիւն կը գտնուի . բայց ՚պակասամիտ եղողին կռնակին համար գաւազան պէտք է :

14 Իմաստունները գիտութիւն կը գանձեն . բայց ՚յիմարին բերանը կործանման մօտ է :

15 ՚Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է . բայց տնանկներուն աղքատութիւնը՝ իրենց կործանումն է :

16 Արդարին գործը կենաց համար է . ՚ի՛ ամբարշտին արդիւնքը մեղաց համար է :

17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջն է . բայց յանդիմանութիւնը անարգողը կը մոլորի :

18 Աստելութիւնը ծածկողը՝ ստախօս շրթունք ունի , ու ՚բամբասանք հանողը անմիտ է :

19 ՚Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ . բայց ՚ի՛ր շրթունքները զսպողը խելացի է :

20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է . ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի :

21 Արդարին շրթունքները՝ շատերուն առաջնորդութիւն կ'ընեն . բայց յիմարները խելքի պակասութենէն կը մեռնին :

22 ՚Տէրոջը օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կու տայ , ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ :

23 ՚Շարութիւն ընելը յիմարին զբօսանքն է . բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը :

24 ՚Շար մարդուն վախցած բանը իր վրայ կու գայ . բայց ՚արդարներուն փափաքը կը լեցուի :

25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝ ՚ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ . բայց ՚արդարը յաւիտենական հիմ ՚ունի :

26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն , և ծուխը աչքերուն , ծոյլն ալ ընդ քը խրկողներուն այնպէս է :

27 ՚Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցնէ . բայց ՚ամբարիշտներուն տարիները պիտի կարձենան :

28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է . բայց ՚ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պիտի կորսուի :

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է . ՚բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործանումն է :

30 ՚Արդարը պիտի չսասնի յաւիտեան . բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չբնակին :

31 ՚Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ . բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի :

32 Արդարին շրթունքները՝ հաճոյ բանը գիտեն . բայց ամբարիշտներուն բերանը ՚ի՞նչ նենգութիւն կը խօսի :

ԳԼ . ԺԱ

1 ՚Նենգութեան կշիռքը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց ուղիղ ՚ի՛ր քարը անոր հաճոյ է :

2 ՚Երբ-որ հպարտութիւնը գայ , անարգութիւնն ալ կու գայ . բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է :

3 ՚Ուղիղներուն չիտակութիւնը անոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ . բայց անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք բնաջինջ կ'ընէ :

4 ՚Բարկութեան օրը հարստութիւնը օգուտ մը չընէր . բայց ՚արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ :

5 Կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամբան կը չիտկէ . բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյնայ :

6 Ուղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ազատէ ՝ բայց ՚անօրէնները իրենց *չարութեանը մէջ կը բռնուին :

7 ՚Երբոր չար մարդը մեռնի , անոր ակնկալութիւնը կը կորսուի . և անօրէններուն յոյսը կը կորսուի :

8 ՚Արդարը նեղութենէ կ'ազատի , ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ :

9 ՚Գեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կորընչցնէ . բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին :

10 ՚Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ . ու երբոր չարերը կորսուին , ցնծութեան ձայն կը լսուի :

11 ՚Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը բարձրանայ . բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի :

12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին կ'արհամարհէ . բայց խոհեմ մարդը կը լռէ :

13 Ո՛րանսարկութեան պտըտողը գաղտնիքը կը յայտնէ . բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը ծածկէ :

14 Ժողովուրդը ՚առանց *խոհականութեան կը կործանի . բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փրկութիւն կ'ըլլայ :

15 ՚Օտարականին երաշխաւոր եղողը ՚չարչուշտ չարիքի կը հանդիպի . բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է :

16 ՚Շնորհալի կնիկը պատիւ կ'բռնէ , և †զօրաւոր մարդիկները հարստութիւն կը ստանան :

17 Ողորմած մարդը իր անձին աղէկութիւն կ'ընէ . բայց անողորմ մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կու տայ :

Ն . ք . դճ . ԻՐՐ 1000

ՅԳԼ . ԻԶ . 3 ,

ՂԳԼ . ԺԸ . 7 ; ԻԱ . 23 ,

ՖԾՐ . ԼԱ . 24 ; ՍԱՂ . ՕՐ . 7 ; ԳԼ . ԺԸ . 11 ; Ա ՑՒՄ . Ջ . 17 ,

ՙՍԱՂ . ԺԵ . 3 ,

ՃԱՌ . Ժ . 3 ,

ՆՅՈՎ . Ժ . 3 ,

ՆՅԱԿ . Գ . 2 ,

Ն ՅՕՆ . ԻԴ . 35 ; ԻԶ . 12 ; ՍԱՂ . ԼԷ . 22 ,

ՠԳԼ . ԺԳ . 9 ; ԺԵ . 21 ,

Ն ԾՐ ԺԵ . 21 ,

ՊՍԱՂ . ՃԽԵ . 19 ; ՄԱԹ . 6 . 33 ՃՕՀ . 6 . 14 . 15 ,

Ն ՍԱՂ . ԼԷ . 9 . 10 ,

ՠՀՄՐ 30 , ՍԱՂ . ԺԵ . 5 ; ՄԱԹ . 5 24 . 23 , ՀՂ . 18 ,

ՠԴԼ . ԹԹ . 11 ,

Վ ԾՐ . ԺԵ . 32 33 ; ԻՐ . 16 ; ՍԱՂ . ԺԵ . 23 ; ՅՈՎ . 5 17 ,

ՠԾՐ . Ը . 13 , Ժՠ 20 ; ՍԱՂ ՃՄՐ . 10 ; ԳԼ . ԺՄ . 7 ,

ՐՍԱՂ Ա 6 ; ԼԷ 20 ,

ՃՍԱՂ ԼԷ . 22 . 29 . ՃԽԵ . 1 ; ՀՄՐ 25 ,

ՠՍԱՂ ԼԷ . 30 ,

Ն . ք . դճ . ԻՐՐ 1000

ՠՂԼ . ԺԹ . 35 ; 36 ; Բ ՕՐ ; ԼԵ . 13–16 ; ԳԼ . Ժ . 11 ; Ի . 10 ; 23 ,

Ե ԳԼ . Ժ . 33 ; Ժ . 18 ; Ժ . 12 ; ԴԱՆ . Դ . 30 ; 31 ,

ԷԳԼ . Ժ . 6 ,

ՔԳԼ . Ժ . 2 ; ԵՁԵԿ . Ե . 19 ; ՍՓՈ . Ա . 18 ,

ԻՅՈՒ . Է . 1 ,

ՂԳԼ . Ե . 22 ; ՃՈՂ . Ժ . 8 ; *ԿՍ՛ . ՅԱՆԿՈՒԹԱՆԸ

ԻԳԼ . Ժ . 28 ,

ԸՅԳԼ . ԻՈ . 18 ,

ԼԳԼ . ԺԲ . 18 ,

ՃԾՐ . Ը . 18 ,

ԺԹԲ . Ը . 15 ; ԳԼ . ԻԸ . 12 . 28 ,

ԼԳԼ . ԻԹ . 8 ,

ԼՂՒ . Ժ . 16 ; ԳԼ . Ի . 19 ,

ԻԳ ԹԱԳ . Ժ . 1 , ՃՒ ; ԳԼ . Ժ . 29 ; ԻԳ . 6 ; *ԿՍ՛ . ԱՌԱՔՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԺԳԼ . Զ . 1 ,

ՃԳԼ . ԼՈ . 30 ; †ԿՍ՛ . ԲՐՈՆԱՒՈՐ

ՀՄԱՏ . Ի . 7 ; ԻԸ . 34 , ՃՒ ,

18 Շար մարդը անոտի դործ կը գոր-
ծէ . բայց ȝարդարութիւն ցանողը
ապահով վարձք կ'ունենայ ։
19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կե-
նաց կ'առաջնորդէ, նոյնպէս ալ չա-
րութեան հետեւողը իր մահուանը
կ'երթայ ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը
առջևը պիղծ են . բայց ուղիղ ճամ-
բայ քալողները անոր հաճոյ են ։
21 Ձեռքէ ձեռք անօրէնները *թող
չմնան , բայց ȝարդարներուն
սերունդը պիտի ազատի ։
22 Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհեմու-
թիւն չունի , խոզին քիթը ոսկի
օղակին կը նմանի ։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը
միայն բարութիւն է . բայց անօ-
րէններուն ակնկալութիւնը բար-
կութիւն պիտի ըլլայ ։
24 Մէկը կայ որ իր ապրուստը
ցրուելով՝ կ'աւելցնէ , ու մէկը կայ
որ չափէ դուրս կը խնայէ , բայց
կարօտութեան կը հասնի ։
25 Երաբեար անձը պիտի գերնայ .
և ան որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի
ոռոգուի ։
26 Ցորնը պահողին՝ ժողովուրդը
անէծք կու տայ . բայց վանկայ
ծախողին գլխուն վրայ օրհնութիւն
կ'ըլլայ ։
27 Աղէկութեան համար փոյթ ու-
նեցողը շնորհք կը ստանայ . բայց
ով որ գէշութիւն կը փնտռէ , ա-
նիկայ իրեն պիտի հանդիպի ։
28 Իր հարստութեանը վրայ յոյսը
դնողը պիտի իյնայ . բայց արդարները կանանչ տերեւի պէս պիտի
ծաղկին ։
29 Իր տանը նեղութիւն տուողը
հով պիտի ժառանգէ . ու յիմարը՝ իմաստուն սիրտ ունեցողին
ծառայ պիտի ըլլայ ։
30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ
է . և հոգիներ վաստկողը իմաստուն է ։
31 Ահա արդարը երկրի վրայ պա-
տիժ կը կրէ . ո՛րքան մեայ ամբարիշտը ու մեղաւորը ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Ուսրատը սիրողը գիտութիւնը կը
սիրէ . ու յանդիմանութիւնը
ատողը անմիտ է ։
2 Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք
կը ստանայ . բայց նենգաւոր մարդը պիտի դատապարտէ ։
3 Մարդը անիրաւութեամբ հաս-
տատութիւն չունենար . բայց
արդարներուն արմատը չշարժիր ։
4 Առաքինի կնիկը իր էրկանը պըս-
ակ է . բայց նախատինք բերողը՝
ոսկորներուն մէջի փտութեանը պէս է ։
5 Արդարներուն մտածութիւնները
իրաւունք են . բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենդութիւն
են ։
6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են . Ըրայց
ուղիղներուն բերանը զերծնէք կ'ազատէ ։
7 Ամբարիշտները կը կործանին ,
ու բնաջինջ կ'ըլլան . բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի ։
8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ
կը գովուի . Ըբայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի ։
9 Ընչան մարդը՝ որ ծառայ ունի ,
քան որ մեծցընող ու հացի կարօտ
եղողէն աղէկ է ։
10 Արդարը իր անասուններուն կե-
նացը համար հոգ կը տանի . բայց
ամբարիշտներուն աղիքները անողորմ են ։
11 Իր երկիրը գործողը հացով կը
կշտանայ . բայց դատարկ մարդիկներուն հետեւողը նպաստամիտ է ։
12 Ամբարիշտը չարերուն ուարին կը
փափաքի . բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ ։
13 Չարը իր շրթունքներուն յան-
ցանքովը որոգայթը կ'իյնայ .
բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ ։
14 Մարդը իր բերնին պտուղէն բա-
րիքներով կը լեցուի . ու մարդուն
ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի
դառնայ ։
15 Ցիմարին ճամբան՝ իր աչքերուն
շիտակ է . բայց խրատ մտիկ ընողը
իմաստուն է ։
16 Ցիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր
բարկութիւնը . բայց անարգանքը
ծածկողը խելացի է ։
17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդա-
րութիւն կը յայտնէ . իսկ սուտ
վկան՝ նենգութիւն ։
18 Մէկը կայ՝ որ իրենց չա-
տախօսութեամբը սուրի պէս կը
խոցոտէն . բայց իմաստուններուն
լեզուն բժշկութիւն է ։
19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ
հաստատ կը մնայ . Ըբայց ստախօս
լեզուն վայրկենական է ։
20 Չարութիւն մտածողին սրտին
մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ . բայց
խաղաղութեան համար խորհուրդ
ընողները ուրախութիւն կ'ունենան ։
21 Արդարին բնաւ չարիք չհասնիր .
բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին ։
22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը գզուե-
լի է . բայց հաւատարմութիւն ը-
նողները անոր հաճոյ են ։

Ն . ք . ՂՓ . Ի՞ՐՐ 1000

Յ Ովս . ժ . 12 ։ Գաղ . գ . 5 ։ 9 ։ Ցակ . գ . 18 ։

Ղ ԳԼ . ժզ . 5 ։ *Կ՛ազգէ ազգ
Ճ Սաղ . ճժբ . 2 ։

Ժ Հռով . բ . 5 ։ 9 ։
Ի Սաղ . ճժբ . 9 ։

Ն բ Կոր . Թ . 6-10 ։ Ղ Մատ . է . 7 ։
Ա Ամով . ը . 5 ։ 6 ։
Ղ Ցօր . ԻԲ . 13 ։
Պ Եփ . է . 10 ։ Սաղ . է . 15 ։ 16 ։ Թ . 15 ։ 16 ։ ժ . 2 ։ ծէ . 6 ։
Ը Ցօր . լա . 24 ։ Սաղ . ճբ . 7 ։ Մատ . ժ . 24 ։ Ղուկ . ժբ . 21 ։ ա Տիմ . գ . 17 ։
Ա Սաղ . ա . 3 ։ ծբ . 8 ։ ղբ . 12 ։ ԼԱ ։ Եբրեմ . ժէ . 5 ։
Ի Ժաղ . ե . 16 ։
Վ Դան . ժբ . 8 ։ ա Կոր . Թ . 19 ։ ԼԱ ։ Ցակ . ե . 20 ։
Ա Երեմ . իե . 29 ։ ա Պետ . գ . 17 ։ 18 ։

Բ ԳԼ . ժ . 25 ։
Ֆ ԳԼ . լա . 23 ։ ա Կոր . ժա . 7 ։

Ն . ք . ՂՓ . Ի՞ՐՐ 1000

Ջ ԳԼ . ժգ . 30 ։

Ւ ԳԼ . ա . 11 ։ 18 ։
Ղ ԳԼ . ժգ . 3 ։

Ւ Սպ . լէ . 36 ։ 37 ։ ԳԼ . ժա . 21 ։ Մատ . է . 24—27 ։
Ը ա Թագ . իե . 17 ։

Ր ԳԼ . ժգ . 7 ։

Ժ Բ Օր . իե . 4 ։

Ի Ցն . գ . 19 ։ ԳԼ . իբ . 19 ։
Լ ԳԼ . Չ . 32 ։

Ւ ԳԼ . ժբ . 7 ։
Ժ բ Պետ . բ . 9 ։
Ի ԳԼ . ժգ . 2 ։ ժբ . 20 ։
Հ Նա . գ . 10 ։ 11 ։
Ց ԳԼ . գ . 7 ։ Ղբ . ժբ . 11 ։
Ղ ԳԼ . իԹ . 11 ։
Ճ ԳԼ . ժգ . 5 ։
Ի Սպ . ծէ . 4 ։ ծԹ . 7 ։ կգ . 8 ։

Ա Սպ . ծբ . 5 ։ ԳԼ . ժԹ . 9 ։

Ղ ԳԼ . գ ։ 17 ։ ժա . 20 ։ Ցայտ . իբ . 15 ։

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 1000

Ա Գլ· Ժգ· 16։ Ժե· 2։ ¤ Գլ· Ժ· 4։

Ա Գլ· Ժե· 13։

ՂԵ· Ծ· 4։

* Կ՚ՈՒ՛ իր ընկերէն գեբրազանց է։

23 Ա Խոհեմ մարդը էր գիտցածը կը ծածկէ · բայց յիմարներուն սիրտը՝ յիմարութիւն կը հրատարակէ։

24 ¤ Թիր մարդոց ձեռքը կ՚իջնէ, ու ծոյլը հարկատու կ՚ըլլայ։

25 Ա Մարդուն սրտին մէջը եղող վիշտը՝ զանիկայ կը ձնչէ · բայց դաղէկ խօսքը կ՚ուրախացընէ զանիկայ։

26 Արդարը՝ * իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ՝ · բայց ամբարիշտներուն ճամբան գիրենք կը մոլորցընէ։

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր · բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուական է։

28 Արդարութեան ճամբուն մէջը կեանք կայ · բայց լոխերուն կոխած ճամբան մահուան կը տանի։

ԳԼ· ԺԴ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը սիրէ կ՚ընէ · ¤ բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր։

2 Ի Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ՚ուտէ · բայց անօրէնութեան հոգին՝ բռնութիւն։

3 Ի Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ · բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի։

4 Ծ Ծոյլին հոգին կը ցանկայ, ու բան մը չունի · բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ։

5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է · բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի։

6 Ի Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պաշտպանէ · բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ։

7 Ա Կան որ գիրենք հարուստ կը ցուցընէն, ու բան մը չունին, և կան որ գիրենք աղքատ կը ցուցընէն, ու շատ հարստութիւն ունին։

8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է · բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր։

9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ · Ի բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

10 Ճիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի · բայց խրատ մտիկ ընողներուն քովը իմաստութիւն կայ։

11 Ը Անիրաւութեամբ ժողված հարստութիւնը պիտի պակսի · բայց Ի՛ աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ։

12 Ուշացած յոյսը՝ սիրտը կը հիւանդացընէ · բայց Ի փափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է։

13 Ի Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի · բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պիտի առնէ։

14 Ի Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է, և մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար։

15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կուտայ · բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է։

16 Ի Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ · բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ։

17 Շար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ՚իյնայ · բայց Ի հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է։

18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը նէ · բայց կ՚յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ։

19 Ի Փափաքին կատարուիլը հոգիին անուշ է · ու չարագործութենէ ետ կենալը յիմարներուն զզուելի է։

20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ՚ըլլայ · բայց անմտներուն հետ ընկերացողը ‡ չար կ՚ըլլայ՝։

21 Ի Մեղաւորներուն ետևէն ձախորդութիւն կ՚երթայ · բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի։

22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու · բայց Ի մեղաւորին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի։

23 Ի Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ · բայց Ի՛ զրկ կայ որ՝ էր անխոհեմութենէն կը կորսուի։

24 Ի Գաւազանին խնայողը իր որդին կ՚ատէ · բայց զանիկայ սիրողը կանուխկէ կը խրատէ։

25 Ի Արդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ՚ուտէ · բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ։

ԳԼ· ԺԴ

1 — Իմաստուն կնիկները Ի իրենց տունը կը շինեն · բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Ցերոջմէ կը վախնայ · Ի բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ՚անարգէ։

3 Ճիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ · Ծ բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն։

4 Ուր որ արջառ չկայ, մնուրը մաքուր կը մնայ · իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն յառաջ կու գայ։

5 Ի Ճշմարտութեան վկան սուտ չը խօսիր · բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ Ի Ի՛ն։

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 1000

Ի Գլ·Ժ·11։ Ժգ· 27։ Ժզ· 22։

Լ Բ Թագ· Իբ· 6։

Ի Գլ· Ժբ· 23։ Ժե· 2։

Ի Գլ· Ժբ· 13։

Ի Ա՛՛ չարիքի կը հանդիպի։

Ի Սաղ· Լը· 10։

Ի Ճոբ· Իէ· 16։ 17։ Գլ· Իբ· 5։ Ծաղ· Բ· 26։

Ճ Գլ· Ժբ· 11։

Ի Գլ· Ժթ· 18։ Իբ· 15։ Իգ· 13։ Իթ· 15։ 17։

Ի Սաղ· Լդ· 10։ Լէ· 8։

— Գլ· Իգ· 3։ Ի Հոռթ· Դ· 11։

Ի Ճոբ· Ժբ· 4։

Ի Գլ· Ժբ· 6։

Ի Եւ· Ի· 16։ Իգ· 1։ Գլ· Զ· 19։ Ժբ· 17։ Հմր 25։

6 Ծաղը ընողը իմաստութիւն կը փնտռէ , ու *չգտներ . բայց ուղիղներուն համար՝ գիտութիւնը դիւրին է ։
7 Ճիմար մարդէն հեռացիր , երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի ։
8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հակընալն է . բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է ։
9 †Ճիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն . բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ ։
10 Մարդուն սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ . ու անոր ուրախութեանը՝ ուրիշը մասնակից չըլլար ։
11 ‡Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի . բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի ։
12 †Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց ծանոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։
13 Ծիծաղելու ատենն ալ՝ մարդուս սիրտը տրտմութիւն կը զգայ , և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ ։
14 Ապականած սիրտը Իր ճամբաներէն՝ ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ ։
15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ . բայց խելացին՝ իր քայլերը կը քննէ ։
16 †Իմաստունը կը վախնայ , ու չարութենէ կը փախչի . բայց անմիտը կը հպարտանայ , ու յանձնապաստան կ'ըլլայ ։
17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ . ու նենգամիտ մարդըատելի է ։
18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն . բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին ։
19 Չարերը բարիներուն առջևը կը խոնարհին , և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քովը ։
20 †Աղքատը մինչև անգամ իր ընկերին ատելի է . բայց հարուստին բարեկամները շատ են ։
21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ . †բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ ։
22 Ահա չարութիւն մտածողները կը մոլորին . բայց բարութիւն մտածողներուն՝ ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ ։
23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ . բայց †գատարկաբանութիւնը՝ միայն կարօտութեան կը տանի ։
24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է . բայց անմիտներուն ‡յիմարութիւնը յիմարութիւն է ։
25 ՀՀաւատարիմ վկան հոգիներ կ'ազատէ . բայց խարդախը՝ ստութիւններ դուրս կու տայ ։
26 Տէրոջը վախին մէջը հաստատ վստահութիւն կայ . ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան ։
27 ՆՏէրոջը վախը կենաց աղբիւր է , մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։
28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է . բայց ժողովուրդին նուաղութիւնը իշխանին կործանումն է ։
29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է . իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ ։
30 ‖Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է . բայց նախանձը †ոսկորներուն փտութիւն է ։
31 †Աղքատին զրկանք ընողը՝ նաւոր Ստեղծիչը կ'անարգէ . բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը՝ զԱնիկայ կը պատուէ ։
32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռընտուի . բայց Արդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ ։
33 Խելացի մարդուն սրտին մէջը իմաստութիւն կը հանգչի . իսկ յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի ։
34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ . բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է ։
35 Իխոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի . բայց նախատինք բերողը ծառային կը բարկանայ ։

ԳԼ . ԺԵ

1 ՊԵղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցնէ . բայց խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ ։
2 Իմաստուններուն լեզուն գիտութիւնը հաճոյ կ'երևցնէ . †բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղխէ ։
3 †Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ չարերը ու բարիները կը դիտեն ։
4 §Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է . բայց խոտվարար լեզուն սիրտ կը կոտրէ ։
5 †Ճիմարը իր հօրը խրատը կ'անարգէ . Իբայց յանդիմանութեան ջաղանդողը խելացի կ'ըլլայ ։
6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ . բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռովութիւն կայ ։
7 Իմաստուններուն շրթունքները գիտութիւն կը տարածեն . բայց յիմարներուն բերանը ‡այնպէս չէ ։

---

* Եբէր . չկայ . Ղև . ը . 9 ։ Ժէ . 24 ։
† Գլ . ժ . 23 ։
‡ Ծն . ը . 15 ։
† Գլ . ժգ . 25 ։ ժ Հառ . գ . 21 ։
† Գլ . ե . 4 ։ Ծաղ . բ . 2 ։
† Գլ . ա . 31 ։ Ժր . 14 ։
† Գլ . իբ . 8 ։
† Գլ . ժթ . 7 ։
† Սաղ . խա . 1 ։ ՟ժր . 9 ։
† Եբէր . շրթունքներուն խօսքը՝
† Ա Թես . ե . 1 , 2 , 3 ։ Գլ . իե . 15 ։
† ա Թագ . իե . 10 , ՟ա ։ գ Թագ . ժր . 13 , 14 , 16 ։
† ՟Ջմր . 28 ։ Գլ . ժբ . 23 ։ ժգ . 16 ։
† Ծն . լդ . 21 ։ Գլ . ե . 21 ։ Երեմ . ժգ . 17 ։ լր . 19 ։ Եբր . գ . 13 ։
§ Կ՟ Բըժշկուներ տուղ
† Գլ . ժ . 1 ։ Ղ Գլ . ժգ . 18 ։ Ջմր 31 , 32 ։
‡ Կ՟ Հառաստ

Ն. ՔՐ. ԳԲ. ԻՐՔ 1000

Ի ԳԼ. ԻՄ. 27. ԻՐ. 9. Ես. Ա. 11. ԿԱ. 8. ԿԳ. 3. ԵՐԵՄ. Զ. 20. Է. 22. ԱՄՎ. Ե. 22.

Ը ԳԼ. ԻՄ. 21. Ա ՏԻՄ. Զ. 11.

Ի Գ ԹԱԳ. ԻՐ. 8.

* ԿՈՐ. ԽՐՐԱՑ ԳԷՂ ԼԸ ԲՈՒՔ.

ԺԳԼ. Ե. 12. Ժ. 17.

Ի ՅՈՐ. ԻԷ. 6. ՍԱՂ. ՃԼԹ. 8.

Լ Բ ՄՆ. Զ. 30. ՍԱՂ. Է. 9. ԽԳ. 21. ՅՕՆ. Բ. 24. 25. ԻԱ. 17. ԳՈՐ. Ա. 24.

Ի ԱՄՎ. Ե. 10. Բ ՏԻՄ. Գ. 3.

ԺԳԼ. ԺԷ. 22. Լ ԳԼ. ԺԲ. 25. ՀԳԼ. ԺԷ. 22.

Յ ՍԱՂ. ԼԷ. 16. ԳԼ. ԺԶ. 8. Ա ՏԻՄ. Զ. 6.

ՂԳԼ. ԺԷ. 1. ՃԳԼ. ԻԶ. 21. ԻԹ. 22.

ՃԳԼ. ԻԲ. 5.

ՃԳԼ. Ժ. 1. ԻԹ. 3.

ՆԳԼ. Ժ. 23.

Ղ ԵՓԵ. Ե. 15.

* ԳԼ. ԺԱ. 14. Ի. 18.

ՂԳԼ. ԻԵ. 11.

Ֆ ՓԼԼ. Գ. 20. ԿՂ. Գ. 1. 2.

ԼԳԼ. ԺԲ. 7. ԺԳ. 11.

– ՍԱՂ. ԿԸ. 5. 6. ՃԻՉ. 9.

* ԳԼ. Զ. 16. 18.

Վ ՍԱՂ. ԼԷ. 30.

Ֆ ԳԼ. ԺԱ. 19. ԵՍ. Ե. 8. ԵՐԵՄ. ԺԷ. 11.

8 Ի ԱՄԲԱՐԻՇՏՆԵՐՈՒՆ ՂՂԸ ՅԵՐՈՒԶ ԱՌՂԸՆ պիղծ է. բայց ուղիղներուն աղօթքը անոր ընդունելի է։

9 Յերը ամբարշտին ճամբային կը զզուի, բայց հարդարութեան հետևողը կը սիրէ։

10 Ր Ո – ՂՂ ճամբան մերժողին՝ * գէշ պատիժ Ի ՔԼԱՑ". ա – Ի յանդիմանութիւնը առողը պիտի մեռնի։

11 Ի Դժոխքը ու կորուստը Տերոջը առջևն է. որչափ աւելի Ա մարդոց որդիներուն սիրտերը։

12 Ի Ծաղր ընողը իր յանդիմանիչը չսիրեր, Ա իմաստուններուն քովը չերթար։

13 Ծուրախ սիրտը երեսը կը զուարթացընէ. բայց Ա սրտին տրտմութենէն հոգին կը ձնշուի։

14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ. բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ կը սնանի։

15 Վշտալից մարդուն ամէն օրերը գէշ են. Հ բայց ուրախ սիրտը մշտընջենաւոր կուշտի մէջ է։

16 Յ Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տերոջը վախովը, քան թէ մեծ գանձը խռովութիւնով։

17 Ղ Աւելի աղէկ է սեր եղած տեղը խոտեղէն կերակուրը, քան թէ գեր զուարակըատելութիւնով։

18 Ճ Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ. բայց երկայնամտութիւնը կռիւը կը դադրեցընէ։

19 Ժ Ծոյլին ճամբան փշեղէն ցանկի պէս է. բայց ուղիղներուն ճամբան բանուկ է։

20 Յ Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ. բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ'անարգէ։

21 Ն Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է. Ա բայց իմաստուն մարդը կ'ուղղէ իր ընթացքը։

22 * Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները կը ցրուին. բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին։

23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ'ուրախանայ. ու Ա տեսնողը ըսուած խօսքը որչափ գեղեցիկ է։

24 Ղ Կենաց ճամբան խոհեմ մարդը դէպ ի վեր կ'երթէ, որ վարի գերեզմանէն հեռանայ։

25 Լ Տերը հպարտներուն տունը կը կործանէ. բայց – որբևարիին սահմանը կը հաստատէ։

26 * Ձար մարդուն խորհուրդները Տերոջը առջևը պիղծ են. Ա բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են։

27 * Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ. բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի։

28 Արդարին սիրտը՝ Ր տալու պատասխանը կը մտածէ. բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ։

29 Ր Տերը ամբարիշտներէն հեռու է. բայց – արդարներուն աղօթքը կը լսէ։

30 Աչաց լոյսը սիրտը կ'ուրախացընէ. բարի լուրը ոսկորները կը գիրցընէ։

31 Ի Կենաց յանդիմանութիւնը լսող ականջը իմաստուններուն մէջը կը բնակի։

32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ'անարգէ. բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք կը վաստկի։

33 * Տերոջը վախը իմաստութեան խրատն է, ու ° փառաց առջևէն՝ խոնարհութիւնը Ի ԵՐԹ։

ԳԼ. Ա.

1 – Արտին տրամադրութիւնները մարդուն կը վերաբերին. Բ բայց լեզուին պատասխանը Տերոջմէն է։

2 Ի Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ'երևնան. բայց Ր Տերը հոգիները կը կշռէ։

3. Ի Քու գործքերդ Տերոջը յանձնէ, և քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին։

4 Ղ Տերը ամէն բան † իր նպատակին" համար ստեղծեց, Ի ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար։

5 Ը Ամէն սրտով հպարտները Տերոջը առջևը պիղծ են, ու Ր † ԲԼԱ ձեռք ձեռքի տալով ° ՉԻ-ԲԱՆԻՆ", անպատիժ պիտի չմնան։

6 Ժ Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի, ու Ի Տերոջը վախովը մարդ չարութենէ կը հեռանայ։

7 Երբոր Տերը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի, մինչև անգամ անոր թշնամիները կը հաշտեցընէ անոր հետ։

8 Ա Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ, քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ։

9 Ի Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը ծարէ. Ժ բայց անոր քայլերը Տերը կ'ուղղէ։

10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ազդեցութիւն կայ. անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր։

11 Ի Ուղիղ կշռադրոյը և կշիռքը Տերոջն է. մախաղին ամէն Ի ԼԱՏ քարերը անոր գործքն են։

12 Ձարագործութիւնը թագաւորներուն զզուելի է. վասն զի հաստատութիւնը արդարութեան վրայ կը հաստատի։

Ն. ՔՐ. ԳԲ. ԻՐՔ 1000

Ը ԱՊԻԱ. Գ. 15.

Յ ՍԱՂ. Ժ. 1. ԼԳ. 16. – ՍԱՂ. ՃԻԵ. 18. 19.

Է ՀՄՐ 5.

Ֆ ԳԼ. Ա. 7.

ՈՐ ԹԱԳ. Ժգ. 7.

Ի ՍԱՂ. ԼԷ. 5. ՅԵ. 22. ՄԱԹ. Զ. 25. Ղ ՈՒԿ. Ժգ. 22. ՓԻԼ. Դ. 6. ԱՊԵՏ. Ե. 7.

ՂԵՍ. ԽԳ. 7. ՀԱՄՎ. Ժա. 36.

† Կ՚ԻՐԷՆ Ի ՅՈՐ. ԻԱ. 30. ՀԱՄՎ. ԻԹ. 22.

Ը ԳԼ. Գ. 17. Ը. 18.

Ր ԳԼ. Ժա. 21.

‡ Կ՚ԱԶԳԷ ԱԶԳ ԺԴԱՆ. Գ. 27. ՂՈՒԿ. Ժա. 41.

Ի ԳԼ. Ժգ. 16.

Լ ՍԱՂ. ԼԷ. 16. ԳԼ. Ժե. 16.

Ի ՀՄՐ 1. ԳԼ. ԺԹ. 21.

Ֆ ՍԱՂ. ԼԷ. 23. ԳԼ. Ի. 24. ԵՐԵՄ. Ժ. 23.

Լ ՂՂ. ԺԹ. 36. ԳԼ. Ժա. 1.

ՀԳԼ. ԻԵ. 5. ԻՐ. 14.

Ն·Ք·Գ·
իբր 1000

ՅԳԼ·ԺԳ·
35·իբ·11։

ՂԳԼ·ԺԲ·
12·ի·2։

ՀԳԼ·ԺԲ·
12։

ՄՑՈՐ·ԻԲ·
23։ՋԱՔ·
Ժ·1։

ՃԳԼ·Ը·11։
19։

ՆԳԼ·Ժ·
2։ԺԷ·19։
ԺՐ·12։

ԼՍԱՂ·Բ·
12։ԼԳ·8։
ՃԻԵ·1։
Ե·Լ·18։
ԵՐԵՄ.ԺԷ.
7։

ՈԳԼ·ԺԳ·
14։ԺԳ·
27։

ԼՍԱՂ·ԼԷ·
30։ՏԵՒ
ՄԱՏ.ԺՐ.
34։

ՊԳԼ·ԺԳ·
12։

ԼՏԵՒ ԳԼ·Թ·
12։ՃՈՎ·
Հ·7։

ՒԳԼ·Ը·14։
19։ԺԷ·
18։ԻՀ·
21։ԻԲ·
22։

ՓԳԼ·ԺԷ·
9։

ՀԳԼ·Ա·10։
ՃԼ։

Թոռը արգասաւորեամբ կը հասնուի ։

13 ՝Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։

14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է . բայց իմաստուն մարդը զանիկայ կ'իջեցնէ ։

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է , ու անոր հաճութիւնը՝ վերջի անձրևին ամպին պէս է ։

16 Իմաստութիւն ստանալը որքա՜ կիչն որչափ աղէկ է . և հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է ։

17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան՝ չարութենէ հրաժարիլն է . իր ճամբուն զգուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ ։

18 Կոտորածին առջևէն՝ հպարտութիւն , ու կործանման առջևէն՝ ամբարտաւանութեան ոգին ՝ի՛ջ՜նայ ։

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը՝ հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է ։

20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ ։ ու ՝ի՛ջ՜նողը երանելի է ։

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'ըսուի . և շրթանց քաղցրութիւնը գիտութիւն կ'աւելցընէ ։

22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կեանց աղբիւր է . բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է ։

23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ , ու իր շրթունքներուն գիտութիւն կ'աւելցընէ ։

24 Ալ՝յելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է . հոգիին քաղցր՝ ու ոսկորներուն բժշկութիւն է ։

25 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

26 Աշխատող անձը իրեն համար կ'աշխատի . քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ ։

27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ , ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ ։

28 Ծուռ մարդը կռիւ կը հանէ , և քսուն՝ մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

29 Անօրէն մարդը Ա՛իր ընկերը կը խաբէ , ու զանիկայ գէշ ճամբաներ կը տանի .

30 Աչքերը մեռցնելու համա՛՝ աչքերը կը գոցէ , և շրթունքները խածնելով՝ չարութիւնը կը կատարէ ,

31 Մազի ճերմկութիւնը փառաց պսակ է , Ի՛ե՛ ոչ անիկայ արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի ։

32 Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի . բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԳԼ·ԾԷ

1 Աղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւնով , քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով ։

2 Խոհեմ ծառան՝ Ի՛նախատինք բերող որդիին կ'իշխէ , ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին կ'առնէ ։

3 Արծաթի համար հալոց , և ոսկիի համար քուրայ կայ . բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է ։

4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ , ՚՚ ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 Աղքատը ծաղր ընողը՝ անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ , և ՚ի՛ախորդութեան վրայ ուրախացողը՝ անպատիժ պիտի չմնայ ։

6 Որդւոց որդիները՝ ծերերուն պսակ է , և որդւոց պարծանքը՝ իրենց հայրերն են ։

7 Ընտիր խօսքը անզգամին չվայլեր . որչափ աւելի ստահօս շրթունքը ազնուականին ։

8 Պարգևը՝ *գործածողին առջևը պատուական գոհարի պէս է , ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ ։

9 Ըծանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ . բայց Ի՛զանկեալ պատմողը՝ մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ մէ՛յ՛անդիմանութիւնը , քան թէ հարիւր ՚՚՚՚՚նէ հարուածի՝ յիմարին ։

11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ , ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի ։

12 Աղէկ է ձագերը գողցուած արջուն առջևը ելլել , քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առտնէն ։

13 Ո՛վ որ Ի՛աղէկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ , չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։

14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը՝ ջուրին արձակմանը կը նմանի . ուրեմն Ա՛վէճը չբռնկած՝ ետ քաշուէ ։

15 Ամբարիշտը արդարացընողը՝ և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առջևը պիղծ են ։

Ն·Ք·Գ·
իբր 1000

ՓԳԼ·Ի·29։
ՐԳԼ·ԺԲ·
11։

ՈՓ ԳԼ·ԺԵ·
17։

ԲԳԼ·Ժ·5։
ԺԲ·26։

ԷՍԱՂ·ԻՀ·
2։ԳԼ·ԻԷ·
21։ԵՐԵՄ.
ԺԷ·10։
ՄԱՂ·Գ·8։

ԴԳԼ·ԺԳ·
31։
ԻՑՈՐ·Լ·
29։ԱՌԹ·
12։

ԼՍԱՂ·ՃԻԷ·
8։ՃԻԸ·8։

ԻԳԼ·ԺԸ·
16։ԺԲ·6։
*Կ՚՛ ընդունողին·
ԵՔԷ·ԻՐ
ՍԻՐՈՑԸ

ԸԳԼ·Ժ·12։
ՐԳԼ·ԺՁ·
28։

ԺՈՎ·ԺԳ·
8։

ԻՍԱՂ·ՃԲ·
4։5։ԵՐԵՄ.ԺՐ.
20։ՏԵՒ
ՀՈՎ.ԺՐ.
17։ԱԹԱՍ.
Ե·15։Ա
ՊԱՏ.Գ.9։

ԼԳԼ·Ի·3։
ԱԹԱՍ.Դ·
10։

ԻԵԼ·ԻԳ·7։
ԳԼ·ԻՂ·24։
ԵՍ.Ե.23։

16 Խմաստութիւնը ծախու առնելու գինը ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը , որովհետև * խելք չունի ։
17 Ծ Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ , ու եղբայրը նեղութեան ատենն հաս- մար ծնած է ։
18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կու տայ , ու իր բարեկամին † համար ե- րաշխաւոր կ'ըլլայ ։
19 Կռիւ սիրողը՝ յանցանք կը սիրէ . ‡ իր դուռը բարձրացընողը՝ չ կոր- ծանումը կը փնտռէ ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկու- թիւն չգտներ , ու Ն նենգաւոր լե- զուով մարդը՝ չարիքի մէջ կ'իյնայ։
21 Ը Ցիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ , և անզգամին հայրը չուրա- խանար ։
22 Ո Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտա- կար է . ‡ բայց կոտրած սիրտը ոս- կորները կը չորցընէ ։
23 Ընդունէն մարդը ՚՚րիչէն ծոցէն կա- շառք կ'առնէ , ‡ որ արդարութեան ճամբաները ծռէ ։
24 Ն Խմաստութիւնը խոհեմ մար- դուն առջևն է . բայց յիմարին աչ- քերը՝ երկրին ծայրերն են ։
25 Ը Ցիմար տղան՝ իր հօրը տրտմու- թիւն , ու զինքը ծնանողին դառ- նութիւն կ'ըլլայ ։
26 ՚Աղէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը , ‡ և ու իշխանները ճե- ծելը՝ իրաւունք ընելո՚՚ն համար" ։
27 Ն Իր խօսքերը զսպողը խմաստուն է , ու երկայնամիտ մարդը հանճա- րեղ է .
28 Ո Ցիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ , խմաստուն՝ ո՚՚ իր շրթ- թունքները գոցողը՝ հանճարեղ կը սեպուի ։

ԻԼ . ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցանկու- թիւնը կը փնտռէ և § ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ" ։
2 Ցիմարը՝ խոհեմութենէ չախոր- ժեր . հապա իր սրտին մէջը եղածը յայտնել կ'ուզէ ։
3 Երբոր ամբարիշտը գայ , անար- գութիւն ալ կու գայ , ու նախա- տինքի հետ խայտառակութիւն ։
4 ՚Մարդուն բերնին խօսքերը խո- րունկ ջուրեր են . Ե խմաստութեան աղբիւրը առատաբուղխ գետ է ։
5 Է Դատաստանի մէջ՝ արդարը սուտ հանելու համար , ամբարշտին ա- չառութիւն ընելը աղէկ չէ ։
6 Անմիտ մարդուն շրթունքները կռիւի մէջ կը մտնեն , ու անոր բե- րանը ծեծը կը կանչէ ։
7 Ր Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանումը է , և անոր շրթունք- ները իր անձին որոգայթ է ։
8 Է Քսուս մարդուն խօսքերը՝ քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջ- նեն ։
9 Ան որ իր գործքին մէջը թոյլ է , ն շռայլ մարդուն եղբայրն է ։
10 Է Ցերոջը անունը ամուր աշտա- րակ է . արդարը անոր կը դիմէ , ու ապահով ապաստանարան կ'ունե- նայ ։
11 Ը Հարուստին ստացուածքը իր ամուր քաղաքն է , ու անոր երևա- կայութեանը մէջ՝ բարձր բերդի պէս է ։
12 Ի Կոտորածէն առաջ մարդուն սիրտը կը հպարտանայ . բայց փա- ռաց առջևէն խոնարհութիւնը կ'ե- ղի ։
13 Ո Ով որ բ՚՚ն չ լսած պատաս- խան կու տայ , յիմարութիւն ու նախատինք է անոր ։
14 Մարդուն հոգին իր հիւանդու- թեանը կը համբերե . բայց վերա- ւորուած հոգին ով կրնայ * մխի- թարել ։
15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը վաստկի . և իմաստուններուն ա- կանջը գիտութիւն կը փնտռէ ։
16 Է Մարդուն ընծան անոր ճամբայ կը բանայ , ու զանիկայ մեծերուն առջևը կը տանի ։
17 Իր դատը առաջ սկսողը իրա- ւունք ունեցող կ՚ե՚՚ւ . բայց երբոր իր ††ոսոխը գայ , զանիկայ կը քննէ ։
18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցը- նէ , ու զօրաւորներուն մէջտեղը ո- րոշում կ'ընէ ։
19 Վ Չտացած եղբայր մը ամուր քաղաքէն ա՚՚իկ է , և անոր վէճե- րը՝ բերդի մը նիգերուն կը նմանի ։
20 Ս Մարդը իր բերնին պտուղէն իր փորը կը կշտացընէ , ու իր շրթ- թունքներուն արդիւնքէն կը կըշ- տանայ ։
21 Է Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռ- քըն է , և զանիկայ սիրողները ա- նոր պտուղը կ'ուտեն ։
22 Ն ա՚՚տինի կնիկ գտնողը՝ բարիք կը գտնէ , ու Ցերոջմէ շնորհք մը կը ստանայ ։
23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի , բայց հարուստը կ'խիստ պատաս- խան կու տայ ։
24 Բարեկամներ ունեցող մարդը բարեկամութիւն ընելու է . հու եղբօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ կայ ։

ԳԼ . ԺԹ

1 ՚՚Իր կատարելութեանը մէջ քա- ղաղ աղքատը՝ նենգաւոր շրթ- թունք ունեցող յիմարէն աղէկ է ։

Ն . ք . զՀ . Իբր 1000

* կամ՝ փա- փաք

Ծ Հռութ . ա . 16 ։ Գլ . ԺԸ . 24 ։

§ Գլ . ը . 1 ։ ԺԱ . 15 ։

† ԵՀԲ . առ- լևը

Հ Գլ . Ժչ . 18 ։

§ Ճակ . գ . 8 ։

Ը Գլ . ԺՈ . 1 ։ ԺԹ . 13 ։ ՀՄ . 25 ։

Ց Գլ . ԺԲ . 25 ։ ԺԵ . 13 ։ 15 ։

՛ Սաղ . Իբ . 15 ։

ՅԵԼ . իգ . 8 ։

Ն Գլ . ԺԳ . 6 ։ ՃՈՂ . Բ . 14 ։ Ը . 1 ։

Ը Գլ . Ժ . 1 ։ ԺԵ . 20 ։ ԺԹ . 13 ։ ՀՄ 21 ։

՚՚ՀՄ 15 ։ ԳԸ ԺԸ . 5 ։

‡ կամ՝ ՚՚ւ ու իշխան- ները պատ- պին վէրքե- ձեռ- ձել իրա- ւունքէն ա- ւելի ։

Ն Ճակ . ա . 19 ։

Ղ Ցոր . ԺՂ . 5 ։

‖ ԵՀԲ . Ջա- տոտ- ղը

§ կամ՝ ամէն բանի կր խառնուի ։

՚՚ Գլ . Ժ . 11 ։ Ի . 5 ։ Բ Սաղ . հը . 2 ։

‡ Ղև . ԺԹ . 15 ։ Ը Օր . ա . 17 ։ ԺՂ . 19 ։ Գւ իգ . 23 ։ իը . 21 ։

Ր Գլ . Ժ . 14 ։ ԺԲ . 13 ։ ԺԳ . 3 ։ ՃՈՂ . Ժ . 12 ։

Ն . ք . զՀ . Իբր 1000

Ի Գլ . ԺԲ . 18 ։ իչ . 22 ։

Ղ Գլ . իը . 24 ։

Ե Բ Թագ . իր . 3 ։ 51 ։ Սաղ . ԺԲ . 2 ։ իհ . 1 ։ կա . 3 ։ 4 ։ գա . 2 ։ ՃԻՆ . 2 ։

Ը Գլ . ԺՈ . 15 ։

Ր Գլ . ԺԱ . 2 ։ ԺԵ . 33 ։ ԺՂ . 18 ։

Ի Գլ . ԺԸ . 23 ։ ԺԹ . 17 ։

Ժ ՃՈՀ Ե . 51 ։

* կամ՝ տա- նիլ . ԵԲՐ . վերցընել ։

Ի Ծն . ԼՐ . 20 ։ աԹագ իե . 27 ։ Գլ . ԺԵ . 8 ։ իա 14 ։

†† ԵԲՐ . ընկերը

Ն Գլ . ԺԲ . 14 ։ ԺՂ . 2 ։

Ի Ես . Մաս . ԺԲ . 37 ։

Ծ Գլ . ԺԹ . 14 ։ Լ . 10 ։

Ճ Գլ . ԺԹ . 14 ։ Լ . 10 ։

Ն Ճակ . Բ . 8 ։

Հ Գլ . ԺԵ . 17 ։

՚՚ Գլ . իր . 6 ։

Ն. ք. ՂՌ. Իբր 1000

Բ Սաղ. լէ. 7։
Ֆ Գլ. ժգ. 20։
Ր Հմր. 9։ Եզ. իգ. 1։ Բ Օր. ժԹ. 16, 19։ Գլ. ղ. 19։ Իս. 28։
Ի Գլ. խԹ. 26։
* Կամ՝ Իշխանին
Ղ Գլ. ԺԷ. 8։ ԺԸ. 16։ Իս. 14։
Ի Գլ. ժգ. 20։
Ը Սաղ. ԼԸ. 11։
†Կամ՝ անդադար եռանէն կ'իյնայ Իսկաբորով, Բայց անոնք չեն ջոկուիր։
Ի Գլ. ԺՂ. 20։
Ժ Հմր. 5։
Ի Գլ. Լ. 22։ Յոզ. Ժ. 6, 7։
Լ Գլ. ժգ. 29։ Ցակ. ա. 19։
Խ Գլ. ժղ. 32։
Ծ Գլ. ժգ. 14, 15։ ի. 2։ իբ. 15։
Հ Առ. Ծ՛ղ. 5։
Կ Գլ. ժ. 1։ ԺԸ. 20։ ԺԷ. 21, 25։
Ձ Գլ. իա. 9, 19։ իէ. 15։
Ղբ Կոր. Ժբ. 14։
Ճ Գլ. Ժը. 22։
Մ Գլ. ղ. 9։
Յ Գլ. ժ. 4։ ի. 13։ իէ. 21։
Ն Ղ. Ա. 28։ Ժա. 28։
Շ Գլ. իբ. 27։ Յոզ. Ժա. 1։ Մատ. ժ. 42։ իե. 40։ Բ Կոր. Թ. 6, 7, 8։ Եբր. ղ. 10։
Ո Գլ. ժգ. 24։ իգ. 13։ իԹ. 17։
Չ Սաղ. լէ. 37։
Պ Ճոր. իգ. 13։ Սաղ. ԼԳ. 10, 11։ Գլ. Ժը. 1, 9։ Ես. Ժգ. 26, 27։ Խզ. 10։ Գոր. Ե. 30։ Եբր. ղ. 17։

Ջ Հոգին տգիտութիւնը աղէկ չէ, ու ոտքերովը արագացողը կը սայ հի։
3 Մարդուն յիմարութիւնը՝ անոր ճամբան կ'աւերէ, Եւ անոր սիրտը Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ։
4 Հարստութիւնը շատ բարեկամ ներ կ'աւելցնէ. բայց աղքատը իր բարեկամէն կը զատուի։
5 Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի չազատի։
6 Շատերը *առատաձեռն մարդուն" հաճութիւնը կը փնտռեն, ու ամէն մկր պարգևատու մարդուն բարեկամ կ'ըլլայ։
7 Աղքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զզուին. անոր բարեկամները՝ ալ աւելի Հանկէ կը հեռանան. անիկայ †ոչինչ խօսքերու ետևէ կ'իյնայ"։
8 Խելք վաստկողը իր հոգին կը սիրէ. իմաստութիւն պահողը բարիք պիտի գտնէ։
9 Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի կորսուի։
10 Ճիմարին փափկութիւն չվայլեր. որչափ աւելի Ծառայի մը իշխաններու վրայ իշխել։
11 Մարդուն խոհեմութիւնը՝ անոր բարկութիւնը կը զսպէ, Եւ յանցանք ներելը՝ անոր պարծանք է։
12 Թագաւորին բարկութիւնը՝ առիւծի կորիւնին մնչիւնին կը նմանի, իսկ անոր հաճութիւնը՝ խոտի վրայի ցօղին պէս է։
13 Անիծ տղան իր հօրը Թշուառութիւն է, Ու կնկան կռիւները՝ շարունակ կաթիլներու պէս են։
14 Ջնինը ու ստացուածքը՝ հայրերէն ժառանգութիւն է. բայց խոհեմ կինիկը՝ Տէրոջմէ է։
15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ, և Թոյլ մարդը անօթի կը մնայ։
16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ. իր ճամբաները անարգողը պիտի մեռնի։
17 Աղքատին ողորմութիւն ընողը՝ Տէրոջը փոխ կու տայ. ու Անիկայ անոր հատուցում պիտի ընէ։
18 Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրատէ, և անոր աղաղակին ականջ մի դներ։
19 Խիստ բարկացող մարդը ջնաս կը կրէ. վասն զի Թէ որ անդամ մը ազատես՝ նորէն ընելու ես։
20 Խրատը լսէ, և կրթութիւնը ընդունէ, որ Ւրու ետքի ատենդ իմաստուն ըլլաս։
21 Մարդուն սրտին մէջը շատ դիտաւորութիւններ կան. բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ։
22 Մարդուն ողորմածութիւնը՝ իր փառքն է. ու աղքատը ստահօսկեն աղէկ է։
23 Տէրոջը երկիւղը կեանքի պարգևատ է, և գոհ՝ առանց կուշտ կը պառկի, առանց ձախորդութեան չհանդիպիր։
24 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ, ու զանիկայ իր բերանը անգամ չդարձներ։
25 Ծաղր ընողը ծեծէ, ու միամիտը Խելացի կ'ըլլայ, և Թէ որ Իմաստունը յանդիմանես, Հանճարը կը հասկընայ։
26 Իր հայրը կործանողը, և էր մայրը վռնտողը՝ Ամօթի ու նախատինք բերող տղայ մըն է։
27 Ո՛րդեակ իմ՝ եթ կեցիր ան խրատը մտիկ ընելէն, որ Գիտութեան խօսքերէն կը խոտորցնէ։
28 Ազր վկան արդարութիւնը ծաղրը կ'ընէ, ու Ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ։
29 Ծաղր ընողներուն համար դատաստաններ պատրաստուած են։

Գլ. Ի

1 Գինին Ծաղր ընող է, գինարբուքը կռիւ հանող, և ով որ ասոնց անձնատուր կ'ըլլայ, իմաստուն չըլլար։
2 Թագաւորին ահը՝ առիւծի կորիւնին մնչիւնին պէս է, ու զանիկայ բարկացնողը՝ Իր անձին ջաս կ'ընէ։
3 Կռիւէն ետ կենալը մարդուն փառք է. բայց ամէն յիմար կռուասէր է։
4 Ծոյլը՝ Ձմեռ է, ըստ՝ Երթիւ չհերկեր. Ուստի հունձքի ատենը պիտի մուրայ, ու բան մը պիտի չունենայ։
5 Մարդու մը սրտին մէջը խորհուրդը խորունկ ջուրերու պէս է. բայց խելացի մարդը զանիկայ կը հանէ։
6 Մարդոցմէ շատերը իրենց բարերարութիւնը կը հրատարակեն. բայց Հաւատարիմ մարդ մը ով կրնայ գտնել։
7 Իր անարատութեանը մէջ քալողը արդար է. Անոր որդիները իր ետևէն երջանիկ պիտի ըլլան։
8 Դատաստանի աթոռը նստող թագաւորը իր աչքերովը ամէն չարիք կը ցրուէ։
9 Ո՞վ կրնայ ըսել Թէ՝ Իմ սիրտս սրբեցի, իմ մեղքէս մաքրուեցայ։

Ն. ք. ՂՌ. Իբր 1000

Ծն. Թ. 21։ Գլ. իգ. 29, 30։ Նա. իբ. 7։ Ովս. դ. 11։
Բ Գլ. ժգ. 14։ ԺԲ. 12։
Ֆ Գլ. ը. 36։
Ր Գլ. ԺԷ. 14։
Ի Գլ. ԺԸ. 24։
Ղ Գլ. ԺԹ. 15։
Ի Գլ. Ժը. 4։
Ը Գլ. իԸ. 14։ Մատ. դ. 2։ Ղ Ա. Ժը. 11։
Ի Սաղ. Ժը. 1։
Ժ Կոր. ա. 12։
Ի Սաղ. լէ. 26։ ՃԺբ. 2։
Լ Հմր 26։
Խ Գաղ. ը. 46։ Բ Մն. գ. 36։ Ճոր. Ժգ. 4։ Սաղ. ծա. 5։ Յոզ. է. 20։ Ա Կոր. դ. 4։ Ա Ցօ՛. ա. 8։

10 Երկու տեսակ կշռի քար, երկու տեսակ *չափ՝ հաւասարապէս Տէրոջը առջևը պիղծ են։
11 Մինչև անգամ տղու մը վարքին մաքրութիւնը և ուղղութիւնը՝ եանոր գործերէն կը հասկըցուի։
12 Հլսող ականջը ու տեսնող աչքը՝ երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է։
13 Քունը մի՛ սիրեր, որ չըլլայ թէ աղքատանաս. աչքերդ բաց, որ հացով կշտանաս։
14 Ծախու առնողը՝ գէշ է, գէշ է, կ'ըսէ. բայց երբոր երթայ, ան ատենը կը պարծենայ։
15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի. բայց Ճգիտութեան շրթունքները մեծագին զարդեր են։
16 ՔՕտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ, և օտար կնկան համար էրաշխաւոր եղողէն գրաւ առ։
17 Խտատութեան հացը մարդուն ախորժելի է. բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի։
18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի. Ոուտի խոհեմութեամբ պատերազմ ըրէ։
19 Ռխանարկութեան պտրտողը գաղտնիքը կը յայտնէ. ուրեմն շրթունքներովը չողոքորթութիւն ընողին հետ հաղորդակցութիւն մի՛ ըներ։
20 ՌՈՎ որ իր հայրը ու մայրը կ'անիծէ, Ղանոր ճրագը մութի խաւարի մէջ պիտի մարի։
21 Ընկ ժառանգութիւն՝ որ սկիզբը արտօրնօք կ'առնուի, Քբայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի։
22 Ճաղութեան փոխարէնը հատուցանեմ՝ մի՛ ըսեր. Ընձերոջը սպասէ, ու անիկայ քեզ պիտի ազատէ։
23 Երկու տեսակ կշռի քարը Տէրոջը առջևը պիղծ է, ու նենգաւոր կշռոքը աղէկ չէ։
24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է. ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկընայ։
25 †Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը՝, և ոչ ուխտ ընելէն ետքը քննութիւն ընելը՝ մարդուն որոգայթ մըն է։
26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցրուէ, ու անիւը անոնց վրայ կը դարձընէ։
27 Մարդուն հոգին՝ Տէրոջը լոյսն է, սրտին բոլոր ծոցերը կը քննէ։
28 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը՝ թագաւորը կը պահեն. անիկայ ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաստատէ։
29 Երիտասարդներուն զարդը անոնց ոյժն է, և ծերոց փառքը ալեւորութիւնն է։
30 Վէրքի նշանները, ու փորի շտեմարանները հասնող հարուածները՝ չար մարդուն՝ մաքրողական դեղ են։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ագաւորին սիրտը Ջուրի վտակներու պէս է Տէրոջը ձեռքին մէջ. զանիկայ որ կողմը ուզէ՝ կը դարձընէ։
2 Մարդուն ամէն ճամբան՝ իրեն ուղիղ կ'երևնայ. Բայց Տէրը սիրտերը կը կշռէ։
3 †Արդարութիւն և իրաւունք գործելը՝ զոհէն աւելի ընդունելի է Տէրոջը։
4 Աչաց ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտութիւնը՝ ամբարիշտաց ||լոյսը մեղք է։
5 Ընչխատասէր մարդուն խորհուրդները՝ միայն առատութիւն կը բերէն. բայց ամէն արտորացող՝ միայն կարօտութիւն կը բերէ։
6 Ընսուա լեզուով գանձեր վաստըկելը՝ մահը փնտռողներուն հալածած ունայնութիւնն է։
7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի կորսընցնէ. վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր։
8 Եբիւր մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի. բայց մաքուր եղողին գործքը ուղիղ է։
9 Ընդէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր կընկան հետ մեծ տան մէջ։
10 Ըամբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ, ու անոր ընկերը անոր առջևը չնորհք չըգտներ։
11 Երբ որ ծաղր ընողը տուգանքի հանըլպի, միամիտը իմաստուն կ'ըլլայ, և երբ որ իմաստունը խրատուի, գիտութիւն կը ստանայ։
12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը կը դիտէ, Երբոր ամբարիշտները չարութեան համար կը կործանին։
13 ԺՈՎ որ աղքատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը գոցէ, ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու բրէն լսող պիտի չըլլայ։
14 Իգաղտնի պարգևը բարկութիւնը կ'իջեցընէ, և ծոցը զբաղծ ընծան՝ սաստիկ կատաղութիւնը կը զսպէ։
15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրախութիւն է. Բայց անիրաւութիւն ընողներուն տանջանք է։
16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը՝ մեռելներուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ։

Ն. ք. գԲ. իսբ 1000

ԺԲ Օր. իե. 13, ա. Չմր 23։ ԳԼ. ժա. 1։ ժգ. 11։ ՄԲ. գ. 10, 11։
*ԵԲր. արգ՝
Մատ. է. 16։
ՀԵԼ. գ. 11։ Սաղ. ղգ. 9։
ՅԳԼ. գ. 9։ ժբ. 11։ ժԹ. 15։ Հառվ. ժբ. 11։
ՂՑոբ. իը. 12, 16, 17, 18, 19։ ԳԼ. գ. 15։ ը. 11։
ՃԳԼ. իբ. 26, 27։ իէ. 13։
ՄԳԼ. Թ. 17։
ՅԳԼ. ժե. 22։ իդ. 6։
ՆՂԵ. ժգ. 31։
ԼԳԼ. ժա. 13։
ՈՀառվ. ժգ. 18։
ԼԵԼ. իա. 17։ ՂԼ. ի. 9։ Մատ. ժե. 4։
ՂՑոբ. ժը. 5, 6։ ԳԼ. իդ. 20։
ԼԳԼ. իը. 20։
ԻԱմբ. բ. 6։
ՈԲ Օր. լը. 35։ ԳԼ. ժե. 13։ իդ. 29։ Հառվ. ժբ. 17, 19։ աՑԹես. ե. 15։ ագԳաս. գ. 9։
Ա բ Թագ. ժգ. 12։
ԻՀմր 10։
ԲՍաղ. լէ. 28։ ԳԼ. ժգ. 9։ ԵԲրմ. ժ. 23։
†Կ՛Սուրբ բան մը կըԼեզուը։
ՅԺող. ե. 4, 5։
ԻՍաղ. ճա. 5, ա։ Հմր 8։
†ԱՎոր. բ. 11։
†Սաղ. ճա. 1։ ԳԼ. իԹ. 14։

Ն. ք. գԲ. իսբ 1000

ՈԳԼ. ժգ. 31։
‡Կ՛ըՀաեթեան դէմ

ՈԳԼ. գ. 2։
ԲԳԼ. իդ. 12։ Ղռ. ժգ. 15։
ՀԱ Թագ. ժե. 22։ Սաղ. ծ. 8։ ԳԼ. ժե. 8։ Ես. ա. 11։ ա. Ովս. գ. 6։ ՄԹես. գ. 7, 8։
ՏԳԼ. գ. 17։
‖ԿՀ՛ մշակՔԹիւնը
ԷԳԼ. ժ. 4։ ժգ. 4։
ՂԳԼ. ժ. 2։ ժգ. 11։ իՀ. 21. բՊԹես. բ. 3։

Ի ՀՀմր 19։ ԳԼ. ժԹ. 13։ իե. 24։ իէ. 15։
ԸՏես Ցակ. գ. 5։

ԲԳԼ. ժԹ. 23։

ԺՄատ. է. 2։ ժբ. 30։ ա. Ցակ. բ. 13։

ՀԳԼ. ժե. Տ. 23։ ժբ. 16։

ԼԳԼ. ժ. 29։

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲ 1000

17 Ուրախութիւն սիրողը՝ կարօտութեան մէջ կ՚իյնայ . դինին ու եղը սիրողը չհարստանար ։

18 Ի Ամբարիշտը արդարին համար , ու անօրէնը ուղղներուն համար փրկանք կ՚ըլլայ ։

19 Ի Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ ։

20 Ի Իմաստունին բնակարանին մէջը ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի . բայց անմիտ մարդը *իր ունեցածը" կը կլլէ ։

21 Ի Արդարութեան ու ողորմածութեան հետևողը՝ կեանք , արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ ։

22 Ի Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ՚ելլէ , և անոյշ ապաւինած ամրութիւնը կը փլցնէ ։

23 Ի Իր բերանը ու լեզուն պահողը՝ իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ ։

24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը՝ հպարտ և յանդուգն ծաղր ընող է։

25 Ի Ծոյլին ցանկութիւնը՝ զանիկայ կը մեռցնէ . վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր ։

26 Անիկա ամէն օր ասատիկ կը ցանկայ . իսկ *արդարը կու տայ , ու չխնայեր ։

27 *Ամբարիշտներուն զոհը պիղծ է , մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանէ ։

28 Ն Սուտ վկան պիտի կորսուի . բայց լսող մարդը †հաւատարմութեամբ պիտի խօսի ։

29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդացընէ . բայց ուղիղը իր ճամբաները կը շիտկէ ։

30 Ի Իմաստութիւն , հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ , որ Ցերովը դէմ կ՚ելնայ ։

31 *Պատերազմի օրուան համար՝ ձին կը պատրաստուի . բայց Ի փրկութիւնը Ցերովէ է ։

ԳԼ · ԻԲ

1 –Կ՚ընտրէ անունը շատ հարստութենէն աւելի ընտիր է . ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է ։

2 Ի Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդիպին . Էանոնց ամէնը ըստեղծողը Տէրն է ։

3 Ի Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ , ու կը զգուշանայ . բայց միամիտները առաջ կ՚անցնին , ու ինսս կը կրեն ։

4 Ի Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վախճանը՝ հարստութիւն , փառք ու կեանք է ։

5 Ընդուռ մարդուն ճամբուն մէջը՝ փուշեր ու որոգայթներ կան . Ի իր հոգին պահողը՝ անոնցմէ հեռու կ՚ըլլայ ։

6 Ընկրթէ մանուկը ‡իր ճամբան ակսած ատենը՝ , որ իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտորի ։

7 Ի Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ , ու փոխ առնողը փոխատուողին ծառայ կ՚ըլլայ ։

8 Ի Չարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը հնձէ . և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի ։

9 Ի Աղէկ աչք ունեցողը օրհնած կ՚ըլլայ . վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ ։

10 Ընդարը ընողը թէ որ վռընտես , կռիւը կ՚անցնի , ու վէճը և անարգանքը կը դադարի ։

11 Ի Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն վրայ շնորհք կայ , –թագաւորը անոր բարեկամ կ՚ըլլայ ։

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պաշտպանեն , և Ի ը անօրէնին խօսքերը կ՚աւրէ ։

13 Ի Ծոյլը կ՚ըսէ . Դուրսը առիւծ կայ , հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ ։

14 Ի Օտար կնիկներուն բերանը խորունկ փոս է . Տէրոջը ատելի եղողը հոն կ՚իյնայ ։

15 Մանուկին սրտին մէջը՝ յիմարութիւնը կապուած է . Ի զանիկայ՝ խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ ։

16 Իր *ապրուստը շատցընելու համար աղքատին զրկանք ընողը , *հարուստին տուողը՝ անշուշտ կարօտութեան կը հասնի ։

17 Ականջ ծռէ , ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ , և քու սիրտդ իմ դիտութեանս տուր ։

18 Վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես , հաճելի բան է . անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին ։

19 Ահա այսօր –ես քեզի իմացուցի . որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ ։

20 Միթէ ես քեզի ‖շատ անգամ" խրատներով , ու գիտութեամբ չըգրեցի՞ ,

21 Ընդ որ քեզի՝ ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ , ‡որ քեզի §հարցընողներուն՝ ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս ։

22 *Աղքատը մի՛ կողոպտեր իր աղքատութեանը համար , *ու տնանկը չ‡դատաստանի մէջ մի՛ կոխեր .

23 Ընվասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ , և զանոնք

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲ 1000

ՂԳԼ · ԺԵ · 19 ։

Ե ՚ Ց՚Հ · Ե · 18 ։

Ը Եփ · Գ · 4 ։ Բ Տիմ · Գ · 15 ։

‡ Կ՚ասի՝ իր ճամբուն համեմատ ։

Ր Ցակ · Բ · 6 ։

ԺՑոր · Դ · 8 ։ Ովս · Ժ · 13 ։

Ի Բ Կոր · Թ · 6 ։

Լ Ծն · Խ · 9 ։ 10 ։ Սաղ · ճա · 5 ։

Ի Սաղ · ճա · 6 ։ ԳԼ · ԺԶ · 13 ։

Ի ԳԼ · ԻԶ · 13 ։

Ի ԳԼ · Բ · 16 ։ Ե · 3 ։ Է · 5 ։ Իգ · 27 ։

Հ Ձող · Է · 26 ։

Ն ԳԼ · ԺԳ · 24 ։ ԺԹ · 18 ։ Իգ · 13 ։ 14 ։ ԽԹ · 15 ։ 17 ։

‖ Կ՚ասի՝ աշխարհներ · ԳԼ · Բ · 6 ։ ՂՂա · ա · 3 ։ 4 ։

ճ Տես ա Պետ · գ · 15 ։

§ Եբր · Խորհուրդներուն՝

՚ Եկ · Իգ · 6 ։ Ճոր · լա · 16 ։ 21 ։

յ Ջաբ · Է · 10 ։ Սաղ · գ · 5 ։

‡ Եբր · դրան Նա թագ · Իգ · 13 ։ Իե · 39 ։ Սաղ · ԺԲ · 5 ։ լե · 1 ։ 10 ։ կը · 5 ։ ճխ · 12 ։ Գղ · իգ · 11 ։ Երեմ · ծա · 36 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 14 ։ ՃԼ ։

Ն Սաղ · ճՁԲ · 3 ։ Սաա · Իե · 3 ։ 4 ։

*Եբր · գա · Նիկայ

Հ ԳԼ · Իե · 9 ։ Սաա · Ե · 6 ։

Ն Ձող · Թ · 14 ։ ՃԼ ։

Ղ ԳԼ · ԺԲ · 18 ։ ԺԳ · 8 ։ ԺԲ · 21 ։ Ցակ · Գ · 2 ։

ՃԳԼ · ԺԴ · 4 ։

՛ Սաղ · լԵ · 26 ։ ՃԺԲ · 9 ։

յ Սաղ · Ծ · 9 ։ ԳԼ · Իե · 8 ։ Ե ՚ · կԶ · 3 ։ Երեմ · Զ · 20 ։ Ամվ · Ե · 22 ։

Ն ԳԼ · ԺԹ · 5 ։ 9 ։

† Կ՚ասի՝ յաւիտեան

Ն Ե ՚ · Բ · 9 ։ 10 ։ Երեմ · Թ · 23 ։ Գործ · Ե · 39 ։

*Սաղ · Ի · 7 ։ ԼԳ · 17 ։ Ես · լա · 1 ։

ՂՍաղ · Գ · 8 ։

–Ձող · Է · 1 ։

Բ ԳԼ · ԼԹ · 13 ։ Տես ա Կոր · Ժբ · 21 ։

Է Ցոր · լա · 15 ։ ԳԼ · Իգ · 31 ։

Ը ԳԼ · Իգ · 16 ։ ԼԵ · 12 ։

Ի Սաղ · ճՁԲ · 3 ։ Սաա · Զ · 33 ։

Ե ԳԼ · Իգ · 13 ։ Տես ա Կոր · Ժբ · 21 ։

Ը Ցոր · լա · 15 ։ ԳԼ · Իգ · 31 ։

Ը ԳԼ · Իգ · 16 ։ ԼԵ · 12 ։

Ի Սաղ · ճՁԲ · 3 ։ Սաա · Զ · 33 ։

Ն·Ք·ԶՓ· ՅԲԲ 1000

կողպտողներուն հոգին պիտի կողպտե ։

24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի՛ ըներ , ու ցասկոտ մարդուն հետ մի՛ երթար ։

25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս , և քու հոգւոյդ որոգայթ վաստրկիս ։

ԼՊԼ·Զ·1։ Ժա·15։ 26 Ձեռք տուողներէն մի՛ ըլլար , ու՛ղ պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն .

27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս , ինչո՞ւ համար տակդ քու անկողինդ առնեն ։

ՆԲՕր·ԺԹ· 14։ԽԷ·17։ ԳԼ·Իդ· 10։ 28 Զքո՛ւլայ որ տեղէն վերցնես ան վաղեմի սահմանին նշանը , որ քու հայրերդ դրեր են ։

29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս , անիկայ թագաւորներուն առջևը պիտի կայնի . աննշան մարդոց առջևը պիտի չկայնի ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս , առջևդ դրուածը աղէկ նայէ .

2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր մարդ ես , կոկորդիդ վրայ դանակ դիր ։

3 Անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար . վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են ։

ՆԳԼ·Իբ· 20։ա Տիմ. Ը·9։10։ 4 Հարուստ ըլլալու մի՛ աշխատիր . Էքու խորհուրդդ ետ կեցիր ։

Բ Գլ·Գ·5։ Հռով. Ժբ· 16։ 5 Աչք պիտի տնկես ան բանին՝ որ ոչինչ է . անիկայ անշուշտ իրեն թևեր կը շինէ , ու արծիւի պէս օդը կը թռչի ։

* Կամ՝ իմաստութենէդ 6 Չար աչք ունեցողին հացը մի՛ ուտեր , և անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար .

ՃԲՕր·Ժե· 9։ ՃՍաղ.Ճխա· 4։ 7 Ան զի անիկայ՝ իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ , այնպես է . Կեր ու խմէ՝ ըսէ քեզի . բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ ։

ԷՍաղ·Ժբ· 2։ 8 Կերած պատառդ պիտի փսխես , ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցընես ։

ՂԳԼ·Թ·8։ Մաս . Է· 6։ 9 Ընճիմարին ականջներուն մի՛ խօսիր . քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ'անարգէ ։

ՆԲՕր·ԺԲ· 14։ԽԷ·17։ ԳԼ·Իբ· 23։ 10 Հնադեմի սահմանին նշանը տեղէն մի՛ վերցներ , ու որբերուն արտերը մի՛ մտներ .

ԸՅոր·Լա· 21,ՃԼ։ԳԼ· Իբ·23։ 11 Ըփանզի անոնց Վրէժխնդիրը զօրաւոր է , և քեզի դէմ՝ անոնց իրաւունքը անիկայ պիտի պաշտպանէ ։

ՊԳԼ·Ժգ· 24։ԺԹ· 18։Իր·15։ ԽԹ·15,17։ 12 Քու սիրտդ խրատի տուր , ու ականջներդ գիտութեան խօսքերուն ։

13 Ցղայն խրատը մի՛ կտրեր . վասն զի թէ որ զանիկայ գաւազանով ծեծես , չմեռնիր ։

14 Դուն անիկայ գաւազանով կը ծեծես , բայց Հանոր հոգին դժոխքէն կ'ազատես ։

15 Ո՛րդեակ իմ՝ Էթէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ , իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ ։

16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին , իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան ։

17 Ընքու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի , հապա Եամէն օր Ցհրոյը վախին մէջ եղիր ։

18 Հ Վասն զի իրաւցընէ վախճան մը կայ , ու քու յոյսդ պիտի չկտրի ։

19 Ո՛րդեակ իմ՝ լսէ , ու իմաստուն եղիր , և Ընքու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ շտկէ ։

20 Հ Մի՛ ընկերանար գինեմոլներուն հետ , ու †իրենց մսեղիները մաշողներուն՝ հետ .

21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը աղքատ կ'ըլլան . և Ցշոտ քունը՝ պատրատած հանդերձներ կը հագցընէ ։

22 Ընհնազանդութիւն ըրէ հօրդ՝ որ քեզ ծներ է , ու մի անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառաւի ։

23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ , ու ըՆէ՛ մի՛ ծախեր . Նմանապէս իմաստութիւնը , խրատը ու հանճարը ։

24 Հ Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ , և իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ ։

25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուրախանան , ու քեզ ծնանողը՝ թող ցնծայ ։

26 Ո՛րդեակ իմ՝ քու սիրտդ ինծի տուր , և քու աչքերդ թող իմ ճամբաներս դիտեն ։

27 Հ Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է , ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է .

28 Ներ անիկայ գողի պէս դարանը կը մտնէ , ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ'աւելցնէ ։

29 ԸնՈրո՞ւնն է վայը . որո՞ւնն է ո՜հը . որո՞ւնն են կռիւները . որո՞ւնն են տրտունջները . որո՞ւնն են առանց պատճառի վէրքերը . որո՞ւնն է աչաց կարմրութիւնը ։

30 ԸնԳինիին քովը մնացողներուն , ուխառնած գինին փնտռելու գացողներուն ։

31 Մի՛ նայիր գինիին կարմրութեանը՝ գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն՝ ու շիտակ վազելուն .

32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խածնէ , ու քարբի պէս կը խայթէ ։

33 Աչքե՛ր քու աչքերդ օտար կնիկներու պիտի նային , և քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի .

Ն·Ք·ԶՓ· ՅԲԲ 1000

ՃՕր·Ծ· 5։ Է Հմր 24,25։ ԳԼ·ԽԹ·3։ Ը ԳԼ·Խբ· 14։ Թ Սաղ·Լե· 1։Նգ·3։ ԳԼ·Գ·31։ Իդ·1։ Ժ ԳԼ·Խբ· 14։ ԺԱ Սաղ·Լե· 37։ԳԼ·Իդ· 14։Ղոս· Ժգ·25։ ԺԲ ԳԼ·Գ·23։ Հ Ես·ե·22։ Մաս . Իդ· 49։Ղոս· իա·34։ Հռով. Ժգ· 13։Եփես· ե·18։ † Կամ՝ զեղխութեամբ միս ուտողներուն ԺԳ Գլ· Ժթ· 15։ ԺԴ Գլ·ա·8։ Լ·17։Եփես· զ·1,2։ ԺԵ Գլ·Գ·5։ 7։ Մաս . Ժգ·44։ ԺԶ Գլ·Ժ·1։ Ժե· 20։ Հմր 15։ ԺԷ Գլ·Իբ· 14։ ԺԸ Գլ·Ե·12։ Ժող.Ե·26։ ԺԹ Ես·ե·11։ 22։ Ի Ծն·Խթ· 12։ ԻԱ Գլ·Ի·1։ Եփես· ե· 18։ ԻԲ Սաղ·Նե· 8։ Գլ·Թ· 2։

Ն·Ք·ԳՖ· Իբր 1000

34 Եւ ծովուն * միջը պառկողի պէս, ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։

35 Ե՞ պիտի ըսես. Ես ծեծեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի, ինծի զարկին, ու ես բան մը չիմացայ. ե՞րբ պիտի արթննամ, որ զանիկայ նորէն փնտռեմ։

ԳԼ·Ի·Դ

1 Ո՞վ մարդոց մի՝ նախանձիր, ու անոնց հետ կենալու մի՝ ցանկար.

2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։

3 Ցունը իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով կը հաստատուի։

4 Եւ շտեմարանները գիտութեամբ՝ ամէն թանկագին ու վայելուչ գանձերով կը լեցուին։

5 Զիմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ, ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցնէ։

6 Վասն զի պատերազմդ խոհեմութեամբ կ'ընես. և †ազատութիւնը՝ խորհրդականներու շատութիւնով կ'ըլլայ։

7 Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է. անիկայ դրանը մէջ իր բերանը չբանար։

8 Ո՛վ որ նենգութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ նենգամիտ պիտի ըսուի։

9 Ցիմարութեան խորհուրդը մեղք է, և ծաղր ընողը մարդոց զզուելի է։

10 Թէ որ նեղութեան օրը թուլնաս, ոյժդ քիչ է։

11 Ազատէ՛ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին, ու սպաննուելու վրայ եղողները աչքովէն ետ մի՛ կենար։

12 Թէ որ ըսես Թէ՝ Մենք ասիկայ չգիտցանք, ահա Խոհրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ. ու քու հոգիդ պաշտպանողը ինքը գիտէ, և †ինչ մարդուն ի իր գործքին չափովը պիտի հատուցանէ։

13 Ո՛րդեակ իմ՝ եմե՛ղր կեր, որ աղեկ է, և մեղրախորիսխ ներ՝ որ քեզի քաղցր է։

14 Իմաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիդ այնպես է՞ղջ պիտի ըլլայ, Թէ որ զանիկայ գտնես. և Էվախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։

15 Ո՛վ չար՝ Ժարդարին տանը դրանակալ մի՛ ըլլար. անոր †ընակարանը մի՛ աւրեր։

16 Վասն զի արդարը թէև եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. Ցայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Ցերբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի, քու սիրտդ Թող չընծայ։

18 Զրլայ որ Տէրը տեսնէ, ու իրեն անհաճոյ երևնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձնէ։

19 Ընդարապործներուն համար մի՛ սրտմտիր, ու ամբարիշտներուն մի՛ նախանձիր.

20 Վասն զի չարո մարդը ե՞րէկ վախճան չունենար. ի ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

21 Ո՛րդեակ իմ՝ ի Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և ‖խառովարար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհասը ո՞վ գիտէ։

23 Ա՛ս բաներն ալ իմաստուններուն յե՞ղ է. Ընդատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ չէ՝։

24 Ան՛վ որ ամբարշտին կ'ըսէ Թէ՝ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, ե՞ ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն՝ ընդհ կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքներ կը համբուրէ։

27 Դուրսի գործքդ կանոնաւորէ՝, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Ընդու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր։

29 Մի՛ ըսեր Թէ՝ Անիկայ ինծի ինչպես որ ըրաւ, ես ալ անոր այնպես պիտի ընեմ, ան մարդուն՝ իր գործքին համեմատ հատուցում պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն՝ ու պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Եւ ահա ամենուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը եղինձներ ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր ընդհ տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի, ե՞ս նայեցայ, ե՞ս ալ խրատ առի։

33 Թէ որ քիչ մը քնանաս, քիչ մը ներհնես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար,

34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի դայ, և քու կարօտութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս։

Ն·Ք·ԳՖ· Իբր 1000

Ցոբ·ե·19։ Սաղ·լդ·19։ լե·24։ Միք·ե·8։ Հեսի·է·10։ Ամվ·ե·2·ը·14։ Ցայտ·ժը·21։ Ցոբ·լ·29։ Սաղ·լե·15, 19։ Գլ·ժե·5։ Ներ 12։ Ընաղ·լե·1։ Կգ 3։ Գլ·իգ 17։ Հմր 1։ Սաղ·ժա·6։ Ցոբ·ժը·5·6։ իա·17։ Գլ·ժգ·9։ ի·20։ Հռով·ժգ·7։ ազետ·բ·17։

‖ Եբր·փոխական

Ղե·ժթ·15։ բ Օր·ա·17։ ժգ·19։ Գլ·ժը·5։ իբ·21։ Ցօհ·է·24։

Ընդ·ժե·15։ Ես·ե·23։

Գաղ·ե·17։ 18։ Ղե·ժգ·28։

Ընժե·դ·25։

Գլ·ի·22։ Մատ 6·39·44։ Հռով ժը·17·19։

Ընծ·գ 18։

ԳԼ · ԻԸ

1 Թագաւորներու վրայով ։ Տ Ա֊ձերէն , ու ա֊նոնց զանազան պատճառներէն զգուշանալու վրայով ։

1 ¶ Ա֊ոտնք ալ Սողոմոնին առակներն են , որ Ըզեկիա Թա֊գաւորին մարդիկները օրինակեցին ։

2 Բ Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է · բայց թագաւորներուն փառքը հրանը ֊ւէ քննելն է ։

3 Երկնից բարձրութիւնը , ու երկ֊րիս խորութիւնը , և թագաւորնե֊րուն սիրտը չքննուիր ։

4 Տ Ա֊երցուր արծաթէն կղդղանքը , ու ոսկերիչին համար ֆո֊ւռը անօթ կ'ելլէ ·

5 Է Ա֊երցուր թագաւորին առջևէն ամբարիշտը , ու Ա֊անոր աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի ։

6 Թագաւորին առջևը մի՛ պար֊ծիր , և մեծերուն տեղը մի՛ կենար ·

7 ✱Է Ա֊ան զի ասդկէ ը որ քեզի ըսևն Թէ՝ Հոս ելլէր , քան Թէ քու աչ֊քերուդ տեսած իշխանին առջևը վար իջեցընևն քեզ ։

8 Ը* Կռիւի համար շուտով դուրս մի՛ ելլեր · չըլլայ Թէ՝ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ , դուն վերջը ի՞նչ ընելիքդ գիտնաս ։

9 Բ Ընկերդիդ հետ քու դատդ վա֊րէ , բայց գաղտնիքը ուրիշին մի՛ յայտներ ·

10 Ձըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ , ու գէշ անունդ անջնջելի մնայ ։

11 ✱ Ճարմարութեամբ ըսուած խօս֊քը՝ արծաթէ զարդերու մէջ ոս֊ոսկիէ խնձորներու նըման է ։

12 Իմաստունին յանդիմանութիւ֊նը՝ մտիկ ընող ականջին , ոսկիէ օղ՝ ու մաքուր ոսկիէ մանեակ է ։

13 Է Հաւատարիմ դեսպանը՝ զինքը խրկողներուն՝ հունձքի ատենի ձիւ֊նին զովութեանը պէս է , և իր տի֊րոջը հոգին կը զուարճացընէ ։

14 Ն Սուտ † առատաձեռնութեան վրայ պարծենցողը՝ Է անանձրև ամ֊պերու ու հովի պէս է ։

15 ✱ Համբերութեամբ՝ իշխանին սիրտը կ'իջնէ ; և անուշ լեզուն ոսկորներ կը կոտրէ ։

16 Ի թէ որ մեղր գտնես , քեզի բա֊ւական եղածին չափ կ'ըր , չըլլայ որ անով կշտանաս , ու զանիկայ փսխես ։

17 Փու ոտդ դրացիդ տունը յա֊ճախ չկոխէ , չըլլայ որ քեզմէ ձանձ֊րանայ , ու քեզ ատէ ։

18 Ո Իր դրացիին համար սուտ վկա֊յութիւն ընողը՝ ուռի , սուրի և սրած նետի պէս է ։

19 Նեղութեան օրը անհաւատարիմ մարդու ապաւինիլը՝ փչրուող ակ֊ռայի և դիւրազլոր ոտքի ֊պ֊ո֊էն֊նելը֊ պէս է ։

20 Ն Տրտում մարդուն առջևը եր֊գեր երգողը՝ ցուրտ օրը էր զգեստը հանողին , և՛ բորակի վրայ քա֊ֆոյ քացախին կը նմանի ։

21 Ը Թէ որ թշնամիդ անօթի է , ա֊նոր հաց կերցուր , ու Թէ որ ծա֊րաւ է , անոր ջուր խմցուր ·

22 Ք Անդի ֊ո֊ւ ընելով՝ անոր գըլ֊խուն վրայ կրակի կայծեր կը դի֊զես , և Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ ։

23 ✱ Հիւսիսային հովը՝ անձրևը ‡ կը ցրուէ , ու խոժոռ դէմքը՝ ✱ չարա֊խօս լեզուն ։

24 Ն Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ , քան Թէ կռուասէր կընո֊կան հետ մեծ տան մէջ ։

25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն՝ ասանկ ալ է հեռու երկ֊րէ եկած բարի լուրը ։

26 Չար մարդուն առջևը իյնող արդարը՝ պղտորուած աղբիւրի , ու աւրուած ակի կը նմանի ։

27 Ւ Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ , և մարդուն ֊իր փառքը փնտռելը փառք չէ ։

28 Ւ Իր ոգին չզսպող մարդը՝ ֊վլած ֊ո֊ անպարիսպ քաղաքի պէս է ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ճիմարներու , 13 ծոյլերու , 17 ու հակառա֊կասէր բանսարկուներու վրայով ։

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն , և հունձքի ատեն անձրև , այն֊պէս ալ յիմարին պատիւ չվայ֊լեր ։

2 Ինչպէս որ ձնծղուկը կը պտրտի , ու ծիծեռնիկը կը թռչի , այնպէս ալ Է առանց պատճառի անէծքը չգար ։

3 Է Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտք է ։

4 Ճիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան մի՛ տար , չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլ֊լաս ։

5 Տ Ճիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան տուր , չըլ֊լայ որ անիկայ զինքը իմաստուն կարծէ ։

6 Ճիմարին ձեռքովը խօսք իրկողը՝ իր ոտքերը կը կտրէ , ու ‖ կը քաչէ ։

7 Ինչպէս ‖ որ կաղին ոտքերը կ'երե֊րան , այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը ։

8 Ճիմարին պատիւ տուողը՝ §քա֊րակոյտի մը մէջ պ֊ո֊ւ֊էն քա֊րերու ծրար փ֊ո֊ղն" կը նմանի ։

9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝

Ն · ք · ԿՖ · Իբր 700

֊ դ Թագ · դ · 32 ։

Բ Ր Օր · իԹ · 29 ։ Հով · ժ ա · 33 ։

‡ Ցոր · իԹ · 16 ։

Տ Բ Տիմ · բ · 21 ։

Ի Տես գԼ · ի · Տ ։

ՂԳԼ · ժգ · 12 ։ իԹ · 14 ։

Ի Ղու · ժգ · Տ · 9 · 10 ։

ԸԳԼ · ժէ · 14 ։ Մատ · է · 25 ։ * Ա֊՛ դա֊տի

Ի Մատ · ե · 25 ։ ժը · 15 ։

ԺԳԼ · ժե · 23 ։ Ես · ծ · 4 ։

11 ✱ Ճարմարութեամբ ըսուած խօս֊քը՝ արծաթէ զարդերու մէջ ոս֊ոսկիէ խնձորներու նըման է ։

12 Իմաստունին յանդիմանութիւ֊նը՝ մտիկ ընող ականջին , ոսկիէ օղ՝ ու մաքուր ոսկիէ մանեակ է ։

ԻԳԼ · ժգ · 17 ։

13 Է Հաւատարիմ դեսպանը՝ զինքը իրկողներուն՝ հունձքի ատենի ձիւ֊նին զովութեանը պէս է , և իր տի֊րոջը հոգին կը զուարճացընէ ։

ԼԳԼ · ի · 6 ։ † Ա֊՛ տուր֊քի

Ի Ցուղ · 12 ։ Ը Ղե · իբ · 4 ։ ՃԱ ասթաղ · իե · 24 ։ ՃԱ ԳԼ · ժե · 1 ։ ժզ · 14 ։

‖ Հմր 27 ։

Հ Սաղ · Ա է · 4 ։ ՀԻ · 3 · 4 ։ ԳԼ · ժբ · 18 ։

Ն · ք · ԿՖ · Իբր 700

Ի Դան · զ · 18 ։ Հով · ժբ · 15 ։

ՂԵԼ · իգ · 4 ։ 5 ։ Մատ · ի · 44 ։ Հով · ժբ · 20 ։

§ Բ Թագ · ժզ · 12 ։

‡ Ցոր · լԵ · 22 ։

‡ Ա֊՛ կը յարուցա֊նէ ։

Ի Սաղ · ճա · 5 ։

Ն ԳԼ · ժԹ · 13 ։ իա · 9 ։ 19 ։

Ն Հմր 16 ։

ՈԳԼ · իԿ · 2 ։

Ն ԳԼ · ժզ · 32 ։

գինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է ։
10 Սեծ է ամէն բան Ստեղծողը , որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ ։
11 Ի Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ , Նոյնպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ ։
12 Ի Զինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարին՝ քան թէ անկէ ։
13 Ը Ծոյլը կ'ըսէ թէ՝ ճամբուն մէջ առիւծ կայ , ու հրապարակներուն մէջ կորիւն ։
14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը դառնայ , այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։
15 Ի Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , ու բերանը անոր տանելու դժուարութիւն կը զգայ ։
16 Ծոյլը իր աչքերուն՝ խելացի պատասխան տուող եօթը մարդկէն աւելի իմաստուն կ'երեւնայ ։
17 Իրենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը՝ շունը ականջներէն բռնողին պէս է ։
18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր , նետեր ու մահ կը ցանէ ,
19 Այնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ , ու ետքը կ'ըսէ . « Ա՛նչ կատակ ըրի ։
20 Առանց փայտի կրակը կը մարի , և ի թէ որ քսուս չըլլայ , կռիւը կը դադարի ։
21 Ենչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կրակին , այնպէս է կռուասէր մարդը վէճ բռնկցընելու ։
22 Ի Քսուս մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջնեն ։
23 Եռանդուն շրթունքները՝ չար սիրտը արծաթի կղկղանքով ապակած հողէ ամանի կը նմանին ։
24 Ատելցողը իր շրթունքներովը կը կեղծէ , ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ .
25 Ի Անոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս . վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը գզուելի բան կայ ։
26 Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ , անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի ։
27 Ի Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ , և ան որ քար կը գլորէ , իրեն պիտի դառնայ ։
28 Ստախօս լեզուն * իր ծեծածներըը՝ կ'ատէ , ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ ։

ՆԱ ։ ԻԵ

1 Անձնասիրութեան . 5 Ճշմարիտ սիրոյ ։ 11 զատնագան յանցանքներէ զգուշանալու ։ 23 և ընտանեկան խնամքի վրայով խրատներ ։

1 – 4 աղուան համար մի՛ պարծիր . վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի ։
2 Ի Քեզ ուրիշը թող գովէ , և չէ թէ քու բերանդ , օտարը՝ և չէ թէ քու շրթունքներդ ։
3 Քարը ծանրութիւն , ու աւազը բեռ ալ է . բայց յիմարին բարկութիւնը՝ երկուքէն ալ ծանր է ։
4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը խիստ է . բայց ո՞նախանձին առջևը ո՞վ կրնայ կենալ ։
5 Ծ Ծայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սիրէն աղէկ է ։
6 Ի Բարեկամին վէրքերը հաւատարիմ են . բայց թշնամին համբոյրները առատ են ։
7 Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհամարհէ . բայց ականջի մարդուն՝ ամէն լեղի բան անուշ կու գայ ։
8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝ իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է ։
9 Եղը ու խունկը՝ սիրտը կը զուարճացընեն . նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով ։
10 Քու բարեկամդ , ու քու հօրդ բարեկամը մի՛ թողուր , և քու նեղութեանդ աւուրը քու եղբօրդ տունը մի՛ երթար . Է մօտ դրացին՝ հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է ։
11 Ը Ո՛րդեակ իմ՝ իմաստուն եղիր , ու սիրտս ուրախացո՛ւր , Ի որ զիս անարգողին պատասխան տամ ։
12 Ի Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ , ու կը զգուշանայ . Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին , ու ետեւս կը կրեն ։
13 Ի Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ , և օտար կնկան համար երաշխաւոր եղողին դրաւ առ ։
14 Քէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ ելլէ , ու իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ , ասիկայ անոր անէծք կը սեպուի ։
15 Ե Անձրևոտ օրուան շարունակ կաթիլը՝ ու կռուասէր կնիկը իրարու կը նմանին .
16 Զանիկայ ծածուկ պահողը՝ հովը կը պահէ , և ալ ձեռքին մէջ պահոցած եղը վեր կը յայտնէ ։
17 Երկաթը երկաթով կը սրուի , ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ ։
18 Ի Թզենիին հոգ տանողը՝ անոր պտուղը կ'ուտէ , և իր տէրը պահպանողը՝ պատիւ կը գտնէ ։
19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին , նոյնպէս ալ սիրտը՝ մարդը մարդուն կը ցոյցէ ։
20 Ի Դժոխքը ու կորուստը չեն կըշ-

ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։
ՆՂՈՒ ։ ԺԲ ։ 19։20։ ՃԿԳ ։ 13 , ԼՀ ։
Ի ՓԼ ԽԹ ։ 27։

Ն·ՔՆ·ԳՔ· ԻՐՐ 700

տանար . Համբոյրն աչքերն ալ չեն կշտանար :

21 Ինչպես հալոցը արծաթը և քուրան ոսկին կը փորձէ , այնպես ալ մարդը՝ գինքը գովող բերանը ։

22 Ցիխմարը ցորենի հետ անկանի մէջ սանդիտուով ծեծես ալ , անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար ։

23 Քու ոչխարներուդ վիճակը աղէկ գիտցիր , և ուշ դուր հօտերուդ աղէկ նայէ ։

24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չմնար , ու թագը դարէ ի դար չտևեր ։

25 Կանանչը կը բուսնի , խոտը կ'երևնայ , և լեռներուն խոտերը կը ժողվուին ։

26 Գառները քու հագուստիդ համար են . ու նոխազները դաշտերուն գինն են ։

27 Քու կերակուրիդ համար , և քու տանդ կերակուրին համար , ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար՝ բաւական այծի կաթ պիտի ։

ՊՂՒ·ԻԳ·ԻՐ

1—29 Ս. Մարգարտութեան և հոգևոր անկեղծութեան վրայով ընդհանուր ծանօթութիւններ ։

1 Մարգարիտը առանց մկուս մը հալածելուն կը փախչի . բայց արդարները առյդ առիւծի պէս քաջասիրտ կ'ըլլան ։

3 Երկրին յանցանքովը՝ անոր իշխանները շատ կ'ըլլան . բայց անոր վիճակը՝ իմաստուն մարդուն ձեռքովը յաճ պէն կը դիմանայ ։

3 Աղքատները զրկող չքաւոր մարդը՝ հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձրևի պէս է ։

4 Օրէնքը մեռժողները՝ ամրապրիշները կը գովեն . բայց օրէնքը պահողները՝ անոնց դէմ կը կենան ։

5 Զար մարդիկները իրաւունքը չեն հասկընար . բայց Տէրը փնտռողները ամէն բան կը հասկընան ։

6 Իր կատարելութեանը մէջ բաղդատը՝ ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է ։

7 Օրէնքը պահողը իմաստուն տղայ է . բայց չոլայներուն բարեկամ եղողը իր հայրը կ'ամչցընէ ։

8 Իր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով աւելցընողը՝ գանիկայ աղքատին ողորմութիւն ընողին համար կը ժողվէ ։

9 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձընէ իր ականջը , Անոր աղօթքը անդամ պիղծ է ։

10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մոլորցընողը՝ իր փոսին մէջը պիտի իյնայ . Սակայն արդարները բարիք պիտի ժառանգեն ։

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն իմաստուն կ'երևնայ . բայց հանճարեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ ։

12 Երջոր արդարները ուրախանան , մեծ փառք կ'ըլլայ . բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան , մարդ կը փնտռուի ։

13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չգտներ . բայց ընծա խոստովանողը ու մեկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ ։

14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է . Բայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։

15 Աղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը՝ մռնչող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի ։

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ'ընէ . Բայց ագահութենէ զզուողը իր կեանքը կ'աւելցընէ ։

17 Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախչի . Թող մկը չպաշտպանէ զանիկայ ։

18 Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ . Բայց ծուռ մարդը՝ երկու ճամբով կը ինկնի , անոնց մկուն մէջը կ'իյնայ ։

19 Իր երկիրը գործողը հացով պիտի կշտանայ , ու դատարկ մարդոց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի ։

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ'առնէ . Բայց հարուստ ըլլալու արտորացողը պիտի չարդարանայ ։

21 Անչառութիւն ընելը աղէկ չէ . վասն զի Պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ ։

22 Չար աչք ունեցող մարդը՝ հարուստ ըլլալու կ'արտորայ , ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ ։

23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի ։

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ , ըսելով թէ՝ Ցանցանք չէ , անիկայ Ապականարար մարդուն ընկերն է ։

25 Ագահ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ . Բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գիրնայ ։

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է . բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի ։

27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար . բայց ականջ երես դարձընողը շատ անէծքներ կ'առնէ ։

Ն·ՔՆ·ԳՔ· ԻՐՐ 700

ԼԳԼ·ԻԷ·27 ։

Ի Մատ·Ը·33 ։

* Կամ՝ կը պահպանի ։

Ա Սաղ·ԼԲ·3, 5 ։ Ա Ճօհ·Ա·8, 9, 10 ։

Ա Սաղ·ԺԲ·8 ։ ԳԼ·ԻԳ·17 ։

Ա Հռով·Բ·5 ։ Ժա·20 ։

Ա Ել·Ա·14 ։ 16 ։ 22 ։ Մատ·Բ·16 ։

Ա Պետ·Ե·8 ։

Ա Ղուկ·Թ·6 ։ Ել·Իա·14 ։

† Եբր·Ընդմէջ վրձնուած ։

Ա ԳԼ·Ժ·9, 25 ։

Ն Հմր 6 ։

ԼԳԼ·ԺԲ·11 ։

Ա ԳԼ·Ժգ·11 ։ Ի·21 ։ Իգ·4 ։ Հմր 22 ։ Ա Տիմ·Գ·9 ։

ԼԳԼ·ԺԲ·5 ։ Իգ·23 ։ Ա Եզեկ·Ժգ·19 ։

Լ Հմր 20 ։

Ա ԳԼ·Իհ·5, 6 ։

Ա ԳԼ·ԺԲ·9 ։

ԼԳԼ·Ժգ·10 ։

Ա Ա Տիմ·Ղ·6 ։

ՐԲ Օր·Ժե·7, ՃԼ ։ ԳԼ·Ժթ·17 ։ ԻԲ·9 ։

ա Սաղ·ՃԳ·14 ։

Ա ՂՒ·ԻԳ·17։36։ Սաղ·ԺԳ·5 ։

Բ Մատ·ԺԲ·28 ։

Ա Սաղ·Ժ·3 ։ Խթ·18 ։ Հռով·Ա·32 ։

Ա Գ Թագ·ԺԲ·18, 21 ։ Մատ·Գ·7 ։ ԺԳ·4 ։ Նեհ·Ե·11 ։

Է Սաղ·ՂԲ·6 ։

Ղ Ճօհ·Է·17 ։ Ա Կոր·Բ·15 ։ Ա Ճօհ·Բ·20, 27 ։

Է ԳԼ·ԺԹ·1 ։ Հմր 18 ։

Ը ԳԼ·ԻԹ·3 ։

Թ Ցոր·ԻԷ·16, 17 ։ ԳԼ·ԺԳ·22 ։ Ծող·Բ·26 ։

Ժ Ջաք·Է·11 ։

Ի Սաղ·ԿԳ·18 ։ ՃԹ·7 ։ ԳԼ·ԺԵ·9 ։

28 Չթէ որ ամբարիշտները բարձրա-
նան, մարդիկները կը պահուին. բայց թէ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան։

ԳԼ. ԻԹ

1 Ընդհանուր 15 և մասնաւոր կառավարութեան վրայով խրատներ։ 22 Բարկութեան, ամբարտաւանութեան, գողութեան, երկչոտութեան և երեսպաշտութեան վրայով։

1 Հատ անդամ յանդիմանուած մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ, յանկարծ պիտի կոտրուի, ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ։

2 Երբ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ'ուրախանայ. բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ, ժողովուրդը կը հեծէ։

3 Որ իմաստութիւն սիրողը՝ իր հայրը կ'ուրախացընէ. բայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը՝ ստացուածքը կը ցրուէ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ երկիրը. բայց կաշառք առնողը՝ զանիկայ կը կործանէ։

5 Իր ընկերին շողոքորթութիւն ընող մարդը՝ անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ։

6 Ձար մարդուն ամբարշտութեան մէջ որոգայթ կայ. բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ։

7 Արդարը աղքատներուն դատը դիտէ. բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար։

8 Ծաղր ընող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն. բայց իմաստուններուը ցասկութիւնը կը դադրեցընեն։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ունի, թէ՛ սրդողի և թէ ծիծաղի, հանգիստ չըլլար։

10 Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ'ատեն. բայց ուղիղները անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն։

11 Ցիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ. բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ առնի կը պահէ։

12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան։

13 Աղքատը ու բռնաւորը իրարու հանդիպեցան. Երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է։

14 Աղքատները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ։

15 Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ. բայց հէր լծուածը ձգուած տղան իր մայրը կ'ամչցընէ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ. Բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն։

17 Ուսուցանէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ, և քու հոգիդ զուարճացընէ։

18 Անգոյ մարգարէութեան՝ ժողովուրդը կը խոտորի, բայց օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ։

19 Հաճոյացող ու պատասխան չըտուող ծառան խօսքերով վերատուիր։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսար. Աւելի յոյս կայ յիմարին՝ քան թէ անկէ։

21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ, վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլլայ։

22 Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ։

23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ. բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վայելէ։

24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ. անիկայ երդումը կը լսէ, ու իր գիտցածը չյայտներ։

25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ. բայց Տէրոջը յանձնուողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ։

26 Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն. բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է, և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է։

ԳԼ. Լ

1 Ագուրին հաւատոյ խոստովանութիւնը. 7 անոր երկու խնդիրքը։ 10 Ծառայի մը անիրաւութիւն չընելու վրայով։ 11 Զորս չար ցեղեր։ 15 Զորս տեսակ չկշտացող բաներ։ 17 Ծնողքը չանարգելու վրայով։ 18 Զորս բան՝ գիտնալու գժուար։ 21 Զորս անտանելի բան։ 24 Զորս տեսակ խելացի կենդանիներ։ 29 Զորս կարգ գեղեցիկ քալուածք ունեցողներ։ 32 Բարկութիւնը պէտք է սրբել։

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը, այսինքն պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ, Իթիէլին և Ուքալին։

2 Ես ճիւաւել նա աշխ մարդէ թանձրամիտ եմ, ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ.

3 Եւ իմաստութիւն չսորվեցայ, ու Ամենասրբին գիտութիւնը չեմ դիտեր։

4 Երկինքը ով ելաւ, ու իջաւ. Հովը իր ձեռքերուն մէջը ով

Ց ՀՄԲ 12։ ԳԼ. ԻԹ. 2։ ՍՏՐ. ԻԳ. 4։

ՍՄ ԹՈՒԳ. Բ. 25։ Բ ՄՆ. ԼԶ. 16։ ԳԼ. Ա. 24—27։ * ԿՍՐ. ԱՌԱՋԵՐ

Բ ԵՍԹ. Ը. 15։ ԳԼ. ՃԱ. 10։ ԻԲ. 12։ 28։

Է ԵՍԹ. Գ. 15։

Ե ԳԼ. Ճ. 1։ ՃԼ. 20։ ԻՀ. 11։

Ի ԳԼ. Է. 9, 10։ Ղ. 26։ ԻԲ. 7։ ՂՈՒ. ՃԼ. 13, 30։

ՂՏՈՂ. ԻԹ. 16։ ԼՈ. 13։ ՍԱՂ. ԽԱ. 1։

Ի ԳԼ. ՃԱ. 11։

ՀԵՂԿ. ԻԲ. 30։

ՌՄԱՍ. ՃԱ. 17։

Ա ՅՕՆ. Գ. 5։ Տ ԱՃՈՎ. Գ. 12։

Ի ԴԱՍ. ՃՂ. 17։ ԳԼ. ՃԲ. 16։ ՃԳ. 33։

ԼԳԼ. ԻԲ. 2։ Ի ՄԱՍ. Է. 45։

Ծ ՍԱՂ. ԻԲ. 2, 4, 13, 14։ ԳԼ. Ի. 28։ ԻԲ. 5։

Ն ՀՃՐ 17։

Հ ԳԼ. Ճ. 1։ ՃԷ. 21, 25։

Ն ՍԱՂ. ԼՀ. 36։ ՃԸ. 10։ ՂԱ. Տ. ՂԸ. 11։

ՂԳԼ. ՃԳ. 24։ ՃԲ. 18։ ԻԳ. 15։ ԻԳ. 13, 14։ ՀՄԲ 15։

Ճ ԱԹԱԳ. Գ. 1։ ԱՌՎ. Ը. 11, 12։

ՓՅՕՀ. ՃԳ. 17։ ՅԱԿ. Ա. 25։

Ց ԳԼ. ԻՀ. 12։

Ն ԳԼ. ԺԸ. 18։ ԻՀ. 21։

Լ ՅՈՐ. ԻԲ. 29։ ԳԼ. ՃԸ. 33։ ՃԸ. 12։ ԵՍ. ԿՂ. 2։ ԴԱՆ. Ը. 30, 31։ ԱՃ։ ՄԱՍ. ԻԳ. 12։ ՂՈՒ. ՃԳ. 11։ ՃԸ. 14։ ԳՈՐ. ՃԲ. 23։ ՅԱԿ. Գ. 6։ 10։ ՍԱՂԱՏ. Ե. 5։

Ա ՂԱ. Ե. 1։

Լ ՅՕՆ. ՃԲ. 12։ Ի. 2։ 11։

Ա ԳԼ. ԺԹ. 6։

ՄԱ ԳԼ. Լ. 1։

Բ ՍԱՂ. Ծ. 22։

† ԿՍՐ. ՍՐԲ-ԳՐ

Է ՅՈՒ. Գ. 13։

Ը ՅՈՐ. ԼԲ. 4, ԱՃ։ ՍԱՂ. ՃԳ. 3, ԱՃ։ ԵՍ. Լ. 12, ԱՃ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 700

ժողվից . Ջուրերը էր հանդերձին մէջը ով ամիոփեց . երկրիս բոլոր ծայրերը ով հաստատեց . անոր ա- նունը ի՞նչ է , ու անոր որդւոյն ա- նունը ի՞նչ է . թէ որ գիտես , ըսէ ։

Ի Սաղ·ժր· 6 ։ ժը ։ 30 ։ ԺԹ . Տ ։ ՃԺԹ · 140 ։

5 Է Աստուծոյ ամէն խօսքերը մա- քուր են . Ա նիկայ իրեն ապաւի- նողներուն ասպար է ։

Ը Սաղ·ժը· 30 ։ Դ· 11 ։ ՃԺԹ . 9 ։ 10 ։ 11 ։

6 Է դուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի՛ աւելցներ , որ չըլլայ Թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն ստա- խօս երևնաս ։

Ե Ր Օր· դ· 2 ։ ԺԲ· 32 ։ Ցայտ· Իր· 18 ։ 19 ։

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ . մեռնելէս առաջ չամնդ ինծմէ մի՛ արգիլեր .

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր . ինծի աղքա- տութիւն կամ հարստութիւն մի՛ տար . ըիմ սովորական հացովս զիս կերակրէ .

Բ Մաա· Ջ· 11 ։

9 Է Զըլլայ որ կշտանամ և ւէ- րանամ , ու Ցերը ով է , ըսեմ . և չըլլայ որ աղքատանամ , ու գո- ղութիւն ընեմ , և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բերանս առ- նեմ ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի՛ ըներ , չըլ- լայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յանցաւոր գտնուիս ։

11 Ցեղ կայ որ՝ իր հայրը կ'անիծէ , և իր մայրը չօրհներ ։

Ա Ղռ· ԺԸ· 11 ։

12 Ցեղ կայ որ՝ ի՛ր աչքին առջևը մաքուր է , սակայն իր աղտեղու- թենէն լուացուած չէ ։

Ի Սաղ· ճլա· 1 ։ ԳԼ· Ջ· 17 ։

13 Ցեղ կայ որ՝ Է անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են , ու անոր արտևանունքները բարձրացած են ։

Ը Ցոբ· իԹ· 17 ։ Սաղ· ծր· 2 ։ ծէ· 4 ։ ԳԼ· ԺԸ· 18 ։

14 Ւ Ցեղ կայ որ՝ անոր ակռաները ռուներու պէս են , և անոր ժանիք- ները դանակներու պէս են , Է աղ- քատները երկրիս վրայէն՝ ու տը- նանկները մարդոց մէջէն ուտելու համար ։

Ա Սաղ· ԺԳ· 4 ։ Ամով· Ը· 4 ։

15 Ցզուկը երկու աղջիկ ունի . Ցուր տուր , կ'ըսէ ։ Ա՛ս իրէքը չէն կշտանար , ա՛ս չորս բան կայ՝ որ Չերիք է՝ չեն ըսեր .

Ֆ ԳԼ· իէ· 20 ։ Ամբ· Բ· 5 ։

16 Է Գերեզմանը , ամուլ արգանդը , երկիրը՝ որ ջրով չկշտանար , ու կրակը՝ որ Չերիք է՝ չըսեր ։

Կ Ջն· Թ· 22 ։ ԳԼ·Ի· 9 ։ ԳԼ·Ի· 20 ։ իԳ· 22 ։

17 Ւ Աչն աչքը՝ որ իր հայրը ծաղր կ'ընէ , և իր մօրը Ջազանդիլը կ'ա- նարգէ , ձորերուն ագռաւները պի- տի փորեն , ու զանիկայ արծիւնե- րուն ձագերը պիտի ուտեն ։

18 Ա՛ս իրէք բանէ ինծի զարմանալի կ'երևնայ , և չորս բան կայ որ չեմ գիտեր .

19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան , ապառաժի վրայ օձին ճամբան , ծովուն մէջը նաւուն ճամբան ։ ու աղջկան քով՝ երիկ մարդուն ճամ- բան ։

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 700

20 Ընացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է . կ'ուտէ ու , բերանը կը սրբէ , և Ձարութիւն չըրի՝ կ'ըսէ ։

21 Իրէք բան համար երկիրը կը դողայ , ու չորս բան կայ , որոնք չկրնար տանիլ .

22 Ծառան՝ Երբոր թագաւորէ , յիմարը՝ երբոր հացով կշտանայ ,

Ե ԳԼ· ԺԹ· 10 ։ Ժող· ժ· 7 ։

23 Ատելի կնիկը՝ երբոր կարգուի , և աղախինը՝ երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ ։

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ՝ որ պզտիկ են , բայց անոնք շատ խե- լացի են .

Ե ԳԼ· Ջ· 6 ։ Ըստ ։

25 Ե Մրջիւնները զօրաւոր ժողո- վուրդ մը չեն , բայց իրենց կերա- կուրը ամառուընէ կը պատրաս- տեն ։

26 Ղճագարները տկար ժողովուրդ մըն են , բայց իրենց տուները վէ- մերու մէջ կը շինեն ։

Ը Սաղ· ճգ· 18 ։

27 Մարախները Թագաւոր չունին , սակայն ամէնը դունդ դունդ դուրս կ'ելլեն .

28 Ո Մողէսը իր ձեռքերովը պոռթ- բոտ կը փակչի , ու Թագաւորաց պալատներուն մէջ կը դտնուի ։

Ա Կամ՝ Սար- դր· ԵԲր· ՍԵՒՄԻԹ , ու- րիշ Կիմ- նախ մոլե- ռի ֆոռ ե- րեսուըչկի դեռ մը ։

29 Աղէկ քալող իրէք բան կայ . և չորս բան կայ՝ որ դեղեցիկ քա- լուածք ունի .

30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուննե- րէն զօրաւոր է , ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար .

31 † Մէջքը կապած Յէն" ու նոխազը , և Թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է ։

† Կամ՝ Որ- սական շաւ- նը

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարու- Թիւն ըրիր , կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր , ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր .

Ե Ցար· իա· 5 ։ Լա· 4 ։ Ժող· բ· 3 ։ Միք· է· 16 ։

33 Վասն զի Թէ որ կաթը ծեծես , կոգի կ'ելլէ , Թէ որ քիթը ճմլես , արիւն կ'ելլէ . նոյնպէս Թէ որ բար- կութիւնը զրգռես , կռիւ կ'ելլէ ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Պարկեշտութեան ու բարեխառնութեան վա- րդայով Լեմուելին խրատները ։ 6 Աչտացած մարդը մխիթարելու ու պաշտպանելու վրա- յով ։ 10 Առաքինի կնկան գովութիւնը ու որպիսութիւնները ։

1 Լեմուէլ Թագաւորին խօսքերը՝ այնինչ պատգամ՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց ։

Իբր 1015 — Գ· Լ· 1 ։

2 Ի՞նչ ըսեմ ով որդեակ իմ , ի՞նչ ըսեմ ով իմ որովայնիս որդին . ի՞նչ ըսեմ ով իմ ուխտերուս որդին ։

Բ Ես· խԹ· 15 ։

3 Ո՛չ զօրութիւնդ կնիկներուն մի՛ տար , ոչ ալ քու ճամբաներդ Թագաւորները բնաջինջ ընողնե- րուն ։

Է ԳԼ· և· 9 ։ Ե Ր Օր· ժէ· 17 ։ Նէեմ· ժդ· 26 ։ ԳԼ· է· 26 ։ Ովս· դ· 11 ։

Ն·Ք·ԶՓ· Իրը 1015

Ի ՀԱՂ· Ժ· 17։
Ղ ՈՎԼ· Գ· 11։
Է ՍԱՂ· ՃԴ· 15։

Ը ՏԵՍ ՑՕՐ· ԻԹ· 15, 16։
Ր ԱՔԱԳ· ԺԹ· 4։
ԵՍԹ· Գ· 16։
Ժ ՂԼ· ԺԹ· 15։ Ր ՕՐ· Ա· 16։
Ե ՑՕՐ· ԻԹ· 12։ ԵՍ· Ա· 17։ ԵՐԵՄ· ԻՐ· 16։
Ն ԳԼ· ԺՐ· 4։ ԺՔ· 22։ ԺԹ· 14։

ՀԿ=Մ՝ յօժա-ռութեամբ

Ի ՀՈՎԻ· ԺԶ· 11։
Ծ ՂՈՒ· ԺՐ· 42։

4 Ո՛վ Լեմուէլ՝ Թագաւորներուն չվայլեր, գինի խմելը Թագաւորներուն չվայլեր, և օղի խմելը իշխաններուն չվայլեր.
5 Զի լսելայ որ խմին՝ ու օրէնքը մոռնան, և տառապեալներէն մեկուն դատաստանը ծռեն։
6 Օղին կորսուելու վրայ եղողին, ու գինին՝ դառնահոգիներուն տուէք,
7 Որ անոնք խմին, ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան, և իրենց նեղութիւնը ալ չյիշեն։
8 Բայց քու բերանդ համր մարդուն համար, ըե՛ բոլոր անխնամ մնացածներուն դատին համար։
9 Բայց քու բերանդ, ժարդարու՛թեամբ դատէ, և աղքատին ու տնանկին դատաստանը տե՛ս։
10 ԱՌաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գըտնել. անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է։
11 Անոր՝ էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է, ու աւարի կարօտ չըլլար.
12 Անիկայ իր կնացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ, և ո՛չ թէ չարիք.
13 Բուրդ ու քթան կը փնտռէ, և * ուրախ ձեռքովը կը գործէ։
14 Անիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի. իր հացը հեռուս տեղէն կը բերէ։
15 Եւ Ի անիկայ գիշերով կ'ելլէ, ու ժ տանը Ֆրթիներո՛ն կերակուր, և իր աղախիններուն բաժին կու տայ։
16 Արտի մը վրայ կը խորհի՝ ու զանիկայ ծախու կ'առնէ, Ա իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ։
17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պընդէ, ու իր բազուկները կը զօրացընէ։
18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ. անոր ձրագը գիշերը չմարիր։
19 Իր ձեռքերը իլիկին կ'երկընցընէ, ու ափովը րոքը կը բռնէ։
20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ, ու ձեռքերը կարօտներուն կ'երկընցընէ։
21 Իր տանը Ֆրդոյը համար՝ ձիւնէն չվախնար. քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են։
22 Իրէն ծածկոցներ կը շինէ. իր հանդերձը բէհեզ ու ծիրանի է։
23 Հանոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի։
24 Կտաւ կը գործէ, ու կը ծախէ, և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ։
25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի. ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ։
26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ, և իր լեզուին վրայ †քաղցրութեան օրէնք կայ։
27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ, և ծուլութեան հացը չուտեր։
28 Անոր տղաքը կ'ելլեն, ու զանիկայ երանելի կ'անուանեն. անոր էրիկն ալ զանիկայ կը գովէ, ըե՛ը՛վ.
29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան. բայց դուն ամենէն գերազանց եղար։
30 Վայելչութիւնը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է. Հայն Ցերոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի։
31 Տուէք անոր՝ իր ձեռքին պտուղէն. ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ։

Ն·Ք·ԶՓ· Իրը 1015

Ե ՆԵՓ· Դ· 28։ ԵՐԵ· ԺԳ· 16։

Հ ԳԼ· ԺՐ· 4։

† Կ=Մ՝ ողորմութեան

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ժողովողը կը ցուցնէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայնութիւն են, 4 որովհետեւ ամէն արարածները անդադար կ'աշխատին, 9 բայց նոր բան մը չյառաջ չէն բերեր, ու ամէն հին բաներն ալ կը մոռցուին. 12 և թէ ինքը այս-պէս գտած է իմաստութեան քննութիւննե-րով։

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն՝ Ժողովողին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնու-թեանց, ըսաւ Ժողովողը. ունայ-նութիւն ունայնութեանց, ամէն բան ունայնութիւն է։

3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ՝ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշ-խատանքէն։

4 Մէկ ազգը կ'երթայ, ու մէկ ազգը կու գայ. բայց երկիրը միշտ կը կենայ։

5 Նաեւ արեւը կը ծագի, ու արեւը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը ար-տորալով կը դառնայ։

6 Հովը դէպ ի հարաւ կ'երթայ, ու դէպ ի հիւսիս կը պտտի. Ա հովը աս դին ան դին պտըտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։

7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան, բայց ծովը չլեցուիր. ան տեղը՝ որ գետերը կ'երթային, նորէն հոն կ'երթան։

8 Ամէն *խօսքերը կը հատնին". մարդս խօսելու կարող չէ. Ի աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չլեցուիր։

9 Ի՞նչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ, ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի. և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։

10 Կայ արդեօք անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ թէ, Ասիկայ նոր է. Ահա մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր։

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ. ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։

12 Ես Ժողովողս՝ Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,

13 Եւ իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի. Ա-ստուած աս չար ղրազմունքը մար-դոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ. և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն, ու †հոգիի տանջանք" է։

15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շիտ-կուիլ, ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։

16 Ես իմ սրտիս մէջը խօսեցայ ու ըսի. Ահա ես մեծցայ, ու իմաս-տութիւն ստացայ ի Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ա-մէնէն աւելի. և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տե-սաւ։

17 Եւ իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու, ու խելթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու՝ տուի. հասկըցայ որ ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է։

18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ՝ շատ տրտմութիւն կայ. ու ո-ր գիտութիւնը աւելցընողը ը վիշտը կ'աւելցընէ։

ԳԼ. Բ

1 Մարդկային կենաց ունայնութիւնը գրօսանաց մէջ։ 12 Թէև իմաստունը յիմարէն ոչինչ է, սակայն երկուքին վերջը մէկ է։ 18 Մարդկա-յին աշխատութիւններուն ունայնութիւնը, որ երբոր կը թողուն, չեն գիտեր թէ որո՞ւն հա-մար է։ 24 Մեր աշխատանքին պտուղը վայե-լելուն պէս աղէկ բան չկայ. բայց ան ալ Ա-ստուծոյ մէկ պարգեւն է։

1 Ես՝ իմ սրտիս մէջը ըսի. Եկէ՛ւ հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ. ուստի բարիքներ վայելէ. և ահա եասիկայ ալ ոչ-նայնութիւն է։

2 Ծիծաղին համար ըսի՝ թէ յի-մար է, և ուրախութեան համար թէ՝ Ասոր ըրածը ի՞նչ է։

3 Սրտիս մէջը խորհեցայ որ մար-մինս գինիով զուարթացընեմ, և ի-մաստութեան առաջնորդութեամ-բը անմտութիւնը ճանչնամ, որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդի-ներուն բարին՝ որ կրնան ընել եր-

Ն · Ք · գՔ · Իրր 977

= Հմր 12։ Գլ. է. 27։ ժբ. 8, 9, 10։

Բ Սաղ. լԹ. 5, 6։ կր. 9։ ճխդ. 4։ Գլ. ժբ. 8։

† Հռով. Ը. 20։

Տ Գլ. բ. 22։ գ. 9։

Ե Սաղ. ճդ. 5։ ճժԹ. 90։

Զ Սաղ. ժԹ. 5, 6։

Է Ճօհ. դ. 8։

Ը Ճոբ. լԸ. 10։ Սաղ. ճդ. 8, 9։

* կ՛ըսէ՝ բա-ները կը յոգ-նին.

Ի Առակ. իե. 20։

ժ Գլ. գ. 15։

ԺԱ Հմր 1։

Ն · Ք · գՔ · Իրր 977

Ե Ծն. գ. 19։ Գլ. դ. 10։

† կ՛ըսէ՝ հովի համար աշ-խատու-թիւն

Ի Գլ. է. 13։

Ի դ Թագ. գ. 12, 13։ գ. 30։ ժ. 7, 23։ Գլ. բ. 9։

Ձ Գլ. բ. 3, 12։ է. 23, 25։ ա Թես. Ե. 21։

Է Գլ. ժբ. 12։

— Ղւկ. ժբ. 19։

Բ Տե՛ս Ես. ծ. 11։

Ի Առակ. ժգ. 13։ Գլ. է. 6։

Տ Գլ. ա. 17։

ԿԻՆՔԻՆ տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։

4 Մեծ գործքեր ըրի . ինծի տուներ շինեցի , տնկեցի . ինծի այգիներ տնկեցի .

5 ինծի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի , ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի .

6 ինծի ջուրի աւազաններ շինեցի , որ անոնցմէ՝ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի .

7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ , և իմ տանս մէջը ծնած ծառաներ ունեցայ . ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ , ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամենէն աւելի ։

8 Ինչաւ ինծի արծաթ ու ոսկի , և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի . ինծի այր և կին երգեցողներ ստացայ , ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները *Ե ամէն տեսակ չքեղութիւն՝ ։

9 Եւ չինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամենէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ . իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար ։

10 Ու իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը՝ անոնցմէ չարգիլեցի , ու իմ սիրտս՝ ամէն ուրախութենէ զուրկ չթողուցի . հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ . և ասիկա իմ բոլոր աշխատութիւններէս՝ բաժինս էր ։

11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն , ու ընելու համար իմ քաշած ամէն աշխատանքիս նայեցայ , և ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր , ու արեւուն տակը օգուտ չկար ։

12 Ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու , Ինչա՛ յիմարութիւնը , ու անմտութիւնը . վասն զի թագաւորին ետեւէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել . ինչ որ արդէն ըրած են ։

13 Ուստի տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է , ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է ։

14 Ի իմաստունին աչքերը իր գլխուն մէջ է , իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ . բայց ես գիտցայ որ ԱՆոնց ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է ։

15 Ան ատենը իմ սրտիս մէջը ըսի . Որովհետև անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի , ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ . ասս պատճառաւ իմ սրտիս մէջը ըսի որ ասս ալ ունայնութիւն է ։

16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ . ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի . ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի . անմիտին պէս ։

17 Անոր համար ես կեանքէս զզուեցայ . վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինծի գէշ երևցան . քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

18 Ես ես՝ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ . քանզի ԻՆծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ .

19 Ու ո՞վ գիտէ թէ անիկայ իմաստուն պիտի ըլլայ , թէ անմիտ . բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ , որ արեւուն տակը աշխատեցայ , ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

20 Եւ ես դարձայ , որ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքիս վրայով իմ սրտէս յոյսս կտրեմ ։

21 Վասն զի մարդ կայ՝ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ , գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ'ըլլայ . բայց անոր մէջը չաշխատող մարդուն չէրե՛ բաժին կուտայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է .

22 Վասն զի մարդը՝ արեւուն տակը քաշած իր բոլոր աշխատանքէն , ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ .

23 Քանզի անոր բոլոր օրերը ՝ վշտերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ լեցո՛ւն են . անոր սիրտը գիշերը անդամ հանգստութիւն չգտներ . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն ՝է՛ աւե՛տ ո՞չինչ աղեկութիւն մը չունի . ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ'ըլլայ ։

25 Վասն զի †ինծմէ զատ՝ ո՞վ կրնայ ուտել , և ո՞վ կրնայ զուարճանալ ։

26 Քանզի Աստուա՛ծ՝ իր առջևը հաճելի եղող մարդուն՝ իմաստութիւն , գիտութիւն և ուրախութիւն կուտայ . բայց մեղաւորին զբաղմունք կուտայ , որ անիկայ աստուա՛ծ ժողվի ու դիզէ , որ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողին տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

ԳԼ . Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովս մարդոց աշխատութեանցը վրայ ունայնութիւն կ'աւելցնայ ։ 11 Աստուծոյ գործքերուն մէջ գե-

---

Ն . ՔՐ . ԳԴ . ԲՐԲ 977

Ե Ղ . Ա . 16 ։

Ե Գ . Թ . 22 ։ Ե . 18 ։ Թ . 9 ։

Ե Գ . Ա . 3 ։ Գ . 9 ։

Ե Գ . Ա . 3 ։ 14 ։

Ե Գ . Ա . 17 ։ Ե . 25 ։

Ե Գ . Գ . 12 ։ 13 , 22 ։ Ե . 18 ։ Ը . 15 ։

Ժ Ա . ԺԷ . 24 ։ Գ . Ը . 1 ։

Ե Ա Ղ . ԽԹ . 10 ։ Գ . Թ . 2 , 3 , 11 ։

Ե Ա Ղ . ԽԹ . 10 ։

Ե Գ . Գ . 1 ։ Թ . 28 ։ Ժ . 10 , 14 , 21 , ԼԲ ։

* Կ՛ՍԻ՝ ՄԵԾ ԱՌԱՏՈՒԹԻՒՆ ։

Ե Գ . Ա . 3 ։ Գ . 9 ։

Ժ Ց Ղ . Ե . 7 ։ Ժ Գ . 1 ։

† Կ՛ՍԻ՝ ԱՒԱՆՑ ԱՆՈՐ

Հ Ց Ղ . ԻԷ . 16 , 17 ։ Ա Ռ Ա Կ . Իը . 8 ։

Ն·ք·գբ· ԽԲԲ 977

յաջանցութիւն մը կայ· 16 սակայն վերջին օրը Աստուած պիտի դատէ մարդոց գործերը, թէև հիմա անոնք անասունի պէս են։

1 Ամէն բանին ատենը կայ, ու ամէն
= Հմ 17։ ԳԼ·Ը·6։ * Կամ՝ գիտաւորութեան
կ՚երկրին տակը եղող ամէն *գործին ժամանակը.

Բ ԵՐԲ·Թ·27։

2 Ծնանելու ժամանակ, և մեռնելու ժամանակ. տնկելու ժամանակ, ու տնկուածը խլելու ժամանակ.

3 Սրեռցընելու ժամանակ, և բժշկելու ժամանակ. փլցընելու ժամանակ, ու շինելու ժամանակ.

4 Լալու ժամանակ, և ծիծաղելու ժամանակ. սուգ ընելու ժամանակ, ու կաքաւելու ժամանակ.

5 Քարեր դուրս նետելու ժամանակ, և քարեր ժողվելու ժամանակ. գրկելու ժամանակ, ու դրկելէ կելլէն հեռանալու ժամանակ.

Ե Յովել·բ·16։ ա Կոր·է·5։

6 Փնտռելու ժամանակ, և կորսընցընելու ժամանակ. պահելու ժամանակ, ու դուրս ձգելու ժամանակ.

7 Պատռելու ժամանակ, և կարելու ժամանակ. Լռելու ժամանակ, ու խօսելու ժամանակ.

Է Ամով·ե·13։

Ի Գղտ·ժգ·26։

8 Սիրելու ժամանակ, և ատելու ժամանակ. պատերազմի ժամանակ, ու խաղաղութեան ժամանակ։

ՂԳԼ·ա·3։

9 Ո՞Աշխատողին՝ իր քրտած աշխատանքէն ի՞նչ օգուտ կ՚ելլայ։

Ի ԳԼ·ա·13։

10 Տեսայ ան զբաղմունքը՝ որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

11 Ան ինկայ ամէն բան իր ժամանակին վայելելուչ ըրաւ. Ե աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ. բայց Ճ Աստուծոյ ըրած գործը մարդ չըՃ ԳԼ·ր·17։ Հռով·ժա·33։ կրնար սկիզբէն մինչև վերջը գտնել։

Բ Հմ 22։

12 Ա՞ Ը գիտեմ որ ուրախ ըլլալն ու կենդանութեան ատենը աղէկութիւն ընելէն՝ ի զատ՝ ուրիշ ա ղէկ բան մը չկայ անոնց մէջ։

Ի ԳԼ·բ·24։

13 Ու նաև ծ ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգեւն է։

14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւիտեան պիտի մնայ. Էա նոր վրայ բան մը աւելցընել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ. և Աստուած ընդհ՚այ ըրաւ, որ իր երեսէն վախնան։

Ի Ցակ·ա· 17։

ԼԳԼ·ա·9։

15 Ի՛նչ որ եղած է, հիմա ալ կայ. ու ի՛նչ որ պիտի ըլլայ, արդէն եղած է. և Աստուած անցածը կը փնտռէ։

16 Ու նաև արեւուն տակը տեսայ որ Ի դատաստանի տեղը՝ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղը՝ անօրէնութիւն կար։

17 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի Թէ՝ Ծ Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի կ՚ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն։

18 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի մարդոց որդիներուն վճռակիւն վրայով, Թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ. ու պիտի տեսնեն՝ որ իրենք անասուններ են։

19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը՝ և անասուններուն պատահածը՝ մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, մէկալն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամենուն շունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի. վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։

Հ Պաղ·խթ· 12·20։ Ծգ· 22։ ԳԼ·բ· 16։

20 Ամէնը մէկտեղ կ՚երթայ. Ն ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ։

Ն Ծն·գ·19։

21 Ո՞վ գիտէ Թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ՚ելլեն, և անասնոց ոգիները վար գետինը կ՚իջնեն։

ՂԳԼ·ժբ·7։

22 Ես տեսայ որ՝ մարդս իր գործքերովը ուրախ ըլլալէն՝ ի զատ ուրիշ ազէկութիւն մը չունի. Ո՛վ զան զի անոր բաժինը ան է. Ո՛վ զան զի ան պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ Թէ իրմէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ։

Ե Հմ 12։ ԳԼ·բ·24։ ե·18։ ժա·9։ Ո ԳԼ·բ·10։ Ո ԳԼ·գ·12։ ը·7։ ժ·14։

ԳԼ·Դ

1 Մարդուն ունայնութիւնը կ՚աւելնայ հարբստահարութեամբ, 4 նախանձով, 5 ծուլութեամբ, 7 ագահութեամբ, 9 առանձնակեցութեամբ, 13 կամակորութեամբ։

1 Նորեն դարձայ, ու տեսայ արեւուն տակը եղած բոլոր = ղբկանքները. և ահա ղբկուածներուն արցունքը կար. բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց ղբրկանք ընողներուն ձեռքը ոյժ կար. բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար։

= ԳԼ·գ·16։ ե·8։

2 Ես ես մեռածները՝ արդէն մեռածները՝ մինչև հիմա ապրող կենդանիներէն աւելի գովեցի։

Բ Ցոր·գ· 17, ճ։

3 Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է. վասն զի անիկայ արեւուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ։

Է Ցոր·գ· 11, 16, 21։ ԳԼ·զ·3։

4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը, և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

5 Ո Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ՚ուտէ։

Ո Առակ·գ· 10։ իգ·33։

6 Ե Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան Թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է։

Ե Առակ·ժճ· 16, 17։ ժզ· 8։

Ն · ք · գԴ · Իբր 977

7 Եւ ես գարձայ՝ ու արեւուն տա-
կը ունայնութիւն տեսայ ։
8 Մէկ մարդ մը կայ՝ որ երկրորդ
չունի . ոչ տղայ ունի և ոչ եղ-
բայր . բայց անոր ամէն աշխատու-
թիւնը վախճան չունի . ու անոր
աչքերը հարստութեամբ չեն կըշ-
տանար . Է և ըսեր ԸՆ՝ Ես որո՞ւն
համար կ'աշխատիմ , ու իմ հոգիս
բարիքէ կը զրկեմ . ասիկայ ալ
ունայնութիւն ու չար զբաղմունք
է ։
9 Երկուքը՝ մէկէն աղէկ է . վասն
զի անոնց աշխատանքը ապէկ
վարձք ունի .
10 Քանզի թէ որ իյնան , մէկզմէկ
կը վերցընեն . բայց վա՛յ իյնող մէ-
կուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ
մը չունի ։
11 Ու երկու մարդ դէպէ պառկե-
լով՝ կը տաքնան . բայց մինակը
ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնու-
թիւն ընէ , երկուքը կրնան անոր
դէմ դնել . ու երեքպատիկ դեր-
ձանը դիւրաւ չկտրուիր ։
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն
տղան , քան թէ ծեր ու անմիտ
թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրա-
տուիլ ։
14 Քանզի դէպ բանտէն կ'ելլէ՝ որ
թագաւորէ , բայց ուրիշ մը որ
*թագաւոր ծնած է , աղքատ կ'ըլ-
լայ ։
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ա-
մէն կենդանիները ան տղուն հետ՝
որ երկրորդն էր , ու ա-
նոր տեղը պիտի անցնէր .
16 †Անոնց առջևը կեցող՝ բոլոր ժո-
ղովուրդը անթիւ էր . սակայն ետ-
քը եկողները անկէ պիտի չուրա-
խանան . ասիկայ ալ ունայնու-
թիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Գ Լ · Ն

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելու մէջ , 8 հարստահարութեան դէմ տրտնջելու մէջ , 9 և հարստութեան մէջ ունայնութիւններ ։ 18 Հարստութեան մէջ երջանկութիւնը Աստուծոյ պարգևն է ։

1 Ամէն բանի համար ժամանակ
կայ , ու երկրի վրայ ամէն գոր-
ծի համար ատեն մը կայ .
2 Ծնանելու ատեն կայ , ու մեռ-
նելու ատեն կայ . տնկելու ատեն
կայ , ու տնկուածը արմատա-
խիլ ընելու ատեն կայ .
3 Սպաննելու ատեն կայ , ու բու-
ժելու ատեն կայ . քակելու ատեն
կայ , ու շինելու ատեն կայ .
4 Լալու ատեն կայ , ու ծիծաղե-
լու ատեն կայ . սգալու ատեն կայ ,
ու պարելու ատեն կայ .
5 Քարեր ցրուելու ատեն կայ , ու
քարեր հաւաքելու ատեն կայ .
գրկելու ատեն կայ , ու գրկելէ
ձեռք քաշելու ատեն կայ .
6 Շահելու ատեն կայ , ու կորսը-
նցնելու ատեն կայ . պահելու ատեն
կայ , ու նետելու ատեն կայ .
7 Պատռելու ատեն կայ , ու կար-
ելու ատեն կայ . լռելու ատեն կայ ,
ու խօսելու ատեն կայ .
8 Սիրելու ատեն կայ , ու ատե-
լու ատեն կայ . պատերազմի ատեն
կայ , ու հաշտութեան ատեն կայ ։
9 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ գործա-
ւորը՝ իր աշխատութենէն որ կը
հանէ ։
10 Տեսայ զբաղմունքը՝ զոր Աս-
տուած տուեր է մարդոց որ զբա-
ղին անով ։
11 Ամէն բան գեղեցիկ ըրաւ իր
ժամանակին մէջ . նաև յաւիտեան
դրաւ անոնց սիրտերուն մէջ , սա-
կայն մարդ չի կրնար գտնել գոր-
ծը՝ զոր Աստուած ըրաւ սկիզբէն
մինչև վերջ ։
12 Գիտցայ որ անոնց համար ու-
րախ ըլլալէ և բարի գործելէ զատ
ուրիշ բան չկայ .
13 Եւ որ մարդ ալ ուտէ և խմէ ,
և իր բոլոր աշխատութեան մէջ
բարիք տեսնէ , Աստուծոյ պարգևն
է ։
14 Գիտցայ որ Աստուծոյ ամէն
ըրածը յաւիտեան պիտի կենայ .
անոր վրայ բան մը չի կրնար յա-
ւելցընել , ոչ ալ անկէ բան մը
պակսեցընել . Աստուած այսպէս
ըրաւ , որ մարդիկ անոր առջևը
երկնչին ։
15 Ինչ որ կայ , արդէն եղած է .
և ինչ որ պիտի ըլլայ , արդէն
եղած է . Աստուած կը փնտռէ
հալածուածը ։
16 Ես ալ տեսայ արեւուն տակ
դատաստանի տեղը՝ անիրաւու-
թիւն կար հոն , և արդարութեան
տեղը՝ անիրաւութիւն կար հոն ։
17 Ես ըսի իմ սրտիս մէջ . Աս-
տուած պիտի դատէ արդարը և
չարը , վասն զի ամէն գործի և
ամէն բանի ատեն կայ հոն ։
18 Ես ըսի իմ սրտիս մէջ մարդ-
կանց որդիներուն համար . Աս-
տուած պիտի փորձէ զանոնք , որ
տեսնեն թէ անասուններ են ինք-
զիրենք ։
19 Վասն զի մարդոց որդիներուն
պատահածը անասունին ալ կը
պատահի . անոնց մէկ պատա-
հումն ալ անոր կը պատահի . ինչ-
պէս որ մէկը կը մեռնի , նոյնպէս
ալ անիկա կը մեռնի . և բոլորն
ալ մէկ շունչ ունին . և մարդուն
անասունէն աւելի բան մը չկայ .
վասն զի ամէնը ունայնութիւն է ։
20 Ամէնը մէկ տեղ կ'երթայ . ամէ-
նը հողէ եղած է , և ամէնը հո-
ղին կը դառնայ ։
21 Ո՞վ գիտէ մարդուն հոգին որ
վերնայ դէպի վեր , և անասունին
հոգին որ իջնայ դէպի վար՝ երկրի
մէջ ։
22 Ուստի տեսայ որ մարդուն հա-
մար աւելի լաւ բան չկայ՝ քան
թէ իր գործերուն մէջ ուրախա-
նալ , վասն զի անիկա իր բաժինն
է . որովհետև ո՞վ կրնայ զինքը
բերել տեսնելու համար թէ ետքը
ինչ պիտի ըլլայ ։

Ն · ք · գԴ · Իբր 977

Ա Կոռ · ժ · 19 ։

Ի Թես · Ա · 2 ։ Բ Օր · Խդ · 21 , 22 , 23 ։ Սաղ · ծ · 14 ։ Նղ · 11 ։

Ղ Սաղ · կղ · 13 , 14 ։

Ի Կոռ · Ի · 25 ։ Գոր · Ե · 4 ։

Ը Սկսր · ժա · 10 ։

Բ Գլ · ժբ · 13 ։

Ժ Գլ · գ · 16 ։

Ի Սաղ · ԺԸ · 5 ։ ԺԸ · 11 ։ ԺԲ · 1 ։

Ա Գլ · Ա · 1 ։

Ա Գլ · գ · 1 ։

Ա Գլ · Ա · 2 ։

Ա Գլ · Ա · 3 ։

Ա Կոռ · ժա · 29 ։

Հ Սաղ · ՃԻԵ · 2 ։

Ն · ք · գԴ · Իբր 977

Ա Կոռ · ժ · 19 ։

Ի Թես · Ա · 2 ։ Բ Օր · Իդ · 21 , 22 , 23 ։ Սաղ · ծ · 14 ։ Նղ · 11 ։

Ղ Սաղ · կղ · 13 , 14 ։

Ի Կոռ · Ի · 25 ։ Գոր · Ե · 4 ։

Ը Սկսր · ժա · 10 ։

Բ Գլ · ժբ · 13 ։

Ժ Գլ · գ · 16 ։

Ի Սաղ · ԺԸ · 5 ։ ԺԸ · 11 ։ ԺԲ · 1 ։

Ա Գլ · Ա · 1 ։

Ա Գլ · գ · 1 ։

Ա Գլ · Ա · 2 ։

Ա Գլ · Ա · 3 ։

Ա Կոռ · ժա · 29 ։

Հ Սաղ · ՃԻԵ · 2 ։

* Կ՚ըսէ՝ Իր թագաւորութեանը մէջ

† Կ՚ըսէ՝ Ան-նախընթաց ա-ռաջ եղող

‡ Կամ՝ ա-ռաւոտ-թիւնը

‖ Կ՚ըսէ՝ գոր-ծով

Ա Ցոր · ա · 21 ։ Սաղ · խԹ · 17 ։ ա Տիմ · գ · 7 ։

Ծ Ես · Եզ · գ · 5 ։ Եզ · ա · 12 , ԼԵ ։

Բ ա Թագ · ժԸ · 22 ։ Սաղ · ծ · 8 ։ Առակ · ժԸ · 8 ։ Ի Կոռ · Ի · 27 ։ Ովս · գ · 6 ։

Ի Առակ · ժ · 19 ։ Մատ · գ · 7 ։

Ն·Բ·ԶԲ· ԻԲԲ 977

18 Ահա աս աղէկութիւնը տեսայ, ‖ Ց որ վայելուչ է ուտել ու խմել, և Աստուծոյ մէկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել. Վասն զի անոր բաժինը ասիկայ է։

19 Եւ Ե որ մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ, ու անկէ ուտելու, և բաժինը առնելու, ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ, ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է։

20 Քանզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չյիշէր. վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը Ժ՝ Ե որ պատասխան կու տայ։

Գ Ե Ր Ա Ս Ա Ն Ք

Ն·Բ·ԶԲ· ԻԲԲ 977

Ց ԳԼ·Բ·24։ Գ·12, 13։ 22։ Թ·7։ ԺՈ·9։ Ա Ցիմ·Գ·17։ Ղ ԳԼ·Բ·10։ Գ·22։ Ժ ԳԼ·Բ·24։ Գ·13։ Ղ·2։

Ե Ցոր·Թ· 32։ Ես·Խե· 9։ Երեմ· Խթ·10։

Ը Սաղ·ՃԲ· 11։ ՃԲ·28։ ՃԽԹ·4։ Ճակ·Գ·14, 15։ Ի Սաղ·ԼԹ· 6։ ԳԵ·Ը·7։

Գ Լ · Զ

1 Զգուշացուած հարստութեան։ 3 առանց հարստութեան զաւակներ ունենալու։ 6 և հարստութենէ զրկուած ծերութեան ունայնութիւնը։ 9 Փոխոխական բաղձանքներուն ունայնութիւնը։

— ԳԼ·Ե·13։

1 — Կ՝ելնուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ. ու անիկայ մարդոց մէջը շատ կ՝ըՆ։

2 Մարդ մը՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ, Ե այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բաներէն պակսութիւն մը չունենար. Ե բայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու. հապա զանիկայ օտար մարդ կ՝ուտէ. աս — Լ ունայնութիւն ու գէշ ցաւ մըն է։

Բ Ցոր·Ի· 10, Ա Սաղ· ԺԷ·14։ Նգ· 7։ Է Ղու·Ժբ· 20։

3 Թէ որ մարդ հարիւր զաւակ ծնանի, ու շատ տարիներ ապրի, և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ, ու անոր հոգին բարւոքի՛նէ չկշտանայ, և Ե անիկայ թաղումալ չունենայ, կ՝ըսեմ որ Ե վիժածը անկէ աղէկ է.

Ժ Ծ Ա Ղ·Թ· 35։ Ես·Ժգ· 19, 20։ Ե ր ե մ·Ի ր· 10։ Ե Ցոր·Գ·16։ Սաղ·Ծբ·8։ ԳԼ·Գ·3։

4 վասն զի առանց ունայնութեամբ կու գայ, ու խաւարով կ՝երթայ, և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի.

5 Արեւն ալ չտեսաւ, ու բան մը չգիտցաւ. ասիկայ մէկալէն աւելի հանգիստ է։

6 Իսկ անիկայ թէև երկու հազար տարի ապրի, ու աղէկութիւն չըտեսնի, միթէ ամէնքը մէկ տեղ չէ՞ն երթար։

Ղ Առակ·Ժգ· 26։

7 Ամարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է. սակայն անոր հոգին չկշտանար։

8 Քանզի իմաստունը՝ անմիտէն աւելի ի՞նչ բան ունի. կենդանիներուն մէջը քալել դիտցող աղքատը ի՞նչ օգուտ կ՝ունենայ։

* ԵԲԲ·քալելէն

9 Աչքերով տեսնելը՝ հոգիով * փափաքելէն աղէկ է. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անունն դրուած է. և յայտնի է թէ մարդն է. Ե ու անիկայ իրմէ զօրաւորին հետ վէճ ելլելու կարող չէ։

11 Որովհետև ունայնութիւն շատցընող շատ բաներ կան, մարդուն ի՞նչ կը մնայ։

12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ ո՛ր բանը աղէկ է կենդանի մարդուն՝ Ը ըստուերի պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջը. վասն զի Ե մարդուն ո՛վ պիտի յայտնէ, թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

Գ Լ · Է

1 Առանք են որ ունայնութեան դէմ կը դնեն. բարի հմաքաւ, 2 սուգ, 7 համբերութիւն, 11 իմաստութիւն։ 23 Իմաստութիւն ստանալուն դժուարութիւնը։

1 — Ա՝նուն՝ հոտաւէտ եղէգն, ու մահուան օրը՝ ծննդեան օրէն աղէկ է։

Ա Առակ·Իբ· 1։

2 Սուգի տունն երթալը կոչունքի տունն երթալէն աղէկ է. վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է. ու կենդանի եղողը՝ Ը՝նէ՛յ իր սրտին մէջը կը դնէ։

3 † Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է. Ե վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը ‡ կը զուարճանայ։

† Կամ՝ Սրտմոութիւնը

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը, իսկ յիմարներուն սիրտը՝ ուրախութեան տունը կ՝ըլլայ։

Բ Ը Կոր·Է· 10։

‡ Կամ՝ բարի կ՝ըլլայ։

5 Է Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը՝ յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է։

Է Տես Սաղ· ՃԽա·5։ Առակ·Ժգ· 18։ Ժե·31, 32։

6 Ը Վասն զի ինչպէս է փուշերուն ձայնը կաթսային տակը, յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է. ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

Ը Սաղ·ՃԺը· 12։ ԳԼ·Բ· 2։

7 Իրաւ որ բռնութիւնը՝ իմաստունը յիմար կ՝ընէ, Ե ու պարգեւը սրտերուն սիրտը կ՝ապականէ։

Է Ել·Իգ·Տ։ Բ Օր·Ժգ· 19։

8 Մէկ բանին վախճանը՝ սկիզբէն աղէկ է. — Ե երկայնամիտ ոգին՝ հպարտ ոգիէն աղէկ է։

Ղ Առակ·Ժգ· 29։

9 Ե Մի՛ արտորար հոգիովդ բարկանալու. քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջը կը հանգչի։

Ե Առակ·Ժգ· 17։ Ժղ·32։ Ճակ·ա· 19։

10 Մի՛ ըսեր Թէ՝ ինչո՞ւ համար առաջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին. վասն զի աս բանիս համար ըրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ։

11 Իմաստութիւնը՝ ժառանգութեան պէս աղէկ է, ու ըՀարևը տեսնողներուն օգտակար է։

Ը ԳԼ·Ժա· 7։

12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութիւն կ՝ընէ, և արծաթը հովանաւորութիւն կ՝ընէ. բայց գիտութեան օգուտը — է, որ ի-

Ն · ք · գՓ · ՝ի՛ր 977

Ք Տե՛ս Ծոր · ժր · 14՝ ԳԼ · ա · 15՝ Ես · ժգ · 27 ։

ժ ԳԼ · գ · 4 ։ ՐՕր · ի՛ր · 47 ։

Է ԳԼ · ը · 14 ։

Լ Առակ · իե · 16 ։

Խ Հռով · ժր · 3 ։

Ծ Ծոր · ժե · 32 ։ Սաղ · ծե · 23՝ Առակ · ժ · 27 ։

Կ Առակ · իա · 22 ։ իգ · 5 ։ ԳԼ · Ի · 16 ։ 18 ։

Հ Գործ · ը · 46 ։ ՔՍՆ · գ · 36 ։ Առակ · ի · 9 ։ Հռով · գ · 23 ։ աՃՕՆ · ա · Տ ։

Ձ Ծոր · իը · 12 · 20 ։ ա Տիմ · գ · 16՝ ֆ Հռով · ժա · 33 ։ ՛

՛ ԳԼ · ա · 17՝ ը · 12 ։

Ղ Առակ · ե · 3 ։ 4 ։ իբ · 14 ։

Ն ԳԼ · ա · 1 ։ 2 ։

մաստուԹիւնը՝ ղՀնդը ատացողները կ՛ապրեցընէ ։

13 Աստուծոյ գործքին նայէ · վասն զի ո՞ւանոր ծռածը ո՛վ կրնայ շիտակել ։

14 Ի՛ր Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր , ու գէշ օրը զգուշութիւն ըրէ · և Աստուած իրարու դիմացը դրաւ ասոնք , որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։

15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջը ամէնը տեսայ · Էարդար կայ՝ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և ամբարիշտ կայ՝ որ իր ամբարշտութեանը մէջ · Էր Էեռնդը կ՛երկընցընէ ։

16 Խիստ շատ արդար մի՛ ըլլար · Էու ինքզինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի՛ կարծեր · ինչո՞ւ համար քեզ կորսընցընես ։

17 Խիստ ամբարիշտ մի՛ ըլլար , ու յիմար մի՛ ըլլար · Ի՞նչո՞ւ համար ատենդ չեկած մեռնիս ։

18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու մէկալէն ալ ձեռքդ չքաշես · վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ո՞ւ պահով կ՛ելլէ ։

19 Իմաստութիւնը աւելի ոյժ կուտայ իմաստունին , քան Թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանը՝ ՚ն ֆաշտէն ։

20 Հիրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։

21 Ուրդ՝ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի՛ տար , որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես ։

22 Վասն զի քու սիրտդ գիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։

23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի · Էըսի Թէ՝ Ես իմաստուն ըլլամ · բայց անիկայ ինծմէ հեռու էր ։

24 Ո՞ւեռուն ինչ ըլլալը , ու ֆխիստ խորունկ եղածը ո՛վ կը գտնէ ։

25 ՛Ես իմ սրտովս պտրտեցայ՝ որ գիտնամ , և քննեմ , ու փնտռեմ իմաստութիւնը ու հանձարը · և յիմարութեան չարութիւնը ու անմտութիւնը , և խենթութիւնը գիտնամ ·

26 ՛Ու՛ ես մահուանէ դառն գտայ ան կինիկը՝ որուն սրտին մէջը ցանցեր և ուռկաններ , ՚՚ ձեռքերուն մէջը կապանքներ կան · Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողը անկէ կ՛ազատի · բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։

27 Ահա ասիկայ գտայ , կ՛ըսէ Ն֊ողովողը , մէկիկ մէկիկ հաշիւը գտնելու համար ·

28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ , *բայց չեմ կրնար գտնել ·) Էերիկ մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ · բայց բոլոր ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ ։*

29 Ահա միայն ասիկայ գտայ՝ ՚որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց · բայց Ենոնք շատ Ջարքեր փընտռեցին ։

ԳԼ · Ը

1 Թագաւորները մեծապէս պատուելու է ։ 6 Պէտք է դիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը ։ 12 Աշխի աղէկ է բարեպաշտ մարդոց հետ չբաւարութեան մէջ շլլալ , քան Թէ չբաւարուելն հետ յաջողութեան մէջ ։ 16 Աստուծոյ գործը անքննելի է ։

1]Իմաստունին պէս ո՛վ կայ · ու խօսքի մեկնութիւնը ո՛վ գիտէ · ՚մարդուն իմաստութիւնը՝ անոր երեսը կը փայլեցընէ · ու Էերեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։

2 Ես յԷրեմ ՚ը , Թագաւորին հրամանը պահէ՛ , ֊ի մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։

3 ՚Ո՞ւնոր առջևէն ելլելու մի՛ արտորար , չար գործքի մէջ մի՛ կենար · վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ՛ընէ ։

4 Ո՛ւր որ Թագաւորին խօսքը կայ , հոն իշխանութիւն կայ , ու Ե՞վ կրնայ անոր ըսել Թէ , Ի՞նչ կ՛ընես ։

5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չՀանդիպիր · և իմաստունին սիրտը՝ ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ ։

6 Վասն զի Ձամէն դիտաւորութիւն Էր ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի · քանկի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու դայ ։

7 Է՛վասն զի անիկայ ըլլալու բանը չգիտեր · և ո՛վ պիտի յայտնէ անոր Թէ՝ ինչպէս պիտի ըլլայ ։

8 ՀՀոգիին վրայ իշխող մարդ չկայ · որ հոգին արգիլէ , ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ · և ան պատերազմին մէջ ՚՚ արձակում չկայ · ու ամբարշտութիւնը՝ իրեն հետևողները չազատեր ։

9 Ասոնց ամէնը տեսայ , ու արևուն տակը եղող ամէն գործքին՝ իմ սիրտս տուի ։ Ատեն կայ որ՝ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ՛իշխէ իրեն Թշուառութեանը համար ։

10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները որ Թաղուեցան գացին , ու սուրբը տեղէն ելան · և մոռցուեցան ան քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ ըրին · աս ալ ունայնութիւն է ։

11 Ի՛որովհետև գեղ գործքին վրայ՝ վճիռը չուտով կատարուիր , աս պատճառաւ մարդոց որդիները

Ն · ք · գՓ · ՝ի՛ր 977

Ը Ծոր · իգ · 23 ։ Սաղ · ժր · 1 ։

՚՚ Ծն · ա · 27 ։

Ը Ծն · գ · 6 ։ 7 ։

՚՚ Առակ · դ · 8 ։ 9 ։ ժէ · 24 ։ Տես Գոր · գ · 15 ։

Ք ՐՕր · իը · 50 ։

֊ Եզեկ · ժէ · 18 ։ Տես ա ՄՆ · իՓ · 24 ։ Հռով · ժգ · 5 ։

Ր ԳԼ · ժ · 4 ։

Ի Ծոր · ւդ · 18 ։

* Կ՛ը՛, զի· նագոգաբոյմ

սիրտը չարութիւն ընելու փափաքով լեցուած է ։
12 Թէեւ մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ , ու անոր կեանքը երկարնայ ալ , այսու ամենայնիւ ստոյգ գիտեմ որ Էաստուծմէ վախցողներուն , անոր երեսէն վախցողներուն պիտի ըլլայ ։
13 Բայց ամբարշտին բարութիւն պիտի չըլլայ . ու անիկայ էր օրերը պիտի չերկրնգնէ , հապա ստուերի պէս պիտի ըլլայ . վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար ։
14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշխարհիս վրայ կ'ըլլայ . այսինքն արդարներ կան , որոնց նամբարիշտներուն գործքին պէս կը պատահի . ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց՝ արդարներուն գործքին պէս կը պատահի . Էըսի որ՝ Ասոր ալ ունայնութիւն է ։
15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի , վասն զի մարդը արեւուն տակը՝ ուտելէն , խմելէն , և ուրախութիւն ընելէն ՝ի զատ՝ աղէկ բան մը չունի . վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ՝ իր աշխատանքէն ասիկայ կը մնայ անոր ։
16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի իմաստութիւնը գիտնալու , ու երկրի վրայ եղած զբաղմունքը տեսնելու , (վասն զի թէ ցորեկ և թէ դիշեր իր աչքը քունն չտեսնող մարդ կայ ,)
17 Ան ատենը Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հասկըցայ , որ Էմարդ չկրնար գտնել ան գործը՝ որ արեւուն տակը կ'ըլլայ . վասն զի մարդ կ'աշխատի փնտռելու , բայց չգտներ , ու թէև իմաստունն ալ գիտնամ ըսէ , Էգտնելու կարող չըլլար ։

ԳԼ · Թ

1 Մի և նոյն բաները կը պատահին բարիներուն ու չարերուն ։ 4 Մարդս անպատճառ պիտի մեռնի . 7 անոր բաժինը աս կեանքիս մէջ հանգիստ ապրիլն է ։ 11 Աստուծոյ նախախնամութիւնը ամէն բան կը կառավարէ ։ 13 Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է ։

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս մէջը դրի , որ աս ամէնը քննեմ . որ արդարները և իմաստունները ու անոնց գործքերը՝ Աստուծոյ ձեռքին մէջն են . մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը . ամէն բան անոնց առջևն է ։
2 Էամէն բան՝ ամենուն հաւասար պէս կը պատահի . արդարին ու ամբարշտին . բարի Էրբեհան մաքուրին ու անմաքուրին , զոհ ընդունղին , ու զոհ չընողին պատահած դիպուածը մէկ է . ինչպէս է բարի Էրբեը , մեղաւորն ալ այնպէս է . երդումէ ընողը՝ երդումէն վախցողին պէս է ։
3 Արեւուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը աս է , որ ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է . ու նաև մարդոց որդիներուն սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլլալով՝ իրենց կենդանութեան ատենը՝ իրենց սրտին մէջը խելթութիւն կայ . ու ետքը մեռելներուն Էյնքեան ։
4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդէն յոյս կայ . վասն զի ողջ շունը՝ մեռած առիւծէն աղէկ է ։
5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին . բայց Էմեռելները բան մը չեն գիտեր , ու *վարձք մը չեն առներ . վասն զի Էանոնց յիշատակը մոռցուեցաւ ։
6 Թէ անոնց սէրը , թէ ատելութիւնը , և թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ . ու անոնք՝ արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ յաւիտեան բաժին մը չունին ։
7 Գնա Էհացդ ուրախութեամբ կեր , ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ . վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ ։
8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ ըլլան , ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ ։
9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ քու ունայնութեան կեցացդ բոլոր օրերուն մէջ , որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ . Էվասն զի աս կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է , արեւուն տակը քաշած աշխատանքէդ ։
10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու , Էլաւ ուժովդ ըրէ . քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջը՝ գործք , խորհուրդ , գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ ։
11 Դարձայ Էու արեւուն տակը տեսայ , որ ճամբան վազողներուն չէ , ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ . ու նաև հացը իմաստուններուն չէ , և հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ . ու նաև չնորհքը գիտուններուն չէ . հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն ։
12 Վասն զի Էմարդ իր ատենը անգամ չգիտեր . ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին , եւ թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ Էորոգայթի մէջ կ'իյնան , երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ ։

Ժես. կե. 20 ։ Հռով . բ . 5 ։
Է Սաղ . լէ . 11 ։ 18 ։ 19 ։ Առակ . ա . 32 ։ 33 ։ Ես . դ . 10 ։ 11 ։ Մատ . իե . 34 ։ 41 ։
Լ Սաղ . Նգ . 14 ։ ԳԼ . ը . 14 ։ է . 15 ։ թ . 1 ։ 2 ։ 3 ։
Է ԳԼ . բ . 24 ։ դ . 12 ։ 22 ։ ե . 18 ։ թ . 7 ։
Ժ Ցոր . ե . 9 ։ ԳԼ . դ . 11 ։ Հռով . ժա . 33 ։
Է Սաղ . Նգ . 16 ։
— ԳԼ . ը . 14 ։
Բ Ցոր . իա . 7 . ՃԼ ։ Սաղ . Նգ 3 12 . 13 ։ Մաղ . դ 15 .

Ն · ք · գՓ · Էրբ 977

պուածը մէկ է . ինչպէս է բարի Էրբեը , մեղաւորն ալ այնպէս է . երդումէ ընողը՝ երդումէն վախցողին պէս է ։
3 Արեւուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը աս է , որ ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է . ու նաև մարդոց որդիներուն սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլլալով՝ իրենց կենդանութեան ատենը՝ իրենց սրտին մէջը խելթութիւն կայ . ու ետքը մեռելներուն Էյնքեան ։
4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդէն յոյս կայ . վասն զի ողջ շունը՝ մեռած առիւծէն աղէկ է ։
5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին . բայց Էմեռելները բան մը չեն գիտեր , ու *վարձք մը չեն առներ . վասն զի Էանոնց յիշատակը մոռցուեցաւ ։
6 Թէ անոնց սէրը , թէ ատելութիւնը , և թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ . ու անոնք՝ արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ յաւիտեան բաժին մը չունին ։
7 Գնա Էհացդ ուրախութեամբ կեր , ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ . վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ ։
8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ ըլլան , ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ ։
9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ քու ունայնութեան կեցացդ բոլոր օրերուն մէջ , որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ . Էվասն զի աս կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է , արեւուն տակը քաշած աշխատանքէդ ։
10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու , Էլաւ ուժովդ ըրէ . քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջը՝ գործք , խորհուրդ , գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ ։
11 Դարձայ Էու արեւուն տակը տեսայ , որ ճամբան վազողներուն չէ , ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ . ու նաև հացը իմաստուններուն չէ , և հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ . ու նաև չնորհքը գիտուններուն չէ . հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն ։
12 Վասն զի Էմարդ իր ատենը անգամ չգիտեր . ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին , եւ թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ Էորոգայթի մէջ կ'իյնան , երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ ։

Ն · ք · գՓ · Էրբ 977

Ժ Ցոր . ժդ . 21 ։ *Կամ՝ շահ
Ժ Ցոր . է . 8 ։ 9 ։ 10 ։ Ես . իզ . 14 ։
Է ԳԼ . ը . 15 ։
Ը ԳԼ . ը . 10 ։ 24 ։ դ . 13 ։ 22 ։ ե . 18 ։
Ժ Ամով . բ . 14 ։ 15 ։ Եր . թ . 23 ։
Ը ԳԼ . ը . 7 ։
Ի Առակ . իթ 6 ։ Ղև . ժբ . 20 ։ 39 ։ ժէ . 26 ։ Ա Թես . ե . 3 ։

Ն · ը · ՂՀ · Խրբ 977

13 Արևուն տակը աս իմաստու-
թիւնն ալ տեսայ , ու անիկայ ին-
ծի մեծ երևցաւ .
14 Ա մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու
մէջն ալ քիչ մարդ կար . և անոր
վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ ,
ու զանիկայ պաշարեց , և անոր
դէմ մեծ պատնէշներ շինեց .
15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաս-
տուն մը գտնուեցաւ . և անիկայ
իր իմաստութեամբը քաղաքը ա-
զատեց . բայց աս աղքատ մարդը
քնաւ յիշող մը չեղաւ :
16 Ես ան տեսնը ըսի թէ՝ իմաստու-
թիւնը ուժէն աղէկ է , թէև Լաղ-
քատին իմաստութիւնը կ'անար-
գեն , ու անոր խօսքերը մտիկ չեն
ըներ :
17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը ,
յիմարներուն մէջ իշխան եղողին
աղաղակէն աղէկ կը լսուին :
18 Է իմաստութիւնը պատերազմա-
կան զէնքերէն աղէկ է . բայց Ա մէկ
մեղաւորը շատ բարութիւններու
կորստեանը պատճառ կ'ըլլայ :

ՓԼ · Ա

1 Իմաստութեան և յիմարութեան վրայով . 16 զեղխութեան , 18 Ծուլութեան , 19 ու ստակի վրայով . 20 և թագաւորներուն վայելուչ պատուոյն վրայով խօսքեր :

1 Մեռած ճանճերը իւղագործին
եղը դարշահոտ կ'ընեն . քիչ մը
անմտութիւնն ալ * իմաստու-
թեամբ և պատուով երևելի ա-
պառաժ մարդը այնպես կ'ընէ :
2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն
է , ու անմիտին սիրտը իր ձախ
կողմն է :
3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քա-
լելուատենն ալ , խելքը պակաս
ըլլալուն համար՝ ամէն իր յիմար ըլլալը
ամենուն կը յայտնէ :
4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը
քեզի դէմ ելլէ , Է քու տեղդ մի՛
ձգեր . վասն զի Է քաղցրութիւնը
մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ :
5 Արևուն տակը մէկ չարութիւն
մըն ալ տեսայ , որ իշխանին երեսէն
ելած անխոհեմութիւն մը ըլլալ
կ'երևնայ :
6 Տ Անմտութիւնը խիստ բարձր
տեղերու վրայ կը դրուի . ու հա-
րուստները ցած տեղ մը կը նստին :
7 Տեսայ ծառաներ՝ Ե ձիերու վը-
րայ հեծնէր եկեն , և իշխաններ՝ որ
երկրի վրայ ծառաներու պես կը
քալէին :
8 Ը Փոս փորողը ինքը մէջը կ'իյնայ .
ու ցանկ քակողը՝ օձը կը խածնէ :
9 Քարեր կտրողը՝ անոնցմէ կը
վնասուի , և փայտեր ճեղքողը վը-
տանգի մէջ կ'ըլլայ :
10 Թէ որ երկաթը բթացած է , ու
անոր բերանը չսրէ , ան ատենը
մարդը էր ոյժը կրկնապատկելու է .
բայց Ի իմաստութիւնը յաջողելու
օգուտը ունի :
11 Թէ որ օձը Ի թովչէին առաջ
խածնէ , ան ատենը Թ թովչէին օ-
գուտ մը չմնար" :
12 Ը Իմաստունին բերնին խօսքերը
շնորհք է . բայց Ի անմիտին շըր-
թունքները զինքը կը կլլեն :
13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբը-
նաւորութիւնը անմտութիւն է .
ու անոր խօսքին վերջը գէշ խե-
թութիւն է :
14 Ի Եւ յիմարը էր խօսքերը՛ կը շատ-
ցընէ . մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր .
ու Է անոր ով պիտի յայտնէ թէ
անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ :
15 Ցիմարներուն աշխատանքը զի-
րենք կը ձանձրացընէ քաղաքը եր-
թալը չգիտցողին պէս :
16 Ն Վա՛յ քեզի երկիր՝ երբոր քու
թագաւորդ տղայ է , ու իշխան-
ներդ առտուանց կ'ուտեն :
17 Երանի քեզի երկիր՝ երբոր քու
թագաւորդ ազնուազարմ է . և
Է քու իշխաններդ ատենով կ'ուտեն ,
ուժի համար , և ոչ թէ գինովու-
թեան համար :
18 Շատ ծուլութիւնով չէնքը կը
փլչի , և ձեռաց թուլութիւնով
տունը կը կաթի :
19 Կոչունքը՝ ծիծաղելու համար կ'ը-
նեն , ու Ի գինին կեանքը կ'ուրա-
խացընէ . իսկ արծաթը ամէն բա-
ներ բաւական կ'ըլլայ :
20 Միտքիդ մէջը անգամ Ն թագա-
ւորին անէծք մի՛ տար , և քու պա-
կէլու սենեակներուդ մէջ՝ մեծերուն
անէծք մի՛ տար . վասն զի երկինքի
թռչունը ան ձայնը կը տանի , ու
թևաւորը խօսքը կը պատմէ :

ԳԼ · Ա

1 Ողորմած ըլլալու պատուէրներ . 7 կենաց մէջ մահը , 9 ու մանկութեան ատենը դատաստանի օրը միտք բերելու է :

1 Ցորդ հացդ * ջուրերու երեսին
վրայ ձգէ . Բ վասն զի շատ օրե-
րէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես :
2 Է Եօթին ու ութին ալ Բ բա-
ժին տուր . Ե վասն զի չես գիտեր
թէ երկրիս վրայ ինչ պատուհաս
պիտի ըլլայ :
3 Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան ,
երկրիս վրայ անձրև կը թափեն .
ու երբոր ծառ մը դէպ Ի հարաւ
կամ դէպ Ի հիւսիս իյնայ , ան
ծառը ինկած տեղը կը մնայ :
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել , և
ամպերուն նայողը չկրնար ՇԱՂԼ :
5 Ինչպես որ Ն դուն † հոգիին ճամ-

Ն · ը · ՂՀ · Խրբ 977

† կամ՝ Օձ մը որ առանց ձայն հանելու կը խածնէ , բանսարկու մարդը ՝ Ի ուարբերու Թին մը չունի :

Ի Սաղ . ծր . 4 · 5 ; Երեմ . ը · 17 ;
Ը Առակ . ժ . 32 ; ժբ . 13 ;
Ի Առակ . ժ . 14 ; ժը · 7 ;
Ի Առակ . ժե . 2 ;
Ի Գլ . գ . 22 ; ը · 12 ; ը · 7 ;
Ն Եսա . գ · 4 ; 5 , 12 ; ե . 11 ;
Ի Առակ . լե . 4 ;
Ի Սաղ . ճդ . 15 ;
Ի Ել . իբ . 28 ; Գոր . իգ . 5 ;
Ի Սաղ . ծ . 4 ; 5 , 12 ; ե . 11 ;

* կամ՝ իմաստութեան ու պատուի աւելի երևան կ'ելլէ ;

Առակ . ժգ . 16 ; ժը · 2 ;

Բ Գլ . ը . 3 ; Ա Թագ . իե . 24 , ՃԱ ; Առակ . իե . 15 ;

Ե Եսթ . գ . 1 ;

Ի Առակ . ժթ . 10 ; Լ . 22 ;

Ղ Սաղ . է . 15 ; Առակ . իշ · 27 ;

Ա Եսթ . գ . 1 ;
Ի Ցես . է . 1 ; 11 , 12 ;

Ա Եսթ . ը · 4 ;

Ի Ես . ի . 20 ;
Բ ը Օր . ժե . 10 ; Առակ . ժթ . 17 ;
Մատ . ժ . 42 ; ը Կոր . ժ . 8 ; Գաղ . գ · 9 , 10 ; Եբր . ը 10 ;
Ի Մ Կը . ե . 5 ;
Ե Սաղ . ճժբ . 9 ; Ղու . գ . 30 ; ա Տիմ . գ · 18 , 19 ;
Ի Եփես . ե . 16 ;
Ղ Ցօհ . գ . 8 ;
† կամ՝ Հովին

ն · ք · ՀՖ · Խբ՝ 977

բան որը ըլլալը , — Էյղեին որոշ վայրին մէջ ոսկորներուն ինչպէս ի–վե–ւէը չես գիտեր , այնպէս ալ աւննաստեղծ Աստուծոյն գործը չես գիտեր ։

6 Առտուանդ քու սերմդ ցանէ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի՛ թողուր · վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , աս՝ թէ ան · կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան ։

ԷԳԼ · է · 11 ։ 7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու ետրւրը տեսնելը աչքերու ախորժելի է ·

8 Բայց թէև մարդ մը շատ տարի ապրի , — անոնց ամենուն մէջը ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է · վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան · բոլոր գալիքը ունայնութիւն է ։

9 Ո՛վ երիտասարդ՝ քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր · ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ՝ սիրտդ թող քեզ զուարճացնէ , ու և քու սրտիդ ճամբաներովը , ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ · բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար ԹԱստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ ։

ՔԹու · ԺԱ · 39 ։

ԺԳԼ · ԺԲ · 14 ։ Հռով · Բ · 6 –11 ։

10 Եւ քու սրտիդ տրտմութիւնը վերցուր , ու է մարմինդ չարութիւնը հեռացուր · Եվասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է ։

ԻԲ Կոր · Է · 1 ։ Բ Տիմ · Բ · 22 ։ Ես · Բ · 5 ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ստեղծիչը կանուխկէ յիշելու վրայով պատուէր ։ 8 Քաղվողին հոգը՝ սորվեցընելու համար ։ 13 Աստուծոյ երկիւղը ունայնութեան դէմ ազդու դեղ ըլլալը ։

— Առակ · ԻԲ · 6 · Տես Ղբ · Գ · 27 ։

1 Ու — քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ՛ դեռ թշուառութեան օրերը չեկած , ու ան տարիները չհասած , Բորոնց մէջ պիտի ըսես թէ՝ Անոնց չեմ հաւնիր ·

Բ Տես Բ Թագ · ԺԹ , 35 ։

2 Արևը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրևին ետևէն ամպերը չդարձած ·

3 Ան օրը՝ որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները՝ քիչ մնալնուն համար ,

պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթննան ·

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկարանայ , փողոցներուն մէջ դռնները պիտի դոցուին · և թռչունի ձայնով պիտի կրնան , ու բոլոր երգեցողները աղջիկները նկուն պիտի ըլլան ·

5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան · և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի սեպուի · և *ախորժակը պիտի դադարի · վասն զի մարդ Բիր յաւիտենական տունը կ'երթայ , ու եղեցողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին ·

6 Դեռ արծաթէ թելը չփրթած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած ։

7 Ու ետենը հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ — ինչ եղած ին պէս ։ Է Ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , Բոր զանիկայ տուաւ ։

8 Ընդնայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Քաղվողը՝ ամէն բան ունայնութիւն է ։

9 Ու որչափ որ Քաղվողը իմաստուն էր , ուրիշ ալ ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց · և խորհելով ու քննելով՝ շատ առակներ շարադրեց ։

10 Քաղվողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ · ու գրուածը՝ ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են ։

11 Իմաստուններուն խօսքերը խրթաններու պէս են , ու ժողովներու տէրերէն գամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած ·

12 Վերջապէս որդեակ իմ՝ անոնցմէ իրատ առ · շատ գիրք շինելը վայր չունի · ու էշատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ ։

ԻԳԼ · ա · 18 ։

13 Ու բոլոր խօսքին վախճանը լսենք · Աստուծմէ վախցիր , ու անոր պատուիրանները պահէ՛ · վասն զի մարդուս բոլոր պարտքը Բիրն է ասիկա է ։

ԼԲՕր · Գ · 2 , ժ · 12 ։

14 Քանզի Աստուած ամէն գործը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին և թէ չարը՝ դատաստանի պիտի բերէ ։

ԻԳԼ · ժա · 9 ։ Մատ · ԺԲ · 36 ։ Գոր · ԺԸ · 30 , 31 ։ Հռով · Բ · 16 ։ ԺԳ · 10 , 12 ։ ա Կոր · գ · 5 ։ ԲԿոր · Ե · 10 ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

Ն · ք · գԲ · Իրբ 1014

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վասյ իր ունեցած սերը կը ցուցընէ · 5 կը խոստովանի իր տգեղութիւնը , 7 ու կ'աղաչէ որ անոր հօտին առաջնորդուի · 8 Քրիստոս Հովիւներուն վրանները կը նկարէ զանկակ · 9 ու իր սերը անոր ցուցընելով՝ 11 Համոյական խոստումներ կ'ընէ անոր · 12 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը ·

1 Երգ երգոց Սողոմոնի ·

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս · Քանի որ քու սերդ գինիէն ազնիկ է ·

3 Քու եղերուդ հոտը անոյշ է · քու անունդ թափուած եղի պէս է · անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն ·

4 Ձիս քաշէ · Քու ետևիդ պիտի վազենք · Թագաւորը իր սենեակները տարաւ զիս · քեզի հետ ցընծանք և ուրախանանք · քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք · քեզ *ուղղութեամբ կը սիրեն ·

5 Ա՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝ ես սև եմ՝ բայց գեղեցիկ , կեդարու վրաններուն պէս , Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս ·

6 Իմ սևցած ըլլալուս մի՛ նայիք · վասն զի արևը զիս տեսաւ , իմ մօրս որդիքը ինծի սրդողեցան · զիս այգիներուն պահապան ըրին · Բայց իմ այգիս պահպանութիւն չըրի ·

7 Պատմէ՛ ինծի , ով հոգիիս սիրածը , Որ հօտդ ուր կ'արածես · կէս օրին ուր կը պառկեցընես · քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը ինչո՞ւ †Թափառականի պէս ըլլամ ·

8 Թէ որ դուն չես գիտեր՝ ով կնիկներուն գեղեցիկը , հօտերուն չափերովն գնա , ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ արածէ ·

9 Փարաւոնի կառքերուն [ձիուն] ձիերուս նմանցուցի քեզ՝ ով իմ սիրուհիս ·

10 Քու այտերդ զարդերով գեղեցիկ է , և քու պարանոցդ քառամանեակներով ·

11 Քեզի ոսկիէն զարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներով ·

12 Երբոր Թագաւորը սեղանն էր , իմ նարդոսս իր հոտը բուրեց ·

13 Իմ սիրականս՝ ինծի ատաչխի ծրարին պէս է · գիշերը իմ ստինքներուս մէջը պիտի հանգչի ·

14 Իմ սիրականս ի հինայի ողկոյզին պէս է ինծի՝ Ենգադդիի այգիներուն մէջ ·

15 Ահա գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս · ահա գեղեցիկ ես · քու աչքերդ աղաւնիներու պէս են ·

16 Ով իմ սիրականս՝ ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ · և մեր անկողինը կանանչ է ·

17 Մեր տուներուն գերանները եղևնափայտ են , ու մեր առիքները մայր փայտէ են ·

ԳԼ · Բ

1 Քրիստոսին ու իր եկեղեցիին փոխադարձ սէրը · 8 Եկեղեցիին յոյսը · 10 ու կոչումը · 14 Քրիստոսին խնամքը իր եկեղեցիին վրայ · 16 Եկեղեցիին խոստովանութիւնը , անոր հաւատքը ու յոյսը ·

1 Ես Սարոնին ծաղկին եմ , ու հովիտներուն շուշանը ·

2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ ·

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ · անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ , ու անոր պտուղը իմ քմային քաղցը է ·

4 Ձիս †խնճոյքին տունը բերաւ , և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր ·

5 Ձիս կարկանդակներով զօրացուցէք · զիս խնձորներով ուժովցուցէք · վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ ·

6 Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ , ու աջ ձեռքը զիս գրկէ ·

7 Ա՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝ ձեզ այծեամներով , կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնցնեմ , որ սիրուհին չվերթընէք , ու չարթընցընէք , մինչև որ ինքը չուզէ ·

8 Իմ սիրականիս ձայնն է · ահա գալիս լեռներուն վրայէն ցատկե-

Ն · ք · գԲ · Իրբ 1014

ա Գր · գ · 18 ·

բ Գր · գ · 1 · ե · 12 ·

գ Գր · գ · 5 · ը · 4 ·

դ Գր · ը · 8 ·

ե Գր · ը · 8 · գ · 4 ·

զ Ես · ե · 1 · 2 ·

է Եբր · կ · Նէեմ

— գԹագ · դ · 32 ·

Բ Գր · գ · 10 ·

ե Ովս · ժա · 4 · Ցօհ · գ · 44 · ժր · 32 ·

զ Փիլ · գ · 12 · 13 · 14 ·

է Սալ · խե · 14 , 15 · Ցօհ · ժգ · 2 · Եփե · բ · 6 ·

* Կամ՝ ուղիները

† Կամ՝ Նուագադան

ը Գր · ի · 9 · գ · 1 ·

թ Մն · ա · 16 , 17 ·

ժ Գր · բ · 2 · 10 · 13 · դ · 1 · 7 · ե · 2 · գ · 4 · Ցօհ · ժե · 14 · 15 ·

ժա Եզեկ · ժգ · 11 · 12 · 13 ·

ժբ Ես · ի · 1 ·

Ն · ՔՋ · ՂՁ · Ի՛ՐԸ 1014

Ի՛ՐԸ 1014

լով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցաթ-
կըտելով կու գայ ։
9 ԻՄ սիրականս այծեման կամ
եղնիկի ձագի կը նմանի . ահա հի-
մա մեր պատին ետեւը կայներ է .
պատուհաններէն կը նայի . վան-
դակներէն կ'երեւնայ ։
10 Իմ սիրականս պատասխան տա-
լով՝ ինծի ըսաւ . Ելլէ՛ր ով սիրու-
հիս , ով գեղեցիկս , ու եկուր .
11 Քանզի ահա ձմեռը անցաւ ,
անձրեւները անցան գացին .
12 Գետնի վրայ ծաղիկներ կ'երե-
նան , յօտելու ժամանակը հասաւ ,
ու մեր երկրին վրայ տատրակին
ձայնը կը լսուի ։
13 Ահա թզենին իր թուզերը կը
հասցընէ . ու որթերը ծաղկեցան ,
և իրենց հոտը կու տան . Ելլէ՛ր ով
սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու ե-
կուր ։
14 Ո՛վ իմ աղաւնիս՝ վէմին խոռոչ-
ներուն մէջը , ապառաժին հովա-
նիին տակը եղո՛ր . ինծի երեսդ
ցուցո՛ր . ի ձայնդ ինծի լսե՛ցո՛ր .
քանզի ձայնդ քաղցր , ու դէմքդ
գեղեցիկ է ։
15 Բռնեցէ՛ք մեզի աղուէսները , այ-
գիները աւրող պզտիկ աղուէսնե-
րը . վասն զի մեր այգիները ծաղ-
կեր են ։
16 Ի՛մ սիրականս իմն է , ու ես ա-
նորն եմ . անիկայ էր հօտը շուշան-
ներու մէջ կ'արածէ ։
17 Ի՛Օրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չէեռացած , դարձի՛ր
ով իմ սիրականս . ես բլեթերի
լեռներուն վրայի էայծեմանն պէս
կամ եղնիկներու ձագին պէս եղի՛ր ։

Ն · ՔՋ · ՂՁ · Ի՛ՐԸ 1014

Ի՛ ԳԼ · Ը · 5 ·

ՈՒ ԳԼ · Ը · 6 ·

* Կ՚ԱՐ · ԱՆ · ԿՈՂԻՆԸ ։

Ի՛ ԳԼ · Ը · 3 · ՏԻՐ ԱՐԱՔ · Ե · 19 ։

Ը ԳԼ · Բ · 17 ·

ԳԼ · Գ

1 Եկեղեցին պատերազմը , ու յաղթութիւնը փորձութեան մէջ ։ 8 Եկեղեցին Քրիստոսով կը պարծի ։

1 Ի՛Մ հոգւոյս սիրածը գիշերը ան-
կողինիս մէջը փնտռեցի . զա-
նիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ ։
2 Ելլեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին
մէջը , փողոցներուն ու հրապա-
րակներուն մէջը . իմ հոգիիս սի-
րածը փնտռեմ ։ Զանիկայ փընտ-
ռեցի , բայց չգտայ ։
3 Քաղաքին մէջ պտըտող պա-
հապանները զիս գտան . Արդեօք
իմ հոգիիս սիրածը տեսա՛ք ըսի ։
4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնե-
լով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ .
զանիկայ բռնեցի , ու չձգողցի ,
մինչև որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս
ծնանողին սենեակը տարի ։
5 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝
ձեզ այծեամներով , կամ դաշտին
եղնիկներովը կ'երդմեցընեմ , որ սի-
րուհին չվերթրնէք , ու չարթընցը-
նէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։
6 Ո՛վ է ասիկայ՝ որ ծմուռսով և
կնդրուկով , ես փերեզակներուն
ամէն փոշիով խնկուած՝ ա-
նապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու
պէս ։
7 Ահա Սողոմոնին *գահոյքը , ո-
րուն բոլորտիքը՝ Իսրայէլէ զօ-
րաւորներէն վաթսուն զօրաւոր
կայ .
8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են , ես
պատերազմի վարժուած են . գիչե-
րուան վախին համար՝ ամէն մէ-
կուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։
9 Սողոմոն Թագաւորը Լիբանանի
ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց
իրեն համար ։
10 Սիւները արծաթէ , յենարաննե-
րը ոսկիէ , բազմոցը ծիրանիէ շի-
նեց . ու մէջը՝ Երուսաղէմի աղջիկ-
ներէն †խիստ գեղեցիկ" նկարա-
գործուած էր ։
11 Ո՛վ Սիօնի աղջիկները՝ ելէ՛ք , և
Սողոմոն Թագաւորը տեսէ՛ք ան
թագովը , որով իր մայրը՝ իր փե-
սայութեան օրը , ու սրտին ուրա-
խութեան օրը՝ պսակեց զանիկայ ։

Ի՛ ԳԼ · Ը · 4 ·

ՈՒ ԵՍԱՂ · Ա · 13 · ԵԶԿ · Ժ · 4 · ՂՈՒ · ԺԹ · 32 ·

Ի՛ ԳԼ · Ը · 8 · Է · 10 ·

Ժ ԳԼ · Դ · 6 ·

Ի՛ ՀԺՐ 9 · ԳԼ · Ը · 14 ·

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս կը հրատարակէ եկեղեցիին չնորհքները . 8 անոր վրայ իր ունեցած սէրը կը յայտնէ · 16 Եկեղեցին կը խնդրէ որ անոր ներկայութեանը համար պատրաստութիւն ունենայ ։

1 Կ՚ԱՀԱ դուն գեղեցիկ ես՝ ով իմ
սիրուհիս , ահա դուն գեղեցիկ
ես . լաչակիդ մէջէն՝ քու աչքերդ
աղաւնիներու պէ՛ս են . քու մազերդ գաղաատ էլեռը
պառկող" Էայծերուն հօտին պէս
է ։
2 Էակռաներդ լուացարանէն ելլող
խուզած հօտի պէս է , որոնց ամ-
ուր երկուորեակ կը ծնանին , ու ա-
նոնց մէջը ամուլ չկայ ։
3 Քու շրթունքներդ՝ կարմիր դեր-
ձանի պէս է , ու խօսուածդ գե-
ղեցիկ է . Էայտերդ լաչակիդ մէ-
ջէն՝ նուռի կտորներու կը նմանին .
4 Քու պարանոցդ՝ Ղզիներաբի
համար շինուած Դաւիթի աշտա-
րակին պէս է . որ հոն հազար աս-
պար կախուած են . ամէնն ալ զօ-
րաւորներուն վահաններն են ։
5 Քու երկու ստինքդ նման է եր-
կու ուլերու , որ այծեամի մը եր-
կուորեակ չնաՀ են և շուշաններու
մէջ կ'արածուին ։
6 ԷՕրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չէեռացած , ես գնուռ-
սի լեռը՝ ու կնդրուկի բլուրը պի-
տի երթամ ։

Ի՛ ԳԼ · Ը · 5 ·

ՈՒ ԳԼ · Ը · 6 ·

* Կ՚ԱՐ · ԱՆ · ԿՈՂԻՆԸ ։

Ի՛ ԳԼ · Ը · 3 · ՏԻՐ ԱՐԱՔ · Ե · 19 ։

Ը ԳԼ · Բ · 17 ·

Ն · ք · ՉՔ · Իբր 1014

7 Բ Բոլորովին գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս , և քու վրադ արատ չըկայ ։

Ը Եփս . ե . 27 ։

8 Ո՛վ Հարսն՝ ինծի հետ Լիբանանէն եկո՛ւր , ինծի հետ Լիբանանէն եկուր . Ամանային գագաթէն՝ Սանիրին ու Հերմոնին գագաթէն , առիւծներուն մորիներէն , ո՜վ ինձ ձերուն լեռներէն նայէ ։

Բ Օր · գ · 9 ։

9 Սիրտս առիր , ով իմ Հարս քոյրս . սիրտս առիր քու մէկ աչքովդ , և պարանոյիդ մէկ քառամանեակովը ։

10 Քու սէրդ ի՜նչ գեղեցիկ է , ով Հարս քոյրս . Էքու սէրդ գինիէն աղէկ է , ու քու եղերուդ անուշահոտութիւնը՝ ամէն խունկերէն ։

Ի ԳԼ · ա · 2 ։

11 Շրթունքներէդ խորիսխի մեղր կը կաթի՝ ով Հարսն . Լեզուիդ տակը մեղր ու կաթ կայ . և քու զգեստներուդ անուշահոտութիւնը Լիբանանի հոտին պէս է ։

ԵԱռակ · իդ · 13 , 14 ։ ԳԼ · ե . 1 ։

12 Իմ Հարս քոյրս փակեալ պարտէզ մըն է , փակեալ աղբիւր ո՜ւ կնքուած աղբերակ մըն է ։

Ի Ծն . իե . 27 ։ Ովս · ժգ . 6 , 7 ։

13 Քու տունկերդ քաղցրահամ պըտուղներով՝ ծիհնաներով ու նարդոսներով՝ նոնենեաց դրախտ է .

Ժ ԳԼ · ա · 14 ։

14 Նարդոս և քրքում , նղովն և կինամոն , ամէն կնդրուկի ծառով , զմուռսով ու հալուէով , և բոլոր գլխաւոր խունկերով .

15 Պարտէզներու աղբիւր , կենդանի ջուրի ջրհոր , ու Լիբանանէն վազած հեղեղներ ։

Ի Ցօհ · գ · 10 , ե · 38 ։

16 Արթընցիր ով հիւսիս , եկուր ով Հարաւ . իմ պարտէզիս մէջը փչէ , որ անոր խունկերը բուրեն . Իմ սիրականս թող իր պարտէզը գայ , ու իրեն ախորժելի նշած պըտուղները ուտէ ։

Ե ԳԼ · ե · 1 ։

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոս իր կանչելովը եկեղեցին կ՚արթընցընէ , 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն համր առնելով կը նուագէ ։ 9 Քրիստոսի շնորհներուն ստորագրութիւնը ։

Ա ԳԼ · գ · 16 ։

1 Իմ պարտէզս եկայ՝ ով Հարս քոյրս . իմ զմուռսս խունկերուս հետ ժողվեցի . Էիմ խորիսխս մեղրիս հետ կերայ . իմ գինիս կաթովս խմեցի . կերէ՛ք բարեկամներ , խմեցէ՛ք ու գինովցէ՛ք՝ ով սիրելիներ ։

Բ ԳԼ · դ՝ 11 ։

2 Ես կը քնանամ , բայց իմ սիրտս արթուն է . ահա իմ սիրականիս ձայնն է . Դո՜ւռը կը զարնէ , ո՜ Բ՛ըե . Ո՛վ իմ քոյրս , իմ սիրուհիս , իմ աղաւնիս , իմ կատարեալս , բայց ինծի . քանզի իմ գլուխս ցօղով լեցուեցաւ , ո՜ վարսերս գիշերուան շաղերով ։

Գ Ղու . ժե . 7 , 10 ։ Ցօհ . դ · 20 ։ ժե . 14 ։

3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ , զանիկայ ի՞նչպէս հագնիմ . ոտքերս լուացեր եմ , զանոնք ի՞նչպէս աղտեղեմ ։

Ը Ցայգ . գ · 9 ։

4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն երկընգուց . ու անոր համար իմ աղիքս գալարեցաւ ։

5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բանամ . ու ձեռքերս զմուռս՝ ու իմ մատներս ընտիր զմուռս կաթեց փակաղակին բռնելու տեղն վրայ ։

6 Ես իմ սիրականիս բացի . բայց իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր . Երբոր անիկայ կը խօսէր , իմ հոգիս նուաղեցաւ . Էզանիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ . զանիկայ կանչեցի , բայց ինծի պատասխան չտուաւ

Բ ԳԼ · գ · 1 ։

7 Ձ՛ագաններն՝ որ քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս գտան . զարկին վիրաւորեցին զիս . պարսպին պահապանները քօղս վրայէս վերցուցին ։

Ը ԳԼ · գ · 3 ։

8 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝ ձեզ կ՚երդմնցընեմ . Թէ որ իմ սիրականս գտնէք , անոր պատմէք որ ես սիրով կը նուաղիմ ։

9 Ո՞վ կնիկներուն գեղեցիկը՝ քու սիրականդ ո՜րէն սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի . քու սիրականդ ո՜րէն սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի , որ մեզ այդպէս կ՚երդմնցընես ։

Ե ԳԼ · ա · 8 ։

10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կարմիր է . տասը հազարի մէջ երևելի է ։

11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է . վարսերը ցրուած՝ ո՜ւ ագռաւի պէս սև են ։

12 Աչքերը՝ վազող ջուրերուն քովը կաթով լուացուած աղաւնիներու ո՜ւյերո՜ն կը նմանին . գամուած գոհարներու պէս են ։

Ը ԳԻ · ա · 15 ՝ դ · 1 ։

13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկերու ածուին , Է անուշահոտ ծաղիկներու թաղարներուն պէս են . շրթունքները ընտիր զմուռս կաթող շուշաններ են .

14 Ձեռքերը ոսկի մատնիներ են , Թարսիսի քարերով լեցուած . որովայնը բանուած փղոսկր է , շափիւղաներով ծածկուած ։

15 Սրունքները՝ մարմարիոն սիւներ են , որ ոսկի հարխիներու վրայ հաստատուած . կերպարանքը Լիբանանին պէս՝ ընտիր է ։

16 Անոր քիմրը քաղցր , ու ինքը բոլորովին ցանկալի է . ահա այսպէս է իմ սիրականս , այսպէս է իմ բարեկամս , ով Երուսաղէմի աղջիկները ։

ԳԼ · Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատքը Քրիստոսի վրայ քա-
ջալ կը խոստովանի ։ 4 Քրիստոս կը ցուցընէ
եկեղեցիին շնորհքները , 10 ու իր սէրը՝ որ
ունի անոր վրայ ։

1 Վ՚ռու սիրականդ ո՚ւր դնաց , ո՞վ
կնիկներուն գեղեցիկը . քու
սիրականդ ո՚ւր դարձաւ , որ զա-
նիկայ քեզի հետ փնտռենք ։
2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ խնկալեց տունկերուն ածուները ի-
ջաւ , որ պարտէզներուն մէջ ա-
րածէ , ու շուշաններ ժողվէ ։
3 Ես իմ սիրականիս եմ , և իմ
սիրականս իմս է . անիկայ շուշան-
ներու մէջ կ՚արածէ ։
4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես , ո՛վ
իմ սիրուհիս . Երուսաղէմի պէս
հաճելի ես . ո՛ր դրօշակներ պէս ահարկու ես ։
5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր . վասն
զի անոնք ինծի յաղթեցին . մա-
զերդ՝ *գաղաադը պառկող՚՚ հա-
ծերուն հօտին պէս է ։
6 Ակռաներդ լուացարանէն ելած
մաքիներուն հօտին կը նմանին ,
որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծը-
նանին , ու անոնց մէջը ամուլ չը-
կայ ։
7 Ականջներդ լաչակիդ մէջէն՝ նուռի
կտորներու կը նմանին ։
8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու
հարճերը ութսուն , և օրիորդները
անթիւ են ։
9 Իմ աղաւնիս , իմ կատարեալս
մէկ է . իր մօրը մէկ հատիկը՝ զինքը
ծնանողին ընտրեալն է . զանիկայ
աղջիկները տեսան , ու անոր՝ Եբա-
նի՛ ըսին . թագուհիները ու հար-
ճերն ալ , և զանիկայ գովեցին ։
10 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ արշալոյսի պէս
կը նայի , որ լուսինի պէս գեղեցիկ ,
արևու պէս մաքուր , ո՛ր դրօշա-
կիր չքնաղ պէս ահարկու է ։
11 Ընկոյզներուն պարտէզը իջայ ,
որ ձորին †կանանչութիւնը տես-
նեմ , և ընդիմի թէ արդեօք որթը
ծլեցաւ , ու նռնենիները ծաղկե-
ցա՞ն ։
12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամին-
դարին կառքերուն պէս ըրաւ զիս ։
13 Դարձիր՝ դարձիր , ո՛վ Սողոմա-
ցի՛կ , դարձիր՝ դարձիր , որ քեզ
տեսնենք ։

Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին
վրայ , Իբրև երկու բանակներու
դունդը ։

ԳԼ · Է

1 Եկեղեցիին շնորհքերուն վրայով ուրիշ սոռ-
րագրութիւն մը ։ 10 Եկեղեցին կը խոստո-
վանի իր հաւատքը ու բաղձանքը ։

1 Ո՛՞նչ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօ-
շիկներով՝ ո՛վ իշխանի աղջիկ .
քու բարձերուդ կազմուածքը՝ ե-
րևելի արուեստաւորի մը ձեռքով
շինուած մանեակներու կը նմանի ։
2 Քու պորտդ՝ ըմպելիքով լեցուն
բոլորակ թասի մը կը նմանի . քու
փորդ՝ շուշանով պատած ցորենի
շեղջին պէս է ։
3 Քու երկու ստինդ նման է եր-
կու ուլերու , որ այծեամի մը եր-
կուորեակ ձագ՚՚ն են ։
4 Պարանոցդ՝ փղոսկրէ աշտարա-
կի պէս է . աչքերդ՝ Եսբոնը՝ Բաթ-
բարբիմի դրանը քովը եղող աւա-
զաններուն կը նմանին . ունչդ՝ դէպ ի
Դամասկոս նայող Լիբանանին աշ-
տարակին պէս է ։
5 Գլուխդ քու վրադ Կարմէղոսի
պէս , և գլխուդ հիւսուածքը՝ ծիրա-
նիի պէս է . թագաւորը՝ ո՛ր խո-
պոպիքներուդ կապուած է ։
6 Որչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր
ես , իմ փափկալից սիրուհիս ։
7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու
ստինքներդ ողկոյզներուն կը նմա-
նին ։
8 Ըսի . Արմաւենիին վրայ ելլեմ .
անոր ոստերուն փակչիմ . և քու
ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու
պէս , ու ռնդացդ հոտը խնձորնե-
րու հո՛տին պէս ըլլայ ։
9 Եւ քու քիմքդ՝ ազնիւ գինիի պէս
է , որ շիտակ կը վազէ իմ սիրակա-
նիս , ու քնացողներուն ‡շրթունք-
ները կը խօսեցընէ՚՚ ։
10 Ես իմ սիրականիս եմ , և ի՛մ
նոր բաղձանքը ինծի է ։
11 Եկո՛ւր իմ սիրականս , դաշտը
ելլենք . գիշերը գեղերու մէջ ան-
ցընենք ։
12 Առտուանց կանուխ այգիները
երթանք , ու †տեսնենք թէ՝ որթը
ծլե՞ր է , ծաղիկը բացուե՞ր է , և
նռնենիները ծաղկե՞ր են . հոն իմ
սէրս քեզի տամ ։
13 Մանրագործները չբէնց հոտը կու-
տան . ու մեր դուռներուն մէջը՝ ե-
մէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ՛ նոր
և թէ հին , քեզի համար պահեր
եմ , ո՛վ իմ սիրականս ։

ԳԼ · Ը

1 Եկեղեցիին սէրը Քրիստոսի վրայ ։ 6 Սիրոյ
ուժգնութիւնը ։ 8 Հեթանոսներուն կոչումը ։
14 Եկեղեցին Քրիստոսի գալուն համար կ՚ա-
ղօթէ ։

1 Երանի՛ թէ իմ մօրս ստինքը ծծած
եղբօրս պէս ըլլայիր . երբ՚՚ որ քեզ
դուրսը գտնէի , պիտի համբուրէի ,
և ալս պիտի չանարգէին ։
2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս
տունը կը տանէի , որ ինծի ‖ սոր-
վեցընես . քեզի ո՛՚՚հոտաւէտ գի-
նիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը
խմցընէի ։

Ն · ՔԲ · ՀԲՐ 1014

* ԳԼ · Ա · Տ ։

Բ ԳԼ · Բ · 16 ։ Է · 10 ։

Է ՀՈՐ 10 ։

* Կ՛ՈՐԴԱՆԷՆ ԵԼԱԾ

Ը ԳԼ · Դ · 1 ։ Թ ԳԼ · Դ · 2 ։

ԺԳԼ · Դ · 3 ։

Ի ՀՈՐ 4 ։

† Կ՛ՈՐՏՈՒՆԵՐԸ

ԺԱԳԼ · Է · 12 ։

— ՍԱՂ · ԽԵ · 13 ։

Ն · ՔԲ · ՀԲՐ 1014

Բ ԳԼ · Գ · 5 ։

Է ԳԼ · Դ · 4 ։

Ը ԳԼ · Դ · 5 ։

Թ ԳԼ · Զ · 4 ։

Ժ ԳԼ · Զ · 11 ։

Ի ԾՆ · Լ · 14 ։ ԼՄԱՏ · Ժ · 52 ։

‡ Կ՛ՈՐ՝ ՇՐԹՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԿՐ ԿԱԹԻ ։

Դ ԳԼ · Բ · 16 ։ Զ · 3 ։

Է ՍԱՂ · ԽԵ · 11 ։

— ԱՌԱՔ · Թ · 2 ։

Ն. ք. ՂՖ. Իրր 1014

3 Բ Ձախ ձեռքը գլխուս տակը, ու աջ ձեռքը գիս կը գրկէր

4 Բ Ով Երուսաղէմի աղջիկներդ՝ ձեզ կ'երդմնցընեմ, որ իմ սիրուս հիս չարթնցընէք, ու չվերցընէք, մինչև որ ինքը չուզէ։

Բ Գէ. բ. 6։ Բ Գէ. բ. 7, գ. 5։

5 Բ Ո՞վ է ասիկայ՝ որ իր սիրականին կռթնած՝ անապատէն կ'ելլէ։ Քեզ խնձորենիին տակը արթնցուցի. քու մայրդ քեզ հոն ծնաւ, քու ծնողդ քեզ հոն ծնաւ։

Բ Գէ. գ. 6։

6 Բ Ձիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր. վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ ու նախանձը գերեզմանի պէս խիստ է. անոր կայծերը՝ սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են։

Ե Ես. խթ. 16։ Երեմ. իբ. 24։ Ընգ. բ 23։

7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել, ու գետերը զանիկայ չեն կրնար ընկղմել. և Ղէթ որ մկ մարդ մը՝ սիրոյ փոխարէն իր տանը բոլոր ստացուածքը տայ, զանիկայ բոլորովին կ'անարգեն։

Ղ Տես Նահակ. գ. 35։

8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք, ու անիկայ ստինք չունի. մեր քրոյջը

Ն. ք. ՂՖ. Իրր 1014

ինչ ընենք, անոր համար խօսուած օրը։

9 Թէ որ անիկայ պարիսպ է, վրան մկ արծաթէ աշտարակ մը չինենք. և Թէ որ դուռ է, զանիկայ Լիբանանփայտի տախտակներով պատենք։

10 Ես պարիսպ եմ, ու իմ ստինքներս աշտարակներու պէս են. աս պատճառով անոր առջևը խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ։

11 Սողոմոն Բաալհամոնի մէջ այգի ունէր. Հանիկայ այգին պահապաններու տուաւ. ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր։

Ե Մատ. իա. 33։

12 Իմ այգիս իմ առջևս է. ով Սողոմոն՝ հազարը քուկդ ըլլայ, ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն։

13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝ ընկերները քու ձայնդ կը լսեն. Հինձի՛ս ալ լսել տուր։

Ը Գէ. բ. 14։

14 Բ Շո՛ւտ ըրէ՝ ով իմ սիրականս, ու խնկաբեր լեռներուն վրայ ծայծման կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր։

Բ Տես Ցայտ. իբ. 17, 20։ Ժ Գէ. բ. 17։

ՄԵՐԳԵՐԻՑՈՒԹԻՒՆ ՆԱՀԱՏԱԿ

Ն. ք. ՂՖ. Իրր 760

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եօայի կը գանգատի Ծուգայի որդւոցը ապօրտամբութեանը համար. 5 անոնց վրայ գալու դատաստաններուն համար կ'ողբայ. 10 ա նոնց բոլոր երկպագութեան պաշտօնները կը մեղադրէ. 16 խոստումնքներով ու սպառնալիքներով ապաշխարութեան կը յորդորէ զանոնք. 21 անոնց չարութեանը վրայ ողբալով՝ Աստուծոյ դատաստանները կը ծանուցանէ. 23 Քրիստոս կը խոստանայ Սիոնին, 28 ու չարերուն կործանումը կը գուշակէ։

Ե Թես. ժբ. 6։

1 Ո՛վ մովսի որդւոյն Եսայիին տեսիլքը՝ որ Ծուգայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսաւ, Ծուգայի թագաւորներուն՝ Ոզիային, Ծովաթամին, Աքազին ու Եզեկիայիին օրները։

Բ Ր Օր. լբ. 1։ Երեմ. բ. 12, գ. 19, իբ. 29։ Եզեկ. լզ. 4։ Մարք. ա. 2, ը. 1, 2։

2 Բ Լսէ՛ ով երկինք, ևականջ դիր ով երկիր, վասն զի Տէրը կը խօսի. Ես Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի, և անոնք ինծի դէմ

Ե Գէ. ե. 1, 2։ Ե Երեմ. բ. 7։ Ե Երեմ. թ. 3, 6։

3 ապստամբեցան։ Տէրը իր Տէրը կը ճանչնայ, ու էշը իր տիրոջը մսուրը, Իսրայէլը ինծի չճանչնար, իմ ժողովուրդս չհմանար։

Ղ Գէ. ե. 12։

4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին, անօրէնու-

Ն. ք. ՂՖ. Իրր 760

թիւնով ծանրացած ծողովուրդ, չարագործներու սերունդ, ապականիչ զաւակներ. անոնք Տէրը թողուցին, Իսրայէլին Սուրբը բարկացուցին, ու ետ քաշուեցան։

Ե Գէ. ա. 4։ Ե Մատ. գ. 7։

5 Ընդ՞ որ հարուածուիք վրայ կրնաք զարնուիլ, Երբոր ալ աւելի ապստամբիք։ Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և

Բ Երեմ. ը. 22։

6 բոլոր սիրտը մարած է։ Ոտքին թաթէն մինչև գլուխը՝ Հանոր վրայ ողջ տեղ չմնաց. Հարուածներ, վէրքեր ու շարաւալից խոցերկան. Հանոնք չդոցուեցան, չկապուեցան, ու եղով ալ չկակղեցան։

Ժ Ր Օր. իբ. 51, 52։

7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է, Ե ձեր քաղաքները կրակով այրուած են. ձեր արտերը աչքերնուդ առջևը օտարները կ'ուտեն, ու անոնք օտարներուն ըմե՛ աւերակներուն պէս խոպանացած են։

Է Ծոր. իե. 18։ Ովբ. բ. 6։ Ը Երեմ. դ. 17։

8 Ու Սիոնին աղջիկը՝ այգիի մէջ Ե ղէ՛ն Խրճիթի պէս, վարունգի արտի մէջ Ե ղէ՛ն հիւղի պէս, Հապաշարուած քաղաքի պէս թողուած

Ե Ովբ. գ. 22։ Հաով. Բ. 29։

9 Հաշխէ Ե Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ թողուցած

ջըլլար , մենք ֊ Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմա֊ նէինք ։

10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը , ով ի Սո֊ դոմի իշխաններ , ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին , ով֊ Գոմորի

11 ժողովուրդ ։ Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր ՚զոհերուն շատութիւնը , կ՚ը֊ սէ Տէրը . Չէ՛ խոյերուն ողջակէզ֊ներէն , ու պարարտ անասուննե֊ րուն ճարպին կըտցած եմ , և զուարակներուն ու գառներուն և նոխազներուն արիւնները չեմ ա֊

12 խորժեր ։ Երբոր կու գա՛ ինծի առջև երևնալու՝ ո՞վ պահանջեց ձեզմէ , որ ասանկ իմ սրահներս

13 կոխէք ։ Ալ ի֊նչ ՚ունայն ընծա֊ ներ մի՛ բերէ՛ք . Չէ՛ խունկը ինծի պիղծ է՛ . ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն՝ և ՚ժողովներու գումարուելուն չեմ կրնար տա֊ նիլ . Չէ՛ տօնախմբութիւնը ան֊

14 գամ անօրէնութիւն է ։ Ձեր ՚ամսագլուխներէն ու ՚ժողովներէն կը ղզուի իմ հոգիս . անոնք իմ վրաս ֆ֊նէր բեռ եղան ։ Ն֊վերջը նեղէն յոդ֊

15 նեցայ ։ Ուստի ՚ւերբոր ձեռքեր֊ նիդ կը տարածէք , աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ . ՚նաև երբոր ա֊ ղօթքնիդ կը շատցընէք , պիտի չլսեմ . ինչո՛ որ ՚ւձեռքերնիդ ա֊ բիւնով լեցուն են ։

16 Դ֊Լուացուեցէ՛ք , մաքրուեցէ՛ք , իմ աչքերուս առջևէն ձեր չար գործքերը մէկդի ըրէ՛ք , Ն֊չարու֊ թիւն գործելէն դադարեցէ՛ք .

17 Բարութիւն ընել սորվեցէ՛ք , ֊ի֊ րաւունքը փնտռեցէ՛ք , զրկուա֊ ծին ուղղութիւն ըրէ՛ք , որբին դատաստանը տեսէ՛ք , ու որբևա֊ րիւնին դատը պաշտպանեցէ՛ք ։

18 Հիմա եկէ՛ք ֊ վիճաբանինք , կ՚ը֊ սէ Տէրը . Թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են , Ձ֊ի֊ նի պէտ պիտի ձերմրինան . և Թէ որ որդան կարմիրի նման են , ասրի

19 պէս Ճերմ֊ պիտի ըլլան ։ Թէ որ դուք յօժարիք ու ֆազանդիք , Երկրին բարիքը պիտի ուտէք .

20 Բայց Թէ որ վ֊ մերժելով ապըս֊ տամբիք , սուրը պիտի ուտէ ձեզ , ֊ինչու որ Տէրոջը բերանը խօսե֊ ցաւ ֊ սխ֊յ ։

21 ՚Ի֊նչպէս պոռնկեցաւ ատ հա֊ ւատարիմ քաղաքը . անկեայ իրա֊ ւունքով լեցուն էր , ու անոր մէջը արդարութիւն կը բնակէր . բայց հիմա մարդասպաններու բնա֊ւա֊ րան

22 է ։ Քու ՚արծաթդ կղկղանքը դար֊ ձաւ . գինիիդ մէջը ջուր խառ֊

23 նուած է ։ Քու ֊ իշխաններդ ա֊ պըստամբ՝ ու ֆգողերու ընկեր են֊ ղան . ամէնքն ալ ֊կաշառք սի֊

րելով՝ պարգևներ կը փնտռեն . ա֊ նոնք ֊որբին դատաստանը չեն տես֊ ներ , և որբևարիին դատը անոնց առջևը չգար ։

24 Անոր համար զօրաց ԵՀովայ Տէ֊ րը , Իսրայէլին Հզօրը ֊֊֊ի կ՚ը֊ սէ . ֆՈւռ , իմ հակառակորդ֊ ներուս հատուցում պիտի ընեմ , ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առ֊

25 նեմ ։ Ու֊ե իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձընեմ , և ֊քու կըշ֊ կռնդդ իբր Թէ *բուրկով պիտի մաքրեմ , ու բոլոր անագդ մէկդի

26 պիտի զատեմ ։ Ու֊ե քու դա֊ տաւորներդ Ի֊առջինին պէս , ու խորհրդականներդ սկիզբէն Է֊ղ֊ ծին պէս նորէն պիտի հաստա֊ տեմ . անկէ ետքը դուն պիւ֊ տի կոչուիս , Ի֊արդարութեան քաղաք՝ և հաւատարիմ աւան ։

27 Սիօնը դատաստանով պիտի փըր֊ կուի , և հոն դարձողները՝ արդա֊

28 րութեամբ ։ Բայց ֊ անօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի ջարդուին , և անոնք որ Տէրը կը թողուն , բնաջինջ պիտի ըլլան ։

29 Քանզի ձեր ցանկացած Է֊բևէկինե֊ րէն պիտի ամչնան . և ֊֊ի ձեր ընտ֊ րած Ն֊արտէզներուն համար ա֊

30 մօթով պիտի մնաք ։ Վասն զի տերևները թառամած բևէկնիի պէս , և ջուր չունեցող պարտէզի պէս

31 պիտի ըլլաք ։ Ու զօրութիւն ու֊ նեցողը խածոյի պէս , և անոր գոր֊ ծը կայծի ՚նման պիտի ըլլայ , ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին , և մարող պիտի չգտնուի ։

ԳԼ ։ Բ

1 Մարգարէն Ք֊րիստոսի Թագաւորութեանը հաստատուելը կը գուշակէ 6 կը ցուցնէ Թէ ժողովուրդին յարձրութիւն է պատճառ՝ որ Աստուած զանկից կը մերժէ 10 Աստուծոյ վշտափառութեան զօրաւոր գործերը յիշե֊ լով՝ կը յորդորէ մարդիկը որ անկէ վախնան ։

1 Ա֊մովսի որդւոյն Եսայիային՝ Ցուդա֊ յի ու Երուսաղէմի վրայ նւսած տե֊սիլքին խօսքը ։

2 ֊ Ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէ֊ րոջը տանը Ի֊լեռը՝ լեռներուն գըլ֊ խուն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու Ի֊բոլոր հեթանոսները հեղհեղ

3 պես պիտի գիմեն անոր ։ Ու֊ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու բ֊ սեն . ՚Եկէ՛ք ԵՀովայի լեռը՝ Յա֊ կոբին Աստուծոյն տունը երթնք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քա֊ լենք . Ի֊ինչու որ օրէնքը՝ Սիօնէն , ու Տէրոջը ֊խօսքը՝ Երուսաղէմէն

4 պիտի ելլէ ։ Ու ֊֊ի֊ դատաստան պիտի տեսնէ բուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ և շատ ժողովուրդներ պիտի յան֊

Ն ։ ք ։ գբ ։ Իբր 760

ֆ Ծն ։ ժբ ։ 24 ։

ի բ Օր ։ լբ ։ 32 ։ Եզեկ ։ ժգ ։ 46 ։

հ ա Թագ ։ ժե ։ 22 ։ Սաղ ։ ծ ։ 8 ։ 9 ։ ծա ։ 13 ։ Առակ ։ ժ ։ 8 ։ իա ։ 27 ։ Գլ ։ կղ ։ 3 ։ Երեմ ։ գ ։ 29 ։ է ։ 21 ։ Ամով ։ ե ։ 21 ։ 23 ։ Միք ։ գ ։ 7 ։

ն Եչ ։ իգ ։ 17 ։ լդ ։ 23 ։ ՚Ծատ ։ ժե ։ 9 ։

ֆ Ծոլթ ։ ա ։ 14 ։ բ ։ 15 ։

ք Ռուտ ։ իբ ։ 11 ։

ր Ղե ։ իդ ։ 2 ։ ՚՚ ։ Ոդր ։ ը ։ 6 ։

Ն֊Գլ ։ իգ ։ 24 ։

ւ Ծոր ։ իե ։ 9 ։ Սաղ ։ Էլդ ։ 2 ։ Առակ ։ ա ։ 28 ։ Գլ ։ ծ֊Ծ ։ 2 ։ Ե֊ րեմ ։ ժգ ։ 12 ։ Միք ։ դ ։ 4 ։

֊ Սաղ ։ կղ ։ 13 ։ ա Տիմ ։ բ ։ 8 ։

Ն֊Գլ ։ ծԹ ։ 8 ։

ֆ Երեմ ։ դ ։ 14 ։

Լ Սաղ ։ լդ ։ 14 ։ լե ։ 27 ։ Ամվ ։ ե ։ 15 ։ Հաով ։ ժբ ։ 9 ։ ա Պետ ։ դ ։ 11 ։

֊ Ելս ։ իբ ։ 8 ։ 15 ։ Մրկ ։ գ ։ 8 ։ Ջաք ։ է ։ 9 ։ բ ։ 16 ։

ս Գլ ։ խգ ։ 26 ։ Միք ։ գ ։ 2 ։

Վ Սաղ ։ ծա ։ 7 ։ Յայտ ։ է ։ 14 ։

տ Ռուտ ։ իգ ։ 19 ։ Տիտ ։ ա ։ 2 ։

բ Երեմ ։ բ ։ 20 ։ 21 ։

ֆ Երեմ ։ գ ։ 28 ։ 30 ։ Եզեկ ։ իբ ։ 18 ։ 19 ։

֊ Ովս ։ Թ ։ 15 ։

ֆ Առակ ։ իԹ ։ 24 ։

ֆ Երեմ ։ իբ ։ 17 ։ Եզեկ ։ իբ ։ 12 ։ Ովս ։ դ ։ 19 ։ Միք ։ գ ։ 11 ։ է ։ 3 ։

Ն ։ ք ։ գբ ։ Իբր 760

ֆ Երեմ ։ ե ։ 28 ։ Ջաք ։ է ։ 10 ։

ֆ բ Օր ։ իբ ։ 63 ։ Եզեկ ։ ե ։ 13 ։

֊ Երեմ ։ գ ։ 29 ։ իՀ ։ 7 ։ Մաղ ։ ֆ ։ 8 ։

* Կ՚ ։ մաքրութիւնով

ի Երեմ ։ լդ ։ 7 ։

ֆ Ջաք ։ բ ։ 8 ։

ֆ Ծոր ։ լա ։ 8 ։ Սաղ ։ ա ։ 6 ։ ե ։ 6 ։ Նդ ։ 27 ։ գբ ։ 9 ։ Էդ ։ 35 ։

ի Գլ ։ ծե ։ 3 ։

Ն֊Գլ ։ կե ։ 3 ։ կղ ։ 17 ։

դիմանէ , Ու Նոյնք իրենց սուրբերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցնէ , և ա՛լ պատերազմ պիտի չսորվին ։

5 Ո՛վ Յակորին տունը՝ եկէք ընթերցողութեան լուսովը քալենք ։ Ինչու որ դուն քու ժողովուրդդ Յակորին տունը թողուցիր , վասն զի Նահապետին նախատինքովը լեցուեցան , և ՚ի Փղշտացւոց պէս հմայութիւն կ՚ընդնեն , ու ետտարներու որդւոցը հետ դաշնադիր եղան ։ Եւ Նահապետին երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ , ու անոնց գանձերը անթիւ եղան . անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ , և անոնց կառքերը անթիւ են ։ Եւ կուռքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը գործերուն երկրպագութիւն կ՚ընդնեն , անոնց՝ որ իրենց մատերը շինեցին ։ Եւ ոմանց մարդը ծռեցաւ , ու աղնուականը խոնարհեցաւ , և անոնց պիտի չներես ։

10 ՚Ի Տէրոջը վախին երեսէն , և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ վէմին մէջը մտիր , ու հողին մէջը պահուէ ։ Մարդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին , և մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ , ու հան օրը մինակ Տէրը պիտի բարձրանայ ։ Ինչու որ զօրաց Տէրոջը օրը՝ ամէն ամբարտաւանութիւններուն ու բարձրամիտներուն վրայ , և ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի ըլլայ , ու անոնք պիտի խոնարհին ։ Եւ ՚ի Լիբանանու ամէն բարձրացած ու վերացած եղինիներուն վրայ , ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ , Եւ Նամէն բարձր լեռներուն վրայ , ու ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ , Եւ ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ , ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ , Եւ ՚ի թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ , ու ամէն հաճելի երեւցած բաներուն վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի ցածնայ , ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի , և ան օրը մինակ Տէրը պիտի բարձրանայ ։ Ու կուռքերը բնաջինջ

19 պիտի ըլլան ։ Եւ այրերուներու մէջ՝ ու երկրին խոռոչները պիտի մտնեն Տէրոջը վախին երեսէն , և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն , երբոր ինքը երկիրը սարսեցնել ելլէ ։

20 Ան օրը մարդը՝ իր արծաթեղէն կուռքերը , ու իր ոսկեղէն կուռքերը , որոնք իրեն շիներ էին երկրպագութիւն ընելու համար .

21 Նոր Տէրոջը վախին երեսէն , ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը , ու վէմերուն ծերպերը մտնէ , երբոր Նա

22 նիկայ երկիրը սարսեցնել ելլէ ։ Դե՛տ կեցէք մարդէն՝ Նորուն շունչը իր ռնգացը մէջն է . վասն զի ինչ բանի մէջ հաւատք կը համարուի՞ ։

ԳԼՒԽ Գ

1 Մեղքերուն յառաջ եկած չքաւորութիւնը ։ 9 Յանդգնութիւնն անգամութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթասիրութիւնը ։ 16 Կիներուն ամբարտաւանութեան պատճառովը գալու դատաստանները ։

1 Ինչու որ ահա զօրաց Եհովայ Տէրը Երուսաղէմէն ու Յուդայէն պիտի վերցնէ գաւազանը և ցոյպը , հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօրութիւնը .

2 Կտրիճը ու պատերազմող մարդը , դատաւորը ու մարգարէն , գուշա-

3 կութիւն ընողը ու ծերը , Յիսնապետը ու պատուաւոր մարդը , խորհրդականը ու իմաստուն ձարտարապետը և հանճարեղ կախարդ-

4 ը ։ Եւ Տանոնց վրայ մանուկները իշխանները պիտի կարգեմ , ու անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն ։

5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ՝ ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն պիտի կրեն . մանուկները ծերերուն գոռոզութիւն պիտի ընեն , և ապարգները պատուականներուն ։

6 Ան ատենը պիտի բռնէ մարդ՝ իր հօրը տունէն եղբայրը , ու ըսէ . Դուն հանդերձ ունիս , մեր վրայ իշխան եղիր , ու աս աւերակը

7 քու ձեռքիդ տակը ըլլայ ։ Ան օրը անիկայ *պատասխան պիտի տայ՝ ու ըսէ . Ես Տառապողդ չեմ ըլլար , ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ , և ոչ հանդերձ . զիս ժողովուրդին վրայ իշխան մի՛ կարգեր ։

8 Զէ ։ Ինչու որ Երուսաղէմը սասանեցաւ , և Յուդան ինկաւ . վասն զի անոնց լեզուները ու գործքերը Տէրոջը դէմ են , որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը ։

9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ , և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն , չեն ծածկեր . վա՛յ անոնց անձին , ինչու

10 որ իրենց վրայ չարիք բերին ։ Արդարին ըսէ՛ Տոր երթէ աղէկ պիտի ըլայ . ինչու որ անոնք Տիրեց գործքերուն պտուղը պիտի ու-

11 տեն ։ Վա՛յ անօրէնին՝ Տգէշ պիտի ըլայ անոր . ինչու որ անոր ձեռացը գործէութիւնն իրեն պիտի

12 տրուի ։ Բայց իմ ժողովուրդիս վրայ Տտղայք բռնաւորութիւն կ՚ընդնեն , ու անոր վրայ կիներ կը տի-

Ն · ք · ՂԲ · Բեր 977
ՂՍաղ · խզ · 9 ։ Ովս · բ · 13 ։ Զաք · Թ · 10 ։
Ե Սաղ · հբ · 3 ։ 7 ։
ըՆեի · ե · 8 ։
Ր Թռ · իդ · 7 ։
ԺԲ Օր · Ժը · 14 ։
Ի Սաղ · ճզ · 35 ։ Երեմ · ԺԷ · 2 ։
ԼԲ Օր · ԺԷ · 16 · 17 ։
Խ Երեմ · բ · 28 ։
ԺՀՄր 19 · 21 ։ Ցայս · զ · 15 ։
ՀՀՄր 17 · Դան · ե · 15 · 16 · Ժգ · 11 ։
ՀԳԼ · գ · 1 ։ Ժա · 10 · 11 ։ Ժբ · 1 · 4 ։ իդ · 21 ։ իե · 9 ։ իզ · 1 ։ իէ · 1 · 2 ։ 12 · 13 ։ իը · 5 ։ իԹ · 18 ։ Լ · 23 ։ Ժբ · 6 ։ Ե · ըեմ · ը 7 ։ 8 ։ Եզէկ · լը · 14 ։ 19 ։ լԹ · 11 ։ 22 ։ Ովս · բ · 16 ։ 18 ։ 21 ։ Ցոէլ · գ · 18 ։ Ամով · Թ · 11 ։ ԱԲղ · 8 ։ ՄԻբ · գ · 6 ։ ե · 10 ։ է · 11 · 12 ։ Սոփ · գ · 11 ։ 16 ։ Զաք · Թ · 16 ։
Ն ԳԼ · Ժգ · 8 ։ լէ · 24 ։ Ե · զէկ · լա · 3 ։ Զաք · Ժա · 1 · 2 ։
ՂԳԼ · Լ · 25 ։ Ե գ Թագ · Ժ · 22 ։
Յ ՀՀր 11 ։
Յ ՀՀր 10 ։ Ովս · Ժ · 8 ։ Ղռ · իգ · 30 ։ Ցայս · զ · 16 ։ Թ · 6 ։
Ն ԲԹես · ա · 9 ։
ՂԳԼ · Լ · 32 ։ Ագէ · բ · 6 ։ 21 ։ Եբր · Ժբ · 26 ։
ՈԳԼ · Լ · 22 ։ Լա · 7 ։
Ն · ք · ՂԲ · Բեր 760
ԼՀՀր 10 · 19 ։
ՂՍաղ · ՃԻզ · 3 ։ Երեմ · Ժէ · 5 ։
ԼՑոբ · Խէ · 3 ։
Ա Երեմ · լէ · 21 ։ լը · 9 ։
Բ Ղե · իզ · 26 ։
Է գ Թագ · իդ · 14 ։
Դ Յով · Ժ · 16 ։
* Կամ՝ եղիր պիտի ընէ , Եբր · պիտի վերցընէ ։
†Կամ՝ լժիչն
Ե ՄԻբ · գ · 12 ։
ՂԾԽ · Ժգ · 13 ։ Ժբ · 20 , 21 · ԺԹ · 5 ։
Ե Յով · ը · 12 ։
ըՍաղ · ՀՂը · 2 ։
Ր Սաղ · Ժա · 6 ։ Յով · ը · 13 ։
Ժ ՀՀր 4 ։

ՆՀԳ 760

րեն · ով իմ ժողովուրդս՝ էքդս ա-
ռաջնորդներդ էէլ գլխէ կը հանեն ,
և քու շահիներուդ ճամբան կը
խանգարեն ։
13 Տէրը Նդատաստան տեսնելու ե-
լեր է , ու ժողովուրդները դատելու
14 կայներ է ։ Տէրը ինքը դատաս-
տան ընելու պիտի գայ՝ իր ժողո-
վուրդին ծերերուն ու իշխաննե-
րուն հետ · ինչու որ դուք Էայդին
այրեցիք , ԷԷ աղքատէն յափշտա-
15 կուածը ձեր տունն է ։ Ձեզի ի՞նչ
եղաւ՝ որ Էիմ ժողովուրդս կը
ջրկէք , ու աղքատներուն երեսը
կը ճնշէք , կ'ըսէ ԵՀովայ՝ զօրաց
Տէրը ։
16 Եւ Տէրը ԷսդեԷ ըսաւ ։ Որով-
հետև Սիօնի աղջիկները հպարտա-
ցան , և բարձրապարանոց կը քա-
լեն , անհամեստ ակնարկութիւններ
կ'ընեն , մանրաքայլ կ'երթան , ու
17 ոտքերով շաչիւն կը հանեն · Տէրն
ալ Սիօնի աղջիկներուն գագաթը
պիտի կնտացընէ , և Տէրը Նանոնց
18 ամօթոյքը պիտի մերկացընէ ։ Եւ
ան օրը Տէրը պիտի վերցընէ ԱՆՆ
ոտքի մեհկանդներուն փառքը , ու
ցանցակերպ ծամակալները և հմա-
19 հիկները , Գինտերը , ապարանջան-
20 ները ու շղաշատեռները , Ապարօշ-
ները , ոտքի շղթաները ու գօտի-
ները , ԱՆԷՂՀՈՓ ոդիներուն տուս-
21 փերը , հմայեակները , Մատանիներ-
22 րը և քիթերնուն օղերը , Պատմու-
ճաններ , վերարկուները , ծածկո-
23 կոցները ու քսակները · Հայելիները
ու բեհեզները , խոյրերը ու քօղնե-
24 րը ։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ անուշա-
հոտութեան տեղ՝ փտութիւն , ու
գօտիի տեղ՝ չուան , և գանգուր
մազերու տեղ՝ Նկնտութիւն , և
լանջագեղ կամարի տեղ՝ խորգեղէն
գօտի , ԱՆ գեղեցկութեան տեղ՝
25 խարան պիտի ըլլայ ։ Քու մար-
դիկներդ սրով պիտի իյնան , ու
կորիՃներդ ալ պատերազմի մէջ ։
26 Եւ Նանոր դռները պիտի ողբան
ու սուգ բռնեն , և անիկայ ամայի
ըլլալով՝ Էգետինը պիտի նստի ։

ԳԼ · Դ

1—6 Երբոր յարիքները խիստ չտանան , Քրիս-
տոսի Թագաւորութիւնը ապաստանարան մը
պիտի ըլլայ ։

ՀԳ · Բ · 11 ·
17 ։
ԲԲԹես · Գ ·
12 ։
Է Ղու · ա ·
23 ։
Ը Երեմ · իգ ·
5 ։ Զաբ ·
Գ · Տ ։ Ը ·
12 ։

1 Վա՛ն օրը եօթը կնիկ մէկ երիկ
մարդը պիտի բռնեն ու ըսեն ·
«Ի՛մեր հացը ուտենք , ու մեր հան-
դերձը հագնինք , բայց միայն քու
անունդ կանչուի մեր վրայ , մեր
ԷնախատինքԸ վերցընելու համար ։
2 Ան օրը Տ Տէրոջը չքնաւիղը փա-
ռաւոր ու պատուական պիտի ըլ-
լայ , և Իսրայէլի փրկուածներուն՝

ՆՀԳ 760

երկրին պտուղը պարծանայ և պա-
3 տուոյ համար ԷՂԷ ըլլայ ։ Եւ պի-
տի ըլլայ որ՝ Սիօնի մէջ մնացածը ,
ու Երուսաղէմի մնացորդը , այնինչ
Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ *կեցող-
4 ները Էսուրբ պիտի ըսուին , ԱԸրը-
որ Տէրը Սիօնի աղջիկներուն աղտը
լուայ , ու դատաստանի հոգիով
և այրող հոգիով Երուսաղէմի ա-
5 րիւնները անոր մէջէն սրբէ ։ Եւ
Տէրը Սիօն լեռանը ամէն տեղերուն
վրայ՝ ու անոր ժողովքներուն վրայ
Էցորեկը ամպ և մէգ , ու գիշերը
ԷփայլուՆ կրակի բոց պիտի ստեղ-
ծէ · ինչու որ բոլոր փառքին վրայ
6 Էհովանի պիտի ըլլայ ։ Եւ ցորեկը
վրան պիտի ըլլայ տաբուէթեան հա-
մար հովանի՝ և մրրիկի ու անձրևի
համար Էապաստանարան և ծածկոց ըլլալու ։

ԳԼ · Ե

1 Մեկ այդիի մը առակով՝ Աստուած իր անա-
ւատ դաստատանը կ'արդարացընէ ։ 8 Ագա-
հութեան , 11 անառակութեան , 13 ամբարշտու-
թեան , 20 և անբուանութեան վրայով
Աստուծոյ բռան դատաստանները ։ 26 Անոր
դատաստանները Էի գործ դնողները ։

ՆՀԳ 760

ՄՍաղ · Ա · 8 ։
ԵրԳ · Ը · 12 ։
ԳԼ · ԽԷ · 2 ։
Երեմ · Բ ·
21 ։ Մատ ·
իա · 33 ։
Մար · Ժր ·
1 ։ Ղու · ի ·
9 ։

1 Իմա՛ իմ սիրականիս երգը իմ
սիրելիիս երգեմ — իր այգիին
վրայով · իմ սիրելիս այգի մը ու-
նէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վը-
2 րայ · Ջանիկայ ցանկով պատեց ,
քարերը հանեց մէջէն , և ընտիր որ-
թեր տնկեց , ու անոր մէջտեղը
աշտարակ շինեց , և հոն հնձան մըն
ալ փորեց · ու Էկը սպասեր որ խա-
ղող տար , բայց անիկայ ազոխ
տուաւ ։
3 Ուստի հիմա դուք ով Երուսա-
ղէմի բնակիչներ ու Ցուդայի մարդիկ՝ Էիմ՝ ու այգիիս մէջտեղը դա-
4 տաստան ըրէք ։ Իմ այգիիս՝ ալ
ԱՐԻՒ Էինչ պէտք էր ընել , որ ես
անոր չըրի · ինչու՞ համար՝ երբոր
ես խաղող տալուն կը սպասէի , ա-
5 նիկայ ազոխ տուաւ ։ Եւ հիմա ես
ձեզի պատմեմ՝ Թէ ինչ պիտի ընեմ
իմ այգիիս · Ծանոր ցանկը պիտի
քակեմ , որ անասուն ճարակ ըլլայ ,
անոր պատերը պիտի փլցընեմ , որ
6 ոտնակոխ ըլլայ · Խոպանացած պի-
տի Թողում · անիկայ պիտի չջո-
տուի ու չրբուի , հապա ցախ ու
փուշ պիտի բուսցընէ · և ամպե-
րուն պիտի պատուիրեմ որ անոր
7 վրայ անձրև չտեղան ։ Ինչու որ
զօրաց Տէրոջը այդին՝ Իսրայէլի
տունն է , ու Ցուդայի մարդիկը
անոր ախորժելի տունկն է · և անի-
կայ իրաւունքի կը սպասէր , և ահա
արիւնհեղութիւն , արդարութեան՝
և ահա աղաղակ ։
8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք Էտունը տան

ՆՀԳ 760

* ԵԷբ · գԸ-
բուածները ·
տես Փիլ ·
գ · 3 ։ Ցայտ ·
գ · 5 ։
Է ԳԼ · Կ · 21 ։
ՀՄաղ · Գ ·
2 , 3 ։
Է Ել · ԺԿ ·
21 ։
ԸՋաք · Բ ·
5 ։
Ը ԳԼ · Ը · 14 ։

ԺԳԼ · ԽԵ · 4 ։

—

Ն · Ք · Գ · Ք · Ի · 760

կը յարեն , ագարակը ագարակի վրայ կ'աւելցընեն , մինչև որ տեղ մը չմնայ , ու դուք միայնակ բնակիք 9 երկրին մէջը : Զօրաց Տէրը հիմ ականջիս խօսեցաւ . Ճիրաւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան , մեծ ու գեղեցիկ առանց , ու անոնց մէջը բնակող պիտի չըլլա- 10 նուի : Այո դի տասը լծավար այգին՝ մէկ ԻՄար պիտի տայ , ու մէկ քոռ սերմ մէկ արդու պիտի տայ :

11 Վայ անոնց՝ որ առաւօտուն կանուխ կ'ելլեն , ու գբի խմելու ետևէ կ'ըլլան , և իրիկունն ալ կ'ուշանան , գինի զանոնք իրենց գլխուն կրնայ 12 պաքցընէ : Եւ Իանոնց խնճոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ , թմբուկ ու սրինդ և գինի կը գտնուի . բայց Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ , և անոր ձեռաց 13 ը գործքերուն չեն նայիր : Անոր համար իմ ժողովուրդս Տէրը չճանչնալով՝ գերի կ'իյնայ , ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրբեն , և բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին :

14 Անոր համար դժոխքը ինքզինքը կը լայնցընէ , ու բերանը չափ դուրս կը բանայ . և անոր պարծանքը ու բազմութիւնը և աղաղակը ու զուարճութիւնը անոր մէջը 15 պիտի իջնէ : Եւ Իոսափ մարդը պիտի խոնարհի . ամբարտաւաններուն 16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին : Եւ զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի բարձանայ , ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի * փառա- 17 ւորի : Եւ գառնուկները իրենց սովորութեանը պէս պիտի արածին , ու հարուստներուն աւերակները՝ օտարները պիտի ուտեն :

18 Վայ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան չուաններով կը քաշեն , ու մեղքը՝ սայլի փոկերով 19 * ձգելու պէս . Ձորոնք կ'ըսեն . Թող արտորայ , իր գործը չուտով կատարէ , որ զանիկա տեսնենք , և Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը թող մտնենայ գայ , որ 20 զանիկա գիտնանք : Վայ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն , ու բարիին չար , որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն , որ դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը 21 դառնի տեղ կը դնեն : Վայ անոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն՝ և իրենց առջև խոհական են . 22 Վայ անոնց՝ որ գինի հմլելու զօրաւոր՝ ու գբի խառնելու կարիճ 23 են . Ոորոնք կաշառքի համար ամբարիշտը կ'արդարացընեն , և արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն :

24 Անոր համար ինչպէս որ կրակին բոցը յարդը կ'ուտէ , ու չոր խոտը բոցին մէջը կը հատնի , ասանկ ալ ճանոնց արմատը փտութեան պէս պիտի ըլլայ , ու անոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ . ինչու որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին , և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը 25 անարգեցին : Անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ , ու անոնց վրայ ձեռքը երկընցուց ու զարկաս անոնք , անանկ որ լեռները դողացին , ու անոնց դիերը ճամբաներուն վրայ աղբի պէս մնացին . Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդարձաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է :

26 Եւ հեռաւոր ազգաց դրօշակ պիտի վերցընէ , ու զանոնք սրկրիս ծայրէն նսուլելով պիտի կանչէ , և ահա անոնք դարտորալով ա- 27 րագութեամբ պիտի գան : Անոնց մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ , ու մէկը պիտի չսահի . մէկը պիտի չմրափէ ու չքնանայ . մէկուն մէջքին գօտին պիտի չբակուի , ոչ ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի :

28 Անոնց նետերը սուր են , ու բոլոր աղեղներր լարուած . անոնց ձիերուն սմրակները գայլահազի կը նմանին , և քառերոն անիւնները 29 մրրկի պէս են : Անոնց մնչիւնը առիւծին պէս է . կորիւններու պէս կը մռնչեն . կը գոչեն , ու կողոպուտը կը յափշտակեն , և ազատող մը 30 չկայ : Եւ ան օրը անոնց վրայ պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս , ու երբոր Ցերկրին նայի , ասկի խաւար և տագնապ պիտի տեսնէ . և լոյսը անոր Համպերուն մէջ պիտի խաւարի :

Գ Լ · Զ

1 Եսայի տեսիլքի մը մէջ Տէրը իր փառքովն տեսնելով՝ 5 կը զարհուրի . բայց Աստուած իր պատգամները տանելու կը խրէ զանիկա : 9 Որ ցուցիչ ժողովուրդին կամակորութիւնը՝ որուն պատճառով իրենց երկիրը ամայի պիտի մնայ , 13 ու կը մարգարէանայ թէ միայն մէկ մնացորդ մը պիտի ազատի :

1 Ոզիա թագաւորին մեռած տարին Ի Տէրը տեսայ՝ որ բարձր ու վերացած աթոռի վրայ նստեր էր . ու անոր քղանցքը տաճարը 2 կը լեցնէր : Վերի կողմը սերովբէները կը կայնէին անոր առջևը , որոնց ամէն մէկը վեց վեց թևեր ունէին . երկուքով երեսնին կը ծածկէին , երկուքով ոտքերնին կը ծածկէին , ու երկուքով կը 3 թռչէին : Եւ փոխոխակի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Տ Սուրբ՝

Ն · Ք · Գ · Ք · Ի · 760

ԵԶԿ · Ժ · 7 ։ Ե Ց · Ժ · 16 ։ Ովս · Թ · 16 ։ Ա-մով · Բ · 9 ։

Յ Գ Թագ · Իր · 13 , 17 ։

Յ Երեմ · Գ · 24 ։

Ղ Գէն · Իզ · 14 , ԼԵ ։ ԳԼ · Թ · 12 , 17 , 21 ։ Ժ · 4 ։ Ղ ԳԼ · Ժ · 12 ։ — Ր Օր · Իբ · 59 ։ Սաղ · Կբ · 8 ։ Մաղ · ա · 11 ։

Ղ ԳԼ · Կ · 18 ։ Դ Ըովել · Բ · 7 ։

Ը Երեմ · Ե · 16 ։

— ԳԼ · Ը · 22 ։ Երեմ · Դ · 23 ։ Ոգե · 2 · 2 · Եզեկ · Լ · 7 , 8 ։ Ա Կ — Ր · Երկիրն

Ե ԳԼ · Կգ · 5 ։ Երեմ · Ժէ · 15 ։ Ամով · Ե · 18 ։ Ր Պետ · Գ · 3 , 4 ։

Ի Ա·ռակ · Գ · 7 ։ Հռով · ա · 22 ։ Ժր · 16 ։

Հ Հմր 11 ։

Ձ Ա·ռակ · Ժե · 15 ։ Ր · 24 ։

Ա ԳԼ · Ժ · 1 ։ Ե Ա·մոս · Գ · 3 ։ Ղու · Ժթ · 44 ։

Բ Ա·մով · Զ · 5 , 6 ։

Գ Ցոր · Լդ · 27 ։ Սաղ · Իբ · 5 ։

Է Ովս · Դ · 6 ։

* Եբր · սրբութի ։

Թ ԳԼ · Բ · 9 , 11 , 17 ։

Ժ ԳԼ · Ա · 3 ։ Ղու · Ժթ · 44 ։

Ի Ա·ռակ · Գ · 7 ։ Հռով · ա · 22 , Ժր · 16 ։

Լ Ա·մոս · Դ · 1 ։ Ե Ա·մոս · Զ · 4 ։ Ղ ԳԼ · Ժ · 12 ։ Ր Օր · Իբ · 59 ։ Սաղ · Կբ · 8 , Մաղ · ա · 11 ։

Ղ ԳԼ · Կ · 18 ։ Դ Ըովել · Բ · 7 ։

Ղ Երեմ · Ե · 16 ։

Ե ԳԼ · Կգ · 5 ։ Երեմ · Ժէ · 15 ։ Ամով · Ե · 18 ։ Ր Պետ · Գ · 3 , 4 ։

Ի Ա·ռակ · Գ · 7 ։ Հռով · ա · 22 , Ժր · 16 ։

Հ Հմր 11 ։

Ձ Ա·ռակ · Ժե · 15 ։ Ր · 24 ։

Ա ԳԼ · Ժ · 1 ։ Ե Ա·մոս · Գ · 3 ։ Ղու · Ժթ · 44 ։

Բ Ա·մով · Զ · 5 , 6 ։

Գ Ցոր · Լդ · 27 ։ Սաղ · Իբ · 5 ։

Է Ովս · Դ · 6 ։

* Եբր · սրբութի ։

Թ ԳԼ · Բ · 9 , 11 , 17 ։

Ժ ԳԼ · Ա · 3 ։ Ղու · Ժթ · 44 ։

Ի Ա·ռակ · Գ · 7 ։ Հռով · ա · 22 , Ժր · 16 ։

Լ Ա·մոս · Դ · 1 ։ Ե Ա·մոս · Զ · 4

Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց Տէրը, Երկրիս
լոր երկիրը անոր փառքովը լե-
4 ցուն է։ Եւ աղաղակողին ձայնէն
սեմերուն հիմերը շարժեցան, ու
5 Տունը ծխով լեցուեցաւ։ Եւ ես
ըսի. Վա՛յ ինծի, ասա կը կոր-
սուիմ. վասն զի ես պիղծ շրթունք
ունեցող մարդ մըն եմ, ու պղծա-
շրթունք ժողովուրդի մէջ կը բնա-
կիմ, և իմ աչքերս զօրաց Տէրը՝
6 Թագաւորը տեսան։ Բայց սերով-
բէներուն մէկը դէպ՚ի ինծի թռ-
չաւ, ու ձեռքը կրակի կայծ մը
կար՝ որ սանդղանէն ունելիքով ա-
7 ռած էր, Ե՛ւ բերնիս դպցընելով՝
ըսաւ. Ահա ասիկայ քու շրթունք-
ներուդ դպաւ, ու քու անօրէնու-
թիւնդ վերցաւ, և մեղքիդ քաւու-
թիւն եղաւ։
8 Ետքը լսեցի Տէրոջը ձայնը, որ
ըսաւ. Ո՞վ խրկեմ, և ո՞վ մեզի հա-
մար ոչի պիտի երթայ. ու ես ըսի.
9 Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ։ Ան
ատենը ըսաւ. Գնա՛, ըսէ ասոր ժո-
ղովուրդին. Լսելով պիտի լսէք,
բայց պիտի չիմանաք, ու տեսնե-
լով պիտի տեսնէք, բայց պիտի
10 չգիտնաք։ Ա՛ս ժողովուրդին Նսիր-
տը թանձրացուր, և ականջնները
ձանրացուր, ու անոր աչքերը
գոցէ՝ որ չտեսնեն աչքերով
տեսնեն, ու ականջներովը լսէ, և
սրտովը իմանայ, և դարձի գայ, ու
11 բժշկուի։ Եւ ես ըսի. Մինչև ե՞րբ,
ով Տէր իմ. ու ըսաւ. Մինչև որ
քաղաքները՝ բնակիչ չունենալով,
և տուները՝ մարդ չգտնուելով, ա-
մայի մնան, ու երկիրը բոլորովին
12 աւերակ ըլլայ. Ու Տէրը
հեռացընէ մարդիկը, ու երկրիս
մէջտեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ։
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասներորդ
մասը պիտի գտնուի, և ան ալ
դարձեալ պիտի ապառի. ինչպէս
բեւեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ ա-
նոնց բունը կը մնայ, «Նոյն՝ ու
հասրը աերունդը՝ ան ծոլվե-րդին
բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Է

1 Աքազ՝ Ռասինէն ու Փակհէէն վախնալով կը
զարհուրի, սակայն Եսայի կը միխթարէ զա-
նիկայ։ 10 Աքազին Տհրաման կը տրուի նշան
մը ընտրելու. բայց երբոր կը մերժէ ասհրա-
մանը, իրեն նշան կը տրուի խոստացուած
Մեսիան։ 17 Մարգարէն կը գուշակէ թէ ա-
նոր դատաստանը Ասորեստանին միջոցով
պիտի կատարուի։

1 Եւ եղաւ որ՝ Ցուդայի թագա-
ւորին՝ Ոզնիայի որդւոյն Ցովա-
թամայ որդւոյն Աքազին օրերը, Ա-
սորւոց Ռասին թագաւորը ու Իս-
րայէլի թագաւորը Ռոմմելիայի որ-
դին Փակհէէն՝ Երուսաղէմի վրայ
պատերազմելու ելան, բայց չկրցան
2 անոր հետ պատերազմ ընել։ Ուստի
երբոր Դաւիթին տանը լսուեցաւ՝ թէ Ասորիք Եփրեմին
հետ միաբանեցան՝, անոր սիրտը և
անոր ժողովուրդին սիրտը շարժե-
ցաւ, ինչպէս որ անտառին ծառերը
3 հովէն կը շարժին։ Բայց Տէրը
Եսայիին ըսաւ. Հիմա դուն ու
քու որդիդ Սէարյասուբ՝ Ելա-
փիչի ադարակին ճամբուն վրայ՝
վերի աւազանին ջրմուղին ընդդիմ
4 եկէ՛ Անոր. Զգուշ եղիր՝ որ հանդարտ
ըլլաս. մի վախնար ու սիրտդ չմա-
րի աս ծուխ հանող երկու կիսայ-
րեաց փայտի ծայրերէն, այ-ինչ-
Ռասինի ու Ասորւոց, և Ռոմմելայի
որդւոյն սաստիկ բարկութենէն։
5 Որովհետև Ասորիք, Եփրեմը ու
Ռոմմելայի որդին քու վրայովդ չար
6 խորհուրդ ըրին՝ ու ըսին. Ցուդա-
յի վրայ երթանք, ու զանիկայ
բռնադատենք, և մեզի ծազանդե-
ցընենք. Ետքը անոր մէջը Ցարէե-
7 լի որդին Թաբէալ ը նշանե-
վայ Տէրը ասանկ կ՚ըսէ. Ե՚ս Ե-
հա-ըրէ պիտի չկաստատուի ու չկա-
8 տարուի. Վասն զի Ասորւոց Երւ-
սէն գլուխը Դամասկոս, և Դամաս-
կոսի գլուխը Ռասինն է. ու վաթ-
սունուհինգ տարիէն ետքը՝ Եփրե-
մը ժողովուրդ ըլլալէն պիտի ջնդ-
9 ջուի, Ու Եփրեմին գլուխը Սա-
մարիա, և Սամարիայէն գլուխը Ռո-
մմելայի որդին է. Եթէ որ չհա-
ւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլ-
լաք։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Աքա-
11 զին ու ըսաւ. Քու Տէր Աստուածդ
քեզի համար Ընշան խնդրէ,
խորութեան մէջ կամ բարձրու-
12 թեան մէջ խնդրէ։ Բայց Աքազ
ըսաւ. Չեմ խնդրեր, և Տէրը
13 չեմ փորձեր։ Ան ատենը անիկայ
ըսաւ. Լսեցէ՛ք հիմա՝ ով Դաւիթ
թին տունը. պզտիկ բան կ՚ներև-
նայ ձեզի մարդիկները աչսաւցը-
նելնիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի
14 աչսաւցընէ։ Անոր համար Տէրը
ինքը նշան պիտի տայ ձեզի.
Եաւն կոյսը պիտի յղանայ, ու
Ե՛ւ որդի պիտի ծնանի, և Ե՛մ անո-
նունը Ե՛մմանուէլ պիտի կոչէ։
15 Անիկայ կորի ու մեղր պիտի ուտէ,
մինչև որ գիտնայ չարը մերժել
16 ու բարին ընտրել։ Վասն զի
տղան Եչարը մերժելը ու բարին
ընտրելը գիտնալէն առաջ, Երկ-
րի թագուհի ան երկիրը՝ որուն
երկու թագաւորներէն դուն կը
17 վախնաս։ Ե՚Տէրը քու վրադ, ու
քու ժողովուրդիդ վրայ, և քու

Ն. ք. ՂԲ. Իբր 758
Ի Սաղ. Հբ. 19։
ՂԵՒ. Խ. 34։ գ Թագ. Ը. 10։
Ի ԵՒ. դ. 10։ Ղ. 30։ Գատ. գ. 22։ ժգ. 22։ Երեմ. ա. 6։
Ը Ցայտ. Ը. 3։
Ի Տե՛ս Երեմ. ա. 9։ Դան. ժ. 16։
ԺԹ. ա. 26։ գ. 22։ ժա. 7։
Է ԳԼ. Խգ. 8։ Մատ. ժգ. 14։ Մար. գ. 12։ Ղու. Ը. 10։ ՑՕՀ. ժբ. 40։ Գոր. Իը. 26։ Հռով. ժա. 8։
Լ Սաղ. ՃԺԹ. 70։ ԳԼ. կգ. 17։
Ի Երեմ. Ե. 21։
Ի Մէք. գ. 12։
Ի գ Թագ. իե. 21։
Հ Եզր. Թ. 2։ Մաղ. Բ. 15։ Հռով. ժա. 5։
Իբր 742 — գ Թագ. ժգ. 5։ Բ Մն. իբ. 5։ 6։
Ն. ժ. գՁ. Իբր 742
Կ՚ըսէ Եփրեմի Երկրին վրայ բանակցեցան։
Է Ցաջորդ պատմութեան Տես գԼ. ժ 21։
Ի գ Թագ. ժը. 17։ ԳԼ. ԼԷ. 2։
Ի Առակ. իսա. 30։ ԳԼ. Ը. 10։
Ի Տե՛ս Բ Թագ. Ը. 6։
Ի Բ Մն. Ի. 20։
Ի Դատ. Է. 36։ Ռթ։ Մատ. ժբ. 38։
Ի Մատ. ա. 23։ Ղու. ա. 31. 34։
Է ԳԼ. Թ. 6։
Ի Տե՛ս Ծն. գ. 1, 25։ ժգ. 11։ իհ. 32։ Ը. 6։ Տ։ ա Թագ. գ. 21։
Ի ԳԼ. Ը. 8։
Ի Տե՛ս գԼ. Ը. 4։
Ի Կ՚ըսէ՝ Քու գուշած երկիրդ՝ իր երկու թագաւորներն պիտի Տեսնես Բ Թագ. ժե. 20։ ժԷ. 9։ Ես Մն. իր. 19։

Ն · Ք · Զ · Ի · իբր 742

Հօրդ տանը վրայ անոնց օրեր պիտի բերէ , որ Է Եփրեմը Ցուդայէն զատուած օրէն ի վեր չկան , այս-ինքն՝ Ասորեստանի թագաւորը ։

Է Գ Թագ · ԺԸ · 16 ։

18 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի ֆսուլէ Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանճերուն , ու Ասորեստանի երկրին մէջ եղած մեղուներուն ։

Ֆ ԳԼ · Ե · 26 ։

19 Ներուն · Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանգչին ամայի ձորերուն մէջը , ու ժայռերուն խոռոչներուն մէջը , և ամէն թուփերուն ու ամէն

Ի ԳԼ · Բ · 19 ։ Երեմ. Ժզ · 16 ։

20 արօտներուն մէջը ։ Ան օրը Տէրը՝ հարձրով առնուած աղելիով՝ այսինքն Գետին անդիի կողմը եղող Ասորեստանի թագաւորով գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ , և մօրուքն ալ ետքէն պիտի

Հ Գ Թագ · Ժզ · 7 · Տ ։ Բ Մն · իբ · 20 · 21 ։ Տես Եզեկ · Ե · · 1 ։

21 սափրէ · Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը՝ ՚ռկ երինջ ու երկու ոչ-

22 խար պահելով , Անոնց տուած կաթին առատութենէն կոգի պիտի ուտէ · վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացողները կոգի ու մեղր պիտի

23 ուտեն ։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ ուր որ հազար որթ գնէ՝՝ է հազար արծաթի դրէհով՝ այս-խնդրով ու փուշերով պիտի լեցուի ։

Ֆ ԳԼ · Բ · 6 ։

24 Նետերով ու աղեղներով հոն պիտի գան · ինչու որ բոլոր երկիրը ցախերով ու փուշերով պիտի լե-

25 ցուի ։ Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիւով կը փորուէին , ցախի ու փուշի երկիւղին պատճառաւ հոն պիտի չերթաք · արջառներուն ա-րօտ ու խաչինքներուն կոխան պի-տի ըլլան ։

ԳԼ · Ը

1 Մահեր չալալ հաշ պազ անունին նշանակու-թեամբ հասնիմաս՝ Եսայիին կը մարգարէանայ թէ Ասորեստանեայք պիտի տիրեն Ասորւոց և Իսրայէլի վրայ ։ 5 Նոյնպես ալ Ցուդայեանց վրայ՝ իրենց անհաւատութեանը համար ։ 9 կը ցուցնէ թէ անկարելի է Աստուծոյ դատաս-տաններուն դէմ կենալ ։ 11 և թէ Աստուծմէ վախցողները պիտի մխիթարուին ։ 19 ու կռա-պաշտները մեծ նեղութիւն պիտի կրեն ։

1 ՚Ու Տէրը ինծի ըսաւ · Դուն քե-զի մեծ տոմս մը առ , և անոր վրայ մարդու գրիչով ՚գրէ Մահէր

Ա ԳԼ · Լ · Տ ։ Ամբ · բ · 2 ։

2 շալալ հաշ պազին վրայով ։ Եւ ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝ Ի Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի

Ի Զ Թագ · Ժզ · 10 ։

3 որդին Զաբարիան ։ Եւ մերձեցայ մարգարէուհիին , ու անիկայ յղա-ցաւ , ու որդի մը ծնաւ · և Տէրը ինծի ըսաւ · Անոր անունը *Մա-

* Ցի՝ սրտա-րալով ասպատակէ՛ ու չոտով կողոպո՛ւտ Ժողվէ ։

4 հեր շալալ հաշ պազ դիր · Ինչու որ դեռ տղան՝ է՛սայրս և մայրս կանչելը չսորված՝ Ը Դամասկոսին հարստութիւնները ու Սամարիա-յին աւարը Ասորեստանի թա-գաւորին առջևը պիտի տարուի ։

Ֆ Գ Թագ · Ժզ · 10 ։ * Ցի՝ սրտա-րալով ասպատակէ՛ ու չոտով կողոպո՛ւտ Ժողվէ ։ Տես ԳԼ · Է · 16 ։ Ը Գ Թագ · Ժե · 29 ։ Ժզ · 9 ։ ԳԼ · Ժէ · 3 ։

5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսե-
6 ցաւ ու ըսաւ · Որովհետև աս ժո-ղովուրդը Է Սիլոյայի հանդարտ վազող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և Ռասինին ու Ռովմելիայի որդւոյն

7 կը հանի , Ա՛նոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ գետին զօրաւոր ու ա-ռատ ջուրերը այսինքն Ա՛սորես-տանի թագաւորը , ու անոր բոլոր զօրութիւնը պիտի հանէ · և անի-կայ իր ամէն յատակներէն վեր պի-տի ելլէ , ու իր բոլոր եզերքներուն

8 վրայէն պիտի քալէ ։ Եւ Ցուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի եր-թայ , ու Ը մինչև Ֆրդ պարանոցը պիտի հասնի , և անոր թևերուն տարածութիւնը՝ քու երկրիդ լայ-նութիւնը պիտի լեցնէ , ով Ը Էմ-մանուէլ ։

Ը ԳԼ · Ը · 28 ։

Ը ԳԼ · Ե · 14 ։

9 Ծ Ո՛վ ժողովուրդներ՝ †դաշնակից եղէք՝՝ , բայց պիտի խորտակուիք · ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ա-կանջ դրէք · ‡պատրաստուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք · ‡պատ-րաստուեցէք , բայց պիտի խորտա-

Ժ Ցովել · գ · 9 , 11 ։ † Կ՚ըս-ծուածքն ըսէք ։ ‡ Եբր · Գօ-տի՛ կապե-ցէք ։

10 կուիք · Խորհո՛ւրդ ըրէք , բայց պիտի խափանուի · խօսք խօսե-ցէք , բայց Նպիտի չհաստատուի · քանզի Է Աստուած մեզի հետ է ։

Ի ԳԼ · Ե · 7 ։ Ի ԳԼ · Ե · 14 ։ Գոր · ե · 38 , 39 ։ Հբ-ռով · ը · 31 ։

11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ ինծի , ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ ան ժողովուրդին ճամբուն մէջը քալել , ըսելով ·

Ժ ԳԼ · Ե · 2 ։ Ա Պետ · գ · 14 , 15 ։

12 Ժ Դաշնակցութիւն մի՛ ըսէք , ի՛նչ բանի որ աս ժողովուրդը դաշնակ-ցութիւն կ՚ըսէ · և անոր վախովը մի՛ վախնաք , ու մի՛ զարհուրիք ·

Հ Թես · ի · 12 ։ ‖ Եբր · ծրբե-ցէք ։

13 Միայն զօրաց Տէրը հ‖փառաւորե-ցէք · Նանիկայ ըլլայ ձեր վախը և

Ն Պաշ · Հղ · 7 ։ Ղա · Ժբ · 5 ։

14 ձեր զարհուրանքը · Եւ Նանիկայ Ն՚եղ սրբարան պիտի ըլլայ · բայց Իսրայէլի երկու տուներուն՝ Ժգայ-թակղութեան քար և կ՚ըսէ-ղութեան վէմ , ՚՚ Երուսաղէմի բնակիչնե-րուն՝ թակարդ ու որոգայթ պիտի

Ես Ղու-կաս · Բ · 34 ։ Հբ-ռով · Թ · 33 ։ Պետ · ր · 8 ։

15 ըլլայ ։ Եւ անոնցմէ շատերը ՚պի-տի գլորին , և խնայով պիտի խոր-տակուին , ու որոգայթի մէջ իյ-

՚ Մատ · իա · 44 ։ Ղու · ի · 18 ։ Հբ-ռով · Թ · 32 ։ Ժ · 25 ։

16 նալով պիտի բռնուին ։ Վկայու-թիւնը կապէ , աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ ։

Յ ԳԼ · Ծգ · 8 ։ Ա Ամբ · բ · 3 ։ Ղու · ր · 25 ։ Ես 8Տ ։

17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէ-րոջը՝ որ Ժ Յակոբին տունէն իր ե-րեսը ծածկեր է , ու Նանոր պիտի

18 յուսամ ։ Ա՛նհաւասիկ ես ու ան զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ , ՚՚նշաններ ու սքանչելիքներ Իսրայէլի մէջ , Սիօն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջը կողմանէ ։

Ա Սպղ · հա · 7 ։ Ջաք · գ · 8 ։ Ես ԳԼ · ԽԲ · 4 ։

19 Ու երբոր ձեզի ըսեն թէ՝ Ը չընչող ու քրթմնջող ՚՚վհուկներուն և նը-շանագէտներուն հարցուցէք , ա՛ն ազգին ըստ Ը Ե , ժողովուրդը իր

Իբր 741

Ի Ա Եսա · դ · 15 ։ Ցօ · Ի · 7 ։

Ը ԳԼ · Է · 1 , 2 , 6 ։

Ի ԳԼ · Ժ · 12 ։

Ը ԳԼ · Ը · 28 ։

Ի ԳԼ · Ե · 14 ։

Ն·Ք·ՁԲ· Իբր 741

Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞, կնդանիներուն համար՝ Ամեռածնե-
20 ըն՝ն պէտ հարցընէ ։ Օրէնքին ու վկայութեանը խոզ հարցընէ ։ Թէ որ աս խօսքիս համեմատ չըսուին, անոնք ամենևին լոյս
21 չունին ։ Եւ յոգնութիւնը վիշտ ու սով կրելով պիտի անցնի անկէ ։ ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ, ու իր թագաւորին և իր Աստուծոյն վրայով հայհոյէ, ու
22 վեր նայի, եւ դէպ ի երկիրը պիտի նայի, և ահա վիշտ ու խաւար, նեղութեան մէջ ու թանձր մառախուղ։

Ես·Ձ·ՁԲ· Իբր 741

Բ դ Թագ ԺԹ·31· Գլ ԺԴ·32· Իբր 738

ԳԼ·Թ

1 Նեղութեան առիւները ի՛նչ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Քրիստոսի թագաւորութիւնը ու ծնունդը ։ 8 Իսրայէլացւոց վրայ գալու դատաստանները՝ իրենց ամբարտաւանութեանը համար, 13 իրենց կեղծաւորութեանը համար, 18 ու իրենց անզգոյ մնալուն համար։

Իբր 740 Գլ·Ը·22· Իբր 771

1 Սակայն անոնք խաւար պիտի չըլ-
լայ, ինչպես նեղութեան ժամանակը, երբոր Բաւջի առնները ա-
նարգեց Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը. հապա վեր-
ջին առնը պիտի պատուէ ծովուն ճամբան, Յորդանանու անդիի կողմը՝ հեթանոսաց Գալիլիան ։

Բ Թագ· Ժ·29· Բ Մն·Ժ·4· Իբր 740

2 Խաւարի մէջ պտրտող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, մահուան
ստուերին՝ երկիրը բնակողներուն
3 լոյս ծագեցաւ ։ Ազգը շատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր. անոնք քու առջիդ կ'ուրախանան, հունձքի առնուն ուրախութեան պէս, ինչպես կը ցնծան
4 անոնք որ աւար կը բաժնեն ։ Ինչու որ Մադիամին օրուանը պէս՝ անոր ծանր լուծը ու կռնակին ղազազանը, և անոր վրայ բըռնութիւն ընդղին գաւազանը կոտ-
5 րեցիր ։ Քանզի շառաչիւնով պատերազմողներուն ամէն զէնքերը և արիւնաթաթախ հանդերձները պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան ։
6 Վասն զի Եմմզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի Էորդի մը տրուեցաւ, և Իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ, ու անոր անունը պիտի կոչուի՝ Սքանչելի, Խորհրդակից, Հզօր Աստուած, Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղ-
7 ութեան Իշխան ։ Դաւիթին աթոռին վրայ ու անոր թագաւորութեանը վրայ, անոր իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղութեանը Եսահման չկայ, որ հիմա կուընէ մինչև յաւիտեան իրաւունքով ու արդարութիւնով հաստա-

Ես·Ձ·ՁԲ· Իբր 741

տէ և զօրացընէ զանիկայ ։ Զօրացը Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ
8 ասիկայ ։
Տէրը Յակորին պատգամ խըրկեց, ու անիկայ Իսրայէլին վրայ
9 իջաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ, այն՝ Եփրեմը ու Սամարիայի բնակիչները, որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի
10 հպարտութեամբ կ'ըսեն. Թէև աղիւսները ինկան, բայց մենք տաշած քարերով պիտի չինենք. մալթզենիները կտրուեցան, բայց մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր
11 պիտի դնենք ։ Սակայն Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառակորդները պիտի յարուցանէ, ու անոր Թըշ-
12 նամիները պիտի †զրդռէ ։ Ասորիները ‡արևելքէն, Փղշտացիները ||արևմուտքէն. ու անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն ։ Ասյսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է ։
13 Քանզի հարդողովուրդը զինքը զարնողին չդառնար, ու զօրաց Տէրը
14 չփնտռեր ։ Եւ Տէրը Իսրայէլէն գլուխը ու պոչը՝ արմաւենիին ոստը ու կնիւը՝ մէկ օրուան մէջ պիտի
15 կարէ ։ (Ծերը ու պատուաւոր մարդը գլուխն է. և ստուիթ ուսուցիչը սորվեցընող մարգարէն պոչն է ։)
16 Ու անոնք ժողովուրդին ղառաչնորդները կը մոլորեցընեն ղեղեռ, և անոնցմէ առաջնորդուածները պիտի կըլ-
17 լուին ։ Ասոր պատճառաւ Տէրը անոր երիտասարդներուն չպիտի չհաճի, և անոր որբերուն ու որբևարիներուն պիտի չողորմի. վասն զի ամէնքն ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան, և ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի ։ Ասյսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր
18 ձեռքը տակաւին երկընցած է ։
Քանզի ղանօրէնութիւնը կրակի պէս կ'այրէ. ցախերը ու փուշերը կը սպառէ. անտառին թանձրախիտ ծառերը կ'այրէ. ու անոնք կը ցնծին վեր ելլող ծուխի պէս ։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի §այրի, ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլլայ. ոմարդ իր եղբօրը պիտի չը-
20 խնայէ ։ Եւ աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ, ու անօթի պիտի մընայ, և ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ, ու չկշտանայ. ոամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի
21 ուտէ ։ Մանասէն Եփրեմը պղծ-
ծէ, ու Եփրեմը Մանասէն. և անոնք միևնոյն Յուդայի վրայ պիտի յարձակին ։ Ասյսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա

Ես·Ձ·ՁԲ· Իբր 741

† կամ՝ սպառազինէ ։
‡ Եբր· առ ընէն ։
|| Եբր· ծովէն ։
§ Գլ·Ը·23· Ժ·4· Երեմ· դ·8 ։
ոՂկ·Ժ·17· Ցոյս·Ժը·8 ։
ղՀմր 12·17· Գլ·Ե·25· Ժ·4 ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 738

անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

ԳԼ·Ա

1 Մարգարէն բռնաւորներուն համար վայ կը կարդայ։ 5 Աւորեստան կեղծաւորներուն գաւազանը ըլլալով, իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կոտրուի։ 20 Իսրայէլին մէկ մնացորդը պիտի ազատուի։ 24 Իսրայէլ կը մխիթարուի՝ Աւորեստանէն ազատուելու խոստմունքով։

Իբր 713

1 Վա՛յ անոնց՝ որ ՚անօրէնութեան կանոններ կը սահմանեն, և ան դպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը

ՄԱՂ·Ծը· 2։ ՂՐ·20։

2 գրեն, Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն, ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն. որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան, ու որբերը կողոպտեն։

ԲՇՐ·ԼԵ· 14։ ԷՈՎ·ԼԹ·7։ ՂՈՒ·ԺԲ· 44։

3 Ուրեմն ԲԻ՞նչ պիտի ընէք էայցելութեան օրը, և հեռուանց գալու կործանման ատենը. օգնութեան համար որո՞ն պիտի դիմէք, ու ձեր

4 փառքը ո՞ւր պիտի թողուք։ Ուռանց ինծի՝ գերիներուն *մէջ պիտի ծռին, ու սպանուածներուն *մէջ պիտի իյնան։ ՚Ա՚յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

* ԵԶԲ· ՍԱՍ·ԿԸ

Ը ԳԼ·Ե·25· ԹԱԳ·12, 17, 21։

5 Վա՛յ Աւորեստանի ԲՇՄԱՐԻՆ՝ որ Իմ բարկութեանս գաւազանը Ը՚ՂՐ՚ Ա՚, որուն ձեռքի ցուպը իմ

6 սրտմտութիւնս է։ ՚Ա՚նկնիկայ Ա՚կեղծաւոր ազգի մը դէմ պիտի խրկեմ, ու իմ սրդոհած ժողովուրդիս դէմ Ի՚հրամայեմ պիտի տամ ա՚նոր, որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ, և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտէ։

ԵՂՆ·Ե·20։ ՄԻՔ·Դ·12։

7 Բայց Ե՚անիկայ այնպէս չմտածեր, ու սրտովը այնպէս չխորհիր. հապա իր միտքը դրեր է որ կործանչընէ, և շատ՚ազգեր բնաջինջ ընէ։

ԲԳ ԹԱԳ· ԺԸ·24, 33, ԸՃ, ԺԹ·10, ՃԸ։

8 Ո՚Վ՚ասն զի կ՚ըսէ. Միթէ իմ իշխաններս՝ ամէնքն ալ Թագաւորներ

ԺԱՄՍ·Գ· 2։

9 չԷՂն. ԺՔաղաէնն՝ Ի՚քարքամիսին պէս չէ՞. Եմաթը՝ Արբաթին պէս չէ՞. ՚Սամարիան՝ Ի՚Դամասկոսին

ԻՐ ՄՆ·ԼԸ· 20։

10 պէս չէ՞, ինչպէս որ իմ ձեռքս տիրեց կռապաշտ Թագաւորութիւններուն, որոնց կուռքերը Երուսաղէմի ու Սամարիայի Ի՚՚՚ից

ԼԴ ԹԱԳ· ԺԳ·9։

11 բէն՚ շատ էին, Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն ըրածիս պէս, Երուսաղէմին ու անոր կուռքերուն

12 ալ այնպէս պիտի չընե՞մ։ Ու երբոր Տէրը՝ Ի Սիոն լեռանր վրայ ու Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործը կատարէ, Ժ Աւորեստանի Թագաւորին Հպարտացած սրտին պտուղը՝ և անոր ամբարտաւան աչքերուն

ԲԺ ԹԱԳ· ԺԹ· 31։ ԺԵՐԵՄ·Ծ· 18։ Ի ԳԼ·ԼԴ·24։ ԵԶԿ· ԻՐ· 4, ՁԱ, ԴԱՆ. Գ·30։

13 փառքը պիտի քննեմ՝ Քաղդէացիկայ կ՚ըսէ. Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի ՚՚՚այ, որովհետև ես խելացի եմ. և ազգերուն սահմանները վերցուցի, ու անոնց գանձերը յափշտակեցի. և զօրաւորի պէս՝ բնակիչ-

14 ները նուաճեցի։ Ու Ի՚իմ ձեռքս՝ ԺՈՂովրդոց ստացուածքը՝ բոյնի պէս գտաւ. և բոլոր երկիրը ժողվեցի, ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները. ու Թև շարժող, կամ բերան բացող,

ՀԱԳ· Լ· 25։

15 կամ ճիկ հանող մը չեղաւ։ Միթէ Ի՚տապարը՝ իրմով կտրող Ա՚՚՚ դէմ կը գոռոզանա՞յ. կամ սղոցը՝ զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ. ՚՚՚այ այնպէս է՝ որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցընողին դէմ շարժէր, և ցուպը՝ ՚ՁՒՉ բարձրացնէր՝ Թէ փայտ չէ։

ՅԵՐԵՄ·Ծ·Ա· 20։

16 Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր դէր Ա՚՚՚ՒՐԲ՚՚՚ Նիհարութիւն պիտի խրկէ. ու անոր փառքին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ

17 բոցավառ հրդեհի պէս։ Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ՝ ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ. և մէկ օրուան մէջ Ձանոր փուշերը ու ցիաները այ-

Ը ԳԼ·Թ· 18։ ԻՇ·4։

18 րելով պիտի սպառէ. Եւ անոր անտառին ու Ֆբարերեր ագարակին փառքը՝ հոգիին ու մարմինը պիտի Հմտոցընէ. և Ի՚մարող հիւանդի՚՚ պէս

ՓԳ ԹԱԳ· ԺԹ· 23։ Ի Կ՚՚՚ դրօշակիրի մատրելուն

19 պիտի ըլլայ։ Ու անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան, այնպէս որ՝ մէկ տղայ մը կարենայ զանոնք գրել։

20 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Ցակոբին տանը ազատուածները՝ ՀԸյմէն ալ պիտի Ի՚չպաւինին զիրենք զարնողին. հապա Ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլը Սուրբին պիտի ա-

Ի ՏՇՆ Գ ԹԱԳ· ԺԶ· 7, Բ ՄՆ· ԻԲ· 20։ Ի ՏՇՆ ԳԼ·Ե· 3։

21 պաւինին։ Ի՚մնացորդը՝ Ցակոբին մնացորդը Հզօր Աստուծոյն պիտի

Ն ՀՈՎ·Թ· 27։

22 դառնայ։ Վասն զի Ե՚րէ ժողովուրդ՝ ով Իսրայէլ, թէև ծովուս աւազին չափ ըլլայ, անոնցմէ Ը՚մնացորդ մը դ՚՚՚ պիտի դառնայ. ՚Նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ պիտի յարձակի։

ԼԳԼ· Գ·13։

23 Ը՚Ա՚ռնէ զօրաց Եհովայ Տէրը՝ բոլոր երկրին ՀՀ Նախասահմանեալ աւե-

ՄԳԼ·ԻԲ· 22։

24 րումը՝ Ի՚ գործ պիտի դնէ։ Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ո՚վ Սիոնի ՀՀ բնակող ժողովուրդս՝ Ղ Աւորեստանցիին մի՚՚՚ վախնար. անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ և իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցընէ՝ Ելլ Ե-

ՏԳԼ·Ե·6։

ՀԵԼ·ԺԲ։ Ի Կ՚՚՚ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՃԱՌՐԱՆ ՄԸՐԼ՚՚՚

25 գիպտացւոց կերպովը՝՚՚՚ Բայց շատ՚՚՚քիչ ժամանակի մէջ Ի՚՚՚ բարկութիւնս պիտի դադարի ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կորստեանը

ՀԳԼ·ԺԲ·7։ ՂԴԱՆ·ԺԱ· 36։

26 դիմէ դառնայ։ Եւ զօրաց Տէրը

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 713

Ն·ՔՐ·ԳԲ· ԽԲՐ 713

Ւանոր վրայ մէկ խարազան մը պիտի վերցնէ , ¶ Օրեբի վէմին քովը Մադիամու հարուածին պէս . ու իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցնէ , † ինչպէս որ ԷԳԻՊ-
27 տոսի մէջ ։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ անոր բեռը քու կռնակէդ, ու անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի վերնայ . և լուծը *դիրուելեան պատճառով պիտի կոտրի ։
28 Անգէ †ՏԼՒԷ եկաւ , Մագրոն անցաւ , ՚՚ իր կահ կարասիքը
29 Մաքմասի մէջ տեղաւորեց ։ ՚՚Անցքէն անցան . Գաբայի մէջ իջևան ընին . Ռամա վախցաւ . †Սաւուղի
30 Գաբաան փախաւ ։ Ո՛վ *գաղղիմի աղջիկը՝ ձայնդ վերցուր , ՚Լայիսին լսե՛ւտուր՝ †ով խեղճ ¶ Անա-
31 թովթ՚՚ ։ Մադմենա հեռացաւ ,
32 Գեբիմի բնակիչները փախան . Ցաքաւին այսօր ՚՚Նոբի մէջ պիտի կենայ , դեպ ՚ի ¶ Սիոնի աղջկան լեռը , Երուսաղեմի բլուրը ¶ ձեռքը պիտի շարժէ ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր զօրութեամբ գեղեցիկ ոստերը պիտի կարէ . և Է բարձրահասակները պիտի կտրուին՝ ու բարձրերը պի-
34 տի ցածնան ։ Եւ Անիկայ անտառին խիտ ծառերը երկաթով պիտի կարէ . ու Լիբանանը Հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Ցեսսէի արմատէն երսե ընձիւղին խոխոջ թագաւորութիւնը ։ 10 Ցաղթանակով Իսրայէլին դարձը , ու Տէրոջմով կոչումը ։

– Հմր 10 ։ Գոր · ժգ · 23 ։
¶ ԳԼ · դ · 2 ։ ԺԹ · 2 ։ Եր · ԽԶ · 5 ։ Զաք · է · 12 ։ Ցայտ · ե · 5 ։
† ԳԼ · կա · 1 ։ Մատ · գ · 16 ։ Ցօհ · ա · 32 ։ 33 ։ գ · 34 ։
‡ Կա՛ ։ ուրախանայ ։
* Սաղ · հր · 2 ։ 4 ։ Ցայտ · ԺԹ · 11 ։

Ե Ցոր · դ · 9 ։ Մաղ · դ · 6 ։ բ Թես · բ · 8 ։ Ցայտ · ա · 16 ։ բ · 16 ։ ԺԹ · 15 ։
Ղ Տես Եփես · է · 14 ։
Ը ԳԼ · կե · 25 ։ Եզեկ · լդ · 25 ։ Ովս · բ · 18 ։

1 Եւ ՚՚ Ցեսսէին բունէն ¶ շառաւիղ պիտի ելլէ , և անոր արմատէն
2 ընձիւղ պիտի բուսնի . Ու †անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին , իմաստութեան ու հանճարի Հոգին , խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին , գիտութեան և Աստուծոյ
3 վախին Հոգին ։ Ու անիկայ Տէրոջը վախովը պիտի ‡լեցուի . և իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի չդատէ , ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չյանդի-
4 մանէ . †Հապա աղքատին դատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ , ու երկրին զրկուածներուն համար՝ իրաւամբ պիտի յանդիմանէ . և † իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ , ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի
5 մեռցնէ ։ Եւ իր ՚՚մէջքի գօտին՝ արդարութիւն , ու իր երիկամունքներուն գօտին՝ հաւատար-
6 մութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ †գայլը գառին հետ պիտի բնակի , ու ինձը ուլին հետ պիտի պառկի . և որթը , ու առոյգ առիւծը , և պարարտ

Ն·ՔՐ·ԳԲ· ԽԲՐ 713

ԷՐ–ԲՐ–ԼԷ մկտեղ պիտի ԲՐԹԷ . ու զանոնք մէկ պզտիկ տղայ մը
7 պիտի քշէ ։ Եւ կովը արջին հետ պիտի ձարակի . անոնց ձագերը մէկտեղ պիտի պառկին . և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ ։
8 Ու կաթնկեր տղան՝ իժին ծակին վրայ պիտի խաղայ , և կաթնկտրուածը՝ ձեռքը քարքին բոյնին
9 վրայ պիտի դնէ ։ Անոնք Հպիտի չվնասեն ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լեռանս վրայ . քանզի Ի ԵՐկիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը
10 կը ծածկեն ։ Եւ †ան օրը †Յեսսէին մկ արմատը պիտի ըլլայ , որ պիտի կայնի ժողովուրդց դրօշակ ըլլալու համար . Հեթանիկայ ազգերը պիտի փնտռեն , ու †անոր հանգիս-
11 տը փառաւոր պիտի ըլլայ ։ Եւ ան օրը պիտի ըլլայ որ Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի երկրնցընէ , որ †Ասորեստանէն , Եգիպտոսէն , Պաթրուսէն , ԵԹհովպիայէն , Եղամէն , Յենաարէն , Եմաթէն , ու ծովու կղզիներէն իրեն առնէ իր ժողովուրդին մնացած մնացորդը .
12 Եւ ազգերուն դրօշակ պիտի վերցնէ , ու Իսրայէլին աքսորուածները պիտի ժողվէ . ու երկրին չորս անկիւններէն Ցուդային †ցրուածները
13 պիտի ժողվէ ։ Ու †Եփրեմին նախանձը պիտի վերնայ . և Ցուդայի հէլ եղողները պիտի կորսուին . Եփրեմ պիտի չնախանձի Ցուդային , ու Ցուդան պիտի չնեղ-
14 չէ Եփրեմը . Հապա անոնք դեպ ՚ի արեւմուտք Փղշտացւոց ‖ ուսերուն վրայ պիտի թռչին , ՚՚ Մկտեղ, արևելքի բնակիչները պիտի կողոպտեն . †Եդոմի և Մովաբի վրայ ձեռքերնին պիտի երկնցընեն . ու Ամմոնի որդիքը՝ անոնց †պիտի
15 հնազանդին ։ Եւ Տէրը՝ Եգիպտոսի †ծովին լեզուն պիտի §կործանէ . ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը ձեռքը գետին վրայ պիտի երերցընէ , ու զանիկայ եօթը ձորի բաժնել պիտի զարնէ , †այնպէս որ
16 ՚՚նոր վտ կօշիկներով քալուի ։ Եւ իր ժողովուրդին մնացած մնացորդին համար †բանուկ ճամբայ մը պիտի ըլլայ Ասորեստանէն , †ինչպէս որ եղաւ Իսրայէլին ան օրը՝ որ Եգիպտոսի երկրէն ելան ։

ԳԼ· ԺԲ

1–6 Հաւատացեալներուն ուրախալից խոստովանութիւնը՝ Աստուծոյ ողորմութիւններուն համար ։

1 Եւ ՚՚ ան օրը պիտի ըսես . Ո՛վ Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ , որ ԲՒԷ ինծի բարկացած էիր , սակայն

– ԳԼ· բ· 11 ։

Ն · Բ · ՁԲ · իրր 713

Բ Նե · ժե · 2· Սաղ · ծժբ · 14 ·
է Սաղ · ԽԳ · 18 ·
Ե Ցօհ · գ · 10 · 14 · է · 37 · 38 ·
Ի ա Մն · ժգ · 8· Սաղ · ՃՃ · 1 ·
Ղ Սաղ· ՃԼԵ · 4 · 5 · 6 ·
Ի Սաղ · ԼԶ · 3 ·
Ընկ · ժե · 1 · 21 · Սաղ · կը · 32 · ղբ · 1 ·
Ի Գկ · ծղ · 1 · Զար · գ · 14 ·
ժ Սաղ · հա · 22՝ ԱՒԹ · 18· ԳԸ · խա · 14 · 16 ·

իրր 712

— Գկ · իա · 1 · Խե · 1 · Ես · ԵՐԵՄ · ծ · ծա ·
Բ Երեմ · ծա · 25 · —
Է Գկ · ե · 26 · ժբ · 8 · Ես · ԵՐԵՄ · ծ · 2 ·
Ե Գկ · ժ · 32 ·
Ժ Եշ · ՝ԱԲԲԱԾՆԵՆ · ՐՈՒՆ
Ի Ցովկ · գ · 11 ·
Ղ Սաղ · ՃԼՓԹ · 2 · 5 · 6 ·

Ի Օփ · ա · 7 · Ցայտ · Զ · 17 ·
Ընր · լա · 23 · Ցովկ · ա · 15 ·

Ի Սաղ · ԽԸ · 6 · Գկ · իա · 3 ·

ժ Մաղ · գ · 1 ·
Ի Սաղ · ՃԳ · 35 · Առաք · բ · 22 ·

բարկութիւնդ Իւրէ դարձաւ , և
2 զիս մխիթարեցիր ։ Ահա իմ փրկու-
թիւնս Աստուած է · ես պիտի
յուսամ , ու պիտի չվախնամ · քան-
զի իմ Է զօրութիւնս ու օրհնու-
թիւնս Տէր է Եհովան է · ու անի-
3 կայ իմ փրկութիւնս եղաւ ։ Եւ
ուրախութեամբ Ը ջուր պիտի քա-
շէք փրկութեան աղբիւրներէն ։
4 Ու ան օրը պիտի ըսէք · Խոհացէք
Տէրոջմէ , անոր անունը կանչեցէք
Ղանոր գործքերը ազգերուն մէջ
պատմեցէք · յիշեցէք՝ որ Ի անոր
5 անունը բարձր է ։ Ը Տէրոջը սաղ-
մոս ըսէք , վասն զի անիկայ մե-
ծամեծ բաներ ըրաւ · ասիկայ բո-
6 լոր երկրի մէջ գիտցուած է ։ Ո՛վ
Ի Սիօնի բնակիչները՝ աղաղակեցէք
ու ցնծացէք · քանզի ձեր մէջը
Ժ Իսրայէլին Սուրբը մեծ է ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Աստուած իր բարկութիւնը Ի գործ կ՚ընդունի · 6 Մարգոց ձեռքովը
Բաբիլոնը կործանելու կը սպառնայ ։ 19 Բա-
բիլոնի ամայութիւնը ։

1 — Խարիլոնի պատգամը՝ որ Ամովսի
որդւոյն Եսայիին յայտնուե-
ցաւ ։
2 Մերկ Բ լեռնանը վրայ է դրօշակ
տնկեցէք · անոնց ձայն վերցուցէք ,
Ժ ձեռքով նշան ըրէք , որ իշխաննե-
3 րուն դռները գան ։ Իմ Ի զօրաւ-
որներս՝ Ղիմ փառքիս համար
ուրախացողները՝ իմ բարկութեան
4 Ի՛ւ գոռ գոռալ— կանչեցի ։ Լեռնե-
րուն վրայ բազմութեան մը ձայն
կայ , մեծ ժողովուրդի մը ՅԱՅՆ
պէս · Մկնտղ ժողովուած ազգե-
րուն թագաւորութեանցը աղմու-
կին ձայնը կայ · զօրաց Տէրը պա-
տերազմի համար իր զօրքերը ակրկ
5 կ՚անցընէ ։ Հեռաւոր երկրէ՝ երկ-
նից ծայրէն Տէրը ու անոր բարկու-
թեանը զործիքները բոլոր երկիրը
աւերելու կու գան ։
6 Ողբացէք , վասն զի Ե Տէրոջը օրը
մօտ է · Ը անկից Ամենակարողէն
7 Իւյն աւերման պէս կու գայ ։ Անոր
համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլ-
նան , ու ամէն մարդուն սիրտը պի-
8 տի հալի ։ Եւ անոնք պիտի սոս-
կան · նեղութիւն ու անձկութիւն
պիտի տիրէ անոնց · Ի ծննդական կը-
նոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն · ամէն
մարդ իր ընկերին վրայ պիտի Նայ
— ապշի · անոնց երեսները բոցա-
գոյն պիտի ըլլան ։
9 Ժ Ահա Տէրոջը օրը կու գայ ան-
գթութեամբ , սրտմտութեամբ և
սաստիկ բարկութեամբ , որ երկիրը
աւերակ դարձընէ , ու անոր Է մե-
ղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու ա-
նոնց համաստեղութիւնները՝ ի-
րենց լոյսը պիտի չտան · Արեւը իր
ելած ատենը պիտի խաւարի , և
11 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։ Ու
ես պիտի պատժեմ աշխարհը Էր
չարութեանը համար , և ամբա-
րիշտները իրենց անօրէնութեանը
համար · ու Է հպարտներուն ամ-
բարտաւանութիւնը պիտի դադրե-
ցընեմ , և բռնաւորներուն գոռո-
12 զութիւնը պիտի ցածցընեմ · Մարդ՝ զուտ ոսկիէն , ու Ոփիրի ոսկիէն
13 պատուական պիտի ընեմ ։ Ծուա-
տի պիտի սարսեմ երկինքը , ու եր-
կիրը իր տեղէն պիտի սասանի զօ-
րաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ Ի ա-
նոր սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Եւ Բ—բիլոնի Բ—ւիւերը հալածուած
այծեամի պէս պիտի ըլլան , ու
մարդ ոչխարներու պէս՝ որ ՀՆՈՑ
ժողվող մը չկայ · հանոնց ամէն
մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառ-
նայ , և ամէն մարդ իր երկիրը պի-
15 տի փախչի ։ Ո՛վ որ գտնուի՝ պի-
տի խոցոտի , ու ով որ բռնուի՝
16 սրով պիտի իյնայ ։ Եւ անոնց
տղաքը՝ աչքերնուն առջին դեռները
պիտի զարնուին , անոնց տուները
պիտի կողոպտուին , և անոնց կը-
17 նիկները պիտի պղծուին ։ Ահա
անոնց վրայ Մարաց —ները պիտի
յարուցանեմ , որ անոնք արծաթը
բանի տեղ չեն դներ , ու ոսկիին չեն
18 ախորժիր ։ Անոնց աղեղները՝ երի-
տասարդները պիտի խոցեն · ու ա-
նոնք որովայնի պտուղին գթա-
19 թիւն պիտի չընեն · և անոնց աչքը
պիտի չխնայէ տղաքներուն ։ Ու-
թագաւորութիւններուն փառքը՝
և քաղդէացւոց փառաւորութեանը
պարծանքը եղող Բաբիլոնը գո-
—ծոյ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ
Աստուած Սոդոմը ու Գոմորը
20 կործանեց ։ Հոն յաւիտեան
բնակութիւն պիտի չըլլայ , և ազ-
գէ ազգ մարդ պիտի չբնակի · ու
հոն Արաբացին վրան պիտի չը-
կանդնէ , և հովիւները հոնկէ հօ-
21 ջեր պիտի չպառկեցընեն ։
Հապա հոն Վայրենի կատու-
ներ՝ պիտի պառկին · ու անոնց
տուները ոռնացող անասուններով
պիտի լեցուին · և հոն ջայլամներ
պիտի բնակին , ու հոն այծամարդ-
22 ներ պիտի կատակեն ։ Եւ անոր
պալատներուն մէջ բորենիներ , ու
զրօսանայգ տուներուն մէջ ճագար-
ներ պիտի կանչուրտեն · և անոր
Ժ ժամանակը հասնելու վրայ է · ու
անոր օրերը ալ պիտի չերկրնա-
նան ։

Ն · Բ · ՁԲ · իրր 712

ԼԳկ · իգ · 21 · 23 · Եզեկ · ըբ · 7 · Ցոել · բ · 31 · գ · 15 · Մատ · իգ · 29 · Մար · ժգ · 24 · Ղուկ · իա · 25 ·
Ի Գկ · բ · 17 ·

ժ Անգ · բ · 6 ·

Ի Սաղ · ՃԺ · 5 · Ոզբ · ա · 12 ·

Ճ Երեմ · ծ · 16 · ծա · 9 ·

Ի Սաղ · ՃԼ · 9 · Նաա · գ · 10 · Զաք · ժգ · 2 ·

ԼԳկ · իա · 2· Երեմ · ծա · 11 · 28 · Դան · ե · 28 31 ·

Ճ Գկ · ժգ · 4 · 22 ·

Ի Ծն ժԹ · 24 25 · բ Օր ԼԹ · 23 · Երեմ · ԽԹ · 18 · ծ · 40 ·
Ի Երեմ · ծ · 3 · 39 · ծա · 29 · 62 ·
Ն Գկ · ԼԴ · 11—15 · Ցայտ ժբ · 2 ·
Ի Պ · անապատի գազաններ

Չ Երեմ · ծա · 33 ·

ՆՀԳ 712

ԳԼ ՃԴ

1 Ամսուածային ազգմանէ թամբ Իսրայէլի գեր-
բեդարձութիւնը · 4 անոնց բարիքների վայ
երգելու յաղթութեան երգը : 24 Ամսուծոյ
խորհուրդը Աստիսատանի գէմ , 29 և անոր
սպառնալիքը Փղշտացւոց դէմ :

1 Ի ամն զի Ցեդեր պիտի ողորմի
Յակորին , և Իսրայէլը նորէն
ի պիտի ընտրէ , ու զանոնք իրենց
երկրին վրայ պիտի հանգստացընէ . և
օտարազգիներ պիտի միանան
անոնց , ու Յակորին տանը պիտի
2 յարին : Եւ ժողովուրդները զա-
նոնք պիտի առնեն՝ ու ի իրենց տե-
ղը պիտի տանին . ու Իսրայէլի
տունը պիտի ժառանգե զանոնք
Ցեհովէ երկրին վրայ՝ իբրև ծառա-
ներ ու աղախիններ . և անոնք՝ ի-
րենց գերեվարները գերի պիտի
առնեն , ի ու իրենց բռնութիւն բ-
նողներուն վրայ պիտի տիրեն :
3 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր Ցեհովէ
քեզ հանգստացընէ քու աշխա-
տանքէդ , տանջանքէդ , ու քու
վրադ դրուած ծանր ծառայութե-
4 նէն , Բաբիլոնի թագաւորին հա-
մար ասառակը զրուցես ու ըսես .
Ա՛հ նչպէս դադարեցաւ բռնութիւն
ընողը . է՛նչպես դադարեցաւ հար-
5 կապահանջ ։—ջէդ : Ցեհովէ Եամ
բարիշտներուն գաւազանը՝ ու իշ-
6 խողներուն ցուպը կոտրեց : Սբրտ-
մտութեամբ և անդադար հարուա-
ծով ազգերը զարնողը՝ և բարկու-
թեամբ ժողովուրդներուն վրայ իշ-
խողը հիմա կը հալածուի , ու ար-
7 գիլող մը չկայ : Բոլոր երկիրը
հանգստացաւ ։— հանդարտեցաւ ,
և ցնծութեան ձայներ կը հանեն :
8 Նաև Եմայրերը ։— Լիբանանի եղե-
ւիները քեզի համար կ՛ուրախա-
նան ։— Ի՛ջաւ . քանի որ դուն
պառկեր ես , մեր վրայ ելոյ կտրող
9 չելաւ : Ի Դժոխքը վարէն քեզի հա-
մար դղրդեցաւ , որ քու գալուստդ
դիմաւորէ . քեզի համար արթնը-
ցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշ-
խանները . բոլոր ազգերուն թա-
գաւորները իրենց աթոռներէն վեր-
10 ցուց : Անոնք ամէնը պատասխան
կու տան , ու քեզի կ՛ըսեն . Մի՛թէ
դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
11 ։— մեզի նմանեցար : Քու փառքդ ,
և տաւիղներուդ ձայնը դերեզմանը
իջան . քու տակդ գետնատներ տա-
րածուեցան , ու որդերը քեզ կը
12 ծածկեն : Ո՛վ առտուանց ծագող
Աբրաւաց՝ ի ի՛նչպէս երկինքէն ին-
կար , ։— մինչև գետինը կործանե-
ցար , դուն որ ազգերը նկուն կ՛ը-
13 նէիր : Դուն սրտիդ մէջը ըսած
էիր . Է երկինքը ելլեմ , և ։— իմ ա-
թոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր

ՆՀԳ 712

Ի Սաղ. խը , 2 :
ի Գլ. խէ . 8 : բ Թես . բ . 4 :
ձ Մատ. ժա . 23 :

բարձրացընեմ . և ժողովքի լեռը՝
14 Ի հիւսիսի ծովերը բնակիմ . Եմ
պերու բարձրութիւններուն վրայ
ելլեմ , ի Բարձրելոյն նմանիմ :
15 Բայց ահա ։ դժոխքը կ՛իջնես՝ դու-
16 բին խորունկ տեղուանքը : Քեզ
տեսնողները քու վրադ պիտի զար-
մանան , ու քեզի նայելով ՝ էջէ ը-
ն՛է . Ա՛ս ան մարդն է՝ որ երկիրը
կը սարսռէր , թագաւորութիւնները
17 կը դողացընէր . Աշխարհս անապատ
կը դարձընէր , և անոր քաղաքները
աւերակ կ՛ընէր , ։— իր գերիները
18 տուներուին չէր խրկեր : Ազգերուն
բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը
պատուով իր տանը մէջ կը պառ-
19 կի : Բայց դուն գարշելի ընձիւղ
մը պէս՝ գուբի քարերուն մէջը իջ-
նող՝ սրով խոցուած մեռելներուն
հանդերձին պէս՝ ոտքի տակ կո-
խուած դիակի պէս՝ քու գերեզմա-
20 նէդ դուրս նետուելար : Դուն
թաղումով անոնց հետ չես միա-
նար . քանզի քու երկիրդ աւերեցիր ,
։— ժողովուրդդ սպաննեցիր . Հ չա-
րերուն սերունդը յաւիտեան պիտի
21 չյիշուի : Սպանումիւն պատրաս-
տեցէք անոր տղոցը՝ Ի իրենց հայրե-
րուն անօրէնութեանը համար , որ
չելլեն , ու երկիրը չժառանգեն , և
աշխարհիս երեսը ։ թշնամիներով
չլեցընեն :
22 Քանզի զօրաց Ցեհովէ կ՛ըսէ որ՝
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ , և բա-
բիլոնի Ղանունը , ու Ո մնացորդը ,
և Ֆ զաւակը , ու սերունդը պիտի
23 կորսմ՛ կ՛ըսէ Ցեհովէ . Եւ Ֆ զանիկայ
ոզնիներուն ժառանգութիւն , ու
ջուրի լճակներ պիտի ընեմ . և
կորստեան աւելով պիտի աւլեմ
զանիկայ՝ կ՛ըսէ զօրաց Ցեհովէ :
24 Զօրաց Ցեհովէ երդում ըրաւ ու
ըսաւ . Ինչպէս որ խորհեցայ , ան-
շուշտ անանկ պիտի ըլլայ , ու ինչ
որ նախատահմանեցի , ան պիտի
25 կատարուի . Որ Ասորեստանցին իմ
երկրիս մէջը պիտի կոտրեմ , ու
զանիկայ լեռներուս վրայ պիտի
կոխկրտեմ . Ե և անոր լուծը ա-
նոնց վրայէն պիտի վերնայ , ու ա-
նոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վեր-
26 նայ : Բոլոր երկրիս համար որո-
շուած նախատահմանութիւնը ա-
սիկայ է . ու ամէն ազգերուն վրայ
երկրնցած ձեռքը ասիկայ է :
27 Ե Վ ամն զի զօրաց Ցեհովէ նախատահ-
մանեց , և ո՛վ կրնայ չեղնցել խա-
փանել . ու անոր ձեռքը երկրնցած
է , և ո՛վ կրնայ զանիկայ ետ դար-
ձընել :
28 Ա՛քազ թագաւորին մեռած
տարին աս պատգամը եղաւ .
29 Ո՛վ բոլոր Փղշտացւոց երկիր՝

ՆՀԳ 712

Ե Սաղ. խը , 2 :
ի Գլ. խէ . 8 : բ Թես . բ . 4 :
ձ Մատ. ժա . 23 :

Ը Ծոր. ժը . 19 : Սաղ . իա . 10 : լէ . 28 : ՀԹ . 18 :
ղ Եզ . ի . 5 : Մատ . իգ . 35 :
* Կամ՝ քաղքենիով
ղ Առակ . ժ . 7 : Երեմ . ծա . 62 :
ի գ Թագ . ժդ . 10 :
ժ Ծոր . ժը . 19 :
ի Գլ . լէ . 11 : Սոփ . բ . 14 :
ն Գլ . ժ . 27 :
Լ Ը Մ . ի . 6 : Ծոր . Ի . 12 : իդ . 13 : Սաղ . լէ . 11 : Առակ . ժԹ . 21 : իա . 30 : Գլ . խգ . 13 : Դան . գ . 31 : 35 :
* գԹագ . ժը . 20 :

726

Ն · ք · ՀՒ · 726

ՆԲՄՆ · ԽՂ · 6 ։

Ղ Թագ · Ը · 8 ։

Ն · ք · ՀՒ · ԽԲ 726 ·

Է Դ Թագ Ժէ · 23 ։

Ղ Սադ · Ձէ · 1 · 5 · Ծբ · 16 ։ — Սոփ · Դ · 12 · Զաք · Ժա · 11 ։

Ի Բեռ. Խբ · 1 · Եէ · Ե · գէկ · Իե · 8—11 · Ա · Տիմ · բ · 1 ։ Բ Թես · Յա · 2Ց ։ Է ԳԼ · Ժգ · 13 ։

Ա Տես. Ղև · Իա · 5 · ԳԼ · գ · 24 · Իբ · 12 · Երեմ. Խե · 5 · Խբ · 1 · 37 · 33 · Եզէկ · է · 18 ։ Ի Երեմ. Խբ · 88 ։ * Եզբ · յաջխ մէջ Իշնեն ։ Ղ ԳԼ · Ժգ · 9 ։

Ի ԳԼ · Ժգ · 11 · Երեմ. Խբ · 31 ։ Ը ԳԼ · Ժգ · 14 · Երեմ. Խբ · 34 ։ Ի Երեմ. Խբ · 5 ։ Ժ Թես · Չբ · 3Ց Լ'ըռ՝ Նամչա ։

Ա. Ք. Զ. Ի. Ա. Ե. Ա. Ա. Ա

10 ցաւ ։ Եւ պղտոյրեր արտերէն՝ ծուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու այգիներու մէջ երգոց և ցնծութեան ձայն պիտի չլսուի . ջՁանի մէջ՝ ալ դինի պիտի չկոխեն . անոնց աղաղակը վեր-
11 ջացուցի ։ Ես պատճառաւ Հիմ աղէքս Մովաբի համար , ու փորս կիրհարեսեթի համար քնարի պէս
12 ձայն պիտի տայ ։ Ան ատենը պիտի երևնայ՝ թէ ինչպես Մովաբ իր ըբարձր տեղը երթալով պիտի յոգնի , ու իր սրբարանը պիտի մտնէ աղօթք ընելու համար , բայց օգուտ մը պիտի չըլլայ ։
13 Ես է ան խօսքը՝ որ Տէրը *ըլա-ռոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է .
14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ , ու ըսաւ . Երեք տարուան մէջ՝ Նվարձկանի տարիներուն պէս՝ Մովաբին փառքը պիտի անարգուի ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը , և մնացորդը խիստ քիչ ու տկար պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Ասորւոց և Իսրայէլին՝սպառնալիք կ՚ըլլայ ։ 6 Միայն մէկ մնացորդը կազապարտութիւնը պիտի ձգէ . 9 իսկ միւսները պիտի հարստահարին իրենց ամբարշտութեանը համար ։ 12 Իսրայէլի թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

1 ՚Ահա Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոսը քաղաք ըլլալէն պիտի վերնայ , ու աւերակ
2 չեղջ մը պիտի ըլլայ ։ Արոերի քաղաքները պիտի թողուին . հօտերու գոբնէնէր պիտի ըլլան , որ անոնք պառկին , ու Էվախցնող
3 չըլլայ ։ Էֆրեմէն՝ պարիսպը պիտի վերնայ , և Դամասկոսէն ու Ասորւոց մնացորդէն՝ թագաւորութիւնը . Ընդ Իսրայէլի որդւոցը փառքին պէս պիտի ըլլան , կ՚ըսէ
4 զօրաց Տէրը ։ Եւ ան օրը Յակոբին փառքը պիտի պակսի , ու ա-
5 նոր մարմնոյն ՚գիրութիւնը պիտի նիհարնայ ։ Ես այնպէս պիտի ըլլայ , ինչպէս որ Ցնդող երբոր ցորն կը Ցնէ , թևին վրայ հասկերը կը ժողվէ . ու Ռափայնող հովիտը հասկեր քաղողին պէս պի-
6 տի ըլլայ ։ Նու ինչպէս որ ձիթենին կը թօթվեն , ՚՚ բարձր ոստին ծայրը երկու իրէք հատ՝ և խիստ պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ հատ կը մնայ , անոր վրայ ալ Էյն ճիւղը պիտի մնան , կ՚ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ։
7 Ան օրը մարդ Ի իր Ստեղծողին պիտի նայի , ու իր աչքերը Իսրա-
8 յէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։ Եւ իր ձեռքերուն գործը եղող սեղաններուն պիտի չնայի , ու իր մատերուն շինածը , թէ՝ Աստարովթի կուռքերը , և թէ արեգական կուռ-
9 քերը , և թէ պիտի չդիտէ ։ Ան օրը՝ անոր ամուր քաղաքները՝ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն ձգուած անպիտան թուփերու և բարձր ոստերու պիտի նմանին , ու աւերակ պիտի ըլլան ։
10 Որովհետև դուն քու Էփրկութեանդ Աստուածը մոռցար , և քու զօրութեանդ վէմը չյիշեցիր , անոր համար հաճելի տունկեր պիտի տնկես , և օտար Էրէ՚՚՚ տունկեր
11 պիտի տնկես ։ Ցնկածդ՝ յորկեր պիտի ածեցընես , ու ցանածդ՝ առաւօտուն պիտի բուսցընես . Բայց բերքին օրը՝ հունձքը պիտի պակսի , և սաստիկ տրտմութիւն պիտի ըլլայ ։
12 Վա՛յ շատ ժողովրդոց բազմութեանը՝ որ Ծովու ձայնին պէս կը դոռան , ու ժողովուրդներուն աղմուկին՝ որ սաստիկ ջուրերու ձայ-
13 նին պէս կը գոչեն ։ Ժողովուրդները շատ ջուրերու ձայնին պէս կը գոչեն . Բայց Ա՚՚՚ զանոնք պիտի յանդիմանէ , և հեռու պիտի փախչին . Ու լեռներուն վրայի մըղձղին պէս հովին երեսէն՝ և մրրիկին առջևէն գլորուած փայինի պէս
14 պիտի հալածուին ։ Ու. իրիկուան ատեն՝ ահա խռովութիւն ՚՚՚ Եւ առաւօտ չեղած՝ բնաջինջ պիտի ըլլան . Մեր յափշտակիչներուն բաժինը՝ ու մեր կողոպտիչներուն վիճակը ասիկայ է ։

ԳԼ . ԺԶ

1 Մարգարէն կը ցուցընէ թէ Աստուած իր ժողովուրդին խնամք տանելով՝ Եթովպացիները պիտի կորսընցընէ , 7 և թէ աս պատճառով եկեղեցին պիտի ՚՚՚

1 ՚՚՚ Վա՛յ Եթէովպացւոց գետերուն անդիի կողմը եղող թևերով
2 †հովանաւոր երկրին . Որ ծովէն՝ պրտուելէն նաւակներով ջուրի երեսին վրայէն դեսպաններ կը խրկէ . Ո՛վ արագընթաց դեսպաններ՝ գացէք Է‡տարածուած ու խիստ՚՚ ազգին , սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդին , խիստ զօրաւոր ու ՚՚՚ն կոխկրտուող ազգին , որուն
3 երկիրը գետերը կ՚աւրեն ։ Ո՛վ աշխարհիս բոլոր բնակիչները՝ ու երկրի վրայ բնակողներ , Էերբոր լեռները դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք , ու երբոր փող Ցչուի՝ լսեցէք .
4 ցէ՛ք ։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Ես հանդիստ պիտի ըլլամ , ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ , ‖կէս օրուան՚՚ պայծառ տաքութեանը պէս , ՚՚ Ցնոց տաքութեանը մէջ ցօղակին ամպի պէս ։
5 Քանզի հունձքի ժամանակէն առաջ , երբոր բնձիւղը կը մեծնայ ,

Ն . ք . ԳԲ . Իսր 726
Ծ Գլ . իդ . 3 , Երեմ . Խը . 38 ։
‖ Գլ . ԺԵ . 5 , կդ . 15 , Ե-րեմ . Խը .
Հ Գլ . ԺԵ . 2 ։
* Եբր . ան ատենէն
§ Գլ . իա . 16 ։
Իսր 741 ՚՚ Երեմ . Խթ . 23 , Ամվ . ՚՚ . 3 , Զար . Թ . 1 , Տես գ Թագ . ԺԶ . 9 ։ Կատարուեցաւ 740
Բ Երեմ . ե . 33 ։
Գ Գլ . ե . 16 , ը . 4 ։
Ր Գլ . ԺԵ . 16 ։
Ի Երեմ . ԽԵ . 38 ։
Իսր 741
Ղ Գլ . իդ . 13 ։
Ե Մխ . ե . 7 ։

Ն . ք . ԳԲ . Իսր 741
Է Սաղ . կը . 20 ։
Բ Երեմ . գ . 23 ։
Ժ Սաղ . Թ . 5 ։
Ի Սաղ . ԼԶ . 13 , Ովս . ԺԳ . 8 ։
Իսր 714 — Գլ . Ի . 4 , 5 , Եզեկ . լ . 4 . 5 , 9 , Սոփ . բ . 12 , գ . 10 ։
† Կամ՝ շառաչուն հառնող
‡ Կամ՝ երկայնահասակ ու լերկ
§ Գլ . ե . 26 ։
‖ Կամ՝ խաւտի վայրկ

ու ծաղիկը ազոխ ըլլալով հասնելու վրայ է , անիկայ ձիւղերը յօտոցով պիտի ֆարէ , և ուռերը պիտի
6 փրցընէ նետէ : Ընոնք մէկտեղ լերանց թռչուններուն՝ ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին . և թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն . ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պի-
7 տի անցընեն : Ան ժամանակը զօրաց Տէրոջը , տարածուած ու խիստ ժողովուրդին՝ և սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդէն , խիստ զօրաւոր ու ոտքը կոխկրտտող ազգէն՝ որուն երկիրը գետերը կ'աւրեն , զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը՝ Սիօն լեռը Բընծայ պիտի բերուի :

ԳԼ · ԺԲ

1 Եգիպտոսին խաւարութիւնը · 11 անոր իշխաններուն յիմարութիւնը : 18 Եգիպտոս կը կանչուի եկեղեցիին յարելու : 23 Եգիպտոս , Ասորեստանի և Իսրայէլի միաւորութիւնը :

1 — Լ,գիպտոսի պատգամը :
Ահա Տէրը թեթեւ ընթաց
Է ամպի վրայ հեծեր է , ու Եգիպտոս պիտի մտնէ . և անոր երեսէն՝
Է Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շարժին , ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներ-
2 սի դին պիտի հալի : Բ Ես Եգիպտացիները պիտի * գրգռեմ Եգիպտացիներուն վրայ , ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ , և ամէն մէկը իր ընկերին հետ , քաղաք քաղաքի հետ , ո— թագաւորութիւն թագաւորութեան հետ պատերազմ
3 պիտի ընէ : Ու Եգիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի պակսի , և անոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ . Ես անոնք կուռքերուն , կախարդներուն , վհուկներուն ու նշանագէտներուն պիտի հարցը-
4 նեն : Ու Եգիպտացիները Ի ձեռք սիրտ տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ , և անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր մը պիտի տիրէ՝ կ'ըսէ
5 զօրաց ԵՀովայ Տէրը : Եւ Ի ջուրերը ծովէն պիտի պակսին . ու գետը պիտի ցամքի ու չորնայ ;
6 Ես † գետերուն ըՀրերը պիտի քաշուին" . ու ընէ պարսպաւոր ձագ-ի-ներ" գետերը պիտի պարպուին ու չորնան . եղէգը ու պրտուն պի-
7 տի թառամի : Գետին քովը , ու գետին եզերքին վրայ եղող մարգագետինները , և գետին բոլոր վարուցանը պիտի չորնայ , ցիրուցան
8 ըլլայ ու կորսուի : Ձկնորսներն ալ պիտի հեծծեն , ու գետին բոլոր կարթընկէցները պիտի ողբան , և ջուրին վրայ ցանց նետողները պի-
9 տի տրտմին : Ու Ր բարակ բրթան

գործողները , ու ճերմակ կտաւ
10 հիւսողները պիտի ամչնան : Ընոր ‖ սիւները պիտի կոտրտին , ու ամէն վարձք առնողներուն հոգին
11 պիտի տրտմի : Իրաւ որ Ծ Ցայաս նիսի իշխանները յիմարներ են . Փարաւոնի ըստուն խորհրդականներուն խորհուրդը անասնական . է . ինչպէս Փարաւոնին կրնաք ըսել Թէ , Ես իմաստուններու որդի եմ . Ես հին թագա-
12 ւորներու որդի եմ : Ուրդ՝ Ի՞ւր են քու իմաստուններդ , որ հիմա քեզի պատմեն , ու § իմացընեն Թէ զօրաց Տէրը ինչ վճռեր է Եգիպտոսի
13 համար : Ցայանիսի իշխանները յիմարեցան . Լ Մեմֆիսի իշխանները խաբուեցան . ու Եգիպտոսը՝ իր ցեղերուն գլխաւորները մոլոր-
14 ցուցին : Տէրը անոր մէջը Ե մոլորութեան ոգի խառնեց . ու անոնք Եգիպտոսը իր ամէն գործքին մէջը մոլորցուցին , ինչպես որ
15 փսխող գինովը կը մոլորի : Ու Եգիպտոսի մէջ գործք պիտի չըլլայ , որ Ծ գլուխ կամ պոչ եղէգ արմաւենիի ոստ , կամ կնիւն գործէ :
16 Ան օրը Եգիպտոս՝ Կինկիներու պէս պիտի ըլլայ , ու պիտի դողայ և զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին շարժմունքէն , հոր պիտի շարժէ
17 անոր վրայ : Եւ Ցուդայի երկիրը՝ Եգիպտացւոց արհաւիրք պիտի ըլլայ . ով որ զանիկայ յիշէ , պիտի վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատճառովը՝ որ անոր դէմ մտածա-
18 ծեր է : Ան օր Եգիպտոսի երկրին մէջ Ե քանասնու լեզուն խօսող՝ և զօրաց Տէրոջը անուամբը երդնուլ ընող՝ հինգ քաղաք պիտի ըլլայ . մէկը ‡ Արեգ քաղաք պիտի ըսուի :
19 Ան օր Եգիպտոսի երկրին մէջ Ը Տէրոջը համար սեղան , ու անոր ասհմանին քովը Տէրոջը համար
20 կոթող մը պիտի ըլլայ . Եւ Ա նիկայ Եգիպտացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց Տէրոջը համար նշան ու վկայութիւն պիտի ըլլայ . վասն զի բռնաւորներուն պատճառուը Տէրոջը պիտի աղաղակեն . ու անիկայ՝ մէկ ազատիչ ու մեծ Ֆոթ մը խրկելով անոնց՝ պիտի ազատէ զա-
21 նոնք : Եւ Տէրը Եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի , ու ան օրը՝ Եգիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան , և Ֆզոհեր ու պատարագներ պիտի մատուցանեն , և Տէրոջը ուխտ
22 պիտի ընեն , ու կատարեն : Եւ Տէրը Եգիպտացիները պիտի զարնէ . պիտի զարնէ , ու պիտի բժշկէ . և անոնք Տէրոջը պիտի դառնան . ու անիկայ պիտի ընդունի զանոնք ,
23 ու պիտի բժշկէ : Ան օր Եգիպտո-

Ն · ք · գԲ · Իբր 714

Ա Կ—Ի՝ վարպետները .

Ժ Թագ . ԺԳ . 23 :

Ի ա Կոր . ա . 20 :

§ Կ—Ի՝ գիտնան

Լ Երեմ . ք . 16 :

Խ Թագ . իբ . 22 : ԳԼ . իհ . 10 :

Ն ԳԼ . Թ 14 :

Ո Երեմ . ծա . 30 : Նաե . գ . 13 :

Հ ԳԼ . ժա . 15 :

Յ Տես Սոփ . գ . 9 :

Ղ Կ—Ի՝ կորըստեան

Ճ Ծն . իբ , 18 : Եւ հտ . 4 : Ցես . իբ . 10 , 26 , 27 :

Մ Տես Ցես . գ . 20 : իբ . 27 :

Ա Կ—Ի՝ գետերը պիտի Ֆոտին .

Բ Ելից . ժ . 24 :

Գ Ես . ժբ . 31 : Ներ . 10 : ԳԼ . ժբ . 1 : Սոփ . գ . 10 : Մտ . ա . 11 :

Դ Սադ . կբ . 31 : Ներ . 10 : ԳԼ . ժբ . 1 : Սոփ . գ . 10 : Մտ . ա . 11 :

Ե Երեմ . խգ . 13 : Եզեկ . իհ . է :

Զ Սադ . ժբ . 10 : Ազդ . 8 :

Է Ես . ժբ . 12 : Երեմ . խգ . 12 :

Թ Դատ . է . 22 : Ա Թագ . ժգ . 16 . 20 : բ Մն . ի . 23 :

* Կ—Ի՝ սպառաստիացնեմ

Ի ԳԼ . ր . 19 : Խէ . 12 :

Լ ԳԼ . ի . 4 : Երեմ . խգ . 26 : Եզեկ . իհ . 19 :

Խ Երեմ . ծա . 36 : Եզեկ . է . 12 :

† Կ—Ի՝ գետերը պիտի Ֆոտին .

Ծ Թագ . ժթ . 24 :

‡ Կ—Ի՝ Ե գիպտոսի

Ր Ա Ռակ . է . 16 :

Ն · Ք · ՀԲ · ԽԲ 714

ՀԳԼ · ԺԱ · 16 ·

* Կ՚ԱՍՐԵՍՊԱՆ · ՅՈՑ ՊԻՏԻ ԾԱՌԱՅԵՆ ·

Ն Սաղ · ՃՁ · 3 · ԳԼ · ԻԹ · 23 · ՈՎ · Բ · 23 · ԵԶԵ · Բ · 10 ·

— Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 17 ·

Բ ՋԱՔ · ԺԳ · 4 ·

Գ Ա ԹԱԳ · ԺԹ · 24 · ՄԿԲ · Ա · 8 · 11 ·

Դ ԲԹԱԳ · ԺԸ · 4 · ԳԼ · Գ · 17 · ԵՐԵՄ · ԺԳ · 22 · 26 · ՄԿԲ · Ա · 11 ·

Ե Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 21 · ԳԼ · Լ · 3 · 5 · 7 · ԼՁ · 6 ·

— ՋԱՔ · ԹԲ · 14 ·

աէն դէպ ՚ի Ասորեստան չբանուկ ձամբայ պիտի ըլլայ , ու Ասորեստանցիք Եգիպտոս՝ ու Եգիպտացիք Ասորեստան պիտի երթան . ու Եգիպտացիք Ասորեստանցոց հետ
24 Աստուծոյ պիտի ծառայեն՚ : Ան օրը Իսրայէլը երրորդ պիտի ըլլայ Եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ . — երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի
25 ըլլայ : Քանզի զօրաց Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ , ու պիտի ըսէ . Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողովուրդս՝ Եգիպտոսը , ու ՚ի մէջ գիպտոսը , ու ՚ի մէջ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստանը , և իմ ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլը :

ԳԼ · Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթէովպիայի ամօթալից գերութիւնը նշանակող օրինակ մը :

1 Յն տարին որ — Տարթանը Ասորեստանի Սարգոն թագաւորէն խրկուելով՝ Ազովտոս գնաց , ու Ազովտոսի հետ պատերազմ ըրաւ ,
2 ու զանիկայ առաւ , Ան ժամանակը Տէրը՝ Ամովսի որդւոյն Եսայիային ձեռքովը խօսեցաւ , ըսելով . Գնա ՚ի մէջէդ քուրձդ հանէ , ու ոտքէդ կօշիկներդ հանէ . ու անիկայ այնպես ըրաւ . և ՚ի մերկ ու բոկոտն կը
3 ղրկէր : Եւ Տէրը ըսաւ . Ինչպէս որ իմ ծառաս Եսային իրեք տարի մերկ ու բոկոտն ղրկեցաւ , որ Եգիպտոսի համար , ու Եթէովպիայի
4 համար Դնշան ու ցոյց մըն է , Այնպես ալ Ասորեստանի թագաւորը Եգիպտացիները գերի՝ ու Եթէովպացիները աքսոր պիտի տանի , երիտասարդները ու ծերերը մերկ՝ բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց , Եգիպտոսի նախատինք ըլլալու համար :
5 Ահ՚ , ՚ն ու անոնք պիտի սոսկան ու ամչնան Եթէովպիայէն՝ որ իրենց ապաւէնն էր , ու Եգիպտոսէն՝ որ
6 իրենց փառքն էր : Եւ ան օրը աս ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն . Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատելու համար , ու օգնութիւն գտնելու համար հոն փախանք . ու ըրեմ մենք ի՞նչպէս պիտի ազատինք :

ԳԼ · ԻԱ

1 Մարգարէին տեսիլքով կը յայտնուի Թէ Բաբիլոնը Մարաց և Պարսից ձեռքովը պիտի ինյայ : 11 Եդոմի վրայ պատգամ մը : 13 Արաբացւոց Թշուառութեանը որոշուած ժամանակը :

1 Ովոլոս անապատին պատգամը :
— Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս՝ անիկայ անապատէն՝
2 սոսկալի երկրէն կու գայ : Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուեցաւ . Բ յափշտակողը կը յափշտակէ , ու կործանողը կը կործանէ . Ելո՛վ Եղամացի՛ վէր ելէ՛ք . ով Մարը՝ պաշարեցէ՛ք . անոր պատճառած բո-
3 լոր հառաչանքը դադրեցուցի : Ասոր համար Երկամուէքս ցաւով լեցուեցաւ . ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս՝ Ցաւեր բռնեց զիս . Թանկի կծկուած եմ՝ որ չեմ կրնար լսել . անանկ խռոված եմ՝ որ չեմ կրնար տեսնել՝ :
4 Սիրտս շփոթեցաւ , արհաւիրքը զիս դողացուց . Ինծի ուրախութեանս գիշերը ինծի սրտադողի էներ ըրաւ :
5 Սեղանը կը պատրաստեն . գետերը կը դնեն . կ՚ուտեն կը խմեն : Ելէ՛ք ով իշխաններ , վահանները
6 օծեցէ՛ք : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա մէկ դէտ մը դիր ,
7 որ տեսածը զրուցէ : Եւ անիկայ հեծեալներ տեսաւ , երկու ձիաւոր , — էշերու վրայ հեծածներ , Ե ուղտերու վրայ հեծածներ , և ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրու-
8 թեամբ մտիկ ըրաւ , Ու աղաղակեց առիւծի պէս . Ո՛վ տէր՝ ես Ցորեկը միշտ իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ , ու բոլոր գիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կե-
9 նամ . Եւ ահա հեծնող մարդիկներ , երկու ձիաւոր կու գան . Նաև պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Բաբելոնը , Բաբելոնը , ինկաւ . ու էանոր ստուածներուն բոլոր արձանները կոտրտեցան — գետինը
10 Նետուեցաւ : Ով իմ կոխուածներս ու իմ կալիս ցորենը , ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ Զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլը Աստուածմէն :
11 Եդոմի պատգամը :
Սէիրէն ձայն մը կու գայ ինծի . Ո՛վ պահապան՝ գիշերուան համար ի՞նչ , ով պահապան՝ գիշերուան
12 համար ի՞նչ ըսե՞ւ կ՚ըսէ . Առաւօտը կու գայ ու նաև գիշերը . Թէ որ կ՚ուզէք հարցընել , հարցուցէ՛ք . դարձէ՛ք , ու եկէ՛ք :
13 Արաբիայի պատգամը :
Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը պիտի անցընէք , ով Դեդա-
14 նացւոց կարաւանները : Ո՛վ Թեմայի երկրին բնակիչները՝ ծարաւին առջևը ջուրով եկէք , ու փախըստականին առջևը հացով եկէք :
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրերուն առջևէն , քաշուած սուրին առջևէն , ու լարուած աղեղին առջևէն , և ատոտիկ պատերազմին
16 առջևէն : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Մէկ տարուան մէջ՝ հվարձկանի տարիներուն պէս՝ Նկե-

Ն · Ք · ՀԲ · ԽԲ 714

Բ ԳԼ · ԼԲ · 1 ·
Ե ԳԼ · ԺԲ · 17 · ԵՐԵՄ · ԽԹ · 34 ·
Զ ԳԼ · ԺԵ · 5 · ԺԶ · 11 ·
Է ԳԼ · ԺԳ · 8 ·
Ը Կ՚ԱՍՐԵՍՊԱՆ · ՅՈՑ ԿԿՈՉՈՒԱԾ ԵՄ · ՏԵՍՆԵՆ · ԼԵՆ ԽՈՎԱԾ ԵՄ ·
ՂՐ Օր · ԽԵ · 67 ·
Թ Դաե · Ե · 5 ·
Ժ ՀԻՒ 9 ·
Ի ԱՄՐ · Բ · 1 ·
ԻԱ ԵՐԵՄ · Ծ · 8 · ՅՕՍ · ԺԳ · 8 · ՅԵԿ · Բ · 1 ·
ԻԲ ԳԼ · ԽԶ · 1 · ԵՐԵՄ · Ծ · 2 · Ե · 44 ·
ԻԳ ԵՐԵՄ · Ծ · 33 ·
ԻԴ ԵՐԵՄ · ԽԹ · 7 · 8 · ՆԵԿ · Լ · 2 · ԱԲԴ · 1 ·
ԻԵ ԵԶԲ · ԴԱՆ · ՄՆ · Ա · 80 ·
ԻԶ ԵՐԵՄ · ԽԹ · 28 ·
ԻՁ ՄՔ · Ա · 9 · 82 ·
ԻԷ ԳԼ · ԺԶ · 14 ·
ԻԸ Սաղ · ՃՀ · 5 · ԳԼ · Կ · 7 ·

դարի բոլոր փառքը պիտի վերջա-
17 նայ : Ու աղեղնաւորներուն մնա-
ցած թիւը՝ կեդարի որդւոց զօ-
րաւորները պիտի քիչնան . քանզի
Իսրայէլին Տէր Աստուածը խօսե-
ցաւ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Պարսից Հրեաստանի վրայ յարձակումն հա-
մար՝ մարգարէն կ'ողբայ . 8 իր հայրենակից-
ներուն մարդկային իմաստութիւնը և աշխար-
հային ուրախութիւնը կը յանդիմանէ . 15
կը մարգարէանայ թէ Սէբնա իր պաշտօնէն
պիտի ղրկուի , 20 ու Եղիակիմ՝ որ Քրիստոսի
Թագաւորութեանը օրինակ մըն էր , անոր
տեղը պիտի անցնի :

իբր 712

1 Տեսիլքի ձորին պատգամը :
Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ , որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելար :
2 Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած աղ-
մուկի քաղաք՝ ըզօսասէր քաղաք ,
քու վիրաւորներդ սրով վիրաւո-
րուած չեն , ու պատերազմի մէջ
3 չմեռան : Բոլոր իշխաններդ մե-
կէն փախան . աղեղնաւորներէն
կապուեցան . քու ծոցվոցդ-
եր հեռու փախչողներէն բոլոր գըտ-
նուածները մէկտեղ կապուեցան :
4 Անոր համար ըսի . Թող տուէք ինծ ,
որ դառնապէս լամ . իմ ժողո-
վուրդիս աղջկանը կործանումին
համար ինծ մխիթարելու մի՛ աշ-
5 խատիք : Քանզի տեսիլքի ձորին
մէջ՝ Տէրոջմէն Եհովայ Տէրոջմէն
խռովութեան , կոխման ու շփո-
թութեան օր է . պարիսպը կը
փլցընեն , և աղաղակը մինչև լեռը
6 կ'հասնի : Ու Եղամը իր ձիաւոր
մարդիկներովը կապարճը վերցուց .
7 և Կիրը վահանը բացաւ . Եւ քու
ընտիր հովիտներդ կառքերով լեց-
ցուեցան . ու ձիաւորները գունդ
8 կազմեցին դռներուն քովը . Եւ
Յուդային ծածկոցը բացուեցաւ .
ու ան օրը Եանտառի տանը զէնքե-
9 րուն նայեցաք . Եւ Դաւիթի քա-
ղաքին փլած տեղերուն շատ ըլլա-
լը տեսաք , ու վարի աւազանին
10 ջուրերը ժողվեցիք . Ու Երուսա-
ղէմի տուները համրեցիք , և պա-
րիսպը ամրացընելու համար տուա-
11 ները փլցուցիք . Ե՛ Ու հին աւազա-
նին ջուրերուն համար՝ երկու պա-
րսպակից միջտեղը ջրակոյտ մը շի-
նեցիք , բայց Աստուծմէ զանի-
կայ կազմողին ուշադրութիւն չը-
12 րիք : Եւ ան օրը զօրաց Եհովայ
Տէրը Էնէց լալու ու սգալ-
լու , Եղլուխ կնատցընելու , և քուրձ
13 հագնելու . Եւ ահա ցնծութիւն
ու ուրախութիւն ըլլէ . արջառներ
կը սպանեն էք և ոչխարներ կը մոր-
թէք . միս կ'ուտէք , ու գինի
կը խմէք , ըսելով . Ե՛ուտենք ու
խմենք , քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք : Եւ զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներուս յայտնուե-
ցաւ որ անշուշտ ասոնց անօրէնութիւ-
նը Էձզի պիտի չքաղուի , մինչև որ
դուք մեռնիք , կ'ըսէ զօրաց Եհով-
վայ Տէրը :
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս ը-
սաւ . Գնա , ու հպատակին հրամա-
նատարին՝ Էսէբնա *գանձապետին
16 քովը մտիր , ու ըսէ . Դուն հոս
ի՞նչ ունիս , և հոս ո՞վ ունիս , որ
հոս քեզի գերեզման փորեցիր , ով
դուն՝ ձոր քու գերեզմանդ բարձր
տեղ կը փորես , ու քեզի վէմի մէջ
17 բնակարան կը շինես : Ահա Տէրը
քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նե-
տուածքով մը , ճև քեզ բոլորովին
18 պիտի ծածկէ : Անշուշտ գնտակի
պէս մէկ լայնատարած երկիր մը
պիտի գլորէ քեզ . դուն հոն պի-
տի մեռնիս , և քու փառաւոր կառ-
քերը հոն պիտի մնան , †ով քու
19 տիրոջդ տանը անարդանքը . Ու
քու պաշտօնեդ քեզ պիտի վռնդ-
տէ , և քու աստիճանդ քեզ պի-
20 տի զրկէ : Ու ան օրը պիտի կան-
չեմ իմ ծառաս՝ Փեղիայի որդին
21 Եղեակիմը , Եւ քու պատմուճանդ
անոր պիտի հագցընեմ , ու քու
գօտիովդ անոր պիտի զօրացը-
նեմ , և քու իշխանութիւնդ անոր
ձեռքը պիտի տամ . ու անիկայ
Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու
Յուդայի տանը՝ հօր պէս պիտի ըլ-
22 լայ : Եւ Դաւիթի տանը բանալին
անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ , որ
անիկայ բանայ , և գոցող չըլլայ ,
23 ու գոցէ , և բացող չըլլայ : Ու
զանիկայ մէկ հաստատ տեղ մը
Եբեւեռի պէս պիտի գամեմ . և ա-
նիկայ իր հօրը տանը՝ փառաւոր ա-
24 թոռի պէս պիտի ըլլայ : Ու անոր
հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վը-
րայ պիտի կախուի , անոր սերունդն եղող պատուականները ու ա-
նարգները , ամէն պզտիկ ամաններէ
տեսակ տեսակ թասերէն մինչև ա-
25 մէն տեսակ ‡տիկերը : Ան օրը՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , — հաստատ
տեղը գամուած բեւեռը պիտի վեր-
ցուի , և պիտի կոտրի ու իյնայ .
ու վրան եղած բեռը պիտի կոտրը-
տի . քանզի Տէրը խօսեցաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 Տիւրոսին ողբալի կործանումը . 17 անոր բը-
նակչացը դերեզմանութիւնը :

1 — Տիւրոսի պատգամը :
Ողբացէ՛ք՝ ով Թարսիսի նաւ-
ւեր . քանզի անիկայ բնակչինչ է-
ղաւ . հոն տուն կամ ‖ դուռ չը-

իբր 715

— Երեմ . իե . 22 ; իե . 4 ; Եզեկ . իդ . իե . իբ ; Ամոս . ա . 9 ; Զաք . թ . 2 , 4 ;
‖ Եբր . մուտք

Ն · ք · ՉՓ · ԻՐԲ 715

մնաց . ասէ Եհովա Կիտացւոց երկրէն
2 յայտնուեցաւ անոնց ։ Ով կղզի բնակիչներ՝ լռեցէք . ծովէ անցնող Սիդոնացւոց վաճառականները լե-
3 ցուցեր էին քեզ ։ Եւ շատ ջուրե- րու մէջ ֆոյտացող *Սիհորի հունտե- րը՝ գետին հունձքը՝ անոր եկա- մուտն էր . ու ազանիկայ ազգերուն
4 վաճառանոցն էր ։ Ով Սիդոն՝ ամչցիր . քանզի ծովը կը խօսի . ծովուն զօրութիւնը կ՚ըսէ ու կ՚ը- սէ . Ես ծննդական ցաւ չեմ քա- շեր , ու չեմ ծնանիր . երիտա- սարդներ չեմ սնուցաներ , և կոյս
5 աղջիկներ չեմ մեծցներ ։ Երբոր այս բանը Եգիպտացւոց †ականջը հասնի , Տիւրոսի լուրին համար
6 պիտի տագնապին ։ Թարսիս ան- ցէք . ով †ծովեզերքի բնակիչներ՝
7 ողբացէք ։ Ձեր հուրախութեան *պըշտը ասիկայ է , որուն ծագումը հնութիւնը շատոնցմէ է . անոր ոտքերը՝ հեռու տեղ պանդուխտ ըլլալու-
8 պիտի տանին զանիկայ ։ Ո՞վ այս խորհուրդը ըրաւ Տիւրոսի դէմ , Նոր իր թագուհիները կը պսակէր . անոր վաճառականները իշխաններ էին , այս առուտուր ընդունողները՝ երկրիս
9 պատուաւոր մարդիկներ ։ Զօրաց Տէրը այս խորհուրդը ըրաւ , որ ա- մէն փառքին ամբարտաւանութիւ- նը խայտառակէ , այս երկրիս բոլոր պատուաւորները անարգէ ։
10 Ով Թարսիսի աղջիկը՝ քու տե- ղէդ գետի պէս անցիր . ակէ ետքը
11 ‡ գօտի չկայ ։ Իր ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց . թագաւորու- թիւնները սարսեց Տէրը քանա- նացւոց համար հրամայեց , որ ա-
12 նոր բերդերը աւերեն . Ու ըսաւ Էդուն մէկ մարդն ալ պիտի չուրախա- նաս ով Սիդոնի անարգուած կոյս աղջիկը . եկէ ր Կիպրոս անցիր . բայց հոն ալ հանգստութիւն պի-
13 տի չունենաս ։ Ահա քաղդէացւոց երկիրը որ այս ժողովուրդ չէր զանիկայ Ասորեստանցիք հիմնեցին Բանապատի բնակիչներուն համար . անոր աշտարակները կանգնեցին . անոր պալատները չհնեցին . բայց անիկայ հիմա աւերակ ըրաւ ասի-
14 կայ ։ Ողբացէք՝ ով Թարսիսի նա- ւեր . վասն զի ձեր զօրութիւնը կորսուեցաւ ։
15 Եւ ան օրը Տիւրոսը մոռցուած պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝ մէկ թագաւորի օրերուն չափ ։ Իսկ եօթանասուն տարիէն ետքը Տիւ- րոսին պատահիկի
16 երգին պէս . Ով մոռցուած պոռ- նիկ՝ քնարը առ , ու քաղաքին մէջը պտըտէ . աղէկ զարկ , շատ խաղ
17 կանչէ որ քեզ յիշեն ։ Ու եօ-

Ն · ք · ԳԲ · ԻՐԲ 715

Թանասուն տարիէն ետքը՝ Տէրը այցելութիւն պիտի ընէ Տիւրոսին . և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ , ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրիս թագաւորութիւններուն հետ էպոռնկութիւն պիտի ընէ ։
18 Եւ անոր ‖ վաճառականութեան շահը՝ Տէրոջը պիտի նուիրուի . անիկայ դանձատունը պիտի չդրուի , կամ շտեմարանի մէջ պիտի չպա- հուի . հապա անոր վաճառակա- նութեան շահը՝ Տէրոջը առջևը բնակողներուն պիտի ըլլայ , որ մինչև կշտանալնին ուտեն , ու պա- տուական զգեստներ հագնին ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Երկրին վրայ Աստուծոյ բերած ցաւագին դա- տաստանները ։ 13 Իսրայէլին մէկ մնացորդը ուրախութեամբ պիտի գովէ զԵհովիկոյ ։ 16 Աստուած իր դատաստաններովը պիտի բարձ- րացնէ իր թագաւորութիւնը ։

1 Ահա Տէրը երկիրը կը պարպէ , ու զանիկայ կը դատարկացնէ , և տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ-
2 ները կը ցրուէ ։ Ու ինչպէս է ժողովուրդը՝ քահանան ալ այն- պէս , ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն ալ այնպէս , ինչպէս է աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս , է ինչպէս է ծախուս առնողը՝ ծախողն ալ այն- պէս , ինչպէս է փոխ տուողը՝ փոխ առնողն ալ այնպէս , ինչպէս է տո- կոսիք առնողը՝ տոկոսիք տուողն
3 ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի , ու բո- լորովին պիտի կողոպտուի . քանզի
4 այս խօսքը Տէրը խօսեցաւ ։ Երկիրը սուգ կը բռնէ , ու կը մարի . աշ- խարհս կը նուաղի ու կը մարի . երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը
5 նուաղին ։ Ու է երկիրը իր բնակիչ- ներուն տակը պղծուեցաւ . քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին , պա- տուիրանքը փոխեցին , յաւիտե-
6 նական ուխտը խափանեցին ։ Ան պատճառաւ Է նզովքը կերաւ եր- կիրը . ու անոր մէջը բնակողները իրենց յանդգնքին պատիժը կրե- ցին . ան պատճառաւ երկրին բնա-
7 կիչները այրեցան , ու քիչ մարդիկ մնացին ։ Է նոր գինին սուգ կը բռնէ . որթը կը նուաղի . Ե ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչ-
8 էն ։ Էթմբուկներուն ցնծութիւնը կը դադարի ուրախութիւն ընդ- ներուն աղաղակը կը կտրի . քնարին
9 ցնծութիւնը կը դադարի ։ Երգով գինի պիտի չխմեն . ցքին՝ խմողնե-
10 րուն դառն պիտի ըլլայ ։ Դատարկ քաղաքը կործանեցաւ . ամէն տուն գոցուեցաւ , որ մարդ մը չմտնէ ։
11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար ա-

Իբր 712

Ա Ովս . դ · 9 ։

Բ Եզեկ . ե · 12 · 13 ։

Է Ես . գ · 17 · Ռուտ . ա · 33 ։

Թ Պաղ . գ · 6 ։

Ժ Գ . ԺԹ . 8 · 9 · Ես . ա · 10 · 12 ։

Ա Երեմ . ե · 34 · ԺԹ . 9 · Ես . ա · 10 · Եզեկ . իե · 13 · Ովս . բ · 11 · Ցայտ . ԺԲ . 22 ։

Ն · ք · ՉՓ · ԻՐԲ 715

Բ ՀՄՐ 12 ։

* Կամ՝ Նիղոսի

† Եղեկ . իհ · 3 ։

Ե ԳԼ . ԺԹ · 16 ։

† Կամ՝ կղզիի Ե ԳԼ . իբ · 2 ։

Ը Ցայտ . ԺԲ 22 ։

‡ Կամ՝ արգելք

Ը ՀՄՐ 1 ։

Ի Սաղ . հբ . 9 ։

Ժ ՀՄՐ 1 · Ե- զեկ . իհ . 25 · 30 ։

Շ·ք·զՀ· իբր 712

ղաղակ կայ . ամէն ուրախութիւնը մեռնի ցաւ . երկրին ցնծութիւնը
12 վերացաւ ։ քաղաքին մէջը ամայութիւն մնայ . ու դուռը զարնուե-
13 ցաւ , ո՛ աւերակ եղա՛ ։ քանզի երկրին մէջ՝ ժողովրդոց մէջը՝ Է-
թօթվուած ձիթենիի պէս , ու այգեկութէն ետքը՝ ճռաքաղին
14 պէս պիտի ըլլայ ։ Անոնք ձայներնին վերցնելով՝ ցնծութեամբ պիտի երգեն ։ Ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն
15 պիտի աղաղակեն ։ Անոր համար *արևելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը , ծովու կղզիներուն մէջ Է-
իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուա-
16 նը ։ Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք . արդարին փառք տալո՛ւ . բայց ես ըսի . Նիհա՛ր եմ , նիհա՛ր եմ . վա՛յ ինձ . յափշտակողները կը յափշտակեն . յափշտակողները բռնի կը յափշ-
17 տակեն ։ Ո՛վ երկրին բնակիչը՝ Է-
վախ , գուբ և որոգայթ պիտի ըլ-
18 լայ քու վրադ . Ու վախին ձայնէն փախչողը՝ գուբը պիտի իյնայ , և գուբին մէջէն ելլողը՝ որոգայթին մէջը պիտի բռնուի . քանզի ծ բարձրէն † պատուհանները բաց են , ու
19 երկրին հիմերը կը շարժին ։ Երկիրը բոլորովին կը ճաքի . երկիրը բոլորովին կը պատռի . երկիրը բա-
20 լորովին կը սասռի ։ Երկիրը Է գինովի պէս անդադար պիտի երերայ , ու հիւղի պէս պիտի շարժի . և ա-
նոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ . ու անիկայ պիտի իյնայ , ու
21 մ՚իյմըն ալ պիտի չելլէ ։ Նե ան օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի ընէ հպարտներուն զօրքին , ծ ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագա-
22 ւորներուն ։ Նե անոնք պիտի ժողովուին , ինչպէս որ բանտարկեալները դուբին մէջ կը՝ժողովուին , ու բանտի մէջ պիտի գոցուին . և շատ ատենէն ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ ։ Նե Լուսինը պիտի ամչնայ , ու արևը պիտի պատակուի , երբոր զօրաց Տէրը՝ Հ Սիոն լեռանը վրայ՝ ու Երուսաղէմի մէջ
Ֆ թագաւորէ , ու իր ծերերուն առջևը փառաւորուի ։

ՀԱՅ · ԻԵ

1 Մարգարէն ը Աստուած կը գովաբանէ իր դատաստաններուն համար , 6 իր փրկարար շնորհացը համար , 9 և յաղթող փրկութեանը համար ։

1 ||՚Վ Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես . բեզ պիտի բարձրացընեմ , քու անունդ փառք պիտի տամ . Է քանզի սքանչելի բաներ ըրիր . Է քու վաղեմի խորհուրդներդ հաւատա-

Ե·ք·զՀ· իբր 713

2 րիմ և ճշմարիտ են ։ քանզի Դ քաղաքը՝ հողակոյտ , ու պարսպաւոր քաղաքը՝ աւերակ դարձուցիր , որ ո՛չ-հե՛ք քաղաք չըլլալով , օտարականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի ։ Ընոր համար զօրաւոր ժողովուրդը Է բեզ պիտի պատուէ , և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ ։ Վասն զի դուն ապաւէն եղար աղքատին , ապաւէն չքաւորին՝ իր նեղութեան ատեն , Հ ղապատանարան՝ փոթորիկէն , հովանի՝ տաքութենէն , երբոր անօրէն մարդոց կատաղութիւնը պատ Է ելլ-
ցնող փոթորիկի պէս ։՛ Դ՚յ ։
5 Օտարականներուն աղաղակը չորտնդոյն տաքութեանը պէս պիտի խոնարհեցընես . ինչպէս որ տաքութիւնը ամպի հովանիով ։՛ Ընէ , ո՛-
նոյ՛ ու բռնաւորներուն ցնծութեան ձայնը պիտի ցածնայ ։
6 Նե Է զօրաց Տէրը Հաս լեռանս վրայ Ի բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի ընէ , պարարտ բաներու և հին գինիներու , ծուծով լեցուած պարարտ բաներու , ո՛ զտուած հին
7 գինիներու կոչունք ։ Նե աս լեռանս վրայ՝ ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը , ու ծ ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի ընէ ։
8 ||Մահը Յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ , ու Տէր Եհովան Համեն ||աչքե արցունքը պիտի սրբէ , և բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցընէ ։ վասն զի Տէրը խօսեցաւ ։
9 Ու ան օրը պիտի ըսեն . Ահա մեր Աստուածը ասիկայ է . Է անոր յուսացանք , ու անիկայ մեզ ազատեց . Տէրը ասիկայ է . անոր յուսացանք . ծ անոր փրկութեանովը պիտի ցընծանք ։
10 Ծանք և ուրախանանք ։ Քանզի Տէրոջը ձեռքը աս լեռանս վրայ պիտի հանգչի , ու Մովաբը անոր տակը պիտի կոխուի , ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէ-
11 ջը ։ Նե իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը , ինչպէս որ լողալու կը տարածէ լողալու համար . ու անոր հպարտութիւնը՝ անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի
12 կործանէ ։ Նե Է քու բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ , ո՛ գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ ։

ՀԱՅ · ԻԶ

1 Աստուծոյ վստահելու յորդորող երգ մը , 5 իր դատաստաններուն համար , 12 և իր ժողովուրդին իր բոյն շնորհքին համար ։ 20 Աստուծոյ սպասելու յորդորանք մը ։

1 Ո՛ն օրը Ցուդայի երկրին մէջ աս երգը պիտի երգեն .

Ե·ք·զՀ· իբր 713

Թ Գալ · ժ · 10 ։ Ե-
րեմ · ծա · 37 ։
Է Ցայս · ժա · 18 ։
Ղ Գէ · գ · 6 ։
Է Առակ · Թ · 2 ։ Մատ · իբ · 4 ։
Ղ Գէ · բ · 2 ։ 3 ։
Ի Դան · է · 14 ։ Մատ · ը · 11 ։
ժբ Կոր · գ · 15 ։ Եփես · գ · 18 ։
Է Ովս · ժգ · 14 ։ ա Կոր · ժե · 54 ։ Ցայս · ի · 14 ։ իա · 4 ։
‡ Կ՚ասէ՝ յաղթութեան մէջ
Լ Ցայս · է · 17 ։ իա · 4 ։ ||Եբր · երեսի
Է Ծն · խթ · 18 ։ Տիս · ա · 13 ։
ժ Սաղ · ի · 5 ։
Լ Գէ · իզ · 5 ։
՚՚ Գէ · բ · 11 ։

՚՚ Եզ · ժե · 2 ։ Սաղ · ճժբ · 28 ։
Բ Սաղ · ղը · 1 ։
է Թես · իգ · 19 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Խբ 712

Մենք զօրաւոր քաղաք ունինք . Է փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրուի ։
2 Դուռները բացէ՛ք , որ ճշմարտու-
թիւն պահող արդար ազգը ներս
3 մտնէ ։ Հաստատ միտքը կատա-
րեալ խաղաղութեան մէջ կը պա-
հես . ինչու որ քեզի կը յուսայ ։
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք . Տ-
ՏՐՆՈՂԻ Տէր Եհովան յաւիտեանա-
5 կան վէմ է ։ Քանզի անիկայ բար-
ձրը տեղւոյնէր բնակողները կը խո-
նարհեցընէ . Է բարձր քաղաքը կը
ցածցընէ , մինչև գետինը կը ցած-
ցընէ . զանիկայ հողի հետ հաւա-
6 սար կ'ընէ ։ Ոտքը զանիկայ պիտի
կոխէ , աղքատին ոտքը ու չքաւոր-
7 ներուն գարշապարը ։ Արդարին
ճամբան շիտակ է . Ուղիղ՝ արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես ։
8 Եւ Է քու դատաստաններուդ ճամ-
բուն մէջը քեզի կը սպասենք՝ ով
Տէր . Ձէ հոգիին փափաքը՝ քու
անունդ և քու յիշատակիդ վրայ
9 է ։ ԷԳիշէրը փափաքեցայ քեզի
հոգւովս , ու առաւօտուն քեզ կը
փնտռեմ * Ըոլոը սրտովս՝ . քանզի
երբոր քու դատաստաններդ երկ-
րիս վրայ ըլլան , աշխարհի բնա-
կիչները արդարութիւն պիտի սոր-
10 վին ։ Է Ամբարշտին ողորմութիւն
ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր .
անիկայ ծուղրութեան երկրին մէջ
անօրէնութիւն կը գործէ , ու Տէ-
րոջը մեծափառութիւնը չտեսնէր ։
11 Ո՛վ Տէր՝ ՚ձեռքիդ բարձ-
րանալը չէին տեսներ . Բ՚յց ժողո-
վուրդին վրայ †ո՛ւ ունեցած նա-
խանձդ պիտի տեսնեն , ու ամչնան .
Է՝ քու թշնամիներդ կրակը պիտի
12 սպառէ ։ Ո՛վ Տէր՝ մեզի խաղաղու-
թիւն պիտի տաս . վասն զի մեր
ամէն գործքերն ալ դուն մեզի հա-
13 մար գործեցիր ։ Ո՛վ Տէր Աստուած
մեր՝ Էբեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ
տիրեցին . Բ՚յց քու անունդ՝ մի-
14 նակ քուկդ կը յիշենք ։ Անոնք
մեռած են , պիտի չողջունան . ու
ուրուականներ են , չեն կրնար ել-
լել . վասն զի դուն այցելութիւն
ընելով՝ զանոնք բնաջինջ ըրիր , ու
անոնց բոլոը յիշատակը կորսըն-
15 ցուցիր ։ Դուն ՚՚ ազգը աւելցու-
ցիր՝ ով Տէր . ՚՚ ազգը աւելցընե-
լով՝ փառաւորեցար . երկրին ամէն
16 ծայրերը ընդարձակեցիր ։ Ո՛վ Տէր՝
Էնեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին .
քու պատիժդ անոնց վրայ եղած
17 ատենը † աղաչանք ըրին՝ ։ Ինչպէս
որ Ծնանելու մօտ եղող յղի կինիկը
իր երկանցը մէջ տանջուելով կ'ա-
ղաղակէ , մենք ալ քու առջեւդ այն-
18 պէս եղանք՝ ով Տէր . Ըղացանք ,

ցաւեր քաշեցինք , հով Ծնանողի
պէս եղանք , ու երկիրը չկրցանք
ազատել , և Ձաշխարհիս բնակիչ-
19 ները չինկան ։ Ձքու մեռելներդ
պիտի ողջըննան . իմ մեռելներս
մարմինները յարութիւն պիտի Ձառ-
նեն . Ձարթընցէ՛ք ու ցնծութեամբ
երգեցէ՛ք՝ ով հողի մէջ բնակող-
ներ . քանզի քու ցօղդ խոտերու
ցօղ է . ու երկիրը էր մեռելները
Ռ՚՚Բ՚ պիտի Ձետ ։
20 Գնա ով իմ ժողովուրդս , Ձքու
սենեակներուդ մէ՚ջը մտիր , ու քու
վրադ դռներդ գոցէ . պահուէ
Ձքիչ մը՝ մէկ վայրկեան մը , մինչև
21 որ բարկութիւնը անցնի ։ Քանզի
ահա Տէրը Ձ՚իր տեղէն կ'ելլէ , որ
երկրի բնակիչներուն այցելութիւն
ընէ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար . ու երկիրը իր արիւնները պի-
տի յայտնէ , և սպանուածները՝
ալ պիտի չծածկէ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Խբ 712

Ձ Սաղ · Ժե · 14 ։
Հ Եզեկ · Լե · 1 , ԼՀ ։
Յ Դան · Ժբ · 2 ։

ՂՆԼ · Ժբ · 22 , 23 ։

Ժ Սաղ · Լ · 5 ։ ԳԼ · Ծդ · 7 , 8 ։ Բ Կոր · դ · 17 ։
՛ Մհ · ա · 3 ։ Ճուդ · 14 ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Աստուծոյ ունեցած խնամքը իր այդհին վրայ ։ 7 Ընոր խրատները կը տարբերին դատաստանն. ներէն ։ 12 Հրէաներէն ու հեթանոսներէն բաղկացեալ եկեղեցին ։

1 Ո՚ն օրը Տէրը՝ իր ամրակուռ , մեծ
ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ
փախչող Լևիաթան օձը , ՚՚այսինքն
ան ծռամածուռ Լևիաթան օձը , ու
Բ ծովուն մէջը եղող վիշապը պիտի
2 մեռցընէ ։ Ո՚ն օրը Ձդինիի Ձայգին
3 վրայ Ըերգեցէ՛ք . Է՚ս Տէրս կը
պահեմ զանիկայ . ամէն վայրկեանի
մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ . գի-
շեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն
պիտի ընեմ , որ չըլլայ թէ անոր
4 վրայ ՛՚Բ՚ Ձբ յարձակի ։ Է՚ս բար-
կութիւն չունիմ . երանի թէ Ձցա-
խերը ՚՚ փուշերը ինծի դէմ պա-
տերազմին . Է՚ս անոնց վրայ պիտի
քալէի , ՚՚ զանոնք միկէն պիտի
5 այրէի ։ Նէթէ ոչ՝ թող Է՚իմ զօրու-
թեանս ապաւինին . թող Է՚ինծի
հետ խաղաղութիւն ընէն . ինծի
հետ խաղաղութիւն ընէն ։
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Ցա-
կորը Բ՚պիտի արմատանայ . Իսրա-
յէլը պիտի ծաղկի , ու պիտի ըն-
ձիւղի , և պտղով աշխարհիս երեսը
7 պիտի լեցընէն ։ Մ՚իթէ զանիկայ
զարնողին հարուածի՞ն պէս զար-
կաւ զանիկայ . կամ անկէ սպան-
նուածներուն սպանմա՚նը պէս ըս-
8 պաննուեցաւ ։ Ձ Ըափաւորու-
թեամբ վիճեցաւ անոր հետ , երբոր
զանիկայ խրկեցիր , Ռ՚Ե՚ արևելեան
հովին օրը՝ սաստիկ հովով տարիր ։
9 Ուստի Ցակորին անօրէնութեանը
ասով քաւուած պիտի ըլլայ , ՚
և բոլոր ‖ դիտաւորութիւնը աս է՝

Ն · Ք · ՂԲ · Խբ 712

Ձ Սաղ · Ժե · 14 ։
Հ Եզեկ · Լե · 1 , ԼՀ ։
Յ Դան · Ժբ · 2 ։

ՂՆԼ · Ժբ · 22 , 23 ։

Ժ Սաղ · Լ · 5 ։ ԳԼ · Ծդ · 7 , 8 ։ Բ Կոր · դ · 17 ։
՛ Մհ · ա · 3 ։ Ճուդ · 14 ։

Բ ԳԼ · ծա · 9 ։ Եզեկ · Խբ · 3 · Լբ · 2 ։
Ձ Կ՚՛ ցանկալի
Ը Սաղ · Ձ · 8 ։ Երեմ · բ · 21 ։
Ծ ԳԼ · ե · 1 ։
Ի Սաղ · Ձհա · 4 , 5 ։
Ղ Բ Թագ · Ի՚բ · 6 ։ ԳԼ · Ի՚ · 18 ։
Ի ԳԼ · Խե · 4 ։
Ճ Ճոբ · Իբ · 21 ։
Ք ԳԼ · Լէ · 31 ։ Ովս ։ Ժ · 5 , 6 ։
Ժ Ճոբ · Իգ · 6 ։ Սաղ · ղ · 1 ։ Երեմ · ժ · 24 ։ Լ · 11 ։ Իզ · 28 ։ ա Կոր ։ ժ · 13 ։
Ի Սաղ Հբ · 38 ։
‖ Եբր · ԿՐ-ՄՈՒՂ

որ անոր մեղքը վերցնէ. երբոր զոհարաններուն բոլոր քարերը՝ կրոյ փշրուած քարերու պէս ընէ, աստարովթի կուռքերը, ու արեգական արձանները՝ ալ պիտի չկանգնին։ 10 Նէն։ Քանզի պարսպաւոր քաղաքը՝ ամայի, ու՝ չէն տեղը՝ անապատի պէս թողուած ու մերժուած պիտի ըլլայ. Հոն զուարակ պիտի արածի, և հոն պիտի պառկի, ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ։ 11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին. կիներները պիտի գան, ու զանոնք պիտի բռընկցընեն. քանզի Եանիկայ իմաստուն ժողովուրդ չէ. ուստի զանիկայ ստեղծողը՝ անոր վրայ պիտի չգթայ, ու ծ զանիկայ 12 կազմողը՝ անոր պիտի չողորմի։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը՝ Գետին յորձանքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ. և դուք ով Իսրայէլի որդիք՝ մէկիկ մէկիկ 13 պիտի ժողովուիք։ Ու ան օրը մեծ փողը պիտի ՚ի՚նչուի, և Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական եղողները, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ աքսորուածները պիտի գան, ու Երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ՝ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ. ԻԸ

1 Մարգարէին սպառնալիքներ կ՚ընէ Եփրեմի մարդոցը՝ իրենց ամբարտաւանութեանը ու գինեմոլութեանը համար. 5 կը յուսընէ թէ մնացորդը պիտի զարգանայ, երբոր Քրիստոսի թագաւորութիւնը գայ. 7 կը յանդիմանէ անոնց մոլորութիւնները, 9 անոնց բռնութեամութիւնը, 14 և անոնց անհոգութիւնը։ 16 Քրիստոս կը խոստացուի իրրև Տաստատուն հիմ. 18 Անոնց անհոգութիւնը պիտի փոխուի. 23 Մարգարէն կը յորդորէ զանոնք, որ Աստուծոյ նախախնամութեանը վրայով մտածեն։

1 Վա՛յ Եփրեմի գինովներուն հպարտութեան պսակին՝ որուն փառաց զարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է, որ գինիով թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կը։ 2 Ահա՛ Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր բիւրեմ մը՝ կարկտուտի փոթորիկի պէս, աւերիչ մրրիկի պէս, ու սաստիկ ջուրերու յորդահոս հեղեղին պէս՝ ձեռքովը գետինը պիտի զարնէ զանդ։ 3 Եփրեմի գինովներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի։ 4 Եւ փառաց զարդը՝ որ թառամեալ ծաղիկ մըն է, հովիտին գլուխը եղող անոր փառաց զարդը՝ պիտի ըլլայ, որ զանիկայ տեսնողը՝ ձեռքը առածին պէս 5 կը կլլէ։ Ան օրը զօրաց Տէրը՝ իր ժողովրդեանը մնացորդին փառաց պսակ ու շքեղ թագ պիտի ըլլայ 6 Եւ դատաստանի նստողին՝ դատաստանի ոգի, ու պատերազմը դէպ՚ի դուռը դարձնողին՝ զօրութիւն 7 Պէտ ըլլայ։ Բայց սոսկալ ղղինիով կը մոլորին, ու ցբիով կը դանդաչէն. Քահանան ու մարգարէն ցբիով կը մոլորին. անոնք գինիէն կ՚ընկղմին, ցբիէն կը դանդաչէն՝ տեսիլքի մէջ կը մոլորին, ու դատաստանի մէջ կը սխալին։ 8 Վասն զի ամէն սեղանները խիտ խունկի պղծութիւնով լեցուած են, այնպէս որ մաքուր տեղ մը չըկայ։ 9 Ո՞ւրկէն գիտութիւն սորվեցընէ, ու՞րկէն կրթութիւն հասկըցընէ. կաթէն կտրուածներուն, ստինքէն 10 զատուածներուն։ Քանզի խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ 11 մը հոն։ Ճիրաւ ասս ժողովուրդին հետ՝ [*] չհասկըցուելու շրթունքով և օտար լեզուով պիտի խօսի։ 12 Քանզի անոնց ըսաւ. Ցոգնածը հանգստացընելու հանգիստնիդ այսիկա է, ու մխիթարութիւնը այսիկա է. բայց անոնք մտիկ ընել 13 չուզեցին։ Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց՝ խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը հոն. որպէս զի երթան՝ կռնակի վրայ իյնան ու կոտրտին, և որոգայթի մէջ ի՚նկալով բռնուին։ 14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ, որ Երուսաղէմ մէջ բնակող այս ժո-

15 ղովուրդին վրայ կը տիրէք։ Որովհետև ըսիք. Մենք մահուան հետ ուխտ րրինք, ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք, որ երբ յորդահոս հեղեղը ան՚ի՚նչ անցնի, մեր վրայ պիտի չգայ. ծ վասն զի ստութիւնը մեզի պատսպարան ըրինք, և ուսնայնութեան մէջ պահուեցանք։ 16 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Սիոնի մէջ իվէմ մը կը դնեմ իբրև հիմ, ընտիր վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն հիմ. ով որ հաւատայ անոր, պիտի չարտորայ փախչելու։ 17 Եւ դատաստանը լարին՝ ու արդարութիւնը կշիռին համեմատ պիտի դնեմ. և Նստութեան պատսպարանը՝ կարկտուր պիտի տանի ու պահուելու տեղը՝ ջուրերը պիտի 18 կոխեն։ Եւ մահուան հետ ըրած ուխտերնիդ պիտի աւրուի, ու գերեզմանի հետ ըրած դաշնակցութիւննիդ պիտի չհաստատուի. երբոր յորդահոս հեղեղը ան՚ի՚նց

Ն. Ք. ՂՔ. Իբր 712

Ե Տես գլ. ԺԷ. 2։ Ը. 14։

Իբ Օր. Ը. 23։ Գլ. ա. 3։ Երեմ. Ը. 7։

Ծ Բ Օր. Ը. 18։ Գլ. Խդ. 1, 7։ Խդ. 2, 21, 24։

Ի Գլ. Բ. 11։ Հ Պատ. Իդ. 31։ Ցայս. Ժա. 15։

Իբր 725 — Հմր 3։ Բ Հմր 4։

Է Գլ. Լ. 30։ Եզեկ. Ժէ. 11։

Ը Հմր 1։

Ի Հմր 1։

Ն. Ք. ՂՔ. Իբր 725

Ղ Առակ. Ի. 1։ Ոէ. Դ. 11։

Է Գլ. Ծղ. 10, 12։

Ը Երեմ. Ղ. 10։

Ի Ակոր. Ժդ. 21։

[*] Եբր. Թոթվախօս

Բ Մակ. Ժդ. 24։ Սաղ. ՃԺը. 22։ Պատ. Խա. 42։ Գործ. Դ. 11։ Հռոմ. Թ. 33։ Ժ. 11։ Եփես. Բ. 20։ ա Պետ. Բ. 6, 7, 8։ Ե Հմր 15։

Ն.Ք.ԶԲ. Էջ 725

նի, գուցէ անկէ պիտի կոխուիք։
19 Անցնելու առնը ձեզ պիտի առնէ. քանզի ամէն առաջ, ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի. ու ահոր լուրը առնելը անգամ սոսկալի պիտի ըլ-
20 լայ։ Քանզի անկողինը՝ երկրընա-լու համար կարճ է, ու ծածկոցը
21 ծածկուելու համար նեղ է։ Քանզի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ Է Փարասին լեռանը վրայ էր, ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Ծգա-բաւնի ձորին մէջ էր բարկացաւ, որ իր գործը՝ իր օտար գործը գործէ, ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը
22 կատարէ։ Եւ հիմա ծաղր ընողներ մի՛ ըլլաք, որ չըլլայ թէ ձեր կա-պանքները ահէն ուժգնանան. քանի զի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ՝ բոլոր երկրին վրայ հնախասահմա-նեալ աւերումմը լսեցի։
23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսե-ցէք. մտիկ ըրէք՝ ու իմ խօսքս
24 լսեցէք. Մխեթ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞. փլա իր երկիրը կը բանայ, ու անոր կոշ-
25 տերը կը տափանէ՞. Անոր երեսը շինկելէն ետքը՝ մխեթ արջնդեղը ու չամանը չը՞ցաներ, և ցորենը կար-գով, ու գարին որոշուած տեղը, և հաճարը իր սահմանին մէջը չը՞դը-
26 ներ. Վասն զի իր Աստուածը կըր-թուելիէն կու տայ անոր, ահ կը
27 սորվեցընէ թէ ինչ պէտք է ընել։ Քանզի արջնդեղը կամնասայլով չծեծուիր, ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար. հապա արջնդեղը գաւազանով, ու չամանը ցուպով
28 կը թօխուի։ Հացին ցորենը կը կոխուի. բայց զանիկայ միշտ չծե-ծեր, ու սայլին անիւը զանիկայ չկոտրտեր, և ձիերը զանիկայ չեն
29 փշրեր։ Ասիկայ ալ զօրաց Տէ-րոջմէն կ'ելլէ, Ո որուն խորհուրդը սքանչելի է, ու անոր իմաստու-թիւնը գերազանց է։

ԳԼ. Ի Թ

1 Աստուծոյ ծանր դատաստանները Երուսաղէ-մի վրայ. 7 անոր թշնամիներուն ուշադու-թիւնը։ 9 Հրէից պակասամտութիւնը, 13 և խորին կեղծաւորութիւնը։ 18 Բարեպաշտ մարդոյ սրբութեան խոստմունք մը։

Ի՛ր 712 ահ Ցես Եզեկ. խգ. 15, 16։ * Յ՛ Աստու-ծոյ կրակը բանին, կամ՝ զոհանոցին Ի՛ր Թագ. ե. 9։ †Կամ՝ զոհա-նոցի

1 Վա՛յ *Արիելին՝ Ի Դաւիթին բը-նակած Արիէլ քաղաքին. տարի տարիի վրայ աւելցուցէք. թող
2 գարեխոտները դառնան։ Բայց ես Արիելը նեղը պիտի ձգեմ, ու անիկայ տրտում ու տխուր պիտի ըլլայ. և ինծի †Արիելի պէս պիտի
3 ըլլայ։ Ու քեզի դէմ շուրջանակի բանակ պիտի դնեմ, և քեզ պատ-նէշներով պիտի պաշարեմ, ու քե-զի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգ-

4 նեմ։ Եւ պիտի լսուիս՝ ահ գետ-նէն խօսիս, և քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլէն, ու քու ձայնդ՝ Է վհուկին յայնէն պէս գետնէն պիտի ըլլայ, և քու խօսքդ՝ հողէն պիտի փսփսայ։
5 Ու քու Ջօտարականներուդ բազմութիւնը՝ մանր փոշիի պէս, և քու բռնաւորներուդ բազմութիւ-նը՝ Ի անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ. ու, ասիկայ Ը յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի ըլ-
6 լայ։ Ի Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝ որոտումով, գետնաշարժով, մեծ ձայնով, մրրիկով, փո-թորիկով ու մաշող կրակի բոցով՝
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ։ Ը Ու Արիելի վրայ պատերազմի եկող բո-լոր ազգերուն բազմութիւնը, և աս Ժողովս վրայ, ու անոր պա-րիսպներուն վրայ բոլոր յարձակող-ները, ու զանիկայ պաշարողները՝ Ի դիշերը տեսնուած երազի պէս պի-
8 տի ըլլան։ Ժ Եւ ինչպէս որ անօթի եղողը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ, ու արթննալէն ետքը փորը անօթի կը մնայ, և ինչպէս որ ծարաւ մարդը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կը՛ուր կը խմէ, ու արթննալէն ետքը կը մարի, ու հոգին կը պապակի, այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութի-նը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատե-
9 րազմի կու գան։ Ապշեցէք ու զարմացէք. լացէք ու թմրեցէք. Ի անոնք արբած են, Ա բայց գինիէն չէ. անոնք կը դանդաղին, բայց
10 ցբիւեն չէ՝։ Քանզի Ի Տէրը ձեր վը-րայ թմրութեան ոգի թափեց, ու Ժ ձեր աչքերը գոցեց. մարգարէնե-րը ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տե-
11 սիլք կը տեսնէին, կուրցուց։ Եւ ամէնուն տեսիլքները Ի կնքուած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլ-լան ձեզի, որ կարդալ գիտցողին կու տան, ու կ'ըսեն. Կ'աղաչենք, ասիկայ կարդա. Ո ու անիկայ կ'ը-
12 սէ. Չեմ կրնար, վասն զի կնքուած է։ Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտ-ցողին կու տան, ու կ'ըսեն. Կ'ա-ղաչենք, ասիկայ կարդա. ու անի-կայ կ'ըսէ. Կարդալ չեմ գիտեր։
13 Անոր համար Տէրը կ'ըսէ. Ն Որով-հետև աս ժողովուրդը ինձի բերնովը կը մօտենայ, և զիս շրթունքներո-վը կը պատուէ, բայց անոնց սիրտը ինձմէ հեռու է, ու ինձմէ ահեւոյժ վախերնին՝ Ղ մարդոց սորվեցուցած
14 պատուիրանք մըն է. Ճ Անոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջը այ-սուհետև զարմանալի գործքեր ու հրաշալեր պիտի ընեմ. Մ և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը

Ն.Ք.ԶԲ. Ի՛ր 712

Ճ Գլ. ը. 19։

Ա Գլ. իե. 5։

Ի Ցես. գլ. իը. 7, 8։
Լ Գլ. ծա. 21։
Խ Հռով. ժա. 8։
Ծ Սաղ. կի. 23։ Գլ. Ջ. 10։
Ճ Գլ. ը. 16։

Հ Դան. ժը. 4, 9։ Ցայտ. ե. 1–5, 9։ Ջ. 1։

Ն Եզեկ. լԲ. 31։ Մատ. ժե. 8, 9։ Մար. է. 6, 7։

Ղ Կող. բ. 22։
Ճ Մտթ. ա. 5։

Մ Երեմ. խթ. 7։ Աբդ. 8։ ա Կոր. ա. 19։

պիտի կորսուի , ու Հանճարեղնե-
րուն Հանճարը բնաջինջ պիտի ըլ-
15 լայ : 14 Վա՛յ անոնց՝ որ խորհուրդ
տեղ կը փնտռեն , էրէից խորհուրդը
Տէրոջմէ պահելու համար . ու իրենց
գործերը մութի մէջ կ'ընեն , ու
կ'ըսեն . Մեզ ո՞վ կը տեսնէ , ու
16 մեզ ո՞վ գիտէ : Վա՜յ ձեր կամա-
կորուածնեանը . միթէ բրուտը կա-
ւին տեղը կը դրուի՞ . քանզի կա-
րելի՞ է որ ւգործը՝ զինքը գործողին
համար ըսէ Թէ , Անիկայ զիս չգոր-
ծեց . ու ատեղծուածը՝ զինքը ըս-
տեղծողին համար Թէ՝ Անիկայ չը-
17 հասկընար : Ահա՛ շատ քիչ ժա-
մանակէն ետքը՝ Լիբանանը պտղա-
քեր արտի պիտի դառնայ , ու պըտ-
ղաբեր արտը՝ անտառ պիտի սե-
18 պուի : Ու ւան օրը՝ խուլերը գիր-
քին խօսքերը պիտի լսեն . և կուռ
րաց աչքերը մգէն ու խաւարէն
19 ւեւ՛ետ՛ել՛ պիտի տեսնեն : Եւ
ղխեղճները Տէրոջմով իրենց ուրա-
խութիւնը պիտի աւելցընեն , ու
Հ՚ետաւոր մարդիկները Իսրայէլին
20 Սուրբովը պիտի ցնծան : Վասն
զի բռնաւորը պիտի վերնայ , և
ծաղր ընողը պիտի չենայ . ու ա-
մէն անոնք՝ որ անօրէնութեան
համար կը հսկեն , պիտի կորսուին .
21 Անոնք որ մարդը դատաստանի մէջ
յանցաւոր կը Հանեն , ու դռնէին
Հդրանը մէջ Ջատագովութիւն ը-
նողին համար որոգայթ կը լարեն .
և արդարին իրաւունքը կը խափա-
22 նեն : Անոր համար Աբրահամը
փրկող Տէրը՝ Յակոբին տանը Հա-
մար այսպէս կ'ըսէ . Յակոբը մէյ-
մըն ալ պիտի չամչնայ , ու անոր
երեսը մէյմըն ալ պիտի չդնդնի .
23 Վասն զի երբոր տեսնէ իր տղաքը
իմ ձեռացս գործը իր մէջը , ան
պատնը իմ անունս պիտի Հփառա-
ւորեն . Յակոբին Սուրբը պիտի
Հփառաւորեն , ու Իսրայէլի Աս-
24 տուծմէն պիտի վախնան : Եւ ՚Հո-
գիով մոլորածները խոհեմութիւնը
պիտի ճանչնան . ու տրտնջողները
իմանաւութիւն պիտի սորվին :

ԳԼ · Լ

1 Մարգարէն սպառնալիքներ կ'ընէ Ժողովուր-
դին՝ իրենց յոյսը Եգիպտոսի վրայ դնելուն
Համար : 8 ու Աստուծոյ խօսքը անարգելուն
Համար . 18 կը նախատնայնէ Աստուծոյ ողոր-
մութիւնները որ իր ակնդիրին պիտի ըլլայ . 27
Նաև անոր բարկութիւնը , ու Ժողովուրդին
ուրախութիւնը՝ Ասորեստանին կործանման
առնչը :

1 Վա՛յ ապստամբ տղաքներուն կ'ըսէ
Տէրը , որ մտիք մտադիր վրայ
աւելցընելու Համար Հ խորհուրդ կ'ը-
նեն , բայց ինծմով չէ . ու դաշ-
նագրութիւն կ'ընեն , բայց իմ Հո-
2 գիովս չէ . Որ Հառանց իմ բերնիս
Հարցընելու՝ Ք կ'երթան Եգիպտոս
կ'իջնեն , Փարաւոնի պաշտպանու-
թեանը տակը ամրանալու , ու Ե-
գիպտոսի Հովանիին ապաւինելու
3 Համար : Բայց Փարաւոնին
պաշտպանութիւնը ձկի ամօթ ,
ու Եգիպտոսի Հովանիին ապաւի-
նիլը Յէվէ նախատինք պիտի ըլլայ :
4 Քանզի անոր իշխանները Ցոյանիս
գացին , ու դեսպանները Հանէս
5 Հասան : Հ Ամէնը ամչցան ան ժո-
ղովուրդին պատճառովը՝ որ իրենց
օգուտ մը ընելու կարողութիւն
չունի . անիկայ չկրնար օգնութիւն
մը կամ օգուտ մը ընել . Հապա
էրէից ամօթ ու նախատինք պիտի
6 ըլլայ : Ահա ||Նեւ կրող անասուննե-
րը՝ դէպ 'ի Հարաւ՝ նեղութեան ու
վշտաց , մայաղ առիւծի , և առյդ
առիւծի , էհժի , ու կիզող թևա-
ւոր օձին երկիրը Հ'էրխան . իրենց
ստացուածքը էշերու կռնակին վը-
րայ , ու իրենց գանձերը ուղտի
սապատին վրայ կը տանին անանկ
ժողովուրդի մը՝ որ էրէից օգուտ
7 չունի : Ք Վասն զի Եգիպտա-
ցիք պարապ ու զուր տերը օգ-
նութիւն կ'ընեն . անոր Համար
անոր գ-բ-գ նստող պարծենկոտ
8 կանչեցի : Ուրիմն գնա , անոնց
առջևը Ժասիկայ տախտակի վը-
րայ գրէ , և գիրքի մէջ դրոշմէ ,
որ գալու ժամանակին մնայ՝ յա-
ւիտենական վկայութեան Համար ,
9 քանզի Ժասիկայ ապստամբ ժողո-
վուրդ մըն է . ստախօս տղաքներ
են , ու անոնք տղաքներ են որ Տէրո-
10 ջը օրէնքը լսել չեն ուզեր . Նորոնք
տեսանողներուն կ'ըսեն . Մի տես-
նէք , ու մարգարէներուն՝ Մեզի
Համար ուղիղ բաներ մի մարգա-
րեանք . Խնդիր շողոքորթութիւն-
ներ խօսեցէք , խաբեութիւններ
11 մարգարեացէք . Ձամբայէն եւ
քաշուեցէք , շաւիղէն խոտորեցէք ,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առջևէն
12 վերցուցէք : Ուստի Իսրայէլին
Սուրբը այսպէս կ'ըսէ . որովհետև
դուք աս խօսքը անարգեցիք , և
բռնութեան ու ծուռութեան ա-
պաւինեցաք , ու անոնց վրայ կըռ-
13 թընեցաք . Անոր Համար աս անօ-
րէնութիւնը՝ բարձր պարիսպի մը
ծխնալու վրայ եղող ուռեցած
ձեղբուածքին պէս պիտի ըլլայ ձե-
զի , որուն կործանումը կ'անկար-
ծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ ,
14 եւ Հզանկայ բրուտներու սափորին
կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ .
պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ . և
անոր կտորուանքներուն մէջը կրա-
կարանէն կրակ առնելու կամ փո-

ՆՀ · ՀԺ · ՀԺԲ · ՀՐ 712

ՀԳԼ · Ը · 1 ·

ՆՍԱՂ · ՂԲ · 7 ·

ՀԳԼ · ԽԶ · 9 · ՀՈՎՀ · ԹԲ · 20 ·

ՀԳԼ · ԼԲ · 15 ·

ՂԳԼ · ԼԶ · 5 ·

ՂԳԼ · ԿՀ · 1 ·

ԼՃՃԿ Բ · 5 ·

ՀԳԼ · ԻԲ · 14 , 22 ·
ՀՄԼՔ · Բ · 1 ·

ՎԱՄՎ · Ե · 10 , 12 ·
* ԵՀԲ · ՅԱՆԴԻՄՆԱԿԱՐԹԻՒՆ

ՀՑԵՒ · ԻԲ · 3 ·

† ԿՀ՛ · ՏԵՍՆԵՆ

Բ ԳԼ · ԺԹ · 25 , ԽԵ · 11 , Կ · 21 , Ե-ՓԵ · Բ · 10 ·

‡ ԵՀԲ · ՍԲՐԻՆ ·

ՁԳԼ · ԻԲ · 7 ·

ԻՐԲ 713

ՀՐՕՐ · ԻԹ · 19 ·

Ք ԳԼ · ԻԹ · 15 ·

ՆՀ · ՀԺ · ՀԺԲ · ՀՐ 713

ՓԹՈՒ · ԻԵ · 21 , ՃՀՈ · Թ 14 , ԳԹՈՒՔ ԻՐ · 7 , ԵՐԵՄ · ԻՀ 2 , ԽՐ · 2 , 20 ·

Բ ԳԼ · Լ · 1 ·
Ք ԳԼ · Ի · 5 ·
ԵՐԵՄ · ԼԵ · 5 · 7 ·

ՂԳԼ ԺԹ · 11 ·

Ք ԵՐԵՄ · Բ · 30 ·

‖ ԵՀԲ · ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ ԲՆՈՒԹ

ՃՐՕՐ · Ը · 15 ·

Ք ԵՐԵՄ · ԼԵ · 7 ·

ՀԱՄՔ · Բ · 2 ·

ՀՐՕՐ · ԼԲ · 20 , ԳՀ · 4 , ՀԾՐ 1 ·

ԼԵՐԵՄ · ԺԱ · 21 , ՀՄՎ Ր · 12 , Ե · 13 , ՄԻՔ · Բ · 6 ·

Ի Գ ԹՈՒՔ · ԻՐ · 13 , ՄԻՔ · Բ · 11 ·

ԺՍԱՂ · ԿՐ · 3 ·

ՀԳԼ · ԻԹ · 5 ·

ՀՍԱՂ · Բ · 9 , ԵՐԵՄ · ԺԹ · 11 ·

սէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի
15 չգտնուի ։ Վասն զի Եհովայ Ցէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ ։ Դուք դառնալով ու հանգստանալով փրկութիւն կը գտնէք ։ ձեր զօրութիւնը՝ հանդարտութեամբ ու ապաւինութեամբ կ'ըլլայ ։ Բայց
16 դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք ։ Ձէ , ձի հեծնենք փախչինք ։ անոր համար պիտի փախչիք ։ Արագընթաց ձիերո՞ վրայ հեծնենք՝ ըսիւ ։ անոր համար ձեզ հալածողներն ալ
17 արագընթաց պիտի ըլլան ։ Մէկ կուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝ հինգին սպառնալիքովը՝ հինգ փախչիք ։ մինչև որ լեռան գագաթը սեան պէս , ու բլուրի վրայ
18 դրօշակի պէս թողուիք ։ Բայց Ցէրը կը սպասէ որ ձեզի գթութիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ որ ձեզի ողորմի ։ քանզի Ցէրը արդար Աստուած մըն է ։ երանի՛ ան ամենուն՝ որ անոր կը սպասէն ։
19 Քանզի ժողովուրդը Սիոնի վրայ , Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի ։ Լա՛ր բնաւ պիտի չլաս ։ քու աղաղակիդ ձայնը է՛ն պէս՝ շուտով քեզի պիտի ողորմի ։ զանիկայ լսածին պէս՝ քեզ պատասխան պի-
20 տի տայ ։ Թէև Ցէրը ձեզի Նեղուելութեան հաց և տառապանաց ջուր տայ , ո՛չ ու ուսուցիչներդ մէյմըն ալ պիտի չհեռանան ։ հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
21 տեսնեն ։ Ու երբոր ո՛ւղ կողմը կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս , քու ականջներդ ետեւդ մէկ խօսք մը պիտի լսեն , որ կ'ըսէ ։ Ասիկայ է ճամբան , ասոր մէ՛ջ քալեցէք ։
22 Նաեւ աւեները քու քանդակած արծաթի կռւռքերուդ ծածկոցները՝ ու ոսկի կռւռքերուդ զարդերը պիտի պղծես ։ զանոնք դաշտանի լո՛ւէ պէս պիտի նետես ։ Դանոնց ամէն ո՛ւրկուն պիտի ըսես ։ Դո՛ւրս ելիր ։
23 Նաեւ Ցէրը քու սերմանած երկրիդ հունտերուն վրայ անձրև , ու երկրի արդիւնքէն հաց պիտի տայ , և առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ ։ ան օրը քու խաչիձիդ ընդարձակ արօտի մէջ պիտի ճարակին ։
24 Ու երկիրը գործող եզները ու էշերը՝ թիթով ու հեծանոցով հոսած մանրուր ‡ կերակուր պիտի ուտեն ։
25 Եւ մեծ կոտորածին օրը , ո՛ աշտարակներուն կործանման ատեն , ո՛ամէն բարձր լեռան վրայ՝ և ամէն բարձրացած բլուրի վրայ՝ գետեր ո՛ւ ջուրի առուներ պիտի ըլլան ։
26 Եւ ան օրը՝ որ Ցէրը իր ժողովուրդին վէրքը պիտի պատէ , ու անոնց հարուածքին խոցը բժշկէ , ։լուսնին լոյսը արեւին լոյսին պէս ըլլայ , ու արեւին լոյսը եօթնապատիկ աւելի , ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ ։
27 Ահա Ցէրոջը անունը ։ հեռուէն կու գայ ։ անոր բարկութիւնը կը վառի , ու բոցը սաստիկ է ։ շրթունքները սրտմտութեամբ լեցուած է , ու լեզուն մաշող կրակի
28 պէս է ։ Եւ անոր հոգին յորդահոս գետի պէս ո՛ւինչև պարանոցը պիտի հասնի , որ ազգերը ունայնութեան մաղով մաղէ , և ժողովուրդներուն կզակը սանձ
29 դնելով պատճառ խոտորցնէ ։ Դուք պիտի երգ պիտի ունենաք ։ ու Իսրայէլի վէմին՝ ո՛ Ցէրոջը լեռը երթալու համար՝ սրինգով գացողին պէս՝ սրտի ուրախութիւն պիտի ունենաք ։
30 Նաե ։ ‡Եւ Ցէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ , ու իր սաստիկ բարկութեամբը , և մաշող կրակին բոցովը , հեղեղով , փոթորիկով , ու †կարկտուտ քարերով՝ իր †երկրնցած բազուկը՝ պիտի
31 յուշընէ ։ Վասն զի °գաւազանով զարնող Ասորեստանցին ֆ Ցէ-
32 րոջը ձայնէն պիտի ճնշուի ։ Ու որոշուած գաւազանին ամէն ‡հարուածը՝ որ Ցէրը անոր վրայ պիտի դնէ , թմբուկներով ու քնարներով պիտի ըլլայ ։ և անոր հետ ո՛ւղկալից պատերազմներով պիտի
33 պատերազմի ։ ‡Քանզի Ցօփեթը շատոնցմէ պատրաստուած է ։ անիկայ ալ թագաւորին համար պատրաստուեցաւ ։ ը՛նէ՛յ խորունկցուց , ո՛ լայնցուց ։ անոր դէզը կրակ ու շատ փայտ է ։ զանիկայ Ցէրոջը շունչը՝ ծծումբի հեղեղի պէս պիտի բռնկցընէ ։

ԳԼ · ԼՆ

1 Մարգարէն կ'անիծէ ան յիմարութիւնը՝ որով Եգիպտոսին կ'ապաւինէին , և գլխաւորած կը մերժէին ։ 6 կը յորդորէ ժողովուրդը որ դարձի գան ։ 8 կը ցուցընէ Ասորեստանի կործանումը ։

1 Վա՛յ անոնց՝ ո՛ր օգնութեան հա-
մար Եգիպտոս կ'իջնեն , ու ‡ձիերու կը վստահին , և կառքերու կ'ապաւինին , որովհետև շատ են , ու ձիաւորներուն , որովհետև խիստ ‖զօրաւոր են ։ և Իսրայէլին Սուրբին չեն նայիր , ո՛ւ Ցէրը չեն
2 փնտռեր ։ Բայց անիկայ ալ իմաստուն է , ու չարիք կը բերէ ։ և †իր խօսքերը ետ չդարձըներ ։ ու չարեքրուն տանը դէմ , և անօրէնութիւն գործողներուն օգնութեանը
3 դէմ կ'ելլէ ։ Արդ՝ Եգիպտացիք է՛մարդ են , և չէ թէ Աստուած ։ ու անոնց ձիերը մարմին են , և

– Գ·ւ·2 ։ ւդ·6 ։ Ե-
զեկ ։ Ժէ· 15 ։
Բ Սադ ։ ի· 7 ։ Գ·ւդ· 9 ։
‖ Կ–ր՝ բազմութիւն ։
‡ Դան ։ թ· 13 ։ Ովս ։ է· 7 ։
† Թես ։ իգ· 19 ։
Ե Սադ ։ ճխգ· 3 ։ 5 ։

* Կ–ր՝ շաբաթէ
– Գ·ր·14 ։ 15 ։ Խդ· 3 ։
– Գ·կ·19 ։ 20 ։
Ն·ք·ՂՁ· Իսր 713
Յ Գ·է·4 ։
ՂՄաս·իգ· 37 ։
Ա Ղէ·իչ·8 ։ բ Օր · իբ· 25 ։ լբ· 30 ։ Ցես · իդ · 10 ։
Ե Սադ · բ· 12 ։ լդ· 8 ։ Ամակ·ժգ· 20 ։ Երեմ· ժէ· 7 ։
Զ Գ·կէ·9 ։
Ն գ Թագ · իբ · 27 ։ Սադ· ճիէ· 2 ։
Ղ Սադ · հդ· 9 ։ Տես Ա-մուէ·ը·11 ։ – Ցես · ա· 7 ։
ՂԲՄՆ · լա· 1 ։ Գ·բ· 20 ։ լա· 7 ։
Դ Ովս · ժգ · 8 ։
ՂՄաս · գ· 33 ։ ա Տիմ· գ· 8 ։
– Գ·բ·14 ։ 15 ։ Խդ· 3 ։
– Գ·կ·19 ։ 20 ։

չէ թէ հոգի . ու երբոր Տէրը իր ձեռքը երկլնցնէ , թէ օգնուողը պիտի սահի , և թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ . ու ամէնը մէկտեղ պիտի կորնչին ։

4 սուիս ։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Ղօրը օրինակ առնուծը , կամ կորիւնը իր որսին համար կը գոչէ , ու երբոր հովիւներուն գունդը անոր վրայ կը ժողվուին , անոնց ձայնէն չվախնար , ու անոնց աղաղակէն չվհատիր , Եայնպէս ալ զօրաց Տէրը Սիօն լեռանը համար , ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պիտի իջնի ։

5 Ինչպէս որ թռչունները էրինջ յոփերը կը ծածկեն , այնպէս ալ զօրաց Տէրը Երուսաղէմին պաշտպանութիւն պիտի ընէ . Եպիտի պաշտպանէ ու փրկէ զանի . պիտի անցնի , ու պիտի ազատէ ։

6 Դուք ան ապստամբեցաք դարձէք , ուսկից որ Իսրայէլի օրդիքը ծարաւ էր ։

7 Քար ապստամբեցան ։ Քանզի ան օրը՝ ամէն մարդ Եմկդի պիտի նետէ իր արծաթէ կուռքերը , ու ոսկիէ կուռքերը , որոնք ձեռքերնիդ համար մեղք գործեցիք ։

8 Ձիներին ձեղի՝ Եմեղքի համար ։ Եւ Ասորեստանցին Էսրով պիտի իյնայ , բայց չէ թէ մարդու սրով . հապա զանիկայ ահաւոր մկ սուր մը պիտի ուտէ , որ մարդու սրէն չէ . ու անիկայ սուրին երեսէն պիտի փախչի , և անոր երիտասարդները պիտի հարկատու պիտի ըլլան ։

9 Ու ծանիկայ էր վախին պատճառաւը՝ իր բերդը պիտի անցնի . և անոր իշխանները դրօշակէն պիտի զարհուրին , կ՚ըսէ Տէրը , որուն կրակը Սիօնի մէջ է , ու փուռը Երուսաղէմի մէջ ։

ԳԼ · ԼՐ

1 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները ։ 9 Մարգարէն՝ երկրին ամայութիւնը կը նախայայտէ ։ 15 ու կը խոստանայ ժողովուրդին զարմը ու բարեկեցութիւնը ։

1 Վայ թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի թագաւորէ . ու իշխանները իրաւունքով պիտի իշխեն ։

2 Եւ նա՝ ան մարդը՝ հովի դէմ պահող պատսպարանի պէս , ու Քփոթորկի դէմ պահող ծածկոցի պէս , չոր տեղը էաղ ջուրի վտակներու պէս , և ծարաւուտ երկրի մէջ՝ մեծ ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի ըլլայ ։

3 Ըլլայ ։ Ու տեսնողներուն աչքերը պիտի չշլանան , և լսողներուն ականջները մտիկ պիտի ընեն ։

4 Ու արտորայողներուն սիրտը գիտութիւն պիտի հասկընայ , և թոթովախօսներուն լեզուն յստակ խօսելու պատրաստ պիտի ըլլայ ։

5 Անզգամին մէյմըն ալ ազնուաբարոյ պիտի չըսուի , ու ագահին մէյմըն ալ առատաձեռն պիտի չըսուի ։

6 Վասն զի անզգամը անզգամութիւն կը խօսի , ու անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գործէ . կեղծաւորութիւն կ՚ընէ , ու Տէրոջը վրայով սխալ բաներ կը խօսի . անօթիին հոգին իր ուտելիքը կը զրկէ , ու ծարաւածին կը ստիպէ ։

7 Ծին խաբէբը կը հատորնէ ։ Եւ ագահին չարքերը չար են . անիկայ սուտ խօսքերով աղքատները կորսընցընելու համար՝ նենգութիւններ կը խորհի , թէև տնանկը արդարութեամբ խօսի ։

8 Բայց ազնուաբարոյ մարդը՝ ազնիւ բաներ կը խորհի , ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ ։

9 Ո՛վ հանգիստ կնիկներ՝ ելէք , իմ ձայնս մտիկ ըրէք . ով անհոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ դրէք ։

10 Տուէք ։ Օրերով ու տարիներով խռովութեան մէջ պիտի ըլլաք , ով անհոգ կնիկներ . քանզի այգեկութիւը կորսուեցաւ . հունձքի ժամանակ պիտի չգայ ։

11 Մնանք պիտի չդայ ։ Ո՛վ հանգիստ կնիկներ՝ դողացէք . ով անհոգ կնիկներ՝ խռովութեան մէջ ինկէք . հանուեցէք ու մերկ եղէք , ու մէջքերնիդ տոպրակ կապեցէք ։

12 Ծանկալի արտերուն ու պտղաբեր որթին համար՝ §կուրծքերնին պիտի զարնէք ։

13 տի ծեծեն " ։ Իմ ժողովուրդիս երկրին վրայ փուշ և ցախ պիտի բուսնի . նաև ամէն ուրախութեան տուներուն վրայ ըբերկրալի քաղաքին մէջ ։

14 զարկն մէջ ։ Քանզի պալատները երեսէ պիտի ձգուին . աղմկայոյզ քաղաքը պիտի Թողուի . բլրդերը ու պարիսպները յաւիտեան քարայրներ պիտի ըլլան , ցիւրերու զուարճութեան համար , ու խաշնիներու արօտ ըլլալու համար ,

15 Մինչև որ Եվերէն մեր վրայ Հոգի թափուի , ու Քանապատը պտղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր արտը անտառ համարուի ։

16 Անտ տենը անապատին մէջը իրաւունք պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի ։

17 Եւ արդարութեան գործը՝ խաղաղութիւն , ու արդարութեան արգիւնքը՝ հանգիստ ու ապահովութիւն մինչև յաւիտեան ։

18 Իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնակութեան մէջ , ու ապահով վրաններու մէջ , և հանդարտ հանգրստութեան մէջ պիտի բնակի ։

19 Բայց Եկարկուտ պիտի իջնէ Եանտառին վրայ , ու քաղաքը բոլորովին պիտի ցածնայ ։

20 Վայ պիտի խոնարհի ։ Երանի ձեղի՝ որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,

Ն · ք · ղբ · էջ 713

ՂՈՒ · ԺԱ · 10 ։ Ա՚Մ՚Ե · Գ · 8 ։

Ե ԳԼ · ԽԲ · 13 ։

ԸԲ Օր · ԼՐ · 11 ։ Սաղ · ՂԱ · 4 ։

Ր Սաղ · Լ՚ · 40 ։ * Կ՚Ա՚ խնայէ ։

Ժ ՈՒ · Թ · 9 ։

Է ԳԼ · Բ · 20 ։ Լ · 22 ։

Լ Գ Թագ · Ժ՚Բ · 33 ։

Ի Տես Գ Թագ · ԺԲ · 33 · 36 ։ ԳԼ · Լ՚ · 36 ։

Ծ ԳԼ Լ՚ · 37 ։

† Կ՚Ա՚ բնբ · գէն

— Տես Սաղ · խս · 1 , Ա ։ Երեմ · ԻԳ · 5 ։ ՈՒ · գ · 5 ։ Զաք · Թ · 9 ։

‡ Կ՚Ա՚ ամէն մկը

Ք ԳԼ · գ · 6 ։ ԽԱ · 4 ։

Ե ԳԼ · ԼՐ · 13 ։ Լ՚ · 5 , 6 ։

Ն · ք · ղբ · էջ 713 ·

‖ ԵՔԲ · գ · ծ՚քներբ

Բ Ա՚Մ՚Ե · Ը · 1 ։

Ա ԳԼ · ՀԲ · 18 ։

§ ԵՔԲ · ըս · ուրիշներուն վրայ պիտի ողբան ։

Ի ԳԼ · ԼԳ · 13 ։ ՈՒ · Թ · 6 ։

Ը ԳԼ · Լբ · 2 ։ Է ԳԼ · ԽՀ · 10 ։

Ը Սաղ · ՃԳ · 30 ։ Ճ՚ՎԵԼ · Բ · 28 ։

Ր ԳԼ · ԽՐ · 17 ։ Լ՚ · 2 ։

Ժ Ցակ · գ · 18 ։

ու Եհզան և իշուն ոտքը հան *կոխել կու տաք՝ ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Եկեղեցիին Թշնամիներուն գէմ Աստուծոյ կատարելու գատաստանները ։ 13 Բարեպաշտներուն արտօնութիւնները ։

1 Ա՛յ քեզի՝ *ով կործանող՝ որ դուն չկործանուեցար . ու վա՛յ եղէ՛ ով յափշտակող՝ որ քեզ չյափշտակեցին . Երբոր դուն կործանելը լմընցընես , քեզ պիտի կործանեն . երբոր յափշտակելէն դադարիս , քեզ պիտի յափշտակեն ։

2 Ո՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ , Քեզի կը յուսանք . ամէն առտու անոնց զօրութիւն եղիր , ու Նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն էդիր ։

3 Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին . քու բարձրանալդ ազգերը կը ցրուին ։

4 Եւ ձեր աւարը՝ Թրթուրին ժողվելուն պէս պիտի ժողվեն . անոր վրայ՝ մարախներուն ցաթկելուն

5 պէս պիտի ցաթկեն ։ Տէրը բարձրացած է . վասն զի բարձրերը կը քնակի . Սիոնը իրաւունքով ու

6 արդարութիւնով լեցուց ։ Եւ քու ժամանակներուդ հաստատութիւնը , — փրկութեանդ զօրութիւնը՝ իմաստութիւն ու գիտութիւն պիտի ըլլայ . Տէրոջը վախը անոր գանձն է ։

7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ'աղաղակեն . Խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կու լան ։

8 Ճանուկ ճամբաները ամայի եղան . Ճամբայէն անցնող չմնաց . Ուխտը ուրացաւ . քաղաքները կ'անարգէ . Մարդը բանի տեղ չես-

9 պեր ։ Երկիրը սուգ կը բռնէ , ու կը նուաղի . Լիբանանը ամչցաւ , — թառամեցաւ . Սարոնը անապատի պէս եղաւ , և Բասանը ու

10 կարմէղոսը կը թօթվուին ։ Հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , հիմա պիտի փառաւորուիմ , հիմա պիտի

11 բարձրանամ ։ Դուք յարդով պիտի յղանաք , Ե մղեղ պիտի ծնանիք . ու ձեր †շունչը կրակի

12 պէս ձեզ պիտի ուտէ ։ Եւ ժողովուրդները կիրի այրուելուն պէս պիտի ըլլան . անոնք կրակի մէջ՝ Եկտրուած փուշերու պէս պիտի

13 այրին ։ Ո՛վ հեռու եղողներ՝ իմ ըրածս լսեցէ՛ք . ու մօտ եղողնե՛ր՝

14 իմ զօրութիւնս գիտցէ՛ք ։ Սիոնի մէջ մեղաւորները կը վախնան . Եղբայրասորները դող կը բռնէ ։ Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի մաշող կրակին մէջը . մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի յաւիտենական բոցերուն

15 մէջը ։ Ե՛ Արդարութեամբ քալող , և ուղղութիւն խօսողը , ա-

ՆՔԶ· իբր 713

նիրաւութեան շահը մերժողը , կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթվողը , արիւնահեղութեան խօսքէն չլսելու համար՝ ականջները գոցողը , ու չարութիւնը չտեսնելու

16 համար՝ աչքերը գոցողը , Անիկայ բարձրերը պիտի բնակի . անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ . անոր հաց պիտի տրուի , — անոր ջուրը անպակաս պիտի

17 ըլլայ ։ Քու աչքերդ՝ թագաւորը իր վայելչութեամբը պիտի տեսնեն . անոնք հեռաւոր երկիր պիտի

18 նային ։ Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ . Ո՞ւր է դպիրը , ո՞ւր է կշռողը , ո՞ւր է աշտարակները գը-

19 րողը ։ Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը , Խիժ ու արիմաց ու անծանօթ լեզու ունեցող ժողովուրդը , Թոթովախօս ու անի-

20 մանալի լեզուով խօսուածքը ։ Մեր տօնախմբութեանց քաղաքին՝ Սիոնին նայէ . քու աչքերդ Երուսաղէմի պիտի տեսնեն , Էրէն հանգիստ բնակարան մը — չխախտուելու վրան մը , Որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չհարժին , ու չուանները բնաւ պիտի չկտրին ։

21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը պիտի ըլլայ մեզի՝ լայնատարած գետերու — վտակներու տեղ , ուր որ թիաքարշ նաւ պիտի չմտնէ , և անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի ։

22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է . մեր Օրէնսդիրը Տէրն է . Մեր թագաւորը Տէրն է . անիկայ մեզ պիտի ազատէ ։

23 Քու չուաններդ թուլցան . Իրենց կայմին խարիսխը չկրցան հաստատ բռնել . առագաստը չկրցան բանալ . ան ատենը մեծ աւար բաժնուեցաւ . մինչև անգամ կա-

24 ղերը աւար առին ։ Ու հան բնակողը պիտի չըսէ թէ՝ Հիւանդ եմ . Հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Ըն գատաստանները՝ որոնցմով Աստուած իր եկեղեցիին համար վրէժխնդրութիւն պիտի ընէր ։ 11 Եկեղեցւոյն Թշնամացը կործանումը ։ 16 Աս մարգարէութիւնները ստուգութիւնը ։

1 Ա՛վ ազգե՛ր՝ մօտեցէ՛ք որ լսէք , ով ժողովուրդներ՝ ականջ տուէ՛ք . Երկիրը՝ ու անոր լիութիւնը , աշխարհքը՝ ու անոր բոլոր †բնակիչները թող մտիկ ընեն ։

2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը առին ազգերուն վրայ , ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է . — Նէ՛ զանոնք նզովեց .

ՆՔԶ· իբր 713

ՅՍաղ.շԺԹ. 37 ։

— Գլ.իա. 2 ։ Ամ.բ.8 ։

Բ Ցայտ.ժգ. 10 ։

է Գլ.ին.9 ։

Ա Սաղ.զէ. 9 ։

Ե Սաղ.զէ. 9 ։

Ի գ Թագ. ժբ.18.37 ։

Ղ Դատ. ե. 6 ։

Ի գ Թագ. ժբ.14-17 ։

Զ Գլ.իդ.4 ։

Բ Սաղ.ժբ. 5 ։

Ժ Սաղ.ղ. 14 ։ Գլ. ծԹ.4 ։

† Կամ՝ բռնկումն ոչին

Է Գլ.Թ.16 ։

ԼԳլ.խԹ.1 ։

Ի Սաղ.ծն. 2 ։ իդ.4 ։

ՆՔԶ· իբր 713

Յ Սաղ.շԺԹ. 37 ։

է ա Կոր.ա. 20 ։

Հ դ Թագ. ժԹ.32 ։

Ե բ Օր.իբ. 49 , 50 ։ Եբրմ.ե.15 ։

Ղ Սաղ.խբ. 12 ։

Ճ Սաղ.խզ. 5 ։ ճԻԹ.1 ։ 2 ։

Ի Գլ.լԹ.33 ։ ծԳ.2 ։

Ա Կոր.ժ. 20 ։

— Սաղ.խՀ. 1 ։

Բ ՐՕր.լբ.1 ։

‡ Եբէ. սե. բունդը

Ն · ՔՐ · ՂԲ · ԽԲ 713

3 զանոնք սպանման մատնեց ։ Եւ անոնց սպաննուածները պիտի նետուին ։ ու է անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ . և անոնց արիւնէն
4 լեռները պիտի հալին ։ Ու ձորակերնին բոլոր ձորքերը պիտի հալին . ու երկինքը էմագաղաթի պէս պիտի գալարի . Ձև անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին , ինչպէս որ տերևը որթէն կը թափի , ու ինչպէս որ է թզենիէն կը թափի ։
5 Քանզի իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է . ահա անիկա Եդոմին վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ՝ դատաստան ընելու պիտի իջնէ ։
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է , ու ճարպով եղոտած է . գառներուն և նոխազներուն արիւնովը , ու խոյերուն երիկամնոց ճարպովը . քանզի Տէրը Բոսորայի մէջ զոհ ունի , ու Եդոմի երկրին
7 մէջ մեծ սպանդ ։ Եւ անոնց հետ պիտի իյնան *միեղջերուները , ու զուարակները ցուլերուն հետ . և անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովնայ , ու անոնց հողը ճարպով
8 պիտի պարարտանայ ։ Քանզի Տէրոջը է վրէժխնդրութեան օրը՝ ու Սիոնի վէճին համար՝ հատուցման
9 տարին է ։ Նէ անոր գետերը՝ Ձիւթի , ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ . և անոր երկիրը վառած
10 Ձիւթ պիտի ըլլայ . գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի . Է անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ . և Ժդարէ՝ի դար աւերակ պիտի Ճայ . յաւիտեանս յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ ։ Հաւա զանիկայ հաւալուանները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն . և հոն քաջահաւը ու ագռաւը պիտի բնակի . ու Հանոր վրայ դատարկութեան լարը և ուռնայնութեան կշիռը պիտի քաշուի ։
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն , բայց հոն չկայ պիտի չգտնուի . ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան ։
13 Եւ Ժանոր պալատներուն մէջը փուշեր , ու անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկեղ պիտի բուսնի . և Ճագարներու բնակարան , ու ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ վայրենի կատուները բոբենիներուն պիտի հանդիպին , ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան , և յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին , ու հոն իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն ։
15 Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի շինէ , ու հաւկիթ պիտի ածէ , և իր ձագերը պիտի հանէ , ու իր հովանիին տակը ժողովէ՝ պիտի խնամէ . և ուրուրները հոն պիտի ժողովուին՝ ամէն
16 մէկը իր ընկերին հետ ։ Տէրոջը գիրքին մէջը փնտռեցէք , ու կարդացէք . ասոնց մէկը պիտի չպակսի . մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ . վասն զի իր բերանը հրամայեր է , ու իր Հոգին պիտի ժողվէ
17 վէ զանոնք ։ Եւ իրը անոնց համար վիճակ ձգեր է . ու իր ձեռքը զանիկայ լարով բաժներ է անոնց . զանիկայ յաւիտեան պիտի ժառանգեն . դարէ՛ի դար անոր մէջը պիտի բնակին ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Ջրհեղեղէն թագաւորութեանը ուրախալի կերպով ծաղկիլը ։ 3 Տկարները կը քաջալերուին աւետարանին արտօնութիւններովը ։

1 — Անապատը ու չոր երկիրը †պիտի ուրախանայ . և անբնակ երկիրը պիտի ցնծայ՝ ու շուշանի պէս
2 պիտի ծաղկի ։ Է Անիկայ բոլորովին պիտի ծաղկի , և ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրախանայ . անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը , Կարմելոսին ու Սարօնին վայելչութիւնը . անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն ։
3 Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք , ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք . Թուլասիրտներուն ըսէք . Ուժովցէք , մի՛ վախնաք . ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութեամբ՝ ու Աստուծոյ հատուցումովը կու գայ . անիկայ պիտի գայ ,
5 ու ձեզ ազատէ ։ Ան ատեն Է կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին , ու է խուլերուն ականջները պիտի բացուին .
6 ցուլին ։ Ան ատեն Հկաղը եղջերուի պէս պիտի ցատկրտէ , ու է համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ . քանզի անապատի մէջ ջրեր , ու անբնակ երկրի մէջ հեղ
7 եղներ պիտի ըղլսին ։ Եւ խորշակահար երկիրը՝ լիճի պիտի դառնայ , ու ծարաւուտ երկիրը՝ ջուրի աղբիւրներ պիտի բլլէ . Է Ճգարներուն պառկած բնակարանը՝ եղէգի ու կնիճի գաւիթ պիտի
8 ըլլայ ։ Եւ հոն պողոտայ ու ճամբայ պիտի ըլլայ , որ անիկայ սուրբ ճամբայ պիտի ըսուի . Ծանկէ պիղծ մէկը պիտի չանցնի . հապա անիկայ անոնց համար պիտի ըլլայ . ան ճամբուն մէջ քալողը , ու յիմարները դէպ՝ պիտի չմոլորին ։ Է Հոն առիւծ պիտի չըլլայ , ու անոր վրայ պատառոտող գազան պիտի չելլէ , Է հոն պիտի չգտնուի , հապա փրկեալ
10 կուսածները հոն պիտի քալեն ։ Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան , ու երգերով Սիոն պիտի գան . և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենա-

Ն · ՔՐ · ՂԲ · ԽԲ 713

ՀՄատ · Գ · 16 ։

— ԳԼ · ԾԵ · 12 ։
† կամ՝ ուրախ անոնց համար պիտի
Է ԳԼ · ԼԵ · 15 ։

Հ Ծար · Դ · 3 , 4 ։ Երե · ԺԲ · 12 ։

Ե ԳԼ · ԽԲ · 18 ։ ԼԲ · 3 , 4 ։ ԽԲ · 7 ։ Մատ · Թ · 27 , ՃԼ ։ ԺԱ · 5 ։ ԺԲ · 22 ։ Ի · 30 , ՃԼ ։ ԻԱ · 14 ։ Ծօհ · Թ · 6 , 7 ։
Ի Մատ. ԺԱ · 5 ։ Մար · Ե · 32 , ՃԼ ։
Ձ Մատ. ԺԱ · 5 ։ ԺԵ · 30 · ԻԱ · 14 ։ Ծօհ · Ե · 8 , 9 ։ Գոր · Գ · 2 , ՃԼ ։ Ը · 7 ։ ԺԴ · 8 , ՃԼ ։
Ը ԳԼ · ԼԲ · 4 ։ Մատ · Թ · 32 · 33 ։ ԺԲ · 22 ։ ԺԵ · 30 ։
Ը ԳԼ · ԽԱ · 18 ։ ԽԴ · 19 ։ Ծօհ · Ե · 38 , 39 ։
Ի ԳԼ · ԼԴ · 13 ։
Ժ ԳԼ · ԽԲ · 1 ։ Ծովել · Գ · 17 ։ Ծայս · ԻԱ · 27 ։
Ի ՂԼ · ԻԶ · 6 ։ ՂԼ · ԺՀ · 21 ։

կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ . անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի ստանան . և Տէրտմութիւնը ու հեծութիւնը անոնց պիտի հեռանայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Ս Ե Ն Ե Ք Ե Ր Ի Մ Թագաւորը Ցուդայի վրայ կը յարձակի ։ 4 Ռափսակ՝ Սենեքերիմին խրկուած . հայհոյելէ յորդորանքներով ժողովուրդը ապստամբութեան կը գրգռէ · 22 Անոր խօսքերը Եզեկիային կը պատմուին ։

1 Ու ՚՚ եղաւ որ Եզեկիա Թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը՝ Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ , ու զանոնք առաւ ։ 2 Նոնք առաւ ։ Եւ Ասորեստանի Թագաւորը՝ Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա Թագաւորին . ու անիկայ Թափիչի ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ 3 կայնեցաւ ։ Եւ Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հաղարապետը , ու Սեբնաատենադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաքը՝ անոր ելան ։

4 Ե՚ Ռափսակ անոնց ըսաւ . Եզեկիային ըսէք . Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . ի՞նչ է ատ յոյսը՝ որուն 5 դուն կ՚ապաւինիս . Դուն ըսիր . Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ . բայց չրթունքի խօսքեր են . հիմա որո՞ւն ապաւինելով՝ ինծմէ ապստամբեցար ։ 6 Ահա դուն Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կոթընի , ձեռքը պիտի մտնէ , ու զանիկայ պիտի ծակէ . Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն այնպէս է ։ 7 Բայց թէ որ ինծի ըսես Թէ՝ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ՚ապաւինինք . ասիկա՞յ ան չէ՞ , որուն բարձր տեղուանքը ու սեղանները Եզեկիան վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ . Մէ՚այն աս սեղանին առջևը երկրպագութիւն ընէք ։ 8 Ու հիմա իմ տիրոջս . Ասորեստանի Թագաւորին հետ հաշտուէ՚՚ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , Թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ ձիաւոր դնելու կարող ես ։ 9 Հեծնողներ դնելու կարող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պիտի պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպես կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ՚ա-

10 պաւինիս ։ Եւ հիմա աս երկրին վրայ արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞ եկեր եմ՝ զանիկայ աւերելու համար . ինծի Եհովան ըսաւ . Ան երկրին վրայ ելիր , ու զանիկայ աւերէ ։

11 Ու Եղիակիմը , և Սեբնան , ու Յովաքը՝ Ռափսակին ըսին . Շընորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ †Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մեզի հետ Եբրայեցերէն մի՚ խօսիր որ պարսպին վրայ 12 եղող ժողովուրդը լսէ ։ Բայց Ռափսակ ըսաւ . Մի՞թէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ դրաւ խրկեց . չէ՞ որ ՚՚ մարդիկներուն ՚՚ որոնք պարսպին վրայ կը նստին՝ ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց մզը խմելու ։

13 Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց . ու ըսաւ . Մեծ Թագաւորին՝ Ասորեստանի Թագաւորին խօսքերը 14 մտիկ ըրէք . Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Եզեկիան ձեզ չխաբէ . քանզի անիկայ չկրնար ձեզ աղա-

15 տել ։ Ու Եզեկիան ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ՚՚ այս քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի ։ 16 Եզեկիային մտիկ մի՚ ընէք . քանզի Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք , ու ինծի՛ ելէք . Ե՛ւ ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր

17 ջրհորին ջուրէն խմէ , Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը

18 տանիմ ։ Զըլլայ որ Եզեկիա ձեզ գլեթ հանէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն ամէն՚մէկը իր երկրը

19 կիրը ազատե՞ց ։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են . Սեփարուիմի աստուածները ո՞ւր են . Միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս

20 ազատեցի՞ն . Ա՞ս երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

21 Ու անոնք լուռ կեցան , և անոր մէնևին պատասխան մը չտուին . քանզի Թագաւորը հրամայեր էր , ըսելով . Անոր պատասխան մի՚ տաք ։

22 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը , և Սեբնաատենադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաքը՝ հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային գացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

Ն·Ք·ՂԲ· 710

ԳԼ·ԼԲ

1 Եզեկիա սուգ ընելով՝ Եսայիին մարդ կը խրկ. կէ որ իրենց համար աղօթք ընէ ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ ։ 8 Սենեքերիմ՝ թա. գաւոր Թագաւորին դէմ պատերազմելու գա. ցած ատենը՝ նախատալից նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային ։ 14 Եզեկիային աղօթքը ։ 21 Ե. սայիին մարգարէութիւնը՝ Սենեքերիմին տը. պարտութեանը ու կործանմանը , և Սիոնին ըլլալու բարիքին վրայով ։ 36 Հրեշտակ մը Աստուծոյ զօրքերը կը կոտրէ ։ 37 Սենե. քերիմ իր որդւոցմէն կը սպանուի Նինուէի մէջ ։

= գ Թագ. ԺԹ. 1, ԵԶ։

1 ¶ Եւ ՚երբոր Եզեկիա Թագաւորը լսեց , իր հանդերձները պատ. ռեց , ու քուրձ հագաւ , և Տէրոջը
2 տունը մտաւ . Ու Եղիակիմ՝ պա. լատին հազարապետը , և Սերնա ատենադպիրը , ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց ։
3 Եւ անոր ըսին . Եզեկիան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛յսօր նեղութեան , կշտամբ. բանաց ու նախատանաց օր է . քան. զի տղաքը մինչև ծննելու վայր. կեանը հասան , բայց ծննելու ոյժ
4 չկայ ։ Կարելի է որ քու Տէր Ա. տուածդ Ռափսակին խօսքերը լսէ , որն որ իր տէրը Ասորեստանի Թա. գաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուա. ծը նախատելու համար , ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօս. քերուն համար յանդիմանութիւն տայ . ուրեմն դուն գտնուող մնա. ցորդին համար աղօթք ըրէ ։ Ու
5 Եզեկիա Թագաւորին ծառաները
6 Եսայիին գացին ։ Ու Եսայի ա. նոնց ըսաւ . Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի՛ վախնար ան լսած խօսքերէդ , ո. րոնցմով Ասորեստանի Թագաւորին
7 ծառաները զիս հայհոյեցին ։ Ահա ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խրր. կեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր եր. կիրը պիտի դառնայ , ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործա. նեմ ։
8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Ասո. րեստանի Թագաւորը գտաւ , որ Լբնայի հետ կը պատերազմէր . վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն
9 չուեր է ։ Ու Սենեքերիմ՝ Եթէ. ովպացւոց Թարակա Թագաւորին համար լսեց , որ կ՚ըսէին . Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր է . ու երբոր ՚այ՚ լսեց , Եզեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ը.
10 սելով . Ծուդայի Եզեկիա Թա. գաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք . Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւիներ ես , Թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով . Երուսաղէմը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի ։
11 Ահա դուն լսեցիր ի՛նչ որ Ասո. րեստանի Թագաւորները բոլոր եր. կիրներուն ըրին , ու ի՛նչպէս զա. նոնք բոլորովին կործանեցին , ու
12 հիմա դուն պիտի ազատիս ։ Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգե. րուն , այ՚ենէն Գովզանին , Խառա. նին , Ռեսեփին , ու Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուած.
13 ները զանոնք ազատեցի՞ն ։ Ո՞ր է Եմաթի Թագաւորը , ու Ար. փադի Թագաւորը , ու Սեփա. րուիմ քաղաքին , Անայիին և Աւա. յիին Թագաւորը ։
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե. րուն ձեռքէն առաւ , ու զանիկայ կարդաց , և Տէրոջը տունը ելաւ . ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը *բացաւ
15 անիկայ ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը առ.
16 ջևը աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր զօրութեանց՝ Աստուած Իս. րայէլի , որ քերովբէներուն մէջը կը նստիս . երկրիս ամէն Թագաւորու. թիւններուն վրայ Աստուած միայն դուն ես . երկինքը ու երկիրը դուն
17 ստեղծեցիր ։ ‡Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ . ո՛վ Տէր՝ աչ. քերդ բաց ու նայէ , և լսէ Սենե. քերիմին բոլոր խօսքերը , որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու
18 համար ։ Ո՛վ Տէր՝ իրաւցընէ Ա. սորեստանի Թագաւորները՝ բոլոր †ազգերը ու անոնց երկիրը աւեր.
19 ցին , Եւ անոնց աստուածները կրա. կի տուին . վասն զի անոնք Աս. տուած չէին , հապա մարդու ձե. ռադործ՝ փայտ ու քար էին . անոր
20 համար զանոնք կորընցուցին ։ Եւ հիմա դուն ո՛վ Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն , որպէս զի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւն. ները գիտնան , որ Տէրը միայն դուն ես ։
21 Ու Ամովսի որդին Եսայիան՝ Եզե. կիայի մարդ խրկեց՝ ըսելով . Իս. րայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորին համար
22 աղօթք ըրիր ինձի , Անոր վրայով Տէրոջը ըսած խօսքը ասե է . Սիոնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց , քեզ ծաղր ըրաւ . Երուսաղէմի աղջիկը
23 քու ետևէդ գլուխ շարժեց ։ Դուն ո՞վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր , ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր , և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ
24 վեր վերցուցիր ։ Քու ծառանե. րուդ ձեռքովը Տէրը նախատելով՝ ըսիր . Իմ կառքերուս շատութիւ. նովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լբանանու քովերը ելայ , ու անոր բարձր եղևիններուը և ընտիր մայրերը ‡ պիտի կտրեմ՚՚ . ու անոր խիստ բարձր ծայրը՝ անոր կարմելոսին
25 անտառը ‖ պիտի մտնեմ՚՚ ։ Ես

Ն·Ք·ՂԲ· 710

Բ Երեմ. ԽԹ. 23 ։

* Կ՚ա՛՝ տա. րածեց

‡ Դան . Թ . 18 ։

† Եբր . եր. կիրները

‡ Կ՚ա՛՝ կըտ. րեցի .

‖ Կ՚ա՛՝ մը. տայ ։

փորեցի ու ջուր խմեցի , ու պաշարուած տեղերուն բոլորը գետերը ոտքերուս թաթիովը ցամքեցուցի ։
26 Մինչեւ լուծ չէ՞ն որ ասիկայ չատոնցմէ ես չինեցի , ու առջի օրերէն՝ի վեր ձևակերպեցի . հիմա հասուցի , որ դուն պարսպաւոր քաղաքները աւերակի հողակոյտ
27 ներու դարձընես ։ Ուստի անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն համար՝ զարհուրեցան ու ամչցան . անոնք դաշտի խոտի , և կանանչ բանջարի պէս , տանիքի խոտի պէս , և դեռ չհասած ու խորշակէն զարնուած հունձքի պէս
28 եղան ։ Բայց ես քու բնակուածիդ , ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ ։
29 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ , ու քու ամբարտաւանութիւնդ՝ իմ ականջներուս հասաւ , ես ալ իմ կարթս քու քիթդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ , ու քու եկած ճամբայդ քեզ ետ պիտի դարձընեմ ։
30 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ . այս տարի ինքիրմէ բուսածը , ու երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն բուսածը պիտի ուտէք . ու երրորդ տարին՝ ցանեցէք , ու հնձեցէք , և այգիներ տնկեցէք , ու անոնց պը
31 տուղը կերէք ։ Եւ Յուդայի տան՝ ազատուած մնացորդը՝ վարէն արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն
32 պտուղ պիտի տայ ։ Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ , ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ . ասիկայ Հզօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ։
33 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին վրայով՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . անիկայ այս քաղաքը պիտի չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չնետէ , և անոր առջևը վահանով պիտի չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
34 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի դառնայ , ու այս քաղաքը
35 պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ Էս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ազատեմ , ինծի համար՝ ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։
36 Ու ԶՏէրոջը հրեշտակը ելաւ , և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունուհինգ հազար մարդ զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ ելան , ահա անոնց ամէնը
37 մեռած մարմիններ էին ։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու դարձաւ՝ Նինուէի
38 մէջ նստաւ ։ Ու երբոր անիկայ իր աստուածոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր , ա-

նոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին , ու Արարադի երկիրը փախան . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասորդան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԼԸ

1 Եզեկիա երբոր կը լսէ թէ պիտի մեռնի , ու ղօթք կ'ընէ , ու իր կեանքը կ'երկննայ ։ 8 Ան խոստումնքին նշան մը ըլլալու համար՝ արևը տասը աստիճան ետ կ'երթայ ։ 9 Իր շնորհակալութեան երգը ։

1 — Յն օրերը Եզեկիա մահուան ատիճանը հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի Տանդ համար պատուէր տուր . քանզի դուն մեռնելու ես , ու պիտի չապրիս ։
2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ , Ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , քու առջևդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելս՝ և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելս յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին , ըսելով . Գնա Եզեկիային ըսէ . Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Քու աղօթքդ լսեցի , քու արցունքը տեսայ . ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի
6 պիտի աւելցընեմ . Եւ քեզ ու այս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ՝ և այս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի
7 ընեմ ։ Եւ Եասիկայ քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ , թէ Տէրը այս իր
8 ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Ահա աստուերը՝ Ահազին արևու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն՝ տասը աստիճան ետ պիտի դարձընեմ . ու արևը՝ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ ։
9 Ա՛ե Յուդայի Եզեկիա թագաւորին գրածը , երբ իր հիւանդանալուն ու հիւանդութենէ ելլելուն ատենը գրեց ։
10 Ես ըսի . Իմ օրերուս *հանդիստ ժամանակին՝ մէջ՝ գերեզմանին դռները պիտի երթամ . մնացած
11 տարիներս զրկուեցայ ։ Ըսի թէ՝ Տէրը պիտի չտեսնեմ , Տէրը չէ՛ երկրին մէջ . և միւս աշխարհին բնակիչը հետ ըլլալով , ալ մարդու պիտի չնա-
12 յիմ ։ Իմ † շրջանս կը չուէ , ու հովիւներուն տաղաւարին պէս ինձմէ կը փոխադրուի . իմ կեանքս կտրեցի ոստայնանկի պէս . առէչէն զիս կը կտրէ . ցորեկուընէ մինչև

Ն · ք · ԳԲ · 710

713
— դ Թագ · ի· 1 , ՃՀ , բՄՆ. լը · 24 ։
Ը բ Թագ · ժէ · 23 ։
է Նէեմ. ժգ · 14 ։
ե Գլ · լ · 28 ։ Եզեկ · լը · 4 ։
ա Գ Թագ · ժԹ · 31 ։ Գլ · ե՝ · 7 ։
բ դ Թագ · ժ · 6 ։ Գլ · լ · 6 ։
գ դ Թագ · ժԹ · 35 ։
* կամ՝ կէսին
† կամ՝ բնակարանս

Ն · ք · ՉԲ · 713

13 գիշեր զնս պիտի լընդցընես ։ Մին-
չև առաւօտ սպասեցի . առիւծի
պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ .
ցորկուընէ մինչև գիշեր զնս պիտի
14 լմընցընես ։ կռունկի պէս կ՚ծի-
ծեռնիկի ղէս կը ճչէի . էաղաւնիի
պէս կը մըչէի . վեր նայելէն աչքերս
տկարացան . ով Տէր՝ տագնապի
մէջ եմ, ինծի ձեռնտու եղիր ։
15 Ի՞նչ ըսեմ. ինքը ինծի խօսե-
ցաւ, ու ինքը կատարեց . իմ բո-
լոր տարիներուս մէջ՝ Ի հոգւոյս ա-
ցաւին համար կամաց պիտի քա-
16 լեմ ։ Ո՛վ Տէր՝ մարդիկ ասոնցմով
կապրին . ու իմ հոգւոյս կեանքը
ասոնց ամենէն է . և զնս բժշկե-
17 ցիր , ու ապրեցուցիր ։ Ահա խա-
ղաղութեան տեղ՝ մեծ դառնու-
թիւն էայ . ինծի . բայց դուն
իմ հոգիս սիրեցիր , ա՜ ապակա-
նութեան գուբէն էրկնչեր . վասն
զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը
18 նետեցիր ։ Քանզի ձերեզմանը
քեզ չկրնար օրհնել . մահը քեզի
փառք չկրնար տալ . գուբը իջնող-
ները քու ճշմարտութեանդ չեն
19 կրնար յուսալ ։ Ապրողը՝ ապրողը
քեզ պիտի օրհնէ , ինչպէս որ ես
այսօր կ՚ընեմ . էքու ճշմարտու-
թիւնդ՝ հայրը էր որդուոցը պիտի
20 գիտցընէ ։ Տէրը իմ փրկութիւնս
եղաւ . անոր համար մեր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ՝ իմ օրհնու-
թիւններս Տէրոջը տանը մէջ լար
ունեցող նուագարաններով պիտի
երգենք ։
21 Վասն զի Ես այի ըսեր էր . Զոր
թուզեր առնեն , մանրեն , ու վէր-
քին վրայ դնեն , և պիտի առող-
22 ջանայ ։ Ես ու Եզեկիա ըսեր էր .
Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ինչ
ըլլայ ։

Ն · ք · ՉԲ · 712

3 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա
թագաւորին եկաւ , ու անոր ը-
սաւ . Ատ մարդիկները ի՞նչ ըսին ,
և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա
ըսաւ . Ինծի հեռու տեղէ՝ Բաբի-
4 լոնէն եկան ։ Եւ անիկայ ըսաւ .
Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու
Եզեկիա ըսաւ . Ցանս մէջ ինչ որ
կայ՝ տեսան , ու գանձերուս մէջ
անոնց չցուցուցած բանս չմնաց ։
5 Ան ատենը Եսայի՝ Եզեկիային ը-
սաւ . Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ Էոր քու
տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու
հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ
ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տա-
րուի . մէկ բան մը պիտի չմնայ՝
7 կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու քեզմէ ելլելու՝ քու
ծնանելու որդիներէդ պիտի առ-
նեն , և Բաբիլոնի թա-
գաւորին պալատին մէջը ներքինի-
8 ներ պիտի ըլլան ։ Ու Եզեկիա՝
Եսայիին ըսաւ . Է Տէրոջը խօսքը՝
որ դուն ըսիր , բարի է . Նաև ը-
սաւ . Որովհետև իմ օրերուս մէջ
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն
պիտի ըլլայ ։

Ե Ս Ա Յ Ի

ԳԼ · Խ

1 Աւետարանին հրատարակուելուն վրայով , 3
և Յովհաննէս Մկրտչին , 9 ու առաքելոց քա-
րոզութեանը վրայով մարգարէութիւն մը ։
12 Մարգարէն Աստուծոյ ամենակարողու-
թեամբը 18 ու անգուպականութեամբը 26
ժողովուրդը կը մխիթարէ ։

Ն · ք · ՉԲ · 712

Իր 712

1 Ո՝ Մխիթարեցէք , մխիթարեցէք
իմ ժողովուրդս , կ՚ըսէ ձեր
2 Աստուածը . Երուսաղէմին քաղց-
րութեամբ խօսեցէք . ու անոր
կանչեցէ՛ք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ , և անոր ան-
օրէնութիւնը թողուեցաւ . Քանի-
զի իր բոլոր մեղքերուն համար՝ Տէ-
րոջը ձեռքէն կրկին հարուածներ ա-
ռաւ ։
3 Ի՛ Անապատի մէջ կանչողին ձայ-
նը . Տէրոջը՝ ճամբան պատրաս-
տեցէ՛ք . ու Եհովայի անապատին մէջ
մեր Աստուծոյն համար շաւիղ շիտա-
4 կեցէ՛ք ։ Ամէն ձոր պիտի բարձ-
րանայ , և ամէն լեռ ու բլուր պի-
տի ցածնայ , Ես ծուռը պիտի
չիտկուի , և խորտուբորտ տեղերը
5 հաւասար պիտի ըլլան . Ու Տէ-
րոջը փառքը պիտի յայտնուի , և
ամէն մարմին միասին պի-
տի տեսնէ . քանզի Տէրոջը բերանը
խօսեցաւ ։
6 Մէկ ձայն մը ըսաւ . կանչէ .
ու Ես՝ ըսաւ" . Ի՞նչ կանչեմ .
Ամէն մարմին խոտ է , ու անոր
բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա-
7 ղիկին պէս է . Խոտը կը չորնայ ,
ծաղիկը կը թառամի , երբոր անոր

Իր 712

– Տես Ցոր · Խր · 10 ։ Գէ-
կա · 7 ։

Բ Մատ · գ · 8 ։ Մար · ա · 3 ։ Ղու-
գ · 4 ։ Յօհ · ա · 23 ։
* կ՚ Ըսչն մը կը կան-
չէ · Անա-
պատին մէջ
Տէրոջը
Ղ Մաղ · գ · 1 ։
Ո Սաղ · կր · 4 ։ Գէ · Խթ · 11 ։
Ի Գէ · Խե · 2 ։
† կ՚ Ես ըսէ ։
Ղ Ցոր · ժդ · 2 ։ Սաղ · գ · 5 ։ Ծր · 11 ։ Ճղ · 15 · Ճակ · ա · 10 ։ Ա գես · ա · 24 ։

Ն · ք · ՉԲ · 713

Ը Գէ · ԽԹ · 11 ։

Ի Ցոր · է · 11 ։ ժ · 1 ։

Ի Սաղ · զ · 5 ։ Լ · 9 ։ Ար · 11 ։ Ճժե · 17 ։ Ժող · Թ · 10 ։

Իր Օր · գ · 9 ։ զ · 7 ։ Սաղ · Ն · 3 ։ 4 ։

Լ Գթագ · ի · 7 ։

Խ Գթագ · ի · 8 ։

ԽԳ

1 Մարվդաբ բաղադան՝ եղած հրաշքին համար Եզեկիային պատգամաւորներ խրկելով , անոր հարստութեանը վրայով տեղեկութիւն կը ստանայ ։ 3 Ան լսելով Եսային՝ կը նախա-ձայնէ Բաբիլացւոց գերութիւնը ։

Իր 712
– Գ Թագ · ի · 12 ։ Ես ։

1 – Ի՛ն ատենը Բաբիլոնի թագաւո-
րը՝ Բաղադանի որդին Մարով-
դաք բաղադանը նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային . քանզի
անոր հիւանդանալը և առողջանա-

Բ Բ Մն · ւբ · 31 ։

2 լը լսեր էր ։ Ի Ու Եզեկիա անոնց
վրայ ուրախացաւ , և իր թանկա-
գին բաներուն տունը , արծաթը ,
ու ոսկին , ու խունկերը , և պա-
տուական եղը , ու իր զէնքերուն
բոլոր տունը , և իր գանձերուն մէ-
ջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու
իր տանը մէջ՝ և իր բոլոր տէրու-
թեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Ե-
զեկիա անոնց չցուցընէ ։

վրայ Տէրոջը հովը կը փչէ. իրաւ-
8 ցընէ ժողովուրդը խոտ է, խոտը
կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի.
բայց Մեր Աստուծոյն խօսքը յա-
ւիտեան պիտի մնայ։
9 Ելի՛ր բարձր լեռան վրայ, ով
դուն՝ որ Սիոնին աւետիս կը բերես.
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր,
ով դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս
կը բերես. բարձրացուր, մի՛ վախ-
նար. Յուդայի քաղաքներուն ը-
10 սէ՛. Ահա ձեր Աստուածը։ Ահա
Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի
գայ, ու Բանոր բազուկը իրեն հա-
մար պիտի իշխէ. ահա՛ իր վարձքը
իր հետն է, ու գործոց հատուցումը
11 իր առջևն է։ Անիկա՛ Հովիւի պէս
իր հօտը պիտի հովուէ. գառնուկ-
ները իր բազուկովը պիտի ժողվէ,
ու զանոնք իր գրկացը մէջ պիտի
կրէ, և ծիծ տուողները կամաց պի-
տի քշէ։
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց,
ու թիզով երկինքը ծրագրեց, ու
երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց,
և լեռները կշռորդով, ու բլուր-
13 ները կշռադրով կշռեց։ Ո՞վ քրնա-
նեց Տէրոջը Հոգին. ու անոր խոր-
հրդակից եղե՞ւ, խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ։ Անիկա որո՞ն խորհուրդ հարցուց. ու ո՛վ անոր ի-
մաստութիւն տուաւ, և դատաս-
տանի ճամբան սորվեցուց. ո՛վ ա-
նոր գիտութիւն սորվեցուց, ու
իմաստութեան ճամբան գիտցուց։
15 Ահա ազգերը դոյլէն [1]–ի՛ն կաթիլ պես են, ու կշիռքի մէջ մանր
փոշիին պէս կը սեպուին. ահա
կղզիները *ցրուած փոշիի պէս են։
16 Եւ Լիբանանը կրակի համար բա-
ւական չէ. ու անոր անասունները
ողջակէզի համար բաւական չեն։
17 Ամէն ազգերը անոր առջևը [2]ոչինչի
պէս, ա՛ [3]ոչինչն պակաս, և ու-
նայնութիւն կը սեպուին։
18 Ուստի դուք [4]Աստուած որո՞ւ
կը նմանցընէք, ու զանիկայ [5]ինչ
նմանութեան հետ կը հաւասարե-
19 ցընէք։ [6]Արուեստաւորը կը ձուլէ
կուռքը, ու ոսկերիչը զանիկայ
ոսկիով կը պատէ, և անոր արծա-
20 թէ շղթաներ կը չինէ։ Ան աղ-
քատը՝ որ չկրնար [7]նուէրներ ընել, անփուտ փայտ կ'ընտրէ,
իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը
փնտռէ, նոր անշարժ կուռք մը շի-
21 նէ։ [8]Մի՞թէ չգիտցաք, չլսեցիք,
ձեզի առաջուց չզրուցուեցաւ.
երկրիս հիմնադրութենէն չհասկը-
22 ցաք։ [9]Ան է երկրիս շրջանին վրայ
նստողը. ու անոր բնակիչները
մարախներու պէս են. [10]Ան է ո՛ր-
կինքը վարագուրի պէս տարածողը,
ու նստելու համար՝ զանիկայ վրանի
23 պէս կանգնողը։ [11]Ան է [12]իշխան-
ները բնաջինջ ընողը, ա՛ երկրիս
24 դատաւորները ոչնչացընողը։ Ա-
նոնք դեռ չնկուած, չցանուած,
և անոնց բունը հողի մէջ չարմա-
տացած, անիկա անոնց վրայ կը
փչէ, ու անոնք կը չորնան. և փո-
թորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տա-
25 նի։ [13]Երո՞ւն կը նմանցընէք
զիս, որ ես [14]ո՛ր հաւասար ըլլամ
26 կ'ըսէ Սուրբը։ Աչքերնիդ վե՛ր
վերցուցէք, ու նայեցէ՛ք. ասոնք
ո՞վ ստեղծեց. անիկա անոնց զօր-
քը համրանքով կը հանէ. [15]անոնց
ամէնը իրենց անունովը կը կանչէ.
իր մեծ իշխանութեամբը, ու սաս-
տիկ զօրութեամբը՝ [16]ոչնչէ բնաւ
մէկը եւ չմնար։
27 Ո՛վ ըսիր՝ Յակոբ՝ ինչո՞ւ կ'ըսես, ու
ով Իսրայէլ՝ Իւրո՞ւ կը զրուցես թէ
Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ,
և իմ իրաւունքս իմ Աստուածս
28 զանց եղաւ։ Մի՞թէ չգիտցա՞ր,
կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աս-
տուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրե-
րուն Ստեղծիչը չյոգնիր, ու չձան-
ձրանար. [17]անոր իմաստութիւնը չը-
29 քննուիր։ Անիկա է յոգնածին ոյժ
տուողը, ու կալոպոլութիւն չունե-
ցողին շատ զօրութիւն հասցընողը։
30 Երիտասարդները անգամ պիտի
յոգնին ու [18]ձանձրանան, և ընտիր
կարիճները բոլորովին պիտի իյնան։
31 Բայց Տէրոջը ապասինողներուն
ոյժը նորոգուի պիտի. [19]անոնք
արծիւներու պէս [20]թեւերով վեր
պիտի [21]ելլեն". պիտի վազեն, ու
չձանձրանան, պիտի քալեն, ու չյոգ-
նին։

ԳԼ. ԽԱ

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի՝ յաւաղ բերելով իր ողորմութիւնները որ եկեղեցիին ըրեր է։ 10 իր խոստումնքները։ 21 ու կուռքերուն ունայնութիւնը։

1 [1]Ո՛վ կղզինե՛ր՝ իմ առջևս լռեցէ՛ք
եղէք. ու ժողովուրդները էրէնց
ոյժը նորոգեն. մօտենան, ա՛ ան
ատենը խօսին. միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք։ Ո՞վ ուրջ հանեց
արդարը է արևելքէն, ու զանիկայ
իր շաւիղներուն կանչեց, է ազ-
գերը անոր առջևը դրաւ, ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ, զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջևը, ու հողմավար
մղեղի պէս՝ անոր աղեղին առջևը։
3 Զանոնք հալածեց, ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը, ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր։ [2]Ո՞վ է ա՛յս գործողը ու
ընողը, ա՛ շրջանները սկիզբէն

ն. ք. ղէ. իբր 712

ի Սաղ. ճգ. 16։
ը Պետ. ա. 25։

բ Գլ. ծթ. 16։
ժ Գլ. կբ. 11։ Ցայս. իբ. 12։
է Գլ. խթ. 10։ Եզեկ. ւղ. 23։ լէ. 21։ Ցօհ. ժ. 11։ Երր. ժգ. 20։ ա Պետ. բ. 25։ ե. 4։ Ցայս. է. 17։
լ Առակ. լ. 4։
ի Ցոբ. իա. 22։ լզ. 22, 23։ Հով. ժա. 34։ ա Կոր. բ. 16։

* Կա՛մ՝ կը վերցընէ փոշիի պէս։

ն Դան. դ. 35։
ձ Սաղ. կբ. 9։
ճ Հմր 23։ Գլ. խզ. 5։ Գոր. ժէ. 29։
յ Գլ. խա. 6, 7։ խգ. 12, ըէ։ Երեմ. ժ. 8, ըէ։
ղ Գլ. իա. 7։ Երեմ. ժ. 4։
ճ Սաղ. ժթ. 1։ Գոր. ժգ. 16։ Հով. ա. 19, 20։
ոմ Ցոբ թ. 8։ Սաղ. ճդ. 2։ Գլ. խբ. 5։ խգ. 24։ ժա. 13։ Երեմ. ժ. 12։

ն. ք. ղէ. իբր 712

յ Ցոբ. ժբ. 21։ Սաղ. ճէ. 40։

ն Հմր 18։ ք Օր. դ. 15։ ըէ։

ղ Սաղ. ճխէ. 4։

* Սաղ. ճխէ. 5։ Հով. ժա. 33։

† Կ՛նորաֆետուր պիտի զարգարուին։

Ջաք. բ. 13։

բ Գլ. խզ. 11։
ե Տե՛ս Ծն. ժդ. 14։ ըէ։ Հմր 25։ Գեր խե. 1։

բ Հմր 26։ Գլ. խգ. 7։ խզ. 10։

կանչողը . ես Տէրս՝ որ խառաջինն եմ , ու ետքիններուն հետ եմ ։

5 Կղզիները տեսան՝ ու վախցան . երկրիս ծայրերը դողացին . անոնք մօտեցան ու եկան . 6 Ընծոնց ամէն մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ , ու ըսին ըսրտ իր եղբօրը՝ Զօրացիր՝ 7 ըսաւ ։ Եւ արուեստաւորը՝ ոսկերչին , ուռնով ծեծողը՝ սալէ վրայ զարնողին սիրտ կուտայ , ու կ'ըսէ . Ասիկայ կպչընելու համար աղէկ է , ու զանիկայ գամերով կը գամէ , որ չշարժի ։

8 Բայց դուն ով իմ ծառաս Իսրայէլ , իմ ընտրեալս Յակոբ՝ ըիմ սիրելւոյս Աբրահամին սերունդը՝ Որ քեզ երկրիս ծայրերէն առի , ու քեզ անոր եղբայրներէն կանչեցի , և քեզի ըսի . Դուն իմ ծառաս ես , քեզ ընտրեցի , ու 10 քեզ չմերժեցի . ըմէ վախնար , Եզրանդի ես քեզի հետ եմ . մի՛ զարհուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ եմ . քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնութիւն պիտի ընեմ , ու իմ արդարութեանս աջովը քեզ պիտի բռնեմ ։ 11 Ջովը քեզ պիտի բռնեմ ։ Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները ԷՊիտի ամչնան , ու պիտի պատկառին . ու քեզի հետ վիճող մարդիկները չեղածի պէս պիտի ըլլան՝ 12 ու պիտի կորսուին ։. քեզի հետ կռուող մարդիկները պիտի փնտռես , ու պիտի չգտնես . քեզի հետ պատերազմ ընող մարդիկները չեղածի պէս , ու ոչինչ պէս պիտի 13 ըլլան ։ Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ , որ քու աջ ձեռքդ կը բռնեմ , ըմէ քեզի կ'ըսեմ . ըմի՛ վախնար , ես քեզի օգնեմ ։ 14 Թիւն կ'ընեմ ։ Ով Յակոբին որդի՝ ըմի՛ վախնար , ով Իսրայէլին մահկանացուները , քեզի պիտի օգնեմ , կ'ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին 15 Ընուրբը՝ քու Փրկիչդ ։ Ահա ես քեզ նոր՝ սուր և ատամնաւոր կամնատայլի ղէս պիտի ընեմ . լեռները պիտի մանրես ու փշրես , և բլուրները մղեղի պիտի դարձը- 16 նես . Քզանոնք պիտի հոսես , ու հովը զանոնք պիտի տանի . և փոթորիկը զանոնք պիտի ցրուէ . ու դուն Տէրովմով պիտի ցնծաս , Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պարծենաս ։

17 Աղքատները ու տնանկները ջուր կը փնտռեն . բայց չկայ . անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է . ես Տէրս անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ . ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ ։ 18 Ելարձր տեղերու վրայ գետեր , ու հովիտներու մէջ աղբիւրներ պիտի

բանամ . ճանապարհը ջուրի լիճի , ու չոր երկիրը ջուրի աղբիւրներու 19 պիտի դարձնեմ ։ Անապատին մէջ՝ եղևին , սատիմ , մրտենի ու նոճի պիտի տնկեմ . անջուր երկրին մէջ՝ մայր , սօսի ու տոսախ 20 միասեղ պիտի դնեմ . ըմարդկէ զի տեսնեն ու գիտնան , ու միտեղ մտածեն ու հասկընան , որ ասիկա Տէրոջը ձեռքը ըրաւ , ու Իսրայէլին Սուրբը ստեղծեց ։

21 Ձեր դատը յառաջ բերէք , կ'ըսէ Տէրը . ձեր զօրաւոր փաստերը մօտեցուցէք , կ'ըսէ Յակոբին թագաւորը ։ 22 Թող մօտեցընեն , ու ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն . առջինները մեզի յայտնեն Թէ անոնք ինչ էին , որպէս զի միտքերնիս պահենք , ու անոնց վախճանը գիտնանք . կամապագայ բաները 23 մեզի գիտցընեն ։ Նկէ եառքը ըլլալիքները պատմեցէք , որ ձեր աստուած ըլլալը գիտնանք . և կամ աղէկ կամ դէշ բան մը ըրէք , որ զարմանանք , ու միասեղ տեսնենք ։ 24 Ահա ըդուք ոչինչ էք , ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է . ձեզ ընտրողը 25 պզծութիւն է ։ Հիւսիսի կողմէն հեր արթընցուցի , և պիտի գայ , ըարևելքէն չիմ անունս պիտի կանչէ . ղև իշխանները տիղմի պէս պիտի կոխէ , ինչպես որ բրուտը 26 կաւը կը կոխէ ։ Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք . ու առջի դարերէն՝ որ ճշմարիտ է՝ ըսենք . ոչ յայտնող մը կայ , ոչ գիտցընող մը , և ոչ ձեր խօսքերը մտիկ ընող 27 մը ։ ըԱռաջ ըեւ ըէ Սիօնին . Ահա՛ ահա անոնք . ու Երուսաղէմին 28 աւետիս բերող տուի ։ Եւ նայեցայ , ու մարդ մը չկար , և աստղաբաշխ մը չկար , որ հարցընեմ , ու պատասխան 29 տայ ։ ըԱհա ամէնքը սնոտի են , գործքերնին ոչինչ է . անոնց ձուլածոյ կուռքերը՝ հով ու ունայնութիւն են ։

ԳԼ ։ ԽԲ

1 Քրիստոսի պաշտօնը , հեղութիւնը և հաստատութիւնը ։ 5 Աստուծոյ գործը բոլոր խոստմունքը ։ 10 Աստուած գովելու յորդորումը մը՝ իր աւետարանին համար ։ 17 Ծաղկեալները կը յանդիմանուի իր անհաւատութեանը համար ։

1 ըԱհա ըիմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու պիտի ըլլամ , ու իմ ընտրածս՝ ըոո՞ւն իմ սիրտս է հաճեցաւ . ի՛մ Հոգիս անոր վրայ դրի . անիկայ ազգերուն իրաւունքը պիտի հանէ ։ 2 Անիկայ պիտի չպոռայ , ու պիտի չաղաղակէ , և իր ձայնը դուրսը 3 լսել պիտի չտայ ։ Ջախջախած եղէգը պիտի չիշրէ , ու պլպղացած

Ն ։ ք ։ զՓ ։ Իրր 712

Ե Գ ։ խգ ։ 10 ։ խդ ։ 6 ։ խը ։ 12 ։ Յայտ ։ ա ։ 17 ։ իբ ։ 13 ։ ղԳ ։ Ս ։ 19 ։ խդ ։ 12 ։

Ե Գ ։ Ս ։ 19 ։

ըԳ ։ Ս ։ 20 ։

ԲԸՕր ։ Ե ։ 6 ։ ժ ։ 15 ։ ժգ ։ 2 ։ Սաղ ։ ճլե ։ 4 ։ Գ ։ խգ ։ 1 ։ խդ ։ 1 ։

ժր Մն ։ ի ։ 7 ։ Յակ ։ բ ։ 23 ։

Ե ՀՄր 13 ։ 14 ։ Գ ։ խգ ։ 5 ։

ԼԲՕր ։ լա ։ 6 ։ 8 ։

Ի ԵՀ ։ իգ ։ 22 ։ Գ ։ խե ։ 24 ։ կ ։ 12 ։ Զաք ։ ժբ ։ 3 ։

ժ ՀՄր 10 ։

Ե Մ՚ՔՀ ։ գ ։ 13 ։ ըբ Կոր ։ ժ ։ 4 ։ 5 ։

Հ Երեմ ։ ծա ։ 2 ։

Ե Գ ։ խե ։ 25 ։

ղԳ ։ լե ։ 6 ։ 7 ։ խդ ։ 19 ։ խգ ։ 3 ։

Ն ։ ք ։ զՓ ։ Իրր 712

Ե Սաղ ։ ճէ ։ 35 ։

ժ Ցոբ ։ ժբ ։ 9 ։

ա Գ ։ խե ։ 21 ։

Ե Գ ։ խր ։ 9 ։ խդ ։ 7 ։ Տ ։ խե ։ 3 ։ Յօհ ։ ժգ ։ 19 ։

Հ Երեմ ։ ժ ։ 5 ։

ա Սաղ ։ ճժե ։ Տ ։ Գ ։ խգ ։ 9 ։ ա Կոր ։ ը ։ 4 ։

Հ Եզր ։ ա ։ 2 ։

ղՀՄր 2 ։

Հ Գ ։ խգ ։ 9 ։

— ՀՄր 4 ։

— Գ ։ խ ։ 9 ։

Հ Գ ։ կգ ։ 5 ։

ա ՀՄր 24 ։

— Գ ։ խգ ։ 10 ։ խԹ ։ 8 ։ 6 ։ ծբ ։ 13 ։ ժգ ։ 11 ։

Մատ ։ ժբ ։ 18 ։ 19 ։ 20 ։

Փիլ ։ բ ։ 7 ։

Բ Մատ ։ գ ։ 17 ։ ժե ։ 5 ։

Եբր ։ ա ։ 6 ։

ե Գ ։ ժա ։ 2 ։

Յօհ ։ գ ։ 34 ։

պատրոյգը պիտի չմարէ . իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ ,
4 Անվհատ պիտի չտկարանայ , ու պիտի չհուսահատի մինչև որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ . ու կղզինները անոր օրէնքին պիտի սպասեն :
5 Երկինքը ստեղծող , ու զանիկայ կազմող , Աստուածը երկրին ու անոր մէջ բուսածը տարածող , անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ և անոր մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր
6 Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես Տէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի , և ձեռքէդ պիտի բռնեմ , ու քեզ պիտի պաշտպանեմ , ու քեզ ժողովուրդին ուխտ , հեթանոսներուն
7 լոյս պիտի տամ . Որ կոյրերուն աչքերը բանաս Նեղտարկեալները բանտէն հանես , Խաւարի մէջ նստողները կապանքի տունէն :
8 Ես Եհովայ եմ . իմ անունս աս է . ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար , ոչ ալ իմ պատիւս կուռ-
9 քերուն : Առջի բաները ահա եղան , ու նորերը ես կը յայտնեմ . անոնք դեռ չեղած ձեզի կ'իմացընեմ :
10 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , հեռանոր դովութիւնը երկրիս ծայրերէն , հովի ծովը իջնողներ , ու զանիկայ լեցնողներ , կղզիներ , և անոնց բնակիչները :
11 Անապատը ու անոր քաղաքները՝ Կեդարու բնակած դեղերը յարձակին վերցընեն , Վէմի բնակիչները յաղթանակի երգով՝
12 լեռներուն գլուխէն ձայն տան . Տէրոջը փառք տան , և անոր դովութիւնը կզզիներուն մէջ պատմեն :
13 Տէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ , պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթընցնէ պիտի աղաղակէ ու յարձրձայն պիտի դոչէ , և իր թշնամիներուն վրայ յաղթող պիտի ըլլայ :
14 Ես շատոնգմէ լուռ կեցայ , ձայնս կտրեցի , ու զիս զսպեցի . հիմա ծնանող կնկան պէս պիտի պոռամ , պիտի աբեմ , ու մէկէն պիտի
15 կլլեմ : Լեռները ու բլուրները անապատ պիտի ընեմ , և անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ , ու գետերը ցամաքի պիտի դարձընեմ , և լճերը պիտի ցամքեցընեմ :
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբան մէջ պիտի պտրտցընեմ . զանոնք՝ իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ . անոնց առջևը խաւարը՝ լոյս , ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ընեմ . անոնց ասոնք պիտի ընեմ , ու զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ :
17 Քանդակած կուռքերու ապաւինողները , և ձուլածոյ կուռքերուն՝ Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսողները՝ ետ պիտի դառնան , ու ամօթալից ըլլան :
18 Ով խուլեր՝ լսեցէք , ու ով կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք ,
19 Ո՞վ է կոյր բայց ի իմ ծառայէս , կամ խուլ իմ խրկած դեսպանիս պէս ո՞վ է կոյր՝ Ամբողջ նուիրեալին պէս , և կոյր՝ Տէրոջը ծառային
20 պէս : Շատ բաներ կը տեսնես , բայց զգուշութիւն չես ըներ . ականջներդ բաց են , բայց չես լսեր ,
21 Տէրը իր արդարութեանը համար ուզեր հաճեցաւ , էր օրէնքը մեծ-
22 ցուց ու փառաւորեց : Բայց անիկայ յափշտակուած և կողոպտուած ժողովուրդ է . ամէնը քարայրներու մէջ որոգայթի բռնուեցան , ու բանտերու մէջ պահուեցան . անոնք յափշտակութեան մատնուեցան , և ազատող մը չկայ . կողոպուտ եղան , ու մկը չտնուիր որ
23 Ետ տուր ըսէ : Ձեր մէջը ո՞վ կայ , որ ասոր ականջ դնէ , և մտիկ ընէ ու լսէ գալու ժամանակին համար ,
24 Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան , ու Իսրայէլը կողոպտիչներուն . չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեղք գործեցինք . վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզեցին , և անոր օրէնքին չհա-
25 զանդութիւն չըրին : Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց , և ամէն կողմէն զանիկայ բռընկզուց . բայց անիկայ չգիտցաւ . զանիկայ այրեց , բայց անիկայ իր սրտին մէջը չդրաւ :

ԳԼ · ԽԳ

1 Տէրը իր խոստմունքներովը նկնդեցին կը մխիթարէ . 8 Ժողովուրդը կը կանչէ որ իր իրաւունքս կարողութեանը վկայութիւն տան . 14 կը նաւ խոստանայ անոնց՝ բարիքներ կործանումը , 18 և իր ժողովուրդին հրաշալի կերպով փրկութիւնը . 22 Ժողովուրդը կը յանդիմանէ՝ ցուցընելով թէ կարող չէն ինքզինքնին արդարացընելու :

1 Հիմա ով Յակոբ՝ քեզ ստեղծողը , ու ով Իսրայէլ՝ քեզ ձևակերպող Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի վախնար , վասն զի ես քեզ փրկեցի . Քեզ քու անունովդ կանչեցի , դուն իմս ես :
2 Երբոր ջուրերէն անցնիս , ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու երբոր գետերէն անցնէս , քեզ պիտի չխեղդեն . երբոր կրակին մէջէն քալես , պիտի չայրիս , և բոցը քեզ պիտի չբռընկզցնէ :
3 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ՝ Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ . Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝ Եթովպիան ու Սաբան

Ն · ք · ԿՀ · Իբր 712

Ա Սադ · ՀԷ · 7 , Գլ · ա · 29 , Խդ · 11 , Խե · 16 ,
Գլ Խգ Տ , Եզկ · ԺՀ · 2 , Տ՚ես Ճօ՚ Թ · 20 41 ,
Ժ Ջես Հռով ք 21 ,

Ա Սադ · ՀԷ · 7 , Գլ · ա · 29 , Խդ · 11 , Խե · 16 ,
Գլ Խգ Տ , Եզկ · ԺՀ · 2 , Տ՚ես Ճօ՚ Թ · 20 41 ,
Ժ Ջես Հռով ք 21 ,

եղար , պատիւ դուար , ու ես քեզ սիրեցի . անոր համար քու մէնէթ փոխարէն մարդ , ու քու հոգւոյդ փոխարէն՝ ժողովուրդներ պիտի
5 տամ : Իմ վախնար , քանզի ես քեզի հետ եմ . զքո սերունդդ ա- բեւելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա-
6 բեմուտքէն պիտի ժողվեմ : Հիւսիսին պիտի ըսեմ թէ՝ Տուր , ու հարաւին թէ՝ Մի արգիլեր . իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
7 երկրի ծայրէն բեր , Ամէն- ոք որ կոչուածները . զանոնք իմ անունովս կոչուածները . զանոնք ձեւակերպեցի ու կազմեցի :
8 Հանէ ունեցող կոյր ժողովուրդը , ու ականջ ունեցող խուլերը հանե-
9 ցէք : Բոլոր ազգերը միասին ժողովուին , և ժողովուրդները հա-ւաքուին . Ո՞ւմ կրնայ ասիկա պատմել , ու առջի բաները մեզի դիտցընել . իրենց վկաները թող բերեն , որ արդարանան , և լսողները լսեն , ու ըսեն թէ՝ Ա-
10 ՛՛՛

Ն·Ք·Ը·
ԻՐՐ 712

Ի ՀՇ· 24 ·
ԳԼ·ԽԷ· 1·
14·

Ղ ԳԼ· ԽԱ·
4·ԽԸ·12·
ՑՕՅՆ· Ա·
8·17·ԻԸ·
13·

Ի ԳԼ· ԽԱ·
4·22·ԽԵ·
21·

Ը ԳԼ· ԽԱ·
22·

Ր ԳԼ· ԽՔ·
10·12·

Ֆ Ր Օր·Գ·
33·39·ԼՐ·
39·ԱԹՔԳ·
Բ·2·Բ
ԹԱՔ·ԻԲ·
32·ԳԼ·ԽՆ·
5·

Ի ԳԼ· ԽԱ·
24·29·
ԼՍԱՂ·ՀՃԵ·
4·ՃՃ·

Ի ԵՐԵՄ·Ճ·
5·ԱՄՀ·Բ·
18·

Ֆ ՍԱՂ·ՂԼ·
7·ԳԼ·Ա·
29·ԽԲ·
17·ԽՆ·16·

Ի ԳԼ·Լ·19·
ԽԱ·6·Ե·
ԵՐԵՄ·Ճ·3·
ՃՃ·

Օ՛երո՛ջն է՛մ , ու Իսրայէլին անունո՛վ պիտի մականո՛ւանի ։

6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւո՛րը՝ և Ի՛զօրաց Տէրը՝ անոր Օրհի՛չը այսպէս կ՛ըսէ . Ե՛ս եմ առա՛ջինը , ու ե՛ս եմ վե՛րջինը , ու ի՛նձմէ ուրի՛շ 7 Աստուա՛ծ չկա՛յ ։ Ե՛ւ հի՛ն ժողո՛վուրդը հաստատե՛լէս ի՛ վե՛ր՝ Է՛ով կրցա՛ ի՛նձի պէս ձայն տա՛լ ու պատմե՛լ , և ասի՛կայ ի՛նձի համար կարգի՛ դնե՛լ . Թո՛ղ զրուցե՛ն գա՛ 8 լո՛ւ ու ըլլա՛լու բաները ։ Մի՛ վախնա՛ք , ու մի՛ զարհուրի՛ք . է՛միթէ ես ձե՛զի ան ատենէն չհի՛տցուցի՛ , ու չզրուցեցի՛ ։ Ի՛մ վկաներս դո՛ւք կ՛ը ։ Ի՛նձմէ ուրի՛շ Աստուա՛ծ կա՛յ ։ Ժի՛շտ ո՛ւրիշ վէ՛մ չկա՛յ ։ ո՛րուէ մը չեմ գիտե՛ր ։ 9 Կուռ՛ք շինողներուն ամէնն ալ ո՛ւնայնութի՛ւն են . և անոնց ընտիր իրե՛րը օգուտ մը չեն բե՛ր . ու իրե՛նք իրե՛նց դէ՛մ վկաներ են . Նչեն տեսնե՛ր ու չեն իմանա՛ր , որ 10 ամէնուն ։ Ո՞վ ո՛վ է՛ անի՛կայ ։ որ աստուա՛ծ կը շինե՛ , և կուռ՛ք կը 11 ձուլե՛ , է՛որ օգուտ մը չբե՛ր ։ Ահա՛ անոր բոլոր ընկերները ի՛պիտի ա՛մչնան . վասն զի արուե՛ստաւորնե՛րը անգա՛մ մարդ՝ են . Թո՛ղ անոնք ամէնը ժողովուի՛ ո՛ւ կայնի՛ն . պիտի վախնա՛ն , ո՛ւ մէկտե՛ղ պիտի ամչնա՛ն ։ 12 նա՛ն ։ Երկաթագործը ածուխով կը շինէ՛ տապարը , և կռանո՛ւներով անոր ձև կու տա՛յ , ու զանի՛կայ իր զօրաւո՛ր բազուկո՛վը կը շինէ՛ . երբ՛որ անօթենա՛յ , ուժ՛ կը կորսնի՛ . 13 երբո՛ր ջուր չխմէ՛ , կը մարմնի՛ ։ Հի՛ւսը լար կը քաշէ՛ , և մատիտո՛վ նշո՛ւի կը գծագրէ՛ . զանի՛կայ քանդակագործի՛ գրչո՛վ կը բանի՛ , ու անոր վրա՛յ կարկինո՛վ կը գծէ՛ . զանի՛կայ մարդու՛ կերպարանքո՛վ , և մարդկայի՛ն գեղեցկութի՛ւնով կը 14 շինէ՛ , որ տան մէ՛ջ դրուի՛ ։ Անի՛կայ իրե՛ն եղևի՛ններ կը կտրէ՛ , և դի՛շխ ու կաղնի՛ կ՛առնէ՛ , որո՛նք իրե՛ն՝ անտառի՛ ծառերէ՛ն կ՛ընտրէ՛ . Թեղո՛ւ կը տնկէ՛ , և ջրհո՛ւ անձ՛ 15 րևը կը մեծցնէ՛ ։ Ու անոնք մարդո՛ւն վառելի՛ք կ՛ըլլա՛ն . և անոնցմէ՛ կ՛առնէ՛ , որ իրմէ՛ վառե՛ , ո՛ւ տաքնայ . ա՛նոնց հե՛ւ հա՛ւը կ՛ապէ՛ , ու հաց կ՛եփէ՛ . նա՛և աստուա՛ծ մը կը շինէ՛ , և անոր երկրպագութի՛ւն կ՛ընէ՛ . զանի՛կայ կուռ՛ք կը ձևացընէ՛ 16 ու կը պաշտե՛ ։ Անոր կէսովը հրակ կը վառե՛ . կէսովը մի՛ս կ՛ուտէ՛ . խորո՛ված կ՛եփէ՛ , ու կը կշտանայ՛ . և կը տաքնայ՛ , ու կ՛ըսէ՛ . Ահա՛ 17 տաքցայ՛ , հրակը տեսայ ։ Եւ ա՛նոր մնացածը աստուա՛ծ՝ այ՛ինչ կուռ՛ք կը շինէ՛ իրե՛ն , զանի՛կայ կը պաշտե՛ , ու անոր երկրպագութի՛ւն կ՛ընէ՛ , և անոր աղօ՛թք կ՛ընէ՛ , ու կ՛ըսէ՛ . Ձի՛ս ազատէ՛ , քանզի՛ իմ 18 աստուա՛ծս դուն ե՛ս ։ Հաղի՛ւ ո՛ւ չի՛ն հասկնա՛ր . քանզի՛ ի՛նձնոյ աչքերը՝ տեսնելէ՛ն , և անոնց սիրտերը՝ հասկընալէ՛ն ձեփուե՛ցաւ ։ 19 Ու մէ՛կը ո՛միտքը չբերե՛ր , և գիտութի՛ւն ու հանճա՛ր չունի՛՝ որ ըսէ՛ . Ասոր կէսովը հրակ վառե՛ցի , և ա՛նոր կայծերուն վրա՛յ հաց ալ եփե՛ցի՛ . մի՛ս խորովե՛ցի ու կերա՛յ , և մնացածը պղծութի՛ւն շինե՛մ . 20 ծառի կո՛ճղ պաշտե՛մ ։ Անի՛կայ մոխրո՛վ կը սնանի՛ . ջ՛ա՛նր խաբուած սիրտը զի՛նքը կը մոլորցնէ՛ . և իր հոգին չի՛րնար փրկել՛ , ու չը՛սեր թէ՛ իմ աջ ձեռքի՛ս մէ՛ջը 21 ստութի՛ւն չկա՛յ ։ Ասոնք մի՛տքը՝ ո՛վ Յակո՛բ , և դուն ո՛վ Իսրա՛էլ , քանզի՛ ծ՛իմ ծառա՛ս ես . ես ստեղծե՛ցի քե՛զ . դուն իմ ծառա՛ս ես . ո՛վ Իսրայէ՛լ՝ *զիս մի՛ մո՛ռ 22 նար՝ ։ Ջ՛ուա՛ յանցանքներդ մէ՛ղի պէս , ու քու՛ մեղքերդ ամպի՛ պէս ընջե՛ցի . ինձի՛ դարձի՛ր , քանզի՛ ն՛ըզ փրկեցի՛ ։

23 Ո՛ւրախ եղի՛ր՝ ո՛վ երկի՛նք , քանզի՛ Տէրը ըրա՛ւ ո՛ւխյ՛ ։ ո՛վ երկրի՛ս վարի՛ կողմերը՝ ցնծութի՛ւնով աղաղակեցի՛ք . լե՛ռներ , անտառ՝ ու անոր մէ՛ջը եղող բոլոր ծառե՛ր ու բախութի՛ւն ձայնե՛ր հանեցէ՛ք . քանզի՛ Տէրը փրկեց Յակորը , և Իսրայէլի՛ մէ՛ջ փառաւորուեցա՛ւ ։

24 Այսպէ՛ս կ՛ըսէ Տէրը *քու՛ Փրկիչդ , ու ն՛ը՛զ արգանդի՛ մէ՛ջ ստեղծողը . Ես եմ Տէրը , որ ա՛մէն բա՛ներ ըրի՛ . ե՛րկինքը մի՛նակ ես տարածեցի՛ , ո՛ւ երկիրը իմ կա՛ 25 րողութեամբս հաստատեցի՛ . ԱՍՏ՛ահօսներուն նշանները ո՛պարապը կը հանե՛մ , և գուշակողները կը յիմարցընե՛մ . իմաստուննե՛րը նո՛ւ կը դարձնե՛մ , ո՛ւ անոնց գիտութի՛ւնը յիմարութեան կը հանե՛մ . 26 Է՛իմ ծառայիս խօսքը կը հաստատե՛մ , և իմ դէ՛սպաններուս խորհուրդը կը կատարե՛մ ։ Ես ի՛մ՝ որ Երուսաղի՛մին համար կ՛ըսեմ թէ՛՝ Պիտի բնակուի՛ , ու Յուդայի՛ քաղաքներուն համար թէ՛ Պիտի շինուի՛ն . ու անոր աւերակները պի՛ 27 տի կանգնե՛մ ։ ո՛Եւ անդունդին կ՛ըսեմ թէ՛՝ Չորցի՛ր , ու քու՛ գե՛ 28 տերդ պիտի ցամքեցնե՛մ ։ Եւ Կիւրոսին համար կ՛ըսեմ . Իմ հո՛վիւս է , ու իմ ամէն կամքս պի՛տի կատարէ՛ . ու Երուսաղէ՛մին կ՛ըսեմ թէ՛՝ Պիտի շինուի՛ս , և տաճարին թէ՛՝ Քու հի՛մերդ պիտի ձգուի՛ ։

ԳԼ· ԽԸ

1 Աստուա՛ծ իր Կիւրոսին սրբո՛ւն համար Կիւրոսը կը կանչէ · 5 Իր ամէնակարողութեանը

Ն·Ք·ՂՓ·
ԻՐՐ 712

Հ ԳԼ· ԽԹ·
20·

Ֆ Ր ԹԵՍ·Բ·
10·

Ղ ԳԼ· ԽՂ·
8·

Ֆ ՈՎՍ·Դ·12·
ՀՈՎՀ·Ա·
21·Բ ԹԵՍ·
Բ·11·

Ֆ ՀՃԵ 1·2·

*ԿԱ՛Ր ԻՆՁ՝ ԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆ·

Յ ԳԼ· ԽՔ·
23·

Ն ԳԼ· ԽՔ·
1·ԼԲ·20·
Ա ՆՈՐ·Զ·
20·Ա ՊԵՏՐ·
Ա·18·19·

Է ՍԱՂ·ԿՓ·
31·ՂԶ·11·
12·ԳԼ·
ԽԲ·10·
ԽՓ·13·
ԵՐԵՄ·Ծ·Ա·
48·ՑՕՅՆ·
ԺԲ·20·

Ա ԳԼ· ԽՔ·
14·ՀԷՐ 6·

Է ԳԼ· ԽՔ·
1·

Դ ՅՈՒԲ·Թ·
8·ՍԱՂ·
ՀԺ·2·ԳԼ·
Լ·22·ԽԲ·
5 ԼԱՄ·12·
Ծ Ա·13·

Ձ ԵՐԵՄ·Ծ·
33·

Ա ԳԼ· ԽԷ·
13·

Ա Ա ԿՈՐ·Ա·
20·

Է ԶԱՔ·Ա·
6·

Ա ՕՍԵ ԵՐԵՄ·
Ծ·38·Ծ Ա·
32·36·

Բ ԲՄՆ·ԼՁ·
22·23·ԵՍԴ·
Ա·1·ԸԶ·
ԳԼ· ԽԵ·
13·

Ն. ք. գ. Հ. Հոր 712

– Գլ. խա. 13։
Բ Գլ. խա. 2։ Դան. ե 30

Ֆ Գլ. ա. 4։
Ա Սալ. ՃԸ. 16։

Ե Գլ. խա. 23։

Ղ Ել. ԼԸ. 12. 17։ Գլ. խգ 1. խԲ. 1։
Ե Գլ. խգ. 1։

Ը ա՜թես. գ. 5։
Ի Օր. գ. 35, 39։ ԼԲ. 39։ Գլ. խգ. 8՝ խզ. 9.
Ա Հմ. 14. 18. 21. 22։
Ի Սալ. ժը. 32. 39։
Լ Սալ. ճբ. 15։ Գլ. լԸ. 20։ Մալ. ա. 11։
Ի Ամով. գ. 6։
Ա Սալ. հբ. 3. ՃԸ. 11։
* Նէր. տան։

Ն Գլ. կդ. 8։
+ կա՛. խե. ցին՝ երկրիս խեցինեաւ հետ ի՜ղ Հին։
Հ Գլ. իԲ. 16։ Երեմ. ժբ. 6. Հեզ. ռով. Թ. 20։

Ն Երեմ. լա. 9։
Ղես. իԲ. 23։
Ֆ Գլ. խբ. 5։ Երեմ. իե. 5։
՛ Ծն. ա. 26, 27։
Յ Ծն. բ. 1։
Ն Գլ. խա. 2։

իբաւունքով Տնազանդութիւն կը պահանջէ ժողովուրդն։ 20 իր փրկարար զօրութիւնը յիչելով՝ կը յանդիմանէ կուռքերուն ունայնութիւնը։

1 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին, որուն ՝աջ ձեռքը բռնեցի, Բ որ ազգերը անոր առջեւը ՚նազանդեցնեմ, ու թագաւորներուն մէջքը թուլցնեմ. և անոր առջեւը դռներուն փեղկերը բացուին, ու դռները բնաւ չգոցուին.
2 Ես քու առջեւդ պիտի երթամ. ֆ և խորտուբորտ տեղուանքը պիտի չիտկեմ. ՚պղնձէ դռները պիտի փշրեմ, ու երկաթէ նիգերը պիտի
3 կոտրտեմ. ՚ Եւ քեզի խաւարի մէջ ՚նդհանուած գանձերը, ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ, ՚որպէս զի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը, որ ՚ձեզ քու անունովդ կը կան-
4 չեմ՝ Ի իմ ծակոտ ծառային համար, և իմ ընտրած Իսրայէլիս համար. քեզ քու անունովդ կանչեցի. ՚՚ քեզի մականուն դրի,
5 թէեւ ըզիս չէիր ճանչնար։ Ես եմ Տէրը, ու ՛ուրիշ մը չկայ. ինծմէ զատ Աստուած չկայ. Ես քեզի զօտի կապեցի. թէեւ զիս
6 չէիր ճանչնար. ՚Որպէս զի արեւելքէն ու արեւմուտքէն գիտնան՝ որ ինծմէ զատ մէկը չկայ. ես եմ Տէ-
7 րը, ու ուրիշ մը չկայ՝ Լոյսը հաստատողը, և խաւարը ստեղծողը, խաղաղութիւնը ընողը, ու Ի չարիքը ստեղծողը, աս ամէն բաները ընողը՝ ես Տէրս եմ։
8 Ո՚վ երկինքներ՝ վերէն զօղ կաթեցուցէք, և ամպերը արդարութիւն տեղան. երկիրը բացուի, ու փրկութեան պտուղ ՚տայ, ու մէկտեղ արդարութիւն բուսանի. ասոնք ստեղծողը ես Տէրս եմ՝։
9 Վա՛յ անոր՝ որ ՚ի՛ր Արարչին հետ կը վիճի, ՝՚՚ ի՜նչ երկրիս խեցիներուն պէս խեցի մըն է՚՚. Հմիթէ կասը գինքը ձեւացընողին կրնա՞յ ըսել թէ. Ի՞նչ կը շինես, կամ՝ քու գործդ կրնա՞յ ՛ե՛չ ըսել թէ. Ձեւ չունի՚՚։
10 չունիս։ Վա՛յ անոր՝ որ իր հօրը կ՚ըսէ. Ի՞նչ կը ծնանիս. ու իր մօրը՝ Ի՞նչ ը՜՜՜ կը բերես։
11 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը. Գալու բաներուն վրայով ինծի հարցուցէք. Ֆ իմ որդուցս համար ու Ի իմ ձեռացս գործերուն համար ինծի
12 պատուէր տուէք։ ֆԵրկիրը ես շինեցի, ու ՛անոր վրայ մարդը ստեղծեցի. երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին, և ՛անոր բոլոր զօր-
13 քին ես պատուէր տուի։ Ն Ես զանիկայ արդարութեամբ արթըն-

ցուցի, ու անոր ամէն ճամբաները պիտի չիտկեմ. անիկայ Իմ քաղաքս պիտի շինէ, և իմ աքսորուածներս ետ պիտի դարձնէ ՚առանց դնոյ ու առանց կաշառքի՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
14 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ն Եգիպտոսին վաստակը, ու Եթէոպացւոց, և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վաճառականութիւնը քեզի պիտի անցնի, ու քուկդ պիտի ըլլայ. անոնք քու ետեւդ պիտի քալեն, և ՚շղթաներով պիւռն պտըտին, ու քեզի երկրպագութիւն ընելով՝ քեզի պիտի աղաչեն, ՚՚ ըսելո. Ն Միայն քու մէջդ Աստուած կայ, ու ՚՚՚նէ՛ ի զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ։
15 Ըհիւսի ՚դուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես. ով Իսրայէլին
16 փրկիչ Աստուածը։ Անոնք ամէնը պիտի ամչնան ու պատկառին. Ակուռք չինողները միասին ամ-
17 թոյ պիտի երթան։ ՚՚Իսրայէլը յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ պիտի փրկուի. դուք յաւիտեանս յաւիտենից պիտի չամչնաք ու չպատկառիք։
18 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ ՚երկինքը ստեղծող Տէրը, ան Աստուածը որ երկիրը կազմեց, զանիկայ չինեց. և հաստատեց, զանիկայ պարապ տեղը չստեղծեց, հապա բնակուելու համար կազմեց. ՚Տէրը ես
19 եմ, ու ինծմէ ուրիշը չկայ։ Ես ՚՚ծածկաբար՝ երկրիս մութ տեղը չխօսեցայ. Ցակոբին սերունդին չըսի թէ՝ Զուր տեղը զիս փնտռեցէք. ՛ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ, և ճշմարիտ բաներ կը
20 յայտնեմ։ Ժողովուեցէք ու եկէք. մէկտեղ մօտեցէք դուք՝ ով ազգերէն ազատուածներ. ՛ուՆդ դիտութիւն չունին, որ իրենց կուռքին փայտը կը կանգնեն, ու փրկելու կարողութիւն չունեցող
21 աստուծոյ աղօթք կ՚ընեն։ Քարոզեցէք, ու ՚՚նո՛ւ մօտեցուցէք. և անոնք մէկտեղ խորհուրդ ընեն ՛ասիկայ ի՛ ակզբանէ ով դիտցուց. ան ժամանակէն ի՛ վեր ով պատմեց. չէ՞ որ ես Տէրս, ֆոր ինծմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ, ու
22 ինծմէ ուրիշ Ճշմարիտ Աստուած ու Փրկիչ չկայ։ ՚՚Ո՛վ երկրիս բոլոր ծայրերը՝ ինծի նայեցէք, որ փրկուիք. քանզի ես եմ Աստուած, և ինծմէ ուրիշը չկայ։
23 Բ Իմ անձիս վրայ երդուայ ըրի. իմ բերանէս արդարութեան խօսք ելաւ. ու ետ չդառնար, որ ՚ամէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի, և ՚՚ամէն լեզու երդուայ պիտի

Ն. ք. գ. Հ. Հոր 712

Լբ Մն. լԲ. 22, 23։ Եզր. ա. 1, ՃԸ։ Գլ. խգ. 28։
* Գլ. ծր. 3։ Ցես Հռով. գ. 24։
Ղ Սալ. կը. 31. Նբ. 10. 11։ Գլ. խԲ. 23։ կ. 9. 10. 14. 16։ Զաք. ը. 22. 23։ ՚՚Սալ. ՃԲ. 8։
Ա Կոր ժգ. 25։
՚՚ Հմր 5։
՚՚ Սալ. խգ. 24։ Գլ. ը. 17։ ծե. 17։

Ֆ Գլ. խգ. 11։
՚՚ Գլ. իզ. 4. Հմր 25։ Հեզ. ռով. ժա 26։

Բ Գլ. խբ. 5։

Ե Հմր 5։

– բ Օր. Լ. 11։ Գլ. խը 16։

Ի Սալ. ժԲ. 8։ ՃԲ 137. 138։

+ Գլ. խգ. 17. 18. 19։ խզ. 7։ խը. 7։ Հռով. ա. 22. 28։
՝ Գլ. խա. 22։ խգ. 9։ խգ. 7։ խզ. 10։ խը. 14։
Ֆ Հմր 5. 14. 18։ Գլ. խգ. 8։ խզ. 9։ խը. 8 ՃԸ։
– Սալ. իբ. 27։ կե. 5։
Բ Ծն. իբ. 16։ Երե. ղ. 13. 14։
Ֆ Հռով. ժգ. 11։ Փիլ. բ. 10։
Գ Ծն. լա. 53։ Բ Օր. ղ. 13։ Սալ. կգ. 11։ Գլ. կե 16։

Ն·ՔՐԴ· ԲԲԸ 712

24 ընե՝ Մեկը պիտի ըսէ. Միայն Տէրոջմով Իարդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ. ամէն ճիգ անոր պիտի գայ. և ըրոյրը անոր դէմ բարկացողները պիտի ամչնան։
25 Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէրոջմով պիտի արդարանայ, ու ըպիտի պարծենայ։

ԳԼ· ԽԶ

1 Բաբիլոնի կուռքերը չեն կրնար ջիրէնը ազատել։ 3 Աստուած մինչև վերջը կը փրկէ իր ժողովուրդը։ 5 Պէտք չէ զլաստուած կուռքերու հետ բաղդատել իր կարողութեանը 12 ու փրկութեանը կողմանէ։

1 Հէլը Խոնարհեցաւ. Նաբաւը Ծռեցաւ. անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուններու վրայ էին. ձեր բեռցուած բեռները իյոգնած անասունին ծանրութ
2 Թիւն եղան։ Անոնք ծռեցան, ու միասին խոնարհեցան. բեռը ազատելու կարող չեղան, ե իրենք ալ գերութեան գացին։
3 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով ցակոբին տունը, ու Իսրայէլի տանը բոլոր մնացորդը, որ ձեզ որովայնէ կը կրեմ, և արգանդէ կը վերցընեմ.
4 Մինչև յիր ծերութիւնը անդամ ես նոյն եմ. ու մինչև յիր ալևորութիւնը ես յիշ պիտի կրեմ. ես ստեղծեցի, ու ես պիտի վերցընեմ. ես պիտի կրեմ, ու պիտի ազատեմ։
5 Ո՞ւմ որո՞ւ կը նմանցընէք, և որո՞ հաւասար կը սեպէք, ինծի՞ նմանութիւն կը չինէք, որ
6 նման ըլլանք։ Ոսկեակէն ոսկի կը թափեն, ու կշռադրով արծաթ կը կշռեն. վարձքով ոսկերիչ կը բըռնեն, որ անով աստուած կը շինէ. ընկնի՝ պաշտեն, և ան՝ երկրը-
7 պագութիւն կ՚ընեն։ Զանիկայ ուսերու վրայ կը վերցընեն կը տանեն, իր տեղը կը հաստատեն, ու կը կայնի. անկէ իր տեղէն չշարժիր. և թէև որ մէկը անոր աղաղակէ, պատասխան չտար. զանիկայ իր նեղութենէն չազատեր։
8 Ասիկայ յիշեցէ՛ք, ու մարդ եղիք, իմիտքերնիդ բերէ՛ք՝ ով դաննաց
9 ցաւորներ, և՛ի յաւիտենից էրէտ առջի բաները յիշեցէ՛ք. քանզի ես եմ Աստուած, և ինծմէ ուրիշը չկայ. ես եմ Աստուած, և ինծի
10 պէս մէկը չկայ, Որ ծվերջինը՝ սկիզբէն, ու դեռ չեղածը՝ առաջուընէ պատմեցի. ու կ՚ըսեմ թէ՝ Իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի, և իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ։
11 Ես իմ որ հարևելքէն գիշատիչ թռչունը կը կանչեմ, ու հեռու երկրէ՝ Իմ խորհուրդս՝ Ի ծոյթ դնե-

Ն·ՔՐԴ· ԲԲԸ 712

ղեցու. ես խօսեցայ, ու ես պիտի կատարեմ. ես խորհեցայ, ես նաև պիտի գործ պիտի դնեմ։
12 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով հարդարութենէն հեռացած խստա-
13 սիրտներ՝ Ինծի մօտեցուցի. անիկայ պիտի չհեռանայ. և իմ փրկութիւնս պիտի չուշանայ. ու իմ փառքս Իսրայէլին համար Սիօնի մէջ փրկութիւն պիտի ըլլայ։

ԳԼ· ԽԷ

1 Աստուծոյ դատաստանը Բաբիլոնի ու Քաղդեացւոց վրայ՝ 6 իրենց անգթութեանը, 7 ամբարտաւանութեանը, 10 և յանդգնութեանը համար՝ 11 անխրաժեշտ պիտի ըլլայ։

1 Իվար Բաբիլոնի կոյս աղջիկը՝ Իջի՛ր, ու Իհողի վրայ նստէ. ով քաղդեացւոց աղջիկը՝ գետնի վրայ առանց աթոռի՛ նստէ. քանզի մէյմըն ալ քնքուշ ու փափուկ պի-
2 տի չկոչուիս։ Իաղրիքին քարերը առ, ալի՛ր աղա. լաչակդ հանէ՛, քղանցքդ վերցուր, սրունքդ բաց, գետերէն անցիր։ Թաղ քու մերկութիւնդ բացուի՛, և նախատինքդ ալ երևնայ. Իսէնէվ վրէժ պիտի առնեմ, ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ։
4 (ՈՒրեր Փրկչին անունը՝ Եհովայ Սաբաւովթ Է. անիկայ Իսրայէլին
5 Սուրբն է։) Լո՛ւռ նստէ, խաւարի մէջ մտիր՝ ով քաղդեացւոց աղջիկը՝ Իքանզի մէյմըն ալ թագաւորութեանց տիկին պիտի չկո-
6 չուիս։ Ես իմ ժողովուրդիս բարկացայ, և Իմ ժառանգութիւնս պղծեցի, ու զանոնք քու ձեռքդ տուի. դուն անոնց դթութիւն չցուցուցիր. Ծերերին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր։
7 Եւ ըսիր. Ես Իյաւիտեան տիկին պիտի մնամ. այնպէս որ Նասիկայ մտիրիդ մէջը չդրիր, Իառը վախ-
8 ճանը չյիշեցիր։ Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով անհոգութեամբ նստող հեշտասէր, որ սրտիդ մէջը կ՚ըսես. Ծես եմ, ու ինծմէ ուրիշը չկայ. Ի որբևարի պիտի ընտիմ, ու անզաւակութիւն պիտի չգիտ-
9 նամ։ Հիմա հասնոյ երկուքն ալ՝ Թէ անզաւակութիւնը և Թէ որբևարութիւնը՝ Յանկարծ մէկ օրուան մէջ քու վրադ պիտի գան. Ընդու դիւթութիւններուդ շատութեանը մէջ, և քու անթիւ կախարդութիւններուդ մէջ, ա-
10 նոնք ամբողջ քու վրադ պիտի գան։ Ու դուն Ձքու չարութեանդ ապաւինեցար, ու ըսիր. Ոչիս տեսնող չկայ։ Քեզ գլխէ հանողը՝ քու իմաստութիւնդ ու դիտութիւնդ է. ու սրտիդ մէջը ըսիր. Ես եմ,

Ն·ՔՐԴ· ԲԲԸ 712

ա ԳԼ·ԻԱ· 9։ ԵՐԵՄ· ծ·2։ ծա· 44։
Բ ԵՐԵՄ.Ժ· 5։
Ք ԵՐԵՄ.ԽԸ· 7։
Ե ԵԶ.ԺԹ· 4։ ԲՕՐ·ա· 31։ լԲ·11։ Սաղ·ՀԱ· 6։ ԳԼ·ԿԳ· 9։
Ի Սաղ·ՃՐ· 27։ Մաղ· Գ·6։
Ղ Սաղ·ԻՐ· 14։ Հա·18։
Ի ԳԼ·Լ·18։ 25։
Ճ ԳԼ·Խ·19։ ԻԱ·6։ ԽԳ· 12, 19։ ԵՐԵՄ.Ժ·3։
Ր ԵՐԵՄ.Ժ· 5։
Ժ ԳԼ·ԽԵ· 20։
Ի ԳԼ·ԽԳ· 19։ ԽԵ·7։
ԼԲՕՐ·ԼՐ·7։
Ի ԳԼ·ԽԵ· 5։ 21։
Ծ ԳԼ·ԽԵ· 21։
Ձ Սաղ·ԼԳ· 11։ Ածախ· ԺԲ·21, ԻԱ·30։ Գոր.Ե.39։ ԵՐՐ·Ղ·17։
Հ ԳԼ·ԻԱ· 2։ 25։
Յ ԳԼ·ԽԳ· 23։ ԼԵ·13։

11 ու ինծմէ ուրիշը չկայ ։ Անոր հա-
մար քու վրադ մէկ ձախորդութիւն
մը պիտի դայ , որ անոր ուսկից
ծագիլը պիտի չգիտնաս . և քու
վրադ թշուառութիւն մը պիտի
իյնայ , որ զանիկայ ետ դարձնել
լու կարող պիտի չըլլաս . ու քու
վրադ Ժանկարծ աւերում մը պիտի
գայ , որ դուն չկրնայ պիտի չգիտ-
12 նաս ։ Հիմա քու կախարդութիւն-
ներուդ և շատ դիւթութիւններուդ
մէջը կեցիր , որոնցմով քու ման-
կութենէդ ի վեր աշխատեր ես .
գուցէ օգուտ մը գտնելու կարող
ըլլաս , գուցէ կարենաս յաղթել ։
13 Ի խորհուրդներուդ շատութենէն
ձանձրացար . հիմա երկինքը զըն-
նողները , աստղագէտները , նոր
ամիսներով գուշակութիւն ընող-
ները թող ելլեն , և քու վրադ
14 գալու չբլիսէն քեզ ազատեն ։ Ա-
հա անոնք Ժմղդի պէս պիտի ըլլան ,
ու զանոնք կրակը պիտի այրէ . ի-
րենց հոգին բոցին զօրութենէն
պիտի չկրնան ազատել . տարնալու
համար կայծ մը՝ Ժամացը նըս-
տելու համար կրակ մը պիտի չմը-
15 նայ ։ Ա յսպէս պիտի ըլլան քեզի
անոնք՝ որոնց հետ աշխատեցար ,
ու մանկութենէդ ի վեր առուտուր
ըրիր . ամէն մէկը իր ճամբան էր-
խ ել՝ ցիրուցան պիտի ըլլան , ու
քեզ ազատող մը պիտի չըլլայ ։

ԳԼ . ԽԸ

1 Աստուած իր մարգարէութիւնները կը յայտ-
նէ , որ ժողովուրդը յանդիմանէ իրենց կռմա-
կորութեանը համար . 9 իր փառացը համար
զանոնք կը փրկէ . 12 իր կարողութիւնը ու
նախախնամութիւնը յառաջ բերելով՝ զանոնք
հնազանդութեան կը յորդորէ . 16 անոնց
բժամութեանը վրայ Ժպղծայ . 20 իր ժողո-
վուրդը մեծ զօրութեամբ կը փրկէ Բաբելո-
նէն ։

1 Լսեցէ՛ք ասիկայ՝ ովՀ Ցակոբի տու-
նը , որ Իսրայէլին անունովը
կանչուած էք , ու Ցուդային
*աղբիւրէն ելեր էք , և Ի Տէրոջը
անունովը երդում կ՚ընէք , ու Իս-
րայէլին Աստուածը կը յիշէք .
ի Ճշմարտութեամբ չէ , ու
2 արդարութեամբ չէ ։ (Քանզի ա-
նոնք Ժ Սուրբ քաղաքին անունո-
վը կը յիշուին , և Ի Իսրայէլի Աս-
տուծոյն կը կռթընին , որուն ա-
նունը Եհովայ Սարաւովթ է ։)
3 Ես Առջի բաները հին ժամանակէն
ի վեր պատմեցի . ու անոնք իմ
բերնէս ելան , և զանոնք իմացու-
ցի . գանկարծ յանկարծ ըրի , ու և-
4 դան ։ Որովհետև գիտէի որ դուն
խիստ ես , և Ջքու պարանոցդ եր-
կաթէ ջիղեր ունի , ու պղնձէ ճա-
5 կատ քու ունիս ։ Ի Ուստի քեզի հին
ժամանակէն ի վեր պատմեցի , ու

դեռ չեղած՝ քեզի իմացուցի , որ
չըլայ թէ ըսես . Զանոնք իմ ար-
ձանս ըրաւ , և իմ քանդակած ու
6 ձուլածոյ կուռքս հրամայեց ։ Դուն
անդէ լսեցիր . նայէ անոնց ամէնը
խ որ հ ե ց ա ր . ու դուք չէիք՞
պիտի չհրատարակէք . ես քեզի
ասկէ եարը նոր ու ծածուկ բաներ
պիտի գիտցընեմ , որ դուն անոնք
7 չգիտցար ։ Անոնք հիմա ստեղ-
ծուեցան , և չէ թէ առաջուց . ու
ա օրէս առաջ զանոնք չլսեցիր ,
որ չըլայ թէ ըսես . Ահա զանոնք
8 գիտցայ ։ Դուն ոչ լսեցիր , ոչ ալ
գիտցար . և սկիզբէն քու ականջդ
չբացուեցաւ . վասն զի գիտցայ որ
դուն խիստ նենգաւոր ես , ու դուն
Ժ որովայնէ ապստամբ կոչուեցար ։
9 Ես իմ անուանս համար Երկա-
կութիւնս պիտի ուշացընեմ . և
իմ փառացս համար համբերող
պիտի ըլլամ քեզի , որ քեզ չկոր-
10 սընցնեմ ։ Է Ահա քեզ մաքրեցի ,
բայց չէ թէ Ժարծաթի պէս՝ . ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը
11 փորձեցի ։ Ի Ա՛ի՛յ ինծի համար՝
ինծի համար պիտի ընեմ . Հբանշի
իմ անունս ինչո՞ւ պղծուի . ու չես
իմ փառքս ուրիշին չեմ տար ։
12 Ո՛վ Ցակոբ՝ ու իմ կանչած Իսրա-
յէլ՝ ինծի մոիկ ըրէ . Ես նոյն
եմ , ճառաջինը ես եմ , վերջինն
13 ալ ես եմ ։ Ա՛նպես երկիրը իմ
ձեռքս հիմնեց , ու երկինքը իմ
աջ ձեռքս տարածեց . երբոր ես
անոնք կանչեմ , անոնք միասին իյ-
14 ա՛ն կը կայնին ։ Ն Ամէնքդ ժողո-
վուեցէ՛ք ու մտիկ ըրէք . անոնցմէ
ո՞վ պատմեց աս բաները . Ե Տէրոջը
սիրածը՝ Բարիլոնի մէջ անոր կամ-
քը ի գործ պիտի ղնէ , և իր բա-
զուկը Քաղդէացւոց վրայ պիտի եր-
15 կընցնէ ։ Ընդունե՛ք . Ես՝ ես խօսեցայ , ու
Ե զանիկայ կանչեցի , անիկայ բերի ,
և անոր ճամբան յաջողց պիտի ըլ-
16 լայ ։ Ինծի մօտեցէ՛ք . ասիկայ
լսեցէ՛ք . Ժառաջուց ծածուկ չխօ-
սեցայ . աս Ք ան ե ր ը եղած ժամանա-
կէն ի վեր ես հոն եմ . ու հիմա զիս
Ե Տէր Եհովան ու անոր Հոգին խրբ-
17 կեց ։ Ա յսպէս կ՚ըսէ Տէրը Ժքու
Փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ես
եմ քու Տէր Աստուածդ , որ քեզի
օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ ,
ու Ժքալելու ճամբուդ մէջ քեզ
18 կ՚առաջնորդեմ ։ Ա՛հ երանի թէ իմ
պատուիրանքս մտիկ ընէիր . Ժ ան
ատենը քու խաղաղութիւնդ գետի
պէս , ու արդարութիւնդ ծովուն
19 ալիքներուն պէս պիտի ըլլար . Ի Եւ
քու սերունդդ աւազի չափ՝ ու ո-
րովայնիդ ծնունդը անոր Ի խիճին
չափ պիտի ըլլար . անոր անունը

Ն . Ք . ՀԻ . Իէր 712

Ա Թես . Ե . 8 ։

Ղ Գ . Ժէ . 10 ։
= Գ . Խդ . 25 ։ Դան . Բ . 2 ։

Ղ Նաւ . ա . 10 ։ Մաղ . գ . 1 ։

= Սաղ . կը . 26 ։
* Եփ . Հուբրէն
Բ Բ Օր . զ . 13 ։ Գ . կն . 16 ։ Սոփ . ա . 5 ։
Ի Երեմ . գ . 2 ։ Ե . 2 ։
Ր Գ . Ժր . 1 ։
Ի Միք . գ . 11 ։ Հաւ . Բ . 17 ։
Ղ Գ . խա . 22 ։ Խր . 9 ։ Խգ . 9 ։ Խգ . 7 ։ 8 ։ Խե . 21 ։ Խզ . 9 ։ 10 ։
Ի Ցես . խա . 45 ։
Ե Եւ . Լ . 9 ։ Բ Օր . Լ . 27 ։
Ր Հմր 3 ։

Ժ Սաղ . Ծբ . 3 ։
Ի Սաղ . Հթ . 9 ։ Հզ . 8 ։ Գ . Խգ . 23 ։ Հմր 11 ։ Եզեկ . Ի . 9 ։ 14 ։ 22 ։ 44 ։
Ե Սաղ . Հբ . 38 ։
Ի Սաղ . Կշ . 10 ։
Ֆ Ցես Եզեկ . Իր . 20 ։ 21 ։ 22 ։
† Ա՛մ՝ արձամով .
Ի Հմր 9 ։
Հ Ցես Բ Օր . Լր . 26 ։ 27 ։ Եզեկ . Ի . 9 ։
Ֆ Գ . Խբ . 8 ։
Ե Բ Օր . Լբ . 39 ։
Ժ Գ . խա . 4 ։ խգ . 6 ։ Ցայտ . ա . 17 ։ Իր . 13 ։
Ֆ Սաղ . ճբ . 23 ։
Ֆ Գ . խ . 26 ։
Ի Գ . խա . 22 ։ խգ . 9 ։ խգ . 7 ։ խե . 20 ։ 21 ։
Ղ Գ . խե . 1 ։
= Գ . խգ . 28 ։
Ղ Գ . խե . 1 ։ 2 ։ Ճ ։
Պ Գ . խե . 10 ։
= Գ . խգ . 14 ։ խգ . 6 ։ 24 ։ Հմր 20 ։
= Սաղ . լբ . 8 ։
Է Բ Օր . Լբ . 29 ։ Սաղ . Ձա . 13 ։
Ֆ Սաղ . Ժէ . 165 ։
Բ Ծն . Իր . 17 ։ Ովս . ա . 10 ։
‡ Ա՛մ՝ որուվայնին Ծնունդը

Ն֊Ք֊ՂԲ֊ Իբր 712

ՅԳԼ֊ՅԲ֊ 11֊ ԵբեմՏ֊ 8֊ 8֊ 6֊ 43֊ Ջաք֊ Բ֊ 6֊ 7֊ Ցայտ֊ Ժը֊ 4֊

– ԵԼ֊ԺԲ֊ 4֊ 5֊ 6֊ ՊԼ֊ Խդ֊ 22֊ 23֊

‡ Տ֊ես գԼ֊ Խա֊ 17֊ 18֊

+ ԵԼ֊ Ժ֊ 6֊ Թուհ֊ 11֊ Սաղ֊ 86֊ 41֊

• ԳԼ֊ 36֊ 21֊

– Գը֊ Խա֊ 1֊

Բ ՀԲ 5֊ Եբեմ֊ 8֊ 5֊ Մատ֊ ա֊ 20֊ 21֊ Ղու֊ 15֊ 31֊ Ցօհ֊ Ժ֊ 36֊ Գաղ֊ 15֊

‡ ԳԼ֊ Ժա֊ 4֊ 36֊ 16֊ Ովս֊ 5֊ 5֊ Իբր 12֊ Ցայտ֊ 16֊

Ծ ԳԼ֊ 36֊ 16֊

Ե ՍաղՏ֊ Խե֊ 5֊

Ը ԳԼ֊ Խբ֊ 1֊ Ջաք֊ 8֊

Ի ԳԼ֊ Խդ֊ 23֊ Ցօհ֊ Ժ֊ 31֊ Ժե֊ 8֊ Եփե֊ 6֊

ԼԵզԿՂ֊ 19֊

Ր ՀՊր 1֊

ՃՄատ֊ Իգ֊ 37֊

Է ԳԼ֊ Խբ֊ 6֊ 4֊ 3֊ Ղու֊ Բ֊ 32֊ Գոբ֊ Ժ֊ 47֊ Իզ֊ 18֊

Ը ԳԼ֊ Ծգ֊ 3֊ Մատ֊ Իզ֊ 67֊

Ի Սաղ֊ Հր֊ 10֊ 11֊ ՀՊր 23֊

Ձ Տ֊ես Սաղ֊ կԲ֊ 13֊ Ա֊ Կոր֊ Ա֊ 2֊

իմ առջևս պիտի չկարուէր , ու չկղթսուէր ։

20 Յ Բարիլոնն լկէք , փաղեսացիներէն փախէք ։ ասիկայ յաղթութեան երգով պատմեցէք , ու հրատարակեցէք ։ ասիկայ մինչև երկրիս ծայրը տարածեցէք , ըսելով ՝ Տէրը

21 ՚ի՛ր Ցակոբ ծառան փրկեց ։ Ու երբոր զանոնք անապատներու մէջ պտըտցուց , Ի չծարաւեցան ։ • ա֊ նոնց համար վէմէն ջուրեր վազցուց ։ վէմը պատռեց , ու անկ֊

22 ջուրեր բղխեց ։ • Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ ։ ԽԹ

1 Քրիստոս Հրէաներուն խրկուած ըլալով , ա֊ նոնցմէ կը գանգատի ։ 5 Հեթանոսներուն կը խրկուի իր շնորհացր խոստմունքներով ։ 13 Աստուծոյ գլուխնաւոր սէրը իր եկեղեցիին վրայ ։ 18 Եկեղեցիին գերեզարձութիւնը և զարդանալը ։

1 – ՚Ի՛վ կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու ով ժողովուրդներ՝ հեռուէն ականջ տուէք ։ Բ Տէրը զիս արգանդէն կանչեց ։ իմ անունս մօր

2 որովայնէն յիշեց ։ Եւ Ի իմ բերանս սրած թուրի պէս ըրաւ , Ծ զիս իր ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց , և զիս Է փայլուն նետի պէս ըրաւ ։ իր կապարճին մէջը պահեց զիս ։

3 Եւ ինծի ըսաւ ։ Ղ Դուն իմ Ծառաս ես , ով Իսրայէլ՝ Ը որ քեզմով պիւ֊

4 տի փառաւորուիմ ։ Ես Ու ես ըսի ։ Պարապ տեղը աշխատեցայ ։ Ե իմ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը դործածեցի ։ բայց իմ իրաւունքս Տէրոջը առջևն է , և իմ գործքս իմ Աստուծոյս քովն է ։

5 Ու հիմա այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Ը որ զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու համար ստեղծեց , որ Ցակոբը անոր դարձընէմ , և Ի Իսրայէլը անոր ժողվուի , որ Տէրոջը առջևը փառաւորուիմ , և իմ Աստուածս

6 ինծի զօրութիւն ըլլայ ։ Այսպէս կ'ըսէ • Ցակոբին ցեղերը նորէն հաստատելու համար , ու Իսրայէլին ազատուածները դարձընելու համար , իմ ծառաս ըլլալդ քեզի քիչ է ։ ահա քեզ Ի ազգերուն լոյս պիտի դնեմ , որ մինչև երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս ։

7 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Փրկիչը՝ անոր Սուրբը Անարգուած անձին՝ ազգայ ատելի եղողին՝ իշխանաց ծառային ։ Ի Թագաւորները պիտի տեսնեն , ու ոտը պիտի ելլեն ։ իշխանները ալ երկրպագութիւն պիտի ընեն , Տէրոջը համար՝ որ հաւատարիմ է , Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։

8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Ժ Ընդունելի

ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի , և փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն ըրի , ու քեզ պահեցի , Ա և ժողովուրդին ուխտ ըլլալու տուի , որ երկիրը հաստատես , ու աւրուած ժառանգութիւնները ժառանգեցը֊

9 նես ։ Եւ հակառաճներուն ըսես ։ Ելէք , •• խաւարի մէջ եղողներուն՝ Ցայտնուեցէք ։ Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին , և անոնց արոտը ամէն բլուրներու֊

10 վրայ պիտի ըլլայ ։ Անոնք Ն պիտի չանօթենան , ու չծարաւին ։ և շրջանոնք խորշակ կամ արևը պիտի չդարնէ ։ քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը՝ Ֆ պիտի առաջնորդէ անոնց , ու ջուրի աղբերակներուն

11 քովը պիտի տանի զանոնք ։ Ժ Եւ ամէն լեռներս՝ ճամբաներ պիտի ընեմ ։ ու իմ պողոտաներս պիտի

12 բարձրանան ։ Ահա Ա ոմանք հեռուէն , և ահա ոմանք հիւսիսէն , ու արևմուտքէն , և ոմանք Սինէա֊

13 ցւոց երկրէն պիտի գան ։ Ո՛վ երկինք՝ ուրախ եղիր , ու ով երկիր՝ ցնծութիւն ըրէ , և ով լեռներ՝ ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէ՛ք ։ քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն տուաւ , ու իր տնանկներուն ողորմեցաւ ։

14 Բայց Սիոնը ըսաւ ։ Եհովան զիս թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ ։

15 ՚Մինթէ կինկը իր կաթնկեր մնոռ֊ կը կրնայ մոռնալ , անանկ որ իր որովայնին ծնունդանը վրայ չգթայ ։ Թէև անոնք մոռնան , Բ բայց ես

16 քեզ պիտի չմոռնամ ։ Ահա Ղ ես քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի ։ քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս

17 են ։ քու տղաքներդ պիտի արտո֊ րան ։ •• Ջ քեզ փլցնողները և աւ֊

18 րողները քեզմէ պիտի ելլեն ։ ՚Աչքերդ վերցուր , ու բոլորտիրդ նայէ ։ ամէնը կը ժողովուին •• քեզի կու գան ։ Տէրը կ'ըսէ որ՝ Ես կենդանի եմ ։ անշուշտ անոնց ամէնը • զարդերու պէս պիտի հագնիս , և անոնցմով հարսի պէս պիւ֊

19 տի զարդարուիս ։ քանզի քու աւերակներդ , ամայի տեղուանքդ , ու քու կործանմանդ երկիրը Լ հիմա էր բնակիչներուն նեղ պիտի դայ ։ և քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։

20 ՚Քու անզաւակութենէդ Ետև Բ ծնանելու որդիքդ քու ականջներուդ պիտի ըսեն ։ Աս տեղը ինծի նեղ է ։ տեղ տուր ինծի որ բնա֊

21 կիմ ։ Ու դուն քու սրտիդ մէջը պիտի ըսես ։ Ասոնք ինծի ով ծնաւ ։ ես անզաւակ ու ամուլ էի ։ Ես դերի ու աքսորուած էի , ասոնք ով մեծցուց ։ ահա ես մինակ մնացեր էի , ասոնք ո՞ր էին ։

Ն֊Ք֊ՂԲ֊ Իբր 712

ՅԳԼ֊ԽԲ֊ 6֊

ՀԳԼ֊ԽԲ֊ 7֊ Ջաք֊ Թ֊ 12֊

Ց Ցայտ֊ Է֊ 16֊

ՂՍաղ֊ՃԽա֊ 6֊

Ճ Սաղ֊ Իգ֊ 2֊

ՄԳԼ֊ Խ֊ 4֊

Յ ԳԼ֊ Խգ֊ 5֊ 6֊

Ն ԳԼ֊ Խդ֊ 23֊

ՂՏ֊ես գԼ֊ Խ֊ 27֊

– Տ֊ես Սաղ֊ Ճդ֊ 13֊ Մաղ֊ Գ֊ 17֊ Մատ֊ Է֊ 11֊

Ղ Հռով֊ Ժա֊ 29֊

Ֆ Տ֊ես ԵԼ֊ Ժդ֊ 9֊ Երգ֊ Ը֊ 6֊

Ր ՀՊր 19֊

– ԳԼ֊ Կ֊ 4֊

– Ա֊ես֊ Ժէ֊ 6֊

Վ Տ֊ես գԼ֊ Ծգ֊ 1֊ 2֊ Ջաք֊ Բ֊ 4֊ Ժ֊ 10֊

– Մատ֊ Գ֊ 9֊ Հռով֊ Ժա֊ 11֊ 12֊ Ա֊

Ր Դ֊ Կ֊ 4֊

22 Ես յսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան . Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցընեմ , ու իմ դրօշակս ժողովուրդներուն մէջ պիտի կանգնեմ . և անոնք քու տղաքներդ էբնդ ծոցին մէջը պիտի բերեն , ու քու աղջիկներդ անդ ուսերուն վրայ
23 պիտի վերցուին ։ Եւ թագաւորները քու սնուցիչներդ պիտի ըլլան , ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ . երեսին գետինը ծոխելվ՝ քեզի երկրպագութիւն պիտի ընեն , ու †ոտքերուդ փոշին պիտի լզեն . և պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը . վասն զի †ինծի ապասինողները պիտի չամչուին ։
24 Մի‡թէ հզօրէն առաբը կ'առնուի՞ , կամ *ահարկու մարդուն գերի ազատուի՞ ։
25 Ռաւծը կ'ազատի՞ ։ Բայց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հզօրին գերի առածը անգամ պիտի առնուի , ու բռնաւորի մարդուն առաբը պիտի ազատուի . ու քեզ հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ , և քու տը-
26 ղաքներդ ես պիտի ազատեմ ։ Ու ‡քեզ հարստահարողներուն՝ իրենց մարմինները պիտի կերցընեմ . և իրենց ~արիւնը նոր գինիի պէս խմելով՝ պիտի գինովնան . և ամէն մարմին †պիտի գիտնայ թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ազատեցի , ու քու Փրկիչդ՝ Յակորին Հզօրը ։

ԳԼ . Ծ

1 Քրիստոս կը ցուցընէ թէ Հրէից մերժուիլը իրեն պիտի չհամարուի , որովհետև ինքը փրկելու կարող է , 5 և ան գործը կատարելու յանձնառու եղեր է , 7 և Աստուծոյ օգնական-ներութեանը պատիներ է ։ 10 Աստուծոյ՝ և չէ թէ մեր անձերուն ապահովելու յորդորանքը ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ~Ո՞ւր է ձեր մօրը ապահարզանի թուղթը , որով ես զանիկայ արձակեցի . կամ ով է ան †պարտատէրս՝ որուն ես ձեզ ծախեցի . ահա դուք ձեր անօրէնութիւնքը համար †ծախուեցաք , ու ձեր մայրը ձեր յանցանաց
2 ը համար արձակուեցաւ ։ Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար , ~ե՞ կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար . Իմ‡թէ իմ ձեռքս բնաւ կարճըցա՞ւ՝ որ փրկելու կարող չըլլամ , կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ . ահաՎիմ սաստելովս †ծովը կը ցամքեցընեմ . դետերը անապատի կը դարձընեմ . Իանոնց ձուկերը՝ ջուր չըլլալուն համար կը հոտին , ու ծարաւէն կը մեռնին ։
3 ‡Երկինքներուն խաւար կը հագցընեմ , և ու ծածկոցի համար անոնց վրայ քուրձ կը դնեմ ։
4 ԼՏէր Եհովան ինծի իմաստուն-

րու լեզուս տուաւ , որ †յոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ . առիւն առտու վրս կ'արթընցընէ . անիկայ իմ ականջս կ'արթընցընէ , որ
5 աշակերտներու պէս լսեմ ։ Տէր Եհովան †իմ ականջս բացաւ , ու ես Ոչնահազանդ չեղայ , ետ չդար-
6 ձայ ։ †Իմ կռնակս՝ զարնողներուն , և Ոյտերս՝ փետուղներուն տուի . իմ երեսս նախատինքէն ու
7 թուքէն չծածկեցի ։ Բայց Տէր Եհովան ինծի կ'օգնէ . անոր համար ամօթապարտ պիտի չըլլամ . անոր համար Իմ երեսս գայլասպէս քրի , ու գիտեմ որ պի-
8 տի չամչուիմ ։ ‡Ինծ արդարացընողը մօտ է . ով ինծի հետ պիտի վիճի . միտեղ դատաստանի կայնինք . իմ դատախազս ով է .
9 Թող ինծի մօտենայ ։ Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ . ով է անիկայ որ զիս յանցաւոր պիտի հանի . ահա †ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին . †ցեցը պիտի ուտէ զանոնք ։
10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող , անոր ծառային ձայնը մութ ընող ով կայ , որ Նմութի մէջ կը քալէ , ու բնաւ լոյս չունի . Թող անիկայ Տէրոջը անուանը ապաւինի , ու իր Աստուծոյն կռթընի ։
11 · Ահա դուք ամէնդ՝ որ կրակ կը վառէք , ու կայծերով կը շրջապատիք . ձեր կրակին լուսովը , ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք . ~ասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ . դուք Նտրտմութեամբ պիտի պառկիք ։

ԳԼ . Ծ Ա

1 Աստուծոյ ապահովելու յորդորանքը մէ՝ 3 իր մխիթարական խոստումներուն , 4 և իր արդարութեանը ու փրկութեանը , 7 և մարդոց մահկանացուներուն համար ։ 9 Քրիստոս իր սրբազան բազուկովը իրենները կը պաշտպանէ մարդոց երկիւղէն ։ 17 Երուսաղեմի թշուառութեանը վրայ կ'ողբայ , 21 ու փրկութիւն կը խոստանայ ։

1 Ո՛վ դուք՝ ~արդարութեան հետեւողներ , ~ե Տէրը փնտռողներ՝ ‡ինծի մտիկ ըրէք . դուք որ վէմին նայեցէք , ուսկից որ կտրուեցաք , և ան գուբին փոսին , ուսկից
2 որ փորուեցաք ։ †Ձեր հօրը Աբրահամին՝ ու ձեզ ծնանող Սարրա-յին նայեցէք . Որքանզի անիկայ կանչեցի՝ որ մէկ մարդ մը էր , և Նզանիկայ օրհնեցի , ու բազմացու-
3 ցի ։ Վասն զի Տէրը Նսիոնը պիտի մխիթարէ . անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ . և անոր անապատը Եդեմի պէս , ու անոր ամայութիւնը †Տէրոջը դրախտին պէս պիտի ըլլ . անոր մէջը ցնծու-

Ն . ք . ԷՔ . Իբր 712

Ե Մատ . ժա . 28 ։

Ժ Սաղ . խ . 6 , 7 , 8 ։
Ա Մատ . իշ . 39 , 60՝ . ժգ . 31 ։ Փիլ . բ . 8 ։ Ների . ժ . 5 , ։
Հ Մատ . իշ . 67 , իէ . 26 ։ 60՝ . ժը . 22 ։
Ն Ողբ . գ . 30 ։
Ղեզեկ . գ . 8 , 9 ։
Ճ Հռով . ը . 22 , 33 , 34 ։

Ի Ցոբ . ժգ . 28 ։ Սաղ . ճբ . 26 ։ ԳԼ . ծա . 6 ։
Ա ԳԼ . ծա . 8 ։
Ն Սաղ . իգ . 4 ։
Ղբ Մն . ը . 20 ։ Սաղ . ի՞ . 7 ։

~ Ցաղ . ի . 39 ։
Ղ Սաղ . ժչ . 4 ։

~ Հռով . Թ . 30—32 ։
Բ Հմր . 7 ։

Է Հռով . գ . 1 , 16 ։ Երբ . ժա . 11 , 12 ։
Թ Ծն . ժը . 1 , 2 ։
Ի Ծն . իդ . 1 , 85 ։
Ղ Սաղ . ճբ . 13 ։ ԳԼ . խ . 1 ։ ծբ . 9 ։ Հմր 12 ։
Ի Ծն . ժգ . 10 ։ 60վկ . բ . 8 ։

Ն . ք . ԷՔ . Իբր 712

Ա ԳԼ . կ . 4 ։ կԼ . 20 ։

~ Սաղ . հբ . 11 ։ Հմր 7 ։ ԳԼ . ծբ . 15 ։ կ . 16 ։

† Սաղ . հբ . 9 ։ Միք . կ . 17 ։
* Սաղ . լգ . 22 ։ Հռով . ը . 5 ։ Թ . 33 ։ ժ . 11 ։
ο Մատ . ժբ . 29 ։ ՂԼ . ժա . 21 , 22 ։
* Կ՛իրաւունք ունենայ ։

Ֆ ԳԼ . Թ . 20 ։
~ Ցայտ . ժգ . 20 ։ ժչ . 6 ։
Բ Սաղ . Թ . 16 ։ ԳԼ . կ . 16 ։

~ Ր Օր . իդ . 1 ։ Երեմ . գ . 8 ։ Ովս . բ . 2 ։
Բ Տես գ Թագ . գ . 1 ։ Մատ . ժբ . 25 ։
‡ ԳԼ . ծբ . 3 ։
Ֆ Առակ . ա . 24 ։ ԳԼ . կե . 12 ։ կշ . 4 ։ Երեմ . է . 13 ։ լե . 15 ։
Ի Թուա . ժա . 23 ։ ԳԼ . ծԹ . 1 ։
Ղ Սաղ . ճչ . 9 ։ Նաա . ա . 4
Ի Եզ . ժգ . 21 ։
Ը Ցես . գ . 16 ։
Ր Եզ . է . 18 ։ 31 ։
ժ Եզ . ժ . 21 ։
Ի Ցայտ . ջ . 12 ։
Լ Եզ . գ . 11 ։

Ն·ՔՐ·ԶՔ· ԽԲԸ 712

Թիւն և ուրախութիւն , գովու-
Թիւն , և օրհնութեան ձայն պիտի
4 գտնուի : Ով իմ ժողովուրդս՝
ինծի մտիկ ըրէ , ով իմ ազգս՝
ինծի ականջ տուր . Ելքանչի ինծմէ
օրէնք պիտի ելլէ . և իմ իրա-
ւունքս Ի ժողովուրդներուն լոյս
ըլլալու համար պիտի հաստատեմ :
5 Ծ Իմ արդարութիւնս մօտ է . իմ
փրկութիւնս ելած է , Եւ իմ բա-
զուկներս ժողովուրդները պիտի
դատեն . Ակղզիները ինծի պիտի
յուսան , Եւ իմ բազուկիս պիտի
6 ապաւինին : Ծ Աչքերնիդ վէր
վերցուցէք դէպ ի երկինքը , ու
վար նայեցէք դէպ ի երկիրը . քան-
զի երկինքը ծուխի պէս պիտի
անցնի , հոս երկիրը հանդերձի պէս
պիտի մաշէ . Նմանապէս անոր
բնակիչներն ալ պիտի մեռնին .
բայց իմ փրկութիւնս յաւիտեան-
կան պիտի ըլլայ , ու իմ արդարու-
Թիւնս պիտի չպակսի :
7 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով արդարու-
Թիւն ճանչցողներ , և Ի իմ օրէնքս
ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ .
Մարդոց նախատինքէն մի՛ վախ-
նաք , ու անոնց բամբասանքէն մի՛
8 զարհուրիք : Վասն զի ց ցեց պի-
տի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս ,
և մեզը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի
պէս . բայց իմ արդարութիւնս
յաւիտեան , ու իմ փրկութիւնս
ամէն դարերու մէջ պիտի ըլլայ :
9 Արթնցիր , արթնցիր , Ով
Տէրոջը բազուկը՝ զօրութիւն հա-
գիր . արթնցիր Առջի օրերուն
պէս , շատոնցմէ անցած դարերուն
պէս . Դուն անիկայ չէ՞ս՝ որ Ռա-
հաբը ջարդեցիր , ու Վիշապը վի-
10 րաւորեցիր : Դուն անիկայ չէս
որ Ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը
ցամքեցուցիր , և ծովուն խորունկ
տեղը ճամբայ ըրիր , որ փրը-
11 կուածները անցնին : Ու
Տէրոջը փրկածները պիտի դառ-
նան , ու երգերով Սիօն պիտի գան .
և անոնց գլխուն վրայ յաւիտեան-
կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ .
անոնք ցնծութիւն ու ուրախու-
թիւն պիտի ստանան . տրտմու-
թիւնը ու հեծութիւնը անհետ
պիտի հեռանայ :
12 Ես եմ , ես եմ Որ ձեզ կը մխի-
թարեմ . դուն ով ես՝ որ կմահկա-
նացու մարդէն , ու Խոտի նմանե-
լու մարդու զաւակէն կը վախնաս .
13 Եւ քեզ ստեղծող՝ երկինքները
տարածող՝ ու երկրին հիմերը դնող
Տէրը կը մոռնաս . ու բռնաւորին
սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը
վախնաս , իբր թէ նա կարողներնե-
լու պատրաստուած է . Բայց հէ-
ՆԵՐ է բռնաւորին սրտմտութիւնը :
14 Կապուածը շուտով պիտի արձա-
կուի , Ու գուբին մէջը պիտի չմե-
ռնի , և իր հացը պիտի չպակսի :
15 Քանզի ես Տէր Աստուածդ եմ՝
որ ծովը կը յանդիմանեմ , երբոր
անոր ալիքները կը գոռան . իմ
անունս Եհովայ Սաբաւովթ է :
16 Իմ խօսքերս քու բերանդ դրի , և
քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկե-
ցի , Որ երկինքը հաստատեմ , ու
երկրին հիմերը դնեմ , և Սիօնին ը-
սեմ . Դուն իմ ժողովուրդս ես :
17 Արթնցիր , արթնցիր , ե-
լի՛ր՝ ով Երուսաղէմ , որ Տէրոջը
ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր . Թմրութեան բա-
ժակին մրուրը քամելով խմեցիր :
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն
առաջնորդող չկայ , ու բոլոր մեծ-
ցուցած տղաքներէն՝ իրեն ձեռնտու
19 չկայ : Այս երկու բաները քեզի
պատահեցան . ով քեզի պիտի
ցաւի . կործանում ու կոտորած ,
սով ու սուր . Քեզ ինչո՞վ մխի-
20 թարեմ : Ջրհու տղաքդ մարած՝
ամէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին , որոգայթի մէջ բռնուած
յմդրկի պէս , անոնք Տէրոջը բար-
կութեանը՝ քու Աստուածդ յան-
դիմանութեամբը լեցուած են :
21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ ըրէ՝ ով ո-
ղորմելի , որ արբած ես , Բայց գի-
22 նիէն չէ : Այսպէս կ՚ըսէ քու Ե-
հովայ Տէրդ , և քու Աստուածդ՝
որ իր ժողովուրդին դատը կը
պաշտպանէ . Ահա քու ձեռքէդ
թմրութեան բաժակը , իմ բար-
կութեանս բաժակին մրուրը առի .
զանիկայ ալ պիտի չխմես .
23 Եւ Ի զանիկայ քեզ հարստահարող-
ներուն ձեռքը պիտի դնեմ , որոնք
քու անձիդ ի՛ըսէին . Ծռէ՛ որ անց-
նինք . ու դուն կռնակդ՝ անցնող-
ներուն համար՝ գետի պէս ու փո-
ղոցի պէս դրիր :

ԳԼ · ԾԲ

1 Տէրը կը յորդորէ եկեղեցին՝ որ իր ձրի փրկութեանը հաւատայ , 7 և անոր պատգամաւորները ընդունի , 9 անոր մեծութեամբը ուրախանայ , 11 և իրեն ծառայութենէն ազատէ : 13 Քրիստոսի թագաւորութեանը փառքը :

1 Արթնցիր , արթնցիր , քու
զօրութիւնդ հագիր՝ ով Սիօն .
քու փառաւոր հանդերձներդ հա-
գիր՝ ով Երուսաղէմ Ի սուրբ քա-
ղաք . քանզի Ի չիւմլին ալ անթլ-
փատ ու պիղծ մկը քու մէջդ պիտի
2 չմտնէ : Փոշին քեզմէ թօթվէ՛ ,
Լ նստէ՝ ով Երուսաղէմ . Ելքու
պարանոցիդ կապերը քակէ՛ , ով
3 Սիօնի դերի աղջիկը : Վասն զի

Ն·ՔՐ·ԶՔ· ԽԲԸ 712

Ջաբ·Թ· 11 ։

Ծոր·ԻԶ· 12 ։ Սաղ· հդ· 13 ։ Ե-
րեմ· Լ· 35 ։

Օր·ԺԸ· 18 ։ Գլ· ծթ· 21 ։ Ճհ·գ·34։
Գլ·ԽԹ·2։

Գլ· կ· 17 ։ կ·22 ։
Գլ·ծբ·1։
Ծոր·իա· 20 ։ Երեմ· իե· 15·16 ։

Ցես Օր· իբ·28·34 ։ Սաղ·կ·3 ։ Ես· Տ· Ե-
զեկ· իգ· 32·33·34 ։ Ջաբ·ԺԸ· 2 ։ Ցայտ· ժգ·10 ։

Գլ· Խե· 9 ։

Ամով· Ե· 2 ։

Ղշբ·Բ·11· 12 ։

Ցես հԺ 17։ Ողբ·գ· 15 ։

Երեմ·ի·Ե· 34 ։

Երեմ·իե· 17·26·28 ։ Ջաբ·ԺԸ· 2 ։

Սաղ·կվ· 11·12 ։

Գլ·ծա·9· 17 ։

Ղեմ·ա· 1 ։ Գլ·Խբ· 2 ։ Մատ·դ· 5 ։ Ցայտ· իա·2 ։

Գլ·լե·8 ։ կ·21 ։ Նաւ· ա· 15 ։ Ցայտ·իա· 27 ։

Ցես գվ· գ·26 ։ Ե· 23 ։

Ջաբ·Բ·7 ։

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ազգի ծախսեցաք , և առանց ստակի պիտի
4 փրկուիք ։ Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իմ ժողովուրդս առաջ Եգիպտոս իջաւ , որ հոն պանդխտութիւն ընէ . ու Ասորեա՛ տանցիք զանոնք պատճառի անոր
5 բռնութիւն ըրին ։ Եւ հիմա հոս ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ իմ ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ . անոր վրայ իշխողները ղէնէ՛յ կը պոռացընեն , կ'ըսէ Տէրը , ու միշտ ամէն օր իմ անունս չկը հայ-
6 հոյուի ։ Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ իմ անունս . ասոր համար ան օրուան մէջ պիտի ես ինձմէ , թէ ես ան եմ՝ որ կը խօսէի . ահա ես եմ ։
7 Ի՞նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր ոտքերը , որ աւետիս կը բերէ , խաղաղութիւն կը քարոզէ . բարութեան աւետիս կը բերէ . փրկութիւն կը քարոզէ , ու Սիոնին կ'ըսէ . Քու Աստուածդ կը
8 թագաւորէ ։ Քու պահապանները ձայն պիտի վերցընեն . ըղձծութեան ձայնով միաբերան պիտի երգեն . քանզի երբոր Տէրը Սիոնը ետ դարձընէ , անոնք *յայտնապես
9 պիտի տեսնեն ։ Ով Երուսաղէմի աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով մէկտեղ աղաղակեցէ՛ք . Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
10 Երուսաղէմը փրկեց ։ Տէրը իր սուրբ բազուկը մերկացուց բոլոր ազգաց աչքերուն առջեւը . ու ծերկրիս ամէն ծայրերը մեր Աստուածոյն փրկութիւնը պիտի տեսնեն ։
11 Քաշուեցէ՛ք , քաշուեցէ՛ք , անկէ ելէ՛ք . պիղծ բանի մի՛ դպչիք . անոր մէջէն ելէ՛ք . Մաքրուր եղէ՛ք՝ որ Տէրոջը սպասները վերցընող-
12 ներ ։ Քանզի չէ թէ արտորալով պիտի ելլէք , և չէ թէ փախչելով պիտի երթաք . Եհոպա Տէրը ձեր-առջեւէն պիտի երթայ , ու Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի ըլլայ ։
13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն պիտի գտնէ , և պիտի մեծնայ , ու պիտի բարձրանայ , ու խիստ
14 պիտի փառաւորի ։ Ինչպես որ շատերը †անոր վրայ՝ապշեցան , (անոր երեսը՝ մարդու էրեսէն , ու կերպարանքը՝ մարդու որդւոյմէն աւելի աւրած ըլլալուն համար ,)
15 Այնպես ալ շատ ազգեր պիտի ‡զարմացընէ . Թագաւորները անոր առջեւը իրենց բերանը պիտի գոցեն . վասն զի որ իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն , և իրենց չլսածը պիտի իմանան ։

ԳԼ . ԾԳ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար դատելով՝ խոչեն գայթակղութիւնը կ'արգելըէ . 4 յիշելով Քրիստոսի չարչարանքին օգուտը . 10 և բարի յաջողութիւնը ։

1 Ո՞վ հաւատաց մեր պատգամին , ու ի՞նչ Տէրոջը բազուկը
2 որո՞ւ յայտնուեցաւ ։ Քանզի նա նիկայ՝ անոր առջեւը մատաղ տունկի պէս , և ծարաւուտ երկրէ ելլող արմատի պէս բուսաւ . Տանիկայ կերպարանք կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք , ոչ ալ անանկ երեւոյթ մը՝ որ անկէ
3 ախորժէինք ։ Անիկայ մարդոցմէ անարգուեցաւ , ու երեսէ ձգուեցաւ . վշտաց տէր ու ցաւուց տեղեակ եղաւ . և անկէ երես դարձնելու մարդու պէս եղաւ . անարգուեցաւ , ու չանիկայ
4 չարգեցինք ։ Իրաւցընէ նանիկայ մեր ցաւերը վերցուց , ու մեր վշտերը իր վրան առաւ . և մենք զանիկայ վիրաւորուած , Աստուծմէ զարնուած , ու չարիքի հանդիպած սեպեցինք ։
5 Բայց անիկայ մեր մեղքերուն համար վէրաւորուեցաւ , և մեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ . մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ . և անոր ծկերբերովը մենք բժշկուեցանք ։
6 Ամէնքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք . ամէն մէկզնիս իր ճամբուն դարձաւ . և Տէրը մեր ամենուն անօրէնութիւնը անոր վրայ
7 դրաւ ։ Անիկայ անիրաւութիւն կրեց , ու չարչարուեցաւ , բայց չբերանը չբացաւ . ի մորթուելու տարուող ոչխարի պէս , ու իր խուզողներուն առջեւը մէնձմ կեցող մանրի պէս՝ անանկ իր բերա-
8 նը չբացաւ ։ Նեղութեամբ և դատապարտութեամբ՝ վերցաւ . ու անոր ազգատոհմը ով կրնայ պատմել . քանզի անիկայ կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ . անիկայ իմ ժողովուրդիս յանցանքին համար
9 զարնուեցաւ ։ Եւ անոր գերեզմանը ամբարիշտներու հետ դրուեցաւ . բայց երբոր մեռաւ , հարուստին հետ եղաւ . § քանզի անիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց , ու անոր բերնին մէջ նենգութիւն
10 մը չգտնուեցաւ ։ Բայց Տէրը հաճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցաւերու մատնէ . անոր անձը յմեղայ համար զոհ ‖ըլլալէն ետքը՝ անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ , Էէր օրերը պիտի երկրնշընէ , ու Տէրոջը կամքը անոր ձեռքովը
11 պիտի յաջողի ։ Իր անձին աշխատութեանը պտուղը տեսնելով՝

ՆՀ . ՂՁ . Իբր 712 .

– ԾՀ Ժր . 38 ։ Հռով . Ժ . 16 ։
Բ Գլ . ԾՁ . 9 ։ Հռով . ա . 16 ։ Կոր . ա . 15 ։
Գ Գլ . Ժա . 1 ։
Դ Գլ . Ծր . 14 ։ Մար . Թ . 11 ։
Ե Սաղ . Իր . 6 ։ Գլ . Խթ . 7 ։
Զ Երր . Դ . 15 ։
Է ԾՀ . ա . 10 , 11 ։
Ը Մտ . Ը . 17 ։ Երր . Թ . 28 ։ ա Պետ . բ . 24 ։
Թ Հռով . Դ . 25 ։ ա Կոր . Ժե . 3 ։ ա Պետ . գ . 18 ։
Ժ ա Պետ . բ . 24 ։
ԺԱ Սաղ . ՃԺԹ . 176 ։ ա Պետ . բ . 25 ։
ԺԲ Մտ . իզ . 63 ։ ԽԷ . 12 , 14 ։ Մար . Ժգ . 61 ։ Ժե . 5 ։ ա Պետ . բ . 23 ։
ԺԳ Գոր . Ը . 32 ։ ‖ Կամ՝ Նեղութեանց և դատաստանաւ
ԺԴ Դան . Թ . 26 ։
ԺԵ Մտ . ԽԷ . 57 , 58 , 60 ։
§ Կամ՝ Թէ և
ԺԶ ա Պետ . բ . 22 ։ ա ԾՀ . գ . 5 ։
ԺԷ Ր Կոր . ե . 21 ։ ագ Պետ . բ . 24 ։
* Կամ՝ Ընծայէք
ԺԸ Հռով . գ . 9 ։
ԺԹ Եփես . ա . 5 , 9 ։ Թես . ա . 11 ։

Ն·Ք·ՂԲ·
ԽԲԲ 712

պիտի կշտանայ . չիմ արդար չծառաս՝ Ի՞ր գիտութեամբը նշաւեերը պիտի արդարացընէ . Ո՞րքանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը
12 պիտի կրէ : ԱՆոր համար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր , ու հզօրներուն հետ աւարչէն բաժին պիտի առնէ . քանզի իր անձը մահուան *մատնեց , ու չանցաւորներու հետ սեպուեցաւ . և շատերուն մեղքը վերցուց , ու ՔանցաւորներուՆ համար միջնորդութիւն ըրաւ :

ԳԼ · Ծ Դ.

1 Մարգարէն՝ հեթանոսներուն մխիթարութիւն ըլլալու համար ; կը նախասէյնէ անոնց եկեղեցիին ընդարձակութիւնը , 4 անոնց ապահովութիւնը , 6 նեղութենէ ազատուիլը , 11 յաւաջադիմութիւնը , 15 և անոնց ապահովութեամբ պահպանուիլը :

1 ՔՈվ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ովվ ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցնծալ թեամբ գոչէ և աղաղակէ . Էքանզի երեսկ ձգուածին տղաքները երիկ ունեցողին տղաքներէն շատ
2 պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը : Ընդրանիդ տեղը լայնցուր , ու քու բնակարանիդ վարագուրները տարածուին . մի՛ խնայեր . չուաններդ երկնցուր , ու ցիցերդ ամուրցուր :
3 Քանզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս . ՏԱ քու սերունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ , ու աւրած քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցընէ : Մի՛ վախնար , վասն զի պիտի չամչնաս . ու մի՛ պատկառիր , վասն զի պիտի չնախատուիս . քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս , և քու որբևարութեանդ նախատինքը մէյմըն ալ
5 պիտի չյիշես : Քանզի քու երիկդ քու Ստեղծիչդ է . անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է . ու քու Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է . Էանիկայ բոլոր երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի : Քանզի Տէրը քեզ՝ Ներեսէ ձգուած և հոգւով վըշտացած կնկան պէս , ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կանչեց ,
7 կ'ըսէ քու Աստուածդ : Էփոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի , բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ընդունիմ : Էփչ մը սրտմտութեամբ՝ մէկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի , Էբայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի պիտի ողորմիմ , կ'ըսէ քու Փրկիչդ
9 Եհովան : Քանզի ասիկայ ինծի Ընոյի ջուրերուն պէս է . ինչպես որ երդուայ ըրի Թէ , Նոյի ջուրերը մէյմըն ալ երկրի վրայ չանցնին , այնպես ալ երդուայ ըրի որ քեզի չբարկանամ , ու քեզ չանդիմա-
10 նեմ : Քանզի թլեները պիտի վերնան , և բլուրները պիտի սասանին . Էբայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ , ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի , կ'ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ'ո-
11 ղորմի : Ովվ փոթորիկէ զարնուած անմխիթար ողորմելի , ահա ես քու քարերդ էֆդոյնզգոյն պիտի դնեմ , ու քեզ շափիւղաներով պիտի
12 հիմնեմ : Եւ քու մարտկոցներդ ||յասպիս քարերով՝ , ու դռներդ կարկեհաններով , ու բոլոր §պարիսպներդ թանկագին քարերով
13 պիտի շինեմ : Եւ քու բոլոր որդիդ ԷՏերոջմէ սորված պիտի ըլլան , ու Էքու որդւոցդ խաղաղութիւնը
14 մեծ պիտի ըլլայ : Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս . բռնութենէն հեռու պիտի ըլլաս , որ չվախնաս , ու արհաւիրք
15 քէն՝ որ քեզի չմօտենայ : Ահա անշուշտ ‡ժողով պիտի ընեն , Բայց ինծմէ չէ . ով որ քու վրադ ժողվուի՝ , քու կողմդ պիտի դառնայ
16 նայ : Ահա կրակի մէջ ածուխները փչող՝ և իր գործքին համար գործիք շինող դարբինը ես ստեղծեցի , ու աւերելու համար՝ կործանիչ
17 նողը ես ստեղծեցի : Քեզի դէմ շինուած գործիքը ամենևին պիտի չյաջողի , և քու վրադ դատաստանի ելլող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուի . Տէրոջը ծառանեցրուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է , կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ · Ծ Ե

1 Մարգարէն՝ Քրիստոսի խոստումնքներովը՝ հաւատքի 6 և ապաշխարութեան կը յորդորէ : 8 Հաւատացեալներուն բարի յաջողութիւնը :

1 ||Ովվ Բոլոր ծարաւածները՝ ջուրերուն եկէք . և ստակ չունեցողներ՝ Էեկէք , ծախուձառէք ու կերէք . եկէք առանց ստակի և առանց գնոյ
2 գինի ու կաթ ծախուձառէք : Ինչո՞ւ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար , և ձեր վաստակը անանկ բանի համար՝ որ չկշտացընէ . ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ըրէք , որ բարիքեր ուտէք , ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զու-
3 արճանայ : Ձեր ականջը խոնարհեցուցէք , ու Էինծի եկէք . մտիկ ըրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի . Տև ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ , ԷԴաւիթին մնայուն ողորմութիւնները չէզ փո-
4 խէ : Ովվ Ահա զանիկայ ՂԺողովուրդներուն վկայ Եազգերուն առաջնորդ
5 ու հրամանատար դրի : ԸԱհա չը-

Ն·Ք·ՂԲ·
ԽԲԲ 712

ժ Սալ·խզ· 2 : Գլ·ծա· 6 : Մաա· ծ·18 :
Է Սալ·ՎԲ· 33 , 34 :
Լ՚ՄՆ·ԽԲ· 2 : Ցայա· իա·18 , ՀՀ :
‡ կամ՝ ծաբուրով
‖ կամ՝ կարմիր յակինթներով
§ ԵՒբ·սահմաններդ
Ի Գլ· ժա· 9 : Երեմ· լա· 34 : Ցօ՚· է· 45 : ա Կոր· բ· 10 : ա Թես· դ· 9 : ա Ցօ՚· բ· 20 :
ժ Սալ·ՃԺԶ· 165 :
* կամ՝ ինծմէ չեղող պատճառով՝ ներ պիտի գան . ովվ որ քու դէմդ պատերազմուելիքն կ'ընէ ,
ի Գլ· խե· 24 , 25 :

ա Ցօ՚· դ· 14 : է· 37 : Ցայա· իա· 6 : Բբ· 17 :
Բ Մաա·ժգ· 44 , 46 : Ցայա· գ· 18 :
‡ Մաա·ժա· 28 :
Ե Գլ· ծգ· 8 : կա· 8 : Երեմ· լբ· 40 :
Ի բՐԹագ·է· 8 , ՀԱ : Սաղ· ձԲ· 28 : Գօր·ժգ· 34 :
Ղ Ցօ՚· ժբ· 37 : Ցայա· ա· 5 :
Ի Երեմ·Լ· 9 : Եզեկ· ԼԳ· 28 : Ովս·գ·5 : Դան·Թ· 25 :
Ը Գլ· ծբ· 15 : Եփե· բ·11 , 12 :

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 712

գիտցած աղջդ պիտի կանչես , Ե և քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի դիմեն , քու Տէր Աստուածդդ համար , ու Իսրայէլի Սուրբին համար . Ի քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 Ի Տէրը փնտռեցէք , քանի որ անիկայ կը գտնուի . զանիկայ կանչեցէք , քանի որ անիկայ մօտ է ։
7 Թող Ե ամբարիշտը իր ճամբայէն ու անօրէն մարդը Ի իր խորհուրդներէն հրաժարի , և Տէրոջը դառնայ , Ե ու անիկայ պիտի ողորմի անոր . ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անի-
8 կայ առատապես կը ներէ ։ Ի քանզի իմ խորհուրդներս՝ ձեր խորհուրդները չէն , ու ձեր ճամբաները՝ իմ ճամբաներս չէն , կ՚ըսէ Տէրը .
9 Ո Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս բարձր են ձեր ճամբաներէն բարձր են , և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդ-
10 ներէն ։ Վասն զի ՅՀինչպէս որ անձրևը ու ձիւնը երկինքէն կ՚իջնէ , և հոն չդառնար , հապա երկիրը կ՚ոռոգէ , ու զանիկայ պտղաբեր և արգասաւոր կ՚ընէ , ու ցանողին հունտ՝ և ուտողին հաց կու տայ ,
11 Ո Ի՛մ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ . ինծի պարապ պիտի չդառնայ . հապա իմ կամքս պիտի կատարէ , ու յաջողութեամբ Ի՛ի գործ դնէ ան բանը՝ որուն համար
12 զանիկայ խրկեցի ։ Ո քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք . լեռները ու բլուրները Յ ձեր առջևէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն , և Յ դաշտերուն բոլոր ծա-
13 ռերը Ծափ պիտի զարնեն ։ Թուփին Ն տեղը՝ մայր , ու դժնիկին տեղը՝ մտտենի պիտի բուսնի . և Ա՛ՒՅ Տէրոջը Ե անունը Ֆառ՚էն համար անջնջող ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԾԶ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը արդարութիւն գործելու . 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ չնորհքը հաւասարապես ամենուն պիտի տրուի առանց պատուութեան . 9 կոյր պահապանները կը յանդիմանէ ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իրաւունքը պահեցէք , ու արդարութիւն ըրէք . Ո քանզի իմ փրկութիւնս գալու , ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է ։ Երանի՛ այն մարդուն՝ որ ասիկայ կ՚ընէ , ու մարդու որդիին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ , պահէ Ի շաբաթը կը պահէ , ու զանիկայ չպղծեր , և ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը ետ կը պահէ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 712

3 Ու Ի Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող չըսուի՝ ըսելով . Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց . ու ներքինին ալ թող չըսէ՝ . ահա ես չոր ծառ մըն եմ ,
4 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ան ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինծի հաճոյ եղածը կ՚ընտրեն , ու իմ ուխ-
5 տիս մէջ հաստատ կը կենան , Ա նոնց՝ Ի իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ՝ տղաքներէ ու աղջկներէ աւելի ադէկ տեղ ու Ե անուն պիտի տամ . անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ , որ պիտի չը-
6 պակսի ։ Եւ ան օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու , ուանոր ծառաներ ըլլալու համար , այսինքն ամէն անոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , և իմ ուխտիս մէջ հաստատ
7 կը կենան , Զանոնք ալ Ի իմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացնեմ . Ե անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան . քանզի Ի իմ տունս Ի բոլոր ազգերուն համար՝ աղօթքի տուն պիտի կոչուի ։
8 Այսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան , Ի որ Իսրայէլին աքսորուածները կը ժողվէ . անոր ժողովուածներուն վրայ Ե ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։
9 Ո՛վ դաշտի բոլոր գազանները , ով անտառի բոլոր գազաններ՝ ուս-
10 տեղուկ եկէք ։ Անոր բոլոր պահապանները Ի կոյր են . Ի բան մը չեն գիտեր . Ի ամէնքն ալ համր շուներ են , Ի հաչելու կարող չեն . ա-
նոնք * կը ցնորին , կը պառկին ,
11 քունը կը սիրեն . Ա յո՛ Ի շատակեր ու հանյագ շուներ են . ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են . ամէնքը իրենց ճամբանեբուն դարձան՝ ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ. վաստակը Ի ուզելով .
12 Ո՝ ըսին . Եկէք , գինի բերեմ , ու ցքիով արբենանք . Ի վաղն ալ ասօրուան պէս , Ո՝ ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԾԷ

1 Արդարն բարի մահը . 3 Աստուած կը յանդիմանէ հրէաները իրենց կռապաշտական պոռնկութեանը համար . 13 սպաշխարողին՝ աւետարանական խոստմունքներ կու տայ ։

1 Արդարը կը կորսուի , և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ . ու Ո՛բարի մարդիկը ալ՝ Ի երբ մէկու մը իմանալուն՝ թէ արդարը չարիքին երե-

Իբր 698

Ն · Ա · ՂԲ · Իրբ 698

2 սէն կը վերջուի ։ Ան՝ի՝ս լսաղաղութեամբ մէջ կը մտնէ · ուղղութեամբ քալողները ։ իրենց անկողիններուն վրայ հանգստութիւն կը

3 գտնեն ։ Բայց դուք ով ։ Վհուկի որդիք , չնացողի ու պոռնիկի սե-

4 րունդ՝ հոս մօտեցէք · Ո՞ւր ձաղը կ՚ընէք · ձեր բերանը որո՞ւ վրայ կը լայնցընէք , ու լեզուներդ կ՚երկընցընէք · չէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ՝ ու ստուս-

5 թեան սերունդ էք ։ Դուք եամէն կանանց ծառերու տակ՝ *դէպ ի կուռքերուն՝ ջնջո՞ւելով կը տարնաք · աղտրնակը ձորերու մէջ՝ վէմերու խոռոչներուն մէջը կը

6 մրթէք ։ Քու բաժինդ՝ ձորին տափակ տեղերուն մէջն է · քու վիճակդ անոնք են՝ անոնք · անոնց անգամ նուէր թափեցիր , ընծայ մատուցիր · միթէ ես ասոնց կրնամ

7 համբերել ։ Դուն էրու անկողինդ բարձր ու վերացած լեռան վրայ դրիր · հոն ալ զոհ ընելու ելար ։

8 Եւ դուներուն ու դրանդիներուն ետեւը քու յիշատակդ դրիր · քանզի ինծմէ դարձիր քու անդէմ մերկացուցիր , ու վեր ելլելով անկողինդ լայնցուցիր · և անոնց հետ դաշնագրութիւն ըրիր · Բանոնց անկողինը սիրեցիր , որուն համար տե-

9 պատրաստեցիր ։ Եւ ։ թագաւորին քովը հոգեւոր եղոյղ դացիր , ու անուշահոտութիւններդ չատցուցիր , և դեսպաններդ հեռաւոր տեղուանք խրկեցիր , ու ինքզինքդ մինչև գժոխքը իջեցուցիր ։

10 Քու ճամբուդ երկայնութենէն յոգնեցար · Ի՞նչ ցոյս չկայ՝ չըսիր · քու ձեռքիդ կեանքը գտար ·

11 անոր համար չթուլցար ։ Եւ դուն Ո՞ւրմէ՞ զարհուրեցար ու վախցար , որ ստահիօս եղար , և զիս չյիշեցիր , ու սիրտդ չդրիր · Ի՞նչ՞ որ իմ չաստնցնէ լուռ կենալուս համար

12 է որ ինծմէ չես վախնար ։ Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պիտի հրատարակեմ , որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չբե-

13 նեն ։ Երբոր գուն աղաղակես , թող քու ժողվածներդ քեզ փրկեն · բայց ամէնը հովը պիտի տանի · մէկ շունչ մը ։ պիտի առնէ · սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրեն կալուածք պիտի ստանան , ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժա-

14 ռանգեն · Եւ պիտի ըսեն ։ Բարձրացուցէք , բարձրացուցէք · ճամբայ պատրաստեցէք , խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն վերցուցէք ։

15 Քանզի այսպես կ՚ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝ որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի , ու անոր

՝ անունը Սուրբ է · Հես բարձր ու սուրբ տեղ կը բնակիմ · Բայց կոտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին հետ եմ , Որ խոնարհներուն հոգին կենդանացընեմ , և կոտրած

16 սիրտերը ապրեցընեմ ։ Քանզի յաւիտեան պիտի չվիճիմ , ու միշտ պիտի չբարկանամ · վասն զի իմ առջեւս հոգիները պիտի մաբէին , և ան կեանքերը՝ որ ես ստեղծեցի ։

17 Անոր ագահութեանը անօրէնութեանը համար բարկացայ , ու զանիկայ զարկի , Ի՛մ երեսս ծածկեցի , ու բարկացայ · և ապստամբը իր

18 կամայը ճամբուն հետեւեցաւ ։ Անոր ճամբաները տեսայ , ու *զանիկայ պիտի բժշկեմ , և անոր առաջնորդութիւն պիտի ընեմ , ու զանիկայ ու Անոր սգաւորները

19 պիտի միխթարեմ ։ Շրթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ · խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն ըլլայ Հեռուն եղողին , և մօտը եղողին՝ կ՚ըսէ Տէրը · ու ես զանի-

20 կայ պիտի բժշկեմ ։ Բայց ամբարիշտները ալեծուփ ծովու պէս են , որ չկրնար հանդարտիլ , որ անոր ջուրերը՝ տիղմ ու ցեխ դուրս

21 կը նետեն ։ Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան , կ՚ըսէ իմ Աստուածս ։

ԳԼ · ԾԸ

1 Մարգարէն կեղծաւորութիւնը յանդիմանելու խրկուած ըլլալով , 3 կեղծեալ ու ձշմարիտ ծոմապահութիւն մը կը նկարագրէ · 9 կո ցուցնէ թէ ինչ խոստումներ կը տրուին սա ւոտնածապաշտներուն , 13 և չարաթը պահողներուն ։

1 †Կարձրաձայն կանչէ , և մի՛ խնայեր , ձայնդ փողի պէս բարձրացուր · և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց յանցանքը , ու Յակորին տանը՝

2 իրենց մեղքերը պատմէ ։ Բայց անոնք զիս օր ըստ օրէ կը փնտուեն · և իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին , անանկ ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ՚ընէ , ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չընէր · ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն · Աստուծոյ մօտենալուս

3 կը փափաքին · Ո՞ւ՛ր՝ե՞ն · Մենք ինչո՞ւ ծոմ պահեցինք , և դուն չտեսար , Հոգիները չարչարեցինք , ու դուն չգիտցար · ահա ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բաղձանքը կը կատարէք , և ձեր զիս ‡պահանջմունքները խստութեամբ

4 կը պահանջէք՝ ։ Ահա կռիւի ու վէճի համար՝ և չարութեան բռնութեամբ զարնելու համար ծոմ կը պահէք · ասօրուան պէս ծոմ մի՛ պահէք , որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել

Ն · Ա · ԴԲ · Իրբ 698

† Ներ. կոկորդով

* Կամ՝ ծառաները կը ներատեսնէ ։

‡ գ Թագ · իա · 9 · 12 , 13 ։

Ե Ա՜ղ · ր · 13 ։

Զ Սպդ · ւդ · 15 ։ Ծա՛ · 17 ։ Ղե ; 6 ։ Թե կդ · 2 ։

Է Սաղ · ճհե · 5 ։ Ծղ · 9 · Մի՛ք · 4 · 18 ։

Ը Թռա · Ժ՛ղ · 22 ։ Յար · Լդ · 14 ։ Երր · Ժր · 9 ։

Թ Երեմ՛ · Զ · 13 ։

Ժ Գլ · Թ · 17 ։ Ես · 15 ։

Ժա Գլ · Թ · 13 ։

Ժբ Երեմ՛ · գ · 22 ։

Ժգ Գլ · կա · 2 ։

Ժդ Երր · Ժդ · 15 ։

Ժե Գործ · ր · 39 ։ Եփես · բ · 17 ։

Ժզ Յար · Յե · 20 · ԼՃ ։ Ռոմ · գ · 16 ։

Ժէ Գլ · Խբ · 22 ։

Ն · Ա · ԴԲ · Իրբ 698

Ա Ա՜ղ · բ · 13 ։

Բ Սպդ · ւդ · 15 ։ Ծա՛ · 17 ։ Ղե ; 6 ։ Թե կդ · 2 ։ Ղ Սպդ · ճհե · 3 ։ Գլ · կա · 1 ։

Գ Սաղ · Լե · 5 ։ Ծղ · 9 · Մի՛ք · 4 · 18 ։

Դ Թռա · Ժ՛ղ · 22 ։ Յար · Լդ · 14 ։ Երր · Ժր · 9 ։

Ե Երեմ՛ · Զ · 13 ։

Զ Գլ · Թ · 17 ։ Ես · 15 ։

Է Գլ · Թ · 13 ։

Ը Երեմ՛ · գ · 22 ։

Թ Գլ · կա · 2 ։

Ժ Երր · Ժդ · 15 ։

Ժա Գործ · ր · 39 ։ Եփես · բ · 17 ։

Ժբ Յար · Լե · 20 · ԼՃ ։ Ռոմ · գ · 16 ։

Ժգ Գլ · Խբ · 22 ։

Ժդ Ա՜մ · փ · 14 ։

Ժե Ղե · Ժզ · 29 · 31 ։ Իդ · 27 ։

Ժզ Կամ՝ ծառաները կը նայատեսնէ ։

Ժէ գ Թագ · իա · 9 · 12 , 13 ։

Ա Ա՜ղ · ր · 13 ։

Բ Սպդ · ւդ · 15 ։ Ծա՛ · 17 ։ Ղե ; 6 ։ Թե կդ · 2 ։

Գ Սաղ · ճհե · 3 ։ Գլ · կա · 1 ։

Դ Սաղ · Լե · 5 ։ Ծղ · 9 · Մի՛ք · 4 · 18 ։

Ե Թռա · Ժ՛ղ · 22 ։ Յար · Լդ · 14 ։ Երր · Ժր · 9 ։

Զ Երեմ՛ · Զ · 13 ։

Է Գլ · Թ · 17 ։ Ես · 15 ։

Ը Գլ · Թ · 13 ։

Թ Երեմ՛ · գ · 22 ։

Ժ Գլ · կա · 2 ։

Ժա Երր · Ժդ · 15 ։

Ժբ Գործ · ր · 39 ։ Եփես · բ · 17 ։

Ժգ Յար · Լե · 20 · ԼՃ ։ Ռոմ · գ · 16 ։

Ժդ Գլ · Խբ · 22 ։

Ժե Ա՜մ · փ · 14 ։

Ժզ Ղե · Ժզ · 29 · 31 ։ Իդ · 27 ։

Ժէ Կամ՝ ծառաները կը նայատեսնէ ։

Ժը գ Թագ · իա · 9 · 12 , 13 ։

Ա Յար · Զ · 10 ։ Ղև · ա · 49 ։

Ն · Ք · Զ · Ի · ԻՐԻ 698

Ա Ջ Ա Ք · Է · 5 ։
Ի Ղ Է · Ժ Գ · 29 ։
Ղ Ե Ռ Թ · Դ · 3 ։ Յ Ո Ի · Բ · 5 ։ Դ Ա Ն · Թ · 3 ։ Յ Ո Ե Լ · Գ · 6 ։
Ի Ն Է Ե Մ · Ե · 10 ։ 11 ։ 12 ։
Ը Ե Ր Ե Մ · Լ Դ · 9 ։
Ի Ե Ղ Կ · Ժ Բ · 7 ։ 16 ։ Մ Ա Ա · Իե · 35 ։
Բ Յ Ո Բ · Լ Ա · 19 ։
Ի Ե Ն · Իթ · 14 ։ Ն Է Հ Ե Մ · Ե · 5 ։
Լ Յ Ո Բ · Ժ Ա · 17 ։
* Ե Ջ Բ · Բ Ո Ա · Ն Ի ,
Ի Ե Լ · Ժ Գ · 19 ։ Գ Լ · Ծ Բ · 12 ։
Թ Ս Ա Ղ · Ժ Բ · 2 ։
† Ե Ջ Բ · Բ Ո Ա Ղ Ի Գ · Ա Ն Օ · Թ Ի Ն Ը Ն Ե Ա Յ Ե ,
‡ Կ · Մ Ի՝ Ա Ն Ք Ո Ա Բ · Բ Ո Ա Մ Ի Ջ
Ի Գ Լ · Կ Ա · 4 ։
Հ Գ Լ · Ծ Ղ · 2 ։

5 տաք ։ Տ Ի Մ ընտրած Ծ ո մ ա պ ա հ ու · Թ Իւնս , ՚՚ Ե մարդու մը իր անձը խոնարհեցընելու օրը այսպես կ՚ըլ· լայ · իր գլուխը կեռնի պէս Ծ ո ւ · ղով , և Ն իր դոյնը քարտ ու մոխիր տարածելով կ՚ընայ · ասկայ Ծ ո · մապահութիւն ու Տէրոջը ընդու·
6 նելի օր պիտի անուանես ։ Ա Հ ա ս է իմ ընտրած Ծ ո մ ա պ ա հ ու թ իւ · նը , որ անիրաւութեան կապերը քակես , և Է լ ու ծ ին կապերը թո ւ · ցընես , ու ը հ ա ր ս տ ա հ ա ր ու թ իւն կրողները ազատ թողուս , և ամէն
7 լուծը կոտրես , Ի փու հացդ անօ · թ իին բաժնես , և թափառական տնանկները տունդ ընդունիս , ծերը· որ մերկ մը տեսնես՝ զանիկայ հա· գուեցընես , ու է ր ու մարմնէդ քեզ
8 չպահես ։ Ե Ա ն ատենը քու լոյսդ ա· ռաւօտի պէս պիտի ծագի , ու ըը· ժըշկութիւնդ շուտով պիտի *յայտ· նուի , և քու արդարութիւնդ քու առջևէդ պիտի երթայ , ՚՚ Ի Տէ· րոջը փառքը քու ետևէդ քեզ պի·
9 տի պաշտպանէ ։ Ա Ն ատենը պիտի կանչես , և Տէրը պատասխան պի· տի տայ · պիտի աղաղակես , ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ա Հ ա ս ե ս ։ Թէ որ քու մէջէդ լուծը , մատով ցու·ցընելը , ու ն չար խօսքերը վերցը·
10 նես · թէ որ Ի անօթին յօժարու·թեամբ կերակրես՚՚ , և կարօտին հո· գին կշտացընես · ան ատենը քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի , ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս
11 պիտի ըլլայ · Ե ւ Տէրը միշտ քեզի առաջնորդութիւն պիտի ընէ , ու քու հոգիդ՝ Ի երաշտութեան ա· տենը՚՚ պիտի կշտացընէ , և ոսկոր· ներդ պիտի զօրացընէ · ու դուն՝ ջրարբի պարտէզի պէս , և ջուրը չպակսող աղբերակի պէս պիտի ըլ·
12 լաս ։ Ո ւ քեզմէ Ա Ն Ա Ն Կ Ե Ր Ը՝ Հ հին աւերակները պիտի շինեն · ՚՚Ք դարերուն հիմերը պիտի վերա· կանգնես · և դուն՝ փլածներ նորո· գող , ՚՚ բնակութեան համար ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ։
13 Թէ որ Հ շաբաթը՝ իմ սուրբ օրս՝ քու ցանկութիւնդ կատարելէն ոտքդ դարձընես , ու շաբաթը՝ Ի՚՚ զուարճութիւնդ , և Տէրոջը նուի· րուած օրը՝ պատուական անուա· նես , ու զանիկայ պատուես , քու ճամբաներուդ Հ չերեւելով , քու ցանկութիւնդ Հ չխօսելով , ու
14 պ ղ ծ ո ղ խօսք չխօսելով , Ն Ա Ն ա· տենը Տէրոջմով պիտի ուրախանաս. և քեզ Հ երկրիս բարձր տեղուանքը պիտի Հ անեմ , ու քու Հօրդ Յ ա· կոբին ժառանգութիւնը քեզի պի· տի կերցընեմ · ՚՚ քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։

Ն · Ք · Զ · Ի · ԻՐԻ 698

Գ Լ · Ծ Թ

1 Մեղքը գաղապարութեան պատճառ կ՚ըլ· լայ ։ 3 Հրէից մեղքերը ։ 9 Թշուառութիւ· նը մեղքին հետևանքն է ։ 16 Փրկութիւնը միայն Աստուծմէ է ։ 20 Փրկչին ուխտը ։

1 Ի՚՚ հ Տէրոջը ձեռքը ՚՚ փրկելէն չը· կարճրցաւ , ու անոր ականջը
2 լսելէն չծանրացաւ ։ Հ ապա ձեր՝ ու ձեր Աստուծոյն մէջտեղը բաժա· նում ձգողը՝ ձեր անօրէնութիւն· ները եղան , և ձեր մեղքերը ՚՚որ երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ ։
3 Քանզի Բ ձեր ձեռքերը արիւնով՝ ու ձեր մատները անօրէնութիւնով պղծուեցան · ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան , և ձեր լեզուները անի·
4 րաւութիւն արտաբերեցին ։ Ո չխյ մէկը՝ որ արդարութեան համար բողոքէ , ու չկայ մէկը՝ որ ճշմար· տութեամբ դատ վարէ · անոնք անոտի բաներու կը յուսան , և ու· նայնութիւն կը խօսին · Է ր շ ու· ռութիւն կը յղանան , ու անօրէ·
5 նութիւն կը ծնանին · քարերի հաւկիթներ կը տաքցընեն , ու սարդի ոստայն կը գործէն · անոնց հաւկիթներէն որ ուտողը կը մեռնի ,
6 ու բացուածէն իժ կ՚ելլէ ։ Ա Ն ո ն ց ոստայններէն հանդերձ չըլլար , և իրենց գործերովը չեն կրնար զի· բենք ծածկել · անոնց գործերը անօրէնութեան գործեր են , ու անոնց ձեռքը մէջ բռնութեան
7 գործ կայ ։ Ի Ա ն ո ն ց ոտքերը չարու· թեան կը վազեն , ու անմեղ արիւն թափելու կ՚արտորան · անոնց խոր· հուրդները անօրէնութեան խոր· հուրդներ են · անոնց ճամբաներուն մէջը՝ կործանում ու կոտրած կայ ։
8 խաղաղութեան ճամբան չեն գի· տեր · և անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ · Հ իրենց շա· իիղները խոտորցուցին · անոնց մէ· ջը քալողներուն ամէնը՝ խաղաղու·
9 թիւն չեն գիտեր ։ Ա Ն ո ր համար իրաւունքը մեզմէ Հ եռացաւ , ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր · Հ լոյսի կը սպասենք , և ահա խա· ւար կայ · պայծառութեան Լը ա ղ ո հ , և ահա մռայլախուղի մէջ
10 կը շրջինք ։ Ո Ւ յրերուն պէս պա· տերը կը շօշափինք , ու աչք չունե· ղողներուն պէս կը խարխափինք · կէս օրը՝ գիշերուան պէս կը գլո· րինք · ‖ պտղաբեր ՚՚ր ե բ ո ւ մէջ՚՚
11 մեռելներու պէս ենք ։ Ա Մ Ե Նք արջերու պէս կը մռնչինք , ու Բ ա· ղաւնիներու պէս անդադար կը մնչենք · դատաստանի կը սպասենք , բայց չկայ · փրկութեան համար Լը հ ե ռ ա ւ , Ք ա յց՝ ա Ն Լ Ի կ մեզմէ հեռա·
12 ցած է ։ Քանզի մեր յանցանքնե· րը քու առջևդ շատցան , ու մեր

Ն · Ք · Զ · Ի · ԻՐԻ 698

՚՚ թ ո ւ · ժա · 23 ։ Գ Լ · Ծ · 2 ։
Բ Գ Լ · ա · 15 ։
‡ Յ ո Ի · ժե · 35 ։ Ս Ա Ղ · է · 14 ։
Բ Ա Ռ Ա Կ · ա · 16 ։ Հ Ա Վ · գ · 15 ։
Ղ Ա Ա Ղ · Հ Իե · 5 ։ Ա Ռ Ա Կ · բ · 15 ։
Ի Ե Ր Ե Մ · ը · 15 ։
Ը Ր Օ Ր · Իզ · 29 ։ Յ Ո Ի · է · 14 ։ Ա · մ Ա Ղ · ը · 9 ։
‖ Կ · Մ Ի՝ պա· ր ա ր ո ն ե· ր ո ւ ն մէջ ։ Է · Կ · Մ Ի՝ Բ ա ն ձ ր խո· ւ ա ր ի մէջ
Բ Գ Լ · լը · 14 ։ Ե ղ Կ · է · 16 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 698

մեղքերը մեզի դէմ· վկայութիւն կու տան . ինչու որ մեր յանցանքները մեր քովն են , ու մեր ան-
13 օրէնութիւնները դիտենք ։ Ցան-
ցանք ըրինք , Ցերը ուրացանք , և մեր Աստուծոյն հետևելէն խոտորեցանք . անիրաւութիւն ու ապըս-
† Մատ·ԺԲ· 34 ։ տամրութիւն խօսեցանք . † Ծէր սրտին մէջը սուտ խօսքեր մտածե-
14 ցինք ու զրուցեցինք ։ Եւ դատաս-
տանը ետ դարձաւ , ու արդարութիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջը ինկաւ , և ուղղութիւնը չկրնար
15 ներս մտնել ։ Ու ճշմարտութիւնը կը պակսի , և չարութենէ զուրա-
ցողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տեսաւ , և ասիկայ անոր առջևը դէշ երևցաւ . քանզի իրաւունք չունայ ։
Է Եզեկ·իբ· 30 ։ 16 Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար , և
Լ Մար·Ը· 6 ։ զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր դտնուեր . Ես ուստի իր բազուկը
Ի Սաղ·դը· 1 ։ Կ·կգ· 5 ։ իրեն օգնեց , ու իր արդարութիւնը
17 իրեն ձեռնտու եղաւ ։ Ծ Եւ արդարութիւնը զրահի պէս՝ ու փըր-
Ծ Եփես·զ· 14 ։ 17 ։ ա Թես·ե· 8 ։ կութիւնը իր գլխուը սաղաւարտի պէս հագաւ , և վրէժխնդրութեան զգեստը՝ պատմուճանի պէս հագաւ , ու նախանձը վերարկուի պէս
18 իր վրան առաւ ։ Իբենց վարմունքին համեմատ հատուցումՙ պիտի ընէ . բարկութիւն՝ իր հակառակորդներուն , հատուցումՙ իր թշնամիներուն . * կղզիներուն հատու-
* Կ՚ Ա Կոր· ԺԶ· 1 ։ 19 ցումՙ պիտի ընէ ։ Ու արևմուտքը՝ Տէրոջը անունէն , և արևելքը անոր փառքէն պիտի վախնան . երբոր Թշնամին հղետի պէս դայ ,
Ի Սաղ·ՃԺ· 3 ։ Մալ·ա· 11 ։ Տէրոջը Հոգին † անոր դէմ դրօշակ
Հ Յայտ·ԺԸ· 15 ։ † Կ՚ զա-
նկայ պիտի
Տալընէ ։
20 պիտի կանդնէ՚՚ ։ Ու Ցփրկիչ պիտի դայ Սիօնին , ու Ցակորի մէջ չա-
Ն Եր·Ը· 10 ։ Ժ· 16 ։ րութենէ դարձողներուն , կ՚ըսէ
21 Տէրը ։ Ես անոնց հետ ըՏԷՐ-
ուխտս ասիկայ է՚ կ՚ըսէ Տէրը . Իմ Հոգիս՝ որ քու վրադ է , ու իմ խօսքերս՝ որ քու բերանդ դրած եմ , քու բերնէդ , ու քու զաւակներուդ բերնէն , և քու զաւակացդ զաւակներուն բերնէն՚ հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պի-
տի չպակսին , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Կ

1 Եկեղեցիին փառքը՚ հեթանոսներուն դարձի գալովը · 15 և մեծ օրհնութիւններ՚ ասկաւառնեղութենէ մը ետքը ։

1 Վե՛ր լուսաւորուիլ . քանզի քու
Ե Եսա·Կ԰· 1 ։ լոյսդ եկաւ , ու † Տէրոջը փառքը
2 քու վրադ ծագեցաւ ։ Վասն զի ահա երկիրը՝ խաւար , ու ազգերը՝ մառախուղ պիտի ծածկէ . բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի . և անոր փառքը քու վրադ պիտի ե-
3 րևնայ ։ Ու էքու լոյսիդ ազգերը պիտի գան , և քու վրադ ծագած պայծառութեանը՝ թագաւորներ ։
4 † Աչքերդ վերցուր , ու բոլորտիքդ նայէ . ամէնքը կը ժողվուին , ու էքեզի կու գան . քու տղաքներդ հեռուէն պիտի գան , և քու աղջկիկներդ ղիրկի մէջ պիտի վեր-
5 ցուին ։ Ան ատենը պիտի տեսնես և ուրախանաս , ու սիրտդ պիտի շարժի ու բացուի . քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտի դառնայ . ազգաց հարստութիւնը քեզի
6 պիտի դայ ։ Քեզ ուղտերուն բրամակը՚ Մադիամու ու Ղեփային տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն . ամէնը Եսարայէն պիտի գան , Ըոսկի ու կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը գովութիւնները պիտի ա-
7 նեն ։ Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի ժողովուին , ու Նարէոթին խոյերը քեզի պիտի ծառայեն . անոնք իմ սեղանիս վրայ պիտի ելլեն՚ ընդունելի ը-
ը Ը· 8 ։ ը· 9 ։ ը· 10 ։ ը· 11 ։ ը· 12 ։ ը· 13 ։ ը· 14 ։ ը· 15 ։ ը· 16 ։ ը· 17 ։ ը· 18 ։ ը· 19 ։ ը· 20 ։ ը· 21 ։ ը· 22 ։ ը· 23 ։ ը· 24 ։ ը· 25 ։ ը· 26 ։ ը· 27 ։ ը· 28 ։ ը· 29 ։ ը· 30 ։ ը· 31 ։ ը· 32 ։ ը· 33 ։ ը· 34 ։ ը· 35 ։ ը· 36 ։ ը· 37 ։ ը· 38 ։ ը· 39 ։ ը· 40 ։ ը· 41 ։ ը· 42 ։ ը· 43 ։ ը· 44 ։ ը· 45 ։ ը· 46 ։ ը· 47 ։ ը· 48 ։ ը· 49 ։ ը· 50 ։ ը· 51 ։ ը· 52 ։ ը· 53 ։ ը· 54 ։ ը· 55 ։ ը· 56 ։ ը· 57 ։ ը· 58 ։ ը· 59 ։ ը· 60 ։ ը· 61 ։ ը· 62 ։ ը· 63 ։ ը· 64 ։ ը· 65 ։ ը· 66 ։ ը· 67 ։ ը· 68 ։ ը· 69 ։ ը· 70 ։ ը· 71 ։ ը· 72 ։ ը· 73 ։ ը· 74 ։ ը· 75 ։ ը· 76 ։ ը· 77 ։ ը· 78 ։ ը· 79 ։ ը· 80 ։ ը· 81 ։ ը· 82 ։ ը· 83 ։ ը· 84 ։ ը· 85 ։ ը· 86 ։ ը· 87 ։ ը· 88 ։ ը· 89 ։ ը· 90 ։ ը· 91 ։ ը· 92 ։ ը· 93 ։ ը· 94 ։ ը· 95 ։ ը· 96 ։ ը· 97 ։ ը· 98 ։ ը· 99 ։ ը· 100 ։ ը· 101 ։ ը· 102 ։ ը· 103 ։ ը· 104 ։ ը· 105 ։ ը· 106 ։ ը· 107 ։ ը· 108 ։ ը· 109 ։ ը· 110 ։ ը· 111 ։ ը· 112 ։ ը· 113 ։ ը· 114 ։ ը· 115 ։ ը· 116 ։ ը· 117 ։ ը· 118 ։ ը· 119 ։ ը· 120 ։ ը· 121 ։ ը· 122 ։ ը· 123 ։ ը· 124 ։ ը· 125 ։ ը· 126 ։ ը· 127 ։ ը· 128 ։ ը· 129 ։ ը· 130 ։ ը· 131 ։ ը· 132 ։ ը· 133 ։ ը· 134 ։ ը· 135 ։ ը· 136 ։ ը· 137 ։ ը· 138 ։ ը· 139 ։ ը· 140 ։ ը· 141 ։ ը· 142 ։ ը· 143 ։ ը· 144 ։ ը· 145 ։ ը· 146 ։ ը· 147 ։ ը· 148 ։ ը· 149 ։ ը· 150 ։ ը· 151 ։ ը· 152 ։ ը· 153 ։ ը· 154 ։ ը· 155 ։ ը· 156 ։ ը· 157 ։ ը· 158 ։ ը· 159 ։ ը· 160 ։ ը· 161 ։ ը· 162 ։ ը· 163 ։ ը· 164 ։ ը· 165 ։ ը· 166 ։ ը· 167 ։ ը· 168 ։ ը· 169 ։ ը· 170 ։ ը· 171 ։ ը· 172 ։ ը· 173 ։ ը· 174 ։ ը· 175 ։ ը· 176 ։ ը· 177 ։ ը· 178 ։ ը· 179 ։ ը· 180 ։ ը· 181 ։ ը· 182 ։ ը· 183 ։ ը· 184 ։ ը· 185 ։ ը· 186 ։ ը· 187 ։ ը· 188 ։ ը· 189 ։ ը· 190 ։ ը· 191 ։ ը· 192 ։ ը· 193 ։ ը· 194 ։ ը· 195 ։ ը· 196 ։ ը· 197 ։ ը· 198 ։ ը· 199 ։ ը· 200 ։ ը· 201 ։ ը· 202 ։ ը· 203 ։ ը· 204 ։ ը· 205 ։ ը· 206 ։ ը· 207 ։ ը· 208 ։ ը· 209 ։ ը· 210 ։ ը· 211 ։ ը· 212 ։ ը· 213 ։ ը· 214 ։ ը· 215 ։ ը· 216 ։ ը· 217 ։ ը· 218 ։ ը· 219 ։ ը· 220 ։ ը· 221 ։ ը· 222 ։ ը· 223 ։ ը· 224 ։ ը· 225 ։ ը· 226 ։ ը· 227 ։ ը· 228 ։ ը· 229 ։ ը· 230 ։ ը· 231 ։ ը· 232 ։ ը· 233 ։ ը· 234 ։ ը· 235 ։ ը· 236 ։ ը· 237 ։ ը· 238 ։ ը· 239 ։ ը· 240 ։ ը· 241 ։ ը· 242 ։ ը· 243 ։ ը· 244 ։ ը· 245 ։ ը· 246 ։ ը· 247 ։ ը· 248 ։ ը· 249 ։ ը· 250 ։ ը· 251 ։ ը· 252 ։ ը· 253 ։ ը· 254 ։ ը· 255 ։ ը· 256 ։ ը· 257 ։ ը· 258 ։ ը· 259 ։ ը· 260 ։ ը· 261 ։ ը· 262 ։ ը· 263 ։ ը· 264 ։ ը· 265 ։ ը· 266 ։ ը· 267 ։ ը· 268 ։ ը· 269 ։ ը· 270 ։ ը· 271 ։ ը· 272 ։ ը· 273 ։ ը· 274 ։ ը· 275 ։ ը· 276 ։ ը· 277 ։ ը· 278 ։ ը· 279 ։ ը· 280 ։ ը· 281 ։ ը· 282 ։ ը· 283 ։ ը· 284 ։ ը· 285 ։ ը· 286 ։ ը· 287 ։ ը· 288 ։ ը· 289 ։ ը· 290 ։ ը· 291 ։ ը· 292 ։ ը· 293 ։ ը· 294 ։ ը· 295 ։ ը· 296 ։ ը· 297 ։ ը· 298 ։ ը· 299 ։ ը· 300 ։ ը· 301 ։ ը· 302 ։ ը· 303 ։ ը· 304 ։ ը· 305 ։ ը· 306 ։ ը· 307 ։ ը· 308 ։ ը· 309 ։ ը· 310 ։ ը· 311 ։ ը· 312 ։ ը· 313 ։ ը· 314 ։ ը· 315 ։ ը· 316 ։ ը· 317 ։ ը· 318 ։ ը· 319 ։ ը· 320 ։ ը· 321 ։ ը· 322 ։ ը· 323 ։ ը· 324 ։ ը· 325 ։ ը· 326 ։ ը· 327 ։ ը· 328 ։ ը· 329 ։ ը· 330 ։ ը· 331 ։ ը· 332 ։ ը· 333 ։ ը· 334 ։ ը· 335 ։ ը· 336 ։ ը· 337 ։ ը· 338 ։ ը· 339 ։ ը· 340 ։ ը· 341 ։ ը· 342 ։ ը· 343 ։ ը· 344 ։ ը· 345 ։ ը· 346 ։ ը· 347 ։ ը· 348 ։ ը· 349 ։ ը· 350 ։ ը· 351 ։ ը· 352 ։ ը· 353 ։ ը· 354 ։ ը· 355 ։ ը· 356 ։ ը· 357 ։ ը· 358 ։ ը· 359 ։ ը· 360 ։ ը· 361 ։ ը· 362 ։ ը· 363 ։ ը· 364 ։ ը· 365 ։ ը· 366 ։ ը· 367 ։ ը· 368 ։ ը· 369 ։ ը· 370 ։ ը· 371 ։ ը· 372 ։ ը· 373 ։ ը· 374 ։ ը· 375 ։ ը· 376 ։ ը· 377 ։ ը· 378 ։ ը· 379 ։ ը· 380 ։ ը· 381 ։ ը· 382 ։ ը· 383 ։ ը· 384 ։ ը· 385 ։ ը· 386 ։ ը· 387 ։ ը· 388 ։ ը· 389 ։ ը· 390 ։ ը· 391 ։ ը· 392 ։ ը· 393 ։ ը· 394 ։ ը· 395 ։ ը· 396 ։ ը· 397 ։ ը· 398 ։ ը· 399 ։ ը· 400 ։ ը· 401 ։ ը· 402 ։ ը· 403 ։ ը· 404 ։ ը· 405 ։ ը· 406 ։ ը· 407 ։ ը· 408 ։ ը· 409 ։ ը· 410 ։ ը· 411 ։ ը· 412 ։ ը· 413 ։ ը· 414 ։ ը· 415 ։ ը· 416 ։ ը· 417 ։ ը· 418 ։ ը· 419 ։ ը· 420 ։ ը· 421 ։ ը· 422 ։ ը· 423 ։ ը· 424 ։ ը· 425 ։ ը· 426 ։ ը· 427 ։ ը· 428 ։ ը· 429 ։ ը· 430 ։ ը· 431 ։ ը· 432 ։ ը· 433 ։ ը· 434 ։ ը· 435 ։ ը· 436 ։ ը· 437 ։ ը· 438 ։ ը· 439 ։ ը· 440 ։ ը· 441 ։ ը· 442 ։ ը· 443 ։ ը· 444 ։ ը· 445 ։ ը· 446 ։ ը· 447 ։ ը· 448 ։ ը· 449 ։ ը· 450 ։ ը· 451 ։ ը· 452 ։ ը· 453 ։ ը· 454 ։ ը· 455 ։ ը· 456 ։ ը· 457 ։ ը· 458 ։ ը· 459 ։ ը· 460 ։ ը· 461 ։ ը· 462 ։ ը· 463 ։ ը· 464 ։ ը· 465 ։ ը· 466 ։ ը· 467 ։ ը· 468 ։ ը· 469 ։ ը· 470 ։ ը· 471 ։ ը· 472 ։ ը· 473 ։ ը· 474 ։ ը· 475 ։ ը· 476 ։ ը· 477 ։ ը· 478 ։ ը· 479 ։ ը· 480 ։ ը· 481 ։ ը· 482 ։ ը· 483 ։ ը· 484 ։ ը· 485 ։ ը· 486 ։ ը· 487 ։ ը· 488 ։ ը· 489 ։ ը· 490 ։ ը· 491 ։ ը· 492 ։ ը· 493 ։ ը· 494 ։ ը· 495 ։ ը· 496 ։ ը· 497 ։ ը· 498 ։ ը· 499 ։ ը· 500 ։ ը· 501 ։ ը· 502 ։ ը· 503 ։ ը· 504 ։ ը· 505 ։ ը· 506 ։ ը· 507 ։ ը· 508 ։ ը· 509 ։ ը· 510 ։ ը· 511 ։ ը· 512 ։ ը· 513 ։ ը· 514 ։ ը· 515 ։ ը· 516 ։ ը· 517 ։ ը· 518 ։ ը· 519 ։ ը· 520 ։ ը· 521 ։ ը· 522 ։ ը· 523 ։ ը· 524 ։ ը· 525 ։ ը· 526 ։ ը· 527 ։ ը· 528 ։ ը· 529 ։ ը· 530 ։ ը· 531 ։ ը· 532 ։ ը· 533 ։ ը· 534 ։ ը· 535 ։ ը· 536 ։ ը· 537 ։ ը· 538 ։ ը· 539 ։ ը· 540 ։ ը· 541 ։ ը· 542 ։ ը· 543 ։ ը· 544 ։ ը· 545 ։ ը· 546 ։ ը· 547 ։ ը· 548 ։ ը· 549 ։ ը· 550 ։ ը· 551 ։ ը· 552 ։ ը· 553 ։ ը· 554 ։ ը· 555 ։ ը· 556 ։ ը· 557 ։ ը· 558 ։ ը· 559 ։ ը· 560 ։ ը· 561 ։ ը· 562 ։ ը· 563 ։ ը· 564 ։ ը· 565 ։ ը· 566 ։ ը· 567 ։ ը· 568 ։ ը· 569 ։ ը· 570 ։ ը· 571 ։ ը· 572 ։ ը· 573 ։ ը· 574 ։ ը· 575 ։ ը· 576 ։ ը· 577 ։ ը· 578 ։ ը· 579 ։ ը· 580 ։ ը· 581 ։ ը· 582 ։ ը· 583 ։ ը· 584 ։ ը· 585 ։ ը· 586 ։ ը· 587 ։ ը· 588 ։ ը· 589 ։ ը· 590 ։ ը· 591 ։ ը· 592 ։ ը· 593 ։ ը· 594 ։ ը· 595 ։ ը· 596 ։ ը· 597 ։ ը· 598 ։ ը· 599 ։ ը· 600 ։ ը· 601 ։ ը· 602 ։ ը· 603 ։ ը· 604 ։ ը· 605 ։ ը· 606 ։ ը· 607 ։ ը· 608 ։ ը· 609 ։ ը· 610 ։ ը· 611 ։ ը· 612 ։ ը· 613 ։ ը· 614 ։ ը· 615 ։ ը· 616 ։ ը· 617 ։ ը· 618 ։ ը· 619 ։ ը· 620 ։ ը· 621 ։ ը· 622 ։ ը· 623 ։ ը· 624 ։ ը· 625 ։ ը· 626 ։ ը· 627 ։ ը· 628 ։ ը· 629 ։ ը· 630 ։ ը· 631 ։ ը· 632 ։ ը· 633 ։ ը· 634 ։ ը· 635 ։ ը· 636 ։ ը· 637 ։ ը· 638 ։ ը· 639 ։ ը· 640 ։ ը· 641 ։ ը· 642 ։ ը· 643 ։ ը· 644 ։ ը· 645 ։ ը· 646 ։ ը· 647 ։ ը· 648 ։ ը· 649 ։ ը· 650 ։ ը· 651 ։ ը· 652 ։ ը· 653 ։ ը· 654 ։ ը· 655 ։ ը· 656 ։ ը· 657 ։ ը· 658 ։ ը· 659 ։ ը· 660 ։ ը· 661 ։ ը· 662 ։ ը· 663 ։ ը· 664 ։ ը· 665 ։ ը· 666 ։ ը· 667 ։ ը· 668 ։ ը· 669 ։ ը· 670 ։ ը· 671 ։ ը· 672 ։ ը· 673 ։ ը· 674 ։ ը· 675 ։ ը· 676 ։ ը· 677 ։ ը· 678 ։ ը· 679 ։ ը· 680 ։ ը· 681 ։ ը· 682 ։ ը· 683 ։ ը· 684 ։ ը· 685 ։ ը· 686 ։ ը· 687 ։ ը· 688 ։ ը· 689 ։ ը· 690 ։ ը· 691 ։ ը· 692 ։ ը· 693 ։ ը· 694 ։ ը· 695 ։ ը· 696 ։ ը· 697 ։ ը· 698 ։ ը· 699 ։ ը· 700 ։ ը· 701 ։ ը· 702 ։ ը· 703 ։ ը· 704 ։ ը· 705 ։ ը· 706 ։ ը· 707 ։ ը· 708 ։ ը· 709 ։ ը· 710 ։ ը· 711 ։ ը· 712 ։ ը· 713 ։ ը· 714 ։ ը· 715 ։ ը· 716 ։ ը· 717 ։ ը· 718 ։ ը· 719 ։ ը· 720 ։ ը· 721 ։ ը· 722 ։ ը· 723 ։ ը· 724 ։ ը· 725 ։ ը· 726 ։ ը· 727 ։ ը· 728 ։ ը· 729 ։ ը· 730 ։ ը· 731 ։ ը· 732 ։ ը· 733 ։ ը· 734 ։ ը· 735 ։ ը· 736 ։ ը· 737 ։ ը· 738 ։ ը· 739 ։ ը· 740 ։ ը· 741 ։ ը· 742 ։ ը· 743 ։ ը· 744 ։ ը· 745 ։ ը· 746 ։ ը· 747 ։ ը· 748 ։ ը· 749 ։ ը· 750 ։ ը· 751 ։ ը· 752 ։ ը· 753 ։ ը· 754 ։ ը· 755 ։ ը· 756 ։ ը· 757 ։ ը· 758 ։ ը· 759 ։ ը· 760 ։ ը· 761 ։ ը· 762 ։ ը· 763 ։ ը· 764 ։ ը· 765 ։ ը· 766 ։ ը· 767 ։ ը· 768 ։ ը· 769 ։ ը· 770 ։ ը· 771 ։ ը· 772 ։ ը· 773 ։ ը· 774 ։ ը· 775 ։ ը· 776 ։ ը· 777 ։ ը· 778 ։ ը· 779 ։ ը· 780 ։ ը· 781 ։ ը· 782 ։ ը· 783 ։ ը· 784 ։ ը· 785 ։ ը· 786 ։ ը· 787 ։ ը· 788 ։ ը· 789 ։ ը· 790 ։ ը· 791 ։ ը· 792 ։ ը· 793 ։ ը· 794 ։ ը· 795 ։ ը· 796 ։ ը· 797 ։ ը· 798 ։ ը· 799 ։ ը· 800 ։ ը· 801 ։ ը· 802 ։ ը· 803 ։ ը· 804 ։ ը· 805 ։ ը· 806 ։ ը· 807 ։ ը· 808 ։ ը· 809 ։ ը· 810 ։ ը· 811 ։ ը· 812 ։ ը· 813 ։ ը· 814 ։ ը· 815 ։ ը· 816 ։ ը· 817 ։ ը· 818 ։ ը· 819 ։ ը· 820 ։ ը· 821 ։ ը· 822 ։ ը· 823 ։ ը· 824 ։ ը· 825 ։ ը· 826 ։ ը· 827 ։ ը· 828 ։ ը· 829 ։ ը· 830 ։ ը· 831 ։ ը· 832 ։ ը· 833 ։ ը· 834 ։ ը· 835 ։ ը· 836 ։ ը· 837 ։ ը· 838 ։ ը· 839 ։ ը· 840 ։ ը· 841 ։ ը· 842 ։ ը· 843 ։ ը· 844 ։ ը· 845 ։ ը· 846 ։ ը· 847 ։ ը· 848 ։ ը· 849 ։ ը· 850 ։ ը· 851 ։ ը· 852 ։ ը· 853 ։ ը· 854 ։ ը· 855 ։ ը· 856 ։ ը· 857 ։ ը· 858 ։ ը· 859 ։ ը· 860 ։ ը· 861 ։ ը· 862 ։ ը· 863 ։ ը· 864 ։ ը· 865 ։ ը· 866 ։ ը· 867 ։ ը· 868 ։ ը· 869 ։ ը· 870 ։ ը· 871 ։ ը· 872 ։ ը· 873 ։ ը· 874 ։ ը· 875 ։ ը· 876 ։ ը· 877 ։ ը· 878 ։ ը· 879 ։ ը· 880 ։ ը· 881 ։ ը· 882 ։ ը· 883 ։ ը· 884 ։ ը· 885 ։ ը· 886 ։ ը· 887 ։ ը· 888 ։ ը· 889 ։ ը· 890 ։ ը· 891 ։ ը· 892 ։ ը· 893 ։ ը· 894 ։ ը· 895 ։ ը· 896 ։ ը· 897 ։ ը· 898 ։ ը· 899 ։ ը· 900 ։ ը· 901 ։ ը· 902 ։ ը· 903 ։ ը· 904 ։ ը· 905 ։ ը· 906 ։ ը· 907 ։ ը· 908 ։ ը· 909 ։ ը· 910 ։ ը· 911 ։ ը· 912 ։ ը· 913 ։ ը· 914 ։ ը· 915 ։ ը· 916 ։ ը· 917 ։ ը· 918 ։ ը· 919 ։ ը· 920 ։ ը· 921 ։ ը· 922 ։ ը· 923 ։ ը· 924 ։ ը· 925 ։ ը· 926 ։ ը· 927 ։ ը· 928 ։ ը· 929 ։ ը· 930 ։ ը· 931 ։ ը· 932 ։ ը· 933 ։ ը· 934 ։ ը· 935 ։ ը· 936 ։ ը· 937 ։ ը· 938 ։ ը· 939 ։ ը· 940 ։ ը· 941 ։ ը· 942 ։ ը· 943 ։ ը· 944 ։ ը· 945 ։ ը· 946 ։ ը· 947 ։ ը· 948 ։ ը· 949 ։ ը· 950 ։ ը· 951 ։ ը· 952 ։ ը· 953 ։ ը· 954 ։ ը· 955 ։ ը· 956 ։ ը· 957 ։ ը· 958 ։ ը· 959 ։ ը· 960 ։ ը· 961 ։ ը· 962 ։ ը· 963 ։ ը· 964 ։ ը· 965 ։ ը· 966 ։ ը· 967 ։ ը· 968 ։ ը· 969 ։ ը· 970 ։ ը· 971 ։ ը· 972 ։ ը· 973 ։ ը· 974 ։ ը· 975 ։ ը· 976 ։ ը· 977 ։ ը· 978 ։ ը· 979 ։ ը· 980 ։ ը· 981 ։ ը· 982 ։ ը· 983 ։ ը· 984 ։ ը· 985 ։ ը· 986 ։ ը· 987 ։ ը· 988 ։ ը· 989 ։ ը· 990 ։ ը· 991 ։ ը· 992 ։ ը· 993 ։ ը· 994 ։ ը· 995 ։ ը· 996 ։ ը· 997 ։ ը· 998 ։ ը· 999 ։ ը· 1000 ։

ջը քաղաքը , ևԽարայելի Սուրբին
15 Սիոնը պիտի անուանեն ։ Դուն որ երեսկ ձգուած ու ատելի եղար , և ֆեղջ անցնող չեղաւ , քեզ յաւիտենական փառք՝ ու աղգէ աղգ փոխադ ուրախութիւն պիտի ընեմ ։
16 Եւ ազգերուն կաթը պիտի ծծես , ու թագաւորներուն ստինքը պիտի ծծես . և պիտի գիտնաս որ Ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ , ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։
17 Պղինձի տեղ՝ ոսկի պիտի բերեմ , ու երկաթի տեղ՝ արծաթ , և փայտերու տեղ՝ պղինձ , ու քարերու տեղ՝ երկաթ պիտի բերեմ . և քու վերակացուներդ խաղաղութիւն ընդ , ու քու իշխաններդ արդարութիւն ընդ պիտի ընեմ ։
18 Մէկ մը ալ քու երկրիդ մէջը բռնութիւն , և քու սահմաններուդ մէջը յափշտակութիւն ու կոտրած պիտի չլսուի . հապա քու պարիսպներդ՝ Փրկութիւն , ու դռներդ՝ Գովութիւն պիտի ա-
19 Նուանես ։ Մէկ մը ալ ցորեկը քու լոյսդ արեը պիտի չըլայ , ու ֆէկբէը լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝ և Աստուածդ քու փառքդ պիտի ըլայ ։
20 քու արեդ մէկ մը ալ պիտի չմտնէ , ու քու լուսինդ պիտի չնուազի . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլայ , և սուգի օրերդ պիտի վերջանայ ։
21 Ու է քու ժողովուրդդ ամէնը արդար պիտի ըլլան , ու երկիրը յաւիտեան պիտի ժառանգեն . ես իմ տնկած տունկս՝ իմ ձեռքերուս գործքը՝ իմ փառք։
22 քիս համար պիտի ըլայ ։ Պզտիկը հազարաւոր , ու փիւռորը մեծ ազգ պիտի ըլայ . ևս Տէրս շուտով պիտի կատարեմ ասիկայ իր ժամանակին ։

ԳԼ · ԿԱ

1 Բրիսաոսի պատմօնը ։ 4 Հատուցեալներուն յաժ արութիւնը , 7 ու օրհնութիւնները ։

1 — Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս է . վասն զի Տէրը ի զիս օծեց , ու զիս իրկեց աղքատներուն աւետիս տալու , ի կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու , ու գերիներուն աղատութիւն՝ և բանտարկելոց՝ բանտին բացուիլը հրատարակելու .
2 ի Տէրոջը ընդունելի տարին , ու Հմեր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը հրատարակելու , ի ամէն
3 սգաւորները մխիթարելու , Սիոնի սգաւորներուն որոշելու , ու ետ Նոնց՝ մոխիրի տեղ՝ փառք , սուգի տեղ՝ ուրախութեան իւղ , կոտրած

Հոգիի տեղ՝ գովութեան պատմուճան տալու . և պիտի անուանեն զնոնք՝ Արդարութեան բևեկիներ , որ Տէրը տնկեր է ի իր փառ-
4 քին համար ։ Եւ Հին աւերակները պիտի չհնեն , — առջի կործանուածները պիտի կանգնեն , և աւերուած քաղաքները , ու շատ դարերէն ի վեր աւերակ մնացածները
5 պիտի նորոգեն ։ Եւ ևօտարականները պիտի կենան , ու ձեր Հօտերը պիտի Հովուեն . ու օտարազգիքը՝ ձեր երկրագործները և այ-
6 գեզործները պիտի ըլլան ։ Իսայի դուք Տէրոջը քահանաները պիտի կոչուիք . մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները պիտի ըսուիք . ի ազգաց Հարստութիւնը պիտի ուտէք , ու անոնց փառքովը պիտի փառաւո-
7 րուիք ։ Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին — բութ — իւն , և անարգանաց փոխ՝ իրենց ժառանգութեանը մէջ պիտի ցնծան . ուստի իրենց երկրին մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի առնեն . անոնք յաւիտենական ու-
8 րախութիւն պիտի ունենան ։ Քանզի Հես Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ , յանիրաւութիւնը ու յափըշտակութիւնը կ'ատեմ . իրաւ ըլնէ անոնց գործերուն վարձքը պիտի տամ , ևու անոնց Հետ յա-
9 ւիտենական ուխտ պիտի ընեմ ։ Եւ անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու անոնց տղաքները ժողովուրդներուն մէջ պիտի գիտցուին . զանոնք ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան , ֆթէ անոնք Տէրոջը օրհնած սե-
10 րունդն են ։ Ես Տէրոջմով պիտի ցնծամ , — իմ Հոգիս իմ Աստուծոյս պիտի ուրախանայ . քանզի ի ինձի փրկութեան Հանդերձներ Հագցուց , զիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց , փեսայի պէս որ իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ , ու Նհարսի պէս որ իր ղարդերովը կը զարդա-
11 րուի ։ քանզի ինչպէս որ երկիրը իր տունկը կ'ածէցընէ , ու պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը բուսցընէ , այնպէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առջևը Նարդարութիւն ու գովութիւն պիտի բուսցընէ ։

ԳԼ · ԿԲ

1 Մարգարէին եռանդուն փափաքը՝ Եկեղեցին Աստուծոյ խոստմունքներուն մէջ հաստատելու համար ։ 5 Պաշտօնեաներուն գործը աւետարանի քարոզութեանը համար , 10 ու ժողովուրդը անոր պատրաստելու համար ։

1 Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ , ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհանդարտիմ , մինչև որ անոր արդարութիւնը՝ լոյսի պէս , և

անոր փրկութիւնը՝ բոցավառ ջա-
2 հի պէս ճառագայթէ։ — Ու ազգերը
քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թա-
գաւորները քու փառքդ պիտի
տեսնեն. Ի՛ու դուն նոր անունով
պիտի կոչուիս, որն որ Տէրոջը բե-
3 րանը պիտի յանուանէ։ Եւ Տէրո-
ջը ձեռքին մէջ ի վայելչութեան
պսակ՝ ու քու Աստուծոյդ ձեռքին
մէջ արքայական թագ պիտի ըլ-
4 լաս։ Ե Դուն մէյմըն ալ Թողուած
պիտի չկոչուիս, ու քու երկիրդ
մէյմըն ալ Ամլանացեալ պիտի
ըսուի. քանզի Տէրը քեզ պիտի
հաւնի, ու քու երկիրդ պիտի ա-
5 մուսնանայ։ Վասն զի Ինչպէս որ
երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ'ա-
մուսնանայ, այնպէս ալ քու տղաք-
ներդ քեզի հետ պիտի ամուսնա-
նան. և Ինչպէս որ փեսան հարսին
վրայ կ'ուրախանայ, այնպէս ալ
Քու Աստուածդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ։

6 Ձ Քու պարիսպներուդ վրայ ով
Երուսաղէմ՝ պահապաններ դրի. անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
բնաւ պիտի չլռեն. դուք ով Տէրը
7 յիշողներ՝ լուռ մի՛ կենաք, Ու ա-
նոր հանդստութիւն մի՛ տաք, մին-
չև որ անիկայ հաստատէ, ու մին-
չև որ երկրի վրայ Երուսաղէմը Ի գո-
8 վեր ընէ։ Տէրը իր աջ ձեռքին
վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ
այսպէս երդում ըրաւ, Թէ Ձրու
ցորենդ ու՛յմըն ալ քու թշնամի-
ներուդ կերակուր պիտի չտամ. և
օտարացդ որդիները պիտի չխմեն քու
գինիդ, որուն համար դուն աշխա-
9 տեցար. Հապա զանիկայ Ձհաւղները
պիտի ուտեն, ու Տէրոջը փառք
պիտի տան. և զանիկայ թաղողնե-
րը՝ Ե՛իմ սուրբ սրահներուս մէջը պի-
տի խմեն։

10 Անցէ՛ք, անցէ՛ք դուռներէն. Ձժո-
ղովուրդին ճամբայ պատրաստեցէ՛ք.
շիտկեցէ՛ք, շիտկեցէ՛ք շաւիղները.
քարերը հա՛նէ ժողվեցէ՛ք. Ե՛ժողո-
վուրդներուն դրօշակ վերցուցէ՛ք։
11 Ահա՛ Տէրը մինչև երկրին ծայրը
լսել տուաւ. Ձ՛Սիօնի աղջկանը ը-
սէ՛ք. Ահա՛ քու Փրկիչդ կու գայ.
ահա՛ Նորը վարձքը իր հետն է, ու
գործոյ հատուցումը իր առջևն է։
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէ-
րոջը փրկածները պիտի բսուին. ու
դուն՝ Փնտռուած, — Ո՛չ Թողուած
քաղաք պիտի կոչուիս։

ԳԼ. ԿԳ

1 Բբիսաոս կը ցուցընէ թէ Իսրը ո՛վ է, 2 թէ
ինչ է իր յաղթութիւնը իր թշնամիներուն

վրայ, 3 և թէ ինչ է իր ողորմութիւնը որ
պիտի բնէ իր ևկեղեցիին. 10 իր արդար բար-
կութեանը մէջ իր ձրի ողորմութիւնը կը յի-
շէ. 15 Եկեղեցին իր ազօթքին 17 ու իր
դանգատելուն մէջ՝ իր հաւատքը կը խոստո-
վանի։

1 Պ Ո՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդովմ-
մէն, կարմրագոյն զգեստով Բօս-
բայէն, որ փառաւոր հանդերձով
զարդարուած է, և իր շատ զօրու-
թեամբը պանծալով կը քալէ։
Ես եմ, որ արդարութիւն կը
խօսիմ, — փրկելու կարողութիւն
ունիմ։
2 Ինչո՞ւ համար — քու հանդերձդ
կարմիր է, ու քու զգեստներդ
ձնձանի մէջ կոխողին պէս է։
3 Ի Ձնձանին մէջ մինակ ես կոխե-
ցի, և ժողովուրդներէն՝ ինծի հետ
մարդ մը չկար. ու զանոնք իմ
բարկութեամբս կոխեցի, և իմ
սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի.
ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս
վրայ ցաթկեց, և բոլոր հանդերձ-
4 ներս ներկեցի. Քանզի Ի իմ սրտիս
մէջը վրէժխնդրութեան օր կար.
ու իմ փրկածներուս տարին հասած
5 էր. Ե՛ես նայեցայ, բայց Ի օգնող
չկար, և զարմացայ որ ձեռնտու ե-
ղող մը չկար. ուստի իմ Ի՛ազուկս
ինծի համար փրկութիւն ըրաւ, ու
իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու
6 եղաւ. Ես իմ բարկութեամբս
ժողովուրդները կոխեցի, ու Ի զա-
նոնք իմ սրտմտութեամբս Ի գինով-
ցուցի, և անոնց արիւնը գետինը
Ի՛էեցուցի։
7 Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէ-
րոջը գովութիւնները պիտի յի-
շեմ, Տէրոջը բոլոր մեզի ըրածնե-
րուն համեմատ, և ան շատ բարիք-
ներուն համեմատ, որ իր գթու-
թեամբը և առատ ողորմութեամբը
8 Իսրայէլի տանը ըրած է։ Քանզի
ըսաւ. Իրաւցնէ անոնք իմ ժողո-
վուրդս են, սուտ չ՛ելլելու որդիներ
են. ու անիկայ անոնց փրկիչ ե-
9 ղաւ. Ը Անոնց ամէն նեղութիւն-
ներուն առնուն՝ նեղութիւն քա-
շեց. Ի և իր երեսին հրեշտակը զա-
նոնք ազատեց. Ի իր սիրովը ու
գթութիւնովը զանոնք փրկեց, և
Ի զանոնք վերցուց, ու հին ժամա-
նակին բոլոր օրերուն մէջ զանոնք
10 կրեց։ Բայց անոնք Լապստամ
բեցան, ու Ի անոր Սուրբ Հոգին
բարկացուցին. Ի անիկայ ալ դար-
ձաւ անոնց թշնամի եղաւ, ու ին-
քը անոնց հետ պատերազմ ըրաւ։
11 Ըն առնոը առջի օրերը, — Մով-
սէսը, և անոր ժողովուրդը Ի՛յիչե-
ցին. Ո՞ւր է անիկայ, որ Ի իր հօ-
տին հովիւովը զանոնք ծովէն հա-
նեց. Հո՞ւր է անիկայ, որ անոնց

— Ցայս. ԺԳ. 13։

Բ Ողջ. ա. 15։ Ցայս. Ժգ. 19, 20։ ԺԹ. 15։

Ի ԳԼ. ԼԳ. Տ։ կա. 2։

Ր ԳԼ. խա. 25։ ԽԹ. 16։

Ե Ցօհ. Ժչ. 32։

Ղ Սաղ. ՟ղը. 1։ ԳԼ. ԽԹ. 16։

Ե Ցայս. Ժչ. 6։

Ի Կ — Ի՛ Լաքսեցի։

Ը Դատ. Ժ. 16։ Ջաք. Ր. 8։ Գոր. Թ. 4։

Ի Եւ. Ժգ. 19։ Իե. 20, 21։ ԼԳ. 14։ Մաղ. գ. 1։ Գոր. Ժբ. 11։

Ժ Օր. Ե. 7, Տ։

Ի Եւ. ԺԹ. 4։ Բ Օր. ա. 31։ ԼՐ. 11, 12։ ԳԼ. Խչ. 3, 4։

Ւ Եւ. Ժե. 24։ Թու. Ժգ. 11։ Սաղ. Կը. 56։ ղե. 9։

Ի Սաղ. Կը. 40։ Գոր. Ե. 51։ Եփես. գ. 30։

Ժ Եւ. Իգ. 21։

Ի Կ — Ի՛ Ախշեց։

Ւ Եւ. Ժգ. 30։ ԼՐ. 11, 12։ Թու. Ժգ. 13, 14։ ՃՃ, Երեմ. Բ. 6։

Հ Թու. Ժա. 17, 25։ Նէեմ. Թ. 20։ Դան. գ. 8։ Ընկ. Բ. 5։

ն · ք · ղբ · իրր 698

— Գէ. կ. 3։

Բ Տե՛ս Հմր. Ի. 12։ Գէ. կե. 15։

Ի Ջաք. Թ. 16։

Ր Ովս. ա. 10։ ա Պետ. Բ. 10։

Ե Գէ. խԹ. 14։ Ժգ. 6, 7։

Ղ Գէ. Ժգ. 1։ * Եբր. Ի՛ն-ձայ, ՝ի՛ իմ Տաւա-նութիւնս անոր մէջ։

Ե Ովս. կե. 19։

Ը Եղեկ. գ. 17։ ԼՌ. 7։

Ի Գէ. կա. 11։ Սոփ. գ. 20։

Ժ Օր. իր. 31, ՃՃ։ Եբեմ. ե. 17։

Ի Տե՛ս Բ Օր. Ժբ. 12։ Ժգ. 23, 26։ Ժչ. 11, 14։

Ւ Գէ. լ. 3։ Ժէ. 14։

Ե Գէ. Ժա. 12։

Ի Ջաք. Թ. 9։ Մատ. իա. 5։ Ցօհ. Ժբ. 15։

Ի Գէ. լ. 10։ Ցայս. իր. 12։

Հ Հմր. 4։

Ն·Ք·ՂԲ· ԻԲՐ 698

ՅԵԼ·ԺԱ·6։
*ԵԲԲ·ԸՆԾ·ԼԱ
Ղ ՆԼ·ԺԴ·21։ ՑԱԾ·Դ·16։
Ճ ՍԱՂ·ՃԴ·9։ ՐՐ ԹԱԴ·Է·23։
ՅԲ ՕՐ·ԻՂ·15։ ՍԱՂ·Ա·14։
Ն ՍԱՂ·ԼԴ·14։
Ն ԵՐԵՄ.ԼԱ·20։ ՈՎԱ·Ժ·8։
ՈՐ ՕՐ·ԼԲ·6։ Ա ՄՆ·ԻԲ·10։ ԹԼ·ԿԴ·8։
Ն ՅՈՐ·ԺԴ·21։ ՅՈՂ·Թ·5։
ՊՍԱՂ.ՃԺԹ.10։
Ն ՏԱՆ Գ։Ղ·10։ ՑՕՅ·ԺԲ·40։ ՀԲ·ՈՎԱ.Թ·13։
Ր ԹՈՒ·Ժ·36։ ՍԱՂ·Ղ·13։
ՈԲ ՕՐ·Է·6։ ԻԴ·19։ ԹԼ ԿԲ·12։ ԴԱՆ·Ը·24։
Վ ՍԱՂ·ՀԴ·7։
Ի Կ—Յ՝ՄԻՆՔ ՈՂՆԵՑ ԵՆՔ ՈՐ·ՊԵՒ·ԻՆ ԴԱՆ ՄԵՐ ՎԱՅ ԲԱԱ ՀԷՐ ՈՒՐԲԵՐ ՈՐ ՔՈՒ ԱՆՈՒՆԴ ՄԵՐ ՎԱՅՀԵՐ ԿԱՆՈՒԵՐ ։

— ՍԱՂ.ՃՂԱ·5։
Բ ԴԱՄ.Ե·5։ ՄԻԲ.Ա·4։
‡ Կ—Յ՝ ՍԱՍ ԱԱՆԷՒՆ՝

Ֆ ԵԶ·ԼԴ·10։ ԴԱՄ·Ե·4։ 5։ ՍԱՂ·ԿԵ·Տ։ ԱՄՐ·Գ·3, 6։
‖ Կ—Յ՝ ՍԱՍ ԱԱՆԵՑԱՆ ։
Ր ՍԱՂ·Լ·19։ Ա ԿՈՐ·Բ·9։
Ի ԳՈՐ.Ժ.35։
Ղ ԳԼ·ԻԶ·Տ։

12 մէջը իր Սուրբ Հոգին դրաւ · 3 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին ալ ձեռքին հետ պարտցուց · իրէն յաւիտենական անուն *վաստրկելու համար՝ Ջանոյց առջևէն ջրաց
13 րերը պատռեց · Ո՞ Ջանոնք անդունդներէն առանց սահելու անցուց , ինչպէս որ ձի մը անապատէն
14 տէն Լ՚ՒՆԷ ։ Ցերոջը Հոգին զանիկայ հանգստացուց՝ հովիտի մէջ իջնող անասուններու պէս · դուն քու ժողովուրդիդ՝ այնպես առաջնորդեցիր քեզի ըրիր , Ա որ քեզի փառաւոր անուն վաստրկիս ։
15 Ա երկինքէն նայէ՝ , և Ը քու սուրբ ու փառաւոր բնակութենէդ տես · ո՞ր է քու նախանձդ ու զօրութիւնդ · Ը քու ագին քերուդ գալը իջալը , և ինծի ըՀ ողորմութիւնդ
16 ներդ արդիլուեցան ։ ՚՚ Քանզի մեր Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամը Ս մեզ չգիտեր , ու Իսրայէլը մեզ չճանչնար · դուն ով Ցեր՝ մեր Հայրն ես , ՚՚ քու անունդ ՚ի
17 սկզբանէ մեր Փրկիչն է ։ Ո՚վ Ցեր՝ ինչո՞ւ համար ՊՄեզ քու ճամբաներէդ կը մոլորցնես · ինչո՞ւ Ս մեր սիրտը կը խստացընես , որ քեզմէ չվախնանք ։ Ըքու ծառանեբուդ համար՝ քու ժառանգութեանդդ ցեղերուն համար դարձիր ։
18 ՚՚ Քու սուրբ ժողովուրդդ իրենց ժառանգութիւնը քիչ ատեն վայելեցին · Ս մեր թշնամիները քու
19 սրբարանդ ոտնակոխ ըրին ։ † Մենք ՚ի սկզբանէ ՚՚՚՚ ենք · դուն անոնց վրայ չտիրեցիր , ՚՚ քու անունդ անոնց վրայ չկանչըեցաւ՚՚ ։

ԳԼ · ԿԴ

1 Եկեղեցին աղօթք կ՚ընէ Աստուծոյ կարողութեանը յայտնութեան համար · 5 Աստուծոյ ողորմութիւնը հրաւարակելով՝ իր բնական պատկառութիւնը կը խոստովանի · 9 իր նեղութեանը համար կը գանգատի ։

1 Ձ ՚ՐանաՀ Թէ՝ — երկինքը ճեղքելով վար իջնէիր · Ի քու ներկայութենդ
2 Թեղեդ լեռները ‡ հալէին՝ խուխնեբը բռբնկցընող կրակի պէս , ջուրերը եռացընող կրակի պէս , որ քու անունդ Թշնամիներուդ յայտնէիր , ՚՚ ազգերը քու երեսէդ դո-
3 ղային , Երբոր Ի ան սոսկալի բաները ըրիր , որոնց չէինք յուսար , իջար , քու երեսեդ լեռները ‖ հալեցան ։
4 Քանզի Ր սկիզբէն ՚ի վեր չլսուեցաւ , ու ականջ չլսեց , և աչք չտեսաւ քեզմէ ուրիշ Աստուած մը , որ իրեն յուսացողներուն ՚՚՚՚ Բաներ
5 ընէ ։ Ուրախ եղողդին , Ի ու արդարութիւն գործողին , և Ղքու ճամբաներուդ մէջը քեզ յիշողներուն հասար · ահա բարկացար , վասն զի մեղք գործեցինք · Ի Թէ որ միշտ անոնց մէջը Ռայինք , փրկութիւն
6 կը գտնէինք ։ Բայց ամէնքս պիղծ բանի պէս եղանք , ու Ը մեր բոլոր արդարութիւնները դաշտատի լաթի պէս է · և ամէնքս Ի տերևի պէս կը թառամինք , ու մեր անօրէնութիւնները հովի պէս մեզ կը
7 վերցընեն ։ Եւ Ի քու անունդ կանչող չկայ , որ արթննայ՝ , ու քեզմով ոյժ դտնէ · քանզի քու երեսդ մեզմէ Ծածկեցիր , ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառովը
8 մեզ մաշեցիր ։ Ի Բայց հիմա ով Ցեր՝ դուն մեր Հայրն ես · մենք կաւ ենք , Լու դուն մեր Իրուտն ես · և ամէնքս Ի քու ձեռացդ գործքն
9 ենք ։ Ի Շատ մի՚ բարկանար՝ ով Ցեր , ու մի անօրէնութիւնը յաւիտեան մի՚ յիշեր · ահա նայէ՚՚ , կ՚աղաչենք , Ամէն՚՚ քու ժողո-
10 վուրդդ ենք ։ Սուրբ քաղաքներդ անապատ եղան · Սիոնը անապատ եղաւ · Երուսաղէմը աւերակ ե-
11 ղաւ ։ Ն Մեր սուրբ ու փառաւոր տունը՝ որուն մէջ մեր Հայրերը քեզ կ՚օրՀնէին , Հրոյ ճարակ եղաւ , և Ս մեր ամէն ցանկալի գեղեցկութիւնը
12 մայի եղան ։ Ցառնց վրայ ինքզինքդ պիտի զսպե՞ՀՈվ Ցեր · Ր գոՀաբո՞ւ պիտի լռե՞ս , ու մեզ խիստ շատ պիտի նեղե՞ս ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Հեթանոսաց կոչումը · 2 Հրեայք կը մերժուին իրենց անհաւատութեանը , կապաշտութեանը ու կեղծաւորութեանը Համար ։ 8 Մէկ ծառցորդ մը պիտի փրկուի ։ 11 Զաբեքուն վրայ Տանելու դատաստանները , ու սատուածապաշտներուն տուելու բարիքները ։ 17 Նոր Երուսաղէմին երջանիկ վիճակը ։

1 Ո՞վ — չհարցընողներէն փնտռուեցայ , վես չխնդրողներէն գըտնուեցայ · իմ Ցանունս չկանչող՝՚՚ ազգին՝ Ահա ես , ահա ես՝ ըսի ։
2 Ի Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրնցուցի ապստամբ ժողովուրդի մը՝ որոնք անանկ ճամբու մէջ կը քալէն որ աղէկ չէ , Ս իրենց խորհուրդներուն կը հետևին ։ Անանկ ժողովուրդի մը՝ Ի որ միշտ երեսիս դէմ զիս կը սրդողցընեն · Ի պարտէզներու մէջ կը Ղզոհէն , ու աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն ։
3 Ի Գերեզմաններու մէջ կը նստին , և դիւերը առանձին տեղուանք կ՚անցընեն · Ս խոզի միս կ՚ուտեն , ու իրենց ամաններուն մէջը գարշելի բաներու արգանակ կայ ։
4 Որոնք կ՚ըսեն · Ի Մէկդի կեցիր , ինծի մի՚ դպչիր · քանզի ես քեզմէ սուրբ եմ ։ Ասոնք իմ ռնդացս մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբոքած կրակ են , Ահա Ի իմ առջևս

Ն·Ք·ՂԲ· ԻԲՐ 698

Ի ՄՂ·Դ·6։
Ը ՓԻԼ·Գ·9։
Բ ՍՂ·Ղ·5, 6։
Ի ՈՎԱ·Է·7։
Ի ԳԼ·ԿԴ·16։ ՂՔ·ԻԲ·16։ ԽՆ·9։ Ե·ԻՐ.ԺԸ·6։ ՀՈՎ·Բ·20, 21։
Ի ԵՖՍ·Բ·10։
Ի ՅՂ·ՀԴ·1՚՚, 2։ ՏԲ·Տ։
Ի ՍՂ·ՀԲ·13։
Հ ՍՂ·ՀԲ·1։
Ն ԴԹՈՒ.ԻՆ·9։ Բ ՄՆ·ԼՂ·19։ ՍՂ·ՀԴ·7։
Ղ ԵՀԶԿ·Իէ·21, 23։
Ֆ ԳՐ·ԻԲ·14։
Ր ՍՂ·ՃԴ·1։

— ՀՈՎ·Թ·24, 25, 26, 30։ Ժ·20։
ԵՖՍ·Բ·12, 13։
Ֆ Կ—Յ՝ ԱՆՈՒՆՈՒՄ ՉԿԱՆՉԵԱՒ· ԳԼ·ԿԴ·19։
Ե ՀՈՎ·Ժ·21։
Ֆ Բ ՕՐ·ԼԲ·21։
Ծ ԳԼ·Ա·29։ ԿՂ·17։ ՑՅՍ ՂԼ·ԺԵ·5։
Ի Բ ՕՐ·ԺԲ·11։
Ղ ԳԼ·ԿՂ·17։ ՏՅՍ ՂԼ·Ժ·7։
Ի ՏՅՍ ՄԱՍ·Թ·11։ Ղ·ԱԲ·Ե·30։ ԺԲ·11։ ԾՈՒ·19։
Ը Բ ՕՐ·ԼԲ·84։ ՄՂ·Գ·16։

Ն · ՔՐ · ՀԲ · ԼԲԸ 698

դրուած է . Բպիտի չլռեմ , ծհապա պիտի հատուցանեմ. այո՛, անոնց ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնները՝ Էձեր հայրերուն անօրէնութեանցը հետ մէկտեղ , Նորոնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին , Էու բլուրներուն վրայ զիս անարգեցին , կ'ըսէ Տէրը . ուստի անոնց առջի գործքերը՝ իրենց ծոցերուն մէջը պիտի լեցնեմ :
8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձոր օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցու դտնուի , կ'ըսուն թէ՝ Ամիկայ մի՛ կորսընդներ , Էքանզի ատոր վրայ օրհնութիւն կայ . ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ , որպէս զի ամէնը չկորսընդեմ :
9 Եւ նէմ ։ Ու Ցակոբէն սերունդ , և Ցուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ . ու իմ Էընտրեալներս ան Էրկիրը պիտի ժառանգեն , և իմ ծառաներս հոն
10 պիտի բնակին ։ Ու զիս փնտռող ժողովուրդիս համար Հնարօնը՝ հօտերու փարախ , և Նաքորի ձորը՝ արջառներու մակաղատեղ պիտի
11 ըլլայ ։ Բայց դուք Տէրը թողուցիք , ու ձիմ սուրբ լեռս մոռցաք . *գադ խոհակին՝ Եսեղան պատրաստեցիք , ու †Մենիին ‡թափելու
12 նուէր՝ լեցուցիք ։ Ես ալ ձեզ սուրի պիտի ||մատնեմ . և ամէնդուդ պիտի ծունկ մոթիւելու համար . Յքանզի կանչեցի , ու պատասխան չտուիք . խօսեցայ , ու մտիկ չըրիք . հապա իմ առջևս չարութիւն ըրիք , և ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք :
13 Թէդիք ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն , բայց դուք ծարաւի պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան , բայց դուք
14 ամօթալից պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան , բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի աղաղակէք , և չհոս-
15 գիի ձեղուքէն պիտի ողնաք ։ Ու ձեր անունը՝ Նիմ ընտրածներուս Նանէքթի համար պիտի Թողուք . և Տէր Եհովան քեզ պիտի մեռցընէ , ու Նիր ծառաները ուրիշ ա-
16 նունով պիտի կանչէ , ՆՈր երկրի վրայ օրհնուողը՝ Ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի , ու Ներկրի վրայ երդում ընողը՝ Ճշմարիտ Աստուծով երդում ընէ . քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան , ու անոնք
17 իմ աչքերէս ծածկուեցան ։ Քանզի ահա ես Նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ . և առջիններուն պիտի չյիշուին , ու մտքերուս

Ն · ՔՐ · ՀԲ · ԼԲԸ 698

18 պիտի չգան ։ Բայց դուք իմ ստեղծագործութիւնովս յաւիտեանս յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան համար , ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան համար
19 կը ստեղծեմ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ . ու Հոն մէյմըն ալ լացի ձայն ու
20 ողբի ձայն պիտի չլսուի ։ Հոն մէյմըն ալ քիչ օրապրող տղայ , կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ . քանզի երիտասարդը՝ հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , Նև հարիւր տարեկան մեղաւորը՝ ա-
21 նէծքի պիտի հանդիպի ։ Ու Ստուներ պիտի չհիմնեն , ու պիտի ընակին , և այգիներ պիտի տնկեն , ու անոնց
22 պտուղը պիտի ուտեն ։ Անոնք պիտի չհիմնեն՝ որ ուրիշները ընակին , անոնք պիտի չտնկեն՝ որ ուրիշները ուտեն . վասն զի Ըիմ ժողովուրդիս օրերը՝ ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան . և Ըիմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործքերը պի-
23 տի հինցընեն ։ Անոնք պարապ տեղը պիտի չյղխատին , Ըու դժբաղդութեան համար Ըզաւրհնէր պիտի չծնանին . քանզի Ըանոնք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են , ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ Ըանոնք դեռ չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ՝ ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ ։ Ըգայլը ու գառը մէկտեղ պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ . Ըու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ . անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան , ու պիտի չպականեն , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խոնարհութեամբ և անկեղծութեամբ ։ 5 Աստուած կը մխիթարէ խոնարհները՝ յիւեւլով եկեղեցիին զարմնալի զարգացումը ։ 10 ու անոր վայելելու բարիքները ։ 15 Աստուծոյ անսյալ դատաստանները չարերուն դէմ ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան ։ 24 ու չարերուն պատաժը՝ պիտի տեսնեն ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է . աս ինչ տուն է որ ինծի համար կը շինէք , և աս ինչ տեղ է իմ
2 հանգստութեանս համար . քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս շինեց , ու ասոնց ամէնը եղան , կ'ըսէ Տէրը . Եբայց ես ասոր պիտի նայիմ , Ըայն խոնարհին , և կոտրած

Ն · ՔՐ · ՀԲ · ԼԲԸ 698

Ա Սալ. ծ. 3 ։ ծ Սալ. հթ. 12 ։ Երեմ. ժգ. 18 ։ Եզեկ. ժա. 21 ։
Է Եզ. ի. 5 ։
Լ Եզեկ. ժը. 6 ։
Ի Եզեկ. ի. 27, 28 ։

ծ Ցովել. բ. 14 ։

Ձ Հմր 15, 22 ։ * Մատ. իդ. 22 ։ Հառվ. ժա. 5, 7 ։
Հ Գաղ. դ. 9 ։ Ըե. 2 ։
Ղ Ցես. ե. 24, 26 ։ Ովս. բ. 15 ։
Ղ Գվ. ծգ. 7 ։ ծէ. 13 ։ Հմր 25 ։
* Կամ՝ Բաղդին
Ճ Եզեկ. իգ. 41 ։ ա Պոր. ժ. 21 ։
† Կամ՝ Ձաւկասացրին
‡ Եբր. խառնուածք
|| Եբր. Ճառկասացրեմ
Մ Բ Մն. լգ. 15, 16 ։ Ամակ. ա. 24 ։ Ըէ. Գղ. 4 ։ Երեմ. է. 13 ։ Զաք. է. 7 ։ Մատ. իա. 34–43 ։
Յ Մատ. բ. 12 ։ Ղուկ. ժգ. 28 ։
Ն Հմր 9, 22 ։ Ե Ցես Երեմ. իԲ. 22 ։ Զաք. բ. 13 ։
Ո Գղ. կբ. 2 ։ Գոր. ժա. 26 ։
Ե Սաղ. հբ. 17 ։ Երեմ. գ. 2 ։
Չ Բ Օր. ջ. 13 ։ Սաղ. կգ. 11 ։ Գղ. ժԲ. 18 ։ խե. 23 ։ Սոփ. ա. 5 ։
Ճ Գղ. ծա. 16 ։ կշ. 22 ։ Բ Պետ. գ. 13 ։ Ցայտ. իա. 1 ։

գիպիտի չյիշուին , ու մտքերուս
18 պիտի չգան ։ Բայց դուք իմ ստեղծագործութիւնովս յաւիտեանս յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան համար , ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան համար
19 կը ստեղծեմ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ . ու Հոն մէյմըն ալ լացի ձայն ու
20 ողբի ձայն պիտի չլսուի ։ Հոն մէյմըն ալ քիչ օր ապրող տղայ , կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ . քանզի երիտասարդը՝ հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , Նև հարիւր տարեկան մեղաւորը՝ ա-
21 նէծքի պիտի հանդիպի ։ Ու Ստուներ պիտի չհիմնեն , ու պիտի ընակին , և այգիներ պիտի տնկեն , ու անոնց
22 պտուղը պիտի ուտեն ։ Անոնք պիտի չհիմնեն՝ որ ուրիշները ընակին , անոնք պիտի չտնկեն՝ որ ուրիշները ուտեն . վասն զի Ըիմ ժողովուրդիս օրերը՝ ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան . և Ըիմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործքերը պի-
23 տի հինցընեն ։ Անոնք պարապ տեղը պիտի չյղխատին , Ըու դժբաղդութեան համար Ըզաւրհնէր պիտի չծնանին . քանզի Ըանոնք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են , ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ Ըանոնք դեռ չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ՝ ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ ։ Ըգայլը ու գառը մէկտեղ պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ . Ըու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ . անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան , ու պիտի չպականեն , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խոնարհութեամբ և անկեղծութեամբ ։ 5 Աստուած կը մխիթարէ խոնարհները՝ յիւեւլով եկեղեցիին զարմնալի զարգացումը ։ 10 ու անոր վայելելու բարիքները ։ 15 Աստուծոյ անսյալ դատաստանները չարերուն դէմ ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան ։ 24 ու չարերուն պատաժը՝ պիտի տեսնեն ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է . աս ինչ տուն է որ ինծի համար կը շինէք , և աս ինչ տեղ է իմ
2 հանգստութեանս համար . քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս շինեց , ու ասոնց ամէնը եղան , կ'ըսէ Տէրը . Եբայց ես ասոր պիտի նայիմ , Ըայն խոնարհին , և կոտրած

Ա Գծ Թագ. Ը. 27 ։ Բ Մն. գ. 18 ։ Մատ. է. 34, 35 ։ Գոր. է. 48, 49 ։ Ժէ. 24 ։
Բ Գղ. ծէ. 15 ։ կա. 1 ։
Գ Սաղ. ղէ. 18 ։ ծա. 17 ։

Ն • ք • գՁ • իբր 698

Հոգի ունեցողին , ու Տիմ խօսքես դողացողին ։

3 Ի՞նչքա՜ն մարթողը՝ մարդ մեռ-
ցընողի պէս է , դառնուկ զոհողը՝
շուն մորթողի պէս , և նուէր մա-
տուցանողը՝ խողի արիւն մատու-
ցանողի պէս , կնդրուկ ծխողը՝
*կուռք պաշտողի՝ պէս ։ իրաւցընէ
անոնք իրենց ճամբաները ընտրե-
ցին , ու անոնց հոգիները իրենց
4 գարշելիներէն կ՚ախորժեն ։ Ես ալ
անոնց թշուառութիւնները պիտի
ընտրեմ , և իրենց վախցած բաները
իրենց վրայ պիտի բերեմ . Վասն
զի կանչեցի ու պատասխան տուող
չեղաւ . խօսեցայ , ու մտիկ չըրին .
հապա իմ առջեւս չարութիւն ըրին ,
և իմ չհաճանաս ընտրեցին ։

5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՛ք՝ Ե՛վ
անոր խօսքէն դողացողներ . իմ
անուանս համար ձեզ ատող , ու
ձեզ անարդող ձեր եղբայրները ը-
սին . Երթայ Տէրը փառաւորուի ,
Ու ձեր ուրախութիւնը տես-
նենք . բայց անոնք պիտի ամըչ-
նան ։

6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տա-
ճարէն մէկ ձայն մը ի՜ս ի՜յ՝ Տէրոջը
ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պա-
7 տիժ կը հատուցանէ ։ Ցաւ չբա-
շած՝ ծնաւ , յաւը չհասած՝ արու
8 զաւակ ծնաւ ։ Ասանկ բան մը ո՛վ
լսեց , ասանկ բան մը ո՛վ տեսաւ .
միթէ երկիրը մէկ օրուան մէջ
ծնաւ , կամ մէկ ազգ մը մէկ ան-
գամի՞ն ծնաւ . քանզի Սիօնը ցաւ
քաշածին պէս՝ իր տղաքները ծնաւ ։
9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բե-
րեմ՝ ծնանիլ պիտի չտա՞մ , կ՚ըսէ
Տէրը . Ես որ ծնանիլ կու տամ ,
արգիլո՞ղ պիտի գոցե՞մ , կ՚ըսէ քո-
10 Ուստի ածդ ։ Երուսաղէմին հետ
ուրախացէ՛ք , ու անոր հետ ցընա-
ծացէ՛ք դուք ամենքդ որ զա-
նիկայ կը սիրէք . մեծապէս ուրա-
խացէ՛ք անոր հետ դուք ամենքդ որ
անոր համար սուգ կը բռնէք .
11 Վասն զի անոր միխիթարութեան
տինքներէն պիտի ծծէք , ու
կշտանաք ։ վասն զի դուք պիտի
դիէք , և անոր փառքին առատու-
թիւնովը զուարճանաք ։
12 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա
ես ծանոր վրայ խաղաղութիւնը
գետի պէս , ու աղգերուն փառքը
յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տա-
րածեմ . և Իսիտի դիէք . Ղդիրկի
վրայ պիտի վերցուիք , ու ծունկե-
13 րու վրայ պիտի գդուիք ։ Ինչպէս
որ մէկ մայր մը †իր տղան՝ կը միխի-
թարէ , այնպէս ալ ես ձեզ պիտի
միխիթարեմ . ու Երուսաղէմին մը-
խիթարութիւն պիտի գտնէք ։

Ն • ք • գՁ • իբր 698

14 Եւ պիտի տեսնէք , ու սրտերնիդ
պիտի ուրախանայ . և Ի ձեր ոսկոր-
ները կանանչ խոտի պէս պիտի
ծաղկին . ու Տէրոջը ձեռքը՝ իր ծա-
ռաներուն վրայ՝ և անոր բարկու-
թիւնը՝ իր թշնամիներուն վրայ
15 պիտի յայտնուի ։ Ի՜ քանզի ահա
Տէրը կրակով կու գայ , ու անոր
կառքերը մրրիկի պէս են , որ իր
բարկութիւնը սրտմտութիւնով , և
իր սպառնալիքը՝ կրակի բոցով՝ ի՛
16 գործ դնէ ։ Քանզի Տէրը կրակով
ու իր սրովը պիտի դատէ ամէն
մարմինը . ու Տէրոջմէ սպաննուած-
ները շատ պիտի ըլլան ։
17 Զիրենք սրբողները , և պար-
տէզներու մէջտեղը իրարմէ ետեւ
մարգուղները , Ե՛ խոզի միս , ու
պիղծ բաներ , և մուկ ուտողները՝
Միասին բնաջինջ պիտի ըլլան ,
18 կ՚ըսէ Տէրը ։ Իայց ես անոնց
գործքերը ու խորհուրդները գի-
տեմ . Ե՛ պիտի ըլլայ որ՝ բոլոր ազ-
գերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ .
և անոնք պիտի գան , ու իմ փառ-
19 քը տեսնեն ։ Եւ անոնց մէջը
նշան պիտի դնեմ , ու անոնցմէ
ազատուածները ազգերուն պիտի
իրկեմ , Յունաստան դէպ՝ի Թարսիս ,
դէպ՝ի Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղ-
նաւորները ,) դէպ՝ի Թոբէլ ու
Ցաւան , ան հեռու կղզիները , որ
իմ համբաւս լսեցին , և իմ փառ-
քըս չտեսան . Նոր իմ փառքս
20 ազգերուն մէջ պիտի պատմեն ։ Եւ
անոնք՝ ձիերով ու կառքերով ,
դահաւորակներով , Ջորիներով , ու
տաճիկ ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղ-
բայրները ամէն ազգերէն իմ սուրբ
լեռս Երուսաղէմը Ընծայ
պիտի բերեն , կ՚ըսէ Տէրը , ինչպէս
որ Իսրայէլի որդիքը մաքուր ամա-
նով Տէրոջը տունը ընծայ կը բե-
21 րեն ։ Եւ անոնցմէ ալ պիտի առ-
նեմ , ըՔահանաներ ու Ղևտացիներ
ըլլալու համար , կ՚ըսէ Տէրը ։
22 Քանզի ինչպէս որ իմ ստեղծելոս
Նոր Երկինքս , ու նոր երկիրս իմ
առջեւս պիտի կենայ , կ՚ըսէ Տէրը ,
այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր
23 անունը պիտի կենայ ։ Եւ Յպիտի
ըլլայ որ՝ նոր ամիսէ նոր ամիս , ու
շաբաթէ շաբաթ , Եամէն մարմին
իմ առջեւս երկրպագութիւն ընե-
24 լու պիտի գայ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Եւ
անոնք պիտի ելլեն , ու Ինծի
ապստամբ եղող մարդոց դիերը
պիտի տեսնեն . քանզի Ոանոնց որ-
դը պիտի չմեռնի , և անոնց կրակը
պիտի չմարի . ու անոնք ամէն
մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան ։

Ա Նեեր . ու նայնութիւն օրհնողի

Ղ Առակ . ա . 24 ։ ԳԼ . կե . 12 ։ Երեմ . է . 13 ։

Ի Հմր 2 ։

Ը ԳԼ . ե . 19 ։ Ր թ Թես . ա . 10 ։ Տիտ . բ . 13 ։

Ժ Ես . Թ . 4 ։ ժ . 3 ։ Առակ . իբ . 14 ։ Հմր 5 ։

Ի ԳԼ . ա . 11 ։

Ե ԳԼ . ե . 10 ։

Ժ Ես . ծ . 18 ։ կ . 5 ։

Ի ԳԼ . կ . 16 ։ Լ ԳԼ . խթ . 22 ։ կ . 4 ։

† Եբր . ժկը

ՄԵՐԳՈՒԲԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅԻ

Ն · Ք · Ա · Ի · Ր Ր 629

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երեմիային ժամանակը, 3 ու կոչումը. 11 իր մարգարէական տեսիլքները՝ որոնց մէջ նշենի գաւազան մը ու եռացող կաթսայ մը կը տեսնէ. 15 իր ծանր պատգամը Յուդայի դէմ։ 17 Աստուած կը քաջալերէ զանիկայ խոստանալով որ անոր օգնական պիտի ըլլայ։

1 Հեռնիամինի երկիրը՝ – Անաթովթի մէջ եղող քահանաներէն Հ[ի]լկիայի որդւոյն Երեմիային խօսքե-
2 րը · Որ ⸗անոր՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ, Յուդայի թագաւորին Ամմոնի որդւոյն Յովսիային օրերը՝ Իւանոր թագաւորութեանը տա-
3 սներեքերորդ տարին. Նաև Յուդայի թագաւորին Յովսիային որդւոյն Սեդեկիային մեռտսանեբորդ տարւոյն վերջը՝ Երուսաղէմի գերութիւնը՝ Ե՛ր հինգերորդ ամսուն մէջ եղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ,
5 ըսելով. Դ֊ես որովայնի մէջ չըստեղծած՝ Էզքեզ գիտցայ, ու դուն ⸗՚ից մեր արգանդէն չելած՝ Էզքեզ սրբեցի. քեզ ազգերուն մարգարէ
6 ըրի։ Ան ատենը ես ըսի. Ո՛Հ, Տէր ԵՀովայ, ահա ես խօսիլ չեմ գիտեր. վասն զի ես մանուկ եմ.
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ. Մի ըսեր թէ՝ Ես մանուկ եմ. վասն զի ո՛ւր որ քեզ իրկեմ, պիտի երթաս, ու ՚ինչ որ քեզի պատուի-
8 րեմ, պիտի խօսիս։ Անոնց երեսէն մի՛ վախնար. Իքանզի ես քեզի հետ եմ՝ քեզ ազատելու համար, կ'ըսէ Տէրը։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկրնցուց, ու Էիմ բերնիս դպաւ. և Տէրը ինծի ըսաւ. Ահա Ծիմ խօսքերս քու-
10 րերանդ դրի։ Նայէ՛, ես այսօր քեզ ազգերուն վրայ՝ և թագաւորութիւններուն վրայ կայնեցուցի, որ Ճիլես, ու փլցընես, և կորսընցընես, ու աւերես. Նաև շինես ու տնկես։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Ո՛վ Երեմիա՝ ի՞նչ կը տեսնես։ Ու ես ըսի. Նշենիի գա-
12 ւազան մը կը տեսնեմ։ Ան ատենը Տէրը ինծի ըսաւ. Աղէկ տեսար. վասն զի ես իմ խօսքիս հսմար՝ զանիկայ կատարելու ⁸պիտի արտորամ՚։
13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Ի՞նչ կը տեսնես։ Ու ես ըսի. Եռացող կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր երեսը դէպ ՚ի հիւսիս է։
14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Չարիքը հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ։ Քանզի ահա ես ⁹հիւսիսի թագաւորութիւներուն բոլոր ազգատոհմները պիտի կանչեմ, կ'ըսէ Տէրը. ու պիտի գան, և ¹⁰ամէն մէկը իր աթոռը Երուսաղէմի դռներուն առջեւը՝ և անոր շրջակայ պարիսպներուն վրայ՝ ու Յուդայի բոլոր քաղաքներուն
16 վրայ պիտի դնեն։ Եւ պիտի խօսիմ իմ անոնց իմ դատաստաններս, անոնց բոլոր չարութիւններուն համար. ¹¹վասն զի անոնք զիս թողուցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին, ու իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն ըրին։
17 Ուրեմն դուն՝ Էքու մէջդ պնդէ, ու ելի՛ր, և քեզի բոլոր հրամայածս անոնց ըսէ. Ւանոնց երեսէն մի՛ վախնար. չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջեւը ամթով ընեմ։ Եւ ես այհա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝ ¹²պարիսպ Յուդայի թագաւորներուն, անոր իշխաններուն, անոր քահանաներուն և երկրին ժողովուրդին՝ ¹³ամուր քաղաքի պէս, ու երկաթէ սիւնի պէս, ու պղնձէ պարիսպներ.
19 րու պէս դրի. Եւ անոնք քեզի հետ պիտի պատերազմին, բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել. ԵՒվասն զի ես քեզի հետ եմ՝ քեզ ազատելու համար, կ'ըսէ Տէրը։

Ն · Ք · Ա · Ի · Ր Ր 629

⁸ Եբր. կը հսկեմ։

⁹ Եզեկ. Ժ. 3, 7։ Ի. 3։

Գլ. Դ. 6։ Ը. 1։

¹⁰ Գլ. Ե. 15։ Ը. 22։ Ժ. 22։ Իե. 9։

¹¹ Գլ. Լթ. 3։ Իը. 10։

Օր. Իը. 20։ Գլ. Ժե. 13։

¹² Դ Թագ. Ժը. 46։ Դ Թագ. Գ. 29։ Թ. 1։ Ցար. Լը. 3։ Դ. Ժը. 35։ ազետ. ա. 13։

Եզեկ. Գ. 12։ Ճար Տ։ Ե. Ղեկ. Բ. 6։

¹³ Ես. Ծ. 7։ Գլ. Ը. 27։ Ժե. 20։

Ճար Տ։

1 այսպէս կ'ըսէ. «Անապատին մէջ
ան չգանուած երկիրը՝ իմ եւեւէս
եկած ատենդ՝ քու Բ մանկութեանդ
քաղցրութիւնը, քու հարսնու-
թեանդ սէրը քեզի համար ցիշելի
3 Իսրայէլը՝ Տէրոջը սուրբը էր. Ա-
նոր արմտեացը երախայրին էր.
Եամէն անոնք որ զանիկայ կ'ուտէին,
յանցաւոր կ'ըլլային. անոնց վրայ
չարիք կը հասնէր, ՚ի կ'ըսէ Տէրը։
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Յա-
կոբի տունը, ու Իսրայէլի տանը
5 բոլոր ազգատոհմները. Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ. Ո՞ՀԷր հայրերը ի՞նչ
անիրաւութիւն գտան իմ վրաս,
որ ինծմէ հեռացան, եւ ունայնու-
թեան ետեւէ երթալով՝ ունայն ե-
6 ղան. Ու չըսին թէ՝ Ո՞ր է Տէրը՝
որ Եժեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց.
որ մեզ Բանապատէն պտըտցուց,
ամայութեան եւ փոսերու երկրէն,
չորութեան և մահուան ստուերի
երկրէն, անանկ երկրէ մը՝ ուսկից
որ մարդ չէր անցնէր, ու հոն մարդ
7 չէր բնակեր. Եւ ձեզ Բբարեբեր
երկիր մը բերի, որ անոր պտուղը
ու բարիքը ուտէք. և դուք մը-
տաք, ու Իմ երկիրս անմաքուր
ըրիք, և իմ ժառանգութիւնս
8 պղծեցիք. Քահանաները չըսին
թէ՝ Տէրը ո՞ր է, ու Օրինաց վար-
դապետները զիս չճանչցան, և
հովիւները ինծմէ ապստամբեցան,
Ե ու մարգարէները Բահադով մար-
գարէութիւն ըրին, և Բանօգուտ
9 բաներու ետեւէ գացին։ Ասոր հա-
մար Իձեղի հետ տակաւին պիտի
վիճիմ՝ կ'ըսէ Տէրը. ու հարը որ-
դւոյը որդիներուն հետ պիտի վի-
10 ճիմ։ Վասն զի կիտացէք կղզի-
ները անցէք, ու նայեցէք։ Եւ
կեդարը Ժութ խրկեցէք, ու աղէկ
հասկըցէք, և տեսէ՛ք թէ այսպէս
11 բան մը եղե՞ր է. Ի Միթէ մի ազգ
մը էր աստուածները՝ փոխե՞ց,
ՀԹէև անոնք Աստուած չեն. Բբայց
իմ ժողովուրդս իր Փառքը՝ Ի ան-
12 օգուտ բանի հետ փոխեց։ Ո՛վ
երկինք՝ ասոր վրայ զարմացէ՛ք.
ապշեցէ՛ք ու խիստ սոսկացէ՛ք,
13 կ'ըսէ Տէրը. Վասն զի իմ ժողո-
վուրդս երկու չարութիւն գոր-
ծեց. զիս՝ Նկենաց Ջուրին աղ-
բիւրը թողուցին, և իրենց գու-
բեր փորեցին, Ծակոտ գուբեր՝ որ
14 չեն կրնար ջուր պահել։ Միթէ
Իսրայէլը Ն ծառայ է, կամ Ի ծա-
ոայի զաւակ՝ է. անիկայ ինչու
համար յափշտակութեան մատ-
15 նուեցաւ. «Անոր վրայ առիւծի
կորիւնները գոչեցին, ու ձայներնին
հանեցին, և անոր երկիրը աւերակ
ըրին. անոր քաղաքները այրեցան,

16 անբնակ եղան։ Մէմփհացւոց ու
Ն Տափնացւոց տղաքները անգամ՝
քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին։
17 Դ Չէ՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ
բերիր քու Տէր Աստուածդ ձգե-
լով, երբոր Ն անիկայ ճամբուն մէջ
քեզի առաջնորդութիւն կ'ընէր։
18 Եւ հիմա դուն «Եգիպտացւոց
ճամբան ի՞նչ բան ունիս, որ «Սի-
ովրի ջուրը խմելու Ի՛երթաս. կամ
Ասորեստանի ճամբան ի՞նչ բան
ունիս, որ Գետին ջուրը խմե-
19 լու Ի՛երթաս։ Քու Ն չարութիւ-
նդ քեզ պիտի խրատէ, ու քու
անհաւատարմութիւնդ քեզ
պիտի յանդիմանեն. արդ՝ գիտ-
ցիր ու տես՝ թէ դէշ ու դառն բան
մըն է, որ քու Տէր Աստուածդ կը
թողուս, և քու վրադ իմ վախս
չկայ, կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը։
20 Վասն զի քու լուծդ չատոնցմէ
Կոտրեցիր, քու կապերդ փըր-
ցուցիր, ու ըսիր. Ծառայութիւն
չեմ ըներ. այնպէս որ «Ամէն
բարձր բլուրի վրայ, և Ամէն կանանչ
ծառի տակ Ծուեցար Պոռնկուս։
21 Թիւն ըրիր։ Ու ես Ձքեզ ընտիր
որթ, «Ա բոլորովին հարազատ
սերմ տնկեր էի. և դուն ի՞նչպէս
«վայրենի որթի անպիտան ճիւղե-
22 րու պէս եղար ինծի։ Թէ որ Բբո-
րակով լուացուիս, ու շատ օճառ
ալ գործածես, Կքու անօրէնու-
թիւնդ առջևս բիծի պէս կը մնայ,
23 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ի՞նչպէս կրը-
նաս ըսել. Ես չպղծուեցայ. Բահա-
ղէն ետեւէն չգացի. Ֆհովիւտին մէջ
քու ճամբադ նայէ, ի՞նչ ըրածդ
գիտցիր, ով խոտորնակ ճամբաներ
պտըտող արագընթաց տաճիկ
24 ուղտ։ Անապատը սովրած «վայ-
րենի էշը՝ որ իր Ֆոգւոյն ցանկու-
թեամբը օդը կը ծծէ, իր ցանկու-
թենէն ով կրնայ ետ դարձնել.
զանիկայ ամէն փնտռողները չեն
յոգնիր. զանիկայ իր ամսուն մէջ
25 կը գտնեն։ Ոտքդ մերկութենէն՝
ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ.
բայց Բդուն ըսիր. Ֆ Անկարելի է՞,
չըլլար. վասն զի Ե օտարները սիրեր
եմ, ու անոնց ետեւէն պիտի եր-
թամ։
26 Ինչպէս որ գողը բռնուած ա-
տենը կ'ամչնայ, անանկ ալ ամչ-
ցան Իսրայէլի տունը՝ իրենք, իրենց
թագաւորները «ի՛շխանները, և
քահանաները ու մարգարէները.
27 Որոնք փայտին կ'ըսէն. Դուն իմ
հայրս ես, ու քարին՝ Դուն զիս
ծնար. քանզի ինծի կռնակ դար-
ձուցին, և չէ թէ երես. բայց Ի-
րենց Ձախորդութեան ժամանակը
կ'ըսեն. Ելի՛ր, ու մեզ ազատէ։

ԼԳԻ. ԽԴ. 7, 8, 9։
Դ ԳԼ. Դ. 18։
Ը Բ ՕՐ. ԼԲ. 10։
«ԵՍ. Լ. 1, 2։
Ն ՅԵՒ. ԺԴ. 3։
Ձ ԵՍ. Դ. 9։ ՈՎ. Ե. 5։
† Կամ՝ կոտրեցի։ քու կապանքնե-
րըդ փրցուցի, ու դուն ըսիր. Օրի-
նազանց չեմ ըլլար. սակայն
Պ ԲՕՐ. ԺԲ. 2։ ԵՍ. ՅԷ. 5, 7։ ԳԼ. Գ. 6։
Բ ԵԼ. ԼՐ. 15, 16։
Ց ԵԼ. ԺԵ. 17։ ՍԱՂ. ԽԴ. 2։ Ճ. 8։ ԵՍ. Ե. 1։ ՃՃ։ Կ. 21։ Ի ՅԱՍ. ԻԱ. 33։ Մ ՍԱՐ. ԺԲ. 1։ ՂԱ. Ի. 9։
Ա ԲՕՐ. ԼԲ. 32։ ԵՍ. Ա. 21։ Ե. 4։
Ի ՅՈԲ. ԹԻ. 30։
Ի Բ ՕՐ. ԼԲ. 34։ ՅՈԲ. ԺԴ. 17։ ՈՎԱ. ԺԴ. 12։
Ո ԱՌԱԿ. Լ. 12։
Ֆ ԳԼ. Է. 31։
Ա ՅՈԲ. ԼԹ. 5, ՃՃ։ ԳԼ. ԺԴ. 6։
Բ ԳԼ. ԺԸ. 12։
Ձ ԵԲՐ. յոյս չկայ։
Ի Բ ՕՐ. ԼԲ. 16։ ԳԼ. Գ. 13։
Ր Դատ. Ժ. 10։ ՍԱՂ. ՀԲ. 34։ ԵՍ. ԻԶ. 16։

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 629

Ի Ր Օր· ԼՐ· 37· Դատ· Ժ· 14·
Ղ Ես· Խե· 20·
Ի ԳԼ· Ժա· 13·
Ը Հմր 23· 35·
Ի Ես· ա· 5· Թ· 13· ԳԼ· ե· 3·
Ժ Ր Մն· ԼԳ· 16· Նէեմ· Թ· 26· Մատ· Իդ· 29· Ա՛ղոր· է· 52· ա Թես· Բ· 15·
Ի Հմր 5·
Ե Սալ· Ժր· 4·
Ի Ր Օր· ԼՐ· 15·
Ժ Սալ· Ճգ· 21· ԳԼ· Ժգ· 25· Ռվ· Ը· 14·

Ի Սալ· Ճգ· 38· ԳԼ· Ժթ· 4·

Հ Հմր 23· 29·

Յ Հմր 9·
Ղ Ա՛մակ· Իը· 13· ա Յօհ· ա· 8· 10·
Ֆ Հմր 18· ԳԼ· Լ՛ա· 22· Ռվ· ե· 13· Ժր· 1· 2·
Ո՛ես· Լ· 3· ԳԼ· Լէ· 7·
Յ Ր Մն· Իբ· 16· 20· 21·
Ն Բ Թագ· Ժգ· 19·

ա Ր Օր· Իդ· 4·
Բ ԳԼ· Ր· 7·
Ի ԳԼ· Ր· 20· Եզեկ· Ժգ· 23· 28· 29·
Ք ԳԼ· Գ· 1· Ջաբ· ա· 3·
Ի Տ՛ս Ր Օր· Ժր· 2· ԳԼ· Ր· 20·

28 Եւ Իւր են քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի չինեցիր· Թէ որ քու ձախորդութեանդ ժամանակը Ձեզ կրնան ազատել, թող ելլեն· վասն զի Ըքու աստուածներդ՝ ով Ցուդա՛ քու քաղաքներուդ Թուղն է·
29 չափ եղան· Ընչո՛ւ համար ինծի հետ կը վիճիք· դուք ամէնքդ ինծմէ ապստամբեցաք, կ՛ըսէ Տէրը·
30 Ի գործ տեղը ձեր տղաքը Ծեծեցի· անոնք իրատ չառին· Ժձեր սուրը՝ ալ առիւծի պէս՝ ձեր մարգարէները կերաւ·
31 Ո՛վ ազգ՝ Տերոջը խօսքին նայեցէք· Ես Իսրայէլին, կամ մութ երկիր մը· իմ ժողովուրդս ինչո՛ւ կ՛ըսեն· Մենք ինքնագլուխ կը պտըտինք·
32 Իմ կոյսը իր զարդերը, կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ· բայց իմ ժողովուրդս անհիւ օրեր իս մոռացաւ·
33 ցաւ· Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՛ւ քու ճամբադ աղէկ կը ցուցընես, անանկ որ քու ճամբաներդ չար կնիկներուն ալ սորվեցուցիր·
34 Նաև քու քղանցքներուդ վրայ՝ անմեղ աղքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ· զանոնք դաղտուկ տեղուանք չտեսայ, հապա աս ամէն բաներուն վրայ·
35 Բայց դուն կ՛ըսես թէ՝ Անմեղ ըլլալուս համար՝ անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի դառնայ· Ահա Ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Ըես մեղք չըրած·
36 գործեցի՞ ըսելուդ համար· Ինչո՛ւ ճամբադ փոխելով՝ այսչափ կը Թափառիս· Դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս, Ինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար·
37 րեստանէն ամչցար· Դուն ասկէ ալ պիտի ելլես՝ Ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած· քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց, ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս·

ԳԼ· Գ

1 Ասուածոյ մեծ ողորմութիւնը Ցուդային դարձնելի պոռնկութիւններու եւ ևէ ապահ ասոնը· 6 Ցուդան Իսրայէլէն աւելի չար կ՛ըլլայ· 12 Աւետարանին խոստմունքները դէպ՝ ի ապաշխարողները· 20 Իսրայէլը յանդիմանուելով, ու Ասուածմէ կանչուելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի·

1 Կ՛ըսեն թէ՝ Մէկ մարդ մը թէ որ իր կնիկը արձակէ, և անիկայ՝ անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ էրիկ մը առնէ, Ըանիկայ մէյմըն ալ ան կնկանը կը դառնայ· Ըան երկիրը բոլորովին չի՞պղծուիր· Բայց դուն՝ Ինձ շատ հոմանիներու հետ ընութիւն ըրիր, Դնորէն ինծի
2 դարձիր՝ կ՛ըսէ Տէրը· Աչքերդ Էլլուրներուն վերցուր, ու նայէ՛, որ պոռնկութիւն չըրիր· Ցուդան անոնց համար ճամբաներուն վրայ նստար անապատի Ըրաբացիին պէս, և քու պոռնկութիւններովդ ու չարութիւնովդ երկիրը պղծեցիր·
3 ցիր· Ուստի շանթերները խափանեցան, ու վերջի անձրևը չեղաւ· սակայն Ըքու ճակատդ պոռնիկի ճակատին պէս եղաւ· ամօթը մէկդի
4 ձգեցիր· Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակե՞ս ըսելով· Ո՛վ Հայր իմ՝ դուն ես Ժիմ մանկուցս
5 Թէ անոնց առաջնորդը· Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանայ, կամ իր ցասումը միշտ պիտի պահե՞· Ահա դուն ասոնք խօսեցար, և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր·
6 Ու Ցոսիա Թագաւորին օրերը Տէրը ինծի ըսաւ· Ես Ապստամբ Իսրայէլին ըրածը տեսար· անիկայ Ամէն բարձր Լեռան վրայ, ու ամէն կանանչ ծառի տակ գնաց, և հոն
7 շնութիւն ըրաւ· Ժու անիկայ աս ամէն բանը ընէլէն ետքը՝ ըսի· Ինծի դարձիր· բայց անիկայ չդարձաւ· և անոր ուխտադրուժ
8 քոյրը Ցուդա տեսաւ· Ու երբոր Ապստամբ Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառաւը՝ Զայնիկայ արձակեցի, և արձակման Թուղթը անոր տուի, տեսայ որ Ղանոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդա չվախցաւ, հապա գնաց ինքն ալ
9 շնութիւն ըրաւ· Ու եղաւ որ՝ անիկայ իր շնութեան լրբութիւնովը երկիրը պղծեց, քանզի Քարի ու
10 փայտի հետ շնութիւն ըրաւ· Այսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդան ալ Բոլոր սրտովը ինծի չդարձաւ, հապա ստութեամբ
11 Ցոյս՝ կ՛ըսէ Տէրը· Ես Տէրը ինծի ըսաւ· Ապստամբ Իսրայէլը ուխտադրուժ Ցուդայէն աւելի զինքը
12 քը արդարացուց· Գնա աս խօսքերը Ղեպ՝ի Հիւսիս կանչելով ըսէ՝· Դարձիր ով ապստամբ Իսրայէլ՝ կ՛ըսէ Տէրը· իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ Թափեր· քանզի ես Ողորմած եմ՝ կ՛ըսէ Տէրը· յաւիտեան ոխ չեմ պահեր·
13 Միայն Թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր, որ քու Տէր Աստուածդմէդ ապստամբեցար, և Ամէն կանանչ ծառի տակ Քրու ճամբաներդ Օտարներուն տարածեցիր· ու իմ խօսքիս Ձայնդ չլսեցիր,
14 կ՛ըսէ Տէրը· Դարձէ՛ք ով ապստամբ որդիք, կ՛ըսէ Տէրը· քանզի Ձեր վրայ տիրողը ես եմ, և՝ Ձեզ միւսը առնեմ՝ Մէկ քաղաքէ մէկ հոգի, ու մէկ աղգատոհմէ երկու հոգի, ու
15 Ձեզ Սիօն պիտի բերեմ· Նե Ձեզի՝

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 629

Ղ Ծն· Ը· 14· Ա՛մակ· Իդ· 28· Եզեկ· Ժգ· 24, 25·
Ի ԳԼ· Ր· 7· Հմր 9·
Ը ՂԼ· Իզ· 19· Ր Օր· Իբ· 23, 24· ԳԼ Թ· 12· Ժգ· 4·
Ի ԳԼ· Ե· 3· Ղ· 15· Ը· 12· Եզեկ· Գ· 7· Սոփ· Գ· 5·
Ժ ԳԼ· Բ· 2· Ովս· Բ· 15·

Իրր 612

Է Սպ· Հե· 7· Ա՛· Ճգ· 9· Ես· Ժե· 16· Հմր 12·
Ե Հմր 11, 14· ԳԼ· Է· 24·
Ի ԳԼ· Ր· 20·
Ն Գ Թագ· Ժե· 13·

Ի Եզեկ· Ժգ· 46· Իդ· 2, 4·
Հ Եզեկ· Իդ· 9·
Ն Գ Թագ· Ժե· 6· 18·
Ղ Եզեկ· Իգ· 11· Ա՛·
Ֆ Գղ· Բ· 7· Հմր 2·
Ո՛ ԳԼ· Ր· 27·

Յ Ր Մն· ԼԴ· 33· Ռվ· Է· 14·

Ն Եզեկ· Ժգ· 51· Իդ· 11·

Ղ Գ Թագ· Ժե· 6·

Ա Սալ· Ճգ· 15· Ամ· 8· 9· Հմր 5·
Ղ Ղև· Իզ· 40· Ա՛· Ր Օր· Լ· 1· 2· Ա՛· Ա՛մակ· Իբ· 13·
Ա Ր Օր· Ժր· 2·
Է Հմր 2· Եզեկ· Ժգ· 15, 24, 25·
Ա ԳԼ· Ր· 25·
Ա Կ՛ո՛ՐՆԵ՝ ձեզ մարժանի· բայց Ա Յով· Ժա· 5·

Ն · ք · ղԲ · Իբր 612

իմ սրտիս յարմար Հովհիւներ պիտի տամ , ու ձեզ դիտութեամբ և
16 հանճարով պիտի հովուեն : Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ չատնաք ու ածիք , կ'ըսէ Տէրը , Ա՛խ մի՛ Տէրոջը ուխտին տապազնակը պիտի չըսեն . և անիկայ Ա՛խ մը միտքը պիտի չգայ , ու զանիկայ պիտի չյիշեն , և անոր այցելութիւն պիտի չըլնէն . ու ա՛ւ բանբեր Ա՛խ մը
17 ալ պիտի չըլլայ : Ան աւուրը երուսաղէմը՝ Տէրոջը աթոռը պիտի անուանեն . և ամէն ազգերը հոն՝ Տէրոջը անունը համար երուսաղէմ պիտի ժողովուին . և ա՛խ մը իրենց չար սրտին կամակորութեանը ետևէն պիտի չերթան :
18 Ան օրերը Իւդայի տունը Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ . ու երկուքը Ա՛խ մի կտակ՝ Հիւսիսի երկրէն՝ անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրը պիտի դան : Բայց ես ըսի . Քեզ ի՞նչպէս որդւոց մէջ դնեմ , և քեզ ՚ն ցանկալի երկիրը՝ ազգաց խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ . ու ըսի . Ինծի՝ ա՛ւ Հայր իմ՝ պիտի ազաղակես , և ինծի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս ,
20 նաս : Իրաւցընէ՝ ո՛վ Իսրայէլի տունը՝ ինչպես որ մէկ կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարիմ կ'ըլլայ , այնպես ալ Իւդուբ ինծի անհաւատարիմ եղաք , կ'ըսէ Տէրը :
21 Էբլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ , Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքի ա՛ւ լացի ՚ձայնը . վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին . իրենց Տէր Աստուածը մոռցան :
22 Դո՛վ ապստամբ որդիք՝ դարձէք , Ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ :
Ահա մենք քեզի կու գանք . քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես :
23 Ձգիրաւի բլուրներուն և լերանց բազմութեանը յա՛ւ պաճպճանքն է . Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուածմէն է :
24 Ամէն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց հօտերը , և արջառները , անոնց տղաքները , ու աղջիկները Ամօթը
25 կերաւ : Մեր ամօթովը կը պառկինք , ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ . Իվասն զի մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու մեր Տէր Աստուածոյն ձայնին չհազանդութիւն չըրինք :

ԳԼ · Դ

1 Աստուած իր խոստումնովը կը կանչէ Իսրայէլը · 3 կը յորդորէ Ցուդան որ ապաշխարէ՝

յիշելով իր երկիւղալի դատաստանները : 19 Ցուդայի թշուառութիւններուն վրայ ցաւալի ողբ մը :

1 Եթէ որ դառնաս՝ ով Իսրայէլ , կ'ըսէ Տէրը , ինծի պիտի դառնաս . ու թէ որ քու պղծութիւնները դիմ առջևէս վերցընես , ալ
2 թափառական պիտի չըլլաս : Եւ ճշմարտութեամբ , իրաւամբ ու արդարութեամբ Երդումով պիտի ըսես թէ՝ Տէրը կենդանի է . և ազգերը անով պիտի օրհնուին , ու
3 անով պիտի պարծին : Վասն զի Տէրը Ցուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ'ըսէ . Ղմշակուած երկիրներ հերկեցէք ձեզի . ու փուշերու մէջ մի՛ ցանէք . ու
4 նէք : Ո՛վ Ցուդայի մարդիկներ , ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Տէրոջը թլփատուեցէք , և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք . որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար՝ կրակի պէս բորբոքի ու այրէ , և մարող մը չըլլայ :
5 Ցուդայի մէջ պատմեցէք , ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք , ու ըսէք . Երկրի վրայ փող ՚ի՛ւթեցուցեցէք . բարձրաձայն աղաղակեցէք , ու ըսէք . Ի՛մտովուեցէք , ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք :
6 Դէպ ՚ի Սիոն դրօշ վերցուցէք . քաշուեցէք , մի՛ կայնիք . վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
7 բերեմ Հիւսիսէն , Ա՛ւ Առիւծը իր *որջէն ելաւ , և Ազգերը Ջարդողը իր տեղէն ելաւ՝ ձամբայ ինկաւ , Որ քու երկիրդ աւերակ ընէ . քաղաքներդ պիտի փլչին , ու ա՛խ մը
8 չեն բնակիչ պիտի չգտնուի : Ասոր համար ՚ձրտրձեր հագէք , և սուգ ընելով ողբացէք . վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ :
9 Ձաւ , Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հատնի . և քահանաները պիտի ապշին , ու մարգարէները պիտի հիանան :
10 Անատեն ըսի . Աւա՛ղ , ով Տէր Եհովայ . Իյիրաւի դուն աս ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր , Հրսնելով . Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և սա՛ր սուրը մինչև ա՛խ Հոգին հասաւ :
11 Ան ատեն աս ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի . Ցայրող հով մը անապատին բլուրներէն Իը ՚ի՛ւղ՝ իմ ժողովուրդիս աղջկանը ճամբուն մէջ , չէ թէ հոսելու համար , ոչ ալ մաքրելու համար ,
12 Աւակ սաստիկ հով մը պիտի գայ ինծի . հիմա ՚ւես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ :

Ն · ք · ղԲ · Իբր 612

Ա՛խ · ղ · 1 , Յովել · բ · 12 ·

Բ Ես · խբ · 1 , Ջաք · Ը · Տ ·
Ի բ Օր · ժ · 20 , Ես · խե · 23 , կե · 16 , Տես գԼ · ե · 2 ,
Ե Ես · խբ · 18 , Սաղ · հր · 17 , Գաղ · ե · Տ ·
Ի Ես · խե · 25 , ա Կոր · ա · 31 ·
Ը Ովս · ժ · 12 ,
Ի Մաա · ժգ · 7 , 22 ,
ԸԲ Օր · ժ · 16 , Ը · 6 , ԳԼ · Ի · 26 ,
Հռով · բ · 28 , 29 , Կող · բ · 11 ·
Ի ԳԼ · ը · 14 ·

ԺԳԼ · ա · 13 , 14 · 15 · գ · 1 , 22 ·
Ի Դ Թագ · իդ · 1 · ԳԼ · ե · 6 , Դան · է · 4 ,
* ԵԲԲ · մա · ցաուէն
Ը ԳԼ · իե · ս ,
Ի Ես · ա · 7 ·
ԳԼ · բ · 15 ·
Ժ Ես · իբ · 12 · ԳԼ · գ · 26 ·

Ի Եզէկ · ժգ · 9 , Բ Թես · Ը · 11 ·
Հ ԳԼ · ե · 12 · ժգ · 13 ·

Յ ԳԼ · ծա · 1 , Եզէկ · ժէ · 10 · Ովս · ժգ · 13 ·

Ը ԳԼ · ա · 16 ·

Ն. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԽՐ 612

13 Ահա անիկայ ամպերու պէս պիտի ելլէ, և *անոր կառքերը մրրիկի պէս. *անոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են. վա՛յ մեզի՝
14 որ կ'աւերուինք, Ո՛վ Երուսա՛ղէմ՝ *սիրտդ չարութենէ լուա՛, որպէս զի փրկութիւն գտնես. քու չար խորհուրդներդ՝ մինչև ե՞րբ
15 սրտիդ մէջը պիտի մնան։ Վասն զի ձայն մը *Դանէն լուր կը բերէ, ու Եփրեմի լեռնէն թշուառու՛թ
16 թիւն լսել կու*տայ։ Ա՛յ*ոյ ազգերուն յիշեցէ՛ք. ահա Երուսաղէմին վրայով պատմեցէ՛ք, որ *Հեռաւոր երկրէ պաշարողներ կուգան, և Յուդայի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կ'արձակեն։
17 *Անոր չորս կողմը ագարակի պահապաններու պէս պիտի պաշարեն. վասն զի անիկայ ինծմէ ապստամբեցաւ, կ'ըսէ Տէրը։
18 Նաս բաները՝ քու ճամբաներդ ու գործքերդ բերին քու վրադ. ասիկայ քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն է. որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ։
19 Ո՛ փո՛րս, փո՛րս. մինչև սրտիս *շեմարանները ցաւ կը զգամ. սիրտս իմ ներսի դիս կը խռովի, չեմ կրնար լռել. քանզի դուն՝ ո՛վ իմ անձս, փողին ձայնը, պատե
20 րազմին աղաղակը լսեցիր։ Նկատուած կոտորածի վրայ կը կանչուի, վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ. *վրաններս յանկարծակի՝ ու խորաններս մէկէն կո
21 ծանեցան. մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ, և փողին ձայնը պիտի լսեմ։
22 Քանզի իմ *ժողովուրդս յիմար է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ զաւակներ են, ու անոնց քովը հանճար չկայ. *անոնք չարութիւն ընելու իմաստուն են, բայց ադկութիւն ընել չեն գիտեր։
23 Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա *ամայի ու պարապ էր. երկինքը
24 նայեցայ, ու լոյս չունէր։ Լեռները նայեցայ, և ահա կը դողային, ու ամէն բլուրները կը
25 սարսէին։ Նայեցայ, և ահա մարդ մը չկար, ու *երկինքի բոլոր թռչուն
26 չունները փախած էին։ Նայեցայ, և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ եղած էր, ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բարկութեանը երեսէն փլած էին։
27 *Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Բոլոր երկիրը պիտի աւերուի. *բայց բոլորովին *չէ՛ պիտի չընեմ։
28 Անոր վրայ *երկիրը սուգ պիտի բռնէ, ու վերէն *երկինքը պիտի

Ն. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԽՐ 612

*Թուա. իգ. 19։ Գլ. է. 16։

խաւարի. վասն զի խօսեցայ, որոշեցի, և *պիտի չզղջամ, ու անկէ
29 ետ պիտի չդառնամ։ Ձիաւորներուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն բոլոր քաղաքը պիտի փախչի. անոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն, ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն։ Ամէն քաղաքները պիտի թողուին, և անոնց մէջ մարդ պիտի չբնակի։
30 Ու դուն ով աւերուած, ի՞նչ պիտի ընես. թէև կարմիրներ հագնիս, քեզ ոսկի զարդերով զարդարես, ու *աչքերուդ վրայ շատ ծարոյր ալ դնես", պարապ տեղը կը զարդարուիս. *Յոմանիներդ քեզ մերժեցին, և քու հոգիդ
31 կը փնտռեն։ Քանզի ձայն մը լսեցի ծննդական կնոջ *նման պես, *իր անդրանիկը ծնանողին երկանցը պես, Սիոնի աղջիկը ձայնը՝ որ կը հառաչէ, ու *ձեռքերը բանալով՝ կ'ըսէ. Հիմա վա՛յ ինծի. քանզի սպանողներուն պատճառաւը հոգիս մարեցաւ։

ՓԼ. Ե

1 Ատուածոյ դատաստաններ՝ որ Հրէից վրայ պիտի գար իրենց կամակորութեանը համար։ 7 իրենց չնութեանը համար։ 10 իրենց ամբարշտութեանը համար։ 19 գԱստուած անարգելուն համար։ 25 և իրենց ապականութեանը համար՝ թէ քաղաքական բաներու մէջ 30 և թէ եկեղեցական։

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պտրտեցէ՛ք, ու հիմա նայեցէ՛ք, *գիտցէ՛ք, ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէ՛ք. *թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել, *թէ որ իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն փնտռող մը կայ, *ես ան *ողջ*ին
2 թողութիւն ընեմ։ *Ու թէև *Տէրը կենդանի է՝ կ'ըսեն, բայց ստութեամբ երդում կ'ընեն։
3 Ո՛վ Տէր՝ միթէ *քու աչքերդ ճշմարտութեան չե՞ն նայիր. *զանոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգացին. զանոնք հատցուցիր, *բայց *խրատ ընդունիլ չուզեցին. իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին, և դառնալ չուզեցին։
4 Ու *ես ըսի. Իրաւցնէ՛ անոնք աղքատ են. անոնք անմիտ են. *քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը չեն գիտեր։
5 Ծո՛յն դատաստանը չե՞ն գիտեր։ Ես մեծերուն երթամ, և անոնց հետ խօսիմ. վասն զի *անոնք Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն. բայց *ա՛ռ անոնք ալ *լուծը կոտրեցին. կապե
6 րը փրցուցին։ Անոր համար *գազանը անտառին առիւծը պիտի մեռցընէ. զանոնք *անապատնեբուն գայլը" պիտի սատկեցընէ.

*Եզեկ. իբ. 30։
*Ես. ժբ. 23, *Սաղ. ժբ. 1։
*Ես. ժբ. 26։
*Տիտ. ա. 16։
Ի. Գլ. դ. 2։
Գլ. է. 9։
*Բ Մն. ժվ. 9։
Ես. ա. 5։ Թ. 13։ Գլ. բ. 30։
Գլ. է. 28։ Սոփ. գ. 2։
Գլ. ը. 7։

Մխ. դ. 1։
Սաղ. բ. 3։
Գլ. դ. 7։
*Կ՛երեւ կ'ելնան գայլը. Սաղ. ՃՂ. 20։ Ա՛մբ. ա. 8։ Սոփ. դ. 8։

Ն · ք · ՂԴ · Իսր 612

Ն ՈՎ · ԺԳ · 7 ։

Ի անունդ քաղաքներուն վրայ ինձը պիտի հակէ . անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի փառատուի . վասն զի անոնց յանցանքները շատցան , ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան ։

7 Ան բանիս համար քեզի ի՞նչպէս ներեմ . քու որդիներդ իս թողուցին , և երդուան չաստուածներով հերդում ըրին . ու երբոր զանոնք կշտացուցի , անոնք շնութիւն ըրին , և բազմութեամբ բոզանոցը դացին ։

Ի Ա Ր Ե Մ Ի Ա Ս Ի Ա Ծ Ա Ն Ց Ի Ր Ք Ի Ա Ն Ց Ի Ր Ք Ի Ա Ն Ց Ի Ր Ք Ի

Ն·ՔՔ·ԶԲ· Իրր 612

ղովուրդը կը յորդորէ որ իրենց մեղքերուն դառաստանին համար սուգ ընեն ։

1 ԱՎ Բնիւամինի որդիք՝ Երուսաղեմի մէջէն քաշուեցէք , ու Թեկուզեւ մէջ փող հնչեցուցէք , և Բեթաքարմայի վրայ նշան վերցուցէք . Բվասն զի հիւսիսէն չարիք ու մեծ կոտորած կ'երևնայ ։

2 Սիօնի աղջիկը դեղեցիկ ու փափուկ

3 կնկան մը նմանցուցի ։ Հովիւները և անոնց հօտերը անոր պիտի երթան . Բանոր դէմ շուրջանակի վրաններ պիտի կանդնեն . ամէն մէկը իր սահմանին մէջը պիտի հո-

4 վուէ ։ Բ Անոր վրայ պատերազմ պատրաստեցէք . ելէք , ու դիկեա օրին ելլենք . վայ մեզի , վասն զի օրը կանցնի , և իրիկուան ստուեր-

5 Ները կ'երկրննան ։ ելէք , ու գիշերով ելլենք , և անոր *բերդերը

6 կործանենք ։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպես կ'ըսէ . Ծառեր կտրեցէք՝ ու Երուսաղեմի դէմ պատնէշ կանգնեցէք . ասիկա այցելութիւն ընելու քաղաք մըն է . բոլորովին հարստահարութեամբ լեցուած է ։

7 Բինչպես որ ջրհորը իր ջուրերը կը բղխէ , անիկայ ալ իր չարութիւնը այնպես կը բղխէ . Բանոր մէջը ղրկանք ու յափշտակութիւն կը լսուի . իմ առջևս միշտ ցաւեր ու

8 հարուածներ կան ։ Ո՛վ Երուսաղեմ՝ խրատուէ , չըլլայ որ Բիմ հոգիս քեզմէ զատուի . չըլլայ որ քեզ աւերակ և անբնակ երկիր մը դարձընեմ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպես կ'ըսէ . Իսրայէլի մնացորդները այգիի պէս բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն . քու ձեռքդ կրծողի պէս կողպտըրուն դարձուր ։

10 Որմէն խօսիմ ու վկայութիւն ընեմ , որ լսեն . ահա անոնց Բականջները անթլփատ են , և չեն կրնար մտիկ ընել . ահա Բ Տէրոջը խօսքը անոնց առջևը անարդանք

11 եղաւ . անկէ չեն ախորժեր ։ Սակայն ես Տէրոջը բարկութեամբը լեցուած եմ . Բինքզինքս զսպելէն յոգնեցայ . ՚ՀՀ դուրսը պիտի թափեմ Լաղաքներուն վրայ , ու նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ , քանզի երիկ ու կնիկ մարդը , ծերը ու տարիքը առածը պիտի բռնուին ։

12 Եւ Բանոց տուները , ագարակները ու կնիկները մէկտեղ՝ օտարաց ձեռքը պիտի անցնին . վասն զի երկրին բնակչացը վրայ իմ ձեռքս պիտի երկննցընեմ՝ , կ'ըսէ Տէրը ։

13 Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը՝ ամէնքը Բագահութեան ետևէ եղան . ու մարգարէէն մինչև քահանան՝ ամէնքը ստութեամբ կը

14 վարուին ։ Եւ Բիմ ժողովուրդիս աղջիկը վէրքը հարևանցի բժշկելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն՝ կ'ըսեն , երբոր խաղաղու-

15 թիւն չկայ ։ Միթէ Նպզծութիւն ըրած ատեննին կ'ամչնան . բնաւ չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն գիտեր . անոր համար Բիյնողներուն մէջը պիտի իյնան . անոնց ալցելութիւն ըրած ատենս պիտի գլորին , կ'ըսե Տէրը ։

16 Տէրը այսպես կ'ըսե . Ճամբաներու վրայ կայնեցէք , ու նայեցէք , և Բհին շաւիղներուն համար հարցուցէք , թէ որն է բարի ճամբան . ու անոր մէջը քալեցէք , որ Բձեր հոգիներուն հանգիստ գտնէք . բայց անոնք ըսին . Անոր մէջը չենք քա-

17 լեր ։ Եւ Բձեր վրայ դէտեր դրի , ըսելով . Փողին ձայնը մտիկ ըրէք . բայց անոնք ըսին . Մտիկ չենք ը-

18 ներ ։ Ուրեմն ով ազգեր՝ լսեցէք . ով ժողովք անոնց մէջը եղած բանը

19 գիտցիր . ՚Լսէ՛ ով երկիր . ահա ես աս ժողովուրդին վրայ չարիք՝ Ն անոնց խորհուրդներուն պտուղը պիտի բերեմ . վասն զի իմ խօսքերս մտիկ չըրին , և իմ օրէնքս ալ մեր-

20 ժեցին ։ Բինչո՞ւ ինծի այսպես Սաբայէն կնդրուկ դայ , ու հեռաւոր երկրէ անուշահոտ խունկը՝ ղէգն . Բձեր ողջակէզները ընդունելի չեն , և Բձեր զոհերը ինծի հա-

21 ճելի չեն ։ Անոր համար Տէրը այսպես կ'ըսե . Ահա ես աս ժողովուրդին առջևը խոչընդոտ կը դնեմ , ու հայրերը որդւոցը հետ մէկտեղ անոնց զարնուելով պիտի ղլորին . դրացին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։

22 Տէրը այսպես կ'ըսէ . Ահա Բհիւսիսէն երկրէն ժողովուրդ մը կու գայ , ու երկրէս ծայրերէն մեծ ազգ

23 մը կ'ելլէ . Անոնք աղեղ և նիզակ կը կրեն . անոնք անգութ ու անողորմ են , անոնց ձայնը Լծովուպէս կը գոռայ . և անոնք Ձերու վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող մարդու պէս քեզի դէմ կը շարուին՝ ով դուստր Սիօնի ։

24 Անոր լուրը լսեցինք . Ձեռքերնիս թուլցան , Ֆև ցաւերը մեզ պաշարեցին՝ ծննդական կնոջ երկանցը

25 պէս ։ Արտերը մի՛ ելլէք , ու ճամբաները մի՛ պտրտիք . վասն զի չորս կողմը Թշնամիին սուրը ,

26 Ֆ— վախ կայ ։ Ո՛վ իմ ժողովուրդիս աղջիկը՝ Բզգեցէք հաղիր , և մխիրի մէջ Թաւալէ՛ , ու Բխիստ դառն ողով լա՛ , ինչպես որ մէկ հատիկ տղու վրայ կու լան . վասն զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ պիտի դայ ։

27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ՝ փոր-

Ն·ՔՔ·ԶԲ· Իրր 612

Ա ԳԼ·Ը·11 ։ Եզեկ·ԺԷ· 10 ։

Հ ԳԼ·Դ·10· ԺԳ · 13 ։ ԻԴ · 17 ։

Յ ԳԼ·Գ·3 ։ Ը·12 ։

Ղ Ես·Ը·20 ։ ԳԼ·ԺԸ·15· Մաղ·Դ·4 · ՂԼ · ԺԶ · 29 ։

Ճ Մաա·ԺԱ· 29 ։

Մ Ես·Իա·11· ՃԸ·1 ։ ԳԼ· ԻԼ·4 ։ Եզեկ· Դ·17 ։ Ամո· Բ·1 ։

Յ Ես·ա·2 ։

Ն Ա՚ակ·ա· 31 ։

Շ Սաղ·Խ·6 ։ Ծ·7 ։ 8 ։ 9 ։ Ես·ա·11 ։ կգ·3 ։ Ամվ· Ե·21 ։ ՄԼՔ· Ղ·6 ։ ՃԼ ։

Ո Ես ։ Կ·6 ։ ՚ԿԼ·Է· 21 ։

Ոգ ԳԼ·ա·15 ։ Ե·15 ։ Ժ · 22 ։ Ծ · 41 ։ 42 ։ 43 ։

Չ Ես·Ե·30 ։

Ց ԳԼ·Ա·31 ։ ԺԸ·21 ։ ԼԹ· 24 ։ Ծ·43 ։

Փ ԳԼ·Դ·8 ։ Լ Ծ·ԻՆ·34 ։ ՄԼՔ·ա·10 ։ Ֆ Ջաք ։ ԺԸ· 10 ։

ն · ք · ՂԲ · Իրբ 612

ր ԴԱ · ա · 18 ։
ԺԱ · 20 ։
ց ԴԱ · Ե · 23 ։
– ԴԱ · Թ · 4 ։
ֆ Եզեկ · Իր · 18 ։

ֆ Ես · ա · 22 ։

ձնչ֊ ։ ըբեդ դրի , որ անոնց ճամ֊
28 բան դիտնաս և փորձես ։ ՚Ամէնքը կամակոր ապստամբներ են . ֊բան֊ տարկու թեան կը պատրաստին . ֆ պղինձ ու երկաթ են ։ ՚Ամէնքը ապակա֊
29 նագործ են ։ Փուքը պրբեցաւ ։ կապարը կրակին հատաւ . արծա֊ թագործը պարապ տեղը կ՚աշխա֊ տի . ֊վասն զի չարերը չորոշուե֊
30 ցան ։ ֆ Անոնց՝ Անպիտան արծաթ՝ պիտի կանչեն . վասն զի Տէրը զանոնք մերժեց ։

ԳԼ · Ե

1 Երեմիա կը խրկուի ճշմարիտ ապաշխարութիւն քարոզելու , ու Հրեից գերութեանը առիթ առնելու . 8 անոնց պարապ յոյսը կը մերժէ՝ 12 Սելովին օրինակովը . 17 անոնց սպառնա֊ քներն կ՚ընէ՝ իրենց կառապետութեանը համար. 21 կը ցուցընէ թէ անհնազանդ մարդոց ղեհե֊ ղը Աստուծոյ ընդունելի չէն . 29 կը յորդորէ ժողովուրդը որ Տօթեթի մէջ եղած գարշելի գործերուն , 32 ու անոնց պատճառով իրենց վրայ եկած գառատաններուն համար սուգ ը֊ նեն ։

Իրբ 600

– ԴԱ · իգ · 2 ։

1 Տէրոջը կողմանէ՝ Երեմիային եղած
2 խօսքն է , որ ըսաւ . ֊ Տէրոջը տանը դուռը կայնէ՝ , ու հոն ան խօսքը կանչէ՝ , ու ըսէ՝ . Տէրոջը խօսքը մնիկ ըրէք ով բոլոր Ցու֊ դա , որ աս դռներէն կը մտնէք՝ Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու
3 համար ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . ֆ Ձեր ճամբաները ու գործքերը ուղղե֊ ցէք ՝ . և ձեզ պիտի թողում որ
ֆ Մխ · գ · 11 ։
4 աս տեղը բնակիք ։ ֆ Դուք մի՚ ա֊ պաւինիք սուտ խօսքերուն՝ որ կ՚ը֊ սեն . Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը ասոնք
5 են ։ Քանզի թէ որ ձեր ճամբա֊ ները ու գործքերը բոլորովին ուղ֊ ղէք , և թէ որ մարդուն ու անոր ընկերին մէջտեղը ՝ իրաւունքը զգուշութեամբ ՝ի գործ դնէք ,
ՠ ԳԼ · իբ · 8 ։
6 պանդուխտին , որբին ու որբևա֊ րիին ղրկանք չընէք , ու այն տեղս անմեղ արիւն չթափէք , և ետար աստուածներու ետևէ չերթաք , ը֊
ՠ Ը Օր · Ջ · 14 · 15 ։ Ը · 19 ։ Ժա · 28 ։ ԳԼ · Ժգ · 10 ։
7 ձեզի չարիքի պատճառ ՝ՠ՚ըլլայ , ՚Ան տանը աս տեղս՝ ՠ ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը պիտի բնակե֊ ըընեմ ձեզ յաւիտեանս յաւիտե֊ նից ։
8 Ահա դուք ըսուտ խօսքերու ՚ի՚ա֊ պաւինիք , որոնք չեն կրնար օգուտ
9 մը ընել ։ ֆ Արդեօք գողութիւն , մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով , ու սուտ երդումի՚ ընելով , և Բահաղին խունկ ծխելով , ու ձեր չդիտցած ետար աստուածներուն
10 ետևէն երթալով , ՚ի կրնաք գալ , ու իմ առջևս կայնիլ աս տանս մէջ՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , և ըսել թէ՝ Ազատեցանք որ աս
ԺՀ · ԺԲ · 7 ։
ՠ Մատ · իա · 13 ։ Մարկ · Ժա · 17 ։ Ղուկ · ԺԹ · 46 ։
ՠ Ցես · Ժը · 1 ։ Դատ · Ժը · 31 ։
Ֆր Օր · Ժբ · 11 ։
Ը ա Թագ · գ · 10 ։ 11 ։ Սաղ · Ծը · 60 ։ ԳԼ · իզ · 6 ։
ՠ Ր Մն · ԻԸ · 15 ։ Հմր 25 ։ ԳԼ · Ժա · 7 ։
ՠ Ա Ռակ · ա · 24 ։ Ես · կե · 12 ։ կԸ · 4 ։
ՠ ա Թագ · գ · 10 ։ 11 ։ Սաղ · Ծը · 60 ։ ԳԼ · իզ · 6 ։
Ն Դ Թագ · Ժե · 23 ։
Ը Սաղ · Ծը · 67 ։ 68 ։ – Եւ · Ր · 10 ։ ԳԼ · Ժա · 14 ։ Ժդ · 11 ։
Ը ԳԼ · Ժե · 1 ։
Պ ԳԼ · Խդ · 17 ։ 19 ։
Ը ԳԼ · Ժթ · 18 ։
– Ես · ա · 11 · ԳԼ · Ջ · 20 · Ամ֊ Ը · 21 ։ Ցես Ովս · Ը · 13 ։
Ը ա Թագ · Ժե · 22 ։ Սաղ · Ծա · 16 ։ 17 ։ Ովս · Ջ · 6 ։
– Եզ · Ժե · 26 ։ Ր Օր · Ջ · 3 ։ ԳԼ · Ժա · 4 ։ 7 ։
Ր Եզ · ԺԹ · 5 ։ Ղա · իզ · 12 ։

ՆՇ·ՔՇՓ·
ԻԲԲ ԳՈՕ

ՅՕաշ·Հա·
11 ։ ԳԼ·
Ժա·5 ։
ԼՐ Օր·ԻԹ·
19 ։ Սաշ·
Հա·12 ։
ՖԳԼ·Բ·27 ։
ԼՓ·33 ։
ՖՐ ՄՆ·ԼՂ·
15 ։ ԳԼ·ԻՆ·
4 ։ ԻԹ·19 ։
ՕՀՓՐ 13 ։
Ֆ ՀՓՐ 24 ։
ԳԼ·Ժա·
8 ։ Ժէ·23 ։
ԻԵ·3 ։4 ։
— Ղ.ԵՍՐ.Թ·
17·29 ։ ԳԼ·
ԺԹ·15 ։
Ք ԳԼ·Ժշ·
12 ։
Ֆ ԵՂԿ·Բ·Ղ ։
Ծ ԳԼ·Ե·3 ։
ԼԲ·33 ։
ՖԳԼ·Թ·3 ։
Ղ ՅՈՒ·Ա·
20 ։ Եա·Ժե·
2 ։ Գէ·Ժշ·
6 ։ ԽԲ·37 ։
ՄՔԲ·Ա·
16 ։
Ի Դ Թաք·
Բա·4 ։7 ։
ԲՄՆ·ԼԴ·
4 ։5 ։7 ։
ԳԼ·Իդ·
11 ։ ԼԲ·
34 ։ ԵՂԿ·
Ե·20 ։ Ը·
5 ։6 ։ ՃԼ ։
Դան·Թ·
27 ։
ՂԴ Թաք·
Իշ·10 ։
ԳԼ·ԺԹ·
5 ։ ԼԲ·35 ։
ՐՍաշ·ՃՂ·
38 ։
ԺՏՆ Բ Օր·
Ժե·3 ։
ՖԳԼ·ԺԹ·
6 ։
ՂԴ Թաք·
Իշ·10 ։
ԳԼ·ԺԹ·
11 ։ ԵՂԿ·
Ղ·5 ։
*ԿաՐ·—·
ԷՒՆ·ՍԵՂ·ԼՀ·
ԼաԼՈՒՆ ԴՆա-
ՄԱՐ ։·
ԻԲ Օր·ԻԸ·
26 ։ Սաշ·
ՀԹ·2 ։
ԳԼ·ԺԲ·
9 ։ Ժշ·4 ։
ԼԴ·20 ։
ԺԵՍ·Իէ·Ղ·
8 ։ ԳԼ·Ժշ·
9 ։ ԻԲ·10 ։
ԼԴ·11 ։ Ե-
ՁԿԿ·Իշ·
13 ։ ՈՀ·
Բ·11 ։
ՅաշՄ·ԺԸ·
23 ։
ՖՂԼ·Իշ·
33 ։ ԵՍ·Ա·
7 ։ Գ·26 ։

ձեզի Աստուած ըլլամ, ու դուք ինծի ժողովուրդ ըլլաք. և ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք, որ ձեզի ա-
24 ղէկ ըլլայ։ ՚Բայց անոնք մըտիկ չըրին, ու ականջնին չծռեցին. հապա ՚իրենց չար սրտին կամակորութեամբը իրենց խորհուրդներուն հետևեցան, ու է՛ետ
25 գացին, և չէ՛ թէ առաջ։ Ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև այս օրս՝ *իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրկեցի. ՚ամէն օր կանուխ ելլելով կը
26 խրկէի. ֊Ու ինծի մտիկ չըրին, և ականջնին չծռեցին. հապա ՚իրենց պարանոցը խստացուցին. Ի՛րենց հայրերէն աւելի չար եղան։
27 Եւ դուն ՚ասոնց բոլոր խօսքերը ասոնց պիտի զրուցես, բայց քեզի մտիկ պիտի չընեն. զանոնք պիտի կանչես, բայց քեզի պատասխան
28 պիտի չտան։ Ան տունը անոնց ըսես. Իր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ չընող՝ ՚ու խրատ չընդունող ազգըասիկայ է. Է՛ճշմարտութիւնը կորսուեցաւ՝ ու անոնց բերնէն կտրեցաւ։
29 ՂՄազերդ կտրէ՛, ՙու նետէ՛ ՙվ Եր———ղէ՛մ, և բլուրներուն վրայ ողբա՛. քանդի Տէրը մերժեց ու երեսէ ձգեց այն ազգը՝ որուն դէմ
30 շատ սրգողեր էր։ Վասն զ՚ Ցուդայի որդիքը իմ առջևս չարութիւն գործեցին, կ՚ըսէ Տէրը. Է՛իրենց գարչելի բաները՝ իմ անունս կոչուած տանը մէջ դրին, որ
31 զանիկայ պղծեն։ Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող ՚Օփեթի բարձր տեղերը չինեցին, Ի՛րենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այրելու համար. ՚որ ՙանոնց չհրամայեցի, ու միտքս ալ անցած չէր։
32 Ուստի ահա ՚օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը, որ ալ Տոփեթ, կամ Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի, հապա՝ Սպանութեան ձոր. և Տոփեթի մէջ Թա՛ղելէ պիտի Թաղեն
33 *մինչև որ ալ տեղ չմնայ՚։ Ու Էաս ժողովուրդին դիերը՝ երկինքի Թռչուններուն ու երկրի գազանները կերակուր պիտի ըլլան. և ՙՁոՙՆա՛ վըրնտրող մը պիտի չըլլայ։
34 Ու Ցուդայի քաղաքներէն՝ և ցնծութեան ձայնը, և ուրախութեան ձայնը, փեսային ձայնը, ու հարսին ձայնը պիտի գադրեցընեմ. վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլ-
ԼայՀ

ԳԼ·Ը

1 Թէ՛ մեռած և թէ ողջ հատցած Հրեաներուն Թշուառութիւնը։ 4 Մարգարէն կը յանդի-

մանէ անոնց յիմարական և ամբարիշտ անձգեղութիւնը։ 13 կը յուշընէ անոնց վոյ հասնելու ծանր դատաստանը։ 18 ու անոնց յուսահատեալ վիճակին վրայ կ՚ողբայ։

ՆՇ·ՔՇՓ·
ԻԲԲ ԳՈՕ

1 Ձ՚ն ժամանակը՝ կ՚ըսէ Տէրը, Ցուդայի Թագաւորներուն ոսկորները, ու անոր իշխաններուն ոսկորները, և քահանաներուն ոսկորները, ու մարգարէներուն ոսկորները՝ ու Երուսաղէմի բնակչացը ոսկորները իրենց գերեզմաններէն պի-
2 տի հանեն, Եւ պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջևը, ու լուսնին առջևը, և երկինքի բոլոր զօրքին առջևը, որ զանոնք սիրեցին, ու անոնց ծառայեցին, և անոնց ետևէն գացին, ու զանոնք վնտռեցին, և ՙանոնց երկրպագութիւն ըրին. անոնք պիտի չժողվուին, Ի՛ու պիտի չթաղուին. երկրի երեսին վրայ ՚պարղի պէս պիտի ըլ-
3 լան։ Եւ ՚մնացեալ կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ աս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն տեղուանքը, ուր որ զանոնք վռընտեր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Ու անոնց ըսես. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի՞թէ անոնք պիտի խոնան, ու պիտի չելլէ՞ն. կամ դէզը ե՞ր չ՚ելլէ՞ն կը խոտորի՞ ու ետ չը՞-
5 դառնար. Ինչո՞ւ աս Երուսաղէմի ժողովուրդը Է՛մշտապէս խոտորուելով մը խոտորեցաւ. Ղանոնք նենգութեան չարեցան, ու է՛դառ-
6 նալ չուզեցին։ Ես ականջ դրի ու մտիկ ըրի. անոնք չիտակ չէն խօսիր. մարդ մը չկայ որ իր չարութենէն զղջայ, ու ըսէ Թէ, Ա՛ի՞նչ գործեցի. ամէնքը իրենց ընթացքին դարձան՝ պատերազմի վա-
7 ղող ձիու պէս։ Ի՚արդիւք անգամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը դիտէ, ու ՚տատակը, և կռունկը, ու ծիծեռնիկը իրենց գալստեան ժամանակը կը դիտեն. բայց է՛իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը
8 չգիտեր։ Ինչպէս կ՚ըսէք Թէ՝ Մենք իմաստուն ենք, և ու Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է. իրաւցընէ ահա է՛գիրներուն սուտ գրիչը
9 ստութիւն կը գործէ։ ՚Իմաստունները ամչցան. անոնք զարհուրեցան, ու բռնուեցան. ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին. ալ ա-
10 նոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը մնայ։ Ուստի կանոնց կիներները օտարներուն, անոնց ագարակները՝ ՙանոնց տիրողներուն պիտի տամ. ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը՝ ա-
ՄԱՆՔը հագահութեան ետևէ եղան. մարգարէէն մինչև քահանան՝ ամէնքը ստութեամբ կը վա-

ՆՇ·ՔՇՓ·
ԻԲԲ ԳՈՕ

— Ղ Թաղ·
Իշ·5 ։ Եզկ·Ը·16 ։
Ք ԳԼ·Իր·
19 ։
Ֆ Ի Թաղ
Ը·37 ։
Սաղ·Ժգ·
10 ։ ԳԼ·Իմ·
22 ։ Ժշ·4 ։
ՐՅՈՐ·Գ·
21·22 ։ Ե·
15 ։ 16 ։
Յայտ·Ի՛Թ·
6 ։
Ի Դ Թաք·
Իշ·5 ։ Եզկ·Ը·16 ։
Ք ԳԼ·Իր·
19 ։
Ֆ Ի Թաղ
Ը·37 ։
Սաղ·Ժգ·
10 ։ ԳԼ·Իմ·
22 ։ Ժշ·4 ։
ՐՅՈՐ·Գ·
21·22 ։ Ե·
15 ։ 16 ։
Յայտ·Ի՛Թ·
6 ։
ՖԳԼ·Ե·24 ։
ՂԵՐ·Թ·6 ։
ՖԳԼ·Ե·3 ։
ԸՐՊԵՍ·Գ·
9 ։
ՐԵս·Ա·3 ։
ԺԵՐԳ·Բ·
12 ։
ՖԳԼ·Ե·4 ։
5 ։
ԼՀով·Բ·
17 ։
ԻԵ·Ժ·1 ։
ՃԳԼ·Ղ·15 ։
ՆԲ Օր·Իբ·
30 ։ Գէ·Գ·
12 ։ ԱԹվ·
Ե·11 ։
Սոփ·Ա·
13 ։
ՀԵս·Ժշ·
11 ։ ԳԼ·
Գ·13 ։

11 րուին , եւ ՝իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկելով՝ ԸԽաղաղութիւն , խաղաղութիւն՝ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ ։ Մինչ ես պղծութիւն ըրած ատեններին կ՚ամչնան . բնաւ չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն գիտեր ։ անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան . անոնց այցելութիւն եղած ատենը պիտի
13 գլորին , կ՚ըսէ Տէրը ։ Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ո՛րթեն վրայ խաղող պիտի չըլլայ , և թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ . անոնց տերեւն ալ պիտի թառամի , ու անոնց տուածս՝ անոնցմէ պիտի անցնի ։
14 Մենք ինչո՞ւ կը նստինք . Ժողովուեցէ՛ք , ու պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ մտնենք , և հոն լուռ կենանք . վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց , ու մեզի ւդառնութեան ջուր խմցուց . քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեմ
15 ցինք ։ ՚Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ահ-եղծ , բայց ահա խռովութիւն է-
16 ։— ։ Անոր ձիերուն փռնչիւնը ւԴանէն լսուեցաւ . անոր ՚երիվարներուն խնչմանը ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ . վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնա-
17 կիչները պիտի ուտեն ։ Քանկի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը խրկեմ , որ Լանոնց թովչութիւն չազդեր , և ձեզ պիտի խածնեն կ՚ըսէ Տէրը ։
18 Իմ զուարթութիւնս տրտմութեան ֆոխ-ի-ա- . իմ սիրտս ներ-
19 սի դիս կը մարի ։ Ահա ՚հեռաւոր երկրէ ևկողներուն պատճառաւը՝ իմ ժողովուրդիս աղջկանը ողջոյ ձայնը . Միթե Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞ . անոր թագաւորը հոն չէ՞ ։
Ինչո՞ւ ՚իրենց քանդակած կուռքերովը , ո՛ օտարաց ունայնութիւններովը զիս բարկացուցին ։
20 Հունձքի ատենը անցաւ , ամառը վերջացաւ . բայց մենք չփրկուեցանք ։
21 . Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքին համար վիրաւորեցայ . խաւարեցայ , ո՛ ապշութիւնը իս պաս-
22 չարեց ։ Միթե ՚Գաղաադու մէջ բալասան չկայ . հոն բժիշկ չկայ . հապա ինչո՞ւ համար իմ ժողովուրդս դեռևս աղջիկը բժշկութիւն չգտաւ ։

Գ Լ ։ Թ

1 Երանի՛ կ՚ողոյ Հրէից վրայ՝ իրենց պատճառան մեղքերուն համար ։ 9 ու անոնց պատիժին համար ։ 12 անհնազանդութիւնը պատճառ կը դնէ իրենց անտանելի թշուառութեանը ։ 17 կը յորդորէ ժողովուրդը՝ որ իրենց կործանմանը համար սուգ ընեն ։ 23 և իրենց անձերուն լաստահին , հապա միայն Տէրոջը ։ 25 Հրէաներուն և միւսազգային չհեթանոսներուն սպառնալիքներ կ՚ընէ ։

1 Երանի՛ թէ ՚գլուխս ջուր , ու աչքերս՝ արցունքի աղբիւր ըլլային , որ ցորեկ ու գիշեր լայի իմ ժողովուրդիս աղջկանը սպան-
2 նուածներուն համար ։ Երանի՛ թէ անապատի մէջ ճամբորդներու իջևան մը ունենայի , որ իմ ժողովուրդս թողուի , ու անոնցմէ երթայի . վասն զի Բ ամէնքը շընացողներ են , ո՛ նենգաւորներու
3 ժողով են . Եւ Է իրենց լեզուները՝ իրենց աղեղներուն ՚նման կը լարեն ստութեան համար , բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քաջութիւն չունին . վասն զի չարութենէ ՚ի չարութիւն կ՚երթան , ու Ը զիս չեն ճանչնար ,
4 կ՚ըսէ Տէրը , ՚Ի Ամէն մարդ Թող իր ընկերէն զգուշանայ , ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի՛ ապաւինիք . վասն զի ամէն եղբայր խաբեութիւն կը ՚ներե , և ամէն ընկեր Ը բանսար-
5 կութեան կը պտըտի . Ու ամէն մարդ իր ընկերը կը խաբէ , և ճշմարտութիւն չեն խօսիր . անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սորվեցուցած են . անօրէնութիւն ընելով կը յոգնին ։
6 Քու բնակարանդ նենգութեան մէջ է . նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն ուզեր , կ՚ըսէ
7 Տէրը , Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ի զանոնք պիտի հալեցընեմ , ու պիտի փորձեմ . Ըվասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկա-
8 նը համար ի՞նչպէս ընեմ ։ Անոնց լեզուն մահարբեր նետ է . Ի՚նենգութիւն կը հիսի . ի բերնովը իր ընկերին հետ խաղաղութիւն կը խօսի , բայց սրտովը անոր դարան կը
9 պատրաստէ ։ Ի՞միթե աս բաներուն համար անոնց այցելութիւն պիտի չընեմ , կ՚ըսէ Տէրը . կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։
10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝ և Լանապատի արօտներուն համար կոծ պիտի ընեմ . վասն զի այրեցան . ՚անկէ մարդ չանցներ , ու ի՚անկէն անասուններուն ձայն չլսուիր . Է օդին թռչուններն մինչև անասուններն
11 փախան՝ դացին ։ Ու Երուսաղէմը ի՚ա-եր-կերա- ղեզրը , և Լ ՚ձագարներու բնակարան պիտի ընեմ , ու Յու դայի քաղաքները՝ անբնակ ա-մայու թիւն պիտի դարձընեմ ։
12 ՞Ո՞վ է ան իմաստունն մարդը , որ

ն · ք · գՔ · իբր 600 .

ա Ես · իբ · 4 ։ ԳԼ · գ · 19 ։ ժգ · 17 ։ ժգ · 17 ։ Ողբ · բ · 11 ։ գ · 48 ։

Բ ԳԼ · ե · 7 , 8 ։

է Սաղ · կդ · 3 · Ես · ծԹ · 4 , 13 , 15 ։

գ ա Թագ · բ · 12 · Ովս · գ · 1 ։

ի ԳԼ · ժբ · 6 ։ Միք · է · 5 , 6 ։

ւ ԳԼ · զ · 28 ։

ի Ես · ա · 25 ։ Մաղ · գ · 3 ։

ը Ովս · ժա · 8 ։

Ր Սաղ · ժբ · 2 ։ ղԹ · 3 ։ Հմր 3 ։

ժ Սաղ · իբ · 3 · ծե · 21 ։

ի ԳԼ · ե · 9 , 29 ։

ւ ԳԼ · ժբ · 4 ։ իգ · 10 ։ Ովս · գ · 3 ։

ի ԳԼ · գ · 25 ։ ծ Նե · լԹ · 2 ։

ն Ես · ժգ · 22 ։ լգ · 13 ։ ԳԼ · ժ · 22 ։

ՀՍաղ · ՀԷ · 43 ։ Ովս · ժգ · 9 ։ ·

ն Ե · ՀՔ · իբր 600

ՅԳԼ · զ · 14 ։ ՀԵզեկ · ժգ · 10 ։ ֆԳԼ · գ · 3 ։ զ · 15 ։

ՏԵս · ե · Լ · ԸԸ ։ Յովել · ա · 7 ։ ՃՄատ · իա · 19 ։ Ղոս · ժգ · 6 · ԸԸ ։

ՆԳԼ · գ · 5 ։

ւԳԼ · Թ · 15 ։ իգ · 15 ։

· ԳՔ · ժգ · 19 ։

15 ցինք ։ ՚Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ահ-եղծ , բայց ահա խռովութիւն է-
16 ։— ։ Անոր ձիերուն փռնչիւնը ւԴանէն լսուեցաւ . անոր ՚երիվարներուն խնչմանը ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ . վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնա-
17 կիչները պիտի ուտեն ։ Քանկի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը խրկեմ , որ Լանոնց թովչութիւն չազդեր , և ձեզ պիտի խածնեն կ՚ըսէ Տէրը ։

ԼՍաղ · ԽՐ · 4 ։ 5 ։ Հմզ · ժ · 11 ։

— Ես · ԼԹ · 3 ։

— Բ Օր · ւՐ · 21 ։ Ես · ա · 4 ։

Լ ԳԼ · գ · 19 ։ Թ · 1 ։ ժգ · 17 ։

— ՆՀՒ · ԼՀ · 23 ։ իգ · 11 ։ ԳԼ · ԽԷ · 11 ։ ծա · 8 ։

ասիկայ հասկընայ . և անոր՝ Աստուծոյ բերանը խօսած ըլլայ , որ ասիկայ պատմէ , թէ երկիրը ինչ համար աւրուեցաւ , ու այրած անապատի պէս եղաւ , ուսկից որ
13 մարդ չանցնիր : Եւ Տէրը ըսաւ . Վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին , որն որ իրենց առջևը դրեր էի , ու իմ ձայնիս մտիկ չընելով՝ անոր հա-
14 մեմատ չգալեցին , հապա Յիրենց սրտին կամակորութեանը՝ և Նհայբերնուն իրենց սորվեցուցած Բահաղիմին ետևէն գացին :
15 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ , Ահա ես աս ժողովուրդին ծօչնդրպիտի կերցընեմ , ու անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ ,
16 Եւ զանոնք պիտի ցրուեմ ան ազգերուն մէջը , որոնք ոչ իրենք դիտցան , ոչ ալ իրենց հայրերը , ու անոնց վրայ սուր պիտի խրկեմ , մինչև որ զանոնք հատցընեմ :
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մտածեցէք , ու Նլալկան կնիկներ կանչեցէք , որ գան , և հանճարեղ կնիկներուն ըՀրկեցէք , որ
18 գան , Ու մեզի համար շուտով ողբի ձայն վերցընեն , որ ՚մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն , և մեր արտևանունքը ջուրեր վազցընեն .
19 Քանզի Սիօնէն ողբի ձայն լսուեցաւ . Ինչպէս կործանեցանք . խիստ ամչցանք . վասն զի երկիրը թողուցինք . վասն զի Բնակութիները հիմնայատակ ըրին մեր բնակարան-
20 ները : Ուրեմն ով կնիկներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , և ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող ընդունին . ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք . և ամէն կնիկ իր դրացիին եղերերգութիւն
21 ՚որվնշէ : Վասն զի մահը մինչև մեր պատուհանները ելաւ , մեր պալատները մտաւ , որ Նփողոցներէն տղաքները՝ ՚ո հրապարակներէն ե-
22 րիտասարդները բնաջինջ ընէ : Ըսէ որ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մարդոց դիակները պիտի իյնան՝ Նաբտեռու երեսին վրայ եղող աղբին պէս , կամ Նձողներուն ետևը ՃասպաՀ խուրձի պէս . և պիտի չըլլայ մեկը՝ որ ղՆնէ ժողվէ :
23 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Նիմաստուն չը իր իմաստութեամբը չպարծի , ու զօրաւորը իր զօրութեամբ չըպարծի . Հարուստը իր հարստու-
24 թեամբը չպարծի . Հապա ՚ան որ կը պարծի՝ Թող ասով պարծի , որ կը հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ , Նէ ըԹէ թէ ես եմ Տէրը , որ երկրի վրայ ողորմութիւն , իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընեմ . ՚քանզի ես
ասոնց կը հաճիմ , կ'ըսէ Տէրը :
25 Ահա օրեր պիտի գան կ'ըսէ Տէրը , որ Նամէն Թլփատուածներուն ու
26 անԹլփատներուն , Եգիպտոսին , և Յուդային , ու Եդոմին , և Ամմոնի որդւոցը , ու Մովաբին , ու ՚*Էրէնց մօրուքէն ծայրերը կտրող՚՚ անապատի բոլոր բնակիչներուն այդելութիւն պիտի ընեմ . վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են , ու բոլոր Իսրայէլի տունը՝ Բսրտով անթլփատ է :

ԳԼ . Ծ

1 Աստուծոյ և կուռքերուն անմտութիւնը : 17 Մարգարէն գալըք բարկութենէն փախչելու կը յորդորէ ժողովուրդը : 19 անմիտ հովիւներուն չար գործքերուն համար կ'ողբայ , 23 ու խոնարհ աղաչանք մը կ'ընէ :

1 ՈՎ Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը ձեզի համար ըսած խօսքը մտիկ ը-
2 րէք : Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ՚Ազգերուն ճամբաները մի՛ սորվիք , ու երկինքին նշաններէն մի՛ զարհուրիք . վասն զի անոնցմէ հեԹանոս-
3 ները կը զարհուրին : Ինչու որ ժողովրդոց սովորութիւնները ուՆայնութիւն են . Բքանզի անտառէն փայտ կը կտրեն . անիկայ ՚արուեստագէտին ձեռացը գործն է՝
4 տապարով ՆորՀ՚՚՚ : Զանիկայ արծաԹով և ոսկիով կը զարդարեն , ՚՚՚ Նգամերով և ուռևերով կը գամեն
5 զանիկայ , ու չչարժիր : Անոնք արմաւենիի պէս շիտակ են , Բբայց չեն խօսիր . անոնք Նի հարկէ Նպիտի վերցուին , վասն զի չեն կրնար քալել . անոնցմէ մի՛ վախնաք . վասն զի Նչարիք մը չեն կրնար հասցընել , ոչ ալ բարիք ընելու կարող են :
6 Ո՛վ Տէր՝ Նքեզի նման մեկը չկայ . դուն մեծ ես , ու քու անունդ զօրու-
7 Թեամբ մեծ է : Նգիւզմէ ո՞վ պիտի չվախնայ՝ ով ազգաց Թագաւորը . քանզի քեզի կը վայլէ . վասն զի Նազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը՝ և անոնց բոլոր Թագաւորութիւններուն մէջը քեզի նման մեկը
8 չկայ : Բայց անոնք բոլորովին Ծ անբան ու անմիտ են . ՚՚՚ն ՆբՀնէ ուսմանց Թեանց վարդապետութ-
9 Թիւն է . փայտ է : Թարսիսէն ծեծուած արծաԹ , և ՈՈփազէն ոսկի կը բերուի . ՚՚՚ն վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը գործքն են . անոնց զգեստը կապուտակ ու ծիրանի է . ամէնը Նհանճարեղներու-
10 գործքեր են : Սակայն Եհովան է ճշմարիտ Աստուածը . անիկայ է Ի կենդանի Աստուածը , և Ծյաւիտենական Թագաւորը . անոր բարկութենէն երկիրը կը դողայ . ու ազգերը անոր սրտմտութեանը չէն

Վ Հռով . Բ . 8 , 9 ՚՚ ԳԼ . ԽԵ . 23 , ԽԹ . 32 : *Կամ՝ Նէրէնց ծայրերը եղող
Ը ՂԱ . ԻԶ . 41 , Եզեկ . ԽԴ . 7 , Հբ . ՌՈՎ . Բ . 28 , 29 :

ՂԱ . ԺԸ . 2 , Ի . 23 :
Բ ԵՒ . ԼՈ . 19 , 20 , ԽԹ . 9 , 10 , ՃՃ , ԽԵ . 20 :
Գ ԵՒ . ԽԱ . 7 , ԼՋ . 7 :
Դ ՍԱՂ . ՃԺԵ . 5 , ՀԼԵ . 16 , ՄՐ . Բ . 19 , ՍԿՈՐ . ԺԲ . 2 :
Ե ՍԱՂ . ՃԺԵ . 7 , ԵՒ . ԽՁ . 1 , 7 :
Զ ԵՒ . ԽԱ . 23 :
Է ԵԶ . ԺԵ . 11 , ՍԱՂ . ՀԶ . Տ , 10 :
Ը ՅԱՅՍ . ԺԵ . 4 :
Թ ՍԱՂ . ՀՃԲ . 6 :
Ժ ՍԱՂ . ՃԺԵ . Տ , ԵԱ . ԽԱ . 29 , ԱՄՐ . Բ . 18 , ՉԱՔ . Ժ . 2 , ՀՐ . ՌՈՎ . Ա . 21 , 22 :
Ի ԴԱՆ . Ժ . 5 :
Լ ՍԱՂ . ՃԺԵ . 4 :
Խ ՚՚ ՏԻՄ . Ջ . 17 :
Ծ ՍԱՂ . Ժ . 16 :

ման ու հատցուցին, և անոր բնա-
կութիւնը աւերակ դարձուցին։

ԳԼ·ԺԱ

1 Երեմիա կը հրաստարակէ Աստուծոյ ուխտը, 8 ու անոր անհնազանդութիւն ընող Հրէաները կը յանդիմանէ· 11 կը մարգարէանայ թէ չա-
րիք պիտի գայ անոնց վրայ, 18 և Անաթո-
թի մարդոցը վրայ, զինքը սպաննելու խոր-
հուրդ ընելուն համար։

1 Ո՞Ն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ ե-
2 րեմիային եղաւ՝ ըսելով· Ա-
ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք, և
ցուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
3 բնակչացը խօսեցէք· Եւ դուն
անոնց ըսա· Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ· Անիծեալ
ըլլայ ան մարդ՝ որ մտիկ չընէր աս
4 ուխտին խօսքերը, Որն որ ես ձեր
հայրերուն պատուիրեցի, Եգիպ-
տոսի երկրէն էն երկաթի փոցէն
դանոնք հանած օրս՝ ու ըսի· Իմ
ձայնս մտիկ ըրէք ու ձեղի բոլոր
հրամայածիս համեմատ ի գործ
դրէք, որ դուք իմ ժողովուրդս ըլ-
լաք, ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ.
5 Որպէս զի հաստատեմ ան երդու-
մը որ ձեր հայրերուն ըրի, անանկ
երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու
մեղր կը բղխի, ինչպէս որ այսօր
կ՚երևայ։ Եւ ես պատասխան
տուի ու ըսի· Ամէն՝ ով Տէր։
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ· Ա՛ս բոլոր
խօսքերը ցուդայի քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն
մէջ կանչելով ըսէ· Ա՛ս ուխտին
խօսքերը մտիկ ըրէք, ու զանոնք
7 կատարեցէք։ Վասն զի ձեր հայ-
րերը փուքով խրատեցի, զանոնք
Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս
մինչև աս օրս· Վաղուընէ կանխելով
ու խրատելով ըսի· Իմ ձայնս
8 մտիկ ըրէք։ Բայց անոնք մտիկ
չըրին, ու իրենց ականջը չդնա-
հեցուցին· Հապա ամէն մարդ իր
չար սրտին կամակորութեանը հա-
մեմատ քալեց· ուստի ես անոնց
վրայ կը բերեմ աս ուխտիս բոլոր
խօսքերը, որն որ ես անոնց պա-
տուիրեցի որ ընեն, ու անոնք չը-
9 րին։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ·
Ցուդայի մարդոցը մէջ, ու Երու-
սաղէմի բնակչացը մէջ դաւաճա-
10 նութիւն գտնուեցաւ· Անոնք՝ իմ
խօսքերս մտիկ ընել չուզող իրենց
նախահարցը անօրէնութիւններուն
դարձան, և օտար աստուածներու
ետևէ գացին, որ անոնց ծառա-
յութիւն ընեն· Իսրայէլի տունը
ու Ցուդայի տունը՝ իրենց հայրե-
րուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին։
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ· Ահա ես անանկ չարիք կը
բերեմ անոնց վրայ, որ անկէ ելլե-

Իբր 608

— Բ Օր·Ի· 26· Գաղ· գ· 10։

Բ Բ Օր·գ· 20· գ|Թագ· ը· 51։

է ՂԼ·Իզ· 3, 12· Գլ·ե· 23։

Ը Բ Օր·է· 12·13· Սաղ· ճե· 9, 10։

Է Յով·ը· 13· Ցակ· ա· 22։

ԺԳլ·է· 13· 25· լե· 15։

Ի Գլ·է·26։

ԻԳլ·գ·17· է· 24։ Թ· 14։

Ի Եզեկ·Ի· 25։ Ովս· Ը· 9։

Ժ Եզեկ·ի· 18։

* Ա՛ս համբա-
ռ՚ղբիւ-
րին Լեղեա-
ղէրն է։
ՀՏ՚ս Սաղ·
ՂԷ· 5։
Հ Յեր·15։ Ես·
ը·18։ Ջաք·
ժգ·2։
Յ Ես·ա·1,
6, 9։ Սաղ·
ՃՂ·5, 6։
Գլ·ծա·15,
ՃԱ։
Ղ Սաղ·ՂԳ·
1։
Ճ Ցոբ·Թ·8։
Սաղ·ՃԳ·2։
Ես·խ·22։
Մ Ցոբ·ԼԸ·
34։
Յ Սաղ·ՃԼԹ·
7։
Ն Գլ·ծա·17,
18։
Ղ Առակ·Ը·2։
— Ես· խր·
17։ Իզ·11։
Խե·16։
Ղ Ամբ·բ·18։
Ո Յեր·11։
Ճ Սաղ·ժԷ·
5։ Հգ·26։
ՃԺԹ·57։
Գլ·ծա·19։
Ողբ·գ·24։
— Բ Օր·ԼՐ·
9։ Սաղ·Նդ·
2։
— Ես·խե·4։
ծա·15։ Զք·
5։ Գլ·լա·
35։ ԼՐ·18։
ծ·34։
Վ Տ՚ս Գլ·Զ·
1։ Եզեկ·
ժբ·3, ԱԱ։
Ա Գլ· ԺԷ·
13։
Բ ԵԲբ·պարբ-
սատիկով·ա
թնեպ·խե·
29։
Բ Եզեկ·Ջ·
10։
Ց Գլ·ե·19։
բ·21։ Թ·1։
— Սաղ·Ն՚·
10։
Ֆ Մաք·Ե՚9։
Ի Գլ·գ·20։
Ա Գլ·ա·15։
գ·6։ Ե·15։
Ջ·22։
Ֆ Գլ·Թ·11։
— Առակ·Ժգ·
1։ ի·24։
Ք Սաղ·Ջ·1։
ԼԸ·1։ Գլ·
Լ·11։
Ֆ Սաղ·ՀԹ·
6։
Ր Ցոբ·ժբ·
21։ ա Թես·
գ·5։ բԹես·
ա·8։
Ի Գլ·ը·16։

լու կարող պիտի չըլլան . և ինծի պիտի աղաղակեն , ու անոնց մտիկ
12 պիտի չընեմ ։ Եւ Ցուդայի քա-
ղաքները ու Երուսաղեմի բնակիչ-
ները պիտի երթան , ու Նպիտի ա-
ղաղակեն ան աստուածներուն՝ ո-
րոնց խունկ ծխեր էին . բայց անոնց
ձախորդութեան ժամանակը՝ բնաւ
13 պիտի չաղատեն զանոնք ։ Քանզի
քու աստուածներդ ով Ցուդա՝
քու էքաղաքներուդ թուոյն չափ
եղան . ու Երուսաղեմի փողոցնե-
րուն թուոյն չափ՝ ամօթալից իւ-
ղալտարներու համար սեղաններ ,
Բահաղին խունկ ծխելու համար՝
14 սեղաններ կանգնեցիք ։ Ուստի
ծդուն աս ժողովուրդին համար
աղօթք մի՛ ըներ , ու անոնց համար
խնդրուածքով ու պաղատանքով
մի աղաչեր . քանզի երբոր իրենց
վրայ հասնի չարիքին համար ինծի
աղաղակեն , ես մտիկ պիտի չը-
նեմ ։

15 Ի՞մ սիրելիս ի՞նչ իւնի
իմ տանս մէջ , որովհետև հ՞ա-
տերուն հետ անօրէնութիւն՝ դոր-
ծեր է . Նսուրբ միսն ալ քեզմէ պիտի
վերցուի , քանզի բուն քու չարու-
16 թիւնովդ չկ՚ուրախանաս ։ Տէրը՝
քու անունդ՝ ձկանանչ , գեղեցիկ
— բարեպտուղ ձիթենի կոչեց .
ի՞յն անոր վրայ մեծ աղմուկի ձայ-
նով կրակ բռընկեցուց . և անոր
17 ոստերը կոտրիցան ։ Ու ՛ր քեզ տընկող զօրաց Տէրը՝ քու վրայովդ չա-
րիք խօսեցաւ , Իսրայէլի տանը ու
Ցուդայի տանը չարութեանը հա-
մար՝ որ անոնք գործեցին , և ի-
հաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկա-
ցուցին ։
18 Եւ Տէրը ինծի գիտցուց , ու ը-
նի՞ գիտեմ . ան ատենը ինծի ա-
19 նոնց գործերը ցուցուցիր ։ Բայց
ես մարթուելու տարուող ընտանե-
ցած գառի մի պէս էի , ու չէի գի-
տեր որ ՛անոնք ինծի համար նեն-
գութիւններ կը խորհէին , ըսելով ։
Ծառը իր պտուղովը կործանենք ,
և զանիկայ ՛կենդանւոց երկրէն
բնաջինջ ընենք , որ անոր անունը
20 մ՛յմէն ալ չյիշուի ։ Սակայն ով
Տէր զօրութեանց՝ արդար դատա-
ւոր , ՛որ երիկամունքը ու սիրտը
կը քննես , անոնցմէ ես՝ վրէ-
ժդ տեսնեմ . քանզի իմ դատս
քեզի յայտնեցի ։
21 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Ան-
թովթի մարդոցը համար՝ ՛որոնք
քու հոգիդ կը փնտռեն , ու կ՚ը-
սեն . ՛Տէրոջը անունովը մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , որ մեր ձեռ-
22 քերովը չմեռնիս ։ Անոր համար
զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա

ես անոնց այցելութիւն պիտի ը-
նեմ . կտրիճները սրով պիտի մեռ-
նին . անոնց տղաքները ու աղջիկ-
23 ները սովամահ պիտի չըլլան ։ Եւ
անոնք մնացորդ պիտի չունենան .
վասն զի ես Ընտանեվթի մարդոցը
վրայ Ղանոնց այցելութեան տա-
րին՝ չարիք պիտի բերեմ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Երեմիա կը գանգատի չարերուն յաջողութեան համար , բայց հաւատքով անոնց կործանումը կը տեսնէ · 5 Տէրոջմէ կը յայտնուի իրեն՝ իր եղբայրներուն նենգութիւնը որ իրեն դէմ կը նայուին , 7 Աստուած իր ժառանգութեանը վրայ կ՚ողբայ · 14 ապաշխարողներուն գերեզմարթութիւն կը խոստանայ ։

1 ՈՒ՛վ Տէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ ,
— դուն արդար պէտ՛ է դատուիս .
սակայն քեզի † իրաւունքի վրայով
պիտի խօսիմ . ի՞նչու՞ ամբարիշտ-
ներուն ճամբան չյաջողի է , — բո-
լոր նենգութիւն ընողները հանդըս-
2 տութիւն կը վայելեն ։ Դուն զա-
նոնք տնկեցիր , և անոնք արմա-
տացան ։ Անոնք կ՚աճին , ու պըտ-
ուղ կու տան . ՛դուն անոնց բեր-
նին մէտ ես , բայց անոնց երիկա-
3 մնէքէն հեռու ես ։ Եւ դուն ով
Տէր՝ ՛ք զիս գիտես . զիս տեսար , ու
ի՞մ սիրտս քու առջևդ քննեցիր .
զատէ՛ անոնք մորթուելու ոչխար-
ներու պէս , և Նսպանման օրուան
4 համար ‡ պատրաստէ ։ Մինչև ե՞րբ
է երկիրը սուգ պիտի բռնէ , էիր բը-
նակացը չարութեանը համար , ու
բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ .
Ընանասունները ու թռչունները
կորսուեցան . վասն զի ըսին . Ընի-
կայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ ։
5 Թէ որ դուն հետևակներուն հետ
վազեցիր , ու քեզ յոգնեցուցին ,
հապա ձիաւորներու հետ ի՞նչպէս
մսպարէզը պիտի մտնես . և դուն
որ խաղաղութեան երկրին մէջ ա-
պահով ես , ի՞նչ պիտի ընես ՛ երբո-
ր Ցորդանան ֆիւռը բարձրանայ ։
6 քանզի էրու եղբայրներդ՝ ու քու
հօրդ տունն ալ՝ անոնք անգամ քե-
զի դէմ նենգութիւն ըրին , և քու
ետևէդ բարձրաձայն ազաղակեցին .
Թէև անոնք քեզի ազէկ բաներ ալ
խօսին , Նդուն անոնց մի հաւա-
տար ։
7 Իմ տունս թողուցի . իմ ժա-
ռանգութիւնս ձգեցի . Հոգւիս
սիրածը՝ իր թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի ։ Իմ ժառանգութիւնս ան-
տառի առիւծին պէս եղաւ ինծի .
անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս պո-
ռաց . ասս պատճառով զանիկայ ա-
9 տեցի , Միթէ իմ ժառանգու-
թիւնս ‖ գիշատիչ թռչունի մը
դէ՞ս եղաւ ինծի . Թռչունները ա-

Ղ Գէ · իգ · 12 , խզ · 21 , խը · 44 , ծ · 27 , Ղու · ժԹ · 44 ։

— Սաղ · ծա · 4 ,
† կ՚ըսէ՝ ունդատա-
ւանութիւնդ
Բ Ցոբ · ժբ · 6 · իա · 7 , Սաղ · լէ · 1 · 35 , Հգ · 3 · ԷՀ , Գէ · 6 · 28 , Ընմբ · ա · 4 , Մաղ · գ · 15 ։
‡ Ես · իթ · 13 , Մաս · ժե 8 , Մար · է · 6 ։
Ր Սաղ · ժէ · 3 , ՏԼԹ · 1 ։
Ի Գէ ժա · 20 ։
Ղ Ցգ · ե · 5 ։
‡ Եբր · սբբէ՝ Նուբ-
բէ ։
Ի Գէ իգ · 10 , Ովս · գ · 8 ։
Ը Սաղ · ճէ · 34 ։
Ի Գէ · դ · 25 , է · 20 , Թ · 10 , Ովս · գ · 8 ։
Ք Ցես · գ · 15 ։ ա Մն · ԺԲ · 15 , Գէ · խԹ · 19 , ծ · 44 ։
Ի Գէ · Թ · 4 , ժա · 19 · 21 ։
Լ Ընգ · իշ · 25 ։

Ն · Ք · ՀՖ · 608

Ի Սաղ · ԺԲ · 41 , Առակ · ա · 28 , Ես · ա · 15 , Գէ · ԺԳ · 12 , Եզկ · Ը · 18 , Միք · գ · 4 , Զաք · է · 13 ։
Լ Բ Օր · լբ · 37 , 38 ։
Ի Գէ · բ · 28 ։

Ֆ Ել · լբ · 10 , Գէ · է · 16 , ԺԳ 11 · ա Ցօհ · Ն · 16 ։

Ի Սաղ · ծ · 16 , Ես · ա · 11 · ՃԼ ։
Հ Եզկ · ԺԳ · 25 · ՃԼ ։
* կ՚ըսէ՝ չատ անօրէնու-
թիւններ
Ն Ընգ · բ · 12 , 13 · 14 , Տիտ ա · 15 ։
Ղ Առակ · բ · 14 ։
Ց Սաղ · ծբ · 8 · Հռով · ժա · 17 ։
Ո Ես · Ն · 2 , Գէ · բ · 21 ։

Ր Գէ · ԺԸ · 18 ։

Ն Սաղ · ճգ · 4 ։
Ղ Սաղ · իէ · 13 · ՃԺԳ · 9 , ՃԱբ · 5 ։
— ա Թագ · ԺԳ · 7 , ա Մն · իբ · 9 , Սաղ · է · 9 , Գէ · ԺԷ · 10 , ի · 12 , Ցայտ · բ · 23 ։
Ղ Գէ · ԺԲ · 5 · 6 ։
Ղես · ա · 10 , Ամով · բ · 12 , է · 13 , 16 , Միք · բ · 6 ։

Ի Կ՚ըսէ՝ գի-
չատիչ

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 608

Ի Ես · Ծղ · 9, Գլ · է · 33 ։ Ծ Գլ · ղ · 3 ։ Ա Ես · ե · 1, 5 ։ Հ Ես · կգ · 18 ։ Ց Հմր 4 ։ Ղ Ես · խբ · 25 ։

Նոր չորս կողմն են , եկէք , անաապատին բոլոր գազանները ժողվեցէք 10 ցՀէք · Իբերէք որ ուտեն ։ Շատ Ծ հովիւներ Իմ այգիս աւերեցին . հիմ բաժինս ոտնակոխ ըրին , և իմ ցանկալի վիճակս՝ անապատի 11 ամայութեան դարձուցին ։ Զաանիկայ ամայութեան դարձուցին . ո՜ ամայի ըլլալով՝ Իմ առջևս սուգ բռնեց · բոլոր երկիրը ամայութեան դարձաւ · քանզի Ա մարդ մը չկայ որ ա՛ա բաներէն մտածէ ։ Անաապատին ամէն բլուրներուն վրայ աւարառուներ եկան · վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ · և ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ ։

Ց Ղև · իզ · 16 ։ Բ Օր · իբ · 33 ։ Միք · զ · 15 ։ Անգ · ա · 6 ։

13 ցՁորևն ցանեցին , բայց փուշեր պիտի ՚ի հնձեն · աշխատանք քաշեցին , Բայց օգուտ պիտի չտեսնեն · ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը համար՝ ձեր արդիւնքներէն պիտի ամչնաք ։

14 Ա յսպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար դրացիներուս համար , որոնք իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին տուած ժառանգութեանս ՚ի կը դպչին ։ Ահա ես ՚ի զանոնք իրենց երկրին հետևէն պիտի խլեմ · Զուդայի տունն ալ

Տիս Բ Օր · Լ · 3 ։ Գլ · ըբ · 37 ։ Ն Եզեկ · Իբ · 25 ։ Ղ Ամով · Թ · 14 ։

15 անոնց մէջէն պիտի խլեմ ։ Ու պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետքը՝ պիտի դառնամ անոնց ողորմիմ՝ և ամէն մէկը իր ժառանգութեանը՝ ու ամէն մէկը իր երկիրը

16 պիտի դարձընեմ ։ Եւ թէ որ անոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները սորվին , ու «իմ անունովս երդումս ընեն՝ ըսելով , կենդանի է Տէր , (ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս Բահաղին անունովը երդումս ընել սորվեցուցին ·) ան ատենը Իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի

Գ Ես · ը · 20 , 21 ։ Ա Պետ · բ · 5 ։ * Եբր · չնորին ։

17 * Հաստատուին ։ Բայց թէ որ մտիկ չընեն , ան ատենը ան ազգը արմատաքի պիտի խլեմ , ու պիտի կորսընցընեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կտաւէ գօտին մը օրինակով՝ Աստուած իր ժողովուրդին կործանումը կը ցուցընէ · 12 գինիով լեցուն տիկերու օրինակով՝ կը նախազգայնէ անոնց վրայ գալու թշուառութիւնը · 15 կը յորդորէ զանոնք որ գալու դառնութեանն առջևը առնեն · 22 կը ցուցընէ թէ իրենց պղծութիւնն է առնոց պատճառը ։

Իբր 602

1 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա , քեզի մէկ քթանէ գօտի մը ծախու առ , և զանիկայ մէջդ կապէ , ու զանիկայ ջուրը մի՛ խոթեր ։

2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ գօտին ծախու առի , ու մէջքս

3 կապեցի ։ Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-

4 լով · Ան ծախու առած գօտիդ՝ որ քու մէջքիդ վրայ է , առ ու ելի՛ր Եփրատ գնա , և հոն վէմին

5 ծակին մէջը պահէ զանիկայ ։ Ու ես գացի , և զանիկայ Եփրատի Եղերքը պահեցի , ինչպէս որ Տէրը

6 ինծի պատուիրեց ։ Եւ շատ օրերէն ետքը՝ Տէրը ինծի ըսաւ . Ելի՛ր Եփրատ գնա , ու անկէ առան գօտին , որ քեզի հրամայեցի որ

7 հոն պահես ։ Ես ալ Եփրատ գացի , ու փորելով՝ գօտին ան պահած տեղէս առի . և ահա գօտին փտեր էր , ու բնաւ մէկ բանի մը

8 չէր գար ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ։

9 Կ՚ըսէ Տ՚Աստուածն Հպարտութիւնը , ու Երուսաղէմին մեծ Հպարտութիւնը այսպէս պիտի

10 աւերեմ ։ Ան չար ժողովուրդը՝ որ իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու Իրենց սրտին կամակորութեամբը կը քալեն , և օտար աստուածներու ետևէ կ՚երթան՝ անոնց ծառայութիւն ընելու , և անոնց երկրպագութիւն ընելու համար , ատ անպիտան գօտիին պէս պիտի

11 ըլլան · Վասն զի ինչպէս քո գօտին մարդուն մէջքը կը փակչի , բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր Զուդայի տունը ինծի այնպէս փակցուցեր էի՝ կ՚ըսէ Տէրը , Տ որ ինծի ժողովուրդ ըլլան , Տնաև անուն , և փառք ու պարծանք · բայց անոնք մտիկ չըրին ։

12 Նաև ասս խօսքը՝ ըսես անոնց . Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ · Ամէն տիկ գինիով պիտի լեցուի · բայց անոնք քեզի պիտի ըսեն · Մի՞թէ մենք չե՞նք գիտեր որ ամէն տիկ գինիով պիտի լեցուի

13 ցուի ։ Իսկ դուն անոնց ըսես . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես աս երկրին բոլոր բնակիչները , ու Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորները , և քահանաները , ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները Ի արբեցութեամբ

14 պիտի լեցընեմ · Եւ Ղանոնք իրարու ջարդելով պիտի կոտրտեմ , Հայրերը տղոցը հետ միասին՝ կ՚ըսէ Տէրը · և անոնց պիտի չգթամ , ու պիտի չխնայեմ , և առանց ողորմելու՝ զանոնք բնջիլնջ պիտի ընեմ ։

15 Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք , մի՛ Հպարտանաք · Վասն զի Տէրը

16 խօսեցաւ ։ Ի Ձեր Տէր Աստուծոյն փառք տուէք , դեռ ըմեսաբը վրանէդ չհասած , ու ձեր ոտքերը մութ լեռներու վրայ չսահած , և ձեր Ը լոյսի սպասած ատենը Ա՜պառա՜ զանիկայ ՚ի մահուան ստուե-

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 602

Ի Ես · ծա · 17, 21 ։ կգ · 6 ։ Գլ · իե · 27 ։ ծա · 7 ։ Ղ Սաղ · բ · 9 ։

Ի Ես · ծա · 6 ։ Ը Ցես · է · 19 ։ Ը Ես · ե · 30 ։ ը · 22 ։ Ամով · ը · 9 ։ Ի Ես · ծթ · 9 ։ Ի Սաղ · խդ · 19 ։

րի չփոխած , ու զանիկայ թանձր
17 մէգի չդարձուցած : Բայց թէ որ մտիկ չընէք , ձեր հպարտութեանը համար իմ հոգիս ծածուկ տեղւանք պիտի լայ , և իմ աչքս խիստ շատ լալով արցունք պիտի թափէ . վասն զի Տէրոջը հօտը գերի առնուելոյ ։
18 Թագաւորին ու թագուհիին ըսէ . Ձեր անձը խոնարհեցուցէք , ա՛ն ելէնէ վայ նստեցէք . վասն զի ձեր գլխէն ձեր փառաց թագը ինկաւ ։
19 Հարաւային քաղաքները գոցուեցան , ու բացող մը չկայ . բոլոր Յուդան գերութեան գնաց . ամէնը գերութեան գնաց ։
20 Աչքերնիդ վերցուցէք , և Երուսաղէմի կողմէն եկողները նայեցէք . քեզի տրուած հօտը , քու փառացդ
21 խաչնիքը մէր են ։ Ի՞նչ պիտի ըսես՝ երբոր քեզի այցելութիւն ընէ . վասն զի դուն անոնց սորվեցուցիր որ քու վրադ իշխան և գլուխ ըլլան . միթէ քեզ՝ ծննդական կնոջ պէս՝ ցաւեր պիտի
22 չգտնե՞ն ։ Ու թէ որ սրտիդ մէջը ըսես . Ես բաները ինչո՞ւ հանդիպեցան ինծի . քու անօրէնութենդ շատութենէն հբոլ քըղանչքներդ բացուեցան , և դարշապարներդ բռնութեամբ մերկացան ։
23 Միթէ կարելի՞ է որ Եթէովպացին իր մորթը , կամ ինձը իր խայտուցները փոխէ , որ դուք ալ չարութիւն ընելու սորված ըլլալով , կարենաք աղէկութիւն ընել ։
24 Ուստի անապատի հովէն վերցուած մղեղի պէս պիտի ցրուեմ
25 զանոնք ։ Ելա է քու վիճակդ և քու բաժինդ՝ որն որ ես քեզի որոշեցի , կ՚ըսէ Տէրը . քանզի իս մոռցար , ու ստութեան ապաւինեցար
26 ցար ։ Ուստի ես ալ քու քղանչքներդ քու երեսիդ վրայ վերցուցի . ու քու անարգանքդ երևցաւ ։
27 Քու շնութիւններդ , ու քու վնչիւններդ , և քու լերը պոռնկութիւնդ , քու նըզուրներու վրայ , և դաշտի վրայ քու ըծծպղծութիւններդ տեսայ . վայ քեզի , ով Երուսաղէմ . պիտի չմաքրուի՞ս արդեօք . մինչև ե՞րբ ։

ԳԼ . Ա Դ

1 Մեծ սովին համար՝ 7 Երեմիան կ՚աղօթէ ։ 10 Տէրը չուզեր մտիկ ընել աս աղօթքը՝ ժողովուրդին չարութեանը համար ։ 13 կը ցուցընէ թէ՝ իրենց մէջը սուտ մարգարէները ըլլալովը իրենք չեն կրնար արգարանալ ։ 17. Երեմիա անոնց վրայ կ՚ողբայ ։

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ՝
2 երաշտութեան վրայով ։ Ցուդան սուգ կը բռնէ , և անոր դռները կը նուաղին . անոնք գետնի վրայ տրտում կը նստին . ու Երուսաղէմի աղաղակը վեր ելաւ ։
3 Եւ անոնց ազնուականները՝ իրենց երիտասարդները ջուրի կը խրկեն . աւազանները գացին , ջուր չգտան , և դարձան՝ իրենց ամանները պարապ Էբէրլէվ . համչցան ու պատկառեցան , գլուխնին ծածկեցին ։
4 Երկրին վրայ անձրև չըլլալուն պատճառովը գետինը ճաք ելլուն համար , երկրագործները ամչցան , և գլուխնին ծածկեցին ։
5 Քանզի նաև եղնիկը դաշտի մէջ ձնաւ , ու խոտ չըլլալուն համար թողուց թողուց ։
6 Ու էշերուն վրայ կայնեցան , և ճագարներու պէս օդը ծծեցին , ու աչքերնին տկարացաւ , վասն զի խոտ չըկար ։
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները մեզի դէմ *ելլեր են , ա՛խ ով Տէր՝ Ազգա անուանդ համար ըրէ՝ քանզի մեր յանցանքները շատ են .
8 քեզի դէմ մեղք գործեցինք ։ Ո՛վ Իսրայելին Յոյսը՝ նեղութեան ատենը անոր Փրկիչը , ինչո՞ւ համար երկրի վրայ հիւրի պէս , ու գիշերը իջևան ընելու գարձող ճամբորդի
9 պէս ըլլաս ։ Ինչո՞ւ համար ապշած մարդու պէս , կամ զօրաւորելու կարողութիւն չունեցող հզօրի մը պէս ըլլաս . և դուն ով Տէր՝ իմիր մէջն ես , ու ձրդու անունդ մեր վրայ կոչուած է . մեզ մի՛ թողուր ։
10 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը աս ժողովուրդին համար . Ախանոնք աստանդական շրջիլը այսպէս սիրեցին , և իրենց ոտքերը չզսպեցին . ուստի Տէրը անոնց չհաճեցաւ . Ըհիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ , ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ ։
11 Ինձի պիտի ընէ ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Ես աս ժողովուրդին բարիք ըլլալուս համար աղօթք մի՛ ըներ ։
12 Երբ որ անոնք ծոմ պահեն , անոնց աղաղակը մտիկ պիտի չընեմ . ու թէ որ ողջակէզ կամ ղոհ մատուցանեն , զանոնք պիտի չընդունիմ . հապա սրով , սովով և ժանտախտով պիտի սպառեմ զանոնք ։ Ու ես ըսի . Ա՛ւաղ ով Տէր Եհովայ , ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն . Ձեզ սուր պիտի չտեսնէք , ու ձեր մէջը սով պիտի չըլլայ . հապա ձեզի ասկէ տեղը ճշմարիտ խաղաղութիւն պիտի տայ ։
14 Ինձի տուած է անունը Տէրը ինծի ըսաւ . Ըմարգարէները իմ անունս նոյն սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն . Ձզանոնք ես չխրկեցի , և ա նոնց չհրամայեցի , ու անոնց չխօսեցայ . անոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ , անուտի գուշակութիւններ , և իրենց սրտին խարէութիւնները կը

ԵՐԵՄԻԱՅ 601

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ՝
2 երաշտութեան վրայով ։ Ցուդան սուգ կը բռնէ , և անոր դռները կը նուաղին . անոնք գետնի

Ն . ՔՔ . ՂՔ . Իբր 602

Է ԳԼ . Թ . 1 . Ժգ . 17 , Ողբ ա . 2 , 16 , բ . 18 ։

Լ Տես գ Թագ . իդ . 12 , Գլ . Իբ . 26 ։

Է ԳԼ . Զ . 22 ։

Ծ ԳԼ . Զ . 24 ։

Ի ԳԼ . ե . 19 , Ժգ . 10 ։

Հ Ես . գ . 17 , Խե . 2 , 8 , Հմր 26 , Եզկ . Ժգ . 37 , 38 , 39 , Նաե . գ . 5 ։

Յ Սաղ . ա . 4 , Ովս . Ժգ . 3 ։

Ղ Ցոր . Ի . 29 , Սաղ . Ժա . 6 ։

Ճ ԳԼ . Ժ . 14 , Ի Հմր 22 , Ողբ . ա . 8 , Եզկ . Ժզ . 37 , Իդ . 29 , Ովս . բ . 10 ։

Ո ԳԼ . ե . 8 , Նես . կե . 7 , ԳԼ . բ . 20 , գ . 2 . 6 , Եզկ . Զ . 13 ։

Իբր 601

Ա Ես . գ . 26 ։

Ն . ՔՔ . ՂՓ . Իբր 601

Բ Տես ա Թագ . ե . 12 ։

Ֆ Սաղ . Խ . 14 ։

Ք Բ Թագ . Ժե . 30 ։

Ե ԳԼ . բ . 24 ։

* Եբր . պատուական տուբեր

Ղ Սաղ . Իե . 11 ։

Ե ԳԼ . Ժե . 13 ։

Ը Ես . ծԹ . 1 ։

Ի Եզ . ԻԹ . 45 , 46 , Ղե . Իգ . 11 , 12 ։ Ժ Դան . Թ . 18 , 19 ։

Ե Տես գԼ . բ . 23 , 24 , 25 ։

Լ Ովս . ը . 13 , Թ . 9 ։

Ի Եզ . լբ . 10 , ԳԼ . է . 16 , Ժա . 14 ։

Ի Նահ . ա . 23 , Ես . ա . 15 , ծբ . 8 , ԳԼ . Ժա . 11 , Եզկ . ը . 18 , Միք . գ . 4 , Զաք . է . 13 ։

Կ ԳԼ . Ղ . 20 , է . 21 , 22 , Հ ԳԼ . Թ . 16 , Յ ԳԼ . ղ . 10 ։

Ղ ԳԼ . Իե . 10 ։

Ճ ԳԼ . Իգ . 21 , Իե . 15 , Իթ . Տ . 9 ։

15 Մարգարէական ։ Ուստի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան մարգարէներուն համար , որոնք իմ անունովս մարգարէութիւն կ'ընեն , (թէպէտեւ զանոնք ես չեմ ղրկեցի ,) ու որ կ'ըսեն թէ՝ Ան երկրիս մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ , ան մարգարէները սրով ու սովով պիտի կորսուին .

16 Եւ ան ժողովուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէութիւն կ'ընեն , սուրին ու սովին պատճառովը Երուսաղէմի փողոցները պիտի ձգուին . և զանոնք , անոնց կիներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն պիտի թաղողը չգտնուի . ու անոնց վրայ՝ իրենց չարութիւնը պիտի թափեմ ։

17 Ուստի անոնց ասա խօսքը զրուցես . Ցիրիլեր ու ցօղակ աչքերս արցունք պիտի թափեն , ու դադար պիտի չտայ . Վասն զի իմ ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կոտորածով , խիստ սաստիկ հարուածով կոտրեցաւ ։

18 Երբոր դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռցուածներ , և թէ որ քաղաքը մտնեմ , ահա սովով տկարացածներ կան . վասն զի թէ մարգարէն և թէ քահանան իրենց չգիտցած երկիրը կը պտրտին ։

19 Ո՞հիմէ Յուդան բոլորովին մերժեցիր . քու հոգիդ Սիօնէն զզուեցաւ . մեզի ինչո՞ւ այնպէս զարկիր՝ որ մեզի բժշկութիւն չկայ . Կ'ակնկալէինք խաղաղութեան սպասելիք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ահ-եղաւ , բայց ահա

20 խռովութիւն եղաւ ։ Մենք ով Տէր՝ մեր ամբարշտութիւնը ու մեր հայրերուն անօրէնութիւնը գիտենք . վասն զի քեզի դէմ մեղք

21 գործեցինք ։ Քու անուանդ համար ինծի մի՛ զզուիր . քու փառաց աթոռը մի՛ անարգեր . մեզի հետ ըրած ուխտդ յիշէ , և անիկայ

22 մի՛ աւերեր ։ Միթէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն մէջ անձրեւ տուող մը կայ , կամ թէ անձրեւը երկինքները կու տան . Չէ՞ որ ան՝ Էյ ընաղ դուն ես , ով մեր Տէր Աստուածը . ուստի քեզի կը յուսանք . վասն զի ասոնց ամէնը դուն ըրիր ։

ԳԼ . Ժ Ե

1 Հրեաներուն բոլորովին մերժուիլը ; ու անոնց վրայ գալու զանազան դատաստանները ։ 10 Երեմիա անոնց ատելութեանը համար գանգատ ընելով՝ իրեն համար խոստմունք մը կ'ընդունի , 12 ու անոնց համար սպառնալիք մը ։ 15 Ինքը ազօթք կ'ընէ , 19 ու բարի խոստմունք մը ձեռք կը բերէ ։

1 Նաեւ Տէրը ինծի ըսաւ . 2 Թէև Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս կայնելու ըլլային , աս ժողովուրդին վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի . զանոնք առջեւէս վռնտէ , ու թող ելլեն ։ 2 Եւ թէ որ քեզի՝ Ո՞ւր ելլենք ըսեն , ան անոնց ըսես . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որ մահուան համար՝ մահուան , ու որ սուրի համար՝ սուրի , և որ սովի համար՝ սովի , ու որ գերութեան համար՝ գերութեան .

3 Եւ չորս տեսակ պատիժ պիտի իրկեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . մեռցընելու համար՝ սուրը , ու պատռելու համար շուները , և ուտելու ու ապականելու համար՝ երկինքի թռչունները ու երկրի գազանները ։

4 Եւ Եզեկիա Նեղութիւն կրելու համար երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն ձեռքը պիտի մատնեմ , Յուդայի թագաւորին Եզեկիայի որդւոյն Մանասէին պատճառաւ՝ անոր Երուսաղէմի մէջ

5 ըրած բաներուն համար ։ Վասն զի ո՞վ քեզի պիտի ինայէ՝ ով Երուսաղէմ , ու ո՞վ քեզի ցաւակից պիտի ըլլայ , և քու որպիսութիւնդ հարցընելու համար ո՞վ պիտի

6 դառնայ ։ Դուն իս Թողուցիր՝ կ'ըսէ Տէրը , զարկիր . ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ , և քեզ պիտի կորսընծրնեմ . Ես ողորմութիւն ընելէն ձանձրացեր եմ .

7 Եւ սրայ ։ Ու զանոնք երկրին դռներուն մէջը պիտի հոսեմ Էբր ես հեծանոցով . իմ ժողովուրդս անզաւակ պիտի թողում Ես պիտի կորսընծրնեմ . Վասն զի Եանոնք իմ

8 ճամբաներէն չդարձան ։ Անոնց որբևարիները ծովուն աւազէն աւելի շատցան իմ առջեւս . Անոնց վրայ զերիտասարդին մօրը վրայ կէս օրուան ասոնը աւարառու բերի . անոր վրայ յանկարծ արհաւ

9 երիք ու սոսկում ձգեցի ։ Եօթը զաւակ ծնանողը նուաղեցաւ . իր հոգին աւանդեց . Իր օրերկուան արեւը մնաւ անոր արեւը մնաւ . անիկայ ամչցաւ ու պատկառեցաւ . և անոնց մնացորդը՝ իրենց թշնամեացը առջեւը՝ սուրի պիտի մատնեմ , կ'ըսէ Տէրը ։

10 Վայ ինծի՛ ով մայրս , որ զիս բոլոր երկրին համար կուիւի մարդ ու վէճի մարդ ծնար . ոչ ես չառինք ստակ տուի , ոչ ալ ինծի չառինք ստակ տուին . Անէծք ամէնը ինծի

11 անէծք կու տան ։ Տէրը կ'ըսէ որ՝ Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ , ու երջանիկ պիտի ընեմ . և անշուշտ նեղութեան ու տառապանքով ժամանակը՝ Քո թշնամիդ քեզի աղաչել

12 պիտի տամ ։ Միթէ երկաթը՝

ՄԳԼ · Ե · 12 , 13 ։

ՅՍԱՂ · ՀԹ · 8 ։

ՆԳԼ · Թ · 1 · Ժ · 17 ։ ՈՂԲ · Ա · 16 · Բ · 18 ։

ԼԳԼ · Ը · 21 ։

ՈՒԵԶԿ · Է · 15 ։

Ղ ՈՂԲ · Ե · 22 ։

Պ ԳԼ · Ժ Ե · 18 ։ ԶԳԼ · Ը · 15 ։

ՈՒՍԱՂ · ՃՁ · 6 ։ ԴԱՆ · Թ · 8 ։ ՈՒՍԱՂ · Հ · 2 · 20 ։ ՃՁ · 45 ։

ՀԲ ՕՐ · ԼԲ · 21 ։

ՈՒ ՋԱՔ · Ժ · 1 , 2 ։

ԲՍԱՂ · ՃԼԲ · 7 ։ ՃՆԵ · Տ · ՆՍ · Լ · 23 ։ ԳԼ · Ե · 24 ։ Ժ · 13 ։

ՈՒԶԵԿԻ · Ժ · 14 , ՃԱ ։

ԲՆԼ · ԼԲ · 11 · 12 ։ ՍԱՂ · ՂԹ · 6 ։

Ի ՈՒ ԹԱԳ · Ե · 9 ։

Ա ԹԳ · ԽԴ · 11 ։ ԵԶԵԿ · Ե · 2 · 12 ։ ՋԱՔ · Ժ · 9 ։

Ի ՏԵՍ ՂԱ · ԻՀ · 16 · ՃԱ ։

ՀԲ ՕՐ · ԽԲ · 26 · ԳԼ · Է · 33 ։

Ի Բ ՕՐ · ԽԲ · 25 ։ ԳԼ ԻԴ · 9 · Ե ՂԵԿ · ԻԴ · 46 ։

Ը Դ ԹԱԳ · ԻՈ · 11 · ՃԱ ։ ԻԴ 26 ։ ԻԴ · 3 · 4 ։

Ի ԵՍ · Ծ Ա · 19 ։

Ծ ԳԼ · Բ · 13 ։

Ի ԳԼ · Է · 24 ։

Լ ՈՎՍ ԺԴ · 14 ։

Ի ԵՍ · Թ · 13 ։ ԳԼ · Ե · 3 ։ ԱՄՍ · Դ · 10 · 11 ։

* Կ՛ՈՐ Ա ՆԱՆ ԵՐԻ · ՍՍՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ

Ծ Ա ԹԱԳ · Բ · 5 ։

Ն ԱՄՍ · Բ · 9 ։

Հ ՑՕՐ · Գ · 1 · ՃԱ ։ ԳԼ · Ի · 14 ։

Ն ԳԼ · ԼԹ · 11 · 12 ։ ԽՈ · 4 · 5 ։

հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
13 կոտրէ՞ ։ Քու բոլոր մեղքերուդ
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ՝
քու ստացուածքդ ու գանձերդ
ձրիապէս յափշտակութեան պի-
14 տի մատնեմ . Եւ *ղրկեմ քու
թշնամիներուդ հետ ՚քու չգիտցած
երկիրդ պիտի փոխադրեմ՚՚ . վասն
զի իմ բարկութենէս կրակ վա-
ռեցաւ , ՚՚՚ ձեր վրայ պիտի բոր-
բոքի ։
15 Ո՛վ Տէր՝ ՚դուն էիր ՚՚՚՚ գի-
տես . զիս յիշէ՝ և ինծի այցելու-
թիւն ըրէ , ու *իմ հալածիչներէս
իմ վրէժս առ . քու երկայնմտու-
թեանդ համար զիս մի՛ վերցներ .
դիտցիր որ ՚՚՚ համար նախա-
16 տինք կրեցի ։ Ես քու խօքերդ
գտածիս պէս՝ *զանոնք կերայ . և
՚՚՚ քու խօքդ իմ սրտիս ցնծու-
թիւն և ուրախութիւն եղաւ .
վասն զի քու անունդ իմ վրաս
կոչուած է՝ ո՛վ զօրաց Տէր Աս-
17 տուածը ։ Չնստայ ընդներուն
ժողովքին մէջ չնստայ , ու չուար-
ճացայ . քու ձեռքիդ պատճառո-
վը առանձին նստայ . վասն զի ՚՚՚
բարկութիւնովդ կիս լեցուցիր ։
18 Ինչո՞ւ իմ ցաւս մշտնջենաւոր , և
իմ վէրքս անդարմանելի է . անիւ
կայ բժշկուիլ չուզեր . դուն ինծի
բողոքովին սուտ ՚՚՚ անհաւատա-
րիմ ջուրերու պէս պիտի ըլլաս ։
19 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . *թէ որ դառնաս , ես քեզ ետ
պիտի բերեմ . ՚՚՚ Վիմ առջևս պի-
տի կայնիս . և թէ որ *պատուա-
կանը անարգէն որուշես , իմ բերնիս
պէս պիտի ըլլաս . անոնք քեզի
դառնան , բայց դուն անոնց մի՛
20 դառնար ։ Ու քեզ աս ժողովուր-
դին՝ պղնձէ ամուր *պարիսպի պէս
պիտի ընեմ . և քեզի հետ պիտի
պատերազմին , բայց *պիտի չկրնան
քեզ յաղթել . վասն զի ես քեզի
հետ եմ՝ քեզ փրկելու ու ազա-
21 տելու համար , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ
քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ա-
զատեմ , ու բռնաւորներուն ձեռ-
քէն պիտի փրկեմ ։

ԳԼ . ԺԶ

1 Մարգարէն իր ամուսնութենէ հրաժարելուն ,
և սուգի ու կոչնչրի տուներ չերթալուն օրի-
նակով՝ Հրէից կործանումը կը նախանշէ ։
10 Իրենց Տայրերէն աւելի չարութիւն ընել-
նուն համար ։ 14 Անոնց գերդարձութիւնը՝
իրենց Եգիպտոսէն ազատուելէն աւելի զար-
մանալի գործ մը պիտի ըլլար ։ 16 Աստուած
կրկին հաստուցում պիտի ընէր իրենց կա-
պաստութեանը համար ։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ը-
2 սելով . Քեզի կին մի՛ առներ ,
ու աս տեղը տղաներ ու աղջիկ-
3 ներ չունենաս . Քանզի աս տեղս
ծնած տղաքներուն ու աղջկնե-
րուն համար , և աս երկրիս մէջ
զանոնք ծնանող մայրերուն հա-
մար , ու զանոնք ծնանող հայրե-
րուն համար , Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
4 Անոնք *մահաւիթ հիւանդու-
թիւններով պիտի մեռնին . անոնց
համար Բ սուգ պիտի չբռնուի , ու
անոնք պիտի չթաղուին . Երկրի
երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլ-
լան , և սրով ու՛ սովով պիտի
Տանին . և անոնց դիակները երկին-
քի թռչուններուն , ու երկրի գա-
զաններուն կերակուր պիտի ըլլան ։
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛նչ-
գի տուն մի՛ մտներ , ու լալու մի՛
երթար , և անոնց համար մի՛ ողբ-
եր . վասն զի իմ խաղաղութիւնս
աս ժողովուրդէն վերցուցի՝ կ'ըսէ
Տէրը , ողորմութիւնը ու գթու-
6 թիւնը վերցո՛ւցի ։ Ու աս երկրիս
մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի
մեռնին , և պիտի չթաղուին . ու
ո՛անոնց համար սուգ պիտի չընեն ,
և Ի՛րենց մարմիններուն վրայ կըտ-
րածներ պիտի չընեն , ու անոնց
համար Երինց մազերը պիտի չը-
7 փետտեն ։ Եւ մեռելի մը վրայով
մխիթարութիւն տալու համար
Բ սուգի հաց պիտի չբաժնեն , ու
անոնց հայրերուն ու մայրերուն
համար՝ Ե մխիթարութեան բաժա-
8 կը անոնց պիտի չխմցնեն ։ Նաև
կոչունքի տուն մի՛ մտներ , որ ա-
նոնց հետը նստիս ուտելու ու խմե-
9 լու համար . Վասն զի զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ . Ահա ես աս տեղէն՝ ձեր աչ-
քին առջևէն ու ձեր օրերուն մէջը՝
ցնծութեան ձայնը և ուրախու-
թեան ձայնը , փեսայիին ձայնը
ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցը-
10 նեմ ։ Ու երբոր աս բոլոր խօքերը
աս ժողովուրդին զրուցես , և ա-
նոնք քեզի ըսեն . Ի՛նչո՞ւ համար
Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը մեր
վրայ խօսեցաւ , ու ի՞նչ է մեր ան-
օրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր
Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք ,
11 Ան ատենը անոնց ըսես . Է՛վասն զի
ձեր Տայրերը զիս թողուցին , կ'ըսէ
Տէրը , և ուրիշ աստուածներու
ետևէ գացին , ու անոնց ծառայու-
թիւն ըրին , զիս անոնց երկրպագու-
թիւն ըրին , զիս թողուցին , ու իմ
12 օրէնքս չպահեցին ։ Եւ դուք Ե՛ձեր
Տայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք .
և ահա ինծի մնիկ չընելով , Ի՛ձեղ-
մէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամա-
13 կորութեանը ետևէն գնաց . Հ՛ես
ալ աս երկրիս երեսէն ձեզ պիտի
նետեմ Ե՛անանկ երկիր մը՝ որ չէք

Ը Սաղ . խդ . 12 ։ Գլ . ժէ . 3 ։
* կամ՝ քու թշնամիներուդ քու չգիտցած երկրիդ պիտի բերեմ .
Ե Գլ . ժզ . 13 ։ ժէ . 4 ։ Իր Օր . ԼԲ . 22 ։
Յ Գլ . ԺԲ . 3 ։
Ն Գլ . ժա . 20 ։ Ի . 12 ։
Ը Սաղ . կԹ . 7 ։
՚՚ Եզեկ . դ . 1 , 3 ։ Յայտ . Ժ . 9 , 10 ։
Ը Ցոր . իգ . 12 ։ Սաղ . ճԻԹ . 72 , 111 ։
Ղ Սաղ . ա . 1 ։ իշ . 4 , 5 ։
Ը Գլ . Լ . 15 ։
՚՚ Ցոր . Ղ . 15 , ՃԼ ։
՚՚ Ջաբ . գ . 7 ։
Վ Հմր 1 ։
՚՚ Եզեկ . Իբ . 26 ։ Խդ . 23 ։
Բ Գլ . ա . 18 ։ Ղ . 27 ։
Յ Գլ . Ի . 11 ։

Ն . Ը . ԳՖ . Իր 601

՚՚ Գլ . ԺԵ . 2 ։
Բ Գլ . Իբ . 18 , 19 ։ Իե . 33 ։
Ե Սաղ . Ձդ . 10 ։ Գլ . Ը . 2 ։ Թ . 22 ։
Ը Սաղ . Հթ . 2 ։ Գլ . Ե . 33 ։ Լգ . 20 ։
Ե Եզեկ . Իդ . 17 , 22 , 23 ։
Ղ Գլ . Իբ . 18 ։
Ե Ղա . ԺԹ . 28 ։ Բ Օր . ԺԳ . 1 ։ Գլ . Խա . 5 ։ Իե . 5 ։
Ը Ես . Իբ . 12 ։ Գլ . Ե . 29 ։
Ր Ովս . Թ . 4 ։ Տես Բ Օր . իշ . 14 ։ Ցոր . Խբ . 11 ։
Ժ Ամոս . Լա . 6 , 7 ։
Է Ես . իգ . 7 , 8 ։ Գլ . Ե . 34 , իե . 10 ։ Եզեկ . իշ . 13 ։ Ովս . Ր . 11 ։ Յայտ . ԺԸ . 23 ։
Լ Օր . իԹ . 24 ։ Գլ . Ե . 19 ։ ԺԳ . 22 ։ Իբ . Տ ։
Ի Օր . իԹ . 25 ։ Գլ . Իբ . 9 ։
Ժ Գլ . Ե . 26 ։
Է Գլ . ԺԳ . 10 ։ Հ Օր . գ . 26 , 27 , 28 ։ Իր . 36 , 63 , 64 , 65 ։
Ց Գլ . ժե . 14 ։

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 601

ձանչնար «՚ի դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը · ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար աստուածներու ծառայութիւն պիտի ընէք · ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ ։

ՂԵս · Խդ · 18 ։ ԳԼ Խդ · 7 · 8 ։

14 Անոր համար ահա ՚օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ պիտի չըսուի Թէ՝ կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլը որդիքը Եգիպտոսի երկրէն

15 հանեց · Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլը որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն , և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էր · ու ֆզանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն տուի ։

ՖԳԼ Խդ · 6 ։ Լ · 3 ։ Լ · 37 ։

ՃՏՆս Ամվ · գ · 2 ։ Ամ · ա · 15 ։

16 Ահա ես շատ Ճձկնորսներ բերել պիտի տամ՝ կ՚ըսէ Տէրը , ու զանոնք պիտի որսան · և անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի տամ՝ ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն , և ամէն բլուրի վրայէն , ու վէմերուն

17 ծակերէն պիտի որսան ։ Վասն զի իմ Ճաչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն վրայ է · իմ երեսէս ծածկուած չէն , ու անոնց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առջեւէն պահ

18 Հուած չէ ։ Եւ նախ անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքին ՚կրկնապատիկ հատուցում պիտի ընեմ , ո՛ր իրենց գարշելիներուն ու պղծածովը իմ ժառանգութիւնս լեցուցին ։

ՆԵս · Խ · 2 ։ ԳԼ ԺԵ · 18 ։

ՂԵղկ · Խգ · 7 , 9 ։

ՈՍաղ · ԺԸ · 2 ։

ՂԳԼ ԺԵ · 17 ։

19 Ո՛վ Տէր՝ ՚իմ զօրութիւնս և իմ բերդս , ու ՚նեղութեան օրը իմ ապաստանարանս , երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան , ու պիտի ըսեն · Իրաւունքնէ մեր հայրերը՝ սուտութիւն , ունայնութիւն ու ՚անօգուտ բաներ ժառանգեցին ։

ՊԵս · Խգ · 10 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Գ · ե · 5 ։

ՂԵս · լէ · 19 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Գաղ · դ · 8 ։

ՈԵԼ · ԺԵ · 3 ։ Սաղ · ՃԺ · 18 ։ ԳԼ · ԼԳ · 2 ։ Ամվ · ե · 8 ։

20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածներ պիտի ընէ · ու անոնք Ճաստուածներ չեն ։ Անոր համար ահա ես անոնց աս անգամ պիտի դիտցընեմ · իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի դիտցընեմ անոնց · և պիտի դիտնան որ ՚իմ անունս ԵՀովայ է ։

21

ԳԼ · ԺԷ

1 Ցուդային գերութիւնը իր մեղքին համար ։ 5 Մարդու ապաւինիլը կ՚անէծքուի · 7 իսկ Աստուծոյ ապաւինիլը կ՚օրհնուի ։ 9 Խաբերայ սիրտը չկրնար գ Աստուած խաթել ։ 12 Աստուծոյ փրկութիւնը ։ 13 Մարգարէն գանգատ կ՚ընէ իր մարգարէութիւնը ծաղր ընդունելուն համար · 19 ու կը խրկուի որ շաբաթը սուրբ պահելուն ուշադրութիւն դարձնէ ։

ՈՑղ · ԺԹ · 24 ։

ԲՆահ · գ · 8 ։ բ Կոր · գ · 8 ։

1 Ցուդային մեղքը ՚երկաթի գրիչով , ու անդամանդի ծայրով գրուած է · Ի անոնց սրտին տախտակին վրայ , և անոնց սեղաններուն եղջիւրներուն վրայ փորուած

2 է · Որպէս զի անոնց զաղաքը միտքերնին բերնին անոնց սեղանները ու

Ն · ք · ՂԲ · Ժբր 601

անոնց ի Աստարովթի կուռքերը , ո՛ր բոյր կանանչ ծառերուն քովը բարձր բլուրներուն վրայ չըՃՃՃՃ եին ։

3 Ո՛վ ՚իմ լեռս՝՚՚ որ դաշտի մէջ է՛ս , Ք զրե ստացուածքդ , քու բոլոր գանձերդ , ՚՚՚ բոլոր սահմաններուդ մէջը մեղքի համար չՃՃՃՃ բարձր տեղերդ յափշտակութեան պիտի

4 մատնեմ ։ Եւ դուն ալ պիտի զրկուիս քու ժառանգութենէդ՝ որ քեզի տուի · և Ք զրե չգիտցած երկիրի մէջը քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ՝ քեզ · վասն զի իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք , որ յաւիտեան պիտի բորբոքի ։

5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · Է Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ մարդու կապաւինի , ու ՚մարմինը իրեն բազուկ կ՚ընէ , և իր սիրտը Տէրոջմէ

6 կը խոտորի ։ Անիկայ Ի անապատի մէջ թափառողի պէս պիտի ըլլայ · ու Ծ երբոր աղէկութիւն գայ , պիտի չտեսնէ · և անապատին այրուած տեղերը՝ Ճաղի ու անբնակ երկրի

7 մէջ պիտի բնակի ։ ԼՕրհնեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ Տէրոջը կ՚ապաւինի ,

8 Ք ւիսի , ու անոր յոյսը Տէրն է ։ Անիկայ Է ջուրերու քով տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր արմատները դետի քով կերկնցընելով՝ տաքութեան դալը չտեսնէր · հապա անոր տերևը կանանչ կ՚ըլլայ , ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշէր , ու պտուղ տալէն ետ չմնար ։

9 Սիրտը ամէն բանէն աւելի խաբեբայ ու խիստ չար է · զանիկայ

10 ո՞վ կրնայ դիտնալ ։ Ես Տէրս Ծ սիրտը կը քննեմ , երիկամունքները կը փորձեմ , ՚որ մարդուն իր ճամբաներուն համեմատ , ՚՚՚ իր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընեմ ։

11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն դիզողը՝ իր չափած հաւՃՃՃՃրուն Թռիխսի նստող կաքաւի պէս է · զանիկայ ՚իր օրերուն կէսին պիտի Թողու , ու վերջը Ն անմիտ պիտի ըլլայ ։

12 Մեր սրբարանին տեղը՝՚ի սկզբանէ փառաւոր ՚՚՚ բարձր աթոռ է ։

13 Ո՛վ Տէր՝՚ Իսրայէլին յոյսը , ֆամէն անոնք որ քեզ կը Թողուն՝ պիտի ամչնան · †ՃՃդէմ հեռացողները՝ Ք երկրի հողին վրայ պիտի գրուին · վասն զի Տէրը՝ Ճկենաց ջուրին աղբիւրը Թողուցին ։

14 Ո՛վ Տէր՝ զիս բժշկէ , ու պիտի բժշկուիմ · զիս փրկէ , ու պիտի փրկուիմ · վասն զի ՚իմ պարծանքս

15 դուն ես ։ Ահա անոնք ինծի կ՚ըսեն · Ւ Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է · հիմա

Ն · ք · ՂԲ · Ժբր 601

ՔԴատ · գ · 7 ։ բ Մն · իգ · 18 ։ ԼԳ · 3 ։ 19 ։ Ես · ա · 29 ։ ԺԷ · տ · ԳԼ · բ · 20 ։

* Կ՚՚՚ լծնաքակ

ՃԳԼ ԺԸ · 13 ։

Ե ԳԼ ԺՉ · 13 ։

ՂԳԼ ԺԵ · 14 ։

Է Ես · լ · 1 , 2 ։ լա · 1 ։

Ը Տէս Ես · լա · 3 ։

Թ Ա Թագ · ԺՉ · 7 ։ ա Մն · իբ · 9 ։ Սաղ · է · 9 ։ ՃԼԹ · 23 , 24 ։ Առակ · ԺԷ · 3 ։ ԳԼ · ժա · 20 ։ ի · 12 ։ Հռով · ը · 27 · Յայտ · բ · 23 ։

Ի Սաղ · կբ · 12 ։ ԳԼ · լբ · 19 ։ Հռով · բ · 6 ։

ՀՍաղ · ծե · 23 ։

ՃՂռ · Ժբ · 20 ։

ՂԳԼ ԺՉ · 8 ։

ՃՍաղ · Հգ · 27 ։ Ես · ա · 28 ։

† Կ՚՚՚ Խձմէ

ՃՏՆս՝ Ղռ · ժ · 20 ։

ՃԳԼ · բ · 13 ։

Ն Բ Օր · ժ · 21 ։ Սաղ · ՃԼ · 1 ։ ՃԹբ · 14 ։

ՂԵս · ե · 19 ։ Եղկ · Ժբ · 22 ։ Ամվ · ե · 18 ։ Բ Պետ · գ · 4 ։

16 Թող գայ , Բայց ես *քու ետևէդ՝
Հովիւ ըլլալէն չփախայ՝ , ու չարիքի
օրուան չյանկացայ , Ինչ-որ դուն
գիտես : Իմ շրթունքներէս ելածը
17 քու առջևդ էր : Ինծի արհաւիրք
մի՛ ըլլար . Նեղութեան օրը իմ ա-
18 պաւէնս դուն ես : Ղ Ջիս հալա-
ծողները թող ամչնան , ու ես
չամչնամ . Թող անոնք զարհուրին
րին , ու ես չզարհուրիմ . անոնց
վրայ թշուառութեան օրը բէր , և
*զանոնք կրկին կոտորածով կոտ-
րէ :
19 Տէրը այսպէս ըսաւ ինծի . Գնա՛ ,
ու ժողովուրդին որդւոցը դուռը՝
ուակից որ Յուդայի թագաւորները
կը մտնեն ու կ՚ելլեն , ու Երուսա-
20 ղէմին ամէն դռները կայնէ՛ . Եւ
անոնց ըսէ՛ . *Ո՛վ Յուդայի թա-
գաւորներ , ու բոլոր Յուդա , ու
Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ՝ որ
աս դռներէն կը մտնէք , Տէրոջը
21 խօսքը մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Հոգեր անձերուն զգուշու-
թիւն ըրէք . և շաբաթ օրը բեռ
մի՛ վերցնէք , ու Երուսաղէմի
22 դռներէն ներս մի՛ բերէք . Եւ շա-
բաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ
մի՛ հանէք , ու բնաւ գործ մը չը-
նէք , հապա շաբաթ օրը սուրբ
պահեցէք , ինչպես որ *ձեր հայրե-
23 րուն պատուիրեցի : Բայց անոնք
մտիկ չըրին , ու ականջնին չդնե-
ցին , հապա իրենց պարանոցը խրա-
տացուցին որ մտիկ չընեն , ու խրատ
24 չընդունին : Իսկ թէ որ ուշադրու-
թեամբ ինծի մտիկ ընէք , կ՚ըսէ
Տէրը , որ շաբաթ օրը աս քաղաքին
դռներէն ներս բեռ չբերէք , ու
շաբաթ օրը սուրբ պահէք , բնաւ
25 անոր մէջ գործ մը չընելով , Ապա
առներ Դաւիթի աթոռին վրայ
նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝
կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
աս քաղաքին դռներէն պիտի մըտ-
նեն , իրենք և իրենց իշխանները՝
Յուդայի մարդիկները , ու Երուսա-
ղէմի բնակիչները . ու աս քաղաքը
26 յաւիտեան պիտի մնայ : Եւ Յու-
դայի քաղաքներէն ու *Երուսաղէ-
մի շրջակայ տեղերէն , ու Բենիա-
մինի երկրէն , և *դաշտերէն , ու
լեռներէն , ու հարաւէն պիտի գան ,
և ողջակէզ , ու զոհ , և հացի ընծայ , ու կնդրուկ պիտի բերեն , և
Տէրոջը տունը *գնորհակալութեան
27 ընծաներ պիտի բերեն : Բայց թէ
որ ինծի մտիկ չընէք , որ շաբաթ
օրը սուրբ պահէք , ու շաբաթ օրը
բեռ չվերցնէք , ու Երուսաղէմի
դռներէն ներս չմտնէք , *ես ալ ա-
նոր դռներուն մէջ կրակ պիտի
բռընկցընեմ . *ու Երուսաղէմին
պալատները պիտի ուտէ , ու պիտի
չմարի :

ԳԼ . ԺԸ

1 Բրուտի մը օրինակով՝ մարգարէն կը ցուցընէ Աստուծոյ բացարձակ իշխանութիւնը աղգերը կառավարելու մէջ : 11 Յուդային՝ դաւաճանութեան սպառնալիք կ՚ըլլայ իր տարօրինակ ապաշխարութեանը համար : 18 Երեմիա իրեն դաւաճանութիւն ընողներուն դէմ կ՚աղօթէ :

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է , որ ըսաւ . Ելիր , ու
բրուտին տունը իջիր . և հոն քե-
3 զի իմ խօսքերս լսել տամ : Ու ես
բրուտին տունը իջայ . և ահա անի-
4 կայ ճախարակով կը գործէր : Ու
կաւէ չենած ամանը՝ բրուտին ձեռ-
քին մէջը աւրուեցաւ . և զանիկայ
նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝ ինչ-
պես որ բրուտին հաճոյ եղաւ , որ ը-
5 նէ : Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
6 ըսելով . Միթէ ձեզի՝ *աս բրուտին
ըն-ծէն պէս ընելու կարող չեմ՚
ով Իսրայէլի տունը , կ՚ըսէ Տէրը .
ահա ինչպես է կաւը բրուտին
ձեռքին մէջ՝ այնպէս էք դուք իմ ձեռքիս
մէջը այնպէս էք , ով Իսրայէլի
7 տունը : Երբոր մէկ ազգի մը , կամ
թագաւորութեան մը համար ըսե-
լու ըլլամ , թէ *պիտի քակեմ ,
պիտի փլըցնեմ ու պիտի կորսընց-
8 ցընեմ , *Թէ որ ան ազգը՝ որուն
վրայով խօսեցայ , իր չարութենէն
դառնայ , *ես ալ պիտի զղջամ ան
չարիքին համար՝ որ անոր ընելու
9 մտածեր էի : Իսկ երբոր մէկ ազգի
մը , կամ թագաւորութեան մը
համար ըսելու ըլլամ , թէ պիտի
10 շինեմ , ու պիտի անկեմ , թէ որ
անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընելով՝
իմ առջևս չարութիւն ընէ , ես ալ
պիտի զղջամ անոր բարիքին համար՝
որ ըսեր էի՝ թէ անոր պիտի ընեմ :
11 Եւ հիմա Յուդայի մարդիկնե-
րուն՝ ու Երուսաղէմի բնակիչնե-
րուն խօսք ու ըսէ՝ . Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա ես ձեզի համար չարիք
կը պատրաստեմ , ու ձեզի համար
խորհուրդ մը կը խորհիմ . *Հիմա
ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբանե-
րէն դարձէք , և ձեր ճամբաները
12 ու ձեր գործերը ուղղեցէք : Բայց
անոնք կ՚ըսեն . *Յոյս չկայ . վասն
զի մենք մեր խորհուրդներուն ետե-
ւէն պիտի երթանք , ու ամէն մէ-
կերնիս՝ մեր չար սրտին կամակո-
րութեանը պէս պիտի ընենք :
13 Ընոր համար Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ . *Հիմա ազգերուն մէջ հարցու-
ցէք . ասանկ բան *ո՞վ լսեր է ,
Իսրայէլին կոյսը *խիստ սոսկալի
14 բան ըրաւ : Միթէ Լիբանանի ձիւ-
նը՝ *արտին վէմէն՝ կը պակսի՞ ,

ՆՐ . ՂՔ . ՀԻՐ 601

- ԳԼ . Ա . 4 ,
ԷՀ .

Ն ԳԼ . ԺՀ . 19 ,
Ղ Սաղ . ԼԹ . 4 ,
Ի . 14 , Ն . 2 ,
Ն Սաղ . ԽԹ . 2 ,

- ԳԼ . ԺԱ . 20 ,

- ԳԼ . ԺԹ . 3 , Ի . 2 ,

Ջ Թուռ . Ժ Ե . 32 , Էհ , Նէ-
եմ . Ժ Հ . 19 ,

- ԵԼ . Ի . 8 ,
ԻԳ . 12 , Լա-
13 , Եզեկ .
Ի . 12 ,

Բ ԳԼ . Է . 24 ,
23 , ԺԱ . 10 ,

Ց ԳԼ . ԻՐ . 4 ,

- ԳԼ . Լ . 44 ,
ԼԴ . 13 ,

Ֆ Ջաք . Է . 7 ,

Ա Սաղ . ՃՀ . 22 , ՃԺՀ . 17 ,

Գ ԳԼ . Իս . 14 , ԽԹ . 27 ,
Ոշե . Դ . 11 ,
Ամո . Ա . 4 .
7 , 10 , 12 ,
Բ . 2 , 5 ,

Ֆ Դ Թագ .
ԻԸ . 9 , ԳԼ .
ԾԲ . 13 ,

ՆՐ . ՂՔ . ՀԻՐ 601

Ե ԵՍ . ՀԸ . 9 ,
Հառ . Թ .
20 . 21 ,

Բ ԵՍ . ԿԴ . 5 ,

Է ԳԼ . Ա . 10 ,

Ը Եզեկ . ԺՀ .
21 . ԼԴ . 11 ,

Թ ԳԼ . ԻԴ . 3 ,
Ցոել . Դ .
10 ,

Ժ Դ Թագ .
ԺԷ . 13 ,
ԳԼ . Է . 3 ,
ԻԸ . 5 , ԻԴ .
13 , Լ Ե . 15 ,

Ի ԳԼ . Բ . 25 ,

Ձ ԵԶ . Ր . 10 ,
Տես ա Կոր .
Ե . 1 ,

Ղ ԳԼ . Ե . 30 ,
*Կամ՝ Սուբ-
սադչէն

կամ հեռուէն վաղող ցուրտ ջուր
15 բերը կը ցամքին ։ Բայց իմ ժողովուրդս ձմեռ մոռցաւ ։ Հունայնուն Թիւններու խունկ ծխեցին . ու զանոնք իրենց քալած Լհին ճամբաներուն մէջը սահեցուցին , որ ոռիւլ չաւիղներու մէջ՝ չվիտկուած
16 ճամբայի մէջ քալեն , Որ իրենց երկիրը Հաւերակ , ու յաւիտեան ծաղալու Հռհոյ ընան . անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ , ու
17 գլուխը պիտի շարժէ ։ Զանոնք Թշնամին առջեր պիտի ցրուէմ հիւր Թէ արեւելեան հովով . անոնց Թշուառութեան օրը՝ Հ անոնց կրնայ պիտի ցուցընեմ ,. և ոչ Թէ երես ։
18 Ու ըսին . Ղեկէք՝ Երեմիային դէմ չարքներ խորհինք . Հ վասն զի քահանային՝ օրէնք , ու իմաստունէն՝ խորհուրդ , և մարգարէէն խօսք պիտի չկորսուի . եկէք՝ զանիկայ լեզուով զարնենք , ու անոր ամէն խօսքերուն ականջ չտանք ։
19 Ո՛վ Տէր՝ ինձի ականջ տուր , ու ինձի հետ վէճ ընողներուն ձայնը
20 լսէ ։ Հ Մի՛թէ աղէկութեան փոխարէն՝ չարիք կը հատուցուի՞ , Վասն զի Հ անոնք իմ անձիս համար փոս փորեցին . յիշէ՝ որ քու առջեդ կայնեցայ , որ անոնց համար բարեխօսութիւն ընեմ , ու քու բարկութիւնդ անոնցմէ դարձընեմ ։
21 Անոր համար Հ անոնց տղաքները սովի՛ մատնէ , ու զանոնք սուրին ձեռքը յանձնէ . անոնց կիներն անզաւակ , ու որբևարի ըլլան , և երիկները մահուամբ կոտրուին , Հռ երիտասարդները պատերազմի մէջ
22 սրով զարնուին ։ Երբոր անոնց վրայ յանկարծակի Հոդ-Հոգ գունդեր բերես , անոնց տուներէն աղաղակ լսուի . ինչու որ ղջիս բռնելու համար փոս փորեցին , և իմ ոտքերուս համար ծածուկ որոգայթներ դայթներ լարեցին ։ Ու դուն ով Տէր՝ դիտես անոնց բոլոր խորհուրդը ինձի դէմ՝ Հ մեռցընելու համար . Հ անոնց անօրէնութիւնը մի՛ քաւեր , և անոնց մեղքը քու առջեւդէն մի՛ ջնջեր . հապա անոնք քու առջեդ կործանին . քու բարկութեանդ ատենը անոնց Հայհոյութիւն ըրէ ։

ԳԼ . ԺԹ

1—15 Բրուտի ամանի մը կոտրուելուն օրինակով կ՚ըսէ Հրէից կործանումը իրենց մեղքերուն համար ։

1 Տէրը այսպէս ըսաւ . Գնա , բրուտի լինաձ Հողի կուժ մը ծախու առ , ու ժողովուրդին ծերերէն և քահանաներուն ծերերէն հետդ

2 ՚՚՚ . Եւ խեցիներու դրանը դիմացը եղող՝ Հ Ենովմի որդւոյն ձորը ելլէր , ու հոն քարոզէ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի զրուցեմ . Է Ու ըսէ . Ո՛վ Ցուդայի թագաւորներ , ու Երուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես աս տեղս չարիք պիտի բերեմ , որ զանիկայ ամէն լսողին Հականջները
4 պիտի խօսին . Վասն զի Հ անոնք զիս թողուցին , ու աս տեղը ինծի՛ օտարացուցին , և հոս խունկ ծըխեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ ոչ իրենք , և ոչ իրենց հայրերը , ոչ ալ Ցուդայի թագաւորները ճանչցեր էին . ու աս տեղս Հանո-
5 մեղ արիւնով լեցուցին . Եւ Հ բահաղին բարձր տեղեր շինեցին , որ իրենց տղաքները կրակով այրեն Բահաղին ողջակէզ ընեն , Հ որն որ ես չհրամայեցի , չխօսեցայ , ու
6 միտքս ալ չանցաւ ։ Ուստի ահա օրը կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ այս տեղը՝ Տոփեթ ու Հ Ենովմի որդւոյն ձորը՝ պիտի չըսուի , հապա՝ Սպանութեան ձոր ։
7 Եւ աս տեղս Ցուդային ու Երուսաղէմին խորհուրդը պիտի խափանեմ . Ի ու զանոնք՝ իրենց թշնամիներուն առջեը սրով , և իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի կործանեմ . ու անոնց Հ դիերը՝ երկինքի թռչուններուն , ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի
8 տամ . Եւ աս քաղաքը՝ Հաւերակ ու նախատինք պիտի ընեմ . անկէ ամէն անցնողը՝ անոր բոլոր հարուածներուն պատճառաւ՝ պիտի
9 հիանայ ու պիտի սուլէ ։ Եւ պաշարման ատենը՝ ան նեղութեանը մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և անոնց հոգին փնտռողները՝ զանոնք պիտի նեղեն , Հրեանց տղոցը միսը ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի կերցընեմ անոնց . ու իրարու միսը պիտի ուտեն ։
10 Հ Եւ որը ան կուժը՝ քեզի հետ եկող մարդիկներուն աչքին առջեը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ . Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Հ Ա՛ս ժողովուրդը ու աս քաղաքը՝ այնպէս պիտի կոտրեմ , ինչպէս որ Հ մէկը բրուտին ամանը կը կոտրէ , որ ալ չկրնար նորոգուիլ . ու Հ զանոնք Տոփեթի մէջ պիտի թաղեն՝ * մինչև որ ալ
12 թաղելու տեղ չմնայ՚՚ ։ Այս տեղուդս ու անոր բնակիչը այսպէս պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . և աս քաղաքը Տոփեթի պէս պիտի ը-
13 նեմ . Ու Երուսաղէմի տուները , և Ցուդայի թագաւորներուն տուները

2 ՚՚՚ . Եւ խեցիներու դրանը դիմացը եղող՝ Հ Ենովմի որդւոյն ձորը ելլէր , ու հոն քարոզէ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի զրուցեմ . Է Ու ըսէ . Ո՛վ Ցուդայի թագաւորներ , ու Երուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես աս տեղս չարիք պիտի բերեմ , որ զանիկայ ամէն լսողին Հականջները
4 պիտի խօսին . Վասն զի Հ անոնք զիս թողուցին , ու աս տեղը ինծի՛ օտարացուցին , և հոս խունկ ծըխեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ ոչ իրենք , և ոչ իրենց հայրերը , ոչ ալ Ցուդայի թագաւորները ճանչցեր էին . ու աս տեղս Հանո-
5 մեղ արիւնով լեցուցին . Եւ Հ բահաղին բարձր տեղեր շինեցին , որ իրենց տղաքները կրակով այրեն Բահաղին ողջակէզ ընեն , Հ որն որ ես չհրամայեցի , չխօսեցայ , ու
6 միտքս ալ չանցաւ ։ Ուստի ահա օրը կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ այս տեղս՝ Տոփեթ ու Հ Ենովմի որդւոյն ձորը՝ պիտի չըսուի , հապա՝ Սպանութեան ձոր ։
7 Եւ աս տեղս Ցուդային ու Երուսաղէմին խորհուրդը պիտի խափանեմ . Ի ու զանոնք՝ իրենց թշնամիներուն առջեը սրով , և իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի կործանեմ . ու անոնց Հ դիերը՝ երկինքի թռչուններուն , ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի
8 տամ . Եւ աս քաղաքը՝ Հաւերակ ու նախատինք պիտի ընեմ . անկէ ամէն անցնողը՝ անոր բոլոր հարուածներուն պատճառաւ՝ պիտի
9 հիանայ ու պիտի սուլէ ։ Եւ պաշարման ատենը՝ ան նեղութեանը մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և անոնց հոգին փնտռողները՝ զանոնք պիտի նեղեն , Հրեանց տղոցը միսը ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի կերցընեմ անոնց . ու իրարու միսը պիտի ուտեն ։
10 Հ Եւ որը ան կուժը՝ քեզի հետ եկող մարդիկներուն աչքին առջեը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ . Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Հ Ա՛ս ժողովուրդը ու աս քաղաքը՝ այնպէս պիտի կոտրեմ , ինչպէս որ Հ մէկը բրուտին ամանը կը կոտրէ , որ ալ չկրնար նորոգուիլ . ու Հ զանոնք Տոփեթի մէջ պիտի թաղեն՝ * մինչև որ ալ
12 թաղելու տեղ չմնայ՚՚ ։ Այս տեղուդս ու անոր բնակիչը այսպէս պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . և աս քաղաքը Տոփեթի պէս պիտի ը-
13 նեմ . Ու Երուսաղէմի տուները , և Ցուդայի թագաւորներուն տուները

ՆՇ . Ք . ՂԲ . Իբր 605

Հ ՍԼ . Բ . 13 , 32 ։ Գ . 21 ։ ԺԳ . 25 ։ ԺԶ . 13 ։
Է ԳԼ . Ժ . 15 ։ ԺԶ . 19 ։
Ը ԳԼ . Զ . 16 ։
Է Ա . ՅԲ . 8 ։ ԽԲ . 13 ։ Ծ . 13 ։
Ժ Դ ԹԱԳ . Թ . 8 ։ ՈՂՐ . Բ . 15 ։ ՄԻՔ . Զ . 16 ։
Ի ԳԼ . ԺԹ . 24 ։
Հ ՍԼ . ԽԸ . 7 ։
Ն ՏԵՍՆ . Ղ . Ր . 27 ։
Ո ԳԼ . ԺՀ . 19 ։
Ճ ՂԼ . Ժ . 11 ։ Մ՚ԱՂ . Բ . 7 ։ ՅՕՆ . Կ . 48 ։ 49 ։

Ղ ՍԱՂ . ՃԹ . 4 ։ 5 ։
Ձ ՍԱՂ . ԼԲ . 7 ։ ԺԷ . 6 ։ ՀՄՐ 22 ։

Ն ՍԱՂ . ՃԹ . 9 ։ 10 ։

Շ ՀՌ 20 ։

Ո ՍԱՂ . ԼԻ . 4 ։ ՃԹ . 14 ։ ԳԼ . Ժ . 20 ։ ԺԶ . 15 ։

ԳԼ . ԺԹ

Ա Տէրը այսպէս ըսաւ . Գնա՝ բրուտի լինաձ Հողի կուժ մը ծախու առ , ու ժողովուրդին ծերերէն և քահանաներուն ծերերէն հետդ

ՆՇ . Ք . ՂԲ . Իբր 605

Ը ՅՕՆ . ԺԶ . Տ ։ Դ ԹԱԳ . Իգ . 10 ։ ԳԼ . Է . 31 ։
Բ ԳԼ . ԺԶ . 20 ։

Է ԹԱԳ . Գ . 11 ։ Դ ԹԱԳ . Իա . 12 ։
Ը Ր ՕՐ . Իբ . 20 ։ Ես . Կ . 11 ։ ԳԼ . Բ . 13 ։ 17 ։ 19 ։ ԺԶ . 6 ։ ԺԶ . 13 ։
Ի Դ ԹԱԳ . Իա . 16 ։ ԳԼ . Բ . 34 ։ ՂԳԼ . Է . 31 ։ 32 ։ ԼԲ . 35 ։
Ի ՂԼ . ԺԲ . 21 ։

Ճ ՅՕՆ . ԺԶ . Տ ։

Ի ՂԼ . ԻՂ . 17 ։ Ր Օր . Իբ . 25 ։

Ձ ՍԱՂ . ՀԲ . 2 ։ ԳԼ . Է . 33 ։ ԺՀ . 4 ։ ԼԴ . 20 ։
Ի ԳԼ . ԺԲ . 16 ։ ԽԹ . 13 ։ Ծ . 13 ։

ՂԼ . Իշ . 29 ։ Բ Օր . Իբ . 53 ։ Ես . Թ . 20 ։ ՈՂՐ . Դ . 10 ։
Ի ԳԼ . Ծ . 63 ։ 64 ։

Ձ ՍԱՂ . Ր . 9 ։ Ես . Լ . 14 ։ ՈՂՐ . Գ . 2 ։

Ի ԳԼ . Է . 32 ։
* Կամ՝ ուրիշ թաղելու տեղ չըլլալուն համար ։

ը, ՙ Տօփեթի տեղն պէս պիղծ պիտի ըլլան, * ան բոլոր տուներուն պատճառովը՝ որոնց Յոտանիքները ըրուն վրայ երկինքի բոլոր զօրքերուն խունկ ծխեցին, և օտար աստուածներուն ղէմափելու նուէրներ մատուցին։

14 Ու Երեմիա Տօփեթէն եկաւ, ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր էր մարգարէութիւն ընելու համար. և ՙ Տէրոջը տանը դատիթը կայնեցաւ, ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ.

15 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ասքաղթիս վրայ, ու անոր բոլոր գիւղաքաղաքներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ. վասն զի ՙ իրենց պարանոցը խստացուցին, որ իմ խօսքերս մտիկ չընեն։

ԳԼ. Ի

1 Փաստոր՝ Երեմիային կը զարնէ և նոր անուն մը կ'ընդունի, ու սոսկալի դատապարտութիւն մը։ 7 Երեմիա կը դանդաղի իր անարգութեանը համար, 10 իրէն դէմ եղած նենգութեանը համար, 14 և իր ծննդեանը համար։

1 Ու Տէրոջը տանը գլխաւոր վերակացուն՝ Եմմերի որդին Փաստոր քահանան լսեց աս խօսքերը՝ որ

2 Երեմիա կը մարգարէանար։ Ու Փաստոր՝ Երեմիա մարգարէին զարկաւ, և զանիկայ՝ Տէրոջը տանը մէջ եղող՝ Բենիամինի վերի դրանը

3 †բանտը դրաւ։ Ու հետեւեալ օրը Փաստոր՝ Երեմիան բանտէն հանեց. ու Երեմիա անոր ըսաւ. Տէրը քու անունդ Փաստոր չկոչեց,

4 հապա ‡Մակոր միսսապիպ. վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզ արհաւիրք պիտի ընեմ քու անձիդ, ու քու բոլոր բարեկամներուդ. և անոնք իրենց թշնամիներուն սրովը պիտի իյնան, ու քու աչքերդ պիտի՝ տեսնեն. և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ. ու զանոնք Բաբիլոն գերի պիտի տանի, ու

5 զանոնք սրով պիտի զարնէ։ Եւ քաղաքին բոլոր. հարստութիւնը, ու անոր բոլոր վաստակը, ու անոր բոլոր պատուական բաները պիտի տամ. և Յուդայի թագաւորներուն բոլոր. գանձերը իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ. և զանոնք պիտի յափշտակեն ու առնեն, և Բաբիլոն տանի։

6 Նին։ Եւ դուն ով Փաստոր՝ ու քու տանդ բոլոր բնակիչները՝ գերութեան պիտի երթաք. և Բաբիլոն պիտի երթաս, ու հոն պիտի մեռնիս, և հոն պիտի թաղուիս՝ թէ՛ դուն և թէ քու բոլոր բարեկամներդ, որոնց Ըսուտ մարգարէութիւն ըրիր։

7 Ձիս Համոզեցիր ով Տէր, ու ես համոզուեցայ. Դուն ինծմէ զօրաւոր ես, ու յաղթեցիր. Եամէն օր խաղ եղայ. ամէնը ինծի կ'ըսէն. քանզի քանի որ կը խօսիմ՝ կ'աղաղակեմ, և աւերածութեան ու ղկանաց համար կը բողոքեմ. վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր նախատինք ու անարգանք

9 եղաւ ինծի։ Ու ես ըսի. Զանիկայ չյիշեմ, և ալ անոր անունովը չխօսիմ. բայց սրտիս մէջը Ը վառած կրակի պէս եղաւ ոսկորներուս մէջը գոցուած. և յոգնեցայ զսդրկ կրելէն, ու Ը չկրցի։

10 Լսի կրնար Ը վասն զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի. ամէն կողմանէ վախ էր՝ Բամբասեցէք, ու բամբասենք՝ ըսին. Ը իմ բոլոր բարեկամներս՝ ‖իմ սխալիլս կը դիտէին, ըՆԼՎ. Գուցէ անիկայ խաբուի, ու անոր յաղթենք,

11 և անկէ մը վրէժը առնենք։ Բայց Տէրը ինծի հետ է զօրաւոր ահեղի պէս. անոր համար զիս հալածողները պիտի գլորին, ու Ը պիտի չյաղթեն. անոնք խիստ պիտի ամչնան, քանզի անխելքութեամբ կը վարուին. անոնց իրենց Ը անարգանքը յաւիտեան պիտի

12 չմոռցուի։ Բայց դուն՝ ով զօրաց Տէրը՝ որ Ը արդարը կը փորձես, երիկամունքը, ու սիրտը կը տեսնես. անոնց վրայ Ը քու վրէժխնդրութիւնդ տեսնեմ. քանզի

13 իմ դատս քեզի յայտնեցի։ Տէրոջը երգեցէ՛ք, Տէրը գովեցէ՛ք. քանզի Ը տնանկին հոգին չարագործներուն ձեռքէն ազատեց։

14 Ը Անիծեալըլլայ ան օրը՝ որ ես ծնայ. իմ մայրս զիս ծնած օրը

15 օրհնեալ չըլլայ։ Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ իմ հօրս աւետիս բերաւ, ու զանիկայ խիստ շատ ուրախացուց՝ ըսելով. Ը Գեղի արու

16 զաւակ մը ծնաւ։ Եւ ան մարդը ան քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ որոնք Տէրը Ը կործանեց, ու չնահչեց. անիկայ առաւօտուն Ը ողբ լսէ, ու կէսօրուան աւտնը աղաղակ

17 զակ։ Ը վասն զի Ը չմեռցուց որ մայրս ինծի գերեզման ըլլար. և անոր արգանդն

18 ըղ յաւիտեան յղի մնար։ Ը Ինչո՞ւ այսպէս Ը արգանդէն ելայ, ՙ որ աչխատանք ու ցաւ տեսնեմ, և իմ օրերս ամօթով սպառին։

ԳԼ. ԻԱ

1 Սեդեկիա մարդ կը խրկէ որ Երեմիային հարցընեն թէ Նաբուգոդոնոսորին պատերազմը ինչ վախճան պիտի ունենայ։ 3 Երեմիա կը

ն. ք. ղբ. ԽԲ 605

ՀԳ. Թագ. իգ. 10։
* կամ՝ այսինքն բոլոր առանձրը՝
ՅԳ. Թագ. իգ. 12։ Գաւ. Ը. 29։ Սոփ. ա. 5։
ՂԳԼ. ե. 18։
ՃՏէս բ Մն. ի. 5։

ՃԳԼ. ե. 26։ ԺԵ. 23։

ա Մն. իգ. 14։

† կամ՝ կոճ. ը՛

‡ Ը՝ ամէն կողմանէ վախ։ Պաշ. լա. 13։ ՀԵր 10։ Գաւ. գ. 25։ խղ. 5։ ԽԹ. 29։

ԲԳ Թագ. ի. 17։ իգ. 12—16։ իե. 13, ՃԼ։ Գաւ. գ. 24։

ն. ք. ղբ. ԽԲ 605

ՀԳԼ. ԺԳ. 13. 14։ իբ. 15։ ԽԹ. 21։
ՂԳԼ. ա. 6, 7։
ԲՂր. գ. 14։
ՂԳԼ. ը. 7։

ԲՃՐ. լբ. 18։ Գոր. ԺԸ. 5։
ՐՍաղ. լե. 3։
ԸՃՐ. լբ. 18։ Գոր. ԺԸ. 5։
ՐՍաղ. լե. 13։
ՃՃՐ. ԺԹ. 19։ Սաղ. խա. 9։ ծե. 13. 14։ Ղու. ժ. 53, 54։
‖ կամ՝ ինձի յարողները կ'ըսէին։
ՀԳԼ. ա. 8, 19։
ԼԳԼ. ԺԵ. 20։ ԺԸ. 18։
ԲԳԼ. իգ. 40։
ԺԳԼ. ՀՁ. 20։ ԺԵ. 10։
ՌՍաղ. ծգ. 7։ ՃԹ. 10։

ՀՍաղ. լե. 9, 10։ ՃԹ. 30, 31։
ՅՃՐ. գ. 8։ ՏՁս ԳԼ. ԺԵ. 10։

ՀՍաղ. ԺԹ. 25։
ՃԳԼ. ԺԸ. 22։
ՅՃՐ. գ. 10, 11։

ՃՃՐ. գ. 20։
ՆՂր. գ. 1։

Նախաձայնէ մէկ սաստիկ պաշարումի մը, ու վերապրելոց մը. 8 կը խրատէ ժողովուրդը որ քաղդէացւոց չխոնդ, 11 ու թագաւորին տունը կը մեղադրէ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է, երբոր Սեդեկիա թագաւորը՝ Մելքիայի որդին՝ Փաշուրը, ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա քահանան անոր խրկեց,
2 ըսելով. «Ե՛ղիր հիմա մեզի համար Տէրոջը հարցուր. վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մեզի հետ պատերազմ կ՚ընէ. գուցէ Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն համեմատ ընէ. և անիկա մեզմէ դառնայ»։
3 Ու Երեմիա անոնց ըսաւ. Սեդեկիային այսպէս ըսէք. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր ձեռքերուն մէջը եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դարձընեմ, որոնցմով դուք՝ պաբելացիներուն հետ կը պատերազմիք. և զանոնք ասդ քաղաքիս մէջը
5 ես պիտի ժողվեմ՝ ու ես ալ երկնցած ձեռքով, և զօրաւոր բազկով, սրտմտութեամբ, բարկութեամբ ու մեծ ցասումով ձեզի
6 հետ պիտի պատերազմիմ։ Եւ ասդ քաղաքիս բնակիչները՝ թէ՛ մարդ և թէ անասուն պիտի զարնեմ. ասոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռնին։
7 Ետքը, ու՛ր անկէ ետքը՝ կ՚ըսէ Տէրը՝ Ես Սեդեկիան Յուդայի թագաւորը, և անոր ծառաները, ու ժողովուրդը, և ասդ քաղաքիս մէջ՝ ժանտախտէն, սուրէն ու սովէն մնացածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը, և անոնց թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց հոգիները փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և զանոնք սուրի բերնէ պիտի անցընէ. Ես անոնց պիտի չխնայեմ, պիտի չգթամ, ու ողորմութիւն պիտի չընեմ։
8 Եւ ասդ ժողովուրդին ըսես. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր առջևը կը դնեմ կենաց ճամբան, ու մահուան ճամբան.
9 ասդ քաղաքիս մէջ կեցողը՝ սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ ելլողը՝ ու ձեզ պաշարող քաղդէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ. ու ի՛ անոր կեանքը իրեն
10 աւարի մը պէս պիտի ըլլայ։ Քանզի ե՛ս իմ երեսս ասդ քաղաքիս վրայ հասատեցի չարիք ընելու համար, և ո՛չ թէ բարիք՝ կ՚ըսէ Տէրը. Եանիկայ՝ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու ե՛ղանիկայ կրակով պիտի այրէ։
11 Եւ Յուդայի թագաւորին տանը
12 ըսէ. Տէրոջը խօսքը լսեցէ՛ք Ո՛վ Դաւիթի տունը, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Առտուընէ՝ իրաւունքով դատաստան տեսէ՛ք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէ՛ք. չըլլայ որ ձեր չար գործքերուն համար՝ իմ բարկութիւնս կրակի պէս ելլելով բռնկի, ու
13 մարող մը չըլլայ։ Ահա ես ձեզի դէմ եմ, ով հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները, որ կ՚ըսէք թէ՝ Ո՞վ մեզի դէմ ոտ պիտի իջնէ, կամ մեր բնակարաններուն մէջը ով պիտի
14 տի մտնէ. Բայց ես ձեզի՝ ձեր գործքերուն պտուղին համեմատ այցելութիւն պիտի ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը, ու անոր անտառին մէջը կրակ պիտի բռընկցընեմ, որ ամէն չորս կողմը եղածը պիտի ուտէ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Երեմիա խոսոմանդներով սպառնալիքներով կը յորդորէ ժողովուրդը որ ապաշխարէն։ 10 Սեդեկիայի, 13 Յովակիմի, 24 ու Ջեքոնիայի վրայ հանելու դառնասռունը։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Յուդայի թագաւորին տունը իջիր, ու
2 հոն ասիկա խօսքը խօսէ՛. Ու ըսէ. Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ նստող Յուդայի թագաւոր՝ Տէրոջը խօսքը մտի՛կ ըրէ, թէ դուն և թէ քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ՝ որ
3 ասդ դռներէն կը մտնէք. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իրաւունք ու արդարութիւն ըրէ՛ք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէ՛ք, և օտարականին, որբին ու որբևարիին ո՛չ անիրաւութիւն ըրէ՛ք ու բռնութիւն մի՛ ընէք, և ասդ տեղը
4 անմեղ արիւն մի՛ թափէք. Վասն զի թէ որ ամէն կերպով ասդ խօսքը ի գործ դնէք, ե՛ս ասոնք դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ ասդ տանը դռներէն պիտի մտնեն, իրենք, և իրենց ծառայք և ժողովուրդը։
5 Բայց թէ որ ասդ խօսքերը մտիկ չընէք, իմ անձիս վրայ երդում կ՚ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը, որ ասդ տունը աւերակ
6 պիտի ըլլայ։ Քանզի Յուդայի թագաւորին տանը վրայով Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուն՝ Գաղաադու պէս, ու Լիբանանու գագաթին պէս ես, սակայն անշուշտ քեզ անապատի պէս, ոչ անբնակ քաղաքներու պէս պիտի ընեմ։
7 Եւ քու վրադ կործանողներ պիտի հանեմ. ամէն մէկը իր զէնքովը պիտի ելլէ ընդդէմ քու. ու ընտիր եղևինները պիտի կտրեն, և կրակը ձգեն։
8 Ու ասդ քաղաքէն շատ ազ-

Ն. ք. ղճ. Իսր 589

– Գւ. ւը. 1։
Բ գ Թագ. իե. 18։ Գւ. իԹ. 25։ Լ. 3։
Է Գւ. ը. 3, 7։
* Եբր. մեր վրայէն եւ է։
Թ Ես. ժգ. 4։
Ի Եւ. ղ. 6։
Ղ Գւ. լէ. 17։ լԹ. 5։ ծբ. 9։
Ի բ Օր. իը. 50։ բ Մն. ՀԸ. 17։
Ը Բ Օր. Լ. 19
Ժ Գւ. լը. 2։ 17, 18։
ԺԱ Գւ. լը. 18։ խե. 5։
ԺԲ ՂՀ. ԺԸ. 10։ Գւ. խգ. 11։ Ամվ. Թ. 4։
ԺԳ Լը. 3։
ԺԴ Գւ. ԼԳ. 2, 22. Լ. 10։ Լը. 18, 23։ ծբ. 13։

Ն. ք. ղճ. Իսր 609

Ձ Սաղ. ճա. 8։
Է Գւ. իբ. 3։ Ձաք. է. 9։
Ը Եզեկ. ԺԳ. 8։
Ց Գւ. խԹ. 4։
Ղ Անակ. ա. 31։ Ես. գ. 10, 11։
Ճ Բ Մն. Լ. 19։ Գւ. ծբ. 18։
– Գւ. ԺԷ. 20։
Բ Գւ. իա. 12։
Է Տես Հծր 17։
Թ Գւ. ԺԷ. 25։
Ի Երր. գ. 13. 14. 17։
ԺԵ Գւ. ԺԸ. 7։
ԺԶ Եբր. ժբ. 1։
ԺԷ Ես. Լ. 24։
ԺԸ Գւ. իա. 14։

դևը պիտի անցնի։ և իրարու պիտի ըլլեն։ ԻՆՉՈՒ համար Տէրը աս
9 մեծ քաղաքին այսպես ըրաւ։ Եւ պիտի ըլլի։ Իմ ասիս զի իրենց Տէր Աստուածդ ուխտը Թողչին, և ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ըրին, ու անոնց ծառայեցին։
10 Թմբեռնողին համար մի՛ լաք, ու անոր համար մի՛ ողբաք. Հոգեգաղտին համար դառնապես լաք, որովհետև Մէյմէն ալ պիտի չդառնայ, ու իր հայրենիքը պիտի
11 չտեսնէ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Ամազուայի համար, որ իր հօրը Յովսիային տեղը Թագաւոր նստաւ, Ի ու աս տեղէս ելաւ. Անիկայ Մէյմէն ալ հոս պիտի
12 չդառնայ. Հապա անիկայ իր գերի քշուած տեղը պիտի մեռնի. ու Մէյմէն ալ աս երկիրը պիտի չտեսնէ։
13 Թվայ անոր՝ որ իր տունը զրկանքով, ու իր վերնատունները անիրաւութեամբ կը շինէ. Իր դրացին ձրի կը բանեցընէ, և անոր աշխատութիւնը չի տար անոր։
14 Կ'ըսէ՝ Ես պիտի շինեմ ինծի ընդարձակ տուն, ու հովասուն վերնատուններ շինեմ՝ ըսելով՝ Իրեն պատուհաններ կը բանայ, ու զայն երեսապատով կը պատէ,
15 ու նոթով կը ներկէ։ Միթէ դուն *շատ եղևնափայտեր ժողվելով Թագաւոր պիտի ըլլաս։ Հայրդ կերաւ ու խմեց. Նաև իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ. ան ատենը ամէն ինչ աղէկ եղաւ.
16 Աղքատին ու տնանկին դատը տեսաւ. ան ատենը Ես աղէկ եղաւ. միթէ զիս գիտնալը ասիկայ չէ՞,
17 կ'ըսէ Տէրը։ Հապա քու աչքերդ ու սիրտդ՝ ուրիշ բանի վրայ չէ, բայց միայն քու ագահութեանդ, և անմեղ արիւն թափելու, և անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ է, որ Ես
18 Անոր համար Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին վրայով՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ոչ ինչ վրայ պիտի չողբան զԵՒԼՂ. Ոչ եղբայրս, կամ վայ քոյրս. Ոչ ինչ վրայ պիտի չողբան՝ ԶԵՒԼՂ. Վայ տէր իմ, կամ վայ Ես փա-
19 ռաքը։ Անիկայ իշու Թաղումով պիտի Թաղուի, և քաշելով պիտի տարուի, ու Երուսաղէմի դռնեբէն դուրս պիտի նետուի։
20 Լիբանանը ելլիր, ու աղաղակէ՛. Եւ Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ՛, ու Աբարիմէն աղաղակէ՛. վասն զի քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուե-
21 ցան։ Երբոր դուն յաջողութեան մէջ էիր՝ քեզի զրուցեցի. Դուն ըսիր. Մտիկ չեմ ըներ. Ես քու մանկութենէդ ի վեր ճամբադ աս է,
22 որ իմ խօսքս մտիկ չընես։ Քու բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կործանի, ու հոմանիներդ գերութեան պիտի երթան. Յիրաւի ան ատենը բոլոր չարութեանդ համար պիտի ամչնաս, ու պիտի պատկառիս։
23 Ով Լիբանանի մէջ բնակող, ու եղևիններու մէջ բոյն ունեցող, երբոր քեզի ծննդական կնոջ երկանցը պէս ցաւեր գան, ո՛րչափ
24 ողորմելի պիտի ըլլաս։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, ով Յուդայի Թագաւոր՝ Յովակիմի որդին Ցեքոնիա, Թէև իմ աջ ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս, անկէ
25 ալ քեզ պիտի փրցընեմ. Ու քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը՝ ու ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս, և Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը ու Քաղդեացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ.
26 Ու քեզ՝ ու քու մայրդ որ քեզ ծնաւ, օտար երկիր պիտի նետեմ, ուր որ ծնած չէք, և հոն պիտի
27 մեռնիք։ Ու պիտի չդառնան ան երկիրը, ուր որ դառնալու կը
28 յուսան։ Միթէ այս Գեքոնիա ոեռաց մարդը անարդուած ու կոտրած սափոր մըն է, կամ թէ ևանկ ամէն մըն է՝ որուն մէկը չի հաճիր. Ինչու համար ինքը ու իր սերունդը նետուեցան, ու իրենց
29 չգիտցած երկիրը քշուեցան։ Ով երկիր, երկիր, երկիր, Տէրոջը
30 խօսքը մտիկ ըրէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Աս մարդը ևանզաւակ գրեցէք. Ես մարդը իր օրերուն մէջը յաջողութիւն պիտի չգտնէ. քանզի անոր սերունդէն ոեևաւ մէկը յաջողութիւն պիտի չգտնէ, Ի որ Դաւիթի աթոռին վրայ նստի, և այսուհետև Յուդայի վրայ Թագաւորութիւն ընէ։

ԳԼ. Ի Գ

1 Մարդարէն կը նախատեսէ Թէ ցրուած հօտը նորէն պիտի ժողովուի։ 5 Քրիստոս գանձէ պիտի կառավարէ ու փրկէ։ 9 Սուտ մարգարէներուն դէմ, 33 ու ճշմարիտ մարգարէութիւններ ծառը ընդհներուն դէմ խօսք։
1 Վայ Ես ան հովիւներուն՝ որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորսընդունին ու կը ցրուեն, կ'ըսէ Տէրը,
2 Անոր համար՝ այսպէս կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ ան հովիւներուն վրայով, որ իմ ժողովուրդս կը հովուեն. Դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք, ու զանոնք վռընտեցիք, և անոնց այցելութիւն

չըրիք . Բ ահա ես ձեր գործոցը չա-
րութեանը համար՝ ձեզի այցելու-
թիւն պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը .
3 Ու ես իմ՝ ովսաներուս մնացորդը
պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրնե-
րէն ուր որ զանոնք քշեր եմ , և
զանոնք իրենց *փարախները պիտի
դարձնեմ, և պիտի աճին ու շատ-
4 նան : Ու անոնց վրայ *հովիւներ
պիտի դնեմ , որ զանոնք հովուեն .
և անոնք ալ՝ այլեւս պիտի չվախ-
նան , ու պիտի չարհուրին , ու
պիտի չպակսին , կ՚ըսէ Տէրը :
5 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէ-
րը , որ Դաւթին արդարութեան
շառաւիղ մը պիտի հանեմ , որ
թագաւորի պէս թագաւորութիւն
պիտի ընէ , իմաստութեամբ պիտի
վարուի , ու երկրի վրայ իրաւունք
ու արդարութիւն պիտի ընէ :
6 Անոր օրերը Յուդան պիտի ազա-
տի , և Իսրայէլը ապահովութեամբ
պիտի բնակի . ու Բաս է անոր ա-
նունը՝ որով պիտի կոչուի , Տէրը
7 մեր արդարութիւնը : Ասոր համար
ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը ,
որ ալ պիտի չըսուի Թէ՝ Կենդանի
է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիները ե-
8 դիպտոսի երկրէն հանեց . Հապա՝
Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի
տանը սերունդը հանեց ու բերաւ
հիւսիսի երկրէն , և էան բոլոր եր-
կիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էի .
ու անոնք իրենց երկրին մէջը պիտի
բնակին :
9 Մարգարէներուն համար՝ սիրտս
ներսի դիս կը կոտրի . Բոլոր ոսկոր-
ներս կը դողան . Տէրոջը երեսէն ,
ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն
դինովի մարդու պէս , և գինին զբ-
լուխը զարկած մարդու պէս եղայ ,
10 Քանզի Երկիրը շնացողներով լե-
ցուած է . քանզի Անէծքի պատ-
ճառով երկիրը սուգ կը բռնէ .
Անապատին արօտները չորցան ,
որովհետև անոնց ճամբան չար է-
ղաւ . և անոնց ոյժը ուղղութեան
11 համար չէ : Վասն զի Թէ մար-
գարէն և Թէ քահանան պղծուե-
ցան . Նաև անոնց չարութիւնը իմ
տանս մէջն ալ գտայ , կ՚ըսէ Տէրը :
12 Անոր համար անոնց ճամբաները՝
խաւարի մէջ սահելընդող տեղերու
պէս պիտի ըլլան անոնց . անոնք
պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան .
վասն զի ես անոնց այցելութեան
տարին Նանոնց վրայ չարիք պիտի
բերեմ , կ՚ըսէ Տէրը :
13 Եւ Սամարիայի մարգարէներուն
մէջը անզգամութիւն տեսայ . Բհա-
ղային անառնելը մարգարէութիւն
կ՚ընէին Ե և Նիմ ժողովուրդս խաս-
14 յելը կը մոլորցընեն : Ու Երու-

սաղէմի մարգարէներուն մէջը սոս-
կալի բան տեսայ . Նանոնք շնու-
թիւն կ՚ընեն , ու ստութեան մէջ
կը քալեն , և *չարագործներուն
ձեռքերը կ՚ուժովցընեն , որ չդառ-
նան՝ ամէն մէկը իր չարութենէն .
անոնց ամէնը ինծի Սոդոմի պէս ,
ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս
15 եղան : Ասոր համար զօրաց Տէրը՝
մարգարէներուն վրայով այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա ես անոնց *օշինդը
պիտի կերցընեմ , և անոնց դառ-
նութեան ջուր պիտի խմցընեմ .
վասն զի Երուսաղէմի մարգարէնե-
րէն ամբարշտութիւն ելաւ , ա-
բոլոր երկրին մէջ *բռնաբարութիւն :
16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ձեզի մարգարէութիւն ընող մար-
գարէից խօսքերուն մտիկ մի՛ ընէք .
անոնք ունայնութեան կը տանին
ձեզ , Երբևնց սրտին տեսիլքը կը
խօսին , ա չէ Թէ Տէրոջը բերնէն :
17 Անոնք իս անարգողներուն կը խօսին
ու կ՚ըսեն . Տէրը ըսաւ . *Ձեզի
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և ի-
րենց սրտին կամակորութեանը մէջ
բոլոր քալողներուն կ՚ըսեն . *Ձեր
18 վրայ չարիք պիտի չգայ : Վասն զի
Տէրոջը խորհուրդին մէջ ո՞վ
կայնեցաւ . *Ո՞վ տեսաւ , ու անոր
խօսքը լսեց . անոր խօսքին ո՞վ ա-
կանջ տուաւ , ու մտիկ ըրաւ :
19 Ահա *Տէրոջը մրրիկը սրտմտու-
թեամբ ելաւ . անիկայ սաստիկ
մրրիկ է . ամբարիշտներուն գլխուն
20 վրայ պիտի յարձակի : Տէրոջը
բարկութիւնը ետ պիտի չդառ-
նայ , մինչև որ իր սրտին խոր-
հուրդները կատարէ ու չհաստա-
տէ . Յետին օրերը ասիկայ պիտի
21 պիտի հասկնաք : *Ես մարգա-
րէները ես չխրկեցի , բայց անոնք
կը վազեն . ես անոնց չխօսեցայ ,
բայց անոնք կը մարգարէանան :
22 Իսկ Թէ որ անոնք իմ խորհուր-
դիս մէջը կեցած ըլլային , ան ա-
տենը իմ խօսքս՝ իմ ժողովուրդիս
լսել պիտի տային . և զանոնք՝ Ի-
րենց չար ճամբաներէն , ու իրենց
չար գործքերէն պիտի դարձընէին :
23 Մի՞թէ ես մօտանոց Աստուած
եմ , ու հեռուանոց Աստուած չեմ՞
24 կ՚ըսէ Տէրը : Կամ Թէ մէկը *ծած-
ծուկ տեղուանք կրնայ պահուիլ ,
որ ես զանիկայ չտեսնեմ՞ , կ՚ըսէ
Տէրը . Միթէ երկինքը ու երկիրը
լեցընողը ես չէ՞մ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէու-
թիւն ընող մարգարէներուն ըսած-
ները լսեցի , որ կ՚ըսեն . Երազ
26 տեսայ , երազ տեսայ : Մինչև
ե՞րբ սուտ մարգարէութիւն
ընող մարգարէներուն սրտին մէջը

պիտի ըլլայ , որ իրենց սրտին նեղ-
դութիւնները կը մարդարէանան ,
27 Անոնք իրենց երազներովը՝ որ իրա-
րու կը պատմեն , իմ անունս՝ իմ
ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին , – ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան : Երազ ունեցող մար-
գարէն՝ թող երազ պատմէ , իսկ
իմ խօսքս ունեցողը՝ ճշմարտու-
թեամբ թող իմ խօսքս խօսի .
չարդը՝ ցորենին քովը ի՞նչ է՝ կ'ը-
29 սէ Տէրը : Միթէ իմ խօսքս կրա-
կի պէս չէ՞ , կ'ըսէ Տէրը , ու ա-
պառաժը կոտրտող մուրճի պէս
30 չէ՞ : Անոր համար ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ , կ'ըսէ
Տէրը , որոնք ամէն մէկը իր ըն-
կերէն իմ խօսքերս կը դողնան :
31 Ահա ես ահ մարգարէներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ իրենց լե-
զուներնը կը գործածեն , ու կ'ըսեն .
32 Անիկայ ըսաւ : Ահա ես ան սուտ
երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ զանոնք պատ-
մելով իմ ժողովուրդս կը մոլորըց-
նեն՝ իրենց ստութիւններովը եւ ու-
նապարծութիւնովը . ես ես զա-
նոնք չխրկեցի , և անոնց չպատուի-
րեցի . ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն ,
կ'ըսէ Տէրը :
33 Ուստի երբոր աս ժողովուրդը , կամ մարգարէ մը , կամ քահանայ մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ՝ Տէրոջը բեռը ի՞նչ է . ան ատենը անոնց ըսես . Ի՞նչպէս բեռ . Ես ձեզ անշուշտ պիտի թօղում , կ'ը-
34 սէ Տէրը : Եւ ան մարգարէն , կամ քահանան , կամ ժողովուրդը որ Տէրոջը բեռը կ'ըսէ , ան մարդուն՝ ու անոր տանը պյելութիւն
35 պիտի ընեմ : Ամէն մարդ իր ընկերին , ու ամէն մարդ իր եղբօրը այսպէս ըսէք . Տէրը ի՞նչ պատասխան տուաւ , և Տէրը
36 խօսեցաւ : Ու մէյմըն ալ Տէրոջը բեռը չյիշէք . վասն զի անոր բեռը՝ ամէն մարդուն խօսքը պիտի ըլլայ . բայց դուք կենդանի Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Աս-
37 տուծոյն խօսքը փոխեցիք : Մարգարէին այսպէս ըսես . Տէրը քեզի ի՞նչ պատասխան տուաւ , և Տէրը
38 ի՞նչ խօսեցաւ : Բայց որովհետև Տէրոջը բեռը կ'ըսէք , անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև աս խօսքը՝ Տէրոջը բեռը կ'ըսէք , թէև ես ձեզի ըսի՝ բեռ մի՛ ըսէք՝ ըսի ,
39 Անոր համար ահա ես ձեզ բոլորո-
վին պիտի մոռնամ , ու ձերնէս պիտի ձգեմ ձեզ՝ և ան քաղաքը՝
որ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի .
40 Եւ ձեր վրայ յաւիտենական նա-
խատինք , ու յաւիտենական ա-
նարգանք պիտի դնեմ , որ պիտի չմոռցուի :

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Ազէկ ու դէշ թուզերուն օրինակովը՝ 4 մարգարէն կը ծանուցանէ դերութեան մէջ եղողներուն դառնալը , 8 և Սեդեկիային և ուրիշներուն կործանումը :

1 – Յաբիմի Նաբուգոդոնոսորի թագաւորը՝ Յուդայի թագաւորը Յովակիմի որդին Յեքոնիան , և Յուդայի իշխանները , ու հիւսները , ու դարբինները երուսաղեմէն դերի առնելէն ու Բաբիլոն տանելէն ետքը , Տէրը ինծի ցուցուց , որ ահա Տէրոջը տաճարին առջևը դրուած երկու կողով
2 թուզ կար : Մէկ կողովին մէջը խիստ ազէկ թուզեր կային՝ կանխահաս թուզերու պէս , ու մէկալ կողովին մէջը խիստ դէշ թուզեր կային , այնպէս որ դէշութենէն
3 անոնց ուտուիլը անկարելի էր : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Ո՛վ Երեմիա՛ ի՞նչ կը տեսնես . ու ես ըսի . Թուզեր . ազէկ թուզերը խիստ ազէկ են , ու դէշերը՝ շատ դէշ են . այնպէս որ դէշութենէն անոնց ուտուիլը անկարելի է :
4 Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի
5 եղաւ , ըսելով . Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս աղէկ թուզերուն պէս պիտի բռնեմ Յուդայէն գերի քշուածները որոնք աս տեղէն քաղդեացւոց երկիրը խրկեցի՝ էրէնց աղէկ ըլլալու հա-
6 մար . Եւ իմ աչքերս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ բարութեան համար , ու զանոնք աս երկիրը պիտի դարձընեմ , և զանոնք պիտի չքանդեմ , ու պիտի չխլեցնեմ . և
7 զանոնք պիտի տնկեմ , ու պիտի չխլեմ , Եւ անոնց սիրտ մը պիտի տամ , որ ինծ ճանչնան թէ ես եմ Տէրը . ու անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան , ու ես անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ . վասն զի իրենց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան : Եւ ինչպէս են – դէշ թուզերը որ դէշութենէն չեն ուտուիր , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան , ու անոր իշխանները , ու Երուսաղեմի մնացորդը՝ որ աս երկրիս մէջ մնացեր են , նաև ես եգիպտոսի երկրին մէջ բնակողները՝ այնպէս պիտի
9 ընեմ . Եւ զանոնք երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նեղութեան ու թշուառութեան պիտի մատնեմ , որպէս զի անոնք

Ն · ՔՆ · ԽԲԲ 599

– Դատ · Գ · 7 · Ը · 33 , 34 ։

ԲԲ Օր · Ժը · 20 ։ Գլ · Ժգ · 14 , 15 ։

Ի Սոփ · Գ · 4 ։

* Յ՝ պատգամը

Ե Հմր 39 ։

Ն · Ք · ՂՆ · ԽԲԲ 599

Ի ԳԼ · Ի · 11 ։

– Դ Թագ · Խգ · 12 , ԼԵ ։ Բ Մն · ԼԶ · 10 ։ Ի Տնգ · Իր · 24 , ԼԵ ։ ԻԹ · 2 ։ Ի Ամվ · Է · 1 , 4 ։ Ը · 1 ։

ԻԲԲ 598

Ե Գ Թագ · Խգ · 12 , ԼԵ ։ Բ Մն · ԼԶ · 10 ։ Ի Տնգ · Իր · 24 , ԼԵ ։ ԻԹ · 2 ։ Ի Ամվ · Է · 1 , 4 ։ Ը · 1 ։

Ե Գ · Ը · 12 ։ ԻԹ · 10 ։ Ի ԳԼ · Ը · 41 ։ ԼԴ · Ե · ԽԲ · 10 ։

ԼՐ Օր · Լ · 6 ։ ԳԼ · ԼԲ · 39 ։ Եզեկ · Ժա · 19 ։ ԼԶ · 26 , 27 ։ Ի Գ · Ի · 22 ։ Լ · 38 ։ Ը · 38 ։ Ը Գ · ԽԲ · 13 ։ Ը Գ · ԽԲ · 17 ։

Ժ Գ · Խգ · 44 ։

Ի Բ Օր · Խ · 25 , 37 ։ Ե Թագ · Բ · 7 ։ Բ Մն · Է · 20 ։ Գ · Ժ · 4 ։ ԻԹ · 4 ։ Լ Գ · 29 ։

Ն · ք · ՁԶ · Իբր 599

Լ Սադ · խդ · 13 · 14 ։
Ի ԳԼ · ԻԲ · 18 · 22 ։

Լենախատինք , առակ , անարգանք ու Էանէնք ըլլան ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ զանոնք պիտի
10 քշէմ. Եւ անոնց վրայ՝ սուրը , սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ , մինչեւ որ հատնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց հայրերուն տուի ։

ԴԼ · ԻԵ

11 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրէաները՝ մարգարէներուն չհնազանդելուն համար , 8 ու կը նախատանքի եօթանասուն տարուան գերութիւնէր , 12 և այնուհետև Բաբիլոնի կործանումը , 15 գինիի գաւաթի մը օրինակով՝ չար ազգեր ու կործանումը կը ցուցընէ ։ 34 Հովիւներուն աղաղակը ։

Ն · ք · ՁԸ · 607 վերջանալով՝ 606 կը սկսի ԳԼ · ԼԶ · 1 ։

1 Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին առաջին տարին էր , բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով՝ Երեմիային եղած խօսքն է ,
2 Որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ ։

629 էն մինչեւ 606
Ի ԳԼ · ա · 2 ։

3 Յուդայի Թագաւորին Ամնի որդւոյն Յովսիայի տասներեքերորդ տարիէն մինչև այս օրս՝ որ քսանուերեք տարի է , Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով ,
4 բայց մտիկ չըրիք ։ Եւ Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները՝ մարգարէները , կանուխ ելլելով ու խրկելով , բայց մտիկ չըրիք , ու մտիկ ընելու համար ականջնիդ չդրիք ։
5 Ծուձիք , Որոնք կ'ըսէին . Ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէք , որ բնակիք յաւիտանս յաւիտենից ան երկրին մէջը՝ որ Տէրը ձեզի ու
6 ձեր հայրերուն տուաւ . Եւ օտար աստուածներուն եւեն՝ մի՛ երթաք՝ անոնց ծառայելու ու երկրպագութիւն ընելու համար . և զիս ձեր ձեռացը գործերովը մի՛ զբարկացընէք , որ ձեզի չարիք չընեմ .
7 Բայց դուք ինծի մտիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ զիս ձեր ձեռացը գործքերովը բարկացընէք , ու ձեզի գէշ ըլլայ ։
8 Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև իմ խօսքերս մը-
9 տիկ չըրիք , Ահա ես պիտի խրկեմ , ու բոլոր հիւսիսի ազգատոհմները , և ինծ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը պիտի առնեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք աս երկրիս վրայ , և անոր բնակիչները վրայ , ու բոլոր աս չրջակայ ազգերուն վրայ պիտի բերեմ , ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ , և շանոնք զարմանքի ու սուլելու Էրեմայ պիտի ընեմ , ու յաւիտենական աւերակի պիտի
10 դարձընեմ ։ Եւ անոնցմէ ձայնը ուրախութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը , երաղերիկին ձայնը ու ճրագը
11 դին ըլլալ պիտի կորսընցընեմ . Եւ աս բոլոր երկիրը անապատ ու ամայութիւն պիտի ըլլայ . և աս ազգերը եօթանասուն տարի բաբիլոնի թագաւորին պիտի ծառայեն ։
12 Ու եւեօթանասուն տարին լմընալէն ետքը՝ Բաբիլոնի թագաւորին , ու ան ազգին այցելութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար . նաև քաղդէացւոց երկրին՝ այցելութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը , և ան երկիրը յաւիտենական ամայութեան պիտի դարձընեմ ։
13 Ան երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը որ ես անոր դէմ խօսեցայ , այսինքն Երեմիային բոլոր ազգերուն վրայով ըրած մարգարէութեանը աս գըրքին մէջը գրուած բոլոր բաները ։
14 Քանզի զանոնք ալ՝ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ՝ հրէնց ծառայ պիտի ընեն . Ու ես անոնց հատուցում պիտի ընեմ իրենց ըրածներուն ու իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։
15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի այսպէս ըսաւ . Առ ձեռաքս սա բաժակ այս գինւոյ կուէութեան գինին , ու զանիկայ խմցընէ բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ
16 կը խրկեմ . Եւ խմեն , ու խռովին , ու անոնց մէջը խրած սուրիս
17 երեսէն յիմարին ։ Ուստի Տէրոջը ձեռքէն գաւաթը առի , ու խմցուցի ան բոլոր ազգերուն , որոնց որ
18 Տէրը զիս խրկեց . Երուսաղէմին , ու Յուդայի քաղաքներուն , և անոր Թագաւորներուն , ու անոր իշխաններուն՝ որ զանոնք ծանապատ , ամայութիւն , անարգանք ու անէնք ընէ , ինչպէս որ այսօր
19 Փարաւոն Եգիպտոսի Թագաւորին , և անոր ծառաներուն , ու անոր իշխաններուն , ու անոր
20 բոլոր ժողովուրդին . Եւ բոլոր Հառնիմաղանձ ժողովուրդներուն , ու Հուս երկրին բոլոր Թագաւորներուն , ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր Թագաւորներուն , Ասկաղոնի , Գազայի , ու Ակկարունի , և Ազովտոսի մնա-
21 ցորդին . Եդովմին , ու Մովաբ-
22 րին , ու Ամմոնի որդւոցը . Եւ Տիւրոսի բոլոր Թագաւորներուն , ու Սիդոնի բոլոր Թագաւորներուն ,

Ն · ք · ՁԸ · Իբր 606

Ի ԳԼ · ԺԸ · 16 ։
Ի Եօ · ԻԳ · 7 ։ ԳԼ · Ե · 34 ։ ԺԶ · 9 ։ Եզեկ · ԻՀ · 13 ։ Ովս · Բ · 11 ։ Ցայս · ԺԸ · 23 ։
Ի Հոշ · ԺԸ · 4 ։

Կը սկսի Իբր 606 · գրուագ · ԻԳ · 1 ։ Եւ կը վերջանայ Իբր 536 · Եզր · ա · 1 ։
Ը Մ · ԼԶ · 21 , 22 ։ Եզր · ա · 1 ։ ԳԼ · ԻԹ · 10 ։ Դան · Թ · 2 ։
Ի Եօ · ԺԳ · 19 ։ ԺԸ · 23 ։ իա · 1 ։ ՃՃ · խԵ · 1 ։ ԳԼ · Ծ · 3 , 13 , 23 , 39 , 40 , 45 ։ Ծա · 25 , 29 ։
Ի ԳԼ · Ծ · 9 ։ Ծա · 27 , 28 ։
Լ ԳԼ · Ծ · 41 ։ Ծա · 27 ։
Հ ԳԼ · ԻԵ · 7 ։
Յ ԳԼ · Ծ · 29 ։ Ծա · 6 , 24 ։
Ղ Ցոր · խա · 20 ։ Սաղ · Կն · 9 ։ Եօ · Ծա · 17 ։ Ցայս · ԺԳ · 10 ։
Ճ ԳԼ · Ծա · 7 ։ Եզեկ · իգ · 34 ։ Նաե · գ · 11 ։

Ք Հմր 9 · 11 ։

Յ ԳԼ · ԻԳ · 9 ։
Ն ԳԼ · խԶ · 2 · 23 ։

Ղ Հմր 24 ։
Ցոր · ա · 1 ։
Ղ ԳԼ · խԵ · 1 · 5 , 7 ։
Պ Տես Եօ · Ի · 1 ։
Ջ ԳԼ · ԽԹ · 7 , ԼԱ ։
Ռ ԳԼ · ԽԵ · 1 ։
Ս ԳԼ · ԽԹ · 1 ։
Վ ԳԼ · ԽԵ · 4 ։

և ֊ծովուն անկիւն կողմը եղող *կղզիներու թագաւորներուն .
23 ե Դեդանին , ու Թեմային , և Բուզին , ու ամէն էրէնց մօրուքին ծայ-
24 րերը կտրողներուն . Եւ ֋Արաբա-ցւոց բոլոր թագաւորներուն , ու ֋անապատը բնակող խառնիճաղանճ ժողովուրդին բոլոր թա-
25 գաւորներուն . Եւ †Զամբրիի բոլոր թագաւորներուն , ու †Եղամի բոլոր թագաւորներուն , ու Մա-
26 րայ բոլոր թագաւորներուն . Եւ իրարու մօտ կամ հեռու եղող հիւսիսի *բոլոր թագաւորներուն , ու երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն
27 իւ֋րաքանչիւրն ։ և անոնցմէ ետքը Սիսաը կի թագաւորը պիտի խմէ ։ Ու անոնց ըսես . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ֊Խմեցէ՛ք , ու ֋գինովցէ՛ք , ու փսխեցէ՛ք , և ձեր մէջը խրկելու սուրիս երեսէն ինկէ՛ք , ու մի՛ ելլէ
28 լէք ։ Ու թէ որ գաւաթը քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու համար , ան ատենը անոնց ըսես . Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Անշուշտ պիտի խմէք .
29 չուշտ պիտի խմէք . Քանզի ահա ես իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ †չարիք բերելու սկսայ . միթէ դուք անպատիժ պիտի մնաք . անպատիժ պիտի չմնաք . քանզի ֋երկրիս բոլոր բնակիչներուն վրայ սուր պիտի կանչեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
30 Ասոր դուն ասոնց բոլոր խօսքերը անոնց մարգարէանալով՝ անոնց ըսես . Տէրը էբարձրէն պիտի գոռայ , ու ֋իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի տայ . էիր բնակարանին վրայ ֋ահարկու ձայնով պիտի գոռայ . ֋ելլող կոխողներուն պէս երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պիտի տայ ։
31 Անոր բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պիտի հասնի . վասն զի Տէրը ֋ազգերուն հետ դատաստան ունի . ֊անիկայ ամէն մարմնոյ հետ դատ պիտի վարէ , ու ամբարիշտները սուրի պիտի տայ , կ'ըսէ Տէրը ։
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա չարիք պիտի ելլէ , էն ազգէ ֋ազգի պիտի անցնի . ու երկրիս ծայրերէն էմեծ մրրիկ պիտի
33 ելլէ ։ Եւ ան օրը Տէրոջմէ սպանուածները՝ երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս մէկալ ծայրը պիտի ըլլան . էանոնց համար սուգ պիտի չըռնուի , ֊անոնք պիտի չժողովուին , ու պիտի չթաղուին . երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան ։
34 ¶Ողբացէ՛ք ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէ՛ք , և խէրէ՛ք ձէ՛ք ֋ով հօտին ընտիրները . վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է . ու պատուական ամանի պէս պիտի իյ-
35 նաք ։ Եւ հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու միջոցը պիտի կոր-
36 սուի ։ Հովիւներուն աղաղակին ձայնը , և հօտին ընտիրներուն ոռնալուն ֋ձայնը կայ . վասն զի Տէրը
37 անոնց արօտները կործանեցուց . Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն խաղաղութեան փարախները
38 ամայութեան պարտան ։ Առիւծի պէս էիր ընակարանը թողուց . քանզի ֋երկիրնին , ու անոր սաստիկ սրտմտութեանը երեսէն , անոնց երկիրը ամայի եղաւ .

ԳԼ · ԻԶ

1 Երեմիա խոստմնաբերով ու սպառնալիքներով՝ ապաշխարութեան կը յորդորէ ժողովուրդը · 5 ասպատառով կը բռնուի , 10 ու կ'ամբաստանուի ։ 12 Իր անձին չսուագովութիւնը ։ 16 Դատաստանին մէջ կ'արդարանայ , Մինքիայէն 20 և Ուրիայէն օրինակները յիշելով · 24 և Աբիկամին խնամքովը ։

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ ասոր խօսքը եղաւ՝ ըսելով .
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ֋Տէրոջը տանը գաւիթին մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն ընելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ ան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար . էմէկ խօսք մը ետ մի՛
3 ձգեր . ֋Գուցէ մտիկ ընեն , ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ . ես ալ էգլուխ ման չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործերուն պատճառովը իրենց վրայ բերելու
4 կը խորհիմ ։ Եւ անոնց ըսես . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ֊Թէ որ ինծի մտիկ չընեք՝ ձեր առջևը դրած
5 օրէնքիս մէջ չգալէք , Ու ձեզի խրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մտիկ չընէք , որ էկանուխ ելլելով ֋ղրկած կը խրկեի ,
6 ու դուք մտիկ չըրիք . Ան ատենը ասս տունը ընեմ պէս պիտի ընեմ , և աս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն ֊անէծք պիտի ընեմ ։
7 Ու քահանաները , և մարգարէները , ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին , երբոր Երեմիա՝ Տէրոջը տանը մէջ աս խօսքերը կը խօսէր ։
8 Ու երբոր Երեմիա լմընցուց ան բոլոր խօսէրը զրուցելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօ-

֊ Գլ · Խթ · 23 ։
* Կամ՝ ծովեզերեայ երկիրներու
ե Գլ · Խթ · 8 ։
֋ Բ Մն · Թ · 14 ։
– Տճ · 20 ։ Գլ · Խթ · 31 ։ ծ · 37 ։ Եզկ · Լ · 5 ։
† Կամ՝ Զեմրանացւոց
‡ Գլ · Խթ · 34 ։
+ Գլ · ծ · 9 ։
• Գլ · ծա · 41 ։

§ Ամբ · ռ · 16 ։
– Ես · ծա · 21 ։ կդ · 6 ։

Բ Դան · Թ · 18 ։ 19 ։
‡ Աւակ · ժա · 31 ։ Գլ · Խթ · 12 ։ Եզկ · Թ · 6 ։ Աբդ · 16 ։ Ղա · ԺԹ · 31 ։ ա Պճա · գ · 17 ։
֊ Եզկ · լը · 21 ։
Ե Ես · Խբ · 13 ։ Ցփն · գ · 16 ։ Ամով · ա · 2 ։
¶ Սաղ · ծա · 4 ։ Գլ · ժե · 12 ։
Է ֊ Թագ · Թ · 3 ։ Սաղ · ՃԼ · 14 ։
ըԵս · ժլ · 9 ։ Գլ · Խը · 33 ։
Ը Ովս · գ · 1 ։ Միք · Ա · 2 ։
ժ Ես · կէ · 16 ։ Ցփն · գ · 2 ։

Ի Գլ · Իգ · 19 ։ Լ · 23 ։
Լ Ես · կէ · 16 ։

Խ Գլ · ժլ · 4 ։ 6 ։
Ծ Սաղ · հթ · 3 ։ Գլ · ը · 2 ։ Ցայտ · ժա · 9 ։

¶ Գլ · գ · Տ ։ Ա · 26 ։

֋ Ռաղ · Հա · 2 ։
* Կամ՝ ըբռնաւորի բարկութեանը երեսէն

Ն · Ք · ՂԲ · 610 վերջնալով՝ 609 կը սկսի
– Գլ · ԺԹ · 14 ։

Բ Եզկ · գ · 10 ։ Մաա · իը · 20 ։
Է Դտր · ի · 27 ։
֊ Գլ · ԼՂ · 3 ։
Ե Գլ · ԺԸ · Տ ։ Ցփն · գ · Տ ։ 9 ։

Ղ Ղա · իվ · 14 ։ ըԼ · Բ Օր · իը · 15 ։

Ե Գլ · ե · 13 ։ 25 ։ ժա · Ը ։ իե · 3 ։ 4 ։
Ը ա Թագ · ի · 10 ։ 11 ։ Սաղ · Հը · 60 ։ Գլ · ե · 12 ։ 14 ։
Ղ Ես · կե · 15 ։ Գլ · իդ · 9 ։

սելու, քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին՝ ու ըսին. Դուն անպատ-
9 ճառ պիտի մեռնիս՝ Ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով. Ան տունը Սելովի պէս պիտի ըլլայ, ու ան քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ, և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ. ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը մէջ Երեմիային վրայ ժողովուեցաւ։
10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները ան բաները լսեցին, թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան, և Տէրոջը դռնէն նոր դրանը մուտքը
11 նստան։ Ու քահանաները և մարգարէները՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին. Ան մարդը մեռնելու արժանի է. քանզի ձեր քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն ըրաւ, ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք։
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Տէրը զիս խրկեց որ ան տանը ու ան քաղաքիս վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը գուշակեմ՝
13 մարգարէութիւն ընեմ։ Եւ հիմա ձեր ճամբաները ու գործերը ուղղեցէ՛ք, ու ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ ընէք. և Տէրը ձեր վրայով ըսած չարիքին համար պի-
14 տի զղջայ։ Բայց ես ահա ձեր ձեռքն եմ. ձեր աչքին ազէկ ու
15 հնտակ երևցածը ընէք ինծի։ Սակայն ա՛ղէկ գիտցէք՝ որ եթէ դուք զիս մեռցնէք, ձեր վրայ՝ ու ան քաղաքիս վրայ՝ և անոր բնակիչները վրայ անուշտ անմեղ արիւնին պատճառ պիտի բերէք. վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի խրկեց, որ ան բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զրուցեմ։
16 Անատեն իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը՝ քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին. Ան մարդը մեռնելու արժանի չէ. վասն զի մեր Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի
17 խօսեր է։ Ոմն երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ ելան, և ժողովուրդին բոլոր ժողովքին խօսեցան՝
18 ըսելով. Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը՝ Մօրաստացի Միքիան մարգարէութիւն ըրաւ. և բոլոր Յուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Սիովնը ագարակի պէս պիտի հերկուի, ու Երուսաղէմը աւերակներու դէզեր, ու Տէրոջ տանը լեռը՝ անտառի բարձր տե-
19 ղերու պէս պիտի ըլլայ։ Միթէ Յուդայի Եզեկիա թագաւորը, ու բոլոր Յուդան զանիկայ մեռցու-

ցի՞ն, չէ՞ որ անիկայ Տէրոջմէն վախնալով՝ Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ, և Տէրը անոնց վրայով ըսած չարիքին համար զղջաց. ու ըրեմն մենք մեծ չարիք մը ըրած կ'ըլլանք մեր անձերուն։
20 Ու նաև կար Երեմիա անունով մարդ մը կար, որ Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն կ'ընէր. և անիկայ ան քաղաքիս վրայ ու ան երկրիս վրայ՝ Երեմիային բոլոր խօսքերուն
21 պէս մարգարէացաւ։ Ու երբոր Յովակիմ թագաւորը, ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը, ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին, թագաւորը ուզեց որ զանիկայ մեռցընէ. բայց Ուրիան ա՛ն բանը լսելով՝ վախցաւ, ու փախաւ և
22 գիպտոս գնաց։ Եւ Յովակիմ թագաւորը մարդիկներ խրկեց Եգիպտոս. Ակբորայի որդին Եղնաթանը, ու անոր հետ քանի մը
23 մարդիկ Եգիպտոս. Եւ ա՛նոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հանեցին, ու զանիկայ Յովակիմ թագաւորին բերին. ան ալ զանիկայ սրով զարկաւ, ու անոր մարմինը ժողովուրդին որդւոցը գերեզմանները նետեց։
24 Բայց Սափանի որդւոյն Ահիկամին ձեռքը Երեմիային հետն էր, որ չըլլայ թէ անիկայ ժողովուրդին ձեռքը մատնուելով՝ մեռցուի։

ԳԼ. ԻԵ

1 Երեմիա՝ կապերու և լուծերու օրինակով կը մարգարեանայ թէ մերձակայ թագաւորները Նաբուգոդոնոսորէն պիտի յաղթուին. 8 կը յորդորէ զանոնք որ անոր հնազանդին. և ատոնց մարգարէներուն չհաւատան. 12 նմանապէս ալ Սեդեկիան կը յորդորէ. 19 կը նախատէ նաև թէ՛ ժողովուրդը բաբելոն պիտի տուրուին, ու հոն պիտի մնան մինչև այցելութեան օրը։

1 Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդեկիայի թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ասիկա խօսքը եղաւ, ըսելով.
2 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Քեզի կապեր ու լուծեր շինէ, ու զանոնք պարանոցիդ վրայ դիր.
3 նոնոնք պարսպողիդ վրայ դիր. Եւ զանոնք Երուսաղէմ՝ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին կհղող դեսպաններուն ձեռքովը Եդոմի թագաւորին, ու Մոաբի թագաւորին, ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին, և Տիւրոսի թագաւորին, ու Սիդոնի
4 թագաւորին խրկէ։ Եւ անոնց պատուէր տուր իրենց տէրերուն համար՝ ու ըսես. Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք.

ն. ք. գբ. իբր 609

ծ Գր. լբ. 4։

ն. ք. գբ. իբր 609

ՅԲ Մն. լբ. 26։ ՂԵ. լբ. 14։ բ Թագ. իդ. 16։

ե Գոր. ե. 39։

իգ. է. 8։

Ա Մն. ի. 19։

իգ. լբ. 5։

ՅԲ. ա. 34։ ՃԱ։

ՅԱՄՆ. ա. 1։ իբր 710

Հ Միք. գ. 12։

իբր 598

* Ե՛բրայական օրինակները Նէբրաան դէպ հարաւ ասը պէտք ասվակիմին ուշն. բայց պէտ Ես. 3, 12, 19, 20։ ԳԼ. իբ. 1։ — Գլ. իբ. 10, 12։ Տես Եղէկ. գ. 1։ Ժբ. 3։ իդ. 3. ՃԱ։

5 Ե՛ս իմ մեծ զօրութեամբս ու երկընգած բազուկովս՝ երկիրը, մարդը ու երկրի երեսին վրայ եղող անասունները ստեղծեցի, և ե՛ս անիկայ կու տամ, որուն որ իմ աչքիս առջևը հաճոյ կ՚երևնայ ըլլը ։

6 Ե՛ս հիմա աս բոլոր երկիրները՝ ես իմ ծառայիս՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը կու տամ, ու ղաչտի գազաններն ալ անոր կու տամ, որ անոր ծա-

7 ւայութիւն ընեն ։ Եւ ե՛ր բոլոր ազգերը ծառայութիւն պիտի ընեն անոր, ու անոր որդւոյն ու անոր որդիին որչափ որ անոր երկրին ժամանակն ալ հասնի, ու ե՛զանիկայ ալ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ ընեն ։

8 Եւ ան ազգը կամ թագաւորութիւնը որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ծառայութիւն չըներ, ու իր պարանոյը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը չդներ, ան ազգին՝ սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի բնեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, մինչև որ զանոնք անոր ձեռքովը հատցընեմ ։

9 Եւ դուք մտիկ մի՛ ընէք ձեր մարգարէներուն, բաղդ նայողներուն, երազատեսներուն, գուշակողներուն, ու կախարդներուն, որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով . Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ

10 պիտի չըլլաք . քանզի ե՛ս անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն . որպէս զի ձեր երկրին վրայէն ձեզ հեռացընեն, ու ես ձեզ

11 վռընտեմ, ու կորսուիք ։ Բայց իր պարանոյը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը դնող՝ և անոր ծառայութիւն ընող ազգը՝ ես չուշտ իր երկրին վրայ հանդիստ պիտի թողում, կ՚ըսէ Տէրը, ու պիտի մշակէ զանիկայ, ու անոր մէջը պիտի բնակի ։

12 Ե՛ւ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին ալ ես բոլոր խօսքերուն համեմատ զրուցեցի, ու ըսի . Ձեր պարանոյը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը դրէք՝ և անոր ու անոր ժողովուրդին ծառայութիւն ը-

13 րէք, որ ապրիք ։ Ինչո՞ւ համար դուն ու քու ժողովուրդդ սրով, սովով ու ժանտախտով մեռնիք, ինչպէս որ Տէրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն չընող ազգին

14 համար խօսեցաւ ։ Եւ դուք մտիկ մի՛ ընէք ան մարգարէներուն խօսքերը, որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով . Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք . վասն զի անոնք ձեզի ե՛ս սուտ մարգարէութիւն կ՚ը-

15 նեն . քանզի ես զանոնք չխրկեցի՝ կ՚ըսէ Տէրը . հապա անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն, որպէս զի ես ձեզ վռընտեմ . և դուք՝ ու ձեզի մարգարէութիւն ընող մարգարէները կորսուիք ։

16 Ու ես քահանաներուն և աս բոլոր ժողովուրդին զրուցեցի, ու ըսի . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր մարգարէներուն խօսքերը մտիկ մի՛ ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն կ՚ընեն՝ ըսելով . Ահա Տէրոջը տանը ծ՚անօթները մտերա Բաբիլոնէն հետ պիտի բերուին . քանզի անոնք սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն ձեզ

17 զի . Անոնց մտիկ մի՛ ընէք . Բաբիլոնի թագաւորին ծառայեցէք, որ ապրիք . ինչո՞ւ աս քաղաքը աւե-

18 րակ ըլլայ ։ Բայց թէ որ անոնք մարգարէներ են, և թէ որ անոնց քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն, որ Տէրոջը տանը մէջ, և Յուդայի թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած անօթները

19 Բաբիլոն չերթան ։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Սիւնեղբուն, ու Ծովին, և մեքենովթենեբուն, ու աս քաղաքիս մէջ մնացած

20 անօթներուն վրայով, Որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը չառաւ, երբոր Յեքոնիա Յուդայի Թագաւորը Յովակիմի որդին Յեքոնիան, և Յուդայի ու Երուսաղէմի բոլոր ազնուականները Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ .

21 Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ Տէրոջը տանը մէջ, և Յուդայի Թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած անօթներուն համար .

22 Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին, և հոն պիտի մնան մինչև ան օրը՝ որ անոնց այցելութիւն ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը . Ետքը զանոնք պիտի հանեմ, ու աս տեղը պիտի դարձընեմ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Ընանիա սուտ մարգարէութիւնով կ՚իմացընէ թէ տաճարին անօթները ու Յեքոնիան պիտի դառնան ։ 5 Երեմիա՝ բաղձալով որ ան մարգարէութիւնը ճշմարիտ ըլլայ, կը ցուցընէ թէ դիպուածը պիտի յայտնէ թէ ճշմարիտ մարգարէները որոնք են ։ 10 Ընանիա կը կոտրէ Երեմիային լուծը ։ 12 Երեմիա երկաթէ լուծի վրայով կը խօսի ։ 15 ու կը նախատէ Ընանիային մահը ։

1 Եւ եղաւ որ հնոյն տարին՝ Յուդայի Թագաւորին Սեդեկիայեն Թագաւորութեանը սկիզբը՝ չորրորդ տարւոյն հինգերորդ ամիսը՝ Գաբաւնէն եղող Ազուրի որդին Ընանիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ քահանաներուն ու բոլոր ժողո-

ՆԱ. ԶԳ. ԻԲԸ 598

ԲՍԱՂ. ՃԺԸ. 15, ՃԽՂ. 6, ԵՍ. ԽԵ. 12, ՖԻՍԱՂ. ՃԺԸ. 16, ԴԱՆ. Գ. 17, 25, 32, Բ ԳԼ. ԻԸ. 14, Ի ԳԼ. ԻԵ. 9, ԽԳ. 10, ԵԶԿ. ԻԹ. 18, 20, ՀԻԼ. ԻԸ. 14, ԴԱՆ. Բ. 38, ԻՐ ՄՆ. ԼԶ. 20, Ը ԳԼ. ԻՆ. 12, Ծ. 27, ԴԱՆ. Ե. 26, Ի ԳԼ. ԻՆ. 11, Ա ՀՄԲ 14, 598 Ի ԳԼ. ԻԸ. 1, ԼԵ. 17, ԼԵԶԿ. ԺԸ. 31, Ի ԳԼ. ԺԳ. 14, ԻԳ. 21, ԻԹ. 8, 9, Ն. Զ. ՂՖ. ԻԲԸ 598, Ա ԳԼ. ԻԸ. 1, Ա ԹԱԳ. ՀԵ. 13, ԼԲ, ԳԼ. Ծբ. 17, 20, 21, Բ ԹԱԳ. ԻՀ. 14, 15, ԳԼ. ԻԳ. 1, Ն Գ ԹԱԳ. ԻՀ. 13, Բ ՄՆ. ԼՂ. 15, ՂՐ ՄՆ. ԼՂ. 21, Գ ԳԼ. ԻԹ. 10, ԼՐ. 5, Ե ԵԶՐ. Ա. 7, Ե. 19, ԻԲԸ 596 — ԳԼ. ԻԵ. 1,

վըրդին առջևը ինձի խօսեցաւ ու
2 ըսաւ . . Ջօրաց Տէրը՝ Խրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի՝ ու
կ՚ըսէ . Բաբիլոնի թագաւորին
3 Ի լուծը կոտրեցի . Մինչև երկու
տարի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին աս տեղէն առած , ու
Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը
բոլոր անօթները աս տեղս պիտի
4 դարձնեմ . Եւ Ցուդայի թագա-
ւորը Ցովակիմի որդին Ցեքո-
նիան , ու Բաբիլոն գացած Ցու-
դայի բոլոր գերիները աս տեղս պի-
տի դարձնեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . վասն
զի Բաբիլոնի թագաւորին լուծը
պիտի կոտրեմ :
5 Ու Երեմիա մարգարէն՝ Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առ-
ջևը՝ Անանիա մարգարէին խօսե-
6 ցաւ . Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ .
ԱՄԷՆ . Տէրը այնպէս ընէ . Տէրը
քու մարգարէացած խօսքերդ հաս-
տատէ, ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս
7 տեղս դարձնէ : Բայց հիմա քու
ականջներուդ և բոլոր ժողովուր-
դին ականջներուն աս իմ ըսելու
8 խօսքս մտիկ ըրէ . Ինծմէ առաջ ու
քեզմէ առաջ՝ սկիզբէն՝ ի վեր եղող
մարգարէները՝ շատ երկիրներու
դէմ ու մեծ թագաւորութեանց
դէմ՝ պատերազմի , չարիքի ու
ժանտախտի վրայով մարգարէա-
9 ցան : Երբոր մէկ մարգարէ մը
խաղաղութիւն կը մարգարէանայ ,
ու ան մարգարէին խօսքը կը կա-
տարուի , անատենը կը հասկըցուի
ան անիկայ ճշմարտապէս Տէրոջմէ
խրկուած մարգարէ մըն է :
10 Ան ատենը Անանիա մարգարէն
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
լուծը առաւ , ու զանիկայ կոտ-
11 րեց : Եւ Անանիա բոլոր ժողովուր-
դին աչքին առջևը խօսեցաւ՝ ու ը-
սաւ . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մինչև
երկու տարի Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին լուծը՝ Ի ա-
մէն ազգերուն պարանոցին վրայէն
այսպէս պիտի կոտրեմ , ու Երեմիա
մարգարէն իր ճամբան գնաց :
12 Եւ Անանիա մարգարէն՝ Երեմիա
մարգարէին պարանոցին վրայէն
լուծը կոտրելէն ետքը Տէրոջը խօս-
13 քը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով . Գնա՛
Անանիային խօսէ՛ , ու ըսէ՛ . Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ . Դուն փայտէ լու-
ծերը կոտրեցիր , սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շի-
14 նես : Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ա-
մէն ազգերուն պարանոցին վրայ
երկաթէ լուծ դրի , որ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծա-
ռայութիւն ընեն : և անոր պիտի
ծառայեն . Ի դաշտի գազաններն
ալ անոր տուի :
15 Ու Երեմիա մարգարէն Անանիա
մարգարէին ըսաւ . Լիմա լսէ՛ ով
Անանիա , Տէրը քեզ խրկած չէ , ու
դուն ազ ժողովուրդը ի սուտութեան
16 յուսացուցիր : Անոր համար Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռընտեմ .
դուն ազ տարի պիտի մեռնիս ,
վասն զի Տէրոջը դէմ խօսեցար :
17 Յունիսի ամսուն մէջ մեռաւ :

ԳԼ . ԻԹ

1 Երեմիա Բաբիլոնի մէջ եղող գերիներուն նա-
մակ կը խրկէ յորդորելով զանոնք որ հնա-
զատօ ըլլան , 8 և իրենց մարգարէներուն ե-
րազներուն չհաւատան , 10 և կ՚իմացընէ թէ
ծօթանասուն տարիէն նոր Աստուծոյ խնամ
քովը պիտի դառնան . 15 կը նախատէ նաև
ցորդին կործանումը իրենց անշնազանդու-
թեանը համար . 20 կը ցուցընէ երկու սուտ
մարգարէներուն՝ Աբասարին ու Սեդեկիային
երկրի՛ալի վախճանը : 24 Սեմայիա նամակ
մը կը գրէ Երեմիային դէմ . 30 Երեմիա ա-
նոր պատասխի վախճանը կը ստորագրէ :

1 Այսոնք են ան նամակին խօսքերը ,
որ Երեմիա մարգարէն Երուսա-
ղեմէն խրկեց գերութեանը մնացած
ծերերուն , քահանաներուն , և մար-
գարէներուն , ու բոլոր ժողովուր-
դին , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ե-
րուսաղեմէն Բաբիլոն քշեր էր ,
2 (Եքոնիա թագաւորը , և թագու-
հին , ու պալատականները , Ցու-
դայի ու Երուսաղեմի իշխանները ,
ու հիւսները , և դարբիններն Ե-
3 րուսաղեմէն ելլելէն ետքը , Սափա-
նի որդւոյն Եղեասային , ու Քեղ-
կիայի որդւոյն Գամարիային ձեռ-
քովը , (որ զանոնք Ցուդայի թա-
գաւորը Սեդեկիան՝ Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբի-
լոն խրկեր էր ,) ըսելով .
4 Այսպէս կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը բոլոր գերինե-
րուդ՝ որոնք Երուսաղեմէն Բաբի-
5 լոն խրկեր եմ . Ի Տուներ շի-
նեցէք , ու բնակեցէք . պարտէզ-
ներ տնկեցէք , ու անոնց պտուղը
6 կերէք . Կնիկներ առէք , և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ունեցէք . ու ձեր
տղոցը կնիկներ առէք , և ձեր աղ-
ջիկները երիկներուն տուէք , որ տը-
ղաքներ ու աղջիկներ ծնանին . և
հոս բազմացէք , ու չքչինաք :
7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը
փնտռեցէք , ուր որ ձեզ քշել
տուեր եմ , և անոր համար Տէ-
րոջը աղօթք ըրէք . վասն զի անոր
խաղաղութիւնովը ձեզի խաղա-

Ն . ք ՀՂԲ . Իբր 596

Բ ԳԼ . ԽԷ . 6 :

Բ ԳԼ . ԽԷ . 12 . Ե ԳԼ ԽԷ . 16 :

Ե ԳԼ . ԽԹ . 31 : Եզկ . Ժ . 22 :

Ե Բ Օր . Ժ . 5 : ԳԼ . ԽԹ . 32 :

Ն . ք . ՂՔ . Իբր 596

Ե Գ Թագ . Ա . 33 :

Ե Բ Օր . Ժ . 22 :

Ա ԳԼ . ԽԸ . 2 :

Ե ԳԼ . ԽԷ . 7 :

Բ Ջոր 28 :

Ե Եզր . Է . 10 : Ա Տիմ . Բ . 2 :

Ե Բ Օր . ԻԸ . 43 : ԳԼ ԽԷ . 4 , 7 :

Իբր 599

Ա Թագ . ԻԲ . 12 , ԼԱ : ԳԼ . ԻԲ . 26 : ԻԸ . 4 :

Ն. ք. ՀԲ. Խոր 599

Բ ԳԼ. ԺԴ. 14։ ԽԴ. 21։ ԽԷ. 14։ 15։ ԵՓԲ. 6։ Ի ՀԺՐ. 31։

Խոր 606

ՂԲ ՄՆ. ԼՀ. 21։ 22։ ԵԶՐ. ա. 1։ ԳԼ. ԽԵ. 12։ ԽԷ. 22։ ԴԱՆ. Թ. 2։

* ԵՒ. վախճան և յայս

Ի ԴԱՆ. Թ. 3։ ՃԼ։

ԸՂԼ. ԽՂ. 39. 40. ՃԼ։ ԲՕՐ. Լ. 1։ ՃԼ։

Ի ԳԼ. ԽԴ. 7։ ԺԲ ՕՐ. Դ. 7։ ՍԱՂ. ԼԲ. 6։ ՂՂ. 1՝ Ե. ՅԵ. 6։

Ի ԳԼ. ԽԴ. 3։ 8։ Լ. 3։ ԼԲ. 37։

Ն ԳԼ. ԽԴ. 10։

Ի ԳԼ. ԽԴ. 9։

ԺԲ ՕՐ ՝ ԽԲ. 25։ Բ ՄՆ. ԻԹ. 8։ ԳԼ. ԺԵ. 4։ ԽԴ. 9։ ԼՋ. 17։ Ի ԳԼ. ԽԶ. 6։ ԽԲ. 18։

Հ ԳԼ. ԽԵ. 4։ ԼԲ. 33։

8 դուքիւն կ'ըլլայ ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները , ու ձեր քաղդէացիները Ձեզ չխաբեն . և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛կ

9 մի՛ ընէք ։ Վասն զի անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ'ըլնեն ձեզի . զանոնք ես

10 չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երբոր Բաբիլոնին վեցհարիւր եօթանասուն տարին լմննայ , ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ , և ձեզ աս տեղս դարձնելով իմ բարի խոստմունքս ձեր

11 վրայ պիտի կատարեմ ։ Քանզի ես՝ ձեր վրայով խորհած խորհուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . անոնք * չեր յուսացած վախճանը" ձեզի տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդներ էն՝ և ոչ թէ

12 չարիքի ։ Ու դուք ինծի պիտի կանչէք , և պիտի երթաք՝ ու ինծի աղօթք պիտի ընէք , և

13 ձեզի պիտի լսեմ ։ Ու ինծի պիտի փնտռէք , և պիտի գտնէք . վասն զի ձեր բոլոր սրտովը պի-

14 տի խնդրէք զիս . Ու ես ձեզի պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և ձեր գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ , ու ձեզ պիտի ժողվեմ բոլոր ազգերէն , ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի , կ'ըսէ Տէրը , և ձեզ պիտի դարձընեմ ան տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերու-

15 թեան քշել տուի ։ (Վասն զի դուք ըսիք թէ՝ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հանեց ։)

16 Քանզի Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորին համար , ու աս քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ .

17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ նետը , սովը ու ժանտախտը , և զանոնք Էխիստ գէշ թուզերուն պէս պիտի ընեմ , որոնք գէշութենէն

18 չեն ուտուիր ։ Ու զանոնք սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ , և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ . ա՛ նախատինքի , զարմանքի , սուլելու , ու նախատինքի Խ[illegible] պիտի ընեմ ան բոլոր ազգերուն մէջը՝

19 ուր որ զանոնք պիտի քշեմ . Ու րովհետև իմ խօսքերս մի՛կ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը , երբոր հիմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի , կանուխ ելլելով ու խրկելով . ու դուք մի՛կ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը ։

20 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մի՛կ ըրէք՝ ով դուք գերիներդ՝ որ ինչ Երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի ։

21 Իմ անունովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող Կովղայիի որդւոյն Աքաաբին վրայով , ու Մաասէյի որդւոյն Սեդեկիային վրայով՝ զորաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա եառզանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ . ու զանոնք ձեր աչքերուն առջեւը պի-

22 տի սպառնէ . Եւ Բաբիլոնն եղող ցուզդայի բոլոր գերիներուն մէջ անոնց պատճառէն անէծք պիտի առնուի՝ ըսելով . Տէրը քեզ՝ Հարիլոնի թագաւորին կրակի մէջ խորոված Սեդեկիային ու Ա-

23 քաաբին պէս ընէ ։ Վասն զի Իսրայելի մէջ անզգամութիւն գործեցին , և իրենց ընկերներուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին , ու իմ անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան , որ ես անոնց չհրամայեցի . բայց ես գիտեմ , ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։

24 Ու Նեհելամացի Սեմայիային խօ-

25 սիս ու ըսես . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի՝ ու կ'ըսէ . Որովհետև դուն Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին , և Մաասիայի որդւոյն Սոփոնիա քահանային , ու բոլոր քահանաներուն՝ քու անունովդ թուղ-

26 թեր խրկեցիր . , ըսելով . Տէրը քեզ Յովհադա քահանային տեղը քահանայ դրաւ , որ Տէրոջը տանը վերակացու ըլլաս , ու ամէն Խելացնոր մարդը՝ որ զինքը մարգարէ կը ձևացընէ , ըրանտը ու երկաթը

27 դնես ։ Եւ հիմա ինչո՞ւ համար ձեզի Անարգարէութիւն ընող" Անաթովթացի Երեմիան չյանդիմա-

28 նեցիր . Վասն զի անիկայ մեզի այսպէս Նո՛ւ խրկեց Բաբիլոն , ու ըսաւ . Աս գերութիւնը պիտի երկննայ . տուներ շինեցէք , ու բնակեցէ՛ք . պարտէզներ տնկեցէք ,

29 և անոնց պտուղը կերէ՛ք ։ Ու Սոփոնիա քահանան՝ աս թուղթը Երեմիա մարգարէին ականջներուն

30 կարդաց ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ե-

31 րեմիային եղաւ՝ ըսելով . Բոլոր գերիներուն լո՛ւր խրկէ , ու ըսէ . Նեհելամացի Սեմայիային համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Սեմայիան ձեզի մարգարէութիւն ըրաւ , ու ես զանիկայ ես չըխրկեցի , ու ձեզ սուտութեան յու-

32 սացուց , Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Նեհելամացի Սեմայիային ու անոր սերունդին այցելութիւն պիտի ընեմ . աս ժողովուրդին մէջը բնակող անոր

Ն. ք. ՀԲ. Խոր 606

598

Ի դ Թագ. ԽԵ. 18։ ԳԼ. ԼԱ. 1։

Ի ԳԼ. Ի. 1։ Ն դ Թագ. Թ. 11։ Գոր. Խղ. 24։

Ն ԳԼ. Ի. 2։ † Ա–՛ կին. ըը մարգարէ ձևացողը

= ՀԺՐ 5։

Ն ԳԼ. ԻԸ. 15։

Ն · Բ · ՂԲ · ԽԲ· 606

Դ ԳԼ · ԽԸ · 16 ։

մէկ մարդը պիտի չմնայ , և իմ ժողովուրդիս ընելու բարիքս անի- կայ պիտի չտեսնէ , կ'ըսէ Տէրը · Դ վասն զի Տէրոջը դէմ ապստամ- բութիւն խօսեցաւ ։

ԳԼ · Լ

1 Ասուած կը յուշէ Երեմիային թէ Հրէայք պիտի դառնան , 4 և թէ իրենց թշուառու- թիւնէն եւս պիտի ազատին · 10 Ցակորը կը մխիթարէ ։ 18 Անոնց ուրախալի դերեզման- ներ թիւնը ։ 23 Զարերուն վրայ հասնելու բար- կութիւնը ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է՝ որ ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ . Բոլոր քեզի ըսած խօս-
3 քերս դիրքի մը մէջ գրէ . Քանզի ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ՚իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին և Յուդային գերութիւնը պիտի դար- ձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու Ը զանոնք իրենց հայրերուն տուած երկիրը պիտի դարձընեմ , ու զանիկայ պի- տի ժառանգեն ։
4 Եւ Իսրայէլին համար ու Յու- դային համար Տէրոջը ըսած խօս-
5 քերը սառնը են . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Սոսկալի ձայն լսեցինք . վախ կայ , ու իշխաղաղութիւն չը-
6 կայ : Հիմա հարցուցէք ու տե- սէք , թէ արդեօք էրիկ մար- դը ղաւակ կը ծնանի՞ . ինչու համար ամէն կտրիճը՝ Ը ծննդական կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դրած , ու բոլոր երեսները դէղնած կը
7 տեսնեմ ։ Վա՛յ , քանզի անիկայ մեծ օր է . Ը անոր պէս չկայ . ու ա- նիկայ Ցակորին նեղութեան ժա- մանակ պիտի ըլլայ . բայց անկէ
8 պիտի ազատի . Վասն զի ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , անոր լուծը քու պարանոցդ պիտի կոտրեմ , և քու կապերդ պիտի փրցընեմ . ու զանիկայ մէյմըն ալ օտարները պի-
9 տի չծառայեցընեն . Հապա անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն , ու իրենց Դաւիթ թագաւորին ծառայու- թիւն պիտի ընեն , որն որ ես Ը պի-
10 տի հանեմ անոնց ։ Բայց դուն մի՛ վախնար՝ Ցակոբ՝ ԸՄ՝ ծա- ռայ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու մի՛ խրտչիր՝ Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց դերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Ցակոբը պիտի դառ- նայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ . և ՉԱՒԼՈՅ վախցընող
11 պիտի չըլլայ . Վասն զի ես՝ քեզ ա- զատելու համար քեզի հետ եմ՝ կ'ը- սէ Տէրը . Ը քանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . Իբայց քեզ պիտի չսպա- ռեմ . Հապա քեզ Ւչափաւորու-

Ն · Բ · ՂԲ · ԽԲ· 606

Իբ ՄՆ · ԼՂ · 16 ։ ԳԼ · ԺԲ · 18 ։

Ի ԳԼ · Բ · 22 ։
Ի ՈՂԲ · ա · 2 ։

Հ ՑՕՐ · Ժ · 24 ։ Ժ · 9 ։ Ժ Թ · 11 ։
Յ ՑՕՐ · Լ · 21 ։
Ղ ԳԼ · Ե · 6 ։
Ճ Գ Լ · ԺԲ · 18 ։

Ո ՀՄՐ 18 ։ ԳԼ · Լ Բ · 44 ։ ԵԶԿ · Լ Թ · 25 · Ա Մ Ո Ս · Թ · 14 · 15 ։
Բ ԳԼ · Ժ Զ · 15 ։

Ռ ԵՍՀ · Ա · 14 · ՀԱ ։
Ի ԴԱՆ · Ժ Բ · 1 ։

Ձ ԵՍ · ՃԲ · 3 ։ 4 ։ ԵԶԿ · ԼԴ · 23 ։ Լ Բ · 24 ։ ՈՒԼ · Պ · 5 ։
Ի ՂԱ · ա · 60 ։ Գ ՈՐ · Բ · 30 ։ Ժ Զ · 23 ։
Ը ԵՍ · Իա · 13 ։ Իգ · 5 ։ Իդ · 2 ։ ԳԼ · Խ Զ · 27 · 28 ։
Ճ ԳԼ · Գ · 18 ։ Հ Ա Մ Ո Ս · Թ · 8 ։
Ի ԳԼ · Դ · 27 ։
Ե ՍԱՂ · Ղ · 1 ։ ԵՍ · ԻԲ · 8 ։ ԳԼ · Ժ · 24 ։ Խ Զ · 28 ։

Թեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ .
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛ր- ու հարուածդ անբժշկելի է , ու
13 վէրդ անդարմանելի է . Ձ՚ոչ՚ի՛ պատեղու համար՝ քու դատաստանդ տեսնող մը չկայ . Ի՛րեզի համար
14 դեղ ՚ո՛ ազեղանի չկայ ։ Ի՛ր- ու բո- լոր հոմանիներդ քեզ մոռցան . քեզ չեն փնտռեր . վասն զի քեզ հարուածով՝ Ն անդուլ մէկու մը պատիժովը զարկի քու անօրէնութիւններուդ շատու- թեանը համար . Ւ՚ո՛նչ քու մեղ-
15 քերդ շատցան ։ Ի՛ր- ու բեկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես . քու ցաւդ ամբժշկելի է . աս բաները քու անօրէնութիւններուդ շատու- թեանը համար քեզի ըրի . Ւ՚ոնչ
16 քու մաղերդ շատցան ։ Անոր հա- մար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝ պիտի կլլուին , և քու բոլոր թշ- նամիներդ գերութեան պիտի եր- թան , ու քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին . ու քեզ կո- ղոպտողներուն ամէնը կողոպտուե-
17 լու պիտի մատնեմ . Ո վասն զի քու վէրդ պիտի պատեմ , և քեզ քու վէրքերէդ պիտի բժշկեմ , կ'ըսէ Տէրը . քանզի քեզի՝ Ա քսորուած կանչեցին . Ա ս ն Սիօնն է , որ զա- նիկայ փնտռող չկայ՝ ըսին ։
18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛հա ես Ը ցակոբին վրաններուն գերութիւ- նը պիտի դարձընեմ , և Ւ ա ն ո ր բը- նակարաններուն ողորմութիւն պի- տի ընեմ . ու քաղաքը իր աւերակ- ներուն վրայ պիտի շինուի , և պա- լատը *առջինին պէս՚՚ պիտի կանգ-
19 նուի ։ Ու ՚՚ա ն ո ն ց մէ ջ պիտի ելլէ գոհութիւն՝ և ուրախութիւն բ- նողներու ձայն . Ւ ու զանոնք պիտի շատցընեմ , ու պիտի չչրչնան , և զանոնք պիտի փառաւորեմ , ու
20 պզտիկ պիտի չչյնան ։ Եւ անոնց տղաքները Ղառջինին պէս պիտի ըլլան . անոնց ժողովը իմ առջեւս պիտի հաստատուի , ու բոլոր ա- նոնց նեղութիւն տուողներուն այ-
21 ցելութիւն պիտի ընեմ ։ Եւ ա- նոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ , և ու անոնց վրայ տիրողը իրենց մէ- ջէն պիտի ելլէ . և ՚՚զանիկայ պի- տի մօտեցընեմ , ու ինձի մօտ պի- տի ըլլայ . վասն զի ո՞վ է անիկայ՝ որ իր սիրտը պատրաստեց ինձի
22 մօտենալու , կ'ըսէ Տէրը . Եւ դուք ՚՚ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլաք , ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ ։
23 Ա՛հա Է Տէրոջը մրրիկը սրտմտու- թեամբ ելաւ . անիկայ ալաւղ մըր- րիկ է . ամբարիշտներուն գլխուն

Ն · Բ · ՂԲ · ԽԲ· 606

Իբ ՄՆ · ԼՂ · 16 ։ ԳԼ · Ժ Բ · 18 ։

Ի ԳԼ · Բ · 22 ։
Ի ՈՂԲ · ա · 2 ։

Հ ՑՕՐ · Ժ · 24 ։ Ժ · 9 ։ Ժ Թ · 11 ։
Յ ՑՕՐ · Լ · 21 ։
Ղ ԳԼ · Ե · 6 ։
Ճ Գ Լ · ԺԲ · 18 ։

Ո ՀՄՐ 3 ։ ԳԼ · ԼԲ · 7 ։ 11 ։
Ե ՍԱՂ · ՃԲ · 13 ։

Ռ ԵՍՀ · ԻՐ ՍՈՎՈՐԱ- ԹԻԱՆԸ ՊԷՍ
Ի · ԵՍ · Լ Բ · 10 ։ ԾԱ · 11 ։ ԳԼ · Լ · 4 ։ 12 ։ 13 ։ ԼԲ · 10 ։ 11 ։
Ե Զ Ա Ք · Ժ · 8 ։
Դ ԵՍ · ա · 26 ։

Ե ԵՍ · ԽԲ · 10 ։
Ա ԹՒ · Ժ Զ · 5 ։

Ռ ԳԼ · ԻԲ · 7 ։ Լ · 1 ։ 33 ։ Լ Բ · 38 ։ Ե Զ Եկ · Ժ · 20 ։ ԼԲ · 23 ։ Լ Բ · 27 ։
Է ԴՒ · ԻԲ · 19 ։ 20 ։ Լ Ե · 32 ։

սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ, մինչև որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու չի գործ չընդնէ. ետքի օրերը ասիկայ պիտի հասկընաք։

ԳԼ. ԼԱ

1 Իսրայէլին գերեդարձութիւնը։ 10 անոր հրաշատարափուիլը։ 15 Ռաքէլ որ սուգ կ'ընէր, կը մխիթարուի։ 18 Եփրեմ ապաշխարելով՝ Աստուծոյ կը դառնայ։ 22 Քրիստոսի վրայով խոստումնք մը։ 27 Իր խնամքը ցնդելոց պիտի վայ։ 31 իր Նոր ուխտը։ 35 Եհովեայի հաստատութիւնը, 38 և ընդարձակութիւնը։

1 — Յն ատենը՝ կ'ըսէ Տէրը, Բ Իսրայէլի բոլոր ազգատոհմերուն Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք
2 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Սուրէն փախած ժողովուրդը՝ անապատին մէջ չըգտնորհք գտաւ, երբոր Է կ'երթայի Իսրայէլին հանգստութիւն տալու։
3 Տէրը շատոնցմէ ինծի երեւցաւ, ըսելով. Քեզ Ը յաւիտենական սիրով եսիրեցի, անոր համար ՚ողորմ
4 մութեամբ ձգեզ քաշեցի՚։ Ը քեզ նորէն պիտի շինեմ, ու պիտի շինուիս՝ ով Իսրայէլի կոյսը. նորէն ձգուս թմբուկներովդ պիտի զարդարուիս, և ցնծութեամբ պար բռնողներուն խումբին հետ պիտի ելլես։
5 Դեռ Ը նորէն Սամարիայի լեռներուն վրայ այգիներ պիտի տնկես. տնկողները պիտի տնկեն, ու անոնց
6 պտուղը պիտի ուտեն։ Վասն զի օր պիտի գայ որ՝ Եփրեմի լեռանց վրայ պահապանները պիտի կանչեն. «Ելէ՛ք, ու մեր Տէր Աստուծոյն՝ դէպ՚ի Սիօն ելլենք։
7 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ցակոբին համար ուրախութեամբ երգեցէ՛ք, և ազգաց գլուխին †համար ցնծացէ՛ք. ձայն տուէ՛ք, օրհնեցէ՛ք, ու ըսէ՛ք. Ով՝ Տէր՝ քու ժողովուրդդ՝ Իսրայէլին մնացորդը
8 փրկէ։ Ահա ես Ը զանոնք հիւսիսի երկրէն պիտի բերեմ. և Ը զանոնք երկրի ծայրերէն՝ — անոնց հետ կոյրը ու կաղը, յղին ու ծնած կընիկը միասին պիտի ժողվեմ. մեծ ժողովը մը հոս պիտի դառնայ։
9 Ի լալով պիտի գան, ու ազաչանքով ներով զանոնք պիտի բերեմ. Ը զանոնք ջուրերու վտակներուն քովէն պիտի պտըտցընեմ, շիտակ ճամբայէն՝ որ անոր մէջը չպրթականդն. վասն զի Իսրայէլին հայր եղայ. ու Եփրեմը հիմ անդրանիկս է։
10 Ո՛վ ազգեր՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՛ք, ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէ՛ք, ու ըսէ՛ք. Իսրայէլը ցրուողը՝ զանիկայ պիտի ժողվէ. և Ը զանիկայ պիտի պահպանէ, ինչպէս որ հովիւը իր հօտը կը պահպանէ։
11 Ե՛ Քանզի Ը Տէրը փրկեց Ցակոբը, ու զանիկայ †անկէ զօրաւորին
12 ձեռքէն ազատեց։ Եւ պիտի գան, ու Սիօնին բարձրութեանը վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վերցընեն, և պիտի ցնծան Տէրոջը բարիքներուն՝ ցորնին, գինիին, ու եղին, և հօտերուն, ու արջառներուն համար. և անոնց անձերը Ը ջրուած պարտէզի պէս պիտի ըլլան, ու մէյմըն ալ
13 պիտի չնուաղին։ Ան ատենը կոյսը պար բռնելով պիտի ուրախանայ, նաև երիտասարդները և ծերերը միասին. վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի դարձընեմ, և անոնց տրտմութենէն զանոնք մխիթարելով՝ պիտի ուրախացընեմ։
14 Նէ Ու քահանաներուն հոգիները պարարտութիւնով պիտի լեցընեմ. և իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի կշտանան, կ'ըսէ Տէրը։
15 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ռամայի մէջ Ը ձայն մը լսուեցաւ, ողբով ու դառնագին լացի ձայն. Ռաքէլ իր տղոցը համար կու լար, և իր տղոցը համար մխիթարուիլ չէր ուզեր, վասն զի դանոնք չկային։
16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու ձայնդ լալէն, և աչքերդ արցունքէն դադրեցնէ՛ր. վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ, կ'ըսէ Տէրը. ու Ը թշնամիին երկրէն պիտի դառնան։
17 Նաև Եւ քու ապագայ ժամանակիդ համար յոյս կայ, կ'ըսէ Տէրը, որ տղաքներդ իրենց սահմանը դառնան։
18 Ճիրաւի Եփրեմին ասելն ողբալը լսեցի. Զիս խրատեցիր, ու խրատուեցայ լուծէ չսորված զուարակի պէս. «Զիս դարձուր, որ դառնամ. վասն զի իմ Տէր Աստուածս
19 դուն ես։ Իրաւցընէ դառնալէս ետքը զղջացի. ու կրծուելէս ետքը՝ իմ ազդրս զարկի. ամչցայ, ու պատկառեցայ. վասն զի իմ մանկութեանս անարգանքը կրեցի։
20 Մի՞թէ Եփրեմը իմ պատուական որդին Ե, կամ սիրական զաւակ մըն Է. վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ, շարունակ զանիկայ կը յիշեմ. Ասս պատճառով իմ աղիքս կը գալարի անոր համար. «անշուշտ անոր ողորմութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ. քեզի սիւներ տնկէ. Ը սիրտդ մեծ ճամբուն՝ քու գացած շաւիղիդ դիր. դարձիր ով Իսրայէլի կոյսը՝ աս
22 քու քաղաքներդ դարձիր։ Ո՛վ ցասպատամբ աղջիկ՝ մինչև Ե՞րբ «առ-

Ն.Բ.ԳԲ. Իբր 606
— Ծն. Խթ. 1։
— ԳԼ. Լ. 24։ Բ ԳԼ. Լ. 22։
Ե Թագ. Ժ. 33։ Բ Օր. ա. 33։ Սաղ. ղե. 11։ Ես. կէ. 14։
Բ Հառ. Ժա. 23։ 29։
Բ Մաղ. ա. 2։
* Կ՚ըսէ՝ քեզի ողորմութիւն երբ կընդունի։
Ղ Ովս. Ժա. 4։
Ե ԳԼ. Լէ. 7։ Ը Եզ. Ժե. 20։ Դատ. Ժա. 34։ Սաղ. ՃԽԹ. 3։
Ը Ես. կհ. 21։ Ա՛մղ. Թ. 14։
Ժ Ես. Բ. 3։ Միք. դ. 2։
Ի Ես. Ժբ. 5, 6։
† Կ՚ըսէ՝ մէջ
ԼԳԼ. դ. 12։ 18։ Իե. Տ։
Ր Եզեկ. ի. 31։ 41։ Լէ. 13։
Ծ Սաղ. ՃԻԷ. 5, 6։ ԳԼ. Ժ. 4։
Ձ Ես. լե. Տ։ Իզ. 19։ Խթ. 10։ 11։
Հ Եզ. դ. 22։
Յ Ես. խ. 11։ Եզեկ. Լէ. 12, 13, 14։

Ն.Բ.ԳԲ. Իբր 606
Ղ Ես. Խդ. 23։ Խբ. 20։
Ճ Ես. Խթ. 24. 25։
Յ Եզեկ. Ժե. 23։ Ի. 40։
Յ Ովս. Ջ. 5։
Ն Ես. Ծբ. 11։
Նէ Ես. Լե. 10։ կե. 19։ Ցաչ. Խա. 4։
— Ցես. Ժբ. 25։
Ղ Մատ. Բ. 17, 18։
— Ծն. Խբ. 18։
Ե Չոր. 4. 5։ Եզր. ա. 5։ Ովս. ա. 11։
— Ողբ. Ե. 21։
— Բ Օր. Լ. 2։
Ը Ր Օր. Լ. 36։ Ես. կդ. 15։ Ովս. Ժա. 8։
Ժ Ես. Ծէ. 18։ Ովս. Ժզ. 4։
Բ ԳԼ. Ե. 5։
Յ ԳԼ. Է. 6։ Տ. 11, 12։ 14. 22։
— ԳԼ. Բ. 18։ 23. 36։

տանդական պիտի չըջիս . քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան ստեղծեց . կնիկ մարդը պիտի չրջապատէ
23 էրիկ մարդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրաէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Այսուհետեւ Ցուդայի երկրին մէջ՝ ու անոր քաղաքներուն մէջ ասիսօքը պիտի ըսեն , երբոր անոնց դերութիւնը դարձնեմ . Տէրը քեզ օրհնէ ով արդարութեան բը-
24 նակարան՝ սուրբ լեռ ։ Եւ հոն՝ Ցուդայի մէջ ու միանգամայն ա-նոր բոլոր քաղաքներուն մէջ երկրագործներ , ու հօտերու հետ
25 չուողներ պիտի բնակին ։ քանզի յոգնած հոգին պիտի զովացընեմ , ու ամէն մարած հոգին պիտի կըշ-
26 տացընեմ ։ Ասոր վրայ արթընցայ , ու նայեցայ . և իմ քունս ինծի անուշ էր ։
27 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տունը ու Ցուդայի տունը մարդու սերմ ու անասունի
28 սերմ պիտի ցանեմ ։ Ինչպէս որ ներ խլելու , փլցընելու , ու աւերելու , և կորսընցընելու ու չարիք հասցընելու համար՝ անոնց վրայ հսկեցի , նոյնպէս ալ հշնելու ու տնկելու համար՝ անոնց վրայ պիտի հսս-
29 կեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Ան օրերը մէյմէն ալ պիտի չըսեն . Հայրերը ազռի կերան , ու որդւոցը ակռանեե-
30 րը առին . Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի . ամէն մարդ որ ազռի կ'ուտէ , անոր ակռաները պիտի առ-
31 նեն ։ Ահա Հօրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Ցուդայի տանը հետ նոր ուխտ պի-
32 տի ընեմ . Ոչ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ հանոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . քանզի որ անոնք իմ ուխտս զանց ըրին , *ես ալ անոնք մերժե-
33 ցի՝՝ , կ'ըսէ Տէրը . Հապա անոր ետքը՝ Իսրայէլի տանը հետ ընելու ուխտս ասիկայ է , կ'ըսէ Տէրը . Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ , ու զանիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ , ու ես ա-նոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և ա-նոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։
34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին , ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցընէ՝ ըսելով Թէ՝ Տէրը ճանչցիր . Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը՝ ամէնը զիս պիտի ճանչնան , կ'ըսէ Տէրը . վասն զի Նանոնց անօրէնութիւնը պիտի նե-
35 բեմ , ու անոնց մեղքը մէյմէն ալ պիտի չյիշեմ ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէ-

ր՝ Ո որ արևը հաստատեց օրուան լոյսին համար , և գիշերուան լոյսին համար՝ լուսինին ու աստղերուն կանոնները դրաա , որ ծովը կը յանդիմանէ երբոր անոր ալիքները կը գոռան . Նանոր անունը Եհովայ
36 Սաբաւովթ է . Եթէ որ աս կանոնները իմ առջևէս դադարին , կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ ըլլալէն պիտի
37 դադարի ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ոթէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ , ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ , ես ալ բոլոր Իսրաէլին սերունդը՝ իրենց բոլոր ըրածներուն համար պիտի մերժեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
38 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Ք Ն անայելի աշտարակէն մինչև Անկեան դուռը՝ քաղաքը Տէրոջը
39 համար պիտի շինուի . Եւ անոր դիմացէն չափին լարը՝ մինչև Գաբերի բլուրը պիտի ելլէ , ու դէպ 'ի
40 Գոատի պիտի դառնայ ։ Եւ դիեբուն ու մխրոց բոլոր ձորը , ու բոլոր արտերը մինչև կեդրոն հեղեցատը , Ցմինչև Ձիերուն դրանը անկիւնը դէպ 'ի արևելք՝ Ցսուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը . Ալ պիտի չքակուի , ու չփլի յաւիտեան ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Երեմիա իր մարգարէութեանը համար Սեդեկիայէն բանտարկուած՝ 6 Անամայելի արտը ծախու կ'առնէ . 13 ու անոր մուրհակները բարուբերն յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ զանոնք պահէ՝ իբրև նշան ժողովուրդին գալա-ւուն ։ 16 Երեմիա իր ագօթքին մէջ Աստուծոյ դանգատ կ'ընէ ։ 26 Աստուած կերուրթեան սպառնալիքը կը նորոգէ ժողովուրդին մեղքերուն համար ։ 36 և կը խոստանայ բերկրալի դերդարձութիւն մը ։

1 Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին տասներորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուերկրորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղած խօսքն է ։ Եւ ան առենը Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն՝ Ցուդայի թագաւորին տունը եղող բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր ։
3 Վասն զի Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով . Դուն ինչու համար մարգարեութիւն ընիր համար՝ ըսելով Թէ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ պիտի
4 առնէ . Եւ Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը Քաղդէացւոց ձեռքէն պիտի չազատի . Հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան

ն · ք · ղբ · իբր 606

ֆ Տես Սաղ · ձիր · 5—9 ։ Ես · ա · 26 ։
+ Ջաք · բ · 3 ։
• Գաղ · 12 · 13 ։

ֆ Եզեկ · լզ · 9 , 10 , 11 ։ Ովս · բ · 23 ։
= Գը · ա · 10 ։ ժբ · 7 ։
Բ Գաղ · խդ · 27 ։
Գ Գաղ · խդ · 6 ։
Ք Եզեկ · ժբ · 2 · 3 ։
Ի Գաղ · զ · 5 · 8 ։

ղԳաղ · լբ · 40 · լդ · 14 · Եզեկ · լէ · 26 · Երր · բ · 8— 12 · ժ · 16 · 17 ։
Ի բ Օր · ա · 31 ։

* կամ՝ Թէ և անոնց վրայ տիրողը ես էի ։
ը Գաղ · լբ · 40 · Ի Սաղ · խ · 8 · Եզեկ · ժա · 19 , 20 · լդ · 26 , 27 ։ Ի Կոր · գ · 3 ։
ժ Գաղ · խդ · 7 · ը · 22 · լբ · 38 ։
Ի Ես · ծգ · 13 · Ցօհ · զ · 45 · ա Կոր · բ · 10 · ա Ցօհ · բ · 20 ։
Ն Գաղ · լգ · 8 · ծ · 20 · Մէք · է · 18 · Գոր · ժ · 43 · ժգ · 39 · Հեսվ · ժա · 27 ։

ն · ք · ղբ · իբր 606

Ի Ծն · ա · 16 · Ղաղ · ծբ · 5 , 17 · ԽԹ · 2 , 36 , 37 · ՀԺԹ · 89 ։
Ֆ Ես · ծա · 15 ։
Ն Գաղ · ժ · 16 · Ա Սաղ · ՃԽԵ · 6 · Ես · ծգ · 9 · 10 · Գաղ · 20 , ՁԼ · 22 ։
Ն Գաղ · 22 ։

ղՆեեմ · գ · 1 · Ջաք · ժգ · 10 ։
Ց Եզեկ · խ · 8 · Ջաք · բ · 1 ։

ժ Ես · իգ · 15 · Նեեմ · գ · 28 ։
ժ Ովս · 17 ։

իբր 590

= դ Թագ · ԽԵ · 1 , 2 · Գաղ · լԲ · 1 ։

Բ Նեեմ · գ · 25 · Գաղ · լդ · 1 · լէ · 21 · լը · 6 · լԲ · 14 ։

Է Գաղ · լդ · 2 ։

Ք Գաղ · լդ · 3 · լը · 18 · 23 · լԲ · 5 · ծբ · 9 ։

Ն·Ք·ՂՓ· ԻԲԲ 590

առ բերան պիտի խօսի , և անոր հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի .
5 Ու անիկայ՝ Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի տանի . ու անիկայ հոն պիտի մնայ , Է մինչև որ եես անոր այցելու- թիւն ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . Ղթէ որ քաղդէացւոց հետ պատերազմ ը- նէք , յաջողութիւն պիտի չըլ- նէք ։
6 Անատենը Երեմիան ըսաւ , Տէ- րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .
7 Ահա քոյրդ Եղղամին որդին Անամայէլը քեզի պիտի գայ , ու պիտի ըսէ՝ Անաթովթի մէջ եղող ագարակս քեզի ծախու- առ . վասն զի Է ազգականութեան իրաւունքով քեզի կ՚իյնայ որ ծա- խու առնես ։ Եւ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ իմ հօրեղբօրս որդին Ա- նամայէլը ինծի՝ բանտին գաւիթը եկաւ , ու ինծի ըսաւ . Շնորհք ըրէ , Բենիամինի երկիրը՝ Անա- թովթի մէջ ունեցած ագարակս ծախու առ . վասն զի ժառանգու- թեան իրաւունքը քուկդ է , ու քեզի կ՚իյնայ որ փրկես . քեզի ծա- խէ առ . ան ատենը գիտցայ որ
9 ասիկայ Տէրոջը խօսքն էր ։ Եւ հօրեղբօրս որդիէն՝ Անամայէլէն Ա- նաթովթի մէջ եղող ագարակը ծախու առի , ու Շատակը տասնուս- եօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր ։
10 Եւ մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի , ու վկաներ բռնեցի , և արծաթը
11 կշռոյով կշռեցի ։ Ու ստացուած- քի մուրհակը՝ թէ՛ հրամանին ու կանոններուն համեմատ կնքուածը ,
12 և թէ բաց եղածը առի ։ Ու ըս- տացուածքի մուրհակը՝ հօրեղբօրս որդւոյն Անամայէլին աչքերուն առ- ջևը՝ ու ստացուածքի մուրհակին մէջը գրուող Է վկայից աչքերուն առջևը՝ բանտի գաւիթին մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առ- ջևը՝ Մասսիայի որդւոյն Ներիայի
13 որդւոյն Բարուքին տուի ։ Եւ անոնց աչքերուն առջևը Բարուքին
14 պատուիրեցի ու ըսի . Զօրաց Տէ- րը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Աս մուրհակները՝ ասս կընք- քուած ստացուածքի մուրհակը , ու ասս բաց մուրհակը առ , և զա- նոնք հողէ ամանի մը մէջ դիր , որ
15 շատ օրեր մնան ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս- պէս կ՚ըսէ . Ան երկրիս մէջ՝ նորէն տուներ ու ագարակներ և այգիներ Է ծախու պիտի առնուին ։
16 Ու ստացուածքի մուրհակը՝ Նե- րիայի որդւոյն Բարուքին տալէն ետքը՝ Տէրոջը աղօթք ըրի ու ըսի .
17 Ո՜հ , Տէր Եհովայ՝ ահա դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու երկընքած բազուկովդ Երկինքը ու երկիրը ստեղծեցիր . Էրնաս մէկ բան մը
18 քեզի դժուարին չէ . Դուն Է հա- զարներուն ողորմութիւն կ՚ընես , ու հայրերուն անօրէնութեանը պատիժը՝ անոնցմէ ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու տաս . Դուն մեծ ու Հզօր Աստուած եես Եհովա ,
19 անունդ Զօրաց Տէր է ։ Դուն Խորհրդով մեծ , ու գործքով զօրաւոր եես , այնպէս որ Ադամն մէ- կուն իր ճամբաներուն համեմատ , ու անոր գործքերուն պտուղին հա- մեմատ հատուցում ընելու համար՝ քու Աչքերդ մարդոց որդիներուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է ։
20 Դուն որ մինչև առ օրս՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ , ու Իսրայէլի մէջ , և Բոլոր մարդոց մէջ նշաններ ու հր- րաշքներ ընելով՝ քեզի Անունն վաստրկեցար , ինչպէս որ այսօր
21 Իսրայէլը՝ նշաններով , ու հրաշք- ներով , և զօրաւոր ձեռքով , ու երկընցած բազուկով , և մեծ ա- հարկութեամբ Եգիպտոսի երկրէն
22 Հանեցիր , Ու անոնց տուիր աս եր- կիրը՝ որուն որ իրենց Հայրերուն եր- դում ըրեր էիր՝ իրենց տալու , Ե- Նոյն երկիրը մը որ կաթ ու մեղր կը
23 բղխէ . Ու մտան զանիկայ ժառան- գեցին . բայց Ձքու Ձայնիդ ականջ չտուին , և քու օրէնքիդ համեմատ չբռլեցին . անոնք չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն . ուստի աս բոլոր չարիքը անոնց
24 վրայ բերիր ։ Ահա քաղաքին դէմ Պատնէշներ կանգնուեցան որ զա- նիկայ առնեն . և քաղաքը՝ Նուս- րին , սովին ու ժանտախտին պատ- ճառաւը՝ անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը տրուե- ցաւ . և քու բանդ կատարուե-
25 ցաւ . ու ահա կը տեսնես ։ Բայց դուն՝ ով Տէր Եհովայ , ինծի ըսիր որ՝ Ագարակը ստակով քեզի ծա- խու առ , ու վկաներ բռնէ . և ահա Քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը կը մատնուի ։
26 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
27 եղաւ՝ ըսելով . Ահա ես եմ Եհո- վայ Ամէն մարմնոյ Աստուածը . Միթէ ինծի դժուարին բան մը
28 կայ ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա Ես աս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբիլո- նի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը պիտի տամ . ու զանիկայ
29 պիտի առնէ . Եւ աս քաղաքիս դէմ պատերազմ ընող Քաղդէա- ցիները պիտի գան , ու Աս քա- ղաքը կրակի պիտի տան ու այրեն . Նաև Տներ որուն ան տուներուն՝ Ո-

Ն·Ք·ՂՓ· ԻԲԲ 590

Լ Պ Թագ· ԺԹ · 15 ։
Ի Ծն · ԺԸ · 14 ; ՀՊր 27 ; Ղաւ· 37 ։
Ն Եւ· Ի · 6 ; ԼԴ · 7 ։ Բ Օր · Ե · 9 , 10 ։
Ն Ես · Թ · 6 ։ ՀԳԼ· Ժ · 16 ։
Յ Ե՜ս · ԽԸ · 29 ։
Ղ Գ Լ · ԺԷ · 10 ։
Ժ Ցոր · ԼԴ · 21 ։ Սաղ · ԼԴ · 13 ։ Նահ· Ա· 21 ։ Գ Լ· Ժզ· 17 ։
Ժ Եւ· Թ · 16 ։ Ա Մն · Ժէ · 21 ։ Ես · Կդ · 12 ։ Դան · Թ · 15 ։
Ի Եւ· Զ · 6 ։ Բ Թագ · Է · 23 ։ Ա Մն · Ժէ · 21 ։ Սաղ· ՃԼԶ· 11 , 12 ։
Ն Եւ· Գ · Տ · 17 ։ Գ Լ · Ժ · 5 ։
Ն Նէեմ· Թ · 23 ։ Գ Լ · Ժ · Տ ։ Դան · Թ · 10—14 ։
Գ Լ · ԼԴ · 4 ։
Ն Գ Լ · Ժ · 12 ։
ՃՀՊր 25 , 36 ։
Լ ՀՊր 24 ։
Ռ Թու · Ժզ · 22 ։
Ռ ՀՊր 17 ։
Լ ՀՊր 3 ։
Ռ Գ Լ · Խ · 10 ։ Լ · Տ 10 ։ Ծբ · 13 ։
Բ Գ Լ · Ժ Թ · 13 ։

Ն · Ք · ԳՓ · Էրր 590

րոնց տանիքներուն վրայ Բահա-
ղին խունկ կը ծխէին , և օտար աս-
տուածներուն Թափելու նուէրներ
կը մատուցանէին՝ զիս բարկացը-
30 նելու համար ։ Քանզի Իսրայէլի
որդիքը ու Յուդայի որդիքը չի-
րենց մանկութենէն՝ ի վեր իմ առ-
ջեւս միայն չարութիւն կը գործեն .
որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռացը դործքերովը անդադար զիս
կը բարկացընեն՝ կ'ըսէ Տէրը ։
31 Քանզի աս քաղաքը՝ իր շինուած
օրէն մինչեւ աս օրս՝ իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս համար
եղաւ , որ զանիկայ երեսիս առջե-
– դ Թագ · Իդ · 27 ։ Իդ · 3 ։
ւս , որ զանիկայ երեսիս առջեւ
32 էն վերցնեմ՝ Իսրայէլի որդուոցը ,
ու Յուդայի որդուոցը՝ Թէ իրենց
և Թէ իրենց Թագաւորներուն , իշ-
խաններուն , քահանաներուն , ու
մարգարէներուն , և Յուդայի մար-
դիկներուն , ու Երուսաղէմի բնակ-
չացը բոլոր չարութեանը պատճա-
ռաւ՝ որ ըրին զիս բարկացընելու
ԳԼ · բ · 27 ։ Ե · 24 ։
33 համար ։ Եւ ինծի դարձուցին և չէ Թէ երես , ու Թէև
Գէ · Ե · 18 ։ անոնց սորվեցուցի՝ կանուխ ելլելով ու սորվեցընելով , բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին , որ խրատ ընդ-
34 դունին . Հապա ի իմ անունովս
կոչուած տանը մէջ իրենց պղծու-
Թիւնները դրին՝ զանիկայ պղծե-
35 լու համար ։ Ու Ենովմի որդւոյն
Ձորին մէջը եղող Բահաղին բարձր
տեղերը շինեցին՝ – իրենց տղաք-
ները ու աղջիկները Քմողքին հա-
մար՝ իրենք անցընելու , ոորն որ ես
անոնց հրամայած չէի , ու միտքես
ալ անցած չէր , որ անոնք աս
պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մե-
ղանչել տալու համար ։
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ աս քաղա-
քիս համար՝ որ դուք կ'ըսէք Թէ՝
սրով , սովով ու ժանտախտով
Բաբելոնի Թագաւորին ձեռքը կը
Բ Էսթ · 24 ։
Իր Օր · Լ · 3 ։ Գլ · Իդ · 3 · Իթ · 14 ։ Լա · 10 ։ Եզեկ · Լէ · 21 ։
37 մատնուի . Ահա ես Է զանոնք պի-
տի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն ,
ուր որ զանոնք՝ իմ բարկու-
Թեամբս , սրտմտութեամբս ու մեծ
ցասումովս վռնտեցի , և զանոնք
աս տեղը պիտի դարձընեմ , ու
Ղ Գլ · Իդ · 6 ։ Լդ · 16 ։
ապահովութեամբ պիտի բնակե-
Է Գլ · Իդ · 7 ։ Լ · 22 ։ Լա · 33 ։
38 ցընեմ ։ Եւ անոնք Է ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ ա-
Ը Գլ · Իդ · 7 ։ Եզեկ · ժա · 19 , 20 ։
39 նոնց Աստուած պիտի ըլլամ . Ու
Էանոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ
պիտի տամ , որ միշտ ինծմէ վախ-
նան , և իրենց՝ ու իրենցմէ ետքը
իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ ։
Բ Ես · ԺԱ · 3 ։ Գլ · Լ · 31 ։ ԺԼ · Լ · 33 ։
40 Եւ Էանոնց հետ յաւիտենական
ուխտ մը պիտի դնեմ , որ անոնց
բարիք ընելէն՝ անոնցմէ ետ չգա-
ռնեմ , ու Է իմ վախս անոնց
սրտին մէջը պիտի դնեմ , որ ինծմէ
41 չհեռանան ։ Եւ Էանոնց բարիք ը-
նելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրա-
խանամ , ու Էզանոնք՝ բոլոր
սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմար-
տութեամբ աս երկրիս մէջը պիտի
42 տնկեմ ։ Քանզի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ի ինչպէս որ աս ժողովուր-
դին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը
բերի , այնպէս ալ անոնց վրայ պի-
տի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ ա-
43 նոնց համար խօսեցայ ։ Ու Թնդրեն
ագարակներ ծախու պիտի առնուի
աս երկրին մէջ , որուն համար
դուք կ'ըսէք Թէ՝ Ամայացած է ,
ու մարդէ և անասունէ զուրկ է ,
Բ Էսդ · ե · 4 , 6 ։ Դան · Թ · 8 ։
– քաղդէացւոց ձեռքը տրուած
44 է ։ Հրէնիամինի երկրին մէջ , ու
Երուսաղէմին շրջակայ տեղւոյն ,
և Յուդայի քաղաքներուն մէջ , ու
լեռնային քաղաքներուն մէջ , և
դաշտային քաղաքներուն մէջ , ու
Հարաւային քաղաքներուն մէջ ըս-
տակով ագարակներ ծախու պիտի
առնեն . և մուրհակներ պիտի գը-
րեն , ու պիտի կնքեն , ու վկաներ
պիտի բռնեն . վասն զի Էանոնց
գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ ,
կ'ըսէ Տէրը ։

Ն · Ք · ԳՓ · Էրր 590

Իր Օր · Լ · 9 ։ Սոփ · Գ · 17 ։
Գլ · Իդ · 6 ։ Լա · 28 ։ Ամով · Թ · 15 ։
Իգ · Լ · 28 ։
Թ Հմր 15 ։
Գլ · Լդ · 10 ։
Հգ · Ժէ · 26 ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Աստուած կը խոստանայ դերեդարձութիւնը մը ։ 9 ուրախալի վիճակ մը ։ 12 և Հաստատուն կառավարութիւն մը ։ 15 Քրիստոս՝ սերմնութեան Շառաւիղ ։ 17 Թագաւորութեան և քահանայութեան տեղութիւնը ։ 20 և Հաստատուն սուրբ սերունդ մը ։

1 Յե Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
Երեմիային եղաւ , երբոր անի-
կայ տակաւին բանտին գաւիթին
– Գլ · Լ · 2 – 3 ։
մէջը արգիլուած էր , ըսելով .
2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը Է որ աս տեղը
Բ Ես · Լէ · 26 ։
շինեց , Տէրը՝ որ զանիկայ հաստա-
տելու համար՝ զանիկայ ստեղծեց ,
3 Է որուն անունը Եհովայ է . Է ինծի
Ես · Ժե · 3 ։ Ամով · Ե · 8 · Թ · 6 ։
կանչէ , ու քեզի պատասխան տամ ,
և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատ-
4 մեմ , որ դուն չես գիտեր ։ Վասն
զի աս քաղաքին տուներուն համար ,
ու Յուդայի Թագաւորներուն տու-
Թ Սպ · դա · 15 ։ Գլ · Իթ · 12 ։
ներուն համար՝ որոնք Է պատնէշնե-
րէն ու սուրէն փլած են , Իսրայէլին
Է Գլ · Լը · 24 ։
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
5 Ն՝ քաղդէացւոց դէմ՝ պատերազմ
Ղ Գլ · Լը · 5 ։ * Կամ՝ քաղդեացիք
ընելու կու գան , և անոնք Թուռներէ
մեռած մարդոց դիերովը պիտի լե-
ցուին , որոնք իմ բարկութեամբս
ու սրտմտութեամբս պիտի զար-
նեմ . վասն զի ես աս քաղաքէն իմ
երեսս ծածկեցի , անոնց բոլոր չա-
Է Գլ · Ը · 18 ։
6 րութեանը համար ։ Ահա Է անոր
առողջութիւն ու բժշկութիւն պի-
տի բերեմ , ու զանոնք պիտի բժշկե-
կեմ , և խաղաղութեան ու ճշմար-

տուԹեան առաստուԹիւնը անոնց
7 պիտի յայտնեմ։ Եւ ԸԳուդային
գերութիւնը ու Իսրայէլին գերու-
Թիւնը պիտի դարձընեմ, ու զա-
նոնք Բաալիւնին պէս պիտի *հաստա-
8 տեմ։ Եւ անոնց ինծի դէմ գոր-
ծած բոլոր անօրինութիւնէն ը զա-
նոնք պիտի սրբեմ. ու անոնց ինծի
դէմ բրած Էրոլոր անօրէնութիւն-
ները ու յանցանքները պիտի ներեմ։
9 Եւ ասիկայ ինծի՝ ուրախութեան
անուն, փառք ու պարծանք պիտի
ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջ՝
որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը
որ ես անոնց պիտի ընեմ. և Էպի-
տի վախնան ու դողան ան ամէն
բարիքին ու ամէն յաջողութեանը
համար՝ որ ես աս *Երուսաղէմ պիտի ը-
նեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան տեղւոյս
մէջ՝ որուն համար դուք կ'ըսէք
Թէ՝ Մարդէ ու անասուն գուրկ
ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և
Ցուդայի քաղաքներուն մէջ, ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ո-
րոնք անմարդ ու անբնակ, ու ան-
ասուն գուրկ ըլլալով՝ ամայացած
11 են, նորէն պիտի լսուի Ցնծու-
Թեան ձայն, և ուրախութեան
ձայն, փեսայի ձայն, ու հարսի
ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք
Տէրոջը տունը Հգոհութեան ընծա-
ներ բերելով կ'ըսեն. Յգոհացէք
զօրաց Տէրոջմէն. ինչու որ Տէրը
բարի է, ինչու որ անոր ողորմու-
Թիւնը յաւիտեան է. Բանդի ես
երկրիս գերիները էրէից առջի վի-
ճակին պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէ-
12 րը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ան տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու
անասուն գուրկ ըլլալով՝ անա-
պատ դարձած է, և անոր ամէն
քաղաքներուն մէջ՝ նորէն հօտեր
պառկեցընող հովիւներու բնակա-
13 րաններ պիտի ըլլան։ Լեռնային
քաղաքներուն մէջ՝ դաշտային քա-
ղաքներուն մէջ՝ ու հարաւային քա-
ղաքներուն մէջ՝ և Բենիամինի երկ-
րին մէջ՝ ու Երուսաղէմին շրջակայ
տեղուանքը՝ և Ցուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ՝ հօտերը յդարձեալ վէրէն
համրուին ձեռքէն պիտի անցնին,
կ'ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Իսրայէլի տանը համար և Ցու-
դայի տանը համար բսած Էբարի
15 խօսքս պիտի կատարեմ։ Ան օրե-
րը ու ան ժամանակը՝ Դաւիթին
*արդարութեան շառաւիղ մը պի-
տի բուսցընեմ. և անիկայ երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ։ Ան օրերը Ցուդան
պիտի աղատի, ու Երուսաղէմը

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
աս է անոր անունը՝ որով պիտի կո-
չուի. Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին Ի Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չըլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն՝ Ղողնակիզ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Թէ որ ցորեկուան ուխտս,
ու գիշերուան ուխտս կրնաք աւ-
րել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան, Իմ Ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տս ալ պիտի աւրուի, որ իր ա-
թոռին վրայ Թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ. անանկ ալ
ինծի ծառայութիւն ընող Ղե-
տացի քահանաներուն հետ ունե-
22 ցած ուխտս։ Ինչպես որ Էերկնիդ
զօրքերը չեն համրուիր, ու ծովուն
աւազը չափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը՝ և ինծի ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով. Չէս տեսներ որ աս
ժողովուրդը ինչ կը խօսի, ու կ'ը-
սէ. Տէրը իր ընտրած *երկու ազ-
գատոհմերը երեսէ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւը ազգ
25 չսեպելով։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ Էցորեկուան ու գիշերուան
համար ուխտ ըրած չեմ, և չեր-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Ցակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեսէ պիտի ձգեմ, որ Ինձմէն ալ
անոր սերունդին Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Ցակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չդնեմ. վասն զի
Էանոնց գերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ, ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ · Լ Դ

1 Երեմիա կը նախատեսէ Սեդեկիային ու Երու-
սաղէմին գերութիւնը։ 8 Իշխանները ու ժո-
ղովուրդը իրենց ծառաները տրամակէն ետեւ՝
Ետտուձդ ուխտին դէմ՝ զանոնք նորէն կը
ծառայեցընեն։ 12 Երեմիա Հրէից անհնա-
զանդութեանը համար կը մարգարէանայ թէ
անոնք ու Սեդեկիան իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Երբոր Բաբելոնի Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորը իր բոլոր զօր-
քովը, ու իր իշխանութեան տակը
եղող Էերկրին բոլոր թագաւորու-
թիւններովը, և բոլոր ժողովուրդ-
ներով՝ Երուսաղէմի վրայ, ու անոր

Ն · Ր · ՁԲ · Իբր 590

Ը ԳԼ · Լ · 3 ·
Ր · 44 · Հմմ·
11 ·
Բ Ես · ա · 26 ·
ԳԼ · իդ · 6 ·
Լ · 20 · Լա ·
4 · 28 · Խբ ·
10 ·
* Եբր · Շնեմ ·
Ը Եզկ · լդ ·
23 · Զաբ ·
ժգ · 1 · Երր ·
Թ · 13 · 14 ·
Ի ԳԼ · լա · 34 ·
Մխբ · է · 18 ·
Լ Ես · կբ · 7 ·
ԳԼ · ժգ · 11 ·
Ր Տես Ես ·
կ · 5 ·
Ե ԳԼ · լ · 43 ·
Ձ ԳԼ · է · 34 ·
ժզ · 9 · Խե ·
10 · Ցպա ·
ժը · 23 ·
Ղ Ղե · է · 12 ·
Սաղ · ճէ ·
22 · ՃԺզ · 17 ·
Յակ Ն · ժգ ·
Տ · 34 · Բմն ·
ե · 13 · է · 3 ·
Եզր · գ · 11 ·
Սաղ · ՃկՁ ·
1 · Ես · ժբ ·
4 ·
Ղ Հմր 7 ·
Ճ Ես · կե · 10 ·
ԳԼ · լա · 24 ·
ծ · 19 ·
Ժ ԳԼ · ժե ·
26 · լր · 44 ·
Ն ԳԼ · իդ · 5 ·
լա · 27 · 31 ·
Ո ԳԼ · իմ ·
10 ·
Ա Ես · գ · 2 ·
Ա · 1 · ԳԼ ·
իդ · 5 ·
Ե ԳԼ · իգ · 6 ·

Ն · Ա · ՁՁ · Իբր 590

ՃԲ Թագ · է · 16 · գ Թագ · բ · 4 · Սաղ · ՃԹ · 29 · 36 · Ղա · ա · 32 · 33 ·
Ը Հռով · ժբ · 1 · ժե · 16 · ապ Ես · բ · 5 · 9 · Ցայտ · ա · 6 ·
– Սաղ · ՃԹ · 37 · Ես · ծգ · 9 · ԳԼ · լա · 36 · Հմր 23 ·
– Սաղ · ՃԹ · 34 ·
Ե Ներ · ժգ · 16 · ժե · 5 · իբ · 17 · ԳԼ · լ · 37 ·
– Հմր 21, 22 ·
Ը Հմր 20 · Ներ · ը · 22 · Ե Սաղ · հգ · 16 · 17 · ՃԺ · 19 · ԳԼ · լա · 35 · 36 ·
– ԳԼ · լ · 37 ·
Ի Հմր 7, 11 · Եզր · բ · 1 ·

Իբր 591

– Դ Թագ · իե · 1 · Ը · ԳԼ · լԹ · 1 · ծբ · 4 ·
Բ ԳԼ · ա · 15 ·

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԵՐԵՄԻԱՅԻ

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 591

բոլոր քաղաքներուն վրայ պատե-
րազմ կ'ըներ, Տէրոջը կողմանէ Ե-
րեմիային ասս խօսքը եղաւ, ըսե-
լով.
2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ. Գնա, Ցուդայի Սեդե-
կիա թագաւորին խօսէ, ու անոր
ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
էԳԼ·Ի·10· ես քաղաքը Բաբիլոնի թագաւո-
լբ· 3, 23· րին ձեռքը պիտի տամ, ու Ե զա-
ԵԳԼ·լբ·29· 3 նիկայ կրակով պիտի այրէ. Եւ
ՀՄր 22· դուն անոր ձեռքէն պիտի չազա-
ԻԳԼ·լբ·4· տիս. հապա անշուշտ պիտի բռնե-
նուիս, ու անոր ձեռքը պիտի
տրուիս. և քու աչքերդ Բաբիլոնի
թագաւորին աչքերը պիտի տես-
նեն. ու անոր բերանը քու բերնիդ
հետ պիտի խօսակցի. ու Բաբիլոն
4 պիտի երթաս. բայց Տէրոջը խօս-
քը մտիկ ըրէ՛ ով Սեդեկիա Ցու-
դայի թագաւոր, Տէրը քեզի հա-
մար այսպէս կ'ըսէ. Դուն սրով
5 պիտի չմեռնիս. Դուն խաղաղու-
թեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս
ԸՏԵՆ ԲՄՆ· ԺԶ· 14· որ Ը.քեզմէ առաջ եղող քու հայ-
իա· 19· րերուդ՝ առջի թագաւորներուն
Ի ՏԵՆ ԴԱՆ· համար էառնէին ծխելին, ենոյնպէս
Բ· 46· ալ քեզի համար պիտի ծխեն, ու
Ը ՏԵՆ ԳԼ· Վա՛յ տէր ի՛՛ ըսելով, էքու վրադ
ԻԲ· 18· պիտի ողբան. վասն զի ասս խօսքը
ես խօսեցայ, կ'ըսէ Տէրը։
6 Ու Երեմիա մարգարէն ասս բոլոր
խօսքերը Ցուդայի Սեդեկիա Թա-
գաւորին խօսեցաւ Երուսաղեմի
7 մէջ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորին
զօրքը՝ Երուսաղեմի դէմ ու Ցու-
դայի մնացած բոլոր քաղաքներուն
դէմ Լաքիսին ու Ազեկային հետ
Բ՛Դ ԹԱԳ· ԺԸ· 13· պատերազմ կ'ընէր. վասն զի Բ Ցու-
ԺԹ· Տ· Բ դայի քաղաքներէն՝ պարսպաւոր
ՄՆ· ԺԱ· 5, 9· քաղաքներ ասոնք մնացեր էին։
8 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ե-
ղած խօսքն է՝ երբոր Սեդեկիա Թա-
գաւորը Երուսաղեմի մէջ եղող բո-
լոր ժողովուրդին հետ ուխտ րրաւ
Ա ԵԼ· ԻԱ· 9 որ ծազատութիւն քարոզէն, Իր
2, ՂԼԱ·ԻԿ· ամէն մարդ իր ծառան, ու ամէն
10, ՀՄր 14· մարդ իր աղախինը, Երբայեցի
Ի ՆԵՒՄ· Ե· մարդը ու Երբայեցի կնիկը ազատ
11· արձակէ, Լոու մէյմէն ալ մէկ մարդ
Ւ ՂԼԱ· ԻԿ· մը իր Հրէայ եղբայրը չծառայե-
39—46· 10 ցընէ։ Ու ՀԱԶԱՆԵՑԱՆ բոլոր իշ-
խանները, ու բոլոր ժողովուրդը՝
որոնք ան ուխտին մէջ մտան, որ
ամէն մարդ իր ծառան, ու ամէն
մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ,
և ալ զանոնք չծառայեցընէ. Հա-
զանեցան, և զԱՆՈՒ արձակեցին։
11 Բայց Ետնէն ետրը դարձան, ու ի-
րենց ազատ թող տուած ծառա-
Իբր 590 ները ու աղախինները նոր դարձու-
Ի ՏԵՆ ՀՄր ցին, և զանոնք բռնադատեցին՝ որ
21· ԳԼ·Լ· ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։
5·

12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ Տէրոջմէն, ըսելով. Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ
ըրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն
ծառայութեան տունէն հանած
14 օրս, ու ըսի. Ե Եօթը տարիէն ետ-
քը ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի
արձակէք իր Երբայեցի եղբայրը, որ
քեզի ծախուած է, ու վեց տարի
քեզի ծառայեր է. զանիկայ քովէդ
ազատ արձակես. բայց ձեր հայրերը
ինծի մտիկ չըրին, ու ականջնին
15 չծռեցին։ Եւ դուք այսօր դար-
ձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին
ազատութիւն քարոզելով՝ իմ առ-
ջեւս ուղիղ եղածը ըրիք, և Իմ
անունս ուխտ ըրիք հան տանը մէջ՝
որուն վրայ իմ անունս կոչուած է.
16 Բայց Ետէք դառնալով՝ Իմ անունս
պղծեցիք. ու ամէնդ ալ ձեր ա-
զատ արձակած, ու իրենց կամացը
ԲՈՂ ԴՈՒԱ ծառաները ու աղա-
խինները ետ դարձուցիք, ու զա-
նոնք բռնադատեցիք՝ որ ձեզի ծա-
ռաներ ու աղախիններ ըլլան։
17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք ինծի մտիկ չըրիք, որ Իւրա-
մէն մէկը իր եղբօրը համար, ու
ամէն մէկը իր ընկերին համար ա-
զատութիւն քարոզէ. ահա ես ձե-
զի համար՝ կ'ըսէ Տէրը, Հասուրին՝
ժանտախտին ու սովին ազատու-
թիւն կը քարոզեմ. ու ձեզ ՀԵրկրին
բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ
18 նեղութեան պիտի մատնեմ։ Եւ
Ի զրաւակը երկուքի կտրելով, ու
անոր կտորներուն մէջտեղէն անց-
նելով՝ իմ առջեւս ըրած ուխտեր-
նուն խօսքերը չկատարող, Ե իմ
ուխտս զանց ընդող մարդիկները
19 պիտի մատնեմ, Այսինքն Ցուդային
իշխանները, ու Երուսաղէմին իշ-
խանները, պալատականները, և
քահանաները, ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդը՝ որոնք ղուարակին կտոր-
20 ներուն մէջտեղէն անցան, Զանոնք
իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու
իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռ-
քը պիտի մատնեմ. և անոնց
Ի դիերը երկինքի թռչուններուն ու
երկրի գազաններուն կերակուր պի-
21 տի ըլլան։ Եւ Ցուդայի Սեդեկիա
թագաւորը, ու անոր իշխանները՝
իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու
իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռ-
քը, և Ե ձեզմէ դարձող Բաբիլոնի
թագաւորին զօրքերուն ձեռքը
22 պիտի մատնեմ։ ԶԱՀա ես հրա-
մայելով կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք ասս
քաղաքը նոր պիտի բերեմ, և անոր
դէմ պատերազմ պիտի ընեն, ու
զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 590

Ի ԵԼ·ԽՀ·2, ԻԳ·10, Բ ՕՐ·ԺԱ·12·

ԻԴԹՍԳ·ԻԳ· 3, ՆԵՒՄ· Ժ·29·

ՀԳԼ·Ե·10·

Յ ԵԼ·Ի·7, ՂԼ·ԺԲ· 12·

ԼԳԹՍԳ·ԻԳ· 24, 36·

Ե Բ ՕՐ·ԻԲ· 25, 64· ԳԼ ԻԲ·18·

Ի ՏԵՆ ՅՕՆ· ԺԱ·10, 17·

Յ ԳԼ·Լ·33· ԺԶ·4, ԺԹ· 7·

Ն ՏԵՆ ԳԼ·ԼԵ· 5·11·

ՀԳԼ·ԼԲ·8, 10·

Ա ԳԼ·ԼԲ·3· ԼԹ·1, 2, 8· ՕՐ·7·13·

պրէն . և չ Ցուդայի քաղաքները՝ ամբնակ ամայութեան պիտի դարձընեմ ։

ԳԼ . ԼԵ

1 Երեմիա՝ Ռեքաբեանց հնազանդութիւնը յիշելով , 12 կը դատապարտէ Հրէից անհնազանդութիւնը ։ 18 Ստուած կ'օրհնէ Ռեքաբեանները իրենց հնազանդութեանը համար ։

1 Ցուդայի Թագաւորին Ցովսիայի որդւոյն Ցովակիմին օրերը՝ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած

2 խօսքն է , որ ըսաւ . Ռեքաբեանց տունը դնա , ու անոնց հետ խօսէ՝ , և զանոնք Տէրոջը տունը՝ մէկ Բսենեակ մը տար , ու անոնց գինի խմէ ։

3 ցուր ։ Եւ Քաբաոնիայի որդւոյն Երեմիային որդին Ցազոնիան , ու անոր եղբայրները , և բոլոր որդիները , ու Ռեքաբեանց բոլոր տունը

4 առի . Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Սեղբուի որդւոյն Մաասիա Էդնապանին սենեակին վրայ եղող իշխաններուն սենեակին քովի՝ Մաասէոյի մարդուն Յեզդողոյի որդւոյն Անանի որդուոյը սենեակը ։

5 Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոյը առջևը գինիով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի , և անոնց ըսի ։

6 Գինի խմեցէք ։ Ու անոնք ըսին ։ Գինի չենք խմեր ։ քանզի մեր հայրը՝ Ռեքաբի որդին Ցովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ ։ Դուք ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի

7 չխմէք ։ Եւ տուն չշինէք , ու սերմ չցանէք , և այդի չունկնէք ու չստանաք ։ հապա ձեր բոլոր օրերը վրանները մէջ բնակիք ։ Ե որպէս զի ձեր պանդուխտ եղած երկրին վրայ շատ

8 օրեր ապրիք ։ Ու մեր հօրը Ռեքաբի որդւոյն Ցովնադաբին բոլորը մեզի հրամայածին պէս՝ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ՝ մենք , մեր կնիկները , մեր տղաքները ու մեր աղջիկները գինի

9 չենք խմեր ։ Եւ բնակելու համար տուներ չենք շիներ , ու այգի և արտ՝ կամ սերմ չենք ստանար ։

10 Հապա վրաններու մէջ կը բնակինք , ու Ցազանդութիւն ընելով՝ մեր հօրը Ցովնադաբին բոլոր հրամայածը ի գործ կը դնենք ։

11 Բայց երբոր Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ՚ա երկիրը ելաւ , ըսինք ։ Եկէք , Քաղդեացւոց զօրքին երեսէն , ու Ասորւոց զօրքին երեսէն Երուսաղէմ երթանք ։ այսպէս Երուսաղէմի մէջ կը բնակինք ։

12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային

13 եղաւ՝ ըսելով ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ Դնա , Ցուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ ։

Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար Ձխրատ չէք ընդունիր , կ'ըսէ Տէրը ։

14 Ռեքաբի որդւոյն Ցովնադաբին՝ իր որդւոյը դինի չխմելու համար պատուիրած խօսքերը հաստատ պահուեցան ։ վասն զի իրենց հօրը հրամանին ընազանդութիւն ընելով , մինչև ասօր չեն խմեր ։ Բայց Թէև ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ ելլելով ու խօսելով , սակայն ինծի մտիկ

15 չբերիք , Ես իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի իրկեցի կանուխ ելլելով ու խրկելով , ու ըսի ։ Բ Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ , և բարի գործքեր ընէք , ու օտար աստուածներու ետևէ մի՛ երթաք՝ որ անոնց ծառայութիւն ընէք , որպէս զի ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը բնակիք ։ բայց ձեր ականջը չդնեցիք ,

16 ու ինծի մտիկ չբերիք ։ Ես Ռեքաբի որդւոյն Ցովնադաբին որդիքը՝ իրենց հօրը պատուիրած հրամանը հաստատ պահեցին ։ բայց աս ժո-

17 ղովուրդը ինծի մտիկ չբերաւ ։ Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես Ցուդային , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խօսեր եմ ։ Բ վասն զի անոնց խօսեցայ , բայց մտիկ չբերին , ու անոնց կանչեցի , բայց պատասխան չտուին ։

18 Ու Երեմիա՝ Ռեքաբեանց տանը ըսաւ ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ Որովհետև ձեր հօրը Ցովնադաբին պատուէրը մտիկ ըրիք , ու անոր բոլոր հրամանները պահեցիք , և ձեզի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք ։

19 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ Ռեքաբեան Ցովնադաբէն միշտ իմ առջևս կայնող մարդ պակաս պիտի չըլլայ ։

ԳԼ . ԼԶ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը գրել կու տայ Բարուքին , 5 և հրապարակաւ կարդալ կու տայ ։ 11 Իչմանները Մէքայիայի մէջտղայն ան բանը , և Ցուդին կը խրկեն որ բերէ ան գրուածը , ու զանիկայ կը կարդան ։ 19 Կ'ուզեն որ Բարուքը ու Երեմիան պահուին ։ 20 Ցովակիմ Թագաւորը աս մարգարէութիւնը մէկ մասը մտիկ կ'ընէ , ու տոմոր այրել կու տայ ։ 27 Երեմիա անոր գաղտաստանը կը ծանուցանէ ։ 32 Բարուք մէկ նոր օրինակ մը կը գրէ ։

1 Ու եղաւ որ Ցուդայի Թագաւորին Ցովսիայի որդւոյն Ցովակիմին չորրորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ աս խօսքը եղաւ Երեմիային , ըսե-

2 լով . Քեզի՝ մէկ գիրքի տոմոր մը առ , ու Բանոր վրայ գրէ ան բոլոր

Ն · ք · գբ · Իբր 607

խօսքերը՝ որ քեզի հետ խօսելու եմ այդ օրէն՝ Հովսիայի օրերէն մինչև այս օրս Իսրայէլի վրայով, ու Ցուդայի վրայով, և ամբողջ ազգե-

գ Գլ · խե · 3 · Ե Գլ · իե · 15 · եե ·

3 րուն վրայով խօսեցայ՝ եկարելի է որ Ցուդայի տունը լսէ ամբողջ չարիքը՝ որ ես կը մտածեմ անոնց ընելու, որպէս զի ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ, և ես ա-

Է Հմր 7 · Գլ · իզ · 3 ·

նոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը նե-

ղ Գլ · իբ · 3 ·

րեմ։

4 Ու Երեմիա՝ Նէրիայի որդին Բարուքը կանչեց. և Բարուք՝ Ե-

ը Տես գլ իե · 1 ·

րեմիային բերնէն՝ Տէրոջը անոր բոլոր խօսքերը ան գիր-

5 քի տումին վրայ գրեց։ Ու Երեմիա՝ Բարուքին պատուի-

Ր Ղե · ժզ 29 · իդ · 27 —32 · Գոր · իե · 9 ·

րեց ու ըսաւ. Ես — գերի՝ ար-

ժ Հմր 3 ·

գիլուած եմ. Տէրոջը տունը

6 երթալու կարող չեմ. Ուստի

ի Ղե · ժզ 29 · իդ · 27 —32 · Գոր · իե · 9 ·

դուն երթաս, ու ի Ծոմապահու-

ա Հմր 3 ·

թեան օրը Տէրոջը տանը մէջ ժո-

բ Տես Ա Մնաց · ի · 3 ·

ղովուրդին ականջներուն իմ բեր-

գ Ա Մնաց · իե · 8 ·

նէս գրած տումեդ Տէրոջը խօսքե-

դ Ա Մնաց · իե · 9 ·

րը կարդաս, ու նաև իրենց քա-

ե Ա Մնաց · իե · 10 ·

ղաքներէն եկող բոլոր Ցուդային

զ Ա Մնաց · իե · 11 ·

ականջներուն զանոնք կարդաս.

է Ա Մնաց · իե · 12 ·

7 ժ գուցէ ե Տէրոջը առջևը իյնալով

ը Ա Մնաց · իե · 13 ·

աղօթք ընեն՝, և ամէն մարդ իր

թ Ա Մնաց · իե · 14 ·

չար ճամբայէն դառնայ. քանզի

ժ Ա Մնաց · իե · 15 ·

մեծ է ան բարկութիւնը ու սրտմը-

ի Ա Մնաց · իե · 16 ·

տութիւնը որ Տէրը աս ժողովուր-

ա Ա Մնաց · իե · 17 ·

8 դին համար խօսեցաւ։ Ու Ներ-

բ Ա Մնաց · իե · 18 ·

իայի որդին Բարուք Երեմիա

գ Ա Մնաց · իե · 19 ·

մարգարէին բոլոր իրեն հրամայա-

դ Ա Մնաց · իե · 20 ·

ծին պէս ըրաւ, և ան գիրքին Տէ-

ե Ա Մնաց · իե · 21 ·

րոջը խօսքերը կարդաց Տէրոջը

զ Ա Մնաց · իե · 22 ·

տանը մէջ։

Իբր 606

9 Ու ևղաւ որ Ցուդայի թագաւո-

է Ա Մնաց · իե · 23 ·

րին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին

ը Ա Մնաց · իե · 24 ·

հինգերորդ տարին՝ իններորդ ամի-

թ Ա Մնաց · իե · 25 ·

սը՝ բոլոր Երուսաղէմի ժողովուր-

ժ Ա Մնաց · իե · 26 ·

դին, ու Ցուդայի քաղաքներէն

ի Ա Մնաց · իե · 27 ·

Երուսաղէմ ևկող բոլոր ժողո-

ա Ա Մնաց · իե · 28 ·

վուրդին՝ Տէրոջը առջևը ծոմապա-

բ Ա Մնաց · իե · 29 ·

10 հութիւն քարոզեցին։ Եւ Բա-

գ Ա Մնաց · իե · 30 ·

րուք Սափան գպիրին որդւոյն

դ Ա Մնաց · իե · 31 ·

Գամարիայեան սենեակը՝ Տէրոջը

ե Ա Մնաց · իե · 32 ·

տանը Վնոր դրանը մուտքը՝ վերի

զ Ա Մնաց · իե · 33 ·

գաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին

է Ա Մնաց · իե · 34 ·

ականջներուն՝ ան գիրքէն Երեմիա-

ը Ա Մնաց · իե · 35 ·

յին խօսքերը կարդաց։

թ Ա Մնաց · իե · 36 ·

11 Եւ Սափանի որդւոյն Գամարիա-

ժ Ա Մնաց · իե · 37 ·

յին որդին Միքիան, երբոր գիր-

ի Ա Մնաց · իե · 38 ·

քէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց,

ա Ա Մնաց · իե · 39 ·

12 թագաւորին տունը՝ գպիրին սե-

բ Ա Մնաց · իե · 40 ·

նեակը իջաւ. և ահա բոլոր իշխան-

գ Ա Մնաց · իե · 41 ·

ները՝ Եղիսամա գպիրը, ու Սեմա-

դ Ա Մնաց · իե · 42 ·

յիայի որդին Դալայիան, ու Ել-

ե Ա Մնաց · իե · 43 ·

բոռոռի որդին Եղնաթանը, և Սա-

զ Ա Մնաց · իե · 44 ·

փանի ոսդին Գամարիան, ու Ա-

է Ա Մնաց · իե · 45 ·

նանիայի որդին Սեդեկիան, և բո-

ը Ա Մնաց · իե · 46 ·

լոր իշխանները հոն նստեր էին։

թ Ա Մնաց · իե · 47 ·

13 Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բո-

ժ Ա Մնաց · իե · 48 ·

լոր խօսքերը որ լսեր էր, երբոր

ի Ա Մնաց · իե · 49 ·

Բարուք ժողովուրդին ականջնե-

ա Ա Մնաց · իե · 50 ·

14 րուն ան գիրքէն կը կարդար։ Եւ

բ Ա Մնաց · իե · 51 ·

բոլոր իշխանները՝ Քուսիի որբւոյն

գ Ա Մնաց · իե · 52 ·

Սեղեմիայի որբւոյն Նաթանիային

դ Ա Մնաց · իե · 53 ·

որդին Ցուդին՝ Բարուքին խրկե-

ե Ա Մնաց · իե · 54 ·

ցին՝ ըսելով. Ժողովուրդին ա-

զ Ա Մնաց · իե · 55 ·

կանջներուն կարդացած տումդ

է Ա Մնաց · իե · 56 ·

ձեռքդ առ, ու հո՛ եկուր. ուստի

ը Ա Մնաց · իե · 57 ·

Ներիայի որդին Բարուք տումը

թ Ա Մնաց · իե · 58 ·

ձեռքը առաւ, ու անոնց գնաց։

ժ Ա Մնաց · իե · 59 ·

15 Եւ անոնք ըսին անոր. Կ'աղաչենք

ի Ա Մնաց · իե · 60 ·

նստէ՝, ու մեր ականջներուն ալ

ա Ա Մնաց · իե · 61 ·

կարդա զանիկայ։ Եւ Բարուք ա-

բ Ա Մնաց · իե · 62 ·

16 նոնց ականջներուն կարդաց։ Ու

գ Ա Մնաց · իե · 63 ·

երբոր ան բոլոր խօսքերը լսեցին,

դ Ա Մնաց · իե · 64 ·

վախով իրարու կը նայէին. ու

ե Ա Մնաց · իե · 65 ·

Բարուքին ըսին. Անշուշտ ատ

զ Ա Մնաց · իե · 66 ·

բոլոր խօսքերը թագաւորին պիտի

է Ա Մնաց · իե · 67 ·

17 պատմենք։ Եւ Բարուքին հար-

ը Ա Մնաց · իե · 68 ·

ցուցին ու ըսին. Շնորհք ըրէ՝

թ Ա Մնաց · իե · 69 ·

պատմէ՝ մեզի թէ ինչպէս գրեցիր

ժ Ա Մնաց · իե · 70 ·

18 ատ խօսքերը անոր բերնէն։ Եւ

ի Ա Մնաց · իե · 71 ·

Բարուք անոնց ըսաւ. Ան խօսքե-

ա Ա Մնաց · իե · 72 ·

րուն ամէնը անիկայ ինծի բերնով

բ Ա Մնաց · իե · 73 ·

արտասանեց, ու ես զանոնք մելա-

գ Ա Մնաց · իե · 74 ·

19 նով — գրքին մէջը գրեցի։ Ան

դ Ա Մնաց · իե · 75 ·

ատենը իշխանները Բարուքին ը-

ե Ա Մնաց · իե · 76 ·

սին. Գնա պահուըռե՝ թէ դուն և

զ Ա Մնաց · իե · 77 ·

թէ Երեմիան, և ուր ըլլալնիդ

է Ա Մնաց · իե · 78 ·

մարդ չգիտնայ։

ը Ա Մնաց · իե · 79 ·

20 Ու անոնք սրահը Թագաւորին

թ Ա Մնաց · իե · 80 ·

մտան. բայց տումը Եղիսամա գր-

ժ Ա Մնաց · իե · 81 ·

պիրին սենեակին մէջ պահեր էին.

ի Ա Մնաց · իե · 82 ·

և — բոլոր խօսքերը Թագաւորին

ա Ա Մնաց · իե · 83 ·

21 ականջներուն պատմեցին։ Եւ

բ Ա Մնաց · իե · 84 ·

Թագաւորը խրկեց Ցուդին որ ան

գ Ա Մնաց · իե · 85 ·

տումը առնէ. ու զանիկայ Եղիսա-

դ Ա Մնաց · իե · 86 ·

մա գպիրին սենեակէն առաւ. և

ե Ա Մնաց · իե · 87 ·

Ցուդին զանիկայ՝ Թագաւորին ա-

զ Ա Մնաց · իե · 88 ·

կանջներուն ու Թագաւորին բովը

է Ա Մնաց · իե · 89 ·

կայնող բոլոր իշխաններուն ա-

ը Ա Մնաց · իե · 90 ·

22 կանջներուն կարդաց։ Եւ իննե-

թ Ա Մնաց · իե · 91 ·

րորդ ամիսը ըլլալով՝ Թագաւորը

ժ Ա Մնաց · իե · 92 ·

ձմերատանը մէջ նստած էր, ու

ի Ա Մնաց · իե · 93 ·

առջևը վառած կրակարան կար։

ա Ա Մնաց · իե · 94 ·

23 Ու երբոր Ցուդի իրեք կամ չորս

բ Ա Մնաց · իե · 95 ·

երես կարդաց, զանիկայ զմեխով

գ Ա Մնաց · իե · 96 ·

կտրեց, ու կրակարանին կրակին

դ Ա Մնաց · իե · 97 ·

մէջը նետեց. մինչև որ բոլոր տումը

ե Ա Մնաց · իե · 98 ·

կրակարանին կրակին մէջը հատաւ։

զ Ա Մնաց · իե · 99 ·

24 Եւ Թագաւորը ու անոր բոլոր

է Ա Մնաց · իե · 100 ·

ծառաները՝ որոնք աս բոլոր խօս-

ը Ա Մնաց · իե · 101 ·

քերը կը լսէին, չվախցան, ոչ ալ

թ Ա Մնաց · իե · 102 ·

25 Էհանդերձնին պատուեցին. թէ-

ժ Ա Մնաց · իե · 103 ·

պետև Եղնաթանը, Դալայիան ու

ի Ա Մնաց · իե · 104 ·

Գամարիան՝ Թագաւորին ազաչեցին

ա Ա Մնաց · իե · 105 ·

որ տումը չայրէ, բայց անոնց մտիկ

բ Ա Մնաց · իե · 106 ·

26 չըրաւ։ Եւ Թագաւորը՝ Թագա-

գ Ա Մնաց · իե · 107 ·

ւորի որդւոյն Եերամէլին, ու Եզ-

դ Ա Մնաց · իե · 108 ·

րիէլի որդւոյն Սարայիային, ու Աբ-

ե Ա Մնաց · իե · 109 ·

դիէլի որդւոյն Սեղեմիային հրամա-

զ Ա Մնաց · իե · 110 ·

Ն · ք · գբ · Իբր 606

Տես Ա Մնաց · գ · 15 ·

Ի գ Թագ · իբ · 11 · Ես · իզ · 22 · լբ · 1 ·

ցեց, որ Բարուք դպիրը ու Երեմիա մարգարէն բռնեն. բայց Տէրը զանոնք պահեց։

27 Եւ Թագաւորը ան տոմսը, ուր Երեմիայի բերնէն Բարուքին գրած խօսքերը այրելէն ետքը, Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով.

28 Նորէն գնա, քեզի մէկ ուրիշ տոմս մը առ, ու անոր վրայ գրէ՛ ան բոլոր առջի խօսքերը՝ որ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին այրած առաջին տոմսին մէջը կային։ Եւ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն ատ տոմսը այրեցիր, ըսելով թէ՝ Ինչո՛ւ համար անոր վրայ գրեցիր թէ՝ Բարիլոնի Թագաւորը անպատճառ պիտի գայ, ու աս երկիրը պիտի աւրէ, և անկէ մարդը ու անասունը պիտի վերցընէ։

30 Անոր համար Տէրը՝ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին վրայով այսպէս կ'ըսէ. Անոր զաւակ՝ Դաւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չունենայ. և անոր մեռելը ցորեկը տաքի մէջ՝ ու գիշերը ցուրտի մէջ պիտի ձգուի։ 31 Ու անոր և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն հայեցողութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար. և անոնց վրայ, ու Երուսաղէմի բնակչացը վրայ, ու Յուդայի մարդոց վրայ պիտի բերեմ ան ամէն չարիքը որ *անոնց խօսեցայ, և անոնք մտիկ չըրին։

32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմս մը առաւ, ու զանիկայ Ներիայի որդւոյն Բարուք դպիրին տուաւ. և անիկայ անոր վրայ Երեմիային բերնէն՝ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին կրակով այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց. ու անոնց վրայ՝ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցաւ։

ԳԼ. ԼԵ

1 Երբոր քաղդէացիք Եգիպտացւոց պատճառով Երուսաղէմը պաշարելէն ետ կը քաշուին, Սեդեկիա Թագաւորը լուր կը խրկէ Երեմիային՝ որ Աստուածոյն համար աղօթք ընէ։ 6 Երեմիա կը մարգարեանայ թէ քաղդէացիք անյուսալի պիտի դառնան և յաղթութիւն ընդհանուր պիտի ունենան։ 11 Ինքը իրեն փախստական կը բռնուի, կը ձեռնուի ու բանտը կը գրուի։ 16 Կը հաստատի թէ Սեդեկիան գերի պիտի տարուի։ 18 Իր ազատութեանը համար աղաչանք կ'ընէ, ու քիչ մը հանգստութիւն կը շնորհուի իրեն։

1 Ու Յովսիայի որդին՝ Սեդեկիա Թագաւորը՝ Յովակիմի որդւոյն Եքոնիային տեղը Թագաւորեց, որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը Յուդայի վրայ Թագաւոր կացոյց։ 2 Բայց անիկայ՝ ու անոր ծառաները ու երկրին ժողովուրդը՝ Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռքովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին։

3 Ու Սեդեկիա Թագաւորը՝ Սելեմիային որդին Յուքաղը՝ ու Մասասիայի որդին Սոփոնիա քահանան՝ Երեմիա մարգարէին խրկեց, ըսելով. Աղօթք ըրէ՛ մեզի համար մեր Տէր Աստուածոյն աղօթք ըրէ։

4 Ան ժամանակը Երեմիա ժողովուրդին մէջ կը մտնէր կ'ելլէր. ու զանիկայ դեռ բանտը դրած չէին։

5 Ու Եգիպտոսէն Փարաւոնին զօրքը ելաւ. ու Երուսաղէմը պաշարող քաղդէացիները երբոր անոնց լուրը լսեցին, Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան։

6 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին եղաւ, ըսելով. 7 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հարցընելու համար Աղեղ ինծի խրկող Յուդայի Թագաւորին այսպէս ըսէք. Ահա Աղեղ օգնութեան համար ելլող Փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի դառնայ. 8 Ու քաղդէացիք պիտի դառնան, և աս քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի ընեն. ու զանիկայ պիտի առնեն, և զանիկայ 9 կրակով այրեն։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի՛ խաբէք ձեր անձերը, ըսելով թէ՝ քաղդէացիք անշուշտ մեզմէ պիտի երթան. վասն զի 10 պիտի չերթան. Ձեզի հետ պատերազմ ընող քաղդէացւոց բոլոր զօրքը գարնէք, ու անոնցմէ հոն մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մնան, անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝ աս քաղաքը կրակով պիտի այրեն։

11 Ու երբոր քաղդէացւոց զօրքը՝ Փարաւոնի զօրքին պատճառաւ՝ Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան. 12 Երեմիա Երուսաղէմէն ելաւ որ Բենիամինի երկիրը երթայ, ու անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը 13 առնէ։ Ու երբոր անիկայ Բենիամինի դուռն էր, հոն Անանիայի որդւոյն Սելեմիայի որդին՝ Եբրիա անունով ոստիկան մը կար. և անիկայ Երեմիա մարգարէն բռնեց ու ըսաւ. Դուն քաղդէացւոց կողմը կ'անցնիս։ 14 Ու Երեմիա ըսաւ. Սուտ է, ես քաղդէացւոց կողմը չեմ անցնիր. բայց անիկայ անոր մտիկ չըրաւ. ու Եբրիա բռնեց Երեմիան, ու զանիկայ իշխաններուն 15 բերաւ։ Եւ իշխանները Երեմիային սրդողեցան, ու զանիկայ ծեծեցին, և բանտարկեցին Յովնաթան դպիրին տանը մէջ. վասն զի ան տունը բանտ ըրեր էին։

16 Երբոր Երեմիա քանտը ու խուցերուն մէջը մտաւ, ու հոն շատ

Ն·Ք·Ղ·Ի·Ր 606

Ի·Ր 605

27 28 29 30 ՅԳԼ·Իր·30 31 ՅԳԼ·Իր·19 ՀԳԼ·Իզ·34 * Կամ՝ անոնց համար

Ի·Ր 599 — 2 Թագ·Իզ·17 ։ 2 Մն·Գ·Իր·10։ Գ·Իր·24·20։ Բ Մն·ԼԶ·12։ 14։

Ն·Ք·Ղ·Ի·Ր 599 590

Ի Գ·Իա·1։ 2։ Իմ·25։ Ար·24։

Բ Տես Գ Թագ·Իզ·7։ Եզկ·Ար·15։

Ե Ձ·Ր 11։ ԳԼ·ԼԸ·21։

ԼԳԼ·Իա·2։

Ե Գ·Լ·Իզ·22։

ԸԳԼ·Իա·45։

Ե Ձ·Ր 37

ՅԳԼ·Լ·26։

ԻԳԼ·ԼԷ·6։

17 աւուն նստաւ , Սեդեկիա Թագաւորը Իսրայէլ խրկեց՝ զանիկայ առաւ , և Թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ անոր հարցուց , ու ըսաւ . Արդեօք Տէրոջմէ մէկ խօսք մը կայ ։ Ու Երեմիա ըսաւ , կայ . նաև ըսաւ . Դուն Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը պիտի տրուիս ։ 18 Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա Թագաւորին . Քեզի , կամ ծառայիդ , կամ այս ժողովուրդին դէմ ինչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը դրիք ։ 19 Եւ ո՞ւր են ձեր մարգարէները , որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին , ու ըսին . Բաբիլոնի Թագաւորը ձեր վրայ , ու աս երկրիս վրայ պիտի չգայ ։ 20 Եւ հիմա կ՚աղաչեմ՝ ով տէր իմ Թագաւոր , մտիկ ըրէ , Թող իմ աղաչանքս քու առջեւդ ընդունելի՛ ըլլայ . ու զիս Յովնաթան դպիրին տունը չդնես , որ հոն չմեռնիմ ։ 21 Սեդեկիա Թագաւորը հրամայեց , ու Երեմիան Բանտին դաւիթը գըրին . ու ամէն օր հացադործներուն փողոցէն՝ մէյմէկ նկանակ հաց կու տային անոր , մինչեւ որ քաղաքին հացը բոլորովին հատաւ . ու Երեմիա բանտին դաւիթին մէջը կը նստէր ։

ԳԼ . ԼԲ

1 Երեմիա՝ մէկ սուտ բարեբանբով մը Մեղբիաքին գուբը կը ձգուի . 7 Արդեմելէք ազնչանքով մը ազատութիւն կը ստանայ անոր համար ։ 14 Երեմիա դաղնի խօսակցութիւն ընելով Թագաւորին հետ , կը յորդորէ զանիկայ որ հնազանդի քաղդէացւոց , ու իր կեանքը ազատէ . 24 Թագաւորին պատուէրին համեմատ՝ իշխաններէն կը պահէ իրենց ըսած գաղնի խօսակցութիւնը ։

1 Յե Մատթանի որդին Սափատիա , ու Փաշուրի որդին Գեդոդոլիա և Սեդեմիայի որդին Ցուքալ , ու Մեղբիայի որդին Փաշուր՝ Երեմիային բոլոր ժողովրդեան հետ խօսած խօսքերը 2 լսեցին , որ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Քու քաղաքիս մէջ կեցողը՝ սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ քաղդէացւոց ելլողը ողջ պիտի մնայ . և անոր կեանքը իրեն աւարի մը պիտի 3 ըլլայ , ու պիտի ապրի ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես քաղաքը անպատճառ Բաբիլոնի Թագաւորին զօրքին ձեռքը պիտի տրուի , ու 4 զանիկայ պիտի առնէ ։ Եւ իշխանները Թագաւորին ըսին . Կ՚աղաչենք , Թող այս մարդը մեռցուի . ինչու որ այս քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական մարդոց ձեռքերը , ու բոլոր ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցընէ՝ անոնց այսանկ խօսքեր խօսելով . վասն զի այս մարդը այս ժողովուրդին խաղաղութիւնը չփնտռեր , հապա այնոր չարիքը ։ 5 Եւ Սեդեկիա Թագաւորը ըսաւ . Ահա անիկայ ձեր ձեռքն է . որովհետև Թագաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի ։ 6 Ու Երեմիան առին , և զանիկայ Թագաւորի որդւոյն Մելգիային գուբը նետեցին , որ բանտին գաւիթին մէջն էր . ու Երեմիան չուաններով իջեցուցին . և ան գուբին մէջը ջուր չկար , հապա մինակ տիղմ . ու Երեմիա տիղմին մէջը կ՚ընկղմէր ։ 7 Եւ Թագաւորին տունը եղող Եթէովպացի Եբեդմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին . ու Թագաւորը Բենիամինի դուռը կը նստէր ։ 8 Եւ Արդեմելէքը Թագաւորին տունէն ելաւ , ու Թագաւորին խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝ այս մարդիկները գէշ բրին՝ ամէն ինչ որ Երեմիա մարգարէին բրին՝ զանիկայ գուբը նետելով . քանզի քաղաքիս մէջ հաց չգտնուելուն համար՝ անիկայ իր տեղը անօթութենէն մեռնի՛ ։ 10 Ես Թագաւորը Եթէովպացի Արդեմելէքին հրամայեց ու ըսաւ . Ասկէ քեզի հետ երեսուն մարդ առ , ու Երեմիա մարգարէն գուբէն հանէ , քանի որ մեռած չէ ։ 11 Եւ Արդեմելէք իր հետը առաւ մարդիկները , ու Թագաւորին տունը՝ շտեմարանին տակը գնաց , և անկէ պատռած լաթեր ու հին լաթեր առաւ , և զանոնք չուաններով գուբը գուբը Երեմիային իջեցուց ։ 12 Ու Եթէովպացի Արդեմելէքը Երեմիային ըսաւ . Այս պատռած ու հին լաթերը թևերուդ տակը՝ չուաններուն տակէն դիր . ու Երեմիա այնպէս բրաւ ։ 13 Ու Երեմիան չուաններով քաշեցին , և զանիկայ գուբէն դուրս հանեցին . ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջը նստաւ ։ 14 Եւ Սեդեկիա Թագաւորը խրկեց՝ ու Երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող երրորդ մուտքը . և Թագաւորը Երեմիային ըսաւ . Քեզի մէկ բան մը պիտի հարցընեմ , ինծմէ բան մի՛ պահեր ։ 15 Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիային . Թէ որ քեզի պատմեմ , չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի մեռցընես . և Թէ որ քեզի խրատ տամ , ինծի մտիկ պիտի չընես ։ 16 Ըայց Սեդեկիա Թագաւորը Երեմիային գաղտուկ երդում ըրաւ , ու ըսաւ . Իմ Հոգին ստեղծող Տէրը կենդանի է՝ որ քեզ պիտի չմեռցընեմ , և քեզ պիտի չմատնեմ այս մարդը որ կ՚ուզէ քու կեանքդ առնել ։ 17 Եւ Երեմիա Սեդեկիայի ըսաւ . Ահա Տէրը Զաբաովթ Իսրայէլի Աստուածը կ՚ըսէ . Եթէ դուն Բաբիլոնի Թագաւորին իշխաններուն ելլելով՝ անոնց կը յանձնուիս , հոգիդ պիտի չմեռնի , և այս քաղաքը հրով պիտի չայրուի , դուն ալ և քու տունդ պիտի ապրիք ։ 18 Բայց եթէ դուն Բաբիլոնի Թագաւորին իշխաններուն չելլես , այս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի տրուի , և հրով պիտի այրեն , դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս ։ 19 Սեդեկիա Թագաւորը Երեմիային ըսաւ . Ես Յուդայի հրեայ անոնցմէ վախնալով կ՚ուզեմ , որ Քաղդէացւոց չյանձնուիմ , որ ինծի չարչարեն ։ 20 Երեմիա ըսաւ . Չեն յանձներ . խնդրեմ Տէրոջ ձայնին որ քեզի կ՚ըսեմ , որ քեզի բարի ըլլայ , և քու հոգիդ ապրի ։ 21 Բայց եթէ դուն ելլել չուզես , Տէրը ինծի հետևեալ խօսքը յայտնեց ։ 22 Ահա Յուդայի թագաւորին տունը եղող բոլոր կիները Բաբիլոնի Թագաւորին իշխաններուն պիտի տարուին , և այդ կիները քեզի պիտի ըսեն . Քեզի խաբեցին , և քեզի յաղթեցին քու խաղաղասէր մարդիկդ , քու ոտքերդ տիղմին մէջ խրեցան , անոնք ետ դարձան քեզմէ ։ 23 Ու քու բոլոր կիներդ և որդիներդ Քաղդէացւոց պիտի տարուին , և դուն անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս , հապա Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը պիտի բռնուիս , և այս քաղաքը հրով պիտի այրեցնես ։ 24 Սեդեկիա ալ անոնց ըսաւ . Ոեւէ մարդ չիմանայ այս խօսքերուն համար , և չմեռնիս ։ 25 Բայց եթէ իշխանները լսեն որ ես ձեզի խօսեցայ , և գան քեզի ըսեն . Հապա մեզի ըսէ թէ ինչ խօսեցար Թագաւորին հետ , մեզմէ մի՛ պահեր , և մենք քեզ չսպաննենք , նաև Թագաւորին ալ ինչ որ քեզի ըսաւ ։ 26 Ապա դուն անոնց ըսէ . Ես իմ աղաչանքս Թագաւորին առջեւ դրի , որ Յովնաթան դպիրին տունը չդնէ , որ հոն չմեռնիմ ։ 27 Ու բոլոր իշխանները եկան Երեմիային հարցուցին , և ան ալ անոնց ըսաւ ինչպէս Թագաւորը պատուիրած էր ։ Ասոնք խօսակցութենէն լռեցին , որովհետև խօսակցութիւնը չիմացուեցաւ ։ 28 Երեմիա Երուսաղէմի առնուելուն օրը մինչև հոն բանտին գաւիթին մէջ կը նստէր ։

ԳԼ . ԼԳ

1 Երեմիա՝ Երուսաղէմի կործանումէն առաջ ու յետոյ ըրած մարգարէութիւնները կը գրէ ։ 14 Երեմիա Անամէլի արտը կը գնէ , որ ըսելով թէ տուները , արտերը և այգիները դարձեալ պիտի գնուին ։ 16 Երեմիա Աստուծոյ կը յանձնէ իր աղօթքը ։ 17 Աստուած կը խոստանայ որ Իսրայէլ ու Յուդա դարձեալ պիտի ժողվէ , և անոնց հետ նոր ուխտ մը պիտի հաստատէ ։ 1 Եւ Տէրոջմէ երկրորդ անգամ Երեմիային եղաւ , երբ դեռ բանտին գաւիթին մէջ փակուած էր , ու ըսաւ . 2 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը որ զայն կ՚ընէ , Տէրը որ զայն կը կազմէ՝ հաստատելու համար , Տէր է անոր անունը . 3 Կանչէ ինծի , և ես քեզի պատասխան պիտի տամ , և քեզի մեծ ու զօրաւոր բաներ պիտի յայտնեմ , որ չգիտես ։ 4 Վասն զի Իսրայէլի Աստուածը Տէրը կ՚ըսէ այս քաղաքին տուներուն համար , և Յուդայի թագաւորներուն տուներուն համար , որ պաշարման դէմ քանդուեցան , և սրի համար ։ 5 Քաղդէացիք կուգան որ անոնց հետ պատերազմին , և զանոնք իմ բարկութեանս և իմ սրտմտութեանս համար մարդոց դիակներով պիտի լեցնեն , որոնց որ իմ բարկութեանս համար սպաննեցի , որոնց որ իմ այս քաղաքիս համար իմ երեսս դարձուցի ։ 6 Ահա ես անոր բժշկութիւն և դարման պիտի բերեմ , և զանոնք պիտի բժշկեմ , և անոնց առատ խաղաղութեան և ճշմարտութեան պիտի յայտնեմ ։ 7 Ու Յուդայի և Իսրայէլի գերութիւնը պիտի դարձնեմ , և զանոնք առաջուան պէս պիտի շինեմ ։ 8 Ու զանոնք իրենց բոլոր անօրէնութենէն պիտի մաքրեմ , որով ինծի մեղանչեցին , և անոնց բոլոր անօրէնութիւնները որոնցմով ինծի մեղանչեցին և զիս անարգեցին , պիտի ներեմ ։ 9 Ու ինծի համար ուրախութեան անուն , գովեստ և պատիւ պիտի ըլլայ երկրի բոլոր ազգերուն առջեւ , որոնք իմ ըրած բոլոր բարիքներուս պիտի լսեն , և պիտի վախնան և պիտի դողան այն բոլոր բարութեանցս և այն բոլոր խաղաղութեանցս համար որ անոր պիտի ընեմ ։ 10 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Այս տեղը որուն համար դուք կ՚ըսէք թէ աւերակ է , մարդ և անասուն չկայ , Յուդայի քաղաքներուն մէջ և Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ որ աւերակ են , մարդ և բնակիչ և անասուն չկայ , դարձեալ պիտի լսուի 11 ուրախութեան ձայն և ցնծութեան ձայն , փեսայի ձայն և հարսնացուի ձայն , անոնց ձայն որ կ՚ըսեն . Փառաբանեցէք զերկնաւոր Տէրը , վասն զի Տէրը բարի է , վասն զի անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է , անոնց ձայն որ Տէրոջ տունը գոհութեան պատարագ կը բերեն . վասն զի երկրին գերութիւնը պիտի դարձնեմ , առաջուան պէս պիտի շինեմ , Տէրը կ՚ըսէ ։ 12 Զաբաովթ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Այս աւերակ տեղին մէջ , որ մարդ և անասուն չկայ , և անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ դարձեալ պիտի ըլլայ հովիւներու բնակարան որ իրենց հօտերը պառկեցնեն ։ 13 Լերան քաղաքներուն մէջ , դաշտավայրի քաղաքներուն մէջ , Նեգեբայ քաղաքներուն մէջ , Բենիամինի երկրին մէջ , Երուսաղէմի շրջակայքին մէջ , Յուդայի քաղաքներուն մէջ դարձեալ հօտերը պիտի անցնին հաշուողին ձեռքէն , Տէրը կ՚ըսէ ։ 14 Ահա օրերը կուգան , Տէրը կ՚ըսէ , որ Իսրայէլի տանը և Յուդայի տանը վրայ խոստացած բարի խօսքս պիտի կատարեմ ։ 15 Այդ օրերուն և այդ ժամանակին Դաւիթին համար արդար ճիւղ մը պիտի բուսուցանեմ , և երկրի վրայ դատաստան և արդարութիւն պիտի գործէ ։ 16 Այդ օրերուն Յուդա պիտի փրկուի , և Երուսաղէմ պիտի բնակի ապահովութեամբ , և անոր անունը պիտի կոչեն Տէր արդարութիւն մեր ։ 17 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դաւիթին համար Իսրայէլի տան գահուն վրայ նստող մարդ պակաս պիտի չըլլայ ։ 18 Ու Ղեւտացի քահանաներուն համար ալ ինծի առջեւ ողջակէզ մատուցանող մարդ , և ընծայ ծխացնող մարդ , և միշտ զոհ մատուցանող մարդ պակաս պիտի չըլլայ ։ 19 Ու Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ , ու ըսաւ . 20 Զաբաովթ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Եթէ դուք կրնաք իմ ցերեկուան ուխտս և իմ գիշերուան ուխտս խզել , որ ցերեկ և գիշեր իրենց ժամանակին չըլլան , 21 ատոնց ալ կրնայ իմ ուխտս խզուիլ , որ Դաւիթ իմ ծառայիս հետ ունիմ , որ անոր որդի մը չունենայ որ իր գահուն վրայ թագաւորէ , և Ղեւտացի քահանաներ որ ինծի սպասաւորեն ։ 22 Ինչպէս երկնքի զօրքը չի կրնար համրուիլ , և ծովուն աւազը չի կրնար չափուիլ , նոյնպէս ես ալ իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդը և ինծի սպասաւորող Ղեւտացիները պիտի շատցընեմ ։ 23 Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ , ու ըսաւ . 24 Չիմացա՞ր այս ժողովուրդին խօսածը , որ ըսին . Երկու ազգերը որ Տէրը ընտրեց , զանոնք ալ ետ դարձուց ։ Ու իմ ժողովուրդս արհամարհեցին , որ ալ ազգ մը չըլլայ անոնց առջեւ ։ 25 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Եթէ իմ ցերեկուան ուխտս և գիշերուան ուխտս չըլլան , և երկինքի և երկրի կանոնները չդնեմ , 26 ապա Յակոբայ և իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդը պիտի մերժեմ , որ անոր սերունդէն Աբրահամի , Իսահակի և Յակոբայ սերունդին վրայ իշխողներ չառնեմ . վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձնեմ , և անոնց պիտի ողորմիմ ։

ԳԼ . ԼԴ

1 Երեմիա Սեդեկիային կը յայտնէ թէ Երուսաղէմ պիտի առնուի , և ինք պիտի գերի տարուի ։ 8 Երեմիա Սեդեկիայի հետ կը խօսի Բաբելացիներուն ձեռքէն ազատելուն համար ։ 11 Ու Եգիպտոսի օգնութեան գացած ատեն , Երուսաղէմի ազատները կը դարձուցանէ ։ 1 Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ , երբ Բաբիլոնի Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը , և իր տիրապետութեան տակ եղող երկրին բոլոր թագաւորութիւնները , և բոլոր ազգերը Երուսաղէմի և անոր բոլոր քաղաքներուն դէմ կռուելու էին , ու ըսաւ . 2 Իսրայէլի Աստուածը Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Գնա Սեդեկիա Յուդայի թագաւորին խօսէ , ու ըսէ անոր . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես այս քաղաքը Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , և հրով պիտի այրէ ։ 3 Դուն ալ անոր ձեռքէն պիտի չազատիս , հապա անպատճառ պիտի բռնուիս , և անոր ձեռքը պիտի յանձնուիս , և աչքերդ Բաբիլոնի Թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն , և անոր բերանը պիտի խօսի , և Բաբիլոն պիտի երթաս ։ 4 Բայց Տէրոջ խօսքը լսէ Սեդեկիա Յուդայի թագաւորը . Տէրը քեզի համար այսպէս կ՚ըսէ . Սրով պիտի չմեռնիս ։ 5 Խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս , և քու նախահայրերուդ համար որ առաջուան թագաւորներ էին քեզմէ առաջ , անոնց համար ինչպէս որ հրդեհ պիտի շինեն , քեզի համար ալ հրդեհ պիտի շինեն , և քեզի համար պիտի ողբան՝ Վա՛յ տէր , վասն զի ես խօսքը ըրի , Տէրը կ՚ըսէ ։ 6 Եւ Երեմիա մարգարէն այս խօսքերը Երուսաղէմի մէջ Սեդեկիա Յուդայի թագաւորին ըսաւ ։ 7 Երբ Բաբիլոնի Թագաւորին զօրքը Երուսաղէմի և Յուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ կռուելու էին , այսինքն Լաքիսի և Ազեկայի դէմ , որովհետև Յուդայի քաղաքներուն մէջ պարսպապատ քաղաքներ միայն այս երկուքն էին որ մնացին ։ 8 Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ , երբ Սեդեկիա Թագաւորը Երուսաղէմի բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ մը դրած էր , որ անոնց ազատութիւն հռչակեն ։ 9 Որ ամէն մարդ իր ծառան և իր աղախինը ազատ արձակէ , որ եբրայեցի Ոեւէ մարդ իր եբրայեցի եղբայրը ծառայ չընէ ։ 10 Ու ուխտ դրած բոլոր իշխանները և ամբողջ ժողովուրդը , որ ուխտ դրին որ ամէն մարդ իր ծառան և իր աղախինը ազատ արձակէ , որ ալ անոնք ծառայ չընեն , հնազանդեցան և արձակեցին ։ 11 Բայց ետքը դարձուցին , և զանոնք որ ազատ արձակեցին , ետ առին , և ծառայ ընելով՝ իրենց ծառայ և աղախին ընել տուին ։ 12 Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ , ու ըսաւ . 13 Իսրայէլի Աստուածը Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես ձեր հայրերուն հետ այն օրը որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն , ծառայութեան տունէն հանեցի , ուխտ մը դրի ըսելով , 14 Եօթը տարին մէկ անգամ ձեր եբրայեցի եղբայրը որ քեզի ծառայած է , թող ազատ արձակէ քեզմէ , և վեց տարի քեզի ծառայելէ յետոյ՝ ազատ ձեռքէդ թող հեռացնէ զանիկայ . բայց ձեր հայրերը ինծի չլսեցին , ականջ չդրին ։ 15 Դուք ալ այսօր դարձայ էիք , և ինծի առջեւ ճիշդ բրիք՝ ամէն մարդ իր ընկերոջը ազատութիւն հռչակելով , և ինծի առջեւ իմ անունիս վրայ տունը ուխտ դրիք ։ 16 Բայց դարձեալ դարձայ էիք , և իմ անունս պղծեցիք , ամէն մարդ իր ծառան և իր աղախինը որ ազատ արձակած էիք՝ ետ առիք , և ձեզի համար ծառայ և աղախին ընել տուիք ։ 17 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուք ինծի չլսեցիք՝ ամէն մարդ իր եղբայրը և ամէն մարդ իր ընկերը ազատութիւն հռչակելով , ահա ես ձեզի համար սրի , համաճարակի և սովի ազատութիւն կը հռչակեմ , Տէրը կ՚ըսէ , և ձեզ երկրի բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ սարսափելի պիտի ընեմ ։ 18 Ու այն մարդիկները որ իմ ուխտս անցուցին , որ չկատարեցին զուխտին խօսքերը որ ինծի առջեւ դրին , երբ հորթը երկու կտոր ըրին , և անոր կտորներուն մէջէն անցան , 19 Յուդայի իշխանները , Երուսաղէմի իշխանները , ներքինիները , քահանաները , և երկրին բոլոր ժողովուրդը որ հորթին կտորներուն մէջէն անցան , 20 զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը , և անոնց հոգին որոնողներուն ձեռքը պիտի տամ , և անոնց դիակները երկնքի թռչուններուն և երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան ։ 21 Ու Յուդայի թագաւորը Սեդեկիա և անոր իշխանները Բաբիլոնի Թագաւորին զօրքին ձեռքը , որ ձեզմէ հեռացած են , անոնց ձեռքը պիտի տամ , 22 Ահա ես հրաման կուտամ , Տէրը կ՚ըսէ , և զանոնք այս քաղաքին դարձուցանեմ , որ անոր դէմ կռուին , և զայն առնեն , և հրով այրեն , և Յուդայի քաղաքները աւերակ պիտի ընեմ , որ մարդ չմնայ անոնց մէջ ։

ԳԼ . ԼԵ

1 Երեմիա Ռեքաբացիներուն կը յանձնէ գինի խմել ։ 12 Ինք Աստուծոյ կը յանձնէ իր աղօթքը ։ 18 Ռեքաբացիներուն կը խոստանայ որ Աստուած պիտի օրհնէ ։ 1 Յուդայի Յովսիա որդի Ամոնի թագաւորութեան օրերուն Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ ու ըսաւ . 2 Գնա Ռեքաբացիներուն տունը , խօսէ անոնց հետ , և տունը տար անոնց մէկ սենեակը մտցուր , և գինի խմցուր ։ 3 Ես Յազանիա Երեմիայի որդի Քաբասիանիայ որդի և անոր եղբարց և բոլոր որդւոցը հետ գացի , և Ռեքաբացիներուն բոլոր տունը տարի ։ 4 Ու զանոնք Տէրոջ տունը , Յանան Իգդալիայի որդի Աստուածի մարդուն որդիներուն սենեակը , որ իշխաններուն սենեակին քովն է , և Մաասիա Սելեմիայի որդի դռնապանին սենեակին վերև է , մտցուցի ։ 5 Ու Ռեքաբացիներուն որդիներուն առջեւ գինիով լեցուն գաւաթներ և բաժակներ դրի , և անոնց ըսի . Գինի խմեցէք ։ 6 Բայց անոնք ըսին . Մենք գինի չենք խմեր , վասն զի մեր հայր Յովնադաբ Ռեքաբի որդին մեզի պատուիրեց ըսելով . Դուք և ձեր որդիները յաւիտեան գինի մի՛ խմէք , 7 ոչ ալ տուն մի՛ շինէք , ոչ ալ սերմ մի՛ ցանէք , ոչ ալ այգի մի՛ տնկէք , ոչ ալ ունեցէք , հապա բոլոր օրերնիդ վրաններու մէջ բնակեցէք , որպէսզի երկար օրեր ապրիք այն երկրին վրայ որուն մէջ դուք պանդուխտ էք ։ 8 Ուստի մենք մեր հայր Յովնադաբ Ռեքաբի որդիին ձայնին հնազանդեցանք՝ որ մեզի պատուիրեց , որ մենք և մեր կիները , մեր որդիները և մեր դուստրերը յաւիտեան գինի չխմենք , 9 ոչ ալ տուն շինենք մեզի համար որ բնակինք , ոչ ալ այգի կամ արտ կամ սերմ ունենանք , 10 հապա վրաններու մէջ բնակինք , և հնազանդինք և ընենք ամէն ինչ որ մեր հայր Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ։ 11 Բայց երբ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը երկիրը եկաւ , մենք ըսինք . Եկէք Երուսաղէմ երթանք Քաղդէացւոց և Ասորեստանցւոց զօրքին երեսէն ազատելու համար ։ Ուստի Երուսաղէմ բնակեցանք ։ 12 Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ ու ըսաւ . 13 Զաբաովթ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Գնա Յուդայի մարդոց և Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ . Չուզեցէք որ իմ խօսքերուս հնազանդիք , Տէրը կ՚ըսէ ։ 14 Ռեքաբայ Յովնադաբին որդիները որ իրենց հօրը ըսածները կատարեցին , որ չխմեն մինչև այսօր , վասն զի իրենց հօրը պատուէրին հնազանդեցան , բայց ես ձեզի կանուխ կանուխ խօսեցայ , և դուք ինծի չլսեցիք ։ 15 Ես ալ իմ բոլոր ծառաներս՝ մարգարէները ձեզի ղրկեցի , կանուխ կանուխ ղրկեցի , ըսելով . Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք , ձեր ըրածները ուղղեցէք , և ուրիշ աստուածներու ետևէ մի՛ երթաք անոնց պաշտելու համար , և ձեզի տուած երկրին վրայ պիտի բնակիք , բայց դուք ականջ չդրիք և ինծի չլսեցիք ։ 16 Վասն զի Յովնադաբ Ռեքաբի որդիները իրենց հօրը պատուիրածը կատարեցին , բայց այս ժողովուրդը ինծի չլսեցին ։ 17 Ուստի Զաբաովթ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Յուդայի վրայ և Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ ամէն չարիք պիտի բերեմ որ անոնց վրայ խօսեցայ , վասն զի խօսեցայ անոնց , բայց չլսեցին , կանչեցի անոնց , բայց չպատասխանեցին ։ 18 Երեմիա Ռեքաբացիներուն ըսաւ . Զաբաովթ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև դուք ձեր հայր Յովնադաբին պատուիրանը հնազանդեցաք , և անոր բոլոր պատուիրանները պահեցիք , և ամէն ինչ որ անոր պատուիրեց , ընելով հնազանդեցաք , 19 ուստի Զաբաովթ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Յովնադաբ Ռեքաբի որդիին մէջ միշտ մարդ պակաս պիտի չըլլայ որ իմ առջեւս կենայ ։

ԳԼ . ԼԶ

1 Երեմիա Յուդայի Յովսիա թագաւորին օրերուն ըրած մարգարէութիւնները կը գրէ տետրի մը մէջ ։ 5 Երեմիա կը հրամայէ որ Բարուք տետրը կարդայ ։ 9 Ինք կը պատուիրէ որ ժողովուրդը պահք պահէ ։ 11 Յուդայի իշխանները Երեմիան կը բերեն Յովնաթան դպիրին տունը ։ 1 Յուդայի Յովսիա որդի Ամոնի թագաւորութեան չորրորդ տարին Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ ու ըսաւ . 2 Առ քեզի գիրքի մը տետր , և գրէ անոր մէջ այն բոլոր խօսքերը որ ես քեզի խօսեցայ Իսրայէլի և Յուդայի և բոլոր ազգերուն համար , այն օրէն որ խօսեցայ քեզի հետ Յովսիայի օրերէն մինչև այսօր ։ 3 Գուցէ Յուդայի տունը լսէ այն բոլոր չարիքը որ ես անոնց վրայ բերել կը մտածեմ , որպէսզի ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ , և ես անոնց անօրէնութիւնն ու մեղքը ներեմ ։ 4 Ուստի Երեմիա Ներիայի որդի Բարուքը կանչեց , և Երեմիա Բարուքին բերանէն Տէրոջ բոլոր խօսքերը որ անոր խօսեցաւ , տետրի մը մէջ գրեց ։ 5 Ու Երեմիա Բարուքին պատուիրեց ըսելով . Ես արգիլեալ եմ , չեմ կրնար Տէրոջ տունը երթալ ։ 6 Դուն ուրեմն երթա , և ժողովուրդին ականջներուն մէջ Տէրոջ տունը պահքի օրը կարդա տետրին մէջ գրածներէն Տէրոջ խօսքերը որ ինծմէ գրեցիր , ու ամբողջ Յուդայի ականջներուն մէջ կարդա որ իրենց քաղաքներէն կուգան ։ 7 Գուցէ անոնց աղաչանքը Տէրոջ առջեւ իյնայ , և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ , վասն զի մեծ է այն բարկութիւնը և սրտմտութիւնը զոր Տէրը այս ժողովուրդին դէմ խօսեցաւ ։ 8 Ներիայի որդի Բարուք Երեմիա մարգարէին ըսածին համեմատ ըրաւ , Տէրոջ տունը տետրին մէջ գրածներէն Տէրոջ խօսքերը կարդաց ։ 9 Ու Յովսիայի որդի Յուդայի թագաւորին հինգերորդ տարին , իններորդ ամսուն , Երուսաղէմի բոլոր ժողովուրդին և Յուդայի քաղաքներէն Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին համար Տէրոջ առջեւ պահք հրատարակեցին ։ 10 Ուստի Բարուք տետրին մէջ գրածներէն Տէրոջ խօսքերը Երեմիա մարգարէին ըսածին համեմատ կարդաց Տէրոջ տունը , Յանան Իգդալիայի որդի Աստուածի մարդուն որդիներուն սենեակը , վերի գաւիթին մէջ , Տէրոջ տան նոր դռան մուտքին առջեւ , ամբողջ ժողովուրդին ականջներուն մէջ ։ 11 Երբ Միքիա Յանանի որդի Աստուածի մարդուն որդիներուն սենեակը , գրագրաց սենեակը մտաւ , ահա հոն բոլոր իշխանները նստած էին , գրագիր Եղիսամա , Սեմեայի որդի Դալայիա , Աքբորի որդի Եղնաթան , Սափանի որդի Գեդոդոլիա , Անանիայի որդի Սեդեկիա , և բոլոր իշխանները ։ 12 Միքիա գրքին մէջ գրուածները բոլորը անոնց լսել տուաւ ։ 13 Ուստի Միքիա անոնց ըսաւ . Երբ ամբողջ ժողովուրդին ականջներուն մէջ գրքէն կարդացիր , 14 ապա բոլոր իշխանները Յուդի Նաթանիայի որդի Սելեմիայի որդի Քուսիի որդին Բարուքին ղրկեցին ըսելով . Ձեռքիդ մէջ կարդացած տետրը առ , և եկուր ։ Ուստի Ներիայի որդի Բարուք տետրը ձեռքը առաւ , և անոնց քովը եկաւ ։ 15 Ու անոնք անոր ըսին . Նստէ՛ , և մեզի կարդա ։ Ուստի Բարուք անոնց կարդաց ։ 16 Երբ անոնք այդ բոլոր խօսքերը լսեցին , իրարու նայեցան վախնալով , ու Բարուքին ըսին . Անշուշտ այդ բոլոր խօսքերը Թագաւորին պիտի յայտնենք ։ 17 Ու Բարուքէն հարցուցին ըսելով . Մեզի ըսէ , ինչպէս գրեցիր այդ բոլոր խօսքերը ։ 18 Բարուք ալ անոնց ըսաւ . Ինքն իր բերանովը ինծի կարդաց այդ բոլոր խօսքերը , և ես ալ մելանով գրքին մէջ գրեցի ։ 19 Ուստի իշխանները Բարուքին ըսին . Գնա՛ , դուն և Երեմիա թաքնուեցէք , և ոեւէ մարդ չիմանայ թէ ուր էք ։ 20 Ու գրքին պահապան սենեակը Եղիսամայի սենեակը մտան , և գրքին մէջ գրուածները բոլորը Թագաւորին ականջներուն մէջ կարդացին ։ 21 Ուստի Թագաւորը Յուդի ղրկեց որ գրքին մէջ գրուածները առնէ , և Յուդի զանոնք Եղիսամայի սենեակէն առաւ , և Թագաւորին ականջներուն մէջ և Թագաւորին քովը կանգնած իշխաններուն ականջներուն մէջ կարդաց ։ 22 Ու Թագաւորը ձմեռնային տունը նստած էր , որ իններորդ ամիսն էր , և իր առջեւ վառարանին մէջ կրակ կար վառած ։ 23 Երբ Յուդի երեք կամ չորս սիւնակ կարդաց , Թագաւորը դանակով զանոնք կտրեց , և վառարանին մէջ գցեց , մինչև որ ամբողջ տետրը վառարանին մէջ գտնուած կրակին վրայ այրեցաւ ։ 24 Բայց Թագաւորը և անոր բոլոր ծառաները որ այդ բոլոր խօսքերը լսեցին , չվախցան , և իրենց հագուստները չպատռեցին ։ 25 Թէև Եղնաթան , Գեդոդոլիա և Սեդեկիա Թագաւորին խնդրեցին որ գիրքը չայրեցնէ , բայց ան չլսեց զանոնք ։ 26 Ու Թագաւորը Երամեէլ Թագաւորին որդին , Ազրիէլի որդի Սարայիան , և Աբդեելի որդի Սեղեմիան հրամայեց որ Բարուք գրագիրը և Երեմիա մարգարէն բռնեն , բայց Տէրը զանոնք պահեց ։ 27 Թագաւորը Բարուքին գրած խօսքերուն համար , որ Երեմիայի բերանէն գրեց , Տէրոջմէ Երեմիային եղաւ ու ըսաւ . 28 Դարձեալ առ քեզի ուրիշ տետր մը , և գրէ անոր մէջ առաջին տետրին մէջ գրուած բոլոր առաջին խօսքերը որ Յուդայի Յովսիա թագաւորը այրեցուց ։ 29 Ու Յուդայի Յովակիմ թագաւորին ալ ըսէ . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուն այդ տետրը այրեցուցիր՝ ըսելով . Ինչու անոր մէջ գրեցիր ըսելով թէ Բաբիլոնի Թագաւորը անշուշտ պիտի գայ , և այս երկիրը պիտի աւերէ , և մարդ և անասուն պիտի չմնայ անոր մէջ ։ 30 Ուստի Տէրը Յուդայի Յովակիմ թագաւորին համար այսպէս կ՚ըսէ . Անոր զաւակէն Դաւիթի գահուն վրայ նստող մարդ պակաս պիտի չըլլայ , և անոր դիակը ցերեկուան տապին և գիշերուան սառնամանիքին պիտի նետուի ։ 31 Ես ալ անոր և անոր սերունդին և անոր ծառաներուն անօրէնութեան համար պատիժ պիտի տամ , և անոնց վրայ և Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ և Յուդայի մարդոց վրայ ամէն չարիք պիտի բերեմ որ անոնց խոստացայ , բայց չլսեցին ։ 32 Ուստի Երեմիա ուրիշ տետր մը առաւ

Ն·Ք·ԳԲ· 589

Ն·Ք·ՂԴ· 589

նեմ աս մարդիկներուն ձեռ քը՝ ո-
17 րոնք քու հոգիդ կը փնտռեն ։ Ան
ատենը Երեմիա Սեդեկիային ըսաւ ։
Զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ Թէ որ
Ա Բաբիլոնի թագաւորին իշխաննե-
րուն ելլես , քու հոգիդ ողջ պիտի
մնայ ։ Ա այս քաղաքը կրակով պիտի
չայրի ։ հապա դուն ու քու տունդ
18 ողջ պիտի մնաք ։ Բայց Թէ որ
Բաբիլոնի թագաւորին իշխաննե-
րուն չելլես , ան ատենը աս քաղաքը
Քաղդեացւոց ձեռքը պիտի տրուի ,
ու զանիկայ կրակով պիտի այրեն ։
Ե Ե դուն անոնց ձեռքէն պիտի չա-
19 զատիս ։ Ու Սեդեկիա թագաւորը
Երեմիային ըսաւ ։ Քաղդեացւոց
կողմը անցած Հրէաներէն կը վախ-
նամ ։ չըլլայ որ զիս անոնց ձեռքը
տան , ու Ի ինծի հետ անարդանօք
20 վարուին ։ Ու Երեմիա ըսաւ ։ Պի-
տի չտան ։ կ'աղաչեմ՝ Ցէրովը խօս-
քը մտիկ ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ ,
որպէս զի քեզի աղէկ ըլլայ , ու քու
21 անձդ ապրի ։ Բայց Թէ որ ելլել
չուզես , Ցէրովը լինծի յայտնած
22 բանը աս է ։ Ահա Ցուդայի թագա-
ւորին տունը մնացած բոլոր կնիկ-
ները՝ Բաբիլոնի թագաւորին իշ-
խաններուն պիտի տարուին ։ ու ան
Ի Ինկներըը պիտի ըսեն ։ Քու բարե-
կամներդ քեզ հրապուրեցին , ու
քեզ յաղթեցին ։ ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս՝ անոնք ետ
23 քաշուեցան ։ Եւ քու բոլոր կնիկ-
ներդ ու Ի տղաքներդ Քաղդեացինե-
րուն պիտի հանեն ։ Ի դուն ալ ա-
նոնց ձեռքէն պիտի չազատիս ։
հապա Բաբիլոնի թագաւորին ձեռ-
քովը պիտի բռնուիս ։ Ե դուն
* պատճառ պիտի ըլլաս որ աս քա-
24 ղաքը կրակով այրի՝ ։ Ու Սեդեկիա
ըսաւ Երեմիային ։ Ա՛ս խօսքերը
մարդ մը չիմանայ , ու դուն պիտի
25 չմեռնիս ։ Եւ Թէ որ իշխանները
քեզի հետ խօսիլս լսեն ու քե-
զի դան , ու քեզի ըսեն ։ Հիմա
թագաւորին հետ ի՞նչ խօսեցար՝
մեզի պատմէ ։ մեզմէ մի՛ պահեր ,
ու քեզ չենք մեռցներ ։ Ե թա-
գաւորը քեզի հետ ի՞նչ խօսեցաւ ։
26 Ան ատենը անոնց ըսես ։ Ես թա-
գաւորին առջևը աղաչանք ըրի , որ
զիս Ց Յովնաթանին տունը ետ
27 չխրկէ , որ հոն մեռնիմ ։ Եւ բոլոր
իշխանները Երեմիային եկան , ու
անոր հարցուցին ։ և անոնց պատ-
մեց ասկէ ամէն խօսքերուն համեմատ՝
որ թագաւորը պատուիրեր էր ։ ու
անոր խօսելէն դադրեցան ։ վասն
28 զի բանը չյայտնուեցաւ ։ Ու Ե Ե-
րեմիա բանտին գաւիթին մէջը կը
նստէր մինչև Երուսաղէմին առ-

նուած օրը ։ ու Երբոր Երուսաղէ-
մը առնուեցաւ , անիկայ հոն էր ։

ԳԼ·ԼԹ

1 Երուսաղէմը կառնուի ։ 4 Սեդեկիային աչ-
քերը կը կուրացընեն , ու Բաբիլոն կը տանին ։
8 Քաղաքը կը կործանի ։ 9 Ժողովուրդը գերի
կը տարուի ։ 11 Նաբուգոդոնոսոր պատուէր
կու տայ որ Երեմիային ազէկ խնամք ընեն ։
15 Աստուծոյ խոստումները Աբդեմէլեքին ։

1 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 590
իններորդ տարին տասներորդ
ամիսը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը
Երուսաղէմ եկաւ ։ ու զանիկայ
2 պաշարեցին ։ Սեդեկիային մետա- 588
սաներորդ տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իննին քաղաքին պրէշ
3 Ձեղքուեցաւ ։ Եւ Բաբիլոնի թա-
գաւորին բոլոր Ի իշխանները՝ ա-
ինն Ներգեղսարասար , Սամեգար-
Նաբաւ , † Սարսեքիմ Ներգէնապէ-
տը , Ներգեղսարասար մոգպետը՝ ,
ու Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր
մնացած իշխանները եկան մէջին
դուռը նստան ։
4 Ու երբոր Ցուդայի Սեդեկիա
թագաւորը , ու բոլոր պատերազ-
մական մարդիկները զանոնք տե-
սան , փախան , ու քաղաքէն գի-
շերով թագաւորին պարտէզին
ճամբայովը երկու պարսպին մէջի
դռնէն ելան ։ ու ինք դաշտի ճամ-
5 բան ելաւ ։ Եւ Քաղդեացւոց զօր-
քը անոնց եռեւէն ինկան , ու Երի-
քովի դաշտերուն մէջ Ր Սեդեկիա-
յին հասան , և զանիկայ բռնեցին ,
ու Եմաթի երկիրը Ի Ռերղայի մէջ՝
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորին առջևը հանեցին , որ ա-
6 նոր դատաստանը տեսաւ ։ Եւ
Բաբիլոնի թագաւորը Ռերղայի
մէջ՝ Սեդեկիային տղաքը անոր աչ-
քերուն առջևը մորթեց ։ ու Բա-
բիլոնի թագաւորը՝ Ցուդայի բոլոր
7 ազնուականները մորթեց ։ Եւ
Սեդեկիային աչքերը կուրացուց ։
ու զանիկայ շղթաներով կապեց ։
8 որ Բաբիլոն տանի ։ Եւ Քաղ-
դեացիք Ի կրակով այրեցին թա-
գաւորին տունը ։ ու Ժողովուրդին
տուները , ու Երուսաղէմին պա-
9 րիսպները փլցուցին ։ Ե Եւ Նաբու-
զարդան Ի դահճապետը քաղաքին
մէջ մնացած ժողովուրդին մնա-
ցորդը , ու իրեն իյնող փախստա-
կանները , և ժողովուրդին ուրիշ
մնացորդները Բաբիլոն գերի տա-
10 րաւ ։ Ու Նաբուզարդան դահճա-
պետը՝ Ցուդայի երկրին մէջ թո-
ղուց ժողովուրդին աղքատներէն՝
որոնք բան մի չունէին ։ և նոյն օրը
անոնց այգիներ ու արտեր տուաւ ։
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր

Ն·Ք·ՂԴ· 589

— ԳԹագ· իե· 1—4 ։ Գլ· ծր· 4-7 ։

Ե Գլ·Լ·4 ։ Լ·8 ։ Հմր 23 ։

Ի ա Թագ· ա·4 ։

† Կամ՝ Սարսեքիմ , Նաբասարսեքիմ , Ներգեղսարասար , Նաբամագ ։

Ի Գ Թագ· իե·4 , ԸԸ ։ Գլ· ծր·7 , ԸԸ ։

Ր Գլ·Լ·4 ։ Լ·18, 23 ։

Ի Գ Թագ· իզ·33 ։

Ա Եզեկ· ժր· 13 · Գլ·Լ·4 ։

Ի Գ Թագ· իե·9 ։ Գլ·Լ·18 ։ ծր· 13 ։

Ը Գ Թագ· իե·11 , ԸԸ ։ Գլ·ծր·15 , ԸԸ ։

Ր Հմր 10 , 11 ։ ԸԸ ։ Ցես Ծն ։ Լ· 36 ։

թագաւորը՝ Երեմիային համար՝ Նաբուզարդան դահճապետին պա-
12 տուիրեց ու ըսաւ. Զանիկայ առ, և աչքդ անոր վրայ ըլլայ, ու անոր ամենևին չարիք մի՛ հասցըներ.
13 հապա ինչ որ քեզի ըսէ, անոր
14 այնպէս ըրէ։ Եւ Նաբուզարդան դահճապետը, ու Նաբուսազբան ներքինապետը, ու Նէրգէղսարասար մոգպետը, և Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր նախարարները մարդ
15 խրկեցին, Ու Երեմիան բանտին գաւիթէն առին ու զանիկայ Սափանի որդւոյն Ա֊քիկամի որդւոյն Գոդողիայի տունն, որ զանիկայ տունը տանի. ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բնակեցաւ։
16 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային, երբոր անիկայ բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր,
17 ըսելով. Գնա Եթէովմացի Ա֊բդեմելէքին խօսէ, ու ըսէ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես զքեզ բերիս վրայով բերած խօսքերս՝ ի դորձ պիտի դնեմ, չարիքի և ո՛չ թէ բարիքի համար. ու ան օրը քու աչքերուդ առջեւը պիտի կա-
18 տարուին։ Եւ ան օրը քեզ պիտի ազատեմ, կ'ըսէ Տէրը. ու պիտի չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս։
19 Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ազատեմ. ու սրով պիտի չիյնաս. և քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս պիտի ըլլայ. քանզի հինդի ապաւինեցար՝ կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԽԱ

1 Երեմիա կ'արձակուի Գոդողիայի քով։ 7 Ցրուած Հրեաներն ալ անոր քովը կը ժողվուին. 13 Ցօհանան Իսմայէլին դաւաճանութիւնը կը յայտնէ բայց Գոդողիա անոր չհաւատար։

1 Ո՛ն խօսքը՝ որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղաւ Նաբուզարդան դահճապետը զանիկայ Ռամայէն արձակելէն ետքը վասն զի Բաբիլոն տարուելու Երուսաղէմի ու Ցուդայի բոլոր գերիներուն մէջ զանիկայ ալ շղթաներով կապած առեր էին։
2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնելով, Ե՛անոր ըսաւ. Քու Տէր Աստուածդ այս տեղուդը վրայ այս չա-
3 րիքը խօսած է. Ու Տէրը ալ՝ հիմայ բերաւ, ու իր ըսածին պէս ըրաւ. Ընդեղ Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք, և անոր ձայնին մնիկ չըրիք. ու այս բանը ձեզի եղաւ։ Եւ հիմա ալ այսօր քու ձեռքերուդ շղթաները բակեցի. Թէ որ ինձի հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ առ-

ՆՔ. ՂԲ. 588

ՀԱՐ. Ե. 15։

Ը ԴԱԳ. ԻԲ. 22, ՁԱ։

Ի ԳԼ. ԼԲ. 14։ Ը ԴԱՈՆ. Ի. Ն

Ը ԴԱԳ. ԻԲ. 23, ՁԱ։

Ի ԳԼ. ԼԲ. 10։

Ի ԳԼ. ԽԱ. 1։

ՆՔ. ՂԲ. 588

Ա ԳԼ. ԼԲ. 14։

Բ ԳԼ. Ա. 7։

Գ ՕՐ. ԻԳ. 24, 25։ ԴԱՆ. Թ. 11։

Դ ԳԼ. ԼԲ. 12։

ջեր աղէկ է՝ եկուր, ու իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ. բայց թէ որ ինձի հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ դէշ կ'երեւնայ, զանց ըրէ. ահա երկրը քու առջեւդ է, ուր որ քեզի աղէկ ու հաճոյ կ'երեւ-
5 նայ երթալը, հոն գնա։ Նայ երթալու, հոն գնա։ Ուստի՝ թէ Բաբիլոնի թագաւորին Ցուդայի քաղաքներուն վրայ դրած Սափանի որդւոյն Ա֊քիկամին որդին Գոդողիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր դնա, ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ. և կամ ուր որ քեզի աղէկ կ'երեւնայ երթալու, հոն դնա. ու դահճապետը անոր պա-
6 շարներ ու պարգեւ տուաւ, և զա-
նիկայ արձակեց, Ու Երեմիա Մասփա գնաց Ա֊քիկամի որդւոյն Գոդողիային, և անոր հետ՝ երկրին մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ։
7 Ու զաշտը եղող բոլոր զօրավարները՝ իրենք ու իրենց մարդիկները երբոր լսեցին թէ Բաբիլոնի թագաւորը՝ Ա֊քիկամի որդին Գոդողիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբիլոն չբերուած մարդիկները, ու կիներն ու տղաքները, ու երկրին աղքատները անոր յանձնեց,
8 Մասփա եկան Գոդողիային. այսինքն՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը, ու Կարէհի որդիքը՝ Ցօհանանը ու Ցոնաթանը, և Թանհումեթի որդին Սարայիան, ու Նետոփաթացի Եփայիի որդիքը, ու Մաքաթիի որդին Յազոնիան, թէ իրենք և թէ իրենց մարդիկները։
9 Եւ Սափանի որդւոյն՝ Ա֊քիկամին որդին Գոդողիան՝ անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ ու ըսաւ. Քաղդէացւոց ծառայութիւն ընելէն մի վախնաք. ես երկրիս մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք,
10 ու ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ։ Եւ ես ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ, որ ձեզի եկող քաղդէացիներուն առջեւը կենամ. ու դուք դինի, և ամառնային պտուղ ու եղ ժողվեցէք, ու ձեր ամաններուն մէջ դրէք, և ձեռքերնուդ տակը եղած
11 քաղաքներուն մէջ բնակեցէք։ Ու Մովաբի մէջ, և Ամմոնի որդւոցը մէջ, ու Եդովմի մէջ, և ամէն երկիրներուն մէջ եղող Հրեաներն ալ երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողուցեր է, ու անոնց վրայ՝ Սափանի որդւոյն Ա֊քիկամին որդին
12 Գոդողիան դրեր է, Բոլոր Հրեաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան, ու Ցուդայի երկիրը՝ Գոդողիային Մասփա եկան, և խիստ

շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին ։
13 Եւ կարէի որդին Ցօհանանը , ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները՝
14 Մասփա եկան Գոդոդղիային , Ու անոր ըսին . Գիտե՞ս որ Ելմմնի որդւոյը Թագաւորը Բաալիս՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը իրկեց քեզ մեռցընելու համար . բայց Ադրիկամի որդին Գոդոդղիան անոնց
15 չհաւատաց ։ Եւ կարէի որդին Ցօհանանը Մասփայի մէջ Գոդոդղիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ , ու ըսաւ . Հիմա երթամ , ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ , ու մարդ չիմանայ . ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցընէ , ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրէաները ցրուին , և Ցուդայի
16 մնացորդը կորսուի ։ Ու Ադրիկամի որդին Գոդոդղիան՝ կարէի որդւոյն Ցօհանանին ըսաւ . Ատ բանը մի՛ ըներ . վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Իսմայէլ՝ Նեթգոթեացւոյ Գոդոդղիան և ուրիշները սպաննելով , կը խորհի մնացորդին հետ Ամմոնացւոց երկիրը երթալ ։ 11 Ցօհանան զերիները կ'ազատէ , ու միտքը կը դնէ որ Եգիպտոս փախչի ։

1 Ու եղաւ որ՝ եօթներորդ ամսուն մէջ Թագաւորական սերունդէն եղող՝ եղիսամայի որդւոյն՝ Նաթանիային որդին Իսմայէլը՝ Թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով՝ Մասփա եկաւ Ադրիկամի որդւոյն Գոդոդղիային . ու հոն մկտուղ հաց կերան Մասփայի
2 մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը ու իր հետը եղող տասը մարդը ելան՝ և Սափանի որդւոյն Ադրիկամին որդին Գոդոդղիան սրով զարկին , ու մեռցուցին զանիկայ՝ որն որ Բաբիլոնի Թագաւորը
3 երկրին վրայ դրեր էր ։ Նաև Գոդոդղիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները , և հոն գըտնուած քաղդէացի պատերազմականները՝ Իսմայէլը կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գոդոդղիան մեռցընելէն ետքը՝ հետևեալ օրը դեռ
5 մարդ չիմացած , Սիւքեմէն , Սելոմէն ու Սամարիայէն ութսունի մարդ եկան՝ մօրուքնին ածիլած , և հանդերձնին պատռած , ու իրենց մարմինն ալ կըտրատած՝ ընծայներ և խունկ բերած ունէին որ Տիրոջը տունը տանելու համար ։
6 Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը՝ Մասփայէն ելաւ ղանոնք դիմաւորելու . անիկայ գացած ատենը՝ լալով կ'երթար . ու երբոր անոնց հասաւ , անոնց ըսաւ .

Ադրիկամի որդւոյն Գոդոդղիային ե-
7 կէք ։ Ու եղաւ որ՝ երբոր անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան , Նաթանիայի որդին Իսմայէլը՝ ինքը՝ իր հետը եղող մարդիկներովը զանոնք մեռցուց , ու փոսին մէջը նետեց ։
8 Եւ անոնց մէջ տասը մարդ գըտնուեցաւ՝ որ Իսմայէլին ըսին . Մեզ մի՛ մեռցըներ . վասն զի մենք դաշտը ցորենի , գարիի , եղի ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ունինք . ուստի անիկայ զանոնց ըրաւ , և զանոնք իրենց եղբարցը մէջ չմեռցուց ։
9 Ու ան փոսը՝ որուն մէջը Իսմայէլ Գոդոդղիային *պատճառաւ բոլոր խմեռցուած մարդիկներուն դիերը նետեց , նոյնն էր ու Ասա Թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին երեսէն վախնալուն համար . Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զանիկայ մեռելներով լեցուց ։
10 Եւ Իսմայէլ Մասփայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը գերի ըրաւ , Թագաւորին աղջիկները , ու Մասփայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը , որոնց վրայ Նաբուզարդան դահճապետը Ադրիկամի որդին Գոդոդղիան վերակացու դրեր էր . և Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զանոնք գերի առնելով՝ դարձաց Ելմմնի որդւոյը անցնելու ։
11 Եւ կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետ եղող Թրոյոր զօրավարները՝ Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին ըրած բոլոր չարութիւնը լսեցին ,
12 բոլոր մարդիկները առին , ու Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին , և զանիկայ Գաբաւոնի շատ ջուրերուն քովը
13 գտան ։ Ու Իսմայէլին հետը եղող բոլոր ժողովուրդը՝ երբոր կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետը եղող բոլոր զօրավարները տեսան ,
14 ուրախացան ։ Եւ Իսմայէլին Մասփայէն գերի քշած բոլոր ժողովուրդը երեսին դարձուցին , ու ետ դառնալով՝ կարէի որդւոյն Ցօհանանին գացին ։
15 Բայց Նաթանիայի որդին Իսմայէլը ութը մարդով Ցօհանանին երեսէն խախսւ , ու Ելմմնի որդւոյը գնաց ։
16 Եւ կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլէն ետ բերած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասփայէն առին՝ Ադրիկամի որդւոյն Գոդոդղիային մեռցուելէն ետքը , այսինքն գիբաւոնէն ետ բերած պատերազմող կտրիճները , ու կնիկները , և տը-

* Կ՚հետը

Ե գ Թագ · իե · 22 ։ բ Մն. ժ գ · 6 ։

ՂԳԼ · Խգ · 6 ։

Ե Գլ · Խ · 7 ։

ԸԳԼ · Խ · 14 ։

ՐԳԼ · Խ · 7 ։ 8 ։ 13 ։ •

Ժբ Թագ · բ · 13 ։

17 զաքները , ու ներշինները , Ու
զացին Բեթլէհէմին քովը եղող
ի քամասամի պանդոկին մէջ նըս-
տան , որ երթան Եգիպտոս մտնեն՝
18 ֆաղէացւոց երեսէն . վասն զի ա-
նոնցմէ վախցան . քանզի Նաթա-
նիայի որդին Իսմայէլը՝ ի Բաբիլոնի
թագաւորին՝ երկրին վրայ դրած
Ագիկամի որդին Գոլոզիան մեռ-
ցուցեր էր ։

ԳԼ ՒԽ

1 Ցօհանան կը խնդրէ Երեմիայէն , որ Տէրոջը
հարցընէ , ու կը խոստանայ թէ պիտի հնա-
զանդի անոր կամացը ։ 7 Երեմիա կ'իմացընէ
անոր՝ որ եթէ Հրէաստանի մէջ մնան , ապա-
հով պիտի ըլլան , 13 իսկ թէ որ Եգիպտոս եր-
թան , պիտի կորսուին ։ 19 կը յանդիմանէ ա-
նոնց կեղծաւորութիւնը , որ Տէրոջը բան կը
հարցընեն ու միտք չունին կատարելու ։

1 Ու բոլոր զօրավարները , ու ա-
րէի որդին Ցօհանանը , և Ով-
սէիայի որդին Ցեզոնիան , ու բոլոր
ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծը
2 մօտեցան , Ու Երեմիա մարգարէին
ըսին . Մեր խնդիրքը քու առջևդ
ընդունելի ըլլայ . ու Ք՚ մեզի համար՝
այսինքն ամ բոլոր մնացորդներուն
համար՝ քու Տէր Աստուծոյդ ա-
ղօթք ըրէ . վասն զի Ք՚ շատէն քիչ
մնացինք , ինչպէս որ աչքերդ մեզ
3 կը տեսնեն . Ու քու Տէր Աստուածդ
Ք՚ մեր երթալու ճամբան ու մեր ընե-
4 լու բանը մեզի իմացընէ ։ Ու Ե-
րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ .
Լսեցի . ահա ձեր Տէր Աստուծոյն
աղօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն հա-
մեմատ , և Ք՚ Տէրը ձեզի համար ինչ
պատասխան որ տալու ըլլայ , ձեզի
կ'իմացընեմ . Ձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր ։ Ու անոնք Երեմիային ը-
սին . Ք՚ Տէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու
հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ
չընենք ան ամէն բաներուն համե-
մատ՝ որոնց համար քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ ։
6 Թէ՛ բարի և թէ չար՝ մեր Տէր Աս-
տուծոյն ձայնին պիտի ջազան-
դինք , որուն որ քեզ կը խրկենք .
որպէս զի մեր Տէր Աստուծոյն ձայ-
նին ջազանդելով՝ Ջմեզի աղէկ ըլ-
լայ ։
7 Ու տասը օրէն ետքը՝ Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային . Ու կա-
րէի որդին Ցօհանանը , և անոր հետ
եղող բոլոր զօրավարները , ու պըզ-
տիկէն մինչև մեծը՝ բոլոր ժողովուրդ-
9 դը կանչեց , Ու անոնց ըսաւ . Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն որ
դուք զիս խրկեցիք ձեր աղաչանքը
մատուցանելու համար , այսպէս
10 կ'ըսէ . Թէ որ շարունակէք աս
երկրիս մէջ բնակելու , Ես ալ ձեզ
պիտի շինեմ ու պիտի չփլցնեմ , և
ձեզ պիտի տնկեմ , ու պիտի չխը-
լեմ . վասն զի ձեզի բուած չարի-
11 քիս վրայով ղղջացի ։ Մի վախ-
նաք Բաբիլոնի թագաւորին երեսէն՝
ուսկից որ կը վախնաք . անկե մի՛
վախնաք՝ կ'ըսէ Տէրը . Ի վասն զի
ձեզ անոր ձեռքէն ազատելու հա-
մար , ու ձեզ ապրեցընելու հա-
12 մար՝ ես ձեզի հետ եմ . Ու ձեզ-
զի ողորմութիւններ ֆդնէ պիտի
տամ . և անիկայ ձեզի պիտի ողոր-
մի , ու ձեզ ձեր երկիրը դարձընէ ։
13 Բայց թէ որ Ըսկէք . Ան երկրիս
մէջ չենք բնակիր . ու ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքը մտիկ չընելով՝
14 Ըսէք , Ձէ . հապա Եգիպտոսի
երկիրը մտնենք , որ հոն պատե-
րազմ պիտի չտեսնենք , ու փողի
ձայն պիտի չլսենք , և հացի համար
անօթի պիտի չմնանք , ու հոն պի-
15 տի բնակինք . Ուրեմն հիմա Տէրո-
ջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Ցուդայի
մնացորդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Թէ
որ դուք ձեր երեսները շիտկէք
Եգիպտոս մտնելու , ու հոն պան-
16 դըխտանալու երթաք , Ան սուինը
ան սուրը՝ հուսկից որ կը վախնաք ,
հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր
վրայ պիտի գայ , և ան սովը՝ ուս-
կից որ դուք կը զարհուրիք , հոն
Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր ե-
տևէն պիտի պաշարէ , ու հոն պի-
17 տի մեռնիք ։ Ու ան ամէն մարդի-
կը՝ որոնք իրենց երեսները կը շիտ-
կեն Եգիպտոս երթալու՝ հոն պան-
դըխտանալու համար , Նսրով , սո-
վով ու ժանտախտով պիտի մեռ-
նին . ու Ք՚ մի անոնց վրայ բերելու
չարիքիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ
ու ազատուած պիտի չմնայ ։
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ-
պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմ-
տութիւնս Երուսաղէմի բնակչացը
վրայ թափեցաւ , այնպէս ձեր վրայ
պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս ,
երբոր Եգիպտոս մտնէք . և Ք՚ անէծ-
քի , զարմանքի , նզովքի ու նա-
խատինքի Ենթայ պիտի ըլլաք , ու
մէկ մըն ալ աս տեղը պիտի չտես-
19 նէք ։ Ով Ցուդայի մնացորդնե-
րը՝ Տէրը ձեզի համար՝ Ս Եգիպտոս
մի՛ մտնէք ըսաւ . ՈՒՇԱԴ ագի՛կ
դիտցէք՝ որ այսօր ձեզի վկայութիւն
20 կ'ընեմ , Վասն զի դուք ձեր հո-
գւոյն դէմ նենգութիւն ըրիք ,
երբոր զիս ձեր Տէր Աստուծոյն խըր-
կեցիք՝ ըսելով . Ինձի համար մեր
Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ , ու
մեր Տէր Աստուծոյն ամէն բանի
համեմատ՝ , ու պիտի ը-
21 նենք ։ Ու ես այսօր ձեզի պատ-

ՆՇ. Ը. ՁԲ. 588
ԻԲ ԹԱԳ. ԺԹ. 37, 38։
ԼԳԼ. Խ. 5։
ՈՐԴ. Ե. Տ. 13, ԽԱ. 11։
ՔԱՇԱԳ. Է. 8, ՃՐ. 19։ ԵՍ. ԼԷ. 4։ ՑԱԿ. Ե. 16։ ԳՂԱ. ԻԶ. 22։
ԴԵՍ. Ը. 21։
Ի ԳԹԱԳ. ԻՐ. 14։
ՂԱՇԱԳ. Գ. 18, ԴԻՐ. Ի. 20։
ԻՇՈՒ. ԼԱ. 50։
ԵՐՕՐ. Զ. 3։ ԳԼ. Է. 23։
ՔԳԼ. ԻԳ. 6։ ԼԱ. 28։ ԼԷ. 7։
ՆՇ. Ը. ՁԲ. ԻՐԴ 588
Ա Բ ՕՐ. ԼԲ. 36, ԳԼ. ԺԸ. 8։
ԷԶԵ. ԽԳ. 5։ ՀՈՎ. Ը. 31։
ԼՍԱՂ. ՃՀ. 45, 46։
ԻԳԼ. ԽԳ. 16։
ԺՐՕՐ. ԺԷ. 16, ԳԼ. ԽԳ. 12, 13, 14։
Ի ՂՈՒ. Բ. 51։
ՀԵՂԿ. ԺՈ. 8։
ԳԼ. ԻԳ. 10, ՀՄՐ 22։
Ի ՏՆ. ԳԼ. ԽԳ. 14, 28։
ՐՕՐ. ԺԷ. 16, ԻԳ. 9, ԻՀ. 6, ԻՓ. 18, 22, ԽԳ. 12, ՁԱՔ. Ը. 13։
ՅՐՕՐ. ԺԷ. 16։
Ն ՀՄՐ 2։

մեցի , օւ դուք մնիկ չըրիք ձեր
Ցէր Աստուծոյն ձայնը , ու ան ա-
մէն խօսիերը որոնց համար զիս ձեղի
22 խրկեց ։ Եւ հիմա աղէկ դիտցէք՝
որ Ն դուք սրով , սովով ու ժանտ-
ախտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝
ուր որ կ'ուզէք երթալ հոն պան-
դըխտանալու համար ։

ԳԼ · ԽԴ

1 Յոհանան նախատելով Երեմիային մարգա-
բէութիւնը ։ Եգիպտոս կը տանի զանիկայ և
ուրիշները ։ 8 Երեմիա մեկ օրինակով մը կը
նախաձայնէ Եգիպտոսի նուաճիը՝ Բաբիլա-
յոց ձեռքով ։

1 Այրբոր Երեմիա բոլոր ժողովուր-
դին ւանոնց Ցէր Աստուծոյն բո-
լոր խօսքերը խօսիլը լմընցուց , ո-
րոնց համար անոնց Ցէր Աստուածը
զանիկայ անոնց խրկեր էր , այսինչ
— ԳԼ · ԽԲ · 2 ամ բոլորը խօսքերը , — Ան առնը
1 ։ Ովսէիայի որդին Ազարիան , ու
կարէի որդին Յոհանան , և բոլոր
ամբարտաւան մարդիկները Երեմի-
այինն խօսեցան , ու ըսին ։ Դուն
սուտ կը խօսիս ։ Մեր Ցէր Աս-
տուածը քեզ չխրկեց որ ըսես
Թէ՝ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն
3 պանդխտանալու համար ։ Հապա
Ներիայի որդին Բարուքը քեզ
մեղի դէմ ոտք կը հանէ , որպես
զի մեզ ձագեցնէ ձեռքը տայ ,
որ մեզ մեռցընէն , ու մեղ Բա-
4 բիլոն գերի տանին ։ Եւ կարէի
որդին Յոհանանը , ու բոլոր զօրա-
վարները , և բոլոր ժողովուրդը՝
Ցէրոջը ձայնը մնիկ չըրին , որ Յոհ-
5 դայի երկրին մէջ բնակին ։ Հապա
կարէի որդին Յոհանանը ու բոլոր
զօրավարները՝ Իւդայի բոլոր մը-
— ԲԳԼ · Խ · 11 նացորդները առին , որունք Յու-
12 ։ դայի երկրին մէջ բնակելու համար
եւս դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝
6 ուր որ ցրուած էին ։ Այսինչ երիկ
մարդիկները , ու կնիկները , և տը-
— Ե ԳԼ · Խա , ղաքները , Ե ու թագաւորին աղջիկ-
10 ։ ները , Ե և Նաբուզարդան գահճա-
— Ե ԳԼ · ԼԹ · պետին՝ Սափանի որդւոյն Ա.քիկա-
10 · Խ · 7 ։ մի որդւոյն Գոդոդիային քովը թո-
ղուցած բոլոր մարդիկները , ու Ե-
րեմիա մարգարէն , և Ներիայի որ-
— Ե ԳԼ · Բ · 16 ; 7 դին Բարուք ։ Ու Եգիպտոսի եր-
Խդ · 1 ։ Ի-ւէ կիրը դացին ։ վասն զի Ցէրոջը
Ե · Լ · 4 ։ Լ'ըսե-է Հա- ձայնը մնիկ չըրին ։ ու մինչև
նէս ։ Ի Տափնաս եկան ։
588 կը վեր- 8 Եւ Տափնասի մէջ Ցէրոջը խօսքը
ջանայ 9 եղաւ Երեմիային՝ ըսելով ։ Ձեռքդ
մեծ քարեր առ , ու զանոնք Յու-
դայի մարդոցը աչքերուն առջևը՝
Ցափնաս եղող՝ փարաւոնի տանը
դրանը առջևի աղիւսատունը կա-
10 ւէն մէջը թաղէ , Եւ անոնց ըսէ ։
Զօրաց Ցէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես պիտի

խրկեմ , ու ձիմ ծառաս Բաբիլո-
նի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
պիտի առնեմ , և անոր աթոռը աս
իմ թաղած քարերուս վրայ պիտի
դնեմ ։ ու անիկայ իր արքայական
խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-
11 ձէ ։ Եւ պիտի գայ՝ Եգիպտոսի
երկիրը պիտի զարնէ ։ Ը մահուան
համար եղողները՝ մահուան , գե-
րութեան համար եղողները՝ գե-
րութեան , և սուրի համար եղող-
12 ները՝ սուրի պիտի մատնէ ։ Ու Բ-
գիպտոսի աստուածներուն տու-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռընկըց-
նեմ ։ և անիկայ զանոնք պիտի այ-
րէ , ու զանոնք գերի պիտի տանի ։
և անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի
հագնի , ինչպէս որ հովիւը իր հան-
դերձը կը հագնի ։ ու անկէ խաղա-
13 ղութեամբ պիտի ելլէ ։ Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղող արևու
տանը արձանները պիտի կոտրտէ ,
ու Եգիպտոսի աստուածներուն
տուները կրակով պիտի այրէ ։

ԳԼ · ԽԴ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Յուդային աւերումը
իրենց կռապաշտութեանը համար ։ 11 Եգիպ-
տոսի մէջ կռապաշտութեան մեղքը գործող-
ներուն կործանումը կը նախաձայնէ ։ 15 Հը-
րէից կամկորութիւնը , 20 որուն համար Ե-
րեմիա սպառնալիք կ'ընէ անոնց , 29 և ան
սպառնալիքին կատարուելուն նշան՝ Եգիպ-
տոսի կործանումը կը դնէ ։

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող 587
բոլոր Հրէաներուն համար , այս-
կէսը — Մագդոլը , Ը Ցափնասը ,
Ը Մեմփիսը , ու Պաթուրեսի երկ-
րին մէջ բնակողներուն համար՝ Ե-
րեմիային եղած խօսքն է , որ ըսաւ ։
— ԵԼ · Ժգ · 2 ։ ԳԼ · Խգ · 14 ։
Ը ԲԳԼ · Խգ · 7 ։
Ը Եւ · Ժթ · 13 ։
2 Զօրաց Ցէրը՝ Իսրայէլին Ա-
տուածը այսպէս կ'ըսէ · Դուք տե-
սաք ան ամէն չարիքը որ Երուսա-
ղէմին վրայ , ու բոլոր Յուդայի
քաղաքներուն վրայ բերի ։ և ահա
անոնք այսօր Ե աւերակ են , ու անոնց
3 մէջը բնակող չկայ , Իս բարկացընե-
լու համար ըրած չարութիւններ-
նուն պատճառաւը , որ գացին
Ե խունկ ծխեցին , ու չծառայութիւն
ը ԳԼ · ԺԲ · 4 ։ ըրին ուրիշ աստուածներու , որոնք
չէ իրենք ճանչցեր էին , Ա՛չ դուք ,
4 Ա՛չալ ձեր հայրերը ։ Եւ ես ձեզի
խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մար-
գարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրը-
կելով , և ըսի · Ատ պիղծ գործը
մի՛ ընէք , որն որ ես կ'ատեմ ։
5 Բայց մնիկ չըրին , ու ականջնին
չծռեցին՝ որ իրենց չարութիւննե-
րէն դառնան , և ուրիշ աստուած-
6 ներու խունկ չծխեն ։ Ուստի Ը իմ
սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս
թափեցաւ , և Յուդայի քաղաք-
ներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փո-
Ը ԳԼ · Խբ · 18 ։

ՂԳԼ · ԽԵ · 9 ։ ԽԷ · 6 ։ Ցես Եկէկ · ԽԹ · 18 · 20 ։
Ե ԳԼ · Խգ · 13 ։ ԽԶ · 13 ։
Ը ԳԼ · ԺԵ · 2 · Ջաք · Ժա · 9 ։
Ը ԳԼ · ԽԶ · 23 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 587

ղղցներուն մէջ բորբոքեցաւ . ու անոնք՝ աս օրուան Էզեդկի պէս՝ ան-
7 ապատ ու ամայի եղան ։ Եւ հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպես կ՚ըսէ . ինչո՞ւ համար դուք Ձեր հոգւոյն դէմ՝ մեծ չարութիւնը կը գործէք , որ Յուդայի մէջէն՝ էրիկ մարդը ու կնիկը , տղան ու կաթնկեր մանուկը կորսընդրնէք , այնպես որ ձեզի մնա-
Ա Գէ· իե· 6, 7 ։ 8 ցորդ մը չմնայ . Ա Ձեր ձեռացը գործքերովը զիս սրդողցընելով , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխելով Եգիպտոսի երկրին մէջ , ուր որ դուք մտաք հոն պանդխտանալու համար , որպէս զի ձեր անձը կորսընցընէք , ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը էանէծք ու նախատինք
Բ Գէ· Խր· 18 ։ Հմր 12 ։ 9 ըլլաք ։ Միթէ Յուդայի երկրին մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ձեր հայրերուն ըրած չարութիւնները , և Յուդայի թագաւորներուն չարութիւնները , ու անոնց կնիկներուն չարութիւնները , և ձեր չարութիւնները , ու ձեր կնիկներուն չարութիւնները մոռ-
10 ցա՞ք ։ Անոնք մինչև աս օրս իրենց անձերը չխոնարհեցուցին , ու չվախցան , և ձեր առջևը , ու ձեր հայրերուն առջևը դրած օրէնքիս ու պատուիրանքներուս մէջ չգալե-
Ե Ադակ·իբ· 14 ։ 11 ցին ։ Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպես կ՚ըսէ . Ահա ես Ե ձեր վրայ կը հաստատեմ իմ երեսս չարիքի համար , ու
Ե Գէ· Ժէ· 10 ։ Ե· 5 ։ 6 ։ Գէ· իա· 10 ։ Ամվ· Թ· 4 ։ բոլոր Յուդան կորսընցընելու հա-
12 մար . Եւ պիտի առնեմ Յուդայի մնացորդը՝ որոնք երեսին հաստատեցին Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝ հոն պանդխտանալու համար . ու Ա ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ
Ա Գէ· Խր· 13 ։ 16 ։ 17 ։ 22 ։ պիտի հատնին . սրով , սովով պիտի իյնան ՚ի հատնին . պըզտիկէն մինչև մեծը սրով ու սովով պիտի մեռնին , և Ա անէծքի , զարմանքի , նզովքի ու նախատինքի
Ա Գէ· Խր· 18 ։ Հ Գէ· Խգ· 11 ։ 13 Ընդ·ա՟յ պիտի ըլլան ։ Ո՞ւ Եգիպտոսի երկիրը բնակողներուն այցելութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ Երուսաղէմին՝ սրով , սովով ու ժանտախտով այցելութիւն ըրի ։
14 Եւ Յուդայի մնացորդէն՝ որ Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու դացողներէն՝ մնացորդ ու ազատուած պիտի չմնայ , որ Յուդայի երկիրը դառնան , ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու , Ե հոն բնակելու . վասն զի Ն Եզիպտոսէն փախչողները միայն պիտի դառնան ։
Ն Հմր 28 ։ 15 Եւ ան . բոլոր մարդիկները՝ որ գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար աստուածներու խունկ կը ծխէին , և բոլոր նել կայ . եղող կնիկները՝ մեծ ժողով մը , ու Եգիպտոսի երկիրը՝ Պաթուրեսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը՝ Երեմիային պա-
16 տասխան տուին , ըսելով . Տերոջը անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վրբայով՝ Ա մենք քեզի մտիկ չենք ըներ ։
Ղ Գէ· Ը· 16 ։ Ե Թես· Ա· 12 ։ Բ Օր· իգ· 23 ։ Դատ· Ժա· 36 ։ Տես Հմր 25 ։ 17 Հապա անշուշտ Ե մեր բերնէն ելած ամէն խօսքը պիտի ընենք , Ե երկինքի թագուհիին խունկ ծխելով , և անոր թափելու նուէրներ մատուցանելով . ինչպես որ ըրինք՝ մենք ու մեր հայրերը , մեր թագաւորները ու մեր իշխանները՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ , ուր որ հացով կշտացանք , և հանդիստ էինք , ու
Ե Գէ· Ե· 18 ։ 18 չարիք մը չտեսանք ։ Սակայն ան ատենէն Ե՚ի վեր՝ որ երկինքի թագուհիին խունկ ծխելէն , ու անոր թափելու նուէրներ մատուցանելէն ետ կեցանք , Ե ամէն բանի կարօտ եղանք , և սրով ու սովով հատանք ։
19 Ե՚ու երբոր երկինքի թագուհիին խունկ կը ծխէինք , և անոր թափելու նուէրներ կը մատուցանէինք . միթէ առանց մեր էրիկներուն հրա՟ման՟ զանիկայ պաշտելու համար բլիթներ չինեցինք , ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք ։
Ե Գէ· Ե· 18 ։ 20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին , էրիկներուն և կնիկներուն , ու իրեն — պատասխանը տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ .
21 Միթէ ան խունկը՝ որ Յուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կը ծխէիք՝ դուք ու ձեր հայրերը , ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները , ու երկրին ժողովուրդը , Տէրը չյիշե՞ց ,
22 ու անոր միտքը չինկաւ ։ Եւ Տէրը ձեր չար գործքերուն , — ձեր ըրած գարշութիւններուն ալ չկրնցաւ համբերել . ուստի ձեր երկիրը Ն անապատ , ամայի , ու նզովուած , և անբնակ եղաւ , Ե ինչպէս
Ն Գէ· իե· 11 ։ 18 ։ 38 ։ Ղ Հմր 6 ։ 23 որ այսօր Ի՚երևա՟յ ։ Որովհետև դուք խունկ ծխեցիք , ու Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք , և Տէրոջը ձայնին Ֆազանդութիւն չըրիք , ու անոր օրէնքին , պատուիրանքներուն ու վկայութիւններուն մէջ չգալեցիք , Ս անոր համար աս չարիքը ձեզի եկաւ , ինչպէս որ այսօր Ի՚երևա՟յ ։
Դատ· Թ· 11 ։ 12 ։ 24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր կնիկներուն ըսաւ . Տերոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ Ղ ով Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող բոլոր Ցուդա .
Ղ Գէ· Խգ· 7 ։ Հմր 15 ։ 25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպես կը խօսի ու կ՚ըսէ . Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնովը խօսեցաք , ու ձեր ձեռքովը Ի՚ գործ դրիք , ու ըսիք . Անշուշտ
Ղ Հմր 15, ՃԱ ։

Ն · ք · ԶԲ · 587

ըրած ուխտերնիս պիտի կատարենք, ¹⁷յուդայ երկնից թագուհիին խունկ պիտի ծխենք, ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցանենք. այո՛ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխ-
26 տերը պիտի կատարէք։ Անոր համար Տէրոջը խօսքը մնիկ ըրէք՝ ով բոլոր Յուդա, որ Եգիպտոսի երկրին մէջ կը բնակիք. Ահա ես իմ մեծ անունովս երդուայ ըրի՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ալ բնաւ Յուդայի մարդու մը բերնեն իմ անունս պիտի չկանչուի՝ ըսելով. Եհովայ
27 Տէրը կենդանի է։ ¹⁸Ահա ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի համար, և չէ թէ բարիքի համար. ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող Յուդայի բոլոր մարդիկները նորով ու սովով պիտի կոտորուին մինչև որ հատնին։
28 Եւ ¹⁹սիստ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտոսի երկրէն Յուդայի երկիրը պիտի դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացող Յուդայի բոլոր ՅԱցորդները պիտի գիտնան թէ որուն ²⁰խօսքը պիտի հաստա-
29 տուի, իմ՝ թէ իրենցը։ Եւ ա-սիկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ես տեղս ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, որպէս զի գիտնաք որ իմ խօսքս ձեր վրայ ²¹անշուշտ պիտի հաստատուի չարիքի համար։
30 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ²²ես Եգիպտոսի Փարաւոն Վափռա թագաւորը իր թշնամիներուն ձեռքը ու իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս որ ²³Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը՝ իր թշնամիին, ու իր հոգին փնտռող Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ · ԽԵ

1 Բարուք խիստ տրտում ըլլալով, 4 Երեմիա խրատ ու մխիթարութիւն կու տայ անոր։

Իրր 607 — Գ · ԻԶ · 1, 4, 32։

1 ¹Երեմիա մարգարէին ²խօսքը, որ Ներիայի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անիկայ աս խօսքերը Երեմիային բերնեն գիրքի մէջ գրեց՝ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին, ու ըսաւ.
2 Ով Բարուք՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը քեզի համար այսպէս կ'ը-
3 սէ. Դուն ըսիր. Հիմա վա՛յ ինձի, վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ տրտմութիւն աւելցուց. իմ հեծութիւնէս յոգնեցայ, ու հանգըս-
4 տութիւն չեմ գտներ։ Անոր ասանկ ըսես. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ³ես իմ շինածս պիտի փլցընեմ, ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այս-
5 ինքն ամբողջ երկիրը։ Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի՛ փնտռեր. ⁴քանզի ահա ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. բայց քու կեանքդ քեզի ⁵աւարի մը պէս պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղերանքդ։

Ն · ք · ԶԲ · Իրր 607

Է ԳԼ · ԻԵ · 26։

Ր ԳԼ · ԻԱ · 9 · Լ · 2։ ԼԹ · 18։

ԳԼ · Խ Զ

1 Երեմիա կը մարգարէանայ Թէ փարաւոնի զօրքը Եփրատին քովը պիտի կորսուի, 13 և Թէ Նաբուգոդոնոսոր Եգիպտոսին պիտի տիրէ. 27 Իսրայէլացիները կը մխիթարէ՝ իրենց վրայ հասնելու պատուհասին վրայով։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Երեմիա մարգարէին ¹ազգերուն վրա-
— ԳԼ · ԻԵ · 15, Լ։
2 յով. Եգիպտոսի համար. Եգիպտացւոց թագաւորին՝ ²Փարաւոն Նեքաւովին Քարքամիսի մէջ Եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ, Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին։
Ե Գ Թագ · ԻԳ 29, Ր Մն · Լ · 20։
3 ³Ասպար ու վահան պատրաստեցէք. ու պատերազմի՛ մօտեցէք։
Է ԳԼ ՅԱ · 11, 12, Նաա Ր · 1։ Գ · 14։
4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք ով ձիաւորներ՝ հեծէ՛ք. սաղաւարտներով կայնեցէ՛ք. նիզակները փայլեցուցէ՛ք. զրահները հագէ՛ք։
5 Ինչո՞ւ համար զարհուրած ⁴ետ դարձած կը տեսնեմ. անոնց զօրաւորները անդամ ղարնուեցան, ու արտօրօսք փախչելով ետևնին չնայեցան. Դամն կողմն վախ
6 կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Ընտ վազողը թող չփախչի, ու զօրաւորը չազատի. անոր հիւսիսային կողմը՝ Եփրատ գետին քովը ⁵դլրեցինք։
Ր ԳԼ · Գ 25։ ԽԹ · 29։
7 ⁶Ովքե՞ր են որ Ցածի պէս վեր կ'ելլէ, որուն ջուրերը գետերուն պէս կը
8 ծփին։ Եգիպտոսը գետի պէս վեր կ'ելլէ, և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին. ու կ'ըսէ. Վեր ելլեմ. երկիրը ծածկեմ, քաղաքը ու անոր
9 բնակիչները բնաջինջ ընեմ։ Ով ձիե՛ր՝ ելէ՛ք, ու ով կառքե՛ր՝ կատղեցէ՛ք. և զօրաւորները թող ելլեն, վահան բռնող Լիբիովպացիք ու փուզացիք, ու ⁷աղեղ բռնող
10 ⁸Լըդացիք. Վասն զի Էսյաօր զօրաց Տէր Եհովային վրէժխնդրութեան օրն է, որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ. Ու սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ, և անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ. վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ՝ Եփրատ գետին քովը զօրաց Տէր Եհո-
11 վան ⁹զոհ ունի։ ¹⁰Գաղաադ ելիր, ու բալասան առ՝ Ով Եգիպտոսին

Ն · ք · ԶԲ · Իրր 607

Է ԳԼ · ԻԵ · 26։

Ր ԳԼ · ԻԱ · 9 · Լ · 2։ ԼԹ · 18։

Ե ԳԼ · ԻԲ · 15, Լ։

Ե Գ Թագ · ԻԳ 29, Ր Մն · Լ · 20։

Է ԳԼ ՅԱ · 11, 12, Նաա Ր · 1։ Գ · 14։

Ր ԳԼ · Գ 25։ ԽԹ · 29։

Է Դան ՅԱ · 19։

Ը Տես Ես · Ր · 7 · 8։ ԳԼ · ԻԷ · 2։ Դան ՅԱ · 22։

Է Ես · ԿՀ · 19։

Ը Ես · ՅԺ 6։ Յոել · Ա 15 · Ր · 1։ Ր Ո Ր · Լ · 42։ Ես · ԼՀ · 6։

Ժ Ես · Լ 6։ Ասի · Ա 7։ Տես Ե · գԼԿ · ԼԹ · 17։

Է ԳԼ · Ր · 22։ ՅԱ · 8։

Է Ես · ԽԵ · 1։

Ե Ես · Ե · 5։

կոյս աղջիկը . դեղերը պարապ տեղը կը չատցընես . Էքզէզ բժշկուես ։
12 Թիւն չկայ ։ Ազգերը քու անարգանքդ լսեցին , ու քու աղաղակդ երկիրը լեցուց . վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորեցաւ . երկուքը միասին ինկան ։
13 Ա՛խ՛յ է ան խօսքը՝ որ Տէրը Երեմիա մարգարէին խօսեցաւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին գալուն , ու Եգիպտոսի երկրին զարնելուն վրայով ։
14 Կիրը զարնելուն վրայով ։ Եգիպտոսի մէջ պատմեցէք , Մադդոդի մէջ հրատարակեցէք , և Մեմֆիսի ու Տաբնասի մէջ հրատարակեցէք , ու ըսէք . Կայնէ՛ , ու պատրաստ եղիր . վասն զի հրու բոլորտիքդ սուրը պիտի ուտէ ։ քու զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան . անոնք չկրցան կենալ . վասն զի Տէրը զանոնք վար ձգեց ։
16 Նաև շատ ոտնակոխ ըրին , ու իրարու վրայ ինկան . ու ըսին . Ելէ՛ք , ու դառնանք մեր ազգին ու մեր ծննդավայրին , հալածող սուրին երեսէն՝ մեր ժողովուրդին ։
17 Հոն կը կանչէին . Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը՝ պարապ աղաղակ է . անիկայ էր ոչնչացուց ժամանակը անցուց ։
18 Ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ ան թագաւորը՝ Նորուն անունը Զօրաց Տէր է , ինչպէս որ Թաբօրը լեռներու մէջ է , ու ինչպէս որ Կարմելոսը մինչև ծովը կը հասնի , այնպէս ալ անիկայ պիտի դայ ։
19 Պ՚ովի Եգիպտոս բնակող Աղջիկ՝ դերութեան կապասիներ պատրաստէ քեզի . վասն զի Մեմֆիսը ամայի պիտի ըլլայ , ու աւերակ առանց բնակիչի ։
20 Եգիպտոսը խիստ գեղեցիկ էր . բայց կոտրած կուրիջ մըն է . Բայց կոտրած կուռքերուն պէս պիտի ըլլայ . վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ փայտահարներու պէս տան ։
21 Անոր մէջը վարձքով բռնուած զբօսնողներն ալ դարձան , մեկտեղ փախան , չկայնեցան . վասն զի անոնց վրայ՝ անոնց կորստեան օրը , այսինքն այցելութեան ժամանակը անոր աստուածներուն , ու թագաւորներուն , այսինքն Փարաւոնին , ու անոր ապաւինողներուն
22 Անոր ձայնը օձի ձայնին պէս պիտի երթայ . վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ՝ կացիններով պիտի ընեն ։
23 Անոնց անտառը պիտի կտրեն , կ՚ըսէ Տէրը , թէպէտև անոր ծառերը անթիւ են . քանզի անոնք մարախէն շատ են , այնպէս որ չեն համրուիր ։
24 Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ . Հիւսիսային ժողովուրդին
25 Ձեռքը պիտի մատնուի ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՚ըսէ . Ահա ես Նովպացի Ամմոնին , և Փարաւոնին , ու Եգիպտոսին , ու անոր աստուածներուն , ու թագաւորներուն , այսինքն Փարաւոնին , ու անոր ապաւինողներուն
26 Այցելութիւն պիտի ընեմ . Ետ զանոնք՝ անոնց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը , ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատնեմ . և ետքն բնակ եղեր է օրերուն պէս պիտի բնակուի՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
27 Բայց դուն մի՛ վախնար , ով իմ ծառաս Յակոբ՝ մի՛ վախնար , ու մի՛ խորհիր՝ Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Յակոբը պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ . և ոչ ոք վախցընող
28 պիտի չըլլայ ։ Դուն մի՛ վախնար , ով իմ ծառաս Յակոբ՝ կ՚ըսէ Տէրը . վասն զի ես քեզի հետ եմ . քանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . բայց ոչ քեզ պիտի սպառեմ . հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ։

ԳԼ . ԽԵ

1—7 Փղշտացւոց կործանումը ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ Փղշտացւոց վրայով՝ Գազա փարաւոնը դարձեալ Պ՚ովի Եգիպտոս բնակող Աղջիկ՝ դերութեան կապասիներ պատրաստէ քեզի . վասն զի Մեմֆիսը ամայի պիտի ըլլայ , ու աւերակ առանց բնակիչի ։
2 Ելարկած ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա Հիւսիսէն Ջուրեր կ՚ելլեն , որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան . ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխուին . և մարդիկները պիտի աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնակիչները պիտի ողբան ։
3 Կիչները պիտի ոռնան ։ Անոր Երիվարներուն սմբակներուն ձայնէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն , ու անիւներուն շառաչիւնէն , հայրերը իրենց տղոցը պիտի չնային՝ Իրենց ձեռքերը թուլնալուն համար ,
4 Բոլոր Փղշտացիները կորսընդհատ ըլլալու , և Տիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կոտրելու եկող օրուանը պատճառաւ . քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Կափթոր կղզիին Մնացորդները պիտի
5 կորսընդհատէ ։ Գազայի վրայ կնոտութիւն եկաւ . Ասկաղոնը իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ . մինչև ե՞րբ էրուս մարմնոյդ վրայ կտրածներ պիտի ընես ։
6 Ո՛վ Տէրոջը սուրը՝ մինչև ե՞րբ հանդարտ չես կենար . քու պատենդ դարձիր . հանդչէ ու լռէ ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կենալ

Ն . ՟ . ԶՔ . Իբր 607 ։
Ի Եզեկ . Լ . 21 ։
Ի Ես . ԺԹ . 1 ։ Գլ . Խգ . 10 ։ 11 ։ Եզեկ . ԻԹ . Լ . Լբ ։
Ի Ղէր 3 ։ 4 ։
Հ Հմր 10 ։
Ն Ղէ . Իշ . 17 ։
Ղ Ես . Խէ . 4 ։ Խը . 2 ։ Գլ . Խը . 15 ։
Ճ Տես գլ . Խը . 18 ։ Ես . Ի . 4 ։
Ր Ով . Ժ . 11 ։
Ն Գլ . ա . 14 ։ Խե . 2 ։ Հմր 6 ։ 10 ։
Ղ Սաղ . Լճ . 16 ։ Գլ . Ծ . 27 ։
Տես Ես . ԻԹ . 4 ։
Ղ Ես . Ժ . 34 ։ Պ Դատ . Ջ . 5 ։
Ք Գլ . ա . 15 ։ Կ՚ապէնվէն Էրէք բռաշմանէք , Տես Եզեկ . Լ . 14 ։ 15 ։ 16 ։ Նաև . Գ . 8 ։
Գլ . Իգ . 12 ։ 13 ։ Եզեկ . Լ . 13 ։

Ն . ՟ . ԶՔ . Իբր 607
Հգլ . Խդ . 30 ։ Եզեկ . Լբ . 11 ։
Եզեկ . ԻԹ . 11 ։ 13 ։ 14 ։
Ես . Խա . 13 ։ 14 ։ Խգ . 5 ։ Խգ . 2 ։ Գլ . Լ . 10 ։ 11 ։
Գլ . Ժ . 24 ։ Լ . 11 ։

Իբր 600
Գլ . Իե . 20 ։ Եզեկ . Իե . 15 ։ 16 ։ Սոփ . Բ . 4 ։ 5 ։
Ք Մմով . ա . 6 ։ 7 ։ 8 ։
Գլ . ա . 14 ։ Լզ . 20 ։
Ես . Ը . 7 ։ Գլ . Խզ . 7 ։ 8 ։
Գլ . Ը . 16 ։ Նաե . գ . 2 ։
Գլ . Իե . 22 ։
Ծն . Ժ . 14 ։ Մմով . Թ . 7 ։
Եզեկ . Իե . 16 ։ Մմով . ա . 8 ։
Մմով . ա . 7 ։ Միք . ա . 16 ։ Սոփ . Բ . 4 ։ 7 ։ Զաք . Խ . 5 ։
Գլ . Իե . 20 ։
Գլ . Ժզ . 6 ։ Խա . 5 ։ Խը . 37 ։
Օր . Իբ . 41 ։ Եզեկ . Իա . 3 ։ 4 ։ 5 ։

Ն. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹՎԸ 600

Ի ԵԶԵԿԻԱՅ 17։

Նայ. վասն զի Տէրը Իանոր հրաման տուեր է Ասկաղոնի ու Ծովեզերքի դէմ. հոն խրկեր է զանիկայ։

ԳԼՈՒԽ ԽԶ

1 Մովաբին դատաստանը՝ 7 իր հպարտութեանը համար. 11 իր անհոգութեանը համար, 14 իր մարմնաւոր վստահութեանը համար, 26 և գլխաւոր ու անոր ժողովուրդը արհամարհելուն համար։ 47 Մովաբին դերեվարձութիւնը։

1 ՅՈվաբի վրայով՝ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Վա՜յ ի Նաբաւին, վասն զի աւերուեցաւ. ի Կարիաթէմ ամչցաւ, ու առնուեցաւ. Մասգաբ ամչցաւ, ու զարհուրեցաւ։

2 Մովաբը մէյմըն ալ պիտի չպարծի ի Եսբոնի մէջ. անոր վրայ չարիք խորհեցան, ըսելով. Եկէք, ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք։ Դուն ալ, ով Մադմէն՝ պիտի կտրուիս. քու ետեւդ սուր կու

3 գայ։ Ողրոնայիմէն աղաղակի ձայն կու գայ. աւերում ու մեծ

4 կոտորած կայ։ Մովաբը կոտրեցաւ. անոր պզտիկ տղաքները ա-

5 ղաղակ վերցուցին։ Ի քանզի Ղուիթի զառ՝ի վերին վրայ մեծ լացով պիտի ելլեն. քանզի Ողրոնայիմի զառ՝ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին։

6 Փախէ՛ք, ձեր անձը ազատեցէ՛ք, և ի անապատի մէջ թափառողին

7 պէ՛ս եղէք։ Քանզի քու գործերուդ ու գանձերուդ ապաւինելուդ համար՝ դուն ալ պիտի առնուիս. և Քամոսը գերութեան պիտի երթայ իր քուրմերովը ու իր իշխան-

8 ներովը միասին։ Եւ ամէն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ. ու քաղաք մը պիտի չազատի. հովիտը պիտի կորսուի, ու դաշտը պիտի աւրուի, ինչպէս որ Տէրը

9 ըսաւ։ Ի Մովաբին թեւեր տուէք, որ թռչելով փախչի. ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝

10 բնակիչ չունենալով։ Ի Տէրոջը գործը *նենգութեամբ կատարողը անիծեալ ըլլայ, ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ։

11 Մովաբը իր տղայութենէն ի վեր հանգստութեան մէջ էր. ու ի գինիի պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր. և ամանէ աման չթափուեցաւ, ու գերութեան չգնաց. անոր համար իր համը իր մէջը մնաց, ու հոտը

12 չփոխուեցաւ։ Ուստի ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ, ու զանիկայ պիտի փոխադրեն. և անոր ամանները պիտի պարպեն, ու տիկերը կոտր կոտր պիտի ընեն։

13 Եւ Մովաբը Քամոսէն պիտի ամչնայ, ինչպէս որ Իսրայէլի տունը իր ապաւինած Բեթէլէն ամչցաւ։

14 Ցաւ։ Ի՞նչպէս կ'ըսէք թէ՝ Մենք կտրիճներ ենք, ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկներ ենք։

15 Մովաբը աւրուեցաւ, և անոր քաղաքները †այրեցան. ու անոր ընտիր երիտասարդները յՄորթումեալ իջան՝ կ'ըսէ Նան թագաւորը՝ որուն

16 անունը Զօրաց Տէր է։ Մովաբին կորուստը գալու մօտ է՝, և անոր պատուհասը խիստ կ'արտորայ։

17 Ո՛վ անոր բոլորտիքը եղողներ՝ ամէնքդ զանիկայ ողբացէ՛ք, ու ըսէ՛ք դուք ամէնքդ որ անոր անունը գիտէք. Զօրութեան գաւազանը՝ պարծանաց ցուպը ինչպէս կոտրե-

18 ցաւ։ Ո՛վ Դեբոնի մէջ բնակող աղջիկ՝ փառքէն իջի՛ր, ու ծարաւութեան մէջ նստէ. վասն զի Մովաբը կործանողը քու վրայդ պիտի ելլէ, և քու պարիսպներդ

19 պիտի աւրէ։ Ո՛ճամբու վրայ կայնէ՛, ու դիտէ՛, ով Արոերի բնակիչ. փախչողին ու ազատողին հարցուր, ու ըսէ՛ թէ՝ Ի՞նչ եղաւ։

20 Մովաբը ամչցաւ, վասն զի կոտրեցաւ. Հեծէ՛, ու աղաղակէ՛. Մովաբին աւրուիլը Առնոնի մէջ

21 պատմեցէ՛ք։ Եւ Հադաւտային երկրին վրայ՝ Քօղոնի, Յասսայի, ու Մեփայաթի վրայ դատաստան ե-

22 կաւ. Նաև Դիբոնի վրայ, Նաբաւի վրայ, Բեթդիբլաթեմի վր-

23 րայ, Ու Կարիաթեմի վրայ, և Բեթգամուղի վրայ, ու Բեթմա-

24 ւոնի վրայ, Եւ Կարիոթի վրայ, ու Բոսրայի վրայ, ու Մովաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ թէ՝ Հեռաւոր և թէ մօտաւոր։

25 Մովաբին եղջիւրը կտրուեցաւ, ու բազուկը կոտրեցաւ՝ կ'ըսէ Տէրը։

26 Զանիկայ գինովցուցէ՛ք. վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ. ու Մովաբը թող իր փսխուքին մէջը թաւալի, և ինքն ալ ծաղր ըլլայ։

27 Մի՞թէ Իսրայէլը քեզի ծաղր չեղաւ. †անիկայ դողերո՞ւ մէջ գտնուեցաւ, որ դուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝ դլուխ կը շարժէիր։

28 Ժէ՛ք, ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝ քաղաքները թողուցէ՛ք, ու վէմերու մէջ բնակեցէ՛ք. ու փոսի բերնին քովերը իր բոյնը չինող աղաւնիին պէ՛ս եղէք։

29 Մովաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք. անիկայ խիստ ամբարտաւան է. անոր հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, գոռոզութիւնը, ու սրտին բարձրու-

30 թիւնը ես գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, բայց

Ն. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹՎԸ 600

Հդտ. ԺԱ. 24։ գ Թագ. ԺԱ. 7։

Յգ Թագ. Ժբ. 29։

ՂՈվս. Ժ. 6։

ե Ես. Ժզ. 6։

զ Հմր Տ. 9, 18։

† Եբր. վեր եկան.

յ ԳԼ. Ծ. 27։

Ն ԳԼ. Խգ. 18։ ԾԱ. 57։

Է Տ՚ես Ես. Թ. 4։ Ժդ. 4, 5։

ը Թուս. ԻԱ. 30։ Ես. Ժե. 2։ Տ՚ես Ես. Խէ. 1։ ԳԼ. Խզ. 19։

Ը Հմր Տ։

ղ ա Թագ. Դ. 13։

ԼՐ Օր. Բ. 36։

ի Ես. Ժզ. 7։

ա Տես Թուս. ԻԱ. 13։

Ա Հմր Տ։

Ա Ես. Ժզ. 6։

Բ Սաղ. Հե. 10։

ՃՏես Եզեկ. Լ. 21։

Ի ԳԼ. Իե. 15, 27։

Ե Սփ. Բ. Տ։

* Տես ԳԼ. Բ. 26։

Ը Ողգ. Ծե. 6, 7։ Հմր 9։

Թ Ես. Ժշ. 6, ՃՃ։

պարապ է . — անոր սնապարծ խօս-
31 քերը պարապ պիտի ելլեն , Ուստի
Բ Մովաբին համար պիտի ողբամ ,
ու բոլոր Մովաբին համար պիտի
աղաղակեմ . Կիրհարեսի մարդիկ-
ներուն համար սուգ պիտի բռնուի ։
32 Է Ո՛վ Սեբամայի որթը՝ քու վրադ
ցաղերի լայտղը պիտի լայ . քու
շառաւիղներդ ծովէն անցնելով՝
մինչև ցազերի ծովը հասեր էին .
քու ամառնային պտուղիդ վրայ ,
և այգեկուքիդ վրայ աւարառու
33 ինկաւ ։ Ու Է պտղաբեր արտերէն
և Մովաբի երկրէն՝ ուրախութիւնը
ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու
Ես ձաններէն գինին դադրեցուցի .
ցնծութեամբ խաղող պիտի չկո-
խուի , ա՛ ցնծութեան ձայն պիտի
34 չլսուի ։ Է Եսբեռնին աղաղակէն
մինչև Եղեղաղէ , մինչև Յասսա
իրենց ձայնը տուին , իրեք տարե-
կան երինջի պէս՝ Ղեգորէն մինչև
Որոնայիմ . քանզի Նեմերիմի ջու-
35 րերը անդամ կ՚աւրուին ։ Եւ
Մովաբէն՝ Է բարձր տեղը ողջակէզ
մատուցանողը , ու իր աստուած-
ներուն խունկ ծխողը պիտի վերցը-
նեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
36 Ասոր պատճառաւ Էիմ սիրտս Մո-
վաբի համար սրինգներու պէս պե-
տի ՝ի՛նչ , ու Կիրհարեսի մարդոցը
համար իմ սիրտս սրինգներու պէս
պիտի ՝ի՛նչ . վասն զի Բ անոնց ստա-
ցած հարստութիւնը կորսուեցաւ ։
37 Քանզի ծամէն գլուխ կնտակ պիտի
ըլլայ , և ամէն մօրուք պիտի կըտ-
րուի . ու ամէն ձեռքերու վրայ
կտրածներ պիտի ըլլայ , և Ջ-ներ
մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ ։
38 Մովաբին բոլոր տանիքներուն վը-
րայ , ու անոր փողոցներուն մէջը
բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ . վասն
զի Մովաբը կոտրեցի Լանանկ ամա-
նի մը պէս , որուն մէկը չՀաճիր
39 կ՚ըսէ Տէրը ։ Ի՛նչպէս կոտրեցաւ
Մովաբը , ու ի՛նչպէս ամօթով
կռնակ դարձուց ըԷԼՎ , պիտի ող-
բան . ու Մովաբը ամէն իր բոլոր-
տիբը եղողներուն՝ խայտառակու-
թեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ ։ Վասն զի Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա Է ԸՆԾՓն արծիւի պէս
պիտի թռչի . ու ծ իր թևերը Մո-
41 վաբի վրայ պիտի տարածէ ։ *Քա-
ղաքները կ՚առնուին՝ , և բերդերը
կը նուաճին . ու ան օրը Մովաբի
զօրաւորներուն սիրտը՝ իր երկանցը
մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ ։ Եւ Մովաբը Հժողովուրդ
ըլլալէն պիտի կորսուի . վասն զի
43 Տէրոջը դէմ Հպարտացաւ ։ Յո՛վ
Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ ,
գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ՚ը-
44 սէ Տէրը ։ Վախէն փախչողը՝ գուբը
պիտի իյնայ . և գուբէն ելլողը՝
որոգայթի մէջ պիտի բռնուի .
քանզի Ղանոր վրայ՝ Մովաբին վրայ՝
անոնց այցելութեան տարին պիտի
45 բերեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ Հ Ուժէն
փախչողները՝ Եսբեռնի հովանիին
տակը կայնեցան . բայց Ճ Եսբեռնէն
կրակ , ու Սիհոնին մէջէն բոց ե-
լաւ , և Մ Մովաբին ծայրը , ու ա-
ղաղակողներուն գագաթը կերաւ ։
46 Յ Վա՜յ քեզ՝ Մովաբ . Քամոսի ժո-
ղովուրդը կորսուեցաւ . քանզի
քու տղաքներդ գերի աւնուեցան ,
ու աղջիկներդ գերութեան Ֆ-ղին ։
47 Բայց Ն ետքի օրերը՝ Մովաբին գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը ։
Մովաբին դատաստանը մինչև
հոս է ։

ԳԼ . Խ·Թ

1 Ամմոնացւոց դատաստան . 6 անոնց դերե-
դարձութիւնը ։ 7 Եդոմի , 23 Դամասկոսի ,
28 Կեդարի , 30 Հասորի , 34 ու Եղամի դա-
տաստանները ։ 39 Եղամի գերեդարձութիւ-
նը ։

1 — Ա Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ . Միթէ Իսրա-
յէլը տղաքներ չունի՞ . միթէ անի-
կայ ժառանգ չունի՞ . ինչո՞ւ Մել-
քոմը Բ գադին ժառանգ եղաւ , ու
իր ժողովուրդը՝ անոր քաղաքնե-
2 րուն մէջը բնակեցաւ ։ Ասոր համար
ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ
Ամմոնի որդւոցը Դ Րաբբային մէջ
պատերազմի աղաղակ լսել պիտի
տամ . ու անիկայ աւերակներու-
դէզ պիտի ըլլայ , և անոր Ե դե-
ղերը կրակով պիտի այրին . ու Իս-
րայէլը իրեն տիրողներուն վրայ պի-
տի տիրէ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
3 Ողբա՛ ով Եսբեռն . վասն զի գա-
յին կորսուեցաւ . աղաղակեցէ՛ք՝ ով
Ռարբայի աղջիկները . Էքուրձեր
հագէք , լացէ՛ք , ու ցանգէ ցանգ
վազեցէք . վասն զի Է Մելքոմը գե-
րութեան կ՚երթայ՝ իր Ը քուրմե-
րովը ու իշխաններովը միասին ։
4 Ինչո՞ւ Թ-ով Հովիւներովդ կը պար-
ծիս . քու Հովիտդ աւրեցաւ՝ ով
Ե ապստամբ աղջիկ , որ քու գանձե-
րուդ ապաւիներ էիր , Ը-ս Յ՚ըԷԼ
5 ՚ի՛ք՝ Իմ վրաս ով կրնայ գալ ։ Ա-
հա ես՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէր ԵՀովան՝
քու վրադ վախ պիտի բերեմ , քու
բոլորտիքդ եղողներէն . և ամէն
մէկը իր առջևի Ճ-էն ԻրՒ-ԼՎ՝
պիտի ցրուիք . ու փախստական-
6 ները ժողվող պիտի չըլլայ ։ Եւ
Բ անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը ։
7 Ծ Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը

Ը Տես գլ · ԺԱ · 23 ։
† Ա—՛Փախ-
չողները ու-
ԺԷ ինկած՝
ՅԹու · իա · 28 ։
Ֆ Տես Թու · Իդ · 17 ։
Յ Թու · իա · 29 ։

Ն Գլ · Խթ · 6 , 39 ։

— Եզէկ · իա · 28 ։ իե · 2 ։ Ամվ · ա · 13 ։ Սոփ · Բ · Տ ։ 9 ։
Բ Ամվ · ա · 13 ։

Է Եզէկ · իե · 5 ։ Ամվ · ա · 14 ։

‡ Երէր · ՊՂ-
ՀԿՆԵՐը

Ծ Ես · Լ · 11 ։ Գլ · Գ · 8 ։ Ը · 26 ։
Ի Գ Թագ · Ժա · 5 · 33 ։
Ղ Գլ · Խը · 7 ։ Ամվ · ա · 15 ։

Ե Գլ · Գ · 14 ։
Ը Գլ · իա · 13 ։

Ծ Ես · Լ · 11 ։ Գլ · Գ · 8 ։ Ը · 26 ։
Ի Գ Թագ · Ժա · 5 · 33 ։
Ղ Գլ · Խը · 7 ։ Ամվ · ա · 15 ։

Ե Գլ · Գ · 14 ։
Ը Գլ · իա · 13 ։

Ը Հր 39 ։ Գլ · Խը · 47 ։
Ժ Եզէկ · իե · 12 ։ Ամվ · ա · 11 ։

այսպէս կ'ըսէ Տէրդ Թեմանի մէջ՝ ալ խմաստութիւն չկայ . — Հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցաւ . անոնց իմաստութիւնը
8 հատաւ , Փախէք , դարձէք , խորունկ տեղւանդր բնակեցէք՝ ով Դեդանի բնակիչներ . վասն զի եսաւին կորուստը՝ անոր այցելութիւն ըրած ժամանակս՝ անոր վրայ
9 կը բերեմ , թէ որ Աքելի կթողներ գայինք . միթէ ճիռեր պիտի չթողուին՞ . թէ որ գիշերով գողեր գան . իրենց բաւական եղածին
10 չափ պիտի յափշտակեին , Հրայց ես Եսաւը մերկացուցի . անոր ծածուկ տեղերը բացի . ու անկէց պահուըտելու կարող չէ . անոր զաւակները , անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորսուեցան , և
11 Ինչը չկայ , Որբերդ Թող տուր , ես զանոնք ողջ կը պահեմ . ու քու որբևարիներդ Թող ինծի ապաւի-
12 նին , Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Հանոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին , անշուշտ պիտի խմին . իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս . անպատիժ պիտի չմնաս . հապա անպատճառ
13 պիտի խմես , Վասն զի Իմ անձիս վրայ երդուայ կ'ընեմ , կ'ըսէ Տէրը , որ Բոսրան ամայութիւն , նախատինք , աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ . և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան ,
14 Լսեցինք զոմանէ լուր լսեցի , ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ որ Ըսէ . Ժողովուեցէք , և անոր վրայ գացէք , ու պատերազմի ելէք ,
15 քանզի ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ , — մարդոց մէջ անարգ
16 ըրի , քու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին , ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ու բարձր բլուրները փակչող . Թէև քու Երդնդ արծիւի պէս բարձրերը չինես , Քեզ անկէ պիտի իջեցնեմ , կ'ըսէ Տէ-
17 րը , Ու Եդոմը ամայի պիտի ըլլայ . Ամէն անցնողը պիտի հիանայ , և անոր բոլոր հարուած-
18 ներուն համար պիտի սուլէ . Սոդոմի ու Գոմորի , և անոր շրջակայ քաղաքներուն կործանմանը պէս կ'ըսէ Տէրը , հոն մարդ մը պիտի չնստի , ու անոր մէջ մարդու զա-
19 ւակ պիտի չբնակի , Ահա անիկայ առիւծի պէս ամուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝ Քանզի մեծ ու
20 ծի նման մոլ կայ . ու Ինչի հետ մրվպիտի վիճաբանի՞ . և Երմի՛ ան հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կե-
Նայ , Ուր համար Եդոմի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը , ու Թեմանի բնակչացը վրայով մըտածած մտածմունքը մոխիկ ըրէք . հօտին պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք . անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ
21 պիտի աւրէ , Անոնց իյնալուն ձայնէն՝ երկիրը կը շարժի . ձայնը աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր
22 ծովը կը լսուի , Ահա իբե-դն արծիւի պէս բարձրանալով պիտի թռչի , ու իր Թևերը Բոսրայի վրայ պիտի տարածէ . և ան օրը Եդոմի զօրաւորներուն սիրտը՝ իր երկանցը մէջ եղող կնան սրտին պէս պիտի
23 ըլլայ ,
Դամասկոսի վրայով ,
Եմաթը ու Արփադը ամչցաւ . քանզի գէշ լուր լսեցին , — մարեցան . Ծովուն մէջը տառապանք կայ . — անիկայ չկրնար հանդար-
24 տիլ . Դամասկոսը տկարացաւ . փախչելու դարձաւ . արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ . զանիկայ ծնընդական կնոջ պէս ցնկոյթներ ու
25 ցաւեր բռնեցին , Ինչպէս չթողուեցաւ երևելի քաղաքը , իմ ու-
26 րախութեանս քաղաքը , Ուստի անոր կտրիճները իր հրապարակներուն մէջը պիտի իյնան , և բոլոր պատերազմական մարդիկները ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ
27 զօրաց Տէրը . Ու Դամասկոսի պարսպին մէջ Կրակ պիտի բըռընկցընեմ , ու Բենադադին պալատները պիտի ուտէ ,
28 Կեդարու վրայով , ու Հասորի Թագաւորութեանցը վրայով , որոնք Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը զարկաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ելէք , կեդարու վրայ գացէք , և Արևելքի բնակիչները ջարդեցէք ։ Անոնց Վրանները ու
29 Հօտերը պիտի առնեն . Անոնց վրաց ուրները , ու բոլոր կարասիները , և ուղտերը իրենց համար պիտի տանին . ու անոնց ձայն պիտի տըրուի՝ Թէ Ամէն կողմանէ վախ
30 կայ , Փախէք , շուտով հեռացէք , խորունկ տեղւանդր բնակեցէք՝ ով Հասորի բնակիչներ , կ'ըսէ Տէրը . վասն զի Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ , ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց ,
31 Ելէք , ու Հանդստութեան և ապահովութեան մէջ բնակող ազգին գացէք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ անի-

Ն · ք · գՓ · Իրր 600

Ի Աբդ · 8 ·
Ես Ես ·
ԺԹ 11 ·
Ի Երմ 30 ·
Ե Գր · Իե · 23 ·
Ի Ընդ · 5 ·
Մաղ · ա · 3 ·
Ես · Ժէ · 14 ·
Գր · Իե · 28 · 29 · Աբդ · 16 ·
Ես · Լր · 16 · Ես · Իե · 23 · Ամվ · 2 · 8 ·
Ես · Լդ · 6 · Կէ · 1 ·
Աբդ · 1 · 2 · 3 ·
Աբդ · 4 ·
Ցոր · Լ· 27 ·
Ամվ · Բ · 2 ·
Գր · Ժր · 16 · Ե · 13 ·
Դ Ես · Ժ· 2 · Ր Օր · ԺՀ · 32 · Գս · Ե · 49 · Ամվ · Դ · 11 ·
Գր · Ե · 44 · Ե ·
Գր · Ժր · 5 ·
Ել Ժէ · 11 ·

Ն · ք · գՓ · Իրր 600

Ա Ցամ · Ա · 1 · Ես · Ժ · 1 · Ամ · 3 · Ես · Ժ · 1 · Ամ · 3 · Ես · Ժէ · 1 · Ամ · 3 · Ես · Ժէ · 1 · Ամ · 3 · Ես · Ժէ

Ն · ք · ՂԲ · ՝ ԻՐԵ 600

Ը Թագ · իգ · 9 · բ Օբ · ւգ · 28 · Միք · է · 14 ·
Ի ԳԼ · Թ · 26 · իե · 23 ·
ժ Նղեկ · ե · 10 · Հմր 36 ·
Ի ԳԼ · Բ · 11 · ժ · 22 ·
Լ Հմր 18 ·

598

Ի ԳԼ · իե · 25 ·

ժ Տես Եզ · իբ · 6 ·

Ա Հմր 32 ·

Հ ԳԼ · Թ · 16 · Խբ · 2 ·

Ն Տես գԼ · Խգ · 10 ·

Ը ԳԼ · Խբ · 47 · Հմր 6 ·

595

— Եզ · ժգ · 1 · իա · 1 · Խէ · 1 ·

Բ Եզ · Խղ · 1 · ԳԼ · ծա · 44 ·
գ Տես գԼ · Խգ · 12 · 13 ·
Ր ԳԼ · ծա · 48 ·
Ի Եզ · ժգ · 17 · 18 · 20 · Հմր 32 · 40 ·

կայ գոներ ու նիզեր չունի , ու
32 ըառանձին կը ընակի ։ Եւ անոնց ուղտերը աւար պիտի ըլլայ , ու անոնց խաշիներուն բազմութիւնը պիտի յափշտակուի . և Ի բերինջ մօրուքին ծայրը կտրողները ժամին հովն պիտի ցրուեմ , ու անոնց կործանումը ամէն կողմէն պիտի բե-
33 րեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Եւ Հասորը էճաղարներու բնակարան՝ յաւիտենական ամայութիւն պիտի ըլլայ . Հոն մարդ պիտի չնստի , ու հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
34 Ծուղայի թագաւորին Սեդեկիայիին թագաւորութեանը սկիզբը Ի Եղեմի վրայով Երեմիա մարգարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ ըսաւ .
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ժ Եղեմի աղեղը՝ անոնց զըլէխաւոր զօրութիւնը պիտի կոտ-
36 րեմ ։ Ու Եղեմի վրայ՝ երկինքին հորս կաղմէն հորս հովերը պիտի բերեմ , և Հ զանոնք աս բոլոր հողվերուն պիտի ցրուեմ . ու պիտի չըլլայ մէկ ազգ մը , որուն Եղեմի
37 փախստականները չերթան ։ Ու Եղեմացիք՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը , և իրենց հոգին փնտռողներուն առջեւը պիտի վախցընեմ , ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի բերեմ , այսինքն իմ սաստիկ բար-
38 կութիւնս՝ կ'ըսէ Տէրը . Հև անոնց ետեւէն սուր պիտի խրկեմ , մինչև որ զանոնք հատցընեմ ։ Ու Ի մի աթոռս Եղամի մէջ պիտի դնեմ . և անկէ թագաւոր ու իշխաններ պիտի կորընչցնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
39 Բայց ետքի օրերը՝ Եղամի գերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Ծ

1 · 9 · 21 · 35 Բաբիլոնի գաւառաները · 4 · 17 · 33 Իսրայէլի փրկութիւն ։

1 — Հաբիլոնի վրայով՝ քաղդէացւոց երկրին վրայով՝ Երեմիա մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսած խօսքը ։
2 Աղդերուն մէջ պատմեցէք . հրատարակեցէք , ու դրօշ վերցուցէք . հրատարակեցէք — մի ծածկէք , — ըսէք . Բաբիլոնը առնուեցաւ . Բ Բէլը ամչցաւ . Մարովդարը կոտրեցաւ . Հ անոր արձանները ամչցան . անոր կուռքերը
3 կոտրտցան . Հ Վասն զի անոր վրայ հիւսիսէն Հ ազգ մը ելաւ . անիկայ անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ . ու Հոն բնակիչ պիտի չմնայ մարդ մինչև անասուն պիտի փախչին երթան ։
4 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ Հ իրենք , ու Յուդայի որդիքը միասին պիտի գան , Հքալալով ու լալով պիտի երթան , և իրենց Տէր Աս-
5 տուածը պիտի փնտռեն ։ Սիօնի համար պիտի հարցընեն՝ իրենց երեսը դէպ ի Հոն դարձընելով . Եկէք , ու Տէրոջը յարինք Ի յաւիտենական ամ անմոռաց ուխտով մը ։
6 Իմ ժողովուրդս ժ կորսուած ոչխարներու պէս եղաւ . զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին . զանոնք Է լեռներու վրայ պտըտցուցին . անոնք ամէն լեռնի և բլուրի վրայ գացին , — իրենց մակաղատե-
7 ղը մոռցան ։ Ամէն գտնողները Հ զանոնք կերան . ու Ի անոնց թշնամիները ըսին . Ժ Մենք յանցանք չենինք . վասն զի անոնք Հ արդարութեան բնակարան եղող Տէրոջը դէմ , ու Հ իրենց հայրերուն յոյսը եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին ։
8 Ի Բաբիլոնի միջէն փախէք , ու քաղդէացւոց երկրէն ելէք , և հօտերուն առջեւէն գ-ացէք նոխազնե-
9 րուն պէս եղէք ։ Վասն զի ահա ես՝ Բաբիլոնի վրայ՝ հիւսիսի երկրէն մեծ ազգերու ժողովք պիտի արթընցընեմ ու հանեմ . և Ժ անոր առջեւը դունդերով պիտի շարուին . անկէ պիտի առնուի . անոնց նետերը՝ յաջողակ պատերազմողի նետերուն պէս Ի պարապ պիտի չդառ-
10 նան ։ Եւ քաղդէացւոց երկիրը աւար պիտի ըլլայ , — Ի զանիկայ բոլոր թալաղչները պիտի կշտանան՝ կ'ըսէ Տէրը ։
11 Որովհետև դուք ուրախացաք ու հնդացիք՝ ով իմ ժառանգութեանս կողոպտիչները . * կանանչ խոտերու մէջ արածուող՝ Հ երինջի պէս ցաթկեցիք , ու երիվարներու
12 պէս վրնջեցիք . Ձեր մայրը խիստ ամչցաւ . ձեզ ծնանողը ամօթով եղաւ . ահա անիկայ ազգերուն յետինը , անապատ , անջուր ու ա-
13 մայի պիտի ըլլայ ։ Տէրոջը բարկութեանը պատճառաւ Հոն մարդ պիտի չբնակի . ամբողջովին պիտի ըլլայ . Հ Բաբիլոնէն ամէն անցնողը , անոր բոլոր հարուածներուն վրայ պիտի հիանայ
14 ու պիտի սուլէ ։ Ղ Բաբիլոնին դէմ շուրջանակի շարուեցէք՝ ով բոլոր Հ աղեղ լարողներ . անոր նետեցէք . նետին մի՛ խնայէք . քանզի անիկայ
15 Տէրոջը դէմ մեղք գործեց ։ Անոր դէմ շուրջանակի աղաղակ վերցուցէք . անիկայ — իր ձեռքը տուաւ . անոր հիմերը կործանեցան . ՚ անոր պարիսպները աւերեցան . վասն զի Վասիկայ Տէրոջը վրէժխնդրու-

Ն · ք · ՂԲ · ՝ 595

Ղ Ովս · ա · 11 ·
Ե Եզ · գ · 12 · 13 · Սաղ · ծիգ · 5 · 6 ·
ԳԼ · ըս · 9 · Զաք · ժբ · 10 ·
Ը Ովս · գ · 5 ·
Ի ԳԼ · լա · 31 · ՚՚ · ԼԲ · 40 ·
ժ Ես · ծգ · 6 · Հմր 17 · ա Պետ · բ · 25 ·
Ի ԳԼ · Բ · 20 · գ · 6 · 23 ·
Լ Սաղ · ՀՓ · 7 ·
Ի ԳԼ · Խ · 2 · 3 · Զաք · ժա · 5 ·
ժ Տես գԼ · Բ · 8 · Դան · Թ · 16 ·
Ա Սաղ · ըս · 1 ·
Հ Սաղ · իբ · 4 ·
Ն Ես · Խը · 20 · ԳԼ · ծա · 6 · 45 · Զաք · Բ · 6 · 7 · Ցայտ · ժբ · 4 ·
Ղ ԳԼ · իե · 14 · ծա · 27 · Հմր 3 · 41 ·
Ճ Հմր 14 · 29 · Մբ Թագ · ա · 22 ·
Յ Ցայտ · ժե · 16 ·

Ն Ես · Խէ · 6 ·

* կ՚ըսէ Ցրուն Հիսրայէլ ։

Լ Ովս · ժ · 11 ·

Ա ԳԼ · իե · 12 ·
Ղ ԳԼ · Խթ · 17 ·

Պ Հմր 9 · ԳԼ ծա · 2 ·
Է ԳԼ · Խթ · 35 · Հմր 29 · — ա Մն · Խթ · 24 · բ Մն · Լ · 8 · Ոյթ · 5 · 6 · Եղեկ · ժե · 18 ·
ա ԳԼ · ծա · 36
Լ ԳԼ · ծա · 6 · 11 ·

Ն · ՟ · ԳԲ · 593

Թիւնն է . անկէ վերմ՛ առէք . ու՝ա-
նոր՝ իր ըրածին համեմատ ըրէք :
16 Բաբիլոնէն սերմանողը՝ ու ՝Հնձող
ժամանակը մանգաղ բռնողը կոտ-
րեցէք . բռնաւոր սուրին երեսին՝
ո՛ամէն մարդ իր ժողովուրդին պի-
տի դառնայ , ու ամէն մարդ իր եր-
կիրը պիտի փախչի :
17 Իսրայէլը ցամաքեալ ոչխար մըն
է . ՟առիւծները զ՟ինքն՟ալ հալածե-
ցին . զանիկայ նախ ՟Ասորեստա-
նի թագաւորը կերաւ . ու ետքը՝
աս ՟Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց :
18 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ՟ըսէ . Ահա
ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր
երկրին այցելութիւն պիտի ընեմ ,
ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւո-
րին այցելութիւն ըրի : ՟Եւ Իս-
րայէլը իր բնակարանը պիտի դար-
ձընեմ . ու Կարմէղոսի և Բասանի
մէջ պիտի արածի . ու անոր հոգին
Եփրեմի լեռանը վրայ ու Գաղաա-
20 դու վրայ պիտի կշտանայ : Ան
օրերը , ու ան ժամանակը՝ կ՟ըսէ
Տէրը՝ ՟Իսրայէլին անօրէնութիւնը
պիտի փնտռուի , բայց անիկայ
՟անօքինութի՟ն պիտի չունենայ . և
Յուդային մեղքերը գ՟ետ չե-
գո՟ւն , բայց պիտի չգտնուին .
վասն զի ՟ես պահած մնացորդնե-
րուս ներէզ պիտի ներեմ :
21 ՟Մերաթայիմի երկրին վրայ , և
՟Բ Փակուդի բնակիչներուն վրայ ե-
լիր . անոնց ետեւէն աւրէ՛ , ու նզովա-
ծի պէս բնաջինջ ըրէ՝ կ՟ըսէ Տէրը ,
և ՟ըզեզի ամէն պատուիրածիս պէս
22 ըրէ՛ : ՟Երկրին մէջը պատերազմի
ձայն , ու մեծ կոտորած կայ :
23 Բոլոր Երկրին մուրճը ի՛նչպէս
կոտրեցաւ ու մանրեցաւ . Բաբիլո-
նը ազգերուն մէջ ի՛նչպէս աւերակ
24 եղաւ : Քեզի որոգայթ լարեցի ,
ու բռնուեցար , ո՛վ Բաբիլոն .
Ըբայց դուն չգիտցար . գտնուեցար ,
ու ձեռք անցար . վասն զի Տէրոջը
25 դէմ հակառակեցար : Տէրը իր զէ-
նարանը բացաւ , ու Երիր իր բարկու-
թեան զէնքերը հանեց . քանզի
քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց
26 Տէր Եհովան գործ ունի : Երէք՛ե
ծայրէն անոր վրայ եկէք . անոր
շտեմարանները բացէք . զանիկայ
հնձէներու պէս դիզեցէք . ու նըզո-
վածի պէս զանիկայ բնաջինջ ը-
րէք . անոր՝ մնացորդ մը չմնայ :
27 Անոր բոլոր ՟ցուլարակները կոտընդ-
ցուցէք . թող անոնք սպանդա-
նոցը իջնեն . վա՛յ անոնց , քանզի
անոնց օրը՝ Բանոնց այցելութեան
28 ժամանակը հասած է : Բաբիլոնի
երկրէն փախչողներուն ու ազա-

տուածներուն ձայնը ՟լա՟ ըլայ , որ
մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրու-
թիւնը՝ անոր տաճարին վրէժխընդ-
րութիւնը ՟Սիոնի մէջ պատմէ :
29 Բաբիլոնի վրայ ՟նաղնձաւորները
կանչեցէք . Երվ բոլոր աղեղ լա-
րողներ՝ անոր բոլորտիքը անոր դէմ
բանակեցէք . չըլլայ որ մարդ մը
ազատի . Ըանոր՝ իր գործոյը համե-
մատ հատուցէմ՝ ըրէք . անոր իր
ամէն ըրածին համեմատ ըրէք .
Երվասն զի անիկայ Տէրոջը դէմ՝ Իս-
րայէլի Սուրբին դէմ հպարտա-
30 Թիւն ըրաւ : ՟Ուստի անոր կըտ-
րիչները իր հրապարակներուն մէջը
պիտի ի՛յնան . և անոր բոլոր պա-
տերազմական մարդիկները ան օրը
բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՟ըսէ Տէրը :
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ , ո՛վ հը-
պարտ , կ՟ըսէ զօրաց Տէր Եհովան .
քանզի Ն՟րոյ օրդ՝ քեզի՝ այցելու-
թիւն ընելու ժամանակս հասած
32 է : Եւ հպարտը կ՟ըրելով պիտի էյ-
նայ . ու մէկը պիտի չըլլայ որ զա-
նիկայ վերցընէ . և Ըանոր քաղաք-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռնկը-
ցընեմ , որ անոր բոլոր շրջակայ
տեղուանքը պիտի ուտէ :
33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՟ըսէ .
Իսրայէլի որդիքը , ու Յուդայի
որդիքը միասին զրկանք կրեցին .
ու անոնց բոլոր գերեվարները զա-
նոնք բռնեցին , ո՛՛ չեն ուզեր զա-
34 նոնք արձակել : ՟Անոնց Փրկիչը
զօրաւոր է . Ըանոր անունը՝ Զօրաց
Տէր է . անիկայ անշուշտ անոնց
դատին չատադով պիտի ըլլայ .
որպէս զի երկրին հանգստութիւն
տայ , ու Բաբիլոնի բնակիչները
35 խռովէցընէ : Տէրը կ՟ըսէ որ՝ Քաղ-
դէացւոց վրայ , ու Բաբիլոնի բը-
նակիչներուն վրայ , և ՟ճաները իշ-
խաններուն ու ՟իմաստուններուն
36 վրայ սուր ՟լա՟ ըլայ : ՟Սախսօնե-
րուն վրայ սուր ՟լա՟ ըլայ , ու պիտի
խենթենան . անոր կտրիճներուն
վրայ սուր ՟լա՟ ըլայ , ու պիտի զար-
37 հուրին . Անոր ձիերուն ու կառ-
քերուն վրայ , և անոր մէջը եղող
Ն՟բոլոր խառնիճաղանճ բազմու-
թեանը վրայ սուր ՟լա՟ ըլայ , ու
Ը՟կնիկներու պէս պիտի ըլլան .
Ըանոր գանձերուն վրայ սուր ՟լա՟ ըլայ ,
38 ու պիտի յափշտակուին . ՟Անոր
ջուրերուն վրայ չորութիւն ՟լա՟
ըլայ , ու պիտի ցամքին . քանզի ա-
նիկայ Ը՟դրօշեաններու երկիր է . ու
Էրէնց կուռքերովը կը յիմարին :
39 Ը՟Անոր համար հո՛ն՝ վայրենի կա-
տուներ ու բորենիներ պիտի բնա-
կին . ու հո՛ն ջայլամներ պիտի բնա-
կին . և ա՛ւելի ալ մարդ
դարձեալ պիտի չըլլայ . ու աղբե

Ն · ՟ · ԳԲ · 595

40 Ինչպէս Աստուած Սոդոմն ու Գոմո-
րան և անոնց դրացի քաղաքները
կործանեց , կ՟ըսէ Տէրը , նոյնպէս
ալ անոնց մէջ պիտի չբնակի մարդ
և ո՛չ ալ մարդու որդի մը պիտի
41 բնակի անոնց մէջ : Ահա հիւսիսէն
ժողովուրդ մը պիտի գայ , ու մեծ
ազգ մը և շատ թագաւորներ պի-
տի յարուցանուին երկրի ծագե-
42 րէն : Նետ և վահան պիտի բռնեն .
անոնք դաժան են և ո՛չ մէկ ողոր-
մութիւն պիտի ունենան . անոնց
ձայնը ծովու պէս պիտի գոռայ ,
և ձիերու վրայ պիտի հեծնեն .
Բաբիլոնի աղջկան պատերազմի
պատրաստ մարդու պէս պիտի
43 շարուին քու դէմդ , Բաբիլոն : Բա-
բելոնի թագաւորը անոնց համբա-
ւը լսեց , ու անոր ձեռքերը տկա-
րացան . նեղութիւն պատեց զա-
նիկայ , ցաւ՝ որ ծնանող կնկան
44 պէս : Ահա Յորդանանի ամրոցէն
առիւծի պէս պիտի ելլայ , որ
մշտնջենաւոր բնակարանէն ան-
պատճառ զանոնք պիտի վազցը-
նէ . ու ո՞վ է ընտրեալ՝ որ անոր
վրայ պիտի կարգուի . վասն զի
ո՞վ է իմ նմանս , և ո՞վ ինծի պի-
տի կանչէ . և ո՞ր հովիւ է որ իմ
երեսիս պիտի կենայ :
45 Ուրեմն լսեցէք Տէրոջը խորհուրդը ,
որ Բաբիլոնի վրայ խորհեցաւ , և
անոր որ Քաղդէացւոց երկրին վրայ
դիտաւորութիւն ըրաւ . Անշուշտ
հօտերուն ամենէն պզտիկները զա-
նոնք պիտի քաշեն . անշուշտ անոնց
արածարանը անոնց համար պիտի
46 աւերէ : Բաբիլոնի առնուելուն ձա-
յնէն երկիրը պիտի դողայ , և աղա-
ղակը ազգերուն մէջ պիտի լսուի :

51 Տէրը կ՟ըսէ . Ահա ես Բաբիլոնի
և Լեբքամայի բնակիչներուն դէմ
կործանող հողմ մը պիտի յարու-
2 ցընեմ : Եւ Բաբելոնի մէջ օտարա-
կանները պիտի ղրկեմ , որ զանիկայ
պիտի օտարանան , և անոր երկիրը
պիտի պարպեն . վասն զի չարիքի
օրը անոր դէմ ամէն կողմէ պիտի
3 գան : Նետաձիգը իր նետը թող
չձգէ , և զրահաւորուելով թող չե-
լլէ . ու անոր երիտասարդներուն
մի՛ խնայէք , անոր բոլոր զօրքը
4 բնաջինջ ըրէք : Ասոնք Քաղդէացի-
ներուն երկրին մէջ սպաննուած
պիտի ինկնին , և անոր փողոցնե-
5 րուն մէջ խոցոտուած : Վասն զի
Իսրայէլ և Յուդա իրենց Աստուա-
ծոյն՝ զօրաց Տէրոջը կողմէ չեն
այրիացած , թէպէտ անոնց երկի-
րը Իսրայէլի Սուրբին դէմ յան-
6 ցագործութիւններով լեցուն է :
Բաբելոնի միջէն փախչեցէք , և
ձեր անձերը ազատեցէք . մի՛ կո-
րուսուիք անոր անօրէնութեան
պատճառաւ , վասն զի Տէրոջը վը-
րէժխնդրութեան ժամանակն է .
անոր՝ իր ըրածին հատուցում պի-
7 տի տայ : Բաբելոն Տէրոջը ձեռքը
ոսկի գաւաթ մըն էր , որ բոլոր
երկիրը արբեցուց . ազգերը անոր
գինիէն խմեցին , ազգերը անոր
8 համար խելագարեցան : Յանկարծ
Բաբելոն ինկաւ և կործանեցաւ .
անոր համար ողբացէք . անոր ցա-
ւին դեղ բերէք , գուցէ բժշկուի :
9 Մենք Բաբելոնը բժշկեցինք , բայց
չբժշկուեցաւ . թողէք զանիկայ ,
եկէք ամէնքս մեր երկիրը երթ-
նանք , վասն զի անոր դատաս-
տանը երկինքին հասաւ , ու մինչև
ամպերը վերացաւ :
10 Տէրը մեր արդարութիւնները
յայտնեց . եկէք Սիովնի մէջ պատ-
մենք և Տէր Աստուծոյն գործը յայ-
11 տարարենք : Նետերը սրեցէք , վա-
հաններ առէք . Տէրը Մարաց թա-
գաւորներուն հոգին գրգռեց , վասն
զի անոր դէմ Բաբելոնը կործանե-
լու խորհուրդ ըրաւ . վասն զի Տէրը
վրէժխնդրութիւն կ՟ընէ , իր տա-
12 ճարին վրէժխնդրութիւն : Բաբե-
լոնի պարիսպներուն դէմ դրօշակ
բարձրացուցէք , պահակները զո-
րացուցէք , դիտաւորներ կարգեցէք ,
դարանամարտներ պատրաստեցէք .
վասն զի Տէրը ինչ որ Բաբելոնի
բնակիչներուն վրայ խորհեցաւ ,
նոյնն ալ կատարեց :
13 Դուն որ շատ ջուրերու վրայ կը
բնակիս , գանձերով առատ ես ,
քու վախճանդ եկաւ , քու կտրելու
14 ժամանակդ հասաւ : Զօրաց Տէրը
իր անձին երդում ըրաւ՝ կ՟ըսելով .
Անշուշտ մարդկանց պէս քեզ մար-
խով պիտի լեցընեմ , և անոնք քեզի
դէմ պիտի գոռան :
15 Երկիրը իր զօրութեամբ ստեղծեց ,
աշխարհը իր իմաստութեամբ հաս-
տատեց , և իր հանճարով երկինքը
16 տարածեց : Երբ որոտը տայ , անոր
ձայնէն ջուրերու բազմութիւն կ՟ըլ-
լայ երկինքին մէջ , և ամպերը երկ-
րի ծագերէն կը բարձրացընէ . ան-
ձրեւի համար կայծակներ կընէ ,
և իր գանձերէն հողմը կը հանէ :
17 Ամէն մարդ անասնացած է գի-
տութենէ զուրկ է . ամէն ոսկերիչ
իր կուռքերուն պատճառաւ կ՟ամօ-
թի , վասն զի անոր ձուլածները
սուտ են , և անոնց մէջ շունչ չկայ :
18 Անոնք դատապարտութեան գոր-
ծեր են , պատուհասի ժամանակ
19 պիտի կորսուին : Յակոբայ բաժինը
անոնց պէս չէ , վասն զի ամէն բա-
նի կազմողը անիկա է , և Իսրայէլ
իր ժառանգութեան ցեղն է . զօրաց
Տէր Եհովան անոր անունն է :
20 Դուն ինծի մուրճ մըն ես , պատե-
րազմի զէնքեր ունիս , և դուն ազ-
գերը կը ջախջախես , և թագաւո-
21 րութիւնները կը կործանես : Դուն
ձին և անոր հեծնողը կը ջախջա-
22 խես , և կառքն ու անոր հեծնողը :
Դուն այր և կին կը ջախջախես ,
ծերն ու պատանին կը ջախջախես ,
և պատանին ու կոյսը կը ջախջա-
23 խես : Հովիւն ու անոր հօտը կը
ջախջախես , գութանն ու անոր
զոյգ եզները կը ջախջախես , և
կուսակալներն ու իշխանները կը
24 ջախջախես : Ձեր աչքերուն առ-
ջեւ Բաբելոնին և Քաղդէացւոց
երկրին բնակիչներուն՝ անոնց բո-
լոր չարութեան համար որ Սիոնի
մէջ ըրին , կ՟ըսէ Տէրը , ես ալ
25 Բաբելոնին դէմ եմ , ո՛վ կործանող
լեռ , որ ամբողջ երկիրը կործա-
նեցիր , կ՟ըսէ Տէրը , և քու դէմդ
պիտի երկնցընեմ ձեռքս , և զանի-
կայ ժայռերէն պիտի գլորեմ , և
քեզ այրած լեռ պիտի ընեմ :
26 Անկիւնի համար ալ քարեր պիտի
չառնուին , և հիմնարկի համար ալ
քարեր պիտի չառնուին , հապա
յաւիտեան աւերակ պիտի ըլլաս ,
կ՟ըսէ Տէրը :
27 Դրօշակ բարձրացուցէք երկրին
մէջ , փող հնչեցուցէք ազգերուն
մէջ , ազգերը անոր դէմ սրբեցէք ,
անոր դէմ Արարատ , Մինի և Ասքե-
նազ թագաւորութիւնները կոչեցէք ,
անոր դէմ զօրավար մը կարգեցէք ,
ձիերը բերէք՝ ոստոստող մորեխնե-
28 րու պէս : Անոր դէմ ազգերը՝ Մար-
աց թագաւորները , անոնց կուսա-
կալները , և անոնց բոլոր իշխան-
ները , և անոնց տիրած բոլոր եր-
29 կիրը սրբեցէք : Երկիրը պիտի դո-
ղայ և պիտի տատանի , վասն զի
Բաբելոնի դէմ Տէրոջը խորհուրդը
պիտի կատարուի , որ Բաբելոնի
երկիրը աւերակ ընէ , որ անոր մէջ
30 բնակիչ չմնայ : Բաբելոնի զօրաւոր
մարդիկը պատերազմէն դադրե-
ցին , բերդերուն մէջ պիտի նստին .
անոնց զօրութիւնը սպառեցաւ ,
կիներու պէս եղան . անոր բնակա-
րանները հրկիզեցին , անոր նիգե-
31 րը կոտրեցան : Վազորդ վազորդի
ընդառաջ պիտի վազէ , և պատգա-
մաւոր պատգամաւորի ընդառաջ ,
որպէսզի Բաբելոնի թագաւորին
ըսեն թէ իր քաղաքին մէկ ծայրէն
32 միւսը առնուեցաւ , և անցքերը
բռնուեցան , և եղէգները հրով
այրեցան , և զինուորները սարսա-
փեցան :
33 Զօրաց Տէր Եհովան Իսրայէլի
Աստուածն այսպէս կ՟ըսէ . Բաբե-
լոնի դուստրը կալի ժամանակ մը
պիտի ըլլայ , մինչև որ անոր հա-
34 մար հունձքի ժամանակը գայ : Ե-
րուսաղէմ Նաբուգոդոնոսոր Բա-
բելոնի թագաւորը զիս կերաւ , զիս
ջախջախեց , զիս դատարկ անօթ
մը ըրաւ , զիս կուլ տուաւ իբրև
վիշապ , իմ քաղցր կերակուրներս
իր փորը լեցուց , զիս դուրս հա-
նեց : Ինծի և իմ մարմնոյս ըրած
բռնութիւնը Սիովնի բնակիչը թող
Բաբելոնի վրայ ըսէ , և իմ արիւնս
թող Քաղդէացւոց բնակիչները
35 ըսեն : Տէրը կ՟ըսէ . Ահա ես քու
դատդ պիտի տեսնեմ , և քեզի վրէժ
պիտի լուծեմ , և անոր ծովը և ա-
36 ղբիւրները պիտի ցամքեցընեմ :
Բաբելոն աւերակ պիտի ըլլայ , շնե-
37 րու բնակարան , զարհուրանքի ,
սարսափի և հեգնանքի առարկայ ,
առանց բնակչի : Բոլորը միասին
պիտի գոռան իբրև առիւծներ , և
38 կորիւններու պէս պիտի մռնչեն :
Երբ տաքնան , անոնց խրախճանք
պիտի սարքեմ , և պիտի հարբեց-
նեմ զանոնք , որպէսզի ցնծան , և
յաւիտենական քունի մէջ պիտի
39 քնանան , և չարթննան , կ՟ըսէ Տէ-
րը : Զանոնք պիտի իջեցընեմ ինչ-
պէս գառներ սպանդանոց , և ինչ-
պէս խոյեր նոխազներու հետ :
40 Ինչպէս Շեշաք առնուեցաւ , և
ամբողջ երկրի գովեստը գրաւուե-
ցաւ , ինչպէս Բաբելոն ազգերուն
մէջ սարսափելի եղաւ :
41 Ծովը Բաբելոնի վրայ ելաւ , և
անոր ալիքներուն բազմութեամբ
42 ծածկուեցաւ : Անոր քաղաքները
աւերակ եղան , ցամաք և անապա-
տ երկիր , երկիր որուն մէջ մարդ
չի բնակիր , և որուն միջէն մարդու
որդի մը չանցնիր :
43 Բաբելոնի մէջ պիտի չբնակի մարդ ,
և ո՛չ ալ մարդու որդի մը պիտի
բնակի անոնց մէջ : Բելի պիտի պա-
տուհասեմ Բաբելոնի մէջ , և անոր
կլածը անոր բերանէն պիտի հա-
նեմ , և ազգերը անոր մէջ պիտի
44 չհոսին : Բաբելոնի պարիսպն ալ
պիտի ինկնի : Ժողովուրդս անոր
միջէն ելէք , և ամէնքդ ձեր անձե-
45 րը ազատեցէք Տէրոջը բարկու-
թենէն : Ձեր սիրտը թող չհալի ,
և ձեր ականջներուն թող չվախ-
նայ այն լուրէն որ երկրին մէջ պի-
տի լսուի , որ տարի մը լուր պիտի
գայ , և ետքը ուրիշ տարի մը լուր
պիտի գայ , և երկրին մէջ բռնու-
թիւն պիտի ըլլայ , և տիրապետ
տիրապետի դէմ պիտի ելլայ :
46 Ուրեմն ահա օրեր պիտի գան ,
որ Բաբելոնի կուռքերուն վրայ
պատիժ պիտի գայ , և անոր ամբող-
ջ երկրին մէջ վիրաւորեալներ պի-
տի հեծկլտան :
47 Ուստի ահա օրեր պիտի գան , որ
Բաբելոնի կուռքերուն վրայ պատիժ
պիտի գայ , և անոր ամբողջ երկի-
րը պիտի ամչնայ , և անոր բոլոր
սպանեալները անոր մէջ պիտի
48 իյնան : Երկինքն ու երկիրը և
անոնց մէջ եղած ամէն բան Բաբե-
լոնի համար պիտի ցնծան , վասն
զի հիւսիսէն աւերիչներ անոր վը-
րայ պիտի գան , կ՟ըսէ Տէրը :
49 Ինչպէս Բաբելոն Իսրայէլի սպան-
ուածները պատճառ եղաւ որ ան-
պատճառ ամբողջ երկրի սպանուած-
ներ իյնան , նոյնպէս Բաբելոնի
համար ալ Իսրայէլի սպանուածնե-
50 րը պատճառ եղան : Սուրէն ազա-
տուածներդ , ճամբայ ելէք , մի՛ կե-
նայք , հեռուէն Տէրոջը յիշեցէք ,
և Երուսաղէմ ձեր սիրտը թող
51 դայ : Նախատինքի պատճառաւ
ամչցանք , ամօթ մեր երեսները
պատեց , վասն զի օտարականներ
եկան Տէրոջը տան սրբութիւննե-
52 րուն վրայ : Ուստի ահա օրեր պի-
տի գան , կ՟ըսէ Տէրը , որ անոր
կուռքերուն վրայ պատիժ պիտի
գայ , և անոր ամբողջ երկրին մէջ
53 վիրաւորեալներ պիտի հեծկլտան :
Եթէ Բաբելոն երկինքը բարձրա-
նայ , և եթէ անոր ամրացեալ բար-
ձունքը անառիկ ընէ , սակայն ան-
պատճառ աւերիչներ անոր վրայ
պիտի գան , կ՟ըսէ Տէրը :
54 Ձայն մը կայ Բաբելոնէն , և մեծ
աւերածի ձայն՝ Քաղդէացւոց եր-
55 կրէն : Վասն զի Տէրը Բաբելոնը
կործանեց , և անոր մեծ ձայնը
կորսնցուց , և անոնց ալիքները
ինչպէս շատ ջուրեր կը գոռան ,
անոնց ձայնին աղմուկը կը տրուի :
56 Վասն զի աւերիչ մը անոր վրայ ,
Բաբելոնի վրայ եկաւ , և անոր հո-
գեկան զինուորները կը գրաւուին ,
անոնց աղեղները կը կոտրտուին .
վասն զի Տէր Աստուած հատուցում
57 տուող է , անպատճառ կը հատու-
ցանէ : Անոր իշխանները , անոր
իմաստունները , անոր կուսակալ-
ները , անոր զինուորները , և անոր
հզօր մարդիկը կը հարբեցընեմ ,
և յաւիտենական քունի մէջ պիտի
քնանան , և չարթննան , կ՟ըսէ Թա-
գաւորը , որուն անունը Զօրաց Տէր
58 է : Զօրաց Տէրը այսպէս կ՟ըսէ .
Բաբելոնի հաստատուն պարիսպը
անպատճառ պիտի քանդուի , և
անոր բարձր դռները կրակով պի-
տի այրուին , և ազգերը ի դերեւ
պիտի ելլեն , և ժողովուրդները
կրակի համար պիտի տքնին , և
անոնք պիտի յոգնին :
59 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին
չորրորդ տարին Մաասեայի որդի
Նեբիայի որդի Սարայիա իշխանա-
պետ էր , երբ որ թագաւորը Բա-
60 բելոն գնաց : Եւ Երեմիա Բաբելո-
նի վրայ եղած բոլոր չարիքը , այն
ինչ որ Բաբելոնի վրայ պիտի գրուի ,
այս բոլոր խօսքերը մէկ գրքի մէջ
61 գրեց : Երեմիա Սարայիային ը-
սաւ . Երբ որ Բաբելոն հասնիս ,
տես որ այս բոլոր խօսքերը կար-
62 դաս , և ըսես . Դուն Տէր , դուն
խօսեցար այս տեղին համար որ
պիտի աւերես , որպէսզի մարդ ու
անասուն չբնակի անոր մէջ , այլ
յաւիտենական աւերակ պիտի ըլլայ :
63 Եւ երբ որ այս գիրքը կարդալը
վերջացնես , քար մը կապէ անոր
վրայ , և Եփրատ գետին մէջ գցէ .
64 և ըսէ . Այսպէս պիտի սուզուի
Բաբելոն , և ետքը չպիտի ելլայ ան-
պատճառ անոր վրայ պիտի գամ ,
և անոնք պիտի յոգնին : Մինչև
հոս են Երեմիայի խօսքերը :

52 Սեդեկիա քսանմէկ տարեկան
էր երբ որ թագաւորեց , և տասնմէկ
տարի Երուսաղէմ թագաւորեց . և
անոր մօր անունը Համուտալ էր ,
Երեմիայի դուստր , Լեբնայէն :
2 Ան ալ Յովակիմի պէս չարութիւն
3 ըրաւ Տէրոջը աչքին առջեւ : Վասն
զի Տէրոջը բարկութեան պատճա-
ռաւ Երուսաղէմի և Յուդայի հետ
այսպէս եղաւ , մինչև որ զանոնք
իր երեսէն վռնտեց : Եւ Սեդեկիա
4 Բաբելոնի թագաւորին դէմ ապս-
տամբեցաւ : Եւ անոր թագաւորու-
թեան իններորդ տարին , տասներ-
որդ ամսուն , տասներորդ օրը Բա-
բելոնի թագաւորը Նաբուգոդոնո-
սոր՝ ինքը և անոր բոլոր զօրքը
Երուսաղէմի դէմ եկան , և անոր
դէմ բանակեցան , և անոր դէմ
5 շուրջանակի պարիսպներ շինե-
ցին : Եւ քաղաքը պաշարման մէջ
մնաց մինչև Սեդեկիա թագաւորին
6 տասնմէկերորդ տարին : Չորրորդ
ամսուն իններորդ օրը սաստիկ
սով եղաւ քաղաքին մէջ , և երկրի
7 ժողովուրդին համար հաց չկար :
Եւ քաղաքը պարիսպը ճեղքեցին ,
և բոլոր պատերազմի մարդիկը
գիշերով դուռնին ճամբով քաղա-
քէն ելան , որ թագաւորական պար-
տէզին քով էր , և Քաղդէացիները
քաղաքին շուրջանակի դէմ էին ,
և անոնք Արաբայի ճամբով գնա-
8 ցին : Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թա-
գաւորին ետեւէն հալածեցին , և
Երիքովի դաշտերուն մէջ Սեդեկիա
հասան , և անոր բոլոր զօրքը անկ-
9 ցուցին անկէ : Եւ զանիկայ բռնե-
ցին , և Եմաթի երկրին Ռեբղաթա
Բաբելոնի թագաւորին քով տա-
րին , և անիկա անոր դատաստան
10 տուաւ : Եւ Բաբելոնի թագաւորը
Սեդեկիայի որդիները անոր աչքե-
րուն առջեւ սպաննեց , և Յուդայի
բոլոր իշխանները Ռեբղաթայի մէջ
11 սպաննեց : Եւ Սեդեկիայի աչքե-
րը հանեց , և զանիկայ պղնձէ երկ-
րաչափներով կապեց , և Բաբելո-
նի թագաւորը զանիկայ Բաբելոն
տարաւ , և մինչև իր մեռնելու օրը
12 բանտին մէջ դրաւ : Հինգերորդ
ամսուն տասներորդ օրը , որ Բա-
բելոնի թագաւորին տասնիններորդ
տարին էր , Նաբուզարադան՝ որ
թագաւորին առջեւ կեցող էր , որ
Երուսաղէմի վրայ կացուցած էր ,
13 Տէրոջը տունը և թագաւորին տունը
և Երուսաղէմի բոլոր տուները ,
և մեծ մարդոց բոլոր տուները
14 հրկիզեց : Եւ Քաղդէացւոց բոլոր
զօրքը որ Նաբուզարադանին հետ
էր , Երուսաղէմի շուրջանակի բո-
լոր պարիսպները քանդեցին :
15 Ժողովուրդին աղքատներէն և
քաղաքին մէջ մնացած ժողովուր-
դին մնացորդը , և անկէ ելլողնե-
րը , որ Բաբելոնի թագաւորին կո-
ղմը ինկած էին , և ամբոխին մնա-
16 ցորդը Նաբուզարադան գերի տա-
րաւ : Բայց Նաբուզարադան՝ որ
թագաւորին առջեւ կեցող էր , Յու-
դայի աղքատներէն քանի մը հո-
գի թողուց , որ այգիներուն և հո-
17 գիներուն համար մշակներ ըլլան :
Եւ Տէրոջը տանը պղնձէ սիւները ,
և տակերը , և Տէրոջը տանը պղնձէ
ծովը Քաղդէացիները կոտրտեցին ,
և անոնց բոլոր պղինձը Բաբելոն
18 տարին : Եւ կճուճները , և բահե-
րը , և մկրատները , և գաւաթները ,
և գդալները , և բոլոր պղնձէ սպա-
սները որ սպասաւորութեան հա-
19 մար կ՟ընծայէին , առին : Եւ գա-
ւաթները , և կրակարանները , և
գաւաթները , և կճուճները , և ճրա-
գանները , և գդալները , և ըմպելի
20 գաւաթները , ինչ որ ոսկի էր ոս-
կիի համար , և ինչ որ արծաթ էր
արծաթի համար , զանոնք Նաբու-
զարադան՝ որ թագաւորին առջեւ
կեցող էր , առաւ : Սիւնը երկու ,
ծովը մէկ , և անոր տակ եղող տա-
սներկու պղնձէ եզները , որ Սո-
21 ղոմոն Տէրոջը տանը համար շի-
նած էր , այս բոլոր սպասներուն
22 կշիռը պղինձ չէր : Սիւնին բար-
ձրութիւնը տասնութ կանգուն էր ,
և անոր վրայ եղող պղնձէ գագա-
թը երեք կանգուն էր , և գագաթին
շուրջանակի ցանցը և նռնենիները
բոլորը պղինձ էին , և միւս սիւնը
23 ցանցին պէս նռնենիներով էր :
Եւ կողմերուն իննսունվեց նռնե-
նիներ կային , և ցանցին շուրջա-
նակի բոլոր նռնենիները հարիւր
24 էին : Եւ քահանայապետ Սարա-
յիան , և երկրորդ քահանայ Սոփո-
նիան , և երեք դռնապանները առ-
25 ին : Եւ պատերազմի մարդոց վը-
րայ կացուցած ներքինին առաւ ,
և քաղաքին մէջ գտնուած եօթը
մարդ , և երկրի ժողովուրդը հա-
26 շուելու գրագիրը , և երկրի ժո-
ղովուրդէն վաթսուն մարդ որ քա-
ղաքին մէջ գտնուեցան : Եւ Նա-
բուզարադան՝ որ թագաւորին ա-
ռջեւ կեցող էր , զանոնք առաւ ,
և Բաբելոնի թագաւորին քով Ռեբ-
27 ղաթա տարաւ : Եւ Բաբելոնի թա-
գաւորը զանոնք Ռեբղաթայի մէջ
Եմաթի երկրին մէջ զարկաւ և սպան-
ուցանեց : Այսպէս Յուդա իր երկ-
րէն գերութեան տարուեցաւ :
28 Նաբուգոդոնոսոր գերի տարած
ժողովուրդը հետեւեալ է . Յոթե-
րորդ տարին՝ երեք հազար քսան-
29 երեք հրեայ : Նաբուգոդոնոսորի
տասնութերորդ տարին՝ Երուսա-
ղէմէն ութ հարիւր երեսունհինգ
30 հոգի : Նաբուգոդոնոսորի քսան-
երեքերորդ տարին՝ Նաբուզարա-
դան՝ որ թագաւորին առջեւ կեցող
էր , եօթը հարիւր քառասունհինգ
հոգի Յուդայէն գերի տարաւ . ամե-
նը չորս հազար և վեց հարիւր հո-
գի :
31 Յուդայի Յովաքին թագաւորին
գերութեան երեսունեօթներորդ
տարին , տասներկուերորդ ամսուն
քսանհինգերորդ օրը Բաբելոնի
թագաւորը Եվիլմերովդաք՝ իր թա-
գաւորութեան առաջին տարին
Յուդայի Յովաքին թագաւորին գլու-
խը վերցուց , և զանիկայ բանտէն
32 հանեց : Եւ անոր բարի խօսեցաւ ,
և անոր աթոռը անոր հետ եղող
թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ ,
33 և անոր բանտի հագուստները
փոխել տուաւ , և անիկա անոր
առջեւ միշտ հաց կերաւ իր կեան-
34 քին բոլոր օրերը : Եւ անոր կեան-
քին համար միշտ անոր կողմէ հա-
ցեր տրուեցան , մինչև որ մեռաւ ,
մինչև իր մեռնելու օրը , իր կեան-
քին բոլոր օրերը :

աղգ հոն բնակիչ պիտի չըլլայ ։
40 Աստուածդ կործանած Սոդոմին ու
Գոմորին , և անոր շրջակայ ըն-
ներուն պէս՝ կ՚ըսէ Տէրը , հոն ալ
մարդ մը պիտի չնստի , և անոր մէջ
չը մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
41 Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու
գայ . ու մեծ ազգ . և շատ թագա-
ւորներ՝ երկրիս ծայրերէն պիտի
42 արթննան ։ Աղեղ ու նիզակ կը կրեն . դանոնք անգութ
ու անողորմ են . ըանոնց ձայնը
ծովու պէս կը գոռայ . և անոնք
ձիերու վրայ կը հեծնեն , ու պա-
տերազմող մարդու պէս քեզի
դէմ կը շարուին՝ ով Բաբիլոնի աղ-
43 ջիկ ։ Երբոր Բաբիլոնի թագաւո-
րը անոնց լուրը լսեց , անոր ձեռ-
քերը թուլցան . ցնեղութիւ-
նը շրջապատեց զանիկայ՝ ծնող-
դական կնոջ երկանցը պէս ։
44 Ահա անիկայ առիւծի պէս ա-
մուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝
Յորդանանու ելեւէջէն . բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցընեմ զանոնք . և ով
է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դը-
նեմ . վասն զի ինծի նման ով կայ .
ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբա-
նի . և ո՞վ է ան հովիւը՝ որ իմ
45 առջեւս պիտի կենայ ։ Անոր համար
Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը , ու քաղդէացւոց
երկրին վրայ մտածած մտածմունք-
քը մտիկ ըրէք . հօտին պիտի պըղ-
տիկը անպատճառ պիտի քշէ զա-
նոնք . անշուշտ անոնց բնակարան-
ները անոնց հետ պիտի աւրէ ։
46 Բաբիլոնին առնուելուն ձայնէն՝
երկիրը կը շարժի , ու աղգերու մէջ
աղաղակ կը լսուի ։

ԳԼ · Ծ Ա

1 Աստուածդ անաչառ դատաստանը Բաբիլոնի դէմ ։ 59 Երեմիա ու մարգարէութեանը առթիւ Սարայիային կու տայ որ Եփրատ գետը նետէ , ՚ինչպէս Բաբիլոնի յաւիտենական կործանմանը ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես բա-
րիլոնի վրայ , ու իմ թշնամի-
ներուս մէջտեղը բնակողներուն
վրայ ՝ապականիչ հով մը պիտի
2 հանեմ ։ Ես Բաբիլոնի վրայ ՚հո-
սողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ
՚պիտի հոսեն , և անոր երկիրը պիտի
պարպեն ։ Վասն զի պատուհասին
օրը՝ անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի
3 դան ։ ՚Աղեղնաւորը պիտի լարէ
իր աղեղը՝ աղեղնաւորին դէմ , ու
իր զրահովը հպարտացողին դէմ .
և անոր երիտասարդներուն մի՛ խը-
նայէք . Ըանոր բոլոր զօրքը նզո-
4 վածի պէս բնաջինջ ըրէք ։ Ու
քաղդէացւոց երկրին մէջ սպան-
նուածներ , և ՚անոր հրապարակ-
ներուն մէջը խոցոտուածներ պիտի
5 ըլլան ։ Քանզի Իսրայէլը ու Ցու-
դան՝ իր Աստուածմէն զօրաց Տէրոջ-
մէն չմերժուեցաւ , թէպէտեւ անոնց
երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յան-
6 ցանքով լեցուեցաւ ։ Բաբիլոնի
մէջէն փախէք . ու ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ՝ , որ անոր
անօրէնութեամբը չկործանիք .
քանզի ըասիկայ Տէրոջը վրէժ-
խնդրութեան ժամանակն է .
Ինքը անոր հատուցում պիտի ը-
7 նէ ։ Բաբիլոնը Տէրոջը ձեռքին
մէջ՝ բոլոր երկիրը գինովցնող ոս-
կի գաւաթ եղաւ . Ըանոր գինիէն
ազգերը խմեցին . անոր համար
8 ազգերը կ՚յիմարեցան ։ Բաբիլոնը
յանկարծ Ի՛նկաւ կոտրեցաւ . Ծա-
նուր վրայ ողբացէք . Ըանոր վէրքին
համար բալասան առէք , գուցէ
բժշկութիւն գտնէ ։
9 Բաբիլոնին դէզ ըրինք . բայց
բժշկութիւն չգտաւ . զանիկայ
թողէք , ու ՚եամէն մէկերնիս իր
երկիրը երթայ . Ի վասն որ անոր
դատաստանը մինչև երկինքը հա-
սաւ , ու մինչև ամպերը ելաւ ։
10 Տէրը ՚մեր արդարութիւնը Ցէ-
ւան հանեց . Եկէք , ու Սիովնի մէջ
՚մեր Տէր Աստուածոյն գործը պատ-
մենք ։
11 ՚Նետերը փայլեցուցէք , վահան-
ները առէք . ՚Տէրը Մարաց թա-
գաւորներուն հոգին արթընցուց .
Քանզի Բաբիլոնի վրայով խորհե-
ցաւ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ .
վասն զի ասիկայ Ըտէրոջը վրէժ-
խնդրութիւնն՝ իր տաճարին վը-
12 րէժխնդրութիւնն է ։ ՚Բաբիլոնի
պարիսպներուն դէմ դրօշ վեր-
ցուցէք . պահապան զօրքը ուժով-
ցուցէք . դէտեր կարգեցէք , դա-
րանները պատրաստեցէք . քանզի
Տէրը որոշեց , և Բաբիլոնի գնակ-
չացը վրայով ըսած խօսքը՝ ի գործ
13 դրաւ ։ Ով՝ ջուր վրայ բնակող , ով՝ շատ գանձեր ունե-
ցող , քու վախճանդ , ով՝ քու ա-
14 գահութեանդ չափը եկաւ ։ Զօ-
րաց Տէրը իր անձին վրայ երդում
ըրաւ՝ ըսելով . Անշուշտ քեզ Ես մա-
րախի բազմութեամբը չափ՝ մարդկ-
նէրով պիտի լեցընեմ , ու ՚քու
վրադ բարձր ձայնով պիտի պո-
ռան ։
15 Երկիրը իր զօրութեամբը շի-
նեց . աշխարհքը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց , ու Ելերկին-
քը իր խորհուրդովը տարածեց ։
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ , եր-
կինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն

Ն. ք. գր. 595

կ'ըլլայ . և բերկրի ծայրերէն շո-
դիներ կը հանէ . անձրեւի համար
փայլակներ կը շինէ , ու հով կը
17 հանէ իր շտեմարաններէն ։ ՅՀՈ-
ՎՆ մարդ գիտութենէ զուրկ՝ ան-
անսուն դարձաւ . ամէն ոս-
կերիչ՝ իր քանդակած կուռքին
պատճառաւը ամօթալի եղաւ .
վասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սը-
տութիւն է . ու անոնք հոգի չու-
18 նին ։ ԱՆոնք ունայնութեան և
խաբէութեան գործքեր են . անոնց
այցելութիւն եղած ատենը՝ անոնք
19 պիտի կորսուին ։ ՅԾակոբին բա-
ժինըասոնց պէս չէ . վասն զի ա-
նիկա՝ ամէն բանը Ստեղծողն է ,
ու Իսրայէլը անոր ժառանգութեա-
նը վճռական է . Ե անոր անունը՝ Ե-
հովայ Սաբաւովթ է ։
20 ՅԴուն իմ կռանս՝ պատերազմա-
կան գործիքս ես . և քեզմով ազգեր
պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թա-
գաւորութիւններ պիտի աւերեմ ,
21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով
պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր
վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտ-
22 րեմ ։ Ու քեզմով մարդը ու կինիկը
պիտի կոտրեմ , և քեզմով ՅԾներն
ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ ,
23 ու կտրիճը և կոյսը քեզմով պիտի
կոտրեմ , Ու հովիւը և անոր հօտը
քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրա-
գործը ու անոր էշերուն զոյգը
քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուսա-
կալները ու նախարարները քեզմով
24 պիտի կոտրեմ ։ ՅԵւ Բաբիլոնին ,
ու Քաղդէացւոց երկրին բոլոր բը-
նակիչներուն՝ պիտի հատուցանեմ
իրենց բոլոր չարութիւնը , որ ձեր
աչքերուն առջեւը Սիոնին ըրին՝
25 կ'ըսէ Տէրը ։ ՅՈվ բոլոր երկիրը
աւերող է ապականիչ լեռ՝ այն ես
քեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և իմ
ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցը-
նեմ , ու քեզ վէմերէն վար պիտի
գլուորցնեմ , և քեզ այրած լեռ
26 պիտի ընեմ . Ու քեզմէ անկեան
քար և հիման քար պիտի չառ-
նեն , հրանզի յաւիտենական ա-
ւերակ պիտի ըլլաս՝ կ'ըսէ Տէրը ։
27 ՅԵրկրին մէջ դրօշ վերցուցէք .
ազգերուն մէջ փող ՚ի՚ւցուցէք .
Ղանոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք .
անոր վրայ ՅԱրարատի , Միննիի ,
ու Ասքանասի թագաւորութիւն-
ները կանչեցէք . անոր վրայ զօրա-
պետներ դրէք , մազոտ մարախնե-
28 րու պէս ձիեր հանեցէք . Անոր վր-
րայ ազգեր՝ ԸՄարաց թագաւորնե-
րը , անոնց կուսակալները , ու բո-
լոր նախարարները , և անոնց իշխա-
նութեանը բոլոր երկիրը պատրաս-
29 տեցէք ։ Ու երկիրը պիտի դողայ

ու նեղութիւն կրէ . վասն զի բա-
բիլոնի վրայով Տէրոջը ունեցած
խորհուրդները պիտի հաստատուին ,
Ր բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամա-
30 յութիւն ընելու համար ։ Բաբի-
լոնի զօրաւոր մարդիկները պատե-
րազմելէն դադրեցան . բերդերու
մէջ բնակեցան . ուժերնին կտրե-
ցաւ . Ր կիներու պէս եղան . անոր
բնակարանները այրեցին . Ր անոր
31 նիգերը կոտրեցան ։ ՅՍուրհանդա-
կը սուրհանդակի հանդիպելու , ու
լրաբերը լրաբերի հանդիպելու պի-
տի վազէ , Բաբիլոնի թագաւորին
պատմելու համար՝ թէ անոր քա-
32 ղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ , Եւ
թէ Ր անցքերը բռնուեցան , ու և-
ղէգները կրակով այրեցան , և պա-
տերազմական մարդիկները զարհու-
33 րեցան ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Բաբիլոնի աղջիկը Ր կալի պէս է .
Ր անոր ծեծուելու ատենն է . քիչ
ատենէն ետքը Ր անոր հունձքին
ժամանակը պիտի գայ ։
34 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորը Ր զիս կերաւ . զիս բնջնջեց
բրաւ . զիս պարապ ամանի պէս
բրաւ . վիշապի պէս զիս կլլեց .
իմ փափկութիւններէս իր փորը
կշտացուց . զիս դուրս նետեց ։
35 Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ . Ինծի
ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը՝
Բաբիլոնին վրայ ըլլայ . ու Երու-
սաղէմը պիտի ըսէ . իմ արիւնս
քաղդէացւոց երկրին բնակչացը
36 վրայ ըլլայ ։ Անոր համար Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . ահա ես քու դա-
տիդ պաշտպան պիտի կայնիմ , ու
քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլ-
լամ , և անոր ծովը ցամաք պիտի
ընեմ , ու անոր աղբիւրը պիտի
37 չորցընեմ ։ Եւ Բաբիլոնը ՚ի՚ւ-
րխ դէզեր , Ր ճագարներու բնա-
կարան , ՚ի՚ զարմանքի և սուլելու
Ի՚ՐԻ՚Ա պիտի ըլլայ , ու հոն մարդ
38 պիտի չբնակի ։ Անոնք առտուց ա-
ռիւծներու պէս մկկռեղ պիտի
մռնչեն , և կորիւններու պէս պիտի
39 կանչուրտեն ։ Երբոր անոնք Ի-
ՆՂՆ տաքնան՝ անոնց կոչունք պի-
տի ընեմ . ու Ր զանոնք պիտի զի-
նովցընեմ , որպէս զի զուարթա-
նան , և յաւիտենական քունով
քնանան , ու չարթննան , կ'ըսէ
40 Տէրը ։ Զանոնք սպանդանոցը պի-
տի իջեցընեմ գառնուկներու պէս՝
Ի՚ խոյերու պէս՝ նոխազներու
հետ ։
41 ՅԻնչպէս առնուեցաւ Սիսակը ,
ու ՚բոլոր երկրին պարծանքը բըռ-
նուեցաւ . Բաբիլոնը ի՚նչպէս ա-
42 ւերակ եղաւ ազգերուն մէջ ։ ՆՕո-

Ն. ք. գր. 595

Ր Ցեր. ծ. 13 ։ 39, 40 ։ Հմր 48 ։
ծ Ես. ժ. 16 ։ Գլ. խը. 41 ։ ծ. 37 ։
Ր Ոզե. բ. 9 ։ Ամվ. ա. 5 ։ Նա. գ. 13 ։
Լ Գլ. ծ. 24 ։
Ի Գլ. ծ. 38 ։
Ի Ես. խա. 10 ։ Ամվ. ա. 3 ։ Մխ. գ. 13 ։
Ի Ես. խա. 15 ։ Ամ. գ. 12 ։
Հե. ժե. 5, Ա. ԱՎ. գ. 11 ։ Յովէլ. գ. 13 ։ Յայտ. ժգ. 15, 18 ։
Ն Գլ. ծ. 17 ։
Լ Գլ. ծ. 34 ։
Ի Գլ. ծ. 38 ։
Ր Ես. ժգ. 22 ։ Գլ. ծ. 39 ։ Յայտ. ժը. 2 ։
Ի Գլ. իե. 9 18 ։
Ն Հմր 57 ։
Լ Գլ. իե. 26 ։
Ա Ես. ժգ. 19 ։ Գլ. խթ. 25 ։ Դան. գ. 30 ։
Լ Տես Ես. ը. 7, 8 ։

Ն·ՔՔ· 595

վը Բաբիլոնին վրայ ելաւ, անոր ա-
լիքներուն չատուելենէն ծածկուե-
43 ցաւ։ Ո՞նոր քաղաքները՝ աւե-
րակ, անջուր երկիր, ու անապատ
եղաւ, ե՛ անանկ երկիր մը էր՝,
որ հոն մարդ մը չդնայիր, ու անկէ
44 մարդու ձայն չանցնիր։ Ես բա-
բիլոնի մէջ Բէլին այցելութիւն
պիտի ընեմ, ու անոր բերնէն՝ ա-
նոր կլլածը պիտի հանեմ. ու ազ-
գերը անոր պիտի չհի-
մեն. Բաբիլոնի պարիսպն ալ պի-
45 տի փլլի։ Ո՛նոր ժէ՛ղն ելէ՛ք, ով
իմ ժողովուրդս. և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաս-
46 տիկ բարկութենէն։ Ու չըլլայ որ
ձերկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք, երբ-
որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը,
և հետևեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-
րիշ լուր մը գայ, ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ, ե՛ իշխան իշխա-
նի դէմ ոտ էկէ։
47 Ասոր համար ահա օրեր կու գան՝
որ Բաբիլոնի կուռքերուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ. ու անոր
բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ.
և անոր բոլոր սպաննուածները ա-
48 նոր մէջը պիտի իյնան։ Ու ձեր-
կինքը ու երկիրը և բոլոր անոնց
մէջը եղածը՝ Բաբիլոնին վրայ պիտի
ցնծան. Հւսան դի աւերողները հիւ-
սիսէն պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէ-
49 րը։ Ինչպէս որ Բաբիլոնը Իսրա-
յէլին սպաննուածները վար ձգեց,
այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր
երկրին սպաննուածները պիտի իյ-
50 նան։ Ո՛վ սուրէ ազատուածներ՝
գացէ՛ք, մի կայնիք. հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէ՛ք. ու Երուսաղէմը ձեր
միտքը թող գայ։
51 Նախատինքը լսելնուս համար՝ ա-
մչցանք. ամօթը մեր երեսը ծած-
կեց. քանզի Տէրոջը տներն սրբա-
րաններուն մէջ՝ օտարազգիներ մը-
52 տան։ Անոր համար ահա օրեր կու
գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անոր կուռ-
քերուն այցելութիւն պիտի ընեմ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-
53 ներ պիտի հեծծեն. թէև Բաբի-
լոնը մինչև երկինքը ելլէ, ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
հաստատէ՝, իմ կողմանէս աւերող-
ներ պիտի դան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը։
54 Բաբիլոնէն աղաղակի ձայն, ու
քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորա-
55 ծի ձայն կու գայ։ Քանզի Տէրը
Բաբիլոնը կ'աւերէ, ու անոր մէջէն
մեծ ձայնը կը խափանէ. որով-
հետև անոնց ալիքները շատ ջուռ
բերու պէս կը գոչեն. ե՛ անոնց
56 ձայնը աղմկալից կ'ելլէ։ Քանի-
զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ՝
աւերող մը եկաւ. ու անոր զօրա-
ւորները առնուեցան, անոնց ա-
զեղները կոտրեցան. Տէրը՝
հատուցիչ Աստուած է. անշուշտ
57 հատուցում պիտի ընէ։ Ես անոր
իշխանները ու իմաստունները,
կուսակալները ու նախարարները,
և զօրաւոր մարդիկները պիտի գի-
նովցնեմ. ու անոնք յաւիտենա-
կան քունով պիտի քնանան, ու
պիտի չարթննան՝ կ'ըսէ Թա-
գաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր
58 է։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Բաբիլոնին լայն պարիսպները բո-
լորովին պիտի փլչին, ու անոր
բարձր դռները կրակով պիտի այ-
րին. և ժողովուրդները պարապ
տեղը, ու ազգերը՝ կրակի համար
պիտի աշխատին ու յոգնին։
59 Ասոր խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն
պատուիրեց Մասէիայի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային,
երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորին հողմանէ՝ անոր թա-
գաւորութեանը չորրորդ տարին՝
Բաբիլոն գնաց. ու Սարայիան
60 դլխաւոր սենեկապան էր։ Վասն
ղի Երեմիա՝ Բաբիլոնին վրայ գալու
ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ
գրեց, այսինքն ասոնք բոլոր խօսքերը
որ Բաբիլոնի դէմ գրուած են։
61 Ու Երեմիա՝ Սարայիային ըսաւ.
Երբոր Բաբիլոն երթաս, նայէ որ
62 կարդաս ասոնք բոլոր խօսքերը, ու
ըսես. Ով Տէր՝ դուն ասոնց տեղւոյս
համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւե-
րես, ու Համրդէ մինչև անասուն
անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ.
հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ։ Ու երբոր ասոնք գիրքը
կարդալը լմընցնես, Հանոր վրայ
քար մը կապէս, ու զանիկայ Եփ-
64 րատ մէջ նետես, ու ըսես. Այս-
պէս պիտի ընկղմի Բաբիլոնը, ու
մէյմըն ալ պիտի չկանդնի, իմ
անոր վրայ բերելու չարիքներուս
պատճառաւը. ընկ անոնք պիտի
յոգնին։
Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են։

Ն·ՔՔ· 595

— Սաղ· ղդ· 1։ Գլ· ծ· 29։ Հմր 24։
Բ Հմր 39։
ե Գլ· խգ· 18։ Խը· 15։
ը Հմր 44։
Թ Հմր 51։
Ժ Ամբ·բ·13։
ի Կամ՝ հնոը՝
ա Գլ· ծ· 2։ Հմր 52։
իա Ես· խդ· 23։ Խթ· 13։ Ցաւ· ժը· 20։
իբ Գլ· ծ· 3։ 41։
իգ Գլ· խդ· 28։
իդ Սաղ· խդ· 15, 16։ Ղթ· 4։
իե Հմր 47։
իզ Գլ· խթ· 16։ Ամոս· թ· 2։ Աբդ· 4։
իէ Նէե· զո-
րութեանը
բարձրու-
թիւնը ամ-
բացնէ։
իը Գլ· ծ· 22։
իթ Գլ· ծ· 9։ Ցաւ· ժը· 8։ Ցայտ· ժը· 4։
իժ Ես· խլ· 1։ Գլ· ծ· 2։
իի Հմր 58։
իլ Հմր 6։ Գլ· ծ· 8։ Ցայտ· ժը· 4։
իխ Ղ դ Թագ· ժթ· 7։
իծ Գլ· ծ· 2։ Հմր 52։
իկ Ե՛ս· խդ· 23։ Խթ· 13։ Ցայտ· ժը· 20։
իհ Գլ· ծ· 3։ 41։
իձ Գլ· խդ· 28։
իղ Սաղ· խդ· 15, 16։ Ղթ· 4։
իճ Հմր 47։
իմ Գլ· խթ· 16։ Ամոս· թ· 2։ Աբդ· 4։
ի Նէե· զո-
րութեանը
բարձրու-
թիւնը ամ-
բացնէ։
ի Գլ· ծ· 22։

վը Բաբիլոնին վրայ ելաւ, անոր ա-
լիքներուն չատուելենէն ծածկուե-
43 ցաւ։ Ո՞նոր քաղաքները՝ աւե-
րակ, անջուր երկիր, ու անապատ
եղաւ, ե՛ անանկ երկիր մը էր՝,
որ հոն մարդ մը չդնայիր, ու անկէ
44 մարդու ձայն չանցնիր։ Ես բա-
բիլոնի մէջ Բէլին այցելութիւն
պիտի ընեմ, ու անոր բերնէն՝ ա-
նոր կլլածը պիտի հանեմ. ու ազ-
գերը անոր պիտի չհի-
մեն. Բաբիլոնի պարիսպն ալ պի-
45 տի փլլի։ Ո՛նոր ժէ՛ղն ելէ՛ք, ով
իմ ժողովուրդս. և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաս-
46 տիկ բարկութենէն։ Ու չըլլայ որ
ձերկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք, երբ-
որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը,
և հետևեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-
րիշ լուր մը գայ, ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ, ե՛ իշխան իշխա-
նի դէմ ոտ էկէ։
47 Ասոր համար ահա օրեր կու գան՝
որ Բաբիլոնի կուռքերուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ. ու անոր
բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ.
և անոր բոլոր սպաննուածները ա-
48 նոր մէջը պիտի իյնան։ Ու ձեր-
կինքը ու երկիրը և բոլոր անոնց
մէջը եղածը՝ Բաբիլոնին վրայ պիտի
ցնծան. Հւսան դի աւերողները հիւ-
սիսէն պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէ-
49 րը։ Ինչպէս որ Բաբիլոնը Իսրա-
յէլին սպաննուածները վար ձգեց,
այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր
երկրին սպաննուածները պիտի իյ-
50 նան։ Ո՛վ սուրէ ազատուածներ՝
գացէ՛ք, մի կայնիք. հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէ՛ք. ու Երուսաղէմը ձեր
միտքը թող գայ։
51 Նախատինքը լսելնուս համար՝ ա-
մչցանք. ամօթը մեր երեսը ծած-
կեց. քանզի Տէրոջը տներն սրբա-
րաններուն մէջ՝ օտարազգիներ մը-
52 տան։ Անոր համար ահա օրեր կու
գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անոր կուռ-
քերուն այցելութիւն պիտի ընեմ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-
53 ներ պիտի հեծծեն. թէև Բաբի-
լոնը մինչև երկինքը ելլէ, ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
հաստատէ՝, իմ կողմանէս աւերող-
ներ պիտի դան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը։
54 Բաբիլոնէն աղաղակի ձայն, ու
քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորա-
55 ծի ձայն կու գայ։ Քանզի Տէրը
Բաբիլոնը կ'աւերէ, ու անոր մէջէն
մեծ ձայնը կը խափանէ. որով-
հետև անոնց ալիքները շատ ջուռ
բերու պէս կը գոչեն. ե՛ անոնց
56 ձայնը աղմկալից կ'ելլէ։ Քանի-
զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ՝
աւերող մը եկաւ. ու անոր զօրա-
ւորները առնուեցան, անոնց ա-
զեղները կոտրեցան. Տէրը՝
հատուցիչ Աստուած է. անշուշտ
57 հատուցում պիտի ընէ։ Ես անոր
իշխանները, ու իմաստունները,
կուսակալները ու նախարարները,
և զօրաւոր մարդիկները պիտի գի-
նովցնեմ. ու անոնք յաւիտենա-
կան քունով պիտի քնանան, ու
պիտի չարթննան՝ կ'ըսէ Թա-
գաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր
58 է։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Բաբիլոնին լայն պարիսպները բո-
լորովին պիտի փլչին, ու անոր
բարձր դռները կրակով պիտի այ-
րին. և ժողովուրդները պարապ
տեղը, ու ազգերը՝ կրակի համար
պիտի աշխատին ու յոգնին։
59 Ասոր խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն
պատուիրեց Մասէիայի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային,
երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորին հողմանէ՝ անոր թա-
գաւորութեանը չորրորդ տարին՝
Բաբիլոն գնաց. ու Սարայիան
60 դլխաւոր սենեկապան էր։ Վասն
ղի Երեմիա՝ Բաբիլոնին վրայ գալու
ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ
գրեց, այսինքն ասոնք բոլոր խօսքերը
որ Բաբիլոնի դէմ գրուած են։
61 Ու Երեմիա՝ Սարայիային ըսաւ.
Երբոր Բաբիլոն երթաս, նայէ որ
62 կարդաս ասոնք բոլոր խօսքերը, ու
ըսես. Ով Տէր՝ դուն ասոնց տեղւոյս
համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւե-
րես, ու Համրդէ մինչև անասուն
անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ.
հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ։ Ու երբոր ասոնք գիրքը
կարդալը լմընցնես, Հանոր վրայ
քար մը կապէս, ու զանիկայ Եփ-
64 րատ մէջ նետես, ու ըսես. Այս-
պէս պիտի ընկղմի Բաբիլոնը, ու
մէյմըն ալ պիտի չկանդնի, իմ
անոր վրայ բերելու չարիքներուս
պատճառաւը. ընկ անոնք պիտի
յոգնին։
Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են։

ԳԼ· ԾԲ

1 Սեդեկիային ապստամբութիւնը։ 4 Երուսա-
ղէմ կը պաշարուի ու կ'առնուի։ 8 Սեդեկիա-
յին տղաքը կը մեռցուին, և իր աչքերը կը
փորուին։ 12 Նաբուզարդան՝ քաղաքը կ'այ-
րէ ու աւերը կ'առնէ. 24 գերիները հետը
կ'առնէ կը տանի։ 32 Եհոյաքինդ կը բարձ-
րացընէ Յովսեփէնը։

1 Սեդեկիա Հտասնուհինգ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ. ու
Երուսաղէմի մէջ տասնուհինգ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր, Հ Լբը-
2 նացի Երեմիային աղջիկն էր։ Ես

599

— դ Թագ· իդ· 18։

Ն·Ք·ՂԲ· 595

անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն
3 ըրաւ։ Քանի՛ Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ։

590
Բ Թագ· իե·1—27· Գ·Ա·Ի·1· Բ Ճաք· ը·29·

4 Ու եղաւ որ՝ Բանոր թագաւորութեանը իններորդ տարին ։ տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին.

588
5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին միտասանեերորդ տարին՝ քաղաքը
6 պաշարման մէջ էր։ Ե՛ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց չուներ.
7 Եւ քաղաքին դարիսը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները փախան, և գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան ։ ու քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու անոնք դաշտի ճամբայէն գացին։
8 Եւ քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետևէն ինկան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիայէն հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր
Տ Գ·ԼՐ·4·
9 քովէն ցրուեցաւ. Տ Ու թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին Ռեբղա տարին՝ Եմաթի երկրին մէջ. և անոր դատաստան
Ի Եզեկ· ժբ· 13·
10 տանը տեսաւ ։ Ի Ու Բաբիլոնի թագաւորը՝ Սեդեկիայէն տղաքները անոր աչքերուն առջևը մորթեց. Ցուդայի բոլոր իշխաններն ալ
11 Ռեբղայի մէջ մորթեց. Եւ Սեդեկիայէն աչքերը կուրցուց, ու զանիկայ շղթաներով կապեց, և Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկայ մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց։
Ը Տե՛ս Կդ· 29·
Ի Ձար· է· 5· ը· 19·
Է ԳԼ·ԼԲ·9·
12 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին տասնուհիններորդ տարին Հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին՝ Բաբիլոնի թագաւորին առջևը կայնող Նաբուզարդան գահճապետը Երուսաղէմի մէջ մտաւ. Ու Տէրոջը տունը, և թագաւորին տունը այրեց. ու Երուսաղէմին բոլոր տուները, ու ամէն մեծ տուները կրակով
14 այրեց։ Եւ գահճապետին հետը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսաղէմին բոլոր շրջակայ պա-
15 րիսպները փլուցին։ Ու ժողովուրդին աղքատներէն, և քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը, ու բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը՝ Ի Նաբուզարդան
Ի ԳԼ·ԼԲ·3· 9·
16 գահճապետը գերի տարաւ։ Եւ Նաբուզարդան գահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց՝ այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար։
17 Բ Եւ քաղկեացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող էպղնձէ սիւները, ու մեքենովթները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կտոր կտոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը բա-
Բ ԳԼ· իե· 19· Ա·
Է Տե՛ս գ Թագ· է· 15·23·27· 50·
18 բիլոն տարին ։ Եւ Ւթագարները, ու թիակները, և բազմակալները, ու կոնքերը, և իննկամաններէն, ու պաշտօնի համար գործածուած բո-
Լեվ· իէ·3· դ Թագ·իե· 14·15·16·
19 լոր պղնձէ անօթները առին ։ Եւ գաւաթները, ու բուրվառները, և կոնքերը, ու թաղարները, ու աշտանակները, և իննկամաններէն ու բաժակները առաւ գահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ արծաթ
20 ծամբ. Ն՛Ա Սողոմոն թագաւորին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու * մեքենովթներուն տակը եղած տասներկու պղնձէ եզները". Բրոնզը ասոնց գործիքներուն պղինձը կշռուքի չէր
21 գար։ Եւ Բ սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր, ու անոր շրջապատը տասներկու կանգուն էր, և անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, ներ-
22 Մէջը պարապ էր ։ Եւ անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար. ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռեր կային. ամէնն ալ պղնձէ էին. մէկալ սիւնն ալ նուռերով այնպէս
23 էր ։ Ու նուռերը չորս կողմէն իննսունուվեց էին. ու ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլոր նուռերը հարիւր էին։
Ի Տե՛ս գ Թագ· է· 20·
24 Եւ Քահանայապետը առաջին քահանան Սարայիան՝ Ա՛ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ ու դրան ի-
Ջ Տե՛ս Կդ· 25· 18·
Ե ԳԼ·Ի·1· իԲ· 23·
25 րեք պահապանները առաւ. Եւ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխին էր. ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին Ի առջևը կայնողներէն եօթը մարդ, ու երկրին ժողովուրդը գինուորութեան կրող՝ զօրքին մեծ
26 դպրապետը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթ-
ոուն մարդ ։ Ու Նաբուզարդան գահճապետը զանոնք ա-

Ն·Ք·ՂԲ· 588

Բ ԳԼ·ԼԲ·3· 9·

Ի Տե՛ս գ Թագ· է· 15·23·27· 50·

Լեվ·իէ·3· դ Թագ·իե· 14·15·16·

= Կ՛ՈՒՆԻ տակը եղած տասներկու եզներ — միքենովթները.

Ի դ Թագ·է· 47·

Բ դ Թագ·է· 15· դ Թագ· իե· 17· բ Մն·ժ·15·

Ի Տե՛ս գ Թագ·է· 20·

Ջ Գ·Ի·1· իԲ·25·

Է Եէր· հրեաները տեսնողները

ռաւ , ու Բաբիլոնի թագաւորին՝
27 Ռնբզղա տարաւ ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ , ու Եմաթի երկրին Ռնբղային մէջ զանոնք մնուցուց ։ Ա՛յսպէս Ցուդան իր երկրէն գերի տարուեցաւ ։
28 Նաբուգոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկայ է . Եւօթնեերորդ տարին՝ հրեայ հազար քսան
29 ուրիք Հրէայ . Նաբուգոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին՝ Երուսաղէմէն ութը հարիւր երս
30 սունուերկու հոգի . Նաբուգոդոնոսորին քսանուիրեքերորդ տարին՝ Նաբուզարդան դահճապետը՝ Հրէաներէն եօթը հարիւր քառասունու հինգ հոգի գերի քշեց . ամէնը չորս հազար վեց հարիւր հոգի էր ։
31 Ու եղաւ որ Ցուդայի Ցովաքին թագաւորին գերուեցնանը երսուն

ուեօթներորդ տարին երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանու հինգերորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմերովդաք թագաւորը՝ իր թագաւոր եղած տարին , Ցուդայի Ցովաքին թագաւորին գլուխը բարձրացուց ,
32 ու զանիկայ բանտէն հանեց . Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ , ու անոր աթոռը՝ Բաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ .
33 Եւ անոր բանտի լաթերը փոխեց . Ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ միշտ անոր առջևը հաց կ'ուտ ,
34 տէր . Եւ անոր ռոճիկը մշտական ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ մինչև անոր մահուան օրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ՈՂՒՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղէմի թշուառ վիճակը իր մեղքին պատճառովը ։ 12 Անիկայ իր տառապանացը համար կը գանգատի ։ 18 ու կը խոստովանի Թէ Աստուծոյ դատաստանը արդար է ։

1 Ի՜նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քաղաքը . ազգերուն մէջ մեծ եղողը՝ որբևարիի պէս եղաւ . գաւառներուն մէջ Ի իշխանուհի եղողը հարկատու եղաւ ։
2 Գիշերը անդադար Տ կու լայ , ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են . անոր բոլոր Ե սիրելիները՝ անոր Ա մխիթարութիւն տուող չկայ . անոր բոլոր բարեկամները անոր Թշնամի եղան ։
3 Ե Ցուդան տառապանաց և խիստ ծառայութեան համար գերի քշուեցաւ . Ը հեթանոսներուն մէջ կը բնակի . հանգստութիւն չգտներ . անոր բոլոր հալածիչները՝ Ն եղերութեանցը մէջ՝ անոր վրայ հասան ։
4 Սիոնին ճամբաները սուգ կը բռնեն , հանդիսաւոր ժողովուրդներուն եկողներ չըլլալուն համար . անոր բոլոր դռները ամայացած են . անոր քահանաները կը հեծծեն . անոր կոյսերը կը տրտմին , ու ինքը դառնութեան մէջ է ։
5 Անոր Ն եղիները Ի իշխան եղան . անոր Թշնամիները յաջողութիւն գտան . վասն զի Տէրը զանիկայ տրտմութեան մատնեց՝ Ծ անոր շատ յանցանքներուն համար . անոր պզտիկ տղաքը Թշնամիին առջևէն գերի գացին ։
6 Եւ Սիոնի աղջիկէն՝ իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց . անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան , ու հալածողին առջևէն առանց ուժի կ'երթան ։
7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառութեան օրերը՝ իր առաջուց ունեցած բոլոր էցանկալի բաները յիշեց , երբոր իր ժողովուրդը Թշնամիին ձեռքը ինկաւ , ու իրեն օգնութիւն ընող չեղաւ . Թշնամիները զանիկայ տեսան , ու անոր կործանմանը վրայ խնդացին ։
8 Երուսաղէմ ծանր Ե մեղք գործեց . անոր համար * պիղծ սեպուեցաւ * . զանիկայ ամէն պատուողները՝ զանիկայ անարգեցին . վասն զի Ե անոր մերկութիւնը տեսան . անիկայ ալ հառաչեց , ու ետ դարձաւ ։
9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցքներուն վրայ է . անիկայ իր Ծ վախճանը չյիշեց . ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ . անիկայ Մխիթարիչ չունի ։ Ո՛վ Տէր՝ իմ տառապանքիս նայէ . վասն զի Թշնամին հպարտացաւ ։
10 Անոր բոլոր Ց ցանկալի բաներուն՝

Ն · ք · զՔ · 588 · 600 · Ղ Տե՛ս դ Թագ · իդ · 12 · 590 · ճ Տե՛ս դ Թագ · իդ · 14 · 585 · յ Տե՛ս Հմր 12 · Գվ · Թ · 9 · յ դ Թագ · իե · 27 · 28 · 29 · 30 · 562

Ն · ք · զՔ · 562 · Ղ Տե՛ս Ե՛ն · Ք · 13 · 20 · Ղ Բ Թագ · Թ · 13 ·

Ն · ք · զՔ · Իբր 588 · — Ես · Խէ · 7 · 8 · Բ Եզր · դ · 20 · ֆ Ցոփ · է · 3 · Սաղ · զ · 6 · Ժ Երեմ. ժգ · 17 · Է Հմր 19 · Ղ Հմր 9 · 16 · 17 · 21 · Է Երեմ. ծբ · 27 · ԸԲՕր · իբ · 64 · 65 · Գվ · Բ · 9 ·

Ն · ք · զՔ · 588 · Ծ Երեմ · Լ · 14 · 15 · Դան · Թ · 7 · 16 · Ի Հմր 10 · Լգ Թագ · Ը · 46 · * կամ՝ Թափաական եղաւ · Է Երեմ. ժգ · 22 · 26 · Եզեկ · ժզ · 37 · իգ · 29 · Ովս · Բ · 10 · ԾբՕր · լբ · 29 · Ես · խէ · 7 · Ղ Հմր 2 · 17 · 21 · Ղ Հմր 7 ·

ԸԲՕր · իբ · 43 · 44 ·

Ն ·ԿԲ· ՂԲ· Իբր 588

Թշնամին ձեռք երկընցուց · քանզի
ՅՀեթանոսները տեսաւ , որ իր սըր-
բարանին մէջը մտան , որոնց հա-
մար դուն Ղպատուիրեր էիր՝ որ ա-
նոնք քու ժողովրդիդ մէջը չմտնեն ։
11 Անոր բոլոր ժողովուրդը՝ ՃՀաց
փնտռելէն հառաչեց · Ճրեղ հոգին
ուժովցընելու համար՝ իրենց ցան-
կալի բաները՝ կերակուրի փոխարէն
տուին · տե՛ս ով Տէր , ու նայէ ·
վասն զի անարգուեցայ ։
12 Աըդեօք հոգ չէ՞ք ըներ , ով
բոլոր ճամբայէ անցնողներ · նայե-
ցէ՛ք ու տեսէ՛ք , թէ արդեօք ՛ իմ
ցաւիս պէս ցաւ կայ , որ իմ վրաս
եկաւ · վասն զի Տէրը իս նեղեց իր
սաստիկ բարկութեան օրը ։
13 Ճարձրէն իմ ոսկորներուս կը-
րակ խրկեց , որ անոնց տիրեց ·
ոտքերուս Յ ցանց տարածեց , Ե զիս
ետ դարձուց · զիս ամայի ըրաւ ,
ՈՒ բոլոր օրը վշ մարած Ղոզաց ։
14 Իմ յանցանքներուս Ե լուծը՝ ա-
նոր ձեռքովը կապուեցաւ · անոնք
* միացան , ու իմ պարանոցիս վրայ
եկան · իմ ոյժս կտրեց · Տէրը զիս
անակն ձեռքերու մատնեց , որ ա-
նոնցմէ չեմ կրնար † ազատիլ ։
15 Տէրը իմ մէջս՝ իմ բոլոր զօրա-
ւորներս անարգեց · իմ երիտա-
սարդներս կոտրելու համար՝ իմ վը-
րաս ժողովք կանչեց · Տէրը՝ Ցու-
դայի կոյս աղջիկը Ը ՀՃանի մէջ
կոխեց ։
16 Ասոնց համար կու լամ , * աչքերս՝
աչքերս Ֆարցունք կ՚իջեցընեն · վասն
զի ինծմէ հեռացաւ Ը մխիթարիչը ,
որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր · իմ
տղաքս նուաղեցան · վասն զի թըշ-
նամին զօրացաւ ։
17 Ղ Սիօնը իր ձեռքերը տարածեց ·
Ը անոր մխիթարութիւն տուող չը-
կայ · Տէրը՝ Ցակոբին համար հր-
րամայեց , որ անոր թշնամիները
զանիկայ չրջապատեն · Երուսաղե-
մը անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան
պէս եղաւ ։
18 — Տէրը արդար է · * վասն զի ա-
նոր հրամանին ապստամբ եղայ ·
հիմա ով բոլոր ժողովուրդներ՝ մը-
տիկ ըրէք , ու իմ ցաւս տեսէ՛ք ·
իմ կոյսերս ու երիտասարդներս
գերութեան դացին ։
19 Իմ սիրականներս կանչեցի · Ե-
նոնք զիս խաբեցին · իմ քահա-
նաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ
հոգիին ետևնէ եղին , երբոր իրենց
համար կերակուր կը փնտռէին , ՚ի-
րենց հոգին ուժովցընելու համար ։
20 Ո՛վ Տէր նայէ՛ , վասն զի նեղե-
ցայ · Ր աղիքներս խռովեցան ·
սիրտս ներսի դիս տակնուվրայ է ·
վասն զի խիստ շատ ապստամբե-
ցայ · ՃԴուրսէն սուրը զիս կը զրկէ ,
ԱՀ ներքը մահ կայ ։
21 Իմ հառաչանքս լսեցին · Ճոչ
ինծի ՚մխիթարուելիւն տուող չը-
կայ · իմ բոլոր թշնամիները՝ իմ
թշուառութիւնս լսելով ուրա-
խացան · վասն զի դուն ըրիր ԱՒ-
ՀՃ · Ե կանչած օրդ պիտի բերես ·
ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան ։
22 Անոնց բոլոր չարութիւնը Ֆ թող
գու առջևդ հասնի · և անոնց այն-
պէս ըրէ , ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ
բոլոր յանցանքներուս համար ·
վասն զի իմ հեծութիւններս շատ
են , ու իմ Ռ սիրտս նուաղած է ։

ԳԼ · Բ

1 Երեմիա կ՚ողբայ Երուսաղեմի թշուառու-
թեանը վրայ , 20 ու Աստուծոյ դանգատ կ՚ընէ
անոր համար ։

1 Ո՜ւ Նչպէս Տէրը իր բարկութեամբը
խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջի-
կը · Ո Իսրայէլին փառքը Բ երկին-
քէն վար նետեց , ու իր բարկու-
թեան օրը՝ իր Ճոտքերուն պա-
տուանդանը չյիշեց ։
2 Տէրը Ֆ առանց խնայելու Ցակո-
բին բոլոր բնակարանները կլլեց ·
Ցուդայի աղջկանը ամրոցները իր
բարկութեամբը փլցուց — հիմնա-
յատակ ըրաւ · Ե թագաւորութիւ-
նը ու անոր իշխանները պղծեց ։
3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէ-
լին բոլոր եղջիւրը փշրեց · Ղանոր
աջ ձեռքը՝ թշնամիին երեսէն ետ
դարձուց · և Ցակոբին մէջ Ե կրակի
բոցի պէս բռընկեցաւ , որ անոր բո-
լորտիքը կերաւ ։
4 Ճիր աղեղը թշնամիի պէս լարեց ·
իր աջ ձեռքովը հակառակորդի
պէս կեցաւ · և բոլոր Ե աչքի հաճոյ
եղողները մեռուցաւ · իր բարկու-
թիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի
աղջկանը խորանին մէջ ։
5 Տէրը Ֆ թշնամիի պէս եղաւ , Իս-
րայէլը կլլեց · անոր բոլոր Ե պա-
լատները կլլեց · անոր ամրոցները
կործանեց · և Ցուդայի աղջկանը
մէջ ողբը ու կոծը շատցուց ։
6 Ե Անոր ‖ հիւղը պարտէզի հէ՛ռ
պէս՚ բռնութեամբ կործանեց · ա-
նոր ժողովատեղին աւրեց · Տէրը
Սիօնի մէջ Ե հանդիսաւոր տօնը ու
շաբաթը մոռցուց · և իր սաստիկ
բարկութեամբը թագաւորը ու
քահանան անարգեց ։
7 Տէրը իր սեղանը մերժեց , — իր
սրբարանէն զզուեցաւ · անոր պա-
լատներուն պարիսպները թշնամիին
ձեռքը մատնեց · ՚անոնք Ֆ Տէրոջը
տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օ-
րուան պէս ձայն տուին ։
8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը

Ն ·ԿԲ· ՂԲ· Իբր 588

ՃԲ Օր · ԼԲ · 25 ։ Եզեկ · է · 15 ։ — Հմր 2 ։
Է Ես · Ժգ · Ա ։ Երեմ. Խղ · Ա ։
Ո Սաղ. ՀՃ ։ 15 ։
Ո · ԳԼ · Ե · 17 ։

Ե Երեմ. Ծա. 51 ։
ՂԲ Օր · Իգ · 3 ։ Նէեմ · Ժգ · 1 ։
Ճ Երեմ. ԼԲ · 9 ։ Ծր · 6 ։ ԳԼ · Բ · 12 ։ Դ · 4 ։
Մ Դան · Թ · 12 ։
Յ Եզեկ · Ժբ · 13 ։ Ժէ · 20 ։
ՆԲ Օր · Իբ · 48 ։
* ՆԷբ · Հիւ · սուեցան ,
† ՆԷբ · ոտք Եղէբ ։
Ղ Ես · Կգ · 3 ։ Ցայտ · Ժգ · 19, 20 ։ Ժէ · 15 ։
— Երեմ. Ժգ · 17 ։ Ժգ · 17 ։ ԳԼ · Բ · 18 ։
‡ ՆԷբ · Լուր Ղ Հմր 2 , 9 ։
Չ Երեմ. Դ · 31 ։ Ը Հմր 2 , 9 ։
— Նէեմ. Թ · 33 ։ Դան · Թ · 7 , 14 ։
ա ա Թագ · Ժբ · 14 , 15 ։
Է Հմր 2 ։ Երեմ. Ը · 14 ։
— Հմր 11 ։
Բ Ցոր. Ը · 27 ։ Ես. Ժգ · 11 ։ Երեմ · Գ · 19 ։ Խբ · 36 ։ ԳԼ · Բ · 11 ։ Ովս. Ժա. 8 ։

պարիսպը աւերել . կլորը քաշեց . իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց . պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ . անոնք միասին տրտմութեան մէջ են ։

9 Անոր դռները գետինը անցան . անոր հնդիրերը աւրեց ու կոտրեց . անոր Թագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջն են . Օրէնք չկայ . նաեւ մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ ։

10 Սիօնի աղջկանը ծերերը լռութեան վրայ նստած՝ լուռ կը կենան . հողմ բնոց գլխուն վրայ հող դրին . Քուրձեր հագան . Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջեցուցին ։

11 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկմանը համար՝ Աչքերս արցունք թոյլէլեն աւրեցան . Աղիքներս խռովեցան . Լեարդս գետինը թափեցաւ . վասն զի Ոտքաքները ու կամնկերները՝ քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին ։

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն . Ո՞ր է ցորն ու գինի , երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ , երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ ։

13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ . Քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ՝ ով Երուսաղէմի աղջիկը . քեզ մխիթարելու համար՝ քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ՝ ով Սիօնին կոյս աղջիկը . քանզի քու խրամատութիւնդ ծովու չափ մեծ է . ով կրնայ քեզ բժշկել ։

14 Քու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան , և քու անօրէնութիւնդ հեղ չյայտնեցին , որ քու գերութիւնդ ետ դարձընեն . հապա քեզի համար սնոտի *տեսիլքներ , ու մոլորութիւններ տեսան ։

15 Բոլոր Վճամբայէ անցնողները քեզի համար Ծափ զարկին , և սուլելով՝ Երուսաղէմին ղարժեցին եւ գլուխնին շարժեցին Երուսաղէմին աղջկանը համար , Ըն է ան քաղաքը՝ որ Գեղեցկութեան կատարելութիւն ու Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր ։

16 Քու բոլոր թշնամիներդ Իրենց բերանը քու վրադ բացին . և սուլելով՝ ակռայ կճտցուցին , ու ըսին . Զանիլ կլեցինք . ահա այս է մեր սպասած օրը . գտանք , տեսանք զանիլ ։

17 Տէրը Ինչ խորհածը կատարեց . առջի օրերէն պատուիրած խօսքը Ի գործ դրաւ . Փլցուց ու չխնայեց . և թշնամին քու վրադ Երուսաղէմ՝ բախացուց . քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց ։

18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղակեց . ով Սիօնի աղջկանը Պարիսպը՝ ցորեկ ու գիշեր հեղեղի պէս Արցունք թափէ . քեզի հանգիստ մի՛ տար . աչքիդ բիբը չդադարի ։

19 Եկէ՛ր , Գիշերով աղաղակէ Ընդառաջ պահերուն սկիզբը . Քեզ սիրտդ Ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երեսին առջեւը . ձեռքերդ դէպ Ի անոր վերցուր քու տղոցդ հոգինեբուն համար , որոնք Համէն փողոցներուն գլուխը Հանօթութենէն կը մարին ։

20 Տես ով Տէր , ու նայէ . որո՞ն այսպէս ըրիր . Միթէ Կհանայք Իրենց պտուղը՝ Էէնդ դրկած տղաբները ուտե՞ն . Քահանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը սպանուի՞ն ։

21 Տղան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան . Իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան . քու բարկութեանդ օրը՝ Նախ մեռցուցիր , Ամբողջեցիր , ու չխնայեցիր ։

22 Համէն կողմէն իմ վախերս հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս կանչեցիր , ու Տէրոջը բարկութեան օրը՝ մնացորդ կամ ազատուած չմնաց . Իմ գրկածներս ու մեծցուցածներս՝ իմ թշնամիս հատցուց ։

ԳԼ . Գ

1 Արդարոյ ոյզը իրենց թլուածութիւններուն համար . 22 անոնց յոյսը Աստուծոյ պատմութիւններով կ'ամէ . 37 անոնք Աստուծոյ արդարութիւնը կը ճանչնան . 55 ազատութեան համար , 64 ու իրենց թշնամիներուն հատուցում ըլլալու համար կ'աղօթեն ։

1 Ես ան մարդն եմ , որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը ։

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ , և ոչ թէ լոյսի մէջ ։

3 Անշո՛ւշտ ինծի դէմ դարձաւ . ամէն օր իր ձեռքը իմ վրա՞ դարձուց ։

4 Իմ մարմինս ու մորթս մաշեց . Ոսկորներս կոտրեց ։

5 Ինծի դէմ պատրեցէր շինեց , և զիս դառնութեամբ ու նեղութեամբ շրջապատեց ։

6 Զիս մեռե՛ր տեղուանք նստեցուց՝ շատոնցմէ մեռածներուն պէս ։

7 Իմ բոլորտիքս ցանգ քաշեց , ու չեմ կրնար դուրս ելլել . իմ շղթաներս ծանրացուց ։

8 Միմիայն անգամ ազաղակած ու կանչած ատենս , անիկայ իմ աղօթքս Մերժեց ։

9 Իմ ճամբաներս տաշուածի քարե-

Ի Թագ . Իս . 13 ։ Եսայ . 21 ։

Ի Եր . Ծաս . 30 ։

Յ Օր . Իբ . 36 ։ Թագ . Իդ . 15 ։ Ին . 7 ։ Գլ . ա . 3 ։ Գ . 20 ։ Ղբ Մն . Ժե . 3 ։

Մայ . Հդ . 9 ։ Եզեկ . է . 26 ։

Ցոր . բ . 13 ։ Ես . գ . 26 ։ Գլ . գ . 28 ։

Ցոր . բ . 12 ։ Նե . Ժե . 3 ։ Եզեկ . է . 18 ։ Իե . 31 ։

Ա Սալ . զ . 7 ։ Գլ . գ . 48 ։ ։

Գլ . ա . 20 ։

Ցոր . Ժզ . 13 ։ Սալ . Իր . 14 ։

Ղ Հմր 19 ։ Գլ . դ . 4 ։

Էգլ . ա . 12 ։ Դան ։ Թ . 12 ։

Երեմ . բ . 8 ։ ե . 31 ։ Ժգ . 14 ։ Իգ . 16 ։ Իե . 14 ։ Իթ . 8 ։ 9 ։ Եզեկ . Ժգ . 2 ։

Ես . ծը . 1 ։

Եչ . պատմութիւններ .

Գ Թագ . Թ . 8 ։ Երեմ . Ժը . 16 ։

Եզեկ . Իե . 6 ։ Նաե . գ . 19 ։

Գ Թագ . ԺԹ . 21 ։ Սալ . Խգ . 14 ։

Յ Սալ . ծ . 2 ։

Սալ . Խը . 2 ։

Ցոր . Ժզ . 9 ։ 10 ։ Սալ . Իր . 13 ։ Գլ . գ . 46 ։

Սալ . ծգ . 2 ։

Սալ . Ի . 21 ։

Ղ Ա . Իվ . 16 ։ Ա ։ Ր Օր . Իբ . 15 ։ Ա ։

Հմր 2

Ի Սալ . Լը . 16 ։ ԺԹ . 42 ։

Ղ Հմր Տ ։

Երեմ . Ժգ . 17 ։ Գլ . ա . 16 ։

Ի Սալ . ՃԺԹ . 147 ։

Ա Սալ . Կը . Տ ։

Ե Ես . ծա . 20 ։ Գլ . դ . 1 ։ Նաե . գ . 10 ։

Հմր 11 ։

Ր Գվ . Իվ . 29 ։ Ր Օր . Իբ . 53 ։ Երեմ . ԺԹ . 9 ։ Գլ . դ . 10 ։ Եզեկ . ե . 10 ։

Գլ . դ . 13 ։ 16 ։

Ր Մն . Լզ . 17 ։

Գլ . դ . 43 ։

Ի Սալ . լ . 13 ։ Երեմ . գ . 25 ։ Խգ . 5 ։

Ովթ . Թ . 12 ։ 13 ։

Ցոր . Ժգ . Տ ։

Ի Սալ . ծա . Տ ։ Ես . լը . 13 ։ Երեմ . ծ . 17 ։

Սալ . Կը . 5 ։ 6 ։ Ճկգ . 3 ։

Ցոր . գ . 23 ։ ԺԹ . Տ ։ Ովթ . բ . 6 ։

Ե Ցոր . Լ . 20 ։ Սալ . Իր . 2 ։

Եբր . դուր . Ար կ . լեց ։

րով շրջապատեց . իմ շաւիղներս
ծռեց ։
10 ՆԱնիկայ ինծի դարանակալ ար-
ջու պէս , ու ծածուկ տեղուանք
պահողաց առիւծի պէս եղաւ ։
11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց , և
զիս է փառաւեց . զիս ամայի ըրաւ ։
12 Իր աղեղը լարեց . ու զիս ընտի
նպատակի պէս կայնեցուց ։
13 Ի Իր *նետերը երիկամունքներուս
մէջը խոթեց ։
14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս ծաղր
եղայ , ու բոլոր օրը Նանոց երգը ։
15 Զիս Նդառնութիւններով կըշ-
տացուց . զիս օշինդրով գինով-
ցուց ։
16 Նաև ականներս է խիճերով կո-
տրտեց . զիս մխիթարով ծածկեց ։
17 Ա յապէս իմ հոգիս խաղաղու-
թենէ հեռացուցիր . բարիքը մոռ-
ցայ ։
18 Ծ Ու ըսի . Կորսուեցաւ իմ զօ-
րութիւնս և իմ ակնկալութիւնս
Տէրոջմէ ։
19 Ցիշէ՛ իմ տառապանքս ու թը-
շուառութիւնս , Նօշինդրը ու դառ-
նութիւնը ։
20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ ՝ՆՆոյ , ։
ու իմ ներսի գիս կը նուաստանայ ։
21 Ասիկայ միտքս կը բերեմ , անոր
համար յոյս կ՚ունենամ ։
22 ՀՏէրոջը ողորմութիւններէն է ,
որ չկատանք . վասն զի անոր գը-
թութիւնը չպակսեցաւ .
23 ՅԱնոնք ամէն առտու կը նորո-
գուին . քու ճշմարտութիւնդ մեծ
է ։
24 Իմ հոգիս ըսաւ . Տէրը իմ Նբա-
ժինս է . ասոր պատճառով անոր պէ
տի յուսամ ։
25 Տէրը բարի է Ֆիրեն ապաւինող-
ներուն , ՚ի հոգին փնտռող հոգիին ։
26 Տէրոջը փրկութեանը Ֆսպասելը
ու լռութեամբ յուսալը աղէկ է ։
27 ՓՆդէկ է մարդուս , որ իր երի-
տասարդութեան ատենը լուծը կրէ ։
28 Ն Առանձին կը նստի , ու լուռ կը
կենայ . քանզի Նօձը իր վրան ա-
ռաւ ։
29 Ն Իր բերանը հողին կու տայ , ը-
սելով թէ՝ Գուցէ յոյս կայ ։
30 "Ի Ան ծնօտը զանիկայ զարնողին կու
տայ . ՚՚ նախատինքով կը կշտա-
նայ ։
31 Ի Թայց Ն Տէրը յաւիտեան չմերժէր.
32 Վ Ասն զի թէև ցաւ կու տայ , իր
ողորմութեանը չատութիւնովը
ՓԹութիւն ալ կ՚ընէ ։
33 Քանզի Ոչ իր կամքովը նեղութիւն
չտար , ու մարդու որդիները չը-
տրտմեցընէր ։
34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները
ոտիդ տակ ճզմելը ,
35 Բարձրելոյն առջևը մարդու մը
իրաւունքը ծռելը ,
36 Մարդու մը՝ իր դատին մէջ ա-
նիրաւութիւն ընելը՝ Նէրոջը հա-
ճելի չէ ։
37 Ո՞վ է անիկայ որ ՚՚կը խօսի , ու
՚՚որ Խօսէլ կը կատարուի , Նէրը
Տէրը հրամայած չէ ։
38 Մէ՞ր ՚՚բարիքը ու չարիքը Բարձ-
րելոյն բերանէն չ՚ելլեր ։
39 Ա պրող մարդը ինչո՞ւ Նտրտունջ
ընէ , ՚՚մարդը Նիր մեղքերուն պա-
տիժէն համար՚՚ ։
40 Մեր ճամբաները քննենք ու փոր-
ձենք , և Տէրոջը դառնանք ։
41 Ք Մեր սիրտերը Ֆը ձեռքերուն
հետ երկինքը Նշլ Աստուծոյն վեր-
ցընենք ։
42 ՚՚Մենք յանցանք ըրինք , ու ապըս-
տամբեցանք . դուն Նողորմեցար
չտուիր ։
43 Բարկութեամբ ծածկեցիր Նո՛ս-
ըԹ՛ , ու մեզ հալածեցիր . ՚՚մեր-
ցուցիր ՚՚ չխնայեցիր ։
44 Քեզ ամպով ծածկեցիր , Նոր Ֆը
աղօթքը չանցնի ։
45 ՚Մեզ ժողովուրդներուն մէջտե-
ղը խոտան ու անարդ ըրիր ։
46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի
դէմ ՚բերանին բացեր են ։
47 Մեր վրայ Ֆվախ ու գուբ , ՚՚ա-
ւերում ու կոտորած եկաւ ։
48 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկ-
մանը համար Ֆաչքերս ջուրըն հեղեղ-
ներ կ՚իջնեն ։
49 Ֆիմ աչքս անդադար արցունք կը
թափէ . ու բնաւ հանգստութիւն
պիտի չունենայ ,
50 Մինչև որ Տէրը Ֆերկինքէն նայի
ու տեսնէ ,
51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջկներուն
համար՝ աչքս հոգւոյս նեղութիւն
կու տայ ։
52 Իմ թշնամիներս Ֆզուր տեղը՝
անդադար զիս ճնճղուկի պէս կ՚որ-
սան ։
53 Իմ կեանքս Նգուբի մէջ կտրե-
ցին . Ֆվրաս քար նետեցին ։
54 ՃՋուրերը գլխուս վեր բարձրա-
ցան . Ֆըսի թէ , Ես կտրեցայ .
55 Ֆխորունկ գուբէն քու անունդ
կանչեցի՝ ով Տէր ։
56 Ֆիմ ձայնս լսեցիր . իմ հառա-
չանքիս ՚՚ աղաղակիս քու ականջ-
դ՚ դոցեր ։
57 Քեզի կանչած օրս Նմօտեցար .
ըսիր թէ՝ Մի վախնար ։
58 Ֆիմ հոգւոյս դատը վարեցիր ,
ով Տէր . Ֆիմ կեանքս ազատեցիր ։
59 Ո՛վ Տէր՝ ինծի եղած զրկանքը
տեսար . Ֆիմ իրաւունքս պաշտ-
պանէ ։
60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝

Ի Նէր 13 ։
՚՚ Սաղ· ԼԶ· 9 ։
՚Ցոր·Բ·10 ։ Ես·Խե·7 ։ Եմի·Գ·6 ։ Վ Ըհաւ·ժԹ· 3 ։
՚՚ Մէք·Է·9 ։
† Կ՚՚՛ իր մեղքերուն վրայ Խ՚՚ը տրտմէ ։
Բ Սաղ· Ձգ· 4 ։
Ֆ Դան· Թ· 5 ։
՚՚ Գլ·Բ·2 ։ 17, 21 ։
‡ Հմր 8 ։
† ա Կոր· Գ· 13 ։
՚ Գլ·Բ·16 ։
Ֆ Ես · Խգ · 17 ։ Երեմ. Խը· 43 ։
՚՚ Ես · Ծա · 19 ։
Ք Երեմ. Գ· 19 ։ Թ· Ֆ ։ Ժգ · 17 ։ Գլ·Բ·11 ։
Ի Սաղ· Հե· 2 ։ Գլ· ա· 16 ։
Ր Ես · Կգ · 15 ։
Ի Սաղ· Լթ· 7, 19 ։ Կթ· 4 ։ ՃԹ· 3 ։ ՃԹ· 161 ։
Ղ Երեմ. Լե· 16 ։ Լը · 6 ։ 9 ։ 10 ։
Ի Դան · Գ· 17 ։
Ը Սաղ· Կթ· 2 ։ ՃԳ· 4 ։ 5 ։
Ր Սաղ· Լա· 22 ։ Ես·Լը· 10, 11 ։ Հմր· 18 ։
Ժ Սաղ· Ճե· 1 ։ Ցոքս·Բ· 2 ։
Ի Սաղ·Գ·4 ։ Գ·Տ ։ Ժը· 6 ։ Կ՚՚· 19 ։ ՃԺ՚Գ· 1 ։
Լ Ըակ·Գ·8 ։
Ի Սաղ· Լթ· 1 ։ Երեմ. Ծա · 36 ։
Բ Սաղ· Կա· 23 ։
Ֆ Սաղ· Թ· 4 ։ Լը·

հանոնց ինձի դէմ ՚՚ռնչոյթ բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։
61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ով Տէր , անոնց ինձի դէմ ՚՚ռնչոյթ բոլոր դիտաւորութիւնները ,
62 իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները , ու ամէն օր ինձի դէմ անոնց խորհո՛ւրդները ։
63 Անոնց նստելուն ու ելլելուն նայէ · ղեռ անոնց երդն եմ ։
64 Ո՛վ Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես՝ իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։
65 Անոնց սրտի ,* տրտմութիւն պիտի տաս · քու անէծքդ դէպ ի՛ անոնց ։
66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք , ու ՛ի Տէրոջը ներկինքէն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

Ե Սաղ · ՃԼԹ · 2 ։
Ղ Հմր · 14 ։
ՃՍաղ · իը · 4 ։ Տ՚ես Երեմ · ժա · 20 ։ բ Տիմ · դ · 14 ։
* կամ՝ ծածկոց ·
՛ Սաղ · ը · 3 ։
յ բ Օր · իե · 19 ։ Երեմ · ժ · 11 ։

ԳԼ · Դ

1 Սիօն իր ոգորմելի վիճակին վրայ կ՚ողբայ · 13 իր մեղքերը կը խոստովանի · 21 Եդովմին սպառնալիք կ՚ըլլայ · 22 Սիօն կը մխիթարուի ։

1 Ո՜ւկին ինչպէս իր գոյնը կորսընցուց , ո՜ մաքուր ոսկին փոխուեցաւ · սրբարանին քարերը ո՜ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։
2 Սիօնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին , ինչպէս բրուտի ձեռքով չինուած խեցեղէն ամաններու պէս սեպուեցան ։
3 †Վիշապները անդամ ծիծերնին կը հանեն , ո՜ իրենց լակոտներուն կաթ կու տան · իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի †ջայլամնց պէս անգութ եղաւ ։
4 Ծաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն ՚ի իր քմացը փակաւ · Է տըղաքները հաց ուզեցին · Բայց ա նոնց ջարդող չկար ։
5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները՝ փողոցներուն մէջը յուսահատութեան մնացին · կարմիր հագուստ ներով մեծցողները՝ ▲ աղբանոցներ ղդրկեցին ։
6 Եւ իմ ժողովուրդիս աղջկանը անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ · Է որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ , առանց ձեռ՚՚ ալ ձեռքերը անոր դպչելու ։
7 Անոր ազնուականները ձիւնէն սպրդուր՝ կաթէն ճերմակ էին · ո՜նոնց մարմինը ‡յակինթներէն կարմիր էր · անոնց կերպարանքը շափիւղայի կը նմանէր ։
8 ‖Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սև եղաւ · ու փողոցներուն մջը չեն ճանչցուիր · Անոնց մորթը ի-

Ն · ք · ղՖ · Իսր 588

րենց ոսկորներուն փակաւ · չորցաւ ՚՚ փայտի պէս եղաւ ։
9 Սուրէ մեռածները՝ անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին · վասն զի ասոնք ագարակի արդեանցը պակսութենէն մաշեցան ու մեռան ։
10 ծՈղորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին · իմ ժողովուրդիս աղջիկանը կոտորածին ատենը՝ Անոնց կերակուր եղան ։
11 Տէրը իր սրտմտութիւնը կատարեց · Էիր սաստիկ բարկութիւնը թափեց · ԵՒ Սիօնի մէջ ֆ կրակ բըռընկցուց , որ անոր հիմերը կերաւ ։
12 Երկրի թագաւորները , ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։
13 ‖Անոր մարգարէներուն մեղքերէն , անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝ որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին ,
14 փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս աստանդական պտըտեցան · Յարիւնով պղծուեցան · Չկրնացին որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու ։
15 ‖Անոնց կը կանչէին · Ե՛տ քաշուեցէ՛ք՝ ով ՛պիղծե՛ր՚ , ետ քաշուեցէ՛ք , ետ քաշուեցէ՛ք , մի դպչիք · անոնք փախան ու ասդին անդին պտրտեցան · ազգերուն մէջ բսուեցաւ · Անոնք մշմէն ալ հոս չբնակին ։
16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք · անոնց մշմէն ալ չնայեր · քահանայից երեսին պատիւ չբերին · ՛ծերերուն գթութիւն չբրին ։
17 ՛Մեզի ըլլա՜ օգնութեանը համար՝ պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան · դիտելով ըսպասեցինք անոնչ աղգի մը՝ որ չէր կրնար հդ ազատել ։
18 Ն Մեր քայլերը կ՚որսան , որ մեր փողոցներուն մէջը չպտըտինք · Ւ մեր վախճանը մօտեցաւ · մեր օրերը լեցուեցան · յիրաւի մեր վախճանը հասաւ ։
19 ՛Մեզ հալածողները ՚՚ երկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան · մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալածեցին · անապատի մէջ մեզի համար դարանամուտ եղան ։
20 Մեր Ւնդացը շունչը՝ ՚՚ Տէրոջը օծեալը՝ Ւանոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ , որուն համար մենք կ՚ըսէինք · Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք ։
21 ՛՚՚ Ցնծա և ուրախ եղիր՝ ով Եդովմի աղջիկը , որ Հուս երկրին մէջ

Ն · ք · ղՖ · Իսր 588

ծ Ես · խթ · 15 ։
Ի ԳԼ · բ · 20 ։
Լ Ր Օր · իը · 57 ։ դԹագ · ը · 29 ։
Ի Երեմ · է · 20 ։
ծ Ր Օր · լ · 22 ։ Երեմ · խա · 14 ։

Կ Երեմ · է · 31 ։ ը · 13 ։ ժ դ · 14 ։ իգ · 11 ։ 21 ։ Եզեկ · իր · 26 ։ 28 ։ Սոփ · գ · 4 ։
Հ Պատ · իգ · 31 ։ 37 ։
Յ Երեմ · բ · 34 ։
Ղ Թող · ժԹ · 16 ։
‖ Կա՛մ՝ Անոնց համար կը կանչէին · Ե՛տ քաշուեցէք · պիղծ են ։
ֆ Ղա · ժգ · 45 ։

՛ ԳԼ · է · 12 ։
յ դ Թագ · իդ · 7 ։ Ես · ի · 5 ։ լ · 6 ։ 7 ։ Երեմ · լ · 7 ։ Եզեկ · իԹ · 16 ։

Ղ Թագ · իե · 4 · 5 ։
Ն Եզեկ · է · 2 ։ 3 · 6 ։ Ամվ · ը · 2 ։

՚՚ բ Օր · իր · 49 ։ Երեմ · դ · 13 ։

Ն Ես · բ · 7 ։ ԳԼ · բ · 9 ։
Կ Երեմ · ծբ · 9 ։ Եզեկ · ժբ · 13 ։ ժԹ · 4 · 8 ։
՚՚ Տես Ֆող · ժա · 9 ։

Ն · Ք · Գ · ԻԲԲ 588

կը բնակիս . ՝քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը . պիտի գինովնաս , ու ինքզինդ պիտի մերկացընես ։

22 Է՛ր ու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիօնի աղջիկը . քեզ ալ չի՛ պիտի գերի պիտի չտանի . ո՛վ անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ընէ՝ ով Եդովմի աղջիկը . քու մեղքերդ պիտի յայտնէ ։

ԳԼ · Ե

1 Աղօթքի մէջ Սիօնին ցաւալի գանգատը առ Աստուած ։

1 ՈՎ եղաւ եղածը ՝յիշէ՛ ով Տէր . նայէ՛ , ու ի՛մ նախատինքը տես ։

2 Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ , մեր տուները՝ օտարազգիներուն ։

3 Հայր չունեցող որբեր եղանք . մեր մայրերը որբևարիներու պէս են ։

4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք . մեր փայտը գնով կու գայ ։

5 Տէ՛ր՝ ի՛ջ մեր պարանոցին վրայ ընկէ՛ հալածուեցանք . կ՝աշխատինք , ու հանգստութիւն չունինք ։

6 Հացով կշտանալու համար՝ ձեռ ՝ի՛ Եգիպտոս ու Ասորեստան ձեռք * երկրնդուցինք ։

7 Մեր հայրերը մեղք գործեցին , և ի՛նչան . ու անոնց անօրէնութիւնները մենք կը կրենք ։

8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ . անոնց ձեռքէն ո՛չ ազատող չկայ ։

9 Անապատի սուրին երեսէն՝ մեր հացը՝ մեծ կեանքին վտանգովը ձեռք բերինք ։

10 Սովին սաստկութեանը պատճառաւ՝ ի՛ մեր մորթը փուռի պէս սեւցաւ ։

11 Կիներները Սիօնի մէջ խայտառակեցին , ու կոյսերը Ցուդայի քաղաքներուն մէջ ։

12 Իշխանները ձեռքովը՝ կախուեցան . ծերոց երեսին պատիւ չըրին ։

13 Երիտասարդները երկանաքարերը վերցուցին , ու տղաքը փայտի տակ ինկան ։

14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստելէն , ու երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն ։

15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ . մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ ։

16 Մեր գլխուն պսակը ինկաւ . հիմա վա՛յ մեզի , վասն զի մեղք գործեցինք ։

17 Ասոր համար՝ մեր սիրտը նուաղած է . ասոնց պատճառաւ խաւարեցան՝

18 Սիօն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ . անոր վրայ աղուէսներ կը պտրտին ։

19 Հաւուն ով Տէր՝ յաւիտեան կը մնաս . նստարդ աթոռդ դարէ ՝ի դար կը տե՛ւէ ։

20 Մեզ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս , ու երկար ժամանակ մեզ կը թողուս ։

21 Դարձո՛ւր մեզ՝ ով Տէր , ու դառնանք . մեր օրերը առջինին պէս նորոգէ ։

22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր . մեր վրայ խիստ շատ բարկացար ։

Ն · Ք · Գ · ԻԲԲ 588

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՆՈՒՀԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եզեկիելին մարգարէութեան ժամանակը՝ քա-
բար գետին քովը . 4 անոր տեսիլքը՝ որուն
մէջ չորս քերովբէները , 15 չորս անիւները , 26
ու Աստուծոյ փառքը տեսաւ ։

1 Եւ եղաւ որ երեսներորդ տարին՝ չորրորդ ամսուն հինգին՝ երբոր ես գերիներուն մէջը Քար գետին քովն էի , Բերկինքը բացուեցաւ , ու Աստուծոյ տե-
2 սիլքները տեսայ ։ Ամսուն հինգերորդ օրը՝ այսինքն Յովակիմ թագաւորին գերութեանը հինգ-
3 երորդ տարին , քաղդեացւոց երկրին մէջ՝ գետին քովը՝ Բուզիի որդւոյն Եզեկիել քահանային յայտնապէս Տէրոջը խօսքը եղաւ . և հոն անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ ։

4 Ու տեսայ որ ահա Հիւսիսային կողմէն Ամրկալից հով՝ մեծ ամպ ու բռնկած կրակ կու գար , որուն բոլորտիքը պայծառութիւն կար , ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկեպղինձի նմանութիւն մը կ'երե-
5 ։ Նաև Եւ անոր մէջը Հոյակ կենդանիի կերպարանք կար . ու Բանոնց երեւոյթը ասիկա էր . Մանոնք
6 մարդու կերպարանք ունէին ։ Եւ Համեն մէկը չորս երես ունէր . ու անոնց Համեն մէկը չորս թեւ ունէր ։
7 Եւ անոնց ոտքերը՝ շիտակ ոտքեր էին , ու անոնց ոտքերուն Թաթը՝ զուարակի ոտքին Թաթին պէս էր . ու Հփայլուն պղինձի պէս կը
8 փայլէին ։ Եւ Համեն մէկը՝ Բանոնց մէջը՝ անոնց Թեւերուն տակը մարդու ձեռքեր կար . ու չորսն ալ
9 երեսներ ու Թեւեր ունէին ։ Բանոնց Թեւերը իրարու կցուած էին . Հանոնք երթալու ատեննին չէին դառնար . ամէն մէկը շիտակ Յառաջ
10 կ'երթար ։ Եւ անոնց Հերեսներուն ձևը առիւծի էր . չորսն ալ մարդու երես ունէին , ու աջ կողմն առիւծի երես . նաև չորսն ալ ձախ կողմն եզի երես , ու չորսն ալ
11 արծիւի երես ունէին ։ Ու անոնց երեսները այդպէս էին . և անոնց Թեւերը վերէն կը տարածուէին . երկուքը իրարու կցուած էին , Նու երկուքը անոնց մարմինը կը ծած-

12 կէին ։ Եւ ամէն մէկը Հչիտակ յառաջ կ'երթար . ո՞ղին ուր որ երթալու ըլլար , անոնք հոն կ'երթային . Հ գացած ատեննին
13 չէին դառնար ։ Եւ կենդանիներուն կերպարանքը՝ անոնց երեւոյթը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ Հջահերու երեւոյթին պէս էր , որ կենդանիներուն մէջտեղը կը պտրտէր . ու ան կրակը լուսափայլ էր . ու կրակէն փայլակներ կ'ելլէր ։
14 Եւ կենդանիները Հփայլակի երեւոյթին պէս Հկը վազէին , ու կը դառնային ։
15 Ու կենդանիներուն նայեցայ , և ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն Մէն Մի Մ քովը՝ չորս երեսով
16 ։ անիւ մը կար ։ Հանիւներուն երեւոյթը ու անոնց շինուածքը Դոսկեքարի կը նմանէր . և չորսին ձևը մէկ էր . ու անոնց երեւոյթը ու շինուածքը այնպէս էր , որպես Թէ անիւ անիւի մէջ է-
17 ղած ըլլար ։ Գացած ատեննին՝ իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային . Դգացած ատեննին Էրենց Մէ Մ՞Յ Յ՞Մ Հշիտ չէին դառնար ։
18 Եւ անոնց շրջանակները բարձր ու ահեղ էին . և չորսին ալ շրջանակները ամէն կողմն Մաչքերով
19 լեցուն էին ։ Ու Երբոր կենդանիները կ'երթային , անիւներն Հ անոնց քովէն կ'երթային . ու երբոր կենդանիները երկրի երեսէն կը վերանային , անիւներն Հ կը վերա-
20 նային ։ Ո՞ղին ուր որ երթալու ըլլար , անոնք հոն՝ ոդին գացած տեղը կ'երթային . անիւներն ալ անոնց հետ Մկտեղ կը վերանային . Քանզի անիւներուն ոդին կար ։
21 Նիներուն ոդին կար ։ Երբոր ա-նոնք կ'երթային , ասոնք Հ կ'երթային , ու երբոր անոնք կը կայնէին , ասոնք Հ կը կայնէին . ու երբոր անոնք երկրի երեսէն կը վերանային , անիւները անոնց հետ կը վերանային . քանզի անիւներուն մէջը կենդանիներուն ոդին կար ։
22 Եւ Հկենդանիներուն գլխուն վրայ՝ երկնէք հաստատութեանը նմանութիւնը՝ վերէն անոնց գլուխներուն վրայ տարածուած էր՝ յուսափայլ

Ղ Հմր 9 · Գլ · ժ · 22 ։
Ե Հմր 20 ։
Յ Հմր 9 · 17 ։
Ա Ցայտ · ·, · 5 ։
Ն Մատ · իդ · 23 ։
Ղ Ես · Զաք · դ · 10 ։
Ա Գլ · ժ · 9 ։
Ղ Գլ · ժ · 9 · 10 ։
Պ Դան · ժ · 6 ։
Է Հմր 12 ։
Ա Գլ · ժ · 12 ։
Զաք · դ · 10 ։
Ա Գլ · ժ · 16 · 17 ։
Է Հմր 12 ։
Գ Գլ · ժ · 17 ։
Բ Հմր 19 · 20 · Գլ · ժ · 17 ։
Ց Գլ · ժ · 1 ։

Ա Գլ · ժ · 15 · 23 · ժ · 15 · 20 · 22 · խգ · 3 ։
Բ Մատ · դ · 16 · Գոր · է · 55 · ժ · 11 · Ցայտ · ժԹ · 11 ։
Է Գլ · ը · 8 ։
Ը դ Թագ · իդ · 12 · 15 ։
Ի գ Թագ · ժը · 46 · դ Թագ · գ · 15 · Գլ · գ · 14 · 22 · ը · 1 · խ · 1 ։
Ղ Երեմ · ա · 14 · դ · 6 · է · 1 ։
Ի Երեմ · իդ · 19 · իե · 32 ։
Ը Ցայտ · դ · 6 · ը ։
Ր Գլ · ժ · 8 · ը ։
Ժ Հմր 10 ։
Ի Գլ · ժ · 14 · 21 ։
Լ Դան · ժ · 6 · Ցայտ · ա · 15 ։
Ի Գլ · ժ · 8 · 21 ։
Ծ Հմր 11 ։
Կ Հմր 12 · Գլ · ժ · 11 ։
Հ Ցայտ · դ · 7 ։
Ն Ես · ը · 2 ։

23 ակնվանիի նման ։ Եւ ան հաստա-
տութեանը տակը՝ անոնց թեւե-
րը իրարու կը չիտկուէին . ամէն
մէկը մէկ կողմէն էր մարդկէն
երկու ըն ուներ , և ամէն մէկը մէ-
կալ կողմէն իր մարմինը ծածկող
24 երկու ըն ուներ ։ Ու երբոր կ'եր-
թային , անոնց թեւերուն ձայնը
լսեցի , † չատ ջուրերու ձայնին պէս՝
* Ամենակարողին ձայնին պէս , աղ-
մուկի ձայնի , — բանակի ձայնի
պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 թեւերը կ'իջեցընէին ։ Ու երբոր
անոնք կը կայնէին , — թեւերնին
կ'ջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր ։
26 * Ու անոնց գլխուն վրայ եղող
հաստատութենէն վեր՝ † շափիւղայ
քարի երեւոյթով աթոռի նմանու-
թիւն մը կար , ու ան աթոռի
նմանութեանը վրայ՝ մարդու կեր-
պարանքով նմանութիւն մը կար
27 վերէն ։ Եւ անոր երիկամանը ե-
րեւութէն վեր՝ ոսկեպղինձի նման՝
բոլորտիքը — ներսը կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու երիկա-
մանը երեւութէն վայ՝ կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու պայծա-
28 ռութեամբ շրջապատած էր . Ինչ-
պէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ ե-
ղող ծիածանին երեւոյթը , այնպէս
էր ան շրջապատած պայծառու-
թեանը երեւոյթը ։ † Ասիկայ Տէրո-
ջը փառաց նմանութեանը երե-
ւոյթն էր . ու երբոր տեսայ , ես
բերնիս վրայ ինկայ . ու մէկ խօսողի
մը ձայնը լսեցի ։

ԳԼ . Բ

1 Եզեկիէլին յանձնուած պատուէր . 6 իրեն
ըրուած պատուէրը . 9 իր ծանր մարգարէ-
ութեանը տումը ։

1 Ու ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ ·
ոտքերուդ վրայ կայնէ , ու
2 քեզի հետ խօսիմ ։ Ու ինծի հետ
խօսածին պէս՝ Հոգին իմ վրաս
եկաւ , և զիս ոտքերուս վրայ վեր-
ցուց . ու ինծի հետ խօսողին ձայնը
3 լսեցի . Եւ ինծի ըսաւ . Որդի մար-
դոյ՝ ես քեզ Իսրայէլի որդւոցը՝
ինծի դէմ ապստամբող ապըս-
տամբներուն ազգին կը խրկեմ , որ
† Թէ իրենք և Թէ իրենց հայրերը
մինչև այս օրս ինծի դէմ յանցաւոր
4 գտնուեցան . Ու անոնք պինտ-
երես և խստասիրտ որդիներ են . ես
քեզ անոնց կը խրկեմ . ու անոնց
ըսես . Տէր Եհովան այսպես կ'ըսէ ։
5 † Եւ անոնք՝ Թէ լսեն , և Թէ զանց
ընեն , (քանզի անոնք ապստամբ-
նէրու տուն են ,) սակայն Նպիտի
գիտնան Թէ մէջերնին մարգարէ
կայ ։
6 Ու դուն որդի մարդոյ՝ † անոնցմէ
մի՛ վախնար , և անոնց խօսքերէն
մի՛ վախնար . Թէև քու քովդ
է * կամակոր ու ծուռ մարդիկ" կան ,
և կարիճներու քով կը բնակիս .
† անոնց խօսքերէն մի՛ վախնար , և
անոնց երեսէն մի՛ զարհուրիր ,
† Թէև անոնք ապստամբներու տուն
7 են ։ Ու անոնց իմ խօսքերս խօ-
սիս , է Թէ լսեն և Թէ զանց ընեն .
քանզի անոնք ապստամբ են ։
8 Ու դուն որդի մարդոյ՝ քեզի ը-
սածս մտիկ ըրէ . ան ապստամբ
տանը պէս ապստամբ մի՛ ըլլար .
բերանդ բաց , ու Թքեզի տուածս
9 կեր ։ Ու նայեցայ , և ահա † ինծի
երկընցած ձեռք մը , և ահա Նանոր
10 մէջը դիրքի տումս մը կար . Ու
զանիկայ իմ առջևս բացաւ . և ա-
նիկայ ներսէն ու դուրսէն գրուած
էր . ու անոր վրայ ողբեր , հառա-
չանք ու վայ գրուած կար ։

ԳԼ . Գ

1 Եզեկիէլ ան տումը կ'ուտէ ։ 4 Ապստամբ կը
գրաչելերէ գոնիկայ ։ 15 կը տարվեցընէ անոր՝
մարգարէութեան կանոչը ։ 22 կը յայտնէ Թէ
ինչը կը դոցէ ու կը բանայ մարգարէին բերա-
նը ։

1 Ու ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝
ինչ գտածդ կեր . ես տումը
կեր , ու դնա Իսրայէլի տանը խօ-
2 սէ ։ Եւ իմ բերանս բացի , ու ան
3 տումը ինծի կերցուց . Եւ ինծի
ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ աս իմ քեզի
տուած տումս փորիդ կերցուր , ու
աղիքներդ լեցուր . ու ես † ուտելիս
կերայ . ու բերնիս մէջը † մեղրի պէս
4 անուշ եղաւ ։ Ան ատենը ինծի
ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ դնէ Իսրա-
յէլի տանը գնա , ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ ։ Վասն զի դուն
դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու
ունեցող ազգի մը չխրկուեցար .
6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուա-
րիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունե-
ցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօս-
քերը դուն չես հասկընար . յիրաւի
† Թէ որ քեզ անոնց խրկէի , անոնք
7 քեզի մտիկ պիտի ընէին ։ Բայց
Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել
պիտի չուզեն . Եվասն զի չեն ուզեր
ինծի մտիկ ընել . Նորովհետև բոլոր
Իսրայէլի տունը պինտերես ու խրա-
8 տասիրտ է ։ Ահա անոնց երեսին
դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց
ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ
9 ըրի ։ † Քու ճակատդ վէմէն ամուր՝
անդամանդի պէս ըրի . Նանոնցմէ
չվախնաս , ու անոնց երեսէն չդար-
հուրիս , Թէև անոնք ապստամբնե-
րու տուն են ։

Ն . ք . ԶԲ . Իբր 595

Ե Երեմ . ա . Տ . 17 ; Ղա . ժբ . 4 ։
Բ Երեմ . ե . 28 ։ Տես Ե . Թ . 15 ։ Մէք . է . 4 ։
* Կ — Ծ' փու-
ռուածները
Ը Գլ . է . 9 ։ ա զատ . գ . 14 ։
Ժ Գլ . է . 9 ։ 26 , 27 ։
Ի Երեմ . ա . 7 . 17 ։
Լ Հմր 5 ։
Ի Ցայտ . ժ . 9 ։
Ի Գլ . ը . 3 ։ Երեմ . ա . 9 ։
Ի Գլ . է . 1 ։

— Գլ . բ . Տ ։ 9 ։
Բ Ցայտ . ժ . 9 ։ Տես Ե . Բեմ . ժե . 16 ։
Ի Սաղ . ժբ . 10 ։ Հժբ . 103 ։
Ժ Մատ . ժա . 21 , 23 ։
Ի Ցոհ . ժե . 20 ։ Ղ Գլ . ր . 4 ։
Ի Նա . ե . 7 ։ Երեմ . ա . 18 ։ ժե . 20 ։ Տես Մէք . գ . 8 ։
Բ Երեմ . ա . Տ . 17 ։ Գլ . ր . 6 ։

Ն . ք . ԶԲ . Իբր 595

— Գլ . ժ . 5 ։
Ի Գլ . Խգ . 2 ։ Դան . ժ . 6 ։ Ցայտ . ա . 15 ։
* Ցար . լէ . 4 . 5 ։ Սաղ . ԽԹ . 3 . 4 ։ կը . 33 ։
* Գլ . ժ . 1 ։
Ի Եզ . իդ . 10 ։
— Գլ . ը . 2 ։
Բ Ցայտ . գ . 3 ։ ժ . 1 ։
Ի Գլ . դ . 28 ։ ը . 4 ։
Ժ Գլ . դ . 28 ։ Դան . ը . 17 ։ Գր . Թ . 4 ։ Ցայտ . ա . 17 ։
— Դան . ժ . 11 ։
Բ Գլ . դ . 21 ։
Ի Երեմ . գ . 25 ։ Գլ . ի . 18 ։ 21 , 30 ։
Ժ Գլ . դ . 7 ։
Ի Գլ . գ . 11 ։ 25 , 27 ։
Ղ Գլ . ԼՁ . 33 ։

Ն · Ք · Գ · 595

10 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս՝ որ քեզի պիտի խօսիմ , սրտիդ մէջը ընդ-
11 դունէ , ու ականջներովդ լսէ . Եւ դնա գերիներուն մէջը ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ , ու ա-նոնց խօսէ , և անոնց ըսէ . Ի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Թէ մարիկ ընէն , և թէ զանց ընէն ։
12 Ան ատենը Ի Հոգին զիս վերցուց , ու ետևէս մեծ շարժումի ձայն մը լսեցի , որ Կ'ըսէր . Տէրոջը փառքը
13 օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն ։ Եւ կենդանիներուն թևոցը իրարու զարնելուն ձայնը , ու անոնց քովի ա-նիւներուն ձայնը , ու մեծ շարժումի
14 ձայն լսէի ։ Եւ Հոգին զիս վերցուց տարաւ , ու ես իմ հոգիիս տաքութենէն դառնութեամբ գացի . ու Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս
15 եղաւ զօրութեամբ ։ Եւ գերքար գետին քովը բնակող Թէլապիսի գերիներուն եկայ , ու Ի անոնց նըստած տեղը նստայ , և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ ։
16 Ու եօթը օրէն ետքը՝ Տէրոջը
17 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Ի Որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը Կ դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշա-
18 ցընես ։ Երբոր ամբարիշտին ըսեմ Թէ՝ Անշուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն զանիկայ չզգուշացընես , ու չզրուցես որ ամբարիշտը ապրեցընելու համար՝ իր չար ճամբայէն զգուշացընես . ան ամբարիշտը Ի իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի . բայց անոր արիւնը քու ձեռ-
19 քէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես , ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի . Ի բայց դուն քու հոգիդ ա-
20 զատած կ'ըլլաս ։ Ու երբոր Ն արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու չարութիւն ընէ , ու ես անոր առջևը գայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի . զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի , և անոր ըրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի . բայց անոր արիւնը քու
21 ձեռքէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ . ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի՝ խրատ մարիկ ընդունելուն համար . ու դուն քու հոգիդ ազատած պիտի ըլլաս ։
22 Եւ հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու ինծի ըսաւ . Ելի , Ի դաշտը դնա , ու հոն քեզի հետ պիտի

23 խօսիմ ։ Եւ ես ելայ՝ դաշտը գացի . և ահա հոն կայներ էր Ի Տէրոջը փառքը , Ի Քորար գետին քովը տեսած փառքիս պէս . Ես երեսիս
24 վրայ ինկայ ։ Եւ Ի Հոգին իմ վրաս եկաւ , ու զիս ոտքի վրայ կայնեցուց . և ինծի հետ խօսեցաւ , ու ինծի ըսաւ . Գնա՝ տանդ մէջ պա-
25 հուըտ՝ ։ Ու , դուն որդի՛ մարդոյ՝ ահա Ն քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն , և անոնցմով քեզ պիտի կապեն . ու անոնց մէջը պիտի չելլես ։
26 Եւ Ղ քու լեզուդ քու ըմպիդ պիտի-փակցընեմ՝ , ու համր պիտի ըլլաս . և անոնց մէջը՝ յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս . Վասն զի անոնք ապստամբներու տուն
27 են ։ Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ՝ , քու բերանդ պիտի բանամ . ու անոնց պիտի ըսես . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Լսողը թող լսէ՝ , ու զանց ընողը թող զանց ընէ . Վասն զի անոնք ապըստամբներու տուն են ։

Ն · Ք · Ջ · 695

Ց Գ · ա · 28 ։
Ն Գ · ա · 1 ։
Ը Գ · ա · 28 ։
Ի Գ · բ · 2 ։

Ը Գ · դ · 8 ։

Ղ Գ · իդ · 27 · Ը · ա · 20 , 22 ։

Ը Գ · բ · 5 , 6 , 7 ։

Ի Գ · իդ · 27 · Լ · 22 ։
Ի Հմր 11 ։

Լ Հմր 9 · 26 ։ Գ · Ժբ · 2 · 3 ։

Գ Լ · Դ

1 Պաշարման օրինակով մը կը ցուցուի Ցերուսաղէմին կատաստրոֆին հաստատելէն մինչև գերութեան ժամանակին միջոցը ։ 9 Պաշարման տանելի պաշարին միջոցովը՝ ցոյն ապատկերելը կը ցուցուի ։

1 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ աղիւս մը առ , ու զանիկայ առջևդ դիր , և անոր վրան քաղաք մը՝ այսինքն Երուսաղէմը գծագրէ ։
2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր , և անոր դէմ մարտկոց շինէ , ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ , և անոր դէմ բանակ կազմէ , ու անոր բոլորտիքը Ո պատերազմա-
3 կան մեքենաներ դիր ։ Եւ դուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ , ու զանիկայ՝ քուկին ու քաղաքին մէջտեղը՝ երկաթէ պարիսպի նման դիր , ու քու երեսդ անոր դէմ շինէ՝ , որ անիկայ պաշարուի . ու զանիկայ պաշարէ՝ . Ի ասիկայ Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ ։
4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ՝ , ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը . ա-նոր վրայ պառկած օրերուդ թուովը՝ անոնց անօրէնութիւնը կրես ։
5 Քանզի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները օրերու թուովը՝ քու վրադ դրի՝ իրեք հարիւր ինսնսուն օր , որ Ի Իսրայէլի տանը անօրէնու-
6 Թիւնը կրես ։ Ու երբոր ան օրերը լմընցընես , նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ , ու քառասուն օր Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես . քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէկմէկ օր տուի ։

Ա Գ · ժբ · 7 · Տ · 9 ։

Ի Ես · ծբ · Տ · ձղ · 10 · կբ · 6 · Երեմ · ձ · 17 ։

Հ Գլ · լէ · 6 · Ցօն · ը · 21 , 24 ։

Ն Եզ · խթ · 4 · 5 · Գոր · ի · 26 ։

Ղ Գլ · ժբ · 24 · լէ · 12 , 13 ։

Ե Հմր 14 · Գլ · ա · 3 ։

Ի Գլ · բ · 4 ։

Ա Գ · ժբ · 14 · Գլ · ը · 3 · Տես գ Թագ · ժբ · 12 · դ Թագ · բ · 16 · Գոր · ը · 39 ։

Ի Հմր 12 · Գլ · ը · 3 ։

Լ Դ Թագ · գ · 15 · Գլ · ա · 3 · ը · 1 · լէ · 1 ։

Ի Ցօր · բ · 13 · Սաղ · հլէ · 1 ։

Ե Գլ · լէ · 7 · Տ · 9 ։

Ի Ես · ծբ · Տ · ձղ · 10 · կբ · 6 · Երեմ · ձ · 17 ։

Ա Հմր 14 · Գլ · ա · 3 ։

Ի Գլ · բ · 4 ։

7 Եւ քրե Եբեսդ դէպ 'ի Երու-
սաղէմի պաշարումը չիտկես , ու
.քրե բազուկդ մերկացընես , ու ա-
նոր վրայ մարգարեութիւն ընես ,
8 Եւ ես ահա քրե վրադ կապանք-
ներ պիտի դնեմ, որ մէկ կողմիդ մի-
կալ կողմիդ չդառնաս , մինչև որ
քրե պաշարման օրերդ լմընցընես ։
9 Ու դուն քեզի ցորն , գարի ,
բակլայ , ոսպ , կորնակ , ու հաճար
առ , և զանոնք ամանի մը մէջ
դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ .
զանիկայ՝ քրե յ–ի կողմիդ վրայ
պառկած օրերուդ համրանքովը իր-
րեզ հարիւր իննսուն օր ուտես ։
10 Եւ ուտելու կերակուրդ կշռով
ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ
11 ժամանակ ժամանակ ուտես ։ Եւ
ջուրը չափով՝ հինգնի մը վեցերորդ
մասը իմնս . զանիկայ ժամանակ
12 ժամանակ խմես ։ Եւ ան ի–ր
ր–ի–ր–ր գարիղէն շօթերու պէս
ընելով ուտես . ու զանիկայ՝ անոնց
աչքին առջևը՝ մարդու աղբի վրայ
13 եփես ։ Եւ Տէր ըսաւ . Ի հար-
կէն որդիքը այսպէս պղծութեամբ
պիտի ուտեն իրենց հացը ան ազ-
գերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի
14 ըրլեմ ։ Ու ես ըսի . Ո՛հ , Տէր
Եհովայ՝ ահա իմ անձս չպղծուե-
ցաւ . և իմ տղայութենէս մինչև
հիմա ես մեռելոտի կամ գազանաբեկ
չկերայ . ու իմ բերանս չպիղծ միս
15 չմտաւ ։ Եւ ինծի ըսաւ . Նայէ ,
քեզի մարդու աղբին տեղը՝ կովի
քարոր տուի , ու քրե հացդ անոր
վրայ եփես ։
16 Նաև ինծի ըսաւ . Որդի մար-
դոյ՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ ի հա-
ցին ցուցը պիտի կոտրեմ , ու
ձ հացը կշռով և անձկութեամբ
պիտի ուտեն , ու ի ջուրը չափով և
17 ապշութեամբ պիտի խմեն ։ Ասոնց
ալ հացի պակսութիւն
պիտի ըլլայ , և իրենց անօրինու-
թիւնովը պիտի հալին ։

ԳԼ . Ե

1 Մաղ կորելու օրինակով 5 կը ցուցուի Երու-
սաղէմի դատաստանը իր ապստամբութեանը
համար , 12 սովով , սուրով , ու ցիրուցան
ըլլալով ։

1 Ու դուն որդի մարդոյ՝ քեզի սուր
դանակ մը առ , քեզի սափրիչի
ածելի մը առ , և զանիկայ գլխուդ
վրայէն , ու մօրուքիդ վրայէն ան-
ցուր . և քեզի կշիռ մը առ , ու
2 մազերը բաժնէն բաժնի ըրէ ։ Ե՛ր-
րորդ մասը՝ քաղաքին մէջ կրակով
պիտի այրես , երրորդ մասը առնես ,
և դաշնակով զարնելու տեղը բոլոր-
տիքը . ու երրորդ մասը հովին
ցրուես . ու ես անոնց ետևէն սուր
3 պիտի քաշեմ ։ Եւ անոնցմէ քիչ
թիւով առնես , ու զանոնք քր-
4 զանգիներուդ մէջը ծրարես ։ Եւ
դարձեալ անոնցմէ առնես , ու զա-
նոնք կրակը նետես , և զանոնք կրա-
կով պիրես . անկէ բոլոր Իսրայէլի
տանը կրակ պիտի ելլէ ։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ա-
սիկայ Երուսաղէմն է . զանիկայ
ազգերուն մէջը , ու իր բոլորտիքը
6 եղող երկիրներուն մէջը դրի ։ Եւ
անիկայ իմ *դատաստաններս՝ ազ-
գերէն , ու իմ կանոններս՝ իր բո-
լորտիքը եղող երկիրներէն աւելի
ամբարշտութեան փոխեց՞ . վասն
զի իմ դատաստաններս մերժեցին ,
7 և իմ կանոններովս չգալեցին ։ Ա-
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Որովհետև ձեր բոլորտիքը
եղող ազգերէն աւելի †ապստամբ
եղաք , իմ կանոններովս չգալեցիք ,
և իմ դատաստաններս՝ ի դործ չը-
դրիք . Ոչ ալ ձեր բոլորտիքը եղող
հեթանոսներուն սովորութեանցը
8 համեմատ ըրիք . Ուստի Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
քեզի դէմ եմ . ու ազգաց աչքե-
րուն առջևը քրե մէջդ դատաստան-
9 ներ 'ի գործ պիտի դնեմ ։ Եւ քրե
բոլոր պղծութիւններուդ համար՝
ես անոնկ բան մը պիտի ընեմ քրե
մէջդ , որուն նմանը ոչ ըրած եմ ,
10 ոչ ալ պիտի ընեմ ։ Ուստի համար
քրե մէջդ հայրերը՝ իրենց տղայրը
պիտի ուտեն , ու տղայրը իրենց
հայրերը պիտի ուտեն . և քրե մէջդ
դատաստաններ 'ի գործ պիտի դը-
նեմ , ու քրե բոլոր մնացորդդ ցա-
11 ռին հովին ցրուեմ ։ Ուստի
համար ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան , որովհետև դուն քրե էրս-
ըր դարշութիւններովդ , ու բոլոր
պղծութիւններովդ ելիմ սրբարանս
պղծեցիր , ես ալ անշուշտ ետևդ պի-
տի կոտրեմ . Եւ իմ աչքս պիտի
12 չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ ։ Ե՛րբ
երրորդ մասդ ժանտախտով պիտի
մեռնին , և քրե մէջդ սովով պիտի
սպառին . և քրե երրորդ մասդ չորս
կողմդ սրով պիտի իյնան . ու ի վեր-
րորդ մասդ ամէն հովի պիտի ըս-
ռուեմ , ու հանոնց ետևէն սուր
13 պիտի քաշեմ ։ Ա՛յսպէս իմ բար-
կութիւնս պիտի կատարուի , և
իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
պիտի իջնցընեմ , ու վրէժ պիտի
առնեմ . ու երբոր իմ սրտմտու-
թիւնս անոնց վրայ կատարեմ ,
պիտի դիտնան թէ ես Տէրս՝ իմ
14 նախանձովս խօսեցայ ։ Եւ ամէն
անցնողին աչքերուն առջևը՝ քրե

Ն · ք · ՀՖ · 595

Ե ԳԼ · ԳԻ · 25 ։

Ե ՈՎԼ · Թ · 3 ։

Ը ԵԶ · ԻՐ · 31 ։ Ղև · ժա · 40 ։ ԺԿ · 15 ։

Ը ՐՕր · ԺԳ · 3 ։ Եռ · կն · 4 ։

Թ Ղև · ԻԶ · 26 ։ Սաղ · ճԸ · 16 ։ Եռ · փ · 1 ։ ԳԼ · ե · 16 ։ ԺԿ · 13 ։

Ժ ՀՇՄ 10 ։ ԳԼ · ԺՐ · 19 ։

ԺԱ Ղև · ԻԶ · 33 ։ ԳԼ · ԻԳ · 23 ։

Ն · ք · ՀՖ · 594

Ե Երեմ · խ · 6 ։ ԺՐ · 16 ։

Ը Երեմ · խա · 1 ։ 2 · ԸՐ ։ խդ · 14 ։

* կ–ի՛ դատաստաններս՝ ազգե-
րէն , ու իմ կանոններս՝ իր բո-
լորտիքը եղող երկիրներէն աւելի
ամբարշտութեան փոխեց՞ . վասն
զի իմ դատաստաններս մերժեցին ,

† կ–ի՛ խը-
ռովայզ

Ե Երեմ · բ · 10 ։ 11 ։ ԳԼ · ԺԶ · 47

Ը ՈՂԶ · դ · 6 ։ Դան . Թ . 12 ։ Ա՛մվ . գ · 2 ։

Ի Ղև · ԻԳ · 29 ։ ԸՕր · իբ · 53 ։ դՅոգ . գ · 29 ։ Երեմ . ԺՐ · 9 ։ ՈՂր · ր · 20 ։ գ · 10 ։

Ժ ՀՇՄ 12 ։ Ղև · ԻԶ · 33 ։ ՐՕր · իբ · 64 ։ ԳԼ · ԺԲ · 14 ։ Ջաբ · ր · 6 ։

Ի ԳԼ · ժա · 21 ։

ԼՐՄՆ · ԼԶ · 14 ։ ԳԼ · ը · 5 ։ Ը ։ ԼԳ · 38 ։

Ի ԳԼ · է · 4 ։ 9 ։ ը · 18 ։ ԾՐ · 10 ։

Ի Տէս ՀՇ 2 ։ Երեմ . ԺԸ · 2 ։ ԼԱ · 9 ։ ԳԼ · ը · 12 ։

Ի Երեմ . Ի · 16 ։ ՀՇ 2 ։ 10 ։ ԳԼ · ը · 8 ։

Հ Ղև . ԻԶ · 23 ։ ՀՇ 2 ։ ԳԼ · ԺԲ · 14 ։

Ն ՈՂր · գ · 11 ։ ԳԼ · ը · 12 ։ է · Տ ։

Ո ԳԼ · իա · 17 ։

Ո Ես . ա · 24 ։ Ա ԳԼ · ԻՀ · 6 ։ ԼԲ · 19 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 594

բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ յաւերման ու անարգութեան պի-
15 տի մատնեմ քեզ : Ու երբոր բարկութեամբ , և սրտմտութեամբ , ու Նսրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ ՚ի գործ դնեմ , ես Բառը քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ Նանարգանք, նախատինք , առակ ու զարմացում պիտի ըլլայ . Եև Տէրս խօսեցայ :
16 Երբոր ես Նսովուն չար ու ասպակնիչ նետերը խրկեմ , որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի խրկեմ , սովը ձեր վրայ պիտի աւելցնեմ . ու ձեզի համար Հացին ցուպը պի-
17 տի կոտրեմ : Ա,յսպէս ձեր վրայ սով Ցու չար գազաններ պիտի խրկեմ . ու քեզ անզաւակ պիտի Թողուն . և քու մէջդ Ժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի . ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ . ես Տէրս խօսեցայ :

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի դառաստաններ իրենց կռապաշտութեանը համար : 8 Մէկ մնացորդ մը պիտի պահուի : 11 Աղտարները յորդորուած են անոնց Թշուառութիւններուն վրայ ողբալու :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ Ցերեսդ Իսրայէլի լեռներուն դարձուր , ու
3 անոնց մարգարէութիւն ըրէ , Ու ըսէ . Ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . այսպէս կ'ըսէ Եհովայ Տէրը՝ լեռներուն , բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն . Ահա ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ , ու ձեր բարձր
4 տեղւանքը պիտի կործանեմ . Եւ ձեր սեղանները աւերակ պիտի մընան , ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրին . և Ցձեզմէ սպանուածները ձեր կուռքերուն առջեւը
5 ինկած պիտի ձգեմ : Ու Իսրայէլի որդւոցը դիակները իրենց կուռքերուն առջեւը պիտի դնեմ , և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բո-
6 լորտիքը պիտի ցրուեմ : Ձեր ամէն բնակած տեղերուն մէջ քաղաքները աւերակ պիտի բլլան , ու բարձր տեղւանքը ամայի պիտի բլլան . որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի բլլան , և ձեր կուռքերը կոտրին ու խափանուին , և ձեր արեգական կուռքերը կործանին ,
7 ու ձեր գործերը չնչուին : Ու ձեր մէջը սպանուածներ պիտի իյնան . և Ցպիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
8 Բայց երրոր դուք երկիրներու մէջ ցրուիք , Ձեզմէ սուրէն ազատուածները՝ ազգերուն մէջ մը-
9 նացորդ պիտի Թողում : Եւ ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն

Ն · Ք · ՂԲ · 594

* Կամ՝ երբոր կոտրեմ իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սիրտը , ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընդունող աչքերը :

ան ազգերուն մէջը , ուր որ գերի պիտի քշուին . *վասն զի Ցիրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սրտովը , ու Ցիրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընդող աչքերովը տանջուեցայ" . և Ցանոնք իրենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ ըրած չարութիւններնուն պատճառովը իրենց անձերէն պիտի
10 զզուին : Ու պիտի դիտնան Թէ ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ Թէ ասս չարիքը անոնց պիտի ընեմ :
11 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ժձեռքերդ իրարու զարկ , ու ոտքդ դետինը զարկ , ու ըսէ . Ընփսոս իսրայէլի տանը բոլոր չար պղծութիւններուն . Վասն զի սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի իյ-
12 նան : Հեռուն եղողը՝ ժանտախտով պիտի մեռնի , ու մօտ եղողը՝ սրով պիտի իյնայ , և մնացածը ու †պաշարման մէջ եղողը" սովով պիտի մեռնի . Նայսպէս իմ սրտմրտութիւնս անոնց վրայ պիտի
13 կատարեմ : Ու երբոր անոնց ըսպանուածները՝ իրենց կուռքերուն մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլորտիքը , Ցամէն բարձր բլուրի վրայ , Ցամէն լեռներու գլուխ , ու Ցամէն կանաչ Ցծառի տակ , և Ցամէն տերեւախիտ բեւկնիի տակ Ցեղած ըլլան , ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անուշ հոտ կը մատուցանէին , Ցպիտի դիտնաք
14 Թէ ես եմ Տէրը : Ա,յսպէս Ցիմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկնցընեմ . ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղւանքը Ցդիւրդայի կողմը եղող անապատէն Ցեւէի ամայի ու աւերակ պիտի բ-
նեմ . ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ · Է

1 Իսրայէլի վերջին ամայութիւնը : 16 Աղաւաւածներուն սուգը : 20 Թշնամիները պիտի պղծեն սրբարանը՝ Իսրայէլացւոց գարշելութիւններուն համար : 23 Շղթայի մը օրինակով կը ցուցուի անոնց ողբմելի գերութիւնը :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Ուս դուն որդի մարդոյ՝ Դդ'կ ըսէ . Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ'ըսէ . Ցվախճան՝ երկրին չորս կողմին վախճանը հա-
3 ւսր է : Հիմա քու վրադ վախճան կու գայ . ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ . և Ցքու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի ընեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի
4 բերեմ : Եւ Ցիմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . հաւա քու ճամբաներդ քու վրադ

— Գ Ե · ի · 46 · իա · 2 · իե · 2 ։
Բ Գ Լ · ԼԶ · 1 ։
ֆ ՂԱ · իզ · 30 ։
Ր ՂԱ · իզ · 30 ։
Ի Հմր 13 ։ Գ Լ · է · 4 · 9 ։ ժա · 10 · 12 · ժր · 15 ։
Ղ Երեմ · իգ · 28 ։ Գ Լ · ե · 2 · 12 ։ ժր · 16 · ժգ · 22 ։
— Հմր 3 · 6 ։ Ամվ · ը · 2 ։ Մաա · իդ · 6 · 13 · 14 ։
Բ Հմր Տ · 9 ։
ֆ Հմր 9 ։ Գ Լ · ե · 11 · բ · 18 · Թ · 10 ։

պիտի դնեմ . և քու պղծութիւն-
ներդ քու մէջդ պիտի ըլլան . Տ ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու-
6 գայ ։ Վախճանը կու գայ , վախ-
ճանը կու գայ . քու վրադ արթըն-
7 ցաւ . ահա կու գայ ։ Ո՛վ երկ-
րին բնակիչը՝ Ի կարգը քեզի կու
գայ . ժամանակը կու գայ . խռո-
վութեան օրը մօտեցաւ , և ոչ թէ
8 լերանց ցնծութիւնը ։ Հիմա մօ-
տերս՝ Ի իմ սրտմտութիւնս քու
վրադ պիտի թափեմ , և իմ բար-
կութիւնս քու վրադ պիտի կատա-
րեմ , Ես ու ճամբաներուդ հա-
մեմատ՝ քեզի դատաստան պիտի ը-
նեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ
9 քու վրադ պիտի բերեմ ։ Ու Ի իմ
աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չո-
ղորմիմ . քու ճամբաներուդ համե-
մատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ .
և քու պղծութիւններդ քու մէջդ
պիտի ըլլան . ժե պիտի գիտնաք
թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ ։
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ . Ի կարգը
ելաւ հասաւ . գաւազանը ծաղկե-
ցաւ . ամբարտաւանութիւնը ըն-
11 ձիղձիցաւ ։ Ի բռնաւորութիւնը ե-
լաւ , ամբարշտութեան գաւազան
եղաւ . անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ .
ու անոնց բազմութենէն ու ստա-
ցուածքէն բան մը պիտի չմնայ , և
անոնց մէջը * վայելչութիւն պիտի
12 չըլլայ ։ Ի ժամանակը եկաւ . օրը
մօտեցաւ . գնողը չուրախանայ , ու
ծախողը չողայ . քանզի անոր բո-
լոր բազմութեանը վրայ բարկու-
13 թիւն կա՛ ըլլայ ։ Ինչու որ ծախողը՝
ծախուածին պիտի չդառնայ , թէև
ողջ ըլլան . վասն զի անոր բոլոր
բազմութեանը համար եղած տե-
սիլքը ետ պիտի չդառնայ . ու
մարդ մը իր կենացը անօրէնու-
թեամբը պիտի չուժոլնայ ։
14 Փողը փչեցուցին . ամէն բան
պատրաստեցին . բայց պատերազ-
մի գացող չկայ . վասն զի իմ բար-
կութիւնս անոր բոլոր բազմու-
15 թեանը վրայ է ։ Ի դուրսէն սուր ,
ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի
ըլլայ . դաշտը եղողը՝ սրով պիտի
մեռնի , ու քաղաքին մէջ եղողը՝
սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ ։
16 Եւ անոնց ազատուածները՝ որ
պիտի ազատին , լեռներուն վրայ՝
ձորերու աղաւնիներուն պէս պիտի
ըլլան . ամէնքը պիտի հեծեծեն , ամէն
մէկը իր անօրէնութեանը համար ։
17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան ,
ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի
18 հալին ։ Եւ անոնք տ գուրգեր պիտի
հագնին . ու զարհուրը սոսկումը

պիտի ծածկէ . ու ամէն երեսի վրայ՝
ամօթ , և անոնց ամէն գլխուն վրայ՝
19 կնատութիւն պիտի ըլլայ ։ Իրենց
արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի
նետեն . ու անոնց ոսկին անարգ
բան մը պիտի սեպուի . անոնց ար-
ծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկու-
թեան օրը՝ կարող պիտի չըլլայ
զանոնք ազատելու . անով պիտի
չկրնան իրենց անձը կշտացընել ,
ոչ ալ իրենց փորը լեցընել . վասն
զի անիկայ ս իրենց անօրէնութեա-
20 նը գայթակղութիւնը եղաւ ։ Ի-
նոր զարդերուն փառքը՝ հպարտու-
թեան դարձուցին . ես անով իրենց
գարշութիւնները՝ իրենց պղծու-
թիւններուն պատկերները շինեցին .
ասոր պատճառաւ անոնց առջևը ա-
նարգ բան մը կ՚ընեմ զանիկայ .
21 Եւ զանիկայ օտարներուն ձեռքը
պիտի տամ՝ որ յափշտակեն , ու
երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանի-
կայ թալանեն . ու զանիկայ պիտի
22 պղծեն ։ Եւ իմ երեսս անոնցմէ
պիտի դարձընեմ . ու իմ գաղտնի
տեղս պիտի պղծեն . և հոն բռնա-
ւորներ պիտի մտնեն , ու զանիկայ
պիտի պղծեն ։
23 Մէկ շղթայ մը շինէ . վասն զի
երկիրը արեան դատաստանով լե-
ցուցեցաւ . ու քաղաքը բռնու-
24 թիւնով լեցուեցաւ ։ Եւ ազգե-
րուն խիստ չարերը պիտի բերեմ .
ու անոնց տուները պիտի ժառան-
գեն . և բռնաւորներուն ամբար-
տաւանութիւնը պիտի դադրեցը-
նեմ . ու անոնց սուրբ տեղերը պի-
25 տի պղծուին ։ Կործանումը կու
գայ . ու խաղաղութիւն պիտի
փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի ։
26 Պատուհասի վրայ պատուհաս պի-
տի գայ , և գուժի վրայ գոյժ պիտի
ըլլայ . ու մարգարէին տեսիլք պի-
տի ուզեն . և քահանային օրէնքը՝
ու ծերերուն խորհուրդը պիտի կոր-
27 սուի ։ Թագաւորը սուգ պիտի
բռնէ , ու իշխանը սոսկում պիտի
հագնի . ու երկրին ժողովուրդին
ձեռքերը վախով պիտի թուլնան .
անոնց ճամբաներուն համեմատ՝ ա-
նոնց հատուցում պիտի ընեմ , և
անոնց դատաստաններուն համե-
մատ՝ զանոնք պիտի դատեմ , Ես ու
պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ·Ը

1 Երուսաղեմի մէջ ասատուածային տեսիլքով կը
ցուցուի Եզեկիէլին՝ 5 Նախանձու կուռքը , 7
պատկերներու տունը , 13 Թամուզին համար
սուգ ընողները , 15 արեգակին երկրպագու-
թիւն ընողները ։ 18 Աստուծոյ բարկութիւնը
անոնց կատապարտութեանը համար ։

1 Եւ եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վե-
ցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը

Ն · Բ · ՂԲ · 594

ես իմ տանս մէջ կը նստէի , և
— Յուդայի ծերերը իմ առջեւս կը
նստէին . ու հոն Է Տէր Եհովային
2 ձեռքը իմ վրաս ինկաւ . Է նե նա-
յեցայ , ու ահա հարթ— կերպարանք
մը կար՝ կրակի երեւոյթով . անոր
երիկամանցը եւեւոյթէն վար՝ կրակ
էր , ու անոր երիկամանքներէն
վեր՝ Տոհկպղինձի նման փայլուն
3 երեւոյթ մը կար ։ Եւ անիկայ Է ձեռ-
քի նմանութիւն մը երկնցուց ,
ու իմ ղլխուս վարսերէն բռնեց . ու
Ո՛Հոգին զիս երկրի ու երկինքի մէջ-
տեղը վերցուց , և Է զիս Աստուծոյ
տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՝ ի հիւ-
սիս նայող ներքին դրանը մուտքը
բերաւ , Եւուր որ Բնախանձ դրդռող
4 Նախանձու կուռքը կը կենար ։ Եւ
ահա հոն՝ դաշտի մէջ Թ տեսած տե-
սիլքիս պէս՝ Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը կար ։
5 Ու ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝
հիմա քու աչքերդ դէպ՝ ի հիւսիս
վերցուր . ու երբոր աչքերս դէպ՝ ի
հիւսիս վերցուցի , ահա սեղանին
դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը
6 աս նախանձու կուռքը կար ։ Ան
ատենը ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝
կը տեսնե՞ս ասոնց ըրածը՝ ան մեծ
պղծութիւնները որ Իսրայէլի տուա-
նը հոս կ՚ընէ , որպէս զի ես իմ
սրբարանէս հեռանամ . բայց նո-
րէն դարձիր , ու — էլ մեծ պղծու-
թիւններ պիտի տեսնես ։
7 Եւ զիս գաւիթին դուռը տա-
րաւ . ու տեսայ , և ահա պատին
8 վրայ մէկ ծակ մը կար ։ Ու ինծի
ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա աս
պատը փորէ . ու երբոր պատը
փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար ։
9 Եւ ինծի ըսաւ . Մտիր , ու տես
ան չար պղծութիւնները՝ որ անոնք
10 հոս կ՚ընեն ։ Ու ես մտայ , ու
տեսայ , և ահա ամէն տեսակ սո-
ղուններու ու գաթէլի անասուննե-
րու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տանը
բոլոր կուռքերը պատին վրայ չուր-
11 ջանակի փորուած էր ։ Ու անոնց
առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տա-
նը ծերերէն եօթանասուն մարդ ,
և Սափանի որդին Եզոնիան — Ե
անոնց մէջը կայնած էր . ամէն մէկը
ձեռքը բուրվառ ունէր . ու խոսն-
կին ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր ։
12 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Որդի՛ մար-
դոյ՝ կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ՚ընեն
Իսրայէլի տանը ծերերը մութ տեղը՝
ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերա-
տանը մէջ . վասն զի անոնք կ՚ըսեն
թէ՝ Է Տէրը մեզ չտեսներ . Տէրը եր-
13 կիրը թողուց ։ Ու ինծի ըսաւ . Նո-
րէն դարձիր , և անոնց ըրած — էլ
մեծ պղծութիւնները պիտի տեսնես ։
14 Ու զիս Տէրոջը տանը դիպ՝ ի
հիւսիս նղող դրանը մուտքը բե-
րաւ . և ահա հոն Թամուզին համար
15 լացող կիներնները կը նստէին ։ Ու
ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ կը
տեսնե՞ս . նորէն դարձիր , — ա-
ռանցմէ աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես ։
16 Եւ զիս Տէրոջը տանը ներքին
գաւիթը բերաւ . և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ Լսրահէլին ու սե-
ղանին մէջտեղ՝ Է քսան ուհինգ մար-
դու չափ կային . անոնք Թ կռնակ-
նին Տէրոջը տաճարին դարձուցեր
էին , ու երեսնին արեւելքին , ու
դէպ՝ ի արեւելք՝ Լարեւուն երկրպա-
17 դութիւն կ՚ընէին ։ Եւ ինծի ըսաւ .
Որդի՛ մարդոյ՝ տեսա՞ր . միթէ Յու-
դայի տանը պղտիկ բան կ՚երեւայ
իրենց հոս ըրած պղծութիւնները
ընդը , որ Երկիրն — է բռնութիւ-
նով լեցուցին , ու զիս բարկացընե-
լու դարձան . և ահա ճիւղը իրենց
18 քիթին կ՚երկընցընեն ։ Ու ես ալ
սրամտութեամբ պիտի վարուիմ
— ընդ հէտ . Լաչքս պիտի չխնայէ ,
ու պիտի չողորմիմ . և անոնք ինձ
ականջներուս մեծ ձայնով պիտի
կանչեն , սակայն անոնց մտիկ պի-
տի չընեմ ։

ԳԼ · Թ

1 Մէկ տեսիլքի մը միջոցով կը դուգուի Թէ ա-
մանր պիտի փրկուէին , 3 և մնացածները պի-
տի կորուէին · 8 և Թէ Ըստուած անոնց հա-
մար աղաչանք պիտի չընդունէր ։

1 Ես մեծ ձայնով կանչեց իմ ա-
կանջներուս , ու ըսաւ . Քա-
ղաքին վրայ որոչուածները մօտե-
ցուցէք , ու ամէն մէկը իր ապա-
կանչ զործիքը իր ձեռքը առնէ ։
2 Նաւ , Եւ ահա դէպ՝ ի հիւսիս նա-
յղող վերի դրանը ճամբայէն վեց
մարդ կու գար . ու ամէն մէկուն
կոտորիչ զործիքը իր ձեռքն էր .
— և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդ մը կար , ու մէջքը դրա-
գիրի կաղամար ունէր . և անոնր
գացին պղնձէ սեղանին քովը կայ-
3 նեցան ։ Ու Է Իսրայէլի Ըստուա-
ծոյն փառքը՝ որ քերովբէներուն
վրան էր , անոնց վրայէն տանը սե-
մը եղաւ ։
Եւ ան կտաւէ զգեստ հագած ,
ու մէջքը դրագիրի կաղամար ու-
4 նղող մարդը կանչեց ։ Եւ Տէրը
անոր ըսաւ . Քաղաքին մէջէն՝ Ե-
րուսաղէմին մէջէն անցիր , ու անոր
մէջը եղած Է բոլոր պղծութիւննե-
րուն համար հառաչող ու ողբա-
ցող մարդոցը ճակատներուն վրայ
5 Տ նչան դիր ։ Ու քանի որ ես կը
լսէի մնացեալներուն ըսաւ . Անոր Է-

Ն · Բ · ՂԲ · 594

Ե Ցովել · Բ · 17 ։
Է Գէ · ԺԱ · 1 ։
Ժ Երեմ · Բ · 27 ։ Լ · 33 ։
Ի Բ Օբ · Դ · 19 · Դ Թագ · Իդ · 5 · 11 ։ Ցար · Լ · 26 · Երեմ · Իդ · 17 ։
Հ Գէ · Թ · 9 ։
Ն Գէ · Ե · 13 ։ Ժ Հ · 42 · Իդ · 13 ։
Ղ Գէ · Ե · 11 ։ Է · 4 · 9 · Թ · 5 · 10 ։
Ճ Ղատկ · Ա · 28 · Ես · Ա · 15 · Երեմ · Ժ · 11 ։ Ժ Դ · 12 ։ Մաթ · Գ · 4 · Ձաք · Է · 13 ։

Իբր 594

— Ղէ · Ժ Դ · 4 ։ Գէ · Ժ · 2 · 6 · 7 · Ցայտ · Ժե · 6 ։

Բ Տես 9է · Դ · 23 · Բ · 4 · Ժ · 4 · 18 · Ժ · 22 · 23 ։
Տ Սպ · ՃԺԹ · 53 · 136 · Երեմ · Ժ Դ · 17 · Բ Կոր · Ժբ · 21 · Բ Պետ · Բ · 8 ։
Ր Եւ · Ժբ · 7 · Ցայտ · Է · 3 · Թ · 4 · Տես Ցայտ · Ժ Դ · 16 · 17 · Ի · 4 ։

տեսէն քաղաքէն անցէք , ու զարկէք . Է աչքերնիդ չխնայէ , ու մի՛
6 ողորմիք . Ջահերը , երիտասարդը ու կոյսը , պզտիկ տղաքը ու կիներ սպաննեցէք ու կոտորեցուցէք . բայց Է վրան նշան ունեցող մարդու մը ամենևին մի՛ մօտենաք . ու Էիմ սրբարանէս սկսեցէք ։ Ը Ուստի տանը առջևը եղող ծեր
7 մարդիկներէն սկսան ։ Եւ անոնց ըսաւ . Տունը պղծեցէք , ու զաւիթները մեռելներով լեցուցէք ա՛ս ելէ՛ք ։ Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին ։
8 Ու երբոր զանոնք զարկին , ու ես մնացի , ան ատենը Թ երեսիս վրայ ինկայ , և աղաղակելով ըսի . Է Ո՜Հ Տէր ԵՀովայ՝ դուն Երուսաղէմի վրայ քու բարկութիւնդ Թափելով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնա-
9 ջի՞նջ պիտի ընես ։ Ու ինձի ըսաւ . Իսրայէլի և Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է . ու Երկիրը արիւնով լեցուեցաւ , և քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . վասն զի ըսին . Է Տէրը երկիրը Թողուց , ու Թ Տէրը չտեսներ ։ Եւ հիմա իմ Կաչքս
10 ալ պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . Է իրենց ճամբաները՝ ի՛ րենց գլուխը պիտի բերեմ ։
11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հագած , ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը լուր բերաւ՝ ու ըսաւ . Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի ։

Գ Լ . Ը

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քաղաքին վրայ ցանուելու կրակի կայծերը ։ 8 Քերովբէներուն տեսիլքը ։

1 Ես տեսայ որ ահա քերովբէներուն գլխուն վրայի Հաստատուած Թեանը մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս աթոռի ձեւով նմանութիւն մը
2 կ'երեւնար անոնց վրայ ։ Ը Ու կտաւէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ , ու ըսաւ . Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր , և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող Է կրակի կայծերէն լեցուր , ու Ք քաղաքին վրայ ցանէ . և անիկայ իմ աչքերուս առ-
3 ջևը մտաւ ։ Ու երբոր ան մարդը մտաւ , քերովբէները տանը աջ կողմը կայներ էին . և ամպը ներքին
4 գաւիթը լեցուցեր էր ։ Ը Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը սեմը վերացաւ , և Ը տունը ամպով լեցուեցաւ , ու սրահը Տէրոջը փառքին պայծա-
5 ռութեամբը լեցուեցաւ ։ Եւ Է քերովբէից Թևերուն ձայնը մինչև արտաքին գաւիթը կը լսուէր ԸՆ-

մենակարող Աստուծոյն ձայնին
6 պէս , երբոր կը խօսի ։ Ու երբոր կտաւէ զգեստ հագած մարդուն հրամայեց , ու ըսաւ Թէ՝ քերովբէներուն մէջէն կրակ առ , անիկայ գնաց անիւներուն քովը կայնե-
7 ցաւ ։ Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկընցուց՝ ու առաւ , և կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ ։
8 անիկայ ալ առաւ ու ելաւ ։ Ը Ու քերովբէից Թևերուն տակը՝ մարդու ձեռքի նմանութիւն կ'երեւնար ։
9 Ը Ես տեսայ որ ահա քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար , ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ . ու անիւներուն երեւոյթը Քոսկեքաո-
10 րի կը նմանէր ։ Եւ անոնց երեւոյթը՝ չորսին ալ ձևը մէկ էր , որպէս Թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար ։
11 Ա Գացած ատեններնին՝ իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային . գացած ատեններնին Էրէնց ալ Քո՛չ Քոչ Ը չէին դառնար . վասն զի որ կողմը որ գլուխը կը նայէր , անոր ետևէն կ'երթային . գացած ատեններնին չէին
12 դառնար ։ Եւ անոնց բոլոր մարմինը , կռնակները , ու ձեռքերը , ու Թևերը , և Է անիւները՝ Ա-Ը-Ե-Ն չորսին անիւները՝ ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին ։ Ընիւներուն համար լսեցի որ՝ անոնց անուն դը-
14 րուեցաւ՝ * Մրրիկ ։ Ը Ու ամէն մէկը չորս երես ունէր առջի երեսը քերովբէի երես էր երկրորդ երեսը մարդու երես էր , ու երրորդը առիւծի երես էր , և չորրորդը ար-
15 ծիւի երես էր ։ Ու քերովբէները վերացան ։ Ֆորար գետին քովը Ետեսած կենդանիներս ատոնք էին ։
16 Ը Ու երբոր քերովբէները կ'երթային , անիւներն ալ անոնց քովէն կ'երթային . ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թևերնին կը վերցնէին ասանիւ-
17 ներն ալ անոնց քովէն չէին զա-
տուեր . Ի երբոր անոնք կայնէին ասոնք ալ կը կայնէին երբոր ասոնք վերանային ասոնք ալ կը վերանային անոնց հետ . վասն զի ան-
18 նոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար ։
Եւ Ը Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ . Եւ իմ աչքերուս առջևը Ֆ քերովբէները ելլելով՝ թեւերնին վերցուցին ու երկրէն բարձրացան անիւներն ալ անոնց հետևէն էին ու Տէրոջը տանը արևելեան դրանը մուտքը կայնեցան

Ն . ը . գՖ . Իրր 594
Ի Հմր 10 ։ Գլ . ե . 11 ։ Ը ՐՄՆ . ԼԶ . 17 ։ Ի Ցայտ . Թ . 4 ։ Ը ԵրեմՏ . ԻՆ . 29 ։ ԱԳԱԲ . Դ . 17 ։ Ի Գլ . Ը . 11 ։ 12 ։ 16 ։
Ժ Թաս . Ժգ . 5 ։ Ժչ . 4 ։ 22 ։ 45 ։ Ցեսս . Է . 6 ։ Ի Գլ . Ժա . 13 ։
Լգ Թագ . Ին . 16 ։ Գլ . Ը . 17 ։ Ի Գլ . Ը . 12 ։ Ի Սաղ . Ժ . 11 ։ Ես . ԻԹ . 15 ։ Կ Գլ . ե . 11 ։ է . 4 ։ Ը . 18 ։
ՀԳլ . Ժա . 21 ։

— Գլ . ա . 22 ։ 26 ։
Ը Գլ . Թ . 2 ։ 3 ։
Ի Գլ . ա . 13 ։ Ը Տ՚ա Ցայտ . Ը . 5 ։
Ի Տ՚ս Հմր 18 ։ Գլ . ա 28 ։ Թ . 8 ։
Գ Թագ . Ը . 10 . 11 ։ Գլ . Խգ . 5 ։
Ի Գլ . ա . 24 ։
Ը Ա Թագ . ԻԹ . 3 . ԸԱ ։

Ն . ը . գՖ . Իրր 594
Ի Գլ . ա . 8 ։ Հմր 21 ։
Ժ Գլ . ա . 15 ։
Է Գլ . ա . 16 ։
Լ Գլ . ա . 17 ։
Ի Գլ . ա 18 ։
* Կամ՝ Դիւրաթաւալ ։ Եբր . Գաղգաղ ։
Ժ Գլ . ա 6 ։ 10 ։
Ի Գլ . ա . 5 ։
Հ Գլ . ա . 19 ։
Ի Գլ . ա 12 ։ 20 ։ 21 ։
Ը Հմր 4 ։
Ժ Գլ . Ժա 22 ։

ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը
20 վերէն անոնց վրայ էր։ Քոբար գետին քովը՝ Իսրայէլի Աստուծոյն տակը տեսած կենդանիներս ասոնք էին. ու գիտցայ որ անոնք քերովբէներ են։ 21 Ամէն մէկը չորս երես՝ ու ամէն մէկը չորս թեւ ունէր. և անոնց թեւերուն տակը մարդու 22 ձեռքերու նմանութիւն կար։ Ու անոնց երեսներուն երևոյթը՝ նոյն երեսներուն էր՝ որ Քոբար գետին քովը տեսայ, թէ՛ անոնց կերպարանքը, և թէ՛ իրենք. և ամէն մէկը շիտակ յառաջ կերթար։

ԳԼ. ԺԱ

1 Իշխաններուն անապարհութիւնը. 4 անոնց մեղքը ու պատասխանը։ 13 Երբոր Եզեկիէլ կը գանգատի, Աստուած անոր կը յայտնէ իր դիտաւորութիւնը՝ թէ պիտի ազատէ մէկ մնացորդ մը, 21 և պիտի պատժէ չարերը։ 22 Աստուծոյ փառքը քաղաքէն կը վերանայ։ 24 Եզեկիէլ գերիներուն կը դառնայ։

1 Յե Հոգին զիս վերցուց, ու Տէրոջը տանը դէպ ի Բարեւելք նայող արեւելեան դուռը բերաւ. և ահա Քդրանը մուտքը քսանուհինդ մարդ կար. ու անոնց մէջը Ժողովուրդին իշխանները՝ Ազուրի որդին Ճեզոնիան, ու Բանեայի որդին Փաղատիան տեսայ։ Եւ անիկայ ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ ասոնք են ան մարդիկները որ անօրէնութիւն կը մտածէն, ու չար խորհուրդներ կու տան այս քաղաքիս 3 մէջ, Ըսելն. Տակաւին չէ՞ մօտ Հաստատէք տուներ պիտի չշինուին. Եաս խոտը կաթսայ է, ու մենք միս ենք։ 4 Անոր համար մարգարէացիր անոնց վրայ, մարգարէացիր՝ որդի՛ մարդոյ։ 5 Ան ատենը Տէրոջը Հոգին իմ վրաս ինկաւ, ու ինծի ըսաւ. Ըսէ՝ որ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուք այսպէս ըսիք՝ ով Իսրայէլի տունը. բայց ես ձեր միտքէն անցածը 6 չեմ գիտեր։ Ձեր դիակները՝ որ անոր մէջը դրիք, անոնք միսն են, ու անիկայ կաթսան է. Բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ։ 7 Ուստի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձեր սպաննուածները՝ որ անոր մէջը դրիք, անոնք միսն են, ու անիկայ կաթսան է. Բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ։ Դուք սուրէն վախցաք. ու ես սուր ձեր վրայ պիտի բերեմ՝ 9 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ու ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ, և ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի մատնեմ, ու դատաստան 10 ներ ի գործ պիտի դնեմ։ Դուք սրով պիտի իյնաք. Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ. Ու պիտի գիտնաք թէ ես

11 եմ Տէրը, Այս քաղաքը ձեզի համար կաթսայ պիտի չըլլայ, որ դուք անոր մէջը միս ըլլաք. Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ։ 12 Եւ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը. վասն զի իմ օրէնքներովս չգացիք, ու իմ իրաւունքներս ի գործ չդրիք. հապա ձեր բոլորտիքը եղող ազգերուն սովորութեանցը համեմատ վարուեցաք։ 13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւնս ըրած ատենս՝ Բանեայի որդին Փաղատիան մեռաւ. Ես ատենը երեսիս վրայ ինկայ, բարձր ձայնով աղաղակեցի, ու ըսի. Ո՜հ, Տէր Եհովա՛յ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը 14 բոլորովին պիտի սպառի՞ս։ Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 15 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղբայրներդ, քու եղբայրներդ, քու աղգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝ որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ըսին. Տէրոջը քովէն հեռացէ՛ք. մեզ երկիրը մեզի ժառանգութիւն տրուած է։ 16 Անոր համար ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Թէպէտև զանոնք ազգերուն մէջը հեռացուցի, ու զանոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի, բայց անոնց մնած երկիրներուն մէջը՝ քիչ մը ատեն անոնց սրբարան 17 պիտի ըլլամ։ Անոր համար ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձեզ ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ՝ և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրներէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք, ու ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։ 18 Եւ հոն պիտի մտնեն, ու անոր բոլոր գարշութիւնները, ու բոլոր պղծութիւնները անկէ պիտի վերցընեն։ Եւ անոնց մէկ սիրտ պիտի տամ, ու անոնց ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ. և անոնց մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի հանեմ, ու անոնց մարմնեղէն սիրտ 20 պիտի տամ Որպէս զի իմ օրէնքներուս մէջը քալեն, ու իմ իրաւունքներս պահեն, ու զանոնք ի գործ դնեն, ԵՒ անոնք ինծի ժողովուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ։ 21 Բայց անոնք որոնց սիրտը իրենց կամացը գարշութիւններուն ու պղծութիւններուն ետևէն կ'երթայ, Անոնց ճամբան իրենց գլխուն պիտի բերեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

22 Ու քերովբէները՝ իրենց թեւերը վերցուցին. ու անիւները անոնց քովն էր. և Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վերէն անոնց վրան էր։ 23 Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջտեղին վրայէն ելաւ, և քաղաքին

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Ել · Խ · 2 ·
Տնս Ջաք · ԺԴ · 4 ·
Գ · Ը · 3 ·

Ելարևելեան կողմը եղող Ղևռանը վրայ կայնեցաւ ։
24 Ու Հոգին զիս վերցուց , ու քաղաքացւոց երկիրը եղող գերիներուն քովը բերաւ . և տեսիլ՝ եղաւ Աստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի մէջ . ու ան տեսած տեսիլքս իմ
25 վրայէս ելաւ ։ Ու ես գերիներուն խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը՝ որ ինծի յայտներ էր ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Եզեկիելին չուելուն օրինակովը՝ Տ Սեդեկիային գերութիւնը կը ցուցուի ։ 17 Եզեկիելին դողալը՝ Հրէից ամայութիւնը կը նշանակէր ։ 21 Հրէից անապարհ առակը կը յանդիմանուի ։ 26 Տեսիլքին չուռով կատարուիլը ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ ը-
2 սելով . Որդի՛ մարդոյ՝ դուն ապստամբներու տանը մէջ բնակած ես , որ անոնք Ի տեսնելու աչքեր ունին , ու չեն տեսներ , և լսելու ականջներ ունին , ու չեն լսեր . Վասն զի անոնք ապստամբ-
3 ներու տուն են ։ Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի չուելու կարասիներ պատրաստէ , ու անոնց աչքերուն առջևը ցորկով չուէ՝ , և անոնց աչքերուն առջևը քու Ելած տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ . գուցէ ո՞ւ-
4 շադրութիւն ընեն , թէև անոնք՝ ապստամբներու տուն են ։ Ես անոնց աչքերուն առջևը քու կարասիներդ ցորկով հանես՝ չուելու կարասիներու պէս . բայց դուն անոնց աչքերուն առջևը իրիկունը ելլես՝ գերութեան գացողներուն
5 պէս ։ Անոնց աչքերուն առջևը պատը ծակես , ու անկէ հանես .
6 Անոնց աչքերուն առջևը ղեռ՝ ու սիդ վրայ վերցնես , ու մթընցածատենը հանես . երեսդ ծածկէ՝ որ երկիրը չտեսնես . Վասն զի քեզ Իսրայէլի տանը նշան տուի ։
7 Ես այնպէս ըրի , ինչպէս որ ինծի հրամայուեցաւ . իմ կարասիներս՝ չուելու կարասիներու պէս ցորկով հանեցի , ու իրիկունը ձեռքովս պատը ծակեցի , ու մթընցած ատենը հանեցի . անոնց աչքերուն առջևը ուսիս վրայ վեր-
8 ցուցի ։ Ես առտուընդ Տէրոջը
9 խօսքը ինծի եղաւ ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը՝ Ի ան ապստամբներու տունը քեզի չուսի՞ն
10 թէ՝ Ի՞նչ կ'ընես ։ Անոնց ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս Ի պատգամը՝ Երուսաղէմի մէջ եղող իշխանին , ու հոն բնակող Իսրայէլի բոլոր տանը համար է ։
11 Ըսէ . Ես ձեզի համար նշան եմ . ես ինչպէս որ բրի , անոնց այնպէս պիտի ըլլայ . Ի անոնք պիտի չունին ,

12 — գերութեան երթան ։ Եւ ա-
նոնց մէջը եղող իշխանը՝ էր ուսին վրայ Ի՞ պիտի վերցնէ , ու մը-
թընցած ատենը պիտի ելլէ . պատը պիտի ծակեն՝ որ անկէ հանեն . անիկայ իր երեսը պիտի ծածկէ ,
13 որ երկիրը աչքով չտեսնէ ։ Եւ Ի անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տա-
րածեմ . ու անիկայ իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի . և Ես զանի-
կայ Բաբիլոն՝ քաղդեացւոց երկիրը պիտի տանիմ . ու անիկայ ան Ի-
ղ պիտի չտեսնէ , թէև հոն պիտի
14 մեռնի ։ Եւ Ի անոր բոլորտիքը եղող բոլոր օգնականները , ու անոր բոլոր գունդերը՝ ամէն հովերու պիտի ցրուեմ , և Ի անոնցետևէն
15 սուր պիտի քաշեմ ։ Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ , Ի պիտի գիտնան թէ Ես Եհ եմ Տէրը ։
16 Եւ անոնցմէ սուրէն , սովէն ու ժանտախտէն՝ քիչ մարդ մնացորդ պիտի թողում . որպէս զի իրենց բոլոր պղծութիւնները պատմեն ան ազգերուն մէջը՝ ուր որ պիտի մտնեն . ու պիտի գիտնան թէ Ես Եհ եմ Տէրը ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
18 սելով . Որդի՛ մարդոյ՝ Ի քու հացդ դողալով ուտես , ու ջուրդ տագ-
նապով և անհանգստութեամբ խմես ։
19 Ու երկրին ժողովուրդին ըսես . Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երու-
սաղէմի բնակիչներուն վրայով՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Անոնք իրենց հացը անհանգստութեամբ պիտի ուտեն , ու իրենց ջուրը ապշու-
թեամբ պիտի խմեն . որպէս զի իրենց երկիրը Ի բոլորովին Ի-
նայ՝ Ի իր բոլոր բնակչացը անիրա-
20 ւութեան պատճառաւ ։ Եւ մարդաբնակ քաղաքները պիտի աւերուին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ . ու պիտի գիտնաք թէ Ես եհ եմ Տէրը ։
21 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
22 ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ Ի-
րայէլի երկրին մէջ կ'ըսէք , ու կ'ըսէք . Օրերը կ'երկարենան՝ ու
23 ամէն տեսիլք պարապ կ'ելլէ ։ Ընոր համար անոնց ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս առակը պիտի խափանեմ . և աս առակը Իսրայէլի մէջ այլ պիտի չգրուին ։ Բայց անոնց ըսէ . Օրերը մօտեցան , նաև ամէն տեսիլքին
24 կատարումը ։ Վասն զի Իսրայէլի տանը մէջ Ի ամբիծ այ ունայն տեսիլք , և չողոքորթութեան գու-
25 շակութիւն պիտի չըլայ ։ Քանզի Ես Տէրս կը խօսիմ՝ , ու Ի խօսած

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Երեմ · ԼԹ · 4 ·

Ցոր · ԺԹ · 6 ։ Երեմ · ծր · 9 ։ Ողո · ա · 13 ։ ԳԼ · ԺԷ · 20 ։
Թագ · Ի ե · 7 ։ Ներեմ · ծր · 11 ։ ԳԼ · ԺԷ · 16 ։
Թագ · Ի ե · 4 · 5 ։ ԳԼ · ե · 10 ։
ԳԼ · ե · 2 · 12 ։
Սաղ · ԺԸ · 16 ։ ԳԼ · է · 7 · 14 ։ Ժա · 10 ։ Հմր 16 · 20 ։
ԳԼ · է · 8 · 9 · 10 ։
ԳԼ · դ · 16 ։
Ջաք · ե · 14 ։
Սաղ · ՃԷ · 34 ։
Եբր · Իր լեութենէն
Ջաք · ե · 14 ։
Սաղ · ՃԷ · 34 ։
Հմր 27 ։ ԳԼ · ժա · 3 ։ Ամվ · գ · 3 · բ գլես · գ · վ ։
Ցախ · բ · 1 ։ Սոփ · ա · 14 ։
ԳԼ · ժգ · 23 ։
Ողո · բ · 14 ։
Ա՛ս եմ Տէրը ։ ես կը խօսիմ ,
ես · 11 ։ Հմր 28 ։ Դան · Թ · 12 ։ Ղու · իա · 33 ։

խօսքս՝ ի գործ պիտի դրուի . ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջը՝ ով ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ , ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

27 ըսելով . Ադրի մարդդ՝ ահա իսրայէլի տունը կ՚ըսէն թէ՝ Ասոր տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար է . ու ասիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէ՚ ։

28 Թիւն կ՚ընէ ։ Անոնր համար անոնց ըսէ . Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան . Ա՛յսուհետև բնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ . հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՚ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւն , 10 և անոնց պատ ծեփելը . 17 մարգարէհներուն ու անոնց բարձերուն վրայով ։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդդ՝ մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց ըսուտէն մարգարէութիւն ընողներուն ըսէ՝ . Տէրոջը խօսքը
3 մինչ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անզգամ մարգարէներուն՝ որոնք իրենց հոգիին ետևէն կ՚երթան , ու բան մը տեսած չեն ։
4 Իսու մարգարէներդ՝ ով Իսրայէլ , հաւերակներու մէջ եղող աղուէսա-
5 ներու պէս եղան ։ Դէ Իսրամատուածութեան տեղուանքը չելաք , ու Տէրոջը օրը՝ պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար՝ Իսրայէլի տունը
6 պարսպով չպատեցիք ։ Ընկնողը ունայն տեսիլք , և սուտ գուշակութիւն կը տեսնեն , և կ՚ըսեն թէ՝ Տէրը ըսաւ , թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ . և յոյս կու տան՝ թէ իրենց խօսքը պիտի կատարուի ։
7 Մի՞թէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք , և սուտ գուշակութիւն ներ չխօսեցաք , ու չըսի՞ք թէ՝ Տէրը խօսեցաւ , երբոր ես խօսած չէի ։
8 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
9 Եհովան . Եւ իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող , և սուտ գուշակութիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ . անոնք իմ ժողովուրդիս խորհուրդին մէջ պիտի չըլլան , ու Իսրայէլի տունը դրբին մէջ պիտի չգրուին , և Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։
10 Որովհետև սնանկ իմ ժողովուրդս

կը մոլորցընեն . և երբ խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք ժկրով կը ծեփեն զանիկայ .
11 Ան կերով ծեփողներուն ըսէ որ՝ Անիկայ պիտի փլի . Հորդահոս անձրև պիտի ըլլայ . և դուք ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք . ու ՀՆԻՒՕ մրրկայից հովը պիտի
12 ճեղքէ ։ Եւ ահա երբոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսե՞ն թէ՝ Ո՞ր է ան
13 ծեփը , որ դուք ծեփեցիք ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . իմ սրտմտութեամբս մրրկայից հով պիտի հանեմ . և իմ բարկութեամբս հորդահոս անձրև , ու սրտմտութեամբս կարկուտի քարեր պիտի ըլլան , որ ջնջիլ ընաւ
14 չունենան ։ Ու կերով ծեփած պատերնիդ պիտի փլցընեմ . և զանիկայ գետին հետ հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր հիմը պիտի երևնայ . և անիկայ պիտի իյնայ . ու դուք անոր մէջը ընկղմիլ պիտի ըլլաք . Եւ ու պիտի գիտնաք թէ ես
15 եմ Տէրը ։ Եւ ես իմ սրտմտութիւն պատին վրայ , ու զանիկայ կերով ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ . Պատը , ու զանիկայ ծեփողները
16 ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն , և անոր վրայով Իսրաղաղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
17 Եւ դուն որդի մարդդ՝ ժերեսդ չիտկէ քու ժողովուրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ Որոնք իրենց սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն , ու անոնց
18 վրայ մարգարէացիր , Ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անոնց որ ամէն թևերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի ժարդոց ղլուխներուն *լաչակներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան . միթէ դուք հմի ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
19 րեցընէք ։ Եւ Ինձի լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար իմ ժողովուրդիս առջևը զիս պիտի անարգէք , որպէս զի ստութեան ականջ դնող ժողովուրդիս ստութիւն զրուցելով՝ մեռնելու հոգիները մեռցընէք , ու չապրելու հոգիները ապրեցընէք ։
20 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք՝ †թռչուններու պէս՝ , և զանոնք ձեր թևերէն պիտի պատռեմ , ու ան հոգիները պիտի արձակեմ ,

Ն . ք . ղբ . 594

Ե Հմր 22 ։

Ղ Պետ . գ . 4 ։

Ե Հմր 23 , 25 ։

— Հմր 17 ։

Բ Երեմ . ժ . 14 , իե . 16 , 26 ։

Ե Երգ . ր . 15 ։

Ը Սադ . ծգ . 23 , 30 ։ Գե . իբ . 30 ։

Ի Հմր 23 ։ Գե . ժբ . 24 , իբ . 28 ։

Ղ Ելք . ը . 59 , 62 ։ Նէեմ . է . 5 ։ Սադ . կթ . 28 ։

Ի Գե . ի . 38 ։

Ը Գե . ժա . 10 , 12 ։

Ն . ք . ղբ . 594

Բ Երեմ . գ . 14 ։ ը . 11 ։ Ժ Գե . իբ . 28 ։

Է Գե . լը . 22 ։

Ե Հմր 9 , 21 , 23 ։ Գե . Ժ . 8 ։

Ի Երեմ . գ . 14 ։ իբ . 9 ։

Ժ Գե . ի . 46 ։ իա . 2 ։ Ե Հմր 2 ։

* Կամ՝ երեսի բարձեր

Հ բ Պետ . բ . 14 ։

Ֆ Տե՛ս Առակ . իբ . 21 ։ Միք . գ . 5 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 594

* կ՚որ թուին ,

ՂՀԹ 9 ։

ե ԵրԽ. իգ· 14 ։

զ ՀԹ 6 , ըէ ։ Գլ·ԺԸ·24 ։ ՄԽբ·գ·6 ։

յ ՀԹ 9 ։ Գլ·ԺԸ·8 ։ ԺԷ. 7 ։

Իրբ 594

— Գլ·Ը·1 ։ ի·1 ։ ԼԳ·31։

Բ Գլ·է·19 ։ ՀԹ 4 ։ 7 ։

ի գ Թագ·գ· 13 ։

ի ԵՀ· ա· նանցմէ պիտի հարցուիր ։

—չ՚ընդդէմ ան հոգիները որոնք դուք
21 կ՚որսաք * թռչուններու պէս՝ ։ Եւ ձեր լաւակները պիտի պատառէմ , ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ , ու մէյմըն ալ ձեր ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան ։ Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
22 Վասն զի դուք արդարին սիրտը չ՚ընկճեցուցիք , որ ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած . ու ձամբարտին ձեռքը ուժովցուցիք , որպէս զի իր չար ճամբայէն
23 չդառնայ , ու ապրի ։ Անոր համար չ՚մէյմըն ալ ունայն տեսիլք պիտի չտեսնէք , և գուշակութիւն պիտի չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ . ։ և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Աստուած կը պատասխանէ կռապաշտներուն՝ իրենց սրտին համեմատ . 6 զանոնք կը յորդորէ որ ապաշխարեն , յառաջ բերելով մարգարէներուն պատճառովը գալու դատաստանները ։ 12 Աստուծոյ անդառնալի վճիռը սովի վրայով , 15 սուրի վրայով , 17 սուրի , 19 և ժանտախտի վրայով ։ 22 Մէկ մնացորդ մը պիտի ազատուէր՝ ուրիշներուն օրինակ ըլլալու համար ։

Իրբ 594

1 Ու՝ Իսրայէլի ծերերէն քանի մը մարդիկ հինծի եկան , ու իմ
2 առջեւս նստան ։ Եւ Տէրոջը խօսքը
3 հինծի եղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ ատ մարդիկը իրենց կուռքերը իրենց սրտերուն մէջը կանգնեցին , ու է իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իրենց երեսներուն առջեւը դրին . է միթէ բնաւ † անոնց
4 պատասխան պիտի տամ՝ ։ Ուստի անոնց հետ խօսէ՝ , ու անոնց ըսէ՝ . Տէր՚ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Իսրայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ , ու մարգարէին գայ , ան եկողին՝ ես Տէրս ան-նոր կուռքերուն շատութեանը համեմատ պատասխան պիտի տամ .
5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց սիրտերէն բռնեմ . վասն զի անոնց ամէնը՝ իրենց կուռքերովը ինծմէ օտարացան ։
6 Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ՝ . Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Դարձէ՛ք , ու ձեր կուռքերէն չէ՛ք դարձուցէ՛ք . և ձեր ամէն պղծութիւններէն երեսնիդ դարձուցէ՛ք ։
7 Քանզի Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ պանդուխտ եղող օտարականներէն ով որ ինծմէ դառնայ , և իր կուռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր

մէջտեղովը ինծի հարցընելու համար , ես Տէրս՝ ինծմէ պատասխան պիտի
8 տամ՝ անոր . Ու իմ երեսս դէն մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ , և զանիկայ է նշան ու առակ պիտի ընեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . Ու ես պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
9 Եւ՝ թէ որ մէկ մարգարէ մը սըխալեցուց բան մը խօսի , է ան մարգարէն ես տէրս սխալեցուցի . ու իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկընդնեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջէն զանիկայ պիտի կոր-
10 սընցընեմ ։ Ու անոնք իրենց պատիժը պիտի կրեն . է՝ն հարցընողին պատիժը , ու մարգարէին պատիժը
11 մէկ պիտի ըլլայ ։ Որպէս զի Իսրայէլի տունը ետեւէս ալ ինծմէ չխոտորի . ու մէյմըն ալ իրենց բոլոր յանցանքներովը չպղծուին . է՝հապա անոնք ինծի ժողովուրդ ըլլան . ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան ։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
13 ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ թէ որ մէկ երկիր մը անհաւատարմութիւն ընելով ինծի դէմ մեղանչէ , ու ես անոր վրայ իմ ձեռքս երկընդնեմ , ու հանոր հացին ցուպը կոտրեմ , և անոր վրայ սով խրկեմ , ու մարդ
14 դը և անասունը անկէ կտրեմ . է Ու թէ որ այս իրեք մարդը՝ Նոյ , Դանիէլ ու Ցոր անոր մէջը ըլլան , անոնք Նիրենց արդարութեամբը ո՛չ՝ իրենց հոգին պիտի ազատեն՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան ։
15 Թէ որ երկրին վրայ է չար գազաններ բերեմ , որ զանիկայ անպտուղ թողուն , ու ամայի ըլլայ . այնպէս որ գազաններուն պատճա-
16 ռաւ անկէ անցնող չըլլայ . Թէ՝ այն իրեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան , որ Նիրենց տղաքները ու աղջիկները պիտի չկարենան ազատել . միայն Նիրենք պիտի ազատին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։
17 Կամ է թէ որ ան՝ երկրին վրայ սուր բերեմ , և ըսեմ թէ՝ Ո՛վ սուր՝ երկրին մէջէն անցիր . ու հանկ մարդը ու անասունը կըտ-
18 րեմ . Եւ Նէ՝ որ այն իրեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան , որ Նիրենց տղաքները ու աղջիկները պիտի չկարենան ազատել . բայց միայն Նիրենք պիտի ազատին ։
19 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ ջիանտախտ խրկեմ , ու արիւնով զիմ բարկութիւնս անոր վրայ թափեմ , այնպէս որ մարդը ու ա-
20 նասունը անկէ կտրեմ . Եւ Նոյ ,

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 594

ը ՂԱ . իէ · 10 ։ ի·3·5 · 6 ։ ԵրԽ· խգ·11 ։ Գլ·ԺԸ·7 ։

է Թագ . իգ · 10 ։ բ Օբ · իբ · 87 ։ Գլ·Ե·15 ։

ՂԳլ·ջ·7 ։ եգ Թագ·իբ· 23 ։ Ցոբ·ժբ· 16 ։ ԵրԽ·գ· 10 ։ բ Թես · բ ·10 ։

ը ր Պետ · բ · 15 ։

ի Գլ·ԺԸ·20 ։ Լէ · 27 ։

ժ ՂԱ·իգ·26 ։ Եզ · գ · 1 ։ Գլ·ջ · 16 ։ Ե · 16 ։

է ԵրԽ. ԺԸ · 1 ։ ՀՀԹ 16 ։ 18 ։ 20 ։ Տճս ԵրԽ . է · 16 ։ ԺՈ. 14 ։ Ժգ · 11 ։

լ Առակ. ժա· 4 ։

էՂԱ. իգ· 22 ։ Գլ · Ե · 17 ։

ՅՀԹ 14 ։ 18 ։ 20 ։

ՅՂԱ. իգ· 25 ։ Գլ · Ի · 12 ։ իա · 3 · 4 ։ ԱԲ · 8 ։ ԼԸ · 21 ։

հ Գլ · ԼԵ · 13 ։ Սոփ · ա · 3 ։

ՅՀԹ 14 ։

ՂԲ Թագ · իդ · 15 ։ Գլ·ԼԸ·22 ։

ե Գլ · է · 8 ։ ՀՀԹ 14 ։

Դանիէլ ու Ցոր անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ , որ իրենց մէկ տղան կամ աղջիկը պիտի չկարենան ազատել . անոնք իրենց արդարութեամբը միայն իրենց անձը պիտի ազատեն ։

21 Սակայն Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ . Ո՛րչափ աւելի , երբոր չորս սաստիկ պատիժներս՝ սուրը , սովը , չար գազանները ու ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ խրկեմ , մարդը ու անասունը անկէ

22 կտրելու համար ։ Եւ այն ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլլայ , որ ինչ տղաքներու ու աղջիկներու՝ որոնք պիտի ելլեն . ահա անոնք ձեզի պիտի ելլեն . և դուք անոնց ճամբան ու անոնց գործքերը պիտի տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բերած չարիքին վրայով՝ անոր վրայ բերած բոլոր չարիքին վրայով պիտի

23 մխիթարուիք ։ Ու երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք , անոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և պիտի գիտնաք՝ թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը , առանց պատճառի չըրի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Որթին ճիւղը բանի մը օգտակար չըլլալուն օրինակով՝ 6 Երուսաղէմի մեծ ուիւը կը ցուցուի ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ որթին փայտը ի՞նչ աւելի ունի ամէն ա-նանկ շառաւիղ մը՝ որ անտառի
3 ծառերուն մէջն է ։ Միթէ անկէ փայտ կ'առնուի՞ բանի մը գործածելու համար . կամ թէ անկէ ցից մը կ'առնուի՞ անկէ աման մը
4 կախելու համար ։ Ահա կրակի մէջ կը նետուի , անոր կերակուր ըլլալու համար . կրակը անոր երկու ծայրերը կ'ուտէ . ու մէջը կ'այրի . միթէ անիկայ բանի մը
5 օգտակար է ։ Ահա անիկայ ամբողջ եղած ատենը՝ բանի մը չար . որ՝ մնաց՝ որ անիկայ բանի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը զանիկայ ու-
6 տելէն ու այրելէն ետքը ։ Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ . անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերակուրի համար , այնպէս ալ Երուսաղէմի բնակիչ-
7 ները տուի ։ Եւ իմ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ . էանոնք դէ կրակէ պիտի ելլեն , և՝ ուրիշ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ , պիտի գիտնաք թէ ես
8 եմ Տէրը ։ Եւ իրենց անհաւա-

տարմութիւն ընելուն համար , երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ԳԼ . ԺԶ

1 Մարգարէն Երուսաղէմի մը նմանուելիւով՝ Երուսաղէմի բնական վիճակը կը ստորագրէ ։ 6 Աստուծոյ չափազանց սէրը անոր վրայ ։ 15 Երուսաղէմի այլանդակ պոռնկութիւնը ։ 35 անոր ծանր դատաստանները ։ 44 Անոր մեղքը՝ իր մօրը մեղքին հետ չափաւոր , և իր քոյրերուն՝ Սոդոմին ու Սամարիային մեղքերէն աւելի ըլլալով՝ սաստիկ պատիժներու կ'արժանանայ ։ 60 Ակնքը խաղաղութիւն կը խոստացուի անոր ։

1 Վարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Երուսաղէմին՝ իր պղծութիւնները
3 րը գիտցնէր . Ու ըսէ . Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ Երուսաղէմին . Քու սկիզբդ ու ծնունդդ՝ քանանացւոց երկրէն էր . էքու հայրդ Ամորհացի , ու մայրդ քետացի էր ։
4 Եւ քու ծնունդդ այսպէս էր . էքու ծնած օրդ՝ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մաքրուելու համար՝ ջրով չլուացուեցար , և աղով չաղուեցար , ու խանձարուրով չփաթթուեցար ։
5 Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի ողորմի , ու ասոնցմէ բաներուն մէկը քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ՝ քու անձիդ գարշելութեամբը դաշտի ե-
6 րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ մէջ կոխուած տեսայ . ու էրբոր արեանդ մէջն էիր , քեզի՝ Ապրէ՛ ըսի . այո էրբոր արեանդ մէջն էիր ,
7 քեզի՝ Ապրէ՛ ըսի . Էքեզ դաշտի բոյսերուն պէս բիւրաւոր ըրի . և շատցար ու մեծցար , և կատարեալ գեղեցկութեան հասար . ատինքներդ գոյացան , ու մազերդ աճեցան . բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր ։
8 Եւ քու քովէդ անցայ , ու քեզի նայեցայ . և ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր . ւոև ես իմ քղանցքս քու վրադ տարածեցի , և քու մերկութիւնդ ծածկեցի . ու քեզի երդում ընելով՝ քեզի հետ ուխտ ըրի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ , ու
9 դուն իմս եղար ։ Եւ քեզ ջրով լուացի , ու քու վրայէդ քու արիւնդ աղէկ մաքրեցի , ու քեզ ե-
10 ղով օծեցի . Եւ քեզի նկարագործ հանդերձ հագուցի , ու քեզի թեհաչի մորթէ կօշիկներ հագուցի , և քու մէջդ բէհեզ գօտի կապեցի , ու քեզ մետաքս-
11 ներով ծածկեցի . Եւ քեզ զարդերով զարդարեցի , ու ձեռքերուդ վրայ ապարանջաններ դրի , ու
12 պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի . Եւ քու քթիդդ օղակ , ու ականջներդ գինտեր , ու գլուխդ պարծանաց

Ն . ՔՐԻՍ . ԽԲԸ 594

Ն . ՔՐԻՍ . ԽԲԸ 594

594

– ԳԼ . Ի . 4 ։ ԽԲ . 2 ։ ԼԳ . 7 , 8 , 9 ։
Բ ԳԼ . ԽԱ . 30 ։ Է ՀՄՐ 45 ։ Բ ՈՎ . Բ . 8 ։
Ե ԵՐԵՄ . ԽԲ . 8 ։
Ե ԵԶ . Ա . 7 ։
Է ՀԱՌԱՔ . Գ . 9 ։
Է ԵԶ . ԺԹ . 5 ։ ԵՐԵՄ . Բ . 2 ։
Ը ՂՒԿ . ԺԵ . 10 ։ ԳԼ . ԺԳ . 8 ։
Ը ԵՍ . ԽԳ . 18 ։
Ը ԳԼ . Գ . 7 ։ ՖՆ . 4 ։ ԺԱ . 10 ։ Ի . 89 , 42 , 44 ։
Թ ԾՆ . ԽԴ . 22 , 47 ։
Ի ԱՌԱԿ . Ա . 9 ։
Ժ ԵՍ . Գ . 21 ։

13 պսակ դրի ։ Եւ դուն ոսկիով ու
արծաթով զարդարուեցար ։ ու քու
հանդերձներդ բեհեզ , մետաքս ու
նկարագործ եղան ։ Ինաշխ , ու
մեղր , ու եղ կերար , և խիստ շատ
կեղեցկացար , ու թագաւորու-
14 թեան հասար ։ Եւ քու գեղեցկու-
թեանդ համար Էքու անունդ ազ-
գերուն մէջը տարածուեցաւ . վասն
զի անիկայ կատարեալ եղաւ ան
վայելչութեանը պատճառաւ , որն
որ քու վրադ դրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան ։
15 Բայց դուն քու անունդ պատ-
ճառաւ՝ Էքու գեղեցկութեանդ ա-
պաւինելով՝ Էշնութիւն ըրիր , և
քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնո-
ղին առիթը թափեցիր . անոր կ'ըլ-
16 լար ։ Հ Ու քու հանդերձներդ ա-
ռիր , և քեզի գոյնզգոյն զարդերով
բարձր տեղեր շինեցիր , ու անոնց
վրայ շնութիւն ըրիր . ՚անոնց նմանը
17 չեղաւ , ոչ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ
իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծա-
թէս՝ քու պարծանացդ զարդերը
առիր , ու քեզի արուական պատ-
կերներ շինեցիր , և անոնցմով պոռ-
18 նըկեցար ։ Ու քու նկարագործ
հանդերձներդ առնելով՝ զանոնք
ծածկեցիր , ու իմ եղը ու խունկս
19 անոնց առջին դրիր . Էնաև քեզի
տուած հացս , քեզի կերցուցած
նաշխինս , եղը ու մեղրս ալ անոնց
առջին դրիր անուշ հոտի համար .
ու ՚ՒՀՅ եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
20 Հ Եւ իմնէի համար ծնած տղաքներդ
ու աղջիկներդ առիր , ու զանոնք
կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց .
աս քու պոռնկութիւնդ քիչ բան
21 է , Որ իմ տղաքներս մորթեցիր ,
ու զանոնք անոնց տուիր՝ Ի՞ՒՀ ան-
22 ցընելով ։ Եւ քու բոլոր պղծու-
թիւններուդ ու պոռնկութիւննե-
րուդ մէջ՝ քու ծննդկութեանդ օ-
րերը չյիշեցիր , Էերբոր մերկ ու
անծածկոյթ , և քու արեանդ մէջ
23 կոխուած էիր ։ Ու եղաւ որ բոլոր
չարութիւններդէն ետքը՝ (վայ՝ վայ
24 քեզի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,) Դուն
Էքեզի բոզանոց ալ շինեցիր , ու
Էքեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր
25 տեղ ըրիր ։ Հ Ամէն ճամբու գլուխ՝
քու բարձր տեղերդ շինեցիր , ու
քու գեղեցկութիւնդ գզուելի ըրիր ,
և ամէն անցնողին՝ քու ոտքերդ բա-
ցիր , ու քու պոռնկութիւններդ
26 շատցուցիր ։ Եւ քու մեծանդամ
սահմանակիցներուդ՝ ՚եգիպտոսի
որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
ու զիս սրդողցնելու համար՝ քու
պոռնկութիւններդ շատցուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ եր-
կընցուցի , ու քու ռոճիկդ պակաս-
ցուցի , ու քեզ քու թշնամիներուդ՝ Հ փղշտացւոց աղջիկներուն
կամացը յանձնեցի , որոնք քու
անհամեստ վարմունքէդ Էամչնան ։
28 Եւ չկշտանալով՝ Հ Ասորեստանի
որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
և թէպէտ անոնց հետ պոռնկու-
թիւն ըրիր , սակայն չկշտացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրէն Էմինչև
քաղդեացւոց երկիրը՝ քու պոռնը-
կութիւններդ շատցուցիր . բայց
30 ասով ալ չկշտացար ։ Քու սիրտդ
որչափ տկար է՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան , որ ասամէն բաները ըրիր ,
անամօթ պոռնիկ կնկան մը գործ-
31 քը ։ Ամէն ճամբու գլուխ՝ ՚քու
բոզանոցներդ շինեցիր , և քեզի
ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր , ու վարձքը անարգելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար , Հ այլ-
ան շնութիւն ընող կնկանը պէս
Էը՞ր , որ իր էրկանը տեղը օտար-
33 ներ կ'առնէ ։ Ամէն բոզերուն
վարձք կու տան . բայց ՚դուն ա-
մէն հոմանիներուդ քու վարձքերդ
կու տաս . այո կաշառք կու տաս
անոնց՝ որ ամէն կողմէն քեզի գան ,
քեզի հետ պոռնկութիւն ընելու
34 համար ։ Եւ քու պոռնկու-
թեանդ մէջ՝ կնիկներուն եղածին
ներհակը կ'ըլլայ քեզի . վասն զի
պոռնկութեան համար քու ետեւդ
եկող մարդ չկայ . և քու վարձք
տալովդ , ու ուրիշէն վարձք չառ-
նելովդ , դուն ՚՚ուրիշներուն ներհա-
կը եղար ։
35 Անոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէ-
36 րոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։ Տէր Եհո-
վան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև
քու պղինձդ տարածուեցաւ , և
քու պոռնկութիւններովդ մերկու-
թիւնդ՝ քու հոմանիներուդ , ու
ամէն գարշելի կուռքերուդ յայտ-
նուեցաւ , և անոնց նուիրած Էտը-
37 ղոդ արիւնը Խ՚՚ՒՀ , Անոր
համար ահա ՚՚ես պիտի ժողվեմ
քու բոլոր հոմանիներդ՝ որոնց դուն
հաճոյ եղար , և ամէն անոնք՝ որ
սիրեցիր , ու ամէն անոնք՝ որ ա-
տեցիր . և զանոնք ամէն կողմէն
քու վրադ պիտի ժողվեմ , ու քու
մերկութիւնդ անոնց պիտի բա-
նամ . և անոնք քու բոլոր մերկու-
38 թիւնդ պիտի տեսնեն ։ Ու քեզ
պիտի դատեմ՝ Բշնութիւն ընող
և Ցարիւն թափող կնիկներուն
դատաստանովը , ու քեզի՝ բարկու-
թեամբ ու նախանձով արեան վէճ-
39 պիտի տամ . Եւ քեզ անոնց ձեռ-
քը պիտի տամ . ու ՚քու բոզա-
նոցդ պիտի փլցընեն , ու քու բարձր
տեղերդ պիտի աւերեն , և Էքու
հանդերձներդ քեզ պիտի մերկա-

Ն · ք · ՂԲ · 594
Է Բ Օր · Լ · 13 · 14 ։
Ա Սպ · Խբ · 2 ։
Ի Ոզ · բ · 15 ։
Ծ Տես Բ Օր · Լ · 15 ։ Ե-բեմ. է · 4 ։ Միք · 4 · 11 ։
Ե Ես · ա · 21 · 26 · 8 ։ Ե-բեմ. բ · 20 · գ · 2 · 6 · 20 ։ Գէ · իգ · 3 · 8 · 11 · 12 ։ Ովս · ա · 2 ։
Հ գ Թագ · իգ · 7 ։ Գէ · է · 20 · Ովս · բ · 8 ։
Յ Ովս · բ · 8 ։
Ղ գ Թագ · ժբ · 3 · Սաղ · ՃՂ · 37 · 38 · Ես · ծէ · 5 · Երեմ. է · 31 · Լ · 35 · Գէ · ի · 26 · իգ · 37 ։
Ճ Երեմ. բ · 2 · Հմր 43 · 60 · Ովս · ժա · 1 ։
Ո Հմր 4 · 5 · 6 ։
Յ Հմր 31 ։
Ն Ես · ծէ · 5 · 7 ։ Երեմ · բ · 20 · գ · 2 · Ղ Ա-մակ · թ · 14 ։
Ա Գէ · ը · 10 · 14 · ի · 7 · 8 · իգ · 19 · 20 · 21 ։

Ն · ք · ՂԲ · 594
Ղ Թես · Խբ · 18 · 19 · Հմր 57 ։
Ղ գ Թագ · ժբ · 7 · 10 · բՄն · Խբ · 23 · Երեմ · բ · 18 · 36 · Գէ · իգ · 12 · ՃՃ ։
Ղ Գէ · իգ · 14 · ՃՃ ։
Ա Հմր 24 · 39 ։
Ե Ես · ը · 3 · Ովս · ը · 9 ։
Ա Հմր 20 · Երեմ · բ · 34 ։
Ա Երեմ · ժբ · 22 · 26 · Ողբ · ա · 8 · Գէ · իգ · 9 · 10 · 22 · 29 · Ովս · ք · 10 · ը · 10 · Նաա · գ · 5 ։
Բ Ղա · ի · 10 · Բ Օր · Իր · 22 · Գէ · իգ · 45 ։
Ե Ծն · Թ · 6 · Ել · ի · 12 · Տես Նմր 20 · 36 ։
Ա Հմր 24 · 31 ։
Է Գէ · իգ · 26 · Ովս · ը · 3 ։

ղընեն , ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու
40 անծածկույթ պիտի թողուն . 'Ու քու վրադ ժողովք մը ոտք պիտի հանեն , 'և քեզ քարերով պիտի քարկոծեն , ու իրենց սուրերովը
41 քեզ պիտի խոցոտեն . Եւ ՚քու տուներդ կրակով պիտի այրեն , ու ՚շատ կիներու առջեւին քու վրադ դատաստաններ 'ի գործ պիտի դընեն . և քեզ ՚պոռնկութիւն ընել պիտի դադրեցընեմ , ու ՚մէյմըն
42 ալ պարգև պիտի չտաս : Այսպես 'պիտի դադրեցընեմ իմ բարկութիւնս որ քեզի դէմ է . ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ , ու պիտի հանդարտիմ , ու ալ պիտի
43 չբարկանամ : Որովհետեւ դուն քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր , հապա աս ամէն բաներով զիս որդողոցիր . անոր համար ահա ես ալ քու ճամբադ ՚ի՛ գլուխդ պիտի բերեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան . ու դուն քու բոլոր պղծութիւններդ ՚ի վրայ՝ աս եղեռնագործութիւնը պիտի չընես ,
44 Ահա ամէն առակ խօսողը քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով . Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ ՚ն՚ն ։
45 պէս է : Դուն քու մօրդ աղջիկն ես , որ իր էրիկին , ու տղաքներուն զզուեցաւ . և քու քոյրերուդ քոյրն ես , որ անոնք իրենց էրիկներուն ու տղաքներուն զզուեցան . Ձեր մայրը Քետացի , ու ձեր հայրը Ամո-
46 հայի է : Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է , որ իր աղջիկներովը քու ձախ կողմդ կը բնակի , և էքեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է , որ իր աղջիկներովը քու աջ կողմդ
47 կը բնակի : Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չգաղնեցիր , և անոնց պղծութիւններուն պէս չըրիր . հապա որպէս թէ անոնց քովը պըզտիկ ՚ն՚ չնչին էր , դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ ՚ն՚անոնցմէ աւե-
48 լի ապականեցար : Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , Ո՛ր քու քոյրդ Սոդոմը՝ ինքը ու իր աղջիկները ՚ն՚պէս չըրին , ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ ըրիք ։
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը աս էր . անիկայ իր աղջիկներովը՝ հպարտութիւն , ՚ծ՚հացի կուշտութիւն ու անհոգ հանգըստութիւն ունեցաւ , և աղքատին ու տնանկին ձեռքը չտւծ՚ոյ-
50 ցուց : Ու հպարտացան , և իմ առջեւս պղծութիւն ըրին . ու ես նոնք տեսածիս պէս՝ վերցուցի ։
51 Եւ Սամարիան՝ քու մեղքերուդ կէսին չափ մեղք չգործեց . ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւելի շատցուցիր , և քու ըրած է բոլոր պղծութիւններովդ քու քոյ-
52 րերդ արդարացուցիր ։ Ու դուն՝ որ քու քոյրերդ դատապարտեցիր , քու անարգանքդ կրէ՝ քու մեղքերուդ համար , որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր . անոնք քեզմէ արդար են . իսկ դուն՝ քոյրերդ արդարացընելուդ համար , ամչցիր ու
53 քու անարգանքդ կրէ ։ Ու ես պիտի դարձնեմ անոնց գերութիւնը , Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը , և Սամարիայի ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը . անոնց մէջը քու գերութիւնդ ալ իր ՚ն՚էջը՛ .
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես , ու ամէն ըրածէդ ամչնաս , հանոնց միխթարութիւն ըլլալուդ համար ,
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմը ու անոր աղջիկները իրենց առջեւ վերճակին պիտի դառնան . և Սամարիան ու անոր աղջիկներն ալ իրենց առջեւ վերճակին պիտի դառնան . ու դուն , և քու աղջիկներդ ալ ձեր առջեւ
56 վերճակին պիտի դառնաք ։ Վասն զի քու հպարտութեանդ օրը՝ քու քոյրդ Սոդոմը քու բերնէդ չլսուե-
57 ցաւ , քանի որ դեռ քու չարութիւնդ յայտնուած չէր , ինչպէս որ հիմա յաղթահարած , երբոր Ասորւոց աղջիկներուն առջեւը , ու անոնց բոլորտիքը եղող բոլոր Փղշտացւոց աղջիկներուն առջեւը ամօթով եղար , որ անոնք ամէն կողմէն
58 քեզ նախատեցին ։ Քու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծութիւններդ դուն պիտի կրես՝ կ'ըսէ Տէրը ։
59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Քու ըրածիդ հանիմատ պիտի ընեմ քեզի , որ ՚ն՚երդումը յանարգեցիր , և ուխտը աւրեցիր ։
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը ՚քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ , ու քեզի հետ յաւիտենական
61 ուխտ պիտի հաստատեմ . Եւ ՚դուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես , ու պիտի ամչնաս երբոր ընդունիս քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ , ու երբոր զանոնք քեզի աղջիկներուն տեղ տամ , բայց չէ Եհովան՝ ուխտովդ .
62 Թէ քու ուխտովդ . Հաստատ ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , և պիտի գիտնաս թէ ես
63 եմ Տէրը . Որպէս զի ՚յիշես ու ամչնաս . ՚ու ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ բերանդ չբանաս , երբոր քու բոլոր գործքերուդ համար՝ քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Երկու աբձիւներու ու մէկ որթի օրինակով՝ 11 կը ցուցնէ Աստուծոյ դատաստանը Երու-

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Ե Երեմ . գ · 11 ։ Մատ . ժբ · 41 , 42 ։

ժ Տես Եմ . ա · 9 ։ Հմր 60 , 61 ։

Ն Երեմ . ի · 16 ։

Հ Գլ . ժգ · 22 , 23 ։

Յ գ Թագ . ժզ · 5 ։ բ Մն . իբ · 18 ։ Եմ . է · 1 ։

Ղ Եմ . ժգ · 28 ։ Հմր 27 ։

Ճ Գլ . իգ · 49 ։

Մբ Օր . իթ · 12 , 14 ։

Ի Գլ . ժէ · 13 , 16 ։

Ն Սպղ . ՃԷ · 45 ։

Ղ Երեմ . լբ · 40 ։ ժ · 5 ։

Ո Գլ . ի · 43 ։ ԼԶ · 31 ։

Ղ Եմ . ժգ · 1 ։ կ · 4 ։ Գաղ . գ · 26 , ՚ն ։

Ո Երեմ . լա · 31 , ՚ն ։

Ղ Ովս . բ · 19 , 20 ։

Ո Հմր 61 ։

Ո Հովս . գ · 19 ։

Ե Երեմ . գ · 11 ։ Մատ . ժբ · 41 , 42 ։

Ֆ Բ Օր . ժգ · 16 ։ դ Թագ . իե · 9 ։ Երեմ . լթ · 8 ։ ժբ · 13 ։

Ո Գլ . ե · 8 ։ իգ · 10 ։

Ք Գլ . իգ · 27 ։

Ե Գլ . ե · 13 ։

Ր Հմր 22 ։ Սաղ . ՃԸ · 42 ։

Ի Գլ . Թ · 10 ։ ժա · 21 ։ իբ · 31 ։

Ւ Հմր 3 ։

Ի Բ Օր . լբ · 32 ։ Եսա . · 10 ։

Ը դ Թագ . իա · 9 ։ Գաղ . ե · 6 , 7 ։ Հմր 48 , 51 ։

Ը Մատ . ժ · 15 ։ ժա · 24 ։

Ժ Ծն . ժգ · 10 ։

Է Ծն . ժգ · 13 ։ ժբ · 20 ։ ԺԹ · 5 ։

Լ Ծն . ժԹ · 24 ։

սաղմի վրայ , որովհետեւ Բաբիլոնէն ապրուստ ստանալով Եգիպտոսին ապաւինեցան : 22 Աստուած կը խոստանայ աւետարանին եղելիը տնկել :

1 Նէ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ խրա-
յէլի տանը հանելուկ պատմէ , ու
3 առակ խօսէ , ու ըսէ՝ Տէր Եհո-
վան այսպէս կ'ըսէ . Արկէ մեծ
արծիւ մը՝ մեծ թեւերով , երկայն
փետուրներով , դոյնդոյն բարակ
փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան ե-
կաւ , ու Բեղևինին ամենաբարձր
4 ճիւղը առաւ . Անոր ընձիւղներուն
ծայրը փրցուց , և զանիկայ վա-
ճառականի երկիրը տարաւ , ու
զանիկայ վաճառականաց քաղաքը
5 դրաւ : Եւ ան երկրին հունտէն
առաւ , ու զանիկայ բերրեր ար-
տի մէջ դրաւ . զՆիլոյ շատ ջուրե-
րու քով տարաւ . Ուռիի պէս
6 դրաւ . (Եւ անիկայ բուսաւ , ու
տարածուած՝ ի կարճահասակ որթ
մը եղաւ .) անանկ որ անոր ո-
տերը դէպ ի իրեն նային , ու ար-
մատները իր տակը ըլլան . և Նիլոյ
որթ ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց , ու
ընձիւղներ արձակեց :
7 Եւ մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բա-
մասիփետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար .
և ահա՝ նաս որթը՝ իր արմատները
դէպ ի անոր ծռեց , ու իր ոստերը
դէպ ի անոր երկընցուց . որպէս զի
իր տնկուած ածուներովը զինքը
8 ոռոգէ : Անիկայ բարերեր արտի
մէջ , շատ ջուրերու քով տնկուե-
ցաւ , որ ոստեր արձակէ , և պը-
տուղ բերէ , ու ազնիւ որթ ըլլայ :
9 Ըսէ՝ որ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-
սէ . Արդեօք անիկայ պիտի յաջո-
ղի՞ . Իմիթէ ան ուժովը՝ անոր
արմատները պիտի չխլէ՞ , ու անոր
պտուղը պիտի չփրցնէ՞ , որ չոր-
նայ : Անոր ամէն բուսած տերև-
ները պիտի չորնան . և առանց մեծ
բազուկի ու շատ ժողովուրդի զա-
10 նիկայ արմատէն պիտի իւրէ : Եւ
ահա տնկուեցաւ . միթէ պիտի յա-
ջողի՞ . Չէ՞ որ արևելեան հովը ա-
նոր դպաճին պէս՝ բոլորովին պիտի
չորնայ . անիկայ իր բուսած ածու-
ներուն վրայ պիտի չորնայ :
11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
12 եղաւ՝ ըսելով . Խնդրեմ այստեղ-
ներու տանը ըսէ . Առնոյ ի՛նչ
ըլլալը չէք գիտեր . ըսէ որ՝ Ահա
Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմ
եկաւ . և անոր թագաւորը ու իշ-
խանները առաւ , ու զանոնք իր
13 հետը Բաբիլոն տարաւ : Եւ թա-
գաւորին սերունդէն մէկը առնելով ,
անոր հետ ուխտ բրաւ , և ու անոր
երդում ընել տուաւ . նաև երկրին
14 զօրաւորները առաւ . Որպէս զի
թագաւորութիւնը խոնարհ ըլլայ ,
ու չբարձրանայ զինքը պահելով անոր
15 խօսքը պահելով անոր վրայ
հաստատ կենայ : Բայց ինքնիկայ
անկէ ապստամբեցաւ , ու եղիպ-
տոս դեսպաններ խրկեց , Նոր իրեն
ձիեր ու շատ զօրքեր տան . Միթէ
անիկայ յաջողութիւն պիտի գըտ-
նէ՞ . ան բաները ընողը պիտի ազա-
տի՞ , կամ թէ ուխտը աւրելով
16 պիտի ազատի՞ : Ես կենդանի եմ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ անիկայ ան-
շուշտ Բաբելացի թագաւորին բնա-
կած տեղը՝ որ զինքը թագաւոր ըրեր էր ,
որուն երդումը անարգեր էր , ու
անոր ուխտը աւրեր էր , անոր քովը
17 Բաբիլոնի մէջ պիտի մեռնի : Նէ
Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ
բազմութիւնով պատերազմի մէջ
անոր համար բան մը պիտի չընէ ,
ետերոր պատնէշներ կանգնուի , ու
մարտկոցներ շինուի՝ շատ հոգիներ
18 կոտրելու համար : Վասն զի ա-
նիկայ երդումը անարգեց , և ուխտը
աւրեց . և ահա անիկայ ի իր ձեռքը
տալէն ետքը , ասանկ բաները ը-
նելուն համար պիտի չազատի :
19 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ
անշուշտ անոր գլուխը պիտի գար-
ձընեմ իմ երդումս՝ որ անիկայ ա-
նարգեց , ու իմ ուխտս՝ որ աւրեց .
20 Եւ Նանոր վրայ իմ ցանցս պիտի
տարածեմ . ու անիկայ իմ սրոգայ-
թիս մէջ պիտի բռնուի . և զանի-
կայ Բաբիլոն պիտի տանիմ , ու
հոն անոր հետ դատ պիտի վաբեմ ,
անոր ինծի դէմ բրած յանցանքին
21 համար : Ու Նանոր բոլոր փախըս-
տականներ և անոր բոլոր զօրքերը
սրով պիտի իյնան . ու ծա-
ղորդները ամէն հովերու պիտի ցը-
րուին . ու պիտի գիտնաք թէ ես
Տէրս խօսեցայ :
22 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ : Ես
ալ բարձր եղևինին ամենաբարձր
ճիւղէն պիտի առնեմ , ու պիտի
տնկեմ . ես անոր ընձիւղներուն
ծայրէն նմատղաշը պիտի փրցնեմ ,
ու Ամէկ բարձր ու վերացած լեռան
23 մը վրայ պիտի տնկեմ . Նզանիկայ
Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պի-
տի տնկեմ . և անիկայ ոստեր պի-
տի արձակէ , ու պտուղ պիտի
տայ . ու ազնիւ եղեւին պիտի ըլ-
լայ . և անոր տակը ամէն տեսակ
թռչուն պիտի նստին . անոր ոստերուն հո-
24 վանիին տակը պիտի բնակին : Եւ
դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտ-
նան՝ թէ ես Տէրս բարձր ծառը
ցածցուցի . ցած ծառը բարձ-

Ե Հմր 6 : Գ Լ • ԻԹ • 14 :

Ե Դ Թագ • Իդ • 20 : Բ Մն • ԼԶ: 13:

Ա Օր • Ժէ • 16 : Ես • Լ • 1 : 3 : Լ Զ • 6 : 9 :

Հ Հմր 9 :

Յ Երեմ • Լբ • 5 : Լ Դ • 3 : Ժբ • 11 : Գ Լ • Ժբ • 13 :

Ղ Երեմ • Լե • 7 :

Ճ Երեմ • Ժբ • 4 : Գ Լ • Դ • 2 :

Մ Ոգբ • Ե • 6 : Տես ա Մն • ԻԹ • 24 :

Ա Գր • Ի • 36 :

Ա Գ Լ • Ժբ • 14 :

Ա Ես • Ժա • 1 : Երեմ • Իդ • 5 : Զաք • գ • 8 :

Ա Ես • Ծգ • 2 : Ա Սաղ • բ • 6 :

Ա Նա • բ • 2 : 3 : Գ Լ • Ի • 40 : Մէք • գ • 1 :

Տես գԼ • Լա • 6 : Դան • գ • 12 :

Ղ Ես • ա • 52 :

Ն · ք · ԿԲ · Իրէ 594
Ա ԳԼ Իր 14 · իդ 14

բաղուզի . կանանչ ծառը չորցուզի ու չոր ծառը կանանչցուզի . Ես Տէրս խօսեցայ , ու պիտի կատարեմ ։

ԳԼ · ԾԸ

1 Աստուած կը յանդիմանէ ազգին անիրաւ առակը 5 կր . յուզընէ թէ ինքը ինսոր կը վրէժի արդար հօր մը հետ , 10 արդար հօր մը չար զաւակին հետ , 14 չար հօր մը արդար զաւակին հետ , 19 չար մարդու մը հետ որ կ'ապաշխարէ , 24 բարի մարդու մը հետ որ կ'ապստամբի 25 իր արդարութիւնը կը պաշպանէ , 31 և մարդիկ ապաշխարութեան կը յորդորէ ։

594 Ե Երեմ · լե 29 · Ոզբ · ե · 7 ·

1 Ա Յարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եւ
2 զաւ ըսելով . Ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք ըսելով . Հայրերը ՝ազոխ կերան , ու
3 որդւոցը ակռաները առին ։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ Իսրայէլի մէջ աս առակը մէլ-
4 մըն ալ պիտի չզրուցեք ։ Ահա բոլոր հոգիները իմ են . ինչպէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին իմ է . Բան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի ։
5 Իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ , և իրաւունք ու արդարու-
6 թիւն ընէ , Ել եւ աչքերը դէպ ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցնէ , ու Ի իր դրացիին կնիկը չպղծէ , և Ի իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը
7 չմօտենայ , Ու Ե մարդու մը զրկանք չընէ , ՚ պարտականին՝ Ե գրաւը ետ տայ . բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , Ֆ Ե իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով
8 ծածկէ . Սփռէ Ե վաշխով չտայ , ու տոկոսիր չառնէ , իր ձեռքը ան-
օրէնութենէն ետ պահէ , Ի ճշրիտ մարդու մէջ ուղիղ դատաստան
9 տեսնէ , Ճշմարտութիւն ընելով իմ օրէնքներուս մէջը քալէ , ու իմ իրաւունքներս պահէ . անիկայ արդար է . անշուշտ էպիտի ապրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
10 Բայց թէ որ անիկայ անիրաւ ՚ա
ւարիւնահեղ որդի մը ծնանի , որ
11 առոնց պէս բան ընէ . Այսինքն՝ թէ որ անիկայ ան ամէն ՚ոչխ բաները չընէ , հապա միայն լեռներու վրայ ուտէ , ու իր դրացիին կնիկը
12 պղծէ , Աղքատին ու տնանկին զրկանք ընէ , բռնութեամբ բան մը յափշտակէ , գրաւը ետ չտայ , ու իր աչքերը կուռքերուն վերցընէ ,
13 լով Է պղծութիւն գործէ , Վաշխով ՚ոչ տայ , ու տոկոսիր առնէ . անիկայ պիտի ապրի՞ . պիտի չապրի . անիկայ աս բոլոր գարշելութիւնները ընելուն համար , անշուշտ պիտի մեռնի . ծանոր արիւնը իր վրան պիտի ըլլայ ։
14 Եւ թէ որ անիկայ որդի ծնանի , ու անիկայ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու ա-
15 նոնց չանմնատ ընէ . Լեռներու վրայ չուտէ , ու իր աչքերը դէպ ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցընէ , իր դրացիին կնիկը չպղծէ ,
16 Եւ մարդու մը զրկանք չընէ , գրաւը չպահէ , ու բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով
17 ծածկէ , Աղքատին ՚ձեռ—ՈՒթը ետ դարձնէ իր ձեռքը ետ քաշէ , վաշխ ու տոկոսիք չառնէ , իմ դատաստաններս ՚ի գործ դնէ , ՚ի իմ օրէնքներուս մէջը քալէ . անիկայ իր հօրը անօրէնութեանը համար պիտի չմեռնի . անիկայ անշուշտ
18 պիտի ապրի ։ Ե՞ ինոր հայրը՝ որովհետև զրկանք ըրաւ , ՚ի իր եղբօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց , և ազգակ չեղածը ըրաւ իր ժողովուրդին մէջ , ահա հանիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։
19 Եւ դուք կ'ըսէք թէ՝ ինչո՞ւ համար Ն որդին չէ հօրը անօրէնութիւնը չկրեր ։ Որովհետև որդին իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ , և իմ բոլոր օրէնքներս պահնց ու զանոնք ՚ի գործ դրաւ , անշուշտ պիտի
20 ապրի ։ Հոգին որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի . Ո որդին հօրը անօրէնութիւնը պիտի չկրէ , ու հայրը որդւոյն անօրէնութիւնը պիտի չկրէ . Ա արդարին արդարութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ , Ա ու ամբարիշտին ամբարշտութիւնը
21 իր վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ Ն ամբարիշտը իր գործած բոլոր մեղքերէն դառնայ , ու իմ բոլոր օրէնքներս պահէ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի ։
22 Ո Անոր ըրած բոլոր յանցանքները իրեն դէմ պիտի չյիշուին . հապա անիկա իր ըրած արդարութեամ-
23 բը պիտի ապրի ։ Ա Մի՞թէ ես բնաւ ամբարշտին մեռնիլր կ'ուզե՞մ կ'ըսէ Տէր Եհովան . չէ՞ որ Ե՞ իմ որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ
24 ու ապրի ։ Բայց Ն եթէ որ արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու ամբարշտին ըրած բոլոր գարշելութիւններուն պէս անօրէնութիւն ընէ , պիտի ապրի՞ . Ո անոր ըրած բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի . անիկայ իր ըրած յանցանքովը , ու գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի մեռնի ։
25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ՝ Ն Տէրոջը

Ն · ք · ԿԲ · 594
Ա ԳԼ · ի · 9 · 11 · 12 · ՃՅ · 16 · 27 · Գա · ե · 18 · ԼԳ · 4 · Գոր · ժը · 6 ·
§ Հմր 6 · ԼԱ ·

Ե ԳԼ · ե · 18 ·

Ե Տ՚ս Եւ · ի · 5 · ք Օր · ե · 9 · ե Ռաթ · իգ · 26 · իե · 3 · 4 ·
Ա Հմր 4 ·
ք Օր · իե · 16 · դԹաւ · ժդ 6 · ք Մն · իե · 4 · Երեմ · լ · 29 · 30 ·
Ե Տս · գ · 10 · 11 ·
ի Հռով · ք · 9 ·
Ա Հմր 27 · Գա · Լ · 12 · 19 ·
Ա Գա · Լե · 16 ·
ա Հմր 32 · Գա · իգ · 11 · ա Տիմ · ք · 4 · ք Պետ · ե · 9 ·
Ա Գա · ե · 20 · Լե · 12 · 13 · 15 ·
Ո ք Պետ · ք · 20 ·
Ե Հմր 29 · Գա · Լե · 17 , 20 ·

Ն ք · ՀԲ · 594

– ՀԲ 24 ·

– ՀԲ 31 ·

Ա ՀԲ 14 ·

ՐԳԼ · 6 · 3 · ԼՂ · 20 ·

ֆ Ա Թագ · դ · 2 · Ծ Ա Թագ · ք · 5 ·

* ԵՂԵ · ՀԱԶՁ ԽՈՒՐԱՅՈՒՄՆ

– ԵՒՒ · դ · 22 · 23 ·

† ԵՐԵՄ · ԼԲ · 32 · ԳԼ · ժա · 19 · ԼՂ · 26 ·

‡ ԵՂԵ · Ո ԸՐՔ ·

* ՈՂՔ · դ · 33 · ՀԲ 23 · ԳԼ · ԼՂ · 11 · Ր ՊԱԼ · դ · 9 ·

Ա ՀԲ 6 · դ ԹԱԳ · իդ · 31 · 32 ·

† դ ԹԱԳ · իդ · 33 · Ր ՄՆ · ԼՂ · 1 · ԵՐԵՄ · իբ · 11 · 12 ·

ՐԴ ԹԱԳ · իդ · 34 ·

Ե ԵՐԵՄ · իբ · 13—17 ·

ձամբան ուղիղ չէ . հիմա մոիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը . միթէ իմ ճամբաս ուղիղ չէ . չէ՞ որ ձեր

20 ճամբան ուղիղ չէ · Երբոր արդարութենէն դառնայ , ու անօրէնութիւն ընէ , և անոր մէջը մեռնի , անիկայ իր ըրած անօրէնութեանը համար կը

27 մեռնի · Ու երբոր ամբարիշտը իր ըրած ամբարշտութենէն դառնայ . և իրաւունքը ու արդարութիւն ընէ . անիկայ իր անձը պիտի

28 ապրեցընէ · Որովհետև Հանիկայ ուշադրութիւն ըրաւ , ու իր ըրած բոլոր յանցանքներէն ետ դարձաւ , անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի ։

29 Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ թէ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . ով Իսրայէլի տունը՝ միթէ իմ ճամբաներս ուղիղ չէն . չէ՞ որ ձեր

30 ճամբաները ուղիղ չեն · Հանոր համար ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան . դարձի եկէք , ու ձեր բոլոր յանցանքներէն ետ դարձէք . որպէս զի անօրէնութիւնը ձեր կորստեանը պատճառ

31 չըլլայ · Ձեր ըրած բոլոր յանցանքները ձեր վրայէն նետեցէք . և ձեզի Հնոր սիրտ ու նոր հոգի ստացէք . քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝

32 ով Իսրայէլի տունը · Վասն զի մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր կ'ըսէ Տէր Եհովան . ուստի դարձէ՛ք . ու ապրեցէ՛ք ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Մարգարէն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ'ողբայ՝ նմանցընելով զանոնք վիսի մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու · 10 Նաև Երուսաղէմի վրայ կ'ողբայ՝ նմանցընելով զանիկայ փճացած որթի մը ։

1 Դու՝ Իսրայէլի իշխաններուն

2 վրայ ողբ էըրէ . Ու ըսէ . քու մայրդ ի՞նչ է . մատակ առիւծ մըն է , որ առիւծներու մէջ կը պառկի ու իր կորիւնները առոյգ առիւծ-

3 ներու մէջ կը մեծցընէ · Եւ անիկայ իր կորիւններուն մէկը մեծցուց . Հանիկայ առոյգ առիւծ եղաւ , և յափշտակութիւն ընել

4 սորվեցաւ , Հմարդ կ'ուտէր · Եւ անոր վրայով ազգերը լսեցին . անիկայ անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ . ու զանիկայ կարթերով Ե-

5 գիպտոսի երկիրը տարին · Ու երբոր անիկայ տեսաւ օր դադրեցաւ կը սպասէ . յոյսը կտրեցաւ և ի՛ր կորիւններէն մէկ ուրիշը առաւ , ու զանիկայ առոյգ առիւծ

6 ըրաւ · ՀԵւ անիկայ առիւծներու

մէջ պտրտող Հառոյգ առիւծ եղաւ , ու յափշտակութիւն ընել

7 սորվեցաւ , Հմարդ կ'ուտէր · Եւ անոնց ‖ պալատները գիտցաւ , ու անոնց քաղաքները կործանեց . և անոր մռնչելուն ձայնէն , երկիրը իր լիութեամբը սարսափեցաւ ։

8 Ե Ու չորկայ գաւառներէն անոր վրայ ազգեր ելան , և անոր դէմ իրենց ցանցը տարածեցին . Հնա նոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ ։

9 Ե Եւ զանիկայ կարթերով վանդակի մէջ դրին , ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին տարին , Հնա զանիկայ բերդը դրին . որպէս զի անոր ձայնը մէյմըն ալ Ի Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի ։

10 Քու մայրդ քու § նմանութիւնդ՝ ջուրերու քովի տնկուած որթի պէս է , որ շատ ջուրերուն պատճառաւ՝ պտղաւետու ոստերով

11 լեցուն եղաւ ։ Եւ անիկայ զօրաւոր շառաւիղներ ունեցաւ՝ իշխանաց գաւազաններու համար . ու իր Հհասակը խիտ ճիւղերուն մէջէն բարձրացաւ . և իր բարձրութեամբը ու բարուներուն շա-

12 տութեամբը երեւցաւ ։ Բայց անիկայ բարկութեամբ խլուեցաւ , ու գետինը ձգուեցաւ . և Հարևելեան հովը անոր պտուղը չորցուց . անոր զօրաւոր շառաւիղները կոտրեցան , ու չորցան . Հ զանոնք

13 կրակը կերաւ ։ Ու հիմա անապատի մը մէջ , չոր ու անջուր տեղ մը

14 տնկուեցաւ ։ ՀԵւ անոր ոստերուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ , Հնա անոր պտուղը կերաւ . և անոր վրայ՝ իշխանի գաւազանի համար՝ զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց ։ Հնա սիկայ ողբ է , ու ողբի տեղ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ի

1 Ընտուած չուղեր պատասխան տալ Իսրայէլի ներկերուն 5 կը ստորագրէ անոնց ապստամբութիւնը որ բռնր էին Եգիպտոսի մէջ · 10 անապատին մէջ · 27 ու իրենց երկրին մէջ · 33 կը խոստանայ զանոնք մէկտեղ ժողվել աւետարանին միջոցով · 45 կը ցուցնէ Երուսաղէմի կործանումը՝ զանիկայ անտառ անուանելով ։

1 Հև եղաւ որ եօթներորդ տարին հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը հարցընելու համար Իսրայէլի ծերերէն մարդիկներ եկան և իմ առջեւս նստան

2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ ը-

3 սելով · Որդի մարդոյ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ ու անոնց ըսէ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Միթէ դուք ինծի հարցընելու եկած եք . ես կենդանի եմ՝ որ Ե՞ձեզի պատասխան պիտի չտամ՝ կ'ըսէ

4 Տէր Եհովան · Միթէ՞ անոնց դա-

Ն ք · ՀԲ · 594

Ղ ՀԲ 3 · ‖ Կ՚ՈՐ · ԲԱՌԵՐԸՆԴ

Ե դ ԹԱԳ · իդ · 2 ·

Ը ՀԲ 4 ·

ԲԲ ՄՆ · ԼՂ · 6 · ԵՐԵՄ · ԼԲ · 18 ·

Ժ ԵԶԿ · Ը · 2 ·

§ Կ՚ՈՐ՝ ԱՐԱՆԳ ՄԷՋ

Ե ԳԼ · ԺԵ · 6 ·

Ա Ե ՕՐ · Ը · 7—9 ·

Ե ԳԼ · ԼԵ · 3 · ԴԱՆ · դ · 11 ·

Ժ ԳԼ · ԺԵ · 10 · ՈՎԵ · ԺԴ · 15 ·

Ի ԴԱՒ · Թ · 15 · ՏԵՒ դ ԹԱԳ · իդ · 20 · ԳԼ · ԺԵ · 18 ·

Հ ՈՂՔ · դ · 20 ·

ԽՐՐ 593

– ԳԼ · Ը · 1 · Ժդ · 1 ·

Բ ՀԲ 31 · ԳԼ Ժդ · 3 ·

Ե ԵՂԵ · ՀԱԶՁ ՊԻՏԻ ՉՏԱՐԾՈՒՄ՝

Ե ԳԼ · ԻՐ · 2 · իդ · 36 ·

տաստան պիտի ընձո, դատաստան պիտի ընձո՝ որդի մարդոյ։ Ժանոնց
5 գիտցուր, Ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ընդ օրը՝ որ ի Իսրայէլը ընտրեցի, և ցեղին տանը սերունդին *իմ ձեռքս վերցուցի՝՝, ու եգիպտոսի երկրին մէջ ։անոնց յայտնուեցայ, և իմ ձեռքս անոնց վերցնելով, ըսի Թէ՝ Ի Ձեր
6 Տէր Աստուածը ես եմ. Ընդ օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, ։որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող, ու Ի ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ, որն որ անոնց համար
7. †պատրաստեր էի. Ու անոնց ըսի. Ամէն մարդ իր աչքերուն ի դարշուելիները հեռց մի՛կի ձգէ. ու ։Եգիպտոսի կուռքերովը մի՛ պղծուիք. ես եմ ձեր Տէր Աստուածը։
8 Բայց անոնք ինծի ապստամբեցան, և չուզեցին ինծի մտիկ ընել, ։՝ մէկի՛ն չձգեցին՝ ամէն մէկը իր աչքերուն գարշելիները, ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին. ան ատենը ըսի որ՝ Ի իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։
9 Ի Բայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին, և որոնց առջեւը ։անոնց յայտնուեցայ, երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։
10 Եւ ։զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու զանոնք անապատը
11 բերի. ։Եւ իմ օրէնքներս ՝անոնց տուի, ու իմ դատաստաններս ։անոնց գիտցուցի, Ի որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, Թէ որ զանոնք կա-
12 տարէ։ Եւ իմ Շաբաթներս ալ անոնց տուի, որ իմ ու անոնց մէջ։տեղը նշան ըլլան. որպէս զի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ։
13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ Ի ինծի ապստամբեցաւ. իմ օրէնքներովս չգացին, ու Ի իմ դատաստաններս մերժեցին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, Թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ շաբաթներս մեծապէս Ի պղծեցին. անոր համար ըսի որ՝ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ ։անապատին մէջ, ու զա-
14 նոնք սպառեմ։ ։Բայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց
15 առջեւը զանոնք հանեցի։ Նաև ։՝անապատին մէջ իմ ձեռքս ասնոնց վերցուցի, որ զանոնք չտանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող, ու ։ամէն

երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը
16 կիրը, որ ։՝՝անոնց տուեր էի։ Ի քանզի իմ դատաստաններս մերժեցին, ու իմ օրէնքներովս չգացին, և իմ շաբաթներս պղծեցին. վասն զի Ի անոնց սիրտը իրենց կուռքե-
17 րուն ետեւէն կ'երթար։ ։Բայց իմ աչքս անոնց խնայեց, որ զանոնք չկորսընցնեմ. ուստի անապատին մէջ զանոնք չսպառեցի։
18 Եւ անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի. Ձեր հարցը կանոներովը մի՛ քալէք, ու անոնց սովորութիւնները մի՛ պահէք, և անոնց ։ Ի կուռքերովը մի՛ պղծուիք.
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը. ։՝իմ օրէնքներովս քալեցէք, ու իմ դատաստաններս պահեցէք, ու
20 զանոնք Ի դործ դրէք. Ի Եւ իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէք. ու անոնք իմ ու ձեր միջեւերը նշան ըլլան. որպէս զի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
21 Բայց ։՝անոնց որդիները ալ ինծի՛մ ապստամբեցան. իմ օրէնքներովս չգացին, ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չդրին, ։որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, Թէ որ զանոնք կատարէ. և իմ շաբաթներս պղծեցին։ ուստի ըսի որ՝ Ի իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։
22 ։՝Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի, ու ։ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի։
23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ ։զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ,
24 ։Վասն զի իմ դատաստաններս Ի դործ չդրին, ու իմ օրէնքներս մերժեցին, և իմ շաբաթներս պղծեցին. ։անոնց աչքերը իրենց հայրը կուռքերուն ետեւէն եղաւ։
25 Ուստի ։՝՝ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին, ու անանկ դատաստաններ, որ անոնց-
26 մով չկրնան ապրիլ։ Եւ զանոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի, ։՝՝՝՝ Թող Ֆալվ որ Ի ամէն արգանդ բացողը Իրմէ անցընեն, որպէս զի զանոնք կորսընցընեմ, որ Ի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը։
27 Անոր համար՝ որդի մարդոյ, Իսրայէլի տանը խօսէ, ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձեր հայրերը ասով ալ ինծի դէմ յանցանք ընելով, զիս նախատեցին։
28 Վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը, որն որ անոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի հոն

Ֆ Գ.Ժ. 2։

Ի ԵՂ. Ղ. Ի։ Ի Օր. Է. 6։ * Յ՝ երդում ըրի. տես ԵՂ. Ղ. Տ։
Ղ ԵՂ. Ֆ. Տ։ Ֆ. 31։ Ի Օր. Ֆ. 34։
Ի ԵՂ. Ի. 2։
Է ԵՂ. Գ. Տ, 17։ Ի Օր. Ի. 7–9։ Երեմ. ԼԲ. 22։
Ի Սաղ. ԽԸ. 2։ Հին 15։ Դան. Ը. 9։ Ժա. 16, 41։ Ձաք. Է. 11։
† Կ՝ասէ Հոփսիէ էի. Ի Ը Մն. Ժե. Տ։
Ի ԳԼ. Ժը. 31։ ԼՂԼ. Ժէ. 7։ Ժը. 3։ Ի Օր. ԻԹ. 16, 17, 18։ Յես. Իգ. 14։
Ի ԳԼ. Է. Տ։ Հին 13, 21։
Ֆ Տես Եզ. Լը. 12։ Թուա. Ժգ. 13, Ճ։ Ի Օր. Ը. 28։ Հին 14, 22։ ԳԼ ԼՂ. 21, 22։
Ն Եզ. Ժգ. 18։
Հր Օր. Գ. Տ։ Նեեմ. Ը. 13, 14։ Սաղ. ՀՂԵ. 19, 20։
Յ ՂԼ. Ժը. 3։ Հին 13, 21։ Հռով. Ժ. 5։ Գաղ. Գ. 12։
Ղ ԵՂԻ. Տ։ Ա. 13, Ճ։ Ը. 2։ Ի Օր Ե. 12։ Նեեմ. Ը. 14։
Ե Թուա. Ժը. 22։ Սաղ. Հը. 40։ Ղ. Տ։ Տ, 9, 10։
Ի Հին 16, 21։ Առակ. Ա. 25։
Ի ԵՂ Ժգ. 27։
Ն Թուա. Ժգ. 29։ Իշ. 65։ Սաղ. Ճղ. 23։
Ղ Հին 9, 22։
Ո Թուա. Ժգ. 28։ Սաղ. Ղե. 11։ Ճղ. 25։
Ղ Հին. 6։

Ո Հին 13, 24։
Ջ Թուա. Ժե. 39։ Սաղ. Հը. 37։ Ամմ. Ե. 25, 26։ Գոր. Ե. 42, 43։
– Սաղ. Հը. 38։
– Բ Օր. Ե. 32, 33։ Ղ. Է. Ը. Ժա. Ժբ։
Վ Հին 12։ Եբեր. Ժե. 22։
Փ Թուա. Իե. 1. 2։ Բ Օր. Թ. 23, 24։ Ղա. 27։
Բ Հին 11, 13։
Ց Հին Տ, 13։
– Սաղ. Հր. 38։ Հին 17։
Ֆ Հին 9, 14։
+ Ղե. Իղ. 33։ Բ Օր. Իր. 64։ Սաղ. Ճղ. 27։ Եբեր. Ժե. 4։
• Հին 13, 16։
Ֆ Տես գԼ. Ղ. 9։
– Տես Սաղ. Ձա 12։ Հին 39։ Հռով. ա 24։ Բ Թես. Բ. 11։
Ք Գ Թագ. Ժե. 17, Իա. 6։ Բ Մն Իր. 3։ ԼԳ 6։ Եբեր ԼԲ 35։ ԳԼ. Ժգ. 20. 21։
Ֆ ԳԼ. Ղ. 7։

Ն · ք · ՂԲ · 593

Բ Ես · ՃԷ · 5 · Ա · ԳԼ · գ · 13 ·
Ի ԳԼ · ԺԸ · 19 ·

Ղ ՀԺ 26 ·

Ի ՀԺ 3 ·

Է ԳԼ · ժա · 5 ·

Բ Երեմ · իա · 3 ·

Ժ Երեմ · բ · 9 · 35 · ԳԼ · ԺԷ · 20 ·
Ի Տես Թուս · ժգ · 21 · 22 · 23 · 28 · 29 ·
Լ ՂՀ · ԻԷ · 32 · Երեմ · ԼԳ · 13 ·
Ի ԳԼ · ԺԳ · 17 · 20 · Մատ · ԻԱ · 32 · 33 ·
Ծ Երեմ · իգ · 14 ·
Լ ԳԼ · գ · 7 · ԺԵ · 7 · ԻԳ · 19 ·
Հ Դատ · Ժ 14 · Ասղ · ԺԱ · 12 · Ա · Մղ · գ · 4 ·
Յ Ես · ա · 13 · ԳԼ · ԻԳ · 35 · 39 ·

տամն բարձր բլուրը, ու ամն տա-
բևախիտ ծառը տեսնելով, հոն
իրնց զոհերը մատուցին, և իրնց
բարկութիւն գրգռող ընծաները
հոն տարին, ու իրնց հանուշահոտ
խունկերը հոն ծխեցին, և իրնց
թափելու նուէրները հոն մատուա-
29 ցին։ Ու անոնց ըսի. Ինչ է ատ
բարձր տեղը՝ որ դուք հոն կ'երթաք.
և անոր անունը մինչև ասօր Բարձր
տեղ կ'ըսուի։
30 Անոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Դուք որ ձեր հայրերուն ձամբուն
մէջը կը պղծուիք, և անոնց գար-
շելութիւններուն հետևելով պոռնը-
31 կութիւն կ'ընէք, Ես՝ ձեր ընծա-
ները մատուցանելով, ու ձեր տը-
ղաքը կրակէ անցընելով, ձեր բո-
լոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև
ասօր. Է միթէ ես ձեզի պատաս-
խան պիտի տամ, ով Իսրայէլի
տունը. Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, որ ձեզի պատասխան
32 պիտի տամ։ Եւ ձեր սրտին
խորհուրդը ամենևին պիտի չկա-
տարուի, որ կ'ըսէք թէ՝ Մենք
փայտ ու քար պաշտելով, հեթա-
նոսներուն պէս՝ երկիրներուն աղ-
գատոհմներուն պէս պիտի ըլլանք։
33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան, որ անշուշտ ձեր վրայ՝ զօրա-
ւոր ձեռքով, Իւր երկընցած բա-
զուկով, ու թափուած բարկու-
թիւնով թագաւորութիւն պիտի
34 ընեմ։ Եւ զօրաւոր ձեռքով, ու
երկընցած բազուկով, և թափուած
բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդ-
ներէն պիտի հանեմ, ու ձեզ պի-
տի ժողվեմ այն երկիրներէն՝ ուր որ
35 դուք ցրուեցաք։ Եւ ձեզ ժողովուր-
դոց անապատը պիտի տանիմ, ու
հոն ձեզի հետ երես երես պատ պի-
36 տի վարեմ։ Ինչպէս որ Եգիպտոսի
երկրին անապատին մէջ ձեր հայ-
րերուն հետ դատ վարեցի, այնպէս
ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
37 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Եւ ձեզ ղգա-
ւազանին տակէն պիտի անցընեմ,
ու ձեզ ուխտին կապին տակը պի-
38 տի մտցընեմ։ Եւ ապստամբները
ու ինծի դէմ յանցաւոր եղողները
ձեզմէ պիտի զատեմ. զանոնք ի-
րենց պանդխտութեան երկրէն պի-
տի հանեմ. Ռ ձանոնք Իսրայէլի
երկիրը պիտի չմտնեն։ Ես՝ եհովի
գիտնաք թէ Ես եմ Տէրը։
39 Եւ դուք՝ ով Իսրայէլի տունը՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Գնա-
ցէք, այսուհետև ալ ամէն մկկերնիդ
ձեր կուռքերուն ծառայութիւն
ըրէք, քանի որ դուք ինծի մտիկ
չէք ըներ. Այլևս իմ սուրբ անունս

ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը
40 մի՛ պղծէք։ Վասն զի Իմ սուրբ
լեռանս վրայ, Իսրայէլին բարձր
լեռանը վրայ, կ'ըսէ Տէր Եհովան,
բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամենը իրենց
երկրին մէջ ընտրեալ հոն ինծի ծա-
ռայութիւն պիտի ընեն. հոն ես
նոնց պիտի հաճիմ. և ձեր պատա-
րագները, ու ձեր ընծաներուն և-
րախայրինները, ձեր բոլոր սուրբ
բաներովը՝ հոն պիտի փնտռեմ։
41 Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ, ու
ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն, ուր
որ դուք ցրուած կըք, Հանուշահոտ
խունկով ձեզի պիտի հաճիմ, և ձեր
միջի՝ ազգաց աչքերուն առջև սուրբ
42 պիտի ըլլամ։ Ու Իսրայէլի Իս-
րայէլի երկիրը տանիմ, որ ան
երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տա-
լու համար ձեռք վերցուցի, Նպի-
43 տի դիտնաք թէ Ես եմ Տէրը։ Եւ
հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբանե-
րը, ու ձեր բոլոր գործերը՝ որոնց-
մով պղծուեցաք. և ձեր ըրած բո-
լոր չարութիւններուն համար՝
44 դուք ձեզմէ պիտի զզուիք։ Ու
պիտի դիտնաք թէ Ես եմ Տէրը,
երբոր ձեզի ընեմ Իմ ա-
նունս համար, և՛ թէ ձեր չար
ճամբաներուն, ու ձեր ապականած
վարմունքին համեմատ, ով Իսրա-
յէլի տունը, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
45 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
46 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ
դէպ՝ ի հարաւ չիռկէ, ու դէպ՝ ի
հարաւ խօսէ, ու հարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարեա-
47 թէնն ըրէ. Եւ հարաւային ան-
տառին ըսէ. Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ահա՝ ես քու մէջդ կրակ պիտի բը-
ռնկըցնեմ, և քու մէջդ եղած ա-
մեն կանանչ ծառը, ու ամեն չոր
ծառ պիտի ուտէ. բռնկած բոցը
պիտի չմարի. ու անով՝ հարաւէն
մինչև հիւսիս ամեն երեսները պիտի
48 այրին։ Եւ ամեն մարմին պիտի
տեսնէ, թէ Ես Տէրս զանիկայ բը-
ռնկեցուցի. ան անիկայ պիտի չը-
49 մարի։ Ան ատենը ես ըսի. Ո՜հ,
Տէր Եհովայ. անոնք ինծի համար
կ'ըսեն. Չէ՞ որ ասիկայ առակները
կը խօսի։

ԳԼ · ԻԱ

1 Եգիկիէլ հառաչանքի օրինակով Երուսաղէմի
դէմ մարգարէութիւն կ'ընէ. 8 կը նախա-
տայէ ան սրած ու փայլուն սուրը՝ 18 որ Ե-
րուսաղէմի դէմ, 25 Իսրայէլի թագաւորու-
թեանը դէմ, 28 և Ամմինացւոց դէմ պատ-
րաստուած էր։

1 Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով. Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ
դէպ՝ ի Երուսաղէմ չիռկէ, ու

Ն · ք · ՂԲ · 593

Ես · բ · 2 · ԳԼ · ԺԵ · 23 · ՄԲ · գ · 1 ·
Ես · ԺԷ · 7 · կ · 7 · Զաք · Ը · 20 · ՃԸ · Մաղ · գ · 4 · Հռով · ԺԲ · 1 ·
Ծ Եփս · ե · 2 · Փիլ · գ · 18 ·
Յ ԳԼ · ժա · 17 · ԼԳ · 13 · ԼՂ · 24 ·
Ե ՀԺ 38 · 44 · ԳԼ · ԼԳ · 23 · Մ · 23 ·
Ն ԳԼ · ԺԶ · 61 ·
Ղ ԳԼ · ԻԶ · 89 · ԳԼ · Զ · 9 · Ովս · Ե · 15 ·
Ն ՀԺ 38 · ԳԼ · ԻԳ · 24 ·
Ղ ԳԼ · ԼԶ · 22 ·
Լ ԳԼ · գ · 2 · Լա · 2 ·

Ղ Երեմ · իա · 11 ·
Ղ ԳԼ · ԻԳ · 51 ·
Հ ԳԼ · Լա · 4 ·
Ա ՆԵ · Ե · բնաբերը

սուրբ տեղերուն խօսէ՛, ու խրա-
յէլի երկրին մարգարէութիւն ըրէ,
3 Եւ Իսրայէլի երկրին ըսէ՛. Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ
եմ, ու իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի հանեմ, և ես արդարը ու ամ-
4 բարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ։ Ո-
րովհետև արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ, անոր համար
ի հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմ
նոյ դէմ՝ իմ սուրս իր պատեա-
5 նէն պիտի քաշուի։ Եւ ամէն մար-
մին պիտի դիտնայ՝ թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ.
անիկայ ետ մէ՛ւմէն ալ ետ պիտի չըդ-
6 դառնայ։ Ես ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝
հեծէ՛. մէջքը կոտրածի պէս դառ-
նութեամբ անոնց աչքերուն առ-
7 ջեւ հեծէ։ Ու երբոր քեզի ըսեն՝
թէ ինչո՞ւ կը հեծես, ան ատենը
ըսես. Գուժին համար. վասն զի
կու գայ. և ամէն սիրտ պիտի հա-
լի, և ձամէն ձեռք պիտի թուլ-
նայ, ու ոգին հոգի պիտի մարի, և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըզ-
լայ. ահա՛ կու գայ, ու պիտի կա-
տարուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝
մարգարեացիր, ու ըսէ՛. Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ըսէ՛ որ՝ Իսրայէլ,
սուրը սրուեցաւ, ու նաև սրբուե-
10 ցաւ։ Մեծ կոտորած ընելու հա-
մար սրուեցաւ. փայլելու համար
սրբուեցաւ. հիմա մենք ուրախա-
նա՞նք. իմ որգւոյս գաւազանը
11 ամէն փայտը կ՚անարգէ։ Բայց
ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ,
որ ձեռքով բռնուի. սա սուրը
սրուած է ու սրբուած է, որ զա-
նիկայ սպանողին ձեռքը տայ։
12 Աղաղակէ՛ ու ողբա՛ որդի՛ մարդոյ.
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ. իմ ժողովուր-
դիս վրայ՝ սուրի պատճառաւ վախէր
պիտի ըլլայ. անոր համար ե՛ւս
13 ազդրիդ զարկ։ Վասն զի փորձ
եղաւ. ու ի՞նչ պիտի ըլայ, թէ
որ ան անարգող գաւազանը ջար
14 չըլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ Եւ
դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ մարգարէու-
թիւն ըրէ, ու ձեռքերդ իրարու
զարկ. և սուրը՝ սպաննուածներուն
սուրը իրենք անգամ պիտի կրկ-
նուի. մեծամեծաց վիրաւորներուն
սուրըասիկայ է, որ անոնց բոլոր-
15 տիքը պաշարեց։ Սիրտերը նուաս-
ղելու համար, ու օրդոյթներուն
շատնալու համար՝ անոնց բոլոր
դռներուն վրայ սուրին վախը դրի.
աւաղ, լանիկայ փայլելու համար
շինուեցաւ. մորթելու համար
16 սրուեցաւ։ Ի՞նքզինքդ ժողվէ՛.
քու ալ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ
17 երեսդ դարձած է, զարկ։ Ու ես
ալ ձեռքերս իրարու պիտի զար-
նեմ, և իմ սրտմտութիւնս պիտի
հասցնեմ. ես Տէրս խօսեցայ։
18 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ դուն քեզի
երկու ճամբայ պատրաստէ, որ
Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ.
անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պի-
տի ելլեն. ու մէկ տեղ մը ընտրէ,
քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ։
20 Ճամբայ պատրաստէ, որ Ամմոնի
որգւոյոց Ռաբբայիին վրայ, և Ցու-
դայի մէջ եղող պարսպաւոր Ե-
րուսաղէմին վրայ սուր գայ։
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը
ճամբուն բաժանուումին վրայ՝ երկու
ճամբուն գլուխը կայնեցաւ, որ
հմայութիւն ընէ. անիկայ իր նե-
տերը երերցուց, թերափիմներուն
22 հարցուց, լերդին նայեցաւ։ Անոր
ալ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար
Երուսաղէմի համար, որ նժիքենա-
ներ դնեն, պատերազմի մէջ բե-
րանին բանան, ու ղաղաղակով
ձայն վերցնեն, դռներու դէմ
ծիքենաներ դնեն, հողաթումբ
կանգնեն, սա մարտկոց շինեն։
23 Բայց ասիկայ անոնց աչքերուն
առջեւ անոտի հմայութեան մը պէս
պիտի ըլլայ. ուղղ անոնց երդում-
ներ ըրեր էին. բայց անիկայ էրէնդ
անօրէնութիւնը պիտի յիշեցընէ,
որպէս զի բռնուին։
24 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Որովհետև դուք ձեր
անօրէնութիւնը յիշեցուցիք, երբ-
որ ձեր յանցանքները յայտնուե-
ցան, ու բոլոր գործերնուդ մէջ
ձեր մեղքերը երեւցան, ըսենք յի-
շեցընելնուդ համար՝ ձեռքով պի-
25 տի բռնուիք։ Եւ դուն ո՛վ պիղծ
սա ամբարիշտ՝ իշխան Իսրայէլի,
որ քու օրդ հասեր է, սա ան-
օրէնութեանդ ժամանակին վախ-
26 ճանը, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Խոյրը վերցուր, ու թաղը հանէ.
ասիկայ այսպէս չըլլար. ցածը
բարձրացուր, ու բարձրը ցածցուր։
27 Զանիկայ տակնուվրայ, տակնու-
վրայ, տակնուվրայ պիտի ընեմ.
ու ալ պիտի չըլայ, մինչև որ գայ
անիկայ որուն իրաւունքն է, ու
անոր պիտի տամ։
28 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ մարգա-
րէացիր, ու ըսէ. Ամմոնի որ-
դւոցը համար, ու անոնց նախա-
տինացը համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. ու ըսէ. Պատրը սուռ-
րը քաշուած է, սա մորթելու հա-
մար սրրուած է, որ իր փայլմամբ

Ն. Ք. ՂԲ. 593
Ի Գլ. ԺԴ. 17։
Բ ՃՈՐ. Թ. 22։
Ի Գլ. Ի. 47։
Ի Գլ. Ե. 13։
Ե ԵՐԵՄ. ԽԸ. 2։ Գլ. ԽԲ. 5։ ԱՄՎ. ա. 14։
Ե ԵՉ. ԽԲ. 23։ ԺԱ. 11։
Ե ԵՉ. ԻԲ. 4։
Ի Գլ. Ե. 2։
Ի Գլ. Դ. 2։
Ե ԵՐԵՄ. ԺԱ. 14։
Ե Գլ. Դ. 2։
Ի Գլ. ԺԱ. 13։
Ի Գլ. Ե. 17։
Բ ԹԱԳ. ԻԴ. 10։ ՀՇՄ. 17։ Գլ. Չ. 11։
ԺԴ. 15։ ԺԶ. 13։ 15, 16, 18։
ՀՇՄ. 10, 28։
Ն. Ք. ՂԲ. 593
Ի Գլ. ԺԴ. 17։
Բ ՀՇՄ. 14։ Գլ. ԻԲ. 13։
Ի Գլ. Ե. 13։
ՀՇՄ. 29։ Գլ. ԼԵ. 5։
Ա ՊԵՏ. Ա. 13։ ԵՐԵՄ. ԾԲ. 2։ Գլ. ԺԶ. 19։
ՂԵՒ. ԺԵ. 24։ ՂԱ. ա. 52։
ՈՉՆ. ԽԹ. 10։ ՀՇՄ 13։ ՂԱ. ա. 32, 33։ ՑՕՀ. ա. 49։
ՂԵՐԵՄ. ԽԹ. 1։ Գլ. ԽՏ. 2, 3, 6։ ՍՓԹ. Բ. 8, 9, 10։
Ա ՀՇՄ 9, 10։
Ի Գլ. Ե. 2։

Ն · ք · ՂՓ · 593

29 բը հաացընէ" ։ Երբոր Ըզգէ համար ունայն տեսիլքեր կը տեսնեն , և սուտ հմայութիւններ կ'ընեն , որ քեզ սպաննուելու ամբարիշտնե-րուն պարանոցին վրայ բերէն , "ո-րոնց օրը հասեր է , ատենց անօրէ-նութեանը ժամանակին վախճանը ։

30 "Զանէկայ իր պատեանը դարձը-նեմ . քեզ՝ քու ստեղծուած տե-ղըդ , ու Էքու ծննդեանդ երկրին

31 մէջ "պիտի դատեմ . Եւ Էքու վրադ իմ բարկութիւնս պիտի թափեմ . Էքու վրադ իմ սրտմը-տութեանս կրակովը պիտի փչեմ , ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝ ապականելու վարպետ եղողներուն

32 ձեռքը պիտի տամ ։ Հրոյ ճարակ պիտի ըլլաս . քու արիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի ըլլայ . "դուն պի-տի չյիշուիս , վասն զի Տէրս Յեհո-վան ըսած եմ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Երուսաղէմի բնակիչը գործած մեղքերուն ցուցակը ։ 18 Աստուած կ'ուզէ զանոնք այ-րել իրենց կղզիներ մէջ ։ 23 Մարգարէներուն , քահանաներուն , իշխան-ներուն ու ժողովուրդին միօրինակ ապակա-նութիւնը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ Ը-
2 սելով . Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ "ա արիւնահեղ քաղաքին Էդա-հատաստան պիտի ընե՞ս , դատաստան պիտի ընե՞ս . ուրեմն անոր բոլոր էպղծութիւնները իրեն գիտցո՛ւր ,
3 Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ քաղաք՝ որ քու մէջդ արիւն կը թափես , որպէս զի քու ժամանակդ գայ , և քու անձդ պղծելու համար՝ քեզի դէմ կուռ-
4 բեր կը շինես , Դուն՝ քու Էթա-փած արիւնովդ յանցաւոր եղար , ու շինած կուռքերովդ պղծուե-ցար , և քու օրերդ մօտեցուցիր , ու քու տարիներուդ հասար . Ես-նոր համար քեզ ազգերուն՝ նա-խատինք , ու ամէն երկիրներուն՝
5 ծաղր ըլլալ՝ տուի ։ Քէչ մօտ եղողները , ու քեզմէ հեռու եղող-ները քեզ ծաղր պիտի ընեն , "Ով վատահամբաւ ու ազմկալից ։
6 Ահա՛ քու մէջդ Էիսրայէլի իշ-խանները՝ ամէն մէկը իր բազուկո-վը՝ արիւն թափելու համար կայ-
7 ներ են ։ Քու մէջդ Էհայրը ու մայրը անարգեցին . քու մէջդ Էօտարականին բռնութիւն ըրին . քու մէջդ որբին ու որբևարիին
8 զրկանք ըրին ։ Իմ սուրբ բա-ներս արհամարհեցիր , և իմ շա-
9 բաթներս պղծեցիր ։ Քու մէջդ Էբանսարկու մարդիկներ եղան ա-րիւն թափելու համար , Եու քրտ-

մէջդ լեռներու վրայ կերան , և քու մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին ։
10 Քու մէջդ Էպղծ էր հօրը ամբոխ-թիւնը յայտնեց . քու մէջդ Էդաշ-տանի պատճառով անմաքուր Էե-
11 ղողդ կնիկը բռնադատեցին ։ Նաև մէկը Էիր դրացիին կնկանը հետ պղծութիւն ըրաւ , ու մէկը հե-ղեռնագործութիւն ըրաւ՝ իր հար-սը պղծելով , և քու մէջդ ուրիշ մըն ալ Էիր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը
12 բռնադատեց ։ Քու մէջդ Էարիւն թափելու համար կաշառք առին . Էվաշխ ու տոկոսիք առիր , և քրտ-նութիւն ընելով՝ քու դրացիներէդ բան վաստկեցար ագահութեամբ , ու Էզիս մոռցար՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
13 վան ։ "Ուստի ահա քու ըրած ագահութեանդ , ու քու մէջդ եղած արիւնահեղութեանը համար
14 Էձեռքերս իրարու զարկի ։ Ընդ-թէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ , կամ թէ ձեռքերդ կրնան ուժով-նալ այն օրերը՝ որ ես քեզի հաշտ-
15 ըլլամ՝ պիտի ընեմ . Ես Տէրս խօսե-ցայ , ու պիտի կատարեմ ։ Եւ "քեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ , ու Էքեզ երկիրներու մէջ ցիրուց-ան պիտի ընեմ՝ և Էքու պղծու-թիւնդ քեզմէ պիտի հատցընեմ ։
16 Ու դուն քեզմէ պիտի պղծուիս ազգայ աչքերուն առջևը , ու "պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
18 ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ Էիսրայէլի տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ . ամէնը Էալոցի մէջ՝ պղինձի , անա-զի , երկաթի ու կապարի՝ Էնո-
19 ցա եղան , Էրկաթի ու կապարի՝ ար-ծաթի կղկղանք Էդան ։ "Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-սէ . Որովհետև ամէնդ կղկղանքի պէս եղաք , անոր համար ահա ես Էձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժող-
20 վեմ ։ Ինչպէս որ արծաթը , ու պղինձը , ու երկաթը , և կապարը , ու անագը Էալոցի մէջ կը ժողվեն , ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ զանիկայ Էալեցընելու համար , այն-պէս ալ Էձեզ իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի ժող-
21 վեմ , և պիտի թողում , ու պիտի Էհալեցընեմ ։ Եւ Էձեզ մէկտեղ բե-րելով՝ "Էձեր վրայ իմ բարկու-թեանս կրակովը պիտի փչեմ . և դուք անոր մէջը պիտի Էհալիք ։
22 Ինչպէս որ արծաթը Էալոցին մէջը "կը հալի , դուք ալ անոր մէջը այն-պէս պիտի Էհալիք . ու պիտի գիտ-նաք՝ որ ես Տէրս "Էիմ սրտմտու-թիւնս թափեցի Էձեր վրայ ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ անոր ըսէ . Դուն անանկ երկիր մըն ես ,

Ն · ք · ՂՓ · 593

Է ԳԼ · ԺԸ · 24 · ԻԲ · 28 ։ — ՀՄՐ 25 ։ ԾՈՓ · ԺԸ · 20 ։ ՍԱՂ · ԼԵ · 13 ։ — ԵՐԵՄ · ԽԵ · 6 ։ 7 ։ ՀԳԼ · ԺԶ · 3 ։ — ԾՆ · ԺԸ · 14 ։ ԳԼ · ԺԶ · 38 ։ Ը ԳԼ · Ե · Տ ։ ԺԴ · 19 ։ ԺԲ · 22 ։ Դ ԳԼ · ԻԲ · 29 ։ 21 ։

— ԳԼ · ԻԵ · 10 ։

— ԳԼ · ԻԴ · 6 ։ 9 ։ ՆԱՀ · Գ · 1 ։

Բ ԳԼ · Ի · 4 ։ ԻԳ · 36 ։

Է ԳԼ · ԺԶ · 2 ։

Ը Դ ԹՈՒՔ · ԻԱ · 16 ։

ԻԲ ՕՐ · ԻԲ · 37 ։ ԴԹՈՒՔ · Թ · 7 ։ ԳԼ · Ե · 14 ։ ԴԱՆ · Թ · 16 ։

ՂԵՍ · Ա · 23 ։ ՄԻԿ · Գ · 1 ։ 2 ։ 3 ։ ՍՓ · Գ · 3 ։

ԻԲ ՕՐ · ԻՀ · 16 ։

Ը ԵԶ · ԻԲ · 21 · 22 ։ Ի ՀՄՐ 26 ։ Ա ՂԵ · ԺԲ · 30 ։ ԳԼ · ԻԳ · 38 ։

Ի ԵԶ · ԻԴ · 1 ։ ՂԵ · ԺԲ · 16 ։

Լ ԳԼ · ԺԸ · 6 ։ 11 ։

Ն · ք · ՂՓ · 593

Է ՂԵ · ԺԸ · 7 ։ 8 ։ Ի · 11 ։ Ա ԿՕՐ · Ե · 1 ։

Ծ ՂԵ · ԺԸ · 19 ։ Ի · 18 ։ ԳԼ · ԺԸ · 6 ։

Է ՂԵ · ԺԸ · 20 ։ Ի · 10 ։ Բ ՕՐ · ԻԲ · 22 ։ ԵՐԵՄ · Ե · 8 ։ ԳԼ · ԺԸ · 11 ։

Հ ՂԵ · ԺԸ · 15 ։ Ի · 12 ։

Յ ՂԵ · ԺԸ · 9 ։ Ի · 17 ։

Ղ ԵԶԻ · ԻԿ · 8 ։ Բ ՕՐ · ԺՀ · 19 ։ ԻԷ · 25 ։

Ճ ԵԶ · ԻԲ · 25 ։ ՂԵ · ԻԵ · 36 ։ Բ ՕՐ · ԻԿ · 19 ։ ԳԼ · ԺԸ · 13 ։

Ժ Բ ՕՐ · ԼԲ · 18 ։ ԵՐԵՄ · Գ · 21 ։ ԳԼ · ԻԿ · 35 ։

Յ ԳԼ · ԻՀ · 17 ։

Ն ՏԵՍ ԳԼ · ԻՀ · 7 ։

Չ ԳԼ · ԺԵ · 24 ։

— Բ ՕՐ · Դ · 27 · ԻԲ · 25 · 64 ։ ԳԼ · ԺԲ · 14 · 15 ։

Չ ԳԼ · ԻԳ · 27 · 48 ։

Ղ ՍԱՂ · Թ · 16 ։ ԳԼ · Ջ · 7 ։

Ջ ԵՍ · Ա · 22 ։ ԵՐԵՄ · Ջ · 28 · ԱԱ ։ ՏԵՍ ՍԱՂ · ՃԺԹ · 119 ։

— ՀՂ · ԻԱ · 31 ։

— ԳԼ · Ի · Տ · 33 ։ ՀՄՐ 31 ։

Ն·Ք·ՊՔ· 593

որ ոչ մարթուած է , ոչ ալ բարկութեան օրը անձրեւով թրջուած ։

25 Յուսաց ։ Եւ անոր մէջը իր մարգարէներուն դաւաճանութիւնը կայ , որոնք աւար յայտնակող ու մունչող առիւծի պէս՝ զոհերնէր կ՚ուտեն . է անոնք գանձ , ու պատուական բաներ առին , ու անոր մէջը՝ անոր որբևարիները շատցուցին ։

26 Յոյակին ։ Անոր քահանաները իմ օրէնքս աւրեցին , ու զիմ սուրբ բաներս պղծեցին . է սուրբը պիղծէն չզորոշեցին , և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին , և իրենց աչքերը իմ շաբաթներէս ծածկեցին , ու ես անոնց մէջ

27 Ը պիղծ սեպուեցայ ։ Անոր իշխանները անոր մէջը յափշտակող գայլերու պէս՝ արիւն թափելու , հոգի կորսընցնելու եւ եղան , որպէս զի ագահութեամբ բան

28 վաստկին ։ Եւ անոր մարգարէները ը ունայն տեսիլքներ տեսնելով , ու անոնց սուտ դուշակութիւն ընելով՝ զանոնք կիրով ծեփելին , ըսելով . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ , թէեւ Տէրը խօսած չէր ։

29 Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք ըրին , ու մեծ յափշտակութիւն ըրին , և աղքատը ու տնանկը բռնադատեցին , ու է օտարականին անիրաւեցուցին ,

30 Եւ անոնցմէ մարդ մը փնտռեցի , որ պարիսպ չհնէ , ու է խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին համար , որ զանիկայ չաւերեմ . բայց

31 չգտայ ։ Ուստի ։ ի վրայ թափեցի . զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը սպառեցի . է անոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ողջոյի ու Ողբերայի պատկութիւնը ։ 22 Ոմիքեային նզովելու հեղութիւնը իր հոմանիներէն ։ 36 Մարգարէն կը յանդիմանէ անոնց երկուքին չմտածելնին ալ , և կը ցուցնէ անոնց դատաստանները ։

1 Վարձեալ Տէրոջ խօսքը ինծի եւ
2 ըսաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ երկու կիներ կային մէկ մօր աղ-
3 ջիկներ . Ու Եգիպտոսի մէջ պոռնկութիւն ըրին . է իրենց մանկութեան տանը պոռնկութիւն ըրին . անոնց ծիծերը հոն ձնշուեցաւ , ու անոնց կուսութեանը տունքները հոն չջա-
4 փուեցաւ ։ Եւ անոնց անուններէն՝ մեծինը Ողոյ , ու անոր քրոջը՝ Ողբերայ էր . ու ը անոնք իմս եղան . և տղաքներ ու աղջիկներ ծնան . (ու անոնց անուններէն՝ Ողոյ՝ Սամարիան է , ու Ողբերայ Երուսաղէմն է ։)

5 Եւ Ողոյ՝ քանի որ իմս էր , պոռնկութիւն ըրաւ , ու իր հոմանիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն
6 Ը Ասորեստանցի դրացիներուն , կապուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։ Եւ
7 հալէ երիտասարդներ էին ։ Եւ անոնց հետ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն՝ Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ . նաև ան ամենուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ , ան անոնց ամէն կուռքերովը պղծ-
8 ծուեցաւ ։ Ու Եգիպտոսէն բէբ պոռնկութիւնները չմոռցաւ . վասն զի անոր մանկութեան տանը անոր հետ պառկեր էին , և անոր կուսութեանը տունքները չջափեր էին , ու իրենց պոռնկութիւնը ա-
9 նոր վրայ թափեր էին ։ Անոր համար զանիկայ իր հոմանիներուն ձեռքը տուի , ը Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած
10 էր ։ Անոնք ը անոր մերկութիւնը յայտնեցին . անոր տղաքները ու աղջիկները առին , ու զանիկայ՝ սրով մեռցուցին . այսպէս անիկայ կնիկներուն մէջը անուանի եղաւ . և անոր վրայ դատաստաններ՝ ի գործ դրին ։

11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ողբերան տեսաւ , ծ իր սիրահարելովը անկ աւելի ապականացաւ . և իր պոռնկութիւնները՝ իր քրոջը պոռնկու-
12 թիւններէն աւելի չարացուց . Ո՞ էր դրացիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն է Ասորեստանի որդիներուն , շքեղութեամբ հագուած կուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։
13 Եւ տեսայ որ պղծեցաւ . երկու-
14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ ։ Եւ իր պոռնկութիւնները աւելցուց . քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ նօճով նկարուած քաղդեացւոց պատկերները
15 տեսաւ , որոնք մէջքերնին զօտի կապած էին , և իրենց գլուխներուն վրայ *ներկուած խոյրեր՝ ունէին , ու ամէնքը իշխանները կերպարանքով էին , իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի որդւոցը՝ քաղդեացւոց
16 նմանութեանը պէս , է Ջ՚ուն իր աչքերովը տեսածին պէս՝ անոնց սիրահարեցաւ , և անոնց՝ քաղդեացւոց երկիրը դեսպաններ իրը-
17 կեց ։ Ու Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան , և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին . ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ , ու է՚ետը ի անոր հոգին
18 անոնցմէ զատուեցաւ ։ Ու իր

Ն·Ք·ՊՔ· 593

Ը դ Թագ· ԺԸ· 19 ։ Ժզ· 7 ։ ԺԷ · 3 ։ Ովս · Ը · 9 ։

Ղ Հմր 3 ։

Ը դ Թագ · ԺԷ · 3 , 4 , 5 · 6 · 23 ։ ԺՀ · 9 · 10 , 11 ։

Ը Գլ · ԺՀ· 37, 41 ։

Ի Երեմ · Գ · 8 ։
Ժ Երեմ · Գ · 11 · Գլ · ԺՀ· 47 · 51 ։

Ի դ Թագ · ԺԹ · 10 ։ Բ Մն · իբ · 16-23 · Գլ · Յ Ա · 28 ։
Լ Հմր 6 · 23 ։

* կ՚ · մ · ասպարիսներ

Ը դ Թագ · իգ · 1 ։ Գլ · ԺՀ · 29 ։

Ժ Հմր 22 , 28 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 593

ԵՐԵՄ· Ղ· Տ·

ՀՀՄՐ 3·

ՅԳՂ· ԺՂ· 26·

ՂԳՂ· ԺՂ· 37· ՀՄՐ 28·

ՖԵՐԵՄ՝ Ծ· 21· * Կ՚ՄՐ՝ ԻՇԽԱՆՆԵՐՐ՝ ՀԱՐԱՏՍՏՆԵՐՐ ՈՒ ՍՊՆՈՒԱԿԱՆՆԵՐՐ·

ՅՀՄՐ 12·

ՅԳՂ· ԺՂ· 39·

ՆԳՂ· ԺՂ· 41՝ ԲՐ· 15·

Ղ ՀՄՐ 3՝ 19·

ՈԳՂ· ԺՂ· 37·

Ղ ՀՄՐ 17·

պոռնկութիւնները յայտնեց , ու իր մերկութիւնը բացաւ · ուստի իմ հոգիս անկէ զատուեցաւ , ինչպէս որ անոր քրոջմէն զատուեր
19 եր · Ա յսպէս անիկայ իր պոռնկութիւնները շատցուց · յիշելով իր մանկութեան օրերը , ՚Ե-
զիպտոսի երկրին մէջ ընութիւն ը-
20 րած ժամանակը · Ու սիրահարեցաւ անոնց տարբածուներուն , ո-
րոնց մարմինը էշերու մարմին է , ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրու-
21 թիւն է · Եւ դուն նորէն կը յիշեցուցիր քու մանկութեանդ պղծադործութիւնը ձեռք առիր , որ քու մանկութեանդ ծիծերուն ՚Ե-
գիպտացիներէն չը-
շափուեցաւ ·
22 Անոր համար՝ ով Ողղիբայ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես քու վրադ պիտի արթնցընեմ քու հոմանիներդ , որոնցմէ քու հոգիդ զատուեցաւ , ու զանոնք ամէն կող-
23 մէն քու վրադ պիտի բերեմ Բաբիլոնի որդիքը , ու բոլոր Քաղդէացիները , Փ* փակուդը Սուէն , ու Կուէն՝ , Ե անոնց հետ Ասորես-
տանի բոլոր որդիքը ՚ամէնը շնորհալի երիտասարդներ կուսականներ , ու նախարարներ ամէնը մի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի
24 մարդիկներ · Եւ անոնք զէնքերով , կառքերով , ու անիւներով , ու ժողովուրդներու բազմութիւնով քու վրադ պիտի գան , և ամէն կող-
մէն քեզի դէմ՝ վահան , ասպար ու սաղաւարտ պիտի դնեն · և դա-
տաստանը անոնց ձեռքը պիտի տամ՝ ու քեզ իրենց դատաստան-
25 ներովը պիտի դատեն ։ Եւ իմ նախանձս քեզի դէմ պիտի դնեմ · ու քեզի հետ բարկութեամբ պի-
տի վարուին · քու քիթդ ու ա-
կանջներդ պիտի կտրեն · և քու մնացորդդ սրով պիտի իյնայ · անոնք քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պի-
տի առնեն · ու քու մնացորդդ
26 կրակով պիտի այրի ։ Եւ քու հանդերձներէդ քեզ պիտի մերկացընեն ու քու պարծանացդ զար-
27 դերը պիտի առնեն ։ Ու ՚քեզմէ պիտի դադրեցընեմ քու պղծադործութիւնդ · ու Եգիպտոսի քու պոռնկութիւնդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն Բէէր · ջ· աչքերդ անոնց պիտի չվերցընես , ու Եգիպտոսը այլ պիտի չյիշես ։
28 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը որոնք ՚դուն ատելիր · և անոնց ձեռքը Ե որոնց-
29 մէ քու հոգիդ զատուեցաւ · Եւ անոնք քեզի հետ ատելութեամբ

պիտի վարուին , ու քու բոլոր վաստակդ պիտի առնեն , և Ղբեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թո-
ղուն · ու քու պոռնկութիւնը-
րուդ մերկութիւնը , քու պղծա-
դործութիւնդ ու պոռնկութիւնդ
30 պիտի յայտնուի ։ Ես զերդուն հետևեալով՝ պոռնկութիւն ընելուդ համար , և անոնց կուռքերովը պղծուելուդ համար , աս բաները
31 քեզի պիտի ընեմ ։ Դուն քու քրոջդ ՃամՀան գաղիր , ես ալ ա-
նոր ՚բաժակը քու ձեռքդ պիտի
32 տամ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Դուն քու քրոջդ խորունկ ու լայն բաժակը պիտի խմես · ՚խաղ-
ու խայտառակ պիտի ըլլաս · ան-
33 բաւ չատ բան կ՚առնէ · Դուն արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ պիտի լցուիս · ապշութեան ու զարմացման բաժակ մըն է քու
34 քրոջդ Սամարիայուն բաժակը · Ու դուն Հզաւիկայ պիտի խմես , ու պիտի քամես , և անոր կտորները պիտի ՚լլես , ու ստինքներդ պիտի պատռտես · քանզի ես խօսեցայ՝
35 կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ջիս մոռնալուդ ու ՚կռնակիդ ետևը նետելուդ համար · դուն ալ քու պղծադործութիւնդ ու պոռնկու-
թիւններդ կրէ ։
36 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Որդի մարդ՝ Ողղայիին ու Ողհբայիին ՚դատաստանը պիտի տեսնե՞ս · ուրեմն ՚անոնց պղծութիւնները իրենց
37 պատմէ ։ Վասն զի շնութիւն ըրին , ու ՚ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ · և իրենց կուռքերովը շնու-
թիւն ըրին · ու ՚իրենց ինծի ծնած տղաքն ալ ՚՚ետ անցուցին · որ ա-
38 նոնց կերակուր ըլլան ։ Ա՚ ալ ը-
րին ինծի · նոյն օրը իմ սրբարանս անմաքուր ըրին , ու ՚իմ շաբաթ-
39 ներս պղծեցին ։ Վասն զի երբոր իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն զոհեցին , նոյն օրը իմ սրբարանս մտան՝ որ զանիկայ պղծեն · և ահա
40 ՚իմ տանս մէջ այսպէս ըրին ։ Ու նաև հեռուէն դալու մարդիկներուն ՚՚ղ խրկեցիք · ՚որ անոնց պատ-
գամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան · և դուն անոնց հա-
մար ԲՂուացուեցար , ու ՚ակերերուդ վրայ ծարդար դրիր , ու զարդերով
41 զարդարուեցար · Եւ պատուական Ցբազմոցի վրայ նստար , որուն առջևը պատրաստուած սեղան կար , և ՚իմ խունկս ու եղած ՚անոր
42 վրայ դրիր ։ Ու հոն ուրախութիւն ընդ բազմութեան ձայն Ղը-
՚՚՚եր · ու ան բազմաթիւ մարդիկներէն ՚ի զատ՝ անապատէն

Ն· Ք·ՂԲ· 593

ՊԳՂ· ԺՂ· 39՝ ՀՄՐ 26·

ՂԳՂ· Ղ· 9·

՚ԵՐԵՄ· ԻԵ· 15՝ Ճ·

ՈԳՂ· ԻԲ· 4՝ 5·

ՀՄՍՂ· ՀԵ· Տ· ԻՀ· Ծ·Ա· 17·

† Կ՚ՄՐ՝ ԿԸՐ-
ՅԵՀ·

՚ԵՐԵՄ· Բ· 32՝ Գ· 21՝ ԺՂ· 25՝ ԳՂ· ԻԲ· 12·

Բ Գ ԹԱԳ· ԺՂ· 9՝ ՆԵ-
ԵՄ· Թ· 26·

ՅԳՂ· Ի· 44՝ ԻԲ· 2·

՚ԵՀ· ԾԸ· 1·

ՃԳՂ· ԺՂ· 38՝ ՀՄՐ 45·

ՈԳՂ· ԻԲ· Տ·

ՖԴ ԹԱԳ· ԻՀ· 4·

՚ԵՀ· ՅԵ· 9·

Բ ՀՈՌԻ· Գ· 3·

Ֆ Գ ԹԱԳ· Ի· 30՝ ԵՐԵՄ· Դ· 30՝

Գ ԵՍԹ· Ա· 6՝ ԵՀ· ՅԵ· 7՝

Ե ԱՒԱԿ· Ե· 17՝ ԳՂ· ԺՂ· 1Տ՝ 19՝ ՈՎԽ· Բ Տ·

ղինեմ՝ մարդիկներ բերուեցան , որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապարանջաններ , ու անոնց ղլուխները՝ պարծանայ թագեր կը դնէին ։

43 Եւ շնութեան մէջ պառաւածին վրայով ըսի . Հիմա ալ ասոր հետ պոռնկութիւն պիտի ընէ՞ն ։ Ու անոր քովը կը մնանէին . ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մնանեն , անանկ ալ Ողջային ու Ողջբայինՙ ան պղծագործ կնիկներուն քովը կը մնանէին ։ Բայց արդար մարդիկները՝ Ընշացող կնիկներուն դատաստանովը , ու արիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք . վասն զի անոնք շնացող կնիկներ են , ու Ըանոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ ։

46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ԸԱնոնց դէմ ժողովք պիտի հանեմ՚, և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ։

47 Ու ժողովքը զանոնք քարերով պիտի քարկոծէն , և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն . Ըանոնց տղաքները ու աղջիկները պիտի մեռցընեն , ու անոնց տուները կրակով պիտի ջրդեն ։

48 Ըսկով պիտի ջրդեն ըԶ ծերկրէն պղծագործութիւնը պիտի վերջը նեմ , Ըոր ամէն կնիկները խրատուին , ու ձեր պղծագործութեանը պէս չընեն ։ Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն . ու դուք Ըձեր կուռքերուն մեղքը պիտի կրէք , Ըու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Եռացող կաթսայի մը օրինակով , 6 կը ցուցնի Երուսաղէմի անհրաժեշտ կործանումը ։ 15 Եզեկիէլին՝ իր կնկանը մահուանը համար սուգ չընելուն օրինակովը՝ 19 կը ցուցնի թէ Հրէից թշուառութիւնը չափազանց արտմուելիամբ պիտի ըլլայ ։

590

1 Նաև իններորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .

2 Որդի՛ մարդո՛ դուն քեզի այս օրուան անունը՝ ըուն այս օրը դրէ . Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմին մօտեցաւ ։

3 օրս Երուսաղէմին մօտեցաւ ։ Ըեւ ան ապստամբներուն տանը առակ խօսիս , ու անոնց ըսես . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Կաթսան դիր , կ՚ըսե՛մ դիր , ու ջուր ալ

4 ջուր լեցուր ։ Անոր կտորները , ամէն ազէկ կտորները , ազդրը , և ուսը անոր մէ՛ջը ժողվէ . — կ՚ըսե՛մ։

5 ընտիր ոսկորներով լեցուր ։ Ոչխարներուն ընտիրները առ , ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ . զանիկայ խիստ շատ եռացուր , այնպէս որ մէջի ոսկորներն ալ եփին ։

6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ Ըարիւնհեղ քաղաքին , ան կաթսային՝ որուն ժանգը իր մէջն է , ու ժանգը մէջէն ելած չէ . զանիկայ իր մէկ կտորներովը հանէ . Ըանոր վրայ վիճակ չձգուի . վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է . զանիկայ չոր ապառաժի վրայ դրաւ . Ըզանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ ծածկեն ։

8 Հողով ծածկէ ։ Ըմ սրտմտութիւնս հանելու , — վրէժ առնելու համար , Ըանոր արիւնը չոր ապառաժ

9 մի վրայ դրի , որ չծածկուի ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ԸՎա՛յ արիւնահեղ քաղաքին , ես ալ կրակին դէզը պիտի մեծցընեմ ։

10 Փայտերը շատցուր , կրակը բռնկեցո՛ւր՝ որ միսը հալի , համեմներ ալ

11 դիր , ու ոսկորները այրին ։ Ետքը պարապ Ըկաթսան կայծերուն վրայ դիր , որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի , ու Ըմէջի պղծութիւնը հալի , — ժանգը հատնի ։ Անիկայ աշխատութիւնով վա՛ յոգնեցուց . ու անոր շատ ժանգը իրմէն չելաւ .

13 անոր ժանգը կրակով չէ՛ — Քու անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն կայ . որովհետև քեզ *մաքրելու աշխատեցայ՚՝ , ու դուն չմաքրուեցար . այսուհետև քու անմաքրութենէդ պիտի չմաքրուիս , մինչև որ իմ բարկութիւնս քու

14 վրադ չհնչեցընեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ . Ըմ խոստա՛ պիտի գայ , ու ըն՛ի՛յ պիտի կատարեմ . Ըպիտի չներեմ՚՝ , Նու պիտի չխնայեմ , և պիտի չզղջամ . քու ճամբաներուդ , ու քու գործքերուդ համեմատ պիտի դատուիս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

16 ըսելով . Որդի՛ մարդո՛ ահա ես հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ . ու դուն չողբաս , ու լաս , և քու

17 արտերէդ արցունք չթայ ։ Լռութեամբ ըլլայ քու հեծութիւնդ , Ըմեռելի սուգ մի՛ ըներ . Ծրաս պարօշդ ղլուխդ փաթթէ . Ոկօշիկներդ ոտքերդ հագիր , ու չըղթունքդ մի՛ ծածկեր , և մարդոց հացը մի՛ ուտեր ։

18 Ընե առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ . ու իրիկունը կնիկս մեռաւ . ու հետևեալ առաւօտուն՝ ես արի՛ ըրի ։

19 ինծի հրամայուածը ըրի ։ Եւ ժողովուրդը ինծի ըսաւ . Ըմեզի չե՞ս պատմեր թէ աս քու բրածներդ ի՞նչ պիտի Ըմանան մեզի ։

20 Ու ես անոնց ըսի . Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .

21 Խօսէ՛ Իսրայէլի տանը ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ընէ՛ս իմ սրբարանս՝ ձեր

Ն · ր · ՂԲ · 593
Ղ Գ Լ · ԺԶ · 38 ։
Ե Ձմր 37 ։
Ը Գ Լ · ԺԶ · 40 ։
Ըր Մ Ն · ւդ · 17 · 19 ։ Գ Լ · իդ · 21 ։
Ժ Գ Լ · իր · 15 ։ Ձմր 27 ։
Իր Օր · Ժդ · 11 ։ ր Պետ · ր · 6 ։
Լ Ձմր 35 ։
Ի Գ Լ · ի · 38 ։ 42 ։ 44 ։ իե ; 5 ։
590
— դ Թագ · իե · 1 ։ Եզր · լԹ · 1 ։ Ծր · 4 ։
Բ Գ Լ · Ժե · 12 ։
Է Տե՛ս Երեմ · ա · 13 ։ Գ Լ · Ժա · 3 ։
Ն · ք · ՂԲ · 590
Ր Գ Լ · իր · 3 ։ իդ · 37 ։ Ձմր 9 ։
Ի Տե՛ս բ Թագ · ը · 9 ։ Ցովել · գ · 3 ։ Ամբ · 11 ։ Նաե · գ · 10 ։
Ղ Ղէ · Ժե · 13 ։ բ Օր · Ժբ · 16 ։ 24 ։
Ե Մատ · է · 2 ։
Ը Ձմր 6 ։ Նաե · գ · 1 ։ Ամբ · բ · 12 ։
Բ Գլ · իր · 15 ։
Ջ Եբ · մաքրեցի ։
Ժ Գլ · ե · 13 ։ ը · 18 ։ Ժզ · 42 ։
Լ ա Թագ · Ժե · 29 ։
† Կո՛ պիտի չձգեմ իմ ՚՚՚

Ն · ք · ՁԲ · 590

զօրութեանը պարծանքը , ՚ձեր աչեացը ցանկութիւնը , ու ձեր հոգւոյն խնայածը պիտի պղծեմ . ՛և ձեր թողուցած տղաքներնիդ ու աղջիկներնիդ սրով պիտի իյնան ,

22 Եւ դուք իմ ըրածիս պէս պիտի ընէք . ՚այէր չըթունքները պիտի չծածկէք , ու մարդոց հացը պիտի

23 չուտէք . Ու ձեր ապարօշները գլխուխներնիդ , և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի ըլլայ . ՝պիտի չողբաք , ու պիտի չլաք . հապա ՚ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք , և իրարու հետ պիտի հեծէք ,

24 Ու ՝Եզեկիէլը ձեզի նշան մըն է . դուք անոր բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք . ՚Ու երբոր ասիկայ ըլլայ , ՝պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ,

25 Նե դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ երբոր ես անոնցմէ առնեմ Հանոնց զօրութիւնը , անոնց պարծանաց ցնծութիւնը , անոնց աչացը ցանկութիւնը , ու անոնց հոգւոյն սիրած

26 տղաքները ու աղջիկները , Ահա ՝ան օրը ազատուածը քովդ պիտի գայ , և ՛՚՚ականջներուդ պիտի պատմէ ,

27 ՝Ան օրը քու բերանդ պիտի բացուի ազատուածին , ու պիտի խօսիս , և ալ համր չըլլաս . ու Հդուն անոնց նշան պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ընտուծոյ վրէժխնդրութիւնը Ամմոնացւոց դէմ . 5 Նաև Մովաբին ու Սէիրին դէմ , 12 Եդովմին 15 ու Փղշտացւոց դէմ . որովհետև Հրէից Նեռ արհամարհանօք վարուեցան ։

1 Ձարձալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ ՝երեսդ Ամմոնի որդիներուն դարձուր . ու անոնց վրայ մարգարէուա-
3 թիւն ըրէ . Ես Ամմոնի որդւոցը ըսէ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ՚Որովհետև դուն՝ Վա՛յ ըսիր իմ սրբարանիս վրայով , երբոր պղծուեցաւ , ու Իսրայէլի երկրին վրայով , երբոր աւերակ եղաւ , և Յուդայի տանը վրայով , երբոր
4 գերութեան գնաց . Անոր համար ահա ես քեզ արևելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու տամ . ու քու մէջդ իրենց գեղերը պիտի հաստատեն , ու քու մէջդ իրենց վրանները պիտի դնեն . քու պտուղներդ պիտի ուտեն , և քու
5 կաթդ պիտի խմեն ։ Ու ՝Ռաբբան Հուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոց Հօտերու մակաղատեղ պիտի ընեմ . Հու պիտի գիտնաք
6 Թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև

դուն Հծափ զարկիր , ու ոտքդ գետինը զարկիր , ու Իսրայէլի երկրին վրայ՝ Հքու Հոգւոյդ բոլոր արհա-
7 մարհանօքդ ուրախացար , Անոր համար ահա ես Ի՛մ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն ըլլալու պիտի տամ , և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կտրեմ , ու քեզ երկիրներուն մէջէն պիտի կորսընցնեմ . քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ու պիտի գիտնաս Թէ ես եմ
8 Տէրը ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ո-րովհետև ՚Մովաբը ու Հսէիրը ըսին , Թէ Ահա Յուդայի տունը ա-
9 մէն ազգերուն պէս է . Անոր համար ահա ես Մովաբի սահմանը էր քաղաքներէն՝ իր ծայրը եղող քաղաքներէն , երկրին պարծանքը եղող Բեթեսիմոթի , Բէէլմէոնի ու Կարիաթեմի կողմէն պիտի բանամ
10 Հ Արևելքի բնակիչներուն , ՚՚ Ամմոնի որդւոցը վրայ Հ՚՚՚

Ն · Ք · ՁՓ · 590

երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիտեան Թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Տիւրոսին սպառնալիք կ'ըլլայ · Երուսաղեմի դէմ խրոխտալուն համար ։ 17 Նաբուգոդոնոսորին յարձակումը անոր վրայ ։ 15 Ծովը սուգ կը բռնէ ու կը զարմանայ անոր կործանմանը վրայ ։

588

1 Եւ եղաւ որ Միտասաներորդ տարին՝ ամսուն առաջին՝ օրը՝ Տէրոջը

2 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով՝ Որդի մարդոյ՝ որովհետեւ Տիւրոսը Երուսաղէմի վրայով ըսաւ . Բ Վա՛չ՝ ժողովրդոց դռները կոտրեցաւ ։ Անոր մէն բանը ինծի փոխադրուեցաւ . անոր անապատ դառնալովը ես պի-

Ա Թես . իգ · Երեմ . իե · 22 · Լէ . 4 · Ամով . ա . 9 · Զաք . Թ . 2 ։ Բ Գլ . իե . 3 · Լզ . 2 ։

3 տի լեցուիմ . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս , ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ա-

4 լիքները կը յարուցանէ . Եւ անոնք Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւերեն , ու անոր աշտարակները պիտի փլցընեն . ու ես անոր հողը անկէ պիտի աւլեմ , և զանիկայ չոր ա-

Բ Ժամ . 14 ։

5 պառաժի պիտի դարձընեմ ։ Անիկայ Ծովուն մէջը ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ . վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան . ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի

Ե Գլ . իե . 32 ։

6 ըլլայ . Եւ անոր աղջիկները՝ որ դաշտի մէջ են , սրով պիտի սպանուին . և Հռդէի պիտի դիտեան Թէ ես եմ Տէրը ։

Ե Գլ . իե . 5 ։

7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը՝ ձիերով , կառքերով , ձիաւորներով , բազմութիւնով ու շատ ժողովուրդով ։

Ղեղ . ե . 12 · Դան . բ . 37 ։

8 Անիկայ քու աղջիկներդ դաշտի մէջ սրով պիտի մեռցընէ , և բերդի դէմ մարտկոց պիտի շինէ , ու քեզի դէմ հողաբլուր պիտի կանգնէ , ու քեզի դէմ վահան պի-

Ե Գլ . իա . 22 ։

9 տի վերցընէ . Եւ քու պարիսպներուդ դէմ՝ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ , ու իր տապարներովը քու աշտարակ-

10 ներդ պիտի փլցընէ ։ Անոր ձիերուն բազմութենէն՝ անոնց փոշին քեզ պիտի ծածկէ . ձիաւորներուն , ու անիւներուն , և կառքերուն ձայնէն քու պարիսպներդ պիտի սասանին , երբոր ինքը քու դռներդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի մէջ մտնողներուն պէս ։

11 Քու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն սմբակներովը պիտի կոխէ . քու ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ , և քու ամէնէն բերդերդ գետին հետ

12 հաւասար պիտի ըլլայ ։ Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալքեն , ու ապրանքներդ աւար պիտի առնեն , և քու պարիսպներդ պիտի փլցընեն , ու դեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն , և քու քարերդ , փայտերդ , ու հողը ջուրերուն մէջը

Ե Ես . իգ . 16 · Գլ . իբ . 13 · Ցպտ . ժը . 22 ։

13 պիտի ձգեն ։ Եւ ձայնը երգերուդ աղաղակը Ը պիտի դադրեցընեմ . ու քու քնարներուդ ձայնը մէլմէն

Ը Ես . ժդ . 11 · իդ . 8 · Երեմ . է . 34 · ժզ . 9 · իե . 10 ։

14 ալ պիտի չլսուի ։ Եւ Ժբեզ չոր ապառաժի պիտի դարձընեմ . ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլաս . մէլմէն ալ պիտի չշինուիս . վասն զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ժ Ամբ . 4 · 5 ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Տիւրոսին . Միթէ ձայնէն կղզիները պիտի չսասանին՝ երբոր քու մէջդ կոտորած

Ի Երեմ . խթ . 21 · Հմր 18 · Գլ . իէ . 28 · ըա . 16 ։

16 ըլլալով՝ վիրաւորները հեծծեն , Ան ատենը Ե ծովուն բոլոր իշխանները Իրենց աթոռներուն վրայէն պիտի իջնեն , և իրենց պատմուճանները պիտի հանեն , ու իրենց նըկարագործ հանդերձները պիտի մերկանան , սոսկումի պիտի հագնին , ծգետնի վրայ պիտի նստին , և ամէն վայրկեան պիտի սարսափին . ու ձքու վրայովդ պիտի

Ե Ես . իգ . 8 · Ի Ցոբ . փ . 6 ։

Ե Ցոբ . բ . 13 ։

17 ապշին . Եւ Ն քու վրայովդ ողբ Ընելով քեզի պիտի ըսեն . Ի՜նչպէս կործանեցար՝ ով ծովերնակ անուանի քաղաք , որ Ե ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնակիչներդ՝ որ ահարկու էիք Ժովվբէէն բոլոր բնակիչներուն ։

Ե Գլ . իե . 32 · Ցպտ . ժը . 9 ։

18 Հիմա քու կործանմանդ օրը՝ Ի կղզիները պիտի դողան , ու ծովուս մէջ եղող կղզիները՝ քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին ։

Ա Ես . իգ . 4 · Ե Ամբ . 15 ։

19 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընտ ան քաղաքներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին Ճև քու վրադ անդունդը հանեմ , ու շատ

20 ջուրերը քեզ ծածկեն , Եւ քեզ Ի դուբը իջնողներուն հետ հին ժողովուրդին իջեցնեմ , ու քեզ գուբը իջնողներուն հետ գետնին տակերը՝ յաւիտենական աւերակներուն մէջը նստեցընեմ , այնպէս որ՝ մէյմը ալ չբնակուիս . ան ատենը ես Ո կենդանեաց երկրին մէջ

Ի Գլ . իբ . 18 · 24 ։

Ո Գլ . լբ . 23 · 26 · 27 · 32 ։

21 փառք պիտի դնեմ , Ն քեզ ա՜ֆնոռն սոսկումի պիտի ընեմ , ու պիտի ոչնչանաս . Ղու երբոր փնտրուիս , ալ յաւիտեան պիտի չգտնուիս , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ն Գլ . իե . 36 · իբ . 19 · Ա Սադ . լբ . 36 ։

ԳԼ · Ի Ե

1 Տիւրոսին ստացած մոխրութիւնը · 26 անոր մեծ ու անվերականգնելի կործանումը ։

Ն · Ք · ՁՓ · 588

Ն · Ք · Ղ · 588

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Դուն՝ որպի
մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ ողբ ըրէ ;
3 եւ Տիւրոսին ըսէ՝ . Ով ծովուն
մուտքերը բնակող , շատ կղզինե-
րու մէջ ժողովուրդներուն հետ
վաճառականութիւն ընող , Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ով Տիւ-
րոս՝ դուն ըսիր թէ՝ Ես գեղեց-
կութեան մէջ կատարեալ եմ ,
4 քու սահմաններդ *ծովուն մէջ-
տեղն՝ է . քու շինողները՝ քու
գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ;
5 Անոնք քու ամէն նաւատա-
խտներէ՝ Սանիրի մայրէն շինե-
ցին . Լիբանանէն եղևիններ առին ,
6 որ քեզի կայմեր շինեն ; քու թիերդ
Բասանի կաղնիներէն շինեցին , քու
նստարաններդ՝ Կիտացւոց կղզի-
ներէն Էլիշայ տօսախէ շինեցին
7 փղոսկրով պատեալ , քու բացած
առագաստդ՝ Եգիպտոսի նկարա-
գործ բէհեզեն էր . քու ծածկոյդ՝
Եղիսայի կղզիներուն կապուտակ ու
8 ծիրանեգոյն էր ։ Սիդոնի
ու Արուադի բնակիչները՝ քու թի-
ակիչներդ էին . քու մէջդ եղող
իմաստուններդ՝ ով Տիւրոս , անոնք
9 քու նաւավարներդ էին ; Գեբա-
լցին ծերերը , ու անոր իմաստուն-
ները քու մէջդ էին , քու ծա-
կուածդ նորոգելու համար . Ծովուն բոլոր նաւերը , ու անոնց
նաւաստիները՝ քու առուտուրդ
10 ընելու համար քու մէջդ էին ; քու
զօրքերուդ մէջ պատերազմական
մարդիկներդ՝ Պարսք , Ղուդացիք
ու Փուդացիք էին . քու մէջդ
վահան ու սաղաւարտ կախողը ա-
նոնք էին , ան անոնք քեզ փառա-
11 ւորեցին ։ Արուադացիք քու զօր-
քիդ հետ՝ շուրջանակի քու պա-
րիսպներուդ վրայ , ու Գամադա-
ցիք քու աշտարակներուդ մէջն
էին . անոնք իրենց վահանները
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ կը կախէին . անոնք Քրու գե-
ղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ։
12 Ամէն տեսակ ապրանքը շատ ըլլա-
լուն համար՝ Թարսիսի բնակիչը
քու վաճառականդ էին . անոնք
քու վաճառանոցներուդ մէջ ար-
ծաթի , երկաթի , անագի ու կա-
պարի առուտուր կ'ընէին ։ Յա-
ւան , Թուբէլ ու Մոսոք քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քեզի
հետ Մարդոց հոդիներու ու պղնձէ
աման ներու առուտուր կ'ընէին ։
14 Թորգոմայի տունէն քու վաճա-
ռանոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձի-
15 աւորներ , և ջորիներ ։ Դեդանի
որդիքը՝ քու վաճառականներդ է-
ին . շատ կղզիներու վաճառակա-
նութիւնը քու ձեռքդ էր . անոնք
քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով
ու ոսպնաձոյզ փոխանակութիւն
16 կ'ընէին ։ Ձեռագործներուդ շա-
տութեանը համար՝ Ասորիք քու
վաճառականներդ էին . Ե քու
վաճառանոցներուդ մէջ՝ կարկե-
հանի , ծիրանեղոյնի , նկարագործ
կերպասի , բէհեզի , բուստերու , ու
կարմիր յակինթի առուտուր կ'ը-
17 նէին ։ Ցուդան ու Իսրայէլի եր-
կիրը քու վաճառականներդ էին .
անոնք քեզի հետ Միննիթի հցո-
րենի , իմմրեղէնի , մեղրի , եղի ու
Բալասանի առուտուրը կ'ընէին ։
18 Ձեռագործներուդ շատութենէն՝
ամէն տեսակ ապրանք շատ ըլլալուն
համար՝ Դամասկոսը քու վաճա-
ռականդ էր՝ գեղբոնի գինիով ու
19 ճերմակ բուրդով ։ Վէդան , ու
Ցաւան՝ քու վաճառանոցներդ
մանած կը բերէին . քու վաճա-
ռերուդ մէջը՝ բանուած երկաթ ,
կասիա , ու խունկեղէդն կար ։
20 Կառքերու համար պատառակալ-
ներ բերող վաճառականդ՝ Դե-
21 դանն էր ։ Արաբացիք , ու Կե-
դարի բոլոր իշխանները՝ քու պատ-
րաստ վաճառականներդ էին . ա-
նոնք քեզի հետ գառնուկներու ,
խոյերու ու նոխազներու առուտուր
22 ընէին ։ Սաբայի ու Ռեգ-
մայի վաճառականները՝ քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քու
վաճառանոցներուդ մէջ ամէն տե-
սակ ընտիր խունկերու , և ամէն
տեսակ պատուական քարերու , ու
23 ոսկիի առուտուր կ'ընէին ։ Խա-
ռան , Քաննէ , ու Եդեմ , Սա-
բայի վաճառականները , Ասորես-
տան ու Քազմակ՝ քու վաճառա-
24 կաններդ էին ։ Անոնք քու վա-
ճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ
շքեղ հանդերձներով , կապուտակ
ու նկարագործ վերարկուներով ,
ու երփնագեղ գզեստներով լեցուած
ու չուաններով կապուած եղևնա-
փայտէ սնտուկներու առուտուր
25 կ'ընէին ։ Թարսիսի նաւերը՝ քու
առուտուրիդ համար կը պտըտէին .
ու դուն լեցուեցար , ու խիստ փա-
ռաւոր եղար *ծովուն մէջտեղը ։
26 Քու թիավարներդ՝ քեզ շատ
ջուրերուն բերին . Արևելեան հովը
քեզ ծովուն մէջտեղը կոտրեց ։
27 Քու ապրանքներդ ու վաճառա-
նոցներդ՝ առուտուրդ , քու նա-
ւաստիներդ ու նաւավարներդ , քու
նաւերդ նորոգողները ու քեզի հետ
առուտուր ընողները , և քու մէջդ
եղող բոլոր պատերազմական մար-
դիկներդ , ու քու մէջդ եղող բոլոր
բազմութիւնդ՝ քու կործանմանդ

Ն · Ք · Ղ · 588

† Գրս. ժթ. 1 ; իզ. 17 ; ժէ. 12 ; լԲ. 2 ։
Է Գլ. իգ. 2 ։
ֆ Ես. ֆգ. 3 ։
Ը Գլ. իբ. 12 ։
* Եչ. Ծուփուն սըրտին մէջն ։
Ի Օր. գ. 9 ։
† Կ՚ուտեն տակամարը՝ ըստ Ղեր. բ. 10 ։
Կ գԹագ. ե. 18 ; Սաղ. ժգ. 7 ։
Ի Գրս. խզ. 9 ; Գլ. լ. 5 ; լա. 5 ։
‡ Կ՚ըսեն Քուշիրանեցը ։
Ը Հմր 3 ։
ժ Ծն. ժ. 4 ; ր Մն. ի. 36 ։
Ի Ծն. ժ. 2 ։
լԲ Յայտ. ժը. 13 ։
Ի Ծն. ժ. 3 ; Գլ. լո. 6 ։
Ֆ Ծն. ժ. 7 ։

† Դատ. ժա. 33 ։
Հ գԹագ. ե. 9. 11 ; Եզր. գ. 7 ; Գոր. ժբ. 20 ։
Ֆ Երեմ. ը. 22 ։
‖ Կ՚ուտեն Եւ Դան ։
Ը Ծն. իե. 3 ; Ճ Ծն. իո. 13 ; Ես. կ. 7 ։
Ժ Ծն. ժ. 7 ; գԹագ. ժ. 1. 2 ; Սաղ. հր. 10. 15 ; Ես. կ. 6 ։
Ի Ծն. ժա. 31 ; գԹագ. ժթ. 12 ։
§ Կ՚ուտեն Քնանէ ։
Ն Ծն. իե. 3 ։
Ը Սաղ. խը. 7 ; Ես. ը. 16 ; իդ. 14 ։
* Հմր 4 ։
Ը Սաղ. խը. 7 ։
Ղ Յոհան. ժա. 4 ; Հմր 34 ; Ճես Յայտ. ժը. 9 ; ճ ։

օրը ծովուն մէջտեղը պիտի իյնան ։
28 Քու նաւավարներուդ աղաղակին
ձայնէն՝ ընարաւթաններըը պիտի
29 սարսին ։ Եւ ՚ամէն թի քաշող
նաւաստիները, ամէն ծովու նաւա-
վարները՝ իրենց նաւերէն պիտի իջ-
նեն, ու ցամաքը պիտի կայնին.
30 Եւ իրենց ձայնը քու վրայովդ լսել
պիտի տան, ու դառնապէս պիտի
աղաղակեն, և ՚իրենց գլուխնե-
րուն վրայ հող պիտի դնեն, ու
31 Հմխերի մէջ պիտի թաւալին. Ու
՚քեզի համար՝ մազերնին պիտի
փետեն, և քուրձ պիտի հագնին.
ու քեզի համար՝ սրտի ցաւով ու
32 դառն ողբով պիտի լան ։ Եւ իրենց
սուգին մէջը ՚քեզի համար ողբալու-
Յաչ պիտի վերցընեն, ու քու
վրադ ողբան ըսելով. Ո՞ւնչ քաղաք
կար Տիւրոսի նման, որ ծովուն
33 մէջը բնակչնչ եղաւ ։ ՚Քանի որ
քու վաճառներդ ծովէն կ'ելլէր,
շատ ազգեր կը կշտացընէիր, շատ
ապրանքներովդ ու առուտուրնե-
րովդ երկրի թագաւորները կը
34 հարստացընէիր ։ ՚Քու բերքերուն խո-
րութեանը մէջ ծովերէն կոտրուած
առնդ՝ ՚քու վաճառականու-
թիւնդ, ու բոլոր բազմութիւնդ
35 քու մէջդ ինկան ։ Կղզիներուն
բոլոր բնակիչները քու վրայովդ
ապշեցան. ու անոնց թագաւոր-
ները խիստ զարհուրեցան. երեսնէ
36 երևսները դէղնեցան ։ Ազգերուն
մէջ վաճառականները ՚քու վրադ
սուլեցին. ՚դուն սոսկումի պատճառ
եղար, և յաւիտեան չընչացար ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Աստուծոյ դատաստանը Տիւրոսի իշխանին վը-
րայ, անոր ամբարիշտ Սպարտութեանը համար։
11 Մարգարէն կ'ողբայ՝ անոր մեծ փառաւո-
րութեանը վրայ՝ որ մեղքով ապականեր էր ։
20 Սիդոնին դատաստանը ։ 24 Իսրայէլին
գերեզարձութիւնը ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով. Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի
իշխանին ըսէ՝ Թէ՝ Տէր ԵՀովան
այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև քու
սիրտդ հպարտացաւ. ու ՚ըսիր
Թէ՝ Ես աստուած մըն եմ. ես
՚Ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ ա-
թոռը կը նստիմ. ՚սակայն դուն
մարդ ես, ու չէ՛ Թէ Աստուած.
Թէև քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին
3 տեղը դրիր. Ահա ՚դուն Դանիէլէն
իմաստուն ես. բնաւ մէկ գաղտնիք
4 մը քեզմէ չպահուեցաւ. Քու ի-
մաստութեամբդ ու հանճարովդ
քեզի հարստութիւն ստացար, և
գանձերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ
5 Ժողվեցիր ։ ՚Շատ իմաստու-
թեամբդ ՚՚ վաճառականու-
թեամբդ քու հարստութիւնդ
շատցուցիր. և քու հարստու-
թեանդ պատճառովը սիրտդ հպար-
տացաւ ։
6 Անոր համար Տէր ԵՀովան այսպէս
կ'ըսէ. Որովհետև դուն քու սիրտդ
7 Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր, Ա-
նոր համար ահա ես քու վրադ օ-
տարներ՝ ՀաղցածՀաղցած բռնաւորները
պիտի բերեմ. և անոնք քու իմաս-
տութեանդ գեղեցկութեանը վրայ
սուրերնին պիտի քաշեն, ու քու
վայելչութիւնդ պիտի ապականեն.
8 Քեզ գուբը պիտի իջեցընեն. ու
ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն
9 մահուամբը պիտի մեռնիս ։ Միթէ
քեզ սպանողներուն առջեը ՚պիտի
կրնաս րսել Թէ, Ես Աստուած
եմ. դուն՝ քեզ մեռցընողներուն
ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս, ու
10 չէ՛ Թէ Աստուած ։ Օտարաց ձեռ-
քովը շանթվածներուն մահուամ-
բը պիտի մեռնիս. քանզի ես խօ-
սեցայ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
12 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ ՚Տիւրոսի
թագաւորին վրայով ողբ ըրէ, ու
անոր ըսէ՝ Տէր ԵՀովան այսպէս
կ'ըսէ. ՚Դուն որ կատարելու-
թեան կնիքն ես, լմաստու-
թեամբ լեցուած, ու գեղեցկու-
13 թեան մէջ կատարեալ ես, Դուն
Աստուծոյ դրախտին ՚Եդէմին մէջն
էիր. քու ծածկոցդ ամէն պա-
տուականքարերն էին. սարդիոն,
տպազիոն ու անդամանդ, ոս-
կեքար, եղնդնաքար և յասպիս,
շափիւղայ, կարկեհան և զմրուխտ,
ու ոսկի. քու Թմբուկներդ
ու սրինգներդ՝ գործը քու
ստեղծուած օրդ քեզի պատրաս-
14 տուեցաւ ։ Դուն ՚տարածուած ՚՚
ԾածկողԾածկող քերովբէ մըն էիր. ու ես
քեզ դրի. և դուն ԾԱստուծոյ
սուրբ լեռանը վրայ էիր. դուն
հրեղէն քարերուն մէջ տեղուանքը
15 կը շրջէիր ։ Դուն քու ճամբա-
ներուդ մէջը կատարեալ էիր, քու
ստեղծուած օրդ մինչև ՚՚ երբ՝
որ քու վրադ անօրէնութիւն գըտ-
16 նուեցաւ ։ Քու առուտուրիդ շա-
տութեանը համար քու մէջդ զբա-
կանքով լեցուցին. ու մեղք գոր-
ծեցիր. ես ալ քեզ Աստուծոյ
լեռնէն իբրև պիղծ վար նետեցի, և
քեզ՝ ով ԾածկողԾածկող քերովբէ, հրե-
17 ղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
ըրի ։ Քու գեղեցկութեանդ հա-
մար հպարտացաւ. քու
վայելչութեանդ պատճառաւը քու
իմաստութիւնդ աւրեցիր. ես ՚՚
քեզ գետինը նետեցի. քեզ թա-
գաւորներուն առջեը դրի տես-

Ղ Գ Լ · Իշ · 15 , 18 ։
՚՚ Ցայս · ԺԸ · 17 , ՃՃ ։
՚՚ Ցօր · Բ · 12 ։ Ցայս · Ժը · 19 ։
Վ Եզ՛ · Գ · 1 , 3 · Երեմ. գ · 26 ։
՚՚ Երեմ. Ժգ · 6 , իե · 5 ։ Մրք · ա · 16 ։
Բ Գլ · իգ · 17 ։ Հմր 2 ։
Ֆ Ցայս · Ժը · 18 ։
՚՚ Ցայս · Ժը · 19 ։
Ե Գլ · իգ · 19 ։
Ի Հմր 27 ։
Ո Գլ · իգ · 15 · 16 ։
Ֆ Երեմ · Ժը · 16 ։
՚՚ Գլ · իշ · 21 ։
Ձ՚՚ Հմր 9 ։
Բ Գլ · իե · 3 · 4 ։
Ք Եզ՛ · լ · 3 ։
Ծ Ձաք · Թ · 2 ։
Ի Սաղ · կբ · 10 ։ Ձաք · Թ · 3 ։
Ն · Ք · ՁԲ · 588
Ղ Գլ · Լ · 11 ։ Ա · 12 ։ Լբ · 12 ։
Ե Գլ · Լ · Ա · 18 ։ Լբ · 19 · 21 , 25 , 27 ։
Ի Հմր 2 ։
Է Գլ · Լ · 18 ։ Լբ · 19 · 21 , 25 , 27 ։
Բ Գլ · իե · 2 ։
Ք Գլ · իե · 3 · Հմր 3 ։
Ի Գլ · Լ · Տ · 9 ։
Լ Գլ · իգ · 13 ։
՚՚ Կ՚՚ · օ · ծուած
Ի Տե՛ս Եզ · իե · 20 ։ Հմր 16 ։
Ծ Գլ · Ի · 40 ։
Ձ Հմր 14 ։
Հ Հմր 2 , 5 ։

ՆՀԳ 588

18 րան ըլլալու համար ։ Քու խարդախ վաճառականութեամբդ ըզ-
շատ անօրէնութիւններդ քու
սրբութիւններդ պղծեցիր . ես ալ
քու մէջդ կրակ հանեցի . անիկայ
քեզ կերաւ . ու ամէն քեզ տես-
նողներուն աչքին առջևը՝ քեզ
19 գետնի վրայ մոխիր ըրի ։ Ազգե-
րուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները
քու վրայովդ ապշեցան . Ի դուն
ոռնկումի դարձար եղար , ու յա-
ւիտեան ոչնչացար ։

Ի ԳԼ · իգ · 21 ։ իէ · 36 ։

20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
21 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ երեսդ
Սիդոնին դարձուր , ու անոր
վրայով մարգարէութիւն ըրէ ,
22 Ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝
ով Սիդոն , և քու մէջդ պիտի փա-
ռաւորուիմ . ու երբոր անոր մէջը
դատաստաններ ընեմ , ու անոր
մէջը ոուբը սեպուիմ , պիտի
23 գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն
զի անոր մէջը՝ ժանտախտ , ու
անոր փողոցներուն մէջը՝ արիւն
պիտի իրկեմ . և շուրջանակի ա-
նոր վրայ եղող սրովը՝ անոր մէջը
վիրաւորներ պիտի իյնան . ու
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
24 Եւ Իսրայէլի տանը մէկմէկ ալ
խայթող տատասկ ու ցաւեցնող
փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլոր-
տիքը եղող զիրենք ամէն նախա-
տողներէն . ու պիտի գիտնան թէ
ես եմ Տէր Եհովան ։
25 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ
ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը
որ ցրուած են . ան ատենը անոնց
մէջը՝ ազգաց աչքերուն առջևը
Ս ուրբ պիտի սեպուիմ . ու ա-
նոնք պիտի բնակին իրենց երկրին
մէջ , որն որ ես իմ ծառա-
26 յիս տուի ։ Եւ անոր մէջը ևա-
պահովութեամբ պիտի բնակին ,
ու տուներ պիտի շինեն , և ա-
գիներ պիտի տնկեն . ու երբոր
դատաստաններ ի գործ դնեմ ա-
մէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն
վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին ,
անոնք ապահովութեամբ պիտի
բնակին , ու պիտի գիտնան թէ ես
եմ իրենց Տէր Աստուածը ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Փարաւոնին վրայ հանելու դատաստանը՝ Իսրայէլին դէմ ըրած անհաւատարմութեանը համար ։ 8 Եգիպտոսի ամայութիւնը . 13 քառասուն տարիէն ետքը անոր վերականգնումը ։ 17 Եգիպտոս իրրև վարձք կը տրուի Նաբուգոդոնոսորին ։ 21 Իսրայէլին խոստացուած երջանիկ վիճակը ։

589

1 Տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն երկուտասաներորդ օրը՝

ՆՀԳ 589

Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով . Որդի մարդոյ՝ երեսդ Ե-
գիպտոսի փարաւոն թագաւորին
դարձուր , ու բրո-
ւր Եգիպտոսին դէմ մարգարէու-
3 թիւն ըրէ , խօսէ , ու ըսէ . Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես քեզի դէմ եմ՝ ով Եգիպտոսի
փարաւոն թագաւոր՝ քու գետե-
րուդ մէջը պառկող մեծ վիշապ ,
որ կ'ըսես թէ՝ Իմ գետս իմն է ,
ու ես ինծի համար շինեցի ։
4 Բայց ես քու կզակներուդ կար-
թեր պիտի անցընեմ , և քու
գետերուդ ձուկերը՝ քու թեփե-
րուդ պիտի փակցընեմ , ու քեզ
գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ .
ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու
5 թեփերուդ պիտի փակչին ։ Եւ
քեզ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը
անապատը պիտի նետեմ . դուն
դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս ,
չես ժողովուիս , և չամփո-
փուիս . քեզ երկրի գազաններուն ,
ու երկինքի թռչուններուն կերա-
6 կուր տուի ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր
բնակիչները պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը . վասն զի Իսրայէլի տա-
7 նը եղեգէ ցուպ եղան ։ Երբոր
անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին ,
դուն կոտրեցար , ու անոնց բոլոր
բազուկը ճեղքեցիր . ու երբոր
քեզի կռթնեցան , փշրուեցար , ու
անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր ։
8 Ասոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Ահա ես քու վրադ
սուր պիտի բերեմ , և մարդը ու
անասունը քեզմէ պիտի կոտրեմ ։
9 Ու Եգիպտոսի երկիրը՝ աւերակ ու
անապատ պիտի ըլլայ . ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը . որով-
հետև անիկայ ըսաւ . Գետը իմն
10 է , ու ես շինեցի ։ Անոր
համար ահա ես քեզի և քու գետե-
րուդ դէմ եմ . ու Եգիպտոսի եր-
կիրը՝ Միգդոլէն մինչև Սուհէնը ,
ու մինչև Եթէովպացւոց սահմանը՝
աւերակ ու անշէն անապատ պիտի
11 ընեմ . Ոչնիկ մարդու ոտք պիտի
չանցնի , ոչ ալ անասունի ոտք
անկէ պիտի անցնի . և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ ։ Ու
Եգիպտոսի երկիրը՝ ամայացած եր-
կիրներու մէջ ամայի պիտի ընեմ ,
և անոր քաղաքները աւերուած քա-
ղաքներու մէջ՝ քառասուն տարի ա-
մայի պիտի մնան , ու Եգիպտացի-
ները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ ,
ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիր-
ուցան պիտի ընեմ ։
13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Հքառասուն տարիէն ետքը
Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ ան

ՆՀԳ 588
– ԳԼ · իը · 21 ։
ԲԵս · ԺԲ · 1 ։ Երեմ · իե · 19 ։ Խզ · 2 · 25 ։
Երեմ · խգ · 30 ։ Գլ · իը · 22 ։ Հմր 10 ։
Սադ · հդ · 13 · 14 ։ Եսա · իե · 1 ։ ծա · 9 ։ Գլ · լբ · 2 ։
Տես գլ · իը · 2 ։
Ես · լե · 29 ։ Գլ · լը · 4 ։
Երեմ · ը · 2 ։ Ժգ · 4 ։ իե · 33 ։
Երեմ · է · 33 ։ Ղ · 20 ։
Ժր · 21 ։ Ես · ԼՂ · 6 ։
Երեմ · լե · 5 · 7 · 11 ։ Գլ · Ժե · 17 ։
Եբր · ուսը
Գլ · Ժգ · 17 ։ ԼԲ · 11 · 12 · 13 ։
Եզ · Ժգ · 2 ։ Երեմ · խգ · 1 ։ Գլ · լ · 6 ։
Գլ · լ · 12 ։
Գլ · լբ · 13 ։
Գլ · լ · 7 26 ։
ՀԵս · ԺԲ · 23 ։ Երեմ · խգ · 26 ։

ազգերէն՝ որոնց մէջը որ ցրուեցան .
14 Ու Եդիպտացւոց դէրումբիւնը ետ
պիտի դարձընեմ՝ , և զանոնք պա-
թումբեսի երկիրը իրենց հայրենի
երկիրը պիտի դարձընեմ . ու հոն
նշան թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան ։ Թագաւորութիւններուն
խիստ ցածը պիտի ըլլայ , ու ինքզին
ալ ազգերուն վրայ պիտի չդարձ-
րանայ . վասն զի զանոնք պիտի
պզտիկցընեմ , որ ազգերուն վրայ
16 չիշխեն ։ Եւ անոնք ինքզին ալ
Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն
պիտի չըլլան , որ իրենց ետևէն եր-
թալնուն անօրէնութիւնը յիշուի .
ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր
Եհովան ։

572

17 Ու եղաւ որ՝ քանուէօթնևրորդ
տարին առաջին ամսուն առաջին
օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
18 լով . Որդի մարդոյ՝ Բաբիլոնին
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ իր
զօրքը մեծ ծառայութեան դործա-
ծել Տիւրոսի դէմ . ամեն գլուխ
կնատացաւ , ու ամեն ուսին մորթը
ելաւ . սակայն իրեն ու իր զօրքին
մէկ հատուցում մը չեղաւ Տիւրո-
սէն՝ ան ծառայութեանը համար
19 որ անոր դէմ ըրաւ ։ Ասոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ահա
ես Եդիպտոսի երկիրը Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պի-
տի տամ . ու անոր բազմութիւնը
պիտի առնէ , և անոր կողոպուտը
պիտի կողոպտէ , ու անոր աւարը
պիտի յափշտակէ . և սա՝ անոր
զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ ։
20 Հոն ըրած գործերին համար՝ Ե-
դիպտոսի երկիրը անոր տուի . վասն
զի ինծի համար աշխատեցան կ'ը-
21 սէ Տէր Եհովան ։ Ան օրը Իսրա-
յէլի տանը եղջիւր պիտի բուսցը-
նեմ . ու անոնց մէջը բերանի բացութիւն պիտի տամ . ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ . Լ

1 Եդիպտոսին ու անոր օդնականներուն կործանումը ։ 20 Բաբիլոնին բազուկը պիտի զօրանայ՝ որ Եդիպտոսին բազուկը կոտրէ ։

572

1 Գարնանալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն բրէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ողբացէք , ո՜ ըէ՛ . Աւա՜ղ ցաւալի
3 օր . Վասն զի Տ օրը մօտ է . Տէրոջը օրը մօտ է . անիկայ ամպոտ օր է . ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ ։
4 Ու Եդիպտոսի վրայ սուր պիտի գայ , ու Եթէովպիայի մէջ սաստիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր Եդիպտոսին մէջը վիրաւորներ իյնան . և անոր բազմութիւնը պիտի առնեն . ու անոր հիմերը պիտի
5 կործանին ։ Եթէովպացիք , Փութ-դացիք , և Ղուդացիք , ու Ղբոլըր խառնիճաղանճ ժողովուրդը , և Քուբացիք , և ուխտի երկրին որդիքը անոնց հետ մկտեղ սրով
6 պիտի իյնան ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Եդիպտոսի օդնականներն ալ պիտի իյնան . ու անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խոնարհի . Իմաղդոլէն մինչև Սուհէնը սրով պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ'ը-
7 սէ Տէր Եհովան . Ու ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ըլլան . և անոր քաղաքները՝ կործանուած քաղաքներու մէջ պիտի ըլ-
8 լան ։ Ու երբոր Եդիպտոսի մէջ կրակ ձդեմ , ու անոր բոլոր օդնականները կոտրին , պիտի գիտնան
9 թէ ես եմ Տէրը ։ Ան օրը Իմ առջևէս նաւերով դեսպաններ պիտի ելլեն , որ ապահովութեան մէջ եղող Եթէովպացիները վախցընեն . և անոնց վրայ սաստիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ Եդիպտոսի օրուանը պէս . վասն զի ահա կու
10 գայ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ե-դիպտոսի բազմութիւնն ալ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ը-
11 նեմ ։ Անիկայ ու անոր հետ իր ժողովուրդը՝ ազգերուն բռնաւորները՝ երկիրը աւերելու պիտի բերուին . անոնք իրենց սուրերը Եդիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու երկիրը սպաննուածներով պիտի
12 լեցընեն ։ Եւ ևես գետերը պիտի ցամքեցընեմ , Ես ու երկիրը չարեռուն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը , և բոլոր անոր մէջը եղածը օտարներուն ձեռքովը պիտի կոր-
13 սընցընեմ . ևս Տէրս խօսեցայ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Թուռբերն ալ բնաջինջ պիտի ը-նեմ , ու Մեմֆիսին չաստուածները պիտի ոչնչացընեմ . Նու մէկմէն ալ Եդիպտոսի երկրէն իշխան պիտի չըլլայ . Նու Եդիպտոսի երկրին մէ-
14 ջը վախ պիտի դնեմ ։ Ինչ պաթումբեսը աւերակ պիտի ընեմ , ու Ցոյանիսը կրակի պիտի տամ , ու Նովի մէջ դատաստանները կը-
15 դործ պիտի դնեմ ։ Ու Եդիպտոսին ամրութիւնը Եղող Սինի վրայ իմ սրտմտութիւնս պիտի թափեմ , ու Նովին բազմութիւնը պիտի կոտ-
16 րեմ ։ Ու Եդիպտոսի մէջ կրակ պիտի ձդեմ . Սինը սաստիկ պիտի տադնապի , ու Նովի պատուիրութիւնները պիտի ըլլայ . և Մեմֆիսին ցորեկով պէտ պէտե-
17 թիները , Արևգ քաղաքին ,

· ք · ղԲ · 589

Ե · ք · ղԲ · 572

Ե Երեմ . ծ . 15 ։
Ե Գր . իէ . 10 ։
Ղ Երեմ . իէ . 20 , 24 ։
* Կ՚ըսէ . Նոյնիսկ իսածիք ։
Ե Գղ . իԹ . 10 ։

Ղ Գղ . իԹ . 12 ։

Ե Գղ . իԹ . 19 ։

Ե Եզ . ժԹ . 5 , 6 ։
Ե Եզ . ժԹ . 4 ։

Ե Եզ . ժԹ . 1 ։ Երեմ . խգ . 12 ։ Զաք . ժգ . 2 ։
Ի Զաք . ժ . 11 ։
Հ Եզ . ժի . 16 ։
Ե Գղ . իԹ . 14 ։
Ղ Ամո . Հը . 12 , 43 ։
Ճ Դան . գ . 8 , 9 , 10 ։
Ժ Երեմ . խղ . 25 ։
Ժ Հմր 8 ։

ու Բուբաստին կտրիճները սրով պիտի իյնան . ու անոնց քաղաքները
18 դներուեան պիտի երթան ։ Նաև Տափասի մէջ ցորկը խաւար պիտի ըլլայ , երբոր հոն Եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի աչնանայ . ամպիկայ ամպ պիտի ծածկէ . և անոր աղջիկները գերու-
19 թեան պիտի երթան ։ Այսպէս Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ պիտի գործ պիտի դնեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

588
20 Ու եղաւ որ մետասաներորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթնին՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
21 սելով . Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին բազուկը կոտրեցի . և ահա անիկայ պիտի չփաթթուի , ոչ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր
22 բռնելու ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին դէմ եմ , ու անոր բազուկները պիտի կոտրեմ , թէ զօրաւորը , և թէ կոտրածը . և սուրը անոր ձեռքէն
23 քշել վար ձգել պիտի տամ ։ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ ։
24 Ու Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ Փարաւոնի բազուկները պիտի կոտրեմ . ու անիկայ անոր առջեւը՝ ի մահ վիրաւորուածին հե-
25 ծուելեամբը պիտի հեծէ ։ Այսպէս Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ . ու Փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . և ու երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը տամ . և ան ալ զանիկայ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկընցընէ , պիտի
26 գիտնան Թէ ես եմ Տէրը , ՚Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ . ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Մարգարէն իր խօսքը Փարաւոնին ուղղելով՝ 8 կը յայտարարէ անոր Ասորեստանի փառքը . 10 և անոր կործանումը իր հպարտութեանը համար . 18 և դայն կործանումը կը սպառնայ Եգիպտոսին ալ ։

1 Ու եղաւ որ մետասաներորդ տարին երրորդ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով . Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին , ու անոր
3 բազմութեանը ըսէ . Դուն քու մեծութեամբդ որո՞ւ կը նմանիս ։ Ահա Ասորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղևինի մը պէս էր . անոր ոստերը գեղեցիկ , ու տերևախիտ շառաւիղները հովանաւոր էին , ու հասակը բարձր էր . և անոր գլուխը խիտ ճիւղերու մէջ էր ։
4 Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին , անդունդները զանիկայ բարձրացուցին . իրենց գետերը անոր տընկուած տեղին բոլորտիքը կը պտըտէին , ու իրենց վտակները դաշտին
5 բոլոր ծառերուն կը խրկէին ։ Ես պատճառով անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ . ու տարածուելով՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան .
6 և շառաւիղները երկընցան ։ Անոր ոստերուն վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչունները բոյն կը շինէին , ու շառաւիղներուն տակը դաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին . և անոր հովանիին տակը բոլոր մեծ ազ-
7 գերը կը բնակէին ։ Ու իր մեծութեամբը , ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր . վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով
8 էր ։ Աստուածոյ դրախտին եղևիննները զանիկայ չէին ծածկեր . մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ , ու սօսիները անոր շառաւիղներուն պէս չէին . Աստուածոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը գեղեցկութեան կողմանէ անոր նը-
9 ման չէր ։ Զանիկայ՝ իր ոստերուն շատութիւնովը գեղեցիկ շիներ էի . ու Աստուածոյ դրախտին մէջ եղող Եդեմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին ։
10 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև հասակով բարձրացաւ , ու գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց , և իր սիրտը իր բարձրութեամբը հպարտացաւ ,
11 Ես ալ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի , որ անշուշտ անոր հատուցում պիտի ընէ . զանիկայ իր չարութեանը համար քշեցի ,
12 Ու օտարները՝ ազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին , և զանիկայ թողուցին . Անոր ոստերը լեռներու վրայ՝ ու ամէն հովտներու մէջ ինկան , և անոր շառաւիղները՝ երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան . ու երկրիս ամէն ժողովուրդները՝ անոր հովանիէն ի-
13 ջան , ու զանիկայ թողուցին ։ Անոր ինկած ոտքերուն վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչունները պիտի բնակին . և անոր շառաւիղներուն վրայ՝ դաշտի բոլոր գազանները պիտի ըլլան ,
14 Որպէս զի ջրասուն ծառերը բնաւ

Ն · Ք · ՂԲ · 572
՚ Երեմ . ք · 16 ։
՚ Ծնն . ք · 16 ։
՚ Ել . ԺԴ · 28 ։
՚ Ել . ԺԵ · 4 ։
՚ Ել . ԺԵ · 10 ։
՚ Ել . ԺԵ · 19 ։
՚ Ել . ԺԵ · 21 ։
՚ Ել . ԺԵ · 23 ։
՚ Ել . ԺԶ · 1 ։
՚ Ել . ԺԶ · 4 ։
՚ Ել . ԺԶ · 6 ։
՚ Ել . ԺԶ · 10 ։
՚ Ել . ԺԶ · 12 ։
՚ Ել . ԺԶ · 15 ։
՚ Ել . ԺԶ · 16 ։
՚ Ել . ԺԶ · 17 ։
՚ Ել . ԺԶ · 18 ։
՚ Ել . ԺԶ · 20 ։
՚ Ել . ԺԶ · 21 ։
՚ Ել . ԺԶ · 22 ։
՚ Ել . ԺԶ · 23 ։
՚ Ել . ԺԶ · 24 ։
՚ Ել . ԺԶ ·

Ն·Ք·ՁԲ· 588

* կամ՝ ոտ-
գուած ա-
նոնց կաղ-
նիները ի-
րենց հպար-
տութեանը
մէջ հաս-
տատ չկե-
նան·

Ի ԳԼ·Լ·18·
Ա Սադ·ՃՔ·
7·

իրենց հասակին վրայ չկպարտանան,
և իրենց գլուխը խիտ ճիւղերուն
մէջը չվերցընեն. ու բոլոր ջրով *ո-
ոգուածները անոնց չպարտուե-
թեանը համար անոնց չյարին". 5
վասն զի ամէնը Էգեանի տակերը
Լմահուան ձեռքը տրուած են գու-
ըը իջնող մարդոց որդիներուն մէջ·
15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Գե-
րեզմանը իջած օրը՝ սուգ բռնել
տուի· անոր համար անդունդը
ծածկեցի, ու անոր գետերը արգի-
լեցի· և շատ ջուրեր արգիլուեցան·
ու անոր համար Լիբանանին սուգ
հագուցի· և անոր համար դաշտի
16 բոլոր ծառերը թառամեցան· երբ-
որ Էզանիկայ գուբը իջնողներուն
հետ գերեզմանը իջեցուցի, Ասնոր
կործանմանը ձայնէն աղգերը դո-
ղացուցի· ու Եդեմին բոլոր ծա-
ռերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղե-
ցիկ Ասուբըը՝ ամէն ջրով ոռոգուած-
ները՝ հգետնին տակերը մխիթա-
17 րուեցան· Ընոնք ալ անոր հետ՝
սրով սպաննուածներուն քովը՝ գե-
րեզմանը իջան ու նաև անոր բա-
զուկը Էղաջէրը· որ Ասնոր հովա-
Նիին տակը՝ ազգերուն մէջ կը նըս-
տէին·
18 Ւդուն ասանկ փառքով ու մե-
ծութեամբ որո՞ւ կը նմանիս Եդեմի
ծառերուն մէջը· դուն Եդեմի ծա-
ռերուն հետ գետնին տակը պիտի
նետուիս, ու Ասրով սպաննուած-
ներուն հետ անթլփատներուն մէջը
պիտի պառկիս· Փարաւոնը, ու
անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս
պիտի ըլլայ, կ'ըսէ Տէր Եհովան·

Ն·Ք·ՁԲ·
Իրր 587

Ե ԳԼ·Լ·
13·

Ը ԳԼ·Լ·
12·

Ր Ես·ԺԴ·
10· Յովէլ·
բ·31· գ·
15· Ամվ·
ը·9· Յոյա-
գ·12· 13·
Մաա·Իդ·
29·

Ե ԳԼ·ԻԷ·
16·

Ա Երեմ·Խղ·
26· ԳԼ·Լ·
4·

Ի ԳԼ·ԻԲ·7·

Ծ ԳԼ·ԻԹ·
19·

Ձ ԳԼ·ԻԹ·
11·

Ի ԳԼ·ԻԹ·
13·

Ե ԵԲ·ԻԲ
ԼուԹ ԵԼԷ·

Հ Ել·Ե·5·
ԺԴ·4·18·
Սաղ·Թ·
16· ԳԼ·Ջ·
7·

Ն ՀՔ·2· Տես
բ Թագ·ա·
17· բ Մն·
ի·25· ԳԼ·
ԻԴ·17·

587

ԳԼ·ԼԲ

1 Մարգարէն կ'ողբայ Եգիպտոսի սոսկալի կոր-
ծանմանը վրայ· 11 կը նախատնայնէ Թէ Բարի-
լոնի սուրը պիտի կորսընցընէ զանիկայ· 17 որ
բոլոր անիլփատ ազգերուն մէջտեղը դժոխքը
պիտի իջնէ·

587

1 Եւ եղաւ որ երկոտասաներորդ
տարին՝ երկոտասաներորդ ամիսը՝
ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը
2 ինծի եղաւ՝ ըսելով· Որդի՛ մար-
դոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագա-
ւորին վրայ Ահոդը ըրէ, ու անոր
ըսէ· Ի՞նդուն աղգաց մէջ առոյգ
առիւծի կը նմանիս, էև ծովերուս
մէջ վիշապի պէս ես· դուն գետե-
րուդ վրայ կը յարձակիս, ու ոտ-
քերովդ ջուրերը կը խառնես, և
3 Տանոնց գետերը կը պղտորես· Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Ես շատ
աղգերու ժողովուրդով՝ Իմ ցանցս
քու վրադ պիտի տարածեմ· և քեզ
իմ ուռկանովս պիտի հանեն·
4 Ընէ քեզ գետինը պիտի նետեմ, և
քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի
ձգեմ, ու Էքու վրադ երկինքին
բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ·
ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ
5 պիտի կշտացընեմ· Եւ քու մար-
մինդ ըլեռներուն վրայ պիտի դնեմ,
ու քու դէղերովդ ձորերը պիտի
6 լեցընեմ· Եւ քու լողացած եր-
կիրդ՝ մինչև լեռները՝ քու արիւնովդ
պիտի ոռոգեմ· ու հեղեղատները
7 քեզմէ պիտի լեցուին· Ու երբոր
քեզ մարեմ, Երկինքը պիտի
ծածկեմ, ու անոր աստղերը պիտի
խաւարեցընեմ· արևը ամպով պի-
տի ծածկեմ, ու լուսինը իր լոյսը
8 պիտի չտայ· Քու վրադ երկինքին
բոլոր լուսաւորները պիտի խաւա-
րեցընեմ, և քու երկրիդ վրայ
մթութիւն պիտի բերեմ, կ'ըսէ
9 Տէր Եհովան· Ու երբոր քու կոր-
ծանմանդ լուրը՝ ազգերուն ու քու
չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ,
շատ ժողովուրդներուն սիրտը պի-
10 տի խռովեցընեմ· Եւ Էքու պատ-
ճառուդ շատ ժողովուրդներ պիտի
ապշեցընեմ· ու քու պատճառուդ
անոնց թագաւորները խիստ պիտի
զարհուրին, երբոր իմ սուրս ա-
նոնց երեսին առջևը երերցընեմ·
ու քու կործանմանդ օրը՝ ամէն
մարդ իր հոգիին համար Ամէն
վայրկեան պիտի սարսափի·
11 Ւքանզի Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ· Բաբիլոնի թագաւորին
12 սուրը քու վրադ պիտի գայ· Քու
բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուր-
երովը վար պիտի ձգեմ· անոնց
ամէնը Էազգաց բռնաւորներն են·
ու Ընոնք Եգիպտոսի փառքը պի-
տի կողոպտեն· ու անոր բոլոր
13 բազմութիւնը պիտի կորսուի· Եւ
անոր բոլոր անասուները՝ շատ
ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցը-
նեմ· ու Ամէ՛մէն ալ մարդու ոտքը
զանոնք պիտի չպղտորէ· անասունի
կճղակներն ալ զանոնք պիտի չը-
14 պղտորեն· Ընտեղը անոնց ջու-
րերը ականակիտ պիտի ընեմ, և
անոնց գետերը եղի պէս պիտի քա-
15 լեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, Երբ-
որ Եգիպտոսի երկիրը աւերակ
դարձընեմ, ու երկիրը Բոլորովին
ամայի մնայ, ու երբոր անոր բոլոր
բնակիչները զարնեմ· Ես պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը·
16 Ան Ընոցն է, որ պիտի զրուցեն·
զանիկայ աղգաց աղիներուն պիտի
զրուցեն· Եգիպտոսի վրայ, ու ա-
նոր բոլոր բազմութեանը վրայ զա-
նիկայ պիտի զրուցեն, կ'ըսէ Տէր
Եհովան·
17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ
տարին՝ ամսուն տասնուհինգին՝
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով·

Ն·ՔՐ·ՀԲ· 587

18 Որդի՛ մարդոյ՝ Եդիպտոսի բազմու-
թեանը վրայ աղա-
ղակ ... և զանիկայ՝
ու երեսից ազգերուն աղջիկները՝
զոքանչքը իջնողներուն հետ՝ գետնի
19 տակերքը իջեցուր ։ Դուն որմէ՞ գե-
ղեցիկ ես . իջի՛ր , ու անթլփատ-
20 ներուն հետ պառկէ՛ ։ Անոնք սրով
սպանուածներուն մէջը պիտի իյ-
նան . անիկայ սուրի տրուեցաւ .
զանիկայ ու անոր բոլոր բազմու-
21 թիւնը քաշկրտուեցէք ։ Գիբերզ-
մանին մէջէն զօրաւոր կործիճները՝
անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝
անոր պիտի զրուցեն . Անոնց սը-
րով սպանուած անթլփատները
հոն իջած կը պառկին ։

22 Ասսուրը , ու իր բոլոր ժողովքը
հոն է . անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է . ամէնը սպանուած՝
23 սրով ինկած են . Որուն գերեզ-
մանները գուբին խորունկ տե-
ղուանքը տեղաւորուած են , ու
անոր ժողովքը իր գերեզմանին բո-
լորտիքն է . ամէնը սպանուած՝
սրով ինկած են , անոնք որ կենդ-
դանեաց երկրին մէջ վախ կու տա-
յին ։

24 Եղեմը ... իր բոլոր բազմու-
թիւնը հոն անոր գերեզմանին բո-
լորտիքն է . ամէնը սպանուած՝
սրով ինկած են , ու անթլփատ
կերը անիջան , Անոնք որ
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
խը կու տային . սակայն գուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն ։ Սպանուածներուն մէջը
անկողին դրին անոր , ու իր բոլոր
բազմութեանը . անոր գերեզման-
ները իր բոլորտիքն է . ամէնը սրով
սպանուած անթլփատներ են .
Թէպէտև անոնք կենդանեաց երկ-
րին մէջ իրենց վախը կու տային ,
սակայն գուբը իջնողներուն հետ
իրենց ամօթը կը կրեն . անիկայ
սպանուածներուն մէջը դրուած
է ։

26 Մոսոքը ... Թոբէլը , և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է . անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է .
ամէնը Նրով սպանուած անթլը-
փատներ են , Թէպէտև անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
27 խը կու տային ։ Եւ անոնք ան-
թլփատներէն իյնող զօրաւորնե-
րուն հետ պիտի չպառկին , որոնք
իրենց պատերազմական զէնքերովը
գերեզմանը իջան , ու իրենց սու-
րերը իրենց գլուխներուն տակը դը-
րին . սակայն անոնց անօրէնու-
թիւնները իրենց ոսկորներուն վրայ
պիտի ըլլայ , Թէև անոնք կենդա-
նեաց երկրին մէջ զօրաւորներուն
28 ահարկութիւն էին ։ Եւ դուն ան-
թլփատներուն մէջը պիտի կոտ-
րուիս , ու սրով սպանուածնե-
րուն հետ պիտի պառկիս ։

29 Եդովմը՝ անոր թագաւորները ,
ու բոլոր իշխանները հոն են , որոնք
իրենց զօրութեամբը սրով սպան-
ուածներուն հետ դրուած են .
անոնք անթլփատներուն հետ , ու
գուբը իջնողներուն հետ կը պառ-
կին ։

30 Հիւսիսի բոլոր իշխանները և
բոլոր Սիդոնացիք հոն են , որոնք
սպանուածներուն հետ իջան . ա-
նոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց
զօրութենէն կ'ամչնան , և անոնք
սրով սպանուածներուն հետ ան-
թլփատ կը պառկին , ու գուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն ։

31 Փարաւոնը զանոնք պիտի տես-
նէ , և իր բոլոր բազմութեանը հա-
մար Պիտի մխիթարուի . Փարա-
ւոնը ու իր բոլոր զօրքը որ սրով
սպանուեցան , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

32 Քանզի կենդանեաց երկրին մէջ
իմ վախս դրի . և անիկայ անթ-
լփատներուն մէջը սրով սպան-
ուածներուն հետ պիտի պառկի ,
այսինքն փարաւոնը ու անոր բոլոր
բազմութիւնը , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ն·ՔՐ·ՀԲ· Իբր 587

Ե Գ Լ · Խ Ե · 12 ։ ԼԱ ։

Ե Գ Լ · Լ Ե · 6 ։ 15 ։ ԼԹ · 2 ։ — Գ Լ · Ի Ը · 21 ։

Ե Գ Լ · Լ Ը · 16 ։

Կ — Ր ՝ ԹԷ և կենդանեաց երկրին մէջ անոր վախը դրի · բայց

ԳԼ · ԼԳ

1 Դէպի մը՝ ժողովուրդը զգուշացընելու պարտաւորութեանը համաձայն՝ 7 Եզեկիէլ կը խըրատուի որ իր պարտքը կատարէ ։ 10 Ան-տուած կ'արդարացընէ իր բարձրերը Թէ ապաշխարողներուն և Թէ ապաստաններուն · 17 իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ ։ 21 Եզեկիէլ Երուսաղէմին առնուելուն լուրը իմանալով , կը նախաձայնէ երկրին ամայութիւնը ։ 30 Մարդարէները ծաղր ընողներուն վրայ գալու Աստուծոյ դատաստանը ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ ըսելով · Որդի՛ մարդոյ՝
— Գ Լ · Գ · 11 ։ Ե Գ Լ · Ժ Գ · 17 ։
-բուս ժողովրդեանդ որդւոցը խօս-
սէ , ու անոնց ըսէ · Երբ որ երկրի
մը վրայ սուր բերեմ , ու ան երկրին
ժողովուրդը իրենց միջէն մէկ մարդ
մը ընտրեն , ու զանիկայ իրենց հա-
3 մար Պահ դնեն , Ու անիկայ ան
Ե Բ Թագ · Ժ Բ · 24 · 25 ։ Գ Թագ · Թ · 17 ։ Հմր 7 ։
երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ ,
և փողը չչեչցընէ ու ժողովուրդը
4 զգուշացընէ · Ան ատենը Թէ որ
փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ , և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցընէ , Ե Ա
նոր արիւնը իր գլխուը պիտի ըլլայ ։
5 Անիկայ փողին ձայնը լսեց , ու չը-
զգուշացաւ · անոր արիւնը իր վրայ
պիտի ըլլայ · բայց զգուշացողը իր
6 հոգին կ'ազատէ ։ Իսկ Թէ որ
պահապանը սուրին գալը տեսնէ , և փողը
չչեչցընէ , ու ժողովուրդը չզգու-
շանայ , և սուրը գայ՝ ու անոնցմէ
մէկ հոգի մը վերցընէ , Թանիկայ իր
անօրէնութեանը համար վերցուե-
Ե Գ Լ · Ժ Գ · 13 ։
Ե Հմր 8 ·

ցաւ . բայց անոր արիւնը դէտին
ձեռքէն պիտի պահանջեմ ,
7 Ես դուն՝ որդի՛ մարդո՛յ՝ քեզ
Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ
բերնէս խօսք լսես , և իմ կողմանէս
8 զանոնք զգուշացընես : Երբոր
ամբարիշտին ըսեմ՝ Ո՛վ ամ-
բարիշտ՝ անշուշտ պիտի մեռնիս ,
ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն
զգուշացընելու համար չխօսիս , ան
ամբարիշտը իր անօրէնութեանը
մէջ պիտի մեռնի . բայց անոր ա-
րիւնը քու ձեռքէդ պիտի փըն-
9 տրտեմ : Իսկ թէ որ դուն ամբա-
րիշտը իր ճամբայէն զգուշացընես՝
որ անկէ դառնայ , ու անիկայ իր
ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռ-
նի . բայց դուն քու հոգիդ ազա-
տած կ՚ըլլաս :
10 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդո՛յ՝ Իսրա-
յէլի տանը ըսէ՝ . Դուք այսպէս
կը խօսիք ու կ՚ըսէք . Մեր յան-
ցանքները ու մեղքերը մեր վրայ
են . ու մենք է անոնց մէջը կը մա-
շինք . ե՞ւրեմն ի՞նչպէս պիտի ապ-
11 րինք : Անոնց ըսէ՝ Ես կենդանի
եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ Բամ-
բարշտին մեռնիլը չեմ ուզեր . հա-
պա որ ամբարիշտը իր ճամբայէն
դառնայ ու ապրի . դարձէ՛ք դար-
ձէ՛ք ձեր չար ճամբաներէն . վասն
զի ի՞նչու՛ մեռնի՛ք՝ ո՛վ Իսրայէլի
տունը :
12 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդո՛յ՝ քու ժո-
ղովուրդիդ որդւոցը ըսէ՝ . Արդա-
րին արդարութիւնը անոր յան-
ցանք ըրած օրը՝ զանիկայ պիտի
չազատէ . ու ամբարշտին ամ-
բարշտութիւնը՝ ի՛ր ամբարշտու-
թենէն դարձած օրը՝ իրեն գլորման
պատճառ պիտի չըլլայ . ո՛չ ալ ար-
դարը՝ մեղք գործած օրը՝ իր ար-
դարութիւնը պիտի կրնայ ապրիլ :
13 Երբոր ես արդարին ըսեմ՝ Թէ ան-
շուշտ պիտի ապրի . ու է անիկայ
իր արդարութեանը ապաւինելով՝
անօրէնութիւն ընէ , անոր բոլոր
արդարութիւնը պիտի չյիշուի .
հապա անիկայ իր ըրած անօրէնու-
14 թեանը մէջ պիտի մեռնի : Ու ե՛ր-
բոր ամբարշտին ըսեմ՝ Թէ՝ Դուն
անշուշտ պիտի մեռնիս . ու անիկայ
իր մեղքէն դառնայ , և իրաւունք
15 ու արդարութիւն ընէ . Ան ամբա-
րիշտը դրաւը ետ տայ , ու հ՚յափը-
տակածը հատուցանէ , և անօրէ-
նութիւն չընելով՝ ի կենաց կանոն-
ներուն համեմատ քալէ , անիկայ
անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չը-
16 մեռնի . Ո՛չ անոր գործած բոլոր մեղ-
քերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին .
անիկայ իրաւունք ու արդարու-
թիւն ըրաւ , անշուշտ պիտի ապ-
րի :
17 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդո՛յ՝ քու ժո-
ղովուրդիդ որդիքը կ՚ըսեն թէ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ
չէ . սակայն իրենց ճամբան է որ
18 ուղիղ չէ : Երբոր արդարը իր
արդարութենէն դառնայ՝ ու ան-
օրէնութիւն ընէ , անիկայ անոր մէ-
19 ջը պիտի մեռնի : Ու երբոր ամբա-
րիշտը իր ամբարշտութենէն դառ-
նայ , և իրաւունք ու արդարու-
թիւն ընէ , անիկայ անոնցմով պի-
20 տի ապրի : Բայց դուք կ՚ըսէք թէ՝
Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . ես
ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր
ճամբաներուն համեմատ պիտի
տեսնեմ՝ ով Իսրայէլի տունը :
21 Ու եղաւ որ ե՛մեր գերութեանը
երկոտասաներորդ տարին՝ տասն-
երորդ ամսուն հինգերորդ օրը՝ Երու-
սաղէմէն ազատուածին մէկը ին-
ծի եկաւ , ու ըսաւ . Քաղաքը
գարնուեցաւ :
22 Եւ ան ազատուածը չնկած՝ իրի-
կունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս ե-
ղաւ , ու իմ բերանս բացաւ մինչև
որ առաւօտուն անիկայ ինծի ե-
կաւ , ու բերանս բացուե-
ցաւ , ալ համր չէի :
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով . Որդի՛ մարդո՛յ՝ աս Իսրա-
յէլի երկրին Հաւերակներուն քնա-
կիչները կը խօսին ու կ՚ըսեն . Ա-
րահամ մէկ հոգի մըն էր , ու եր-
կիրը ժառանգեց . մենք որ շատաւոր
ենք , երկիրը մեզի ժառանգութիւն
25 տրուեցաւ : Անոր համար ըսէ
անոնց . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ . Դուք միս արիւնով կ՚ու-
տէք , ու աչքերնիդ ձեր կռոտքե-
րուն կը վերցընէք , և արիւն կը
թափէք . ու երկիրը պիտի ժա-
26 ռանգէք : Դուք ձեր սուրերուն
կ՚ապաւինիք , պղծութիւն կ՚ը-
նէք . ու ամէն մէկերնիդ իր ըն-
կերին կնիկը կը պղծէք . ըւ երկիրը
27 պիտի ժառանգէք : Անոնց այս-
պէս ըսես . Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ աւե-
րակներուն մէջ եղողները սրով պի-
տի իյնան , ու դաշտին երեսը ե-
ղողները՝ դազաններուն կերակուր
ընելու պիտի տամ , և բերդերուն ,
ու քարայրներուն մէջ եղողները՝
28 ժանտախտով պիտի մեռնին . Ու
երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ը-
նեմ՝ և ի՞ր զօրութեանը հպար-
տութիւնը պիտի կորսուի . Իս-
րայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի
ընլան , և ոՎանդ վրէն անցնող պի-
29 տի չըլլայ : Ու երբոր երկիրը բո-
լորովին ամայի ընեմ իրենց ըրած
բոլոր գարշութիւններուն հա-

ՆՇ. Ը. ԶԲ. Բ. ՀԲՐ 587

ՀԶԳ. Գ. 17, ԵՁ.

ՆԳԼ. Ա. 23:
Ը ԵՍ. ԽԲ. 14: ԳԼ. ԼԵ. 11:
Ի Բ ԹՒԱՔ. ԺԴ. 14: ԳԼ ԺԸ. 23, 32: Բ ՊԵՏ. Գ. 9:
Ի ԳԼ ԺԸ. 31:
Ի ԳԼ. Գ. 20: ԺԸ. 24, 26, 27:
Լ Բ ՄՆ. Է. 14:
Ի ԳԼ Գ. 20: ԺԸ. 24:
Ի ԳԼ. Գ. 18, 19: ԺԸ. 27:
Ի ԵԼ. ԻԲ. 1, 4: ՂՒ. Գ. 2, 4, 5: ԹՈՒ. Ե. 6, 7: ՂՒ. ԺԲ. 8:
Ի ՂՒ. ԺԸ. 5: ԳԼ. Ի. 11, 13, 21:
ՂԳԼ ԺԸ. 22:

ՆՇ. Ը. ԶԲ. Բ. ՀԲՐ 587

Ե ՀԺՊ 20: ԳԼ ԺԸ. 25, 29:
Ի ԳԼ. ԺԸ. 26, 27:
Ի ՀԺՊ 17: ԳԼ. ԺԸ. 25, 29:
Ի ԳԼ. Ա. 2:
ԼԳԼ ԻԴ. 26: Ի ԹՒԱՔ. ԻԵ. 4:
ԼԻԼ. Ա. 3:
Ի ԳԼ ԻԴ. 27:
Լ ՀՊ 27: ԳԼ ԼՉ. 4: Ի ԵՍ. ԽՄ. 2: ԳՈՐ. Ե. 5: Ի ՏԵՍ ՄԻԼ. Գ. 11: ՄԱԹ. Է. 9: ՃՕՀ. Ը. 39:
ԼՀԻ. Թ 4: ՂՒ. Գ. 17: Է. 26: ԺԷ. 10: ԺԹ. 26: Բ ՕՐ. ԺԸ. 16:
Ի ԳԼ ԺԸ. 6:
Ը ԳԼ. ԻԲ. 6, 9:
Ի ԳԼ. ԺԸ. 6: ԻԲ. 11:
Ի ՀՊ 24 Ի
Ի ԳԼ. ԼՓ. 4:
Ի ԴԱՆ. Չ. 2: ԹԱԳ. Ժ Գ. 6:
Ի ԵԶԵՔ. ԽԳ. 2, 6: 22: ԳԼ. ԼՉ. 34, 35:
Ի ԳԼ. Է. 24: ԻԳ. 21: Լ. 6, 7:
Ի ԳԼ. Չ. 2: 3. 6:

մար , պիտի դիտեան Թէ ես եմ Տէրը ։
30 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ որ իրը պատերուն քով ու տուներուն դռները՝ քու վրայովդ խօսակցութիւն կ'ընեն . և իրարու՝ Բ ամէն մարդ իր եղբօրը կը ղրուցէ՝ ու կ'ըսէ . Հիմա ևկէք ու լսեցէք՝ Թէ ինչ է Տէրոջմէ ե-
31 լած խօսքը ։ Եւ նոքա ժողովուրդին պէս պիտի գան , ու Տ քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին , և քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չեն ըներ . Եվասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճոյութիւն կը ձևացընեն . Բայց սրտերնին իրենց ագահութեանը
32 ետևէն կ'երթայ ։ Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը պէսորժելի երգին պես ես , որ քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք Ի գործ չեն դներ ։
33 Բ Սակայն երբոր այդկայ ըլլայ , (ա-
Ահա պիտի ըլլայ ,) ան ատենը Ը պիտի դիտեան՝ Թէ իրենց մէջը մարգարէ կար ։

ԳԼ·ԼԴ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը ։ 7 Աստուծոյ դատաստանը անոնց դէմ ։ 11 Իր հօտին վրայ ունեցած խնամքը ։ 20 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ։

587

1 Վարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով ։ Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ , ու անոնց ըսէ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ հովիւներուն ։ Վա՛յ Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքին կ'արածեն ։ հովիւները՝ հօտը արածելու
3 չէ՞ն ։ Բ Դուք Ճարպը կ'ուտէք , ու բուրդը կը հագնիք , Ա Ճէգերը կը մորթէք , Բայց հօտը չէք արա-
4 ծեր ։ Տ Կարները չուժովցուցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կոտրածը չխամրեցուիր , ու մոլորածը չդարձուցիք , և Ե կորսուածը չփնտուեցիք . հապա Ը բռնու-
թեամբ ու խստութեամբ անոնց
5 վրայ տիրեցիք ։ Ե Եւ անոնք՝ հովիւ չունենալնուն համար ը ցրուեցան , ու ցրուելով՝ Բ դաշտի բոլոր գա-
6 զանները կերակուր եղան ։ Իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ , ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու խնդրող չկայ , ու փնտռող չկայ ։
7 Ընոր համար ով հովիւներ՝ Տէ-
8 րոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։ Ես կեն-
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ որովհետև հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ , ու իմ
ոչխարներս դաշտի Բ բոլոր գազաններուն կերակուր եղան , և իմ հովիւներս՝ իմ ոչխարներս չփնտուեցին , Եու հովիւները ինքզինքին արածեցին , ու իմ հօտս չարածե-
9 ցին ։ Ընոր համար ով հովիւներ՝
10 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ , ու Ւ իմ ոչխարներս պահանջեմ , և զանոնք ոչնար ա-
րածելէն պիտի արգիլեմ , ու հովիւները Է ՄԷյմէն ալ զիրենք պիտի չարածեն . ու իմ ոչխարներս ա-
նոնց բերնէն պիտի հանեմ , որպէս զի ՄԷյմէն ալ անոնց կերակուր չըլլան ։
11 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես ինքնին իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտը-
12 ռեմ ։ Ինչպէս որ հովիւը՝ երբոր իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի , իր հօտը կը փնտռէ , այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ , ու պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տեղերէն , ուր որ Ծ ամպի
13 ու մառախուղի օրը ցրուեցան ։ Եւ զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ , և զանոնք Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ ձորերու մէջ՝ ու երկրին ամէն բնակուելու-
14 տեղերուն պիտի արածեմ ։ Զանոնք աղէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ . ու անոնց փարախը Իսրայէլի բարձր լեռներուն վրայ պիտի ըլլայ ։ Հոն աղէկ փարախի մէջ պիտի պառկին , ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պարարտ արօտի մէջ
15 պիտի արածին ։ Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ , ու զանոնք ես պիտի պառկեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Ե-
16 հովան ։ Ձկորսուածը պիտի փնտռեմ , ու մոլորածը պիտի դարձնեմ , և կոտրածը պիտի փաթթեմ , ու հիւանդը պիտի ուժովցնեմ . բայց Ճ պարարտը ու զօրաւորը պիտի կորսընցընեմ . զանոնք իրաւունքով պիտի արածեմ ։
17 Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյերուն ու նոխազներուն մէջ Ը դատաս-
18 տան պիտի ընեմ ։ Միթէ աղէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն մնացորդը ոտրերովը կը կոխէք . ու մաքուր ջուրերն Ա խմելը , որ մնացածները ձեր ոտրերովը կը պղտո-
19 րէք ։ Եւ իմ ոչխարներս ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարակեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն ։
20 Ընոր Համար Տէր Եհովան այս-

ն·ք·ղԲ· 587
ՀՀԳ 5, 6 ։ ՀՀԳ 2, 10 ։
ԼԳԼ·է·18 ։ ԵՐԻ· ԺԳ· 17, 18
ՀՀԳ 2, 8 ։
Ձ ԳԼ·Ե·3 ։ Յովել·բ·28
ՀԵս·կե·9, 10 ։ ԵրեմՀԳ·3 ։ ԳԼ·իր·25 ։ ԼՂ 24 ։ ԼԵ·21, 22 ։
Ձ Սաղ·իգ· 2 ։
Ձ ԵրեմՀԳ·12 ։
Ձ Տես ՀԳ 4 ։ Ես·խ·11 ։ Միք·է·6 ։ Սաա·ԺԸ· 11 ։ Մաթ· ե·17 ։ Ղուկ· ե·32 ։
Ձ Ես·Ժ·16 ։ Ամաւ·է·11
Ձ ԳԼ·ի·37 ։ ՀՀԳ 20, 22 ։ Ձաք· Ժ·3 ։ Մաա·ին·32, 33 ։

պէս կ'ըսէ անոնց . ² Ահա ես ինքնին դատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջ.
21 տեղը : Որովհետեւ դուք ՅԷր կողովը և ուսովը հրեցիք , ու ձեր եղջերաներովը բոլոր տկարները զարկիք , մինչև որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք ,
22 Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ , ու մէյմէն ալ պիտի չսպառին , և ոչխարին ու ոչխարին մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ :
23 Ու անոնց վրայ Հմէկ Հովիւ մը՝ ծառայ իմ Դաւիթը պիտի կեցընեմ , որ զանոնք հովուէ . անիկայ պիտի հովուէ զանոնք , և անիկայ պիտի ըլլայ անոնց հովիւը :
24 Ու Ես Ցերս անոնց Աստուածն պիտի ըլլամ . և իմ ծառայ Դաւիթը՝ անոնց մէջը իշխան պիտի ըլլայ . Ես Ցերս խօսեցայ :
25 Ես Ցերս խօսեցայ : Ու Հանոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ընեմ , ու՝ ան երկրէն չար գազանները բնաջինջ պիտի ընեմ . և ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու անտառներուն
26 մէջ պիտի քնանան : Եւ զանոնք՝ ու Հիմ լեռանս շրջակայ տեղուանքը՝ օրհնութեամբ պիտի լեցընեմ , ու տանձրևները իրենց ժամանակին պիտի իջեցընեմ . անոնք՝ օրհնութ
27 Թեան անձրևներ պիտի ըլլան : Եւ՝ դաշտի ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան . ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ . և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բնակին . ու երբոր Հանոնց լուծին կապերը կոտրեմ , ու զանոնք իրենց ծառայեցնողներուն ձեռքէն ազատեմ , պիտի գիտնան Թէ ես
28 Ես Ցերս : Եւ անոնք մէյմէն ալ ազգերուն պիտի չյափշտակուին . ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն . այլ ապահովութեամբ պիտի բնակին . ու վախցնող մը
29 պիտի չըլլայ : Եւ անոնց՝ մէկ անուանի տունկ մը պիտի բուսցընեմ . ու մէյմէն ալ երկրին վրայ սովով պիտի չսպառին , Հու մէյմէն ալ ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն :
30 Եւ պիտի գիտնան Թէ ես անոնց Ցեր Աստուածն անոնց հետ եմ . ու անոնք Իսրայէլի տունը՝ իմ ժողովուրդս են , կ'ըսէ Ցեր Եհովան :
31 Եւ դուք՝ իմ Ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք , ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Ցեր Եհովան :

ԳԼ · ԼԵ

1—15 Սէիր լեռանը բնակիչներուն դատաստանը՝ Իսրայէլը ատելուն համար :

1 Պարձալ Ցերոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝

– երեսդ Հ Սէիր լեռանը վրայ դարձուր , ու Հանոր դէմ մարգարէութ-
3 Թիւն ըրէ , Եւ անոր ըսէ . Ցեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ . ու Հիմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ բոլորովին
4 ամայի պիտի ընեմ . Հքու քաղաքներդ աւերակ պիտի ըլլան , և դուն ամայի պիտի ըլլաս , ՚ու պիտի գիտնաս Թէ ես եմ Ցերը :
5 Ընդհանուր դուն Հհինաւուրց ատելութիւն ունեցար , ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , Հանօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռ-
6 քը մատնեցիր . Անոր համար՝ ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Ցեր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ . և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . Հդուն արիւնը չատելուդ համար ,
7 արիւնը քեզ պիտի հալածէ : Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ , և Հանկէ անցնողը ու-
8 դարձողը պիտի կտրեմ . Հու անոր լեռները՝ իր սպաննուածներովը պիտի լեցընեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ , ու բոլոր ձորերուդ մէջ՝ սրով սպան-
9 նուածներ պիտի իյնան : Հքեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի ընեմ . և քու քաղաքներդ Հչըլլա՚ պիտի Հբնակուին . Հու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Ցերը :
10 Որովհետեւ դուն ըսիր Թէ՝ Ասերկու ազգը , ու ասերկու երկիրը իմն պիտի ըլլան , ու Հանոնց պիտի տիրենք . (ու Ցերը հոն էր .)
11 Անոր համար՝ ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Ցեր Եհովան , որ քու Թշնամութեամբդ անոնց դէմ Հի գործ դրած հբարկութեանդ ու նախանձդ չափովը հատոյց՚ պիտի ընեմ . և քու դատաստանդ տեսած ատենս՝ անոնց մէջը պիտի ճանչ-
12 ցուիմ : Ու պիտի գիտնաս որ ես Ցերս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւններդ՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար , ըսելով . Անոնք աւերակ եղան՝ անոնք
13 մեզի կերակուր տրուեցան . Եւ Հձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք , ու խօսքերնիդ ինծի դէմ չատցուցիք , ես լսեցի :
14 Ցեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Հբոլոր երկրին ուրախութեան ատենը՝ քեզ ամայի պիտի ընեմ ,
15 Հինչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար , որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ . դուն ով Սէիր լեռ՝ ու բոլոր Եդովմ՚՝ բո-

ՅՀԶ 17 ։

ՆՀԶ 17 ։

Ղես · խ · 11 Երեմ. իգ · 4 · 5 ։ Ցօհ · ժ · 11 ։ Երբ · ժգ · 20 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ ե · 4 ։
– Երեմ. լ · 9 ։ Գղ · լե · 24 · 25 ։ Ովս · գ · 5 ։
ՂՀԶ 30 ։ Եզ · իե · 45 ։ Գղ · լե · 27 ։
ՂԳղ · լե · 22 ։ Ղզ · ա · 32 · 33 ։
Ղ Գղ · լե · 26 ։
– Ղե · իգ · 6 ։ Ես · ժա · 6 · 9 ։ լե · 9 ։ Ովս · բ · 18 ։
– ՅԶ 28 ։ Երեմ. իգ · 6 ։
Ղես · ծգ · 7 ։ Գղ · ի · 40 ։
ՃՅն · ժբ · 2 ։ Ես · ժԹ · 24 ։ Զաք · ը · 13 ։
ՃՂե · իգ · 4 ։
ՃՍաղ · կը · 9 ։ Մաղ · գ · 10 ։
– Ղե · իգ · 4 ։ Սաղ · ձն · 12 ։ Ես · դ · 2 ։
Հ Ղե · իգ · 13 ։ Երեմ. բ · 20 ։
+ Երեմ. իե · 14 ։
ՀՑես Հմր 8 ։ Գղ · լգ · 4 ։
Ֆ ՅԶ 25 ։ Երեմ. լ · 10 ։ Խզ · 27 ։
ա Ես · ժա · 1 ։ Երեմ. իգ · 5 ։
Բ Գղ · լգ · 3 · 6 ։ 15 ։
Ֆ ՅԶ 24 ։ Գբ · լե · 27 ։
ՃՍաղ · ճ · 3 ։ Ցոն · ժ · 11 ։

ՅՀԶ 3 · 4 ։

Ն·Ք·ՂՖ· 587

լորովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը »

ԳԼ·Լ.Զ

1 Իսրայէլի երկիրը կը մխիթարուի ։ լսելով հեթանոսաց կործանումը ։ որոնք ոխակալութեամբ կը վարուէին իրեն հետ ։ 8 և Աստուծոյ օրհնութիւնները՝ որ իրեն խոստացուեր էին ։ 16 Իսրայէլը մերժուած եր իր մեղքերուն համար ։ 21 և նորէն իր առջի վիճակին պիտի դառնար առանց իր արժանապատուութեանը ։ 25 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները ։

– ԳԼ·Ղ·2, 3։

1 Այս դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն ըրէ՝ ու ըսէ . Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .

Բ ԳԼ·ԽՆ· 3 ։ ԻԶ·2 ։

2 Որովհետև Բ թշնամին ձեզի համար ըսաւ . Վա՛շ՝ յաւիտենական բլուրներն ալ Իմզի ժառանգութիւն

Դ ԳԼ·ԼԵ· 10 ։

3 եղան , Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեզ աւերեցին , ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ՝ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք . Ու դուք լեզուանի մարդերուն խօսքը , ու ժողովուրդին նախատինքը եղած էք ։

Ե Օր·ԻԲ· 37։ ԳՓԱՂ· Թ·7։ ՈՂՐ· Բ·15։ Դան· Բ·16 ։

4 տինքը եղաք . Անոր համար՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն , ու պարապ Թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ ազգերուն մնացորդին էյափշտակութիւն ու ծնահատինք եղած են ։

Է ԳԼ·ԼԶ· 28։

Ը ՍԱՂ·ՀԹ· 4։

5 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Մնացած ազգերուն համար , ու բոլոր Եդոմին համար՝ Եանշուշա իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ . վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ , ու հոգիի հպարտութեամբ Իմ երկիրս իրենց ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին , որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն ։

Ե Օր·Դ· 24· ԳԼ·ԼԶ· 19։

Ը ԳԼ·Լ· 10·12։

6 Անոր համար Իսրայէլի երկրին վրայ մարգարէութիւն ըրէ , և լեռներուն , ու բլուրներուն , ձորերուն , ու հովիտներուն ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դուք Բաղդերին նախատինք կրելնու պ համար , ահա ես իմ նախանձովս , ու.

7 իմ բարկութեամբս խօսեցայ ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես Ծ իմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիքը եղող ազգերը՝ իրենց անարգանքը իրենք պիտի կրեն ։

Ծ ԳԼ·Ի·5։

8 բուն ։ Բայց դուք՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը պիտի երկրնդրնեք , ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին համար ձեր պտուղները պիտի բերէք . վասն զի անոնք մօտեցան

9 րըս պիտի գան ։ Քանզի ահա ես ձեր կողմէն եմ , ու ձեզի պիտի դառնամ . և դուք պիտի մշակուիք , ու պիտի սերմանուիք .

10 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի շատցընեմ . ու քաղաքները պիտի բնակուին , և Եաւերակները պիտի

11 շինուին ։ Ու Եձեր վրայ մարդը ու անասունը պիտի շատցընեմ . և անոնք պիտի շատնան , ու պտղաբեր պիտի ըլլան . և ձեր առջի կացութեանը պէս ձեզ պիտի բնակեցընեմ , ու ձեր առջի վիճակէն աւելի աղէկ պիտի ընեմ Յէք . Ես ալ պիտի

12 գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի պտրտցընեմ . Ծ ու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն . և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի ըլլաս . ու մէյմըն ալ զանոնք *պիտի չպատաս »

13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեզի համար կ՚ըսեն Թէ՝ Դուն մարդակեր էիր մըն ես . քու

14 ազգերդ սպառեցիր . Անոր համար մէյմըն ալ մարդ պիտի չուտես , ու մէյմըն ալ քու ազգերդ պիտի չպատաս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Եւ քու մէջդ մէյմըն ալ ազգերուն նախատինքը լսել պիտի չտամ . ու մէյմըն ալ ժողովուրդներուն անարգանքը պիտի չկրես , և քու ազգերդ մէյմըն ալ պիտի չպատաս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

16 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

17 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան , և Եանկայ իրենց ճամբայովը ու գործքերովը պղծեցին . անոնց ճամբան իմ առջեւս նզաստանաւոր կնկան անմաքրութեանը

18 պէս եղաւ ։ Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ Թափեցի Ըան արիւնին համար՝ որ իրենք Թափեցին երկրին վրայ , ու զանիկայ իր

19 րենց կուռքերովը պղծեցին ։ Եւ Ըզանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցի , ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան եղան . Ըզանոնք իրենց ճամբուն , ու գործքերուն համեմատ դատեցի ։

20 Եւ իրենց գացած ազգերուն մէջ երթալուն պէս՝ Ըսուրբ անունս պղծեցին . երբոր իրենց համար բսուեցաւ . Թէ՝ Ասոնք Տէրոջը ժողովուրդն են , ու անոր երկրէն

21 բէն եկան ։ Սակայն ես խնայեցի Իմ սուրբ անուս անս համար , որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ազգերուն մէջ պղծեցին ։

22 Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ

Ն·Բ·ՂՖ· 587

Է ՀՒՐ 33 ։ Ես·ԽԸ·12։ կա·4 ։ Ամո·Թ· 14 ։

Լ ԵԶԵՄ. Լա· 27 ։ ԼՓ·12։

Ի ԳԼ·ԼԵ·9 ։ ԼԷ·6 ։ 13 ։

Ծ ԵԶԲ·17 ։ ՃԼ ։

* ԵԶԲ· անզարակ պիտի լըծես ։

Կ ԹՈԼ·Ժ·3 ։ 33 ։

ՀԳԼ·ԼՋ·29։

Ն ԳԼ· ԺԲ· 25·27·28։ ԵՐԵՄ·Բ· 7։

ՂՂԼ·ԺԸ· 19·ՃԼ ։

Ճ ԳԼ·ԺՂ· 36·38 ։ ԽԴ· 37 ։

ՄԳԼ·ԻԲ·15։

Յ ԳԼ·Ե·3 ։ ԺԲ·30։ ԼՔ· 24։

Ն ՏԵՍ ԵՍ· ԾՐ·5 ։ ՀԲ· ՈՎԼ·Բ·24։

ԼԳԼ·ՃՂ·9· 14։

որ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Չէ թէ ձեզի համար կ՚ընեմ ա-
էլ՝ ով Իսրայէլի տունը, *հապա իմ սուրբ անունս համար, որն որ
դուք ձեր մտած ազգերուն մէջ
23 պղծեցիք, Եւ սուրբ պիտի ընեմ
իմ մեծ անունս, որ ազգերուն մէջ
պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց
մէջը պղծեցիք. ու ազգերը պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը, կ՚ըսէ
Տէր Եհովան, երբոր անոնց աչքե-
րուն առջևը՝ ձեր մէջը սրբուիմ։
24 Եւ ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ,
ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի
ժողվեմ. ու ձեզ ձեր երկիրը պի-
25 տի բերեմ. Եւ ձեր վրայ մաքուր
ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաք-
րուիք. ձեր բոլոր պղծութիւննե-
րէն, ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ
26 պիտի մաքրեմ. Եւ նոր սիրտ
պիտի տամ, ու ձեր ներսի դին նոր
հոգի պիտի դնեմ, և ձեր մարմին-
ներէն քարեղէն սիրտը պիտի հա-
նեմ, ու ձեզի մարմնեղէն սիրտ
27 պիտի տամ։ Եւ իմ Հոգիս ձեր
ներսի դին պիտի դնեմ, ու ձեզի՝
իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի
տամ, ու իմ իրաւունքներս պիտի
28 պահէք ու ի գործ դնէք. Եւ ձեր
հայրերուն տուած երկրիս մէջ պի-
տի բնակիք, ու դուք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլաք, ես ալ ձեզի
29 Աստուած պիտի ըլլամ։ Եւ ձեր
բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի
ազատեմ, ու ցորենը պիտի կան-
չեմ, և զանիկայ պիտի շատցնեմ,
ու ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ։
30 Եւ ծառերուն պտուղը, ու արտե-
րուն բերքը պիտի շատցնեմ. որ-
պէս զի ժխտքին ալ ազգերուն մէջ
31 սովին նախատինք չկրէք։ Ու ձեր
դէշ ճամբաներէդ, և անբարի գործ-
քերը պիտի յիշէք, ու ձեր ան-
օրէնութիւններուն համար, և ձեր պղծ-
ծութեանցը համար դուք ձեր ան-
32 ձերէն պիտի զզուիք։ Չէ՝ թէ
ձեզի համար կ՚ընեմ ասիկայ՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան, ձեզ յայտնի ըլլայ.
ձեր ճամբաներէն ամչցէք ու պատ-
կառեցէք՝ ով Իսրայէլի տունը։
33 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ան
օրը՝ որ ձեր բոլոր անօրէնութի-
ներէն ձեզ մաքրեմ, քաղաքները
մարդաբնակ պիտի ընեմ, ու աւե-
34 րակները պիտի շինուին։ Եւ ան
ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին
աչքերուն առջևը ամայի ըլլալուն
35 տեղը՝ պիտի մշակուի։ Ու պիտի
ըսեն. Ան ամայացած երկիրը՝ Ե-
դեմի դրախտին պէս եղաւ. և ա-
ւերակ, ամայի ու փլած քաղաքնե-
րը՝ պարսպաւոր ու մարդաբնակ են։
36 Ազգերը՝ որ ձեզմէ մնացած

ազգերը պիտի գիտնան՝ թէ ես Տէրս
փլածները կը շինեմ, ա ամայացած
երկիրը կը տնկեմ. Ես Տէրս խօսե-
ցայ, ու պիտի կատարեմ։
37 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Իսրայէլի *տանը խնդրուածքը ալ
պիտի ընդունիմ՝", որ անոնց ասի-
կայ ընեմ. անոնց մարդիկները Հօ-
38 տի պէս պիտի շատցնեմ. Սուրբ
Հօտին պէս՝ Երուսաղէմի հանդի-
սաւոր տօներուն Հօտին պէս՝ ա-
րած քալաքները մարդոց հօտերով
այնպէս լեցուն պիտի ըլլան. ու պի-
տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԷ

1 Հորացած ոսկորներուն յարութիւն առնելովը, 11 Իսրայէլի մեռած յոյսը կը կենդանանայ։ 15 Երկու փայտերուն միանալովը՝ 18 կը ցուցի Իսրայէլին միաբանութիւնը Քրիստոսին հետ։ 20 Հրէից տարագրութեանը վերաբերեալ խոստմնաբանութիւն։

1 Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, և
Է Տէրը զիս Հոգիով՝" հանեց, ու
զիս դաշտին մէջը դրաւ. և անիկայ
2 ոսկորներով լեցուն էր։ Ու զիս
անոնց քովերէն պտըտցուց շուր-
ջանակի. և ահա անոնք դաշտին
երեսին վրայ խիստ շատ էին, և ա-
հա անոնք խիստ չորցած էին։
3 Ու ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝
ա՝ ոսկորները կրնա՞ն կենդանա-
նալ. ու ըսի. Ո՛վ Տէր Եհովայ՝
4 Է դուն գիտես։ Եւ ինծի ըսաւ.
Ա՛ս ոսկորներուն վրայ մարգարէա-
թիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Ո՛վ
չորցած ոսկորներ՝ Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք. այսպէս կ՚ըսէ Տէր
5 Եհովան ա՛ս ոսկորներուն. Ահա ես
Է ձեր մէջը Հոգի պիտի դնեմ, ու
6 պիտի կենդանանաք. Եւ ձեր վրայ
ջիղեր պիտի դնեմ, ու ձեզ միսով
պիտի պատեմ, ու ձեզ մորթով
պիտի ծածկեմ, և ձեր մէջը շունչ
պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանա-
նաք. և Է պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։
7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչ-
պէս որ ինծի հրամայուեցաւ. ու
մինչ մարգարէութիւն ըրածիս պէս՝ ձայն
մը եղաւ. և ահա շարժում մը ե-
ղաւ. ու ոսկորները էրթ-ա-մօտե-
8 ցան՝ ոսկորը իր ոսկորին։ Եւ
տեսայ որ՝ ահա անոնք ջիղերով ու
միսով պատեցան, ու վրայէն մոր-
թով ծածկուեցան. բայց անոնց
9 մէջը շունչ չկար։ Ան ատեն ինծի
ըսաւ. Շունչին մարգարէութիւն
ըրէ՛, մարդարէութիւն ըրէ՝ որդի
մարդոյ՝ ու շունչին ըսէ՝՝. Տէր Ե-
հովան այսպէս կ՚ըսէ. Ո՛վ շունչ՝
չորս հովերէն եկուր, ու ա՛ս սպան-
նուածներուն վրայ փչէ՝ որ կենդա-
10 նանան։ Եւ ես մարգարէու թիւն

Ն. ՔՐ. ՂՒ. 587
* ՍԱՂ. ՃՂ. 8։
ՂԳԼ. Ի. 41։ ԻԲ. 22։
* ԳԼ. ԼԴ. 13։ ԼԷ. 21։
Ն ԵՒԲ. Ժ. 22։
* ԵՐԵՄ. ԼԴ. 8։
* ԵՐԵՄ. ԼԲ. 39։ ԳԼ. Ժ. 19։
Ն ԳԼ. Ժ. 19։ ԼԷ. 14։
* ԳԼ. ԻԲ. 25։ ԼԷ. 25։
Բ ԵՐԵՄ. Լ. 22։ ԳԼ. Ժ. 20։ ԼԷ. 27։
Ց ՄԱ. Ա. 21։ ՀՈՎ. Ժ. 26։
* ՏԵ. ՍԱՂ. ՃՃ. 16։
Ի ԳԼ. ԼԴ. 29։
Ծ ԳԼ. ԼԴ. 27։
Ծ ԳԼ. Ժ. 61։ 63։
Ֆ ՂՀ. Իէ. 39։ ԳԼ. Ղ. 9։ Ի. 43։
* ԲԸ. ԹԱ. 5։ ՀԱԳ. 22։
Բ ՀԱԳ. 10։
Ի ԵՍ. Ծ. 3։ ԳԼ. ԻԲ. 13։ ՁԱՎԷ. Բ. 3։

Ն. Ք. ՂՒ. ԻԲԲ 587
* ԳԼ. Ժ. 24։ ԻԲ. 14։ ԼԷ. 14։
* ԵՒԲ. ՄՈՒՏՆԷՆ՝ ԱՅԼ ՊԻՏԻ ՓՈՒԲ. ՈՒԱՒ. ՏԵՍ Գ. Ժ. 3։ Ի ՀԱԳ. 10։
ԻԲԲ 587
* ԳԼ. Ա. 3։
Բ ԳԼ. Գ. 14։ Ը. 3։ ԱՒ. 24։ ՂԱ. Գ. 1։
* Կ՚ԱՍ՝ ՏԵ. ՐՈՋԸ ՀՈԳԻՈՎ ԶՔՍ
Ի ԱՒ. Օր. ԼԲ. 39։ ՍԹԱԳ. Բ. 6։ ՅՕՆ. Ե. 21։ ՀԲ. ՈՒԱ. Գ. 17։ Բ ԿՈՐ. Ա. 9։
Ծ ՍԱՂ. ՃՂ. 30։ ՀԱԳ. 9։
Ի ԳԼ. Ը. 7։ ԼԵ. 12։ ՁԱ. ՎԷ. Բ. 27։ Գ. 17։
Ց ՍԱՂ. ՃՂ. 30։ ՀԱԳ. 5։

ը Ելից. ժա. 11։

ը Սաղ. ՀԽա. 7։ Տես Ես. Խթ. 14։

ը Ես. Իզ. 19։ Ովս. Ժբ. 14։

ը ԳԼ. ԼԶ. 24։ Հմր 25։

* կ՚ասէ թէ ես եմ Տէրը. ես խօսեցայ, ու պիտի կատարեմ։

ԼՏես Թուա. Ժե. 2։

Ը Մես. ժա. 12, 13, 16. Ժե. 9։ Լ. 11, 18։

ը Տես Հմր 22, 24։

ԼԳԼ. Ժբ. 9, իդ. 19։

Հ Ջաք. ժ. 6։

ՅՀմր. 16, 17։

ՀԳԼ. Ժբ. 3։

ֆ ԳԼ. ԼԶ. 24։

ՠ Ես. ժա. 13։ Երեմ. գ. 18։ Ե. 4։ Ովս. 11։

ըրի, ինչպէս որ ինձի հրամայեց. Ե ու շուտը անոնց մէջը մտաւ, ու կէնդանացան, և իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան. «— խիստ մեծ զօրք մը էր—։

11 Եւ ինձի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ աս ոսկորները բոլորը Իսրայէլի տունն է. ահա անոնք կ՚ըսեն. Եմեր ոսկորները չորցան, ու մեր յոյսը կտրեցաւ. մենք կորսուած 12 ենք։ Անոր համար մարգարեա՛ Թիէն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր գերեզմանները պիտի բանամ, ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, և ձեզ Իսրայէլի երկիրը 13 պիտի բերեմ։ Ու երբոր ձեր գերեզմանները բանամ, ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, պիտի գիտնաք 14 թէ ես եմ Տէրը։ Եւ իմ հոգիս ձեր ներսի դին պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք. ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ. ու պիտի գիտնաք *որ ես Տէրս խօսեցայ ու ըրի՚՝ կ՚ըսէ Տէրը։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 16 ըսելով. Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ Եփղի մէկ փայտ մը առ, ու անոր վրայ գրէ. Յուդայի համար ու Իսանոր բնկերներուն Իսրայէլի որդոյոց համար. ետքը մէկ ՚ուրիշ փայտ մը առ, ու անոր վրայ դրէ. Յովսեփի համար, Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իս17 րայէլի տանը փայտը. Եւ զանոնք իրարու մօտեցուր, որ մէկ փայտ ըլլան, ու քու ձեռքիդ 18 մէջը միանան։ Ու երբոր քու ժողովուրդիդ որդիները քեզի խօսին ու ըսեն. Կ՚ուզես պիտի ըլլայ բեզի ասոնք բաները. մեզի չե՞ պատմեր. 19 Անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի առնեմ Յովսեփին փայտը՝ որ Եփրեմին ձեռքն է, ու անոր ընկերները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զանոնք անոր հետ մէկտեղ Յուդայի փայտին հետը պիտի դնեմ, ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ընեմ. ու իմ ձեռքիս մէջը մէկ պիտի ըլլան։

20 Եւ ան փայտերը՝ որոնց վրայ դուն պիտի գրես, Անոնց աչքերուն առջեւը՝ քու ձեռքիդ մէջը ըլլան։ 21 Ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ ան ազգերուն մէջէն՝ ուր որ գացին, ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը 22 պիտի բերեմ. Եւ զանոնք երկրին մէջը՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ մէկ ազգ պիտի ընեմ. ու Անոնց ամէնուն վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի թագաւորէ. ու ան մէկ մը երկու ազգ պիտի չըլլան, ու մէկ մը երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուին։ 23 Եւ մէկ մը իրենց կուռքերովը, ու գարշելութիւններովը, ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին. ու ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւններէն, որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին, և զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան. Ես ալ անոնց Աստուած պիտի 24 ըլլամ։ Եւ Անոնց վրայ՝ իմ ծառաս Դաւիթը թագաւոր պիտի ըլլայ. ու Անոնք մէկ հովիւ պիտի ունենան, Ու իմ իրաւունքներուս մէջ պիտի քալեն, ու իմ օրէնքներս պիտի պահեն, ու զանոնք պիտի կատարեն. 25 Եւ պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ ծառաս Յակոբ տուի, որուն մէջ ձեր Հայրերը բնակեցան. ու անոր վրայ՝ իրենք, ու իրենց որդիքը, և իրենց որդւոցը որդիքը՝ յաւիտեան պիտի բնակին. ու Իմ ծառաս Դաւիթը յաւիտեան անոնց 26 իշխան պիտի ըլլայ։ Եւ անոնց հետ Հիսաղութեան ուխտ պիտի ընեմ. անիկայ անոնց յաւիտենական ուխտ պիտի ըլլայ. և զանոնք պիտի տնազատեմ, ու Պիտի շատցնեմ, և իմ Բսրբարանս անոնց մէջը պիտի դնեմ յաւ27 իտեան։ Ու Իմ խորանս անոնց քովը պիտի ըլլայ. և ես Անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլ28 լան։ Եւ իմ սրբարանս յաւիտեան անոնց մէջը ըլլալով, Հազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ որ Իսրայէլը կը սրբեմ։

ԳԼ. ԼԸ

1 Գոգին բանակը, Տ ու անոր չար դիտաւորութիւնը։ 14 Աստուծոյ գատաստանը անոր դէմ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե2 ղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Երեսդ Մագոգի երկիրը Հղէճ Ռոշի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝ Գոգին դարձուր, և անոր վրայով 3 մարգարեացի՛ր ըրէ, ու ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ, Ռոշի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանը. 4 Ու Հրեղ պիտի դարձնեմ. և քու կռնակներուդ կարթեր պիտի անդր-

Ն. ք. գԼ. Հբր 587

ը ԳԼ. ԼԶ. 23, 24։ Ցօհ. ժ. 16։

Ն ԳԼ. ԼՀ. 25։

Ը ԳԼ. ԼՀ. 28, 29։

Ես. Խ. 11։ Երեմ. իգ. 5։ Ը. 9։ ԳԼ. ԼԶ. 23, 24։ Ովս. գ. 5։ Ղուկ. ա. 32։

Ը Հմր 22։ Ցօհ. ժ. 16։

Գ ԳԼ. ԼՀ. 27։

Ը ԳԼ. ԼՀ. 28։

Ես. Խ. 21։ Ծովել. դ. 20։ Ամով. Թ. 15։

Հմր 24։ Ցօհ. ժբ. 34։

Ա Սաղ. ՀԹ. 3։ Ես. ծե. 3։ Երեմ. Լբ. 40։ ԳԼ. ԼԶ. 25։

ԳԼ. ԼՀ. 10, 37։

Բ Կոր. Չ. 16։

Գ Ղե. Իշ. 11, 12։ ԳԼ. Խգ. 7։ Ցօհ. ա. 14։

ԳԼ. ժա. 20։ ժգ. 11։ ԼԶ. 28։

Գ ԳԼ. ԼՀ. 23։

Գ Ի. թ. 12։

ԳԼ. ԼԹ. 1։

Բ ԳԼ. Լե. 2, 3։

Գ ԳԼ. Լբ. 26։

Ցօհ. ի. 8։

Ե գ Թագ. ԺԹ. 28։ ԳԼ. ԼԹ. 4։ ԼԹ. 2։

Ն·Ը·ԳԲ՝ Ի՛ՐԸ 587

Ն·Ը·ԳԲ՝ Ի՛ՐԸ 587

Ղ ԳԼ·ԻԴ· 12։

Նե՛մ, ու քեզ՝ ու քոյ բոլոր զօրքդ պիտի Հանե՛մ, ձիերը, ու ձիաւորները՝ ամէնն ալ կատարելապէս հագուած. և վահանաւորներուն ու աղեղաւորներուն մեծ ժողովը՝

5 ամէնն ալ սուր բռնող. Ընտոց հետ Պարսիկները, Լիբովպացիները ու Փութացիները, ամէնն ալ աղեղաւորը ու սաղաւարտաւորը.

Է ՅՕՆ·Ժ·2։ Ե ԳԼ·ԻԷ· 14։

6 Նա՛ և Գոմեր, ու անոր բոլոր դունդերը, Թորգոմային տունը հիւսիսի ծայրերէն, ու անոր բոլոր դունդերը, շատ ժողովուրդներ քեզի հետ պիտի Հանե՛մ։

Ը ԵՍ·Ը·9, 10· ԵՐԵՄ. ԽՂ·3, 4, 14· ՅՈԼ·12։

7 Պատրաստ եղիր, և քեզ, ու քոյ բովդ ժողոված բոլոր ժողովներդ պատրաստէ՛, ու դուն անոնց

Թ ՅՕՆ·ԽԹ· 1·Բ ՕՐ·Դ·30· ՀՊՐ 16։

8 պահապան եղիր։ Ետքը շատ օրերէն ետքը *քոյ զօրքերդ պիտի համբերես՝. ետքի տարիները պիտի գաս ան երկրին վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է, և ան ժողովուրդին վրայ՝ որ Նշատ ազգերէն ժողվուած է Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ որոնք մշտնջենաւոր աւերակ էին. բայց անիկայ ազգերէն ելած ըլլալով, ամէնքը ապահով թեամբ պիտի

Ժ ԵՐԵՄ.ԽԹ· 6։ ԳԼ·ԻԸ· 26։ ԼԳ·25, 28։ ՀՊՐ 11։

9 բնակին։ Իսկ դուն Մրրիկի պէս պիտի ելլես գաս, ու երկիրը ծածկելու համար ամպի պէս պիտի ըլլաս, դուն և քոյ բոլոր դունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ։

Ի ԵՍ·ԻԲ·2։ Հ ԵՐԵՄ.Գ· 13։ ՀՊՐ 16։

10 Ցերեկ այսպէս կ՚ըսէ. Ան օրը պիտի ըլլայ որ՝ քոյ միտքդ բաներ պիտի դան, ու չար խորհուրդ

Ձ ԵՐԵՄ.ԽԹ· 31։

11 հնարէ մը պիտի մտածես. Ու պիտի ըսես. Անպարիսպ գեղերուն երկիրը ելլեմ. Հանգստութեան մէջ եղողներուն, ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ երթամ. ամէնը անպարիսպ պէղ—ներ կը բնակին, և նիղեր ու դռներ չունին։

Ղ ՀՊՐ Տ։

12 Նին. Որ աւար յափշտակես, և կողոպուտ կողոպտես. և քոյ ձեռքդդ՝ բնակուած աւերակներուն վրայ, և ազգերէն ժողոված. և խաչինք ու ապրանք ստացած, երկրին Հարթ տեղութիւնը բնակած ժողովուրդին վրայ դարձընես։

Ճ ԳԼ·ԼԳ· 34·35։ Մ ՀՊՐ Տ։

13 Սաբա, ու Դեդան, և Թարսիսի վաճառականները, ու անոր բոլոր առիւծները քեզի պիտի ըսեն. Միթէ աւար յափշտակելու եկար. կողոպուտ կողոպտելու համար քոյ ժողովդիդ ժողվեցիր, որ արծաթ ու ոսկի վերցընես, խաշինք ու ապրանք առնես, մեծ աւար յափշտակես։

Յ ԴԱՆ·Թ· 37։

Ն ԳԼ·ԻԷ· 22·23։

Շ ԳԼ·ԻԷ· 15·20։

Ո ԳԼ·ԻԷ· 12։

Շ ՏԻՆ ԳԼ·ԺԹ·3·5։

14 Անոր համար մարգարէութիւն բրէ՝ որդի մարդոյ, ու Գոգին ըսէ. Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն՝ որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Հապահովութեամբ բնակի՝ ա-

Ղ ՀՊՐ Տ։

15 Հա դուն պիտի գիտնաս, Ու քու տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս, դուն ու *բովդ հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած, մեծ բազմութեամբ, ու շատ զօրքով.

16 բով. Եւ Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ՝ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես. Յաւէրժ ետքի օրերը պիտի ըլլայ. ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ, որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան՝ երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրադ Փառաւորուիմ՝ ով Գոգ։

17 Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն անիկայ ես, որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը՝— տարիները մարգարէ ըսի իրենց՝ որ Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցովը շատ թէ՝ քեզ անոնց վրայ

18 պիտի բերեմ։ Եւ ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան, իմ սրտմտու-

19 թիւնս իմ բուռս պիտի ելլէ։ Եւ յիմ նախանձովս՝ իմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ, որ Հան ատենը մեծ շարժ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ

20 հեռովութիւն պիտի ըլլայ. Եւ ծովուս ձուկերը, ու երկինքի թռչունները, և դաշտի գազանները, ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողուններն, ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսէս պիտի խռովին. Եւ լեռները պիտի փլին, ու գահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու բոլոր պարիսպ-

21 ները գետինը պիտի իյնան։ Եւ անոր դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ՝ սուր՝ պիտի կանչեմ, կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան. Մարդուն սուրը իր

22 եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր հետ ժանտախտով ու արիւնով պիտի վիճիմ, և անոր վրայ, ու անոր զօրքերուն վրայ, ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ, ու եկարկուտի քարեր, կրակ

23 ու ծծումբ Հպիտի տեղամ։ Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի փառաւորուիմ, ու Հսրբուիմ, և ճանչցուիմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ·ԼԹ

1 Աստուածայ գառաստանը Գոգին դէմ։ Տ Իսրայէլի յաղթութիւնը։ 11 Գոգին թաղումը Գոգի բազմութեան Հորին մէջ։ 17 Թռչուններուն խնճոյքը։ 23 Իսրայէլ՝ իր մեղացը Հաւար տանջուելէն ետքը, յաւիտենական յոյսորՀքով մը նորէն Հկանուի պիտի ժողվուի։

Ն·Ը·ԳԲ՝ Ի՛ՐԸ 587

1 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Գոգին վրայով մարգարէութիւն բրէ, ու ըսէ՝. Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով

— ԳԼ·ԼԲ· 2։ 3։

Ն·ՔՐ·ԶԳ· Իբր 587

Գոդ, Ռովսի, Մոսոքի ու Թոբելի
2 իշխանը. Ու ես քեզ պիտի դարձընեմ, քեզ պիտի տանիմ, ե՛ւ
Ե ԳԼ·Լ· 15· հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հանեմ, ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն
3 վրայ պիտի բերեմ։ Եւ քու աղեղդ ձեռքդէդ վար պիտի
Ե ԳԼ·ԼԸ· 21· ՀԻՐ 17· 4 ձգեմ, ու քու նետերդ աջ ձեռքդ
քու բոլոր գունդերովդ, ու քու հետդ եղող ժողովուրդներով Իս-
Ր ԳԼ·ԼԶ· 27· րայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյնաս. Քեզ ամէն տեսակ թռչուններն, ու դաշ-
տի գազաններուն կերակուր պիտի
5 տամ. Դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս. վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
Ի ԳՒ·ԼՐ·22· Ամիւ.·ա·4· 6 Տէր Եհովան։ Ե՛ւ Մագոգի վրայ,
ու հանգիստներուն մէջ ապահովու-
Ղ Սաղ·ՀԲ· 10· թեամբ բնակողներուն վրայ կրակ
պիտի խրկեմ. ու պիտի գիտնան
Ե ՀԻՐ 22· 7 թէ ես եմ Տէրը։ Ե՛ւ իմ սուրբ
անունս իմ ժողովուրդիս Իսրայէլ-
ԸՂՀ·Ժը· 21· ԳԼ·Ի· 39· ին մէջը պիտի ճանչցընեմ. ու պիտի չթողում որ մէյմըն ալ չի՛մ
Ի ԳԼ·ԼԸ· 16· 23· սուրբ անունս պղծուի. Ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը
Ժ Տես Յայտ· Ժզ·17· Իսա· 6· 8 Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը։ Ահա կու գայ, ու պիտի կատարուի՛
Ե ԳԼ·ԼԸ·17· կ'ըսէ Տէր Եհովան. Է՛ի՛մ ըսած օրս
9 ասիկայ է։ Եւ Իսրայէլի քաղաքներուն բնակիչները պիտի ելլեն,
ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը պիտի այրեն. և ասպարներով,
վահաններով, աղեղներով, նետերով, բիւրերով, ու նիզակներով
ԼԵ··Ժզ·2· եօթը տարի կրակ պիտի վառեն։
10 Եւ դաշտէն փայտ պիտի չբերեն,
ոչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն.
Հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն. Ու զիրենք թալլողները պի-
տի թալլեն, ու զիրենք կողոպտողները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան։
11 Ու պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը՝ հոն
Իսրայէլի մէջ գոգին գերեզմանի
տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝
ծովուն արեւելեան կողմին. և անի-
կայ անցաւորները պիտի արգիլէ.
ու հոն Գոգը, ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի թաղեն, և զանի-
Ե՛ Գոգի բազմութեան ձորը պի-
12 տի կոչեն։ Ու Իսրայէլի որդիքը՝
Ե՛ր Օր·Իս· 23· ՀԻՐ 14· 16· երկիրը մաքրելու համար՝ եօթը
13 ամիս զանոնք պիտի թաղեն։ Ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը զանոնք
Ժ ԳԼ·ԼԸ·22· պիտի թաղեն. և ասիկայ անոնց
անուն մը պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ
Ժ ես փառաւորուիմ՝ կ'ըսէ Տէր Ե-
14 հովան։ Ու մարդիկներ պիտի
որոշեն՝ որ շարունակ երկրին մէջը
պտրտին, ու անոնցմէ հետո՝ երկրի երեսին վրայ մնացածները
թաղեն, որպէս զի զանիկայ մաքրեն. անոնք եօթը ամիսէն ետքը
15 պիտի փնտռեն։ Ու երկրին մէջէն
անցնողները անցած ատենին երբոր մարդու ոսկոր տեսնեն, քովը
նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ
թաղողները զանիկայ Գոգի բազ-
16 մութեան ձորը թաղեն։ Ու քա-
ղաքին անունն ալ՝ Համոնա պիտի ըլլայ. այսպէս հ երկիրը պիտի
մաքրեն։
17 Եւ դուն որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն տեսակ թռչունին, ու դաշտի բոլոր գազաններուն ըսէ.
Ղ Յայտ·Ժէ·17· ՂԵ··Ժը·6· ԼԴ·6· Երեմ.·Ժը·9· Սոփ·ա·7· Ժողովուեցէ՛ք, ու եկէ՛ք. իմ ձեզի համար զոհած զոհիս՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ մեծ մորթիւն՝ միս ուտէք, ու արիւն խմէք.
ՀՀՐ 4· Յայտ·Ժէ·18· 18 զօրաւորներուն միսը ուտէք, ու երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք, խոյերու, գառներու, նոխազներու, ցուլերու, Բասանի գեր անասուններ
Ր Օր·Լը· 14· Սաղ·ԻԲ·12· Ե Սաղ·Կզ· 6· ԳԼ·Լը· 4· 19 ըն։ Ու ձեզի համար զոհած զոհէս՝ մինչև կշտանալնիդ ճարպ ուտէք, ու մինչև գինովնալնիդ արիւն խմէք.
Կ՛ կասի հեղինակին։ Յայտ·Ժէ·18· 20 ինչպէս ձիերուն վրայ՝ ձիեր-
ԳԼ·Լը 16· 23· ուն, ու կառքի ՚՚՚

Ն · Բ · ՂԲ · Իրր 587

Նոյնը իրենց թիւնամեայը երկիրներէն ժողվեմ , ան տեղը անոնց մէջը՝ * շատ աղաց ապերուն առ-
28 ջեր պիտի սրբուիմ ՝ ։ Եւ պիտի դիտեան Թէ ես եմ անոնց Տէր Աստուածը , որովհետեւ զանոնք աղգերու մէջ գերի բրէցի , ու զանոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի , և անոնցմէ հոն Մարդ մը չձողուցի ։
29 ‡ Ու ես մէյմըն ալ իմ երեսս անոնցմէ պիտի չծածկեմ , քանզի = իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ թափեցի՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան ։

ԳԼ · Խ

1 Մորդորէին տեսիլքին ժամանակը , եղանակը ու նպատակը ։ 6 Արհեստաւոր դրամը , 20 հիւսիսային դրամը , 24 Տարաւային դրամը , 32 Ներսի գաւիթին արեւելեան դրանը , 35 և հիւսիսային դրանը տեղադրութիւնը ։ 39 Ուրիշ սեղանները ։ 44 Սենեակները ։ 48 Տանը սրահը ։

574

1 Ո՞վ գերուածներէն քսանուհինգերորդ տարին՝ * առջի ամիսը" ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաղաքին վարչութեան չորեքտասաներորդ տարին՝ նոյն օրը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու զիս հոն տա-
2 րաւ ։ Աստուծոյ տեսիլքներով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , ու զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ դրաւ . ու անոր վրայ՝ հարաւային կողմը՝ քաղաքի մը շինուածքի պէս
3 Երեսն մը կար ։ Ու երբոր զիս հոն տարաւ , ահա մէկ մարդ մը՝ որուն երեսոյթը էպղնձի երեսոյթի պէս էր , և շաւոր ձեռքը՝ քթանէլար , ու չափի եղէգ կար . ու անիկայ
4 դուռը կայներ էր ։ Եւ ան մարդը ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ աչքերովդ տես , ու ականջներովդ լսէ , ու քեզի ամէն ցուցուցածներուս ուշադրութիւն ըրէ . վասն զի դուն հոս բերուեցար , որ ես բներէը քեզի ցուցընեմ . Բամէն տեսածդ Իսրայէլի տանը պատմէ ։
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջանակի բպարիսպ կար . ու ան մարդուն ձեռքը՝ վեց կանգունի երկայնութեամբ չափի եղէգ մը կար , Լանգունը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ ըլլալ . ու էպարսպին լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրութիւնը եղէգ մը չափեց ։
6 Եւ անիկայ դէպ՚ի արեւելք նայող դուռը եկաւ , ու անոր աստիճաններուն վրայ ելաւ , ու դռանը մէկ սեամը՝ եղէգ մը լայն , ու մէկալ սեամը եղէգ մը լայն չափեց ։
7 Եւ ՄԻՒն ծէ խուցը՝ եղէգ մը երկայն՝ ու եղէգ մը լայն էր . ու խուցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր . և դրանը սրահին քովը եղող դռանը սեամը ներսէն՝ մէկ կանգուն էր ։
8 Ու անիկայ՝ դռանը սրահը ներսէն՝
9 մէկ եղէգ չափեց ։ Եւ դռանը սրահը ութը կանգուն չափեց . ու անոր դրանդիրը երկու կանգուն էր . ու դռանը սրահը ներսի կողմն էր ։
10 Ան էր ։ Ու դէպ՚ի արեւելք եղող դռանը խուցերը՝ մէկ կողմն իրենք՝ ու մէկալ կողմն իրենք էին , ու իրենքն չափը մէկ էր . և դռանդացը չափը՝ մէկ կողմն ու մէկալ
11 կողմն մէկ էր ։ Ու դռանը մուտքին լայնութիւնը տասը կանգուն չափեց , = դռանը երկայնութիւնը
12 տասներեք կանգուն ։ Եւ խուցերուն առջեւը՝ դէմ յանդէմ մէկ կանգունի սահման՝ ու մէկալ կողմն մէկ կանգունի սահման մը կար . ու խուցերը մէկ կողմն վեց կանգուն՝ ու մէկալ կողմն վեց կանգուն էին ։ Եւ դուռը չափեց մէկ
13 խուցին տանիքէն մինչև մէկալին տանիքը . = Նոր լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր . = մուտքը
14 քերը դիմացի դիմաց էին ։ Եւ դրանդացը ղրդեաբը վեթասուն կանգուն բրաւ , մինչև դռանը բոլորտիքը եղող գաւիթին դրանդիրը
15 քը ։ Եւ գուբսի դռանը երեսէն մինչև ներսի դռանը սրահին երեսը՝
16 յիսուն կանգուն էր ։ Ու խուցերուն , և անոնց դրանդացը բոլոր դռանը ներսի կողմն՝ շուրջանակի էվանդակապատ պատու հաններ կային . սրահներն ալ այսպէս էին . ու ներսի կողմն շուրջանակի պատուհաններ կային . և դրանդացը վրայ արմաւենիներ կային ։
17 Ու զիս Նդուբսի գաւիթը բերաւ . և ահա հոն Թսենեակներ՝ ու գաւիթին համար շինուած շուրջանակի քարայատակ կար . ու քարայատակին վրայ Թսենեակ կար ։
18 Եւ դռներուն քովի քարայատակը , դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր ։ Ու անիկայ՝ վարի դռանը առջևէն մինչև ներքին սրահին առջևը դուբսէն՝ դէպ՚ի արեւելք ու հիւսիս՝ լայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց ։
20 Եւ դուբսի գաւիթին դէպ՚ի հիւսիս նայող դռանը երկայնութիւնը ու լայնութիւնը չափեց ։
21 Ու անոր խուցերը իրեք մէկ կողմն էր , ու իրեք մէկալ կողմն . և անոր դրանդիրը ու սրաՀները՝ առջի դռանը չափովն էին . անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
22 գուն էր ։ Եւ պատուհանները , ու սրաՀները , ու արմաւենիները դէպ՚ի արեւելք նայող դռանը չափովն էին . ու եօթը աստիճանով ան տ—ը կ՚ելլէին . և սրաՀները

Ն · Բ · ՂԲ · 574

---

* Եզր · տասբուդի դրբ · խը
– ԳԼ · ԼԲ · 21 ։
բ ԳԼ · ա · 3 ։
գ ԳԼ · բ · 3 ։
դ Յայտ · իա · 10 ։
ե ԳԼ · ա · 7 ։ Դան · ժ · 6 ։
զ ԳԼ · Խե · 3 ։
է Յայտ · ժա · 1 ։ իա · 15 ։
ը ԳԼ · Խգ · 5 ։
թ ԳԼ · Խդ · 10 ։
ժ ԳԼ · Խբ · 20 ։
ի Եզր · չէնքին

է դ Թագ · զ · 4 ։
‡ Կ—ՐՆ · ներսէն ըսյն գուբսէն նեղ
լ Յայտ · ժա · 2 ։
խ դ Թագ · զ · 5 ։
ծ ԳԼ · խե · 5 ։

Ն·Ք·ԳՖ· 574

23 անանց առջևն էին ։ Ու Ներսի դաւիթը դուռ մը ուներ հիւսիսային դրանը՝ ու արևելեան դրանը դիմացը , ու ինչ դռնէն մինչև ներս գօճաը՝ հարիւր կանգուն չափեց ։

24 Եւ ինձ հարաւային կողմը տարաւ . և ահա հարաւային կողմը դուռ մը կար . ու անոր դրանդիքը , ու սրաՀները չափեց , ոչ նոյն չափերուն համեմատ էին ։

25 Անոր ու անոր սրաՀները նոյն պատուհաններուն պէս պատուհաններ ունէին շուրջանակի . ելուր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն ։

26 Եւ անոր դրանդեացը վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ կային ։

27 Ու Ներսի դաւիթը դուռ մը ունէր դէպ ի հարաւ . ու ինչ դռնէն մինչև ներս դուռը դէպ ի հարաւ՝ 28 հարիւր կանգուն չափեց ։ Եւ զիս հարաւային դռնէն Ներսի դաւիթը բերաւ , ու հարաւային դուռը չափեց , ոչ նոյն չափերուն համեմատ

29 էր ։ Եւ անոր խուցերը , ու դրանդիքը , ու սրաՀները՝ նոյն չափերուն համեմատ էին . և անիկայ , ու անոր սրաՀները շուրջանակի պատուհաններ ունէին . ելուր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն

30 էր ։ Եւ սրաՀները շուրջանակի , քսանուհինգ կանգուն երկայն , Տ֊ես հմմ. 21, 25, 33, 36 ։

31 ու հինդ կանգուն լայն էին ։ Եւ սրաՀները դէպ ի դուրսի դաւիթն էին . ու դրանդեացը վրայ արմաւենիներ կային . և ան դուռը ելլելու համար ութը աստիճան կար ։

32 Եւ զիս Ներսի դաւիթը տարաւ դէպ ի արևելք , ու դուռը չափեց , ոչ նոյն չափերուն համեմատ

33 էր ։ Եւ անոր խուցերը , ու դրանդիքը , ու սրաՀները նոյն չափերուն համեմատ էին . և անիկայ ու անոր սրաՀները շուրջանակի պատուհաններ ունէին . ելուր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն ։

34 դուն էր ։ Եւ անոր սրաՀները դէպ ի դուրսի պատիթն էին . ու անոր դրանդիքը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ ունէին . և ան դուռը ելլելու համար ութը աստիճան կար ։

35 Ու զիս հիւսիսային դուռը բերաւ . ու նոյն չափերուն համեմատ

36 չափեց խուցերը , դրանդիքը ու սրաՀները . և շուրջանակի պատուհաններ ունէր . ելուր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն

Ն·Ք·ԳՖ· 574

37 էր ։ Եւ անոր դրանդիքը դէպ ի դուրսի դաւիթն էր . ու դրանդիքը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ ունէին . և ան դուռը ելլելու համար ութը աստիճան կար ։

38 Ու մէկ սենեակ մը կար , որ անոր մուտքը դռներուն քովի պրանգացը մօտ էր . ողջակէզը հոն կը

39 լուային ։ Եւ դրանը սրահին մէջ մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու մէկալ կողմէն երկու սեղան կար , որ անոնց վրայ ողջակէզը , ու Հմեղքի պատարագը , ու Յանցանքի պատարագը մորթուին ։ Եւ հիւսիսային դրանը մուտքը ելլելուն դուրսի կողմէ՝ երկու սեղան , ու մէկալ կողմը եղող դրանը սրահին մէջ՝ երկու

41 սեղան կար ։ Դրանը քովը մէկ կողմէն չորս սեղան , ու մէկալ կողմէն չորս սեղան կար . ութը սեղան էր . ո՛ անոնց վրայ կը մորթէին ։

42 Եւ չորս սեղանները որոնք ողջակէզի համար էին , տաշուած քարէ՝ մէկ ու կէս կանգուն երկայն , ու մէկ ու կէս կանգուն լայն , ու մէկ կանգուն բարձր էին . և ողջակէզը ու զոհը մորթելու գործիքները անոնց վրայ կը դնէին ։

43 Ներսէն չուրջանակի չորս մատնաչափ * եղերք մը՝ շինուած էր . ու սեղանները վրայ զոհին միսը կը դրուէր ։

44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կողմը՝ հիւսիսային դրանը քովը եղող ներսի դաւիթին մէջ՝ երգեցողներուն սենեակները կար . ու անոնց երեսը դէպ ի հարաւ էր . մէկը արևելեան դրանը քովն էր , ո՛ երեսը դէպ ի

45 հիւսիս էր ։ Եւ ինծի ըսաւ . Ասիկա սենեակը որ դէպ ի հարաւ կը նայի , տանը պահպանութիւնը ը-

46 նող քահանաներուն համար է . Ու ան սենեակը որ դէպ ի հիւսիս կը նայի , տ սեղանին պահպանութիւնը ընող քահանաներուն համար է . անոնք տ Սադովկի որդիքն են , որոնք Ղևիի որդւոցմէ՝ Տէրոջը կը մտանեն՝ անոր ծառայութիւն ընելու համար ։

47 Եւ դաւիթը չափեց , երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր . անիկայ քառակուսի էր . ու սեղանը տանը առջևն էր ։

48 Եւ զիս տանը սրահը տարաւ . ու սրահին դրանդիքը չափեց հինդ կանգուն մէկ կողմէն , ու հինդ կանգուն մէկալ կողմէն . և դրանը լայնութիւնը մէկ կողմէն իրեք կանգուն , ու մէկալ կողմէն իրեք կանգուն

49 դուն էր ։ Տրահին երկայնութիւնը քսան կանգուն , ու լայնութիւ-

* կամ՝ կարթեր

ՂԱ·Ը·35· թուա·դ·27, 28, 32, 38 ։ Ժբ·Ե·5 ։ ա Մն·Ե·23 ։ բ Մն·Ժդ· 11 ։ Սաղ· ՃԼդ·1 ։ ք թուա·Ժբ· 5 ։ ԳԼ·Խդ· 15 ։ ոդ թագ·բ· 35։ ԳԼ·Խդ· 19 ։ Խդ·15, 16 ։

Ն դ թագ·ը· 3 ։

Ն · Ր · ՂԲ · 574

* Կամ՝ էր՝ ան ասոնք ճաններովը մկուղ՝ ու րով նոն կ'ելլէին .

Ղ գ Թագ · է · 21 ·

նը տասնուվեց կանգուն * էր . և հոն տասը աստիճաններով կ'ելլէին" . ու Նդրանդևացը քովը սիւներ կային ; մէկը մէկ կողմէն , մէկալ ալ՝ մէկալ կողմէն ։

ԳԼ · ԽԱ

1—26 Տաճարին չափերը , բաժանումը , սենեակները ու զարդերը ։

1 Ու զոհ տաճարը տարաւ , ու դրանդիքը չափեց . մէկ կողմէն վեց կանգուն լայն , ու մէկալ կողմէն վեց կանգուն լայն էր , խորա-
2 նին լայնութեանը համեմատ ։ Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր . ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն , ու մէկալ կողմէն հինգ կանգուն էին . և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց ։
3 Ու ներս մտաւ . և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն , ու դուռը վեց կանգուն չափեց . ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր ։
— գ Թագ · ղ · 20 ։ ր Մն · գ · 5 ։ 4 Եւ ՚ անոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն , ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին լայնութեանը համեմատ . ու ինծի ըսաւ . Ասիկայ է սրբութիւն սրբութեանցը ։
5 Եւ տանը պատը վեց կանգուն , ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը՝ չորս կանգուն չափեց ։
Բ գ Թագ · ղ · 5 ։ 6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին իրեք դասիներով , ու թիւով երեսուն . և անոնց ցեղափնջերը կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջը՝ որ սենեակներուն համար չէր ՚ անոնք իր շուրջանակի , որ անոր կռթնէին . բայց տանը պատին մէջը չէին կռթներ ։
Է գ Թագ · ղ · 8 ։ 7 Ու սենեակները ելլելու համար * լայնցող ու շրջանակաւոր ՚ անդրադարձ մը կար , որ տանը բոլորտիքը՝ վեր՝ ելլելու համար տունը կը պտրտեր . անոր համար ելլելով՝ տունը կը լայննար . և այսպէս վարի դստիկոնէն վերի դստիկոնը՝ միջին
8 դստիկոնէն կ'ելլէին ։ Ու շուրջանակի տանը բարձրութիւն տեսայ . սենեակներուն հիմերը՝ ՚ամբողջ մէկ եղէգ վեց մեծ կանգուն
Տ Գլ · Խ · 5 · 9 էր ։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանգուն էր . ու մնացածը՝ սենեակներուն ներսի
10 միջոցն էր ։ Եւ ՚սենեակներուն միջև
11 ը՝ տանը բոլորտիքը՝ քսան կանգուն լայն միջոց մը կար ։ Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած տեղին կը նայէին . մուտքին մէկը դէպ ՚ի հիւսիս , և մուտքին մէկը դէպ ՚ի հարաւ կը նայէր . ու
12 մնացած տեղին լայնութիւնը՝ շուրջանակի հինգ կանգուն էր ։ Եւ զատուած տեղին առջևը՝ դէպ ՚ի արևմտեան ծայրը եղող շէնքին լայնութիւնը՝ եօթանասուն կանգուն էր . ու շէնքին պատը՝ շուրջանակի հինգ կանգուն լայն , ու երկայնութիւնը իննսուն կանգուն
13 էր ։ Եւ տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց . ու զատուած տեղը , ու շէնքը իր պատերովը՝
14 հարիւր կանգուն երկայն էր ։ Եւ տանը՝ ու զատուած տեղին երեսը դէպ ՚ի արևելք՝ հարիւր կանգուն լայն էր ։
15 Ու ՚անոնք եւս կողմն՝ զատուած տեղին դիմացը եղող շէնքին երկայնութիւնը , և անոր սիւնազարդ սրահները՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն ներքին տաճարին , ու գաւիթին սրահներուն հետ հարիւր կան-
16 գուն չափեց ։ Դռները սեմերը , ու ի վանդակապատ պատուհանները , Ե Գլ · Խ · 16 · Հեր 26 · և շուրջանակի ան իրեք ընդդէմ սեմերը դիմացը եղող սիւնազարդ սրահները՝ ամէն կողմէն տախտակամած ընդդէմ էին դետնէն մինչև պատուհանները . ու պատուհան-
17 ները ծածկուած էին . Նաև դրանը վրան , ու մինչև ներքին տունը , և դուրսէն , ու բոլոր պատը շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն էրէնց չափերովը ։
18 Ու ՚քերովբէները արմաւենիներ քանդակուած էին , ու երկու քերովբէնեՂ գ Թագ · ղ · 29 ։ րուն մէջը արմաւենի մը . ու ՚մէն մի քերովբէն երկու երես ունէր ,
19 Ե Ցեզ · գլ · ա · 10 ։ Ե Ցեզ · գլ · ա · 10 ։ Ե Ցեզ · գլ · ա · 10 ։

տաճարին դռներուն վրայ՝ պա-
տերուն վրայի քանդակին պէս՝
քերովբէներ ու արմաւենիներ քան-
դակուած էին. ու դուրսէն սրա-
հին երեսը՝ փայտէ ¹սանդուխ մը
26 կար։ Եւ սրահին քովերը, ու
տանը սենեակներուն մէջ, և սան-
դուխներուն վրայ՝ մէկ-կողմէն ու
մէկալ կողմէն՝ Լ վանդակապատ
պատուհաններ, ու արմաւենիներ
կային։

ԳԼ. ԽԲ

1 քահանայից սենեակները. 13 անոնց գործա-
ծութիւնը. 19 Արեւելեան դաւիթին չափե-
րը։

1 Յետոյ զիս դէպ՝ի հիւսիս ե-
ղող ճամբովը արտաքին դաւի-
թը հանեց, և զիս ²զատուած
տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ՝ի
հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սե-
2 նեակները բերաւ։ Ա՝ երկայնու-
թիւնը հիւսիսային մուտքին առ-
ջեւի երկայնութիւնը հարիւր կան-
գուն, ու լայնութիւնը յիսուն
3 կանգուն էր։ Ներսի գաւիթին
քսան կանգունէն դէմ, ու դուրսի
գաւիթին քարայատակին դէմ՝
իրարու դիմացը երեք գոտիկո-
նով սիւնազարդ սրահներ կային։
4 Ու սենեակներուն առջեւը՝ տասը
տասը կանգուն լայն ձեմելիք մը՝
՝՝ մէկ կանգուն ճամբայ մը կար.
և անոնց դռները դէպ՝ի հիւսիս
5 էր։ Ու վերի սենեակները կարճ
էին. վասն զի սիւնազարդ սրահ-
ները անոնցմէ՝ այլևայլ չէնքերին վա-
րի ու միջին սենեակներէն գէշ
6 կ՝առնէին։ Քանզի անոնք երեք
գոտիկոն էին, ու գաւիթներուն
սիւներուն պէս սիւներ չունէին.
անոր համար գետնէն՝ այլևայլ վարի
ու միջին սենեակներէն կը նեղնա-
7 յին։ Ու սենեակներուն դիմացը՝
դուրսի գաւիթին կողմէ՝ սենեակ-
ներուն առջեւի դուրսի պատին եր-
կայնութիւնը՝ յիսուն կանգուն էր։
8 Վասն զի դուրսի գաւիթը նայող
սենեակներուն երկայնութիւնը յի-
սուն կանգուն էր. և ահա տա-
ճարին դիմացը հարիւր կանգուն
9 էր։ Ու ասոնց սենեակներուն տա-
կէն՝ դուրսի գաւիթէն անոնց եր-
թալու համար՝ արեւելեան կողմէն
10 մուտք մը կար։ Եւ գաւիթին
պարսպին լայնութեանը մէջ դէպ
՝ի արեւելք՝ ու չէնքին դիմացը՝
զատուած տեղին դիմացը՝ սե-
11 նեակներ կային։ Եւ ³անոնց առ-
ջեւը ճամբայ մը կար դէպ՝ի հիւ-
սիս եղող սենեակներուն երեսին
պէս, թէ՛ անոնց երկայնութեանը՝
թէ՛ անոնց լայնութեանը՝ և թէ՛
անոնց բոլոր ելքերուն՝ և անոնց
ձևերուն ու դռներուն կողմանէ։
12 Նոյնպէս ալ հին դէպ՝ի հարաւ
եղող սենեակներուն մուտքերը.
ճամբուն գլուխը մուտք մը կար,
այլևայլ արեւելեան ճամբուն բերա-
նը՝ պատին առջեւի շիտակ ճամ-
բան։
13 Եւ ինծի ըսաւ. Զատուած
տեղին առջեւը եղող հիւսիսային
կողմի սենեակները, ՝՝ հարաւա-
յին կողմի սենեակները՝ Տէրոջը
մօտեցող քահանաներուն սուրբ
սենեակներն են, ուր որ ⁴ամե-
նասուրբ բանները պիտի ուտեն.
հոն պիտի դնեն ամենասուրբ բա-
ները, ու ⁵հացի ընծան, ու մեղ-
քի պատարագը, և յանցանքի
պատարագը. քանզի ան տեղը
14 սուրբ է։ Երբոր քահանանե-
րը հոն մտնեն, սուրբ տեղէն
դուրսի դաւիթը պիտի չելլեն.
հապա իրենց պաշտօնի զգեստնե-
րը հոն պիտի թողուն, վասն զի
անոնք ⁶սուրբ են, և ուրիշ հան-
դերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին
վերաբերեալ բաներուն պիտի մօ-
տենան։
15 Ու երբոր անիկայ ներքին տունը
չափեց լմընցուց, զիս դէպ՝ի ա-
րեւելք նայող դուռը հանեց, ու
16 զանիկայ ամէն կողմէն չափեց։ Ա-
րեւելեան կողմը չափի եղէգով՝ շուր-
ջանակի հինգ հարիւր եղէգ չափեց՝
17 չափի եղէգով։ Հիւսիսային կող-
մը՝ շուրջանակի չափի եղէգով՝ հինգ
18 հարիւր եղէգ չափեց։ Հարաւա-
յին կողմը չափի եղէգով՝ հինգ
19 հարիւր եղէգ չափեց։ Արեւմտեան
կողմը դարձաւ, ՝՝ չափի եղէգով՝
20 հինգ հարիւր եղէգ չափեց։ Չո-
րեքնիկայ չորս կողմէն չափեց. անիկայ՝
⁷ հինգ հարիւր էղէփ երկայն, ու
հինգ հարիւր էղէփ լայն էր, ՝՝
⁸պարիսպ ուներ, սուրբ ու անսուրբ
տեղերուն մէջը զատելու համար։

ԳԼ. ԽԳ

1 Աստուծոյ փառքը նորէն տաճարին մէջը կը
դառնայ։ 7 Աստուծոյ ներկայութեան տե-
ղանուրն պատճառը Իսրայէլի մեղքն էր։
10 Մարգարէն ժողովուրդը կը յորդորէ որ ա-
պաշխարէն, ու տանը օրէնքը պահէն։ 13
Սեղանին չափերը, 18 և կանոնները։

1 Յե՛տ զիս դուռը՝ ⁹դէպ՝ի՝ արեւելք
2 նայող դուռը տարաւ։ Բ՝եւ
ահա արեւելեան ճամբայէն Իսրայէլի
Աստուծոյն փառքը կու գար. ու
¹⁰ձայնը ձայնը շատ ջուրերու ձայնին
պէս էր. ¹¹ու երկիրը անոր փառ-
3 քին լուսաւորուեցաւ։ Եւ տեսած
տեսիլքս էնման էր ան տեսիլքին,
որն որ տեսայ, երբոր Ղբադարը
աւերելու եկայ. ու տեսիլքները
¹²քովար գետին քովը տեսած տե-

ն. ք. ՂԲ. 574

* կ՝ա՛ր. վայրագութիւն

ԼԳԼ. Խ. 16, ՀԱՐ 16։

ԳԼ. ԽԲ

1 ՂԵՒ. Զ. 16, 26։ ԻԴ. 9։

ԲՂԵ. Ր. 3, 10։ Գ. 14, 17, 25, 29։ Է. 1։ ԺԱ. 13։ 14։ ԹՈՒ. ԺԸ. 9, 10։ ՂԳԼ. ԽԴ. 19։

ԳԼ. ԽԱ. 12, 15։

Բ ԳԼ. ԽԱ. 16։

ն. ք. ՂԲ. 574

ԳԼ. Ժ. 19։ ԽԴ. 1։ ԽՂ. 1։

Բ ԳԼ. ԺԱ. 23։

Ը ԳԼ. ՄԲ. 23։ Յ ԳԼ. Ա. 24։ ՅՈՒՏ. Ա. 15։ ԺԴ. 2։ ՄԻՔ. 1. 6։

Ա ԳԼ. Ժ. 4։ ՅՈՒՏ. ԺԸ. 1։

Ե ԳԼ. Ա. 4։ 28։ Ր. 4։

Ղ ԵՐԵՄ. Ա. 10։

Ե ԳԼ. Ա. 3։ Գ. 23։

սիլբիա պէս էր . ու երեսիս վրայ
ինկայ ։
4 Ես Տէրոջը փառքը դէպ ՚ի
արեւելք նայող պրանը ճամբայէն
5 տունը մտաւ ։ Ու Հոդին զիս
վերցուց , և զիս ներքին գաւիթը
տարաւ . և ահա Տէրոջը փառքը
6 տունը լեցուցեր էր ։ Ես Յայն մը
լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօսէր .
(ու էիմ քովս մարդ մը կայներ
7 էր .) Ու ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝
Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան
բնակելու Իմ ոտներուս զարշապարներուն տեղը
սա՛կայ է , ու Իսրայէլի տունը՝ ի-
րենք ու իրենց թագաւորները՝ ի-
րենց պոռնկութիւններովը , ու ի-
րենց թագաւորներուն դիւերովը՝
իրենց բարձր տեղերուն մէջ՝ հա-
իմ սուրբ անունս պիտի չպղծեն ։
8 Անոնց գի իրենց սեմերը՝ իմ սե-
մոցս , ու իրենց դրանդիները՝ իմ
դրանդեացս մօտ դրին , այնպէս որ՝
իմ ու անոնց միջտեղը դէ՛ն մէկ
պատ մը կար . և իրենց ըրած գար-
շելութիւններովը իմ սուրբ անունս
պղծելին . ես ալ իմ բարկու-
9 թեամբս սպառեցի զանոնք ։ Հի-
մա թող իրենց պոռնկութիւնը ,
ու իրենց թագաւորներուն դիւերը
ինծմէ հեռացրնեն , ու յաւի-
տեան անոնց միջը պիտի բնակիմ ։
10 Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի
տանը սա տունը դիտցուր , որ
իրենց անօրէնութիւններէն ամըչ-
նան . ու թող նոր գաղափարը
11 չափեն ։ Եւ թէ որ իրենց բոլոր
բրածներէն ամչնան , տանը ձեւը ու
կարգաւորութիւնը , և անոր ել-
քը , ու մուտքը , ու բոլոր ձեւերը ,
և բոլոր կանոնները , ու բոլոր օ-
րէնքները անոնց դիտցուր . ու ա-
նոնց աչքերուն առջեւը գրէ . և
անոր բոլոր ձեւերը՝ ու բոլոր կա-
նոնները պահեն , ու զանոնք կա-
12 տարեն ։ Ա՛ս է տաճարին օրէնքը .
անոր բոլոր սահմանը շուրջանակի
վրեւոյնը գլխուն վրայ՝ ամենասուրբ
պիտի ըլլայ . ահա տաճարին օրէն-
քը ասկայ է ։
13 Եւ ասոնք են սեղանին չափերը՝
կանգունով . (Կանգունը՝ մէկ կան-
գուն ու չորս մատնաչափ է .) ու
խոր տեղը մէկ կանգուն , ու անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն , և անոր
սահմանը անոր եզերքին վրայ չուրս-
կանակի՝ մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ .
ու ասիկա սեղանին հիմը ։
14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վարի
շրջանակը երկու կանգուն , և անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի
ըլլայ . ու պզտիկ շրջանակէն մինչև
մեծ շրջանակը չորս կանգուն , ու
լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի
15 ըլլայ ։ Եւ կրակարանը չորս կան-
գուն բարձր պիտի ըլլայ . ու կրա-
կարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի
16 ըլլայ ։ Եւ կրակարանը տասներե-
քու երկայն , ու տասներե-
քու լայն . չորս կողմն ալ
հաւասար ըլլալ քառակուսի պի-
17 տի ըլլայ ։ Եւ անոր բոլորտիքը
եղող շրջանակը տասնուչորս երե-
սուն երկայն , ու տասնուչորս լայն
պիտի ըլլայ . և բոլոր-
տիքը եղող սահմանը կէս կան-
գուն , ու խոր տեղը շուրջանակի
մէկ կանգուն պիտի ըլլայ . ու ե-
նոր աստիճանները դէպ ՚ի արեւելք
պիտի ըլլան ։
18 Եւ ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Անոնք
պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝
ան օրը որ զանիկայ չինեն , անոր
վրայ ողջակէզներ մատուցանելու ,
ու անոր վրայ արիւն սրսկելու
19 համար ։ Սադովկի սերունդէն եղող ղե-
ւտացի քահանաներուն՝ (որոնք ին-
ծի ծառայութիւն ընելու համար
պիտի մատնեան , կ՚ըսէ Տէր
Եհովան ,) մեղքի պատարագի հա-
մար՝ դարձանէրէն դուարակ մը
20 պիտի տաս . Ես անոր արիւնէն պի-
տի առնես , ու եղջիւրներուն
վրայ , ու շրջանակին չորս
անկիւններուն վրայ , և շուրջանակի
անոր սահմանին վրայ դնես , ու
զանիկայ պիտի սրբես , և անոր
21 համար քաւութիւն ընես ։ Ու
մեղքի պատարագին զուարակը պի-
տի առնես . և ՚ս սրբարանէն դուրս՝
տաճարին որոշուած տեղը պիտի
22 այրուի ։ Ու երկրորդ օրը՝ մեղքի
պատարագի համար՝ այծերէն ա-
նարատ նոխազ մը մատուցանես .
ու սեղանը պիտի սրբեն , ինչպէս
23 որ զուարակով սրբեցին ։ Երբոր
սրբելը լմընցնես , արջառներէն ա-
նարատ զուարակ մը , ու ոչխարնե-
րէն անարատ խոյ մը պիտի մա-
24 տուցանես . Եւ զանոնք Տէրոջը
առջեւը պիտի մատնեցնես . ու
քահանաները անոնց վրայ ադ պի-
տի ցանեն , ու զանոնք Տէրոջը ող-
25 ջակէզ պիտի մատուցանեն ։ Վէց-
նը որ մեղքի պատարագի համար՝
օրը մէյմէկ նոխազ պիտի մատու-
ցանես . նաև արջառներէն զուա-
րակ մը , ու ոչխարներէն խոյ մը
պիտի մատուցանեն , որ անարատ
26 ըլլան ։ Եօթը օր սեղանին
քաւութիւն պիտի ընեն , և զանի-
կայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուի-
27 րեն ։ Ու երբոր այն օրերը լմնը-
նան , ութերորդ օրը՝ ու անկէ ետ-

ՏԵՍ ՂԼ·Ժ· 19 ։ ԽԶ·Գ·
ԲԹԼ·Գ·12· 14 ։ Բ· 3 ։
Ժ Թ ԹԱԳ·Բ· 10 ։ 11 ։ ՂԼ· ԽԶ·Գ·
Ե ԹԼ·Խ·3 ։
ԼՆԵ ԻՒ·45 ։ ՍԱՂ·ԿՐ·16 ։ ՅՈՒ·14 ։ ՅՈ-ՎԵԼ·Գ·17 ։ ՅՈՅ·Ա·14 ։ ԲԿՈՐ·Զ·16 ։
Է ՍԱՂ·ՂԲ· 1 ։
Ը ԱՄՍ·ԼԲ· 9 ։ ՍԱՂ·ՀՆ· 5 ։
Ի ՂՒ·ԼՂ·30 ։ ԵՂԵՄ·Ժ·Զ· 18 ։
ՀԳԼ·Լ·7 ։
Ձ ՏԵՍ Գ ԹԱԳ·Ժ·Զ· 14 ։ Խ·4 ։ 5·7 ։ ԳՒ· Ը·3 ։ ԻԳ· 39 ։ ԽԳ·7 ։
Ղ ՀՄՐ 7 ։
Ճ ՀՄՐ 7 ։
Մ ԳԼ·Խ·4 ։
Յ ԳԼ·Խ·2 ։
Ն ԳԼ·Խ·5 ։ ԽԱ·Տ ։

ՏԵՍ ՂԼ·Ժ· 19 ։ ԽԳ·7 ։
ՀԳԼ·Ի·7 ։
Ձ ՀՄՐ 7 ։
Ղ ՀՄՐ 7 ։
Ճ ՀՄՐ 7 ։
Մ ԳԼ·Խ·4 ։
Յ ԳԼ·Խ·2 ։
Ն ԳԼ·Խ·5 ։ ԽԱ·Տ ։
ՀԵԶԿԻԷԼ· Ը·Ե·ԻԹ· 1 ։
ՏԵՍ ԵԶ·Ի· 26 ։
ԹՎ·Ե·5 ։
ՂՂՓ·ԽԳ· 15 ։
ԳՂ·ԼԳ· 10 ։ 12 ։ ՂՒ· Բ·14·15 ։ ՆԼ·ԼԵ· 15 ։ 19 ։
ՆԵԶ·Ժ·Գ· 11 ։
ԵՂ·ԻԹ· 14 ։
ՂՂ·Բ·13 ։
ՂԵՂ·ԻԹ· 33 ։ 36 ։ ՂՒ·Ը·33 ։
ՏԵՍ ՂՒ·Ի· 1 ։

Ն·Ր·ՔԲ· 574

ԲՅՈ·ԽՐ· Տ· ԳԼ·Ի· 40, 41· ՀԶ· ՈՍԼ· ԺՐ· 1· Ա ՊՅՈ· Ր· 5·

ՔԸ, քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցա-
ՆՆն, և ես էձեզ պիտի ընդունիմ՝
կ'ըսէ Տէր ԵՀովան։

ԳԼՈՒԽ ԽԴ

1 Երեւելեան դուռը միայն իշխանին համար կ'ո-
ՐՈՁԻ· 4 ՔՀանայանները կը յանդիմանուին
սրբարանը պղծելնուն համար· 9 Կռապաշ-
նեցուն արգիլուած է քահանայից պաշտօնը
կատարելը· 15 Սադովկին որդիքը կ'ընդու-
նուին սա գործիս համար· 17 ՔՀանայից
վրայով պատուէրներ·

1 Դէ զիս սրբարանին դէպ ի ա-
րեւելք նայող դուրսի դրանը
ՃամՐան դարձուց, ու անիկայ դոց
2 էր· Եւ Տէրը ինծի ըսաւ· Ան
դուռը դոց պիտի մնայ, պիտի չը-
բացուի· ու անկէ մարդ պիտի
ՉՄտնէ· Էրանդի անկէ Իսրայէլին
Տէր Աստուածը մտաւ· անոր հա-
3 մար դոց պիտի մնայ· Անիշ իշ-
խանին համար դէպէ ըսյ· Հոն մի-
այն իշխանը պիտի նստի էՏէրոջը
առջեւը հաց ուտելու համար· Ա-
նէկայ դրանը սրահին ճամբայէն
պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն
պիտի ելլէ·
4 Եւ զիս՝ հիւսիսային դրանը ճամ
բայէն տանը առջեւը բերաւ· ու
տեսայ որ Եահն Տէրոջը փառքը
Տէրոջը տունը լեցուցեր էր· Ու
5 երեսիս վրայ իինկայ· Եւ Տէրը ին-
ծի ըսաւ· Ո Որդի մարդոյ՝ Տէրոջը
տանը բոլոր կանոններուն, ու անոր
բոլոր օրէնքներուն վրայով՝ քեզի
ամէն ըսածս սրտիգ մէջը դիր, ու
այ քերովդ նայէ, և ականջներովդ
լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբա-
րանին բոլոր ելքերը աղէկ դիտէ·
6 Եւ ըսպստամբներուն՝ Իսրայէլի
տանը ըսես· Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ· Ի Ալ հերիք է ձեզի ձեր բո-
լոր պղծութիւնները՝ օվ Իսրայէլի
7 տունը, Որ դուք՝ Ծսրտով անթլփա-
փատ, ու մարմնով անթլփատ էօ-
տարազգիներ Ամոցուցիք, որ իմ
սրբարանիս մէջը ըլլան, ու իմ
տունս պղծեն, երբոր դուք էիմ
հացս՝ Ծճարպը ու արիւնը կը մա-
տուցանէիք· ու ձեր բոլոր պղծու-
թիւններէն ի զատ՝ անոնք իմ ուխ-
8 տս խափանեցին· Եւ իմ սուրբ
բաներուս պահպանութիւնը չպա-
հեցիք· հապա իմ սրբարանիս մէջ
ձեր ոՀղնէն պէս իմ հպահպանու-
թեանս վրայ պահապաններ դրիք·
9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Ի-
սրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օ-
տարազգիներէն Ոսրտով անթլփատ
ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ
օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի
10 ՀՄտնէ, Ղեւտացիներ-

ՔՐ՝ որ ինծմէ հեռացան, երբոր
Իսրայէլի ԷՐԻԵ ինծմէ մոլորեցան,
ու իրենց կռոցը ետեւէն գացին,
իրենց անօրէնութիւնը պիտի կը-
11 րեն· Եւ իմ սրբարանիս մէջ՝ ծտա-
նը դռները որոշուած սպասաւոր-
ներ, ու տաճարին սպասաւորները
պիտի ըլլան· Ժողովուրդին համար
ողջակէզները ու զոհերը ՃանոՂ
պիտի մորթեն, ու անոնց ծառա-
յութիւն ընելու համար՝ Ձանոնց
12 առջեւը անոնք պիտի կայնին· Ո-
րովհետեւ անոնց համար, անոնց
կուռքերուն առջեւը ծառայութիւն
ըրին, ու Ի իսրայէլի տանը՝ զայ-
թակղութիւն ԷՔ անօրէնութեան
գոՀՁԷ եղան, անոր համար անոնց
վրայով էիմ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան, որ իրենց անօրէ-
13 նութիւնը պիտի կրեն· Եւ ինծի
պիտի չմտնեն՝ ինծի քահանա-
յութիւն ընելու, ու իմ բոլոր
սուրբ բաներուս և ամենասուրբ
բաներուս մտնելու· հապա էի-
րենց անարգանքը, ու իրենց ըրած
14 պղծութիւնները պիտի կրեն· Սա-
կայն զանոնք՝ Ղտանը պահպանու-
թեանը վրայ պահապան պիտի դը-
նեմ, անոր ամէն ծառայութեանը
համար, ու անոր մէջը ըլլալուը ա-
մէն գործին համար·
15 Ի Բայց Ղեւտացի քահանաները՝
ՔՍադոկի որդիքը, որոնք իմ սրբը-
բարանիս պահպանութիւնը պա-
հեցին, ՔԵրբոր Իսրայէլի որդիքը
ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի
ծառայութիւն ընելու համար ինծի
պիտի մօտենան, և Ճարպը ու ա-
րիւնը ինծի մատուցանելու համար՝
անոնք Քիմ առջեւս պիտի կայնին՝
16 կ'ըսէ Տէր Եհովան· Անոնք իմ
սրբարանս պիտի մտնեն, ու ինծի
ծառայութիւն ընելու համար՝ ա-
նոնք պիտի մօտենան էիմ սեղանիս,
և իմ պահպանութիւնս պիտի պա-
17 հեն· Ու երբոր ներսի դաւիթին
դռներէն մտնեն, Ոկտաւ զգեստ-
ներ պիտի հագնին, ու ներսի դա-
ւիթին դռները, ու ներսը ծառա-
յութիւն ըրած ատեննին՝ վրանին
18 բուրդ պիտի Ֆչհագնին· ՔԻրենց
գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարօշ-
ներ ըլլայ, ու մէջքերնին՝ կտաւէ
վարտիքներ ըլլայ· ՔՔրտընջեցնող
19 բան պիտի չհագնին· Ու երբոր
դուրսի գաւիթը ժողովուրդին ելլ-
լեն, էիրենց պաշտօնի զգեստները
պիտի հանեն, ու զանոնք սուրբ
սենեակներուն մէջը դնեն, և ուրիշ
զգեստներ պիտի հագնին, որպէս
զի իրենց զգեստներովը ժողովուրդ-
20 ը չսրբեն· Եւ ոչ գլուխնին պիտի
չածիլեն, ոչ ալ վարսքերնին եր-

Ն·Ր·ՔԲ· 574

ՃԱՄՆ·ԻՉ· 1·

ՅՐՄՆ·ԻԹ· 34·

ՅԹՈՒ·ԺՉ· 9·

ՆԵՍ·ՐՀ·16· ԳԼ·ԺԳ·3, 4· ՄՈՂ·Բ· 8·

ԼՍՉ·ՃՂ· 26·

ՈՂ ԹՎԳ· ԻԳ·9· ԹՒ·ԺԸ·3·

ՂԳԼ·ԼԳ·30· ԼՀ·7·

ՂԹՒ·ԺԸ· 4· ՈՄՆ· ԻԳ·28, 32·

ՂԳԼ·Խ·46· ՎԳ·19·

ՈՈ ԹՎԳ· Ր·35·

ՈՀԶՐ 10·

Ի ՀԶՐ 7·

ՈՐՕՐ·Ժ·5·

*ԵՀՐ·ԼԵԼԵ· ՈԼ·ԻՐ·40, 42·ԼԹ·28·

ՅԵԼ·ԻՐ·39, 40, 43·ԼԹ· 27, 28·

ՀԼՈՒ·ՀՐ·39, 40, 43·ԼԹ· 27, 28·

ՔՐՄՐՆՂՈՂ

ՃԳԼ·ԽԲ· 14·

ԹԳԼ·ԽԶ· 20· ՏՎՆ ԵԼ· ԻԹ·37·Լ· 29·ՂԼ·Գ· 27·ՄՈՈ· ԻԳ·17, 19·

ՈՂԼ·ԻՈ·5·

Ն·Ք·ՂԲ· 574

կընջրենն . հապա միայն զլուխնուն
21 մազերը փոքրեն ։ Ու ֆբնաւ մէկ
քահանայ մը գինի չխմի՝ երբոր ներ-
22 քին գաւիթը կը մտնէ ։ Ու ¯որ-
բևաքին՝ և արձակուածը իրենց կնիկ
չառնեն . հապա Իսրայէլի տանը
սերունդէն եղող կոյսը , կամ քա-
հանայէ մը որբևարի մնացած կնիկը
23 առնեն ։ Ու իմ ժողովուրդիս՝
Բսուբրը ու անսուրբը բաներուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցընեն .
և անմաքուրին ու մաքուրին տար-
24 բերութիւնը անոնց դիտցընեն ։ Ու
ֆդատերու վրայ անոնք պիտի կե-
նան դատաստան ընելու համար ,
ու իմ իրաւունքներուս համեմատ
զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տօնե-
րուս մէջը՝ իմ օրէնքներս ու կանոն-
ներս պիտի պահեն , ¤ու իմ շա-
25 բաթներս սրբեն ։ Եւ Իմարդու
մեռելի բովն չերթան՝ որ պղծուին .
հապա միայն հօր համար , կամ մօր
համար , կամ տղու համար , կամ
աղջկան համար , եղբօր համար ,
յո՛ չամուսնացած քրոջ համար
26 պղծուին ։ Ու Նմկը սրբուելէն
ետքը եօթը օր պիտի համրէ իրեն ։
27 Եւ անիկայ սրբարանին մէջ ծառա-
յութիւն ընելու համար՝ ներսըսի
գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝
Նանիկայ իր մեղքի պատարագը պի-
տի մատուցանէ , կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան ։
28 Եւ ասիկայ անոնց ժառանգու-
թիւն ըլլայ . Ես անոնց ժառանգու-
թիւնը ես եմ . ու Իսրայէլի մէջ
անոնց կալուածք չտաք . անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ ։ ֆՀացի ընծան ,
ու մեղքի պատարագը , և յանցան-
քի պատարագը անոնք պիտի ու-
տեն . ու Իսրայէլի մէջ Նամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն պէ-
¤ի բանին Նրոլոր երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բանի ընծային բոլորը՝ քահա-
նային պիտի ըլլայ . ու Ձեր խմոր-
ներուն երախայրին քահանային
պիտի տաք , ֆոր քու տանդ վրայ
31 օրհնութիւն *բերես ։ Քահանա-
ները բնաւ Նմեռած կամ դաղանա-
բեկ անասունէ մը ֆոչ պիտի չու-
տեն , թէ թռչուն ըլլայ ան և թէ
չորքոտանի ։

Ն·Ք·ՂԲ· 574

ցանեք Տէրոջը . ասիկայ շուրջա-
նակի իր բոլոր սահմաններուն մէջը
2 սուրբ ըլլայ ։ Ասկէ քառակուսի
չափուած՝ Նհինգ հարիւրով հինգ
հարիւրը սրբարանին համար ըլլայ .
ու անիկայ շուրջանակի յիսուն
կանգուն արուարձան ունենայ ։
3 Եւ ասոնց †չափով՝ երկայնութիւնը
քսանուհինգ հազար , ու լայնու-
թիւնը տասը հազար չափես . ¤ու
անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբը տեղը ։ Անիկայ՝ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ընելու մտե-
ցող սրբարանի պաշտօնեաներուն
քահանաներուն համար Բսուբը ըլ-
լայ երկրէն , որ անոնց՝ տուներուս
համար տեղ մը , ու սրբարանին
համար սուրբ տեղ մը ըլլայ ։
5 Եւ տանը ծառայութիւնը ընող
Ղևտացիները Ընքահանէհինգ հա-
զար երկայնութեամբ ու տասը հա-
զար լայնութեամբ կալուածք պի-
տի ունենան , Նոևս Բսուան սենեակ ։
6 Եւ հինգ հազար լայնութեամբ
ու քսանուհինգ հազար երկայնու-
թեամբ՝ քաղաքին կալուածքը պի-
տի տաք՝ սրբարանին ընծային քո-
վը . ասիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը
ըլլայ ։
7 Ինչ իշխանին Նլա¤ա՛նդ՝ սուրբ
ընծային , ու քաղաքին կալուած-
քին մէկ կողմէն ու մկալ կողմէն ,
սուրբ ընծային , և քաղաքին կա-
լուածքին դիմացը՝ արևմտեան ծայ-
րէն դէպ Ի արևմուտք՝ ու արևե-
լեան ծայրէն դէպ Ի արևելք ըլլայ .
ու երկայնութիւնը՝ արևմտեան
սահմանէն մինչև արևելեան սահ-
մանը՝ ¤ու բաժիններուն մէկուն
8 հետ հաւասար ըլլայ ։ Իսրայէլի մէջ՝
երկրէն ա՛յլ՛ անոր կալուածք ըլ-
լայ . ու ֆիմ իշխաններս մէկ՚մէն ալ
իմ ժողովուրդս չհարստահարեն .
ու ֆա՛յ՛ն երկիրը՝ Իսրայէլի տանը
տրուի իրենց ցեղերուն համեմատ ։
9 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Նկալ
հերիք է ձեզի՝ ով Իսրայէլի իշ-
խանները , Նզրկանքը ու յափշտա-
կութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք
ու արդարութիւն ըրէք . իմ ժողո-
վուրդիս ձեր բռնի պահանջմունք-
ները վերցուցէք՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
10 վան ։ Ձեր Բկշիռները արդար՝
ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը
11 արդար ըլլայ ։ ֆԱրդուն՝ ու մարը
մէկ չափ ըլլան , որ մարը՝ քոռին
տասներորդը պարունակէ , ու ար-
դուն՝ ալ քոռին տասներորդը .
քոռին նայելով պիտի ըլլայ անոնց
12 չափը ։ Եւ ֆսիկղը քսան կերատ
պիտի ըլլայ . ձեր մնասը՝ քսան
սիկղ , քսանուհինգ սիկղ , տաս-
նուհինգ սիկղ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԽԵ

1 Սբբարանին համար , 6 քաղաքին համար , 7 և իշխանին համար երկրէն որոշուելու բաժին ը : 9 Իշխանին համար պատուիրներ ։

1 ¤Ու երբոր ¯երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրէն
քսանուհինգ հազար Նվէֆ երկայ-
նութեամբ , ու տասը հազար լայ-
նութեամբ Բսուբը ընծայ մատուս-

Ն·Ք·ՂԲ· 574

ֆ ՂԼ · ժ · 9 ։
¤ ՂԼ · խ · 7 ։ 13 ։ 14 ։

Բ ՂԼ · ժ · 10 · 11 · Գ Լ · իբ · 26 ։ Մ Ա Ղ · բ · 7 ։

ֆ բ Օր · ժէ · Տ ։ ՃԼ բՄՖ · ժթ · Տ ։ 10 ։

Ծ Տճս գԼ · իբ · 26 ։
Ի ՂԼ · իա · 1 ։ ՃԼ ։

Ղ Թու · չ · 10 ։ ժթ · 11 ։ ՃԼ ։

Է ՀՄր 17 ։

Ը ՂԼ · դ · 3 ։

Ջ Թու · ժը · 20 ։ բՕր · ժ · 9 ։ ժը · 1 · 2 ։ Ցես · ժդ 14 · 33 ։

ժ ՂԼ · չ · 1Ֆ ։ 29 ։ է · 6 ։

Ի ՂԼ · իէ · 21 ։ 28 ։ բաղ դաւէ՛ Թու · ժը · 14 ֆն Տեա ։

Լ ԵԼ · ժգ · 2 ։ իբ · 29 · 30 ։ իգ · 19 ։ Թու · գ · 13 ։ ժը · 12 ։ 13 ։

Խ Թու · ժե · 20 ։ Նէեմ · ժ · 37 ։

Ծ Ա մ ա կ · գ · 9 ։ 10 ։ Մ Ա Ղ · չ · 10 ։
*Կ՚ըսէ՛ բերէ ։
Ֆ ԵԼ · իբ · 31 ։
ՂԼ · իբ · Տ ։

¯ Գ Լ · Խէ · 22 ։

Բ ԳԼ · Խը · Տ ։

Ն·Ք·ՂԲ· 574

ֆ ԳԼ · Խբ · 20 ։

† Կ՚ը՛ ըսե՛ ։

Ծ Գ Լ · Խը · 10 ։

Ի ՀՄր 1 ։ Գ Լ · Խը · 10 ։ ՃԼ ։

Ղ Գ Լ · Խ · 13 ։

Ջ Գ Լ · Խը · 15 ։

Բ Գ Լ · Խը · 21 ։

ժ Գ Լ · Խզ · 15 ։ Տես Եբծմ · իբ · 17 ։ Գ Լ · իբ · 27 ։

Ի Գ Լ · Խ · 6 ։

Լ Ներեմ · իբ · 3 ։

Ի ՂԼ · ժթ · 35 · 36 ։ Ե զ ա կ · իա · 1 ։

Ծ ԵԼ · Լ · 13 ։ ՂԼ · իէ · 25 ։ Թու · գ · 47 ։

Ն·Բ·ՂԴ· 574

13 Ձեր մատուցանելու ընծան ասլ-
կայ ըլլայ . ցորենի քոռչէն արդուին
վկներորդ մասը , ու գարիի քոռչէն՝
14 արդուին վկցներորդ մասը . Ու եղին
կանոնք սկիզբ ըստ . եղին մարէն՝
մարին տասներորդը ահէն քոռչէն ,
սյօհաբ ահէն խօմէրէն , որ տասը
մար կը պատրաստէ , վասն զի տասը
15 մարը մկ խօմար մըն է . Եւ Իս-
րայէլին ջկարբի արօտներուն հօտե-
րէն՝ երկու հարիւրէն մկ ոչխար ։
Ասոնք պէտք մատուցանէն իրրև հացի
ընծայ , ու ողջակէզ , և խաղաղու-
թեան զոհ , որ Տիրոջ համար քա-
ւութիւն ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
16 Երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ աս ըն-
ծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղո-
ղին բերեր պարտաւոր պիտի ըլ-
լան ։
17 Եւ տօներու՝ ու ամսագլուխներու՝
ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տա-
նը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝
ողջակէզները , ու հացի ընծան ,
և թափելու նուէրը իշխանին վրայ
պիտի ըլլայ . մեղքի պատարագը ,
ու հացի ընծան , ու ողջակէզը , և
խաղաղութեան զոհը՝ անիկայ պի-
տի մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը
քաւութիւն ընելու համար ։
18 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Առջի ամսուն առջի օրը՝ արջառնե-
րէն մկ անարատ զուարակ մը առ-
19 նես , ու հ սրբարանը մաքրես ։ Ն Եւ
քահանան մեղքի պատարագին ա-
րիւնէն պիտի առնէ , և տանը սե-
մոցը վրայ , ու սեղանին չորս անկիւններուն վրայ , և ներքին
գաւիթին դրանը սեմոցը վրայ դնէ ։
20 Ամսուն եօթներորդ օրն ալ՝ ո սխա-
լած կամ անմիտ մարդու համար
այնպէս ընես . և տանը համար
քաւութիւն պիտի ընէք ։
21 Առջի ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը՝ ձեզի զատիկ ըլլայ . եօթը
օր ան պէտք պ հաւ , — բաղարջ
22 ուտուի . Եւ ան օրը իշխանը ի-
րեն համար , ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդեանը համար՝ ֆ մկ զուարակ
մը պիտի մատուցանէ չքէ մեղքի
23 պատարագ . Ու ֆ տօնին եօթը օրը
պատարագ . Ու ֆ տօնին եօթը օրը
Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
նէ , ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը
եօթը զուարակ , ու եօթը անարատ
խոյ , և ամէն օր այծերէն ֆ մկ նո-
խազ մը չքէ մեղքի պատարագ .
24 Ու ամէն մկ զուարակին համար՝
մկ արդու մը , և ամէն մկ խոյին
համար՝ մկ արդու մը հացի ընծայ ,
ու ամէն մկ արդուին համար՝
25 մկ հիմն եղ մատուցանէ ։ Նոյն-
պէս ու եօթներորդ ամսուն ինգե-
տասաներորդ օրը՝ տօնին ատենը
եօթը օր՝ աս մեղքի պատարագին ,
ողջակէզին , հացի ընծային , ու ե-
ղինպէս պիտի մատուցանէ ։

Ն·Բ·ՂԴ· 574

ԳԼ·ԽՁ

1 Իշխանին , 9 և ժողովուրդին երկրպագութեա-
նը վերաբերեալ պատուէրներ ։ 16 Իշխանին
ժառանգութեանը վրայով կռիւն մը ։ 19 Ջո-
հերը եռացընելու ու եփելու գաւիթները ։

1 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ներ-
քին դաւիթին դէպ՝ ի արևելք
նայող դուռը՝ գործի վեց օրերը գոց
ըլլայ , ու շաբաթ օրը բացուի , ու
2 ամսագլխուն՝ օրը բացուի ։ Եւ
իշխանը ան դրանը սրահին ճամ-
բային դուրսէն պիտի մտնէ , ու
դրանը սեմոցը քովը կայնի . և քա-
հանաները՝ անոր ողջակէզը , ու խա-
ղաղութեան զոհերը պիտի մա-
տուցանեն . ու անիկայ դրանը սե-
մին վրայ երկրպագութիւն պիտի
ընէ՝ ու ելլէ . և ան դուռը մինչև
3 իրիկուն պիտի չգոցուի ։ Ու երկ-
րին ժողովուրդը՝ շաբաթ օրերը ու
ամսագլուխները Տէրոջը առջևը
աս դրանը մուտքին մէջ՝ երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն ։
4 Եւ իշխանին շաբաթ օրը Տէ-
րոջը մատուցանելու ողջակէզը՝ վեց
անարատ գառն , ու մկ անարատ
5 խոյ ըլլայ ։ Ե Եւ խոյին համար հացի
ընծայ՝ մկ արդու մը , ու գառանց
համար հացի ընծայ՝ ըստ ձեռքին եկա-
ծը , և ամէն մկ արդուի համար
6 մկ հիմն եղ մատուցանէ ։ Ու ամ-
սագլխուն օրը՝ արջառներէն մկ
անարատ զուարակ մը , ու վեց
գառն , ու մկ խոյ մը , որոնք ան-
7 արատ պիտի ըլլան ։ Ը Եւ զուա-
րակին համար մկ արդու մը , ու
խոյին համար մկ արդու մը հացի
ընծայ մատուցանէ , ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքին կու գայ ,
և ամէն մկ արդուի համար՝ մկ
հիմն եղ ըլլայ ։
8 Ու երբոր իշխանը գայ , դրանը
սրահին ճամբային մտնէ , և նոյն
9 ճամբային ելլէ ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդը՝ հանդիսաւոր օրերուն մէջ
երկրպագութիւն ընելու համար
Տէրոջը առջևը եկած ատեններն ,
հիւսիսային դրանը ճամբային մտ-
նողը՝ հարաւային դրանը ճամբա-
յէն ելլէ , ու հարաւային դրանը
ճամբային մտնողը՝ հիւսիսային
դրանը ճամբային ելլէ . մտած
դրանը ճամբային չդառնայ , հապա
10 անոր դիմացինէն ելլէ ։ Եւ իշխա-
նը՝ անոնց մտած ատենը՝ անոնց
հետը մտնէ , ու անոնց ելած ատե-
նը՝ անոնց հետը ելլէ ։
11 Եւ տօներու մէջ , ու հանդիսա-
ւոր օրերու մէջ է հացի ընծան՝ ամէն
զուարակի համար մկ արդու մը ,

և ամէն խոյի համար մէկ արդուի մը ըլլայ , ու զառանց համար՝ ձէթքին եկածը . ու ամէն մէկ արդուի համար մէկ հիմն եղ ըլլայ : 12 Եւ թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ մը , կամ մէկ կամաւոր խաղաղութեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանելու ըլլայ՝ , ելեք՝ ի արեւելք նայող դուռը անոր բանան . ու անիկայ իր ողջակէզը , ու խաղաղութեան զոհը մատուցանէ՝ ինչպէս որ շաբաթ օրը կը մատուցանէ , ու ելլէ . և անոր ելլելէն ետքը դուռը գոցեն :

13 Բ Ու ամէն օր մէկ տարեկան անարատ գառնուկ մը Տէրոջը ողջակէզ մատուցանես . զանիկայ 14 ամէն առտու մատուցանես . Եւ անոր հետ ամէն առտու՝ արդուին վեցերորդ մասը հացի ընծայ մատուցանես , ու հիւնինն երրորդ մասը եղ՝ նաչիհին հետ խառնելու համար . ՚՚Հիւ յաւիտենական կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր 15 հացի ընծայ ըլլայ : Եւ գառնուկը , ու հացի ընծան , ու եղը՝ ամէն առտու մատուցանեն . ՚՚Հիւ մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլլայ : 16 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոր իշխանը իր որդւոցը մէկուն պարգեւ տայ , անոր ժառանգութիւնը անոր որդւոցը ըլլայ . ա նիկայ ժառանգութեան կալուածք 17 մը ըլլայ անոնց . Իսկ երբոր իր ժառանգութենէն՝ իր ծառաներուն մէկուն պարգեւ տայ , ան տունը անիկայ մինչև ազատութեան տարին անորը պիտի ըլլայ , ետքը իշխանին պիտի դառնայ . վասն զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ :

18 Եւ իշխանը ժողովուրդին ժառանգութենէն չառնէ , զանոնք իրենց կալուածքէն զրկելով . իր որդւոցը՝ իր կալուածքէն ժառանգութիւն տայ , որպէս զի իմ ժողովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի :

19 Եւ զիս դրանը քովը եղող մուտքէն քահանաներուն դէպ՝ ի հիւսիս նայող սուրբ սենեակները տարաւ . և ահա հոն՝ ետևի կողմերը դէպ՝ ի արեւմուտք մէկ տեղ մը 20 կար . Ու ինծի ըսաւ . Ասիկայ ան տեղն է՝ ուր որ քահանաները յանցանքի պատարագին ի՞նչ Եպիտի խաշեն , ու հոն հացի ընծան Եպիտի եփեն , որ չհանեն զանիկայ բակը՝ դուրսի գաւիթը՝ ու ժողովուրդը 21 սրբեն : Եւ զիս դուրսի գաւիթը հանեց , ու զիս դաւիթին չորս անկիւններէն անցուց . և ահա դաւիթին ամէն մէկ անկիւնը՝ մէյ-22 մէկ դաւիթ կար : Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ քառասուն ՚ոնգոռ երկայնութեամբ , ու երեսուն լայնութեամբ՝ * չուրջանակի դոգուած՝ գաւիթներ կային . չորսին չափը մէկ էր անկիւններ-23 րուն մէջ : Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլորտիքը՝ չէ՚ի՚ե՚՚ կարգ մը կար . ու ՚՚ կարգերուն տակը չուրջանակի եփարաններ 24 չինուած էին : Ու ինծի ըսաւ . Ասոնք եփողներուն տեղերն են , ուր որ տանը պաշտօնեաները ժողովրդեան զոհը Եպիտի եփեն :

ԳԼ . ԽԷ

1 Ետքը չուրերուն տեսիլքը . 6 անոնց գործածութիւնը : 13 երկրին սահմանները . 22 անոր վիճակով բաժնուիլը :

1 Ու զիս նորէն տանը դրանը առջևը բերաւ . և ահա արևելեան կողմէն տանը սեմին տակէն ՚՚ջուրեր կ՚ելլէին . քանզի տանը երեսը՝ դէպ՝ ի արևելք էր . ու ջուրերը տանը աջ կողմին տակէն՝ սեղանին 2 հարաւային կողմէն կ՚իջնէին : Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն հանեց , ու զիս դուրսի ճամբան՝ դուրսի դրանը արևելք նայող ճամբան պտըտուց . և ահա աջ կողմէն ջուրեր կը վազէին :

3 Ե Ան մարդը որ իր ձեռքը լար ունէր , դէպ՝ ի արևելք ելաւ , ու հազար կանգուն չափեց , և զիս ջուրերէն անցուց , ՚՚ ջուրերը մինչև 4 չ՚ե դարշապարներս ի՚ե՚լէ՚ի՚ն . Հազար ևս չափեց , ու զիս ջուրերէն անցուց . ՚՚ ջուրերը մինչև ծունկերս ի՚ե՚լէ՚ի՚ն . հազար ևս չափեց , ու զիս ը՚՚րէ՚ի՚ն անցուց , և ջուրը 5 րերը մինչև մէջքս ի՚ե՚լէ՚ի՚ն . Ետքն հազար ՚՚լ չափեց . ՚՚ անանկ գետ մը եղած էր , որ չէի կրնար անցնիլ . վասն զի ջուրերը յորդեր էին . † ՚՚ ոնով գետ մը եղեր էին , ուսկից որ մարդ չէր կրնար անցնիլ՝ բայց միայն լողալով՚՚ :

6 Ան ատենը ինծի ըսաւ . Տեսա՞ր որդի մարդոյ . և զիս տարաւ՝ ու 7 գետին եզերքը պտըտցուց : Եւ քանի որ հոն կը պտրտէի , տեսայ որ գետին եզերքը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն խիստ շատ ծառեր 8 կային : Եւ ինծի ըսաւ . Ես ջուրերը արևելեան կողմը կ՚ելլեն , ու անապատը կ՚իջնեն , ու ծովը կ՚երթան . և ծովը ելլելով՝ անոր ջուրե-9 րը բժշկութիւն կը դանեն , Եւ ‡ գետին ամէն գացած տեղը՝ ամէն շարժուն կենդանիները պիտի ապրին , ու ձկները խիստ շատ պիտի ըլլան . քանզի ան ջուրերը հոն

* կամ՝ պըտ-ոիկ

† Եզր . լուղալու չուրը . անանձրանների պես եղեր էին :

‡ կամ՝ երբ կու գան :

Ն . ք . գբ . 574
Ե Գլ . խդ . 3 , հմր . 2 :
Ր Եւ . իթ . 38 , Թոս . իբ . 3 :
Ժ Գլ . խթ . 10 :
Ի Գլ . խե . 8 :
Ե ր Մ . լե . 13 :
Ի Գ . ր . գ 5 . 7 :
Ի Գլ . խդ . 19 :

Ն • ք • ԳՓ • 574

պիտի երթան . ու գետին ամէն գացած տեղը՝ բժշկուելիւն պիտի
10 ըլլայ , ու պիտի ապրին ։ Եւ անոր վրայ՝ Ենգադիէն մինչև Ենգլայիմ ձկնորսներ պիտի կայնին . հոն ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ . ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի
Բ Թես • ԼԳ • 6 ։ Ցես • իգ • 4 ։ ԳԼ • Խը • 28 ։
ըլլան . Բ մեծ ծովուն ձուկերուն
11 պէս խիստ շատ պիտի ըլլան ։ Բայց անոր տղմակից տեղուանքը ու ճահիճները բժշկութիւն պիտի չգըտնեն . անոնք աղի համար պիտի ո-
Է Հմր 7 ։
12 րոշըվին ։ Ու Եզեկիէլին եզերքը՝ ամէն կողմէն ու մկալ կողմէն՝ ամէն պտղաբեր ծառեր պիտի բուսնին , տերեւը պիտի չթառամի , ու պտուղը չկատնի . ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի տան . վասն զի անոր ջուրերը սըրբարանէն կ'ելլեն . և անոնց պտուղը՝ կերակուրի համար , ու տերեւները՝
Ես Ցայտ • իբ • 2 ։
Բժշկութեան համար պիտի ըլլան ։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ասիկա է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի ժառանգեք Իսրայէլի տասներկու ցեղերուն համեմատ . (ԸՃովսէփը
Ը Ծն • Խը • 5 ։ Ա Մն • 6 • 1 ։ ԳԼ • Խը • 4 ։ 5 ։
14 Էլ՚ա- բաժին պիտ ուենայ .) Ու զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժառանգէ . վասն զի Ի իմ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ ձեր հայրերուն տամ . և աս երկիրը
Բ ձևզի ժառանգութիւն պիտի իյ-
Ծ Ծն • ժը • 7 ։ ժբ • 15 ։ ժե . 7 ։ ժէ ։ 8 ։ իդ • 3 ։ Խը • 13 ։ ԳԼ • ի • 5 ։ 6 ։ 23 ։ 42 ։
15 նայ ։ Ու երկրին սահմանը աս է . Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն Էթլոնի ճամբան՝ մինչև Ըսէդադ ,
Բ ԳԼ • Խը • 29 ։
16 Ե Եմաթ , Բ ԷրոթԹա , Սիբրայիմ՝ որ
Է ԳԼ • Խը • 1 ։ 8 ։
Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է , ա- ինչ Ազբաթի սահմանը եղող Ասեր աթ-
Լ Թես • ԼԳ • Տ ։
17 Թիբրոնը ։ Ու երկրէն սահմանը՝
Ի Թես • ԼԳ • 9 ։ ԳԼ • Խը • 1 ։
ծովէն մինչև Հազար Էնան՝ որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ՚ի հիւսիս՝ , նաև Եմաթի սահմանը պիտի
Ծբ Թագ • բ • Տ ։ .
ըլլայ . և հիւսիսային կողմը ասիկա
Է Թես • ԼԳ • 9 ։ ԳԼ • Խը • 1 ։
18 ըլայ ։ Ու արևելեան կողմը՝ Ազբանի մէջէն , ու Դամասկոսի մէջէն , և Գաղաադի մէջէն , ու Ցորդանանու հովը Իսրայէլի երկրին մէջէն՝ սահմանէն մինչև արևելեան ծովը չափէք . ու արևելեան
Հ Թես • ի • 13 ։ Բ Օր • ը • 51 ։ Սաղ • ճա • 7 ։ ԳԼ • Խը • 28 ։
19 կողմը ասիկա ըլայ ։ Եւ դէպ՚ի հարաւ հարաւային կողմը՝ Թամարէն մինչև հակաճառանութեան ջուրերը՝ Կադեսի մէջ , ա- մինչև մեծ ծովը Էջեռ հեղեղատը պիտի ըլլայ . և դէպ՚ի հարաւ՝ հարաւային կող-
20 մը ասիկայ ըլլայ ։ Ու արևմտեան կողմն՝ մեծ ծովը պիտի ըլլայ , սահմանէն մինչև Եմաթի դիմացը . արևմտեան կողմը ասիկայ ըլլայ ։
21 Եւ աս երկիրը ձեզի բաժնէք՝
22 Իսրայէլի ցեղերուն հաւնմատ , Ու ղանիկայ ժառանգութեան համար
վիճակով բաժնէք՝ թէ ձեզի , նաև թէ ձեր մէջը բնակող ու ձեր մէջը զաւակներ ծնանող օտարականներուն . Ղուբ անոնք ձեզի բնականերու պէս պիտի ըլլան Իսրայէլի որդւոցը մէջ , ա- անոնք ձեզի հետ ժառանգութիւն պիտի առնեն Իսրա-
23 յէլի ցեղերուն մէջ ։ Եւ որ ցեղին մէջ որ օտարականը պանդխտացած է , հոն անոր ժառանգութիւնը պիտի տաք՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ն • ք • ԳՓ • 574

Ց Ցես Եփս • գ • 6 ։ Ցայտ • է • 9 • 10 ։
Ղ Ցես Հռով • ժ • 12 ։ Գաղ • գ • 28 ։ Կող • գ • 11 ։

ԳԼՈՒԽ ԽԶ

1 ։ 23 Տասներկու ցեղերուն , Տ սրբարանին , 15 քաղաքին ու արուարձաններուն , 21 ու իշխանին բաժինները ։ 80 փողաքին չափերը ու դռները ։

1 Ու ցեղերուն անուններըը ասոնք են ։ Հիւսիսի ծայրէն՝ Եթլոնի ճամբուն քովը դէպ՚ի Եմաթ երթալով՝ մինչև Ասար Ենան՝ որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ՚ի հիւսիս՝ մինչև Եմաթին քովը , ու արևելեան կողմէն մինչև արևմուտք՝
2 Դանին մէկ բաժին ըլլայ ։ Եւ Դանի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
3 Ասերին մէկ բաժին ըլայ ։ Ու Ասերի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Նեփթաղիմին մէկ բաժին ըլայ ։
4 Ու Նեփթաղիմի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Մանասէի մէկ բաժին ըլայ ։
5 Եւ Մանասէին սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլայ ։
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Ռուբենին մէկ բաժին ըլայ ։
7 Եւ Ռուբենի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Յուդային մէկ բաժին ըլայ ։
8 Եւ Յուդայի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը պիտի ըլլայ Բան ընծան՝ որ պիտի նուիրէք , ա- ասիկայ քսան-
Բ ԳԼ • Խե • 1—6 ։
ուհինգ հազար եղէգ լայնութիւն , և միւս բաժիններուն մէկուն չափ երկայնութիւն պէտ ասիկայ , արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը . և սրբարանը անոր մէջտեղը
9 ը պիտի ըլլայ ։ Տէրոջը նուիրելու ընծանիդ՝ քսանուհինգ հազար երկայնութիւն , ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ ։ Եւ սուրբ ընծան ասոնց ըլլայ՝ քահանաներուն . հիւսիսէն՝ երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար , ու արևմուտքէն՝ լայնութիւնը տասը հազար , և արևելքէն՝ լայնութիւնը տասը հազար , ու հարաւէն՝ երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար

— ԳԼ • Խե • 15 • Ը ։

Ն. ՔՐ. ՁԲ. 574

ՔԳԼ. ԽԴ. 15։

ԴԳԼ. ԽԴ. 10։

ԵԼ. ԻՐ. 29։ ՂԼ. ԻԵ. 10, 23, 33։

ՂԳԼ. ԽԵ. 6։

ԵԳԼ. ԽԲ. 20։

ՁԳՀ. ԽԵ. 6։

ԻԳԼ. ԼԵ. 7։

Էվէփ. ու Տէրոջը սրբարանը անոր
11 Ժէ֊ղեղը ըլլայ։ Եւ Բ֊ժինը Սա֊
դովկի որգւոցմէ սրբուած քահա֊
նաներուն ըլլայ, որ անոնք իմ
պաշպանուելիս պահեցին, ու
երբոր Իսրայէլի որդիքը մոլորեցան,
անոնք չմոլորեցան, Դ ինչպէս որ
12 Ղեւտացիները մոլորեցան։ Ու երկ֊
րին ընծայէն՝ աս ընծան անոնց
համար ամենասուրբ պիտի ըլլայ՝
Ղեւտացւոց սահմանին քովը։
13 Եւ քահանայից սահմանին քովը
Ղեւտացւոց Բ֊ժինը ըլլայ՝ քսանու֊
հինգ հազար երկայնութեամբ ու
տասը հազար լայնութեամբ. բոլոր
երկայնութիւնը քսանուհինգ հա֊
զար, ու լայնութիւնը տասը հա֊
14 զար ըլլայ։ Ի՛ նէ անկէ պիտի չծա֊
խեն, ու չփոխեն, ու երկրին երա֊
խայրին ՚ոյէ վ֊յ չգարձընեն.
վասն զի անիկայ Տէրոջը նուի֊
րուած է։
15 Եւ քսանուհինգ հազարին քովը
լայնութենէն մնացած Ձհինգ հա֊
զարը Է ամնասուրբ պիտի ըլլայ՝ քա֊
ղաքին համար, բնակութեան հա֊
մար ու արուարձաններուն համար.
և քաղաքը անոր մէջտեղը ըլլայ.
16 Ու անոր չափերը ասոնք ըլլան.
Հիւսիսային կողմը՝ չորս հազար
հինգ հարիւր, և հարաւային կող֊
մը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և
արևելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ
հարիւր, ու արևմտեան կողմը՝ չորս
17 հազար հինգ հարիւր։ Եւ քա֊
ղաքին արուարձանը՝ դէպ ՚ի հիւ֊
սիս՝ երկու. հարիւր յիսուն, ու
դէպ ՚ի հարաւ՝ երկու հարիւր յի֊
սուն, և դէպ ՚ի արևելք՝ երկու
հարիւր յիսուն, ու դէպ ՚ի արև֊
մուտք՝ երկու հարիւր յիսուն ըլ֊
18 լայ։ Եւ սուրբ ընծային քովը՝
երկայնութենէն մնացած դէպ ՚ի
արևելք տասը հազարը, ու դէպ ՚ի
արևմուտք տասը հազարը՝ (որ
սուրբ ընծային քովը է,) անոր
բերքը՝ քաղաքին ծառայութիւնը
19 ընողներուն կերակուր ըլլայ։ Եւ
քաղաքին ծառայութիւնը ընող֊
ները՝ Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պի֊
տի ըլլան։
20 Բոլոր ընծան քսանուհինգ հա֊
զարով քսանուհինգ հազար ըլլայ,
— սուրբ ընծան քաղաքին կա֊
լուածքին հետ մէկտեղ՝ քառա֊
կուսի մատուցանէք։
21 Եւ սուրբ ընծային, ու քաղաքին
կալուածքին մէկ կողմն ու մէկալ
կողմն Բ֊ինացածը՝ իշխանին համար
ըլլայ. նուիրուած քսանուհինգ հա֊
զարին պիմացը մինչև արևելեան
սահմանը՝ ու դէպ ՚ի արևմուտք
քսանուհինգ հազարին պիմացը մին֊
չև արևմտեան սահմանը՝ ձեւերուն քով
բաժիններուն քովը՝ իշխանին հա֊
մար ըլլայ։ Ա֊ինայ պիտի ըլլայ
սուրբ ընծան. և ու տաճարին սրբ֊
22 բարանը անոր մէջտեղը պիտի ը֊
լայ։ Իշխանին բաժինին մէջտեղը
եղող Ղեւտացւոց կալուածքէն ու
քաղաքին կալուածքէն ՚ոյէ֊ ,
Ցուդայի սահմանին, ու Բենիամի֊
նի սահմանին մէջտեղը՝ իշխանին
պիտի ըլլայ։
23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
24 Բենիամինին մէկ Բ֊ժին ըլլայ. Ու
Բենիամինի սահմանին քովը՝ ա֊
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Շմաւոնին մէկ Բ֊ժին ըլլայ.
25 Եւ Շմաւոնի սահմանին քովը՝ ա֊
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Իսաքարին մէկ Բ֊ժին ըլլայ.
26 Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ ա֊
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Զաբուղոնին մէկ Բ֊ժին ը֊
27 լայ. Եւ Զաբուղոնի սահմանին
քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև ա֊
րևմտեան կողմը՝ Գադին մէկ Բ֊ժին
28 ըլլայ. Ու Գադի սահմանին քովը՝
հարաւային կողմը՝ դէպ ՚ի հարաւ՝
Իրէմէ սահմանը՝ Թամարէն փնչ֊
էվ֊ճաբանութեան ջուրերը կադե֊
սի մէջ, — փնչ մեծ ծովը էշ֊
29 Հեղեզատը պիտի ըլլայ։ Ե՛ս է ան
երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վիճ֊
ակով պիտի բաժնէք ժառանգու֊
թեան համար. ու անոնց բաժին֊
ներըասոնք են, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
30 Եւ քաղաքին ելքերը ասոնք են.
Հիւսիսային կողմն՝ չորս հազար
31 հինգ հարիւր չափ ըլլալ, (Իսր
քաղաքին դռները՝ Իսրայէլի ցե֊
ղերուն անուններուն համեմատ պի֊
տի ըլլայ.) Երեք դուռ դէպ ՚ի
հիւսիս. մէկ դուռ մը Ռուբենին,
մէկ դուռ մը Ցուդային, — մէկ
32 դուռ մը Ղեւիին. Եւ արևելեան
կողմն չորս հազար հինգ հարիւր
չափ ըլլալ, իրեք դուռ պէտ ըլ֊
լայ. մէկ դուռ մը Յովսեփին, մէկ
դուռ մը Բենիամինին. — մէկ դուռ
33 մը Դանին. Եւ հարաւային կողմն՝
չորս հազար հինգ հարիւր չափ ը֊
լալ, իրեք դուռ պէտ ըլլայ. մէկ
դուռ մը Շմաւոնին, մէկ դուռ մը
Իսաքարին, — մէկ դուռ մը Զա֊
34 բուղոնին. Արևմտեան կողմն ու
չորս հազար հինգ հարիւր չափ ը֊
լալ, իրեք դուռ պէտ ըլլայ. մէկ
դուռ մը Գադին, մէկ դուռ մը
Ասերին, — մէկ դուռ մը Նեփթա֊
35 ղիմին։ Բոլոր շրջապատը տասնու֊
ութը հազար չափ պիտի ըլլայ. ու
անօրէն քաղաքին անունը՝ Ե՛ն֊
հովաշամա պէտ ըլլայ։

Ն. ՔՐ. ՁԲ. 574

ՃՀՐ Տ. 10։

ԴԳԼ. ԽԲ. 19։

ԵԳԼ. ԽԿ. 14, 21, 22։

ԲՅՈՎ. ԼՈՒ. 12, ԸՃ։

ԵՐԵՄ. ԼԴ. 16։

ՅՏՆ. ԼԱ. ԺԸ. 15։ ԴԱՆ. Գ. 24։ ՅԱՂԿ. Գ. 21։ ՋԱՔ. Բ. 10։ ՅՈՎՀ. 3։ ԲԲ. 3։

ՄԵՐԳՈՒՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցովակիմին գերութիւնը ։ 3 Ասփանէզ ներքինին կ՚առնէ Դանիէլը , Անանիան , Միսայէլը ու Ազարիան ։ 8 Անոնք Թագաւորէն խրկուած կերակուրը մերժելով՝ ընդդէմով ու ջրով քաղաղչ և զուարթադէմ կ՚ըլլան ։ 17 Անոնց գերազանց իմաստութիւնը ։

1 Յուդայի Թագաւորին՝ Ցովակիմին թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ , ու
2 զանիկայ պաշարեց ։ Եւ Տէրը ա-նոր ձեռքը տուաւ Ցուդայի Ցովակիմ Թագաւորը , ու Աստուծոյ տանը բանօթներուն մէկ մասը . և անիկայ զանոնք Շնէնաար երկիրը՝ իր աստուծոյն տունը տարաւ , Ու անօթները իր աստուծոյն գանձատունը դրաւ ։
3 Եւ Թագաւորը իր ներքինապետին Ասփանէզին ըսաւ որ՝ Իսրայէլի որդիներէն , ու Թագաւորական սերունդէն , և իշխաններէն՝
4 Բնաւ արատ չունեցող , գեղեցիկ դէմքով , ու ամէն իմաստութեան հմուտ , ու գիտութեան տեղեակ՝ հանճարեղ , և Թագաւորին պալատին մէջ կայնելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ , և Ղանոնց՝ քաղդէացւոց
5 գիրը ու լեզուն սորվեցընէ ։ Ու Թագաւորը անոնց օրական ուռճիկ սահմանեց՝ Թագաւորին ազնիւ կերակուրէն , ու իր խմած գինիէն , որ զանոնք իրեք տարի պահեն , ու ետքը Թագաւորին կայնին ։
6 առջևը կայնին ։ Եւ անոնց մէջն էին Ցուդայի որդիներէն Դանիէլը , Անանիան , Միսայէլը ու Ազարիան ։
7 Ու ներքինապետը անոնց անուններ դրաւ . Դանիէլին՝ Բաղտասսար , Անանիային՝ Սեդրաք , Միսայէլին՝ Միսաք , ու Ազարիային՝ Աբեդնագով անուններ դրաւ ։
8 Ու Դանիէլ միտք դրաւ որ՝ Թագաւորին ազնիւ կերակուրովը , ու անոր խմած գինովը չպղծուի . և ներքինապետէն խնդրեաց , որ աղտոտուելէն խնդրէց ,
9 չպղծէ ։ Ու Աստուած՝ ներքինապետին առջևը շնորհք ու ողորմութիւն գտնել տուաւ Դանիէլին ։
10 Եւ ներքինապետը Դանիէլին ըսաւ . Ես կը վախնամ իմ Թագաւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու խմելիքը սահմանեց . վասն զի ինչու համար անիկայ ձեր երեսները՝ ձեզի հասակակից եղող տղոցը էբէնէրաւած տեսնէ , ու զիս Թագաւորին առջևը գլխապարտ ընէք ։
11 Եւ Դանիէլ ըսաւ * տնտեսին՝ որն որ ներքինապետը Դանիէլին , Անանիային , Միսայէլին ու Ազարիային
12 վրայ դրեր էր . Ընորհք ըրէ , քու ծառաներդ տասը օր փորձէ՝ ու մեզի՝ ուտելու համար՝ ընդեղէն , ու
13 խմելու համար՝ ջուր տուր . Եւ քու առջևդ մեր դէմքը , ու թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող տղոցը դէմքը երևնան , և ինչպէս որ տեսնես , անոր համեմատ ըրէ
14 քու ծառաներուդ ։ Ու անիկայ՝ ասոր բանիս համար անոնց մտիկ ըրաւ , ու զանոնք տասը օր փորձեց ։
15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝ Թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի
16 աղէկ ու գէր երևցաւ ։ Ուստի տնտեսը անոնց ազնիւ կերակուրը , ու խմելու գինին կը վերցընէր , ու անոնց ընդեղէն կու տար ։
17 Եւ Ասոնց չորս տղոցը՝ ամէն գպրութեան ու իմաստութեան մէջ է գիտութիւն ու հանճար տուաւ . ու Դանիէլ՝ ամէն տեսիլքը ու երազը կը հասկընար ։
18 Ու ան օրերը լմընալէն ետքը՝ որ Թագաւորը հրաման ըրեր էր որ զանոնք բերէն , ներքինապետը զանոնք Նաբուգոդոնոսորին առջևը
19 տարաւ ։ Ու Թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ , և անոնց ամենուն մէջը՝ Դանիէլէն , Անանիայէն , Միսայէլէն ու Ազարիայէն պէս չգտնուեցաւ . ու Ասոնք Թագաւորին
20 առջևը կը կայնէին ։ Եւ Թագաւորը անոնց հարցուցած ամէն իմաստութեան ու գիտութեան վրաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք իր բոլոր Թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հմայողներէն՝ տասնապատիկ գերազանց
21 գտաւ ։ Եւ Դանիէլ մինչև կիւրոսի առաջին տարին մնաց ։

Ն ։ ք ։ զԲ ։ Իրր 607

— դ Թագ ։ իդ ։ 1 ։ բ Մն ։ լԶ ։ 6 ։

Իրր 606

Բ Երեմ ։ իե ։ 19 ։ 20 ։ ֆ Ծն ։ ժ ։ 10 ։ ժա ։ 2 ։ Ես ։ ժա ։ 11 ։ Զաք ։ ե ։ 11 ։

Ե ԶմՄն ։ լԶ ։ 7 ։

Ե Տես դ Թագ ։ ի ։ 17 ։ 18 ։ Ես ։ լԹ ։ 7 ։

Ը Տես Գոր ։ ե ։ 22 ։

Ե Հմր 19 ։ Ծն ։ խա ։ 46 ։ գԹագ ։ ժ ։ Տ ։

Ը Տես Ծն ։ խա ։ 45 ։ դ Թագ ։ իդ ։ 17 ։

Ը Գլ ։ գ ։ Տ ։ ե ։ 12 ։

Ժ Տես բ Օր ։ լը ։ 38 ։ Եզեկ ։ գ ։ 13 ։ Ովս ։ Թ ։ 3 ։

Ի Տես Ծն ։ լԹ ։ 21 ։ Սաղ ։ ճգ ։ 46 ։ Առակ ։ ժգ ։ 7 ։

Ն ։ ք ։ զԲ ։ Իրր 606

* Կ՚ո՛ր՝ Մելսարին՝

Ա Գթագ ։ գ ։ 12 ։ Ցակ ։ ա ։ 5 ։ 17 ։

Ի Տես Գոր ։ ե ։ 22 ։

Ժ Թագ ։ ժբ ։ 6 ։ բ Մն ։ իգ ։ 5 ։ Գլ ։ ե ։ 11 ։ 12 ։ 14 ։ ժ ։ 1 ։

603

Ի Ծն ։ խա ։ 46 ։ Հմր 5 ։

Հգ Թագ ։ ժ ։ 1 ։

Ֆ Գլ ։ գ ։ 2Տ ։ Տես գլ ։ ժ ։ 1 ։

ԳԼ · Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնալով՝ խոստումներով ու սպառնալիքներով կը պահանջէ քաղդեացիներէն՝ որ զանիկայ իրեն պատմեն · 10 որոնք իրենց անկարողութիւնը խոստովանելով՝ մեռնելու կը դատապարտուին · 14 Դանիէլ քիչ մը պայմանաժամ ձեռք բերելով՝ նրազը կը գտնէ · 19 զԱստուած կ'օրհնէ · 24 Թագաւորին առջեւը կը տարուի · 31 Երազը, 36 ու անոր մեկնութիւնը · 46 Դանիէլին յառաջանալը ·

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին՝ Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ. ու անոր ոգին խռովեցաւ, ու
2 քունը փախաւ · 3 եւ թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու քաղդեացիները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր երազները պատմեն. և անոնք եկան, ու թագաւորին առջեւը կայնեցան ·
3 Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ · Երազ տեսայ · ու իմ ոգիս կը խռովի
4 որ ան երազը գիտնամ · Ու քաղդեացիները թագաւորին *Ասորերէն ըսին · Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր · ըսէ՛ երազը քու ծառաներուդ, ու մենք մեկնութիւնը կ'ընենք ·
5 Թիւնը իմացընէնք · Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու քաղդեացիներուն ըսաւ · †Բանը ինծմէ ելաւ · Թէ որ երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, դուք կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր տուները աղբանոց պիտի ըլլան ·
6 Բայց թէ որ երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի իմացընէք, ինծմէ պարգեւներ, նուէրներ ու շատ պատիւներ պիտի առնէք · ուրեմն երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի
7 ծի իմացուցէք · Անոնք նորէն պատասխան տուին, ու ըսին · Թագաւորը թող ըսէ՛ երազը իր ծառաներուն, ու անոր մեկնութիւնը իմացընենք ·
8 Թիւնը իմացընենք · Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ · Ազէկ գիտեմ որ դուք ժամանակը ծախու կ'առնէք · վասն զի կը տեսնէք որ †բանը ինծմէ ելած է ·
9 Բայց թէ որ դուք երազը ինծի չյայտնէք, մէնէզի համար մէկ վճիռ կայ · վասն զի դուք մէջերնիդ որոշեցիք՝ որ իմ առջեւս սուտ ու խարէական խօսք մը զրուցէք՝ մինչեւ որ ժամանակը փոխուի · ուստի ըսէ՛ք ինծի երազը, որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք անոր մեկնութիւնը իմացընել ·
10 Քաղդեացիները թագաւորին առջեւը պատասխան տուին ու ըսին · Երկրի վրայ անանկ մարդ մը չկայ, որ կարող ըլլայ թագաւորին պահանջած բանը իմացընելու · ասոր համար բնաւ մէկ թագաւոր մը, նախարար մը, կամ իշխան մը ասանկ բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը, կամ հմայողէ մը, կամ
11 քաղդեայէ մը · Ու թագաւորին պահանջած բանը դժուար է · և ուրիշ մէկը չկայ որ զանիկայ թագաւորին առջեւը իմացընէ, բայց եթէ աստուածները՝ որ մեզմէ մէջ չեն բնակիր ·
12 Ասոր վրայ թագաւորը սրդողեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաստունները
13 տունները կոտրեն · Ու հրամանը ելաւ, և իմաստունները կը կոտրուէին · ու փնտռեցին Դանիէլը ու անոր ընկերները որ մեռցընեն ·
14 ցընէն · Անատենը Դանիէլ իմաստութեամբ ու խոհեմութեամբ խօսեցաւ թագաւորին խնամակալին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաստունները կոտրէ·
15 լու ելեր էր · Ո՞ թագաւորին իշխանին Արիովքին խօսեցաւ, ու ըսաւ · Ինչո՞ւ համար ան հրամանը թագաւորին երեսէն արտոր՝ նօք ելաւ · ան ատենը Արիովք
16 բանը Դանիէլին յայտնեց · Եւ Դանիէլ մնաւ, ու թագաւորին խնդրեց, որ իրեն ժամանակ տայ, որ մեկնութիւնը թագաւորին ի·
17 մացընէ · Ու Դանիէլ իր տունը գնաց, և ան բանը իր ընկերներուն՝ Անանիային, Միսայէլին ու
18 Ազարիային յայտնեց, Երբ աս գաղտնիքին համար՝ երկնից Աստուծմէն գթութիւն խնդրին, որպէս զի Դանիէլը ու անոր ընկերները՝ Բաբիլոնի մնացեալ իմաստուններուն հետ չկորսնցընեն ·
19 Եւ գաղտնիքը Էգիբերեան տեսիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուեցաւ · ան ատենը Դանիէլ երկնից
20 Աստուածը օրհնեց · Դանիէլ խօսեցաւ, ու ըսաւ · †Աստուծոյ անունը յաւիտենից յաւիտենիս օրհնեալ ըլլայ · Վասն զի իմաստութիւնը ու զօրութիւնը անորն
21 է · Եւ հատնիները ու ժամանակները փոխողը, Թագաւորներ վերցընողը, ու թագաւորներ դնողը անիկայ է · Հանիկայ իմաստուններուն իմաստութիւն կու տայ, ու հանճարեղներուն՝ գիտուե·
22 թիւն · Խորունկ ու ծածկուած բաները ինքը կը յայտնէ, Ի մութի մէջ եղածը գիտէ, ու յոյսը անոր
23 քովը կը բնակի · Ես քեզի գոհութիւն ու փառք կը մատուցանեմ՝ ով իմ հայրերուս Աստուածը, որ ինծի իմաստութիւն ու զօրութիւն տուիր · ու հիմա ինծի գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրե·

ա Ծն · խա · 8 ; ԳԼ · դ · 5 ;
բ Ես · ԺԲ · 1 ; ԳԼ · Զ · 18 ;
գ Ծն · խա · 8 ; Եզ · է · 11 ; ԳԼ · ե · 7 ;
դ Կա՞ · Քաղդեարէն
է Ի Թագ · ա · 31 ; ԳԼ · գ · 9 ; ե · 10 ; Զ · 6 · 21 ;
զ Կա՞ · Հրամանը
է Դ Թագ · ժ · 27 ; Եզր · Զ · 11 ; ԳԼ · դ · 29 ;
ը ԳԼ · ե · 16 ;
ի ԳԼ · ե · 17 ; Հմր 48 ;
ը Եփ · ե · 16 ;
ւ Կա՞ · Հրամանը
ր Ես · Գ · 11 ;

համար բնաւ մէկ թագաւոր մը, նախարար մը, կամ իշխան մը ասանկ բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը, կամ հմայողէ մը, կամ
11 քաղդեայէ մը · Ու թագաւորին պահանջած բանը դժուար է · և ուրիշ մէկը չկայ որ զանիկայ թագաւորին առջեւը իմացընէ, բայց եթէ աստուածները՝ որ մեզմէ մէջ չեն բնակիր ·
12 Ասոր վրայ թագաւորը սրդողեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաստունները կոտրեն · Ու հրամանը ելաւ, և իմաստունները կը կոտրուէին · ու փնտռեցին Դանիէլը ու անոր ընկերները որ մեռցընեն ·
13 Ան ատենը Դանիէլ իմաստութեամբ ու խոհեմութեամբ խօսեցաւ թագաւորին խնամակալին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաստունները կոտրէ·
14 լու ելեր էր · Ո՞ թագաւորին իշխանին Արիովքին խօսեցաւ, ու ըսաւ · Ինչո՞ւ համար ան հրամանը թագաւորին երեսէն արտոր՝ նօք ելաւ · ան ատենը Արիովք
15 բանը Դանիէլին յայտնեց · Եւ Դանիէլ մնաւ, ու թագաւորին խնդրեց, որ իրեն ժամանակ տայ, որ մեկնութիւնը թագաւորին ի·
16 մացընէ · Ու Դանիէլ իր տունը գնաց, և ան բանը իր ընկերներուն՝ Անանիային, Միսայէլին ու
17 Ազարիային յայտնեց, Երբ աս գաղտնիքին համար՝ երկնից Աստուածմէն գթութիւն խնդրին, որպէս զի Դանիէլը ու անոր ընկերները՝ Բաբիլոնի մնացեալ իմաստուններուն հետ չկորսնցընեն ·
18 Եւ գաղտնիքը Էգիբերեան տեսիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուեցաւ · ան ատենը Դանիէլ երկնից
19 Աստուածը օրհնեց · Դանիէլ խօսեցաւ, ու ըսաւ · †Աստուածոյ անունը յաւիտենից յաւիտենիս օրհնեալ ըլլայ · Վասն զի իմաստութիւնը ու զօրութիւնը անորն
20 է · Եւ հատնիները ու ժամանակները փոխողը, Թագաւորներ վերցընողը, ու թագաւորներ դնողը անիկայ է · Հանիկայ իմաստուններուն իմաստութիւն կու տայ, ու հանճարեղներուն՝ գիտուե·
21 թիւն · Խորունկ ու ծածկուած բաները ինքը կը յայտնէ, Ի մութի մէջ եղածը գիտէ, ու յոյսը անոր
22 քովը կը բնակի · Ես քեզի գոհութիւն ու փառք կը մատուցանեմ՝ ով իմ հայրերուս Աստուածը, որ ինծի իմաստութիւն ու զօրութիւն տուիր · ու հիմա ինծի գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրե·

ա Ծն · խա · 8 ; ԳԼ · դ · 5 ;
բ Ես · ԺԲ · 1 ; ԳԼ · Զ · 18 ;
գ Ծն · խա · 8 ; Եզ · է · 11 ; ԳԼ · ե · 7 ;
դ Կա՞ · Քաղդեարէն
է Ի Թագ · ա · 31 ; ԳԼ · գ · 9 ; ե · 10 ; Զ · 6 · 21 ;
զ Կա՞ · Հրամանը
է Դ Թագ · ժ · 27 ; Եզր · Զ · 11 ; ԳԼ · դ · 29 ;
ը ԳԼ · ե · 16 ;
ի ԳԼ · ե · 17 ; Հմր 48 ;
ը Եփ · ե · 16 ;
ւ Կա՞ · Հրամանը
ր Ես · Գ · 11 ;
ա Ծն · ԺԸ · 25 ;
բ Ելմ · ԺԲ · 8 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
գ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
դ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
է Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
զ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ը Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ի Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ը Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ւ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ր Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ա Ծն · ԺԸ · 25 ;
բ Ելմ · ԺԲ · 8 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
գ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
դ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
է Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
զ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ը Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ի Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ը Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ւ Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;
ր Ելմ · ԺԲ · 3 ; Ղե · ժ · 2 ; Բ Օր · ժ · 1 ; Ես · խդ · 8 ;

ն·ք·զհ· 603

ցինք . քանզի թագաւորին բանը մեզի գիտցուցիր ։

24 Ուստի Դանիէլ՝ Արիովքին առաջնը ելաւ , որն որ թագաւորը դրեր էր Բաբելոնի իմաստունները կորսընցընելու . դնաց ու անոր այսպէս ըսաւ . Բաբելոնի իմաստունները մի՛ կորսընցըներ . զիս թագաւորին առջևը տար , ու մեկնութիւնը թագաւորին իմացընեմ ։

25 Ան ատեն Արիովք արտորդօք Դանիէլը թագաւորին առջևը հանեց , ու անոր այսպէս ըսաւ . Հրէաստանի գերիներէն մարդ մը գտայ , որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ

26 թագաւորին ։ Պատասխան տուաւ թագաւորը ու ըսաւ Դանիէլին , որուն անունը Բաղտասասար էր՝ դուն կարո՞ղ ես դուն իմ տեսածի երազը , ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընելու ։

27 Դանիէլը թագաւորին առջևը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Թագաւորին հարցուցած գաղտնիքը՝ իմաստունները , հմայողները , մոգերը՝ բաղդ նայողները՝ թագաւորին յայտնելու կարող չեն .

ե Ծն·խ·տ· խա . 16 · Հիր 18 · 47 · Ամո . գ . 13 · = Ծն·խթ . 1 ·

28 ե Բայց երկինքի մէջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ ՝ինչ որ եղերն օրերը պիտի ըլլայ ։ Երազդ , ու անկողնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը՝ ասիկայ է .

ե Հիր 22·28 ·

29 Դուն , ով թագաւոր՝ քու անկողնիդ մէջը կը մտածէիր թէ ասկէտերը ինչ պիտի ըլլայ . ու գաղտնիքները յայտնողը՝ ըլլալու բանը

30 քեզի գիտցուց ։ ՀԵւ աս գաղտնիքը՝ չէ թէ ամէն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինծի յայտնուեցաւ , հապա մեկնութիւնը թագաւորին գիտցընելու համար , և որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս ։

ղ Տես Ծն · խա . 16 · Գոր . գ . 12 ·

ե Հիր 47 ·

31 Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տեսնէիր որ ահա՝ մէկ մեծ արձան մը կար . աս մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր , և անոր

32 երեսոյթը ահաւոր էր ։ ՀԱս արձանին գլուխը՝ զուտ ոսկիէ , անոր կուրծքը ու թևերը՝ արծաթէ ,

33 մէջքը ու ազդրերը՝ պղնձէ , սրունքները՝ երկաթէ , = ոտքերուն մէկ մասը՝ երկաթէ՝ ու մէկ մասը կաւէ

= Հիր 45 · Գաղ . գ . 2 · Զաք . գ . 6 · ե Կոր . ե . 1 · Երե . թ . 24 ·

34 էր ։ Դուն կը տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ Հառանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու

35 զանոնք փշրեց ։ Ան ատենը երկաթը , կաւը , պղինձը , արծաթը ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան , և ամառուան կալերուն Հմշեղին պէս եղան . ու հովը զանոնք տարաւ ,

ե Սաղ·ա·4 · Ովս . ժգ . 3 ·

ու Համենևին անոնց տեղ մը չգտնուեցաւ . բայց արձանը զարնող քարը՝ մեծ լեռ մը եղաւ , ամբ

36 բոլոր երկիրը լեցուց ։ Երազը ասէ . ու թագաւորին առջևը անոր մեկնութիւնը ըսինք ։

37 ՀՈվ թագաւոր՝ դուն թագաւորաց թագաւոր ես . Հվասն զի երկինքը Աստուածը քեզի՝ թագաւորութիւն , կարողութիւն , զո-

38 րութիւն ու պատիւ տուեր է . Հնէ մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած տեղերուն մէջ՝ դաշտի գազանները , ու երկինքի թռչունները քու ձեռքդ տուեր է , և անոնց ամենուն վրայ քեզ իշխան դրեր է . ՀԱն ոսկի

39 գլուխը դուն ես ։ Ու քեզմէ ետքը՝ Հմէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի ելլէ Հքեզմէ ցած , ու պղնձէ մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորութիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի

40 տիրէ ։ Եւ Հչորրորդ թագաւորութիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի ըլլայ . = ինչպէս որ երկաթը ամէն բանը կը փշրէ ու կը մանրէ , ասիկայ ալ՝ աս ամէն բանները կոտրող երկաթին պէս՝ փշրելով պի-

41 տի կոտրէ ։ Եւ որովհետև Հոտքերը ու մատերը՝ մէկ մասը բրուտի կաւէ , ու մէկ մասը երկաթէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի բաժնուի , բայց երկաթի պնդութենէ բան կը մնայ պիտի ունենայ . քանզի երկաթը տղմուտ կաւի հետ իրարու խառնած

42 տեսար ։ Ու ոտքերուն մատերը՝ մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը = է որ՝ ան թագաւորութեանը մէկ մասը ամուր , ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ ։

43 Եւ տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տեսնելը = է որ՝ անոնք մարդոց սերունդին հետ պիտի խառնուին . բայց անոնք իրարու պիտի չկպչին , ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ չխառնուիր ։

44 Ու ան թագաւորներուն օրերը՝ Հերկինքը Աստուածը մէկ թագաւորութիւն մը պիտի հանէ , Հոր անիկայ յաւիտեան պիտի չաւրի . և աս թագաւորութիւնը ուրիշ ժողովուրդի պիտի չթողուի . Հանկնակայ աս բոլոր թագաւորութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հաւտցընէ , ու

ե Սաղ·բ·9 · Ես . կ . 12 · ա Կոր . ժե . 24 ·

ե Հիր 34 · Ես·իբ·16 ·

45 ինքը յաւիտեան պիտի մնայ ։ Ենորովհետև դուն՝ առանց ձեռքի՝ լեռնէն կտրած քար մը տեսար , և ան՝ նիկայ՝ երկաթը , պղինձը , կաւը , արծաթը ու ոսկին փշրեց , մեծ Աստուածը՝ ասկէ ետքը ինչ ըլլալիքը թագաւորին գիտցուց . ու երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկնութիւնը հաւատարիմ ։

ն·ք·զհ· 603

ր Սաղ . լե . 10 · 36 ·

ր Ես . ր . 2 · 3 ·

ր Սաղ . ձ . 9 · = Եզր . է . 12 · Տես Ես . խե . 5 · Երեմ . իե . 6 · 7 · Եզեկ . իդ . 7 · Ովս . ը . 10 ·

ե Եզր . ա . 2 ·

ե Գաղ . գ . 21 · 22 · Երեմ . իե . 6 ·

ե Հիր 32 ·

ֆ Գաղ . ե . 28 · 31 ·

= Հիր 32 ·

բ Գաղ . է . 7 · 23 ·

է Հիր 33 ·

ր Հիր 28 ·

ե Գաղ . է . 3 · 34 · գ . 26 · է . 14 · 27 · Մրկ . գ . 7 · Ղուկ . ա . 32 · 33 ·

ղ Սաղ . բ . 9 · Ես . կ . 12 · ա Կոր . ժե . 24 ·

ե Հիր 34 · Ես·իբ·16 ·

ը Տես Գործ . ժ . 25 · ժդ . 12 · իբ . 6 ·

թագաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ, ու Դանիէլին երկրպագութիւն ըրաւ, և հրամայեց որ ընծայ՝ ու անուշ հոտեր մատուցանեն անոր։

47 Եւ թագաւորը Դանիէլին պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ի՛ր ճշմարիտ է ձեր Աստուածը՝ ինքն է աստուածներուն Աստուածը, և թագաւորաց Տէրը, ու գաղտնիքները յայտնողը. քանզի դուն կարող եղար այս գաղտնիքը յայտնելու։

48 Նէլու ։ Ան ատենը թագաւորը մեծցուց Դանիէլը, ու անոր շատ մեծ պարգեւներ տուաւ, և զանոնկայ Բաբիլոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ՝ ու Բաբիլոնի բոլոր իմաստնոց գլխաւորներուն

49 վրայ իշխան դրաւ։ Եւ Դանիէլը թագաւորէն խնդրեց, ու Բաբիլոնի գաւառին գործոցը վրայ՝ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը դրաւ. ու Դանիէլը թագաւորին դուռն էր։

ԳԼ. Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր Դուրայի մէջ ոսկիէ արձան մը կանգնելով՝ անոր նաւակատիքը կ'ընէ ։ 8 Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայով ամբաստանութիւն կ'ըլլայ թագաւորին, ըսելով թէ՝ արձանին երկրպագութիւն չեն ըներ ։ 13 Երրոր անոնց սպառնալիքներ կ'ըլլայ, անոնք հաստատութեամբ կը դատապարտին ։ 19 Աստուած կը փրկէ զանոնք հնոցին մէջէն ։ 26 Նաբուգոդոնոսոր եղած հրաշքը տեսնելով՝ զԱստուած կ'օրհնէ։

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն, ու լայնութիւնը վեց կանգուն. զանիկայ Բաբիլոնի գաւառը՝

2 Դուրա դաշտին մէջ կանգնեց։ Եւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրաման խրկեց՝ կուսակալները՝ նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, գանձապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները, ու գաւառներուն բոլոր իշխանները ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին

3 նաւակատիքին գան։ Ան ատենը կուսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, գանձապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները, ու գաւառներուն բոլոր իշխանները նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին նաւակատիքին ժողվուեցան, ու Նաբուգոդոնոսորին կանգնած արձանին առջևը կայնեցան։

4 Եւ մունետիկը ուժով կը կանչէր. «Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ՝ ձեզի կը ըսուի.

5 Երբոր փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին, ու

ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէք, Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի

6 գուէին ընէք. Եւ ով որ չկայնայ, ու երկրպագութիւն չընէ, նոյն ժամուն՝ Է բորբոքած կրակի

7 Ծոցին մէջը պիտի նետուի։ Ուստի երբոր բոլոր ժողովուրդները՝ փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսեցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ'իյնային, և Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին երկրպագութիւն կ'ընէին։

8 Ուստի ան ատենը քանի մը քաղդէացի մարդիկ. Է մտեցան, ու Հրեաներուն վրայով ամբաս-

9 տանութիւն ըրին. Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին խօսեցան, ու ըսին. Տ Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան

10 ապրէ կեցիր. Դուն՝ ով թագաւոր՝ հրաման ըրիր որ ամէն մարդ որ փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին, և ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէ, իյնայ ու երկրպագութիւն չընէ,

11 երկրպագութիւն ընէ. Եւ ով որ չկայնայ ու երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած կրակի Ծոցին մէջը նե-

12 տուի ։ Է քանի մը Հրեայ մարդիկ կան, որոնք դուն Բաբիլոնի գաւառին գործոցը վրայ դրիր, Շատրաք Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով. ասոնք մարդիկը քեզ բանի տուր չեն սեպեր՝ ով թագաւոր. քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ ։

13 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր սրտմտութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց, որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը բերեն. ուստի ան մարդիկը թագաւորին առջևը

14 բերին ։ Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր, ու անոնց ըսաւ. Ո՛վ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով՝ իրաւ է որ իմ աստուածներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն

15 չէք ըներ ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք, փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին, ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսած ատենիդ՝ իյնալու ու իմ շինած արձանիս երկրպագութիւն ընելու, աղեկ. բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի Ծոցին մէջը պիտի նետուիք.

Ն·ք·ԳՖ· 603
Ք Եզր· Ը·10 ։
Ժ ՀՀր 28 ։
Ի ՀՀր 6 ։
Լ ԳԼ·Դ·9 ։ Ե·11 ։
Ի ԳԼ·Դ·12 ։
Ժ Եսթ·Բ· 19, 21 ։ Գ· 2 ։
Իր 580
Ա ԳԼ·Բ·1 ։ Ը·25 ։

Ն·ք·ԳՖ· Իր 603
Ք Տի՛ս Երեմ. ԻԲ·22 ։ Ըզդ.·Ժգ· 15 ։
Ի ԳԼ·Ը·12 ։
Ժ Գլ·Բ·4 ։ Ե·10 ։ Ը· 6, 21 ։
Ա ԳԼ·Բ·49 ։

ԵՒ ով է ան Աստուածը , որ ձեզ իմ ձեռքէս պիտի ազատէ ։

16 Պատասխան տուին Սեդրաք , Միսաք ու Աբեդնագով , ու թա-
գաւորին ըսին . Ո՛վ Նաբուգոդոնոսոր՝ էաս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորու-
17 թիւն մը չունինք , Ահա մեր պաշտած Աստուածը՝ մեզ բորբոքած կրակի ջոցէն ազատելու կարող է . քու ձեռքդէդ ալ ճեղ պիտի ազա-
18 տէ , ով թագաւոր ։ Ապա թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ով թա-
գաւոր , որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր , և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ ։

19 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ , ու ա-
նոր երեսին երևոյթը փոխուեցաւ՝ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդ-
նագովին վրայ , և պատասխան տա-
լով՝ հրամայեց որ ջոցը՝ վառելու սովորութենէն եօթնապատիկ աւելի
20 վառեն . Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց՝ որ Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնա-
դովը կապեն , ու բորբոքած կրակի
21 ջոցին մէջը նետեն ։ Ան ատենը ան մարդիկը՝ իրենց անդրավարտիքնե-
րովը , բաճկոններովը , վերարկու-
ներովը , ու ամէն հանդերձներովը կապեցին , ու բորբոքած կրակի հը-
22 նոցին մէջը նետեցին ։ Եւ թագա-
ւորին հրամանը ստիպողական ըլա-
լուն , ու ջոցը շատ տաքցած ըլլա-
լուն համար , Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող մար-
դիկները՝ կրակին բոցը սպաննեց ։
23 Եւ ան իրեք մարդիկը՝ Սեդրաք , Միսակ ու Աբեդնագով՝ կապուած ինկան բորբոքած կրակի ջոցին մէ-
ջը ։

24 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ապշած՝ արտորնօք ոտք ելաւ , իր խորհրդականներուն յա-
յեցաւ , ու ըսաւ . Մենք կրակին մէջը իրեք կապուած մարդ չնետե-
ցինք . անոնք պատասխան տուին , ու թագաւորին ըսին . Ա՛յո , ով
25 թագաւոր ։ Անիկայ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ահա ես չորս արձակուած մարդ կը տեսնեմ՝ որ կը քալեն . անոնք ա-
մենևին վնաս մը չեն քաշեր . ու չորրորդին դէմքը Աստուածներու
26 որդիի մը կը նմանի ։ Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր՝ բորբոքած կրակի ջոցին դրանը մօտենալով , խոսե-
ցաւ ու ըսաւ . Ո՛վ Բարձրեալ Աստուածդին ծառաները՝ Սեդրաք , Միսաք և Աբեդնագով՝ դուրս ելէք ու հո՛ ելէք ։ Ան ատենը Սեդ-
րաք , Միսաք ու Աբեդնագով կրա-
27 կին մէջէն ելան ։ Եւ կուսակալ-
ները , նախարարները ու կառա-
վարիչները , ու թագաւորին խոր-
հրդականները ժողվուելնալ , և տե-
սան աս մարդիկները , ծ որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չտիրեց , ու անոնց գլխուն մէկ մա-
զը չխանձեցաւ , ու անոնց անդ-
րավարտիքները դոյներնին չնետե-
դին . անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար ։

28 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր՝ ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդնա-
գովին Աստուածը , որ իր հրեշտա-
կը խրկեց , ու իր ծառաները ազա-
տեց . վասն զի ի՛նոր ապաւինելով՝ թագաւորին խօսքը անարգեցին , ու իրենց մարմինները կրակի տուին , որպես զի իրենց Աստուածմէն զատ՝ ուրիշ աստուածոյ մը ծառայութիւն
29 ու երկրպագութիւն չընեն ։ Ուրեմն հրաման կու տամ՝ որ ամէն ժողովուրդ , ազգ ու լեզու , որ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդնա-
գովին Աստուածոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ , ի՛նոր կտոր կտոր ըլլայ , ու ա-
նոր տունը աղբանոց ըլլայ . Ա՛վասն զի ուրիշ աստուած չկայ , որ կա-
30 րող ըլլայ այսպէս ազատելու ։ Ան ատենը թագաւորը աւելի մեծցուց Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնա-
գովը Բաբիլոնի պաշտօնին մէջ ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր կը խոստովանի Աստուծոյ թագաւորութիւնը · 4 կը խօսի իր երազին վրայով , որ մարդեր չէին կրնար մեկնել ; 8 Դանիէլ երազը կը լսէ · 19 դանիկայ կը մեկնէ ; 28 Երազին կատարուելուն պատմութիւնը ։

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր՝ բո-
լոր երկրի վրայ բնակող բոլոր ժողովուրդներուն , ազգերուն ու լեզուներուն . Ձեր խաղաղութիւնը
2 շատնայ ։ Իմ առջևս հաճոյ եղե-
ցաւ , որ ի՛ բարձրեալ Աստուծոյն ինձի ըրած նշանները ու հրաշքնե-
3 րը յայտնեմ ։ Ի՛նոր նշանները ի՛նչ մեծ , ու հրաշքները ի՛նչ զօրաւոր են . անոր թագաւորու-
թիւնը տ՛յաւիտենական թագաւո-
րութիւն է . ու անոր իշխանու-
թիւնը գարէ՛ի գար կը մնայ ։

4 Ես Նաբուգոդոնոսորս երջանր իմ տանս մէջ հանգիստ էի , ու պայ-
5 տիս մէջ կը զուարճանայի , երազ տեսայ , որ զիս վախցուց . Ե՛ւ ան-
կողնիս վրայ իմ խորհուրդներս , ու իմ դլխուս տեսիլքները զիս
6 շփոթցուցին ։ Ուստի հրամայե-
ցի՝ որ բոլոր իմաստունները իմ առ-
ջևս բերելու հրաման ըլլի որ ա-

ՆԱՀԵՄԻԱ Ը · 2 , ԴԱՆԻԷԼ Ժբ · 35 ։

Ի ՏԵՌ ՄԱՆ · Ժ · 19 ։

ԵԶԵՔ · Թ · 2 ։

Ի ԾՆՆ · Ա · 6 ։ ԼԻ · 7 ։ ՍԱՂ · ԼԴ · 7 ։ ՀՄԻ 28 ։

Ն · Ք · Ջ · Ի · ԻԲՐ 580

ՂԵՒ · Ե · 2 ։ ԴԱՒԹ · Ժբ · 35 ։

Ի ՏԵՌ ՄԱՆ · Ժ · 19 ։

Ն · Ք · Ջ · Ի · ԻԲՐ 580

Ժ ԵՐԵ · Ժ · 34 ։

Ի ՍԱՂ · ԼԴ · 7 · 8 ։ ԵՐԵՄ · ԺԵ · 7 ։ ՏԵՌ ՂԼ · Ջ · 22 , 23 ։

Լ ԳԼ · Ջ · 26 ։

Ի ԳԼ · Բ · 5 ։ Ի ԳԼ · Ջ · 27 ։

ԻԲՐ 570

— ԳԼ · Գ · 4 ։ Ջ · 25 ։

Բ ԳԼ · Դ · 26 ։

Ե ԳԼ · Ջ · 27 ։

Պ ՀՄԻ 34 ։ ԳԼ · Բ · 44 ։ Ջ · 26 ։

Ի ԳԼ · Բ · 28 , 29 ։

Ղ ԳԼ · Բ · 1 ։

Ն·Ք·ՂԴ· մէջ 570

Ե ԳԼ·Բ·2։

Նոնը ինձի երազին մեկնութիւնը
7 դիւցընել։ Ես Ն ատենը մոգերը,
հմայողները, քաղդեացիները ու բաղդ
նայողները եկան, ու ես երազը ա-
նոնց առջեւը ըսի. բայց անոնք
չկրցան մեկնութիւնը ինձի դիւ-
8 ցընել։ Ու վերջապէս Դանիէլը
առջեւս եկաւ, (որուն անունը՝ իմ
աստուածոյս անունովը համեմատ՝
Բաղտասասար է կոչուի, ու որ իր
Ե ԳԼ·ա·7։ Ր Լա·կդ· 11։ Հմր 13։ ԳԼ·Բ·11։ Ե·11·14։ Ե ԳԼ·Բ·48։ Ե·11։

ներսի դին սուրբ աստուածներուն
հոգին կայ, ու անոր առջեւը երա-
9 զը պատմեցի ըսի. Ո՛վ Ե մոգերուն
իշխանը Բաղտասասար. որովհետեւ
գիտեմ որ քու ներսի դիդ սուրբ
աստուածներուն հոգին կայ, ու
քեզի բնաւ մէկ գաղտնիք մը նե-
ղուիլ չտար. հիմա տեսած երա-
զիս տեսիլքները, ու դուն անոնց
մեկնութիւնը ըսէ՛։
10 Իմ անկողինիս մէջ գլխուս տե-
սիլքները ասոնք էին. Ես կը տես-
նէի որ՝ ահա երկրին մէջ Ե ծառ մը
Ե Եզեկ·լա·3, ը, Հմր 20։ 11 կար, ու անոր բարձրութիւնը մեծ
եր։ Ան ծառը մեծցաւ, և ու-
ժովցաւ, ու անոր բարձրութիւնը
մինչև երկինքը հասաւ. ու անիկայ
բոլոր երկրիս ծայրերէն կը տես-
12 նուէր։ Անոր տերեւները գեղեցիկ,
ու պտուղը առատ էր. և անոր
վրայ ամենուն համար կերակուր
կար. և դաշտի անասունները անոր
Լ Եզեկ·ժե· 23։ լա·6։ Ցճա Ողբ·դ·20։ շուքին տակը կը նստէին, ու եր-
կինքի թռչունները անոր ոստերուն
վրայ կը բնակէին, և ամէն մարմին
13 անկէ կը կերակրուէր։ Անկողինիս
վրայ գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը
տեսնէի որ՝ ահա երկինքէն Ի * սուրբ
Ի Բ Օր·Լդ· 2։ Սաղ։ ճգ·20։ Հմր 17, 23։ ԳԼ·Բ·13։ Ջաք·ժգ· 5։ Ցուդ։ 14։ * Գաղտ. պահապան ու սուրբ մը
14 հրեշտակ մը" իջաւ. Անիկայ ու-
ժով կանչեց, ու ասանկ ըսաւ.
Ե Ծառը կտրեցէք, ու ոստերը մէկ-
դի՛ հանեցէք, տերեւները թօթա-
փեցէք, ու պտուղները ցրուեցէք.
Ի Եզեկ·լա· 12։ Ի անոր տակէն անասունները, ու
ոստերէն թռչունները փախչին.
15 Բայց արմատներուն բունը երկրի
Ե Մաա·գ· 10։ մէջ թողուցէք. ու երկաթէ և
պղնձէ կապանքով դաշտի խոտե-
րուն մէջը ըլլայ, ու երկինքին
ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը
անասուններու հետ՝ երկրի խոտին
16 մէջ ըլլայ. Անոր սիրտը մարդու
սրտէն փոխուի, ու անոր անասունի
սիրտ տրուի, և անոր վրայէն
Հ ԳԼ·ԺԸ·7։ 17 եօթը Հ ժամանակ անցնի։ Ա՛ս
բանը հրեշտակներուն վճիռովն է,
ու աս խնդիրը սուրբերուն խօս-
քովն է. Որպէս զի ապրողները
գիտնան Վ.Թ.Ե բարձրեալը կը տիրէ
մարդոց թագաւորութեանը վրայ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ,
ու անոր վրայ՝ մարդոց անարգը կը
18 դնէ։ Ես Նաբուգոդոնոսոր Թա-

գաւորս՝ աս երազը տեսայ. ու
դուն՝ ով Բաղտասասար՝ անոր
մեկնութիւնը ըսէ. (վասն զի իմ
թագաւորութեանս բոլոր իմաս-
տունները կարող չեղան անոր մեկ-
նութիւնը ինձի դիտցընելու. բայց
դուն կարող ես. (դանդի քու ներ-
սի դիդ սուրբ աստուածներուն հո-
գին կայ։
19 Ան ատեն Դանիէլ՝ (որուն ա-
նունը Բաղտասասար էր, (մկ ժա-
մու չափ" հիացած մնաց. ու անոր
խորհուրդները զանիկայ խռովեցու-
ցին։ Պատասխան տուաւ Թա-
գաւորը, ու ըսաւ. Ո՛վ Բաղտա-
սասար՝ երազը, կամ անոր մեկնու-
թիւնը քեզ չխռովցընէ. պատաս-
խան տուաւ Բաղտասասար, ու ը-
սաւ. Ո՛վ տէր իմ, (երազը՝ քեզ
ատողներուն, ու անոր մեկնու-
թիւնը՝ քու թշնամիներուդ ըլլայ։
20 Ան տեսած ծառդ՝ որ մեծցաւ, և
ուժովցաւ, ու անոր բարձրութիւ-
նը մինչև երկինքը հասաւ, ու անի-
կայ բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր,
21 Եւ անոր տերեւները գեղեցիկ, ու
պտուղը առատ էր, ու անոր վրայ
ամենուն համար կերակուր կար,
անոր տակը դաշտի անասունները
կը բնակէին, ու անոր ոստերուն
վրայ երկինքի թռչունները կը կե-
22 նային, " Անիկայ դուն ես՝ ով
ԳԼ·Բ·38· թագաւոր, որ մեծցար, և ուժով-
ցար. և քու մեծութիւնդ բարձ-
րացաւ, ու մինչև երկինքը հասաւ,
Լ Երմ·իե· 6, 7, 8։ Ե Հմր 13։ Ե ԳԼ·ե·21։ Ե Մաա·գ· 10։ Ի Եզեկ·լա· 12։ Ե ԳԼ·ե·21։ Ե Հմր 32։ ԳԼ·ե·21։ ը։ Ե Հմր 17, 32։ Սաղ·ղ· 18։ Լ Երմ·իե· 5

ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի , — ե՛ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ճանչնալէդ ետքը ,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պի-
27 տի հաստատուի : Անոր համար՝
ով թագաւոր , թող իմ խրատս
քեզի հաճոյ երեւնայ . քու մեղե-
րըդ՝ արդարութեամբ , ու քու ան-
օրէնութիւններդ՝ ողորմելով *քաւէ . գուցէ երկա-
րութիւնդ երկրընայ :
28 Ա՛ս ամէնը՝ Նաբուգոդոնոսոր
29 թագաւորին վրայ եկաւ : Տաս-
ուերկուս ամիսէն ետքը՝ երբոր Բա-
բիլոնի թագաւորութեանը պալա-
30 տին վրայ կը ճեմէր , թագաւորը
խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ա՛ս չէ՞ ան
մեծ Բաբիլոնը՝ որ ես իմ զօրու-
թեամբս ու կարողութեամբս՝ իմ
մեծութեանս փառքին համար
թագաւորութեան տուն շինեցի :
31 Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին
բերանն էր , երկինքէն ձայն մը
իջաւ , ըսելով՝ Քեզի կ'ըսուի , ով Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւոր , թագաւո-
32 րութիւնը քեզմէ գնաց . Ու քեզ
մարդոց մէջէն պիտի վռնտեն , և
քու բնակութիւնդ դաշտի անա-
սուններուն հետ պիտի ըլլայ . քեզ
պիտի խոտուն՝ որ արջառներու պէս
խոտ ուտես . ու քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ
գիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ բարձրեալը կը տիրէ ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ :
33 Նոյն ժամուն մէջ աս իսօսքը Նա-
բուգոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ . ու մարդոց մէջէն վռնտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ
կ'ուտէր , և անոր մարմինը երկինքէն
ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ
մազերը՝ արծիւներու ձեւ-ձուի-
ցան պէս , ու ղոզունդները՝ թռչ-
նոցանց պէս կրնցան :
34 Եւ՝ ան օրերուն վերջը՝ ես Նա-
բուգոդոնոսոր՝ աչքերս երկինքը
վերցուցի , ու խելքս ինծի դար-
ձաւ , և Բարձրեալը օրհնեցի , ու
գովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ՝
որ յաւիտեան կենդանի է , ու
անոր իշխանութիւնը յաւիտե-
նական իշխանութիւն է , և անոր
թագաւորութիւնը դարէ դար
35 կը մնայ : Ու երկրիս բոլոր բնա-
կիչները ոչինչի պէս կը սեպուին .
և ան իկայ երկինքի զօրքերուն մէջ ,
ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր
ուզածը կը գործէ . ու ոնոր
ձեռքին դէմ դնող , կամ անոր՝
36 ի՞նչ կ'ընես դուղ չկայ : Ն
ատենը խելքս ինծի դարձաւ , ու
իմ թագաւորութեանս պատուոյն
հետ՝ իմ փառքս ու մեծվայելչ-
չութիւնս ինծի դարձաւ , և իմ
խորհրդականներս ու մեծամեծ-
ներս զիս փնտռեցին , ու իմ թա-
գաւորութեանս մէջ հաստատուե-
ցայ . և էինծի աւելի մեծ վեհա-
փառութիւն տրուեցաւ :
37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսորս՝
երկնից թագաւորը կը գովեմ , կը
բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ .
ինչու որ՝ Ամենը բոլոր գործերը
ճշմարտութիւն , ու ճամբաները
իրաւունք են . Ու անիկայ կա-
րող է ամբարտաւանութեամբ քա-
լողները ցածցընելու :

ԳԼ . Ե

1 Բաղտասարին ամբարիշտ խնճոյքը : 5 Ձեռ-
քի մը գրուածը՝ որ կախարդները չեն կրնար
կարդալ , թագաւորին սրտին խռովութիւն
կը պատճառէ : 10 Թագուհիին խրատովը
Դանիէլը կը բերուի . 17 որ թագաւորին
ամբարտաւանութիւնը ու կռապաշտութիւնը
յանդիմանելով , 25 կը կարդայ ու կը մեկնէ
ան գրուածը : 30 Թագաւորութիւնը Մա-
րաց ձեռքը կ'անցնի :

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծա-
մեծներէն հազար հոգիէ մեծ
կոչունք ըրաւ , ու հազարին առ-
2 ջևը գինի խմեց : Ու երբոր հաղ-
տասար գինիէն զուարթացաւ ,
հրամայեց որ Իր Հօրը Նաբու-
գոդոնոսորին՝ Երուսաղէմի տաճա-
րէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ
անօթները բերեն . որպէս զի թա-
գաւորը , ու իր մեծամեծները , իր
կնիկները ու հարճերը անոնցմով
3 խմեն : Ուստի Երուսաղէմ եղող
Աստուծոյ տանը տաճարէն հա-
նուած ոսկի անօթները բերին .
և թագաւորը , ու իր մեծամեծնե-
րը , իր կնիկները ու հարճերը
4 անոնցմով խմեցին : Անոնք գինի
խմեցին , ու ոսկիէ , արծաթէ ,
պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ
աստուածները գովեցին :
5 Նոյն ժամուն մէջ՝ մարդու
ձեռքի մատներ ելան , ու աշտանա-
կին դիմացը՝ թագաւորական պա-
լատին պատին ծեփին վրայ գրե-
ցին . և թագաւորը այն դրող ձեռ-
6 քին թաթը տեսաւ : Ան ատե-
նը թագաւորին գոյնը փոխուե-
ցաւ , ու անոր խորհուրդները զա-
նիկայ խռովեցուցին . այնպէս որ
մէջքին յօդուածները կը քա-
կուէին , ու ծունկերը իրարու
7 կը զարնէին : Թագաւորը բարձ-
րաձայն աղաղակեց՝ որ հմայող-
ները , քաղդեացիները ու բաղդ նա-
յողները բերեն . թագաւորը բա-
բիլոնի իմաստուններուն իսօսեցաւ՝
ու ըսաւ . Ով որ աս դիրը կար-
դայ , ու մեկնութիւնը ինծի ի-

Ն . Ք . Զ . Ե . 570

՝ Սաղ . խա . 1 , ՃԼ ;
* կամ՝ մեկ-դի ձգե .
Բ գ Թագ . ի . 29 ;

Ե Ղևտ . Ժգ . 18 ; ԳԼ . ե . 20 ;

՝ ԳԼ . ե . 5 ; Տես Ղևտ . ժբ . 20 ;
Ի Հմր 24 ;

Իբր 569
Ի Հմր 25 ;

Հմր 26 ;
Իբր 563
Ի ԳԼ . ժ . 7 ; Յայտ . դ . 10 ;
՝ Սաղ . ժ . 16 ; ԳԼ . բ . 44 ; ե . 14 ; Միք . դ . 7 ; Ղևտ . ա . 33 ;
Բ Ես . լ . 15 , 17 ;
Ա Սաղ . ճժե . 3 ; ՃԼ . 6 ;
Տ Յոբ . ԼԲ . 29 ;
Ի Յոբ . Թ . 12 ; Եսա . խե . 9 ; Հռոմ . Թ . 20 ;
Հմր 26 ;

Ն . Ք . Զ . Ե . Իբր 563

Ի Ցծս Յոբ . խբ . 12 ;

Ը Սաղ . ԼԲ . 4 ; Յայտ . ժե 3 ; ժգ . 7 ;
Բ Եզ . ժբ . 11 ; ԳԼ . ե . 20 ;

Իբր 538
՝ Եսթ . ա . 8 ;
Բ ԳԼ . ա . 2 ; Ցծս Երեմ . ծբ . 19 ;
Ի Ալ՛ Նահում . Հմր . ՀՄր 11 , 13 ; Բ Թագ . Թ . 7 ; Բ Պտ . ժե . 10 ; Երեմ . Իե . 7 ;

Ի Յայտ . Թ . 20 ;

Տ ԳԼ . դ . 31 ·

Ի Ֆաս . բ . 10 ;
Ղ ԳԼ . Ր . 2 ; դ . 6 ;
Ի Ես . Լսե . 13 ;

Ն·Բ·ԳԲ· Իրր 538

մացընէ , ծիրանի պիտի հագնի , ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պիտի դրուի . և թագաւորութեան մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս ։

Ը Ես ԳԼ· Ը·2 ։

8 լայ ։ Ուստի թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան . բայց գիրը կարդալու , ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին գիտցնելու կարող

Ե ԳԼ·Բ·27 ։ Դ·7 ։

9 չեղան ։ Ան ատենը բաղտասար թագաւորը սաստիկ խռովեցաւ , ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ . անոր մեծամեծներն ալ սարսափեցան ։

Ժ ԳԼ·Բ·1 ։

10 Եւ թագուհին՝ թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ՝ կոչունքին տունը եկաւ . — թագուհին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրի կեցիր . քու խորհուրդներդ քեզ չխռովեցընեն , ու երեսդ

Է ԳԼ·Բ·4 ։ Դ·9 ։

11 բեսիդ գոյնը չփոխուի . Եղիր թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ , որ անոր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , և քու հօրդ օրերը՝ անոր վրայ լոյս , հանճար , ու աստուծոյ իմաստութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ , և քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ զանի-

Լ ԳԼ·Ե·18 ։ Դ·8,9,18 ։

կայ Եմոգներուն , Հմայողներուն , քաղդեացիներուն — բաղդ նայողը

Ի ԳԼ·Դ·9 ։

12 ներսն վրայ իշխան գրաւ ։ Ծքանզի աս յաջողութիւնը գովը այնչափ Դանիելին՝ որուն անունը թագաւորը բաղտասար դրաւ , գերազանց հոգի , գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու , առեղծուածները յայտնելու , ու դժուարին խնդիրները լուծելու . հիմա Դանիէլը թող կանչուի , ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ ։

Ժ ԳԼ·Գ·8 ։

Ժ ԳԼ·Գ·8 ։

13 Ան ատենը Դանիէլը թագաւորին առջևը տարուեցաւ . թագաւորը խօսեցաւ , ու Դանիէլին ըսաւ . Իմ թագաւոր հօրս՝ Հրեաստանէն բերած Հրէաստանի գերիներէն եղող Դանիէլը դուն ես .

ՀՀԺր 11 ։ 12 ։

14 Ես զի քեզի համար լսեցի որ՝ Հքու ներսի դիդ աստուածներուն հոգին կայ , և քու քովդ լոյս , հանճար ու գերազանց իմաստու-

Ե ԳԼ·Բ·1 ։

15 Թիւն կը գտնուի ։ Ու հիմա իմ առջևս իմաստուններ — հմայողներ բերուեցան , որ աս գրուածը կարդան , ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընեն . բայց անոնք չկրցան աս խօսքին մեկնութիւնը իմա-

Ե ԳԼ·Բ·4 ։ Դ·9 ։

16 ցընել . Ու ես քեզի համար լսեցի որ՝ մեկնութիւններ տալու , ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես . Հիմա թէ որ դուն ան գրուածը կարդալու , և անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցնելու կարող

Լ ԳԼ·Ե·29 ։ Դ·7 ։

ըլլաս , ծիրանի պիտի հագնիս , և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ պիտի դրուի , ու թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս ։

17 Ան ատենը Դանիէլ պատասխան տուաւ , ու թագաւորին առջևը բսաւ . Քու պարգևներդ քեզի ըլլան , ու տուրքերդ ուրիշին տուր . բայց ես ան գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ , ու մեկնութիւնը

Ե ԳԼ·Բ·6 ։

18 անոր գիտցնեմ ։ Ո՛վ թագաւոր՝ Բարձրեալ Աստուածը՝ քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին՝ թագաւորութիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու

Բ ԳԼ·Բ·37 ։ 38 ։ Դ·17 ։ 22 ։ 25 ։

19 փառք տուաւ . Եւ անոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները՝ անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնային , անիկայ ուզածը կը մեռցընէր , և ուզածը կը թողուր . անիկայ ուզածը կը բարձրացընէր ,

Ա Երեմ. Խ·7 ։ ԳԼ·Դ·4 ։

20 և ուզածը կը ցածցընէր ։ Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ , ու անոր հոգին ամբարտաւանութեամբ կարծրացաւ , իր թագաւորութեանը աթոռէն ինկաւ , ու

Ն ԳԼ·Դ·30 ։ 37 ։

21 պատիւը անկէ առնուեցաւ . Եւ անիկայ մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ , ու անոր սիրտը անասնոց պէս եղաւ , և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ . արջառներու պէս խոտ կը կերցընէին անոր . ու անոր մարմինը երկինքին ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ գիտցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ ։

Լ ԳԼ·Դ·32 ։ ՃՃ ։

Ա ԳԼ·Դ·17 ։ 25 ։

22 Ու դուն՝ ով Բաղտասար անոր որդին՝ Եղիր սիրտդ չխոնարհեցուցիր ,

Ե Ր ՄՆ ։ Լէ· 23 ։ ԼԷ·12 ։ Դ ՀՀր 3 , 4 ։

23 Թէև աս ամէնը գիտցար . Ձհապա երկնից Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր . ու անոր տանը անօթները քու առջևդ բերին . և դուն , ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկներդ ու հարճերդ՝ անոնցմով գինի խմեցիք . և դուն՝ արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ չտեսնող աստուածները գովեցիր , Ձորոնք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն , ոչ ալ բան մը գիտեն . և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու

Հ Սաղ· ՃԺԹ· 5 ։ 6 ։

շունչդ , և որուն են քու ամէն

Ա Երեմ. Ժ· 23 ։

24 ճամբաներդ , չփառաւորեցիր . Անոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրկուեցաւ , ու աս գրուա-

25 ծը գրուեցաւ ։ Եւ գրուած գիրը ասիկայ է . * ՄԱՆԷ , ՄԱՆԷ , ԹԵ-

* Յ· Համ· բուած , Համբուած , կըշռուած ու բաժնուած ։

26 ԿԷՂ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ " ։ Ա- խօսքին մեկնութիւնը աս է . Մանէ . Աստուած քու թագաւորութիւնդ համրեց , ու զանիկայ վերջացուց ։

Ա Յոբ· լա· 6 ։ Սաղ· կբ· 9 ։

27 Թեկէղ . կշռուած կշռուելուս ,

28 ու պակաս դանուեցար ։ Փարէս . քոռ Թագաւորութիւնդ բաժնուեցաւ, և Մարաց ու Պարսից տըրուեցաւ ։
29 Ան ատենը Բաղտասար հրամայեց, ու Դանիէլին ծիրանի հագցուցին, ու պարանոցը ոսկի մանեակ դրէն, և անոր համար մէնեմ տիկ կանչել տուին՝ որ Թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան ըլլայ ։
30 Այնպէս գիշերը Քաղդէացւոց Բաղտասար Թագաւորը սպանուեցաւ
31 ու Թագաւորութիւնը Մարաց Դարեհ Խաբորը առաւ, երբոր վաթսունուերկու տարեկան չափ էր ։

ԳԼ . Զ

1 Դանիէլ՝ Թագաւորութեանը երեսի հրամանատոր կ'ըլլայ . 4 միւս հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին դէմ դաւճանութեան խորհուրդ ընելով՝ մէկ կռապաշտական վճիռ մը ձեռք կը բերեն ։ 10 Դանիէլ կամ բաստանուի պատուիրանազանցութեան յանցանքով, ու առիւծներուն գուբը կը ձգուի ։ 18 Դանիէլ կ'ազատի . 24 իսկ անոր թշնամիները առիւծներէն կը պատառուին ։ 25 Թագաւորը հրովարտակով մը կը փառաւորէ զԱստուած ։

1 Դարեհին առջևը հաճոյ երևցաւ, որ Թագաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսակալներ դնէ, որոնք բոլոր Թագաւորութեանը
2 մէջ ըլլան . եւ անոնց վրայ իրեք հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ էր . որպէս զի ան կուսակալները ատոնց հաշիւ տան, որ Թագաւորին
3 վնաս չըլլայ ։ Ու աս Դանիէլը՝ Հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախապատիւ էր . Է վասն զի անոր վրայ դերազանց հոգի կար . ու Թագաւորը միտք ունէր որ զանիկայ բոլոր Թագաւորութեանը վրայ դնէ ։
4 Եւ հրամանատարները ու կուսակալները՝ Թագաւորութեանը դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային . բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն մը գտնելու կարող չեղան . վասն զի անիկայ հաւատարիմ էր . ու անոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք մը կամ չարութիւն
5 մը չգտնուեցաւ ։ Ուստի աս մարդիկը ըսին . Մենք աս Դանիէլին դէմ ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի չգտնենք, բայց եթէ անոր դէմ՝ անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք ։
6 Ան ատենը հրամանատարները ու կուսակալները Թագաւորին քովը ժողվուեցան, ու անոր այսպէս ըսին . Տ՛վ Դարեհ Թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր ։ Թագաւորութեանը բոլոր հրամանատարները,
7 նախարարները, կուսակալները, խորհրդականները ու կառավարիչները խորհուրդ ըրին, որ Թագաւորական հրաման մը սրոշուի, և արգելչ օրէնք մը հաստատուի, թէ ով որ մինչև երեսուն օր ինդրուած մը ինդրէ մէկ աստուծմէ մը, կամ մարդէ մը, բաց ի քեզմէ՝ ով Թագաւոր, առիւծներուն գուբը
8 նետուի ։ Հիմա ով Թագաւոր՝ արգելչ օրէնքը հաստատէ՝ ու հրովարտակը ստորագրէ՝ որ Մարաց ու Պարսից անխափանելի օրէնքին համեմատ չփոխուի ։
9 Ասոր համար Դարեհ Թագաւորը հրովարտակը ու արգելչ օրէնքը ստորագրեց ։
10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը ստորագրուեցաւ, իր տունը դնաց . ու իր սենեակին մէջը պատուհանները Երուսաղէմ բաց էին, և օրը իրեք անգամ ծունկի վրայ գալով աղօթք կ'ընէր, ու իր Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր առջի սովորութեանը
11 Թեանը պէս ։ Ուստի աս մարդիկները ժողվուեցան, ու Դանիէլը գտան՝ որ իր Աստուծոյն առջևը
12 աղօթք ու աղաչանք կ'ընէր ։ Ան ատենը մտնեցան, ու Թագաւորին առջևը՝ Թագաւորին արգելչ օրէնքին վրայով ըսին . Դուն մէկ արգելչ օրէնք մը չստորագրեցիր, թէ ով որ մինչև երեսուն օր Աստուծմէ մը կամ մարդէ մը, բաց ի քեզմէ՝ ով Թագաւոր, առիւծներուն գուբը նետուի . Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ . Ատ խօսքը ճշմարիտ է՝ Մարաց ու Պարսից անխափանելի
13 օրէնքին համեմատ ։ Ան ատենը անոնք պատասխան տուին, ու Թագաւորին առջևը ըսին . Յուդայեցւոց գերութեանը որդիներէն եղող Դանիէլը՝ քեզ և քու ստորագրած արգելչ օրէնքիդ բանի տեղ չսեպեր՝ ով Թագաւոր, հապա օրը իրեք անգամ իր խնդրուածքը
14 կը մատուցանէ ։ Ան ատենը Թագաւորը սիրտը դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազատէ, ու մինչև արևուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ապրեցնէ ։
15 Բայց ան մարդիկները Թագաւորին քովը ժողվուեցան, ու Թագաւորին ըսին . Ով Թագաւոր՝ գիտցիր որ Մարաց ու Պարսից օրէնքը աս է, որ Թագաւորին ամէն հաստատած արգելչ օրէնքը ու հրամանը
16 չփոխուի ։ Ան ատենը Թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլը բերին, և

ՆՀ . Ք . ՂՖ . իբր 538
Ես . իա . 2 ։ Հմր 31 ։ Գլ . Թ . 1 ։
Գլ . Զ . 28 ։
Ե Հմր 7 ։
Ա Սրեմ . Ա . 31 ։ 39 ։ 57 ։
Գլ . Թ . 1 ։
Ա Ես . 45 ։
Ա Սրեմ . Բ . 3 ։ Հմր 21 ։ Գլ . Բ . 4 ։
ՆՀ . Ք . ՂՖ . իբր 537
Ե Եսթ . ա . 19 ։ Բ . Տ ։ Հմր 12 ։ 15 ։
Ե Եսթ . ա . 17 ։ Գաղ . Բ . 1 ։ 2 ։ 15 ։ Գ . 1 ։ Ժ . 9 ։
Ը Գլ . Գ . Տ ։
Ե Հմր Տ ։
Ժ Գլ . ա . 6 ։ Թ . 13 ։
Ի Գլ . Գ . 12 ։
Լ Մաք . Ջ . 26 ։
Ե Հմր Տ ։

զանիկայ առաւծներուն դուրը նետեցին։ Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշտես,
17 անիկայ քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ քար մը բերին, ու գուբին բերանը դրին. և Թագաւորը զանիկայ իր կնիքովը, ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին վրայով բան մը չփոխուի։
18 Ետքը թագաւորը իր տունը գնաց, ու գիշերը անօթի անցուց, և իր առջևը *նուագարաններ բերել չտուաւ. հու քունը իրմէ փախաւ։
19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ վեր եղաւ, ու արտորդք առաւծ
20 ներուն գուբը գնաց։ Ու երբոր գուբին մօտեցաւ, տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց. Ով թագաւորը խօսեցաւ, ու Դանիէլին ըսաւ. Ով Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան, Քու Աստուածդ՝ որն որ դուն անդադար կը պաշտես, կարող եղաւ քեզ ա-
21 ռիւծներէն ազատելու։ Ան ատենը Դանիէլը թագաւորին ըսաւ. Ով թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր.
22 Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խըրկեց, ու առիւծներուն բերանը գոցեց, ու ինծի վնաս չտուին. վասն զի անոր առջևը՝ իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ. և քու առջևդ ալ՝ ով թագաւոր, մէկ
23 յանցանք մը ըրած չեմ։ Ան ատենը թագաւորը շատ ուրախացաւ, ու հրամայեց որ Դանիէլը գուբէն հանեն. և Դանիէլը գուբէն հանեցին. ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս մը չգտնուեցաւ. վասն զի իր Ա-
24 տուծոյն հաւատաց։ Եւ թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլին վրդովարար չարախօսութիւն ընող մարդիկները բերին. և զանոնք, *նանոնց տղաքները ու կիներն ա-
25 ռիւծներուն գուբը նետեցին. ու անոնք դեռ գուբին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին։
26 Ան ատենը Դարեհ թագաւորը՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն այսպէս գրեց. Ձեր խաղաղութիւնը շատնայ.
27 Ինծմէ հրաման ելաւ՝ որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ՝ Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դողալ ու վախնալ. Վասն զի անիկայ կենդանի Աստուած է, ու յաւիտեան կը կենայ. և անոր թագաւորութիւնը չյաւրուիր, ու անոր իշխանութիւնը մինչև վերջը
28 կը մնայ։ Անիկայ կազատէ ու կը փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ նշաններ ու հրաշքներ կընէ, որ Դանիէլը առիւծներուն բերնէն ազատեց։

Եւ այս Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը, ու Պարսիկ Կիւրոսին Թագաւորութեանըատենը յաջողութիւն գտաւ։

ԳԼ. Ե

1 Դանիէլին տեսած տեսիլքը յօրս կենդանիներու վրայով. 9 Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով. 15 Անոնց մեկնութիւնը։

1 Բաբիլոնի Բաղտասար թագաւորին առաջի տարին՝ Դանիէլ երազ տեսաւ, ու իր անկողնին մէջ իր գլխուն տեսիլքները. և անիկայ երազը գրեց, — բաներուն
2 համառօտութիւնը ըսաւ։ Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ. Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ՝ ահա երկինքին չորս հովերը մեծ ծովուն
3 վրայ կը յարձակէին։ Ու չորս մեծ գազաններ ելան, որոնք իրարմէ տարբեր էին։
4 Առաջինը առիւծի պէս էր, ու արծիւի թևեր ուներ. ու կը տեսնէի մինչև որ անոր թևերը փրցուեցան. ու երկրէն վերացաւ, և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ. ու անոր՝ մարդու սիրտ տրուեցաւ։
5 Եւ ահա մէկ ուրիշ, երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովին վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝ ակռաներուն մէջը՝ իրեք կողի ոսկոր կար. և անոր այսպէս ըսին.Ելի՛ր, շատ միս կեր։
6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի. և ահա ինծի նման մէկ ուրիշ մը՝ որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային. և գազանը չորս գլուխ ուներ, ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
7 Ասկէ ետքը՝ գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի, և ահա Է մէկ չորրորդ գազան մը. անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր. և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ուներ. անիկայ կ'ուտէր, ու կը փշրէր, ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր. ու իրմէ առաջ եղող. ամէն գազաններէն տարբեր էր. և ևս
8 տասը եղջիւր ուներ։ Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի, ահա Բանոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, որ անոր առջևէն առջի եղջիւրներուն իրերը խլուեցաւ. և ահա աս եղջիւրին վրայ՝ մարդու աչքերու պէս աչքեր, ու մեծ բաներ խօսող բերան կար։
9 Ես կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան, ու Հինաւուրցը

Ն. ք. գիրք 537
Ծ Ողբ. գ. 58։
Ի Մատ. իե. 66։
* Կամ՝ նուագարաններ
Հ Գլ. բ. 1։
Յ Տես Գլ. գ. 15։
Ղ Գլ. բ. 4։
Ճ Գլ. գ. 28։
Մ Եբր. ժա. 33։
Յ Եբր. ժա. 33։
Ն Եսթ. թ. 10։ Տես ը Օր. իդ. 16։ Դ Թագ. ժգ. 6։
Շ Գլ. գ. 1։
- Գլ. գ. 29։
Ո Սաղ. ղԶ. 1։
Չ Գլ. գ. 34։
Ղ Գլ. բ. 44։ գ. 3. 34։ է. 14. 27։ Ղբ. ա. 33։
Ն. ք. գիրք 537
- Գլ. գ. 3։
† Քահ. ձեռքէն
- Եզր. ա. 1. 2։
Վ Գլ. ա. 21։
իրք 555
- Թագ. ժբ. 6։ Տես Ամով. գ. 7։
Բ Գլ. բ. 28։
Ե Ցայտ. ժգ. 1։
Ը Բ Օր. իբ. 49։ Թագ. ա. 23։ Եբր. գ. 7, 13։ Խբ. 40։ Եզեկ. ժե. 3։ Ամբ. ա. 3։
Ի Գլ. բ. 39։
Ա Գլ. բ. 31։ Ե. 8։ Ը. 3։ Ժ. 1։ Ժա. 1։ Ժբ. 1։ Ժգ. 1։ Ժդ. 1։ Ժե. 1։ Ժզ. 1։ Ժէ. 1։ Ժը. 1։ Ժթ. 1։ Ի. 1։ Իա. 1։ Իբ. 1։ Իգ. 1։ Իդ. 1։ Իե. 1։ Իզ. 1։ Իէ. 1։ Իը. 1։ Իթ. 1։ Լ. 1։ Լա. 1։ Լբ. 1։ Լգ. 1։ Լդ. 1։ Լե. 1։ Լզ. 1։ Լէ. 1։ Լը. 1։ Լթ. 1։ Խ. 1։ Խա. 1։ Խբ. 1։ Խգ. 1։ Խդ. 1։ Խե. 1։ Խզ. 1։ Խէ. 1։ Խը. 1։ Խթ. 1։ Ծ. 1։ Ծա. 1։ Ծբ. 1։ Ծգ. 1։ Ծդ. 1։ Ծե. 1։ Ծզ. 1։ Ծէ. 1։ Ծը. 1։ Ծթ. 1։ Կ. 1։ Կա. 1։ Կբ. 1։ Կգ. 1։ Կդ. 1։ Կե. 1։ Կզ. 1։ Կէ. 1։ Կը. 1։ Կթ. 1։ Հ. 1։ Հա. 1։ Հբ. 1։ Հգ. 1։ Հդ. 1։ Հե. 1։ Հզ. 1։ Հէ. 1։ Հը. 1։ Հթ. 1։ Ղ. 1։ Ղա. 1։ Ղբ. 1։ Ղգ. 1։ Ղդ. 1։ Ղե. 1։ Ղզ. 1։ Ղէ. 1։ Ղը. 1։ Ղթ. 1։ Ճ. 1։ Ճա. 1։ Ճբ. 1։ Ճգ. 1։ Ճդ. 1։ Ճե. 1։ Ճզ. 1։ Ճէ. 1։ Ճը. 1։ Ճթ. 1։ Մ. 1։ Մա. 1։ Մբ. 1։ Մգ. 1։ Մդ. 1։ Մե. 1։ Մզ. 1։ Մէ. 1։ Մը. 1։ Մթ. 1։ Յ. 1։ Յա. 1։ Յբ. 1։ Յգ. 1։ Յդ. 1։ Յե. 1։ Յզ. 1։ Յէ. 1։ Յը. 1։ Յթ. 1։ Ն. 1։ Նա. 1։ Նբ. 1։ Նգ. 1։ Նդ. 1։ Նե. 1։ Նզ. 1։ Նէ. 1։ Նը. 1։ Նթ. 1։ Շ. 1։ Շա. 1։ Շբ. 1։ Շգ. 1։ Շդ. 1։ Շե. 1։ Շզ. 1։ Շէ. 1։ Շը. 1։ Շթ. 1։ Ո. 1։ Ոա. 1։ Ոբ. 1։ Ոգ. 1։ Ոդ. 1։ Ոե. 1։ Ոզ. 1։ Ոէ. 1։ Ոը. 1։ Ոթ. 1։ Չ. 1։ Չա. 1։ Չբ. 1։ Չգ. 1։ Չդ. 1։ Չե. 1։ Չզ. 1։ Չէ. 1։ Չը. 1։ Չթ. 1։ Պ. 1։ Պա. 1։ Պբ. 1։ Պգ. 1։ Պդ. 1։ Պե. 1։ Պզ. 1։ Պէ. 1։ Պը. 1։ Պթ. 1։ Ջ. 1։ Ջա. 1։ Ջբ. 1։ Ջգ. 1։ Ջդ. 1։ Ջե. 1։ Ջզ. 1։ Ջէ. 1։ Ջը. 1։ Ջթ. 1։ Ռ. 1։ Ռա. 1։ Ռբ. 1։ Ռգ. 1։ Ռդ. 1։ Ռե. 1։ Ռզ. 1։ Ռէ. 1։ Ռը. 1։ Ռթ. 1։ Ս. 1։ Սա. 1։ Սբ. 1։ Սգ. 1։ Սդ. 1։ Սե. 1։ Սզ. 1։ Սէ. 1։ Սը. 1։ Սթ. 1։ Տ. 1։ Տա. 1։ Տբ. 1։ Տգ. 1։ Տդ. 1։ Տե. 1։ Տզ. 1։ Տէ. 1։ Տը. 1։ Տթ. 1։ Ր. 1։ Րա. 1։ Րբ. 1։ Րգ. 1։ Րդ. 1։ Րե. 1։ Րզ. 1։ Րէ. 1։ Րը. 1։ Րթ. 1։ Ց. 1։ Ցա. 1։ Ցբ. 1։ Ցգ. 1։ Ցդ. 1։ Ցե. 1։ Ցզ. 1։ Ցէ. 1։ Ցը. 1։ Ցթ. 1։ Փ. 1։ Փա. 1։ Փբ. 1։ Փգ. 1։ Փդ. 1։ Փե. 1։ Փզ. 1։ Փէ. 1։ Փը. 1։ Փթ. 1։ Ք. 1։ Քա. 1։ Քբ. 1։ Քգ. 1։ Քդ. 1։ Քե. 1։ Քզ. 1։ Քէ. 1։ Քը. 1։ Քթ. 1։ Օ. 1։ Օա. 1։ Օբ. 1։ Օգ. 1։ Օդ. 1։ Օե. 1։ Օզ. 1։ Օէ. 1։ Օը. 1։ Օթ. 1։ Ֆ. 1։ Ֆա. 1։ Ֆբ. 1։ Ֆգ. 1։ Ֆդ. 1։ Ֆե. 1։ Ֆզ. 1։ Ֆէ. 1։ Ֆը. 1։ Ֆթ. 1։

Ն · ք · գԲ · Իսր 555

Նստաւ . Թանոր գլեստը ձիւնի պէս ճերմակ ու գլխուն մազը մաքուր բուրդի պէս էր . անոր աթոռը կրակի բոցի պէս , ու անիւները
10 վառած կրակի պէս էր ։ Անոր առ- ջևէն կրակի գետ կ'ելլէր ու կը վա- ղէր . Հազարք հազարաց ծառա- յութիւն կ'ընէին անոր , և բիւրք բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին . դատաստանը բազմեցաւ , ու գիրքերը
11 բացուեցան ։ Ան ատենը կը նա- յեի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօս- քերուն ձայնին համար , մ ու նայե- ցայ մինչև որ ան գազանը սպան- նուեցաւ , և անոր մարմինը կոր- սուեցաւ , ու կրակի բոցերու տր-
12 րուեցաւ ։ Եւ միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ . բայց մինչև ժամանակ մը ու ատեն մը՝ կենաց երկարութիւն տրուեցաւ ա-
13 նոնց ։ Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա երկինքի ամպերով ՚մարդոյ Որդւոյն նման հոն կու գար , ու մինչև Հին- ւորը եկաւ . և զանիկայ անոր
14 առջևը մօտեցուցին ։ Ու անոր իշխանութիւն՝ պատիւ ու թագա- ւորութիւն տրուեցաւ , որ ամէն ժողովուրդները , ազգերը ու լե- զուները անոր ծառայութիւն ը- նեն ։ անոր իշխանութիւնը ՚յաւի- տենական իշխանութիւն է՝ որ չանցնիր , ու թագաւորութիւնը չաւրուիր ։
15 Ես Դանիէլս Հոգւով վշտացայ իմ ներսի դիս , և իմ գլխուս տե-
16 սիլքները զիս իւռվեցուցին ։ Հո- կայնոցներէն մէկուն մօտեցայ , ու աս ամէն բ՚ներ՚ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի . և անիկայ ինծի իմաստաւ , ու աս բաները մեկ-
17 նութիւնը ինծի գիտցուց ։ Ա՚ն չորս մեծ գազանները՝ չորս թագա- ւորներ են , որոնք երկրէն պիտի
18 ելլեն ։ Եւ թագաւորութիւնը՝ Վերջապէս սուրբերը պիտի առ- նեն , ու անոնք պիտի ժառանգեն թագաւորութիւնը յաւիտեան , և յաւիտեանս յաւիտենից ։
19 Եսքը ՚չորրորդ գազանին վրայով ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի , որ ա- նիկայ բոլոր միւսներէն տարբեր էր , ՚՚ խիստ ահելի էր . անոր ակռաները երկաթէ , և ըղուէնն- երը պղնձէ էին . անիկայ կ'ուտէր , կը փշրէր , ու մնացածը ոտքերովը
20 կը կոխէր . Ու անոր գլուխը եղող տասը եղջիւրներուն վրայով , ու մէկալ ելածին վրայով՝ որ անոր առջևէն իրիկը ինկան , այսինքն ան եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խոսող բերան ունէր , և անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր ։
21 Եես կը տեսնէի որ ՚ան եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ կ'ընէր ,
22 ու անոնց յաղթեց , Վերջապէս որ Հինաւուրցը եկաւ , ՚՚ և բարձրե- լոյն սուրբերուն իրաւունք տուե- ցաւ , ու ժամանակը հասաւ որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին։
23 Անիկայ այսպէս ըսաւ . Չորրորդ գազանը՝ երկրի վրայ չորրորդ թա- գաւորութիւն պիտի ըլլայ , որ ա- մէն թագաւորութիւններէն տար- բեր պիտի ըլլայ , ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ , ու զանիկայ պիտի
24 կոխէ ու փշրէ ։ Ես ան տասը եղջիւրները՝ ան թագաւորութե- նէն ելլելու տասը թագաւորներ են , ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի ելլէ , ու անիկայ առջևի- ներէն տարբեր պիտի ըլլայ , և ա- նիկայ իրեք թագաւոր պիտի կոր-
25 սուեցնէ . ՚՚Ու բարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի ըսէ , ու ՚՚բարձրե- լոյն սուրբերը պիտի մաշէ , և ՚՚պէ- տի մտածէ ժամանակներ ու օրէնք- ներ փոխելու . ու անոնք ՚՚մինչև ժամանակ մը , ժամանակներ , ու կէս ժամանակ ՚՚անոր ձեռքը պի-
26 տի տրուին ։ ՚՚Բայց ատենը պիտի բազմի , ու անոր իշխանու- թիւնը պիտի վերցրնեմ . ՚՚Նիս- մինչև վերջը բնաջինջ պիտի ընէն
27 ու կորսընցընեն ։ Ե՚ւ թագաւո- րութիւնը , ու իշխանութիւնը , ու բոլոր երկիրին տակը եղող թագաւորութեանց մեծութիւնը՝ բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուր- դին պիտի տրուի . ՚՚անոր թագա- ւորութիւնը յաւիտենական թա- գաւորութիւն է , ՚՚ու բոլոր իշ- խանները անոր պիտի ծառայեն , ու պիտի չնազանդին ։
28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է ։ Ջիս Դանիէլս՝ ՚՚իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին . ու երեսիս գոյնը փոխուեցաւ . և ՚՚՚՚ խօսքը սրտիս մէջը պահեցի ։

Գ Լ · Ը

1 Դանիէլին տեսիլքը խոյի ու բոջի վրայով ։ 15 Գաբրիէլ կը քաջալերէ Դանիէլը , ու տեսիլ- քը կը մեկնէ ։

1 Թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ ինծի Դանիէլիս տեսիլք երևցաւ ,
2 ան ՚՚առջի տեսածէս ետքը ։ Եւ տեսիլքի մէջ տեսայ . ու եղաւ որ տեսած ատենս , ես Եղամի գաւա- ռին մէջը եղող Շուշան մայրա- քաղաքն էի , ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ՝ Ուլայ գետին քովն էի ։
3 Եւ իմ աչքերս վերցուցի ու տե- սայ , և ահա գետին *քովը խոյ մը կայնած էր , ու անիկայ երկու եղ-

Ն · ք · գԲ · Իսր 555

՚՚Գլ · ը · 12 ։ 24 ։ ժա · 31 ։ Յայտ · ժա · 7 ։ ժգ · 7 ։ ԺԷ · 14 ։ ԺԹ · 19 ։

Ա ՀՀր 9 ։

՚՚ ՀՀր 18 ։ ա Կոր · գ · 2 ։ Յայտ · ա · 6 ։ ե · 10 ։ ի · 4 ։

բ Գլ · բ · 40 ։

գ ՀՀր 7 ։ 8 ։ 20 ։ Յայտ · ԺԷ · 12 ։

՚՚Ես · լԷ · 23 ։ Գլ · ը · 24 ։ 25 ։ ժա · 28 ։ 30 ։ 31 ։ 36 ։ Յայտ · ժգ · 5 · 6 ։

ե Յայտ · ԺԷ · 6 ։ ԺԸ · 24 ։

զ Գլ · բ · 21 ։

է Գլ · ԺՐ · 7 ։ Յայտ · ԺԸ · 14 ։

ը Յայտ · ժգ · 7 ։

՚՚ ՀՀր 10 ։ 22 ։

Բ ՀՀր 14 · 18 ։ 22 ։

ի Գլ · բ · 44 ։ Ղեւ · ա · 33 ։ Ես · ԺԸ · 84 ։ Յայտ · ժա · 15 ։

Ր Տես Ես · կ · 12 ։

ձ ՀՀր 15 ։ Գլ · ը · 27 ։ ԺՐ · 8 ։ 16 ։ Ղեւ · բ · 19 · 51 ։

Իսր 556

՚՚Գլ · է · 1 ։

Բ Եսթ · ա · 3 ։

՚՚ ԻԷր · առ · Ես · 8

ջիւր ունէր , և ան եղջիւրները բարձր էին , ու մէկը մէկալէն բարձր էր , ու ան բարձրը ետքէն
4 ելաւ ։ Եւ տեսայ զայն խոյը՝ որ էր եղջիւրներովը դէպ 'ի արեւմուտք , դէպ 'ի հիւսիս , ու դէպ 'ի հարաւ կը զարնէր , ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջեւը չէր կրնար կայնիլ , և անոր ձեռքէն ազատող չկար . Հապա անիկայ իր ուզածին պէս ըրաւ , ու մեծցաւ ։
5 Ու երբոր ես կը մտածէի , ահա արեւմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու քօշ մը եկաւ , ու գետնին չէր դպչէր . ու քօշը իր աչքերուն մէջտեղը Տ մէկ նշանաւոր
6 եղջիւր մը ունէր . Եւ անիկայ հասաւ մինչեւ երկու եղջիւր ունեցող խոյը , որն որ տեսայ որ գետին քովը կայնած էր , ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ
7 յարձակեցաւ ։ Եւ տեսայ որ խոյին մօտեցաւ , ու անոր վրայ կատղելով՝ խոյը զարկաւ , և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց . ու խոյը ոյժ չունէր որ անոր առջեւը կայնի . ու զանիկայ գետինը զարկաւ , ու զանիկայ կոխկռտեց . և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ ։
8 Ու այծերու քօշը խիստ մեծցաւ . ու անիկայ ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , և անոր տեղը՝ դէպ 'ի երկինքին չորս հովերը Ր չորս նշանաւոր եղջերաբեր ելան ։
9 Ու անոնց մէկէն պղտիկ եղջիւր մը ելաւ . և անիկայ Ս դէպ 'ի հարաւ , դէպ 'ի արեւելք ու դէպ 'ի Ե փա-
10 ռաւոր երկիրը խիստ մեծցաւ . Ու Ի մինչեւ երկնից զօրքը Ժ մեծցաւ , և Ի զօրքէն , ու աստղերէն դետինը ձգեց , ու զանոնք կոխկռտեց .
11 Ու մինչեւ Լ զօրաց Իշխանը Ի զինքը բարձրացուց . Ժ ու անկէ Ի մշտնջենաւոր պատարագը վերցուեցաւ , և անոր սրբարանին բնակարանը կործանե-
12 ցաւ ։ Ու Հ՞ զօրք մը ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր պատարագին դէմ դրաւ՞ , ու Յ ճշմարտութիւնը գետինը ձգարկաւ , ու ըրած տեսաւ ,
13 և յաջողեցաւ ։ Ու լսեցի որ Ֆ մէկ սուրբ մը կը խօսէր . և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ . Մինչեւ երբ պիտի մնայ տեսի-
14 լը՝ մշտնջենաւոր պատարագին , ու աւերող ամբարշտութեանը , ու սրբարանին , և զօրքին կոխուելու տրուելուն տե-
15 սիլքը մինչեւ ԸՐԲ ՊԷՏ ԳՒՇ ։ Ու անիկայ ինծի ըսաւ . Մինչեւ երկու հազար իրեք հարիւր Ֆ օր . ետքը սրբարանը պիտի մաքրուի ։
Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ , ու Ֆ գիտենալ կը փընտրէի որ հասկընամ , ահա իմ դիմացս Ֆ մարդու կերպարանքով Գէնը

16 կը կայներ ։ Եւ Ն Ուլայ ձէնէն մէջէն մարդու ձայն լսեցի , որ կը կանչէր ու կ'ըսէր . Ն Ի Գաբրիէլ՝
17 տեսիլքը ատոր հասկցուր ։ Ու անիկայ իմ կեցած տեղիս մօտ եկաւ . ու երբոր եկաւ , վախցայ , ու երեսիս վրայ ինկայ . և անիկայ ինծի ըսաւ . Հասկցիր՝ որդի մարդոյ , որ աս տեսիլքը վերջին ժա-
18 մանակին համար է ։ Ու երբոր անիկայ ինծի հետ կը խօսէր , ես Թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկած էի . Ու անիկայ ինծի դպաւ , ու զիս իմ կեցած տեղս կայնե-
19 ցուց . Ու ըսաւ . Ահա քեզի կ'ի-մացընեմ բարկութեան վերջը ինչ ըլլալիքը . Վասն զի ՚՚ Ֆ Ի ԷԼ վերջի ժամանակին համար է ,
20 ՚՚ Ն քու տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր , Մարաց ու Պարսից
21 թագաւորներն է ։ ՚՚ Եւ Յ այծերու քօշը՝ Ցունաց թագաւորն է . ու անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղջիւրը՝ Ն առաջին թագաւորն է ։
22 Ֆ Եւ ան որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղը չորսը ելաւ , ՚՚ Է ՍԸ՝ Ն ազգէն չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ , բայց չէ թէ անոր զո-
23 րութեամբը ։ Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը՝ երբոր ամբարիշտները էրթայ ՍՓԲՐՂՈՒԹԻՆԸ լեցընեն , մէկ Ր պիտառես ու խորագէտ թագաւոր մը Ֆ պիտի
24 ելլէ . Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ , ՚՚ բայց չէ թէ իր զօրութեամբը . ու անիկայ սքան-չելի կերպով պիտի աւերէ . Ի և պի-տի յաջողի , ու բան պիտի տեսնէ , Ֆ ու զօրաւորները , և սրբոց ժողո-
25 վուրդը պիտի աւերէ . Ու Ֆ իր խել-քին միջոցովը՝ իր ձեռքին մէջ նէնգ-ութիւնը պիտի յաջողի , Ֆ և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ , ու խաղաղութեան մէջ շատերը պի-տի կորսընցընէ , և ՚՚ իշխանաց Իշ-խանին դէմ պիտի կենայ . բայց Ի ա-
26 ռանց ձեռքի պիտի կոտրի ։ Ի Եւ իրիկուան ու առտուան տեսիլ-քը՝ որ ըսուեցաւ , ճշմարիտ է . Ր ու դուն տեսիլքը գոցէ . քանզի շատ օրերու համար է ։
27 Ի Ու ես Դանիէլս մարեցայ , և քանի մը օր հիւանդացայ . ետքը ելայ Ն թագաւորին գործը տեսայ . ու տեսիլքին համար զարմացման մէջ էի . Ե ու մէկը չկար որ ‖ ԻՆՁ հասկրըներ՚՚ ։

ԳԼ · Թ

1 Դանիէլ գերութեան ժամանակին վրայ խոր-հելով , 3 միացյ խոստովանութիւն մը կ'ընէ , 16 ու աղաթքով կը խնդրէ որ Երուսաղէմ Ն-րոգութ , 20 Գաբրիէլ կ'իմացնէ անոր՝ Եօ-թանասուն շաբաթներուն վրայով ։

ՆԼ · ԺԸ · 6 , 7 ։
ԼՊԼ · Թ · 21 ։ Ղ.Ա · Ա · 19 , 26 ։
Ի Եզեկ · Ա · 28 ։ Ցայտ · Ա · 17 ։
ԼՊԼ · Ժ · 9 , 10 ։ Ղ.Ա · Թ · 32 ։
Ի Եզեկ · Ը · 2 ։
ԼՊԼ · Թ · 27 ։ Ժա · 27 , 35 · 36 ։ Ժբ · 7 ։ Ամ · Բ · 3 ։ — Հիր 3 ։ — Հիր 5 ։
Ֆ Ա — Յ · Մա-զաա
ԼՊԼ · Ժա · 3 ։ — Հիր 8 ։ ԳԼ · Ժա · 4 ։
ԸԲ Օր · ԽԸ · 50 ։
Ց Հիր 6 ։ — Ցայտ · Ժէ · 13 , 17 ։
Ֆ Հիր 12 ։ ԳԼ · Ժա · 36 ։
Ֆ Հիր 10 ։ ԳԼ · Է · 25 ։
ՀԼ · Ժա · 21 , 23 · 24 ։
Ֆ Հիր 11 · ԳԼ · Ժա · 36 ։ — Հիր 11 ։ ԳԼ · Ժա · 36 ։
Ի Ցոբ · Լ Ի · 20 ։ Ողբ · Գ · 6 ։ ԳԼ · Բ · 34 , 45 ։
Ֆ ԳԼ · Ժ · 1 ։ Ե Եզեկ · Ժբ · 27 ։ ԳԼ · Ժ · 14 ։ Ժբ · 4 , 9 ։ Տ Ես Ցայտ · ԽԸ · 10 ։
Ի ԳԼ Է · 23 ։ Ժ · Տ · 16 ։
ՂԼ · Զ · 2 , 3 ։
Ի Տ Ես Հիր 16 ։
Ի Ա — Յ · — Բ — Ն Խա-նար ։

1 Ա՛ստուածոյ որդւոյն Դարեհին առ՚ի տարին՝ որ անիկայ Մա-
ծոյ սերունդէն էր , ու թագաւ-
2 ցուց թագաւորութեանը վրայ Քա-
գաւոր դրուեցաւ , Անոր թագա-
ւորութեանը առ՚ի տարին՝ ես Դա-
նիէլս գիրքերէն իմացայ ան տա-
րիներուն թիւը՝ որոնց համար Տէ-
րոջը խօսքը եղեր էր Երեմիա
մարգարէին , թէ եօթանասուն
տարիով պիտի վերջացըներ Երու-
սաղէմի աւերումները :
3 Ու ես իմ երեսս Տէր Աստուծոյ
դարձուցի , որ ծոմապահու-
թեամբ , քուրձով ու մոխիրով ա-
ղօթք ու աղաչանք մատուցանեմ .
4 Եւ իմ Տէր Աստուծոյս աղօթք ը-
րի , խոստովանեցայ , ու ըսի . Ո՛հ
Տէր՝ մեծ և ահաւոր Աստուած ,
որ քեզ սիրողներուն և քու պա-
տուիրանքներդ պահողներուն ուխտ
ու ողորմութիւն կը պահես .
5 Մենք մեղք գործեցինք , անօրէ-
նութիւն ըրինք , ու ամբարշտու-
թիւն ըրինք , և ապստամբ եղանք ,
ու քու պատուիրանքներէդ ու ի-
6 րաւունքներէդ խոտորեցանք . Ու Եւ
քու ծառաներուդ՝ մարգարէներուն
մտիկ չըրինք , որոնք մեր թագա-
ւորներուն , մեր իշխաններուն , ու
մեր հայրերուն , ու երկրին բոլոր
ժողովրդեանը՝ քու անունովդ խո-
7 սեցան : Ո՛վ Տէր՝ Է քեզի կը վայե
արդարութիւնը , ու մեզի՝ երեսի
ամօթը , (ինչպես որ այսօր Է-
ղ՚՚ ,) Ցուդայի մարդիկներուն ,
Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու
ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր Իս-
րայէլացիներուն՝ ան բոլոր երկիր-
ներուն մէջ՝ ուր որ դուն զանոնք
քշեցիր , անոնց քեզի դէմ ըրած
8 յանցանքին համար : Ո՛վ Տէր՝
Էերեսի ամօթ կը վայե մեզի , մեր
թագաւորներուն , մեր իշխաննե-
րուն ու մեր հայրերուն , ինչու որ
9 քեզի դէմ մեղք գործեցինք . Բայ-
ողորմութիւնը ու ներողութիւնը
մեր Տէր Աստուծոյն կը վայել .
վասն զի մենք անկէ ապստամբե-
10 ցանք , Եւ մեր Տէր Աստուծոյն
ձայնին մտիկ չըրինք որ անոր օ-
րէնքներուն քալենք , որոնք իր ծա-
ռաներուն՝ մարգարէներուն ձեռ-
11 քովը մեր առջեւը դրաւ : Ու Իսրա-
իսրայէլը քու օրէնքդ զանց ըրին ,
և քու ձայնիդ մտիկ չընելով խոս-
տորեցան . ուստի Աստուծոյ ծա-
ռային Մովսէսին օրինացը մէջ
գրուած անէծքը ու երդումը մեր
վրայ թափեցաւ . քանզի Անոր դէմ
12 մեղք գործեցինք . Ու մեր վրայ մեծ
չարիք բերելով՝ Հաստատեց իր
խօսքերը՝ որ մեր վրայով , ու մեղ
դատող մեր դատաւորներուն վրա-
յով խօսեր էր . անանկ որ Երուս-
աղէմի մէջ եղածին պէս՝ բոլոր
13 երկինքին տակը չեղաւ : Մովսէ-
սին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝
այս բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ .
Հակայն մենք մեր անօրէնութիւն-
ներէն դառնալու , և քու ճշմար-
տութեանդ խելամուտ ըլլալու հա-
մար՝ մեր Տէր Աստուծոյն երեսը
14 չաղաչեցինք : Եւ Տէրը Ի մաս չա-
րիքիս համար հսկելով՝ զանիկայ
մեր վրայ բերաւ . քանզի Ղմեր Տէր
Աստուածը իր ըրած բոլոր գործ-
քերուն մէջ արդար է . Բայց մենք
15 անոր ձայնին մտիկ չըրինք : Եւ
արդ՝ ով Տէր Աստուած մեր՝ Որ
քու ժողովուրդդ զօրաւոր ձեռքով
եգիպտոսի երկրէն հանեցիր , ու
քեզի Անուն վաստկեցար՝ ինչպես
որ այսօր Իէ՚՚ , Մենք մեղք
գործեցինք , ամբարշտութիւն ը-
16 րինք : Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր Քա-
րութեանդ համեմատ չնորհք ըրէ .
Ղքու սուրբ լեռնիդ՝ Երուսաղէմ
քաղաքէն քու սրտմտութիւնդ ու
բարկութիւնդ դառնայ . վասն զի
մեր մեղքերուն համար , ու Մեր
հարցը անօրէնութիւններուն հա-
մար՝ Ն Երուսաղէմը , ու քու ժողո-
վուրդդ Շամէն մեր բոլորտիքը է-
17 ղողներուն նախատինք եղան : Եւ
հիմա ով Աստուած մեր՝ քու ծա-
ռայիդ աղօթքը ու աղաչանքը լսէ ,
ու Երեսդը համար՝ Քրու ամայա-
ցած սրբարանիդ վրայ Երեսդ փայ-
18 լեցուր : Ականջդ խոնարհեցուր՝
ով Աստուած իմ , ու լսէ , աչքերդ
բաց , Ու տես մեր աւերումները ,
և ան քաղաքը՝ որուն վրայ քու
անունդ կոչուած է . վասն զի մեր
արդարութիւններուն համար չէ թէ մեր աղաչանքը չէ մատուցանենք . հապա քու մեծ
19 ողորմութեանդ համար : Ո՛վ Տէր՝
լսէ , ով Տէր՝ ներէ , ով Տէր՝ մտիկ
ըրէ , ու կատարէ . մի՛ ուշանար
Ցքեզի համար՝ ով Աստուած իմ .
քանզի քու քաղաքիդ վրայ , ու
քու ժողովրդեանդ վրայ քու ա-
նունդ կոչուած է :
20 Ու երբոր ես տակաւին կը խօ-
սէի , կ՚աղօթէի , և իմ մեղքս , ու
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը
կը խոստովանէի , և իմ Աստուծոյս
սուրբ լեռանը համար՝ իմ աղա-
չանքս իմ Տէր Աստուծոյս առջեւը
21 կը մատուցանէի . Երբոր ես տա-
կաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի ,
ահա ան առջի տեսիլքին մէջը տե-
սած Մարդս Գաբրիէլը՝ շուտ մը
թռչելով Ինձի դպաւ Իրիկուան
22 ղոհինատենը , Ու Ինձ հասկըցը-

Ը 1 Ես Եզրաս գրագիրը ելայ Բաբելոնէն , ու Պարսից թագաւորին Արտաշէս անունով տասներորդ տարին , ես ու իմ հետս եղող Իսրայէլացիներէն քահանաներ , Ղեւտացիներ , երգիչներ , դռնապաններ , ու Նաթինիներ , Երուսաղէմ եկանք , թագաւորին եօթներորդ տարին :
2 Ու Եզրասի հասան Եղիազարայ որդի Փենեհէսի որդի Ահարոնի քահանայապետին որդի Ազգիի որդի Զաքարիայի որդի Բեկղիայի որդի Աբիսուայի որդի Փենեհասի որդի Եղիազարայ որդի Ահարոնի գերագոյն քահանային որդի Սարայի որդի Եզրասի որդի Սարայիայի որդի Ազարիայի որդի Քեղկիայի որդի Սեղեմիայի որդի Սադոկայի որդի Ահիտոբայի որդի Ամարիայի որդի Ազարիայի որդի Մարայոթի որդի Զարհիայի որդի Ոզիի որդի Բոկկիի որդի Աբիսուայի որդի Փենեհասի որդի Եղիազարայ որդի Ահարոնի գերագոյն քահանային

Ն · ք · վճ · իբր 538

$ ԳԼ · ժ · 12 ·
= ԳԼ · ժ · 11 · 19 ·
Բ Մատ · իդ · 15 ·
$ Ես · ծգ · 10 ·
Ր Ես · ծգ · 11 · Երեմ · իդ · 5 , 6 · Երր · Թ · 12 · Ցայս · ժգ · 6 ·
Է Սադ · իե · 7 · Ղուկ · ա · 35 · Յօհ · ա · 41 · Երր · Թ · 11 ·
Ղ Տես Թուղ · ժգ · 34 · Եզեկ · գ · 6 ·
Է Հիր 23 · Մատ · իդ · 15 ·
Ը Եզր · գ · 24 · զ · 1 · 15 · է · 1 · Նեեմ · բ · 1 · 3 , 5 , 6 · Տ ·
Ր Ցօհ · ա · 41 · գ · 25 ·
* Եբր · Մեսիա
Ժ Ես · ծե · 4 ·
Ի Նեեմ · գ · Տ · 16 , 17 · 18 ·
Լ Ես · ծգ · Տ · Մար · Թ · 11 · Ղուկ · իդ · 26 , 46 ·
Խ Պետ · բ · 21 · գ · 19 ·
Ծ Մատ · Երր · 7 ·
Կ Ղուկ · ԺԹ · 44 ·
Հ Մատ · իդ · 2 ·
Ձ Մատ · իդ · 6 · 14 ·

իբր 534

Ղ Ես · ը · 7 · Տ · ԳԼ · ժա · 10 · 22 · Նաե · ա · 8 ·
Ճ Ես · ծգ · 11 · Մատ · իդ · 23 · Հռով · ե · 15 , 19 · Երր · Թ · 28 ·
Ճ Ես · խր · 6 · ծե · 3 · Երեմ · լա · 31 · Եզեկ · ժգ · 60 , 61 , 62 ·

† Կամ՝ աւրդ պղծութիւնը աշտարակին վրայ պիտ ըլլայ , եւ կամ՝ պղծութեանց Թևին վայ աւրդը պիտ էայ , ՚ի Մատ · իդ · 15 · Մար · ծգ · 14 · Ղուկ · իա · 20 · Տես Ես · ժ · 22 , 23 · իբ · 22 · ԳԼ · ժա · 36 · Ղուկ · իա · 24 · — = ԳԼ · ա · 7 · Բ ԳԼ · ը · 36 · Ցայս · ԺԹ · 9 · ‡ Եբր · զօրքը մեծ էր , կամ՝ պատերազմը մեծ էր · ¶ ԳԼ · ա · 17 · ը · 16 ·

նելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ , ու ըսաւ · Ո՛վ Դանիէլ՝ հիմա ելայ , որ քեզի խմաստութիւն սորվեցը-
23 նեմ ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը՝ պատգամ ելաւ , ու ես ելայ որ պատմեմ · = վասն զի դուն Ա-ռաջնայ սիրելի ես · ուրեմն Բ պատգամը մտիկ ըրէ , ու տեսիլքը հաս-
24 կրցիր ։ Ցանցանքը վերջացընելու , ու մեղքը հատցընելու , ¶ եւ ան-օրէնութիւնը քաւելու , ¶ յաւի-տենական արդարութիւնը բերելու , և տեսիլքը ու մարգարէութիւ-նը կնքելու , ու Խորհոց Սուրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ՝ Ղեսթանասուն եօթնեակ որո-
25 շուած է ։ Եւ Ի գիտցիր ու հակը-ցիր , որ Ըերուսաղէմը նորէն շինե-լու հրամանը ելլելէն՝ մինչև Բ * Օ-ծեալ Ժ իշխանը եօթնեակ , ու վաթսունուերկու եօթնեակ կայ · Ե նորէն հրապարակը ու Խարիսպը պիտի շինուի նեղութեան ժա-
26 մանակներու մէջ ։ Եւ վաթսուն-ուերկու եօթնեակէն ետքը ԼՕ-ծեալը պիտի կորուի · Բայց չէ Թէ իրեն համար · ու Ժ գալու իշ-խանին ժողովուրդը՝ Ի քաղաքը հու սրբարանը պիտի աւրէ · Յև վերջը Ղեղեղով պիտի ըլլայ · ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումներ
27 սահմանուած են ։ Ու մէկ եօթ-նեակ մը՝ ¶ շատերուն հետ ՚ուխտ պիտի հաստատէ , և եօթնեկին մէջտեղը զոհը ու պատարագը պիտ դադրեցնէ · ու †աւրողը՝ ՚պղծութեանց աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ" , մինչև որ աւրուածին վրայ Նախասահմանեալ կորուստը թափուի ։

ԳԼ · Ժ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցընելէն ետև տես-սիլք մը կը տեսնէ · 10 երբոր կը զօրնուրի , հրեշտակը զանիկայ կը մխիթարէ ։

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին եր-րորդ տարին՝ խօսք մը յայտ-նուեցաւ Դանիէլին , = որուն անուն-նը Բաղտասասար կոչուած էր · Բու-ան խօսքը ճշմարիտ էր , ու ‡մեծ տառապանաց վրայով էր" · ու Հա-նիկայ խօսքը հակըցաւ , ու տեսիլ-
2 քին տեղեակ եղաւ ։ Ան օրերը ես Դանիէլս՝ լման իրեք շաբաթ աու-
3 գի մէջ էի · Անուրճելի կերակուր չկերայ , ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ · Ու ամենևին էղէվ չօ-ծուեցայ , մինչև որ երեք շաբաթը լմընցաւ ։
4 Եւ առաջին ամսուն քսանուչորս-երորդ օրը՝ ես Տիգրիս լայնաց-
5 մեծ գետին եզերքն էի · Ու Ղայ-քերս վերցուցի ու նայեցայ , և Հա-հա կտաւ հագած , ու մէջքը Ըո-փազի ոսկիէ Բ գօտի կապած մարդ
6 մը կար · Եւ անոր մարմինը ծոսկե-քարի պէս , ու երեսը Խփայլակի ե-րևոյթի պէս , և աչքերը կրակի բոցերու պէս , ու թևերը Ե ու ոտ-քերը փայլուն պղնձի դոյնին պէս , Ե և իր խօսքերուն ձայնը բազմու-
7 թեան ձայնին պէս էր ։ Ու ես տեսիլքը՝ Ի մինակ ես Դանիէլս տես-այ , ու ինծի հետ եղող մարդիկ-ները տեսիլքը չտեսան · հապա ա-նոնց վրայ մեծ վախ ինկաւ , ու
8 փախան որ պահուըտին ։ Եւ ես մինակ մնացի , ու աս մեծ տեսիլքը տեսայ , Հու իմ վրաս ոյժ չմնաց , և իմ Ն վայելչութիւնս ապակա-նութեան դարձաւ , ու ալ ոյժ
9 չունեցայ ։ Եւ անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի , Լու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս՝ ապշած երեսիս վրայ գետինը ինկայ ։
10 ¶ Եւ ահա ինծի մէկ ձեռք մը դը-պաւ , ու զիս ծունկերուս , ու ձեռ-քերուս թաթերուն վրայ վերցուց ·
11 Եւ ինծի ըսաւ · Ո՛վ Դանիէլ՝ ՚սի-րելի մարդ , քեզի ըսելու խօսքերս հակըցիր , ու եղած տեղդ կայնէ · քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ · ու երբոր անիկայ աս խօսքը ինծի ը-
12 սաւ , դողալով կայնեցայ ։ Եւ ինծի ըսաւ · ՚Մի՛ վախնար , ով Դանիէլ · քանզի ան առաջի օրէն ՚ի վեր՝ որ քու սիրտդ տուիր հակը-նալու , և քու Աստուծոյդ առջևը քու անձդ խոնարհեցընելու , Ե քու խօսքերդ լսուեցան · ու ես քու
13 խօսքերուդ համար եկայ ։ Բայց Պարսից թագաւորութեանը իշ-խանը քսանուվեց օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ · սակայն ահա "Մի-քայէլ առաջին իշխաններէն մէկը՝ ինծի օգնութեան եկաւ · ու ես՝ հոն Պարսից թագաւորներուն քո-
14 վը մնացի · Ու հիմա եկայ , որ Լետ-քի օրերը քու ժողովուրդիդ ինչ ըլլալիքը քեզի հակըցընեմ · = վասն զի տեսիլքը գալու օրերուն համար
15 է ։ Եւ անիկայ ինծի ասանկ խօս-քեր ըսածին պես , Ա երես դէպ ի գետինը ծռեցի , ու համր մնացի ։
16 Եւ ահա "մարդու որդւոց կեր-պարանքով ձեռ "շրթունքներուս դպաւ · ու բերանս բացի , ու խօսե-ցայ · ու դիմացս կայնողին ըսի · Ո՛վ տէր իմ՝ սա տեսիլքով Ա ցաւերս

Ն · ք · ղճ · իբր 534

Ր Տես Մատ · ը · 17 ·
Ի Ծն · բ · 14 ·
Ը Տես Ցես · ե · 13 ·
Է ԳԼ · ժբ · 6 , 7 ·
Ը Երեմ · ժ · 9 ·
Ր Ցայս · ա · 13 , 14 , 15 · ժե · 6 ·
Ժ Եզեկ · ա · 16 ·
Ի Եզեկ · ա · 14 ·
Լ Ցայս · ա · 14 · ԺԹ · 12 ·
Խ Եզեկ · ա · 7 · Ցայս · ա · 15 ·
Ծ Եզեկ · ա · 24 · Ցայս · ա · 15 ·
Կ Տես Գ Թագ · զ · 17 · Գոր · Թ · 7 ·
Հ ԳԼ · ը · 27 ·
Ձ ԳԼ · է · 28 ·
Ղ ԳԼ · ը · 18 ·
Ճ Երեմ · ա · 9 · ԳԼ · Թ · 21 · Ցայս · ա · 17 ·
Յ ԳԼ · Թ · 23 ·
Ն ԳԼ · Թ · 3 · 4 · 22 , 23 · Գոր · ժ · 4 ·
Շ Հիր 20 ·
= Հիր 21 · ԳԼ · ժբ · 1 · Ցուդ · 9 · Ցայս · ԺԹ · 7 ·
Չ Ծն · խԹ · 1 · ԳԼ · ը · 28 ·
Ո ԳԼ · ը · 26 · Ըմբ · ը · 3 ·
Ջ Հիր 9 · ԳԼ · ը · 18 ·
— ԳԼ · ը · 15 ·
« Հիր 10 · Երեմ · ա · 9 ·
Ջ Հիր 8 ·

Ն·Ք·ԳՓ· Իբր 534

վրաս դարձան, և ալ ոյժ չունէցայ։
17 Ու աս իմ տիրոջս Ծառան՝ աս իմ տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կարող ըլլայ. վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ չկայ, ու վրաս չունչ
18 չմնայ։ Եւ ան մարդու կերպարանք ունեցողը՝ նորէն ինծի դպաւ,
Ա Հմր 11։ 19 և զիս ուժովցուց. Ա՛ՈՒ ըսաւ. Բ Մի՛ վախնար՝ ով սիրելի մարդ, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի. ուժովցիր, և քաջ եղիր. ու երբոր անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ, ուժովցայ, ու ըսի. Թող խօսի իմ տէրս. վասն զի ուժովցուցիր զիս։
20 Եւ անիկայ ըսաւ. Գիտե՞ս թէ ինչու համար քեզի եկայ. ու հիմա Պարսից իշխանին դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ. ու երբ որ ես ,, ասկ Ցունաց իշխանը պիտի
21 գայ։ Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջը գրուածը քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց Մէջ Մէկը չկայ որ ինծի օգնի, Բայց միայն ձեր իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Պարսից կորնանուն Ցունաց Թագաւորին ձեռքովը։ 5 Հարաւի և հիւսիսի Թագաւորներուն միջեւնուն եղած դաշնակցութիւնները ու պատերազմները։ 30 Հռովմայեցւոց յարձակումը ու բռնաւորութիւնը։

Ա ԳԼ· Ը·31, Բ ԳԼ·Թ·1։ 1 Ես Մարաց Դարեհ Քաղդէացիին Քառասուն տարին՝ ես կայնեցայ որ զանիկայ ուժովցնեմ ու զօրացը-
2 նեմ։ Եւ հիմա քեզի ճշմարտութիւն պիտի պատմեմ. Ահա Պարսից երեքին միջ իրէք Թագաւոր ալ պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժգնացայ, ամենը ոտք պիտի հանէ Ցունաց Թագաւորութեանը դէմ։
Է ԳԼ· Է·6, Ը·5։ 3 Եւ բերէ մէկ զօրաւոր Թագաւոր մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ, և Ը իր կա-
Ը ԳԼ· Ը·4, Հմր 16·30։ 4 մացը պէս պիտի ընէ. Ու երբոր ան Թ ԳԼ· Ը·8։ պէս՝ Է անոր Թագաւորութիւնը պիտի կոտրի, ու երկինքին չորս հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր յաջորդներուն չէ, Ն՛ոչ ալ իր վրան իշխանութեանը պէս. վասն զի անոր Թագաւորութիւնը պիտի քակուի, ու անոնցմէ ուրիշներուն
Ը ԳԼ·Ը·22։ պիտի ըլլայ։
5 Եւ հարաւի Թագաւորը պիտի ուժովնայ, ու անոր իշխաններէն հիմ անոր վրայ պիտի ուժովնայ, ու պիտի տիրէ. անոր իշխանութիւնը՝ մեծ իշխանութիւն պիտի
6 ըլլայ։ Եւ մէկ քանի տարիէն ետքը՝ իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի ընեն. վասն զի հարաւի Թագաւորին աղջիկը՝ հիւսիսի Թագաւորին պիտի մտնէ հաշտութիւն ընելու համար, բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ. և ան Թագաւորը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ. հապա ան Աղջիկը՝ ու զանիկայ բերողները, ու զանիկայ ծնանողը, և զանիկայ ժամանակներուն համեմատ ուժովցնողը ձեռք պիտի տրուի։
7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն հիմ պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի գայ, և հիւսիսի Թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ, ու անոնց մէջը բան պիտի տեսնէ, ու յաղ-
8 թող պիտի ըլլայ. Եւ անոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու ոսկեղէն ու արծաթեղէն ընտիր ամաններուն հետ՝ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի. ու անիկայ †հիւսիսի Թագաւորին աւելի
9 շատ տարիներ պիտի կայնի՝՝. Որ հարաւի Թագաւորուն Թեանը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։
10 Եւ անոր որդիքը պատերազմի պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն. ինչ ալ անպատճառ պիտի գայ, ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դարձեալ Ը մինչև անոր ամրոցը պիտի
11 պատերազմի։ Իսկ հարաւի Թագաւորը պիտի կատղի. ու պիտի ելլէ, և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի Թագաւորին հետ պատերազմ պիտի ընէ. ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ. բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։
12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ, իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց
13 պիտի չյաջողիլ։ Քանզի հիւսիսի Թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն ետքը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաստութեամբ անշուշտ պիտի գայ։
14 Եւ ան ժամանակներուն հարաւի Թագաւորին վրայ շատերը պիտի հիմնեն. ու քու ժողովուրդիդ բռնաւորներուն որդիքը ոտք պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար, բայց
15 պիտի ղլորին։ Եւ հիւսիսի Թագաւորը պիտի գայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ, ու պարսպաւոր քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի Քաղաքներն բազուկները, ու անոր ընտրեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։
Բ ԳԼ·Բ·4, Հմր 3·36, Ե Ես·ա·5, Է ԳԼ·Բ·9, Հմր 41·45։ 16 Եւ անոր վրայ եկողը՝ Բ իր ուզածին պէս պիտի ընէ. ու ոչ անոր երեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ. և Է փա-

Ն·Ք·ԳՓ· Իբր 534

† Կամ՝ մէկ քանի տարի հիւսիսի Թագաւորին աւելի պիտի ու ժողվայ.

Ե Ես·Ը·3, ԳԼ·Թ·26, Ը Հմր 7։

ռաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ ,
17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի ։ Ու երեսը պիտի շիտակ իր բոլոր թագաւորութեանը ուժովը դալու . և իր հետը ուղիղներ պիտի ըլլան , ու բան պիտի տեսնէ . և կանանց աղջիկը անոր պիտի տայ , որ անոր ապականութիւնը աւրէ . բայց անիկայ անոր հետ պիտի չկայնի , ու
18 անոր պիտի չըլլայ ։ Ետքը իր երեսը դէպ ՚ի կղզիները պիտի դարձընէ , ու շատերը պիտի առնէ . և մէկ իշխան մը անոր նախատինքը պիտի դադրեցընէ , ու ասկէ ՚ի զատ անոր նախատինքը վրան պիտի
19 դարձընէ ։ Եւ իր երեսը դէպ ՚ի իր երկրին ամրոցները պիտի դարձընէ , բայց պիտի գլորի , պիտի իյնայ ու ալ պիտի չգտնուի ։
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի ելլէ , որ հարկապահնջը պիտի խրկէ էր թագաւորութեանը *փառքին համար" . բայց անիկայ քիչ օրերու մէջ պիտի կոտրի . սակայն ո՛չ բարկութեամբ , և ո՛չ պատերազմով ։
21 Ու անոր տեղը է մէկ անարգ մը պիտի ելլէ , որ անոր թագաւորական պատիւ-պիտի չտան . բայց անիկայ հանդարտութեամբ պիտի գայ , ու շողոքորթութիւններով թագաւորութիւնը պիտի առնէ ։
22 Եւ անոր առջևէն հեղեղներ բազուկներովը պիտի ընկղմին , ու պիտի կոտրին . նաև ուխտին իշխանը ։
23 Քանզի անոր հետ դաշնակցութիւն ընելէն ետքը , հանկիյ նենգութիւն պիտի ընէ , և պիտի ելլէ , ու
24 պզտիկ ազգով պիտի յաղթէ ։ Անկիյ հանդարտութեամբ խիստ պարարտ գաւառին մէջը պիտի մտնէ , ու իր հայրերուն , ու հարցը հայրերուն չըրածը լինը պիտի ընէ . անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու ստացուածք պիտի բաշխէ . ու մինչև մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն դէմ իր խորհուրդները պիտի խորհի ։
25 Ու մեծ զօրքով՝ իր զօրութիւնը ու սիրտը պիտի զրգռէ հարաւի թագաւորին դէմ . հարաւի թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօրաւոր զօրքով պատերազմի պիտի ելլէ . բայց պիտի չկարենայ դիմանալ . վասն՝ զի անոր դէմ խորհուրդներ պիտի խորհին ։
26 Հուրդներ պիտի խորհին ։ Անոր սղնիւ կերակուրները ուտողները անդամ՝ զանիկայ պիտի կոտրեն . և անոր զօրքը պիտի †ցրուի . ու շատերը սպաննուած պիտի իյնան ։
27 Եւ այս թագաւորներուն երկուքին ալ սիրտը չարութիւն ընելու համար պիտի ըլլայ , ու մէկ սեղանի վրայ սուտ պիտի խօսին .
բայց պիտի չյաջողի . վասն զի նախաձանը որոշուած ժամանակի
28 մէջ պիտի ըլլայ ։ Ու անիկայ շատ հարստութիւնով իր երկիրը պիտի դառնայ . և ՚ի իր սիրտը սուրբ ուխտին դէմ պիտի ըլլայ , ու բան պիտի տեսնէ , ու իր երկիրը պիտի դառնայ ։
29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի դառնայ , ու հարաւի վրայ պիտի երթայ . բայց վերջինը առաջինին
30 պէս պիտի չըլլայ ։ Քանզի Կիտացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի երթան . և անիկայ պիտի թուլանայ , ու դառնալով սուրբ ուխտին դէմ պիտի բարկանայ , ու բան պիտի տեսնէ . և պիտի դառնայ , ու սուրբ ուխտը թողողներուն ուշ
31 շադրութիւն պիտի ընէ ։ Ու անոր կողմէն բազուկներ պիտի կայնին , և սրբարանը ամրոցը պիտի պղծեն , ու մշտնջենաւոր պատարագը պիտի վերցընեն , ու աւրող պղծութիւնը պիտի կանգնեն ։
32 Թիւնը պիտի դնեն ։ Եւ ուխտին դէմ ամբարշտութիւն ընողները՝ շողոքորթութիւններով գլխէ պիտի հանէ . բայց իրենց Աստուածը ճանչցողներուն ժողովուրդը՝ ոյժ պիտի դտնեն , ու բան պիտի
33 տեսնեն ։ Եւ ժողովուրդին խելացիները շատերուն պիտի սորվեցընեն , ու սուրի , կրակի , գերութեան և յափշտակութեան
34 կոտրեան պիտի հանդիպին ։ Ու երբոր ան բառնալ հանդիպին , քիչ մը օգնութիւն պիտի դտնեն . ու շատերը շողոքորթութիւններ
35 րով անոնց պիտի յարին ։ Եւ խելացիներէն ոմանք ան հանդիպին պիտի , որպէս զի զանոնք փորձէ , մաքրէ ու ճերմկցընէ . վերջին ժամանակը դեռ անկէ տակաւին որոշ
36 ժամանակ մը պիտի հետ է ։ Եւ ան թագաւորը իր ուզածը պիտի ընէ , ու ինքզինքը բոլոր աստուածներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու պիտի մեծցընէ , և Աստուծոյ Աստուածին դէմ սոսկալի բաներ պիտի խօսի , ու յաջողութիւն պիտի դտնէ , մինչև որ բարկութիւնը կատարուի . քանզի նախահաստնուածը՝ ի գործ պիտի
37 դրուի ։ Եւ անիկայ իր հարցը աստուածները բանի տեղ պիտի չսեպէ . և կանանց ցանկութիւնը , ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի չսեպէ . վասն զի զինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցընէ ։ Հապա բերդերուն աստուածը իր եղած տեղը պիտի պատուէ , ու իր հայրերուն չճանչցած աստուածը՝ ոսկիով , արծաթով , պատուական

Ն . ք . ՁԲ . իբր 534

Ն . ք . ՁԲ . իբր 534

Ն . Ծ . ի . 8 , Սպդ . ւէ . 36 , Եզնկ . իզ . 21 ։
* Կ՚ար փառաւոր մաւէն .

Ե Գծ . ի . 8 , ը . 9 , 23 , 25 ։

Բ Հմր 10 ։

Ի Գ . ը . 10 , 11 , 23 ։ Կատարուեաց ցաւ՝ իբր 171
Հ Գ . ը . 23 ։

Կատարուեաց ցաւ՝ իբր 170

†Կ՚ար կոխել , Եշ . յորդի .

Ն . ք . ՁԲ . իբր 534

Ն Հմր 29 , 35 , 40 ։ Գաւ . ը . 19 ։
Ղ Հմր 22 ։

Կատարուեաց ցաւ՝ իբր 169
Ճ Հմր 25 ։
Կատարուեաց ցաւ՝ իբր 168
Մ Թաւ . իդ . 24 ։ Երեմ . բ . 10 ։
Յ Հմր 28 ։

Ն Գաւ . ը . 11 ։ Ժբ . 11 ։

Ն Մաղ . բ . 7 ։
* Երբ . ժա . 35 , ըա ։

Ն Գաւ . ը . 17 , 19 , Հմր 40 ։
Պ Գաւ . ժբ . 10 , ապաս . ա . 7 ։
Ջ Հմր 29 ։
Ռ Հմր 16 ։
Ս Գաւ . ի . 8 , 25 ։ բ . 25 ։ բ Թես . բ . 4 ։ Յայտ . ժգ . 5 , 6 ։
Վ Գաւ . բ . 11 , 24 , 25 ։
Տ Գաւ . Թ . 27 ։

բ Տիմ . գ . 3 ։
Ց Ե . ժգ . 13 ։ բ Թես . բ . 4 ։

Ն·Ք·ԳՓ·
Իրր 534

քարերով ու ցանկալի բաներով
39 պիտի պատուէ ։ Եւ ան օտար
աստուածոյն հետ զօրաւոր բերդե-
րու մէջ բան պիտի տեսնէ , ու ըն-
նէ՛յ ճանչցողներուն փառքը պիտի
շատցնէ , և շատերուն վրայ տի-
րել պիտի տայ անոնց , ու երկիրը
*իբրև վարձք" պիտի բաժնէ ։
40 Եւ վերջին ժամանակը հարաւի
թագաւորը անոր հետ պիտի ծնծ-
կուի . ու հիւսիսի թագաւորը
կառքերով , †ձիաւորներով ու
շատ նաւերով՝ *մրրիկի պէս անոր
դէմ պիտի երթայ , ու երկիրները
պիտի մտնէ , *ու կոխելով պիտի
41 անցնի . Եւ փառաւոր երկիրը
պիտի մտնէ , ու շատ հէյէ՛ն
տակնուվրայ պիտի ըլլան . բայց
անոր ձեռքէն ասոնք պիտի ազա-
տին ։ §Եդովմ՛ , Մովաբ , ու Ամ-
մոնի որդւոց գլխաւոր *ուղէտը ։
42 Եւ իր ձեռքը երկիրներուն վրայ
պիտի երկնցընէ , ու Եգիպտոսի
երկիրը պիտի չկարենայ ազատիլ ։
43 Եւ ոսկիի , ու արծաթի գանձե-
րուն , ու Եգիպտոսի բոլոր պա-
տուական բաներուն պիտի տիրէ .
և Լիբէացիք ու Եթէովպացիք ա-
44 նոր †հետևող պիտի ըլլան ։ Բայց
արևելքէն ու հիւսիսէն լուրեր պէ-
տի գան , և զանիկայ պիտի խռովե-
ցընեն . ու մեծ բարկութեամբ
պիտի ելլէ որ շատերը կորսընցընէ
45 ու բնաջինջ ընէ ։ Եւ պալատնե-
րու պէս վրաններըՐ ‡ծովերուն
մէջտեղը "փառաւոր ու սուրբ լե-
ռան վրայ" պիտի կանգնէ . Բայց
անիկայ մինչև իր վախճանը պիտի
հասնի . ու անոր օգնութիւն ը-
նող պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ոտքի ելլէ իրենց նե-
րքեւէն ։ 5 Դանիէլ ժամանակներուն վրա-
յով տեղեկութիւն կը ստանայ ։

1 Ձայն ան ժամանակը քու ժողովուրդիդ որդւոցը վրայ կայնող
"Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ . Եւ անոնք պիտի ըլլայ , որ ազգ ըլլալէն մինչև ան ատենը՝ անանկը եղած չէ . և ան ժամանակը քու ժողովուրդդ †պիտի ազատի , *ամէն ով որ †դրբրին մէջը գրուած
2 գտնուի ։ Ու երկրիս հողին մէջը

Ն·Ք·ԳՓ·
Իրր 534

քնացողներուն շատերը պիտի արթննան , Համանք յաւիտենական կենաց համար , և ոմանք ալ նախատանաց և յաւիտենական ան-
3 արգանաց համար ։ Եւ իմաստունները էջքի հաստատութեանը լոյսին պէս , Եւ անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջնորդեն՝ Նաստղերուն պէս Ե պիտի փայլեն յաւիտեանս յաւիտենից ։
4 Եւ դուն՝ ով Դանիէլ՝ "ս խօսքերը գոցէ , ու դիրքը կնքէ մինչև Վերջին ժամանակը . շատերը ||ուշադրութեամբ պիտի կարգան" , ու գիտութիւնը պիտի շատնայ ։
5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ՝ ահա ուրիշ երկու Տրդի կայներ էին . մէկը գետին մէկ եզերքը , ու մէ-
6 կալը Ե գետին մէկալ եզերքը ։ Ու Հիւ ըսաւ Ե ան կտաւ հագած մարդուն՝ որ գետին ջուրերուն վրայ էր ։ Ե՞ն ատենէն ի վեր պիտի ըլլայ ։
7 Եւ լսեցի որ՝ ան կտաւ հագած մարդը որ գետին ջուրերուն վրայ էր , Հիր աջ ու ձախ ձեռքը երկինքը վերցընելով՝ Նյաւիտեան կենդանի եղողին վրայ երդում ըրաւ , Նոր ժամանակ մը , ժամանակներ , ու կէս Ե՞մանալ պիտի ըլլայ . Ե ու երբոր Տ սուրբ ժողովուրդին զօրութիւնը բոլորովին ցրուի , ասոնց ամէնը պիտի կատարուի ։
8 Ու ես լսեցի , բայց չհասկըցայ . ու ըսի . Ո՛վ տէր իմ՝ ասոնց վեր-
9 ջը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Գնա՝ ով Դանիէլ . քանզի "ս խօսքերը Տ մինչև վերջին ժամանակը գոցուած ու կնքուած են ։
10 Շատերը պիտի մաքրուին , ու պիտի ճերմկինան , ու պիտի փորձուին . Նբայց ամբարիշտները ամբարշտութիւն պիտի ընեն . ու բոնաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհասկընայ . հապա "իմաստուններն պի-
11 տի հասկրնան ։ Ու Նմշտնջենաւոր զոհին §վերցուելուն ; և աւրող պղծութեանը դրուելուն ժամանակէն" հազար երկու հարիւր իննսուն
12 օր պիտի ըլլայ ։ Երանի՛ անոր՝ որ պիտի սպասէ , ու հազար իրեք հարիւր երեսունուհինգ օրուան պիտի
13 հասնի ։ Բայց Ցդուն՝ դնաւ մինչև վախճանը . Նվասն զի պիտի հանգչիս . ու օրերուն վերջը Ցքուս վիճակիդ մէջը պիտի կայնիս ։

Ն·Ք·ԳՓ·
Իրր 534

Ի Մատ. իե· 47 ։ Յօհ· ե· 28 ։ 29 ։ Գոր· իդ· 15 ։
Ղե· կղ· 24 ։
Ի Գլ· ժա· 33 ։ 35 ։
Ը Յակ· ե· 20 ։
Ը Ա Կոր· ժե· 41 ։ 42 ։
Ժ Ա Կոռ· գ· 18 ։ Մատ· ժգ· 43 ։
Ի Գլ· ը· 26 ։ Հմր 9 ։ Յօան· ժ· 4 ։ Տես Յայտ· իբ· 10 ։
Ղ Հմր 9 ։
[Կա՛ Հռո 5ին պիտի պատմին ։
Ի Գլ· ժ· 4 ։
Ժ Գլ· ժ· 5 ։
Ի Գլ· ը· 13 ։
Հ ը Օր· լբ· 40 ։ Յօան· ժ· 5· 6 ։
Ն Գլ· գ· 34 ։
Ղ Գլ· ե· 25 ։ ժա· 13 ։ Յայտ· ժբ· 14 ։
Ճ Ղե· իա· 24 ։ Յայտ· ժ· 7 ։
Ո Գլ· ը· 24 ։
Յ Հմր 4 ։ ,
Ղ Գլ· ժա· 35 ։ Ձաք· ժգ· 9 ։
Ը Ա Ովս· ժգ· 9 ։ Յայտ· թ· 20 ։ իբ· 11 ։
" Գլ· ժա· 33 ։ 35 ։ Յօհ· ե· 17 ։ բ· 47 ։ ժը· 37 ։
Ղ Գլ· ը· 11 ։ ժա· 31 ։
§ Կա՛ վերյուած ժամանակէն՝ մինչև ասոր պղծութեանը դրուիլը
Ղ Հմր 9 ։
Ը Ես· ֆէ· 2 ։ Յայտ· ժգ· 13 ։
= Սաղ· ևե· 5 ։

Ն·Ք·ԳՓ·
Իրր 534

: Կա՛ գնով
= Հմր 35 ։
‡ Եզեկ·ԼԸ· 4։15 ։ Յայտ· թ· 16 ։
+ Ես· իա· 1 ։ Ձաք· թ· 14 ։
* Հմր 10 ։ 22 ։
§ Տես Ես· ժա· 14 ։
† ԵՔԲ· քոյլերուն մէջ
‡ Կա՛ ծովերուն ու փառաւոր լեռանը մէջտեղը
= Սաղ· խը· 2 ։ Հմր 16 ։ 41 ։ Տես Բ Թես· բ· 4 ։
Բ Տես Բ Թես· բ· 8 ։ Յայտ· ժթ· 20 ։
= Գլ· ժ· 13 ։ 21 ։
Բ Ես· իզ· 20 ։ 21 ։ Երեմ· լ· 7 ։ Մատ· իդ· 21 ։ Յայտ· ժզ· 15 ։
† Հռով· ժա· 26 ։
Ր Եզ· լբ· 32 ։ Սաղ· ծզ· 8 ։ կծ· 28 ։ Եզեկ· ժգ· 9 ։ Ղուժ· 20 ։ Փիլ· գ· 3 ։ Յայտ· գ· 5 ։ ժգ· 8 ։

ՄԵՐԳԵՐԻՑՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԱՆԵՑ

Ն · ը · գԲ · Իրբ 785

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ովսէէ՝ հոգևոր պատմութեան դէմ Աստուծոյ դատաստանը ցուցընելու համար, իրեն կնիկ կ՚առնէ Գոմերը, 4 որ կը ծնանի Յեզրաէլը, 6 Լօրուհաման, Տ ու Լօամմին, 10 Ցուգաստին ու Իսրայէլին գերեդարձութիւնը։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէերիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ, Ցուդայի թագաւորներուն՝ Ոզիայի, Յովաթամին, Աքազին, ու Եզեկիայի օրերը, և Իսրայէլի թագաւորին Յուաասի որդւոյն Երոբովամին օրերը։

2 Ովսէէին միջոցով Էլաւ Տէրոջը խօսքին սկիզբը։ Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին. — Գնա՛, քեզի պոռնկութեան կնիկ մը, ու պոռնկութեան տղաքներ առ. քանզի Բերկիրը Տէրոջմէ խոտորելով, խիստ շատ պոռնկեցաւ։

3 Եւ անիկայ գնաց, ու Դաբելայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ. և անիկայ յղացաւ, ու անոր որդի մը

4 ծնաւ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Անոր անունը Յեզրայէլ դիր. քանզի քիչ ատենէն ես Բեզրայելի վրէ խնդրածդ արիւնները Եհուի տունին պիտի պահանջեմ, Դու Իսրայէլի տանը թագաւորութիւնը պիտի դադրեցնեմ։

5 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ Յեզրայելի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ։

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ, ու աղջիկ մը ծնաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին. անոր անունը՝ Լօրուհամա դիր. Ընդքանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը, Հապա զանիկայ բոլորովին պիտի վերցնեմ։

7 Նեմ՞ Բայց Ցուդայի տանը ողորմութիւն պիտի ընեմ, ու զանոնք՝ Իրենց Տէր Աստուծովը պիտի փրկեմ, և Ըզանոնք աղեղով, կամ սրով, կամ պատերազմով, ձիերով, կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ։

8 Ու երբոր Լօրուհաման կաթէն կտրեց, նորէն յղացաւ, ու որդի մը

9 ծնաւ։ Ան ըսաւ. Անոր անունը՝ Լօամմի դիր. քանզի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու ես ձեզի Ադոնայ պիտի չըլլամ։

10 Բայց Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովուն աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ անչափ ու անթիւ է. ծոն ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ՝ Էդուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որ-

11 դիքը պիտի ըսուին։ Եւ Ցուդայի որդիքը, ու Իսրայէլի որդիքը միտղ պիտի ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի ելլեն. քանզի Ցեզրայելին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

Ն · ը · գԲ · Իրբ 785

ծ Հոս · Թ · 25 · 26 · ա Պետ · ը · 10։

Ի ԳԼ · ը · 23։

Լ Յոհ · ա · 12։ ա Յոհ · գ · 1։

Ի Ես · ժա · 12։ 13։ Երեմ · գ · 18։ Ե · զեկ · Լգ · 23։ Լէ · 16–24։

— ԳԼ · գ · 1։

ԲՕր · ը · 16։ Սաղ · Կգ · 27։ Երեմ · ը · 13։ Եզեկ · իգ · 3 · ՃՂ

է դ Թագ · ժ · 11։

Ը Տես դ Թագ · ժե · 10, 12։

Ը Տես դ Թագ · ժե · 29։

ա Յո՛ · լոզրամեալ։

Ղ դ Թագ · ժե · 6 · 23։

Ի Կամ՝ որ անունից մէկ կերպով մը ներկում։

Է դ Թագ · ժե · 35։

Ը Տես Ջութ · գ · 6։ Թ · 10։

Ա Յո՛ իմ ժողովուրդս չէ։

Բ Ծն · իզ · 12։ Հոս · Թ · 26 · 27։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Ազգերուն կոչումը Իսրայէլի։ 6 Անոնց դէմ Աստուծոյ դատաստանները։ 14 Անոնց հետ հաշտուելուն խոստմունքները։

1 Ձեր եղբայրներուն՝ ‖Ամմի, ու ձեր քոյրերուն՝ §Րուհամա՝ ըսէք.

2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճեցէք. քանզի — անիկայ իմ կնիկս չէ, ու ես անոր էրիկը չեմ. և ա՛նիկայ իր երեսէն իր Բպոռնկութիւնները, ու իր ծիծերուն մէջէն իր շնութիւնները թող վերցնէ.

3 Որ չըլլայ թէ Էզանիկայ մերկացընեմ, ու զանիկայ իր Տծնած օրուանը պէս թողում, և զանիկայ Էանապատի դարձընեմ, ու զանիկայ անջուր երկրի պէս ընեմ, ու զանիկայ ծարաւով մեռցընեմ։

4 Եւ անոր որդւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ. քանզի անոնք Էպոռ-

5 նկութեան որդիք են։ Ընդքանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն ըրաւ. զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց. վասն զի ըսաւ. Իմ հոմանիներուս ետևէն երթամ, Որոնք իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու քթանս, ձէթս ու խմիչքներս

6 Ինձի կու տան։ Ընդհակառակ՝ ահա ես՝ ծիրանիներով ճանգ պիտի քաշեմ §անոր ճամբուն՝, ու ապնոր Բաղբիւր պատ պիտի չընեմ, որ իր ճամբաները չգտնայ գտնել։

7 Եւ անիկայ իր հովանիներուն ետևէն պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի չհասնի, ու զանոնք պիտի փնտռէ, բայց պիտի չգտնայ գտնել. ան ատենը պիտի ըսէ. Երթամ իմ Եառջի էրկանս դառնամ. քանզի անոնք հիմակուընէ ատկէ աՃՃաՂէ

8 ԹՂ էի։ Եւ անիկայ Էչգիացաւ. որ Ես նո · ա · 3։

ծ Հոս · Թ · 25 · 26 · ա Պետ · ը · 10։

Ի ԳԼ · ը · 23։

Լ Յոհ · ա · 12։ ա Յոհ · գ · 1։

Ի Ես · ժա · 12։ 13։ Երեմ · գ · 18։ Ե · զեկ · Լգ · 23։ Լէ · 16–24։

ը Յո՛ իմ ժողովուրդս։

§ Յո՛ ողորմեալ։

— Ես · ծ · 1։

Բ Եզեկ · ժգ · 25։

Է Երեմ · ժգ · 22, 26։ Եզեկ · ... ժգ · 37։ 39։

Ը Եզեկ · ժգ · 4։

Ի Եզեկ · ժը · 13։

Ղ Նմա՛ · ը · 11։ 13։

Ի Յոհ · ը · 41։

Ը Ես · ա · 21։ Երեմ · գ · 1, 6։ Տ · 9։ Եզեկ · ժգ · 15, 16։ ՃՂ։

Ի Ամր Տ · 12։ Երեմ · խգ · 17։

ծ Յոբ · գ · 23։ ժԹ · Տ · Ողբ · գ · 7։ 9։

§ Եբր՝ ճամբուդ։

ծ ցորենը ու գինին ու ձէթը ես անոր
կու տայի , և անոր արծաթը ու
ոսկին ես կը շատցընէի , որոնց
անոնք Բահաղի կ՚ընծէրէին ։
9 Անոր համար պիտի դառնամ , ու
իմ ցորենս իր եղանակին մէջ , ու
իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ
պիտի առնեմ , և անոր մերկու-
թիւնը ծածկող բուրդս ու քթանս
10 ետ պիտի առնեմ ։ Ու հիմա անոր
հոմանիներուն առջեւը՝ հանոր
անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ .
ու մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանի-
11 կայ իմ ձեռքէս ազատէ ։ Եւ ա-
նոր բոլոր ուրախութիւնը , անոր
տօնները , ամսագլուխները , ու շա-
բաթները , և բոլոր հանդիսաւոր
12 օրերը պիտի խափանեմ ։ Ու պի-
տի աւերեմ անոր որթերը , ու թը-
ղենիները , որոնց համար կ՚ըսէր
թէ՝ Անոնք իմ հոմանիներուս ինծի
տուած պարգեւներն են , և զանոնք
անտառի պիտի դարձընեմ . ու
զանոնք գաշտի գազանները պի-
13 տի ուտեն ։ Եւ զանիկայ պիտի
պատժեմ ան օրերուն համար , ո-
րոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն
խունկ կը ծխէր . իր օղերովը ու
մանեակներովը կը զարդարուէր , և
իր հոմանիներուն ետեւէն կ՚երթար ,
ու զիս մոռցեր էր , կ՚ըսէ Տէրը ։
14 Անոր համար ահա ես զանիկայ
պիտի համոզեմ , և զանիկայ անա-
պատը պիտի տանիմ , ու անոր
15 սրտին պէս պիտի խօսիմ ։ Եւ
անկէ անոր այդիները , ու Աքորի
ձորը՝ յոյսի դուռի համար անոր
պիտի տամ . և հոն՝ իր մանկու-
թեան օրերուն պէս , ու Եգիպ-
տոսի երկրէն ելած օրուանը պէս՝
16 երգեր պիտի երգէ ։ Ու պիտի ըլլայ
որ անի օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , դուն ի-
րիկս պիտի կոչես , ու ինծի ալ
զիս՝ իմ *Բահաղս՝ պիտի չկոչես ։
17 Ու զանոր բերնէն Բահաղիմին ա-
նունները պիտի վերցընեմ . ու ա-
նոնք ինչմէն ալ իրենց անուննե-
18 րով պիտի չյիշուին ։ Եւ անոնց
համար՝ ան օրը՝ Ես դաշտի գազաննե-
րուն հետ , ու երկինքի թռչուննե-
րուն հետ , ու երկրի սողուններուն
հետ ուխտ պիտի ընեմ , ու երկրէն՝
աղեղը , սուրը ու պատերազմը
պիտի կոտրեմ , և զանոնք ապա-
հովութեամբ պիտի պառկեցընեմ ։
19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի
նշանեմ , և քեզ՝ արդարութիւ-
նով , իրաւունքով , ողորմութիւ-
նով ու գթութիւնով ինծի պիւ-
20 նշանեմ . այո՛ քեզ ճշմարտու-
թիւնով ինծի պիտի նշանեմ . ու
21 Տէրը պիտի ճանչնաս ։ Եւ պիտի
ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , պա-
տասխան պիտի տամ . ես երկինք-
ներուն պատասխան պիտի տամ ,
ու անոնք երկրին պատասխան պի-
22 տի տան , Ու երկիրը ցորենին , գի-
նիին ու ձէթին պատասխան պիտի
տայ , և անոնք Յեզրեայէլին պա-
23 տասխան պիտի տան ։ Ու զանի-
կայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի
սերմանեմ , ու չողորմածին պիտի
ողորմիմ , և՝ իմ ժողովուրդս չէ-
ղողին՝ Դուն իմ ժողովուրդս ես՝
պիտի ըսեմ . ան ալ ինծի՝ Իմ Աս-
տուածս ես՝ պիտի ըսէ ։

ԳԼ . Գ

1 Ընծայող կնկան մը օրինակովը 4 կը ցուցուի
Իսրայէլին ամպարիշտութիւնը իրենց դարձի գալուն
առաջ ։

1 Անկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ .
Նորէն գնա , իր բարեկամին
սիրուած ընծայող կնկիկ մը սիրէ ,
ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը
կը սիրէ , թէև անոնք օտար աս-
տուածներու կը դառնան , ու չամ-
չեղէն կարկանդակներ կը սիրեն ։
2 Ուստի զանիկայ տասնուհինգ *դիզ
արծաթով , ու մէկ ու կէս քոռ
3 գարիով ինծի առի . Եւ անոր ը-
սի . Ինծի համար շատ օրեր նըս-
տիս , չընութիւն չընես , և ոեւէ
մարդու մը չէմտնաս . ու ես ալ
քեզի համար այնպէս պիտի ըլլամ ։
4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ
օրեր Թառանց Թագաւորի , առանց
իշխանի , առանց զոհի , առանց
կուռքի , առանց Եփուտի ու-
5 նիլու պիտի նստին ։ Ետքը
Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան ,
ու իրենց Տէր Աստուածը , և ի-
րենց Դաւիթ Թագաւորը պիտի
փնտռեն . ու Եհովա օրերը Տէրոջը՝
ու անոր բարութեանը պիտի ա-
պաւինին ։

ԳԼ . Դ

1 Աստուծոյ դատաստաններ՝ մոգոլուրդին , 6
ու քահանաներուն մեղացը համար , 12 և ա-
նոնց կռապաշտութեանը համար ։ 15 Ցուգան
կը յորդորուի որ Իսրայէլի վրայ եկած չարիք-
ներէն խրատ առնէ ։

1 Տէրոջը խօսքը մինակ ըրէք , ով
Իսրայէլի որդիք . քանզի Տէրը
երկրի բնակիչներուն հետ վէճ ու-
նի . քանզի երկրի վրայ ճշմարտու-
թիւն չկայ , ու ողորմութիւն չկայ ,
ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ ։
2 Երդումը , ստախօսութիւնը , մար-
դասպանութիւնը , գողութիւնը
ու շնութիւնը չատցեր են , ու ա-
րիւնները արիւններու կը հասնին ։
3 Անոր համար երկիրը սուգ պիտի
բռնէ , ու անոր բոլոր բնակիչնե-
րը՝ դաշտի գազաններուն , ու եր-
կինքի թռչուններուն հետ պիտի

Ծ Նէկ . ԺԷ . 17 , 18 , 19 ։

Ա Հմր . 3 ։

Հ Եզեկ . Ժէ . 37 , իգ . 29 ։

Յ Ամո . Ը . 10 ։

Ղ գ Թագ . Ժբ . 32 , Ա-մով . Ը . 5 ։

Ճ Հմր . 5 ։

Մ Սաղ . Ա . 12 , 13 ։ Ես . Ե . 5 ։

Ի Եզեկ . իգ . 40 , 42 ։

Նեզեկ . Ի . 35 ։

Լ Ցես . Է . 26 ։ Ես . կե . 10 ։

ո Երեմ . Բ . 2 ։ Եզեկ . Ժէ . Տ , 22 , 60 ։

Լ Եզ . Ժե . 1 ։

* ՅՏէրս՝

Պեզ . իգ . 13 ։ Ցես . իդ . 7 ։ Սաղ . ժէ . 4 ։ Զաք . Ժգ . 2 ։

Ե Ցար . Ե . 23 ։ Ես . Ժ . 6-9 ։ Եզեկ . ԼԲ . 25 ։

— Սաղ . խզ . 9 ։ Ես . Ը . 4 ։ Եզեկ . լԹ . 9 , 10 ։ Զաք . Թ . 10 ։

— Ղա . իզ . 5 ։ Երեմ . իգ . 6 ։

Վ Երեմ . լա . 33 , 34 ։ Ցես . Ժէ . 3 ։

Ո Զաք . Բ . 12 ։

† Յ՝ Աստուա-ծոյ սերմա-նան ։

Բ Երեմ . լա . 27 ։

Ց Գա . ա . 6 ։

— Գա . ա . 10 ։ Զաք . Ժգ . 9 ։ Հաւ . Ը . 26 ։ ա Գետ . Ը . 10 ։

— Գա . ա . 2 ։

Բ Երեմ . գ . 20 ։

‡ Տես Ը Օր . իա . 13 ։

— Գա . Ժ . 3 ։

Ե Եւ . իը . 6 ։

Ղ Դատ . Ժէ . 5 ։

Ե Երեմ . Ա . 4 . 5 ։ Տես գա . և . 6 ։

Է Երեմ . Լ . 9 ։ Եզեկ . լՀ . 23 , 24 ։ Լե . 22 , 24 ։

Ը Ես . Ր . 2 ։ Երեմ . Լ . 24 ։ Եզեկ . լը . Տ . 16 ։ Դան . Բ . 28 ։ Միք . Է . 1 ։

Իբր 780

— Ես . ա . 18 ։ Ա . 13 , 14 ։ Երեմ . իհ . 31 ։ Դա . Ժը . 3 ։ Միք . Ը . 2 ։

Բ Երեմ . դ . 22 ։ Ե . 4 ։

Է Երեմ . Դ . 28 ։ Ժբ . 4 ։ Ամով . Ե . 16 ։ Ը . Տ ։

Ը Սոփ . ա . 3 ։

Ն ք զՔ· իրբ 780

Եր Օր· ժե· 12·

Ղեծ· Երեմ· գ· 4· 5· ժե· 8·

Ես· ե· 13·

ՀԳԼ· ժգ 6·

Ք· Թագ· բ· 30· Մաղ· բ 9· Փիլ· գ· 19·

ժԵս· խդ 2· Երեմ· ե 31·

Է ՂԼ· իգ· 26· ՄԿք· գ· 14· Անգ· ա· 6·

ԼԵս Էր· 7· Տե· Ծող· է 7·

Ի Երեմ· բ· 27· Ամ· բ· 19·

ժ Ես խդ· 20· ԳԼ· ե· 4·

Ես· ա· 29· ԺԷ 5· 7· Եզեկ· գ· 13· ք· 28·

ՀԱմ· է· 17· Հով· ա· 28·

ՅՀՄՐ 1· 6·

Ղ ԳԼ· Թ· 15· ԺՐ· 12· Ամ· գ· 4· ե· 5·

ճ գ Թագ· ԺՐ· 29· ԳԼ· ժ· 5·

Նուաղին, ու ծովու ձուկերն ալ
4 պիտի ապառին։ Սակայն մարդ մը
Թող չվհատի. ու մարդ մը Թող չը-
յանդիմանէ. քանզի քու ժողո-
վուրդդ՝ Էքահանային հետ վիճող-
5 ներու պէս է։ Ուստի դուն Ղցո-
րեկով պիտի գլորիս, ու մարգա-
րէն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի
գլորի. և քու մայրդ բնաջինջ
պիտի ընեմ։
6 Իմ ժողովուրդս՝ գիտութիւն
չունենալուն համար բնաջինջ ե-
ղաւ. որովհետեւ դուն գիտութիւ-
նը մերժեցիր, ես ալ քեզ պիտի
մերժեմ, որ ինծի քա-
հանայ չըլլաս. և որովհետեւ քու
Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար, ես
ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ։
7 ԸԱնոնք որչափ որ բազմացան, այն-
չափ ալ ինծի դէմ մեղք գործե-
ցին. Ի՛ո՛ւթ անոնց փառքը ա-
8 նարգութեան պիտի փոխեմ։ Ա-
նոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ'ու-
տեն, ու անոնց հոգիները իրենց
անօրէնութեանը կը համբերեն։
9 Ուրեմն ժ ինչպէս ժողովուրդին՝
նոյնպէս ալ քահանային պիտի
ըլլայ. և զանոնք իրենց ճամբանե-
րուն համեմատ պիտի պատժեմ,
ու անոնց՝ իրենց գործերուն փո-
10 խարէնը պիտի հատուցանեմ։ Եւ
էպիտի ուտեն, բայց պիտի չկշտա-
նան. պոռնկութիւն պիտի ընեն,
բայց պիտի չաճանան. քանզի Տէ-
րոջը ուշադրութիւն ընելը թողու-
ցին։
11 Շնութիւնը, գինին ու քաղ-
12 ցուն՝ Նսիրտը կը խաբեն։ Իմ ժո-
ղովուրդս իր Ե փայտին կը հարցը-
նէ, ու իր ցուպը իրեն կ'իմացը-
նէ. քանզի ժ պոռնկութեան ոգին
զՆՆէ դլխէ հանեց. ու իրենց Ա-
ստուածէն թող տալով, պոռնկե-
13 ցան։ Լ Լեռներուն գլուխները ղՀ
կը մատուցանեն, ու բլուրներուն
վրայ՝ կաղնիի, կաղամախի ու բեհե-
նիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի
ըլլալուն համար, խունկ կը ծխեն.
հանոր համար ձեր աղջիկները պոռ-
նկութիւն պիտի ընեն, ու ձեր
հարսերը շնութիւն պիտի ընեն։
14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝
երբոր պոռնկութիւն ընեն, ոչ ալ
ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ը-
նեն. քանզի Հ-յրերը՝ իրենք պոռ-
նիկներուն հետը կը զատուին, ու
բոզերուն հետը կը զոհեն. ուստի
Յանհանճար ժողովուրդը պիտի կոր-
ծանի։
15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ'ը-
նես, ով Իսրայէլ, Ցուդան Թող
յանցաւոր չըլլայ. Ուռ Գաղգաղա
մի՛ մտնէք, ու Ցբեթաւան մի՛ ել-
լէք, ր և Տէրը կենդանի է՝ ըսելով
16 երդումի ընէք։ Քանզի Իսրա-
յէլը ցկամակոր երինջի պէս ապըս-
տամբեր է. հիմա Տէրը լայնարձակ
տեղ մը դառներու պէս պիտի ա-
17 րածէ զանոնք։ Եփրեմը կուռքե-
րուն յարեր է. Ի՛ զանիկայ Թող
18 տուր։ Անոնց Ի ինձոյքը ապակա-
նած է. շատ պոռնկութիւն ըրին.
Տուէք ըԻԷ կը սիրեն. ամօթ ե ա-
19 նոնց իշխաններուն։ Հովը զանի-
կայ իր թևերուն վրայ պիտի կապէ.
ու Ա անոնք իրենց զոհերէն պիտի
ամչնան։

ԳԼ· Ե

1 Իսրայէլի քահանաներուն, ժողովուրդին ու
իշխաններուն զանազան մեղքերուն համար՝
Աստուծոյ դատաստանները անոնց վրայ պիտի
ըլլալը։ 15 մինչև իրենց ապաշխարելը։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ,
ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի
տունը, ու ականջ տուէք՝ ով թա-
գաւորին տունը. ինչու որ ձեզի
համար դատաստան կայ. քանզի
դուք Մասիայի մէջ որոգայթի,
և Թաբօրի վրայ տարածուած վարմ
2 եպաք։ Մոլորածները սպանութիւն
ընելով Դէպի ձեզ խորասոյզ եղան,
Թէև ես անոնց ամէնուն խրատ ը-
3 ՞ոյէ՞։ Ի՛ս Եփրեմը կը ճանչնամ,
ու Իսրայէլը ինծմէ պահուած չէ.
այո հիմա՝ ով Եփրեմ, Դուն շը-
նութիւն կ'ընես, ՚՚ Իսրայէլը
4 պղծուած է։ ‡Անոնք իրենց գործ-
քերը չեն շիտակեր՚՚, որ իրենց Աս-
տուածոյն դառնան. քանզի անոնց
մէջը Պոռնկութեան ոգի կայ, ու
5 Տէրը չեն ճանչնար։ ‖Ուստի Ի Իս-
րայէլին Հպարտութիւնը իր երեսին
առջևը պիտի խոնարհի՚՚։ և Իսրա-
յէլը ու Եփրեմը իրենց անօրէնու-
թեամբը պիտի ղլորին. Ցուդան
6 ալ անոնց հետ պիտի գլորի։ ՂԱ-
նոնք իրենց ոչխարներովը ու ար-
ջառներովը Տէրը փնտռելու պիտի
երթան, բայց պիտի չգտնեն. ա-
7 նիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ։ Ի Ա-
նոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն
ըրին. քանզի օտար տղաքներ ծնան.
հիմա իրենց վրձնկներովը Ակտեղ
ԸՖմկ ամուսան մէջ պիտի սպա-
ռին՚՚։
8 Ի Գաբաայի մէջ շեփոր Ֆչեցուց-
էք, Ե Ռամայի մէջ աւազափող.
ժ Բեթաւանի մէջ Ի բարձրաձայն
կանչեցէք, Բրէ ետևէդ՝ ով Բե-
9 նիամին։ Ճանդիմանութեան օրը՝
Եփրեմը ամայի պիտի ըլլայ. Իս-
րայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը
10 գիտցուցի։ Ցուդայի իշխանները
Ե սահմաններ փոխողներու պէս ե-
ղան. անոնց վրայ Ջուրի պէս պիտի
11 Թափեմ իմ բարկութիւնս։ Եփ-

Ն ք· գԲ· իրբ 580

ՀԱմ· ը· 14· Սոփ· ա· 5·

ՀԵրեմ· գ· 6· է· 24· ը· 5· Ձաք· է· 11·

Ա Մատ· ԺԵ· 14·

Ա Կ՚՚· գԻ· նին

ՂՄԻք· գ· 11· է· 3·

Երեմ· գ· 11· 12· ծա· 1·

ՂԵս· ա· 29· Երեմ· բ· 26·

ԳԼ· ջ· 9·

† Կ՚՚· Ուս· ի՛ե ես ա-նոնց ամե-նուն վրայ պատիժ չե-կի ԲԵրէմ·

Ք Ամվ· գ· 2·

ՀԵզեկ· իգ· 5· ՀԷ· ԳԼ· գ· 17·

‡ Կ՚՚· Ի-րենց գործ-քերը չէ-րէ՛ չեն թողուր·

ԳԼ· գ· 12·

‖ Կ՚՚· Եւ Իսրայէլին Հպարտու-թիւնը ա-նոր երեսին դէմ կը վ-կուցէ·

Ի ԳԼ· է· 10·

ՂԱմոկ· ա· 28· Ես· ա· 15· Երեմ· ժա· 11·

Եզեկ· ը· 18՝՚ ՄԿք· գ· 4· ՑՀՆ· է· 34·

Ի Ես· խը· 8· Երեմ· գ· 20· ե· 11· ԳԼ· ջ· 7· ՄՀԳ· ը· 11·

ը Ձաք· ժա· 8·

§ ԵՀ· մէկ ամիսը զա-նազան պիտի ուտե·

Ի ԳԼ· ը· 1· Յովլ· բ· 1·

ժ Յես· է· 2· ԳԼ· գ· 15·

Ի Ես· ժ· 30· ՂԴատ· ե· 14·

Եր Օր· ժԲ· 14· իէ· 17·

Ն · ը · զՖ · Իրէ 780

րեմը ի Հարստահարուած , ու դա-
տաստանով կոտրուած է . քանզի
օժար կամօք Հրամանին եհաւն
12 քալեց ։ Ուստի ես Եփրեմին ցեցի
պէս՝ և Ցուդայի տանը փայտի որ-
13 դի պէս պիտի ըլլամ ։ Երբոր Եփ-
րեմ իր ախտը , և Ցուդան իր Հվէր-
քը տեսաւ , Եփրեմը Ասորեստան
գնաց , ու Ցարէբ թագաւորին
դիմեցաւ խրկեց . բայց անիկայ
ձեզ բժշկելու չ՚ու ձեր վէրքը ա-
14 ռողջացնելու կարող չէ ։ Քանզի ես Եփրեմին՝ առիւծի պէս ,
և Ցուդայի տանը՝ առոյգ առիւծի
պէս պիտի ըլլամ . Ես՝ ես պիտի
պատառեմ , ու պիտի երթամ .
պիտի տանիմ , ու ազատող մը
15 պիտի չըլլայ ։ Ես պիտի երթամ ,
ու իմ տեղս դառնամ , մինչև որ
անոնք Հրեից յանցաւոր ըլլալը
խոստովանին , ու իմ երեսս փըն-
տրեն ։ Երբոր նեղութեան մէջ
մնան , զիս կանուխ պիտի փըն-
տրեն ։

ԳԼ · Զ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը ։ 4 Իսրայէլի կամակորութեանը և անօրէնութեանը վրա-
յով դատաստ մը ։

1 Եկէք , ու Ցերծը դառնանք .
քանզի անիկայ պատառեց ,
ու Հանիկայ մեզ պիտի բժշկէ .
անիկայ զարկաւ , ու անիկայ մեզ
2 պիտի պատէ . Երկու օրէն ետքը
մեզ պիտի կենդանացընէ . երրորդ
օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ , ու
3 անոր առջևը պիտի ապրինք ։ Եւ
Տէրը պիտի ճանչնանք , յառաջխնայ
ճանչնալու ետևէ պիտի ըլլանք .
անոր ելքը Պարշլոյսի պէս պատ-
րաստուած է . ու Հանիկայ մեզի
պիտի գայ՝ Ղանձրևի պէս , Երկիրը
Ցորջող վերջի անձրևին պէս ։
4 Ի՞նչ ընեմ՝ ով Եփրեմ .
քեզի Ի՞նչ ընեմ՝ ով Ցուդա .
վասն զի ձեր բարութիւնը Ա-
ռաւօտեան ամպին պէս , ու կա-
նուխ իջած ցօղին պէս է , որ
5 կ՚անցնի ։ Ասոր համար Ի մարգա-
րէներուն ձեռքովը ջնջէ ի կոտ-
րեցի . Ցերբանիս խօսքերովը զա-
նոնք մեռցուցի . ու Ձիմ իրա-
ւունքս՝ լոյսի պէս ելլէ ։
6 Քանզի ես Հոդորմութիւն կ՚ու-
զեմ , և Նչէ թէ զոհ , ու ողջակեզ-
ներէն աւելի՝ Ես Աստուծոյ գիտու-
7 թիւնը ։ Իսկ անոնք Ի Ադամին
պէս Հսուտազանց եղան . հոն
Հինձի անհաւատարմութիւն ը-
8 րին ։ Գաղաադը անօրէնութիւն
ընողներու քաղաք է . արեան շա-
9 Հիներով լեցուն է ։ Ո՛ր ինչպես
որ աւազակաց դունդերը մարդու

համար դարանամուտ կ՚ըլլան ,
Ն՚նոյնպէս Ես՝ Նքահանաներուն խումբը Սիւքեմի ճամբուն մէջ սպա-
նութիւն կ՚ընեն . քանզի անոնք
10 եղեռնագործութիւն կ՚ընեն ։ Ես
բայէլի տանը մէջ Ցսոսկալի բան
տեսայ ։ Եփրեմին պոռնկութիւնը
Հոն է . Իսրայէլը պղծուեց ։
11 Ցաւ , Ցքեզի ալ Հունձք մը
պատրաստուած է՝ ով Ցուդա ,
Երբոր իմ ժողովուրդիս դերու-
թիւնը դարձընեմ ։

ԳԼ · Է

1 Ժողովուրդին զանազան մեղքերուն համար յանդիմանութիւն մը ։ 11 Անոնց կեդծաւորու-
թեանը համար Աստուծոյ բարկութիւնը ա-
նոնց դէմ կը բորբոքի ։

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի ,
Եփրեմին անօրէնութիւնը ,
ու Սամարիայի չարութիւնները
յայտնուեցան . քանզի Հանոնք
ստութիւն կը գործեն . ու գողը
ներս կը մտնէ . Ցուրսը աւա-
զակներուն գունդը կը մերկացընէ ։
2 Եւ իրենց սրտին մէջը չեն մտա-
ծեր , թէ ես Հանոնց բոլոր չարու-
թիւնը կը յիշեմ . հիմա Հանոնց
գործքերը զերեւնք պաշարեցին .
անոնք Ցիմ երեսիս առջեւն են ։
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝
ու իրենց ստութիւններովը իշ-
4 խանները կ՚ուրախացընեն ։ Ա-
նոնց ամէնը շնացողներ են՝ հա-
ցթխողէն վառուած Հնոխրի պէս ,
որ անիկայ զանգուածը շաղելէն
ետքը՝ մինչև անոր խմորիլը վա-
5 ռելէն կը դադարի ։ Մեր թա-
գաւորին օրը , իշխանները գինիին
տաքութենէն Ն՚ընկիս հիւանդա-
ցուցին՚՚ . անիկայ իր ձեռքը ծաղր
6 ընողներուն երկրնցուց ։ Քանզի
անոնք դարանամուտ ըլլալով , Ի-
րենց սիրտը Հնոխրի պէս պատրաս-
տեցին . անոնց Եփողը բոլոր գիշե-
րը կը քնանայ . առտուանց անիկ-
այ բոցավառ կրակի պէս կը վա-
7 ռի ։ Ամէնը Հնոխրի պէս տաք-
ցան , ու իրենց դատաւորները կե-
րան . Հանոնց բոլոր Հաթագաւորնե-
րը Երնկան . Հանոնց մէջը Ինձի
կանչող մը չկայ ։
8 Եփրեմը Ի ժողովուրդներուն հետ
խառնուեցաւ . Եփրեմը չհրձուած
9 շոթի պէս է ։ Ձնոր զօրութիւնը
օտարները կերան , ու Ինքը չդի-
տեր . մազերուն մէջը անդամ Ձեր-
մակ Ինկաւ , ու Ինքը չգիտեր ։
10 Եւ Երայէլին Հպարտութիւնը՝ իր
երեսին առջևը խոնարհած է . այ-
սու ամենայնիւ Հանոնք իրենց Տէր
Աստուծոյն չեն դառնար , ու զանի-
11 կայ չեն փնտռեր ։ Ե՛ր Եփրեմը

Ն · ը · զՖ · Իրէ 780

Ղերեմ. ժա. 9 · Եզեկ · իր · 25 · ԳԼ · ե · 1 , 2 ։
ե Երեմ. ե · 30 ։
ՃԳԼ · դ · 12 · 13 · 17 ։
յ Երեմ. ծա. 33 ։ Ցովել · գ · 13 ։ Ցոյս · ժգ · 15 ։
Ն Սաղ · ճՃԳ · 1 ։

– ԳԼ · ե · 1 · Զ · 10 ։

Բ Երեմ. ժէ · 1 ։
ֆ Սաղ · թ · 16 ։ Առակ · ե · 22 ։
Ր Սաղ · ղ · 5 ։
Ի Երեմ. թ · 2 ։

§ Կ՚ Հիւանդացան.

Կասարութեան՝ իրր 773

Ղ ԳԼ · ը · 4 ։
Ն դ Թագ · ժէ · 10 · 14 · 25 · 30 ։
ը Ես · կդ · 7 ։
Ր Սաղ · ճՂ · 85 ։
ժ ԳԼ · ը · 7 ։

Ի ԳԼ · ե · 5 ։

Լե · Թ · 13 ։
Ի Տէս գԼ · ժ · 11 ։

Ն · ը · զՖ · Իրէ 780

Բ ԸՕր · իը · 38 ։
Ի դ Թագ · ժը · 28 ։ Միք · զ · 16 ։ Երեմ · Լ · 12 ։
Ն դ Թագ · ժե · 19 ։ ԳԼ · ե · 11 ։ ժը · 1 ։
ՃԳԼ · ժ · 6 ։
Կ՚ Թըշնամութիւն ընող
Ը Ոդր · գ · 10 ։ ԳԼ · ժ · 7 ։ Տ ։
Ր Սաղ · ծ · 22 ։
ղ Ղէ · իզ · 40 · 41 ։ Երեմ · իԹ · 12 · 13 ։ Եզեկ · զ · 9 ։ ի · 43 ։ ԼՂ · 31 ։
Ն Սաղ · Ն · 84 ։

– ԸՕր · ԼԲ · 39 ։ աԹաւոյ · բ · 6 ։ Ցոբ · ե · 18 ։ ԳԼ · ե · 14 ։
Բ Երեմ · Լ · 17 ։
ֆ Ես · ծգ · 13 ։
Ր Բ Թագ · իգ · 4 ։
Ի Սաղ · Ն · 6 ։ Ը Ցոբ · իԹ · 23 ։
Ե ԳԼ · ժա · Տ ։
ը ԳԼ · ժգ · 3 ։
Ի Երեմ · ա · 10 ։ ե · 14 ։
Ի ԵԷր · տա · չեցի ·
ժ Երեմ. իգ · 29 ։ Երր · դ · 12 ։
Ձ Կ՚ Քեզի Եղէ դատաստան ։ Ները
Ի ա Թագ · ժե · 22 ։ Յող · ե · 1 ։ Միք · զ · 8 ։ Մաա · իՅ · 13 ։ ժբ · 7 ։
Ե Սաղ · ծ · 8 · 9 ։ Առակ · իոդ · 3 ։ Ես · ա · 11 ։
Ի Երեմ. իբ · 16 ։ Ցօհ · ժէ · 3 ։
Ծ Ցոբ · լա · 33 ։
Ի Կ՚ Մոբդոս
Կ ԳԼ · բ · 1 ։
Հ ԳԼ · ե · 7 ։
Ն ԳԼ · ժբ · 11 ։

միամիտ ՚՚ անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն, Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան, Նանոնց վրայ իմ վարմն պիտի տարածեմ, ու զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ, ու զանոնք պատժեմ, հինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վա՛յ անոնց, քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց պիտի հա-նէ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ես զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Նրբինց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին , ՚՚
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպետ զանոնք խրատեցի , ՚՚ անոնց բա-զուկները զօրացուցի , սակայն * ՚՚
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց Բարձրելոյն չէ . ՚անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են . անոնց իշխանները Նրբինց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանում կը սպառնայ Իսրայէլացւոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կա-պաշտութեանը համար ։

1 ՚՚ Փողը բերանդ դիր . Նրնձին ցէ-րոջը տանը վրայ Նարծիւի պէս պիտի գայ . քանզի Նիմ ուխտս զանց ըրին . ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Թ Իսրայէլը Նինծի կ'աղաղակէ . ՚՚ Յ՛ԸՆ . Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Նմենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլը բարին մերժեց . զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Նանոնք թագաւորներ դրին , բայց Նինծմով չէ՛ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Նիրենց արծա-թովը ու ոսկիովը Նրենց կուռքեր Նրենց , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու սրթդ՝ ով Սամարիա , ՚ը-նդ՝ մերժեց . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . Եմինչև Նրը անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը չնրնց . ուրնեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիոյին որթը ։ Քանզի Նհով ցանեցին . ու մրրիկ պիտի հնձեն . անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբե-րէ , ՚՚ անոր արդիւնքէն ալեւր պի-տի չըլլայ . և թէ որ ըլլայ ալ , Նօտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Նիսրայէլը կլլուեցաւ , հիմա ազգ-

Ն . Ք . ՂՓ . Իբր 780

Ֆ Տես դ Թագ . ԺԱ . 19 ։ ԺԷ . 4 ։ ԳԼ . Ե . 13 ։ Ր . 3 ։ ՃԲ . 1 ։
Ն Եզեկ . ՃԲ . 13 ։
Հ Ղէ . Ի . 14 , ԷՃ ։ Բ Օր . Իբ . 15 , ԷՃ ։ Դ Թագ . ԺԲ . 13 , 18 ։
Ն Մխ . Զ . 4 ։

Ղ Ճոբ . Լ Ե ։ 9 , 10 ։ Սաղ . Կ . 36 ։ Ե-բեմ . Գ . 10 ։ Զաք . Ե . 5 ։
Ա Կա՛ Ինծի դէմ չարու-թիւն խոր-հեցան ։
Ճ ԳԼ . ԺԱ . 7 ։
Յ Սաղ . Կը . 57 ։
Ա Սաղ . Հգ . 9 ։
Ն Գէ . Ր . 3 , 6 ։

Իբր 760

՚՚ Ես . Ե . 8 ։
Բ Բ Օր . Իբ . 49 ։ Երեմ . Ղ . 13 ։ Ամբ . Ա . 8 ։
Ֆ ԳԼ . Ղ . 7 ։
Ր Սաղ . Կը . 34 ։ Գէ . Ե . 15 ։
Ի Տիս . Ա . 16 ։
Ղ Դ Թագ . ԺԵ . 13 , 17 , 25 ։
Ի Գէ . Բ . 8 ։ ԺԳ . 2 ։

Ը Երեմ . ԺԳ . 27 ։

Ի Ընտ . Իբ . 8 ։ Գէ . Ժ . 12 , 13 ։

Ժ Գէ . Է . 9 ։
Ե Դ Թագ . ԺԵ . 6 ։

միամիտ ՚՚ անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն, Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան, Նանոնց վրայ իմ վարմն պիտի տարածեմ, ու զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ, ու զանոնք պատժեմ, հինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վա՛յ անոնց, քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց պիտի հա-նէ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ես զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Նրբինց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին , ՚՚
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպետ զանոնք խրատեցի , ՚՚ անոնց բա-զուկները զօրացուցի , սակայն * ՚՚
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց Բարձրելոյն չէ . ՚անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են . անոնց իշխանները Նրբինց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանում կը սպառնայ Իսրայէլացւոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կա-պաշտութեանը համար ։

1 ՚՚ Փողը բերանդ դիր . Նրնձին ցէ-րոջը տանը վրայ Նարծիւի պէս պիտի գայ . քանզի Նիմ ուխտս զանց ըրին . ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Թ Իսրայէլը Նինծի կ'աղաղակէ . ՚՚ Յ՛ԸՆ . Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Նմենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլը բարին մերժեց . զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Նանոնք թագաւորներ դրին , բայց Նինծմով չէ՛ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Նիրենց արծա-թովը ու ոսկիովը Նրենց կուռքեր Նրենց , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու սրթդ՝ ով Սամարիա , ՚ը-նդ՝ մերժեց . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . Եմինչև Նրը անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը չնրնց . ուրնեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիոյին որթը ։ Քանզի Նհով ցանեցին . ու մրրիկ պիտի հնձեն . անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբե-րէ , ՚՚ անոր արդիւնքէն ալեւր պի-տի չըլլայ . և թէ որ ըլլայ ալ , Նօտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Նիսրայէլը կլլուեցաւ , հիմա ազգ-
9 պիտի ըլլան ։ Քանզի փնոնք Նառ-անձնակեաց վայրենի իշու պէս Ա Ասորեստան գացին . Եփրեմը Նվարձքով սիրականները բռնեց ։
10 Թէև ազգերէն օգնականներ վարձքով բռնեն ալ , հիմա հաւնոնք պիտի ժողվեմ . ու Նիշխանաց թագա-ւորին բեռէն քիչ մը պիտի
11 պիտի կրեն՝ ։ Քանզի Եփրեմը Նշատ սեղաններ շինեց մեղքի համար . ՚՚ սեղանները իրեն մեղքի համար ե-
12 ղան ։ Նիմ օրէնքիս մեծ բաները անոր գրեցի . սակայն օտար բանի
13 պէս սեպուեցան ։ Նիմ ընծաներուս զոհերուն համար՝ անոնք միս կը զո-հեն , ու կ'ուտեն . Նբայց Տէրը ա-նոնց չհաւնիր . Նհիմա անոնց ան-օրէնութիւնը պիտի յիշէ , և ա-նոնց մեղքերուն պյցելութիւն պի-տի ընէ . Նանոնք Եգիպտոս պիտի
14 դառնան ։ ՚՚ Քանզի Իսրայէլ իր Ստեղծողը մոռցաւ , ու Նէ՛ մեհեան-ներ շինեց , և Ցուդան պարսպաւոր քաղաքներ շատցուց . բայց Նես անոր քաղաքները կրակ պիտի խրկեմ՝ , ու անոր պալատները պի-տի ուտէ ։

ԳԼ . Թ

1–17 Իսրայէլի թշուառութիւնը ու դերութիւնը իրենց գանապան մեղքերուն ու կռապաշտու-թեանը համար ։

1 Ժողովուրդներուն պէս ցնծու-թեամբ մի՛ ուրախանար , ով Իսրայէլ . քանզի ՚քու Աստուածդ հեռացուցիր պոռնկութիւն ըրիր . ա-մէն ցորնի կալերուն վրայ Բ պոռնը-
2 ւթիւն վարձք սիրեցիր ։ Կալը ու Նգինը զանոնք պիտի չկերակրէ . և քաղցուն հոն պիտի ՚աւրուի ։
3 Անոնք Տէրոջը երկրին մէջ պիտի չբնակին . Ե Հապա Եփրեմ Եգիպ-տոս պիտի դառնայ , ու ՆԱսորես-տանի մէջ Ե պիղծ բաներ պիտի ու-
4 տեն ։ Նէ Տէրոջը դինիի նուէր պիտի չմատուցանեն , Ե և անոր ընդունելի պիտի չըլլան . Ե անոնց զոհերը սգա-ւորաց հացին պէս պիտի ըլլան Ի-րենց . զանիկայ ամէն ուտողները պիտի պղծուին . քանզի անոնց հա-ցը՝ իրենց անձերուն համար է ,
5 Նէ Տէրոջը տունը պիտի չմտնէ ։ Ի՞նչ պիտի ընէք Նհանդիսաւոր օրը , ու
6 Տէրոջը տոնին օրը ։ Քանզի ահա կործանումէն Ֆ՚աբելով կ'երթան . Նեգիպտոսը զանոնք պիտի ժողովէ . Մեմփիսը զանոնք պիտի թաղէ . անոնց արծաթին փնովը ա՚՚ռնուած ցանկալի տեղուանքը Նեղինճը պիտի ժառանգէ . անոնց վրանները

13 Ե Բ Օր . Իվ . 14 ։ ՆգԼ . Բ . 11 ։ Ե ԳԼ . Է . 11 ։ Ի Ես . Ե . 6 ։ Լբ . 13 ։ Լէ . 13 ։ ԳԼ . Ժ . 5 ։

Ն . Ք . ՂԲ . Իբր 760

Իբր 771

Ե Երեմ . Իբ . 25 ։ Խբ . 38 ։
Ի Երեմ . Բ . 24 ։
Ե Դ Թագ . ԺԲ . 19 ։
Ն Ես . Լ . 6 ։ Եզեկ . Ժ Ձ . 33 , 34 ։
Հ Եզեկ . Ժ Ձ . 37 ։ ԳԼ . Ժ . 10 ։
Ի Կա՛ Թագաւորին ՚՚ իշխանաց բեռէն քիչ մը պիտի Հանգստա-նան ։
Ն Ես . Ժ . 5 ։ Եզեկ . Իվ . 7 ։ Դան . Ր . 37 ։
Ղ ԳԼ . ԺԲ . 11 ։
Ճ Բ Օր . Դ . 6 , 5 ։ Սաղ . ՃԺԲ . 18 ։ ՃԽԵ . 19 , 20 ։
Մ Երեմ . Ե . 21 ։ Զաք . Ե . 6 ։
Յ Երեմ . ԺԴ . 10 , 12 ։ ԳԼ . Ե . 6 ։ Ր . 4 ։ Ամմ . Ե . 22 ։
Ն ԳԼ . Թ . 9 ։ Ամմ . Ը . 7 ։
Ե Բ Օր . Իբ . 65 ։ ԳԼ . Թ . 3 , 6 ։ Ժ . 5 ։
՚՚ Բ Օր . Լբ . 18 ։
Ե Դ Թագ . ԺԲ . 31 ։
Ի Կա՛ պատ-ճառները Երեմ . ԺԵ . 27 ։ Ամմ . Բ . 5 ։

՚՚ ԳԼ . Դ . 12 ։ Ն . 4 , 7 ։
Բ ԳԼ . Բ . 12 ։
Ֆ ԳԼ . Ր . 9 ։ 12 ։
Ն Եբ . ստե-փ . ՂԼ . Ի Ե . 23 ։ Երեմ . Ե . 7 ։ ԺԶ . 18 ։
Ի Ղ . Ը . 13 ։ Տես գԼ . ԺՈ . 5 ։ Ֆ Ղ Թագ . ԺԱ . 6 ։ Տես գԼ . ԺՈ . 11 ։
Ե Նկի . Գ . 13 ։ Դան . Ա . 8 ։
Ը ԳԼ . Գ . 4 ։ Ի Երեմ . Գ . 20 ։ ԳԼ . Բ . 16 ։ Հմր . 3 ։

7 Մէջը փուչերը պէտէ բռնէին։ Այցելութեան օրերը հասան, հատուցման օրերը հասան. Իսրայէլը պիտի դիտնայ. քու անօրէնութեանդ մեծ հակառակութենդ համար, մարգարէն՝ անմիտ, ու հոգևոր մարդը՝ խելթ եղաւ։ 8 Մարդը՝ խելթ եղաւ։ Եփրեմը իմ Աստուծոյս կը դիտէ. մարգարէն՝ իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը լարէ, ու իր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան պատ։ 9 Ան է։ Գաբաայի օրերուն պէս հախտ շատ ապականեցան. Յանոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։

10 Իսրայէլը՝ անապատի մէջ եղող խաղողի պէս գտայ. ձեր հայրերը ձեղնէին առջի կանխահաս պտուղն պէս տեսայ. ու անոնք Բեելփեղովր մտան, ու իրենց անձը ամօթալիքց էժդէրու համար զատեցին, ու իրենց սիրած բանին պէս իրենք ալ գեղեցիկ եղան։ 11 Եփրեմին փառքը՝ ծնունդէն, և արդանդէն, ու յղութենէն թռչունի պէս պիտի թռչին. 12 Թէև իրենց տղաքները մեծցընեն, զանոնք մարդէ զուրկ պիտի թողում. Նաև վայ անոնց՝ երբոր ետևնուցմէ քաշ։ 13 Եփրեմ՝ Ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ, զուարճալի տեղ մը տնկուած էր. բայց Եփրեմ իր տղաքները մեռցընողին պիտի հանէ։ 14 Տուր անոնց՝ ով Տէր. ի՞նչ պիտի տաս. անոնց վիժող արդանդ, ու չոր ստինքներ տուր։ 15 Անոնց բոլոր չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ է. քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ. Յանոնց չար գործքերուն պատճառաւը՝ զանոնք իմ տունէս պիտի վռընտեմ. զանոնք մէյմըն ալ պիտի չսիրեմ. Անոնց բոլորը իշխանները ապստամբներ են։ 16 Եփրեմը զարնուեցաւ. անոնց արմատը չորցաւ. պտուղ պիտի չտան. Թէև որ անոնք ծնանին ալ, անոնց արդանդին ցանկալի պտուղները ալ պիտի մեռցընեմ։

17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ, քանզի անոր մտիկ չըրին. ու ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան։

ԳԼ. Ժ

1 Իսրայէլը լայնատարած որթ մըն է. իրեն համար պտուղ կը բերէ. Իր պտուղին չատութենանը չափ սեղաններ չատցուց. Իր երկրին դեղեցկութեանը պէս՝ բ գեղեցիկ 2 կուռքեր չինեցին։ Անոնց սիրտը փոփոխական է. հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն. անիկայ՝ անոնց սեղանները պիտի փլըզնէ. անոնց 3 կուռքերը պիտի ասէ։ Թ Վասն զի հիմա անոնք պիտի ըսեն. Մենք թագաւոր չունինք, քանզի Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւորը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ։ 4 Ուխտ ըրած ատեններին՝ սուտ երդումով ընելով խօսքեր խօսեցան. ու դատաստանը՝ արտին ակօսներուն մէջը եղած նետը խոթելու պէս պիտի բուսնի։ 5 Սամարիայի բնակիչները՝ Բեթաւանի որթերուն, պատճառաւը պիտի վախնան. քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ, ու անոր էքրտները անոր փառաւորութեան համար պիտի դողան. քանզի անիկայ իրմէ գերութեան կ'երթայ։ 6 Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տարուի՝ ի ցարէբ թագաւորին պարգեւ ըլլալու. Եփրեմ ամօթ պիտի կրէ, ու Իսրայէլը էր խորհուրդէն պիտի ամչնայ։ Ե Սամարիայի թագաւորը՝ բնաջինջ պիտի ըլլայ, ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին պէս։ 8 Եւ Բեթաւենի բարձր տեղութիւնը՝ ի Իսրայէլին մեղքը՝ աւերակ պիտի ըլլան. անոնց սեղաններուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի. Եւ լեռներուն պիտի ըսեն. Մեզ ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ իյնկէք։

9 Գաբաայի օրերէն՝ ի վեր մեղք գործեցիր՝ ով Իսրայէլ. Հոն կայնեցան։ Գաբաայի մէջ չարութեան որդւոցը դէմ եղած պատերազմը անոնց չհասաւ։ 10 Զանոնք խրատելու կը ցանկամ. ու ժանեաց վրայ ժողովուրդներ պիտի ժողվուին, երբոր իրենց երկու հանցանքներուն համար։ 11 կապուին։ Ու Եփրեմը սիրելի մին է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն ոտնել. բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լուծ մը անցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ. Յուդան պիտի հերկէ. Յակորը անոր հարթիչ պիտի տափանէ։ 12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք, ողորմութիւնով հնձեցէք, և հնձակուած երկիրը հերկեցէք. քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է, մինչև որ ինքը գայ, ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ։ 13 Ամբարչտութեամբ հերկեցիք, ու անօրէնութիւն հնձեցիք. ստութեան պտուղը կերաք. քանզի դուն քու ճամբուդ, և քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ա-

Բ ԳԼ. Ը. 4։ Է գ Թագ. ԺԸ. 21։ Տես Մատ. 24։ Բ ԳԼ. գ. 4։ Ժա. 5։ Մէր. գ. 9։ Հմր 7։

Բ Տես Ը Օր. ԻԹ. 18։ Ամս. է. 7։ Ը. 12։ Գար. Խ 23։ Երե. Ժ. 15։

Ը ԳԼ. դ. 15։ Է գ Թագ. Ժ. 28, 29։ Գաղ. Ե. 6։ Ը գ Թագ. Իդ. 5։ Սոփ. ա. 4։

Ը ա Թագ. դ. 21, 22։ Գաղ. Թ 11։ Ժ ԳԼ. Ս. 13։ Է ԳԼ. Ժա. 6։ Ը Հմր 3. 15։ Ա Կամ. Սամսոնի իր Թագաւորութեան վրայ Ը ԳԼ. դ. 15։ Ի ր Օր. Ի. 21։ գ Թագ. Ժ. 29։

Ի ԳԼ. Թ. 6։ Հես. ր. 19։ Ղեւ. Իւ. 30։ Ցայտ. Ը. 16։ Թ. 6։

Ն ԳԼ. Թ. 9։ Ը Տես Դատ. Ի։

Ո Ը Օր. Իբ. 63։

Ո Երե. Ժ. 16. Եզեկ. Իդ. 46. 47։ Գաղ. Ը. 10։ Պ Կամ. Սամսոնին վրայ

Ո Երեմ. Ծ. 11։ Մէր. գ. 13։

Ո Երեմ. դ. 3։

Ո Ծոր. գ. 5։ Ամաւ. Իբ. 5։ Գաղ. Ը. 7։ Փաղ. դ. 8։

Ն. Ա. ՂԶ. Իբր 760

Ժ Եզեկ. Ժ գ. 3, Մէր. ը. 11։ Սոփ. գ. 4։

Ի Դատ. Ժ 22։ Հես. լա. 6։ Գաղ. Ժ. 9։ Ն ԳԼ. Ը. 13։

Ա Կամ. Իբ. 4։ Մէր. Կ. 1։

Ե Թագ. Իե. 3։ Սաղ. Ճզ. 28։ Ո ԳԼ. դ. 14։ Ն Երեմ. Ժա. 13։

Ն Սաղ. Ձա. 12։ Եզեկ. Ի. 8։ Ամաւ. գ. 5։

Ա Ցար. Իե. 14։

Ա Օր. Իր. 41. 62։

Ա Օր. Լա. 17։ գ Թագ. Ժ Ա. 18։ Գաղ. Ե. 6։

Ա Տես ա Թագ. Իբ. 15. 16։

Ա Տես Եզեկ. Իշ. Իե. Իբ։ Հմր 16։ Գաղ Ժ. 16։

Ա ԳԼ. դ. 15։ Ժբ. 12։ Ա ԳԼ. ա. 6։ Ա Նա. ա. 23։

Բ Հմր 13։

Բ Օր. Իբ. 64, 65։

Իբր 740

Ա ԳԼ. Բ. 11։ Ժբ. 12։

ղովուրդներուդ մէջը խռովութիւն պիտի ելլէ . և քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին , ինչպէս որ Սաղման՝ պատերազմին օրը Բեթարբէլը կործանեց . այր ոչ Մայրը իր տղոցը վրայ պետինը զարնուեցաւ :

15 Բեթէլը ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ , ձեր չափազանց չարութեանը համար . արշալոյսին ատենը Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Աստուծոյ բարութիւններուն փոխարէն Իսրայէլին ապերախտութիւնը : 5 Աստուծոյ դատաստանը : 8 և ժողովուրդին վրայ ցասնած գութը :

1 Լսրըոր Իսրայէլը մանուկ էր , զանիկայ կը սիրէի , ու Բիմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի :

2 Ո՛րչափ որ զանոնք կանչեցին , այնչափ անոնց երեսէն գացին . Բահաղիմներուն զոհ մատուցին , ու

3 կուռքերուն խունկ ծխեցին : Ես ու Եփրեմը ես քալեցուցի . զանոնք *իրենց թևերէն կը բռնէի . սակայն չհիտցան Թէ ղգիրնք բժշկողը ես

4 եմ : Զանոնք մարդու չուանները՝ սիրոյ կապերով քաշեցի , ու Բանոնց †պարանոցէն լուծը Նոդներու պէս եղայ իրենց , և շատոնց հանգստութեամբ կերցուցի :

5 Բ Անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ . հապա Ասորեստանցին պիտի ըլլայ անոր թագաւորը .

6 Բքանզի դառնալ չուզեցին . Եւ անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի , ու անոր ‡իշխանները պիտի ուտէ հատցընէ , Բանոնց խորհուրդներուն համար :

7 Եւ իմ ժողովուրդս՝ Բինծի դէմ ապստամբելու հակամիտ է . ու Բ Թէև անոնք Բարձրելոյն կը հրաւիրուին , այ՛ն բնաւ մէկը ընդ՛նդ չբարձրացընէր :

8 Բզեզ Բ՚ինչպես տամ՝ ով Եփրեմ , զեզ Բ՚ընէ՞ յանձնեմ՝ ով Իսրայէլ . զեզ Բնտոր Նդմայի պէս ընեմ , զեզ Խոռ՚ Սեբոյիմի պէս դնեմ . հիմ սիրտս ներսի դիս կը խռովի , կարեկցութիւնները

9 ալ միանդամայն կը բռընկին , Իմ սաստիկ բարկութիւնս Ի գործ պիտի չընեմ . Եփրեմը աւրելու պիտի չդառնամ . Նբանզի ես Աստուած եմ , և չի Թէ մարդ . քու մէջդ եղող Սուրբը ե՛ս եմ , ու ‖բար-

10 կութեամբ պիտի չգամ՚ : Տէրոջը ետևէն պիտի երթան . Նանիկայ առիւծի պէս պիտի դոչէ . երբոր անիկայ գոչէ , Յարևմուտքի կողմէն տղաքները արտորնօք պիտի դան :

11 Անոնք Եգիպտոսէն Թռչունի պէս՝ ու Ասորեստանի երկրէն Հաղաւնիի պէս արտորնօք պիտի գան . Հու զանոնք իրենց տուներուն մէջը պիտի բնակեցընեմ՝ Ա՚լըսե Տէրը :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Եփրեմն . Ցուդային : ու բոլոր Իսրայէլին յանդիմանութիւն մը : 4 Մարգարէն առնի ընորհքները յիշելով՝ ազաչութիւնը կը յորդորէ զանոնք : 8 Եփրեմի գործերը բարկութեան կը արժանեն զԱստուած :

1 - Եփրեմ զիս կը պաշարէ ստութեամբ , ու Իսրայէլի տունը՝ նենդութեամբ . բայց Ցուդան տակաւին Աստուծով կը տիրէ , ու սուրբերուն մէջը հաւատարիմ է :

2 Եփրեմ Բհով կը Ձարակէ , ու աբևելեան հովին ետևէն կը վազէ . ամէն օր ստութիւնը ու յափշտակութիւնը կը շատցընէ . Եև Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ՚ընեն , Ու Եգիպտոս եղ կը տանին :

3 Տէրը Ցուդային հետ ալ վէճ ունի . ու Ցակոբին՝ անոր Ձամբաներուն համեմատ այլելութիւն պիտի ընէ , ու անոր գործոցը համեմատ հա-

4 տուցում պիտի ընէ անոր : Անէ՛, կայ արգանդի մէջ Նիր եղբօրը գարշապարէն բռնեց , և իր ուժովը Եաստուծոյ հետ ըմբշամարտեցաւ :

5 Ու հրեշտակին հետ ըմբշամարտեցաւ , և յաժը հասաւ . լացաւ , և անկէ ընորհք խնդրեց . զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ . ու հոն՝ մեզի

6 հետ խօսեցաւ Ա՚Էհով , Ա՚յսինքն զօրաց Տէր Աստուածը , որուն Բ՚յիշատակը Տէր Աստուածդ է . Ժ՚ողովուրդդ դարձիր դուն Աստուածդդ , ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ , ու միշտ քու Աստուածդդ յուսա :

8 Եփրեմ վաճառական է . անոր ձեռքը Նենդութեան կշիռ կայ . անիկայ հարստահարել կը սիրէ :

9 Ու Եփրեմը ըսաւ . Բ՚իրաւցընէ հարստացայ . Ինծի ստացուածք զըտայ . իմ ամէն վաստակներուս կողմ՚ անօրինութիւն պիտի չգտնեն

10 Նէն իմ վրաս , որ մեղք ըլլայ : Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն Ի վեր Ժքու Տէր Աստուածդ եմ . Կքեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ Հանդիսաւոր տօնի օրերուն

11 պէս : Ես մարգարէներուն միջոցովը խօսեցայ , ու տեսիլքները շատցուցի , ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ գործա-

12 ծեցի : Ցիրաւի գաղաադը անօրէն է . յիրաւի ունայնութիւն եղան . Ղգաղդաղայի մէջ արջառներ մորթեցին . Ցանոնց սեղանները անգամ արտի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս է :

13 Եւ Ցակոբ Ա՚սորւոց դաշտը փախաւ , ու Իսրայէլ Ա՚կնկան համար

Ը դ Թագ • ժբ • 34 ։ ժԹ • 13 ։
Դ ԳԼ • ժգ • 16 ։

Ե ՀՊ 7 ։

— Գլ • ր • 15 ։
Բ Եբ • գ • 22 , 23 ։
գ Պատ • բ • 15 ։
Ը դ Թագ • ժբ • 16 ։ Գլ • բ • 13 ։ ժգ • 2 ։
Ի բ Օր • ա • 31 ։ լբ • 10 ։ 11 , 12 ։ Ես • խզ • 3 ։
* Կ՚ասի Թե • ւերովբ
ԶԵ • ժե • 26 ։
Ե ՂՀ • իշ • 13 ։
† ԵԲբ • ծբ • Նոահներէն
Ը Պաղ • Ե • 45 ։ Գլ • բ • 8 ։
Ր Տե՛ս գլ • ը • 13 ։ Թ • 3 ։
ժ դ Թագ • ժե • 13 ։ 14 ։

Իբբ 728

‡ Եբբ • Նիթ գերը
Է Գլ • ժ • 6 ։
Լ Երեմ • գ • 6 ։ ‖ • ը • 5 ։ Գլ • գ • 16 ։
Ի Գլ • Ե • 16 ։
Թ Երեմ • Թ • 7 ։ Գլ • Չ • 4 ։
Ձ Ծն • ժգ • 8 ։ ժԹ • 24 , 25 ։ բ Օր • ԺԹ • 23 ։ Ա՚մվ • ը • 11 ։
Ճ բ Օր • լբ • 36 ։ Ես • Ի • 15 ։ Երեմ • լ • 20 ։
Յ Թռ • իգ • 19 ։ Ես • ծև • 8 ։ 9 ։ Մաղ • գ • 6 ։
Ղ Կ՚ասի Բաց ղաբ չեմ մտներ ։
Ղ Ես • լա • 4 ։ Ցովել • գ • 16 ։ Ա՚մվ • ա • 2 ։
Ճ Ջաբ • ը • 7 ։

Յ Ես • Ը • 8 ։ Գլ • Է • 11 ։
Յ Եզկ • Իբ • 25 , 26 ։ Լբ • 21 • 25 ։

Իբբ 735
• Հ՚ես 2 ։

Բ Գն • ը • 7 ։

Ե դ Թագ • ժբ • 4 ։ Գլ • Ե • 13 ։ Ես • 11 ։
Ր Եզ • Չ • 6 ։ ժբ • 9 ։
Ս Գլ • է • 1 ։ Միք • Չ • 2 ։

Ղ Ծն • իե • 26 ։
Ե Ծն • լթ • 24 , ՃՃ ։

Ը Ծն • իբ • 12 , 19 ։ լբ • 9 , 10 , 15 ։
Ր Եզ • է • 15 ։ ժ Գլ • ժգ • 1 ։ Միք • Չ • 8 ։

Ի Սաղ • լե • 7 ։

Ե Առակ • ժա • 1 ։ Ամով • Ը • 5 ։ Ի • Ջաբ • ժա • 5 ։ Ցայտ • է • 17 ։

Ձ Գլ • ժգ • 4 ։ Ղ Ղե • իգ • 42 , 43 ։ Նեմ • Բ • 17 ։ Ջաբ • ժգ • 16 ։
Հ դ Թագ • ժե • 13 ։
Յ Գն • Ե • 1 ։ Չ • 8 ։
Ղ Գլ • է • 15 ։ Թ • 15 ։ Ամով • է • 4 ։ Ե • 5 ։
Ճ Գլ • Բ • 11 ։ ժ • 1 ։
Ո Ծն • իբ • 5 ։ բ Օր • իգ • 5 ։
Յ Ծն • ԺԹ • 20 , 28 ։

ծառայութիւն ըրաւ , ու կնկան
14 համար հովիւ եղաւ ։ Եւ Տէրը
մկ մարգարէով Եգիպտոսէն հա-
նեց Իսրայէլը· ու անկէ՝ մկ մար-
15 գարէով պահպանուեցաւ ։ Եփ-
րեմը դառնապէս բարկացուց ՝Ա-
տոո՛ծ ։ անոր համար անոր արիւն-
ները անոր վրայ պիտի ձգէ , ՝ու
անոր Տէրը անոր Նախատինքը ա-
նոր պիտի հատուցանէ ։

ԳԼ· ԾԲ

1 Եփրեմին փառքը՝ կռապաշտութեան պատ-
ճառով կ՚ոչնչանայ ։ 5 Անոնց անզգամու-
թեանը համար Աստուած կը բարկանայ ։ 9
Աստուծոյ ողորմութեանը խոստմունքը ։ 15
Ապստամբութեան պատիժը ։

1 Եփրեմը՝ երբոր դողալով կը խո-
սէր , Իսրայէլի մէջ բարձրա-
ցաւ · բայց ՝երբոր Բահաղով չար-
2 ցաւոր եղաւ , մեռաւ ։ Ու հիմա
նորէն մեղք կը գործեն , ու Ի իրենց
համար իրենց արձաթէն՝ իրենց
խելքովը ձուլածոյ կուռքեր , ՈՒ
արձաններ կը շինեն , որոնց ամէնը
արուեստաւորի գործքեր են · իրենք
անոնց համար՝ կ՚ըսեն · զոհ ընող
մարդիկը էԹող որթերը համբու-
3 րեն ։ Անոր համար անոնք Ցառա-
ւօտեան ամպին պէս , ու կանուխ
իջած վաղանցիկ ցօղին պէս , ինչ-
պէս փոթորիկով վերցուած Խմղուին
պէս , ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին
4 պէս պիտի ըլլան ։ Սակայն ես
Եգիպտոսի երկրէն՝ի վեր Ձրուա-Տէր
Աստուածդ եմ · ու ինծմէ ուրիշ
աստուած չգիտնաս · քանզի Ի ինծմէ
5 ուրիշ Փրկիչ մը չկայ ։ Ես քեզ
անապատի մէջ՝ Խիստ անջուր
6 երկրի մէջ ճանչցայ ։ Ձանոնք՝ ի-
րենց արօտին համեմատ կշտացան ,
կշտացան , ու՝ անոնց սիրտը բարձ-
րացաւ , անոր համար Ոզիս մոռցան ։
7 Ուստի Ես անոնց առիւծի պէս պիտի
ըլլամ · Ես ճամբուն քովը ինձի պես
8 դարանամուտ պիտի ըլլամ ։ Ձիր
ձագերը կորսընդունցած արջու պէս՝
անոնց պիտի հանդիպիմ , ու ա-
նոնց սրտին վարագուրը պիտի պա-
տառեմ , ես ալ զանոնք հոն առիւծի
պէս պիտի ուտեմ · զանոնք դաշ-
տի գազանը պիտի պատառէ ։
9 Դուն Իզեղ կորսընդունցիր՝ ով Իս-
րայէլ · Հրայց քու օգնութիւնդ
10 ինծմէ է ։ Հիմա Որ է քու թա-
գաւորդ , Որ քու բոլոր քաղաքնե-
րուդ մէջ քեզ ազատէ · ևլ՞ որ-
էն ան դատաւորները , որոնց
համար Ըսըիր Թէ՝ Ինծի թա-
11 գաւոր ու իշխաններ տուր ։ Իմ
բարկութեամբս քեզի թագաւոր
տուի , ու իմ սրամտութեամբս
12 առի ։ Եփրեմին անօրէնութիւնը
կապուած , անոր մեղքը պահուած
13 է ։ Ընոր վրայ՝ ծննդական կնոջ
ցաւերը պիտի հասնին · անիկայ
իմաստուն տղայ չէ · ապա թէ
ոչ՝ ժարգանդին բերանը ժչբե՛ա-
14 տեն չէր կենար ։ Ձանոնք գե-
րեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ ·
զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ ·
Ըքու ժանտախտդ պիտի ըլլամ՝
ով մահ · քու աւերումդ պիտի
ըլլամ՝ ով դերեզման · Ի իմ աչքե-
րէս զղջումը պիտի ծածկուի ։
15 Թէև ՝անիկայ եղբայրներուն մէջը
պտղաբեր ըլլայ , ՝արևելեան հովը
պիտի գայ , ՝՝ անապատէն Տէ-
րոջը հովը պիտի ելլէ · և անոր
աղբիւրը պիտի ցամքի , ու անոր
աղբերակը պիտի չորնայ · անիկայ
բոլոր Ձանկալի ամաններուն գան-
16 ձը պիտի կողոպտէ ։ ՝Սամարիան
աւերակ պիտի ըլլայ · Ըքանզի իր
Աստուծմէն ապստամբեցաւ · Ձա-
նոնք սրով պիտի իյնան · անոնց
պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զար-
նուին , ու յղի կիները պիտի
ճեղքուին ։

ԳԼ· ԾԳ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը ։ 4 Աստուծոյ
ընդհանուր խոստմունքը ։

1 Վ Իսրայէլ՝ ՝քու Տէր Աստու-
ծոյդ դարձիր · Ըքանզի քու ան-
օրէնութեանդ պատճառաւ ղլո-
2 րեցար ։ Ձեր հետը խօսքեր ա-
ռէք , ու Տէրոջը դարձէք · անոր
ըսէք · Ամէն անօրէնութիւնը վեր-
ցուր , և Ֆէդ բարութեամբ ընդու-
նէ , ու Ի մեր շրթունքներուն ՝դր-
3 հերը պիտի մատուցանենք ։ ՝Ա-
սորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ ·
Ի ձիէրու վրայ պիտի չհեծնենք ,
ևս մէյմըն ալ մեր ձեռացը գործ-
քին՝ Մեր Աստուածն ես՝ պիտի
չըսենք · Ըքանզի որբը քեզմէ ողոր-
մութիւն կը գտնէ ։
4 Ընոնց ապստամբութիւնը պիտի
բժշկեմ · զանոնք ձրիապէս պիտի
սիրեմ · քանզի իմ բարկութիւնս
5 անոնցմէ դարձաւ ։ Իսրայէլին
էցօղի պէս պիտի ըլլամ · անիկայ
շուշանի պէս պիտի ծաղկի , և իր
արմատները Լիբանանի էԼԷՆԵՐ-ՈՒՆ
6 պէս պիտի արձակէ ։ Ընոր ոստե-
րը պիտի տարածուին · ու Ի անոր
վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պի-
տի ըլլայ , և Ձանոր անուշահոտու-
թիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլ-
7 լայ ։ Էնոր հովանիին տակը նոս-
տողները պիտի դառնան · ցորենի
պէս պիտի կենդանանան , ու որթի
պէս պիտի ծաղկին · անոր յիշա-
տակը Լիբանանի գինիին պէս պի-
8 տի ըլլայ ։ Եփրեմը ՝ինչե՞ ըս-

Ն Ես · ժբ · 8 · Երեմ·Լ· 6 ·
Ն Ահակ·ԻԲ· 3 ·
՝ Տես Թագ·ժԹ· 8 ·
Ն Ես · իե · 8 · Եզեկ· Լ· 12 ·
՝ակար·ժե· 54 · 55 ·
Ի Երեմ·ժե· 6 · Տես Հբ· ոմ· ժա· 29 ·
՝ Տես Ծն· խա · 32 · Ի Ես · Ծ· 19 ·
Կատարուեցաւ՝ 1 Իր 721
՝ Երեմ· գ· 11 · Եզեկ· ժե · 10 · ժԹ · 12 · ԳԼ· գ· 19 ·
Էնաս · բ· 9 ·
՝՝ Թագ · ժե · 6 ·
Ը գ Թագ · ժբ · 12 ·
Ը գ Թագ·ը· 12 · ժե · 16 · Ես · ժպ · 16 · ԳԼ· ժ · 14 · 15 · Ամո· ա · 13 · Նաա · գ · 10 ·

՝ ԳԼ · ժբ · 7 · Յովէլ· բ · 13 ·
Ի ԳԼ · ժպ · 9 ·
Ի Երբ · ժպ · 15 ·
՝՝ Ելբ·զատա· րակները Ը Տես Եր· եմ · լա · 18 , ՃԼ · ԳԼ· ե · 13 · ժբ · 2 ·
Ի Տես ր Օր· ժե · 16 · Սպ· լՋ · 17 · Ես · լ· 2 · 16 · լա · 1 ·
Ը ԳԼ· բ· 17 · Հմր Տ ·
Ի Ասպ· ժ · 14 · կբ · 5 ·
Ը Յոբ · ԼԹ · 19 · Առակ· ժԹ · 12 ·
Ի Սպ · ծբ · Տ · Հիւ · 3 ·
Ի Ես · իե · 27 · Երե· գ · 11 ·
Ի Սպ · պա · 1 ·

Ն Ը · ԼԲ · 725
Ն Ես · ժպ · 50 , 51 · ժպ · 3 · Սպ· Ծ· 20 · Ես · կգ · 11 · Մ՚Ք ·
Ղ· 4 ·
Ն գ Թագ · ժե · 11-18 ·
՝ Դան · ժա · 18 ·
Ը ՕՐ · Իբ · 37 ·
՝՝ գ Թագ · ժե · 16 · 18 · ԳԼ · ժա · 2 ·
Ի ԳԼ · ը · 8 · ը · Ե ·
Է գ Թագ · ժԹ · 18 ·
Ը ԳԼ · Ը · 4 ·
Ի Դան · բ · 35 ·
Ն Ես · խգ · 11 · ԳԼ· ժբ· 10 ·
Ե Ես · խգ · 11 · խե · 21 ·
Ը ՕՐ · բ · 7 · լբ · 10 ·
Ի Բ ՕՐ · ը · 15 · լբ · 10 ·
ժբ ՕՐ · ը · 12 , 14 · լբ · 15 ·
Ի ԳԼ · ը · 14 ·
Ն Ոգբ · գ · 10 · ԳԼ · ե · 14 ·
Ի Երեմ · ե · 6 ·
Ը Բ Թագ · ժե · Տ · Ն· ոակ · ժե · 12 ·
Ի Ահակ · Զ · 32 · ԳԼ· ժգ· 1 · Մ՚Ա· ա· 9 ·
Հ Հմր 4 ·
Ե գ Թագ · ժե · 4 ·
Ը ՕՐ · լբ · 38 · Հմր 4 ·
Ճաթագ·ը· 5 , 19 ·
՝ աթագ·բ· 7 · ժ · 19 · ժե · 22 , 23 · Ժ· 1 · ԳԼ· ժ · 3 ·
ԺՐՕՐ · լբ · 31 · Յոբ · ժգ · 17 ·

Ն · Ք · Գ · Իրք 725

Լ Հիւ 3 ։
Ի Երեմ. Լա. 18 ։
Ի Յակ · ա · 17 ։
Ի Սալ · ՃԼ · 43 ։ Երեմ. Թ · 12 ։ Գան · Ժբ · 10։ Յոհ · բ · 47։ Ժբ · 37։

Լսուռ-բերու հետ՝ ալ ինչ բան ուներ ։ Ես անոր խնդրուածքը լսեցի , ու անոր ինամը տարի . ես կանանչ մայր ծառի պես եմ . ձրդու պտուղդ ինծմէ է ։

9 Ո՞վ է իմաստուն , որ ասոնք հասկընայ , կամ խոհեմ , որ ասոնք գիտնայ . քանզի Տէրոջը ճամբաները շիտակ են , ու արդարները անոնց մէջը պիտի քալեն . բայց յանցաւորները անոնց մէջը պիտի կորնչին ։

Ն · Ք · Գ · Իրք 725

Հ Ա.ռակ · Ժ · 29 · Ղա · բ · 34 ։ բ Կոր · բ · 16 · ա Պետ · բ · 7 · 8 ։

ՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ն · Ք · Գ · Իրք 800

— ԳԼ · ր · 2 ։

Բ Սաղ · Ծը · 4 ։

Ե բ Օր · իը · 33 ։ ԳԼ · ր · 25 ։

Ը Ես · լը · 10։

Ի Առակ · լ · 25 · 26 · 27 ։ ԳԼ · բ · 2 · 11 · 23 ։

Ղ Յայտ · Թ · 8 ։

Ի Ես · ե · 6 ։

Ը Ես · իր · 12։ Ի Առակ · ր · 17 ։

Ք Հիւ 13 ։ ԳԼ · բ · 14 ։

Ի Երեմ. Ժբ · 11 · Ժդ · 2 ։

Լ Ես · իդ · 7 ։ Հիւ 12 ։

Ի Երեմ. Ժդ · 3 · 4։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յաղել Աստուծոյ զանազան գաւառականները յայտնելով՝ կը յորդորէ ժողովուրդը որ զգուշանայ ինքն անոնց , 8 սուտ բաներէն , 14 և ծանապահութեան ու ողջամբ որ մը սահմանէն ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փա-
2 թհուելի որդւոյն Յովելին ։ Լսե-
ցէ՛ք առիկա՛յ՝ ով ծերեր . ու ա-
կանջ տուէ՛ք՝ ով երկրիս բոլոր
բնակիչները . միթէ ասանկ բան
մը եղաւ ձեր օրերուն մէջ , կամ
3 ձեր հարցը օրերուն մէջը ։ Բնա-
կայ ձեր որդւոցը պատմեցէ՛ք , ու
ձեր որդիքը իրենց որդւոցը , ու ա-
նոնց որդիները յետագայ ազգին
4 գոփեր ։ Ինաոնձին թողածը՝ մարախը կերաւ , ու մարախին թո-
ղածը՝ ջրելակը կերաւ , ու ջրելա-
կին թողածը՝ թրթուրը կերաւ ։
5 Արթընցէ՛ք՝ ով գինոռներ , ու
լացէ՛ք , և դուք ամէնդ՝ ով գինի
խմողներ , սուգ բունցէ՛ք քաղ-
ցուին համար , Որանգի ձեր բերնին
6 կտրեցաւ ։ Վասն զի իմ երկրիս
վրայ ՝ մէկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ
մը ելաւ . Նանոր ակռաները առիւ-
ծի ակռաներ են , ու անիկայ մա-
տակ առիւծի ժանիքները ունի ։
7 Անիկայ իմ որթս աւրեց , և իմ
թզենիս կոտրտեց . զանիկայ բո-
լորովին մերկացուց ու վար ձգեց .
անոր ոստերը ճերմկեցան ։
8 Ո՛ղբ լէ կոյսի մը պէս , որ Ի՛ր
մանկութեան երկանը համար թուրձ
9 հագած լա՛ցէք ։ Ի Հացի ընծան ու
թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն
կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կա-
տարող քահանաները սուգ կը
10 բռնեն ։ Արտերը աւերեցան . Եր-
կիրը սուգ կը բռնէ . քանզի ցորե-
նը աւերեցաւ . Նոր գինին չորցաւ .
եղը պակսեցաւ ։
11 Ե՛ամչեցէք՝ ով՝ երկրագործներ ,
ողբացէ՛ք՝ ով այգեգործներ , Թէ
ցորենին համար , և Թէ գարիին
համար . քանզի արտերուն բերքը

12 կորսուեցաւ ։ Ի Որթը չորցաւ , ու
թզենին նուաղեցաւ . Նռնենին ,
արմաւենին , խնձորենին , արտին
բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս
մարդոց որդիներէն ուրախութիւ-
նը վերցաւ ։
13 Ո՛ւռ-ը՛ք հագէք , ու ողբացէ՛ք ,
ով քահանաներ . հառաչեցէ՛ք ,
ով սեղանին պաշտօնեաները . Ե-
կէ՛ք՝ ով իմ Աստուծոյս ծառանե-
րը , պիչերը քուրձերու մէ՛ջ ան-
ցուցէ՛ք . քանզի Հացի ընծան ու
Թափելու նուէրը՝ ձեր Աստուծոյն
14 տունէն վերցան ։ Ընտոմապահու-
թեան օ՛ր որոշեցէ՛ք . Հանդիսա-
ւոր ժողո՛վ քարոզեցէ՛ք . ծերերը ,
— ե՛րկրին բոլոր բնակիչները՝ ձեր
Տէր Աստուծոյն տունը ժողովեցէ՛ք ,
ու Տէրոջը աղաղակեցէ՛ք ։
15 Ա՛ւա՛յ ան օրուան համար . քան-
զի Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամենա-
կարողէն եկած աւերման պէս պիտի
16 գայ ։ Ա՞խ մեր աչքին առջևէն՝
կերակուրը , մեր Աստուծոյն տունէն՝ ուրախութիւնը ու ցնծու-
17 թիւնը կտրեցաւ ։ Հողին չոր կո-
տերուն տակը սերմերը փուեցան .
շտեմարանները ամայի՝ մնացին .
ամբարները աւերեցան . քանզի ցո-
18 րենը խորշակահար եղաւ ։ Ի՞նչ-
պէս կը հեծէն անասունները . ար-
ջառներուն անդնտները աստան-
դական կը պտըտին . քանզի անոնց
համար արօտ չկայ . ոչխարներուն
19 հօտերն ալ կորսուեցան ։ Ե՛ղեգի
պիսի աղաչակի՛մ , ով Տէր . քան-
զի Ճանապատին արօտները՝ կրակը կերաւ , ու դաշտին բոլոր
20 ծառերը՝ բոլը այրեց ։ Դաշտին
անասուններն ալ անդամ Ելլդի կը
նային . քանզի Ջրերուն վտակ-
ները չորցեր են , ու անապատին
արօտները կրակը կերեր է ։

Ն · Ք · Գ · Իրք 800

Ի Հիւ 10 ։

Լ Ես · իդ · 11 · Երեմ. Խը · 23 ։ Տես Սաղ · պ · 7 ։ Ես · Թ · 3 ։

Հ Հիւ 8 ։ Ն · ըեմ. գ · 8 ։

Յ Հիւ 9 ։

Ը Ր Մն · ի · 3 · 4 ։ ԳԼ · ր · 15 · 16 ։

Ջ Ղև · իգ · 36 ։

Ժ Ր Մն · ի · 13 ։

Ի Երեմ · Լ · 7 ։

Նա · Ժ գ · 6 · 9 ։ ԳԼ · ր · 1 ։

Լ Տես Ր Օր · Ժ · 6 · 7 · Ժգ · 11 · 14 · 15 ։

Ո Ովս · գ · 3 ։

Լ Սաղ · ծ · 15 ։

Ո Երեմ. Թ · 10 ։ ԳԼ · ր · 3 ։

Լ Յոբ · լբ · 41 ։ Սաղ · Ճբ · 21 · Հիւ · 15 ։

Ո գ Թագ · Ժէ · 7 ։ Ժբ · 5 ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ Սիօնին՝ Աստուծոյ գաւառականին անհաւատութիւնը · 12 կը յոր-

դորէ ժողովուրդը որ ապաչխարէն ։ 15 ու ձամ պահեն ։ 18 և անոնց օրինութիւն մը կը խոստանայ ։ 21 Սիօնը կը մխիթարէ թէ հիմնուած , 25 և թէ գալու օրինութիւնը՝ րով ։

1 Սիօնի մէջ՝ փող չչեցուցէք , և իմ սուրբ լեռանս վրայ բաղաղարարութեան ձայն վերցուցէք . երկրին բոլոր բնակիչները դողան . քանզի Տէրոջը օրը կու գայ ,
2 վասն զի մօտ է , Թխաւարի ու մէգի օրը՝ ամպի ու մառախուղի օրը . ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տարածուի , այնպէս ալ եմկ շատուր ու զօրաւոր ժողովուրդ մը պէտ կայ , նոր ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած , ու անկէ ետքը մէյմըն ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամանակին մէջ՝ դարէ
3 ի դար ։ Անոր առջևէն կրակը պիտի սպառէ , ու ետևէն բոցը պիտի այրէ . երկիրը անոր առջևը Եդեմի դրախտին պէս , և անոր ետևը ամայի անապատ պիտի ըլլայ . ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի ։
4 Անոնց կերպարանքը ձիերու կերպարանքին պէս է . ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։
5 Լերանց գլուխներուն վրայ կառքերու ձայնին պէս , յարդը ուտող կրակի բոցին ձայնին պէս . պատերազմի շարուած և զօրաւոր ժողովուրդի պէս պիտի ցաթ-
6 կեն ։ Անոնց երեսէն ժողովուրդները պիտի տագնապին . եամ ներն երեսները գոյներնին պիտի նե-
7 տեն ։ Անոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն . պատերազմական մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն . և ամէն մէկերնին իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն , ու իրենց շաւիղները պիտի չփո-
8 իեն . Ու մէկզմէկ պիտի չչրեն . և ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ . ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան , պիտի չվիրաւորին ։
9 Քաղաքին մէջը պիտի պղտոին , ու պարիսպին վրայ պիտի վազեն . տուները պիտի ելլեն . գողի պէս պատուհաններէն պիտի մտնեն ։
10 Անոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ . երկինքը պիտի սարսի . հարևը ու լուսինը պիտի խաւարի , ու աստղերը իրենց պայծառու-
11 թիւնը չետ պիտի քաչեն ։ Տէրը իր զօրացը առջևը իր ձայնը պիտի տայ . քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է . քանզի անոր խօսքը ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ սչեղ է , ու ով կրնայ անոր դիմանալ ։
12 Սակայն հիմա ալ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուք ինձի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը , ծոմապահութեամբ , լա-
13 լով ու սգալով , Ու ձեր սիրտերը պատռեցէք , և ձեր հանդերձները , և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք . քանզի անիկայ ողորմած ու գթած , երկայնամիտ ու բազում ողորմած է , ու չարէքի հա-
14 մար կը ղղջայ ։ Ով գիտէ , դուք անիկայ դառնայ ու ղղջայ , ու իր ետևէն օրհնութիւն թողու , որ ընդ ընծայ և ձեր Տէր Աստուծոյն չհայիլ ընծայ ու թափելու նուէր ատ-
15 ցանելու ։ Սիօնի մէջ՝ փող չչեցուցէք , ծոմապահութեան օր որոշեցէք . հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք .
16 ժողովուրդը ժողվեցէք , ժողովը սրբեցէք , ծերերը հաւաքեցէք . տղաքները ու կաթնկեր մանուկները ժողվեցէք . փեսան իր սենեակէն թող ելլէ , ու հարսը իր առա-
17 գաստէն ։ Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները սրսրսին ու սեղանին մէջտեղը թող լան , ու ըսեն . Ով Տէր՝ ազգ ժողովուրդիդ խնայե , և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի՛ տար , որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն . ինչ՚ի համար ժողովուրդներուն մէջը ըսեն թէ՝ ուր է անոնց Աստուածը ։
18 Ան ատենը Տէրը իր երկրին համար պիտի նախանձի , ու իր
19 ժողովուրդին պիտի ողորմի ։ Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժողովուրդին ըսէ . Ահա ես ձեզի ցորեն , գինի ու եղ պիտի խրկեմ , ու անոնցմով պիտի կըշտանաք , և ձեզ ազգերուն մէջ ամօթ
20 չպիտի ընեմ ։ Ու հիւսիսային զօրքը ձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ , ու անոր երեսը դնեմ ի արևելեան ծովը , ու ետքը՝ ի արևմտեան ծովը ելլէ , գանիկայ չորս ու ամայի երկիր մը պիտի ընեմ . ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ , և անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ .
21 քանզի մեծ բաներ ըրաւ ։ Մի վախնար՝ ով երկիր , ցնծա և ուրախացիր . քանզի Տէրը մեծ բաներ
22 պիտի ընէ ։ Ով գազանի անասուններ՝ մի՛ վախնաք . քանզի ձանապատին արօտները կը կանանչին . քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ . թզենին ու որթը իրենց զօրու-
23 թիւնը կու տան ։ Եւ դուք՝ ով Սիօնի որդիք , ե ձեր Տէր Աստուծով ցնծացէք և ուրախ եղէք . քանզի անիկայ *չափաւորապես առջի անձրևը ձեզի կու տայ . ձեզ ի անձրև կ՚իջեցընէ՝ առջի անձրևը ու վերջի անձրևը առջի ա-
24 ռաջի մէջ ։ Եւ կալերը ցորենով

Ն Սաղ · ԼԴ · 15 ։ Ամ · 17 ։
Ն Ծն · լ · 34 ։ Բ Թագ · ա · 11 ։ Շար · ա · 20 ։
= Ել · ԼԴ · 6 ։ Սաղ · ձդ · 5 ։ 13 ։ Ցածր · դ · 2 ։
Ն Ցած · ժդ · 12 ։ Բ Թագ · ժբ · 22 ։ գ Թագ · ժԲ · 4 ։ Ամ · է · 15 ։ Ցածր · դ · 9 ։ Սոփ · բ · 3 ։
Ղ Ես · կե · 5 ։ Ածգ · բ · 19 ։
Ն Գէ · ա · 9 ։ 13 ։
= Թոռ · ժ · 3 ։ Հմր 1 ։
= Գէ · ա · 14 ։
Ն Ել · ԺԲ · 10 ։ 22 ։
= Գէ · ա · 14 ։
Բ Բ Մն · ի · 13 ։
Ց Եզեկ · ը · 16 ։ Մատ · իգ · 35 ։
= Ել · ԼԲ · 11 · 12 ։ Բ Օր · Ի · 26-29 ։
Ֆ Սաղ · խբ · 10 ։ ՀԲ · 10 ։ ձմե · 2 ։ Միք · է · 10 ։
Ֆ Ջաբ · ա · 14 ։ ը · 2 ։
Օ Բ Օր · ԼԲ · 33 ։ Ես · կ · 10 ։
Ֆ Ցած զԼ ա · 10 ։ Մաղ · գ · 10 · 11 · 12 ։
= Ցած Ներհ · ա · 14 ։
Բ Ցած Ել · ժ · 10 ։
Ֆ Եզեկ · լե · 18 ։ Ջաբ · ժգ · 8 ։
Ծ Բ Օր · ժա · 24 ։
Ի Գէ · ա · 18 ։ 20 ։
Ղ Ջաբ · ը · 12 ։ Ցած գԼ · ա · 19 ։
Ի Ես · խա · 16 ։ կա · 10 ։ Ամ · գ · 18 ։ Ջաբ · ժ · 7 ։
* Ծիր · արդարութեամբ
Ը Դն · իգ · 4 ։ Բ Օր · ժա · 14 ։ իբ · 12 ։
Ի Ցակ · ե · 7 ։

պիտի լեցուին . ու Ցնծանները դի-
25 նիով ու եղով պիտի յորդին ։ Ու
ձկի Ետ պիտի տամ տարինե-
րուն պատճէնը , Ժոր մարախը ,
ջորևակը , Թրթռուորը ու խառնիճը ,
ձեր մէջը խրկած է իմ մեծ զօրքս
26 կերաս . Եւ Ուառատօրէն պիտի ու-
տէք , ու կշտանաք , ու ձեր Ցեր
Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք ,
որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ .
և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի
27 չամչնայ ։ Ու պիտի դիտնաք՝ Թէ
ես ի Իսրայէլին մէջն եմ , և Թէ Ես
Ցեր Աստուածը Ես եմ , ու ուրիշ
մը չկայ . և իմ ժողովուրդս յաւի-
տեան պիտի չամչնայ ։
28 ՀՈւ պիտի ըլլայ որ ասկէ ետև՝
Ես իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ
պիտի Թափեմ , Ուռ ձեր տղաքը ,
և ես ձեր աղջիկները պիտի մարգա-
րէանան . ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
29 նեն ։ Եւ ի ծառաներուն վրայ , ու
աղախիններուն վրայ ալ՝ ան օրերը
30 իմ Հոգիս պիտի Թափեմ . Ու
ի երկինքի մէջ , ու երկրի վրայ
նշանններ պիտի դնեմ , արիւն , ու
31 կրակ , և ծուխի սիւներ ։ Ն Արևը՝
խաւարի պիտի դառնայ , ու լու-
սինը արիւնի , Ուգեռ Ցէրովը մեծ
32 ու ահեղ օրը չեկած ։ Եւ պիտի
ըլլայ որ՝ Ոամէն ով որ Ցէրովը ա-
նունը կանչէ , պիտի ազատի .
քանզի Ցէրովը ըսածին պէս՝ Ն Սիօն
լեռանը վրայ , ու Երուսաղէմի մէջ
փրկութիւն պիտի ըլլայ . ու Նաա-
ման մնացորդներուն մէջը՝ որոնք
Ցէրը պիտի կանչէ ։

Գ Լ · Գ

1 Աստուծոյ դատաստանները իր ժողովուրդին
Թշնամիացը դէմ ։ 9 Աստուած իր դատաս-
տանութիւնը պիտի ճանչցուի ։ 18 Աստուծոյ
օրհնութիւնները իր եկեղեցիին վրայ ։

1 Ռանզի ահա Ոան օրերը , ու ան
ժամանակը , որ ես Ցուդային
ու Երուսաղէմի դերութիւնը ետ
2 պիտի դարձընեմ , Ի Ան ատենը բո-
լոր աղգերը պիտի ժողվեմ , ու զա-
նոնք Ի Ցովսափատաս Հովիտը պի-
տի իջեցընեմ , և Ի հոն անոնց հետ
դատ պիտի վարեմ , իմ ժողովուր-
դիս , ու իմ ժառանգութեանս
Իսրայէլին համար , որն որ ազգերու-
մէջ ցրուեցին , ու իմ երկիրս բաժ-
3 նեցին . Եւ Ի իմ ժողովուրդիս
համար վիճակ ձգեցին , ու տղան՝
պոռնիկի վարձի տուց տուին , և
աղջիկը՝ գինիի համար ծախեցին ,
4 որ խմին ։ Ու նաև դուք ինծի
հետ ինչ բան ունիք , Ուով Տիւ-
րոս , ու Սիդոն , և Փղշտացւոց
բոլոր սահմանները . Ի միթէ դուք
ինծի հատուցում պիտի ընէք .
Թէ որ դուք ինծի հատուցում ը-
նէք , շուտով ու անյապաղ ձեր
հատուցումը ձեր գլուխը պիտի
5 դարձնեմ ։ Քանզի իմ արծաթս
ու ոսկիս առիք , ու իմ աղէկ
ու էցանկալի բաներս ձեր մե-
6 հեանները տարիք . Եւ Ցուդայի
որդիքը , ու Երուսաղէմի որդիքը՝
Ցունաց որդւոցը ծախեցիք , որ-
պէս զի զանոնք իրենց սահմանէն
7 հեռացընէք ։ Ահա Ի ես զանոնք
պիտի արթընցնեմ ան տեղէն՝ ուր
որ դուք զանոնք ծախեցիք , և
ձեր հատուցումը ձեր գլուխն վրայ
8 պիտի դարձընեմ . Ու ձեր տղաք-
ները , ու աղջիկները Ցուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ . և
անոնք Ի հեռաւոր ազգի՝ Սաբա-
յեցւոց պիտի ծախեն զանոնք .
քանզի Ցերը խօսեցաւ ։
9 Ի Ասիկայ ազգերու մէջ հրատա-
րակեցէք . պատերազմ քարոզե-
ցէք . զօրաւորները արթընցու-
ցէք . բոլոր պատերազմական մարդ-
10 կերը մօտենան ու ելլեն ։ Ձեր
խոփերը՝ սուրեր Ի շինեցէք , ու ձեր
յօտոցները՝ նիզակներ . Ի տկար
եղողը՝ Ես զօրաւոր եմ՝ Թող ը-
11 ան ։ Ի Շուտով եկէք՝ ով բոլոր
շրջակայ ազգեր , ու ժողովուեցէք .
Իրու զօրաւորներդ՝ ով Ցեր՝ հոն
12 իջեցուր ։ Ազգերը Թող արթըն-
նան , ու Ցովսափատաս Հովիտը
ելլեն . քանզի Ն բոլոր շրջակայ ազ-
գերը դատելու համար հոն պիտի
նստին ։
13 Ն Մանգաղը երկընցուցէք , քան-
զի Ի հունձքը հասած է . եկէք ,
իջէք . քանզի Ի ցնծանը լեցուե-
ցաւ , աւազանները կը յորդին .
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է ։
14 Բազմութիւններ՝ բազմութիւններ
ի Ժողո-ին Ի Վճռոյ Հովիտին մէջ .
քանզի Ն Ցերովը օրը մօտ է Վճռոյ
15 Հովիտին մէջ ։ Ն Արևը ու լուսինը
պիտի խաւարի , և աստղերը իրենց
պայծառութիւնը ետ պիտի քա-
16 շեն ։ Ցերը Սիօնէն պիտի գոչէ ,
ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի
տայ , և Ն երկինքը ու երկիրը պիտի
սարսին . Ուբայց Ցերը իր ժողո-
վուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որ-
դւոցը ամրութիւն պիտի ըլլայ ։
17 Եւ Ն պիտի դիտնաք Թէ Ես եմ ձեր
Ցեր Աստուածը , որ Ոիմ սուրբ լե-
ռանս Սիօնին մէջ կը բնակիմ . ու
Երուսաղէմը սուրբ պիտի ըլլայ . և
Ոանկէ մէյմըն ալ օտարներ պիտի
չանցնին ։
18 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը լեռ-
ները Ուքաղցու պիտի կաթկթին ,

ՆՀ · ՔՃՀ · ԽԲՐ 800

Ք ԳԼ · Ա · 49
Ի ՀՄՐ 11 ։
ՆՂՒ Իդ · 5 ։
Ասղ · ԽԲ · 26 ։ Տ&Ս
ՂԼ · Իդ · 26 ։
ՄԽԲ · Գ · 14 ։
Ի ԳԼ · Դ · 17 ։
Ք ՂԼ · Իգ ·
11 · 12 ։ Ե-
ղէկ · Լ · 26 ։
27 · 28 ։
Ն Ես · Խե · 5 ։
21 · 22 ։ Ե-
ղէկ • ԼԸ ·
22 · 28 ։
Հ Ես · Իգ ·
3 ։ Եղէկ ·
ԼԸ · 29 ։
Գաբ · Բ ·
17 ։
Ն Զաք · ԺԸ ·
10 ։ Յօհ ·
Ե · 39 ։
ՂԵս · Ծգ · 13 ։
Ֆ Գաբ · Բա ·
9 ։
Յակոբ ԺԸ ·
13 ։ Գաղ ·
Գ · 28 ։ Կող ·
Գ · 11 ։
Յ Մատ · Իգ ·
29 ։ Մաբ ·
Ժգ · 24 ։
ՂԱ · Իա ·
11 · 25 ։
Ն Հմր 10 ։
Ես · Ժգ · 9 ·
10 ։ ԳԼ · Գ ·
1·15։ Մատ·
Իգ · 29 ։
Մար · Ժգ ·
24 ։ ՂԱ ·
Իա · 25 ։
Յայտ · Զ ·
12 ։
ՆՄաղ · Գ · 5 ։
• Հով · Ժ ·
13 ։
ՆԵս · Իզ ·
13 ։ ՒԲ ·
20 ։ ԱԲԳ ·
17 ։ Հով ·
Ժա · 26 ։
Ա Ես · Ժա ·
11 · 16 ։ Ե-
րեմ · Լա · 7 ։
ՄԽԲ · Գ · 7 ։
Ե · 3 · 7 · 8 ։
Հով · Թ ·
27 ։ Ժա · 5 ·
7 ։

— Երեմ · Լ ·
3 ։ Եղէկ ·
ԼԸ · 14 ։
Ք Զաք · Ժգ ·
2 · 3 · 4 ։
‡ ՀՄՐ 12 ։
* ՅՒ՝ Տէրոջը
գատաստա-
նին
Ծ Ես · կշ ·
16 ։ Եղէկ ·
ԼԸ · 22 ։
Ի ԱԲԳ · 11 ։
Նաա · Գ ·
10 ։
ՂՄաղ · Ա ·
6 · 9 ։

ՆՀ · ՔՃՀ · ԽԲՐ 800

Ի Եղէկ · ԻԵ ·
15 · 16 · 17 ·

Ը Գան · Ժա ·
38 ։

Ք Ես · Իգ ·
5 · 6 ։ ԻԹ ·
12 ։ Երեմ ·
Իգ · 8 ։
Ժ Երեմ · Գ ·
20 ։
Ի Տես Ես · Բ ·
9 · 10 ։ Ե-
րեմ · Խզ ·
3 · 4 ։ Եղէկ ·
ԼԸ · 7 ։
Ն Տես Ես ·
Բ · 4 ։ Մաբ ·
Գ · 3 ։
† ԵՔԲ · Ծե-
ծուցէք ։
Ի Զաք · Ժբ ·
8 ։
Ի Ժմ · 2 ։
Ն Սաղ · ՃԳ ·
20 ։ Ես ·
Ժգ · 3 ։
Հ Հմր 2 ։
Ն Սաղ · ՃԳ ·
13 ։ գե · 9 ։
ՃԺ · 6 ։ Ես ·
Բ · 4 ։ Գ ·
13 ։ Մաբ ·
Գ · 3 ։
ՂՄատ · Ժգ ·
39 ։ Յայտ ·
Ժգ · 15 · 18 ։
Ֆ Երեմ · Ծա ·
33 ։ ՈՂ ·
Գ · 11 ։
Ժ Ես · կգ · 3 ։
ՈՁբ · ա · 15 ։
Յայտ · Ժգ ·
19 · 20 ։
Յ Հմր 2 ։
Ն ԳԼ · Բ · 1 ։
ՂԳԼ · Բ · 10 ·
31 ։
• Երեմ · Իե ·
30 ։ ԳԼ · Բ ·
11 ։ Ամվ ·
ա · 2 ։
Ի ՒԹգ · Բ · 6 ։
Գ Ես · Ծա ·
5 · 6 ։
Ք ԳԼ · Բ · 27 ։
— Գան · Ժա ·
45 ։ ԱՐԳ ·
16 ։ Զաք ·
Ը · 3 ։
• Ես · Լե · 8 ։
Ծբ · 1 ։ Դաս ·
ա · 15 ։ Զաք ·
Ժգ · 21 ։
Յայտ · Իա ·
27 ։
Հ ՒՀով · Թ ·
13 ։

ու բլուրները կաթ պիտի վազեն, և ցուդային ¹բոլոր ձորերը ջուրեր պիտի քալեցնեն. ու ²Տէրոջը տունէն աղբիւր պիտի ելլէ, և ³Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ։ 19 Ցուդայի որդուոցը Եղեթ անիրաւութեանը համար, ⁴Եգիպտոսը ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու ⁵Եդովմը ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ ա-
20 րիւն թափելին։ Բայց Ցուդան մարդաբնակ պիտի ըլլայ ⁶յաւիտեան, և Երուսաղէմը գարէ ի
21 գար։ Եւ ⁷պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի". ⁸և Տէրը Սիօնի մէջ պիտի բնակի։

ՄԸՐԿՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամովս կը նախաւայնէ Աստուծոյ դատաստանները Աստուծոյ վրայ։ 6 Գազատցւոց։ 9 Տիւրոսի։ 11 Եդովմայեցւոց։ 13 ու Ամմոնացւոց վրայ։

1 ¹Թեկուզէի Բ հովիւներուն մէջէն եղող Ամովսին խօսքերն են, որ Ցուդայի Թագաւորին Ոզիային օրերը, ու Իսրայէլի Թագաւորին Յովասի որդւոյն ²Երոբովամին օրերը Երկնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուե-
2 ցաւ Իսրայէլի վրայով։ Ու ըսաւ. Տէրը Սիօնէն պիտի դոչի, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիւներուն արօտները սուգ պիտի բռնեն, ու Կարմէղոսին գլուխը պիտի չորնայ։

3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. ³Դամասկոսի երեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ Ⴀանոր պատիժը ետ պիտի չդարձնեմ. Ⴁքանզի անոնք գաղաադը երկաթէ կամեսայլէ-
4 րով Ⴂձեղին։ ⁴Սակայն Ազայէլին տանը վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բենադադին պալատները պիտի ու-
5 տէ։ Եւ Դամասկոսին Ենիգները պիտի կոտրտեմ, ու Աւէնի դաշտէն՝ բնակիչը, ու Եդէմի տունէն՝ գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ. և ⁵Ասորւոց ժողովուրդը Ⴃկիր գերի պիտի քշուի, կ'ըսէ Տէրը։

6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. ⁶Գազայի երեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, ⁷որ
7 Եդովմին Ձեռքը մատնեն. Ⴉայկայն Գազային պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները
8 պիտի ուտէ։ Եւ Ⴊազդոտոսէն՝ բնակիչը, ու Ասկաղոնէն դաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ, և ձիմ Ձեռքս Ակկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ. ու ⁸Փղշտացւոց մնացորդը

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր 800

ու Ցուդայի Թագաւորին Եզեկիայ. Եզեկ·Ը·1։ Ջաբ·Ժգ·8։ Ցայտ·Իբ·1։ 3Թագ·Իե·1։ Ես·Ժ·1, ՃԱ։ 4Երեմ.Խթ.17։ Եզեկ.Իհ.12, 13։ Ամով.ա.11։ Աբդ·10։

Ն·Ք·ԳՀ· 787

ա Բ Թագ·Ժգ.2։ Բ Մն·Ի·20։ Բ Գլ.Է·14։ 4Ովս.ա·1։ 5Գլ.Է·10։ 6Ջաբ·Ժգ·5։ 7Երեմ.Իե·30։ Յովել·գ·16։ 8ա Թագ·Իե·2։ Եա·Լգ·9։ Ըես·Ը·4։ Ժէ·1։ Երեմ.Խթ·23։ Ջաբ·Թ·1։ Ի Հմր 6, ՃԱ։ Ժ Թագ·Ժ·33։ Ժգ·7։ Երեմ.Ժէ·27։ Խթ·27։ Հմր 7, 10, 12։ Գլ·Բ·2, 5։ Երեմ.Ծա·30։ Ողբ·Բ·9։ Ի Թագ·Ժգ·9։ Ժ Գլ.Թ.7։ Ի Ը Մն·Իբ·18։ Ես·Ժգ·29։ Երեմ.Խէ·4, 5։ Եզեկ·Իի·15։ Սոփ·Բ·4։ Հ Հմր 9։ Երեմ.Խէ·1։ Ամով·Բ·4։ Ջաբ·Թ·5, 6։ Ա Սաղ·Ճա·14։ Երեմ.Խէ·4։ Եզեկ·Իե·16։

Ն·Ք·ԳՀ· Իսր 800

Ամով·Թ·15։ Ես·Գ·4։ Կ՚անոնց արեանը վրէժխնդիր պիտի ըլլամ, ու անպարտ չիտուզում. Եզեկ·Խր·35։ Հմր 17։ Ցայտ·Իա·3։

Ն·Ք·ԳՀ· 787

Ես·Իգ·1։ Երեմ.Խէ·4։ Եզեկ·Իգ.Իէ.Իր։ Յովել·Գ·4, 5։ Հմր 6։ Երթագ.ի.11։ Գթագ·ի·1։ Թ·11-14։ Հմր 4, 7։ Ես·Իա·11։ Լգ·5։ Երեմ.Խ.8, ՃԱ։ Եզեկ·Իէ·12, 13, 14։ Լե·2, ՃԱ։ Յովել·Գ·19։ Աբդ·1, ՃԱ։ Մաղա·4։ Ծն·Իէ·41։ Ր Օր·Իգ·7։ Մաղա·2։ Ը Մն·Իբ·17։ Եզեկ·Լե·5։ Աբդ·9, 10։ Վերեմ.Խթ.1, 2։ Եզեկ·Իե·2։ Սոփ.Բ·9։ Ո Ովս·Ժգ·16։ Երեմ.Խթ.1։ Ր Օր·Իգ·11։ Թագ·Ժբ.26։ Երեմ.Խթ·2։ Եզեկ·Իե·5։ Գլ·Բ·2։ Կա՚ Մովաբը. Երեմ.Խթ.3։

Ես·Ժե·Ժգ։ Երեմ.Խբ։ Եզեկ·Իե.Տ, ՃԱ։ Սոփ.Բ·Տ։

պիտի չդարձընեմ. քանզի Եդոմին թագաւորին ոսկորները մինչև կիր
2 դառնալը այրեց. Սակայն Մովաբին վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու Կարիօթին պալատները պիտի ուտե. ու Մովաբը խռովութեամբ, հաղաղակով, ու փողի ձայնով
3 պիտի մեռնի. Եւ անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ, ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
4 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ցուդային հրիք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. Քանզի Տէրոջը օրէնքը անարգեցին, ու անոր պատուիրանքները չպահեցին. Հապա Հիրենց ստոյ թիւնները զիրենք մոլորեցուցին, Հորոնց հետևող եղեր
5 Հին իրենց հայրերը. Սակայն Ցուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ։
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի հրիք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի Նանոնք արդարը՝ ստակով, ու տնանկը՝ զոյգ մը կոշիկով ծախեցին.
7 Նոնոնք *աղքատներուն գլխուն վրայ Հողի երկրի Հողին կը ցանկան", ու ծչքաւորներուն ճամբան կը ծռեն. և Հիմ սուրբ անունս պղծելու Համար Հայրն ու Հայրը՝ Ահ Նոյն
8 աղջկան կը մտնեն. Ու Համին սեղանի քով՝ Հագուստ առնուած Հանդերձներու վրայ կը պառկին, և Հրնոց աստուածներուն տանը մէջ զրկուածներուն գինին կը խմեն։
9 Բայց ես անոնց առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի, Հորուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեանը պէս էր. և անկից կաղնիներու պէս ամուր էր. ու Հվերէն անոր պտուղը, և վարէն անոր
10 արմատները բնաջինջ ըրի։ Ու ձես ձեզ Եգիպտոսի երկրէն Հանեցի, և ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտուցի, որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք։
11 Ու ձեր տղաքներէն՝ մարգարէներ, և ձեր երիտասարդներէն՝ Նազիտաւորներ Հանեցի. Հիմա ասանկ չէ՞, ով Իսրայէլի որդիքը՝ կ'ըսէ Տէրը։
12 Բայց դուք ոսխտաւորներուն գինի խմցուցիք, ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ Նրսուելով. Մարգարէ
13 րէուք մի՛ ընէք։ Ահա ես †ձեր եզած տեղը Նեղ պիտի կոխեմ, ինչպէս որ որաններով լիցուն սայլը կը ճզմի։
14 Իր անոյծ փախչիլ չի կրնայ պիտի չկրնայ փախչիլ, ու ուժով մարդը պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել, և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել.
15 տէր, Ու աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ, և շուտ վազողը պիտի չկրնայ պրծիլ ազատել, ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը
16 ազատել, Եւ զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը՝ ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Գ

1 Աստուծոյ գառաստանին հարկաւորութիւնը, 9 ու անոր Նրաւարկութիւնը։

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ով Իսրայէլի որդիք, որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի, ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն Հանեցի,
2 ըսելով. Երկրիս բոլոր ազգատոհմներէն միայն ձեզ ճանչցայ, Հաս պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն Համար ձեզ պիտի
3 պատժեմ։ Կարելի՞ է որ երկուքը միասին քալեն, թէ որ միաբանութիւն չունենան։
4 Միթէ առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ՞, թէ որ որս մը չունենայ. առյոգ առիւծը իր մորիէն իր ձայնը կուտայ, թէ որ բան մը առած չըլլայ։
5 Միթէ թռչունը երկրի վրայ վարմի մէջ կ'իյնայ, թէ որ անոր Համար որոգայթ լարուած չըլլայ. Վարմը երկրէն կը վերցուի՞, երբոր
6 բան մը բռնած չէ։ Թէ որ քաղաքին մէջ փող Հչուի, ժողովուրդը չը՞վախնար. Միթէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլայ, թէ որ
7 Տէրը գործիկայ ըրած չէ։ Ցիրաւի Տէր Եհովան բան մը չըներ, մինչև որ †իր գաղտնիքը իր ծառաներուն
8 մարգարէներուն չյայտնէ։ Առիւծը մռնչեց, ով պիտի չվախնայ։ Տէր Եհովան խօսեցաւ, ով պիտի չմարգարէանայ։
9 Ազոլտոսի մէջ՝ պալատներու վրայ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ պալատներու վրայ կանչեցէք, ու ըսէք. Սամարիայի լեռներուն վրայ ժողովուեցէք, և անոր մէջը շատ խռովութիւններ, ու անոր մէջը
10 բռնութիւններ տեսէք։ Քանզի Հուղութիւն ընել չեն գիտեր, կ'ըսէ Տէրը. իրենց պալատներուն մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն
11 կը պիղծն։ Անոր Համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Երկնամին երկրին բոլորտիրը պիտի բլլայ, ու քեզմէ զոյգ պիտի իջեցընէ. և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին։
12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ Հովիւը առիւծին բերնէն երկու ազդր, կամ մկ ականջի կտոր կ'ազատէ, այնպէս ալ պիտի ազատին

Ն·Ր ԳԲ· 787
Բ Երեմ. խը· 24·41։
Ե Գէ·ա·14։
Թ Ծոս·իդ· 17, Երեմ. խը·7։
Ի ՂԼ·իդ· 14, 15։ Նէեմ. ա·7։ Դան·ի·11։
Ղ Ես·իը· 15։ Երեմ. ԺԶ·19·20։ Հոով. ա·23։
Ի Եզեկ·ի· 13·16·18։ 24·30։
Ը Երեմ ԺԵ· 27։ Ովս·ը·14։
Ի Ես·ԻԲ· 21։ Գէ·ը· 6։
* Կամ՝ ազգաստանները Իսրայէլ երկրի Հողին վրայ ոտքով կը կոխեն,
Ժ Ես·ԺԲ·2։ Գէ·ե·12։
Ի ՂԼ·ի·3։ Եզեկ·իշ· 20։ Հոով·բ·24։
Ւ Եզեկ·իր· 11։
Ի Եզեկ·իդ· 41։ ա Կոր·ը·10։ Ժ·21։
Ի Եզ·իր· 26։
Լ Ծոս·իա· 24։ բ Օր·բ 31։ Ցես·իդ·8։
Խ Ծոս·ԺԳ· 29·33·34։
Ն Ես·ե·24։ Մաղ·գ·1։
Ծ Եզ·Ժը· 51։ Միք·գ·4։
Կ բ Օր·ը· 7։ ը·2։
Հ Ծոս·գ· 2։ Դան·Ժգ·5։
Ձ Ես·յ·10։ Երեմ.ԺԱ· 21։ Գէ·Ա· 12·13։ Միք·բ·6։
† Կամ՝ Հեր տատր Հրն չուտան Հմ. Ինչպէս որ որաններով լիցուն սայլը կր ճզմի։
Ղ Գէ թ·1· ԺԵ։ Երեմ. թ·23։

Ն·Ք·ԳՀ· 787
Լ Սաղ·ԼԳ· 16։
ա Սաղ·ԼԳ· 17։

ա Բ Օր·է· 6·Ժ·15։ Սաղ·ճԽէ· 19·20։
Բ Ցես Դան· թ·12։ Մատ.Ժա· 22, Ղբ· ԺԹ·47։ Հոով·բ· 9։ ա Գծա· գ·17։
Ե Ծոս·գ·13։ Ժբ 17·Սաղ· խե.14։ Ցես· ԺԹ·15։
Ի Գէ·ա·2։
Ղ Գոր·գ· 20։ և·20· 29։ ա Կոր· թ·16։
Ի Երեմ. գ· 22։
Ը Ծոս· ԺԷ·3·6· Ժբ·9·10· 11։

Ն · Բ · ՂԲ · 787

Իսրայէլի որդիքը , որոնք Սամարիայի մէջ բազմացի անկիւնը , ու *Դամասկոսի մէջ" անկողնի վրայ կը նստին ։

13 Լսեցէք , ու Յակոբին տանը վկայութիւն ըրէք , կ'ըսէ զօրաց
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան , Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն պատիժը անոր վրայ բերեմ , Բեթէլին սեղաններն ալ պիտի պատժեմ . ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրին , ու գետինը պիտի
15 իյնան ։ Եւ Ձմեռնային տունը , ու ամառնային տունը պիտի զարնեմ . և Էփղոսկրեայ տուները պիտի կորսուին , ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը ։

Բ Երեմ. ԼԶ · 22 ։
Ա Դաս . գ · 20 ։
Է Թագ.Իբ. 39 ։

ԳԼ · Դ

1 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրայէլը հարստահարութեան համար . 4 կռապաշտութեան համար , 6 և իրենց խրատ չընդունելուն համար ։

1 Լսեցէք այս խօսքը , ով Սամարիայի լեռանը վրայ եղող Բասանի կովեր , որ աղքատներուն զրկանք կ'ընէք , ու տնանկները ոտքի տակ կ'առնէք , և ձեր տէրերուն՝ Բեր որ խմենք կ'ըսէք ։
2 Է Տէր Եհովան իր սրբութիւնովը երդում ըրաւ , Թէ ահա ձեր վրայ օրեր կու գան , որ ձեզ Է կարթերով պիտի վերցնեն , ու ձեր մնացորդը
3 ձուկի կարթերով ։ Եւ Բ փլած տեղերէն պիտի ելլէք , ամէն մէկերնիդ իր երեսին դարձած կողմէն , ու բերդը պիտի նետուիք , կ'ըսէ Տէրը ։
4 Բեթէլ եկէք , ու յանցանք գործեցէք . Ղգաղգաղայի մէջ յանցանք ընելը շատցուցէք . և Բ ամէն առտու ձեր զոհերը , Բ— ամէն երեք օրը ձեր տասանորդները
5 բերէք ։ Բ Նե ընծակալութեան զոհը խմորեալ մատուցէք , ու Բ կամաւոր ընծաներ քարոզեցէք — հրատարակեցէք . Էդանզի այսպես սիրեցիք՝ ով Իսրայէլի որդիք ,
6 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Եւ ես ալ ձեզի՛ ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ՝ ակռայի մաքրութիւն , ու ձեր ամէն տեղուանքը՝ հացի կարօտութիւն տուի . Եսակայն ինծի չդարձաք ,
7 կ'ըսէ Տէրը ։ Ու նաև հունձքին երեք ամիս առաջ՝ անձրեւը ձեզմէ արգիլեցի . ու մէկ քաղաքին վրայ անձրեւ իջեցուցի , և միւս քաղաքին վրայ անձրեւ չիջեցուցի . մէկ վիճակին վրայ անձրեւ եկաւ , ու միւս՝ որուն վրայ անձրեւ չեկաւ , կաւ վիճակը որուն վրայ անձրեւ չեկաւ ,
8 կաւ , չորցաւ ։ Ու երկու երեք քաղաք՝ ջուր խմելու համար մէկ քաղաքի մէջ ժողվուեցան , բայց բաւական չգտան . Եսակայն ինծի
9 չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Բ Հետ խորշակահարութեամբ , ու դալուկով զարկի . Հխառնիճը կերաւ ձեր բաղմաթիւ պարտէզները , ու այգիները , և թզենիները , ու ձիթենիները . սակայն ինծի չդարձաք ,
10 կ'ըսէ Տէրը ։ Հեղիպտոսի Բ ճամբուն մէջ՝ ձեր վրայ ժանտախտ իրկեցի . ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի , ու ձեր ձիերը գերի ըրի , և ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի . Եսակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ
11 Տէրը ։ Աստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին պէս՝ ձեզ ալ կործանեցի . Էու կրակէ հանուած խանձողի պէս եղաք . Բ սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։
12 Ընոր համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ , ով Իսրայէլ . Ե որովհետև քեզի աս բանը պիտի ընեմ , Բզու Աստուածդ դիմաւորելու պատ—
13 րաստուէ , ով Իսրայէլ ։ Քանզի ահա ան որ լեռները հաստատեց , ու հովը ստեղծեց , Ն և կը Բայտնէ մարդուն՝ Թէ ինչ է անոր խորհուրդը , Նարշաւոյսը խաւար կ'ընէ , Բու երկրին բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ , Նանոր անունը՝ Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է ։

Ն · Բ · ՂԲ · 787

Ա Յովել . ա · 4 ։ բ · 25 ։
Հ Նէ . Թ · 3 · 6 ։ Բր · 29 ։ Բ Օր . իբ · 27·60 ։ Սաղ . Ծ · 50 ։
† Կ—՛ կերպով ։
Ե Հմր 6 ։
Ը Ծն . Բր Թ · 24 ։ 25 ։ Ես · Բր · 19 ։ Երեմ . Խթ . 18 ։
Է Ջար . գ · 2 ։ Յուդ · 23 ։
Ժ Հմր 6 ։
Յ Տես Եզեկ · Բր · 5 ։ իբ · 30 ։ Ղու . Բր · 31 ։ 32 ։
Ն Սաղ . ՀՁԹ . 2 ։ Դան . բ . 28 ։
Ը Գէ . ե · 8 ։ ը · 9 ։
— Բ Օր . լը · 13 ։ ԼԳ · 29 ։ Մարկ . ա . 3 ։
Ա Ես . Խե · 4 ։ Երեմ . Բ · 16 ։ Գէ . ե · 8 ։ Թ ։ Թ · 6 ։

Բ Սաղ . ՀԹ . 35 ։
Է Երեմ . Ժէ . 16 ։ Ամբ . ա . 15 ։
Բ Եզեկ . Բր · 5 ։ 12 ։

Ի Եշխ . Ի · 39 ։
Ա Ովս . գ · 15 ։ Բր . 12 ։ Գէ . ե · 5 ։
Ի Թես . Իբ · 3 · 4 ։
Ը Բ Օր . Բ · 28 ։
Բ Ղէ . է . 13 ։ իբ · 17 ։
Բ Ղէ . իբ · 18 ։ 21 ։ Բ Օր . Բր . 6 ։
Ի Սաղ . ձա . 12 ։

Ա Ես . իգ · 11 ։ Երեմ . ե . 3 ։ Ա Բ . 17 ։ Հմր Տ ։ 9 ։

Ի Հմր 6 · 10 · 11 ։
Ե Բ Օր . իբ . 22 ։ Ա Բ . 17 ։

Բ Երեմ . Ե · 22 ։
Բ Դաս . գ · 20 ։
Է Թագ . Իբ . 39 ։

— Սաղ . իբ · 12 ։ Եզեկ · ԼԲ . 18 ։

Բ Սաղ . ՀԲ . 35 ։
Է Երեմ . Բէ . 16 ։ Ամբ . ա . 15 ։
Բ Եզեկ . Բր · 5 ։ 12 ։

Ի Եշխ . Ի · 39 ։
Ա Ովս . գ · 15 ։ Բր . 12 ։ Գէ . ե · 5 ։
Ի Թես . Իբ · 3 · 4 ։
Ը Բ Օր . Բ · 28 ։
Բ Ղէ . է . 13 ։ իբ · 17 ։
Բ Ղէ . իբ · 18 ։ 21 ։ Բ Օր . Բր . 6 ։
Ի Սաղ . ձա . 12 ։

Ա Ես . իգ · 11 ։ Երեմ . ե . 3 ։ Ա Բ . 17 ։ Հմր Տ ։ 9 ։

Ի Հմր 6 · 10 · 11 ։
Ե Բ Օր . իբ . 22 ։ Ա Բ . 17 ։

Ա Յովել . ա · 4 ։ բ · 25 ։
Հ Նէ . Թ · 3 · 6 ։ Բր · 29 ։ Բ Օր . իբ · 27·60 ։ Սաղ . Ծ · 50 ։
† Կ—՛ կերպով ։
Ե Հմր 6 ։
Ը Ծն . Բր Թ · 24 ։ 25 ։ Ես · Բր · 19 ։ Երեմ . Խթ . 18 ։
Է Ջար . գ · 2 ։ Յուդ · 23 ։
Ժ Հմր 6 ։
Յ Տես Եզեկ · Բր · 5 ։ իբ · 30 ։ Ղու . Բր · 31 ։ 32 ։
Ն Սաղ . ՀԲ . 2 ։ Դան . բ . 28 ։
Ը Գէ . ե · 8 ։ ը · 9 ։
— Բ Օր . լը · 13 ։ ԼԳ · 29 ։ Մարկ . ա . 3 ։
Ա Ես . Խե · 4 ։ Երեմ . Բ · 16 ։ Գէ . ե · 8 ։ Թ ։ Թ · 6 ։

Բ Երեմ . է · 29 · Եզեկ · Բր . 1 · Բէ · 2 ։

Բ Բ Մն . Բ · 2 ։ Երեմ . իբ · 13 ։ Հմր 6 ։
Է Ես . Ծ · 3 ։
Բ Գէ . գ · 4 ։
Ե Գէ . ը · 14 ։
Ը Ովս . գ · 15 · Բ · Տ ։
Ի Հմր 4 ։

Ը Բէ . Ի · 12 ։

Բ Ցար . Թ · 9 ։ ԼԸ · 31 ։

Լ՛ւ է կը դարձնէ , և ն. ցորեկը դի-
ջերուան պէս կը մթնցընէ , ու
է ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու
զանոնք երկրի երեսին վրայ կը
թափէ . Եհովա անուն Կ՚ունի է .

9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կո-
րուստ կը բերէ , ու կորուստը մին-
չև ամրոցը կը հասնի ։

10 Է դրանը մէջ յանդիմանողը կ՚ա-
տեն , ու ճշտակ խօսողին կը զզ-

11 զուին ։ Ուստի՝ որովհետև աղքա-
տին վրայ կը կոխէք , ու անկէ
ցորնի պարգևներ կ՚առնէք , Բե՛ւ
հատաւած քարէ տուներ շինէք ,
բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք .
ու Բե՛ւ ցանկալի այգիներ տնկէք ,
բայց անոնց գինին պիտի չխմէք ։

12 Քանզի ձեր շատ յանցանքները ,
ու ձեր ծանր մեղքերը դիտեմ .
հարդարը կը նեղէր , կաշառք
կ՚առնէք , ու դրանը մէջ չտնանկ-

13 ներուն դատը կը ծռէք ։ Անոր
համար խելացի եղողը ան ատենը
պիտի լռէ . քանզի ժամանակը

14 չար է ։ Բարութիւն փնտռեցէք ,
ու չէ թէ չարութիւն , որպէս զի
ապրիք . և այսպէս զօրաց Տէր Ա-
տուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ ,

15 ինչպէս որ ըսիք ։ Չարութիւնը
ատեցէք , ու բարութիւնը սիրե-
ցէք , և դրանը մէջ իրաւունքը
հաստատեցէք . յդուցէ զօրաց Տէր
Աստուածը՝ Յովսեփին մնացորդին
ողորմութիւն ընէ ։

16 Անոր համար զօրաց Աստուածը՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ամէն
հրապարակներու մէջ ողբ պիտի
ըլլայ , ու ամէն փողոցներու մէջ՝
Վա՛յ վա՛յ՝ պիտի բսեն , ու երկրա-
գործը սուգի , ու Ողբ դիտցողնե-

17 րը՝ ողբալու պիտի կանչեն ։ Եւ
ամէն այգիներու մէջ ողբ պիտի
ըլլայ . քանզի ես ձեր մէջէդ պիտի
անցնիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

18 Վա՛յ անոնց՝ որ Տէրոջը սրուան
կը ցանկան . ձեզի ինչ պիտի ըլ-
լայ ես Տէրոջը օրը . անիկայ խաւար
19 է , և չէ թէ լոյս . Ինչպէս երբոր
մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի ,
ու արջ մը անոր հանդիպի , և
կամ տունը մտնէ , ու ձեռքը պա-
տին վրայ կռթնցընէ , և գանիկայ
20 օձը խածնէ ։ Ահա Տէրոջը օրը
խաւար է , և չէ թէ լոյս , ու անոր
մէջը մառախուղ կայ , և չէ թէ
պայծառութիւն ։

21 Ես ձեր տօները կ՚ատեմ ու կը
մերժեմ , և ձեր հանդիսաւոր ժո-
ղովներուն մէջ՝ Հոտ պիտի չառ-
22 նեմ ։ Թէ որ ինծի ողջակէզներ ,
ու ձեր հացի ընծաները մատու-
ցանէք ալ , պիտի չընդունիմ , և
ձեր գէր անասուններուն խաղա-
ղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ ։

23 Քու երգերուդ աղաղակը ինծմէ
հեռացուր . քանզի քու տաւիղնե-
րուդ եղանակը պիտի չլսեմ ։

24 Հապայ իրաւունքը ջուրի պէս թող
վազէ , ու արդարութիւնը՝ զօրաւ-

25 որ դետի պէս ։ Մթերէ անապա-
տին մէջ քառասուն տարի ինծի զո-
հեր ու ընծաներ մատուցիք , ո՛վ

26 Իսրայէլի տունը . Հապա դուք
ձեր Մողոքի խորանները , ու ձեր
քիւնի կուռքերը , և ձեզի համար
շինած աստուածներնուդ աստղը

27 կրեցիք ։ Ուստի ձեզ Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ , կ՚ըսէ Տէրը , Որուն անունը Զօ-
րաց Աստուած է ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի հեշտասիրութիւնը 7 երկրին ամայութեամբը պիտի պատժուէր · 12 Նոյնպես ալ անոնց կամակորութիւնը ։

1 Վա՛յ Սիօնի մէջ հանգիստ բնա-
կողներուն , ու Սամարիայի
լեռանը վրայ ապահովութեամբ
նստողներուն , Բազգաց գլուխին
երևելիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը
2 անոնց կը դիմէ ։ Քաղանե՛ք ան-
ցեք , ու տեսէ՛ք , ու անկէ՛ Եմած
Եմաթը գացէք , ու Փղշտացւոց
Գէթը իջէ՛ք . Եմիթէ անոնք աս
թագաւորութիւններէն աղէկ էն ,
կամ անոնց սահմանը՝ ձեր սահմա-
3 նէն մե՞ծ է ։ Վա՛յ անոնց՝ որ չէար-
օրը Կը հեռացընեն , ու ն. բռնու-
4 թեան գահը կը մօտեցընեն , Փը-
ղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառ-
կին , ու իրենց անկողիններուն վրայ
կ՚երկրընան , և հօտերէն գառնուկ-
ները , ու դաշրու մէջէն՝ պարարտ
5 որթերը կ՚ուտեն ։ Եւ ձայնիդ ձայ-
նով խաղ կը կանչեն , ու Դաւիթին պէս՝ իրենց երաժշտական
6 գործիքներ կը ՝պարեն , Գաւաթ-
ներով դինի կը խմեն , ու ծանրա-
գին եղերով կ՚օծուին , և Յովսեփին
7 բեկմանը վրայ չեն ցաւիր ։ Անոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին . ու անկողնե-
րու վրայ երկրցողներուն ուրախու-
թեան ձայնը պիտի վերնայ ։

8 Է Տէր Եհովան իր անձին վրայ եր-
դում ըրաւ , կ՚ըսէ զօրաց Տէր Աս-
տուածը . Ես Յակոբին պարծան-
քէն կը ղզուիմ , ու անոր պալատ-
ները կ՚ատեմ , և քաղաքը ու բոլոր
անոր մէջը եղողը՝ Ընծ-ին պիտի
9 մատնեմ . Ու թէ որ մէկ տան մէջ
տասը մարդ մնալու ըլլայ , անոնք
10 ալ պիտի մեռնին ։ Եւ մէկուն հօրեղբայրը , կամ թաղելէ այրող մարդը զանիկայ պիտի վերցընէ , ոսկորները տունէն դուրս հանելու

Ա Ովս · Զ · 6 ։ Միք · Ը · 8 ։

Բ Օր · ԼԲ · 17 ։ Ցես · Խդ · 14 · Եզկ · ի · 8 ։ 16 · 24 ։ Գեր · է · 42 , 43 · Տես Ես · Խդ · 23 ։

Բ դ Թագ · ժա · 33 ։

Յ դ Թագ · ժէ · 6 ։ Գէ · դ · 13 ։

Ղ Ես · ի · 1 ։

Ե Գէ · ը · 6 ։ Ամ · Ե · 24 ։

Զ Ես · ԽԲ · 5 ։ Ժ Ես · ժ · 9 ։ Ժ Երեմ · բ · 10 ։

Է դ Թագ · ժը · 34 ։

Ը Մն · իգ · 6 ։

Թ Նա · դ · 8 ։ Ը Գէ · ե 18 · Ի · 10 ։

Ի Եզեկ · ժբ · 27 ։

Ժ Սադ · դդ 20 , Գէ · ե · 12 · Հմր 12 ։

Ժա Ես · ե · 12 ։ Ես · ե · 5 ։ Ամ Ն · իգ · 5 ։

Ժբ Երեմ · ժա · 14 , Երբ · Ը · 13 · 14 · 17 ։

Ն. Ը. ԳԲ. 787

Ա Թգ. 6. 13։
Ա Գր. Ը. 3։
Հ Եզ. 48. 11։
Յ Գր. Գ. 15։

Ա Ովս. 8. 4։ Գր. 6. 7։

Ա Երեմ. 6. 15։

Ա Թես. 4. 9։ Տ. Պ Թագ. 8. 65։

Համար, տ. տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ. Ալ ուրիշ մէկը կայ քովդ. և անիկայ պիտի ըսէ. Ո՛չ. ու դուք պիտի ըսէք. Ղևտ. կեցիր. 11 ապին չէ։ Վասն զի ահա Տէրը կը հրամայէ. Ես ու մեծ տունը կործանումով, ու պզտիկ տունը պատառումով պիտի զարնէ։ 12 Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն. կամ անիւով եզներով կը հերկուի՞. քանզի Դուք իրաւունքը դառնութեան, և արդարութեան պտուղը՝ օշինդրի դարձուցիք, 13 ձուլիք, ո վ ոչինչ քանով ուրախացողներ, որ ըսիք Թէ Չէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք։ 14 Անոր համար ահա ես ով Իսրայէլի տունը՝ ձեր վրայ մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը, ու ձեզ Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի տնեղեն։

ԳԼ. Ը

1 Մարախներու, և կրակի դատաստաններ՝ Ամովին աղաչքովը կ'արգիլուին։ 7 Գնոակի լարով չինուած պատի մը օրինակովը կը յանդիմանէ Իսրայէլին մերձաւորը։ 10 Ամասիա տէր բառասանութիւն կ'ընէ Ամովին վրայով։ 14 Ամովս կը յայտնէ իր կոչումը, 16 և Ամասիային վրայ գալու պատիժը։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա վերջին խոտին բուսանելուն սկիզբը՝ մարախներ ըստեղծեց. և ահա վերջին խոտը՝ թագաւորին հունձքէն ետքն էր։ 2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը, ես ըսի. Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, նե՛րէ. Յակոբը ինչպէս պիտի կանգնի, քանզի քիչ է։ 3 Ան, քանզի քիչ է։ Տէրը ասոր համար զղջաց, Անիկայ չըլլայ, ըսաւ Տէրը։

4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան ընէ. և անիկայ մեծ անդունդը կերաւ, ու արտերը սպառեց։ 5 Ու ես ըսի. Ո վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, դադարէ. Յակոբը ինչպէս պիտի կանգնի, քանզի քիչ է։ 6 Տէրը ասոր համար զղջաց, Անիկայ ալ չըլլայ, ըսաւ Տէր Եհովան։

7 Ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէրը գնտակի լարով չինուած պարսպի մը վրայ կայներ էր, ու ձեռքը գնտակ մը կար։ 8 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս։ Ու ես ըսի. Գնտակ մը։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ահա ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը գնտակ մը կը դնեմ. էալ անոնց անօրէնութիւնը 9 ներելու չեմ։ Եւ Իսահակին Բարձր տեղերը աւերակ պիտի ըլլան, ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւերին, ու Երոբովամին տանը վրայ սրով պիտի ելլեմ։

10 Եւ Բեթէլին քուրմը Ամասիա Իսրայէլի Երոբովամ թագաւորին ղրկեց՝ ըսելով. Իսրայէլի տանը մէջ՝ Ամովս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ. երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ։ 11 Վասն զի Ամովս այսպէս կ'ըսէ. Երոբովամը սրով պիտի մեռնի, ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ։

12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամովին. Ո՛վ տեսանող՝ գնա Յուդայի երկիրը փախիր, ու հոն հաց կեր, և հոն մարգարէութիւն ըրէ, 13 հոն մարգարէութիւն ըրէ, ու թագաւորին սրբարանն է, ու թագաւորութեանը տունն է։

14 Եւ Ամովս պատասխան տուաւ, ու Ամասիային ըսաւ. Ես ոչ մարգարէ էի, ոչ ալ մարգարէի որդի. Հապա ես արջառներու հովիւ, 15 ու մալաթուզ քաղող էի. Եւ Տէրը զիս հօտին ետևէն առաւ, և Տէրը ինծի ըսաւ. Գնա, իմ ժողովուրդս Իսրայէլին մարգարէութիւն 16 ըրէ։ Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մըտիկ ըրէ. դուն կ'ըսես որ՝ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի՛ ըներ. ու Իսահակի տանը վրայով խօսք 17 մի՛ խօսիր։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու կինիկդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ, և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի իյնան, ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի, և դուն պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս. ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերուելու է։

ԳԼ. Ը

1 Կողով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օրինակով կը ցուցուի Թէ՝ Իսրայէլին պատուհասը մօտեցած է։ 4 Մարդարէն կը յանդիմանէ անիրաւները, 11 ու կը սպառնայ Աստուծոյ խօսքին սովը։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց. և ահա մէկ կողով մը։ 2 ամառնային պտուղ։ Ու ըսաւ. Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս. ու ես ըսի. Կողով մը ամառնային պտուղ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճան հասած է. էալ անոնց անօրէնութիւնը անտես պիտի չընեմ։ 3 Ու ան օրը * պալատի երգերը հառաչանքներ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէր Եհովան. շատ մեռելներ պիտի

Ն. Ը. ԳԲ. 787

Ը Տես Ծն. Իգ. 23։ Խզ. 1։ Գր. 6. 5։ Ը. 14։ Ե Տես Դ Թագ. 23. 10։
Ը Դ Թագ. 23. 32։
Ի Դ Թագ. 23. 23։

Ա Գր. Բ. 12։ Է Դ Թագ. 23. 32։ Ժգ. 1։

Ա Թագ. Ի. 35։ Դ Թագ. Բ. 5։ Գ. 38։ Ը. 1։ Է Գր. Ա. 1։ Ջաք. 14. 5։

Ժ Մէք. Ր. 6։ Ա Տես Երեմ. Իը. 12։ Իե. 21. 25. 31. 32։ Հ Եզ. 16. 8։ Ոշե. 6. 11։ Ովս. Դ. 13։ Ջաք. 14. 2։

Ա Եզեկ. 6. 2։ Բ Գր. 6. 8։ * Կամ՝ տաճարի Է Գր. 6. 23։

Ն։ Ք։ ՂՔ։ 787

Ր ԳԼ։ Ձ։ 9։ 10։
Ի Սպ։ Ժգ։ 4։ Առակ։ Լ։ 14։
Ղ Նէեմ. Ժգ։ 15։ 16։
Ի Մխք։ Ձ։ 10։ 11։

Ը ԳԼ։ Բ։ 6։

Ի Ոզե։ Ր։ 13։ Թ։ 9։

Ժ Ոզե։ Գ։ 3։

Ի ԳԼ։ Թ։ 5։
791

Լ Ցոր։ Ե։ 14։ Ես։ Ժգ։ 10։ Ծթ։ 9։ 10։ Երեմ. Ժե։ 9։ Մխ։ Գ։ 6։
Ի Ես։ Ժե։ 2։ 3։ Երեմ. Խը։ 37։ Եղեկ։ Ե։ 18։ Իե։ 31։
Ի Երեմ. Ձ։ 26։ Ջաք։ Ժբ։ 10։

Ի ԹԱԳ։ Գ։ 1։ Սպ։ Գ։ 9։ Եզեկ։ Ե։ 26։

Հր Օր։ Թ։ 21։
Ի Ոզե։ Գ։ 15։
Ղ ԳԼ։ Ե։ 5։

ըլլան . Բ ու պանդ ամէն տեղ լը-ուռ Թեամբ պիտի նետեն ։
4 Ասիկա մեղք ըրէք , ու երկրին աղ-քատները կորսընցնելու կը ցան-
5 կաբ , Ու կ'ըսէք . Ամագլուխը ե՞րբ պիտի անցնի , որ ընդեղէն ծախենք , և Շաբաթը՝ որ ցորենը Ե-ԽՈ-Ա հանենք , ու Եարդուն պզըշ-տիկցընենք , ու սիկղը մեծցընենք , և նենգութեամբ խարդախ կշռա-ք-
6 ներ գործածենք . Որ աղքատները Ը ստակով , ու տնանկները զոյգ մը կօշիկով ծախու առնենք , ու ցո-
7 րենին խոտանը ծախենք ։ Տէրը Յակոբին մեծվայելչութեանը վրայ երդում ըրաւ , ըԽԼՎ . Բ անոնց բո-լոր գործերը յաւիտեան պիտի չը-
8 մոռնամ ։ Ե՞չ որ աս բանիս հա-մար երկիրը պիտի դողայ , ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ , և բոլոր երկիրը գետի պէս վեր պիտի ելլէ , ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի Եորպէս Թէ Եգիպ-
9 տոսի գետով ։ Ե՛ւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՅ , Ես արեւը՝ կէս օրուան ատենը՝ մարը պիտի մտցընեմ , ու յորելկուան լոյսին աւուրը՝ երկիրը պիտի խա-
10 ւարեցընեմ ։ Ես ձեր տօները՝ սուգ , ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ . Ես ու ամէն մէջ-քերու վրայ քուրձ՝ և ամէն գլխու վրայ կնոտութիւն պիտի բերեմ . Ե՛ւ երկրի վրայ ՈՍՔ պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս , և անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս պիտի
11 ըլլայ ։ Ահա օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՅ , որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ . չէ Թէ հացի սով , և չէ Թէ ջուրի ծարաւ . հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը ։
12 Ու մէկ ծովէն մէկալ ծովը , և հիւ-սիսէն մինչև արեւելք պիտի Թա-փառին . Տէրոջը խօսքը փնտռելու-համար՝ հոս հոն պիտի պտրտին ,
13 բայց պիտի չգտնեն ։ Ան օրը գե-ղեցիկ կոյսերը , ու երիտասարդնե-
14 րը ծարաւով պիտի մարին , Որոնք Համարիայի յանցանքովը Ներ-դոսքը կ'երդնուին ու կ'ըսեն . Կենդանի է քու աստուածդ , ով Դան , ու կենդանի է Ե Բերսաբէէին ճամ-բան . անոնք պիտի իյնան , ու մէյմին ալ պիտի չելլեն ։

ԳԼ։ Թ

1 Գայլե կործանման տուգումիչը ։ 11 Դա-ւիթին խորհրդին վերականգնումը ։

1 Տէրը՝ տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր , ու ըսաւ . Խոյակին

ղարկ , որ սեմերը դողան , և գա-նոնք կտոր կտոր ըրէ՝ անոնց ամէ-նուն գլխուն վրայ . ու անոնց մնա-ցորդը սրով պիտի մեռցընեմ . Ա՛ա-նոնց փախստականը պիտի չկարե-նայ փախչիլ , ու անոնց ազա-տուածը պիտի չկարենայ ազատիլ ։
2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փո-րեն , իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ-զանոնք . Ե՛ւ Թէև երկինքը ել-լեն , զանոնք անկէ պիտի իջեցը-
3 նեմ . Ու Թէև Կարմէղոսի գլուխը պահուըտին , զանոնք պիտի փըն-տռեմ , անկէ պիտի առնեմ . ու Թէև իմ աչքերուս առջևէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին , հոն օձին պիտի հրամայեմ , ու զանոնք
4 պիտի խայթէ . Ու Թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առջևէն գե-րութեան երթան , Ե՛հոն սուրին պիտի հրամայեմ , ու զանոնք պի-տի մեռցընէ . և Ե իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար ,
5 և ոչ Թէ բարիքի համար ։ Քանզի զօրաց Տէր ԵՀՈՎԱՆ ինքն է որ երկրիս կը դպչի , ու անիկայ ՝ կը հալի , Ե ու անոր բոլոր բնակիչ-ները սուգ կը բռնեն , և բոլոր Էր-կիրը գետի պէս վեր կ'ելլէ , ու կ'ընկղմի՝ որպէս Թէ Եգիպտոսի
6 գետով ։ Ինքն է որ երկինքը մէջ իր Ը վերնատուները կը շինէ , ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմ-նէ , Ի ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը Թափէ . Ի անոր անունը ԵՀՈՎԱՅ
7 է ։ Մի՞Թէ դուք ինծի ԵԹԵՈՎԱՊ-ցւոց որդիներուն պէս չէք , ով Իս-րայէլի որդիք՝ կ'ըսէ Տէրը . չէ՞ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն , ու Փղշտացիները Կափթորէն , և Ա-
8 սորիները Էկիրէն հանեցի ։ Ահա Ի Տէր ԵՀՈՎԱՅին աչքերը ատ մե-ղաւոր թագաւորութեանը վրայ է , ու Կ զանիկայ երկրիս երեսին վրայէն պիտի կորսընչընեմ . սա-կայն Յակոբին տունը բոլորովին պիտի չկորսընչընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ , ու. Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարթալեմ , ինչպես որ ցո-րենը մաղով կը խարթալեն . բայց մէկ *հատ մը գետինը պիտի չիյ-
10 նայ ։ Իմ ժողովուրդիս բոլոր մե-ղաւորները սրով պիտի մեռնին , հորոնք կ'ըսեն Թէ՝ Չարիքը մեր վրայ պիտի չհասնի , ու մեր առ-ջևը պիտի չառնէ ։
11 Յն որը Դաւիթին ինկած խորա-նը պիտի կանգնեմ , և անոր փլած-ները պիտի նորոգեմ , ու աւրած-ները պիտի կանգնեմ , և ոտնիկայ

Ն։ Ք։ ՂՔ։ 787

ա ԳԼ։ Բ։ 14։

Ի Սպ։ Ձ։ 8։
Ի Ցոր։ Ժ։ 6։ Ամ։ Ե։ 8։ Ես։ Ի։ 6։ Ամ։ Գ։ 7։
Ի Երեմ. Խե։ 4։
Լ Օր։ Բ։ 23։ Երեմ. Խե։ 4։
Ի ԳԼ։ ա։ 5։
Ի Հէզ։ 4։
Ի Երեմ. Լ։ 11։ լ։ 35։ 36։ Ամբ։ 16։ 17։

* կամ՝ խիճ

Հ ԳԼ։ Ղ։ 3։

Ի Դտր։ Ժե։ 16։ 17։

Ն·Ք·ԳՔ· 787

ղԱՐԹ·19։ ՚ԹՈՒ·ԻԴ·18։ ՏՂՔ·ԻԴ·5։ ՛ՅՈՎԻԼ·Պ·18։ Ն ԵՐԵՄ·Լ·3։

հին օրերուն պէս պիտի չինեմ .
12 Ընդհակառակ՝ զի անոնք՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , Եդովմին մեծատոհմերը , ու բոլոր ազգերը ժառանգեն , կ'ըսէ Տէրը՝ որ աս բանը
13 կ'ընէ ։ Ահա օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէրը , որ հերկողը՝ հնձողին , և խաղողի կոխողը՝ սերմնացանին պիտի հասնի . այո՛ լեռները քաղցու պիտի կաթեցընեն , և ամէն բլուրները
14 պիտի հալին ։ Նաեւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ . և ու աւերած քաղաքները պիտի շինեն ու անոնց մէջ բնակին . և այդիներ պիտի տնկեն , ու անոնց գինին խմեն , և պարտէզներ պիտի չինեն , ու անոնց
15 պտուղները ուտեն ։ Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ . ու ՚ի՛լ չպիտի հանուին իրենց երկրէն , որ իրենց տուի , կ'ըսէ քու Տէր Աստուածդ ։

Ն·Ք·ԳՔ· 787

ՀԵՍ·կա·4։ կՆ·21։ Ե·ՂԻԿ·ԼԶ·33—36։

՚ԵՍ·կ·21։ ԵՐԵՄ·լբ·41։ ԵԶԿ·ՀԴ·28։ ՅՈՎԼ·դ·20։

ՄԸՐԳԸՐԻՆԹԻՆ ԵՒՊԻՈՒ

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 587

՚ԵՍ·խ·11։ ՀԴ·5։ ԵԶԿ·իե·12։ 13։ 14։ ՅՈՎԼ·գ·19։ ՄԱՂ·ա·3։ ԲԵՐԵՄ.ԽԹ.14։ ՁԻ։

Գ Թագ·ԺԴ·7։

Ը ՍԵ·ԺԴ·13։ 14։ 15։ Յ ՅՈՒ·ԺԸ·7։

Ի ՅՈՐ·Ի·6։ ԵՐԵՄ.ԽԹ.16։ ՆԱ.53։ ԱՄՍ·Թ·2։

ՀԱՄ·Ր·9։ Ի ԵՐԵՄ.ԽԹ.9։

ԸԲ ՕՐ·ԻԴ·21։ ԵՍ·ԺԼ·6։ ԻԴ·13։

Ր ԵՐԵՄ.ԼԸ·22։

Ֆ ՍԵ·ԺԹ·11։ 12։ Ի ՅՈՐ·Ե·12։ 13։ ԵՍ·ԼԹ·14։ ԵՐԵՄ.ԽԹ.7։

Լ ՍԱՂ·ՀԶ·5։ ԱՄՍ·Բ·16։ Ի ԵՐԵՄ.ԽԹ.7։

1 Եդովմի կործանումը 8 իր հպարտութեանը համար ։ 10 ու իր անիրաւութեանը համար ։ որ Յակոբին ըրեր էր ։ 17 Յակոբին փրկութիւնը ու յաղթութիւնը ։

1 Լ՚ԱԶդիւս տեսիլքը ։
Տէր Եհովան ՚Եդովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ . Ի Տէրոջմէ լուր լսեցինք . ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ , ըսելով . Ելէ՛ք , ու անոր
2 վրայ պատերազմի ելլենք ։ Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի .
3 դուն խիստ անարգուած ես ։ Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց , ով Ի՚վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ով բարձր բնակարան ունեցող , որ սրտիդ մէջ կ'ըսես . Ո՚վ զիս գետինը պիտի իջեցընէ ։
4 Ի թէև արծիւի պէս բարձրանաս , և ՚ի մէջ աստղերուն մէջը դրնես , քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
5 Թէ որ գողեր քեզի գիշերային աւազակներ գային , (Ի՚նչպէս կործանեցար .) անոնք իրենց բաւական եղածին չափ պիտի չգողնային՞ ։ Թէ որ քեզի կթողներ գային , եմիթէ ճմլե-
6 ուներ պիտի չթողուի՞ն ։ Եսաւ ի՚նչպէս քննուեցաւ . անոր ծա-
7 ծուկ տեղերը փնտուուեցան ։ Քու բոլոր դաշնակիցներդ՝ քեզ մինչև սահմանը խրկեցին ։ Ի՚քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկները քեզ՝ խաբեցին , ու քեզ յաղթեցին . քու հացդ ապրողները քու տակդ որոգայթ դրին . Ի՚անոր քովը հանճար չկայ ։
8 Ի՚Ահա ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Եդովմին իմաստունները , ու Եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի
9 ընեմ ։ Եւ քու հզօրաւորներդ՝ ով Թեման՝ պիտի զարհուրին . որպէս զի Եսաւի լեռնէն մարդ
10 սպանուելով կոտրուի ։ Ի՚քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար՝ ամօթը քեզ պիտի ծածկէ , ու յաւիտեան բնաջինջ
11 պիտի ըլլաս ։ Անոր դիմացը կայնած օրդ՝ երբոր օտարազգիները անոր զօրքը գերի առին , ու օտարները անոր դռները մտան , ու Երուսաղէմի վրայ՝ վիճակ ձգեցին , դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր ։
12 Ու՚ պէտք չէր որ Ի՚քու եղբօրդ օրը , անոր օտարութեան օրը հզօրանայիր , և Յուդայի որդւոցը վրայ՝ անոնց կորստեան օրը ՚ի՚նդայիր , ու անոնց նեղութեան օրը քու բերանդ
13 մեծցընէիր , Ո՚չ ալ իմ ժողովուրդիս դուռը՝ անոնց թշուառութեանը օրը մտնէիր , անոնց կործանման օրը՝ դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր , և անոնց կործանման օրը՝ անոնց ստացուածքին
14 վրայ չերթա՛ ձգէիր . Եւ ո՚չ անոր ազատուածները կոտրելու համար՝ ճամբուն բերանը կայնէիր , ու անոր նեղութեան օրը՝ անոր մնացորդները
15 րը մատնէիր ։ Ի՚ Քանզի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է . Ի՚քեզի՝ քու ըրածիդ պէս պիտի ընեն . քու հատուցումդ գլուխդ պիտ
16 ի դառնայ ։ Ի՚քանզի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմեցիք , բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն . պիտի խմեն , ու պիտի կլլեն , ու չեղածի պէս պիտի ըլլան ։
17 Ի՚Բայց Սիօն լեռանը վրայ ՚փրկութիւն պիտի ըլլայ , և սրբութիւն պիտի ըլլայ . ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն պի-
18 տի տիրեն ։ Եւ Յակոբի տունը՝ ՚ի կրակ , ու Յովսեփին տունը՝ բոց , ու Եսաւին տունը՝ յարդ պիտի

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 587

՚ԱՍԴ·ՃԼ·7։ ԵԶԿ·իե·12։ լե·5։ ԱՄՍ·ա·11։ Ի ԵԶԿ·լե·9։ ՄԱՂ·ա·4։ Հ ՅՈՎԼ·Պ·3։ ՆԱՀ·գ·10։ Յ ՍԱՂ·լԷ·13։ ՃԼ·Ղ։ ՂՍԱՂ·Իր·17։ ՕԴ·Ղ։ ՕԲ·10։ ՄԻՔ·գ·11։ Է·10։ Ֆ ՅՈՒԼ.29։ ԱՌԱԿ·ԺԷ·5։ ԻԴ·17։ 18։ ՄԻՔ·Է·Տ։

՚ԵԶԿ·Լ·3։ ՅՈՎԼ·գ·14։

Իբր 585

՚ԵԶԿ·լե·15։ ԱՄՐ·Բ·Տ։

Ն ԵՐԵՄ.ԽԹ.28։ 29։ ԽԹ.12։ ՕԲԵՄ.գ·17։

Ղ ՅՈՎԼ·Բ·32։ ՚ԱՄՍ·Թ·Տ։

Ղ ՕԲԴ·ՀԲ·6։ ՏԵՍ·ԵՒ·Ժ·17։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 587

ղ Մամ·Թ· 12։
ե Սոփ·բ·Դ։

ըլլայ . և անոնց մէջը սիւի բռընկլին , ու զանոնք պիտի ուտեն . ու եսաւի տանը մնացորդ մը սիւի չըլլայ . քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
19 Եւ հարաւայինները՝ Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն , և ու դաշտայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը . նաև Եփրեմի դաշտը , ու Սամարիայի դաշտը պիտի ժառանգեն . ու Բենիամին՝ Գաղաադը պիտի ժա-
20 ռանգէ ։ Եւ խորայելի որդւոցը աս զօրքին գերիները՝ Քանանացւոց եղածը պիտի ժառանգեն մինչև Սարեփթա , ու Երուսաղեմի գերիները՝ որոնք Սեփարադի մէջ են , Հարաւային քաղաքները պիտի
21 ժառանգեն ։ Եւ աղաւորներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը , եսաւի լեռը դատելու համար . ու Թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 587

ա Թագ· ժե· 9, 10։
ե Երեմ· ը· 44։
Վ Սաղ· իբ· 28։ Դան· բ· 44։ է· 14։ 27։ Զաք· ժգ· 9։ Ղուկ· ա· 33։ Յայտ· ժա· 15։ ժթ· 6։

ՄԵՐԳԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԵՆՈՒ

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 862

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովնան՝ Ամիթթայի որդւոյն՝ Նինուէ քաղաքը խրկուելով՝ դէպ՝ ի Թարսիս կը փախչի ։ 4 Ծովուն մէջ փոթորիկ մը կ՚ելլայ ։ 7 Վիճակ կ՚ածուի , 17 ու ձուկէ մը կը կլլուի ։

ա Թագ· ժգ· 25։ Մատ· ժբ· 39։
Բ Ծն· ժ· 11, 12։ Գա· գ· 2, 3։ Դ· 11։
է Ծն· ժբ· 20, 21։ Եզր· Թ· 6։ Յայտ· ե· 4։ Յայտ· ժբ· 5։
ը ԳԼ· Դ· 2։
Ի Ցես· ժԹ· 46։ բ Մն· բ· 16։ Գոր· Թ· 36։
Ղ Ծն· դ· 16։ Ցոր· ա· 12։ բ· 7։
Ի Սաղ· ՃԷ· 25։
Ը Գոր· խէ· 18, 19, 38։

1 Ձեւ Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն՝ Յովնանին եղաւ , ըսե-
2 լով· Ելիր , Ինինուէ մեծ քաղաքը գնա , ու անոր դէմ քարոզէ-
Թիւն ըրէ · քանզի Ճանոյց չարու-
3 թիւնը իմ առջիս ելաւ ։ Բայց Յովնան Ե՛լաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս փախչի · և Ե Յոպպէ իջաւ , ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ՚երթար , և անոր վարձքը տուաւ , ու անոր մէջը մտաւ , որ անոնց հետ Թարսիս երթայ Ը Տէրոջը երեսէն ։
4 Եւ Ե Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց , ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ , այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ
5 էր ։ Ու նաւավարները վախցան , և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ՚աղաղակէր · ու ընտունն մէջի կարասիները ծովը նետելին , որ ըՆէյ իրենցմէ Թեթեւցընեն · բայց Յովնան նաւուն խորը իջնելով պառկեր էր , ու խորունկ կը քնա-
6 նար ։ Եւ նաւապետը անոր մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ · Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ ով խորունկ քնացող · ելի՛ր Ը քու Աստուծոյդ աղաղակէ , ծ գուցէ Աստուած մեզ յիշէ , որ չկորսուինք ։
7 Եւ իրարու ըսին · Եկէ՛ք՝ Ի վիճակ ձգենք , ու գիտնանք Թէ աս չա-
րիքը որմէն պատճառովը մեր վրայ եկաւ ։ Եւ վիճակ ձգեցին · ու
8 վիճակը Յովնանին ելաւ ։ Եւ անոնք ըսին անոր · Ի՛մա պատմէ մեզի՝ Թէ աս չարիքը որմէն պատ-
ճառովը մեր վրայ Է՞ա · քու գործդ ի՞նչ է , և ո՞րկից կու գաս , քու երկիրդ որն է , ու դուն
9 որ ժողովուրդէն ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց · Ես Եբրայեցի եմ , և Ե Ծովը ու ցամաքը ստեղծող երկնից Աստուածմէն Եհովայէն կը
10 վախնամ ։ Եւ ան մարդիկը խիստ շատ վախցան , ու անոր ըսին · Ատ բանը ինչո՞ւ ըրիր · քանզի ան մարդիկը գիտցան որ անիկայ Տէրոջը երեսէն կը փախչէր , ինչու որ ա-
11 նոնց պատմեր էր ։ Եւ անոր ըսին · Քեզի ի՞նչ ընենք , որ ծովը մեզմէ դադարի · քանզի ծովը երթալով աւելի կը սաստկանար ։
12 Ու անիկայ ըսաւ անոնց · Ձիս վերցուցէք , ու զիս ծովը նետեցէք · ու ծովը ձեզմէ պիտի դադարի · քանզի ես գիտեմ որ աս մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եղաւ ։
13 Եւ ան մարդիկը Թի քաշելով կը ջանային նաւը ցամաքը դարձնել , Ի բայց չկրցան · քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց
14 վրայ ։ Ու Եհովային աղաղակեցին ու ըսին · Ո՜հ , Եհովայ՝ կ՚աղաչենք , աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք · ու հմեր վրայ անմեղ արիւն մի՛ դներ · քանզի դուն՝ ով Եհովայ , Ե ուզածիդ պէս
15 ըրիր ։ Եւ Յովնանը վերցուցին , ու ծովը նետեցին · Ալ ծովը իր սաստ-
16 կութենէն դադարեցաւ ։ Ու ան մարդիկը Ֆ Եհովային մեծ վախով վախցան , ու Եհովային զոհ մատուցին՝ և ուխտեր ըրին ։
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յովնանը կլլէ · ու Ֆ Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր ձուկին փորը մնաց ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 862

Ե Սաղ·հվգ· 6։ Գոր· ժէ· 24։

Ի Ցես· ԽԶ· 50։

Ա Առակ· իա· 30։

Հր Օր· իա· 8։
Ֆ Սաղ·ՃԺԵ· 3։
Ղ Սաղ· ԽԹ· 9։ Ղու· ը· 24։
Է Մար· դ· 40։ Գոր· ե· 11։
Ֆ Մատ· ժբ· 40։ ժգ· 4։ Ղա· ժա· 30։

Ն·Ք·ՊԲ· Էր 862

ԳԼ· Բ

1 Յովհաննէս աղօթքը ։ 10 Անիկայ ձուկին փոր-
ըէն կ'ազատի ։

1 Եւ Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր
2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ . ու
ըսաւ . — Իմ նեղութենէս Տէրոջը
աղաղակեցի . ես անիկայ ինծի պա-
տասխան տուաւ . գերեզմանին փո-
րէն կանչեցի , — իմ ձայնս լսեցիր ։
3 Քանզու որ զիս Ծովերուն մէջը՝ ան-
դունդը նետեցիր . ու հեղեղները
զիս պաշարեցին . Ը բոլ ամէն կո-
հակներդ ու ալիքներդ իմ վրայես
4 անցան ։ Ես ըսի . Քու աչքե-
րուդ առջևէն վռընտուեցայ , բայց
տակաւին Ը բոլ սուրբ տաճարիդ
5 պիտի նայիմ ։ Ը ջիս մինչև հոգիս
ջուրերը պաշարեցին . անդունդը
ամէն կողմէն զիս շրջապատեց . կը-
նինները գլուխս փաթթուեցան ։
6 Լեռներուն տակերը իջայ . երկիրը
իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլոր-
տիքս էր . բայց դուն իմ կեանքս
Ը գուբէն հանեցիր , ով իմ Տէր
7 Աստուածս ։ Երբոր հոգիս իմ
վրաս մարեցաւ , Տէրը յիշեցի . Ը ու
իմ աղօթքս՝ քեզի՛ քու սուրբ տա-
8 ճարդ հասաւ ։ Ը Սուտ ունայնու-
թիւններու նայողները՝ իրենց ողոր-
9 մութիւնը կը թողուն ։ Բայց ես
Ը շնորհակալութեան ձայնով քեզի
զոհ պիտի մատուցանեմ , — ըրած
ուխտս պիտի կատարեմ . Ը փրկու-
թիւնը Տէրոջն է ։
10 Եւ Տէրը ձուկին հրաման ըրաւ .
ու Յովնանը ցամաքը փսխեց ։

Ն·Ք·ՊԲ· Էր 862

Ը Յոր·բ·8 ։
Ը բ Մն·ի·
3։Յովել·բ·
15 ։

Ես·ծբ·6 ։
Ղես·ծԹ·6 ։

Ը բ Թագ ·
ժբ·22։Յո-
վել·բ·14 ։

Ը Ներմ·ժբ·
8 ։ Ամոս·Է·
3 , 6 ։

ԳԼ· Գ

1 Յովնան երկրորդ անգամ խրկուելով՝ Նինուէա-
յիներուն կը քարոզէ ։ 5 Անոնք կ'ապաշխա-
րեն ։ 10 ԵՒ Աստուած անոնց կը խնայէ ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Յովնանին եղաւ՝ ըսելով . Ե-
լի՛ր , Նինուէ մեծ քաղաքը գնա ,
ու քարոզէ անոր ան քարոզութիւ-
3 նը՝ որ ես քեզի կը խօսիմ ։ Եւ
Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ
եղաւ Նինուէ դնաց ։ Իսկ Նինուէ
* Եբր· Աս- տուածոյ
* խիստ մեծ քաղաք մըն էր , երեք
օրուան ճամբու պտըտելիք ։
4 Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մըտ-
նել , ու մէկ օրուան ճամբայ պըտ-
— Տես Օր· ժբ·22։
ըտելով՝ — կը քարոզէր ու կ'ըսէր .
Դեռ քառասուն օր կայ , ու Նինուէն
պիտի կործանի ։
Ը Ի՞ստ·ժբ· 41 ։ Ղես· ժա· 32։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Ը Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին , ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան ։
6 Եւ — խօսքը Նինուէի թագաւորին
հասաւ , ու անիկայ իր աթոռէն
ելաւ , ու վրայէն պատմուճանը հա-
նեց , և քուրձ հագաւ , ե ու մխիթի
7 վրայ նստաւ . Ե Եւ Նինուէի մէջ
մունետիկ կանչել տուաւ , ու թա-
գաւորին ու իր մեծամեծներուն հը-
րամանովը պատուիրեց ըսելով .
Մարդ ու անասուն , արջառ ու
ոչխար՝ բան մը չուտեն , չարածին ,
8 ու ջուր չխմեն . Եւ մարդիկները
ու անասունները քուրձ հագնին ,
ու Ք՝ուժով Աստուծոյ աղաղա-
կեն . և եամէն մարդ իր չար ճամ-
բայէն , ու ձիր ձեռքերուն մէջ
եղած անիրաւութենէն դառնայ .
9 Ե՞ՈՎ գիտե . Ք՝ոչ Աստուած
դառնայ , ու ղղջայ , և իր սաստիկ
բարկութենէն դառնայ , ու չկոր-
10 սունք ։ Եւ Աստուած անոնց
գործքերը տեսաւ , որ իրենց չար
ճամբաներէն դարձան . ու Աս-
տուած ղղջայ ան չարիքին համար՝
որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ , ու չ՝ը-
նէ՝՞յ ըրաւ ։

Ն·Ք·ՊԲ· Էր 862

Ը Յոր·բ·8 ։
Ը բ Մն·ի·
3։Յովել·բ·
15 ։

ԳԼ· Դ

1 Յովնան Աստուծոյ ողորմութեանը համար նե-
ղանալով՝ 4 դպմենի մը օրինակով կը յանդի-
մանուի ։

1 Եւ Յովնան խիստ դժուարեցաւ ,
2 ու նեղացաւ . Ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Ո՛Հ Տէր ,
երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի , իմ
խօսքս աս չէ՞ր . ասոր համար — ա-
ռաջ թարսիս փախչելու եղայ .
քանզի գիտէի որ դուն Ե ողորմած ,
գթած , երկայնամիտ և բազումո-
ղորմ Աստուած ես , ու չարիքի
3 համար կը զղջաս ։ Ե Եւ հիմա ով
Տէր , կ'աղաչեմ , իմ հոգիս ինծմէ
առ . քանզի Ը մեռնիլը՝ ապրելէս
4 աղէկ է ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ը միթէ
— Ը պ՞ես նեղանալովդ աղէկ կ'ընես՞ ։
5 Եւ Յովնան քաղաքէն դուրս ե-
լաւ , ու քաղաքին արևելեան կող-
մը նստաւ , և հոն իրեն տաղաւար
մը շինեց , ու անոր հովանիին տա-
կը նստաւ , մինչև որ տեսնէ Թէ
6 քաղաքին ինչ պիտի ըլլայ ։ Եւ
Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամա-
յեց . ու Յովնանին վրայ ելաւ ,
որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլ-
լայ , որպէս զի զանիկայ իր տառա-
պանքէն ազատէ . և Յովնան դդմե-
նիին համար մեծ ուրախութիւնով
ուրախացաւ ։
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առտու
կ'ըլլար , Աստուած հրամայեց որդի
մը , որ դդմենին զարկաւ , ու ա-
8 նիկայ չորցաւ ։ Ու եղաւ որ՝ երբ-
որ արևը կը ծագէր , Աստուած հր-
րամայեց որ խորշակաբեր արևելեան
հով մը ըլայ . ու արևը Յովնանին
գլխուն վրայ զարկաւ , այնպէս որ

— Գլ·ա·3 ։

Ը Եւ·ւդ·6։
Սաղ·ձզ·5։
Յովել·բ·
13։
Ը դ Թագ ·
ժԹ·4 ։
Ը Հմր 8 ։
Ը Կ՞ս՝ Ի-
բա՞ւ Ե որ
խիստ նե-
ղացեր ես ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 862

անիկայ մարեցաւ. ու անիկայ ինքն-իրեն մահը ուզելով՝ ըսաւ. Ի Մեռնիլը՝ ապրելէս աղէկ է։
9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ. Մինթէ դդմենիին համար նեղանալով աղէկ կ'ընես. ու անիկայ ըսաւ. Մինչև ի մահ նեղանալովս աղէկ կ'ընեմ։
10 Ան տունը Ցերը ըսաւ. Դուն դդմենիին խնայեցիր, որ անոր համար աշխատութիւն չքաշեցիր, ու զանիկայ չմեծցուցիր, որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ, ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուեցաւ. 11 Ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէին՝ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, ի որոնք աջ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն գիտեր, ու նաև շատ անասուններ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 862

ՂԳԼ՝Ա·2· Գ·2,3։

Ի Բ Օր·Ա· 39։

Ը Սաղ·ԼՂ· 6։ ՃԽե·9։

ՄԵՐԳԵՐԼՅՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԻԱՅԻ

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 750

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Միքիա կը ցուցնէ թէ Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքած է Ցակոբին դէմ՝ անոր կրնապաշտութեանը համար։ 10 կը յորդորէ որ սուգ բռնեն։

1 Տերոջը խօսքը որ Ըուդայի թագաւորներուն՝ Ցովաթամին, Աքազին ու Եզեկիայիին օրերը՝ Մօրաշտացի Միքիայիին եղաւ, և Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրայով։
2 Լսեցէք՝ ով բոլոր ժողովուրդներ. մտիկ ըրէ՛ ով երկիր, ու անոր *բոլոր բնակիչները՝, և Տէր Եհովան ՝ձեզի դէմ վկայ ըլլայ, Տէրը իր սուրբ տաճարէն։
3 Քանզի ահա Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ, և պիտի իջնէ, ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ պիտի պտրո-
4 ւի։ Ու լեռները անոր տակը պիտի հալին, և հովիտները պիտի պատռին, կրակին առջևը հալած մոմի պէս, ու զառ-ի վայրէն թա-
5 փուած ջուրի պէս։ Ա՛ս ամէնը Ցակոբին յանցանքին համար, ու Իսրայէլի տանը մեղացը համար է. Ցակոբին յանցանքին պատճառ ո՞վ է. Սամարիան չէ՞. և Ցուդայի բարձր տեղերուն պատճառ ո՞վ է. Երուսաղէմը չէ՞։
6 ո՛վ է. Երուսաղէմը չէ՞։ Ուստի Սամարիան՝ ծ դաշտի քարակոյտի, ա՛ այդի տնկելու տեղի պիտի դարձընեմ. անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորեցընեմ, ու ի անոր հիմերը պիտի բանամ։ Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրտին, ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով պիտի այրին. և անոր բոլոր արձանները ընաջնջէ պիտի ընեմ. քանզի անոնք բոզի վարձքով ժողվեց, ու բոզի վարձքի պիտի հառաչեմ. ի անձածկոյթ ու մերկ պիտի ըլլամ. ծ ճագարներու պէս կոծ, ու ջայլամներու պէս
9 սուգ պիտի ընեմ, քանզի անոր վէրքերը անբժշկելի է. քանզի մինչև Ցուդան եկաւ, մինչև իմ ժողովուրդիս դուռը՝ մինչև Երու-
10 սաղէմ հասաւ։ Գիւղին մէջ մի՛ պատմէք, ա՛ բնաւ մի՛ լաք. † Բեթափրայի մէջ ն փոշիի մէջ թա-
11 ւալէ։ Ո՛վ ‡ Սափիրի բնակիչ՝ քու ամերկութիւնդ բաց ունենալով անցիր. ‖ Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր. § Բեթեսելի կոծը իր ո-
12 թևանը ձեզմէ կ'առնէ։ Ա՛ան ալ * Մարոթի բնակիչը բարիքի համար կը վշտանայ. քանզի մինչև Երու-
13 սաղէմի դուռը՝ ♯ Տէրոջմէ չարիք իջաւ։ Երիվարը կառքին լծէ՝ ով ♪ Լաքիսի բնակիչ. Սիոնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկայ է. քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները
14 գտնուեցան։ Անոր համար Մորեսեթգեթին ընծաներ պիտի տաս. ♪†† Աքզիբի տուները՝ Իսրայէլի թագաւորներուն պիտի ստեն։
15 Ցակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ՝ ով ‡‡ Մարեսայի բնակիչ. Իսրայէլի փառքը մինչև Ոդոլոմ
16 պիտի հասնի։ Քու *սիրելի որդւոցդ համար՝ ղմազերդ փետուտ, ու կորէ՛. կնտութիւնդ արծիւի պէս շատցուր, քանզի քեզմէ գերութեան դացին։

ԳԼ· Բ

1 Զրկողութեան դէմ վայ կը կարդայ։ 4 Ողբ մը։ 7 Անիրաւութեան ու կռապաշտութեան դէմ յանդիմանութիւն մը։ 12 Ցակոբին գերեզմանութեանը խոստումնը։

1 Ա՛ւ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը խորհին, ու ի իրենց անկողնին վրայ չարութիւն կը գործեն.

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 750

Ի Ես·ի·2, 3։ 4։
ծ Ցոր·Լ·29։ Սաղ·ՃԲ· 6։
ի Գ Թագ· ԺԸ·13։ Ես·Ը·7, 8։
Հբ Թագ·ա· 20։
† ‡՝ փոշիի տուն։
ղ Երեմ·Գ· 26։
‡ ‡՝ գեղեցկութիւն։
ղԵս·ի·4։ Խե·2, 3։ Երեմ·Ժգ· 22։ Նաա·գ·5։
‖ §՝ Հօտեր ունեցող։
§ §՝ մերձակայ տուն։
‖—՛ իշևանի տուն։
* *՝ գառնուհի թիւններ։
ֆ Ամով·գ· 6։
յ Գ Թագ· ԺԸ·14, 17։
ɔ Ցես·ԺԸ· 44։
†† ‡‡՝ տառապաթիւն։
ն Ցես·ԺԸ· 44։
‡‡ ‡՝ ժառանգութիւն, կամ՝ գլուխը։
ւ Բ Մն·ժա· 7։
՞ Ողբ·գ·5։
ն Ցոր·ՙՙ·20։ Ես·ԺԸ·2։ Իր·12։ Եզեմ·է·29։ Ժգ·6։ Խե·5։ Խր·37։

ԽԲԲ 730

՞ Ովս·է·6։
Ի Սաղ·ՀՂ· 4։

անոնք առաւօտեան լոյսին ասիւնը
զանկակայ ի գործ կը դնեն , քանզի
էրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ .
2 Ու անոնք Ե ագարակներու կը ցան-
կան , ու պ֊ն֊ն֊ կը յափշտակեն ,
և տուներու՝ ու պ֊ն֊ն֊ կ՚առնեն . և
մարդուն , ու իր տանը , մարդուն ,
ու իր ժառանգութեանը զրկանք
3 կ՚ընեն : Անոր համար Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա ես Ե աս ազգին վրայով
չարիք մը կը խորհիմ , ուսկից պի-
տի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել .
ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ
քալել . Վասն զի ժամանակը չար
4 է : Ան օրը ձեր վրայ Ե առակ պիտի
խօսին , ու տրտմալի ողբով Ը պիտի
ողբան , ու ըսեն . Խոլորովին յա-
փշտակուեցանք . Իմ ժողովուրդս
բաժինը փոխեց . զանիկայ ինչ-
պէս ինծմէ վերցուց . մեր ագարակ-
ները՝ ետ տալու տեղը բաժնեց :
5 Անոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ՝
Ի վիճակով չար քաշող մը պիտի
չունենաս :
6 Մարգարէութիւն ընդդէմ ստախօս մարգարէներուն

Մարգարէութիւն մի ընէք , ըսե-
ն . անոնց մարգարէութիւն պի-
տի չընեն , որ նախատինքը պիտի
7 չվերնայ : Ով ճակոբի տուն ը-
սուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճը-
ցա՞ . անոր գործերը ասո՞նք են .
միթէ ուղղութեամբ քալողին՝ իմ
8 խօսքերս աղէկ չե՞ն : Եւ իմ ժո-
ղովուրդս շատոնցմէ ոտք ելաւ՝
թշնամի ըլլալու համար . ապա-
հովութեամբ անցնողներէն՝ պատե-
րազմէ դարձողներէն՝ հանդերձնե-
րուն * հետ պատմուճանը կը կողոպ-
9 տէք : Իմ ժողովուրդիս կիներէ-
րը՝ իրենց զուարճալի տուներէն կը
վռընտէք . անոնց տղաքներէն՝
յաւիտեան իմ փառքս կ՚առնէք :
10 Եղէք , ու գացէք . քանզի ասիկայ
էնկզտութեան տեղ չէ . Ւէր
պիղծ ըլլալուն պատճառովը մեծ
կործանումով ընաջնջէ պիտի ըլ-
11 լայ : Թէ որ մէկ մարդ մը Ի նովի և
ունայնութեան ետևէ երթայ , ու
ստութիւն խօսի՝ ըսելով . Գինիի
ու օղիի համար քեզի մարգարէու-
թիւն ընեմ . անիկայ պիտի ըլլայ
աս ժողովուրդին մարգարէն :
12 Ծ Ո վ ճակոբ՝ ամենքդ անշուշտ
պիտի ժողվեմ . Իսրայէլին մնացոր-
դը պիտի հաւաքեմ , ա Բոսրայի
ոչխարներուն պէս՝ իրենց փարախին
մէջը եղող հօտերու պէս՝ մէկտեղ
պիտի դնեմ . Ը մարդոց բ֊ա֊ռ֊ն֊
նը համար աղմուկ պիտի ըլլայ :
13 Խրամատութիւն ընդդէմ անոնց առ-
ջևը ելաւ . անոնք խրամատեցին ,
ու դռնէն անցան , և անկէ ելան .
ու Ե անոնց թագաւորը անոնց առ-
ջևը անցաւ . Ը և Տէրը իբրև անոնց
գլուխ ա֊լ֊ե֊ե֊ն Ի էրբոթ :

ԳԼ . Գ

1 Ի չխանաներուն անգթութիւնը ։ Ե Մարգա-
րէներուն ստութիւնը ։ § Ա֊ռ֊ն֊ց ամենուն
ալ անդգութիւնը ։

1 Եւ ըսի . Հիմա մտիկ ըրէք , ով
ճակոբին գլխաւորները , ու Իս-
րայէլի տանը իշխանները . Պէտք
չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք .
2 Դուք որ աղէկութիւնը կ՚ատէք ,
ու չարութիւնը կը սիրէք . Իմար-
դոց վրայէն մորթերը , ու անոնց
3 ոսկորներէն միսերը կը հանէք . Ու
անոնք որ Ե իմ ժողովուրդիս միսը
կ՚ուտեն , և անոնց վրայէն մոր-
թերը կը հանեն , ու անոնց ոսկոր-
ները կը փշրեն , և զանոնք պատուկի
մէջ , ու Ի կաթսայի մէջ Ի էէ֊ը֊ա֊
4 միսի պէս կտոր կտոր կ՚ընեն , Ան
ատեն Ե Տէրոջը պիտի աղաղա-
կեն , բայց անոնց պատասխան
պիտի չտայ , ու ան ժամանակը
իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ .
վասն զի անոնք չար գործքեր ը-
րին :
5 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը Էան մարգարէներուն համար՝ որոնք իմ ժո-
ղովուրդս կը մոլորցընեն , ու Ի-
րենց ակռաներովը կը խածնեն , և
խաղաղութիւն կը քարոզեն , ու
Ե ով որ անոնց բերանը բան չդներ ,
անոր դէմ պատերազմ կը հրատա-
6 րակեն : Ը Անոր համար ձեզի գի-
շեր պիտի ըլլայ , որ տեսիլք չտես-
նէք . և ձեզի խաւար պիտի ըլլայ ,
որ գուշակութիւն չընէք . Ի ու
մարգարէներուն վրայ արևը պիտի
մտնէ , և անոնց վրայ օրը պիտի
7 խաւարի . Ու տեսանողները պի-
տի ամչնան , և գուշակողները
ամօթով պիտի ըլլան . ամենքն
ալ իրենց շրթունքը պիտի ծած-
կեն . Ծ վասն զի Աստուծմէ պա-
8 տասխան մը պիտի չըլլայ : Սա-
կայն ես Տէրոջը Հոգւովը զօրու-
թեամբ , դատաստանով , և ա-
րիութեամբ լեցուած եմ , Էոր
ճակոբին իր յանցանքը , ու Իս-
րայէլին իր մեղքը յայտնեմ :
9 Հիմա ասիկայ մտիկ ըրէք , ով
ճակոբի տանը գլխաւորները , ու
Իսրայէլի տանը իշխանները , դուք
որ իրաւունքէն կը զզուիք , ու ա-
10 մէն ուղղութիւնը կը ծռեք , Ե Սիօ-
նը՝ Ե արիւններով , ու Երուսաղէ-
մը՝ անիրաւութեամբ կը շինէք :
11 Ծ Անոր գլխաւորները կաշառքով
կը դատեն , ու Ի անոր քահանա-
ները վարձքով կը սորվեցընեն , և
անոր մարգարէները ստակով գու-
շակութիւն կ՚ընեն , Ը ու Տէրոջը

Ն . ք . գԶ . Ելբ 730
Ե Ծ . լ . 29 :
Բ Ես . ե . 8 :
Ե Երեմ . ը . 3 :
Ը Ամո . ե . 13 : Եփես . ե 16 :
Ե Ամ . բ . 6 :
Ը Բ Թագ . ա . 17 :
Ը Բ Օր . լբ . 8 . 9 :
Ե Ես . ի . 10 : Ամո . բ . 12 . է . 16 :
* Կամ՝ վասն
Է Բ Օր . ժբ . 9 :
Լ Ղև . ժբ . 25 . 28 : Երեմ . գ . 2 :
Ի Եզեկ . ժգ . 3 :
Ե Գւ . գ . 6 . 7 :
Ի Երեմ . լա . 10 :
Ը Եզեկ . լէ . 37 :
Ե Ովբ . գ . 5 :

Ղես . ծբ . 12 :

710

Ա Երեմ . ե . 4 . 5 :
Ե Եբբ . Ա . Նոնց
Ը Սաղ . ժգ . 4 :
Ի Եզեկ . ժա . 3 . 7 :
Բ Սաղ . ժբ . 41 : Նահ . ա . 28 : Ես . ա . 15 : Եզեկ . ը . 18 : Ղաբ . է . 13 :
Ե Ես . ծէ . 10 . 11 : Եզեկ . ժգ . 10 : Եր . 25 :
Ղ Գւ . բ . 11 : Մտ . Ց . 15 :
Ե Եզեկ . ժգ . 18 . 19 :
Ը Ես . ը . 20 . 22 : Եզեկ . ժգ . 23 : Ղաբ . ժգ . 4 :
Ը Ամո . Ը . 9 :
Ի Սող . Հգ . 9 : Ամո . ը . 11 :
Է Ես . ծը . 13 : Ա Երեմ . իբ . 13 :
Ե Եզեկ . իբ . 27 : Ամբ . ը . 12 : Սոփ . գ . 3 :
Ը Ես . ա . 23 : Եզեկ . իբ . 12 : Ովս . գ . 18 : Գւ . է . 3 :
Ի Երեմ . Ջ . 13 :
Հ Ես . իը . 2 : Երեմ . է . 4 : Հով . բ . 17 :

Ն · ք · ԶԲ · 710

վըայ կը կռնըչէին , ու կ'ըսէն . Չէ՞ որ Տէրը մեր մէջն է . մեր վըայ
12 չարիք պիտի չգայ : Ուրեմն ձեր պատճառաւը՝ Սիօնը Յագարակի պէս պիտի հերկուի , Ու Երուսաղէմը աւերակներու դէզեր , ու Տէրոջ տանը լեռը՝ անտառի բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ :

Յ Երեմ . իզ · 18 · ԳԼ · ա · 6 ·
ՂՍաղ . հԹ · 1 ·
ԳԼ · դ · 2 ·

ԳԼ · Դ

1 Եկեղեցիին փառքը . 3 խաղաղութիւնը , 8 Թագաւորութիւնը , 11 ու յաղթութիւնը :

1 Այդ ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը լեռը՝ լեռներուն գլխուն վըայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու ժողովուրդները հեղեղի
2 պէս անոր պիտի դիմեն . Եւ շատ ազգեր պիտի երթան՝ ու ըսեն . Եկէք . Եհովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը ելլենք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք . ինչու որ օրէնքը Սիօնէն՝ ու Տէրոջը խօսքը՝ Երուսաղէմէն պիտի ելլէ .
3 Եւ անիկա շատ ժողովուրդներու մէջ դատաստան պիտի ընէ , ու զօրաւոր ազգեր՝ մինչև հեռաւոր տեղուանք պիտի յանդիմանէ . ու իրենց սուրերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտոյներ պիտի չինեն . ազգ ազգի վըայ սուր պիտի չվերցընէ , ե՛ւ ալ պատերազմ պիտի
4 չսորվին . Այլ ամէն մարդ իր որթին տակը , ու իր թզենիին տակը պիտի նստի , ու վախցընող պիտի չըլլայ . ինչու որ զօրաց Տէրոջը բերանը խօսեցաւ .
5 Քանզի բոլոր ժողովուրդներէն ամէն մէկը իր աստուծոյն անունովը կը քալէ . բայց Մենք յաւիտեանս յաւիտենից մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի քալենք :
6 Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Կկաղը պիտի ժողվեմ , ու աքսորուածը պիտի հաւաքեմ , և զանիկայ ես որ
7 նեղեցի . Եւ կաղը՝ իմ ետքէս պիտի ընեմ , ու հեռուն վռնտուածը՝ զօրաւոր ազգ . և Տէրը Սիօն լեռանը մէջ՝ յանունց վըայ պիտի թագաւորէ , հիմակուընէ մինչև յա-
8 ւիտեան : Ու դուն՝ ով հօտի աշտարակ , Սիօնի աղջիկանը բլուրը , մինչև քեզի պիտի գայ , Այն պիտի հին տէրութիւնը , ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի աղջկանը :
9 Հիմա ինչու բարձրաձայն կը պոռաս . Իմիթէ քու մէջդ թագաւոր չկայ , կամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցաւ , որ քեզ՝ ծննդական
10 կնոջ պէս ցաւ բռնեց : Ցաւ քաշէ ,

Ն · ք · ԶԲ · 710

ու ծնդականի պէս երկանց մէջ եղիր , ով Սիօնի աղջիկը . քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես , ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս , ու մինչև Բաբիլոն պիտի երթաս , և հոն պիտի ազատիս . հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ՝ քու թշնամիներուդ
11 ձեռքէն : Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան , որոնք կ'ըսեն . Թող անիկայ պղծուի , ու
12 մեր աչքերը Սիօնը տեսնեն : Բայց անոնք Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր , ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկընար . քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ , հինչպես որաները
13 կալին մէջ կը ժողովէ : Ելիր , ու կալը ծեծէ , ով Սիօնի աղջիկը . քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ , և քու կճղակներդ պղնձէ պիտի ընեմ , ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես . Ու անոնց ստացուածքը՝ Տիրոջը երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ :

Յ Ներ . ԻԶ · 18 · Ե Ղեւ . Ժ · 33 · Հ Ես . Խ · 10 · Յ Ես . ԽԵ · Տ Հով . Ժ · 33 · Ղ Դան . Բ · 44 · Ֆ Ես . Ժբ . 7 · Իդ · 18 · Կ · 6 · 9 · Ր Զաք . դ · 14 · Ղ · 5 ·

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոսի ծնունդը . 4 անոր թագաւորութիւնը . 8 անոր յաղթութիւնը :

1 Հիմա ով գունդի աղջիկ՝ քեզի գունդ կազմէ . մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ . Իսրայէլը դատաւորին ծնօտին գաւազանով
2 զարկին : Եւ դուն՝ ով Բեթղէհեմ Եփրաթա , թէև Յուդայի հազարաւորներուն մէջը ըլլալու պզտիկ ես , բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինծի ան որ Իսրայէլի վրայ տիշխան պիտի ըլլայ . Ու անոր ելքը՝ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է :
3 Անոր համար զանոնք չեւ պիտի տայ , մինչև ծննդաղին ծնանելու ժամանակը . և եղբայրներուն մնացորդը՝ Իսրայէլի որդւոցը
4 պիտի դառնայ : Ու անիկայ պիտի կենայ , ու Տէրոջը զօրութեամբը՝ և իր Տէր Աստուծոյն անունովը մեծ վայելչութեամբը՝ պիտի հովուէ . ու անոնք պիտի բնակին . քանզի հիմա՝ մինչև երկրին ծայրե-
5 րը պիտի մեծանայ : Եւ անիկայ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մտնէ , ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ , անոր դէմ եօթը հովիւ , և ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի
6 հանենք : Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով ու Նեբրովթի երկիրը՝ իր դուներուն մէջը պիտի ազատէ . և անիկայ Նէով պիտի ազատէ Ասորեստանցիներէն , երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն , ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն :

Ա Ոդ . ք · 30 · Մատ . ե · 39 · Իէ · 30 · Բ Մատ . բ · 6 · Ցօ՛ . է · 42 · Դ Եզ . ժբ · 25 · Աթագ . Իդ · 23 · Ե Ծն . ԽԹ · 10 · Ես . Թ · 6 · Զ Սաղ . ղ · 2 · Առակ . ը · 22 · 23 · Ցօ՛ . ա · 1 · Է ԳԼ · դ · 10 · Ը ԳԼ · դ · 7 · Թ Եես . Խ · 11 · ԽԹ · 10 · Եզկ . ԼԴ · 23 · ԳԼ · է · 14 · Ի Սաղ . հբ · 8 · Ես . ԽԲ · 13 · Զաք . Թ · 10 · Ղեւ . ա · 32 · Լ Սաղ . հբ · 7 · Ես . Թ · 6 · Զաք . Ը · 10 · Ղեւ . ը · 14 · Եփես . բ · 14 · Խ Ծն . ժ · 8 · 10 · 11 · Ծ Ղեւ . ա · 71 ·

Ն·Ք·ԶՓ· 710

Ի ՀՇՐ 3·
Ծ Ր Օր·Ը·
2·ՍԱՂ·ՆՐ·
6·ՃՓ·8·

7 Եւ Ի Ցակորին մնացորդը շատ
ժողովրդոց մէջ՝ Ծ ցօղի պէս պիտի
ըլլայ՝ Ը Տէրոջմէ կ՚ե՛կ, և շա-
դի պէս՝ ը կանանչ խոտի վրայ
Ի՚ՆՒՆԵ՝ որ անիկայ մարդէ չսպա-
սեր, ու մարդու որդիներէն չյու-
8 սար։ Եւ Ցակորին մնացորդը աղ-
գաց մէջ, շատ ժողովրդոց մէջ՝
առիւծի պիտի ըլլայ, ինչպէս առիւծ
մը անտառի գազաններուն մէջը,
կամ առոյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց
հօտերուն մէջը. որ եթէ անցնի,
կը կոխկռտէ, ու կը պատառէ, և
9 ազատող մը չըլլար։ Քու ձեռքդ՝
քու հակառակորդներուդ վրայ
պիտի վերնայ. ու բոլոր թշնամի-
ներդ պիտի կոտրին։

Ի Զաք·Ժ· 10։

10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ
Տէրը, քու ձիերդ քու մէջէդ բնա-
ջինջ պիտի ընեմ, և քու կառ-
11 քերդ պիտի կորսընցընեմ. Եւ քու
երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պի-
տի ընեմ, ու բոլոր պարիսպներդ
12 պիտի փլցնեմ, Եւ քու ձեռքդէդ
կախարդութիւնները բնաջինջ պի-
տի ընեմ. ու ալ հմուշկուներ չի-
Հե·Ր·6։ 13 ընողներ պիտի չունենաս. Նեւ քու
Ն Զաք·Ժդ· 2· մէջէդ քու գրոչեաններդ, ու ար-
ձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ. ու
ՂԵս·Բ·8։ ալ քու ձեռագործքե-
րուն երկրպագութիւն պիտի չը-
14 նես։ Եւ քու մէջէդ Աստարովթի
կուռքերդ պիտի կործանեմ, ու
քու քաղաքներդ պիտի աւերեմ։
ՃՍպ·ՀԽԹ· 15 Եւ ինչ մտիկ չընող ազգերէն՝
Ի ՀՐՏՄՈՒԹԵԱՄԲ ու բարկու-
թեամբ վրէժ պիտի առնեմ։

ԳԼ·Զ

1 Աստուած կը վիճի իր ժողովուրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը, 6 ազիտութեանը, 10 անօրէնութեանը, 16 ու կռապաշտութեանը համար։

Ը Ր Օր·Լ·
1·Ս պ·Ծ·
1·4·Ես·
ա·2·
Բ Ովս·Ժր·
3·
Ի Ես·ա·18·
ե·3,4·Խզ·
26·Ովս·
դ·1·
Ը Երեմ·Բ·
5·31·
Ի Եզ·Ժր·51·
Ժդ·30·Ի
2·Ր Օր·դ·
20·Ամով
Բ·10·
Ղ Թուս·Իր·
5·Իդ·7·
Իդ·10 11·
Ր Օր·Իդ·
Վ·5·Ցես·
Իդ·9 10·
Ցպա·Ր·
14·

1 Իմա՛ Տէրոջը ըսածը մտիկ ըրէք։
Ելիր, ու լեռներուն առջևը
դատ վարէ, և բլուրները քու ձայ-
2 նդդ թող լսեն։ Ով լեռներ,
ու երկրին ամուր հիմերը՝ Ի Տէրոջը
դատը մտիկ ըրէք. քանզի Ի Տէրը
իր ժողովուրդին հետ դատ ունի,
ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի։
3 Ով իմ ժողովուրդս՝ ՚ըզեզի ինչ
ըրի, ու ինչ բանով քեզ յոգնե-
ցուցի. ինծի դէմ պատասխան
4 տուր։ Վասն զի քեզ Եդիպտո-
սի երկրէն հանեցի, ու ծառայու-
թեան տունէն քեզ փրկեցի, և
քու առջևդ Մովսէսը, Ահարոնը
5 ու Մարիամը խրկեցի։ Ո՛վ իմ
ժողովուրդս մի՛ոգդ բեր ինչ որ
Ը Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը
խորհեցաւ, ու ինչ որ Բէովրեան
Բաղաամը անոր պատասխանեց, և
ինչ եղաւ Սատիմէն մինչև Գաղ-
գալա. որպէս զի Ը Տէրոջը արդա-
րութիւնը գիտնաս։
6 Տէրոջը առջևը ինչո՞վ երթամ,
ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջևը
խոնարհ. արդեօք անոր առջևը ող-
ջակէզներով, մէկ տարեկան որ-
7 թերո՞վ երթամ։ Ի Նրդեօք Տէրը
հաճարաւոր խոյերու, կամ բիւրա-
ւոր Ծեղի գետերու պիտի հաւնի՞.
արդեօք իմ յանցանքիս համար՝
իմ անդրանիկս, ա՛ հոգւոյս մեղ-
քին համար որովայնիս պտուղը
տամ։
8 Ե՛քեզի յայտնեց՝ ով մարդ, թէ
ինչ է աղեկը. ու Տէրը քեզմէ
ինչ կը պահանջէ, բայց միայն
Ի րաւունքը ընել, ողորմութիւն
սիրել, ու իմնարհութեամբ քու
Աստուծոյդ հետը քալել։
9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կան-
չէ. ու իմաստունը քու անունդ
պիտի տեսնէ. գաւազանը, ու ա-
10 նոր հրամայողը լսեցէք։ Անօրէնին
տանը մէջ տակաւին անօրէնու-
թեան գանձեր կա՞ն, ու պակաս
11 արդեօ՞ք որ պիղծ է՝ Միթէ Ի անո-
րէնութեան կշիռներ, ու խար-
դախ քարերու քսակ ա՞նեղաց մա-
12 րդու։ քուրբ պիտի սեպեմ՝ քանզի անոր
հարուստները զրկանքով լեցուն
են, և անոր բնակիչները սուտ կը
խօսին, ու իրենց բերնին մէջ Ի նեն.
13 գաւոր լեզու ունին՝ Ուստի ևս
ալ քեզ զարնելով Ի հիւանդ պիտի
ընեմ, և քու մեղքերուդ համար
14 ւեղ աւերակ պիտի ընեմ՝ Ի Դուն
պիտի ուտես, ու պիտի չկշտանաս.
և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը
պիտի ըլլայ. պիտի յափշտակես,
բայց պիտի չկարենաս ազատել,
ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-
15 նեմ։ Դուն ՚պիտի՛ սերմանես,
բայց պիտի չնձես. դուն ձիթա-
պտուղ պիտի կոխես, բայց եղով
պիտի չօծուիս. քաղցու գինի
պ՚ոտ՚ոտես, բայց գինի պիտի չը-
16 խմես։ Քանզի Ո՛մրիին հրաման-
ները չկը պահուին, և Ն Ը քաաբին
տանը բոլոր գործքերը. և դուք ա-
նոնց խորհուրդներովը կը քալէք.
որպէս զի քեզ Ը ամայի ընեմ, և
*քու բնակիչներդ սուլելու Ի նէ-
ւ՚ոյ՛. ուստի իմ ժողովուրդիս
նախատինքը պիտի կրեք։

Ն·Ք·ԶՓ· 710

Ի Թես·Իե·
1՝ԼԳ·49·
Ցես·դ·
19·Ե·10·
Ը Դան·Ե·
11։

Ր Սպ·Ե·
9·Ե ա·16·
Ես·ա·11·
Ի Ցոբ·ԼԸ·
6։
Ի դ Թագ·
Ժզ·3·Խ·
6·Իզ 10·
Երեմ Ա·
31·Ժե 5·
Եզեկ·Իդ·
37։
Լ Ր Օր Ժ
12·ՃԹագ
Ժե 22·
Ովս Զ 6·
Ժբ·7։
Ի Ծն·Ժր·
19·Ես·ա·
17։

Ծ Ր Օր·Իե·
13-16·Ա
ռակ Ժա
1·Ի·10·
23։
Ի Ովս·Ժր·
Տ։
Հ Երե·Թ·
8·5·6·Տ։
Ն ՂՒ·Իզ·
16·Ս Ա·
ՃՒ·17·18։
Ղ Ղե·Իզ·
26·Ովս·
դ·10։
Ճ Ր Օր·Իբ·
38·39·40·
Ամով·Ե
11·Սփ·
ա·13·Ընդ·
ա·6։
Ժ դ Թագ·
Ժզ·25·26։
Յ Ովս·Ե·11։
Ն դ Թագ·
Ժզ 30·ՃՒ·
Իա·25·26։
դ Թագ·
Իա·3։
Ղ դ Թագ·
Թ·Տ։ Ե-
րեմ·Ժե·
Տ։
Հ Եշ·անոր
ս Տես Ես·
Իե·Տ։ Ե-
րեմ·Ծա·
51·Ոգբ·
Ե·1։

Ն · ՔՐ · ՂՖ · 710

Ես · ԺԶ · 6 ։ ԻԳ · 13 ։

Բ Ես · ԽԸ · 4 ։ Ովս · Թ · 10 ։

Է Սաղ · ԺՐ · 1 ։ ԺԳ · 1 · 3 ։ Ե · ՅՀ · 1 ։

Ը Ամր · Ա · 15 ։

Ի Ովս · Դ · 15 ։

Ձ Ես · Ա · 23 ։ ԳԼ · Գ · 11 ։

ԺԲ Թագ · ԻԳ · 6 · 7 ։ Եզեկ · Բ · 6 ։ Տես Ես · ՅԸ · 13 ։

ԺԸ Երեմ · Թ · 4 ։

ԺԹ Եզեկ · ԻԲ · 7 ։ Մատ · Ժ · 21 · 35 · 36 ։ Ղու · Ժբ · 58 ։ Իս · 16 ։ Բ Տիմ · Գ · 2 · 3 ։

Ի Ես · Ը · 17 ։

Ի Առակ · ԻԳ · 17 ։ Տես Ողբ · Դ · 21 ։

Լ Սաղ · ԼԷ · 24 ։ Առակ · ԻԳ · 16 ։

Ի Սաղ · ԻԵ · 1 ։ Ի Ողբ · Գ · 39 ։ Ա Սաղ · ԼԷ · 6 ։ Հ Սաղ · ԼԹ · 26 ։

Յ Սաղ · ԽՐ · 3 · 10 ։ ՀԹ · 10 ։ ՃԺ · 2 ։ Ցովել · Բ · 17 ։

Ղ ԳԼ · Դ · 11 ։

մանդներով ։ 16 Թէնամեաց խռովութեամբ ։ 18 Ա իր ողորմութիւնովը ։

1 Ա՛յ ինձի՛ որ ամառնային պտուղը քաղուածի պէս , այգեկութէն ճոպան ՝ձիւերու պէս եղայ . ուր տեսլու ողկոյզ չկայ . Է հոգիս կանխացաւ պտուղներուն կը ցանկայ ։

2 Է Բարեպաշտը երկրէս կորսուեցաւ , ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ . ամէնքը արիւններու համար դարան կը գործեն . Դ ամէն մարդ իր եղբայրը որոգայթով կ՝որսայ ։ 3 Չեռքերով շատ չարութիւն ընելու համար՝ Է իշխանը պարգեւ կը պահանջէ , Ձև դատաւորը կաշառքի կը նայի , ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկութեանը համեմատ կը խօսի .

4 այսպէս զանիկայ կը ծռեն ։ Անոնց աղեկը Է փուշի պէս , շիտակը՝ փշէղէն ցանգէն կէտ է . քու դէտեղուդ օրը՝ քու այցելութիւնդ եկաւ . անոնց շփոթութիւնը հիմա 5 պիտի ըլլայ ։ Ը Բարեկամի մի՛ հաւատաք . մտերիմ բարեկամի մի՛ ապաւինիք . ծոցդ պահկողէն՝ բերան իր հայրը կ՝անարգէ . աղջիկը իր մօրը վրայ , ՚՚ հարսը իր կեսուրին վրայ կ՝ելլէ . մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են ։

6 Ինդ դուները պահէ՛ , քանզի Խորհուրդն իր հայրը կ՝անարգէ . աղջիկը իր մօրը վրայ , ՚՚ հարսը իր կեսուրին վրայ կ՝ելլէ . մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են ։

7 Բայց Ծ Ես Տէրոջը պիտի սպասեմ. իմ փրկութեանս Աստուածայն պիտի լսէ զիս . իմ Աստուածս ինձի պիտի լսէ ։ 8 Ով իմ թշնամի՛ Է վրաս մի՛ ինդար . Լ Թէև խունամ , պիտի ելլեմ . թէև խաւարի մէջ նստիմ , Ե Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլլայ ։ 9 Ես Է Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ , (քանզի անոր դէմ մեղք գործեցի ,) մինչև որ անիկայ իմ դատս պաշտպանէ , ու ինծի իրաւունք ընէ , Ղիս լոյսը հանէ , ու 10 անոր արդարութիւնը տեսնեմ ։ Ան ատենը իմ թշնամիս պիտի տեսնէ . Համբէթ պիտի ծածկէ զանիկայ , որ ինծի կ՝ըսէր թէ Ո՞ր է քու Տէր Աստուածդ . Ձիմ աչքերս զանիկայ պիտի տեսնեն . հիմա անիկայ փողոցներուն ցեխին պէս ոտից կոխան պիտի ըլլայ ։

11 Ան օրը որ քու պարիսպներդ պիտի շինուին , նոյն օրը պատուէ-

12 րը հեռացած պիտի ըլլայ ։ Ան օրը Ա Ասորեստանէն , և * պարսպաւորքաղաքներէն՝ , ու †պարիսպէն մինչև Գետը , և ծովէ ծով , ու լեռնէ

13 լեռ քեզի պիտի դան ։ Սակայն երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնակիչներուն Է պատճառաւը , ՚՚ իրենց գործքերուն պտուղէն ՚՚՚՚ ։

14 Քու գաւազանովդ Ձ հովուէ՛ քու ժողովուրդդ , քու ժառանգութեանդ խաշինքը՝ որ առանձին կը նստի էջրէ՚՚ անտառ մը կարմելոսի մէջ . անոնք առջի օրերուն պէս՝ Բասանի , ու Գաղաադի մէ՚ջ թող

15 արածին ։ Անոր հրաշքներ պիտի ցուցընեմ , Ձինչպես ան օրերը՝ որ

16 եգիպտոսի երկրէն ելար ։ Ազգերը Ղպիտի տեսնեն , ու իրենց բոլոր քաջութենէն պիտի ամչնան . Լերանի վրայ ձեռք պիտի դնեն . ՚՚ անոնց ականջները պիտի խլանայ ։

17 Օձի պէս ՚՚ հող պիտի լզեն . երկրի սողուններուն պէս ՚իրենց պահուրտած տեղերէն պիտի դողան . Վմեր Տէր Աստուածմէն պիտի զարհուրին , ու քեզմէ պիտի վախնան ։

18 Ո՞վ կայ , որ Բանօրհնութիւնը կը ներէ , ու իր ժառանգութեանը Ցմնացորդին յանցանքը անտես կ՝ընէ . ՚իր բարկութիւնը յաւիտեան չպահեր . քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ ։

19 Անիկայ պիտի դառնայ , մեզի ողորմութիւն պիտի ընէ . մեր անօրէնութիւնները ոտքին տակը պիտի առնէ . այո՛ անոնց բոլոր մեղքերը ծովուն խորութեանը մէջ

20 պիտի նետես ։ Ձ Յակոբին ճշմարտութիւն պիտի ընես , և Աբրահամին ողորմութիւն , ինչպէս որ առջի օրերէն Ի վեր Վմեր հայրերուն երդումով խոստացար ։

Ն · ՔՐ · ՂՖ · 710

Ծր Թագ · Իբ · 43 ։ Ջաք · Ժ · 5 ։

Ա Ամվ · Բ · 11 ։ ՃՀ ։ Ա Ես · ԺՁ · 16 ։ ԺԹ · 23 ։ ՃՀ · ԻԷ · 13 ։ Ովս · ԺՁ · 11 ։

Ձ Կա՛ · Ե · գիպտոսի † Կա՛ · Ե · գիպտոսէն ‡ Կա՛ · Հնա , Ե Երեմ · Իա · 14 ։ ԳԼ · Գ · 12 ։

Լ Սաղ · Իբ · 9 ։ ԳԼ · Ե · 4 ։ ՚՚ Ես · Լ · 24 ։

Լ Սաղ · ԿԸ · 22 ։ Նբ · 12 ։

Ո Ես · Իգ · 11 ։

Ղ Ցոբ · Իա · 5 ։ ԻԹ · 9 ։

Ա Սաղ · Նր · 9 ։ Ես · ԽԹ · 23 ։

Ա Սաղ · ԺԸ · 45 ։

Վ Երեմ · ԼԳ · 9 ։

Ֆ Ել · Ժ · 11 ։

Բ Ել · ԼԳ · 6 · 7 ։ Երեմ · Ծ · 20 ։

Յ ԳԼ · Գ · 7 ։ Ե · 3 · 7 · 8 ։

Ա Սաղ · Ճդ · 9 ։ Ես · ՅԷ · 16 ։ Երեմ · Գ · 5 ։

Ֆ Ղու · Ա · 72 · 73 ։

Ֆ Սաղ · ՃԵ · 9 · 10 ։

ՄԵՐՊՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒՈՒՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1-15 Աստուծոյ վճռափառութիւնը կը յայտնուի, իր ժողովուրդին բարութիւն՝ և իր թշնամիներուն խստութիւն ցուցընելովը։

1 ՚Ղինուէի պատգամը. Ելկեսացի Նաւումին տեսիլքին գիրքը։

2 Եհովան Ի նախանձոտ ու Է վրէժխնդիր Աստուած է. Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է. Եհովան իր հակառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ, ու իր թշնամիներուն

3 բարկութեան կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ է, ու Ի անոր զօրութիւնը մեծ է. բայց չի պատժեր ամենևին անպարտ չՀողուր։ Ընհովայինն ճամբան՝ մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է. ու ամպերը անոր

4 ոտքերուն փոշին են։ Ծովուն կը սաստէ, ու զանիկայ կը ցամքեցընէ, և բոլոր գետերը կը չորցընէ. Բասանը ու Կարմէղոսը կը թառամի, և Լիբանանին ծաղիկը կը

5 թառամի։ Ընհեռները անկէ կը դողան, ու Ժբլուրները կը հալին. երկիրը անոր երեսէն կը խախտի, աշխարհքը ու անոր բոլոր բնակիչ-

6 ները։ Անոր ցասմանը առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ, և անոր սաստիկ բարկութեանը Նո՞վ կրնայ դէմ դնել. Ի անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի, ու ապառաժները անկէ կը խորտակին։

7 Ժ Եհովան բարի է. նեղութեան օրը ամրութիւն է. ու Իրեն ապա-

8 էնողները կը ճանչնայ։ Բայց ան Ճաղաւէն տեղը Հյորդահոս հեղեղով բոլորովին պիտի աւրէ. և խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները։

9 Ի Եհովային դէմ ինչ կը խորհիք. Նրնաջինջ ընողը անիկայ է. նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չելնէ։

10 Լէ։ Քանզի քանի որ անոնք Ճփուշերու պէս փաթթուած են, Ճու իրենց ըմպելիքովը գինովցածի պէս են, Ճ բոլորովին չորցած յարդի պէս

11 պիտի այրին։ Ի քեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝ ան-

12 օրէն խորհրդական մը ելաւ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէև անոնք խաղաղութեան մէջ են, ու բազմաթիւ են. սակայն Ի անոնք պիտի կոտրին, երբոր Ո անիկայ անցնի.

13 Նեղեմ։ Եւ հիմա քու վրայէդ Ի անոր լուծը պիտի կոտրեմ, ու քու

14 կապերդ պիտի կտրեմ։ Եւ Տէրը քեզի համար հրամայեց, որ մէյմըն ալ քու անունէդ Ժարդ չտա բաժուի. քու աստուածներուդ տունէն քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ. Ձղանիյ քու գերեզմանդ պիտի ընեմ.

15 քանզի դուն անարդ եղար։ Ահա Ըլեռներուն վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը. տօներդ պահէ՝ ով Ցուդա, ուխտերդ կատարէ. քանզի մէյմըն ալ քու մէջդ ՚անօրէն պիտի չանցնի. անիկայ բոլորովին կոտրեցաւ։

ԳԼ· Բ

1-13 Աստուծոյ ահաւոր և յաղթական զօրքը Նինուէի վրայ կու գան։

1 ՚Ո՞վ որ ետկողը քու երեսիդ դէմ ելաւ. Ի պարիսպը պահպանէ՛, ճամբան դիտէ՛. մէջքերը ուժովցո՛ւր, Ո՞ բոլոր ոյժդ վրՀդ ժողվէ։

2 Քանզի Տէրը Ցակոբին վայելչութիւնը՝ Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց Ճ վասն զի Ի պարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց

3 որթի ուռերը աւրեցին։ Անոր զօրաւորներուն վահանը Ի կարմրեցաւ. Ոհոյ քալ մարդիկները կարմիրով ներկուեցան. պատրաստութեան օրը՝ կառքը Ի երկաթի փայլունութիւն՝ պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։

4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին. հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն. անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, Ո՞ փայլակներու պէս պիտի վազեն։

5 Իր կորիճները պիտի յիշէ. անոնք քալած աւերնին պիտի գլորին. Ի իր Ընշախներ պարապին ՃեՒ՚ելոՀ պիտի արտորան, ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին, 7 և պալատը պիտի Ի փլչի։ Ու Ի նախահմանուեցաւ, Ոբ՚՚ անիկայ գերութեան պիտի երթէ. և անոր աղախինները կուրծքերնուն զար-

Ո·Ի·Ի· 13։
Բ Եւ·Ի·5։ Լդ·14։ Բ Օր·գ·24։ Ցճ·Իդ·19։
Է Բ Օր·Լբ·35։ Ա Սղ·ղդ·1։ Ես ՃԹ·18։
Բ Եւ·Լդ·6, 7։ Նէեմ·Թ·17։ Սաղ·ՃՂ 8։ Ցոչխ·գ·2։
Ի Ցոր·Թ·4։ Ը Սաղ·Ժբ·7, Ճճ։ ղէ·2։ Ամ·գ·5, 11։ 12։
Ի Սաղ·ՃՂ·9։ Ես·Ծ·2։ Մատ·Բ·26։
Ը Ես·Լդ·9։
Ի Սաղ·կբ·8։
Ժ Դատ·Ե·5։ Սաղ·ղե·5։ Միք·ա·4։
Իբ Պետ·գ·10։
Լ Մաղ·գ·2։
Ի Ցայտ·Ժբ·1։
Ժ ա Մխ·Ժբ 34։ Սաղ·Ճ·5։ Երեմ·Լէ·11։ Ոզր·դ·25։
Ի Սաղ·ա·6։ Բ Տիմ·Բ·19։
Հ Դան·Թ·26։ Ժա·10։ 22։ 40։
Ն Սաղ·բ·1։
Ղ ա Թագ·գ·12։
Ճ Բ Թագ·Իդ·6, 7։
Ո ԳԼ·դ·11։
Ո Մաղ·գ·1։
Ն գ Թագ·Ժթ·22, 23։
Լ գ Թագ·Ժթ·35, 37։
Ո Ես·Ը·8։ Դան·Ժա·10։

Թէև քեզ Նեղեցի, ալ պիտի չը-

13 Նեղեմ։ Եւ հիմա քու վրայէդ Ի անոր լուծը պիտի կոտրեմ, ու քու

14 կապերդ պիտի կտրեմ։ Եւ Տէրը քեզի համար հրամայեց, որ մէյմըն ալ քու անունէդ Ժարդ չտա բաժուի. քու աստուածներուդ տունէն քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ. Ձղանիյ քու գերեզմանդ պիտի ընեմ.

15 քանզի դուն անարդ եղար։ Ահա Ըլեռներուն վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը. տօներդ պահէ՝ ով Ցուդա, ուխտերդ կատարէ. քանզի մէյմըն ալ քու մէջդ ՚անօրէն պիտի չանցնի. անիկայ բոլորովին կոտրեցաւ։

ԳԼ· Բ

1-13 Աստուծոյ ահաւոր և յաղթական զօրքը Նինուէի վրայ կու գան։

1 ՚Ո՞վ որ ետկողը քու երեսիդ դէմ ելաւ. Ի պարիսպը պահպանէ՛, ճամբան դիտէ՛. մէջքերը ուժովցո՛ւր, Ո՞ բոլոր ոյժդ վրՀդ ժողվէ։

2 Քանզի Տէրը Ցակոբին վայելչութիւնը՝ Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց Ճ վասն զի Ի պարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց

3 որթի ուռերը աւրեցին։ Անոր զօրաւորներուն վահանը Ի կարմրեցաւ. Ոհոյ քալ մարդիկները կարմիրով ներկուեցան. պատրաստութեան օրը՝ կառքը Ի երկաթի փայլունութիւն՝ պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։

4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին. հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն. անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, Ո՞ փայլակներու պէս պիտի վազեն։

5 Իր կորիճները պիտի յիշէ. անոնք քալած աւերնին պիտի գլորին. Ի իր Ընշախներ պարապին Ճեւ՚ելոՀ պիտի արտորան, ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին, 7 և պալատը պիտի Ի փլչի։ Ու Ի նախահմանուեցաւ, Ոբ՚՚ անիկայ գերութեան պիտի երթէ. և անոր աղախինները կուրծքերնուն զար-

Ղ Երեմ·բ·20։ Լ·8։
Ղ գ Թագ·ԺԹ·37։
Լես·Խբ·7։ Հռով·Ժ·15։
—Հմր 11, 12։
—Երեմ·Ծ·23։
Բ Երեմ·Ծա·11, 12։ ԳԼ·գ·14։
Է Սաղ·Ա·12։
Ը Ես·կդ·2, 3։
Ո Կ՚՚ ԼաՀներու լեզ՚՚

Ի Եբր·Հալ։ Ի Կ՚՚ Թէև պահապանները գրուած են

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 713

Ի Ես · լԲ · 14 · ծթ · 11 ։

Նելով , ա՛ Տաղաւնիի պէս մնչելով ,
8 ա՛որ . հետը պիտի երթան ։ Նա Նինուէն շատ ժամանակէ՛ ի վեր ջուրերու աւազանի պէս էր . սա՛ կայն անոնք փախչելով՝ կայնեցէ՛ք , կայնեցէ՛ք՝ պէտ ըսե՛ն . բայց դար-
9 ձող պիտի չըլլայ ։ Արծաթի յափըշտակեցէ՛ք , ոսկի՛ յափշտակեցէ՛ք . քանզի ա՛որ զարդերը անթիւ են , ու ամէն ցանկալի սպասներու առա-
10 տուէն կայ ։ Պարապ ու պարապած ու դատարկացած է . և սիրտը կը հալին , ու ծունկերը իրարու կը զարնեն , և ամէն մէջքերը կը դողան , ու բոլոն երեսները գոյներնին կը նետեն ։
11 Ո՞ւր է ծառիւծներուն բնակարանը , և առոյգ առիւծներուն արուտը , որ արու առիւծը , մատակ առիւծը , ու առիւծի կորիւնը հոն կը պտրտէին , ու ոչ ոեւէ վախցընող
12 մը չկար ։ Առիւծը իր կորիւններուն բաւական եղածին չափ կը պատառէր , ու իր մատակ առիւծներուն համար կը խեղդեր , և իր մորիները՝ որսով , ու իր բնակարանները՝ յափշտակութեամբ կը
13 լեցնէր ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , և անոր կառքերը պիտի այրեմ , ա՛ծ՚ախի պէտ դ՚ըժ՚ընէմ . և քու առոյգ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ , ու քու որսդ երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ , և Կրուս դեսպաններուդ ձայնը մէյմըն ալ պիտի չլսուի ։

Ե՛գեկ · իբ · 3 ; լբ · 3 ; լԹ · 1 ։ ԳԼ · գ · 5 ։

Գ Լ · Գ

1—19 Նինուէին ցասալի կորուսը ։

1 Վա՛յ ա՛ արիւններու քաղաքին . բո-
լորովին ստութեամբ ա՛ծ յա-
փրշտակութեամբ լեցուն է . հե՛ռ
2 որսը պակաս չէ ։ Ահա խարազանին ձայնը , ու Թանիւին շարժման ձայ-
նը , և սրընթաց ձիին , ու ցնցուղ
3 կառքին չ՚ա՛ծ ։ Հեծեալը կը վերցընէ * փայլուն սուրը , ու շող-
շողուն նիզակը՝ , և շատ վիրաւոր-
ներ ու խիստ շատ մեռելներ կ՚ըլ-
լան , ու դիերը անթիւ են , դիե-
4 րուն վրայ կը գլորին , Ան պոռնի-
կին պոռնկութեանցը շատութե-
նը համար , որ խիստ շնորհալի ու
հ՚կախարդութեանց տէր ըլ՚ալ՚վ , իր
պոռնկութիւններովը ազգեր , և իր
կախարդութիւններովը ազգա-
5 տոհմեր կը ծախէր ։ Ահա ես քե-
զի դէմ եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը . ու
Էրու երեսիդ դէմ քու քղանդիդ
պիտի բանամ . և քու մերկու-
թիւնդ ազգերուն՝ ու քու անար-
գանքդ թագաւորութիւններուն
6 պիտի ցուցընեմ . Եւ քու վրադ
պղծութիւններ պիտի նետեմ , ու

Ե՛գեկ · իԲ · 3 ; լբ · 3 ։

Ի Ես · լԲ · 14 ։

Ե՛գեկ · իԲ · 3 ։

Ե՛գեկ · իԲ · 3 ։

Ե՛գեկ · իԲ · 3

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՐԱԿՈՒՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երկրին անօրէնութիւնը հնամեայ գանգատ ընող Ամբակումին 5 կը ցուցուի ան սոսկալի վրէժխնդրութիւնը որ գաղդեացւոց ձեռքով պիտի ըլլար։ 12 Մարդարէն կը գանգատի որ ան վրէժխնդրութիւնը խիստ կարճ մնաց ձեռքով պիտի կատարուէր։

1 Ո՛վ Տէր, մինչև ե՞րբ պիտի աղաղակեմ, ու չլսես,
և զրկանաց համար
2 Մինչև ե՞րբ ո՛վ Տէր՝ պիտի աղաղակեմ, ու չլսես, և ազդարարեմ քեզի կանչելէս, ու չազատես։
3 Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես, և նեղութիւն կ'երևցընես. քանզի իմ առջևս յափշտակութիւն ու զրկանք կայ, և
4 դատ ու վէճ հանող կայ։ Անոր համար օրէնքը կը խափանի, ու իրաւունքը՝ ի գործ չդրուիր. վասն զի ի անօրէնը արդարին բոլորտիքը կ'առնէ. ասոր պատճառաւ դատաստանը ծուռ կ'ելլէ։
5 Հեղգերուն մէջ նայեցէ՛ք ու տեսէ՛ք, և զարմանալով ապշեցէ՛ք. վասն զի ձեր օրերուն մէջը անանկ գործ մը պիտի գործեմ, որ եթէ չհաւատայ, պիտի չհասնի։
6 Վասն զի ահա ես պիտի յարուցանեմ Քաղդեացիները, ան դառն ու արագընթաց ազգը, որ իրենը չեղող բնակութիւններուն տիրելու համար, երկրիս լայնութեամբ կ'երթայ։
7 Թիւնը կը պարտի։ Անիկայ սոսկալի և ահարկու է. անոր դատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ կ'ելլէ։
8 Անոր ձիերը ինձմէ՛ն աւելի արագաշարժ են, ու երեկոյեան գայլերէն աւելի կատաղած են. և անոր ձիաւորները պիտի ցաթկէն, ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի գան, ու ճկերակուբի վրայ արտորացող արծիւի
9 պէս պիտի թռչին։ Ամէնքը զրկանաց համար պիտի գան. դունդերուն երեսները դէպ ի *յառաջ պիտի ըլլայ. ու աւազի պէս դերիներ պիտի ժողվէ։
10 Եւ անիկայ թագաւորները ծաղր պիտի ընէ. ու իշխանները անոր խաղալիք պիտի ըլլան. անիկայ ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ. վասն զի հող պիտի դիզէ, ու զանիկայ պիտի
11 առնէ։ Ան ատենը անոր միտքը պիտի փոխուի, ու պիտի հպարտանայ. և եաս իր զօրութիւնը իր աստուածն ըսեպէ՛ն։ Յանցաւոր պիտի ըլլայ։
12 Ո՞վ իմ Տէր Աստուածս, իմ Սուրբըս. պիտի չմեռնինք։ Ո՛վ Տէր՝ ի զանիկայ դատաստանի համար ոտքի՛ր. ով վէմ՝ զանիկայ յանդիմանելու համար հաստատեցիր։
13 Դուն՝ որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մաքուր են, ու անիրաւութեան նայելու կարող չես, ինչո՞ւ կը նայիս անհաւատներուն, ամբարիշտը՝ իրմէ արդար եղողը
14 կլլած ատենը։ Ինչո՞ւ կը լռես. ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ'ընես, սողուններուն պէս՝ որոնք իշխան չունին։
15 Բոլոր վրայ տիրող չունին։ Ուռնոց ամէնը կարճով կը հանէ. զանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ, և զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ. անոր համար կ'ուրախանայ ու կը ցնծայ.
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ, ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ. վասն զի անոնցմով իր բաժինը գեր, ու իր կերակուրը
17 պարարտ է։ Արդեօք աս պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞, ու միշտ ազգերը կոտրելէն պիտի չդադարի՞։

ԳԼ. Բ

1 Պատասխան մը ընդունելու պատրաստ Ամբակումին կը ցուցուի թէ պարտի հաւատարմով սպասել։ 5 Քաղդեացւոց վրայ հասնելու դատաստանը՝ իրենց անցագործութեանը. 9 ու գտնութեանը. 12 անգթութեանը. 15 սրբեցութեանը. 18 ու կռապաշտութեանը հասմար։

1 Ես *պահպանութեանս տեղը պիտի կենամ, ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ, և ու պիտի դիտեմ, որ տեսնեմ թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի, և թէ իմ [1]յանդիմանութեանս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ։
2 Եւ Տէրը ինծի պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Տեսիլքը գրէ՛, ու տախտակներուն վրայ յայտնի նշանակէ՛, որ զանիկայ կարդացողը
3 [2]համարձակ կարդայ։ Քանզի

Ն · ը · գԼ · իբր 626

Ե Դան · ե · 4։

Ը Սադ · դ · 2, ղԴ · 2 · Ողբ · ե · 19։

Ի դ Թագ · ԺԹ · 23, Ես · ֆ · 3, 6, 7, Եզեկ · Լ · 25։

ֆ Սադ · ե · 5։

Ջ Երեմ · Ի · 1։

Լ Երեմ · ԺԳ · 16։ Ամով · գ · 2։

Ն · ը · գԼ · իբր 626

Ե Ես · իա · 8, 11։

Ը Սադ · ձև · 8։

Ի Ես · ը · 1, Լ · 8։

[1] Եբր. շնորհ։

[2] Եբր. շտապ։

Ն · ը · գԼ · իբր 626

Ե Դան · ե · 4։

Ը Սադ · դ · 2, ղԴ · 2 · Ողբ · ե · 19։

Ի դ Թագ · ԺԹ · 23, Ես · ֆ · 3, 6, 7, Եզեկ · Լ · 25։

ֆ Սադ · ե · 5։

Ջ Երեմ · Ի · 1։

Լ Երեմ · ԺԳ · 16։ Ամով · գ · 2։

Ե Ես · իա · 8, 11։

Ը Սադ · ձև · 8։

Ի Ես · ը · 1, Լ · 8։

Ն · ը · գՀ · Ի՛ր 626

Ա տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է . բայց վախճանին կ՚արտորայ . սուտ պիտի չելլէ . թէ որ ուշանայ , անոր ըսպասէ . քանզի Ի՛անշուշտ պիտի

4 գայ , ետ պիտի չմնայ : Ահա հըպարտ հոգւոյն հոգին իր ներսիդին ուղիղ չէ . բայց Ա արդարը իր հա-

5 ւատքովը պիտի ապրի : Մանաւանդ գինին կը կատղեցնէ . հըպարտ մարդը հանդարտ չկենար , քանզի իր հոգին Ի գերեզմանի պէս կը լայնցնէ , ու մահուան պէս ըլլալով՝ չկշտանար . հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ , ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը դու-

6 մարէ : Միթէ ասոնց ամէնը Ա նոր վրայ առակ պիտի չհանի՞ն , ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չըսե՞ն . Վա՛յ անոր՝ որ իրինը չէ ծածը կը շատցնէ . (մինչև ե՞րբ պէտ է որ վրայ Ի գրաւներ

7 կը բեռնաւորէ : Միթէ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն , ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի չարթննա՞ն , և դուն ա-

8 նոնց աւար պիտի չըլլա՞ս : Որովհետեւ դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր , քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպտեն , Ի մարդոց արիւններուն համար , ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զըրկանացը համար :

9 Վա՛յ անոր՝ որ իր տանը համար էշար ագահութեամբ բան կը վաստըկի , որպէս զի Ի բոյնը բարձր տնկէ , չարին ձեռքէն զինքը

10 ազատելու համար : Շատ ժողովուրդներ կոտրելովդ , քու տանդ վրայ անարդանք Ի բերիր , և քու հոգւոյդ դէմ մեղք գործեցիր :

11 Քանզի քարը՝ պատէն պիտի աղաղակէ , ու գերանը՝ ղեկէն պիտի պատասխան պիտի տայ անոր :

12 Վա՛յ անոր՝ որ Ի արիւններով քաղաք կը շինէ , ու անիրաւու-

13 թեամբ աւան կը հաստատէ : Ահա ասիկայ զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ , Ի որ ժողովուրդները կրակի համար կ՚աշխատին , ու ազգերը պարապ

14 տեղը կը յոգնին : Քանզի երկիրը՝ Ի Տէրոջը փառացը գիտութեամբը պիտի լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն :

15 Վա՛յ ո՛վ՝ որ քու ընկերիդ ըմպէ կը խմցընես , և քու Ի արբեցուցիչ ըմպելիքդ՝ առատ կը բաշխես , որ ո՞րիշներէն ալ գինովցընես , որպէս զի հանոնց մերկութիւնը տեսնես :

16 Փառքէն աւելի ամօթով կշտացար . Դուն ալ խմէ , ու մերկա-

ցիր . Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի դառնայ , և քու փառացդ վրայ անարգանք պիտի ըլլայ :

17 Քանզի Լիբանանին ըրկանքը քեզ պիտի ծածկէ , ու գաղաններուն յափշտակութիւնը պիտի վախցընէ , Ա մարդոց արիւններուն համար , ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զըրկանացը համար :

18 Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստաւորին քանդակած կուռքը , ձուլածոյ կուռքը , և Ի սուտ թիւն սորվեցընողը , որ չինողը՝ իր շինած բանին ապաւինի , ու Ի համր կուռքեր

19 շինէ : Վա՛յ անոր՝ որ փայտին կ՚ըսէ . Արթնցիր , Ա համր քարին՝ Ելի՛ր . միթէ անիկայ Բան մը պիտի սորվեցընէ՞ . ահա անիկայ ոսկիով ու արծաթով պատած է . Ի բայց անոր մէջը ամենևին հոգի չը-

20 կայ : Սակայն Ա Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է . Ո՞անոր երեսին առջեւը լռութ կենցի՛ ով բոլոր երկիր :

ԳԼ · Գ

1 Ամբակում իր աղօթքին մէջ Աստուծոյ վհհայ, փառութենէն կը սարսափի : 17 Իր հաստատուն հաւատքը :

1 ‖ Հիկիոնոթի վրայ . Ամբակում մարգարէին աղօթքը :

2 Ո՛վ Տէր՝ քու լուրդ լսեցի , Ո՞ վախցայ . քու գործդ տարիներուն մէջը նորոգէ՛ , ով Տէր . տարիներուն մէջը դիտցուր . բարկութեան մէջ ողորմութիւն յիշէ :

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ , Ո՞ու Սուրբը՝ Փառան լեռնէն . (Սելայ .) անոր փառքը երկինքը ծածկեց . ու երկիրը անոր գովութեամբ

4 ը լեցուեցաւ : Եւ Ո՞նր պայծառութիւնը լուսոյ պէս էր . անոր ձեռքէն ճառագայթներ Ի՛ելլէին , ու անոր զօրութեանը ծածկոյթը

5 հոն էր . Ի Անոր առջեւէն ժանտախտը կ՚երթար , և անոր ոտքերուն ետեւէն Ի հրատագնապ տենդը՞

6 կ՚ելլէր : Անիկայ կայնեցաւ , ու երկիրը չափեց . նայեցաւ , և աղգերը դողացուց . Ա ու Ի յաւիտենական լեռները փշրուեցան , Ա վաղեմի բլուրները խոնարհեցան . անիկայ յաւիտենական ճամբաներ ունի :

7 Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տեսայ . Մադիամու երկրին

8 վրանները դողացին : Միթէ գետերուն բարկացա՞ Տէրը , քու սրտմտութիւնդ գետերուն վրա՞յ էր , բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր , Ո՞ր քու ձիերդ , ո՞ փրկու-

9 թեան կառքերդ հեծար : Քու աղեղդ բոլորովին մերկ եղաւ , Ի՞ր-

Ն · ը · գՀ · Ի՛ր 626

Ե՛ր Դան . ժ . 14 ; ժա . 27 , 35 ։

Ի Երր . ժ . 37 ։

Ղ Ցօհ . գ . 36 ; Հռով . ա . 17 ; Գաղ . գ . 11 ; Երր . ժ . 38 ։

Ի Առակ . իե . 20 ; Լ . 16 ։

ԸՄիք . բ . 4 ։

*Կա՛մ Բանը ձըր ցեխ

6 Ի Ա՛ր . իը . 13 ։

Ի Երեմ . իր . 13 ; Ի Երեմ . խթ . 16 ; Աբդ . 4 ։

† Ե՛ր . խոր-հեցար ։

Ի Երեմ . իր . 13 ; Եզեկ . իդ . 9 ; Միք . գ . 10 ; Նաւ . գ . 1 ։

Ի Երեմ . ծա . 58 ։

Ի Ես . ժա . 9 ։

‡ Ե՛ր . տա-քութիւնդ

Հ Ցն . թ . 22 ։

Ի Երեմ . իե . 28 , 27 ; ծա . 57 ։

Ն·Ք·ԳՀ· Իրր 626

Ի Սադ·Տը· 15։16։ ՃԸ· 41։
Ը Եզ·ԺԹ·16։ 18։ Դատ·Ե· 4։5։ Սադ· Կը·Տ։Տէ· 18։ ՃԺԴ·4։
Ի Ել·Ժդ·22։ Ցես·գ·16։
Ժ Ցես·Ժ· 12։13։
Ի Սադ·Ժը· 14։Տէ·17։ 18։ Տ Ցես Ցես·Ժ·11։
Լ Երեմ·ԽԱ· 33։ Ընմ· ա·3։ ՄԻք· գ·13։
Ի Ցես·Ժ·24։ Ժա·Տ·12։ Սադ·Կը· 21։

Ժ Հմր Տ։Սադ· Տէ·19։

ՆՈՒՄ·Գ· 3։
Ի Եղեկ·է· 19։Ժգ· Տ։4։7։ Մաա·Ժգ· 41։
Ֆ Կառա· րուեցաւ՝ Իրր 624·
գ Թագ· իդ·4։5։ ՆՈՒՄ·Ժ· 5։
Ն Գ Թագ· իդ· 12։ Երեմ·Ժթ· 13։
Ղ Թագ· Ժ·· 21։ գ Թագ·Ժէ· 33։41։
Ե Ես· խը· 1։ ՈՒմ· գ·15։

չեմ ցեղերուն ըս՚ երդումներուդ , ու ես՚ խօսքիդ պէս · (Սէլայ ·)
Ե երկիրը գետերով պատեցիր ։
10 Ը Լեհուները քեզ տեսան , ՚ի դողացին · ջուրերուն յորդումիւնը անցաւ · անդունդը իր ձայնը տուաւ , ՚ի Ի ձեռքերը վեր վեր·
11 յուշ ։ Ժ Արևը ՚ի լուսինը իրենց կարգին մէջը կայնեցան · անոնք քու Ի նետերուդ լուսովը , և քու շողշողուն նիզակիդ պայծառուս·
12 Թիւնովը քալեցին ։ Երկրին վրայ սրտմտութեամբ պտրտեցար , ու բարկութեամբ Լ ազգերը կոխեցիր ։
13 Քու ժողովուրդիդ փրկութեանը համար՝ քու օծեալիդ հետ փրկութեան համար ելար · Ի անօրէնին տունէն գլուխ ճզմեցիր , հիմը մինչև
14 պարանոցը բանալով ։ (Սէլայ ։) Ի· րենց գաւազաններովը իրենց գլխաւորներուն գլուխը խորտակեցիր · զիս ցրուելու համար փոթորկի պէս ելան · անոնց ուրախութիւնը՝ տնանկը դաղտուկ ուտելու
15 պէս էր ։ Ժ Քու ձիերովդ ծովուն

վրայ՝ շատ ջուրերուն խռովու·
16 Թեանը վրայ քալեցիր ։ Լսեցի , ու Ի փրտս սարսափեցաւ · ձայնէն շրթունքներս դողացին · ոսկորնե· րուս մէջը փտութիւն մտաւ , ու եղած տեղս սարսափեցայ , որ հան· գրստութիւն ունենամ նեղու· թեան օրը՝ երբոր ժողովուրդին ել· լէ ՚ն ՚ր իր դունդերովը անոր վրայ պիտի յարձակի ։
17 թէև թզենին ընձիւղ չտայ , ու որթերու վրայ պտուղ չըլլայ , Ե ձիթենիին բերքը ստէ , ու արտերը կերակուր չտան , ՚ի փարախէն ոչ· խարը կտրի , և գոմերու մէջ ար·
18 Ջառ չըլլայ՝ Ի սկայն ես Ֆ Տէրոջ· մով պիտի ցնծամ · իմ փրկու· թեանս Աստուծովը պիտի ուրա·
19 խանամ ։ Տէր Եհովան իմ Ղզորու· թիւնս է , ու իմ ոտքերս ֆեղնիկի ոտքե՚ն պէս պիտի ընէ , և զիս Ի իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի պտրտցընէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , իմ զար· նելու նուագարաններուս վրայ ։

Ն·Ք·ԳՀ· Իրր 626

Ի Սադ·ՃԺԹ· 120։ Երեմ· Խ·9։

Ջ Ցոր·Ժգ· 15։
Ես·խա·16։ կա·10։
Ղ Սադ·իե· 1։
Ֆ Թագ·իր· 34։Սադ· Ժը·33։
Ի Օր·լր· 13։Լգ·29։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ ՍԱՓՈՆԻԱՅԻ

Ն·Ք·ԳՀ· Իրր 630

ԳԼՈՒԽ Ա

1—18 Ջանասէր մեղքերու համար Աստուծոյ անաշառ դատաստանները Ցուդայի դէմ ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղեկիայի որ· դւոյն Ամարիայի որդւոյն Գո· դոդիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ , Ցուդայի Թա· գաւորին Ամոնի որդւոյն Ցովսիա· յին օրերը ։
2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլո· րովին պիտի կորսընցընեմ , կ՚ըսէ
3 Տէրը ։ Մարդը ու անասունը պիտի կորսընցընեմ · երկնքին Թռչունները , ու ծովուն ձուկե· րը , և Բ գայթակղութիւնները ամ· բարիշտներուն հետ պիտի կորսըն· ցընեմ , ու երկրիս երեսէն մարդը
4 պիտի կտրեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Եւ իմ ձեռքս Ցուդայի վրայ , ու Ե· րուսաղէմի բոլոր բնակչացը վրայ պիտի երկնցընեմ · ու Ֆաս տեղէն քնաջնջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը , Ժ քուրմերուն անունը՝
5 քահանաներուն հետ , Եւ Ի տա· նիքներու վրայ երկնից զօրքերուն երկրպագութիւն ընդունողը , Նու երկրպագութիւն ընելով՝ Ի Տէրոջ·

մով երդում ընողները , և ՃՄէղ·
6 քոմով երդում ընողները , Ու Բ Տէ· րոջմէ ետ դարձողները , ու Բ Տէրը չփնտռողները , և զանիկայ չխնդռ· րողները ։
7 Ի Տէր Եհովային առջևը լուռ կե· ցիր · Լ քանզի Տէրոջը օրը մօտ է · Է քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց , իր
8 կոչնականները Ո հրաւիրեց ։ Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը՝ Ֆ իշխանները ու թագաւորին տղաքները , ու բոլոր օտար զգեստ
9 հագնողները պիտի պատժեմ ։ Եւ ան օրը սեմին վրայէն բոլոր ցաթ· կողները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցը·
10 նողները պիտի պատժեմ ։ Ու պի· տի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , Ի Ձկանց դռնէն աղաղակի ձայն , և Մասենայէն հառաչանք , ու բլուր·ներէն մեծ կոտորած պիտի ըլլայ ։
11 Ո Ողջացէ՛ք՝ ով Մաքթեսի բնակիչ· ներ · քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կորսուեցաւ · բոլոր արծաթ բերողները կոտրեցան ։
12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանա· կը՝ Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ , ու Ֆ ջ ն ի ե պէս իրենց մրու·

Ն·Ք·ԳՀ· Իրր 630

Ը Ցես·իգ· 7։գ Թագ· ԺԱ·33։
Ի Ես·ա·4։ Երեմ·բ· 13։17։ Ժե·6։
Ժ ՈՒվ·է· 7։
Ի Ամբ·բ· 20։Զաք· բ·13։
Լ Ես·Ժգ· 6։
Խ Ես·լդ· 6։ Երեմ· Խզ·10։ Եզեկ·լԹ· 17։Ցայտ· ԺԹ·17։
* Եբր·սբր· բեց ։
Ֆ Երեմ·լԹ· 6։
Ի Ր Մն·Լդ· 14։
Հ Ցակ·ե· 1։

Ֆ Երեմ·Խր· 11։Ընմ· կ·1։

ղՍաղ · ղդ · 7 ։

ֆր Օր · իբ · 30 ։ 39 ։ Ամվ · ե · 11 ։

ֆ Մեք · զ · 15 ։

ֆ Յովհ. բ · 1 · 11 ։

Ն ես · իբ · 5 ։ Երեմ · Լ · 7 ։ Յոել · բ · 2 , 11 ։ Ամվ · ե · 18 ։ Հմր 18 ։

ՀԵրեմ · գ · 19 ։

ֆբ Օր · իբ · 29 ։ ես · ծթ · 10 ։

ՀՍաղ · հթ · 3 ։

պՍաղ · ձք · 10 ։ Երեմ · թ · 22 ։ ժզ · 4 ։

ՂՌահ · ժա · 4 ։ Եզեկ · է · 19 ։

ֆ Գէ · գ · 8 ։

ֆ Հմր 2 , 3 ։

---

* Կամ՝ Ձողվուեցէք՝ Ժողովուեցէք · Յոել · բ · 16 ։

ֆ Յոր · իա · 18 ։ Սաղ · ա · 4 ։ Եսա · ժէ · 13 ։ Ովս · ժգ · 3 ։

Բ գ Թագ · իգ · 26 ։

ֆ Սաղ · ճե · 4 ։ Ամվ · է · 6 ։

ֆ Սաղ · հղ · 9 ։

Ե Յովէլ · բ · 14 ։ Ամվ · ե · 15 ։ Յովն · գ · 9 ։

ՂԵրեմ · խե · 4 , 5 ։ Եզեկ · իե · 15 ։ Ամվ · ա · 6 , 7 ։ Տ ։ Զաք · Լ · 5 , 6 ։

Ե Երեմ · զ · 4 ։ ժե · Տ ։

ը Եզեկ · իե · 16 ։

Ը Յես · ժգ · 3 ։

ըրնն վրայ հանգիստ նստող մարդիկները պիտի պատժեմ , Նորոնք իրենց սրտին մէջը կ՚ըսեն · Տէրը ոչ բարիք պիտի ընէ , և ոչ չարիք ։

13 Եւ անոնց ստացուածքը՝ աւար , ու անոնց տուները՝ աւերակ պիտի ըլլան · և տուներ պիտի չհնեն , բայց ֆ անոնց մէջը պիտի չբնակին , ու այգիներ պիտի տնկեն , բայց ֆ անոնց գինին պիտի չխմեն ։

14 ֆ Տէրոջը մեծ օրը մօտ է , մօտ է , ու խիստ կ՚արտորայ · Տէրոջը օրուան ձայնը ։— ֆայ · զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի աղաղակէ ։

15 Ե Ան օրը՝ բարկութեան օր է · նեղութեան ու տառապանքի օր , կործանման ու աւերման օր , խաւարի ու մէգի օր , ամպի ու մառաւ

16 ոախուղի՛ օր է · Պարսպաւոր քաղաքներուն դէմ , և բարձր աշտարակներուն դէմ՝ Նիզուղ ու աղաղ

17 զակի օր է ։ Ու մարդիկները նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ · և ՚կոյրերու պէս պիտի պտրտին , քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին · ու Նանոնց արիւնը փոչիի պէս , ու մարմինները Նաղբի պէս

18 պիտի թափուի ։ Նտէրոջը բարկութեան օրը՝ անոնց արծաթը ու ոսկին անգամ զանոնք աղատելու կարող պիտի չըլլան · Նայս բոլոր երկիրը ՚անոր նախանձին կրակովը պիտի սպառի · քանզի ՚անիկայ խիստ շուտով երկրին բոլոր բնակիչները պիտի Նջնչէ ։

Գ Լ · Բ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը ։ 4 Փղշտացւոց ։ 8 Մովաբի ու Ամմոնի ։ 12 Եթովպիայի ու Նորեստանի դատաստանները ։

1 *Ռ ննեցէ՛ք ձեր անձերը , քննեցէ՛ք ձեր անձերը , Դեռ նախասահմանութիւնը չծնած , օրը ՚մղեղի պէս չանցած , դեռ ֆ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ չեկած , դեռ Տէրոջը բարկութեան օրը ձեր վրայ չեկած ։

3 ֆ Տէրը փնտռեցէ՛ք Ժ ով երկրին բոլոր խոնարհները , դուք որ անոր իրաւունքը Նի գործ կը դնէք · արդարութիւն փնտռեցէ՛ք , խոնարհութիւն փնտռեցէ՛ք , Նդուցէ Տէրոջը բարկութեան օրը պատ

4 հուխք ։ Քանզի Նգազան պիտի թողուի · Ասկաղոնը ամայի պիտի ըլլայ · Նզովուռայը Նկէս օրուան ատենը պիտի վռընտեն · և Ակկարոնը արմատէն պիտի խլուի ։ Վա՛յ Նծովեզերքը բնակողներուն , քեռեթհներուն ազգին · Տէրոջը խօսքը քեզի դէմ է , ով ֆ Փղշտացւոց երկիրը՝ Քանան · քեզ ալ պիտի աւրեմ , անանկ որ բնակիչ չմնե-

6 նաս ։ Եւ Նծովեզերքը՝ հովիւներու †բնակարաններ , ու Նախօտներու փարախներ պիտի ըլ-

7 լայ ։ Եւ Նծովեզերքը՝ Ցուդայի տան Նը Նմնացորդին պիտի ըլլայ · հոն պիտի արածին · իրիկունը Աշկաղոնի տուներուն մէջ պիտի պառկին · քանզի անոնց Տէր Աստուածը Նանոնց այցելութիւն պիտի ընէ · և Նանոնց գերութիւնը դարձընէ ։

8 Ն Մովաբին նախատինքը , ու Նամմոնի որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի , որ անոնք իմ Ժողովուրդս նախատեցին , ու հանոնց

9 սահմանին դէմ հպարտացան ։ Անոր համար Իսրայէլին Աստուածը՝ զօրաց Տէրը ֆյոպէ՛ կ՚ըսէ · կենդան եմ Ես , որ Ն Մովաբը Սոդոմի պէս , ու Նամմոնի որդիքը Գոմորի պէս՝ Ցեղնձներու կալուածք , և աղի հանք , ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ · Նիմ Ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի յափշտակէ , ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի ժառանգեն ։

10 դեն ։ Ասիկայ հանոնց հպարտութեանը համար իրենց պիտի ըլլայ · քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը Ժողովուրդը նախատեցին , ու անոր

11 դեմ հպարտացան ։ Տէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ · քանզի անիկայ երկրիս բոլոր աստուածները բնաջինջ պիտի ընէ , և Նազգաց բոլոր կղզիները՝ ամէն մէկը իր տեղէն Ներկրպագութիւն պիտի ընեն անոր ։

12 ՚Դուք ալ՝ ով Եթէովպացիք՝ Նիմ սրովս պիտի սպաննուիք ։

13 Եւ անիկայ իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկընցնէ , ու Ն Ասորեստանին պիտի կորսընդնէ · և Նինուէն աւերակի , ՚ անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձընէ ·

14 Եւ Նանոր մէջը հօտեր՝ ՚ազգաց բոլոր գազանները պիտի պառկին · ՚հաւալուսը ու ոզնին ալ՝ անոր խոյակներուն մէջտեղուանքը գիշերը պիտի անցընեն · պատուհաններէն ձայն պիտի Նչուի · սեմերուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ · քանզի Նեղեւնափայտը պիտի քա-

15 կուի ։ Զբօսաւէր քաղաքը ասիկայ է , ՚որ ապահովութեամբ կը բնակէր , ՚որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէր Թէ Ես եմ , ու Նինծմէ ուրիշ չկայ · ինչպէս աւերակ ու գազանաց խշտի եղաւ · անկէ ամէն անցնողը շպիտի սուլէ , ու ՚ձեռքը պիտի շարժէ ։

Գ Լ · Գ

1 Երուսաղէմը սաստիկ կը յանդիմանուի զանազան մեղքերու համար · Տ կը քաջալերուի որ

Ն · Ք · ՂՔ · Իրբ 630

† կ՚ — գեաներ բնակարանները ։

ֆ Տես Ես · ժէ · 2 , ՀՄր 14 ։

Ե Ես · ժա · 11 ։ Մեք · գ · 7 ։ ե · 7 , Տ ։ Ապ · ա · 12 ։ բ · 2 ։ Հմր 9 ։

ՀԵզե · է · 31 ։ Ղա · ա · 6Տ ։

ֆ Պաղ · ճիգ · 1 ։ Երեմ · իթ · 14 ։ Գա · գ · 20 ։

ֆ Երեմ · խբ · 27 ։ Եզեկ · իե · Տ ։

ի Եզեկ · իե · 3 , 6 ։

հԵրեմ · խթ · 1 ։

ղ Ես · ժե ։ Երեմ · խբ ։ Եզեկ · իե · 9 ։ Ամվ · բ · 1 ։

ղ Ամվ · ա · 13 ։

ֆ Ցն · ժթ · 25 ։ բ Օր · իթ · 23 ։ Ես · ժգ · 19 ։ Լղ · 13 ։ Երեմ · խթ · 18 · ծ · 40 ։

ֆ Հմր 7 ։

ֆ Ես · ժզ · 6 ։ Երեմ · խբ · 29 ։

Ն Ցն · ժ · 5 ։

ղ Մաղ · ա · 11 ։ Յոն · գ · 21 ։

ֆ Ես · ժբ · 1 ։ ի · 4 Երեմ · խզ · 9 ։ Եզեկ · Լ · 9 ։

ղՍաղ · ժէ · 13 ։

պԵս · ժ · 12 ։ Եզեկ · լ · 3 ։ Նաե · ա · 1 ։ բ · 10 ։ գ · 15 , 18 ։

Ի Հմր 6 ։

ֆ Ես · ժգ · 21 , 22 ։

ֆ Ես · Լղ · 11 , 14 ։

ՀԵրեմ · իբ · 14 ։

ֆ Ես · խե · Տ ։

բ Յոյս · ժբ · 7 ։

ֆ Յոբ · իէ · 23 ։ Ողբ · բ · 15 ։ Եզեկ · իե · 36 ։

ֆ Նաե · գ · 19 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 630

Իսրայէլին գերեզմարմնութեանը սպասե, 14 ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրա-խանայ։

1 Ն֊այ ապստամբ ու պիղծ ֆալաքին, հարստահարութիւն ընող քա-
2 ղաքին։ Խօսք մտիկ չըրաւ, Է խրատ չընդունեց. Տէրոջը չա-պաւինեցաւ, իր Աստուծոյն չմո-
3 տեցաւ։ Է Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են. անոր դատաւորները Երեկոյեան գայլեր են, որ մինչև առտու բան մը չեն
4 թողուր։ Անոր Է մարգարէները անապարհ ու նենգաւոր մարդիկներ են. անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին, ու Օրէնքը բռնադա-
5 տեցին։ Է Արդար Տէրը Էանոր մէջն է. անիկայ անօրէնութիւն չգոր-ծեր. առտուէ առտու իր իրա-ւունքը Ի լոյս կը հանէ, ու ետ չմնար. բայց Է անիրաւը ամչնալ
6 չգիտեր։ Ազգերը բնաջինջ ըրի. անոնց աշտարակները կործանե-ցան. անոնց փողոցները աւերեցի, անանկ որ անոնցմէ անցնող չըլլայ. անոնց քաղաքները ա-մայացան, անմարդ ու անբնակ
7 եղան։ Ծ Ըսի որ՝ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս, ու խրատ պիտի ընդունիս. և անոր բնակա-րանը բնաջինջ չըլլայ, որչափ որ զանիկայ պատժեմ. սակայն ա-նոնք կանուխ ելան, ու էիրենց բոլոր գործքերը ապականեցին։
8 Ուրեմն Լինծի սպասեցէք, կ՚ըսէ Տէրը, մինչև ան օրը՝ որ որսի հա-մար ոտք ելլեմ. քանզի իմ վճիռս Է ազգերը ժողվել, թագաւորու-թիւնները դատարել է, որ անոնց վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ. քանզի բոլոր երկիրը իմ Ն նախանա-ձիս կրակովը պիտի սպառի։
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողո-վուրդներուն շրթունքները՝ մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ, որ ամէնքը Տէրոջը անունը կանչեն, ու մէկ *սրտով անոր ծառայու-
10 թիւն ընեն։ Եթէոպիայի գե-տերուն անդիի կողմէն իմ աղօ-թողներս, իմ ցրուածներուս աղ-
11 ջիկը՝ իմ ընծաս պիտի բերեն։ Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր

գործքերէդ, որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըրիր. քանզի ան ատենը Հքու հպարտութեամբդ զուար-ճացողները քու մէջէդ պիտի վեր-ցընեմ. ու մէյմըն ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ գոռոզութիւն պիտի
12 չընես. Եւ քու մէջդ Խոնարհ ու աղքատ ժողովուրդ՝ մնացորդ պի-տի թողում, ու Տէրոջը անունը
13 պիտի յուսան։ Իսրայէլին Մնա-ցորդը Ֆանօրէնութիւն պիտի չը-նեն, Ֆ ու սուտ պիտի չխօսին, և անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լե-զու պիտի չգտնուի. քանզի Ֆա-նոնք պիտի արածին, ու պիտի պառկին, ու վախցընող պիտի չըլ-
14 լայ։ Ն Ցնծա, ովվ Սիօնի աղջիկ, բարձրաձայն աղաղակէ, ովվ Իսրա-յէլ. բոլոր սրտով ուրախ ու զուարթ եղիր, ովվ Երուսաղէմի
15 աղջիկ։ Տէրը քու դատաստան-ներդ վերցուց, քու թշնամիդ վռնտեց. Ն Իսրայէլին Թագաւո-րը՝ Տէրը Քու մէջդ է. Ս֊չէս պիտի չերկնչիս։
16 Ան օրը Երուսաղէմին պիտի ը-սուի. Մի վախնար, ու Սիօնին՝
17 Ձեռքերդ չթուլնան։ Քու Տէր Աստուածդ Ը քու մէջդ զօրաւոր է, անիկայ Ի֊ով պիտի փրկէ. Ս֊անիկայ քեզի համար ուրախութեամբ պի-տի ղուարճանայ, ու իր սիրովը Ի֊ով Թողութիւն պիտի տայ, և քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ու-
18 րախանայ։ Ս Հանդիսաւոր տօնե-րու համար տրտմածները պիտի ժողվեմ, որոնք քեզմէ էին, ու ա-նոնց վրայ նախատինքը բեռ էր։
19 Ահա ես ան ժամանակը՝ քու բոլոր նեղչիներդ պիտի սպառեմ. և Կաղը պիտի ազատեմ, ու վռըն-տուածը պիտի ժողվեմ. և զանոնք դովելի ու անուանի պիտի ընեմ ան բոլոր երկիրներուն մէջ՝ ուր որ
20 նախատինք կրեր էին։ Ան ատե-նը Ս ձեզ Ես պիտի բերեմ, և ան ատենը ձեզ պիտի ժողվեմ. վասն զի երկրիս բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ անուանի ու գովելի պի-տի ընեմ, երբոր ձեր դերութիւնը ձեր աչքերուն առջևը ետ դարձը-նեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 630

Երեմ. Ե · 4 · Միք · Ֆ · 11 · Մատ. Գ · 9 ·

Յես · Ժդ · 32 · Ջաք · Ժա · 11 · Մատ · Ե · 3 · ա Կոր · ա · 27, 28 · Ցակ · Բ · 5 · Ղմիք · Գ · 7 · Գվ · Բ · 7 ·

Ցես · կ · 21 · Յես · կդ · Տ · Ցայտ · Ժդ · 5 ·

Յեզեկ · լգ · 28 · Միք · Գ · 4 · Ե · 14 ·

Ն Ես · Ժբ · 6 · Ծդ · 1 · Ջաք · Բ · 10 · Թ · 9 · ԼՑօՀ · ա · 49 ·

ա Հմր 5, 17 · Եզեկ · Իր · 35 · Ցայտ · Է · 15 · Իս · 3, 4 ·

Լ Ես · լե · 3, 4 ·

Ղ Երբ · Ժբ · 12 ·

Ը Հմր 15 ·

Ր Օր · Լ · 9 · Ես · կբ · 5 · կե · 19 · Երեմ · լբ · 41 · Ոզբ · Բ · 6 ·

Ձեզեկ · լգ · 16 · Միք · Գ · 6, 7 ·

ա Ես · Ժա · 12 · Իէ · 12 · Ծդ · Տ · Ե · գեկ · Իր · 25 · լդ · 13 · լէ · 21 · Ամվ · Թ · 14 ·

55

ՄԱՐԳԱՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Անգէ կը յանդիմանէ ժողովուրդը՝ որ տաճարին շինութեանը համար անձնուիրութիւն կ'ընէին. 7 շինութիւնը յառաջ տանելու կը դրդռէ զանոնք։ 12 Աստուծոյ օգնութիւնը կը խոստանայ անոնց՝ երբոր իրենք յօժարամտութեամբ գործը յառաջ տանին։

ն·ք·գճ· իբր 520

1 — Դարեհ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Զուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին եղաւ,

— Եզր·գ·24։ բ·ե·1։ Զաք·ա·1։

2 ըսելով. Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Այս ժողովուրդը կ'ըսէ Թէ, ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանակը

բ ա Մն·գ·17։ 19։ Եզր·գ·2։ Մատ·ա·12։ Ղուս·գ·27։ բ ա Մն·զ·15։

3 կը։ Եւ Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով.

Յ Եզր·ե·1։ Ագ Թագ·է·2։ Սաղ·ճկը·3, ՀԱ։ Ի Ոշե·գ·40։ Հմր 7։

4 Ա՞րդեօք ժամանակ է որ դուք ձեզնուազարդ տուներնուդ մէջ բնակիք, ու այս տունը աւերակ

5 մնայ։ Սակայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի՛ր ձամբաներուն

ը Բ Օր·իբ· 38։ Ովս·գ·10։ Միք·ղ·14, 15։ ԳԼ·բ·16։

6 վրայով մտածեցէք։ Ը՛շատ բանեցիք, բայց քիչ բերիք. կերաք, բայց չկշտացաք. խմեցիք, բայց ծարաւնիդ չանցուցիք. հագուեցաք, բայց չտաքցաք. ու Ի՛ վարձքով բանողը՝ ծակ քսակի համար

Բ Զաք·ը·10։

կը վաստկի իր վարձքը։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ձամբաներուն վրայով մտա-

8 ծեցէ՛ք։ Լե՛ռը ելէք, փայտ բերէք, ու տունը շինեցէ՛ք, և անոր պիտի հաճիմ, ու պիտի փառաւորիմ,

ժ ԳԼ·բ·16։

9 կ'ըսէ Տէրը։ Ժ՛շատին նայեցաք, և ահա քիչ եղաւ. Յէր տուները

ի ԳԼ·բ·17։

անգամ բերիք, Էայց անոր վրայ փչեցի։ Ինչո՞ւ համար՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Իմ տանս համար, որ անիկայ աւերակ է. ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։

10 Անոր համար Ե երկինքը ձեր վրայէն էր ցօղը ետ կը պահէ, ու երկիրն

11 ալ իր պտուղը չտար։ Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ, և ցորենին վրայ, ու դինիին վրայ, ու եղին վրայ, ու գետնի բերքերուն վրայ, և մարդոց վրայ, ու ա-

Ի ԳԼ·բ·17։

նասուններուն վրայ, և Ի ձեռացբոլոր վաստակին վրայ՝ Ի երաշտութիւն կանչեցի։

ն·ք·գճ· իբր 520

12 Եւ անատեն Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու մեծ քահանան Յովսեդեկեան Յեսուն, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդը մտիկ ըրին իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին, ու Անգէ մարգարէին խօսքերուն, ինչպես որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր. ու ժողովուրդը

ը գ Թագ·ժ է·1։ գ Թագ·ը·1։ Եզր·ե·2։

13 Տէրոջը երեսէն վախցաւ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Անգէն՝ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ես ձեզի

Հմատ·իբ·20։ Հռով·ը·31։

14 հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը։ Ե՛ւ Տէրը՝ Զուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին հոգին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթընցուց. ու գացին, և իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխա-

Ե Տես բ Մն·ւգ·22։ Եզր·ա·1։ ԳԼ·բ·21։

15 տեցան, Դարեհ Թագաւորին երկրորդ տարին՝ վեցերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը։

ճ Եզր·ե·2, 8։

ԳԼ·Բ

1 Մարգարէն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր սրտով գործէն, խոստանալով որ առջի տաճարին փառքէն աւելի պիտի ըլլայ այս երկրորդին փառքը։ 10 Սուրբ ու անսուրբ բաներուն օրինակովը կը ցուցընէ Թէ իրենց մեղքերը գործին արգելք կ'ըլլան։ 20 Աստուծոյ խոստմանքը Զօրաբաբելին կը տըրուի։

1 Եօթներորդ ամսուն քսանումէկերորդ օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ը-

2 սելով. Հիմա Զուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային՝ Յովսեդեկեան Յեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին խօսէ ու ըսէ.

3 — Ձեր մէջը մնացած ո՞վ կայ, որ այս տունը իր առջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ. ու հիմա զանիկայ ի՞նչպէս կը տեսնէք, Ի մի՞թէ ասիկայ անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն

— Եզր·գ·12։ Ի Զաք·գ·10։ Ի Զաք·ը·9։

4 առջևը։ Բայց արդ Ի զօրացիր՝ ով Զօրաբաբէլ, կ'ըսէ Տէրը. և ով Յովսեդեկեան Յեսու մեծ քահանայ՝ զօրացիր. ու դուք՝ ով

Ն · ՔՐ · ԳՔ · ԻԲԲ 520

երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ զօրաց ձէք , կ'ըսէ Տէրը . ու աշխատեցէք . քանզի ես ձեզի հետ եմ.
5 կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Ո՞ւսկէս որ ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի հետ խօսք կապեցի . ու Իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ . մի վախնաք ։
6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ղ անիկ ատենէն ետքը նորէն երկինքը ու երկիրը , և ծովը , ու ցամաքը պիտի շարժեմ. Նաև ամէն ազգերը պիտի շարժեմ , ու ամէն ազգերուն ցանկալի Քանները պիտի գան . և աս տունը փառքով պիտի լեցնեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
8 Արծաթը իմն է , ու ոսկին իմն է ,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը . Եւ՚ա վերջին տանը փառքը՝ առջինէն մեծ պիտի ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու աս տեղս Խաղաղութիւն պիտի տամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ ինը՝ Ներորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ , ըսելով . Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ք Հիմա օրհնքին վրայով հարցմունք ըրէ
12 քահանաներուն , ու ըսէ . Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը սուրբ միս վերցընէ , ու քղանցքովը՝ հացի , կամ ապուրի . կամ գինիի , կամ եղի , կամ ինչ և իցէ կերակուրի դպչի , անիկայ սուրբ կ'ըլլա՞յ ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին , ու ըսին .
13 Ո՞չ ։ Եւ Անգէ ըսաւ . Թէ որ ՚ի մեռելէ պղծուած մը ասոնց մկուն դպչելու ըլլայ , կը պղծո՞ւ ։ Ու քահանաները պատասխան տուին ,
14 ու ըսին . Կը պղծուի ։ Եւ Անգէ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ի՚այսպէս է աս ժողովուրդը , և այսպէս է աս ազգը իմ առջեւս , կ'ըսէ Տէրը , ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը . ու ինչ որ հոն ընծայ կը մատուցանեն պիղծ
15 է ։ Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ Ե՞նծէ Նմանածեցէք . երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի
16 վրայ դրուած չէր . Որ ան ատենը Երբոր Ձէք քսան Ֆոր ցորեն դէզին քովը կ'երթար , տասը Ֆոր կը գըտնուէր . Ո՞ Երբոր էր գինուոյ աւազանին քովը կ'երթար՝ Հնձանէն յիսուն Ֆոր հանելու . քսան Ֆոր կը
17 գտնուէր ։ Ձեզ , Ո՞ Ձեր ձեռացը բոլոր գործքը Խորշակահարութեամբ և դալարկով ու կարկուտով զարկի . Հակայն ինծի չդարձաք
18 ձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Հիմա աս օրէն առաջ Ե՞նծէ մտածեցէք , Ի Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն , իններորդ Ֆասոն քսանուչորսերորդ օրէն առաջ Ե՞նծէ մտածեցէք ։
19 Ո՞չ Հունտը տակաւին ամբարին մէջն է . ԵՒ որթը ու թզենին և նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին . աս օրէն Ի վեր պիտի օրհնեմ ։
20 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Անգէին եղաւ ամսուն քսան
21 ուչորսերորդ օրը՝ ըսելով . Զօրաց դայի իշխանին՝ Զօրաբաբելին խօսէ , ու ըսէ . Ի՚ես երկինքը ու եր-
22 կիրը պիտի շարժեմ , Եւ Ի՚թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ , ու ազգաց Թագաւորութիւններուն զօրութիւնը պիտի կորսընցընեմ , և Ո՞կառքը , ու անոնց հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ . և ձիերը , ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան , ամէն մէ-
23 կը իր եղբօրը սրովը ։ Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , քեզ պիտի առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբել՝ իմ ծառաս , կ'ըսէ Տէրը , Ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ . Քանզի քեզ ընտրեր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Ն · ՔՐ · ԳՔ · ԻԲԲ 520

Ե Գէ · ա · 5 ։

Ե Գէ · ա · 6 ։ 9 ։ Տե՛ս Զաք · ը · 10 ։

Ե Գէ · ա · 11 ։

Ի Բ Օր · իը · 22 ։ գ Թագ · ը · 37 ։ Գէ ա 9 ։ Ամվ · գ · 9 ։

Հբրեմ · ե · 3 ։ Ամվ գ 6 8, 9, 10 · 11 ։

Ի Զաք · ը · 9 ։

Ղ Զաք · ը · 12 ։

Ե Գէ · ա · 14 ։

Ի Հջ 6 , 7 ։ Ծրբ · ժբ · 26 ։

Ի Դան · բ · 44 ։ Մատ · իդ · 7 ։

Ե Մի՛ք · ե , 10 ։ Զաք · գ · 6 ։ թ · 10 ։

Ղ Ծրբ · ը · 6 ։ Տե՛ս Երեմ. իբ 24 ։

Ե Ես · Խբ · 1 ։ Խգ · 10 ։

ՄԸՐԳԸՐԻՒԹԻՒՆ ՉԱՔԱՐԻԱՅ

ՆՀ. Ք. ՂՓ. Իսր 520

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Զաքարիա ապաշխարելու յորդորանք մը կ'ընէ։ 7 Հիերու տեսիլքը։ 12 Հրեշտակին աղօթքովը բարեխաւսող խոտմունքներ կ'ըլլայ Երուսաղեմին։ 18 Հոյս եղէւրներու, ու ջոյս պրուեսատորներու տեսիլքը։

ՆՀՐ. Ք. 24։ ԱՃԳ. ա. 1։

1 Դարեհին երկրորդ տարին ուԹեռորդ ամիսը՝ Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին եւ

ԲԵՂՐ. Ե. 1։ Մատ. իգ. 35։

2 ըսաւ, ըսելով. Տէրը ձեր Հայրերուն խիստ բարկացաւ։ 3 Ուստի ասոնց ըսես. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դէպի՛ ինծի դարձէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

ՓՐԵՄ. ԻԵ. 5։ ԼԺ. 15։ Միք. Ե. 19։ Մաղ. գ. 7։ ՂՈՒ. ԺԵ. 20։ ՑԱԿ. գ. 8։

4 Նամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ձեր Հայրերուն պէս մի՛ ըլլաք, որ առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին՝ ըսելով. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դէպի՛ ինծի՝ ձեր չար ճամբաներէն եւ ձեր չար գործքերէն դարձէ՛ք. բայց անոնք մտիկ չըրին, ու ինծի ականջ չտուին, կ'ըսէ Տէրը։

ԵԶՐ. Ե. 15, 16։ ԻՇ. ԼԸ. 6։ ԵՐԵՄ. գ. 12։ ԺԵ. 11։ ԵԶԿ. ԺԵ. 30։ ՕՎԱ. Ժգ. 1։

5 Ձեր Հայրերը ո՞ւր են. ու մարգարէները յաւիտեան կ'ապրի՞ն։ 6 Սակայն իմ խօսքերս ու հրամաններս որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեի, ձեր Հայրերուն չհասա՞ն. իսկ անոնք դարձան ու ըսին. Զօրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր ճամբաներուն ու գործքերուն համեմատ, զանիկայ մեր վրայ՝ ի գործ դրաւ։

ՀԵՍ. Ա. 1։

ՅՈՂ. ՙԱ. 18։ ՛Բ. 17։

Իսր 519

7 Դարհին երկրորդ տարին՝ մեհատասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա

ԷՏես Ցես. Ե. 13։ Ցայտ. գ. 4։

8 մարգարէին եղաւ, ըսելով. Գիշերով տեսայ որ՝ ահա աչխէտ ձիի վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը եղող մրտենիներուն մէջտեղը կը կայներ, ու անոր ետեւ՝ ի՛ աչխէտ, պիսակ՝ ու ճերմակ ձիեր կային։

ՓԳ. Ը. 2-4։

9 Ու ըսի. Ասոնք ի՞նչ են՝ ով Տէր իմ. ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ. Ասոնց ինչ

10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ՛. Եւ մրտենիներուն մէջը կայնող մարդը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. ՛Ասոնք անոնք են, որ Տէրը խրկեց

ՆՀ. Ք. ՂՓ. Իսր 519

՛ ԵՐԵ. ա. 14։ Ի ՍԱՂ. ՃԿ. 20, 21։

11 երկիրը պտրտելու համար։ Ու մրտենիներուն մէջը կայնող Տէրոջը հրեշտակին. պատասխան տուին, ու ըսին. Երկիրը պտրտեցանք, և ահա բոլոր երկիրը հանգըստանալով կը նստի։

ԼՍԱՂ. ՃԲ. 13։ ՏԵս Ցայտ. Ը. 10։ Ի ԵՐԵՄ. ԻԵ. 11, 12։ ԴԱՆ. Թ. 2։ ԳԼ. Է. 5։

12 Ու Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ զօրաց Տէրը՝ մինչև ե՞րբ չես ողորմիր Երուսաղեմին, ու Ցուդայի քաղաքներուն, որոնց հաս եօԹանասուն տարին բարկացար։

՛ԵՐԵ. ԻԵ. 13։ Դ. 2։ ԳԼ. Է. 5։

13 Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին՝ բարի խօսքերով, մխիԹարական խօսքերով պատասխանեց։

14 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ. Կանչէ՛ ու ըսէ՛. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երուսաղեմի համար, ու Սիոնի համար՝ մեծ նախանձով կը նախանձիմ։ 15 Ու խանձիմ. Եւ հանգիստ եղող ազգերուն խիստ շատ բարկացած եմ. քանզի հես քիչ բարկացայ, ու անոնք չարիքը աւելցուցին։

ՀԵՍ. ԽԵ. 6։

16 Նոնք համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դարձեալ Երուսաղեմին՝ ողորմութեամբ դարձայ. իմ տունս անոր մէջ պիտի չինուի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու Երուսաղեմի վրայ լար պիտի քաշուի։

ՅԵՍ. ԺԲ. 1։ ՅԳ. 8։ ԳԼ. Բ. 10։ Ը. 3։

ՀԳԼ. Բ. 1, 2։

17 Դարձեալ կանչէ՛ ու ըսէ՛. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ քաղաքներս նորէն բարիքներով պիտի յորդին, ու Տէրը նորէն Սիոնը պիտի մխիԹարէ, ու նորէն Երուսաղեմ պիտի ընտրէ։

ՁԵՍ. ՅՍ. 3։ ՛ԵՍ. ԺԳ. 1։ ԳԼ. Բ. 12։ Գ. 2։

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ. 19 և ահա չորս եղջիւր։ Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի. Ասոնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ. Ասոնք են ան եղջիւրները՝ որոնք Ցուդան, Իսրայէլը, ու Երուսաղէմ ցրուեցին։

20 Ու ցրուեցին։ Եւ Տէրը ինծի չորս 21 արուեստաւոր ցուցուց։ Ու ըսի. Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան. և անիկայ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ասոնք են ան եղջիւրները՝ որ Ցուդան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ մը չկրցաւ իր գլուխը վերցընել. ուստի ասոնք եկան, որ զանոնք վախցընեն, ու Ցուդայի երկրին վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար

Ն · ք · ԶՔ · իբր 519

յ Սաղ · ՀԵ · 4 · 5 ·

519 – Տես Եզեկ · ի · 3 ·

բ Յայտ · ժա · 1 · ի · 15 · 16 ·

է Երեմ · լա · 27 · Եզեկ · ԼԶ · 10 · 11 ·

ը Ես · իզ · 1 · ԳԼ · Բ · 8 ·

ի Ես · կ · 19 · Յայտ · իա · 23 ·

լ Ես · խը · 20 · ծբ · 11 · Երեմ · ա · 14 · ծ · 8 · ծա · 6 · 45 ·

ւբ Օր · իբ · 64 · Եզեկ · ԺԵ · 21 ·

ւԶ Յայտ · ժը · 4 ·

ւԲ բ Օր · լբ · 10 · Սաղ · ԺԵ · Տ · բ Թես · ա · 6 ·

ւԺ Ես · ժա · 15 · ԺԲ · 16 ·

ւէ ԳԼ · դ · 9 · Լես · ԺԲ · 6 · ծդ · 1 · Սոփ · գ · 14 ·

ւը Ղև · իզ · 12 · Եզեկ · Լ · 27 · ԳԼ · Բ · 3 · ՁՕ · ա · 14 · բ Կոր · Ղ · 16 ·

ւթ ԳԼ · գ · 10 ·

ւի Ես · ր · 2 · 3 · խԲ · 22 · կ · 3 · ԳԼ · Ը · 22 · 23 ·

ւլ Եզեկ · լդ · 33 · ՀՌ 9 ·

ւխ Օր · լը · 9 ·

ւծ ԳԼ · ա · 17 ·

ւկ Ամ · բ · 20 · Սոփ · ա · 7 ·

ւհ Օր · իշ · 15 · Սաղ · կը · 5 · Ես · ծէ · 15 · կդ · 15 ·

– Անգ · ա · 1 ·

Ա ՂԷՂԻԼ վերջնող աղաւերուն եղջիւրները վար ձգեն ։

ԳԼ · Բ

1 Աստուած Երուսաղէմին խնամք ընելով, հրաման կ'ընէ որ զանիկայ չափեն ։ 6 Սիոնին փրկութիւնը ։ 10 Աստուծոյ ներկայութեանը խոստումնքը ։

1 Յե աչքերս վերցուցի, ու նայեցայ. և ահա – մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափելու չուան կար ։

2 Ու ըսի. Դուն ո՞ւր կ'երթաս. ու ինծի ըսաւ. Երուսաղէմը չափելու, որ լայնութիւնը որչափ, ու երկայնութիւնը որչափ ըլլալը տեսնեմ։

3 Նեմ՝ ես ահա ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ, ու անոր դիմացը

4 ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ. Ու անոր ըսաւ. Վազէ՝ ասոր երիտասարդին խօսէ ու ըսէ. Երուսաղէմը առանց պարսպի պիտի բնակուի, մարդու ու անասունի բազմութեանը համար, որ անոր մէջը պիտի ըլլան ։ 5 Եւ ես՝ անոր բովորտիքը հրեղէն պարիսպ պիտի ըլլամ, կ'ըսէ Տէրը. Ես անոր մէջը փառաց համար պիտի ըլլամ։

6 Աղէ՛ աղէ, ձիւսիսի երկրէն փախէք, կ'ըսէ Տէրը. քանզի ես զձեզ երկինքի չորս հովերուն պէս ցրուեցի, կ'ըսէ Տէրը։

7 Ցի, կ'ըսէ Տէրը ։ Ազէ՛ զքեզ ազատէ, ով Սիօն, որ Բաբիլոնի աղջկանը հետ կը բնակիս ։

8 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Փառաց ետևէն զիս ձեզ կողոպտող ազգերուն խրկեց. քանզի ո՛ձեզի դպչողը, իր աչքին բիբին կը դպչի։

9 Ցի, Ահա զի ահա ես ի՛մ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ. ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի ըլլան. ու ի՛պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկեր է։

10 Ացնծա, և ուրախացիր՝ ով Սիօնի աղջիկ. քանզի ահա ես կու գամ, ու ի՛քու մէջդ պիտի բնակիմ՝, կ'ըսէ Տէրը։

11 Եւ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին, ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան. և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ, ու դուն պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս քեզի խրկեր է։

12 Եւ Տէրը ի՛ր բաժինը Ցուդան՝ սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնի, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրի։

13 Տէրոջը առջևը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր մարմին. քանզի անիկայ ի՛ր սուրբ բնակութենէն արթնցաւ։

ԳԼ · Գ

1 Ցեսուին օրինակովը կը ցուցուի եկեղեցիին վերականգնումը ։ 8 Շառաւիղի օրինակով Քրիստոս կը խոստացուի ։

1 Յե Տէրը ինծի ցուցուց – մեծ քահանան Ցեսուն, որ Տէրոջը հրեշտակին առջևը կայներ էր. ու Սատանան անոր աջ կողմը կայներ էր՝ անոր դէմ դնելու համար։

2 Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ. Տէրը քեզ յանդիմանէ՝ ով Սատանայ, ու քեզ՝ Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ. Ի՛մրեք ասիկայ կրակէ հանուած խանձող չէ՞։

3 Եւ Ցեսու հանդերձներ հագեր էր, ու հրեշտակին առջևը

4 կը կայներ ։ Եւ իր առջևը կայնողներուն պատասխան տուաւ, ու խօսեցաւ ըսելով. Աղտոտ հանդերձները ատոր վրայէն հանեցէք. և անոր ըսաւ. Նայէ, քու անօրէնութիւնդ վրայէդ վերցուցի, ու քեզի պատուական զգեստներ

5 պիտի հագցնեմ ։ Ու ես ըսի՝ որ շանոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն. և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրին, ու անոր հանդերձներ հագցուցին. ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր ։

6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Ցեսուին

7 վկայութիւն ըրաւ ու ըսաւ. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես, ու ի՛մ պահպանութիւնս պահես, ան ատենը դուն ալ ի՛մ տունս պիտի դատես, և իմ սրաձներս ալ պիտի պահես, ու քեզի աս ներկայ գըտնուողներուն *մէջէն առաջնորդներ պիտի տամ ։

8 Ներ՝ պիտի տամ ։ Հիմա մտիկ ըրէ՝ ով Ցեսու մեծ քահանայ՝ դուն ու քու առջևդ նստող բարեկամներդ. քանզի անոնք Ինշան ըլլալու մարդիկ են. վասն զի ահա ես Իմ ծառաս Ե՛Հառաւիղը պիտի բերեմ ։

9 Քանզի ահա Ցեսուին առջևը դրած քարս. Ե՛ս մէկ քարին վրայ եօթը աչքե՛պիտի ըլլայ. ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը, և հան երկրին անօրէնութիւնը մէկ օրուան մէջ պիտի վերցնեմ ։

10 Յն օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին ողորմի տակ, ու թզենիի տակ պիտի կանչէ ։

ԳԼ · Դ

1 Ոսկի աշտանակին օրինակովը կը ցուցուի Զօրաբաբելին հիմնադրութեանը բարի յոյսդրութիւնը ։ 11 Երկու ձիթենիներով կը ցուցուի երկու օծեալները ։

1 Ու – ինծի հետ խօսող հրեշտակը դարձաւ, և զիս՝ ի՛իր քունէն արթընցող մարդու պէս արթընցուց

2 ցուց ։ Ու ինծի ըսաւ. Ի՞նչ կը տեսնես. ու ըսի. Կը տեսնեմ որ ահա ի՛ բոլորովին ոսկիէ աշտանակ մը կայ, ու անոր վրայ բաժակ մը, և անոր վրայ եօթը ձրագ, ու անոր

Ն · ք · ԶՔ · 519

ի Սաղ · ճԹ · 6 · Յայտ · ժբ · 10 ·

է Յայտ · Թ · 7 · Գ Թես · ա · 4 · 16 ·

ը Ես · ԽԶ · 1 · Ղև · ժ · 22 · Յայտ · ԺԲ · 8 ·

թ Ես · կ · 10 · Ղև · ժե · 22 · Յայտ · ԺԲ · 8 ·

ժ Ես · կա · 9 · Մաղ · բ · 7 ·

* կա՛ · Ազ ճեմելիքներ

ի Ես · ը · 18 · ի · 3 ·

լ Ես · խբ · 1 · ԽԹ · 3 · 5 · ծբ · 13 · ծգ · 11 · Եզեկ · ԼԴ · 23 · 24 ·

խ Ես · դ · 2 · ժ · 1 · Երեմ · իգ · 5 · ԼԳ · 15 · ԳԼ · Ղ · 12 ·

ծ Սաղ · ճԺբ · 22 · Ես · իը · 16 ·

կ ԳԼ · գ · 10 · Յայտ · ե · 6 · Հբեմ · լա · 34 · ծ · 20 · Միք · է · 18, 19 · ԳԼ · ժգ · 1 ·

կ ԳԼ · բ · 11 · Ագ Թագ · գ · 25 · Ես · ԼԶ · 16 · Միք · գ · 4 ·

– ԳԼ · բ · 3 · Բ Դան · ը · 18 ·

է Ել · իե · 31 · Յայտ · ա · 12 ·

է Ել · իե · 37 · * Տես Յայտ · գ · 5 ·

վրայի եօթը ճրագներուն համար՝
3 եօթը խողովակ կայ. Եւ անոր
քովը երկու ձիթենի կայ. մէկը
բաժակին աջ կողմէն, ու մէկալը
4 ձախ կողմէն։ Եւ պատասխան
տուի, ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակին խօսեցայ՝ ու ըսի. Ասոնք
5 ի՞նչ են, ով տէր իմ։ Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակը պատասխան
տուաւ ու ինծի ըսաւ. Ասոնց ինչ
ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի. Չէ,
6 ով տէր իմ։ Եւ պատասխան
տուաւ, ու ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով.
Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբե-
լին կ'ըսուի. Ո՛չ զօրութեամբ չէ, և
ուժով չէ, հապա իմ Հոգւովս կ'ը-
7 սէ զօրաց Տէրը։ Դուն՝ ո՛վ մեծ
լեռ, որ ես. Զօրաբաբելին առ-
ջեւը դաշտ պիտի ըլլա. ու Հզյուխի
քարը ինքը պիտի հանէ. Ի՛պի-
տի աղաղակեն. Շնո՛րհք՝ շնո՛րհք
անոր։

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ, ըսելով. Զ՚Աս տունը Զօ-
րաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին, և
անոր ձեռքերը կատարեն՝ զանիկայ. ու Նպիտի գիտնաս որ
Է զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է։
10 Քանզի ո՞վ զրկի բաներուն օրը որ
անարգեց. վասն զի այն եօթը աչ-
քերը ուրախութեամբ պիտի տես-
նեն գնտակը Զօրաբաբելին ձեռքին
մէջ. Ասոնք Տէրոջը աչքերն են,
որ բոլոր երկրին մէջ կը պտըտին։
11 Եւ ես պատասխան տուի, ու
անոր ըսի. Աշտանակին աջ կողմը,
ու անոր ձախ կողմը եղող աս հեր-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են։ Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի,
ու անոր ըսի. Երկու ոսկի խողո-
վակներուն միջոցովը ինքզինքնիզ
ոսկիի պէս թափող երկու ձիթե-
13 նիի ոստերը ի՞նչ են։ Եւ ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ. Ասոնց ինչ ըլ-
լալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի. Չէ,
14 ով տէր իմ։ Ու ըսաւ. Ասոնք
երկու *օծեալներն են, որ Երկրի
Տէրոջը կանգնի կը կայնին։

Գլ. Ե

1 Թռչող մոմին միջոցովը կը ցուցուի դողե-
րուն ու երդում ընողներուն ըլլալու անէծքը։
5 Արդուի մէջ ճնշուած կնկան տեսիլքը։

1 Ես դարձայ, ու աչքերս վերցնե-
լով տեսայ. և ահա թռչող
2 մոմ մը։ Ու ինծի ըսաւ. Ի՞նչ
կը տեսնես. ու ըսի. Թռչող մոմ
մը կը տեսնեմ. երկայնութիւնը
քսան կանգուն, ու լայնութիւնը
3 տասը կանգուն է։ Եւ ինծի ը-
սաւ. Ասիկայ՝ Բոլոր երկրի երեսին
վրայ ելլող անէծքն է. քանզի ամէն
գողութիւն ընողը՝ աս կողմին հը-
րաւէքէն համեմատ պիտի կտրուի,
ու ամէն երդում ընողը՝ միւսկող-
մէն հրաւէքէն համեմատ պիտի
4 կտրուի։ Զանիկայ ես կը հանեմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու գողին տու-
նը, և իմ անունովս ստուտ երդում
ընողին տունը պիտի մտնէ, ու ա-
նոր տանը մէջ պիտի մնայ. և զա-
նիկայ իր փայտերովը ու իր քարե-
րովը պիտի սպառէ։

5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը
ելաւ, ու ինծի ըսաւ. Հիմա աչ-
քերդ վերցուր, ու նայէ թէ աս
6 ելլողը ի՞նչ է։ Ու ես ըսի. Ի՞նչ
է. ու ըսաւ. Ա՛ս ելլողը արդուի է.
ու ըսաւ. Իրոլոր երկրի վրայ անոնց
7 նմանութիւնը ասիկայ է։ Եւ ա-
հա կապարեայ տաղանդ մը վեր-
ցուեցաւ. ու կնիկ մը արդուին մէ-
8 ջը կը նստէր։ Եւ ըսաւ. Ա՛ս է
Չարութիւնը. ու զանիկայ ար-
դուին մէջը ձգեց, և ան կապարեայ
կշռաքը ան բերանը ձգեց։
9 Եւ աչքերս վերցուցի, ու տեսայ.
և ահա երկու կնիկ ելաւ. ու Հովը
անոնց թևերուն մէջն էր. և անոնք
արագիլի թևերու նման թևեր ու-
նէին, ու ան արդուն երկրի ու
10 երկինքի միջտեղը վերցուցին։ Եւ
ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի.
11 Ասոնք ո՞ւր կը տանին արդուն։ Եւ
անիկայ ինծի ըսաւ. Կը պաղէ որ
անոր Տունն շինեն Սենաար երկ-
րին մէջ. ու պիտի հաստատուի,
և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դը-
րուի։

Գլ. Զ

1 Զորս կառքերուն տեսիլքը։ 9 Յեսուին պը-
սակներովը կը ցուցուի Շառաւիղ կոյսած
Քրիստոսին տաճարը. ու թագաւորութիւնը։

1 Ես դարձայ, ու աչքերս վերցու-
ցի, ու տեսայ. և ահա երկու
լեռներու մէջէն չորս կառք կ'ել-
լէր, ու լեռները պղնձէ լեռներ
2 էին։ Առջի կառքին՝ սպիտակ
ձիեր էին, ու երկրորդ կառ-
3 քին՝ Բաւ ձիեր, Ու երրորդ կառ-
քին՝ գ՚ճերմակ ձիեր, և չորրորդ
կառքին՝ պիսակ ու գորշադոյն
4 ձիեր։ Եւ պատասխան տուի,
ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին
ըսի. Ասոնք ի՞նչ են, ով տէր
5 իմ։ Եւ հրեշտակը պատասխան
տուաւ, ու ինծի ըսաւ. Ասոնք
երկինքի չորս հովերն են,
որ Երկրոր երկրին Տէրոջը առջեւը
6 կայնելէն կ'ելլեն. Սև ձիերը՝ որ
ան Հարաւի երկիրը կ'ելլեն, ու ճերմակները
անոնց ետևէն կ'ելլեն, ու պիսակ-
7 ներ հարաւոյ երկիրը կ'ելլեն։ Եւ
դորշադոյնները ելան, և ուզեցին

Ա Կոր. ժ. 4։
Ա Կոր. ժ. 12։ Գաղ. ե. 17։ Մաղ. գ. 5։ Բ Տես Ղև. ժդ. 45։
Ղևտ. ա. 7։
Ա Երեմ. ծա. 25։ Մատ. իա. 21։ Ա Սաղ. ճժբ. 22։
Բ Տես Եզր. գ. 11։ 13։
ժ Եզր. գ. 10։
Ի Եզր. զ. 15։
Լ Գլ. ե. 9։ 11։ զ. 15։
Ի Ես. խը. 16։ Գլ. ը. 8։
ԺԱնգ. ը. 3։
Ելմն. ժզ. 9։ Առակ. ժե. 3։ Տես Զաք. գ. 9։
Հ Հեր 3։
Յ Ցայտ. ժա. 4։
* Եբր. եղի որդիք
Ղ Տես Ցես. գ. 11։ 13։ Գլ. զ. 5։
Բ Գլ. գ. 7։ Ղտ. ա. 19։
— Եղեկ. բ. 9։
Բ Մաղ. դ. 6։

վրայի եօթը ճրագներուն համար՝
3 եօթը խողովակ կայ. Եւ անոր
քովը երկու ձիթենի կայ. մէկը
բաժակին աջ կողմէն, ու մէկալը
4 ձախ կողմէն։ Եւ պատասխան
տուի, ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակին խօսեցայ՝ ու ըսի. Ասոնք
5 ի՞նչ են, ով տէր իմ։ Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակը պատասխան
տուաւ ու ինծի ըսաւ. Ասոնց ինչ
ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի. Չէ,
6 ով տէր իմ։ Եւ պատասխան
տուաւ, ու ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով.
Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբե-
լին կ'ըսուի. Ո՛չ զօրութեամբ չէ, և
ուժով չէ, հապա իմ Հոգւովս կ'ը-
7 սէ զօրաց Տէրը։ Դուն՝ ո՛վ մեծ
լեռ, որ ես. Զօրաբաբելին առ-
ջեւը դաշտ պիտի ըլլա. ու Հզյուխի
քարը ինքը պիտի հանէ. ու Ի՛պի-
տի աղաղակեն. Շնո՛րհք՝ շնո՛րհք
անոր։

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ, ըսելով. Զ՚Աս տունը Զօ-
րաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին, և
անոր ձեռքերը կատարեն՝ զանիկայ. ու Նպիտի գիտնաս որ
Է զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է։
10 Քանզի ո՞վ զրկի բաներուն օրը որ
անարգեց. վասն զի այն եօթը աչ-
քերը ուրախութեամբ պիտի տես-
նեն գնտակը Զօրաբաբելին ձեռքին
մէջ. Ասոնք Տէրոջը աչքերն են,
որ բոլոր երկրին մէջ կը պտըտին։
11 Եւ ես պատասխան տուի, ու
անոր ըսի. Աշտանակին աջ կողմը,
ու անոր ձախ կողմը եղող աս հեր-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են։ Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի,
ու անոր ըսի. Երկու ոսկի խողո-
վակներուն միջոցովը ինքզինքնիզ
ոսկիի պէս թափող երկու ձիթե-
13 նիի ոստերը ի՞նչ են։ Եւ ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ. Ասոնց ինչ ըլ-
լալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի. Չէ,
14 ով տէր իմ։ Ու ըսաւ. Ասոնք
երկու *օծեալներն են, որ Երկրոր
երկրին Տէրոջը առջեւը կը կայնին։

Գլ. Ե

1 Թռչող մոմին միջոցովը կը ցուցուի դողե-
րուն ու երդում ընողներուն ըլլալու անէծքը։
5 Արդուի մէջ ճնշուած կնկան տեսիլքը։

1 Ես դարձայ, ու աչքերս վերցնե-
լով տեսայ. և ահա թռչող
2 մոմ մը։ Ու ինծի ըսաւ. Ի՞նչ
կը տեսնես. ու ըսի. Թռչող մոմ
մը կը տեսնեմ. երկայնութիւնը
քսան կանգուն, ու լայնութիւնը
3 տասը կանգուն է։ Եւ ինծի ը-
սաւ. Ասիկայ՝ Բոլոր երկրի երեսին
վրայ ելլող անէծքն է. քանզի ամէն
գողութիւն ընողը՝ աս կողմին հը-
րաւէքէն համեմատ պիտի կտրուի,
ու ամէն երդում ընողը՝ միւսկող-
մէն հրաւէքէն համեմատ պիտի
4 կտրուի։ Զանիկայ ես կը հանեմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու գողին տու-
նը, և իմ անունովս ստուտ երդում
ընողին տունը պիտի մտնէ, ու ա-
նոր տանը մէջ պիտի մնայ. և զա-
նիկայ իր փայտերովը ու իր քարե-
րովը պիտի սպառէ։

5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը
ելաւ, ու ինծի ըսաւ. Հիմա աչ-
քերդ վերցուր, ու նայէ թէ աս
6 ելլողը ի՞նչ է։ Ու ես ըսի. Ի՞նչ
է. ու ըսաւ. Ա՛ս ելլողը արդուի է.
ու ըսաւ. Իրոլոր երկրի վրայ անոնց
7 նմանութիւնը ասիկայ է։ Եւ ա-
հա կապարեայ տաղանդ մը վեր-
ցուեցաւ. ու կնիկ մը արդուին մէ-
8 ջը կը նստէր։ Եւ ըսաւ. Ա՛ս է
Չարութիւնը. ու զանիկայ ար-
դուին մէջը ձգեց, և ան կապարեայ
կշռաքը ան բերանը ձգեց։
9 Եւ աչքերս վերցուցի, ու տեսայ.
և ահա երկու կնիկ ելաւ. ու Հովը
անոնց թևերուն մէջն էր. և անոնք
արագիլի թևերու նման թևեր ու-
նէին, ու ան արդուն երկրի ու
10 երկինքի միջտեղը վերցուցին։ Եւ
ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի.
11 Ասոնք ո՞ւր կը տանին արդուն։ Եւ
անիկայ ինծի ըսաւ. Կը պաղէ որ
անոր Տունն շինեն Սենաար երկ-
րին մէջ. ու պիտի հաստատուի,
և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դը-
րուի։

Գլ. Զ

1 Զորս կառքերուն տեսիլքը։ 9 Յեսուին պը-
սակներովը կը ցուցուի Շառաւիղ կոյսած
Քրիստոսին տաճարը. ու թագաւորութիւնը։

1 Ես դարձայ, ու աչքերս վերցու-
ցի, ու տեսայ. և ահա երկու
լեռներու մէջէն չորս կառք կ'ել-
լէր, ու լեռները պղնձէ լեռներ
2 էին։ Առջի կառքին՝ սպիտակ
ձիեր էին, ու երկրորդ կառ-
3 քին՝ Բաւ ձիեր, Ու երրորդ կառ-
քին՝ գ՚ճերմակ ձիեր, և չորրորդ
կառքին՝ պիսակ ու գորշադոյն
4 ձիեր։ Եւ պատասխան տուի,
ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին
ըսի. Ասոնք ի՞նչ են, ով տէր
5 իմ։ Եւ հրեշտակը պատասխան
տուաւ, ու ինծի ըսաւ. Ասոնք
երկինքի չորս հովերն են,
որ Երկրոր երկրին Տէրոջը առջեւը
6 կայնելէն կ'ելլեն. Սև ձիերը՝ որ
ան Հարաւի երկիրը կ'ելլեն, ու ճերմակները
անոնց ետևէն կ'ելլեն, ու պիսակ-
7 ներ հարաւոյ երկիրը կ'ելլեն։ Եւ
դորշադոյնները ելան, և ուզեցին

— Գլ. ա. 8։ Յայտ. զ. 4։
Բ Յայտ. զ. 5։
Գ Յայտ. զ. 2։
Դ Գլ. ե. 10։
Ե Այդ. ԺԹ. 4։ Երր. ա. 7. 14։
Զ Դ Թագ. իր. 19։ Դան. է. 10։ Գլ. դ. 14։ Ղտ. ա. 19։

որ երթան , ա՛ւ է երկրի վրայ պտըտին . և անիկայ ըսաւ . Գացէ՛ք , երկրի վրայ պտրտեցէ՛ք . ու անոնք
8 երկրի վրայ պտրտեցան ։ Եւ ա՛ւ նիկայ ինծի աղաղակեց , ու ինծի խօսեցաւ , ըսելով . Նայէ՛ հիւսիսի երկիրը եղողները՝ իմ հոգիս հիւսիսային երկրին մէջը հանգչեցուցին ։
9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ , ըսելով . Գերուելնէն դուքէ՝ Հէլդայէն , Տուբիայէն , ու Ցեդայիային որ , ու նոյն օրը դուն երթալով Սոփոնիայի որդւոյն Յովսիային տունը մտիր .
11 Արծաթ ու ոսկի առ , ու պսակներ շինէ , ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուային գլուխը
12 դիր . Եւ անոր խօսէ ըսելով . Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպես կ'ըսէ . Ահա՛ Ն ան մարդը՝ որուն անունը Ծ Ճառաւիղ է . անիկայ իր տեղէն պիտի բուսնի , է ու Տէ-
13 րոջը տաճարը պիտի շինէ ։ Անիկայ պիտի շինէ Տէրոջը տաճարը , ու պատիւ պիտի ունենայ , և իր աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանութիւն պիտի վարէ . ու Ա քահանայ պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ . ու երկուքին մէջը խաղաղութեան խորհուրդ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ պսակները՝ Հէլէմին , Տոբիային , ու Ցեդայիային , և Սոփոնիայի որդւոյն Հէնին պիտի ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ էին
15 յաւտակ ըլլալ համար ։ Եւ Ծ հեռուն եղողները պիտի գան , ու Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի շինեն . և Ա պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկեր է . ու ա՛ւ պիտի ըլլայ , թէ որ ուշադրութեամբ ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ ընէք ։

ԳԼ · Է

1 Գերիները ծոմ պահելու վասին կը հարցընեն ։ 2 Զաքարիա կը յանդիմանէ անոնց ծոմապահութիւնը ։ 8 ցուցընելով թէ իրենց գերութեանը պատճառը մեղքն է ։

1 Ա՛ւ եղաւ որ Դարեհ թագաւորին
չորրորդ տարին՝ իններորդ ամսուն՝ այսինքն քասղևին չորրորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը Զաքարիային
2 եղաւ , երբոր Սարասար , ու Ռեգեմմելէք , և անոնց մարդիկները Աստուածոյ տունը խրկուեցան , որ
3 Տէրոջը առջևը աղօթքի բնեն , ու զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող Քահանաներուն ու մարգարէներուն խօսին՝ ու ըսեն . Արդեօք Ե հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս զատելով լամ , ինչպես որ այսչափ
4 տարիներ ըրի ։ Ա՛ն ատենը զօրաց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
5 լով . Աս երկրիս բոլոր ժողովուրդին , ու քահանաներուն խօսէ ու ըսէ . Երբ որ հինգերորդ և եօթանասունն տարին՝ երբոր հինգերորդ ամսուն մէջ ծոմապահութիւն կ'ընէիք , ու սուգ կը բռնէիք , միթէ Ը ինծի՞ համար ծոմապահուե-
6 թիւն կ'ընէիք ։ Ու երբոր կ'ուտէիք ու կը խմէիք , ձեզի համար չէիք ուտեր , ու ձեզի համար չէիք
7 խմեր ։ Ա՛ւ չէ՞ն ան խօսքերը , որ Տէրը առջի մարգարէներուն ձեռքովը հրատարակեց , երբոր եռուսաղէմը ու անոր շրջակայ քաղաքները բնակուած ու հանգիստ էին , և Ե հարաւային ու դաշտային կողմերը բնակուած էին ։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա-
9 քարիային եղաւ , ըսելով . Զօրաց Տէրը այսպես խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ի Արդար դատաստան տեսէք , և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողոր-
10 մութիւն ու գթութիւն ընէ . Եւ Ծ որբևարին ու որբը , օտարականը և տնանկը մի՛ հարստահարէք , է ու բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ .
11 Բայց անոնք չուզեցին մտիկ ընել . հապա Է էրէնց ուսը ետ քաշեցին , և Է ականջնին ծանրացու-
12 ցին , որ չլսեն . Ու իրենց Ծ սիրտը անդամանդի պէս ըրին , Ն որ չլսեն ան օրէնքը ու ան խօսքերը , որ զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի մարգարէներուն ձեռքովը անոնց խրկեց . հանոր համար զօրաց Տէրոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն ե-
13 ղաւ ։ Ու եղաւ որ՝ ինչպես որ անիկայ կանչեց , ու անոնք մտիկ չըրին , այնպէս ալ Ն անոնք կանչեցին , ու ես մտիկ չըրի՝ կ'ըսէ զօ-
14 րաց Տէրը . Հապա զանոնք Ը իրենց չգիտցած Ճ բոլոր ազգերուն մէջը փոթորիկով ցրուեցի . և Ֆ անոնց ետևէն երկիրը՝ անցնողէ ու դարձողէ ամայի մնաց . այսպէս Ո ցանկալի երկիրը ամայի ըրին ։

ԳԼ · Ը

1 Երուսաղէմին վերականգնումը ։ 9 Հոգովուրդը Աստուծմէ ընդունելու շնորհքներովը կը յորդորուի շինութեան գործը յառաջ տանելու ։ 16 Անոնցմէ բարեգործութիւն կը պահանջուի ։ 18 Ուրախութիւն և անդորրութիւն կը խոստացուի անոնց ։

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 Ի՛նձ եղաւ , ըսելով . Զօրաց Տէրը այսպես կ'ըսէ . Սիոնի համար խիստ մեծ նախանձով նախանձեցայ , ու անոր համար մեծ սրտմտութիւնով նախանձեցայ ։ Տէ-
3 րը այսպես կ'ըսէ . Ի Սիոնին դարձած եմ , ու Ֆ Երուսաղէմի մէջ պիտի

Ն · ք · գՁ · 519

Ե Գլ · ա · 10։

ԸԵԼ · ԻԸ · 36։ ԻԹ · 6։ ՂԱ · Ը · 9 ։ ԳԼ · գ · 5 ։

Ը Տես Ղու · ա · 7Տ։ Ցօ՛ · ա · 45 ։

Ժ ԳԼ · գ · 8 ։
Ի Գլ · գ · 9 ։ Մաա · ժգ · 18 ։ Եփս · ը · 20 ։ 21 · 22 ։ Եբր · գ · 3 ։ ԼՍաղ · ճԺ · 4 ։ Եբր · գ · 1 ։

Ի Եւ · ժբ · 14 ։ Մաբ · ժգ · 9 ։
Ծ Ես · ծէ · 19 ։ կ · 10 ։ Եփս · բ · 13 ։ 19 ։
Ն Գւ · բ · 9 ։ գ · 9 ։

518

— ա Թագ · ժգ · 12։ ԳԼ · ը · 21 ։
Ը բ Օր · ժէ · 9 ։ 10 ։ 11 ։ ԼԳ · 10 ։ Մաղ · բ · 7 ։
Ֆ Երեմ · ծբ · 32 ։ Գւ · ը · 19 ։

Ն · ք · գՁ · 518

Ծ Գւ · ա · 12 ։
Ի Երեմ · խա · 1 ։ Գւ · ը · 19 ։
Ղ Ես · ծը · 5 ։
Ի Տես Հբ · ովվ · ժգ · 6 ։
Ը Երեմ · ժէ · 26 ։
Ը Ես · ծը · 6 · 7 ։ Երեմ · է · 23։ Մէք · գ · 8 ։ ԳԼ · ը · 16։ Մաա · իգ · 23 ։
Ժ Ել · իբ · 21 · 22 ։ Բ Օր · իգ · 17 ։ Եա · ա · 17 ։ Տես Երեմ · ե · 28 ։
Ի Սաղ · ԼՂ · 4 ։ Մէք · բ · 1 ։ Գւ · ը · 17 ։
Լ Նէեմ · թ · 29 ։ Երեմ · է · 24 ։ Ովս · գ · 16 ։
Ի Տես Գոր · է · 56 ։
Ծ Եզէկ · ժա · 19 ։ ԼՂ · 26 ։
Ն Նէեմ · ը · 29 · 30 ։
Հ բ Մն · ԼՂ · 16 ։ Դան · թ · 11 ։
Ն Ա՛մակ · ա · 24—28։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ · ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Մէք · գ · 4 ։
Ղ Ր Օր · իը · 33 ։
Ֆ ը Օր · գ · 27 ։ իը · 64 ։ Եզէկ · ԼՂ · 19 ։ Գւ · բ · 6 ։
Ֆ ՂԱ · իգ · 22 ։
Ֆ Տես Դան · ը · 9 ։

— Նաա · ա · 2 ։ Գւ · ա · 14 ։

Ի Գլ · ա · 16 ։
Ֆ Գւ · բ · 10 ։

Ն · Փ · ՂՓ · 518

Գ ԵՄ · — · 21 · 26 ·

Ի ԵՄ · Ր · 2 · 3 ·

Ձ ԵՐԵՄ · Լ — · 23 ·

Ի ՏՆ — ՠ Րՠՠ · Ր · 31 · ԵՄ · ԿՆ · 20 · 22 ·

Ը ԾՆ · ԺԸ · 11 · 12 · ՂՓ · — · 37 · ԺԸ · 27 · ՀՠՈՒ · Դ · 21 ·

Ի ԵՄ · Ժՠ · 11 · 12 · ՂՓ · 5 · 6 · ԵՂԿ · ՐՆ · 21 · ՆՄՈՒ · Ի · 14, 15 ·

Ժ ԵՐԵՄ · Լ · 22 · Յ — · 1, 33 · ԳԼ · ԺԹ · 9 ·

Ի ԵՐԵՄ · Դ · 2 ·

Լ ԱՆԴ · Ր · 4 ·

Ի ԵՁՐ · Ե · 1 · 2 ·

Ժ ԱՆԴ · Ր · 18 ·

Ի ԱՆԴ · — · 6 · 9 · 10 · Ր · 16 ·

ՀՐ ԱՐՆ · ԺԵ · 5 ·

Ն ՈՒՈՒ · Ր · 21, 22 · ՅՈՒԼ · Ր · 22 · ԱՆԴ · Ե · 19 ·

Ղ ՍԱՂ · Կ · 6 ·

Ե ՏՆ ԱՆԴ · — · 10 ·

Ի ԵՇԵՄ · ԽՐ · 18 ·

Յ ԾՆ · ԺՐ · 2 · ՀՈՒԼԻ · Դ · 11 · 12 · ԵՄ · ԺՐ · 24 · 25 · ՕՓՓ · Գ · 23 ·

Ն ՀՊՐ 9 ·

Լ ԵՐԵՄ · Լ — · 23 ·

— · ՈՒՆ · ՒՁ · 16 · ԳԼ · — · 6 ·

*բնակիմ , ու Երուսաղէմը՝ Ծ ճշմարտութեան քաղաք , և Է լերան Տէրոջը լեռը՝ Ընդ սրբոյ լեռնէն ։

4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Է Երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկներ ու պառաւ կիներ պիտի նստին , որ օրերու շատութենէն ամէն մէկուն

5 ձեռքը ցուպ պիտի բռնէ . Եւ քաղաքին հրապարակները՝ տղաքներով ու աղջիկներով պիտի լեցուին , որոնք անոր հրապարակներուն մէջը պիտի խաղան ։

6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Թէ որ ան օրերը՝ աս ժողովուրդին մնացորդին աչացը՝ սՒԻայ դժուար երևնայ , Ը միթէ իմ աչերուս ալ դժուար պիտի երևնայ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի ԱՀա իմ ժողովուրդս արևելեան երկրէն , ու արևմտեան երկրէն պի-

8 տի փրկեմ . Եւ զանոնք պիտի բերեմ , ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին . Ժ և անոնք իմ ժողովուրդ պիտի ըլլան . Ես ալ Է ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ը Ձեր ձեռքերը թող ուժովնան , ով դուք՝ որ աս օրերս կը լսէք աս խօսքերը Ի ան մարգարէներուն բերնէն , որոնք Ի զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկութեան՝ ու տաճարին նո-

10 րոգութեան օրը Խօսեցան ։ Քանզի ան օրերէն առաջ՝ Լմարդու համար վարձք չկար , ու անասունի համար վարձք չկար . և նեղութեան պատճառաւ Հելլողին ու մտնողին խաղաղութիւն չկար . քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ

11 Էի ։ Բայց հիմա աս ժողովրդեանս մնացորդին՝ առ չօրերուն պէս պիտի չըլլամ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։

12 Ի Քանզի հունտը խաղաղութիւն պիտի տայ , ու Ը երկիրը իր բերքը պիտի տայ , ու Է երկինքը իր ցօզը պիտի տայ . և աս ամէն բաները աս ժողովրդեանս մնացորդին ժառանգել

13 պիտի տամ ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ ինչպէս որ դուք Ի ազգերու մէջ անէծք եղաք , ով Յուդայի տունը ու Իսրայէլի տունը , այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ , ու Ժ օրհնութիւն պիտի ըլլաք . մի վախնաք , Ն ձեր ձեռքերը թող ուժովնան ։

14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ը ինչպէս որ ձեզի չարիք բնելու դիտաւորութիւն ըրի , երբոր ձեր հայրերը զիս սրդողցուցին , կ՚ըսէ

15 զօրաց Տէրը , ու չդղջայի , Ընդ-

*պէս ալ դարձայ , ու աս օրերը Երուսաղէմին , ու Յուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն ը-

16 րի . մի վախնաք ։ Ձեր ընելու բաները ասոնք են . Ը ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկդիդ իր ընկերին հետ . ձեր դռներուն մէջ արդարութեամբ և խաղաղու-

17 թեամբ դատաստան տեսէք . Դ Ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ . և Ծսուտ երդումը մի՛ սիրէք . վասն զի ես աս բոլոր բաները կ՚ատեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը

19 ինծի եղաւ , ըսելով՝ . Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . — Չորրորդ — ՚ՀՈՒՆ ամսո , — ու հինգերորդին ամսո , Հու եօթներորդին ամսո , — և տասներորդին ամսո՝ Յուդայի տանը ը ցնծութիւն և ուրախութիւն , ու ինդարից տօներ պիտի ըլլան . ՅՈՒսուր ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէք ։

20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դարձեալ ժողովուրդներ , ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան .

21 Ու մէկուն բնակիչները մէկային պիտի երթան , ու ըսեն . — Եկէք Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու , և զօրաց Տէրը փնտուելու երթանք .

22 Ես ալ պիտի երթամ ։ Ու Է շատ ժողովուրդներ , և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փընտրելու , ու Տէրոջը առջևը ա-

23 զօթք ընելու պիտի գան ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ան օրերը՝ ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ՝ Հեղ-ՀԷՆԷԶ պիտի բռնեն , այսինքն՝ Հրեայ եղող մարդուն բռանցքը պիտի բռնեն , ու ըսեն . Ձեզի հետ երթանք . քանզի լսեցինք ՚որ Աստուած ձեզի հետ է ։

Գ Լ · Թ

1 Աստուած իր եկեղեցին կը պաշտպանէ ։ 9 Սիոնը կը յորդորուի որ Եբրէոսոսի դալստեան , ու անոր խաղաղարար թագաւորութեանը վրայով ուրախանայ ։ 12 Աստուծոյ խոստմանդրնէր յաջողութիւն տալու և պաշտպանութիւն ընելու վրայով ։

1 Հայրարի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է , ու — Դամասկոսի վրայ պիտի հանկչի . (քանզի Տէրոջը աչքը մարդու , ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն է

2 Նայէ .) Ու Բ Եմաթին ալ անոր սահմանակից է , նաև Տիւրոսը ու Սիդոնը՝ թէև շատ Ի մաստուն են ։

3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց չինեց , ու Հարծաթը՝ հողի պէս , և ըուտ ոսկին փողոցներուն ցեխի պէս պի-

4 տի . Ահա Ի Տէրը զանիկայ պիտի քշէ , և ծովուն մէջ ուժը-

Ն · Փ · ՂՓ · 518

Է ԴԼ · Ե · 9 · ՀՊՐ 19 · Ե · ՓԵ · Դ · 25 ·

Դ ՆՀՈՍ · Գ · 29 · ԳԼ · Ե · 10 ·

Է ԴԼ · Ն · 3 · 4 ·

— ԵՐԵՄ · ԽՐ · 6 · 7 ·

— ԵՐԵՄ · ԽՐ · 12 · 13 · ԳԼ Կ · 3 · 5 ·

Է Գ ԹՈՒՔ · ԻՆ · 25 · Ե · ԲՐՄ · ԽՈ · 1 · 2 ·

— ԵՐԵՄ · ԽՐ · 4 ·

Ր ԵՍՒ · Ր · 17 · Ե — · 10 ·

Յ ՀՊՐ 16 ·

— Ես · Ր · 3 · ՄԻՔ · Դ · 1 · 2 ·

Ֆ ԵՍ · Կ · 3 · ՃՃ · ԻՀ · 23 ·

Ֆ ԵՍ · Դ · 6 · Գ · 1 ·

ՕՄԿՈՐ ԺԳ · 25 ·

ԻՐԵ 587

— ԱՄՈՍ · Ա · 3 ·

Բ ԵՐԵՄ · ԽԹ · 23 ·

Ֆ ԵՍ · ԻԳ · ԵԶԿ · ԻԳ · ԻԵ · ԻՐ · ԱՄՈՍ · — · 9 ·

Ա ԵԶԿ · ԻԸ · 21 ·

Ե ԵԶԿ · ԻԸ · 3 · ՃՃ ·

Ձ ՅՈՐ · ԻԵ · 16 · ԵԶԿ · ԻՐ · 4 · 5 ·

Ե ԵՍ · ԻԳ · 1 ·

Ը ԵԶԿ · ԻՀ · 17 ·

Ն · ք · գՀ · Իրէ 587

եան պիտի պարսիկ · ու անիկայ կրակով պիտի ապառն ։

5 Ե Ա կաղաղները պիտի ահանկ , ու պիտի վանեսայ . գազան ալ , ու մեծապէս պիտի տապտալի ։ Ա կ-կարծեն ալ . քանդի իր յոյսը *պատրաստ պիտի ելլէ" · և գազանին թագաւորը պիտի կորսուի . ու Ա կա-

6 զնեը պիտի չդնակու ի · Եւ ֆԱզոլտոսի մէջ †օտարազգի պիտի բնակի . ու Փղշտացւոց Հպարտութիւնը պիտի վերջանի ։

7 Նը պիտի ՋՆՀմ · Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն , ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն միջէն պիտի վերջնեմ · ու մնացորդը անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ , և Յուդայի մէջ հազարապետի պէս , ու Ա կկարոնը՝ Յեբուսացիին պէս պիտի ըլլայ ։

8 Եւ անցնող ու գարձող զօրքին պատճառաւ՝ Ի մ տանս բոլորտիքը պիտի բանակիմ , ու Ա մ ի մն ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի . քանդի հիմա Ի մ աչքերովս տեսայ ։

9 Ֆ Մեծապէս ուրախացիր , օվ Սիոնի աղջիկ · յնծութեամբ ազաղակէ , օվ Երուսաղէմի աղջիկ · ահա Ի նչ Թագաւորդ քեզի կու գայ , անիկայ արդար ու փրկիչ է . հեղ է , ու իշու վրայ հեծած , ու իշուս ձագի ւանակի վրայ ։ 10 և իշու ձագի ւանակի վրայ ։ Ու Եփրեմէն հեռացը , ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ՋՆՀմ . ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի . և ազգերուն Խաղաղութիւն պիտի խօսի . ու անոր իշխանութիւնը Ե ծովէն մինչև ծովը , ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի

11 ըլլայ ։ Ես քեզի — ըսի , քու ուխտիդ արիւնովը քու ֆկերնէրդ Ջուր չունեցող դուբէին հանեցի ։

12 Ամրոցը դարձէք ֆ ով յուսոյ գերիներ . ևս այսօր ալ կը ծանուցանեմ , որ բերկի կրկնապատիկ հա-

13 տուցեմ պիտի•ընեմ . Վասն զի Յուդան ինձի համար ազեղի եղէ պիտի լարեմ , — Եփրեմը ‡նետի պէս պիտի դնեմ՝ և քու որդիդ՝ ով Սիոն , Յունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ , ու քեզ զօրաւորին սուրի պէս պիտի ընեմ ։

14 Նե Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ . ու Ե անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ , և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցընէ , ու Ե հարաւային մրրիկներով պիտի քա-

15 լէ ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ . և անոնք բնակիչը պիտի բնեն , ու ‖ պարսաքարերու վրայ՝ պիտի կոխեն , և պիտի խմեն — գինովի պէս պիտի ազազակեն . ու անոնք եաստի պէս՝ սեղանին

անկիւնները պէս պիտի լեցուին ։

16 Նե ան օրը՝ անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը Հօտին պէս պիտի փրկէ . քանզի անոնք երկրի վրայ Ե թագի բարերու նե-

17 պիտի բարձրանան ։ Քանզի Ո՞անոր բարութիւնը , ու գեղեցկութիւնը ինչ մեծ է . Ցգուրնէր երիտասարդները , ու քաղցուն՝ կոյսերը պիտի մեծցընէ ։

Գ Լ · ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ զԱստուած փնտռել և ոչ թէ կուռքերը , 5 ցցնելով թէ ինչպէս որ մեզ Համար իր ժողովուրդը պատժեց , այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ , ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձնէ ։

1 — Լ սարի անձրևին ժամանակը Ի Տ-րոջմէ Հանձրև՝ խնդրեցէք · Տէրը Ի փայլակները պիտի ընէ , և ա-նոնց առատ անձրև պիտի տայ , — ամէն մկուն ադարակին խոտը ։

2 Քանզի Ի թերափիմները Ե ունայնութիւն խօսեցան , ու դուշակութիւն ընողները ստութիւն տեսան , և սուտ երազներ զրուցեցին . Ի պարապ փութարութիւն տուին . ա-նոր Համար Հօտերնիս պէս չունեցին . Ե Հովիւ չըլլալուն Համար տապնա-

3 պեցան ։ Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ , Ց ու նա-խաղներուն պյղելութիւն պիտի ընեմ . քանզի զօրաց Տէրը Ի իր Հօտին՝ Յուդայի տանը պյղելութիւն բրաւ , և զանոնք՝ իր պատերազմի մէջ Ձ Ի Ե դեղեցիկ ձիին պէս պի-

4 տի ընէ ։ § Ընկիւնը անկ՝ Երեւոը անկ" պատերազմի աղեղը անկ՝ ամէն զօրապետ մկտեղ անկ պի-

5 տի ելլէ . Ու ա Ե ի զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան , որ պատերազմի մէջ Ե Ց Ե ի փողոցներուն ցեխին մէջը կը կոխեն . ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն . քանզի Տէրը ա-նոնց Հետ է . ու ձիերու վրայ Նստո-

6 նողները պիտի ամչնան ։ Նե Յուդայի տունը պիտի զօրացնեմ , ու Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ , և Ի զանոնք Ե Ր Ե ի պիտի բնակեցնեմ , քանզի Ի անոնց ողորմելոյ . ու ա-նոնք — Ն Ե Ե ի պիտի ըլլան , որպէս թէ զանոնք երեւք ձգած չէի . քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես

7 եմ , ու Ի անոնց պիտի լսեմ ։ Ու Եփրեմը զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ , և անոնց Ի սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ դինիով . անոնց սըզաբներն ալ պիտի տեսնեն , ու պիտի ուրախանան . անոնց սիրտը

8 Տէրոջմով պիտի յնծայ ։ Ի Անոնց պիտի սուլեմ , ու զանոնք պիտի ժողվեմ . ինչու որ զանոնք փրկեցի . Հու անոնք պիտի չատնան , ինչպէս

9 որ չատ եին ։ Թէև զանոնք ժողո-

Ն · ք · գՀ · Իրէ 587

Ե Ե · կր · 3 ։ Մաղ · գ · 17 ։ = Սաղ · ը · 19 ։

Ց Յովել · գ · 18 ։ Ամով · թ 13 ։

– Յոր · իԹ · 23 ։ Յովէլ · ր · 23 ։

Ֆ Երեմ · ժգ · 22 ։

Ֆ ՐՕր · ժա · 14 ։

= Երեմ · ժ · 13 ։

Ի Դատ · ժէ · 5 ։

Ե Երեմ · ժ · 5 ։ Ամ · ը 18 ։

Ի Յոր ժգ · 4 ։

Ը Եզեկ · ԼԶ · 5 ։

Ֆ Եզեկ · ԼԶ · 17 ։

ֆ Ղե · ա · 65 ։

§ Կ–՛ Ի՛ · Խնդրէ անկ՝ պիտաորը անկ՝

Ի Եռ · իր · 22 ։

Ե Սաղ · ԺԸ · 42 ։

Ի Երեմ · գ · 19 ։ Եզեկ · լԸ · 21 ։

Ֆ Ովս · ա · 7 ։

Ի Գե · ժգ · 9 ։

= Սաղ · ՀԹ · 15 ։ Գե · Թ · 15 ։

Յ Եռ · ե · 26 ։

Ե Եռ · իԹ · 19 ։ Եզեկ · լգ · 35 ։

Ն · Ք · ԴԿ · Իրր 587

զրՕր · Լ · 1 ։

ՃԵս · ԺԳ · 11 · 16։ ՈՎս · ԺԳ · 11 ։

ՅԵս · ԽԹ · 20 ։

ՆԵս · Ժ · 15 · 16 ։

* Կ՚ամ՚ Նեզութեամբ

ԼԵս · Ժ · 25 ։

՞ Եգիպ · Լ · 13 ։

ԼՄիք · Գ · 5 ։

վուրդներու մէջ ցանեմ , սակայն հեռաւոր տեղուանք զիս պիտի յիշեն , և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին , ու ետ պիտի դառնան ։

10 Եւ Ցզանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձընեմ . ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ , և զանոնք Գաղաադու երկիրը , ու Լիբանանը պիտի բերեմ . ու անոնց համար յԲ---ոն տեղ պիտի չգտնւի ։

11 Նաւի ։ Ու Ծովէն Նեղութիւն պիտի անցնի , ու Ծովուն ալիքները պիտի զարնէ . ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին , և Ասորեստանին հպարտութիւնը պիտի իջնէ , ու ՞Եգիպտոսին գաւազանը պիտի վերցուի ։ Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ , ու անոր անունովը պիտի պտըտին , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Երուսաղէմի կործանումը ։ 3 Աստուած կը խնայէ ընտրեալներուն , ու մնացածները կը մերժէ ։ 10 Քրիստոսի մերժուելովը Գենեզկացիները և Կապրու գաւազանները կը կոտրուին ։ 15 Ցիմար Հովիւին օրինակը ու անէնքը ։

1 Բացիր դռներդ , ով Լիբանան , ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ ։

2 Մայր ծառը թող ողբայ , քանզի եղևինը ինկաւ . վասն զի ազնուականները կողոպտուեցան . Բասանի նու կաղինները թող ողբան , քանզի ՞անմատչելի անտառը †կտրուեցաւ ։

3 Ձայն Հովիւներուն ողբալուն ձայնը Ի Լ---է . քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ . առիւծներու մռնչելուն ձայնը Ի Լ---է . քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ ։

4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ՚ըսէ . Իմորթուելու ոչխարները ա-

5 րածէ . Զանոնք՝ որ ծախու առնողները կը մորթեն , ու չյանցաւոր չեն սեպուիր . և զանոնք ծախողները Տ կ՚ըսեն . Տէրը օրհնեալ ըլլայ , որ հարստացայ . ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չու-

6 նին ։ Քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ , կ՚ըսէ Տէրը . մանաւանդ՝ ահա ես ա-մէն մարդը իր ընկերին ձեռքը , ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը պիտի զարնեն . և անոնց ձեռքէն պիտի չկրկեմ ։

7 Ու Ե մորթուելու ոչխարները՝ այո՛ չՀօտին խեղճերը արածելի ։ Ու ինծի երկու գաւազան առի , մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն , ու մէկալին անունը՝ Կապեր գրի , և

8 ոչխարները արածելի ։ Ու Ե մէկ ամսուան մէջ իրեք հովիւ կոտրեցի . քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ . և անոնց հոգին ալ ինծմէ

9 զզուեցաւ ։ Ու ըսի . Ձեզ պիտի չհովուեմ , ը մեռնողը թող մեռնի , ու կոտրուողը թող կոտրուի , և մնացածները թող իրարու մ՚ը

10 ուտեն ։ Ու Գեղեցկութիւնն ի-Լ---ն գաւազանս առի , և զանիկայ կոտրեցի , որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ըրած ուխտս

11 աւրեմ . Ու նոյն օրը աւրեցաւ . և ինծի սպասող Ր Հօտին խեղճերը հաստատ դիտցան որ ասիկայ Տէրոջը խօսքն է ։

12 Ու անոնց ըսի . Թէ որ ձեր աչքերուն Ճաշը կ՚երևնայ , իմ վարձքս տուէք , ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք . ու Ծ իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթ կշռեցին ։

13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Զանիկայ Է Ւրբուտին նետէ . ասիկայ վայելուչ գին մըն է , որ՚ անոնք ինծի համար կարեցին . ու երեսուն արծաթը առի , և զանիկայ Տէրոջը

14 տունը՝ Ւրբուտին նետեցի ։ Ետքը կապեր Ի Լ---է մէկալ գաւազանս կոտրեցի , որ Ցուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աւրեմ ։

15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Ւ-քեզի նորէն յիմար հովիւի գործիքներ

16 առ . Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ . անիկայ կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ , ցրուածը պիտի չփնտռէ . և կոտրածը պիտի չբժշկէ , ՚՚ողջ պիտի չնուագեցնէ . հապա գեբերուն միսը պիտի ուտէ , ու անոնց կճղակները

17 պիտի խորտակէ ։ Է վա՛յ ունայնութեան հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու . անոր բազուկին վրայ , ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ . անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ , ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ Թէ՛ Երուսաղէմ որ-բեցութեան բաժակ մը , 3 և ծանր քար մը պիտի ըլլայ իր թշնամիներուն ։ 6 Ցուդային յաղթանակաւ գերեզմանթիւը ։ 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը ։

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը ։ ՞Երկինքը տարածող , ու երկիրը հիմնարկող , ու Ե մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղ-

2 ծող Տէրը կ՚ըսէ . Ահա ես Երուսաղէմը՝ բոլոր շրջակայ ազգերուն Է թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ . նաև Ցուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ՝ Երուսաղէմի պաշարման ա-

3 տենը ։ Եւ պիտի ըլլայ որ Տան որը Երուսաղէմի՝ բոլոր ժողովուրդներուն Ե ծանր քար պիտի ը-

Ն · Ք · ԴԿ · Իրր 587

Ը Երեմ · ԺԸ · 2 · Խգ · 11 ։

ՄՍոփ · Գ · 12 · Հիր 7 ։

Ծ Մատ · ԻԶ · 15 ։

Է Մատ · ԻԷ · 9 · 12 ։

‡ Կ՚ամ՚ դառնաւտութը

Ե Զեք · 2 · 3 · 4 ։

Ի Երեմ · ԻԳ · 1 ։ Եզեկ · ՀԳ · 2 · ՅՕՆ · Ժ · 12 · 13 ։

— Ես · ԽԵ · 5 ։ Խգ · 24 ։ Ամ · 12 · 18 ։ Լուկ · 13 ։

Բ Թես · Ժգ · 22 ։ Ժող · Ժբ · 7 ։ Ես · ՃԼ · 16 ։ Երբ · Ժբ · 9 ։

Գ Ես · Ծա · 17 · 22 · 23 ։

Ռ Հիր 4 · 6 · 8 ։ 9 · 11 ։ Գլ · Ժգ · 1 ։ Ժգ · 4 · 6 · 8 · 9 · 13 ։

Է Մատ · Լա · 44 ։

ՆՀ. ՀԲ. ՀԲԲ 587

Նեմ. Ամէն անոնք որ անով կը բեռնաւորուին, բոլորովին պիտի կոտրին, թէեւ երկրիս բոլոր աղ-
4 գերը անոր վրայ ժողովուին։ Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, Ղամէն ձին սոսկումով պիտի զարնեմ, ու ա-նոր հեծեալը ապշութեամբ. և Ցուդայի տանը վրայ աչքերս պի-տի բանամ, ու ժողովուրդնե-րուն բոլոր ձիերը կուրութեամբ
5 պիտի զարնեմ։ Եւ Ցուդայի հազարապետները իրենց սրտին մէջ պիտի ըսեն. Երուսաղէմի բնա-կիչները *մեր զօրութիւնն են զօ-րաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստուծոյ
6 վը։ Ան օրը Ցուդայի հազարա-պետները է կրակի վառարանի պէս պիտի ընեմ՝ փայտերու մէջ, ու կրակի ջահի պէս՝ որաներու մէջ. և անոնք աջ կողմին ու ձախ կող-մին բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն. և դարձեալ Երու-սաղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ
7 պիտի բնակուի։ Եւ Տէրը նախ Ցուդային վրանները պիտի փրկէ, որպէս զի Դաւիթին տանը պար-ծանքը, ու Երուսաղէմի բնակիչ-ներուն պարծանքը՝ Ցուդայի վրայ
8 չհպարտանայ։ Ան օրը Տէրը Ե-րուսաղէմի բնակիչներուն պաշտ-պանութիւն պիտի ընէ. ու անոնց մէջը տկար եղողը՝ ան օրը Դաւի-թին պէս պիտի ըլլայ. և Դաւիթին տունը՝ Աստուծոյ պէս, Տէրոջը հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
9 առջեւը։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը՝ բնաջինջ ընելու եւսէ պի-
10 տի ըլլամ։ Եւ Դաւիթին տանը վրայ, ու Երուսաղէմի բնակիչնե-րուն վրայ՝ շնորհաց և աղօթից հո-գին պիտի թափեմ, և անոնք էին-ձի իրենց խոցածին պիտի նային. ու անոր վրայ՝ Նմկ հատիկ զաւակի վրայ ողբալու պէս՝ պիտի ողբան, ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին։
11 Ան օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ, Մակեդովի դաշտին մէջ Ադադ Ռեմոնին ողբին պէս.
12 ու երկիրը պիտի ողբայ, ամէն մէկ ազգատոհմը առանձին. Դաւիթին տանը ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիներնին առանձին. Նա-թանին տանը ազգատոհմը առան-ձին ու անոնց կիներնին առան-
13 ձին. Ղևիին տանը ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիներնին ա-ռանձին. Սեմէիին ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիներնին ա-
14 ռանձին. Բոլոր մնացած ազգա-տոհմներուն ամէն մէկը առանձին, ու անոնց կիներնին առանձին.

ԳԼ. ԺԴ

1 Երուսաղէմին մարբուքեանը համար որոշուած աղբիւրը՝ 2 որով անիկայ կռապաշտութենէ ու սուտ մարգարէութիւններէ պիտի մաք-րուէր։ 7 Քրիստոսի մահը, ու ժողովուրդին երրորդ մասին փորձութիւնը։

1 Յ-Ի՛ն օրը Դաւիթի տանը ու Երու-սաղէմի բնակիչներուն Բաց-ցուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ, մեղքի համար ու պղծութեան հա-
2 մար։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը, Հկուռքերուն անունները երկրէն պիտի ջնջեմ, ու ալ չյիշուին. և ա-նոնց մարգարէները, ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցնեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ երբոր մէկ մարդ մը անկէ ետև մարգարէութիւն ընէ, զանիկայ ծնանող Հայրը ու մայրը անոր պիտի ըսեն. Չապրիս. քան-զի Տէրոջը անունովը սուտ խօսե-ցար. և անոր մարգարէութիւն ըրած ատենը՝ զանիկայ ծնանող Հայրը ու մայրը Հ զանիկայ պիտի
4 խոցեն։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ մարգարէները՝ մարգարէութիւն ըրած ատենին պիտի ամչնան, ամէն մէկը իր տեսիլքէն, ու խա-բելու համար՝ մազոտ վերարկու
5 պիտի չհագնին։ ԸհՈ՛չ-չէ՛, Հնէ պիտի ըսէ. Ես մարգարէ չեմ. ես երկրագործ մարդ եմ. քանզի իմ մանկութենէս՝ ի վեր Հզէս
6 ստացուածքներու վրայ դրին՝։ Եւ անոր պիտի ըսուի. Ձեռքերուդ մէջ ասվերքերը՝ ինչ են. ու անիկայ պիտի ըսէ. Անոնք իմ բա-րեկամներուս տանը մէջ ընդունած
7 վերքերս են։ Նրմէ՛ն սուր՝ Հիմ Հո-վիւիս վրայ, ու Հիմ ընկերս եղող մարդուն վրայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. Հհովիւը զարկ, ու ոչխարները ցը-րուին. ու իմ ձեռքս Հպզտինկնե-
8 րուն վրայ դարձնեմ։ Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ'ըսէ Տէրը՝ որ երկու մասը պիտի կորուի, ու պիտի մեռնի, Հ ու երրորդ մասը պի-
9 տի մնայ անոր մէջը։ Եւ ան երրորդ մասը Հ կրակէ պիտի անցընեմ, ու Հզանոնք պիտի զտեմ, ինչպես որ արծաթը կը զտուի, և զանոնք պիտի փորձեմ, ինչպես որ ոսկին կը փորձուի. Հանոնք իմ անունս պիտի կանչեն, ու ես անոնց պա-տասխան պիտի տամ. Ես պիտի ըսեմ Թէ Ընիկայ իմ ժողովուրդս է. անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի ըսեն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Երուսաղէմը կործանողներուն կործանումը։ 4 Քրիստոսի գալուստը, ու անոր թագաւորու-

ՆՀ. ՀԲ. ՀԲԲ 587

ա ԳՀ. ԺԲ. 8։
Բ ԵԶԵՐ. Թ. 14։ ա ՊԵՏ. ա. 19։ ՑԱՅՍ. ա. 5։
Գ ԵՀ. ԻԳ. 13։ ՅԵՍ. ԻԳ. 7։ ՍԱՂ. ԺԲ. 4։ ԵԶԿԵ. Ը. 13։ ՈՎԴ. Բ. 17։ ՄԻՔ. Ե. 13։ 14։
Դ Բ ՊԵՏ. Բ. 1։

Ե Բ ՕՐ. Ժ Գ. 6։ 8։ ԺԲ. 20։
Զ ՄԻՔ. Գ. 6։ 7։

Է Գ ԹԱԳ. ա. 8։ Ե. Բ. 2։ ՄԱԹ. Գ. 4։
Ը ՅՄԻ. Է. 14։
† Կ—Տ՛ մարդ մը գես սուտ ցաս։

Ի ԵՍ. ԽՅ. 11։ ԵԶԿԵ. Լ Դ. 23։
Ժ ՅՕՎ. Ժ. 30։ ԺԳ. 10։ 11։ ՓԻԼ. Բ. 6։
Ի ՄԱԹ. ԻԶ. 31։ ՄԱՐ. ԺԳ. 27։
Լ ՄԱԹ. ԺԲ. 10։ 14։ ՂՈՒ. ԺԲ. 32։
Խ ՀՈՎ. Ժա. 5։
Ծ ԵՍ. ԽԲ. 10։
Կ ԳՈՐ. Բ. 37։
Հ Գ ԹԱԳ. ԻԳ. 29։ Բ ՄԿ. Ւ Ե. 24։
Ձ ՄԱԹ. ԻԳ. 30։ ՑԱՅՍ. ա. 7։
Ղ ԲՐ ԹԱԳ. Ը. 14։ ՂՈ. Գ. 31։

Ն. ք. գք. իբր 587

թնանը շնորհներէրը ։ 12 Երուսաղէմի թնա-
միներուն վրայ դալու հարուածը ։ 16 Մնա-
ցորդը Տէրոջը պիտի դառնայ , 20 ու անոնց
բոլոր կարաւխները սուրբ պիտի սեպուին ։

– Ես. ժգ. 9։ Ցովել. բ. 31 ։ Փոր. բ. 20 ։
Բ Ցովել. գ. 2 ։
ՖԵս. ժգ. 16։

1 Լ՚ՀԱ – Տէրոջը օրը կու գայ , և քու
աւարդ քու մէջդ պիտի բաժ-
2 նուի ։ Քանզի Ե՛ս ըլլալ ազգերը պա-
տերազմի համար Երուսաղէմի վրայ
պիտի ժողվեմ . և քաղաքը պիտի
առնուի , ու տուները պիտի կո-
ղոպտուին , և կիները պիտի
պղծուին , ու քաղաքին կէսը գե-
րութեան պիտի ելլէ . բայց ժողո-
վուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի
3 չկորի ։ Եւ Տէրը պիտի ելլէ , ու
ան ազգերուն հետ պիտի պատե-
րազմի , ինչպէս որ պատերազմին
4 օրը պատերազմեցաւ ։ Եւ ան օ-
րը՝ անոր ոտքերը՝ Ձիթենեաց լե-
ռանը վրայ պիտի կայնին , որ
Երուսաղէմին առջևն է՝ դէպ՚ի ա-
րևելք . ու Ձիթենեաց լեռը՝ դէպ
՚ի արևելք ու դէպ՚ի արևմուտք՝
կէսէն պիտի պատուի . ահա խիստ
մեծ ձոր պիտ ըլլայ . և լեռանը կէ-
սը դէպ՚ի հիւսիս , ու կէսը դէպ՚ի
5 հարաւ պիտի քաշուի ։ Եւ դուք
լեռներուն ձորը պիտի փախչիք .
քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ազալ
պիտի հասնի . ու պիտի փախչիք ,
ինչպէս որ Երկրաշարժէն փախաք՝
Յուդայի թագաւորին Ոզիային օ-
րերը . և իմ Տէր Աստուածս պիտի
գայ . Երկոր սուրբերը քու հետդ
6 Դէտէ ըլլան ։ Եւ պիտի ըլլայ որ
ան օրը՝ *լոյսը պայծառ կամ աղօտ
7 պիտի չըլլայ՚՚ ։ Ու անիկայ՝ ՏԷրոջ-
ջը յայտնի Է օր մը՝ ո՛չ ցորեկ , ու
ոչ գիշեր պիտի ըլլայ . սակայն ժա-
մին կոյեան ժամանակը լոյս պիտի ըլ-
8 լայ ։ Եւ ան օրը՝ Երուսաղէմէն
կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն . կէսը
դէպ՚ի Արևելեան ծովը , ու կէսը
դէպ՚ի արևմտեան ծովը . ամառ-
9 ու ձմեռ ՚ՆԿԷս պիտի ըլլայ ։ Եւ
Տէրը բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր
պիտի ըլլայ . ան օրը Տէրը մէկ՝
ու անոր անունը մէկ պիտի ըլլայ ։
10 Բոլոր երկիրը Գաբայէն մինչև Ռեմոն , Ե-
րուսաղէմին հարաւային կողմը , ու
պիտի բարձրանայ , ու հիր տեղը
պիտի բնակուի , Բենիամինի դռնէն
մինչև Առաջին դրանը տեղը՝ մինչև
Անկեանց դուռը , Նու Անանայէլի
աշտարակէն մինչև Թագաւորին
11 հնձանները ։ Եւ հոն պիտի բնակին ,
ու հան Ջմկյմէն ալ նզովք պիտի
չըլլայ . հու Երուսաղէմը ապահո-
վութեամբ պիտի բնակուի ։

Ն. ք. գք. իբր 587

ՖԵրեմ. իգ. 6 ։

12 Եւ ասիկա պիտի ըլլայ ան հարուա-
ծը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն
ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի
դէմ պատերազմէցան . ոտքի վրայ
կայնած ատեննին՝ անոնց մարմինը
պիտի հալի , ու անոնց աչքերը՝
իրենց խորշերուն մէջը պիտի հալին ,
և անոնց լեզուն՝ իրենց բերնին մէջը
13 պիտի հալի ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝
ան օրը անոնց մէջը Մեծ խռովու-
թիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ , և ամէն
մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բըռ-
նէ . ու անոր ձեռքը իր ընկերին
14 ձեռքին դէմ պիտի վերցուի ։ Եւ
Յուդան ալ Երուսաղէմի հետ մէջ պի-
տի պատերազմի . Նու բոլոր շրջա-
կայ ազգերուն ստացուածքը՝ ոսկի ,
ու արծաթ , ու հանդերձներ՝ մեծ
առատութեամբ հան պիտի ժողո-
15 վուի ։ Նեւ ձիին , ջորիին , ուղ-
տին , ու իշուն , և ան բանակնե-
րուն մէջի բոլոր անասուններուն
հարուածը՝ նայն հարուածին պէս
16 պիտի ըլլայ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ
եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացոր-
դը՝ ան առներ տարիէ տարի թա-
գաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպա-
դութիւն ընելու , և Նտաղաւարա-
հարաց տօնը կատարելու պիտի ել-
17 լեն ։ Ոու երկրի ազգատոհմներէն
ով որ Երուսաղէմ չելլէ թագաւո-
րին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագու-
թիւն ընելու , անոր վրայ անձրև
18 պիտի չըլլայ ։ Եւ թէ որ Եգիպ-
տացւոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ ,
(Նոր անոնք ՚ՆՁՐԱ չունենին ,) ՚ՆՈՒՆ
Վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը ,
որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգե-
րը՝ որոնք տաղաւարահարաց տօնը
19 կատարելու չեն ելլեր ։ Ասիկայ
պիտի ըլլայ Եգիպտոսին պատիժը , և
տաղաւարահարաց տօնը կատարելու
չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը ։
20 Ան օրը ձիերուն սանձի զարդե-
րուն վրայ՝ – ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒՈՒՆ
պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը տանը մէջի
կաթսաները՝ սեղանին առջևի կոն-
21 քերուն պէս պիտի ըլլան ։ Ու Ե-
րուսաղէմի մէջ , և Յուդայի մէջ
ամէն կաթսայ՝ զօրաց Տէրոջը սուրբ
պիտի ըլլայ . և ամէն զոհ ընողները
պիտի գան , ու անոնցմէ պիտի առ-
նեն , ու անոնց մէջը պիտի եփեն .
և ան օրը Ջ՚կյմէն ալ *զօրաց Տէրո-
ջը տանը մէջ Վաճառական պիտի
չըլլայ ։

– Ես. ժգ. 9։ Ցովել. բ. 31 ։ Փոր. բ. 20 ։
Բ Ցովել. գ. 2 ։
ՖԵս. ժգ. 16։

Ր Տ՚ԻՍ Եզեկ. ժա. 23 ։

Ե Ա՚Մ. ա. 1 ։
իբր 787
Ղ Մ՚ատ. ժգ. 27 ։ իդ. 30 ։ 31 ։ իե. 31 ։ Ցուդ. 14 ։
Ե Ցովել. գ. 11 ։
* Կ՚ՍՏ՚ Լոյս պիտի չըլլայ , հապա ցուրտ և սառ ։

ԸՄատ. իդ. 36 ։
Ի Ցայտ իբ. 5 ։
ԺԵս. Լ. 26 ։ կ. 19 , 20 ։ Ցայտ. իա. 23 ։
Է Եզեկ. խէ. 1 ։ Ցովել. գ. 18 ։ Ցայտ. իբ. 1 ։
Լ Ցովել. բ. 20 ։
Ի Դան . ՚ր. 44 ։ Ցայտ. ժա. 15 ։
Ե Եփե . գ. 5 , 6 ։
Ի Ես. խ. 4 ։
Հ Գլ. ժբ. 6 ։
Ն Նէեմ. գ. 1 ։ ժբ. 30 ։ Երեմ. լա. 38 ։
Ղ Երեմ. լա. 40 ։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂՔԻՒՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մատաքիա կը գանդատի Իսրայէլին ապերախտութեանը, 6 անկրօնասիրութեանը, 12 և պղծութեանը համար։

1 Պաղաքիային ձեռքովը Իսրայէլին Եղբօջը խօսքին
2 պատգամը։ Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը. ու դուք՝ Մեզ ինչո՞վ սիրեցիր՝ կ'ըսէք։ Մի՞թէ Եսաւը Յակոբին եղբայրը չէր, կ'ըսէ Տէ-
3 րը, ու Յակոբը սիրեցի, Բայց Եսաւըատեցի. և անոր լեռները՝ ամայութեան, ու անոր ժառանգութիւնը՝ անապատի *բնակու-
4 թեան դարձուցի՚։ Թէ որ Եդովմը ըսէ Թէ՝ Կործանեցանք, բայց պիտի դառնանք, ու աւերակները չինենք, զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անոնք պիտի չինեն, բայց ես պիտի փլցնեմ. և անոնք պիտի կոչուին՝ Անօրէնութեան սահման, ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը
5 յաւիտեան բարկացեր է։ Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք. Տէրը Իսրայէլի †սահմանէն անդին՚ փառաւորուի։
6 Տղան Տիր հօրը, ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ. Ի՞թէ որ ես հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ւր է, ու Թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը ո՞ւր է, կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը, ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք. ԵՒ դուք կ'ըսէք. Քու անունդ ի՞նչ բանով
7 անարգեցինք։ Իմ սեղանիս վրայ *պիղծ հաց կը մատուցանէք, ու կ'ըսէք. Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք. ԷՏէրոջը սեղանը անարգ է՝ ըսելով
8 Նիւթ։ Ու Երբոր կոյրը զոհի համար կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. ու երբոր կաղը, կամ հիւանդը կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. ազէ՛, զանիկայ քու իշխանիդ ընծայէ, միթէ քեզի պիտի հաճի՞, կամ †Քեզ սիրով՝ պիտի ընդունի՞,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէք. որ մեզի ողորմութիւն ընէ. Եասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ'ըսէ զօրաց Տէ-
10 րը։ Ձեր մէջը անգամ դռները չէ՞ գոցող ո՛վ կայ. Իմ սեղանիս
կրակն ալ ձրի չէք վառեր. ձեզի չեմ հաճիր, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, Ե ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ըն-
11 դունիր։ Քանզի *արեւուն ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը՝ հեզգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ. և համեն տեղ իմ անուանս՝ խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի. Հեզանզի իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլ-
12 լայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ու դուք զանիկայ կը պղծէք, ըսելով Թէ՝ †Տէրոջը սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը՝ *կերակուրը՝
13 անարգ։ Նաև կ'ըսէք. Ահա ինչ աշխատութիւն է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. և յափշտակուածը, ու կաղը, ու հիւանդը բերիք. այսպէս ընծայ բերիք. Միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունի՞, կ'ըսէ Տէ-
14 րը։ Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեբայ մարդը, որ իր հօտին մէջը արձն ունենալով, ուխտ կ'ընէ, և արատաւորը †Տէրոջը կը մատուցանէ. քանզի Ես մեծ թագաւոր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ. Բ

1 Մարգարէն սաստիկ կը յանդիմանէ քահանաները՝ որ իրենց ուխտը զանց կ'ընեն, 11 նաև ժողովուրդը՝ իրենց կռապաշտութեանը, 14 չնութեանը, 17 ու անհաւատութեանը համար։

1 Հիմա ասիկա պատուէրը ձեզի է՝
2 ով քահանաներ։ Թէ որ մտիկ չընէք, ու Թէ որ չէք սրտին մէջը չդնէք, որ իմ անունս պատիւ տաք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, անտենը ձեզի անէծք պիտի խրկեմ, ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անէծքեմ. այո՛ զանոնք արդէն անիծեր եմ. քանզի դուք չէք սրտին մէջը
3 չէք դներ։ Ահա ես ձեր սերունդը պիտի *յանդիմանեմ, ու ձեր երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տոներուն աղբը պիտի ցանեմ. և անիկայ †ձեզի իր
4 հետը պիտի տանի։ Ու պիտի գիտնաք, որ ես ձեզի խրկեցի այս պատուէրը, որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ՝ կ'ըսէ զօրաց
5 Տէրը։ Իմ ուխտս անոր հետ էր՝

Ն · ք · գէ · Իրր 397
Ն · ք · գէ · Իրր 397
– բ Օր · է · 8 · ժ. 15 ։
Բ Հով · Թ · 13 ։
† Երեմ. խթ. 18 ։ Եզեկ · լե · 3 · 4 · 7 · 9 · 14 · 15 ։ Աբդ · 10 ։ ՃՃ ։
* Կամ՝ ճաշ-գարեհրուն տուի ։
† Կամ՝ սահմանին վրայ
Բեղ · ի · 12 ։
Ի Ղեւ · ը · 46 ։
ՂԳԼ · բ · 14 · 17 · գ · 7 · 8 · 13 ։
Ե բ Օր · ժե · 21 ։
ըԵզեկ · խա · 22 · Հմր 12 ։
Բ Ղեւ · իբ · 22 · բ Օր · ժե · 21 · Հմր 14 ։
ժ Յոբ · խբ · 8 ։
‡ Եբր · քուս երեսդ
Ի Ովս · ժգ · 9 ։
ԼՏիս ակոս · թ · 13 ։
– Ղեւ · իգ · 14 ։ Բ Օր · իբ · 15 ։ ՃՃ ։
Բ գ Թագ · ժգ · 10 ։
Ֆ Թուս · իե · 12 ։ Եզեկ · լգ · 23 · լե · 26 ։

Ե։ Ք։ ՁԲ Իբր 397

Բ Օր։ ԼԳ Տ։ 9։

Ի Բ Օր։ Լ։ 10։

Ղ Երեմ. Խ։ 22։ Ցակ։ Ե։ 20։

Ի Բ Օր։ Ժէ։ 9, 10։ Իչ։ Տ։ Ղև։ Ժ։ 11։ Ներ։ Կ։ 10։ Երեմ. Ժը։ 18։ Ընկ։ Բ։ 11, 12։

Ը Գաղ։ Գ։ 14։

Ի ա Թագ։ Բ։ 17։ Երեմ. Ժը։ 15։

Ժ Նէեմ. Ժգ։ 29։

Ի ա Թագ։ Բ։ 30։

Լ ա Կոր։ Ը։ 6։ Եփես։ Գ։ 6։

Ի Ցօբ։ Լ։ 15։

Ընդ։ Թ։ 1։ Ժ։ 2։ Նէեմ. Ժգ։ 23։

* Կ՚ո՛ւ ուսուցիչը ու աշակերտը, Նէեմ. Ժգ։ 28, 29։

Հ Առակ։ Ե։ 18։

Յ Առակ։ Բ։ 17։

Ղ Տ՚ես Մատ։ Ե։ 23։ Ժէ։ Տ։

† Կ՚ո՛ւ թէ որ կ՚ասէ Ղ՚ովհ՚ան, Ինդ արձակ կ՚ընէ Ը Օր։ Իդ։ 1։

կենաց ու խաղաղութեան համար։ ու զանոնք անոր տուի Դ ան երկիւղին ֆոթոբէն՝ որով ինծմէ կը վախնար, ու իմ անուանս երեսէն կը
6 սարսափէր։ Է Ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր, և ա նոր շրթունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ։ ինծի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր, ու շատերը անօրէնու-
7 թենէ դարձուց։ Է քանզի քահանային շրթունքները գիտութիւն պահելու են. և մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են. Էքանզի անիկայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է։
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք, Բ շատերը օրէնքին մէջ դայլհակղեցուցիք, Ժ Վևիին ուխտը աւրե-
9 ցիք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Ուստի Է ես ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին առջևը անարգուած, ու ցած ըրի, ինչպես որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք, ու օրէնքին մէջ ակնառութիւն ըրիք։
10 Ե Մի թէ ամէնքս մէկ հայր չունի՞նք. Ե մի թէ մէկ Աստուած չըստեղծեց մեզ. ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով, մեզմէ
ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն
11 կ՚ընէ։ Յուդան նենգութիւն բրաւ, և Իսրայէլի մէջ ու Երուսաղեմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ. վասն զի Յուդան պղծեց Տէրոջը սրբարանը, որն որ ինքը կը սիրեր, Ժ և օտար աստուծոյ աղջիա-
12 նը երկի եղաւ։ Տէրը Յակոբի վրաններէն բնաջինջ պիտի ընէ առ բանը ընող մարդը՝ * արթուն եղողը ու պատասխան տուողը", Ի և զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը։
13 Եւ դարձեալ ասիկայ ըրիք. Տէրոջը սեղանը արցունքներով, լացով ու ողբով ծածկեցիք. այնպէս որ՝ Անիկայ մէյմին ալ ընծային չնայիր, որ ընդունի ձեր ձեռ-
14 քէն համաձայնութեամբ ընդունի։ Բայց դուք ըսիք, Ինչո՞ւ. անոր համար որ՝ Տէրը վկայ եղաւ քու և հրու երիտասարդութեանդ կնկանը մէջտեղը, որուն հետ անհաւատարմութեամբ վարուեցար. ու Ն անիկայ քու ընկերդ, ու քու ուխտիդ
15 կնիկն է։ Եւ մէկը չըրաւ, որ Հոգիին առատութիւնը ունէր. և ո՞ մէկը ինչ կը փնտռէր. Աստուծոյ սերունդ. ուրեմն ձեր հոգիկն զգուշութիւն ըրէք, ու ձեզմէ մէկը իր երիտասարդութեանը կնկանը հետ անհաւատարմու-
16 թեամբ չվարուի։ Քանզի Ի սրաելի Տէր Աստուածը կ՚ըսէ թէ՝ † ինքը կ՚ատէ Ռիւ արձակելը". բայց
մարդը իր հանդերձովը զրկանքը կը ծածկէ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն ըրէք, ու անհաւատարիմ մի՛ ըլլաք։
17 Ֆ Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացուցիք. բայց դուք կ՚ըսէք. Ինչովի ձանձրացուցինք։ Ա՛ռ՚ն ըսելովնիդ. Ամէն չարութիւն ընողը Տէրոջը աչքերուն առջևը հաճոյ է. ու ինքը անոնց կը հաւնի. կամ թէ՝ Դատաստանի Աստուածը ո՞ր է։

Գ Լ ։ Գ

1 Քրիստոսի առջևէն գալու դեսպանը ։ ու Քրիստոսի վճռափառութիւնը ու ընդհ՚ոք։ 7 Ծողովուրդին ապաշխարութեանը. 8 սրբապղծութեանը, 13 ու անհաւատութեանը վերայով։ 16 Աստուծմէ վախցնելուն տրուելու օրէնութիւններուն խոստմունքը։

1 Ի՛նչ՞ ես իմ դեսպանս կը խրկեմ, ու Է իմ առջևս ճամբայ պիտի պատրաստէ. և ձեր փնտռած Տէրը՝ այսինքն Ե ուխտին հրեշտակը՝ որուն կը հաւնիք, յանկարծ իր տաճարը պիտի գայ. ահա կու գայ՝
2 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. Ու անոր գալըստեանը օրը՝ Ո՞վ կրնայ դիմանալ, և Ե անոր երևնալուն՝ ատենը՝ ո՞վ կրնայ կայնիլ. քանզի Ղ անիկայ հալեցնողին կրակին պէս, ու Թափիչներուն օճառին պէս պիտի
3 ըլլայ. Ես Ե անիկայ արծաթ հալեցնողի ու մաքրողի պէս պիտի նստի, ու Ղևիի որդիները պիտի մաքրէ, և զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պիտի զտէ. ու անոնք արդարութեամբ Ը Տէրոջը ընծայ
4 մատուցանողներ պիտի ըլլան. Եւ Յուդային ու Երուսաղէմին Բ ընծան հին օրերուն պէս, ու առջի տարիներուն պէս՝ Տէրոջը ընդու-
5 նելի պիտի ըլլայ։ Ու դատաստանի համար ձեզի պիտի մօտենամ, և կախարդներուն, օ շնացողներուն, ծ ու սուտ երդում ընողներուն, և վարձկանին՝ իր վարձքին վրայով, որքւարիին, ու որբին զրկանք ընողներուն, և պանդուխտին էրոոհէը խոտորեցնողներուն, ու ինծմէ չվախցողներուն դէմ՝ արագ վկայ պիտի ըլլամ,
6 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Քանզի ես Ե Տ հովյ եմ, է չեմ փոխուիր. Եանոր համար դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝ չսպառեցաք։
7 Է Ձեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր իմ հրամաններէս զատուեցաք, ու չ Եղ չպահեցիք. ծ ինծ ի դարձէք. ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. Եսակայն դուք կ՚ը-
8 ոնէք. ինչո՞վ դառնանք։ Մի թէ մարդ Ը Աստուած կը կողոպտի՞, որ դուք

Ե։ Ք։ ՁԲ Իբր 397

Ֆ Ես։ Խգ։ 24։ Գաղ։ Գ։ 13, 14, 15։

Ա Մատ։ Ժա։ 10։ Մարկ։ Ա։ 2։ Ղուկ։ Ա։ 76։ Ե։ 27։

Բ Ես Խ։ 3։

Գ Ես Կգ։ 9։

Դ Գաղ։ Գ։ 1։

Ե Յայտ։ Չ։ 17։

Զ Տէս Ես։ Գ։ 4։ Մատ։ Գ։ 10, 11, 12։

Է Ես։ Ա։ 25։ Զաք Ժգ։ 9։

Ը Պետ։ Բ։ 5։

Թ Գաղ։ Ա։ 11։

Ժ Զաք։ Ե։ 4։ Ցակ։ Ե։ 4, 12։

Ի Թագ։ Իգ։ 19։ Հռով։ Ժա։ 29։ Ցակ։ Ա։ 17։

Լ Ոգ։ Գ։ 22։

Խ Գոր։ Ե։ 51։

Ծ Զաք։ Ա։ 3։

Կ Գաղ։ Ա։ 6։

ղիս կը կողոպտեք . բայց դուք կ'ըսէք . ֆեղմ ի՞նչ կողոպտելինք . հատասնորդները , ու ընծա-
9 ներ : Դուք անէծքով անիծուած էք . քանզի դուք՝ բոլոր ազգ միս
10 կողոպտելիք : Ինոլոր տասա-
նորդները ղանձատունը տարէք , որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ . և ասով զիս փորձեցէք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , թէ արդեօք ձեզի երկինքին պատուհանները չեմ բանար , ու մինչև օրհնութիւն թափեր ,
11 այնպէս որ՝ տեղը բաւական դէպ
չըլլայ : Եւ ձեզի համար ոուտողը պիտի յանդիմանեմ . ու անիկայ ձեր երկրին պտուղը պիտի չապա-
կանէ . և ձեր այգիին մէջ որթը անպտուղ պիտի չըլլայ , կ'ըսէ զո-
12 րաց Տէրը : Եւ ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի տան . քանզի դուք՝ ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք ,
13 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ձեր խօս-
քերը ինձի դէմ խիստ եղան , կ'ըսէ Տէրը . բայց դուք կ'ըսէք . ֆեղի դէմ ի՞նչ խօսեցանք :
14 Դուք ըսիք . Աստուծոյ ծառա-
յութիւն ընելը պարապ բան է . և անոր պահպանութիւնը պահելին , ու զօրաց Տէրոջը առջևը սուգով
15 քալելէն ի՞նչ շահեցանք . Եւ հի-
մա Ձմնք հպարտներուն՝ երանի կ'ըսենք . ամբարշտութիւն ընողները անգամ բարգելէն կ'ըլլան . Աստուած ալ կը փորձեն , ու կ'ազատին :
16 Ան ատենը Տէրոջմէ վախցողնե-
րը մարդու հետ խօսեցան . և Տէրը մտիկ ըրաւ , ու լսեց . և իր առջևը յիշատակի գիրք գրուեցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն համար , ու անոր անունը մտածողներուն համար :
17 Եւ Ինոնք իմ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ան օրը որ իմ սեփական դանձս ժողվեմ . ու մանոնց պիտի խնայեմ , ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն՝ որ իրեն ծառայու-
18 թիւն կ'ընէ : Եւ պիտի դառնաք , ու արդարին ու ամբարշտին , Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին , և անոր ծառայութիւնը չընողին տարբերութիւնը պիտի տեսնէք :

Գլ. Դ

1 Մարգարէն կը յայտնէ Աստուծոյ դատաս-
տանը՝ որ պիտի գայ չարերուն վրայ , 2 ու արդնութիւնը՝ բարիներուն վրայ . 4 կը յոր-
դորէ ժողովուրդը որ օրէնքին ուշադրութիւն ընէն , 5 ու Եղիային գալուն՝ և անոր պատաս-
խին վրայով կը խօսի :

1 Քանզի ահա՝ փուռի պէս վա-
ռած օրը կու գայ . ու բոլոր Ի հպարտները , և բոլոր ամբարշտութիւն ընողները Ի յարդի պիտի ըլլան . ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , այնպէս որ՝ Ոտնոց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու :
2 Բայց ձեզի՝ Ի իմ անունէս վախ-
ցողներուդ՝ Արդարութեան արեգակը պիտի ծագի , և անոր թևերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ . ու դուք գոմի պարարտ որթերուն պէս դուրս պիտի ելլէք ,
3 ու պիտի ցաթկէք : Ի Եւ ամբար-
իշտները պիտի կոխէք . վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս՝ անոնք ձեր ոտից թաթերուն տակը մոխիր պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
4 Ցիշեցէք իմ ծառային Մով-
սէսին օրէնքը , այսինքն Իան կանոնները ու դատաստանները , որ անոր պատուիրեցի Ի Քորեբի մէջ
5 բոլոր Իսրայէլին համար : Ահա՝ Ի Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի խրկեմ , Լսելու Տէրոջը մեծ ու ա-
6 հեղ օրը չեկած . Ու անիկայ՝ հայ-
րերուն սիրտը՝ որդւոցը , ու որդւոցը սիրտը՝ հայրերուն պիտի դարձնէ . որ չըլլայ թէ ես գամ , ու երկիրը Ի անէծքով Ի զարնեմ :

ՎԱԽՃԱՆ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՍՈՒՐՔ ԴՐՈՑ ՄԵՋ ՑԻՂՈՒՆՔ ՉԱՓԵՐՈՒՆ , ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑՈՒՆԿԸ ։

---

1 · ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ ։

	Էնտազէ և 100-րդ
Ուղղակ , չորս մատնաչափ , . . .	· 14
Թիղ , 3 ուղղակ , ...	· 43
Կանգուն , 2 թիղ , ...	· 86
Գրկաչափ , 4 կանգուն , ...	3 · 46
Եղկելելի եղէգը , 6 կանգուն , . .	5 · 18
Ասպարէզ , 100 գրկաչափ , . . .	345 · 64
Շաբաթ օրուան ճամբայ , 5 ասպաւրէզ , ...	1,728 · 20
Մղոն , 10 ասպարէզ , ...	3,456 · 40

---

2 · ՀԵՂԱՆԻՒԹԻՒՆ ՉԱՓԵՐ ։

	Օնչ Տրմ
Հաշակ , ...	100
Հիմէն , 12 ճաշակ , ...	3
Մար , 6 հիմէն , ...	18
Քոռ , 10 մար , ...	180

---

3 · ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ ։

	Օնչ Տրմ
Կապիճ , ...	1
Օմէր , (տասանորդ ,) արդուին 10-րդ մասը , ...	1 320
Գրիւ , 6 կապիճ , ...	6
Արդուս , 3 գրիւ , ...	18
Քոռ , կամ խօմէր , 10 արդուս ,	· 180

4 · ԿՇԻՌՆԵՐ ։

	Օնչ Տրմ և 100-րդ
Կերատ , ...	· 24
Սիկղ , 20 կերատ , ...	4 · 86
Մնաս , 100 սիկղ , ...	1 86 · 10
Տաղանդ , 30 մնաս , ...	36 183

---

5 · ԵՐԲԱՑԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԵՔԸ ։

Արծաթի	Ղրշ Փրմ
Կերատ , ...	26
Սիկղ , ...	13
Մնաս , ...	1,300
Տաղանդ , ...	39,000
Ոսկի	
Սիկղ , ...	208
Տաղանդ , ...	624,000

---

6 · ՀՈՒՎԱՄԱՑՆԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐԸ ։

	Ղրշ Փրմ և 100-րդ
Լումայ , ...	1 · 67
Նարաբակիտ , 2 լումայ , . . .	3 · 75
Դանկ , 4 նարաբակիտ , . . .	15
Դահեկան , 10 դանկ , ...	3 30
Երկդրամեան , 2 դահեկան , . .	7 20
Սատեր , 4 դահեկան , ...	15
Մնաս , 100 դահեկան , . . .	375

ԸՆՋԱՆՆԿԱՆ ԸՐՋԱՆԸՓՐՈՒԹԻՆ

ԸՄՈՒՆՈՒԹԻՆՔ

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՀՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1917

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոսի ազգաբանութիւնը Աբրահամէն մինչև Յովսէփ · 18 Կոյս Մարիամը՝ որ Յովսեփին նշանուած էր, Սուրբ Հոգիէն կը յղանայ · 19 Հրեշտակը Յովսէփին խօսելէ կ՚ուղղէ, և կը տեսնէ Քրիստոսի անունները ։

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիս-
տոսի Դաւիթի որդւոյն , Աբ-
րահամի որդւոյն ։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Իսահակ ծնաւ Յակոբը . Յակոբ
ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղբայրնե-
3 րը . Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան՝ Թամարէն . Փարէս ծը-
նաւ Եսրոնը . Եսրոն ծնաւ Արա-
4 մը . Արամ ծնաւ Ամինադաբը . Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը . Նա-
5 ասոն ծնաւ Սաղմոնը . Սաղմոն ծը-
նաւ Բոոսը՝ Ռախաբէն . Բոոս ծնաւ Ովբէդը՝ Հռութէն . Ովբէդ
ծնաւ Յեսսէն . Յեսսէ ծնաւ Դա-
6 վիթ թագաւորը . Դաւիթ թա-
գաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի
7 կնկէն . Սողոմոն ծնաւ Ռոբովա-
մը . Ռոբովամ ծնաւ Աբիան . Ա-
8 բիա ծնաւ Ասան . Ասա ծնաւ Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ
Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Ոզիան .
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովա-
թամ ծնաւ Աքազը . Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան . Եզեկիա ծնաւ Մանա-
սէն . Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան . Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները՝
Բաբելոնեան գերութեանը ատեն-
12 ները . Բաբելոն գերութեան ե-
թալնէն ետև՝ Յեքոնիա ծնաւ Սա-
ղաթիէլը . Սաղաթիէլ ծնաւ Զօ-
13 բաբաբէլը . Զօրաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը . Աբիուդ ծնաւ Եղիա-
կիմը . Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը .
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը . Սադովկ ծնաւ Ա.քինը . Ա.քին ծնաւ Եղիու-
15 դը . Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը . Եղիազար ծնաւ Մատթանը .
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յա-
կոբ ծնաւ Յովսէփը՝ Մարիամին
Էրկիը , որմէ ծնաւ Յիսուս , որ
17 կոչեցաւ Քրիստոս ։ Արդ բոլոր ազգերը Աբրահամէն մինչև Դա-
ւիթ՝ տասնուչորս ազգ . և Դաւի-
թէն մինչև Բաբելոնեան գերու-
թիւնը՝ տասնուչորս ազգ . ու Բա-
բելոնեան գերութենէն մինչև Քր-
իստոս տասնուչորս ազգ ։
18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասս կերպով էր . անոր մայրը Մարիամ՝ Յովսեփին նշանուած , դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ
19 Հոգիէն յղացած դտնուեցաւ ։ Եւ Յովսէփ անոր էրիկը արդար մարդ ըլլալով ու չուզելով որ զանիկայ
ցխայտառակ ընէ , մտածեց որ ծած-
20 կաբար արձակէ զանիկայ ։ Եւ քանի որ անիկայ ասս բաները կը մտածէր , ահա՝ Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երևցաւ անոր՝ ու ըսաւ . Յովսէփ՝ Դաւիթի որդին , մի՛ վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կնիկդ , Հինչու որ անոր ներսի
21 դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է ։ Եւ որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր անունը *Յիսուս դնես . Ժքանիզի ա-
նիկայ իր ժողովուրդը իրենց մեղ-
22 քերէն պիտի փրկէ . Եւ ասս ամ-
նը եղաւ . որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը՝ մարգարէին ձեռքովը , որ
23 կ՚ըսէ ։ Ահա կոյսը պիտի յղանայ , ու որդի պիտի ծնանի և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն , որ կը թարգմանուի՝ Աստուած մեզի
24 հետ ։ Եւ Յովսէփ քունէն զար-
թննալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց , ա.նիկա
25 ընդունեցաւ իր կնիկը քովն առաւ . Եւ չէր գիտեր զանիկայ , մինչև իր *անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր անունը Յիսուս դրաւ ։

ԳԼ . Բ

1 Արևելքէն մոգերը Քրիստոսին կ՚երթան՝ աստղի մը առաջնորդութեամբը ։ 11 և երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր , ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն ։ 14 Յովսէփ առնելով Յիսուսը ու անոր մայրը՝ Եգիպտոս կը փախչի ։ 16 Հերովդէս մանր տղաքը սպաննել կու տայ . 20 անոր մահը . 23 Յիսուս Եգիպտոսէն կը տարուի Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքը ։

1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլէհեմին մէջ՝ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը , ահա

Սովորական եղած Քրիստի թուականէն հինգ տարի առաջ ։

յղու . ա . 27 ։ ղղու . ա . 35 ։

ճբ Օր . իդ . 1 ։

յղու . ա . 35 ։

յղու . ա . 31 ։
* ՚ի Քրկիչ ։

Գոր . գ . 12 ։ ե . 31 ։ ժգ . 23 , 38 ։

ես . ե . 14

* Եւ . ժգ . 2 ։ ղղ . բ . 7 . 21 ։

Հորս տարի առաջ՝ յիսնամեայ թուականէն ։

ղղու . բ 4 . 6 . 7 ։

ա ղու . գ . 23 ։ Բ Սաղ . ճէբ . 11 ։ Ես . ժա . 1 ։ Երեմ . իգ . 5 ։ Գն . իբ . 42 ։ Ցոն . ե . 42 ։ Գոր . բ . 30 ։ ժգ . 23 ։ Հռով . ա . 3 ։
գ Ծն . ժբ . 3 ։ իբ . 18 ։ Գաղ . գ . 16 ։
դ Ծն . իա . 2 , 3 ։
ե Ծն . իե . 26 ։
զ Ծն . իթ . 35 ։
է Ծն . լը . 27 ։ ա Հռութ . գ 18 , ամ . ա Մն . բ . 5 . 9 , ամ ։
ը ա Թագ . ժզ . 1 ։ ժէ . 12 ։
թ բ Թագ . ժբ . 24 ։
ժ ա Մն . գ . 10 . ամ ։
ի գ Թագ . ի . 21 ։ ա Մն . գ . 13 ։
ի Տե ա Մն . գ . 15 , 16 ։ ֆ դ Թագ . իդ . 14 . 15 . 16 ։ իե . 11 ։ բ Մն . իզ . 10 , 20 ։ Երեմ . իե . 20 ։ լթ . 9 ։ ծբ . 11 . 15 . 23 . 29 . 30 ։ Դան . ա . 2 ։
ի ա Մն . գ . 17 . 19 ։
ձ Եզր . գ . 2 ։ ե . 2 ։ Նէեմ . ժբ . 1 , Ընգ . ա . 1 ։

Հարս տարի առաջ յիշեալ Թուա- կանէն ։

Բ Ծն. ժ. 30։ իե. 6։ գ Թագ. գ. 30։

է Ղևտ. բ. 11։ Բ Թագ. իդ. 17։ Եսթ. ե. 3։

Ի բ Մն. ւզ. 14։

Ղբ Մն. լէ. 13։

Ի Մաղ. բ. 7։

ԸՄիք. ե. 2։ Ցօն. է. 42։

Ի Ցայտ. բ. 27։

Էարևելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ, 2 Ու ըսին. «Ո՞ր տեղ է ան որ ընդ- րեանեռուն Թագաւոր ծնաւ. ինչու որ մենք արևելքի մէջ Աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպա- 3 գութիւն ընելու։ Ու երբոր Հե- րովդէս Թագաւորը լսեց, խռովե- ցաւ, և բոլոր Երուսաղէմ իրեն 4 հետ. Եւ ժողվելով բոլոր Ք քա- հանայապետները ու ժողովուրդին Ղպիրները, Հարցուց անոնց Թէ Քրիստոսը ո՞ր պիտի ծնանի։ 5 Անոնք ալ իրեն ըսին. Հրէաստանի Բեթլէհեմին մէջ. ինչու որ առանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը. 6 Եւ դուն Բեթլէհեմ՝ Ցուդայի երկիրը, Ցուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. ինչու որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ Ինծի, Որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտ- 7 տի հովուէ։ Ան ատենը Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու ա- ղէկ մը ստուգեց անոնցմէ աստղին 8 երևցած ատենը. Եւ զանոնք Բեթ- լէհեմ խրկելով ըսաւ. Գացէք ատոյգը իմացէք ան մանուկին վրա- յով, ու երբոր գտնէք, ինծի ի- մացուցէք, որ ես ալ գամ՝ անոր 9 երկրպագութիւն ընեմ։ Ու երբոր անոնք Թագաւորէն ՚ի բաներ լսե- ցին, գացին. և ահա ան աստղը՝ որ արևելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջևէն գնաց, մինչև որ եկաւ ու կե- ցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։ 10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ 11 ուրախութիւնով ուրախացան։ Եւ տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և ի- րենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կնդրուկ և 12 զմուռս։ Ու Հրաման առնելով Երազի մէջ որ Հորէն չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։

Հարս տարի առաջ յիշեալ Թուա- կանէն ։

Ի Երեմ. լա. 15։

Իրէք տարի առաջ յիշեալ Թուա- կանէն ։

13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երևցաւ Ցովսեփին ու ըսաւ. Ե- լէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը. ու Եգիպտոս փախիր, և հո՛ն կեցիր մինչև որ ես քեզի ըսեմ. քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէատ մա- 14 նուկը՝ կորսընցընելու համար։ Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ, և գնաց Եգիպ- տոս. ու մինչև Հերովդեսին մահը 15 հո՛ն էր Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ՚ըսէ. «Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս»։

Ս Ովս. ժա. 1։

16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հե- րովդէս Թէ խաբուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց Ջարդեց Բեթլէհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր մանր տղաքը՝ երկու տարուընէն վար, ան ժամանակին Համեմատ՝ 17 որ մոգերէն ստուգեց։ Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ՚ըսէ. 18 Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը Համար ու չէր ու- զեր մխիթարուիլ. ինչու որ չըս- կային։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ ա- Հա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս ե- 20 րազի մէջ Ցովսեփին երևցաւ, Ու ըսաւ. Ելէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք՝ որ մանուկին 21 կեանքը կը փնտռէին։ Ան ալ ե- լաւ մանուկը ու անոր մայրը ա- ռաւ, և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ 22 Իսկ երբոր լսեց Թէ Արքեղայոս Թագաւորեց Հերովդեսին տեղը վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ հրա- ման առնելով՝ Գալիլեայի կողմե- 23 րը գնաց. Եւ եկաւ Նազարէթ ըսուած քաղաքը բնակեցաւ որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ Թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

Ի Գէն. գ. 13։ Ղ՚Ա. բ. 39։ Ի Ցօհ. ա. 45։

ԳԼ. Գ

1 Ցովհաննէսին քարոզութիւնը. պաչտօնը. վարքը և մկրտութիւնը։ 7 Ցովհաննէս կը յանդիմանէ փարիսեցիները. 13 և կը մկրտէ Ջհրիստոս Ցորդանանու մէջ։

Մաթ. ա. 4։ 15։ Ղուկ. գ. 2, 3։ Ցօհ. ա. 28։

Բ Ցես. ժգ. 10։

Է Դան. բ. 44։ Գաղ. գ. 17։ ժ. 7։ Սովորական թուական. Ցամի Տեառն 26

Գ Ես. խ. 3։ Մատ. ա. 3։ Ղուկ. գ. 4։ Ցօհ. ա. 23։

Ի Ղուկ. ա. 76։

Ձմեռ. ա. 6։ Ի դ Թագ. ա. 8։ Զաք. 13։ ժգ. 4։

Ջ Ղևտ. ժա. 22։

Ի ա Թագ. ժգ. 25, 26։

Ց Մատ. ա. 5։ Ղուկ. գ. 7։ Գործ. ժԹ. 4։

Ի Գործ. ժԹ. 18։

Ա Գաղ. ժբ. 84։ իգ. 33։ Ղուկ. գ. 7։ Ը. 9։

Ի Հովսէ. 9։ Ա Թես. ա. 10։

Ցամք Տեառն 26

Ե Ցովհ. ա. 33, 39 : Գործ. ժգ. 26 : Հռով. գ. 1, 11, 16 :
Ի Գաղ. ե. 19 : Ղուկ. ժգ. 7, 9 : Ցովհ. ժե. 6 :
Հ Մատթ. ա. 5 : Ղուկ. գ. 16 : Ցովհ. ա. 15, 26, 33 : Գործ. ա. 5 : Ժամ. 16 : Ժթ. 4 :
Ձ Եսայ. գ. 4 : Խոհ. 3 : Մաղ. գ. 2 : Գործ. բ. 3, 4 : ա Կորնթ. ժբ. 13 :
Ղ Տիմոթ. գ. 3 :
Յ Ցովհ. Տ. 27
Ճ Մաղ. գ. 1 : Գաղ. ժգ. 30 :
Մ Մատթ. ա. 9 : Ղուկ. գ. 21 :
Յ Գաղ. բ. 22 : Նմար. ա. 10 :
Շ Եսայ. ժա. 2 : Խոհ. 1 : Ղուկ. գ. 22 : Ցովհ. ա. 32, 33 : Ցովհ. ժբ. 28 :
Ո Մաղ. բ. 7 : Եսայ. Խոհ. 1 : Գաղ. ժբ. 15 : ժե. 5 : Մատթ. ա. 11 : Ղուկ. ե. 35 : Եփես. ա. 6 : Կող. ա. 13 : Բ Պետ. ա. 17 :

Ո Մատթ. ա. 12 : Ղուկ. գ. 1 :
Բ Տես գ Թագ. ժբ. 12 : Եզեկ. գ. 14 : Ը. 3 : ժա. 1, 24 : Խ. 2 : Խգ. 5 : Գործ. Ը. 39 :

Էբ Օր. ը. 3 :

Պ Ղեկտ. ժա. 1, 18 կես : Խոհ. 2 : Ծբ. 1 : Գաղ. իե. 53 : Ցայտ. ժա. 2

թէ՝ ԺՄենք հեղ հայր՝ Աբրահամը ունինք . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի , որ Աստուած կարող է ասքարերէս Աբրահամին որդիներ հա-
10 նելու : Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի՝ ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
11 ձգուի : Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար , բայց իմ ետևէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է , ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ . Ան ինչպէս ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու
12 կրակով . Ղորուն հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ՝ ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ , և չյարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ :
13 Յ Ան ատենը Ցիսուս յԳալիլեայէն Ցորդանան եկաւ Ցովհաննէսին ,
14 որ անկէ մկրտուի : Եւ Ցովհաննես կ՚արգիլէր անիկայ՝ ու կ՚ըսէր . Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ ,
15 ու դուն ինծի՞ կու գաս : Ցիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թող տուր հիմա . ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք . ետքը
16 թող տուաւ անոր : Ու երբոր Ցիսուս մկրտուեցաւ , շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ , և ահա՝ երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ սաղաւնիի պէս կ՚իջնէր , ու կու գար իր վրայ :
17 Ե ահա՝ երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր . Ասիկա՛յ է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Քրիստոս իմ կրպահէ ու կը փորձուի : 11 Հրեշտակները անոր սպասաւորութիւն կ՚ընեն : 13 Քրիստոս Կապառնայումի մէջ կը բնակի . 17 կը սկսի քարոզել . 18 կը կանչէ Պետրոսը ու Անդրեասը . 21 Յակոբոսը և Ցովհաննէսը , 23 ու կը բժշկէ բոլոր հիւանդները :

1 Այն ատենը Ցիսուս անապատը տարուեցաւ Սատանայէն՝ որ
2 Սատանային փորձուի . Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը անօթեցաւ :
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով ըսաւ . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ՝ որ աս քարերը հացի
4 ըլլան : Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Գրուած է Թէ , Ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա ան ամէն խօսքով որ Աստուծոյ բերնէն կ՚ելլի :
5 Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ Ցսուրբ քաղաքը , և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ , Ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , քեզ ասիկա վա՛ր ձգէ . ինչու որ գրուած է Թէ՝ Ի իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար . ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , որ չըլլայ Թէ ոտդ քարի
7 զարնես : Ցիսուս ըսաւ անոր . Դարձեալ գրուած է Թէ՝ Ս Տէր Աստուածդ չփորձես :
8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր աշխարհին բոլոր Թագաւորութիւնները ու ա-
9 նոնց փառքը . Ու ըսաւ անոր . Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ , Թէ որ իյնաս՝ ինծի երկրպագութիւն
10 ընես : Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ անոր . Ետին դնա՝ Սատանայ . ինչու որ գրուած է Թէ՝ Ս Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես :
11 Ան ատենը Սատանան զանիկայ Թողուց . և ահա՝ Հրեշտակները եկան ու իրեն սպասաւորութիւն կ՚ընէին :
12 Եւ Երբոր լսեց Ցիսուս Թէ Ցովհաննէս մատնուեցաւ , ելաւ գնաց
13 Գալիլէա . Ու ձգելով Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում՝ ծովեզերեայ Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի սահմանը
14 ներուն մէջ . Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խոս-
15 քը . Ե Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը , ծովու ճամբով Ցորդանանու անդին կողմը , Հեթանոսաց Գալիլեան .
16 Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին : Անկէ ետև Ցիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել . Ապաշխարեցէ՛ք , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Ցիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր , տեսաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած ,
19 ինչու որ ձկնորս էին . Եւ ըսաւ անոնց . Իմ ետևէս եկէք , ու ձեզ
20 մարդոց որսորդ ընեմ : Անոնք ալ շուտ մը ուռկանները թողուցին , ու անոր ետևէն գացին :
21 Ետ անկէ յառաջ երթալով տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Ցովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զեբեդէոսին հետ , երբ իրենց ուռկանները կը կարկըտէին . ու
22 կանչեց զանոնք : Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայրերնին թողուցին , ու անոր ետևէն գացին :
23 Եւ Ցիսուս բոլոր Գալիլեան

Ցամք Տեառն 27

Ի Սաղ. ղա : 11, 12 :

Ղբ Օր. Ը. 16 :

Ղբ Օր. Ը. 13 : Ժ. 20 : Ցես. խդ. 14 : Ա Թագ. ե. 3 :
Ը Երե. Ա. 14 :

Ցա. Տ. 30
Ի Մար. ա. 14 : Ղուկ. գ. 20 : գ. 14 : 31 : Ցովհ. գ. 43 :
Ցա. Տ. 31

Ժ Եսայ. Թ. 1, 2 :

Ի Եսայ. Խոհ. 7 : Ղուկ. բ. 32 :

Լ Մար. ա. 14, 15 :
Ի Գաղ. գ. 9 : Ժ. 7 :

Ե Մար. ա. 16, 17, 18 : Ղուկ. ե. 2 :
Ի Ցովհ. ա. 42 :

Հ Ղուկ. ե. 10, 11 :
Ն Մար. Ժ. 28 : Ղուկ. Ժբ. 28 :
Շ Մար. ա. 19 : Ղուկ. ե. 10 :

Ցամք Տեառն
31

ՀԳԼ · Թ · 35։
Մար · ա · 21 · 39 ։
Ղու · գ · 15 · 45 ։
ՀԳԼ · իդ · 14 ։ Մար · ա · 14 ։
ՀՄար · ա · 34 ։
ՀՄար · գ · 7 ։
ՀՄար · գ · 13 · 20 ։
Բ Ղու · ձ · 20 ։ Տե՛ս Սաղ · ծա · 17 ։ Առակ · ժգ · 19 ։ ԽԹ · 23 ։ Ես · ծէ · 15 ։ կզ · 2 ։ Է Ես · կա · 2 · 3 ։ Ղու · գ · 21 ։ Ցոհ · ժգ · 20 ։ բ Կոր · ա · 7 ։ Ցայտ · իա · 4 ։
ՀՍաղ · լէ · 11 ։ ՀՏե՛ս Հռով. գ · 18 ։
Ընս · ԽԵ · 1 · կե · 18 ։
Ի Սաղ · խա · 1 ։ ԳԼ · գ · 14 ։ Մար · ժա · 25 ։ բ Տիմ · ա · 16 ։ Եբր · զ · 10 ։ Ճակ · բ · 13։
ԸՍաղ · ժե · 2 ։ իդ · 4 ։ Եբր · ժբ · 14 ։
Ի՛ա Կոր · ժգ · 12 ։ ա Ցո՛ · գ · 2 · 3 ։ ԺԵ Կոր · գ · 17 ։ բ Տիմ. բ · 12 ։ ա Պետ · գ · 14 ։
ԻՂու · զ · 22։ ա Պետ · գ · 14 ։
ՆՂու · գ · 25 ։ Գոր · ե · 41 ։ Հռով. ե · 3։ Ճակ · ա · 2։ ապետ · գ · 13 ։
ԺՆեեմ. Թ · 26 ։ բ ՄՆ · ԼԶ · 16 ։ ԳԼ · իդ · 34 · 37 ։
Գոր · է · 52 ։ ա Թես. բ · 15 ։
ՀՄար · Թ · 49 ։ Ղու · ժգ · 34 · 35։

պտրտելով , ՚ի՛ր օրվեցքներ անոնց ժողովարաններուն մէջ , և ՚արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր , ու ՚ժողովուրդին մէջի ամէն հիւանդութիւնները ու ամէն
24 հիւդ ցաւերը կը բժշկէր ։ Եւ ա նոր համբաւը բոլոր Սիւրիան տարածուեցաւ , և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին , և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները . ու բը-
25 ժշկեց զանոնք ։ Եւ ՚նշան ժողովուրդներ անոր ետևէն կ՚երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապօլիսէն , և Երուսաղէմէն՝ , ու Հրէաստանէն , և Յորդանանու անդիի կողմէն ։

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ , 3 և կ՚ինդրէ թէ որոնք են երանելի-ները . 13 իր աշակերտները կ՚անուանէ երկրի աղ , 14 աշխարհի լոյս , լեռան վրայ կեցած քաղաք . 17 կը յայտնէ թէ ինքը եկաւ օրէնքը կատարելու . 21 կը բացատրէ թէ ի՛նչ է սպանութիւն ընելը , 27 շնութիւն ընելը , 33 երդում ընելը . 38 կը յորդորէ չարին հակառակ չկենալ , 44 մինչև անգամ թշնամիները սիրել , 48 և կատարեալ ըլլալու չափը ընել ։

1 Ան տեսնելով ժողովուրդները՝ լեռը ելաւ . ու երբոր նստաւ հոն , իր աշակերտները քովը գա-
2 ցին . Եւ իր բերանը բանալով կը սորվեցընէր անոնց , ու կ՚ըսէր .
3 Երանի՛ հոգւով աղքատներուն , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
4 անոնցն է ։ Երանի՛ սգաւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխի-
5 թարուին ։ Երանի՛ հեզերուն , ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն
6 երկիրը ։ Երանի՛ անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան , ինչու որ անոնք պիտի կշտանան ։
7 Երանի՛ ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն ։
8 Երանի՛ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են , ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
9 զԱստուած ։ Երանի՛ խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին ։
10 Երանի՛ անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան համար , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն
11 է ։ Երանի՛ է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և սուտ տեղը ամէն կերպ չարչ խօսքեր կը խօսին վրաներնիդ՝ ինծի համար .
12 Ցնծացէ՛ք և ուրա՛խ եղէք , ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . քանզի ասանկ կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։
13 Դուք էք երկրի աղը . Հապա թէ որ աղը իր համը կորսընցնէ , ինքը ինչո՞վ պիտի աղուի . անկէ ետև բանի մը չէ , միայն թէ

դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին
14 տակը կոխուելու ։ Դուք էք աշխարհի լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ ։
15 Ու Ճրադը չեն վառեր և դներ գրուանի տակ , հապա աշտանակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը
16 մէջ եղողներուն ։ Անանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջեւն , նոր տեսնեն ձեր բարի գործքերը , ու ՚փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է ։
17 ՚Մի՛ կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները ապրելու . չեկայ ապրելու , հապա կատարելու ։
18 Քանզի ճշմարտապէս կ՚ըսեմ ձեզի . ՚Մինչև որ երկինքը ու երկիրը անցնին , օրէնքէն յոտ մը՝ կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի , մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուի ։ Ուստի ո՛վ որ ասանկ ամենափոքր պատուիրանքներուն մէկը ապրէ , ու մարդոց անանկ սորվեցընէ , անիկայ երկնից թագաւորութեանը մէջ . բայց ո՛վ որ ընէ և սորվեցընէ , անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորու-
20 թեանը մէջ ։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի . Թէ որ ձեր արդարութիւնը Դպիրներուն ու փարիսեցիներուն գերազանցութենէն աւելի չըլլայ , բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը ։
21 Լսեր էք որ բսուեցաւ առաջինները ։ Սպանութիւն մի՛ ըներ . և ո՛վ որ սպանութիւն ընէ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։
22 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ . Ո՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը ՚սրդողի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը Ցի՛մար ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր Եղբօրը Անմիտ ըսէ , դեհենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի ըլլայ ։ Ուրեմն Դ՚եթէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու հոն միտդ դայ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի դէմ բան մը ունի , Հո՛ն ձգէ՛ քու ընծադ սեղանին առջևը , և դնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ , ու ե՛տքը եկուր որ քու
25 ընծադ մատուցանես ։ Քու ոսոխդ հետ չուտով միաբանէ՛ , քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես . չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը դա-
26 հիճին , և բանտը ձգուիս ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , պիտի չելլես անկէ , մինչև որ վերջի նաբարակիտը չվճարես ։
27 Լսեր էք որ ըսուեցաւ ։ Շնուս-
28 թիւն մի՛ ըներ ։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ . Ո՛վ որ կնկի մարդու կը

Ցամք Տեառն
31

ՀԱռակ · գ՛ · 18 ։ ՓԼ · բ · 15 ։
ՀՄար · գ · 21 ։ Ղու · բ · 16 ։ ժա · 33 ։
Ղա պետ · բ · 12 ։
ՃՑՕ · ժե · Տ ։ ա Կոր · ժգ · 23 ։
ՀՀռով · գ · 31 ։ ժ · 4 ։ Գաղ · գ · 24 ։
ՀՂու · ժգ · 17 ։
ՆՑակ · բ · 10 ։
ՀՀռով · Թ · 31 ։ ժ · 3 ։
ՈԵլ · ի · 13 ։ ՐՕր · ե · 17 ։
ՂՄ ՑՕ · գ · 15 ։՝
ՃԳԼ · ը · 4 ։ իդ · 19 ։
ԼԳԼ · ժը · 19 ։ ա Տիմ · բ · Տ ։ ա պետ · գ · 7 ։
ՈԱռակ · իե · Տ ։ Ղու · ժբ · 58 · 59 ։
ՈԵլ · ի · 14 ։ ՐՕր · ե · 18։
ՀՅոր · լա · 1 ։ Առակ · գ · 25 ։ Տե՛ս Ած · ւդ · 2 · ՐԹագ · ժա · 2 ։

Ցամք Տեառն 31

Գլ. ժբ. 8։ 9։ Մար. թ. 46։
Տե՛ս Գլ. ժթ. 12։ Հռով. ը. 13։ Ակր. թ. 27։ Կղ. գ. 5։
Օր. իդ. 1։ Երեմ. գ. 1։ Տե՛ս Դէ. ժթ. 3։ Մար. ժ. 2. ճ։
Գլ. ժթ. 9։ Ղու. ժզ. 18։ Հռով. է. 3։ ա Կոր. է. 10։ 11։
Ել. իդ. 16։
Եզ. ի. 7։ Ղե. ժթ. 12։ Թուս. Լ. 2։ Օր. ե. 11։
Օր. իգ. 23։
Գէ. իգ. 16։ 18. 22։ Ցակ. ե. 12։
Ես. կդ. 1։
Ասդ. Խր. 2. 46. 3։
Կղ. դ. 6։ Ցակ. ե. 12։
Ել. իա. 24։ Ղե. իդ. 20։ Օր. ժթ. 21։
Անգակ. ի. 22։ իդ. 29։ Ղու. գ. 29։ Հռով. ժբ. 17. 19։ ա Կոր. գ. 7։ ա Թես. ե. 15։ ա Պետ. գ. 9։
Ես. ծ. 6։ Ողս. գ. 30։
Գէ. իէ. 32։ Մար. ժե. 21։
Օր. ժե. ։ 10։ Ղու. գ. 30. 35։
Ղե. ժթ. 18։
Օր. իգ. ։ Սադ. իա. 10։
Ղու. գ. 27. 35։ Հռով. ժբ. 14. 20։
Ղու. իդ. 34։ Գար. է. 59։ ա Կոր. դ. 12. 13։ ա Պետ. բ. 23։ գ. 9։
Յոբ. իե. 3։

նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկայ իր սրտին մէջ չնու-
29 թիւն ըրաւ անոր հետ։ Արդ՝ թէ որ քու աչ աչդ քեզ կը գայ-
թակղեցընէ, հանէ՛ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ, ինչու որ աղէկ է քեզի
որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը
30 չձգուի։ Եւ թէ որ աչ ձեռդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ՛
զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ՛. ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէ-
կը կորսուի, ու քու բոլոր մար-
31 մինդ դժոխքը չձգուի։ Իրաւ
ըսուեցաւ թէ՝ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ, թող անոր արձակման
32 թո՛ւղթ տայ. Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ թէ՝ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ
առանց պոռնկութեան պատճառի, ինքը պատճառ կ'ընէայ անոր շնու-
թիւն ընելուն, և ով որ ան ար-
ձակուածը առնէ, շնութիւն կը
գործէ։
33 Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ
առաջիններուն. Սուտ երդում մի՛
ըներ, հապա ըրած երդումներդ
34 վճարէ՛ Տէրոջը։ Բայց ես ձեզի
կ'ըսեմ. Ամենևին երդում մի՛ ը-
նէք. ո՛չ երկինքի վրայ՝ որ Աստու-
35 ծոյ աթոռն է, Եւ ո՛չ երկրի վրայ՝
որ անոր ոտքերուն պատուանդանն
է, ո՛չ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ
36 Մեծ թագաւորին քաղաքն է. Եւ
ո՛չ քու գլխուդ վրայ երդում ընես,
ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը
37 ձերմկցընել կամ սևցընել։ Հա-
պա ձեր խօսքը ըլլայ այո՛ այո՛, Ո-
չըն՝ ո՛չ. ու ասկէ աւելին՝ չարէն
յառաջէ կու գայ։
38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Աչքի
տեղ՝ աչք. ու ակռայի տեղ՝ ակ-
39 ռայ։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ.
Չարին հակառակ մի՛ կենաք. Հա-
պա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ
աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն
40 ալ։ Եւ մէկը որ կ'ուզէ քեզի
հետ դատ վարել՝ ու քու շապիկդ
առնել, թո՛ղ տուր անոր նաև վե-
41 րարկուդ ալ։ Եւ ո՛վ որ քեզ
պահակ ըռնէ՝ ու մղոն մը ճամբայ
գրէ, գնա՛ անոր հետ երկուք։
42 Քեզմէ ուզողին տո՛ւր, ու ետևս
մի՛ դարձներ անկէ՝ որ կ'ուզէ
քեզմէ փոխ առնել։
43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Քու ըն-
կերդ սիրես, ու թշնամիդ ատես։
44 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ. Սիրեցէ՛ք
ձեր թշնամիները. օրհնեցէ՛ք ձեզ
անիծողները. բարի՛ ըրէ՛ք անոնց՝
որ ձեզ կ'ատեն, և աղօթք ըրէ՛ք
անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչրկեն
45 ու կը հալածեն։ Որ ձեր երկնաւոր
Հօրը որդիները ըլլաք. ինչու որ իր
արևը կը ծագեցընէ թէ՛ չարերուն
և թէ բարիներուն վրայ, և անձրև
կը խրկէ թէ՛ արդարներուն և թէ
46 մեղաւորներուն վրայ։ Թվան զի՛
թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք,
ի՞նչ վարձք կ'ունենաք. չէ՞ որ
մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն։
47 Եւ թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն
բարև տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք
Հեթանոսներն. չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ'ընեն։ Ուրեմն դուք
կատարեա՛լ եղէք՝ ինչպէս որ ձեր
երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

Գլ. Զ

1 Զգուշացոս կը շարունակէ իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ, ու կը խօսի ողորմութեան, 5 աղօթք ընելու, 14 մեր եղբայրքը յանցանքը ներելու, 16 ծոմ պահելու, 19 մեր գանձը ուր պահելու, 24 Աստուծոյ և մամոնային ծառայութիւն ընելու վրայով 25 կը յորդորէ որ աշխարհային բաներու համար հոգ չընենք, 33 հապա Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրենք։

1 Զգո՛յշ եղէք որ ձեր ողորմու-
թիւնը մարդոց առջև չընէք՝
անոնց երևնալու համար. եթէ ոչ՝
վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ
2 երկինքն է։ Ուստի երբոր ողոր-
մութիւն կ'ընես, առջևդ փող մի՛
հնչեցըներ, ինչպես որ կեղծաւոր-
ները ժողովարաններուն ու փողոց-
ներուն մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ
փառաւորուին. Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած
3 կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր ողորմու-
թիւն կ'ընես, ձախ ձեռդ թող
չգիտնայ աջ ձեռդիդ ինչ գործելը.
4 Որ քու ողորմութիւնդ գաղտուկ
ըլլայ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, Ինքը քեզի յայտնապես
հատուցում պիտի ընէ։
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղ-
ծաւորներուն նման չըլլաս, որ կը
սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու
հրապարակներուն անկիւնները կայ-
նելով աղօթք ընել, որ մարդոց
երևնան. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան։
6 Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ընես,
Մտի՛ր քու ներքին սենեակդ, ու
դուռդ գոցէ՛, և աղօ՛թք ըրէ քու
Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ է. Եւ քո
Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հա-
7 տուցում պիտի ընէ։ Եւ երբոր
աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն
պէս շատախօս մի՛ ըլլաք. Վասն զի
կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն
8 համար պիտի լսուին։ Ուրեմն ա-
նոնց չնմանիք. ինչու որ ձեր Հայ-
րը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դեռ
9 դուք իրմէ չխնդրած։ Ուստի ա-
սա՛նկ աղօթք ըրէք դուք.
Ով Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
10 քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու

Ցամք Տեառն 31

Ղու. ջ. 32։
Ծն. ժէ. 1։ Ղև. ժա. 44։ ժթ. 2
Ղու. ջ. 36։ Կղ. ա. 28։ դ. 12։ Ցակ. ա. 4։ ա. Պետ. ա. 15, 16։
Եփես. ե. 1։

Ղու. ջ. 32։
Ծն. ժէ. 1։ Ղև. ժա. 44։ ժթ. 2
Ղու. ջ. 36։ Կղ. ա. 28։ դ. 12։ Ցակ. ա. 4։ ա. Պետ. ա. 15, 16։
Եփես. ե. 1։

Օր. իդ. 13։ Սաղ. ճժբ. 9։ Դան. դ. 27։ Կոր. թ. 9, 10։
Հռով. ժբ. 8։

Ղու. ժգ. 14։

Թգ. Թագ. ժ. 26, 29։

Ժող. ե. 2։
Դէթագ. ժբ. 26, 29։

Ղու. ժա. 2։

Յամի Տեառն 31

Է ԳԼ · Իշ · 39 · 42 · Գոր · Իա · 14 ·
Ը Սաղ · ճգ · 20 · 21 ·
Ժ Տե՛ս Ցոր · իգ · 12 · Առակ · Լ · 8 ·
Ի ԳԼ · Ժը · 21 ·
ԼԳԼ · Իշ · 41 · Ղու · իր · 40 · 46 · ա Կոր · Ժ · 13 · բ Պետ · բ · 9 · Յայտ · գ · 10 ·
Խ Ցօ՛ · ԺԷ · 15 ·
Ծ ա ՄՆ · իԹ · 11 ·
Կ Մար · Ժա · 25 · 26 · Եփե · դ · 32 · Կող · գ · 13 ·
ՀԳԼ · Ժը · 35 · Ցակ · բ · 13 ·
Յ Ես · Ծը · 5 · Ղ Հռոմ · գ · 3 · Դան · Ժ · 3 ·
Ն Ո՛Հ ՝ ի քեզի յայտնապէս
Շ Առակ · իգ · 4 · ա Տիմ · ե · 17 · Եբր · Ժգ · 5 · Ցակ · ե · 1 · ՃԼ ·
Ո ԳԼ · Ժը · 21 · Ղու · Ժը · 38 · 34 · Ժը · 22 · ա Տիմ · ե · 19 · ա Պետ · ա · 4 ·
Պ Ղու · Ժա · 34 · 86 ·
Ռ Ղու · Ժա · 18 ·
Ս Կա՛մ մեկուն պիտի յարի՝ Ղ Պաղ · ա · 10 · ա Տիմ, ե · 17 · Ցակ · դ · 4 · ա Ցօ՛ · բ · 15 ·
Տ Սաղ · ծե · 22 · Ղու · Ժբ · 22 · 23 · Փիլ · դ · 6 · ա Պետ · ե · 7 ·
Վ Ցոր · լթ · 41 · Սաղ · ճխե · 9 · Ղու · Ժբ · 24 · ՃԼ ·

թագաւորութիւնդ գայ , Բ ըրուս կամքդ ըլլայ , Գ ինչպես որ երկինքը՝ 11 անանկ ալ երկրիս վրայ . Դ մեր ամէն 12 աւուր հացը՝ այսօր մեզի տո՛ւր . Եւ Է մեզի ներէ՛ մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտա- 13 կաններուն . Ու Զ մեզ փորձութեան մի՛ տաներ . հապա Էքարէն մեզ ա- զատէ՛ . Ը ինչու որ քուկդ է թա- գաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս . ամէն ։

14 Ել ան զի թէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը նե- 15 րէ . Հապա Թէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յան- ցանքները ։

16 Ու Ներբող Ծոմ կը պահէք , կեղ- ծաւորներուն պէս տրտուկերես մի՛ ըլլաք . քանզի իրենց երեսները կ'աւրեն որ մարդոց երևնան Թէ Ծոմ կը պահեն . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , անոնք իրենց վարձքը առած 17 կ'ըլլան : Բայց դուն երբոր Ծոմ կը պահես , Նգլուխդ օծէ՛ , ու երեսդ 18 լուա՛ , Որ մարդոց Ծոմ պահողի պէս չերևնաս , հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը ներ՛ , և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տես- նէ , Ը քեզի հատուցում՝ պիտի ընէ ։

19 Ժ Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի՛ դի- զէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը կ'ա- պականէն , և ուր գողերը պաթ կը 20 ծակեն ու կը գողնան . Ի Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը , ուր որ ո՛չ ցեցը և ոչ ժանկը կ'ա- պականէ , ու ոչ գողերը պաթ կը 21 ծակեն և կը գողնան ։ Քանզի ձեր գանձը ո՛ւր որ է , սիրտերնիդ 22 ալ հոն պիտի ըլլայ ։ Լ Մարմինին ճրագը աչքն է . հապա Թէ որ քու աչքդ պայծառ է , բոլոր մարմինդ 23 լուսաւոր կ'ըլլայ . Բայց Թէ որ քու աչքդ վատ է , բոլոր մարմինդ մութ կ'ըլլայ . ուրեմն Թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է , ալ ան խա- 24 ւարը որչափ է ։ Մ Ոեւէր մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ Դ մէկը պիտի մե- ծարէ՝ և միւսը արհամարհէ . Չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու Մամո- 25 նայի ։ Ուստի կ'ըսեմ ձեզի . Հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ Թէ ինչ պիտի ուտէք , կամ ի՛նչ պիտի խմէք . ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար , Թէ ի՛նչ պիտի հագնիք . չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , 26 ու մարմինը հագուստէն ։ Նայե- ցէ՛ք երկինքի թռչուններուն , որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը Ջձնեն և ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողվեն , ու ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք . չէ՞ որ դուք անոնցմէ ա- 27 ւելի լաւ էք ։ Հիմա ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին 28 վրայ կանգուն մը աւելցընել ։ Ու հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ը- նէք . Նայեցէք դաշտի շուշաննե- րուն ինչպէս կ'աճին . ո՛չ կ'աշ- 29 խատին և ո՛չ կը մանեն ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա- նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ ։ 30 Ուստի Թէ որ դաշտի խոտը որ այս- օր կայ՝ և վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ , հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ՝ Թերա- 31 հաւատներ ։ Ուրեմն հոգ մի՛ ը- նէք՝ ըսելով . Ի՞նչ պիտի ուտենք , կամ Ի՞նչ պիտի խմենք , կամ 32 Ի՞նչ պիտի հագնինք . (Ինչու որ ատ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն .) վասն զի ձեր երկ- նաւոր Հայրը գիտէ՝ Թէ ատ բոլոր 33 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց Ղառաջ խնդրեցէք Աստուծոյ Թա- գաւորութիւնը և անոր արդարու- Թիւնը , ու ատ բոլոր բաներն ալ 34 ձեզի պիտի տրուի ։ Ուստի վա- ղուան համար հոգ մի՛ ընէք . ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ . հերիք է օրուան իր նեղութիւնը ։

ԳԼ · Է

1 Քրիստոս իր քարոզութիւնը վերջացընելով կը յանդիմանէ անխոհեմաբար դատողութիւն ընելը . 6 կ'արգիլէ սուրբ բաները շուներուն տալը . 7 կը յորդորէ աղօթք ընել . 13 նեղ դռնէն ներս մտնել . 15 սուտ մարգարէներէն զգուշ կենալ . 21 իր խօսքը՝ միայն լսողներ չըլլալ՝ հապա կատարողներ . 24 նմանեցնելով անձնկ մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ կը շինէ , 26 և ո՛չ Թէ աւազի վրայ ։

1 Մ Ի՛ դատէք՝ որ չդատուիք ։
2 Քանզի ինչ դատաստանով որ դատէք , ան՛ով պիտի դատուիք . և Բ ինչ չափով որ չափէք , ան՛ով պի-
3 տի չափուի ձեզի ։ Գ Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տես- նես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին
4 չես նայիր ։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . Թող տուր աչքէդ Շիւղը հանեմ . և ահա քու
5 աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Կե՛ղ- ծաւոր՝ առաջ քու աչքդ գերանը հանէ՛ , ու ետքը պիտի նայիս եղ- բօրդ աչքէն շիւղը հանելու ։
6 Տ Սուրբ բանը շուներուն մի՛ տաք , և ձեր մարգարիտները խո- զերուն առջևը մի՛ ձգէք , որ ոտքեր- նուն տակը չկոխկրտուին զանոնք , ու դառնան ձեզ փատաստեն ։
7 Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի ձե- զի . փնտռեցէ՛ք և պիտի գտնէք . ԹՈՒ զարկէ՛ք և պիտի բացուի

Յամի Տեառն 31

Պ Տե՛ս գ Թագ · գ · 13 · Սաղ · լէ · 23 · Մար · ժ · 30 · Ղու · ժը · 31 · ա Տիմ · դ · ժ ։

Ա Ղու · ե · 37 · Հռով · բ · 1 · ժդ · 3 · 4 · 10 · 13 · ա Կոր · դ · 3 · 5 · Ցակ · դ · 11 · 12 ·
Բ Մար · դ · 24 · Ղու · ը · 38 ·
Գ Ղու · ե · 41 · 42 ·
Դ Առակ · Թ · 7 · 8 · իդ · 9 · Գոր · ժգ · 45 · 46 ·
Ե ԳԼ · իա · 22 · Մար · ժա · 24 · Ղու · ժա · 9 · 10 · ժը · 1 · Ցօ՛ · ժգ · 13 · ժե · 7 · ժը · 23 · 24 · Ցակ · ա · 5 · 6 · ա Ցօ՛ · գ · 22 · ե · 14 · 15 ·

Ըստ Տեառն 31

ՂՈՒԿ. Բ· 17· ԵՐԵՄ. ԻԹ· 12·13· Ի ԴՈՒ· ԺԱԼ· 11· 12· 13·

ՀԾՆ· Ը· 3· Ը· 21·

ԲՂԵ· Ը· 31· ՅՂԱ· ԺԹ· 15· ԳԼ· ԻԲ· 40· ՀՈՎ· ԺԳ· 5· 9· 10· ԳԱՂ· Ե· 14· ՍՏԻՄ· Ա· 3·

Ի ԴՈՒ· ԺԳ· 24·

ԼԲՕՐ· ԺԳ· 3· ԵՐԵՄ· ԻԳ· 16· ԳԼ· ԻԴ· 4· 5· 11· 24· ՄԱՐ· ԺԳ· 22· ՀՈՎ· ԺԶ· 17·18· ԵԶԵ· Ե· 6· ԿՂ· Բ· 8· ԲՊԵՏ· Բ· 1·2·3· Ա ՅՕՀ· Գ· 1·

Ի ՄԻՔ· Գ· 5· ԲՏԻՄ· Գ· 5·

Ն ԳՈՐ· Ի· 29·30·

ԱՀՄՐ 20· ԳԼ· ԺԲ· 33·

ՀԴՈՒ· Զ· 43·44·

ՅԵՐԵՄ. ԺԱ· 19· ԳԼ· ԺԲ· 33·

ՂԳԼ· Գ· 10· ՂՈՒ· Գ· 9· ՅՕՀ· ԺԱ· 2·6·

ՖՈՎ· Ը·2· ԳԼ·ԻԵ·11· 12· ՂՈՒ· Զ· 41· ԺԳ· 25· ԳՈՐ· ԺԹ· 13· ՀՈՎ· Բ· 13· ՅԱԿ· Ա· 22·

ՄԹՈՒ· ԻԲ· 4· ՅՕՀ· ԺԱ· 51· ԱԿՈՐ· ԺԳ· 2·

Ի ԳԼ·ԻԵ·12· ՂՈՒ· ԺԳ· 25· 27· Բ ՏԻՄ·Բ·19·

Ն ՍԱՂ·Ե·5· Զ·8· ԳԼ· ԻԲ·41·

ՆՂՈՒ·Զ·47· ՃՃ·

8 ձեզի. Ալան զի Համէն ով որ կը խնդրէ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ կը գտնէ, և ով որ դռները կը զարնէ պիտի բացուի անոր։
9 Ե՞ Հեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քա՞ր
10 պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ օ՞ձ պիտի տայ ա-
11 նոր։ Ուստի եթէ դուք՝ չար էք, ձեր զաւակներուն աղէկ ընծա-ներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է, բարի բա-ներ պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը խնդրեն։
12 Ուստի Համէն ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա-նոնց անա՛նկ ըրէք. քանզի ծաս է օրէնքը ու մարգարէները։
13 Ի՛նեղ դռնէն ներս մտէք. ինչու-որ լայն է ան դուռը՝ ու ընդարձակ ան ճամբան, որ դէպ ի՛ կորուստ կը տանի. և շատեր են անոնք՝ որ
14 անկէ կը մտնեն։ Ինչու որ նեղ է ան դուռը՝ ու նեղուածք է ան ճամ-բան, որ դէպ ի՛ կեանք կը տանի. և քիչ եր են անոնք՝ որ զանիկայ կը գտնեն։
15 Ե՛Զգո՛յշ կեցէք սուտ մարգարէ-ներէն՝ Է որոնք ձեզի կու գան ոչխարի Հանդերձներով, բայց ներսէն գ՛յա-
16 փըշտակող գայլեր են։ Իրենց պը-տուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք. Հմիթէ փուչերէն խաղող կը քա-ղէ՞ն, կամ տատասկէն թուզ.
17 Ասանկ ալ Համէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու տայ, և չար ծառ՝ չար
18 պտուղ կու տայ։ Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, ո՛չ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ։ Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը կտրուի, ու կրակը կը ձգուի։
20 Ուրեմն իրենց պտուղէն՝ պիտի ճանչնաք զանոնք։
21 Ոչ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կ'ըսէ, պիտի մտնէ երկ-նից թագաւորութիւնը. հապա ա-նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ-
22 քը կը կատարէ։ Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն. Տէր Տէր՝ մէ՞ որ քու անունովդ մարգարէու-թիւն ըրինք, և քու անունովդ դեւեր Հանեցինք, ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք։ Եւ յայն ա-տենը անոնց յայտնապէս պիտի ը-սեմ թէ, Ես բնաւ ձեզ չէի ճանչ-նար. Ո՛մեկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք։
24 Ուրդ՝ Ո՛վ որ ասս իմ խօսքերս կը լսէ ու կը կատարէ անոնք, զանձ-կայ պիտի նմանցնեմ խելացի մար-դու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 շինեց. Եւ անձրևները իջան, ու գետերը վազեցին, ու հովերը փչե-

ցին, և զարկին ան տանը, ու չիյաւ. ինչու որ վէմի վրայ հաս-
26 տատուած էր։ Եւ ով որ ասս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր ա-նոնք, կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց։
27 Եւ անձրևները իջան, ու գետերը վազեցին, ու հովերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու փլաւ, և մեծ եր անոր կործանումը։
28 Ու երբոր Յիսուս լմընցուց աս խօսքերը, ժողովուրդները կը զար-մանային անոր վարդապետութեանը
29 վրայ. Ինչու որ իշխանութիւն ու-նեցողի մը պէս կը սորվեցներ ա-նոնց, ու չէ թէ դպիրներուն պէս։

ԳԼ· Ը

2 Քրիստոս կը մաքրէ բորոտը։ 5 կը բժշկէ Հարիւրապետին ծառան, 14 Պետրոսին զրքայը։ 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ։ 18 կը ցուցնէ թէ ինչ կերպով իր Եուէն երթալ պէտք է։ 23 Ծովուն ալէկոծութիւնը կը հան-դարտեցնէ։ 28 երկու գիւահարներէ դեւերը կը հանէ։ 31 և զանոնք կը թողու որ երթան խոզերուն մէջ մտնեն։

1 Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդներ դացին ա-
2 նոր՝ ու Եուէն։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր ա-նոր՝ ու կ'ըսէր. Տէր՝ թէ որ ուզես,
3 կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցընելով դպաւ անոր՝ և ըսաւ. Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ։ և
4 շուտ մը անոր բորոտութիւնը մաք-րուեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Է Զգո՛յշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես. հապա գնա՛ քեզ քահանային ցու-ցո՛ր, և Իմովսէսին պատուիրած ընծան տուր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։
5 Ու երբոր Կափառնայում մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ'ա-
6 ղաչէր անոր, Ու կ'ըսէր. Տէր՝ իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառ-
7 կած չարաչար կը տանջուի։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Ես կու գամ
8 ու զանիկայ կը բժշկեմ։ Եւ հա-րիւրապետը պատասխան տալով ըսաւ. Տէր՝ Ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես. Հապա՛յ թէ խօսքով զրուցէ, ու իմ
9 ծառաս պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ը-սեմ. Գնա՛, ու կ'երթայ. և մի-կալին՝ թէ Եկո՛ւր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ թէ Ա՛ս բանը ըրէ, ու
10 կ'ընէ։ Յիսուս երբոր լսեց զար-մացաւ, և ըսաւ Եուէն գացողներուն ըսաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անգամ Ես այսչափ
11 Հաւատր չգտայ։ Նաև ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Հարաւէլքէն ու արևմուտքէն շա-

Ըստ Տեառն 31

ՍԿԻԶԲ· Ե· 27· ՄԱՐ· Ա· 22· Գ· 2· ՂՈՒ· Դ· 32·

ԼՕՀ· Ե· 40·

ՍԿԻԶԲ· ԺԴ· 54· ՄԱՐ· Ա· 22· Գ· 2· ՂՈՒ· Դ· 32·

ՀԾՆ· ԺԲ· 3· ԵՐԵՄ· Ե· 2· ՂՈՒ· Դ· 10· ՄԱՂ· Ա· 11· ՂՈՒ· ԺԴ· 29· ԳՈՐ· ԺԴ·45·ԺԱ· 18·ԺԴ·26· ՀՈՎ· ԺԵ· 9· ՃՃ· Ե· ՓԵ· Գ· 6·

ԲՂԵ· Ը· 11· ՂՈՒ· ԺԹ· 21·

ՂՍԱՂ· ՃԼ· 20·

Յամ Տեառն 31

Ը ԳԼ · իա · 43 ։
Ի ԳԼ · ժգ · 42 , 50 ։ իր · 13 ։ իդ · 51 ։ իե · 30 ։ Ղռ · ժգ · 28 ։ բ Պետ · բ · 17 ։ Յուդ · 13 ։

ժ Մար · ա · 29 , 30 , 31 ։ Ղռ · գ · 38 , ՃՃ ։

Ի Տե՛ս Կոր · Թ · 5 ։

Լ Մար · ա · 32 , ՃՃ ։ Ղռ · գ · 41 , 42 ։

Ի Ես · ծգ · 4 ։ ա Պետ · բ · 24 ։

ժ Ղռ · Թ · 57 , 58 ։

Խ Ղռ · Թ · 59 , 60 ։
Ճ Տե՛ս գ Թագ · ժթ · 20 ։

Ն Մար · գ · 37 , ՃՃ ։ Ղռ · ը · 23 , ՃՃ ։

Շ Ող · կե · 7 ։ ձԹ · 9 ։ ճէ · 29 ։

Ո Մար · ե · 1 , ՃՃ ։ Ղռ · ը · 26 , ՃՃ ։
* Ո՛չ-ոեւէ գիրք դարձացող

տեր պիտի գան , ու երկնից Թագաւորութեանը մէջ պիտի բազմին Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին հետ . իսկ Իշխագաւորութեանը որդիքը Իւդուբսի խաւարը պիտի հանուին . հոն պիտի լլայ 13 լալ՝ ու ակռաները կրճտցընել ։ Եւ Յիսուս Հարիւրապետին ըսաւ . Գնա , ու ինչպէս որ դուն հաւատացիր , անանկ թող ըլլայ քեզի . և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ ։
14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը գալով տեսաւ որ անոր Իզբաննը 1 ջերմէն բռնուած պառկած էր . Եւ անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը թող տուաւ զանիկայ . ան ալ ոտքի վրայ ելաւ , և անոր սպասաւորութիւն կ՚ընէր ։
16 Ի երբոր իրիկուն եղաւ , շատ դիւահարներ բերին անոր , ու խօսքով հանեց ոգիները , և բոլոր 17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի . Ի Անիկայ մեր հիւանդութիւնները վերցուց , և չէր ցաւերը կրեց ։
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովուրդ տեսնելով , հրաման ըրաւ 19 որ մէկալ կողմը երթան ։ Յ Եւ դպիր մը մօտենալով ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ես քու ետևէդ պիտի 20 գամ՝ , ուր որ երթաս ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Աղուէսները որջեր ունին , ու երկնից թռչունները բոյներ . բայց Որդին մարդոյ տեղ մը չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ ։
21 Եւ մէկ ուրիշը՝ ու անոր աշակերտներէն էր , ըսաւ անոր . Տ Էր՛ ինծի հրաման տուր , որ երթամ առաջ 22 իմ հայրս թաղեմ ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետևէս , ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները ։
23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշա- 24 կերտները իր ետևէն գացին . Ն Եւ ահա մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ , անանկ որ նաւը ալիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը 25 կը քնանար ։ Եւ աշակերտները մօտ գացին արթընցուցին զանիկայ՝ ու ըսին . Տէր՛ ազատ մեզ , Ինչո- 26 ւր ահա կը կորսուինք ։ Եւ ըսաւ անոնց . Թե՛րկածանտներ՝ ինչո՞ւ ասկէ վախկոտ էք . ան ատեն ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց , 27 և մեծ խաղաղութիւն եղաւ ։ Ու մարդիկը զարմացան՝ և կ՚ըսէին . Ի՞նչպէս մարդ է ասոր հովերը ու ծովը ասոր կը ջաղանդին ։
28 Ճ Ու երբոր մէկալ կողմը * Գերգեսացւոց երկիրը անցաւ , երկու դիւահար պատահեցան իրեն՝ դե- 29 րեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատղած , անանկ որ չէր մէկու մը ան ճամբայէն անցնիլ ։ Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին . Ցիսուս Որդի Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս .ատենէն առաջ մեզ 30 տանջելո՞ւ համար հոս եկար ։ Եւ անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ մը կար , որ կ՚արածուէին ։ 31 Ու դևերը կ՚աղաչէին իրեն՝ ու կ՚ըսէին . Թէ որ մեզ կը հանես , հրամայ տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջը մտնեն ։ 32 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք . ու անոնք ելան դարձին խոզերուն երամակին մէջը մտան . և ահա բոլոր երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մեռան ։ 33 Ռան ։ Խոզարածներն ալ փախան , և քաղաքը երթալով բոլորը պատմեցին , ու դիւահարներուն պատմեցին ։ 34 Ժողովուրդ բոլորը քաղաքը Յիսուսին դէմ ելաւ . ու երբոր տեսան զանիկայ , Ղ աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ ։

Ցամ Տեառն 31

ՃՏե՛ս ը Օր · ե · 25 ։ գ Թագ · ժէ · 18 ։ Ղռ · ե · 8 ։ Գոր · ժգ · 39 ։

ԳԼ · Թ

2 Քրիստոս անդամալոյծ մը կը բժշկէ · 9 Մատթէոսը մաքսաւորութիւն ընելէն իրեն կը կանչէ · 10 Մաքսաւորներու և մեղաւորներու հետ կ՚ուտէ · 14 Իր աշակերտներուն ծոմ չպահելը կ՚արդարացնէ · 20 տեսաւոս կինը կը բժշկէ · 23 Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ · 27 երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ · 32 Համր դիւահարը կը բժշկէ · 36 և կը խղճայ բազմութեանը վրայ ։

1 Նաւը մտնելով մէկալ կողմը անցաւ , ու եկաւ իր քաղաքը ։ ա ԳԼ · գ · 13 ։
2 Ի Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ մը , որ մահճի մէջ պառկած էր . և Ի Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին . Քաջալերուի՛ որդեակ , քու մեղքերդ բ Մար · բ · 3 ։ Ղռ · ե · 18 ։
3 քեզի ներուած են ։ Եւ ահա դպիրներէն ոմանք իրենց մտքին մէջը ըսին . Այս մարդ հայհոյութիւն կ՚ը- ‡ ԳԼ · ը · 10 ։
4 նէ ։ Յիսուս ալ Ի անոնց խորհուրդները իմանալով՝ ըսաւ . Ինչո՞ւ դ Ես · ձԹ · 2 ։ ԳԼ · ժբ · 25 ։ Մար · ժբ · 15 ։ Ղռ · ե · 22 ։
5 չէք . քանզի ո՞րը աւելի դիւրին է . քու մեղքերդ ներուած են ըսե՞լը , Թէ ելիր ու քալէ ըսելը ։
6 Բայց որպէս զի գիտնաք՝ Թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , (ան ատենը անդամալոյծին ըսաւ ,) Ելիր՝ մահճիդ առ՝ ու 7 տունդ գնա ։ Ու անիկայ ելաւ՝ 8 իր տունը գնաց ։ Ժողովուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան , ու փառաւորեցին զԱստուած , որ մարդոյ անանկ իշխանութիւն տուեր էր ։
9 Ի Եւ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով մարդ մը տեսաւ Մատթէոս անունով , որ մաքս ընդունելու Ի Մար · բ · 14 ։ Ղռ · ե · 27 ։

Ցամ Տեառն 31

ՂՄար · Բ · 15 ; ՃՃ · Ղու · Ե · 29 · ՃՃ ։

Է Գլ · Ճա · 19 ։ Ղու · Ե · 30 ։ Ժե · 2 ։ ՃԴաղ · Բ · 15 ։

Բ Ովս · Զ · 6 ։ Միք · Զ · 6 ։ Է · 8 ։ Գլ · Ժր · 7 ։ ՃՅԻՄ · ա · 15 ։

Ի Մար · Բ · 18 ։ ՃՃ ։ Ղու · Ե · 33 · Ժը · 12 ։

ԼՅՕՆ · Գ · 29 ։

Է Գոր · Ժգ · 2 · 3 ։ Ժդ · 22 ։ ՈՒկոր · Է · 5 ։

Ֆ Մար · Ե · 22 ։ ՃԼու · Ը · 41 ։ ՃՃ ։

Ձ Մար · Ե · 25 ։ Ղու · Ը · 43 ։

ՀՂու · Է · 50 ։ Ը · 48 ։ Ժե · 19 ։ Ժը · 42 ։

Ն Մար · Ե · 38 ։ Ղու · Ը · 51 ։

ԼՏԵ՛Ս ԲՄՆ · ԼԲ · 25 ։

տեղը նստեր էր , ու ըսաւ անոր . Ետևէս եկուր . ան ալ ելաւ անոր
10 ետևէն գնաց ։ Ու եղաւ որ տունը սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ եկած՝ ու սեղան նստած էին Յիսուսին ու անոր աշակերտներուն
11 հետ ։ Ու փարիսեցիները երբոր տեսան , ըսին անոր աշակերտներուն . Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը Ի մաքսաւորներուն ու Ի մեղաւորներուն
12 հետ կ՛ուտէ ։ Բայց Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ անոնց . Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ , հապա
13 հիւանդներուն ։ Գացէք սորվեցէք՝ թէ ինչ է ՝՝ Խօսք Ի Աղորմութիւն կ՛ուզեմ , և չէ թէ զոհ . ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա մեղաւորները ։
14 Ան ատենը Յովհաննէսին աշակերտները անոր ևկան ու ըսին . Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք , և քու
15 աշակերտներդ չեն պահեր ։ Ու Յիսուս ըսաւ անոնց . Միթէ կրնա՞ն որ հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է . բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , Ան ա-
16 տենը ծոմ պիտի պահեն ։ Ու մկրը չՀգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ . քանզի՝ ՃՃ որ անոր լրումեանը համար է՝ կ՛առնէ հանդերձէն , ու պատռուածքը ալ աւելի գէշ կ՛ըլլայ .
17 Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն . եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին՝ ու գինին կը թափի , և տիկերը կը կորչին . հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն , ու երկուքն ալ կը պահուին ։
18 Երբոր անիկայ անոնց հետ ասբանները կը խօսէր , ահա իշխան մը եկաւ , երկրպագութիւն կ՛ընէր ա-նոր՝ ու կ՛ըսէր . Աղջիկս՝ ալ մինչև հիմա մեռած է , բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր , ու պիտի ապրի ։
19 Եւ Յիսուս ելաւ , ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետևէն գնաց ։
20 Եւ ահա տասներկու տարուան տեռատես կին մը մօտեցաւ ետևէն անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ .
21 քանզի իր մտքէն մէջ կ՛ըսէր , թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ ,
22 պիտի բժշկուիմ ։ Բայց Յիսուս երբոր ետին դարձաւ՝ ու տեսաւ զանիկայ , ըսաւ . Քաջալերուի՛ աղջիկ , Հքու հաւատքդ քեզ բժշկեց . և կինիկը նոյն ժամէն բժշկուեցաւ ։
23 Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ , ու տեսաւ ՀփողահարներըԼ
24 և խռոված բազմութիւնը , ըսաւ անոնց . Մէկկդի գացէք . ինչու որ աղջիկը մեռած չէ , հապա կը քնանայ . և ծաղր կ՛ընէին անիկայ ։
25 Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ելաւ , ինքը ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց , ու աղջիկը ոտք ելաւ ։
26 Եւ աս լուրը ան բոլոր երկիրը տարածուեցաւ ։
27 Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ անցաւ , երկու կոյր ինկան անոր ետևէն , կ՛աղաղակէին ու կ՛ըսէին . Ո՛ղորմի՛ մեզի՝ Որդի՛ Դաւիթի ,
28 Ու երբոր տուն եկաւ , կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս անոնց ըսաւ . Կը հաւատաք՝ թէ կրնամ ա՛ս բանը Ձեզ ընել . ըսին անոր .
29 Այո՛ Տէր ։ Ան ատենը անոնց աչքերուն դպաւ՝ ու ըսաւ . Ձեր
30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի ։ Ու անոնց աչքերը բացուեցան . և Յիսուս սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Զգուշ կեցէք ,
31 մկը չիմանայ ։ Բայց անոնք ելան ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածեցին ։
32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան , ահա մկ համր դիւահար մարդ մը
33 բերին իրեն ։ Ու երբոր դեւը ելաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողովուրդները զարմացան ու կ՛ըսէին Թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ բան
34 մը տեսնուած չէ ։ Բայց փարիսեցիները կ՛ըսէին Թէ ՝՝ Ամիկայ դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հանէ ։
35 Եւ Յիսուս կը պտըտէր բոլոր քաղաքները ու գեղերը , և ՝՝ անոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցընէր , ու կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը , և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ ,
36 Եւ ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճաց . ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած էին ՝՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու
37 պէս ։ Ան ատենը ըսաւ իր աշակերտներուն . Հունձքը շատ է ,
38 բայց մշակները քիչ . Աղաստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէ՛ք , որ մշակներ հանէ իր հունձքին ։

Գլ · Ժ

1 Քրիստոս իր տասներկու առաքեալները կը խրկէ՝ հրաշքներ ընելու իշխանութիւն տալով անոնց . 5 պատուէրներ կու տայ անոնց և կը սորվեցընէ թէ ինչ պարսին ընել . 16 կը միխիթարէ զանոնք չալածմունքներու վրայով . 40 և օրհնութիւն կը խոստանայ զանոնք ընդունողներուն ։

1 Ու ՝՝ իր քովը կանչելով իր տասներկու աշակերտները , անոնց

Ցամ Տեառն 31

ՃԳոր · Ի · 10 ։

ՃԳլ · Ժե · 22 ։ Ի · 30 ։ 31 ։ Մար · Ժ · 47 ։ 48 ։ Ղու · Ժը · 38 ։ 39 ։

Ա Գլ · Ը · 4 · Ժր · 16 · Ժե · 9 ։ Ղու · Ե · 14 ։

Ն Մար · Է · 36 ։

Ն ՏԻՆ Գլ · Ժբ · 22 ։ Ղու · Ժա · 14 ։

ՃԳլ · Ժբ · 24 ։ Մար · Ժ · 22 ։ Ղու · Ժա · 15 ։

ԷՄար · Զ · 6 ։ Ղու · Ժգ · 22 ։

ՃԳլ · Դ · 23 ։

ԷՄար · Ջ · 34 ։

ՀԹես · Ե · 17 ։ ԳԹես · Իր · 17 ։ Եզկ · Լդ · 5 ։ Զաք · Ժ · 2 ։

ՃՂու · Ժ · 2 ։ ՃՅՈՎ · Դ · 35 ։

ՎԵթես · Գ · 1 ·

Ցաւի Տեառն
31

Բ Ցոհ. ա. 42։
Է Ղեւ. զ. 15։ Գոր. ա։ 13։
Ը Ցոհ. Ժգ. 26։
Ի Գւ. դ. 15։
Ձ Ցե՛ս Թագ. Ժե. 24։ Ցոհ. դ. 9։ 20։
Ի Գւ. Ժհ. 24։ Գոր. Ժգ. 46։
Ը Ե՛ս. Ծգ. 6։ Երեմ. ծ. 6։ 17։ Եզեկ. ե. 5։ 6։ 16։ ապիւս. բ. 25։
Ր Ղեւ. Թ. 2։ Ի Գւ. գ. 2։ դ. 17։ Ղեւ. Ժ. 9։
* Ոմանք մարդիկ՝ ուր ինչները յարուցէք, Ի Պար. Ը. 13. 20։
† Ա՛ն Թագ. Թ. 7։ Պար. գ. 8։ Ղեւ. Թ. 3։ Ժ. 4։ Իր. ԽՁ։
Ի Ցոհ. Պարա. գ. 8։
Ի Ղեւ. Ձ. 7։ ա Կոր. Թ. 7։ Ա ա Տիմ. Ե. 18։
§ Ղեւ. Ձ. 8։
† Ոմանք ա՛ն՝ որ՝ ոչ ըստ. Բարև ան տանն։
Հ Ղեւ. Ժ. 5։ 6։
‖ Ա՛ղ. լե. 13։
Ա Պար. զ. 11։ Ղեւ. Ժ. 5։ Ժ. 10։ 11։
ՠ Դ. Եսդ. ե. 13։ Գոր. Ժգ. 35։ Ժբ. 6։
Ոմանք՝ ձեր ոտքերուն փոշին թօթվեցէք։ Ա՛ղ. Ժա. 22։ 24։
Ղեւ. Ժ. 3։
Հ Յով. Ժգ. 19։ Եփես. ե. 15։
Ա՛ղ. Կոր. Ժգ. 20։ Փիլ. բ. 15։
- Գւ. Իդ. 9։ Պար. Ժգ. 9։ Ղեւ. ը Ժբ. 11։ ի Իս. 12։
Ա Կոր. ի. 40։
- Գոր. Ժբ. 1։ Իդ. 10։ Իե. 7։ 23։ Բ Տիմ. դ. 16։

իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն, և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն։
2 Ու տասուերկու առաքելոց անուններըասոնք են. առաջինը Սիմոն՝ որ Պետրոս ըսուածը, և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս. Յակոբոս Զեբեդեան, և անոր եղբայրը Յովհաննէս. Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս. Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր. Յակոբոս Ալփեան, և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մականուաց
4 Նեցաւ. Սիմոն Կանանացի և Յուդա Իսկարիովտացի, որ նաև մատնեց զանիկայ։
5 Ասոնք տասուերկուքը Յիսուս իրրև կեց, և անոնց պատուիրեց՝ ըսելով. Հեթանոսներու ճամբայ մի՛ երթաք, ու Սամարացիներու քա-
6 ղաք մի՛ մտնէք. Հապա աւելի՛ Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխարներուն գացէք։
7 Ու երբոր կ՚երթաք, քարոզեցէք ու ըսէք թէ՝ Երկնից թագաւորութիւնը մտե-
8 ցած է։ Հիւանդները բժշկեցէք, բորոտները *մաքրեցէք, դևերը հանեցէք։ Հրի՛ առեր եք, հրի՛
9 տուէք։ Ա՛մի ոսկի՛ և ոչ արծա՛թ և ոչ Հպղինձ ձեր գո-
10 տիներուն մէջը, Ո՛չ ճամբու համար տոպրակ, և ոչ կրկին հանդերձ, ոչ կօշիկ, ոչ գաւազան. Հ՚ինչու որ մշակը իր կերակուրին
11 արժանի է։ Եւ որ քաղաք կամ գեղ մտնէք, հարցուցէք՝ թէ ո՛վ է անոր մէջը արժանաւոր. ու հոն
12 կեցէք մինչև որ ա՛ւելէք։ Ու երբոր տունը կը մտնէք, բարև
13 տուէք †անոր։ Եւ Հթէ որ ան տունը արժանաւոր է, ձեր բարևը անոր վրայ գայ. Հապա թէ որ արժանաւոր չէ, Հձեր բարևը ձեզի
14 դառնայ։ Նե՛ որ ո՛վ որ, ձեզ չընդունի ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ, երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն կ՚ելլէք, ‡ձեր ոտքերուն փոշին
15 թօթվեցէք։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ
16 ան քաղաքին։ Ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ. Խոհուտ օձերու պէս խորագէտ եղէք, և հա-
17 զուներու պէս միամիտ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք. ինչու որ ձեզ առեաններու պիտի մատնեն, ու իրենց ժողովարաններուն մէջը
18 ձեզ պիտի ծեծեն. Ու Եւ իմ անունիս համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք, անոնց և հեթանոսներուն վկայու-
19 թիւն տալու համար։ Երբոր ձեզ մատնեն, հոգ մի՛ ընէք թէ ինչո՞ր կամ ինչ պիտի խօսիք. ինչու որ ձեզի պիտի տրուի ան ժա-
20 մուն՝ ինչ որ պիտի խօսիք։ Վասն զի չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք, հապա ձեր Հօրը Հոգին որ ձեր
21 ներսի դին կը խօսի։ Ու Ելբայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատնէ, և հայրը՝ որդին. և որդիք երթան ծնողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռ-
22 ցընեն զանոնք։ Եւ իմ անուանս համար՝ ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք. Երբայց ով որ մինչև վերջը համբերէ, անիկայ պիտի ապրի։
23 Ու երբոր ասա քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածեն, ուրիշ *տա՛ք փախէք. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Իսրայէլի քաղաքները պիտի չՀատըճնէք, մինչև որ Որդին մարդոյ գայ։
24 ‡Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի չէ, և ոչ ծառան իր տիրոջմէն։
25 Հերի՛ք է աշակերտին որ իր վարդապետին պէս ըլլայ, ու ծառային իր տիրոջը պէս. Հթէ որ տանուտէրը Բէելզեբուղ կոչեցին, որքա՛ի
26 աւելի անոր ընտանիքը։ Ուստի մի՛ վախնաք անոնցմէ. Հինչու որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չբայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի
27 չգիտցուի։ Ինչ որ ձեզի մութի մէջ կ՚ըսեմ, ա՛յդ լոյսի մէջ խօսեցէք, և ինչ որ ականջի՛ վար կը լսէք, տանի՛քներուն վրայ
28 քարոզեցէք։ Եւ մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու չեն կրնար հոգին սպաննել. Հապա աւելի անկէ վախցէք դուք, որ կրնայ հոգին ու մարմինը գեհենին
29 մէջ կորսընցընել։ Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին, և անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար՝
30 առանց ձեր Հօրը։ Հբայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած
31 են։ Ուրեմն մի՛ վախնաք. Ընդ՚որ շատ ճնճղուկներէն լաւ էք դուք։
32 Ամէ՛ն ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի, Ես ալ անիկայ պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև՝ որ եր-
33 կինքն է. Եւ ով որ մարդոց առջև զիս կ՚ուրանայ, ես ալ անիկայ պիտի ուրանամ իմ Հօրս առջև՝ որ
34 երկինքն է։ Մի՛ կարծէք՝ թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ. խաղաղութիւ՛ն ձգելու չե-
35 կայ, հապա սո՛ւր. Ինչու որ եկայ Հմարդը իր Հօրմէն զատելու, ոՀ աղջկան՝ իր մօրմէն, ու Հարսը՝ իր կե-
36 սուրէն. Եւ Հմարդուն թշնամիները
37 իր ընտանիքը պիտի ըլլա՛ն։ Ընդ որ Հայրը կամ մայրը ինծմէ աւելի կը սիրէ, ինծի արժանի չէ. և ան որ տղան կամ աղջիկը ինծմէ աւելի կը

Ցաւի Տեառն
31

Ը Մար. Ժգ. 11։ 12։ 13։ Ղեւ. Ժբ. 11։ Իա. 14։ 15։
- Եւ. գ. 12։ Երեմ. ա. 7։
- բ Թագ. Իգ. 2։ Գոր. դ. 8։ զ. 10։ բ Տիմ. դ. 17։
Է Մրկ. է. 6։ Հմր 35։ 36։ Ղեւ. Իա. 16։
- Ղեւ. Իա. 17։
Բ Դան. Ժբ. 12։ 13։ Գւ. Իգ. 13։ Մար. Ժգ. 13։
Ց Գւ. բ. 13։ դ. 12։ Ժբ. 15։ Գոր. ը. 1։ Ի. 25։ Ժգ. 6։
- Գւ. Ժզ. 28։
Ի Ղեւ. զ. 40։ Ցոհ. Ժգ. 16։ Ժե. 20։
+ Գւ. Ժբ. 24։ Մար. դ. 22։ Ղեւ. Ժա. 15։ Ցոհ. ը. 43։ 52։
ՠ Մար. դ. 22։ Ղեւ. ը. 17։ Ժբ. 2։ 3։
- Ես. ը. 12։ 13։ Ղեւ. Ժբ. 4։ ա Պետ. գ. 14։
Ք ա Թագ. Ժգ. 45։ Բ Թագ. Ժդ. 11։ Ղեւ. Իա. 18։ Գոր. ք. 34։
Ի Ղեւ. Ժբ. 8։ Հով. Ժ. 9։ 10։
Ա Ցաւ. գ. 5։
Ի Մար. ը. 38։ Ղեւ. Թ. 26։ Բ Տիմ. բ. 12։
Ղեւ. Ժբ. 49։ 51։ 52։ 53։
Ե Մրկ. է. 6։
Ը Սաղ. Իա. 9։ Ժե. 13։ Մրկ. է. 6։
Ցոհ. Ժգ. 18։
Ի Ղեւ. Ժգ. 26։

Ցամք Տեառն 31

ՅԳԼ. ԺԶ. 24 ։ ՄԱՐ. Ը. 34 ։ ՂՈՒ. Թ. 23 ։ ՅԳ. 27 ։

ԻԳԼ. ԺԶ. 25 ։ ՂՈՒ. ԺԷ. 33 ։ ՑՕՀ. ԺԲ. 25 ։

ԼԳԼ. ԺԸ. 5 ։ ՂՈՒ. Թ. 48 ։ Ժ. 16 ։ ՑՕՀ. ԺԲ. 44 ։ ԺԳ. 20 ։ ԳԱՂ. Գ. 14 ։

ԻԳ ԹԱԳ. ԺԷ. 10 ։ ԺԸ. 4 ։ Դ ԹԱԳ. Գ. Տ ։

ՅԳԼ. Ը. 5 ։ 6 ։ ԻԵ. 40 ։ ՄԱՐ. Թ. 40 ։ ԵՐԲ. Ջ. 10 ։

ՀԳԼ. ԺԴ. 3 ։ Ի ՂՈՒ. Է. 18, 19 ։ ՃԱ. ՀՕՇ. ԽԹ. 10 ։ ԹՈՒ. ԻԴ. 17 ։ ԴԱՆ. Թ. 24 ։ ՑՕՀ. Զ. 14 ։

Ի ԵՉՕ. ՐՔԹ. 15 ։ Լ. 4, 5 ։ 6 ։ ԽՐ. 7 ։ ՑՕՀ. Բ. 23 ։ Գ. 2 ։ Ե. 36 ։ Ժ. 25, 38 ։ ԺԴ. 11 ։

Ի ՍԱՂ. ԻՐ. 26 ։ ԵՍ. ԿՍ. 1 ։ ՂՈՒ. Դ. 18 ։ ՅԱԿ. Բ. 5 ։

ՂԵՍ. Ը. 14, 15 ։ ԳԼ. ԺԳ. 57 ։ ԻԴ. 10 ։ ԻԶ. 31 ։ ՀՈՎ. Թ. 32, 33 ։ Ա ԿՈՐ. Ա. 23 ։ Բ. 14 ։ ԳԱՂ. Ե. 11 ։ ՍՈՓՈՆ. Բ. Տ ։

ԵՂՍ. Է. 24 ։ ԸԵՒԲ. Դ. 14 ։

Ի ԳԼ. ԺԴ. 5 ։ ԻԱ. 26 ։ ՂՈՒ. Ա. 76 ։ Է. 26 ։

38 սիրէ , ինծի արժանի չէ . ԺԵ. ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետեւէս

39 գար , ինծի արժանի չէ ։ ԻՆՁ որ իր անձը կը գտնէ , պիտի կորսընչընչէ զանիկայ . և ան որ իր անձը ինծի համար կը կորսընչընչէ , պիտի

40 գտնէ զանիկայ ։ ՆԱՆ որ ձեզ կ'ընդունի , զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի , զիս խրկողը կ'ընդունի ։

41 Դ ՆԱՆ որ մարգարէ մը կ'ընդունի մարգարէի անունով , մարգարէի վարձք կ'առնէ . և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի անունով , արդարի վարձք կ'առնէ ։

42 Ե ՈՒ ան որ աս սլջտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով , ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսընչընէ ։

ԳԼ. ԺԱ

2 Ցովհաննէս իր աշակերտները Քրիստոսին կը խրկէ ։ 7 Քրիստոսի վկայութիւնը Ցովհաննէսին համար ։ 18 Ժողովուրդց կարծիքը Ցովհաննէսին ու Քրիստոսի վրայով ։ 20 Քրիստոս կը նախատէ Քորազինը ։ Բեթսայիդան և Կափառնայումը՝ իրենց ապերախտութեանը և անդեղ մնալուն համար ։ 25 և կը փառաւորէ իր Հօրը խնամատարութիւնը՝ Աւետարանը պարզամիտներուն յայտնելուն համար ։ 28 Իրեն կը կանչէ ամէն անոնք՝ որ իրենց մեղքին ծանրութիւնը կը զգան ։

1 ՅԵ եղաւ որ երբ Ցիսուս լմընցուց իր տասուերկու աշակերտներուն պատուէր տալը , գնաց անկէ ասնոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և աւրվեցընելու ։

2 Իսկ Ցովհաննէս բանտին մէջը Ե երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը , իր աշակերտներէն երկուքը խրկե

3 լով ըսաւ անոր . Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպա

4 սենք ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ . Գացէք պատմեցէք Ցովհաննէսին՝ ինչ որ

5 կը լսէք ու կը տեսնէք . Ե կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն , բորոտները կը մաքրուին , խուլերը կը լսեն , մեռելները յարութիւն կ'առնեն , Ե ու աղքատներուն աւետ

6 տարան կը քարոզուի ։ Եւ երանի՛ անոր , Ո՛ր իմ վրայովս չգայթակղիր ։

7 Ե ՈՒ երբոր անոնք գացին , Ցիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Ցովհաննէսին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէ՞ջ . էեղէգ

8 մը հովէն շարժուած ։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը . ահա փափուկ հանդերձներէ հագնողները թա

9 գաւորաց տուներն են ։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛ կ'ըսեմ ձեզի , Ե մարգարէէ մէն

10 ալ աւելի ։ Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած է . ԺԱՀա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջեւէդ ։

11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , կնիկներէն ծնածներուն մէջը Ցովհաննէս մկրտիչէն մեծը ելած չէ . սակայն երկնից թագաւորութեանը մէջ

12 պիտի պզտիկը՝ անկէ մեծ է ։ Ի՛ՈՒ Ցովհաննէս մկրտիչէն օրերէն մինչև հիմա երկնից թագաւորութիւնը ուժով կ'առնուի , և ուժեղները

13 կը յափշտակեն անիկայ ։ Ի ինչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչև Ցովհաննէս մարգարէութիւն ը

14 րին . Եւ եթէ կ'ուզէք ընդունիլ , անիկայ է Ե Եղիան՝ որ պիտի գար ։

15 Ե ՆԱՆ որ լսելու ականջ ունի , թող

16 լսէ ։ Բայց Ի որո՞ւ նմանցընեմ աս ազգը . կը նմանի տղոց , որ շուկաները նստելով՝ իրենց ընկերնե

17 րուն կը կանչեն , Ու կ'ըսեն . Փող նչեցուցինք ձեզի ու չպարեցիք , ողբ կարդացինք ձեզի ու չլացիք ։

18 Վասն զի Ցովհաննէսը եկաւ , ո՛չ կ'ուտէր և ո՛չ կը խմէր , ու կ'ըսեն . Դև կայ անոր ներսի դին ։

19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ , և կ'ըսեն . Ա՛նա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ հաւաքասէրներու ու մեղաւորներու բարեկամ . Ն և իմաստութիւնը արդարացաւ իր տղոցմէն ։

20 ՆԱՆ ատենը սկսաւ նախատել ան քաղաքները , որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շատերը .

21 քանզի չապաշխարեցին . Վա՛յ քեզ Քորազին , վա՛յ քեզ Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Ցիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ ի՛ջուրով ու մխիրով ապաշխա

22 րած պիտի ըլլային ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ , Ց Ցիւրոսին և Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստա

23 տանին օրը՝ քան թէ ձեզի ։ Եւ դուն Կափառնայումէ՝ Ո՞ր մինչև երկինքը բարձրացած ես , մինչև դժոխքը պիտի իջնես , ինչու որ եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ քու մէջդ եղան , իբաւ որ մինչև աս օրս դեռ պիտի

24 մնար ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Ն Սոդոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը , քան թէ քեզի ։

25 ՅՆոյն ժամանակին պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ . Շնորհակալ եմ քեզմէ՝ ով Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի , Ո՛ր աս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու Ն տղոց յայտ

26 նեցիր ։ Ա՛յո՛ ով Հայր , ինչու որ

Ցամք Տեառն 31

ՅՄԱՂ. Գ. 1 ։ ՄԱՐ. Ա. 2 ։ ՂՈՒ. Ա. 76 ։ Է. 27 ։

ԻՂՈՒ. ԺԶ. 16 ։

ԼՄԱՂ. Դ. 3 ։

Ի ՄԱՂ. Գ. 5 ։ ԳԼ. ԺԵ. 12 ։ ՂՈՒ. Ա. 17 ։

ՅԳԼ. ԺԳ. 9 ։ ՂՈՒ. Ը. 8 ։ ՑԱՍ. Ր. Ի. 11, 17, 29 ։ Գ. 6, 13 ։ 22 ։

Ի ՂՈՒ. Է. 31 ։

ՀԳԼ. Թ. 10 ։

Ն ՂՈՒ. Է. 35 ։

ՂՈՒ. Ժ. 13 ։ ՃԱ. ։

ՀՑՈՒ. Գ. 7, 8 ։

ՃԳԼ. Ժ. 15 ։ ՀԵՐ 24 ։

Յ ՏԵ՛ՍՆ ԵՍ . ԺԴ 13 ։ ՈՂԲ. Բ. 1 ։

ՆԳԼ Ժ. 15 ։

ՂՈՒ. Ժ. 21 ։

Ի ՏԵ՛Ս ՍԱՂ. Բ. 2 ։ Ա ԿՈՐ. Ա. 19, 27 ։ Բ Ս ։ Բ ԿՈՐ. Գ. 14 ։

ՂԳԼ. ԺԷ. 17 ։

Ցամի Տեառն
31

ԳԼ. ԻԲ. 18։ Ղ.Ա Ժ 22։ Ց՟Ն. գ. 35։ Ժգ. 3. ԺԷ. 2։ ա Կոր ԺԷ. 27։

ԼՑ՟Ն. ա. 18։ ղ. 46։ Ժ. 15։

Ա Ցո՟Ն ԺԳ. 15։ Փիլ. բ 5։ ա Պետ. բ. 21։ ա Ց՟Ն. բ. 6։

Ա Ջամ. Թ. 9՝ Փիլ. բ 7. 8։

Ելեր՟մ. ղ. 16։

Ա Ց՟Ն. ծ. 3։

ՍՐՕՐ ԻԳ. 25։ Մար. բ. 23։ Ղուկ. ղ. 1։

Բ ա Թագ. իա. 6։

Է Ել ԻԹ. 30։ Ղև. իգ 5։

Ե Ել ԻԹ 32 33։ Ղև ը 31։ իգ 9։

Ե Թու. իբ. 9 Ց՟Ն. է. 22։

ԵՐՄՆ ղ. 18։ Մաղ. գ 1։

Ի Ոպս ղ. 6։ ՄԻԲ. ղ. 6. 7. 8։ ԳԼ. Թ. 18։

ԸՄԱՐ գ 1։ Ղուկ. ղ 6։

ՔՂուկ ԺԳ. 14։ Ժգ 3։ Ց՟Ն. Թ 16։

Ա Տե՟ս ԵԼ. իգ. 4. 5։ Բ Օր. իբ. 4։

քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ։
27 Ես Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս ու Մկը չ'ճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը և Մկը չ'ճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին և ան՝ որուն
28 որ Որդին կ'ուզէ յայտնել։ Եկէք ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներ և ես ձեզ պիտի հանգչեցնեմ։
29 Իմ լուծս ձեր վրայ առէք. – և ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու սրտով խոնարհ, և Ձեր անձերուն հանգստութիւն պիտի
30 գտնէք։ Որովհետև իմ լուծս քաղցր է և իմ բեռս թեթեւ։

..

ԳԼ. ԺԲ

1 Ջրիստոս կը յանդիմանէ փարիսեցւոց կուրութիւնը շաբաթ օրուան վրայով։ 3 Մուրը Գիրքերով. 9 ժողովով. 13 և հրաշքով մը. 22 Կոյր ու համր դիւահար մը կը բժշկէ։ 31 Կ'իմացընէ թէ Մուրը Հոգիին դէմ եղած չարախօսութիւնը պիտի չներուի. 36 և թէ դատաստի իսօսքերու համար հաշիւ պիտի տրուի։ 38 Կը յանդիմանէ անհաւատները որ նշան կը խնդրեն. 49 և կը ցուցնէ թէ ով է իր եղբայրը՝ իր քոյրը և իր մայրը։

1 Ա՚ն ատենը Յիսուս շաբաթ օրը գնաց արտերուն միջէն և իր աշակերտները անօթեցան, ու սկսան ցորէնէ հասկեր փրցընել և ուտել։
2 Բայց փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր. Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ արժան չէ շաբաթ օրը գործել։
3 Ան ալ անոնց ըսաւ. Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը երբոր անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
4 հետն էին, ինչպես մտաւ Աստուծոյ տունը, և հառաջաբերութեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց որ իր հետն էին, Բայց միայն քահանաներուն։
5 Կամ թէ Օրէնքին մէջը չէք կարդացեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն ու անմեղ
6 են։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ աս տեղը Տաճարէն մեծ Մկը կայ
7 Եւ թէ որ գիտնայիք թէ ինչ ըսել է, Ողորմութիւն կ'ուզեմ ու չէ թէ զոհ, ան ատենը անպարտները չէիք դատապարտեր
8 Քանզի Որդին մարդոյ շաբաթին տէրն է։
9 Ընդ անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը։ Եւ հոն Մկ մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր. և հարցուցին անոր՝ ու ըսին թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժան է որ անոր վրայով ամբաստանուին։
11 Թիւն ընէն։ Ան ալ ըսաւ անոնց. Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ Մկ ոչխար մը ունենայ, և անիկայ շաբաթ օրը փոսի Մէջ իյնայ պիտի չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ։
12 Արդ որչափ աւելի է մարդը ոչխարէն աւելին շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է։ Ան ատենը ըսաւ ան մարդուն. Երկընցուր ձեռքդ ան ալ երկընցուց, ու ան՝
14 ջացաւ Մկալէն պէս։ Իսկ փարիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր վրայ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինտո՞ր անիկայ կորսընցընեն։
15 Եւ Յիսուս երբոր գիտցաւ, Ետաստեցաւ անկէ. Եւ շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն գացին,
16 ու ամէնը բժշկեց։ Եւ Նսաստիկ պատուիրեց անոնց, որ զինքը չ-
17 յայտնեն։ Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսած
18 ուած խօսքը. Ահա իմ ծառան՝ որ ընտրեցի, Ես իմ սիրելիս՝ որուն հաւնեցաւ իմ անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ, ու հեթանոսներուն իրաւունքը պիտի
19 պատմէ։ Ոչ պիտի վիճի, և ոչ պիտի աղաղակէ և ոչ Մկը պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներուն
20 մէջ։ Ջաղջախած եղէգը պիտի չփշրէ, ու պլպլացած պատրոյգը պիտի չմարէ. մինչև որ դատաստանը յաղթութեան հանէ։
21 Եւ հեթանոսները անոր անուանը պիտի յուսան։
22 Ա՚ն ատենը կոյր ու համր դիւահար մը բերին իրեն, և զանիկայ բժշկեց անանկ որ համրը ու կոյրը
23 խօսեցաւ ու տեսաւ։ Եւ բոլոր ժողովուրդները զարմացան ու կ'ըսէին. Արդեօք ասիկա՞յ է Դաւիթի
24 որդին։ Ւբայց փարիսեցիները երբոր լսեցին, ըսին. Ասիկայ սատանէ Բաալզեբուղ չհաներ դեւերը բայց գեւերուն Իշխանովը։
25 Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդները իմանալով ըսաւ անոնց. Ամէն Թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած կ'աւերի և ամէն քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնուած
26 չկրնար կենալ։ Եւ թէ որ Սատանան Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ բաժնուեցաւ. ուստի ինտո՞ր պիտի կենայ անոր Թագաւորութիւնը
27 Թիւնը։ Ու թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։
28 Ւբայց թէ որ ես Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ դեւերը ուրեմն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
29 ձեր վրայ հասած է. Կամ ինտո՞ր կրնայ մկը զօրաւոր մարդուն տունը մտնել և անոր կարասիները յափշտակել թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ։ Ան որ իմ հետս չէ ինծի հակառակ

Ցամի Տեառն
31

ԳԼ. ԻԵ. 1։ Մար. գ. 6։ Ղուկ. ղ. 11։ Ց՟Ն. ե. 18։ Ժ. 39։ Ժա. 53։

ԼՏե՟ս կԼ. Ժ. 23։ Մար. գ. 7։

Ի ԳԼ. Թ. 2։ Ծ ԳԼ. Թ 30։

Ես՟. խբ. 1։ ՀԳԼ. գ. 17։ ԺԷ. 5։

Ա Տե՟ս ԳԼ. Թ. 32։ Մար. գ. 11։ Ղուկ. Ժա. 14։

ԼԳԼ. Թ. 34։ Մար. գ. 22։ Ղուկ. Ժա. 15։

Ժ ԳԼ. Թ. 4։ Ց՟Ն. բ. 25։ Ցայտ. բ. 23։

Դան. բ. 44։ է 14։ Ղուկ. ա 33։ Ժա. 20. ԺԷ. 20. 21։

Ա Ես՟. խԹ. 24։ Ղուկ. Ժա. 21. 22. 23։

Ցամի Տեառն 31

Ե Մար. գ. 25։ Ղու. ժբ. 10։ Երե. ղ. 4։ Ժ. 26։ 29։ ա Ցօհ. ե. 16։ Ղեր. է. 51։ Գլ. ժա. 19։ Ժ. 55։ Ցօհ. է. 12. 52։ Ես. Տիմ. ա. 13։ Գլ. է. 17։ Ղու. գ. 43. 44։ Ը Գլ. գ. 7։ Իե. 33։

Ղու. ղ. 45։

Գլ. Ժ. 1։ Մար. բ. 11։ Ղու. ժա. 16. 29։ Ցօհ. բ. 18։ ա Կոր. ա. 22։

Ես. Ա՛. 3. Գլ. Ժ. 4։ Մար. բ. 38։ Ցօհ. գ. 45։

Ցակ. ա. 17։

Ղու. ժա. 32։

Տե՛ս Երե. գ. 11։ Եզկ. Ժ. 51. 52։ Հոով. բ. 27։ Ցակ. գ. 5։

Թագ. Ժ. 1։ Բմն. Թ. 1։ Ղու. ժա. 31։

Ղու. ժա. 24։

Ցաբ. ա. 7։ Պաւլ. ե. Տ։

է, և ան որ ինծի հետ չժողվէր, 31 ցիրուցան կ'ընէ։ Անոր համար ձեզի կ'ըսեմ. Ամէն մեղք ու հայհոյութիւն պիտի ներուի մարդոց. բայց Սուրբ Հոգիին դէմ եղած հայհոյութիւնը պիտի չներուի 32 մարդոց. Ու ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր. բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ, պիտի չներուի անոր, ո՛չ աս աշխարհիս մէջ և ո՛չ գալ 33 ըն աշխարհին մէջ։ Կամ ծառը բարի ըրէք, ու անոր պտուղը բարի. կամ ծառը չար ըրէք, ու անոր պտուղը չար. ինչու որ ծառը պտուղէն կը ճանչցուի։ Լիմէ ըռնե ծնունդներ՝ ի՞նչպես կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. ինչու որ սրտին աւելցուքէն բերանը 35 կը խօսի։ Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ. և չար մարդը՝ չար գանձէն չար բաներ կը հանէ։ 36 բայց ձեզի կ'ըսեմ, թէ ամէն դատարկ խօսքերու համար՝ որ մարդիկ կը խօսին, դատաստանին օրը 37 հաշիւ պիտի տան։ Ինչու որ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, և քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս։

38 Ան ատենը դպիրներէն ու փարիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն՝ ու ըսին. Վարդապետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը 39 տեսնել։ Անիկա պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ. Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բացի միայն Յովնան մարգարէին 40 նշանը։ Քանզի ինչպէս որ Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր, անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջը իրեք օր ու իրեք գիշեր։ 41 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը այս ազգին հետ պիտի ելլեն, ու զանիկա դատապարտեն անիկայ. Ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զղջին եկան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ 42 հոս։ Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը այս ազգին հետ պիտի ելլէ, ու պիտի դատապարտէ անիկայ. ինչու որ ինքը երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։

43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղուանք կը պըտրտի, հանգստութիւն կը փնտռէ 44 ու չգտներ. Ան ատենը կ'ըսէ. դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ ելայ. և կու գայ՝ տեսնէ պարապ՝ մաքրուած ու 45 պատրաստուած։ Ան ատենը կ'երթայ՝ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով՝ հոն կը բնակին. և ան մարդուն վերջը՝ առջինէն գէշ կ'ըլլայ. ասանկ պիտի ըլլայ աս չար ազգին ալ։

Ցամի Տեառն 31

Ը Երե. ղ. 4։ Ժ. 26։ Ր պաս. բ. 20. 21. 22։

46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին, 47 և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ։ Ու մէկը իրեն ըսաւ. Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, 48 և կ'ուզեն հետդ խօսիլ։ Ան ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են իմ եղբայրներս։ 49 Եւ իր ձեռքը դէպ ի՛ իր աշակերտներուն երկնցընելով՝ ըսաւ. Ահա իմ մայրս և 50 իմ եղբայրներս. Վասն զի ո՛վ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ, անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

Մար. գ. 31։ Ղու. ը. 19. 20. 21։ Ը Գլ. Ժգ. 55։ Մարկ. ղ. 3։ Ցօհ. բ. 12։ Ե. 3։ 5։ Գործ. ա. 14։ Կոր. Թ. 5։ Գաղ. ա. 19։

Տե՛ս Ցօհ. Ժբ. 14։ Գալ. ե. 6։ ղ. 15։ Կող. գ. 11։ Երբ. բ. 11։

ԳԼ. ԺԳ

3 Սերմնացանին առակը. 13 անոր մեկնութիւնը։ 24 Որոմին, 31 մանանեխին, 33 խմորին, 44 ծածկուած գանձին, 45 մարգարիտին 47 ու ծովը ձգուած ուռկանին առակները։ 53 Քրիստոս կ'անարգուի իր հայրենակիցներէն։

1 Յն օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ 2 Ծովուն եզերքը նստաւ։ Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողվուեցան, անանկ որ ինքը նաւը մտաւ՝ ու նստաւ. և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր։ 3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝ և ըսաւ.

Մար. դ. 1։ Ը Ղու. ը. 4։ Ես. ե. 3։

4 Ահա սերմ ցանողը ելաւ՝ որ սերմ ցանէ. ու երբոր կը ցաներ՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան, և թռչուններ եկան ու կերան զանոնք։ 5 Եւ ուրիշները ապառաժոտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր շատ հող չկար. և շուտ մը բուսան, հողը խորունկութիւն չունենալուն համար. 6 Նաղուն համար. Սակայն արեւուն ծագած ատենը այրեցան, ու արմատ չունենալնուն համար չորցան։ 7 Եւ ուրիշները ինկան փուշերու մէջ, և փուշերը եկան ու խեղդեցին զանոնք։ 8 Եւ ուրիշները ինկան աղէկ հողի մէջ, ու պտուղ կու տային՝ ոմն հարիւր, ոմն վաթսուն և ոմն երեսուն։ 9 Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

Ե Ծն. իզ. 12։ Ղեւ. ժա. 15։ Մար. դ. 9։ Ը Գլ. ժա. 25։ Ժգ. 17։ Մար. դ. 11։ ա Կոր. բ. 10։ ա Ցօհ. բ. 27։

10 Ու աշակերտները մօտենալով՝ ըսին իրեն. Ինչու համար առակներով կը խօսիս անոնց։ 11 Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Անոր համար՝ որ ձեզի տրուած է գիտնալ երկնից թագա-

Յամի Տեառն 31

ընդ. իե. 29։ Մար. դ. 25։ Դատ. ը. 18։ Յեր. 26։

Ի՛ես. ղ. 9։ Եզեկ. ժբ. 2։ Մար. դ. 12։ Դատ. ը. 10։ Ցօհ. Ժբ.. 40։ Գոր. իբ. 26. 27։ Հռով. ժա. 8։ բ Կոր. դ. 14։ 15։ Ա Եբր. ե. 11։

Ի Գղ. ժղ. 17։ Դատ. ժ. 23։ 24։ Ցօհ. ի. 29։ Ա Եբր. ժա. 13։ ապետ. ա. 10։ 11։

Ի Մար. դ. 14։ Դատ. ը. 11։ Յեր. դ. 23։

Ի՛ես. ժը. 2։ Եզեկ. լդ. 31. 32։ Ցօհ. ե. 35։

Հգղ. ժա. 6։ բ Տիմ. ա. 15։ Յ Եբեմ. գ. 3։

Ղգղ. ժթ. 23։ Մար. ժ. 23։ Դատ. ժը. 24։ ա Տիմ. ղ. 9։ բ Տիմ. դ. 10։

ւորութեանը խորհուրդները, և 12 անոնց տրուած չէ։ Եվասն զի ով որ ունի, անոր պիտի տրուի ու պիտի աւելնայ. և ով որ չունի, ու նեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։ 13 Անոր համար առակներով կը խօսիմ անոնց, որ կը տեսնեն՝ ու չեն տեսներ, և կը լսեն՝ ու չեն լսեր, 14 ու միտք չեն առներ։ Եւ անոնց վրայ կը կատարուի Եսայիին մարգարէութիւնը՝ որ կ'ըսէ. Ի լսելով պիտի լսէք՝ ու պիտի չհմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի 15 չտեսնէք։ Ինչու որ աս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, և ծիրենց ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ թէ քնաւ աչքերով տեսնեն, և ա՛ կանջներով լսեն, և սրտով իմանան, ու գարձի գան, և ես անոնք 16 բժշկեմ։ Բայց երանի է ձեր աչքերուն՝ որ կը տեսնեն, ու ձեր ա՛ 17 կանջներուն՝ որ կը լսեն։ Քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ նշատ մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան ձեր տեսածները տեսնելու՝ ու չտեսան, և ձեր լսածները լսելու՝ ու չլսեցին։

18 Ե՛հիմա դուք սերմ ցանողին ա՛ 19 ռակը լսեցէք։ Ան ամէնը որ ծթագաւորութեան խօսքը կը լսէ ու միտք չառնները, չարը կու գայ՝ ու անոր սրտին մէջ ցանուածը կը յափշտակէ. ասիկայ ան է՝ որ ճամ- 20 բուն քովը ցանուեցաւ։ Եւ ապառաժոտ տեղերու վրայ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զա- 21 նիկայ. Բայց իր մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւէ. ու երբոր նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար, շուտ մը 22 կը գայթակղի։ Եւ փուշերուն մէջ ցանուածը նա՛ է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, աշխարհիս զբաղմունքը՝ և հարստութեան խաբէութիւնը խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ ան- 23 պտուղ։ Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, միտք կ'առնէ, և պտուղ կու տայ՝ որը հարիւր, որը վաթսուն, ու որը երեսուն։

24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ մարդու մը, որ իր արտին մէջ բա- 25 րի սերմ ցանեց. Ու երբոր մարդիկ կը քնանային, իր թշնամին եկաւ, ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց, և 26 գնաց. Ու երբոր խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ բերաւ, անկէ ետև ու- 27 րոմն ալ երեւցաւ։ Ուստի տանուտիրոջը ծառաները մօտեցան՝ ու

իրեն ըսին. Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր, 28 ուրեմն որոմը ո՞ւակից ունի։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց. Մէկ թշնամի մարդ մը ըրած է ատիկայ. Ծառաները իրեն ըսին. Հիմա կ'ուզե՞ս որ երթանք անիկայ մէկդի 29 քաղենք։ Ան ալ ըսաւ. Չէ. չըլլայ թէ որոմը քաղած ատեններիդ՝ ցորենն ալ անոր հետը փրցընէք։ 30 Թող տուէք որ երկուքն ալ մինչեւ հունձքի ատենը. և հունձքին ատենը ծհնդուներուն պիտի ըսեմ. Առաջ որոմը քաղեցէք, և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար, իսկ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք։

31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Երկնից թագաւորութիւնը մանանեխի հատի նման է, որն որ մարդ մը առաւ՝ 32 իր արտին մէջը ցանեց. Որ ամէն սերմերէն պզտիկ է, ու երբոր աճի ամէն խոտեղէններէն մեծ է, ու ծառ կ'ըլլայ, անանկ որ՝ երկնից թռչունները կու գան, և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանգչին։

33 Ուրիշ առակ մըն ալ գրուցեց անոնց՝ — Երկնից թագաւորութիւնը խմորի նման է, որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ։

34 Ցիսուս նաս ամէն բաները առակներով խօսեցաւ ժողովուրդին, ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր 35 անոնց. Որ կատարուի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը. Առակներով պիտի բանամ իմ բերանս. աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծածկուած բաները յառաջ պիտի բերեմ։

36 Ան ատենը Ցիսուս ժողովուրդները թողուց, տունը եկաւ. և իր աշակերտները մօտեցան իրեն՝ ու ըսին. Արտին որոմներուն առակը 37 մեկնէ մեզի։ Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Բարի սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է. 38 Եւ արտը աշխարհս է. իսկ բարի սերմը անոնք են, որ թագաւորութեանը որդիքն են. բայց որոմը 39 չարին որդիքն են. Եւ թշնամին՝ որ անիկայ ցանեց, Սատանան է. ու հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է. և 40 ծհնդուները՝ հրեշտակներն են։ Արդ՝ ինչպես որ որոմը կը ժողվուի՝ ու կրակի մէջ կ'այրի, աշխարհիս վերջին ալ անանկ պիտի ըլլայ։ 41 Որդին մարդոյ իր հրեշտակները պիտի խրկէ, ու՝ պիտի ժողվեն անոր թագաւորութենէն բոլոր գայթակղութիւնները՝ և անոնք որ ա-

Յամի Տեառն 31

Ի՛ես. ղ. 12։

Ի Մար. դ. 33. 34։

Ի Ղուկ. ժգ. 20։

Ի Մարկ. դ. 33. 34։

Ի Սաղմ. հը. 2։

Ի Հռով. ժգ. 25. 26։ ա Կոր. բ. 7։ Եփես. գ. 9։ Կող. ա. 26։

Ղգղ. իդ. 14։ իբ. 19։ Մար. ժգ. 15. 20։ Ղուկ. իդ. 47։ Հռով. ժ. 18։ Կող. ա. 6։

Ի Ցհն. գ. 18։ Ցօհ. ը. 44։ Գոր. ժգ. 10։ ա Ցօհ. գ. 8։

Ի Ցովել. գ. 13։ Ցայտ. ժգ. 15։

Ի Գղ. ժը. 7։ բ Պետ. բ. 1. 2։

Ցամք Տեառն 31

- ԳԼ · Գ · 12 ։ Ցայս. ժԹ. 20 ։ Ի · 10 ։ ԼԳԻ · Ը · 12 ։ Հմր 50 ։
- Դան. ԺԸ. 3 ։ ակոր. ԺԱ. 42. 43 ։
Ը Հմր 9 ։
- ՓԼ · Գ · Ի · Ե ։
- Ես. ԽԱ. 1 ։ Ցայս · Գ · 18 ։
† Առաք · Ր · 4 ։ Գ · 14 · 15 ։ Ր · 10 · 19 ։
† ԳԼ · Իր · 10 ։
† ԳԼ · Իե. 32 ։
† Հմր 42 ։
- Երգ · Է · 13 ։
Բ Գլ · Ր · 23 ։ Մար · Գ · 1 ։ Ղս · Գ · 16՝ 23 ։
† Ես. Խթ. Շ ։ Մար · Գ · 3 ։ Ղս · Գ · 23 ։ Ցօհ · Ը · 42 ։
- ԳԼ · ԺԸ · 46 ։ [illegible]
Ի Մար · ԺԵ · 40 ։
ՂԳԼ · Ժ · 6 ։ Մար · Ը · 3 ։ 4 ։ [illegible]
Ի Ղս · Գ · 24 ։ Ցօհ · Ը · 44 ։
Ը Մար · ԺԵ · 6 ։

42 Նօրէնութիւն կը գործէն, • Ու կրա-
կի ՚ոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք .
Լ՚հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ
43 կճըռ-ցրնել։ • Ան ատեն արևի
պէս պիտի փայլին արդարները ի-
րենց Հօրը Թագաւորութեանը
մէջ։ • Ան որ ըլելու ականջ ունի,
թող լսէ՝ ։
44 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը արտի մէջ պահուած գանձի
նման է, որ անիկայ մէկ մարդ մը
գտնելով՝ կը ծածկէ . և ուրախու-
թենէն կ՚երթայ ՚ըլոր ունե-
ցածը կը ծախէ, ու • ան արտը կը
գնէ ։
45 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը վաճառական մարդու մը նը-
man է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ . Եւ † մէկ պատուական
մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր
ըլոր ունեցածը ծախեց, ու զանի-
կայ գնեց ։
47 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը
նման է, որ • ամէն տեսակէն կը ժող-
48 վէ ։ Որ երբոր լեցուեցաւ՝ ցամաքը
հանեցին, ու նստան աղէկները ա-
մաններու մէջ ժողվեցին, և անլա-
49 կը դուրս ձգեցին ։ Այսպէս պիտի
ըլլայ աշխարհիս վերջը . հրեշտակ-
ները պիտի ելլեն՝ ու • արդարներուն
50 մէջէն չարերը պիտի զատեն, Եւ
† պիտի ձգեն զանոնք կրակի ՚ոցին
մէջ . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաներ կճըռ-ցրնել ։
51 Ըսաւ անոնց Յիսուս . Հասկը-
ցա՞ք աս ամէն բաները . ըսին ա-
52 նոր . Այ՛ Տէր ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ անոնց . Անոր համար ամէն դը-
պիր՝ • ը երկնից Թագաւորութեան
աշակերտեալ է, նման է տանուտէր
մարդու մը՝ որ իր գանձէն • նոր ու
հին բաներ կը հանէ ։
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս աս
54 առակները, անկէ մեկնեցաւ . Ե՛ն-
եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը
սորվեցնէր՝ իրենց ժողովարանին
մէջը . մինչև որ կը զարմանային
անոնք՝ ու կ՚ըսէին . Ասիկայ ո՞ւսկից
ունի աս իմաստութիւնը և հրաշը-
55 ները . • Ասիկայ հիւսին որդին չէ՞ .
ասոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր,
ու • ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս, և
Յովսէս, ու Սիմոն, և Յուդա ։
56 Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը
չէ՞ն . ալ ինչը ո՞ւսկից ունի աս
57 ամէն բաները ։ Եւ անոր վրայով
Ղկը գայթակղէին . բայց Յիսուս ը-
սաւ անոնց . Ը Մարգարէ մը անպա-
տիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
58 իր տանը մէջ։ Եւ ՚ոհն չնո հը-
բաշ-քներ չըրաւ՝ անոնց անհաւա-
ստութեանը համար ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Հերովդեսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 3 Յովհաննէս մկրտչին գլխատուելուն պատճա-
ռը ։ 13 Յիսուս անապատ տեղ մը կ՚երթայ, 15 ուր տեղ հինգ հազար հոգի կը կերակրէ հինգ նկանակով ու երկու ձուկով . 22 ծովուն վրայ քալելով իր աշակերտներուն կ՚երթայ, 34 և գիւնեսարեթի ցամաքը կ՚ելլով հիւանդ-
ները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանդերձին ծայրին դպչելովը ։

Ցամք Տեառն 32

1 Յն ժամանակը • Հերովդէս չորրոր-
դապետը Յիսուսին համբաւը
2 լսեց ։ Ու իր ծառաներուն ըսաւ .
Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է .
անիկայ մեռելներէն յարութիւն ա-
ռած է, և անոր համար հրաշքներ
կ՚ըլլան անով ։
3 Քանզի † Հերովդէս՝ Յովհաննէսը
բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը
դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին
կնկանը Հերովդիային համար ։
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ՚ըսէր .
• Քեզի օրինաւոր չէ անիկայ ունի ու-
5 նենալ ։ Ուստի կ՚ուզէր զանիկայ
սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը
վախնար . • ինչու որ իբրև մար-
6 գարէ կ՚ընդունէին զանիկայ ։ Ու
երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը
եղաւ, Հերովդիային աղջիկը խաղաց
հ-ն-դ-ե-ս -ր-հ-ի-ն մէջ, ու Հերովդե-
7 սին հաճելի եղաւ ։ Ուստի երդու-
մով խոստացաւ՝ որ տայ անոր ինչ
8 որ ուզելու ըլլայ ։ Եւ անիկայ ա-
ռաջ իր մօրմէն խրատուելով ըսաւ .
Տուր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտ-
չին գլուխը սկուտեղի մը վրայ ։
9 Եւ թագաւորը տրտմեցաւ . բայց
երդումներուն համար՝ և իր հետը
նստողներուն համար՝ հրաման ըրաւ
10 որ տրուի ։ Եւ ՚ղրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց ։ Եւ անոր գլուխը սկուտե-
ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
աղջիկանը . ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ ։ Եւ անոր աշակերտները ե-
կան՝ ու մարմինը վերցրնելով թա-
ղեցին . և գացին Յիսուսին պատ-
մեցին ։
13 Ու † երբոր լսեց Յիսուս, անկէ
նաւով անապատ տեղ մը գնաց ա-
ռանձին . երբոր լսեցին ժողովուրդ-
ները՝ ոտքով անոր եւսէն գացին
էրէնց քաղաքներէն ։
14 Ու • երբոր դուրս ելաւ, շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով՝ ՚ղսղճայ անոնց
վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկ-
կեց ։
15 † Եւ. իրիկուան դէմ՝ իր աշա-
կերտները իրեն եկան, ու ըսին .
Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժա-
մանակը ուշացած է . արձակէ ժո-
ղովուրդները, որ գեղերը երթան՝
16 ու իրենց կերակուր գնեն ։ Եւ
Յիսուս անոնց ըսաւ . Հարկ չէ

Ցամք Տեառն 32

Ցօ · Տ · 32 սկզբը
- Մար · Ը · 14 ։ Ղս · Թ · 7 ։
Ցօ · Տ · 30
Բ Մար · Ը · 17 ։ Ղս · Գ · 19, 20 ։
Ցօ · Տ · 31
† Ղս · Ժը · 16 ։ Ի · 21 ։
† ԳԼ · Իա · 26 ։ Ղս · Թ · 6 ։
Ցօ · Տ · 32
Ի ԳԼ · Ժ · 23։ Ժը · 15 ։ Մար · Ը · 32 ։ Ղս · Թ · 10 ։ Ցօ՛ · Ը · 1 · 2 ։
= Ո՛ռաք երբ-
որ Յիսուս
ՂԳԼ · Բ · 36 ։ Մար · Ը · 34 ·
Ի Մար · Ը · 35 ։ Ղս · Թ · 12 ։ Ցօ՛ · Ը · 5 ։

Ցամի Տեառն 32

որ ատոնք երթան . դուք տուէք
17 ատոնց որ ուտեն ։ Անոնք ալ ըսին անոր . Հոս սոսկ Բառ մը չունինք , բայց միայն հինդ նկանակ ու երկու
18 ձուկ ։ Ու ըսաւ անոնց . Հոս ինծի
19 բերէք զանոնք ։ Եւ հրամայեց բոլոր ժողովուրդները խոտին վրայ նստին . և հինդ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ , ու դէպ ի երկինքը նայելով՝ օրհնեց . ու կտրեց նկանակները՝ աշակերտներուն տուաւ , և աշակերտները ժողո-
20 վուրդին ։ Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան , և տասներկու կողով լեցուն՝ աւելցած կտորեանքները
21 վերցուցին ։ Եւ անոնք որ կերան , հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին՝ կիներէն և տղաքներէն զատ ։

Ո Ոմանց Եւ Ցիսուս

22 Եւ շուտ մը աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ առաջ մակաղ կողմը անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդները արձակէ ։
Բ Մար . է . 46 ։
23 Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու . ու երբոր իրիկուն
24 եղաւ , հոն մինակ էր . իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը այլևայծու-թեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
25 էր ։ Ո-դիւերուան չորրորդ պահուն Ցիսուս դէպ ի անոնց դնաց՝
26 ծովուն վրայ քալելով ։ Եւ աշակերտները երբոր անիկայ տեսան՝ որ ծովուն վրայ կը քալէր , խռովեցան , և ըսին թէ աչքի երևոյթ
27 բան մըն է . ու վախերնուն կանչեցին ։ Բայց անոնց՝ ու ըսաւ . Քաջ
28 եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք ։ Պետրոս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . Տէր՝ թէ որ դուն ես , հրամայէ ըլլ ինծի որ քեզի գամ ջու-
29 րերուն վրայէն ։ Ան ալ ըսաւ . Եկուր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ , ջուրերուն վրայէն քալեց որ Ցիսուսին գովը երթայ . բայց հովը սաստիկ տեսնելով վախցաւ , ու
30 երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղա-
31 կեց ու ըսաւ ։ Տէր՝ ազատէ զիս ։ Եւ Ցիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկընցուց , բռնեց զանիկայ՝ ու անոր ըսաւ . Թե՛րահաւատ՝ ինչու երկ-
32 մեցար ։ Ու երբոր նաւը ե-
33 լան , հովը դադրեցաւ ։ Եւ անոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան երկրպագութիւն ըրին անոր՝ ու ըսին . Իրաւցընէ Աստուծոյ Որդի ես դուն ։

Ա Ցաղ . բ . 7 ։ Մար . ա . 1 ։ Գա . ժգ . 18 ։ Իկ . 63 ։ Ղու . է . 42 ։ Ցօհ . ա . 49 ։ է . 70 ։ ժա . 27 ։ Գոր . ը . 37 ։ Հռով . ա . 4 ։ Ի Մար . է . 53 ։

Ե Գա . ժե . 36 ։

Բոլոր հիւանդները անոր բերին .
36 Եւ կ՚աղաչէին անոր , որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դպչին . և ՚ի անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան ։

ԳԼ . ԺԵ

3 Քրիստոս կը յանդիմանէ գպիրները և փարիսեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատճառաւ զանց կ՚ընէին Աստուծոյ պատուիրանքները . 11 ու կը սորվեցնէ թէ բերանէն մտած բանը մարդս չպղծեր . 21 կը բժշկէ քանանացի կնկանը աղջիկը . 30 և ուրիշ շատ ժողովուրդներ . 32 Հօրմէ նկատակով ու քանի մը Հակով չորս Հազար երիկ մարդիկ կը կշտացընէ . կնկիներէն ու տղաքներէն ՚ի զատ ։

1 Ան ատենը Ցիսուսին եկան գպիրները ու փարիսեցիները՝ որ Երուսաղէմէն էին , ու ըսին .
Ա Մար . է . 1 ։
2 Ինչու՞ քու աշակերտներդ չեն ներուն աւանդութիւնը զանց կ՚ընեն . ինչու որ ձեռքերնին չեն
Բ Մար . է . 5 ։ Ե Կող . բ . 8 ։
3 լուար , երբոր հաց կ՚ուտեն , ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինչու Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կ՚ընէք՝ ձեր աւանդութեանը պատ-
4 ճառաւ ։ Քանզի Աստուած պատուիրեց՝ ըսելով . Պատուէ հայրդ ու
5 մայրդ պատուէ . Եւ Թէ՝ որ էր հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով
6 թող մեռնի ։ Բայց դուք կ՚ըսէք . Ով որ էր հօրը կամ մօրը ըսէ թէ՝ Ո՛վ որ քեզ ինծմէ պիտի շահիս , Աստուածայ պատրաստ ընծայ է . ու թէ ոչ իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ , ոչ ալ է և այսպէս ձեր աստուածոյ պատուիրանքը խափանած
7 էք ։ Կեղծաւորներ՝ աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ Եսայի
8 ասիկա՝ ու ըսաւ . Այս ժողովուրդը շրթունքներովը զիս կը պատուէ . բայց իրենց սիրտը հեռա-
9 ցած զատուած է ինծմէ . Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , Իմաստուցած բաները էրէս վարդասեութիւն սորվեցընելով ։
10 Եւ ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Լսեցէք ու
11 միտք առէք . Չէ՛ թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , հապա ինչ որ բերնէն կ՚ելլէ՝ անիկայ կը պղծէ մարդը ։
12 Ան ատենը իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն . Գիտես որ փարիսեցիները գայթակղեցան՝ երբոր
13 լսեցին ան խօսքը ։ Ան ալ պատասխան տալով ըսաւ . Ամէն տունկ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ
14 տնկեր , պիտի խլուի ։ Թող մեռնի անոնք . Երէսէ կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . իսկ Թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն
15 ալ փոսը պիտի իյնան ։ Եւ Պետրոս պատասխան տալով՝ անոր

Ցամի Տեառն 32

Ե Գա . ի . 20 ։ Մար . դ . 10 ։ Ղու . ը . 19 ։ Գոր . ժթ . 12 ։

Ա Թես . ի . 12 ։ Գա . ժթ . 3 ։ Բօր . ե . 16 ։ Առակ . իդ . 22 ։ Եփես . գ . 2 ։ Ի Ել . իա . 17 ։ Ղե . ի . 9 ։ Բօր . իէ . 16 ։ Առակ . ի . 20 ։ Լ . 17 ։ Ղ Մար . է . 11 ։ 12 ։ Ի Մար . է . 6 ։ Ըէս . ի . 13 ։ Եզկ . ի . 31 ։ Ի Ա Տիմ . դ . 1 ։ Ա Թես . ե . 21 ։ Ի Գոր . ժ . 15 ։ Հռով . ժգ . 14 ։ 17 ։ 20 ։ Տիմ . գ . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։

Ա Ցաղ . ժ . 2 ։ ա Կոր . գ . 12 ։ Ե ։ Ի Ես . ի . 16 ։ Մտ . բ . 8 ։ Գա . իգ . 16 ։ Ղու . գ . 39 ։ Ի Մար . է . 17 ։

Ցամք Ցետառն 32

ՂԿ. ԺՂ. 9. ՄԱՐ. Ի. 18. ՀԱԿՈԲ. Գ. 13. ՅԱԿ. Գ. 6.

ՂԵՒ. Գ. 5. Ը. 21. ՆԱՀԱ. Գ. 14. ԵՐԵՄ. ԺԷ. 9. ՄԱՐ. Է. 21.

ՅՄԱՐ. Է. 24.

ՅԳԼ. Ժ. 5. 6. ՓՍՂ. Գ. 25. 26. ԺԳ. 46. ՀԱՄԲ. Ժ. 8.

ՅԳԼ. Է. 6. ՓԻԼ. Գ. 2.

ՆՄԱՐ. Է. 31. ՂԿ. Գ. 18. ԵՍ. ԼԱ. 5. 6. ԴԱ. ԺԱ. 5. ՂՈՒԿ. Է. 22.

ՂՄԱՐ. Ը. 1.

րսաւ. Արկինէ մեզի աս առակը։ 16 Ըսաւ Յիսուս. Ի՞նդ՞ր ալ տա- 17 կաւին անմիտ էք. Ու չէք հաս- կընար. Թէ համն ինչ որ բերանը կը մտնէ, փորը կ'երթայ ու ար- 18 տաքնոցը կը ձգուի. Բայց ներբնէն ելլած բաները սրտէն յառաջ կու գան. և անոնք կը պղծեն մարդը։ 19 Ինչու որ սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ, սպանութիւններ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւններ, սուտ վկայու- թիւններ, հայհոյութիւններ։ 20 Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը. բայց անլուայ ձեռքով հա՛յ.ուտելը չպղծեր մարդը։

21 Եւ Յիսուս անկէ ելլելով Տիւ- րոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց։ 22 Եւ ահա քանանացի կնիկ մը ան սահմաններէն ելած կ'աղաղակէր անոր ու կ'ըսէր. Ողորմէ՛ ինծի Տէր որդի Դաւթի, աղջիկս դեւէն 23 սաստիկ կը չարչարուի։ Եւ ինքը բնաւ պատասխան մը չտուաւ ա- նոր. ու իր աշակերտները մօտե- նալով կ'աղաչէին իրեն ու կ'ը- սէին. Արձակէ ատիկայ, վասն զի 24 մեր ետեւէն կ'աղաղակէ։ Եւ ինքը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ես չեմ եղած բայց միայն Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար- 25 ներուն։ Եւ անիկայ եկաւ երկրը- պագաւ ըսելով՝ Տէր օգնէ ինծի։ 26 Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ա- ղէկ չէ տղոց հացը առնել ու 27 շներուն ձգել։ Եւ անիկայ ը- սաւ. Այո՛ Տէր. ինչու որ շու- ներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն թափած փշրանքներէն կը կերակ- 28 րուին։ Անատենը Յիսուս պա- տասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ. Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է. քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի. և նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե- ցաւ։

29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալի- լեայի ծովեզերքը եկաւ, և լեռը 30 ելլելով՝ հոն նստաւ։ Եւ շատ ժողովուրդներ իրեն եկան, որ ի- րենց հետ ունէին կաղեր, կոյրեր, համրեր, հաշմանդամներ, և ուրիշ շատեր. ու ձգեցին անոնք Յիսուսի 31 ոտքը, և բժշկեց զանոնք. Անոնկ որ ժողովուրդները զարմացան, տեսնելով որ համրերը կը խօսէին, հաշմանդամները կը բժշկուէին, կաղերը կը քալէին, և կոյրերը կը տեսնէին, ու Իսրայէլի Աստուածը կը փառաւորէին։

32 Եւ Յիսուս իր աշակերտները քովը կանչելով ըսաւ. Կը խղճամ ատ ժողովուրդին վրայ. ինչու որ

հիմա իրեր օր է որ իմ քովս են, և բան մը չունին ուտելու. ու անոնք անօթի արձակել չեմ ուզեր, չըլ- 33 լայ որ ճամբան մարին։ Իսկ աշակերտները անոր ըսին. Մենք ա- նապատի մէջ հացկից պիտի ունե- նանք այնչափ հաց որ այսչափ 34 բազմութիւնը կշտացընենք։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Քանի՞ նկա- նակ անոնք ալ ըսին. Եօթը, ու քանի մը մանր ձու- 35 կեր։ Եւ հրաման ըրաւ ժողո- վուրդին որ գետնին վրայ նստին։ 36 Ու եօթը նկանակը և ձուկերը առաւ, գոհացաւ՝ և կտրեց, ու տուաւ աշակերտներուն, աշակերտ- 37 ներն ալ ժողովուրդին։ Կերան ամենքը և կշտացան, ու եօթը զամբիւղ լեցուն աւելցած կտո- 38 րուանքները վերցուցին։ Եւ ա- նոնք որ կերան չորս հազար երիկ մարդիկ էին, կնիկներէն և տղաք- ներէն ի զատ։

39 Ու երբոր ժողովուրդը արձա- կեց, նաւը մտաւ, ու Մագդա- ղայի սահմանները եկաւ։

ԳԼ. Ժ.Ձ

1 Փարիսեցիք Նշան մը կ'ուզեն։ 6 Յիսուս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն՝ որ զգոյշ ըլլան փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն։ 13 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 16 և Պետրոսի դաւանութիւնը։ 21 Յիսուս կ'իմացընէ աշակերտներուն իր մասը։ 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ'ուզէր զեմ կե- նալ։ 24 և իրեն հետեւիլ ուզողները կը խրա- տէ որ իրենց խաչը կրեն։

1 Ան՝ փարիսեցիները ու սադուկե- ցիները քովը եկան՝ փորձելով իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն նշան 2 մը ցուցընէ իրենց։ Անոնկ պա- տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ, կ'ըսէք թէ՝ Պարզ պիտի ըլայ, ինչու որ 3 երկինքը կարմրած է. Եւ առ- տուանց՝ Ձ.յսօր մրրիկ պիտի ըլայ, ինչու որ երկինքը միգապատ ու կարմրած է։ Կեղծաւորնե՛ր եր- կինքին երեսը քննելը գիտէք, բայց ժամանակներուն նշանները չէք 4 կրնար գիտնալ։ Բ Չար ու շնացող ազգը նշան կ'ուզէ. և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց Յովնան մարգարէին նշանը. և թողուց անոնք՝ ու գնաց։

5 Ու երբոր իր աշակերտները մէ- կալ կողմը անցան՝ հաց առնելու 6 մոռցեր էին։ Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Տեսայեղէք ու զգուշացէք փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո- 7 րէն։ Անոնք մէջերնին կը խորհէին ու կ'ըսէին, Թէ հաց չբերինք 8 հետերնիս։ Իսկ Յիսուս գիտնալով՝ ըսաւ անոնց. Մէջերնիդ ինչո՞ւ կը խորհիք Թէ.

Ցամք Ցետառն 32

ՂԴ ԹՈՒՔ Դ. 43.

ՂԳԼ. ԺԴ. 19. ՍԱՂԹ. 13. ՂԵՒ. ԻԲ. 19.

ՄԱՐ. Ը. 10.

ԳԼ. ԺԲ. 38. ՄԱՐ. Ը. 11. ՂՈՒԿ. ԺԱ. 16. ԺԲ. 54—56. Ա ԿՈՐ. Ա. 22.

ԲԳԼ. ԺԲ. 39.

ՅՄԱՐ. Ը. 14.

ՏՂՈՒ. ԺԲ. 1.

Ցամք Տեառն
32

Ա ԳԼ · ժգ · 17 · Ցօհ · գ · 9 · ՚ Ղ ԳԼ · ժե · 34 ·

Է Մար · ը · 27 · Ղու · Թ · 18 ·

Ը ԳԼ · ժգ · 2 · Ղու · Թ · 7, Տ · 9 ·

Բ Գւ · ժգ · 33 · Մար · ը · 29 · Ղու · Թ · 20 · Ցօհ · գ · 70 · ժա · 27 · Գոր · ը · 37 · Թ · 20 · ա Ցօհ · դ · 15 · ե · 5 · Երե · ա · 2 · 5 ·

Ժ Նփե · ը · Տ · Ի ա Կոր · ը · 10 · Գող · ա · 16 ·

Ւ Ցօհ · ա · 42 · * ՚ի՛ ՎՀՄ

Ի Նփե · ը · 20 · Ցայս · իա · 14 ·

Ձ Ցոր · ւը · 17 · Ասղ · Թ · 13 · ՁԷ · 18 · Նա · ւը · 10 ·

Լ Գւ · ժը · 18 · Ցօհ · ի · 23 ·

Ճ Գւ · ժե · 9 · Մար · ը · 30 · Ղու · Թ · 21 ·

Յ Գւ · Ի · 17 · Մար · ը · 31 · Թ · 31 · ժ · 33 · Ղու · Թ · 22 · Ձը · 31 · Իչ · 6 · 7 ·

Ն Տես ը Թագ · ժԹ · 22 ·

Շ Հռով · ը · 7 ·

բահաւատները , Թէ հաց չառիր ։ 9 Ի Տակաւին չէիք հասկըներ և չէիք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ հազարին , ու քանի կողով վերցուցիք ։ 10 Ւ Ոնչ ալ եօթը նկանակը՝ չորս հազարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք ։ 11 Յուդիք ։ Ի՞նչպէս չէք հասկըներ՝ Թէ ես հացի համար չըսի ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմոր ։ 12 Բէն զգոյշ կենալ , Ըն առնէը հասկըցան՝ որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն ։

13 Եւ Ցիսուս Փիլիպպոսի կեսարիայի կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց՝ ու ըսաւ ։ Ի Մարդիկ ո՞վ կ՚ըսեն Թէ եմ ես 14 Որդի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին ։ Ը Ոմանք կ՚ըսեն Թէ Յովհաննէս մկրըտիչն է , ուրիշներ՝ Եղիան , ուրիշներն ալ Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը ։ Ըսաւ անոնց ։ 15 Հապա դուք ինչի համար ո՞վ կ՚ըսէք Թէ եմ ։ 16 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ։ Բ Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին ։ 17 Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր ։ Երանի՛ քեզ Սիմոն Յովհանէին որդին , Թ՚ինչու որ մարմինը և արիւնը քեզի չյայտնեց Ասիկ , հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է ։ 18 Եւ ես քեզի կ՚ըսեմ որ Դուն * Պետրոս ես , ու Ես վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս , և Թ դժոխքին դռները անկկայ պիտի յաղթեն ։ 19 Ես երկնից թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ ։ և ինչ որ երկրի վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ ։ ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ արձակ ըլլայ ։ 20 կուսած պիտի ըլլայ ։ Ըն առնէը աշակերտներուն պատուիրեց , որ մէկու մը չըսեն Թէ ինքը Քրիստոս է ։

21 Անկէ ետև սկսաւ Ցիսուս իր աշակերտներուն յայտնել Թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն , և սպանուի , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ ։ 22 Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդիմանել զանիկայ՝ ու ըսել ։ Քաւ լիցի քեզ Տէր՝ այս բանը քեզի չըլլայ ։ 23 Եւ ինքը դառնալով՝ Պետրոսին ըսաւ ։ Երթա դնա Ջնատանայ , Թ՚ինծի գայթակղութիւն ես դուն ։ ինչու որ Աստուծոյ բանները չես մտածեր հապա մարդոց բանները ։

24 Յետև ատենը Ցիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ ։ Թէ որ մէկը իմ ետևէս գալ կ՚ուզէ , Թողլ իր անձը ուրանայ , և իր խաչը վերցուցնէ , ու իմ ետևէս գայ ։ 25 Ապան զի ով որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցնել , պիտի կորսընցնէ անիկայ ։ և ով որ ինծի համար իր անձը կը կորսընցնէ , պիտի գտնէ 26 անիկայ ։ Քանզի ինչ կը շահի մարդ մը՝ Թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր անձը կորսընցընէ ։ կամ Ինչ անձին համար ինչ ազատվ պիտի տայ մարդ ։ 27 Վասն զի Ըորդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ՝ իր հրեշտակներուն հետ ։ և ան ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ ։ 28 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր Թագաւորութիւնովը եկած ։

ԳԼ · ժԵ

1 Քրիստոսի այլակերպութիւնը ։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 22 կը նախամաչնէ իր չարչարանքները ։ 24 ու երկդրամանոց տուրքը կը հատուցանէ ։

1 Եւ Վեց օրէն ետև Ցիսուս իր հետը առաւ պետրոսը ու Ցակոբոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը 2 Հանեց առանձին ։ Եւ անոնց առջևը պլլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս , ու իր հանդերձները ձնի պէս լուսով 3 պէս ։ Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու Եղիա , ու իր հետը կը 4 խօսէին ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ Ցիսուսին ։ Տէր՝ աղէկ է որ հոս կենանք ։ Թէ որ կ՚ուզես , իրեք խրճիթ շինենք հոս ։ մէկը քեզի և մէկը Մովսէսին՝ 5 ու մէկը Եղիային ։ Եւ էքանի որ անիկայ կը խօսէր , ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ ։ և ահա ամպէն ձայն մը եկաւ՝ ըսելով ։ Ի Ատիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Ո որուն հաւներ եմ ։ Եա՛ 6 տոր մտիկ ըրէք ։ Ղ Աշակերտները երբոր լսեցին , երևնտուն վրայ ինկան 7 կան , ու խիստ վախցան ։ Եւ Ցիսուս մտնելով Է պաս անոնց ու ըսաւ ։ Ելէք ու մի վախնաք ։ 8 Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չտեսան , բայց միայն Ցիսուսը ։

9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ՚իջնէին , Ճ Ցիսուս պատուիրեց անոնց՝ ու ըսաւ ։ Ատ տեսիլքը մարդու մը մըտրցիք , մինչև Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ ։ 10 Ա՛ւ նշներէն յարութիւն առնէ ։ Եւ

Ցամք Տեառն
32

Յ Գւ · ժ · 38 · Մար · ը · 34 · Ղու · Թ · 23 · ժգ · 27 · Գոր · ժգ · 21 · ա Թես · գ · 3 · բ Տիմ · գ · 12 ·

Ր Ղու · ժե · 33 · Ցօհ · ժր · 25 ·

Ն Սաղ · խԹ · 7, 8 ·

Շ ԳԼ · իշ · 64 · Մար · ը · 38 · Ղու · Թ · 26 ·

Ո Դան · Է · 10 · Զար · ժգ · 5 · Գւ · ի Է · 31 · Ցաւգ · 14 ·

Չ Ցոր · ւԴ · 11 · Սաղ · կր · 12 · Առակ · իգ · 12 · Երեմ · ժե · 10 · ւը · 19 · Հռով · ը · 6 · ա Կոր · գ · Տ · ր Կոր · ե · 10 · ա Պետ · ա · 17 · Ցայս · ր · 23 · իր · 12 ·

Պ Մար · ը · 39 · Ղու · Թ · 27 ·

— Մար · Թ · 1 · Ղու · Թ · 28 ·

Բ Ըպետ · ա 17 ՚

Ք Գւ · պ · 17 · Մար · ա · 11 · Ղու · գ · 22 · Բա · խր · 1 · Ի Ր Օր · ժը · 15 · 19 · Գոր · գ · 22 · 23 ·

Ւ Ըպետ · ա · 18 ·

Ֆ Դան · ը · 18 · Թ · 21 · ժ · 10 · 18 ·

Ը Գւ · ժգ · 20 · Մար · ը · 30 · Թ · 9 ·

Ցամի Տեառն 32

իր աշակերտները իրեն հարցուցին՝ ու ըսին . Ուրեմն ի՞նչո՞ւ համար դպիրները կ՚ըսեն Թէ՝ Պէտք է որ
11 առաջ Եղիան գայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Եղիան կու գայ , և
12 ամէն բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ՚ըսեմ , որ Եղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ
13 անոնցմէ պիտի չարչարուի : Յետոյ աշակերտները , որ Մովհաննէս Մկրտչին համար ըսաւ անոնց :
14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծունկ չոքելով կ՚ըսէր . Տէ՛ր իմ որդւոյս ողորմէ , որ կը լուսնոտի . և չարաչար կը տանջուի . քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ՚իյնայ , և շատ անգամ ջուրի մէջ :
15 Եւ անիկայ քու աշակերտներուդ բերի , ու չկրցան զանիկայ բժշկել :
16 Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . զանիկայ հոս ինծի
17 բերէք : Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դևը անկէ ելաւ . և բժշկուեցաւ
18 տղան նոյն ժամէն : Ան ատեն աշակերտները առանձին Յիսուսին քովը մերձեալով ըսին . Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկայ հանել ,
19 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Եթէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք , ասս լեռանս պիտի ըսէք՝ Անկէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու բան մը անդարձ պիտի չըլլայ
20 ձեզի : Սակայն ասս տեսակը առանց բոնով չելլեր , բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ :
21 Յետ երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտրտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց . Որդին մարդոյ պիտի
22 մատնուի մարդոց ձեռքը . Եւ զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :
23 Երբոր անոնք Կափառնայում եկան , Երկդրամեան գանձուց առնողները Պետրոսին եկան՝ ու ըսին . Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չը՞տուեցաներ . Ե անիկայ ըսաւ .
24 Աստ , Ես հասայ ի ու երբոր մտաւ , Յիսուս անոր դէմը ելաւ՝ ու ըսաւ . Քեզի ի՞նչպէս կ՚երևնայ՝ Սիմոն . երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն ,
25 Թէ օտարներէն : Պետրոս անոր ըսաւ՝ Թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ . Ուրեմն որդիքը ա-
26 զատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք գայթակղեցընենք , գնա ծո՛վը և կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

ԳԼ . ԺԸ

1 Քրիստոս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն խոնարհ ու հեզ ըլլալ . 7 գայթակղութիւն լսել . և պզտիկները չանարգել . 15 կը սորվեցընէ Թէ ինչպէս վարուելու ենք մեր եղբայրներուն հետ , երբոր անոնք մեզի դէմ մեղանչեն , 21 և Թէ քանի անգամ ներելու ենք անոնց . 23 ասկիսկ կը բացատրէ Թագաւորի մը առակով , որ հաշիւ ուզեց իր ծառաներէն , 32 ու իր ընկերին ողորմութիւն չցուցընողը պատժեց :

Ցամի Տեառն 32

1 – Նոյն ժամանակը աշակերտները Յիսուսին քովը եկան՝ ու ըսին . Ո՞վ է մեծ երկնից Թագաւորու-
2 թեանը մէջ : Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց
3 մէջտեղը կայնեցուց , Ու ըսաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Եթէ որ գարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք , երկնից Թագաւորութիւնը բնաւ
4 պիտի չմտնէք : Ուստի ո՛վ որ իր անձը ասս տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկնից
5 Թագաւորութեանը մէջ : Եւ ո՛վ որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ
6 անունովս , զիս կ՚ընդունի : Եւ ո՛վ որ գայթակղեցընէ ասս պզտիկներուն մէկը՝ որ ինծի կը հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին
7 մէջ ընկղմի : Վա՛յ աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ . Վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան , բայց է վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը
8 կու գայ : Ընդ՝ Թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՝ անիկայ՝ ու քովդ ձգէ . աղէկ է քեզի կաղ՝ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը , քան Թէ երկու ձեռք՝ կամ երկու ոտք ունենալ , ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգ-
9 ուիլ : Եւ Թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , հանէ՝ անիկայ և քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել , քան Թէ երկու աչք ունենալ , ու կրակին գեհենը ձգուիլ :
10 Զգո՛յշ կեցէք՝ որ չանարգէք ասս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ Ե անոնց հրեշ-

– Մտր . Թ . 32 . Ղբ . Թ . 46 ; Իր . 24 ;

Բ Սադ . ՃԼա . 2 ; Գլ . ԺԹ . 14 ; Մտր . ԺԸ . 14 ; Ղբ . ԺԸ . 16 ; Ասկր . ԺԳ . 20 ; ՈՂՆա . Բ . 2 ;

Է Գլ . Ի . 27 ; Խ . 11 ;

Ը Գլ . Ժ . 42 ; Ղբ . Թ . 48 ;

Ի Մտր . Թ . 41 ; Ղբ . ԺԷ . 1 , 2 ;

ՂԲ . ԺԷ . 1 ; Ասկր . ՃԱ . 19 ;

Ի Գլ . Ի . 24 ;

Ը Գլ . Ե . 29 , 30 ; Մտր . Թ . 42 , 44 ;

Ցամի Տեառն 32

Բ Մտ . Գ . 5 ; Գլ . ԺԱ . 14 ; Մտր . Թ . 10 ;

Ժ Մտ . Գ . 6 , Ղբ . Ա . 16 . 17 ; Փոր . Գ . 21 ;

Ի Գլ . ԺԱ . 14 ; Մտր . Թ . 11 , 12 ;

Ի Գլ . ԺԳ . 3 , 10 ;

Ի Գլ . ԺԿ . 21 ;

Ի Գլ . ԺԱ . 14 ;

Ի Մտր . Թ . 14 ; Ղբ . Թ . 67 ;

Հ Գլ . ԻԱ . 21 ; Մտր . ԺԱ . 23 ; Ղբ . ԺԷ . 6 ; Ասկր . ԺԲ . 9 ; ԺԳ . 2 ;

Յ Գլ . ԺԶ . 21 ; Ի . 17 ; Մտր . Ը . 31 ; Թ . 29 , 30 ; Ժ . 33 ; Ղբ . Թ . 22 , 44 ; ԺԸ . 31 ; Իդ . 6 , 7 ;

ՂՄտր . Թ . 32 ;

Ճ Տե՛ս Եղ . Լ . 18 ; ԼԸ . 26 ;

Ցաշխ Տեառն 32

ՅԵՍԱՅ. ա. 14։ ՂՐՈՒ. ա. 19։

ԵՂՈՒ. Թ. 56։ ԺԹ. 10։ ՅՕՀ. գ. 17։ ԺԸ. 47։

ԼՂՈՒ. ԺԸ. 4։

* Ո՛ՀԱՒ ՉԱՔ ՁԳԵՐ, ՈՒ ԼԱՆԵՐԸ

ԵՂԼ. ԺԹ. 17։ ՂՐՈՒ. ԺԷ. 3։

ԲՑՈՒԿ. Ե. 20։ Ա ՊԱՏ. գ. 1։

ԼԲՕՐ. ԺԷ. 6։ ԺԹ. 15։ ՅՕՀ. Բ. 17։ Բ ԿՈՐ. Ժգ. 1։ ԵՔՐ. Ժ. 28։

ՀՀԱՒՈՒ. Ժգ. 17։ Ա ԿՈՐ. Ե. 9։ Բ ԹԱՍ. գ. 6։ 14։ Բ ՅՕՀ. 10։

ՖԳԼ. ԺԳ. 19։ ՅՕՀ.Ի. 23։ Ա ԿՈՐ. Ե. 4։

ՂԳԼ. Ե. 24։ Ա ՅՕՀ. գ. 2։ Ե. 14։

ՃՂՈՒ. ԺԷ. 4։

ՅԳԼ. Գ. 14։ ՄԱՐ. Ժ. 25։ ԿՂՏ. Դ. 13։

ՆԴԹՈՒՊ. Դ. 1։ ՆԵՒՄ. Ե. 5։

տակները միշտ ծկը տեսնէն իմ Հօ-
11 ըրս երեսը՝ որ երկինքն է։ Ի՞ՆՉու-
որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը
12 փրկելու։ Ա՞Ի՞նչպէս կ'երեւնայ ձե-
զի. Թէ որ մարդ մը հարիւր ոչ-
խար ունենայ, և անոնց մէկը մո-
լորի, իննսունունիւնը ոչ՞ՐԸ ՂԵՌ-
ները չը՞ձգեր, ու՞ երթար մոլորա-
13 ծը փնտռեր։ Եւ Թէ որ գտնե-
լու ըլլայ զանիկայ, ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի, որ աւելի ուրախ կ'ըլ-
ԼԱՅ անոր վրայ, քան Թէ իննսու-
14 նուհինին՝ որ մոլորած չէն։ Ասանկ
ալ ձեր երկնաւոր Հայրը՝ չՀաճիր՝
որ աս պզտիկներէն մէկը կորսուի։
15 ԵԹԷ որ քոյ եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, գնա՛ յանդիմանէ անի-
կայ՝ երբոր դուն և ան մինակ էք.
Թէ որ քեզի մտիկ ընէ, ձՀաՀեցար
16 քու եղբայրդ։ Հապա Թէ որ
մտիկ չընէ ւեւչ, քու հետդ մէկ
ՈՐՔԱ մը կամ երկո՛ւք ալ առ, որ
ԻԵրկու կամ իրեք վկաներու բերնէ
17 ամէն բան հաստատուի։ Եւ Թէ
որ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղե-
ցիին ըսէ. իսկ Թէ որ եկեղեցիին
ալ մտիկ չընէ, Հեթանոսի ու
մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի։
18 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Ինչ-
րի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքի
մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու
երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, եր-
կինքի մէջ արձակուած պիտի ըլ-
19 լայ։ Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի.
Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի
վրայ միաբանին ամէն ինչ բանի
համար որ խնդրեն, Հայիտի ըլլայ
անոնց իմ Հորմէս՝ որ երկինքն է։
20 Քանզի ուր որ երկու կամ իրեք
հոգի ժողովուած ըլլան իմ անուա-
նովս, Հոն եմ ես անոնց մէջը։
21 Այն ատեն Պետրոս մօտեցաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ. Տէր՛ քանի՞ անդամ
Թէ որ եղբայրս ինծի դէմ մեղան-
չէ՝ ներեմ անոր. Մինչև եօԹը
22 անգամ։ Յիսուս անոր ըսաւ.
Քեզի չեմ ըսեր Թէ մինչև եօԹը
անգամ, Հապա մինչև եօԹանա-
23 սուն անգամ եօԹը։ Ասոր համար
երկնից Թագաւորութիւնը կը նմա-
նի Թագաւորի մը, որ իր ծառա-
24 ներէն Հաշիւ առնել ուզեց։ Ու
երբոր սկսաւ առնել, մարդ Հազար
տալանդի պարտական մը բերուե-
25 ցաւ իրեն։ Իայց անիկայ վճարե-
լու Ի՞ՐՔՆ-ՈՒՆԵՆ չունենալով, իր
տէրը Հրաման ըրաւ Նոր անիկայ՝ և
անոր կինը՝ ու որդիքը և անոր բո-
լոր ունեցածը ծախուի, ու պարտքը
26 վճարուի։ Իսկ ծառան անոր առ-
ՋԻԸ իյնալով՝ երկրպագութիւն
կ'ընէր ու կ'ըսէր. Տէր՛ Հաւրկեր
ինծի, և ամէնը քեզի կը վճարեմ։
27 Եւ ան ծառային տէրը վրան խըղ-
ճալով՝ արձակեց զանիկայ, ու
28 պարտքը ընորհեց անոր։ Եւ նոյն
ծառան ելաւ, իր՝ ծառայակիցնե-
րէն մէկը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր
դահեկան պարտք ունէր, ու զա-
նիկայ բռնելով՝ կը խեղդէր, ու
կ'ըսէր. Վճարէ՛ ինծի ունեցած
29 պարտքդ։ Ուստի անոր ծառա-
յակիցը անոր ոտքը ինկաւ, կա-
ղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր. Համբե-
րէ՛ ինծի, ու ՔԵԶԻ կը վճարեմ։
30 Եւ ինքը չէր ուզեր. Հապա գնաց՝
բանտը դրաւ զանիկայ, մինչև որ
31 պարտքը վճարէ։ Երբոր իր ծա-
ռայակիցները տեսան եղած բանե-
րը, խիստ տրտմեցան, ու եկան
իրենց տիրոջը Հակիրճութիւն բոլոր
32 եղածը։ Այն ատենը անոր տէրը
կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր.
Չար ծառա՛յ՝ ես բոլոր պարտքը ես
ՔԵԶԻ ընորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ
33 համար. Ուրեմն պէտք չէ՞ր քե-
զի ալ քու ծառայակիցիդ ողոր-
միլ, ինչպես որ ես ՔԵԶԻ ողոր-
34 մցայ։ Եւ անոր տէրը բար-
կանալով՝ դահիճներուն մատ-
նեց զանիկայ, մինչև որ բոլոր
35 պարտքը վճարէ։ Ա՛Սանկ ալ իմ
երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի,
Թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր,
ամէն մէկը իր եղբօրը, իրենց յան-
ցանքները։

ՂԱԿ. ԻԱ. 13։ ԳԼ. գ. 12։ ՄԱՐ. Ժա. 26։ ՅԱԿ. Բ. 13։

ԳԼ. ԺԲ

2 Քրիստոս կը բժշկէ Հիւանդները. 3 պատաս-
խան կու տայ կնիկ արձակելու վրայով Փա-
րիսեցւոց ըրած Հարցմունքին. 13 մանր տղաք-
ները կ'ընդունի. 16 կը սորվեցընէ պատաս-
խին Թէ ինչպես կրնայ ստանալ յաւիտենա-
կան կեանքը. 20 և Թէ ինչ բանելու է որ
կատարեալ ըլլայ. 23 իր աշակերտներուն
կ'ըսէ Թէ ինչպես դժուար է Հարուստին՝
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել. 27 և
վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ իր Համեմ
երթալու Համար որ և իցէ բան կը Թողուն։

Ցաւ. Տեառն 33

1 ՅԵՒ եղաւ որ երբ Յիսուս ա՛ն խօս-
քերը լմընցուց, Գալիլեայէն ե-
ԼԱ, ու եկաւ Հրէաստանի սահման-
ները Յորդանանու անդիի կողմը։
2 Բ Եւ անոր ետևէն շատ ժողովուրդ-
ներ գացին, ու Հոն բժշկեց զանոնք։
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտե-
նալով, զանիկայ կը փորձէին՝ ու
կ'ըսէին Թէ՝ Արժա՞ն է որ մարդ մը
իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար։ Անիկայ ալ պատասխան
տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ. ՉԵ՞Ք
կարդացեր, Թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց ա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ. ՏԱՍՈՐ համար
մարդ էր Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ,
և իր կնկանը պիտի յարի, ու էր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Ուստի ալ երկուք չէն, Հապա մէկ

ԲՑՈՒԿ. Ա. 27։ Բ. 2։ ՄԱՂ. Բ. 15։

ՏԻՆ. Ա. 24։ ՄԱՐ. Ժ. 5—9։ ԵՓԷ. Ե. 31։

Ա Ա ԿՈՐ. Ջ. 16։ Է. 2։

Ցամք Տեառն 33

ՂԲ Օր · իդ · 1 ; ԳԼ · ե · 31 ;

Է ԳԼ · ե · 32 ; Մար · ժ · 11 ; Ղա · ժգ · 18 ; ա Կոր · է · 10 , 11 ;

Ը Նահ . իա · 19 ;

Ի ա Կոր · է · 2 , 7 · 9 , 17 ;

ժ ա Կոր · է · 32 · 34 ; Թ · 5 · 15 ;

Ի Մար · ժ · 13 ; Ղա · ժը · 15 ;

ԺԳԼ · ժը · 3 ;

Ի Մար · ժ · 17 ; Ղա · ժը · 19 ; Ի Ղա · ժ · 25 ;

ԺԱ Եզ · ի · 13 ; ր Օր · ե · 17 ;

ՀԳԼ · ժե · 4 ·

ՅՂԼ · ժը , 18 ; ԳԼ · իբ · 39 · ՀՈՎ · ժգ · 9 ; Գաղ · ե · 14 ; Ցակ · բ · 8 ;

ՂԳԼ · գ · 20 ; Ղա · ժը · 33 ; ժգ · 9 ; Գոր · ը · 45 ; գ · 34 , 35 ; ա Տիմ . ե · 18 · 19 ;

մարմին . ուրևմն ան որ Աստուած
7 միաւորեց՝ մարդ թող չդատե ։ Ը-
սին իրեն . Հաւատա Մովսէս ինչո՞ւ
պատուիրեց արձակման թուղթ
8 տալ՝ և արձակել ։ Ըսաւ անոնց .
Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրու-
թեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կնիկներնիդ արձակել . բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չեղաւ ։ Եսակայն ձե-
զի կ՚ըսեմ . Ով որ առանց պոռ-
նկրութեան պատճառի իր կնիկը
արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնու-
թիւն կ՚ընէ . և ով որ արձակուա-
10 ծը առնէ՝ շնութիւն կ՚ընէ ։ Իր
աշակերտները ըսին իրեն . Եթէ որ
առանկ բան կայ երկան ու կնկան
մէջտեղը՝ չամուսնանալը աղէկ է ։
11 Եւ ինքը անոնց ըսաւ . Ո՛Ամէն
բաւական չեն ատ բանին . հապա
12 անոնք՝ որոնց տրուած է ։ Ինչու
որ կան ներքինիներ , որ էրէնց մօրը
որովայնէն անանկ ծնան . և կան
ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքի-
նի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ
ինքզինքնին ներքինի ըրին երկնից
թագաւորութեանը համար . ո՛վ
որ կրնայ տանիլ , թող տանի ։
13 Է Այն ատենը մանր տղաք բերուե-
ցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք
դնէ՝ և աղօթք ընէ , ու աշակերտ-
ները կը յանդիմանէին զանոնք ։
14 Բայց Յիսուս ըսաւ . Թո՛ղ տուէք
ոտ մանր տղոցը , և մի՛ արգիլէք
ատոնք ինձի գալէն . ինչու. որ
Երկնից թագաւորութիւնը ա-
15 տանկներունն է ։ Եւ անոնց վրայ
ձեռք դնելէն ետև՝ գնաց անկէ ։
16 Է Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ
անոր . Բարի ժվարդապետ՝ ինչ
բարի գործ գործեմ , որ յաւիտե-
17 նական կեանքը ընդունիմ ։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ դուս
բարի կ՚անուանես . մէկէն ի զատ
բարի չկայ , որ է Աստուած . հապա
թէ որ կ՚ուզես կեանքը մտնել ,
18 պատուիրանքները պահէ ։ Ըսաւ
անոր . Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ .
Սոռնք . Սպանութիւն մի՛ ըներ ,
Շնութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն
մի ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛
19 ըներ , Հարու հայրդ ու մայրդ պա-
տուէ՛ , և Ձարու ընկերդ քու անձիդ
20 պէս սիրեա ։ Պատանին ըսաւ ա-
նոր . Ատոնք ամէնը մանկութենէս
ի վեր պահեր եմ . ալ ի՞նչ բա-
21 նով պակաս եմ ։ Ըսաւ անոր
Յիսուս . Թէ որ կ՚ուզես կատա-
րեալ ըլլալ , դնա ունեցածդ ծա-
խէ՝ , և տուր աղքատներուն , ու
երկինքը դանձ պիտի ունենաս , և
22 եկուր իմ ետևէս ։ Երբոր պատա-
նին ա իսօքը լսեց՝ տրտմած գնաց .
ինչու որ շատ ստացուածք ունէր ։
23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտնե-
րուն . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի՝ որ
ՀՀարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
24 երկնից թագաւորութիւնը ։ Դար-
ձեալ կ՚ըսեմ ձեզի . Դիւրին է որ
*ուղտը ասղին ծակէն անցնի , քան
Թէ Հարուստը Աստուծոյ թագա-
25 ւորութիւնը մտնէ ։ Աշակերտները
երբոր լսեցին , շատ զարմացան՝ ու
ըսին . Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ ։
26 Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ .
Մարդոց կողմանէ անկա-
տելի է՝ բայց Աստուծոյ կողմանէ
ամէն բան կարելի է ։
27 Այն ատենը Պետրոս պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ահա Մենք
ամէն բան թողուցինք՝ և քու ե-
տևէդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ
28 պիտի ըլլայ ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս .
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ դուք
որ իմ ետևէս եկաք , Ժամանդամ
գալուստին " երբոր Որդին մարդոյ
իր փառաց աթոռը նստի , Ժդուք
ալ տասներկու աթոռներու վրայ
պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներ-
29 կու ցեղերը դատելու ։ Եւ ով
որ թողուց տուներ , կամ եղբայրներ ,
կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ
մայր , կամ կին , կամ որդիներ ,
կամ արտեր՝ իմ անուանս համար ,
հարիւրապատիկ պիտի առնէ , և
յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ ։ Բայց շատ առաջիններ
պիտի ըլլան յետին , և յետիններ՝
առաջին ։

ԳԼ · Ի

1 Քրիստոս այդ ի բանտարկեալ Կը ցոյց-
ցընէ Թէ Աստուած ընաւ մէկ մարդու մը պար-
տական չէ · 17 իր չարչարանքը կը նախասացնէ ·
20 Զեբեդէոսի որդւոցը մօրը պատասխան
տալով կը սորվեցնէ իր աշակերտներուն
խոնարհ րլալ · 30 ու երկուս կոյրերուս ալ քիրը
կը բանայ ։

1 Արանդի երկնից թագաւորութիւ-
նը տանուտէր մարդու մը նման
է , որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր
այգիին համար բանւորներ բռնե-
2 լու ։ Եւ բանւորներուն հետ օրը
մէկ դահեկանի մը իսկը կապեց , ու
3 զանոնք իրկեց իր այգին ։ Եւ
ժամը իրեքին ատենները ելաւ՝ ու-
րիշները տեսաւ , որ շուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին . Ու ըսաւ ա-
նոնց . Դուռ ալ գացէք իմ այգիս ,
և ինչ որ արժան է կու տամ ձե-
5 զի ։ Անոնք ալ գացին . ու նորէն
ժամը վեցին և ժամը իննին ատենը
6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ ։ Եւ
ժամը տասնումէկին ատենները ե-
լաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ
կայներ էին . ու անոնց ըսաւ .
Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք ։ Ըսին իրեն . Անոր հա-
մար որ մէկը մեզ վարձքով չբռնա-

Ցամք Տեառն 33

ՀԳԼ · ժգ · 22 ; Մար · ժ · 24 ; ա Կոր · ա · 26 ; ա Տիմ . գ · 9 , 10 ;

Ո՛Ուղտ պատրանքը

Ի Ծն . ժը · 14 ; Ցոբ · իբ · 2 ; Ե-ղիա . լբ · 17 ; Զաք · ը · 6 ; Ղա · ա · 37 ; ժը · 27 ;

Ա Մար · ժ · 28 ; Ղա · ժը · 28 ;

ՆԲ Օր · լդ · 9 ; ԳԼ · գ · 20 ; Ղա · ե · 11 ;

Է Ցաւ . վե-րադարձնելու-դեսքը մէջ

ԼԳԼ · ի · 21 ; Ղա · իր · 28 , 29 , 30 ; ա Կոր · գ · 2 , 3 ; Ցայտ . ը · 26 ;

Մար · ժ · 20 , 20 ; Ղա · ժը · 29 , 30 ;

ԼԳԼ · ի · 16 ; Իսա · 31 , 32 ; Մար · ժ · 31 ; Ղա · ժգ · 20 ;

Ցամք Տեառն 33

նէք . ըսաւ անոնց . Դուք ալ այդին գացէք , ու ինչ որ արժան է՝ պիտի առնէք : Եւ իրիկուն որ եղաւ , այդիին տէրը իր տնտեսին ըսաւ . Բանուորները կանչէ , և անոնց վարձքը տուր , ետքիններէն սկսելով՝ մինչև առաջիններն : Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին գացեր էին , մէյմէկ դահեկան առին : Եւ առջիններուն գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն , ու անոնք ալ առին մէյմէկ դահեկան : Երբոր առին , տանը տիրոջը դէմ տրտնջալ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին թէ՝ Ասոնք ետքինները մէկ ժամ մը գործեցին , և անոնք հաւասար ըրիր մեզի , որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշեցինք : Անիկա պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ . Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք կապեցիր : Ա՛ռ քուկդ աւ գնա , կ'ուզեմ , որ ասոր ետքինին՝ քեզի տալ : Չէ՞ որ ես իշխանութիւն չունիմ իմ բանեռուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու . կամ թէ Էրուս աչքդ չարի՞ է որ ես բարեր եմ : Ա՛յսպէս յետիններն առաջին պիտի ըլլան , և առաջիններն՝ յետին . Վասն զի շատ են կոչեցեալները , բայց ընտրեալները քիչ :

Ու Երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կ'ելլէր , ճամբան տասներկու աշակերտները հետը առաւ առանձին , և ըսաւ անոնց . Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , և Հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու , և խաչը հանելու . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ :

Եւ ան ատենը Զեբեդեոսին որդւոցը մայրը իր որդւոցը հետ եկաւ անոր , երկրպագութիւն կ'ընէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ : Ան ալ ըսաւ անոր . Ի՞նչ կ'ուզես : Ըսաւ անոր . Ըսէ՝ որ աս իմ երկու որդիքս թագիդ մէկը աջ կողմդ , և մէկալը ձախ կողմդ նստին քու թագաւորութեանդ մէջ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ . Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք . կրնաք խմել՝ ան գաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ , կամ ես մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ . Ըսին իրեն . Կրնանք . Եւ ըսաւ անոնց . Իմ գաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը՝ որ ես մկրտուելու եմ , պիտի մկրտուիք . բայց իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը , հապա որոնց որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս :

Երբ տասը լսեցին , ան երկու եղբարց վրայ բարկացան : Յիսուս կանչեց զանոնք , ու ըսաւ . Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծամեծները կ'իշխեն անոնց . բայց ձեր մէջը հանանկ պիտի չըլլայ . հապա ով որ ձեզմէ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ ձեր սպասաւորը ըլլայ : Ու ձեզմէ ով որ առաջինը ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ ձեր ծառան ըլլայ : Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և Իր կեանքը փրկանք տալու :

Ու երբոր անոնք Երիքովէն ելան , մեծ բազմութիւն անոր եկաւ : Եւ ահա երկու կոյր նստած էին . երբոր լսեցին թէ Յիսուս կ'անցնի , աղաղակեցին ու ըսին . Ողորմէ՛ մեզի Տէր՝ Որդի Դաւիթ : Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք , որ լռեն . բայց անոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ողորմէ՛ մեզի Տէր՝ որդի Դաւիթ : Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզէք որ ձեզի ընեմ : Ըսին անոր . Տէր՝ որ աչքերնիս բացուին : Գութով Յիսուս դպաւ անոնց աչքերուն , և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր ետևէն գացին :

Ցամք Տեառն 33

Ծ Ընթ. ԻՆ. 34 ։ Ա Մար. Ժ. 41 ։ Ղկ. Իր. 24 , 25 ։

Հա պետ. Բ. 3 ։ Յհ. Իգ. 11 ։ Մար. Թ. 34 ։ Ժ. 43 ։ Ա Ղկ. Ժը. 4 ։ Ե Ցօհ. Ժգ. 4 ։ Ա Փիլ. Բ. 7 ։ Ղկ. Իր. 27 ։ Ցօհ. Ժգ. 14 ։

Նե. Ծգ. 10 , 11 ։ Դան. Թ. 24 , 26 ։ Ցօհ. Ժա. 51 , 52 ։ Ա Տիմ. Բ. 6 ։ Տիտ. Բ. 14 ։ Ա Պետ. Ա. 19 ։

Ղկ. Իզ. 25 ։ Հռով. Ե. 15 , 19 ։ Երբ. Թ. 28 ։

Մար. Ժ. 46 ։ Ղկ. Ժը. 35 ։

Ղկ. Թ. 27 ։

Հռով. Թ. 21 ։

Բ Օր. Ժե. 9 ։ Ռոմ. Իգ. 6 ։ Գղ. Ջ. 23 ։

Գղ. Ժթ. 30 ։

Գղ. Իբ. 14 ։

Մար. Ժ. 32 ։ Ղկ. Ժը. 31 ։ Ցօհ. Ժբ. 12 ։

Ղկ. Ժզ. 21 ։

Գղ. Իե. 2 ։ Մար. Ժե. 1 , 16 ։ Ղկ. Իգ. 1 ։ Ցօհ. Ժբ. 28 , ՃԸ ։ Գոր. Գ. 13 ։

Մար. Ժ. 35 ։

Գղ. Գ. 21 ։

Ժգ. Ժթ. 28 ։

Գղ. Իզ. 39 , 42 ։ Մար. Ժգ. 36 ։ Ղկ. Իբ. 42 ։ Ցօհ. Ժբ. 11 ։

Ղկ. Ժբ. 50 ։

Գոր. Ժբ. 2 ։ Հռով. Ը. 17 ։ Բ Կոր. Ա. 7 ։ Ցայտ. Ա. 9 ։

Ա Գլ. ԻԱ

1 Երբ հասան Իւրմէ վրայ Զեթսեմէ կը մտնէ . 12 առաքեալն զրկուս առաջ տուր ընդոծերը . 17 Թզենին կ'անիծէ . 23 կը պատասխանեցնէ քահանաները ու ծերերը , 28 և կը յանդիմանէ զանոնք՝ օրինակ բերելով հօր մը երկու որդիները , 35 ու ան մշակները՝ որ իրենց խրկուածները սպաննեցին ։

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան , ու եկան Բեթփագէ դէպի Ձիթենեաց լեռը , ան ատենը Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը 2 խրկեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք ատ ձեր գիմացի գեղը , և շուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը՝ ու անոր հետ աւանակ մը . արձկեցէք զանոնք ու բերէք ինծի : 3 Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէք թէ Տէրոջը պէտք են . և շուտ մը 4 անոնք պիտի խրկէ : Ասիկա եղաւ ամէն բաները , որ կատարուի մարգարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ . 5 Դարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ . Ըսէք Սիոնի աղջկանը . Ահա քու թագաւորդ կու գայ քեզի , հեզ է , և էշու մը վրայ հեծած , և աւանակի մը՝ որ լուծի տակ եղած է :

Մար. Ժա. 1 ։ Ղկ. Ժբ. 29 ։

Բ Ջաք. Ժգ. 4 ։

Յամի Տեառն 33

գաւօրդ քեզի կու դայ , հեղ՝ ու իչու վրայ հեծած՝ և իչու ձագի
6 աւանակի վրայ : Ու՝նչահեբտները գացին , և ինտոր որ Յիսուս իրենց
7 պատուիրեր էր , ըրին : Ու բերին էշը և աւանակը , և Հանոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու
8 նստաւ անոնց վրայ : Եւ ժողովուրդին չատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիչները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամբուն վրայ կը տա-
9 րածէին : Եւ ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կ'երթային , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Հովսաննա որդւոյ Դաւթի . Հօրնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Ովսաննա ի բարձունս :
10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ ,
11 ու ըսաւ . Ո՞վ է աս : Եւ ժողովուրդները ըսին . Ասիկայ Յիսուս Մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն :
12 Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն ա-նոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէ-ին ու կը գնէին , և Հստակ փոխող-ներուն սեղանները՝ ու աղաւնի-ներուն ծախողներուն աթոռները կործա-
13 նեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գրուած է թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , բայց դուք ատիկայ աւազակներու այր ըրիք :
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կա-ղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք :
15 Երբոր քահանայապետները ու գը-պիրները տեսան անոր ըրած հրաշք-ները , և տղաքը որ տաճարին մէջ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսան-նա որդւոյ Դաւթի , բարկացան .
16 Ու ըսին անոր . Կը լսե՞ս՝ ինչ կ'ըսեն ատոնք . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Այո՛ . բնաւ չէք կարդա-ցեր , թէ Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն գովութիւն կատա-րեցիր :
17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս հեռանիա Բեթանիա , ու գի-շերը հոն կեցաւ :
18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ . Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ գնաց , և անոր վրայ տերև-ներէն ի զատ բան մը չգտաւ . ու ըսաւ անոր . Ասկէ ետև քեզմէ պտուղ չբլլայ յաւիտեան . և իս-
20 կոյն թզենին չորցաւ : Եւ աշա-կերտները երբոր տեսան , զարմա-ցան ու ըսին , Թէ ինտոր թզենին
21 շուտ մը չորցաւ : Յիսուս պա-տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ

Յամի Տեառն 33

յԱկ . ա . 6 ։
Նա Կոր . Ժդ . 2 ։
ՂԳԼ . է . 7 ։
Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։
Ցակ . ե . 16 ։ աՅօհ . գ . 22 ։ ե . 14 ։
Մար . ժա . 27 ։ Ղու . ի . 1 ։
ՂԵ . բ . 14 ։
Գոր . գ . 7 ։ է . 27 ։

հաւատար ունենաք՝ ու չերկմտիք , չէ թէ միայն ատ թզենիին Խնձէ պիտի ընէք , Հապա նաև՝ թէ որ ատ լեռանը ըսէք՝Ելի՛ր ու Ծովը
22 ինկիր , պիտի ըլլայ : Եւ Հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք :
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը Էկաւ , քահանայապետները Հին ժողովուրդին Ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցրներ , ու ըսին , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի
24 ատ իշխանութիւնը : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը Հարցընեմ , որ եթէ անիկայ ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխա-նութիւնով կ'ընեմ ատ բաները :
25 Յովհաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւս-կից էր . երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ . և անոնք Մէջերնին կը խորհէին՝ ու
26 կ'ըսէին . Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , մեզի պիտի ըսէ թէ՝ Հապա ինչո՞ւ չՀաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողո-վուրդէն կը վախնանք , ինչու որ Ղրոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև
27 մարգարէ կ'ընդունին : Եւ պատաս-խան տալով Յիսուսին՝ ըսին . Չենք գիտեր . և ինքը ըսաւ ա-նոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները :
28 Բայց ի՞նչպես կ'երևնայ ձեզի . Մէկ մարդ մը երկու որդի ուներ , ու գնաց առջինին ըսաւ . Որդեակ՝ գնա այսօր այգիս մէջ գործէ :
29 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ ուզեր Էրթալ , բայց
30 ետքը զղջացաւ՝ ու գնաց : Մէկա-լին ալ գնաց , և անանկ ըսաւ . անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ը-սաւ . Կ'երթամ՝ տէր . և չգնաց :
31 Էյմ ա երկուքէն որը Էր Հօրը կամքը կատարեց . ըսին անոր Ի-նչինը . Յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմա-րիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ մաքսա-ւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թա-
32 գաւորութիւնը : Ինչու որ Յով-հաննէս արդարութեան ճամբայով Եկաւ ձեզի , և դուք անոր չՀաւա-տացիք . բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր Հաւատացին . և դուք տեսաք՝ ու ետքը չզղջացիք անոր Հաւատալու :
33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ Որ այգի մը տնկեց , ու ցանգով պա-տեց զանիկայ , և անոր մէջը Ջձան փորեց , ու աշտարակ շինեց . և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու

Մար . ժա . 4 ։
Ես . ԽԲ . 13 ։
ՂՏե՛ս ՂԼ . ԽԲ . 49 ։ ՑօՀ . ԺԲ . 13 ։
Ես Սաղ . ՃԺԲ . 25 ։
Ես Սաղ . ՃԺԲ . 26 ։ ԳԼ . Իգ . 39 ։
Մար . ժա . 15 ։ Ղու . ԺԹ . 45 ։ ՑօՀ . Բ . 13 ։ 15 ։
ԺԳԼ . Բ . 23 ։ Ղու . է . 16 ։ ՑօՀ . Ը . 14 ։ է . 40 ։ Թ . 17 ։
Մար . ժա . 11 ։ Ղու . ԺԹ . 45 ։ ՑօՀ . Բ . 15 ։
ԼՐ Օր . ԺԳ . 25 ։
Ես . ԾԷ . 7 ։
Երեմ . է . 11 ։ Մար . ժա . 17 ։ Ղու . ԺԹ . 46 ։
Սաղ . Ը . 2 ։
Մար . ժա . 11 ։ ՑօՀ . ժա . 18 ։
Մար . ժա . 12 ։
Մար . ժա . 13 ։
Մար . ժա . 20 ։
ԺԳԼ . ԺԶ . 19 ։ Ղու . ԺԶ . 6 ։

Գոր . ԺԶ . 3 ։ Մար . Ը . 24 ։ Ղու . ի . 6 ։
ՂՂու . է . 29 . 50 ։
Գոր . Գ . 1 . ։
Ղու . Գ . 12 . 13 ։
ԵՍաղ . Ճ . 9 ։ Երգ . Ը . 11 ։ Ես . ե . 1 ։ Երեմ . Բ . 21 ։ Մար . ԺԲ . 1 ։ Ղու . ի . 9 ։

Ցամի Տեառն 33

Ա ԳԼ. ԻԵ. 14։ 15։
Բ ԵՐԴ. Ը. 11։ 12։
ՅԲ ՄՆ. ԻԳ. 21։ ԼԳ. 16։ ՆԷԵՄ. Թ. 26։ ԳԼ. Ե. 12։ ԻԳ. 34։ 37։ ԳԻՐ. Է. 52։ ա ԹԱԳ. Բ. 15։ ԵԲՐ. ժա. 36։ 37։
– Սաղ. ր. 8։ ԵԲՐ. ա. 2։
Ա Սաղ. ր. 2։ ԳԼ. Իգ. 3։ ԽԵ. 1։ ՁՕՀ. ժա. 53։ ԳԻՐ. Գ. 27։
Ա ԳԼ. Իգ. 50։ ԸՃ։ Մ ՄԱՐ. ժգ. 46։ ԸՃ։ ՂՒԱ. ԻՐ. 54. ԸՃ։ ՅՕՀ. ԺԲ. 12. ԸՃ։ ԳԻՐ. Բ. 23։
Ա ՏԵ՛Ս ՂՒԱ. Ի. 16։ Ի Ա Ղ ՂՒԱ. ԽԱ. 24։ ԵԲՐ. Բ. 2. 3։
– ԳԻՐ. ԺԳ. 46։ ԺԵ. 7։ ԺԲ. 6։ ԻՐ. 2՝. ՀՈՎԻ. ԼԹ. Ժ. ԺԱ։
Բ Սաղ. ՃԺԲ. 22։ Ես՝ ԻՐ. 16։ Մ ՄԱՐ. ԺԲ. 10։ ՂՒԱ. Ի. 17։ ԳԻՐ. Գ. 11։ ԵՒԽ. Բ. 20։ ՄԱԹԹ. Բ. 6. 7։
Ե ԳԼ. Բ. 12։ Ը ԵՍ. Ր. 14. 15։ Ջ ԱՐ. ԺԲ. 3։ ՂՒԱ. Ի. 18։ ՀՈՎԻ. Թ. 33։ ՄԱԹԹ. Ր. 8։
Է ԵՍ. Կ. 12։ ԴԱՆ. Բ. 44։
Ը ՀԺՄ. 11։ ՂՒԱ. Է. 16։ ՅՕՀ. Է. 40։

– ՂՒԱ. ԺԳ. 16։ Ցամ. ՀՌ. 7. 9։

34 Ո՞ինքը օտար Երկիր մը գնաց։ Երբոր պտուղի ժամանակը մօտեցաւ, իր ծառաները մշակներուն խրկեց,
35 որ անոր պտուղները առնեն։ Եւ մշակները անոր ծառաները բռնեցին, մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպանեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին։
36 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ առջիններէն շատ, և անոնց ալ ա-
37 նանկ ըրին։ Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ ըսելով. Գո՛ւշ
38 ամչնան իմ որդիէս։ Բայց մշակները երբոր տեսան որդին, իրարու ըսին. Ա՛սիկայ է ժառանգը, եկէ՛ք զանիկայ սպաննենք, ու անոր ժա-
39 ռանգութեանը տիրենք։ Եւ առին զանիկայ՝ այդիէն դուրս հանեցին,
40 ու սպաննեցին։ Ուստի երբոր այդիին տէրը գայ, ի՞նչ պիտի
41 ընէ ան մշակներուն։ Ըսին իրեն. Ո՛ն չարերը չարաչար պիտի կորսընցնէ, – և այդին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու, որոնք պտուղները իրենց ժամանակին պիտի
42 տան իրեն։ Ըսաւ անոնց Յիսուս. Ո՞երբեք չէ՛ք կարդացեր գրքին մէջ, Ան քարը որ շինողները անարգեցին, անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ. ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ, և
43 զարմանալի է մեր աչքերուն։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի, որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի, ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղ-
44 ները բերէ։ Եւ ո՛վ որ Տաս քարիս վրայ ինկայ՝ պիտի կոտրտի, և որու վրայ որ ինկայ՝ պիտի փոշրէ զանիկայ։
45 Ու երբոր քահանայապետները՝ և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին, իմացան որ իրենց համար
46 կ՚ըսէր։ Եւ կը փնտռէին Ռէ ՚ՆՂԼԵ՛ ըռնեն զանիկայ, բայց ժողովուրդէն վախցան. ինչու որ Ա՛մբդպարէի պէս կ՚ընդունէին զանիկայ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Թագաւորի որդւոյն Տարնիքին առակը։ 9 Հնեմանութեան երկնից Թագաւորութեան Տրատիրութիւ։ 12 Հարսնիքի Հանդերձ չունեցողին պատիժը։ 15 Կայսրին տուրք տալու վրայով։ 25 Քրիստոս փաստով կը ջնջէ սադուկեցւոց մոլորութիւնը յարութեան վրայով. 34 պատասխան կու տայ օրինականին Թէ ո՞ր է մեծ ու առաջին պատուիրանքը։ 41 փարիսեցւոց Տարցմունք կ՚ընէ Մեսիային վրայով, ու կը պապանձեցնէ զանոնք։

1 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ – և առակներով ըսաւ
2 անոնց. Երկնից Թագաւորութիւնը Թագաւոր մարդու մը կը նմանի, որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ։ Եւ իր ծառաները խրկեց՝ որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրեցեալները. և անոնք չուզեցին գալ։
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ ու ըսաւ. Ըսէ՛ք հրաւիրեցեալներուն. Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի, իմ զուարակներս ու գեր կենդանիներս մորթուած են, և ամէն բան պատրաստ է. հարսնիքը
5 եկէ՛ք։ Եւ անոնք անհոգութիւն ընելով գացին, մէկը իր արտը, ու
6 մէկալը իր առուտուրին։ Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին, նախատեցին ու սպաննեցին։
7 Թագաւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ, և իր Տզօրքերը խրկեց ու ան սպաննողները սատկեցուց, ու
8 անոնց քաղաքը այրեց։ Ան ատենը իր ծառաներուն ըսաւ. Հարսնիքը պատրաստ է՝ բայց հրաւիրուածները
9 ըր Տարժանի չէին։ Ուստի գացէ՛ք ճամբու գլուխները, և ո՛վ որ գտնէք՝ հարսնիքին հրաւիրեցէ՛ք։
10 Ելէք։ Եւ ան ծառաները ելան ճամբաներուն վրայ, ու ո՛վ որ գտան՝ թէ՛ չար և թէ՛ բարի՛ հաւաքեցին, և հարսնիքը
11 ասկեցաւ։ Հարսնաւորներով լեցուեցաւ։ Եւ թագաւորը երբոր մտաւ հարսնեաւորները տեսնելու, հոն մէկ մարդ մը տեսաւ, Որ հարսնիքի հան-
12 դերձ հագած չէր։ Եւ ըսաւ անոր. Ընկե՛ր ինչո՞ համար հոս մտար, առանց հարսնիքի հանդերձ ունենալու։ և անիկայ պապանձեցաւ։
13 Ան ատենը թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ. Կապեցէ՛ք ասոր ոտքերը ու ձեռքերը, և առէ՛ք ու հանեցէ՛ք զանիկայ Ի դուրսի խաւարը. հոն պիտի ըլայ լալ ու ակ-
14 ռաներ կՃոցընել։ ԸՈՒնու որ կանչուածները շատ են, ու ընտրուածները քիչ։
15 Ո՛ն ատենը փարիսեցիները դացին խորհուրդ ըրին, թէ ինչպէս անոր որոգայթ մը դնեն խօսքով։
16 Եւ իրենց աշակերտները Հերովդեսեաններուն հետ ղկեցէ խրկեցին անոր՝ ու ըսին. Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես, և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես, ու մէկու մը համար հոգդ չէ. քանզի մարդոց երես-
17 պաշտութիւն չես ըներ. Ուստի մեզի ըսէ՛, քեզի ի՞նչպէս կ՚երևնայ. կայսրին տուրք տալ արժա՞ն
18 Ի՛ թէ չէ։ Յիսուս դիտնալով ա-
նոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ. Ինչո՞ւ զիս կը փորձէ՛ք կեղծաւոր-
19 նե՛ր. Ցուցուցէ՛ք ինծի տուրքին դրամը. և անոնք դահեկան մը բե-
20 րին իրեն։ Ու ըսաւ անոնց. Ո-րո՞ւնն է ատ պատկերը ու դիրը։
21 Ըսին անոր՝ կայսրին. ան ատենը ըսաւ անոնց. Ուրեմն ձան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէ՛ք, և ան որ

Ցամի Տեառն 33

Բ Առակ. Թ. 2։
Ե Դան. Թ. 26։ ՂՒԱ. ԺԹ. 27։
Ա ԳԼ. Ճ. 11։ 13։ ԳԻՐ. ԺԳ. 46։
Ի ԳԼ. ԺԳ. 35։ 47։
ՂԲ ԿՈՐ. Ե. 3։ ԵՒԽ. Գ. 24։ ԿՈՂ. Գ. 10։ 12։ ՅՕՀ. Գ. 4։ ԺԳ. 15։ ԺԹ. Տ։
Ի ԳԼ. Ը. 12։
ԸԳԼ. Ի. 16։
Ք ՄԱՐ. ԺԲ. 13։ ՂՒԱ. Ի. 20։
Ի ԳԼ. ԺԳ. 25։ ՀՈՎԻ. ԺԳ. 7։

Յամի Տեառն 33

Աստուծոյն է՝ Աստուածդ ըսել ։
22 Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թո-
ղուցին զանիկայ՝ ու գացին ։
23 Ինչո՞ւ որը անոր քովը եկան սա-
դուկեցիները , Ւորոնք կ՚ըսեն թէ
յարութիւն չկայ , և անոր հար-
24 ցուցին՝ Ըսելով . Վարդապետ՝
Մովսէս ըսաւ . Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ , ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Արդ՝
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը .
և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը ձգեց իր եղբօրը ։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը ։ Ամենն ալ մեր կնիկն
28 ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան
աւեր ան եօթնէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ . ինչու որ ամենքն ալ
29 զանիկայ ունեցան ։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց
ըսաւ . Դուք մոլորած էք , որ Ս՚չ
գիրքերը գիտէք և ո՚չ Աստուծոյ
30 զօրութիւնը . Քանզի յարութեան
աւեր ո՚չ կնիկ կ՚առնուն և ո՚չ եր-
կան կը տրուին . հապա հրեշտակներուն պէս
31 են ։ Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելուն համար՝ չէք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
32 խօսքը . Ես եմ Աբրահամին Աս-
տուածը , և Իսահակին Աստուա-
ծը , ու Յակոբին Աստուածը .
Աստուած մեռելներուն Աստուածը
33 չէ . Հապա կենդանիներուն ։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ ՚ի կը զար-
մանային անոր վարդապետութեա-
34 նը վրայ ։
Բայց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները . Միտնդ ժող-
35 վուեցան ։ Ու անոնցմէ մէկը՝ օրի-
նական մը հարցուց , զանիկայ փոր-
36 ձելով , ու ըսաւ . Վարդապետ՝
ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին
37 մէջ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր .
Փ Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
38 ու քու բոլոր մտքովդ . Ասիկա է առա-
39 ջին և մեծ պատուիրանքը ։ Ու
երկրորդըասոր նման՝ Փ Քու ընկերդ
40 սիրես քու անձիդ պէս ։ Ասոնց եր-
կու պատուիրանքէս կախուած են
բոլոր օրէնքը և մարգարէները ։
41 Ու երբոր փարիսեցիները ժող-
վուեցան , Յիսուս հարցուց անոնց
42 ու ըսաւ . Քրիստոսի վրայով ի՞նչ
կարծիք ունիք . Անիկա որո՞ւ որ-
43 դին է ։ Ըսին իրեն . Դաւիթին ։
Ըսաւ անոնց Յիսուս . Հապա
ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
44 կայ Տէր կը կոչէ՝ ու կ՚ըսէ . Տէրը

իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ
կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատառանդան ընեմ ։
45 Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ
Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ ա-
46 նոր որդին կ՚ըլլայ ։ Ու եւ մէկը չէր
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել . Ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Քրիստոս խրատ կու տայ ժողովուրդներուն
որ դպրաց ու փարիսեցւոց բարի վարդապե-
տութեանը հնազանդ , և չէ թէ անոնց չար
օրինակներուն . 5 Նոյնպէս ալ իր աշակերտ-
ները կը խրատէ որ զգոյշ կենան անոնց փառա-
սիրութենէն . 13 ուրկէ անդամ վայ կու տայ
անոնց կեղծաւորութեանը և կուրութեանը .
34 ու Երուսաղէմի կործանումը կը նախա-
ձայնէ ։

1 Ետքն ատենը Յիսուս խօսեցաւ ժո-
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
2 ներուն՝ ու ըսաւ . Մովսէսին
աթոռը դպիրները և փարիսեցիները
3 նստած են . Ուրեմն ինչ որ ձեզի
կ՚ըսեն որ պահէք , պահեցէք ու
ըրէք , բայց անոնց գործերուն պէս
մի ընէք . ինչու որ Ի՞նչ կ՚ըսեն ու չեն
4 ըներ ։ Քանզի ՚ծանր և տանելու
դժուար բեռներ կը կապեն՝ ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ , և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
5 շարժել ։ Եւ Ե իրենց ամէն գործ-
քերը՝ մարդոց երևնալու համար կ՚ը-
նեն . Լայն կ՚ընեն իրենց զրահան-
ները , ու կ՚երկրնցնեն իրենց հան-
6 դերձներուն քղանցքները . Ընթե-
րիքներու մէջ առաջին բազ-
մոցները կը սիրեն , և ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները .
7 Եւ մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի
8 կոչուիլ ։ Բայց դուք Ռաբբի
մի՛ կոչուիք . ինչու որ ձեր
Ուսուցիչը մէկ մըն է , այսինքն
Քրիստոս , և դուք ամէնդ եղ-
9 բայր էք ։ Ու երկրի վրայ հէք ձեզի
Հայր մի՛ կոչէք . Ընչու որ ձեր
Հայրը մէկ մըն է , որ երկինքն է ։
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք .
ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է ,
11 այսինքն Քրիստոս ։ Եւ Ի ձեր միջէն
մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ ։
12 Ի՞վ որ իր անձը կը բարձրացընէ ,
պիտի խոնարհի . և ով որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձ-
րանայ ։
13 Բայց Ի՛վայ ձեզի կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկնից
թագաւորութիւնը մարդոց առջևը
կը դոցէք . քանզի դուք չէր մտա-
ներ , և մտնողներն ալ չէք թողուր
14 որ մտնեն ։ Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ Ւոր

Յամի Տեառն 33

ՂՂ . ժ . 6 ։
ՊՄ . ժբ . 34 ։ Ղ . ի . 49 ։

Ա Ջ . ի . 9 ։

Ա Ջ . գ . 2 ։

Բ Հով . բ . 19 . ԼԸ ։
Ե Ղ . ժ . 46 ։ Գոր . ժե . 10 ։ Գաղ . գ . 13 ։
Բ Գ . գ . 1 ։ 2 . 5 . 16 ։
Ի . թես . ժե . 38 ։ Բ Օր . գ . 8 ։ իբ . 12 ։ Առակ . գ . 3 ։
ՂՄ . ժբ . 38 . 39 ։ Ղ . ժ . 43 ։ ի . 46 ։ գ Ջ . 9 ։
Ե Ջակ . գ . 1 ։ Տ . Ե Կոր . ա . 24 ։ ա Պետ . ե . 3 ։
ԸՄ . ա . 6 ։

Բ Գ . ի . 26 ։ 27 ։
Ե Ջ . իբ . 29 ։ Առակ . ժե . 33 ։ իԲ . 23 ։ Ղ . ժ . 11 ։ ժբ . 14 ։ Ջակ . գ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
Ի Ղ . ժ . 52 ։
ԼՄ . ժբ . 40 ։ Ղ . ի . 47 ։ Բ Տիմ . գ . 6 ։ Տիտ . ա . 11 ։

որբևարիներուն տուները կ'ուտէք, ու ՛ստրօշ երևնալու համար աղօթք կ'ընկընդնէք. անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք։ Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորահաւատ ընելու. ու երբոր ըլլայ, զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի
16 գեհենի որդի կ'ընէք։ Վայ ձեզի ե կոյր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք թէ՝ ով որ տաճարին վրայ երդումը ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ տաճարին մէջի ոսկին վրայ երդումը
17 ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրե՛ր՝ ո՞րը մեծ է, ոսկի՞ն կ'ենթէ տաճարը, որ կը սրբացնէ
18 նաև՝ ըսած էք թէ՝ ով որ սեղանին վրայ երդումը ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդումը ընէ,
19 պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ցիմարներ ու կոյրե՛ր՝ ո՞րը մեծ է, պատարա՞գը՝ կ'ենթէ սեղանը, որ կը սրբացընէ պա-
20 տարագը։ Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդումը կ'ընէ, երդումը կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ. Եւ ով որ տաճարին վրայ երդումը կ'ընէ, երդումը կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր մէջ բնակողին
22 վրայ. Եւ ով որ երկինքին վրայ երդումը կ'ընէ, երդումը կ'ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ՝ և անոր վրան
23 նստողին վրայ։ Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անանուխին ու սամիթին և չամանին տասանորդը կը վճարէք, ու օրէնքին ծանր բաները՝ դատաստանը և ողորմութիւնը ու հաւատքը. ասոնք պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։
24 Կոյր առաջնորդներ՝ որ միղուկը կը քամէք, և ուղտը կը կլուէք։
25 Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ պատրաստ ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք, ու ներսէն յափշտակութեամբ և անիրաւութեամբ
26 լեցուն են։ Կոյր փարիսեցի՛ առաջ գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ, որ անոնց դուրսի կողմն ալ
27 մաքուր ըլլայ։ Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երևնան, և ներսէն մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
28 են։ Նոյնպես ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար կ'երևնաք, ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
29 նութեամբ լեցուն էք։ Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէներուն տապան-

ները կը շինէք, և արդարներուն
30 գերեզմանները կը զարդարէք. Ու կ'ըսէք. Թէ որ մեր հայրերուն օրերը ըլլային, անոնց հետ մարգարէներուն արեանը մասնակից չէ-
31 ինք ըլլար։ Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք՝ թէ՝ անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպանէ-
32 նէին։ Ո՜հ՝ դուք ալ ձեր հայ-
33 րերուն չափը լեցուցէք։ Օ՛ձեր՝ ժիժերո՛ւս ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախչիք գեհենին դատապար-
34 տութենէն։ Ձեզմով համար՝ ահա ես կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպիրներ, և ա՜նոնցմէ ոմանները պիտի սպանէք, ու խաչը հանէք, և ոմանք քանիները ձեր ժողովարաններուն մէջը պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ
35 քաղաք հալածէք. Հնրպէս որ երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ, ՝արդար Աբելէն արիւնէն՝ մինչև Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիայէն արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Այս ամէն բաները պիտի գայ այս ազգիս վրայ։
37 ՝Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ՝ որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները՝ կը քարկոծէիր. քանի անգամ ՝ձու տրդաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը՝ թեւերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք։
38 Ահա՛ ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ. ինչո՛ւ որ ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ ասկէ ետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչև որ ըսէք. ՝Օրհնեա՛լ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Քրիստոս կը նախաձայնէ տաճարին կործանումը, 3 անկէ առաջ նշանները մեծ թշուառութիւնները, 29 և իր դատաստանի գալուն նշանները, 36 Եւ ան օրը ու ժամը մեզի անծանօթ ըլլալուն համար, 42 կը պատուիրէ որ արթուն մնանք. ան բարի ծառային պէս՝ որ ամէն վայրկեան իր տիրոջը գալուն կը սպասէ։

1 Ու ՝Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'երթար. ու աշակերտները՝ անոր քովը գացին՝ տաճարին շէնքերը իրեն ցուցընելու։
2 Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Չէ՞ք տեսներ ատ ամէն բաները. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թպիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը նստեր էր, Թաշակերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին. Ըսէ՛ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները. և քու գալստեանդ՝ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի
4 ըլլայ։ Եւ Յիսուս պատասխան

՝Գոր. ե. 51, 52։ ա Թես. բ. 15։
ՀԸն. ժե. 16։ ա Թես. բ. 16։
՝Գէն. գ. 7։ ԺԲ. 84։
ՂԳ. խ. 34, 35։ Ղե. ժա. 49։
՝Գոր. ե. 40։ Ե. 57, 58։ Իբ. 10։
՝Գէ. ժ. 17։ Բ Կոր. ժա. 24, 25։
ՀՁայտ. ժբ. 24։
՝Ծն. գ. 8։ ա Յօհ. գ. 12։
ԲԲ Մն. իդ. 20, 21։
Ղե. ժգ. 34։
Բ Մն. իդ. 21։
Ելբ Օր. լբ. 11, 12։
Սաղ. ժէ. 8։ ղա. 4։
Սաղ. ճժբ. 26։ Գէ. խ. 9։

ՀՄար. ժգ. 1։ Ղե. խ. 5։
ԲԺ Թագ. թ. 7։ Երեմ. իշ. 18։ Մհ. գ. 12։ Ղե. ժԲ. 44։
Ելմար. ժգ. 8։
Ղա Թես. ե. 1։

Ցամբ Ցնաուն 33

Է Եփե . ե " . 6 : Կող . Բ . Տ . 18 : Բ Թես . Բ . 3 : " Ցօ՝ . դ . 1 : Ղերեմ . ժգ . 14 : իդ . 21 . 25 : Հմր 24 : Ցօ՝ . ե . 43 :

Է Հմր 11 : Բ Բ Մ՝ . ժե . 6 : Ե " . ժթ . 2 : Ա Ոգ . Բ . 22 : Զաք . ժգ . 13 :

Բ Գլ . ժ . 17 : Մ՝ար . ժգ . 9 : Ղու . իա . 12 : Ցօ՝ . ժե . 20 : ժշ . 2 : Գոր . դ . 2 . 3 : է . 58 : ժբ . 1 : " Պհա . դ . 16 : Ց Յա՝ . Բ . 10 . 13 :

ժԹ . ժա . 6 : ժգ . 57 : Բ Տիմ . ա . 15 : դ . 10 . 16 :

Է Գլ . է . 15 : Գոր . ի . 29 : Բ Պետ . Բ . 1 :

Լ Ա Տիմ . դ . 1 : Հմր 5 . 24 :

Է Գլ . ժ . 22 : Մ՝ար . ժգ . 13 : Երբ . դ . 6 . 14 : Ցա՝ . Բ . 10 :

Ֆ Գլ . դ . 23 : Թ . 35 :

Լ Հով . ժ . 18 : Կող . ա . 6 . 23 :

Հ Մ՝ար . ժգ . 14 : Ղու . իա . 20 :

Ն Դան . Թ . 27 . ժբ . 11 : Ղ Դան . Թ . 23 . 25 :

Ճ Ղու . իգ . 29 :

Մ Դան . Թ . 26 . ժբ . 1 : Ցովել . Բ . 2 :

Ա Ես . կե . Տ . 9 : Զաք . ժգ . 2 . 3 : Ն Մ՝ար . ժգ . 21 : Ղու . ժե . 23 . իա . 8 :

Ա Բ Օբ . ժգ . 1 : Հմր 5 . 11 : Բ Թես . Բ . 9 . 10 . 11 : Ցա՝ . ժգ . 13 :

տուաւ՝ ու բաւ անոնց . Է Զդո՛յշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ .

5 Ինչու որ Ընչատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն թէ , Ես եմ Քրիստոսը . ու Է շատերը պիտի մո-

6 լորցընեն : Եւ պիտի լսէք պատերազմներ՝ ու պատերազմներու լուրեր . զդո՛յշ կեցէք որ չխռովիք . ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ :

7 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ , և երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան :

8 Բայց ասոնք ամէնը՝ ցաւերուն բա-

9 կիզքն են : Բ Այն ատենը ձեզ նեղութեան պիտի մատնեն , և ձեզ պիտի սպաննեն , ու իմ անուանս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի

10 ըլլաք : Եւ ան ատենը շատերը ծ պիտի գայթակղին , ու մկզմկզ պիտի մատնեն , և մկզմկզ պիտի

11 ատեն : Եւ Է շատ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու Է շատերը պիտի

12 մոլորցընեն : Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար՝ շատերուն սէրը

13 պիտի պաղի : Է Բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի

14 ապրի : Եւ Ծ արքայութեան աս աւետարանը երկրի վրայ ամէն ազգերուն վկայութիւն ընելու համար պիտի քարոզուի՝ բոլոր աշխարհի մէջ , ու ասկէ ետև վերջը պիտի գայ :

15 Հրէստի երբոր տեսնէք աւերմանքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ սուրբ տեղը կը կենայ . (ով որ կարդայ՝ թող հասկրնայ .) Ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝

17 լեռները թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ

18 իր տունէն բան մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանկերձները առնելու :

19 Ու բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն ,

20 Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիը ձմեռը չըլլայ , ոչ ալ շաբաթ օրը .

21 Քանզի Ան ատենը անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ , ոչ ալ պիտի

22 ըլլայ : Եւ թէ որ ան օրերը չկրճատնային , ոնց ալ պիտի չապրէր . բայց ընտրեալներուն համար՝ ան օրերը պիտի քիչնան :

23 Ն Այն ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ , Ահա հոս է քրիստոսը

24 կամ հոն , մի՛ հաւատար . Ինչու որ Հսուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցընեն , որ Եթէ կարելի էր՝ ընտ-

25 րեալներն ալ մոլորցընեն : Ահա

26 ձեզի առաջուց ըսի , Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն թէ՝ Ահա անապատին մէջն է , մի՛ ելլէք . Ե Ըէ՝ Ահա՝ ներքին սենեակներուն մէջն է , մի՛

27 հաւատաք : Էվասն զի ինչպէս որ փայլակը արևելքէն կ'ելլէ՝ ու մինչև արևմուտք կ'երևնայ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գա-

28 լուստը : Ղ Քանզի ուր որ մեռած մարմին կայ , հոն պիտի ժողվուին արծիւները :

29 Եւ Նշուտ մը ան նեղութեան օրերէն ետև՝ Ը արեգակը պիտի խաւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյնան , ու երկնից զօրութիւնները

30 պիտի շարժին : Ը Եւ ան ատենը Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևնայ երկինքի մէջ , Հու ան ատենը երկրիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն , Ը ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառքով :

31 Բ Եւ անիկայ իր հրեշտակները պիտի խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը :

32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր ոստերը կը կակուղնան , ու տերևները կը ցցուին ,

33 գիտէք թէ ամառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք երբոր աս ամէն բաները տեսնէք , գիտցէք Ը որ մօտ է

34 դուռերուն քովը : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ Հաս ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ աս ամէն բա-

35 ները ըլլան : Ե Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին :

36 Ե Իսկ այն օրուան և այն ժամուն համար՝ մէկը չգիտեր , ոչ ալ երկնից Ը հրեշտակները , Ֆ հապա միայն

37 իմ Հայրս : Բայց ինչպէս որ Նոյի օրերը էը՝ , Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :

38 Ը Քանզի ինչպէս էին ան օրերը ջրհեղեղէն առաջ , կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին ու երկրացու տային , մինչև այն օրը որ Նոյ

39 տապանը մտաւ Եւ չգիտցան՝ մինչև որ ջրհեղեղը եկաւ , ու զամ՝ նը վերցուց . Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :

40 Բ Այն ատենը Իր Ը երկու . հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի :

Ցամբ Ցնաուն 33

Ը Ցօ՝ . ջ . 37 : ժ . 28 . 29 : Հով՝ . Բ . 28 . 29 . 30 : Բ Տիմ . Բ . 19 : Ղու . ժե . 24 :

Գ Ցօ՝ . լթ . 30 : Ղու . ժ . 37 :

Ը Դան . է . 11 . 12 :

Ե Ես . ժգ . 10 : Եզկ . ւը . 7 : Յովէլ . Բ . 10 : 31 : գ . 15 : Ամվ . ե . 20 : Բ . 9 : Մ՝ար . ժգ . 24 : Ղու . իա . 25 : Գոր . Բ . 20 : Ցա՝յա . ջ . 12 :

Դան . է . 13 :

Հ Զաք . ժ Բ . 12 :

Գ Գլ . ժգ . 27 : Մ՝ար . ժգ . 26 : Ցա՝յա . ա . 7 :

Բ Գլ . ժ . 41 : ա Կոր . ժե . 52 : ա Թես . դ . 15 :

Ղ Ղու . իա . 29 :

Յակ . ե . 9 :

Ֆ Գլ . ժգ . 23 : ժգ . 36 : Մ՝ար . ժգ . 30 : Ղու . իա . 32 :

Սաղ . ճը . 26 : Ես . ծա . 6 : Երեմ . լա . 33 . 36 : Գլ . ե . 15 : Մ՝ար . ժգ . 31 : Ղու . իա . 33 : Երբ . ա . 11 :

Մ՝ար . ժգ . 32 : Գոր . ա . 1 : " Թես . ե . 2 : Ո՛վհետև չգիտէք ուր ըլլալուկնոջ . Բր և ոչ Որդին :

Զաք . ժգ . 7 :

Ծն ղ . 3 . 4 . 5 . 6 : Ղու . ժե . 26 . աղեա . դ 20 :

Բ Ղու . ժե . 34 . 35 :

Ցամի Տեառն 33

42 Ուրեմն Տարհուն կեցէք. ինչու որ չէք գիտեր թէ որ ժամուն ձեր
43 Տէրը կու գայ. Երջայր աս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար՝ թէ ի՛նչ ժամու գողը կու գայ, արթուն կը կենար, և թողը չէր տար որ իր տունը ծա-
44 կէն. Ե՛նոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք. քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։
45 Ո՞րեստի ո՞վ է ան հաւատարիմ ու իմաստուն ծառան՝ որն որ իր տէրը իր ծառաներուն վրայ դրաւ, որ ատենին անոնց կերակուր տայ։
46 Երանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած
47 պիտի գտնէ. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցընէ զանիկայ։
48 Հապա թէ որ ան չար ծառան իր սրտին մէջը ըսէ. Իմ տէրս իր գա-
49 լը կ'ուշացընէ. Եւ սկսի իր ծառայակիցները ծեծել, ու գինովց-
50 ներուն հետ ուտել ու խմել. Ան ծառային տէրը պիտի գայ ո՛չ-ի՛նչ մէկ օր մը որ չսպասեր, և ո՛չ-ի՛նչ
51 մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր. Ու զանիկայ մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ. Ի՛հն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կճռընլել։

Բ Գլ. բ. 12, Ի՛Ե. 90։

Գ Լ. Ի Ե

1 Տասը կուսանաց առակը. 14 ու տալանդներուն առակը։ 31 Վերջին դատաստանին բնորոգրութիւնը։

1 Յետոյ անոնք երկնից թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու, որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ փեսան դիմաւորելու։
2 Եւ հինգ ի՛մաստուն
3 էին, և հինգը յիմար, Որ յիմարները առին իրենց լապտերները, ու
4 Հետերնին ձէղ չառին. Բայց իմաստունները իրենց լապտերներուն հետ ամաններով ձէղ ալ առին։
5 Եւ փեսան որ ուշացաւ, Համին
6 ալ թմրեցան ու քնացան։ Եւ կէս գիշերին Ձայն մը եղաւ. Ահա փեսան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու։
7 Ելէ՛ք՝ ըսին ամէն տասները բոլոր կոյսերը ելան, ու Իրենց լապտերները շիտ-
8 կեցին։ Եւ յիմարները ըսին իմաստուններուն. տուէ՛ք մեզի ձեր ձէղէն. ինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են։ Պատասխան տուին իմաստունները՝ ու ըսին. Ըլլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւակա-նանայ. այլ յաւէտ ծախողներուն գացէ՛ք և գնեցէ՛ք ձեզի համար։
10 Երբոր անոնք գացին գնելու փեսան եկաւ ու պատրաստ եղողները ա-նոր հետ հարսնիքը մտան, և դուռ-

11 ը գոցուեցաւ։ Ետքը մէկալ կոյսերը եկան՝ ու ըսին. Տէր Տէր՝
12 բաց մեզի։ Բայց անկէց պա-տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ճըշ-մարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ես ձեզ
13 չեմ ճանչնար։ ԸՈւրեմն արթուն կեցէ՛ք. ինչու որ ո՛չ օրը գիտէք, և ո՛չ ժամը։
14 Քանզի ի՛նչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը՝ կանչեց իր ծառա-ները, և իր ունեցածը անոնց
15 յանձնեց, Մէկուն տուաւ հինգ տալանդ, ու մէկուն երկուք, և մէկուն՝ մէկ, Համին մէկուն, իր կա-րողութեանը չափ ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ. Եւ ան որ հինգ տալանդը առած էր, գնաց անոնց-մով գործ տեսաւ, և ուրիշ հինգ
17 տալանդ շահեցաւ։ Նմանապէս ան որ երկուքը ո՛ւնէր էր, ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ։ Իսկ ան որ մէկը առած էր, գնաց գետինը փո-րեց, ու իր տիրոջը ստակը պա-
19 հեց։ Շատ ժամանակէ ետեւ ան ծառաներուն տէրը եկաւ, և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց։ Եւ հինգ տալանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տալանդ ալ բերաւ, ու ը-սաւ. Տէ՛ր հինգ տալանդ յանձ-նեցիր ինծի, ահա ուրիշ հինգ տալանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ։
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը. Ապրի՛ս՝ բարի և հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-րիմ եղար, Քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ. մտիր Ի՛րե-
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Եր-կու տալանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէ՛ր երկու տալանդ յանձ-նեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տալանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ։
23 Ըսաւ անոր իր տէրը. Ապրի՛ս՝ բարի և հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-րիմ եղար, քեզ շատ բաներու վը-րայ պիտի կեցընեմ. մտիր քո-
24 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Մէկ տալանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ը-սաւ. Տէ՛ր գիտէի որ դուն խիստ մարդ մըն ես. չսերմանած տեղէդ կը ժնջես, ու չցանած տեղէդ կը
25 ժողվես. Ուստի վախնալով, գա-ցի քու տալանդդ գետինն տակը պահեցի. ահա քուկդ քեզի։
26 Պատասխան տուաւ անոր տէրը՝ ու ըսաւ անոր. Չար և ծոյլ ծառայ՝ գիտէիր որ չսերմանած տեղէս կը ժնջեմ, ու չցանած տեղէս կը ժողվեմ։
27 Վե՛ւ. Ուրեմն պէտք էր քեզի որ իմ ստակս սեղանաւորներուն տա-յիր, որ ես եկած ատենս չտոկոս
28 առնէի իմն։ Ուրդ առէ՛ք ատկէ տալանդը, ու տասը տալանդ ու-

Ցամի Տեառն 33

Ե Գլ. Է. 21, 22, 23։ Ը Սաղ. ե. 5։ Ամբ. ա. 13։ Ցոհ Ի. 31։ Ի Գլ. իդ. 42, 44։ Մարկ ժգ. 33, 35։ Ղուկ իա. 36։ ա Կոր. ժգ. 13։ ա Թես. ե. 6։ ա Պետ ե. 8։ Ցայտ. ժգ. 15։ ° Ոմանք՝ ժամը, որուն մէջ Որդին մարդոյ կու գայ։ Ժ Ղուկ. ժԲ. 12։ Գլ. իա. 33։ Ի Հռով. ժր. 6։ ա Կոր. ժր 7. 11. 29։ Եփես. գ. 11։

Լ Գլ. իդ. 47։ Հմր 34. 46։ Ղուկ. ժբ. 44։ Իր. 29 30։ Ի Եբր. ժր. 2։ բ Տիմ. ր. 12։ ա Պետ. ա. 8։ Ժ Հմր 21։

Յամի Տեառն 33

Ա ԳԼ ժդ · 12 · Մար · 2 · 25 · Ղու · Բ · 18 · ԺԹ · 26 · Յոհ · ժ ՚ · 2 ·

Բ Գլ · Բ · 12 · իդ · 31 ·

Յ Զաք · ժդ · 5 · Գլ · ժդ · 27 · ԺԹ · 28 · Մար · Բ · 38 · Դար · ա · 11 · ՚ Թես · 2 · 15 · Բ Թես · ա · 7 · Յուդ · 14 · Յայտ · ա · 7 ·

՚ Որ՚ան չըն-նին սուրբ Բ—ը ·

Դ Հով · ժդ · 10 · Բ Կոր · ե · 10 · Յայտ · ի · 12 ·

Ե Եզեկ · ի · 35 · Լի · 17 · 20 · Գլ · ժդ · 49 ·

Զ Գլ · ի · 23 · Մար · ժ · 40 · ա Կոր · Բ · 9 · Եբր · ժա · 16 ·

Է Հով · Բ · 17 · ՚ ազիաս · ա · 4, 9 · Բ · 9 · Յայտ · իա · 7 ·

Ը Ես · ծբ · 7 · Եզեկ · ժբ · 7 · Յակ · ա · 27 ·

Թ Եբր · ժգ · 2 · Բ Յոհ · 5 ·

Ժ Յակ · բ · 15 · 16 ·

ԺԱ Տիմ · ա · 16 ·

ԺԲ Նահ · ժգ · 31 · ԺԹ · 17 · Գլ · ժ · 42 · Մար · Ի · 40 · Եբր · Ղ · 10 ·

ԺԳ Ա՚ղ · Ղ · Տ · Գլ · ի · 23 · Ղու · ժգ · 27 ·

ԺԴ Գլ · ժգ · 40 · 42 ·

ԺԵ Պնտ · Բ · 4 · Յակ · 6 ·

29 Նեցողի՛ն տուէք , ՚ ինչու որ ամէն ունեցողին պիտի տրուի , ու պիտի աւելնայ , և չունեցողին ունեցածն

30 ալ անկէ պիտի առնուի : Եւ ատ անպիտան ծառան դո՛ւրսի խաւարը հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռանե՛ր կճռըցնել ՚

31 Ու ՚ երբոր Որդին Մարդոյ իր փառքովը գայ , և բոլոր ՚ սուրբ հրեշտակները իր հետը , ան ատենը իր

32 փառաց աթոռը պիտի նստի . Եւ ՚ անոր առջեւը պիտի ժողովուին բոլոր ազգերը , ու ՚ զանոնք իրարմէ պիտի զատէ , ինչպէս որ հովիւ մը ոչխարները այծերէն կը զատէ ,

33 Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ կողմը :

34 Ան ատենը թագաւորը իր աջ կողմն եղողներուն պիտի ըսէ . Եկէ՛ք իմ Հօրս օրհնածնե՛ր , ՚ ժառանգեցէ՛ք սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած թագաւորութիւնը ՚ ժամ ·

35 ուռնգեցէ՛ք . ՚ Ինչու որ անօթեցայ , և ինձի ուտելի՛ք տուիք . ծարաւեցայ , ու ինձի խմցուցի՛ք . ՚ օտարական էի , և զիս ներս առի՛ք .

36 ՚ Մերկ էի , և զիս հագուեցուցի՛ք . հիւանդ էի , ու ինձի տես եկա՛ք . ՚ բանտի մէջ էի , և ինձի եկա՛ք :

37 Ան ատենը արդարները անոր պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն . Տէ՛ր ՚ երբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու

38 խմցուցինք . ՚ երբ քեզ օտարական տեսանք՝ և ներս առինք , կամ

39 մերկ՝ ու հագուեցուցինք . ՚ երբ քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ տես

40 ուանք , ու քեզի եկանք : Եւ թագաւորը պատասխան տալով՝ պիտի ըսէ անոնց . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . ՚ Որովհետեւ ատ իմ եղբայրներուս պիտի պզտիկներէն մէկուն ըրիք , ինձի ըրիք :

41 Ան ատենը ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի ըսէ . Ա՚մէկդի գացէ՛ք ինձմէ անիծեալնե՛ր՝ յաւիտենական կրակին մէջը , որ պատրաստուած է ՚ Սատանային՝ ու իր

42 հրեշտակներուն : Ինչու որ անօթեցայ , և ինձի ուտելի՛ք չտուիք . ծարաւեցայ , ու ինձի չխմցուցի՛ք .

43 Օտարական էի , և զիս ներս չառի՛ք . մերկ էի , և զիս չհագուեցուցի՛ք . հիւանդ ու բանտի մէջ

44 էի , և ինձի տես չեկա՛ք : Ան ատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն . Տէ՛ր ՚ երբ տեսանք քեզ անօթեցած կամ ծարաւած՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-

45 սաւորութիւն չըրինք : Ան ատենը պատասխան պիտի տայ անոնց՝ ու ըսէ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Հնորովհետեւ ատոնց պիտի պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ չըրիք :

46 ՚ Եւ ատոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼ · ԻԶ

1 Իխանները խորհուրդ կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ : 6 Կին մը եղով կ՚օծէ անոր գլուխը : 14 Յուդա կը մնանէ Քրիստոս : 17 Քրիստոս կ՚ուտէ զատիկը : 26 կը սահմանէ իր սուրբ ընթրիքը : 36 աղօթք կ՚ընէ պարտէզին մէջ : 47 և մէկ համբուրով մը մատնուած՝ 57 կաւ յիափայի առջեւն կը տարուի : 69 Պետրոս կ՚ուրանայ զՔրիստոս :

1 Ու երբոր Յիսուս ըլլընցուց ատ բոլոր խօսքերը , ըսաւ իր աշա-

2 կերտներուն . ՚ Գիտէ՛ք որ երկու օրէն ետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին Մարդոյ կը մատնուի խաչը ելլելու :

3 Յետոյ Ա՚ն ատենը քահանայապետները՝ ու գրիչները՝ և ժողովրդին ծերերը ժողվուեցան քահանայապետին սրահը , որուն անունը կայիա-

4 փաս էր . Ու խորհուրդ ըրին՝ որ նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը՝ ու

5 մեռցընեն : Բայց կ՚ըսէին թէ , Ո՚չ ՚ տօնիս մէջ , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ :

6 Եւ Երբոր Յիսուս ՚ Բեթանիա

7 էր բորոտ Սիմոնին տունը , Ննիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին և-ղի շիշ մը . և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան

8 նստած էր : Եւ անոր աշակերտները տեսնելով , դժուարեցան՝ ու ըսին . Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ .

9 Քանզի ատ եղը կրնար սուղ դնով ծախուիլ , ու աղքատներուն տր-

10 ուիլ : Եւ Յիսուս իմանալով ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ անհանգիստ կ՚ընէք կնիկը . քանզի ատիկայ բա-

11 րի գործ մը գործեց ինծի : Հինչու որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք , բայց ՚ զիս ամէն ատեն

12 չունիք : Վասն զի ատիկայ՝ որ ատ ևղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ

13 թաղմանս համար ըրաւ : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ , բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս քարոզուի , ատոր ըրածն ալ պիտի խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար :

14 Ա՚ն ատենը տասներկուքէն մէկը՝ որ ՚ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ըսուէր , գնաց քահանայապետնե-

15 րուն՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կ՚ուզէք ինծի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զանոնք : և անոնք երեսուն ՚ արծաթ կշռելցին անոր : Եւ անկէ

16 ետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր , որ զանիկայ մատնէ ՚ անոնց :

17 Եւ բաղարջակերաց առ ջի օրը ա-

Յամի Տեառն 33

Ա Նահ · ժգ · 31 · ժէ · 5 · Զաք · Բ · 8 · Գոր · Թ · 5 ·

՚ Դան · ժբ · 2 · Յոհ · ե · 29 · Հով · Բ · 7 · ՚ ՚ ՚

— Մար · ժգ · 1 · Ղու · իբ · 1 · Յոհ · ժգ · 1 ·

Բ Ա՚ղ · Բ · 2 · Յոհ · ժա · 47 · Գոր · Գ · 25 · ՚ ՚ ՚

Գ Մար · ժգ · 3 · Յոհ · ժա · 1, 2 · ժբ · 3 ·

Դ Գլ · իա · 17 ·

Ե Յոհ · ժբ · 4 ·

Զ Ղր Օր · ժե · 11 · Յոհ · ժբ · 8 ·

Է Տես գլ · ժբ · 20 · իբ · 20 · Յոհ · ժգ · 33 · ժգ · 19 · ժգ · 5, 28 · ժէ · 11 ·

Ը Մար · ժգ · 10 · Ղու · իբ · 3 · Յոհ · ժգ · 2, 30 ·

Թ Գլ · ժ · 4 ·

Ժ Զաք · ժա · 12 · Գլ · իէ 3 ·

ԺԱ Կա՚խառնացան

ԺԲ Ել · ժբ · 6, 18 · Մար · ժգ · 12 · Ղու · իբ · 7 ·

Ցամ Տեառն 33

չակերտները Ցիսուսին ևկան ու ա-
նոր ըսին . Ո՞ր կ'ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու
18 համար : Եւ անիկայ ըսաւ . Գացէք
քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք
անոր . Վարդապետը կ'ըսէ . ժա-
մանակս մօտ է , աշակերտներուս
հետ զքեզի տեղ քու քովդ պիտի ը-
19 նեմ զատիկը : Աշակերտներն ալ
ըրին՝ ինչպէս որ Ցիսուս իրենց հր-
ամայեց ըրաւ , ու պատրաստեցին
զատիկը :

ԼՄար . ժգ . 17 — 21 : Ղու . իբ . 14 : Ցոհ . ժգ . 21 :

20 Ւ Ռ երբոր իրիկուն եղաւ , տաս-
ուներկուքին հետ սեղան նստաւ :

ԻՄար . ժգ . 9 : Ղու . իբ . 21 : Ցոհ . ժգ . 18 :

21 Եւ քանի որ կ'ուտէին՝ ըսաւ .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ

ԲՄար . իբ : Ես . ծգ : Դան . թ . 26 : Մար . թ . 11 : Ղու . իգ . 23 , 26 , 46 : Գոր . ժէ . 2 . 3 : իզ . 22 : 23 : ա Կոր . ժե . 3 :

մէկը զիս պիտի մատնէ : 22 Ու չատ
տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր . Տէր՝ միթէ ե՞ս

ԳՅհ . իբ : Ես . ծգ : Դան . թ . 26 : Մար . թ . 11 : Ղու . իգ . 23 , 26 , 46 : Գոր . ժէ . 2 . 3 : իզ . 22 : 23 : ա Կոր . ժե . 3 :

23 եմ : Անիկայ պատասխան տուաւ՝
ու ըսաւ . Ի Ն , որ իմ հետս իր
ձեռքը պնակը իսոթեց , նոյնը պիտի

ՂՅհ . ժգ . 18 :

24 մատնէ զիս : Ցիրաւի Որդին մար-
դոյ կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար . բայց ւվայ անոր մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մար-
դոյ կը մատնուի . աղէկ էր ան մար-

ՂՄար . ժգ . 21 :

25 դուն , որ ծնած չըլլար : Պատաս-
խան տուաւ Ցուդան՝ որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ . Վարդա-
պետ՝ միթէ ե՞ս եմ . ըսաւ անոր .
Դուն ըսիր :

ՂՄար . ժգ . 22 : Ղու . իբ . 19 :

26 Ն ե քանի որ անոնք կ'ուտէին ,
Յ Ցիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց , և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ . Առէք՝ կերէք , ասս է իմ

ՃՅհ . ժգ . 23 :

27 մարմինս : Եւ գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ , ու տուաւ անոնց՝ և ը-
սաւ . Ա Ամէնքդ ալ խմեցէք ասկէ .

ՃՏե՛ս Եղ . իգ . 8 : Ղու . ժե . 11 :

28 ՛ Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս
Յնոր ուխտի , որ Ն շատերու համար
կը թափուի մեղաց թողութեան

ՃԵղ . իգ . 28 : Հաւ . ե . 15 : Երր . թ . 22 :

29 համար : Բայց կ'ըսեմ ձեզի .
Ա Ասկէ ետև որթին բերքէն բնաւ
պիտի չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր
ձեր հետը անիկայ նոր խմիմ իմ

ԼՄար . ժգ . 25 : Ղու . իբ . 18 :

Ա Գոր . ժ . 41 :

ԼՄար . ժգ . 23 :

30 Հ Ոգիս թագաւորութեանը մէջ :
Ն Նե օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝

ՂՄար . ժգ . 27 : Ցոհ . ժգ . 32 :

31 Ձեբեննեայ լեռը ելան : Ան ատե-
նը Ցիսուս ըսաւ անոնց . Ա Դուք
ամէնքդ ալ դիւրիր Իմ վրայովս
պիտի գայթակղիք . ինչու որ գը-
րուած է թէ՝ Ա Հովիւը պիտի զար-
նեմ , ու հօտին ոչխարները պիտի

ՂԶԳ . ժա . 6 :

Ա Ըստ . ժգ . 7 :

32 ցրուին : Բայց յարութիւնս առնելէս
ետև՝ ձեզմէ առաջ Ա գալիլեա պի-

Ա Գղ . իբ . 7 : 10 , 16 : ՄՄար . ժշ . 28 : ժշ . 7 :

տի երթամ՝ : Պատասխան տուաւ
Պետրոս՝ ու ըսաւ անոր . Թէպէտ
ամէնքն ալ քու վրայովդ պայթակ-
ղին , բայց ես բնաւ պիտի չպայ-

ԼՄար . ժգ . 30 : Ղու . իբ . 31 : Ցոհ . ժգ . 38 :

34 թակղիմ : Ըսաւ անոր Ցիսուս .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի Ա՝ Այս
գիշեր պիտ հաւը չհոսած իրեք

35 անգամ զիս պիտի ուրանաս : Ըսաւ
անոր Պետրոս . Թէև քեզի հետ
մեռնելու ալ ըլլամ՝ բնաւ քեզ
պիտի չուրանամ . ասանկ կ'ըսէին
նաև ամէն աշակերտները :

ՄՄար . ժգ . 32 — 35 : Ղու . իբ . 39 : Ցոհ . ժբ . 1 :

36 Ա Ան ատեն Ցիսուս անոնց հետ
տեղ մը եկաւ , որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ աշա-
կերտներուն . Հոս նստեցէք՝ մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ :

ՄՄար . ժգ . 36 : Ղու . իբ . 42 : Երր . ե . 7 :

37 Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը
ու Ջեբեդէոսին երկու որդիքը ,

ՃԳղ . դ . 21 :

38 սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ : Ան
ատենը ըսաւ անոնց . Ի Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է . հո՛ս կե-
ցէք , և ինծի հետ արթո՛ւն մնա-

ՃՅհ . ժբ . 27 :

39 ցէք : Ու քիչ մը առաջ երթա-
լով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ , և Ա ա-
ղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ֆ Ո՛վ Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է , Ֆ թող աս
գաւաթը ինծմէ անցնի . բայց Ֆ չէ
թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ , հապա

ՄՄար . ժգ . 36 : Ղու . իբ . 42 : Երր . ե . 7 : Ցոհ . ժբ . 27 :

40 ինչպէս որ դուն Ֆ՝ — Է՛ — ս : Եւ
եկաւ աշակերտներուն՝ ու զանոնք
քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրո-
սին . Ա Դդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցաք ինծի հետ արթուն կենալ ,

ՖՂու . իբ . 22 : Ցոհ . ե . 30 : չ . 38 : Փիլ . բ . 8 :

41 Ֆ Ընթո՛ւն կեցէք և աղօթք ըրէք ,
որ փորձութեան մէջ չմտնէք . Հո-
գին յօժար է Ֆ , բայց մարմինը ը-

ՖՄար . ժգ . 38 : Ղու . իբ . 40 , 46 : Եփե . զ . 18 :

42 կար ։ Դարձեալ երկրորդ անգամ
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ո վ
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ աս
գաւաթը ինծմէ անցնի՝ առանց ան-
կէ խմելուս , թող քու կամքդ

43 ըլլայ : Եւ եկաւ զանոնք նորէն
քնացած գտաւ . ինչու որ աչքերը
44 նին ծանրացած էր : Եւ թողուց
անոնք , ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-

45 սելով : Ան ատենը եկաւ իր ա-
շակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց .
Ասկէ ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք .
ահա ժամը հասաւ , և Որդին մար-
դոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատ-
46 նուի : Ելէ՛ք ասկէ երթա՛նք , ա-
հա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ :

47 Եւ Ա դեռ անիկայ աս որ կը խօ-
սէր , ահա Ցուդան՝ տասներկուե-
րէն մէկը՝ եկաւ . և իր հետը շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիւրերով՝
քահանայապետներէն և ժողովուր-

ՄՄար . ժգ . 43 : Ղու . իբ . 47 : Ցոհ . ժբ . 3 : Գոր . ա . 16 :

48 դին Ծերերէն : Եւ զանիկայ մատ-
նողը անոնց նշան մը տուեր էր՝
ըսելով . Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝

49 ան է , բռնեցէ՛ք անիկայ : Եւ
շուտ մը Ցիսուսին մօտենալով՝ ը-
սաւ . Ողջո՛յն քեզ վարդապետ .

50 ու Բ համբուրեց զանիկայ : Եւ Ցի-
սուս ըսաւ անոր . Ֆ Ընկեր՝ ինչո՞ւ
համար եկար դուն . ան ատենը մօ-
տեցան՝ ձեռք զարկին Ցիսուսին ու

ՔՄար . ժգ . 48 : Ղու . իբ . 52 : Ցոհ . ժը . 1 :

ՏՍաղ . խա . 9 : Ես . ծ . 6 :

Ցաւի Տեառն 33

51 բռնեցին զանիկայ ։ Եւ ահա ՚ի Ցիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկընցուց՝ , և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառայ.ին , և անոր ականջը մկղի հա.

52 Նէց ։ Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ անոր . Սուրդ իր տեղը դարձուր . ինչու որ Ամէն սուր առնողները

53 սրով պիտի կորսուին ։ Կը կարծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել , և ինծի հասցընէ Հատասուներկու *դունդէն աւելի հրե.

54 րեշտակներ ։ Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքերը , Թէ պետք է ասանկ ըլլալ ։

55 Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ ան բազմութեանը . Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլաք՝ սուրերով ու բիրեղրով զիս բռնելու . ամէն օր տաճարին մէջ ձեղի հետ կը նստէի՝ ու կը սորվեցընէի , և զիս չբռնեցիք ։

56 Բայց այս ամէն բաները եղաւ՝ որ Հկատարուին մարգարէից գիրքերը ։ Ան ատենը Հրոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան ։

57 Ան՚ Եւ անոնք բռնեցին Ցիսուսը՝ կայիափա քահանայապետին տարին , ուր որ դպիրները ու ծերերը

58 ժողվուած էին ։ Եւ Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին դաւիթը , ու ներս մտաւ ապառաւորներուն հետ

59 նստաւ . որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և բոլոր ժողովքը Ցիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին , որ

60 անիկայ մեռցընեն . Ու չգտան . Թէև Հշատ սուտ վկաներ ալ եկան , բայց չգտան ետքը Հերկու սուտ

61 վկայ եկան , Ու ըսին Թէ , Ասիկայ ըսաւ , Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել , և զանիկայ իրեք

62 օրուան մէջ չհնել ։ Ան՚ Եւ քահանայապետը ոտք ելլելով՝ ըսաւ անոր . Պատասխան մը չե՞ս տար . ինչ՝ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։

63 Եւ Ցիսուս լուռ կը կենար ։ Քահանայապետը՝ ու ըսաւ անոր . Հկենդանի Աստուծով քեզ կ՚երդմնցընեմ՝ որ մեզի ըսես , Թէ դո՞ւն ես Քրիստոս Որ.

64 դին Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Ցիսուս . Դուն ըսիր . բայց կ՚ըսեմ ձեզի . Յետակէտ ետև պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան այ կողմը նստած , ու երկնից ամպերուն

65 վրայ եկած ։ Հ Ան ատենը քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու ըսաւ . Հայհոյութիւն ըրաւ . ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ . ահա հիմա լսեցիք ատոր հայհոյու.

66 Թիւնը . Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երևնայ . անոնք պատասխան տուին ու ըսին ,

67 ՚ Մահապարտ է ։ ՚ Ան ատենը անոր երեսը թուքին , ու բռունցով ծեծեցին անիկայ . Հ ոմանք ալ ապտակ

68 տակ զարնելով՝ ըսին . Հ Մարգարէացի՛ր մեզի դուն Քրիստոս , ո՞վ է ան՝ որ քեզի զարկաւ ։

69 Հ Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստեր էր . և մէկ աղախին մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ . Դուն ալ Գալի.

70 լեացի Ցիսուսին հետն էիր ։ Բայց անիկայ ամենուն առջևը ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ գիտեր դուն ինչ

71 կը խօսիս ։ Ու երբոր դուրս ելաւ , ուրիշ աղէխէն մը զանիկայ տեսաւ , և հոն եղողներուն ըսաւ . Ասիկայ ալ Ցիսուս Նազովրեցիին

72 հետն էր ։ Եւ Պետրոս նորէն երդումով ընելով՝ ուրացաւ Թէ , Ես

73 ան մարդը չեմ ճանչնար ։ Ու քիչ մը ատենէն հոն եղողները եկան և ըսին Պետրոսին . Ցիրաւի դուն ալ անոնցմէ ես . ինչու որ քու Նազովրացուածքդ ալ քեզ յայտ.

74 նի կ՚ընէ ։ Ան ատենը Հսկսաւ անիծել՝ ու երդումով ընել՝ Ըհէրվ Թէ , Ես ան մարդը չեմ ճանչնար . և

75 իսկոյն հաւը խօսեցաւ ։ Եւ Պետրոս միտքը բերաւ Ցիսուսին խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր Թէ , Նզեռ հաւը չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու դուրս ելլելով՝ դառնապէս լացաւ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը տրուի կապուած ։ 3 Ցուդան խեղդամահ կ՚ընէ ։ 19 Պիղատոս իր կինկէն խրատուած՝ 24 իր ձեռքերը կը լուայ ։ 26 ու Բարաբբան կ՚արձակէ ։ 29 Քրիստոս փուչերով կը պսակուի ։ 34 կը խայտուի ։ 39 կը նախատուի ։ 50 կը մեռնի ու կը թաղուի ։ 66 Քրիստոսի գերեզմանը Հերէայք կը կնքեն , ու պահապան զինուորներ կը դնեն ։

1 Հրերոր առտու եղաւ , Հբոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը Ցիսուսի դէմ խորհուրդ ըրին՝ որ զանիկայ մեռցընեն ։

2 Եւ կապելով զանիկայ տարին , ու Հ Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին ձեռքը տուին ։

3 Հ Ան ատենը Ցուդան՝ որ զանիկայ մատնեց , տեսնելով Թէ դատապարտուեցաւ , զղջի եկաւ , ու երեսուն արծաթը ետ դարձուց քահանայապետներուն՝ և ծերե.

4 րուն , Ու ըսաւ . Մեղայ , որ անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք ըսին . Մեզի ի՞նչ , դուն նայէ ։

5 Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց՝ Հու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը

6 քը խեղդեց ։ Քահանայապետները ալ արծաթը առնելով՝ ըսին , Արժան չէ ատիկայ †կորբանին մէջ՚՚ դնել . ինչու որ արեան գին է ։

7 Ռստի խորհուրդ ըրին , և անով

Ցաւի Տեառն 33

՚ Ղկ . իդ . 16 ։ Ցօհ . ժԹ . 7 ։

՚՚ Ես . ծ . 6 ։ ծգ . 3 ։ ԳԼ . իէ . 30 ։

Հ Ղկ . իը . 63 ։ Ցօհ ՚ ժԹ . 3 ։

՚՚՚ Մար . ժգ . 65 ։ Ղկ . իը . 64 ։

՚՚՚՚ Մար . ժգ . 66 ։ Ղկ . իբ . 55 ։ Ցօհ . ժը . 16 ։ 17 ։ 25 ։

Ղկ՚ . իբ . 59 ։

՚՚՚՚՚ Մար . ժգ . 71 ։

Ղմ՚ . 34 ։ Մար . ժգ . 30 ։ Ղկ . իը . 61 ։ 62 ։ Ցօհ . ժգ . 38 ։

՚՚՚՚՚՚ Այգ . ը . 2 ։ Մար . ժհ . 1 ։ Ղկ . իը . 66 ։ իգ . 1 ։ Ցօհ . ժը . 28 ։

Հ Գբ . ի . 19 ։ Գոր . գ . 13 ։

ֆ Գբ . ի . 13 ։ 14 ։ 15 ։

փը Թագ . ժէ . 23 ։ Գոր . ֆ՚՚ . 18 ։

† Յր՚ տուժա.րին գանձանակը

Յամի Տեառն 33

բրուտին արտը ծախու առին՝ օ-
տարներու դերեզմանատուն ըլլալու
8 համար ։ Ան պատճառով՝ ան ար-
տը Ակեռան արտ բսուեցաւ մինչև
9 այսօր ։ Ան ատեն կատարուեցաւ
*Երեմիա մարգարէին ձեռքով ը-
սուած խօսքը . Նոքա առին երեսուն
արծաթը՝ գին կտրուածին գինը ,
որ Իսրայէլէ որդւոցմէ գին
10 կտրեցին , Ու տուին անիկայ բրու-
տին արտին , ինչպէս որ ինծի հրա-
ման ըրաւ Տէրը ։
11 Եւ Յիսուս կուսակալին առջեւը
կայնեցաւ . և կուսակալը Հարցուց
անոր՝ ու ըսաւ . Հրէից Թագա-
ւորը դուն ես ։ Եւ Յիսուս ըսաւ
12 անոր . Դուն կ'ըսես ։ Ու քահա-
նայապետներէն և ծերերէն ամբաս-
տանուած ատենը Բնաւ պատաս-
13 խան մը չտուաւ ։ Ան ատենը Պի-
ղատոս ըսաւ անոր . Ծնեցո լսեր
Թէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն
14 ատոնք ։ Եւ անոր բան մը պա-
տասխան չտուաւ , մինչև շատ զար-
մացաւ կուսակալը ։
15 Հիմայ կուսակալը սովորութիւն
ունէր , որ տօնին ատենը կապուած
մը արձակէր ժողովուրդին , ով որ
16 ուզէին ։ Ան ատենը Բարաբբա
անունով մէկ երեւելի բանտարկեալ
17 մը ունէին ։ Երբոր ժողովուեցան՝
ըսաւ անոնց Պիղատոս . Որը կ'ու-
զէք որ ձեզի արձակեմ . Բարաբ-
բան , Թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս
18 կ'ըսուի . Քանզի գիտէր Թէ նա-
խանձի համար մատնեցին զանի-
կայ ։
19 Ու երբոր անիկայ ատեանը նստեր
էր , անոր կնիկը դէպ խրկեց անոր՝
ու ըսաւ . Դուն ան արդարին հետ
բան մը չունենաս . ինչու որ այս-
օր երազին մէջ շատ դիպուածներ
անցան դլխես անոր համար ։
20 Իսկայց քահանայապետները և
ծերերը ժողովուրդը համոզեցին ,
որ Բարաբբան խնդրեն՝ ու Յիսուսը
21 կորսընդենեն ։ Պատասխան տուաւ
կուսակալը՝ ու ըսաւ անոնց . Ան
երկուքէս որը կ'ուզէք որ ձեզի
արձակեմ . և անոնք ըսին , Բա-
22 րաբբան . Ըսաւ անոնց Պիղատոս .
Հապա ի՞նչ ընեմ Յիսուսը՝ որ
23 Քրիստոս կ'ըսուի ։ Ամէնքն ալ
ըսին անոր . Թող խաչուի . և
կուսակալը ըսաւ . Բայց ի՞նչ չար
գործ ըրաւ . և անոնք ևս առաւել
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Թող
24 խաչուի ։ Եւ Պիղատոս տեսնե-
լով որ օգուտ մը չորար , հապա
ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ ,
Էջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողո-
վուրդին առջեւը՝ ու ըսաւ . Ես ատ
արդարին արիւնէն անպարտ եմ .

Յամի Տեառն 33

25 դուք մտածեցէք ։ Եւ բոլոր ժո-
ղովուրդը պատասխան տալով՝ ը-
սաւ . Անոր արիւնը մեր վրայ՝ ու
26 մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ան ա-
տենը Բարաբբան արձակեց անոնց ,
և Յիսուսը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը
տուաւ որ խաչուի ։
27 Ան ատենը կուսակալին զի-
նուորները պալատին ներսը առին
Յիսուսը , ու բոլոր վհեռբնէրը
28 դունդը անոր վրայ ժողվեցին Եւ
զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր
վերարկու մը հագցուցին անոր ։
29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը
անոր աջ ձեռքը . և անոր առջեւը
ծնկան վրայ գալով՝ ծաղր կ'ընէին
զանիկայ , ու կ'ըսէին . Ողջոյն
30 քեզ՝ Հրէից Թագաւոր ։ Եւ
Թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը
կ'առնէին , ու անոր գլուխը կը
31 ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր ըրին
անիկայ , վերարկուն վրայէն հանե-
ցին , ու իր հանդերձները հագցու-
ցին անոր , և տարին զանիկայ
խաչը հանելու ։
32 Եւ ելլելով՝ Կիւրենացի
մարդ մը գտան Սիմոն անունով՝
զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ ա-
33 նոր խաչը վերցընէ ։ Ու Golgotha
կոչուած տեղը , որ է
34 դանկի տեղ . Եւ ըղիով խառնած
քացախ տուին անոր՝ որ խմէ . ու
երբոր համը առաւ , խմել չեր
35 ուզեր ։ Եւ զանիկայ խաչը հա-
նելով , անոր հանդերձները վիճա-
կով բաժնեցին , [որ մարգարէին
ըսուածը կատարուի . Ինծի հան-
դերձներս իրենց մէջը բաժնեցին ,
և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ
36 ձգեցին ։]Ու նստեր անիկայ կը
37 պահէին ։ Եւ անոր գլխուն վրայ
իր յանցանքը գրուած դրին Թէ ,
Անիկայ է Յիսուս՝ Հրէից Թա-
38 գաւորը ։ Ան ատենը անոր հետ
երկու աւազակ խաչուեցան , Մէկը
անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ
39 կողմէն ։ Եւ Անոնք որ կ'անցնէին՝ կը
հայհոյէին անոր , գլուխնին կը
40 շարժէին , Ու կ'ըսէին . Դուն որ
տաճարը կը քակիր , և իրիկ
օրուան մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ
ազատէ . Եթէ որ Աստուծոյ Որ-
41 դին ես , իջի՛ր ատ խաչէդ ։ Նոյն-
պէս և քահանայապետները դպիր-
ներուն ու ծերերուն հետ ծաղր
42 ընելով կ'ըսէին . Ուրիշները ա-
զատեց , ինքզինքը չիրնար ազատել .
Թէ որ Իսրայէլի Թագաւորը է ,
Թող հիմա իջնէ խաչէն , և իրեն
43 հաւատանք ։ Աստուծոյ յուսա-
ցեր է , հիմա Թող փրկէ ատիկայ ,

Ծր Որ . ժթ . 10 ։ Ցես . ը . 19 ։ բ Թագ . ա . 16 ։ ֆ Թագ . ը . 23 ։ Գոր . ե . 28 ։ Ես . ծգ . 5 ։ Մար . ժե . 15 ։ Ղե . իգ . 16 ։ 24 , 25 ։ Յոհ . ժթ . 1 . 16 ։ Մար . ժե . 16 ։ Յոհ . ժթ . 2 ։ Ղե . իգ . 11 ։ Սաղ . կթ . 19 ։ Ես . ծգ . 3 ։ Ես . ե . 6 ։ Գլ . իգ . 6՝ ։ Ես . ծգ . 7 ։ Թու . ժե . 35 ։ ֆ Թագ . իա . 13 ։ Գոր . է . 57 ։ Երր . ժգ . 12 ։ Մար . ժե . 21 ։ Ղե . իգ . 26 ։ Մար . ժե . 22 ։ Ղե . իգ . 33 ։ Յոհ . ժթ . 17 ։ Սաղ . կթ . 21 ։ Տե՛ս Հր 48 ։ Մար . ժե . 24 ։ Ղե . իգ . 34 ։ Յոհ . ժթ . 24 ։ Սաղ . իը . 18 ։ Մար . ժե . 26 ։ Ղե . իգ . 38 ։ Յոհ . ժթ . 19 ։ Ես . ծգ . 12 ։ Մար . ժե . 27 ։ Ղե . իգ . 32 , 33 ։ Յոհ . ժթ . 18 ։ Սաղ . իը . 7 ։ Թ . 25 ։ Մար . ժե . 29՝ ։ Ղե . իգ . 35 ։ Գլ . իգ . 61 ։ Յոհ . բ . 19 ։ Գլ . իգ . 63 ։ Սաղ . իը . 8 ։

Ցամք Տեսան 33

ԵԹԷ կ'ուզէ ատիկայ . ինչու որ ըսաւ Թէ , Ես Որդի Աստուծոյ եմ։

44 Իր հետը խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զինքը։

45 Եւ վեցերորդ ժամին մինչև իներորդ ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ

46 խաւար եղաւ ։ Եւ ժամը իններն ատենները՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու ըսաւ . Էլի՛ Էլի՛ լամա սաբաքթանի . որ ըսել է Աստուած իմ՝ Աստուած իմ ,

47 ինչո՞ւ զիս թողուցիր ։ Անոնցմէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին . Ատիկայ Եղիան կը կանչէ ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով տուաւ անոր որ խմի ։

49 Ու մէկայները կ'ըսէին . Թող տուր՝ տեսնենք Թէ Եղիան կու գայ ատիկայ ազատելու ։

50 Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։

51 Եւ ահա տաճարին վարագուրը վերէն 'ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և

52 քարերը պատռեցան ։ Եւ գերեզմանները բացուեցան , ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմիններ

53 յարութիւն առին . Եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետև , մտան սուրբ քաղաքը , ու շատերուն երեցան ։

54 Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան՝ ու ըսին . Ճիշմարիտ ասիկայ Որդի Աստուծոյ էր ։

55 Եւ հոն շատ կիներ կային որ հեռուէն կը նայէին , որոնք գալիլեայէն Յիսուսի ետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու ։

56 Որոնց մէջն էր Մարիամ Մագդաղենացին , և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ , և Զեբեդէոսի որդւոցը մայրը ։

57 Ուր երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր ։

58 Անիկայ Պիղատոսին գնաց երթալով՝ Յիսուսին մարմինը խնդրեց . ան ատենը Պիղատոս հրաման ըրաւ՝ որ

59 մարմինը տրուի ։ Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով

60 պատնեշ , Ու է դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և գերեզմանին դուռը մեծ քար

61 մը գլորցընելով գնաց ։ Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած ։

62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողովուեցան Պիղատոսին քովը ,

63 Ու ըսին . Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր Թէ , Երեք օրէն ետև յարութիւն կ'առնեմ ։

64 Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին ըզգուշութիւն ընեն . չըլլայ Թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին ըսեն Թէ , Մեռելներէն յարութիւն առաւ . ու եղբի մոլորութիւնը առաջինէն աւելի չար ըլլայ ։

65 Ղինէն դէշ ըլլայ ։ Պիղատոս ա նոնց ըսաւ . Դուք ունիք պահապան զինուորներ . գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք ։

66 Անոնք ալ գացին գերեզմանին ըզգուշութիւն ըրին , Քարը կնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով ։

Ցամք Տեսան 33

Ե Դան . ղ . 17 ։

ԳԼ . ԻՀ

1 Հրեշտակը կ'աւետե կանանց՝ Քրիստոսի յարութիւնը ։ 9 Քրիստոս ինքը կ'երևնայ անոնց ։ 11 Քահանայապետները սուակ կու տան զինուորներուն որ ըսեն Թէ անիկայ իր գերեզմանէն դողցուեցաւ ։ 16 Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'երևնայ ։ 19 և կը խրկէ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մկրտելու ։

1 Ու շաբաթ գիշերը՝ ը մկկաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին , Ե ու միւս Մարիամը՝ դերեզմանը տեսնելու ։

2 Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ . ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց դռնէն մկկի գլորոցուց քարը , ու անոր վրայ նստաւ ։ 3 Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները ձիւնի պէս ճերմակ ։ 4 Եւ անոր վախէն պահապանները խռովեցան , ու մեռածի պէս եղան ։ 5 Պատասխան տուաւ հրեշտակը՝ ու ըսաւ կիներուն . Դուք մի՛ վախնաք . քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը՝ որ խաչուեցաւ . 6 Անիկայ հոս չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ , ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք ան տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր ։ 7 Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք , Թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ . և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ ։ 8 Ահա ձեզի զգուշցեցի ։ Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու ։

9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելու , ահա Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ըսաւ .

– Մար . ժզ . 1 ։ Ղու . իդ . 1 ։ Յով . ա . 1 ։

Բ ԳԼ . իդ . 56 ։

Տես Մար . ժզ . 5 ։ Ղու . իդ . 4 ։ Յով . ա . 12 ։

Դան . ժ . 6 ։

ԳԼ . ժը . 40 ։ ժգ . 21 ։ ժէ . 22 ։ ի . 19 ։

ՂԼ . իդ . 32 ։ Մար . ժզ . 7 ։

Տես Մար . ժզ . 9 ։ Յով . ի . 14 ։

Ցամի Տեառն 33

Ղազարոսի յարութիւնը

Ողջոյն ձեզ ։ Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին ։ ու 10 երկրպագութիւն ըրին անոր ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Մի վախնաք , գացէք , իմ եղբայրներուս ըսէք՝ որ Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն ։

11 Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղածները : 12 Անոնք ալ ժողովուելով՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ դրամ տակ տուին զինուորներուն , ու ըսին . Ըսէք թէ , Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք : 14 Եւ եթէ որ ատ բանը կուսալին ականջը հասնի , մենք անիկայ կը համձեղընենք , և ձեզ *ապահով կ՚ընենք ։ 15 Անոնք ալ ստակը առնելով՝ ինչպէս որ սորվածնուն պէս ըրին . և ան ձայնը Հրեից մէջ տարածուեցաւ մինչև այս օրս ։

16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները գացին Գալիլեա ան լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց որոշեր էր ։ 17 Ու երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն ըրին անոր , բայց ոմանք տարակուսեցան : 18 Եւ Յիսուս մօտենալով խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ . Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ ։ 19 Ուրեմն գացէք , բոլոր ազգերը աշակերտեցէք . մկրտեցէք զանոնք Յայրն Հօր և Որդւոյն և Հոգւոյն 20 Սրբոյ . Ի՚սորվեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի . և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը ։

Ցամի Տեառն 33

Ր Գլ . իզ . 32 ։ Հմր 7 ։ Յ Դան . է . 13 · 14 ։ Գլ . Ժա . 27 ։ Ժզ . 28 ։ Ղու . ա . 32 ։ Յ . 22 ։ Յօ՚ . գ . 35 ։ 6 . 22 ։ Յգ . 3 ։ Ժե . 2 ։ Գոր . Բ . 36 ։ Հով . Յգ . 9 ։ ա Կոր . Յե . 27 . Եփե . ա . 10 · 21 ։ Փիլ . բ . 9 · 10 . Եբր . ա . 2 . բ . 5 ։ ա Պետ . գ . 22 ։ Յայտ . Ժե . 14 ։

Ճառ . անխոց

Ի Մար . Ժգ . 15 ։ Լես . Ծբ . 10 ։ Ղու . իդ . 47 ։ Գոր . բ . 38 · 39 ։ Հով . Ժ . 18 ։ Կող . ա . 23 ։ Ի Գոր . բ . 42 ։

Ցամի Տեառն 26 վերջը

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովհաննէս մկրտին պատմութիւն ։ 9 Յիսուս կը մկրտուի . 12 կը փորձուի . 14 կը քարոզէ . 16 Իրեն հետևելու կը կանչէ Պետրոսը , Անդրեասը , Յակոբոսը և Յովհաննէսը . 23 կը բժշկէ դիւահար մը , 29 Պետրոսին զրպանը , 32 ու շատ հիւանդներ 41 և կը մաքրէ բորոտը ։

Ա Մատ . Ժգ . 33 ։ Ղու . ա . 35 ։ Յօ՚ . ա . 34 ։

1 Յ՚սուսեայ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը ։

Բ Մաղ . գ . 1 ։ Մատ . Ժա . 10 ։ Ղու . է . 27 ։

2 Ըստ որ Մարգարէից մէջ գրուած է . Ի Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ՝ քու երեսիդ առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ ։

Գ Ես . խ . 3 ։ Մատ . գ . 3 ։ Ղու . գ . 4 ։ Յօ՚ . ա . 15 · 23 ։

3 Ահ՝ քու առջևէդ ։ Անապատի մէջ կանչողին ձայնը . Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները ուղղեցէք ։

Դ Մատ . գ . 1 ։ Ղու . գ . 3 ։ Յօ՚ . գ . 23 ։

4 Յիսկեցէք . Դ Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար ։

Ե Մատ . գ . 5 ։

5 Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը՝ ու Երուսաղէմացիք կ՚երթային անոր , ու ամէնը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով ։

Ղ Մատ . գ . 4 ։ Ի Ղև . ժա . 22 ։

6 Եւ Յովհաննէս հագեր էր ուղտի մազ՝ և իր մէջքը կաշէ գօտի . ու իր կերակուրը Է մարախ եւ վայրենի մեղր ։

Ե Մատ . գ . 11 ։ Յօ՚ . ա . 27 ։ Գոր . Ժգ . 25 ։

Ր Գոր . ա . 5 ։ Ժա . 16 ։ Ժէ . 4 ։

7 Եւ քարոզէր՝ ու կ՚ըսէր . Է Իմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կու գայ , որ ես արժանի չեմ ծռելու՝ ու անոր կօշիկներուն

Ի Մատ . գ . 13 ։ Ղու . գ . 21 ։

8 կապերը արձկելու ։ Ի Ես ձեզ ջրով մկրտեցի , բայց անիկայ ձեզ Յ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ ։

Ա Մատ . գ . 16 ։ Յօ՚ . ա . 32 ։

9 Է Ու եղաւ որ ան օրերը Յիսուս Գալիլեայի Նազարէթէն եկաւ , ու Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յորդանան մէջ ։

Բ Մատ . գ . 13 ։ Ղու . գ . 21 ։

10 Եւ շուտ մը ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ , և Հոգին աղաւնիի պէս որ իր վրայ կ՚իջնէր ։ Եւ

Ե Մատ . գ . 16 ։ Յօ՚ . ա . 32 ։

11 ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ ՚ըսէր . Դ Դուն ես իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ ։

Ի Սազ . բ . 7 ։ Մատ . գ . 17 ։ Գլ . իծ . 6 ։

12 Եւ շուտ մը Հոգին անապատը

Բ Մատ . գ . 1 ։ Ղու . գ . 1 ։

13 հանեց զանիկայ ։ Ու քառասուն օր հոն էր անապատին մէջ Սատանայէն փորձուած . և գազաններու հետ էր , ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ՚ընէին ։

Յօ . Տ . 27

14 Եւ Յովհաննէսին մատնուելէն ետև՝ Յիսուս Գալիլեա եկաւ , Ա քարոզելով աւետարանը

Ա Մատ . գ . 12 ։

15 Ը կը քարոզէր՝ ու կ՚ըսէր . Թէ ժամանակը լրացած է , և Ը Աստուծոյ արքայութիւնը

Դ Մատ . գ . 23 ։

Յօ . Տ . 30

Ղ Դան . թ . 25 ։ Գաղ . գ . 4 · Եփե . ա . 10 ։

Ե Մատ . գ . 2 ։ գ . 17 ։

Ցամի Տեառն 30

Մատ. դ. 18, Ղուկ. ե. 4,

տուածոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է. ապաշխարեցէ՛ք ու աւետարանին հաւատացէ՛ք։

16 Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայրը Անդրեասը՝ ծովը ուռկան ձգած; ինչու որ ձկնորս էին։ 17 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Իմ ետեւէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլլաք։ 18 Անոնք ալ շուտ մը իրենց ուռկանները թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին։ 19 Եւ անկէ քիչ մը առաջ երթալով տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկտէին։ 20 Շուտ մը զանոնք կանչեց. անոնք ալ իրենց հայրը Զեբեդեոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով՝ անոր ետեւէն գացին։

21 Ու մտան Կափառնայում. և իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը 22 մտնելով կը սորվեցնէր։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու չէ թէ դպիրներ։ 23 Ուր պէս ալ ունեցող մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսի դին, որ աղաղակեց 24 ըսելով. Թողու՛ տուր, Նազովրեցի՛ Յիսուս, մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս։ Մեզ կորսնցնելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ՝ որ ես, Աստուծոյ Սուրբը։ 25 Յիսուս նախատեց անոր՝ ըսելով. Լռէ՛ ու ելի՛ անկէ։ 26 Պապանձէ ու ելի՛ անկէ։ Եւ պիղծ ոգին նախատիկ ցնցեց զանիկայ, ու մեծ ձայնով մը աղաղակելով անկէ ելաւ։ 27 Ամէնքը զարմացան, անանկ որ իրարու հարցափորձ կ՚ընէին՝ ու կ՚ըսէին. Ա՛ս ի՞նչ է. ի՞նչ նոր վարդապետութիւն է ասիկա, որ իշխանութիւնով պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ, ու իրեն կը հնազանդին։ 28 Եւ շուտ մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն կողմերը ելաւ։

29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին ու Անդրէասին տունը մտան՝ Յակոբոսին և Յովհաննէսին հետ։ 30 Ու Սիմոնին զոքանչը ջերմ բռնուած պառկած էր, և շուտ մը անոր համար իրեն խօսեցան։ 31 Ու մօտեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անկից. և խկոյն ջերմը թողուաւ զանիկայ, ու անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր։ 32 Ուր երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մտած ատենը, բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն 33 կը բերէին։ Ու բոլոր քաղաքը դուռը ժողովուեր էր։ 34 Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն բժշկեց, ու շատ դեւեր հանեց. ու դեւերուն խօսիլ չէր տար, ինչու որ զինքը կը ճանչնային։

35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դուրս չուսցած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և հոն աղօթք կ՚ընէր։ 36 Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր ետեւէն։ 37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին անոր թէ, Ամէնը քեզ կը փընտռեն։ 38 Եւ ըսաւ անոնց. Եկէ՛ք երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները, որ հոն ալ քարոզեմ. քանզի ասոր բանիս համար ելեր եմ։ 39 Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ, ու դեւեր կը հաներ։

40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ՚աղաչէր, ծունկ կը չոքէր՝ ու կ՚ըսէր անոր. Թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։ 41 Եւ Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկընցուց, դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր. Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ՛։ 42 Ու երբոր ան ըսաւ անոր, շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց, ու մաքրուեցաւ։ 43 Եւ սաստիկ պատուիրեց՝ տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկայ, ու ըսաւ անոր. 44 Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես. հապա գնա՛ քեզ քահանային ցուցուր, և տուր քու մաքրուելուդ ընծան, որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլլա՛։ 45 Լալու համար։ Բայց ան ելլելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել, ու բանը տարածել, անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել. հապա դուրսը անապատ տեղուանք էր, և ամէն կողմերէն իրեն կու գային։

Ցամի Տեառն 31

Մատ. դ. 12, Ղուկ. դ. 42, Տե՛ս Գոր. ժգ. 17, 18։

Ղուկ. դ. 43։

Մատ. ժթ. 27, Ղուկ. ե. 11,

Մատ. դ. 21։

Ցա. Տ. 31

Մատ. դ. 13, Ղուկ. դ. 31,

Մատ. ւ. 28։

Ղուկ. դ. 33։

Մատ. ը. 29

Ղ՚ԱՇ 34։

Գլ. Թ. 19։

Մատ. ը. 14, Ղուկ. դ. 38։

Մատ. թ. 16, Ղուկ. դ. 41։

Գլ. ա. 44։

Տե՛ս կա. 1, Ցա. ժգ. 28, ԺԷ. 4։

Մատ. դ. 23, Ղուկ. դ. 45։

Մատ. ը. 2, Ղուկ. ե. 12։

Ղուկ. ժդ. 3, 4. 10, Ղուկ. ե. 14։

Ղուկ. ե. 15։

Գլ. բ. 13։

ԳԼ. Բ

1 Քրիստոս կը բժշկէ անդամալոյծ մը. 14 Իրեն հետեւելու կը կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը. 15 մաքսաւորներու ու մեղաւորներու հետ հաց կ՚ուտէ. 18 կ՚արդարացնէ իր աշակերտները՝ որ ծոմ չպահեն. 23 և շաբաթ օրը ցորենի հասկեր փրցնելէ ուտելը։

1 Ու նորէն Կափառնայում մտաւ, 2 և լսուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է. և շուտով շատ մարդիկ ժողովուեցան, անանկ որ ալ տեղ չկար, ոչ ալ դրանը քովերը. ու կը խօսէր ա-
3 նոնց Աստուծոյ խօսքը։ Եւ կու գային իրեն չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բերէին։
4 Ու երբոր բազմութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ, քակեցին տանիքը՝ ուր որ Յիսուս էր, ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահի-

Մատ. թ. 1, Ղուկ. ե. 18։

Յամի Տեառն 31

ծը՝ որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը ։ Եւ Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին . Որդեակ՝ քու մեղքերդ 6 քեզի ներուած են ։ Ու դպիրներէն մէկ քանիները կային՝ որ հոն նըստեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ 7 կը խորհէին՝ ըսելով . Ի՞նչու համար ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ կը խօսի . Ո՞վ կրնայ մեղաց թողութիւն տալ , բայց միայն Աստուած ։ Եւ Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հոգիին մէջ՝ որ անոնք այնպէս կը խորհին մէջերնին , ըսաւ անոնց . Ա՛ի՞նչ կը խորհիք 9 սրտերնուդ մէջ ։ Ո՞րը աւելի դիւրին է , անդամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել . 10 Ելի՛ր , մահիճդ առ՝ ու քալէ ։ Բայց որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , 11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի կ՚ըսեմ , Ելի՛ր , մահիճդ առ՝ ու 12 տունդ գնա ։ Ան ալ չուտ մը ելաւ , և իր մահիճը առնելով՝ ամենուն առջևը դուրս ելաւ , անոնք որ ամէնքը սպառած մնացին , և փառք տուին Աստուծոյ՝ ու ըսին թէ , Ասանկ բան մը ամենևին տեսած չենք ։

13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային , և կը սորվեցնէր անոնց ։ 14 Ու երբոր կ՚անցնէր , տեսաւ Ղևի Ալփէոսեանը , որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր . ու ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետևէս . ան ալ ելաւ 15 անոր ետևէն գնաց ։ Ու եղաւ որ երբոր սեղան նստած էր անոր տանը մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ սեղան նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտներուն հետ . քանզի շատուր էին , 16 ու անոր ետևէն գացին ։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները երբոր տեսան՝ թէ անիկայ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ , ըսին անոր աշակերտներուն . Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ու կը 17 խմէ ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ անոնց . Ա՛ռողջներուն բժիշկ պէտք չէ , հապա հիւանդներուն . ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա մեղաւորները ։

18 Եւ Յովհաննէսին աշակերտները ու փարիսեցիները ծոմ կը պահէին . և եկան ու ըսին անոր . Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ 19 չեն պահեր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է , ծոմ պահեն . որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պահել ։ 20 Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա ան օրը ծոմ պիտի պահեն ։ 21 Մէկը կարկըտան չձգեր նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ . Թէ չէ՝ ան նորը որ անոր լրումը կը հատնի , ու պատռուածքը ալ աւելի գէշ 22 կ՚ըլլայ . Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ , ու գինին կը թափի , և տիկերը կը կորչին , հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ։

23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն կ՚անցնէր . և իր աշակերտները որ կ՚երթային , սկսան հասկեր փրցնել ։ 24 Ու փարիսեցիները ըսին իրեն . Նայէ՛ շաբաթ օրը ի՞նչ կ՚ընեն , որ արժան չէ ։ 25 Ինքն ալ անոնց ըսաւ . Բնաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ , և անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր 26 հետն էին . Ի՛նչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրովը , և առաջաւորութեան հացերը կերաւ , ու տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . Որ միայն քահանաներուն չէ ուտել , բայց 27 Դաւիթ մը օրինաւոր չէ ուտել , բայց ըսաւ անոնց . Շաբաթը մարդուն համար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շաբաթին համար ։ 28 Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է ։

Յամի Տեառն 31

ԳԼ . Գ .

1 Քրիստոս կը բժշկէ ձեռքը չորցած մարդը ; 10 և ուրիշ շատ ցաւագարները ։ 11 պիղծ ոգիները կը յանդիմանէ ։ 13 իր տասներկու առաքեալները կ՚ընտրէ ։ 22 փաստով կը յայտնէ որ անոնց ըսածը՝ թէ ինքը Բեէլզեբուղով դևեր կը հանէ , հայհոյութիւն է ։ 31 և կ՚ի մսցընէ թէ որո՛նք են իր եղբայրը՝ քոյրը և մայրը ։

1 Դարձեալ՝ նորէն ժողովարանը մտաւ . ու հոն մարդ մը կար , որուն 2 ձեռքը չորցած էր ։ Եւ իրեն կը սպասէին՝ թէ արդեօք շաբաթ օրը զանիկայ պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրա- 3 յով ամբաստանութիւն ընեն ։ Եւ ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ը- 4 սաւ . Ելի՛ր մէջտեղը կայնէ ։ Ու ըսաւ անոնց . Շաբաթ օրը բարի՛ ընել արժան է , թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրեցընե՞լ , թէ մեռցընել . բայց անոնք լուռ կե- 5 ցան ։ Եւ Յիսուս բարկութեամբ շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝

Յամի Տեառն 31

Ա Թես . Ժբ . 9 ։ Ղև . գ . 6 ։

Ա Մատ . Ժբ . 1 ։ Ղև . գ . 1 ։

Ել Օր . իդ . 25 ։

Ա Թագ . իա . 6 ։

Ա Մատ . Ժբ . 8 ։

Ա Մատ . Ժբ . 9 ։ Ղև . գ . 6 ։

Ա Մատ . Ժբ . 9 ։ Ղև . գ . 6 ։

Ա Մատ . Ժբ . 8 ։

Ա Մատ . Ժբ . 9 ։ Ղև . գ . 6

Յամի Տեառն 31

անոնց սրտերուն կուրութեանը համար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն . Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ երկընցուց , և անոր ձեռքը *ողջացաւ։

6 Բ Ու փարիսեցիները ։ Հերովդեսեաններուն հետ մկտեղ շուտ մը դուրս ելլելով , անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին՝ թէ ինչպէս կորսընցընեն անիկայ ։

7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեղերքը գնաց . և շատ բազմութիւն անոր ետևէն գացին Գալիլեայէն , ու Հրէաստանէն , Եւ Երուսաղէմէն , ու Եդովմէն և Յորդանանու անդիի կողմէն , ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին , շատ բազմութիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր . 9 իրեն եկան ։ Եւ իր աշակերտներուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատճառաւ , որ 10 զինքը չնեղեն ։ Քանզի շատերը բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցողները վրան կը դիզուէին որ իրեն 11 դպչին ։ Եւ պիղծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին , կ'իյնային իր առջևը , կը կանչուռտէին ու կ'ը-
12 սէին . Դուն ես Աստուծոյ Որդին . և ինքը սաստիկ կը յանդիմաներ զանոնք , որ զինքը չյայտնեն ։

13 Եւ լեռը ելլելով , իր ուզածները իրեն կանչեց . ու գացին անոր
14 քովը ։ Եւ տասներկուս հոգի ո-
15 րոշեց , որ իր հետը ըլլան , և որ անոնք խրկէ քարոզել , Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու , և դևերը հանելու ։ Ու Սի-
17 մոնին ի անունը Պետրոս դրաւ . Եւ Զեբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-
18 նոնց անունները Բաներեդես դրաւ , որ ըսել է՝ Որդիք որոտման . Եւ Անդրեասը , ու Փիլիպպոսը , և Բարթուղիմէոսը , ու Մատթէոսը , և Թովմասը , ու Ալփէոսեան Յակոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
19 Կանանացին . Եւ Յուդա Իսկարիովտացին , որ նաև մատնեց զանիկայ ։

20 Տուն մը եկան , և նորէն ժողովուրդը ժողվուեցաւ , մանակ որ հաց ուտելու ալ ժամանակ չկրցան
21 ։ Եւ երբոր իրենները լսեցին , ելան որ զինքը բռնեն , Էքան-
22 զի կ'ըսէին Թէ խելագած է ։ Եւ ան դպիրները որ Երուսաղէմէն իջեր էին , կ'ըսէին Թէ , Ասոր ներսի դին Բէեզեբուղ կայ , և դևերուն իշխանովը դևերը կը հա-
23 նէ ։ Եւ իրեն կանչելով զանոնք , առակներով կ'ըսէր անոնց . Ինչպէս կրնայ Սատանան Սատանայ

24 հանել ։ Ու Թէ որ մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի , ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
25 նալ ։ Եւ Թէ որ տունն մը իրեն դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
26 կենալ , Ու Թէ որ Սատանան իրեն դէմ ելաւ՝ ու բաժնուած է , անիկայ չկրնար կենալ , հապա անոր
27 վերջը հասած է ։ Մէկը չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնել՝ անոր կարասիները յափշտակել , Թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու ետքը անոր
28 տունը կողոպտէ ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ , Ամէն մեղքերը ալիտի ներուին մարդոց որդիներուն , և հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայ-
29 հոյեն . Բայց ով որ հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայհոյէ , յաւիտեան թողութիւն պիտի չունենայ . հապա յաւիտենական դատաստանի պար-
30 տաւոր պիտի ըլլայ ։ Վասն զի կ'ըսէին Թէ . Պիղծ ոգի կայ անոր ներսի դին ։

31 Եղբայրները անոր մայրը ու եղբայրները եկան , և դուրսը կայնելով՝ մարդ խրկեցին ու կը կանչէին զա-
32 նիկայ ։ Եւ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին Թէ , Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կ'այնէ են՝ և քեզ
33 կ'ուզեն ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՞վ է
34 իմ մայրս՝ կամ եղբայրներս ։ Ու իր բոլորտիքը նստողներուն նայելով՝ ըսաւ . Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Վասն զի ով որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , ա-նիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս ։

ԳԼ . Դ

1 Սերմանացանին առակը . 14 և ան առակին մեկնութիւնը ։ 21 Մէնք պարտաւոր ենք մեր գիտութեան լոյսը ուրիշներուն ալ հաղորդելու ։ 26 Ծածուկ աճեցող սերմին , 30 և մանաւանդ նեխի հատին առակը ։ 35 Քրիստոս կը հանգարտեցնէ ծովուն ալեկոծութիւնը ։

1 Պարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին վրայ . և շատ ժողովուրդ անոր քովը ժողվուեցաւ , անանկ որ՝ ինքը նաւը մտաւ , ու նստաւ ծովուն վրայ . և բոլոր ժողովուրդը ցամաքը ծովուն եզերքն
2 էր ։ Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցընէր առակներով , Ու կ'ըսէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ . Լսեցէ՛ք՝ ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ ։ Ու երբոր կը ցանէր . մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ ։ Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ , ուր որ շատ հող չկար . և շուտ մը բուսաւ , հողը խորունկութիւն

Յամի Տեառն 31

* Ղուկ. ոզ-ջացաւ մէկալին պէս

Բ Մատ. ժբ. 14 ։

Ե Մատ. իբ. 16 ։

Ե Ղուկ. զ. 17 ։

Ե ԳԼ. ա. 23 , 24 ։ Ղուկ. գ. 42 ։

Ը Մատ. ժգ. 33 ։ ԳԼ. ա. 1 ։

Ի ԳԼ. ա. 25 , 34 ։ Մատ. ժբ. 16 ։

Ը Մատ. ժ. 1 ։ Ղուկ. զ. 12 ։ Թ. 1 ։

Բ Ցօհ. ա. 42 ։

Ժ ԳԼ. զ. 31 ։

Է Ցօհ. է. 5 ։ ժ. 20 ։

Ը Մատ. Թ. 34 ։ ժ. 25 ։ Ղուկ. ժա. 15 ։ Ցօհ. է. 20 ։ ը. 48 ։ 52 ։ ժ. 20 ։

Ի Մատ. ժբ. 25 ։

Յամի Տեառն 31

Ե Մատ. իթ. 24 ։ Մատ. ժբ. 29 ։

Ե Մատ. ժբ. 31 ։ Ղուկ. ժբ. 10 ։ ա Ցօհ. ե. 16 ։

Հ Մատ. ժբ. 46 ։ Ղուկ. ը. 19 ։

Ա Մատ. ժբ. 1 ։ Ղուկ. ը. 4 ։

Բ ԳԼ. ժբ. 38 ։

Ցամ Տեառն 31

6 չունենալուն համար՝ Սակայն ա-
րևուն ծագած աւեՙնը՝ այրեցաւ,
ու արմատ չունենալուն համար
7 չորցաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ փուշ-
ներու մէջ, և փուշերը ելան՝ ու
խեղդեցին զանիկայ, ու պտուղ
8 չտուաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ աղեկ
հողի մէջ, ու պտուղ կու տար,
Ի որ ելաւ ու մեծցաւ, և կը բերէր
Ա Ցճ. ժե. 5։ Կող. ա. 6։ մէկուն տեղը երեսուն, ու մէկուն
տեղը վաթսուն, և մէկուն տեղը
9 հարիւր։ Ու կ՚ըսէր. Ան որ լը-
սելու ականջ ունի, թող լսէ։
Ե Մատ. ժգ. 10. Ղուկ. ը. 9, ՃԱ։ 10 Ու երբոր առանձին էր, իր քո-
ղը եղողները տասուերկուքին հետ
մկտեղ հարցուցին իրեն ան ա-
11 ռակը։ Եւ ըսաւ անոնց. Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ
թագաւորութեանը խորհուրդը,
բայց Ե անոնց՝ որ դուրսէն են, ամէն
12 բան առակներով կ՚ըլլայ. Ո՛ր
տեսնելով տեսնեն՝ ու չտեսնեն,
և լսելով լսեն՝ ու չհմանան. որ
չըլլայ թէ դարձի գան, և իրենց
13 մեղացը թողութիւն ըլլայ։ Ու
ըսաւ անոնց. Ա՛ս առակը չէք գի-
տեր. ուրեմն ի՞նչպէս պիտի գիտ-
14 նաք ամէն առակները։ Ի Սէրմ
15 ցանողը խօսքը կը ցանէ։ Եւ ճամ-
բուն քովինները անոնք են՝ որոնց
մէջ խօսքը կը ցանուի. ու երբոր
կը լսեն, չուտ մը Սատանան կու
գայ և անոնց սրտերուն մէջ ցա-
16 նուած խօսքը կը հանէ։ Նոյնպես
ալ ապառաժուտ տեղերու վրայ
ցանուածները անոնք են, որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ չուտ մը ուրախու-
17 թեամբ կ՚ընդունին զանիկայ. Եւ
իրենց մէջը արմատ չունենալով՝
քիչ ժամանակ կը տեւեն... ետքը
երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
ըլլայ խօսքին համար՝ չուտ ջ կը
18 գայթակղին։ Եւ փուշերուն մէջ
ցանուածները անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն, Աշխարհիս զբաղ-
մունքները Ե ու հարստութեան
իաբէութիւնները, և ուրիշ բա-
Ե Տիմ. գ. 9։ 17։ ներուն ցանկութիւնները մէջ մըտ-
նելով՝ խօսքը կը խեղդեն, ու կ՚ըլ-
20 լայ անպտուղ։ Եւ աղեկ հողի
մէջ ցանուածները անոնք են, որ
խօսքը կը լսեն՝ և կ՚ընդունին, ու
պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը ե-
րեսուն, և մէկուն տեղը վաթսուն,
ու մէկուն տեղը հարիւր։
Ի Մատ. ե. 15։ Ղուկ. ը. 16։ Ժա. 33։ 21 Ի Եւ ըսաւ անոնց. Միթէ ճրագը
գրուանին կամ մահիճին տակը
դրուելու համար կու գայ. չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու հա-
Ա Մատ. ժ. 26։ Ղուկ. ժբ. 2։ 22 մար։ Ա Ինչու որ ծածուկ բան մը
չկայ, որ պիտի չյայտնուի. և
գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ
Ի Մատ. ժա. 15։ Հմր. 9։ 23 երևան պիտի չելլէ։ Ի Թէ որ
մէկը լսելու ականջ ունի, թող
լսէ։
24 Եւ ըսաւ անոնց. Նայեցէ՛ք ինչ
կը լսէք. Ի՛նչ չափով որ դուք կը
չափէք, նոյն չա՛փովը պիտի չափուի
ձեզի. և ձեզի՝ որ կը լսէք, պիտի
25 աւելնայ։ Ա Ասան զի Ի՛ով որ ունի,
անոր պիտի տրուի. և ով որ չու-
նի, ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի։
26 Եւ կ՚ըսէր. Ա Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ասանկ է, որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ
27 ձգէ, ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի
ու մեծնայ, ՚՚՚ ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս։ Քանզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ. առաջ խոտը,
ետքը հասկը, անկէ ետև լիցուն
29 ցորենը հասկին մէջ։ Ու երբոր
պտուղը հասունցայ, չուտ մը
Ա Յայտ. ժգ. 15։ մանգաղը կը խրկէ, ի՛նչու որ
հունձքի ատենը հասած է։
30 Եւ կ՚ըսէր. Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցը-
նենք, կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք։ Մանանեխի հատին
նման է, որ հողի մէջ ցանուած
Ա Մատ. ժգ. 31։ Ղ՚՚՚. ժգ. 18։ Գոր. բ. 41։ դ. 4։ ե. 14։ ժթ. 20։ ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմե-
32 րուն ամէնէն պզտիկն է. Ու երբ-
որ ցանուի, կը բուսնի, և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ՚ըլլայ,
ու մեծ ճիւղեր կ՚արձակէ, անանկ
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ՚ըլլայ անոր շուքին տակը քնա-
նալու։
33 Ե Ասանկ շատ առակներով կը
Ա Մատ. ժգ. 34։ Ցօ. ժշ. 12։ խօսէր անոնց հետ խօսքը ո՛րչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել. Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց.
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկներ ամէնը։
Ղ Մատ. ը. 18։ 23։ Ղ՚՚՚. ը. 22։ 35 Ե Նոյն օրը երբոր իրիկուն
կ՚ըլլար, ըսաւ անոնց. Ելէ՛ք Ա՛վե՜ռն
36 մեկալ կողմը անցնինք։ Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով ա-
ռին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ. և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ։ Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ, և ալիքները
նաւուն վրայ կու գային, անանկ
38 որ գրեթէ լեցուն էր։ Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար. արթնցուցին զանի-
կայ և կ՚ըսէին անոր. Վարդապետ
39 հոգդ չէ՞, որ կը կորսուինք։ Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին, և Ծովուն
ըսաւ. Դադարէ՛ լուռ կեցիր. ու
հովը դադարեցաւ, և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ։ Ու ըսաւ անոնց.
Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք, ի՞նչ-
պէս կ՚ըլլայ որ հաւատք չունիք։
Եւ անոնք խիստ վախցան, ու կ՚ը-

Յամի Տեառն 31

սէին իրարու . Արդեօք ով է ասիկայ , որ հովը ու ծովը ասոր կը ՚ի ալանդին ։

ԳԼ . Ե

1 Քրիստոս լէգէոն ունեցող մարդը կը բժշկէ . 13 և անկէ ելլող դևերը խոզերուն մէջ կը մտնեն ։ 25 Քրիստոս կը բժշկէ տեսաւոս կնիկը ։ 35 և Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ ։

1 Նաև ե՚կան ծովուն մէկալ կողմը
2 *Գադարացւոց երկիրը ։ Ու երբոր ինքը նաւէն ելաւ , դևրեզմաններէն ելած մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ պիղծ ոգի ունէր .
3 Որ անոր բնակած տեղն ալ գերեզմաններուն մէջն էր . ու չղթայով ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կա-
4 պել . Որովհետև շատ անգամ ոտնակապերով և չղթաներով կապուեր էր , բայց անիկայ չղթաները կտրեր , ու ոտնակապերը կոտրտեր էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ
5 նուաճել . Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ †գերեզմաններուն մէջ ու լեռներուն մէջ՚՝ կը կանչուըտէր , ու իր մարմինը քարերով կը ճեղքըռ-
6 տէր ։ Երբոր հեռուէնց Ցիսուսը տեսաւ , վազեց ու երկրպադուեց
7 Թիւն ըրաւ անոր , Եւ մեծ ձայնով մը աղաղակեց՝ ու ըսաւ . Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս Ցիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ . քեզ Աստուծով կ՚երդմնցընեմ՝ զիս մի՚
8 տանջեր ։ (Քանզի կ՚ըսէր անոր . Պիղծ ոգի՚ ելլէր ատ մարդէն ։)
9 Եւ անոր հարցուց Թէ՝ Անունդ ի՞նչ է . ու ըսաւ անոր . Իմ անունս Լէգէոն է , ինչու որ մենք
10 շատուր ենք ։ Եւ շատ ‡կ՚աղաչէին անոր՝ որ զերկունք ան երկրէն դուրս
11 չխրկէ ։ Եւ հոն լեռանը մօտ խոզերու մեծ երամակ մը կար՚ որ կ՚ա-
12 րածուէին ։ Ու բոլոր դևերը աղաչեցին անոր՝ ու ըսին . Մեզ խոզերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
13 մտնենք ։ Եւ Ցիսուս շուտ մը հրաման տուաւ անոնց . ու երբոր պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը մտան . և երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեց , (երկու հազարի չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղ-
14 դուեցան ։ Եւ խոզարածները փախան , ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակները . և ՚ելլ էին տեսնելու՝ Թէ ինչ բան է որ եղաւ ։
15 Ու ե՚կան Ցիսուսին , և տեսան դիւահարը՝ որ լէգէոն ունէր , որ հագուած ու խելքը վրան եկած նըս-
16 տեր էր , ու վախցան ։ Եւ անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ Թէ ինչ եղաւ դիւահարին . նաև խո-
17 զերուն վրայով ։ Եւ սկսան աղաչել անոր , որ իրենց սահմաններէ-
18 րէն երթայ ։ Ու երբոր անիկայ նաւը մտաւ , դիւահարը կ՚աղաչէր
19 անոր՝ որ հետը ըլլայ ։ Եւ Ցիսուս Թող չտուաւ անոր . Գնայ քու տունդ քու ընտանիներուդ , ու պատմէ՚ անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողոր-
20 մեցաւ քեզի ։ Ան ալ գնաց , և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Ցիսուս իրեն ըրաւ . և ամենը կը զարմանային ։
21 Ու երբոր Ցիսուս նաւով նորէն ծովուն մէկալ կողմը անցաւ , շատ բազմութիւն ժողովուեցաւ անոր
22 քովը , և ինքը ծովեզերքն էր ։ Եւ ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու գար , որուն անունը Յայրոս էր . ու երբոր տեսաւ զանիկայ , անոր
23 ոտքը ինկաւ . Եւ շատ կ՚աղաչէր անոր՝ ու կ՚ըսէր Թէ , Իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է , որ գաս անոր վրայ ձեռք դնես , որպէս զի ազատի ,
24 ու պիտի ապրի ։ Եւ գնաց անոր հետ . ու շատ բազմութիւն իր ետևէն կ՚երթային՝ ու կը նեղէին զինքը ։
25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու տարի արիւնի տեռատեսութեան
26 մէջ էր , Ու խիստ վշտացած էր շատ բժիշկներէն , և իր բոլոր ունեցածը վատներ էր , ու օգուտ մը չէր դտեր , հապա ևս առաւել զայրա-
27 ցեր էր , Երբոր Ցիսուսին վրայով լսեց , ետևէն եկաւ բազմութեանը մէջ , ու անոր հանդերձին դպաւ .
28 Քանզի կ՚ըսէր , Թէ որ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ , պիտի
29 բժշկուիմ ։ Եւ շուտ մը իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ . ու իր մարմինին մէջ իմացաւ՝ Թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ ։ Եւ Ցիսուս շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ ան է զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ , դարձաւ բազմութեանը մէջ՝ ու ըսաւ . Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ՚-
31 ներուս ։ Եւ իր աշակերտները ըսին իրեն . Կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ՚ը-
32 սես Թէ՝ Ո՞վ ինծի դպաւ ։ Եւ իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բա-
33 նը ընողը տեսնէ ։ Ու կնիկը վախցաւ՝ ու դողդոջ , ինչու որ գիտէր Թէ իրեն ինչ եղաւ . և եկաւ՝ անոր առջևը ինկաւ , ու բոլորը ի՚նէրէը
34 չիտկէ չիտակ զրուցեց անոր ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր . Ա՚ղջիկ ը՚քուս հաւատդ քեզ բժշկեց . գնա խաղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ ։
35 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապետին տունէն ե՚կան՝ ու ըսին Թէ , Աղջիկդ մեռաւ , ալ ինչո՚ւ վարդապետը կը յոգնե-
36 ցընես ։ Իսկ Ցիսուս ըսուած խօս-

Յամի Տեառն 31

ֆ Ղուկ . ը . 38 ։

= Մատթ . ը . 28 ։ Ղուկ . ը . 26 ։ Ո՚ր՚ն՚ Գերգեսացւոց

† Ո՚ր՚ն՚ լեռներուն մէջ ու գերեզմաններուն մէջ

‡ Կ՚ար՚ղաչէր

Բ Մատթ . ը . 34։ Գործ . ժգ . 39 ։

ղ Ղուկ . ը . 38 ։

Դ Մատթ . թ . 1 ։ Ղուկ . ը . 40 ։

Ե Մատթ . թ . 18 ։ Ղուկ . ը . 41 ։

Ղ Ղուկ . ժ . 25։ Մատթ . իբ . 20 ։

Է Ղուկ . գ . 19 ։ ը . 46 ։

Ը Մատթ . թ . 22 ։ Գլ . ժ . 52 ։ Գործ . ժգ . 8 ։

Թ Ղուկ . ը . 49 ։

Ցամի Տեառն 31

քը լսածին պէս ժողովրդապետին ըսաւ . Մի վախնար , միայն թէ
37 Հաւատայ : Եւ մէկը թող չտուաւ իր հետը երթալու , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
38 բոսին եղբայրը Յովհաննէսը : Ու ժողովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ
39 ու աղաղակողներ : Եւ ներս մտնելով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ խռովեր էք ու կու լաք . մանուկը մեռած
40 չէ , հապա ✠ կը քնանայ : Եւ ծաղր կ՚ընէին անիկայ . բայց ինքը ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը և անոնք որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն՝ ուր
41 որ մանուկը պառկած էր : Եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ անոր . Տալիթա՝ կումի , որ կը թարգմանուի , Ա՛ղջիկ (քեզի կ՚ը-
42 սամ ,) ելլէ՛ : Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք ելաւ , ու կը քալէր , ինչու որ տասներկու տարեկան էր . ու մեծ
43 ապշութեամբ ապշեցան : Եւ խստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ աս բանը . ու ըսաւ որ անոր ուտելիք տան :

Ա Մատ . ը . 4 ; Ի . 30 ; ժբ . 16 ; ժէ . 9 ; Գա . գ . 12 ; Ղու . ե . 14 ;

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս ծաղրութիւն կը կրէ իր քաղաքակիցներէն . 7 տասներկու աշակերտներուն իշխանութիւն կու տայ պիծ ոգիները հանելու : 14 Զանազան կարծիքներ Քրիստոսի վրայով : 27 Յովհաննէս մկրտիչ կը գլխատուի : 29 և կը թաղուի : 30 Առաքեալները իրենց քարոզութենէն Յիսուսի կը դառնան : 34 Հինգ հացին ու երկու ձուկին հրաշքը : 48 Քրիստոս ծովուն վրայ կը քալէ : 53 և ամէն իրեն դպչող ցաւագարները կը բժշկէ :

1 Եւ ՚անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկիրը , ու անոր աշակերտները իր
2 հետևէն գացին : Եւ շաբաթ օրը հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցընել . ու շատերը լսելով՝ կը զարմանային ու կ՚ըսէին . Աս իրկից ունի աս բաները , և ո՞ր իմաստութիւն է որ ասոր տրուած է , որ ասանկ հրաշք-
3 ներ կ՚ըլլան ասոր ձեռքովը : Ասիկայ հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին , և ✠Յակոբոսին ու Յովսէսին և Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը . ու ասոր քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն . և ՚անոր վրայով կը գայթակղէ-
4 ին : Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ , ու իր ազգականներուն , և իր տանը մէջ :
5 Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ ընել , միայն թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ , ու
6 բժշկեց զանոնք : Եւ ՚անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար . ետ ընկակայ դեղերը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր :

Ա Մատ . ժգ . 54 ; Ղու . գ . 16 ;

Բ Յօհ . ը . 42 ;

Ա Մատ . ժբ . 46 ; Գաղ . ա . 19 ;

Դ Մատ . ժա . 6 ;

Ի Մատ . ժգ . 57 ; Յօհ . դ . 44 ;

Ղ Տե՛ս Ծն . ժթ . 22 ; Լբ . 25 ; Մատ . ժգ . 58 ; Գա . թ . 22 ;

Ի Ես . ժթ . 16 ;

Ը Մատ . թ . 35 ; Ղու . ժգ . 22 ;

7 Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը . ու սկսաւ երկու երկու խրկել զանոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ : Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը . ո՛չ տոպրակ , ո՛չ
9 հաց , ո՛չ ստակ գօտիներնուն մէջ . Հապա ✠ հողաթափ հագնին . և
10 Կրկին հանդերձ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ : Ու ըսաւ անոնց . Ո՛ր տունն որ մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք : Եւ անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր , ու ձեզի մտիկ չեն ըներ , երբոր անկէ կ՚ելլէք , Խոտերնուդ տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Սոդոմայեց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին" :
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին ,
13 որ մարդիկ ապաշխարեն : Եւ շատ դեւեր կը հանէին , ծոռ շատ հիւանդներ եղով կ՚օծէին ու կը բժշկէին զանոնք :
14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ՚ըսէր , Թէ Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարուցած է , ու անոր համար
15 հրաշքներ կ՚ըլլան անով : Ուրիշները կ՚ըսէին Թէ Եղիան է . ուրիշներն ալ կ՚ըսէին Թէ մարգարէ մըն է , կամ մարգարէից մէկուն
16 պէս : Բայց Հերովդէս լսելէն , ըսաւ . Ասիկայ Յովհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես կարեցի . մեռելներէն յարուցած է :
17 Քանզի Հերովդէս ինքը մարդ խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու կապեց բանտը դրաւ՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային համար , ինչու որ իրեն կնիկ առեր
18 էր զանիկայ : Վասն զի Յովհաննէս Հերովդեսին կ՚ըսէր . Չբեզի օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը
19 ունենալ : Եւ Հերովդիա ոխ ունէր անոր դէմ , ու կ՚ուզէր անիկայ
20 մեռցընել , ու չէր կրնար . Ինչու որ Հերովդէս ճիր վախնար Յովհաննէսէն , դիտնալով թէ անիկայ արդար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր բերանը կը նայէր , ու անկ ըսելով՝ շատ բան կ՚ընէր , և քաղց-
21 րութեամբ անոր մտիկ կ՚ընէր : Ու տերերը դիպուկ օր մը եղաւ , որ Հերովդէս ՚իր ծննդեան օրը ընթրիք կ՚ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետներուն ու Գալիլեայի ե-
22 րեւելներուն . Եւ Հերովդիային աղջիկը հոն գալով՝ պարեցաւ , ու Հաճելի եղաւ Հերով-

Ցամի Տեառն 31

Ի Մատ . ժ . 1 ; Գա . դ . 13 , 14 ; Ղու . Թ . 1 ;

ժ Գոր . ժբ . 8 ;

Ի Մատ . ժ . 11 ; Ղու . Թ . 4 ; ժ . 7 , 8 ;

Լ Մատ . ժ . 14 ; Ղու . ժ . 10 ;

Ի Գոր . ժգ . 51 ; ժբ . 6 ; * Ո՛ահ . նե . ;

ԺՁ ակ . ե . 14 ;

Ա Մատ . ժգ . 1 ; Ղու . Թ . 7 ;

Հ Մատ . ժգ . 14 ; Գա . ը . 28 ;

Յ Մատ . ժգ . 2 ; Ղու . գ . 19 ;

Ցա . Տ . 30

Ղ Ղա . ժբ . 16 ; ի . 21 ;

Ցա . Տ . 32

Մ Մատ . ժգ . 6 ;

Ն Ծն . խ . 20 ;

Ցամի Տեառն 32

պէսին՝ և իր հետը նստողներուն . Թաղաւորը բաւ աղջկանը . Խընդրէ՛ ինծմէ ինչ որ կ՚ուզես , ու
23 պիտի տամ քեզի : Եւ անոր երդում ըրաւ ըսելով . Ինչ որ դուն կ՚ուզես ինծմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի , մինչև թաղաւորութեանս կէսը :
24 Եւ անիկայ դուրս ելլելով իր մօրը ըսաւ . Ի՞նչ ուզեմ . ան ալ ըսաւ . Ցովհաննէս մկրտչին գլուխը :
25 Իսկ ան եւ շուտ մը արտորալով թաղաւորին քովը մտաւ՝ ու խընդրեց՝ ըսելով . Կ՚ուզեմ որ չուտով սկուտեղի մը վրայ Ցովհաննէս մը-
26 կրտչին գլուխը տաս ինծի : Եւ թագաւորը խիստ տրտմեցաւ . բայց երդումներուն համար՝ ու իր հետը նստողներուն համար՝ չուզեց
27 որ անոր խնդիրքը մերժէ : Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերելու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տուաւ աղջկանը , և աղջիկը զանի-
29 կայ իր մօրը տուաւ : Եւ անոր աշակերտները լսելով , եկան անոր մարմինը վերցուցին , ու գերեզմանի մէջ դրին :
30 Եւ առաքեալները Յիսուսին քովը ժողվուեցան , ու պատմեցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը , և քիչ մը հանգչեցէք , քանզի շատերը կային որ կու գային ու կ՚երթային . և հաց ուտելու ալ ժամանակ
32 չէին ունենար : Եւ նաւով անա-
33 պատ տեղ մը գացին առանձին : Ու ժողովրդները տեսան զանոնք որ կ՚երթային , և շատերը զանիկայ ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազէին , և առնոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողվուեցան : Ու Յիսուս երբ որ դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ . ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին . և սկսաւ շատ բաներ սորվեցընել անոնց :
35 Վերջ երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ , իր աշակերտները իրեն եկան՝ ու ըսին . Տէ՛ր անապատ տեղ մըն է , ու ժամանակը ուշ
36 շացած է , արձակէ ժողովրդները որ երթան բոլորտիքի ագարակները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Բայց անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն : Եւ ըսին իրեն . Երթանք երկու

Ցամի Տեառն 32

հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք ատոնց որ ուտեն : Ըսաւ անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք , գացէ՛ք նայեցէ՛ք . ու երբոր գիտացան՝ ըսին . Հինգ , ու երկու
39 ձուկ : Եւ հրաման ըրաւ անոնց՝ որ կանանչ խոտին վրայ դունդ
40 դունդ նստին : Եւ դաս դաս նստան՝ հարիւրական ու հիսունա-
41 կան : Եւ հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ՝ ու դէպ ի երկինքը նայելով , օրհնեց . և մանրեց նկանակները՝ ու տուաւ իր աշակերտներուն , որ անոնց առջևը դնեն . ու երկու ձուկը ամենուն
42 ալ բաժնեց : Եւ ամէնքը կերան ու
43 կշտացան . Եւ տասներկու կողով ջեցուն՝ կտորանքները վերցու-
44 ցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ան հացերէն ուտողները հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին :
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն , և էրթ առաջ մինչ կողմը Բեթսայիդա անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդը
46 զը արձակէ : Եւ անոնցմէ զատուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընե-
47 լու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը
48 մինակ ցամաքն էր : Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագնապէին հովէն՝ թի քաշելու ատենին , ինչու որ հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան չորրորդ պահուն ատենները՝ ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
49 կ՚ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Անոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է , ու կանչեցրե-
50 տեցին . քանզի ամէնքն ալ զանիկայ տեսան , ու խռովեցան . և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ՝ ու ըսաւ անոնց . Քաջ եղէք՝ ես
51 եմ , մի՛ վախնաք : Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը , ու հովը դադրեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած էին՝ ու կը
52 զարմանային : Վասն զի հացին վրայ խելք չմտցան . ինչու որ սիրտերնին թմրած էր :
53 Ու մկալ կողմը անցնելով , գեննեսարեթի երկիրը հասան , և
54 նաւը տեղաւորեցին : Ու երբոր նաւէն ելան ; ան թէպէտ ճանչ-
55 կուն ելան , հրապուրեցին ամբողջ տեղացիները՝ ու սկսան մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լը-
56 սէին թէ հոն է : Եւ ուր որ կը մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները , հրապարակները՝ ոտքերուն մէջ կը դնէին հիւանդները , ու կ՚աղաչէին իրեն՝ որ թող իր

Ներմ. ե. 3· 6 ։ է · 2 ։
Մատ. ժգ· 9 ։
Ղուկ. թ· 10 ։
Մատ. ժգ· 13 ։
Գործ. գ · 20 ։
Մատ. ժգ· 14 ։
Մատ. թ· 36 ։ ժդ · 14 ։
Ղուկ. թ · 11 ։
Մատ. ժգ· 15 ։ Ղուկ · թ · 12 ։
Թուոց. ժա· 13 ։ 22 ։ Դատ. գ· 43 ։
Մատ. ժգ· 26 ։
Մատ. ժդ· 22 ։ Յով · ղ · 17 ։
Մատ. ժդ· 23 ։ Յով · ղ · 16 · 17 ։
Տե՛ս Ղուկ· իդ · 29 ։
Գործ · ը · 17· 19 ։
Գործ · գ · 5 ։ ժղ · 14 ։
Մատ. ժգ· 34 ։
Մատ. ժդ· 19 ։ Ղուկ · թ · 13 ։ Յով · ղ · 9 ։ Տե՛ս Մատ· ժե · 34 ։ Գործ · ը · 5 ։
Մատ. իգ · 26 ։
Մատ. թ · 20 ։ Գործ · ե· 27 ։ 28 ։ Գործ · ժթ · 12 ։

Ցամք Տեառն 32

հանդերձին քղանցքին դպչէին . և որոնք որ դպան , բժշկուեցան ։

ԳԼ . Ե

1 Փարիսեցիք կը մեղադրէն Քրիստոսի աշակերտները՝ անլուայ ձեռքով հաց ուտելնուն համար ։ 8 Իսկ ինքը կ'ապացուցանէ թէ անոնք մարդոց աւանդութիւնները դնելով՝ Աստուծոյ պատուիրանքը կ'անարգեն ։ 14 և թէ կերակուրը մարդը չպղծեր ։ 24 Փիւնիկ Սորիա կնանը աղիկը պիղծ ոգիէ մը կ'ազատէ ։ 31 և խուլ ու դժուարախօս մարդ մը կը բժշկէ ։

1 Ու՝ իր քովը ժողվուեցան փարիսեցիները , ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած էին ։
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 մեղադրեցին ։ Ինչու որ փարիսեցիները ու բոլոր Հրէանները մինչև որ աղիկ մը ձեռքերնին չլուան , հա չէն ուտեր . քանզի ծերերուն
4 աւանդութիւնը կը բռնեն ։ Եւ շուկայէն ի՞նչ որ կ'գնեն՝ թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած են ու կը բռնեն , ինչպէս գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ առաներու և անկողիններու լուացմունք ։
5 Ներ ։ Ի՞ն ատենը փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր թէ , Ինչու քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն ։ Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի՝ ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է . Այս ժողովուրդը ճակտով շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռաւ
7 ցած զատուած է ինծմէ . Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապետութիւն սորվեցընելով ։
8 Աստուծոյ պատուիրանքը թողուլով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպէս՝ փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ . և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք ։
9 Ու ըսաւ անոնց . Աղէկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը
10 պահէք ։ Քանզի Մովսէս ըսաւ . Քո՛ւր հայրդ ու մայրդ պատուէ՛ . և Ո՛վ որ իր հայրը կամ մայրը ա-
11 նիծէ , մահով թող մեռնի ։ Բայց դուք կ'ըսէք . Թէ որ մէկը իր հօրը կամ մօրը ըսէ , Ան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Ա՛ստուածոյ պատկառելիորբան է , (որ ըսել է՝ ընծայ ,)
12 ա՛լ ի՛նչ անիյ . Եւ ալ թող չէք տար անոր բան մը ընել իր
13 հօրը կամ իր մօրը ։ Ու Աստուծոյ խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը , որ կ'աւանդէք . և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք ։
14 Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Լսեցէք
15 ինծի ամէնքդ՝ ու հասկըցէք ։ Բան մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու . հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը
16 կը պղծեն ։ Ունի՛վ որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ՛ ։
17 Ու երբոր ան բազմութենէն ջոկուելով՝ տուն մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար ։ Ու ըսաւ անոնց . Դո՞ւք ալ ատանկ անմիտ էք . չէք հասկընար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,
19 չկրնար անիկայ պղծել . Վասն զի չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ ։
20 Ան ։ Եւ կ'ըսէր թէ՝ Ինչ որ կ'ելլէ մարդուն ներսէն , անիկայ կը պղծէ
21 մարդը ։ Ի՞նչու որ ներսէն մարդոց սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները . շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,
22 սպանութիւններ , գողութիւններ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նենգութիւն , գիճութիւն , չար աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն ։
23 Այս բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը ։
24 Եւ անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմանները գնաց . և տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ
25 ծածկուիլ . Քանզի կնիկ մը որուն աղջիկը պիղծ ոգի ուներ էր՝ նէրէ՛ տէն , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝
26 անոր ոտքը ինկաւ ։ Եւ ան կնիկը * Հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Ասորի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դևը
27 իր աղջիկէն հանէ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Թող տուր որ առաջ տղաքը կշտանան . քանզի հունէ չէ տղոցը հացը առնել , ու շուներուն
28 ձգել ։ Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր . ինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը տղոցը փշրանքներէն կը կերակրուին ։
29 Եւ ըսաւ անոր . Ատ խօսքիդ համար գնա , քու աղջիկդ դևը ելաւ ։
30 Եւ դառնալ իր տունը երթալով՝ գտաւ որ դևը ելած , ու աղջիկը անկողնին վրայ պառկած էր ։
31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գալիլեայ ծովուն քովը Դեկապօլիսի

Ցամք Տեառն 32

Ելմ. ժե. 10 ։

Ելմ. ժա. 15 ։

Ելմ. ժե. 15 ։

Ժ Օր. Գ. 5 ։ Ը. 21 ։ Մատ. ժե. 19 ։

Ելմ. ժե. 21 ։

Ես. Խթ. 13 ։ Մատ. ժե. 8

Ել. Բ. 12 ։ Ը Օր. Ե. 16 ։ Մատ. ժե. 4 ։

Ել. Խա. 17 ։ Ղև. Ի. 9 ։ Նոմ. Ի. 20 ։

Ղմ. ժե. 5 ։ Իդ. 18 ։

Ելմ. Ը. 29 ։

Ցաւի Տեառն 32

32 սահմաններուն մէջէն ։ Եւ Իսկը բերին անոր առջին՝ խուլ ու դժուարախօս , ու կ՚աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ ։ Եւ ժողովուրդէն մէկդի առնելով զանիկայ , իր մատերը անոր ականջներուն մէջը խօթեց՝ ու թքուբաւ ,
34 և անոր լեզուին դպաւ , ՚ի երկինքը նայելով՝ հառաչեց , ու ըսաւ անոր . Եփփաթա , (որ ըսել
35 է՝ բացուէ ,) Եւ իսկոյն անոր ականջները բացուեցան , ու անոր լեզուին կապը քակուեցաւ , և չի-
36 տակ ինքը կը պատուիրէր անոնց , անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին .
37 Ու չափէ դուրս կը զարմանային՝ և կ՚ըսէին . Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկայ , որ խուլերուն լսել կու տայ՝ և համրերուն խօսիլ ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս հրաւիրով կը կերակրէ ժողովուրդը . 11 փարիսեցւոց խնդրած նշանը չուզեր տալ . 15 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգուշ ըլլան փարիսեցիներուն խմորէն և Հերովդեսեաններուն խմորէն . 22 կոյր մը աչքերը կը բանայ . 27 կը ծանուցանէ Թէ ինքը Քրիստոսն է , որ պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ . 34 և իր աշակերտները կը յորդորէ որ համբերեն , երբոր նաւծուխն աւետարանի գաւանութեանը համար ։

1 Յ՚ին օրերը՝ ժողովուրդը խիստ չատ բլլալով , և ուտելու բան մը չունենալով , Յիսուս իրեն կանչեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ
2 անոնց . Կը խղճամ ատ ժողովուրդին վրայ . ինչու որ հիմա իրեք օր է որ իմ քովս են , և բան մը չու-
3 նին ուտելու . Եւ Թէ որ ատոնք անօթի խրկեմ իրենց տուները , ճամբուն մէջ պիտի մարին , ինչու որ ատոնցմէ ոմանք հեռուս տեղէ
4 եկած են ։ Եւ իր աշակերտները պատասխան տուին իրեն . Ա՛ս անապատիս մէջ որո՞ւկից կրնայ մէկը
5 հացով կշտացընել ատոնք ։ Եւ հարցուց անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք . ու անոնք ըսին . Եօթը ։
6 Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին որ գետնին վրայ նստին . ու առաւ եօթը նկանակը , գոհացաւ , և կտրեց , ու տուաւ աշակերտներուն , որ ժողովուրդին առջևը դը-
7 նեն . և դրին ։ Ու քանի մը մանր ձուկեր ունէին , և Ը օրհնեց , ու հրաման ըրաւ որ անոնք ալ դնեն
8 առջևը ։ Եւ կերան ու կըշտացան , ու աւելցած կտորուանքները վերցուցին եօթը զամբիւղ ։
9 Եւ ուտողները չորս հազարի չափ
10 էին . ու արձակեց զանոնք ։ Եւ Ը նաւը մտնելով՝ աշա-

11 կերտներուն հետ , եկաւ Դաղմանութայի կողմերը ։
Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկսան անոր հետ վիճաբանութիւն ընել , և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
12 նշան մը կ՚ուզէին երկինքէն ։ Եւ անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչելով ըսաւ . Ի՞նչ է որ ասոր ազգը նշան կ՚ուզէ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ասոր ազգին նշան պիտի
13 չտրուի ։ Ու զանոնք թողլով՝ նորէն նաւը մտաւ , ու գնաց յԱյլոյն մկալ կողմը ։
14 Եւ հաց առնելու մոռցեր էին , ու նաւուն մէջ իրենց հետը միայն
15 մէկ նկանակ մը ունէին ։ Եւ կը պատուիրեր անոնց՝ ու կ՚ըսէր . Նայեցէ՛ք և զգուշացէ՛ք փարիսեցւոց խմորէն , ու Հերովդեսին խը-
16 մորէն ։ Եւ իրարու հետ կը խորհէին ու կ՚ըսէին Թէ , Հաց չու-
17 նենալնուս համար է ։ Իսկ Յիսուս ունկ դնելով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը խորհիք Թէ հաց չունիք ։ Դեռ հասկըցար , ու չէք իմանար . դեռ
18 սիրտերնիդ Թմրա՞ծ է . Աչքեր ունիք , ու չէք տեսներ , և ականջներ ունիք , ու չէք լսեր , և չէք յիշեր ։
19 Երբոր հինգ նկանակը հինգ հազարին կտրեցի , քանի՞ կողով լցուն կտորուանք վերցուցիք . ըսին
20 անոր . Տասներկու ։ Ու երբոր եօթը նէ՛ն չորս հազարին կտրեցի , քանի՞ զամբիւղ լեցուն կտորուանք վերցուցիք . անոնք ալ
21 ըսին . Եօթը ։ Ու ըսաւ անոնց . Հա՞ ինտո՞ր չէք հասկընար ։
22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ , ու անոր առջևը կոյր մը բերին , ու կ՚աղաչ-
23 էին իրեն որ դպչի անոր . Եւ անիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գեղէն դուրս հանեց , ու անոր աչքերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ դրաւ , ու կը հարցընէր անոր՝
24 Թէ բան մը կը տեսնէ՞ . Ան ալ նայեցաւ՝ ու կ՚ըսէր . Մարդիկներ կը տեսնեմ ծառերու պէս՝ որ կը
25 պտրտին ։ Նորէն ձեռքը անոր աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր նայիլ տուաւ . և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համարձակ կը տեսնէր ։ Ետրը զանիկայ իր տունը խրկելով՝ ըսաւ . Գեղը մի մտներ , ու Ը գեղին մէկուն մի ըսեր ։
27 Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ Փիլիպպոսի կեսարիային գեղերը ելաւ . ու ճամբուն մէջ կը հարցընէր իր աշակերտներուն՝ ու կ՚ըսէր անոնց . Ինծի համար ո՞վ կ՚ըսեն մարդիկ՝ Թէ եմ ։
28 Ան անոնք պատասխան տուին՝ ըսին . Յովհաննէս Մկրտիչը ,

Ցաւի Տեառն 32

Ի Մատ. ժբ. 38 ։ Ժ. 1 ։ Ցօհ. ղ. 30 ։

Ա Մատ. ժգ. 3 ։

Ի Մատ. ժգ. 6 ։ Ղկ. ժբ. 1 ։

Ը Մատ. ժգ. 7 ։

Բ Գլ. ղ. 52 ։

Ի Մատ. ժգ. 20 ։ Գլ. ղ. 43 ։ Ղկ. ժ. 17 ։ Ցօհ. ը. 13 ։

Ի Մատ. ժե. 37 ։ Հռ 8 ։

Ա Գլ. է. 52 ։ Հռ 17 ։

Ի Գլ. է. 38 ։

Ի Մատ. ը. 4 ։ Գլ. ե. 43 ։

Ի Մատ. ժգ. 13 ։ Ղկ. թ. 18 ։

Հ Մատ. ժգ. 2 ։

Ա Մատ. թ. 32 ։ Ղկ. ժա. 14 ։

Ե Գլ. ը. 23 ։ Ցօհ. թ. 6 ։

Ի Գլ. ղ. 41 ։ Ցօհ. ժա. 41 ։ ժէ. 1 ։

Հ Ցօհ. ժա. 33 ։ 38 ։

Ես. լ. 5 ։ 6 ։ Մատ. ժա. 5 ։

Ղկ. ե. 43 ։

Բ Մատ. ժե. 34 ։ Տես կէ. ղ. 38 ։

Ֆ Մատ. ժգ. 19 ։ Գլ. ղ. 41 ։

Ֆ Մատ. ժե. 39 ։

Ցամ Տեառն 32

և ուրիշները՝ եղիան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը ըսաւ անոնց . Հապա դուք
ինծի համար ո՞վ կ՚ըսէք՝ թէ եմ.
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ անոր . Դուն ես Քրիստոս.
30 ը : Ւ նէ ասատիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չզրուցեն :
31 Ու սկսաւ սորվեցընել անոնց
թէ , պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպաննուի , և
իրեք օրէն ետև յարութիւն առնէ :
32 Ու ան. խօսքը յայտնի խօսեցաւ .
և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ՝ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը՝ ու ըսաւ . Ետին գնա՝
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոց բաները :
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ կ՚ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
35 իմ ետևէս գայ : Վասն զի ո՛վ
որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ով
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
36 րեցընէ անիկայ : Քանզի ի՞նչ
օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի , և իր անձը կոր-
37 սընցընէ . Կամ իր անձին համար
ի՞նչ ազատչէք պիտի տայ մարդ :
38 Վասն զի ո՛վ որ ւզթա ու իմ խօս-
քերս թաքնէ ամէն սեպ աս
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ թաքա-
նէը ամէն պիտի սեպ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
39 տակներուն հետ : Եւ ըսաւ ա-
նոնց . " Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զո-
րութիւնով եկած :

Գլ . Թ

1 Քրիստոսի այլակերպութիւնը : 11 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ Եղիայի գալուն վրայով . 24 խուլ և համր դև մը կը հանէ . 30 կը նախապատրաստէ իր մահը և յարութիւնը . 34 կը յորդորէ իր աշակերտները որ չեզ ըլլան . 38 և կ՚ը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չեղողները չարգիլեն , ու հաւատացեալներուն գայթակղութիւն չտան :

1 Ե՛ւ ըսաւ անոնց . " Վստահ կ՚ըսեմ ձեզի , որ հոս կան ներկայ եղողներէն մէկ քանիներ՝ որ մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօրութեամբ եկած :

Ցամ Տեառն 32

մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
2 ցաւ : Ու իր հանդերձները եղան փայլուն բ խիստ ճերմակ , անանկ որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար
3 այնպես ճերմկցընել : Ու եղիան Մովսէսին հետ երևցաւ անոնց , և
4 Յիսուսին հետ կը խօսէին : Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ Յիսուսին . Ռաբբի՝ աղէկ է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շինենք . մէկ քեզի , և մէկ Մով-
5 սէսին , ու մէկ Եղիային . Վասն զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ին-
6 չու որ զարհուրեր էին : Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ , ու ձայն մը ելաւ ամպէն՝ ըսելով . Ատիկայ է իմ սիրելի որդիս , ատոր
7 մտիկ ըրէք : Եւ յանկարծ ապրին անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ մէկը չտեսան , հապա մինակ Յի-
8 սուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռնէն վար կ՚իջնէին , պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատմեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնելէն
9 ետև : Եւ անոնք ան խօսքը պահեցին , ու միջերնին հարցուփորձ կ՚ընէին՝ թէ մեռելներէն յարու-
10 թիւն առնելը ի՞նչ է : Եւ իրեն հարցուցին՝ ու ըսին . Ան ի՞նչ է որ դպիրները կ՚ըսեն թէ , Պէտք
11 է որ առաջ եղիան գայ : Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ցիրաւի առաջ եղիան կու գայ , և ամէն բան կարգի կը դնէ . և թէ ինչպէս գրուած է Որդոյ մարդոյ համար , որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ՝ ու չանարհ-
12 գուի . Բայց ձեզի կ՚ըսեմ , որ եղիան նկաւ ալ , և ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . ինչպէս որ գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն քովը գալով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և դպիրները , որ վիճաբանութիւն կ՚ընէին անոնց հետ ,
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զարմացան , ու առաջ վազելով՝ բարև
15 կու տային անոր : Եւ հարցուց դպիրներուն թէ , Ինչ վիճաբա-
16 նութիւն կ՚ընէք անոնց հետ : Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ . Վարդապետ՝ իմ որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի
17 ունի . Եւ ուր որ անոր հասնի , զանիկայ գետինը կը գարնէ . ան ալ կը փրփրի , և իր ակռաները կը կձոցընէ , ու կը ցամքի . և քու աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ
18 հանեն , ու չկրցան : Պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛վ ան-

Բ Դան . է . 9 : Մատ . իը . 8 :

Ե Մատ . ժէ . 9 :

Ե Մաղ . գ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :

Է Սաղ . իբ . 6 : Ես . ծգ . 2 , ըւ : Դան . թ . 26 :

Ղ Բ . իդ . 11 : Փիլ . բ . 7 :

Ի Մատ . ժա . 14 : ժէ . 12 : Ղուկ . ա . 17 :

Ը Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . թ . 37 :

Ի Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . թ . 38 :

Յ Մատ . ժգ . 16 : Յօհ . գ . 70 : ժա . 27 :

Ղ Մատ . ժգ . 20 :

Ե Մատ . ժգ . 21 : ժէ . 21 : Ղուկ . թ . 22 :

Ի Մատ . ժ . 38 : ժգ . 24 : Ղուկ . թ . 23 : ժդ . 27 :

Յ Յօհ . ժբ . 25 :

Ն Մատ . ժ . 33 : Ղուկ . թ . 26 : ժբ . 9 :

Ւ Տես Հռով . ա . 16 : Բ Տիմ . ա . 8 : բ . 12 :

Ո Մատ . ժգ . 28 : Ղուկ . թ . 27 :

Ղ Մատ . իդ . 30 : իա . 31 : Ղուկ . իբ . 18 :

Ր Մատ . ժէ . 1 : Ղուկ . թ . 28 :

Ցամք Տեառն 32

հաւատա ազգ մինչև ևրը ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ. ինծի բերէք
19 անիկայ։ Եւ զանիկայ բերին ի-րեն. ու երբոր զայն տեսաւ զանիկայ, շուտ մը ոդին ցնցեց ա-նիկայ, ու գետինը ինկած կը թա-
20 պալտկեր ու կը փրփրեր։ Եւ Յիսուս հարցուց անոր հօրը ու ըսաւ. Որչափ ատեն է՝ որ ատ բանը ատոր եղաւ. ու անիկայ ը-
21 սաւ. Տղայութենէն ի վեր. Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ատիկայ որ կորսընցընէ. բայց թէ որ կարողութիւն մը ու-նիս, օգնէ մեզի խղճալով մեր վը-
22 րայ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Թէ որ կարող ես հաւատալու, համն բան կարելի է անոր որ կը
23 հաւատայ. Եւ տղուն հայրը շուտ մը աղաղակից ու արցունքով ը-սաւ. Կը հաւատամ Տէր, օգնէ
24 իմ անհաւատութեանս. Յիսուս երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դիզուի, սաստեց պիղծ ոգիին ու ըսաւ անոր. Համր ու խուլ ոգի՛ ես կը հրամայեմ քեզի, ելիր ատկէ, ու ալ չմտնես ա-
25 տոր ներսը։ Եւ կանչուըռտելով սաստիկ ցնցեց զանիկայ, ու ելաւ. և դիակ մեռելի պէս եղաւ. անանկ որ շատերը ըսին թէ. Մեռաւ,
26 Եւ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով վերցուց զանիկայ. ան ալ կա-
27 նգնաւ. Ու երբոր ինքը տուն մտաւ, իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն ըսելով. Մենք ինչու չկրցանք հանել զանիկայ,
28 Եւ ըսաւ անոնց. Ասի տեսակը ա-րևլի չէ ուրիշ բանով մը ելլել, բայց միայն աղօթքով ու ծոմա-պահութեամբ։
29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի մէջէն կ՚անցնէին, ու չէր ուզեր որ
30 մէկը գիտնայ. Ինչու որ կը սոր-վեցընէր իր աշակերտներուն ու կ՚ըսէր անոնց թէ, Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, և զանիկայ պիտի սպաննեն. ու երբ-որ սպաննուի, երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ. Եւ անոնք չէին հասկընար ան խօսքը, ու կը վախնային իրեն հարցընելու.
32 Ե՛ւ եկաւ Կափառնայում՝, ու երբոր տունն մտաւ, հարցուց ա-նոնց. Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ՚ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ. Եւ անոնք լուռ կեցան. ինչու որ ճամ-բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ՚ընէին թէ ով մեծ է. Ու երբոր նստաւ, կանչեց տասներ-կուքը, ու ըսաւ անոնց Եթէ որ մէկը կ՚ուզէ առաջին ըլլալ ամե-
35 նուն յետինը պիտի ըլլայ, և ա-մենուն սպասաւորը. Ու ՚տղայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը. և իր գիրկը առնելով զանիկայ ը-
36 սաւ անոնց. Ով որ ասանկ տղոց-մէն մէկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ՚ընդունի. և ով որ զիս ըն-դունի, չէ թէ զիս կ՚ընդունի, հապա զիս խրկողը։
37 Յովհաննէս ու ըսաւ. Վարդապետ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր կը հանէր, ու մեր ետևէն չպտըտիր. և զանիկայ ար-գիլեցինք՝ մեր ետևէն չպտըտելուն
38 համար։ Եւ Յիսուս ըսաւ. Մի՛ արգիլէք զանիկայ. Ինչու որ մէկը չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-ծէ, ու կարենայ չուտ մը վրս հայ-
39 հոյել. Քանզի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ, մեր կողմն է։ Յիսուս ալ ան որ մեզի գաւաթ մը ջուր խմցընէ ըստ անունիս՝ թէ դուք քրիստոսինն էք, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Անիկայ իր վարձքը պիտի
41 չկորընցընէ։ Եւ ով որ գայ-թակղեցընէ ասոնց պզտիկներէն մէկը որ ինծի կը հաւատան, աւելի ա-ղէկ էր անոր որ իշուն աղացքի քար մը իր վիզէն կախուէր, ու ծովը
42 ձգուէր։ Եւ թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ ա-նիկայ. աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ՝ ու գեհենը երթալ
43 չմարելու կրակին մէջը. Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
44 Եւ թէ որ քու ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ անիկայ. աղէկ է քեզի կաղ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ոտք ու-նենալ՝ ու գեհենը ձգուիլ չմա-
45 րելու կրակին մէջը. Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր, ու կրակը չմարիր։
46 Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ-թակղեցընէ, հանէ անիկայ. ա-ղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ՝ ու կրակին
47 գեհենը ձգուիլ. Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր, ու կրակը չմարիր։
48 Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի-տի աղուի, և ամէն զոհ աղուի
49 պիտի աղուի։ Ընդ աղէկ է, բայց թէ որ աղը անհամեցայ, ինչո՞վ պի-տի համեմդընէք. Ձեր անձին մէջ աղ պահեցէք, և իրարու հետ խա-ղաղութիւն ըրէք.

Գլ. ժ

2 Ֆրիսեոս կր վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ կնոյ արձակելու վրայով 13 իրեն բերուած տղաքը կ՚օրհնէ. 17 կ՚իմացընէ յարուցած մարդու մը թէ ինչ ընելու է որ յաւիտենա-կան կեանքը ժառանգէ. 23 Նարտուքեան

Ցամք Տեառն 33

Մատ. ժբ. 2, Գա. ժ. 16։
Մատ. ժ. 40, Ղուկ. թ. 48։
Ռոմ. ժա. 25, Ղուկ. թ. 49։
Կոր. ժբ. 8։
Տես Մատ. ժբ. 30։
Ընդունել ձեզի նահապետ է. Յոր ե Մատ. ժ. 42։
Ընդունել իմ անունովս Մատ. ժբ. 6, Ղուկ. ժբ. 1։
Օր. ժգ. 6, Մատ. ի. 29, ժբ. 8։
Եսա. կզ. 24։
Ղևտ. գ. 29, Կող. գ. 6։
Հռով. ժբ. 18, ժգ. 19, Ր Կոր. ժգ. 11, Երր. ժբ. 14։

Մատ. ժբ. 19, Գա. ժա. 23, Ղուկ. ժէ. 6, Ցօհ. ժա. 40։
Մատ. ժէ. 18։
Մատ. ժէ. 27։
Մատ. ժէ. 21, Ղուկ. թ. 44։
Մատ. ժբ. 1, Ղուկ. թ. 46, Եբ. 24։
Մատ. ի. 26, 27, Գա. ժ. 43։

Ցամի Տեառն 33

վասնզը կը ցուցընէ իր աշակերտներուն . 28 վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ աւետարանին համար իրենց տ՚ը և իւղ բաները կը թողուն . 32 կը նախատնչի իր մահը և յարութիւնը . 35 երկու փառասէր աշակերտները կը խրատի որ աւելի իրեն հետ չարչարուիլը մտածեն . 46 և կոյր Բարտիմէոսին աչքերը կ՚բանայ ։

— Մատ.ժԹ. 1 ։ Ցօհ.ժ. 40 ։ Ժա. 7 ։

1 Եւ ՚անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի սահմանները եկաւ Յորդանանայ-
նու անդիի կողմէն , ու նորէն ժողովուրդները անոր քովը կը ժողովուէին . և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր անոնց ։

Բ Մատ.ժԹ. 3 ։

2 Բ Ու փարիսեցիները քովը եկան , և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին անոր թէ Արժա՞ն է որ էրիկը էր
3 կնիկը արձակէ ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց ։

Գ Ր Օր . իդ . 1 ։ Մատ . ե . 31 ։ ժԹ . 7 ։

4 Եւ անոնք ըսին . Մովսէս հրաման տուաւ արձակման դիր գրել , ու ար-
5 ձակել ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի
6 ատ պատուէրը . Բայց ստեղծագործութեան սկիզբէն Ա Աստուած անոնք արու և էգ ըրաւ , ա՜ա՜ա՜ .
7 Ա Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ , և իր կնկանը
8 պիտի յարի . Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան . ուստի ալ երկուք չէն , հապա մէկ մարմին .
9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւո-
10 րեց , մարդ Թող՝ չզատէ ։ Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն
11 բանը հարցուցին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց . «Ով որ իր կնիկը արձա-
կէ և ուրիշ մը առնէ , անոր դէմ
12 շնութիւն կ՚ընէ ։ Ու կնիկ մը թէ որ իր էրիկէն զատուի և ու-
րիշ էրկան մը ըլլայ , շնութիւն կ՚ընէ ։

Ա Մատ.ժԹ. 13 ։ Ղու . ժը . 15 ։

13 Ա Եւ մասր տղաք բերին իրեն , որ անոնց դպչի . բայց աշակերտները
14 կը յանդիմանէին բերողները ։ Յիսուս երբոր տեսաւ , սրդողելով ա-
նոնց ըսաւ . Թող տուէք ապ մանր տղոցը որ ինծի դան , և մի՛ ար-
գիլէք ատոնք . ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ատանկնե-
15 րունն է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ո՚վ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր
16 մէջը ։ Եւ անոնք գիրկը առաւ , վրանին ձեռք դրաւ , ու օրհնեց զա-
նոնք ։

Ե Մատ.ժԹ. 16 ։ Ղու . ժը . 18 ։

17 Ե Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ճամբուն մէջ , ահա մէկ մարդ մը վազեց ու անոր առջևը ծունկ չո-
քելով կը հարցընէր անոր՝ ա՜ Ո՚վ-
ո՛ր . Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը
18 ժառանգեմ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուա-
նես . Մէկէն՝ի զատ բարի չկայ ,
19 որ է Աստուած ։ Պատուիրանքները գիտես . Է Շնութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Զրկանք մի՛ ըներ , Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։
20 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ա-
տոնք ամէնը մանկութենէս ի
21 վեր պահեր եմ ։ Եւ Յիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկայ , ու ըսաւ անոր . Մէկ բան մը պակաս է քեզի . դնա ունեցածդ ծախէ , և տուր աղքատներուն , ու Երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և խաչը վերցուր՝ ու եկուր իմ ետևէս ։
22 Եւ անիկայ ա՜ խօսքին համար խո-
ժոռելով՝ տրտմած գնաց . ինչու
23 որ շատ ստացուածք ունէր ։ Եւ Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ո՜րչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ թագաւո-
24 րութիւնը մտնել ։ Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ . բայց Յիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ո՜րդեակներ՝ որչափ դժուար է Երկինց հարստութեանը յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել ։ Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-
26 ւորութիւնը մտնէ ։ Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային՝ ու կ՚ըսէին իրարու . Ալ ո՞վ կրնայ
27 փրկուիլ ։ Եւ Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ . Ա Անկարելի մարդոց կողմանէ անկարելի է , բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ . քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի
28 է ։ Պետրոս սկսաւ ըսել անոր . Ահա մենք ամէն բան թողուցինք
29 և քու ետևէդ եկանք ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Մէկը չկայ որ թողուց տուն , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ ինծի համար ու ա-
30 ւետարանին համար , Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս ատենս՝ տուներ , ու եղբայրներ , և քոյրեր , ու մայրեր , և որդիներ , ու արտեր՝ հալածանաց հետ . և դալու աշխարհին մէկ յաւիտենա-
31 կան կեանքը ։ Բայց շատ առաջնիներ պիտի ըլլան յետին , ու յետինները՝ առաջին ։

32 Զ Եւ անոնք դէպ՝ի Երուսաղէմ

Ցամի Տեառն 33

Է Եղ . է ։ Հռով . ժգ . 9 ։

Լ Մատ . զ . 19 ։ 20 ։ ժԹ . 21 ։ Ղու . ժը . 33 ։ ժզ . 9 ։

Ը Մատ.ժԹ. 23 ։ Ղու . ժը . 24 ։

Թ Ցոբ ։ լա . 24 ։ Սաղ . ծբ . 7 ։ կբ . 10 ։ ա Տիմ. զ . 17 ։

Զ Երեմ. լբ . 17 ։ Մատ . ժԹ . 26 ։ Ղու.ա.37 ։

Զ Մատ.ժԹ. 27 ։ Ղու ժը . 28 ։

Ի Եզ . ի ։ Հռով . ժգ . 9 ։

Ի Մտ . իե . 9 ։ Ղու . ժը . 30 ։

Ղ Մատ.ժԹ. 30 ։ ի . 16 ։ Ղու . ժգ . 30 ։

Ճ Մատ . ի . 17 ։ Ղու . ժը . 31 ։

Ցոմի Տեառն 33

կ'ելլէին , սա ճամբուն մէջն էին . և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար , ու անոնք կը զարմանային , ու եւևէն երթալով՝ կը վախնային : Եւ նորէն զովը առնելով տասուներկուքը , սկսաւ ըսել անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի

33 պատահէին . Ո՛ը ը՛ը՛ը՛ . Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , ու զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն . Եւ զանիկայ ծաղր պիտի բնեն ու ծեծեն , և անոր վրայ պիտի թքնեն , ու զանիկայ մեռցընեն . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ :

35 Եւ անոր զովը գային Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը , ու ըսին . Վարդապետ՝ կ'ուզենք որ ինչ որ խնդրենք

36 բնիք , մեզի ընես : Ան ալ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք , որ ձեզի

37 ընեմ : Ու անոնք ըսին իրեն . Շնորհէ մեզի որ նստինք՝ մէկը ձախ կողմդ , և մէկալը՝ աջ կողմդ , և մէկալը՝ ձախ

38 կողմդ քու փառացդ մէջ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Չէք գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք . կրնաք խմել ան գաւաթը՝ որ ես կը խմեմ , և ան մկրտութիւնովը մկրտիլ՝ որով

39 ես կը մկրտուիմ : Եւ անոնք ըսին իրեն , Կրնանք . ու Յիսուս ըսաւ անոնց . Ան գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտուիմ՝

40 պիտի մկրտուիք . Բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմ չէ տալը . հապա որոնց որ

41 պատրաստուած է : Ու երբոր մեայլ տասը , ը՛ը՛երէոներուն լսեցին , սկսան Յակոբոսին ու Յովհաննէսի

42 վրայ նեղանալ : Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց . Գիտէք որ ազգաց իշխան սեպուածները կը տիրեն անոնց , և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն ա-

43 նոնց . Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ . հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ձեր սպասա-

44 ւորը ըլլայ . Ու ձեզմէ ով որ առաջինը ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ամե-

45 նուն ծառայ ըլլայ . Քանզի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և Ո իր կեանքը շատերուն համար փրկանք մը տալու :

46 Ու եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով , Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն

47 քովը նստեր էր մուրալու : Ու երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է , սկսաւ աղաղակել ու ըսել . Յիսուս՝ որդի՛ Դաւիթի՛ ողորմէ՛ ինձի՛ :

48 Ողորմէ՛ ինծի՛ : Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր , Որդի՛ Դաւիթի՛ ողորմէ՛ ինձի՛ :

49 Ծի՛ : Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կանչեն . կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր . Քաջ

50 եղիր , ելի՛ր՝ քեզ կը կանչէ : Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով ,

51 ելաւ ու եկաւ Յիսուսին : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ . կոյրը ըսաւ անոր . Ռաբբունի՛ որ աչքերս բացուին :

52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՝ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան , ու ճամբան Յիսուսին եւևէն կ'երթար :

Մատ . թ . 22 ; Գլ . ե . 84 :

ԳԼ . ԺԱ

1 Քրիստոս իյու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդէսով . 13 անպտուղ թզենին կ'անիծէ . 15 տաճարը կը մաքրէ . 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատք ունենան , և իրենց թշնամիներուն ներեն . 27 և իր բոլոր բաներուն օրինաւոր ըլլալը կը հաստատէ Յովհաննէսին վկայութեամբը , որ Աստուծմէ իրկուած մարդ մըն էր :

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփագէ ու Բեթանիա՝ դէպի Ձիթենեաց լեռը , Յ՛ը՛ը՛ը՛ իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց .

2 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը . և անոր մէջ մտնելնուդ պես՝ պիտի գտնէք կապած աւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը նստած չէ . արձրկեցէք անիկայ՝ ու

3 բերէք . Եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի թէ , Ատ ի՞նչ կ'ընէք , ըսէք թէ՝ Տէրոջը պէտք է . և շուտ մը հոս

4 պիտի խրկէ զանիկայ : Գացին՝ և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած , ու ար-

5 ձրկեցին զանիկայ : Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց . Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձրկէք ատ աւանա-

6 կը : Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպես որ Յիսուս պատուիրեր էր .

7 ու իրենց թողուցին : Եւ աւաւանակը Յիսուսին բերին , ու անոր վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու

8 նստաւ անոր վրայ : Բ Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամ-

9 բուն վրայ կը տարածէին : Եւ առջևէն ու եւևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ովսաննա . Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունով

10 վը կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դա-

Ցոմի Տեառն 33

Մատ . խա . 1 ; Ղու . ժթ . 29 ; Ցո՛ . ժբ . 14 :

Մատ . խ . 1 ; Ղու . ժթ . 29 ; Ցո՛ . ժբ . 14 :

Մատ . խ . 21 ; Ղու . ժթ . 30 ; Ղու . թ . 22 ; ժբ . 31 :

Մատ . խ . 20 :

Մատ . խ . 24 :

Ղու . իբ . 25 :

Մատ . խ . 26 , 28 ; Գլ . թ . 34 , Ղու . թ . 48 :

Ցո՛ . ժբ . 14 ; Փիլ . բ . 7 :

Մատ . խ . 28 ; ա Տիմ . բ . 6 ; Տիտ . բ . 14 :

Մատ . խ . 29 ; Ղու . ժբ . 35 :

Մատ . թ . 22 ; Գլ . ե . 84 :

Մատ . խա . 8 :

Սաղ . ճժբ . 26 :

Ճամ. Տեառն 33

* Ո՛չնչ Տէր ըոլը անուշ նուէր կու գայ ։

ե Մատ. իս. 12 ։

ի Մատ. իս. 18 ։

ղ Մատ. իս. 19 ։

† Ո՛չնչ եւ Ճիսուս

ի Մատ. իս. 12 ։ Ղուկ. ԺԹ. 45 ։ Ճ՟Հ. բ. 14։

ը Ես. ծղ. 7 ։

Ի Եբեմ. է. 11 ։

ի Մատ. իս. 45. 46 ։ Ղուկ. ԺԹ. 47 ։

ի Մատ. է. 28 ։ Գլ. ա. 22 ։ Ղուկ. գ. 32 ։

լ Մատ. իս. 19 ։

ի Մատ. ԺԷ. 19 ։ իս. 21 ։ Ղուկ. ԺԷ. 6։

ն Մատ. է. 7 ։ Ղուկ. ժա. 9 ։ Ճ՟Հ. ժգ. 13 ։ Ժէ. 7 ։ Ժղ. 24 ։ Ճակ. ա. Ե. 6 ։

ն Մատ. ղ. 14 ։ Կաղ. գ. 13 ։

հ Մատ. ԺԸ. 35 ։

ևիթ հօրը թագաւորութիւնը որ *կու գայ . Ովսաննա ՚ի բարձունս ։

11 Եւ Ճիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն բաները աչքէ անցուց . և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասուերկուքին հետ մէկտեղ ։

12 Ը՚ո՟ հետևեալ օրը՝ երբոր Բեթանիայէն կ՚ելլէին , անօթեցաւ .

13 Ընե հեռուանց տերևալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր ա- նոր քովը գնաց , տերևներէն ՚ի զատ բան մը չգտաւ . ինչու որ դեռ

14 թուզի ատեն չէր . Եւ պատաս- խան տուաւ ու ըսաւ անոր . Ակէ ետև մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան . և իր աշակերտները լսեցին ։

15 Ը՚ո՟ եկան Երուսաղէմ . և Ճի- սուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և ատակ փոխողներուն սեղանները , ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-

16 ները կործանեց . Եւ թող չէր տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն ա-

17 ման մը անցընէ ։ Եւ կը սորվե- ցընէր ու կ՚ըսէր անոնց . Գրուած չէ՞ որ՝ ԷՒՄ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն , բայց Ը դուք ատիկայ աւազակնե-

18 րու այր ըրիք ։ Ժ Եւ գպիրները ու քահանայապետները ա՟ լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորընչցընեն զանիկայ , քանզի անկէ կը վախ- նային . ինչու որ Ը բոլոր ժողովուրդը զարմացեր էր անոր վարդապե-

19 տութեանը վրայ ։ Ու երբոր իրի- կուն եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ ։

20 Ընե առտուանց երբոր անկէ կ՚անցնէին , թզենին տեսան ար-

21 մատէն չորցած ։ Ու Պետրոսին միտքը եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ռաբ- բի՝ ահա Թզենին որ անիծեցիր ,

22 չորցեր է ։ Եւ Ճիսուս պատաս- խան տալով՝ ըսաւ անոնց . Ատա-

23 ծոյ հաւատքը ունեցէք ։ Քանզի Ը ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ աս լեռանը ըսէ՝ Ելիր ու ծովը ին- կիր , և իր սրտին մէջը չերկմտի , հապա հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ՝ կ՚ըլլայ , պիտի ըլլայ անոր՝ ինչ որ

24 ըսէ ։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի . Ը Ինչ բան որ աղօթքով կը խընդ- րէք , հաւատացէք թէ պիտի առ-

25 նէք , և պիտի ըլլայ ձեզի ։ Ու երբոր աղօթքի կը կայնիք , ներե- ցէք թէ որ մէկուն դէմ բան մը ունիք . որպէս զի ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է , ներէ ձեզի ձեր յան-

26 ցանքները ։ Իսկ թէ որ դուք չէք

ներեր , ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է , պիտի չներէ ձեր յանցանքները ։

27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան , ու երբոր տաճարին մէջ կը պտը- տեր , քահանայապետները և դը- պիրները ու ծերերը անոր եկան ,

28 Ու ըսին անոր . Ի՞նչ իշխանու- թիւնով կ՚ընես ատ բաները , և ո՟վ տուաւ քեզի ատ իշխանու- թիւնը , որ ատ բաները ընես ։

29 Պատասխան տուաւ Ճիսուս՝ ու ը- սաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , ու Իէ՟ր ինծի պա- տասխան տաք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով

30 կ՚ընեմ աս բաները ։ Ծովհաննէ- սին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ , պատասխան տուէք

31 ինծի ։ Եւ անոնք մէկզիրնին կը խորհէին՝ ու կ՚ըսէին . Թէ որ ը- սենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ . Հա- պա ինչո՟ւ չհաւատացիք անոր .

32 Իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ . Ժո- ղովուրդէն կը վախնային . ինչու որ Յամենքը ‡գիտէին Ծովհաննէ- սը թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր ։

33 Եւ պատասխան տալով՝ ըսին Ճի- սուսին . Չենք գիտեր . և Ճիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ա- նոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ աս բաները ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Քրիստոս կը նախատնէ Հրէից մերժուիլը և հեթանոսաց կոչումը՝ ապերախտ մշակներուն ձեռքը յանձնուած այգիին առակովը . 13 պա- տասխան կու տայ՝ կայսրին հարկ տալու վրա- յով . 18 կը ցուցընէ սադուկեցւոց՝ իրենց մա- ըորութիւնը՝ յարութիւն չկայ ըսելնուն համար . 28 առաջին պատուիրանին վրայով հարցնող դպիրին լաւդիր կը լուծէ . 35 կը ջրէ ան կարծիքը որ դպիրները ունէին Քրիս- տոսի վրայով . 38 և կը պատուիրէ ժողովուր- դոց որ զգոյշ ըլլան անոնց փառասիրութենէն և կեղծաւորութենէն ։ 41 Քրիստոս կը դիտէ երկու լումայ տուող աղքատ որբևարին ։

1 Եւ *սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ՝ ա՟ ը՟ը . Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտի- քը ցանգ քաշեց , և ստորաշէնան փորեց , ու աշտարակ շինեց . և զանիկայ մշակներու յանձնեց . ու-

2 ինքը օտար երկիր մը դնաց ։ Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց մշակնե- րուն , որ մշակներէն այդիին պտու-

3 ղէն առնէ ։ Իսկ անոնք բռնելնին՝ ծեծեցին զանիկայ , ու պարապ

4 ճամբեցին ։ Նորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց անոնց . և զանիկայ քարկոծելով՝ գլուխը վիրաւորեցին ,

5 ու անարգուած ճամբեցին ։ Եւ դարձեալ ուրիշ մը խրկեց . ու զա- նիկայ սպաննեցին . և շատ ուրիշ- ներ ալ խրկեց , որոնց մէկ քանինե- րը ծեծեցին , ու մէկ քանիները

Ճամ. Տեառն 33

ե Մատ. իս. 23 ։ Ղուկ. ի. 1 ։

ղ Մատ. գ. 5 ։ ԺԳ. 5 ։ Գլ. ղ. 20 ։

† Ճառն . ուն. Նէին

Յամի Տեառն 33

6 սպաննեցին ։ Ուստի մէկ սիրելի որդի մըն ալ ունենալով , վերջապէս զանիկայ ալ խրկեց անոնց ըսելով . Գոնէ ամչնան իմ որդիէս ։
7 Բայց ան մշակները ըսին իրարու . Ահիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ սպաննենք , ու ժառանգուածը մեր ըլլայ ։
8 Թիւնը մերը ըլլայ ։ Եւ բռնեցին զանիկայ՝ ու սպաննեցին , և այգիէն դուրս հանեցին ։
9 Ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ ու կորսընցընէ մշակները , և այգին ուրիշներու պիտի տայ ։ Եւ աս գիրը չէք կարդացեր թէ , Բէն քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
10 Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչքերուն ։

Բ Սաղ. ճԺը. 22։

12 Եւ կը փնտռէին՝ թէ ինչպես բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան . քանզի իմացան որ ան առակը իրենց համար բաւ . և ձգեցին անիկայ ու գացին ։

Ե Մատ. իա. 45, 46։ Ղկ. ժա. 18։ Յօհ. է. 25, 30, 44։

13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաններէն քանի մը հոգի խրկեցին անոր , որ խօսքով բռնեն զայն ։
14 Նիկայ ։ Եւ անոնք ելան՝ ու ըսին անոր . Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , և մէկու մը համար հոգդ չէ . քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես ըներ , հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես . կայսրին տուրք տալ արժանի է՝ թէ չէ .
15 տանք՝ թէ չտանք ։ Եւ Ցեսուս գիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ ըսաւ անոնց . Ինչու՞ զիս կը փորձէք , բերէք ինծի մէկ դահեկան մը որ տեսնեմ ։
16 Եւ անոնք բերին . ու ըսաւ անոնց . Որմունն է աս պատկերը՝ ու գիրը . և անոնք
17 ըսին անոր . Կայսրին ։ Եւ Ցեսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ ։

Ե Մատ. իր. 23, Ղկ. ի. 27։

18 Եւ անոր քովը եկան Սադուկեցիները , որոնք կ'ըսեն թէ Յարութիւն չկայ , և անոր հարցուցին ը-
19 սելով . Վարդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ , և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ հանէ ։
20 Արդ՝ եօթը եղբայրներ կային . և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ , և
21 զաւակ չձգեց ։ Ու երկրորդը առաւ զանիկայ՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը ։
22 Ու եօթն ալ զանիկայ առին , և զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը
23 կնիկն ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան առնենն՝ երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որուն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զա-
24 նիկայ կնիկ ունեցան ։ Եւ Ցեսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ատոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ո՛չ Գիրքը գիտէք , և ո՛չ Աստուծոյ
25 ծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ո՛չ կնիկ կ'առնեն , և ո՛չ էրկան կը տրուին . հապա էերկինքի հրեշտակ-
26 ներուն պէս են ։ Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսելով . Բ Ես եմ Աբրահամին Աստուածը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յակոբին Աստուածը ։
27 Անիկայ մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կենդանիներուն . ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք ։
28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ'ընէր անոնց երբոր վիճաբանութիւն կ'ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ յաղէկ պատասխան տուաւ անոնց , հարցուց անոր՝ ո՞ր է բոլոր պատուիրաններուն
29 առաջինը ։ Եւ Ցեսուս պատասխանեց անոր . Բոլոր պատուիրաններուն առաջինը ա է . Լսէ ով Իսրայէլ , մեր Տէր Աստուածը՝
30 մէկ Տէր մըն է . Եւ դուն Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտովդ , և քու բոլոր անձովդ , ու քու բոլոր մտքովդ , և քու բոլոր զօրութենովդ . ասիկայ է առաջին պատուիրանը ։
31 Ու երկրորդը ասոր նման՝ Դուն կերդ սիրես քու անձիդ պէս . ասոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք
32 չկայ ։ Եւ դպիրը ըսաւ անոր . Աղէկ՝ վարդապետ , շիտակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է , և ան-
33 կէ՝ ի զատ ուրիշ մը չկայ . Եւ զանոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անիկայ սիրելը , ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ
34 ու զոհերէ աւելի է ։ Եւ Ցեսուս տեսնելով որ անիկայ խելացութիւնով պատասխան տուաւ , ըսաւ անոր . Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես . և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցընելու ։
35 Եւ Ցեսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր , պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Դպիրները ինտր կ'ըսեն , թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ'ըսէ . Ս Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ , Ը-

Յամի Տեառն 33

Ըստրդ. ժե. 42, 49, 52։

Բ Եել. գ. 6։

Ժ Մատ. իբ. 35։

Իբ Օր. զ. 4։ Ղկ. ժ. 27։

Ղկ. ժթ. 18։ Մատ. իբ. 39։ Հռով. ժգ. 9։ Գաղ. ե. 14։ Յակ. բ. 8։

Իր Օր. գ. 39։ Ես. խե. 6, 14։ Խզ. 9։

Ա Թագ. ժե. 22։ Ովս. զ. 6։ Մէք. զ. 6, 7, 8։

Ա Մատ. իբ. 46։

Հ Մատ. իբ. 41։ Ղկ. ի. 41։

Ե Թագ. իգ. 2։ Ղ Սաղ. ճժ. 1։

Ցամի Տեառն 33

րևմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ . և ժողովուրդէն չատերը յօժարութեամբ մտիկ կ՚ընէին անոր ։

38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ՚ըսէր անոնց . Զգուշացէք գրագիրներէն , որոնք կ՚ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտտիլ , և հրապարակներուն մէջ բարևներ կ՚ընդունիլ ,

39 և ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները , և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները ։

40 Որոնք որբևարիներուն տուները կ՚ուտեն , ու ձրիաց երևնալու համար աղօթքը կ՚երկընցընեն .ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին ։

41 Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած կը նայէր թէ ինչո՞ր ժողովուրդը գանձանակին մէջը ստակ կը ձգէ . և շատ հարուստներ՝

42 շատ բան ձգեցին ։ Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ՝ ու երկու լումայ ձգեց , որ մէկ նաբարակիտ

43 մը կ՚ընէ ։ Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ Յաս աղքատ որբևարին գանձանակը ամէն ձգողներուն աւելի ձգեց .

44 ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց սակայն իր չբաւականութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր բոլոր ապրուստը ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Երիսաոս կը նախաձայնէ թէ տաճարը պիտի կործանի . 9 Թէ աւետարարին համար հալածանքներ պիտի ըլլան . 14 Թէ մեծամեծ թշուառութիւններ պիտի գան Երէից վրայ . 24 և Թէ իրքը ինչ կերպով գատաստանի պիտի գայ ; 32 Վերջին ժամը բնաւ մէկուն յայտնուած չըլլալուն համար՝ Երիսաոս կը պատուիրէ արթուն կենալ ու աղօթք ընել ։

1 Ու երբոր տաճարէն դուրս կ՚ելլէր , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն . Վարդապետ՝ նայէ ինչոր քարեր են , և ինչ կերպ չէնքեր ։

2 քեր ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր . Կը տեսնե՞ս այս մեծ չէնքերը . Էքար մը քարի վրայ պիտի չմնայ՝ որ չքակուի ։

3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն

4 առանձին . Էրսէ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները , և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ՝ ատ ամէն բաներուն

5 կատարուելու ատենը ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու սկսաւ ըսել . Զգոյշ կեցէք չըլլա-

6 լայ որ մէկը ձեզ խաբէ . Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն , Թէ Ես եմ Քրիստոսը , ու շատերը պիտի մոլորցընեն ։

7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և պատերազմներու լուրեր , մի՛ խռովիք , ինչու որ պէտք է ըլլալ . բայց դեռ վերջը չէ ։

8 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան . սկիզբ՝ ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան . Եասոնք ցաւերուն սկիզբներն են ։

9 Զգուշացէք ձեր անձերուն , քանզի Ձեզ ատեանները պիտի մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ անոանց համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար .

10 Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը

11 քարոզուի բոլոր ազգերուն ։ Էբայց երբոր ձեզ մատնելու տանին , առաջուց հոգ մի՛ ընէք և մի՛ մտածէք թէ ինչ պիտի խօսիք . հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի , անիկայ խօսեցէք . ինչու որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք ,

12 Ըհապա Հոգին Սուրբ ։ Ու Ձեղբայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատնէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք էերն ծնողացը վրայ պիտի ելլեն՝

13 ու մեռցընեն զանոնք ։ Եւ իմ անունուս համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք . բայց Նոյ՝ որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի ։

14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ արժան չէղած տեղը կը կենայ . (Թող որ կարդայ՝ Թող հասկընայ .) ան ատենը Երէաստանի մէջ եղողները՝

15 լեռները Թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ Թող տուն չիջնէ՝ , ու չմտնէ իր տունէն բան

16 մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ Թող ետ չդառնայ իր հանդերձը

17 առնելու ։ Բայց վա՛յ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուղներուն ։

18 Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը

19 ձմեռը չըլլայ . Քանզի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա ե-

20 դած չէ , ո՛չ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ Թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցընէր , բնաւ մկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց ընտրեալներուն համար՝ որոնք ընտրեց , ան օրե-

21 րը կարճեցուց ։ Եւ Ան ատենը Թէ որ մկը ձեզի ըսէ , Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ ահա հոն ,

22 մի՛ հաւատաք . Ինչու որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու նշաններ և հրաշք-

Ցամի Տեառն 33

Ցամք Տեառն 33

ՃՐ ՊԵՏ. Գ. 17։

ՃԴԱՆ. Է. 10։ ՍՈՓ. Ա. 15։ ՄԱԹ. ԻԳ. 29։ ՂՈՒԿ. ԻԱ. 25։

ՃԴԱՆ. Է. 13, 14։ ՄԱԹ. ԺՂ. 27։ ԻԳ. 30։ ԳԼ. ԺԳ. 62։ ԳՈՐ. Ա. 11։ Ա ԹԱԼ. 15։ ՐԹԵՎ. Ա. 7, 10։ ՑԱՅՍ. Ա. 7։

Ն ՄԱԹ. ԻԳ. 82։ ՂՈՒԿ. ԻԱ. 29։

ԼԵ. Խ. 8։

Ա ՄԱԹ. ԻԳ. 42։ ԻԵ. 13։ ՂՈՒԿ. ԺՔ. 40։ ԻԱ. 34։ ՀԱԲ. ԺԳ. 11։ ԱԹԹԵՍ. Ե, 6։

Լ ՄԱԹ. ԻԲ. 45։ ԻԵ. 14։

Ձ ՄԱԹ. ԻԳ. 42, 44։

ներ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
23 ցընեն։ Իսկ դուք զգոյշ կե-
ցէք, ահա առաջուց ըսի ձեզ
ամէնը։
24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն
ետև՝ արեգակը պիտի խաւարի, ու
25 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ. Եւ
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թրփին, ու երկնից ՚ի զօրու-
26 թիւնները պիտի շարժին։ Եւ ան
ատենը պիտի տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերու մէջ եկած, մեծ զո-
27 րութիւնով ու փառքով։ Եւ ան
ատեն իր հրեշտակները պիտի
խրկէ, ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
28 մինչև երկինքի ծայրը։ Թզենիէն
առակ մը սորվեցէք. որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան, ու տերև-
ները կը ցցուին, գիտէք թէ ա-
29 մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր ասոնք բոլորը եղած տեսնէք,
գիտցէք որ մօտ է Դռներուն քովը։
30 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ այս
ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ աս
31 ամէն բաները ըլլան։ Երկինքը
ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
Իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։
32 Իսկ այն օրուան ու ժամուն համար՝
մէկը չգիտեր, ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները, և ոչ Որ-
33 դին, հապա միայն Հայրը։ Ըզ-
գոյշ կեցէք, արթուն մնացէք, և
աղօթք ըրէք. ինչու որ չէք գիտեր
34 ատենը երբ է. Ինչպէս օտար եր-
կիր գացող մարդ մը իր տունը կը
թողու, ու իր ծառաներուն իշ-
խանութիւն կու տայ, և ամէն մէ-
կուն իր գործը. ու դռնապանին
35 կ'պատուիրէ որ արթուն կենայ. Ու-
րեմն արթուն կեցէք. ինչու որ
չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տա-
նուտէրը, իրիկունը՝ թէ կէս գի-
շերին՝ թէ հաւախօսին՝ և թէ առ-
36 տուանց. Ըրլլայ որ յանկարծակի
գայ՝ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։
37 Եւ ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի, ամենուն
կ'ըսեմ. Արթուն կեցէք։

ԳԼ. ԺԴ

1 Հրէից դաւաճանութիւնը Քրիստոսի դէմ։ 3 Կին մը անոր գլուխն վայ կը թափէ շիշ մը պատուական եղ։ 10 Ցուդան իր Տէրը կը ծախէ առակով։ 18 Քրիստոս կը ծանու-ցանէ թէ իր աշակերտներէն մէկը զինքը պի-տի մատնէ։ 22 Ջաւրիկը պատրաստուելէն և ուտուելէն ետև, Քրիստոս Տաղտրութեան խորհուրդը կը սահմանէ։ 26 կը նախասացնէ իր բոլոր աշակերտներուն ցրուիլը, և Պետ-րոսի ուրացութիւնը։ 43 Ցուդա համբու-րելով կը մատնէ զՔրիստոս։ 46 Քրիստոս պարտէզին մէջ կը բռնուի, 55 տալա վկանե-րէն կ'ամբաստանուի, և ամբարիշտ վճռով կը դատապարտուի Հրէից ատենէն։ 65 Հե-

րեայք անարգանօք կը լարչարեն զՔրիստոս։ 66 Պետրոս իրէք անգամ կ'ուրանայ իր Տէ-ր։

Ցամք Տեառն 33

1 Լ Երկու օրէն ետև զատիկ ու
բաղարջակերք էր. և քահա-
նայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպես նենգու-
թեամբ բռնեն զանիկայ՝ ու մեռ-
2 ցընեն։ Բայց կ'ըսէին թէ, Ո՛չ
ատօնիս մէջ, որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ։
3 Բ Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըս-
տած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուղ նարդոսի եղ
ունէր, և կոտրեց ան շիշը՝ ու անոր
4 գլխուն վրայ թափեց։ Եւ կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ'ը-
սէին. Ինչո՞ւ համար եղաւ ատ
5 եղին կորուստը. Քանզի ատ եղը
իրէք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն
տրուիլ. և սաստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ։ Բայց Յիսուս
ըսաւ. Թող տուէք ատոր. ինչո՞ւ
անհանգիստ կ'ընէք ատիկայ. քա-
7 րի գործ մը գործեց ինծի։ Ի՝ն-
չու որ աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզէք՝
կրնաք անոնց բարիք ընել. բայց
8 զիս ամէն ատեն չունիք։ Ատիկայ
ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ
մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա-
9 մար. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ
բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս
աւետարանս քարոզուի, պտոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար։
10 Ը Եւ Ցուդա Իսկարիովտացին
տասներկուքէն մէկը՝ գնաց քա-
հանայապետներուն, որ զանիկայ
11 մատնէ անոնց։ Անոնք ալ լսելով
ուրախացան, ու իրէն ոտակ տալ
խոստացան. և կը փնտռէր թէ
ինչպես պատեհութիւնով մը մատ-
նէ զանիկայ։
12 Թ Եւ բաղարջակերաց առջի օրը՝
որ զատիկը կը մորթէին, անոր
աշակերտները ըսին իրեն. Ո՞ր
կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ
13 զատիկը ուտես։ Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց, ու
ըսաւ անոնց. Գացէք քաղաքը,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի,
որ սափոր ջուր մը կը
14 տանի. գացէք անոր ետևէն. Եւ
ուր որ մտնէ, տանը տիրոջը ը-
սէք. Վարդապետը կ'ըսէ. Ո՞ր է
օթևանը որ հոն աշակերտներուս
հետ Զատիկը ուտեմ։
15 Ան ալ ձեզի ցոյց կու տայ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցուցընէ. հոն պատրաստեցէք

ՄԱԹ. ԻԶ. 2։ ՂՈՒԿ. ԻԲ. 1։ ՅՕՀ. Ա. 55։ ԺՔ. 1։

Բ ՄԱԹ. ԻԶ. 6։ ՅՕՀ. ԺԲ. 1։ ՏԻՄ. Ա. 15։ ՂՈՒԿ. Է. 37։

ՃԲ ՕՐ. ԺԲ. 11։

Ը ՄԱԹ. ԻԶ. 14։ ՂՈՒԿ. ԻԲ. 3, 4։

Ցամք Տեառն 33

16 մեզի ։ Եւ իր աշակերտները գա-
ցին , ու քաղաքը մտան , և ինչպէս
որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան . և
զատիկը պատրաստեցին ։

ՂՄատ. իգ. 20։ Հե։

17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տա-
սներկուքին հետ ինկաւ եկաւ ։

18 Ու երբոր սեղան նստան՝ և կ'ու-
տէին , ըսաւ Յիսուս . Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ , զիս պիտի
մատնէ ։ 19 Եւ անոնք սկսան տըրտ-
միլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր .
Միթէ՞ ես եմ , և ուրիշ մը՝ Միթէ
20 ես եմ ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ատ տա-
սներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ էր
21 Յիսուի պնակը խօթեց ։ Ցիրաւի
Է Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս
որ գրուած է իրեն համար . բայց
վայ այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը
Որդին մարդոյ կը մատնուի . աղէկ
էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ։

Է Մատ. իգ. 24 ։ Ղու. իր. 22 ։

22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին ,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կոտրեց , և տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .

Է Մատ. իգ. 26 ։ Ղու. իր. 19 ։ ա Կոր. ժա. 23 ։

23 * Առէ՛ք , աս է իմ մարմինս ։ Եւ
գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու
տուաւ անոնց . և ամէնքն ալ խը-

*Ղ՚Հռչ՝ Ա-
ռէ՛ք կե-
րէ՛ք ,

24 մեցին անկէ ։ Ու ըսաւ անոնց .
Ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի ,
որ շատերու համար կը թափուի ։

25 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . ասկէ
ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անիկայ
նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ ։

Ի Մատ. իգ. 30 ։

26 Ի Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ե-

Ի Մատ. իգ. 31 ։

27 տե՛ Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Ժ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց . Ամէնքդ ալ
աս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայ-
թակղիք . ինչու որ գրուած է Թէ
Է Հովիւը պիտի զարնեմ , ու

Է Զաք. ժգ. 7 ։

28 ոչխարները պիտի ցրուին ։ Բայց
Ես յարութիւն առնելէս ետև՝ ձեզմէ
առաջ Գալիլեա պիտի երթամ ։

ԼՓԼ. ժզ. 7 ։

29 Է Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր . Թէպէտ
ամէնքն ալ գայթակղին , բայց չէ
30 Թէ ես ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ դուն
ալ աս գիշեր դեռ հաւը երկու
անգամ չհաուած , իրիկ անգամ

Է Մատ. իգ. 33 , 34 ։ Ղու. իր. 33 , 34 ։ Ցօ. ժգ. 37 , 38 ։

31 զիս պիտի ուրանաս ։ Բայց Պետրո-
աւելի կը պնդէր՝ ու կ'ըսէր . Թէև
քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ին-
ծի , բնաւ քեզ պիտի չուրանամ .
Նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ ։

Ի Մատ. իգ. 32 ։ Ի Եկան ան տեղը՝ որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ իր ա-
շակերտներուն . Հոս նստեցէք
33 մինչև որ ես աղօթիք ընեմ ։ Եւ իր
հետը առնելով Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը , սկսաւ
34 խռովիլ և վշտանալ ։ Ան ատենը
ըսաւ անոնց . Իմ անձս մեռնելու-
չափ տրտում է . հոս կեցէք՝ և

Ցամք Տեառն 33

35 արթուն մնացէք ։ Ու քիչ մը ա-
ռաջ երթալով , իր երեսին վրայ
գետինը ինկաւ , և աղօթք ըրաւ ,
որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ

Ղ Ցօ. ժբ. 27 ։

36 անցնի ։ Եւ ըսաւ . Հ Աբբա՛ Հայր ,
Նամէն բան քեզի Ի արաւոր է , աս
գաւաթը ինծմէ անցուր . Ըբայց
չէ Թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ ,
հապա ինչպէս որ դուն կ'ուզես ։

Հ Հռով. ը. 15 ։ Գաղ. գ. 6 ։ Ի Երր. ե. 7 ։ Ղ Ցօ. ե. 30 ։ Ղ. 38 ։

37 Եւ եկաւ՝ ու զանոնք քնացած գը-
տաւ , և ըսաւ Պետրոսին . Սիմոն
կը քնանա՞ս . չկրցար ժամ մը

38 արթուն կենալ ։ Արթուն կե-
ցէք՝ և աղօթիք ըրէք , որ փորձու-
Թեան մէջ չմտնէք . Ց Հոգին յօժար

Ց Հռով. է. 22 , 23 ։ Գաղ. ե. 17 ։

39 է , բայց մարմինը տկար ։ Եւ
նորէն գնաց աղօթիք ըրաւ , նոյն

40 խօսքը ըսելով ։ Եւ դարձաւ՝ ու
զանոնք նորէն քնացած գտաւ .
Ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր ,
և չէին գիտեր Թէ ինչ պատաս-

41 խան տան անոր ։ Երրորդ անգամ
ալ եկաւ , ու ըսաւ անոնց . Ասկէ
ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք .
բաւական է , Ժ ամը հասաւ . ահա
Որդին մարդոյ մեղաւորներուն

Ղ Ցօ. ժգ. 1 ։

42 ձեռքը կը մատնուի . Ժ Ելէ՛ք
երթանք , ահա մատնեցաւ անիկայ՝
որ զիս պիտի մատնէ ։

Ի Մատ. իգ. 46 ։ Ցօ. ժբ. 1 , 2 ։

43 Եւ դեռ անիկայ — որ կը խօ-
սէր , իսկոյն Ցուդան՝ տասներե-
կուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը
քահանայապետներուն և դպիրնե-
րուն ու ծերերուն կողմէն շատ
բազմութիւն՝ սուրերով ու բիրե-

Ն Մատ. իգ. 47 ։ Ղու. իր. 47 ։ Ցօ. ժբ. 3 ։

44 րով ։ Եւ զանիկայ մատնողը անոնց
նշան մը տուեր էր՝ ըսելով . Ո՛վ որ
ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէ՛ք
անիկայ՝ և զգուշութեամբ տարէ՛ք ։

45 Ու անիկայ գալով՝ նոյն մը մտե-
ցաւ անոր՝ և ըսաւ , Ռաբբի՛
Ռաբբի , ու համբուրեց զանիկայ ։

46 Եւ անոնք իրենց ձեռքերը անոր
վրայ ձգեցին՝ ու բռնեցին զանի-

47 կայ ։ Եւ քովը կայնողներէն մէկը
սուրը քաշեց՝ ու զարկաւ քահա-
նայապետին ծառային , ու անոր

48 ականջը մէկիկ հանեց ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով ըսաւ անոնց .
Ի Ինչ Թէ աւազակի՞ վրայ ելած՝
սուրերով ու բիրերով զիս բռնե-

Ն Մատ. իգ. 55 ։ Ղու. իր. 52 ։

49 լու . Ամէն օր ձեր քովը էի , ու
տաճարին մէջ կը սորվեցընէի , և
զիս չբռնեցիք . բայց որպէս զի

50 Դիրքերը կատարուին ։ Ն Ան ա-
տենը բոլորը Ա՛լէքսէնդրը Թողուցին

Ա Սադ. իր. 6 ։ Ես. ծգ. 7 , ըէ ։ Ղու. իր. 37 ։ իգ. 44 ։

Ն Ադ. ձր. 8 ։ Ձմր. 27 ։

51 զանիկայ ու փախան ։ Եւ մէկ երի-
տասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝
մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը ա-
ռած . ու երիտասարդները զա-

52 նիկայ բռնեցին . Ան ալ կտաւը

Համ Տեառն 33

Մատ. իզ. 57 ; Ղուկ. իբ. 54 ; Յով. ԺԸ. 13 ։

Մատ. իզ. 59 ։

Գլ. ԺԸ. 29 ; Յով. բ. 19 ։

Մատ. իզ. 62 ։

Մատ. իդ. 30 ; իզ. 64 ; Ղուկ. իբ. 69 ։

Մատ. իզ. 58.69 ; Ղուկ. իբ. 55 ; Յով. ԺԸ. 16 ։

Մատ. իզ. 71 ; Ղուկ. իբ. 58 ; Յով. ԺԸ. 25 ։

թողուց՝ ու մերկ փախաւ անոնց-
մէ ։
53 Եւ տարին Յիսուսը քահանա-
յապետին . ու անոր քովը ժողո-
վուեցան բոլոր քահանայապետնե-
54 րը , և ծերերը ու դպիրները ։ Եւ
Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն
գնաց մինչև ներսը քահանայապե-
տին գաւիթը , և սպասաւորներուն
հետ նստաւ , ու վառած կրակին
55 քովը կը տաքնար ։ Նիսկ քահա-
նայապետները ու բոլոր ժողովքը
Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը
փնտռէին որ զանիկայ մեռցընեն ,
56 և չէին գտներ . Ինչու որ շատերը
սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր
դէմ , ու վկայութիւնները էրթա-
57 համաձայն չէին ։ Եւ ոմանք ելան
սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ՝ ու կ'ըսէին , թէ մենք լսե-
ցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր . Ես աս
ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ ,
և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 չինեմ առանց ձեռագործի ։ Բայց
անոնկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր ։ Եւ քահանայա-
պետը մէջտեղը ոտք ելլելով , հար-
ցուց Յիսուսին՝ ու ըսաւ . Պա-
տասխան մը չե՞ս տար . ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։ Բայց
Նանիկայ լուռ կը կենար , և պա-
տասխան մը չէր տար . Քահանա-
յապետը նորէն կը հարցընէր անոր՝
ու կ'ըսէր . Դո՞ն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին ։ Եւ Յիսուս ըսաւ , Ես եմ . ու Պիտի
տեսնէք Որդին Մարդոյ Զօրու-
թեան աջ կողմը նստած , ու երկ-
63 նից ամպերովը եկած ։ Եւ քահա-
նայապետը իր հանդերձները պատ-
ռեց՝ ու ըսաւ . Ալ ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ ։ Աստ հայհոյութիւ-
նը լսեցիք . ձեզի ի՞նչպէս կ'երև-
նայ . և ամենքը դատապարտեցին
զանիկայ՝ Թէ մահապարտ է ։
65 Եւ ոմանք սկսան Թքնել անոր ,
ու երեսը ծածկել , և բռունցքով
ծեծել ու ըսել . Մարգարէացիր .
ու սպասաւորները ապտակ կը զար-
նէին անոր ։
66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր ,
ու քահանայապետին աղախիններ-
67 րէն մէկը եկաւ , Ու տեսնելով Պետ-
րոսը որ կը տաքնար , նայեցաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Դուն ալ Յիսուս
68 Նազովրեցիին հետն էիր ։ Բայց
անիկայ ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ
գիտեր և չեմ հասկընար Թէ դուն
ինչ կը խօսիս . ու երբոր դուրս
ելաւ՝ գաւիթին բերանը առջևը ,
69 հաւը խօսեցաւ ։ Եւ աղախինը
նորէն տեսաւ զանիկայ , ու սկսաւ
բոլորտիքը կայնողներուն ըսել Թէ ,
70 Ասիկա անոնցմէ է . Եւ անիկայ նո-
րէն ուրացաւ ։ Էրթ քիչ մը ա-
տենէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայ-
նողները ըսին Պետրոսին . Ցիրա-
ւի պէս ալ անոնցմէ ես , Քանզի
որ Գալիլեացի ես , և քու ըզրու-
71 ցուածդ ալ նման է ։ Բայց
անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում
ընել՝ ըսելով Թէ , Ես ան մարդը
չեմ ճանչնար , որուն համար դուք
72 կ'ըսէք ։ Եւ իսկոյն երկրորդ ան-
գամ հաւը խօսեցաւ . ու Պետրոս
միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս
իրեն ըսեր էր Թէ , Դեռ հաւը
երկու անգամ չխօսած դուն իրեք
անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու
սկսաւ լալ ։

Գլ. ԺԹ

1 Յիսուս կապուած կը տարուի Պիղատոսին առ-
ջևը՝ և կ'ամբաստանուի ։ 13 Պիղատոս ժողո-
վուրդին մէջ աղաղակին նայելով՝ մարդաս-
պան Բարաբբան կ'արձակէ , և Յիսուսը ձեռք
կու տայ որ խաչուի ։ 17 Փուշերէ պսակ մը կը
դնեն Յիսուսի գլուխը ։ 19 անոր երեսը կը
Թքնեն և զանիկայ ծաղր կ'ընեն ։ 27 խաչը կը
հանեն երկու չարագործներուն մէջտեղը ։ 29
Հրեայք սաստիկ նախատինքներ կու տան ա-
նոր ։ 39 բայց Յարիւրապետը կը խոստովանի
Թէ անիկայ Աստուծոյ որդին է ։ 43 Յովսէփ
պատուով կը Թաղէ զՅիսուս ։

1 Եւ Առաւօնուց շուտ մը քահա-
նայապետները ծերերուն ու դը-
պիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն
ալ խորհուրդ ըրին , Յիսուսը
կապելին՝ ու տարին մատնեցին Պի-
2 ղատոսին ։ Եւ Պիղատոս Հարցուց
անոր՝ Դո՞ն ես Հրեից Թագաւորը , անիկայ ալ պատաս-
խան տալով ըսաւ անոր . Դուն
3 կ'ըսես ։ Եւ քահանայապետները
շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին
4 անոր վրայով ։ Իսկ Պիղատոս նո-
րէն Հարցուց անոր՝ ըսելով , Պա-
տասխան մը չե՞ս տար , նայէ որ-
5 չափ քեզի դէմ կը վկայեն ։ Եւ
Յիսուս տակաւին պատասխան մը
չտուաւ , մինչև որ Պիղատոս զար-
մացաւ ։
6 Բայց Տօնին առիթը կապուած
մը կ'արձակէր անոնց , որը որ ի-
7 րենք ուզէին ։ Եւ Ունէր կար որուն
անունը Բարաբբա էր , խռովա-
րարներուն հետը կապուած , որոնք
խռովութեան ատենը մարդասպա-
8 նութիւն ըրեր էին ։ Եւ ժողո-
վուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խրնդ-
րել որ ընի ինչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց ։ Եւ Պիղատոս անոնց պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Կ'ու-
զէք որ Հրեից Թագաւորը արձա-
10 կեմ ձեզի ։ Քանզի գիտեր որ
քահանայապետները նախանձի հա-
11 մար մատներ էին զանիկայ ։ Բայց
քահանայապետները ժողովուրդը
գրգռեցին որ Բարաբբան յաւէտ բա-

Համ Տեառն 33

Մատ. իզ. 73 ; Ղուկ. իբ. 59 ; Յով. ԺԸ. 26 ։

Կոր. բ. 7 ։

Մատ. իզ. 75 ։

Մատ. իգ. 1 ; Ղուկ. իբ. 66 ; իգ. 1 ; Յով. ԺԸ. 28 ; Գոր. գ. 13 ; գ. 26 ։

Մատ. իե. 11 ։

Մատ. իե. 13 ։

Ես. ծգ. 7 ; Յով. ԺԸ. 9 ։

Մատ. իե. 15 ; Ղուկ. իգ. 17 ; Յով. ԺԸ. 39 ։

Մատ. իե. 20 ; Գոր. գ. 14 ։

Ցամ. Տեառն 33

12 բաբբան իրենց արձակել ։ Նորէն պիղատոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Հապա Հրեից թա-
13 գաւոր ըսածնիդ ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ . Եւ անոնք նորէն կ'աղա-
14 ղակէին , Խաչը հանէ ատիկայ ։ Պիղատոս ըսաւ անոնց . Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած է ատիկայ . և ա-
նոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին ։։
15 Ի՛ր-էն ։ Խաչը հանէ ատիկայ ։ Եւ Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք տուաւ որ խաչուի ։

Ե Մատ. Ի. 27։

16 Եւ զինուորները ներս տարին զանիկայ գաւթին՝ այսինքն պալա-
տը . և բոլոր գունդը ժկտեղ
17 կանչեցին . Ու հագցուցին անոր ծիրանիներ , և փշէղէն պսակ հիւ-
18 սելով՝ անոր գլխուն դրին . Ու սկսան բարև տալ անոր ։։ ըսելով . Ողջոյն քեզ՝ Հրէից Թագաւոր ։
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծե-
ծէին , ու կը թքնէին անոր , և ծնկան վրայ գալով՝ երկրպագու-
20 թիւն կ'ընէին անոր ։ Ու երբոր ծաղր ըրին զանիկայ , ծիրանիները վրայէն հանեցին , և իր հանդերձ-
ները հագցուցին անոր , ու դուրս հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն ։

Ի Մատ. Ի. 32 ։ Ղկ. Իգ. 26։

21 Ի Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ալէք-
սանդրոսին և Ռուփոսին Հայրը , որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած , պա-
հակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-

Ժ Մատ. Ի. 33 ։ Ղկ. Իգ. 33 ։ Ցօհ. ԺԹ. 17։

22 ցընէ ։ Ժ Ու տարին անիկայ Գող-
գոթա ըսուած տեղը , (որ կը
23 Թարգմանուի՝ Գանկի տեղ .) Եւ անոր զմռսուով խառնած գինի տուին՝ որ խմէ , բայց ինքը չառաւ .

Ի Մատ. Ի. 34։

24 Ու խաչը հանեցին զանիկայ . և և անոր հանդերձները բաժնեցին , ա-
նոնց վրայ վիճակ ձգելով՝ Թէ ով

Ի Տ՚ես Մատ. Ի. 45 ։ Ղկ. Իգ. 44 ։ Ցօհ. ԺԹ. 14։

25 ինչ պիտի առնէ ։ Է Ժամը իրեքն էր , ու խաչը հանեցին անիկայ ։
26 Եւ Ժ անոր յանցանքի գիրը գրուած
27 էր , Ի՛ր Հրէից Թագաւորն է ։ Ու Ժ անոր հետ երկու աւազակ՝ խաչը հանեցին . մէկը անոր աջ կողմէն ,
28 ու մէկը ձախ կողմէն ։ Եւ կատա-
րուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ , Թէ Ժ Հանօրէներուն հետ սեպուեցաւ ։

Ի Մատ. Ի. 38 ։ Հ Եսա. Ծգ. 12։ Ղկ. Ի. 37 ։ Յ Սաղ. Իբ. 7։

29 Ու Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայ-
հոյէին անոր , գլուխնին կը շարժե-
ին՝ ու կ'ըսէին . Աւաղ՝ Նոր տա-
ճարը կը քակէիր , և իրէք օրուան
30 մէջ կը շինէիր . Ինքզինքդ ազա-
31 տէ , ու իջի՛ր ատ խաչէդ ։ Նոյն-
պէս ալ քահանայապետները դէ-
պիրներուն հետ իրենց մէջը ծաղր ընելով կ'ըսէին . Ուրիշները ազա-
տեց , ինքզինքը չկրնար ազատել ։
32 Ա Քրիստոսը Իսրայէլի Թագաւո-
րը՝ Թող հիմա խաչէն վար իջնէ ,

Ցամ. Տեառն 33

Ֆ Մատ. Ի. 44 ։ Ղկ. Ի. 39 ։
Մ Մատ. Ի. 45 ։ Ղկ. Իգ. 44 ։

Յ Սաղ. Իբ. 1 ։ Մատ. Ի. 46 ։

Ն Մատ. Ի. 48 ։ Ցօհ. ԺԹ. 29 ։
Ղ Սաղ. Կ. 21 ։

Ո Մատ. Ի. 50 ։ Ղկ. Իգ. 46 ։ Ցօհ. ԺԹ. 30 ։
Շ Մատ. Ի. 51 ։ Ղկ. Իգ. 45 ։
Ո Մատ. Ի. 54 ։ Ղկ. Իգ. 47 ։
Շ Մատ. Ի. 55 ։ Ղկ. Իգ. 49 ։
Ա Սամ. Լ. 11 ։
Ա Ղկ. Բ. 2, 3 ։

Վ Մատ. Ի. 57 ։ Ղկ. Իգ. 50 ։ Ցօհ. ԺԹ. 38 ։
Ա Ղկ. Բ. 25, 38 ։

Ա Մատ. Ի. 59 ։ 60 ։ Ղկ. Իգ. 53 ։ Ցօհ. ԺԹ. 40 ։

որ տեսնենք ու հաւատանք . և Ժիր հետը խաչը ելլողները կը նախա-
տէին զանիկայ ։
33 Ու Վեցերորդ ժամը հասածին պէս , բոլոր երկրին վրայ խաւար
34 եղաւ մինչև իններորդ ժամը ։ Եւ իններորդ ժամուն՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց , ու ըսաւ .
Ա Էլոի Էլոի լամա սաբաքթանի . որ կը թարգմանուի , Աստուած իմ՝ Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թո-
35 ղուցիր ։ Եւ քովը կայնողներէն ո-
մանք երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին Թէ ,
36 Եղիան կը կանչէ ։ Ու Ն մէկը վա-
զեց սպունգ մը քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անոր ընելով՝ Նտուաւ անոր որ խմէ , և ըսաւ . Թո՛ղ տուր տեսնենք՝ Թէ Եղիան կու գայ ա-
տիկայ վար իջեցնելու ։
37 ։ Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց ,
38 ու հոգի տուաւ ։ Ու Նտաճարին վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ
39 վերէն՝ ի վար ։ Եւ Հարիւրապետը որ անոր դիմացը կեցեր էր , տես-
նելով որ այսպէս աղաղակելով հո-
գի տուաւ , ըսաւ . Ճիրաւի Որդի Աստուծոյ էր աս մարդը ։ Ա
40 Կային-
ներ ալ կային՝ որ ։ Հեռուանց կը նայէին . որոնց մէջն էր Մարիամ Մագդալենացին , և պզտիկ Յա-
կոբոսին ու Յովսեսին մայրը՝ Մա-
41 րիամ , և Սողովմի . Որոնք՝ երբոր Գ։։։։ Գալիլեա էր , ։ իր ետևէն կ'երթային , և իրեն սպասաւորու-
թիւն կ'ընէին . և ուրիշ շատ կիներ ալ՝ որ իր հետը երուսա-
ղէմ եկեր էին ։
42 Ա Ու երբոր իրիկուն եղաւ , ։ օրը ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթին առջի
43 օրը ըլլալով , Յովսէփ Արիմաթա-
ցի երեւելի խորհրդական մը որ ինքն ալ ։ Աստուծոյ Թագաւորութեա-
նը կը սպասէր , եկաւ՝ ու համարձա-
կութիւն ընելով՝ Պիղատոսին քո-
վը մտաւ , և Յիսուսին մարմինը
44 խնդրեց ։ Ու Պիղատոս զարմա-
ցաւ՝ որ արդէն մեռած ըլլայ . և հարիւրապետը իրէն կանչելով՝ հար-
ցուց անոր Թէ՝ Շա՛տ ատեն է որ
45 մեռաւ ։ Ու երբոր ոտքէը իմա-
ցաւ հարիւրապետէն , մարմինը
46 Յովսեփին ընորհեց ։ Եւ Յովսէփ կտաւ գնեց , ու զանիկայ վար իջե-
ցընելով՝ կտաւովը փաթթեց , ու դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորուած էր . և քար մը գլորոցուց
47 գերեզմանին դուռը ։ Իսկ Մարիամ Մագդալենացին , ու Յովսեսին մայրը Մարիամ՝ տեսան ան տեղը , ուր որ դրուեցաւ ։

Գլ. Ժ.

1 Հրեշտակ մը Քրիստոսի յարութիւն առնելը կ'աւետէ իրեք կիներու ։ 9 Քրիստոս կ'ե-

Ցամի Տեառն 33

= Մատ. իբ. 1 ։ Ղուկ. իդ. 1։ Ցովհ. ի. 1։

Բ Ղուկ. իդ. 36։

Գ Ղուկ. իդ. 1։ Ցովհ. ի. է։

Դ Ղուկ. իդ. 3։ Ցովհ. ի. 11, 12։

Ե Մատ. իբ. 5, 6, 7։

Զ Մատ. իզ. 32 ։ Գաղ. դ. 28։

Է Տես Մատ. իբ. 8։ Ղուկ. իդ. 9։

Ը Ցովհ. ի. 14։

Թ Ղուկ. ը. 2։

Ժ Ղուկ. իդ. 10։ Ցովհ. ի. 18։

բևնայ Մարիամ Մագդաղենացիին, 12 պրտը գացող երկու աշակերտներուն, 14 եւբը առաքեալներուն, 15 որոնք կը խրկէ աւետարանը քարոզելու, 19 Քրիստոս երկինքը կը համբառնայ։

1 Եւ երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին՝ և Ցակոբոսին Մայրը Մարիամ՝ և Սողովմէ Խունկեր ծախու առին, որ գան
2 օծեն անիկայ։ Եւ Մկշաբթի առտուանց շատ կանուխ՝ արևը որ
3 կը ծագէր՝ եկան դերեզմանը, Ու իրարու կ'ըսէին. Քարը ո՞վ պիտի գլտորցնէ մեզի դերեզմանին դրա-
4 նէն. (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլտորցուած էր.) ինչու որ
5 շատ մեծ էր։ Եւ ներս գերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր Ճերմակ պատմուճան հագած, ու զար-
6 հուրեցան։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց. Մի զարհուրիք. Ցիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկայ յարութիւն առաւ, հոս չէ. ահա ան տեղը՝ ուր
7 որ դրին զանիկայ։ Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին, Թէ ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ինչպէս որ ձեզի ըսաւ։
8 Եւ անոնք դողով ու ապշութեամբ բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն. և ոչ մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախնային։
9 Ցետոյ Մկշաբթի առտուանց յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիին երևցաւ, որ իրմէ եօթը դև հաներ էր։
10 Անիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք անոր հետն էին, երբոր սուգ
11 կ'ընէին ու կու լային։ Իսկ հանոնք երբոր լսեցին Թէ կենդանի է և Թէ իրեն երևցաւ, չհաւատացին։
12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով ևերևցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որ քա-
13 լելով արտը կ'երթային։ Եւ անոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին։
14 Ետքը՝ տասնումէկին երևցաւ, երբոր սեղան նստած էին, ու ևրեւնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի որոնց որ ինքը երևցաւ մեռելներէն յարութիւն առած, իրենք չհաւատացին։
15 Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք բոլոր աշխարհ, ու հաւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղծուածներուն։
16 Ան որ հաւատայ՝ ու մկրտուի, պիտի փրկուի, և ան որ չհաւատայ,
17 պիտի դատապարտուի։ Եւ անոնք որ կը հաւատան, աս նշանները անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս դևեր պիտի հանեն, ճնոր
18 լեզուներ պիտի խօսին. Ձեռքերնին օձեր պիտի բռնեն. և Թէ որ մահառիթ դեղ մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. Հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն. ու անոնք պիտի առողջանան։
19 Արդ՝ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինքը համբարձաւ, ու
20 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ Եւ անոնք ելան՝ ու ամէն տեղ կը քարոզէին. և Տէրը անոնց գործակից էր, ու խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով՝ որ անոնց հետը կ'երթային։

Ցամի Տեառն 33

Ա Ղուկ. իդ. 11։

Բ Ղուկ. իդ. 13։

Գ Ղուկ. իդ. 36։ Ցովհ. ի. 19։ Կող. ժե. 5։

Դ Մատ. իբ. 19։ Ցովհ. ժե. 16։

Ե Կող. ա. 23։

Զ Ցովհ. գ. 18, 36։ Գոր. բ. 38։ ժզ. 30, 31, 32։ Հռով. ժ. 9։ ա Պետ. գ. 21։

Է Ցովհ. ժբ. 48։

Ը Ղուկ. ժ. 17։ Գոր. ե. 16։ ը. 7։ ժզ. 18։ ժթ. 12։

Թ Գոր. բ. 4։ ժ. 46։ ժթ. 6։ ա Կոր. ժբ. 10, 28։ Ղուկ. ժ. 19։ Գոր. իբ. 5։

Ժ Գոր. ե. 15, 16։ Թ. 17։ իբ. 8։ Ցակ. ե. 14, 15։

Ի Գոր. ա. 2, 3։

Ի Ղուկ. իդ. 51։

Ի Մատ. ԿԺ. 1։ Գոր. ե. 55։

Լ Գոր. ե. 12։ ժ. 3։ ա Կոր. բ. 4։ Եբր. բ. 4։

ԾԻՆՏԸՐԸՆ ԸՍՏ ՂԱՒԿԱՅԻՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ղուկասու աւետարանին յառաջաբանութիւնը ։ 5 Եղիսաբեթին ։ 26 ու կոյս Մարիամու յղութիւնը ։ 39 Եղիսաբեթին և Մարիամին մարգարէութիւնը Քրիստոսի վասին ։ 57 Յովհաննէս Մկրտչին ծնունդը և Թլփատութիւնը ։ 67 Զաքարիայի մարգարէութիւնը Քրիստոսին ։ 76 և Յովհաննէսին վասին ։

1 Որովհետև շատերը մեր մէջը հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով Եղած պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին . ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսողները և խօսքին սպասաւոր եղողները Եա-
3 ւանդեցին մեզի . ես ալ որ սկիզբէն ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի Ք կարգաւ գրել քեզի՛ Թէվ
4 պատուական Թէոփիլոս . Ո՛ր սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս ։

5 Հերովդէս Թագաւորին օրերը՝ Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար . ու անոր կնիկը՝ Ահարոնի աղջիկներէն էր ,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ ։ Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջևը Ք արդար էին , և Տէրոջը բոլոր պատուիրաններուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին ։ Եւ զաւակ չունէին , ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր . ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին ։

8 Ու երբոր անիկայ իր դասակարգութեան օրերը Հանելուն՝ քա-
9 հանայական պաշտօնը կը կատարէր Աստուծոյ առջևը , քահանայութեան սովորութեանը պէս՝ Ք իրէն ինկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ
10 Խնկարկութիւն ընէ ։ Ետ ժողովրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը ։ Ու երևցաւ անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը , որ կայներ էր
12 Խունկի սեղանին աջ կողմը ։ Եւ Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ Ի շփոթեցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ին-
13 կաւ ։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր . Մի վախնար՝ Զաքարիա , ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
14 պիտի ծնանի , ու Հանոր անունը Յովհաննէս դնես ։ Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ , և Հշատերը անոր ծնանելուն
15 վրայ պիտի ուրախանան . Ինչու որ Տէրոջը առջևը մեծ պիտի ըլլայ , և Ի գինի ու օղի պիտի չխմէ . և Ղդեռ իր մօրը որովայնէն Սուրբ
16 Հոգիով պիտի լեցուի . Ճ Ու Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձնէ ,
17 Ե և ինքը անոր առջևէն պիտի գայ Եղիայի հոգիովը ու զօրութիւնովը , հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու , և անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեանը , որ Տէրոջը բարեկարգ ժողո-
18 վուրդ մը պատրաստ ։ Եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին . Ինչո՞վ գիտնամ ատ բանը . որովհետև ես ծեր եմ՝ ու իմ կինս իր օրերը
19 անցուցած է ։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Աստուծոյ առջևը կը կայնիմ , ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու , և աս բաներուն
20 աւետիսը քեզի տալու ։ Եւ ահա Համր պիտի ըլլաս դուն , ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև ան օրը՝ որ աս բաները ըլլան . քանզի չըհաւատացիր իմ խօսքերուս , որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին ։
21 Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր , և կը զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ ։
22 Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ . և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ , և համր կը կենար ։ Ու եղաւ որ Երբ անոր պաշտօնին օրե-
24 րը լմընցան , իր տունը գնաց ։ Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս ինքզինքը կը պահէր , և կ՚ըսէր .
25 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը ատ օրերու , որ իմ վատ նայեցաւ Նախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու ։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարեթ էր , Ա Մէկ

Սովորական եղած Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ ։

Ի Հմր 60։6։ * Յր՝ Տէրոջը ընդ.քը ։ Հ Հմր 58 ։ Յ Թուա.գ.3։ Դատ.ժգ.4։ ԳԼ.է.33։ ղ Ներեմ. ա.5։ Գաղ.ա.15։ Ճ Մաղ.դ.5, 6։ Ի Մաղ.գ.5։ Մատ.ժա.14։ Մար.թ.11։ Յ Ծն.ժէ.17։

Ն Դան.ը.16։ Թ.21, 22։ 23։ Մատ.ժը.10։ Երբ.ա.14։ Ղ Եզեկ.գ.26։ Իդ.27։

ո Տե՛ս .գ Թագ.ժա.5։ Ա Մն.թ.25։

Ծ Ծն.Լ.23։ Ես.գ.1։ ժգ.1.4։

Ղ Մատ.ա.18։ ԳԼ.բ.4, 5։

ա Ներ.բ.3։ ա Պետ.ե.1։ բ Պետ.ա.16։ ա Ցօհ.ա.1։ Բ Մար.ա.1։ Ցօհ.ժե.27։ գ Գոր.ժե.19, 25, 28։ ա Կոր.է.40։ դ Գոր.ժա.4։ է Գոր.ա.1։ զ Ցօհ.ի.31։ Է Մատ.բ.1։ Սովորական եղած Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ ։ ը Ա Մն.իդ.10, 19։ Նեեմ.ժբ.4, 17։ Ի Ծն.ե.1։ ժէ.1։ թ Թագ.Թ.4։ ժ Թագ.ի.3։ Ցոր.ա.1։ Գոր.իգ.1։ իդ.16։ Փիլ.գ.6։ ժ ա Մն.իդ.19։ բ Մն.ը.14։ լա.2։ ի Եզ.Լ.7։ Տ.ա Թագ.բ.28։ ա Մն.իգ.13։ Բ Մն.իթ.11։ լ Ղե.ժգ.17։ Ցօհ.ը.3։ 4։ Ի Եւ.Լ.1։ ծ Դատ.գ.22։ ժգ.22։ Դան, ժ.8։ Հմր 29։ ԳԼ.բ.9։ Գոր.ժ.4։ Ցօհ.ա.17։

կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն. և ան կոյսին անունը 28 Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը ա-նոր գալով՝ ըսաւ. Ողջոյն քեզ՝ ով շնորհըն[եա]լ կոյս. *Տէրը քու հետդ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ 29 ես։ Եւ անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ *չխոթեցաւ, ու ինքն-իրեն կը մտածէր՝ Թէ ինչպէս բան 30 պիտի ըլլայ աս ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ. Մի՛ վախնար՝ Մարիամ, ինչու որ Աստուծմէ 31 շնորհք գտար. Եւ ահա պիտի յղանաս, ու որդի պիտի ծնանիս, և *անոր անունը Յիսուս պիտի 32 դնես։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըսուի, և *Տէր Աստուած պիտի տայ անոր՝ իր հօրը Դաւիթին աթոռը *ու 33 ցկէսրէին տունը վրայ յաւիտ-եան պիտի թագաւորէ. Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի 34 չունենայ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին. Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ատ բանը, որովհետեւ ես երկի մարդ 35 չեմ գիտեր։ Եւ հրեշտակը պա-տասխան տալով՝ ըսաւ անոր. Է՛ս-գին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ուստի ան քեզմէ ծնանելու սուրբը՝ *Աստու-36 ծոյ Որդի պիտի ըսուի։ Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անի-կայ ալ իր պառաւութեանատեն որու զաւակով մը յղի է. ու ասի-կայ ան ամսուն ըսուածին վեցերորդ 37 ամսան է. Ինչու որ *Աստուծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը անկարին 38 չըլլար։ Եւ Մարիամ ըսաւ. Ահա Ես Տէրոջը աղախինն եմ, քու ը-սածիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց։ 39 Ան օրերը եղաւ Մարիամ՝ ու արտորնոք լեռնակողմը *Յուդայի 40 Ֆէլ քաղաքը գնաց։ Եւ մտաւ Զաքարիային տունը, ու Եղիսա-41 բեթին բարև տուաւ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին բարևը, մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց, ու Եղիսաբեթ Սուրբ 42 Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ. Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ, և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը։ 43 Եւ աս ինծի ո՞րկից եղաւ, որ իմ 44 Տէրոջս մայրը ինծի գայ. Վասն զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ, մանուկը որովայ-նիս մէջը խաղաց ուրախութենէն։ 45 Եւ երանի անոր՝ որ *հաւատացեր է Թէ պիտի կատարուի ան բաները՝ որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն։ Եւ 46

Մարիամ ըսաւ. Իմ անձս կը 47 մեծցընէ Տէրը. Եւ իմ հոգիս ու-րախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։ 48 Ինչու որ ինր աղախնին խոնարհու-թեանը նայեցաւ. քանզի ահա աս-կէ ետև Երկրոյը ազգերը ինծի երա-49 նելի պիտի տան։ Վասն զի Հզօրը Ինծի մեծամեծ բաներ ը-րաւ. ու անոր Անունը սուրբ է։ 50 Եւ Անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ։ 51 Ինր բազուկովը զօրութիւն ցու-ցուց. Ինքիրեան ըրաւ ամբար-տաւանները իրենց սրտին խորհուրդ-52 ովը։ Զօրաւորները էրէնց աթոռ-ներէն իջեցուց, ու խոնարհները 53 բարձրացուց։ Անօթիները բա-րիքներով լեցուց, և հարուստները 54 պարապ ձամբեց։ Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ Երողորմութիւնը միտք բերելով. 55 Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր Հայրերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յաւիտեան։ 56 Եւ Մարիամ անոր քովը իրեք ամիսի չափ կեցաւ, ու իր տունը դարձաւ։ 57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժա-մանակը լեցուեցաւ, ու որդի մը 58 ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին ու անոր ազգականները, որ Տէրը անոր վը-րայ իր մեծ ողորմութիւնը ցու-ցուց. և Ժանոր հետ կ'ուրախա-նային։ 59 Ու եղաւ որ Ութերորդ օրը տը-ղան թլփատելու եկան. և զա-նիկայ իր հօրը անունովը Զաքարիա 60 կը կոչէին։ Իսկ անոր մայրը պա-տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Հզէ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի։ 61 Եւ անոր ըսին Թէ Քու ազգա-կաններուդ մէջ մէկը չկայ՝ որ ասանկ անունով կոչուի։ 62 անուանով կոչուի։ Անդ կ'ընէին անոր հօրը Թէ ինչ անունով կոչ-63 ել ուզես։ Ան ալ տախտակ մը ուզեց՝ ու գրեց՝ ը-սելով. Յովհաննէս է ատոր ա-նունը. ու ամէնքը զարմացան։ 64 Ընդ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերանը ու անոր լեզուն, և կը 65 խօսէր՝ ու կ'օրհներ Աստուած։ Եւ վախ մը ինկաւ ան ամենուն վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բը-նակէին. ու ասոնք ամէն բաները Հը-րէաստանի բոլոր Լեռնակողմը կը 66 զրուցուէր։ Եւ ամէն լսողները Հրէից սիրտերուն մէջը գրին, ու կ'ըսէին. Արդեօք աս տղան ի՞նչ-պիտի ըլլայ, ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ կը։ 67 Եւ անոր հայրը Զաքարիան Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ մարգա-

Սովորական նշան Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ։

ԼՂան. Ի. 23։ Ժ. 19։ *Գատ. Զ. 12։

*Հմր 12։

Ել. Է. 14։ Մատ. Ա. 21։

*Դէւ. Բ. 21։

Ը Մար. Ե. 7։ Ղրթադ. Է. 11. 12։ Ես. Ի. 6։ 7։ Ժղ. 5։ Երեմ. Իգ. 5։ Սաղ. ՃԼը. 11։ Ցայտ. Գ. 7։

*Դան. Բ. 44։ Է. 14։ 27։ Աբդ. 21։ Միք. Գ. 7։ Յօէլ Ժբ. 34։ Եզր. Ա. 3։

Է Մատ. Ա. 20։

*Մատ. Ժդ. 33։ Իզ. 63. 64։ Մար. Ա. 1։ Յովհ. Ա. 34։ Ի. 31։ Գոր. Ը. 37։ Հռով. Ա. 4։

Ծն. Ժը. 14։ Երեմ. Լբ. 17։ Զաք. Ը. 6։ Մատ. Ի. 26։ Մար. Ժ. 27։ Գլ. Ժբ. 27։ Հռով. Գ. 21։

Ֆ Յես. Խա. 9, 10, 11։

*Հմր 28։ Դատ. Ե. 24։

* Կամ՝ հաւատացողը է. քանզի

Սովորական նշան Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ։

Ը Ղուկ. Ր. 1։ Սաղ. Լղ. 2. 3։ Ել. 9։ Ամբ. Գ. 18։

Ե Ղուկ. Ա. 11։ Սաղ. ՃԼը. 6։

Ր Մաղ. Գ. 12։ Գլ. Ժ. 27։

Է Սաղ. Հա. 19։ Ծիլ. 2, 3։

Ը Սաղ. ՃԺ. 9։

Ե Ծն. Ժե. 7։ Ել. Ի. 6։ Սաղ. ՃԺ 17։ 18։

Ը Սաղ. Ղը. 1։ ՃԺը. 15։ Ես. Խ. 10։ Ժ. 9։ Ժբ. 10։

Ր Սաղ. ԼԳ. 10։ Պղտ. Ե. 5։

Ժ Ղուկ. Բ. 6։ Ցոբ. Ե. 11։ Սաղ. ՃԺ. 6։

Է Ղուկ. Բ. 5։ Սաղ. ԼՃ. 10։

Ը Սաղ. Գ. 3։ Երեմ. Լա. 3. 20։

Ե Ծն. Ժե. 19։ Սաղ. ՃԼը. 11։ Հռով. Ժ. 23։ Գաղ. Գ. 16։

Ժ Հմր 14։

Ի Ծն. Ժե. 12։ Ղև. Ժբ. 3։

Հ Հմր 13։

Ղ Հմր 13։

Ղ Հմր 20։

Ճ Հմր 39։

Մ Գլ. Բ. 19։ 51։

Յ Ծն. Լ. 2։ Սաղ. Ճ. 17։ ՃԹ. 21։ Գոր. Ժ. 21։

Ն Ցովել. Բ. 28։

Սովորական եղած փրկութեան վերաբերեալ

ՂԳՅԱԳ. Ա. 48 ՝ ՍԱՂ. ԽԱ. 13 ՝ ՀԲ. 18՝ ՃՂ. 48 ՝

ԵԼ. Գ. 16՝ Գ. 31 ՝ ՍԱՂ. ՃՃԱ. 9՝ ԳԼ. Է. 16 ՝

ՂՍԱՂ. ՄՀ. 17 ՝

ՊԵՐԵՄ. ԻԳ. 5՝6՝Լ. 10 ՝ ԴԱՆ. Թ. 24 ՝ ԴԱՐ. Գ. 21 ՝ ՀՈՎԻ. Ա. 2 ՝

ԼՂԼ. ԻՀ. 42 ՝ ՍԱՂ. ՂԶ. 3 ՝ ՃԾ. 8՝9 ՝ ՃՂ. 45 ՝ ԵՂԿ. ՃԿ. 60 ՝ ՀՃՂ. 54 ՝

ՅՕՆ. ՃԲ. 3 ՝ Ժէ. 4 ՝ ԻՐ. 16՝17 ՝ ԵՐԲ. Զ. 13՝17 ՝

ՅՀՈՎԻ. Զ. 18 ՝ 22 ՝ ԵՐԲ. Թ. 14՝

ՀԵՐԻՄ. ԼԲ. 39 ՝ 40 ՝ ԵԶԷ. Գ. 24՝Ը ԹՎԽ. Բ. 12 ՝ Ը ՏԻՄ. Ա. 9՝ ՏԻՏ. Բ. 12՝ Ա ՊԵՏ. Ա. 15՝Ը ՊԵՏ. Ա. 4 ՝

ՓՆՍ. ԽՆ. 3 ՝ ՄԱՂ. Գ. 1՝Գ. 5 ՝ ՍԱՠ. ՃԱ. 10՝ՀՃ 17 ՝

Ը ՄԱՐ. Ա. 4 ՝ ԳԼ. Գ. 3 ՝

ՅՃՌԱ. ԻԳ. 17 ՝ ՄԱՂ. Գ. 2 ՝

ՅՍՍ. ԹՆ. 2՝ ԽՈ. 7՝ ԽԹ. 9 ՝ ՄԱՠ. Գ. 16՝ ԳԱՐ. ԻՁ. 18 ՝

ՀԻՆՁ ՏԱՐՒ ԱՌԱՋ ԱԻՐԵԱԼ ԹԱՒԱՆՔՆ ՝

Ի ԳԼ. Ը. 40՝ Ի ՄԱՠ. Գ. 1՝ Ի ՃԱ. 7՝

ՅԳԱՐ. Ե. 37 ՝

Ի ՅԹԱՓ. ՃՂ. 1. 4 ՝ ՃՕՆ. Ա. 42՝

Ի ՄԱՠ. Ա. 16՝ ԳԼ. Ա. 27 ՝

68 բեացաւ ու ըսաւ . Ե Օրհնեալ ըլլայ Իսբայէլի Տէր Աստուածը , որ ՚այցելութեան եկաւ , և իր ժողովուրդին

69 դին փրկութիւն ըրաւ . Ե ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր Դաւիթի ծառային տունէն .

70 (Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք աշխարհի սկիզբէն ի վեր անոր մարգարէներն էին .)

71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն .

72 Ե ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը

73 միտք բերելու , (՚Ան երդումը որ մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ ,) մեզ

74 զի տալու , Որ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց

75 վախի ՚զանիկայ պաշտենք , Ի սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջեւը՝ մեր կեանքը բոլոր

76 օրերուն մէջ : Եւ դուն ով մանուկ՝ Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս . ինչու որ ՚Տէրոջը երեսին առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբան պատրաստելու ,

77 բաները պատրաստելու , Անոր ժողովուրդին գիտցընելու Իրենց փրկութիւնը՝ Իրենց մեղքերուն

78 թողութիւնովը , Մեր Աստուծոյն գթած ողորմութեանը համար՝ որով ՚Ծագող ՚արեւը վերէն մեզի

79 այցելութեան եկաւ , ՚Խաւարի և մահուան ստուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու , ՚՚ մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ ղեկավարելու :

80 Եւ Մանուկը կը մեծնար ու կը զօրանար Հոգիով , և ՚անապատներուն մէջն էր մինչև այն օրը՝ որ ինքը Իսրայէլին երեւցաւ :

ԳԼ. Բ

1 Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր ընել իր բոլոր տէրութեանը մէջ : 6 Քրիստոսի ծնունդը : 8 Հրեշտակ մը աւետիս կու տայ հովիւներուն : 13 Երկնային զօրաց բազմութիւնը կ՚օրհնեն զԱստուած՝ Քրիստոսի ծնանիլնուն համար . 21 Քրիստոս կը թլփատուի , 22 տաճարը կը տարուի : 28 Սիմէոն և Աննա կը մարգարէանան Քրիստոսի վրայով : 40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ , 46 տաճարին մէջ Հրեից վարդապետներուն Հարցմունքներ կ՚ընէ , 51 և իր ծնողացը Հնազանդ կը մնայ :

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բոլոր աշխարհը դրուի : (՚Ան առջի աշխարհագիրը եղաւ Սիւրենոսին Սիւրիայի վրայ կուսակալութեան

3 ըրած ատենը :) Եւ ամէնքը կ՚երթային աշխարհագիրը մնանելու՝ ա-

4 մէն մէկը իր քաղաքին մէջ : Յովսէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթի քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլեհէմ կ՚ըսուի , (Ինքը Դաւիթի տունէն ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)

5 Աշխարհագիրը մնանելու Մարիամին հետ մկտելդ , որ ան իր նշանածն էր , և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն էին , անոր ծնանելու

7 օրերը լեցուեցան . Եւ իր ՚անդրանիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով փաթթեց , և զանիկայ մսուրին մէջը պառկեցուց . ինչու որ իջևանին մէջ իրենց տեղ չկար :

8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահապանու-

9 թիւնը կ՚ընէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ . Էու խիստ շատ վախ-

10 ցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց . Մի վախնաք , ինչու որ ահա Ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ , Որ բոլոր ժողովուրդին

11 պիտի ըլլայ .. Եվասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ , որ ինքը Ե Օծեալ Տէր

12 է : Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլլայ . մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթած , ՚՚ մսուրի մէջ

13 պառկած : Ե Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ , որոնք զԱստուած կ՚օրհնէին ու կ՚ըսէին .

14 Է Երէկ բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ փառք , ու երկրիս վրայ Խաղաղութիւն , Ի մարդոց մէջ

15 Հաճութիւն : Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւները իրարու ըսին . Եկէք մինչև Բեթլեհէմ երթանք , ու տեսնենք՝ Ե ի՞նչ է ասեղած բանը , որն որ Տէրը մեզի յայտնեց :

16 Ու եկան արտորնօք , և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մսուրին մէջ

17 պառկած մանուկը : Ու երբոր տեսան , իմացուցին ան խօսքին վրայով , որ ասիկա մանուկին համար

18 իրենց զրուցուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէին , կը զարմանային ան բաներուն վրայ , որ հովիւները ի-

19 րենց կը զրուցէին : Ե Բայց Մարիամ ասիկա ամէն բաները կը պահէր , ու իր սրտին մէջը կը մտածէր :

20 Եւ հովիւները դարձան , կը փառաւորէին ու կ՚օրհնէին զԱստուած ան՝ ամէն բաներուն համար՝ որ լսեցին ու տեսան , ինչպէս որ իրենց զրուցուած էր :

21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան անհիկայ թլփատելու , Հանոր անուն Իսուս զրուեցաւ , որ հրեշտակն կոչուած էր՝ դեռ ինքը ՚որովայնին մէջ չյղացած :

22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ երբոր անոնց Մաքրութեան օրերը

Հինգ տարի առաջ Աիբեալ Թաւանքն ՝

Ի ՄԱՠ. Ա. 25 ՝

Ի ԳԼ. Ա. 12 ՝ ԼՅՕ. ԺԲ. 3 ՝ ՄԱՠ. ԻԲ. 19 ՝ ՄԱՐ. Ա. 15՝ ՀՃՂ 31՝ 32՝ ԳԼ. ԻԲ. 47 ՝ ԿՂՂ. Ա. 23 ՝

Ի ԵՍ. Թ. 6 ՝ Ը ՄԱՠ. Ա. 21 ՝

Ի ՄԱՠ. Ա. 16՝ ՃՂ. 16՝ ԳԼ. Ա. 43 ՝ ԳԱՐ. Բ. 36՝ Ճ. 36 ՝ ՓԼ. Բ. 11՝ Ի ՅՕՆ. ԻԲ. 12՝ ԼԲ. 1՝ 2 ՝ ՍԱՂ. ՃՂ. 20՝21 ՝ ՀԲԲ. 2 ՝ ԴԱՆ. Է. 10 ՝ ԵՐԲ. Ա. 14 ՝ ՃՕՍԻ. Ե. 11 ՝

Ի ԳԼ. ՃԹ. 38՝ ԵՓԼ. Ա. 6՝ Գ. 10 ՝ 21 ՝ ՃՕՍԻ. Ե. 13 ՝

ԼԵՍ. Ծէ. 19՝ ԳԼ. Ա. 79՝ ՀՈՎԻ. Ե. 1. ԵՓԼ. Բ. 17՝ ԿՂՂ. Ա. 20 ՝

Ի ՃՕՆ. Գ. 16՝ ԵՓԼ. Բ. 4՝ 7 ՝ Բ ԹՒՍ. Բ. 16՝ Ա ՃՕՆ. Գ 9 10՝ Ի ՅՕՆ. Լէ 11՝ ԳԼ. Ա. 66՝ ՀՃՂ 51՝

Հինգ տարի առաջ Աիբեալ Թաւանքն էր ՝

Ի ՅՕՆ. Ժէ. 12 ՝ ՂՂ. Ժ. 3՝ ԳԼ. Ա. 59 ՝

Հ ՄԱՠ. Ա. 21՝25՝ ԳԼ. Ա. 31 ՝

ՅՂՂ. Ժ. 2՝ 3. 4. 6 ՝

Հարս տարի առաջ վերս յիշեալ թուականէն ։

ՂԵՒ. ժ. 2. իր. 29։ ԼԴ. 19։ Թոռ. գ. 13։ ը. 17։ ԺԸ. 15։ ՅՂԼ. ԺԸ. 2. 6. 8։

Ա ԵՍ. Խ. 1։ ՄԱՐ. ԺԱ. 43։ ՀՈՐ 38։

Ա ՍԱԳ. 4Ի. 45։ ԵՐԲ. ԺԱ. 5։

Ն ՄԱԹ. գ. 1։

ԼՈՒ. ԽԶ. 30։ ՓԻԼ. ա. 23։

ՈԵՍ. ՅՐ. 10։ ԳԼ. գ. 6։

ՂԵՍ. Թ. 2։ ԽԲ. 6։ ԽԻ. 6։ կ. 1. 2. 3։ ՄԱԹ. գ. 16։ ՓՈՐ. ԺԳ. 47։ ԻԲ. 28։

ՂԵ. Բ. 14։ ՈՎ. ԺԱ. 9։ ՄԱԹ. իա. 44։ ՀՌՈՄ. Թ. 32. 33։ ա ԿՈՐ. ա. 23. 24։ Բ ԿՈՐ. Բ. 16։ ա ՊԵՏ. Բ. 7. 8։

Ա ՓՈՐ. ԻԲ. 22։

Ա ՍԱԳ. ԽԲ. 10։ ՅՕՆ. ԺԹ. 25։

Ա ՓՈՐ. ԻԶ. 7։ Ա ՏԻՄ. 6. 5։

ՀՄԱՐ. ԺԱ. 43։ ՀՈՐ 25։ ԳԼ. իդ. 21։

Ա ՀՈՐ 52։ ԳԼ. Ա. 80։

լմընցաւ , Երուսաղէմ տարին զանիկայ Տէրոջը առջևը հանելու ,
23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ թէ , Ղևմէն արու որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
24 ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս՝ ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ՝ աղաւնիի երկու
25 ձագ ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն անունը Սիմէոն էր . ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր , Իսրայէլի միխիթարութեանը կը սպասէր . ու
26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր ։ Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն՝ թէ մահ պիտի չտեսնէ , մինչև որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ ։
27 Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ . ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը որ օրէնքին սովորութեանը
28 պէս անոր վրայ ընէն , ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ , և օրհնեց
29 Աստուած՝ ու ըսաւ . Հիմա ով Տէր՝ արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
30 համեմատ . Վասն զի իմ աչքերս
31 տեսան քու փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջևը պատ-
32 րաստեցիր . Հեյոյս մը հեթանոսներ լուսաւորելու , և փառք քու
33 Իսրայէլ ժողովուրդիդ ։ Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ , որ անոր
34 համար կը խօսուէին ։ Ու Սիմէոն օրհնեց զանոնք , և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ . Ահա աս Հաստատ
Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար , Հու
35 հակառակութեան նպատակ մը ըլ-
լալու համար եղած է . (Եւ քու սրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի ,) որ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին ։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փանուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն . ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ իրկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեանը ժամանակ ,
37 կէն , Եւ որբևարի էր գրեթէ ութսունչորս տարուան . որ տաճարէն չէր զատուեր , հապա ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ՚ընէր գիշեր ու ցորեկ ։
38 Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ , ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն , որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին ։
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ , Նազարէթ քաղաքը ։ Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած , ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր ։
41 Եւ անոր ծնողքը տարին զատկի տօնին Երուսաղէմ կ՚երթա-
42 յին ։ Ու երբոր տասներկու կու տարեկան եղաւ , տօնին սովորութեանը պէս երբոր անոնք Ե-
43 րուսաղէմ ելան , Եւ ան օրերը որ լմընցուցին՝ ու Նորէն ետ դարձան , Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց . և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին. գիտեր . Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու կը փնտռէին զանիկայ իրենց ազգականներուն և ծանօթներուն
45 մէջը ։ Ու երբոր չգտան , Նորէն Երուսաղէմ դարձան՝ անիկայ փընտ-
46 ռելու ։ Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ , որ վարդապետներուն հետ նստեր էր , անոնց մտիկ կ՚ընէր ,
47 ու անոնց ետ կը հարցնէր ։ Եւ ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ ։
48 Ու երբոր տեսան անիկայ , ապշած մնացին . և անոր մայրը ըսաւ անոր . Որդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այդպէս ըրիր . ահա քու հայրդ ու ես՝ խիստ վշտացած քեզ կը փընտ-
49 ռէինք ։ Եւ ըսաւ անոնց . Ձիս ինչո՞ւ կը փնտռէիք , չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս
50 տունը ըլլամ ։ Եւ անոնք չհասկրցան ան խօսքը՝ որ իրենց ըսաւ ։
51 Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նազարէթ , և անոնց հնազանդ էր . Բայց անոր մայրը ան ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր ։
52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով , և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և մկրտութիւնը ։ 15 անոր վկայութիւնը Քրիստոսի համար ։ 20 Հերովդէս կը բանտարկէ զՅովհաննէս ։ 21 Քրիստոս կը մկրտուի , ու երկինքէն վկայութիւն կ՚ըլլայ իրեն համար ։ 23 Յիսուսի տարիքը , և անոր ազգաբանութիւնը Յովսեփէն մինչև Ադամ եւ Աստուած ։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ըրած ատենը , ու Հերովդէսին՝ Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը , և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան ատենը , և Լիսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը , 2 Անան

Հարս տարի առաջ վերս յիշեալ թուականէն ։

ՅՕՆ. Տ. 8

Ի ԵՂ. իդ. 15. 17։ ԼԴ. 23։ Բ ՕՐ. ԺՉ. 1. 16։

Ի ՍԱՂ. Ա. 1. 2։ ՄԱՐ. ՈՒ. 22։ ԳԼ. գ. 22. 32։ ՅՕՀ. Է. 15. 46։

Ա ՄԱՐ. Է. 25։ ՄԱՐ. ա. 22։ ԳԼ. գ. 22. 32։ ՅՕՀ. Է. 15. 46։

Ա ՅՕՀ. Բ. 16։

Ա ԿԱՐ. ԻԲ. 12. ԻԳ. ԻԶ։ Ա ԳԼ. ՈՒ. 45։ ԺԸ. 34։ Ա ՀՈՐ 19։ ԴԱՆ. Է. 25։ ՕԱ ԹԱԳ. Բ. 26։ ՀՈՐ 40։

ՅՕՀ. ԺԱ. 49. 51։ ԺԸ. 13։ ԳՈՐ. Ղ. 6։

Ցամի Տեառն 26

Նայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան ատենը՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ՝ անապատին

Բ Մաա. գ. 1. Մար. ա. 4.

3 մէջ, Բ ու անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր մեղաց թողութեան համար.

Ե Գէ. ա. 77.

4 ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով. Ձայնը մը կանչողին՝ Անապատի մէջ պատրաստեցէք Տէրոջը ճամբան, ուղիղ ըրէք անոր շաւիղները.

Դեւ. ի. 3. Մաա. գ. 3. Մար. ա. 3. Ցօհ. ա. 23.

5 ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծուռը պիտի շիտկուի, ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ

Ե Սաղ. ղե. 2. Ես. ծբ. 10. Գէ. բ. 10.

6 պիտի ըլլան. Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ։

Ղ Մաա. գ. 7.

7 Ու իրմէն մկրտուելու եկող ժողովուրդներուն ըսաւ. Ո՛վ իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի դալ

8 ու բարկութենէն փախչիլ։ Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի՛ ըսկսիք ձեր ներսի դին ըսել թէ, Մենք մեզի Հայր՝ Աբրահամը ունինք. քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, որ Աստուած կարող է ան քարերէս Աբրահամին որդիներ հանելու։

9 Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. Ետւստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կրակը կը

Ե Գոր. բ. 37։

10 ձգուի։ Եւ ժողովուրդները կը հարցընէին իրեն ու կ՚ըսէին. Ուրեմն ի՞նչ ընենք։

Ի Գէ. ժա. 41։ Բ Կոր. ը. 14։ Ցակ. բ. 15. 16։ Ա Ցօհ. գ. 17։ դ. 20։ Ժ Մաա. իա. 32։ Գէ. է. 29։

11 Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց. Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող չունեցողին տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպէս ընէ։

ԺԱ Մաա. գ. 17։ դ. 20։ Ժ Մաա. իա. 32։ Գէ. է. 29։

12 Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին անոր. Վարդապետ՝ մենք

ԺԲ Գէ. ժԹ. 8։

13 ի՞նչ ընենք։ Ան ալ ըսաւ անոնց. Ձեզի հրամայուածէն մի՛ աւելի բան չպահանջէք։

ԺԳ Եզե. իգ. 1։ Դա. ժԹ. 11։

14 Զինուորներն ալ կը հարցընէին անոր ու կ՚ըսէին. Եւ մենք ի՞նչ ընենք. ըսաւ անոնց. Մէկը մի՛ հարստահարէք, և ո՛չ մէ՛կ զրպարտութիւն մի՛ ընէք, ու ձեր թոշակովը բաւականացէք։

ԺԴ Մաա. գ. 11։

15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ մի՛ գուցէ քրիստոսը,

16 ամենուն՝ ու ըսաւ. Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ. բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որ ես անոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ. անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով.

17 Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ծուցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։

18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով։

Ցա. Տ. 30

19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը կնկանը Հերովդեհային համար, և բոլոր չարութիւններուն համար որ

Մաա. ժգ. 3։ Մար. ը. 17։

20 Հերովդէս գործեց, Ան ամենուն վրայ աս ալ աւելցուց, որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց։

Ցա. Տ. 27

21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը, հե Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ՚ընէր, երկինքը

Ղ Մաա. գ. 13։ Ցօհ. ա. 32։

22 բացուեցաւ. Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ՚ըսէր. Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզմէ հաւնեցայ։

Ցա. Տ. 26

23 Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր Նգրեթէ երեսուն տարեկան ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) Ընկը Յովսեփին որդին էր, որ ան Հէ-

Ղ Մաա. ժգ. 55։ Ցօհ. ը. 42։

24 լիին, որ ան Մատաթին, Որ ան Ղեւիին, որ ան Մեղքիին, որ ան

25 Յաննէին, որ ան Յովսեփին, Որ ան Մատաթիային, որ ան Ամովսին, որ ան Նաւումին, որ ան

26 Եսղիին, որ ան Նանգէին, Որ ան Մաաթին, որ ան Մատաթիային, որ ան Սեմէիին, որ ան Յովսեփին,

27 որ ան Յուդային, Որ ան Յովհաննային, որ ան Ռեսային, որ ան Զօրաբաբելին, որ ան Սաղաթիէլին, որ ան Նէրիին, Որ ան Մեղքիին, որ ան Ադդիին, որ ան Կովսամին, որ ան Եդմովդադին, որ

28 ան Երին, Որ ան Յովսեսին, որ ան Եղիազարին, որ ան Յովրիմին, որ ան Մատաթին, որ ան Ղեւիին,

29 Որ ան Սիմէոնին, որ ան Յուդայիին, որ ան Յովսեփին, որ ան Յովհանիին, որ ան Եղիակիմին,

30 Որ ան Մելէային, որ ան Մայնանին, որ ան Մատաթային, որ ան Նաթանիին, որ ան Դաւիթին,

31 Որ ան Եսսէին, որ ան Ովբեդին, որ ան Բոոսին, որ ան Սաղմոնին,

32 Որ ան Նաասոնին, Որ ան Ամինադաբին, որ ան Արամին, որ ան Եսրոնին, որ ան Փարէսին, որ ան

33 Յուդային, Որ ան Յակոբին, որ ան Իսահակին, որ ան Աբրահամին, որ ան Թարային, որ ան

34 Նաքովրին, Որ ան Սերուգին, որ ան Ռագաւին, որ ան Փաղեկին, որ ան Եբերին, որ ան Սաղային,

35 Որ ան Կայնանին, որ ան Արփաքսադին, որ ան Սեմին, որ ան Նոյին, որ ան Ղամեխին, Որ ան Մա-

Ցամի Տեառն 26

Ծ Մրբ. դ. 12։ Մաա. ժգ. 30։

Ցա. Տ. 30

Մաա. ժգ. 3։ Մար. ա. 17։

Ա Ցօհ. ա. 3։ Մաա. ժգ. 55։ Ցօհ. ա. 45։

Ցա. Տ. 26

Թու. գ. 3. 35. 39. 43. 47։

Մաա. ժգ. 55։ Ցօհ. ա. 42։

Ծ Ջաբ. ժբ. 12։ Բր Թագ. ե. 14։ Ա Մն. գ. 5։ Յ Հառ. գ. 18։ Եզ։ Ա Մն. բ. 10։ Եզ։

Ն Ծն. ժա. 24. 26։

Ղ Տնօ. Ծն. ժա. 12։ Ծն. ե. 6։ Եզ։ ժա. 10։ Եզ։

Ճամբ Տեառն 26

Թուաւոցային , որ ան Ենովքին , որ ան Ցարեդին , որ ան Մաղաղիէ-
38 լին , որ ան Կայնանին , Որ ան Ենովսին , որ ան Սէթին , որ ան Ադամին , Որ ան Աստուծոյ :

ՀԻՆ . Ե . 1 . 2 ։

ԳԼ . Դ

1 Հրիստոս ծոմ կը պահէ և կը փորձուի . 13 կը յաղթէ Սատանային . 14 կը սկսի քարոզել . 16 Նազարէթի մարդիկը կը զարմանան անոր ներշնչից խօսքերուն վրայ . 33 Ցիսուս կը բժշկէ դիւահար մը , 38 Պետրոսին զրաքսւ ած , 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ . 41 Դեւերը կը խոստովանին թէ անիկայ է Քրիստոսը , բայց կը յանդիմանուին անկէ . 43 Քրիստոս կը քարոզէ քաղաքներուն մէջ ։

– Մատ . գ . 1 ։ Մար . ա . 12 ։ ԲՀՀՐ 14 ։ ԳԼ . բ . 21 ։ ԲԵԼ . ԼԴ . 23 ։ ԳԹԱԳ . ԺԹ . 8 ։

1 Եւ –Ցիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ , ու Հոգիէն անապատը տարուե-
2 ցաւ , Եւ քառասուն օր Սատանայէն փորձուեցաւ . Ու ան օրերը բան մը չկերաւ . և ան օրերը լմընալէն ետև՝ անօթեցաւ ։
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , ըսէատ
4 քարին որ հաց ըլլայ ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . Գրուած է Թէ , Ո՛չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա Ամ-
ՏՐ Օր . ը . 8 ։ տուծոյ ամէն խօսքովը ։
5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը հանելով զանիկայ , աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց
6 անոր մէկ վայրկեանի մը մէջ . Եւ Սատանան ըսաւ անոր . Ես ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ , Էինչու որ ինծի
ՅՈՀ . ԺԲ . 31 ։ ԺԴ . 30 ։ ՑայտԺԹ . 2 ։ 7 ։ յանձնուած է . և որու որ ուզեմ՝
7 կրնամ անիկայ . Ուստի Թէ որ դուն իմ առջեւս երկրպագութիւն ընես , ամէնը քեզի ըլլայ ։
8 Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . *Գրուած է Թէ ,
*ՈՒՂ . ԵՒ ՄԻ . գնա Սատանայ . ինչորՊԸ . բրուած Քո Տէրը Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես ։
ՂԲ Օր . Զ . 13 ։ Ժ . 20 ։ ԵՄատ . դ . 5 ։
9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսաղէմ , ու տաճարին աշտարակին վրայ կայնեցուց , ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
ԸՍալ . ՂԱ . 11 ։ 10 քեզ ասկէ վար ձգէ . Ինչու որ Գրուած է Թէ , Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար՝
11 որ քեզ պահեն . Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , որ չըԲ Օր . Ը . 16 ։ ՅՃՕՀ . ԺԲ . 30 ։ ԵՐՐ . ԺԵ . 15 ։ ԵՄատ . դ . 12 ։ ՑՕՀ . դ . 43 ։ Ցա . Տ . 30 ։ ՂՀԶՐ 1 ։ ԵԳործ . Ժ . 37 ։ բռնես քարի զարնես ։
12 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Ըսուած է Թէ՝ Քու
13 Տէր Աստուածդ չփորձես ։ Ու երբոր Սատանան ամէն փորձութիւնը կատարեց , Ժամեն մը ետ կեցաւ անկէ ։
14 Եւ Ցիսուս ՚Հոգիին զօրութեամբը Գալիլիա դարձաւ . ու անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
15 կողմերը տարածուեցաւ ։ Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցնէր , ու ամէնէն կը փառաւորուէր ։
16 Ու եկաւ ՚Նազարէթ , ուր որ ինքը մեծցած էր . և իր սովորութեանը պէս Հշաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը , ու ելաւ որ կարդայ ։
17 Եւ տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը . ու երբոր գիրքը բացաւ , գտաւ ան տեղը՝ ուր որ գը-
18 րուած էր . Հ Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է . †Ինչու որ՝՝ զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու . զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու-
19 նեցողները բժշկելու . Գերիներուն ազատութիւն , և կոյրերուն տեսութիւն քարոզելու , Հարստահարութիւն կրողները ազատ Թողտալու , Տէրոջը ընդունելի տարին
20 քարոզելու ։ Եւ գիրքը գոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին տնկած անոր կը նայէին ։
21 Եւ սկսաւ անոնց ըսել . Այսօր աս գրուածը կատարուեցաւ , –– ձեր
22 ականջները լսելին ։ Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին , Ինու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ՚ըսէին . Ո՞Աստիկայ Յովսեփին որդին
23 չէ՞ ։ Եւ ըսաւ անոնց . Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք աս առածը . Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . Ինչափ բաներ լսեցինք որ կափառնայուած մէջ եղաւ , Հոնս ալ ըրէ
24 քու քաղաքիդ մէջ ։ Եւ ըսաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ , Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ ։
25 Եւ իրաւի կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ շատ որբևարիներ կային Եղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր երեք տարի ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ , անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ .
26 բայց Եղիան անոնցմէ ոէկուն չըխրկուեցաւ , հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին մէջ
27 որբևարի կնոյն մը ։ Ու շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը . ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ , հապա միայն Նէեման Ասորին ։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան երբոր
29 աս Խօսքերը լսեցին . Ու ելան անոր քաղաքէն դուրս հանեցին , և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն ։ Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ։
31 Ու Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնա-

Ճամբ Տեառն 30

Ցա . Տ . 31 ։ †Մատ . բ . 23 ։ Ժգ . 54 ։ Մար . գ . 1 ։ ՂԳործ . Ժգ . 14 ։ ԺԿ . 2 ։

ՀԵՍ . կա . 1 ։ †Կամ անոր Համար

ՅՍապ . Խե . 2 ։ Մատ . Ժգ . 54 ։ Մար . գ . 2 ։ ԳԼ . բ . 47 ։ ՂՑՕՀ . գ . 42 ։

ՑՄատ . դ . 13 ։ ԺԱ . 23 ։ ՄՄատ . Ժգ . 54 ։ Մար . գ . 1 ։ ՅՄատ . Ժգ . 57 ։ Մար . գ . 4 ։ ՑՕՀ . դ . 44 ։

Ն գ Թագ . Ժ . 9 ։ ԺԸ . 1 ։ Ցակ . Ե . 17 ։

ՂԳ Թագ . Ե . 14 ։

–ՑՕՀ . Բ . 59 ։ Ժ . 39 ։ ՂՄատ . գ . 13 ։ Մար . ա . 21 ։

Յամի Տեառն 31

Դ Մաա. գ. 28, 29։ Տիտ. բ. 15։ Ա Մար. ա. 23։

յուժմ քաղաքը. ու շարաթ օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ կը
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ. Ինչու՞ որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը։ Եւ
ժողովարանին մէջ մարդ մը կար,
որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մե-
34 ծայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով.
Թող տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ
բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի.
միթէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար.
Գիտեմ քեզ ով ես, Աստուծոյ
35 Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստեց ա-
նոր ըսելով. Պապանձէ՛ ու ել
ատկէ. ու դեւը զանիկայ ներս՝
ի՞ջ-ընկեր-ն մէջտեղը գետինը
զարկաւ, ե՛ւ ելաւ անկէ, ու ին-
36 մր չտուաւ անոր։ Եւ զարմանք
եկաւ ամենուն վրայ. և իրարու
հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին. Ա՛ռ
ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւնով
և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն, ու կ'ելլեն։ Եւ ա-
նոր համբաւը տարածուեցաւ չրջա-
կայ գաւառին ամէն տեղերը։

Ա Մաա. բ. 14։ Մար. ա. 29։

38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ։ Սիմոնին զո-
քանչն ալ սաստիկ չերմով կը տան-
ջուէր, ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն։ Եւ Ցի՞-ն անոր վրայ
կայնելով՝ սաստեց չերմին, որ թո-
ղուց զանիկայ. և շուտ մը ելաւ,
ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ը-
նէր։

Ա Մաա. բ. 16։ Մար. ա. 32։

41 Եւ արևը մարը մտած ատենը՝
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-
սակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն
բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք։ Դեւեր ալ կ'ել-
լէին շատերէն, կ'աղաղակէին ու
կ'ըսէին թէ, Դուն ես քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին. Ե՛ւ ինքը կը
սաստէր՝ ու թող չէր տար անոնց
որ խօսին, ինչու որ գիտէին թէ
ինքը քրիստոսն է։

Ա Մար. ա. 35։

43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ, ելաւ
ու գնաց անապատ տեղ մը, և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ. եկան մինչև անոր, ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
թայ, բայց անիկայ ըսաւ անոնց.
44 Պետք է ինծի՝ որ ուրիշ քաղաքնե-
րու ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեմ. քանզի ասո բա-

Է Մաթ. ա. 39։

45 նիս համար իրկուած եմ։ Ու
Գալիլեացի ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր։

Գլ. ե

1 Քրիստոս Պետրոսի նաւը նստած՝ կը սորվե-
ցընէ ժողովուրդոց. 4 և ձկանց հրաշալի պտղով
մը կը ցուցընէ թէ Պետրոսը ու անոր ընկեր-
ները մարդոց որսորդներ պիտի ընէ. 12

քրիստոս բորոտը կը մաքրէ. 16 անապատ
տեղ մը քաշուած՝ աղօթք կ'ընէ. 18 անդա-
մալոյծ մը կը բժշկէ. 27 Լեւին կը կանչէ
Մատթէոս մաքսատուրը. 29 մեղաւորներու
հետ հաց կ'ուտէ. 34 և կը նախատէ թէ
իր համբառնալէն ետև՝ առաքեալները պիտի
պահք կրեն ու ծոմ պահեն։

Յամի Տեառն 31

1 Ա՛ ե՛ղաւ որ երբ ժողովուրդը
անոր բոլորտիքը դիզուեցաւ՝
Աստուծոյ խօսքը լսելու համար,
ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին
2 քովը կեցեր էր. Ու տեսաւ երկու
նաւեր՝ որ ծովակին քովը կեցեր
էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն
ելած՝ ուռկանները կը լուային։
3 Ինքը ան նաւերուն մէկուն մէջը
մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր, և աղաչեց
անոր որ քիչ մը ցամաքէն ջո-ն
մէջը տանի. և նստելով՝ նաւուն
մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվե-
ցընէր։
4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ,
ըսաւ Սիմոնին. Բ՚առ՚ջ տար նա-ը
դէպ՚ի խորունկը, և ուռկանները-
5 նիդ ձգեցէք ջո-ի որսալու։ Եւ
Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր. Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս
աշխատեցանք, ու բան մը չբռնե-
ցինք. բայց քու խօսքիդ համար
6 ուռկանը ձգեմ։ Ու երբոր աս ը-
րին, խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին
մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պա-
7 տռտուէր։ Եւ ան՚ջ կ'ընէին մէկալ
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-
րուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և ե-
կան, ու երկու նաւերն ալ լեցուե-
ցին, մինչև որ ընկղմելու մօտ էին։
8 Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ, Ցի-
սուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ.
Ցե՛ր՝ է իմ՚քովէս մեկնի՛ գնա, ին-
չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ։
9 Վ՚ասն զի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը,
ան իրենց բռնած ձուկերուն որսին
10 համար. Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին
որդիքը Յակոբոսը և Յովհաննե-
սը, որոնք Սիմոնին ընկերներն էին.
ու Ցիսուս ըսաւ Սիմոնին. Մի՛
վախնար, Դ՚ասկ եւս մարդոց որ-
11 սորդ պիտի ըլլաս։ Եւ նաւերը
ցամաքը հանելով՝ Է՚ամէն բան Թո-
ղուցին, ու անոր ետևէն գացին։
12 Ու ե՛ղաւ որ երբ ինքը քաղաքի
մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ մը բո-
րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Ցի-
սուսը տեսաւ, երեսի վրայ ի՛ւնա-
լով աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ. Ցե՛ր՝
թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։
13 Եւ Ցի՞-ն իր ձեռքը երկընցընե-
լով դպաւ անոր, ու ըսաւ. Կ'ու-
զե՛մ՝ մաքրուի՛։ և շուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց։ Ե՛ւ ինքը
պատուիրեց անոր որ մէկու մը չը-
ա՛ռ, Հապա ը՞ա՛ն. Գնա՛ քեզ քա-

Յամի Տեառն 31

Ա Մաա. գ. 18. Մար. ա. 16։

Բ Ցսհ. իա. 6։

Ա Մաա. գ. 19։ Մար. ա. 17։

Ի Մաա. դ. 20։ Ժբ. 27։ Մար. ա. 18։ Գ.Ա. Ժբ. 28։

Ղ Մաա. գ. 2։ Մար. ա. 40։

Ցամք Տեառն 31

ԷՂԵ. Ժդ. 4, 10, 21, 22։
Ի Մաս. դ. 25։ Մար. ը. 7։ Ցօհ. Ջ. 2։

Ա Մաս. Ժդ. 23։ Մար. Ջ. 46։

Հանապային ցուցուր, և ըՄովսէսին պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն։
15 Թիւն ըլլալու համար։ Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր. Ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մտիկ ընելու, և անով իրենց հիւանդութիւններէն
16 բժշկուելու։ Ա Ու ինքը անապատ տեղուանք կը քաշուէր, և աղօթք կ'ընէր։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցընէր, ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողուած էին. ու Ցեղոյնը զօրութիւնը Ներէր էր անոնք
Ի Մաս. Թ. 2։ Մար. բ. 3։ 18 բժշկելու։ Եւ ահա Ֆոնէ մը մարդի մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բերին, և հնարը կը փընտռէին թէ ինչպես զանիկայ ներս խօթեն, ու դնեն անոր առջևը.
19 Ու երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խօթեն անիկայ, տանիքին վրայ ելան, և զանիկայ կղմինտրներուն միջէն մահիճովը մէջտեղը Ցիսուսին առաջը.
20 Ջևը իջեցուցին։ Եւ անիկայ տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր. Ո վ մարդ՝ քու մեղքերդ քեզ
Ը Մաս. Թ. 3։ Մար. բ. 6, 7։ 21 զի ներուած են։ Եւ Դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ, ու ըսել. Ո՞վ է ասիկայ, որ հայհոյութիւններ կը խօսի. Ո՞վ կրնայ մեղաց թողութիւն տալ,
Ի Ա Օր. լ. 5։ Եռ. Խ. 25։ 22 բայց միայն Աստուած։ Եւ Ցիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը
23 խորհիք։ Ո՞րը աւելի դիւրին է. Քու մեղքերդ քեզի ներուած են ըսելը, թէ Ելի՛ր ու քալէ՛ ըսելը։
24 Բայց որպէս զի դիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալոյծին,) Քեզի կ'ըսեմ՝ Ելի՛ր մահիճդ առ՝ ու
25 տունդ գնա։ Ան ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ, ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, և դընաց իր տունը, ու Աստուծոյ
26 փառք կու տար։ Եւ ամէնքը ապշած մնացին, ու Աստուծոյ փառք կու տային. և վախով լեցուած՝ կ'ըսէին թէ, Այսօր նորանչան բաներ տեսանք։
Ժ Մաս. Թ. 9։ Մար. բ. 13, 14։ 27 Ժ Եւ ասոնք բաներէն ետև ելաւ անէ, ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Ղևի էր, որ մաքսը ընդունելու տեղը նստեր էր, ու
28 ըսաւ անոր. Ետևէս եկուր։ Ան ալ թողուց ամէնը՝ և ելաւ գնաց
29 անոր ետևէն։ Ու Ղևի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ. Եւ շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց
30 հետ սեղան նստեր էին։ Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ'ընէին անոր աշակերտներուն ու կ'ըսէին. Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
31 հետ կ'ուտէք ու կը խմէք։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց. Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն.
32 Ես Ֆարիսեցիները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշխարութեան։
Ե Մաս. Թ. 13։ Ա Տիմ. ա. 15։ 33 Անոնք ալ ըսին անոր. Ինչո՞ւ Ցովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն, և աղօթքներ կ'ընեն, նոյնպես ալ փարիսեցւոց աշակերտները. և քոնները կիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն։
34 Անիկայ ալ ըսաւ անոնց. Կրնաք հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա
Ը Մաս. Թ. 16, 17, Մար. բ. 21, 22։ 36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն։ Ֆառակ մըն ալ բաւ անոնց թէ, Մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ. Եթէ ոչ՝ ան նորը պատռուածք ալ կ'ընէ, ու հինցածին հետ ալ չմիաբանիր ան նոր
37 լաթէն եղած կտորը։ Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ. Եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը կը պատռէ, ինքը կը թափի, ու
38 տիկերը կը կորչին. Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին։ Եւ մէկը հին գինին խմելէն ետև՝ անմիջապէս նորը չուզեր. քանզի կ'ըսէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է։

Ցամք Տեառն 31

Ի Մաս. Թ. 10։ Մար. բ. 15։ Հգ. Ժե. 1։

Ե Մաս. Թ. 13։ ա Տիմ. ա. 15։

Ը Մաս. Թ. 14։ Մտ. բ. 18։

Ա Մաս. Ժբ. 1։ Մար. բ. 22։

Բ Եզ. Ի. 10։

ԳԼ. Զ

1 Քրիստոս շաբաթ օրուան պահպանութիւնը վրայով փարիսեցւոց կուրութիւնը կը յայտնի Սուրբ Գրոց վկայութեամբը՝ փաստով և հրաշքով. 13 տասուերկու առաքեալները կ'ընտրէ. 17 հիւանդները կը բժշկէ. 20 ժողովրդոց առջևը իր աշակերտներուն խօսելով՝ կը ցուցընէ թէ որոնց կը վայլէ երանութիւնը և որոնց վայը. 27 կը պատուիրէ թշնամին սիրել, 46 և Աստուծոյ խօսքին հնազանդելով՝ բարիք գործել, որ չըլլայ թէ առանց հիմնի տղի վրայ շինուած տան մը պէս կործանիք փորձութեան օրը։

1 Եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը՝ ինքը արտերուն միջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները ցորեխ հասկեր փրցընելով, ձեռքերնուն մէջ կը չփէին ու կ'ուտէին։
2 Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց. Ատ ինչ բան կ'ընէք, որ
3 արժան չէ ընել շաբաթ օրը։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով անոնց

Յունիս Ըեւառն 31

Ի սա Թուփ խ. 6։

Գ ՂՂ. խ. 9։

Ի Մատ. ժբ. 9։ Մաբ. գ. 1։ Գղ. ժգ. 14։ ժգ. 3։ Ցօհ. թ. 16։

ընաւ. Ձեզ կարգացեր դուք ի Դաւ-ւիթին ըսածը, երբոր անօթեցաւ ինքը՝ և անոնք որ իր հետն էին. 4 Ինչպես անիկայ Աստուծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հաց-ցերը առաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին. Որ չէ-ւ-ը օրինաւոր չէ ուտել, բայց 5 միայն քահանաներուն, Եւ ըսաւ անոնց. Որդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է։

Ի Մատ. ժբ. 9։ Մաբ. գ. 1։ Գղ. ժգ. 14։ ժգ. 3։ Ցօհ. թ. 16։

6 Ի՛նչ եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝ ու կը սորվեցընէր. և հոն մարդ մը կար, որուն աջ ձեռքը չորցած 7 էր։ Եւ դպիրները ու փարիսե-ցիները անոր կը սպասէին՝ որ շաբաթ օրը զանիկայ բժշկէ, որպէս զի ամբաստանութեան առ-իւ մը 8 գտնեն անոր դէմ։ Իսկ, ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդները, ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը չորցած էր. Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ։ 9 Ան ալ ելաւ կայնեցաւ։ Ան ա-տենը Ցիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի բա-ւ-ը մը հարցընեմ. Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է, բարիք ընել, թէ չարիք ընել. հոգի մը ապրե-10 ցընե՞լ, թէ մեռցընել։ Եւ չուր-ջանակի՝ ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր. Ձեռքդ երկընցուր. ան ալ այնպէս ըրաւ. ու անոր ձեռքը ողջացաւ մկկային պէս։ 11 Եւ անոնք կատաղութեամբ լե-ցուեցան, ու իրարու հետ կը խօսէին՝ թէ ինչ ընեն Ցիսուսին։

Ղ Մատ. ժգ. 28։

12 Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով։ 13 անցուց։ Ու երբոր առտու եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու ա-նոնցմէ տասներկու հոգի ընտրեց, որոնք առաքեալ ալ անուանեց. 14 Սիմոնը՝ զորն որ Պետրոս ալ անուա-նեց, և անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը ու Յովհաննէսը, Փիլիպ-15 պոսը և Բարթուղիմէոսը, Մատ-թէոսը և Թովմասը, Ալփէոսեան Յակոբոսը և Նախանձայոյզը ը-

Ի Ցուդ. 1։

16 ռուած Սիմոնը՝, Իսկարիովտացի Ցուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ։ 17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տա-փարակ տեղ մը կայնեցաւ. նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդներու բոլոր Հրէաստանէն, ու Երու-սաղէմէն, և Տիւրոսի ու Սիդոնի

Ի Մատ. դ. 25։ Մաբ. գ. 7։

18 ծովեզերքէն. Որոնք եկան անոր խօսիլը մտիկ ընելու, ու իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրող-ներն ալ եկան, ու կը բժշկուէին։ 19 Եւ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպչիլ. Քանզի զօրութիւն կ'ելլէր իրմէն, ու ամէնը կը բժշկէր։ 20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ՚ի իր աշակերտներուն վերցուց՝ ու ըսաւ. Երանի ձեզ աղքատներուդ, քա-նզի որ ձերն է Աստուծոյ թագա-21 ւորութիւնը։ Երանի ձեզ՝ որ հիմա անօթի էք, քանզի որ պիտի կշտանաք. Երանի ձեզ՝ որ հիմա կուլաք, քանզի որ պիտի խնդաք։ 22 Երանի է ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ ատեն, Ու երբոր ձեզ իրենց ընկե-ր-ր-իրէն մերժեն՝ ու նախատին, և ձեր վրայով դէշ անուն հանեն 23 Որդւոյ մարդոյ պատճառովը։ Ու-րախ եղէք դուք ան օրը՝ ու ցնծա-ցէ՛ք, որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. Վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն։ 24 Բայց վա՛յ ձեզի՝ հարուստներուդ, քանզի որ ձեր մխիթարութիւնը 25 առած էք։ Վա՛յ-ձեզի՛ որ կուշտ էք, քանզի որ պիտի անօթենաք. Վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք, քանզի որ սուգ պիտի ընէք ու լա՛ք։ 26 Վա՛յ ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին, քանզի որ իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն։

Ի Մատ. գ. 2, 5, 16։ Գղ. ժգ. 25։ ՂԵ. կ. 13։ Ա Յովհ. ժդ. 13։

27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի՝ որ մտիկ կ'ընէք. Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամինե-րը. ձեղ ատողներուն բարի ըրէ՛ք. 28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք, և ձեզի նեղութիւն տուողներուն համար աղօթք ըրէ՛ք։ Ա՛ն որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ, մէկալն ալ մա-տեցուր անոր. Ա՛ն որ քու վե-րարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի՛ ար-30 գիլեր անկէ շապիկդ ալ։ Ամէն ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր, ու քու բաներդ առնողէն պահան-31 մի՛ պահանջեր։ Եւ ինչպէս կ'ու-զէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք 32 ալ անոնց անանկ ըրէ՛ք։ Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէ՛ք՝ ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. Քանզի որ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք 33 սիրողները։ Եւ թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. Քանզի որ մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ը-34 նեն։ Եւ թէ որ անանկ մարդիկ-ներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու-նիք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ու-նենաք. Քանզի որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու տան, որ 35 նոյն չափովը նո՛ւ առնեն։ Հապա սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէ՛ք. Ու փոխ տուէ՛ք առանց փոխարինի մը սպասելու. և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ. ու Բարձրելոյն որդիքը պիտի ըլ-

Ցունիս Ըեւառն 31

Ի Մատ. ժդ. 36։

Ա Մաբ. ծ. 30։ Գղ. ը. 46։

Ի Մատ. ե. 3։ ժ. 5։ Ցակ. բ. 5։

Ձ Եբ. ծե. 1։ 46 13։ Մատ. ե. 6։

Ե Ես. կա. 3։ Մատ. ե. 4։

Հ Մատ. ե. 11։ ա Պետ. ը. 19։ գ. 14։ գ. 14։

Ե Ցօհ. ժգ. 2։

Ղ Մատ. է. 12։ Գոր. ե. 41։ Կոդ-ա. 24։ Ցակ. ա. 2։

Ե Գոր. է. 51։ Ա Կոռ. գ. 1։ Ցակ. ե. 1։

Ա Գղ. ժբ. 21։

Ն Մատ. գ. 2։ 5։ 16։ Գղ. ժգ. 25։

ՂԵ. կե. 13։ Ա Յովհ. ժդ. 13։

Ո Ցօհ. ժե. 19։ ա Ցօհ. գ. 5։

Ա Ո՛վ-հե՛ր բոլոր մարդիկ Գղ. իգ. 4։ Ես. իխ. 2։ Մատ. ե. 44։ Հէր 35։ Հռով. ժբ. 20։

Ջ Գղ. իգ. 34։ Գղ. է. 59։

Ա Մատ. ե. 39։

Ա ա Կոր. գ. 7։

Ղ Բ Օր. ժե. 7։ 8։ 10։ Յակ. իա. 26։ Մատ. ե. 42։

Ա Մատ. է. 12։

Բ Մատ. ե. 43։

Ց Մատ. ե. 42։

Ա Հէր 27։

Ջ Պաղ. լէ. 26։ Հէր 30։

Ի Մատ. ե. 45։

Ցամի Տեառն 31

Գլ. Ը

1 Քրիստոս ուելի մեծ հաւատք կը գտնէ հեթանոս հարիւրապետի մը վրայ՝ քան թէ հրէից վրայ • 10 անոր ծառան չոեսած կը բժշկէ • 11 Նային քաղաքէն եղող այլ կընկան մը զաւակը կը յարուցանէ • 19 Իր հրաշքները չհլելով պատուախան կու տայ Ցովհաննէսին իրկած մարդոցը • 24 Ցովհաննէսին վրայով իր ունեցած գաղափարը կը յայտնէ ժողովուրդին • 30 կը յանդիմանէ հրէաները՝ որ ոչ Ցովհաննէսին և ոչ իր վարմունքովը համոզուեցան • 36 կը ցուցընէ թէ ինչը բարեկամ է մեղաւորներուն ; չէ՝ թէ զանոնք մեղայ ՚ի պահելու , այլ անոնց մեղքերը ներելու ; երբոր անոնք զեղջի գան ու հաւատան ;

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն խօսէնք լմընցուց , մտաւ Կափառնայում։

2 Եւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու ,

3 որ սիրելի էր անոր ։ Երբոր Ցիսուսի վրայով լսեց , հրէաներէն դէպ ՚ի ծերերը իրկելով , աղաչեց անոր՝ որ գայ իր ծառան ապրեցը։

4 Նէ ։ Անոնք ալ եկան Ցիսուսին՝ և թախանձանօք կ՚աղաչէին անոր , ու կ՚ըսէին թէ , Անիկայ արժանի է

5 որուն ասիկա ընէիր պիտի ընէս . ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժո-

6 ղովարանը անիկայ շինեց մեզի ։ Եւ Ցիսուս անոնց հետ դնաց . երբոր տունէն շատ հեռու չէր , հարիւրապետը իրկեց անոր դէպ ՚ի մը բարեկամներ , ու ըսաւ անոր . Տէր՝ մի յոդնիր , ինչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես .

7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու . հապա իսօսքով ղրուէ , և իմ ծառաս

8 պիտի բժշկուի . ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ , ու իմ հրամանի տակը զինուորներ ունիմ . և ասոր կ՚ըսեմ՝ Գնա , ու կ՚երթայ . և մեկալին թէ՝ Եկուր , ու կու գայ , և ծառայիս թէ՝ Ասա բանը ըրէ , ու

9 կ՚ընէ ։ Ցիսուս ասա բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր ետևէն դարձող ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ . Ձեզի կ՚ըսեմ , որ Իսրայէլի մէջ անդամ ես այսչափ

10 հաւատք չգտայ ։ Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան , և հիւանդ ծառան առողջացած գըտան ։

11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ՚երթար , որուն անունը Նային էր . և անոր հետը կ՚երթային իր աշակերտներէն շատերը ,

12 ու մեծ բազմութիւն ։ Ու երբոր քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա մեռել մը դուրս կը հանէին , իր մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ որբևայրի էր , ու քաղաքին շատ

13 ժողովուրդը անոր հետն էր ։ Եւ

Ցամի Տեառն 31

— Մատ . ը . 5 ։

Ցամի Տեառն 31

• Մատ . և . 48 ։

Ֆ Մատ . է . 1 ։

— Ածակ ժթ . 17 ։

Բ Սաղ . հթ . 12 ։

Ֆ Մատ . է . 2 ։ Մարկ . դ . 24 ։ Ցակ . բ . 13 ։

Դ Մատ . ժե . 14 ։

Ի Մատ . ժ . 21 ։ Ցօհ . ժդ . 16 ։ ժե . 20 ։

ՂՄատ . է . 3 ։

Ե Ցճա Ածակ . ժը . 17 ։

ԸՄատ . է . 16 , 17 ։

Ի Մատ . ժբ . 33 ։

Ժ Մատ . ժբ . 34 ։

Ի Մատ . ժբ . 34 ։

ԼՄտպ . ա . 6 ։ Մատ . է . 21 ։ Ին . 11 ։ ԳԼ . ժդ . 25 ։

ԽՄատ . է . 24 ։

լաք . ինչու որ անիկայ բարերար է ապերախտներուն ու չարերուն ։

36 Ուրեմն դթած եղիք՝ ինչպէս որ

37 ձեր Հայրն ալ գթած է ։ Մի դատեր , ու պիտի չդատուիք . մի դատապարտեր , ու պիտի չդատապարտուիք . ներեցէք , ու ձեզի պիտի ներուի .

38 Տուէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի . աղեկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի ի ձեր դոգը . Քանզի ան չափովը որով դուք կը չափէք , ձեզի պիտի չափուի ։

39 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց . Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել . չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան ։

40 Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ . բայց ամէն կատարելապէս վարժուածը իր վարդապետին պէս կ՚ըլլայ ։

41 Ընչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր ։

42 Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . Ե՛ղբայր՝ թող տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ . և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ . կեղծաւոր՝ հաւաջ քու աչքէդ գերանը հանէ , ու ետքը պիտի նայիս քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը հանելու ։

43 Ընչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ . ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ

44 բերէ . Վասն զի ամէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի . ինչու որ փուշերէն թուզ չեն քաղեր , ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր ։

45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ , և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ . Ընչու որ իր բերանը սրտին աւելցուքէն կը խօսի ։

46 Եւ ինչո՞ւ ինձ Տէր՝ Տէր՝ կը կոչէք , ու ըսած բաներս չէք կատա

47 րեր ։ Ամէն որ ինծի կու գայ՝ և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք կը կատարէ , ձեզի ցուցընեմ թէ

48 որու կը նմանի ։ Անիկայ տուն շինող մարդու մը կը նմանի , որ փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը վէմի վրայ դրաւ . և ջուրերուն յորդած ատենը՝ գետը զարկաւ ան տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շարժել . ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր ։

49 Բայց ան որ չխօսելու կը լսէ՝ ու չկատարեր , կը նմանի ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ . որուն գետը զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան տանը կործանումը մեծ էր ։

Յաւի Տեառն 31

Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճայ անոր վրայ ու ըսաւ անոր . Մի
14 լար : Եւ մօտենալով՝ դպաւղին դպաւ , ու տանողները կանգ ա-
ռին . և ըսաւ . Ո՛վ պատանի՛ քե-
15 զի կ՚ըսեմ՝ Ե՛լիր : Ու մեռելը և-
լաւ նստաւ , և սկսաւ խօսիլ . ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը : Եւ ա-
մէնքն ալ վախով բռնուեցան . ու
ՂԱստուած կը փառաւորէին ըսե-
լով թէ , Ե՛րէց մարդարէ մը ելեր
է մեր մէջը . և թէ՝ Ե՛Աստուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ :
17 Եւ աս ձայնը իր վրայով՝ բոլոր
Հրէաստան ելաւ , ու բոլոր շրջա-
կայ տեղուանքը :
18 ՂԵւ Յովհաննէսին պատմիցին իր
աշակերտները աս ամէն բաներուն
19 վրայով : Յովհաննէս ալ իր ա-
շակերտներէն երկուքը իրեն կան-
չեց , և ղՏէռն՚ Յիսուսին խրկեց՝
ըսելով . Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու
էիր , թէ ուրիշի մը սպասենք :
20 Եւ ան մարդիկը եկան անոր՝ ու ը-
սին . Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի , ու կ՚ըսէ . Դուն
ա՞ն ես՝ որ գալու էիր , թէ ուրիշի
21 մը սպասենք : Եւ նոյն ժամուն
շատերը բժշկեց էրէնց հիւանդու-
թիւններէն՝ ու հարուածներէն և
չար ոգիներէն , ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց : Եւ Յիսուս
է պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ .
Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք . Ո՛ր
կոյրերը կը տեսնեն . կաղերը կը
քալեն , բորոտները կը մաքրուին ,
խուլերը կը լսեն , մեռելները յա-
րութիւն կ՚առնեն , Բաղդատեե-
րուն աւետարան կը քարոզուի .
23 Եւ երանի՛ անոր , որ իմ վրայովս
չգայթակղիր :
24 Ե՛Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած
մարդիկը գացին , Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէ-
սին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք
անապատին մէջ . եղէ՞գ մը հովէն
25 շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնե-
լու ելաք . փափուկ հանդերձներ
հագած մա՞րդ մը . ահա՛ անոնք որ
փառաւոր հագուստներու ու փափ-
կութեան մէջ են , Թագաւորական
26 պալատներն են : Հապա՛ ի՞նչ
տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛
կ՚ըսեմ ձեզի , մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն
համար գրուած է . Ե՛Ահա ես իմ
դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ
առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևդ : Քան-
զի կ՚ըսեմ ձեզի . Կնիկներէն ծնած-
ներուն մէջը Յովհաննէս Մկրտիչէն
մեծ մարգարէ չկայ . սակայն Ա-

տուծոյ Թագաւորութեանը մէջ
պինտ պզտիկը անկէ մեծ է :
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաք-
սաւորները երբոր լսեցին , արդա-
րացուցին ղԱստուած , որ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնովը մկրը-
30 տուեցան : Բայց փարիսեցիները
և օրինականները Ե՛իրենց անձին
դէմ՝ Աստուծոյ խորհուրդը անար-
դեցին , որ անկէ չմկրտուեցան :
31 Ե՞Ուստի որո՞ նմանցընեմ աս
ազգին մարդիկը , և որո՞ կը նմա-
32 նին : Կը նմանին տղոց , որ չու-
կանները նստելով՝ իրարու կը կան-
չեն , ու կ՚ըսեն . Փող ՚ի՛ձեցուցինք
ձեզի՝ ու չպարեցիք , ողբ կարդա-
33 ցինք ձեզի՝ ու չլացիք : Վասն զի
Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ , ոչ
հաց կ՚ուտէր և ոչ գինի կը խմէր ,
ու կ՚ըսէք . Դե կայ անոր ներսի
34 դին : Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ
ու կը խմէ , և կ՚ըսէք . Ահա ու-
տող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսա-
ւորներուն ու մեղաւորներուն բարե-
35 կամ՛ . ՂԵւ իմաստութիւնը արդա-
րացաւ իր բոլոր տղոցմէն :
36 Ե՝Փարիսեցիներէն մէկը կ՚աղաչէր
անոր՝ որ իր հետը հ–ուտէ . ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝ ու
37 սեղան նստաւ : ՂԵւ ահա քաղաքին
մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար . Երբոր
իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին
տունը սեղան նստեր է , մկ չիշ
38 մը անուշահոտ Ղղ բերաւ . Ու ե-
տևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը
կեցեր՝ կու լար , և արցունքովը
սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր , և
կը համբուրէր անոր ոտքերը , ու
39 եղովՂ կ՚օծէր : Ու երբոր տեսաւ
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր
էր , կ՚ըսէր իր մտքին մէջ . ՂԱսե-
կայ թէ որ մարգարէ ըլլար , պիտի
գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կնիկ է
իրեն դպչողը . ինչու որ մեղաւոր
40 է : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր . Սիմո՛ն՝ քեզի բան
մը ունիմ ըսելու . ան ալ ըսաւ .
41 Ըսէ՝ վարդապետ . Ե՞ Մէկ
փոխ տուող մը երկու պարտական
ունէր . մէկը հինգ հարիւր դա-
հեկան պարտք ունէր , ու մէկալը՝
42 յիսուն : Եւ որովհետև հատու-
ցանելու Ի–ր–ա–Ի–ն՚ չունէին , եր-
կուքին ալ շնորհեց . հիմա զրու-
ցէ , Աննոյմէ՞րը աւելի պիտի սի-
43 րէ զանիկայ : Պատասխան տուաւ
Սիմո՛ն ու ըսաւ . Ինծի սասկ
կ՚երևնայ , թէ որուն որ շատ շնոր-
հեց . ան ալ ըսաւ անոր . Ուղիղ
44 դատեցիր : Ու դառնալով դէպ՚ի
ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմո՛նին . Կը
տեսնե՞ս աս կնիկը . Ես քու տու-

Յաւի Տեառն 31

ԼՄատ . գ . 3 , Գղ . գ . 12 :

Ե Գղ . ը . 54 , Յօն ժա . 43 , Գոր . ի . 40 , Հբ . ում . գ . 17 , ‡ Գղ . ա . 65 , Ը Գղ . իգ . 19 , Յօհ . գ . 19 , գ . 14 , ի . 17 , Ի Գղ . ա . 68 :

ՂՄատ . ժա . 2 :

ՄՄատ . գ . 4 , Մար . ա . 6 , Գղ . ա . 15 :

Ի Մատ . ժա . 5 :

ԸԵՒ . լե . 5 :

Բ Գղ . գ . 18 :

ՃՄատ . ժա . 7 :

Ի Մալ . գ . 1 :

ՀՄատ . ժա . 19 :

ՅՄատ . իգ . 6 , Մար . ժ . 3 , Յօհ . ժա . 2 :

ՂԳղ . ժհ . 2 :

Ցամք Տեառն 31

ՈՄանա՛ գըլխուն մազիցովը

Սաղ. իգ. 3։

աՅհ. ա. 14։

Մատ. թ. 2։ Մար. բ. 5։

Մատ. թ. 3։ Մար. բ. 7։

Ղմատ. թ. 22։ Մար. ե. 34։ ժ. 52։ Գլ. ը. 48։ ԺԸ. 42։ †Կամ՝ բժըշկեց

Ընդ մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր . բայց ասիկայ իւ արցունքովը ոտքերս թրջեց , և իր *մազերովը սրբեց ։ Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր . բայց ասիկայ հոն մտնելէս ի վեր ոտքերս համբուրել չդադրեցաւ ։ Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր . բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշ շհոտ եղով օծեց ։ Վասն որոյ կ՚ըսեմ քեզի . Ներուած են անոր շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սիրեց . բայց որուն որ քիչ կը նեղուի , անիկայ քիչ կը սիրէ ։ Ու ըսաւ անոր . Ներուած են քու մեղքերդ ։ Ու նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել . Ո՞վ էասիկայ՝ որ մեղացը թողութիւն ալ կու տայ ։ Եւ ինքը ըսաւ կնկանը . Քու հաւատքդ քեզ †փրկեց , գնա խաղաղութեամբ ։

ԳԼ. Ը

1 Կանայք իրենց ստացուածքովը ծառայութիւն կ՚ընեն Քրիստոսի ։ 4 Քրիստոս կը զրուցէ սերմնացանին , 16 և ճրագին առակը ։ 21 Կ՚իմացընէ թէ ով են իր մայրը ու եղբայրները ։ 22 Կը սաստէ հովերուն ։ 26 և ակ մարդէ մը դիւից լէգէոնը դուրս հանելով՝ թող կու տայ անոնց որ խոզերուն երամակը մտնեն ։ 37 Գերգեսացիք չեն ընդունիր զինքը ։ 43 Ճիւաս տեղ տեղ կինը կը բժշկէ ։ 49 և Ցայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ ։

1 Եւ եղաւ որ անկէ ետեւ՝ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ՚աւետարանէր . ու տասներկուքը իր հետն էր ։ 2 Նաև քանի մը կիներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին ։ Մարիամ՝ որ Մագդալենացի կ՚ըսուէր , Հուսկից որ եօթը դեւ ելեր էր ,

3 Եւ Յովհաննա՝ Հերովդեսին տանը վերակացուին Քուզային կինը , ու Շուշան , և շատ ուրիշներ , որոնք իրենց ստացուածքովը †անոր ծառայութիւն կ՚ընէին ։

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն եկան , առակով մը ըսաւ ։

5 Անոնց . Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու . ու ցանած ատենը՝ մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և ոտքէ տակ կոխուեցաւ , ու երկնքի թռչունները կերան զանիկայ ։

6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու բուսածին պէս չորցաւ՝ հողէ

7 հիւթ չունենալուն համար ։ Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝

8 խեղդեցին անիկայ ։ Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ . երբոր սա բաները կը զրուցէր , կ՚աղաղակէր . Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։

9 Եւ իր աշակերտները կը հարցընէին իրեն՝ ըսելով թէ , Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան առակը ։ 10 Ան ալ ըսաւ . Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդները , բայց ուրիշներուն առակներով կը խօսիմ . Որ տեսնելով՝ չտեսնեն , և լսելով՝ չհասկնան ։

11 Ասիկա՝ առակը ասի է . Սերմը Աստուծոյ խօսքն է ։ 12 Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ թէ հաւատան՝ ու փրկուին ։ Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ՚ընդունին խօսքը , բայց արմատ չունին . ատեն մը կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հեռանան ։ 14 Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և կեանքիս ցանկութիւներովը զրաղած ըլլալով՝ կը խեղդուին , և անպտուղ կ՚ըլլան ։ 15 Բուին , և անպտուղ կ՚ըլլան ։ Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ՚ընդունին , ու համբերութիւնով պտուղ կու տան ։

16 Ձկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու ամանի մը տակ՝ կամ մահճակալին տակը դնէ . հապա աշտանակի վրայ կը դնէ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն ։ 17 Վասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի , ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի՝ ու երեան չելլէ ։ 18 Ուստի նայեցէք՝ թէ ինչպէս կը լսէք . Քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և ով որ չունի՝ անոր ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի ։

19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին կրնար անոր քովը երթալ ։ Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով . Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են , ու քեզ տեսնել կ՚ուզեն ։ 21 Եւ անիկայ պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Իմ մայրս ու իմ եղբայրներսասոնք են , որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կատարեն ։

22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր աշակերտները՝ ու ըսաւ անոնց . Ծովակին մէկալ կողմը անցնինք . և ճամբայ

23 ելան ։ Ու երբոր նաւով կ՚երթային , ինքը քնացաւ , ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ ,

Ցամք Տեառն 31

Մատ. ժգ. 10։ Մար. գ. 10։

Ես. ը. 9։ Մար. դ. 12։ Ղմատ. ժգ. 18։ Մար. դ. 14։

Մատ. ե. 15։ Մար. դ. 21։ Գլ. ժա. 33։

Մատ. ժ. 26։ Գլ. ԺԸ. 2։

Մատ. ժգ. 12։ Ղե. 29։ Գլ. ԺԸ. 26։

Յ Մատ. ԺՐ. 46։ Մար. գ. 31։

Ե Մատ. ե. 23։ Մար. դ. 35։

Ցամք Շաբաթ 31

և Նա–ը կը լեցուէր , ու իրենք վը–
24 տանգի մէջ էին ։ Մօտեցան ար–
թիւցուցին անիկայ՝ ու ըսին .
Վարդապետ վարդապետ՝ ահա կը
կորսուինք . ան ալ ելաւ սաստեց
հովին , ու ջուրերուն խռովու–
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ ։ Եւ ըսաւ
անոնց . Ո՞ւր է ձեր հաւատքը .
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա–
ցան , ու իրարու կ՚ըսէին . Արդեօք
ո՞վ է ասիկայ , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ . և կը
ծառանդին ասոր ։
Լ Մատ . ը . 26 Եւ նաւելով իջան *Գադարա–
28 , Մար . ե . 1 ցւոց երկիրը , որ Գալիլեային
Ոմանք՝ Գեր– 27 դիմացի կողմն է ։ Եւ ինքը ցա–
գեսացւոց մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատատեն դի վեր դևեր կային .
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ ։ Եւ
Ցիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ,
ու ինկաւ անոր առջևը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ . Դուն իմ հետս
ի՞նչ բան ունիս Ցիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ , կ՚աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի տանջեր . (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ ան մար–
դէն ելլէ . որովհետև շատ ատեն
էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր . և
անիկայ շղթաներով , ու ոտնա–
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կոտրտէր , ու
դևէն անապատը կը քշուէր .)
30 Հարցուց անոր Ցիսուս ու ըսաւ .
Անունդ ի՞նչ է . ան ալ ըսաւ . Լե–
գեոն . ինչու որ շատ դևեր մտեր
31 էին անոր՝ Եւ կ՚աղա–
չէին անոր՝ Որ անդունդը երթա–
32 լու հրաման չտնէ իրենց ։ Եւ ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ՚արածուէին . ու ա–
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրա–
33 ման տուաւ անոնց ։ Ու դևերը
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան . և երամակը դահավէժ տե–
ղէն ծովակը վազեց , ու խեղդուե–
34 ցաւ ։ Եւ խոզաբանները ՝՝՝ ե–
ղած բանը տեսնելով՝ փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ–
35 ները ։ Եւ *եր[illegible] ելան եղած բա–
նը տեսնելու , ու եկան Ցիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուրկից որ դևե–
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Ցիսուսի ոտքերուն քովը
36 նստած , ու վախցան ։ Եւ անոնք
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝
Թէ ինչպէս դիւահարը ապաու–
Ե Մատ . ը . 37 ցաւ ։ Ե Եւ Գադարացւոց չրջակայ
34 , տեղուանքը գտնուող բոլոր բազ–
մութիւնը կ՚աղաչէր անոր , Որ
իրենցմէ երթայ . ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին . ան ալ
38 նաւը մտնելով՝ ետ դարձաւ , Եւ
ան մարդը՝ ուրկից որ դևերը ելեր
էին , կ՚աղաչէր անոր՝ որ հետը
բլլայ . բայց Ցիսուս արձակեց ա–
39 նիկայ՝ ու ըսաւ . Դարձիր քու
տունդ , ու պատմէ՝ ինչ որ Աս–
տուած քեզի ըրաւ . ան ալ գնաց ,
ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց ,
ինչ որ Ցիսուս իրեն ըրաւ ։
40 Ու երբոր Ցիսուս ետ դարձաւ ,
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց .
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ–
Ա Մատ . թ . 41 ին ։ Ահա Յայրոս անունով
18 , Մար . մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա–
ե . 22 , րանին իշխանն էր . և Ցիսուսին
ոտքը իյնալով՝ կ՚աղաչէր անոր ,
42 որ իր տունը մտնէ . Ինչու որ մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասներկու տարեկան , որ մեռ–
նելու մօտ էր . ու երբոր անիկայ
կ՚երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ ։
Ղ Մատ . թ . 43 Ե Կին մը՝ որ տասներկու
20 , տարիէ՝ ի վեր արիւնի տեւատե–
սութեան մէջ էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախքը ըրած
էր , և իրեն մէկ մը բժշկուելու ձար
44 մը եղած չէր , Ետևէն մտնելով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դը–
պաւ , և իսկոյն իր արիւնին հոսու–
45 մը դադարեցաւ ։ Եւ Ցիսուս ը–
սաւ . Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ .
երբոր ամէնքը կ՚ուրանային , ըսաւ
Պետրոս ու անոր հետ եղողները ,
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ՚ըսե՞ս Թէ՝
46 Ո՞վ ինծի դպաւ։ Եւ Ցիսուս ը–
սաւ . Մէկը ինծի դպաւ , քանզի
Ե Մար . ե . 30 , գիտցայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
Ղ . ը . 19 , 47 ելաւ ։ Երբոր տեսաւ կնիկը՝ որ
չէ նկատուեցաւ , դողալով
եկաւ՝ ու անոր առջևը ինկաւ , և
բոլոր ժողովուրդին առջևը անոր
պատմեց՝ Թէ ինչ բանի համար ա–
նոր դպեր էր , և Թէ ինչպէս ին–
48 ը իսկոյն բժշկուեցաւ ։ Եւ Ցի–
սուս ըսաւ անոր . Քաջալերուէ՝
աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժըշ–
կեց , գնա խաղաղութեամբ ։
49 Երբոր Ե Մար . ե . 35 , ինքը դեռ կը խօսէր ,
ժողովրդապետին տունէն մէկը ե–
կաւ՝ ու ըսաւ անոր . Աղջիկդ մե–
ռաւ , Ե վարդապետը մի՛ յոդ–
50 նեցներ ։ Բայց Ցիսուս երբոր լը–
սեց , պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն հա–
51 ւատա՛ , ու պիտի ապրի ։ Եւ երբ
տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը Թող
չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհան–

Ցամք Շաբաթ 31

Ղ Մար . ժ . 39 ։ Ե Մար . ե . 18 ։

Ցամի Ցնոան 31

նէսը , ու աղջկան հայրը ու մայրը ։
52 Ամէնքն ալ կու լային ու կ'ողբա-
յին անոր վրայ . և ինքը ըսաւ .
Մի լաք . անիկայ մեռած չէ , այլ հա-
53 պա կը քնանայ ։ Եւ անոնք ծաղր
կ'ընէին զանիկայ , քանզի գիտէին
54 թէ մեռաւ ։ Ու ինքը ամէնն ալ
դուրս հանելով , բռնեց անոր ձեռ-
քէն , ու կանչեց ըսելով . Աղջիկ
55 Ն ելլէր ։ Եւ անոր հոգին դարձաւ ,
ու իսկոյն ոտք ելաւ . և Յիսուս
հրաման ըրաւ որ ուտելիք տան ա-
56 նոր ։ Ու անոր ծնողքը ապշած
մնացին . և ինքը անոնց պատուի-
րեց՝ որ եղած բանը մէկու մը չըը-
րուցեն ։

Գլ . Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը խրկէ հրաշքներ
ընելու և քարոզելու ։ 7 Հերովդես կը ցան-
կայ Քրիստոսը տեսնելու ։ 17 Քրիստոս հինդ
հազար հոգի կը կերակրէ ։ 18 կը հարցընէ թէ
մարդիկ իրեն համար ո՞վ է կ'ըսեն ։ 22 իր չար-
չարանքները կը նախաձայնէ ։ 23 ամէնուն
պատուէր կու տայ որ իր օրինակին հետևին ։
28 Քրիստոսի պայծառութիւնը ։ 37 Քրիս-
տոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 43 դարձեալ իր
չարչարանքը կը նախաձայնէ իր աշակերտնե-
րուն ։ 46 կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլ-
լան ։ 51 ամէնուն հետ քաղցրութեամբ վա-
րուին՝ առանց վրէժխնդրութեան ։ 57 քանի
մը անձինք կ'ուզեն Քրիստոսի հետևիլ ։ սա-
կայն պայմաններ կ'առաջարկեն ։

– Մատ . ժ . 1 ։ Մար . գ · 13 ։ ղ · 7 ։

1 Յետ որ Տասներկու առաքեալ-
ները մէկտեղ իրեն կանչելով ,
անոնց զօրութիւն ու իշխանու-
թիւն տուաւ բոլոր դևերուն վրայ ,
Բ Մատ . ժ . 7 · 8 ։ Մար . գ · 12 ։ Ղև · ժ · 1 · 9 ։
2 ևախտերը բժշկելու ։ Եւ ղանոնք
Ղ Մատ . ժ . 9 ։ Մար . գ · 8 ։ Ղև · ժ · 4 ։ Բ · 35 ։
3 բժշկելն ։ Եւ ըսաւ անոնց . Ճամ-
բու համար բան չառնէք , ոչ գա-
ւազան և ոչ տոպրակ , ոչ հաց
և ոչ ստակ , ոչ ալ կրկին հան-
4 դերձ ունենաք ։ Եւ որ տուն որ
մտնէք հոն մնացէք , ու անկէ
5 ելէք ։ Ու ով անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք , ձեր ոտքերուն փոշին ան-
դամ թօթվեցէք իրենց դէմ վը-
6 կայութիւն ըլլալու համար ։ Եւ
անոնք ելան՝ ու գեղէ գեղ կը պը-
տրտէին , և ամէն տեղ աւետարա-
նը կը քարոզէին , ու բժշկութիւն
կ'ընէին ։

Յա · Տ 32

Ը Մատ . ժ . 1 ։ Մար . գ · 14 ։

7 Եւ Հերովդես չորրորդապետը
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տա-
րակուսանաց մէջ էր . որովհետև
ոմանք ըսած էին թէ , Յովհաննէ-
սը յարութիւն առաւ մեռելներէն ։
8 Եւ ոմանք թէ՝ Եղիան յայտնուե-
ցաւ . և ուրիշներն ալ թէ՝ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
9 առաւ ։ Եւ Հերովդես ըսաւ .
Յովհաննէսը ես գլխատեցի . հա-
պա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն
վրայով առանկ բաներ կը լսեմ .
Ե՛ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ ։

Ցամի Ցնոան 32

10 Եւ Ա առաքեալները դարձան , ու
պատմեցին անոր ինչ որ ըրին . Եև
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաղաքի մը
կոչ . ժ . 19 ։ կոչ . ժգ . 13 ։ Ա Մատ . ժգ . 20 ։ Բ Մատ . ժգ . 2 · Հիր 7 · 5 ։ Ա Մատ . ժգ . 13 ։ Մատ . ժգ . 21 ։ ժԷ . 21 ։ Ղ Մատ . Ծ . 38 · ժգ · 24 ։ Մար . ը . 34 ։ Գև . ժգ · 27 ։
կոչ . ժ . 13 ։ Մ Ա Ր . գ · 35 · Ց ՕՏ . գ · 1 · 5 ։ Ղ Մատ . ժգ . 13 ։ Մար . ը · 27 ։
Ե Գև . Ի Թ . Տ ։ ժ Մար . գ · 30 ։ Ի Մատ . ժգ . 19 ։
Ա Մատ . ժգ . 16 ։ Ցօ Տ . գ · 70 ։ Հ Մատ . ժԷ . 20 ։
Ա Մատ . ժգ . 16 ·

Ճամբ Տետան 32

թող իր անձը ուրանայ , և ամէն օր իր խաչը վերցրնէ , ու իմ ետե֊

24 ևէս գայ : Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցրնել , պիտի կոր֊ սընցրնէ անիկայ . և ով որ ինծի համար իր անձը կորսընցրնէ , պի֊

Մատ . ժգ . 26 : Մարկ . ը . 36 :

25 տի ապրեցրնէ անիկայ : Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր անձը կորսընցրնէ կամ վնասէ :

Մատ . ժ . 33 : Մարկ . ը . 38 : Ը Տիմ . ը . 12 :

26 Վասն զի ով որ ինծ ու իմ խօս֊ քերս դ֊ն֊էլը ամօթի սեպէ , Որ֊ դին մարդոյ ալ զանիկայ դ֊ն֊էլը ամօթի պիտի սեպէ երբոր գայ իր ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն

Մատ . ժգ . 28 : Մարկ . ը . 39 :

27 փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ը֊ սեմ ձեզի , որ հոս կայնողներէն մկ քանիները կան որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ Թագաւորու֊ թիւնը :

Ղ Մատ . ժէ . 1 : Մարկ . թ . 1 :

28 Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝

29 լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե֊ ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ֊֊

30 փայլուն եղաւ : Եւ ահա երկու մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո֊

31 րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , Փառ֊ քով երևցած , և անոր ա֊ ւ լ֊ն֊էն֊ էլելըլուն վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա֊

Ղ Դատ . ը . 18 : Ժ . 9 :

32 րուէր : Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները Քունով ծանրացած էին , ու երբոր արթընցան , տե֊ սան անոր փառքը , և ան երկու մարդիկը որ անոր քովը կեցեր էին :

33 Ու եղաւ որ երը անոնք զատուե֊ ցան անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յիսուսին . Վարդապետ՝ աղէկ է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շի֊ նենք , մկը քեզի , և մկը Մով֊ սէսին , ու մկը Եղիային . վասն զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :

34 Եւ քանի որ անիկայ աս բաները կը խօսէր , ամպ մը եկաւ՝ ու անոնց վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տա֊

35 կը մտած ատենին վախցան : Ու ձայն մը եղաւ ամպէն ըսելով . Անիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Նա֊

Մատ . գ . 17 :

36 ստր մտիկ ըրէք : Եւ ան ձայնը որ եղաւ , Յիսուս մինակ գտնուե֊ ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան , և իրենց տեսածներէն ան օրերը մէ֊ կուն բան մը չպատմեցին :

Ղ Մատ . ժէ . 14 : Մարկ . ը . 13 , 16 :

37 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը՝ երբ֊ որ անոնք լեռնէն վար իջան , շատ

38 ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ : Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մկ մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ . Վարդա֊ պետ՝ կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ

որդիկս , քանզի իմ մկ հատիկս

39 է . Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զա֊ նիկայ , ու ալ յանկարծ կը կանչուրտէ , և զանիկայ ընդելով կը փրփրցրնէ , ու հազիւ կը զատուի անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանի֊

40 կայ , Եւ քու աշակերտներուդ ա֊ ղաչեցի որ հանեն զանիկայ , ու

41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Յի֊ սուս ու ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբե֊

42 րեմ . Հոս բեր քու որդիդ : Ու երբոր դեռ կը մօտենար , դևը զա֊ նիկայ գետինը զարկաւ ու սաստիկ

43 ընդդէմ : Իսկ Յիսուս սաստեց պիղծ ոգիին , և բժշկեց տղան՝ ու

44 զանիկայ իր հօրը տուաւ : Եւ ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործքերուն վրայ :

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա֊ նային Յիսուսին ըրած բոլոր գործ֊ քերուն վրայ , անիկայ ըսաւ իր ա֊ շակերտներուն . Դուք աս խօս֊ քերը ականջներնիդ դրէք , վասն զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի

Մատ . ժէ . 21 :

45 մարդոց ձեռքը : Բայց անոնք չէին իմանար ան խօսքը , և ա֊ նոնցմէ ծածկուած էր՝ որ չհասկը֊ նան . ու կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հարցընելու :

Մատ . ժը . 22 : Մարկ . թ . 31 : Դ . ը . 50 : Ժը . 34 :

46 Վէճ որ հրդեհ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՞վ է

Մատ . ժը . 1 : Մարկ . թ . 33 :

47 մեծ : Իսկ Յիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով , տղայ մը առաւ՝ ու զանիկայ իր քովը կայ֊

48 նեցուց , Եւ ըսաւ անոնց . Ո՞վ որ աս տղան իմ անունովս կ'ըն֊ դունի՝ զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ'ընդունի . վասն զի ան որ ձեր ամէնուն մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի ըլլայ :

Մատ . ժ . 40 : Ժը . 5 : Մարկ . թ . 36 : Ցօհ . Ժբ . 44 : Ժգ . 20 :

49 Պատասխան տուաւ Յովհան֊ նէս ու ըսաւ . Վարդապետ՝ մկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր կը հանէր , և զանիկայ արգիլեցինք ,

Ը Մատ . իգ . 11 , 12 :

50 ինչու որ մեր հետը չպտրեր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Մի արգիլեր . Քանզի ան որ Ձեզի հակառակ չէ , ձեր կողմն է :

Մատ . ժը . 30 : Գլ . ժա . 23 :

51 Ու եղաւ որ երբ իր ա֊ լ֊ն֊էն֊ վերնալու օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ Հաստատ որոշեց : Եւ

52 րուսաղէմ երթալ : Եւ իր երեսին առջևէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երթոր գացին Սամարացւոց մկ գեղը մտան որ իրեն համար պատ֊

53 րաստութիւն մը ընեն : Եւ չըն֊ դունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր երեսը դէպ Երուսաղէմ երթա֊

54 լու վ֊ն֊ էր : Երբոր իր ա֊ շակերտները Յակոբոս ու Յովհան֊

Համ Տետան 32

Մատ . ժէ . 21 :

Մարկ . թ . 31 : Դ . ը . 50 : Ժը . 34 :

Ղ Մատ . ժը . 1 : Մարկ . թ . 33 :

Մատ . ժ . 40 : Ժը . 5 : Մարկ . թ . 36 : Ցօհ . Ժբ . 44 : Ժգ . 20 :

Ը Մատ . իգ . 11 , 12 :

Ղ Մարկ . թ . 37 : Տ՛ն Թուղ . ժ . 28 :

Մատ . ժը . 30 : Գլ . ժա . 23 :

Ո՞վ՝ մեզի հակառակ չէ , մեր

Մարկ . ժգ . 19 : Գործ . ա . 2 :

Ցօհ . երեսը հաստատ տնց

Ցօհ . գ . 4 : 9 :

Ծամի Տեառն
32

նէս տեսան , ըսին . Տէր՝ կուզե՞ս
որ ըսենք , ու երկինքէն կրակ իջնէ
և սատկեցընէ անոնք , °ինչպես որ
55 Եղիան ալ ըրաւ ։ Եւ դարձաւ
յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով .
Ձեք գիտեր թէ ինչ հոգիի տէր
56 ԵՔ դուք . *Վասն զի Որդին մար-
դոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կոր-
սընցընելու , հապա փրկելու ". և
ուրիշ գեղ մը գացին ։
57 ՈՒ երբոր անոնք ճամբան կ'եր-
թային , մէկը ըսաւ անոր . Տէր՝
քու ետևէդ գամ՝ ուր որ երթաս ։
58 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Աղուէս-
ները որջեր ունին , ու երկնից
թռչունները բոյներ , բայց Որդին
մարդոյ տէղ մը չունի , որ հոն իր
գլուխը դնէ ։
59 Ի՛մէկ ուրիշի մըն ալ ըսաւ . Ե-
կուր իմ ետևէս . ան ալ ըսաւ .
Տէր՝ ինծի հրաման տուր , որ ա-
ռաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ ։
60 Յիսուս ըսաւ անոր . Թող մեռե-
լները իրենց մեռելները . բայց դուն գնա՛ ու
ծայր թագաւորութիւնը քարոզէ ։
61 Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ . Տէր՝
ես քու ետևէդ պիտի գամ . բայց
ինծի հրաման տուր , որ առաջ իմ
տանս մէջ եղողներուն հրաժարա-
62 կան ողջոյն տամ ։ Յիսուս ըսաւ
անոր . Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մաճին
վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի , Ա-
տուծոյ թագաւորութեանը յար-
մար է ։

ԳԼ . Ժ

1 Քրիստոս եօթանասուն ուրիշներ կը խրա-
կէ հրաշագործութիւն ընելու և քարոզելու .
17 կը պատուիրէ անոնց որ խնդարմ ըլլան , և
կ'իմացընէ թէ ինչ բանի համար պարտին
ուրախանալ . 21 Յորհակալ կ'ըլլայ Հօրը՝
անոր ընդհացը համար , 23 երանութիւն կու
տայ իր աշակերտներուն երջանիկ վիճակին .
25 կը սորվեցընէ օրինականին թէ ինչ ընելու
է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ . և
թէ ով որ իր ազգութեանը կարօտ է , ա-
նիկայ իրեն ընկեր սեպելու է . 41 կը յանդի-
մանէ Մարթան , ու անոր քոյրը Մարիամը
կը գովէ ։

1 Ա՛յս բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօ-
թանասուն ալ որոշեց . ՚և
զանոնք իր առջևէն երկու երկու
իւրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղե-
2 րը՝ ուր որ ինքը պիտի երթար ։ Եւ
կ'ըսէր անոնց . Հունձքը շատ է ,
ու մշակները քիչ . Խուստի հունձ-
քին Տէրոջը աղաչեցէք , որ մշակ-
3 ներ հանէ իր հունձքին ։ Գացէք .
Տահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև
4 գառներ՝ գայլերու մէջ ։ Ի՛ չետեր-
նիդ քսակ մի՛ առնէք , ո՛չ ալ տոպ-
րակ , և ո՛չ կօշիկներ . Ուս ճամ-
5 բան մէկուս մը բարև մի՛ տաք ։ Եւ
ո՛ր տունն որ մտնէք , առաջ ըսէք .
6 †Բարև աս տանս ։ Ու թէ որ հոն

‡բարեվ արժանաւոր մարդ՚՚ կայ ,
ձեր բարեը պիտի հանգչի անոր վը-
րայ , հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի
7 դառնայ ։ Եւ ան տանը մէջ մնա-
ցէք , ու Խանոնցմէ կերէք ու խմե-
ցէք . Ժինչու որ մշակը իր վարձքին
արժանի է . տունէ տունն մի փո-
8 խուիք ։ Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք .
ու ձեզ ընդունին , ինչ որ առջև-
9 նիդ դրուի , կերէք . Ու բժշկեցէք
անոր մէջի հիւանդները , և ըսէք
անոնց . Ա՚Աստուծոյ թագաւորու-
10 թիւնը ձեզի մօտեցեր է ։ Բայց որ
քաղաք որ մտնէք՝ ու ձեզ չըն-
դունին , անոր հրապարակները ել-
11 լելով՝ ըսէք . Եւն փոշին ալ որ
ձեր քաղաքէն մեր ոտքերուն փա-
կած է , ձեզի կը թօթվինք . միայն
թէ աս գիտնաք՝ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է ։
12 Ձեզի կ'ըսեմ , Ժոր ան օրը Սոդոմի
ոոոոոոոնը աւելի դիւրին պիտի
ըլլայ , քան թէ ան քաղաքին ։
13 Վայ քեզ Քորազին , վայ քեզ
Բեթսայիդա . Հինչու որ եթէ Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային
ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան ,
շատոնցմէ խոբձոով՝ ու մխիթրի
մէջ նստելով ապաչխարած պիտի
14 ըլլային ։ Բայց դատաստանին որը
Տիւրոսին ու Սիդոնին աւելի դիւ-
րին պիտի ըլլայ , քան թէ ձեզի ։
15 Եւ դուն Կափառնայում՝ Ընր
մինչև երկինքը բարձրացած ես ,
մինչև դժոխքը պիտի իջնես ։ Ա՚Ան
16 որ ձեզի մտիկ կ'ընէ , ինծի մտիկ
կ'ընէ . Ա՚և ան որ ձեզ կը մերժէ ,
զիս կը մերժէ . Ե՚և ան որ զիս կը
մերժէ , զիս խրկողը կը մերժէ ։
17 ՚Եւ եօթանասուն ոոոոոոնը
դարձան ուրախութեամբ՝ ու ըսին .
Տէր՝ քու անունովդ դեւերն ալ մի-
18 ղի կը ՚ճազանդին ։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց . Սատանան փայլակի պէս
երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի ։
19 Ա՚Ընէ՛ ձեզի իշխանութիւն կու
տամ օձերու ու կարիճներու՝ և
թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ
կոխկրտելու . ու բնաւ մէկ բան
20 մը ձեզի պիտի չվնասէ ։ Բայց
դուք անոր վրայ մի՛ ուրախանաք
որ ոգիները ձեզի կը ՚ճազան-
դին , հապա ուրախացէք՝ որ Ձեր
անունները երկինքը գրուած են ։
21 Ա՚Ան նոյն ժամուն Յիսուս հո-
գիով ուրախացաւ՝ ու ըսաւ . Շը-
նորհակալ եմ քեզմէ՛ ով Հայր՛
Տէր երկնի և երկրի , որ աս բաներ-
րը ծածուկ պահեցիր խմաստուն-
ներէն և գիտուններէն , ու տղոց
յայտնեցիր . այո՛ ով Հայր , ինչու
որ քու աչքիդ ասանկ հաճելի ե-
22 ղաւ ։ Ա՚Ամէն բան ինծի՛ տուեւ-

Ծամի Տեառն
32

‡ Ցուն . խոս-
ղացութեան
որդի
ՀՄատ . ժ .
11 ։
Ռա կոր . ժ .
27 ։
ՀՄատ . ժ .
10 ։ ա կոր .
ի . 4 . ԸԸ ։
ա Տիմ . ե .
18 ։
§ Գաղ . գ . 2 ։
ՀՄատ . կ .
2 ։ 7 . 17 ։
ժ . 7 ։ Հմր
11 ։
ՀՄատ . ժ .
14 ։ Գաղ . ի .
5 ։ Գոր .
ժկ . 51 ։
ժը . 6 ։
ՀՄատ . ժ .
13 ։ Մար .
գ . 11 ։
ՀՄատ . ժ .
21 ։
Հեզեկ . գ . 6 ։
ՀՄատ . ժ .
23 ։
ՂՅն . ժ .
4 ։ ը Օր .
ա . 28 ։ Ես .
ժ . 13 ։ Ե-
րեմ . ծ .
53 ։
§ Տես Եզեկ .
ի . 20 ։ Ը .
18 ։
ՀՄատ . ժ .
40 ։ Մար .
թ . 36 ։ Ցոհ .
ժկ . 20 ։
յա Թես . գ .
3 ։
ՂՑոհ . ե . 23 ։
Հմր 1 ։
ՀՑոհ . ժը .
31 ։ ժ . 11 ։
Ցայտ . ի .
1 ։ ժը . 3 ։
9 ։
ՂՄար . ժ .
18 ։ Գոր .
իը . 5 ։
ՂԵփ . ը . 32 ։
Սաղ . կճ .
28 ։ Ես . դ .
3 ։ Դան .
ժը . 1 ։ Փիլ .
դ . 3 ։ Եբր .
ժը . 23 ։
Ցայտ . ժկ .
3 ։ ի . 12 ։
իա . 27 ։
ՂՄատ . ժա .
25 ։
ՀՄատ . իը .
18 ։ Ցոհ . դ .
35 ։ ե . 27 ։
ժէ . 2 ։

Ցամի Տեառն 32

ցաւ իմ Հօրմէս , ու մէկը չգիտեր թէ ով է Որդին , բայց միայն Հայրը . և թէ ով է Հայրը , բայց միայն Որդին . և ան որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտնել ։

23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ . Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը

24 տեսնեն . Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել , ու չտեսան , և ձեր լսածները լսել , ու չլսեցին ։

25 Եւ ահա մէկ օրինական մը ելաւ , ու զանիկայ փորձելով՝ ըսաւ . Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ ,

26 Անիկայ ալ ըսաւ անոր . Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է . ինտո՞ր կը

27 կարդաս ։ Պատասխան տուաւ անիկայ՝ ու ըսաւ . Յիւր Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ , և դրուն ընկերդ ել քու անձիդ պէս ։

28 Եւ ինքը ըսաւ անոր . Ճիտակ պատասխան տուիր . ատիկայ ըրէ , 29 և պահի ապրիս ։ Իսկ անիկայ ուզելով ինքզինքը արդարացընել , ըսաւ Յիսուսին . Բայց իմ ընկերս

30 ո՞վ է ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Մէկ մարդ մը Երուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր . ու աւազակներու յանկ ինկաւ , որոնք մերկացուցին զանիկայ՝ ու վէրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու դաւ-

31 ցին ։ Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբային կ'իջնէր , ու զանիկայ տեսնելով ան դիի կողմէն անցաւ ։

32 Նոյնպէս ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ դնաց ու տեսաւ , և անդիի կողմէն անցաւ ։

33 Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը ,

34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Եւ մտնելաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ և դինի թափելով . ու իր դրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր

35 հոգ տարաւ ։ Ու հետևեալ օրը երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահեկան հանեց պանդոկապետին տուաւ , և անոր ըսաւ . Հոգ տար անոր , ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ետ դառնալուս ես քեզի

36 կը վճարեմ ։ Հիմա ան իրեքէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ըլալ

37 աւազակներուն յանդին ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՝ դուն ալ այնպէս ըրէ ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթա-

Ցամի Տեառն 32

յին . ինքը գեղ մը մտաւ . և մէկ կնիկ մը Մարթա անունով զանի-

39 կայ իր տունը ընդունեց ։ Եւ անիկայ քոյր մը ունէր , որուն անունը Մարիամ էր . Որ և-

40 սուսի ոտքերուն քովը նստաւ , ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր ։ Բայց Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զբաղած էր . եկաւ ան՝ ըսաւ . Տէր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ քոյրս զիս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ . ուստի ատոր

41 ըսուցէ՛ որ ինծի օգնէ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոր . Մարթա Մարթա , դուն շատ բաներու համար հոգ ընելով

42 կը տագնապիս ։ Բայց մէկ բան մը պէտք է . և Մարիամ ան աղէկ բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի չառնուի ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Երիսաոս իր աշակերտներուն կը տրվեցընէ աղօթք ընել , և կը պատուիրէ որ տեսլ աղօթք ընեն . 11 Հաստատելով որ այսպէս՝ Աստուած իրենց բարիքներ պիտի ընէ . 14 Համր դև մը հանելով՝ կը յանդիմանէ հայհոյիչ փարիսեցիները , 28 և կը ցուցնէ թէ որո՞նք են երանելիները . 29 Հղոլվոգոց կը քարոզէ , 37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոց՝ դպրաց և օրինականաց կեղծաւորեալ սրբութիւնը ։

1 Եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն . Տէր՝ մեզի աղօթք ընել սորվեցուր , ինտոր որ Յովհաննէս ալ

2 իր աշակերտներուն սորվեցուց ։ Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր աղօթք կ'ընէք , ըսէք . Ով Հայր մեր՝ որ երկինքն ես՝ , քու անունդ սուրբ ըլլայ . քու թագաւորութիւնդ դայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը անանկ ալ երկրիս վրայ՝ ։

3 Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր

4 մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ՛ մեր մեղքերը . ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամենուն որ մեզի պարտական են . ու մեզ փորձութեան մի տաներ ։ հապա չարէն մեզ ազատէ՛ ՝ ։

5 Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզմէ ո՞վ է ունի՝ , որ բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր՝ և ըսէ անոր . Բարեկամ՝ ինծի լրէք նկանակ փոխ տուր .

6 Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ նախ անոր առջևը դնելու .

7 Անիկայ ալ ներսէն պատասխան տայ և ըսէ . Ձիս մի յոդնեցներ , արդէն դուռը գոցուած է , ու տղաքս իմ քովս անկողնի մէջ են , չեմ կրնար ելլել՝ ու քեզի հաց

8 տալ ։ Ձեզի կ'ըսեմ . Թէև բա-

Ցամի Տեառն 32

Ա Ցօհ . ժա . 1 ժբ . 2 . 3 ։ Բ ա Կոր . է . 32 . ՃԲ ։

Ե Պե . բ . 35 ։ Գոր . իբ . 3 ։

Ցա . Տ . 33

Մատ . ջ . 9 ։

Ո՛հետ չունի ։

Բ Գլ . ժբ . 1 . Ճ .

Ցամք Տեառն 33

ֆ Մատ. է. 7. իա. 22. Մար. ժա. 24. Ցոխ. ժե. 7. Յակ. ա. 6. ա Յով. գ. 22.

ր Մատ. է. 9.

ե Մատ. թ. 32. ժբ. 22.

ը Մատ. թ. 34. ժբ. 24.

թ Մատ. ժբ. 33. ժգ. 1.

ժ Մատ. ժբ. 23. Մար. գ. 24.

ի Յով. գ. 23.

ա Յով. ա.

ժ Ել. ը. 19.

ի Մատ. ժբ. 29. Մար. գ. 27.

լ Սամ. իգ. 12. Կաղ. բ. 15.

խ Մատ. ժբ. 30.

ծ Մատ. ժբ. 43.

բնակամութեան համար չելլէ տալ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք
9 եղածը տալ անոր։ Եւ ալ կ'ըսեմ ձեզի. Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի ձեզի. փնտռեցէ՛ք ու պիտի գտնէք. դո՛ւռը զարկէ՛ք և պիտի
10 բացուի ձեզի. Վասն զի ամէն ոք որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ո՛վ որ դո՛ւռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի
11 անոր։ Ո՞ր ձեզմէ մարդ է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին
12 տեղը օձ պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ, միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր։ Ուստի եթէ դուք՝ որ չար էք, ձեր զաւակներուն ազնիւ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը խնդրեն։
14 Ու դեւ մը կը հանէր. և անիկայ համր էր. ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ, համրը խօսեցաւ. և ժողո-
15 վուրդները զարմացան։ Բայց ասոնցմէ մէկ քանիները ըսին. Ղազիկայ գլուխը Բէեղզեբուղ իշխանին միջոցով դեւերը կը հանէ։
16 Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ։ Բայց ինքը իրենց խորհուրդները գիտնալով անոնց ըսաւ. Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի. և տուն մը իրեն դէմ
18 բաժնուած՝ կը կործանի. Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը ինչո՞ր պիտի կենայ. որովհետև կ'ըսէք թէ՝ Բէեղզեբուղով դեւերը
19 կը հանեմ։ Իսկ թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիքը ինչով կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ձեր վրայ հասած է։ Երբ որ զօրաւոր մը զինքերը վրան առած՝ իր տունը բակը կը պահպանէ, անոր բաները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան. Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ, անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր, և անկէ ողջոյնը կը
23 բաժնէ։ Ան որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ է. և ան որ ինծի հետ չժողվեր, ցիրուցան կ'ընէ։
24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պտրտի, հանգստութիւն կը փնտռէ.

Ցամք Տեառն 33

ու երբոր չգտնէր, կ'ըսէ. Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ
25 ելայ. Եւ կու գայ՝ ջնջուած մաքրուած ու պատրաստուած կը գըտ-
26 նէ։ Ան ատենը կ'երթայ և էր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով՝ հոն կը բնակին. Եւ ան մարդուն վերջը՝ առջինէն դէշ կ'ըլլայ։
27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ այս բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝ ու ըսաւ անոր. Երանի ան որովայնին՝ որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին։
28 Եւ ինքը ըսաւ. Այնանաւանդ թէ երանի անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։
29 Ուրբոր ժողովուրդները անոր վրայ կը դիզուէին, սկսաւ ըսել. Այս ազգը չար է. Նշան կ'ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին
30 նշանը։ Քանզի ինչպէս որ Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ, անանկ ալ Որդին մարդոյ ասի
31 գիս պիտի ըլլայ հարաւի թագուհին դատաստանին օրը հոս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ ու պիտի դատապարտէ ասոնք. Ինչուորովհետև երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։
32 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը հոս ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատապարտեն ասիկայ. Ինչուորովհետև Յովնանին քարոզութեամբը ղեղջի եկան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս։
33 Ոմէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրուանի տակ. հապա աշտանակի վրայ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։
34 Աչքդ մարմնին ճրագը է. ուստի երբոր աչքդ պայծառ է, բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ. բայց երբոր չար վատ է, մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ։ Ուրեմն զգոյշ կեցիր, որ քու մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ։ Ուրդ՝ թէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի, բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբոր ճրագ մը՝ իր փայլուն լոյսով քեզ կը լուսաւորէ։
37 Ու երբոր չար բանը կը խօսի, փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր որ իր քովը ճաշ ուտէ. անիկայ ալ
38 մտաւ տեղն նստաւ։ Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ, որ նախ չլուացուելուն ճաշէն առ-
39 աջ։ Ան ալ Տէրը ըսաւ անոր. Հիմա դուք փարիսեցիներդ՝ գաւա-

Ցամք Տեառն 33

ֆ Մատ. ժգ. 14. Երր. գ. 4. ժ. 26. ր Պետ. բ. 20.

ղ Դտ. ա. 28. 45.

յ Մատ. ե. 21. Գլ. բ. 21. Յակ. ա. 25.

շ Մատ. ժբ. 38. 39.

ճ Յովն. ա. 17. բ. 10.

ոդ Թագ. ժ. 1.

ն Մատ. ե. 15. Մար. գ. 21. Գլ. բ. 16.

ո Մատ. է. 22.

Ցամք Տեառն 33

Ղ. Տիտ. ա. 15։

ԼՆ. Ծր. 7։ Գաղ. գ. 27։ ԳԼ. Ժր. 33։

– Մատ. իգ. 23։

– Մատ. իգ. 6։ Մարկ. Ժր. 38, 39։

Ա Մատ. իգ. 27։

– Սաղ. ԼԸ. 9։

Բ Մատ. իգ. 4։

Գ Մատ. իդ. 29։

– Մատ. իգ. 34։

Է Ծն. գ. 8։ Բ Մն. իդ. 20, 21։

Ը Մատ. իդ. 13։

Թ Մար. Ժր. 13։

Թէն ու պնակին դուրսի կին կըմաքրէք, Դու ձեր ներքինին յափշտակութեամբ և չարութեամբ
40 *լեցուն է։ Ան նախ ան որ դուրսինը ըրաւ, ներսինն ալ ինքը*
41 *չըրաւ։ Ողորմածներուն մէջը եղածներէն ողորմութիւն տուէք. և ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ*
42 *ձեզի։ Բայց վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ անանուխին ու փեղկային և բոլոր խոտղէններուն տասանորդը կը վճարէք, ու զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը.ասոնք պէտք էր ընել, և ա-*
43 *նոնք չձգել։ Վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները կը սիրէք, ու չուկաներուն մէջ բարե-*
44 *ներ։ Վայ ձեզի կղճաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզմաններու նման էք, որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն՝ ու չեն գիտեր։*
45 *Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ ասիս խօսքերը զրուցելով՝ մեզ ալ վար կը զարնես։*
46 *Եւ անիկայ ըսաւ. Ձեզ ալ վայ օրինականներուդ, որ տանելու դժուար բեռներ կը բեռցընէք մարդոց, ու դուք մէկ մատովիկ*
47 *ան բեռներուն չէք դպչիր։ Վայ ձեզի որ մարգարէներուն գերեզմանները կը շինէք, ու ձեր հայրե-*
48 *ր սպաննեցին զանոնք։ Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հարցը ըրածներուն. ին-չու որ իրենք սպաննցին զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները կը*
49 *շինէք։ Անոր համար ալ Աստուծոյ իմաստութիւնը ըսաւ. Պիտի խրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ. և անոնցմէ ոմըն պիտի սպաննեն, ու ոմըն հալածեն.*
50 *որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի,*
51 *Արեւին արիւնէն մինչև Զաքարիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, աս ազգն*
52 *պիտի պահանջուի։ Վայ ձեզի օրինականներուդ՝ որ գիտութեան բանալին վերցուցիք. դուք չմըտաք, և մտնողներն ալ արգիլեցիք։*
53 *Ու երբոր աս բաները անոնց կը զրուցէր, դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ, և շատ բաներու վրայով անոր բերան*
54 *նէին խօսք փնտռել. Եւ անոր դէմ բան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս Յանոր բերնէն բան մը*

որսան, որ անոր վրայով ամբաստանութիւն ընեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 *Ջրիստոս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ կեղծաւորութենէն զգուշ կենալ, ու յափշտակել իր վարդապետութիւնը քարոզելէն.*
13 *Մեծամեծ ամրարներ չինել մտածող հարուստին առակովը կը պատուիրէ ժողովրդոց որ զգուշ ըլլան ագահութենէ։* 22 *Պէտք չէ որ յափազանց հոգ ունենանք աշխարհային բաներու վրայ։* 31 *այլ Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրելու։* 33 *ողորմութիւն տանք։* 36 *և պատրաստ ըլլանք՝ որ երբ Մեր Տէրը գայ գուռը զարնէ, իսկոյն իրեն բանանք։* 41 *Ջրիստոսի պաշտօնեաները պարտին իրենց յանձնուած պաշտօնը կատարել։* 49 *և հալածանքներու սպասել։* 54 *Պէտք է որ մարգիկ աս չորհնաց ժամանակին պատեհութիւնը՝ չկորընչցընեն։* 58 *վասն զի սոսկալի բան է մեռնիլ առանց հաշտուելու Աստուծոյ հետ։*

1 Այս միջոցին երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան ժողվուեցան, մինչև որ միմեանց կը կոխէին, ըսաւ նախ ըսել իր աշակերտներուն. Պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն, որ
2 է կեղծաւորութիւն։ Ինչ որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չբայանուի, և գաղտուկ որ պիտի
3 չգիտցուի։ Ուստի ինչ որ մութ տեղը զրուցեցիք, անիկայ լոյս տեղը պիտի լսուի. և ան որ ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի։ Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս կը զրուցեմ. Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն՝ ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու չեն
5 նին։ Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ պիտի վախնաք. Անկէ վախցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն ունի գեհենը ձգելու. այո՛
6 կ'ըսեմ ձեզի, Անկէ վախցէք։ Հինգ ճնճղուկը երկու դանկի կը ծախուի. և անոնցմէ մէկը մոռ-
7 ցուած չէ Աստուծոյ առջեւն։ Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած է. ուրեմն մի՛ վախնաք, քանի որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի արգի էք։ Եւ ձեզի կ'ըսեմ. Ամէն ով որ ինձ կը դաւանի մարդոց առջեւը, Որդին մարդոյ ալ անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջեւը։ Բայց ան որ ինձ մարդոց առջեւը կ'ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջեւը։ Եւ ամէն ով որ Որդոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր. բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ, պիտի չնե-
11 րուի անոր։ Ան երբոր ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջեւ տանելու ըլլան, հոգ մի՛ ընէք թէ

Ցամք Տեառն 33

– Մատ. ԺԶ. 6։ Մարկ. Ը. 15։

Բ Մատ. ԺԶ. 12։

Ե Մատ. Ժ. 26։ Մարկ. Դ. 22։ ԳԼ. Ը. 17։

Զ Մատ. Ժ. 28։ Եփ. Ծա. 7։ Տ. 12, 13։ Ծ. Բամ. ա. Տ. Ե Ցօհ. Ժծ. 14, 15։

Է Մատ. Ժ. 32։ Մարկ. Ը. 38։ Ը Տիմ. Բ. 12։ Ա Ցօհ. Բ. 23։

Թ Մատ. Ժբ. 31, 32։ Մարկ. Փ. 28։ Ա Ցօհ. Ե. 16։

Ժ Մատ. Ժ. 19։ Մարկ. Ժգ. 11։ ԳԼ. Ժա. 14։

Ցամք Տեառն 38

ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տար , կամ ինչ պիտի ըսէր .
12 Վասն զի Սուրբը Հոգին պիտի սորվեցընէ ձեզի ն ՚ի ժամուն ինչ որ պէտք է խօսիլ ,
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ղրկեցէ եղբօրս , որ ինձի հետ բաժնէ զհայրական ժառանգութիւնը .
14 Թիւնը իմ հետս բաժնէ : Ան ալ ըսաւ անոր . Ո՞վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող
15 պրաբ . Եւ ըսաւ անոնց . Դէմ յլկեցէք և զգուշացէք ագահութենէն . ինչու որ մարդուս ստացուածքներուն առատութենէն
16 չէ իր կեանքը : Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով . Մէկ հարուստ մարդու մը արտերը առատ բերքեր տուին .
17 Եւ ինքը կը մտածէր ինքնիրեն՝ ու կ՚ըսէր . Ի՞նչ րնեմ , վասն զի տեղ չունիմ , որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ ?
18 Եւ ըսաւ . Ա՛ս ընեմ . իմ ամբարներս քակեմ՝ ու ալ աւելի մեծ շինեմ , և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
19 ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս ըսեմ . Ո՛վ անձ՛ , շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողովուած . հանգչէ՛ , կեր , խմէ՛ , ե
20 ուրախ եղիր : Բայց Աստուած ըսաւ անոր . Անմիտ՛ , ասս գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի . Ետուստի ան որ պատրաստած բաները
21 Ներդ որո՞ն պիտի ըլլայ : Այսպէս է անիկայ՝ որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ , ՚ի ու Աստուծոյ չհարստանար :
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի . Հոգի՛ ընէք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէք , ոչ ալ մարմինին համար թէ ինչ պիտի հագնիք .
23 Նիք . Ինչո՞ւ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն .
24 տէն , Նայեցէք ագռաւներուն , որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հընձեն , որոնք ոչ չեմարաններ ունին՝ ոչ ալ ամբարներ , հապա Աստուած անոնք կը կերակրէ . դուք որչափ աւելի լաւ էք թռչուններէն
25 րէն , Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
26 կանգնուն մը աւելցընել : Հապա թէ որ ամենափոքր բանին կարող չէք , ուրիշ բաներուն համար ինչ
27 հոգ կ՚ընէք : Նայեցէք շուշաններուն ինչպէս կ՚աճին . ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը մանեն . բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ առնոնցմէ մէկուն պէս չզարդարեցաւ :
28 Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ . որչափ աւելի ձեզ՝

Ցամք Տեառն 33

29 Թերահաւատներ : Ալ դուք մի՛ փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք , և ինչ պիտի խմէք . ու մի՛ շրմտ . ԻԳ . ժ - 33 :
30 փոթիթ , Վասն զի ատ բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փընտռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ ատ
31 րաներդ ձեզի պէտք են : Բայց դուք Աստուծոյ Թագաւորութիւնը խնդրեցէք , և ատ բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուի : Մի վախնար պզտիկ հօտ . Հինչու որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ Թագաւորու-
33 Թիւնը ձեզի տայ : Ծախեցէք ձեր ստացուածքը , և ողորմութիւն տուէք . Ձեզի քհինաքէ քրսակներ պատրաստեցէք , որ երկինքը՝ չպակսելու դանձ մը , ուր ոչ գող կը մօտենայ և ոչ ցեցը
34 կ՚ապականէ , քանզի ձեր դանձը ուր որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պիտի
35 ըլլայ : Ձեր մէջքերը գօտևորած ըլլան , Նու ճրագները վա-
36 ռած . Եւ դուք ան մարդոցը նմանիք որ իրենց տիրոջը կը սպասեն՝ Թէ ե՞րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն . որ երբ գայ և դռները զարնէ , իսկոյն
37 բանան անոր : Երանի ան ծառաներուն , որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ . ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ ինքը գոտին մէջը պիտի կապէ՝ ու սեղան նստեցընէ անոնք , և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի ը-
38 նէ անոնց : Եւ Թէ որ էնէրորդ երկրորդ պահուն գայ , կամ երրորդ պահուն գայ՝ ու անանկ գտնէ , ե-
39 րանելի են ան ծառաները : Բայց սա դիտցէք , որ եթէ տանուտէրը դիտնար Թէ որ ատեն գողը կու գայ , արթուն կը կենար , ու Թող չէր տար որ իր տունը ծակեն ,
40 Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր ,
41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր . Տէր՛ ատ առակը մեզի՞ կ՚ըսես , Թէ ամե-
42 նուն ալ : Եւ Տէրը ըսաւ . Ո՛ւրումն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խմաստուն տնտեսը , որն որ տէրը իր գերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
43 ատենին ուտելիքը տայ : Երանի է ան ծառային , որն որ իր տէրը գալած ատենը՝ անանկ ըրած
44 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկա : Հապա թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը ըսէ . Իմ տէրս իր գալը կ՚ուշացընէ . և սկսի ծառաները ու աղախիններն ծեծել , և ուտել ու խը-

Ցամք Տեառն 33

ՅՄատ . ջ - 33 :
ԷՄատ . ժա . 25 . 26 :
ՃՄատ . ԺԹ . 21 : Գ - ը . 45 : գ . 34 :
ՄՄատ . ջ . 20 : Գե . ԺԹ . 9 : ա Տիմ . գ . 19 :
ԺԵփես . ջ - 14 : ապ Յատ . ա . 13 :
ՆՄատ . իե - 1 , ճ :
ԼՄատ . իգ - 46 :
ա Մատ . իդ . 43 : ա Թես . ե . 2 : ը Պետ . գ . 10 : Յատ . գ . 3 : ԺԶ . 15 :
ԼՄատ . իդ . 44 : իե . 13 : Մատ . ԺԳ . 33 : Գե . իա . 34 , 36 : ա Թես . ե . 6 : ը Պետ . գ . 12 :
ԳՄատ . իդ . 45 : իե . 21 : ա Կոր . ե . 2 :
ԼՄատ . իդ . 47 :
ա Մատ . իդ . 48 :

ՀՅոբ . լբ . 41 : Մաղ . ՃԺե . 9 :

Ճամ Ցեառն 33

1 Ա՛ւ մանկա՛ն ատոնը ներկայ գըտ-
նուելով՝ պատմեցին անոր՝ Գա-
լիլեացւոց վըրայով, որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով ըսաւ անոնց. Կը
կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին, որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին։ Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ. հա-
պա թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք։ կամ՝
թէ ան տասնուութը հո՞գին՝ որոնց
վրայ Սելոլամին մէջի աշտարակը
ինկաւ, և անոնք մեռցուց. կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի
մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին։ Չեզի
կ'ըսեմ՝ Չէ. հապա թէ որ չա-
պաշխարէք, ամէնքդ ալ նոյնպէս
պիտի կորսուիք։

Ես. ե. 2։ Մատ. իա. 19։

6 Ան առակն ալ բսաւ. «Մարդ
մը իր այգիին մէջ տնկուած թզե-
նի մը ունէր. ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու՝ և չգտաւ։ Ըս-
տի բսաւ այգեպանին. Ահա իրէք
տարի է որ կու գամ ատ թզկնիին
վրայ պտուղ փնտռելու, ու չեմ
գտներ. ալատիկայ կտրէ, ինչո՞
8 համար գետինը խափանէ։ Անիկայ
պատասխան տուաւ՝ ու անոր ը-
սաւ. Տէր՛ աս տարի ալ ատիկայ
թող տուր, մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրևմ ու թրիք դնեմ։ Եւ
թէ որ պտուղ տայ, օրէ՛. հապա
թէ չէ՝ դալ դուբ կտրես ատիկայ։

10 Եւ էր՛ը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցր-
11 ներ։ Եւ ահա մկ կնիկ մը կար,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ՛ի վեր, ու
կծկատած էր, և ամենևին չէր կրնար
12 չուտակ կայնիլ։ Ու Յիսուս զա-
նիկայ տեսնելով՝ էրէն կանչեց և
բսաւ անոր. Կնիկ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես։
13 Ե՛ու անոր վրայ դրաւ. և
իսկոյն չոտկուեցաւ, ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ։ Իսկ ժողովարա-
նին իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց, և բսաւ ժողովուր-
դին. Է՛վեց օր կայ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել՝ ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք, և ոչ չէ
15 թէ շաբաթ օրը։ Ան ատենը Տէ-
րը պատասխան տուաւ անոր՝ ու
բսաւ. Կեղծաւորնե՛ր՝ Ի՞ձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չարձկե՞ր՝ որ տանի ջուր
16 տայ. Չէ՞ապա ասիկայ որ Աբ-
րահամի աղջիկ էր, որ ահա տասն-
ուութը տարի Սատանան զանիկայ

Ճամ Ցեառն 33

Ես. ե. 2։ Մատ. իա. 19։

Ել. ի. 9։

Ա Մատ. ժբ. 10։ Մատ. ի. 2։ Գաղ. ե. 3։ Ժգ. 8։

Ի Գաղ. ժգ. 5։

Ղ Գաղ. ժթ. 9։

Ա Մատ. իե. 8։ Մատ. ե. 25։

Ֆ Սաղ. լբ. 6։ Ես. ծե. 6։

Թուա. ժե. 30։ Բ Օր. իե. 2։ Ցօհ. Բ. 41։ ժե. 22։ Գործ. ժե. 30։ Ճակ. դ. 17։ Ղղ. ե. 17։ Ա Տիմ. ա. 13։

Գ Մատ. ի. 22։ Մատ. ժ. 38։

Դ Մատ. ժ. 34։ Հմ 49։

Միք. է. 6։ Ցօհ. է. 43։ Բ. 16։ ժ. 19։

Է Մատ. ժ. 35։

Ը Մատ. ժգ. 2։

Թ Մատ. ժբ. 35։

Ժ Մատ. ժգ. 2։

Ժա Մատ. ժգ. 2։

Ժբ Մատ. ժգ. 2։

Ժգ Մատ. ժգ. 2։

Ժդ Մատ. ժգ. 2։

Ժե Մատ. ժգ. 2։

Ժզ Մատ. ժգ. 2։

Ժէ Մատ. ժգ. 2։

Ժը Մատ. ժգ. 2։

Ժթ Մատ. ժգ. 2։

Ի Մատ. ժգ. 2։

Իա Մատ. ժգ. 2։

Իբ Մատ. ժգ. 2։

Իգ Մատ. ժգ. 2։

Իդ Մատ. ժգ. 2։

Իե Մատ. ժգ. 2։

Իզ Մատ. ժգ. 2։

Իէ Մատ. ժգ. 2։

Ըստ Ղուկասու

46 մէ՛լ ու գինովնալ, Ան ծառային
տէրը պիտի գայ անոնց մէկ օր՝ մը
որ չսպասեր, և անոնց մէկ ժամ մը
որ չգիտեր, և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը ան-
հաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։
47 Եւ ան ծառան՝ որ իր տէրոջը
կամքը գիտէ, ու չպատրաստուիր,
ո՛չ ալ անոր կամքը՝ի գործ կը
48 դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ։ Բայց
ան որ չգիտեր՝ ու ծեծի արժանի
բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի
ուտէ. որուն որ շատ տրուեցաւ,
շատ պիտի ուզուի անկէ, և որուն
որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւե-
լի պիտի պահանջուի անկէ։
49 Ե՛ս կրակ ձգելու եկայ երկրիս
վրայ. ու ի՞նչ, կ'ուզեմ թէ որ
50 արդէն բորբոքած է։ Բայց մկրը-
տութի՛ւն մը ունիմ մկրտուելու.
և ինչպէ՛ս կը տագնապիմ մինչև որ
51 կատարուի։ Կը կարծէ՞ք թէ ես
երկրի վրայ խաղաղութի՛ւն տալու
եկայ. ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ, Հապա
52 բաժանմունք. Ի՛նչու որ ասկէ ետև
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժ-
նուած պիտի ըլլան. իրքը երկու-
53 քէն, ու երկուքը իրքէն. Հայ-
րը պիտի բաժնուի որդիէն, և որ-
դին հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու
աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հար-
սէն ու հարսը իր կեսուրէն։
54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն.
Երբոր արևմուտքին կողմէն ամպ
մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ը-
սէք թէ, Անձրև պիտի գայ, և ա-
55 նանկ կ'ըլլայ։ Ու երբոր հարաւ-
յին հովը կը փչէ կ'ըսէք թէ, Տաք
պիտի ըլլայ, և անանկ կ'ըլլայ։
56 Կեղծաւորնե՛ր երկրի ու երկինքի
երեսը քննելը գիտէ՛ք, հապա աս
ժամանակը ի՞նչպէս չէ՛ք քններ։
57 Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէ՛ք որոշեր
58 իրաւունքը։ Երբոր դուն քու
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու ըլ-
լաս, ճամբան մէջ անկէ աղաւե-
լու համար ջանք բրէ. որ չըլլայ թէ
քեզ դատաւորին առջևն քաշէ, ու
դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ
քեզ, ու դահիճն ալ բանտը դնէ։
59 Քեզի կ'ըսեմ. բնաւ պիտի չելլես
անկէ, մինչև որ վերջի լուման չը-
վճարես։

Գլ. ԺԳ

1 Քրիստոս՝ ապաշխարութիւն կը քարոզէ։ Պէտքէ ապրիլ ըստ Աստուծոյ կամաց։ 6 Առակ թզենիին վասն։ 11 Քրիստոս կծկած կինը կը բժշկէ։ 18 Մանանեխի հատին և խմորին առակները կը ցուցնէ ճշմարտութեան խօսքին զօրաւորութիւնը։ 22 Քրիստոս իր ընթացքներուն սրտին մէջ։ 24 կը խրատէ նեղ դռնէն ներս մտնելու։ 28 կանխագուշակէ։

1 Ա՛ւ մանկա՛ն ատոնը ներկայ գըտ-
նուելով՝ պատմեցին անոր՝ Գա-
լիլեացւոց վըրայով, որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով ըսաւ անոնց. Կը
կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին, որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին։ Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ. հա-
պա թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք։ կամ՝
թէ ան տասնուութը հո՞գին՝ որոնց
վրայ Սելոլամին մէջի աշտարակը
ինկաւ, և անոնք մեռցուց. կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի
մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին։ Չեզի
կ'ըսեմ՝ Չէ. հապա թէ որ չա-
պաշխարէք, ամէնքդ ալ նոյնպէս
պիտի կորսուիք։
6 Ան առակն ալ բսաւ. «Մարդ
մը իր այգիին մէջ տնկուած թզե-
նի մը ունէր. ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու՝ և չգտաւ։ Ըս-
տի բսաւ այգեպանին. Ահա իրէք
տարի է որ կու գամ ատ թզկնիին
վրայ պտուղ փնտռելու, ու չեմ
գտներ. ալ ատիկայ կտրէ, ինչո՞
8 համար գետինը խափանէ։ Անիկայ
պատասխան տուաւ՝ ու անոր ը-
սաւ. Տէր՛ աս տարի ալ ատիկայ
թող տուր, մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրևմ ու թրիք դնեմ։ Եւ
թէ որ պտուղ տայ, օրէ՛. հապա
թէ չէ՝ դալ դուբ կտրես ատիկայ։
10 Եւ էր՛ը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցր-
11 ներ։ Եւ ահա մկ կնիկ մը կար,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ՛ի վեր, ու
կծկատած էր, և ամենևին չէր կրնար
12 չուտակ կայնիլ։ Ու Յիսուս զա-
նիկայ տեսնելով՝ էրէն կանչեց և
բսաւ անոր. Կնիկ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես։
13 Ե՛ու անոր վրայ դրաւ. և
իսկոյն չոտկուեցաւ, ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ։ Իսկ ժողովարա-
նին իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց, և բսաւ ժողովուր-
դին. Է՛վեց օր կայ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել՝ ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք, և ոչ չէ
15 թէ շաբաթ օրը։ Ան ատենը Տէ-
րը պատասխան տուաւ անոր՝ ու
բսաւ. Կեղծաւորնե՛ր՝ Ի՞ձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չարձկե՞ր՝ որ տանի ջուր
16 տայ. Չէ՞ապա ասիկայ որ Աբ-
րահամի աղջիկ էր, որ ահա տասն-
ուութը տարի Սատանան զանիկայ

Ցամք Տեառն 33

կապեց , չէր վայրէր որ չարաճ
17 օրը ան կապէն արձրկուի : Եւ աս
բանը որ ըսաւ , իրեն հակառակ
կեցողները ամէնն ալ ամօթով
մնացին . ու բոլոր Ժողովուրդը
կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր
գործքերուն համար որ իրմէն կ'ըն-
ւար :

Ի Մատ. Ժգ. 31 : Մար. ղ. 30 :

18 Ի՞նչ ըսաւ . Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմա-
նի , ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
19 անիկայ : Մանանեխի հատի նման
է , որն որ մարդ մը առաւ իր պար-
տէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ
ծառ եղաւ . ու երկնից թռչունն-
րը անոր ճիւղերուն վրայ բնակե-
ցան :

20 Դարձեալ ըսաւ . Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նը-
21 մանցընեմ : Խմորի նման է , որն
որ կնիկ մը առաւ իրեք գրիւ ա-
լիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ :

Ը Մատ. Թ. 35 : Մար. ղ. 6 :

22 Եւ քաղաքները ու գեղերը
պտրտելով կը սորվեցընէր , ու
դէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ը-
23 նէր : Եւ մէկը ըսաւ անոր . Տէր
քիչո՞ր են անոնք որ պիտի փրը-
կուին : Անիկայ ալ ըսաւ ա-

Ի Մատ. է. 13 :

24 նոնց . Ջանք ըրէք որ նեղ դրա-
նէն մտնէք . քանզի կ'ըսեմ ձե-
զի , որ շատերը պիտի մտնել ու-
25 զեն , և պիտի չկրնան : Անկէ ե-
տև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
դոցէ , և դուրս սկսիք դուրսը կե-
նալ , ու դուռը զարնել և ըսել ,
Տէր՝ Տէր , բաց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի . Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից
26 էք : Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել .
Մենք քու առջևդ կերանք ու խմե-
ցինք , և դուն մեր փողոցներուն
27 մէջը սորվեցուցիր : Եւ անիկայ
պիտի ըսէ . Չեզի կ'ըսեմ , ձեզ
չեմ ճանչնար ուսկից էք , հմկ
դի կեցէք ինծմէ բոլոր անիրա-
28 ւութիւն գործողներդ : Այն պի-
տի ըլայ լալ ու ակռաներ կը-
ճրտըցնել , Աբրահամը Իսա-
հակը և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
29 դուրս հանած : Եւ պիտի գան
արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն , ու պիտի բազ-
մին Աստուծոյ թագաւորութեանը
30 մէջ : Եւ ահա կան յետիններ որ
առաջիններ պիտի ըլլան , ու կան
առաջիններ որ յետիններ պիտի
ըլլան :

Ի Մատ. ԺԹ. 30 : Ի. 16 : Մար. Ժ. 31 :

31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան ու ըսին անոր . Ելիր
ու գնա ասկէ , ինչու որ Հերովդէս

Ցամք Տեառն 33

32 քեզ սպաննել կ'ուզէ : Եւ ինքը
ըսաւ անոնց . Գացէք ան աղուէ-
սին ըսէք . Ահա ես դևեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 կատարուիմ : Միայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և մէկալ
օրը պտրտիմ . վասն զի . կարելի
չէ որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն

Ա Մատ. Իդ. 37 :

34 դուրս կորսուի : Ո վ Երուսաղէմ՝
Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը
սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր . քանի՛ անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թևերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա ձեր տունը ձեզի ամայի թո-
ղուած մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք ,
Օրհնեալ է անոր որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ :

Ա Կ. Ի Գ

Ղ Ղրիստոս չարաճ օրը կը բժշկէ լոգոդեալ մարդը . 7 կը սորվեցընէ խոնարհ ըլալ , 12 և ազգատները ճաշի հրաւիրել . 16 ընթրիքին առակովը կը ցուցընէ թէ աշխարհասէր անձինք՝ որ Աստուծոյ խօսքը կ'անարգեն , գոնա պիտի մնան երկինքէն : 25 Ղրիստոսի աշակերտել ուզողները պէտք է որ յառաջագոյն խորհին թէ իրենց խաչը պիտի կրեն , որ չըլայ թէ ետքը ամօթալից եղածնակաւ ետ գաշուին իրմէն : 34 ու բոլորովին անպիտան ըլլան՝ իր համը կորսընցուցած աղի պէս :

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր
մը փարիսեցւոց կլկսաւորներուն
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
2 ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ
ահա հոն ջրոդոլեալ մարդ մը կար
3 իր առջևը : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրինա-
կաններուն ու փարիսեցիներուն՝ ը-
սելով . Արժա՞ն է շաբաթ օրը

Ա Մատ. Ժբ. 10 :

4 բժշկել , Անոնք ալ լուռ կեցան .
և ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու
5 ճամբեց . Եւ պատասխան տալով
ըսաւ անոնց . Ձեզմէ որուն էշը
կամ ղոը հորը ինկաւլու ըլայ , ու
չուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
6 օրը , Եւ ասոնց բաներուս չկրցան
անոր պատասխան տալ :
7 Առակ մը ղրուցեց ան հրաւի-
րուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջինն բազմոցները
կ'ընտրէին , ու ըսաւ անոնց .
8 Երբոր մէկ մը հարսնիքի հրաւի-
րուիս , առաջինն բազմոցին վրայ մի
նստիր . չըլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
9 ըլլայ անկէ . Եւ ան որ քեզ ու
անիկայ հրաւիրեց , գայ ղրուցէ
քեզի . Ասոր տեղ տուր . և անկէ
ետև ակսիս ամօթով յետին տեղը
10 բռնել : Հապա երբոր հրաւի-

Ա Մատ. Իդ. 37 : Ղղ. Իղ. 31 : 32 : Սաղ. կթ. 25 : Եսա. է. 7 : Դան. թ. 27 : Մրկ. դ. 12 :

Ա Սաղ. ճժբ. 26 : Մատ. իա. 9 : Մար. ժա. 10 : Գլ. ժթ. 38 : Յօհ. ժբ. 13 :

Ե Մատ. ժ. 22 : Ղղ. Ժ. 1 :

Ա Մատ. Ի. 3 : Ղղ. Ա. 5 :

Ա Մատ. Ժբ. 10 :

Բ Եզ. իդ. 5 : Ր Օր. իր. 4 : Գլ. ժգ. 15 :

Ֆ Առակ. ԻԵ. 6 . 7 .

Ցամք Տեառն 33.

բուխս , գնա յետին տեղը նստէ . որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ , քեզ ըսէ . Բարեկամ՝ վեր հրամնէ . ան ատենը քու հետդ նստողներուն առջևը քեզի փառք կ'ըլլայ ։

11 Վասն զի ամեն ով որ իր անձը կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի . և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ ։

12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ . Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես , մի՛ կանչեր քու բարեկամներդ , ոչ ալ քու եղբայրներդ , և ոչ քու ազգականներդ , ու ոչ հա- րուստ դրացիներդ , որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա- ւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ ։

13 Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես , Էաղքատներ , պակասաւորներ , կա-

14 ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ . Ու երա- նելի պիտի ըլլաս . ինչու որ ա- նոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել . հապա արդարնե- րուն յարութիւն առած ատենը՝ փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի ։

15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց աս Խօսքը՝ ըսաւ անոր . Երանի անոր՝ որ Աստուծոյ Թա- գաւորութեանը մէջ հաց պիտի

16 ուտէ ։ Եւ ինքը ըսաւ անոր . Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ,

17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց ։ Եւ ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա- ռան , որ հրաւիրուածները կանչէ , ըսելով . Եկէք , ինչու որ արդէն

18 ամեն բան պատրաստ է ։ Եւ ա- մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ . առջինը անոր ըսաւ . Ես արտ մը ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի ,

19 զիս հրաժարուածէ սեպէ ։ Եւ միւսը ըսաւ . Հինգ զոյգ եզ ծա- խու առի , ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զիս

20 հրաժարուածէ սեպէ ։ Եւ միւսը ըսաւ . Կնիկ առի , ու անոր հա-

21 մար չեմ կրնար գալ ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու իր տիրոջը պատ- մեց աս բաները . ան ատենը բար- կացաւ տանուտէրը , ու ըսաւ իր ծառային . Շուտով քաղաքին հը- րապարակները ու փողոցները ելիր , և աղքատները ու պակասաւորնե- րը , և կաղերը ու կոյրերը հոս

22 մտցուր ։ Ծառան ալ ըսաւ . Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,

23 ու տակաւին տեղ կայ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Ծառային . Ելիր ճամբաները ու ցանգերը , և ֆռանգերը ստիպէ հոս մտնելու , որ տունս լեցուի ։

24 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ ան հրա- ւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ- րիքիս համը պիտի չառնէ ։

25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ կ'երթային . և դառնալով անոնց

26 ըսաւ . Թէ որ մէկը ինծի կու գայ , Էու չատեր իր հայրը և մայրը , ու կինը և զաւակները , ու եղբայր- ները և քոյրերը , Էնաև իր կեանքն ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ ։

27 Էեւ ով որ իր խաչը չվերցընէր ու իմ ետևէս գար , չկրնար իմ աշա-

28 կերտս ըլլալ ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը չհնել ուղելով , առաջ չնստիր ու հաշիւ ըներ ծախ- քը , Թէ անիկայ լմընցընելու Էոր-

29 ը՞նէն ունի՞ . Որ չըլլայ Թէ երբ հիմը ձգէ , ու չկրնայ լմընցը- նել , բոլոր տեսնողները սկսին ա-

30 նիկայ ծաղր ընել , Եւ ըսել Թէ , Աս մարդը սկսաւ շինել , ու չկրցաւ

31 լմընցընել ։ Կամ Թէ ո՞ր թա- գաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով , առաջ չնստիր ու խորհիր , Թէ արդեօք տասը հազարով կրնայ դէմ կե- նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր

32 վրայ կու գայ ։ Հապա Թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հեռու է , դես- պան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը

33 խնդրէ ։ Ահա ասանկ ալ ձեր մէջէն ամեն մէկը՝ Թէ որ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար

34 իմ աշակերտս ըլլալ ։ Աղը աղէկ բան է . բայց Թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-

35 մնկայ ։ Ո՛չ հողի ու ոչ Թրիքի տեղ օգտակար կ'ըլլայ , հապա ա- նիկայ դուրս կը նետեն ։ Ան որ լսելու ականջ ունի , Թող լսէ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մօլորեալ ոչխարին , Տ կորսուած դրամին , 11 և անառակ որդիին առակները ։

1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մե- ղաւորները անոր կը մօտենա-

2 յին՝ որ լսեն զինքը ։ Եւ փա- րիսեցիները ու դպիրները տրտունջ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին . Ասիկայ մե- ղաւորները կ'ընդունի , Էու անոնց հետ կ'ուտէ ։

3 Եւ անիկայ աս առակը իսօսեցաւ

4 անոնց՝ ըսելով . Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ , և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ , իննսունինը չը՞ձգեր անապատին մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն եր- թար , մինչև որ զանիկայ գտնէ ։

5 Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,

6 Եւ տունը գալով , կը կանչէ բա- րեկամները ու դրացիները , ու ա- նոնց կ'ըսէ . Ուրախ եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կորսուած ոչ-

7 խարս գտայ ։ Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ

Ցամք Տեառն 33

Ժբ Օր . Ժգ . 6 ։ Լ . 9 ։ Մատ . Ժ . 37 ։

Ի Հռով . Թ . 13 ։

Ես Ցայտ . Ժբ . 11 ։

Ի Մատ . Ժգ . 24 ։ Մարկ . Բ . 34 ։ ԳԼ . Թ . 23 ։ Բ Տիմ . Գ . 12 ։

Ժ Ղուկ . Իգ . 27 ։

—

Ա Մատ . Ե . 13 ։ Մարկ . Թ . 49 ։

ա Մատ . Թ . 10 ։

Բ Գոր . Ժա . 3 ։ Գաղ . Բ . 12 ։

Գ Մատ . Ժբ . 12 ։

Դ Պետ . Բ . 10 , 25 ։

Յամի Տեառն 33

երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , էքան թէ ինն-
սունուհինը արդարներուն համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ : Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝
որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ
որ դրամ մը կորընչցնէ , ճրագ
չը՞վառեր , ու տանը մէջ աւել
զարներ , և զգուշութեամբ փընտ-
9 ռեր , մինչև որ գտնէ : Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ . Ուրախ
եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կոր-
10 սընցուցած դրամս գտայ : Անանկ
ես՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջևը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
11 Եւ ըսաւ . Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր . Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ . Հայր՝ տուր ինծի բա-
ժինը որ ինծի հասնի : Անոնկ
13 ալ բաժնեց անոնց՝ իր
ունեցածը : Եւ շատ օրեր չան-
ցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները
ժողվեց ու հեռու երկիր մը գնաց ,
և հոն անառակութեամբ ապրելով՝
14 իր ունեցածը փճացուց : Ու երբ-
որ ամէնը հատցուց , ան երկրին
մէջ սաստիկ սով մը եղաւ , ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ : Եւ
դնաց ան երկրին քաղաքացիներէն
մէկուն քովը մտաւ . ան՝ ալ իր
ագարակը խրկեց զանիկայ՝ խոզեր
16 արածելու համար : Եւ կը փա-
փաքէր խոզերուն կերած եղջիւրին
իր փորը լեցընելու . ու մէկը չէր
17 տար անոր : Եւ ինքզինքին գալով՝
ըսաւ . Քանի՛ բանւորներ կան իմ
հօրս ցորենը հացով լեցուած , ու
ես հոս սովամահ կը կորնչիմ .
18 Ելլեմ՝ երթամ իմ հօրս , և ըսեմ
անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
19 դէմ ու քու առջևդ , Եւ ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու .
զիս քու վարձկաններուդ մէկուն
20 պէս ըրէ : Ու ելաւ իր հօրը եկաւ .
Եւ դեռ որ ինքը շատ հեռու էր ,
հայրը տեսաւ զանիկայ՝ ու գութը
շարժեցաւ , և վազելով՝ անոր պա-
րանոցին վրայ ինկաւ , ու համբու-
21 րեց զանիկայ : Որդին ալ ըսաւ
անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
դէմ ու քու առջևդ , և ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու :
22 Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն .
Հանեցէ՛ք առաջին պատմուճանը՝
ու հագցուցէ՛ք անոր , և մատնի
դրէ՛ք անոր ձեռքը , ու կօշիկներ
23 անոր ոտքերը . Եւ պարարտ զուա-
րակը բերէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք
24 ու ուրախ ըլլանք . Ի՛նչու որ ասս
իմ որդիս մեռած էր՝ ու ողջընա-
ցաւ . կորսուած էր՝ ու գտնուե-
25 ցաւ . ԵՒ սկսան ուրախ ըլլալ : Ու
անոր մեծ որդին ագարակն էր . ու
երբոր կու գար՝ ու տանը մօտե-
ցաւ . նուագարաններուն և պարե-
26 րուն ձայնը լսեց : Ու ծառաներէն
մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցնէր ,
27 Թէ աս ի՞նչ է : Անիկայ ալ ը-
սաւ անոր , Եղբայրդ եկաւ , ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
թեց . ինչու որ ողջ առողջ ձեռք
28 ձգեց զանիկայ : Իսկ ինքը բար-
կացաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
29 կ'աղաչէր անոր : Եւ անիկայ պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ հօրը . Ահա
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ , ու քնաւ քու խօսքէդ
դուրս չելայ , ու ինծի երբեք մկ
ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի :
30 Բայց երբոր եկաւ ատ քու որդիդ՝
որ քու ստացուածքդ բզներու հետ
կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ
31 զուարակը : Եւ անիկայ ըսաւ ա-
նոր . Որդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
ես , ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ
32 է . Սակայն պէտք էր ուրախ ը-
լլալ և խնդալ . Ի՛նչու որ ասս քու
եղբայրդ մեռած էր ու ողջընա-
ցաւ , կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ :

Յամի Տեառն 33

ՂՈՒԿ. Ժբ. 44 :

ՅՈՎՀ. Ը. 32 :

ԳԼ. Ժ.Զ

1 Անիրաւ տնտեսին առակը : 14 Քրիստոս կը յանդիմանէ արծաթասէր փարիսեցւոց կեղ-ծաւորութիւնը : 19 Հեշտասէր մեծատունը և աղքատ Ղազարոսը :

1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ . Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ տնտես մը ունէր . և անոր վրա-յով գանգատ եղաւ իրեն որպէս Թէ իր ունեցածը կը փճացընէ :
2 Ուստի կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի հա-մար կը լսեմ . քու տնտեսութեա-նըդ հաշիւը տուր , ինչու որ այ-
3 լեւս կրնար տնտես ըլլալ : Եւ տըն-տեսը իր մտքին մէջ ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ , որովհետև իմ տէրս տնտե-սութիւնը ինծմէ կ'առնէ . *Հո-ղագործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ : Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր էմ տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս
5 իրենց տունը ընդունին : Եւ իր տիրոջը պարտականները մէկիկ մէ-կիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առջի-նին . Դուն իմ տիրոջս որչափ
6 պարտք ունիս : Ան ալ ըսաւ . Հարիւր մար ձէթ . ԵՒ ըսաւ ա-նոր . Գիրդ առ՝ ու շուտով նստ
7 յիսուն գրէ . Ետքը միւսին ը-սաւ . Դուն ալ որչափ պարտք

* Ցառն . չեմ կրնար բը-րել ,

ՂՈՒԿ. Ը. 39 ; Եփես . Ե . 13 . 17 ;

ԸՆԴԱՂ . Ծա . 4 ;

ԲՀՄՐ 32 ; Եփես . Ե . 1 ; Ե . 14 ; Յայտ . Գ . 1 ;

Ցարդ Ցեռան 33

— Ցոհ. ժր. 33 ։ Եբէր. ե. 5 ։ ա Թես. ե. 5։ Բ Դան. դ. 27 ։ Մատ. ղ. 19։ ժթ. 21 ։ ԳԼ. ժա. 41 ։ ա Տիմ. ղ. 17, 18, 19։

* Կամ կարօտութեան ժամանակ նէդ՝

ե Մատ. իե. 21 ։ ԳԼ. ժթ. 27։

զ Մատ. ղ. 24։

է Կամ՝ մէկուն պիտի յարի՝

Ը Մատ. իգ. 14։

ՂԳԼ. ժ. 29։ Ը Սաղ. է. 9։ ը ա Թագ. ժղ. 7։

Թ Մատ. գ. 17 ։ ժա. 12, 13 ։ ԳԼ. է. 29։

ժ Սաղ. ճր. 26, 27 ։ Եսա. խ. 8 ։ ծա. 6 ։ Մատ. ե. 18 ։ ա Պետ. ա. 25։

ի Մատ. ե. 32 ։ ժԹ. 9։ Մար. ժ. 11 ։ ա Կոր. է. 10, 11 ։

ունիս . և անիկայ ըսաւ . Հարիւր քոռ ցորեն . ու ըսաւ անոր . Գիրդ 8 առ՝ և ութսուն գրէ ։ Ու տէրը անիրաւ տնտեսը դովեց , որ խելացութիւնով րրաւ ։ վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե- 9 լացի են ։ Եւ ես ձեզի կ՚ըսեմ . Ի Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարե- կամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի՚՚, ձեզ յաւիտենական բնա- 10 կարաններու մէջ ընդունին ։ Ան որ փիչ բանի մէջ հաւատարիմ է , չատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ փիչի մէջ անիրաւ է , չա- տի մէջ ալ անիրաւ է ։ Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւա- տարիմ չեղաք , ճշմարիտ հ-ըսո-ը- 11 ի-ը-ը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի ։ Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա- 12 ւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի ։

13 Տ Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ † մէկը պիտի մեծարէ՚՚ և միւսը արհամարհէ . չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մամոնայի ։

14 Եւ փարիսեցիներն ալ Էոր ար- ծաթասէր էին , աս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկայ ։ 15 Եւ ըսաւ անոնց . Դուք էք որ մարդոց առջեւը Էինքզինքնիդ կ՚ար- դարացընէք . Էբայց Աստուած գի- տէ ձեր սիրտերը . ինչու որ Էմար- դոց մէջ բարձր Էզածը՝ Աստուծոյ 16 առջեւը պիղծ է ։ Ի Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Ցովհաննէս Էին . անկէ ետև Աստուծոյ թագա- ւորութիւնը կը քարոզուի , և ա- մէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ՚ար- 17 դարի ։ Էտոր՝ է Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը անցնի , քան թէ օրէն- քէն մէկ նշանագիր մը իյնայ ։ 18 Ը Ո՛վ որ իր կնիկը արձակէ՚ և ուրիշ մը առնէ , չնութիւն կ՚ընէ . և ո՛վ որ երիկ արձակուած կնիկ մը առ- նէ՝ չնութիւն կ՚ընէ ։

19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բիհզ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս ուրա- 20 խութիւն կ՚ընէր ։ Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վէրքե- րով լեցուն , որ անոր դրանը առ- 21 ջին գրուած էր . Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը յագցնէ . նաև շուներն ալ կու գային և անոր 22 վէրքերը կը լզէին ։ Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակ- ները Աբրահամին գոգը տարին զա- նիկայ . հարուստն ալ մեռաւ ու 23 թաղուեցաւ ։ Եւ դժոխքին մէջ իր երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչ- քերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր 24 գոգը հ-անէ-ո նո-ծ ։ Եւ ինքը աղաղակեց ու ըսաւ . Հայր Աբրա- համ՝ ողորմ՝ ինծի , ու իրկէ Ղա- զարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ , Նու զովացընէ իմ լե- զուս . ինչու որ Եաս բոցիս մէջ կը 25 տանջուիմ ։ Եւ Աբրահամ ը- սաւ . Ո՛րդեակ՝ Ծմի տգէ բեր , որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ առիր . նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա անի- կայ հոս կը մխիթարուի , ու դուն 26 կը տանջուիս ։ Եւ աս ամէն բա- ներէն ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստա- տուած . անանկ որ ասկէ ձեզի անց- նիլ ուզողները չկրնան , ոչ ալ ատկէ մեզի Ե-ը-ընէրը անցնին ։ 27 Ան ալ ըսաւ . Ուրեմն կ՚աղաչեմ քեզի՝ հայր , որ անիկայ իմ հօրս 28 տունը իրկես . Քանզի հինգ եղբայր ունիմ . որ Էրէ-ր անոնց վկայու- թիւն տայ , որ չերլայ թէ անոնք ալ աս չարչարանքին տեղը գան ։ 29 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր . Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին , 30 թող անոնց մտիկ ընեն ։ Ան ալ ըսաւ . Չէ՝ հայր Աբրահամ , հա- պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց 31 երթայ , պիտի ապաշխարեն ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Թէ որ Մով- սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ , հապ ալ թէ որ մեռե- ալներէն մէկը չարութիւն առնելու ըլլայ , պիտի համոզուին ։

Ցարդ Ցեռան 33

Ա Եսա. ը. 20 ։ ժ. 16 ։ Ցոհ. ե. 39, 45 ։ Գոր. ժե. 21 ։ ժե. 11 ։

Ե Ցոհ. ժր. 10, 11 ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Երբ Յիսուս կը սորվեցընէ գայթակղութիւն չե- տալ , 3 և իրարու չյանդգնելնիերը ներել , 6 Հաւատքին զօրութիւնը ։ 7 Մենք պար- տաւոր ենք Աստուծոյ բան Աստուած պար- տաւոր չէ մեզի ։ 11 Երբ Յիսուս կը բժշկէ տա- սը բորոտներ ։ 22 Աստուծոյ թագաւորու- թիւնը և Որդւոյ մարդոյ գալուստը ։

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . — Անկարելի է որ գայթակղու- թիւններ չգան ։ բայց վայ անոր , 2 որուն ձեռքովը կու գան ։ Անոր աւելի աղէկ է , որ անոր պարանո- ցին իչու աղացքի քար մը կախուի , ու անիկայ ծովը ձգուի , քան թէ աս պզտիկներէն մէկը գայթակղե- 3 ցընէ ։ Զգուշացէ՛ք ձեր անձերնուն ։ Է Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , Էյանդիմանէ՝ զանիկայ , ու թէ որ ապաշխարէ , ներէ՛ ա- 4 նոր ։ Եւ թէ որ օրը եօթը ան- գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու ըսէ , կ՚ապաշխարեմ՝ , ներես անոր ։

— Մատ. ժր. 6, 7 ։ Մար. թ. 41 ։ ա Կոր. ժա. 19 ։

Բ Մատ. ժր. 15. 21 ։

Գ Դան. ժԹ. 17 ։ Ատակ. ժէ. 10 ։ Յակ. ե. 19։

Ցասի ԶՀոան 33

Բ Մատ. Ժէ. 19։ Իսա. 21։ Մար. Թ. 22։ Ժա. 23։

5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը.
6 Մեր հաւատքը աւելցուր։ Տէրը ըսաւ. Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք, ա՛ս թըթէնիին կը՛սայիք ըսել. Արմատից իսլաէ ու ծովուն մէջը տնկուէ, ան ալ պիտի ձայնակ՛ընդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ով է՝ ծառէտ որ ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր ագարակէն դա՛ռնայ մտնէ, չուտով ղրկէ՛ զայր թէ, Անցիր սեղան
8 նստէ. Հապա չ՛ոնէր անոր թէ՝ պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու զօտիդ կապած էլնայի սպասաւորութիւն ըրէ՛, մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու ետքը դուն ալ կեր ու
9 իմէ՛։ Միթէ չնորհակալ կ՛ըլլայ ան ծառային, իրեն հրամայուածը բաները կատարելուն համար.
10 չեմ կարծեր։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլոր ձեզի հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ՝ Ըմենք անպիտան ծառաներ ենք. քանզի ան որ պարտական էինք ընելու, ըրինք։
11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երուսաղէմ կ՛երթար, Սամարիայի և Գալիլեայի միջտեղէն կ՛անցնէր։
12 Երբ մէկ գիւղ մը պիտի մտնէր, տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան,
13 եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին. Յիսու՛ վարդապետ, ողորմի՛ մեզի։
14 Եւ տեսնելով անոնց ըսաւ. Գացէք պատ ձեզ քահանայապետին ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ՛երթային, մաքրեցան։
15 Մէկն ի՛ր, մաքրուեցան։ Եւ անոնց մէկը երբոր տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ՝ ու մեծ ձայնով փառը կու տար Աստուծոյ.
16 ու երեսի վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ չնորհակալ կ՛ըլլար անոր. և
17 ինքը Սամարացի էր։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ. Չէ՞ որ տասն ալ մաքրուեցան. իսկ ան
18 ինը ո՞ր են. Ան օտարազգիէն՝ի զատ դարձողներ չգտնուեցան՝ որ դառնալով Աստուծոյ փառք տան։
19 Եւ ըսաւ անոր. Ելիր գնա. քու հաւատքդ քեզ բժշկեց։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրմէն հարցուցին թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ե՛րբ պիտի գայ, պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսո՛ղութեամբ երևցած բաներով չգար.
21 ու պիտի չըսեն թէ՝ Ահա հոս է կամ ահա հոն. ինչու որ ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսի՛ դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. Օրեր պիտի գան որ դուք Որդւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պիտի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։
23 Եւ նէ՛ ձեզի, թէ ահա հոս է կամ ահա հոն, մի՛ երթաք, ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքին տակը մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակը մէկալ դին լոյս կու տայ, նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր նէ՛րէ՛ն օրը։
25 Մինայն թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ չարչարանքներ կրէ, ու ժողովուրդս
26 ժուռ առ աղտէն։ Նէ՛ ինչպէս որ Նոյի օրերը եղաւ, նոյնպէս պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր նէ՛րէ՛ն օրը։
27 Կ՛ուտէին, կ՛ըմպէին, կ՛առնէին կ՛առնէին, կ՛երկան կը տրուէին, մինչև այն օրը որ Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ ու ամենքը կորսընցուց։
28 Նոյնմանապէս՝ ինչպէս որ Ղովտին օրերը եղաւ, կ՛ուտէին կը խմէին կ՛առնէին կը ծախուէ կ՛առնէին կը ծախէին կը
29 տնկէին կը շինէին. Բայց այն օրը որ Ղովտ Սոդոմէն ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն
30 ալ կորսընցուց։ Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը որուն Մարդին
31 Որդին պիտի յայտնուի։ Այն օրը՝ այն որ տանիքին վրայ է՝ և իր կահրասիները տանը մէջ, թող վար չիջնէ զանոնք առնելու. և այն որ արտին մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ
32 չդառնայ։ Կնոջ Մինարեղինէ՛ն
33 Ղովտին կնիկը։ Ով որ իր կեանքը կ՛ուզէ ապրեցընել, պիտի կորսընցընէ զանիկայ. և ով որ կը կորսընցընէ, պիտի ապրեցընէ զանիկայ։
34 Կայ՝ Ձեզի կ՛ըսեմ. Այն գիշերը երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի՝ և մէկը պիտի ձգուի։
35 Երկու կին միասին ալիւր պիտի աղան, մէկը պիտի առնուի՝ և մէկը ձգուի։ Եր կու հոգի արտի մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի՝ և
36 մէկը ձգուի։ Եւ պատասխանելով ըսին անոր. Տէ՛ր, ո՞ւր տեղ
37 Պէտք ըսաւ անոնց. Որ մարմինը կայ, հոն պիտի ժողովուին արծիւները։

Ցասի Տեսան 33

Բ Մատ. Իդ. 23։ Մար. Ժդ. 21։ Գլ. Իսա. 53։ Մատ. Իդ. 27։

Հ Մար. Ը. 31։ Թ. 30։ Ժ. 33։ Գլ. Թ. 22։

Յ Յն. Է. Մատ. Իդ. 37։

Ղ Յն. Ժթ։

Հ Յն. Ժթ. 16. 24։

Ղ Թես. Ա. 5։

Յ Մատ. Իդ. 17։ Մար. Ժդ. 15։

Ն Յն. Ժթ. 26։

Ն Մատ. Ժ. 39։ Ժզ. 25։ Մար. Ը. 35։ Գլ. Թ. 24։ Յն. Ժբ. 25։ Մատ. Իդ. 40. 41։ Ա Թես. Դ. 16։

Ղ Ը. Ժթ. 30։ Մատ. Իդ. 28։

Գլ. Ժը.

1 Թախանձող որբևարիին։ 9 փարիսեցիին և մաքսատուրին առակը։ 15 Մարը տղայք Քրիստոսի կը ընդունին։ 18 Մէկ իշխան մը կ՛ուզէ Քրիստոսի հետեւիլ, բայց իր հարստութիւնը նեղը արգելը կ՛ըլլան։ 28 Քրիստոսի համար ամէն բան թող տալողներուն վարձքը։ 31 Քրիստոս կը նախագուշակէ իր մահը։ 35 և կոյրին ալ աչքերը կը բանայ։

1 Նոյնդ առակ մին ալ ըսաւ անոնց՝ թէ պէտք է
2 ամէն ատեն աղօթք ընել, ու չդանդաղ։ Ըսաւ. Մէկ դատաւոր

— Գլ. Ժա. 5։ Իսա. 36։ Հով. Ժբ. 12։ Եփես. Ը. 18։ Կող. Դ. 2։ Ա Թես. Ե. 17։

Ցամ Տեառն 33

մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուածմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
3 ամչնար : Եւ նոյն քաղաքին մէջ որբևարի մը կար , որ անոր կուգար ու կ'ըսէր . Իրաւունք ըրէ ինծի՝ ով ալլոն վրէ իմ ոսոխէս ։
4 Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր անոր դէմ ընել . բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ . Թէև Աստուածմէ չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչչ-
Բ Գւ. ժա. 5 նար , Բ Գոնէ աս որբևարիին զիս ձանձրացընելուն համար իրեն իրաւունք ընեմ , որ չգայ ամէն ատեն
6 զիս Թախանձէ : Եւ Տէրը ըսաւ . Լսեցէք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
Է Ցայտ. ղ. 10 , 7 կ'ըսէ : Է Աստած Աստուած իր ընտրեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղաղակեն , Թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
8 լայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ , Ը որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ . բայց Որդին մարդոյ երբ
Ը Երր. ժ. 37 , Բ Պետ. գ. 3, 9 , գայ , արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ :
Ե Գւ. ժ. 29 , ԺՂ. 15 , 9 Եւ մէկ քանիներուն՝ Ե որոնք իրենց անձերուն վրայ կը վստահային Թէ արդար էն , և ուրիշները կ'անարգէին , աս առակը ըսաւ .
10 Երկու մարդ ելան տաճարը աղօթք ընելու . մէկը փարիսեցի ու մէկալը
ՂՍաղ. ճլե. 2 , 11 մաքսաւոր : Փարիսեցին կայներ էր , ու առանձին այսպես աղօթք կ'ընէր . Ե Ով Աստուած՝ չնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս
Ե Ես. ա. 15 , ԺՂ. 2 , Ցայտ. գ. 17 , չեմ , յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնացող , և կամ աս մաքսաւորին
12 պէս . Հապա շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր ստացուածքիս տասանորդը կու-
13 տամ : Եւ մաքսաւորը հեռուն կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինքը վերցընել . հապա իր կուրծքը ծեծելով՝ կ'ըսէր . Աստուած՝ ողորմէ ինծի մեղաւորիս ։
14 Ձեզի կ'ըսեմ՝ Թէ ասիկայ ան մէկալէն աւելի արդարացած իր տունը ինչա . Ը Վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի .
Ը Ծոբ . իբ. 29 , Մատ. իգ . 12 , Գւ. ժգ . 11 , Ցակ. դ. 6 , ա Պետ. ե . 5 , 6 , Ի Մատ. ժԹ. 13 , Մար . ժ. 13 , և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ ։
15 Ի Մանր տղաքներ ալ բերին իրեն , որ անոնց դպչի . ու աշակերտները տեսնելով՝ կը յանդիմանէին
16 զանոնք ։ Բայց Ցիսուս անոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ . Թողուտուէք տղոցը որ ինծի գան , և մի՛ արգիլէք զանոնք . Ժ Ինչու որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
Ժամ կար . ժգ. 20 , ա Պետ. բ . 2 , 17 Ամէն կ'ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը ։
18 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց ա-
նոր ու ըսաւ . Բարի՛ վարդապետ՝ ի՞նչ գործեմ որ յաւիտենա-
19 կան կեանքը ժառանգեմ : Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես , մէկէն չի բարի
20 չկայ , որ է Աստուած : Պատուիրանքները գիտես . Ը Շնութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ : Ան ալ ըսաւ . Ատոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր
22 պահեր եմ : Ան լսելով Ցիսուս՝ ըսաւ անոր . Մէկ բան մըն ալ պակաս է քեզի . Կբռլոր ունեցածդ ծախէ՝ և աղքատներուն բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և եկուր իմ ետևէս ։
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝ տրտմեցաւ . Ինչու որ շատ հարուստ
24 էր : Եւ Ցիսուս երբոր անիկայ տրտմած տեսաւ , ըսաւ . Ո՞րչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ Թագաւորու-
25 թիւնը մտնել , Քանի դիւրին է որ ուղտըասեղին ծակէն անցնի , քան Թէ հարուստը Աստուծոյ Թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ : Եւ անոնք որ լսեցին , կ'ըսէին . Ալ ո՞վ կրը-
27 նայ փրկուիլ : Եւ ինքը ըսաւ . Ի Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած բաները՝ Աստուծոյ կողմանէ կարելի
28 են : Ան Պետրոս ըսաւ . Ահա մենք ամէն բան Թողուցինք՝ և քու ե-
29 տևէդ եկանք : Ու անիկայ ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Է Թէ մարդ մը չկայ՝ որ Թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ որդիներ՝ Աստուծոյ Թագաւորութեանը հա-
30 մար , Ի որ պիտի չառնէ բազմապատիկ աս ատենիս մէջ , և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը ։
31 Ի Եւ տասներկուքը իր քովը առնելով՝ ըսաւ անոնց . Ահա մենք երուսաղէմ կ'երթանք , Նև մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի
32 կատարուին : Ընչու որ Հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր պիտի ըլլայ , և պիտի նախատուի , ու պիտի թքնեն անոր ,
33 Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն անիկայ , ու երրորդ օրը յարութիւն
34 պիտի առնէ : Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհասկրցան . ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր , և բան բաները չէին իմանար ։
35 Ն Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն
36 քովը նստեր էր մուրալու : Երբոր

Ցամ Տեառն 33

Ի Մատ. ժԹ. 16 , Մար . ժ . 17 ,
Ի Եւ. ի . 12 , 16 , Բ Օր . ե . 16—20 , Հռով . ժգ. 9 ,
Ծ Եփ . գ . 2 , Կող . գ . 20 ,
Ի Մատ . ղ . 19, 20 , ԺԹ. 21 , ա Տիմ. ղ . 19 ,
Հ Առակ. ժա. 28 , Մատ. ԺԹ . 23 , Մար . ժ . 23 ,
Ե Երեմ . լբ . 17 , Զաք . բ . 6 , Մատ. ԺԹ . 26 , Գւ . ա . 37 ,
Ղ Մատ. ԺԹ. 27 ,
Ծբ Օր . լԹ . 9 ,
Ժ Ցոբ . խբ . 10 ,
Ի Մատ . ժգ . 21 , ԺԸ . 21 , ի . 17 , Մար . ժ . 32 ,
Ն Սաղ . իբ , Ես . ծգ ,
Ղ Մատ . իէ . 2 , Գւ . իգ . 1 , Յօ՛ . ԺԸ . 28 , Գոր . . գ . 13 ,
ա Մար . Թ . 31 , Գւ . բ . 50 , Թ . 45 , Յօ՛ . ժ . 6 , ԺԲ . 16 ,
Ղ Մատ . ի . 29 , Մար . ժ . 46 ,

Ցամք Տեառն 33

լսեց բազմութեանը անցնիլը, հարց-
37 ցուց թէ՝ Ի՞նչ է ան։ Եւ իրեն
ըսին թէ՝ Յիսուս Նազովրեցին
38 կ՚անցնի։ Ուստի աղաղակեց՝ ու
ըսաւ. Յիսուս՝ որդի Դաւթի՛
39 ողորմէ՛ ինծի։ Եւ անոնք որ
առջևէն կ՚երթային, կը յանդի-
մանէին զանիկայ, որ լռէ. բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէր.
40 Որդի՛ Դաւթի՛ ողորմէ՛ ինծի։ Եւ
Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերէն, ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ, հարցուց-
41 անոր ու ըսաւ. Ի՞նչ կ՚ուզես որ
քեզի ընեմ. անիկայ ալ ըսաւ.
42 Տէր՝ որ աչքերս բացուին։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր. Թող բա-
ցուին. քու հաւատդ քեզ բե-
43 ժըշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան, ու անոր ետևէն կ՚եր-
թար՝ Նէ փառք կու տար Աստու-
ծոյ. բոլոր ժողովուրդն ալ տես-
նելով՝ զԱստուած կը գովաբանէին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Զաքէոս մաքսապետ։ 11 Տասը մնասին ա-
ռակը։ 28 Քրիստոս իյու վրայ հեծած՝ փա-
ռաւոր հանդէսով Երուսաղէմ կը մտնէ. 41
քաղաքին վրայ կ՚ողբայ. 45 տաճարէն դուրս
կը հանէ գնողները և վաճառողները. 47 ամէն
օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէ. իսկ Հրէից
գլխաւորները կ՚ուզեն կորսընցընել զանիկայ,
բայց ժողովուրդէն կը վախնան։

1 Եւ մտնելով Երիքովէ մէջէն կ՚անց-
2 նէր։ Եւ ահա մարդ մը հո՛ր,
անունը Զաքէոս ըսուած, որ մաք-
սապետ էր ու հարուստ մէկ մըն
3 էր։ Եւ կ՚ուզէր տեսնել՝ թէ ով
է Յիսուսը, ու բազմութենէն չէր
կրնար, ինչու որ հասակով կարճ
4 էր։ Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տափեղենի մը վրայ ելաւ, որ զա-
նիկայ տեսնէ. ինչու որ անկէ պի-
5 տի անցնէր։ Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ, ու ըսաւ անոր. Զաքէոս՝
չուտ ըրէ, ատկէ վար իջիր, ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ։ Եւ արտորալով վար ի-
ջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ։ Երբոր ամէնն ալ տես-
նան, կը տրտնջէին ու կ՚ըսէին
թէ՝ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ
8 իջևան ընելու։ Եւ Զաքէոս կայ-
նեցաւ՝ ու ըսաւ Տէրոջը. Տէր՛ ա-
հա իմ ունեցածիս կէսը աղքատ-
ներուն կու տամ. Եւ թէ որ զըր-
պարտութեամբ մէկու մը գրկանք
ըրած եմ, չորեքպատիկ կը հա-
9 տուցանեմ անոր։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ անոր. Այսօր ապրանք փրկու-
թիւն եղաւ. քանի որ ասիկայ
10 ալ Աբրահամի որդի է։ Վասն
զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կոր-
սուածը փնտռէ ու փրկէ։

11 Ու երբոր անոնք ասը բաները կը
լսէին, առակ մըն ալ ըսաւ իր ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար,
և անոնց անանկ կարծելուն հա-
մար՝ թէ շուտ մը Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պիտի յայտնուի։
12 Ուստի ըսաւ. Մէկ ազնուական
մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն
թագաւորութիւն առնելու և
13 դառնալու։ Եւ իր տասը ծառա-
ները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
անոնց, ու ըսաւ անոնց. Բանե-
ցուցէ՛ք ա՛պա՝ մինչև որ ես գամ։
14 Բայց անոր քաղաքացիները զանիկայ
կ՚ատէին, ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն, ըսելով՝ Ըննք
ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թա-
15 գաւորութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ
երբ անիկայ թագաւորութիւնը
առնելով ետ դարձաւ, իրեն կան-
չել տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր, որ գիտնայ թէ
16 ով ինչ շահ բրած է։ Եւ առ-
ջինը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՛ քու
17 մնադ տասը մնաս շահ ըրաւ։ Եւ
ըսաւ անոր. Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ. որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար, տասը քա-
ղաքի վրայ իշխանութիւն ունե-
18 ցիր։ Ու երկրորդը եկաւ՝ ու ըսաւ.
Տէր՛ քու մնադ հինգ մնաս շահ
19 ըրաւ։ Եւ ըսաւ անոր. Դուն ալ
20 հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ Եւ ու-
րիշ մը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՛ ահա
քու մնադդ որ թաշկինակի մէջ
21 ծրարած կը պահէի. Հ՚քանզի կը
վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես. չդրած բանդ
կը վերցընես, ու չսերմանածդ կը
22 հնձես։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր.
Ե՛քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ով չար ծառայ. Հ՚գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ. չդրած բանս
կը վերցընեմ, ու չսերմանածս կը
23 հնձեմ. Եւ ինչո՞ւ համար իմ բա-
նակս սեղանաւորներուն չտուիր,
որ ես եկած ատենս շահովը առնէի
24 անիկայ։ Եւ հոն կայնողներուն
ըսաւ. Առէ՛ք ատկէ մնասը, ու
տուէ՛ք անոր որ տասը մնաս ունի.
25 (Եւ ըսին իրեն. Տէր՛ անիկայ
26 տասը մնաս ունի.) Քանզի կ՚ը-
սեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի, և չունեցողին ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
27 Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ, հոս բերէ՛ք, ու իմ
28 առջևս սպանեցէ՛ք։ Եւ ասը բա-
ները խօսելէն ետև, առաջ գնաց
Երուսաղէմ երթալու։
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին
ու Բեթանիային մօտեցաւ, դէպ

Ցամք Տեառն 33

Ե Գոր. ա. 6։

Ը Մատ. իե. 14։ Մար. ժգ. 34։

Ի Ցօհ. ա. 11։

Ժ Մատ. իե. 21։ ԳԼ. ժզ. 10։

ԺԱ Մատ. իե. 24։

ԼԲ Թագ. ա. 16։ Ցոր. ժե. 6։ Մատ. ժբ. 37։

ԻՍ Մատ. իե. 26։

ԺԲ Մատ. ժգ. 12։ իե. 29։ Մար. գ. 25։ ԳԼ. Ը. 18։

ԼԱ Մար. ժ. 32։

ՀՄատ. իա. 1։ Մար. ժա. 1։

— Մատ. Թ. 11։ ԳԼ. Ե. 30։

Բ ԳԼ. գ. 14։

Ե Եզ. իբ. 1։ ա Թագ. ժբ. 8։ Բ Թագ. ժբ. 6։

Զ Հռով. դ. 11, 12, 16։ Գաղ. գ. 7։

Է ԳԼ. ժգ. 16։

ՂՄատ. ժբ. 11։ Տե՛ս Մատ. ժ. 6։ ժե. 24։

Ցամք Տեառն 33

'ի ան լեռը՝ որ Զիթենեաց լե՛ կ'ըսուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , Եւ ըսաւ . Գացէ՛ք Ձեր դիմացը եղած գեղը . և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապուած աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ մը նստած չէ . արձըձ-
31 կեցէ՛ք անիկայ՝ ու բերէ՛ք . Եւ թէ որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ՝ Ինչո՞ւ կ'արձըկէք . ասանկ ըսէք անոր թէ ,
32 Տէրոջը պէտք է ։ Երբոր գացին ան-
նոնք որ խրկուեցան , ինչպէս որ
33 իրենց զրուցեր էր՝ գտան , Ու երբոր աւանակը կ'արձըկէին , անոր տէրերը ըսին անոնց . Ինչո՞ւ կ'ար-
34 ձրկէք աս աւանակը ։ Անոնք ալ
35 ըսին . Տէրոջը պէտք է . Եւ զա-
նիկայ Ցիսուսին բերին . Յոն իրենց հանդերձները աւանակին վրայ
36 ձգելով՝ Ցիսուսը հեծցուցին ։ Ու երբոր կ'երթար , իրենց հանդերձ-
37 ները ճամբուն վրայ կը փռէին ։ Ու երբոր ալ մօտեցաւ , և Զիթենեաց լեռանը զառ-'ի վայրէն կ'իջնէր , աշակերտներուն բոլոր բազմութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին . Ու կ'ըսէին . Օրհնեալ է թագաւորը որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Երկինքի մէջ խաղաղութիւն , ու փառք բարձ-
39 րութեան մէջ ։ Եւ բազմութեան մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քանիները ըսին անոր . Վարդապետ՝ քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ձեզի կ'ըսեմ , թէ որատոնք լուռ կենան , Հարերը պիտի աղաղակեն ։
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը տեսնելով՝ Լացաւ անոր վրայ՝ և ը-
42 սաւ . Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ դիտնայիր քու խաղաղութիւնդ . բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ ։ Ինչու որ օրեր պիտի գան քու վրադ , Նոր թշնամիներդ քու բոլորտիդդ պատնէշ պիտի շինեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զաւակներդ . ԵՒ քար մը քարի վրայ ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ . Ոանոր համար որ չճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ ։
45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր մէջ ծախող-
46 ները և գնողները . Եւ ըսաւ ա-
նոնց . Գրուած է թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն է ; բայց դուք ատիկայ աւազակներու այր ըրիք ։
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը

սորվեցընէր . Բայց քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին ղլխաւորները կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս կորսընցընեն զանիկայ ,
48 Ու բան մը չէին կրնար գտնել՝ թէ ինչ ընեն . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը անոր կապուեր էին մտիկ ընելու ։

Ցամք Տեառն 33

Վմար . ժաս . 18 ։ Ցոհ . է . 19 ։ ը . 37 ։

ԳԼ . Ի

1 Քրիստոս իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Ցովհաննէսի մկրտութեան նարցումովը ։ 9 Աչքին առակը ։ 25 Քրիստոսի պատասխանը կայսրին տուրք տալու վասյով ։ 27 Յարու թիւն չկայ ըսող սադուկեցիները կը պապանձեցընէ ։ 41 Քրիստոս ինչպէս Դաւիթի որդին կ'ըլլայ ։ 45 Իր աշակերտներուն կը պատուիրէ գրիչներէն զգուշ կենալ ։

1 Եւ եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ երբոր տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր , և աւետարանը կը քարոզէր , քահանայապետները ու դպիրները ծերերուն
2 հետ մէկտեղ վրայ հասան , Եւ անոր խօսեցան՝ ըսելով . Զրուցէ՛ մեզի՝ Ե՞րնչ իշխանութիւնով կ'ընես աս բաները , կամ ո՞վ է աս իշխանութիւնը քեզի տուողը ։
3 Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը հար-
4 ցընեմ , և ըսէք ինծի . Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝
5 թէ մարդոցմէ ։ Եւ անոնք մի-
6 ջնեին խորհեցան՝ ու ըսին . Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ . Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ . բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծէն . Վինչու որ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
7 րէ էր ։ Եւ պատասխան տուին
8 թէ չենդիտեր ուսկից էր ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս բաները ։
9 Սկսաւ աս առակը ըսել ժողովուրդին . Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց ։
10 Եւ առէնին ծառայ մը խրկեց մշակներուն , որ այգիին պտուղէն անոր տան . իսկ մշակները ծեծելէն զանիկայ , ու պարապ ձամբեցին ։
11 Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծեծեցին , անարգեցին ու պարապ
12 ձամբեցին ։ Ու երրորդ մըն ալ խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ վիրաւորեցին՝ ու դուրս հանեցին ։
13 Ան առէնը պյգիին տէրը ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս խրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան ։ Բայց մշակները երբոր տեսան զանիկայ , իրարու հետ

Մտթ . ի . 3 ։

Ցհ . ա . 29 ։

Վմար . ժաս . 33 ։ Մար . ժբ . 1 ։

Ծամ Տեառն 33

խորհուրդ ըրին՝ ըսելով . Ասիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ ըսպաննենք՝ . որ ժառանգութիւնը
15 մերը ըլլայ : Եւ զանիկայ այդիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին . ուստի այդիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ՝ ու կորսընցընէ ան մշակները , և այդին ուրիշներու պիտի տայ : Երբոր ա՛ լսեցին , ըսին . Քա՛ւ լիցի :
17 Եւ ինքը անոնց նայելով՝ ըսաւ . Հապա ի՞նչ է աս գրուածը Թէ ,
Ի Սաղ. ճԺը. 22 ։ Մատ. խա. 42 ։
ԷՂԻՍ . Բ . 34 , 35 ։ Մատ. խա. 44 ։
18 Էն քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
19 ղաւ : Ամէն ոյ որ ան քարին վրայ իյնայ՝ պիտի կոտրտի , ևս որու վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշի ցա-
նիկայ : Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին Թէ ի՛նչ-
պե՛ս նոյն ժամուն ձեռք զարնեն ա-
նոր , բայց ժողովուրդէն վախցան , քանզի իմացան որ ան առակը ի-
րենց համար ըսաւ :
Ի Մատ. իբ. 15 ։
20 Ու ետքէ չարմար ապէնէ սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խաբեբայ մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին , որ անիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
Ը Մատ. իբ. 16 ։ Մար. ժբ. 14 ։
թեան և կուսակալին իշխանու-
21 Թեանը զանիկայ մատնելու : Ու անոր հարցուցին ըսելով . Վար-
դապե՛տ գիտենք որ շիտակ կը խօ-
սիս ու կը սորվեցընես , և աչառու-
թիւն չես ըներ . հապա ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
22 սորվեցընես : Մեզի արժա՞ն է
23 կայսրին տուրք տալ , Թէ չէ : Եւ անոնց խորամանկութիւնը հասկը-
նալով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ զիս կը
24 փորձէք . Ցուցուցէ՛ք ինծի դահե-
կան մը : Որո՞ւն պատկերը ու գիրը ունի վրա՞ն . Պատասխան տուին
25 ու ըսին . Կայսրինը : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէ՛ք , և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ փո՛ւէ՛ : Եւ
26 չկրցան անիկայ խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջև . ու զարմանալով՝ անոր պատասխանին
վրայ լռե՛ւ կեցան :
27 Եւ ներկայ եղան Սադուկեցիներէն ոմանք ե-
կան , (ո՛րոնք հակառակութիւն կ'ընեն Թէ յարութիւն չկայ) և
28 անոր հարցուցին՝ ըսելով . Վար-
դապե՛տ Մովսէս մեզի գրեց , Թէ որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենա-
լով՝ մեռնելու ըլլայ , ու մեռած
ատենը զաւակ չունենայ՝ անոր եղ-
բայրը առնէ ան կնիկը և իր եղբօ-
29 րը զաւակ հանէ : Արդ եօթը եղ-
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
30 ռաւ . Երկրորդն ալ առաւ ան
կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
31 զաւակի : Երրորդն ալ առաւ զանիկայ . նմանապէս եօթն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան :
32 Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ :
33 Ուրեմն յարութեան ատենը ա-
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
34 ունեցան : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ա՛ս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու
35 կ'առկան կը տրուին : Բայց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու , ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն , ո՛չ կնիկ
կառնեն և ո՛չ կ'առկան կը տրուին .
36 Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ . Ե՛ք հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են , է՛ինչու
37 որ յարութեան որդիք են : Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէսն ալ իմացուց մորենիին պարսա՛ւիկին մէջ , երբոր կը կոչէ
Տէրը Աբրահամին Աստուածը , ու Իսահակին Աստուածը , և Յակո-
38 բին Աստուածը : Ու Աստուած մեռելներուն Աստո՛ւածը չէ , հապա կենդանիներուն . Վ՛ինչու որ ամէնը
Ի Հռով . Ը . 10 ։ Ա Կոր . ժե. 42 , 49 , 52 ։ Ա Յով . գ . 2 ։ Ի Հռով . Ը . 23 ։ Ծ Ել . գ . 6 ։ Լա Կոր . ժե. 42 , 49 , 52 ։ Ա Յով . գ . 2 ։
39 անոր կենդանի են : Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան տուին
40 ու ըսին . Վարդապե՛տ՝ աղէկ ը-
սիր : Ու ալ մէկը համարձակութիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
41 ցընելու :
Եւ բսաւ անոնց . Ի՞նչպէս կ'ը-
սեն Թէ՝ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դի է . Եւ ինքը Դաւիթ Սաղմոսներուն գրքին մէջը կ'ըսէ .
Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ՛
43 իմ աջ կողմս , Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
44 դան ընեմ : Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս
45 անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ :
Եւ Ես բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն , Ե՛ղ-
գուշացէ՛ք դպիրներէն , որոնք կ'ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տրտիլ , և շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն , ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները ,
և ընթրիքներուն մէջ առաջին բաղ-
47 մոցները . Որոնք որբևարիներուն տուները կ'ուտեն ու ՀԱՐՊՈՑ երե-
Ի Սաղ . ճԺ . 1 ։ Մար . ժբ . 38 ։ Ե Մատ . իգ . 5 ։ Ա Գծ . ժա. 43 ։
նալու համար աղօթքը կ'երկընցընեն . աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին :

Ծամ Տեառն 33

ԳԼ . ԻԱ

1 Ֆրիսոս կը գովէ աղքատ որբևարին . 5 կը նախագուշակէ տաճարին ու Երուսաղէմին կործանումը 25 նաև վերջին սրսուռն նշանները . 34 կը յորդորէ որ արթուն ըլլանք .

Ցամի Տեառն 33

1 ԱՒ նայեալով՝ տեսաւ հարուստնե-
րը որ իրենց ընծաները գանձա-
2 նակը կը ձգէին ։ Մէկ տնանկ որ-
բևարի մըն ալ տեսաւ , որ հոն եր-
3 կու լումայ ձգեց ։ Ու ըսաւ . Ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ որ աս աղ-
քատ որբևարին ամենէն աւելի ձը-
4 գեց ։ Ինչու որ ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն
մէջը ձգեցին . բայց ասիկայ իր չը-
քաւորութենէն բոլոր իր ունեցած
ապրուստը ձգեց ։
5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ՚ըսէին Թէ , Գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
6 դարուած է , ըսաւ . Ատ բաները
որ կը տեսնէք , օրեր պիտի գան
Թէ որ ան տունը քար մը քարի վրայ
7 պիտի չմնայ՝ որ չքակուի ։ Հար-
ցուցին իրեն ու ըսին . Վարդապետ՝
երբ պիտի ըլլան ատ բաները , և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատ բաները
8 պիտի ըլլան ։ Ան ալ ըսաւ . Ւրգ-
գոյշ կեցէք՝ չխաբուիք . ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս՝
ու ըսեն Թէ , Ես եմ Քրիստոսը ։
ու ժամանակը մօտեցած է . ուրեմն
9 անոնց ետևէն չերթաք ։ Բայց
երբոր լսէք պատերազմներ և խռո-
վութիւններ՝ մի՛ վախնաք . ինչու
որ պէտք է առաջ ատ բաները ըլ-
լան , բայց վախճանը իսկոյն չէ ։
10 Ետև ըսաւ անոնց . Ազգ
ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան վը-
11 րայ ։ Եւ տեղ տեղ մեծ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան . ու
սովեր և մահտարաժամներ , նաև
երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ
12 նշաններ պիտի ըլլան ։ Բայց ատ
ամէն բաներէն առաջ՝ իրենց ձեռ-
քերը ձեզի պիտի դնեն ու հալա-
ծեն , և ժողովարաններու ու բան-
տերու պիտի մատնեն . և Իմ ա-
նունս համար թագաւորներու
ու կուսակալներու առջև պիտի
13 տարուիք ։ Եւ ատ բոլորը վերջը
ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ ։
14 Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ
առաջուց չմտածէք պատասխան
15 տալու վրայով ։ Վասն զի ես ձե-
զի բերան ու իմաստութիւն պիտի
տամ՝ որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր
16 ամէն հակառակորդները ։ Եւ
ձ պիտի մատնուիք ծնողներէ , ու
եղբայրներէ , և ազգականներէ , ու
բարեկամներէ , ու ձեզմէ պիտի
17 սպաննեն . Եւ իմ անուանս հա-
մար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք .
18 Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պի-
19 տի չկորսուի ։ Ձեր համբերութիւ-
նովը հոգիներդ պիտի ստանաք ։

20 Ուր երբոր տեսնէք Երուսաղէմը
չորս կողմէն զօրքերով պատած ,
ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է ։ Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները՝ լեռները
Թող փախչին . ու անոր մէջ ե-
ղողները Թող հեռանան . և անոնք
որ ագարակներն են , Թող չմտնեն
22 անոր մէջը ։ Վասն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են , ետր
բոլոր գրուածները կատարուին ։
23 Բայց վա՛յ ան օրերը յղի եղողնե-
րուն ու ծիծ տուողներուն . ինչու
որ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ
երկրին վրայ , ու բարկութիւն
ալէտ ետև ասս ժողովուրդին վրայ .
24 Եւ սուրի բերնով պիտի իյնան ,
ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի
տարուին . ու Երուսաղէմ ազգե-
րուն ոտից կոխան պիտի ըլլայ ,
մինչև որ ազգերուն ժամանակները
25 լմընան ։ Ու արեգակին և լուսնին
ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի
ըլլան . ու երկրի վրայ ազգերը
ապշութեամբ պիտի տագնապին ,
և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան .
26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին
էրէնց վախէն և աշխարհի վրայ
գալու բաներուն սպասէլէն . Վին-
չու որ երկնից զօրութիւնները
27 պիտի շարժին ։ Եւ ան ատենը
պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ եամ
պի մէջ եկած , զօրութիւնով ու
28 մեծ փառքով ։ Ու երբոր ատ բա-
ները սկսին ըլլալ , ելէք՝ ու գլուխ-
նիդ բարձրացուցէք , Վինչու որ
ձեր փրկութիւնը մօտ է ։
29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց . Ցե-
սէք Թզենին ու ամէն ծառերը .
30 Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ՚իմանաք Թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է ։ Նոյնպես ալ դուք
երբոր ատ բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէք որ Աստուծոյ Թագաւո-
32 րութիւնը մօտ է ։ Ճշմարիտ կ՚ը-
սեմ ձեզի , որ աս ազգը պիտի
չանցնի , մինչև որ ատ բաները
33 ըլլան ։ Երկինքը ու երկիրը պիտի
անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ
34 պիտի չանցնին ։ Իսկ դուք զգու-
շացէք ձեր անձերուն , չըլլայ որ
սիրտերնիդ կերուխումով ու գինո-
վութիւնով և աշխարհային զբաղ-
մունքներով ծանրանայ , ու յան-
կարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի .
35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնա-
կողներուն ամենուն վրայ որոգ-
մայթի մը պէս պիտի հասնի ։
36 Ուստի արթուն կեցէք . ու
ամէն ատեն աղօթք ըրէք , որ ար-
ժանի ըլլաք ան բոլոր ըլլալու բա-
ներէն ազատուելու , և Որդւոյ
մարդոյ առջևը կայնելու ։

Ցամի Տեառն 33

ՂՄատ . իդ . 15 ։ Մար . ժգ . 14 ։

ՃԴան . թ . 26 ։ 27 ։ Զաք . ժա . 1 ։
ՃՄատ . իդ . 19 ։

ՃԴան . թ . 27 ։ ժբ . 7 ։ Հով . ժա . 25 ։
ՂՄատ . իդ . 29 ։ Մար . ժգ . 24 ։ Բ Պետ . գ . 10 ։ 12 ։

ՂՄատ . իգ . 29 ։

ՃՄատ . իդ . 30 ։ Ցայտ . ա . 7 ։ ժգ . 14 ։

ՂՀով . ը . 19 ։ 23 ։

ՃՄատ . իդ . 32 ։ Մար . ժգ . 28 ։

ՂՄատ . իգ . 35 ։

ՃՀով . ժգ . 13 ։ ա Թես . ե . 6 ։ ա Պետ . դ . 7 ։

ՃՄատ . ե . 2 ։ բ Պետ . գ . 10 ։ Ցայտ . գ . 3 ։ ժգ . 15 ։

ՂՄատ . իդ . 42 ։ իե . 13 ։ Մար . ժգ . 33 ։

ՃԳՂ . ժը . 1 ։ ՐՍաղ . ա . 5 ։ Եփես . ը . 13 ։

Ցամի Տեառն 33

ՂՄատ . իդ . 15 ։ Մար . ժգ . 14 ։

ԲՄար . ժը . 41 ։

ԲԲ Կոր . ը . 12 ։

ԳՄատ . իդ . 1 ։ Մար . ժգ . 1 ։

ԴԳՂ . ժԹ . 44 ։

ԵՄատ . իդ . 4 . 5 ։ Մար . ժգ . 5 ։ Եփես . ե . 6 ։ Բ Թես . ը . 3 ։

ՁՄատ . իգ . 7 ։

ԷՄար . ժգ . 9 ։ Ցայտ . բ . 10 ։

ըԳոր . դ . 3 ։ ե . 18 ։ ժբ . 4 ։ ժՂ . 24 ։ Բ ա Պետ . բ . 13 ։

ԺԳոր . իե . 23 ։

ԻՓիլ . ա . 28 ։ Բ Թես . ա . 5 ։

ԼՄատ . ժ . 19 ։ Մար . ժգ . 11 ։ ԳՂ . ժբ . 11 ։

ԽԳոր . Ձ . 10 ։

ԾՄիք . է . 6 ։ Մար . ժգ . 12 ։

ԿԳոր . է . 58 ։ ժբ . 2 ։

ՀՄատ . ժ . 22 ։

ՃՄատ . ը . 80 ։

Ցամք Տեառն
33

Ա Ցօհ. ը. 1. 2։
– ԳԼ. Իբ. 39։

37 Ա Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը
սորվեցընէր, – և գիշերները կ'ելլէր
Ձիթենեաց լսուած լեռը կը կա-
38 նար։ Եւ բոլոր ժողովուրդը առ-
տուանց կանուխ իրեն կ'երթային
տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու։

ԳԼ. ԻԲ

1 Հրեայք գաւակցութիւն կ'ընեն Քրիստոսի
դէմ։ 3 Սատանան կը դրդէ Ցուդան որ
մատնէ զՔրիստոս։ 7 Առաքեալները կը պատ-
րաստեն զտուիկը։ 19 Քրիստոս իր սուրբ
ընթրիքը կը սահմանէ. 21 իր մատնիչին ո՛վ
ըլլալը կ'իմացընէ՝ առանց անոր անունը տա-
լու. 24 իր աշակերտները փառասիրութենէ
կը զգուշացընէ. 31 Պետրոսին կ'իմացընէ
թէ իր հաւատքը պիտի չպակսի. 34 բայց
իրեք անգամ պիտի ուրանայ իր Տէրը։ 39
աղօթք կ'ընէ Գեթսեմանեան պարտէզին
մէջ, և արիւն քրտինք կը թափէ. 47 Ա-
կայ հմտուրով մը կը մատնուի. 50 Մաղքոսին
ականջը կը բժշկէ։ 54 Պետրոս իրեք անգամ
կ'ուրանայ իր Տէրը։ 63 Քրիստոս նախա-
տալից անարգութիւն և չարչարանք կը կրէ։
66 ու կը խոստովանի թէ ինքը Աստուծոյ
Որդին է։

– Մատ. իգ. 2 ։ Մար. ժգ. 1 ։
Բ Սաղ. բ. 2։ Ցօհ. ժա. 47 ։ Գոր. գ. 27 ։
Ա Մատ. իգ. 14 ։ Մար. ժգ. 10 ։ Ցօհ. ժգ. 2 ։ 27 ։
Բ Ջաք. ժա. 12 ։
Ե Մատ. իգ. 17 ։ Մար. ժգ. 12 ։

1 – Հաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ՝
2 որ Զատիկ կ'ըսուէր. Ե Եւ
քահանայապետները ու դպիրները
կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն
զանիկայ, քանզի ժողովուրդէն կը
վախնային։
3 Ե Եւ Սատանան խակարիովտացի
մականուանեալ Ցուդային ներսը
մտաւ, որ անիկայ տասուերկուքին
4 համրանքէն էր։ Եւ գնաց քահա-
նայապետներուն ու իշխանութիւնն
հետ խօսք ըրաւ՝ թէ ինչպէս զանի-
5 կայ մատնէ անոնց։ Անոնք ալ ու-
րախացան, Ե և խոստացան անոր
6 ստակ տալ։ Ու ինքը վրան ա-
ռաւ, և պատեհութիւն մը կը
փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝
առանց բազմութեանը ժողվուե-
լուն։
7 Ե Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ,
որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
8 թել։ Ու խրկեց Պետրոսը և
Ցովհաննէսը՝ ու ըսաւ. Գացէք
պատրաստեցէք մեզի զատիկը՝ որ
9 ուտենք։ Անոնք ալ ըսին անոր.
Ո՞ր կ'ուզես որ պատրաստենք։
10 Եւ ըսաւ անոնց. Ահա երբոր քա-
ղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի
պատահի որ սափն վրայ ջուրի սա-
փոր մը կը տանի. անոր ետևէն
գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ. Եւ ան տանը տիրոջը ը-
սէք. Վարդապետը կ'ըսէ քեզի.
Ո՞ր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտ-
ներուս հետ Ձկակուղ զատիկը ու-
12 տեմ։ Ան ալ ձեզի զարգարուած
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ.
13 հոն պատրաստեցէք։ Եւ գացին
գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու
զատիկը պատրաստեցին։
14 Ա Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան
նստաւ, և տասուերկու առաքեալ-
15 ները իր հետը։ Ու ըսաւ անոնց.
Փափաքելով փափաքեցայ որ աս
զատիկը ձեզի հետ ուտեմ՝ իմ չար-
16 չարուելէս առաջ։ Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի, որ ալ ընաւ ասկէ պիտի
չուտեմ՝ Ե մինչև որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ կատարուի։
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու
ըսաւ. Առէք ասիկայ՝ ու բաժնե-
18 ցէք ձեր մէջը։ Ա Ընչու որ ձեզի
կ'ըսեմ, որ ընաւ որթին բերքին
պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը դայ։
19 Ե Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ, կտրեց
և տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ա Ս է
իմ մարմինս, որ ձեզի համար տը-
րուած է. Ժասիկայ ըրէք զիս յի-
20 շելու համար։ Նոյնպես ալ գա-
ւաթը ետքը՝ ընթրիքէն ետև՝ ու
ըսաւ. Ե Ա Ս գաւաթը նոր ուխտ է
իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը
թափուի։
21 Ե Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանս է։ Ե Եւ յի-
րաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ Ե ին-
տոր որ սահմանուած է, բայց վայ
ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը անի-
23 կայ կը մատնուի։ Ա Եւ անոնք
սկսան միջերնին հարցուփորձ ընել,
թէ իրենցմէ ո՛վ է՝ որ ան բանը
պիտի ընէ։
24 Ե Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝
թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սե-
25 պուի։ Ե Եւ անիկայ ըսաւ անոնց.
Ազգաց թագաւորները անոնց կը
տիրեն, և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին. Ե Բայց դուք
անանկ պիտի չըլլաք. Ե Հապա ան
որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս
թող ըլլայ, և առաջնորդը սպա-
27 սաւորին պէս։ Ե Քանզի ո՛վ է
մեծը, սեղան նստո՞ղը՝ թէ սպա-
սաւորը. չէ՞ որ սեղան նստողը.
Ա Սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի մը
28 պէս եմ։ Ե Եւ դուք անոնք էք՝ որ
միշտ ինծի հետ կը կենայիք Ե իմ
29 փորձութիւններուս մէջ. Ա Ես ալ
ձեզի Ֆաթասբուխն մը ուխտ կ'ը-
նեմ, ինչպէս որ իմ Հայրս ինծի
30 թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ.
Որ դուք իմ սեղանէս ուտէք ու
խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ,
և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իս-
րայէլի տասուերկու ցեղերը դա-
տելու։
31 Եւ Տէրը ըսաւ. Սիմոն Սիմոն՝
ահա Սատանան ձեզ փնտռեց, որ
32 ցորենի պէս խարթէ. Բայց ես
քեզի համար աղօթք ըրի՝ որ քու
հաւատքդ չպակսի. և դուն երբոր
դարձի գաս, քու եղբայրներդ
33 հաստատէ։ Իսկ ինքը ըսաւ ա-

Ցամք Տեառն
33

Ե ԳԼ. ժդ. 15 ։ Գոր. ժ. 41 ։ Ցայտ. ժԹ. 9 ։
Ը Մատ. իգ. 29 ։ Մար. ժդ. 25 ։
Ը Մատ. իգ. 26 ։ Մար. ժդ. 22 ։
ժա Կոր. ժա. 24 ։
Ա Կոր. ժ. 16 ։
Ա Սաղ. խա. 9 ։ Մատ. իգ. 21. 23 ։ Մար. ժդ. 18 ։ Ցօհ. ժդ. 21. 26 ։
Ե Մատ. իգ. 24 ։
Գ Գոր. բ. 23 ։ դ. 28 ։
Ա Մատ. իգ. 22 ։ Ցօհ. ժգ. 22. 25 ։
Հ Մար. թ. 33 ։ ԳԼ. թ. 46 ։
Յ Մատ. ի. 25 ։ Մար. ժ. 42 ։
Ը Մատ. ի. 26 ։ ա Պետ. ե. 3 ։
Ֆ ԳԼ. թ. 48 ։
Ր ԳԼ. ժբ. 37 ։
Յ Մատ. ի. 28 ։ Ցօհ. ժգ. 13. 14 ։ Փիլ. բ. 7 ։
Ն Եբր. դ. 15 ։
Ը Մատ. իգ. 47 ։ ԳԼ. ժբ. 82 ։ բ Կոր. ա. 7 ։ բ Տիմ. բ. 12 ։
Բ Մատ. ը. 11 ։ ԳԼ. ժգ. 15 ։ Ցայտ. ժԹ. 9 ։
Ը Սաղ. խԹ. 14 ։ Մատ. ժԹ. 28 ։ ա Պոր. գ. 2 ։ Ցայտ. գ. 21 ։.
Պ Պետ. ե. 8 ։
Ե Ամվ. Թ. 9 ։
– Ցօհ. ժե. 9. 11. 15 ։
– Սաղ. ծա. 13 ։ Ցօհ. խա. 15. 16. 17 ։

Ցամք Տեառն 33

նոր . Ցէր՝ ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ , մեռնելու ալ :
34 Նէյնու ալ ։ Ես անիկայ ըսաւ . Պետրոս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չկանչի մինչև որ դուն իրեք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ՝ զիս չես ճանչնար ։
35 Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղաք ։
36 Անոնք ալ ըսին . Բանի՛ մըն ալ չէ . ետքը ըսաւ . Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ , նոյնպես ալ պարկը . և ան որ չունի , թող իր հանդերձը ծախէ , ու իրեն թուր մը ծախու առնէ .
37 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ ասոր գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ . քանզի ինչ որ իմծի համար սրբոյ է , կատարուելու վրայ է ։
38 Անոնք ալ ըսին . Ցէր՝ ահա հոս երկու թուր կայ . ան ալ ըսաւ . անոնց , Հերիք են ։
39 Ու ելաւ էր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշակերտներն ալ իր ետևէն գացին ։
40 Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ անոնց . Աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք ։
41 Թեան մէջ չմտնէք ։ Եւ ինքը անոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ , ու ծնկան վրայ դալով աղօթք կ'ընէր , Ու կ'ըսէր . Հայր՝ թէ որ կ'ուզես , աս դաւաթը ինծմէ անցուր . Բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ ։
43 Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր՝ և կը զօրացընէր զանիկայ .
44 աղօթք կ'ընէր ։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գետինը կը թափուէր ։
45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտներուն քովը եկաւ , ու գտաւ անոնք տրտմութենէն քնացած .
46 Նոնք տրտմութենէ քնացած . Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը քնանաք . Ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չմտնէք ։
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա մէկ բազմութիւն մը , և Յուդա ըսուածն՝ ա՝ տասուերկուքէն մէկը՝ անոնց առջևէն կ'երթար , ու Յիսուսին մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ .
48 Բուրէ ։ Բայց Յիսուս՝ ըսաւ անոր . Յո՛ւդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ ։ Երբոր անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , ըսին անոր Ցէր՝
50 Թուրով զարնե՞նք ։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ քահանայապետին ծառային զարկաւ , ու մէկդի հանեց աջ

51 նոր աջ ականջը ։ Պատասխանի տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Թո՛ղ տուէք մինչև ատ տեղը . և դպաւ անոր ականջին՝ ու բժշկեց զանիկայ ։
52 կայ ։ Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ . Իբր թէ ասւազակի՞ վրայ եմ ։
53 լաք սուրերով ու բիրերով ։ Ամէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզարկիք . Բայց աս է ձեր ժամանակը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը ։
54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին . Պետրոս ալ հեռուանց ։
55 Նոր եռևէն կ'երթար ։ Երբոր կրակ վառեցին դահլիճին մէջ ու մէկտեղ նստան , Պետրոս ալ նստաւ
56 անոնց մէջը ։ Մէկ աղախին մը տեսնելով զանիկայ՝ որ վառած կրակին քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու ըսաւ . Ասիկայ ալ անոր
57 հետն էր ։ Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ . Կնի՛կ՝ ես անի
58 կայ չեմ ճանչնար . Եւ քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ՝ ու ըսաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետրոս ըսաւ . Մարդ՝ ես
59 անոնչ չեմ ։ Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ'ըսէր . Ճիրաւի ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու որ Գալիլեացի է ։
60 լլելացի է ։ Բայց Պետրոս ըսաւ . Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես դուն . և քանի որ իր խօսքը բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսեցաւ ։
61 ցաւ ։ Եւ Ցէրը դարձաւ՝ ու Պետրոսին նայեցաւ . և Պետրոս ալ միտքը բերաւ Ցէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր Թէ , Է դեռ հաւը չըխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս ։
62 Նաս զնս ։ Ու Պետրոս դուրս ելլելով՝ դառնապես լացաւ ։
63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին , ծաղր կ'ընէին զանիկայ ,
64 ու կը ծեծէին . Եւ անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին , ու կը հարցընէին իրեն ըսելով . Մարգարէացի՛ր՝ ով է ան որ
65 քեզի զարկաւ ։ Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն՝ հայհոյելով ։
66 Ու երբոր առտուս եղաւ՝ հաւորդովուրդին ծերակոյտը , քահանայապետները և դպիրները ժողվուեցան , ու տարին զանիկայ իրենց առեանը՝ և ՝ըսին . Թէ որ Քրիստոս՝ ես՝ ըսէ մեզի ։ Ըսաւ անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ ,
68 պիտի չհաւատաք . Եւ թէ որ ձեզի բան մը հարցընեմ , ինծի պատասխան պիտի չտաք , ու ալ չ

Ցամք Տեառն 33

Ե Մատ . իգ . 55 ։ Մար . ժգ . 48 ։
Ղ Ցօհ . ժբ . 27 ։
Ը Մատ . իգ . 57 ։
Ը Մատ . իգ . 58 ։ Ցօհ . ժբ . 15 ։
Ը Մատ . իգ . 69 ։ Մար . ժգ . 66 ։ Ցօհ . ժբ . 17 , 18 ։
Ժ Մատ . իգ . 71 ։ Մար . ժգ . 69 ։ Ցօհ . ժբ . 25 ։
Ի Մատ . իգ . 73 ։ Մար . ժգ . 70 ։ Ցօհ . ժբ . 26 ։
Լ Մատ . իգ . 75 ։ Մար . ժգ . 72 ։
Ի Մատ . իգ . 34 , 75 ։ Ցօհ . ժգ . 38 ։
Ի Մատ . իգ . 67 , 68 ։ Մար . ժգ . 65 ։
Ի Մատ . իգ . 55 ։ Մար . ժգ . 48 ։
Ի Մատ . իգ . 57 ։
Ը Մատ . իգ . 58 ։ Ցօհ . ժբ . 15 ։
Ի Մատ . իգ . 69 ։ Մար . ժգ . 66 ։ Ցօհ . ժբ . 17 , 18 ։
Ի Մատ . իգ . 71 ։ Մար . ժգ . 69 ։ Ցօհ . ժբ . 25 ։
Ի Մատ . իգ . 73 ։ Մար . ժգ . 70 ։ Ցօհ . ժբ . 26 ։
Լ Մատ . իգ . 75 ։ Մար . ժգ . 72 ։
Ի Մատ . իգ . 34 , 75 ։ Ցօհ . ժգ . 38 ։
Ի Մատ . իգ . 67 , 68 ։ Մար . ժգ . 65 ։
Ի Մատ . իե . 1 ։
Հ Գոր . գ . 26 ։ Տե՛ս Գոր . իբ . 5 ։
Ի Մատ . իգ . 63 ։ Մար . ժգ . 61 ։

Ե Մատ . իգ . 36 ։ Մար . ժգ . 32 ։ Ցօհ . ժբ . 1 ։
Գ . Թես . 37 ։
Մատ . գ . 13 ։ իգ . 41 ։ Մար . ժգ . 38 ։ Հմր . 46 ։
Մատ . իգ . 39 ։ Մար . ժգ . 35 ։
Ցօհ . ե . 30 ։ գ . 38 ։
Մատ . գ . 11 ։
Ցօհ . ժբ . 27 ։ Երբ . ե . 7 ։
Հմր . 40 ։
Մատ . իգ . 47 ։ Մար . ժգ . 43 ։ Ցօհ . ժբ . 3 ։
Մատ . իգ . 51 ։ Մար . ժգ . 47 ։ Ցօհ . ժբ . 10 ։

Ցամք Տեառն 33

ՂՄատ. իզ. 64։ Մար. ժգ. 62։ Ղեր. ա. 3։ ը. 1։ ՃՄատ. իզ. 64։ Մար. ժգ. 62։ ՃՄատ. իզ. 65։ Մար. ժգ. 63։

69 պիտի արձակէք։ Ղազկէ Եւս Որ-
դին մարդոյ Աստուածոյ զօրութեա-
70 նը աչ կողմը պիտի նստի։ Եւ ա-
մէնքը ըսին. Ուրեմն դուն Աստու-
ծոյ որդի՞ն ես. ինքն ալ ըսաւ ա-
նոնց. Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ։
71 Եւ անոնք ըսին. Ալ ի՞նչ պէտք
է մեզի վկայութիւն, ինչու որ մենք
մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Քրիստոս կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առ-
ջեւը, և Հերովդեսին կը խրկուի։ 8 Հերով-
դես ծաղր կ'ընէ զանիկայ։ 12 Հերովդես և
Պիղատոս բարեկամ կ'ըլլան իրարու հետ։ 18
Պիղատոս կ'արձակէ Բարաբաս, և Ցիսուսը
ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 27 Քրիստոս իր
վրայ լացող կիներուն կ'իմացընէ Երուսա-
ղեմի կործանումը։ 34 զոթէք կ'ընէ իր Թշ-
նամիներուն համար։ 39 Երկու չարագործ
անձինք իր հետը կը խաչուին։ 46 Քրիստոսի
մահը։ 50 և թաղումը։

ա Մատ. իե. 2։ Մար. ժե. 1։ ՑՀ. ժը. 28։

1 Յե՝ անոնց բոլոր բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին. Ու սկսան անոր վը-
.րայով ամբաստանութիւն ընել և
ըսել. Ասիկայ գտանք՝ Բոր Ֆը
ազգը կը մոլորցընէր, ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր, Թև իրեն
համար կ'ըսէր, Թէ ինքը Քրիստոս
3 ա Թագաւոր է։ Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Հրէից
Թագաւորը դո՞ն ես. անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
4 սաւ. Դուն կ'ըսես։ Ան ատենը
Պիղատոս քահանայապետներուն
ու ժողովուրդներուն ըսաւ. Չես
աս մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը
5 չեմ գտներ։ Բայց անոնք ոտք կը
կոխէին ու կ'ըսէին Թէ, ծողո-
վուրդը իրար կ'անդրնէն, ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս։
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեա-
յի համար՝ հարցուց Թէ աս մար-
7 դը Գալիլեացի՞ է։ Ու երբոր իմա-
ցաւ՝ Թէ Հերովդեսի իշխանու-
Թեան տակէն էր, զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ ան
օրերը Երուսաղէմ էր։
8 Եւ Հերովդես երբոր Ցիսուսը տե-
սաւ, շատ ուրախացաւ. Եվասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքեր
անիկայ տեսնելու. Ի՝ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր, և
կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը
9 տեսնէ։ Ու շատ խօսքերով հարց-
ուփորձ կ'ընէր անոր. բայց անի-
կայ բնաւ իրեն պատասխան մը չը-
10 տուաւ։ Քահանայապետները ու
դպիրներն ալ կեցեր էին, և սաս-
տիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին
ԺԵ. Ժ. 3։ 11 անոր վրայ։ Թ Իսկ Հերովդես ա-
նարգեց զանիկայ իր զօրականնե-
րուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետև՝
փառաւոր հանդերձներ հագցուց
անոր, և նորէն Պիղատոսին խրկեց։
12 Եւ ան օրը Պիղատոս և Հերովդես
իրարու հետ բարեկամ եղան. ո-
րովհետև առաջ իրենց մէջը Թշ-
նամութիւն կար։
13 Եւ Պիղատոս՝ քահանայապետ-
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
14 մէկտեղ կանչեց, Ու ըսաւ անոնց.
Ես մարդը առջևս բերիք՝ ժողո-
վուրդը մոլորցընողի մը պէս. Թև
ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ը-
նելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամ-
բաստանութիւններէն՝ յանցանք մը
15 չգտայ ատ մարդուն վրայ. Ո՛չ ալ
Հերովդես, ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի. և ահա ատիկայ մահու
16 արժանի գործ մը ըրած չէ. Ես-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
17 արձակեմ. (Հիսկ ոտնին ատենը
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
18 Յեւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին ըսելով. Վերցուր
ատիկայ՝ ու Բարաբաս արձակէ
19 մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ
եղած խռովութեան մը և մար-
դասպանութեան համար բանտը
20 դրուած էր։) Եւ Պիղատոս՝ Ցի-
սուսը արձակել ուզելով, նորէն
21 խօսեցաւ անոնց։ Բայց անոնք նո-
րէն կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին.
Խաչը հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ։
22 Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա-
նոնց. Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած
է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ. ուս-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
23 արձակեմ։ Իսկ անոնք մեծաձայն
աղաղակներով ոտք կը կոխէին, ու
կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի. և
անոնց ու քահանայապետներուն
24 ձայները զօրաւոր եղան։ Ղու Պի-
ղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը
25 Ի գործ դրուի։ Եւ անոնց ուզած
մէկը՝ որ խռովութեան և մար-
դասպանութեան համար բանտը
դրուած էր, արձակեց անոնց. և
Ցիսուսը իրենց կամացը յանձնեց։
26 Ճու երբոր կանիկայ կը տանէին,
Սիմոն Կիւրենացի ըսոսոճ մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և
խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Ցիսուսի
27 ետևէն բերէ։ Ու անոր ետևէն
կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վրդոց, նաև կանանց, որոնք կ'ողբայի ու կու լային անոր համար։
28 Եւ Ցիսուս դարձաւ անոնց՝ ու ը-
սաւ. Ով Երուսաղեմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի լաք, հապա ձեր ան-
ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրայ լացէք։ Ճ Ինչու որ ահա օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն.
Երանի ամուլներուն, և ան որո-

Ցամք Տեառն 33

Ես Ղեր. գ. 27։

ԼՄատ. իե. 23։ Մար. ժե. 14։ Ցօ. ժը. 38։ ԺԹ. 4։ Ի Հմ. 1, 2։ Ե Հմ. 4։

ե Մատ. իե. 26։ Ցօ. ժԹ. 1։ ՀՄատ. իե. 15։ Մար. ժե. 6։ Ցօ. ժը. 39։ Ղեր. գ. 14։

ՃՄատ. իե. 32։ Մար. ժե. 21։ Տե՛ս Ցօ. ժԹ. 17։

ՃՄատ. իդ. 19 ։ ՓԼ. իա. 23։

Ցամք Տեառն 33

Յ Եփ. Բ. 19։ Ովս. Ժ. 8։ Ցայտ. Ը. 16։ Թ. 6։ Նաւակ. Ժա. 31։ Երեմ. իե. 29։ Եզեկ. Ի. 47։ իա. 3, 4։ ա Պետ. դ. 17։ Ես. Ծգ. 12։ Մատ. իհ. 33։ Մար. Ժե. 22։ Ցոհ. ԺԹ. 17, 18։ Մատ. ե. 44։ Գոր. է. 59։ ա Կոր. դ. 12։ Դոր. գ. 17։ Մատ. իե. 35։ Մար. Ժե. 24։ Ցոհ. ԺԹ. 23։ Սաղ. իբ. 17։ Ջաբ. Ժբ. 10։ Մատ. իե. 39։ Մար. Ժե. 29։ Մատ. իե. 37։ Մար. Ժե. 26։ Ցոհ. ԺԹ. 19։ Մատ. իե. 44։ Մար. Ժե. 32։

Բ Մատ. իե. 45։ Մար. Ժե. 33։ Յ Մատ. իե. 51։ Մար. Ժե. 38։ Սաղ. լա. 5։ ա Պետ. Բ. 23։ Մատ. իե. 50։ Մար. Ժե. 37։ Ցոհ. ԺԹ. 30։ Մատ. իե. 54։ Մար. Ժե. 39։

33

30 վայններուն՝ որ չծնան, և ծիծ-
ռուն՝ որ կաթ չտուին։ Այն ա-
տենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն,
Մէր վրայ ինկէք, ու բլուրներուն,
31 Մեզ ծածկեցէք։ Վասն զի թէ
որ գալար փայտին ասանկ կ'ընեն,
Չապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։
32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ
բերուեցան անոր հետը սպանուե-
33 լու։ Երբոր Գագաթ ըսուած տե-
ղը գացին, հոն խաչը հանեցին զա-
նոնկայ, և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն ու մէկալը ձախ
34 կողմէն խ–վչին։ Եւ ըսաւ Յի-
սուս. Հայր՝ Ներողութիւն տուր
ատոնց, Վինչու որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն։ Ուր անոր հանդերձները
բաժնելու ատենին վիճակ ձգե-
35 ցին։ Եւ ժողովուրդը կայներ կը
նայէր. Իշխաններն ալ անոնց հետ
կը նախատէին զանիկայ՝ ու կ'ը-
սէին. Ուրիշները ազատեց, թող
ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատի-
կայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտ-
36 րեալը։ Զօրք կ'ընէին անիկայ
գինուորներն ալ, առլեր կու գա-
յին՝ քացախ կը մատուցանէին ա-
37 նոր, Ու կ'ըսէին. Թէ որ դուն ես
Հրէից Թագաւորը, քու անձդ ա-
38 զատէ։ Եւ գիր մը գրուած էր
անոր վրայ՝ Յունարէն ու Լատինե-
րէն և Եբրայեցերէն գիրերով Թէ,
Ասիկայ է Հրէից Թագաւորը։
39 Եւ ան կախուած չարագործնե-
րուն մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր
անոր՝ ու կ'ըսէր. Թէ որ դուն
Քրիստոսն ես, ազատէ՛ քու անձդ
40 ու մեզ ալ։ Իսկ միւսը պատասխան
տուաւ, և զանիկայ յանդիմանե-
լով ըսաւ. Դուն Աստուածմէ չե՞ս
վախնար, որովհետև նոյն գատա-
41 պարտութեան մէջն ես։ Ու մենք
իրաւունքով, քանզի հասմեր ը-
րածներուն արժանաւոր հատու-
ցումը կ'առնենք. բայց ասիկայ
42 մէկ գէշ բան մը չըրաւ։ Եւ ըսաւ
Յիսուսին. Տէր յիշէ զիս, երբո-
որ քու Թագաւորութիւնովդ գաս։
43 Յիսուս ալ ըսաւ անոր. Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ քեզի. Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլ-
լաս։
44 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր,
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը. և արևը
45 խաւարեցաւ, Ու տաճարին վա-
րագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ.
46 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց
ու ըսաւ. Հայր՝ քու ձեռքդ կ'ա-
ւանդեմ իմ հոգիս։ Եւ երբոր աս
ըսաւ, հոգի տուաւ։
47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ
ու ըսաւ. Իրաւցընէ աս մարդը
48 արդար էր։ Եւ աս տեսարանը
դիտելու համար ժողված բոլոր
բազմութիւնները, եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
49 նէին ու ետ կը դառնային։ Ամէն
իր ճանչնորներն ալ հեռուն կայներ
էին, նոյնպէս ալ ան կիներները որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն,
ու կը տեսնէին աս բաները։
50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ
անունով, որ խորհրդական էր՝ բա-
51 րի ու արդար մարդ մը, (Ասիկայ
անոնց խորհուրդին ու գործքին
հաւանութիւն տուած չէր,) Հրէ-
աներուն Արիմաթիա քաղաքէն,
որ ինքն ալ Աստուծոյ Թագա-
52 ւորութեանը կը սպասէր. Ասիկայ
Պիղատոսին գնաց, ու Յիսուսին
53 մարմինը խնդրեց։ Եւ զանիկայ
խ–չէն իջեցընելով՝ կտաւով փաթ-
թեց, ու քարէ փորուած գերեզ-
մանի մը մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ
54 մէկը դրուած չէր։ Եւ ան օրը
Պուրբաթ էր, ու շաբաթը պիտի
սկսէր։
55 Եւ Գալ. ետևէն գացին ան կիներ
որ Որ իրէն հետ Գալիլեայէն
եկած էին, Ու տեսան գերեզմանը՝
և Թէ ինչպէս անոր մարմինը հո-
56 դրուեցաւ։ Եւ դառնալով՝ Պատուա-
կեր ու եղեր պատրաստեցին, և
շաբաթ օրը հանգստացան Ըստ պա-
տուիրանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ'աւետեն գերեզմանը եկող կանանց։ 9 Անոնք ալ աս լուրը ուրիշներուն կը պատմեն։ 13 Քրիստոս կ'երևնայ Էմմաուս գացող երկու աշակերտներուն։ 36 Երբը առաքեալներուն, և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդիմանէ։ 47 պատուէր մը կու տայ անոնց։ 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալստեան խոստումնքը կ'ընէ, 51 և կը համբառնայ երկինքը։

1 Ու մէկշաբթի օրը առտուանոյ
շատ կանուխ գերեզմանը ե-
կան, Ու բերին ան խունկերը որ
պատրաստեր էին. և ուրիշ Պիլիներ
2 ալ անոնց հետ։ Ու քարը գերեզ-
մանէն մէկդի գլտորցուած գտան։
3 Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին
4 մարմինը հոն չգտան։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք աս բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, Ահա եր-
կու մարդիկ լուսափայլ հանդերձ-
5 ներով հասան անոնց։ Ու երբոր
վախով լեցուած երեսին դէպ ի
գետինը ծռեցին, Նոքա Ցերեկը ըսին
անոնց. Ինչո՞ւ համար ողջը մեռե-
6 ներուն հետ կը փնտռէք. Հոս չէ
ան, հապա յարութիւն առաւ.
Մտիքերնիդ բերէք ինտր խօսե-
ցաւ ձեզի երբոր դեռ Գալիլեայի

Ցամք Տեառն 33

Մատ. իբ. 1։ Մար. Ժզ. 1։ Ցոհ. ի. 1։ Բ Գլ. իգ. 56։ Մատ. իբ. 2։ Մար. Ժզ. 4։ Ղ Ձմր 28։ Մար. Ժզ. 5։ Ցոհ. ի. 12։ Գոր. ա. 10։ Մար. Ժզ. 21։ Ժէ. 23։ Մար. ը. 36։ Թ. 30։ Գլ. Թ. 22։

Ցամք Տեառն 33

7 մէջ էր . Ըսելով , Թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի , ու խաչը ելլէ , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ .
8 Եւ միտքերնին բերին անոր խօսքե-
9 րը ; ու գերեզմանէն դառնալով ասոնք ամէն բաները պատմեցին տասնումէկին , ու բոլոր ուրիշներուն ։
10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին , Ու Ցովհաննան , և Ցակոբոսին Մայրը Մարիամը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ , որ ասոնք առաքելոց պատմեցին ։
11 քեալներուն պատմեցին ։ Եւ ասոնց առջևը ափէզափէզ խօսքեր երևցան անոնց զրուցածը , ու չէին
12 հաւատար անոնց ։ Բայց Պետրոս ելաւ վազեց դէպ ի գերեզմանը , ու ծռելով նայեցաւ , և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կենային . ու գնաց իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ մը կ'երթային , որ Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր ։ Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ ասոնց բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածումի կ'ընէին , Յիսուս ինքն ալ մօտենալով հետերնին
16 կ'երթար ։ Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին , որ զինքը չճանչնան ։
17 Եւ ըսաւ անոնց . Ինչ է ատ խօսքերը , որ քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք , ու տրտմած ալ էք ։
18 Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը Կղէովպաս էր , ու ըսաւ անոր . Դուն միայնակ երուսաղէմի մէջ կը կենաս , որ չես գիտեր թէ ինչեր եղաւ հոն ասոնց օրե-
19 րը ։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Ինչ . անոնք ալ ըսին իրեն , Նազովրեցի Յիսուսին համար . հան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը գործքով ու խօսքով զօրաւոր
20 մարգարէ մը եղաւ . Ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները մահուան դատաստանի մատնեցին անիկայ , և խաչը հանեցին ։
21 Մեք մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր . և ասոնցմէ զատ երրորդ օրն է որ ասոնք եղաւ ։
22 Նաև մեր մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին , որոնք առտուընց կանուխ գերեզմանը
23 գացին , Ու անոր մարմինը չգտնելով եկան ու ըսին , Թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան . որոնք
24 ըսեր են թէ անիկայ ողջ է ։ Եւ մերիններէն մէկքանիներն ալ գերեզմանը գացին . ու անանկ գտան , ինչպէս որ ան կիները զրուցեցին , միայն թէ զինքը չտեսան ։
25 Ան ալ ըսաւ անոնց . Ով անմիտներ ու մտածելասիրտներ հաւատալու ան բոլոր բաներուն որ մարգարէ-
26 ները խօսեցան ։ Չէ՞ որ ասոնք պէտք էր Քրիստոսի չարչա-
27 րուիլ , և իր փառքը մտնել ։ Ու սկսելով Մովսէսէն և Բոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկներ անոնց , ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքե-
28 րուն մէջ էր ։ Երբոր մօտեցան ան գեղին՝ ուր որ կ'երթային , Ինքն ալ կը ցուցներ որպես թէ աւելի հեռու տեղ մը
29 պիտի երթար ։ Բայց ստիպեցին զինքը՝ ու ըսին . Մեր քովը կեցիր , ինչու որ իրիկունը մօտ է , և օրը իջած է . և մտաւ
30 անոնց հետ կենալու ։ Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ , Հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կոտրելով՝ տուաւ անոնց ։ Ան ատենը անոնց աչքերը բացուեցաւ , ու զինքը ճանչցան . և ինքը ա-
32 նոնցմէ աներևոյթ եղաւ ։ Ու իրարու կ'ըսէին . Չէ՞ որ սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզի ։
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան , ու մկտեղ ժողվուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ'ըսէին թէ , Իրաւցընէ Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երևաւ ։
35 ցաւ ։ Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ , և թէ ինչպէս ինքզինքը իրենց ճանչցուց՝ հացը կտրած առնելը ։
36 Ձեւ քանի որ ասոնք բաները կը խօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ ա-
նոնց մէջտեղը՝ ու ըսաւ անոնց .
37 Խաղաղութիւն ձեզի ։ Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային , ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը
38 տեսնեն ։ Եւ ըսաւ անոնց . Ինչու խռոված էք , և ինչու սիրտերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն ։
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես ինքնս եմ . Շօշափեցէք զիս՝ ու տեսէք . վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար , ինծի որ կը-
40 կը տեսնէք որ ունիմ ։ Եւ ասսըսելով՝ ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց ։ Ու երբոր տակաւին ուրախութենէն չէին հաւատար և զարմանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց . Ունելիք մը ունիք հոս ։
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ՝ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն ։
43 Եւ առաւ կերաւ անոնց առջևը ։
44 Եւ ըսաւ անոնց . Ասոնք են ան

Ցամք Տեառն 33

Ա Հմր 46 ։ Գոր . ժէ . 3 ։ ա Պետ . ա . 11 ։
Ա Հմր 45 ։ Ծն . գ . 15 ։ Իս . 18 ։ Ից . 4 ։ Ի Թ . 10 ։ Ռու . ի . 9 ։ Բ Օր . ժը . 15 ։
Ա Սադ . ժգ . 9 , 10 ։ Իր ։ Ճէ . 11 ։ Ես . է . 14 ։ Թ . 6 ։ Ի . 10 , 11 ։ Ծ . 6 ։ Ծգ ։ Եր Ա՛ . իդ . 5 ։ լգ . 14 , 15 ։ Եզեկ . լգ . 23 ։ լէ . 25 ։ Դան . Թ . 24 ։ Մէք . է . 20 ։ Մաղ . գ . 1 ։ գ . 2 ։ Տ՚ա Ցօհ . ա . 45 ։
Գ Տ՚ա Ծն . լը . 26 ։ Իս . 7 ։ Մար . ը . 45 ։ Ղծն . ժթ . 3 ։ Գոր . ժգ . 15 ։
Մատ . ժը . 19 ։
Ակոր . ժե . 5 ։

Ա Մար . ը . 14 ։ Ցօհ . ի . 19 ։ ա Կոր . ժե . 5 ։
Մար . ը . 49 ։

Բ Ցօհ . ի . 20 , 27 ։

Ց Ծն . խե . 26 ։
Ցօհ . իա . 5 ։
Գոր . ժ . 41 ։
Մատ . ժգ . 21 ։ ժէ . 21 ։ ի . 18 ։ Մար . ը . 31 ։ Գա . Թ . 22 ։ ժը . 31 ։ Հմր 6 ։

Ցամք Տեառն 33

ՈԳՈՐ · ԺԷ · 14 ։
ՖՀմր 26 ։ Սաղ · իբ ։ Ես · Ծ · 6 ։ Ծգ · 2 ։ Ա ։ Գործ · ժԸ · 3 ։
— Դան · Թ · 24 ։ Գործ · ԺԳ · 38 ։ 46 ։ ա Ցօհ · բ · 12 ։
Բ Ծն · ԺԹ · 3 ։ Սաղ · իբ · 27 ։ Ես · խթ · 6 · 22 ։ Երեմ · լա · 34 ։ Ովս · բ · 23 ։ Միք · գ · 2 ։ Մալ · ա · 11 ։
Ֆ Ցօհ · ԺԵ · 27 ։ Գործ · ա · Տ · 22 ։ բ · 32 ։ գ · 15 ։

*խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետն էի թէ, պէտք է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ՝ ու մարգարէներուն մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ՝ ինծի
45 համար գրուած են։ Ապա անոնը միտքը բացաւ՝ որ գիր-
46 քերը հասկընան · Եւ ըսաւ ա-նոնց թէ՝ Ասանկ գրուած է, և ձա-ռանկ պէտք էր Քրիստոսին չարչա-րուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն
47 յարութիւն առնել · Եւ անոր ա-նունովը՝ ապաշխարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ Բոլոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղէմէն
48 սկսած։ Դուք եք ա՛ս բաներուս
49 վկաները։ Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը խրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօ-րութիւն առնէք վրանիդ։
50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-
51 ցընելով՝ օրհնեց անոնք։ Եղե՛ւ, ո-րում ան երբ անոնք կ՚օրհնէր, զա-տուեցաւ անոնցմէ, ու վեր կ՚երթար
52 երկինքը · Եւ անոնք ալ երկրպա-գութիւն ընելով անոր, մեծ ու-րախութեամբ Երուսաղէմ դար-
53 ձան։ Եւ ամէն ատեն տաճարին մէջն էին, ու կը գովաբանէին և կ՚օրհնէին զԱստուած։

Ցամք Տեառն 33

Ես · խգ · 3 ։ Ցովել · բ · 28 ։ Ցօհ · ԺԶ · 26 ։ ԺԷ · 26 ։ ԺԶ · 7 ։ Գործ · ա · 4 ։ բ · 1 ։ Ա ։
Ե Գործ · ա · 12 ։ ՂԹագ · բ · 11 ։ Մատ · ԺԶ · 19 ։ Ցօհ · ի · 17 ։ Գործ · ա · 9 ։ Եփես · գ · 8 ։
Է Մատ · իբ · 9 · 17 ։
Ը Գործ · բ · 46 ։ ե · 42 ։

ԵՒԱՆԳԵԼԻՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցիսուս Քրիստոսի Աստուածութիւնը, Մարդ-կութիւնը և պաշտօնը։ 15 Ցովհաննէսին վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 39 Քրիս-տոս իրեն կը կանչէ Անդրեասը, Պետրոսը, Ա։

1 — Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը Աստուծոյ քովն էր, և Բանը
2 Աստուած էր։ Անիկայ սկիզբէն
3 Աստուծոյ քովն էր։ Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան
4 մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ Կեանքը անով էր, Ու կեանքը մարդոց
5 լոյսն էր։ Եւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր. ու խաւարը անի-կայ չհասկըցաւ։
6 Աստուածմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Ցովհաննէս
7 էր։ Ան անիկայ վկայութեան եկաւ՝ որ Լոյսին համար վկայէ, որ ա-մէնքը անոր միջոցովը հաւատան։
8 Ինքը չէր ան Լոյսը, հապա Ե-— որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ։
9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշ-խարհ եկող բոլոր մարդիկը կը
10 լուսաւորէ։ Ինքը աշխարհին մէջն էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս անիկայ չճանչցաւ։ Ի-րեններուն եկաւ, և իրենները զին-
12 քը չընդունեցին։ Բայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց իշխա-

*նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդի-ներ ըլլալու, որոնք կը հաւատան իր
13 անունը։ Որ անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմինի կամքէ ոչ ալ մար-դու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծը-
14 նան։ Եւ Բանը մարմին եղաւ, ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) շնորհքով ու ճըշ-մարտութիւնով լեցուն։
15 Ցովհաննէս վկայեց անոր հա-մար, և աղաղակեց ըսելով. Ասի-կայ է՝ որուն համար կը զրուցէի. Ան որ իմ ետեւէս կու գայ, ինծմէ առաջ եղաւ. Ինչու որ ինծմէ ա-
16 ռաջ էր։ Եւ անոր լեցունութե-նէն մենք ամէնքս շնորհք առինք՝
17 շնորհքի տեղ։ Ինչու որ Հօրէնքը Մովսէսին ձեռքովը տրուեցաւ, Ե-շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Ցի-սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան։
18 Մէկը երբեք զԱստուած տեսած չէ, Ե-ին միածին Բրդին՝ որ Հօրը ծոցն է, անիկայ պատմեց։
19 Ու Ցովհաննէսին վկայութիւնը ասէ, երբոր Հրէաները երուսա-ղէմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր թէ,
20 Դուն ո՞վ ես։ Եւ անիկայ խոս-

— Ադամ · բ · 22 · 23 · Ա ։ Կող · ա · 17 ։ ա Ցօհ · ա · 1 ։ Ցայտ · ա · 2 · ԺԹ · 13 ։
Բ Ադամ · բ · 30 ։ Գաղ · ԺԷ · 5 ։ ա Ցօհ · ա · 2 ։
Ֆ Փիլ · բ · 6 ։ ա Ցօհ · Է · 7 ։
Ցա · Տ · 26
Ե Ծն · ա · 1 ։
Է Սաղ · լգ · 6 · Հմր 10 · Եփես · գ · 9 · Կող · ա · 16 · Եբր · ա · 2 · Ցայտ · գ · 11 ։
ՂԹես · Է · 26 · ա Ցօհ · Ե · 11 ։ ·
Է Գաղ · բ · 12 · Թ · 5 · ԺԹ · 35 · 46 ։
Ը Գաղ · գ · 19 · Բ Մատ · գ · 1 · Մատ · գ · 1 · Ղա · գ · 2 · Հմր 33 · ԺԳ · 4 · Է Հմր 4 · Ես · խթ · 6 · ա Ցօհ · բ · Տ ։ * Կ—գալով Է Հմր 3 · Երբ · ա · 2 · Ժա · 3 · Է Ղա · ԺԹ · 14 · Գործ · գ · 26 · ԺԳ · 46 · Ձ Ես · ԺԶ · 5 · Հռով · բ · 15 · Գաղ · գ · 26 · բ Պետ · ա · 4 · ա Ցօհ · գ · 1 ։

Ցամք Տեառն 26

Ել · գ · 5 · Ցակ · ա · 18 · ա Պետ · ա · 23 ։
Հ Մատ · ա · 16 · 20 · Ղա · ա · 31 · 35 · բ · 7 · ա Տիմ · գ · 16 ։
Ձ Հռով · ա · 3 · Գաղ · գ · 4 · Երբ · բ · 11 · 14 · 16 · 17 ։
Ղ Ես · խ · 5 · Մատ · ԺԵ · 2 · Գա · բ · 11 · Ժա · 40 · բ Պետ · ա · 17 ։
Ճ Կող · ա · 19 · բ · 3 · 9 · Հմր 32 · Գաղ · գ · 32 · Է · 33 ։
Յ Մատ · գ · 11 · Մար · ա · 7 · Ղա · գ · 16 · Հմր 27 · 30 · Գաղ · գ · 31 ։
Ն Գաղ · բ · 58 · Կող · ա · 17 ։
Ցա · Տ · 30
ՂԳաղ · գ · 34 · Եփես · ա · 6 · 7 · Տ ։
Կող · ա · 19 · բ · 9 · 10 · — Եբ · Ի · 1 · Ա · բ Օր · գ · 44 · Է · 1 · լգ · 4 · Հռով · գ · 24 · Է · 21 · ը · 14 · Գաղ · բ · 32 · ԺԶ · 6 · Ղեւ · լգ · 20 · բ Օր · գ · 12 · Մատ · ԺԱ · 27 · Ղա · Ժ · 22 · Գաղ · գ · 46 · ա Տիմ · ա · 17 · ը · 16 · ա Ցօհ · գ · 12 · 20 · — Հմր 14 · Գաղ · գ · 16 · 18 · ա Ցօհ · գ · 9 · — Գաղ · Է · 33 · Հ Ղա · գ · 15 · Գաղ · գ · 28 · Գործ · ԺԶ · 25 ։

Ցամք Տեառն 30

տովանեցաւ ու չուրացաւ . խոս-
տովանեցաւ թէ ես քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր . Հա-
պա ի՞նչ , Եղիա՞ն ես . և ըսաւ ,
Չեմ . Ան մարգարէ՞ն ես . պա-
22 տասխան տուաւ թէ՝ Չէ : Ան
ատենը ըսին անոր . Դուն ո՛վ ես .
ըսէ՛ մեզի , որ պատասխան տանինք
մեզ խրկողներուն . դուն ի՞նչ կ'ը-
23 սես քեզի համար : Ըսաւ . Ես
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ
կը կանչէ . Ուղիղ ընէք Տէրոջը
ճամբան . ինչպէս որ Եսայի մար-
24 գարէն ըսաւ : Եւ ան խրկուած-
25 ները փարիսեցիներէն էին . Ու
հարցուցին իրեն ըսելով . Հապա
ինչո՞ւ մկրտուիս կ'ընես , թէ
որ դուն քրիստոսը չես , ու ոչ
26 Եղիան , և ոչ մարգարէն : Պա-
տասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս՝
ու ըսաւ . Ես ջրով կը մկրտեմ .
բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . Անիկայ է իմ
ետեւէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ ե-
ղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
28 կօշիկին կապը քակելու : Ա՛յս բա-
ները Բեթաբարայի մէջ եղաւ Յոր-
դանանու ան կողմը , ուր որ
Յովհաննէսը կը կենար՝ ու կը մը-
կըրտէր :
29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէս տե-
սաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և
ըսաւ . Ահա Աստուծոյ Գառը՝ Որ
30 աչխարհի մեղքը կը վերցընէ : Ա-
սիկայ է որուն համար ես կը զրու-
ցէի . Իմ ետեւէս մարդ մը կու գայ՝
որ ինծմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
31 ինծմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ
չէի ճանչնար , բայց Տանոր համար
ես եկայ ջրով մկրտելու , որ անի-
32 կայ Իսրայէլին յայտնուի : Եւ
Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ը-
սելով թէ , Կը տեսնէի Հոգին
որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'իջ-
ներ , ու անոր վրայ կը հանգչէր :
33 Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց
ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու ,
ինքը ըսաւ ինծի Որու վրայ տես-
նես Հոգին , որ կ'իջնէ ու կը
հանգչի անոր վրայ , Նանիկայ է որ
34 Սուրբը Հոգիով կը մկրտէ : Ես
ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ
է Աստուծոյ Որդին :
35 Հետեւեալ օրը դարձեալ Յով-
հաննէս կայներ էր , և իր աշա-
36 կերտներէն երկուքը : Ու նայելով
Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտըտէր ,
ըսաւ . Ահա Աստուծոյ Գառը :
37 Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտ-
ները երբոր կը խօսէր , ու գացին
38 Յիսուսին ետեւէն : Յիսուս երբոր
դարձաւ՝ ու տեսաւ անոնք որ էր
ետեւէն կու գային , ըսաւ անոնց .
Ի՞նչ կ'ուզէք . անոնք ալ ըսին
իրեն . Ռաբբի , (որ թարգմա-
նուելով՝ վարդապետ ըսել է .)
39 ո՞ւր է քու օթևանդ : Ըսաւ ա-
նոնց . Նկէք ու տեսէք . Նկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օ-
թևանը . և ան օրը անոր քովը
կեցան , ինչու որ ժամը տասնին
40 տանէններն էր : Սիմոն Պետրոսին
եղբայրը Անդրէաս ան երկուքէն
մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն ,
41 և անոր ետեւէն գացին : Ասիկայ
նախ իր Սիմօն եղբայրը կը գտնէ ,
և կ'ըսէ անոր . Գտանք Մեսիան ,
(որ քրիստոս կը թարգմանուի .)
42 Ու տարաւ զանիկայ Յիսուսին քո-
վը . Յիսուս անոր նայելով ըսաւ .
Դուն ես Յովհաննին որդին Սիմո-
նը , Դուն կեփաս պիտի ըսուիս ,
որ * Պետրոս կը թարգմանուի :
43 Հետեւեալ օրը Յիսուս Գալի-
լեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը
գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եկուր իմ
44 ետեւէս : Եւ Փիլիպպոսը Բեթ-
սայիդային էր Անդրէասին ու
45 Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս
կը գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ'ըսէ
անոր . Ան որուն համար Մովսէս
օրինաց մէջ գրեց , Եւ մարգարէ-
ներն ալ , Նազովրեցին Յիսուս
Յովսէփին
46 որդին : Եւ Նաթանայէլ ըսաւ
անոր . Ինչ բան կարելի՞ է
որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ անոր
47 Փիլիպպոս . Եկուր ու տես : Յի-
սուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը
որ դէպ ի՛ իրեն կու գար , ըսաւ
անոր համար . Ահա իրաւցընէ
Իսրայէլացի մը , որուն նէրսը նէն-
48 գութիւն չկայ : Նաթանայէլ
ըսաւ անոր . Որտեղից կը ճանչնաս
զիս . պատասխան տուաւ Յիսուս ,
ու ըսաւ անոր . Երբ Փիլիպպոսը
քեզ չկանչած , դուն որ թզենիին
տակն էիր , ես քեզ տեսայ :
49 Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ՝
ու ըսաւ անոր . Ռաբբի՛ Դուն ես
Աստուծոյ Որդին , Դուն ես Իս-
50 րայէլի Թագաւորը : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ և ըսաւ անոր .
Ասոր համար՝ որ քեզի ըսի թէ
քեզ Թզենիին տակը տեսայ , կը
հաւատաս . ասկէ աւելի մեծ բա-
51 ներ պիտի տեսնես : Ու ըսաւ ա-
նոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի . Տասկէ ետև պիտի տեսնէք
երկինքը բացուած , և Աստուծոյ
հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջ-
նեն Որդւոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոս ջուրը գինիի կը փոխէ , 12 կ'երթայ Կափառնայում , ու երբը Երուսաղէմ , 14 ուր տեղ տաճարէն դուրս կը հանէ գնողները

Ցամք Տեառն 30

Մաղ . դ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :
Ղր Օր . ժը . 15 . 18 :
Մատ . գ . 3 : Մար . ա . 3 : Ղուկ . գ . 4 : Գլ . գ . 25 :
Նա . խ . 3 :
Մատ . գ . 11 :
Մաղ . գ . 1 :
Չէր 15 , 30 : Գոր . ժէ . 4 :
Դատ . է . 24 : Գլ . ժ . 40 :
Եզ . ժր . 3 : Ես . ծդ . 7 : Չէր 36 : Գոր . ը . 32 : Ապօս . ա . 19 : Ցայտ . ե . 6 , ըէ :
Եր . ծդ . 11 : Ա Կոր . ժե . 3 : Գաղ . ա . 4 : Երե . ա . 3 : բ . 17 : Թ . 25 : Ա Պետ . բ . 24 : գ . 18 : Ա Յովհ . բ . 2 : գ . 5 : դ . 10 : Ցայտ . ա . 5 :
Չէր 15 , 27 :
Մաղ . գ . 1 : Մատ . գ . 6 : Ղուկ . ա . 17 , 76 : 77 : գ . 3 : 4 :
Մատ . գ . 16 : Մար . ա . 10 : Ղուկ . գ . 22 : Գլ . ե . 32 :
Մատ . գ . 11 : Գոր . ա . 5 : ը . 4 : ժ . 44 : ժԹ . 6 :
Չէր 29 :
Մատ . ժգ . 33 :
Մատ . իա . 5 : իՀ . 11 , 42 : Գլ . ժը . 37 : ժԹ . 3 :
Յն . իը . 12 : Մատ . գ . 11 : Ղուկ . ը . 9 , 13 : իը . 43 : իդ . 4 : Գոր . ա . 10 :

Ցամք Տեառն 30

և ծախողները ։ 19 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը ։ 23 Շատերը իր հրաշքները տեսնելով կը հաւատան իրեն , բայց ինքը իր անձը չհաւատար անոնց ։

1 Ա Ւ երրորդ օրը հարսնիք մը կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը , և
2 Յիսուսի մայրը հոն էր ։ Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը ու
3 իր աշակերտներն ալ ։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ , Յիսուսին մայ-
4 րը ըսաւ անոր . Գինի չունին ։ Յի-
սուս ըսաւ անոր . Ի՞նչիկ՝ ինծի
իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . Տիմ
5 ժամանակս դեռ հասած չէ ։ Իր
մայրը սպասաւորներուն ըսաւ .
6 Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ , ըրէք ։ Հոն
վեց հատ քարէ կարասներ դրուած
էին Հրէից մաքրուելու սովո-
րութեանը համեմատ , որ անոնց ամէն
մէկը երկու կամ իրեք մաղ բո-
7 ւառնէր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց .
Լեցուցէք ատ կարասները ջրով .
ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը ։
8 Եւ ըսաւ անոնց . Հիմա հանեցէք
ու տեղանապետին տարէք . անոնք
9 ալ տարին ։ Ու տեղանապետը
երբոր գինի եղած ջուրին համը
առաւ , և չէր դիտեր ուսկից ըլլա-
լը . (բայց սպասաւորները որ ջուրը
քաշեր էին , դիտէին .) տեղանա-
10 պետը կը խօսի փեսային , Ու անոր
կ'ըսէ . Ամէն մարդ աղէկ գինին ա-
ռաջ կը մատուցանէ . ու երբոր
խմած կ'ըլլան , ան ատենը ստոր-
նագոյնը . բայց դուն աղէկ գինին
11 մինչև հիմա պահեցիր ։ Յիսուս
հրաշքներուն սկիզբը ասոր ըրաւ Գա-
լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ , և իր
փառքը յայտնեց . ու իր աշա-
կերտները հաւատացին իրեն ։
12 Ասկէ ետև Յիսուս կափառնա-
յում իջաւ , ինքը և իր մայրը՝ ե՛ւ
իր եղբայրները և իր աշակերտնե-
րը , ու շատ օրեր հոն չկեցաւ ։
13 Բ Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ . և գե՛
տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու
ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու
ատակ փոխուղներն ալ՝ որ նստեր
15 էին . Եւ չուանէ խարազան մը շի-
նելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հա-
նեց , ոչխարներն ալ ու արջառ-
ներն ալ , և ատակ փոխողներուն
պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սե-
16 ղանները կործանեց . Եւ աղաւնի
ծախողներուն ըսաւ . Ասկէ վեր-
ցուցէք ատոնք , Իմ Հօրս տունը
17 առուտուրի տուն մի՛ ընէք ։ Եւ
իր աշակերտները միտքերնին բերին
որ գրուած է . Է՛ջու տանդ նա-
խանձը զիս կերաւ ։
18 Ուն ատենը պատասխան տուին
Հրէանները ու ըսին անոր . Ի՞նչ
նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բա-
19 ները կ'ընես ։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Ջ՛քակե-
ցէք աս տաճարը , ու իրեք օրուան
20 մէջ պիտի կանգնեմ ։ Եւ
Հրէանները ըսին . Քառասունհնգ
վեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս
տաճարը , և դուն իրեք օրուան
մէջ պիտի կանգնե՞ս անիկայ ։
21 Բայց ինքը իր մարմնին տաճարին
22 համար կ'ըսէր ։ Ուստի երբոր ինքը
մեռելներէն յարութիւն առաւ ,
հիր աշակերտները միտքերնին բե-
րին թէ աս բանը ըսած էր . ու
հաւատացին գիրքին և Յիսուսի
ըսած խօսքին ։
23 Ու երբոր զատկի տօնին աւուրը
երուսաղէմ էր , շատ մարդիկ ա-
նոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝
24 հաւատացին անոր անունը ։ Բայց
ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր
հաւատար , ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մարդ . Ու պէտք չէր որ մէկը
մարդու համար վկայութիւն տայ
իրեն . Նըզանզի ինքը գիտէր թէ
ինչ կայ մարդուն նէրսի դին ։

Ցամք Տեառն 30

Ա Մաս . իզ . 61 ։ իէ ։ 40 ։ Մար . ժդ . 58 ։ ժէ . 29 ։

Կող . բ . 9 ։ Ներ . բ . 2 ։ Կար . գ . 16 ։ ը . 19 ։ Ա Կար . ը . 16 ։
Ղնտ . իդ . 8 ։

Յաթագ . ժը . 7 ։ Մն . իբ . 9 ։ Մաս . թ . 4 ։ Մար . բ . 8 ։ Գէ . ղ . 65 ։ ժգ . 30 ։ Գոր . ա . 24 ։ Յայտ . բ . 23 ։

Գլ . Գ

1 Քրիստոս կը սորվեցնէ Նիկոդէմոսին՝ թէ վերահաս ծնունդը հարկաւոր է . 14 թէ փրկուելու համար պէտք է հաւատալով իր մահուանը նայիլ . 16 թէ Աստուած մեծ սէր ունի մարդոց վրայ . 18 թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին . 23 Յովհաննէսին վկայութիւնը . անոր վկայութիւնը և վարդապետութիւնը Քրիստոսի վրայով ։

1 Լ Ու փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝
Նիկոդեմոս անունով , որ Հը-
2 րէից իշխան էր ։ Անիկայ գիշե-
րով անոր գրուը եկաւ , և ըսաւ
անոր՝ Ռաբբի՛ գիտենք որ դուն
Աստուծմէ վարդապետ եկած ես .
ինչու որ Իմիկը չկրնար ընել ատ
հրաշքները՝ որ դուն կ'ընես , թէ
որ Աստուած իր հետը չըլլայ ։
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս և
ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի , Թէ մէկ մարդ
մը Վերէն չծնանի , չկրնար Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը տես-
4 նել ։ Նիկոդեմոս ըսաւ անոր .
Ինչո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ ,
որ ծերացած է . Չարաչո՞ր բան
է որ Նորէն իր մօրը որովայնը
5 մտնէ ու ծնանի ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ . Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ
մարդ մը Ջուրէն ու Հոգիէն չծնա-
նի , չկրնար Աստուծոյ թագաւո-
6 րութիւնը մտնել ։ Մարմինէն ծնա-
ծը մարմին է , ու Հոգիէն ծնածը՝
7 Հոգի է ։ Դուն մի՛ զարմանար
որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի Նորէն
8 ծնանիլ ։ Հովը ուր որ ուզէ՝

Գ Մաս . իզ . 50 ։ ժԹ . 39 ։ Ո՛ՀՆ՝ Ցհաուհին

Բ Գէ . Թ . 16 . 33 ։ Գոր . բ . 22 ։
Գոր . ծ . 38 ։
Գէ . ա . 13 ։ Ֆաղ . ղ . 15 ։ Տհս . գ . 5 ։
Յակ . ա . 18 ։ ա Պետ . ա . 23 ։ ա Յհ . գ . 9 ։
Ա Կո՛վերէն

Ա Մար . ժդ . 16 ։ Գոր . բ . 38 ։

Ղ Հով . ժա . 5 ։ ա Կոր . բ . 11 ։

Ցամի Տեսան 30

կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես դիտեր ուրկից կու գայ կամ ուր կ'երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը որ Հոգիէն կը ծնանի ։
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր . Ե՞նչպէս կրնայ
10 ըլլալ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր . Դուն Իսրայէլի վարդապետ մըն ես , և
11 ասը բաները չե՞ս դիտեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , Բայց մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր ։
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ ։
13 Եւ մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն՝ որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է ։
14 Եւ ինտոր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , Նանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ .
15 Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
16 Վասն զի Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ . որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհի , որ աշխարհը դատէ , հապա՝ որ աշխարհս անով փրկուի ։
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց ։
19 Եւ ասիկա է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին . ինչու որ իրենց գործքերը չար էին ։
20 Վասն զի ամէն ով որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործքերը չյանդիմանուին ։
21 Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Աստուծով գործուեցան ։
22 Ասը բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ մկրտելով ։
23 Կ'ըներ ։ Յովհաննէս ալ Այնոնի մէջ՝ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր . որովհետև հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին ։
24 Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր ։
25 Ան ատենը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն՝ Հրէացիներուն հետ՝ մաքրութ-
26 Թեան վրայով ։ Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին . Ռաբբի՝ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ կողմն էր , Լորուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ . և ամէնը անոր կու-
27 գան ։ Պատասխան տուաւ Յովհաննէս՝ և ըսաւ . Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , թէ որ երկինքէն
28 քէն տրուած չըլլայ անոր ։ Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի թէ՝ Ես Քրիստոսը չեմ , Հապա անոր առջևէն խրկուած եմ ։
29 Ան որ հարսը ունի , փեսան անիկայ է . Բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի ասիկա իմ
30 ուրախութիւնս լցուած է ։ Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես
31 պզտիկնամ ։ Ան որ վերէն կու գայ՝ Համենէն վեր է . Ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . Ան որ երկինքէն կու գայ՝
32 ամենէն վեր է . Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց , նկա կը վկայէ , ու անոր
33 վկայութիւնը մէկը չընդունիր ։ Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի , Կնքեց՝ թէ Աստուած ճշմարիտ է ։
34 Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի . ինչու որ Աստուած Հոգին չափով
35 չտար Հոգին ։ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը
36 տուած է ։ Ան որ Որդիին կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդիին չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ . Հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ ։

Գ Լ · Դ

1 Քրիստոս Սամարացի կնկան մը հետ կը խօսի ։ 4 և իր ո՛վ ըլլալը անոր կը յայտնէ ։ 27 աշակերտները կը զարմանան ։ 31 Քրիստոս կ'իմացընէ անոնց իր նախանձը Աստուծոյ փառքին համար ։ 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր ։ 43 Քրիստոս Գալիլեա կ'երթայ , և կը բժշկէ պաշտօնական մը որդին ։

1 Երբ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ
2 կ'ընէ , և կը մկրտէ . (Թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր ;
3 Հապա իր աշակերտները .) Թողուց Հրէաստանը , ու նորէն գաց
4 լինելա դնաց ։ Ու պէտք եղաւ որ
5 Սամարիայի մէջէն անցնի ։ Ուստի եկաւ Սամարացւոյ մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր , ան տեղին մօտ՝ Բորն որ Յակոբ իր որ-
6 դւոյն Յովսեփին տուաւ . Եւ հոն

Ցամի Տեսան 30

* Կամ՝ Հրեաստանի մը
Լուկ. ա. 7, 15, 27, 34, ա Կոր. գ. 7, Երբ. ե. 4, Յակ. ա. 17,
Լուկ. ա. 20, 27,
Մատ. գ. 1, Մարկ. ա. 2, Ղուկ. ա. 17,
Մատ. իբ. 2, բ Կոր. ժ. 2, Եփես. ե. 25, 27, Յայտ. իա. 9,
Երդ. ե. 1,
Հմր 13, Գաղ. բ. 23,
Մատ. իբ. 18, Գաղ. ա. 15, 27, Հռոմ. թ. 5,
ա Կոր. ժբ. 47,
Գաղ. գ. 33, ա Կոր. ժե. 47, Եփես. ա. 21, Փիլ. բ. 9,
Հմր 11, Գաղ. բ. 26, ժե. 15,
Հռոմ. գ. 4, ա Յով. ե. 10,
Գաղ. ե. 16,
Գաղ. ա. 16,
Մատ. ժա. 27, Իր. 18, Ղուկ. ժ. 22, Գաղ. ե. 20, 22, ժգ. 3, ժե. 2, Երբ. բ. 8,
Ամր. բ. 4, Գաղ. ա. 12, գ. 47, Հմր 15, 16, Հռոմ. ա. 17, ա Յով. ե. 10,
Գաղ. ՁԼ22, 26,
Յովհ. ժգ. 19, Իր. 22, Յես. Խ. 32,

Ցամք Տեառն 30

Ցակոբին մէկ աղբիւրը կար . Ցիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ . Ե ժամը վեցին աւելն էր ։
7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Ցիսուս ըսաւ անոր . Ին-
8 Ծի ինծ՝ տուր խմելու . (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին ; որ ուտելիք առնեն ։)
9 Ան աւելը Սամարացի կնիկը ըսաւ անոր . Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչպէս կ'ուզես ինծմէ՝ Սամարացի կնիկէ մը . վասն զի Հրէայք Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ ։
10 Ցիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը , և թէ ով է ան որ քեզի կ'ըսէ , Ինծի ինծ տուր խմելու , դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի Կենդանի ջուր պիտի տար ։
11 Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս ու հորը խորունկ է , ուրեմն ո՞րկից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը ։
12 Միթէ դուն մեր Ցակոբ հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ հորը մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց՝ ինքը ու իր որդիները , և իր անասունները ։
13 Ցիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ամէն ով որ ատ ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւի . Բայց ով որ խմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր պիտի տամ , յաւիտեան
14 տեան պիտի չծարաւի . Հապա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ , Ղպիտի ըլլայ անոր ներսի դին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կեանց համար կը բղխէ ։
15 Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը՝ որ չծարաւիմ , և հոս չգամ ջուր հանելու ։
16 Ցիսուս ըսաւ անոր . Գնա՝ քու երիկդ կանչէ , ու հոս
17 եկուր ։ Կնիկը պատասխան տալով ըսաւ . Ես երիկ չունիմ . Ցիսուս ըսաւ անոր . Աղէկ ըսիր
18 Թէ , Երիկ չունիմ . Ինչու որ դուն հինգ երիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունիս , քու երիկդ չէ . ա-
19 տիկայ շիտակ ըսուցիցիր ։ Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ Հը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես ։ Մեր Հայրերը Քաս լեռանս վրայ երկրպագութիւն ըրին . և դուք կ'ըսէք Թէ , Մէյն Երուսաղէմն է տեղը, ուր պէտք է երկրպագութիւն ը-
21 նել ։ Ցիսուս ըսաւ անոր . Կնիկ՝ հաւատայ ինծի որ ժամանակ կու գայ , Հոր ան աւելը ոչ այս լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ Հրը կրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը ։
22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ'ընէք , Հոր չէք ճանչնար . մենք անոր երկրպագութիւն կ'ընենք՝ որ կը ճանչնանք . Հինէն որ փրկութիւ-
23 նը Հրեաներէն է ։ Բայց ժամանակ կու գայ , ու հիմա ալ է , որ ճշմարիտ երկրպագուները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը՝ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով . ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ ե-
24 րկրպագողներ կ'ուզէ ։ Աստուած Հոգի է . և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ը-
25 նեն ։ Կնիկը ըսաւ անոր . Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ , (որ Քրիստոս ըսուածը .) երբոր ինքը գայ , Ամէն բան մեզի պիտի
26 պատմէ ։ Ցիսուս ըսաւ անոր . Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ ։
27 Եւ աս Հետէն վրայ իր աշակերտները եկան , ու զարմացան որ ան կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ա-նոնցմէ մէկը չըսաւ Թէ՝ Ի՞նչ կ'ուզես , կամ ի՞նչ կը խօսիս անոր
28 Հետ ։ Ան աւելը կնիկը ձգեց իր սափորը , ու քաղաքը գնաց , և
29 ըսաւ մարդիկներուն . Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք
30 անիկա՞ է Քրիստոսը ։ Եւ անոնք քաղաքէն ելան ու անոր կու գային ։
31 Եւ աս միջոցիս աշակերտները իրեն կ'աղաչէին ու կ'ըսէին . Ռաբ-
32 բի՝ Հոյ կեր ։ Անիկայ ըսաւ անոնց . Ես կերակուր ունիմ ուտե-
33 լու՝ որ դուք չէք գիտեր ։ Ուստի աշակերտները կ'ըսէին իրարու . Արդեօք մէկը ուտելու բան
34 մը բերա՞ւ ։ Ցիսուս ըսաւ անոնց . Իմ կերակուրս ան է՝ որ ես զիս Հրկողին կամքը ընեմ , և անոր
35 գործը կատարեմ ։ Չէ՞ որ դուք կ'ըսէք Թէ , Ցակաւին չորս ամիս կայ՝ որ Հունձքի ատենը գայ . Հապա ես ձեզի կ'ըսեմ , Աչքերնիդ վերցուցէք՝ ու արտերուն նայեցէք ,
36 Որ արդէն ճերմակած են ։ Ընդ ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ'առնէ , ու յաւիտենական կենաց համար պտուղ կը ժողվէ , որ սերմնացանը ու հնձողը միասին
37 ուրախանան ։ Վասն զի աս բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը Թէ , Ուրիշը կը սերմանէ , և ուրիշը կը
38 հնձէ ։ Ես ձեզ խրկեցի հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները աշխատեցան , ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք ։
39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն Հաւատացին ։ ան կնկանը խօսքին համար որ վկայեց ; Թէ՝ Ինչ որ ես գործեր էի , բոլո-
40 ը ինծի ըսաւ ։ Ու երբոր Սամա-

Ցամք Տեառն 30

Ե Ես . բ . 3 ։ Ղու . իդ . 47 ։ Հռով . ԺԹ . 4 , 5 ։
Ե Փիլ . գ . 3 ։ Ա Գր . ա . 17 ։
Հբկոր . գ . 17 ։
Ա Գծ . 29 , 39 ։
Ղ Գր . Թ . 37 ։ Մատ . իշ . 63 , 64 ։ Մար . ժգ . 61 , 62 ։
Ե Ես . ժբ . 3 ։ Ղ . 3 ։ Երեմ . բ . 13 ։ Զաք . ժգ . 1 ։ ժգ . 8 ։
Ղ Գր . է . 38 ։
Ե Տես գԼ . է . 34 ։ Հռով . է . 23 ։ ա Ցովհ . ե . 20 ։
Ա Ցծր . իդ . 12 ։ Գ . է . 38 ։ ժԷ . 4 ։ ժԹ . 30 ։
Ղ Ա Մատ . Թ . 37 ։ Ղու . ժ . 2 ։
Ն Դան . ժբ . 3 ։
Ղ Ա Ցծր 29 ։
Ղ Դ Թագ . ժԷ . 29 ։
Ղ Դ Թագ . ժԷ . 24 ։ Ղու . Թ . 52 , 53 ։ Գար . ժ . 28 ։
Ե Ղ Ա Ցծր . իդ . 16 ։ Իդ . 19 ։ Գ . է . 14 ։ է . 40 ։
Ը Դատ . Թ . 7 ։ ժբ Օր . ժբ . 5 , 11 , գ Թագ . Թ . 8 , բ Մն . է . 12 ։
Ե Մաղ . ա . 11 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։

Ցամ Տեառն 30

րացիք անոր եկան կ'աղաչէին անոր որ իրենց գովը կենայ . ու երկու օր
41 Հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար ;
42 Ու կ'ըսէին կնկանը . Ասկէ ետև չենք թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք . ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և գիտենք որ ատիկայ է ճշմարտապես աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը :
43 Ու երկու օրէն ետև ելաւ անկէ՝
44 և գալիլեա գնաց : Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց թէ , Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունի՝
45 նար : Ու երբոր գալիլեա եկաւ , գալիլեացիները զինքը ընդունեցին . Ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշքերը՝ որ ինքը րրաւ Երուսաղէմի մէջ տօնինատենը . Վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին :
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանայ քաղաքը , ուր որ ջուրը գինի րրած էր . ԵՒ հոն ազնուական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ :
47 Ասիկայ լսելով որ Յիսուս Հրեաստանէն գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ . Ինչու որ մեռնելու վրայ էր :
48 Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւատաց
49 տաք : Ազնուականը ըսաւ անոր . Տէր՝ իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ :
50 Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա , քու որդիդ ողջ է . Մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց :
51 Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին ըսելով թէ , Քու տղադ ողջ է :
52 Ուստի հարցուց անոնց թէ որ ժամին սկսաւ աղեկի դառնալ . և ըսին իրեն . Երէկ ժամը եօթնին տենդը թողուց զանիկայ :
53 Ան ատենը գիտցաւ անոր հայրը թէ ան ժամն էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ թէ , Քու որդիդ ողջ է . ու հաւատաց ինքը և իր բոլոր տունը :
54 Սա նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յիսուս րրաւ , երբոր Հրէաստանէն գալիլեա եկաւ :

ԳԼ . Ե

Ցամ Տեառն 30

ՈՒԱՍ . ԺԷ . 8 ։ ա Ցօհ . գ . 14 ։

ՂՄատ . ԺԳ . 57 ։ Մար . ը . 4 ։ Ղու . գ . 24 ։

ԳԼ . Բ . 23 ։ Գ . 2 ։

Ը Օր . Ժգ . 16 ։

ԲԳԼ . Բ . 1 ։ 11 ։

ՈՒԱ Կոր . ա . 22 ։

ԲԼև . Իգ . 2 ։ Բ Օր . Ժգ . 1 ։ ԳԼ . Բ . 13 ։ Ցա . Տ . 31

1 Յիսուս երուսաղէմի մէջ ի վեր հիւանդ եղող մարդը կը բժշկէ շաբաթ օրը ։ 10 Հրեայք ասոր վայով տրտունջ կ'ընեն , ու կը հալածեն զՔրիստոս ։ 17 Ան ալ իր անձին համար պատասխան կու տայ Հրեաներուն , ու զանոնք կը յանդիմանէ . և իր Հօրը ։ 32 ու Ցովհաննէսին , 36 և իր գործքերուն , 39 ու Սուրբ Գրոց վկայութիւններովը՝ իր ո՛վ ըլլալը կը յայտնէ ։

1 Ետև սկսեր եւև Հրէից տօն էր . և Յի-
2 սուս Երուսաղէմ ելաւ ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց դրանը քով աւազան մը կայ , որ Եբրայեցերէն Բեթհեզդա կ'ըսուի , որ
3 հինգ սրահ ունի ։ Ասոնց մէջ խիստ շատ հիւանդները պառկած էին , կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ , որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն ։ Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր , ու ջուրերը կը խառնէր . և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև պինտ առաջ անոր մէջը կը մտնէր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար ։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երսունուութը տարիէ ի վեր հիւանդութիւն մը ունէր ։
6 Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ անոր . Կ'ուզե՞ս առողջանալ ։
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր . Տէր՝ մարդ մը չունիմ , որ երբ ջուրերը խառնուին զիս աւազանը ձգէ . Հապա քանի որ ես ինծի կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Ելիր մահիճդ առ՝ ու քա-
9 լէ ։ Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր . Բայց այն օրը շաբաթ էր ։
10 Ան ատենը Հրէաները ըսին բժշկուած մարդուն . Շաբաթ է , Հ-ը արժան չէ որ մահիճդ վերցնես ։
11 Պատասխան տուաւ անոնց ՝ Ը-ն . Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ . Մահիճդ առ՝ ու քալէ ։
12 Ուստի հարցուցին անոր . Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճդ
13 առ՝ ու քալէ ։ Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան . Ինչու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն ըլլալուն համար ։ Անկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով ըսաւ անոր . Ահա բժշկուեցար , Ալ մեղք մի՛ գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի ։ Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց , թէ Յիսուս էր որ զինքը բժշկեց ։
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փընտռէին զանիկայ սպաննել , որ աս
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ ։ Ընաոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել . վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր , Ը ու այսպես ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր ։
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու

Ցամ Տեառն 31

Ը ՆԵԵՄ . գ . 1 ։ Ժ . 39 ։

ՄԱՏ . Թ . 6 ։ Մար . ը . 11 ։ Ղու . ե . 24 ։ ԲԳԼ . Ժ . 14 ։

ՅԼ . ի . 10 ։ ՆԵԵՄ . Ժգ . 19 ։ ԵՐԵՄ . ԺԷ . 21 , ՃԷ ։ Մատ . Ժբ . 2 ։ Մար . ը . 24 ։ գ . 4 ։ Ղու . գ . 2 ։ Ժգ . 14 ։

ՂՄատ . Ժբ . 45 ։ ԳԼ . ը . 11 ։

ԼԳԼ . Թ . 4 ։ Ժգ . 10 ։ ՃԳԼ . Է . 20 ։

ՒԳԼ . Ժ . 30 ։ 33 ։ ՓԼ . ը . 6 ։

Յաղի Տեառն 31

ՃՀմր. 30· ԳԼ· ր 28· ի 4· ժր· 49· ժգ· 10·

Ի Մատ· գ· 17· ԳԼ· գ· 35· ր Պետ· ա· 17·

ԼՂու· է· 14· ը· 54· ԳԼ· ժա· 25, 43·

Ի Մատ. ժա· 27· իը· 18· ՀՃր 27· ԳԼ· գ· 35· ժէ· 2· Գոր. ժէ· 31· ա Պետ· գ· 5·

Ժա Ցօհ· բ· 23·

Ի ԳԼ· գ· 16· 18· ը· 40· 47· ր· 51· ի· 31·

Հա Ցօհ· գ· 14·

ՅՀՃր 28· Եփե· բ· 1· 5· 6· 14· Պղ· բ· 13·

ՊՀՃր 22· Գոր. ժ· 42· ժէ· 31·

Ճ Դան. է. 13, 14·

Ժէ. իգ· 19· ա Պոր· ժէ· 52· ա Թես· գ· 15·

Յ Դան· ժը· 2· Մատ· իե· 32· 33· 46·

Ն ՀՃր 19·

ԷՄատ· իզ· 39· ԳԼ· գ· 34· ը· 38·

*Ո՞Համն՝Հօրը

*ԳԼ· ը· 14· Ցայտ· գ· 14·

ԷՄատ· գ· 17· ժէ· 5· ԳԼ· ը· 18· ա Ցօհ· է· 6, 7, 9·

*ԳԼ· ա· 15, 19, 27, 32·

բաւ· անոնց ՃՀմարիտ ՃՀմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ո՞րդին ինքիրմէն բան մըն ալ չկրնար ընել. միայն թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ. վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ, նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ։

20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բանը կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ'ընէ. և աւտնցմէ ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի ցուցընէ անոր, որպէս զի դուք զար-

21 մանաք։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու կենդանի կ'ընէ, նմանակ ալ Որդին որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանաց-

22 ընէ։ Քանզի Հայրը մէկը չդատեր, հապա ամէն դատաստանը

23 Որդիին տուաւ. Որ ամէնը պատուեն Որդին, ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն. Ծան որ Որդին չպատուեր, զանիկայ խրկող Հայրը

24 չպատուեր։ ՃՀմարիտ ՃՀմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ Ան որ իմ խօսքըս մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր՝ որ զիս խրկեց, յաւիտենական կեանք ունի, ու դատապարտութեան տակ չկ'ելնար, հապա մահուանէ դէպ ի կեանք անցած

25 է։ ՃՀմարիտ ՃՀմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա է, Ո՛ր ան ատենը մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը. և անոնք որ կը լսեն, պի-

26 տի ապրին։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի, անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր

27 անձին մէջը կեանք ունենայ. Ընէ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր, քանզի անի-

28 կայ Որդի մարդոյ է։ Ասոր վրայ մի՛ զարմանաք. ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայ-

29 նը պիտի լսեն, Ո՛ւ դուրս պիտի գան. Ոմանք որ բարի գործեր ևն, կենաց յարութեան համար, և ա-

նոնք որ չար գործեր են, դատապարտութեան յարութեան հա-

30 մար։ Ընէ ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել. ինչպէս կը լսեմ՝ ա-նանկ կը դատեմ, և իմ դատաստանս արդար է. ինչու որ ընէ իմ կամքս չեմ փնտռեր, հապա *անոր

31 կամքը որ զիս խրկեց։ *Թէ որ ես ինծի համար վկայեմ, իմ վկա-

32 յութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ. և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար

33 վկայեց։ Դուք Յովհաննէսին իրը-կնկիք, ու ինքը ճշմարտութեա-

34 նը վկայեց։ Բայց ես չէ՛ թէ մարդոյմէ վկայութիւն կ'առնեմ. հապա ասոնք կ'ըսեմ որ դուք

35 փրկուիք. Անիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր, Ընու լոյս կուտար. *և դուք փիլ մը ատեն ուզեցիք ա-

36 նոր լուսովը ուրախանալ։ *Բայց ես Յովհաննէսին վկայութենէն աւ մեծ վկայութիւն ունիմ, քանզի Հան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ որ անոնք կատարեմ, ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս

37 խրկեց։ Ու Հայրը որ զիս խրկեց, *ինքը վկայեց ինծի համար. դուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք, ե՛ոչ

38 ալ անոր կերպարանքը տեսաք. Եւ ոչ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք. քանզի ան որ ինքը խրկեց,

39 դուք անոր չէք հաւատար։ Ո՞գիրքերը քննեցէ՛ք. ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ. *և բուն անոնք են որ ինծի համար կը վկա-

40 յեն. Եւ դուք չէք ուզեր ինծի

41 գալ, որ կեանք ունենաք։ *Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ։

42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ

43 սէրը ՄՁԷրնիդ չունիք։ Ես իմ Հօրս անունովը ևկայ, ու զիս չէք ընդունիր. Թէ որ ուրիշ մէկը իր անունովը գայ, անիկայ պիտի

44 ընդունիք։ *Դուք ինտո՞ր կրնաք հաւատալ, որ իրարմէ փառք կ'առնէք. Ձև ան փառքը որ մէկ Աս-

45 տուծմէն է, չէք փնտռեր։ Մի՛ կարծէք թէ ես ձեզի համար մեղադրութիւն պիտի ընեմ Հօրը. *կայ մեկը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կ'ընէ, Մովսէսը՝ ո-

46 րուն դուք յուսացած էք։ Վասն զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք, ինծի *ալ պիտի հաւատայիք. Ընչու որ անիկայ ինծի հա-

47 մար գրեց։ Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար, իմ խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւատաք։

ԳԼ· Զ

1 Ք՚ետքը հինգ հազար հոգի կը կերթակրէ հինգ հացով ու երկու ձուկով· 15 ու բանիս վրայ մարգիկ կ'ուզեն թագաւոր ընել զանիկայ· 16 բայց Ցիսուս անոնց քովէն ետ կը քաշուի, ու ծովուն վրայ քալելով՝ իր աշակերտներուն կ'երևայ· 26 կը յանդիմանէ իր բոլորիքը դիզուողները, ու ամէն մարդկուս որ շահու համար իր խօսքը մտիկ ընողները· 32 կը ցուցընէ թէ ինքը հոգևոր կերակուր է հաւատացեալներուն· 66 Շատ աշակերտներ իրմէն կը զատուին· 68 Պետրոս կը դատնի գՑիսուս· 70 Ցուդան սատանայ կ'անուանի։

1 *Յ՚ետ բաներէն ետքը Ցիսուս Գալիլեայի այսինքն Տիբերիայի

2 ծովուն անդին կողմը գնաց· Եւ անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ'երթար. ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները՝ որ հիւանդներուն վրայ

Յաղի Տեառն 31

Լ ր Պետ· ա· 19·

*Մատ· ժգ· 20· Յհ· 26· Մար· գ· 20·

*ա Ցօհ· ե· 9·

ՀԳԼ· գ· 2· ժ· 23· ժե· 24·

*Մատ· գ· 17· ժէ· 5· ԳԼ· գ· 27· ը· 13·

ր Բ Օր· գ· 12· ԳԼ· ա· 18· *Տիմ· ա· 17· ա Ցօհ· գ· 12·

ԺԵ· ը· 20· ԼԹ· 16· ՂԼ· ժգ· 29· ՀՃր 46· Գոր· ժէ· 11·

*ր Օր· ժը· 15· 18· ՂԼ· իգ· 27· ԳԼ· ա· 45·

Է ԳԼ· ա· 11· գ· 19·

+ՀՃր 34· ա Թես· բ· 6·

*ԳԼ· ժը· 43·

Ջ Հռով· բ· 29·

*Հռով· բ· 12·

Բ Ծն· գ· 15· ժը· 3· ժը· 18· իբ· 18· խթ· 10· Ր Օր· ժը· 15, 18· ԳԼ· ա· 45· Գոր· իզ· 22·

Ցա· Տ· 32

*Մատ· ժգ· 13· Մար· գ· 32· Ղու· թ· 10· 12·

Ցամք Տեառն 32

Բ Կրն. իդ. 3, 7 ։ Բ Օր. ժզ. 1 ։ Գլ. բ. 13 ։ ե. 1 ։ Մատ. ժգ. 14 ։ Մար. գ. 35 ։ Ղկս. թ. 12 ։

Բ Տես Թագ. ժա. 21, 22 ։

Ե Թագ. գ. 43 ։

Ես. խթ. 10 ։ Բ Օր. ժը. 15, 18 ։ Մատ. ժա. 3 ։ Գլ. ա. 21 ։ գ. 19 ։ 25 ։ ե. 40 ։ Ի Մատ. ժգ. 23 ։ Մար. գ. 47 ։

3 կ'ընէր ։ Եւ Յիսուս լեռը ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն
4 հետ միասին ։ Եւ Հրէից զատկի տօնը մօտ էր ։
5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վեր վերցուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն, ըսաւ Փիլիպոսին. Ո՞ւրկից հաց ծախու
6 առնենք որ ատոնք ուտեն ։ (Եւ ասս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար. քանզի ինքը գիտէր ինչ
7 պիտի ընէր ։) Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր. Երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը
8 առնէ ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդ-
9 րեասը՝ ըսաւ իրեն. Հոս մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի. Բայց
10 անոնք ի՞նչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց ։ Իսկ Յիսուս ըսաւ. Նստեցուցէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ ։
11 Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժնեց. աշակերտներն ալ նստողներուն. նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ
12 որ ուզեցին ։ Ու երբոր կշտացան, ըսաւ իր աշակերտներուն. Ժողվեցէ՛ք աւելցած կտորուանքները՝
13 որ բան մը չկորսուի ։ Ուստի ժողվեցին, և տասուերկու կողով լեցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն ճաշած կտորուանքները, որ ու-
14 տողներէն աւելցաւ ։ Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան, կ'ըսէին Թէ, Ա-սիկայ է ճշմարտապէս ան Ը մար-
15 գարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար ։ Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռը
16 գնաց ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ, իր աշակերտները ծովեզերքը իջան.
17 Եւ նաւը մտնելով՝ ծովուն մէկալ կողմը կափառնայում կ'երթային. Ա արդէն մութը կոխեր էր, ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր.
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն
19 տակնուվրայ կ'ըլլար ։ Ու երբոր Թէ քաշելով քսան՝հինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ գացին, տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար, ու
20 վախցան ։ Բայց ինքը ըսաւ ա-
21 նոնց. Ես եմ՝ մի՛ վախնաք ։ Ան ատենը ուզեցին զանիկայ նաւը առնել. և շուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային ։
22 Հետևեալ օրը՝ ժողովուրդը որ ծովուն մէկալ կողմն էր, և տեսակ

Ցամք Տեառն 32

Ը Մր. 55 ։ Գլ. գ. 14 ։

Ի Մատ. գ. 17 ։ ժէ. 5 ։ Մար. ա. 11 ։ Թ. 6 ։ Ղկս. գ. 22 ։ Թ. 35 ։ Գլ. ա. 33 ։ ե. 37 ։ Ը. 18 ։ Գործ. Բ. 22 ։ Բ Պետ. ա. 17 ։

Ա ած Ճն. գ. 23 ։

Ի Մատ. ժբ. 38 ։ ժգ. 1 ։ Մար. Բ. 11 ։ Կոր. ա. 22 ։

Ա Եզ. ժգ. 15 ։ Թուս. ժա. 7 ։ Նէեմ. Թ. 15 ։ ա Կոր. ժ. 3 ։

Ի Սաղ. Ղբ. 24, 25 ։

Ծ Տես գԼ. գ. 15 ։

Ձ Ժմ. 48, 59 ։ Հ Գլ. գ. 14 ։ ե. 37 ։

Յ Ժմ. 26, 65 ։ Ղ Ժմ. 45 ։

Ճ Մատ. իդ. 24 ։ Գլ. ժ. 28, 29 ։ Բ Տիմ. Բ. 19 ։ ա Ճն. բ. 19 ։

Մ Մատ. իզ. 39 ։ Գլ. ե. 30 ։

Յ Գլ. գ. 34 ։

էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն՝ի զատ՝ որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին. և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա մինակ անոր աշակերտները գացեր էին.
23 (Բայց Տիբերիային ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին.) Ան ատենը ժողովուրդը տեսնելով Թէ ոչ Յիսուսը հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ նաւերը մտան՝ ու եկան կափառնայում Յիսուսը փնտռելու։
25 Ու երբոր անիկայ ծովուն մէկալ դին գտան, ըսին անոր. Ռաբբի՝
26 երբ եկար դուն հոս։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ՛ Թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար որ հացերէն կերաք
27 ու՛ կշտացաք ։ Գործէ՛ք գործեցէք՝ չէ՛ Թէ կորստական կերակուրին համար, Էապա ան կերակուրին համար՝ որ յաւիտենական կենաց մէջ կը մնայ, որ անիկայ Որդին Մարդոյ ձեզի պիտի տայ. Ո՛ինչու որ Հայր Աստուած զանիկայ կնքեց ։
28 Ան ատենը ըսին անոր. Ի՞նչ ընենք՝ որ Աստուծոյ գործքերը գործենք ։
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց. Ա՛յս է Աստուծոյ գործը, որ անոր խրկածին հաւատաք ։
30 Ըսին անոր. Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես՝ որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք. ի՞նչ կը գործես ։
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան, ինտոր որ գրուած է. Երկինքէն հաց տուաւ անոնց՝
32 որ ուտեն ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը, բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի Ճշմարիտ երկնաւոր
33 հացը։ Ինչու որ Աստուծմէ պատրաստ հացը ան է՝ որ երկինքէն կ'իջնէ, ու աշխարհիս կեանք կու տայ ։
34 Ուստի ըսին անոր. Տէ՛ր՝ ամէն ա-
35 տեն ատ հացը մեզի տուր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ես եմ կեանց հացը. հան որ ինծի կու գայ, երբէք պիտի չանօթենայ. և ան որ ինծի կը հաւատայ, պիտի չծարաւ-
36 ի։ Բայց ես ձեզի ըսի, որ դուք զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար ։
37 Ամէն որ Հայրը ինծի կու տայ, ինծի պիտի գայ. և ան որ ինծի կու գայ, բնաւ դուրս պիտի
38 չհանեմ ։ Ինչու որ ես երկինքէն իջայ, ո՛չ Թէ իմ կամքս ընելու, հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց,
39 Եւ զիս խրկող Հօրը կամքը աս է

Ցոմի Տեառն 32

ՆԳԼ · Ժ · 28։ ՓՁ · 12 · ՓԸ · 9։ Ա ՀՈՐ 27 · 47 · 55 · ԳԼ · Գ · 15 · 16 · Դ · 14։

որ , Նա ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ չկորսընցնեմ անկէ , հապա անոր յարուԹիւն առնել տամ 40 վերջին օրը ։ Քանզի սա խորհուրդն կամքը աս է , որ Նա ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարուԹիւն առնել տամ վերջին օրը ։

41 Ուստի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ ԹԷ , Ես եմ երկինքէն իջած հացը .

ՄԱՇ · Ժ · 55 · ՄԱՐ · Ղ · 3 · ՂՈՒ · Դ · 22։

42 Եւ կ'ըսէին . Ասիկայ Յովսէփին որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուրեմն ինչպէս կ'ըսէ ասիկայ ԹԷ ,

43 Ես երկինքէն իջայ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց .

ԵՐՔ · Ա · 4 · ՀԱՐ 66։

44 Տրտունջ մի՛ ընէք մէջերնիդ ։ Ոմէն կը չկրնար ինծի գալ , ԹԷ որ զիս խրկող Հայրը անիկայ չգաչէ . ու ես անոր յարուԹիւն առնել պիտի

ՂԵՒ · ԾԴ · 13 · ԵՐԵՄ · Լ · 34 · ՄԻՔ · Զ · 2 · ԵՒՐ · Ը · 10 · Ժ · 16 ·

45 տամ վերջին օրը ։ Պարգարէից մէջ գրուած է . Եւ ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան . Ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու

ԵՂԻՍ · ԳԼ · Ա · 37 · ՄԱՇ · ԺԱ · 27 · ՂՈՒ · Ժ · 22 · ՅՈՎ · Ա · 18 · Է · 29 · Ը · 19 ·

46 կը սորվի , ինծի կու գայ ։ Ոչ ԹԷ Մկը Հայրը տեսած է , Եթէ ոչ ան որ Աստուծմէն է , անիկայ

ՂԳԼ · Ա · 16 · 18 · 36 · ՀԱՐ 40 ·

ՈՒ · Գ · 18 · ՀԱՐ 33 · 35 · ԲՀԱՐ 31 ·

47 Հայրը տեսած է ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , ԹԷ Ան որ ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական

ՅՀԱՐ 51 · 59 · ՂԳԼ · Գ · 13 · ՅԵՐԵ · Ժ · 5 · 10 ·

48 կեանք ունի ։ Ես եմ կենաց հաց

49 ձը ։ Ձեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ու մեռան ։

ՅԳԼ · Գ · 50 Ես է ան հացը որ երկինքէն կ'իջնէ , որ Եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,

51 պիտի չմեռնի ։ Ես եմ կենդանի հացը՝ որ երկինքէն իջայ ։ Թէ որ մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի . Եւ ան հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը համար ։

ՓԳԼ · Է · 43 · ԹԱՒ · 16 · Ժ · 19 ·

53 Ասոր վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին՝ ու կ'ըսէին . Ինչո՞ր կրնայ ասիկայ էր մարմինը մեզ

ՕԳԼ · Գ · 9 ·

54 ի տալ ուտելու ։ Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , ՖԹԷ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք , և անոր արիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը

ՖՄԱՇ · ԻԷ · 26 · 28 ·

55 կեանք չէք ունենար ։ Ով որ իմ մարմինս ուտէ , և իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր յարուԹիւն առնել

ՀԱՐ 27 · 40 · 64 · ԳԼ · Գ · 13 · 14 ·

56 պիտի տամ վերջին օրը ։ Ինչու որ իմ մարմինս Ճշմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս Ճշմարիտ ըմպելիք

ԲՈՒՆ · Գ · 24 · Դ · 15 · 16 ·

57 է ։ Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը խմէ , Բանիկայ իմ Ներսի դիս կը բնակի՝ ու ես ա-

58 նոր Ներսի դին ։ Ինչպէս որ կեն-

դանի Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը , այնպէս ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ ։

59 Ա՛ս է ան հացը՝ որ երկինքէն իջած է . չէ ԹԷ ինտոր որ Հայրերնիդ մանանան կերան՝ ու մեռան . ով որ աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի ։

60 Ա՛ս բաները զրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր Կափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր ։

61 Ո՞ւ աշակերտներէն չատերը երբոր լսեցին , ըսին . Խիստ էատ խօսքը , ո՞վ կրնայ ատոր մտիկ ը-

62 նել ։ Յիսուս երբոր ինքնիրմէնը հասկըցաւ , որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն , ըսաւ անոնց . Ատիկայ ձեզ կը դայ-

63 ԹԱԿՈՑԸՆԵ՞ ։ Հապա Ի՞նչ Ղէ-Ի Ը-ՐՀՏԻ , ԹԷ որ տեսնէք Որդին մարդոյ որ ելլէ ուր տեղ որ առաջ

64 էր ։ Հոգին է կենդանի ընողը , մարմինը շահ մը չըներ . ան խօսքերը որ ես ձեզի Խօսեցայ , Հոգի

65 ու կեանք են ։ Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար . Ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր ԹԷ ով են անոնք որ չեն հաւատար , և ով է ան որ զինքը պիտի մատնէ .

66 Ու կ'ըսէր . Ասոր համար ձեզի ըսի , որ Մկը չկրնար ինծի գալ , ԹԷ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր ։

67 Ա՛ս պատճառով իր աշակերտները շատերը ետ գացին , և ալ իր

68 Հետը չէին պտըտեր ։ Անատենը Յիսուս տասներկուքին ըսաւ . ՄիԹէ դուք ալ կ'ուզէք երթալ ։

69 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր . Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք , Դուն յաւիտենական կենաց խօս-

70 քեր ունիս ։ Եւ մենք հաւատացինք ու գիտցանք՝ ԹԷ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին ։

71 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞ , Բայց ձեզմէ ալ Մկը սատանայ է ։

72 Ան կ'ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար . Ինչու որ անիկայ էր , որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասներկուքէն Մկն էր ։

ԳԼ · Է

1 Յիսուս կը յանդիմանէ իր ազգականներուն փառասիրութիւնը և յանդգնութիւնը · 10 Գաղիլեացին Երուսաղէմ կ'երթ տագաւարաշաբաց տօնին · 14 տաճարին մէջ կը սորվեցնէ · 40 Ժողովրդոց զանազան կարծիքները Քրիստոսի վրայով · 45 Փարիսեցիք կը բարկանան իրենց սպասաւորներուն՝ զանիկայ չբռնելնուն համար , և կը յանդիմանեն Նիկոդեմոսը՝ որ Յիսուսի կողմն կը բռներ ։

1 Ետ ասոնց բաներէն ետև Յիսուս Գալիլեայի մէջ կը պտըտէր . ին-

Ցոմի Տեառն 32

ՅԱՐ 49 , 50 , 51 ։

Ք ՀԱՐ 67 · ՄԱՇ · ԺԱ · 6 ։

ԲԳԼ · Գ · 13 · ՄԱՐ · ԺԲ · 19 · ԳՈՐ · Ա · 9 · ԵՓԵ · Դ · 8 · ՂՐ ԿՈՐ · Գ · 6 ։

ՈՒՂԻ կը խօսիր .

Ե ՀԱՐ 36 ։

ԸԳԼ · Բ · 24 · 25 · ԺԳ · 11 ·

ՐՀԱՐ 44 , 45 ։

ՅՀԱՐ 61 ։

Ցամք Տեառն
32

չ՚ու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ, ՝վասն զի Հրէաները զինքը սպաննել կ՚ուզէին։

2 Բեւ Հրէաներուն տաղաւարաց կոչ գիրքերը մօտ էր։ 3 Հարաց տօնը մօտ էր։ Ետքը որ ասոնք կէ՝ ու Հրէաստան գնա, որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու 4 գործերդը որ կ՚ընես. Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ. Թէ որ դուն այս բաները կ՚ընես, ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ։ 5 Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին

Ա Մար. գ. 21։

6 հաւատար իրեն։ Իսկ Ցիսուս ըսաւ անոնց. Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ. բայց ձեր ժամանակը

Ա Գլ. բ. 4։ ը. 20։ Հմր. 8. 30։

7 միշտ պատրաստ է։ Աշխարհը ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ՚ատէ. Ընչու որ ես անոր վրայով կը վկայեմ՝ Թէ իր գործերը չար

Ա Գլ. գ. 19։

8 են։ Դուք ելէք այս տօնիս. Ես չեմ ելլեր այս տօնիս, Ընչու որ իմ ժամանակս դեռ լցուած չէ։

Ը Գլ. բ. 20։ Հմր 6։

9 Ան ըսելով անոնց, ինքը Գալիլեա 10 ին։ Բայց երբոր իր եղբայրները ելան, յետոյ ինքն ալ ելաւ տօնին, չէ Թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։

Ր Գլ. ժա. 56։

11 Բեւ Հրէաները տօնին ատենը կը փնտռէին զինքը՝ ու կ՚ըսէին. Ո՞ր

ժ Գլ. Թ. 16։ ժ. 19։

12 է անիկայ։ Եւ ժողովուրդին մէջ շատ չշնջիւն կար անոր վրայով. Ոմանք կ՚ըսէին Թէ, Աղէկ մարդ է. ուրիշները կ՚ըսէին, Չէ, հապա

Ա Մատ. իա. 46։ Ղուկ. է. 16։ Գլ. գ. 14։ Հմր. 40։

13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ։ Սակայն մէկը անոր վրայով համարձակ չէր խօսեր՝ Հրէաներուն վախէն։

Ա Գլ. Թ. 22։ ժր. 42։ ժԹ. 38։

14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Ցիսուս տաճարը ելաւ՝ ու կը սորվեցնէր։

Ե Մատ. ժգ. 54։ Մարկ. գ. 2։ Ղուկ. դ. 22։ Գործ. բ. 7։

15 Ցրներ։ Եւ Հրէաները կը զարմանային ու կ՚ըսէին. Ինտո՞ր ասիկա գիրքերը գիտէ, որ սորված

ժ Գլ. գ. 11։ բ. 28։ ժր. 49։ ժղ. 10։ 24։

16 չէ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Իմ վարդապետութիւնս իմս չէ, հապա զիս

Ա Գլ. բ. 43։

17 խրկողինն է։ Թէ որ մէկը կ՚ուզէ անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ Ա. վարդապետութեանս համար՝ Թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է, Թէ ես

Ղ Գլ. ե. 41։ ը. 50։ Ա Եր. իդ. 3։ Բ Օր. ւէ. 4։ Յօշ. ա. 17։ Գործ. է. 38։ Ա Մատ. ժբ. 14։ Մարկ. գ. 6։ Գլ. ե. 16։ 18։ ժ. 31։ 39։ ժա. 53։

18 ինքիրմէն կը խօսիմ։ Ան որ ինքիրմէն կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկայ ճշմարիտ է, և անոր քովը ա-

Ղ Գլ. ե. 44։ ը. 18։

19 նիրաւութիւն չկայ։ Մովսէս տուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ

Ա Մատ. ժբ. 14։ Մարկ. գ. 6։ Գլ. է. 16։ 18։ ժ. 31։ 39։ ժա. 53։

20 մէկն ալ չպահէր օրէնքը։ Ինչ-

Ղ Գլ. բ. 48։ 52։ ժ. 20։

չ՚ես կրնար զիս սպաննել։ պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ. Դուն կայ դու նեղսիրտ. ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել։

21 Պատասխան տուաւ Ցիսուս և ըսաւ անոնց. Մէկ գործ մը գործեցի, ու ամէնդդ ալ զարմացեր

22 էք։ Երդ՝ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ. (որ չէ Թէ Մովսէսէ եր, հապա նախնիքնէրն.) ու շաբաթ օրը մարդ կը

Ծն. իէ. 10։

23 թլփատէք. Թէ որ շաբաթ օրը մարդ թլփատութիւն կ՚առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չբակուի. ինծի կը բարկանաք որ Ես շաբաթ օրը

Ղ Գլ. ե. 8։ 9. 16։

24 ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ Ընչի երեւցածին պէս դատաստան մի՛ ընէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։

Ղ Եր Օր. ա. 16. 17։ Առակ. իդ. 23. 24։ Գլ. ը. 15։ Յակ. բ. 1։

25 Ան ատեն Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ՚ըսէին. Ասիկա՞ ան չէ

ա Հմր. 48։

26 որն որ կը փնտռեն սպաննել. Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը չեն ըսեր անոր. ՝Միթէ իշխանները գիտցած են Թէ ասիկա ճշմարտա-

Ա Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. գ. 3։ Ղուկ. գ. 22։

27 պէս քրիստոսն է։ Սակայն մենք ասիկա գիտենք ուսկից է. բայց քրիստոսը երբոր գայ, մէկը չգի-

28 տեր ուսկից է։ Եւ Ցիսուս քանի որ կը սորվեցնէր, տաճարին մէջ աղաղակեց՝ ըսելով. Դուք ալ գիտէք, և ուսկից ըլլալս՝ կը գիտէք. Ու ես ինքիրմէս եկած չեմ. հապա ան որ զիս խրկեց, ՝ճշմարիտ է, ՝որ անիկա դուք չէք գիտեր։

Ա Գլ. ե. 32։ ը. 26։ Հռով. գ. 4։

29 Ես գիտեմ անիկա, ինչու որ ես անկէ եմ, և անիկա զիս խրկեց։

Ա Գլ. ա. 18։ ը. 55։

30 ՝Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել. բայց Ոմէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը

Ա Մատ. ժա. 27։ Գլ. ժ. 15։

31 դեռ հասած չէր։ Ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ՚ըսէին. Քրիստոսը երբոր գայ, աւելի նշաններ պիտի ընէ, ՝որչափ որ ասիկա կ՚ընէ։

Ա Մարկ. ժա. 18։ Ղուկ. ժԹ. 47։ ի. 19։ Հմր 19։ Գլ. ը. 37։

32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին այս չշնջիւնը անոր վրայ. ու փարիսեցիները և քահանայապետները սպասաւորներ խըր-

Ր Հմր 44։ Գլ ը. 20։

33 կեցին, որ զանիկայ բռնեն։ Իսկ Ցիսուս ըսաւ. ՝Քիչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ՚երթամ՝

Ա Մատ. ժբ. 23։ Գլ. գ. 2։ ը. 30։

34 անոր՝ որ զիս խրկեց։ Իմ պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։

Ա Գլ. ժգ. 33։ ժղ. 16։

35 Ան ատենը Հրէաները ըսին իրարու. Ո՞ր պիտի երթայ ասիկա, որ մենք զինքը պիտի չգտնենք. միթէ *Հելլենոսաց մէջ *ցիրուցան եղածներո՞ւն պիտի երթայ, և Հելլենոսներուն պիտի սորվեցնէ։

Ա Յովե. ե. 6։ Գլ. ը. 21։ ժգ. 33։

* Ցոյն. Յուներայ

36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըրաւ ցեց. Իմ պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։

† Եսա. ժա. 12։ Ցակ. ա. 1։ ա Պետ. ա. 1։

37 ՝Յօնին վերջի մեծ օրը Ցիսուս կայներ էր, կ՚աղաղակէր ու կ՚ը-

Ղուկ. իգ. 36։

Յամի Տեառն 32

Ֆնս. ԺԱ. 1 ։ ԳԼ. գ. 53 ։ Յայտ. ԻԲ. 17 ։

—ր Օր. ԺԸ. 15 ։

Բ Արաք. Ժբ. 4 ։ Ես. Ժբ. 3 ։ Խգ. 3 ։ ԳԼ. գ. 14 ։

Ֆնս. Խդ. 3 ։ Յովէլ. բ. 28 ։ ԳԼ. Ժգ. 7 ։ Գոր. բ. 17, 33, 38 ։

Ւ ԳԼ. Ժբ. 16 ։ Ժգ. 7 ։

Իբ Օր. Ժբ. 15, 18 ։ ԳԼ ա. 21 ։ Ղ. 14 ։

ՂԳԼ. գ. 42 ։ Ղ. 70 ։

Ի Ձմր. 52 ։ ԳԼ ա. 46 ։

ԸՍաղ. ՃԼբ. 11 ։ Երեմ. Խղ. 5 ։ Մրկ. Ե. 2 ։ Մտաս. բ. 5 ։ Ղսս. բ. 4 ։

Ի ա՛Ա՛ագ. Ժղ. 1. 4 ։

Ֆ Ձմր. 12 ։ ԳԼ Թ. 16 ։ Ժ. 19 ։

Ի Ձմր 30 ։

ԼՄտաս. Է. 29 ։

Ի ԳԼ. Ժբ. 42 ։ Գոր. Ղ. Է ։ ա Կոր. ա. 20, 26 ։ բ. 8 ։

Ֆ ԳԼ. գ. 2 ։

Ւ Օր. ա. 17 ։ Ժ. 8. ։ Ա. 15 ։

Ֆնս. Թ. 1, 2 ։ Մտաս. գ. 15 ։ ԳԼ. ա. 46 ։ Ձմր 41 ։

սէր. ՖԹէ որ մէկը ծարաւ է, Թող 38 ինծի գայ ու խմէ ։ Ըն որ ինծի կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը կ'ըսէ, Բանոր փորէն կենդանի 39 ջուրի գետեր պիտի բղխեն. Ֆնս ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատացողները պիտի առնէին. վասն զի Սուրբ Հոգին դեռ չէր տակաւին, ինչու որ Յիսուս դեռ 40 փառաւորուած չէր։ Ժողովուրդէն շատ մարդիկ ան խօսքը որ լսեցին, կ'ըսէին. Իրաւցընէ ասիկա 41 կայ է մարգարէն ։ Ուրիշները կ'ըսէին. ՁԱսիկայ է Քրիստոսը. ուրիշներն ալ կ'ըսէին. Մինթէ Քրիստոսը Գալիլեայէ՞ն կու գայ ։ 42 ԸԶի՞ որ գիրքը կ'ըսէ Թէ, Քրիստոսը Դաւիթի սերունդէն ու Դաւիթին ազած գիւղն Բեթլ- 43 հեմէն կու գայ ։ Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն 44 ազաւ անոր համար ։ Եւ անոնց մէ ոմանք ուզեցին բռնել անիկայ. բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ ։

45 Ու սպասաւորները նորէն հասան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ասոնք բսին անոնց. 46 Ինչու չբերիր Ցն չբերիր ։ Պասպասաւորները. Երբէք մէկը այսպէս չէ խօսած 47 խօսած չէ ։ Ան ատենը փարիսեցիները պատասխան տուին անոնց և բսին. Մինթէ դուք ալ մոլորած 48 ցար ։ Իշխանաւորներէն կամ փարիսեցիներէն մէկը հաւատաց անոր. 49 Բայց այս ռամիկ ժողովուրդը՝ որ օրէնքը չեն գիտեր, նզոված են ։ 50 Նիկոդիմոս բսաւ անոնց. (Ձոր —ը—ոյ գիշեր ատեն իրեն եկեր էր, 51 և անոնցմէ մէկն էր ։) Մինթէ մեր օրէնքը մարդ կը դատէ՞, Թէ որ առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտ- 52 նայ Թէ ինչ կ'ընէ ։ Պատասխան տուին ու բսին անոր. Մինթէ դուն ալ Գալիլեայէն ես. քննէ ու նայէ, հոր Գալիլեայէն մարգարէ 53 ըն չկայ ։ Եւ ամէն մէկը իր տունը գնաց ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս կ'արձակէ չնութեան յանցանքով բռնուած կինը. 12 կը յայտնէ Թէ ինքն է աշխարհիս լոյսը, ու իր վարդապետութիւնը կ'արդարացնէ. 33 Աբրահամին վրայ պարծենցող Հրեից պատասխան կու տայ, 59 և մէկէն կը քարկոծի անոնց կատաղութենէն ։

1 Ձ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գը- 2 նաց ։ Ու առտուընց նորէն տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր 3 կը սորվեցընէր անոնց ։ Եւ գպիրները ու փարիսեցիները չնութեան մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-

Յամի Տեառն 32

— ՂԱ. ի. 10 ։ բ Օր. իբ. 22 ։

Իբ Օր. Ժէ. 7 ։ Հռով. բ. 1 ։

Ֆ Հռով. բ. 22 ։

Ե Ղս. ի. 56 ։ Ժբ. 14 ։ ԳԼ. գ. 17 ։

Ի ԳԼ. ե. 14 ։

ՂԳԼ. ա. 4, 5. 9 ։ գ. 19 ։ Թ. 5 ։ Ժբ. 35, 36, 46 ։

Ե ԳԼ. ե. 31 ։

Ը ԳԼ. ե. 28 ։ Թ. 29 ։

Ր ԳԼ. ե. 24 ։

Ժ ԳԼ. գ. 17 ։ Ժբ. 47 ։ Ժը. 36 ։

Ֆ Ձմր 29 ։ ԳԼ Ժզ. 32 ։

Ւ Օր. Ժէ. 6 ։ ԺԹ. 15 ։ Մտաս. Ժբ. 16 ։ բ Կոր. Ժգ. 1 ։ Երր. Ժ. 28 ։

Ի ԳԼ. ե. 37 ։ Ի Ձմր 55 ։ ԳԼ. Ժզ. 3 ։ Ի ԳԼ. Ժգ. 7 ։

Ցամք Տեառն 32

Հմար. ժբ. 41։
Ղեւ. ե. 30։
Գծ. ե. 8։

ժԳ. ե. 34։ ժգ. 33։
Հշմ 24։

Գ. գ. 31։
Գծ. ժե. 19։ ժե. 16։ ա Յովհ. գ. 5։
Հշմ 21։
Մար. ժզ. 16։

Գծ. ե. 28։
Գծ. գ. 32։ ժե. 15։

Գծ. գ. 14։ ժբ. 32
Հռով. ա. 4։
Գծ. ե. 19։ 30։
Գծ. գ. 11։
Գծ. ժգ. 10. 11։
Հշմ 16։
Գ. գ. 34։ ե. 30։ զ. 38։
Գծ. ե. 31։ ժ. 42։ ժա. 45։

Հռով. զ. 14. 18. 22։ ը. 2։ Յակ. ա. 25։ բ. 12։
Ղեւ. իե. 42։ Մատ. գ. 9։ Հմր 39։
Հռով. զ. 16. 20։ բ Պետ. բ. 19։
Գաղ. գ. 30։
Հռով. ը. 2։ Գաղ. ե. 1։

որ զես դիտայիք, իմ Հայրս ալ պիտի դիտայիք։
20 Ցիսուս աս խօսքերը խօսեցաւ՝ գանձատունը, Երբոր տաճարին մէջ կը սրբվեցնէր։ Նու մկը չբռնեց զանիկայ, ինչու որ դեռ անոր ժամանակը հասած չէր։
21 Եսրը Ցիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Ես կ'երթամ՝ նու զիս պիտի փնտռէք. ու ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք. ուր որ ես կ'երթամ, դուք 22 դուք չէք կրնար գալ։ Անոր վրայ Հրէաները կ'ըսէին. Միթէ ինքզինքը պիտի մեռցընէ՞, որ կ'ըսէ Թէ՝ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ, դուք 23 չէք կրնար գալ։ Եւ ըսաւ անոնց. Դուք վարէն էք, ես վերէն եմ. դուք աս աշխարհէս էք, ես աս 24 աշխարհէս չեմ. ես Անոր համար ձեզ զի ըսի Թէ՝ Ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք. Քանզի որ եթէ չհաւատայք Թէ ես եմ, ձեր մեղացը մէջ պիտի 25 մեռնիք։ Ան ատենը ըսին անոր. Դուն ո՞վ ես. և Ցիսուս ըսաւ անոնց. Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը 26 խօսիմ։ Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու. բայց ճան որ զիս խրկեց, ճշմարիտ է. ու ես ինչ որ իրմէ լսեցի, ա-նիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ։
27 Անոնք չիմացան Թէ Հօրը համար կը զրուցէր իրենց։
28 Իսկ Ցիսուս ըսաւ անոնց. Երբոր Որդին մարդոյ բարձրացընէք, ճան ատենը պիտի դիտնաք Թէ ես եմ, ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ, Հապա Հայրս ինչպես որ ինծի սորվեցուց, անանկ կը խօսիմ։
29 Եւ զիս խրկողը իմ հետս է. Հայրը զիս մինակ չթողուց. Քանի որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բանները կ'ընեմ։
30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ 31 մարդիկ իրեն հաւատացին։ Ան ատենը Ցիսուս իրեն հաւատացող Հրէաներուն ըսաւ. Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք, ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք.
32 Եւ ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք, ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ 33 պիտի ազատէ։ Պատասխան տուին իրեն. Մենք Աբրահամի սերունդն ենք, ու երբեք մէկու մը չծառայեցինք. դուն քոնո՞ր կ'ըսես Թէ 34 ազատ պիտի ըլլաք։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ, Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, անի-35 կայ մեղքի ծառայ է։ Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար, բայց 36 որդին յաւիտեան կը մնայ։ Ուստի Թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ, ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլ-

37 լաք։ Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք, Բայց կը փնտռէք զիս սպանցնել, ինչու որ իմ խօսքս ձեր 38 մեջերնիդ տեղ չունի։ Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ. և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ ան կ'ընէք։
39 Պատասխան տուին ու ըսին անոր. Մեր Հայրը Աբրահամն է. ըսաւ անոնց Ցիսուս. Եթէ որ Աբրահամին որդիքը ըլլայիք, Աբրահամին 40 գործքերը պիտի գործէիք։ Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս, ան-նի մարդ՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ, Որն որ Աստուծմէ լսեցի. Աբրահամ ատ բանը չը-41 րաւ։ Դուք ձեր Հօրը գործերը կ'ընէք. ան ատենը ըսին անոր. Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած. Հմիկը մէկ Հայր մը ունինք՝ Աստուած։
42 Ցիսուս ըսաւ անոնց. Եթէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլ-լար, պիտի սիրէիք զիս. Քանզի որ ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ. Ես չէ Թէ ես ինքիրմս եկայ, Հապա 43 անիկայ զիս խրկեց։ Ինչո՞ւ դուք իմ ըզրուցուածքս չէք հասկընար. անոր համար որ չէք կրնար իմ 44 խօսքս մտիկ ընել։ Դուք ձեր Հօրմէն Սատանայէն էք, ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել. Անիկայ սկիզբէն հետ մարդասպան էր, և ճշմարտութեան մէջ չկացաւ, ինչու որ անոր մէջ ճշմարտութիւն չկայ. Երբոր անիկայ սուտ կը խօսի, իրեն իրենէն կը խօսի. քանզի անիկայ սուտացող է և անոր Հայրը։
45 Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինծի չէք հաւատար։
46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար. Իսկ Թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինչո՞ւ 47 ինծի չէք հաւատար։ Ան որ Աստուծմէ է, Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ. դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ, որ Աստուծմէ չէք։
48 Պատասխան տուին Հրէաները՝ ու ըսին անոր. Աղէկ չե՞նք ըսեր մենք, Թէ դուն Սամարացի ես Հու դև 49 կայ քու ներսդ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ՝ Ես ոչ. Իմ ներսս դև չկայ, Հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ'անար-50 կէք։ Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր. կայ Ան՝ որ կը փնտռէ, 51 ու կը դատէ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Եթէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ պի-52 տի չտեսնէ։ Ան ատենը Հրէաները ըսին անոր. Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դև կայ. Աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները. և դուն

Ցամք Տեառն 32

Գծ. ե. 20։ Հմր 40։
Գծ. գ. 32։ ը. 19։ 30։ ժդ. 10. 21։

Մատ. գ. 9։ Հմր 38։
Հռով. ը. 2։ Գաղ. գ. 29։
Հշմ 37։
Հմր 26։

ըՀա. կդ. 16։ կդ. 8։ Մատ. ա. 6։
Ցաւ. ե. 1։
Գծ. ժգ. 27։ ժե. 5։ 25։
Գծ. ե. 43։ է. 23. 29։
Գծ. է. 17։

Մատ. ժգ. 35։ ա Յովհ. գ. 8։
Յաւդ. 6։

Գծ. ժ. 26. 27։ ա Յովհ. գ. 6։

Գծ. ժ. 20։ Հմր 52։

Գծ. ե. 20։ ժ. 20։ Հմր 52։

Գծ. ե. 41։ է. 18։

Գծ. ե. 24։ ժա. 26։

Ջաւթ. ա. 5։ Երր. ժա. 13։

Ցամք Տեառն 32

կ'ըսեա , թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան չտեսնէ ։
53 պիտի չառնէ ։ Միթէ դուն աւելի՞ մեծ ես մեր հայր Աբրահամէն՝ որ մեռաւ . ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես ։
54 Յիսուս պատասխան տուաւ . Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . իմ Հայրս է՝ որ զիս կը փառաւորէ , որուն համար դուք կ'ըսէք թէ Մեր Աստուածն
55 է . Եւ անիկայ չէք ճանչնար . բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ անիկայ չեմ գիտեր , ձեզի պէս ստահօս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր
56 խօսքը կը պահեմ ։ Ձեր հայրը Աբրահամ ցնծկացաւ իմ օրս տեսնելու . ու տեսաւ և ուրախացաւ ։
57 Ուստի Հրէաները ըսին անոր . Դուն տակաւին հիսուն տարեկան չես , Աբրահա՞մն ալ տեսաւ ։ Յիսուս
58 ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին ըլլա-
59 լէն առաջ եմ ես ։ Ան ատենը Քարեր վերցուցին որ անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչքերէն , և Տաճարէն անցնելով՝ տաճարէն դուրս ելաւ , ու այսպէս գնաց ։

ԳԼ · Թ

1 Քրիստոս ի ծնէ կոյրին աչքերը կը բանայ ։ 8 Ան որ չուտած մարդը փարիսեցւոց կը ապերի , 13 որոնք բարկանալով դուրս կ'ընեն զանիկայ իրենց ժողովարանէն ։ 35 բայց Յիսուս կ'ընդունի զանիկայ . ու ան ալ կը հաւատայ աստուածութեան նոր ։ 39 Քրիստոս զորո՞ւնք կը լուսաւորէ ։

1 Եւ երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը
2 տեսաւ կոյր ծնած . Եւ իր աշակերտները հարցուցին իրեն , ու ըսին . Ռաբբի՝ ո՞րո՞ւն է մեղքը , աստո՞ր թէ իր ծնողացը , որ անիկայ
3 կոյր ծնաւ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս . Ո՛չ աստո՛ւն է մեղքը , ոչ ալ իր ծնողացը . Ի հապա՝ որ Աստուծոյ գործքերը ատոր վրայ յայտ-
4 նի ըլլան ։ Ինձի՞ որ զորեկ է , պէտք է որ զիս իրկողին գործքերը գործեմ . դիշերը կու գայ , որ ան ատենը մէկը չկրնար գործել ։
5 Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ ,
6 աշխարհի լոյսն եմ ։ Երբոր ասը ըսաւ , ի թուքաւ գետինը , և թու-քովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոր-
7 րին աչքերուն վրայ ծեփեց . Եւ ըսաւ անոր . Գնա Սղոտացուէ Սելոամի աւազանին մէջ , (որ Խրկուած կը թարգմանուի .) Ուստի գնաց ու լուացուեցաւ , եկաւ ու կը
8 տեսնէր ։ Իսկ դրացիները՝ և անոնք որ առաջուց տեսած էին զանիկայ որ մուրացկան էր , կ'ըսէին . Ասիկայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը մուրար . ոմանք կ'ըսէին , Անիկայ
9 է . Ուրիշները կ'ըսէին , Անոր նը-
10 ման ձեւն է . Ան կ'ըսէր թէ , Ես եմ ։ Ուստի ըսին իրեն . Հապա ինչո՞ր բացուեցան քու աչքե-
11 րդ ։ Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ շինեց , ու աչքերս ծեփեց , և ըսաւ ինծի . Գնա Սելոամի աւազանը՝ ու լուացուէ . Ես ալ գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ ։
12 Եւ ըսին իրեն . Ո՞ւր է անիկայ . ըսաւ ան՝ Չեմ գիտեր ։
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ՝ որ առեղով կոյր էր ։ Եւ շաբաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը շինեց , ու անոր աչքերը բացաւ ։
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հարցընէին իրեն , Թէ ինչո՞ր կը տեսնէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց . Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ ։ Ասոր վրայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին , Ան մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ շաբաթ օրը չպահեր . ուրիշները կ'ըսէին . Ի՞նչո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել . Ու մէջերնին երկպառակութիւն
17 կար ։ Նորէն ըսին կոյրին . Դուն ի՞նչ կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ . ան ալ ըսաւ է թէ ,
18 Մարգարէ մըն է ։ Իսկ Հրէաները չէին հաւատար անոր համար՝ թէ կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին . Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին . Ա՞ս է ձեր որդին , որուն համար դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծնաւ . հապա հիմա ինչո՞ր կը տեսնէ ։
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին . Գիտենք որ ասիկայ է մեր որդին , և որ կոյր էր
21 ծնաւ . Բայց հիմա ինչո՞ր կը տեսնէ , չենք գիտեր , կամ թէ ով բացաւ ատոր աչքերը , մենք չենք գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք . Թող ինքը խօսի ի-
22 րեն համար ։ Ան ըսին անոր ծնողքը , Հրէաներէն վախնալնուն համար . քանզի Հրէաները միաբան հաւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ մէկը անիկայ Քրիստոս դաւանի ,
23 Ժողովարանէն դուրս ձգուի ։ Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին թէ , Ինքը չափահաս է , իրեն հարցու-
24 ցէք ։ Ետքը նորէն կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր . Փառաւոր փառք տուր , մենք գիտենք որ ան մարդը մեղաւոր է ։
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ գիտեր . միայն այս գիտեմ որ կոյր
26 էի , և հիմա կը տեսնեմ ։ Նորէն

Ցամք Տեառն 32

Ա Գէն · ժ · 31 ։
Ա Գէն · ե · 41 ։ Ժզ · 14 ։ Ժէ · 1 ։ Գոր · գ · 13 ։
† Ո՛նէ՛ · Ձէր
Ն Գէ · է · 28 ։ 29 ։
Ղ Ղա · Ժ · 24 ։
Երր · Ժա · 13 ։
Նէ · գ · 14 ։ Ես · խգ · 13 ։ Գէ · Ժէ · 5 · 24 ։ Կող · ա · 17 ։ Ցայտ · ա · 8 ։
Գէ · Ժ · 31 ։ 39 ։ Ժա · 8 ։
Ղ Ղա · գ · 30 ։
Ա Ժէր · 34 ։
Բ Գէ · Ժա · 4 ։
Ի Գէ · գ · 34 ։ է · 19 · 36 ։ Ժա · 9 ։ Ժր · 35 ։ Ժէ · 4 ։
Ծ Գէ · ա · 5 ։ 9 ։ գ · 19 ։ ր · 12 ։ Ժր · 35 · 46 ։
Է Մար · է · 33 ։ ր · 23 ։
Ղ Նէմ · գ · 15 ։
Է Ցես Գ Թագ · ե · 14 ։
† Ո՛նէ՛ կոյր

Ցամք Տեառն 32
Ը Ձէր 6 · 7 ։
Ա Ձէր 33 ։ Գէ · գ · 2 ։
Ժ Գէ · է · 12 · 43 ։ Ժ · 19 ։
Է Գէ · գ · 19 ։ ղ · 14 ։
Ա Ձէր 34 ։ Գէ · Ժզ · 2 ։
Ձ Ցես · է · 19 ։ աթագ · ղ · 5 ։
Ա Ձէր 16 ։

Ցամի Տեառն 32

ընին անոր . Ի՞նչ ըրաւ քեզի .
27 րու աչքերդ ինտո՞ր բացաւ ։ Պա-
տասխան տուաւ անոնց . Հիմա
ըսի ձեզի ու չլսեցիք . ինչո՞ւ հա-
մար նորէն լսել կ՚ուզէք . միթէ
դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
28 ըլլալ ։ Անոնք նախատելով զա-
նիկայ՝ ըսին . Դուն ես անոր աշա-
կերտը . իսկ մենք Մովսէսին աշա-
29 կերտներն ենք ։ Մենք գիտենք՝ որ
Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ .
հրայց ասիկայ չենք գիտեր թէ ուր-
30 կից է ։ Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց . Ա՛տիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր թէ ուրկից է , և անիկայ
31 իմ աչքերս բացաւ ։ Գիտենք որ
Աստուած մեղաւորներուն մտիկ
չընէր . բայց թէ որ մէկը աստուա-
ծապաշտ ըլլայ , ու անոր կամքը
32 կատարէ , անոր մտիկ կ՚ընէ ։ Ան-
խարհիս սկիզբէն ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
33 բացած է ։ Եթէ որ Աստուծմէ
չրլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
34 կրնար ընել ։ Պատասխան տուին
և ըսին անոր . Դուն բոլորովին
մեղաց մէջ ծնած ես , ու մեզի վար-
դապետութիւն կ՚ընես . և դուրս
ըրին անիկայ ։
35 Ցիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս
ըրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր . Դուն կը հաւատաս
36 Աստուծոյ Որդիին ։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Տէր
37 ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր ։ Եւ
Ցիսուս ըսաւ անոր . Տեսար ալ
անիկայ , Ե և քեզի հետ խօսողը ան
38 է ։ Անիկայ ալ ըսաւ . Կը հա-
ւատամ՝ Տէր . ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ ։ Եւ Ցիսուս ը-
սաւ . Ես դատաստանի համար և-
կայ աս աշխարհս , որ չտեսնող-
ները տեսնեն , և տեսնողները կու-
րանան ։
40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
հետն էին , աս բաները լսելով՝ Ը-
սին իրեն . Միթէ մե՞նք ալ կոյր
41 ենք ։ Ցիսուս ըսաւ անոնց . Եթէ
որ կոյր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք
ունենար . բայց հիմա կ՚ըսէք թէ
կը տեսնենք . ասոր համար ձեր
մեղքը չէր վար կը մնայ ։

Գ Լ . Ժ

1 Քրիստոս է կենաց դուռը և բարի հովիւը ։
19 Հրէից տարբեր կարծիքները անոր վրայով ։
24 Ցիսուս իր գործքերովը կը ցուցնէ թէ
ինքն է Քրիստոս Աստուծոյ Որդին . 39
Հրէից ձեռքէն կը փախչի , 40 և դարձեալ
կ՚երթայ Յորդանանու միւս կողմը , ուր տեղ
շատերը կր հաւատան իրեն ։

1 Ա՛մէն ամէն կ՚ըսեմ ձեզի .
Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-

Ե Գլ . ը . 14 ։

Ղ Գլ . գ . 10 ։

Ղ Ցոր . իէ . 9 ։ Լե . 12 ։ Սաղ . ժը . 41 ։ Լղ . 15 ։ կղ . 18 ։ Առակ . ա . 28 ։ ժե . 29 ։ իը . 9 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ ժգ . 12 ։ Եզեկ . ը . 18 ։ Միք . գ . 1 ։ Զաք . է . 13 ։

ճ Հմր . 16 ։

ՃՀմր 2 ։

յ Մատ . ժգ . 33 ։ ժզ . 16 ։ Մար . ա . 1 ։ Գլ . ժ . 36 ։ ա Ցովհ . ե . 13 ։

Ն Գլ . գ . 26 ։

Ղ Գլ . ե . 22 ։ 27 ։ Տես գլ . գ . 17 ։ ժբ . 47 ։

ա Մատ . ժգ . 13 ։

Ղ Հովհ . բ . 19 ։

ՃԳլ . ժե . 22 . 24 ։

ներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ , անիկայ գող ու աւազակ
2 է ։ Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ ,
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է ։
3 Դռնապանը կը բանայ անոր , և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն ,
ու իր ոչխարները անունովին կը
կանչէ , և դուրս կը հանէ զանոնք ։
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ ,
անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան . ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան ։
5 Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար .
հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար ։
6 Ցիսուս աս առակը ըսաւ անոնց .
բայց անոնք չէին իմանար՝ թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր ։ Եւ Ցի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց . Ճշմա-
րի՛տ ճշմարի՛տ կ՚ըսեմ ձեզի . Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը ։ Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան , գող
ու աւազակ էին . բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները ։ Ես եմ դուռը .
թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ պի-
տի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ , և արօտ գտնէ ։ Գողը չգար ,
միայն թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսնցընելու համար . Ես եկայ
որ կեանք ունենան , և աւելի
11 ունենան ։ Ե՛ս եմ բարի հովիւը .
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ ։ Բայց
վարձկանը որ հովիւ չէ , ու ոչխար-
ները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ , Ե կը թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի . և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները , ու զա-
13 նոնք կը ցրուէ ։ Եւ վարձկանը
կը փախչի , Ինչու որ վարձկան է ,
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
14 մար ։ Ես եմ բարի հովիւը , Ե և
կը ճանչնամ իմիններս , ու կը ճանչ-
15 ցուիմ իմիններէս ։ Ինչպէս որ
Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ , Ու իմ կեան-
քըս ոչխարներուն համար կը դնեմ ։
16 Ե՛ւ ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք
աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ . ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ ու
17 մէկ հովիւ ։ Անոր համար իմ
Հայրս զիս կը սիրէ , Ո որ ես իմ
կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ
18 անիկայ ։ Մէկը չհաներ անիկայ
ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ
ինքիրմէս . իշխանութիւն ունիմ
անիկայ դնելու , և իշխանութիւն
ունիմ անիկայ նորէն առնելու .
հաս պատուէրը իմ Հօրմէս առի ։
19 Ա՛նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլ-
լար Հրէից մէջ աս խօսքերուն հա-
20 մար ։ Եւ անոնցմէ շատերը կ՚ը-

Շաբ . Տեառն 32

Ե Գլ . ը . 14 ։

Ղ Գլ . գ . 10 ։

Ղ Ցոր . իէ . 9 ։ Լե . 12 ։ Սաղ . ժը . 41 ։ Լղ . 15 ։ կղ . 18 ։ Առակ . ա . 28 ։ ժե . 29 ։ իը . 9 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ ժգ . 12 ։ Եզեկ . ը . 18 ։ Միք . գ . 1 ։ Զաք . է . 13 ։

ճ Հմր . 16 ։

ՃՀմր 2 ։

յ Մատ . ժգ . 33 ։ ժզ . 16 ։ Մար . ա . 1 ։ Գլ . ժ . 36 ։ ա Ցովհ . ե . 13 ։

Ն Գլ . գ . 26 ։

Ղ Գլ . ե . 22 ։ 27 ։ Տես գլ . գ . 17 ։ ժբ . 47 ։

ա Մատ . ժգ . 13 ։

Ղ Հովհ . բ . 19 ։

ՃԳլ . ժե . 22 . 24 ։

Շաբ . Տեառն 32

— Գլ . ժգ . 6 ։ Եփես . ը . 18 ։

Բ Ես . խ . 11 ։ Եզեկ . լդ . 12 . 23 ։ լե . 24 ։ Ներ . ժգ . 20 ։ ա Պետ . ը . 25 ։ ե . 4 ։

Ֆ Զաք . ժա . 16 . 17 ։

Դ Թես . ը . 19 ։

Ի Մատ . ժա . 27 ։

Ղ Գլ . ժե . 13 ։

Ի Ես . ծգ . 8 ։

Ը Եզեկ . լե . 22 ։ Եփես . ը . 14 ։ ա Պետ . ը . 25 ։

Բ Ես . ծդ . 7 . 8 . 12 ։ Ներ . ը . 9 ։

ժ Գլ . ը . 19

Ի Գլ . գ . 38 ։ ժե . 10 ։ գ . 24 ։ 32 ։

Լ Գլ . է . 43 ։ թ . 16 ։

Յամի Տեառն 32

սէին . Է Դեւ կայ ատոր ներսի դին ու խելագրած է , ինչո՞ւ ատոր մտիկ
21 կ՚ընէք ։ Ուրիշները կ՚ըսէին . Ան խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն . միթէ դեւը կրնա՞յ կոյրերուն աչքերը բանալ ։
22 Ան ատենը Երուսաղէմ նաւակատիքի տօնը եղաւ , ու ձմեռ էր ։
23 Եւ Յիսուս կը պտըտէր տաճարին
24 մէջ Սողոմոնին սրահը ։ Եւ Հրեաները անոր չորս կողմը առին ու ըսին անոր . Մինչեւ ե՞րբ մեզ տարակուսանաց մէջ կը թողուս . Թէ որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի հա-
25 մարձակ ըսէ ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ձեզի ըսի՝ ու չէք հաւատար . Ես գործերը՝ որ ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ ,
անոնք կը վկայեն ինծի համար ։
26 Ձեր ոչխարներէս չէք , *ինծոր որ
27 ձեզի ըսի՝՝ ։ Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս կը լսեն , Ես ալ անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետեւէս կու գան ։
28 Եւ Ես անոնց յաւիտենական կեանք կու տամ , ու յաւիտեան պիտի չկորսուին . և Մէկը իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք ։ Իմ Հայրս՝ որ անո՛ր ինծի տուաւ , ամենէն մեծ է . և Մէկը չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել ։ Ես ու Հայրը Մէկ ենք ։
31 Ան ատենը Հրեաները նորէն քարեր վերցուցին , որ անիկայ
32 քարկոծեն ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Շատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս , անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք ։ Հրէաները պատասխան տուին անոր՝ ըսելով . Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա հայհոյութեան համար , և քանզի դուն որ մարդ ես ,
Ինքզինքդ Աստուած կ՚ընես ։
34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է . Ես ըսի Թէ դուք աստուածներ
35 է ։ Թէ որ աստուածներ կ՚անուանէ զանոնք , Աորոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ , (ու կարելի չէ որ ան
36 գրուածը աւրուի ,) Հապա ան որ Հայրը սրբեց՝ և աշխարհք խրկեց , դուք կ՚ըսէք Թէ հայհոյես , Թիւն կ՚ընես , Աստուծոյ Որդի
37 եմ ըսելուս համար ։ Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր , ինծի
38 մի՛ հաւատար . Հապա Թէ որ կը գործեմ , Թէև ինծի չէք հաւատար , գործքերուն հաւատացէք , որ գիտնաք ու ճանչնաք՝ Թէ Հայրը իմ մէջս է , և Ես անոր մէջ ։
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանի-

կայ բռնել , և անոնց ձեռքէն ելաւ ։
40 Ու Նորէն գնաց Յորդանանու անպիի կողմը՝ ան տեղը , որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտէր , ու
41 հոն կեցաւ ։ Եւ շատերը եկան անոր՝ ու կ՚ըսէին . Իրաւ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ .
42 Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ անոր համար , ամէնը ճշմարիտ էր . և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Քրիստոս կը յաջուցանէ չորս օրուան մեռած Ղազարոսը ։ 45 Շատ Հրէաներ կը հաւատան ։ 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ ։ 49 Կայիափային մարգարէութիւնը ։ 54 Յիսուս իր անձը կը թագուցանէ ։ 55 Զատիկի տօնին կը փնտռեն զանիկայ , և պատուէր կու տան բռնելու ։

1 Ան Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն՝ Բեթանիայէն՝ Ղազարոս անուանուած մկը հի-
2 ւանդ էր ։ Բեթանիա էր Մարիամն էր , որ Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր ։
3 Ուստի էր քոյրերը Տէրէ խրկեցին անոր՝ ու ըսին . Տէր՝ ահա անիկայ՝ որ դուն կը սիրես , հիւանդ է ։
4 Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ . Ան հիւանդութիւնը մահուան համար չէ , հապա Աստուծոյ փառացը համար , որ Աստուծոյ Որդին անով
5 փառաւորուի ։ Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան՝ և անոր քոյրը՝ ու
6 Ղազարոսը ։ Իսկ երբոր լսեց Թէ հիւանդ է , եղած տեղը երկու օր
7 ալ կեցաւ ։ Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտներուն . Երթանք Նորէն Հը-
8 րէաստան երթանք ։ Աշակերտները իրեն ըսին . Ռաբբի՝ Հրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու , ու նորէն հո՞ն կ՚երթաս ։
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս . Չէ՞ որ օրը տասներկու ժամ է . Եթէ որ մէկը ցորկը քալէ , չսահիր . ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
10 տեսնէ . Բայց Թէ որ մէկը գիշերը քալէ , կը սահի . ինչու որ իր
11 Հետը լոյս չկայ ։ Ես բաները բսելէն ետեւ՝ ըսաւ անոնց . Ղազարոս մեր բարեկամը քնացած է . բայց կ՚երթամ որ անիկայ արթընցը-
12 նեմ ։ Ետեւ՝ իր աշակերտները ըսին . Տէր՝ Թէ որ քնացած է , պիտի ա-
13 ռողջնայ ։ Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն համար կ՚ըսէր . բայց անոնք կը կարծէին Թէ քունն քնա-
14 նալուն համար կ՚ըսէր ։ Ան ատենը Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց .
15 Ղազարոս մեռաւ . Եւ Ես ուրախ եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի , որ դուք հաւատաք . բայց երթանք անոր ։
16 Թովմաս՝ որ ը-

Յամի Տեառն 33

* ԳԼ . ա . 28 ։

* ԳԼ . դ . 30 ։

§ ԳԼ . բ . 30 ։ Ժա . 45 ։

— Ղու . ժ . 38 , 39 ։

Բ Մատ . իզ . 7 ։ Մար . ժդ . 3 ։ ԳԼ . ժբ . 8 ։

է ԳԼ . Բ . 3 ։ Հմր 40 ։

† ԳԼ . ժ . 40 ։

Ի ԳԼ . ժ . 31 ։

ՀԳԼ . Բ . 4 ։

Ի ԳԼ . ժբ . 35 ։

ԷԲ Օր . լ . 16 ։ Դան . ժբ . 2 ։ Մատ . Թ . 24 ։ Գոր . է . 59 ։ ա Կոր . ժե . 18 , 51 ։

Ա Հմր 38 ։ ԳԼ . գ . 2 ։ ե . 36 ։

ՂԳԼ . բ . 47 ։ ա Ցօ՛ն . գ . 6 ։

* Ո՛հռե՛լ ըսե՛ն ։

Ճ Հմր 4 , 14 ։

Ֆ ԳԼ . գ . 37 ։ ժէ . 11 , 12 ։ ժբ . 9 ։

Ա ԳԼ . ժդ . 28 ։

Ն ԳԼ . ժէ . 2 , 6 , եա ։

ՂԳԼ . ժէ . 11 , 22 ։

— Գ . Բ . 59 ։

ՂԳԼ . ե . 18 ։

Ղ Սաղ . ժբ . 6 ։

Ը Հռով . ժգ . 1 ։

— Գ . Ղ . 27 ։

— Գ . դ . 17 ։ ե . 36 , 37 ։ բ . 42 ։

Ձ Ղու . ա . 35 ։ Գ . Թ . 35 , 37 ։

Ո Գ . ե . 17 , 18 ։ Հմր 30 ։

Բ ԳԼ . ժե . 24 ։

Ց ԳԼ . ե . 36 ։ ժդ . 10—12 ։

— Գ . ժդ . 10 , 11 ։ ժե . 21 ։

Ֆ ԳԼ . է . 30 , 44 ։ Բ . 59 ։

Ցամք Տեառն 33

կուորեակ կ'ըսուէր , բաւ էր աշա-
կերտակիցներուն . Մենք ալ եր-
թանք՝ որ անոր հետը մեռնինք ։
17 Յիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ
անիկայ արդէն չորս օրուան գե-
18 րեզմանը դրուած էր ։ Ու Բե-
թանիա՝ Երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարէզի չափ ։
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց եղ-
20 բօրը համար ։ Ասիկ՝ երբոր լսեց
Մարթա թէ Յիսուս կու գայ ,
զանիկայ դիմաւորելու դնաց . բայց
Մարիամ տանը մէջ նստեր էր ։
21 Եւ Մարթա ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝
թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս
22 չէր մեռներ . Բայց գիտեմ որ հի-
մա ալ Ա դուն ինչ որ խնդրես Աս-
տուածմէ , Աստուած պիտի տայ
23 քեզի ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Քոյ-
եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ ։
24 Մարթա ըսաւ անոր . Գիտեմ որ
յարութեան ժամանակը՝ վերջին
օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
25 Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ յա-
րութիւնը և կեանքը . Ան որ
ինծի կը հաւատայ , թէև մեռնի՝
26 պիտի ապրի . Եւ ան ամէնը որ
կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ ,
յաւիտեան պիտի չմեռնի . դուն
27 կը հաւատաս ասոր ։ Ըսաւ անոր .
Այո Տէր՝ Ես հաւատացեր եմ՝
որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ
Որդին , որ աշխարհը գալու էիր ։
28 Ու երբոր ասըսաւ , դնաց իր քոյ-
րը Մարիամը գաղտուկ մը կանչեց՝
ըսելով . Վարդապետը եկեր է՝ ու
29 քեզ կը կանչէ ։ Անիկայ լսածին
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր ։
30 Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր .
հապա ան տեղն էր , ուր որ Մար-
31 թա զանիկայ դիմաւորեց ։ Բայց
Հրէաները որ անոր հետը տանը
Ա՞ն էին՝ ու կը մխիթարէին զա-
նիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ
շուտ մը ելաւ ու գնաց , էրթան՝ ու
անոր ետևէն գացին , ըսելով թէ
Գերեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
32 լայ ։ Իսկ Մարիամ երբոր Յի-
սուսին եղած տեղը եկաւ , ու զա-
նիկայ տեսաւ , անոր ոտքը իյնաւ
լով ըսաւ անոր . Տէր՝ թէ որ հոս
ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ ։
33 Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ
կու լար , և անոր հետ եկող Հրէա-
ները որ կու լային , իր հոգւոյն
34 մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ , Եւ
ըսաւ . Ո՞ւր դրած կը անիկայ .
ըսին իրեն . Տէր՝ եկուր ու տես ։
35 Յիսուս լացաւ ։ (36) Ուստի
Հրէաները կ'ըսէին . Նայեցէ՛ք
37 որչափ կը սիրէր զանիկայ ։ Ա-

Ցամք Տեառն 33

նոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին . Ատի-
կայ Նոր կոյրին աչքերը բացաւ ,
չէր կրնար ընել որ ասա ալ չմեռ-
38 նէր ։ Յիսուս նորէն իր ոգիին մէջ
հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ .
և անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր
39 վրայ քար մը դրուած էր ։ Յիսուս
ըսաւ . Մէկկի՛ ըրէք ատ քարը .
մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ ա-
նոր . Տէր՝ արդէն հոտած պիտի
ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է ։
40 Ըսաւ անոր Յիսուս . Քեզի չըսի՞
որ՝ եթէ հաւատաս , Աստուծոյ
41 փառքը պիտի տեսնես ։ Ան ա-
տենը մէկկի ըրին քարը . և Յի-
սուս էր աչքերը վեր վերցուց ու
ըսաւ . Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզ-
42 մէ , որ ինծի լսեցիր ։ Ու ես գի-
տէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես .
հապա աս բոլորտիքս կայնող ժո-
ղովուրդին համար ըսի , որ հաւա-
43 տան թէ դուն իրկեցիր զիս ։ Եւ
աս ըսելէն ետքը , մեծ ձայնով մը
կանչեց . Ղազարոս դուրս եկուր ։
44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռ-
քերը պատանքով կապած , ա և ե-
րեսը վարշամակով պատած . Յի-
սուս ըսաւ անոնց . Արձկեցէ՛ք
ատիկայ , ու թողէ՛ք որ երթայ ։
45 Եւ Հրէաներէն շատերը՝ որ Մա-
րիամին եկեր էին , երբոր Յիսուսին
ըրածը տեսան , հաւատացին
46 իրեն ։ Բայց անոնցմէ ոմանք գա-
ցին փարիսեցիներուն , ու Յիսուսի
ըրածը անոնց պատմեցին ։
47 Ուստի Քահանայապետները և
փարիսեցիները ժողով գումարեցին՝
ու ըսին . Ի՞նչ ընենք , քանզի աս
48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ ։ Թէ
որ անիկայ ասանկ թողու տանք , ա-
մէնքն ալ անոր պիտի հաւատան ,
և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր
տեղը ու ազգը պիտի վերցընեն ։
49 Եւ անոնցմէ մէկը Կայիափա՝ ա-
նուանվ՝ որ ան տարւոյն քահանա-
յապետն էր , ըսաւ անոնց . Դուք
50 բան մը չէք գիտեր . Ա Եւ չէք ալ
խորհիր , թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
51 նի , ու բոլոր ազգը չկորսուի ։ Բայց
աս բանը չէ թէ ինքիրմէն զրուե-
ցեց , հապա ան տարուան քահա-
նայապետը ըլլալով , մարգարէա-
ցաւ՝ թէ Յիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր . Կնէ չէ թէ մինակ
ազգին համար , Հապա որ Աստու-
ծոյ ցիրուցան եղած որդիներն ալ
մէկտեղ ժողվէ ։
53 Ալ ան օրէն ետև խորհեցան ըրին
54 որ սպաննեն զանիկայ ։ Ուստի
Յիսուս անկէ ետքը համարձակ չէր
պտրտեր Հրէից մէջ . հապա ան-
կէ անապատին մօտ տեղ մը դնաց .

Ցամք Տեառն 33

ՂԳԼ . Թ . 6 ։

ՖՀԺ . 4 , 23 ։

ՍԳԼ . ԺԲ . 30 ։

ՅԳԼ . Ե . 7 ։

ՆԳԼ . Բ . 23 ։ Ժ . 43 ։ ԺԲ . 11 . 18 ։

ԷՄաղ . Բ . 2 ։ Մ . աա . Իգ . 3 ։ Մ . Բ . Ժ . 1 ։ ՂԱ . Իբ . 2 ։

ՈԳԼ . ԺԲ . 19 ։ Գ . 12 . 42 ։

ՂՂԱ . Գ . 2 ։ ԳԼ ԺԲ . 14 ։ Գ . Ե . 6 ։

ՂԳԼ . ԺԲ . 14 ։

Ղ Եա . Լթ . 6 ։ ա Ցօ . Բ . 2 ։

ՈԳԲ Ժ . 16 ։ Եփես . Բ . 14 . 15 . 16 . 17 ։

ՈԳԼ . Գ . 1 . 3 . Է . 1 ։

Ցամք Տեսան 33

ՂՏ՚ես բ Մն. ժգ. 19։ Բ ԳԼ. բ. 13, ե. 1, ղ. 4։

բ Հմր տ։

մէկ. քաղաք մը՝ որուն անունը Ենփրայիմ էր. ու իր աշակերտնե- րուն հետ հոն կը կենար։

55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, ու ան տեղէն շատ մարդիկ զատկէն առաջ Երուսաղէմ ելան, որ ինք- զիրենք մաքրեն։ 56 Եւ կը փնտռէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ատենին իրարու կ՚ըսէին. Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ, թէ ան տօնիս բնաւ պիտի չգայ։ Իսկ քահանա- յապետները ու փարիսեցիները պա- տուէր տուեր էին, որ եթէ մէկը գիտնայ անոր ո՛ւր տեղ ըլլալը՝ ի- մացնէ, որ անիկայ բռնեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յիսուս կը գովէ Մարիամ՝ որ իր ոտքը օծեց։ 9 Ժողովուրդը կու գայ Ղազարոսը տեսնելու։ 10 Քահանայապետները խորհուրդ կ՚ընեն զա- նիկայ սպաննելու։ 12 Բրիտոս իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ։ 20 Քանի մը Յոյներ կը ցանկան զինքը տեսնելու։ 23 Բ- րիտոս իր մահը կը նախաձոյնէ։ 37 Հրէից կուրութիւնը։ 42 Իշխաններէն շատերը կը հաւատան Յիսուսին, բայց փարիսեցիներէն վախնալով՝ զանիկայ յայտնի չեն դաւանիր։

1 Յետ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր Ղա- զարոս՝ մեռեալը, որն որ Յիսուս 2 մեռելներէն յարուցած էր։ Եւ հոն ա- նոր ընթրիք մը ըրին. ու Մարթա սպասաւորութիւն կ՚ընէր, և Ղա- զարոս անոր հետ սեղանն նստողնե- 3 րուն մէկն էր։ Յետ Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պատուական մեծա- գին եղ առնելով, Յիսուսի ոտ- քերը օծեց, ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց. և տունը եղին անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ։ 4 Ան ատենը աշակերտներուն մէկը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յու- դան՝ որ զանիկայ պիտի մատնէր, 5 ըսաւ. Ինչո՞ւ համար այս ղը- ցախտեցաւ իրեք հարիւր դահեկա- նի, որ աղքատներուն տրուէր։ 6 Ան ըսաւ, չէ թէ աղքատներուն համար իր հոգն էր, հապա որ գող էր, ու գանձանակը ինքը կը պա- հէր, և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը 7 կրէր։ Իսկ Յիսուս ըսաւ. Թող տուր ատոր. ատ բանը իմ պա- տանքութեանս օրուանը համար պա- 8 հեց։ Վասն զի աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք, բայց ես ամէն ատեն չունիք։

9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողո- վուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան. ու եկան, չէ թէ մինակ Յիսուսի համար, հապա որ Ղազարոսն ալ տեսնեն, զորն որ մեռելներէն յա- 10 րուց։ Իսկ քահանայապետները խորհուրդ ըրին՝ որ Ղազարոսն ալ 11 մեռցընեն. Քանզու որ Հրէաներէն շատերը անոր պատճառովը կ՚եր-

Ցամք Տեսան 33

Թային ու կը հաւատային Յիսու- սին։

12 Յետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ՝ որ տօնին եկած էին, երբոր լսեցին Թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ, 13 Արմաւենիի ոստեր առին, ու ե- լան զանիկայ դիմաւորելու, և կ՚ա- ղաղակէին. Ովսաննա՝ օրհնեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ Տէրոջը 14 անունովը կու գայ։ Եւ Յիսուս աւանակ մը գտնելով՝ անոր վրայ նստաւ, ինչպէս որ գրուած է. 15 Մի՛ վախնար օվ Սիօնի աղջիկ. ահա քու թագաւորդ կու գայ իշու 16 աւանակի վրայ նստած։ Եւ անոր աշակերտները առաջ չիմացան աս բաները. Բայց երբոր Յիսուս փա- ռաւորուեցաւ, յան ատենը միտքեր- նին բերին, Թէ աս բաները անոր համար գրուած էր, և Թէ իրեն աս 17 բաները ըրին անոր։ Եւ ի՛ր Հետը եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու տար, Թէ Ղազարոսը գերեզմանէն դուրս կանչեց, ու մեռելներէն յա- 18 րուց զանիկայ։ Ասոր համար ալ ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց. վասն զի լսեցին Թէ անիկայ աս 19 հրաշքը ըրած էր։ Իսկ փարիսե- ցիները իրարու կ՚ըսէին. Չկը տես- նէ՞ք որ օգուտ մը չէք կրնար ընել. ահա բոլոր աշխարհ անոր ետեւէն գնաց։

20 Եւ հոն Հաքանի մը Յոյներ կային տօնին երկրպագութիւն ընելու 21 եկողներուն մէջ։ Ասոնք Փիլիպպո- սին եկան Յոր ինքը Գալիլեայի Բեթսայիդայէն էր, և կ՚աղաչէին անոր՝ ու կ՚ըսէին. Տէր՝ կ՚ուզենք 22 Յիսուսը տեսնել։ Փիլիպպոս ե- կաւ՝ ու Անդրէասին ըսաւ. և նո- րէն Անդրէաս ու Փիլիպպոս Ա՛լէթէ 23 Յիսուսին ըսին։ Յիսուս ալ պա- տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Յ Ժամանակը հասաւ, որ փառաւո- 24 րուի Որդին մարդոյ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Թէ որ ցորենին հատը հողին մէջ չյնալով 25 չմեռնի, ինքը մինակ կը մնայ. հապա Թէ որ մեռնի, շատ պա- դիւնք կը բերէ։ Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կորսընչցընէ զանի- կայ. և ան որ իր անձը աս աշ- խարհիս մէջ կ՚ատէ, յաւիտենա- կան կենաց համար պիտի պահէ զա- 26 նիկայ։ Թէ որ մէկը ինծի կը ծառայէ, Թող իմ ետեւէս գայ. ու ես ուր որ եմ, իմ ծառաս ալ հոն պիտի ըլլայ. Թէ որ մէկը ին- ծի կը ծառայէ, Հայրը պիտի պա- 27 տուէ զանիկայ։ Հիմա իմ հոգիս խռոված է. և ի՞նչ ըսեմ, Թէ Հայր՝ զիս ազատէ աս ժամէն. Բայց ես ասոր համար եկայ աս

Ցամք Տեսան 33

Ի Պատ. իս. տ։ Պար. Ամ. տ։ Ղու. ժԹ. 35, 36, ՃՃ։

ժ Սաղ. ՃԺը. 25, 26։

ի Պատ. իս. 7։

Լ Ջաբ. Թ. 9։

Ե Ղու. ժը. 34։

ծ ԳԼ. է. 39։ Ի ԳԼ. ժգ. 26։

հ Հմր 11։

Ց ԳԼ. ժա. 47, 48։

Ը Գոր. ժէ. 4։ Ճգ Թագ. ը. 41. 42։ Գոր ը. 27։ ՛ԳԼ. ա. 44։

Ա ԳԼ. ժգ. 32։ ժէ. 1։ Ն ա Կոր. ժե. 36։

Լ Պատ. ժ. 39։ ժգ. 25։ Պար. ը. 35։ Ղու. Թ. 24։ ժէ. 33։ ՚ԳԼ. ժգ. 3։ ժէ. 24։ ա Թես. դ. 16։

Ե Պատ. իզ. 38, 39։ Ղու. ժբ. 50։ ԳԼ. ժգ. 21։ Ղու. իբ. 53։ ԳԼ. ժբ. 37։

Ցամի Տեառն 33

Ղ Մատ. �, 17։

– ԳԼ. ԺԱ. 42։

– Մատ. Ժբ. 29 ։ Ղուկ. Ժ. 1Տ ։ ԳԼ. Ժգ. 30 ։ Ժզ. 11 ։ Գոր. իգ. 1Տ ։ Բ Կոր. Դ. 4 ։ Եփես. Բ. 2 ։ Չ. 12 ։

ՀԳԼ. Գ. 14 ։ Ը. 2Տ ։

Ժ Հով. Ե. 1Տ ։ Եբր. Բ. 9 ։

ԲԳԼ. Փբ. 32 ։ Յ Սադ. ՀԹ. 36, 37 ։ ՃԺ. 4 ։ Նա. Թ. 7 ։ Ծգ. Տ ։ Եզեկ. ԼԸ. 25 ։ Դան. Բ. 44 ։ Է. 14 ։ 27 ։ ՄԼք. Գ. 7 ։

– ԳԼ. Ա, 9 ։ Ը. 12 ։ Թ. 5 ։ ՀՄր 46 ։

† Երեմ. Ժգ. 16 ։ Եփես. Ե. Տ ։

* ԳԼ. Ժա. 10 ։ ա Ցօհ. Ը. 11 ։

Ղ Ղու. Ժչ. Տ ։ Եփես. Ե. Տ ։ ա Թես. Ե. 5 ։ ա Ցօհ. Բ. 9, 10 ։ 11 ։

Ֆ ԳԼ. Ը. 59 ։ Ժա. 54 ։

– Ես. Ծգ. 1 ։ Հով. Ժ. 16 ։

Բ Ես. Ջ. 9, 10 ։ Մատ. Ժգ. 14 ։

Ի Ես. Ջ. 1 ։

Ծ ԳԼ. Է. 13 ։ Թ. 22 ։

Է ԳԼ. Է. 44 ։

ՂՄար. Թ. 36 ։ ա Պետ. ա. 21 ։

Է ԳԼ. Ժգ. 9 ։

ԸՀՄր 35, 36 ։ ԳԼ. Գ. 19 ։ Ը. 12 ։ Թ. 5, 39 ։

28 Ժամին ։ Հայր՝ փառաւորե՛ քու անունդ. Ձան ատենը ձայն մը եկաւ երկինքէն. Փառաւորեցի ալ, ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ։ Եւ ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը լսեր, կ՚ըսէին՝ Որոտում կ՚ըլլայ. ոմանք ալ կ՚ըսէին՝ Հրեշտակ խո-
30 սեցաւ իրեն հետ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ո՛չ ձայնը ինծի համար չեկաւ, հապա
31 ձեզի համար։ Հիմա է աս աշխարհիս դատաստանը, հիմա աս աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
32 ձգուի։ Ես ալ երբոր երկրէն բարձրանամ, Ամէնն ալ ինծի
33 պիտի քաշեմ։ Ասիկա բանս կը զրուցէր՝ իմացընելով թէ ինչ կերպ մա-
34 հով պիտի մեռնէր։ Ժողովուրդը անոր պատասխանեց. Մենք օրէնքէն լսեցինք՝ որ Քրիստոսը յաւիտեան կը մնայ, և դուն ինտո՞ր կ՚ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձրանայ. ո՞վ է ատ Որդին մար-
35 դոյ։ Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Քիչ մը ատեն ալ Լոյսը ձեր հետն է. Քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէ՛ք, որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
36 նի. Ինչու որ խաւարի մէջ քալողը չգիտեր թէ ուր կ՚երթայ։ Քանի որ լոյսը ունիք, հաւատացէ՛ք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք. Յիսուս այս բաները զրուցեց, ու գնաց և պահուըեցաւ անոնցմէ։

37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ ըրած էր անոնց առջեւը, բայց ա-
38 նոնք չէին հաւատար իրեն. Որ կատարուի Եսայի մարգարէին խօսքը, որ ըսաւ. Տէ՛ր, ո՞վ հաւատաց մեր պատգամ լուրին, ու Տէրոջը
39 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ։ Ասոր համար չէին կրնար հաւատալ,
40 որ դարձեալ կ՚ըսէ Եսայի. Ան նոնց աչքերը կուրցուց, և անոնց սիրտերը թմրեցուց, որ չըլլայ թէ աչքովնին տեսնեն, ու սրտովնին իմանան, և դարձի գան, ու ես
41 անոնք բժշկեմ։ Ասիս խօսեը ըսաւ Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառքը, ու խօսեցաւ անոր վրայով։
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ շատերը իրեն հաւատացին. Բայց փարիսեցիներուն համար զանիկայ չէին դաւաներ, որ ժողովարանէն
43 դուրս չձգուին. Ինչու որ մարդոց փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին։

44 Իսկ Յիսուս կ՚աղաղակեր ու կ՚ըսէր. Ան որ ինծի կը հաւատայ՝ ինծի չհաւատար, հապա զիս խրր-
45 կողն. Եւ ան որ զիս կը տեսնէ, կը տեսնէ զիս խրկողը։
46 Ես լոյս եկայ աշխարհ, որ ամէն ով որ ինծի հաւատայ, խաւարի մէջ չը-
47 մնայ։ Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ՝ ու չհաւատայ, Ես անիկայ չեմ դատեր. Քանզի ես չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հապա որ աշ-
48 խարհը դատեմ։ Ան որ զիս կ՚ամարգէ, և իմ խօսքերս չընդունիր, կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ. Ան խօսքը որ ես խօսեցայ, ան պիտի դատէ զանիկայ վերջին օրը։
49 Ինչու որ Ես ինքիրմէս չխօսեցայ. հապա Հայրը որ զիս խրկեց, ինքը ինծի պատուիրեց թ ինչ որ պիտի ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ։
50 Եւ գիտեմ՝ որ անոր պատուիրածը յաւիտենական կեանք է. ուստի ինչ որ ես կը խօսիմ, ինտոր որ Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը խօսիմ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ, յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և սիրով վարուին իրարու հետ. 18 կը նախադասէ Ցուդային զինքը մատնելը, և մէկ նշանով մը մատնիչին ով ըլլալը կը յայտնէ Ցովհաննէսին. 31 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն սիրելով սիրել, 36 և կխմացընէ Պետրոսին՝ թէ պիտի ուրանայ զինքը։

1 Ասկէ տօնէն առաջ՝ Յիսուս գիտնալով թէ Իր ժամանակը հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ Հօրը քովը, սիրելով իրենները որ աշխարհի մէջ էին, մինչև վերջն ալ սիրեց զանոնք։
2 Եւ ընթրիքը որ կ՚ըլլար, (Սատանան արդէն խակարիովտացի Սիմոնեան Ցուդային սրտին մէջը դը-
3 րեր էր, որ զանիկայ մատնէ.) Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և թէ ինքը Աստուծմէ ելաւ՝ ու Աստուծոյ
4 քովը կ՚երթայ, Ելլնթրիքէն ելաւ, և հանդերձները մէկդի դրաւ, ու ղենկակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց։ Ետքը կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ, և ան իր փաթ-
6 թուած ղենկակովը սրբել։ Ուստի եկաւ Սիմոն Պետրոսին. ան ալ ըսաւ անոր. Տէ՛ր՝ Դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուանաս։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր. Ես ինչ որ կ՚ընեմ՝ դուն հիմա չես իմանար, Ետպա ետքը պի-
8 տի իմանաս։ Պետրոս ըսաւ անոր. Բնաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չլուանաս. պատասխան տուաւ անոր Յիսուս. Թէ որ քեզ չլուամ, դուն ինծի հետ բաժին չունիս։
9 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր. Տէ՛ր՝ ոչ թէ մինակ ոտքերս, հապա նաև
10 ձեռքե՛րս ու գլուխս։ Յիսուս ըսաւ անոր. Լուացուածին՝ ոտքերը լուալէն ի զատ ուրիշ բան պէտք չէ, այլ բոլորովին մաքուր է. և

Ցամի Տեառն 33

Բ ԳԼ. Ե. 45 ։ Ը. 15, 26 ։

Ժ ԳԼ. Գ. 17 ։

Է Ղու. Ժ. 16 ։

ԼԲ Օր. Ժը. 19 ։ Մար. Ժչ. 16 ։

Է ԳԼ. Ը. 38 ։ Ժգ. 10 ։

Թբ Օր ։ Ժը. 1Տ ։

– Մատ. Իզ. 2 ։

Բ ԳԼ. Ժբ. 23 ։ Ժե. 1, 11 ։

Է Ղու. Իբ. 3 ։ ՀՄր 27 ։

Թ Մատ. Ժա. 27 ։ Իբ. 1Տ ։ ԳԼ. Գ. 35 ։ Ժէ. 2 ։ Գոր. Բ. 36 ։ ա Կոր. Ժբ. 27 ։ Եբր. Ը. Տ ։

Է ԳԼ. Ը. 42 ։ Ժչ. 2Տ ։

ՂՂու. Իբ. 27 ։ Փիլ. Բ. 7, Տ ։

ԷՏես Մատ. Գ. 14 ։

ԸՀՄր 12 ։

Բ ԳԼ. Գ. 5 ։ ա Կոր. Ջ. 11 ։ Եփես. Ե. 26 ։ Տիտ. Գ. 5 ։ Եբր. Ժ. 22 ։

Ցամի Տեառն 33

ժդուբ մաքուր էք , բայց չէ թէ
11 ամէնքդ ։ Իւ ասն զի դիտէր զա-
նիկայ որ զինքը պիտի մատնէր .
անոր համար ըսաւ՝ Չէ թէ ամէնքդ
12 ալ մաքուր էք ։ Ու երբոր անոնց
ոտքերը լուաց , և իր հանդերձները
առնելով՝ նորէն սեղան նստաւ , ը-
սաւ անոնց . Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձէ-
13 զի ։ Դուք զիս վարդապետ ու
Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ՚ըսէք .
14 ինչու որ այդպէս եմ ։ Հապա թէ
որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր
ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
15 ալ իրարու ոտքերը լուաք ։ Վասն
զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի , որ
ինծոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք ։
16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի .
ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ , ոչ
ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ
17 է ։ Եթէ դուք աս բաները գի-
տէք , երանելի էք՝ թէ որ ասոնք
18 կատարէք ։ Չէ թէ ձեր ամենուն
համար կ՚ըսեմ , ես զիս կը
ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի ,
հապա որ ան գրուածը կատարուի
թէ՝ Ուն որ իմ հետս հաց կ՚ուտէր ,
19 ինծի դէմ կրունկ վերցուց ։ Ես հի-
մակուընէ կ՚ըսեմ ձեզի՝ քանի որ
չէ եղեր , որ երբոր ըլլայ հաւատաք
20 Թէ ես եմ ։ Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ով որ կ՚ըն-
դունի անիկայ որ ես կը խրկեմ ,
զիս կ՚ընդունի . և ով որ զիս կ՚ըն-
դունի , զիս խրկողը կ՚ընդունի ։
21 Յիսուս երբոր աս ըսաւ , Էր հո-
գիին մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ը-
սելով . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ը-
սեմ ձեզի , Որ ձեզմէ մէկը զիս պի-
22 տի մատնէ ։ Ուստի աշակերտները
տարակուսած իրարու կը նայէին ,
23 Թէ որոյ համար կը զրուցէ ։ Ու
աշակերտներէն մէկը կար Ցիսուսին
*գովը նստած , որն որ Ցիսուս կը
24 սիրէր ։ Եւ Սիմոն Պետրոս անոր
աչք կ՚ընէր հարցընելու՝ Թէ ով
պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
25 կը զրուցէ ։ Ան ալ Ցիսուսին
կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ ա-
26 նոր . Տէր՝ ով է ան ։ Ցիսուս
պատասխան տուաւ . Անիկայ է
որուն որ պատառը կը թրջեմ ու
կու տամ . և թրջելով պատառը
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Ցուդա-
27 յին տուաւ ։ Ու պատառէն ետքը
Սատանան անոր ներսը մտաւ ։
Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր . Ինչ որ
28 պիտի ընես , չուտով ըրէ ։ Բայց
ոս բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկըցաւ , Թէ ինչու համար ը-
29 սաւ անոր ։ Վասն զի ոմանք կը
խորհէին Թէ՝ Որովհետև դանձա-
նակը Ցուդան կը պահէր , Ցի-
սուս անոր կ՚ըսէր . Տօնին որ
մեզի աս տօնին պէտք է ,
կամ Թէ՝ որ աղքատներուն բան մը
30 տայ ։ Անիկայ ալ պատառը ա-
ռածին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ ,
ու գիշեր էր ։
31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ,
Ցիսուս ըսաւ . Հիմա փառաւո-
րուեցաւ Որդին մարդոյ , ու Աս-
տուած փառաւորուեցաւ անով .
32 Թէ որ Աստուած անով փառա-
ւորուեցաւ , Աստուած ալ անիկայ
իր անձովը պիտի փառաւորէ , Եւ
շուտով պիտի փառաւորէ անիկայ ։
33 Որդեակք՝ քիչ մը ատեն ալ ձեզի
հետ եմ . զիս պիտի փնտռէք .
Եւ ինչպէս որ Հրեաներուն ըսի՝
Թէ Ուր որ ես կ՚երթամ , դուք
չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի ալ
34 կ՚ըսեմ ։ Ընոր պատուիրան մը
կու տամ ձեզի՝ որ միզմիզ սիրէք ,
ինծոր որ ես ձեզ սիրեցի , որ դուք
35 ալ միզմիզ սիրէք ։ Այսով ա-
մէնը պիտի դիտնան Թէ իմ աշա-
կերտներս էք , Թէ որ իրարու վրայ
36 սէր ունենաք ։ Սիմոն Պետրոս
ըսաւ անոր . Տէր՝ ուր կ՚երթաս .
Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր .
Ուր որ ես կ՚երթամ , դուն հիմա
չես կրնար իմ ետևէս գալ , Բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետևէս ։
37 Պետրոս ըսաւ անոր . Տէր՝ ինչու
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ .
Ես իմ կեանքս ալ քեզի համար
38 պիտի դնեմ ։ Ցիսուս պատասխան
տուաւ անոր . Քու կեանքդ պիտի
դնես ինծի համար . Ճշմարիտ ճշ-
մարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Հաւը պիտի
չկանչի՝ մինչև որ դուն իրեք անգամ
զիս ուրանաս ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Քրիստոս կը մխիթարէ իր աշակերտները՝ երկ-
նային երջանկութեան յոյսը անոնց ուշերը
դնելով . 6 կը ծանուցանէ Թէ ինքն է ճանա-
պարհը՝ ճշմարտութիւնը և կեանքը , և Թէ
ինքը Հօրը հետ մէկ է . 18 կը խոստանայ որ
իր անունովը եղած աղօթքը պիտի կատարուի .
15 կը պատուիրէ սէր և հնազանդութիւն
ունենալ իրեն . 16 կը խոստանայ խրկել
Մխիթարիչ Սուրբ Հոգին . 27 ու իր խաղա-
ղութիւնը կու տայ անոնց ։

1 Մի՛ խռովիր Աստուծոյ
հաւատացէք , ինծի՛ ալ հա-
2 ւատացէք ։ Իմ Հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան . ապա Թէ ոչ՝
ես ձեզի պիտի ըսէի . Երթամ ու
3 տեղ կը պատրաս-
տեմ ։ Եւ Թէ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ , Ետքէն
կու գամ՝ և ձեզ ինծի կառնեմ .
Որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք
4 ալ հոն ըլլաք ։ Եւ ուր որ ես կ՚եր-
թամ՝ գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք ։
5 Թովմաս ըսաւ անոր . Տէր՝ չենք

Ցամի Տեառն 33

Ես Գլ . ժ . 23 ։

Մատթ . իգ . 8 , 10 ։ Ղուկ . գ . 46 ։ Ա Կոր . ը . 6 ։ ժդ . 3 ։ Փիլ . ը . 11 ։

Ես Ղուկ . իը . 27 ։

Հովհ . ժդ . 10 ։ Գաղ . գ . 1 , 2 ։ Ա Պետ . ե . 5 ։

Մատթ . ժա . 29 ։ Փիլ . ը . 5 ։ Ա Պետ . ե . 21 ։ Ա Յովհ . ը . 6 ։

Մատթ . ժ . 24 ։ Ղուկ . զ . 40 ։ Գլ . ժե . 20 ։

Ցակ . ա . 23 ։ Ա Յովհ . խա . 9 ։ Մատթ . իգ . 23 ։ Հռ . 21 ։

Գլ . ժդ . 29 ։ ժզ . 4 ։

Մատթ . ժ . 40 ։ իե . 40 ։ Ղուկ . ժ . 16 ։

Մատթ . իգ . 21 ։ Մարկ . ժգ . 18 ։ Ղուկ . իը . 21 ։

Գլ . ժբ . 27 ։ Գործ . ա . 17 ։ Ա Յովհ . բ . 19 ։

Գլ . ժթ . 26 ։ ի . 2 ։ իա . 7 , 20 , 24 ։

Յամ . գագ .

Ղուկ . ի . 3 ։ Գլ . զ . 71 ։

Գ Գլ . ժբ . 6 ։

Ցամի Տեառն 33

Գլ . ժբ . 23 ։

Գլ . ժդ . 13 ։ Պետ . դ . 11 ։

Գլ . ժե . 1 , 4 , 5 , 6 ։

Գլ . ժբ . 23 ։

Գլ . ե . 34 ։ ը . 21 ։

Ղուկ . ժթ . 18 ։ Գլ . ժե . 12 , 17 ։ Եփ . ե . 2 ։ Մատթ . դ . 9 ։ Ցակ . բ . 8 ։ Պետ . ա . 22 ։ Յովհ . բ . 7 , 8 ։ գ . 11 , 23 ։ դ . 21 ։

Յովհ . բ . 5 ։ դ . 20 ։

Գլ . իա . 18 ։ Պետ . ա . 14 ։

Մատթ . իգ . 33 , 34 , 35 ։ Մարկ . ժգ . 29 , 30 , 31 ։ Ղուկ . իբ . 33 , 34 ։

Հբ . 27 ։ Գլ . ժզ . 3 , 23 ։

Ես Գլ . ժգ . 33 , 36 ։

Գ Հմր . 18 , 28 ։ Գործ . ա . 11 ։

Գլ . ժբ . 26 , ժե . 24 ։ Մատթ . դ . 16 ։

Ցամք Տեառն 33

Ե Երր. Թ. 8։ Ղկ. ա. 17։ Ը. 32։
Ե Գլ. ա. 4։ ժա. 25։
Ը Գլ. ժ. 9։
Ի Գր. Ը. 19։

Ժ Գլ. ժբ. 45։ Կղ. ա. 15։ Երր. ա. 3։
Լ Հմր 20։ Գր ժ. 38։ ժէ. 21-23։
Ղ Գլ. ե. 19։ է. 16։ Ը. 23։ ժբ. 49։

Ի Գլ. ե. 36։ ժ. 33։
Ի Մատ. իա. 21։ Մր. ժզ. 17։ Ղս. ժ. 17։

Մ Մատ. է. 7։ իա. 22։ Մր. ժա. 24։ Ղս. ժա. 9։ Գլ. ժէ. 7, 16։ ժզ. 23, 24։ Յայ. ա. 5։ ա Յովհ. գ. 22։ ե. 14։
Ն Հմր 21, 23։ Գլ. ժե. 10, 14։ ա Յովհ. ե. 3։
Շ Գլ. ժե. 26։ ժզ. 7։ Հբ. ովս. Ը. 15։ 26։
Ղ Գլ. ժե. 26։ ժզ. 13։ ա Յովհ. գ. 6։ ե ա Կոր՝ Ը. 14։ յա Յովհ. Բ. 27։ ի Մատ. իբ. 20։
Ն Հմր 3։ 25։
Ղ Գլ. ժզ. 16։ ա ա Կոր. ժե. 20։
Ն Հմր 10։ Գլ. ժ. 38։ ժէ. 21։ 23, 26։ Ո Հմր 13, 23։ ա Յովհ. Բ. 3։ Ե. 3։

գիտեր ուր կ'երթաս , և ի՞նչպէս
6 կրնանք ճամբան գիտնալ ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ ճամբան ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը . ոմկը Հօրը քովէ չգար .
7 եթէ ինծմէ ։ Եթէ որ զիս ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք , և ասկէետև կը ճանչնաք անիկայ՝ ու տեսաք անիկայ ։
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր . Տէր՝ Հայրը մեզի ցուցուր , ու հերիք է
9 մեզի ։ Ըսաւ անոր Յիսուս . Այսքան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և զիս չճանչցար Փիլիպպոս . ան որ զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ , և դուն ինծի՞ր կ'ըսես՝ Եթէ Հայրը մեզի
10 ցուցուր ։ Չե՞ս հաւատար , եթէ ես Հօրը մէջն եմ , ու Հայրը իմ մէջս է . ան խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ , Ես Թէ ինքիրմէս կը խօսիմ . Հապա Հայրը որ իմ մէջս բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
11 գործերը ։ Հաւատացէք ինծի , Թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
12 իմ մէջս է . Է՛ապա Թէ ոչ՝ գոնէ գործերուն համար ինծի հաւատացէք ։ Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ , Ան որ ինծի կը հաւատայ , ան գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ պիտի գործէ , և անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պիտի գործէ . ինչու ու ես Հօրս քով
13 զի կ'երթամ ։ Ինչ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք , պիտի կատարեմ անիկայ , որ Հայրը Որդիովը փա-
14 ռաւորուի . Թէ որ իմ անունովս բան մը խնդրէք , ես՛՛՛ պիտի
15 կատարեմ ։ Հթէ որ զիս կը սիրէք , իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէք ։ Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ , ձեզ ուրիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի , որ յաւիտեան
17 ձեզի հետ բնակի . Ճշմարտութեան Հոգին , որ աս աշխարհս անիկայ չկրնար ընդունիլ . ինչու որ չտեսներ անիկայ , ու չճանչնար անիկայ . բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ , ինչու որ ձեր քովը կը բնակի , ու ձեր հետը պիտի ըլլայ ։
18 Ձեզ որը չեմ Թողուր , Ի՛ւս գամ
19 ձեզի ։ Փիչ մը ատենէն ետև՝ ալ աշխարհս զիս չտեսներ , Բայց դուք պիտի տեսնէք զիս , Ինչու որ ես կենդանի եմ , և դուք կեն-
20 դանի պիտի ըլլաք ։ Ան օրը պիտի գիտնաք Թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ , և դուք իմ մէջս , Ես ալ ձեր
21 մէջը ։ Ունն որ իմ պատուիրներս կը բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք , ա-նիկայ է զիս սիրողը . և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սի-րուի . ու ես անիկայ պիտի սիրեմ , և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ ։

22 Ըսաւ անոր Ղեբուկա , (ոչ Իս-կարիովտացին .) Տէր՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես , և չէ Թէ աշխար-
23 հին ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ . ու իմ Հայրս անիկայ պիտի սիրէ . և անոր պիտի գանք , ու անոր
24 քովը օթևան պիտի ընենք , Ան որ զիս չսիրեր , իմ խօսքերս չպահեր . Ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմս չէ , Հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց ։
25 Ա՛ս բաները մեզի խօսեցայ՝ բանի
26 մը մեզի քովս եմ ։ Բայց Մխի-թարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ , Ան՛՛՛ կայ մեզի բոլորը պիտի սորվեցընէ , և ինչ որ մեզի բսի՝ միտքերնիդ
27 պիտի բերէ ։ Խաղաղութիւն կը Թողում մեզի , իմ խաղաղութիւնս կու տամ մեզի . չէ Թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես մեզի կու տամ . Սիրտերնիդ չը-
28 խռովի , ու չվախնայ ։ Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի Թէ , Կ'երթամ ու մեզի կու գամ . Եթէ որ զիս սի-րէիք , պիտի ուրախանայիք , Թէ ես Հօրը քով կ'երթամ . Ինչու
29 որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է , Եւ հիմակուց դեռ չեղած ըսի մեզի ,
30 որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք ։ Ալ մեզ հետը շատ պիտի չխօսիմ . Ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը կու գայ , և իմ վրաս բան մը չու-
31 նի . Միայն Թէ աշխարհս դիտնայ որ ես Հայրը կը սիրեմ , Ու ինչ-պէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց , անանկ կ'ընեմ . Ելէք ասկէ երթանք ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Քրիստոսի ու իր աղտմեներուն մէջ եղած մի-խիթարութիւնը և փոխադարձ սէրը՝ որմէն առակովը բացատրուած ։ 18 Քրիստոսի ա-շակերտներուն մխիթարութիւնը՝ երբոր ա-նոնք աշխարհս ատելի կ'ըլլան և կը հալա-ծուին ։ 26 Սուրբ Հոգիին և առաքեալնե-րուն պաշտօնը ։

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը , և իմ
2 Հայրս մշակն է ։ Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբերեր , կը կտրէ զանիկայ . և ամէնը որ պտուղ կը բերէ , կը մաքրէ զանիկայ , որ ալ աւելի պտուղ բերէ ։
3 Դուք հիմակուընկ մաքուր էք ան-
4 խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ ։ Եմ՛՛՛ կեցէք ու ես ձեր մէջը ։ Ինչ-պէս որ ճիւղը չի կրնար ինքիրմէն պտուղ բերել , Թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ , նոյնպէս ալ դուք չէ՛ կրնար , Թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք ։ Ես որթն եմ՝ ա՛՛ դուք ճիւղերն էք ։ ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-

Ցամք Տեառն 33

Ղ Ղկ. ը. 16։

– Հմր 15։

– ա Յովհ. Բ. 24։ Յայտ. գ. 20։

Ձ Հմր 10։ Գլ. ե. 19-38։ է. 16։ Ը. 23։ ժբ. 49։ ո Հմր 16։ Դ.ա.իդ.49։ Գլ. ժե. 26։ ժզ. 7։
Ը Գլ. Բ. 22։ ժբ. 16։ ժզ. 13։ ա Յովհ. Բ. 20, 27։ ի Գործ. գ. 7։ Կղ. գ. 15։

– Հմր 1։

Ֆ Հմր 3, 18։
Ֆ Հմր 12։ Գլ. ժզ. 16։ ի. 17։
* Ուր՛՛՛ որ բսի Թէ՝
օ Գլ. ե. 13։ ժ. 30։ Փիլ. Բ. 6։
Ֆ Գլ. ժգ. 19։ ժզ. 4։
– Գլ. ժբ. 31։ ժզ. 11։
Ք Գլ. ժ. 18։ Փիլ. Բ. 8։ Երր. ե. 8։

Ղ Ղկ. ը. 16։

– Մատ. ժե. 13։ –

Ք Գլ. ժշ. 10։ ժէ. 17։ Ե. վի. ե. 26։ ա Պետ. ա. 22։
ֆ Կղ. ա. 23։ ա Յովհ. Բ. 6։

Յաղ. Ցեռան 33

Ա Ղ. · Ձ ղ Տ · Փչ. · ա · 11 · դ · 13 · Գար · դ· 12։ Է Մատ · գ · 10 · է · 19 ·

Ղ Ձ ր 16։ Գլ· Ժ դ · 13· 14· Ժ ղ · 23 · Է Մատ · ե 16 · Փէ. · ա 11 ·

Ը Գլ· ր · 31 · Ժ դ · 35 ·

Բ Գլ Ժ դ · 15 · 21 · 23 ·

Ծ Գլ· Ժ ղ · 24 · Ժ է · 13· ա Ցօ՚ն · ա · 4 ·

Է Գլ · Ժ դ · 34 · ա Թես· դ · 9 · ա Պետ · գ · Տ · ա Ցօ՚ն · դ · 11 · դ · 21 ·

Լ Գլ· Ժ 11· 15 · Հռով· ե · 7 · Տ · Եբէ · ե · 2 · ա Ցօ՚ն · գ · 16 ·

Է Գլ · Ժ դ 15 · 23 · Տէս Մատ · Ժր · 50 ·

Ծ Տէս Ցն · Ժր · 17 · Գլ· Ժէ. 26· Գար· Ի· 27·

Է Գլ · գ · 7Ի · Ժ դ · 18 · ա Ցօ՚ն · գ · 10 · 19 ·

Հ Մատ · Իր· 19 · Մ՚ար · Ժ ղ · 15 · Պղ· ա · 6 ·

Ե Հ՚ր 7 · Գլ· Ժ դ · 18 ·

Ղ Հ՚ր 12 ·

Ճ ա Ցօ՚ն · գ · 1 · 13 ·

Յ ա Ցօ՚ն · գ · 5 ·

Ա Ղ · Ժ է · 14 ·

Ն Մատ · Ժ · 24 · Ղու · գ · 40 · Գլ· Ժ դ · 16 ·

Լեղէկ · գ · 7 ·

Ա Մատ · Ժ · 22· Իդ · 9 · Գլ· Ժ ղ · 8 ·

Լ Գլ· Ի · 41· Պ Հռով · ա · 20 · Զակ · գ · 7 ·

Նոր վրաց, անիկայ շատ Տպատուղ կը բերէ. ինչու որ առանց ինծի բան 6 մը չէք կրնար ընել։ Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, Է անիկայ ձիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է. և՝ կը ժողվեն զանոնք, ու կրակը կը նետեն, ու կ՚այրին։ 7 Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջս կենան, Ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու 8 պիտի ըլլայ ձեզի։ Է Աստ իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ պտուղ բերէք, Ըու իմ աշակերտներս ըլլաք։

9 Ինատր որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ 10 հաստատ կեցէք։ Ի Թէ որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէջ պիտի կենաք. ինատր որ ես իմ Հօրս պատուէրները պահեցի, և 11 անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ։ Ա՛ս բաները ձեզի խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ, ժ ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլ- 12 լայ։ Է Ա՛ս է իմ պատուէրս՝ որ միւզմէկ սիրէք, ինատր որ ես ձեզ 13 սիրեցի։ Ն Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ։ 14 Է Դուք իմ բարեկամներս էք, Թէ որ ընէք ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը 15 պատուիրեմ։ Ակէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ՚ընէ. հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի, Ի ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէն լսեցի՝ ձեզի իմացուց։ 16 Ցի։ Ի Ձէ Թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի, հու դրի ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պտուղ բերէք, ու ձեր պտուղը մնայ. Ո որպէս զի իմ անունովս ինչ որ 17 Հօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ։ Ձա կը պատուիրեմ ձեզի որ միզմէկ սիրէք։

18 Ցթէ որ աշխարհ ձեզ կ՚ատէ, գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց։ 19 Ցթէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենները կը սիրէր. Ո բայց որովհետև աշխարհէ չէք Հայած ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր հա- 20 մար աշխարհ ձեզ կ՚ատէ։ Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի Թէ, Ծ Ծառան իր տէրոջմէն մեծ չէ. Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն. Ը Թէ որ իմ խօսքս պահեցին, ձերն ալ պի- 21 տի պահեն։ Ցբայց ասոնք բաները պիտի ընեն ձեզի՝ իմ անուանս համար, ինչու որ չճանչցան անիկայ 22 որ զիս խրկեց։ Ը Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք չէնցունենար... Ցբայց հիմա իրենց մեղքին պատճառաբանք մը չունին։ 23 Ը Ան որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ալ 24 կ՚ատէ։ Ցթէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ուատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ։ 25 Սակայն ա Եղա՚ որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքը մէջ գըրուած է Թէ, Ցանուր տեղը զիս ա- 26 տեցին։ Է Երբայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին որ Հօրմէն կ՚ելլէ, Ցանիկայ ին- 27 ձի համար պիտի վկայէ։ Ի Եւ դուք ալ կը վկայէք, Ո ինչու որ սկիզբէն ի վեր իմ Ճեռս էք։

Գ Լ · Ծ Զ

1 Քրիստոս կը յիշեցնէ իր աշակերտներուն՝ անոնց կրելիք նեղութիւնները, և կը Մխիթարէ զանոնք Սուրբ Հոգին խրկելու խոստումնքով, և իր յարութիւնը ու երկինքը Համբառնալը նախապատրաստելով. 23 կը Հաստատէ Թէ իր Հայրը պիտի լսէ անոնց աղօթքը՝ որ իր անունովը կ՚ընեն. 33 և Թէ իրմով խաղաղութիւն պիտի ունենան, Թէ և աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի կրեն։

1 Ա՚ս բաները ձեզի խօսեցայ՝ որ 2 չգայթակղիք։ Իրենց Ի Ժողովարանէրէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ. ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ, ա- նկան պիտի սեպէ Թէ Աստուծոյ 3 պաշտօն կը մատուցանէ։ Ը Եւ ասբաները չեն պիտի ընեն՝ անոր Հա- մար որ ոչ Հայրը ճանչցան ոչ՝ ալ 4 զիս։ Ի Բայց ասբաները ձեզի խօսե- ցայ՝ որ երբ ժամանակը գայ՝ միտ- քերնիդ բերէք Թէ ես բան ձեզի։ և ղա՚բաները սկիզբէն չըսի՝ ձեզի, ինչուհոր ես հետերնիդ էի։

5 Ի Սակայն հիմա ես կ՚երթամ՝ զիս խրկողին քովը, և ձեզմէ մէկն ալ չհարցըներ ինծի Թէ՝ Ո՞ր կ՚եր- 6 թաս։ Ի Բայց որովհետև ասբաները ձեզի խօսեցայ, Ի ձեր սիրտերը 7 տրտմութիւնով լեցաւ։ Ի Բայց ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ ձեզի. աղէկ է ձեզի Թէ որ ես երթամ. քանզի Թէ որ ես չերթամ, Ի Մխիթարիչը ձեզի չգար. Ծ հապա Թէ որ երթամ, 8 անիկայ ձեզի կը խրկեմ։ Եւ ինքը երբոր գայ՝ պիտի յանդիմանէ աշխարհը՝ մեղքի համար, և արդարութեան համար, ու դատաս- 9 տանի համար։ Ի Մեղքի համար՝ որ չեն հաւատար. Ն Արդարութեան համար՝ Ի որ ես իմ Հօրս 10 երթամ, և ալ զիս չէք տես- ներ. Եւ Ծ դատաստանի համար՝ Ի որ աս աշխարհիս իշխանը դատա- 11 պարտուած է։ Ձ Ունի տակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու, Ի բայց հիմա չէք կրնար տանիլ։ Ի սկ 12 մեղքին պատճառաբանք մը չունին։ 23 Ը Ան որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ալ 24 կ՚ատէ։ Ցթէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ու ատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ։ 25 Սակայն ա Եղա՚ որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքը մէջ գըրուած է Թէ, Ցանուր տեղը զիս ա- 26 տեցին։ Է Երբայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին որ Հօրմէն կ՚ելլէ, Ցանիկայ ին- 27 ձի համար պիտի վկայէ։ Ի Եւ դուք ալ կը վկայէք, Ո ինչու որ սկիզբէն ի վեր իմ Ճեռս էք։

Յաղ. Ցեռան 33

Լ ա Ցօ՚ն · բ · 23 · Ի՚ · Գ Լ· գ · 2 · է · 31 · Թ · 22 ·

ա Ցաղ · լե · 19 · կԹ · 4 · Ղ Ղու · խդ · 49 · Գլ· Ժ դ · 17 · 26 · Ժ ղ · 7 · 13 · Գար· բ · 33 ·

Գ ա Ցօ՚ն · ե · 6 ·

Բ Ղու · խդ · 48 · Գար · ա · 8 · 21 · 22 · բ · 32 · գ · 15 · դ · 20 · 33 · ե · 22 · Ժ · 29 · Ժ դ · 31 · ա Գնաս · ե · 1 · բ Գնաս · ա · 16 · Ղու · ա · 2 · ա Ցօ՚ն 1 · 2 ·

ա Մատ · Ժա · 6 · իդ · 10 · իշ · 31 · Բ Գլ Ը · 22 · 31 · Ժ · 42· Ֆ Գար · է · 59 · Ը · 1 · իշ · 9 · 10 · 11 ·

Գ Գլ· Ժ ե · 21 · Հռով · Ժ · 2 · ա Կար · բ · Տ · ա Ջիմ. ա · 13 ·

Է Գլ· Ժ դ · 19 · Ժ դ · 20· Ղ Ցն՚ա Մատ· Ի · 15 ·

Է Հ՚ր 10· 16 · Գլ· է · 23 · Ժ դ · 3 · Ժ դ · 28 ·

Ը Հ՚ր 22 · Գլ· Ժ դ · 1 · Բ Գլ· է · 29 · Ժ դ · 16 · 26 · Ժ է · 26 · Ծ Գար · բ · 23 · Եփէ · դ · Տ ·

Է Գաղ · բ · 22—27 ·

Լ Գար · բ · 22 ·

Է Գլ · Ա · 11 · է · 22 ·

Ծ Գար · Իգ · 13 ·

Լ Ղու · Ժ · 15 · Գլ · Ժր · 21 · Եփէ · բ · 2 · Կող · բ · 15 · Երր · բ · 14 ·

Հ Մար · դ · 33 · ա Կար · գ · 2 · Երր · է · 12 ·

Յամի Տեառն 33

- Գաղ. ԺԹ. 21, 23։
- Հմր 30։ Գաղ. Դ. 13։ Ժէ. Տ։
Հգաղ. Ժդ. 3։ Դաղ. Ժէ. 17։
ր Հմր 27։ Գաղ. Ժէ. Տ։
ղ Մատ. իզ. 31։ Մար. Ժդ. 27։
- Գաղ. Ի. 10։
ի Գաղ. ը. 29։ Ժդ. 10, 11։
ժ Եփ. Բ. 6։ Գաղ. Ժդ. 27։ Հռով. ե. 1։ Եփ. ը. 14։ Կող. ա. 20։
ի Գաղ. Ժե. 19, 20, 21։ ը Տիմ. Գ. 12։
ի Գաղ. Ժդ. 1։ - Հռով. ը. 37։ ա Յովհ. Դ. 4։ ե. 4։

- Գաղ. Ժը. 23։ Ժգ. 32։
բ Դան. է. 14։ Մատ. Ժա. 27։ Իր. 18։ Գաղ. Գ. 35։ ե. 27։ ա Կոր. Ժե. 25, 27։ Փիլ. բ. 10։ Երե. ը. Տ։
գ Հմր 6, 9, 24։ Գաղ. Գ. 37։
դ Ես. Ծդ. 11։ Երեմ. Ի. 24։
ե ա Կոր. ը. 4։ աթես. ա. 9։
զ Ել. Դ. 34։ ե. 36, 37։ է. 29, 58։ է. 29։ Ժ. 36։ Ժա. 42։
է Գաղ. Ժգ. 31։ Ժգ. 13։
ը Գաղ. Դ. 34։ ե. 36։ Ի. 3։ Ժի. 30։
ի Գաղ. Ժգ. 31։ Ժե. 10։
ժ Գաղ. ա. 1, 2։ Ժ. 30։ Ժգ. 9։ Փիլ. բ. 6։ Կող. ա. 15, 17։ Երե. ա. 3, 10։
ի Հմր 26։ Սաղ. Իբ. 22։
ի Գաղ. ը. 28։

Յամի Տեառն 33

- Գաղ. Ժգ. 21, 23։
- Հմր 30։ Գաղ. Դ. 13։ Ժե. Տ։
Հգաղ. Ժգ. 3։ - Գաղ. Ժ. 17։
ի Հմր 27։ Գաղ. Ժե. Տ։
ղ Մատ. իզ. 31։ Մար. Ժգ. 27։
- Գաղ. Ի. 10։
ի Գաղ. ը. 29։ Ժգ. 10, 11։
ժ Եփ. Բ. 6։ Գաղ. Ժգ. 27։ Հռով. ե. 1։ Եփ. ը. 14։ Կող. ա. 20։
ի Գաղ. Ժե. 19, 20, 21։ ը Տիմ. Գ. 12։
ի Գաղ. Ժգ. 1։ - Հռով. ը. 37։ ա Յովհ. Դ. 4։ ե. 4։

- Գաղ. Ժր. 23։ Ժգ. 32։
բ Դան. է. 14։ Մատ. Ժա. 27։ Իր. 18։ Գաղ. Գ. 35։ ե. 27։ ա Կոր. Ժե. 25, 27։ Փիլ. բ. 10։ Երե. ը. Տ։
գ Հմր 6, 9, 24։ Գաղ. Գ. 37։
դ Ես. Ծդ. 11։ Երեմ. Ի. 24։
ե ա Կոր. ը. 4։ աթես. ա. 9։
զ Ել. Դ. 34։ ե. 36, 37։ է. 29, 58։ է. 29։ Ժ. 36։ Ժա. 42։
է Գաղ. Ժգ. 31։ Ժգ. 13։
ը Գաղ. Դ. 34։ ե. 36։ Ի. 3։ Ժի. 30։
ի Գաղ. Ժգ. 31։ Ժե. 10։
ժ Գաղ. ա. 1, 2։ Ժ. 30։ Ժգ. 9։ Փիլ. բ. 6։ Կող. ա. 15, 17։ Երե. ա. 3, 10։
ի Հմր 26։ Սաղ. Իբ. 22։
ի Գաղ. ը. 28։

Ցամի Տեառն 33

Ցաղ. Ժգ. 17։ Ժե. 26։
Ղգաղ. Ժգ. 20։ ա Յովն. Բ. 20, 27։

Ճ Մատ. Ժա. 27։ Գաղ. Ի. 35։ Ժգ. 3։ Ժե. 10։
Հգաղ 10։ Գաղ. Ի. 33։ Ժգ. 33։ Ժզ. 19։
Յ Հմր 25։ Գաղ. Ժգ 3։

Նեմ. Խ. 17։

Ղհմր 6։

- Ղաղ. Իդ. 41, 52։ Գաղ. Ժգ. 1, 27։ Ի. 20։ Գոր. Բ. 43։ Ժգ. 52։ ա Պետ. ա. Տ։
Ղմատ. է. 7։ Գաղ. Ժգ. 13։ Ժե. 16։

Ղ Գաղ. Ժե. 11։

Ղհմր 23։

երորդ ինքը՝ Յ ճշմարտութեան Հոգին գայ, Ղամէն ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի. ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն պիտի խօսի, հապա ի նչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի, ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ։
14 Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ, ինչու որ իմինէս պիտի առնէ ու
15 ձեզի պատմէ։ Ցան ամէն բաները որ Հայրը ունի, իմն է. անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ իմինէս պիտի
16 առնէ, ու ձեզի պատմէ։ Յ քիչ մը ա՛խքեն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը ա՛խքեն զիս պիտի տեսնէք, չքանզի ես Հօրը կ'երթամ։
17 Ասոր համար աշակերտներէն ո՛ր-մէ՞ իրարու կ'ըսէին. Ի՞նչ է աս որ մեզի կ'ըսէ թէ՝ քիչ մը ա՛խքեն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը ա՛խքեն զիս պիտի տեսնէք. և՝ քանզի ես Հօրը կ'եր-
18 թամ։ Ասոր համար կ'ըսէին. Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան քիչ մըն ալը՝ որ կ'ըսէ. չենք գիտեր ինչ կը զրուցէ։
19 Իսկ Յիսուս գիտնալով որ կ'ուզեն իրեն հարցընել, ըսաւ անոնց. Ատոր համար իրարու կը հարցընէք, որ ըսի թէ քիչ մը ա՛խքեն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը ա՛խքեն զիս պիտի
20 տեսնէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք պիտի լաք ու ողբաք, բայց աշխարհս պիտի ուրախանայ. դուք պիտի տրտմիք. սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի։ Նկնիկ մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմութիւն կ'ունենայ, ինչու որ իր ժամը հասած է. բայց երբոր տղան ծնանի, ալ նեղութիւնը մտաք չբերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ
22 մարդ մը ծնաւ։ Նեւ-յիրաւի դուք հիմա տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան. ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
23 պիտի չխնայէ։ Եւ ան օրը իմինէ բան մը պիտի չհարցընէք։ Նճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
24 մէն, պիտի տայ ձեզի։ Մինչև հիմա իմ անունովս բան մը չխնդրեցիք. խնդրեցէք՝ ու պիտի առնէք, Որ ձեր ուրախութիւնը
25 լման ըլլայ։ Աս բաները առակներով խօսեցայ ձեզի. Բայց ժամանակ պիտի գայ, որ ալ ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ. հապա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
26 տի պատմեմ ձեզի։ Ցան օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք. և չեմ ըսեր ձեզի՝ թէ ես ձեզի համար պի-
27 տի աղաչեմ Հօրը. Ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ, վասն զի դուք զիս սիրեցիք՝ և հաւատացիք
28 թէ ես Աստուծմէ ելայ, Հօրմէն ելայ՝ ու աշխարհ եկայ. նորէն կը թողում աշխարհը՝ և Հօրը կ'երթամ։
29 Ըսին անոր՝ իր աշակերտները. Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս,
30 և առակ մըն ալ չես ըսեր։ Հիմա իմացանք որ Ամէն բանը դիտես, և բան մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցընէ. ասով կ'հաւատանք
31 տանք որ Աստուծմէ ելար։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝
32 Հիմա կը հաւատաք. Ահա ժամանակ պիտի գայ, ու եկած ալ է, որ ցիրուցան պիտի ըլլաք՝ ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս միայնակ պիտի թողուք. Բայց ես միայնակ չեմ, ին-
33 չու որ Հայրը իմ հետս է։ Աս բաները ձեզի խօսեցայ, Որ ինծմով խաղաղութիւն ունենաք. Աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք. Քայց քաջասիրտ եղէք. Ես աշխարհին յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոս կ'աղաչէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը, 6 որ հաստատ պահէ իր առաքեալները 11 միութեան մէջ՝ 17 և ճշմարտութեան մէջ, 20 որ երկինք մէջ իր նետը փառաւորէ զանոնք և ամէն ուրիշ հաւատացեալները։

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ, իր աչքերը դէպ ի երկինքը վերցուց՝ ու ըսաւ. Հայր՝ Ժամանակը հասեր է, փառաւորէ քու Որդիդ, որ քու Որդիդ ալ քեզ փառաւո-
2 րէ. Ի նչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ, որ յաւիտենական կեանք տայ ան
3 ամենուն՝ որ ի քրեն տուիր։ Եւ ասիկա է յաւիտենական կեանքը, որ ճանչնան քեզ Ի մի միայն ճշմարիտ Աստուածդ, ու Յիսուս Քրիստո-
4 ը՝ զոր Ղրկեցիր։ Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի. Ես գործը Ը որ ինծի տուիր ընե-
5 լու՝ լրիւնցուցի։ Եւ հիմա ով Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ ան փառքովը՝ Ը որ աշխարհի ըլլալէն
6 առաջ քովդ ունէի։ Ի քու անունդ յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ Ը որոնք որ աշխարհէն ինծի տուիր. քուկդ էին, ու ինծի տուիր անոնք. և
7 քու խօսքդ պահեցին։ Հիմա գիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ
8 ինծի տուիր, քեզմէ են. Ինչու որ ան խօսքերը Ը որ ինծի տուիր, ես անոնց տուի, անոնք ալ ընդունեցին, Ի և ճշմարտութեամբ հաս-

Ղհմր 2։ 9։ 11։ Գաղ. Գ. 37, 39։ Ժ։ 29։ Ժե. 19։ Ժր. 49։ Ժդ. 10։ Ի Հմր 25։ Գաղ. Ժգ. 27, 30։

Յամի Տեառն 33

յ ա Յոհ. ե. 19։

ՀԳԼ. Ժզ. 15։

ՅԳԼ. Ժդ. 1։ Ժզ. 28։

ղ ա Պետ. ա. 5։ Յոգ. 1։ ՖՀմր 21, ՃԼ։ ՛ԳԼ. Ժ. 30։

ՃԳԼ. գ. 39։ Ժ. 28։ Երր. բ. 13։

ՆԳԼ. Ժբ. 9։ ա Յոհ. բ. 19։

ՀԳԼ. գ. 71։ Ժգ. 18։

ա Սպ. ՃԻ. 8։ Գոր. ա. 20։

ՀՀմր 8։

ՂԳԼ. Ժե. 18, 19։ ա Յոհ. գ. 13։

ԼԳԼ. բ. 23։ Հմր 16։

ա Մատ. գ. 13։ Գաղ. ա. 4։ բ Թես. գ. 3։ ա Յոհ. ե. 18։

ա Հմր 14։

ՀԳԼ. Ժե. 3։ Գոր. Ժե. 9։ Եփես. ե. 26։ ա Պետ. ա. 22։

ա բ Թագ. է. 23։ Սաղ. ՃԺԹ. 142, 151։ ԳԼ. Ը. 40։

ԲԳԼ. ի. 21։ ՃՃ Կոր. ա. 2, 30։ ա Թես. գ. 7։ Երր. Ժ. 10։

ա Հմր 11, 22, 23։ Գլ. Ժ. 16։ Հռով. Ժբ. 5։ Գաղ. գ. 28։

ՃԳԼ. Ժ. 38։ Ժդ. 11։

ԻԳԼ. Ժդ. 20։ ա Յոհ. ա. 3։ գ. 24։

ՕՂղ. գ. 14։

ՖԳԼ. Ժբ. 26։ Ժդ. 2։ ա Թես. գ. 16։

ա Հմր 5։

ցան՝ որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին՝ Թէ դուն իրկեցիր զիս։
9 Ես անոնց համար կ՚աղաչեմ. Չէ Թէ աշխարհի համար կ՚աղաչեմ, հապա անոնց համար՝ որոնք դուն ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ են
10 անոնք։ Եւ ինչ որ իմս է, ան բոլորը քուկդ է, հա ինչ որ քուկդ կըղ է, ան իմս է, ու ես անոնց-
11 մով փառաւորուած եմ։ Ես ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց ա-նոնք աշխարհի մէջ են, ու ես քեզի կու գամ. ով Սուրբ Հայր՝ Ղքուն անուանովդ պահէ անոնք որ դուն ինծի տուիր, ֆորպէս զի մէկ ըլլան, ՛ինծոյր որ մենք մէկ ենք։
12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի անոնք քու անունովդ. որոնք որ դուն ինծի տուիր, եւ պահեցի, Նաև անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, Ըմիայն Թէ ան կորստեան որդին, ՛որ գրուածը
13 կատարուի։ Ալ հիմա քեզի կու գամ, ու աշխարհի մէջ ասո բաները կը խօսիմ, որ իմ ուրախու-Թիւնս իրենց անձերուն մէջ կա-
14 տարեալ ունենան։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի, Դու աշխարհս անոնք ատեց. ինչու որ աշխարհէ չեն, Նինծոյր որ ես աշխարհէ չեմ։
15 Չեմ աղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցընես. ՛Հապա որ անոնք չա-
16 րէն պահես։ ՛Անոնք աշխարհէ չեն, ինծոյր որ ես աշխարհէ չեմ։
17 Նսրբէ՛ անոնք քու ճշմարտու-Թիւնովդ. Ղքուն խօսքդ ճշմարտու-
18 Թիւն է։ Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք իրկեցիր, ես ալ անոնք
19 աշխարհք իրկեցի։ Եւ ես անոնց համար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ իրենք ալ ճշմարտու-Թիւնով սըր-
20 բուած ըլլան։ Բայց չէ Թէ մինակ անոնց համար կ՚աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը բոլոր ինծի հաւա-
21 տացողներուն համար ալ. ՛Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան, ինծոյր որ Ֆդուն ով Հայր՝ իմ մէջս, ու ես քու մէջդ, որ անոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան. որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝ Թէ դուն իրկեցիր զիս։
22 Եւ ան փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց տուի, ՛որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք.
23 (Ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս,) ՛որ իրենք կատարեալ ըլլան միա-Թեան մէջ, ու աշխարհս գիտնայ Թէ դուն իրկեցիր զիս, ու սիրե-ցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրե-
24 ցիր։ Ֆո՛վ Հայր՝ անոնք որ դուն ինծի տուիր, կ՚ուզեմ որ ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ հետս ըլ-լան, որպէս զի տեսնեն իմ փառ-քը՝ որն որ ինծի տուիր. ՛Ինչու

որ դուն զիս սիրեցիր աշխար-
25 հիս ակիզբէն առաջ։ Ո՛վ արդար Հայր՝ Էաշխարհս քեզ չճանչցաւ, Էբայց ես քեզ ճանչցայ, Էև ա-սոնք ճանչցան Թէ դուն զիս խըր-
26 կեցիր։ Եւ ես քու անունդ անոնց ճանչցուցի, ու պիտի ճանչցընեմ, որ ան սէրը Ղորով դուն զիս սի-րեցիր, անոնց մէջը ըլլայ, ու ես ալ՝ անոնց մէջը։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ցուդա կը մատնէ զՅիսուս։ 6 Յիսուսի վրայ եկողները դարձեալ կը զարնուին։ 10 Պետրոս սուրով կը կոթէ Մաղքոսին ականջը։ 12 Յի-սուս կը բռնուի ու կը տարուի Ընձայի և Կա-յիափայի՛ առջեւը։ 15 Պետրոսին ուրացու-Թիւնը։ 19 Յիսուս կը քննուի կայիափային առջեւը։ 28 Կ՚ամբաստանուի Պիղատոսին առջեւը։ 36 Քրիստոսի Թագաւորու-Թիւնը։ 40 Հրէայք կ՚ուզեն որ Բարաբբան արձա-կուի։

1 Յիսուս ասոնք բաները ըսելէն ետև՝ ՛իր աշակերտներուն հետ Մկե-տեղ Էկեդրոն հեղձատին Մկայ կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը կար, որուն Մէջը մտաւ ինքը ու իր
2 աշակերտները։ Եւ Ցուդան ալ որ զանիկայ պիտի մատնէր, գիտէր ան տեղը. Էինչու որ Յիսուս շատ անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 Մկետեղ հոն ժողովուած էր։ Ո՞ւս-տի Ցուդան զՆռոմէացիներուն գունդը՝ ու քահանայապետներէն և փարի-սեցիներէն սպասաւորներ հետը առ-նելով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով։
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ գալը բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
5 անոնց. Ո՞վ կը փնտռէք։ Պա-տասխան տուին անոր. Նազովրե-ցի Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յի-սուս, Ես եմ. Ցուդան ալ որ զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր։ Ու երբոր ըսաւ՝ Թէ Ես եմ, ետ ետ գացին՝ ու գետինը
7 իննան։ Եւ նորէն Հարցուց ա-նոնց. Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք ալ ըսին, Նազովրեցի Յիսուսը։
8 Յիսուս պատասխանեց տուաւ. Չէ-զի ըսի Թէ՝ Ես եմ. ուստի Թէ որ զիս կը փնտռէք, Թող տուէք ա-
9 տոնք որ երթան։ Որ կատարուի ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր Թէ՝ ՛Անոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսընցուցի, ՂԱն ատե-նը Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը ունէր, քաշեց անիկայ, ու քահա-նայապետին ծառային կտրեց անոր աջ ականջը կտրեց Հանց. Եւ ան ծառային անունը Մաղքոս էր։
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին. Սուրդ էր պատեանը դիր. ան Եգա-ւաթը որ Հայրը ինծի տուաւ, պիտի չխմեմ անիկայ։

Յամի Տեառն 33

ԲԳԼ. Ժե. 21։ Ժզ. 3։

ՃԳԼ. Ե. 29։ Ը. 55։ Ժ. 15։

ԻՀմր 8։ Գլ. Ժզ. 27։

ՂՀմր 6։ Գլ. Ժե. 15։

ՂԳԼ. Ժե. 9։

ա Մատ. Իգ. 36։ Մար. Ժդ. 32։ Ղաւ. Իր. 39։

Բ Բ Թագ. Ժե. 23։

ՃՂաւ. Իա. 37։ Իբ. 39։

Ա Մատ. Իգ. 47։ Մար. Ժդ. 48։ Ղաւ. Իբ. 47։ Գոր. ա. 16։

ՂԳԼ. Ժե. 12։

ՂՄատ. Իգ. 51։ Մար. Ժդ. 47։ Ղաւ. Իբ. 49, 50։

Ե Մատ. Ը. 22։ Իչ. 39, 42։

Ցամի Տեառն 33

12 Ուստի վերադարձաւ դունդը ու հազարապետը՝ և հրեից սպասաւորները բռնեցին Ցիսուսը , ու
13 կապեցին . Եւ առաջ զանիկայ Ա ննային Ի տարին , քանզի ինքը ան տարուան քահանայապետին
14 Կայիափան էր , որ Հրէից խրատ տուաւ Թէ Աղէկ է որ մէկ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Ցիսուսին ետևէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և ան աշակերտը քահանայապետին ճանչուորը ըլլալով՝ Ցիսուսին հետ քահանայապետին դաւիթը
16 մտաւ : Բայց Պետրոս դուրսը դրանը քովը կը կենար . ուստի ելաւ միւս աշակերտը որ քահանայապետին ճանչուորն էր , և ըսաւ դռնապանին , ու ներս մտցուց
17 Պետրոսը : Ան ատենը դռնապան աղջիկը ըսաւ Պետրոսին . Մի'թէ դուն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ :
18 Իսկ ծառաները ու սպասաւորները հոն կայներ էին , և կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր՝
19 ու կը տաքնար : Եւ քահանայապետը Ցիսուսին հարցուց՝ անոր աշակերտներուն ու վարդապետութեանը վրայով : Ցիսուս պա-
20 տասխան տուաւ անոր . Ես աշխարհին յայտնի խօսեցայ . ես ամէն ատեն ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր որ բոլոր Հրէաները կը ժողվուին , ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ :
21 Ինչու՞ ինծի կը հարցնես , լսողներուն հարցուր Թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
22 գիտեն իրենք : Երբոր ասոնք ըսաւ , սպասաւորներէն մէկը՝ որ հոն կայներ էր , Ցիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ ըսելով . Ատո՞ւկ պատասխան կու տաս քահանայապետին ,
23 տին : Ցիսուս անոր պատասխանեց . Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ չարին համար . Հապա Թէ որ բարի խօսեցայ , ինչու՞ կը զարնես ինծի :
24 Եւ Աննա անիկայ կապած՝ կայիափա
25 փա քահանայապետին խրկեց : Սիմոն Պետրոսն ալ հոն կայներ էր՝ ու կը տաքնար . և Հրսին իրեն . Մի'թէ դուն ալ անոր աշակերտներէն ես . անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ Թէ՝
26 Չեմ : Քահանայապետին ծառաներէն մէկն ալ՝ ան մարդուն ազգականը՝ որուն ականջը Պետրոս կըտրեր էր , ըսաւ . Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ :
27 Ան տաւնը Պետրոս նորէն ուրացաւ , և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
28 Ղու Ցիսուսը կայիափայի դռնէն Հռոմայեցւոց պալատը տարին . և ուղ առտու էր , ու իրենք պալատը չմտան՝ որ չպղծուին , հապա որ
29 զատիկը ուտեն : Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ ամբաստանութիւն կը ներկայացը-
30 նէք աս մարդուն դէմ : Պատասխան տուին ու ըսին իրեն . Թէ որ ատիկայ չարագործ մը չըլլար , քե-
31 զի չէինք մատներ զանիկայ : Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց . Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք : Հրէաները իրեն ըսին . Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել . Որ կատարուի Ցիսուսի խօսքը , որ ըսաւ , իմացընելով Թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր :
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , կանչեց Ցիսուսը ու ըսաւ անոր . Դո՞ւն ես Հրէից Թագաւո-
34 րը : Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր . Ատիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , Թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի ըսին : Պատասխան տուաւ Պիղատոս . Մի'թէ ե՞ս ու Հրէայ եմ . քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ
36 ըրած ես դուն : Ցիսուս պատասխան տուաւ . Իմ Թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . Թէ որ աս աշխարհէս ըլլար իմ Թագաւորութիւնս , իմ սպասաւորներս կը կռուէին որ ես Հրէից ձեռքը չմատնուիմ . բայց հիմա իմ Թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոր . Ուրեմն դուն Թագաւո՞ր մըն ես . պատասխան տուաւ Ցիսուս . Դուն կ'ըսես Թէ Թագաւոր եմ . ես աս բանիս համար ծնած եմ , և ասոր համար աշխարհք եկած , որ ճշմարտութեան համար վկայեմ . ան ամէնը՝ որ ճշմարտութենէն է , իմ
38 ձայնիս ականջ կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր . Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրէաներուն , և ըսաւ անոնց . Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ : Ձ Բայց սովորութիւն ունիք որ մէկ հատ մը արձակեմ ձեզի զատկիս . հիմա կ'ուզէ՞ք որ Հրէից Թագաւորը արձակեմ ձեզի :
40 Ըն ան ատենը ամէնքն ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով . Մի՛ այս-ոյ ատիկայ , հապա Բարաբբան . Ու Բարաբբան աւազակ մըն էր :

Ցամի Տեառն 33

ՂՄատ . իէ . 2 : Մար . ԺԸ . 1 : Ղուկ . իգ . 1 : Գործ . գ . 13 :
ՃԳործ . Ժ . 28 : ԺՁ . 3 :
ՀՄատ . ի . 19 : Գէ . ՃԸ . 32 , 33 :
ՃՄատ . իէ . 11 :
Նա Տիմ . Ջ . 13 :
ՀԴան . ը . 44 : է . 14 : Ղու . ԺԸ . 14 : Գա . Ջ . 15 : ը . 15 :
ՃՄատ . իգ . 14 : Գա . է . 15 :
ՃԳործ . ի . 2 : Գործ . իգ . 2 :
ՃՄատ . իզ . 57 :
ՀՄատ . իզ . 69 , 71 : Մար . ԺԴ . 69 : Ղուկ . իը . 58 :
ՃՄատ . իզ . 74 : Մար . ԺԴ . 72 : Ղու . իը . 60 : Գա . Ժգ . 38 :
ՂՄատ . իէ . 2 : Մար . Ժ . 1 : Ղուկ . իգ . 1 : Գործ . գ . 13 :
ՃԳործ . Ժ . 28 : ԺՁ . 3 :
ՀՄատ . ի . 19 : Գէ . ՃԸ . 32 , 33 :
ՃՄատ . իէ . 11 :
Նա Տիմ . Ջ . 13 :
ՀԴան . ը . 44 : է . 14 : Ղու . ԺԸ . 14 : Գա . Ջ . 15 : ը . 15 :
ՃԳա . ը . 7 : Յ Յ . գ . 19 : գ . 6 :
ՂՄատ . իէ . 24 : Ղու . իգ . 4 : Գա . ԺԹ . 4 . 6 :
ՂՄատ . իէ . 15 : Մար . Ժ . 6 : Ղուկ . իգ . 17 :
ԼԳործ . գ . 14 :
ՈՂու . իգ . 19 :

ԳԼ . ԺԹ

1 Ցիսուս կը Ժեծուի . գինուորներն ալ փշեայ պսակ կը դնեն անոր գլուխը , և անոր ապտակներ կը զարնեն : 4 Պիղատոս կ'ուզէ ա-

Ճառք Տեառն 33

զառել զՅիսուս ։ բայց Հրեից ազազակերուն
զիջանելով՝ ձեռք կու տայ զանիկայ որ խա-
չուի ։ 23 Յիսուսի պատմուճանին վրայ վի-
ճակ կը ձգեն ։ 26 Յիսուս իր մայրը Յովհան-
նէսին կը յանձնէ ։ 28 կը մեռնի ։ 34 Ջի-
նուորը մը Յիսուսի կողը կը խոցէ ։ 38 Յով-
սեփ և Նիկոդեմոս կը թաղեն զանիկայ ։

ա Մատ. ի. 19 ։ իէ. 26։ Մար. ժե. 15 ։ Ղու. ժը. 33 ։

1 Ի՛ն ատենը ՝ Պիղատոս առաւ Յի-
2 սուսը՝ ու ծեծեց ։ Զինուոր-
ներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին , և անոր ծիրա-
3 նի հանդերձ մը հագցուցին . Ու
կ՚ըսէին . Ողջոյն քեզ՝ Հրեից թա-
գաւոր . և ապտակներ կը զարնէին
4 անոր ։ Պիղատոս նորէն դուրս ե-
լաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ահա անի-
կայ դուրս կը բերեմ ձեզի , Ի որ
Ի Գլ. ժը. 35։ Հմր 6։ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
5 ցանք մը չեմ գտներ ։ Ան ատենը
Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պը-
սակ ու ծիրանի հանդերձ հագած .
և Պիղատոս ըսաւ անոնց . Ահա ան
Ի Դոբ. փ. 18։ 6 մարդը ։ Ի քահանայապետները ու
սպասաւորները երբոր տեսան անի-
կայ , աղաղակեցին ու ըսին . Խաչը
հանէ խաչը հանէ ատիկայ ։ Պի-
ղատոս ըսաւ անոնց . Դուք առէք
ատիկայ , ու խաչը հանեցէք . Ինչու
որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
7 գտներ ։ Հրէաները պատասխան
տուին իրեն , Ե՛ս Մենք օրէնք ունինք ,
Ե Ղև. իզ. 16։ և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է
Ի Մատ. իզ. 65 ։ Գլ. ե. 18 ։ Ժ. 33։ որ մեռնի , Ի ինչու որ ինքզինքը Աս-
8 տուծոյ Որդի ըսաւ ։ Երբոր Պի-
ղատոս ասիկա խօսքը լսեց , ալ աւելի
9 վախցաւ ։ Ու նորէն պալատը մըտ-
նելով՝ ըսաւ Յիսուսին . Ո՞րկից
Ես դուն . Բայց Յիսուս պատաս-
Ես. Ժդ. 7 ։ Մատ. իե. 12 ։ 14 ։ 10 խան չտուաւ անոր ։ Ուստի Պի-
ղատոս ըսաւ անոր . Ինծի հետ չե՞ս
խօսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխա-
նութիւն ունիմ քեզ խաչը հանե-
լու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
11 արձակելու ։ Յիսուս պատասխան
Ե Ղու. իբ. 53 ։ Գլ. ե. 30 ։ տուաւ . Ե Դուն իմ վրաս մէկ իշ-
խանութիւն մըն ալ չէիր ունե-
նար , թէ որ քեզի վերէն տրուած
չըլլար . անոր համար՝ ան որ զիս
քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի
12 մեծ է ։ Ալ անկէ ետև Պիղատոս կը
փնտռէր թէ Ի՝նչպես զանիկայ ար-
ձակէ . բայց Հրեաները կ՚աղա-
ղակէին ու կ՚ըսէին . Եթէ որ ատի-
Ե Ղու. իդ. 2 ։ կայ արձակես , կայսրին բարեկամը
չես . Ի Ամէն ով որ ինքզինքը Թա-
Ի Դոբ. ժե. 7 ։ գաւոր կ՚անուանէ , անիկայ կայս-
13 րին հակառակ կը խօսի ։ Իսկ
Պիղատոս երբոր ասիկա խօսքը լսեց ,
դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ
բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա-
տակ կ՚ըսուէր , և Եբրայերէն
14 կապպաթա . (Ի Ջատկին ուրբաթ
օրն էր , ու ժամը վեցին ատեններն
էր ,) և Հրէաներուն ըսաւ . Ահա
Ի Մատ. իէ. 62 ։

15 ձեր Թագաւորը ։ Բայց անոնք
աղաղակեցին . Վերցուր՝ վերցուր ,
խաչը հանէ ատիկայ ։ Պիղատոս
ըսաւ անոնց . Ձեր Թագաւորը
խաչը հանեմ . քահանայապետնե-
րը պատասխան տուին ։ Ի Մենք
Կայսրէն՝ի զատ Թագաւոր չու-
16 նինք ։ Ե Ան ատենը անոնց ձեռքը
տուաւ զանիկայ որ խաչուի ։
Ա Մատ. իէ. 26 ։ Մար. ժե. 15 ։ Ղու. ժը. 33 ։ 17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը
տանէին ։ Ե և ինքը իր խաչը
վերցընելով , , Ի ելաւ Գագաթ ը-
սուած տեղը , որ Եբրայերէնէն
18 Գողգոթա կ՚ըսուի . Հոն զանիկայ
խաչը հանեցին . և անոր հետ ու-
րիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ
դիէն , և Յիսուսը ՝ի
19 Ցախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս ,
ու դրաւ խաչին վրայ . և այն էր
գրուած էր՝ ԻՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎՐԵ-
20 ՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ ։ Եւ ան
տախտակը Հրէաներէն շատերը
կարդացին , վասն զի քաղաքին
մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս
խաչուեցաւ . ու գրուած էր
Եբրայերէնէն Յունարէն և Լատի-
21 ներէն ։ Ան ատենը Հրէից քահա-
նայապետները Պիղատոսին ըսին .
Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , հապա
թէ՝ Ինքը ըսաւ , Թագաւոր եմ
22 Հրէից . Պիղատոս պատասխան
տուաւ . Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի ։
23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը
խաչը հանեցին , անոր հանդերձ-
ները առին , ու չորս բաժին ըրին՝
ամէն մէկ զինուորին բաժին մը .
նաև պատմուճանը . իսկ պատմու-
ճանը առանց կարի էր վերէն՝ի
24 վար բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին
իրարու . Առիկայ չպատռենք ,
հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝
թէ որու պիտի ըլլայ . որ կատա-
րուի ան գրուածը որ կ՚ըսէ ։ Ի Իմ
հանդերձներս իրենց մէջը բաժնե-
ցին , և իմ պատմուճանիս վրայ
վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները
ասոնք բաները ըրին ։
25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայներ
էին իր մայրը , և իր մօրը քոյրը
Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը , ու
26 Մարիամ Մագդաղենացին ։ Ուս-
տի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը ,
ի ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ
մօտը կայներ էր , ըսաւ իր մօրը .
27 Ո՛վ կինՆ ահա քու որդիդ ։ Ետ-
քը ըսաւ աշակերտին ։ Ահա քու
մայրդ . և ան ժամնակէն աշակեր-
տը անիկայ Ն իր քովը առաւ ։
28 Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով
թէ արդէն ամէն բան լմընցած է ,
(որպէս զի գրուածը կատարուի ,)
29 ըսաւ . Ծարաւի եմ ։ Եւ հոն
քացախով լեցուն ամանի մը կար .

Ճառք Տեառն 33

Ի Ես. խթ. 10 ։

Ա Մատ. իե. 26 ։ Մար. ժե. 15 ։ Ղու. ժը. 33 ։

Ի Մատ. իե. 31 ։ 33 ։ Մար. ժե. 21 ։ 22 ։ Ղու. իգ. 26 ։ 33 ։

Ի Թուա. ժե. 36 ։ Երր. ժգ. 12 ։

Ա Մատ. իե. 37 ։ Մար. ժե. 26 ։ Ղու. իգ. 33 ։

Հմ Մատ. իե. 35 ։ Մար. ժե. 24 ։ Ղու. իգ. 34 ։

Յ Սաղ. իբ. 18 ։

Ա Մատ. իե. 55 ։ Մար. ժե. 40 ։ Ղու. իգ. 49 ։

Ա Ղու. իգ. 18 ։

Ի Գլ. ժգ. 23 ։ ի. 2 ։ իա. 7 ։ 20 ։ 24 ։

Յ Գլ. բ. 4 ։ Ե Գլ. ա. 11 ։ ժգ. 32 ։

Ա Մատ. կթ. 21 ։

Ծամ Տեառն 33

՚Մատ. իէ. 45։

ՂԳԼ. ԺԷ. 4։

ՂԺՐ 42։ Մար. Ժի. 42։

ԼՐ Օր. իա. 23։

՚՚՚ Ծոհ. ե. 6, 8։

՚Ել. Ժր. 46։ Թուաբ. 12։ Սաղ. ԼԴ. 20։

ՎՍաղ. իր. 16, 17։ Ջաք. Ժր. 10։ Ծայտ. ա. 7։

՚Մատ. իէ. 57։ Մար. Ժե. 42։ Ղու. իդ. 50։

ՐԳԼ. Թ. 22։ Ժր. 42։

ՅԳԼ. Գ. 1, 2։ է. 50։

՚Գոր. ե. 6։

ՖՀՐ 31։

ՈԵս. Ծգ. 9։

"անոնք ալ քաջախով սպունգ մը լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ փաթթած, անոր բերնին մօտեց։

30 յուդային։ Ուստի Ցիսուս երբոր քացախը առաւ, ըսաւ. Լմնդն բան կատարուեցաւ. ու գլուխը ծռելով՝ հոգին աւանդեց։

31 Իսկ Հրէաները՝ որովհետեւ ուրբաթ օր էր, Որ չըլլայ Թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչեւ շաբաթ օրը, (ինչու որ ան՝ շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց սրունքները կոտրտեն, ու վերցուին։ Ուստի զինուորները եկան եւ առջինին սրունքները կոտրտեցին. նաեւ միւսինը,

32 33 որ անոր հետ խաչը ելած էր։ Բայց երբոր Ցիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած էր, անոր սրունքները չկոտրտեցին. Հապա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց, "եւ յոլով մը արիւն

35 ու ջուր ելաւ։ Եւ ան որ տեսաւ ՚՚՚ ԲՆԵՐԸ՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, եւ ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք

36 ալ հաւատաք։ Ինչու որ ասոնք եղաւ "որ կատարուի ան գրուածը Թէ, Անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրտուի։ Եւ միւսմըն ալ ուրիշ գրուած մը կ'ըսէ Թէ, Վոիտի նային անոր՝ որ խոցեցին։

38 "Ասկէ ետեւ Յովսէփ՝ որ Արիմաթիայէն էր, (Ցիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ Հրէաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին, որ Ցիսուսի մարմինը վերցընէ. Պիղատոսն ալ հրաման տուաւ. ուստի եկաւ՝ ու վերցուց Ցիսուսին մարմինը։ Նիկոդէմոսն ալ եկաւ, (որ ինքը առաջուց գիշերով Ցիսուսին եկեր էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հալուէի խառնուրդ մը։ Եւ Ցիսուսին մարմինը առին՝ ու խունկերով "փաթթելու ցին զանիկայ կտաւներու մէջ, ինչպէս որ Հրէայք սովորութիւն ունին թաղելու։ Եւ ան տեղը՝ ուր որ խաչուեցաւ, պարտէզ մը կար, ու ան պարտէզին մէջ նոր դերեզման մը, որուն մէջը ամենեւին

42 մարդ դրուած չէր։ ՖՀրէաներուն ուրբաթին համար ՖՀոն դրին Ցիսուսը, ինչու որ դերեզմանը մօտ էր։

ԳԼ. Ի

1 Մարիամ գերեզմանը կ'երթայ։ 3 Նմանապէս Պետրոս եւ Ցովհաննէս հոն կ'երթան, չգիտնալով Թէ Քրիստոս յարութիւն առած է։ 11 Ցիսուս կ'երեւնայ Մարիամ Մագդաղենացիին։ 19 Եւ իր աշակերտներուն։ 24 Թովմասի Թերահաւատութիւնը։ 30 Սուրբ Գիրքը բաւական է փրկութեան Համար։

1 "Իսկ Միշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին առաւոտուն մութ նուազ ըսուան գերեզմանը կու գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գերեզ-
2 մանին բերնէն վերցուած է։ Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին, եւ Իսուս աշակերտին՝ որն որ Ցիսուս կը սիրէր, եւ կ'ըսէ անոնց. Տէրը գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 գիտեր ուր դրին անիկայ։ Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը, ու դէպ 'ի գերեզմանը կու գային։
4 Ու երկուքն ալ միասին կը վազէին. և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ աո-
5 ջուն գերեզմանը եկաւ։ Եւ ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ կտաւները հոն կը կենային, բայց ին-
6 քը ներս չմտաւ։ Սիմոն Պետրոսն ալ հասաւ, որ անոր ետեւէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կենային։
7 Եւ վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր, ոչ թէ կտաւներուն հետ չէր, հապա ծալլած զատ մէկ կողմը դը-
8 րուած էր։ Ան ատենը ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց։ Ինչու որ դեռ Ղգրուածը չէին գիտեր Թէ, Պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առ-
10 նէ։ Ետքը աշակերտները նորէն իրենց գացին։
11 Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայներ էր՝ և կու լար. ու երբոր կու լար՝ դէպ 'ի գերեզմանը
12 ծռեցաւ նայելու. Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ նստեր էին ուր որ Ցիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլխուն կողմն ու միւսը ոտքին
13 կողմն։ Եւ անոնք իրեն ըսին. Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ անոնց. Անոր համար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
14 գիտեր ուր դրին անիկայ. Եւ այս որ ըսաւ, նայեն դարձաւ՝ և տեսաւ Ցիսուսը որ կայներ էր, Բու չէր դի-
15 տեր Թէ Ցիսուսն է։ Ցիսուս ասոր ըսաւ. Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս, ո՞վ կը փնտռես։ Ինքը կարծելով Թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ անոր. Տէր՝ Թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ, ըսէ՝ ինծի՝ ո՞ւր դրիր
16 ան, որ ես անիկայ առնեմ։ Ցիսուս ըսաւ անոր. Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու *Երրայեցերէն ասոր ըսաւ, Ռաբբունի. որ Վար-
17 դապետ ըսել է։ Ցիսուս ըսաւ անոր. Ինծի մի՛ դպչիր, ինչու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ. Հապա գնա ծ եղբայրներուս, և ըսէ անոնց. Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս քովը

Ծամ Տեառն 33

՚՚Մատ. իը. 1։ Մար. Ժզ. 1։ Ղուս. իդ. 1։

ԲԳԼ. Ժդ. 23, ԺԹ. 26։ իա. 7, 20, 24։

ՔՂուս. իդ. 12։

ՐԳԼ. Ժի. 40։

ՏԳԼ. Ժ. 44։

ՂՕաղ. Ժկ. 10։ Գոր. ր. 25—31։ Ժդ. Ջ4. 25։

Ե Մար. Ժչ. 5։

ՔՄատ. իր. 9։ Մար. Ժչ. 9։

ՐՂուս. իդ. 16. 31։ ԳԼ. իա. Ջ։

ՖՈհան՝ ՂԱՌ. ՆԻ։

ԺՕաղ. իր. 22։ Մատ. իր. 10։ Հբ. ռով. ը. 29։ Եբր. բ. 11։

ԻԳԼ. Ժգ. 28։

Յամն Տեառն 33

ու ձեր Հօրը քովը, և իմ Աստուածոյս քովը ու ձեր Աստուածոյն

18 քովը՝ Մարիամ Magդալենացին եկաւ՝ ու աշակերտներուն պատմեց թէ Տէրը տեսաւ, և թէ անիկայ ասոնք բաները իրեն ըրաւ։

19 Եւ ՚ի նոյն օրը միշաբթի իրիկունը՝ աշակերտներուն ժողովուած տեղն դռները գոց ըլլալով՝ Հրեաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ՝ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձեզի։

20 Եւ ասոնք ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց. Աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէրը տեսան։

21 Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձեզի. ինչպէս որ իմ Հայրս զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ։

22 Եւ ասոնք ըսելով՝ անոնց վրայ փչեց, ու ըսաւ անոնց. Առէք Հոգին Սուրբը.

23 որոնց որ մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ անոնց. և որոնց որ պահէք, պահուած ըլլայ։

24 Բայց Թովմաս տասներկուքէն մէկը՝ Դերկուորեակ կոչուածը, անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ։

25 Ուստի միւս աշակերտները կ՚ըսէին անոր՝ Տէրը տեսանք. ան ալ ըսաւ անոնց. Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար։

26 Եւ ութը օրէն, եւս դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ. եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և ըսաւ.

27 Խաղաղութիւն ձեզի։ Ետքը ըսաւ Թովմասին. Մատդ հոս բեր, և նայէ իմ ձեռքերս, ու բեր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս խօթէ, ու մի՛ ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա։

28 Թովմաս պատասխանեց ու ըսաւ անոր. Իմ Տէրս և իմ Աստուածս։

29 Յիսուս ըսաւ անոր. Որովհետև զիս տեսար, հաւատացիր. երանի՚ անոնց որ տեսած չեն՝ ու կը հաւատան։

30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջեւն, որ ասոնք գրքիս մէջ գրուած չեն.

31 Բայց ասոնք գրուեցան, որ հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստուծոյ Որդին. և ա որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը։

Յամն Տեառն 33

խնամով պատուէր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու ոչխարները արածէ. 18 կ՚ի-մացնէ անոր թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի. 22 և կը յանդիմանէ անոր հետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վրայով։ 25 Վերջաբանու-թիւն

1 Ետքէ եւս Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եղերքը. և ա-նանկ յայտնեց։ 2 Սիմոն Պետրոս, ու Թովմաս՝ երկուորեակ ըսուածը, և Նաթանայէլ՝ որ Գալիլեայի Կանայ գաղտէն էր, ու Զեբեդեոսի որդիքը, և աշա-կերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ 3 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց. Ես ձուկ որսալու կ՚երթամ. ըսին անոր. Մենք ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և նստան մը նաւը մտան, ու 4 ան գիշերը բան մը չբռնեցին։ Ու երբոր ալ առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն եղերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չէ՚ճանչցան թէ Յիսուս է։ 5 Յիսուս ըսաւ անոնց. Տըղաք՝ ուտելու բան մը ունիք. պատասխան տուին իրեն. Ո՛չ։ 6 Եւ ըսաւ անոնց. Ցուռ կանը նաւին աջ կողմը ձգեցէք՝ ու պիտի գտնէք. ուստի ձգեցին, և ձուկերուն չատութենէն ալ չէին կրնար զանիկայ քաշել։ 7 Ուստի սիրելի աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրոսին. Անիկայ Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, (ինչու որ մերկ էր,) ու 8 ծովը նետուեցաւ։ Եւ միւս աշակերտները նաւակովը եկան. (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն թէ երկու հարիւր կանգուն չափ,) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին։ 9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն տեսան վառած կրակ տեսան, ու վրան ձուկ դրուած, և հաց։ 10 Յիսուս ըսաւ անոնց. Բերէք ատ ձուկե-րէն որ հիմա բռնեցիք։ 11 Սիմոն Պետրոս նաւը մտաւ, և ուռկանը ցամաքը քաշեց՝ հարիւր յիսունհինգ խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ բան կար, ու 12 չպատուեցաւ ուռկանը։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Եկէք ճաշ ըրէք. ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցընելու՝ թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին 13 թէ Տէրն է։ Ան առաւ Յիսուս եկաւ՝ ու առաւ հացը և անոնց 14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ Ասիկա երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։

15 Ու երբոր ճաշը ըրին, Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին. Սիմոն Յովհաննէսի որդի, զիս ասոնցմէ

ԳԼ. ԻԱ

1 Քրիստոս դարձեալ իր աշակերտներուն կ՚երեւայ, ու շատ ձուկ բռնել տալուն Պետրոսը կը ճանչնայ. 12 անոնց հետ ճաշ կ՚ընէ. 15

Ա Մակ. Գ. 17։
Ի Մաս. իբ. 10։ Ղուկ. իդ. 10։
Ի Մար. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ ա Կոր. ժե. 5։
Ա ԳԼ. ժգ. 22։
Հ Մաս. իբ. 18։ ԳԼ. ժէ. 18, 19։ Եբր. գ. 1։ բ Տիմ. բ. 2։
Ն Մաս. ժգ. 19։ ժբ. 18։
Ղ ԳԼ. ժա. 16։
Ա Յով. ա. 1։
Ա Բեր. Ե. 7։ ա Պետ. ա. 8։
Ա ԳԼ. խ. 25։
Նղ. ա. 4։
Ղ ԳԼ. գ. 15։ 16։ Ե. 24։ ու Պետ. ա. 9։

Ա Մակ. Գ. 21։
— ԳԼ. ա. 45։
Բ Մաս. դ. 21։
Ե ԳԼ. Բ. 14։
Ե Ղուկ. իդ. 41։
Ե Ղուկ. Ե. 4, 6, 7։
Ղ ԳԼ. ժգ. 23։ Բ. 2։
Ա Գոռ. Ե. ըստ։
Ե Գոր. ժ. 41։
Ե ԳԼ. Բ. 19, 26։

Համ Տեառն 33

աւելի կը սիրե՞ս . անիկայ ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր . Ա-
16 րածէ իմ գառնուկներս : Նորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր . Սիմոն՝ Յովհաննէսի որդի՛ , զիս կը սիրե՞ս . ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . Ըսաւ անոր . Արածէ իմ ոչխարս
17 ներս : Ըսաւ անոր երրորդ անգամ . Սիմոն՝ Յովհաննէսի որդի՛ , զիս կը սիրե՞ս . Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ՝ Զիս կը սիրե՞ս . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր Յիսուս . Արածէ իմ
18 ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքիմդ գօտի կը կապէիր , ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբոր ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բանես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր : Ասիկայ ան բանը ըսաւ , յուշընելով թէ Աստիկայ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբոր ասոր զրուցեց , ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետևէս :

Համ Տեառն 33

Ե Գ . ժգ . 23 , 25 : Ի . 2 :

Ի Գոր . ի . 28 : Երր . ժգ . 20 : ա Պետ . բ . 25 : և . 2 : 4 :

Ե Մատ . ժգ . 27 : 28 : իե . 31 : ա Կոր . գ . 3 : ժա . 26 : Յայտ . բ . 25 : գ . 11 : իբ . 7 , 20 :

ժ ԳԼ . բ . 24 , 25 : ժշ . 30 :

Ի ԳԼ . ժգ . 36 : Գոր . ժբ . 3 , 4 :

Ա Պետ . ա . 14 :

20 Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ Ե որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետևէն կ՚երթար , (որ նաև ընթրիքին ատենը անոր կուրծքին վրայ ինկեր՝ և ըսեր էր , Տէր՛ ով է որ քեզ պիտի մատնէ :)
21 Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին . Տէր՛ հապա ասիկայ
22 ի՞նչ պիտի ըլայ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետևէս
23 եկուր : Ալ աս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . սակայն Յիսուս չըսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հապա թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է :
24 Ասիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ աս բաներուս համար , որ գրեց ալ աս բաները . Ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է ,
25 Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային , կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային :

Ի ԳԼ . ժբ . 35 : գ Յով . 12 :

Հ ԳԼ . ի . 20 :

Յ Յովհ . կ . 10 :

ԳԱՐՆՈՒՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Ցամ Տեառն 33

Ե Ղուկ . իդ . 43 . 49 : * կամ Տայ կերած

Ղ Ղուկ . իդ . 49 : Յով . ժգ . 16 , 26 , 27 : ժե . 26 : ժզ . 7 : ԳԼ . բ . 33 :

Ե Մատ . գ . 11 : ԳԼ . ժա . 16 : ժե . 4 :

Ը Հովհ . գ . 18 : ԳԼ . բ . 4 : ժա . 15 :

Ի Մատ . իդ . 3 :

ժ Ես . ա . 22 : Դան . է . 27 : Յովհ . ի . 11 :

Ի Մատ . իդ . 36 : Մար . ժգ . 32 : ա Թես . ե . 1 :

Ե Ղուկ . իդ . 49 : Ի Գոր . բ . 1 . 4 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոս դեռ երկինքը չհամարձակ՝ իր աշակերտներուն կը պատուիրէ Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալստեանը սպասել , խոստանալով որ քիչ օրերէ ետև պիտի խրկէ զանիկայ : 9 Իր համբարձմանէն ետև՝ երկու հրեշտակներ կ՚երևնան անոնց , ուր որ երկրորդ գալստեանը վրայով կը խօսին : 12 Առաքեալները Երուսաղէմ կը դառնան , ու ադոթքի կը պարապին , և Մատաթիան առաքեալ կ՚ընտրեն՝ մասնիկ Յուդային տեղը :

1 Ա՛ռջի պատմութիւնը որ ըրի՝ ով Թեոփիլոս , ան ամէն բաներուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել և
2 սորվեցընել , Ե մինչև ան օրը՝ որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալնե-
3 րուն , Ե ու համբարձաւ . Ե որ ասոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետև՝ շատ ապացոյցներով , քառասուն օրուան մէջ անոնց երևնալով , ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսե-
4 լով : Ե Եւ անոնց հետ մէկտեղ * գտնուած ատենը՝ կ՚ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան , հապա սպասեն Հօրը խոստումնքին , ըսելով անոնց՝ Զոր ան ինձմէ լսեցիք ի՛ե-
5 սէր , Ե ինչու որ իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք ակէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ

Ա Մատ . ժգ . 1 : Ղուկ . ա . 3 :

Բ Մատ . իբ . 19 : Մար . ժգ . 15 : Յոհ . ի . 21 : ԳԼ . ժ . 41 . 42 :

Գ Մար . ժգ . 19 : Ղուկ . թ . 51 : իդ . 51 : Հմր . 9 : ա Տիմ . դ . 16 :

Դ Մար . ժգ . 14 : Ղուկ . իդ . 36 : Յոհ . ի . 19 , 26 : իա . 1 , 14 : ա Կոր . ժե . 5 :

Ե Գ . ժգ . 23 , 25 : ի . 2 :

Ի Գոր . ի . 28 : Երր . ժգ . 20 : ա Պետ . բ . 25 : և . 2 , 4 :

Ե Մատ . ժգ . 27 , 28 : իե . 31 : ա Կոր . գ . 5 : ժա . 26 : Յայտ . բ . 25 : գ . 11 : իբ . 7 , 20 :

Ի ԳԼ . ժգ . 36 : Գոր . ժբ . 3 , 4 :

Ա Պետ . ա . 14 :

Ե Ղուկ . իդ . 43 . 49 : * կամ Տայ կերած

Ղ Ղուկ . իդ . 49 : Յով . ժգ . 16 , 26 , 27 : ժե . 26 : ժզ . 7 : ԳԼ . բ . 33 :

Ե Մատ . գ . 11 : ԳԼ . ժա . 16 : ժե . 4 :

Ը Հովհ . գ . 18 : ԳԼ . բ . 4 : ժա . 15 :

Ի Մատ . իդ . 3 :

ժ Ես . ա . 22 : Դան . է . 27 : Յովհ . ի . 11 :

Ի Մատ . իդ . 36 : Մար . ժգ . 32 : ա Թես . ե . 1 :

Ե Ղուկ . իդ . 49 : Ի Գոր . բ . 1 . 4 :

Ծամի Ցեռուն 33

ծ Ղկ. իդ. 48, Ցօհ. ժե. 27, Հմր. 22, Գլ. բ. 32,
ի Ղկ. իդ. 51, Ցօհ. գ. 63, Հ Հմր. 2,
ն Մաս. իբ. 3, Մրկ. ժգ. 5, Ղկ. իդ. 4, Ցօհ. ի. 12, Գլ. ժ. 3, 30,
ւ Գլ. բ. 7, ժգ. 31,
ֆ Դան. է. 13, Մաս. իդ. 30, Մար. ժգ. 26, Ղկ. իա. 27, Ցօհ. ժդ. 3, ա Թես. ա. 10, դ. 15, բ Թես. ա. 10, Ցայտ. ա. 7,
ՃՂկ. իդ. 52,
յ Գլ. բ. 37, 39, ի. 8,
ն Մաս. ժ. 2, 3, 4,
ւՂկ. գ. 15, Ցուզ. 1,
ւԳլ. բ. 1, 46,
ոՂկ. իդ. 49, 55, իդ. 10,
չ Մաս. ժգ. 55,
Ա Պտ. խա. 9, Ցօհ. ժգ. 18,
ՇՂկ. իբ. 47, Ցօհ. ժբ. 3,
Վ Մաս. ժ. 4, Ղկ. գ. 16,
ո Հմր. 25, Գլ. ժբ. 25, ի. 24, իա. 19,
բ Մաս. իգ. 15, բ Պետ. բ. 15,
ց Մաս. իե. 5, 7, 8,
Ա Սպ. կթ. 25,
ֆ Սպ. ճթ. 8,

պիտի առնէք, ծ ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝ ու մինչև երկրի ծայրերը։ 9 Եւ ասը բաները որ ըսաւ, երբոր անոնք կը նայէին, հհամբարձաւ, և ամպ մը զանիկայ առաւ 10 նոնց աչքէն։ Ու քանի որ աչքերնին տնկած դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան՝ ձերմակ հանդերձներով, 11 որոնք նաև ըսին. Ղ՚ի Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ ի երկինքը կը նայիք. ասը Ցիսուսը՝ որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ, ասանկ պիտի դայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը։ 12 Յետոյ անոր գերկինքը՝ որ կ՚ըսուի Ձիթենեաց լսուած լեռնէն, որ Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լսուած լեռնէն, որ շաբաթ օրուան ճամբու չափ մօտ է 13 Երուսաղէմին։ Ու երբոր ժողովը մտան, ելան վերնատունը, ուր որ կը բնակէին՝ Պետրոս և Յակոբոս, Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթողիմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփեոսեան ու Սիմոն Նախանձաւորը, Յուդա Յակոբեան։ 14 Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ աղօթք ու աղաչանք կ՚ընէին՝ կընիկներուն հետ, և Ցիսուսի մօրը Մարիամին՝ նաև անոր եղբայրներուն հետ միասին։

15 Եւ այն օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը, (որ հաւրիւր քսան հոգիի չափ ժողոված բազմութիւն կար,) ու ըսաւ. 16 Մարդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր այս գրուածը, որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝ որ Ցիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ. 17 Նորդ եղաւ. Ինչու որ Հանիկայ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ, և այս պաշտօնէն ան ալ բաժին ունէր։ 18 Անիկայ տանիրաւութեան վարձքով ագարակ մը ստացաւ, ու գլխիվար իյնալով՝ միջտեղէն ճեղքուեցաւ, և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ։ 19 Ու ասը բանը Երուսաղէմ բնակողներուն ամէնուն յայտնի եղաւ. մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ, այսինքն՝ Արեան ագարակ։ 20 Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ՝ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։ 21 Ուրեմն պէտք է որ ասմարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր ատենը, որ Տէր Ցիսուս

22 մէջերնիս մտաւ ու ելաւ, Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ համբարձաւ,ասոնցմէ մէկը ՝մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը։ 23 Եւ երկու հոգի կայնեցուցին, Յովսէփը՝ որ Բարսաբաս կը կոչուէր, որ Ցուստոս ալ մականունցաւ, 24 ու Մատաթիան. Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին. Դուն՝ ով Տէր, ՚որ ամենուն սիրտը դիտես, ասերկուքէս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր, 25 յայտնէ. ՚Որ աս պաշտօնիս և առաքելութեանս վիճակը առնէ, որ անկէ Ցուդան ինկաւ իր տեղը 26 երթալու։ Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Մատաթիային ելաւ. և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Առաքեալները Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ զանազան լեզուներ կը խօսին, ոմանք կը զարմանան անոնց վրայ, և ոմանք ալ ծաղր կ՚ընեն զանոնք։ 14 Պետրոս պատասխան կուտայ անոնց, և կը ցուցնէ թէ առաքեալները Սուրբ Հոգիին գօրութեամբը կը խօսէին, թէ Ցիսուս մեռելներէն յարութիւն առած՝ երկինքը համբարձած է, և թէ ան նոյն Սուրբ Հոգին խրկած է։ 37 Ըսաս մարդիկ դարձիլ կու մրտուին։ 41 որոնք ընդունելութեամբ և սիրով կը միաբանին զԱստուած պաշտելու։ 43 Առաքեալները շատ հրաշքներ և նշաններ կ՚ընեն, և Աստուած ամէն օր իր եկեղեցին կ՚աճեցնէ։

1 Ու Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ բոլորն ալ միաբան մէկ տեղ էին։ Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստկացող հովի մը յօդելին պէս, և բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նստեր էին։ 3 Եւ բաժնուած լեզուներ երևցան իրենց՝ որպէս թէ կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ։ 4 Եւ բոլորն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան, և սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ, ինչոր որ Հոգին իրենց խօսիլ կու տար։ 5 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրէաներ կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն։ 6 Ձայնը՝ ՚ Ու երբոր այն ձայնը եղաւ, բազմութիւնը մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ, ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն 7 լեզուովը կը խօսէին։ Ամէնքն ալ կը սքանչանային ու կը զարմանային՝ և իրարու կ՚ըսէին. Չէ՞ որ ահա ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին, 8 Գալիլեացի չեն. Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը 9 որ անոր մէջը ծնած ենք. Պարթևք և Մարք ու Եղամացիք, և անոնք որ կը բնակին Միջագետքի մէջ, և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի

Ծամի Ցեռուն 33

ո Մար. ա. 1,
ո Հմր. 9,
ֆ Ցօհ. ժե. 27, Հմր. Տ. Գլ. դ. 33,
ա Գլ. ժե. 22,
Բ ա Թագ. ժգ. 7, ա Մն. իբ. 9, իթ. 17, Երեմ. ժա. 20, ժէ. 10, Գլ. ժե. 8, Ցայտ. բ. 23,
ն Հմր. 17,

ղԳլ. ա. 14,
ֆ Գլ. դ. 21,
ծ Գլ. ա. 5, Ե Մար. ժգ. 17, Գլ. ժ. 46, ժթ. 6, ա Կր. ժբ. 10, 28, 30, ժգ. 1, ժդ. 2, եւ,
ւ Գլ. ա. 14,

Ցամք Տեառն 33

մէջ , Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ ,
10 Փռիւգիայի և Պամփիլիայի մէջ ,
Եգիպտոսի մէջ , և կիւրենէի մօտ
Լիբէացւոց կողմերուն մէջ . նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ , թէ
Հրէաներ և թէ նորահաւատներ ,
Կրետացիներ և Արաբացիներ , կը
լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով
կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բա-
12 ները . կը սքանչանային ամէնքն ալ
ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին ,
13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ սա . Ոմանք ալ
ծաղր ընելով կ'ըսէին Թէ , Անոնք
նոր գինիով լեցուեր են ։
14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէ-
կին հետ միւներդ , ձայնը վերցուց
ու խօսեցաւ անոնց , Ո՛վ Հրէայ
մարդիկ և դուք ամէնքդ որ Երու-
սաղէմ կը քնակիք , ան ձեզի յայտ-
նի ըլլայ , ու ականջ դիրէք իմ
15 խօսքերուն ։ Քանզի չէ թէ ա-
սոնք գինովցած են , ինչպէս որ
դուք կը կարծէք . Ի նկատ որ փա-
16 օրուան երրորդ ժամն է . Հապա
ասիկայ ան է , որ Յովէլ մարգա-
17 րէին ձեռքովը ըսուեցաւ . Ե՛ւ պի-
տի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ'ըսէ
Աստուած , Ես իմ Հոգիէս ամէն
մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ , ու
ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պի-
տի մարգարէանան , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
նեն , և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն ։ Եւ իմ ծառաներուս վրայ
ու իմ աղախիններուս վրայ ալ՝ ան
օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ ,
19 և պիտի մարգարէանան ։ Վեր վերը
երկինքը հրաշքներ պիտի ցոյց-
նեմ , ու վարը երկիրը նշաններ ,
արիւն ու կրակ և ծուխի մառա-
20 խուղ . Արևը խաւարի պիտի
դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ
Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած ։
21 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ամէն ով որ
Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի փրը-
22 կուի ։ Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ
լսեցէք աս խօսքերը . Յիսուս Նա-
զովրեցին՝ Աստուածմէ ձեզի ցու-
ցուած մարդ մը՝ զօրութիւններով
ու հրաշքներով և նշաններով , որ
Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր
մէջը , ինտոր որ դուք ալ գիտէք ։
23 Անիկայ՝ Աստուծոյ որոշած խոր-
հրդովը և կանխագիտութեամբը
սահմանուած ըլլալով՝ առաիք և
անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ
24 գամելով սպաննեցիք . Ո՛րմէ որ
Աստուած յարուցած մահուան ցաւե-
րը քակելով . քանզի չէր որ
25 իրը անկէ բռնուի ։ Ինչու որ
Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ . Ես Ո-
ւաջուց ամէն ատեն Տէրը կը տես-
նէի իմ առջեւս . քանզի իմ ալ

Ցամք Տեառն 33

26 կողմս է , որ չսասանիմ . Անոր հա-
մար ուրախ եղաւ իմ սիրտս , ու
իմ լեզուս ցնծաց , նաև իմ մարմինս
ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։
27 Վասն զի իմ անձս դժոխքին մէջը
պիտի չթողուս , ու քու Սուրբիդ
ալ ապականութիւն տեսնել պիտի
28 չտաս ։ Կենաց ճամբաները ինծի
ծանչցուցիր . քու երեսիդ ուրա-
խութիւնովը զիս պիտի լեցընես ։
29 Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան է հա-
մարձակ գրուցել ձեզի վրայ Դաւիթ
նահապետին համար , Թէ մեռաւ
ու թաղուեցաւ . և անոր դերեզմա-
նը մինչև աս օրս մեր մէջն է .
30 Արդ որովհետև անիկայ մարգարէ
էր , և գիտէր , Թէ Աստուած հաս-
տատ երդում ըրաւ իրեն Թէ իր
երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կող-
մանէ քրիստոսը պիտի յարուցանէ
31 իր իր աթոռը նստի . Ինքը կան-
խատեսութեամբ խօսեցաւ քրիս-
տոսի յարութեանը համար , Թէ
անոր հոգին դժոխքը չթողուեցաւ ,
և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ ։ Այս Յիսուսը Աստուած
յարուցց . Որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք ։ Ուստի Աստուծոյ աջ
ձեռքովը բարձրանալով , ու Հո-
գւոյն Սրբոյ խոստումնը Հօրմէն
առնելով Տարածեց ասիկայ , որ
դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք ։
34 Ինչու որ Դաւիթը երկինքը չելաւ .
բայց ինքը կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս ,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-
քերուդ պատուանդան դնեմ ։
36 Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճըշ-
մարտապէս Թող գիտնայ , որ Աս-
տուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ Օ-
ծեալ ալ , ան Յիսուսը որ դուք
խաչեցիք ։
37 Ու ՚՚՚ որ լսեցին Հոգեներնին
կսկծաց , և ըսին Պետրոսին ու
միւս առաքեալներուն . Մարդիկ
38 եղբայրներ ի՞նչ ընենք ։ Եւ
Պետրոս ըսաւ անոնց . Ապաշխա-
րեցէք , ու ձեզմէ ամէն մէկը Թող
մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անու-
նովը մեղաց Թողութեան համար .
և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի
39 ընդունիք ։ Ինչու որ խոստումնը
ձեզի է ու ձեր որդւոցը , ու ամէն
հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր
40 Տէր Աստուածը կանչէ ։ Եւ ու-
րիշ շատ խօսքերով վկայութիւն
կու տար ու կը յորդորէր ըսելով
և կ'ըսէր . Աս ծուռ ազգէն ինք-
41 զինքնիդ ազատեցէք ։ Եւ անոնք
որ սրտանց ընդունեցին անոր խօս-
քերը . մկրտուեցան ու ան օրը
իրենք հազար հոգիի չափ աւելցան ,
42 Եւ միշտ առաքելոց վարդապետու-

Ցամք Տեառն 33

Ես Թես . Ա . 7 ։
Ը Ես . խդ . 8 ։ Եգեկ . ժա . 19 ։ ԼԷ . 27 ։ Ցովել . Բ . 28 ։ 29 ։ Զաք . ժբ . 10 ։ Ցոհ . ե . 38 ։
Ի ԳԼ . ժ . 45 ։ ժ ԳԼ . իս . 9 ։
Լ ԳԼ . իս . 4 ։ 9 . 10 ։ ա Կոր . ժբ . 10 . 28 ։ ժգ . 1 . ա ։
Լ Ցովել . բ . 30 31 ։
Ի Մատ . իդ . 29 ։ Մար . ժգ . 24 ։ Ղու . իս . 25 ։
Ժ Հռով . ժ . 13 ։
Լ Ցոհ . գ . 2 ։ ժգ . 10 . 11 ։ ԳԼ . ժ . 38 ։ Երր . բ . 4 ։
Հ Մատ . իզ . 24 ։ Ղու . իբ . 22 ։ իդ . 44 ։ ԳԼ . գ . 18 ։ 28 ։
Յ ԳԼ . ե . 20 ։
Ի Կ . ամ . բէն
Ղ Հմր . 32 ։ ԳԼ . գ . 15 ։ դ . 10 ։ ժ . 40 ։ ժգ . 30 . 34 ։ ժե . 31 ։ Հռով . դ . 24 ։ ը . 11 ։ ա Կոր . գ . 14 . ժե 15 ։ բ Կոր . դ . 14 ։ Գաղ . ա . 1 ։ Եփես . ա . 20 ։ Կող . բ . 12 ։ ա Թես . ա . 10 ։ Երր . ժգ . 20 ։ ա Պետ . ա . 21 ։
Ճ Սաղ . ժգ . 9 ։

Գործք Առաքելոց 2

ՙԳ Թագ . բ . 10 ։ ԳԼ . ժգ . 36 ։
ՙբ Թագ . է . 12 ։ 13 ։ Սաղ . ՃԸ 11 ։ Ղու . ա . 32 69 ։ Հռով . 3 . բ Տիմ . բ . 8 ։
Ն Սաղ . ժգ . 10 ։ ԳԼ . ժգ . 35 ։
Ը Հմր 24 ։
ՙ ԳԼ . ա . 8 ։
ԼՂԼ . ե . 31 ։ Փիլ . բ . 9 ։ Երր . ժ . 12 ։
Ղ Ցոհ . ժգ . 26 ։ ժե . 26 ։ ժզ 7 . 13 ։ ԳԼ . ա 4 ։
ԼՂԼ . ժ . 45 ։ Եփես . գ . 8 ։
ՙ Սաղ . ճժ . 1 ։ Մատ . իբ . 44 ։ ա Կոր . ժե . 25 ։ Եփես . ա . 20 ։ Երր . ա . 13 ։
ԳԼ . ե . 31 ։
ԼՁաք . ժբ . 10 ։ Ղու . գ . 10 ։ ԳԼ . Ք . 6 ։ ժզ . 30 ։
ՙ Ղու . իդ . 47 ։ ԳԼ . գ . 19 ։
բ Ցովել . բ . 28 ։ ԳԼ գ 25 ։
բ ԳԼ . ժ . 45 ։ ժա . 15 . 18 ։ ժգ 26 ։ ժե . 3 . 8 ։ 14 ։ Եփես . բ . 13 . 17 ։ Հմր 46 . ԳԼ ա . 14 ։ Հբ . ա Հռով . ժբ . 12 ։ Եփես . գ 18 ։ Կող . գ 2 ։ Երր . ժ 25 ։

Ցամք Տեառն 33

թեանը եւեւէ էին , ու միաբանութեանը , և հաց կտրելուն , ու աղօթքներուն ։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ . և առաքելոց ձեռքովը շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին ։
44 Ծուէին ։ Ու բոլոր հաւատացեալները մէկտեղ էին , և ամէն բան
45 ներնին հասարակաց էր ։ Ու ստացուածքին և ունեցած բաներնին կը ծախէին , ու անոնց ինչ կը կարիանին ամենուն , որուն որ բան
46 մը պէտք ըլլար ։ Եւ ամէն օր միաբանութեամբ տաճարը երթալու եւեւէ էին , և տուներնին հաց կը կտրէին , ու կերակուրնին կ'ուտէին ուրախութեամբ և միամտութեամբ սրտի ։ Աստուած
47 մեծարեմբ կ'օրհնէին , ու բոլոր ժողովուրդին առջեւն ալ շնորհք կը գտնէին ։ Եւ Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'աւելցնէր եկեղեցիին ։

ԳԼ ։ Գ

1 Պետրոս կը բարոյէ բժշկուած կաղը տեսնելու եկող ժողովուրդը ։ 12 կը խոսովանի որ ան բժշկութիւնը չէ՝ թէ իրեն կամ Ցովհաննէսին զօրութեամբը եղաւ ։ այլ Աստուծոյ և իր Որդւոյն Յիսուսին ձեռքը ։ ու անոր անունը հաւատքովը ։ 13 Նաև կը յանդիմանէ գանոնք Յիսուսը խաչելնուն համար ։ 19 և կը յորդորէ զանոնք զղջումով ու հաւատքով թողութիւն ինդրելու իրենց մեղքերուն , և փրկուելու ան նոյն Յիսուսով ։

1 Պետրոս ու Ցովհաննէս ինկերորդ ժամուն աղօթքին ատենը
2 մէկտեղ տաճարը կ'երթային ։ Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած մարդ մը կը բերուէր , որ զանիկայ ամէն օր տաճարին գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը դնէին , Ը որ տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն ինդրէ ։
3 Ասիկայ տեսնելով Պետրոսը և Ցովհաննէսը՝ որ տաճարը մտնելու վրայ էին , կ'աղաչէր որ ողորմուի
4 թիւն առնէ ։ Իսկ Պետրոս Ցովհաննէսին հետ մէկտեղ անոր նայեցաւ՝ ու ըսաւ ։ Մեզի՛ նայէ ։ Ան ալ դէպ ի՛ անոնց դարձաւ , ու կը
5 յուսար անոնցմէ բան մը առնել ։
6 Եւ Պետրոս ըսաւ ։ Արծաթ ու ոսկի չունիմ , հապա ինչ որ ունիմ՝ ան քեզի կու տամ ։ Ի Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսին անունը՝ յոտնկայս ելի՛ր ու քալէ ։
7 Նովը ելի՛ր ու քալէ ։ Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զանիկայ , ու իսկոյն անոր ոտքին թաւ-
8 թերը ու գոճերը զօրացան ։ Նէ վեր ցատկելով՝ կայնեցաւ , ու կը քալէր ։ և անոնց հետ տաճարը մտաւ , քալելով՝ ու ցատկելով՝ և
9 զԱստուած օրհնելով ։ Ը Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ անիկայ՝ , որ կը քալէր՝ ու կ'օրհներ զԱստուած ։
10 Եւ կը ճանչնային թէ անիկայ՝ էր , Ը որ ողորմութեան համար տաճարին գեղեցիկ դրանը քով կը նստէր ։ և զարմանքով ու ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին համար ։
11 Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին ու Ցովհաննէսին յարեր էր , բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան սրահը՝ որ Սողոմոնինը կ'ըսուէր ։ Ա-
12 տեսնելով Պետրոս , պատասխան տուաւ ժողովուրդին ։ Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր վրայ , կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ տնկած մեզի կը նայիք , որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբը ատոր քալել
13 տուած ըլլանք ։ Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝ մեր հայրերուն Աստուածը Ը փառաւորեց իր Որդին Յիսուսը , Ը որն որ դուք մատնեցիք , և ուրացաք Պիղատոսին առջեւը երբոր ինքը
14 վճռեց որ արձակէ ։ Բայց դուք ան Ծնունդը և Արդարը ուրացաք , ու խնդրեցիք որ մարդասպան մարդ
15 մը ձեզի շնորհուի ։ Եւ կենաց Առաջնորդը սպանեցիք , հոր զանիկայ Աստուած մեռելներէն յա-
16 րուց , Ն որուն մենք վկայ ենք ։ Եւ անոր անունը հաւատքով , Ն անոր անունը հաստատեց ասիկայ՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու գիտէք ։ և ան հաւատքը որ անով է՝ աս առողջութիւնը ատոր տուաւ ձեր
17 ամենուն առջեւը ։ Եւ հիմա եղբայրնե՛ր՝ գիտեմ որ չգիտնալով ընիք , ինտոր որ ձեր իշխաններն ալ ։
18 Բայց Աստուած՝ ինչ որ առաջուընէ իր բոլոր մարգարէներուն բերնովը յայտներ էր Քրիստոսին չարչարուելուն վրայով , այսպէս կատա-
19 րեց ։ Ուստի ապաշխարեցէ՛ք ու դարձէ՛ք , որ մեղքերնիդ ջնջուի
20 Ջուր ։ Որպէս զի սփոփանաց ժամանակները գան Տէրոջը երեսէն ։ և առաջուց ձեզի համար սահմանուած Յիսուս Քրիստոսը խրկէ ։
21 Ն որ զանիկայ պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչև ան ատենները՝ որ ամէն բաները կարգադրուին , Ն որոնց համար Աստուած սկիզբէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերան
22 Նովը խօսած է ։ Մովսէս ըր Հայրերուն ըսաւ թէ Ղ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ըրէ՛ ամէն ինչ որ ձեզ
23 զի խօսի ։ Ու պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մտիկ չընէ , ժողովուրդին միջէն պիտի
24 կորսուի ։ Ու բոլոր մարգարէները՝ որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան , ասՑամք Տեառն 33

ը Ցօհ . թ . Տ ։

ա Ոմն . ան բժշկուած կաղը

բ Ցօհ . ժ - 23 ։ ԳԼ . ե - 12 ։

ժ ԳԼ . ե . 30 ։ ի Ցօհ . է . 39 ։ Ժբ . 16 ։ Ժէ . 1 ։ ի Կամ ծառան

լ Մատ . իէ . 2 ։

խ Մատ . իէ . 20 ։ Մար . ժե . 11 ։ Ղու . իգ . 18 ։ 20 ։ 21 ։ Ցօհ . ժր . 40 ։ ժթ . 15 ։ ԳԼ . ժգ . 28 ։

ծ Սաղ . ժգ . 10 ։ Մար . ա . 24 ։ Ղու . ա . 35 ։ ԳԼ . բ . 27 ։ գ . 27 ։

ի ԳԼ . է . 52 ։ իր . 14 ։

հ ԳԼ . բ . 24 ։

ձ ԳԼ . բ . 32 ։

ղ Մատ . Թ . 22 ։ Գ ։ գ . 10 ։ ժգ . Տ ։

ճ Ղու . իգ . 34 ։ Ցօհ . ժգ . 8 ։ ԳԼ . ժգ . 27 ։ ա Կոր . բ . Տ ։ ա Տիմ . ա . 13 ։

մ Ղու . իգ . 44 ։ Գ ։ իզ . 22 ։

յ Սաղ . իր . ե . ծ . 6 ։ ծգ . 5 . ։ Դան . Թ . 26 ։ ապես . ա . 10 ։ 11 ։

ն ԳԼ . ր . 38 ։

շ ԳԼ . ա . 11 ։ ա Մատ . ժէ . 11 ։

ո Ղու . ա . 70 ։

ոչ Օր . ժր . 15 ։ 18 ։ 19 ։ ԳԼ . է . 37 ։

ֆ Մար . ժգ . 17 ։ Գ ։ գ . 33 ։ ե . 12 ։

գ ԳԼ . գ . 32 ։ 34 ։

է Ե . ծը . 7 ։

ձ ԳԼ . ա . 14 ։ — Ղու . իգ . 58 ։ ԳԼ . ե . 42 ։

ը ԳԼ . ի . 7 ։

ղ Ղու . ր . 52 ։ ԳԼ . դ . 33 ։ Հով . ժգ . 18 ։

ճ Գ ։ ե . 14 ։ ժա . 21 ։

— Սաղ . ծե . 17 ։

ը ԳԼ . ր . 43 ։ ձ ԳԼ . ժգ . 7 ։

ճ Ցօհ . Թ . Տ ։

ի Մար . ժգ . 17 ։ Գ ։ գ . 33 ։ ե . 12 ։

գ ԳԼ . գ . 32 ։ 34 ։

ե Ե . ծը . 7 ։

ձ ԳԼ . ա . 14 ։ — Ղու . իգ . 58 ։ ԳԼ . ե . 42 ։

ը ԳԼ . ի . 7 ։

ղ Ղու . ր . 52 ։ ԳԼ . դ . 33 ։ Հով . ժգ . 18 ։

ճ Գ ։ ե . 14 ։ ժա . 21 ։

— Սաղ . ծե . 17 ։

ը ԳԼ . ր . 43 ։ ձ ԳԼ . ժգ . 7 ։

ճ Ցօհ . Թ . Տ ։

Ճամբ Տեառն 33

ԼԳՂ. Բ. 39։ Հոով. Թ. 4. Տ։ Ժե. 8։ Գաղ. Գ. 26։

– Ծն. Ժբ. 3։ Ժբ. 18։ Իր. 18։ Իգ. 4։ Իբ. 14։ Գաղ. Գ. Տ։

– Մատ. Ժ. 5։ Ժե. 24։ Ղբ. Իդ. 47։ ԳԼ. Ժգ. 32. 33. 46։

Ա Հմ. 22։ – Մատ. ա. 21։

օրերուս համար ալ իմացուցին։

25 Ե Դուք էք ան մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ուխտին, որ Աստուած մեր հայրերուն հետ ըրաւ, ու ըսաւ Աբրահամին. – Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգե-

26 րը։ Աստուած իր Որդին յարուցանելով՝ առաջ ձեզի Հիրկէց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ, Ա՛մէն մէկերնիդ ձեր չարութիւններէն դարձը, նելով։

ԳԼ. Դ

1 Հրէից իշխանները Պետրոսին քարոզութեան վրայ բարկանալով՝ կը բանտարկեն զանիկա Յովհաննէսին հետ. 4 սյսու ամենայնիւ Աստուծոյ խօսքը լսողներէն հազարաւոր անձինք դարձի կու գան։ 5 Երբոր իշխանները զանոնք դատաստանի կը հանեն, Պետրոս Համարձակ կը հաստատէ թէ ան կաղը Յիսուսի անունովը բժշկուեցաւ, և թէ միայն նոյն Յիսուսին անունովը կրնանք փրկուիլ. 13 բայց իշխանները սպառնալիքներով կը պատուիրեն Պետրոսին ու Յովհաննէսին որ մէկմէկ ալ ան անունով չքարոզեն. 23 ասոր վրայ եկեղեցւոյ անդամները աղօթքի կը պարապին. 31 և Աստուած չարժելով անոնց գտնուած տեղը, ինկայութիւն կու տայ թէ ու. Նոնց աղօթքը լսած է, ու կը հաստատէ եկեղեցին։ Սուրբ Հոգիին շնորհքը և միաբանական սէր պարգևելով անոր։

1 Ե Երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին, քահանաները ու տա-
ճարին իշխանը՝ և սադուկեցիները
2 անոնց վրայ հասան, – Դժուարե-
լով՝ որ անոնք ժողովուրդին կը սոր-
վեցընէին, և Յիսուսի միջոցովը մե-
ռելներէն յարութիւն առնելը կը
3 քարոզէին. Ու ձեռք զարկին ա-
նոնց, և բանտը դրին զանոնք մինչև հետևեալ օրը. ինչու որ ալ իրի-
4 կուն էր՝ Բայց ան խօսքը լսողներէն շատերը հաւատացին, ու մար-
դոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մէկ-
տեղ ժողովեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրները Երու-
6 սաղեմի մէջ. Եւ Անան քահանայապետը՝ ու Կայիափան՝ և Յովհաննէսը՝ ու Աղէքսանդրոսը, և ան
ամենը որ քահանայապետի ցեղէ
7 էին. Եւ զանոնք մէջտեղը կայնեցուցած՝ կը հարցընէին. Ի՞նչ զօրութիւնով կամ ի՞նչ անունով
8 ըրիք դուք ա՛ս բանը։ Ե Ապա ատենը Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ ըսաւ անոնց. Ո՛վ ժողովուրդին իշխանները և Իսրայէլի ծերերը.
9 Թէ որ մենք այսօր տկար մարդու մը եղած բարիքին համար կը քննուինք, թէ ինչ միջոցով անիկայ
10 բժշկուեցաւ, Ցայտնի ըլլայ ձեզի ամենքնուդ, ու բոլոր Իսրայէլի ժողովուրդին, Թէ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք, և Աղոն որ Աստուած մեռելներէն յարուց, ա-
անով ասիկայ ձեր առջևը բժըշ-
11 կուած կեցեր է։ Ե Անիկայ է ան քարը ձեղմէ չինողներէդ անարգուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ.
12 Ե Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ. ինչու որ անկէ՝ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ տրուած, որ անով
13 կարող ըլլանք փրկուելու։ Իսկ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին համարձակութեանը նայելով, և հասկընալով որ տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ են, կը զարմանային. և իմացան որ անոնք Յիսու-
14 սին հետ էին. Ու ան բժշկուած մարդը տեսնելով՝ որ անոնց հետ կայներ էր, չէին կրնար անոնց դէմ
15 բան մը խօսիլ՝ Եւ հրամայելով անոնց՝ որ ատեանէն դուրս ելլեն,
16 իրարու հետ խորհուրդ ըրին, Եւ ըսին. Ի՞նչ ընենք ա՛ս մարդոցը, ինչու որ Երուսաղեմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է թէ անոնց ձեռքովը երևելի հրաշք մը եղաւ, ու մենք չենք կրնար ուրանալ։
17 Միայն թէ ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու համար՝ սաստիկ սպառնալիք ընենք անոնց, որ ան անունով՝ մէկմէկ ալ չխօսին
18 մարդու բան խօսին։ Եւ զանոնք կանչելով պատուիրեցին ա-
նոնց՝ որ ամենևին չխօսին և չսոր-
19 վեցընեն Յիսուսի անունովը։ Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց ու ըսին. Թէ որ Աստուծոյ առջևը ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ը-
20 նենք, դուք դատեցէք։ Վասն զի մենք կան որ տեսանք ու լսե-
21 ցինք, չենք կրնար չխօսիլ։ Իսկ անոնք նորէն սպառնալիք ընելէնետև արձակեցին զանոնք, բան մը չգտնելով թէ ինչպես պատժեն զանոնք՝ ժողովուրդին համար, ինչու որ ամենքն ալ գԱստուած կը փառաւորէին ընդած բանին հա-
22 մար։ Վասն զի ան մարդը քառասուն տարեկանէն աւելի էր, որուն վրայ ասա բժշկութեան հրաշքը եղաւ։

23 Եւ անէ արձակուելով՝ իրենց-
ներուն քովը եկան, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծե-
24 րերը իրենց ըսին։ Անոնք ալ երբոր լսեցին, միաբանութեամբ ձայներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով. Տ՛ Ո՛վ Տէր, դուն եա՛ն Աստուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղած-
25 ները ստեղծեցիր, Որ քու ծառայիդ Դաւիթին բերնովը խօսեցար. Ինչու՞ հեթանոսները խռովութիւն ըրին, ու ժողովուրդնե-

Ճամբ Տեառն 33

Ե Պտ. ՃԺր. 22։ Եա. իր. 16։ Մատ. իա. 42։

Ե Մատ. ա. 21։ Գաղ. Ժ. 43։ ա Տիմ. Բ. 3. 6։

Ր Մատ. Ժա. 23։ ա Կոր. ա. 27։

Ժ Գաղ. 11։

Ի Ցօհ. Ժա. 47։ ԼԳՂ. Է. 9. 10։

Ի Գաղ. 40։

Ի Գաղ. 29։

Ի Գաղ. իբ. 15։ ա Ցօհ. ա. 1. 3։ ՀԳաղ. ա. Տ։ Բ. 32։

Ն Մատ. իա. 26։ Ղբ. իւ. 6. 19։ իբ. 2։ Գաղ. Ե. 28։

ՀԳաղ. Ժբ. 12։

Ո Պտ. Թուղ. ԺԹ. 15։

Ա Պտ. Բ. 1։

Ցամ Տեսուն 33

ը պարապ բաներ մտածեցին .
26 Երկրի թագաւորները պատրաստ կայնեցան , և իշխանները մէկտեղ ժողովուեցան Տէրոջը դէմ՝ և անոր
27 Օծեալին դէմ : Արդարև աս քաղաքիս մէջ Ժողովուեցան Հրէաստանի ազգերուն հետ՝ ու Իսրայէլի ժողովուրդնե-
28 րուն հետ , Ընելով՝ ինչ որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ սահմանեց
29 առաջուց՝ որ ըլլայ : Եւ հիմա ով Տէր՝ նայէ անոնց սպառնալիք-ներուն , ու շնորհէ քու ծառանե-րուդ որ բոլոր համարձակութիւ-
30 նով քու խօսքդ խօսին , քու ձեռքդ երկընցընելով բժշկելու , և Հրէաստանի անունովը նշաններ ու հրաշքներ
31 ընլալու : Ու երբոր անոնք աղօթք ըրին , շարժեցաւ Հան տեղը՝ ուր որ ժողովուած էին , և ամէնքը Հոգւով Սրբով լեցուեցան , ու Աստուծոյ խօսքը համարձակ կը խօսէին :

32 Եւ հաւատացեալներուն բազմութիւնը էր մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ունէին . ոչ անոնցմէ մէկը չէր ըսեր իր ստացուածներէն մէկուն հա-մար՝ թէ իրն է , հապա իրենց ամէն բաները հասարակաց կը սեպէին :
33 Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալ-ները կ՚վկայութիւն կու տային Տէր Յիսուսին յարութեանը , և անոնց ամենուն վրայ մեծ շնորհք կար :
34 Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քա-ղող մը չկար . որովհետև զի անոնք որ ագարակներու կամ տուներու տէր էին , կը ծախէին , և ծախուածնե-
35 րուն գիները կը բերէին ու առաքելոց ոտքը կը դնէին . և ամէն մէկուն իր կարօտութեանը նայե-
36 լով կը բաժնուէր : Եւ Յովսէս՝ որ առաքեալներէն Բառնաբաս՝ մակ-անունուած , (որ կը թարգմա-նուի՝ Մխիթարութեան որդի ,) Ղեւտացի , ծննդեամբ Կիպրացի ,
37 Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց , ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ :

ԳԼ . Ե

1 Անանիա ու իր կինը Սափիրա իրենց կեղծա-ւորութեանը համար պետրոսէն յանդիման-ուելով՝ կը մեռնին : 12 Առաքելոց շատ հրաշքներ ընելովը՝ 14 հաւատացեալները կը շատնան . 17 յետոյ առաքեալները վերստին բանտը կը գրուին . 19 բայց Տէրոջը հրեշտակը ազատելով զանոնք՝ կը պատուիրէ որ համար-ձակ քարոզեն ամենուն : 21 Ուրիշ անոնք ժողովեցնելով՝ Թէ՝ տանէրին մէջ՝ 29 և Թէ աստուծոյն առջեւը , 33 սպաննուելու վտանգի մէջ կ՚իյնան , բայց Գամաղիէլին խրատովը ազէ կը մնան , 40 միայն ծեծ կ՚ուտեն , որուն համար փառք կու տան Աստուծոյ , և ամէն օր չեն դադարիր քարոզելէն :

1 Բայց մէկ մարդ մը Անանիա ա-նունով իր կնկանը Սափիրային հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծա-
2 խեց . Եւ անոր գինէն խոռեց , որ կնիկն ալ գիտէր , ու մէկ բաժինը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ :
3 Բայց Եւ Պետրոս ըսաւ . Անանիա՝ ին-չո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց , որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօ-սիս , ու ագարակին գինէն խոռես .
4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ կեցեր էր , ու ծախուած ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր . ատ ի՞նչ է՝ որ քու սրտիդ մէջ աս բանը դրիր . չէ թէ մարդոց սուտ
5 խօսեցար , հապա Աստուծոյ : Եւ Անանիա աս խօսքերը լսելով՝ Տին-կաւ , ու հոգի տուաւ . և մեծ վախ իննկաւ ամենուն վրայ՝ որ աս լսեցին ,
6 Ու երիտասարդները ելան , ու եպաստեղին անիկայ , և դուրս հա-
7 նելով թաղեցին : Ու երբոր իրեք ժամու չափ վրան անցաւ , անոր կնիկը չգիտնալով՝ ինչ որ եղեր
8 էր , ներս մտաւ . Եւ Պետրոս ըսաւ անոր . Ըսէ ինծի , ագարակը այն-չափ գնով ծախեցիք . ան ալ ը-
9 սաւ . Այո՛ , այնչափ : Ու Պետ-րոս ըսաւ անոր . Ատ ի՞նչ է՝ որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու . ահա քու երկիդ թա-ղողներուն ոտքերը դռնին են , քեզ ալ դուրս պիտի հանեն ,
10 Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ , ու հոգի տուաւ . և երի-տասարդները ներս մտնելով անի-կայ մեռած գտան , ու հանեցին
11 իր երկանը քովը թաղեցին : Եւ մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղե-ցիին վրայ՝ ու ամենուն վրայ՝ որ աս բաները լսեցին :
12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլա-յին ժողովուրդին մէջ . և ամէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին
13 մէջն էին : Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր անոնց յարելու . և հապա ժողովուրդը կը մեծարէր
14 անոնք . Եւ Տէրոջը հաւատացող-ները աւելի կը շատնային , բազ-մութիւն էրիկ մարդոց ու կնիկ-
15 ներու . Անոնք որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին , և պատ-գարակներով ու մահիճներով կը դնէին , Որ Պետրոսին անցնելու ատենը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց
16 մէկուն վրայ հանի : Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը ե-րուսաղէմ կը ժողովէր , Հիւանդ-ներ՝ և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով , որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին ,
17 Ոտք ելաւ քահանայապետը՝ և

Ցամ Տեսուն 33

Ա Մաս . իգ . 3 , Ղւկ . իբ . 2 , իգ . 1 . 5 ,
Ղւկ . ա . 35 ,
Ղւկ . գ . 18 ,
Ցօհ . ժ . 36 ,

Ղւկ . բ . 23 ,
գ : 18 ,

Ղ Հմր 13 , 31 ,
Գւ . իթ . 27 ,
ժգ . 46 , ժգ . 3 , ժթ . 8 ,
իգ . 26 , իբ . 32 , Եփս . գ . 19 ,

Ղ Հմր 27 ,
Գւ . գ . 6 , 15 ,
Գւ . բ . 43 , ե . 12 ,

Ղւկ . բ . 2 , 4 , ժգ . 26 ,
Հմր 29 ,
Գւ . ե . 12 , Հռով . ժե . 5 , 6 , Կոր . ժգ . 11 , Փլ . ա . 27 , բ . 2 , Պետ . գ . 8 ,
Գւ . բ . 44 ,
Գւ . ա . 8 ,
Գւ . ա . 22 ,
Գւ . բ . 47 ,

Գւ . բ . 45 ,

Հմր 37 , Գւ . ե . 2 ,
Գւ . բ . 45 , ղ . 1 ,

Հմր 34 , 35 , Գւ . ե . 1 , 2 ,

Ցամ Տեսուն 33

Թուաբ . ի . 2 ,
Օր . իգ . 21 , Ժող . ե . 4 ,
Ղւկ . իբ . 3 ,

Հմր 10 , 11 ,

Ցօհ . ժթ . 40 ,

Հմր 3 ,
Մատ . գ . 7 ,

Հմր 5 ,

Հմր 5 , Գւ . բ . 43 , ժթ . 17 ,

Գւ . բ . 43 , ժգ . 3 , ժթ . 11 , Հռով . ժե . 19 , Ը Կոր . ժբ . 12 , Եբր . բ . 4 ,
Գւ . գ . 11 , գ . 32 ,
Ցօհ . թ . 22 , ժբ . 42 , ժթ . 38 ,
Գւ . բ . 47 , գ . 21 ,
Մատ . թ . 21 , ժգ . 36 , Գւ . ժթ . 12 ,
Մար . ժգ . 17 : 18 , Ցօհ . ժգ . 12 ,
Գւ . գ . 1 . 2 . 6 ,

Ցամբ Ցեռան 33

հ Ղռս . իա . 12 ։
ֆ Գլ . ժբ . 7 ։ ժղ . 26 ։

ղ Ցօ . գ . 69 ։ ժէ . 3 ։ ա Ցո՛ . ե . 11 ։

ֆ Գլ . գ . 5 ։ 6 ։

՛ Ղռս . ֆբ . 4 ։ Գլ . գ . 1 ։

յ Մատ . իա . 26 ։
ն Գլ . գ . 18 ։
ղ Մատ . իգ . 35 ։ իէ . 25 ։
ո Գլ . բ . 23 ։ 36 ։ գ . 15 ։ է 52 ։
ղ Գլ . գ . 19 ։
ղ Գլ . գ . 13 ։ 15 ։ իբ . 14 ։
ք Գլ . ժ . 30 ։ ժգ . 29 ։ Գաղ . գ . 13 ։ ա Պետ . բ . 24 ։
ռ Գլ . բ . 33 ։ 36 ։ Փիլ . բ . 9 ։ Եբր . բ . 10 ։ ժբ . 2 ։
ֆ Գլ . գ . 15 ։
ղ Մատ . ա . 21 ։
ռ Ղռս . իդ . 47 ։ Գլ . գ . 26 ։ ժգ . 38 ։ Եփ՝ . ա . 7 ։ Կող . ա . 14 ։
բ Ցօ՛ . ժե . 26 ։ 27 ։
ֆ Գլ . բ . 4 ։ ժ . 44 ։
ռ Գլ . բ . 37 ։ է . 54 ։

բոլոր իր հետը եղողները , որոնք սադրակեցուց աղանդէն էին՝ նա-
18 խանձով լեցուած . հՈւ առաքեալներուն ձեռք զարկին , և հասարա-
19 կաց բանտը դրին զանոնք ։ ՝Բայց Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բանտին դռները բացաւ , հու դուրս
20 հանելով զանոնք՝ ըսաւ ։ Գացէք՝ և տաճարին մէջը կայնելով ժողովուրդին խօսեցէք ասա կենաց բո-
21 լոր խօսքերը ։ Ու երբոր ասոնք լսեցին , տաճարը մտան առտուընդ , և կը սորվեցընէին . իսկ ՝քահանայապետը եկաւ ու իր հետը եղողները՝ ու մկտեղ կանչեցին ժողովքը , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյտը . և մարդ խրկեցին բանտը՝ որ
22 զանոնք բերեն ։ Ու երբոր սպասաւորները գացին , զանոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
23 պատմեցին , Եւ ըսին թէ՝ Բանտը ամէն զգուշութիւնով գոցուած գտանք , ու պահապանները դռներուն առջևը կայնած՝ , բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք ։
24 Ու երբոր Ռէ քահանան , և ՛տաճարին իշխանը ու քահանայապետները լսեցին ասոնք խօսքերը՝ , կը զարմանային անոնց համար՝ թէ ինչ
25 պիտի ըլլայ ան ։ Եւ մէկը եկաւ պատմեց անոնց թէ , Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք , տաճարը կայներ են՝ և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն ։ Ան տաճը իշխանը սպասաւորներովը մկտեղ դնաց զանոնք բերաւ՝ առանց բռնութեան , ՝քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ չքարկոծուին ։
27 Ու բերին զանոնք տաճառը կայնեցուցին . և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց , Ըսելով . Ն՚Չ՞ որ սաստիկ պատուիրեցինք ձեզի , որ ասանունով չսորվեցընէք . և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք , և ան մարդուն Հարիւնը ՞կ՚ուզէք մեր վրայ բերել ՝
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և առՐիւ առաքեալները՝ ու ըսին ։ Հնարաւել Աստուծոյ Ղազանդիլ պէտք
30 Է՝ քան թէ մարդոյ ։ ՚Մեր Հայրերուն Աստուածը Ցիսուսը յարուց , Նորն որ դուք փայտէն կախելով ըս-
31 պանեցիք ։ ՞Անիկայ Աստուած իր աջ ձեռքովը ՞Առաջնորդ և Փրկիչ ընելո՚ բարձրացուց , ՞Իսրայէլին ապաչխարութիւն և ներում թողու-
32 թիւն տալու ։ ՝Բեւ մենք առ բաներուս համար անոր վկաներ ենք , ու Սուրբ Հոգին ալ՝ ՝որն որ Աստուած իրեն Ղազանդ եղողներուն
33 տուաւ ։ Եւ ՞անոնք առ լսելով՝ խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին որ զանոնք մեռցընեն ։

34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը ՝Գամաղիէլ էր , օրինաց վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պա-
տուաւոր՝ մէկը , ու հրաման ըրաւ որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն ։ Եւ ըսաւ անոնց . Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէք աս մարդոցը համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք . Քանզի աս օրերէս առաջ Թևդասը ելաւ , իրեն համար ըսելով՝ թէ Է՚ՒԷ մէկ մըն է , ու թիւով չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն յարեցան . որ ինքը սպաննուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ղազանդեր էին՝ ցրուեցան , ու ոչ-
37 ինչ եղան ։ Անոր ետևէն Ցուդա Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր եղած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր կողմը ձգեց . ինքն ալ կորսուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ղա-
38 զանդեր էին՝ ցիրուցան եղան ։ Եւ հիմա ձեզի կ՚ըսեմ . Ատ մարդոցմէ մկտեղ կեցէք , ու թողու տուէք զանոնք , ՚ինչու որ եթէ ատ խոր-
հուրդը կամ գործը մարդոցմէ է ,
39 պիտի ըակուի ։ ՚Հապա թէ որ Աստուծմէ է՝ չէք կրնար ատիկայ քակել , ՚Ցրլայ թէ Աստուծոյ դէմ
40 մարտնչող գտնուիք ։ Եւ անոնք հաւանութիւն տուին անոր . ՞ու առաքեալները կանչելով՝ Բ՚ծէծնեցին , և պատուիրելով որ Ցիսուսի անունովը չխօսին , արձա-
41 կեցին զանոնք ։ Անոնք ալ ժողովքին առջևէն գացին , Ե՚ուրախանալով որ Տէրոջ անուանը համար
42 արժանի եղան անարգուելու ։ Եւ ամէն օր ՚տաճարը քա՚տուներուն մէջ Բ՚չէին դադրեր սորվեցընելէն՝ ու Ցիսուս Քրիստոսը քարոզելէն ։

Ցամբ Ցեռան 33

՚ Գլ . բբ . 3 ։

Փրկին ասովրական թուականէն ի-
բ՚ը սարբ առաջ ։

՛ Առակ . իա . 30 ։ Եբ . բ . 10 ։ Մատ . ժե . 13 ։
ո Ղռս . իա . 15 ։ ա Կոր . ա . 23 ։
ֆ Գլ . է . 51 ։ Թ . 3 ։ իէ . 9 ։
ռ Գլ . գ . 18 ։ Բ Մատ . ժ ։ 17 ։ իէ . 34 ։ Մարկ . ժգ . 9 ։
ղ Մատ . է . 12 ։ Հռով . է . 3 ։ բԿոր . ժբ . 10 ։ Փիլ . ա . 29 ։ Եբր . ժ . 34 ։ Յակ . ա . 2 ։ ա Պետ . գ . 13 ։ 16 ։
ք Գլ . բ . 46 ։ Բ Գլ . գ . 20 ։ 29 ։

ռ Գլ . բ . 41 ։ գ 4 ։ է . 14 ։ Չմր 7 ։ Բ Գլ . Թ . 29 ։
* Յր՝ Հելլենական Հերէս
ֆ Գլ . գ . 85 ։
ք Եղ . ժբ . 17 ։

ԳԼ . Զ

1 Աստ ատ աքեալները ուզելով որ աղբատներուն կերակուրին հոգ տարուի , նաև փղձի ունենալով որ իրենք Աստուծոյ խօսքը՝ հոգիին Փերակուրը մատակարարեն , 3 սարկաւագութեան պաշտօնը կը յանձնեն եօթը բնարուած մարդոց , 5 որոնց մէկն էր Ստեփաննոս՝ Հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն ։ 12 որուն դէմ վճռաբանողները չկրնալով պատասխան տալ՝ կը բռնեն զանիկայ , 13 և զեղծատութեամբ կ՚ամբաստանեն իրբև Հայհոյիչ օրինաց . և տաճարին ։

1 ՞Եւ ան օրերը աշակերտները որ շատցան , Բ՚էղաւ եբրայեցւոց կողմէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց դէմ . ինչու որ իրենց որբևարիւնը Ղամէն օրուան աղբրաբաժնութեան մատակարարութեան մէջ անտես կ՚ըլ-
2 լային ։ Եւ տասնեւերկուքը կանչեցին աշակերտներուն բազմութիւնը՝ ու ըսին ։ ՚Մեզի չվայլեր Աստուծոյ խօսքը ձգել , ու սեղան-
3 ներու ծառայութիւն ընել ։ Ուստի

Ցամք Տեառն
33

Ել Օր. ա. 13, Գլ. ա. 21, ժգ. 2, ա Տիմ. գ. 7,

Ղկ. բ. 42,

Է Գլ. ժա. 24,

Ը Գլ. ը. 3, 26, իա. Տ,

Բ Յով. բ. 6, 15,

Ժ Գլ. ա. 24,

Ի Գլ. ը. 17, Թ. 17, Ժգ. 3, ա Տիմ. գ. 14, ե. 22, բ Տիմ. ա. 6,

Ղկ. ժբ. 24, ժթ. 20, Կող. ա. 6,

Ի Ցօհ. ժբ. 42,

Ժ Ղկ. իա. 15, Գլ. ե. 39, Տես Եւ. գ. 12, Ես. ծգ. 17,

Լ Գ Թագ. իա. 10. 13, Մատ. իգ. 59. 60,

Հ Գլ. իե. Տ, Յեր. Թ. 26,

եղբայրներ՝ Իսձեզմէ Լօթը հոգի ընտրելեք՝ Բաբէ վկայուած՝ Հոգւով Սրբով և իմաստութիւնով լեցո՛ն, որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք.
4 Ձեզ մենք աղօթքի ու Աստուծոյ
5 խօսքին պաշտօնին պարապինք։ Եւ այս խօսքը բոլոր բազմութեան առջեւը հաճոյ երեցաւ. ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ Իհաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը, ու Փիլիպպոսը, և Պրոքորոնը, ու Նիկանովրան, և Տիմովնան, ու Պարմենան, Ու Նիկողայոս նորահաւատ Անտիոքացին.
6 Առնք աստուածային խօսքեր կայնեցուցին. Ժանոնք ալ աղօթք ընելով՝ Իձեռքերնին անոնց վրայ դրին։
7 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ՛աճէր, ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը չատնար Երուսաղէմի մէջ. Եւ քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը չազանդէին։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ շնորհքով ու զօրութիւնով լցուած Հրէից էր, մեծ հրաշքներ և նշաններ կ՛ընէր
9 ներ ժողովուրդին մէջ։ Բայց ոմանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց, և Կիւրենացւոց՝ ու Աղէքսանդրացւոց ԺողովարանԿ՛ըսուէր, և ոմանք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն էին, ելան ու Ստեփաննոսին հետ վիճաբանութիւն կ՛ը-
10 Նէին. Բեւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու Հոգիին.
11 որով կը խօսէր։ Ասոնք ալ հրապուրեցին քանի մը մարդիկ. որ ըսեն թէ՝ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը իւօսի Մովսէսէն ու Աստուծոյ դէմ։ Եւ
12 գրգռեցին ժողովուրդը՝ ու Ծերերը՝ և գրիչները, ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին՝ ու ատեանը տարին։
13 Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ՛ըսէին. Ասոր մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ տեղին և օրէնքին դէմ.
14 Քանզի լսեցինք ատիկ որ կ՛ըսեր թէ, Ասոր Նազովրեցի Յիսուսը Այս տիր քակէ ասոր տեղը, ու սիրտ փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած
15 սովորութիւնները։ Եւ ատեանը նստողներուն ամէնը երբոր անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան։

Գլ. Է

1 Ստեփաննոս իրեն դէմ եղած ամբաստանութեանը պատասխան տալով, 2 կը ցուցնէ թէ ինչպես Աստուած նորեր կը երեւց Հայրերը, 37 և թէ Մովսէս մարգարէին բուած էր Քրիստոսի Համար. 51 կը յանդիմանէ Հրէաները որ ապստամբ դտնուելով Աստուծոյ դէմ, սպանելին գէրհատած ան Արդարը՝ որուն համար մարդասպանները կանխաձայներ էին. Թէ աշխարհի պիտի գայ։ 54 Անոր վրայ Հրէայք կը

քարկոծեն Ստեփաննոսը, որ իր Տիկին Ցիսուսի յանձնելով՝ խնամարհութեամբ աղօթք կ՛ընէ անոնց Համար։

Ցամք Տեառն
33

1 Ույն ատենը քահանայապետը ըսաւ, Իրաւընէ ատ բաները ատանկ
2 էն։ Եւ անիկայ ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ ու Հայրեր՝ մտիկ ըրէք. Փառաց Աստուածը մեր Հօրը Աբրահամին երեւցաւ, քանի որ Միջագետի մէջ էր, դեռ խառանի մէջ չբնակած. և ըսաւ անոր.
3 Ելիր դուն երկրէդ և քու ազգականներէդ, ու եկուր ան երկիրը՝
4 որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ։ Ան ատենը Իքաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝ խառանի մէջ բնակեցաւ. և անոր Հօրը մեռնելէն ետեւ՝ անկէ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը, ուր որ դուք հիմա կը բնակիք։
5 Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ, Երայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն տայ իրրև կալուածք, և իրմէ ետեւ իր սերունդին, երբոր
6 դեռ իրը որդի չուներ։ Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ. Թէ Իսնոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտ պիտի ըլլայ. ու պիտի ծառայեցընեն անիկայ՝ և չարչարեն
7 չորս Հարիւր տարի։ Եւ ան ազգը որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ, ըսաւ Աստուած, և անկէ ետեւ պիտի ելլեն Ի ու աս տեղս
8 Ցիս պաշտեն։ Եւ անոր Թլփատութեան ուխտը տուաւ, Ի ու ետքը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և Թլփատեց զանիկայ ութերորդ օրը. Իսահակն ալ Յակոբը ծնաւ. Իյակոբն ալ տասուերկու նահապետները։
9 Եւ նահապետները Ցովսէփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս Ծախեցին. Երայց Աստուած անոր հետն էր.
10 Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն, Ե ան անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին առջեւը. ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի՝ ու իր բոլոր տանը վրայ։
11 Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը հկաւ, ու մեծ նեղութիւն, և մեր Հայրերը ուտե-
12 լիք չէին գտներ։ Եւ Յակոբ երբոր լսեց Թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի՝ առջի անգամին
13 մեր Հայրերը խրկեց։ Եւ երկրորդ անգամին Ցովսէփ իր եղբայրներուն ծանչցուց ինքզինքը. ու Ցովսէփին ազգը Փարաւոնին յայտնի եղաւ։
14 Ետ Ցովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր Հայրը Յակոբը՝ ու բոլոր ազգատոհմը, եօթանասունհինգ հո-
15 գի։ Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ,

Ցամ Տեառն 33

Յոբ. խթ. 33։ Եր. ա. 6։ Նե. ժգ. 19։ Յես. իդ. 32։ Ած. իգ. 16։ Լմ. 19։ Ած. ժե. 13։ Հմր. 6։ Նե. ա. 7, Տ. 9։ Սաղ. ճե. 24, 25։

Ցամ Տեառն 33

Յոբ. խթ. 33։ Եր. ա. 6։ Նե. ժգ. 19։ Յես. իդ. 32։ Ած. իգ. 16։ Լմ. 19։ Ած. ժե. 13։ Հմր. 6։ Նե. ա. 7, Տ. 9։ Սաղ. ճե. 24, 25։

Յոբ. ա. 22։ Նե. բ. 2։ Երր. ժա. 23։

Յոբ. ա. 22։ Նե. բ. 2։ Երր. ժա. 23։

Նե. բ. 3—10։

Նե. բ. 3—10։

Ղա. իդ. 19։ Եր. բ. 11, 12։

Ղա. իդ. 19։ Եր. բ. 11, 12։

Ե Տ՚ես Ղա. ժբ. 14, Գե. գ. 7։

Ե Տ՚ես Ղա. ժբ. 14, Գե. գ. 7։

Եր. բ. 13։

Եր. բ. 13։

Եր. բ. 15։ 22։ գ. 20։ ժբ. 3, 4։

Եր. բ. 15։ 22։ գ. 20։ ժբ. 3, 4։

Ա Տես. իթ. 32։ Երր. ժա. 16։

Ա Տես. իթ. 32։ Երր. ժա. 16։

Յ ու մեռաւ, ինքը ու մեր հայրերը։
16 Եւ Սիւքէմ տարուելով՝ Հան զերեզմանին մէջը դրուեցան, որն որ Աբրահամ արծաթի դնով ծախու առեր էր Սիւքեմի հօրը Եմմորի որդիներէն։ Ու երբոր մնուեցաւ խոստումնին ատենը, որ Աստուած երդնումով խոստացեր էր Աբրահամին, Հ ժողովուրդը աճեցաւ ու
18 շատցաւ Եգիպտոսի մէջ, Մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը ելաւ՝ որ Յովսեփ չէր ճանչնար։
19 Անիկայ հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ՝ ու չարչարեց մեր հայրերը, մինչև անդամ Հ անոնց տղաքը դուրս
20 ձգել դ՚ըլլ՚ որ չապրին։ Հն ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ, և Աստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր, որ իր հօրը տունը մեծցաւ իրեք ամիս։
21 Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ, Փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վերցուց, և իրեն իբրև որդի
22 մեծցուց։ Ու Մովսէս՝ Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ, Հև զօրաւոր էր իր խօսքերովը և գործերովը։
23 Քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն
24 ընել։ Ու Իւրաքանչիւրէն մէկը հարստահարուած տեսնելով՝ պաշտպանեց, և ղրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Եգիպտացին սպաննե-
25 լով։ Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմանային՝ որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար. բայց ա
26 նոնք չիմացան։ Ը Ու հետևեալ օրը անոնց դիմացը ելաւ՝ երբոր կը կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու ատիպէց զանոնք, ըսելով. Մարդիկ՝ դուք եղբայրներ էք, ինչո՞ւ
27 մէկզմէկ կը զրկէր։ Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր, մերժեց զանիկայ՝ ու ըսաւ. Յ Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
28 ու դատաւոր դրաւ. Ձի՞ս ալ սպաննել կ՚ուզես, ինտոր որ երէկ Եգիպ-
29 տացին սպաննեցիր։ Եւ Մովսէս սա խօսքին վրայ փախաւ, ու Մադիամու երկրին մէջ պանդխտ եղաւ, ուր որ երկու որդի ծնաւ։
30 Ժ Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր՝
31 մարեխի կրակի բոցով։ Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին վրայ. ու երբոր մտածեցաւ զննելու, Տէրոջը ձայնը եկաւ ա-
32 նոր, որ Ի՚ըսէր. Ի Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յակորին Աստուածը. Մովսէս ալ վախէն դողալով՝ չէր

33 համարձակեր զննելու։ Ո Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ոտքերուդ կօշիկները հանէ, ինչու որ ատ տեղը՝ որ դուն
34 կայներ ես, սուրբ երկիր է։ Պ Ձիրաւի եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիդ չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր
35 քեզ Եգիպտոս իրկեմ։ Ան Մովսէսը որ ուրացան՝ ու կ՚ըսէին. Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած անիկայ իշխան և փրկիչ իրկեց՝ ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մարեխիին մէջ անոր երևցաւ։
36 Բ Անիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին Ռ ու կարմիր ծովուն մէջ, Հև անապատին մէջ քառասուն տա-
37 րի։ Ան Մովսէսն է՝ որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս Ջմարգարէ մը պիտի հանէ
38 ձեզի, Հանոր մտիկ ըրէք։ Ը Ասիկայ ան է որ անապատը ժողովրդին մէջն էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող Ի հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ. Ժոր կենդանի Հպատգամներ առաւ մեզի տալու.
39 Որուն մեր հայրերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ. հապա մերժեցին, և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
40 ձան։ Հեւ ըսին Ահարոնին. Մեզի աստուածներ շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան. քանզի ան Մովսէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։
41 Եւ ան օրերը որթ մը շինեցին, ու կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց ձեռացը գործերովը կը զուարճա-
42 նային։ Ծ Աստուած ալ երես դարձուց, ու թողուց զանոնք որ Հերկնից զօրքը պաշտեն. ինչպես որ գրուած է մարգարէից գրքին մէջ. Միթէ հանապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատուցիք ինծի՝ ով Իսրայէլի տունը.
43 Եւ Մողոքին վրանը առիք, ու ձեր Հռեմփա աստուածոյն աստղը, ան պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագութիւն ընելու. Եւ ես ձեզ Բաբիլոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ։ Վկայութեան խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետն էր, ինչպես որ Մովսէսին հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ Որ տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ.
45 Ղոր մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յեսուսին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կալուածքը, Ռորոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը, Ոոր Աստուծոյ առջևը շրնորհք գտաւ, Հև ուզեց որ Յակո-

33 համարձակեր զննելու։ Ո Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ոտքերուդ կօշիկները հանէ, ինչու որ ատ տեղը՝ որ դուն
34 կայներ ես, սուրբ երկիր է։ Պ Ձիրաւի եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիդ չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր
35 քեզ Եգիպտոս իրկեմ։ Ան Մովսէսը որ ուրացան՝ ու կ՚ըսէին. Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած անիկայ իշխան և փրկիչ իրկեց՝ ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մարեխիին մէջ անոր երևցաւ։
36 Բ Անիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին Ռ ու կարմիր ծովուն մէջ, Հև անապատին մէջ քառասուն տա-
37 րի։ Ան Մովսէսն է՝ որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս Ջմարգարէ մը պիտի հանէ
38 ձեզի, Հանոր մտիկ ըրէք։ Ը Ասիկայ ան է որ անապատը ժողովրդին մէջն էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող Ի հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ. Ժոր կենդանի Հպատգամներ առաւ մեզի տալու.
39 Որուն մեր հայրերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ. հապա մերժեցին, և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
40 ձան։ Հեւ ըսին Ահարոնին. Մեզի աստուածներ շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան. քանզի ան Մովսէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։
41 Եւ ան օրերը որթ մը շինեցին, ու կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց ձեռացը գործերովը կը զուարճա-
42 նային։ Ծ Աստուած ալ երես դարձուց, ու թողուց զանոնք որ Հերկնից զօրքը պաշտեն. ինչպես որ գրուած է մարգարէից գրքին մէջ. Միթէ հանապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատուցիք ինծի՝ ով Իսրայէլի տունը.
43 Եւ Մողոքին վրանը առիք, ու ձեր Հռեմփա աստուածոյն աստղը, ան պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագութիւն ընելու. Եւ ես ձեզ Բաբիլոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ։ Վկայութեան խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետն էր, ինչպես որ Մովսէսին հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ Որ տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ.
45 Ղոր մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յեսուսին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կալուածքը, Ռորոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը, Ոոր Աստուծոյ առջևը շրնորհք գտաւ, Հև ուզեց որ Յակո-

Ցամ Տեառն 33

Ած. իգ. 16։ Լմ. 19։ Ած. ժե. 13։ Հմր. 6։ Նե. ա. 7, Տ. 9։ Սաղ. ճե. 24, 25։ Յես. ե. 15։ Ղե. գ. 7։ Նե. ժգ. 19։ Թուա. ի. 16։ Բ Եզ. ժբ. 41։ Լմ. 1։ Ե Եզ. ե. ը. Ղ. ժ. ժա. ժգ։ Սաղ. ճե. 27։ Բ Եզ. ժգ. 21, 27, 28, 29։ Ե Եզ. ժգ. 1, 35։ Ղբ Ըբ. ժբ. 15, 18։ Գե. գ. 22։ Ե Սաա. ժե. 5։ Ը Եզ. ժթ. 3, 17։ Ը Ես. կգ. 9։ Գաղ. գ. 19։ Երր. բ. 2։ Ժ Եզ. իա. 1։ Բ Օր. ե. 27, 31։ Լմ. 4։ Յով՝ ա. 17։ Ի Հռով. գ. 2։ Լեզ. լբ. 1։ Եր Օր. թ. 16։ Սաղ. ճշ. 19։ Ի Սաղ. ձա. 12։ Եզեկ. ի. 25, 39։ Հռով. ա. 24։ Բ Թես. բ. 10։ Լ Եր Օր. գ. 19։ ժե. 3։ Դ Թագ. ժե. 16։ իա. 3։ Երեմ. ժթ. 13։ Հ Ա Մնդ. ե. 25, 26։ Ն Եզ. իե. 40։ Լգ. 30։ Երր. ը. Ջ։ Ղ Յես. գ. 1։ Ճ Նէեմ. Բ. 24։ Սաղ. խգ. 2։ Ղբ. 55։ Գե. ժգ. 19։ Յաքով. ժը. 1։ Բ Թագ. է. 1։ Սաղ. ձթ. 19։ Գե. ժգ. 22։ Յ Դ Թագ. ը. 17։ Ա Մն. իբ. 7։ Սաղ. ճբ. 4, 5։

Ցամք Տեառն 33

Նգ Թագ. գ. 1։ ը. 20։ ա Մն. ժէ. 12։ բ Մն. գ. 1։ Ղ Թագ. ը. 27։ բ Մն. բ. 6։ գ. 18։ ԳԼ. ժէ. 24։ ա Ես. կզ. 1. 2։ Մաս. ե. 34. 35։ իգ. 22։ ՂԵ. լբ. 9։ ղգ. 3։ Ես. խը. 4։ ՂԱ. իզ. 41։ բ Օր. ժ. 46։ Երեմ. գ. 4։ գ. 10։ Թ. 26։ Եզեկ. խգ. 9։ Ը բ Մն. ւգ. 16։ Մաս. իա. 35։ իգ. 34. 37։ ա Թես. բ. 15։ ա Գւ. գ. 14։ ա Եւ. ի. 1։ Գաղ. գ. 19։ Երբ. բ. 2։ ԼԳւ. ե. 33։

ր Գւ. զ. 5։

Բեզեկ. ա. 1։ Մաս. գ. 16։ Գւ. ժ. 11։

ՅԴան. է. 13։

ա Թագ. իա. 13։ Ղես. ղ. 29։ Երբ. ժգ. 12։

ԼՂ. իդ. 16։

ՀԸ Օր. ժգ. 9, 10։ ԺԸ. 7։ ՀՐ 59։ Գւ. իբ. 20։

ՕԳւ. Թ. 14։

Ֆ Սաղ. լա. 5։ Ղես. իգ. 46։

ա Գւ. Թ. 40։ ի. 36։ իա. 5։

Բ Մաս. ե. 44։ Ղես. զ. 28։ իգ. 34։

ԼՀՐ 57։ ԳԸ իբ. 20։

բին Աստուծոյն բնակարան մը գըտ-
47 նէ։ Բայց Սողոմոն անոր տունն մը
48 շինեց։ Ասկայն Բարձրեալը ձեռա-
քով շինուած տաճարներու մէջ չբնակիր, ինչպէս որ մարգարէն
49 կ'ըսէ. "Երկինքը իմ աթոռս է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուան-
դանն է. ինծո՞ր տուն պիտի շի-
նէք ինծի, կ'ըսէ Տէրը. կամ ի՞նչ
պէտէ ըլայ իմ հանգստութեանս
50 տեղը. Չէ՞ որ աս ամէնը իմ ձեռքս
51 շիներ է։ Ո՛վ խստապարանոցներ՝ ու
թլպտով և ականջով չթլփա-
տուածներ. դուք ամէնատեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե-
նաք, ինչպէս ձեր հայրերը՝ անանկ
52 ալ դուք։ Ո՛Մարգարէներէն ո՞րը չհալածեցին ձեր հայրերը. ու ըս-
պաննեցին զանոնք՝ որ առաջուց
պատմեցին ան "Արդարին գալուն համար, որ դուք հիմա անոր մատ-
նիչները և սպանողները եղաք.
53 "Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ-
ներուն մատակարարութեամբը՝ ու չպահեցիք։
54 Ե՛ւ անոնք աս բաները լսելով՝ սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակ-
ռաներնին անոր վրայ կը կճռըը-
55 նէին։ Բայց անիկա "Հոգւով Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ և տեսաւ Աստուծոյ փառքը, ու
Յիսուսն ալ՝ որ Աստուծոյ աջ կող-
մը կայներ էր, և ըսաւ. "Ահա կը տեսնեմ երկինքը բացուած, ՅՈՒ
Որդիդ՝ Աստուծոյ աջ կող-
56 մը կայնած։ Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակելով՝ ականջներնին դոցե-
ցին, և ամէնը մէկտեղ վազեցին ա-
57 նոր վրայ. "Ու քաղաքէն դուրս հանելով՝ կը քարկոծէին զանիկա. և վկաները իրենց հանդերձները
ոտքերուն քովը, որ Սօղոս կ'ըսուէր։
58 Եւ կը քարկոծէին Ստեփաննոսը, "որ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր. Տէր
59 Յիսուս՝ ՅընդունէՔ իմ հոգիս։ Ու "ծնկան վրայ գալով՝ բարձրաձայն աղաղակեց, Է Տէր՝ աս մեղքը մի՛
ետպեր ատոնց. և աս ըսելով՝ նրն-
ջեց։ Է Սօղոս ալ կամակից էր անոր սպանուելուն։

ԳԼ. Ը

1 Երուսաղէմի հալածումը առիթ կ'ըլլայ՝ որ Սամարիայի մէջ եկեղեցի մը կը հաստատուի։ 5 Փիլիպպոսի ձեռքը՝ որ քարոզեց՝ հրաշքներ
ըրաւ և շատերը մկրտեց, որոնց մէջն էր Սի-
մոն մոգը։ 14 Պետրոս ու Յովհաննէս հոն
կ'երթան եկեղեցին հաստատութիւն տալու,
ու աղօթքով և ձեռքերնին ժողվուրդց վրայ
դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի անոնց։ 18
Երբոր Սիմոն կ'ուզէ ասակով ծախու առնել
իրենց ունեցած իշխանութիւնը, 20 Պետրոս
սաստիկ կը յանդիմանէ անոր սրտին չարու-
թիւնը, ու զղջալու կը յորդորէ. եաբը Յով-
հաննէսին հետ Աստուծոյ խօսքը քարոզելով

Երուսաղէմ կը դառնայ։ 26 Տէրոջ հրեշ-
տակը կը խրկէ Փիլիպպոսը՝ որ երթայ քարո-
զէ Եթովպացի ներքինիին, և մկրտէ զանի-
կայ։

1 Ե՛ւ ան օրը մեծ հալածում եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղե-
ցիին վրայ, "և առաքեալներէն՝ Ի
զատ՝ ամէնն ալ ցիրուցան եղան
Հրէաստանի ու Սամարիայի եր-
2 կիրներուն մէջ։ Եւ աստուածա-
վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցու-
ցին, Բու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին։
3 Բայց Սօղոս եկեղեցիին չատ վնաս
կու տար, տուները կը մտնէր, է-
րիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝
բանտը դնել կու տար։
4 Ե՛ւ ան ցիրուցան եղածները կը պտըտէին՝ ու խօսքը կը քարոզէին։
5 Եւ Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա-
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա-
6 րոզէր անոնց։ Եւ ժողովուրդները միաբան հաւանութեամբ Փիլիպ-
պոսին ըսածներուն ուշադրութիւն
կու տային՝ լսելով ու տեսնելով այն
7 նշանները որ կ'ընէր։ Ո՛վ ասանց զի չատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝ կ'ելլէին։
8 Եւ չատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին։ Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջը։ Բայց Սիմոն անունով մարդ մը
կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ
Է մոգութիւն կ'ընէր, ու Սամարա-
ցւոց ազգը կը զարմացնէր, էրէն
10 համար ըսելով՝ Թէ մեծ մէկ մին է.
11 Որ անոր ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը,
և կ'ըսէին. Աստիկայ Աստուծոյ մեծ
12 ըսուած զօրութիւնն է։ Շատ ժամանակէ՝ի վեր կախարդութիւն-
ներով անոնք զարմացընելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
13 յին։ Բայց երբոր Փիլիպպոսին հաւատացին՝ Բոր Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը ու Յիսուս Քրիս-
տոսի անունը վրայով կը քարո-
զէր, կը մկրտուէին Թէ էրիկ մար-
դիկ և Թէ կնիկ մարդիկ։ Եւ
Սիմոն ինքն ալ հաւատաց, ու
մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսին
հետն էր. և տեսնելով՝ ան նշան-
ները, ու մեծ զօրութիւնները որ
14 կ'ըլլային, կը զարմանար։ Իսկ Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալ-
ները երբոր լսեցին Թէ Սամարացիք
Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են,
Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 խրկեցին. Որոնք իջնելով՝ աղօթք
ըրին անոնց համար՝ Բոր Սուրբ Հո-
16 գին առնեն. (Էինչու որ դեռ
անոնց մէկուն վրայ իջած չէր,
հապա միայն ՆՏէր Յիսուսի անուա-
17 նով Էմկրտուած էին.) Ընդ ա-

Ցամք Տեառն 34

ա Գւ. ժա. 19։

Բ Ծն. իգ. 2։ Ա. 10։ բ Թագ. գ. 31։

Գ Գւ. ե. 57։ Թ. 1. 13. 21։ իբ. 4։ իզ. 10, 11։ ա Կոր. ժ. 9։ Գաղ. ա. 13։ Փիւ. գ. 6։ ա Տիմ. ա. 13։

դ Մաս. ժ. 23։ Գւ. ժա. 19։

Է Գւ. զ. 5։

ՀՄար. ժզ. 17. 18

Է Գւ. ժգ. 6։

ԸԳւ. Ե. 36։

Ե Գւ. ա. 8։

Ժ Գւ. ը. 38։

ԻԳւ. ժԲ. 2։

ԼԳւ. ժ. 48։ ժԲ. 5։

Ի Մաս. իբ. 19։ Գւ. բ. 38։

Ծ Գւ. զ. 6։ ժԲ. 6։ Երբ. զ. 2։

Ցոմի Տէտան 34

տենը ձեռքերնին դրին անոնց վրայ ,
18 ու Սուրբ Հոգին կառնէին : Երբոր տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալները անոնց վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի , անոնց ստակ
19 մատուց ու ըսաւ . Ինծի ալ աս իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս զի որու վրայ ձեռք դնեմ , անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ . Բայց Պետրոս ըսաւ անոր . Քու արծաթդ քեզի հետ թող կորսուի . ինչու որ [Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր
21 թէ հօտակով կ'առնուի : Դուն ատ բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս . ինչու որ քու սիրտդ Աս-
22 տուծոյ առջեւը շիտակ չէ : Ուստի ատ քու չարութենէդ զեղջ՛ եկուր , ու Աստուծոյ աղաչէ .
Դատ. ը. 7 ; 17 ; Եր. ը. 8 ; Թոս . իա . 7 ; գ Թագ . ժգ . 6 ; Յոբ . խը . 8 ; Յակ . ե . 16 ։
Գիւ . բ . 38 ; ժ . 45 ; ժա . 17 ։
Մատ . ժ . 8 ; Տես գ Թագ . ե . 16 ։
Դատ . գ . 27 ; բ Տիմ . բ . 25 ։
Ներ . ժբ . 15 ։
Յդուդ . ե . 17 ; Եր . ը . 8 ; Թոս . իա . 7 ; գ Թագ . ժգ . 6 ; Յոբ . խը . 8 ; Յակ . ե . 16 ։
Սով . գ . 10 ։
Յօն . ժբ . 20 ։
Ներսաղեմ եկեր էր երկրպագու-
28 թիւն ընելու . Եւ դէպի ետ կը դառնար , ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մարգարէին էէէ կը կար-
29 դար : Եւ Հոգին ըսաւ Փիլիպպոսին . Մօտեցիր , և ատ կառքին
30 քովը գնաց : Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ ընաց՝ ու մարիկ կ'ընէր որ Եսայի մարգարէին էէէ կը կարդար , և ըսաւ . Կարդացածդ
31 կը հասկընա՞ս արդեօք : Ան ալ ըսաւ . Ինտո՞ր կրնամ հասկնալ , թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ . ու աղաչեց Փիլիպպոսին՝ որ ելլէ
32 իր քովը նստի : Եւ գիրին մէջ կարդացած տեղը աս էր . Ոչխարի պէս մորթուելու տարուեցաւ , ու իր խուզողին առջեւը մնացած լեռ-
33 ցառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը չբանար . Իր խոնարհութեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ . և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի
Գործ . ը . 38 ; Ես . ծգ . 7 , 8 ։

պատմէ . ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի : Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ . Կ'աղաչեմ քեզի , մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ աս . իրե՞ն համար , թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար : Իակ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ , և գրքին աս խօսքէն սկսե-
36 լով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր : Ու երբոր երթալ ճամբան կ'երթային , ջուրի մը քով եկան . ու ըսաւ ներքինին . Ահա ջուր , ի՞նչ բան չիս կ'արգիլէ մկրտուելէն :
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր . Եթէ որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս , կարելի է . անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Կը հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոսը Որդի
38 Աստուծոյ է :] Ու հրաման ըրաւ որ կառքը կայնեցընեն . և երկուքնին ալ՝ Ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը ու ներքինին , և մկրտեց զանիկայ :
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան , Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը , և ալ ներքինին անիկայ չտեսաւ , ու իր ճամբան կ'երթար
40 ուրախութեամբ : Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ . ու պտըտելով բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր , մինչև որ ինքը կեսարիա հասաւ :

Ցոմի Տէտան. 34

Ղեւ . իդ . 21 ; Գաղ . ժբ . 28 ։
Գաղ . ժ . 47 ։
Շար օրինութիւնը տես ԾՆԾ . 37 համարը ։
Մատ . իը . 19 ; Մար . ժգ . 16 ։
Մատ . ժգ . 16 ; Յօհ . գ . 70 ; Թ . 35 , 38 ; ժա . 27 ; Գաղ . թ . 20 ; Ա Յօհ . գ . 15 ; ե . 5 . 13 ։
Թագ . ժբ . 12 ; դ Թագ . բ 16 ; Եզեկ . գ . 12 , 14 ։

Գլ . թ

1 Սողոս՝ դամասկոս երթալու ճամբուն վրայ 4 ձեռինը կ'էէնայ , և կը տեսնէ զՅիսուս . 10 առաքեալական պաշտօնին կը կանչուի , 18 և Անանիայէն կը մկրտուի . 20 Նամարձակ գէրիստոս կը քարոզէ : 23 Հրէայք կը խորհին զանիկա սպանել . 29 Դամասպէս Յերնեը . բը . բայց Սօղոս անոնց ձեռքէն կը փախչի . 31 Եկեղեցին խաղաղութիւն կը վայելէ . Պետրոս կը բժշկէ Ենէա անուն անդամալոյծը , 36 և Տարիթան կը յարուցանէ :

1 Հայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց . Եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարաններըը գրկնէլու , որ եթէ ան ճամբուն հետևողներ գտնելու ըլլայ , էրիկ մարդիկ կամ կիսկ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ : Ու երբոր կ'երթար , ու Դամասկոսին մօտեցաւ , յանկարծ իր բոլորտիքը եր-
4 կինքէն լոյս մը փայլատակեց . Եւ ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն . Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես :
5 Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՞վ ես դուն՝ Տէր . և Տէրը ըսաւ . Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես . Դժուար բան է քեզի խթանի դէմ
6 կիգ զարնել : Ան ալ դողով ու ապշութեամբ ըսաւ . Տէր՝ ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ : Եւ Տէրը ըսաւ

Ցոմի Տէտան. 35
Գլ . բ . 3 ; Գաղ . ա . 13 ; ա Տիմ . ա . 13 ։
Գործ . իբ . 6 ; իդ . 12 ; ակոր . ժե . 8 ;
Մատ . իե . 40 ; եա ։
Գլ . ե . 39 ; Ռոմ . ը . 13 ։
Ղեւ . դ . 10 ; Գլ . բ . 37 ; ժգ . 30 ։

Յամի Տեառն 35

աղաս. ժ. 7։ Տես գԼ. իր. 9։ իԿ. 13։

անոր"։ Եվ՚ր, ու քաղաքը մխիր, և քեզի պիտի զրուցուի ինչ որ պարտիս ընել. Հիսկ ան մարդկէր որ իր հետը կ՚երթայիր, ապշած կեցեր էին. ձայնը միայն կը լսէին, 8 բայց մէկը չէին տեսներ։ Եւ Սօղոս զետնէն եվաւ, ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ. ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին՝ ու Դամասկոս մտցուցին։ Եւ իրեք օր կեցաւ առանց տեսնելու, և ոչ կերաւ, ոչ ալ խմեց։

Ե ԳԼ. իբ. 12։ 10 Ու Հ Անանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ. և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ. Ա՛նանիա. ան ալ ըսաւ. Տէ՛ր՝ ահա՛ 11 հա՛ եմ։ Եւ Տէրը ը՛ան անոր. Եվ՚ր ու գնա՛ ան փողոցը՝ որ Ուղիղ կ՚ըսուի, և հա՛ Ցուդային տանը մէջ փնտռէ՛ Սօղոս անունով Տարսացի մը. վասն զի ահա՛ անիկայ 12 աղօթք կ՚ընէ. Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով՝ ներս մտած, և ձեռքը իր վրայ դրած, որ տեսնի։ Անանիան ալ պատասխան տուաւ. Տէ՛ր՝ շատեր կէն լսեցի ան մարդուն համար՝ թէ որչափ չարիքներ ըրաւ քու սուրբ 14 բերուզ Երուսաղէմի մէջ. Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը, որ քու անունդ կը կանչեն։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Գնա՛ գուն. Էն՛ չու որ անիկայ ինծի ընտիր ամանն մըն է, իմ անունս կրելու Հեթանոսներուն ու Թագաւորներուն և 16 Իսրայէլի որդւոցը առջեւը. Քանի՛ ես իրեն պիտի ցուցընեմ թէ որ՚ չափ պէտք է իրեն՝ իմ անուանս 17 համար նեղութիւն քաշել։ Եւ Անանիա գնաց՝ ու ան տունը մտաւ, հա՛ ձեռքը անոր վրայ դնելով՝ ըսաւ. Սաւո՛ւղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց, ան Ցիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երևցաւ՝ երբոր կու գայիր. որպէս զի տեսութիւնդ առնես, ու Հոգւով՝ 18 գլխով Սրբով լեցուիս։ Եւ շուտ մը անոր աչքերէն թիւիերու պէս բաներ ինկան. և իսկոյն տեսաւ, 19 ու եվաւ մկրտուեցաւ. Եւ կերաւ կուր ուտելով՝ ուժը վրան եկաւ. Ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ։

20 Եւ անմիջապէս ժողովարանները մէջ կը քարոզէր Ցիսուսը, թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին։ 21 Եւ ամէն՝ լսողները մեծապէս զարմացեր էին, ու կ՚ըսէին. Ասիկայ ան չէ՞, որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք՝ որ աս անունը կը կանչէին. և հոս ալ ան բանին համար եկած էր, որ անոնք կապած՝ 22 քահանայապետներուն տանի։ Բայց

Յամի Տեառն 35

Սօղոս՝ ալ աւելի կը զօրանար, և Դամասկոսի մէջ բնակող Հրեաները կը պապանձեցընէր, ապացուցանելով թէ Քրիստոսը ասի- 23 կայ է։ Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը՝ Հրեաները խորհուրդ ըրին 24 որ անիկայ սպաննեն։ Բայց Սօղոսին դայթեցաւ անոնց դաւթիւնը. և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին որ անիկայ 25 սպաննեն։ Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ, ու զամբիւղով մը կախելով՝ պատէն վար իջեցուցին։

26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ, կը ջանար աշակերտներուն յարիլ. բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ, չհաւատալով թէ անի- 27 կայ աշակերտ էր։ Բայց Բառնաբաս անիկայ առնելով՝ առաքեալներուն տարաւ, ու պատմեց անոնց՝ թէ ինչպես ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ, և թէ անոր հետ խօսեցաւ, և թէ ինչպես Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի ա- 28 նունովը։ Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մտնէր ու կ՚ելլէր, Տէր Յիսուսին անունովը համար- 29 ձակ քարոզելով։ Նաև Հելլենացելոց դէմ կը խօսէր՝ և վիճաբանութիւն կ՚ընէր. Հանո՛նք ալ կը 30 փնտռէին անիկայ սպաննել։ Իսկ եղբայրները իմանալով՝ զանիկայ կեսարիա իջեցուցին, և ղրկեցին Տարսոն խրկեցին զանիկայ։

31 Ա՛ն ատենը եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունեցան, և շինութիւն կ՚ընդունէին, ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով կ՚ածէին։

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտըտէր, Լիւդդեա բնակող սուրբ- 33 բերուն քովը ալ իջաւ։ Եւ հոն մէկ մարդ մը գտաւ, որուն անունը Ենէա էր, ութը տարիէ ի վեր 34 մահիճը պառկած անդամալոյծ. Եւ ըսաւ անոր Պետրոս. Ենէա՛ Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ. Եվ՚ր ու քու անկողինդ շիտկէ. ան 35 ալ շուտ մը եվաւ։ Եւ Լիւդդեայի ու Սարօնի մէջ բնակողները զանիկայ տեսան, և Տէրոջ դարձան։

36 Տէրոջը գարձան։ Եւ Յոպպէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ անունը Տաբիթա, (որ Թարգմանուելով Այծեմիկ կ՚ըսուի.) Ասիկայ լեցուած էր բարի գործքերով ու ողորմութիւններով, որ ին- 37 քը կ՚ընէր։ Ու եղաւ որ ան օրերը ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ. լուացին անիկայ՝ և վերի սենեակ

Տես ԳԼ. ժբ. 25։

Ցա. Տ. 37 Ն ԳԼ. իգ. 12։ իճ. 3։ բԿոր. ժա. 26։

Ը ԳԼ. ժա. 32։

Գես. բ. 15։ Թագ. ժթ. 12։

Ղ ԳԼ. իբ. 17։ Գաղ. ա. 17, 18։

ԳԿ. ժ. 36։ ժգ. 2։

Հմր 20. 22։

Գաղ. ա. 18։

ԳԼ. գ. 1։ Յի՛ Հիւսնեսնոյսու Հերբէից

Հմր 23։ բ Կոր. ժա. 26։

Տես գԼ. բ. 1։

Ցա. Տ. 38 բ ԳԼ. ը. 14։

Ա ԳԼ. ժա. 22։ Ա ԳԼ. ժ. 23։ Ա ԳԼ. ի. 23։ իա. 11։ բ Կոր. ժա. 23։

Ա ԳԼ. իբ. 12։ 13։

Հ ԳԼ. ը. 17։

Յ ԳԼ. բ. 4։ գ. 31։ ը. 17։ ժգ. 32։

Ղ ԳԼ. իգ. 20։

Գ ԳԼ. ը. 37։

Յգ ԳԼ. ը. 3։ Հմր 1։ Գաղ. ա. 13, 23։

Ա ԳԼ. ժա. 29։

Ցա. Տ. 37 Ն ԳԼ. իգ. 12։ իճ. 3։ բԿոր. ժա. 26։

Ը ԳԼ. ժա. 32։

Գես. բ. 15։ Թագ. ժթ. 12։

Ղ ԳԼ. իբ. 17։ Գաղ. ա. 17, 18։

ԳԿ. ժ. 36։ ժգ. 2։

Հմր 20. 22։

Գաղ. ա. 18։

ԳԼ. գ. 1։ Յի՛ Հիւսնեսնոյսու Հերբէից

Հմր 23։ բ Կոր. ժա. 26։

Տես գԼ. բ. 1։

Ցա. Տ. 38 բ ԳԼ. ը. 14։

Գա. ժ. 16։

ԳԼ. ժա. 21։

Տիմ. բ. 10։ Տիտ. գ. 5։

ԳԼ. ա. 13։

Ցամբ Տէտան 38

38 մը պրին ։ Ու Լիւդդեա Ցոպպէին մօտ էր . ուստի աշակերտները լեղ-
լով թէ Պետրոսը հոն է , անոր
Երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
39 որ չուշանայ իրենց գալու ։ Պետ-
րոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ .
ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հա-
նեցին զանիկայ . և բոլոր որբևա-
րիները անոր բոլորտիքը կայնեցան ,
կու լային ու կը ցուցընէին ան
բաճկոնները և հանդերձները որ
կ՚ընէր Ա յ ծ ե ն ի կը , քանի որ իրենց
40 հետն էր ։ Պետրոս ալ ֆամէնը
դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ կաւ
ու աղօթք ըրաւ , և դէպ ՚ի մար-
մինը դառնալով՝ Էրսաւ . Տաբիթա
ելիր կայնէ . ան ալ իր աչքերը
բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
41 եւ՝՝ չիտակ նստաւ ։ Ինքն ալ
ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց
զանիկայ . և սուրբերը ու որբևա-
րիները կանչելով՝ անոնց առջեը ողջ
42 կայնեցուց զանիկայ ։ Եւ ՝՝ բոնը
բոլոր Ցոպպէին մէջ իմացուեցաւ ,
ու շատերը Տէրոջը հաւատացին ։
43 Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Ցոպ-
պէ կեցաւ՝ Տ Սիմոն անուանվ կաշի
բանողի մը քով ։

ՅՄատ . թ . 25 ։
— Գլ . է . 59 ։
ԲՄար . ե . 41 . 42 ։ Յօհ . ժա . 43 ։
ՅՄատ . ե . 36 ։ Յովհ . ժա . 44 ։
Տ Գլ . ժ . 6 ։

ԳԼ . Ժ

1 Կառնելիոս անունով բարեպաշտ մարդ մը 5 Աստուծոյ հրեշտակին հրաման առած՝ կանչել կու տայ Պետրոսը ։ 11 որ մէկ տեսլեան մը մէջ կը սորվի չդարչիլ հեթանոսներէն ։ 34 Պետրոս զբրիստոս կը քարոզէ Կառնելիոսի ու անոր տանը մէջ եղողներուն ։ 44 և գեռ իր խօսքը չլմընցուցած՝ Սուրբ Հոգին կը հանգչի անոնց վրայ . 48 և կը մկրտուին ։

Ցա . Տ . 41

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝ Կառնելիոս անունով , հարիւ-
րապետ՝ Իտալացի ըսուած գունդ-
2 ին ։ — Բարեպաշտ ու Աստուա-
ծավախ իր բոլոր տունովը . որ ժո-
ղովուրդին շատ ողորմութիւններ
կու տար , և ամէն ատեն Աստու-
3 ծոյ աղօթք կ՚ընէր ։ Անիկայ օ-
րուան ժամը իննին ատենները տե-
սիլքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակը
յայտնի տեսաւ , որ իր քովը մը-
տաւ՝ և իրեն ըսաւ . Կառնելիոս .
4 Ան ալ անոր նայելով՝ ու խիստ
վախնալով , ըսաւ . Ի՞նչ է Տէր .
ան ալ ըսաւ անոր . Քու աղօթք-
ներդ ու ողորմութիւններդ Աս-
տուծոյ առջեը ելան յիշատակի
5 համար ։ Եւ հիմա Ցոպպէ մար-
դիկ իրկէ , ու կանչէ Սիմոն —
նունով մէկը՝ որ Պետրոս մակա-
6 նունեալ է . Անիկայ իբրև հիւր
կը կենայ Տ Սիմոն —նունով կաշի
բանողի մը քով , որուն տունը ծո-
7 վուն մօտ է ։ Ու երբոր դնաց
ան հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խո-
սէր , իր ծառաներէն երկուքը կան-

Գործ . ժ . 1 ։ Ա Կոր . ժ . 32 ։ Եփես . գ . 6 ։ Կող . ա . 27 ։

ՅՄատ . ժ . 5 ։ Մրկ . զ . 7 ։ Ղկ . թ . 2 ։ Գործ . ժ . 19 ։

Ցամբ Տէտան 41

8 չէց , ու իր քովը սպասողներէն
8 ալ բարեպաշտ զինուոր մը , Եւ
բոլորը անոնց պատմելով՝ Ցոպպէ
խրկեց զանոնք ։
9 Ու հետեւեալ օրը երբոր անոնք
ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօ-
տեցան , Պետրոս ժամը վեցին
տաներնները տանիքը ելաւ աղօթք
10 ընելու . Եւ խիստ անօթեցած ըլ-
լալով՝ կ՚ուզէր ճաշ ընել . ու
քանի որ կերակուր պատրաստու-
թիւն կը տեսնէին , իր վրայ մտքի
11 յափշտակութիւն մը եկաւ . Ուր
տեսաւ երկինքը բացուած , ու
չորս ծայրէն կապուած սամն մը
մեծ կտաւի մը պէս , որ իջաւ
12 երկրի վրայ . Որուն մէջը կար երկրի
բոլոր չորքոտանիները ու գազան-
ները և սողուններն , ու երկնից
13 թռչունները ։ Եւ ձայն մը եկաւ
իրեն . Ելէ՛ր Պետրոս՝ մորթէ ու
14 կեր ։ Բայց Պետրոս ըսաւ . Քաւ
լեցի Տէր . Է ինչու որ ես ամենևին
պիղծ կամ անմաքուր բան կերած
15 չեմ ։ Նորէն մէյմըն ալ ձայն ե-
կաւ իրեն . Ան որ Աստուած մաք-
16 րեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր ։ Ա-
սիկայ իրեք անգամ եղաւ , և ա-
17 մանը երկինքը վերցաւ ։ Ու Պետ-
րոս իր մտքին մէջ կը զարմանար՝
թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տե-
սած տեսիլքը , ահա Կառնելիոսէն
խրկուած մարդիկը Սիմոնին տունը
հարցուցին , ու դրանը առջեը
18 կայնեցան . Եւ կանչելով կը հար-
ցընէին թէ , Սիմոնը՝ որ Պետրոս
19 կ՚ըսուի , հո՞ս կը կենայ ։ Ու երբ-
որ Պետրոս ան տեսիլքին վրայով
կը մտածէր , Հոգին Սուրբ ըսաւ
անոր . Ահա իրեք մարդիկ քեզ կը
20 փնտռեն . Ժ Ուստի ելէ՛ր իջէ՛ր , և
անոնց հետը գնա առանց խղճա-
հարութեան , ինչու որ ես խրկեցի
21 անոնք ։ Պետրոս ալ ան մարդիկ-
ներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ . Ահա
ես եմ անիկայ որ դուք կը փընտ-
ռէք , ի՞նչ բանի համար եկած
22 էք ։ Անոնք ալ ըսին . Կառնելիոս
հարիւրապետը՝ արդար և աստուա-
ծավախ մարդ՝ Էբոլոր Հրէից ազ-
գին վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ
մը հրաման առաւ , որ քեզ իր
տունը կանչէ , և քեզմէ խօսքեր
23 լսէ ։ Ան ատենը ներս կանչեց ա-
նոնք , և իր քովը վար դրաւ ։
Ու հետեւեալ օրը Պետրոս ելաւ՝
անոնց հետը գնաց , Եւ քանի մըն
ալ Ցոպպէէն եղող եղբայրներէն
24 իր հետը գացին ։ Ու հետեւեալ
օրը կեսարիա մտան . Կառնելիոսն
ալ իր ազգականները և մտերիմ
բարեկամները կանչած՝ անոնց կը
25 սպասէր ։ Ու երբոր Պետրոս ներս

Գործ . ժ . 23 ։ Ա Կոր . զ . 3 , 7 ։ Եզեկ . դ . 14 ։ ԵՄատ . ժ . 11 ։ Հմր 28 ։ Հռով . զ . 11 , 17 , 20 ։ ա Կոր . ժ . 25 ։ ա Տիմ . դ . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։

Գործ . ժ . 5 , 6 ։

Գործ . է . 55 ։ Յայտ . ժ . 11 ։

Ղկ . ժա . 4 ։ Ի . 25 ։ ՐՕր . ժ . 3 , 7 ։ Եզեկ . դ . 14 ։

Գործ . ժ . 12 ։

Գործ . ժ . 7 ։

Գործ . ժ . 12 ։

Հմր 1 , 2 ։

Գործ . ի . 12 ։

Հմր 45 ։ Գործ . ժա . 12 ։

կը մնային , կուռելիոս անոր դիմաց ելաւ , ու անոր ոտքը խնալով՝
26 երկրպագութիւն կ՚ընէր ։ Բայց Պետրոս անիկայ կանդնեցուց՝ ու ըսաւ . Ծելէր կայնէ . ես ինքս ալ
27 մարդ եմ ։ Եւ անոր հետը խօսակցելով՝ ներս մտաւ , ու հոն շատ
28 մարդիկ ժողվուած գտաւ . Եւ ըսաւ անոնց . Դուք գիտէք թէ ի՛նչպէս ապօրինաւոր բան է Հրեայ մարդու մը օտարազգիի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ անոր մօտենալը . բայց Աստուած ինծի ցուցուց որ մարդիկներէն մէկուն պիղծ կամ անմաքուր չըսեմ՝
29 Անոր համար ես ալ որ կանչուելուս՝ առանց դէմ խօսելու եկայ . բայց հիմա կը հարցընեմ , ի՞նչ բանի
30 համար զիս կանչեցիք ։ Կոռնելիոս ալ ըսաւ . Չորս օր առաջ մինչև աս ժամս ծոմ կը պահէի , ու ժամը իննին տանս մէջ աղօթք կ՚ընէի . և ահա մ՚ փայլուն հանդերձներով մարդ մը կայնեցաւ առջևս , ու
31 ըսաւ . Կոռնելիոս՝ ձրու աղօթքդ լսուեցաւ , ու քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջևը յիշուեցաւ
32 ցան . Ուստի մ՚ղրկ իրկէ Ցոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ կ՚ըսուի . անիկայ ծովուն մօտ Սիմոն ԹՈՒՂԱԿ կաշի բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ . որ երբոր գայ , քեզի պիտի խօսի ։
33 Ուստի անմիջապէս մ՚ղրկի իրկեցի քեզի . դուն ալ աղէկ ըրիր որ եկար . և հիմա մենք ամէնքս Աստուծոյ առջևը կեցեր ենք լսելու՝ ան ամէն բաները , որ Աստուածմէ հրամայուած է քեզի ։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու ըսաւ . Յ՚ԱՀմարտութեամբ կը հասկընամ որ Աստուծոյ քովը աչառու-
35 թիւն չկայ . Հապա ամէն ազգի մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ , ու արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է ։ Ան խօսքը ո՛ր Իսրայէլի որդւոցը իրկեց Աստուած՝ Հաղարդութիւն քարոզելու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , (ՈՍԿԻ
37 կայ է ամենուն Տէրը .) Դուք ալ գիտէք ան բանը , որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ Գալիլեայէն սկսած՝ ան մկրտութենէն
38 ետև որ Ցովհաննէս քարոզեց . Յիսուսը որ Նազարեթէն էր , Ո՛ր Աստուած անիկայ օծեց Սուրբ Հոգիով և զօրութիւնով , որ պտըտեցաւ բարիք ընելով , Ու Սատանայէն բոլոր տանջուածները բժշկելով , քանզի Աստուած իր
39 հետն էր . Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն՝ որ ըրաւ Հրեաստանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի
40 մէջ , ՈՐՈՆ որ փայտէն կախած սպանեցին ալ ։ Հ՚Աստուած անիկայ երրորդ օրը յարուց , և
41 յայտնի ըրաւ զանիկայ , Չէ՛ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի՛ որ առաջուց Աստուծմէ վկայ ըլլալու ընտրուածներուս . Որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք՝ անոր մեռելներէն յարութիւն առնելէն
42 ետքը ։ Ու մեզ պատուիրեց միզի՛ որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք , թէ անիկայ է Աստուծմէ սահմանուած Հկենդանիներուն ու մեռելներուն դա-
43 տաւորը ։ Անոր կը վկայեն բոլոր մարգարէները՝ թէ ամէն իրեն հաւատացողները իր անունովը մեղայ թողութիւն կ՚առնեն ։
44 Ու երբոր Պետրոս ան խօսքերը կը խօսէր , ՀՈգին Սուրբ իջաւ ամենուն վրայ , որոնք խօսքը կը
45 լսէին ։ Եւ թլփատուածներէն եղող հաւատացեալները՝ որոնք Պետրոսին հետը եկած էին , զարմացան՝ Որ ՀԵթանոսներուն վրայ ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը
46 լեզուէր ։ Քանզի կը լսէին ան նոնցմէ որ Լեզուներով կը խօսէին , և զԱստուած կը փառա-
47 ւորէին ։ Ան ատենը Պետրոս պատասխան տուաւ . Կրնա՞յ մէկը ջուրը արգիլել՝ որ ասոնք չմկրտուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին ՀՄեզի պէս ։ Ու հրաման ըրաւ Որ Տէրոջը անուն նովը մկրտուին . ան ատենը իրմէն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ ։

ԳԼ ։ ԺԱ

1 Պետրոս Հրեաստանեայց մէջ մնացելոյն հասմար ամբաստանուած ըլլալով՝ 5 իր իրաւունքը կը ցուցնէ ։ 18 Որ ընդունելի կ՚ըլլայ ։ 19 Աւետարանը կը տարածուի Փիլիպէ՝ Կիպրոս և Անտիոք ։ ու հաստատուած կը խրկուի Տաւտասցեաներէն Տաստատեցւոյ ։ 26 Աչակերտները նախ և առաջ Անտիոքի մէջ Քրիստոնեայ կ՚անուանին ։ 27 անոնք օգնութիւն կը խրկեն Հրեաստան ։ վի ժամանակ ։

1 Եւ առաքեալները ու եղբայրները որ Հրէաստանի կողմերն էին , լսեցին որ հեթանոսներն ալ Աս-
2 տուծոյ խօսքը ընդուներ են ։ Բայց երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ . թլփատուածներէն եղողները անոր
3 հետ կը վիճէին . Ու կ՚ըսէին թէ , Դուն անթլփատ մարդոց քովը մտար , և անոնց հետ հաց կերար ։
4 Պետրոս ալ սկսաւ բանը Կարգով
5 պատմել անոնց , ու ըսաւ . Ես Ցոպպէ քաղաքը աղօթք կ՚ընէի . ու մտքի յափշտակութեան մէջ տեսիլք մը տեսայ . Մկ ման մը մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև
6 ինծի հասաւ . Որուն վրայ աչքս

ՈՒ ԳԼ ։ Ե ։ 30 ։
Հ ԳԼ ։ Բ ։ 24 ։
Ծ Ցօհ . Ժ ։ 17 , 22 ։ ԳԼ ։ Ժ ։ 31 ։
Բ Ղու . Խ ։ 30 , 43 ։ Ցօհ . Խ ։ 13 ։
Յ Մաա . Խ ։ 19 , 20 ։ ԳԼ ։ ա . 8 ։
Ցօհ . Ե . 22 , 27 ։ ԳԼ ։ Ժ ։ 31 ։
Հովհ . Ժ . 9 , 10 ։ Բ Կոր . Ե . 10 ։ Բ Տիմ . Դ ։ 1 ։ ա Պետ . Դ ։ 5 ։
Ես ։ Ա . 11 ։ Երեմ . ։ լա ։ 34 ։ Դան . Թ . 24 ։ Միք . է ։ 18 ։ Ջաք . Ժ . 1 ։ Մաղ . Դ ։ 2 ։ ԳԼ ։ Իշ . 22 ։
ԳԼ . Ժե . 9 ։ Իշ ։ 18 ։ Հովհ . Ժ . 11 ։ Գաղ . Պ ։ 22 ։
ԳԼ . Դ ։ 31 ։ Ը ։ 15 ։ 16 ։ 17 ։ Ժա ։ 15 ։
Հմր 23 ։
Բ ԳԼ ։ Ժա ։ 18 ։ Գաղ ։ Դ ։ 14 ։
ԳԼ ։ Ժա ։ 17 ։ Ժե ։ 8 ։ 9 ։ Հովհ ։ Ժ ։ 12 ։
Գ Կոր ։ ա ։ 17 ։
Ե ԳԼ ։ Բ ։ 38 ։ Ը ։ 16 ։

ա ԳԼ ։ Ժ ։ 45 ։ Գաղ ։ Բ ։ 12 ։
Բ ԳԼ ։ Ժ ։ 28 ։
Գաղ ։ Բ ։ 12 ։
Գ Ղու ։ ա ։ 3 ։
Ե ԳԼ ։ Ժ ։ 9 ։ ԸՃ ։

Յամր Տեառն 41

տնկեր կը նայէի, և տեսայ երկրի չորքոտանիները, րւ գազանները, և սողունները, ու երկնից թռչունը-
7 Ները։ Եւ ձայն մը լսեցի որ կ'ը-սէր ինծի. Ելի՛ր Պետրոս՝ մորթէ՛
8 ու կե՛ր։ Բայց. ես ըսի. Քա՛ւ լեցի Տէ՛ր. ինչու որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած
9 չէ իմ բերանս։ Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ ՝ն ձայնը երկինքէն. Ան որ Աստուած մաք-
10 րեց, դուն պիղծ մի՛ սեպեր։ Ա՛ս իրեք անգամ եղաւ, ու նորէն բո-
11 լորը երկինքը քաշուեցաւ։ Եւ ահա իսկոյն իրեք մարդ կեսարիա-յէն ինծի խրկուած՝ եկա՛ն իմ եղած
12 տանս առջևը կեցան։ Հոգին ալ ինծի ըսաւ՝ որ անոնց հետը երթամ առանց խղճահարութեան. Եա՛ս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին, ու մտանք ան մարդուն
13 տունը։ Եւ անիկայ մեզի պատ-մեց թէ ինտոր իր տանը մէջ հրեշ-տակը տեսաւ՝ որ կայներ եր, և իրեն կ'ըսեր. Մա՛րդ խրկէ Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ
14 կը կոչուի։ Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի, որոնցմով փրկուիս
15 դուն՝ և քու բոլոր տունդ։ Ու երբոր սկսայ խօսիլ, Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ, Ի՛նտոր որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ։ Ան առնը յիշեցի Տէրոջը խօսքը՝ որ կ'ըսեր. Յովհաննէս ջրով մկրտեց, Բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրը-
17 տուիք։ Ուստի թէ որ Աստուած մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչպէս որ մեզի ալ, երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին, Ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ
18 դէմ դնել։ Ա՛ս բաները լսելով՝ ձայներնին կորեցին, և Աստուած կը փառաւորէին՝ ու կ'ըսէին. Ա՛ռ-բեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց համար ապաշխարութիւն տուաւ։

19 Եւ Ստեփաննոսին հետևողները վը-րայ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպ-րոս և Անտիոք հասան. ու մէկու-մը Աստուծոյ խօսքը չէին խօսեր,
20 միայն թէ Հրէաներուն։ Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրե-նացի մարդիկ էին, որոնք Հրդոր Անտիոք մտան, Յոյներուն հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով։
21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր, և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով՝
22 Տէրոջը դարձան։ Եւ անոնց վրա-յով լուրը Երուսաղէմի եկեղե-ցին ականջը հասաւ. ու Բառա-նաբասը խրկեցին՝ որ մինչև Անտիոք
23 երթայ. Որ երբոր եկաւ և Աս-

Յամր Տեառն 42

տուածոյ շնորհքը տեսաւ, ուրախա-ցաւ. ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ ի-
24 մանան. Քանզի ինքը բարի մարդ էր, ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն. ու Տէրոջը
25 շատ ժողովուրդ աւելցաւ։ Եւ Բառնաբաս Տարսոն երթալ Սօղոսը փնտռելու, և զանիկայ գտնելով
26 Անտիոք բերաւ։ Ու եղաւ որ ա-նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ մկտեղ ժողվուելով, շատ ժողո-վուրդի սորվեցուցին. ու պիտի ա-ռաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան։
27 Ան օրերը Երուսաղէմէն Մարգա-
28 րէներ իջան Անտիոք։ Եւ անոնց-մէ մէկը Ագաբոս անունով՝ երթ-ալով յայտնեց Հոգիին զօրութեամբը՝ թէ մեծ սով մը պիտի լլլայ բոլոր աշխարհ, որ և եղաւ կղօպիոսին
29 օրերը։ Եւ աշակերտները որոշ-ցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բը-նակող եղբայրներուն օգնութիւն
30 խրկեն. Ո՛ր կատարեցին ալ, երեց-ներուն խրկելով Բառնաբասին ու Սօղոսին ձեռքովը։

ԳԼ. ՃԲ

1 Հերովդէս Թագաւորը կը Հալածէ քրիստոս-նեաները. Յակոբոսը կը սպաննէ, և Պետրոսը բանտը դնել կու տայ. սրուն համար եկեղեցին աղօթք ընելով, Տէրոջը Հրեշտակը կ'ազատէ զանիկայ։ 20 Հերովդէս իր Տպարտութեամբը Աստուծոյ վայլուչ եղած պատիւը իրեն տա-նելով՝ Տէրոջը Հրեշտակէն կը զարնուի, և չորաչար կը մեռնի։ 24 Սակայն մեռնելէն ետև՝ Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարա-ծուի։

1 Ա՛յն աստեներները Հերովդէս Թագա-ւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն
2 մէկ քանիները չարչարելու։ Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց։ Ու տեսնելով որ Հրեաներուն հաճելի է, անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց։ Ու բաղար-
4 չակեալ օրերն էին։ Զանիկայ երբոր բռնեց՝ բանտը դրաւ, և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահեն, և կ'ուզէր զայն ետև ժողովուրդին հանել
5 Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պահուած էր, բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստու-
6 Ծոյ՝ անոր համար։ Ու երբոր Հե-րովդէս ուզեց անկէ յառաջ երթալ, ան գիշերը Պետրոս երկու զինուոր-ներու մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած. ու պահա-պանները դրանը առջևը բանտը կը
7 պահպանէին։ Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը Հանդ վրան կայնեցաւ, ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց, և Պետրոսին կողը խթելով՝ արթը-

Ցամք Տեառն 44

ցուց զանիկայ , ու ըսաւ . Շուտով ելիր . ու չղթաները անոր ձեռքէ-
8 րէն վար ինկան : Եւ հրեշտակը ը-
սաւ անոր . Գօտիդ կապէ , ու հո-
ղաթափներդ ոտդդ հագիր . անի-
կայ ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ ա-
նոր . Հանդերձդ վրադ առ՝ ու ե՛կուր
9 իմ ետևէս : Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ՚երթար , Եւ չէր դիտեր
թէ ան հրեշտակին եղած բաներ ի-
րաւ է , հապա կը կարծէր թէ տես-
10 սիլ կը տեսնէ : Ու երբոր անոնք
առաջին ու երկրորդ պահապաննե-
րէն անցան , եկան մինչև երկաթի
դուռը , որ քաղաքին մէջը կը հա-
նէր , Եւ որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ
անոնց . և անոնք ելլելով մէկ փողոց
մը անցան . հրեշտակն ալ իսկոյն
11 անկէ զատուեցաւ : Ու Պետրոս
ինքզինքին գալով ըսաւ . Հիմա
ճշմարտապէս գիտեմ Տէրը իր
հրեշտակը խրկեց , Եւ ազատեց զիս
Հերովդեսին ձեռքէն , ու Հրէից
ժողովուրդին բոլոր ակնկալութե-
12 նէն : Եւ մտածելով՝ եկաւ Մար-
կոս ըսուած Ցովհաննէսին մօրը
Մարիամին տունը , ուր որ շատերը
13 ժողոված Լաղօթք կ՚ընէին : Եւ
դռնը դուրսի դուռը որ զարկաւ ,
Հռոդէ անուն աղախին մը գնաց
14 ականջ դնելու . Ու երբոր Պետրո-
սին ձայնը ճանչցաւ , ուրախութե-
նէն դուռը չբացաւ , հապա ներս
վազելով պատմեց , թէ Պետրոս
15 դրանը առջևը կայներ է : Իսկ ա-
նոնք ըսին անոր , խելեթեցեր ես .
բայց ինքը կը պնդէր թէ անանկ է .
անոնք ալ կ՚ըսէին . Ենքան հրեշ-
16 տակը պիտի ըլլայ : Սակայն Պետ-
րոս անդադար կը զարներ . ու երբ-
որ բացին , զինքը տեսնելով ապշե-
17 ցան : Բայց անիկայ ձեռքով նը-
շան կ՚ընէր անոնց որ լուռ կենան ,
ու պատմեց անոնց թէ ինչպես Տէ-
րը զինքը բանտէն հանեց , և ըսաւ .
Ասիկայ Յակոբոսին ու եղբայրնե-
րուն պատմեցէք . և ելաւ ուրիշ
18 տեղ գնաց : Ու երբոր առտու ե-
ղաւ , մեծ խռովութիւն կար զի-
նուորներուն մէջ՝ թէ արդեօք ի՞նչ
19 եղաւ Պետրոսը : Հերովդէս ալ
երբոր ուզեց անիկայ՝ ու չգտաւ ,
պահապաններուն հարցուփորձ ը-
նելով՝ հրաման ըրաւ որ սպան-
նուին . և ինքը Հրէաստանէն կե-
սարիա իջաւ , ու հոն կը կենար :
20 Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած
էր Տիւրացիներուն և Սիդոնացի-
ներուն հետ . անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան , ու
թագաւորին բդեաստոս անունով
համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրեին . Քանզի որ իրենց երկի-
րը թագաւորին էրկրէն ապրուստ
21 կ՚առնէր : Եւ մէկ որոշուած օր
մը Հերովդէս թագաւորական հան-
դերձը հագած ոտքանը նստած՝
անոնց ատենաբանութիւն կ՚ընէր ,
22 Ժողովուրդն ալ կ՚աղաղակէր թէ ,
Աստիկայ Աստուծոյ ձայն է , ու չէ
23 թէ մարդու : Եւ իսկոյն Տէրոջը
հրեշտակը հարկաւ զարկաւ , Յան-
տուծոյ փառք չտալուն համար . և
որդնալից ըլլալով՝ մեռաւ :
24 Ուստի Աստուծոյ խօսքը կ՚աճէր ու
25 կը չատնար : Եւ Բառնաբաս ու
Սօղոս երբոր Երուսաղէմէն
դարձան , Մարկոս ըսուած Ցով-
հաննէսն ալ հետերնին առնելով ,

Ցամք Տեառն 44

Հա Թագ . իե . 38 : բ Թագ . իդ . 17 :
Յ Սաղ . ճժե . 1 :
Ղե . ժ . 11 : Գ . ղ . 7 : ժթ . 20 : Կղ . ա . 6 : ճԳ . ժա . 29 . 30 : Հ Ճմր 12 :
Ա Գ . ժգ . 5 . 13 . ժե . 37 :

Գ Լ . ԺԳ .

1 Պօղոս ու Բառնաբաս կ՚ընտրուին հեթանոս-
ներուն երթալու : 7 Սերգիոս Պօղոսը , և
եղիմաս մոգը : 14 Պօղոս կը քարոզէ Ան-
տիոքի Մէջ՝ թէ Յիսուս է աչխարհի Փրկիչը :
42 Հեթանոսները կը հաւատան . 45 բայց
Հրէայք կը հակառակին և հայհոյութիւն կ՚ը-
նեն : 46 Ասոր վրայ Պօղոս և Բառնաբաս
հեթանոսներուն կը դառնան : 48 Քրիստոս-
նեական հաւատքը կ՚ընդունին անոնք՝ որ յա-
ւիտենական կենաց սահմանուած էին :

1 Եւ Անտիոքի Մէջ եղած եկեղե-
ցիին քանի մը մարգարէներ ու
վարդապետներ կային , Բառնա-
բաս , ու Շմաւոն՝ որ Նիգէր կ՚ը-
սուէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի ,
ու Մանայէն՝ Հերովդէս չորրոր-
դապետին սննդակիցը , և Սօղոս :
2 Երբոր աստուն Տէրոջը պաշտօնին
Մէջն էին և ծոմ կը պահէին , Հո-
գին Սուրբ ըսաւ . Զատեցէք
ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան
գործին համար , Որուն ես կան-
3 չէր եմ ատոնք : Ուստի ատոնք ծոմ
պահելով և աղօթք ընելով , ձեռք
դրին անոնց վրայ՝ ու խրկեցին :
4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խըր-
կուած՝ Սելևկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Կիպրոս գացին : Եւ Սա-
ղամինա հասնելով՝ Հրէից ժողո-
վարաններուն Մէջ Աստուծոյ խօս-
քը կը քարոզէին , ու Յովհան-
նէսն ալ իրենց սպասաւոր ունէին :
6 Եւ պտտելով ան բոլոր կղզին
մինչև Պափոս , հոն գտան Հաւտա
մարդ մը , Հրէայ մոգ մը , որուն
7 անունը Բարյեսուս էր . Որ ինքը
փոխանորդ բդեշխին հետն էր , որ
իւրաքանչիւր Սերգիոս Պօղոս , խելացի
մարդ մը . ասիկայ Բառնաբասը և
Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աս-
8 տուծոյ խօսքը լսել : Սակայն ա-
նոնց դէմ կեցաւ Եղիմաս մոգը ,
(քանզի այսպէս կը թարգմանուի
անոր անունը ,) որ կ՚ուզէր փո-
խանորդ բդեշխը հաւատքէն դար-
9 ձնել : Բայց Սօղոս (որ Պօղոս

Ցամք Տեառն 44

Ա Գ . Տ . 45 — Գ . ժա . 27 : ժգ . 23 : ժե . 35 :
Բ Գ . ժա . 22—26 :
Ե Հռով . ժգ . 21 :
Է Թուաբ . 14 : Գ . Թ . 15 : Ի . 21 : Հռով . ա . 1 : Գաղ . ա . 15 : բ . 9 :
Ը Մատ . Թ . 38 : Գ . ժգ . 25 : Հռով . ժ . 15 : Եփես . գ . 7 : Տ Ա Տիմ . բ . 7 : բ Տիմ . ա . 11 : Երբ . ե . 4 :
Ջ Գ . ջ . 6 :
Ի Գ . դ . 36 :
ԸՀմր 46 :
Ի Գ . ժբ . 25 : ժե . 37 :
Ի Գ . ը . 9 :
Իե . ե . 11 : բ Տիմ . դ . 5 :

Ցամք Տեառն 45

ա‌լ Ի՛ե‌ռ‌ա‌ւ ,) Ն‌ո‌ւ‌ազ‌ով Սրբով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ տընե‌
10 կեց , ու բսաւ . Ո՛վ ամէն խարէբայա‌ւ‌ե‌ի‌ն‌ով և ամէն խորամանկու‌ե‌ի‌ն‌ով լեցուած Իսատանայի որդի՝ Թշնամի բոլոր արդարութեան , պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը
11 շիտակ ճամբաները ծռելէն ։ Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առեն մը արեը չտեսնելով ։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ . ու պտըտելով առաջ
12 նորդ կը փնտռէր ։ Ան առեն փոխանորդ բդեշխը սա եղած բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց , մեծապէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ ։
13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն ելան , ու եկան Պամփիւլիայի Պէրգէն . բայց Յովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ
14 դարձաւ ։ Անոնք ալ Պէրգէն դացին՝ ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը , հւ շաբաթ օրը ժողովա‌
15 րանը մտնելով՝ նստան ։ Յե‌ւ օրէնքը և մարգարէները կարդացուելէն ետեւ՝ ժողովրդապետները մարդ խրկեցին իրենց ու ըսին . Մարդիկ եղբայրներ՝ եթէ որ դուք ժողովուրդին խօսելը յորդորական
16 խօսք մը ունիք , խօսեցէք ։ Ան առեն Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով , ձեռքը շարժեց ու ըսաւ . Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք , մտիկ
17 ըրէք ։ Ան ժողովուրդիս Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան առնը , և բարձր բազուկ
18 կով զանոնք անկէ հանեց ։ Ու մօտաւորապէս տարուան ժամանակի չափ անապատին մէջ կերակրեց
19 զանոնք ։ Եւ քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով , տա‌
նոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժա‌
20 ռանգեն ։ Եւ անկէ ետեւ չորս հարիւր յիսուն տարիի չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սա‌
21 մուէլ մարգարէն ։ Ու ետքը թագաւոր ուզեցին . և Աստուած Կիսի որդին Սաւուղը տուաւ անոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը ,
22 քառասուն տարի ։ Ու երբոր զանիկայ փոխեց , Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր , որուն համար վկայութիւն տալով ըսաւ . Գտայ Յեսսեի որդին Դաւիթը զոյ չիմ սրտիս համեմատ մարդ , որ իմ բո‌
23 լոր կամքս պիտի կատարէ ։ Ասոր սերունդէն Աստուած ելոր խոստմունքին պէս Իսրայէլին՝

24 Փրկիչ Յիսուսը հանեց . Եւ դեռ անիկայ էր պաշտօնը չկատարած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց .
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր , ըսաւ . Ի՞նչ կը կարծէք թէ եմ . ես չեմ . հապա անիկա՛ ահա իմ ետեւս կու գայ , որ ես արժանի չեմ անոր ոտքերուն կօշիկները քակե‌
26 լու ։ Մարդիկ եղբայրներ՝ Աբրահամի տոհմին որդիքը , ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են , ան փրկութեան խօսքը մեզի խրր‌
27 կուեցաւ ։ Քանզի Երուսաղէմ բնակողները՝ և անոնց իշխանները Իր անկիակ ճանչցան , ոչ ալ մարգարէներուն ձայները , որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդացուին . հապա դատապարտելով կատարեցին զնո‌
28 ր դատապարտելով . Եւ իմահուան պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպան‌
29 նուի ։ Ու երբոր անոր համար բոլոր գրուած բաները կատարեցին , ափստնէն վար իջեցընելով՝
30 դրեզմանի մէջ դրին . Բայց Աստուած անիկայ յարուց մեռելներէն . ինչ որ ինքը շատ օրեր երևցաւ
31 անոնց , որ իր հետը Գալիլէացիէն Երուսաղէմ եկեր էին . Որոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին .
32 Եւ մենք ալ ձեզի կը քարոզենք Եան խոստմունքը որ
33 հայրերուն եղած էր . Որ անիկայ Աստուած կատարեց մեզի՝ որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով , ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է . Դուն իմ Որդիս ես . ես այսօր
34 քեզ ծնայ ։ Եւ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց , ու մէյմըն ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ , ասանկ կ՚ըսէ թէ , Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ
35 սուրբ խոստմունքները ։ Ուստի ուրիշ սաղմոսի մէջ ալ կ՚ըսէ . Քու Սուրբիդ ապականութիւն տեսնել
36 պիտի չտաս ։ Ինչու որ Դաւիթ իր դարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ մեռաւ , ու իր հայրերուն քովը դրուեցաւ , և ապա‌
37 կանութիւն տեսաւ ։ Բայց ան որ Աստուած յարուց , ապականու‌
38 թիւն չտեսաւ ։ Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրներ , նոր ասոր միջոցովը ձեզի մեղայ
39 թողութիւն քարոզուի . Եւ ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ , ա‌

Ցամք Տեառն 45

Ա Մատ . ա . 21 ։ Հռով . ժա . 26 ։
Բ Մատ . գ . 1 ։ Ղուկ . գ . 3 ։
Գ Մատ . գ . 11 ։ Մարկ . ա . 7 ։ Ղուկ . գ . 16 ։ Յովհ . ա . 20 . 27 ։
Դ Մատ . ժ . 6 ։ Ղուկ . իդ . 47 ։ Հմր 46 ։ Գաղ . 26 ։
Ե Ղուկ . իդ . 34 ։ Գաղ . 17 ։ ա Պետր . բ . 5 ։
Զ Հմր 14 . 15 ։ Գաղ . ժե . 21 ։
Է Ղուկ . իդ . 20 . 44 ։ Գաղ . իգ . 22 ։ Իբ . 23 ։
Ը Մատ . իե . 22 ։ Մարկ . ժե . 13 . 14 ։ Ղուկ . իգ . 21 . 22 ։ Յովհ . ժթ . 6 . 15 ։
Ղ Գաղ . գ . 13 ։ 14 ։
Ի Ղուկ . ժը . 31 ։ իդ . 44 ։ Յովհ . ժթ . 28 . 30 . 36 ։ 37 ։
Լ Մատ . իե . 59 ։ Մարկ . ժե . 46 ։ Ղուկ . իգ . 53 ։ Յովհ . ժթ . 38 ։
Խ Մատ . իբ . 6 ։ Գաղ . բ . 24 ։ գ . 13 ։ 15 . 26 ։ ե . 30 ։
Ծ Մատ . իբ . 16 ։ ա . 3 ։ Կոր . ա . ժե . 5 . 6 . 7 ։
Կ Գաղ . ա . 11 ։ Ղուկ . ա . 8 ։ բ . 32 ։ գ . 15 ։ ե . 32 ։
Հ Ծն . գ . 15 ։ ժը . 18 ։ Գաղ . իգ . 6 ։ Հռով . գ . 13 ։ Գաղ . գ . 16 ։
Ձ Սաղ . բ . 7 ։ Երբ . ա . 5 ։ ե . 5 ։
Ղ Ես . ձե . 3 ։ Հ Սաղ . ժգ . 10 ։ Գաղ . բ . 31 ։
Ճ Թագ . բ . 10 ։ Գաղ . բ . 22 ։
Ներմ . լա . 34 ։ Դան . թ . 24 ։ Ղուկ . իդ . 47 ։ ա Յոհ . բ . 12 ։ Ցես . ծգ . 11 ։ Հռով . գ . 28 ։ ը . 3 ։ Եբր . ե . 19 ։

Ցամք Տեառն 45

սով՝ ամէն ով որ հաւատայ , կ'ար-
40 դարանայ ։ Արդ՝ զգուշացէք որ չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէներուն մէջ ըսուած է .
41 Նայեցէք արհամարհողներ՝ և զար-մացէք , ու ոչնչացէք . ինչու որ գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւա-տար ։
42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան , կ'աղաչէին որ *հետեւեալ շաբաթ" ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ , Հրեաներէն ու նորահաւատ բարե-պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու Բառնաբասին ետեւէն կ'երթային . որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաս-
44 տատ կենան ։ Եւ հետեւեալ շաբաթ օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողո-վուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու ,
45 Իսկ Հրէաները երբոր տեսան ան բազմութիւնը , նախանձով լե-ցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածնե-րուն դէմ կը խօսէին՝ հակառակե-լով ու հայհոյութիւն ընելով ,
46 Ան-ատենը Պօղոս և Բառնաբաս համարձակեցան ու ըսին . Պէտք էր որ *առաջ ձեզի խօսուի Աստու-ծոյ խօսքը , Բայց որովհետև դուք անիկայ կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ յաւիտենական կենաց արժանի չէք սեպեր , Ահա մենք հեթանոսնե-
47 րուն կը դառնանք ։ Ինչու որ Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի . Ես քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի , որ դուն փրկութեան պատճառ ըլ-
48 լաս մինչև երկրի ծայրերը ։ Ա-սելով հեթանոսները կ'ուրախա-նային , ու Աստուծոյ խօսքը կը փառաւորէին . և որոնք որ յաւի-տենական կենաց սահմանուած էին ,
49 Հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։
50 Բայց Հրէաները դրդռեցին բարե-պաշտ և ազնիւ կիներուն՝ ու քա-ղաքին մեծերը , և *Պօղոսին ու Բառնաբասին վրայ հալածանք հա-նելով՝ զանոնք իրենց սահմանն
51 ներէն դուրս ըրին ։ Անոնք ալ իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
52 թօթուելով՝ Իկոնիոն եկան ։ Ու աշակերտները *ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս հալածուելով կը փախչին Իկոնիոնէն ։ 7 Լիւստրայի մէջ Պօղոս կը բժշկէ *ի ծնէ կաղ մը , և սա պատճառով ա-նոնք աստուածներ ըլլալ կը կարծուին ։ 19 Պօղոս կը քարկոծուի ։ 21 Ընկերներ կը պատրաստ , հաստատելով աշա-

Ցամք Տեառն 45

կերտները հաւատքի և համբերութեան մէջ . 26 եւ երբ Անտիոք՝ դառնալով՝ կը պատմեն եղբայրներուն ո՛րչափ բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց ։

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք միասին Հրէաներուն ժողովա-րանը մտան , և այնպէս խօսեցան՝ որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ
2 հաւատացին ։ Բայց չհաւատացող Հրէաները դրդռեցին ու չարութեան դրդռեցին հեթանոսներուն սիրտը
3 եղբայրներուն դէմ ։ Իսկ անոնք շատ ժամանակ հոն կենալով՝ հա-մարձակ կը քարոզէին Տէրոջմով , որ իր շնորհաց խօսքին *կը վկայէր , և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու-
4 տար անոնց ձեռքովը ։ Եւ քա-ղաքին բազմութեանը մէջ երկպա-ռակութիւն մը եղաւ . ոմանք Հր-էաներուն կողմէն եղան , ոմանք
5 ալ Առաքեալներուն ։ Ու երբոր հեթանոսները և Հրէաները իրենց իշխաններովը վրան յարձակեցան՝ զանոնք նախատելու ու քարկո-
6 ծելու , Իրենք իմանալով՝ Լիկայո-նացւոց քաղաքները Դփախան՝ Լիւստրա ու Դերբէ , և շրջակայ տեղերանքի , ու հոն աւետարանը կը քարոզէին ։
7 Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր՝ ոտքերովը տկար , իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ
8 քալած չէր ։ Անիկայ Պօղոսին խօսքերը մտիկ կ'ընէր . անիկայ ալ նայեցաւ անոր՝ և տեսնելով թէ
9 բժշկուելու հաւատք ունի , Բարձր ձայնով մը ըսաւ . Ելիր ոտքերուդ վրայ շիտակ կայնէ . ան ալ ցաթ-
10 կելով կը քալէր ։ Եւ ժողո-վուրդները երբոր Պօղոսին ըրածը տեսան՝ ձայներնին վերցնելով Լի-կայոնարէն ըսին . Աստուածները մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
11 են ։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս , ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր խօ-
12 սողը ։ Իսկ քաղաքին առջևը և-ղած Դիոսին քուրմը ցուլեր և պսակներ բերելով դռներուն առ-ջևը , բազմութեանը հետ մտկտեղ
13 Բ՛կ'ուզեր որ զոհ ընե ։ Բայց Բառ-նաբաս ու Պօղոս առաքեալները երբոր լսեցին , Թրիենց հանդերձները պատռելով՝ դուրս ցաթկեցին բազ-մութեանը մէջ , կ'աղաղակէին ,
14 Ու կ'ըսէին . Մարդիկ՝ ինչո՞ւ հա-մար ատ բաները կ'ընէք . Մենք ալ ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք , ու կը քարոզենք ձեզի Թ որ ատ փուճ բաներէն Թ կենդանի Աստու-ծոյն դառնաք , Որ ինքը ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը , ու բոլոր
15 անոնց մէջի եղածները ։ Երբ ան-

Ցամք Տեառն 45

* Կ՛ շաբ-թու մէջ

Գ Տիմ . գ . 11 ։

Ա Մատ . ժ . 14 ։ Սաղ . ղ . 11 ։ Ղուկ . ի . 5 ։ Գաղ . ժ . 6 ։

Ա Մատ . ժ . 12 ։ Յոհ . ժ . 22 ։ Գաղ . բ . 46 ։

Գ Կո . ժա . 23 ։ Ժղ . 21 ։

Ն Տիտ . բ . 11 ։ Եբր . ժ . 15 ։ ա Պետ . ե . 12 ։

Ղկ . ժա . 6 ։ ա Պետ . դ . 4 ։ Յուդ . 10 ։

* Մատ . ժ . 6 ։ Գղ . դ . 26 ։ Հմր 26 ։ Հռով . ա . 16 ։

Ղեղ . լր . 10 ։ Բ Ծր . Լ . 21 ։ Ես . ծե . 5 ։ Մատ . իա . 43 ։ Հռով . ժ . 19 ։

Գկ . ժբ . 6 ։ Իբ . 23 ։ Ղես . խբ . 6 ։ Խթ . 6 ։ Ղու . բ . 32 ։

* Գկ . բ . 47 ։

* Բ Տիմ . գ . 11 ։

Ա Մատ . ժ . 14 ։ Մարբ . դ . 11 ։ Ղու . ի . 5 ։ Գկ . ժբ . 6 ։

* Մատ . ե . 12 ։ Յ՚ . ժղ . 22 ։ Գկ բ . 46 ։

* Մ՛ար . ժղ . 20 ։ Եբր . բ . 4 ։

Յա . Տ . 46

Գկ . ժա . 3 ։

Բ Գկ . ժգ . 3 ։

Էբ Տիմ . գ . 11 ։

Գ Մատ . ժ . 23 ։

Ղ Գկ . գ . 2 ։

Ա Մատ . ը . 10 ։ Թ . 28 ։ 29 ։

Ղ Ես . լե . 6 ։

Բ Գկ . բ . 10 ։ Իբ . 6 ։

Ը Գաղ . բ . 46 ։

Ժ Մատ . իշ . 65 ։

Ի Գկ . ժ . 26 ։

Ա Յակ . ե . 17 ։ Յայտ . ժԹ . 10 ։

Ի ա Թագ . ժբ . 21 ։ գ Թագ . ժղ . 13 ։ Երեմ . ժդ . 22 ։ Ամվ . բ . 4 ։ ա Կոր . ը . 4 ։

Ձ ա Թես . ա . 9 ։

Ի Ծն . ա . 1 ։ Սաղ . լդ . 6 ։ Հխ . 6 ։ Յայտ . ժդ . 7 ։

Հ Սաղ . ճա . 12 ։ Գբ . ժէ . 30 ։ ա Պետ . դ . 3 ։

Ցամք Տեառն 46

յԳԼ. ԺԷ. 27։ Հռով. ա. 20։

ղԱԳ. իզ. 4։ բ Օր. ժա. 14։ իբ. 12։ Ցոր. ե. 10։ Սաղ. կե. 10։ կը. 9։ Ամե. Տ։ Երեմ. ժգ. 22։ Մատ. ե. 45։

Ո՛մանք՝ մեզի

† Ո՛մանք՝ մեր

ϛ ԳԼ. ժգ. 45։

ʃբ Կոր. ժա. 25։ բ Տիմ. գ. 11։

յ Մատ. իբ. 19։

ն ԳԼ. ժա. 23։ ԺԳ. 43։

ղՄատ. ժ. 38։ ԺԶ. 24։ Ղուկ. իր. 23, 29։ Հռով. ը. 17։ բ Տիմ. բ. 11, 12։ գ. 12։

ո Տիտ. ա. 5։

ԼԳԼ. ԺԳ. 1, 3։

ՂԳԼ. ժե. 40։

ԼԿԼ. ժե. 4, 12։ իա. 19։ Ա Կոր. ԺԶ. 9։ բ Կոր. ը. 12։ Կող. գ. 3։ Յայտ. գ. 3։

Գ Գաղ. բ. 12։

Ն Ծն. ժէ. 10։ Ղե. ԺԶ. 3։

Ցա. Տ. 51

ֆ Ցօհ. է. 22։ Հեբ. 5։ Գաղ. ե. 2։ Փիլ. գ. 2։ Կող. բ. 5։ 11. 16։

Ցա. Տ. 52

ցած զաղերուն մէջ թողլ տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները

16 երթալու։ Այսուամենայնիւ ինքզինքը առանց վկայութեան չթողուց, բարերարութիւնով՝ երկինքէն * ձեզի անձրեւներ՝ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակուրներով և ուրախութիւնով † ձեր սիրտերը լեցընելով։

17 Ու ասո բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները դադրեցընել, որ իրենց վրայ չընծան։

18 Սակայն ֆԱնտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաներ հասան, ու ժողովուրդները համոզեցին, և զՊօղոսը քարկոծեցին, ու քաղաքէն դուրս քաշեցին՝ կարծելով թէ մեռած է։

19 Բայց աշակերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին, ելաւ քաղաքը մտաւ. ու հետեւեալ օրը Բառնաբասին հետ մեկտեղ Դերբէ

20 կ՚երթան։ Եւ անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով, և ոմանս աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա ու Իկոնիոն և Անտիոք դարձան,

21 ձան, Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և խրատելով որ հաստատ մնան հաւատքի մէջ. և ըսելէն, թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։

22 Ու երբոր ամէն անոնց համար ժողովներ ձեռնադրեցին, ծոմապահութեամբ աղօթք ընելով՝ զանոնք յանձնեցին Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին։

23 Եւ Պիսիդիայի մէջէն պատրեցին՝

24 եկան Պամփիւլիա։ Պերգէի մէջ ալ խօսքը խօսելէն ետեւ՝

25 Աթալիա իջան։ Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին ան գործին համար՝ որ կատարեցին։

26 Ու երբոր եկան, եկեղեցին մեկտեղ ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց հետ, և որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ

27 բացեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մինչ հակառակութիւն կը ծագի Թլփատութեան վրայով։ 6 Ասոր համար տագաւեաններ խորհուրդ կ՚ընեն, 22 և նամակ գրելով եկեղեցիներուն, իրենց վճիռը կը խրկեն Անոնց։ 36 Պօղոս և Բառնաբաս կը խորհին որ մեկտեղ երթան եկեղեցիներուն այցելութիւն ընելու, բայց մէջերնին վէճ մը ծագելով՝ իրարմէ կը զատուին։

1 Եւ հոմանք եղբայրներուն կը սորվեցընէին՝ եղբայրներուն կը սորվեցընէին՝ որ եթէ Մովսէսի սովորութեանը համեմատ չթլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ։

2 Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս առնոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու վէճ ընելէն ետքը, վճռեցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս և ուրիշ քանիներն ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ ելլեն առաքեալներուն ու երէցներուն

3 ասխնդրոյս համար։ Եւ անոնք ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝ փիւնիկէն ու Սամարիայէն անցնելով, հեթանոսաց դարձի գալը կը պատմին, և մեծ ուրախութիւն կուտային բոլոր եղբայրներուն։

4 Ու երբոր Երուսաղէմ հասան, եկեղեցիին ու առաքեալներուն և երէցներուն ընդունուեցան, և պատմեցին ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց հետ։

5 Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատացեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ՚ըսէին թէ, ըզպէտք է թլփատել անոնք, ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։

6 Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովուեցան աս բանիս վրայով

7 խորհելու։ Եւ շատ վիճաբանութենէն ըլլալէն ետեւ՝ Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ, ու ըսաւ անոնց. Ա՛մարդիկ եղբայրներ՝ դուք գիտէք որ առջի օրերէն Աստուած ձեր ընտրեց մեր մէջէն, որ իմ բերնովս հեթանոսները աւետարանի խօսքը լսեն՝

8 ու հաւատան։ Եւ ծսրտագէտ Աստուածը վկայեց անոնց, Հոգին Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ

9 մեզի ալ։ Եւ մէկ խտրութիւն մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը, հաւատքով անոնց սիրտերը Եմաքրեւ

10 լով։ Ուստի հիմա ինչո՞ւ Աստուած կը փորձէք, ծաշակերտներուն պարանոցին վրայ անակ լուծ մը դնելով, որ անիկայ ոչ մեր հայրերը՝ ոչ ալ մենք կրցանք վերցընել։

11 Նէ։ Բայց կը հաւատանք որ Տէր Յիսուսի շնորհքովը կը փրկուինք մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։

12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցաւ, ու մտիկ կ՚ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը պատմէին Թէ Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն ատեն։

13 Ետքը՝ երբ անոնք խօսքերնին կտրեցին ետեւ՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ՝ լսեցէ՛ք ինծի։

14 Սիմէոն պատմեց, թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն ըրաւ, որ հեթանոսներէն ժողովուրդ առնէ իր անունին

15 համար։ Եւ աս բանիս մարգարէից խօսքերն ալ կը միաբանին.

16 ինչպէս որ գրուած է. ֆԵտեւ ետեւ պիտի դառնամ, ու դարձեալ պիտի շինեմ զխորանը Նորէն պիտի շինեմ, և անոր կործանուածը պիտի նորէն շինեմ, և կանգնեմ

Ցամ. Տեառն 52

ϛ Գաղ. բ. 1։

Է Հռով. ժե. 24։ ա Կոր. ժգ. 6, 11։

Ը ԳԼ. ժ. 26։

Թ Ժգ. 12։ ԳԼ. ժգ. 26։ իա. 19։

ԸԳԼ. ա։

Ի Մատ. իբ. 9։ ԳԼ. ա. 24։

ԺԳԼ. ժ. 44։

ԼՀռով. ժ. 12.

Ի ԳԼ. ժ. 15, 28։ 43։ ա Կոր. ա. 2։ ա Պետ. ա. 22։

Ի Մատ. իգ. 4։ Գաղ. ե. 1։

ՀՀռով. գ. 24։ Եփես. բ. 8։ Տիտ. բ. 11։ գ. 4։ 5։

ՀԳԼ. ժգ. 26։

Ն ԳԼ. ժբ. 17։

Ղ Հբր. 7։

Ճ Ամով. Թ. 11. 12։

Ցամի Տեառն 52

17 անկեայ ։ Որ մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ՚ըսէ Տէրը՝ որ առ բաներս
18 կ՚ընէ ։ Յայտնի է Տէրոջը իր բոլոր գործքերը աշխարհիս սկիզբէն հե-
19 տէ ։ Ասոր համար ՛ես յարմար կը դատեմ՝ նեղութիւն չտալ անոնց՝ որ հեթանոսներէն Աստուծոյ կը
20 դառնան ։ Հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ ետ կենան Նոյոց պղծութիւններէն , և պոռնկութենէ , ու խեղդուածէ , և արիւ-
21 նէ ։ Ինչու որ Մովսէս հին դարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի , Հէ. ժողովարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի ։
22. Ան առենը առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ Հիկտեղ աղէկ երևցաւ՝ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով՝ Անտիոք խրկեն Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ , Բարսաբա մականուանեալ Յուդան և Շիղան՝ գլխաւոր մար-
23 դիկ եղեր եղբայրներուն մէջ , Ու անոնց ձեռքովը ԲՀ՚ի խրկեցին այսպէս գրուած ։

Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն ե-
24 ղած եղբայրներուդ ողջոյն ։ Որովհետև լսեցինք՝ թէ Նոմանք մեր մէջ ՀՀէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր են՝ և ձեր անձերը խախտեր են , ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել՝ , որ անոնց մենք
25 այսպէս չպատուիրեցինք ։ Մեզի՝ միաբանութեամբ ժողվուածներուս աղէկ երևցաւ , որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելիներուն հետ Բառնաբասիս ու Պօղոսին
26 հետ , Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը համար անձերնին
27 մատնած մարդիկ են ։ Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիղան , որ իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 Յետ զրուցեն ։ Ինչու որ աղէկ երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ՝ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել , աս հարկաւոր բաներէս ՛ի զատ ,
29 Որ ետ կենաք կուռքերու զոհուածէ , Հև արիւնէ , ու խեղդուածէ , և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով՝ աղէկ պիտի ընէք ։ Ո՛ղջ եղէք ։
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին , և ժողովուրդը մեկտեղ ժողվելով՝ թուղթը տուին ։
31 Ու երբոր կարդացին , ուրախացան
32 ան մխիթարութեանը վրայ ։ Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին , Շատ խօսքերով մխիթարեցին եղբայրները՝ ու հաս-
33 տատեցին ։ Եւ առեն մը հոն կեցնալէն ետև՝ Բ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան ա-
34 ռաքեալներուն Դառնալը ։ Բայց Շիղային աղէկ երևցաւ հոն մը-
35 նալ ։ Պօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային , և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցնէին ու կը քարոզէին ։
36 Եւ քանի մը օրերէ ետև Պօղոս ըսաւ Բառնաբասին . Դառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ Համի մէկ քաղաքները , ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք , Ե՞ռ-
37 նէ՞ Թէ ինչպէս են ։ Իսկ Բառնաբաս կ՚ուզէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն՝ , որ Մարկոս կ՚ըսուէր .
38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիւլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը՝ ու իրենց հետը գործի չե-
39 կողը հետերնին առնեն ։ Այսպէս Ղէրծուեն անմիաբանութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնաբաս առաւ Մարկոս
40 սը՝ ու նաւով կիպրոս դնաց ։ Պօղոս ալ Շիղան ընտրեց՝ ու ելաւ ։ եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը
41 յանձնուելով ։ Եւ Սիւրիայի ու Կիլիկիաի մէջ կը պտըտէր , Ֆ ու եկեղեցիները կը հաստատեր ։

ԳԼ ՃԼ

1 Պօղոս կը Թլփատէ Տիմոթէոսը ։ 7 Սուրբ Հոգիին հրամանովը քաղաքները կը պտըտի ։ 14 Լիդիան հաւատքի կը բերէ ։ 16 և Տարցուկ ոգի ունեցող աղախին մը կը բժշկէ ։ 19 Ան պատճառով Պօղոսը ու Շիղան կը ծեծուին , և բանտը կը դրուին ։ 26 Բանտին դռները հրաշքով կը բացուին ։ 31 Բանտապետը դաւթի կու գայ ։ 37 և անոնք կ՚ազատուին ։

1 Եւ հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա . և ահա հոն աշակերտ մը կար Բ Տիմոթէոս անունով , Որ հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ
2 էր , և Հայրը Ցոյն էր ։ Որ Լիւստրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն
3 ալ Բ՚ուրէ վկայուած էր ։ Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ , և առաւ թլփատեց զանիկայ՝ ան տեղուանքը եղած Հրէաներուն համար . Ինչու որ ամէնն ալ գիտէին
4 Թէ անոր Հայրը Ցոյն էր ։ Ու քաղաքներէն անցնելով , Ներուած դէմ եղած առաքեալներէն ու եբերցիներէն ապասպրուած հրամանները կ՚աւանդէին անոնց՝ որ պահեն ։
5 Ե Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ՚աւելնար ։
6 Եւ Փռիւգիա ու Գաղատացոյ կողմերը պտրտեցան , և Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ Ասիոյ
7 խօսքը Ասիայի մէջ չխօսին , Միւսիայի կողմերը որ եկան կը ջա-

Ցամի Տեառն 52

բա կոր . ժգ . 11 ։ Երր . ժա . 31 ։

յԳԼ . ժդ . 1 ։

Ցա . Տ . 53

ԹԳԼ . օ . 4 . 13 . 14 ։ 51 ։ ժդ . 1 ։ 6 . 23 . 24 ։

Ֆ Գլ . ժբ . 12 ։ 25 ։ ժգ . 5 ։ Կող . դ . 10 ։ բ Տիմ . դ . 11 ։ Փիլ . 24 ։

Ֆ Գլ . ժգ . 13 ։

օ Գլ ժգ . 25 ։

Ֆ Գլ . ժզ . 5 ։

ՠ Գլ . ժգ . 6 ։

Բ Գլ . ժԹ . 22 ։ Հռով . ժզ . 21 ։ ա կոր . դ . 17 ։ Փիլ . բ 19 ։ ա Թես . դ . 2 ։ ա Տիմ . ա 2 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։ Բ Տիմ . ա . 5 ։

Տ Գլ . ղ 3 ։ Ե ա կոր . Թ 20 . Տես Գաղ . բ 3 . ե 2 .

Ղ Գլ ժե 28 29 .

Է Գլ ժե 41 .

Ցամք Տեառն 53

Նայլին դէպ ի Բիւթանիա· եր-
թալ . և ⁸Յիսուսի Հոգին թող-
8 չտուաւ անոնց ։ Եւ Միւսիայի
քովէն անցնելով՝ ⁹Տրովադա ի-
9 ջան ։ Եւ հո՛ն դիշերը Պօղոսին
տեսիլք մը երեցաւ . ¹Մակեդոնա-
ցի մարդ մը կայներ կ՚աղաչէր ա-
նոր՝ ու կ՚ըսէր . Մակեդոնիա
10 անցիր , և օգնէ մեզի ։ Ու երբոր
ան տեսիլքը տեսաւ , շուտ մը ու-
զեցինք ²Մակեդոնիա ելլել , հաս-
կընալով որ Տէրը մեզ կը հրաւի-
րէ անոնց աւետարան քարոզելու ։
11 Ուստի ³Նաւով Տրովադայէն ե-
լանք՝ ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք , ու հետևեալ օրը Նէապօ-
12 լիս . Եւ անկէ ալ ⁴Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի Դ՚ մասին գլխա-
ւոր քաղաքը՝ ⁵Կողոնիա . և ան
քաղաքին մէջ քանի մը օր կե-
13 ցանք . Ու շաբաթ օրը քաղաքէն
դուրս ելանք գետեզերքին քովը՝
ուր որ սովորութիւն ունէին ա-
ղօթք ընելու , ու նստելով՝ ժող-
վուած կիներուն կը խօսէինք ։
14 Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրա-
նավաճառ կին մը՝ Լիդիա ա-
նուն , որ աստուածավախ մէկ մըն
էր , մտիկ կ՚ընէր . Տէրն սիրտը
բացաւ Պօղոսին ըսածներուն
15 ուշադրութիւն ընելու ։ Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը ,
աղաչեց ու ըսաւ . Թէ որ կը ս-
տիպելով տարաւ մեզ ։
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ՚երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի , որ ⁶Հարցուկ ոգի
ունէր , Նոր գուշակութիւն ընե-
լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ
17 կը բերէր ։ Ասիկայ Պօղոսին և
մեր ետևէն իյնալով կը պոռար՝
ու կ՚ըսէր . Ա՛ս մարդիկը Բարձ-
րեալ Աստուծոյ ծառաներն են ,
որ ⁷մեզի փրկութեան ճամբան կը
18 քարոզեն ։ Եւ ա՛ս բանը շատ օրեր
կ՚ընէր . իսկ Պօղոս Դ՚վշտանալով՝
դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին . Յի-
սուս Քրիստոսի անունովը Հրաման
կ՚ընեմ քեզի , ելլէ՛ր ատկէ . Ա՛ն նոյն
19 ժամուն ելաւ ։ Ւերերոր տեսան
անոր տէրերը՝ որ իրենց վաստակին
յոյսը կտրեցաւ , ⁸Պօղոսը ու Շի-
ղան բռնեցին՝ ու ⁹Հրապարակը
քաշեցին իշխաններուն առջին ։
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլուխնե-
րուն քովը՝ ու ըսին . Ա՛ս մարդիկ-
21 ները ¹⁰մեր քաղաքը իրար կ՚անցը-
նեն . իրենք Հրէայ են , Եւ անանկ
սովորութիւններ կը քարոզեն , որ
արժան չէ մեզի ընդունիլ , ո՛չ ալ
ընել , ինչու որ Հռովմայեցի ենք ։
22 Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ դի-
մեցաւ . զօրագլուխներն ալ
բռնութեամբ անոնց հանդերձները
հանեցին , Դ՚և հրաման ըրին որ զ-
23 Նո՛ւ ծեծեն . Եւ անոնց շատ վէր-
քեր տալէն ետև՝ բանտը դրին ,
պատուիրելով բանտապետին որ
զգուշութեամբ պահէ զանոնք ։
24 Ան ալ ասանկ հրաման առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ , ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամրցուց ։
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի-
ղա աղօթք կ՚ընէին՝ և զԱստուած
կ՚օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
26 անոնց մտիկ կ՚ընէին ։ Եւ յան-
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս ¹⁰բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
27 արձկուեցան ։ Եւ բանտապետը
երբոր արթնցաւ՝ ու բանտին դըռ-
նները բացուած տեսաւ , թուրը
քաշեց՝ և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով թէ կապուածները
28 փախեր են ։ Բայց Պօղոս բարձր
ձայնով կանչեց ու ըսաւ . Դուն
քու անձիդ վնաս մը մի՛ ըներ , ին-
29 չու որ ամենքս ալ հոս ենք ։ Եւ
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով՝ Պօղոսին ու
30 Շիղային առջևը ինկաւ . Եւ ա-
նոնք դուրս բերելով՝ ըսաւ . Ն՚Տ-
ըեր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել , որ
31 փրկուիմ ։ Անոնք ալ ըսին . Դ՚Հա-
ւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու-
32 տունդ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե-
ցան անոր , ու ան ամենուն՝ որ իր
33 տանը մէջն էին ։ Եւ առաւ զա-
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն՝ ու
անոնց վէրքերը լուայ , և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր իրեն-
34 ները ։ Եւ զանոնք իր տունը տա-
նելով , Ը՚անոնց առջևը սեղան դրաւ ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Ա-
35 տուծոյ հաւատալով ։ Ու երբոր
առտու եղաւ , զօրագլուխները
խրկեցին սպասաւորները ու ը-
36 սին . Արձակէ ատ մարդիկը ։ Բան-
տապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին
պատմեց թէ , Զօրագլուխները
խրկեցին որ արձակուիք . ուստի
հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գա-
37 ցէք ։ Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց .
Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չր-
դատապարտուած ¹¹Հռովմայեցի
մարդիկ ենք , բանտը դրին , ու
հիմա գաղտնի կը հանեն մեզ .
ատանկ չէ , հապա թող իրենք
38 գան ու մեզ հանեն ։ Եւ՝ սպասա-
ւորները զօրագլուխներուն պատմե-
ցին ան խօսքերը . անոնք ալ երբոր
լսեցին թէ Հռովմայեցի են , վախ-

Ցամք Տեառն 53

Ն ր կոր . գ . 5 ։ ժա . 23 , 25 ։ աԹես . բ . 2 ։

ՂՂ . ժ . 31 ։

Գ . ե . 19 ։ ժբ . 7 , 10 ։

ՂՂ . գ . 10 ։ Գլ . ր . 37 ։ ԹԹ . 6 ։

¹Ցօհ . գ . 16 , 36 ։ գ . 47 ։ ա Ցօհ . ե . 10 ։

ՂՂ . ե . 29 ։ ԺԹ . 6 ։

Գ . ե . 25 ։

[1] Նաւ-ով ձու-ի ։
[2] Բ-կոր . բ . 12 ։ բ Տիմ . գ . 13 ։
[3] Գլ . ժ . 30 ։
[4] ժ Կ-կոր . բ . 13 ։
[5] Փիլ . ա . 1 ։
[6] ¹ Ցօ . գ-ղ-թ-ական ոգի ։
[7] ՂՂ . խգ . 45 ։
[8] Ծն . ժԹ . 3 ։ ԼՂ . 11 ։ Դատ . ժԹ . 21 ։ Ղու . խդ . 29 ։ Երբ . ժգ . 2 ։
[9] Յաքագ . իր . 7 ։
[10] Գլ . ժԹ . 24 ։
[11] Ո՛չ-նո՛ց ձնւ-ց ։
[12] Տե՛ս Մար . ա . 25 , 34 ։
[13] Մար . ժգ . 17 ։
[14] Գլ . ժԹ . 25 , 26 ։
[15] Կ-կոր . գ . 5 ։
[16] Մատ . ժ . 18 ։
[17] Յաքագ . ժբ . 17 ։ Գլ . ժե . 6 ։

ցան , ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ . եւ դուրս
հանելով՝ կ՚աղաչէին որ ան քա-
40 ղաքէն երթան : Անոնք ալ բան-
տէն ելլելով՝ Լիւդիային գացին
մտան , ու եղբայրները տեսան՝ ու
մխիթարեցին զանոնք , և գացին :

ԳԼ . ԺԷ

1 Պօղոս կը քարոզէ Թեսաղոնիկէի մէջ . 4 ուր
ոմանք կը հաւատան , և ոմանք կը հալածեն
զանիկայ : 10 Պօղոս Բերիա կը խրկուի , ու
հոն ալ կը քարոզէ . 13 Թեսաղոնիկեցիներէն
հալածուած՝ 15 Աթենք կ՚երթայ , ուր տեղ
կը քարոզէ անոնց չճանչցած կենդանի Աս-
տուածը : 34 Շատ մարդիկ քրիստոս կը
հաւատան :

1 Ու Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պտըտելով՝ Թեսաղոնիկէ
եկան , ուր որ Հրէաները ժողո-
2 վարան մը ունէին : Պօղոս ալ իր
սովորութեանը պէս անոնց մէջը
մտաւ , և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն , Մեկնելով
և առջևնին դնելով , Թէ Քրիստոս
էր քրիստոսի չարչարուիլ , ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել , և
Թէ՝ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ՝ ըսաւ , քրիստոսն է :
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին ,
ու Պօղոսին և Շիղային հետ մի-
ացան , աստուածավախ Ցոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն , ու երեւելի
կիներէն ալ հոգոց ընդրիչ :
5 Բայց չէին , Հաւատացող
Հրէաները նախանձեցան , և քանի
մը զատարկապորտ անօրէն մարդիկ առնելով՝ աղմուկ հանեցին ,
ու քաղաքը տակնուվրայ ըրին . և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ՚ուզէին զանոնք ժողովրդին առջևը
6 տանիլ : Ու երբոր զանոնք չգտան , Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը , կանչուրը-
տելով՝ Թէ Ասոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ ըրին , հոս ալ հասեր
7 են . Որոնք Յասոնը ընդուներ է .
և ասոնք ամէնը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն , Ըսելով
Թէ ուրիշ Թագաւոր մը կայ Յի-
8 սուս : Եւ խռնվելցուցին ժողովուր-
դը ու քաղաքապետները , որ աս
9 բաները կը լսէին : Բայց երբոր
Յասոնէն և ուրիշներէն երաշխաւո-
րութիւն առին , արձակեցին զա-
10 նոնք : Իսկ եղբայրները շուտ մը
գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բերիա
խրկեցին . որոնք հոն հասնելով՝
11 Հրէից ժողովարանը գացին : Ա-
սոնք Թեսաղոնիկէի մէջ եղողներէն
աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ
Աստուծոյ խօսքը կատարեալ յօ-
ժարութեամբ ընդունեցին , և Քա-
մէն օր Գիրքերը կը քննէին՝ Թէ
12 աս բաները ասա՞նկ է : Ուստի
անոնցմէ շատերը հաւատացին . և
պատուաւոր Ցոյն կիներէն՝ ու
մարդիկներէն հազոց-ընդրիչներն ալ
13 քիչ չէին : Բայց երբոր իմա-
ցան Թեսաղոնիկեցի Հրէաները
Թէ Բերիայի մէջ ալ Աստուծոյ
խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսին ,
հոն ալ եկան՝ ու ժողովուրդը
14 դրդեցին : Ան ատենը եղբայր-
ները շուտ մը Պօղոսը խրկեցին
որ մինչև ծովեզերքը երթայ . բայց
Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին :
15 Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին ,
մինչև Աթէնք բերին անիկայ . և
էրթն հրաման առնելով Շիղային ու
Տիմոթէոսին համար՝ որ շուտով
իրեն գան , գացին :
16 Եւ Պօղոս Աթենքի մէջ անոնց
սպասելով՝ Իր հոգին անհանգիստ
էր ներսի դին , վասն զի քաղաքը
բոլորովին կռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսներ : Ուստի ժո-
ղովարանին մէջ կը խօսէր Հրէա-
ներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամէն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր : Ու Եպիկու-
րեան և Ստոյիկեան փիլիսոփաանե-
րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-
կաճառութիւն կ՚ընէին . և ոմանք
կ՚ըսէին . Աս սերմանաքաղը ի՞նչ
բան կ՚ուզէ՝ ուրիշներն ալ կ՚ըս-
էն . Կ՚երևի Թէ դէպ մը օտար աս-
տուածներու քարոզիչ է . ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ՚ա-
19 ւետարաներ անոնց : Եւ առին
անիկայ Արիսպագոսը տարին , ու
կ՚ըսէին . Կրնանք իմանալ Թէ
ինչ է ատ նոր վարդապետութիւ-
20 նը՝ որ դուն կը զրուցես . Քանզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ՚ուզենք իմանալ
21 Թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք . (Ին-
չու որ Աթենացիները ամէնն ալ ,
ու հոն կեցող օտարականները ու-
րիշ բանի չէին պարապեր , բայց
միայն նոր բան զրուցելու կամ լը-
սելու :)
22 Ան ատենը Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Ով Ա-
թենացի մարդիկ՝ ամէն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ :
23 Քանզի ես պտըտելով ու ձեր պաշ-
տամունքը զննելով՝ մէկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր
ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՈՑՆ .
ուստի անիկայ որ դուք չճանչնա-
լով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի
24 կը քարոզեմ : Աստուած որ աշ-
խարհը ստեղծեց , և անոր մէջի
բոլոր բաները , անիկայ երկնից ու
երկրի Տէրը ըլլալով , Ոչ ձեռա-

ա Մոս . ը . 34 :
Ես 14 :

ա Մոս . ժ . 23 :

Ե Գլ . ժգ . 5 .

Ղու . դ . 16 : Գլ . թ . 20 : ժդ . 5 . 14 : ժզ . 1 : ժզ . 13 : ժթ . 8 :
Ե Ղու . խդ . 26 . 46 : Գլ . ժը . 28 : Գաղ . գ . 1 :
Ե Գլ . իը . 24 :
Ե Գլ . ժե . 22 . 27 . 32 . 40 :

Ե Հռով . ժգ . 21 :

Ղկ . ժգ . 20 :

Ե Ղու . խդ . 2 : Յօհ . ժթ . 12 : ա Պտ . բ . 15 :

Ը Գլ . թ . 25 : Հմր 14 :

Ը Ես . լդ . 16 : Ղու . ժգ . 29 : Յօհ . ե . 39 :

Ե Գլ . ժգ . 14 :
ա Մոս . ժա . 25 :
Ե Գլ . ե . 48 :

Ցամք. Տնտես. 54

գործ տամ ձեր ձեռքովը մէջ կը բնակի ,
25 Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ հրանի մը կարօտի պէս . Ինքնին ինքը կու տայ ամենուն
26 կեանք ու շունչ՝ և ամէն բան . Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը ըրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին . և որոշուած ժամանակներ հաստատեց , Ու սահմանները նոցա բնակութեան սահմանները ,
27 զԱստուած փնտռելու , Որ ըլլայ թէ խարխափելով զինքը գտնեն . Մթէպէտև մեր ամէն մէկէն ալ հեռու չէ .
28 Ռուս չէ . Ինչու որ Անով կ՚ապրինք և կը շարժինք ու կանք , Ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ ըսին , Քանզի
29 Մենք անոր ցեղէն ալ ենք : Ուստի՝ որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք , Չպէտք չէ որ անանկ սեպնինք թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի , որ մարդուս վարպետութիւնովը
30 ու խելքովը քանդակուած է : Արդ՝ Աստուած տգիտութեան ատենները անտես ընելով , Հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց՝
31 որ ապաշխարեն : Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց , Որուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ որոշեց , ու ամենուն հաւատացուց՝ զանիկայ Նմեռելներէն յարուցանելով :
32 Երբոր մեռելներէն յարութիւնը լսեցին , ոմանք ծաղր կ՚ընեին . ոմանք ալ կ՚ըսէին . Ատ բանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
33 ընենք քեզի : Եւ այսպէս Պօղոս
34 անոնց մէջէն ելաւ : Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին , որոնց մէջն էր Դիոնէսիոս Արիսպագացին , և Դամարիս անունով կնիկ մը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ :

ԳԼ . ԺԸ

1 Պօղոս իր արհեստը կը բանի . և Կորնթոսի մէջ հեթանոսներուն կը քարոզէ : 9 Տէրը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը , 12 որ կ՚ամբաստանուի փոխանորդ Գաղիոնին առջևը , բայց կ՚ազատի . 18 Եռբը քաղաքէ քաղաք պտրտելով՝ աշակերտները կը հաստատէ : 24 Պօղոս աւելի ճշդիւ սորվելով ճշմարտութիւնը Ակիւղասէն ու Պրիսկիղայէն՝ 28 զՔրիստոս կը քարոզէ մեծ ազդեցութեամբ :

1 Ետքէ եւս Պօղոս Աթինքէն գաւ-
2 տուելով՝ Կորնթոս եկաւ , Եւ մէկ Հրեայ մը գտաւ Ակիւղաս անունով Պոնտացի , որ իր Պրիսկիղա կնկանը հետ նոր եկեր էր Իտալիայէն , (Կղօդիոսին հանած հրամանին համար որ բոլոր Հրէաները Հռովմէն հեռանան .)
3 ու անոնց քովը գնաց : Եւ որովհետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ , Ե և կը բաներ . Ինչու որ արհեստով վրանագործ էին :
4 Ու ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր , և Հրէաները
5 ու Յոյները կը համոզէր : Ե Ու երբոր Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան , Ե Պօղոսին հոգին եռանդով վառուած ըլլալով , Հրեաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր՝ թէ Յիսուսը Քրիս-
6 տոսն է : Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին , Ե իրեն հանդերձները թօթվելով՝ ըսաւ անոնց . Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , Ես անպարտ եմ , Ե ասկէ ետև հեթանոս-
7 ներուն պիտի երթամ : Եւ անկէ երթալով՝ մտաւ մէկու մը տուն , որուն անունը Յուստոս էր՝ աստուածավախ մարդ մը , որուն տունը
8 ժողովարանին կից էր : Եւ ժողովրդապետը Կրիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրոջը . և Կորնթացիներէն շատերը լսելով՝
9 հաւատացին ու մկրտուեցան : Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ Պօղոսին . Մի՛ վախնար՝ հապա
10 խօսէ , և լուռ մի՛ կենար , Ի Նչու որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու . քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ :
11 Եւ հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ , ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցընէր :
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ Բըդեշխին Դաղիոնին օրերը Հրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան ,
13 և զանիկայատեանը տարին , Ըսելով թէ , Ասիկայ կը հրապուրէ մարդիկը օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու : Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր , Գաղիոն ըսաւ Հրեաներուն . Թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործքի մը համար ըլլար՝ ով Հրէաներ , արժան էր ինձի՝ որ ձեզի
15 մտիկ ընէի : Բայց թէ որ վէճը խօսքի՝ ու անուններու՝ և ձեր օրէնքին վրայով է , դուք ձեզմէն տեսէք . Ինչու որ ես ատանկ բաներուս
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր : Եւ
17 զանոնք ատեանէն վռնտեց : Ան ատենը բոլոր Յոյները Սոսթենէսը ժողովրդապետը բռնեցին՝ ու առջևին առջևը կը ծեծէին . և աս բաներուս վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ :
18 Պօղոս ալ տակաւին խել մը օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով , նաւով դէպ ի Սիրիա գնաց . ու իր հետն ալ Պրիս-

Ցամք. Տնտես. 54

Բ Գլ . ի . 34 ։ ա Կոր . գ . 12 ։ Աբեհս . բ 9 ։ բ Թես . գ . 8 ։
ե Գլ . ժե . 2 ։
զ Գլ . ժե . 14 . 15 ։
է Ցոր . լո . 18 ։ Գլ . ժե . 3 ։ Հմր 28 ։
ը Ղե . ժգ . 45 ։ ա Պետ . գ . 4 ։
թ Նկեմ . ե . 13 ։ Մատ . ժ . 14 ։ Գլ . ժգ . 51 ։
ժ Ղկ . ի . 9 , 11 , 12 ։ Բ թագ . ա . 16 ։ Եզեկ . ժը . 13 , լէ . 4 ։
ի Եզեկ . գ . 18 , 19 ։ լդ . 9 ։ Գլ . ի . 26 ։
ի Գլ . ժգ . 46 ։ իը . 28 ։
* Ո՛չ՝ Տիտոս Ցուստոս

ա Կոր . ա . 14 ։
լ Գլ . ի . 11 ։
խ Երեմ . ա . 18 . 19 ։ Մատ . իը . 20 ։

Ցամք. Տնտես. 55 վերջը ։

ծ Գլ . իգ . 29 ։ իե . 11 . 19 ։

ա Կոր . ա . 1 ։

Հռով . ժդ . 3 ։ ա Կոր . ժգ . 19 ։ ը Տիմ . դ . 19 ։

Հ Սաղ . ծ . 10—13 ։
Ն Ծն . ը . 7 ։ Թաս . ժչ . 22 ։ Ցոր . ժբ . 10 ։ Իե . 3 ։ լգ . 4 ։ Ես . խը . 5 ։ ծէ . 16 ։ Զաք . ժբ . 1 ։
Ղ Բ Օր . լբ . 8 ։
ճ Հռով . ա . 20 ։
մ Գլ . ժգ . 16 ։
յ Կղ . ա . 17 ։ Երր . ա . 3 ։
ն Տիտ . ա . 12 ։

Ղե . խ . 18 ։

ո Գլ . ժգ . 15 ։ Հռով . գ . 25 ։
շ Ղուկ . իգ . 47 ։ Տիտ . բ . 11 , 12 ։ ագեստ . ա 14 ։ գ . 3 ։
ո Գլ . ժ . 42 ։ Հռով . բ . 16 ։ ժգ . 10 ։

Ղ Գլ . բ . 24 ։

Ցամք Տեառն 55

հՀռով. ժգ. 1։
ՅԹես. ղ. 18 ։ ԳԼ. խ. 24։

* Ո՛ման չունի։

ղա Կոր. դ. 19 ։ Երր. զ. 3 ։ Ցակ. դ. 15։

Ցա. Տ. 56

ֆԳաղ. ա. 2 ։ դ. 14։
ՃԳԼ. ժդ. 21 ։ ժե. 32. 41։
յա Կոր. ա. 12։ գ. 5։ 6 ։ դ. 6։ Տիտ. դ. 13։
Նհռով. ժբ. 11։

ԼԳԼ. ժԹ. 3։

ՀԳԼ. ժԹ. 22։ ժէ. 3։ Հմր 5։

ՀՀ Կոր. դ. 6։

ԼԳԼ. Թ. 22։ ժէ. 3։ Հմր 5։

ՀՀ Կոր. ա. 12։ գ. 5. 6։

կիզան և Ակիւզաստ , ՀՀՀալ հկնէրքայի մէջ ՝ նէր գլուխը փորթած , ին-
19 չու որ ուխտաւոր էր ։ Ու Երկսոս որ հաւաս , անունք հոն ձդէց , և ինքը ՝ Ժողովարանը մնելով՝ Հը-
20 րէաներուն հետ կը խօսէր ։ Եւ իրեն կ՝աղաչէին որ ալ աւելի ժամանակ իրենց քովը մնայ ։ բայց
21 յանձնառու չեղաւ ։ Հապա հրաժարեցաւ անոնցմէ ըսելով ։ Պէտք է որ անպատճառ ես առաջիկայ տօնը Երուսաղէմի մէջ ընեմ ։ բայց՝՝ ՀԱստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ ։ ու Երկսոսէն
22 նաւով ճամբայ ելաւ ։ Եւ կեսարիա հասնելով՝ Երուսաղէմ ելաւ , ու եկեղեցիին բարև տուաւ , ու Թէթը
23 իջաւ Անտիոք ։ Եւ ատեն մը հոն կենալէն ետև՝ ելաւ , ու կարգով ֆԳաղատացւոց երկիրը և Փռիգիա կը պտըտէր , ու ՛բոլոր աշակերտները կը հաստատէր ։
24 Եւ Ապողոս անունով ՝ՀԷրէայ մը , ծննդեամբ Աղէրսանդրացի՝ ճարտասան մարդ մը՝ Եկաւ հասաւ Եփեսոս ։ որ ինքը գօրաւոր էր ՝՝՝Բ-
25 գիրքերով ։ Ասիկայ Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր , Ն ջերմ եռանդ հոգի ունենալով , կը խօսէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով ։ բայց ՀԵՒԷ միայն Յովհաննէսին մկրտութիւնը գի-
26 տէր ։ Ասիկայ սկսաւ Ժողովարանին մէջ համարձակ խօսիլ ։ ու երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիղա լսեցին անկէ , ալ զանիկայ իրենց քովը առին , և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
27 ճամբան անոր հակըղուցին ։ Ու երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա երթալ , եղբայրները քաջալերեցին ընդհէ՛՛՛ , ու գէր գրեցին ՚՚ պէտ աշակերտներուն՝ որ զանիկայ ընդունին ։ որ հոն հասնելով՝ ՚՚շատ օգտակար եղաւ ՀՀորհքով հաւա-
28 տացեալներուն ։ քանզի հրապարակաւ սաստիկ կը յանդիմաններ Հրէաները , Ն՝՝՝բ գիրքերէն ցուցընելով թէ Ցիսուսը Քրիստոն է ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ապոլոս Հոգին կը տրուի հաւատացեալներուն՝ Պօղոսին ձեռքը ։ 9 Հրէայք կը հայհոյեն Պօղոսի վարդապետութիւնը՝ որ հրաշքներով կը հաստատուի ։ 13 Երդմնեցուցիչ Հրէայք 16 ծեծ կ՝ուտեն գիւտնարէն ։ 19 Կախարդական գրքերը կ՝այրուին ։ 24 Դեմետրիոս իր արծաթահարութեամբը մեծ աղմուկ կը հանէ Պօղոսին դէմ ։ 35 որն որ առենագիրը կը հանդարտեցընէ ։

1 Ու քանի որ ՚՚Ապող Կորնթոսի մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը պտրտելով՝ Եփեսոս եկաւ ։ և քա-
2 նի մը աշակերտներ գտնելով , Ըսաւ անոնց . Երբոր հաւատացիք՝

Ցամ Տեառն 56

Սուրբ Հոգին առիք արդեօք ։ ա-
նոնք ալ ըսին իրեն ։ Ի՛րայց մենք լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ ։ Եւ ըսաւ անոնց ։ Հապա ինչո՞վ մկրտուեցաք ։ անոնք ալ ըսին ։ ՚Յովհաննէսին մկրտութիւ-
4 նովը ։ Պօղոս ալ ըսաւ ։ ՚Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտութիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ըսելով , թէ ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ անոր հաւատան , այսինքն՝
5 Քրիստոս Ցիսուսին ։ Ու երբոր ՚՚՚ լսեցին , Ի՛Տէր Ցիսուսի անուա-
6 նովը մկրտուեցան ։ Եւ Պօղոս երբոր Ձանոնց վրայ ձեռք դրաւ , Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ , Է և լեզուներ կը խօսէին ու կը մար-
7 գարէանային ։ Եւ ան բոլորը մարդիկը տասներկուքի չափ էին ։
8 ՚Ու ժողովարանը մնելով՝ իրեք ամիս համարձակութեամբ Ի՛Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր , ու կը համոզէր ։ Թէկ երբոր մէկ քանիները կը յամառէին՝ ու դէմ կը դնէին բազմութեան առջեւ Էան ճամբան բամբասելով , ինքը անոնցմէ հեռացաւ , և աշակերտները զատից , ու ամէն օր Տիւրան ՚՚՚՚ մէկու մը դպրատա-
10 նը մէջ կը խօսէր ։ ՚Եւ սա երկու տարի բշեց՝ մինչև որ բոլոր Ասիայի մէջ բնակող Հրէաները ու Յոյ-
11 ները ՚Տէրոջը խօսքը լսեցին ։ Ի՛Եւ Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ՝ը-
12 նէր Պօղոսին ձեռքովը ։ Թ Անոնք որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդներուն , և իրենց ցաւերէն կը րժըշկուէին , ու չար ոգիները կ՝ելլէին ։
13 ՚Բայց աստանդական Հրէաներէն մէկ քանիները՝ որ երդմնեցուցիչ էին , Հյանդգնեցան Տէր Ցիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ՝ որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ՝ըսէին , Ձեզ կ՝երդմնցընենք Ցիսուսով ,
14 որն որ Պօղոս կը քարոզէ ։ Եւ սա բանը ընողները Սկևա ՚՚՚՚ Հրէայ քահանայապետի մը եօթը
15 որդիքն էին ։ Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ։ Ցիսուսը կը ճանչնամ՝ ու Պօղոսը գի-
16 տեմ , բայց դուք ո՞վ էք ։ Եւ ան մարդը որուն ներսի դին էր չար ոգին , անոնց վրայ ցաթկելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև որ ան տունէն մերկ ու վիրաւո-
17 րուած դուրս փախան ։ Եւ ՚՚՚ Բ՚՚՚ Երկսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ ։ Նէ անոնց ամենուն վրայ վախ մը ինկաւ , ու Տէր Ցիսուսի
18 անունը կը մեծարուէր ։ Եւ հաւատացեալներէն շատերը կու գա-

Ցամ Տեառն 56

ԲԳԼ. ը. 16 ։ Տես ա Թագ. գ. 7։
ՃԳԼ. ժը. 23։
Թ Մաա. գ. 11. Յօն. ա. 15. 27. 30 ։ ԳԼ. ա. 5։ ժա. 16 ։ ժգ. 24. 25 ։

ԲԳԼ. ը. 16։

ՂԳԼ. զ. 6 ։ ը. 17։

ԲԳԼ. բ. 4 ։ ժ. 46։

ԸԳԼ. ժէ. 2 ։ ժը. 4։

ՔԳԼ. ա. 3 ։ խը. 23։

Ցա. Տ. 57

ժը Տիմ. ա. 15 ։ Ր Պետ. բ. 2 ։ Յոգ. 10։

ՃՏես գԼ. Թ. 2 Քր. 4 ։ իդ. 14 ։ Հմր 23։

ԼՏես գԼ. ի. 31։

† Ո՛ման՝ Տէր Յիսուսին

ԻՄաա. ժզ. 20 ։ ԳԼ. ժգ. 3։

ՃԳԼ. ե. 15 ։ Տես գՏոգ. դ. 29։

Ցա. Տ. 58

ՃՄաա. ժը. 27։
հՏես Մաա. Թ. 38 ։ Ղուա. 49։

ՅՂուա. 65 ։ է. 16 ։ ԳԼ. բ. 43 ։ ե. 5. 11։

Ցամք Տեառն 58

ՂՄաա. գ 6։

ՀԳԼ. զ 7· Ժբ 24·

Ցա. Տ. 59 ՄԳԼ. ի. 22·

յՀռով. Ժե. 25· Գաղ. բ 1·

ՆԳԼ.ԻԳ 11· Հռով. Ժե 24—28·

ՀԳԼ. Ժգ 5 ՀՀռով. Ժզ 23· բ Տիմ. գ 20։

ՀԲ Կոր ա Տ·

ղՏես գԼթ 2։

ՀԳԼ.Ժզ. 16 19։

—Սաղ. ՃԺե. 4· Ես. խգ. 10—20· Երեմ. ժ. 3·

*Յամ արհեստը

ՀՀռով. Ժզ. 23· ա Կոր. ա 14։

ՀԳԼ. ի. 4· իե. 2, Կող. գ 10· Փիլիմ 24։

65

ՀԱՐԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ ՅԻՇԵՑՈՒՄՆ Է ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ

ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՏԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԴԱՑԱԻՈՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱՐԱՆԻՍ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ

ՏՊԱԳՐԵՑԱՒ ՅԱՄԻ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻՍ

ՄԱՏԵՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՊԱՏՄԱԲԱՆԻ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԱՊԵՏ ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԵՏԵ

Ցամք Տեառն 60

* Ո՛հադ չոխն ։
ՖԳԼ · ԺԹ · 29 ։ ԻՀ · 2 ։ Կողմ · գ · 10 ։
Գ ԳԼ · ԺԹ · 29 ։
Ի ԳԼ · Ժգ · 1 ։
Ղեփե · ղ · 21 ։ Կող · գ · 7 ։ Բ Տիմ · գ · 12 ։ Տիա · գ · 12 ։
Ի ԳԼ · իա · 29 ։ Բ Տիմ · գ · 20 ։
ԸԵԼ · Ժբ · 14 ։ 15 ։ Իգ · 15 ։
Ի ԳԼ · Ժգ · 8 ։ Բ Կոր · բ · 12 ։ Բ Տիմ · գ · 13 ։
Հա Կոր · Ժգ · 2 ։ Ցայտ · ա · 16 ։
Ի ԳԼ · բ · 42 ։ 46 ։ ա Կոր · Ժ · 16 ։ Ժա · 20 · ԼԱ ։
Ղ ԳԼ · ա · 13 ։
Ի գ Թագ · Ժէ · 21 ։ գ Թագ · գ · 34 ։
Ի Պատ · թ · 24 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 21 ։ իա · 4 ։ 12 ։
Հգ ԳԼ · բ · 1 ։ ա Կոր · Ժգ · 8 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 17 ։
Ղ ԳԼ · Ժբ · 19 ։ ԺԹ · 1 ։ 10 ։

մինչև Ասիա իր հետը կ'երթար Բերիայի * Պիռոսի որդին՝ Սոպատրոսը, և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոսը ու Սէկունդոսը, և Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոսը, և Ասիացի Տիւքիկոսը
5 ու Տրոփիմոսը ։ Ասոնք առաջ գացին ու Տրովադայի մէջ մեզի կը
6 սպասէին ։ Մենք ալ Բաղարջաց կերաց օրերէն ետև Փիլիպպէնէ նաւեցինք . և հինգ օրուան մէջ Տրովադա եկանք անոնց քովը , ու հոն եօթը օր կեցանք ։
7 Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժողովուեր էինք Հաց կոտրելու , Պօղոս անոնց կը քարոզէր , ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր . և խօսքը երկրնցուց մինչև կէս գի-
8 շեր ։ Ու շատ լապտերներ կային Ան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք
9 ժողոված էինք ։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն՝ պատսհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մտեր էր . երբոր Պօղոս խօսքը երկրնցուց , անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դասիկոնէն վար ինկաւ , ու զանիկայ մեռած վերը-
10 ցուցին ։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ Ան որ վրայ ինկաւ , ու գրկեց զանիկայ՝ ու կ'ըսէր . Ա՛մի խռովիք , ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է ։
11 Եւ վեր ելնելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ . ու երկար խօսելով մինչև
12 առտու , ետքը ելաւ դնաց ։ Եւ ան պատանին ողջ բերին , ու մե-
13 ծապէս մխիթարուեցան ։ Իսկ մենք նաւը մտնելով՝ ճամբայ ելանք դէպ ի Ասոն , որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք . ինչու որ անանկ ապրուպըրեր էր , որովհետև ինքը ցամա-
14 քով պիտի երթար ։ Ու երբոր Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ , առինք անիկայ և Միտիլինէ եկանք ։
15 Անկէ ալ նաւելով՝ հետևեալ օրը Քիոսին դիմացը հասանք . և մեկալ օրը Սամոս հասանք . ու Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը Մե-
16 լետոս եկանք . Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսին քովէն , որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ , որովհետև կ'արագորար՝ որ եթէ կարելի է իրեն , հնձեռեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ ։
17 Եւ Մելիտոսէն յարդ խրկեց Եփեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները
18 կանչեց ։ Ու երբոր իրեն եկան . ըսաւ անոնց . Դուք գիտէք Ղոր ան առջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ , ինչոր ձեր հետը վարուեցայ բոլոր
19 ժամանակը . Ամէն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով , և շատ արցունքով ու փորձութիւններով ,

ինչ Հրէից նենգութիւններէն ինծի
20 պատահեցան . Ինչոր վախնալով ետ չկեցայ օգտակար բաներուն բրնաւ մկը ձեզի զրուցելէն , ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սորվե-
21 ցընելէն . Վկայութիւն տալով Հրէից և Յունաց ապաշխարութեան համար , ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայ հաւատքին համար ։
22 Եւ հիմա՝ Հոգւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ , և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝
23 չեմ գիտեր . Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ՝ կապեր ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն ։
24 Բայց ես բանի մը համար Հոգ չեմ ըներ , և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր , Միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ , և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի՝ Աստուծոյ Ընորհացը աւետարանին
25 վկայ ըլլալու ։ Եւ հիմա ահա ես գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չըտեսնէք դուք ամէնքդ , որ մէջերնիդ պտրտեցայ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը քարոզելով ։ Ուստի
26 ասս օրս կը վկայեմ ձեզի , որ ես Հանպարտ եմ ամէնուն արիւնէն .
27 Ինչու որ ետ չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտնելէն ։
28 Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և բոլոր հօտին , որուն վրայ Հոգին Սուրբը զձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու , որն
29 որ իր արիւնովը ստացաւ . Քանզի գիտեմ որ իմ գատուելէս ետքը ձեր մէջը գայլեր պիտի մտնեն , որ պիտի չխնայեն հօ-
30 տին ։ Եւ ձեզմէ ալ Հոգիկ մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօսին , աշակերտները իրենց ետևէն
31 քաշելու համար ։ Ուստի արթուն կեցէք , և միտքերնիդ բերէք՝ որ իրիք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադրեցայ ամէն մկը արցունքով խրա-
32 տելէն ։ Եւ հիմա Աստուծոյ , ու Բանոր շնորհացը խօսքին , որ կարող է չէնելու՝ ու բոլոր սրբուածներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու ։
33 Արկածի մը արծաթին կամ ոսկիին կամ հագուստին չցանկացայ .
34 Դուք ձեզմէ գիտէք՝ որ ինծի և իմ հետս եղողներուն պէտք եղած
35 Ձաս ձեռքերս հոգացին ։ Ամէն բան ձեզի ցուցուցի , Թէ ասանկ պէտք է աշխատիլ , ու տկարներուն օգնութիւն ընել , և միտք բերել Տէր

12 ։ աԹես. բ · 9 ։ բԹես. գ · 5 ։ Ի Հով. Ժբ · 1 ։ ա Կոր · թ · 12 ։ բ Կոր · ժա · 9 · 12 ։ Ժբ · 13 ։ Եփե · գ · 29 ։ ա Թես. · գ · 11 ։ ե · 14 ։ բ Թես. · գ · 5 ։

Ցամք Տեառն 60

Ֆ Հմր 3 ։
Ֆ Հմր 27 ։
Յ ԳԼ · Ժբ · 5 ։
Նմս · ա · 15 ։ Ղե · իգ · 47 ։ ԳԼ · բ · 38 ։
Ի ԳԼ · Ժթ · 21 ։
Ա ԳԼ · իա · 4 ։ 11 ։ աԹես. գ · 3 ։
Ղ Ել · իա · 13 ։ Հոով. բ · 35 ։ Բկոր · գ · 16 ։
Ա Ել · ա · 17 ։ Բ Կոր · գ · 1 ։ Ա գաղ · ա · 1 ։ Տիտ · ա · 3 ։
Ա Հմր · 38 ։ Հոով · Ժե · 23 ։
Ղ Ել · Ժբ · 6 ։ Բ Կոր · է · 2 ։
Գ Հմր 20 ։
Բ Ղե · է · 30 ։ Յօհ · Ժե · 15 ։ Եփե · ա · 11 ։
Ցա Տիմ · գ · 16 ։ ագեաց · ե · 2 ։
Ա Կոր · Ժբ · 28 ։
Ի Ո՛հադ՝ Տեբրջը
Ֆ Տե՛ս Երր · Թ · 14 ։
Ա Եփե · ա · 7 · 14 ։ Կող · ա · 14 ։ Երր · Թ · 12 ։ ա Պետ · ա · 19 ։ Յայտ · ե · 9 ։
Ե Պատ · է · 15 ։ բ Պետ · բ · 1 ։
Ֆ Կամ Ջնասակար
Ֆ Ա Տիմ · ա · 20 ։ աՅօհ · բ · 19 ։
Ա Ել · Ժբ · 10 ։
Ի Երր · Ժղ · 9 ։
Ֆ ԳԼ · Թ · 31 ։
Բ Գր · Իգ · 18 ։ Եփե · ա · 18 ։ Կող · ա · 12 ։ գ · 24 ։ Երր · Թ · 15 ։ ա Պետ · ա · 4 ։
Ի ա Թագ · Ժբ · 3 ։ ա Կոր · Թ · 12 ։ բ Կոր · է · 2 ։ Ժա · 9 ։ Ժբ · 17 ։
Ղ Գր · Ժբ · 3 ։ ա Կոր · գ · 1 ։ Ժբ · 13 ։ Եփե · գ · 29 ։ ա Թես. · գ · 11 ։

Ճառի Տեառն 60

Ճիսուսին խօսքը, որ ինքը ըսաւ, Աւելի երանելի է տալը՝ քան թէ
36 առնելը։ Եւ աս որ ըսաւ, անոնց ամենուն հետ Էծնկան վրայ գալով՝
37 աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաստիկ կու լային, ու Պօղոսին ի պաշարանոցին վրայ իյնալով՝ զանիկայ
38 կը համբուրէին։ Սիրտերնին աւելի կը ցաւէր ան խօսքին համար, ՚որ կ՚ըսէր՝ թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկայ ճամբայ դրին մինչև նաւը երթալով։

ԳԼ. ԻԸ

1 Պօղոս բնաւ չհամգուիր Երուսաղէմ երթալէն ետև կենալու։ 9 Փիլիպպոսին մարգարէ աղջիկները։ 17 Պօղոս Երուսաղէմ կ՚երթայ, 27 ուր տեղ կը բռնուի, ու մեծ վտանգի մէջ կ՚իյնայ։ 31 բայց հազարապետը ազատելով զանիկայ, հրաման կու տայ որ ժողովուրդին խօսի։

1 Եւ երբոր ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւելով՝ Կով եկանք, և միւս օրը Հռոդոն, ու
2 անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը գտանք որ Փիւնիկէ կ՚երթար, ու անոր մէջը մտնելով՝ ճամբայ ե-
3 լանք։ Եւ Կիպրոս որ երևցաւ, զանիկայ ձախ կողմերնիս թողտալով դէպ ՚ի Սիւրիա նաւեցինք, և Տիւրոս ելանք. ինչու որ նաւը
4 հոն պիտի թափէր իր բեռը։ Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով կ՚ըսէին Պօղոսին որ Երու-
5 սաղէմ չելլէ։ Ու երբոր ան օրերը անցուցինք, ելանք ու կ՚երթայինք. ամէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ դրին։ Եւ ծովուն եզերքը ծնկան վրայ գալով՝ աղօթք
6 ըրինք։ Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք, և անոնք ալ տեղերնին դարձան։ Իսկ
7 մենք Տիւրոսէն ըլլալով՝ և ծովու ճամբորդութիւնը լմընցնելով՝ Պտողեմայիս հասանք, ու եղբայրները բարևելով՝ օր մը քո-
8 վէրնին կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը ելլելով ու կեսարիա եկանք, և Փիլիպպոս Աւետարանչին տունը մտնելով, որ ինքը եօթնէն մէն
9 էր, անոր քովը կեցանք։ Անիկայ չորս հատ կոյս աղջիկ ունէր, որ
10 մարգարէութիւն կ՚ընէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք, Հրեաստանէն մարգարէ մը իջաւ Ագաբոս
11 անունով։ Ու երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտքերը կապեց, և ըսաւ։ Ասանկ կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ, Ան մարդը՝ որուն է աս գօտին, ասանկ պիտի կապեն Հրէաները Երուսաղէմի մէջ ու հեթանոս-
12 ներուն ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու երբոր աս լսեցինք, աղաչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
13 ղէմ չելլէ։ Իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ. Ի՞նչ կ՚ընէք, կու լա՞ կու լաք ու իմ սիրտս կը ճմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ եմ Տէր Ճիսուսի անունը համար։
14 Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ կեցանք, ու ըսինք՝ Ի Տէրոջը կամքը թող ըլլայ։
15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաս-
16 տուելով՝ Երուսաղէմ ելանք։ Կեսարացի աշակերտներէն ալ Ի-նէերը մեր հետը եկան, և Ֆիլտարին առջի աշակերտի մը՝ Կիպրացի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
17 կենայինք։ Ու երբոր Երուսաղէմ մտանք, եղբայրները ուրախու-
18 թեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
19 երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևելով՝ մի ըստ միոջէ կը պատմէր ՚ի նչ որ Աստուած հեթանոսներուն մէջը ըրաւ Իր ծառայութիւ-
20 նովը։ Անոնք ալ լսելով փառք կու տային Աստուծոյ, և ըսին իրեն. Կը տեսնէ՞ս եղբայր՝ քանի բիւրաւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան, ու ամէնն ալ ՚ի օրէնքին նախանձա-
21 ւոր են։ Բայց քու վրայովդ իմացան թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն ապստամբիլ կը սորվեցընես, բսելով որ տղաքնին չթլփատեն, և սովորութիւններուն չսմմատ չր-
22 վարուին։ Ուրդ՝ ինչ պիտի ըլլայ, անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողվուի. ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես։ Ուստի աս քանը ըրէ որ
24 քեզի կ՚ըսենք. Մեր քովը չորս մարդ կայ, որոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են, անոնք առ՝ իրենց հետը մաքրուէ, և անոնց համար ծախք ըրէ, որ ի իրենց գլուխը ածիլեն. որպէս զի չամէնն ալ գիտնան թէ քու վրայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ Օր հետը կը քալես օրէնքը պահելու մէջ։
25 Բայց հաւատքի եկող հեթանոսներուն համար ՚մենք թուղթ իրկեցինք՝ ինտր որ որոշեցինք, որ ա-
26 նոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն. միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ, ու արիւնէ, և խեղդուածէ, ու պոռնկութենէ։ Ան ատենը Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած ՚ի տաճարը մտաւ, Հմայրութեան օրերը լմընալը յայտնե-

Ճառի Տեառն 60

ԸԳԼ. Ե. 59։ ԻԱ. 5։

ՌԾՆ. ԻԵ. 14։ ԻՀ. 29։

Ի ՀԱՐ. 25։

Ի ՄԱԱ. Հ. 10։ ԻՀ. 43։ ՂՈՒ. ԺԱ. 2. ԻԲ. 42։

ԻԳԼ. Ժ. 4։

ԻԳԼ. ԺԵ. 13։ ԳԱՂ. Ա. 19։ Բ. 9։

ԼԳԼ. ԺԵ. 4. 12։ ՀԻՌՈՎ. ԺԵ. 18. 19։

Ի ԳԼ. Ա. 17։ Ի. 24։

ԺԳԼ. ԻԲ. 3։ ՀՈՎ. Ժ. 2։ ԳԱՂ. Ա. 14։

– ՀԱՐ. 12։ ԳԼ. Ի. 23։

Բ ԳԼ. Ի. 36։

ՖԵՒՓ. Դ. 11։ Բ ՏԻՄ. Դ. 5։

Տ ԳԼ. Զ 5։ Ը 23. 40։

Ի ՑՈՎԻԼ. Բ. 28։ ԳԼ Բ 17։

Ղ ԳԼ ԺԱ. 28։

Ի ՀԱՐ. 33։ ԳԼ. Ի. 28։

ԸԳԼ. Ի. 24։

ՂԱ. Ա. 3։ ՂՈՒԿ. Ա. 2։ ԳԱՂ. Ա. 14։

ՂԹՒԼ. Զ. 2. 13. 18։ ԳԼ. ԺԸ. 18։

ՀԳԼ. ԺԵ. 20. 29։

ՅԳԼ. ԻՀ. 18։ ԼՔԱԼ. Զ. 13։

Ցամք Տեառն 60

լու համար . մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատարագ մատուցեալ ։

27 Ու երբոր եօթը օրերը լմննալու վրայ էին , Ասիացի Հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին , ու անոր ձեռք զարկած՝ կը կանչէին ,

28 Իսրայէլացի մարդիկ՝ օգնութեան հասէք . ասիկա՛ն մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին , և օրէնքին , ու ասի տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամէնուն . մինչև որ տաճարին մէջը Ելլներ ալ մտցուց ,

29 և ասի սուրբ տեղը պղծեց . (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին , և կը կարծէին թէ՝ Պօղոս անիկայ տաճարը մտցուց .) ։

30 Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ , և ժողովուրդը դիզուեցաւ . ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դռները գոցուեցաւ .

31 Ու երբոր անոնք կ՚ուզէին անիկայ սպաննել , լուր հասաւ գունդին հազարապետին՝ թէ բոլոր Երուսաղէմ

32 խառնմը իրար անցեր է ։ Ան ալ անմիջապէս զինուորներ , և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց . անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը

33 ձեռքէն դադրեցան ։ Ան ատենը հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց զանիկայ , և հրաման ըրաւ որ կրկին շղթայով կապեն . ու կը հարցընէր՝ թէ անիկայ ո՞վ է , ու ի՞նչ

34 բնիկ է ։ Եւ բազմութենէն մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը ուրիշ կերպ բան կը կանչուըտէին . իսկ երբոր չկրցաւ ան չխռոմբութենէն ստոյգը գիտնալ , հրամայեց բերնին տանին ։

35 Ու երբոր աստիճանները հասաւ , անոնք պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընէն անիկայ՝ ժողովուրդին

36 դին բռնութեանը համար . Ինչու որ ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ՚երթար , ու կ՚ըսէին . Վերցուր

37 աստիկայ ։ Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր , հազարապետին ըսաւ . Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի

38 բան մը խօսիմ ։ Ան ալ ըսաւ , Գուշակէն գիտե՞ս . Չէ՞ որ դուն ան եգիպտացին ես , որ առաջ չորս հազար *սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անաս

39 պատը հանեցիր ։ Պօղոս ալ ըսաւ . Ես Հրէայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիոյ Տարսոնին , չէ թէ աննշան քաղաքի մը քաղաքացի , ու կ՚աղաչեմ քեզի՝ ինծի հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ ։

40 Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ ,

Պօղոս անդրէվին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու երբոր աղէկ մը լռութիւն եղաւ , Եբրայական լեզուով խօսեցաւ ասոնց , ու ըսաւ .

Ցամք Տեառն 60

- Գլ . ԺԷ . 17 ։

Գլ . ԻԲ

1 Պօղոս մի՛ բսա միշէ կը պատմէ իր դարձի գալը . 17 և իր առաքելութեան կանչուիլը . 22 բայց Հեթանոսներուն խօսքը բնելուն պէս՝ ժողովուրդը բարձրաձայն կ՚աղաղակեն անոր դէմ ։ 24 Հազարապետը հրաման կ՚ընէ որ Պօղոս . 25 բայց անիկայ իր Հռովմայեցի ըլլալը իմացընելով՝ կ՚ազատի ։

1 Արդիկ՝ եղբայրներ և հայրեր՝ ինծի մտիկ ըրէք որ հիմա ձեզի

2 պատասխան կու տամ . (Երբոր լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց , ալ աւելի լռեցին կե-

3 ցան . Եւ անիկա՛յ բսաւ .) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս մէջ Գամալիելին ոտքը մեծցած , Հայրենի օրէնքին ճշդութեանը պէս կրթուած , նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս

4 որ այսօր դուք ամէնդ էք ։ Ես այս երիվ մարդիկ ու կնիկ մարդիկ կապելով , ու բանտերու մատնելով աս ճամբան հալածեցի մինչև ի

5 մահ . Ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի համար՝ Ե և բոլոր ծերակոյտը . ժոր իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ՚երթայի , որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ

6 բերեմ , որ պատժուին ։ Ես եղաւ որ երբ կ՚երթայի՝ ու Դամասկոսին մօտեցայ , կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը

7 փայլատակեց իմ բոլորտիքս . Եւ գետինը ինկայ , ու ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի կ՚ըսէր . Սաւուղ՝ Սաւուղ ,

8 ինչո՞ւ զիս կը հալածես ։ Ես ալ պատասխան տուի թէ՝ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . ան ալ ինծի ըսաւ . Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ , որ դուն

9 կը հալածես ։ Բայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը տեսան , ու վախով լեցուեցան , սակայն ինծի խօսողին

10 ձայնը չլսեցին ։ Ես ըսի , Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինծի ըսաւ . Ելլէ՛ գնա Դամասկոս , ու հոն քեզի պիտի զրուցուի ան ամէն բանեբուն համար , որ սահմանուած է

11 որ ընես ։ Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն , հետս եղողները ձեռքս բռնած՝ Դամասկոս

12 մտայ ։ Եւ Անանիա անուն մարդ՝ օրէնքին համեմատ աստուածավախ , ու Դամասկոս բնակող բոլոր

13 Հրէաներէն լաւ վկայուած , ինծի եկաւ , ու քովս կայնելով ինծի ըսաւ . Սաւուղ եղբայր , վեր նա-

- Գլ . Ժ . 2 ։

Բ Գլ . խա . 39 ։ բ Կէր . ժա . 22 ։ Փիլ . գ . 5 ։

ե Գլ . է . 34 ։

զ բ Օր . լԳ . 3 ։ դ Թագ . գ . 38 ։ Ղուկ . ժ . 39 ։

է Գլ . իզ . 5 ։ ՂԳլ . խա . 20 ։ Դատ . ա . 14 ։

ը Հռով . ժ . 2 ։

ը Գլ . բ . 3 ։ իգ . 9 . 10 . 11 ։ Փիլ . գ . 6 ։ ա Տիմ . ա . 13 ։

Ի Ղուկ . իբ . 66 ։ Գլ . գ . 5 ։

ժ Գլ . Թ . 2 ։ իզ . 10 . 12 ։

ի Գլ . Թ . 3 ։ իզ . 12 . 13 ։

ԺԱ Գլ . Թ . 7 ։ Դան . ժ . 7 ։

ԺԲ Գլ . Թ . 17 ։

ԺԳ Տիմ . գ . 12 ։

ԺԴ Գլ . ժ . 22 ։

Ա Եդիպտացին եղաւ Ցա . Տ . 55

Ղ Տե՛ս գլ . ե . 36 ։

* Ցուն . սխ . կարեան , ըս՝ դաշնակից մարդասպան ։

- Գլ . Թ . 11 ։ իբ . 3 ։

Յամի Տեառն 60

14 յէ ։ Ես ալ նոյն ժամուն վեր նա-
յեցայ իրեն . և անիկայ ըսաւ .
Հմեր հայրերուն Աստուածը առա-
ջուց չբեզ ընտրեց , որ իր կամքը
ճանչնաս՝ ու ան Ղարդարը տես-
նես , և անոր բերնէն ձայն լսես .
15 ա քանզի բոլոր մարդոց առջևը անոր
վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն հա-
16 մար , ինչ որ տեսար ու լսեցիր ։ Եւ
հիմա՝ ալ ի՞նչ կ'ուշանաս , ելի՛ր
մկրտուէ՛ և ու մեղքերդ լուա՝ ա-
17 նունը կանչելով ։ Ետ եղաւ
որ երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու
տաճարին մէջ աղօթեք կ'ընէի ,
մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ
18 վրաս , ետ զինքը տեսայ , որ ինծի
կ'ըսէր . Ելի՛ր դիտեն թէ ես էի՝ որ
քեզի հաւատացողները բանտը կը
դնէի , և ժողովարաններուն մէջ
20 կը ծեծէի . Ետ երբոր քու Ստե-
փանոս վկայիդ արիւնը կը թա-
փուէր , ես ինքնս ալ ներկայ էի ,
և համակից էի ի անոր սպանդուե-
լուն՝՝ . ու զանիկայ սպանողնե-
րուն հանդերձները ես կը պահէի ։
21 Եւ ինծի ըսաւ . Գնա՝ , ի ինչու որ
ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն
պիտի խրկեմ ։

22 Եւ անոնք մինչև աս խօսքս ա-
կանջ դրին իրեն . ետքը ձայներնին
վերցուցին՝ ու ըսին . Այ՛ վերցուր
աշխարհէն ատանկ մարդը . քանի
23 զի չէր պէտք ատոր ողջ մնալ ։ Ու
երբոր կը կանչուրտէին , ու հան-
դերձնին կը նետէին , և փոշին դէպ
24 ի օդը կը ցանէին , հազարապե-
տը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բեր-
դը մտցընեն , ու ըսաւ որ ծեծով
հարցափորձ ընեն անոր , որ գիտ-
նայ թէ ի՛նչ յանցանքի համար ա-
նոր դէմ անանկ կը կանչուրտէին ։
25 Ու երբոր կաշի կապերով զինքը
կապեցին , Պօղոս վերակացու հա-
րիւրապետին ըսաւ . ի Արժա՞ն է
ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապար-
26 տուած մարդ մը ծեծել ։ Հարիւ-
րապետը երբոր ա՛ լսեց , գնաց հա-
զարապետին պատմեց՝ ու ըսաւ .
ի Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ աս
27 մարդը Հռովմայեցի է ։ Հազա-
րապետն ալ գովը գնաց՝ ու ըսաւ
անոր . Ըսէ՛ ինծի , դուն Հռովմա-
28 յե՞ց ես . ան ալ ըսաւ . Այո՛ ։ Հա-
զարապետը պատասխան տուաւ .
Ես շատ մեակով ձեռք բերի աս
քաղաքացիութեան իրաւունքը . և
Պօղոս ըսաւ . Ես բուն ազգ ալ
29 ծնած եմ ։ Ու անոնք որ իրեն
հարցափորձ պիտի ընէին , շուտ
մը ետ կեցան իրմէն . և հազարա-
պետն ալ վախցաւ , երբոր իմացաւ
թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև
զանիկայ կապեր էր ։

30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ
շիտակը գիտնայ թէ ինչ է Հրէա-
ներուն ըրած ամբաստանութիւնը
անոր դէմ , արձակեց անիկայ , և
հրաման ըրաւ որ քահանայապետ-
ները ու բոլոր ժողովքը մէկտեղ
գան . և Պօղոսը իջեցընելով՝ ա-
նոնց առջևը կայնեցուց ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս զինքը կը պաշտպաներ , 2 Անա-
նիա կը հրամայէ որ անոր բերնին զարնեն ։
7 Երկպառակութիւն կը ծագի Պօղոսի դա-
տախազներուն մէջտեղ ։ 11 Աստուած կը
քաջալերէ զանիկայ ։ 12 Հրեայք Պօղոսի
համար որոգայթ կը լարեն ։ 20 Հազարապե-
տը իմանալով աս բանը , 27 Փելիքս կուսակա-
լին կը խրկէ Պօղոսը ։

1 Ետ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին
վրայ դարձընելով՝ ըսաւ . Մար-
դիկ եղբայրներ , ես բոլորովին բա-
րի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ
Աստուծոյ առջևը՝ մինչև աս օրս ։
2 Անանիա քահանայապետն ալ հրա-
ման ըրաւ իր քովը կայնողներուն՝
3 որ անոր բերնին զարնեն ։ Ան ա-
տենը Պօղոս ըսաւ անոր . Աստուած
քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ ,
որ դուն նստեր ես օրէնքին համե-
մատ զիս դատելու , և ի օրէնքէն
դուրս հրաման կ'ընես որ ինծի զար-
4 նեն ։ Եւ բոլորտիքը կայնողները
ըսին . Աստուծոյ քահանայապե՞տը
5 կը նախատես ։ Պօղոս ալ ըսաւ .
Ե՛ղբայրներ՝ ես չէի գիտեր որ քահա-
նայապետ է . ինչու որ գրուած է ,
Ի-ձու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ ։ Եւ
Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը
սադուկեցիներ են , ու մէկալը փա-
րիսեցիներ , կ'աղաղակեր ժողովքին
մէջ . Մարդիկ եղբայրներ , ես
փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի .
մեռելոց յարութեանը Յոյսին հա-
7 մար կը դատուիմ՝՝ . Ու երբոր աս
ըսաւ , փարիսեցւոց և սադուկե-
ցւոց մէջը երկպառակութիւն ին-
կաւ , և բազմութիւնը բաժնուե-
8 ցաւ ։ Քանզի սադուկեցիք կ'ըսեն
թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշ-
տակ , ոչ ալ հոգի . բայց փարի-
սեցիք երկուքն ալ կը դաւանին ։
9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փա-
րիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները
ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային
ու կ'ըսէին . Մենք աս մարդուն
վրայ չարութիւն մը չենք գտներ .
Հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշ-
տակ մը ատոր խօսած է , ‖ի՞նչ։
10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ , հա-
զարապետը վախնալով որ չըլլայ

Յամի Տեառն 60

ա ԳԼ · իդ · 16 ։ ա Կոր · գ · 4 ։ բ Կոր · ա · 12 ։ գ · 2 ։ բ Տիմ · ա · 3 ։ Երբ · ժգ · 18 ։՝

բ գ Թագ · իբ · 24 ։ Երեմ · ի · 2 ։ Յօ՛ · ժբ · 22 ։

գ Ղև · ժթ · 35 ։ բ Օր · իե · 1 · 2 ։ Յօ՛ · ե · 51 ։

դ ԳԼ · իդ · 17 ։

ե Եզ · իբ · 28 ։ Ծաղ · ժ · 20 ։ բ Պետ · բ · 10 ։ Յուդ · 8 ։

զ ԳԼ · իզ · 5 ։ Փիլ · գ · 5 ։

է ԳԼ · իդ · 15 ։ 21 · իշ · 6 ։ իբ · 20 ։

ը Մատ · իբ · 23 ։ Մար · ժբ · 18 ։ Ղուկ · ի · 27 ։

թ ԳԼ · իե · 25 ։ իշ · 31 ։

ժ ԳԼ · իբ · 17 ։ 18 ։

‖ Ոմանք՝ Աստուծոյ չեմ չմարմընչնիք ։

Ցամք Տեառն 60

թէ Պօղոս անոնցմէ փառատուէի , զինուորներուն հրաման բրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափրշտակեն՝ ու բերդը բերեն ։ 11 Եւ հետեւեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . քաջասիրտ եղիր՝ Պօղոս . վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր , անանկ պէտք է քեզի՝ որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես ։

12 Ու երբոր առտուս եղաւ , Հրեաներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին , ըսելով որ չուտեն ու չխմեն՝ մինչեւ որ 13 Պօղոսը սպաննեն ։ Եւ քառասունէն աւելի էին՝ որ այս երդումը իրաւ 14 բու հետ ըրին . Որ ասոնք քահանայապետներուն և Ծերերուն դացին՝ ու ըսին . Անէծքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչեւ 15 որ Պօղոսը սպաննենք ։ Ուստի դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հաղարապետին իմացուցէք որ վաղը անիկայ ձեզի իջեցընէ , որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ 16 ենք զանիկայ սպաննելու ։ Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր այս դաւաճանութիւնը լսեց , եկաւ բերդը 17 մտաւ , ու Պօղոսին պատմեց ։ Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ . Այս պատանին հազարապետին տար , ինչու որ բան մը ունի անոր իմացընելու ։ 18 Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հազարապետին՝ ու ըսաւ . Բանտարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց , և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բերեմ՝ որ քեզի խօսելիք ունի ։ 19 Բմ՝ որ քեզի խօսելիք ունի ։ Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնելով մեկդի գնաց . ու հարցուց թէ՝ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացընելու ։ 20 Եւ անիկայ ըսաւ . Է Հրէաները միաբանեցան քեզի աղաչելու՝ որ վաղը Պօղոսը առտեանը իջեցընես , որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրաւ 21 յով . Բայց դուն անոնց մտիկ չընես . ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար , որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին՝ որ չուտեն ու չխմեն , մինչեւ որ անիկայ սպաննեն . ու հիմա պատրաստ են , 22 և քու հրամանիդ կը սպասեն ։ Ան ատենը հազարապետը պատանին ճամբեց , պատուիրելով թէ Մէկու մը մի՛ ըսեր՝ որ ասս բանը ինծի իմացուցիր ։

23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց՝ ու ըսաւ . Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք , ու երեք հարիւր հեծեալ և երկու հարիւր գեղարդաւոր , որ մինչև կեսարիա երթան դիշերուան ժամը 24 իրեքին . Եւ գրաստներ պատրաստեցէք , որ Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսա-

Ցամք Տեառն 60

25 կալին տանին ։ Եւ թուղթ մը 26 դրեց այս օրինակին պէս ։ Կղովդիոս Լիսիաս՝ պատուական Փելիքս կուսա- 27 սակալիդ ողջոյն ։ Այս մարդը Հրեաներէն բռնուեր էր , և անոնցմէ պիտի սպաննուէր . իսկ ես զինուորներով վրայ հասած՝ ազատեցի զանիկայ , իմանալով որ 28 Հռովմայեցի է ։ Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ՝ որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին , իջեցուցի ատիկայ անոնց ա- 29 տեանը ։ Որ դատ ամբաստանուած հիրենց օրէնքին վերաբերեալ խնդիրներու համար . և մեռնելու կամ կապուելու արժանի յանցանք մը 30 չունէր ։ Ուր երբոր լուր առի որ Հրէայք ատ մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն , իսկոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջեւդ խօսին ատոր վրայով ։ Ո ղջ եղիր ։

31 Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը՝ ու դիշերով Անտիպատրոս 32 տարին ։ Եւ հետեւեալ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետը երթալու , ու իրենք բերդը դարձան ։ 33 Անոնք ալ կեսարիա մտան , ու թուղթը կուսակալին տուին . և Պօղոսը անոր առջեւը կայնեցուցին ։ 34 Երբոր կարդաց , հարցուց թէ որ գաւառէն է . և իմանալով 35 որ Կիլիկիայէն է , ըսաւ . Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան . և հրաման ըրաւ՝ որ զանիկայ Հերովդեսին պալատը պահեն ։

ԳԼ . ԻԴ

1 Պօղոս՝ Տերտիղոսին ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կուտայ իր վարքին և վարդապետութեանը համար . 24 կ'բարեզէ դէրբիստոս՝ կուսակալին ու անոր տիկնոջը ։ 26 Կուսակալը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն . 27 վերջապէս իր պաշտօնէն ելլելով՝ Պօղոսը կապուած կը թողու ։

1 Ետ ՝ հինգ օրէն եւրը Բ Անանիա քահանայապետը Ծերերուն հետ՝ ու Տերտիւլոս անուն Ճարտասանի մը հետ իջաւ . և ատոնք կուսակալին իմացուցին իրենց մեղադրանքը ։ 2 Բերուեր Պօղոսին դէմ ։ Ու երբոր կանչեցին , անիկայ , Տերտիւղոս ըսկսաւ ամբաստանել՝ ու ըսել . Ո րովհետեւ քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն , ու քու խնամքովդ այս ազգին բաներուն ազեկ կարգադրուե- 3 թիւնը կը վայելենք , Ամէն կեր-

Ցամք Տեառն 60

ԳՐ . ԺԸ . 9 ։ ԻԿ . 23 , 24 ։

ԳՐ . ԻԸ . 21 , 30 ։ ԳԼ . ԻԵ . 3 ։

ԳՐ . Ի . 33 ։ ԻԲ . 7 ։

ԳՐ . ԻԲ . 30 ։

ՀԳ . ԺՐ . 15 ։ ԻՆ . 19 ։ ԾԳ . ԻՀ . 31 ։

ՂՀՐ 20 ։

ՃԳ . ԻԴ . 5 ։ ԻԵ . 6 ։

ՀԳ . ԻԲ . 39 ։

ՃԳ . Ի . 1 ։ 10 ։ ԻՆ . 16 ։ ՂՄ՝ՈՒ . ԻՀ . 27 ։

ՈՒ . ԻԳ . 27 ։

Բ ԳՐ . ԻԴ . 2 ։ 30 , 35 ։ ԻՀ . 2 ։

Յոմի Տեառն 60

պով ու ամէն տէղ բոլորովին պոհ ըլլալով՝ ընորհակալ ենք՝ ով պա-
4 տուական Փելիքս ։ Բայց չրլլայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն ի-
մամքեզի , կ՚աղաչեմ որ քու քաղցրութեամբդ մեզի ականջ դը-
նես , որ համառօտաբար ղէպ խօ-
5 -սիմ ։ Քանզու որ մենք աս մարդը դտանք ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրէաներուն՝ որ աշխարհիս մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
6 առաջնորդ . Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել . որն որ բռնեցինք , ևու մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել . Բայց Ղիւ-սիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 Եւ Հրաման ըրաւ՝ որ անոր դատախազները քեզի գան , որն որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ ան ամէն բաներուն , ու րոնց համար մենք ամբաստանուս-
9 Թիւն կ՚ընենք ատոր վրայ ։ Հըրէաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ըսին Թէ Ա.յդպէս է ։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝ (երբոր կուսակալը անոր աչք ըրաւ որ խօսի .) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն աս ազգին դատաւորն ես , աւելի յօժարու-թեամբ ինծի վերաբերեալ բանե-րուն համար պատասխան կուտամ .
11 Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ Երուսաղէմ ելայ երկրպադու-
12 Թիւն ընելու ։ Եւ զիս տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը մէկտեղ ժողված չտան , ոչ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ , Եւ ոչ քաղաքին մէջ . ոչ ալ կրնան ա-պացուցանել ան բաները , որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ՚ընեն ինծի դէմ ։ Բայց աս կը խոստովանիմ քեզի՝ Թէ ըստ ճամ-բուն համեմատ՝ որ աստնք հեր-ձուած կ՚ըսեն , ես անանկ կը պաշ-տեմ իմ հայրենի Աստուածս , հաւատալով ան ամէն բաներուն՝ որ Օրինաց և մարգարէից մէջ
15 գրուած են ։ Եւ յոյս ունիմ առ Աստուած՝ ինծոր որ ատոնք ալ ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց յարութիւն պիտի ըլլայ , Թէ արդարներուն և Թէ մեղաւորնե-
16 րուն ։ Եւ ես աս բանիս համար կը ջանամ , որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ
17 առջեւը՝ ու մարդոց առջեւը ։ Արդ՝ ես շատ տարիներէ ետև հեկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ,
18 ու ընծաներ դալ . Յանսկով քանի մը Ասիայէ Հրէաներ զիս

տաճարին մէջը մաքրուած դտան՝ ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբո-
19 խով , Ոմր անոնց պէտք էր առջեւդ դալ՝ ու ամբաստանութիւն ընել , Թէ որ իմ վրայովս ըներ բան մը
20 ունէին . կամ Թէ ասոնք իրենց Թող ըսեն՝ ինչ անիրաւութիւն դտան իմ վրաս , երբոր ատեանը
21 կայներ էի . Միայն Թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ մէջերնին կայներ էի , կանչեցի Թէ , Ես մեռե-լոց յարութեանը համար ես այսօր
22 Ձեղմէ կը դատուիմ ։ Եւ Փելիքս ուրիշ անգամի Թողուց անոնք . ինչու որ աղէկ տեղեկութիւն ու-նէր ան ճամբուն վրայով . ու ը-սաւ . Երբոր Ղիւսիաս հազարա-պետը հոս իջնէ , պիտի քննեմ ձեր
23 դործը ։ Եւ հարիւրապետին հրա-ման ըրաւ որ զանիկայ պահէ , և ընդարձակութիւն տայ , ևու իրե-ներէն մէկը չարգիլէ անոր սպասա-ւորութիւն ընելէն կամ անոր քո-վը երթալէն ։
24 Եւ քանի մը օրէն ետև Փելիքս եկաւ իր Դրուսիլլա կնկանը հետ՝ որ Հրէայ էր , ու Պօղոսը կանչել տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատ-քին համար՝ որ Քրիստոս Յիսուսի
25 վրայ է ։ Եւ երբոր անիկայ ար-դարութեան՝ ու ժուժկալութեան՝ և գալու դատաստանին վրայով կը խօսէր , Փելիքս զարհուրելով պա-տասխան տուաւ . Դուն հիմա գը-նա , ու երբոր ժամանակ ունե-նամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ ։
26 Նաև յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին կողմէն իրեն ոտակ *տրուի , անոր համար շատ անգամ կանչել կու տար զանիկայ՝ ու հետը կը խօսակ-
27 ցէր ։ Բայց երկու տարի որ եղաւ , Փելիքսին տեղը Պորկիոս Փեստոսը եկաւ . Փելիքս ալ Հրէաներուն շնորհք ընել ուզելով , Պօղոսը կապուած թողուց ։

Ցոմի Տեառն 60

ՂԳԼ·ԻԳ·30· ԻԵ·16·

ՀԳԼ·ԻԳ·6· ԻԸ·20·

Ա ՀՃՌ 7·

ՃԳԼ·ԻՀ·3· ԻԸ·16·

ՆԵԼ·ԻԳ·5· * Ո՛ր«ն»ը·ա-բուի՝ որ զա-նիկայ ար-ձակէ ։

Ց·Տ· 62

ՂԵՒ·ԻԳ·2· Գ՚·ԺԸ·3· ԻՆ·9, 14·

ԳԼ · ԻԲ

2 Հրէայք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ՚ընեն Փեստոսին առջեւը ։ 8 Պօղոս պատաս-խան կու տայ , 11 և կայսրին կը բողոքէ ։ 14 Ընդր Փեստոս անոր դործը կը պատմէ Ագրիպ-պաս թագաւորին , 23 և Պօղոսը նոր առ-ջեւը բերել տալով , 25 կը ծանուցանէ Թէ ա-նիկայ մահուան արժանի բան մը ըրած չէ ։

1 Ա.րդ՝ Երբոր Փեստոս իր իշխանու-թիւնը գաւառը հասաւ , իրեք օրէն ետև կեսարիայէն Երուսա-
2 ղէմ եկաւ ։ Եւ քահանայապե-տը ու Հրէից գլխաւորները անոր ի-մացուցին իրենց Ընդդէմ նորին
3 Պօղոսին դէմ , Եւ կ՚աղաչէին ի-րեն՝ ու շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-րել տայ . Ոու իրենք դարան կը

ՂԵՒ·ԻԳ·30· ԻՆ·16·

ՃԳԼ·ԻԳ·6· ԻԸ·20·

ՃՀՃ 7·

ՃԳԼ·ԻՀ·3· ԻԸ·16·

Ցամք Տեառն 62

պատրաստէին ձամբուն մէջ զանի-
4 կայ սպաննելու ։ Բայց Փեստոս
պատասխան տուաւ , որ Պօղոսը
կեսարիայի մէջ պահուի , և որ
ինքը շատ չանցած հոն պիտի եր-
5 թար ։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ
կարող են՝ ըսաւ , իր հետս թող
իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վր-
14 ՀԱՐ 18 , րայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։ Եւ
հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով , կեսարիա իջաւ . ու
հետևեալ օրը առեւանը նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերուի ։
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսա-
ղեմէն իջնող Հրեաները շուր բո-
լորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր
Տ ՄԱՐ . 3 . 5 . 2 . 10 ; ԳԼ . Իդ . 5 . 13 ; ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսին դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . Ինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար թէ , Ե Ես ոչ
Ե 9 . 13 ; ԻԴ . 12 ; ԻԵ . 17 , Հրէաներուն օրէնքին՝ և ոչ տա-
ճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յան-
9 ցանք մը ըրած եմ ։ Բայց Փես-
ՂԵՒ ԻԴ . 27 , տոս Ղեւզելով որ Հրէաներուն չը-
նորհք ընէ , պատասխան տուաւ
Ե 25 . 20 , Պօղոսին ու ըսաւ . Կ՚ուզէ՞ս Ե-
րուսաղէմ ելլել , և հոն ատ քա-
նելուն վրայով իմ առջևս դա-
10 տուիլ ։ Պօղոս ալ ըսաւ . Կայս-
րին առեւանը կայներ եմ , ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ . ես Հրէ-
աներուն անիրաւութիւն մը ըրած
չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
ՂՀԱՐ 25 , ԳԼ . 11 Ե դիտես ։ Ըստ որում թէ որ անիրա-
Ա 25 . 14 ; ԻԳ . 29 ; ԻԷ . 31 , ւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը ըրած եմ , ես մռնդելէն
չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ
իմ վրաս ան բաներէն մէկն ալ՝ ո-
րոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամ-
բաստանութիւն կ՚ընեն , մէկը չը-
Բ ԳԼ . ԻԳ . 32 ; ԻԸ . 19 , կրնար զիս ատոնց ընծրհել . Կայս-
12 րին կը բողոքեմ ։ Ան ատենը Փես-
տոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ թէ , Կայսրին
բողոքեցիր , կայսրին պիտի երթաս ։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետև՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բերւի-
նիկէն կեսարիա եկան՝ Փեստոսը
14 ողջունելու ։ Եւ շատ օրեր որ հոն
անցուցին , Փեստոս՝ Պօղոսին հա-
մար թագաւորին խմացուց՝ ու ը-
Ե ՀԵ . 25 . սաւ . Ե Հե՞ մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
Ե ՀԱՐ 2 . 3 , է . 15 Ի՞նչուն վրայով՝ երբոր Երուսա-
ղէմ գայի , քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը խմացուցին ինծի .
և կը խնդրէին ու անոր դէմ դա-
տապարտութեան վճիռ պրլլէ .
Ղ ՀԱՐ 4 , 5 , 16 Ըստ որոնց պատասխան տուի՝ թէ
Հռովմայեցւոց սովորութիւնը չէ՝
մարդ մը կորստեան չնորհել , մինչև
որ ամբաստանուածը ամբաստա-

Ցամք Տեառն 62

նողները դիմացը չունենայ , ու ան
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն չտրուի ի-
17 րեն ։ Ուստի երբոր անոնք ի՛մ
Ե ՀԱՐ 6 , հետս հոս եկան , Ես ամենևին չուշա-
ցուցի , չապա հետևեալ օրը ա-
տեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ
18 մարդը բերուին . Անոր դատախազ-
ներն ալ ներկայանալով , իմ կաս-
կած ըրած յանցանքներէս մէկն ալ
Թ ԳԼ . Ժբ . 15 , Իգ . 29 , 19 չտալով չէին բերեր . Թ Հապա մէկ
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս
անունով մեռածի մը վրայ , որուն
համար Պօղոս կ՚ըսէր թէ կենդանի
20 է ։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ
էի աս բանիս քննութեանը վրայով ,
ըսի թէ՝ Կ՚ուզե՞ս Երուսաղէմ եր-
թալ , և հոն աս բաներուն համար
21 դատիլ ։ Բայց Պօղոս երբոր
բողոքեց՝ որ պահուի վճհափառ
Յ-ոյին դիմացը ելլելու , հրաման
ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ
22 կայսրին ղրկեմ ։ Եւ Ագրիպպաս Ե ԳԼ . Թ . 15 , ըսաւ Փեստոսին . Ես ալ կ՚ուզէի
ատ մարդը մտիկ ընել . ան ալ ը-
սաւ . Վաղը մտիկ կ՚ընես ։
23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ագրիպ-
պաս ու Բերինիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու ատեանը մտան հազարա-
պետներով՝ և քաղաքին պատուա-
ւոր մարդիկներովը մէկտեղ , Փես-
տոս ալ հրաման ընելով՝ բերին
24 Պօղոսը ։ Եւ ըսաւ Փեստոս . Ագ-
րիպպաս արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետն եք , տեսէք
կը տեսնէք . ասոր վրայով Հ Հրէից Ը ՀԱՐ 2 , 3 , 7 , բոլորը բաղմեր թիւնը ինծի ներկա-
յացան Երուսաղէմի մէջ և հոս
ալ , ու կ՚աղաղակէին թէ՝ Ե Պէտք
Ե ԳԼ . Իբ . 22 , 25 չէ որ ալ ատիկայ ողջ մնայ ։ Բայց
ես որ հասկըցայ ՂԵՒ անիկայ մեռ-
ՂԵՒ . Իդ . 9 , 29 , ԻԷ . 31 , նելու արժանի բան մը ըրած չէ , և
ՁՀԱՐ 11 , 12 , ինքը որ Վճհափառ Յ-ոյին բողո-
քեց , որոշեցի որ իրկեմ զանիկայ .
26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի
ատիկայ ձեր առջևը բերի , և մա-
նաւանդ քու առջևդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետև՝ գրելու բան մը ունե-
27 նամ ։ Ինչու որ ինծի անվայել
կ՚երևնայ՝ որ մէկ բանտարկեալ մը
իրկեմ , և անոր վրայ ԹՂԹ-ած
յանցանքները չիմացընեմ ։

ԳԼ . ԻԶ

2 Պօղոս՝ Ագրիպպասին առջևը կը պատմէ իր վարքը իր տղայութենէն ՚ի վեր ։ 12 և Տիրաշրով իր գարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանչուիլը ։ 24 Փեստոս ,, Հար կը կոչէ զՊօղոս , բայց անիկայ պարկեշտութեամբ կը պատասխանէ ։ 28 Ագրիպպաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու ։ 31 Բոլոր

Ցամի Տեառն 62

Ժողովականները կը խոստովանին անոր անմեղ ըլլալը։

1 Ու Ագրիպպաս ըսաւ Պողոսին. Հրաման է քեզի՝ որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պողոս ձեռքը երկընցընելով՝ իրեն համար
2 պատասխան տուաւ. Հրէաներուն իմ վրաս ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար ով Ագրիպպաս արքայ՝ ես ինձ երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջեդ
3 պատասխան պիտի տամ. Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները աղէկ դիտես. անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես. Արդ՝ իմ մանկութենէս ի վեր իմ ինչպէս ապրելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջը ըլլալովս, բոլոր Հը-
5 րէաները տեղեակ են, ֆանզի առաջուց ի վեր ինձ դիտեն, (թէ որ ուզեն վկայել,) որ մեր կրօնքին պինդ դպրութեան ճամբուն պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ. Եւ հիմա ոտքս կեցեր կը դատուիմ՝ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած
7 խոստմունքին յոյսին համար. Որ մեր տասներկու ցեղը անդադար ջիգիլեր ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան անոր հասնելու. Ես այս յոյսին համար Հրէաներէն կ'ամբաստանուիմ՝ ով Ագրիպպաս ար-
8 քայ. Ինչ. չհաւատալու բան կ'երեւնայ ձեզի՝ թէ Աստուած մե-
9 ռելները կը յարուցանէ. Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին անունը
10 դեմ շատ բաներ ընել. Որ ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ. և Քրահանայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի, ու անոնց սպաննուած ատենը
11 հաւանութիւն տուի. Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ զանոնք պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ սաստիկ կատղած՝ մինչև օտար քա-
12 ղաքները կը հալածէի. Եւ այսպիսով երբոր Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահանայապետներէն իշխանու-
13 թիւն ու հրաման առած, կէս օրուան ատենը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ, երկինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լուսաւորութենէն աւելի՝ որ իմ հետս կ'երթային,
14 ու երբոր մենք ամէնս գետինը իյնանք, ձայն մը լսեցի որ Եբրայական լեզուով ինծի կ'ըսէր. Սաւուղ՝ Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես. դժուար բան է քեզի
15 խթանի դէմ կլոր զարնել. Ես

Ցամի Տեառն 62

ըսի. Դուն ո՞վ ես Տէր. և անիկայ ըսաւ. Ես եմ Յիսուսը՝
16 որ դուն կը հալածես. Բայց ելիր՝ ու ոտքիդ վրայ կայնէ. ինչու որ ասոր համար քեզի երեւցայ, Որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ տեսար, ու ան բաներուն՝ որոնցմով
17 պիտի երեւնամ քեզի, քեզ ազատելով ատ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, Որոնց հիմա քեզ
18 կը խրկեմ, Ընոնց աչքերը բանալու, Խաւարէն՝ լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձնելու, Որ անոնք մեղաց թողութիւն առնեն, Ու սուրբերուն հետ ղմանակից ըլլան՝ ինծի հաւատալով։
19 Ուստի Ագրիպպաս արքայ՝ ան երկնային տեսիլքին անչաղնդ-
20 չեցայ ես. Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն, ու Աստուծոյ դառնան, և ապաշխարութեան արժա-
21 նաւոր գործքեր գործեն։ Ես պատճառով Հրէաները զիս տաճարին մէջը բռնեցին, և կը ջանային որ
22 սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն ստանալով՝ մինչև այս օրս ոչ մեացի, պզտիկին ու մեծին վկայութիւն տալով, բան մը չըզրուցելով ան բաներէն դուրս՝ որ
23 մարգարէները և Մովսէս խօսեցան թէ պիտի ըլլային. Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և թէ անիկայ պիտի առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն։
24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կուտար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ. Կը խելագարիս Պօղոս. շատ կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարեցուցէ։
25 Պ՛ես ալ ըսաւ. Ես չեմ խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և բզդաստութեան խօսքեր կը պրպտեմ։
26 Ֆանզի աս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջեւը ես ալ համարձակ կը խօսիմ. ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ. վասն զի աս բանը մէկ անկիւնի մը մէջ եղած չէ։
27 Մարգարէներուն կը հաւատաս Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ որ կը հաւատաս։
28 Ու Ագրիպպաս ըսաւ Պողոսին. Քիչ մնաց որ դիս համոզես քրիստոնեայ ըլլալու։
29 Պողոս ալ ըսաւ. Աստուծմէ կը խնդրէի որ թէ՛ քիչով և թէ շատով՝ ոչ թէ միայն դուն, հապա ամէնքդ՝ որ

ա Գլ. իբ. 3։ իգ. 6։ իդ. 15։ 21։ Փիլ. գ. 5։ բ Գլ. իդ. 6։ ։ Յն. գ. 15։ իր. 19։ իգ. 4։ խթ. 10։ ր Օր. ժը. 15։ բ Թագ. է. 12։ Սալ. ճիւ. 11։ Ես. դ. 2։ է. 14։ թ. 6։ խ. 10։ Երեմ. իգ. 5։ լդ. 14։ 15։ 16։ Եզեկ. լդ. 23։ լէ. 24։ Դան. թ. 24։ Մէք. է. 20։ Գլ. ժդ. 32։ Հռով. ժե. Տ։ Տիտ. բ. 13։ ը Ցակ. ա. 1։ Ղուկ. բ. 37։ ա Տիմ. ե. 5։ ա Թես. գ. 10։ ղ Փիլ. գ. 11։ ե Ցօհ. ժդ. 2։ ա Տիմ. ա. 13։ զ Գլ. ը. 3։ Գաղ. ա. 13։ է Գլ. թ. 14։ 21։ իբ. 5։ ը Գլ. իր. 19։ թ Գլ. թ. 3։ իբ. 6։

Ցամի Տեառն 62

Ղկ. իբ. 15։

Է Գլ. իբ. 21։ Ե Ես. լե. 5։ խբ. 7։ Դուտ. ա. 19։ Ցօհ. ը. 12։ բ Կոր. դ. 4։ Եփես. ա. 18։ ա Թես. ե. 5։

ի բ Կոր. ը. 14։ Եփես. դ. 18։ ե Տ։ Կող. ա. 13։ ա Պետ. բ. 9, 25։ ձ Ղուտ. ա. 77։ ի Գլ. ի. 32։ ղ Եփես. ա. 11։ Կղ. ա. 12։ ճ Գլ. թ. 20. 22. 29։ ժա. 26։ ժդ. ժգ. ժզ. ժե. ժը. ժթ. ի. իա։ ի Մաա. գ. Տ։ ժ Գլ. իա. 30. 31։ ն Ղուտ. իդ. 27. 44։ Գլ. իդ. 14։ իր. 23։ Հռով. գ. 21։ ծ Ցօհ. ե. 46։ ո Ղուտ. իդ. 26. 46։ չ ա Կոր. ժե. 20։ Կող. ա. 18։ Ցայտ. ա. 5։ պ Ղուտ. բ. 32։ ջ Թագ. թ. 11։ Ցօհ. ժ. 20։ ս Կոր. ա. 23։ բ. 13. 14։ գ. 10։

ա Կոր. է. 7։

Ցամք Տեառն 62

այսօր ինձի կը լսեն , անանկ ըլլան ինտոր որ ես եմ , աս կապերէս ի զատ ։

30 Ոտքի վրայ ելաւ. Թադաւորը և կուսակալը ու Բերնիկիկէն , և ա- նոնք որ իրենց հետը նստեր էին ։

31 Ու դուրս ելլելէն ետև , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին Թէ , "Ա- մարդը մռնելու կամ կապուելու

32 արժանի բան մը չըներ ։ Ագրիպ- պաս ալ Փեստոսին ըսաւ . Կարելի էր աս մարդը արձակել , Եթէ որ կայսրին բողոքած չըլլար ։

- Գլ. իդ. 9. 29 ։ իէ. 25։

Հ Գլ. իէ. 11։

Գ Լ . Ի Է

1 Պօղոս նաւով ճամբայ կ'ելլէ Հռովմ երթա- լու . 10 կը նախազգուշէ ճամբուն վտանգե- րը , 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար ։ 14 Սակայն ալեկոծութեան կը պատահին , 41 և նաւաբեկութիւն կը կրեն , 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաքը կ'ելլեն ։

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Ի- տալիա երթանք , Պօղոս և ու- րիշ քանի մը կապուածներ յանձ- նեցին Հարիւրապետի մը՝ որուն ա- նունը Ցուլիոս էր , Սեբաստեան

2 գունդէն ։ Եւ մէկ Ադրամիտեացի նաւ մը մտնելով՝ ճամբայ ելանք , ու Ասիայի կողմերէն պիտի նաւէ- լինք . Թեսաղոնիկէէն եղող Արիս- տարքոս Մակեդոնացին ալ մեր

3 հետն էր ։ Եւ հետևեալ օրը Սի- դոն իջանք . ու Ցուլիոս մարդա- սիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բարեկամնե- րուն երթայ , ու գարման գտնէ ։

4 Եւ անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք՝ հովը դէմ ըլլա-

5 լուն համար ։ Եւ ծովը Կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա քաղաքը

6 իջանք ։ Եւ հարիւրապետը հոն Աղէքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ'երթար , մեզ անոր

7 մէջ մտցուց ։ Եւ շատ օրեր կա- մաց կամաց նաւելով՝ հազիւ Թէ կնիդոսին քովերը հասանք . և հովը մեզի դէմ ըլլալով՝ կրետէին վարի կողմէն Սաղմոնային քովէն նաւե-

8 ցինք ։ Եւ դժուարաւ անկէ անց- նելով՝ մէկ տեղ մը եկանք , որ Գե- ղեցիկ նաւահանգիստ կ'ըսուէր , ո- րուն մօտ էր Ղասեա քաղաքը ։

9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նաւին ճամբայ ելլելն այլևս տա- գնաւոր էր , Դ ծոմինատենն ալ ար- դէն անցած ըլլալով , Պօղոս իր-

10 րատ կու տար , Եւ կ'ըսէր անոնց . Մարդիկ՝ ես կը տեսնեմ որ աս նա- ւիս ճամբայ ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չէ Թէ միայն բեռին ու նաւին՝ հապա

11 մեր անձերուն ալ ։ Բայց հարիւ- րապետը աւելի նաւապետին և նա-

ւավարին մտիկ կ'ընէր , քան Թէ

12 Պօղոսին խօսքերուն ։ Եւ որով- հետև ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ , որ դուցէ կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու , որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ ի հարաւ և արևմտեան հիւսիս կը

13 նայի ։ Ու երբոր հարաւային մեղմ հով մը փչեց , կարծելով Թէ իրենց դիտաւորութեանը հասեր էն , ճամբայ ելան՝ ու Կրետէին քովերէն

14 կ'անցնէին ։ Եւ շատ առեն չան- ցած՝ մրրկալից հով մը ելաւ անոր դէմ , որ Եւրակիկլոն կ'ըսուի ։

15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ , և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ , Թող տուած կ'երթայինք ու կու գայինք .

16 Եւ դէպ ի մէկ փոքր կղզեակ մը ե- տևի կողմը դիմելով՝ որ Կլօփա կ'ըսուէր , հազիւ կրցանք մակոյկը

17 բռնել . Որն որ առին՝ ու օգնու- թիւններ գործածելով նաւը տակէն կապեցին . և վախնալով որ չըլ- լայ Թէ *յորձանուտը խլեան , ա- ռագաստը իջեցուցած՝ անանկ կ'եր-

18 թայինք ու կու գայինք ։ Եւ սաստիկ ալէկոծութեան մէջ որ էինք , հե- տևեալ օրը բեռները դուրս նետե-

19 ցին ։ Ու երրորդ օրը Ի նաւին գոր- ծիքները ձեռքովնիս դուրս նետե-

20 ցինք ։ Ու երբոր շատ օրեր ոչ արև՝ ոչ ալ աստղեր կ'երևնային , և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս , ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը

21 վերցաւ ։ Եւ որովհետև շատ օրե- րէ ի վեր անօթի էին , ան ատենը Պօղոս անոնց մէջը կայնելով՝ ըսաւ . Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինծի մտիկ ընէիք , ու Կրետէէն չելլէիք , և աս տառապանքը ու

22 վնասը չքաշէիք ։ Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք , քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին .

23 Վինչու որ աս դիշեր երևցաւ ինծի ան Աստուծոյն հրեշտակը , որ ես անորն եմ՝ ու զանիկայ կը պաշ-

24 տեմ . Եւ ըսաւ . Մի վախնար Պօղոս՝ կայսրին դիմացը պէտք է որ ելլես դուն . և ահա Աստուած քե- զի ընորհեց ան ամէնը որ քու հետդ

25 նաւին մէջն են ։ Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք . Վինչու որ ես կը հա- ւատամ Աստուծոյ որ ասանկ պիտի ըլլայ , ինչպես որ ինծի զրուցուե-

26 ցաւ . Միայն Թէ պէտք է որ Ի մէկ կղզի մը իյնանք ։

27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գի- շերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք , կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին Թէ մէկ

Ցամք Տեառն 62

- Գլ. իդ. 9. 29 ։ իէ. 25։

Հ Գլ. իէ. 11։

Ա Գլ. իդ. 23։ իէ. 16 ։

Բ Գլ. ժթ. 29 ։

Գ Գլ. իդ. 23։ իէ. 16 ։

Դ Գլ. իդ. 27, 29 ։

* Լմ. Յանձաղուտը

Բ Ցոէլ. ա. 5 ։

Գ Գլ. իդ. 11 ։

Գ Դան. գ. 16 ։ Հռով. ա. 9 ։ Բ Տիմ. ա. 8 ։

Գ Գլ. ա. 45 ։ Հռով. դ. 20, 21 ։ Բ Տիմ. ա. 12 ։

Բ Գլ. իբ. 1 ։

Ծամ Տնաո 62

28 երկրի մը մօտերեր են . Եւ գնտա-
կը ձգելով՝ քսան գրկաչափ գտան ,
ու փիլիպոսն ալ յառաջ երթալով՝
նորէն ձգեցին , և տասնուհինգ գըր-
29 կաչափ գտան . Ու վախնալով՝ որ
չըլլայ թէ քարոտ տեղուանքը իյ-
նան , եւեւի կողմէն չորս խարիսխ
ձգեցին , և առտուն ըլլալուն կը փա-
30 փաքէին : Հակ նաւավարները նա-
ւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը
իջեցուցին , պատճառելով որպէս
թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ
31 պիտի ձգեն : Բայց Պօղոս ըսաւ
հարիւրապետին ու զինուորներուն .
Թէ որ ատոնք նաւին մէջը չկե-
նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ :
32 Ան ատենը զինուորները մակոյկին
չուանները կտրեցին , և թողուցին
33 որ դուրս իյնայ : Ու երբոր առ-
տաւ ըլլալու վրայ էր , Պօղոս կ'ա-
ղաչէր ամենուն որ կերակուր ու-
տեն , ըսելով . Այսօր տասնուչորս
օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի
մնացեր էք , ու բան մը կերած
34 չէք : Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ
կերակուր ուտէք . ինչու որ ասիկա
ձեր ազատութեանը համար է՝ ,
քանզի ձեզմէ մէկուն գլխէն մազ
35 մը պիտի չկորսուի : Եւ այսպէս
ըսելով , հաց առաւ , ու Աստուծմէ գոհացաւ , և
36 կտրելով սկսաւ ուտել : Եւ ամէնն
ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան : Եւ նաւին մէջը
ամէնքը երկու հարիւր եօթանաս-
38 սունուվեց հոգի էինք : Երբոր
կշտացան կերակուրով՝ նաւը թե-
թևցուցին՝ ցորենը ծովը թափե-
լով :
39 Ու երբոր առտուն եղաւ , ցամաքը
չէին ճանչնար , միայն թէ մէկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ու-
նէր , ու կը խորհէին որ եթէ կա-
40 րելի է նաւը անոր մէջը մխեն : Եւ
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգե-
ցին , ու ղեկերուն կապերը թուլ-
ցուցին , և առադաստը հովին բա-
նալով՝ դէպ ի ան ծովեզերքը կ'եր-
41 թային : Եւ անանկ տեղ մը իյ-
նալով որ երկու կողմը ծով էր , նաւ-
ը նստեցուցին . և նաւին առջևի
կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու
ետևի կողմը ալիքներուն սաստկու-
42 թենէն կը քակուէր : Զինուոր-
ներն ալ խորհուրդ ըրին որ կա-
պուածները սպաննեն , որ չըլլայ
43 թէ մէկը լողալ՝ ու փախչի : Բայց
հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ'ուզէր , արգիլեց զանոնք ան խոր-
հուրդէն , և հրաման ըրաւ՝ թէ ո-
րոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն .
44 Եւ մնացածներըմանք տախտակ-

ներով , և ոմանք նաւին սարիլ բա-
ներովը . և այսպէս Եամէնը ազա-
տեցան՝ ցամաքը ելան :

Ծամ Տնաո 62

Իհմր 22 :

ԳԼ . ԻԸ

1 Պօղոս և իր ընկերները՝ նաւաբեկութենէն
ետքը մարդասիրութիւն կը տեսնեն բարբա-
րոսներէն : 5 Իժ մը Պօղոսին ձեռքը կը բռնէ ,
բայց չվնասեր : 8 Պօղոս շատ հիւանդներ կը
բժշկէ կղզիին մէջ : 11 Ճամբայ կ'ելլէ Հռովմ
երթալու . 17 կ'իմացընէ Հրէից՝ իր գալուն
պատճառը . 24 իր քարոզութեամբը ոմանք կը
հաւատան Քրիստոսի , ոմանք ալ չեն հաւա-
տար . 30 այսու ամենայնիւ երկու տարի կը
քարոզէ Հռովմայ մէջ :

1 Եւ երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
Մելիտէ
կղզիին անունը էր . Եւ բարբարոսները քիչ մար-
դասիրութիւն չցուցուցին մեզի .
2 Ինչու որ կրակ վառեցին , և մեզ
ամենքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս
հասած անձրևին համար , ու ցուր-
3 տին համար : Ու երբոր Պօղոս
շատ մը խռիւ ժողվեց , և կրակին
վրայ դրաւ , տաքութենէն իժ մը
4 ելաւ՝ անոր ձեռքը բռնեց : Բար-
բարոսներն ալ երբոր ան գազանը
տեսան անոր ձեռքէն կախուած
իրարու կ'ըսէին . Անշուշտ ասիկայ
մարդասպան մըն է , որ թէպէտ
ծովէն ազատեցաւ , բայց իրաւունք
5 չը թողուաւ որ ապրի : Իսկ
անիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթափելով՝ երեքն ալ վնաս մը
6 չեղաւ : Ու անոնք կը սպասէին որ
անիկայ ուռենայ՝ կամ յանկար-
ծակի մեռած իյնայ . բայց երբոր
շատ մը սպասեցին , ու տեսան որ
իրեն վնաս մը չեղաւ , կարծիքնին
փոխելով , Աստուած է կ'ըսէին թէ
7 մըն է : Եւ ան տեղին բոլորտիքը
կղզիին գլխաւոր մարդուն ագա-
րակները կային , որուն անունը
Պուղղոս էր . որ ինքը մեզ ընդու-
նեց՝ և իրեք օր հիւրասիրութեամբ
8 իր քովը պահեց : Ու եղաւ որ
Պուղղոսին հայրը ջերմով և թանչ-
քով հիւանդցած պառկած էր . ու
Պօղոս անոր քովը մտաւ , և ա-
ղօթք ընելով՝ ձեռքերը վրան
9 դրաւ , ու բժշկեց զանիկայ : Ու
երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ հի-
ւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին ,
10 կու գային և կը բժշկուէին . Որոնք
շատ պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին , ու երթալու ատենին
պէտք եղած բաները տուին :
11 Եւ իրեք ամիսէն ետև Աղեք-
սանդրացի նաւով մը ձմռեալ ե-
լանք , որ ձմեռը ան կղզին անցու-
ցեր էր , ու Դիոսկուրացւոց նշանը
12 ուներ : Եւ Սիրակուսա իջնելով՝
13 իրեք օր հոն կեցանք : Անկէ ալ
պտոյտ մը ընելով՝ Հռեգիոն հա-
սանք . և մէկ օրէն ետև որ հարաւ

Ծամ Տնաո 62

Ա Թես . ե . 14 . 15 .
Ղմար . ղ . 5 : ե . 82 :
ժղ . 18 :
Ղտ . գ . 41 :
Գլ . ժթ . 11 . 12 : ա Կոր : ժր . 9 . 28 :
Ի Մատ . ժե . 6 : ա Տիմ . ե . 17 :
Ծա . Տ . 63

Ցամք Տեառն 63

փչէց , երկրորդ օրը Պատիողոս ե-
14 կանք ։ Ու հոն եղբայրներ գտանք , որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քովը մնանք . ու ետքը Հռովմ
15 ելանք ։ Եւ անկէ եղբայրները երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ դիմաւորելու ելան մինչև Ապիհոսի վաճառանոցը՝ ու Իրենք պանդոկնե-րը . և Պօղոս անոնք տեսնելով , գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ , և սիրտ առաւ ։
16 Ու երբոր Հռովմ մտանք , հա-րիւրապետը կապուածները զօրա-պետին յանձնեց . Իսկ Պօղոսին հրաման եղաւ որ իր պահապան
17 զինուորին հետ զատ կենայ ։ Ու եղաւ որ իրեք՝ օրէն ետև անիկայ Հրէից դլխաւորները կանչեց . ու երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց . Մարդիկ եղբայրներ՝ Ես ժողո-վուրդին կամ հայրենական սով-րութեանց դէմ բան մը չըրած , Երուսաղէմէն կապուած՝ Հռովմա-
18 յեցւոց ձեռքը մատնուեցայ . Ո-րոնք Երբոր զիս քննեցին , ուզեցին որ արձակեն . ինչու որ իմ վրաս
19 մեռնելու յանցանք մը չկար ։ Բայց երբոր Հրէաները հակառակ կեցան , Նպտակ եղաւ որ կայսրին բողոքեմ, չէ թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստա-
20 նութիւն մը ունեցողի պէս ։ Ուս-տի աս պատճառով աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ . ին-չու որ Իսրայէլի յոյսին համար ես
21 Ի աս շղթան վրաս ունիմ ։ Անոնք ալ ըսին իրեն . Մենք քու վրա-յովդ Հրէաստանէն ոչ թուղթեր առինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս գալով՝ քու վրայովդ չարու-թիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։
22 Բայց կ'աղաչենք որ քեզմէ լսենք՝ թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես . ին-

Գործ Ժ·25· Ես·3·

Ա Գես·իդ·12· 13 ։ Ես·8 ։

Բ Գես·իա· 33 ։ ·

Ի Գ· Իբ· 24 ։ իդ·10 ։ Ես·8 ։ իզ· 31 ։

Լ Գես·իե·11 ։

Ի Գ·իզ·6 ։ 7 ։

Ա Գ· իզ· 29 ։ Եփես· գ·1 ։ գ·1 ։ շ·20 ։ Բ Տիմ· ա· 16 ։ բ·9 ։ Փիլիմ·10 ։ 13 ։

չու որ մենք ատ աղանդին վրայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ
23 ատոր դէմ կը խօսին ։ Ու մէկ օր մը ատեն դնելով անոր՝ շատերը անոր գալին իր բնակած տեղը , հորոնց Աստուծոյ թագաւորու-թիւնը կը ծանուցանէր վկայու-թիւնով , և կը համոզէր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին օրէն-քէն ու մարգարէներէն՝ առտուը-
24 նէ մինչև իրիկուն ։ Ես ոմանք կը հաւատային բաներուն , ու ո-
25 մանք չէին հաւատար ։ Եւ իրարու հետ չհաւանած դացին՝ երբոր Պօ-ղոս մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր հայրե-րուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Եւ ըսաւ . Գնա աս ժողովուրդին՝ ու ըսէ . Լսելով պիտի լսէք՝ ու չհմանաք ; և տեսնելով պիտի տես-
27 նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ աս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ , և էրէնց ականջներովը ծանր լսեցին , ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ թէ էրէնց աչքերովը տեսնեն , ու ականջներովը լսեն , և սրտերովը իմանան , ու դարձի գան , և ես
28 բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի՝ որ Աստուծոյ փրկու-թիւնը Հեթանոսներուն խրկուե-ցաւ , և անոնք մտիկ պիտի ընեն ։
29 * Ու երբոր աս զրուցեց , Հրէաները դուրս ելան , շատ վիճաբանութիւն ունենալով Ի ներնին ։
30 Եւ լման երկու տարի իր վարձ-
31 քով բռնած տունը կեցաւ . Եւ իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
32 ներ , Կը քարոզէր Աստուծոյ թա-գաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայով առանց արգի-լուելու կը սորվեցընէր բոլոր հա-մարձակութիւնով ։

Ցամք Տեառն 63

Ղուկ·բ·34 ։ Գաղ·իդ·5· պՂ ։ ա Պետ· բ·12 ։ դ· 14 ։

Հղու·իդ· 27 ։ Գաղ· Ժէ·3 ։ Ժէ· 8 ։

Տ Տնգաղ·իգ· 6·22 ։

Ղուկ·ժդ· 4 ։ Ժէ·4 ։ Ժէ·9 ։

Ես·գ·9 ։ Երեմ·ե· 21 ։ Եզեկ· Ժբ · 2 ։ Մատ·ժգ· 14 ։ 15 ։ Մար · գ· 12 ։ Ղուկ· ը·10 ։ Յօհ· Ժբ · 40 ։ Հռով·ժա· 8 ։

* Մատ·իա· 41 ։ 43 ։ Գաղ· ժգ·46 ։ 47 ։ Ժբ·6 ։ իբ· 21 ։ իգ·17 ։ 18 ։ Հռով· ժա·11 ։

* Ոմանք կը-նէն 29 համարը ։

Ցամք Տեառն 65

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԸՍ. ՀՈՎՍԷՓԵԱՆ

Յաւի Տեառն 60

= Գոր · իր · 21 : ա Կոր · ա · 1 : Գաղ · ա · 1 : ա Տիմ · ա · 11 : ր · 7 : բ Տիմ · ա · 11 :

ր Գոր թ · 15 : Ժղ · 2 : Գաղ · ա · 15 :

ի Գլ · դ · 21 : Ժղ · 26 : Գաղ · գ · 8 :

ք Տես Գոր · իդ · 6 : Տիտ · ա · 2 :

ի Յօհ · ա · 14 : Գաղ · դ · 4 :

ղՄատ · ա · 6 · 16 : Ղուա · 32 : Գոր · բ · 30 : բ Տիմ · բ · 8 :

ն Գոր · Ժղ · 33 :

շ Երր · թ · 14 :

ո Գլ · Ժբ · 3 : Ժե · 15 : ա Կոր · Ժե · 10 : Գաղ · ա · 15 : բ · 9 : Եփե · գ · 8 :

ճ Գոր · ղ · 7 : Գլ · Ժղ · 26 :

է Գոր · թ · 15 :

ւ Գլ · թ · 24 : ա Կոր · ա · 2 : ա Թես · գ · 7 :

ք ա Կոր · ա · 3 : բ Կոր · ա · 2 : Գաղ · ա · 3 :

յ ա Կոր · ա · 4 : Փիլ · ա · 3 : Կող · ա · 3 · 4 : ա Թես · ա · 2 : Փիլմ · 4 : ո Գլ · Ժղ · 19 : ա Թես · ա · 8 : Հ Գլ · թ · 1 : բ Կոր · ա · 23 : Փիլ · ա · 8 : ա Թես · բ · 5 : Ես Գոր · Խէ · 23 : բ Տիմ · ա · 3 : ղ ա Թես · դ · 10 : ճ Գլ · Ժե · 23 · 32 : ա Թես · գ · 10 : Ցակ · դ · 15 : յ Գլ · Ժե · 29 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռովմայեցւոց՝ իր առաքելական պաշտօնին կանչուիլը, 9 Նաեւ իր սրտին փափաքը՝ անոնց երթալու, 16 և թէ ինչ է իր քարոզած աւետարանը, ու աւետարանին ցուցուցած արդարութիւնը. 18 Թէ Աստուած բարկացած է ամէն տեսակ մեղքի դէմ, 21 և թէ հեթանոսներուն մեղքերը ինչ է։

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ ⁼առաքեալ ըլլալու⁼ կանչուած, Աստուծոյ աւետարանին
2 համար Բ որոշուած, (Ան որ Ϧ առաջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով Ⲧ խոստացաւ՝) Իր Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայով՝ որ Ⲏ մարմնով կողմանէ Ⲇաւիթի սերունդէն եղաւ,
4 Ան որ Ⲏ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ, մեռելներէն
5 յարութիւն առնելով. Որով Ⲑ շնորհք և առաքելութիւն առինք՝ Ⲑ հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, Իսոր
6 անունը համար. Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս Քրիստոսի կան-
7 չուած էք. Ձեր ամէնուն որ Հռովմայ մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներուդ, Նսուրբ ըլլալու⁼ կանչուածներուդ՝ Ⲏ շնորհք և խաղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
8 Նախ Ⲑ կը գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի Ձեռքովը Ձեր ամէնուն համար, որ Ⲓ Ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
9 մուի։ Քանզի Ⲋ վկայ է ինծի Աստուած, Ⲋ որուն որ ես կը պաշտեմ իմ Հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարա-
10 նին մէջ, Ⲍթէ ինչպես անդադար Ձեզ կը յիշեմ, ամէն ատեն իմ աղօթքներուս մէջ Ⲏ խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Ⲑ Աստուծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 Ձեզի գալու։ Քանզի կը փափաքիմ Ձեզ տեսնելու, Ⲋ որ Ձեզի հո-
12 գևոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս զի հաստատուիք. Ա յսինքն՝ Ⲛ Ձեր հետը ես ալ միխթարակից ըլլամ իմ ու Ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը։ Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ՝ Ⲛոր շատ անգամ ուզեցի գալ Ձեզի, (և ⁼մինչև հիմա արգիլուեցայ,) Ⲛոր Ձեր մէջէն ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպես որ ուրիշ հեթանո-
14 սաց մէջ ալ։ Յոյներուն ու բարբարոսներուն, իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ Ⲫ պարտական
15 եմ։ Ուստի որչափ որ Ձեռքէս կու գայ՝ յօժարութիւն Ⲛունիմ Ձեզի ալ որ Հռովմայ մէջ էք՝ աւետարանը քարոզելու։
16 Ինչու որ Ես ամօթ չեմ սեպեր Ⲥ աւետարանը. վասն զի ⁼Աստուծոյ զօրութիւնն է ան՝⁼ բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար, առաջ Հրէային ու ետքը
17 Յոյնին։ Ինչու որ անով Վ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ ⁼ը Ⲉ հաւատքէն, հաւատքի համար կը յայտնուի. ինտոր որ գրուած է թէ, ⁼Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի։
18 Քանզի Ր Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը անիրաւութեամբ
19 բռներ են։ Վասն զի Ⲑ Աստուծոյ վրայով գիտնալու բանը իրենց մէջը յայտնի է, որովհետև ⁼Աս-
20 տուած անոնց յայտնեց։ Ինչու որ իր Ⲑ աներեւոյթ բաները աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներովը կ՝իմացուին կը տեսնուին, այսինքն է իր մշտնջենաւոր զօրութիւնը, ու աստուածութիւնը. որպէս զի
21 անպատասխանի մնան։ Ինչու որ իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին, կամ շնորհակալ չեղան. Ⲥ հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան, և սիրտերնին անմտութիւ-
22 նով խաւարեցաւ։ Ⲟ Իրենք Ⲓմաստուն ենք ըսելով, յիմարեցան.
23 Եւ անեղ Ⲫ Աստուծոյ փառքը փո-

Յաւի Տեառն 60

Ⲛ Տիտ · ա · 4 : բ Պետ · ա · 1 :

Ⲗ Գլ · Ժե · 23 :

= Ես Գոր · Ժղ · 7 : ա Թես · բ · 18 :

Ⲗ Փիլ · գ · 17 :

ⲭ ա Կոր · թ · 16 :

Ⲁ Պաղ · խ · 9 · 10 : Մար · բ · 38 : բ Տիմ · ա · 3 :

ⲥ Ղուկ՝ ⁼քրիստոսի աւետարանը։

ⲙ ա Կոր · ա · 18 : Ժե · 2 :

= Գաղ · բ · 30 · 31 · 32 : իդ · 47 : Գոր · գ · 26 : Ժգ · 26 · 46 : Գա · բ · 9 :

Ⲗ Գլ · գ · 21 :

ⲙ Մր · բ · 4 : Յօհ · գ · 36 : Գաղ · գ · 11 : Փիլ · գ · 9 : Իսա · Ժ · 28 :

բ Գոր · Ժէ · 30 : Եփե · ե · 6 : Կող · գ · 6 :

ⲟ Գոր · Ժդ · 16 :

– Յօհ · ա · 9 : Ⲥ Սաղ · Ժբ · 1 : Գոր · Ժգ · 16 : Ժե · 27 :

ⲫ Թագ · Ժէ · 15 : Երեմ · բ · 5 : Եփե · գ · 17 · 18 :

ⲟ Երեմ · Ժ · 14 :

ⲫ Ը Որ · 16 : Ⲁ Սաղ · խ · 9 · 10 : Մար · բ · 38 : բ Տիմ · ա · 3 :

ⲥ Ղ Հռ · ⁼քրիստոսի աւետարանը։

ⲙ ա Կոր · ա · 18 : Ժե · 2 :

= Գաղ · բ · 30 · 31 · 32 : իդ · 47 : Գոր · գ · 26 : Ժգ · 26 · 46 : Գա · բ · 9 :

Ⲗ Գլ · գ · 21 :

ⲙ Մր · բ · 4 : Յօհ · գ · 36 : Գաղ · գ · 11 : Փիլ · գ · 9 : Իսա · Ժ · 28 :

բ Գոր · Ժէ · 30 : Եփե · ե · 6 : Կող · գ · 6 :

ⲟ Գոր · Ժդ · 16 :

– Յօհ · ա · 9 : Ⲥ Սաղ · Ժբ · 1 : Գոր · Ժգ · 16 : Ժե · 27 :

ⲫ Թագ · Ժէ · 15 : Երեմ · բ · 5 : Եփե · գ · 17 · 18 :

ⲟ Երեմ · Ժ · 14 :

ⲫ Ը Օր · գ · 16 : Ⲋ Սաղ · Ճղ · 20 : Ես · խ · 18 · 25 : Երեմ · բ · 11 : Եզեկ · ը · 10 : Գոր · Ժէ · 29 :

Ցամի Տեառն 60

խեցին՝ նմանցընելով եղծանելի մարդու, և թռչուններու, ու չորքոտանիներու, և սողուններու

24 պատկերին։ Անոր համար Աստուած ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը՝ Է իրենց մարմինները էրենց անձերուն մէջ խայտառակ-

25 կելու. Որոնք Աստուծոյ Ճշմարտութիւնը Խաւտի հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին ստեղծուածներուն՝ քան Թէ Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան

26 օրհնեալ է. ամէն։ Անոր համար Աստուած զանոնք ձանարգ կիրքերու մատնեց, որ իրենց էգերը անգամ բնական պէտքը բնութեան

27 դէմ եղող գործի փոխեցին։ Նոյնպես ալ արուները կնական բնական պէտքը թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան. արուները արուներու հետ խայտառակութիւն կը գործէին, և իրենց մոլորութեանը վայելած հատուցումը իրենց վրայ կ'ընդունէ.

28 ին։ Եւ որովհետև չուզեցին զԱստուած էրէնց գիտութեանը մէջ պահել, Աստուած ալ զանոնք անարգ խորհուրդներու մատնեց՝

29 Է անվայել բաներ ընելու. Որոնք լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անզգամութիւնով, ագահութիւնով, չարութիւնով, նախանձով լեցուն, մարդասպանութիւնով, հակառակութիւնով, նենգութիւնով, չարասրտութիւնով,

30 Է խօս քսուներ, Աստուած ատողներ, նախատողներ, հպարտներ, ամբարտաւաններ, չար բաներ չարդողներ, ծնողաց անչնազանդներ, Անմիտներ, ուխտ չպահողներ, անգութներ,

32 անհաշտներ, անողորմներ. Եւ որոնք գիտնալով Աստուծոյ դատաստանը, թէ անոնք որ ասանկ բաներ կ'ընեն՝ Է մահուան արժանի են, չէ թէ միայն ան բաները կ'ընեն, ձեռնպահ ընդներուն հաւանի։

ԳԼ. Բ

1 Անոնք որ ուրիշները կը դատապարտեն իրենք մեղաւորներ, թէ որ իրենք այ ան մեղքերը կը գործեն, չեն կրնար ինքզինքին արդարացընել։ 6 ո՛չ ալ կրնան ազատ մնալ Աստուծոյ դատաստանէն. 9 Թէ Հրեայ ըլլան՝ թէ հեթանոս. 14 քանզի իմաց որ հեթանոսներ չեն կրնար ազատ մնալ, 17 անանկ ալ Հրեաները. 25 օրթոց թլփատութիւնը օգուտ մը պիտի չըլնէ, թէ որ օրինազանց գտնուին։

1 Աստ ով մարդ՝ ով որ ըլլաս դուն որ կը դատես, պատասխան չունիս տալու. Էքանդի ի՛նչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անով

քու անձդ կը դատապարտես. վասն զի դուն ալ որ կը դատես, նոյն

2 բաները կ'ընես։ Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ,

3 որ անանկ բաներ կը գործեն։ Արդ՝ ով մարդ, դուն որ ասանկ բաներ ընողները կը դատես, և դուն նոյն բաները կ'ընես, ասիտքէդ կ'անցընե՞ս, թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի մնաս.

4 Կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը՝ և համբերութիւնը և երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս, չգիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ՚ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ։

5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես Է բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին

6 յայտնուելու օրուանը համար. Ըմէն որ ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէնը պիտի տուցանէ.

7 Ցաւիտենական կեանքը անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով, փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն.

8 Բէն։ Բայց անոնց որ հակառակ են՝ Ը և ճշմարտութեան անհաւատ՝ ու անիրաւութեան հնազանդած՝ բարկութիւն և սրտմտութիւն,

9 Թիւն։ Նեղութիւն և տառապանք պիտի ըլլայ ամէն մարդու վրայ՝ որ չար կը գործէ, նախ՝ Հրէային

10 ու ետքը Յոյնին. Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն՝ որ բարի կը գործէ՝, նախ՝ Հրէային ու ետքը Յոյնին։ Ի-

11 չու որ Աստուծոյ քովը աչառութիւն չկայ։

12 Թիւն չկայ։ Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի կորսուին. և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին, օրէնքով պիտի դատուին.

13 (Ի Ինչու որ չէ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջևը արդար են՝, հապա օրէնքը կատարողները՝ պիտի

14 արդարանան։ Ուստի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն, օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը քուն իրենք կ'ըլ-

15 լան. Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը, և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝ կամ իրաւունք

16 տալովը.) Ը ան օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ ըհմ ԽՈՒՐՈՒՆ աւետարանիս համեմատ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Սաղ. ճա. 12։ Գաղ. է. 42։ Եփես. 18. 19. Բ Թես. բ 10. Ը Ղե. ժը. 22։ Ճա Կոր. Ը. 18։ աԹես. 3. 4. ա Պետ. գ. 8. Դ աԹես. ա. 9. ա Ցով. 6. 20։ Է Ես. խդ. 20. Եզեմ. ժ. 14. ժգ. 25։ Ամով. բ. 4։ Ը Ղե. ժբ. 22. 23։ Եփես. 6. 12. Ցուդ. 10։

Ե Եփես. 6. 4։

Ը Ամով. գ. 2։ Ղե. ժբ. 47. 48. ա Պետ. 3. 17։ Թ ա Պետ. ա. 7։ ԺԲ Օր. ժ. 17. Բ Մն. ժբ. 7. Ցոր. Լգ. 19. Գաղ. ժ 34. Գաղ. բ. 6. Եփես 9. Կող. գ 25. ա Պետ ա. 17։ Ի Մատ. է 21. Ցակ. ա. 22 23. 25. աՑով. գ 7.

ԺԱ Գլ. ժ. 2։

ԺԲ Գլ. ժ. 21։

ԺԳ Ովս. է. 3. Սաղ. ծ. 15։

Ժ Գլ. ժ. 20։ Բ ը Թագ. ժբ 5. 6. 7. Մատ. է. 1. 2. Ցով. ը. 9։

ԺԴ Գլ. թ. 28։ Եփես ա. 7։ բ. 4. 7։ Ժ Գլ. գ. 25։ Ել. լդ. 6։ Ղեւ. ը. 18։ Բ Պետ. գ. 9. 15։ Ի Բ Օր. լբ. 35։ Ցակ. ե. 3։ ԺԵ Ցոր. լդ. 11։ Սաղ. կբ. 12։ Ռոմ. իդ. 12։ Եզեմ. ժէ. 10. լը. 19։ Մատ. ժգ. 27։ Գլ. ժդ. 12։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. ե. 10։ Ցայտ. բ. 23։ ի. 12։ իբ. 12։ ԺԶ Ցոր. ւ. իգ. 13։ Գլ. ա. 18։ բ Թես. ա Տ։

ԺԷ Ամով գ. 2։ Ղե. ժբ 47. 48։ ա Պետ. գ. 17։ Ի ա Պետ. ա. 7։

ԼՐ Օր. ժ. 17։ Բ Մն ժբ. 7։ Ցոր. լդ. 19։ Գաղ. ժ 34։ Գաղ. բ. 6։ Եփես գ 9։ Կող. գ 25։ ա Պետ ա. 17։

Ի Մատ. է 21։ Ցակ. ա. 22 23. 25։ աՑով. գ 7.

ԺԸ Գող. ժբ 14։ Մատ. իե. 31։ Ցով. ժբ. 48։ Գլ. գ. 6։ ակոր գ. 5։ Ցայտ. ի. 12։

ԺԹ Ցով. ե. 22։ Գաղ. ժ. 42։ ժէ. 31։ բ Տիմ. գ. 1. Տ։ ա Պետ գ. 5։

Ի Գլ. ժգ. 25։ ա Տիմ. ա 11։ բ Տիմ. բ. Տ։

Ցամք Տեառն 60

Ես Մաա. գ. 9։ Ցօհ. ը. 33։ ԳԼ. Թ. 6, 7։ ր Կոր. ժա. 22։

ՂՄիք. դ. 11։ ԳԼ. Թ. 4։

ՀԵս. Խե. 23։ Խը. 2։ Ցօհ. ը. 41։

ՃՐ Օր. գ. 8։ Սաղ. ճԽե. 19, 20։

ՃՓԼ. ա. 10։

ՆՄաա. ժե. 14։ իգ. 16։ 17, 19, 24։ Ցօհ. Թ. 34, 40, 41։

ՂԳԼ. գ. 17։ բ Տիմ. ա. 13։ գ. 5։

ՈՍաղ. ծ. 16։ Ը։ Մաա. իդ. 3։ Ը։

ՂՍաղ. գ. 8։

ՂՀմր 17։

Ը բ Թագ. ժբ. 14։ Ես. ծբ. 5։ Եզեկ. ԼԶ. 20, 23։

ա Գաղ. ե. 3։

ա Դտր. ժ. 34, 35։

ՂՄաա. ժբ. 41, 42։

ա Մաա. գ. 9։ Ցօհ. ը. 39։ ԳԼ. Թ. 6, 7։ Գաղ. գ. 15։ Ցայտ. բ. 9։

բա Պետ. գ. 4։

ՃԿող. բ. ՝Ի։ ՓԼ. գ. 3։

ՈԳԼ. ե. 6։ բԿոր. գ. 6։

ֆա Կոր. գ. 5։ բԿոր. ժ. 18։ ա Թես. բ. 4։

ՈՐ Օր. գ. 7, 8։ Սաղ. ճԽե. 19։ 20։ ԳԼ. բ. 18։ Թ. 4։

ԲԳԼ. ժ. 16։ Երր. գ. 2։ Տիտ. ի. 19։ ԳԼ. Թ. 6։ ժ. 29։ ր Տիմ. բ. 13։

ՃՅոբ. Խ. 8։

17 Այնհա դուն Հրէայ ըսուեր ես, ևս օրէնքին կռթըներ ես, ևու Աս-
18 տուծով կը պարծենաս, ՃԵւ ՈՒՐ կամքը գիտես, ևու տարբեր բանե-
ր կը զանազանես՝ օրէնքէն խրա-
19 տուած ըլլալով. Եւ քու Ինձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝ թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւա-
20 րածներուն լոյս, Անմիտներուն խը-
րատ տուող, տղայոց վարժապետ. Ես թէ գիտութեան ու ճշմարտու-
թեան կերպարանքը օրէնքէն ու-
21 նիս։ Ինչ արդ՝ դուն որ ընկե-
րիդ կը սորվեցընես, քու անձիդ չէՀն սորվեցըներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս.
22 Որ կ'ըսես չնութիւն չընել, չնու-
թիւն կ'ընես. Նոր կը զզուիս կուռ-
քերէն, սրբապղծութիՀն կ'ընես.
23 Որ օրէնքով կը պարծենաս, օրի-
նազանց ըլլալով՝ զԱստուա՞ծ կ'ա-
24 նարգես։ Ինչու որ Աստուծոյ ա-
նունը ձեր պատճառովը հեթանո-
սաց մէջ կը հայհոյուի, Ինչպէս որ գրուած է։
25 Որ՝ Թլփատութիւնը շահ կ'ու-
նենայ, թէ որ օրէնքը պահես, իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ անթըլ-
26 փատութիւն եղաւ։ Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրա-
ւունքները պահՀ, չէՀ որ անոր ան-
թլփատութիւնը թլփատութիւն
27 պիտի սեպուի. Եւ ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատա-
րելով՝ Ձեզի դատապարտէ քեզ, որ գիրով ու թլփատութիւնով
28 օրէնքին յանցաւոր ես։ Ինչու որ Հրէայ չէ ան՝ որ դրսուանց է, և թլփատութիւն չէ ան՝ որ դրսուանց
29 մարմինով է. Հապա հրեայ ան է՝ որ ներսուանց է, ևս թլփատու-
թիւն սրտինը՝ Հոգիով ; ու չէ թէ գիրով. Եորուն գովութիւնը չէ թէ մարդիկներէն է, հապա Աս-
տուածմէ։

ԳԼ. Գ

1 Հրեից արուեստութիւնը։ 3 որն որ բնաւ չկորսն-
ցուին։ 9 բայց օրէնքը կը ցուցընէ թէ անոնք ալ մեղքի տակ են. 20 ուստի բնաւ մարմին
մը չարդարանար օրէնքով։ 28 այլ ամէն մարդիկ առանց խորհրդեան միայն հաւատ-
քով կ'արդարանան. 31 սակայն ասով օրէնքը չխափանուիր։

1 Ուրեմն Հրէան ինչ աւելի բան
ունի, կամ թլփատութենէն
2 ինչ շահ կայ։ Շատ՝ ամէն
կերպով. պինտ առաջ ան՝ որ
Աստուծոյ պատգամները անոնց
3 հաւատացուեցաւ։ Եորուն թէ
որ ոմանք ըմանք չհաւատացին,
ինչ. Եմիթէ անոնց անհաւատու-
թիւնը Աստուծոյ հաւատքը կը
4 խափանէՀ. Երբեք լըլլի։ Սակայն
Աստուած ճշմարիտ թողլլայ,
և բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպէս
որ գրուած է. Որ՝քու խօսքերուդ
մէջ արդար ըլլաս, և դատուելու
5 ատենդ դուն յաղթես։ Ուրեմն թէ
որ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ
արդարութիւնը յայտնի կը ցու-
ցընէ, ինչ ըսենք. արդեօք ա-
նիրաւ է Աստուած՝ որ էր բարկու-
6 թիւնը վըրէն կը բերէ. (Ըստ մարդ-
կօրէն կ'ըսեմ.) քաւ լըլի. Եհա-
պա թէ չէՀ ինչպէս Աստուած պի-
7 տի դատէ աշխարհը։ Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սը-
տութիւնովս կ'աւելնայ իր փառ-
քին համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղա-
8 ւորի մը պէս կը դատուիմ։ Եւ ինչո՞ համար չէՀ ըսել, ինչպէս
որ ոմանք մեր վրայ չարախօսու-
թիւն ընելով կ'ըսեն՝ թէ մենք կ'ը-
սենք, թ Չարը գործենք՝ որ բարին գայ. որոնց դատապարտութիւնը
իրաւունքով է։
9 Ուստի ալ ինչ ըՀնե. բանով
մը աւելի՞ ենք հեՀնոՀներէն. ի-
րաւ որ բանով մըն ալ չէՀ. ինչու որ առաջուց մեղադրեցինք Հրէաները և հեթանոսները՝ Թէ ամէնքը մե-
10 ղաց տակ են. Ինչպէս որ գրուած է թէ, Արդար մը չկայ՝ ոչ մէկ
11 հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկը-
նայ, մէկը չկայ՝ որ Աստուած փըն-
12 տրէ։ Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. ադեկու-
թիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ
13 չկայ։ Եանոնց կոկորդը բաց գե-
րեզման է. իրենց լեզուովը նենգա-
ւոր եղան. թիժերուց թոյն կայ
14 անոնց շրթունքներուն տակը. Ի-
նոնց բերանը անէծքով ու դառ-
15 նութեամբ լեցուն է. Անոնց ոտ-
քերը չուտ են արիւն թափելու.
16 Կործանում և թշուառութիւն Ի-
17 րենց ճամբաներուն մէջը. Եւ խաղաղութեան ճամբան չգիտցը-
18 ցան։ Աստուծոյ վախը չկայ աչ-
19 նոնց առջեւին։ Ես կայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են, որպէս զի ամէն բերան գոցուի, և բոլոր աշխարհ դատա-
պարտուած ըլլայ Աստուծոյ առ-
20 ջեւը։ Ինչու որ անոր առջեւը մկ մարմին մը պիտի չարդարանայ օ-
րէնքին գործքերովը. քանզի Օ-
րէնքով է մեղքը ճանչցաը։
21 Եայց հիմա առանց օրէնքի Աս-
տուծոյ արդարութիւնը յայտ-
նուած է, Որ օրէնքէն և Նմարգաբէ-
22 ներէն վկայուած ըլլալով. Այս-
ինքն Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է, ամենուն և ամենուն

Ցամք Տեառն 60

Ես Ցօհ. գ. 33։ ՂՍաղ. կբ. 9։ Ժա. 11։ Ի Սաղ. ծա. 4։

ՃԳԼ. գ. 19։ Գաղ. գ. 15։

Ր Ցօն. ժը. 25։ Ցոբ. Ը. 3։ ԼԹ. 17։

ՃԳԼ. Թ. 20։ Գ. 1. 15։

Ի Էմր 23։ Գաղ. գ. 22։

ԼՍաղ. ժգ. 1, 2, 3։ ծգ. 1։

Ի Սաղ. ե. 9։ Երեմ. ե. 16։

ՃՍաղ. ճԽ. 3։

ՅՍաղ. ժ. 7։ ՀԱՌակ. ա. 16։ Ես. ծԹ. 7, Տ։

ՅՍաղ. ԼԳ. 1։

ՂՑօհ. ժ. 34։ ժե. 25։

ՃՑոբ. ե. 16։ Սաղ. ճԷ. 42։ Եզեկ. ժգ. 63։ ԳԼ. ա. 20։ բ. 1։

ՃԷմր 9, 23։ ԳԼ. Ը. 2։

ՃՍաղ. ճԿգ. 2։ Գոր. ժգ. 39։ Գաղ. բ. 16։ գ. 11։ Եփե. բ. Տ, 9։ Տիտ. գ. 5։

ՆԳԼ. Ե. 7։

ՂԳոր. ժե. 11։ ԳԼ. ա. 17։ ՓԼ. գ. 9։ Երր. ժա. 4, ԼԱ։

ա Ցօհ. ե. 46։ Գոր. իՀ. 22։

ՂԳԼ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։

ՀԳԼ. գ։

Ցամ Տեառն 60

ՂԳԼ. ժ. 12։ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
– Հմր 9։ ԳԼ. ժա. 32։ Գաղ. գ. 22։
– ԳԼ. գ. 16։ Եփես. բ. 8։ Տիտ. գ. 5, 7։
ՎՄատ. ի. 28։ Եփես. ա. 7։ Կող. ա. 14։ ա Տիմ. բ. 6։ Եբր. թ. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։
– ՂԼ. ժղ. 15։ ա Յով. բ. 2։ դ. 10։ ի Կող. ա. 20։
ՅԳոր. ժգ. 38, 39։ ա Տիմ. ա. 15։
– Գոր. ժէ. 30։ Եբր. թ. 15։
ՀԳԼ. բ. 17, 23։ դ. 2։ ա Կոր. ա. 29, 31։ Եփես. բ. 9։
ՀԳոր. ժգ. 38, 39։ Հմր 20, 21, 22։ ԳԼ. բ. 3։ Գաղ. բ. 16։
ՕԳԼ. ժ. 12, 13։ Գաղ. գ. 8, 20. 28։

– Ես. ծա. 2։ Մատ. գ. 9։ Յով. բ. 33, 39։ ի Կոր. ժա. 22։
ի ԳԼ. գ. 20, 27, 28։
ՀՅն. ժե. 6։ Գաղ. գ. 6։ Յակ. բ. 23։
ԴԳԼ. ժա. 6։

ի Յեռ. խգ. 2։

ՂՍաղ. լբ. 1, 2։

վրայ Ի՛ըլայ. Եւ խտրութիւն չկայ։
23 – Ինչու որ ամէնքը մեղք գործեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակասած են։
24 – Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ'արդարանան Հ֊Քրիստոս Յիսուսով եղած
25 փրկութեամբը. Որ զանիկայ առաջի՛ նուց սահմանեց Աստուած՝ ԴՀաւատքով քաւութիւն ընլլ Բանոր արիւնովը, Աստուծոյ երկայնմտութեան ատենները չառաջուց գործուած մեղքերուն – Թողութիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը ցուցնել համար. Ա յ֊ինչ֊ն իր արդարութիւնը աս ժամանակիս մէջ ցուցընելու համար, որ ինքը արդար ընլլայ, և արդարացընէ Յիսուսի
27 հաւատքէն եղողը։ ՔՈւրեմն ո՞ր մնաց պարծենալը. խափանեցաւ. ո՞ր օրէնքէն, գործքերո՞ն օրէնքէն. չէ՛, Հապա հաւատքի օրէնքէն։
28 Ինչու որ կը սեպենք ԹՔ մարդը հաւատքով կ'արդարանայ՝՝ առանց
29 օրէնքին գործքերուն։ Միթէ Աստուած միայն Հրէաներունն է, ու հեթանոսներունը չէ՞. այո՛, հեթանոսներունն ալ։
30 Թանոսներուն ալ։ ԴՈրովհետև Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը հաւատքէն կ'արդարացընէ, և անթլփատութիւնը նոյն հաւատքով։
31 Ուստի մենք հաւատքով օրէնքը կը խափանե՞նք. քաւ լիցի. Հապա օրէնքը կը հաստատենք։

ԳԼ. Դ

1 Աբրահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ՝ 10 իր թլփատուելէն առաջ։ 13 Միայն հաւատքով ինքը ու իր սերունդը խոստմունք առին։ 16 Աբրահամ բոլոր հաւատացեալներուն հայրն է։ 24 Մեր հաւատքն ալ մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի։

1 ՈՒրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ գտաւ – Աբրահամ՝ մեր նահապետը՝ մարմնով կողմանէ։ Ինչու
2 որ եթէ Աբրահամ ԹՔ գործքով արդարացած ընլար, իրաւցընէ պարծանք կ'ունենար, բայց չէ թէ
3 Աստուծոյ առջևը։ Քանզի գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. ԹԱբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, և ան իրեն
4 արդարութիւն սեպուեցաւ։ ԴՀայց ան որ գործ մը կ'ընէ, վարձքը՝ շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր,
5 Հապա պարտքէ։ Իսկ ան որ չը֊գործեր, բայց կը հաւատայ անոր՝ ԹՔ որ ամբարիշտը կ'արդարացընէ, անոր հաւատքը իրեն արդարութիւն
6 Թիւն կը սեպուի։ Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը զրուցէ ան մարդուն երանութիւնը, որուն Աստուած արդարութիւն կը սեպէ՝
7 առանց գործքերու։ Ներանի անոնց՝ Ի՛ըՔ, որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, և որոնց մեղքերը
8 ծածկուեցան։ Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր։
9 Ուստի աս երանութիւնը թլփատութեա՞ն վրայ է, Թէ անթլփատութեան վրայ ալ. քանզի կ'ըսենք Թէ՝ Հաւատքը Աբրահամին
10 արդարութիւն սեպուեցաւ։ ՈրԱրեմն ինտո՞ր սեպուեցաւ. Թլփատութեա՞ն մէջ եղած ատեն, Թէ անթլփատութեան մէջ. չէ Թէ թլփատութեան մէջ, հապա ան-
11 թլփատութեան։ ԴՈւ նշա֊ն Թլփատութեան նշանը առաւ՝ իբր անթլփատութեան ատենէն ունե֊ցած հաւատքին արդարութեանը մէկ կնիք մը, Դոր ինքը հայր ընլլայ ան բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք անթլփատութենէ են, (ա֊նոնց ալ արդարութիւն սեպուելու
12 համար,) Եւ հայր Թլփատութեան՝ չէ Թէ միայն թլփատութենէ եղողներուն, հապա անոնց ալ՝ որ մեր հօրը Աբրահամին անթլփատութեան ատենի՝ հաւատքին շաւիղ֊
13 ներուն մէջը կը քալեն։ Ինչու որ Աբրահամին և անոր սերունդին՝ Բաշխարհը ժառանգելու համար պրոմիսը խոստմունքը չէ Թէ օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին ար-
14 դարութիւնովը։ Քանզի եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ ընլլին, հաւատքը փուճ պիտի ընլար, և խոստմունքը պիտի խափանուէր։
15 ԻՎասն զի օրէնքը բարկութիւն կը գործէ. քանզի ուր որ օրէնք չըկայ, օրինազանցութիւն ալ չկայ։
16 Ասոր համար ՔՊրոմիսէ ընլլը հաւատքէն է, Նոր շնորհքով եղած ընլլայ, Խոստմունքը հաստատուն ընլլալու համար բոլոր սերունդին. չէ Թէ միայն անոր՝ որ օրէնքէն է, հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին հաւատքէն է. Ինր մեր ամէնուն
17 հայրն է, (ինչպէս որ գրուած է Թէ, Ի֊բեզ շատ ազգերու հայր ընր իլ,) Աստուծոյ առջևը, որուն ինքը հաւատաց, հան որ մեռելները կ'ողջնցնէ, և չեղած բանե-
18 րը եղածներու պէս կը կանչէ։ ՈրՅոյսացուելու բանին յոյսով հաւատաց՝ Թէ ինքը շատ ազգերու հայր պիտի ընլայ, (ինչպէս որ ըսուեցաւ ալ Թէ, Ձ֊ունս սերունդդ
19 սանակ պիտի ընլայ.) Եւ ինքը հաւատքի մէջ չտկարացած, Ի֊նայեցաւ իր մարմինին արդէն մեռածի պէս ընլալուն, (որովհետև ինքը հարիւր տարեկանի չափ էր.) ո՛չ ալ Սառային արգան֊
20 դին մեռած ընլալուն։ Եւ անհաւատութիւնով չտարակուսեցաւ Աստուծոյ խոստմունքէն. Հապա հաւատքով զօրացած՝ Ա֊

Ցամ Տեառն 60

ՀՅն. ժե. 10։

ԸՂուկ. ժԲ. 9։ Հմր 12, 16։ Գաղ. գ. 7։

ԲՅն. ժե. 4, 5։ Ես. ծ. 7։ Գաղ. գ. 29։

ԺԳաղ. գ. 15։

Ի ԳԼ. գ. 20։ ե. 13, 20։ է. 8։ 10, 11։ ա Կոր. ժե. 56։ բ Կոր. գ. 7։ 9։ Գաղ. գ. 10, 19։ ա Ցօհ. գ. 4։
ԼԳԼ. գ. 24։
Ի Գաղ. գ. 22։
ԺԵս. ծա. 2։ ԳԼ. Թ. 8։
Լ֊Յն. ժե. 5։
ՀԳԼ. ը. 11։ Եփես. բ. 1, 5։
Յ ԳԼ. Թ. 25։ ա Կոր. ա. 28։ ազեես. բ. 10։

ԼՅն. ժե. 5։

ՓՅն. ժե. 17։ ԺԸ. 11։ Եբր. ժա. 11, 12։

21 տուժոյ փառը տուաւ , Եւ իր մտորին մէջ հաստատ պահէց՝ թէ ան որ խօսք տուաւ , չ՚ինչը կարող է
22 ընելու ալ : Ասոր համար իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ :
23 Չ՚գրայց չէ թէ մինակ անոր համար գրուեցաւ՝ որ իրեն սեպուեցաւ .
24 Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի սեպուի , Ինչ որ կը հաւատանք ա-նոր՝ որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր
25 Յիսուսը . Ե Ան որ մեր յանցանացը համար մատնուեցաւ , Ե մեզ արդարացընելու համար յարութիւն առաւ :

ԳԼ . Ե

1 Հաւատքով արդարացած՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ , 2 և պարծանք մեր յիսուսի Քրիստոսի միջոցով հաշտուեցանք՝ թէ նաև փորձութեանց մէջ . 3 վասն զի կը գիտնանք թէ որ փորձութիւնը համբերութիւն կը
4 գործէ , Եւ համբերութիւնը՝ փորձառութիւն , ու փորձառութիւնը՝ յոյս . 5 Եւ յոյսը ամօթով չձգեր . վասն զի Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքովը , որ մեզի
6 տրուեցաւ : Վասն զի երբոր մենք դեռ տկար էինք , յաջարժամանակին Քրիստոս ամբարիշտներուն
7 համար մեռաւ : Ինչու որ արդարի մը համար հազիւ կ՚ըլլայ որ մէկը մեռնի . (բայց մէկ բարի մարդու մը համար՝ կարելի է որ մէկը հա-
8 մարձակի մեռնելու ։) Սակայն Աստուած իր սէրը որ մեր վրայ ունէր՝ յայտնեց , որ երբ դեռ մեղաւոր
9 էինք , Քրիստոս մեզի համար մեռաւ . Ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը արդարացանք , Ինչքա՜ւ աւելի իրմով պիտի ազատինք բարկութենէ
10 նէն : Վասն զի թէ որ թշնամի եղած ատենիս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք իր Որդւոյն մահովը , Ինչքա՜ւ աւելի մեր հաշտուած ատենը
11 պիտի ապրինք նորո կեանքովը : Եւ ոչ միայն սա , Հապա Աստուծով ալ կը պարծենանք մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը , որով հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք :
12 Վասն զի ինչպես որ մէկ մարդէ մը մեղքը աշխարհը մտաւ , և ան մեղքէն մահը , և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը , Քանզի ամէնքը մեղանչեցին ։
13 (Վասն զի մինչև օրէնքին ատենը աշխարհի մէջ մեղք կար . Չ՚գրայց մեղք չտեպուիր՝ ուր որ օրէնք չը-
14 կայ ։ Սակայն մահը Ադամէն մինչև Մովսէսը թագաւորեց , նաև Ադամին չյանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ , Որ ան օրինակ կր անոր՝ որ ետքէն պիտի դար ։
15 Բայց չէ թէ ինչպես յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է . ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան , ալ աւելի Աստուծոյ շնորհքը՝ և ան պարգևը որ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովը
16 է , չատերուն վրայ աւելցաւ . Եւ չէ թէ ան պարգևը անանկ է՝ ինչպես մէկէ մը որ մեղանչեց . ինչու որ դատաստանը մէկ հատէն դատապարտութեան մէջ չէբէ . բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդարու-
17 թեան պարգևին առատութիւնը կ՚առնէն , կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ Յիսուս Քրիստոսին
18 ձեռքովը ։) Ուրեմն ինչպես որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան վճռ- եղաւ , անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարու-
19 թեան շնորհ եղաւ . Վասն զի ինչպես որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան , անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պի-
20 տի ըլլան ։ Սակայն օրէնքը միջտեղը ինկաւ՝ որ յանցանքը շատնայ . բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը , Թա՜լ աւելի եղաւ շը-
21 նորհքը . Որ ինչպես մեղքը թագաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։

ԳԼ . Զ

1 Պիտի չէ մեղքի մէջ ծլալ , Քանի որ մեռած ենք մեղքին , 3 ինչպես որ մկրտութիւնը կը ցուցնէ . 12 պատի ալ մեղքը Թող չթագաւորէ մեր վրայ . 15 վասն զի չենք մեր մարմինը ներբ պատրաստեցինք արդարութեան ծառաներ ըլլալու , 23 և վասն զի մեղաց վարձքը մահ է ։

Ցամք Տեառն 60

ՃԱՂ. ՀԺԹ. 3 ։ Ղ.Ա. ՝. 37 ։ 45 ։ ԵՐԲ . ԺԱ . 19 ։

ՃԳԼ . ԺԹ . 4 ։ ՝ԱԿՈՐ . Ժ . 6 ։ 11 ։

ՆԿՈՐ . Բ . 24 ։ ԺԴ . 30 ։

ԼԵՒ . ՃԴ . 5 ։ 6 ։ ԳԼ . Գ . 25 ։ Ե . 6 ։ Ը . 32 ։ Բ ԿՈՐ . Ե . 21 ։ ԳԱՂ . ՝ . 4 ։ ՝ ՊԱՏ . Բ . 24 ։ Գ . 18 ։ ԵՐԲ . Թ . 28 ։ ՝ ՝ԱԿՈՐ . ԺԵ . 17 ։ ՊԱՏ . ՝ . 21 ։ —

— ԵՒ . ԼՌ . 17 ։ ՑՕՀ . Ժ Ղ . 33 ։ ԳԼ . Գ . 28։ 30 ։

ԲԵՓԻ . Բ . 14 ։ ԿՈՂ . ՝ . 20 ։

ՃՑՕՀ . Ժ . 9 ։ Ժ Գ . 6 ։ ՆՓՓ . Բ . 18 ։ Գ . 12 ։ ԵՐԲ . Ժ . 19 ։ Ի

ՃԱԿՈՐ . ԺԵ. 1 ։

ՒԵՐԲ . Գ . 6 ։

ՀՄԱՏ . Ե . 11 ։ 12 ։ ԳԱՐ . Ե . 41 ։ Բ ԿՈՐ . ԺԲ . 10 ։ ՓԻԼ . Բ . 17 ։ ՑՕՀ . ՝ . 2 ։ 12 ։ ՝ ՊԱՏ . Գ . 14 ։

Ի ՑՕՀ . ՝ . 3 ։

Ը ՑՕՀ . ՝ . 12 ։

ՐՓԻԼ . ՝ . 20 ։

Բ ԿՈՐ . ՝ . 22 ։ ԳԱՂ . Գ . 6 ։ ԵՓԵ. ՝ . 13 ։ 14 ։

ՅՀՐ Տ ։ ԳԼ . Գ . 25 ։

ԼՑՕՀ . ԺԵ . 13 ։ ՊԱՏ . Գ . 18 ։ ՝ ՑՕՀ . Գ . 16 ։ Գ . 9 ։ 10 ։

Ի ԳԼ . Գ . 25 ։ ԵՓԵ . Բ . 13 ։ ՒԵՐ . Բ . 14 ։ ՝ ՑՕՀ . ՝ . 7 ։ ՃԳԼ . ՝ . 18 ։ ՝ ԹՒՔ . ՝ . 10 ։ ՅԳԼ . Բ . 32 ։ Հ Բ ԿՈՐ . Ե . 18 ։ 19 ։ ԵՓԵ . Բ . 16 ։ ԿՈՂ . ՝ . 20 ։ 21 ։ ՆՑՕՀ . Ե . 23 ։ ԺԵ . 19 ։ Բ ԿՈՐ . Ը . 10 ։ 11 ։

Ցամք Տեառն 60

ՂԳԼ . Բ . 17 ։ Գ . 29 ։ 30 ։ ԳԱՂ . Գ . 9 ։ ԷՑՕՆ . Գ . 6 ։ ՝ ԿՈՐ . ԺԵ . 21 ։

ՃՑՕՆ . Բ . 17 ։ ԳԼ . Ը . 23 ։ ՝ ԿՈՐ . ԺԵ . 21 ։

Ի ԿՍՓ ՈՐՎ . ՃԳԼ . Ը . 15 ։ ՝ ՑՕՀ . Գ . 4 ։

Ն ՝ ԿՈՐ . ԺԵ . 21 . 22 . 45 ։

ԼԵՒ . ՃԳ . 11 ։ ՄԱՏ . Ի . 28 ։ ՒՂ . 28 ։

ՀՄԱՏ . ՃԳ . 11 ։ ՀՂ . Ի . 28 ։

ՑՕՀ . ԺԲ . 32 ։ ԵՐԲ . Բ . 9 ։

ՀՑՕՀ . ԺԲ . 22 ։ ԳԼ . Գ . 20 ։ Դ . 15 ։ Ե . 8 ։ ԳԱՂ . Դ . 19 ։ 23 ։

ՂՂՈՒ . Է . 47 ։ ՝ ՏԻՄ . ՝ . 14 ։

Ցամ Տեառն 60

1 Լ՚ՀԻՄ ՀԻՄ ՛ԻՆՉ պիտի ըսէնք. — Մեղ-
քերու մէջ մնանք արդեօք, որ
2 շնորհքը շատնայ։ Քաւ լիցի։
Մենք որ մեղքին մեռանք, ի՚նչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք
գիտեր, թէ մենք որ քրիստոս
Յիսուսով մկրտուեցանք, ա՛նոր
4 մահուանը մկրտուեցանք։ Ընդոր
հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով
մահուան համար, որ ինչպէս Քը-
րիստոս յա՛ռօրը փառքովը Հայրու-
թիւն առաւ մեռելներէն, նա՛նկայ
ալ մենք կենայ նորոգութեան մէջ
5 պտրտինք։ Ի՚նչու որ եթէ մենք
տնկակից եղանք անոր մահուանը
նմանութիւնովը, նաև անոր յարու-
թեանը նմանո՛ւթիւնովն ալ կ՚ըլ-
6 պիտի ըլլանք։ Ա՛ս գիտնանք՝ որ
մեր հին մարդը ա՛նոր հետը խա-
չուեցաւ, ո՛ր մեղայ մարմինը փը-
ճանայ, որ ան՚կէ ետև մեղքի չը-
7 ծառայենք։ Ա՛ն որ
մեռաւ է՝ մեղքէն արդարա-
8 ցած է։ Ի՚սկ եթէ որ մենք Քրիս-
տոսի՛ հետ մեռանք, կը հաւատանք
որ անոր հետը պիտի ապրինք ալ։
9 Քա՛նզի գիտենք որ Քրիստոս մե-
ռելներէն յարութիւն առած ըլլա-
լով՝ ա՛նոր չմեռնիր, ալ մահը
անոր վրայ իշխանութիւն չունի։
10 Ա՛ն զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքին
մեռաւ մի՛ անգամ, և որ կենդանի
11 է՝ Աստուծոյ կենդանի է։ Նա-
սանկ ալ դուք ձեր անձերը մեղքին
մեռած սեպեցէք, բայց Աստուծոյ
կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս
12 Յիսուսին մէ՛ջ։ Ճնստի ալ
մեղքը չթագաւորէ՛ ձեր մահկանա-
ցու մարմինին վրայ, որ անոր ցան-
13 կութիւններուն ի՛նազանդիք։ Եւ
ձեր անդամները անիրաւութեան
գործիք ըլլալու մի՛ ընծայէք մեղ-
քին, այ՛սպէս ձեր անձերը Աս-
տուծոյ ընծայեցէ՛ք՝ որպէս թէ մե-
ռելներէն ողջնացած. և ձեր անդամ-
ները արդարութեան գործիքներ՝
14 Աստուծոյ։ Ո՛չ քանզի մեղքը վրա-
նիդ պիտի չիշխէ. ի՚նչու որ օրէնքի
տակ չէք, հապա շնորհքի տակ։
15 Ուրեմն ի՚նչ. մե՞ղք գործենք՝
Ո՛չ որ օրէնքի տակ չենք, հապա շը-
16 նորհքի տակ։ Քա՛ւ լիցի։ Չէ՞ք
գիտեր՝ թէ որուն որ անձերնիդ
ծառայ կ՚ընծայէք ի՛նազանդելու,
ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը ի՛նա-
զանդիք, թէ՛ մեղքի՝ որ մահուան
կը տա՛նի, և թէ ի՛նազանդելու՝ որ
17 արդարութեան։ Բայց գո՛հու-
թիւն Աստուծոյ, որ ի՚կ՚ը դուք մեղ-
քին ազատ ըլլալով՝ սրտագործեցաք
18 յանձնուեցաւ։ Ո՛ւստի դուք մեղ-
քէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան
19 ծառայ եղա՛ք. (Մարդու ո՛ւղ-
ղո՛ւթե՛ան պէս կ՚ըսեմ՝ ձեր մար-
մինին տկարութեանը համար.) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները
անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝
պղծութեան և անօրէնութեան
ծառաներ ը՛ը՛ը՛, անանկ ալ հիմա
ձեր անդամները սրբութեան համար
ընծայեցէ՛ք՝ արդարութեան ծա-
20 ռաներ ը՛ը՛ը՛։ Վա՛սն զի երբոր ՌՁօհ.ը.34։
դուք մեղայ ծառաներ էի՛ք, ար-
21 դարութենէն ազատ էի՛ք։ Ո՛ւ- — Գլ.Հ.5։
րեմն ա՛ն ժամանակը ի՚նչ պտուղ
ունէի՛ք ան բաներէն՝ որոնցմով հի-
մա կ՚ամչնա՛ք. ի՚նչու որ անոնց — Գլ.ա.32։
22 վերջը մահ է։ Է՛բայց հիմա մեղ- ՀՁօհ.ը.32։
քէն ազատուած՝ և Աստուծոյ ծա-
ռաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունի՛ք
սրբութիւնով, ու վերջը յաւի-
23 տենական կեանք։ Ո՛ր քանզի մե- — Ծի՛.ը.17։
ղայ վարձքը մահ է. բայց Աս- Գլ.ե.32։
տուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենա- Յակ.ա. 15։
կան կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը։

ԳԼ. Է

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կ՚իշխէ՝ քանի որ անի-
կայ ողջ է. 4 սակայն մենք մեռանք օրէնքին.
7 այսու ամենայնիւ օրէնքը մեղք չէ. 12 հա-
պա սուրբ՝ արդար և բարի է։ 16 Պօղոս կը
վկայէ ասանկ ըլլալը, բայց կը ցա՛ւի որ ինքը
կարող չէ զանկեայ պահելու։

1 Ա՞ԻԹԷ չէ՞ք գիտեր եղբայրներ,
(քանզի ես օրէնքը գիտցողնե-
րուն կը խօսիմ,) որ օրէնքը մար-
դուս վրայ կ՚իշխէ՝ որչա՛փ ժամանակ
2 որ ողջ է։ Ի՚նչու որ երկի ունե- — ա Կոր.է.
ցող կնիկը իր ողջ երկանը կա- 39։
պուած է օրէնքով. բայց թէ որ
երկիը մեռնի, արձակուած է եր-
3 կանը օրէնքէն։ Ուրեմն ե՛քանի որ ԲՄատ.ե.
երկիը ողջ է, շուն պիտի բսուի՝ թէ 32։
որ ուրիշ երկան մը ըլլայ. բայց թէ
որ երկիը մեռնի, ան օրէնքէն ա-
զատ կ՚ըլլայ, անանկ որ չնացող
չըլլար, թէ որ ուրիշ երկան մը
4 ըլլայ։ Ուստի դուք ալ իմ եղ- Է Գլ.բ.2։
բայրներս՝ Քրիստոսի մարմինովը Գաղ.բ.
օրէնքին մեռա՛ք, որ ուրիշի մը ըլ- 19։ ե.18։
լա՛ք, անո՛ր՝ որ մեռելներէն յարու- Եփե.բ.
թիւն առեր է, ո՛ր Աստուծոյ 15։ Կող.
5 պտուղ բերող ըլլանք. ի՚ քանզի բ.14։
քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մե- Ը Գաղ.ե.
ղայ կիրքերը որ օրէնքով կ՚ըլլա- 22։
յին, Ի՛ մեր անդամներուն մէջը կը
ներգործէին, Ո՛ր մենք մահուան Ը Գլ.ղ.13։
6 պտուղ բերենք։ Բայց հիմա ան ՂԳլ.գ.21։
օրէնքէն արձակուեցանք. ի՚նչու որ Գաղ.ե.
մեռա՛նք անո՛ր՝ որով բռնուած 19։ Յակ.
էինք, Ո՛ր մենք ծառայենք հոգիին ա.15։
նորոգութեամբը, և չէ՛ թէ գրոյն
հնութեամբը։
7 Ուրեմն ի՚նչ ը՛սենք. օրէնքը Ը Գլ.բ.29։
Բ Կոր.գ.
6։

Ցամ Տեառն 60

Ղ Յօհ.ը.34։

— Գլ.Հ.5։

— Գլ.ա.32։
ՀՁօհ.ը.32։

— Ծի՛.ը.17։
Գլ.ե.32։
Յակ.ա.
15։
Բ Գլ.բ.7։
ե.17.21։
ա Պետ.ա.
4։

Ցամք Տեառն 60

ԸԳԼ. գ. 20։

ՖԵԼ. բ. 17։ ՐՕր. ե. 21։ Գոր. ի. 33։ ԳԼ. ժգ. 9։

ԺԳԼ. գ. 15։ ե. 20։

ԻԱԿՈՐ. ժե. 56։

ԼՂՀ. ժը. 5։ Եզեկ. ի. 11, 13, 21։ Բ Կոր. գ. 7։

ԻՍԱՂ. ԺԹ. 8։ ՃԺԹ. 38։ 137։ ա Տիմ. ա. 8։

ԺԳ ԹԱԳ. ԻԱ. 20, 25։ Գ ԹԱԳ. ԺԷ. 17։

ՖԳԱՂ. ե. 17։

ՀՈՎ. զ. 5։ Ը. 21։

ՅԲ ԿՈՐ. դ. 16։ Եփե. գ. 16։ Կող. գ. 9, 10։

ՂՍԱՂ. ա. 2։ ՖԳԱՂ. ե. 17։

ՃԳԼ. զ. 13, 19։

ՅԱԿՈՐ. ԺԵ. 57։

մե՞ղք է. քաւ լիցի. Բայց ես մեղքը չէի ճանչնար, եթէ ոչ օրէնքով. ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր, թէ որ օրէնքը ըսած 8 չըլլար, Ի՛մի ցանկար։ Բայց մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գոյացուց. Էինչու որ առանց 9 օրէնքի մեղքը մեռած է։ Ես ալ առանց օրէնքի առն մը կ՚ենդանի էի. բայց երբոր պատուիրանքը վրա հասաւ, մեղքը ոչ՚ընցաւ, 10 Եւ ես մեռայ. ու ան պատուիրանքը որ կենաց համար էր, նոյնը ինծի 11 մահուան համար եղաւ։ Ինչու որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իս խաբեց, ու անով 12 մեռցուց։ Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանքը սուրբ՝ և արդար ու բարի։

13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ. քաւ լիցի. Հապա մեղքը. որպէս զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց, որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր 14 ըլլայ։ Վասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգևոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ ծախուած։ 15 Քանզի ինչ որ կ՚ընեմ՝ չեմ ճանչնար. Էչէ թէ ինչ որ կ՚ուզեմ՝ ան կ՚ընեմ, հապա ինչ որ կ՚ատեմ՝ ան կ՚ընեմ։ 16 Բայց թէ որ չուզածս կ՚ընեմ, հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է։ 17 Իսկ արդ՝ Էչ թէ ես կ՚ընեմ անիկայ, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 18 դիս կը բնակի։ Քանզի գիտեմ որ Հիմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր. ինչու որ կամեցողութիւն կայ քովս, բայց բարին՝ չ՚գտնել կայ քովս։ 19 Գործ՝ չընելը չեմ դներ։ Քանզի չէ թէ բարին որ կ՚ուզեմ՝ կ՚ընեմ, հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ ան 20 կ՚ընեմ։ Իսկ թէ որ չուզած բանս կ՚ընեմ, ալ Էչէ թէ ես կ՚ընեմ անիկայ, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 21 դիս բնակած է։ Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կամենամ, չարը իմ քովս 22 է։ Վասն զի ներսի մարդուն նայելով՝ Աստուծոյ օրէնքին կը 23 հաւնիմ. Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ Իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի, և զիս գերի կ՚ընէ մեղքյ օրէնքին՝ որ իմ անդամներս։ 24 Թուս մէջն է։ Ինչ խղճալի մարդ եմ ես. ո՞վ զիս պիտի ազատէ աս 25 մահացու մարմինէն։ Գոհութիւն Աստուծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. ուրեմն ես ինքնս մտքով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու մարմնով՝ մեղաց օրէնքին։

ԳԼ. Ը

1 Անոնք որ Քրիստոսի մէջ են, և Հոգիին ուղածին պէս կ՚ապրին, ազատ են դատապարտութենէ։ 5, 13 Թէ ինչ վաս կը ծագի մարմնին, 6, 14 և ինչ՚ շահ Հոգիին, 17 և ինչ՚ Աստուծոյ որդիք ըլլալէն։ 19 որոնց փառաւոր ազատութիւնը՝ որ ամէն ստեղծուածները մեծ փափաքով կը սպասեն անոր, 29 յաւաքագրգն սահմանուած է Աստուծմէ։ 38 Ո՞վ կրնայ զատել մեզ Քրիստոսի սէրէն։

1 Իսկ արդ՝ դատապարտութիւն չը կայ Քրիստոս Յիսուսով եղողներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով 2 չեն վարուիր։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով կենաց Հոգիին Բ օրէնքը զիս ազատեց Ի մեղաց և մահուան 3 օրէնքէն։ Զի ան ըլ ան որ անկարելի եր օրէնքին՝ որովհետև տկար եր մարմնով, Աստուած իր Որդին իրկեց մեղանչական մարմնին նմանութեամբ, ու մեղքի համար, և դատապարտեց մեղքը ան մարմնին 4 մէջ։ Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը, Որ մարմնաւորապես չենք քալեր՝ հապա հոգևորապես։ 5 Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմնին բաները կը մտածեն, ու հոգևոր եղողները Հոգևոր բաները։ 6 Զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է, և հոգևոր խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն։ 7 Ո՛քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. ինչու որ Աստուծոյ օրէնքին չ՚հնազանդիր, Ի՛մանաւանդ 8 չ՚կրնար ալ։ Վասն զի մարմինով եղողները չեն կրնար Աստուծոյ հաճոյ 9 ձոյ ըլլալ։ Բայց դուք մարմինով չէք, հապա Հոգիով, Եթէ որ Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է. Իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի, անիկայ անորը չէ։ 10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է, ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար, ու հոգին կենդանի է արդարութենէ համար։ 11 Բայց թէ որ Յիսուսը մեռելներէն յարուցող՝ Հոգին ձեր մէջը բնակած է, նայ անիկայ՝ որ Քրիստոս մեռելներէն յարուցող, պիտի կենդանացընէ ձեր մահկանացու մարմինները իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի։

12 Հապա ուրեմն եղբայրնե՛ր՝ պարտական ենք, չէ թէ մարմինին՝ 13 մարմնաւորապես ապրելու. Ինչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու ըլլաք, պիտի մեռնիք. բայց թէ որ Հոգիով Համարմինին գործերը 14 սպանէք, պիտի ապրիք։ Վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ՚առաջնորդուին, անոնք Աս-

Ցամք Տեառն 60

ա ԱԿՈՐ. ԺԵ. 45։ Բ Կոր. գ. 6։

ԲՅՈՎ. ը. 36։ ԳԼ. Զ. 18, 22։ Գաղ. բ. 19։ ե. 1։

ՖԳԼ. Կ. 24, 25։

Ծ Գոր. ԺԳ. 39։ ԳԼ. Գ. 20։ ԵՐԵ. Կ. 18, 19։ Ժ. 1, 2, 10, 14։

Ե Գաղ. գ. 13։ Բ Կոր. ե. 21։

ՂՀՄԲ 1։

Ե ՅՕՎ. գ. 6։ ա ԿՈՐ. բ. 14։

ԸԳԱՂ. ե. 22, 23։

ԲՆԳԼ. գ. 21։ ՀՄԲ 13։ Գաղ. Զ. 8։

ԺՅԱԿ. գ. 4։

ԻԱԿՈՐ. բ. 14։

ԼԱ ԿՈՐ. գ. 16։ Զ. 19։

Ի ՅՕՎ. գ. 34։ Գաղ. գ. 6։ ՓԻԼ. ա. 19։ Ա Պետ. ա. 11։

Ծ Գոր. Ը. 24։

ՖԳԼ. Զ. 4, 5։ ա ԿՈՐ. Զ. 14։ Բ Կոր. գ. 14։ Եփե. բ. 5։

ՀԳԼ. Զ. 7, 14։

Յ ՀՄԲ. 6։ Գաղ. Զ. 8։

ՂԵփե. գ. 22։ Կող. գ. 5։

ՖԳԱՂ. ե. 18։

Ցամբ Տնառն 60

15 տուեալ որդիքն են ։ ՞ինչու որ դուք ծառայութեան հոգին չառիք երկիւղ վախնալու , ՚հապա որդեդրութեան հոգին առիք , որ անով կը կանչենք Աբբայ Հայր ։
16 ՚Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն կու տայ մեր հոգիին , թէ մենք
17 Աստուծոյ որդիքն ենք . եւ թէ որ որդիք , ուրեմն ժառանգներ , Աստուծոյ ժառանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ . ՚որ եթէ իր չարչարանացը կցորդ ըլլանք , իր փառացն ալ հաղորդ ըլլանք ։
18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ՝ որ ներս ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն՝ գալու փառքին քովը ,
19 որ մեզի պիտի յայտնուի ։ ՞Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակընկալութիւնը ՚Աստուծոյ որդւոց
20 ցը յայտնուելուն կը սպասէ ։ Վասն չու որ ունայնութեան ներքեւ ստեղծուածները՝ (չէ թէ իրենց կամքովը , հապա անոր համար՝
21 որ ինքն յուսով ,) Ան յուսով՝ որ ստեղծուածները իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատելով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը հասնին ։
22 Քանզի գիտենք որ ամէն ստեղծուածները մինչև հիմա ՚միկտեղ կը հառաչեն՝ ու ծնանելու ցաւ կը
23 քաշեն ։ Եւ ոչ միայն անոնք , հապա մենք ալ՝ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք , ՚մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք ՞որդեդրութեան՝ այսինքն մեր մարմնին ազատութեանը սպասելով ։
24 Լոկ ։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք ։ ՚բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ . վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչպէ պիտի
25 յուսայ ։ Հապա թէ որ չտեսած բաներնուս կը յուսանք , ալ համբերութիւնով կը սպասենք անոր ։
26 Անանկ ալ Հոգին օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն . ՚քանզի ինչ բանէ համար աղօթելու ենք ըստ արժանւոյն , չենք գիտեր . ՚բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ՚ըլլայ մեզի համար անբարբառ հառաչներով ։
27 ՞Եւ սիրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը . ՚քանզի Աստուծոյ կամաց համեմատ բարեխօսելի կ՚ընէ սուրբերուն համար ։
28 Սակայն գիտենք որ ամէն բաները բարիի գործակից կ՚ըլլան անոնց՝ որ Աստուած կը սիրեն , ՚որոնք անոր նախասահմանութեամբը կանչուած
29 են ։ ՞Վասն զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար , ՚առաջուց ալ սահմանեց

իր ՂՈրդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու . ՚որ անիկայ անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ ։
30 Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց , զանոնք կանչեց զանոնք . և որոնք որ կանչեց , զանոնք արդարացուց զանոնք . և որոնք որ արդարացուց ,
31 ՚նաև փառաւորեց զանոնք ։ Ուրեմն ի՞նչ ըսենք ասոնց բաներուս համար . եթէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ ։
32 Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց , ՚հապա մեր ամէնուն համար մատնեց զանիկայ , ալ ի՞նչպէս անոր հետը
33 ամէն բաները մեզի չպարգեւեր ։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ . ՚Աստուած
34 է որ կ՚արդարացընէ ։ Ո՞րէ՞ն ո՞վ է որ կը դատապարտէ . Քրիստոսն է որ մեռաւ , մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ . հու Աստուծոյ աջ կողմն է . ՚որ նաև մեզի համար
35 բարեխօսութիւն կ՚ընէ . Ո՞րէ՞ն ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն . տառապա՞նքը , կամ նեղութի՞նը , կամ հալածա՞նքը , կամ սո՞վը , կամ մերկութի՞նը ,
36 կամ վտանգը , կամ սո՞րը . (ինչպէս որ գրուած է . Ձեզմէն օր քեզի համար կը սպանուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։)
37 ՞Հապա աս ամէն բաներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ՚ըլլանք անով՝
38 որ մեզ սիրեց ։ Ինչու որ ես համոստ գիտեմ՝ թէ ո՛չ մահը , և ո՛չ կեանքը , ու ո՛չ հրեշտակները ; և ո՛չ իշխանութիւնները , ու ո՛չ ներկայ բաները . և ո՛չ գալու բաները ,
39 ու ո՛չ զօրութիւնները , Եւ ո՛չ բարձրութիւնը , ու ո՛չ խորունկութիւնը , և ո՛չ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն , որ Քրիստոս Ցիսուս մեր Տէրոջմով է ։

Գլ · թ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր տրամադրութիւնը Հրէից ազգին համար ։ 7 Չէ թէ Աբրահամի բոլոր սերունդը խոստմունքի որդիք էին ։ 18 Աստուած որուն որ կ՚ուզէ՝ կ՚ողորմի ։ 21 Բրուտը կրնայ կաւը իր ուզածին պէս գործածել ։ 25 Հեթանոսաց կոչումը և Հրէից անարգութիւնը մարգարէները նախասացած էին ։ 32 Ինչ պատճառաւ այնքան քիչ Հրէաներ ընդունեցին Աւետարանը ։

1 ՞Ճշդիւ կ՚ըսեմ Քրիստոսով , ՚ոչ չեմ ստեր , (իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով ,)
2 Բ Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի , ու
3 իմ սրտիս անպակաս ցաւ , ՚քանզի ես ինքնս կը ինդրէի նզոված ըլլալ Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգականներուս համար , ՞Որոնք Իսրայէլացի են . Եւ որ իրենցն է որդեգրու-

Ցամբ Տնառն 60

ղՅոհ · ժէ · 22 ։ բ Կոր · գ · 18 ։ Փիլ · գ · 21 ։ ա Յօհ · գ · 2 ։
է Կող · ա · 15, 18 ։ Երր · ա · 6 ։ Յայտ · ա · 5 ։
ըԳԼ · ա · 6 ։ Թ · 24 ։ Եփես · գ · 4 ։ Երր · Թ · 15 ։ ա Պետ · բ · 9 ։
ԲՌ Կոր · զ · 11 ։
ժՅօհ · ժէ · 22 ։ Եփես · Թ · 6 ։
ՀԹես · ժգ · 9 ։ Սաղ · ճժբ · 6 ։
ԼԳԼ · ե · 6, 10 ։
ԻԳԼ · գ · 23 ։
ծԵս · ծ · 8, 9 ։ Յայտ · ժբ · 10, 11 ։
ՀՅոբ · լգ · 29 ։ ՀՄար · ժգ · 19 ։ Կող · գ · 1 ։ Երբ · ա · 3 ։ Ը · 1 ։ ժբ · 2 ։ ա Պետ · գ · 22 ։
ՅԵրէ · է · 25 ։ Թ · 24 ։ ա Յօհ · բ · 1 ։
ՂՍաղ · խգ · 22 ։ ա Կոր · ժե · 30, 31 ։ բ Կոր · գ · 11 ։
ճաԿոր · ժե · 57 ։ բ Կոր · բ · 14 ։ ա Յօհ · գ · 4 ։ ե · 4, 5 ։ Յայտ · ժբ · 11 ։
ՄԵփես · ա · 21 ։ զ · 12 ։ Կող · ա · 16 ։ բ · 15 ։ ա Պետ · գ · 22 ։

ա ԳԼ · ա · 9 ։ բ Կոր · ա · 23 ։ ժե · 31 ։ ժբ · 19 ։ Գաղ · ա · 20 ։ Փիլ · ա · 8 ։ ա Տիմ · բ · 7 ։
ԲԳԼ · ժ · 1 ։
ԳԵւ · լբ · 32 ։
ՏԲՕր · է · 6 ։
է Եւ · գ · 22 ։ բ Օր · ժգ · 1 ։ Երէմ · լա · 9 ։

Ցամի Տեառն 60

ղաթաւոր 21։ գ Թաւոր 11։ Սաղ 49։ 2։ Նե 61։
Է Գոր. գ. 25։ Երե. ը. 8։ 9։ 10։
ը Սաղ. ճխե. 19։
Ը Երե. Թ. 1։ ՃԳոր. ժգ. 32։ Գլ. գ. 2։ Եփե. բ. 12։
Ի Օր. ժ. 15։ Գլ. ա. 28։
Լ Ղու. գ. 23։ Գլ. ա. 3։
Խ Երեմ. իդ. 6։ Ցօհ. ա. 1։ Գոր. ի. 23։ Երբ. ա. 8։ ա Ցօհ. ե. 20։
Ծ Հռ. իգ. 13։ Գլ. գ. 3։
Կ Ցօհ. ը. 39։ Գլ. բ. 23։ 23։ գ. 12. 16։ Գաղ. ը. 16։
Հ Գաղ. գ. 23։
Ձ Ցօհ. իա. 12։ Երբ. ժ. 15։
Ղ Գաղ. գ. 25։
Ճ Ցօհ. ժը. 10 14։
Մ Ցօհ. իե. 21։
Յ Գլ. գ. 17։ ը. 23։
Ն Ցօհ. իե. 23։
Շ Մաղ. ա. 2։ 3։ Տես ը Օր. իա. 15։ Առակ. ժգ. 24։ Մատ. ժ. 37։ Ղու. ժգ. 26։ Ցօհ. ժը. 25։
Ո Օր. լը 4։ ը Մն. ժ. 6։ 7։ Ցոր. ը. 3։ լգ. 10։ Սաղ. ղը. 15։
Չ Եզ. լգ. 19։ Գաղ. գ. 3։ 22։
Ջ Եզ. Թ. 16։
Ռ ը Մն. ի. 6։ Ցոր. Թ. 12։ իդ. 13։ Դան. գ. 35։
Ս Ես. իԹ. 16։ խե. 9։ կդ. 8։
Վ Նահ. ժգ. 4։ Երեմ. ժը. 6։
Տ ը Տիմ. բ. 20։

Թիւնը, Հու փառքը, Է և ուխտեը, Հու օրինադրութիւնը, Ի և պաշտօնը, ծ ու խոստմունքները.
5 Է Իրենցն են նահապետները, Նիւ Իրենցմէ Եկաւ Քրիստոս ալ մարմնով կողմանէ. Է որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան. ամէն։ ծ Բայց ոչ իբր Թէ
6 տեանս. ամէն։ ծ Բայց ոչ իբր Թէ Աստուծոյ խօսքը գետինը ինկած է. Քանզի չէ Թէ ամէն Իսրայէլէն
7 եղողները Իսրայէլացի են. Եւ Հչէ Թէ Աբրահամի սերունդ ըլլալնուն համար՝ ամէնը որդիք են. Ֆապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կո
8 չուի։ Այսինքն՝ չէ Թէ անոնք որ մարմինի որդիք են, Աստուծոյ որդիք ալ են. Հնապա խոստմունքի որդիքը սերունդ կը սեպուին։
9 Ինչու որ խոստմունքին խօսքը աս էր Թէ, Ցնա ատենս պիտի գամ, ու Սառան որդի պիտի ունենայ։
10 Եւ ոչ միայն այսքան, Ֆհապա Ռեբեկային ալ յոյժ է որ յղացաւ մեկ մը, այէնէն մեր Իսահակ հօր
11 մէն. Ինչու որ ծոլժը դեռ չծնած, և դեռ մէկ աղէկ կամ գէշ բան մը չգործած, (որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ
12 ընտրութեանը պէս՝ Չէ Թէ գործքերէն, Ֆհապա անկ որ կանչեց,)
13 իրեն ըսուեցաւ, Ֆ Թէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ. ինչպես որ գրուած է Թէ, Հ Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւըատեցի։
14 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Ֆմի՞թէ Աստուծոյ քովը անիրաւութի՞ւն կայ.
15 քաւ լեցի։ Ինչու որ Մովսէսին կ'ըսէ. Ն Որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ'ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի
16 գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, ու ոչ անկ որ կը վազէ. Հապա Աստուծմէն՝
17 որ կ'ողորմի։ Ս Գանգի գիրքը Փարաւոնին կ'ըսէ, Զ Սորը համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցընեմ, ու բոլոր երկրի
18 մէջ իմ անունս պատմուի։ Ուստի որու որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի, և
19 որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացընէ։ Ուրեմն ինծի պիտի ըսես Թէ. Ալ ինչու մեղադիր կ'ըլլայ. Ֆվասն զի ո՛վ անոր կամացը դէմ դրաւ։
20 Բայց դուն ո՛վ ես մարդ՝ որ Աստուծոյ պատասխան կուտաս. միթէ ստեղծուածը իր Ստեղծողին կրնայ ըսել Թէ. Ձիս ինչու ա
21 տանկ շինեցիր։ Ի Բրուտը իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուածքէն ման շինելու. Ֆմէկը պատուոյ, և միւսը անարգանաց
22 համար։ Հապա ի՞նչ ըսէլէ ունէ Թէ. Թէ որ Աստուած իր բարկութիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, շատ երկայնմտութեամբ համբերեց Ը կորստեան պատրաստուած Ց բարկու
23 Թեան ամաններուն. Ֆեւ կա՛մ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմելու ամաններուն վրայ, Ո որոնք որ փառքի համար առաջուց
24 պատրաստեց. Այ՛նէն մեզ՝ որ կանչեց, Ֆ՛չէ Թէ միայն Հրէաներէն, հապա հեթանոսներէն ալ.
25 ինչպես Ովսէէին մէջ ալ կ'ըսէ. Ֆիմ ժողովուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի
26 չեղողին՝ սիրելի։ Ֆեւ պիտի ըլլայ Թէ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ՝ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք կենդանի Աստու
27 ծոյն որդիքը պիտի ըսուին։ Եսայի ալ Իսրայէլին համար կը կանչէ. Ֆթէև Իսրայէլի որդւոցը Թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ, Բ Ինչ
28 մնացորդ մը պիտի ազատի, Քանզի Տէրը համառօտ և կարճ բան մը կ'ընէ արդարութեամբ. ինչու որ Տէրը կարճ բան մը պիտի ընէ
29 երկրի վրայ։ Եւ ինչպես որ Եսային առաջուց ըսաւ. Ե Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը Թողուցած չըլլար, Էմենք Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք։
30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետևեր՝ արդարութեան հասան, Ան արդարութեանը՝ որ
31 հաւատքէն է. Ե Բայց Իսրայէլը որ արդարութեան օրէնքին կը հետևեր, Ի արդարութեան օրէնքին
32 չհասաւ։ Ինչո՞ւ համար. վասն զի չէ Թէ հաւատքէն, հապա որպես Թէ օրինաց գործքերէն Ֆ՝չէ՞ զբոխնել. Ծ ինչու որ գայթակղութեան վէմին վրայ գլորեցան.
33 ինչպես որ գրուած է. Էնա՛ Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, ԵՒու գլորելու վէմ մը. և ամէն ո՛վ որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼ. ԺԱ

5 Սուրբ Գիրքը կը ցուցընէ օրէնքէն եղած արդարութեանը և հաւատքէն եղած արդարութեանը միջեւի տարբերութիւնը. 11 կը հաստատէ Թէ ամէնն ալ Հրէայ և հեթանոս՝ երբոր հաւատան. պիտի չամչնան, 18 և Թէ հեթանոսները պիտի ընդունին Աստուծոյ խօսքը՝ ու հաւատան. 19 Իսրայէլը աս բաներուն անհեղեակ չէր։

1 Ես ղեպայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը առ Աստուած Ա՝
2 նոնց փրկութեան համար է. Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար, Ֆթէ Աստու ծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց ոչ Թէ գի
3 տութեամբ։ Բ Վասն զի անոնք

Ցամի Տեառն 60

բա Գես. բ. 8։ Ցոե. գ. 4։ ա Թես. ե. 9։
Գլ. բ. 4։ Եփե. ա. 7։ Կող. ա. 27։
Է Գլ. ը. 28։ 29. 30։
Ը Գլ. գ. 29։
Ի Ովս. բ. 23։ ա Գես. բ. 10։
Ֆ Ովս. ա. 10։
Լ Ես. ժ. 22։ 23։
Խ Գլ. ժա. 5։
Ծ Ես. իը. 21։
Կ Ես. ա. 9։ Ողբ. գ. 22։
Հ Ես. ժ. 19։ Երեմ. ծ. 40։
Ձ Գլ. գ. 11։ ժ. 20։
Ղ Գլ. ա. 17։
Ճ Գլ. ժ. 2։ ժա. 7։
Մ Գաղ. ե. 4։
Յ Սաղ. ճժը. 22։ Ես. ը. 14։ իը. 16։ Մատ. իա. 42։ ա Գես. բ. 6։ 7. 8։
Ն Գլ. ժ. 11։

Ա Ոմնէ՝ Իսրայէլն
Գոր. իա. 20։ իբ. 3։ Գաղ. ա. 14։ գ. 17։ Տես գլ. Թ. 31։
Բ Գլ. ա. 17։ Թ. 30։

Ցամք. Տեառն 60

ՂԵՓԼ. Գ. 9։

Գ ՄԱԹ. Ե. 17։ ԳԱՂ. Գ. 24։

Ի ԼՂ. ԺԸ. 5։ ՆԵՒԵՄ. ԺԲ. 29։ ԵԶԿ. Ի. 11, 13. 21։ ԳԱՂ. Գ. 12։ ԼԲՕՐ. Լ. 12, 13։

ԼԲՕՐ. Լ. 14։

ԸՄԱԹ. Ժ. 32։ ՂՈՒԿ. Ը. 37։

ԲԵԹ. ԻՐ. 16։ ԽԹ. 23։ ԵՐԵՄ. ԺԵ. 7։ ԳԼ. Թ. 33։

ՃԳԼ. Գ. 22։ ԳԵՐ. ԺԵ. 9։ ԳԱՂ. Գ. 23։

Ի ԳԵՐ. Ժ. 36։ ԳԼ. Գ. 29։ ԱՏԻՄ. Բ. 5։

ԼԵՓԵ. Ա. 7։ Բ. 4, 7։

Ի ԳԵՐ. Թ. 14։

ԺՁՎԼ. Ր. 32։ ԳԵՐ. Բ. 21։

Ի ՏԻԹ. Ա. 3։

ՀԵԲ. ԺԲ. 7։ ՆԱՀ. Ա. 15։

Ի ԳԼ. Գ. 3։ ԵԲՐ. Գ. 2։

ԼԵՍ. ՃԳ. 1։ ՅՈՎ. ԺԲ. 38։

ՃՄԱԳ. ԺԹ. 4։ ՄԱԹ. ԻԳ. 14։ ԻԲ. 19։ ՄԱՐ. ԺԳ. 15։ ԿՂ. Ա. 6. 23։

ՀՏՆՏԵՍԹԱԳ. ԺԲ. 10։ ՄԱԹ. Գ. 8։

ԺԲ ՕՐ. ԼԲ. 21։ ԳԼ. ԺԱ. 11։

Ն ՏԻԹ. Գ. 3։

Աստուծոյ արդարութիւնը չգիտնալով, եւ իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստուծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան։ 4 Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է՝ ամէն հաւատացեալին արդարութեան համար։ 5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած արդարութիւնը կը ստորագրէ թէ, Ձանոնք կատարող մարդը անոնմով պիտի ապրի։ Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ պիտի ելլէ երկինքը, (այսինքն՝ Քրիստոսը իջեցնելու։) կամ թէ՝ Ո՛վ պիտի իջնէ անդունդը, (այսինքն՝ Քրիստոսը մեռելներէն հանելու։) 8 Հապա ինչ կ'ըսէ. Խօսքը մօտ է, քու բերնիդ մէջը, և քու սրտիդ մէջն է, այսինքն՝ հաւատքին խօսքը որ մենք կը քարոզենք։ 9 Ինչու որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս թէ Աստուած անիկայ մեռելներէն յարուցց, պիտի փրկուիս։ 10 Սիրտ։ (Վասն զի սրտով կը հաւատայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու։) 11 Գիր։) Քանզի գիրքը կ'ըսէ. Ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։ 12 Ինչու որ Հրէային ու Յունին մէջտեղը չկայ Հրէային ու Յունին մէջտեղը. Նոյն Տէրը ամենուն Տէրը նոյնն է, առատ ամենուն՝ որ իրեն կը կանչեն։ 13 Քանզի ով որ Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի փրկուի։

14 Ուրեմն ինչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ չհաւատացին. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չլսեցին. կամ ինչոր պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քարոզելուն. 15 կամ ինչպէս պիտի քարոզեն թէ որ չխրկուին. ինչպես որ գրուած է. Հինոր գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն՝ որ բարի բաներու աւետարանողներուն։ 16 Բայց ամէնը չհնազանդեցան աւետարանին. քանզի Եսայի կ'ըսէ. Տէր՝ ո՞վ հաւատաց մեր պատմած լուրին։ 17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու լսելը Աստուծոյ խօսքին։ 18 Բայց կ'ըսեմ. Միթէ չլսեցի՞ն։ Մանաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց ձայնը, ու անոնց խօսքը մինչև աշխարհի ծայրերը։ 19 Բայց կ'ըսեմ. Միթէ Իսրայէլը չգիտցաւ. առաջ Մովսէս կ'ըսէ. Ես ձեզ նախանձի պիտի դրդեմ անպիտան ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացնեմ։ 20 Բայց Եսայի կը համարձակի, ու կ'ըսէ, Ես անոնցմէ գտնուեցայ՝ որ ինձ չէին փնտուեր, յայտնի եղայ անոնց՝ որ ինձ չէին հարցներ։ 21 Սակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ. Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկնցուցի անհնազանդ ու հակառակող ժողովուրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ Աստուած իր ժողովուրդը մերժե՞ց. քաւ լիցի. Ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի սերունդէն՝ Բենիամինի ցեղէն։ 2 Աստուած իր ժողովուրդը՝ որն որ ինքը առաջուց ճանչցաւ. Միթէ չէք գիտեր Եղիայի պատմութենէն մէջ, դիրքը ինչ կ'ըսէ. Ինտեր անիկայ Իսրայէլին համար դատաստան կ'ընէ Աստուծոյ, ըսելով. 3 Տէր՝ քու մարգարէներդ մեռցուցին, ու քու սեղանները փլցուցին. ու մինակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս կը փընտռեն։ 4 Բայց ինչ կ'ըսէ անոր՝ աստուածային պատասխանը. Ինծի թողուցի Ձեզ, եօթը հազար մարդիկ, որոնք Բահաղին ծնկաչոք չեղան։ 5 Նոյնպէս ալ հիմա ասանկ ընտրեալներ կան՝ շնորհքին համեմատ մնացորդ մը կայ. 6 Եւ եթէ շնորհքով, ուրեմն ալ գործերէն չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքը ալ շնորհք չըլլար. Իսկ թէ որ գործերէն է, ալ շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար։ 7 Ուրեմն ինչ. Իսրայէլը չգտաւ բանին որ կը փնտռէր. բայց ընտրեալները գտան, ու մնացածները կուրցան. 8 (ինչպէս որ գրուած է. Աստուած անոնց թմրութեան ոգի տուաւ. Աչքեր՝ որ չտեսնեն, ու ականջներ՝ որ չլսեն, մինչև այս օրուան օրս։) 9 Եւ Դաւիթ կ'ըսէ. Անոնց սեղանը իրենց որոգայթ ու որս և գայթակղութեան 10 ու հատուցում ըլլայ։ Անոնց աչքերը մթնան՝ որ չտեսնեն, ու անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ։ 11 Ուրեմն կ'ըսեմ. Միթէ անոր համար անոնք չանգնանք ըրին, որ կործանին. քաւ լիցի. Հապա իրենց յանցանքովը հեթանոսներուն փրկութիւն եղաւ, որ զիրենք նախանձի

Ցամք. Տեառն 60

ԼԵՍ. ԿՆ. 1։ ԳԼ. Թ. 30։ ՈՒԵ. ԿՆ. 2։

ՈՒԵ. ԿՆ. Ժ. 22։ ԵՐԵՄ. ԼԱ. 37։

ԲՐ ԿՈՐ. ԺԱ. 22։ ՓԼ. Գ. 5։

Է ԳԼ. Ը. 29։

Ա ԳԹԱՂ. ԺԲ. 10. 14։

Ե ԳԹԱՂ. ԺԲ. 18։

ՂԳԼ. Թ. 27։

Ե ԳԼ. Գ. 4. 5։ ԳԱՂ. Ե. 4։ ՏԵՍ Բ ՕՐ. Թ. 4. 5։

* Ո՛ՆԵՒ ԼԱՒ։

ԸԳԼ. Թ. 31։ Ժ. 3։ Բ ԿՈՐ. Գ. 14։

ԲԵՍ. ԻԲ. 10։

Ի ՐՕՐ. ԻԲ. 4։ ԵՍ. Գ. 9։ ԵՐԵՄ. Ե. 21։ ԵԶԿ. ԺԲ. 2։ ՄԱԹ. Ժգ. 14։ ՅՈՎ. ԺԲ. 40։ ԳԵՐ. ԻԲ. 26. 27։

Ի ՍԱՂ. ԿԹ. 22։

ԼՍԱՂ. ԿԹ. 23։

Ե ԳԵՐ. ԺԳ. 46։ ԺԲ. 6։ ԻԲ. 18. 21։ ԻԲ. 24. 28։ ԳԼ. Ժ. 19։

Ցամք Տեառն 60

ՀԳոր. Թ. 15 ։ Ժգ. 2։ Իբ. 21 ։ Գլ. Ժե. 16։ Գալ. ա. 16 ։ բ. 2. 7 ։ Տ. 9 ։ Եփե. գ. Տ։ ա Տիմ. բ. 7 ։ բ Տիմ. ա. 11։

Ի ա Կոր. է. 16 ։ Թ. 22։ ա Տիմ. գ. 16 ։ Ցակ. ե. 20 ։

Հղ. Ի. 10 ։ Թես. Ժե. 18։ 19 ։ 20. 21 ։

Յ Երեմ. Ժա. 16 ։

ՂԳոր. բ. 39 ։ Եփե. բ. 12 ։ 13 ։ ա Կոր. Ժ. 12 ։

Ա Գլ. Ժբ. 16 ։ Ա Նահ. Իբ. 14 ։ Ես. կզ. 2 ։ Փիլ. բ. 12 ։

Ն ա Կոր. Ժե. 2 ։ Երբ. գ. 6 ։ 14 ։

ԷՅօհ. Ժե. 2 ։

ա Բ Կոր. գ. 16 ։

ՂԳԼ. Ժբ. 16 ։ Ղ Ամ. 7 ։ բ Կոր. գ. 14 ։

ՂՂու. Ի. 24 ։ Յայտ. է. 9 ։

Ա Ես. ծԹ. 20 ։ Տես Սաղ. Ժգ. 7 ։

ա Ես. Իե. 9 ։ Երեմ. լ. 31. ՃԵրբ. ը. Տ ։ Ժ. 16 ։

էշա՛ , ու անոնց նուաստութիւնը՝ հեթանոսներուն մեծութիւն , ալ որչափ աւելի անոնց լրութիւնը ։

13 Բայց ձեզի կ՚ըսեմ հեթանոսներուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծարեմ ։ 14 Որ գուցէ իմ մարմինս եղբայրներ նախանձի գրգռեմ , ու անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցնեմ ։ 15 Նեմ ։ Վասն զի թէ որ անոնց մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն է , հապա անոնց ընդունուիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ , բայց եթէ՝ մեռելներէն կենդանի ըլլալ ։ 16 Արդ՝ թէ որ երախայրին սուրբ է , նաև զանգուածը . և թէ որ արմատը սուրբ է , ճիւղերն ալ ։ 17 Եւ , եթէ ճիւղերն ալ ։ Նթէ որ ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտրեցան , ու դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ պատուաստեցար , ու ձիթենիին արմատին և պարարութեան հաղորդ եղար , 18 տուեցիր դէմ մի պարծենար . հապա թէ որ պարծենաս , չէ թէ դուն արմատը վեր բռներ ես , հապա արմատը վեր բռներ ես ։ 19 Պիտի քեզ ։ Ուրեմն պիտի ըսես . ճիւղերը կոտրեցան՝ որ ես պատուաստուիմ ։ 20 Ուղիղ , անոնք անհաւատութեանով կոտրեցան , ու դուն հաւատքով հաստատուեցար . մի հպարտանար , հապա վախցիր . 21 Ինչու որ եթէ Աստուած բուն ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ քեզի ալ չխնայէ ։ 22 Ետեսի տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը ու խստութիւնը , կործանուածներուն վրայ խստութիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւնը , եթէ որ ան քաղցրութեանը մէջ կենաս . ապա թէ ոչ՝ դուն ալ պիտի կտրուիս ։ 23 Եւ անոնք ալ՝ թէ որ չհնանան , պիտի պատուաստին . ինչու որ կարող է Աստուած անոնք պատուաստելու ։ 24 Նորէն , քանզի եթէ դուն ձէն բնական եղէ՛ վայրենի ձիթենիէն կտրուեցար , ու ան բարի ձիթենիին վրայ՝ որ ձէն բնական չէր , պատուաստեցար , ալ որչափ աւելի անոնք՝ որ բնական ճիւղերը են , պիտի պատուաստին իրենց ձիթենիին վրայ ։ 25 Վասն զի չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ չգիտնաք այս խորհուրդս , (նորպէս զի ինքզինքնիդ իմաստուն չսեպէք .) Որ ըստ մասին կոտրութիւն եղաւ Իսրայէլին , մինչև որ հեթանոսներուն լրութիւնը մտնէ ։ 26 Ու այսպէս բոլոր Իսրայէլը պիտի փրկուի . ինչպէս որ գրուած է . Սիոնէն պիտի գայ Փրկիչը , ու Յակոբէն ամբարշտութիւնները մէկդի պիտի դարձնէ . 27 Եւ սա է իմ ուխտս անոնց , երբոր անոնց մեղքերը վերցնեմ ։ 28 Ցընծեմ ։ Աւետարանին նայելով՝ անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար . բայց ընտրութեանը նայելով՝ հարքերնին են էրենց հարցը սիրոյն համար ։ 29 Մար ։ Ինչու որ Աստուծոյ պարգեները ու կոչումը ։ առանց զղջալու են ։ 30 Նալու են ։ Ետ ինչպէս որ դուք ալ առաջ մը Աստուծոյ չէիք հաւատար , ու հիմա ողորմութիւն գտաք ։ անոնց անհաւատութեան 31 պատճառով , Անանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն գտած պատճառով՝ որ անոնք ալ ողորմութիւն գտնեն ։ 32 Մութիւն գտնեն ։ Ինչու որ Աստուած ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ արգիլեց , որ ամէնուն ողորմի ։

33 Ո՜վ Աստուծոյ մեծութեան ու իմաստութեան և գիտութեան խորունկութիւնը . ։ Ինչոր անքննելի են իր դատաստանները , ։ ու անգնելի են իր ճամբաները ։ 34 Վասն զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը ։ Կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ ։ 35 Կամ ո՞վ առաջուց անոր բան մը տուաւ , որ փոխարէնը իրեն տրուի ։ 36 Քանի ։ ։ Ինչու որ ամէն բաները անկէ , ու անով , և անոր համար են . Էիրեն փառք յաւիտեանս . ամէն ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պէտք է որ մենք Աստուծոյ ողորմութիւններէն չարժուած՝ չանանք Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու ։ 3 Պէտք չէ որ մէկը իր վրայ բարձր գաղափար ունենայ , 6 հապա ամէն մարդ պարտի կառավարել այն պաշտօնը , որուն որ կանչուած է ։ 9 Հրամայուած է մեզի սէր ունենալ՝ և ուրիշ շատ պարտաւորութիւններ կատարել ։ 19 Վրէժխնդրութիւնը յատկապէս արգիլուած է ։

1 ։ Կ՚ըզդ կ՚աղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ Աստուծոյ ողորմութեամբը , Էոր ձեր Էմարմինները ընծայէք ։ կենդանի զոհ մը՝ սուրբ , Աստուծոյ հաճելի , ։ ը ձեր բանաւոր պաշտօնը ։ 2 Եւ մի՛ կերպարանիք այս աշխարհիս կերպարանքովը , հապա ձեր մտքին նորոգութեամբը նորոգուելէք , Էոր քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը , ան ։ ը բարի ու հաճելի և կատարեալ է ։ 3 Ըզքանզի ինծի տրուած Աստուծոյ շնորհքովը աս կ՚ըսեմ ձեր մէջը եղողներուն , Էոր արժան եղածը մտածելէն աւելի բան չըմտածէ ։ հապա զգաստ կենալ մտածէ ։ Էինչոր որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափ ։ 4 Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք , ու ան ամէն անդամները մի

Ցամք Տեառն 60

Էր Օր. է. 8 ։ Թ. 5 ։ Ժ. 15։

Ո Թու. Իգ. 19 ։

Բ Եփե. բ. 2 ։ Կղ. գ. 7 ։

Կ Կամ անոնց անհաւատութիւնով ։ Անանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան , որ ձեր ողորմութիւնն ընդունելով ։

Ց Գլ. գ. 9 ։ Գալ. գ. 22 ։

Սաղ. լԶ. 6 ։

Ֆ Ցոր. Ժա. 7 ։ Սաղ. գր. 5 ։

Ֆ Ցոր. Ժե. Տ ։ Եա. Ֆ. 13 ։ Երեմ. իգ. 15 ։ ա Կոր. բ. 16 ։

Ցոր. լԶ. 22 ։

Ֆ Ցոր. լե. 7 ։ Խա. 11 ։

Ա Կոր. ը. 6 ։ Կղ. ա. 16 ։

Բ Գալ. ա. 5 ։ ա Տիմ. ա. 17 ։ բ Տիմ. գ. 15 ։ Երբ. Ժգ. 21 ։ ա Պետ. Ե. 11 ։ բ Պետ. գ. 15 ։ Յուդ. 25 ։ Ցայտ. ա. 6 ։

Ա Բ Կոր. Ժ. 1 ։

Բ ա Պետ. բ. 5 ։

Ֆ Սաղ. Ծ. 13 ։ 14 ։ Գլ. զ 13 ։ 16 ։ 19 ։ ա Կոր. զ. 13 ։ 20 ։

Ը Երբ. Ժ. 20 ։

Ե ա Պետ. ա. 14 ։ ա ՃօՀ. բ. 15 ։

ՂԵփե. ա. 18 ։ գ. 23 ։ Կող. ա. 21 ։ 22 ։ գ. 10 ։

Ե Եփե. Ե. 10 ։ 17 ։ ա Թես. գ. 8 ։

Ը Գլ. ա. 5 ։ Ժե. 45 ։ ա Կոր. գ. 10 ։ Ժե. 10 ։ Եփե. գ. 2 ։ 7. 8 ։ Բ Ղնահ. Ե. 27 ։ Ահգ. Է. 16 ։ Գլ. Ժա. 20 ։ Ի ա Կոր. Ժբ. 7. 11 ։ Եփե. գ. 7 ։ 12 ։ Եփե. գ. 16 ։

Յամի Տեառն 60

5 և նոյն գործը չունին . Լ Աստուած ալ մենք չատուրներս մէկ մարմին մըն ենք քրիստոսով , և ամէն մէկերնիս
6 իրարու անդամներ ենք : Ի՞նչ ըսեմ մենք զանազան պարգևներ ունեննալով ի՞նչ ընորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է , եթէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը ի՞նչ
7 ծառայ , թէ որ սպասաւորութիւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլանք . եթէ ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 եւեթ ըլլայ , ի՞նչ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եւեթ . նան որ կը բաշխէ՝ առատամտութեամբ ի՞նչ ըլլի , ան որ վերակացու է՝ ջանքով , ան որ կ՚ողորմի՝ ո՛յժարու-
9 թեամբ . Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ . Ն՚չարէն զզուելով՝
10 բարիին յարելով . Ե՚ղբայրսիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք . Պատուելու մէջ իրարմէ
11 անցնէք . Ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլաք . Հոգիով բորբոքեցէք . Տէ-
12 րոջը ծառայեցէք . Ո՚ւսոով ուրախ եղէք , Ն՚եղութեան մէջ համբերեցէք . Ն՚ոտիպ աղօթքի կեցէք .
13 Սուրբերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք . Հիւրասիրութեան եւեթ
14 եղէք . Ե՚ՀԸ հալածողները օրհնեցէք . օրհնեցէք՝ ու մի՛ անիծէք .
15 Խնդացողներուն հետ խնդացէք , լացողներուն հետ լացէք .
16 Իրարու վրայ մի՛ և նոյն խորհուրդը ունեցէք . Ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք . Ինքզինքնիդ իմաս-
17 տուն տեղ մի դնէք . Չարուքեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հատուցանէք . Ամէն մարդոց առջևը բարի բաներ ընէ-
18 հոգ տարէք , Որչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց հետ խաղաղ-
19 ութիւն ունեցէք , Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի ընէք ձեր անձերուն համար , հապա բարկութեան տեղ տուէք . Ինչու որ գրուած է . Վրէժխնդրութիւնը իմն է . ես պիտի հատուցանեմ՝
20 կ՚ըսէ Տէրը : Ի՞նչպէս թէ որ քու թշնամիդ անօթեցեր է՝ հայ տուր անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քանզի այս ընելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր
21 պիտի գիլկես : Չարէն մի՛ յաղթուիր , հապա բարիով յաղթէ՝ չարին :

Գ Լ . Ժ Գ

1 Պարտինք հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն , և անոնց վերաբերեալ մեր ամէն պարտաւորութիւնները կատարել : Տ Օրէնքին լրումը սէրն է : 11 Ձգեհաւատիւն , գինովութիւն , և խաւարին գործերը անվայել են քրիստոնեաներուն :

Յամի Տեառն 60

1 Ամէն մարդ իր վրան եղած իշխանութիւններուն թող ճնազանդի՛ . Ի՞նչ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ . և անոնք որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են .
2 Ուրեմն ո՚ւղիղ որ իշխանութեան դէմ կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կենան , անձերնուն դատապար-
3 տութիւն կ՚ընդունին : Վասն զի իշխանները բարի գործերու վախ չեն , հապա չարերու . կ՚ուզես չվախնալ Ի՞շխանութենէն . բարի գործէ , ու անկէ գովութիւն
4 պիտի ընդունիս . Ինչու որ անիկայ Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար . բայց թէ որ դուն չար կը գործես , վախցիր . ինչու որ դատարկ տեղը մէջերը Թուր չէ կապար . քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է . Ե՛ վրէժինդիր բարկութիւն հանուցիչը՝ անոր վրայ՝ որ
5 չար կը գործէ : Ի՞նչ համար պէտք է հնազանդ ըլլալ , չէ՛ թէ միայն բարկութեանը համար՝ Ն՚ոյնպէս
6 պա իղձմունքի համար ալ : Ան պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք . ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն են ան նոյն բանին հոգ
7 տանելու : Ուստի ի՞նչ որ պէտք եղածը ամենուն . որուն որ տուրք տա՛ , տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն որ վախ՝ վախնալը , որուն որ պատիւ՝ պատիւը :
8 Ոեւէ մէկուն պարտական մի՛ գտնուիք , միայն թէ մէկզմէկ սիրելու . Ով որ ընկերը կը
9 սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ի՞նչ որ ան Մի՛ շնար , Մի՛ սպանաներ , Մի՛ գողնար , Մուտ մի՛ կայտառիւն մի՛ ըներ , Մի՛ ցանկանար , և ուրիշ ի՞նչ պատուէր որ կայ՝ ի՞նչպէս ան խօսքին մէջ կը բովանդակուի թէ , Թո՛ւ ընկերդ սիրես
10 քու անձիդ պէս : Սէրը ընկերին գէշ չընէր . ուրեմն Օրէնքին լրումը սէրն է :
11 Եւ այսպէս ըսե՛ գիտնալով զատունն , Հոր հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթննալու . ինչու որ հիմա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ ան ատենը որ հաւատա-
12 ցինք , Գիշերը շատ անցած է , ու

— Տիտ . գ . 1 : ա Պետ . բ . 13 ։
Ի Անակ . բ . 15 . 16 . Գաղ . բ . 21 : գ . 32 : Յով . ժԹ . 11 ։
ե Տիտ . գ . 1 ։
գ ա Պետ . ե . 14 : գ . 13 ։
Ե Հռով . բ . 2 ։
Ը ա Պետ . բ . 19 ։
Ի Մատ . իբ . 21 : Մար . ժբ . 17 : Ղուկ . ի . 25 ։
ը Հմր . 10 : Գաղ . ե . 14 : Կող . գ . 14 : ա Տիմ . ա . 5 : Յակ . բ . 8 ։
Ի Եբր . 13 . 5 : Ա Օր . ժ . 17 : Մատ . ժբ . 31 : Գաղ . ե . 14 : Յակ . բ . 8 ։
ի Մատ . իբ . 40 : Հմր 8 ։
լ ա Կոր . ժե . 34 : Եփես . ե . 14 : ա Թես . ե . 5 . 6 ։

ա Կոր . ժ . 17 : ժբ . 20 : 27 : Եփես . ա . 23 : գ . 25 ։
ա Կոր . ժբ . 4 : ա Պետ . գ . 10 . 11 : Հմր 3 ։
Գոր . ժա . 27 : ա Կոր . ժբ . 10 . 28 : ժգ . 2 : ժբ . 1 . 6 . 29 . 31 ։
Գոր . ժգ . 1 : Եփես . դ . 11 : Գաղ . գ . 6 : ա Տիմ . ե . 17 ։
Գոր . ժե . 32 : ա Կոր . ժգ . 3 ։
Ա Մատ . զ . 1 . 2 . 3 : բ Կոր . բ . 2 ։
Գոր . ի . 28 : ա Տիմ . ե . 17 : Եբր . ժգ . 7 . 24 : ա Պետ . ե . 2 ։
բ Կոր . Թ . 7 ։
ա Տիմ . ա . 5 : ա Պետ . ա . 22 ։
Ա Պալ . լԹ . 14 : լղ . 4 : գէ . 10 : Ամ . ե . 15 : Ա Եբր . ժգ . 1 : ա Պետ . ա . 22 : բ . 17 : գ . 8 : բ Պետ . ա . 7 ։
Փիլ . բ . 3 : ա Պետ . ե . 5 ։
Ղուկ . ժ . 20 : Գ . ե . 2 : ժե . 13 : Փիլ . գ . 1 : գ . 4 : ա Թես . ե . 16 : Եբր . գ . 6 : ա Պետ . գ . 13 ։
Ղուկ . բա . 19 : ա Տիմ . գ . 11 : Եբր . ժ . 36 : ժբ . 1 : Յակ . ա . 4 : ե . 7 : ա Պետ . բ . 19 . 20 ։
Ղուկ . ժբ . 1 : Գաղ . բ . 42 : ժբ . 5 : Կող . գ . 2 : Եփես . գ . 18 : աԹես . ա . 17 : ա Կոր . ժգ . 1 : բ Կոր . Թ . 1 . 12 : Եբր . գ . 10 : ժգ . 16 : ա Յով . գ . 17 : ա Տիմ . գ . 2 : Տիտ . ա . 8 : Եբր . ժգ . 2 : ա Պետ . գ . 9 : Վ Մատ . ե . 44 : Ղուկ . գ . 28 : ի՞գ . 34 : Գոր . է . 59 : ա Կոր . գ . 12 : ա Պետ . բ . 23 : գ . 9 : ա Կոր . ժբ . 26 : բ Կ . ժե . 5 : ա Կոր . ա . 10 : Փիլ . բ . 2 : գ . 16 : ա Պետ . գ . 8 : Սալ . ճղա . 1 . 2 : Երեմ . խե . 5 : Ա . ա . գ . 7 : իգ . 12 : Ես . ե . 21 : Գ . ժա . 25 : Ա Անայ . ի . 22 : Մատ . ե . 39 : ա Թես . ե . 15 : ա Պետ . գ . 9 : Գ . ժգ . 16 : Կոր . բ . 21 : Մար . Թ . 49 : Գ . ժգ . 19 : Եբր . ժբ . 14 : Ղ . ժԹ . 18 : Անակ . իդ . 29 : Հմր 17 : Օր . լբ . 35 : Եբր . ժ 30 : Ե Ելից իդ . 4 . 5 : Անակ . իե . 21 . 22 : Մատ . ե . 44 ։

Ցամք Տեառն 60

Ի Նփե. ն. 11։ Կոչ. գ. ՝ց՝։
Ի Նփե.՝ ղ. 13։ ա Թես. ե. ՝տ։
Ի Փիլ. գ. տ։ ա Թես. գ. 11։ ա Պետ. բ. 12։
Ի Ընակ. իգ. 20։ Ղես. իա. 34։ ա Պետ. դ. 3։
Ի ա Կոր. ղ. 9։ Եփե. ե 5։
Ի Ընակ. գ. 14։
Ի Գաղ.՝ գ. 27։ Եփե. դ. 24։ Կոչ. գ. 10։
Ի Գաղ. ե. 16։ ա Պետ. բ. 11։

— ԳԼ. ԺԸ. 1, 7։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Թ. 22։
Ի Հմր 14։ ա Կոր. Ժ. 25։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։
Ի Կոչ. բ. 16։ Ի Ցակ. գ. 12։
Ի Գաղ.՝ գ. 10։ Կոչ. բ. 16։

Ղ Գաղ. գ. 10։

Ի ա Կոր. Ը. 31։ ա Տիմ. գ. 3։

Ի ա Կոր. ղ. 19, 20։ Գաղ. բ. 20։ ա Թես. ե. 10։ ա Պետ. գ. 2։

Ի Բ Կոր. Ե. 15։
* Ո՛ահէ՛ ու յարութիւն առաւ, և նորէն ՛ի Գոր ։ Ը. 36։
Ի Մատ. իե. 31 ։ 32 ։ Գոր. Ժ. 42։ Ժե. 31։ Բ Կոր. Ե. 10։ Ցուգ. 14, 15։
Ղես. խե. 23 ։ Փիլ. բ. 10 ։

ցգալիկը մօտեցած. Ի ուստի մէկիկ ըզՆը խաւարին գործքերը, Ծու լուսոյ զէնքերը։
13 Որպէս Թէ ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտրտինք. Ո՛չ Թէ անառակութիւններով, ու գինովութիւններով, Ոչ ալ Թէ խառնակ անկողիններով, ու պղծութիւններով, Ու չէ Թէ կռուով ու նախանձով.
14 Հապա Ղեռնէ՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսը, Ու մարմնոյ խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւններու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պէտք չէ որ մարդիկ անտարբեր բաներու համար մէկզմէկ անարգեն, և մէկզմէկ դատեն։ 13 Հապա զգուշանան որ անոնցմով գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն։ 15 Առաքեալը չատ պատճառներով կը ցուցնէ ատ վարմունքին անվայելըլլալը։

1 — Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ Թէ տարակուսական որոշմունքներով։ 2 Մէկը կը հաւատայ Թէ որ ամէն բան կրնայ ուտել. և ան որ տկար է՝ կանանչեղէն կ'ուտէ։ 3 Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը Թող չանարգէ, ու ան որ չուտեր՝ ուտողը Թող չդատէ. Ինչու որ Աստուած անիկայ ընդուներ 4 է։ — Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես. Իր Տէրոջը կը կենայ կամ կ'իյնայ. Բայց պիտի կենայ, Ինչու որ Տէրը կարող է 5 զանիկայ կեցընելու։ Մէկը՝ մէկ օրը մէկալ օրէն աւելի կը սեպէ, ու մէկալը ամէն օրը հէ կը սեպէ. Թող ամէն մարդ իր մի՛տքը հաստատ ընէ։ 6 Ան որ կը հոգայ օրը, Տէրոջը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տէրոջը չհոգար. ու ան որ կ'ուտէ, Տէրոջը կ'ուտէ, Եքանզի Աստուծմէ կը գոհանայ. և ան որ չուտեր, Տէրոջը չուտեր, ու Աստուծմէ կը գոհանայ։ 7 Ինչու որ մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր, ու մէկը ինքզինքին համար չմեռնիր։ 8 Քանզի Թէ որապրինք, Տէրոջը համար կ'ապրինք, և Թէ որ մեռնինք, Տէրոջը համար կը մեռնինք. ուրեմն Թէ ապրինք՝ և Թէ մեռնինք, մենք Տէրոջն ենք։ 9 Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ * ու ապրեցաւ, Որ որ հեռուրեք մեռելներուն ու կենդանի 10 Նիներուն իշխէ։ Իսկ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կ'անարգես. Վասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի ատեանին առջեւ պիտի կայ-
11 նինք։ Ինչու որ գրուած է. Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոս-
12 տովանի։ Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ
13 իր անձին համար։ Ուստի ալ իրար չդատենք. Հապա աւելի ասորոշումը ըրէք մեքերնուդ մէջ՝ Թող կամ գայթակղութիւն չդնել
14 եղբօրը։ Ես գիտեմ՝ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով, Որ մէկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ, բայց հով որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը։
15 Ասոր պիղծ է ան։ Իսկ Թէ որ կ'եղբայրդ համար քու եղբայրդ տրտմի, ալ դուն սիրով չվարուեցար. Քու կեղբայրդ մի՛ կորսընցընէր անիկայ՝ որուն համար որ
16 Քրիստոս մեռաւ։ Ուրեմն՝ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին։
17 Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, Հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու խնդութիւն Հոգւով Սրբով։
18 Քանզի Թէ որ մէկը ասոնցով Քրիստոսի կը ծառայէ, Անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց
19 գովելի։ Ասկա ուրեմն խաղաղութեան՝ և իրարու չհնութեան
20 հետէ ըլլանք։ Ընչըլայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես. Ամէն բան մաքուր է. Միայն Թէ ան մարդուն է գէշ որ ուրիշին գայթակղութիւն տալով
21 կ'ուտէ։ Ղուղէկ է մի՛ չուտել, և դինի չխմել, ո՛չ ալ բան մը ընել, որով քու եղբայրդ կը գլորի՝ կամ կը գայթակղի՝ կամ կը տկարանայ։
22 Դուն հաւատք ունի՞ր. անիկայ քեզի՛ պահէ Աստուծոյ առջեւը. Երանի՛ անոր որ իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինքը Թ կ'ընտրէ
23 դունի։ Բայց ան որ իրիղձ կ'ընէ, Թէ որ ուտէ կը դատապարտուի. վասն զի չէ Թէ հաւատքով կ'ուտէ. Քանզի ինչ բան որ հաւատքով չէ, մեղք է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն համբերեն։ 2 Մինչ մեր անձին հաճոյ ըլլալու չենք, 3 վասն զի Քրիստոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ. 7 Ասկա մեկզմէկ ընդունելու ենք, Ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց, 8 Թէ Հրեաներուն 9 և Թէ հեթանոսներուն։ 15 Պօղոս իր գրած Թուղթին պատճառը կը ցուցնէ, 28 կր յուսայ գալուն տեսնելու, 30 և անոնց աղօթքը կը խնդրէ։

1 — Պէտք է մեզի՛ որ կարող ենք, Ի տկարներուն տկարութիւնը վերցընել, և չէ Թէ ինքզմեր մեր անձին հաճոյ ըլլալ. 2 Հապա մեզմէ ամէն մէկը Ընդունելութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բանի-
3 րու մէջ։ Ի Քանզի Քրիստոս ալ չէ Թէ իր անձին հաճոյ եղաւ, Հապա ինչպէս որ գրուած է. Ղեզ նախատողներուն նախա-

Ցամք Տեառն 60

Ի Մատ. ժը. 36։ Գաղ. գ. 5։ ա Պետ. դ. 5։
Ի ա Կոր. ը. 9, 13։ ժ. 32։
Ի Գոր. ժ. 15։ Հմր 2, 20։ ա Կոր. ժ. 25։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։
Հ ա Կոր. ը. 7, 10։
Ի ա Կոր. ը. 11։
Ղ ԳԼ. ժը. 17։
Ի ա Կոր. ը. 8։

Ի Բ Կոր. ը. 21։
Ի Սաղ. լԹ. 11։ ԳԼ. ժը. 18։
Ղ ԳԼ. ժե. 2։ ա Կոր. ժ. 12։ ա Թես. ե. 11։
Ղ Հմր 15։
— Մատ. ժե. 11։ Գոր. ժ. 15։ Հմր 14։ Տիտ. ա. 15։
Ղ ա Կոր. ը. 9, 10, 11, 12։
Ղա Կոր. ը. 13։
Ի ա Ցհ. գ. 21։
† Կամ կը փորձէ։
— Տիտ. ա. 15։

— Գաղ. Ա. 1։
Ի ԳԼ. ժգ. 1։ Հ ա Կոր. Թ. 19, 22։ ժ. 24, 33։ ժգ. 5։ Փիլ. ը. 4, 5։
Ի ԳԼ. ժգ. 19։
Ի Մատ. իդ. 39։ Ցոհ. Ա. 30։ գ. 38։
Ղ Սաղ. ԿԹ. 9։

Ցամի Տեառն 60

Ե ԳԼ. դ. 23, 24. ա Կոր. Թ. 9, 10. Ժ. 11. բ Տիմ. դ. 16, 17.
ը ԳԼ. Ժբ. 16. ա Կոր. ա. 10. Փիլ. գ. 16.
ի Գոր. գ. 24, 32.

ծ ԳԼ. Ժդ. 1, 3.
ի ԳԼ. ե. 2.

լ Մատ. Ժե. 24. Յօհ. ա. 11. Գոր. գ. 25, 26. Ժգ. 46.
ի ԳԼ. դ. 3. բ Կոր. ա. 20.
ծ Յօհ. Ժ. 16. ԳԼ. Թ. 24.

կ Սաղ. Ժբ. 49.

հբ Օր. լ. 43.

ն Սաղ. Ճժե. 1.

ղՆա. Ժա. 1, 10. Յոյա. ե. 5. Իբ. 16.

ճ ԳԼ. Ժբ. 12. Ժգ. 17.

ժբ Գնա. ա. 12. ա Յօհ. բ. 21.

յ ա Կոր. ը. 1. 7, 10.

ն ԳԼ. ա. 5. Ժբ. 3. Գաղ. ա. 15. Եփես. գ. 7, 8.
լ ԳԼ. Ժա. 13. Գաղ. բ. 7, 8, 9. ա Տիմ. բ. 7. բ Տիմ. ա. 11. Փիլ. բ. 17.
ոԵս կղ. 20. Փիլ. բ. 17.
լ Գոր. իա. 19. Գաղ. բ. 8.

տինքները իմ վրաս ինկան ։ 4 Եվ ան զի ինչ որ առաջուց գրուեցաւ, մեր սորվելուն համար գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք ։ 5 Եւ Համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ միևնոյն խորհուրդը ունենալ Քրիստոս 6 Յիսուսի՝ որպէս պէտ է որ միով սրտով ու մի բերնով փառաւորէք զԱստուած՝ ու մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի Հայրը ։ 7 Եւ Աստ համար մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ ձեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար ։

8 Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ ըլլալը Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր, որ նախահայրերուն ըրած խոստումները հաստատէ ։ 9 Եւ հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն ։ ինչպէս որ գրուած է ։ Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ, և քու անուանդ 10 սաղմոս պիտի երգեմ։ Եւ դարձեալ կ'ըսէ թէ՝ Ո՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուրդին ուրախակից եղէք ։ 11 Դարձեալ թէ՝ Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր, ու գովեցէք անիկա՝ ով բոլոր ժողովուրդներ ։ Եւ դարձեալ Եսայիան կ'ըսէ ։ 12 Եսայեայ մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը անոր պիտի յուսան ։ 13 Նոր պիտի յուսան ։ Աստուածը ձեզ լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ, որ առատանաք յոյսով՝ Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։

14 Ես ինքնս ալ համոզուած եմ ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով, ընդունած էք ամէն գիտութիւնով, 15 և կրնաք մէկզմէկ խրատել ։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակաբար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս, որպէս թէ միտքերնիդ ձգեմ ։ Բերը ինծի շնորհքին պատճառովը՝ որ Աստուծմէ ինծի տրուած 16 է ։ Որ ես Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը ըլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ, որպէս զի հեթանոսաց ընծայութիւնը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ Հոգիով սրբեալ ։ 17 Ուստի Աստուծոյ քովը պարծանք 18 ունիմ Քրիստոս Յիսուսով ։ Ինչու որ չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ Հեթանոսները ծազանդեցընելու համար՝ 19 խօսքով ու գործքով, նշաններու ու հրաշքներու զօրութիւնով, Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը ։ անանկ որ ես Երուսաղէմէն ալեամէն՝ և շրջան ընելով մինչև Լիւրիկացւոց կողմերը Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի ։ 20 Նանակ ջանացի աւետարանը քարոզելու ։ չէ թէ ուր որ Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ՝ ուրիշի մը հիմին վրայ շինեմ ։ 21 Հապա ինչպէս որ գրուած է ։ Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն ։ ու որոնք որ չլսեցին՝ պիտի խմանան ։

22 Անոր համար ալ շատ արգիլուեցայ ։ 23 Բայց հիմա որ ասոր կողմերը ալ ինծի տեղ չկայ, ու շատ տարիներէ ի վեր խոստ 24 կը փափաքիմ ձեզի գալու, երբոր դիպ ի Սպանիա երթամ, կը յուսամ որ անցնելուատենս ձեզ տեսնեմ, ու ձեզմէ յուղարկուիմ հոն եթէ ես, թէ որ առաջ քիչ մը 25 ձեզմով ըլլամ։ Բայց հիմա Երուսաղէմ կ'երթամ սուրբերուն 26 սպասաւորելու ։ Վասն զի Մակեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարեցան՝ որ Երուսաղէմի մէջ եղած աղքատ սուրբերուն քիչ մը հա- 27 դրդութիւն ընեն ։ Յօժարեցան, ինչու որ անոնց պարտական ալ են ։ Վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները, կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն ընեն անոնց՝ մարմնաւոր 28 բաներու մէջ ալ ։ Ուրեմն ասիկայ կատարելով ու կնքելով անոնց առ պտուղը, ձեզմէ Սպանիա պիտի 29 անցնիմ ։ Եւ գիտեմ որ իմ ձեզի գալու ատենս Քրիստոսի աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի գամ ։

30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, ու Հոգւոյն սիրովը, որ ինծի հետ պատերազմիկիդ ըլլաք ձեր աղօթքներուն մէջ առ Աստուած 31 համար ։ Որ Հրէաստանի մէջ հաւատացեալ չըլլացողներէն ազատուիմ, ու իմ երուսաղէմը ընելս սպասաւորութիւնս անոր 32 րուն ընդունելի ըլլայ, Որպէս կի Աստուծոյ կամքովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝ ձեզի հետ 33 հանգչիմ ։ Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր ամէնուն հետը ըլլայ ։ ամէն ։

ԳԼ ՀԱՋ

3 Պօղոս կը խնդրէ եղբայրներն՝ չաւերուն բարև տալ. 17 և կը խրատէ զանոնք զգոյշ

Ցամի Տեառն 60

ղԳԼ. ա. 5. Ժգ. 26.
լԳոր. Ժթ. 11. բ Կոր. Ժբ. 12.
*Ո՛վ Աստուծոյ

ը Գոր. Ժ. 13. ա Թես. բ. 17, 18.
ա Ես. Ժբ. 15.

ա Գոր. Ժթ. 21. Հբ 32. ԳԼ. ա. 11.
բ Գոր. Ժե. 31. Հբ 32.

ց Գոր. Ժթ. 21. ի. 22. Ի գ. 17.
ա Կոր. Ժգ. 1, 2. բ Կոր. ը. 1. Թ. 2, 12.
ֆ ԳԼ. Ժա. 17.
ֆ ա Կոր. Թ. 11. Գաղ. գ. 6.
օ Փիլ. գ. 17.
ֆ ԳԼ. ա. 11.
† Ո՛վ Աստ նը նէ.
ա Փիլ. բ. 1.
Բ բ Կոր. ա. 11. Կող. դ. 12.
‡ բ Թես. գ. 2.

Դբ Կոր. ը. 4.
Ե Գոր. Ժբ. 21. ա Կոր. դ. 19. Ցակ. դ. 15.
ղԳԼ. ա. 10.
Ե ա Կոր. Ժգ. 18. բ Կոր. է. 13. բ Տիմ. ա. 16. Փիլմ. 7. 20.
ը ԳԼ. Ժգ. 20. ա Կոր. Ժդ. 33. բ Կոր. Ժգ. 11. Փիլ. դ. 9. ա Թես. ե. 23. բ Թես. գ. 16. Եբր. Ժդ. 20.

Ցամք Տիառն 60

ԸՍԱՒ Հերձուածողներէն և պսպեթակղութիւն տուողներէն. 21 զանազան բաներէն եռակ կը վերջացնէ իր թղթէը՝ փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Զհզի կը յանձնեմ մեր Փիրէ քոյրը, որ կենքրայի եկեղեցիին
2 սպասաւորն է. Ընդունիք Տէրոջմով՝ ինծոր որ սուրբերուն արժան է, և անոր խնամք տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութիւնը կարօտի. քանզի ինքն ալ շատերուն խնամք տարաւ, ու ինծի ալ։
3 Բարև՝ ըրէք Պրիսկէին ու Ակիւղասին՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ
4 գործակիցներուս, (Որոնք իմ կեանքիս համար իրենց պարանոցները տուին. որ անոնցմէ չէ թէ մինակ ես չնորհակալ կ'ըլլամ, հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
5 ղեցիներն ալ.) Եւ անոնց տանը մէջի եկեղեցիին ալ։ Բարև՝ ըրէք Եպենետոս իմ սիրելիիս, որ Ասիոյն առջի պտուղ մընէ Քրիս-
6 տոսի։ Բարև՝ ըրէք Մարիամին, որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ։
7 Բարև՝ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Յունիային՝ իմ ազգականներուս, և գերութեան ընկերներուս, որոնք առաքեալներուն մէջը երևելիներ են, Ուորոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
8 եղան։ Բարև՝ ըրէք Ամպղիա իմ
9 սիրելիիս Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիստոսով, ու Ստաքէս իմ սիրելիիս։
10 Բարև՝ ըրէք Ապելեսին՝ որ ընտ-
11 րեալ է Քրիստոսով։ Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Արիստաբուղոսի տունէն են։ Բարև՝ ըրէք Հերովդիոն իմ ազգականիս։ Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Նարկէսին տունէն
12 են Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Տրիփոսէնին ու Տրիփոսէին Տէրոջմով աշխատողներուն։ Բարև՝ ըրէք Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշ-
13 խատեցաւ Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտրուածին, ու անոր մօրը՝ և իմին։
14 Բարև՝ ըրէք Ասինկրիտոսին, Փղեգոնին, Երմաային, Պատրոբային, Երմեսին, ու անոնց հետը եղող
15 եղբայրներուն։ Բարև՝ ըրէք Փիղողոգոսին, ու Ցուլիային, Նեբէոսին, ու անոր քրոջը, և Ողիմպասին, ու անոնց հետը եղող բո-
16 լոր սուրբերուն։ Բարև՝ ըրէք իրարու սրբութեան համբուրով։ Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները։
17 Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ, որ դիտէք անանկները՝ որոնք ձեր սորված վարդապետութենէն դուրս հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ կ'ընեն ձեւ ա-
18 նոնցմէ ետ կեցէք. Ինչու որ անանկները մեր Տէրոջը Քրիստոսին չեն ծառայեր, հապա իրենց որովայնին. և անուշ խօսքերով ու գովութիւններով պարզամիտնե-
19 րուն սիրտերը կը խաբեն։ Ձեր հնազանդութիւնը ամենուն հասած է. ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ. Թայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին, ու միամիտ՝ չարին։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը հնորտակէ Սատանան շուտով ձեր ոտքին տակը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ։
21 Բարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս, և Ղուկիոս՝ ու Յասոն՝ և Սոսիպատրոս՝ իմ ազ-
22 գականներս։ (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրտիոս, որ
23 աս թուղթը գրեցի։) Բարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը։ Բարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը, ու կուարտոս եղբայրը։
24 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։
25 Ընդ՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս, ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս, ըստ յորհուրդին յայտնութեան պէս, որ յաւիտենական առեններէն ի վեր ծած-
26 կուած էր, Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով, յաւիտենական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ Հնազանդութեան պաղանդելու
27 համար, Մի միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ցամք Տիառն 60

Ընակոր. ժգ. 20։ բ Կոր. ժգ. 12։ ա Թես. ե. 26։ ագիտ. ե. 14։
Ի Գոր. ժե. 1, 5, 24։ ա Տիմ. գ. 3։
ժա Կոր. ի. 9, 11։ բ Թես. դ. 6, 14։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ բ Ց՝ն. 10։
Ի Փիլ. գ. 19։ ա Տիմ. գ. 5։
Լ Կող. բ. 4։ բ Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։ բ Պետ. բ. 3։
Ի Գա. ա. 8։
Ի Մատ. ժ. 16։ ա Կոր. ժգ. 20։
Լ Գա. ժն. 33։
Հ Գն. գ. 15։
Ն Հմր 24։ ա Կոր. ժգ. 23։
Ր Կոր. ժգ. 13։ Փիլ. գ. 24։ ա Թես. ե. 28։ բ Թես. գ. 18։ Յայտ. իբ. 21։
Ղ Գոր. ժգ. 1։ Կող. ա. 1։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Տիմ. ա. 2։ Եբր. ժգ. 23։
Ճ Գոր. ժգ. 1։
Յ Գոր. ժե. 5։
Ն Գոր. ի. 4։
Նա Կոր. ա. 14։
Ղ Գոր. ժթ. 22։ բ Տիմ. գ. 20։
ա Հմր 20։ ա Թես. ե. 28։
Ղ Եփես. գ. 20։ ա Թես. գ. 13։ բ Թես.

բ. 16։ դ. 3։ Յուդ. 24։ Պ Գա. բ. 16։ Ղ Եփես. ա. 3։ գ. 3, 4, 5։ Կող. ա. 27։ ա ա Կոր. բ. 7։ Եփես. գ. 5, 9։ Կող. ա. 26։ Եփես. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ ա Պետ. ա. 20։ Վ Գոր. ջ. 7։ Գա. ա. 5։ ժե. 18։ Ֆ ա Տիմ. ա. 17։ ջ. 16։ Յուդ. 25։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՆ

ԸՆԴ ԿԱՐԾԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ցամք Տեառն 59

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ իր բարեբ տալէն և Աստուծոյ չնորհակալ ըլլալէն ետև՝ 10 կը յորդորէ կորնթացիները միաբան ըլլալու, 12 և կը յանդիմանէ անոնց երկպառակութիւնները։ 18 Աստուած իմաստութիւնները իմաստութիւնը կը կորսընդչէ 21 քարոզութեան յիմարութիւնովը։ 26 և չկանչեր իմաստուները, զօրաւորները ու ազնուականները։ 27 բայց յիմարները, տկարները և անարգները։

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Բ՚ցի սուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալ կանչուած, Եւ Սոսթենէս 2 եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Բ՚քրիստոս Ցիսուսով սրբուածներուն՝ հաւատքը ընդունելու կանչուածներուն, ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ Էմեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Բանունը կը 3 կանչեն, Բ՚իրենցը ու մերը. Ը Շնորհք եւ խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն։

4 Եւ Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ՝ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ ձեզի տրուած է 5 Քրիստոս Ցիսուսով. Որ դուք ամէն բանի մէջ հարստացաք Նամէն խօսքով, ու ամէն գիտութեամբ, 6 Թիւնով. Ի՚նչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը. Հաստատուեցաւ. 7 Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ Ը մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի յայտնութեան 8 ըլլուն սպասելով. Ի՚նչ Նաև ձեզ մինչեւ վերջը՝ հանդերձեալը ըլլալ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի օրը։ 9 Հաւատարիմ է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք Նշաղկրդ ըլլալու իր որդւոյն՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսին։

10 Ձեզի կ՚աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի անունովը, Որ ամ ևնդին խօսքը ունենաք ամէնքդ, ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը. Հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ 11 հաստատուած ըլլաք։ Ինչու որ ձեզի համար ինձի լուր հասաւ եղբայրներ՝ Քղուէի տներէն թէ կռիւներ կայ։ 12 Թիւններ կայ։ Հիմա աս կը ղրուցեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ՚ըսէ եղբ Թէ՝ Ես Պօղոսեան եմ, ու Թէ՝ Ես Ապողոսեան, և Թէ՝ Ես Կեփասեան, ու Թէ՝ Ես Քրիստոսեան։ 13 Ն Մի թէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է. Միթէ Պօղո՞ս խաչը ելաւ ձեզի համար, կամ Թէ Պօղոսի՞ անունովը 14 Մկրտուեցաք։ Կը գոհանամ Աստուծմէ, որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, միայն Թէ Կրիսպոսը ու Ն Գայիոս 15 ը. որ մէկը չըսէ, Թէ իմ անուանս 16 Նոյնպէս մկրտեցի։ Իրաւ Ստեփանայեսին ընտանիքն ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ դիտեր ամենեին Թէ մկրտեցի։

17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց, հապա աւետարանը քարոզելու. Ոչ Թէ խօսքերու ճարտասանութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը 18 ոչինչ չըլլայ։ Քանզի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն յիմարութիւն է. Բայց մեզի փրկուածներուս Աստուծոյ զօրութիւնն է։ Վասն զի գրուած է. 19 Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսընդչեմ, ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։

20 Ո՞ւր է իմաստունը, ո՞ւր է դպիրը, ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը. Չէ՞ որ Աստուած յիմարցուց աս աշ- 21 խարհիս իմաստութիւնը։ Քանզի Աստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած էր իմաստութիւնովը, Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալներ 22 Ներ ապրեցընելու։ Ու Թէև Հրեաներէն նշան կ՚ուզեն, և Յոյները 23 իմաստութիւն կը փնտռեն. Իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրեաներուն գայթակղութիւն, ու Յոյներուն Յիմարութիւն, 24 Թիւն. Բայց անոնց՝ որ կանչուած են, Թէ Հրեաներուն և Թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը, Է և Աստուծոյ իմաս- 25 տութիւնը։ Ինչու որ Աստուծոյ

Ցամք Տեառն 59

Ա Գլ. գ. 4։
Ա Գոր. ժբ. 24։ ժթ. 1։ Գլ. ժգ. 12։
Ն Ցօհ. ա. 42։
Ը Գոր. ժա. 4։ Եփե. գ. 5։
Ա Գոր. ժբ. 8։
Ն Հռով. ժգ. 23։
Ղ Գլ. ժգ. 15, 17։
Ն Հռով. ա. 7։ Բ Տիմ. ա. 9։
Ե Գլ. բ. 6։
Ը Գոր. Թ. 14 21։ Հբ. 16։ Բ Տիմ. բ. 22։
Ի Հռով. գ. 22։ ժ. 12։
Ժ Հռով. ա. 7։ Բ Կոր. ա. 2։ Եփե. ա. 2։ Պետ. ա. 2։
Ի Հռով. ա. 8։
Լ Գլ. ժբ. 8։ Բ Կոր. բ. 7։
Խ Գլ. բ. 1։ Բ Տիմ. ա. 8։ Ցպտ. ա. 2։
Ծ Փիլ. գ. 20։ Տիտ. բ. 13։ Բ Պետ. գ. 12։ Կող. գ. 4։
Կ Ա Թես. գ. 13։
Հ Կող. ա. 22։ Ա Թես. ե. 23։
Ն Եբ. Խ. 7։ Գլ. ժ. 13։ Ա Թես. ե. 24։ Բ Թես. գ. 3։ Եբր. ժ. 23։
Ղ Յօհ. ժե. 4։ ժէ. 21։ Ա Ցօհ. ա. 3։ գ. 13։
Ճ Հռով. ժր. 16։ ժե. 5։ Բ Կոր. ժգ. 11։ Փիլ. բ. 2։ 16։ Ա Պետ. գ. 8։ Գլ. ժա. 18։

Ցամք Տեառն 59

ի Ցօհ. է. 48։
ք Մատ. ժա. 25 • Ցակ. բ. 5 • Տես Սաղ. բ. 2։
Ի Հռով. դ. 17։
ՂԳԼ. բ. 6։
Ի Հռով. դ. 21 • Եփես. բ. 9։
Ը Հմր 24։
Ի Երեմ. իդ. 5. 6 • Հռով. դ. 23 • Ա Կոր. ե. 21 • Փիլ. դ. 9։
ԺՑօհ. ժէ. 19։
ի Եփես. ա. 7։
Ա Երեմ. Բ. 23. 24 • Ա Կոր. ժ. 17։

— ԳԼ. ա. 17։ Հմր 4. 13 • Բ Կոր. ժ. 10։ ժա. 6։
Բ ԳԼ. ա. 6։
ի Գաղ. գ. 14 • Փիլ. գ. 8։
ԵԲ Կոր. ի. դ. 7։ ժ. 1. 10։ ժա. 30։ ժբ. 5. 9։ Գաղ. գ. 13։
Ի Գոր. ժբ. 1. 6. 12։
Ղ Հմր 1։ ԳԼ. ա. 17։ Ա Պետ. ա. 16։
Ի Հռով. ժ. 19։ ա Թես. ա. 5։
ԸԲ Կոր. դ. 5։ գ. 7։
Ր ԳԼ. ժգ. 20։ Եփես. գ. 13։ Փիլ. գ. 15։ Երե. ե. 14։
ժ ԳԼ. ա. 23։ գ. 19։ Հմր 1. 13։ Ա Կոր. ա. 12։ Ցակ. գ. 15։
ի ԳԼ. ա. 23։
Ղ Հռով. ժգ. 25. 26 • Եփես. գ. 5. 9։ Կող. ա. 26։ Ա Տիմ. ա. 9։
Ի Մատ. ժա. 25։ Ցօհ. է. 48։ Գոր. ժգ. 27։ Ա Կոր. գ. 14։
ՃՂ. ի. իգ. 34։ Գոր. գ. 17։ Տես Ցօհ. ժգ. 3։
ի Ես. կդ. 4։

Ցամք Տեառն 59

Հ Մատ. ժգ. 11։ ժգ. 17։ Ցօհ. ժգ. 26։ ժգ. 13։ ա. Ցօհ. բ. 27։

Յ Առակ. ի. 27։ իէ. 19։ Երեմ. ժէ. 9։
Ղ Հռով. ժա. 33. 34։
ֆ Հռով. ը. 15։

Ար Պետ. ա. 16։ ԳԼ. ա. 17։ Հմր 4։
Ա Մատ. ժգ. 23։
Ղ ԳԼ. ա. 18. 23։
Ն Հռով. ը. 5. 6. 7։ Ցուդ. 19։
— Առակ. իը. 5. ա Թես. ե. 21 • Ացօհ. գ. 1։
Ն Ցոր. ժե. 8։ Ես. լ. 13։ Երեմ. իգ. 18։ Հռով. ժա. 34։
ՃՑօհ. ժե. 15։

— ԳԼ. բ. 15։
Ի ԳԼ. բ. 14։
ֆ Երե. ե. 13։
ՃԵրե. ե. 12. 13։ ա Պետ. բ. 2։
Ի Ցօհ. ժգ. 12։
Ղ ՂԼ. ա. 11։ ժա. 18։ գ. 17. 26 • Ցակ. ե. 20. 21 • Ցակ. գ. 16։
Ի ԳԼ. ա. 12։
ԸԳԼ. գ. 1։ ՐԿոր. գ. 3։
Ր Հռով. ժր. 3. 6։ ա Պետ. գ. 11։
ժ Գոր. ժր. 4. Տ. 11։ ԳԼ. գ. 15. լ. 1։ ժե. 1։ Ր Կոր. ժ. 14. 15։
Ի Գոր. ժբ. 24. 27։ ժթ. 1։

2 Տղայոց առաջ կամ կը տրուի՝ և ո՛չ թէ կեռակուր ։ 8 Կոխը ու նախածնը մարմնաւոր մտքի պտուղներ են ։ 7 Ծնկոդը ու ջուր տուղ բան մը չեն ։ 9 Աւետարանի պատմութիւնները Աստուծոյ գործակիցներն են ։ 11 Քրիստոս է մի միայն հիմը ։ 16 Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են , որոնք պատրաստ սուրբ պահուիլ ։ 19 Աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է ։

1 Ու ես Եղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգեւորներ. բայց իբրեւ մարմնաւորներ , իբրեւ մանուկներ Քրիստոսով տղայոց ։ 2 Կաթ կերուցի ձեզի , և չէ թէ կերակուր . վասն զի դեռ կարող չէիք , ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք ։ 3 Վասն զի դեռ մարմնաւոր էք ։ Զի որովհետեւ տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան , չէ՞ որ մարմնաւոր էք ու մարդկորէն կը քալէք ։ 4 Զի երբոր մէկը կ՚ըսէ թէ՝ Ես Պօղոսեան եմ , և մէկալը թէ՝ Ես Ապողոսեան , չէ՞ որ մարմնաւոր էք ։ Ուրեմն ո՞վ է Պօղոսը՝ կամ ո՞վ է Ապողոսը . Ծպաշտօնեաներ են , որոնցմով հաւատացիք . և ինչպէս որ Տէրը տուաւ ամէն մէկուն ։ 5 Ես տնկեցի , Ապողոսը ջրեց , հապա Աստուած աճեցուց ։ 6 Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է ջրողը , հապա աճեցնող Աստուածը ։ 7 Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է ջրողը , հապա աճեցնող Աստուածը ։ 8 Տնկողն ու ջրողը մէկ են , և իւրաքանչիւրը իր վարձքը պիտի առնու իր աշխատութեան համեմատ ։ 9 Զի մենք Աստուծոյ գործակիցներ ենք , դուք Աստուծոյ արտ էք , Աստուծոյ շէնք էք ։ 10 Ըստ Աստուծոյ ինծի տրուած շնորհքին , որպէս իմաստուն վարպետ մը հիմ դրի , և ուրիշ մը կը շինէ վրան . բայց ամէն մարդ թող զգուշանայ թէ ինչպէս կը շինէ վրան ։ 11 Զի ուրիշ հիմ մը չի կրնար մարդ դնել , բացի այն հիմէն որ դրուած է , որ է Յիսուս Քրիստոս ։ 12 Եթէ այս հիմին վրայ մարդ ոսկի , արծաթ , թանկագին քարեր , փայտ , խոտ , յարդ կը շինէ , 13 իւրաքանչիւրին գործը յայտնի պիտի ըլլայ . վասն զի այն օրը պիտի ցուցնէ զայն , որովհետեւ հուրով պիտի յայտնուի . և հուրը պիտի փորձէ իւրաքանչիւրին գործը թէ ինչպիսի է ։ 14 Եթէ որուն վրայ շինած է , անոր գործը մնայ , վարձք պիտի առնու ։ 15 Եթէ որուն գործը այրի , կորուստ պիտի կրէ , բայց ինքը կ՚ազատի , բայց հուրի միջէն անցածի պէս ։ 16 Չգիտէ՞ք որ դուք Աստուծոյ տաճար էք , և Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջ կը բնակի ։ 17 Եթէ մէկը Աստուծոյ տաճարը կործանէ , Աստուած զայն պիտի կործանէ . վասն զի Աստուծոյ տաճարը սուրբ է , որ էք դուք ։ 18 Ոչ ոք ինքզինքը խաբէ . եթէ ձեզմէ մէկը կը կարծէ թէ այս աշխարհիս մէջ իմաստուն է , յիմար թող ըլլայ , որպէսզի իմաստուն ըլլայ ։ 19 Զի այս աշխարհիս իմաստութիւնը յիմարութիւն է Աստուծոյ առջեւ . վասն որ գրուած է . Նա կը բռնէ իմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ ։ 20 Եւ դարձեալ . Տէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները թէ սնոտի են ։ 21 Ուստի թող ոչ ոք մարդոց վրայ պարծենայ . զի ամէնը ձերն են , 22 Պօղոս կամ Ապողոս կամ Կեփաս կամ աշխարհ կամ կեանք կամ մահ կամ ներկայ կամ ապագայ , ամէնը ձերն են , 23 և դուք Քրիստոսինն էք , և Քրիստոս Աստուծոյ ։ 24 Այսպէս թող մարդ մեզ Քրիստոսի սպասաւորներ և Աստուծոյ խորհուրդներուն տնտեսներ համարի ։ 25 Ասկէ զատ տնտեսներէն կը պահանջուի որ հաւատարիմ մը գտնուի ։ 26 Ես ինծի համար շատ չեմ հոգար որ ձեզմէ կամ մարդկային դատաստանէ քննուիմ , ոչ ալ ես ինծի կը դատեմ ։ 27 Զի գիտցած չեմ բան մը իմ վրաս , բայց ասով չեմ արդարացած , հապա զիս քննողը Տէրն է ։ 28 Ուստի ժամանակէ առաջ բան մը մի դատէք , մինչեւ որ Տէրը գայ , որ և խաւարի մէջ պահուածները լոյսի պիտի հանէ , և սրտերուն խորհուրդները պիտի յայտնէ , և ամէն մարդու գովեստը Աստուծմէ պիտի ըլլայ ։ 29 Ես , եղբայրներ , ձեզի համար զիս և Ապողոսը փոխանակութեամբ յիշեցի , որպէսզի մեր վրայէն սորվիք չանցնիլ այն բանէն որ գրուած է , որ մէկը մէկուն դէմ չհպարտանայ ։ 30 Զի ո՞վ քեզ կը զատորոշէ . և ի՞նչ ունիս որ չառիր . և եթէ առիր , ինչո՞ւ կը պարծենաս իբր թէ չառած ըլլայիր ։ 31 Արդէն կշտացած էք , արդէն հարստացած էք , մեզմէ առանց կը թագաւորէք . և երանի թէ թագաւորէիք , որպէսզի մենք ալ ձեզի հետ թագաւորենք ։ 32 Զի կը կարծեմ թէ Աստուած մեզ առաքեալները վերջի տեղ դրաւ իբրեւ մահուան դատապարտեալներ , որովհետեւ աշխարհի , հրեշտակաց և մարդոց տեսարան եղանք ։ 33 Մենք յիմարութեան համար Քրիստոսի , դուք Քրիստոսով խելօք ։ Մենք տկար , դուք զօրաւոր ։ Դուք փառաւոր , մենք անարգ ։ 34 Մինչեւ այս ժամ և՛ քաղցած , և՛ ծարաւի կ՚ըլլանք , և մերկ կը մնանք , և կը ծեծուինք , և անօթեվայր կը մնանք ։ 35 Եւ մեր ձեռքերով կը վաստակինք . կ՚անիծուինք , և կ՚օրհնենք . կը հալածուինք , և կը համբերենք ։ 36 Կը հայհոյուինք , և կը մխիթարենք . մինչեւ հիմա աշխարհի աղբեր եղանք , բոլորին աղբ ։ 37 Ոչ ձեզ կը գրեմ այս բաները որ ամչցնեմ , հապա իբրեւ իմ սիրելի զաւակներս կը նուիրեմ ։ 38 Զի եթէ տասը հազար դաստիարակ ունենաք Քրիստոսի մէջ , բայց շատ հայրեր չունիք . զի ես Քրիստոս Յիսուսի մէջ Աւետարանով ձեզ ծնայ եղայ ։ 39 Ուստի կը խնդրեմ ձեզմէ , նմանողներս եղէք ինծի պէս ։ 40 Ասոր համար Տիմոթէոսը ձեզի ղրկեցի , որ իմ սիրելի և հաւատարիմ զաւակս է Տէրոջմով , որ ձեզ կը յիշեցնէ իմ ճամբաներս որ Քրիստոսի մէջ են , ինչպէս ամէն տեղ ամէն եկեղեցիի մէջ կը վարդապետեմ ։ 41 Ոմանք ալ կը փքանան , կարծելով թէ ես ձեր մօտ պիտի չգամ ։ 42 Բայց Տէրոջ կամենալով շուտով ձեր մօտ պիտի գամ , և ոչ միայն այդ փքացողներուն խօսքը պիտի գիտնամ , հապա զօրութիւնը ։ 43 Զի Աստուծոյ արքայութիւնը խօսքի մէջ չէ , հապա զօրութեան մէջ ։ 44 Ինչ կ՚ուզէք ։ Գաւազանո՞վ պիտի գամ ձեր մօտ , թէ՞ սիրով և հեզութեան հոգիով ։

Ցամք Տեառն 59

Ա Կոր. ժգ. 11։ ժգ. 17։ Ցօհ. ժգ. 26։ ժգ. 13։ ա. Ցօհ. բ. 27։

Յ Առակ. ի. 27։ իէ. 19։ Երեմ. ժէ. 9։
Ղ Հռով. ժա. 33. 34։
ֆ Հռով. ը. 15։

Ար Պետ. ա. 16։ ԳԼ. ա. 17։ Հմր 4։
Ա Մատ. ժգ. 23։
Ղ ԳԼ. ա. 18. 23։
Ն Հռով. ը. 5. 6. 7։ Ցուդ. 19։
— Առակ. իը. 5. ա Թես. ե. 21 • Ացօհ. գ. 1։
Ն Ցոր. ժե. 8։ Ես. լ. 13։ Երեմ. իգ. 18։ Հռով. ժա. 34։
ՃՑօհ. ժե. 15։

— ԳԼ. բ. 15։
Ի ԳԼ. բ. 14։
ֆ Երե. ե. 13։
ՃԵրե. ե. 12. 13։ ա Պետ. բ. 2։
Ի Ցօհ. ժգ. 12։
Ղ ՂԼ. ա. 11։ ժա. 18։ գ. 17. 26 • Ցակ. ե. 20. 21 • Ցակ. գ. 16։
Ի ԳԼ. ա. 12։
ԸԳԼ. գ. 1։ ՐԿոր. գ. 3։
Ր Հռով. ժր. 3. 6։ ա Պետ. գ. 11։
ժ Գոր. ժր. 4. Տ. 11։ ԳԼ. գ. 15. լ. 1։ ժե. 1։ Ր Կոր. ժ. 14. 15։
Ի Գոր. ժբ. 24. 27։ ժթ. 1։

Ցամի Տեառն
59

Ղ Գլ. ա. 30։ Ժե. 10։ բ Կոր. գ. 5։ Ի բ Կոր. Ժբ. 11։ Գաղ. գ. 3։ Թ Պտգ. կբ. 12։ Հռով. բ. 6։ Գլ. գ. 5։ Գաղ. գ. 4, 5։ Ցպտ. բ. 23։ Իբ. 12։

Ա Գծր. Ժե. 4։ բ Կոր. գ. 1։ Հեբ. ե. 20։ Կղ. բ. 7։ Երբ. գ. 3-ի ապ. ե. 5։

Ց Հռով. ա. 5։ Ժբ. 3։

Ղ Հռով. Ժե. 20։ Հմր 6։ Գլ. գ. 15։ Ցպտ. իա. 14։

Ճ ա Պետ. գ. 11։

Մ Ես. իբ. 16։ Մտ. Ժգ. 18։ բ Կոր. Ժա. 4։ Գաղ. ա. 7։

Յ Եփես. բ. 20։ Ղ Գլ. գ. 5։ Ա գ Գլտ. ա. 7։ գ. 12։

Ո Ղս. բ. 35։ Լ Գլ. գ. 5։

Ղ Ցուզ. 23։

Ղ Գլ. գ. 19։ բ Կոր. գ. 16։ Եփես. բ. 21, 22։ Երբ. գ. 6։ ա Պետ. բ. 5։

Ռ Առակ. ի. 7։ Եսա. ն. 21։

Ռ Գլ. ա. 20։ բ. 6։

Ա Ցծր. ե. 13։

Ռ Սպ. ղդ. 11։

Բ Գլ. ա. 12։ գ. 6։ Հմր 4, 5, 6։

Ց բ Կոր. գ. 5, 15։

Ռ Հռով. Ժգ. 5։ Ժա. 8։ բ Կոր. Ժ. 7։ Գաղ. գ. 29։

ջուր տուաւ, Լբայց Աստուած ա- 7 ձեցուց։ Ի Աստի ոչ մնկողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, Հապա 8 Աստուած՝ որ ածեցուց։ Ցնկողը ու ջուր տուողը մէկ են, Ժե ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր 9 աշխատութեանը չափովը։ Ի ինչու որ մենք Աստուծոյ գործակից ենք, դուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք, 10 Աստուծոյ շինութիւնն էք։ Ն Աստուծոյ շնորհացը չափովը՝ որ ինծի տրուեցաւ, Ի մաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց ածը վրայ շինողը ուրիշ է. Ժմիայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ՝ 11 թէ ինտոր կը շինէ։ Ինչու որ մէկը՝ ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել Ի դըրուածէն Ի ի զատ, Ոյր է Յիսուս Քրիստոս։ 12 թէ որ մէկը աս հիմին վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ և- 13 ղէգ, Ն ամէն մէկուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ. Լ քանզի օրը երևան պիտի հանէ, Ո ինչու որ կրակով պիտի յայտնուի. և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը 14 պիտի փորձէ։ թէ որ մէկուն շինած գործը մնալու ըլլայ, Ն ինքը 15 վարձք պիտի առնէ. Ե՞ թէ որ մէկուն շինածը այրելու ըլլայ, ա- նիկայ վնաս պիտի քաշէ. բայց ինքը պիտի ազատի, Ո սակայն անանկ՝ իբր թէ կրակի միջէն։ 16 Ղ Չէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր 17 միջը բնակած է։ թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ, Աստուած անկայ պիտի ապականի. ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է. որ դուք էք։

18 Ո Ձըլլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ. թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ. թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ. 19 Ո ինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջևը յիմարութիւն է. վասն զի գրուած է, թէ Ա նիկայ իմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ։ 20 Եւ դարձեալ թէ՝ Տ Տէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները, որ 21 ունայն են։ Ուրեմն Ի մէկը թող 22 չպարծենայ մարդոցմով. Ա ինչու որ ամէն բան ձերն է, թէ Պօղոսը, թէ Ապողոսը, թէ Կեփասը, թէ աշխարհը, թէ կեանքը, թէ մահը, թէ ներկայ բաները, և թէ գալիքները՝ ամէն բան ձերն է. 23 Ո Դուք ալ Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս՝ Աստուծոյ։

Գլ. Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաները ինչ համարում ունենալու են։ 7 Բան մը չունինք որ չառած

ըլլանք։ 8 Առաքեալները տեսարան եղան աշխարհի, հրեշտակներուն և մարդոց։ 13 աշխարհի ազատութիւնը և ամենուն անարգ- ըլլանք։ 15 այսու ամենայնիւ Քրիստոսով մեր հայրերն են։ 16 որոնց օրինակին հետևելու ենք։

1 ԹողՂ մարդիկ մեզ ասանկ սեպեն՝ Ո որպէս թէ Քրիստոսի սպասաւորները, Բ ու Աստուծոյ խորհուրդ- 2 ներուն տնտեսները։ Ր Աստի տրտեսներուն մէջ կը փնտռուի, որ 3 մէկը հաւատարիմ գտնուի։ Բայց ինծի ասկից ոչինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց *դատողութենէն, Մ անգամ որ 4 ես ալ իմ անձս չեմ դատեր. (Վ ասն զի ես իմ անձիս վրայով ըստ գործ- չեմ դիտեր. Ե բայց չեմ թէ ասով կ'արդարանամ.) Հապա զիս դա- 5 ողող Տէրն է։ Ա ուրեմն ժամանակէն առաջ դատողութիւն մի՛ ընէք, մինչև որ գայ Տէրը՝ Ե որ իսաւարին դաղտնիքը Ի լոյս պիտի հանէ, ու սրտերուն խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ. Ե ւ ան ատենը ամէն մէկուն գովեստը Աստուծմէ պիտի ըլլայ։

6 Ի Ասոնք օրինակ բերի եղբայրներ՝ իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի համար, Ե որ դուք մեզմէ սորվիք Ա ստ ծ ոյ դրուածէն աւելի բան մը չխորհիլ. Ե որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ մէկու մը 7 համար ուրիշի մը դէմ։ Ք անզի ո՞վ է ան՝ որ քեզ տարբեր կ'ընէ Ո՞ր ինչդ ունիս՝ որ չես առեր դուն. և թէ որ առիր՝ ինչո՞ւ չառածի պէս կը պարծենաս։

8 Արդէն կշտացած էք, Ե արդէն հարուստցաք, առանց մեզի թագաւորեցիք. և երանի՛ թէ թագաւորէիք, որ մենք ալ ձեր հետը 9 թագաւորէինք։ Ք անզի կարծեմ թէ Աստուած յետիններս ըրաւ մեզ առաքեալներս՝ Ե մահապարտներու նման. Ե ինչու որ տեսարան եղանք աշխարհի, և հրեշտակներուն 10 ու մարդիկներուն. Ի Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի համար, և դուք իմաստուններ Քրիստոսով. Հմենք տկար՝ և դուք զօրաւոր. դուք փառաւորեալ՝ ու մենք ա- 11 նարգեալ։ Ի Մինչև աս օրուան ատենը կ'անօթեւանենք ալ, կը ծարաւինք ալ, Հ մերկ ալ կը մնանք, Ճկը ծեծուինք ալ, աստանդական 12 ալ կը պտրտինք. Ի Եւ մեր ձեռքերովը կ'աշխատինք. Լ երբոր Ի մեզ կը բամբասեն՝ կ'օրհնենք. Լ երբոր կը 13 հալածեն՝ կը համբերենք. Ե երբոր դեռ կը խօսին՝ կ'աղաչենք. Ն իրրև աշխարհի աղտեղութիւնը՝ ամենուն անարգը ըլլալով մինչև հիմա։ 14 Ա ս բաները կը գրեմ՝ չէ թէ ձեզ

Ցամի Տեառն
59

Մ Ատ. իդ. 45։ Գլ. գ. 5։ Թ. 17։ բ Կոր. գ. 4։ Կղ. ա. 25։ Է Ղս. Ժբ. 42։ Տիտ. ա. 7։ ա Պետ. գ. 10։

* Ցոն. օրբովնն

Ճ Ցոր. Թ. 2։ Սաղ. Ցվ. 3։ Ճխ. 2։ Նոակ. իա. 2։ Հռով. դ. 20։ գ. 2։

Դ Մատ. է. 1։ Հռով. բ. 1, 16։ Ժգ. 4, 10։ 13։ Ցպտ. ի. 12։

Ե Գլ. գ. 13։

Ղ Հռով. բ. 29։ բ Կոր. ե. 10։

Ե Գլ. ա. 12։ գ. 4։

Ջ Հռով. Ժբ. 3։

Ն Գլ. գ. 21։ ե. 2, 6։

Բ Ցոն. գ. 27։ Ցակ. ա. 17։ ա Պետ. գ. 10։

Ի Ցպտ. գ. 17։

Լ Սպղ. խգ. 23։ Հռով. ը. 36։ Գլ. Ժե. 30, 31։ բ Կոր. գ. 11։ գ. 9։

Ե Երբ. Ժ. 33։

Ֆ Գլ. բ. 3։

Կ Գոր. Ժե. 18։ Ես. իզ. 24։ Գլ. ա. 18։ Ա ե. բ. 14։ գ. 18։ Տես գ Թագ. Թ. 11։

Հբ Կոր. Ժգ. 9։

Ն բ Կոր. գ. 8։ Ժա. 23—27։ Փիլ. գ. 12։

Ղ Ցոբ. իբ. 6։ Հռով. ը. 35։

ճ Գոր. իգ. 2։

Մ Գոր. Ժը. 3։ բ. 34։ ա Թես. բ. 9։ բ Թես. գ. 8։ ա Տիմ. գ. 10։

Յ Մատ. ե. 44։ Ղս. գ. 28։ իգ. 34։ Գոր. ե. 59։ Հռով. Ժբ 14, 20։ ա Պետ. բ. 23։ գ. 9։

Ռ Նոր գ. 45։

Յամի Տեառն 59

ա Թես. բ. 11 ։
= Գոր. ժբ. 11 ։ Հռով. ժե. 20։ Գլ. գ. 6 ։ Գաղ. դ. 19 ։ Փիլիպ. 10 ։ Յակ. ա. 18։
Ի Գլ. ժա. 1։ Փիլ. գ. 17։ ա Թես. ա. 6 ։ բ Թես. գ. 9 ։
դ Գոր. ժԲ. 22։ Գլ. ժզ. 10 ։ Փիլ. բ. 19 ։ ա Թես. գ. 2 ։
ե Տիմ. ա. 24
բ Տիմ. ա. 2։
= Գլ. ժա. 2։
= Գլ. ժդ. 33։
Ի Գլ. է. 17։
=Գլ. է. 2 ։
բ Գոր. ժԲ. 21 ։ Գլ. ժզ. 5 ։ բ Կոր. ա. 15 ։ 23 ։
ց Գոր. ժբ. 21 ։ Հռով. ժե. 32։ Եբր. զ. 3 ։ Յակ. գ. 15 ։
= Գլ. բ. 4։ ա Թես. ա. 5։ ֆբ Կոր. ժ. 2 ։ ժգ. 10 ։

* Ո՛նա՛ չը յիշուիր ։
=Ղև. ժբ. 3։բ Օր. իբ. 30։ իե. 20 ։
Բբ Կոր. է. 12։
ֆ Գլ. գ. 18։
Ը բ Կոր. է. 7, 10 ։
Ի Կոր. բ. 2 ։ Ա Պատ. ժզ. 19 ։ ժբ. 18։ Յօ՛ն. 23։ բ Կոր. բ. 10։ ժգ. 3. 10 ։
Ի Գոր. իգ. 18։
ը Յոբ. բ. 6 ։ Սաղ. ճԺ. 6։ ա Տիմ. ա. 20 ։
Ի Հռ. 2 ։ Գլ. գ. 21։ գ. 19։ Յակ. գ. 16։
ժ Գլ. ժե. 33։ Գաղ. և. 9 ։ բ Տիմ. բ. 17։
Ի ե. ։ ծգ. 7 ։ Յօ՛ն. ա. 29։ Գլ. ժե. 3։ ա Պետ. ա. 19։ Յայտ. և. 6, 12 ։
լ Յօ՛ն. ժԲ. 14 ։
Ի Եւ. ժբ. 15։ ժգ. 6 ։
ծ Բ Օր. ժգ. 3։
Ի Պատ. ժզ. 6 ։ 12։ Պար. ը. 15։ Ղուկ. ժբ. 1 ։

ամէնքն ալ ազատելու համար , Հապա կը խրատեմ Ձեզ սիրելի որդիներուս
15 պէս ։ Վասն զի Թէև դուք հեռաստը հազար վարժապետներ ունենաք քրիստոսով , բայց չէ Թէ շատ հայրեր =ունիք ։ =Ինչու որ քրիստոս Յիսուսով ես ձեզ Ծնայ աւետա-
16 բանովը ։ Ուրեմն կ՚աղաչեմ ձեզի՝
17 Հինի նմանող եղէք ։ Ասոր հա-մար ձեզի խրկեցի Տիմոթէոսը , Հոր իմ սիրելի որդիս է՝ ու Ձերոջմով հաւատարիմ . =որ անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ քրիստոսով իմ ընթացք ճամբանիս , =ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն
18 մէջ Հկը սորվեցնեմ ։ =Մէկ քանիները հպարտացան , որպէս
19 Թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։ բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ յԹէ որ Ձերը կամենայ , և պիտի հաս-կնամ՝ չէ Թէ հպարտացողներուն խօսքերը , հապա զօրութիւնը ։
20 =Վասն զի Աստուծոյ Թագաւորու-Թիւնը չէ՝ Թէ խօսքով է , հապա
21 զօրութիւնով ։ Ի՞նչպէս կ՚ուզէր , Հզաւազանով գամ ձեզի , Թէ սի-րով և հեզութեան հոգիով ։

ԳԼ. Ե

1 Պօղոս կ՚իմացընէ Կարնթացւոց Թէ ազգա-պիղծ անձը 6 յաւելա ամբոխ պատճառ մըն է իրենց՝ քան Թէ պարծանաց . 7 կ՚իմացընէ Թէ պէտք է հին խմորը մկկի ձգել· 10 Թէ պէտք է հղւոնագործները ամիջնել , և ա-նոնցմէ ետ քաշուիլ ։

1 Լ՚ա հասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկութիւն ըլլալ , և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներէն մէջ ալ *չկայ . =որպէս Թէ մէկը
2 իր հօրը կնիկը Բունենայ ։ Եւ դուք հպարտացեր էք , Ե և ոչ մա-նաւանդ սուգ ըրիք , որ ձեր մէջէն
3 վերցուի սա բանը ընողը ։ Ինչու որ Թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ , բայց հոգիով ներկայ եմ . ուստի հիմա որպէս Թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի , որ սա բանը ը-
4 նողը՝ Երբոր մեր Տէր Յիսուս Քր-իստոսի անունովը մկկեր ժողվուիք դուք՝ ու իմ հոգիս Ձեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւ-
5 նովը , Անանկը Սատանային Հմատնէք՝ մարմինը կորսուելու համար , որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը ։ Ձեր պարծանքը աղէկ չէ . Հէք գիտեր ժոր քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմո-
7 րէ ։ Մաքրեցէք հին խմորը մկկէն , որ ըլլաք նոր զանգուած , ինծոր որ անխմոր էք . Ինչու որ Քրիս-տոս մեր Հզատիկը մեզի համար զո-
8 հուեցաւ ։ Ուստի տօն կատա-րենք՝ ոչ Թէ հին խմորով , և չէ Թէ չարութեան ու անգթամտու-

Թեան խմորովը , հապա անկեղծու-Թեան ու ճշմարտութեան ան-
9 խմոր հացովը ։ Գրեցի ձեզի Թուղ-Թին մէջ , Հոր պոռնիկներուն հետ
10 չխառնուիք ։ Եւ ոչ՝ չէ Թէ նաս աշխարհիս Հպոռնիկնե-րուն հետ , կամ ագահներուն հետ , կամ յափշտակողներուն հետ , կամ կռապաշտներուն հետ . Հա-պա Թէ չէ՝ պէտք էր որ դուք
11 աշխարհէս դուրս ելլէիք ։ Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ , =ինչ-պէս՝ յԹէ որ մէկը եղբայր ը-նուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ , կամ ագահ , կամ կռապաշտ , կամ նա-խատող , կամ գինով , կամ յա-փըշտակող , չանանկին հետ հաց
12 ալ չուտել ։ Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինծի դուրսիններն ալ դատել . Չէ՞ որ դուք ներսիններ-
13 ը կը դատէք ։ Իսկ դուրսինները Աստուած պիտի դատէ . =Հանեցէք չարը ձեր մէջէն վերցուցէք ։

ԳԼ. Զ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ Թէ պէտք չէ որ իրենց եղբայրները Նեղեն՝ զանոնք դատի կանչելով , 6 մանաւանդ անհաւատներուն առջեւը . 9 Թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր · 15 Թէ մեր մարմինները քրիստոսի անդամներ են , 19 և Սուրբ Հոգիին տաճարները , 16 ուրեմն պէտք չէ որ զանոնք պղծենք ։

1 Ձեզմէ մէկը՝ Թէ որ մէկ բան մը ունենայ իր ընկերին հետ , կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւը դատուիլ , ու չէ Թէ սուրբերուն
2 առջեւը ։ =Չէ՞ գիտեր որ սուրբե-րը պիտի դատեն աշխարհը . ու Թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի , ուրեմն արժանի չէք դուք ինչին
3 դատեր =ըլլալը ։ Չէ՞ գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք . ո՛ր կը մնան հապա աշխարհային
4 բաները ։ Ուրեմն Թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք , եկե-ղեցիին անարգները ձեզի դատաւոր
5 դրէք ։ Ձեզ ամչցընելու համար կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը՝ մէկ իմաստուն մը չկայ , որ կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել
6 իր եղբայրներուն մէջ . Հապա եղ-բայր եղբօր հետ դատի կը մնէ , ան ալ անհաւատներուն առջեւը ։
7 Արդարև բոլորովին յանցանք մըն է ասձեր մէջը , որ իրարու հետ դա-տեր ունիք . Ինչու՞ մանաւանդ դուք անիրաւութիւն չէք կրեր . ինչու՞ մանաւանդ դուք զրկանք
8 չէք քաշեր ։ Հապա դուք անի-րաւութիւն ու զրկանք կ՚ընէք ,
9 Եւ ան ալ եղբայրներուն ։ Չէք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառան-գեն . մի՛ խաբուիք , ոչ պոռնիկ-

Յամի Տեառն 59

Ը Տես Նմր 2, 7 ։ բ Կոր. գ. 14 ։ Եփես. ե. 11 ։ բ Թես. գ. 14 ։
Ի Գլ. ա. 20 ։
Ղ Գլ. ժ. 27 ։
Ե Յօ՛ն. ժէ. 15։ աՅօ՛ն. է. 19։
ՀՄատ. ժբ. 17 ։ Հռով. ժգ. 17 ։ բ Թես. դ. 6։ 14 ։ բ Յօ՛ն. 10 ։
յ Գաղ. բ. 12։
Ն Մարկ. գ. 11։ Կող. գ. 5։ ա Թես. գ. 11։ աՏիմ. գ. 7։
Ղ Գլ. ը. 1, 2, 3, 4 ։
=բ Օր. ժգ. 5։ ժէ. 7 ։ իա. 21 ։ իբ. 21, 22, 24 ։

= Սաղ. խԹ. 14 ։ Դան. է. 22 ։ Մատ. ժԲ. 28 ։ Ղուկ. իբ. 30։ Յայտ. բ. 26։ գ. 21 ։ ի. 4 ։
Բ բ Պետ. բ. 4 ։ Յուդ. 6։
ֆ Գլ. ե՝. 12։

ֆ Ա՛նակ , ի. 22։ Մատ. ե. 39, 40։ Ղուկ. գ. 29։ Հռով. ժբ. 17, 19։ ա Թես. ե. 15։
Ի աթես. դ. 6։

ղԳԼ. ժ 8.30։ Գաղ. 6. 21։ Եփես. 6.5։ ա Տիմ. ա. 9։ Եբր. ժբ. 14։ ժգ. 4։ Ցայտ. իբ. 15։

է Գլ. ժբ. 2։ Եփես. բ. 2։ գ. 22։ 6.5։ Կող. գ. 7։ Տիտ. գ. 3։

ը Գլ. ա. 30։ Եբր. ժ. 22։

Թ Գլ. ժ. 23։

ի Մատ. ժ 6. 17։ Հով. ժգ. 17։ Կող. բ. 22, 23։

լ Հմր 15. 19. 20։ աթես. գ. 3. 7։

խ Եփես. 6. 23։

ծ Հով. գ. 5. 8։ ը. 11։ բ Կոր. գ. 14։

կ Եփես. ա. 19. 20։

հ Հով. ժբ. 5։ Գլ. ժբ. 27։ Եփես. գ. 12. 15. 16։ 6. 30։

ձ Ղն. բ. 24։ Մատ. ժթ. 5։ Եփես. 6. 31։

ղ Ցօհ. ժէ. 21, 22, 23։ Եփես. գ. 4։ 6. 30։

ճ Հով. գ. 12, 13։ Եբր. ժգ. 4։

մ Հով. ա. 24։ աթես. գ. 4։

յ Գլ. գ. 16։ բ Կոր. գ. 16։

ն Հով. ժգ. 7, 8։

շ Գոր. ի. 28։ Գլ. է. 23։ Գաղ. գ. 13։ Եբր. ի. 12։ ա Պետ. ա. 18։ 19։ բ Պետ. բ. 1։ Ցայտ. է. 9։

ո Հմր 8. 26։

պ Եզ. իա. 10։ ա Պետ. գ. 7։

ներըն՝ Նոյ կապաչտներըն՝ ոչ չըտ-
10 նացողներըն՝ Ո՛չ իգացեալներըն՝ ոչ արուագործներըն՝ ոչ գողերըն՝ ոչ ագահներըն՝ ոչ գինոյներըն՝ ոչ նախատողներըն՝ ոչ յափշտակողներըն՝ Աստուծոյ թագաւորութիւ-
11 նը պիտի չժառանգեն ։ Եւ դուք ոմկ քանիներդ անանկներ էիք . Բայց լուացուեցաք , բայց սրբուեցաք , բայց արդարացաք Տէր Յիսուսի անունովը , ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը ։

12 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց ես ոմկ բանի մը իշխանութեան
13 տակ պիտի չըլլամ ։ Կերակուրը՝ ները փորին համար է , փորն ալ կերակուրներուն . բայց Աստուած սա ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ , հապա Տէրոջը , Ու Տէրը՝ մար-
14 մինին համար ։ Եւ Աստուած որ Տէրը յարուցց , ինք ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնով ։ Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են . ուստի Քրիստոսի անդամները առնելով՝ պոռնիկի անդամներ ընեմ . քաւ լիցի ։
16 Չէք դիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայ , անոր հետ ոմկ մարմին կ՚ըլլայ . Հրանդի գէտէ կ՚ըսէ . Երկուքը ոմկ մարմին պիտի ըլլան ։
17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ , ան-
18 հետ ոմկ հոգի կ՚ըլլայ ։ Պոռնկութենէն փախէք . ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մարմինին դէմ կը մեղանչէ ։
19 Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին՝ որ ձեր մէջն է , որ անիկայ Աստուծմէ ունիք . Ու դուք ձեր անձին չըս-
20 էք . Գանդի գնով ծախուած եք . ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու Հոգիներուն մէջը , որ Աստուծոյ են ։

ԳԼ. Է

1 Առաքեալը կը խօսի ամուսնութեան վրայով ։ 4 ցուցնելով թէ ան ոմկ գործն մրն է պոռնկութեան դէմ ։ 10 Թէ ամուսնութեան կապը պէտք չէ որ դիւրաւ լուծուի ։ 18 Թէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլալ իր վիճակէն ։ 25 Թէ կուսութիւնը ինչ դիտաւորութեամբ կրնայ պահուիլ ։ 35 և Թէ ինչ պատճառով կրնանք ամուսնանալ՝ կամ անկէ ետ կենալ ։

1 Արդ՝ ան բաներուն համար որ դուք ինծի գրեցիք , Աղէկ է մար-
2 դուս՝ որ կնկան չմօտենայ ։ Բայց պոռնկութիւնը տրտնջելուն համար ամէն մարդ թող իր կնիկը ունենայ , ու ամէն կնիկ իր երիկը թող
3 ունենայ ։ Երիկը իր կնկանը թող

պարտքը վճարէ , նոյնպէս կնիկն
4 ալ իր երկանը ։ Կնիկը իր մարմինին չիշխեր , հապա երիկը . ա-նանկ ալ երիկը իր մարմինին չիշ-
5 խեր , հապա կնիկը ։ Մէկզմէկ մի՛ զրկէք , եթէ ոչ միաբանութեամբ ատեն մը՝ աղօթքի պարապելու համար , ու նորէն իրարու դարձէք , Որ Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը
6 համար ։ Ես կը զրուցեմ թոյլ տալով , եւ չէ թէ հրամայելով ։
7 Ջանդի կ՚ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլլային . Բայց ամէն մէկը իր պարգևը ունի Աստուծմէ , մէկը ասանկ՝ ու մէկալը անանկ ։
8 Բայց չամուսնացածներուն ու որբևարիներուն կ՚ըսեմ . Քանի՛կ է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կենան ։
9 Հապա թէ որ ժուժկալութիւն չունին , թող ամուսնանան . Ինչու որ աղէկ է ամուսնանալը քան թէ
10 բորբոքիլը ։ Բայց ամուսնացածներուն կը պատուիրեմ՝ Էն թէ ես , հապա Տէրը . Որ կնիկը երի-
11 կէն չըաժուի , (Իսկ թէ որ ըաժուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ , կամ իր երկանը հետ հաշտուի ,) ու երիկը իր կնիկը թող
12 չձգէ ։ Բայց ուրիշներուն ես կ՚ըսեմ՝ Էն թէ Տէրը . Թէ որ ոմկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը , թող չձգէ զանի-
13 կայ ։ Եւ կնիկ մը որ անհաւատ երիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը՝ թող
14 չձգէ զանիկայ ։ Ինչու որ անհաւատ երիկը սրբուած է կնիկովը , և անհաւատ կնիկը սրբուած է երիկովը . Հապա թէ ոչ՝ ձեր որ-
15 դիքը պիղծ պիտի ըլլային . բայց հիմա սուրբ են ։ Իսկ թէ որ անհաւատը զատուի , թող զատուի . եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ գերի չէ . Հակառակն Աստուած խաղաղու-
16 թեան կանչեց մեզ ։ Քանզի ինչ դիտես դուն կընիկ՝ հդուցէ քու երիկդ պիտի ապրեցընես . կամ դուն ինչ դիտես երիկ՝ դուցէ քու
17 կնիկդ պիտի ապրեցընես ։ Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպես որ Տէրը բաժնեց , ամէն մէկը ինտոր որ Աստուած կանչեց , անանկ թող երթայ , Ու ամէն ևկեղեցիներուն
18 մէջ ես ասանկ պատուէր կու տամ։ Թէ որ թլփատուած մէկը հասկէ կանչուեցաւ , թող նորէն անթլփատ չըլլայ . չթլփատուածներուն մէկը կանչուեցաւ , չթող
19 թլփատուի ։ Ինչ որ թլփատութիւնը բան մը չէ , ու անթլը-

ֆ Ցովել. բ. 16։ Զաք. է. 3։ Տես Եւ. ժթ. 15։ ա Թագ. իա. 4, 5։ Դատես. գ. 5։

Է Հմր 12. 25։ բ Կոր. ը. 5։ ժա. 17։

ղ Գոր. իզ. 29։

Ե Գլ. թ. 5։

ը Մատ. ժթ. 12։ Գլ. ժբ. 11։

Ի Հմր 1. 26։

լ ա Տիմ. ե. 14։

խ Ցօ. Տիմ. ե. 16։ Մատ. է. 32։ ժթ. 6. 9։ Մար. ժ. 11. 12։ Ղես. ժգ. 18։

ծ Հմր 6։

կ Ցովել. բ. 13։ Ամ. ե. 14։ Մատ. ժբ. 32։ ժթ. 6. 9։ Մար. ժ. 11. 12։ Ղես. ժգ. 18։

հ Ցօ. Տիմ. 12. 25. 40։

ձ Մտ. 12. 36։

ղ Հով. ժբ. 18։ ժգ. 19։ Գլ. ժգ. 33։ Եբր. ժբ. 14։ Յայտ. գ. 1։

ճ Մատ. բ. 15։

մ Ղես. ժբ. 1։ 5. 19. 24. 25։ Գաղ. ե. 2։ ժ Գաղ. ե. 6։ գ. 15։

Յամի Տեառն 59

փառուԹիւնը բան մը չէ . / հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն
20 պահպանուԹիւնը ղեր է : Բայց ա-
մէն մկիը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , Թող անոր մէջ կենայ :
21 Ծառայ կանչուեցար , հոգ չըլլայ
քեզի . բայց Թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ : Վասն զի ան
ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է ,
/ Տէրոջը ազատացեալն է անիկայ .
նոյնպէս ալ ան աղատը որ կան-
չուած է , Քրիստոսի ծառան է :
23 Զդուք գնով ծախու առնուեցաք ,
24 մարդոց ծառայ մի ըլլաք : Ե՛ղ-
բայրներ՝ ամէն մկիը ինչ կոչումի
մէջ որ կանչուեցաւ , Թող անոր
մէջը կենայ Աստուծոյ առջեւը :
25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջ-
մէն հրաման մը չունիմ , միայն Թէ
Տէրոջմէն ողորմուԹիւն գտած մը պէս խր-
26 բատ կոչ տամ : Ուրեմն ես կը սե-
պեմ որ ասիկայ ադկ է հիմակուան
նեղուԹեանը համար , այսինքն՝ ա-
ղկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ :
27 Կապուած ես կնկան , մի փնտռեր
արձակուիլ . արձակուած ես կնի-
28 կէ , մի փնտռեր կնիկ : Իսկ Թէ որ
ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր . և Թէ
որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց .
բայց անանկները մարմնոյ նեղու-
ԹիւՆ պիտի ունենան . սակայն ես
29 ձեզի կը խնայեմ : Բայց սա կ'ը-
սեմ եղբայրներ , որ ժամանակը
կարճրցած է . ալ անոնք որ կնիկ
ունին , անանկ ըլլան որպէս Թէ
30 չունին . Եւ անոնք որ կուլան , որ-
պէս Թէ չեն լար . ու անոնք որ կը
խնդան , որպէս Թէ չեն խնդար .
և անոնք որ ծախում կ'առնեն , որ-
31 պէս Թէ բան չունին . Եւ անոնք
որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս
Թէ չգեշ կերպով չեն գործածեր .
Որովհետև որ աս աշխարհիս վայելուչու-
32 Թիւնը կ'անցնի : Բայց ես կ'ու-
զեմ որ դուք անհոգ ըլլաք . Ո՛վան
մի չամուսնացած մարդը Տէրոջը
բաներըը կը հոգայ , Թէ ինչպէս Տէ-
33 րոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ ամուսնա-
ցածը աշխարհիս բաներըը կը հոգայ ,
Թէ ինտոր իր կնկանը հաճելի ըլլայ :
34 Եւ ամուսնացած կնիկը՝ ու կոյսը
կը տարբերին իրարմէ . / ինչու որ
կոյսը Տէրոջը բաներըը կը հոգայ , որ
իրը սուրբ ըլլայ հոգ ու մարմ-
նով . իսկ ամուսնացած կնիկը աշ-
խարհիս բաներըը կը հոգայ , Թէ ին-
35 տոր իր էրկանը հաճելի ըլլայ : Բայց
աս բանը ձեր օգուտին համար կը
զրուցեմ , չէ Թէ ձեր վրայ խնդ-
մի ձգելու , հապա պարկեշտու-
ԹեԱն համար՝ ու առանց զբաղա-
նաց Տէրոջը ծառայելու համար :
36 Իսկ Թէ որ մկիը ամօԹ կը սեպէ իր
կոյսին համար՝ Թէ որ չափը անցեր
է , ու պէտք է անանկ ըլլալ , ինչ
որ կ'ուզէ՝ Թող ընէ , մեղք չգոր-
37 ծեր . Թող ամուսնանան : Բայց
ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը
կենայ , ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ , հապա իր կամքին վրայ իշ-
խանուԹիւն ունի , ու իր սրտին
մէջ այսպէս որոշեր է՝ որ իր կոյսը
38 պահէ , աղէկ կ'ընէ : Ուստի ան
որ էր կոյսը կ'ամուսնացընէ , աղէկ
կ'ընէ . ու ան որ չամուսնացըներ ,
39 աւելի աղէկ կ'ընէ : / Կնիկը կա-
պուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր
էրիկը ողջ է . հապա Թէ որ իր է-
րիկը մեռնի , ազատ է ամուսնանա-
լու՝ որու որ ուզէ , միայն Թէ Տէ-
40 րոջմով : / Բայց իմ պատուելիս
նայելով աւելի կրանալի է՝ Թէ որ
անանկ կենայ . և կարծեմ Թէ ես
ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ :

Յամի Տեառն 59

ԳԼ · Ը

1 Կուռքերուն զոհուած մսեղն ես կենացով գի-
տենք : Գիտութիւնը փքացընող է , բայց սէրը շի-
2 նութիւն կ'ընէ : Եթէ Թէ որ մէ-
կը կը կարծէ Թէ բան մը գիտէ ,
դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ : Իսկ
Թէ որ մկիը զԱստուած կը սիրէ .
4 է ինքը անկէ ճանչցուած է : Ուս-
տի կուռց զոհուածներըը ուտելու
վրայով՝ Գիտենք որ կուռքը ո-
չինչ է աշխարհիս մէջ , Եւ որ մէ-
կէն Ի զատ ուրիշ Աստուած մը
5 չկայ : Ընդհանրի Թէև ըլլան ալ ա-
նունով աստուածներ՝ Թէ երկին-
քը , և Թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ , ու շատ
6 տէրեր .) Բայց մենք մկ Աստուած
ունինք Հայրը , / ուսկից են ամէն
բաներըը , և մենք ալ Ե՛նով . Եւ ու-
մկ Տէր Յիսուս Քրիստոս , նոր
անով են ամէն բաներըը , ու մենք
7 Ե՛նով : Բայց ամէնուն քովը գի-
տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի
վրայով էիղձմտանք ունենալով՝
մինչև հիմա կ'ուտեն կուռց զոհուա-
ծի պէս , և իրենց խղճմտանքը
որովհետև թակար է՝ / կը պղծուի :
8 Սակայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջեւը չկնցըներ . քանզի չէ Թէ
որ ուտենք՝ կ'աւելնանք , և չէ Թէ
9 որ չուտենք՝ կը պակսինք : Բայց
զգոյշ կեցէք , որ չրլլայ Թէ աս

Յամի Տեառն 59

Ցամք Տեառն 59

Յ Հռով. ժգ. 13 ; 20 ։

Ղ ԳԼ. ժ. 28։ 32 ։

Ճ Հռով. ժգ. 15 ; 20 ։

Ա Մատ. իե. 49 ; 45 ։

Ա Հռով. ժգ. 21 ։ Բ Կոր. ժա. 29 ։

— Գոր. ի. 15 ։ ժգ. 2։ իզ. 17 ։ Բ Կոր. ժբ. 12 ։ Գաղ. բ. 7, 8 ։ ա Տիմ. բ. 7։ Բ Տիմ. ա. 11 ։

Բ Գոր. ի. 3. 17 ։ ժբ. 9 ։ իբ. 14 ։ 18 ։ իգ. 11 ։ ԳԼ. ժե. 5 ։

Է ԳԼ. գ. 6 ։ դ. 15 ։

Դբ Կոր. գ. 2 ։ ժբ. 12 ։

Ե ՃԱ. 14 ։ ա Թես. բ. 6 ։ Բ Թես. գ. 9 ։

Ղ Մատ. ժգ. 55 ։ Մարկ. ղ. 3 ։ Գաղ. գ. 15 ։ Գաղ. ա. 19 ։

Է Մատ. ը. 14 ։

Ը Բ Թես. գ. 5 ։ 9 ։

Ի Բ Կոր. ժ. 4 ։ ա Տիմ. ա. 18 ։ գ. 12 ։ Բ Տիմ. բ. 3 ։ գ. 7 ։

Ժ Բ Օր. ի. 6 ։ Ածախ. իե. 15 ։ ԳԼ. գ. 6, 7, 8 ։

Ի Յով. ի. 15 ։ ապես. ե. 2 ։

Լ Բ Օր. իե. 4 ։ ա Տիմ. ե. 18 ։

Ի Բ Տիմ. բ. 6։

ձևը իշխանութիւնը չտկարներուն

10 գայթակղութիւն ըլլայ ։ Քանզի Լեհ մկը տեսնէ քեզ՝ որ պիտութիւն ունիս կռատուն մէջ անգան նստած , չէ՞ որ Հան տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի առնէ կռոց զո-

11 հուածը ուտելու , ճկնէ քու գիտուելիամբդ ան տկար եղբայրը կորսուի . որուն համար որ Քրիստոս

12 մեռաւ ։ Ա Եւ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով ու անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով , Քրիս-

13 տոսի դէմ կը մեղանչէք ։ Ուստի Ա Լեհ որ կերակուրը կը գայթակղեցընէ իմ եղբայրս , մին պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայթակղեցընեմ ։

Գ Լ . Թ

1 Ազատութիւն կը ցուցնէ Թէ ինքը ազատ է , Ե Թէ աւետարանի պաշտօնեաները տեսութիւն պիտի տային ։ 15 տկարի ինքը կամաց հրաժարած է , 18 որ անոնց ծանրութիւն մը չըլլայ , 22 կամ որ և իցէ ակնոն գայթակղութիւն չտայ անտարբեր բաներու մէջ ։ 24 Մեր կեանքը ասպարէզի մը կը նմանի ։

1 Ազ՞ էս ազատ եմ. ՚՞չ՞ էս առաքեալ եմ. Է՞չ՞ էս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ՚՚տեսայ . Է՞չ՞ էս գուբ էք իմ գործս Տէրոջմով ։ 2 Թէպետ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ , բայց անտարակոյս ձեզի եմ. Ա ինչու որովհետև առաքելութեանս կնիքը գուբ էք

3 Տէրոջմով ։ Իմ պատասխանս անոնց

4 որ զիս կը քննեն՝ ասի է . Ի՞միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-

5 տելու ու խմելու ։ Մի՞թէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք քրէ՚՚՚

Ցամք Տեառն 59

= Բ Տիմ. ե. 5։
Ե Հռոմ. ը. 13։ Կող. գ. 5։
Ֆ Հռոմ. զ. 18. 19։
Գաղ. ե. 14։ Ամ. 39։
Ի Եզ. ժգ. 22։ Թուոց. 4. 8։ Ցնս. գ. 23։ Սաղ. ՟ճ. 13։
Հ Եզ. ժգ. 15. 35։ Նեհեմ. թ. 25. 30։ Սաղ. ՟ճ. 24։
Ղ Եզ. ժե. 6։ Թուոց. ի. 11։ Սաղ. ՟ճ. 15։ Բ Օր. ի. 21։ Սաղ. ՟ճա. 41։
Ի Թուոց. ժգ. 28. 32. 35։ Իշ. 64. 65։ Սաղ. ՟ճգ. 26։ Երր. գ. 17։ Յուդ. 5։
Լ Թուոց. ժա. 4. 33. 34։ Սաղ. ՟ճգ. 14։ Ե Հմր. 14։
Ը Եզ. լբ. 6։ Ի Գաղ. գ. 18։ Ցայտ. 14։ Հեթ. իե. 1. 9. Սաղ. ՟ճգ. 29։
Ի Եզ. ժե. 27։ Թուոց. իա. 5։ Բ Օր. ը. 16։ Սաղ. ՟ճ. 18. 56։ ղե. 9. ՟ճգ. 14։ Լ Թուոց. իա. 6։
Ի Եզ. ժգ. 2. ժե. 2. Թուոց. ժգ. 2. 29։ ժգ. 41։
Ձ Եզ. ժբ. 23։ Բ Թագ. իդ. 16։ Ա Մն. իա. 15։
Ի Թուոց. ժգ. 37։ ժգ. 49։ Ղ Գլ. է. 29։ Փիլ. գ. 5։ Երր. ժ. 25. 37։ ա Ց. 5. բ. 18։
Ն Հռոմ. ժե. 1։ Գլ. իդ. 10։ Ը Հռոմ. ժա. 20։
Է Գլ. ա. 9։ Սաղ. ճիս. 3։ Բ Պետ. բ. 9։ Ա Երեմ. խթ. 11։

26 Ծանելին ։ Ուստի եւ անանկ կը վազեմ , ՝չէ թէ որպես թէ անընտուգութեամբ . ես անանկ բռնամարտութիւն կ՚ընեմ , չէ թէ որ-
27 պես թէ հովը ծեծելով . Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ՝ եւ կը նուաճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս՝ ետև ես ինքս խոտելի գտնուիմ ։

Գլ . Ճ

1 Հրեից եղած բաները մեզի օրինակներ էին ։ 14 Կռապաշտութենէ խախչելու ենք ։ 21 Պէտք չէ որ Տէրջը սեղանը դեւերու սեղան ընենք ։ 24 Զգոյշ կենանք որ անտարբեր բաններու մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք ։

1 Ղեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ , ՝որ մեր հայրերը
2 ամէնքն ալ ամպին տակն էին . Բոլ ամէնքն ալ ծովէն անցան , և ա-
3 մէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին ու ծովին մէջը . Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան .
4 Բոլ ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմելիքը խմեցին . Ինչու որ կը խմէին ան հոգևոր վէմէն՝ որ անոնց հետը կ՚երթար . ու ան վէմը Քրիստոս
5 էր ։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շատերուն հանեցաւ Աստուած . Ի՜նչու որ անապատին մէջ փռուեան
6 ինկան ։ Ու ան բաները մեզի օրինակ եղան , որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք . Հինտոր որ անոնք
7 ցանկացան ։ Բոլ ալ կռապաշտ ըլլաք . ինչպես որ անոնցմէ ոմանք . ինտոր որ գրուած է . Էժողովուրդը նստաւ ուտելու ու խմելու , ու ե-
8 լան խաղալու ։ Եւ պոռնկութիւն չընենք , ինտոր որ անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան , ու մէկ օրուան մէջ քսանուերեք հազար հոգի ինկան ։
9 Եւ Քրիստոսը չփորձենք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , ու
10 օձերէն ջարդուեցան ։ Եւ տրտունջ չընէք , ինչտոր որ անոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին , ու սատա-
11 կիչէն կ՚ջարդուեցան ։ Բայց ասոնք ամէն բաները իբրև օրինակ կը պատահէր անոնց . Հիսկ մեզի որոնց դարերուն վերջը հասաւ ,
12 Ը լլալու համար գրուեցաւ ։ Ուրեմն ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն կեցած է , Թող զգուշանայ , որ
13 չըլլայ թէ ինկայ ։ Ձեզի մարդկային փորձութենէ՝ ի զատ՝ ուրիշ չէ պատահած . Բայց Աստուած հաւատարիմ է , որ ձեզ պիտի Թողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուելու . Հապա փորձութեանը հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ , որ կարող ըլլաք համբերելու .

14 Ընոր համար իմ սիրելիներս՝
15 Կռապաշտութենէ փախէք ։ Ընպէս Թէ իմաստուններու հետ կը խօսիմ . դուք դատեցէք ինչ որ կը
16 զրուցեմ ։ ՝Օրհնութեան գաւաԹը՝ որ մենք կ՚օրհնենք , չէ՞ որ քրիստոսի արեանը հաղորդութիւնն է . Հացը՝ որ մենք կը կտրենք , չէ՞ որ քրիստոսի մարմնոյն հաղորդութիւն է ։
17 Թիւնն է ։ Հինչու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք . վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
18 կը վայելենք ։ Ընայեցէք մարմնաւոր ՝Իսրայէլը . ՝չէ՞ որ ան զոհուածները ուտողները սեղանին հաղորդ
19 են ։ Ուրեմն ի՞նչ կ՚ըսեմ , Թէ կուռքը , բան մըն է , կամ Թէ
20 կռոց զոհուածը բան մըն է ։ Բայց ՝՝ Ը՜ւհմ Թէ ան բաները որ ՝՝հեԹանոսները զոհ կ՚ընեն , դեւերուն կը զոհեն , ու չէ Թէ Աստուծոյ . ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հաղորդ ըլլաք ։ Հչէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաԹը՝ ու դեւերուն գա-
21 ւաԹը ։ Հէք կրնար վայելել Տէրոջը սեղանէն , ու դեւերուն սեղա-
22 նէն ։ ՝Նախանձի՞ գրգռենք Տէրը , ՀմիԹէ մենք անկէ զօրաւոր ենք ։
23 ՟Ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ Թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ Թէ ամէն բան շինութիւն կ՚ը-
24 նէ ։ ՟Հըրևայ որ մէկը Ֆ՜յ իր անձին օ՜՟՜՟ փնտռէ , հապա իր ըն-
25 կերինն ՟՚։ ՟Ամէն ինչ որ սպանդանոցին մէջը կը ծախուի՝ կերէ՛ք , ու քննութիւն մի ընէք մխիԹարութեան համար . ՝Ինչու որ երկիրը իր լիու-
26 Թիամբը Տէրոջն է ։ Եւ Թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ Հրաւիրէ , և ուզէք երԹալ , Համէն ինչ որ առջևնիդ դրուի կերէք , ու քննութիւն մի ընէք
28 խղճմտանքի համար ։ Հապա Թէ որ մէկը ձեզի ըսէ Թէ՝ Ատիկայ կուռքի զոհուած է , Հ՜՟՜՟ ՟՚՜՟՜՟ Բրան համար՝ որ յիւէ իմացուց , ու խղճմտանքի համար մի ուտէք .
29 Սակայն խղճմտանք կ՚ըսեմ՝ չէ Թէ ձերը , հապա ընկերինը ։ Բայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի դատուի ուրիշին խղճմտանքէն .
30 Թէ որ ես շնորհքով կը վայելեմ , ինչո՞ւ հայհոյուիմ , Հորուն համար
31 որ կը գոհանամ , ։ Ընդ՝ Թէ ուտէք Թէ խմէք և Թէ ինչ գործ որ ընէք , ամէն բան Աստուծոյ փառ-
32 քին համար ըրէք ։ Հ՜փայԹակղութեան պատճառ մի ըլլաք , ոչ Հրէաներուն , ոչ ՟ՀեԹանոսներուն
33 Հև ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին ։ Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ՚ըլլամ , ոչ՝ Հ՜

Ցամք Տեառն 59

Ե Հմր 7 ։ Բ Կոր. ը 17։ Ցօ. ե. 21։
Ե Ղեւ. ը. 1։ = Մատ. իը. 26. 27. 28։ Ղ Կոր. բ. 42. 46. Գլ. ժա. 23. 24։
Ղ Հռոմ. ժբ. 5. Գլ. ժբ. 27։
Ը Հռոմ. գ. 1։ Թ. 3. 5։ Բ Կոր. ժա. 18։
= Հռոմ. գ. 12։ Գաղ. գ. 10։
= Ղև. գ. 3։ ե. 15։
Է Գլ. բ. 4։ = Ղև. ժե. 7։ Բ Օր. լբ. 17։ Սաղ. ՟ճգ. 37։ Ցայտ. Թ. 20։
Բ Կոր. գ. 15. 16։
Ց Բ Օր. լբ. 38։ = Բ Օր. լբ. 21։
Ֆ Եզեկ. իր. 14։
Գ Գլ. գ. 12։

Հռոմ. ժե. 1. 2. Հմր 23։ Գլ. ժգ. 5։ Փիլ. բ. 12։ Ֆ Ա Տիմ. գ. 4։

= Եզ. ժբ. 5. Բ Օր. ժ. 14։ Սաղ. իդ. 1. ծ. 12. Հմր 25։
Բ Ղև. ծ. 7։

Է Գլ. բ. 10. 12։
Բ Հռոմ. ժգ. 16։
Ի Հռոմ. ժգ. 6։ = Տիմ. գ. 3. 4։
Ղ Կող. դ. 17։ Գաղ. գ. 11։
Ի Հռոմ. ժգ. 13։ Գլ. բ. 13։ Բ Կոր. ը. 3։
Ցաւ Ցայներուն
Ը Կոր. ի. 38։ Գլ. ժա. 22. = Տիմ. գ. 5։
Ի Հռոմ. ժե. 2։ Գլ. Թ. 19։ 22։
Ե Հմր 24։

Ցամք Տեառն 59

փնտռեր իմ անձիս օգուտը , հապա շատերունը՝ որ փրկուին ։

ԳԼ · ԾԱ

4 Պօղոս կը յանդիմանէ Կորնթացիները՝ որ իրենց հոգեւոր ժողովներուն մէջ՝ երիկ մարդիկ գլուխնին դոց ազօթք կ՚ընէին , 6 և կ՚ինդրեր բաց գլխով , 17 և որ ընդհանրապէս իրենց ժողովները չէ՛ թէ ապէկին՝ այլ դէչին կ՚երթային , 21 ինչպէս որ իրենց ընթրիքներովը Տէրունական ընթրիքը կ՚անարգէին ։ 25 Վերջը կը յիշեցնէ անոնց՝ Տէրունական ընթրիքին սահմանադրութիւնը ։

1 Ընծի նմանող եղէք , ինչպէս որ
2 ես ալ Քրիստոսի ։ Արդ՝ ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրներ , Էոր ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք , Էու ա-պրպրատներս կը բռնէք՝ ինծոր որ
3 ես ձեզի աւանդեցի ։ Բայց կ՚ուզեմ որ գիտնաք , Ժ թէ ամէն երիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է , Էու կնկանը գլուխը՝ երիկ մարդը , Նև
4 Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած ։ Ամէն երիկ մարդ որ գլուխը դոց ազօթքի կը կայնի , Ի կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ , անպատիւ կ՚ընէ
5 իր գլուխը ։ Եւ ամէն կնիկ որ գլուխը բաց ազօթքի կը կայնի , կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ , անպատիւ կ՚ընէ իր գլուխը . ինչու որ մի և նոյն բան է Ը«եղ»էՙ որպէս թէ
6 Ը ածիլուած էր ։ Վասն զի թէ որ կնիկը չծածկուիր , թող իր մազերն ալ կտրէ . Ի հապա թէ որ ա-մօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել՝ կամ ածիլուիլ , թող ծածկուի ։
7 Երիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել , Ի ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է . բայց կնիկ-
8 կը Էր երկանը փառքն է ։ Ե-քան-զի չէ թէ երիկ մարդը կնիկէն է ,
9 հապա կնիկը՝ երիկ մարդէն ։ Ի-նչ-չու որ երիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար , հապա կնիկը՝ եր-
10 կանը համար ։ Ը Ան պատճառով պէտք է որ կնիկը իր գլխուն շուք ունէ՝ ։ հրեշտակներուն համար ։
11 Բայց ոչ կնիկը առանց երիկ մար-
12 դու կ՚ըլլայ , ու ոչ երիկ մարդը առանց կնկան՝ Տէրոջմով ։ Վասն զի ինչպէս որ կնիկը երիկ մարդէն է , անանկ ալ՝ երիկ մարդը կնկան միջոցով . Ն բայց ամէնը Աս-
13 տուածմէ ։ Դուք ձեզմէ՝ դատեցէք . կը վայլէ՞ կնիկ մարդու գլուխը բաց ազօթքի կայնիլ Աս-
14 տուծոյ առջեւը ։ Չէ՞ որ բնու-թիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի՝ որ երիկ մարդ մը թէ որ երկար մա-
15 զերով է , իրեն անարգանք է ։ Բայց կնիկը թէ որ երկար մազե-րով է , իրեն փառք է . ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են
16 իրեն ։ Ւ Ըսակայն թէ որ մէկը հա-

կառակող ըլլալ կ՚ուզէ , մենք ա-նանկ սովորութիւն չունինք , Ճոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները ։
17 Բայց աս պատուիրելով չեմ գովեր . ինչու որ ձեր ժողովուիլը չէ՛ թէ աղէկ՝ հապա դէշ արդիւնք
18 կ՚ունենայ ։ Քանզի նախ՝ երբոր մկտեղ կը ժողովուիք եկեղեցիին մէջ , Ֆ կը լսեմ որ բաժանումներ կան ձեր մէջը . և ըստ մասին կը
19 հաւատամ ։ Վասն զի հարկաւ Ֆ ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան , Ն որ ձեր մէջը
20 եղողը ընտրեալները երեւնան ։ Ուստի դուք որ մկտեղ կը ժողովուիք , ՟ոչ Տէրունական ընթրիքը ու-
21 տել չէ . ինչու որ ուտելու ատենը ամէն մկը առաջ իր ընթրիքը կ՚առնէ . ու մկը անօթի կը մնայ ,
22 Էու մկալը կը գինովնայ ։ Միթէ ուտելու ու խմելու համար տուն չունիք , ՟կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցիՙն կ՚անարգէք , Նև ա-մօթով կ՚ընէք չքաւորները . ձեզի ինչ ըսեմ . ձեզ գովէ՞մ . աստ բանին
23 մէջ չեմ գովեր ։ Ինչու որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ Ելէթ Տէր Ցիսուս իր մատնուած գիշերը հաց առաւ
24 Եւ գոհանալով՝ կտրեց ու ըսաւ . Առէք՝ ուտեցէք . աս է իմ մար-մինս՝ որ ձեզի համար կը կտրուի . ասիկայ ըրէք զիս յիշելու համար ։
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետեւ ՟՟՟ ու ըսաւ . Աս գաւա-թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս . ասիկայ ըրէք քանի անգամ որ խը-մելու ըլլաք զիս յիշելու համար ։
26 Վասն զի քանի անգամ որ աս հա-ցը ուտէք , ու աս գաւաթը խմէք , Տէրոջը մահը կը պատմէք , ՟մինչև
27 որ ինքը գայ ։ ՟Ուստի ով որ աս հացը ուտէ՝ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանաբար , պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը ։ Ուրեմն Ելէթող մարդ իր անձը փորձէ՛ , ու այսպէս ան հացէն ուտէ , և ան գաւաթէն խմէ ։
29 Վասն զի ան որ անարժանաբար կ՚ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դա-տապարտութիւնը կ՚ուտէ ու կը խմէ . ինչու որ Տէրոջը մարմինը
30 չորոշեր ։ Ասոր համար ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան , և շատեր ալ կը ննջեն ։
31 ՟Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դա-տելու ըլլայինք , պիտի չդատուէ-
32 ինք ։ Իսկ երբոր կը դատուինք , Ցէրոջմէ կը խրատուինք , որ աշ-խարհի հետ չդատապարտուինք ։
33 Ուստի իմ եղբայրներս՝ երբոր մկտեղ կը ժողովուիք ուտելու ,
34 իրարու սպասեցէ՛ք ։ Իսկ թէ որ

Ցամք Տեառն 59

Ֆ Գլ · ե · 17 ։ ժգ · 33 ։ -

Ֆ Գլ · ա · 10, 11 · 12 ։ գ · 3 ։

Ֆ Մ՟ատ · ժը · 7 ։ Ղու · ժէ · 1 ։ Գոր · ի · 30 ։ ա Տիմ · գ · 1 ։ բ Պետ · բ · 1 · 2 ։

Ն Ղու · բ · 35 ։ ա Յով · բ · 19 ։ Տ՟ես բ Օր · ժգ · 3 ։

Լբ Պետ · բ · 13 ։ Յուդ · 12 ։

- Գլ · ժ · 32 ։ Լ Յով · բ · 6 ։

Ոգլ · ժե · 3 ։ Գաղ · ա · 1, 11 · 12 ։ ԼՄատ · իզ · 26 ։ Մար · ժգ · 22 ։ Ղու · իր · 19 ։

- Յով · ժգ · 3 ։ իա · 22 ։ Գոր · ա · 71 ։ Գլ · գ · 5 ։ ժե · 23 ։ ա Թես · գ · 15 ։ բԹես · ա · 10 ։ Յակ · 14 ։ Յոյս · ա · 7 ։

ա Թես · թ · 10, 13 ։ Յով · զ · 51 , 64 , 65 ։ ժգ · 27 ։ Գլ · ժ · 21 ։

Լբ Կոր · ժգ · 5 ։ Գաղ · գ · 4 ։ Հռով · ժգ · 2 ։

Ա Սաղ · լբ · 5 ։ ա Յով · ա · 9 ։

Բ Սաղ · qղ · 12, 13 ։ Երր · ժբ · 5—11 ։

Ա Ժբ 21 ։

Յամի Տեառն 59

– ՀԻՇ 22 ։
‡ ԳԼ. գ. 19 ։
• ԳԼ. Լ. 17։ Տիտ. ա. 5։

= ԳԼ. ժգ. 1. 37 ։
Բ ԳԼ. ը. 11։ Եփես. բ. 11, 12։ աԹես. ա. 9։ Տիտ. գ. 3 ։ ա Պետ. գ. 3։ ՀՕպաշ.ՀԹ.5։ ք ՄԱՐ. Ի. 38 ։ ա ՅՈՎՆ. գ. 2. 3 ։
Է ՄԱԹ. ԺԿ։ 17 ։ ՅՈՎ. ԺԹ. 26 ։ բ ԿՈՐ. գ. 5 ։ ՀՀՈՎ. ԺԲ. 4 ։ ՇԻՐ. ը. 4։ ա ՊԵՏ. գ. 10 ։
Ը ԵՓԵՍ. գ. 4 ։ ՀՀՈՎ. ԺԲ. 6 ։ Ղ ՀՈՎ. ԺԲ. 6 ։ Ե ՅՀՌ. ա. 9։ Ի ԵՓԵՍ. ա. 23։ Ժ ՀՈՎ. ԺԲ. 6. 7 Տ ։ ԳԼ. ԺԳ. 26 ։ Ե ՓԵՍ. գ. 7։ ա ՊԵՏ. գ. 10. 11 ։
Ի ԳԼ. Բ. 6. 7 ։ Լ ԳԼ. ա. 5 ։ ԺԳ 2։ բ ԿՈՐ. ը 7 ։
Ի ՄԱՐ. ԺԷ. 19։ ԳԼ. ԺԳ 2 ։ բ ԿՈՐ. գ. 13 ։ ‡ ՀՄԱՐ. ԺԶ. 18։ ՅԱԿ. Ե. 14։
Կ ՀՇ 28. 29։ ՄԱՐ ԺԳ. 17։ ԳԱԳ Գ. 5 ։ ՀՀՈՎ. ԺԲ. 6 ։ ԳԼ. ԺԳ. 2 ։ ԺԶ. 1 ԱՀ ։
Ն ԳԼ. ԺԳ. 29։ ա ՅՈՎ. գ. 1։ Ղ ՈՐ. Բ. 4։ Ժ 46։ ԳԼ. ԺԳ. 1 ։ Ճ ՀՈՎ. ԺԲ. 6 ԳԼ. Է. 7 ։ բ ԿՈՐ. Ժ 13։ ԵՓԵՍ. գ. 7 ։
Յ ՅՕՆ. գ. 8 ։ ԵՐԵ. Բ. 4 ։ Ո ՀՀՈՎ. ԺԲ. 4. 5 ։ ԵՓԵՍ գ. 4. 16 ։
Չ ՀՇՄ 27 ։ ԳԱԳ. գ. 16։ Ճ ՀՀՈՎ. գ. 5 ։ Պ ԳԱԳ. գ. 2։ ԵՓԵՍ Բ. 13, 14։ 16։ ԿՈՂ. գ. 11 ։
Ց ՅՕՆ. գ. 64։ Ե. 37 ։ 38 ։ 39 ։

մկը անօթի է, Թող էր տանը մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ պատասպարտութեան համար ժողովուիք ։
35 ‡Եւ ուրիշ բաները՝ չեմ կրնար տեսնել պատուիրեմ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Հոգևոր պարգևները 4 զանազան են ։ 7 բայց ամէնն ալ օգուտի համար են ։ 8 և մի և նոյն վախճանի համար զանազան պարգևներ տրուած են ։ 12 Ինչպէս որ բնական մարմինի մը անդամները զանազան են, նոյնպէս ալ Քրիստոսի մարմինին անդամները զանազան են ։ 16 Ամէն մէկ անդամ իր տեղին վրայ պէտք է ըլլայ ։ 22 Ամենէն տկար թուածները աւելի պէտք են ։ 24 Աստուած մարմինը այնպէս շինած է, որ ամէն մասերը իրարու հետ միացած՝ իրենց պարտականութիւնը կատարեն ։

1 Բայց հոգևոր պարգևներուն վրայով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ,
2 որ չգիտցող ըլլաք ։ Դուք գիտէք, որ երբ հեթանոս էիք, համոզմունքով կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք ։
3 Ուստի ձեզի կ'իմացնեմ, Թէ Աստուծոյ Հոգիովը խօսող ոեւէ մէկը չըլլար որ Յիսուսը նզովեալ կանչէ ։ Եւ մէկն ալ չկրնար Յիսուսը Տէր կանչել, եթէ ոչ Հոգւով Սրբովը ։
4 Պարգևները զանազան են, բայց նոյն Հոգին է ։
5 Ընական պաշտօնները զանազան են, բայց նոյն Տէրը է ։
6 Նոյնպէս ներգործութիւնները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներգործէ ամէնը ամէն բանի մէջ ։
7 Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը տրուած է օգուտի համար ։
8 Մին է մէկուն՝ Հոգիովը իմաստութեան խօսք տրուած է, Նորին Հոգիին նիստութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
9 հաւատք՝ նոյն Հոգիովը ։ Ուրիշին բժշկութեան պարգևներ՝ նոյն Հոգիովը ։
10 Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ ։ Ուրիշին՝ մարգարէութիւն ։ Ուրիշին՝ հոգիներ ընտրութիւն ։ Ուրիշին՝ զանազան լեզուներ ։ Ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն ։
11 Բայց այս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ, և ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ ։
12 Քանզի ինչպէս որ մարմինը մէկ է՝ և շատ անդամներ ունի, և ան մարմինին բոլոր անդամները որ շատ են՝ մէկ մարմին են, նմանապէս ալ
13 Քրիստոսը ։ Վասնզի մենք ամէնքս մէկ Հոգիով մէկ մարմին ըլլալու մկրտուեցանք, Թէ Հրեաները, Թէ հեթանոսները, Թէ ծառաները, Թէ ազատները, և ամէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմցինք ։
14 Վասնզի մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ, հապա շատ ։ Թէ որ ոտքը
16 կսէ. Որովհետև ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ՝ Թէ անով ան մարմինէն չէ ։ Եւ Թէ որ ականջը կսէ. Որովհետև ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ՝ Թէ անով ան մարմինէն չէ ։
17 Թէ որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պիտի ըլլար ։ Եւ Թէ որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտոտելիքը ։
18 Բայց հիմա Աստուած անդամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը մարմինին մէջ, ինչպէս որ ինքը ուզեց ։
19 Հապա Թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր պիտի ըլլար ։
20 Բայց հիմա անդամները շատ են, ու մարմինը՝ մէկ ։
21 Ձկրնար աչքը ըսել ձեռքին Թէ, Դուն ինծի պէտք չես ։ և ոչ գլուխը ոտքերուն
22 Թէ, Ինծի պէտք չէք ։ Մանաւանդ մարմինին ան անդամները՝ որ շատ տկար կ'երեւնան, աւելի հարկաւոր են ։
23 Ու մարմինին ան անպատիւ ըլլալ կը սեպնենք, անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք ։ Ու մեր վայելչութիւն անվայելչութիւնները աւելի վայելչութիւն ունին ։
24 Մեր վայելչութիւն ունին ։ Ու Աստուած մարմինը բարեխառնեց, ու պակասութիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 Որպէս զի մարմինին մէջ երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ ։ Եւ Թէ որ մէկ անդամը նեղուի՝ բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետ ։ և Թէ որ փառաւորի մէկ անդամը, բոլոր անդամները կ'ուրախանան
27 անոր հետ ։ Ուրեմն դուք Քրիստոսի մարմինն էք, ու մանաւանդ
28 բաժակս անոր անդամները ։ Եւ Աստուած հաստատեց եկեղեցիին մէջը նախ՝ առաքեալները, երկրորդ՝ մարգարէները, երրորդ՝ վարդապետները, յետոյ հրաշքները, Նորը բժշկութիւններու պարգևները, օգնութիւններ, կառավարութիւններ, լեզուներու տեսակները ։
29 Բոլորն առաքեալներ են ։ Բոլորն մարգարէներ են ։ Բոլորն վարդապետներ են ։ Բոլորն հրաշքներ են ։
30 Բոլորն բժշկութեան պարգևներ ունին ։ Բոլորն լեզուներով կը խօսին ։ Բոլորն թարգմանութիւն կ'ընեն ։
31 Բայց դուք նախանձաւոր եղէք ան շնորհքներուն՝ որ լաւագոյն են ։ և ես՝ այ աւելի ճամբայ մը ցուցնեմ ձեզի ։

Յամի Տեառն 59

= ՀՀՈՎ. ԺԲ. 5։ ԵՓԵՍ. ա. 23։ գ. 12։ ԵՒ. 23, 30։ ԿՈՂ. ա. 24։
• ԵՓԵՍ. Ե. 30։ ՀԵՓԻ. գ. 11։
= ԵՓԵՍ. 20։ գ. 5 ։
Բ ԳՈՐ. ԺԳ. 1 ։ ՀՀՈՎ. ԺԲ. 6 ։
ՇՀՄ 10 ։
– ՀՄ 9 ։
Է ԹՈՒ. ԺԳ. 17 ։
• ՀՀՈՎ. ԺԲ. 8 ։ ա ՏԻՄ. Ե. 17։ ԵՐԲ. ԺԳ. 17, 24։

ՀՀՄ 28 ։

Ղ ՀՀՈՎ. ԺԲ. 3 ։ ԳԼ. գ. 5 ։ ՀՄ 11 ։

Տամի Տնառն 59

ԳԼ. ԺԹ

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ ամէն տեսակ պարգեւները 2 ո՛րչափ ազնիւ և գերազանց բան, առանց սիրոյ ոչինչ են։ 4 Սիրոյ գործութիւնները։ 13 ԵՒ յոյսէն ու հաւատքէն նաև յոյսէն ու հաւատքէն նաև յոյսէն ու հաւատքէն նաև

Յամի Տեառն 59

Ե ԳԼ · ժա · 24 ։

16 Հապա թէ չէ՝ թէ որ գուն հոգիով
օրհնութիւն ընես , անիկայ որ տը-
գէտի տեղ կայներ է՝ ինտոր Ամէն
պիտի ըսէ քու գոհութիւնդ տալու
ատենդ · ինչու որ ան քու զրուա-
17 ցածդ չիմանար ։ Որ թէպէտ գուն
աղէկ գոհութիւն կ'ընես , բայց
18 միւսը չինութիւն չառներ ։ Աս-
տուծմէ կը գոհանամ , որ ձեր ա-
մէնէն աւելի լեզուներով կը խօ-
19 սիմ · Բայց եկեղեցիին մէջ կ'ու-
զեմ հինգ խօսք մտաւոյութեամբս
խօսիլ , որ՝ ուրիշներուն ալ սոր-
վեցնեմ , քան՝ թէ բիւրաւոր
խօսքեր օտար լեզուով ։

Ը Սաղ · ճԼա · 2 ։ Մատ · ժա · 25 ։ ժբ · 3 ։ ժԹ · 14 ։ Հռով · ժզ · 19 ։ ԳԼ · գ · 2 ։ Եփս · գ · 14 ։ Երբ · ե · 12 · 13 ։

20 Ե՛ղբայրնե՛ր՝ ոՀմիտքով տղաք մի՛
ըլլաք , ի չարութիւն էխթա-
նը՝ նէ՛ պէ՛ տղաք եղէք , ու միտքով
21 չափահաս եղէք ։ ÞՕրէնքին մէջ
էգրուած է թէ՝ Օտար լեզունե-
րով՝ ու օտար շրթունքներով ատ
ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ ,
սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պի-
22 տի չընեն , կ'ըսէ Տէրը ։ Ուրեմն
լեզուները նշանի համար են՝ չէ՛
թէ հաւատացեալներուն , հապա
անհաւատներուն , բայց մարգա-
րէութիւնը չէ թէ անհաւատնե-
րուն , հապա հաւատացեալներուն ։
23 Արդ՝ թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկ-
տեղ գայ , ու ամէնն ալ օտար լե-
զուներով խօսելու ըլլան , և հոն
մտնեն տգէտներ կամ անհաւատ-
ներ · Նպիտի չըսե՞ն թէ դուք խեն-

Ե Գոր · բ · 13 ։

24 թեցեր էք ։ Իսկ թէ որ ամէնն
ալ մարգարէանան , ու հոն մէկ ան-
հաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ ,
ամէնէն ալ կը յանդիմանուի , ա-
25 մէնէն ալ կը քննուի , Ո՞ անոր
սրտին ծածուկ բաները յայտնի
կ'ըլլան · և այսպէս երեսի վրայ
ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագու-
թիւն պիտի ընէ , ու խոստովանի
թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր
մէջն է ։

Ե Ես · խե · 14 ։ Ջաք · ը · 23 ։

26 Ուստի ի՞նչ է՝ եղբայրնե՛ր · երբ-
որ մէկտեղ կը ժողովուիք , ձեզմէ
ամէն մէկը սաղմոս ունի , Þվարդա-
պետութիւն ունի , լեզու ունի ,
յայտնութիւն ունի , թարգմանու-
թիւն ունի · Ամէնը շինութեան

Ծ Հմր 6 ։ ԳԼ · ժբ · Տ · 9 · 10 ։

27 համար թող ըլլայ ։ Թէ որ մէկը
օտար լեզու կը խօսի , երիս հոգի ,
և թէ շատը իրիք իրաց ընեն , և ան
ալ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը թող

Ի ԳԼ · ժբ · 7 ։ Բ Կոր · ժբ · 19 · Եփս · գ · 12 ։

28 թարգմանէ ։ Բայց թէ որ թարգ-
մանող չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լռէ-
թող կենայ , և ինքնիրեն ու Աս-
29 տուծոյ թող խօսի ։ Իսկ մարգա-
րէները երկու կամ իրէք հոգի թող
խօսին , հոս մէկալները թող քըն-

ՀԳԼ · ժբ · 10 ։

30 նութիւն ընեն ։ Հապա թէ որ
նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան
31 չ յայտնուելու ըլլայ , նառաջինը
թող լռէ ։ Ինչու որ ամէնդդ ալ
կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէա-
նալ , որ ամէնն ալ սորվին , ու
32 ամէնն ալ մխիթարուին ։ Եւ մար-
գարէներուն հոգիները մարգարէ-
33 ներուն հնազանդ են ։ Ինչու որ
Աստուած խռովութեան Աստուած
չէ , հապա խաղաղութեան , ճինչ-
պէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցի-
ներուն մէջը ։

Ե ԳԼ · ժա · 16 ։

34 Ձեր չկիները եկեղեցիներուն
մէջ լռեսն կենան · ինչու որ անոնց
հրաման չկայ խօսելու , չհապա նա-
զանք ըլլալու , ն ինչպես որ օրէնքն
35 ալ կ'ըսէ ։ Բայց թէ որ բան սոր-
վիլ կ'ուզեն , տունը իրենց էրկ-
ներուն թող հարցընեն · քանզի
կիներուն անվայել է եկեղեցւոյ
36 մէջ խօսիլը ։ Միթէ Աստուծոյ
խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ , կամ թէ միայն
37 ձեզի՞ հասաւ ։ Եթէ որ մէկը կը
կարծէ թէ ինքը մարգարէ է , կամ
հոգևոր , թող հաստատ գիտնայ՝
թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը
38 պատուէրներն են · Բայց թէ որ
մէկը տգէտ է , թող տգէտ ըլլայ ։
39 Ուստի · եղբայրնե՛ր՝ ոմարգարէու-
թիւն ընելու՝ նախանձաւոր եղէք ,
ու լեզուներ խօսիլն ալ մի՛ արգի-
40 լէք ։ Նէ ամէն բան վայելչու-
թեամբ և կարգաւ թող ըլլայ ։

Ա Սաղ · լթ · 15 ։ ՃԵ ։ Ես · ծգ · 5 · 6 ։ ՃԵ ։ Դան · Թ · 26 ։ Ջաք · ժգ · 7 ։ Ղուս · իգ · 26 · 46 ։ Գոր · գ · 18 ։ իզ · 23 ։ ա Պետ · ա · 11 ։ բ · 24 ։

Ը Սաղ · բ · 7 ։ ժզ · 10 ։ Ես · ծգ · 10 ։ Ղուս · իգ · 26 · 46 ։ Գոր · բ · 25—31 ։ ժգ · 33 · 34 ։ 35 ։ իզ · 22 · 23 ։ ա Պետ · ա · 11 ։

Բ Ղուս · իգ · 34 ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Աստքեալը Քրիստոսի յարութեամբը 12 կը
ցուցընէ մեր յարութեան ստուգութիւնը ,
մարմինն յարութեանը չհաւատացողներուն
դէմ · 21 կը ցուցընէ յարութեան պատուէր ,
35 ու եղանակը , 51 և թէ ինչպես պիտի փո-
խուին անոնք որ կենդանի կը մնան վերջին
օրը ։

1 Եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կ'իմացընեմ ան
աւետարանը՝ որ ես ձեզի քա-
րոզեցի , որ նաև ընդունեցիք , Ը ու
2 անոր վրայ հաստատուած էք · ÞՈ-
րով կը փրկուիք ալ , թէ որ ա-
մուր բռնէք ան խօսքը որ ես ձեզի
քարոզեցի , ժամայն եթէ պարապ
3 տեղը հաւատացած չէք ։ Ի՝նչու
որ պինտ առաջ ես ձեզի ՚ւաւան-
դեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ըն-
դունեցի , թէ Քրիստոս մեր մեղ-
քերուն համար մեռաւ ե ի բերբերուն
4 համեմատ , Եւ թէ թա-
ղուեցաւ , ու յարութիւն առաւ
երրորդ օրը՝ ըդ ի բերբերուն ըստ ձէ
5 համեմատ · Ի՝ Եւ թէ երևցաւ Կե-
փասին , ÞՈւ ետքը տասներկուս-
6 քին · Ետքը հինգ հարիւրէն ա-
ւելի եղբայրներուն միանգամ երև-
ցաւ , որոնցմէ շատերը մինչև հիմա
7 կան , և ոմանք ալ ննջեցին · Ո՞-
ետքը երևցաւ Յակոբոսին , ետքը
8 բոլոր առաքեալներուն ։ Ն Ամենէն

Յամի Տեառն 59

Յ ա թես · ե · 19 · 20 ։

Ղա Յոհ · գ · 1 ։

Ժ ԳԼ · ժա · 16 ։

Յ ա Տիմ · բ · 11 · 12 ։

Յ ԳԼ · ժա · 3 ։ Եփս · ե · 22 ։ Կող · գ · 18 ։ Տիտ · բ · 5 ։ ա Պետ · գ · 1 ։

Ն Ծն · գ · 16 ։

Ը Ր Կոր · ժ · Ը ։ ա Յոհ · գ · 6 ։

ո ԳԼ · ժբ · 31 ։ ա Թես · ե · 20 ։

Ն Հմր 33 ։

ա Գաղ · ա · 11 ։

Բ Հռով · ե · 2 ։

Է Հռով · ա · 16 ։ ԳԼ · ա · 21 ։

Թ Գաղ · գ · 4 ։

Ի ԳԼ · ժա · 2, 23 ։

Ղ Գաղ · ա · 12 ։

Ի Սաղ · լբ · 15, ՃԵ ։ Ես · ծգ · 5, 6 ։ ՃԵ ։ Դան · Թ · 26 ։ Ջաք · ժգ · 7 ։ Ղուս · իգ · 26 · 46 ։ Գոր · գ · 18 ։ իզ · 23 ։ ա Պետ · ա · 11 ։ բ · 24 ։

Ը Սաղ · բ · 7 ։ ժզ · 10 ։ Ես · ծգ · 10 ։ Ղուս · իգ · 26 · 46 ։ Գոր · բ · 25—31 ։ ժգ · 33 · 34 ։ 35 ։ իզ · 22 · 23 ։ ա Պետ · ա · 11 ։

Բ Ղուս · իգ · 34 ։

ժ Մատ · իբ · 17 ։ Մար · ժզ · 14 ։ Ղուս · իգ · 36 ։ Յոհ · ի · 19 · 26 ։ Գոր · ժ · 41 ։

Ի Ղուս · իգ · 50 ։ Գոր · ա · 3 ։ 4 ։

Լ Գոր · Թ · 4 ։ 17 ։ իր · 14 ։ 18 ։ ԳԼ · Թ · 1 ։

Ցամք Տեառն 59

եւ քրիստոս յարուցեալ մեռելոց՝ որպէս թէ վիժածի մը՝ ինձի
9 ալ երեւցաւ։ Ես եմ ամենէն փոքրագոյն առաքեալներուն որ չեմ արժանի առաքեալ կոչուելու, վասն զի հալածեցի զեկեղեցի Աստուծոյ։
10 Բայց շնորհօքն Աստուծոյ եմ՝ ինչ որ եմ. եւ անոր շնորհքը որ ինծի եղաւ չպարապեցաւ ես, հապա աւելի աշխատեցայ քան զամենեսին. ոչ թէ ես, հապա շնորհքն Աստուծոյ որ ինծի հետ էր։
11 Ուստի թէ ես եւ թէ անոնք ասանկ կը քարոզենք, ու դուք ասանկ հաւատացիք։
12 Ուրեմն թէ որ քրիստոս կը քարոզուի՝ որ մեռելներէն յարութիւն առած է, ինչպէս ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ, մեռելոց յարութիւն չկայ, ոչ թէ մեռելոց յարութիւն չկայ, ուրեմն քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ.
14 եւ թէ որ քրիստոս յարութիւն առած չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է, ու ձեր հաւատքն
15 ալ պարապ է. եւ մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները գտնուած կ'ըլլանք. վորովհետեւ Աստուծոյ համար վկայութիւն տուինք թէ, Ինքը Քրիստոսը որ իրաւ չյարուցց անկից, թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առ-
16 ներ. քանզի թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ, քրիստոս
17 ալ յարութիւն առած չէ. եւ թէ որ քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատքը պարապ է, ձեր
18 տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն էք. Նոյնպէս ալ քրիստոսով ննջողնե-
19 րը կորսուած են։ Թէ որ միայն այս կեանքիս համար քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բոլոր մարդկներէն աւելի խղճալի ենք։
20 Բայց հիմա քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է՝ եղած ննջեցելոց
21 առջի պտուղը։ Քանզի որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, ձմարդով ալ մեռելոց յարութիւնը։
22 Վասն զի ինչպէս որ Ադամով ամենքը կը մեռնին, անանկ ալ քրիստոսով ամենքը կենդանի պիտի
23 ըլլան. Բայց ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը քրիստոս, ետքը քրիստոսինները՝ իր գալստեան.
24 ետքը կ'ըլլայ վախճանը, երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռքը, երբոր խափանէ ամէն իշխանութիւնը, և ամէն պետութիւնը
25 ու զօրութիւնը։ Ինչու որ անոր պէտք է թագաւորութիւն ընել, մինչեւ որ բոլոր թշնամիները իր
26 ոտքերուն տակը դնէ։ Վերջին

Ցամք Տեառն 59

թշնամին՝ որ պիտի խափանի, մահն է. վասն զի ենթէ ըսէ. Ամէն բան անոր ոտքերուն տակը ձնա-
27 զանեցուց. Բայց երբոր կ'ըսէ թէ, Ամէն բան անոր ձնազանդած է, յայտնի է թէ բաց ի անկէ՝ որ
28 ամէնը անոր ձնազանդեցուց։ Ու երբոր ամէնը անոր ձնազանդ ըլլայ, բան ատենը Որդին ինքն ալ պիտի ձնազանդի անոր, որ իրեն ձնազանդեցուց ամէնը, որպէս զի Աստուած ըլլայ ամէնը՝ ամէն բանի մէջ։
29 Հապա թէ չէ, ինչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը մկրտուին. թէ որ մեռելները բնաւ յարութիւն չառնուին, ինչո՞ւ ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին.
30 Ինչո՞ւ համար մենք ալ վտանգի
31 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ։ Վկայ կը բերեմ ձեր պարծանքը՝ որ ձեր վրայ ունիմ քրիստոս Յիսուս մեր Տիրոջմով, որ ես ամէն օր կը
32 մեռնիմ։ Թէ որ ինչպէս մէջ մարդոց նման գազաններու հետ մարտնչեցայ, ինչ օգուտ է ինծի, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնուին. ուտենք ու խմենք, ին-
33 չու որ վաղը կը մեռնինք։ Մի խաբուիք. չար ընկերակցութիւնները աղէկ բարքը կ'ապականեն։
34 Արդարութեանով զգաստացէք, ու մեղք մի գործէք. Ինչու որ ոմանք Աստուծոյ գիտութիւն չունին. ձեզ ամչցնելու համար կը զըուցեմ։
35 Բայց պիտի ըսէ մէկը թէ, Ինչո՞ւ մեռելները յարութիւն կ'առնուին, կամ թէ ինչ մարմնով կու-
36 գան։ Անմիտ՝ դուն անիկայ որ կը սերմանես, թէ որ չմեռնի՝ չկեն-
37 դանանար. Ու ան որ կը սերմանես, չէ թէ ան մարմինը որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ հատ մը՝ թէ՛ ցորեան ըլլայ, և թէ
38 մէկ ուրիշ տեսակ. Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր
39 յատուկ մարմինը։ Ամէն մարմին՝ մէկ մարմին չէ. հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու անասնոց մարմինը ուրիշ, ձուկերունն ալ ուրիշ, և թռչուններունը ուրիշ։
40 Երկնաւոր մարմիններ ալ կան, երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է,
41 ու երկրաւորներունը ուրիշ։ Արեւին փառքը ուրիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և աստղերուն փառքը ուրիշ. ու մէկ աստղը մեկ աստղէն տարբեր է փառքով։
42 Ասանկ ալ է մեռելոց յարութիւնը. Սերմնիը ապականութիւնով կը սերմանուի, ան ապականութիւնը

Ցամք Տեառն 59

ա Կոր. ժե. 6։ Մատ. իբ. 18։ Երե. բ. 8։ ա Պետ. գ. 22։
գ Փիլ. գ. 21։
դ Գաղ. գ. 23։ ժա. 3։
ե ա Թես. ե. 19։
զ Հով. ժ. 36։ Գաղ. գ. 9։ Կոր. գ. 10. 11։ ժա. 23։
է Կոր. ա. 8։
ը Կամ՝ ինչի, Թէ որ մեռելները յարութիւն չառնուին, ուտենք։
թ Ես. իբ. 13։ ծգ. 12։ ծզ. բ. 21։ Ղուկ. ժբ. 19։
ժ Գաղ. ե. 6։ ա Հով. ժբ. 11։ Եփես. ե. 14։
ի Ես. ժբ. 8։ Մատ. ժգ. 43։
ա Կոր. ժե. 6։ Մատ. իբ. 18։ Երե. բ. 8։ ա Պետ. գ. 22։
գ Փիլ. գ. 21։
դ Գաղ. գ. 23։ ժա. 3։
ե ա Թես. ե. 19։
զ Կամ՝ ինչի, Թէ որ մեռելները յարութիւն չառնուին, ուտենք։
է Ես. իբ. 13։ ծգ. 12։ ծզ. բ. 21։ Ղուկ. ժբ. 19։
ը Գաղ. ե. 6։ ա Հով. ժբ. 11։ Եփես. ե. 14։
թ Մատ. ժգ. 43։

43 Նով յարուԹիւն կ'առնէ . է ԱնարգուԹիւնով կը սերմանուի , ՚՚ փառքով յարուԹիւն կ'առնէ . տկարուԹիւնով կը սերմանուի , ՚՚ զօրուԹիւնով յարուԹիւն կ'առնէ.
44 Կը սերմանուի շնչաւոր մարմին , և յարուԹիւն կ'առնէ հոգևոր մարմին . շնչաւոր մարմին կայ , հոգևոր մարմին ալ կայ :
45 Գևոր մարմին ալ կայ : Եւ այսպէս գրուած է . Առջի մարդը Ադամ՝ էկենդանի շունչ եղաւ , Ի վերջին
46 Ադամը՝ ծ կենդանի հոգի : Բայց չէ Թէ առաջ հոգևորը , հապա շրջ-
47 չաւորը , ՚՚ ետքը հոգևորը . է Առջի մարդը երկրէն է՝ Ւհողեղէն . բայց երկրորդ մարդը՝ Տէր է՝ Ե երկինքէն :
48 Ինչպես էր հողեղենը , անանկ ալ հողեղէնները . . ծ ու ինչպես երկնաւորը , անանկ ալ երկնաւորները .
49 Եւ ինտոր որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք , Ե երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք :
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ , Ն որ մարմինը ու արիւնը Աստուծոյ ԹագաւորուԹիւնը չեն կրնար ժառանգել . ոչ ալ ապականուԹիւնը կը ժառանգէ անապականուԹիւնը :
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կ'ըսեմ . Համբոյր ամենքս պիտի չննջենք , Բայց ամենքս ալ պիտի փոխուինք ,
52 Ցանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին Հնչ-Ե-ատենը , Ն որովհետև փողը պիտի Ձչուի , ու մեռելները յարուԹիւն պիտի առնեն առանց ապականուԹեան .
53 և մենք ալ պիտի փոխուինք : Վասն զի պէտք է որ աս ապականացու մարմինը անապականուԹիւն հագնի , Ն ու աս մահկանացու անմահուԹիւն հագնի :
54 ՄահուԹիւն հագնի : Բայց երբոր աս մահկանացու մարմինը անմահուԹիւն հագնի , և աս ապականացուս անապականուԹիւն հագնի , ան ատենը պիտի կատարուի այն խօսքը որ գրուեցաւ Թէ , Ն Մահը յաղթուԹեան մէջ ընկղմեցաւ :
55 Ւ Ո՞ր է ով մահ՝ քու խայԹոդդ , Ո՞ր է ով գերեզման՝ քու յաղ-
56 ԹուԹիւնդ : Մահին խայԹոցը մեղքն է , ՚՚ ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը :
57 Ւ Բայց գոհուԹիւն Աստուծոյ , Ո որ մեզի յաղԹուԹիւն կու տայ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի ձեռ-
58 քովը : Ւ Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս՝ հաստատ եղիք , անշարժ Իջէք , և ամէն ատեն աւելցէք Տէրոջը գործին մէջ , ՚՚ գիտնալով որ ձեր աշխատուԹիւնը պարապ չէ Տէրոջմով :

ԴԼ . ԺԶ

1 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները որ Երուսաղէմի եղբայրներուն կարօտուԹիւնը լեցնեն . 10 բարի վկայուԹիւն կու տայ ՏիմոԹէոսին վրայով . 13 և բարեկամական խրատներէն ետև՝ 16 իր ԹուղԹը կը վերջացնէ ջանաղան բարեւներով :

1 Հայց սուրբերուն համար ՚՚ջրա-
Ւրէն ժողվելու վրայով , ինտոր որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն , դուք ալ անանկ
2 րբեք : Ի Ամէն մէկշաբԹի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը Թող
3 դիզէ ինչ որ կը յաջողի , Որ չըլլայ Թէ երբոր գամ , ան ատենը ժողովուՀներ ըլլան . ու երբոր գամ , Ե որոնց որ դուք *Համձիք , ես զանոնք ԹուղԹերով՝՚՚ պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգևները Երուսա-
4 ղէմ տանելու : Ե Եթէ Թէ որ իմ երԹալս ալ արժան. սեպուի , իմ
5 հետս Թող երԹան : Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ . Ե (քանզի Մակե-
6 դոնիայէն կ'անցնիմ .) Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ , կամ ձմեռն ալ անցընեմ . Ղոր դուք զիս ճամբայ դնէք , ուր որ ես պիտի եր-
7 Թամ : Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարևանցի մը տեսնել . բայց յոյս ունիմ որ ատեն մը ձեր քովը կենամ , Ե Թէ որ Տէրը հրաման
8 տայ : Սակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ .
9 Ե Ինչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է . Ե ու շատ հակառակորդներ կան :
10 ծ Արդ՝ Թէ որ ՏիմոԹէոսը գայ , նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ . է քանզի անիկայ Տէրոջը գործը կը գործէ , ինչպես որ ես ալ ,
11 Ուստի Ն չըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ . Ե հապա խաղաղեԹեամբ անիկայ ճամբայ դրէք , որ ինծի գայ . ինչու որ անոր կը սպա-
12 սեմ եղբայրներով մէկտեղ : ծ Իսկ Ապողոս եղբօրը համար , շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ . ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ . բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ :
13 Ւ ԱրԹուն կեցէք . Հ հաւատքի մէջ հաստատ կեցէք , ժիր եղիք ,
14 Ն զօրացէք : Ղ Ձեր ամէն բաները սիրով ըլլայ :
15 Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ , (Գիտէք դուք Ստեփաննեսին ընտանիքը Յ Թէ Ա քայիայի առջի պտուղն է , ու ան անձերնին սուրբերուն սպասաւորութեանը նուիրե-
16 ցին .) Ն Որ Ջաղանգ ըլլաք անանկներուն , և ամենուն՝ որ ձեր հետը մկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի .
17 Ուրախ եմ ես Ստեփաննեսին ու Փորտունատոսին ու Ա քայիկոսին

Ցամի Տեառն 59

՚՚ Գոր . ժա . 29 ։ իգ . 17 ։ Հռով . ժե . 26 ։ բ Կոր . ը . 4 ։ Թ . 1 ։ 12 ։ Գաղ . բ . 10 ։
բ Գոր . ի . 7 ։ Ցայտ . ա . 10 ։
ե բ Կոր . ը . 19 ։
* Ա . ՚՚ յանձնարարուԹիւն ընէք ԹուղԹերով , ես զանոնք
Ը բ Կոր . բ . 4 , 19 ։
Ի Գոր . իԹ . 21 ։ բ Կոր . ա . 16 ։
Ղ Գոր . ժ . 3 ։ ժե . 15 ։ իա . 5 ։ Հռով . ժ . 24 ։ բ Կոր ա . 16 ։
Ի Գոր . ժը . 21 ։ Գաղ . գ . 19 ։ Ցակ . գ . 15 ։
Ը Գոր . ժգ . 26 ։ բ Կոր . բ . 12 ։ Կող . գ . 3 ։ Ցայտ . գ . 5 ։
Ի Գոր . ժԹ . 9 ։
ծ Գոր . ժԹ . 22 ։ Գաղ . գ . 17 ։
Ի Հռով . ժգ . 21 ։ Փիլ . բ . 20 ։ 22 ։ ա Թես . գ . 2 ։
Լ ա Տիմ . գ . 12 ։
Ի Գոր . ժե . 33 ։
ծ Գաղ . ա . 12 ։ գ . 5 ։
Ի Մատ . իգ . 42 ։ իե . 13 ։ ա Թես . ե . 6 ։ ա Պետ . ե . 8 ։
Հ Գաղ . ժե . 1 ։ Փիլ . ա . 27 ։ գ . 1 ։ ա Թես . գ . 5 ։ բ Թես . բ . 14 ։
Ն Եփես . ը . 10 ։ Կող . ա . 11 ։
Շ Գաղ . ժգ . 1 ։ ա Պետ . գ . 8 ։
Ո Գաղ . ա . 16 ։ Հռով . ժգ . 5 ։
Չ բ Կոր . բ . 4 ։ Թ . 1 ։ Երբ . զ . 10 ։
Ո Երբ . ժգ . 17 ։
Ւ Երբ . զ . 10 ։

Ցամի Տեառն 59

Ե Փիլ . գ . 21 ։
Ը Ծն . բ . 7 ։ Ի Հռով . ե . 14 ։
ծ Ցօհ . ե . 21 ։ գ . 33 . 39 . 40 ։ 54 57 ։ Փիլ . գ . 21 ։ Կող . գ . 4 ։
Ի Ցօհ . գ . 31 ։
Լ Ծն . բ . 7 ։ գ . 19 ։
Ի Ցօհ . գ . 13 ։ 31 ։
ծ Փիլ . գ . 20 ։ 21 ։
Ն Ծն . ե . 3 ։
Հ Հռով . բ . 29 ։ բ Կոր . գ . 18 ։ գ . 11 ։ Փիլ . գ . 21 ։ ա Ցօհ . գ . 2 ։
Չ Մատ . ժգ . 17 ։ Ցօհ . գ . 3 , 5 ։
Ղ ա Թես . գ . 14 ։ 15 ։ 16 ։
Ճ Փիլ . գ . 21 ։
Յ Ձ . ա . Թ . 14 ։ Մատ . իդ . 31 ։ Ցօհ . ե . 25 ։ ա Թես . դ . 15 ։
Յ բ Կոր . ե . 4 ։
Ն Ես . իե . Տ ։ Երբ . բ . 14 ։ 15 ։ Ցայտ . ի . 14 ։
Ա Վ . ժ . 14 ։
Ո Հռով . դ . 15 ։ ե . 13 ։ է . Տ . 13 ։ Հռով . է . 25 ։ ՚՚ ա Ցօհ . ե . 4 . 5 ։
Ը ր Պետ . գ . 14 ։
Ո Գաղ . գ . Տ ։

Ցամք Տեառն 59

ա Կոր. ժա. 9 ։ Փիլ. բ. 30 ։ Փիլմ. 13 ։
ե Կող. դ. 8 ։ գ Թես. ե. 12 ։ Փիլ. բ 29 ։
զ Հռով. ժգ. 5 ։ 15 ։ Փիլմ. 2 ։

դալուն վրայ , ՝որ մեր պակասութիւն 18 Թիւնը անոնք լեցուցին . Ե Քանզի Հանդուստացուցին իմ հոգիս ու ձեր . Ո ուսոյի անանկները ճանչցէք ։
19 Բարև կ՚ընեն ձեզի Ասիայի եկեղեցիները . շատ բարև կ՚ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւլասը ու Պրիսկիլան՝ Ի բրենց տանը մէջի եկեղեցիով
20 Մկտեղ ։ Բարև կ՚ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները . ՝բարև տուէք իրարու սուրբ համբուրով ։
21 ՝Ան բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին է ։ Եթէ որ մէկը Տէր Ցիսուս Քրիստոսը չսիրեր , ՝Նզովեալ
23 ըլլայ՝ *Էրէք մեր Տէրը գայ՝՝ ։ Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր
24 հետը . Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Ցիսուսով ։ ամէն ։

Ցամք Տեառն 59

՝ Հռով. ժգ. 16 ։
՝՝ Կող. դ. 18 ։ բ Թես. գ. 17 ։
ձ Եփես. գ. 24 ։
՝՝ Գաղ. ա. 8 ։ 9 ։
* Յոան. Մարանաթայ ։
բ Յուդ. 14 ։ 15 ։
յ Հռով. ժգ. 20 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԻ ԿՈՐՆԹԱՑԻՈՒ

Ցամք Տեառն 60

ա ա Կոր. ա. 1 ։ Եփես. ա. 1 ։ Կող. ա. 1 ։ ա Տիմ. ա. 1 ։ բ Տիմ. ա. 1 ։
բ Փիլ. ա. 1 ։ Կող. ա. 2 ։
գ Հռով. ա. 7 ։ ա Կոր. ա. 3 ։ Գաղ. ա. 3 ։ Փիլ. ա. 2 ։ Կող. ա. 3 ։ ա Թես. ։ ա. 2 ։ բ Թես. ա. 2 ։ Փիլմ. 3 ։
դ Եփես. ա. 3 ։ ա Պետ. ա. 3 ։

ե Գործ. ժ. 4 ։ Գաղ. դ. 10 ։ Կող. ա. 24 ։

զ Գաղ. դ. 15 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները համբերող ըլլալ նեղութեան մէջ , ցուցնելով ա-նոնց՝ թէ ինչպէս Աստուած մխիթարեց զինքը իր ամէն վիշտերուն մէջ՝ և ազատեց , 8 մանաւանդ Ասիայի մէջ իր վերջին նեղութեան առեն . 12 և վկայ բերելով իր ու անոնց խղճմտանքը՝ իր անկեղծութեամբ աւետարանին անփոփոխ ճշմարտութիւնը քարոզելուն , 15 կը ցուցնէ թէ իր անոնց չերթալը ո՛չ թէ թեթեւամտութենէ կը ծագի , հապա անոնց վրայ ունեցած իր կարեկցութենէն ։

1 Պօղոս ՝առաքեալ Ցիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը , ու Տիմոթէոս մեր եղբայրը . Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին , և բոլոր Բ Աքայիայի մէջ
2 եղող ամէն սուրբերուն . Է Ղնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն , ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
3 Տ Օրհնեալ ըլլայ Աստուած՝ ու մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը , ողորմութեանց Հայրը՝ և ամէն մխի-
4 թարութեան Աստուածը . Ան որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ , որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են , ան մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք ։
5 Ե Քանզի ինչպես որ Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եղան , նմանապես Քրիստոսի ձեռքովը մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ՚ըլլայ ։
6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , և թէ մխիթարուինք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , որ կը յաջողի համբերելով ան չարչարանքներուն՝ որոնցմով մենք ալ կը չարչա-
7 րուինք . Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար , Ի նչու որ գիտենք՝ թէ ինտոր որ չարչարանքներուն հաղորդ էք , անանկ ալ միխիթա-
8 րութեանը պիտի ըլլաք ։ Վասն զի ՀԱսիայի մէջ մեզի պատահած նեղութիւններուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ , թէ մեր կարողութենէն շատ աւելի ծանրաբեռնեցանք , մինչև որ կեանքերնուս ալ յոյս եղնք ։
9 Բայց մանուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք , Ի որ ինքզինքնուս չապաւինինք , հապա Աստուծոյ՝ որ
10 մեռելները կը յարուցանէ . Ժ Որ ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ
11 փրկեց ու կը փրկէ . Որուն կը յուսանք թէ տակաւին պիտի փրկէ , Լ մեզի համար ձեր ըղձ աղօթքին օգնականութիւնովը . Նոր շատերուն աղէկին պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն դոհութիւն տրուի մեզի համար ։
12 Ինչու որ մեր պարծանքը աս է , մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ Թէ մենք Աստուծոյ ՝՝ Վրը պարզամտութեամբ ու անկեղծութեամբ , ոչ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը , հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք , բայց աւելի դէպ Ի ձեզի ։
13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի , հապա ան որ դուք կը կարդաք՝ ու կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ
14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչպես որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ , Ի որ ձեր պարծանքն ենք , Հ ինտոր որ դուք ալ մերը , Տէր Ցիսուսի օրը ։

Ցամք Տեառն 60

ե Հռով. ը. 17 ։ բ Տիմ. բ. 12 ։
ը Գործ. ժթ. 23 ։ ա Կոր. ժե. 32 ։ ժզ. 9 ։

Ի Երեմ. ժե. 5 ։ 7 ։
ժբ Պետ. բ. 9 ։

Լ Հռով. ժե. 30 ։ Փիլ. ա. 19 ։ Փիլմ. 22 ։
ե Գաղ. դ. 15 ։

Ի Գաղ. բ. 17 ։ դ. 2 ։
ժա Կոր. բ. 4 ։ 13 ։

Խ Գաղ. ե. 12 ։
Հ Փիլ. բ. 16 ։ դ. 1 ։ աՔես. բ. 19 ։ 20 ։

Ցամք Տեառն 60

15 Եւ աս վստահութիւնով ՝ի՛նչ-ը զէի առաջ ձեզի դալ , նոր դուք երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ՝ի Մակեդոնիա , եւ դարձեալ Մակեդոնիա-էն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ
17 դրուիլ դէպ ՝ի Հրէաստան : Ուստի աս որ ես մտածեցի , միթէ թեթեւութիւնով՞ չարժեցայ . կամ թէ ան որ ես կը խորհիմ , մարմնաւորապէս կը խորհիմ , որ իմ կողմանէս այո՛ այո և ո՛չ ոչ ըլլայ՞ ,
18 Սակայն հաւատարիմ է Աստուած , որ մեր խօսքը ձեզի ո՛չ եղաւ ,
19 այո՛ և ո՛չ չէր : Քանզի որ Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոսը՝ որ մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ , (ինծմով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոսով ,) այո՛ ու ո՛չ չեղաւ , հապա
20 իր մէջը եղաւ այո՛ն : Քանզի որչափ որ Աստուծոյ խոստումները կան , իր մէջը Այո՛ են , ու իր մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին համար
21 մեր ձեռքովը : Բայց ան որ մեզ ձեզի հետ միւտեղ Քրիստոսով հաստատեց , ու մեզ օծեց ,
22 Աստուած է . Նոր մեզ կնքեց ալ , ու մեր սրտերուն մէջը Հոգւոյն գրաւը մեր
23 սրտերուն մէջը : Բայց ես զԱստուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս , որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին Կորնթոս չեկայ .
24 Ո՛չ թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապետենք , հապա գործակից ենք ձեր ուրախութեանը . Վասնզի որ դուք հաստատուած կը կենաք :

ԳԼ . Բ

1 Պօղոս ցուցընելով իր անանց չերթալուն պատճառը , 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հաղորդակցութենէն կորսուած անձին նորէն՝ ու մխիթարելու զանիկա . 10 Ինծո՛ր որ ինչն ալ անոր անկեղծ զղջմանը նայելով՝ նորա է : 12 Կը ծանուցանէ Տրովադայէն Մակեդոնիա անցնելուն պատճառը , 14 և ամէն տեղ Աստուծմէ իր քարոզութեանը տրուած բարի յաջողութիւնը :

1 Ա՛կայն ես ինծմէ աս որոշեցի , որ նորէն տրտմութիւնով չգամ
2 դառ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ տրտմեցընեմ , ալ ո՞վ է որ զիս պիտի ուրախացընէ , թէ չէ՝ ան՝ որ
3 ինծմէ կը տրտմի : Ու աս գրեցի , որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ Բ տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից որ պէտք է ինծի ուրախութիւն . քանզի ձեզ ամենուն վրայ վստահ եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր
4 ամենունն է : Ինչու որ շատ նեղութենէ և սրտի տագնապէ ես ձեզի գրեցի շատ արցունքով . ոչ թէ որ դուք տրտմիք , հապա որ գիտնաք ան աւելը՝ որ ես ունիմ աւելի ձեր վրայ :
5 Ինչպէս թէ որ մէկը տրտմեցուց ,

Ցամք Տեառն 60

ղ Գաղ. գ·12։
† Կամ բան մասին , որ ձեր առաքելական վկայութիւնն ալ ստուգութեան չհասնի։
է ա Կոր . է . 4 , 5 ։ ա Տիմ . ե . 20 ։
ը Գաղ . գ . 1 ։
ի Գլ . է . 15 ։ ժ . 6 ։

ժ Գոր . ժգ . տ ։ ի . 6 ։
ի ա Կոր . ժգ . 9 ։
լ Գլ . է . 5 , 6 ։

ե Երգ . ա . 3 ։

ծ ա Կոր . ա . 18 ։
կ Գլ . գ . 3 ։ Հղ . ր . 34 ։ Ցօհ . թ . 39 ։ ա Պետ . բ . 7 , տ ։
ն ա Կոր . ժե . 10 ։ Գլ . գ . 5 , 6 ։
ղ Գլ . գ . 2 ։ ժա . 13 ։ ր Պետ . ր . 3 ։
ճ Գլ . ա . 12 ։ գ . 2 ։

ա Գլ . ե . 12 ։ ժ . տ . 12 ։ ժբ . 11 ։
բ Գոր . ժբ . 27 ։
գ ա Կոր . թ . 2 ։

դ ա Կոր . գ . 5 ։

Ցամք Տեառն 60

ղ Գաղ . գ·12։
† Կամ բան մասին , որ ձեր առաքելական վկայութիւնն ալ ստուգութեան չհասնի։
է ա Կոր . է . 4 , 5 ։ ա Տիմ . ե . 20 ։
ը Գաղ . գ . 1 ։
ի Գլ . է . 15 ։ ժ . 6 ։

ժ Գոր . ժգ . տ ։ ի . 6 ։
ի ա Կոր . ժգ . 9 ։
լ Գլ . է . 5 , 6 ։

ե Երգ . ա . 3 ։

ծ ա Կոր . ա . 18 ։
կ Գլ . գ . 3 ։ Հղ . ր . 34 ։ Ցօհ . թ . 39 ։ ա Պետ . բ . 7 , տ ։
ն ա Կոր . ժե . 10 ։ Գլ . գ . 5 , 6 ։
ղ Գլ . գ . 2 ։ ժա . 13 ։ ր Պետ . ր . 3 ։
ճ Գլ . ա . 12 ։ գ . 2 ։

ա Գլ . ե . 12 ։ ժ . տ . 12 ։ ժբ . 11 ։
բ Գոր . ժբ . 27 ։
գ ա Կոր . թ . 2 ։

դ ա Կոր . գ . 5 ։

ղչէ թէ զիս տրտմեցուց , հապա †բոլ մասին (որ խօսք ծանր չընեմ)
6 ձեզ ամէնդ՝ : Հերիք է անանկ մարդուն այն պատիժը , ե որ շատեր
7 րէն եղաւ , ԷՈւստի ընդհակառակն ներել է աւելի ներել անոր , ու մխիթարել , որ չըլլայ թէ անանկը աւելի տրտմութենէն ընկղմի ,
8 Ուստի կ՝աղաչեմ ձեզ , որ անոր
9 վրայ ՅԷ սէրը հաստատուէք . (Ասոր համար ալ գրեցի , որ ձեզ փորձելով՝ գիտնամ Բ թէ ամէն բանի մէջ
10 ջազանդ եք : Եւ որուն որ դուք բան մը կը ներէք , ես ալ կ՚ներեմ . ինչու որ եթէ ես ալ ներեմ , ինչ որ ներեմ՝ ձեզի համար է Քրիս-
11 տոսի կողմանէ .) Որ չըլլայ թէ զրկանք մը կրենք Սատանային . քանզի անոր խորհուրդները չգիտցող չենք :
12 Ա՛րդ՝ երբոր ես Տրովադա հասայ Քրիստոսի աւետարանը †բռնելու , եւ ինծի դուռ մը բաց էր Տէրոջմով ,
13 Ե՛Ւ Հոգւոյս մէջ հանգստութիւն չունեի , ինչու որ իմ Տիտոս եղբայրս հոն չգտայ . հապա անոնցմէ հրաժարելով՝ Մակեդոնիա դացի :
14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ միւտ յաղթող կ՚ընէ մեզ Քրիստոսով , ու զինքը ճանչնալուն Բ հոտը մեզմով յայտնի կ՚ընէ ամէն տեղ .
15 Ինչու որ մենք Աստուծոյ առջևը Քրիստոսին անուշ հոտն ենք՝ Ե՛Բ կորուածներուն մէջ և կորսուածնե-
16 րուն մէջ . Հոմանց մահուան հոտ դէպ ՚ի մահ , և ոմանց կենդանութեան հոտ դէպ ՚ի կեանք . Ե՛ւ աս
17 բաներուն ո՞վ բաւական է : Քանզի մենք չատերուն պէս չենք , Նոր Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն կ՚ընեն . հապա ե որպէս թէ անկեղծութենէմբ , հապա որպէս թէ Աստուծմէ՝ Աստուծոյ առջևը Քրիստոսով կը խօսինք :

ԳԼ . Գ

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ Կորնթացւոց հաւատքը և չնորհքները բաւական վկայութիւն են իր պաշտօնին , որ սուտ վարդապետները անապարհութեան չանգանգով չարհաստանեն զինքը . 6 և օրէնքին ու աւետարանին պաշտօնեաներուն միջեղը բաղդատութիւն մը ընելով՝ 12 փաստերով կը հաստատէ որ իր պաշտօնը խիստ գերազանց է , ճշդ Քնոր որ կենայ և աղատութեան օրէնքը գերազանց է դատապարտութեան օրէնքէն :

1 Կը սկսի՞նք նորէն անձներնիս չանձրն ընել . կամ թէ ոմանց պէս պէտք է մենք Բ չանձնարարու թեան թուղթեր՝ ձեզի , կամ ձեզմէ ,
2 Հապա մեր թուղթը դուք եք՝ մեր սրտերուն մէջը գրուած , ճանչցուած ու կարդացուած ամէն մարդ-
3 ի կնկներէն . Ցայտնի ըլլալով՝ Ե՛Ր դուք Քրիստոսի թուղթն է՛ք մեր

Եբ. իդ. 12։ ղ. 1։
Ա Պտ. կ. 8։ Երեմ. լ. 33։ Եզեկ. ժա. 19։ ղգ. 26։ Երր. ը. 10։
Ի Յօհ. ժե. 5։ Գլ. բ. 16։
Բ Պետ. ժե. 10։ Փիլ. բ. 13։
Ի Պետ. լ. 31։ Մաա. իդ. 25։ Երր ը. 6։ Տ։
Ժա Կոր. գ. 5։ ժե. 10։ Գլ. ե. 18։ Եփես. գ. 7։ Կող. ա. 23, 29։ ա Տիմ. ա. 11։ բ Տիմ. ա. 11։
Ի Յովհ. բ. 27, 29։ է. 6։
Ա Յովհ. գ. 20։ դ. 15։ է. 9, 10, 11։ Գալ. գ. 10։
Ի Յօհ. գ. 64։ Յովհ. ը. 2։
Ի Յովհ. է. 10։
Ա Պետ. ւդ. 1, 2տ։ բՕր. ժ. 1, եէ։
Հեբ. ւդ. 29, 30, 35։
Յ Գաղ. գ. 5։
Ղ Յովհ. ա. 17։ գ. 21։
Ա Գլ. է. 4։ Եփես. ը. 19։
Ա Պետ. ւդ. 33, 35։
Յ Յովհ. ժ. 4։ Գաղ. գ. 23։
Ղես. ջ. 10։ Մաա. ժգ. 11, 14։ Յօհ. ժբ. 40։ Գործ. իբ. 26։ Յովհ. ժա. 7, 8, 25։ Գլ. դ. 4։
Ա Պետ. ւդ. 34։ Յովհ ժա 23. 26։
ա Պետ. իե. 7։
Ա Հմր 6։ ա Կոր. ժե. 45։

Ղ Գլ. դ. 4. 6։ ա Տիմ. ա. 11։
Ա Կոր ժգ. 12։
Ա Յովհ. բ. 29։ ա Կոր. ժե. 49։ Կող. դ. 10։

ոպատուհասրութիւնովը. չէ՛ թէ մեանով գրուած, հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը. Է՛չ թէ քարէղէն տախտակներու վրայ, Հապա սրտին մարմնէղէն տախտակներու վրայ։
4 բուն վրայ։ Եւ ասանկ վստահութիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ՝
5 Քրիստոսի ձեռքովը. Ի՛չ թէ մենք ինքնիրենիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպես թէ մեզմէ. Հապա մեր բաւականութիւնը Աստուծմէ է. 6 որ մեզ բաւական ալ ըրաւ Նոր կտակարանին ծառայողներ՝ ոչ թէ գիրին, հապա Հոգիին. Վասն որ գիրը կը սպաննէ, Բայց Հոգին կ՚ապրեցընէ։
7 Բայ թէ որ քարերու վրայ փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ, հոր Իսրայէլի որդիքը կարող չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառացը համար, որ պիտի խափանուէր. 8 որ պիտի հոգիին պաշտօնը ո՛ւնչպէս աւելի
9 փառքով պիտի չըլլայ։ Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր, Նո՛ր ւսկի աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով պիտի
10 ըլլայ։ Վասն զի ան որ փառաւոր էր, աս մասին փառաւոր չէ՛, գէ՛ բաղանց փառքին պատճառովը։
11 Քանզի եթէ ան որ պիտի խափանուէր՝ փառքով էր, որ՛ւսկի աւելի ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի ըլլայ։
12 Ըստ՛ Ուստի ասանկ յոյս որ ունինք, ւշատ համարձակութեամբ կը
13 վարուինք ոչ իբրև Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր, յոր խոսանջելի որդիքը չնային անի խափա-
14 նուելու բանէրո՛ւն վախճանին։ Նայկայն անոնց միտքերը կուրցան. ինչու որ մինչև սաօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին վրայ, ու չվերնաթ, (ինչու որ Քրիստոսով կը
15 խափանուի.) Հապա մինչև այսօր երբոր Մովսէսին գէրեզ կը կարդան, անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը
16 կենայ։ Բայց երբոր Տէրոջը դառնան, ո՛ւան ատենը պիտի վերնայ ան
17 ծածկոցը. Վասն զի Տէրը Հոգին է. և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ,
18 Հոն ազատութիւն կայ։ Բայց մենք ամենքս բաց երեսով ՚Տէրոջը փառքը Նորպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով, ո՛նոյն պատկերին կը նորոգուինք իր ամէն օր կրած նեղութիւնները և Տէրա ծանրները պատճառ եղան աւետարանելու Աստուծոյ զօրութեան փառքը 12 Հակեղեցիին օգուտը, 16 և իր անձին յատուկեանական փառքը։

ա Գլ. գ. 6։ Բ ա Կոր. է. 25։ ա Տիմ. ա. 13։
Գլ. բ. 17։ ա Թես. բ. 3. 5։
Տ Գլ. գ. 4. 7։ է. 14։
Ի Գլ. ե. 11։ Ղա Կոր. ա. 18։ Գլ. բ. 15։ բ Թես. բ. 10։
Ի Յօհ. ժբ. 31։ ժգ. 30։ ժգ. 11։ Եփես. գ. 12։
Ըես. գ. 10։ Յօհ. ժբ. 40։ Գլ. գ. 14։
Ր Գլ. գ. 5. 9, 11 18։ Հմր 6։
ժ Յօհ. ա. 18։ ժբ. 45։ ժգ. 9։ Փիլ. բ. 6։ Կող. ա. 15։ Երր ա. 3։
Բ Կոր. ա. 13, 23։ ժ. 33։
Ղա Կոր. թ. 19։ Գլ. ա. 24։
Ի Յն. ա. 3։ Ե բ Պետ. ա. 19։
Ա Հմր 4։ ա Պետ. բ. 9։
Հ Գլ. ե. 1։
Յ Կոր. բ. 5։ Գլ. ժբ. 9։
Ղ Գլ. է. 5։
Ե Պաղ. ւվ. 24։ ժ Կոր. ժե 31։ Գլ. ա 5. 9։
Ր Գաղ գ 17։ Փիլ. գ 10։ Հովհ բ 17։ բ Տիմ բ 11 12. ա Պետ 7 13։
Ն Պաղ. խդ 22 Հովհ բ 36։ ա Կոր. ժե 31. 49։ Գլ ա 5. 9։
Ւ Գլ. ժգ 9։ Հովհ. ա. 12։ բ Պետ. ա. 1։
Ւ Պաղ. ճժգ 10։
Գ Հովհ. բ 11։ ա Կոր գ. 14։
Ղա Կոր. գ 22։ Գլ ա 6։ Կող ա 24։ բ Տիմ. բ 10։
Ա Գլ. ա. 11։ բ. 19։ Թ. 11. 12։

1 Ա՚Ւսատի աս պաշտօնը ունենալով, Ի՛նչպէս որ ողորմութիւն գը-
2 տանք, չենք ձանձրանար. Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր, և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ. Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ Հանձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՚ընծայենք Աստու-
3 ծոյ առջեւ։ Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, Հկորսուածներուն մէջ ծածկուած է.
4 Հորոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը Հանհաւատներուն միտքերը կուրցուց, Հոր Քրիստոսի փառաւոր աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ. Հոր ինքն է Աստու-
5 ծոյ պատկերը։ Ի՛նչու որ չէ՛ թէ անձերնիս կը քարոզենք, Հապա Քրիստոս Ցիսուս Տէրը, Ու մեզ՝ ձեր ծառաները Ցիսուսի համար,
6 Վասն զի Աստուած՝ Հոր Հրաման ըրաւ խաւարէն լոյս ծագել, Բ՛նքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Ցիսուս Քրիստոսի ան-
7 ձովը։ Ադ՝ մենք աս գանձը Հողէ ամաններու մէջ ունինք, Նոր ղօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ ըլլայ, ու չէ՛ թէ մեզմէ,
8 Ղմէն կողմանէ վշտացած ենք, բայց նեղը ինկած չենք. կարօտեալ
9 ենք, բայց յուսահատած չենք. Հաձգուած ենք, բայց երեսէ ձգուած չենք. Վար ձգուած ենք, բայց
10 կորսուած չենք. Ամէն ատեն Ցիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք, Նոր Ցիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտնի
11 նուի։ Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Ցիսուսի համար միշտ մահու կը մատնուինք, որ Ցիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ։
12 Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգոր-
13 ծէ, և կեանքը ձեր մէջը։ Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք, ինչպէս որ գրուած է. Հաւատացի, անոր համար խօսեցայ. մենք ալ կը հաւատանք, ու անոր հա-
14 մար կը խօսինք. Ա՛ն դիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Ցիսուսը յարուցի, մեզ ալ Ցիսուսով պիտի յարուցանէ, ու ձոր առջեւը պիտի կայ-
15 նեցընէ ձեզմով միասին։ Ի՛նչու որ ամէն բան ձեզի համար է. որ ան շնորհքը առատացած չատե-

ԳԼ. Դ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինչպէս անկեղծութեամբ և հաւատարիմ եռանդով քարոզեց աւետարանը, 7 և թէ ինչպէս աւետարանին համար

Ցամք Տեառն 60

= Հռով.է.22։ Եփես.գ.16։ Կող.գ.10։ ա Պետ.գ. 4։ ՎՄատ.ե.12։ Հռով.ը.18։ ա Պետ.ա. 6 ։ 8.10։ ա Հռով.ը. 24։ Գլ.ե. 7։ Եբր.ժա. 1։

= Ցոր.գ.19։ Գլ.գ. 7։ բ Պետ.ա. 13, 14։

ք Հռով.ը. 23։

է Ցայտ.գ. 18։ ժգ.15։

զ ԱԿոր.ժե. 53, 54։

է Ես.խթ. 23։ Եփես. բ.10։

Ղ Հռով.ը. 23։ Գլ.ա. 22։ Եփես. ա.14։ գ. 30։

է Հռով.ը. 24, 25։ Գլ. գ.18։ ա Կոր.ժգ. 12։ Եբր. ժա.1։

ը Փիլ.ա. 23։

Ի ՄԱտտ.իե. 31, 32։ Հբրովմ.ժգ. 10։

ժ Հռով.բ. 6։ Գաղ. գ.8։ Կող. գ.24, 25։ Ցայտ.իբ. 12։

ի Ցոր.լա. 23։ Եբր. ժ.31։ Ցուգ. 23։

ւ Գլ.գ.2։

րուն գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին համար։

16 Ալան որոյ չենք ձանձրանար. քայց թէպէտ ա մեր դուրսի մարդը կ'ապականի, ա սակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի։

17 Վինչու որ մեր վայրկենական թեթև նեղութիւնը խիստ մեծ ա չափազանց փառքի յաւիտենական աւելորդութիւն կը գործէ մեզի։

18 ա Վ ալան զի մենք երևցած բաներուն չենք նայիր, հապա չերևցածներուն. ինչու որ երևցած բաները ժամանակաւոր են, բայց չերևցածները՝ յաւիտենական։

ԳԼ. Ե

1 Կը ծանուցանէ թէ ինքը հաստատուն յոյս ունենալով անմահ փառաց, 9 և սպասելով անփառքին և ընդհանուր դատաստանին, կը ջանայ մաքուր խղճմտանք ունենալ, 12 ո՛չ թէ անիր պարծենալու համար, 14 այլ իբրև Քրիստոսէն կենդանութիւն ունեցող մէկը՝ կ'աշխատի որ միայն Քրիստոսի կենդանի ըլլայ իբրև նոր արարած մը, 18 ու իր հաշտութեան պաշտօնովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցնէ։

1 Վ ալան զի գիտենք որ ա եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քակուի, մէկ շինուածք մը ունինք Աստուծմէ, անձեռագործ տուն մը՝

2 յաւիտենական՝ երկինքի մէջ։ Բ Եւ ասոր երէսները դառն մէջ կը հառաչենք, մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով.

3 Միայն թէ հերբոր ան հագնելու ըլլանք, չ երկնաւոր ենք։

4 Վ մերկ չգտնուինք։ Վ ալան զի մենք որ ասոր վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով. ինչու որ չենք ուզեր վրանուն հանել, հապա անոր վրայէն հագնիլ, որ մահկանացուն ընկղմի կեանքէն։

5 Ա յայց ան որ մեզ այս բանին կը պատրաստէ՝ Աստուած է. Հոր նաև մեզի տուաւ Հոգիին գրաւը։

6 Ո ւստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք, և գիտենք՝ թէ որչափ ատեն մարմինի մէջ կը կենանք, չ Տէրոջմէ հեռու ենք. (

7 Ի նչու որ հաւատքով կը քալենք, ոչ թէ երևոյթով.)

8 Ո ւստի վստահութիւն ունինք՝ և ա աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռանալ, ու չ Տէրոջը քովը կենալ։

9 Ո ւստի նաև կ'ուզենք՝ ասոր համար կը ջանանք ալ, որ թէ կենանք, և թէ հեռանանք, անոր հաճոյ ըլլանք։

10 Վ ասն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առաջև ներկայանանք, ժ որ ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է, թէ՛ բարի և թէ՛ չար։

11 Ի Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը հաճեցընենք. Աստուծոյ առջևը յայտնի ենք. և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք։

12 Ի շէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք. ծ հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու. որ բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ աչքի երևցածովը կը պարծենան, ու չէ թէ սրտով։

13 Ինչու որ եթէ խելքնուած ենք՝ ա Աստուծոյ համար է, և թէ որ զգաստ ենք՝ ա ձեզի համար է. Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ. քանզի մեր դատաստանը այս է որ՝ հեթէ մէկը ամենուն համար մեռաւ,

14 ուրեմն ամէնն ալ մեռած էին. Եւ ամենուն համար մեռաւ, ն որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցաւ։

15 Թէեւ ա ուտ ի ս ենք ըլլուստի ակէ եւս մենք մէկ մը մարմինով չենք գիտեր. ու թէև Քրիստոս մարմինով ճանչցանք, ջ բայց հիմա՝ ալ ա՛ն չենք ճանչնար։

16 Ո ւրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է, յ ա՛նկայ նոր ըստեղծուած մըն է. Հները անցաւ, ահա ամէն բան նոր եղաւ։

17 Ա յս ամէն բան Աստուծմէ է, ղ որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, ու տուաւ մեզ պաշտօնը հաշտութեան.

18 զի Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չհաշուեց, ու հաշտութեան խօսքը մեր մէջը դրաւ։

19 Ո ւրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք, իբրև թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով. կ'աղաչենք ձեզի Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէ՛ք Աստուծոյ հետ։

20 Վ ան զի Աստուած անիկայ՝ որ մեղք չէր գիտեր, մեզի համար մեղաւոր սեպեց, որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարները ըլլանք։

ԳԼ. Զ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ որ իր անձը ընծայած է իբրև Քրիստոսի հաստատարիմ պաշտօնեայ, 3 թէ իր յորդորանքներովը, 8 թէ իր անարատ վարքովը, 4 և թէ աւետարանին համար համբերութեամբ տանելով ամէն տեսակ վիշտերու ու նեղութիւններու։ 14 Կը յորդորէ զանոնք որ ետ կենան կռապաշտական ընկերութիւններէն և պղծութիւններէն՝ մնալով ծելով որ իրենց անձերը կենդանի Աստուծոյ տաճարն են։

1 Ա ստի մենք ալ ա գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարապուղ տեղը ընդունած

2 չըլլաք։ Բ Ինչու որ՝ Ընդունելի ժամանակի մէջ լսեցի քեզ՝ կ'ըսէ, և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի քեզի. ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է փրկութեան

Ցամք Տեառն 60

Բ Գլ. գ. 1։ Ծգլ. ա. 14։ Ես Գլ. ժա. 1, 16, 17։ ժբ. 6, 11։ Հ Հռով. ե. 15։

Ն Հռով. գ. 11, 12։ ժբ. 7. Տ։ ա Կոր. գ. 19։ Գաղ. բ. 20։ ա Թես. ե. 10։ ա Պետ. գ. 2։

Ղ Մատ. ժբ. 50։ Ցօհ. ժե. 14։ Գաղ. ե. 6։ Փիլ. գ. 1. Տ։ Կող. գ. 11։

Ճ Ցօհ. ղ. 64։ Ո Հռով. ը. 9։ ժգ.Ե։ Գաղ. գ. 15։

յ Գաղ. ե. 6։ ջ. 15։

Ն Ես. խգ. 18, 19։ կ. 17։ Եփես. բ. 15։ Ցայտ. իա. 5։

Շ Հռով. ե. 10։ Եփես. բ. 16։ Կող. ա. 20։ ա Ցօհ. բ. 2։ գ. 10։

ա Հռով. գ. 24, 25։

Չ Ցոր. Լե. 23։ Սաղ. բ. Ե։ Գլ. գ. 6։ Եփես. գ. 20։

Ո Գլ. գ. 1։ Ղես. ծգ. 6. 9, 12։ Գաղ. գ. 13։ ա Պետ. բ. 22, 24։ ա Ցօհ. գ. 5։

= Հռով. ա. 17։ ե. 19։ ժ. 3։

= ա Կոր. գ. 9։

Բ Գլ. ե. 20։

ք Երբ. ժբ. 15։

զ Ես. խթ. 3։

Ցամ Տեառն 60

Ե Հով. ժ գ. 13 ։ ա Կոր. թ. 12 ։ ժ. 32 ։

ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Ե Գլ. ժա. 28 ։ ըէ ։

3 օրը ։ Ի՛նձ մէկ բանով մը գայթակղութիւն չենք տար , որ ծէր
4 պաշտօնը չարատուորի . Հապց ա-մէն բանի մէջ մեր անձը կ՚ընծա-յենք ։ Աստուծոյ սպասաւորներու պէս շատ համբերութիւնով վիշտ-րու մէջ . տառապանքներու , նե-
5 ղութիւններու , ԸՀՃՆերու , բան-տերու , խռովութիւններու , աշ-խատութիւններու , հսկումներու ,
6 ծոմերու մէջ . Մաքրութիւնով , գիտութիւնով , երկայնմտութիւ-նով , քաղցրութիւնով . Սուրբ Հո-
7 գիով , անկեղծ սիրով . ԸՃՀմար-տութեան խօսքով , Ի Աստուծոյ զօրութիւնով , ՚ի արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ
8 կողմէն է . Փառքով ու անարգու-թիւնով , պարսաւանքով և գո-վութիւնով . մոլորիչներու պէս
9 ու ճշմարիտներ . Անծանօթներու պէս՝ Եև ծանօթներ . Լմեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք . Ի պատժուածներու պէս , ու չըս-
10 պանուածներ . Տրտմածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք . աղ-քատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացընենք . բան մը չու-նեցողներու պէս՝ և ամէն բան բա-
11 տացած ենք , Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ ով Կորնթացիք . Ի-
12 մեր սիրտը լայնցած ։ Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր , Հապա ձեր ՚ներչաՀ գիտոյն կողմէ կը նեղուիք ։
13 Ուստի անոր Հատուցումը ընդ-հմար՝ (Իբրև որդիներուս կը խօ-սիմ ՅԵվ .) դուք ալ ընդ՚ ինձ լայնցէք ։
14 ՝ Անհաւատներուն հետ օտարա-խառն լծակից մի ըլլաք . Ի՞նչ մասնակցութիւն ունի ար-դարութիւնը անօրէնութեան հետ . և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը՝
15 խաւարին հետ . Եւ ի՞նչ միաբա-նութիւն ունի Քրիստոս Բելիա-րին հետ . կամ ի՞նչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ .
16 Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Աս-տուծոյ տաճարը կռոց հետ . Վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տա-ճարն էք , ինչպէս որ Աստուած ըսաւ թէ , ՚Անոնց մէջը պիտի բը-նակիմ , ու անոնց մէջը պիտի քա-
17 լեմ , և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , ու անոնք ինծի ժողովուրդ
18 պիտի ըլլան ։ ՚Ասոր համար ելէք անոնց մէջէն , ու զատուեցէք , կ՚ըսէ Տէրը , և պիղծ բանի մի՛ դպչիք . Ու ես ձեզ պիտի ընդու-նիմ , Եև ես ձեզի Հայր պիտի ըլ-լամ , ու դուք ինծի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ՚ըսէ Ամե-նակալ Տէրը ։

Գլ . Է

1 Իր խօսքը շարունակելով կը յորդորէ զանոնք սուրբ վարք ունենալու . 2 և իրեն ցուցընելու ան նոյն սէրը որ ինքը անոնց վրայ ունէր . 3 կը ծանուցանէ Թէ իր նեղութիւններուն մէջ որչափ մխիթարութիւն ունեցաւ՝ երբոր Տիտոս իրեն պատմեց անոնց անկեղծ ապաշխարութիւնը որ իր առջի նամակը պատճառեր էր . 13 և Թէ անոնց Տիտոսին ցուցուցած սէրը ու հնազանդութիւնը արդարացուցին իր պարծանքը անոնց վրայով ։

1 Ասոնք սիրելիք՝ որովհետև մենք ունք խոստումնքերը ունինք , մեր անձերը մարմնի ու հոգիի ա-մէն ԼԲՂ պղծութենէն մաքրենք , և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը ։
2 *Ընդունեցէք մեզ . մէկու մը վնաս չտուինք , ոչ մէկը եղծե-
3 ցինք , Ես ոչ մէկը զրկեցինք , Չէ Թէ ՅԷՂ դատապարտելու համար ըսս կը զրուցեմ . Ես որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ , որ դուք մեր սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու
4 ապրելու ՅԷՂ հետ ։ Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ . Ես շատ է իմ պարծանքս ձեզի հա-մար . Լցեցուն եմ մխիթարու-թիւնով , աւելցած եմ ուրախու-թիւնով մեր ամէն նեղութիւնե-
5 րուն մէջ ։ Ես ալ երբոր մենք Մակեդոնիա հասանք , բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունե-ցաւ . Հապա ամէն կողմանէ նե-ղութիւն կը քաշէինք . Ի դուրսէն պատերազմներ ՅԷին , ըս ներսէն՝
6 վախեր ։ Բայց Աստուած՝ որ խո-նարհները կը մխիթարէ , Եմեզ մը-
7 խիթարեց Տիտոսի գալովը ։ Եւ չէ Թէ միայն անոր գալովը , հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով , երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձան-քը , ձեր ողբը , ձեր ինծի համար ըսՀեցած նախանձաւորութիւնը , անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ ։
8 Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ըս Թուղթովը , չեմ զղջար , (Եթէ զղջացեր էի .) քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան Թուղթը ձեզ տրտմեցուց ,
9 Թէև քիչ մը ատեն ։ Արդ՝ ու-րախ եմ , չէ Թէ որ տրտմեցաք . Հապա որ ապաշխարութեան հա-մար տրտմեցաք ։ որովհետև դուք Աստուծոյ ըսՀեցին պէս տրտմե-ցաք , անանկ որ բանով մըն ալ
10 մեզմէ վնաս չքաշէք ։ Ի՞նչու որ Աստուծոյ ըսՀեցին պէս եղած տրտմութիւնը՝ փրկութեան հա-մար ապաշխարութիւն կը գործէ , որ զղջանալու բան չէ . Բայց աշ-խարհի տրտմութիւնը մահ կը գոր-
11 ծէ ։ Ահա ես քանզի ահա այս բանը՝ որ դուք Աստուծոյ ըսՀեցին պէս տրտմեցաք . ձեր մէջը որչափ ջանք

Ցամ Տեառն 60

ա Գլ . գ . 18 ։ ա Ցօհ . գ . 3 ։

* Կամ Համբերեցէք

Բ Գոր . ի . 33 ։ Գլ . ժբ . 17 ։

Գ Գլ . ը . 11 ։ 12 ։

Ե Գլ . դ . 12 ։

Է ա Կոր . ա . 4 ։ Գլ . ա . 14 ։

ը Գլ . ա . 4 ։ Փիլ . բ . 17 ։ Կող . ա . 24 ։

Է Գլ . բ . 13 ։

Ը Գլ . դ . 8 ։ Բ ը Օր . լբ . 25 ։

ժ Գլ . ա . 4 ։

Ի Տես գլ . բ . 13 ։

ԼԳլ . բ . 4 ։

Ե բ Թագ . ժբ . 13 ։ Մաա . իզ . 75 ։

ժ Առակ . ժէ . 22 ։

Ցամք Տեառն 60

գործեց , որչափ չքմեղութիւն , որչափ սրտմտութիւն , որչափ վախ , որչափ բաղձանք , որչափ նախանձաւորութիւն , որչափ վրէժխնդրութիւն . ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ առ բա-
12 նին մէջ մաքուր էք : Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի , չէ թէ զրկանքը ընողին համար էր , և չէ թէ զրկանքը կրողին համար , հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի՝ Աստուծոյ
13 առջեւը : Ուստի ան ձեր մխիթարութեանը համար մենք մխիթարուեցանք . շատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար . հինգու որ անոր հոգին ձեր ամնէն հանդստութիւն գտեր էր :
14 Վասն զի ինչ որ ես անոր առջեւը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չելայ . հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի , անանկ ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալնիս ճշմարիտ եղաւ :
15 Նաև անոր սիրը աւելի է ձեր վրայ , երբոր կը յիշէ ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը , թէ ինչպէս վախով ու դողդոջ անիկայ ընդուներ
16 էք : Ուստի ուրախ եմ Նոր ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ :

Ցամք Տեառն 60

Բ Կոր . ա . 5 : ժբ . Տ : Ի Գաղ . Թ . Տ : ղ Կոր . է . Ճ :

Ա Գաղ . բ . 4 :

Հռով . ժե . 32 :

Ա Գաղ . բ . 9 : Փիլ . բ . 12 :

Ղբ Թես . գ . 4 : Փիլմ . Տ : 21 :

ԳԼ . Ը

1 Ասոր եւեալը օրինակ ուրիշներով Մակեդոնացիները՝ կը յորդորէ Կորնթացիները որ առատաձեռնութեամբ օգնութիւն ընեն Երուսաղէմի աղքատ սուրբերուն . 7 կը յիշեցնէ իրենց առջի խնդրը , 9 Քրիստոսի սրինակը , 14 և ան հոգեւոր օգուտը որ ունենալու էին ան օգնութիւնը ընդունողին . 16 դոհութեամբ կը խօսի Տիտոսին և ուրիշ եղբայրներուն յօժարամիտութեանը վրայով՝ որոնք իր խնդրանքը և իր յորդորանքովը անանց գացեր էին բուն ան գործին համար :

1 Ա՛րդ՝ եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ծանուցանեմ Աստուծոյ շնորհքը , որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն
2 տրուած է . Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ՝ իրենց ուրախութեանը առատութիւնը երեսաց . և իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ :
3 Ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը չափովը՝ ու կարո-
4 ղութենէն ալ աւելի , իրենց կամքովը շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին՝ որ տուրքերը , և ու սուրբերուն համար եղած պաշտօնին մասնակցու-
5 թիւնը ընդունինք : Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յուսայինք , հապա անձերնին ալ տուին , առաջ Տէրոջը՝ ու ետքը մեզի Աստուծոյ
6 կամքովը . Որ Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս որ անիկայ առաջուց սկսեց , անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ աս շնորհքն ալ :

Բ Կոր . ա . 5 : ժբ . Տ : Ի Գաղ . Թ . Տ : ղ Կոր . է . Ճ :

7 Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած էք դուք , (հաւատքով՝ ու խօսքով՝ ու գիտութիւնով՝ և ամէն ջանքով՝ ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը ,) Ե՛նչքա՛ն որ աս
8 շնորհքով ալ առատանաք . Չըէ թէ հրամայելով մը կը զրուցեմ , հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառովը , և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
9 հարազատութիւնը : Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը , Թէ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր , որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
10 րըստանաք : Եւ աս բանիս մէջ խրատ մը կու տամ . Ինչու որ ասիկայ ձեր օգտին համար է . դուք որ չէ թէ միայն ընելը , Թ հապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք՝ ան-
11 ցած տարուընէ հետէ . Ուստի հիմա ընէլն ալ կատարեցէք . որ ինչոր կամայ յօժարութիւն կայ , նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ
12 չափովը ըլայ : Վասն զի թէ որ առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ գալ ունեցածին չափովը ընդունելի է , ու չէ թէ չունեցածին չափովը :
13 Ինչու որ չէ թէ ե՛ւ ուրիշներուն հանգստութիւն Լ՚առնէմ , ու ձեզի
14 նեղութիւն . Հապա հաւասարութիւնով՝ հիմակուան ատենս ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցնէ . որպէս զի անոնց աւելին ալ օր
15 մը ձ՚ունենալով ըլլայ ձեր պակսութեանը , որ հաւասարութիւն ըլլայ . ինչոր որ գրուած է . Թէ Ան-
16 որ շատ ժողվեց , չաւելցաւ . ու ան որ քիչ , չպակսեցաւ : Բայց դոհութիւն Աստուծոյ , որ նոյն հոգը ձեր վրայ՝ Տիտոսին սիրտը ձգեց .
17 Ինչու որ Ե՛ր աղաչանքը ընդունեց , և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլլալով՝ իր կամքովը եկաւ ձեզի մօ-
18 տ : Ու անոր հետ խրկեցինք Ե՛ն եղբայրը , որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր եկեղեցի-
19 ներուն մէջ . Եւ ո՛չ միայն այսքան , հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր ըլլա՛ աս տուրքերուն մէջ , որ մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար , ու մեր յօժարութեամբը :
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ՚ընենինք , որ չըլլայ թէ մեզի արատ մը դնէ մեր վրայ աս առատութեանս մէջ , որուն մենք կը ծա-
21 ռայենք : քանզի ո՛չ միայն Տէրոջը առջեւը , հապա մարդոց առջեւն ալ բարի բաներ ընելո՛ հոգ կը տա-
22 նինք : Նե անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ

Ա Կոր . ժգ . 3 , 4 : Հմր 4 . 6 , 7 : Գաղ . Թ . Տ :

Հգ . դ . 15 :

Ե Հմր 6

Ե Գաղ . ժբ . 15 :

Ա Հով . ժբ . 17 : Փիլ . դ . Տ : ա Պետ . բ . 12 :

Ցամք Տեառն 60

աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնովը ու ձեր վրայ ասէի ։
23 Բայց թէ որ Տիտոսին համար կը հարցնեի , Հանիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , անոնք եկեղեցիներուն իրկածներն են , ու Քրիստոսի փառքը ։ Ուստի
24 ձեր սիրոյն՝ ճշմարիտ ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցըատոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջեւը ։

ՂՓիլ. բ. 25։

ՅԳԼ. է. 14։ Թ. 2։

Գ Լ . Թ

1 Առաքելոյս կը գրելը պատճառը՝ թէ ինչո՛ւ համար , (թէեւ իւրը դիտէր անոնց յօժարամտութիւնը ։) յառաջագոյն խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները . 6 կը յորդորէ որ առատ պզտրմութիւն տան , իբր թէ ան առատօրէն տեսակ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ առատօրէն պտուղ պիտի տար իրենց ։ 13 և պատճառ պիտի բլլար որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցուի Աստուծոյ ։

1 — Վասանզի սուրբերուն բրլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ի՞նչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , ես րուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , Թէ Աքայեայիք անցած տարուընէ հետ պատրաստ են . ու ձեր բարւոյ նա-
3 խանձը շատերը գրդռեց ։ Եւ ահա եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալը՝ ատ մասին մէջ պարապ չելլէ . հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպես որ ըսի
4 եմ . Որ չըլլայ Թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք Թէ դուք ։) ամօթով մնանք աս պարծանքին վստահու-
5 Թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց կարգի չենն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ բլլայ , անանկ որ ընծայի պէս ըլլայ , ու չէ Թէ ագահութեան պէս ։
6 Բայց ասիկայ կը ծանոցնեմ՝ Թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի Ջնէ . ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՝ առա-
7 տութիւնով պիտի Ջնէ ։ Ամէն մէկը ինչպես որ իր սրտովը կը յօժարի , Թող այնպես տայ . եչէ Թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ . Ընչու որ Աստուած յօժարակամ
8 տուողը կը սիրէ ։ Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու . որ ամէն բանի մէջ ամէն առեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործքերով առատանաք .
9 Ինչպես որ գրուած է . Ցաքածեց՝ աղքատներուն տուաւ . անոր

Ցամք Տեառն 60

ԲԵս. ծԼ. 10։
Ի Կ՛ասի ինչը կերակուրի Տնաբ Տալ ալ պիտի պարգեւէ , և ձեր սերմանիքը պիտի աւելցնէ ,
ԼՁՀմ. ժ. 12։
ԲԳԼ. ա. 11։ ԳՀ. 15։
ԺԳԼ. բ. 14։

ՅՄատ. Ե. 16։

ՀՆերհ. ժգ. 16։

ՅԳԼ. բ. 1։

ՂՑակ. ա. 17։

արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։
10 Նայ ։ Եւ անիկայ ինչ որ սերմ ցանողին սերմ կը պարգեւէ , և կերակուր համար հաց , ձեր սերմանիքը պիտի պարգեւէ և աւելցնէ՛՛ , Ու ձեր արդարութեան պտուղները
11 պիտի շատցնէ . Որ ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատութիւնով , Ինչ որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն Աստուծոյ ։
12 Ինչու որ այս պաշտօնիս մատակարարութիւնը չէ Թէ միայն կատարութիւնը լեցնելու համար է , հապա նաև աւելի շատցնելու Աստուծոյ գո-
13 հութիւն տալը . Երբոր ձեր պաշտօնին փորձովը փառաւորին զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ Ջազանդութեանը համար , ու առատաձեռնութիւնիդ անոնց ու ամենուն
14 Հաղորդելնուդ համար . Եւ իրենց աղօթքը ձեզի համար ջերմացնեն , Ցփափաք ունենալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց Ընորհքին
15 համար՝ որ ձեր մէջն է ։ Ալ գոհութիւն Աստուծոյ՝ Ընծոր չպատմուելու պարգեւին համար ։

Գ Լ . Ժ

1 Առաքեալը իր անձը և մարմինին երեքիլը արհամարհող աստ առաքեալներուն դէմ՝ յառաջ կը բերէ իր հոգեւոր իշխանութիւնը ։ 7 Նստատակ ալ որ իր գալուս առենը ոչինչի զղրաւոր պիտի բլլայ իր խօսքովը ։ որչափ որ իր նամակներն է իր ներկայութեան առենը . 12 կը յանդիմանէ զանոնք յաճախ դուրս առած անձնանելուն և ուրիշին աշխատանքովը պարծենալուն համար ։

1 — Հայց ես Պօղոս ձեզի կ՛աղաչեմ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , Ես որ երես առ երես ներկայ՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը հա-
2 մարձակիմ ձեզի . Կ՛աղաչեմ՝ Ես որ չըլլայ Թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն՝ Թէ մարմնաւորապէս
3 կը քալենք ։ Քանզի Թէպետ մարմնի մէջ կը քալենք , բայց չէ Թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն
4 կ՛ընենք . Ես Ինչու որ մեր զինուորութեան Ես զէնքերը մարմնաւոր չեն , Հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ Եամրոցները քակելու . մենք խորհուրդներ կը քա-
5 կենք , Եւ ամէն Աստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձրութիւնները , ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի Ջազանդութեանը դերի կ՛ը-
6 նենք . Ի՞նչ պատրաստ ունինք վրէժ առնելը ամէն անՋազանդութեան , Թերբոր ձեր Ջազանդու-

ՀՀաւ. Ժր. 1։

ԲՀմր 10։ ԳՐ. Ժր. 5։ 7։ 9։

ՀՀաւ. գ. 21։ ԳՐ. Ժգ. 2։ 10։

ՂՀաւակ. ժա. 24։ ԺԹ. 17։ Իր. 9։ Գաղ. գ. 5։ 9։

ԴՀմ. ա. 18։ Ր Տիմ. ր. 3։
ԲԵփես. գ. 13։ ՈՓետ. ե. 5։
ՂԳար. կ. 22։ ՈԿար. ր. 5։ ՊԿ. գ. 7։ ԺԳ. 3, 4։
ՅԵրեմ. ա. 10։
ըՈԿար. ա. 19։ գ. 19։
ԲԳԼ. ԺԳ. 2, 10։
ԺԳԼ. բ. 9։ է. 15։

Ցամի Տեառն 60

Ցամի Տեառն 60

7 Թիւնը կատարեալ ըլլայ ։ Ի դուռ-
սի երեւութին կը նայիք . Լթէ որ
մկկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝
Թէ ինքը քրիստոսինն է , ասոնք
ալ ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս
ինքը քրիստոսինն է , Ի անանկ ալ
8 մենք ։ քանզի Թէ որ աւելի ալ
պարծենալու ըլլամ աս Ի մեր իշ-
խանութեանը վրայով՝ որ Տէրը
մեզի տուաւ ձեզ շինելու , ու չէ
Թէ քակելու համար , Ի պիտի չա-
9 մչնամ . Որ անանկ չսեպուիմ՝
որպէս Թէ ես Թուղթերովս ձեզի
10 վախ մը կը ձգեմ . քանզի՝ Ընդ
Թուղթերը (կ'ըսէ հիւ ,) ծանր ու
զօրաւոր են , Ի բայց ներ մարմինին
երևոյթը տկար է , Ի ու խօսքը ա-
11 նարգ . Անանկ Ի դրէք աս Թող
խորհի , որ մենք հեռուէն ինչպէս
որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը ,
մօտէն ալ անանկ պիտի ըլլանք գործ-
12 քով ։ Ինչու որ մենք չենք հա-
մարձակիր մեր անձը կշիռքի դնել ,
ու բաղդատել ոմանց հետ , որ ինք-
զինքնին կը գովեն . բայց անոնք
իրենցմով իրենց անձերը չափելով ,
և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝
13 չեն հասկընար ։ Ի բայց մենք չա-
փե գուրս բաներով պիտի չպար-
ծենանք . հապա ան կանոնին չա-
փովը , որ Աստուած մեզի բաժին
14 տուաւ՝ մինչև ձեզի հասնելու . Չէ
Թէ որպէս Թէ մենք ձեզի հասած
չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի
կ'երկընցընենք . Ի ինչու որ քրիս-
տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի
15 հասանք ։ Եւ չէ Թէ չափէ գուրս
բաներով՝ Ի ուրիշներուն աշխա-
տանքովը կը պարծենանք . հապա
յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը ա-
ւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը՝
ձեզմով աւելի ընդարձակինք ,
16 Ձեզմէ անդին կողմերը աւետարանը
քարոզելու , և չէ Թէ պատրաստ
բաներու վրայ պարծենալու ուրիշի
17 մը կանոնով ։ Ի բայց ան որ կը
պարծենայ , Թող Տէրոջմով պար-
18 ծենայ ։ Ի վասն զի չէ Թէ ան՝ որ
իր անձը կը գովէ , անիկայ է ընտ-
րուածը , Ո հապա ան՝ որ Տէրը գա-
նիկայ կը գովէ ։

1 Ձրան՝ Թէ քիչ մը ներէիք ինձ . Իմ
անմտութեանս . և իրաւ ընդ-
2 համբերեցէք ինծի ։ Ի Վասն զի ձեր
վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ
նախանձովը . Ի ինչու որ ես ձեզ
մէկ երկան մը նշանեցի՝ Ի մաքուր
կոյսի մը պէս Ի քրիստոսի դիմացը
3 հանելու ։ Միայն Թէ կը վախ-
նամ՝ Ի չըլլայ Թէ ինչպէս որ օձը
Եւան խաբեց իր խորամանկու-
Թիւնովը , Ի անանկ ալ ձեր միտ-
քերը ապականին քրիստոսի վրայ
4 եղած միամտութենէն ։ Վասն զի
Թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ
Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքա-
րոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի առ-
նէք՝ որ չառիք , կամ ուրիշ աւե-
տարան՝ որն որ չէք ընդունած , Ի
Ո՜նէնէ՜ո՜ աղէկ կը համբերէիք ։
5 Քանզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ Ի որ
ամենէն երևելի առաքեալներէն բա-
6 նով մըն ալ պակաս չեմ ։ Ի Եւ
Թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ ,
Ի բայց չէ Թէ գիտութեան կողմէ ,
Լսակայն ամէն բանի մէջ բոլորո-
վին անձերնիս ձեզի յայտնի ը-
7 րինք ։ Միթէ յանցանք գործած
եղայ՝ Ի որ Աստուծոյ աւետարանը
ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս
խոնարհեցուցի , որ դուք բարձ-
8 րանաք ։ Ուրիշ եկեղեցիները կո-
ղոպտեցի՝ Ի ընդունէ Թոշակ առ-
նելով ձեզի ծառայելու համար ։
9 Ու ձեմ քովը գտնուած ատենս՝
երբոր պակսութիւն մը ունեցայ ,
Ի չէնշէ մէկուն ձանձրութիւն չը-
տուի . Ի ինչու որ իմ պակսու-
Թիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն
եկող եղբայրները . Ի և ամէն կեր-
պով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ
անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ
10 ։ Ի Քրիստոսի Ճշմարտութիւնը
իմ ներսի դիս է , Որ աս իմ պար-
ծենալս պիտի չխափանուի ինծմէ
11 Աքայիայի կողմերը ։ Ինչո՞ւ . Որ-
պէս Թէ չե՞մ սիրեր ձեզ . Ո՜ Աս-
12 տուած դիտէ ։ Բայց ան որ կ'ը-
նեմ՝ պիտի ընեմ ալ , Որ կտրեմ
անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ
կը փնտռեն , որ ինչ բանով կը
պարծենան , իրենք ալ մեզի պէս
13 գտնուին ։ Ի ինչու որ անանկները
սուտ առաքեալներ՝ Ի խաբեբայ բան-
ւորներ ըլլալով , Քրիստոսի առա-
քեալներուն կերպարանքը վրանին
14 կ'առնեն ։ Եւ զարմանք մը չէ .
ինչու որ ինքը Սատանան ալ Ի լոյս
սաւոր հրեշտակի կերպարանք կ'առ-
15 նէ . Ալ մեծ բան մը չէ , որ անոր
պաշտօնեաներն ալ՝ Ո արդարու-
Թեան պաշտօնեաներու նման կեր-
պարանք կ'առնեն . Ի որոնց վերջը
իրենց գործքերուն համեմատ պիտի

1 Նախանձով ըղձացած Կորնթացւոց վրայ՝ ո-
րուն կ'երևնայ Թէ սուտ առաքեալները աւելի
պատուաւոր կը համարէին , կը սոխակի իր
անձին վրայ պարծենալ , 5 Թէ ինքը հաւա-
սար է երևելի առաքեալներուն , 7 և Թէ ինքը
աւետարանը ձրի քարոզեց անոնց՝ բնաւ մէ-
կուն նեղութիւն չտալով իր ապրուստին հա-
մար . 13 կը ցուցնէ Թէ ինքը օրէնքին կող-
մանէ ստոր չէ ան խաբեբայ գործաւորներէն ։
23 և քրիստոսի ծառայութենէը , ու իր պաշ-
տօնին համար իր կրած նեղութիւններուն մէջ
շատ կերազանդ է անոնցմէ ։

Ցամք Տեառն 60

ՂՀամ. Թ. 5։ ՀԴեր. Թ 24, 25։

— ԳԼ. ԺԲ.

1 Պատրաստեցէք ձեզի ճանապարհ, ո՛չ ոք թող կապանք պատրաստէ իրեն եղած յայտնութեանն վրայ, 9 այլ աւելի ազգ կը հաստատի իր սկսած գործին վրայ պատնէշ, 11 յանդիմանելով զանոնք որ սակաւութիւն զինքը այսպէս պատնէշեցին։ 14 կը խոստանայ նորէն իրենց երթալ Հայրական սիրով մը։ 20 բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի ցաւի չատ գայթակղութիւններ և անկարգութիւններ գտնելով մէջերնին։

1 Պատրաստել պէտք ըլլայ ու, բայց ինձի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն դամ։ Մարդ մը գիտէմ՝ Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ Բանակը յափշտակուե-
3 ցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ Ու գիտեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մարմնով՝ և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես ա-նանկին համար պիտի պարծենամ. Բայց իմ անձիս համար պիտի չըպարծենամ, հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-տի չըլլամ. որովհետև ճիշտը պիտի դրուցեմ. բայց կը խնայեմ՝ ո՛չ-ոք որ չըլլայ թէ ինձմէ աւելի համարում ունենայ, քան որպէս որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինծմէ կը լսէ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ ինչ չատ յայտնութիւններուն համար, ինծի ՚ամարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նե-ղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-
8 տանամ։ Ես այդ համար իրեք ան-գամ աղաչեցի Տէրոջը, որ ինկլի
9 ընկ ինծմէ։ Ու ըսաւ ինծի. Իմ շնորհքս հերիք է քեզի. ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժարութեամբ պաւելի իմ տկարու-թիւններուս վրայ պիտի պարծե-նամ, որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 իմ վրաս հանգչի։ Ես այդ համար հաճեր եմ ես տկարութիւններու, նախատինքներու, տառապանք-

Ցամք Տեառն 60

ՂՀամ. Թ. 5։ ՀԴեր. Թ 24, 25։

— ԳԼ. ԺԲ.

1 Պատրաստել պէտք ըլլայ ու, բայց ինձի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն դամ։ Մարդ մը գի-տեմ՝ Քրիստոսով տասնուչորս տա-րի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մար-մինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գի-տէ,) որ Բանակը յափշտակուե-
3 ցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ Ու գի-տեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մար-մինով՝ և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես ա-նանկին համար պիտի պարծենամ. Բայց իմ անձիս համար պիտի չը-պարծենամ, հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-տի չըլլամ. որովհետև ճիշտը պիտի դրուցեմ. բայց կը խնայեմ՝ ո՛չ-ոք որ չըլլայ թէ ինձմէ աւելի համարում ունենայ, քան որպէս որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինծմէ կը լսէ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ ինչ չատ յայտ-նութիւններուն համար, ինծի ՚ամարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նե-ղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-
8 տանամ։ Ես այդ համար իրեք ան-գամ աղաչեցի Տէրոջը, որ ինկլի
9 ընկ ինծմէ։ Ու ըսաւ ինծի. Իմ շնորհքս հերիք է քեզի. ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժար-թիւնով պաւելի իմ տկարու-թիւններուս վրայ պիտի պարծե-նամ, որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 իմ վրաս հանգչի։ Ես այդ համար հաճեր եմ ես տկարութիւններու,

ՂՀամ. Թ. 5։ ՀԴեր. Թ 24, 25։

— ԳԼ. ԺԲ.

1 Պատրաստել պէտք ըլլայ ու, բայց ինձի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն դամ։ Մարդ մը գի-տեմ՝ Քրիստոսով տասնուչորս տա-րի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մար-մինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գի-տէ,) որ Բանակը յափշտակուե-
3 ցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ Ու գի-տեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մար-մինով՝ և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես ա-նանկին համար պիտի պարծենամ. Բայց իմ անձիս համար պիտի չը-պարծենամ, հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-տի չըլլամ. որովհետև ճիշտը պիտի դրուցեմ. բայց կը խնայեմ՝ ո՛չ-ոք որ չըլլայ թէ ինձմէ աւելի համարում ունենայ, քան որպէս որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինծմէ կը լսէ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ ինչ չատ յայտ-նութիւններուն համար, ինծի ՚ամարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նե-ղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-
8 տանամ։ Ես այդ համար իրեք ան-գամ աղաչեցի Տէրոջը, որ ինկլի
9 ընկ ինծմէ։ Ու ըսաւ ինծի. Իմ շնորհքս հերիք է քեզի. ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժար-թիւնով պաւելի իմ տկարու-թիւններուս վրայ պիտի պարծե-նամ, որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 իմ վրաս հանգչի։ Ես այդ համար հաճեր եմ ես տկարութիւններու,

— ԳԼ. ԺԲ.

ՂՀամ. Թ. 5։ ՀԴեր. Թ 24, 25։

Ցամք Տեառն 60

16 ըլլայ։ Դարձեալ կ'ըսեմ. չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ. հապա թէ չէ՝ գոնէ անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք, որ ես ալ քիչ մը
17 պարծենամ։ Ան որ ես կը խօսիմ՝ չէ թէ Տէրոջը Հոգին պես կը խօսիմ, հապա որպես թէ անմտութեամբ մը ատ պարծենալուն
18 վստահութեամբ։ Որովհետև չատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ։
19 Քանզի դուք իմաստուն ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերիք ան-
20 միտներուն։ Ինչու որ կը համբերիք, թէ որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ, թէ որ մէկը ձեզ ուտէ, թէ որ մէկը ձեզմէ բան մը առնէ, թէ որ մէկը ձեզի վրայ հպարտանայ, թէ որ մէկը ձեր երե-
21 սին զարնէ։ Քամահրանքի ձևով կը խօսիմ, ըսելը թէ մենք տկար եղինք։ Որպէս ինչ բանով որ մէկը պարծենալու կը համարձակի՝ (անմտութեամբ կը խօսիմ,) ես ալ
22 կը համարձակիմ։ Ինոնք Եբրայեցի՞ են, ես ալ։ Իսրայէլացի՞ են, ես ալ։ Աբրահամի սերո՞նդ են,
23 ես ալ։ Քրիստոսի պաշտօնեանե՞ր են, (յիմարարար կը խօսիմ՝) ալ աւելի ես. Աշխատանքներով՝ աւելի, Ծեծերով՝ ալ աւելի, բանտարկութիւններով՝ աւելի, Մահուան վտանգներով՝ շատ անգամ.
24 Հրէաներէն հինգ անգամ քառասունէն մէկ մը պակաս ծեծ կերայ.
25 Երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ։ Մէկ անգամ քարկոծուեցայ։ Երեք անգամ նաւաբեկութեան հանդիպեցայ։ Գիշեր մը ու ցորեկ մը ծովէն անդունդը մնացի.
26 Շատ անգամ ճամբորդութեանց մէջ, գետերէն վտանգներ, աւազակներէն վտանգներ, Իմ ազգէս վտանգներ, Հեթանոսներէն վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անապատի մէջ վտանգներ, ծովի վրայ վտանգներ, սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ
27 Յոգնութեան ու աշխատանքի մէջ, Հաճախ անգամ քնահատութեան մէջ, Հանօթութեան ու ծարաւութեան մէջ, շատ անգամ ծոմ կենալու մէջ, ցուրտի ու մեր-
28 կութեան մէջ էի. Զգե արտաքին Եղելութիւնները, ամէն օրուան ըղ-ձումները՝ Եկեղեցիներուն
29 Հոգը վրաս կը դիպուէր։ Ո՞վ կը տկարանայ, ու ես չեմ տկարանար. ո՞վ կը գայթակղի, ու իմ
30 սիրտս չայրիր։ Եթէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ, Ծ տկարութեանս բա-
31 ներուն վրայ պարծենամ։ Հայտուած է Աեր Յիսուս Քրիս-

տոսի Հայրը, Նոր յաւիտեան օրհնեալ է, գիտէ որ սուտ չեմ գրուե-
32 ցեր։ Դամասկոսի մէջ Արետա թագաւորին ազգապետը զիս բռնել ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղաքը
33 պահապաններ դրեր էր. Եւ ես պատուհանին մէջէն զամբիւղով պատէն վար կախուեցայ, ու անոր ձեռքէն փախայ։

— ԳԼ. ԺԲ.

1 Պարծելու իր առաքելութիւնը դժուելու համար՝ թէև կրնար պարծենալ իրեն եղած յայտնութիւններուն վրայ, 9 բայց աւելի ազգ կը հաստատի իր սկսած գործին վրայ պարծենալ, 11 յանդիմանելով զանոնք որ սակաւութիւն զինքը այսպէս պարծենալու։ 14 կը խոստանայ նորէն իրենց երթալ Հայրական սիրով մը։ 20 բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի ցաւի չատ գայթակղութիւններ և անկարգութիւններ գտնելով մէջերնին։

1 Պարծենալ պէտք ըլլայ ու, բայց ինձի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն դամ։ Մարդ մը գիտեմ՝ Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ Բանակը յափշտակուե-
3 ցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ Ու գիտեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մարմինով՝ և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես անանկին համար պիտի պարծենամ. Բայց իմ անձիս համար պիտի չը-պարծենամ, հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի չըլլամ. որովհետև ճիշտը պիտի դրուցեմ. բայց կը խնայեմ՝ ո՛չ-ոք որ չըլլայ թէ ինձմէ աւելի համարում ունենայ, քան որպէս որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինծմէ կը լսէ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ ինչ չատ յայտնութիւններուն համար, ինծի Ամարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-
8 տանամ։ Ես այդ համար իրեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը, որ ինկլի
9 ընկ ինծմէ։ Ու ըսաւ ինծի. Իմ շնորհքս հերիք է քեզի. ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժարութեամբ պաւելի իմ տկարութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ, որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 իմ վրաս հանգչի։ Ես այդ համար հաճեր եմ ես տկարութիւններու, նախատինքներու, տառապանք-

— Հռով. ԺԲ. 7։ ԳԼ. Ե. 17։ Փագ. ա. 22։
Բ Գոր. Իր. 17։
Յով. Տ. 46, Լխ—ոչխ Հեբ. Գործ. Ժ 7. 6։
Գ Ղնե. ԽՅ. 43։
Ա ԳԼ. Ժա. 30։
Ա ԳԼ. Ժ. Տ. Ժա. 16։
Ղ Տես եզեկ. Իը. 24։ Դագ. գ 13. 14։
Ա Յոբ. Ը. Է։ Ղնե. Ժգ. 16։
Ը Տես ը Օր. գ 23—27։ Մատ. Իվ. 43։
Ի ԳԼ. Ժա. 80։
Հ Պետ. գ. 14։
Է Հռով. Ե. 3։ ԳԼ. Է. 4։

Ցամի Տնառն 60

ղԿԼ· ժգ· 4։
Ի Գլ· ժա· 1· 16, 17։

ֆ Գլ· ժա· 5։ Գաղ· բ· 6· Ծ· Տ։
ի ա Կոր· գ· 7։ ժե· Տ, 9։ Եփես· գ· Տ։
հ Հով· ժե· 18, 19։ ա Կոր· թ· 2։ Գլ· դ· 2։ զ· 4։ ժա· 6։
ն ակոր· ա· 7։
ղ ա Կոր· թ· 12։ Գը ժա· 9։
ճ Գլ· ժա· 7։
ՀԳլ· ժգ· 1։
ոԳոր· ի· 33։ ա Կոր· ժ· 33։
ն ա Կոր· գ· 14, 15։

ղ ա Թես· բ· Տ։ Փիլ· բ· 17։
ա Ջօհ· ժ· 11։ Գլ· ա· 6։ Կող· ա· 24։ բ Տիմ· բ· 10։
ղԳԼ· զ· 12· 13։
ոԳլ· ժա· 9։
ԼԳլ· է· 2։

ա Գլ· ը· 6· 16· 22։
ա Գլ· ը· 18։

էԳլ· ե· 12։
ա Հով· թ· 1· Գլ· ժա· 31։
բ ա Կոր· ժ· 33։

ց ա Կոր· դ· 21· Գլ· ժ· 2։ ժգ· 2, 10։

ա Գլ· ր· 1· 4։

ֆ Գլ· ժգ· 2։

ներու, հալածանքներու, ա նեղութիւններու՝ Քրիստոսի համար. ԺԻնչու որ երբոր կը տկարանամ, 11 ան ատենը զօրաւոր եմ։ Ի նս անմիտ եղայ պարծենալով, ա դուք ստիպեցիք զիս. վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն առնել. ՃԲրանգի ես երևելի առաքեալներէն բանով մը պակաս չգտնուեցայ, ևթէև ես ոչինչ եմ։ 12 ՀԵրբաւ ձեր մէջը առաքելի նշաններ գործուեցան ամէն համբերութիւնով, նշաններով, և սքանչելիքներով, ու զօրութիւններով։ 13 Ներով ի ՝ ևաան զի ալ ի՞նչ կայ, որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ անվ՝ նոր ես ձեզի ձանձրութիւն չտուի. ցներեցէք ինծի ատ յանցանքը։

14 ՅԱհա ասերրորդ անգամ է որ կը պատրաստուիմ ձեզի գալու. և ես ձեզի ձանձրութիւն պիտի չտամ. Ժինչու որ ես ձեր ունեցածը չեմ փնտռեր, հապա՝ ձեզ. Նորովհետև որդիները պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան դիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար։ 15 ւԵԵս ես մեծ յօժարութեամբ ծախք պիտի ընեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ ալ ՚ձեր անձերուն համար, ևթէպետև ձեզ աւելի սիրելովյնէմ քիչ սիրուիմ ալ։

16 Սակայն թող ըլլայ որ ՚ես ձեզի ծանրութիւն մը չտուի, բայց ի՞՚ոչ ֆելը ըՙսՙ ի՞ւ խորագէտ ըլլալով նենդութեամբ ձեզ բռնեցի։ 17 ՇՄիթէ իմ ձեզի խրկածներուս մկուն ձեռքովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞։ 18 քաշեցի՞։ ՚Տիտոսին աղաչեցի, ՚ու անոր հետը ան եղբայրը խըրկեցի. միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը քաշեց։ չէ որ էրՙոՙՙՙե ՚ու նոյն հոգիով քալեցինք, չէ որ նոյն ձամբով պըՙՙՙՙՙ։

19 ՎԴարձեալ կը կարծէք որ ձեր առջին ջատագովութիւն կ՚ընենք մեր անձերուն։ ՚Աստուծոյ առջևը Քրիստոսով կը խօսինք։ Ես ամէն բան սիրելիք՝ ձեր շինութեանը համար։ 20 Ամար է. Քանզի կը վախնամ՝ որ չըլլայ թէ երբոր գամ, ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, ես ես ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. չըլլայ թէ ՚ներ ՚ներս փՙՙՙՙ վէճեր, նախանձներ, սրտմտութիւններ, գրգռութիւններ, չարախօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ. 21 Չըլլայ թէ երբոր նորէն գամ՝ ՚իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ ձեր քովը, ու սուգ ընեմ շատերուն համար՝ ՚որ՝ առաջուց մեղք գործեցին, ու չապաչխարեցին իրենց գործած պղծութեանը՝ ևև պոռնկութեանը ու դիճութեանը վրայ։

Գլ· ԻԳ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինքը անսյատ պիտի ըլլայ, և իր առաքելական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէ յամառեալ մեղաւորներուն դէմ։ 5 և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն, 7 ու իրենց մեղքերէն դառնան՝ դեռ ինքը ատնոց չգացած։ 11 Իր թուղթը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորանքով մը ու աղօթքով։

1 ՚Ի՚ս երրորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ. Է երկու կամ իրեք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի 2 ամէն բան։ ԻԱռաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը զըուցեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն իւ ֆրէ՛) ՚առջի մեղանչողներուն՝ և ուրիշ ամէնուն, որ եթէ նորէն 3 գամ՝ Ի պիտի չխնայեմ. Որովհետև Ք Քրիստոսի ինծիմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ, Ի հապա ձեր 4 մէջը զօրացած է. ԷՈր թէպետ խաչուեցաւ տկարութիւնով, Ի բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը. Ծքանզի մենք ալ թէպետ կը տկարանանք անով, բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ 5 զօրութեամբը ձեր մէջը։ Է Փորձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէջն էք. քննեցէք ձեր անձերը. չէք գիտեր ինքզինքնիդ, ևոր Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, Է միայն 6 թէ որ խոտելի չըլլաք։ Բայց կը յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ 7 մենք խոտելի չենք։ Եւ կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք. չէ թէ որ մենք ընտիր երևինք. հապա որ դուք բարին գործէք, Ծթէև մենք իբրև խոտելի 8 ըլլանք։ Ինչու որ ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար։ 9 Ուրախ ենք՝ Ներբոր մենք կը տկարանանք, ու դուք զօրաւոր կ՚ըլլաք, հև մենք ալ ատ ձեր հաստատուն. 10 թեանը համար կ՚աղօթենք։ ՅՈւստի աս կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ ՚ստիպողութեամբ վարուիմ ՚ան իշխանութեանը համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ չքնելու՝ ու չէ թէ քակելու համար։

11 Ա յսուհետև ե՛ղբայրներ՝ ուղջ եղիք, հաստատ կեցէք, միմիթարուեցէք, ՚միաբան եղիք, խաղաղութիւն ըրէք. ու սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը 12 պիտի ըլլայ։ ՃԻարև՛ տուէք իրարու սուրբ համբուրով. բարև կ՚ը- 13 նեն ձեզի բոլոր սուրբերը։ ւՏէր

Ցամի Տնառն 60

ա Կոր· ե· 1։

ա Գլ· ժբ· 14։
Ի Թես· լե· 30։ բ Օր· ժե· 6։ ժթ· 15։ Մատ· ժբ· 16։ Յօհ· ը· 17։ Ներ· ժ· 28։
ֆ Գլ· ժ· 2։
ա Գլ· ժ· 23։
ղ Մատ· ժ· 20։ ա Կոր· ե· 4։ Գլ· բ· 10։
ե ա Կոր· թ· 2։
բ Փիլ· բ· 7։ Տ։ ա Պետ· դ· 18։
Ի Հով· գ· 4։
ժ Տես գլ· ժ· 3, 4։
ի ա Կոր· ժա· 28։

ղ Հով· ը· 10։ Գաղ· դ· 19։
ե ա Կոր· թ· 27։

ժ Գլ· զ· 9։
ի ա Կոր· գ· 10։ Գլ· ժա· 30։ ժբ· 5, 9։ 10։
հ ա Թես· գ· 10։
ն ա Կոր· դ· 21։ Գլ· բ· 3։ ժ· 2։ ժբ· 20, 21։
ղ Տիտ· ա· 13։
ՀԳլ· ժ· 3։
մ Հով· ժբ· 16, 18։ ժե· 5։ ա Կոր· ա· 10։ Փիլ· բ· 2։ գ· 16։ ա Պետ· գ· 8։
յ Հով· ժե· 33։
ն Հով· ժզ· 16։ ա Կոր· ժդ· 20։ ա Թես· ե· 26։ ա Պետ· ե· 14։
ղ Հով· ժզ· 24։

Ցամք Տեառն 60

- ՓԻԼ. Բ. 1։

Ցիսուս Քրիստոսի Հնորհքը՝ և Աստուածոյ սէրը՝ ու Հոգւոյն Սըրբոյ հաղորդութիւնը ձեր Համենուն հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամք Տեառն 60

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՒԼՈՑՆ
ԱՌ ԹԵՂԱՑԻՆԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 58

- ա ՀԵՌ 11. 12։ Բ Գոր. Թ. 7։ իբ. 10։ 15։ 21։ իզ. 16։ Տիտ. ա. 3։ ֆ Գոր. բ. 24։ Ա Փիլ. բ. 22։ գ. 22։ Հա Կոր. Ժզ. 1։ Ղ Հռով. 7։ ա Կոր. ա. 3։ բ Կոր. ա. 2։ Եփես. ա. 2։ Փիլ. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. բ. 2։ Բ Ցօհ. 3։ Է Մատ. ի. 28։ Հռով. դ. 25։ ԳԼ. բ. 20։ Տիտ. բ. 14։ ը Տես Ես. կե. 17։ Ցօհ. ժե. 19։ ժէ. 14։ Երե. բ. 5։ ղ. 5։ ա Ցօհ. ե. 19։ Ի ԳԼ. ե. 8։ ի բ Կոր. ժա. 4։ Լ Գոր. ժե. 1։ 24։ բ Կոր. բ. 17։ ժա. 13։ ԳԼ. ե. 10։ 12։ Լ ակոր. ժզ. 22։ Խ բ Օր. դ. 2։ ժբ. 32։ Ա.ակ. Լ. 6։ Ցսյտ. իբ. 18։ Ծ ա Թես. բ. 4։ Կ ա Թագ. իդ. 7։ Մատ. իբ. 14։ ա Ցօհ. գ. 9։ հա Թես. բ. 4։ Ցակ. դ. 4։

Ցամք Տեառն 58

ԳԼՈՒԽ Ա

6 Ա.ոաքելոյը կը զարմանայ որ գաղատացիք այնքան չուտով Թող տուին զինքը, ու իր քարոզած աւետարանը։ 8 և. կը նզովէ ան մարդիկը որ իր քարոզած աւետարանէն զատ՝ ուրիշ աւետարան մը կը քարոզեն։ 11 կը յուշէ թէ ինքը չէ թէ մարդոցմէ, այլ Աստուծմէ սորված է աւետարանը։ 14 Թէ ինքը ինչ էր իր կոչումէն առաջ, 17 և թէ ինչ բաւ անկիլպես եղբը։

1 Պողոս առաքեալ Իեսուայ՝ ոչ թէ մարդոցմէ, ու չէ թէ մարդու ձեռքով, ի հապա Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց,
2 Ե եւ բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են՝ Ի գաղատիոյ եկեղեցիներուդ.
3 Ն Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն.
4 Ո Ն որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, Ը որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամքովը.
5 Ո որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
6 Կ ը զարմանամ որ այդպէս չուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք Ի անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի
7 շնորհացը կանչեց. Ա Որ չկայ ուրիշ աւետարան. Է միայն Թէ կան ոմանք՝ որ ձեզ կը խռովեցընեն, ու կ՚ուզեն Քրիստոսի աւետարանը
8 խանգարել։ Ե բայց Թէ որ մենք՝ կամ երկինքէն հրեշտակ մը գայ աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի, նզո-
9 վեալ ըլլայ։ Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ՚ըսեմ. Ի Թէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ
10 ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ Ա Ք անզի հիմա Ւ մարդիկները կը համձեցընեմ՝ Թէ զԱստուած, Ւ կամ մարդոց համձելի ըլլալ կը փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց համձելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։
11 Յ կը ծանուցանեմ ձեզի եղբայրներ ան աւետարանը՝ որ քարոզուեցաւ, Թէ անիկայ մարդէ չէ։
12 Դու բան չէ։ Ն Ընդունեցաւ ես ալ զայն մարդէ չէ և ոչ ալ չսորվեցայ, ի հապա Ցիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։
13 Ա ան զի լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս Հրէութեան մէջ, Ի ինչպէս չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին՝ Ո ու
14 կը կործանեի զանիկայ. Ե և իմ Ն հայրենի աւանդութիւններուս Ւ նիստ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ էի Հը-
15 րեութեան մէջ։ Ա Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ Ո որ որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և իր շնորհ-
16 քովը Ց կանչեց, Ի Ն Ինձի իր Որդին յայտնել, Ո որ զանիկայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, Մէկէն Ի ի մէկ բան մը չխմացուցի Ե մարմի-
17 նին ու արիւնին, Ո Չ ալ Երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն դարձա.
18 կուս դարձայ Ց Եղբը իրեք տարիէն ետև Ե Երուսաղէմ ելայ՝ Պետրոսը տեսնելու, և տասնուհինգ օր անոր
19 քովը կեցայ. Սակայն Ո առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, Էբայց միայն Ցակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը։
20 Բայց աս որ կը գրեմ ձեզի՝ Ո ահա Աստուծոյ առջևը կ՚ը Հ ոգեպէս, որ
21 սուտ չեմ զրուցեր։ Ե Ետքը եկայ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի կող-
22 մերը։ Ե Ես զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ Ո որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիս-
23 տոսով։ Ի Միայն Թէ անունը լսած էին Թէ, Ան որ առնուազ մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ առեն մը կը
24 կործանէր. Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

Ցամք Տեառն 58

ԳԼ · Բ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ Երբ ինքը վերբսաին Երուսաղէմ գնալ՝ և ինչ նպատակով, 3 Թէ Տիտոս չթլփատուեցաւ, 11 Թէ ինքը պետրոսին դէմ կեցաւ, պատճառը անոր խոտորնակելով 14 Թէ ինչո՞ւ ինքը և ուրիշ հրեաները Քրիստոսի կը հաւատան՝ որ հաւատքով արդարանան, և չէ թէ գործքով · 20 կը հաստատէ թէ մեզի մէջ պիտի չմնան անոնք՝ որ այսպես արդարացած են։

Ց · Տ · 52 — Նորէն Երուսաղէմ գնալը տասնուչորս տարիէն եղաւ։ ժ · 2։

1 Յետքը տասնուչորս տարիէն եղաւ նորէն Երուսաղէմ ելայ բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ մէկտեղ առնելով։ Բ Գոր · ժ · 12։

2 Ու ելայ յայտնութիւնով, և անոնց իմացուցի ան աւետարանը՝ որ կ'ետեղանօսներուն մէջ կը քարոզեմ՝ բայց առանձին անոնց՝ որ երևելիներ էին, որ չըլլայ թէ պարապ տեղը վազած կամ վազած ըլլամ։ Է Փիլ · բ · 16։ — Մաթ · գ · 5։

3 Բայց չէ թէ իմ հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատուիլ։ Գոր · ժ · 1 · 24։ Ա Կոր · ժ · 26։

4 Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, (որոնք ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ · Աստուած մարդոց աչառութիւն չըներ ·) ինծի ոչ մէկ բան աւելցուցին։ Գ Գոր · ժգ · 46։ Հով · ա · 5։ ժա · 13։ Տիմ · բ · 7։ Բ Տիմ · ա · 11։

5 Հապա անոր հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը Ա Կոր · ժ · 10։ Եփես · գ · 8։

6 Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ սեպուած էին, ձեռքերնին տուին ինծի ու Բառնաբասին՝ Ղալ հաղորդակցութեան, որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթանք, ու անոնք՝ թլփատածներուն։ Մի՛այն թէ զմեզ յիշենք · Ինչ որ ես ալ ջանացեալ եմ ընել։ Ա Կոր · ժ · 29։

7 Բայց երբոր կեփասը Անտիոք եկաւ, ես անոր դէմ կեցայ · որովհետև ինքը մեղադրուելու էր։ Ինչու որ դեռ Յակոբոսին կողմէ քանի մը հոգի չեկած, նախքան հեթանոսներուն հետ ուխտելը ինք կ'ուտէր · բայց երբոր եկան՝ ետքը կը քաշուէր, ու ինքզինքը կը զատէր, վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփատածներէն էին։ Գ Գոր · ժ · 2։

8 Ու ուրիշ հրեաներն ալ անոր հետ կեղծաւորեցան մինչև Բառնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը մէջ չհետևի ձևացաւ։ Ա Կոր · ժ · 1։

9 Ու երբոր ճանչցան շնորհքը որ ինծի տրուած է, Յակոբոս և Կեփաս և Յովհաննէս՝ որ սիւներ կը համարուին, ինծի և Բառնաբասի աջ ձեռքերնին տուին՝ որ մենք հեթանոսներուն երթանք, և անոնք՝ թլփատածներուն։ Գ Գոր · ժ · 28։ Ա Կոր · ժ · 3։

10 Միայն որ աղքատները յիշենք · որ ալ ինքս ջանացեալ եմ ընել։

11 Բայց երբոր Կեփաս Անտիոք եկաւ, երեսը երեսիս դիմադրեցի, որովհետև դատապարտեալ էր։

12 Որովհետև Յակոբոսին կողմէ քանի մը հոգի չեկած, հեթանոսներուն հետ կ'ուտէր · բայց երբոր եկան՝ ինքզինքը կը զատէր և կը քաշուէր՝ վախնալով թլփատածներէն։

13 Ու ուրիշ հրեաներն ալ անոր հետ կեղծաւորեցան մինչև Բառնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը մէջ տարուեցաւ։

14 Բայց երբոր տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ չհետևին քալելնուն առջին Կեփասին ըսի ամենուն առջև՝ Եթէ դուն որ հրեայ ես, հեթանոսի պէս ու չէ թէ հրեայի պէս կ'ապրիս, ինչպէս հեթանոսները կը ստիպես հրեայի պէս վարուելու։

15 Մենք որ բնութեամբ հրեայ ենք, և չէ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ,

16 Գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն չարդարանար, հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն, մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն, և չէ թէ օրէնքին գործքերէն, որովհետև օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանար։ Ղ Ա Կոր · ա · 29։ — Սաղ · ճխգ · 2։ Հով · գ · 20։ Գաղ · գ · 11։

17 Նայ՝ իսկ եթէ մենք՝ որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ, մեղաւոր գտնուինք, ուրեմն Քրիստոս մեզ պաշտօնեայ եղաւ · քա՛ չըլլա։ — Ես ՚ Յհ · ա · 8։ Ա Յհ · բ · 1։

18 Յի՛ · քանզի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ, իմ անձս յանցաւոր կը ցուցընեմ։ Ա Կոր · ը · 10։ Եբր · թ · 14։

19 Ինչու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին, որ Աստուծոյ կենդանի ըլլամ։ Ա Պետ · գ · 2։

20 Քրիստոսի հետ խաչը ելայ · բայց կենդանի եմ, չէ թէ ես՝ հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս · բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ, որ զիս սիրեց, ու իր անձը ինծի համար մատնեց։ Ա Գաղ · ա · 4։ Եփես · ե · 2։ Տիտ · բ · 14։

21 Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ անարգեր · Քանզի որ եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ։ Գաղ · գ · 21։ Եբր · է · 11։ Տես Հով · ժա · 6։ Գաղ · ե · 4։

ԳԼ · Գ

1 Կը հարցնէ թէ ինչ պատճառով հաւատքը կը թողուն և օրէնքին կը դառնան · 6 կը ցուցընէ թէ անոնք որ կը հաւատան՝ կ'արդարանան, 9 և կ'օրհնուին Աբրահամին հետ · 10 ու շատ փաստերով կը հաստատէ ասիկայ։

1 Ով անմիտ գաղատացիք՝ ո՞վ ձեզ հրապուրեց՝ · որ ձեր աչքերուն առջևը Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը ելած նկարագրուեր։ — Գաղ · ե · 7։ * Ոմանք յաւելուածքեն ճշմարտութեանը չհնազանդիլը ·

2 Ձեզմէ սորվիլ · Օրէնքի՞ն գործքովը դուք Հոգին առիք՝ եթէ հաւատքին լսելովը։ Բ Գոր · բ · 38։ Ը · 15։ ժ · 47։ ժբ · 8։ Հմր 14։ Եփես · ա · 13։ Եբր · ը · 4։

3 Այդպէս անմի՞տ էք · Հոգիով սկսեցիք, հիմա մարմինով կը վերջանա՞ք։ Հմր · գ · 9։

4 Այնչափ դիպուածները պարապ տեղը ձեր վրայէն անցան, (թէ որ պարապ ըլլայ ալ ·) Եւստի ան որ ձեզի Հոգին բահելց, և ձեր մէջ զօրութիւններ կ'ընէ, գործքովը օրէնքէն կ'ընէ՞։ Գ Գոր · ժգ · 28։ ժա · 3։ — Գաղ · ե · 6։

5 Ես որ Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյ, և արդարութիւն համարուեցաւ անոր։ Ծն · ժե · 6։ Հռ · դ · 3։ Յակ · բ · 23։

6 Ուրեմն գիտցէք որ հաւատացեալները Աբրահամի որդիներն են։ Ղկ · ժթ · 9։ Հռ · դ · 11։ Ա Պետ · գ · 6։

7 Եւ գրութիւնը տեսնելով՝ որ հեթանոսները հաւատքովը պիտի արդարացնէ Աստուած, Աբրահամի առաջուընէ աւետարանեց՝ թէ Քեզմով բոլոր ազգերը պիտի օրհնուին։ Ծն · ժբ · 3։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

8 Ուստի հաւատքի մարդիկ հաւատացեալ Աբրահամի հետ կ'օրհնուին։

9 Որովհետև ինչ որ օրէնքի գործքէն են՝ անոնք անէծքի տակ են · որովհետև գրուած է թէ Անէծք ամէն մարդու որ չի մնար գրուած ամէն բաներուն մէջ՝ որ գրուած են օրէնքի գիրքին մէջ՝ որ զանոնք ընէ։ Բ Օր · իէ · 26։ Ես · ը · 6։

10 Ու որ ոչ ոք օրէնքովը արդարանայ Աստուծոյ առջև՝ յայտնի է · որովհետև արդարը հաւատքովը պիտի կենդանանայ։ Ամբ · բ · 4։ Հռ · ա · 17։ Եբր · ժ · 38։

11 Ու օրէնքը հաւատքէն չէ · հապա՝ Այն մարդը որ զանոնք ընէ՝ անոնցմով պիտի կենդանանայ։ Ղե · ժը · 5։ Հռ · ժ · 5։

12 Քրիստոս մեզ օրէնքին անէծքէն ազատեց՝ մեզի համար անէծք ըլլալով · որովհետև գրուած է թէ Անէծք ամէն մարդու որ կախուի փայտի վրայ։ Բ Օր · իա · 23։

13 Որպէսզի Աբրահամի օրհնութիւնը Յիսուս Քրիստոսով հեթանոսներուն հասնի, որ հաւատքովը Հոգին խոստացուածը առնունք։

14 Եղբարնե՛ր, մարդկային կերպով կը խօսիմ · մարդու ուխտ մը որ հաստատուած է՝ ոչ ոք կը ջնջէ կամ անոր վրայ բան մը կը յաւելու։

15 Խոստումները եղան Աբրահամի և անոր զաւակին։ Ծն · ժբ · 7։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

16 Ան չըսաւ թէ զաւակներուն՝ իբրև շատերու, հապա իբրև մէկուն՝ և քու զաւակիդ՝ որ Քրիստոս է։ Ծն · իբ · 7։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

17 Ես ասիկա կ'ըսեմ՝ Աստուծմէ առաջուընէ հաստատուած ուխտը չի ջնջեր՝ որ չորս հարիւր երեսուն տարի ետքը եղած օրէնքը խոստումը անպտուղ ընէ։ Ծն · ժե · 13։ Ելք · ժբ · 40։ Ա Մակ · ա · 57։

18 Որովհետև եթէ ժառանգութիւնը օրէնքէն է՝ ալ խոստումէն չէ · բայց Աստուած Աբրահամի շնորհքով պարգևեց։ Ծն · ժբ · 3։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

19 Ուրեմն ինչո՞ւ համար է օրէնքը · զանցառութեանց համար ետքէն դրուեցաւ՝ մինչև որ զաւակը գայ որուն խոստացուած էր · հրեշտակներով միջնորդի ձեռքով հաստատուած։ Ելք · իթ · 1։ Բ Օր · ե · 5։ Ղե · իզ · 34։ Հով · բ · 11։ Ա Կոր · ժբ · 11։

20 Միջնորդ մը մէկուն համար չէ · բայց Աստուած մէկ է։ Բ Գոր · ժգ · 46։ Հով · ա · 5։ ժա · 13։ Տիմ · բ · 7։ Բ Տիմ · ա · 11։

21 Ուրեմն օրէնքը Աստուծոյ խոստումներուն դէմ է՞։ Երբեք։ Որովհետև եթէ օրէնք մը տրուեցաւ որ կրնայ կենդանացնել՝ արդարութիւնը իսկապէս օրէնքէն պիտի ըլլար։ Ա Կոր · ժե · 36։ Յհ · ը · 8։

22 Բայց գրութիւնը ամէնը մեղքի տակ փակեց՝ որպէսզի Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն խոստացուածը հաւատացողներուն տրուի։ Հռ · ժա · 32։ Ա Տիմ · ա · 15։

23 Բայց հաւատքը գալէն առաջ օրէնքի տակ պահուած էինք՝ մինչև որ հաւատքը յայտնուի։

24 Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակն եղաւ մինչև Քրիստոս՝ որպէսզի հաւատքովը արդարանանք։

25 Բայց հաւատքը գալէն ետքը դաստիարակին տակ չենք։

26 Որովհետև բոլորդ Քրիստոս Յիսուսի մէջ հաւատքովը Աստուծոյ որդիներ էք։ Ա Յհ · գ · 1։ Ա Կոր · ը · ԺԲ։

27 Որովհետև որչափ որ Քրիստոսի մկրտուեցաք՝ Քրիստոսը հագաք։ Հռ · զ · 3։ Ա Կոր · ժբ · 13։ Կող · գ · 10։ Գաղ · ե · 6։

28 Հրեայ չկայ հեթանոս չկայ · ծառայ չկայ ազատ չկայ · արու չկայ էգ չկայ · որովհետև դուք բոլորդ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսի մէջ։ Կող · գ · 11։

29 Եթէ դուք Քրիստոսինն էք՝ ուրեմն Աբրահամի զաւակ էք և խոստացուածին համեմատ ժառանգներ։ Ծն · ժբ · 7։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

Ցամք Տեառն 58

ԳԼ · Դ

1 Ասկէ յետոյ ըսելով թէ որդին ժառանգութեան տիրացու ըլլալէն առաջ ծառայէն տարբեր չէ, 3 Ինչպէս նաև մենք մանկութեան ատեն աշխարհի տարրերուն ծառայ էինք, 8 Բայց հիմա Աստուած ճանչնալէ ետքը՝ ինչո՞ւ կ'ուզենք նորէն տկար և աղքատ տարրերուն ծառայել։ 12 Կը խնդրէ որ իրեն պէս ըլլան, 21 Ու Ագարի և Սարայի պատմութիւնը կ'ընէ։

1 Ես կ'ըսեմ՝ որ ինչքան ատեն ժառանգը մանուկ է՝ ծառայէն բան մը տարբեր չէ՝ թէև ամէնուն տէր ըլլայ։ Ա Կոր · ժգ · 1։

2 Հապա խնամակալներու և տնտեսներու տակ է մինչև հօրը սահմանած ժամանակը։

3 Նոյնպէս ես ալ երբոր մանուկ էինք՝ աշխարհի տարրերուն ծառայ էինք։

4 Բայց երբոր կատարեալ ժամանակը եկաւ՝ Աստուած իր Որդին առաքեց՝ որ կնոջմէ ծնաւ և օրէնքին տակ եղաւ։ Ծն · գ · 15։ Ես · ը · 14։ Ղկ · ա · 35։ Հռ · ը · 3։ Գաղ · ա · 4։ Եբր · ը · 14։ Ա Պետ · ա · 20։

5 Որպէսզի օրէնքին տակ եղողները գնէ՝ որ որդեգրութիւնը ստանանք։ Ա Կոր · զ · 20։ Եփես · ա · 7։ Կող · ա · 14։ Տիտ · բ · 14։

6 Ու որովհետև դուք որդիներ էք՝ Աստուած իր Որդւոյն Հոգին մեր սիրտերուն մէջ ղրկեց՝ որ կը գոչէ Աբբա՝ Հայր։ Հռ · ը · 15։

7 Ուրեմն ալ ծառայ չես՝ հապա որդի · և որդի ըլլալուդ համար Աստուծմով ժառանգ ալ։ Հռ · ը · 17։ Տիտ · գ · 7։

8 Բայց այն ատեն որ Աստուած չէիք ճանչնար՝ ձեր բնութեամբ չեղող աստուածներուն ծառայ էիք։ Ա Կոր · ժբ · 2։ Ա Թես · դ · 5։

9 Բայց հիմա Աստուած ճանչնալէ ետքը՝ աւելի ճիշդ Աստուծմէ ճանչցուելէ ետքը՝ ինչո՞ւ կ'ուզենք դարձեալ այն տկար և աղքատ տարրերուն դառնալ՝ որոնց նորէն ծառայել կ'ուզենք։ Ա Կոր · ը · 3։ Ա Յհ · դ · 7։

10 Օրերը կը պահէք և ամիսները և ժամանակները և տարիները։

11 Կը վախնամ ձեզի համար՝ որ գուցէ ես ձեզի համար ապարդիւն աշխատած ըլլամ։

12 Եղբարնե՛ր, կը խնդրեմ ձեզի՝ եղէք ինծի պէս · որովհետև ես ալ ձեզի պէս եղայ։ Ես ինծի վնաս մը չրրիք։

13 Գիտէք որ մարմնոյ տկարութեամբ առաջուընէ աւետարանեցի ձեզի։

14 Ու ինծի համար որ փորձութիւն էր մարմնովս՝ զայն չարհամարհեցիք և չանարգեցիք · հապա ինծի ընդունեցիք իբրև Աստուծոյ հրեշտակ՝ իբրև Քրիստոս Յիսուս։ Ղկ · ժ · 16։ Յհ · ժգ · 20։ Ա Թես · դ · 8։

15 Ուրեմն ձեր երանութիւնը ո՞ւր մնաց · վկայ եմ ձեզի որ եթէ կարելի ըլլար՝ աչքերնիդ հանելով ինծի պիտի տայիք։ Ա Կոր · ժզ · 7։ Բ Կոր · ը · 12։

16 Ուրեմն ձեզի ճշմարտութիւն ըսելովս՝ թշնամի եղայ ձեզի՞։

17 Կը նախանձին ձեզի համար՝ ոչ թէ բարւոյ համար · հապա կ'ուզեն որ դուք ալ անոնց նախանձին։ Գաղ · ե · 7։

18 Բայց բարւոյ համար նախանձիլ լաւ է միշտ · և ոչ միայն երբ որ ես ձեզի հետ եմ։

19 Զաւակներս՝ որոնց համար նորէն կը ցաւիմ մինչև որ Քրիստոս ձեր մէջ կազմուի։

20 Կ'ուզեմ հիմա ձեզի հետ ըլլալ և ձայնս փոխել · որովհետև ձեզի համար կը տարակուսիմ։

21 Ինծի ըսէք՝ որ օրէնքի տակ ուզողներդ օրէնքը չե՞ք լսեր։

22 Որովհետև գրուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունեցաւ՝ մէկը ծառայ կնոջմէն և մէկը ազատ կնոջմէն։ Ծն · ժզ · 15։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

23 Բայց ծառայ կնոջմէնը մարմնոյ համեմատ ծնաւ · իսկ ազատ կնոջմէնը խոստումով։

24 Որոնք առակ են · որովհետև այս կիները երկու ուխտ են · մէկը Սինա լերնէն՝ որ ծառայութեան կը ծնանի՝ որ է Ագար։

25 Որովհետև Ագար Սինա լերինն է Արաբիոյ մէջ և կը համեմատի ներկայ Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակներովը ծառայութեան մէջ է։

26 Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է՝ որ է մեր մայրը։ Եսայ · ծդ · 1։ Ես · ը · 17։ Յայտ · իա · 2։

27 Որովհետև գրուած է թէ Ուրախացի՛ ամուլ՝ որ չես ծներ · պոռա՛ և աղաղակէ՛ դուն որ չես երկնցներ · որովհետև անապատինը շատ զաւակներ պիտի ունենայ՝ քան թէ ամուսնացածինը։ Եսայ · ծդ · 1։ Ես · ը · 17։ Յայտ · իա · 2։

28 Ու դուք եղբարնե՛ր՝ Իսահակի պէս խոստացուածին զաւակներ էք։ Ծն · ժբ · 7։ Ժ · 18։ Ծն · իբ · 18։ Ա Պետ · ա · 20։

29 Բայց ինչպէս այն ատեն մարմնոյ համեմատ ծնածը հոգիին համեմատ ծնածը կը հալածէր՝ նոյնպէս հիմա ալ է։

30 Բայց գրութիւնը ի՞նչ կ'ըսէ · Ծառայ կնոջը և անոր որդին դո՛ւրս հանէ · որովհետև ծառայ կնոջ որդին ազատ կնոջ որդիին հետ ժառանգ պիտի չըլլայ։ Ծն · իա · 10։

31 Ուրեմն եղբարնե՛ր, ծառայ կնոջ զաւակներ չենք հապա ազատ կնոջ։

Ցամք Տեառն 58

ԳԼ · Ե

1 Կը յորդորէ որ ազատութեան մէջ հաստատուին · 2 Թլփատութեան չհնազանդիլը կ'ընդդիմանայ · 13 Ազատութիւնը սիրովը ծառայելու կը յորդորէ · 16 Հոգիին համեմատ կենալու կը յորդորէ · 19 Մարմնոյ գործերը կը թուէ · 22 Հոգիին պտուղները կը թուէ։

1 Ուրեմն հաստատուեցէ՛ք այն ազատութեան մէջ որուն համար Քրիստոս մեզ ազատեց · և նորէն ծառայութեան լուծի տակ մի՛ մտնէք։ Ա Կոր · ժ · 29։ Ա Պետ · բ · 16։

2 Ահա ես Պօղոս կ'ըսեմ ձեզի՝ որ եթէ թլփատուիք՝ Քրիստոս ձեզի ոչ մէկ օգուտ պիտի տայ։

3 Նորէն կը վկայեմ ամէն մարդու որ թլփատուի՝ որ ամբողջ օրէնքը պարտական է կատարել։ Հռ · բ · 25։ Գաղ · գ · 10։

4 Դուք որ օրէնքով կ'արդարանաք՝ Քրիստոսէն զատուեցաք · շնորհքէն ինկաք։ Հռ · ժ · 6։

5 Որովհետև մենք Հոգիով հաւատքէն կը սպասենք արդարութեան յոյսը։

6 Որովհետև Քրիստոս Յիսուսի մէջ թլփատութիւն մը բան մը չէ և անթլփատութիւն մը բան մը չէ · հապա հաւատք՝ որ սիրովը կ'ազդի։ Ա Կոր · է · 19։ Գաղ · ե · 15։

7 Դուք լաւ կը վազէիք · ո՞վ արգիլեց ձեզի որ չհնազանդիք ճշմարտութեան։

8 Այդ համոզումը ձեզ կանչողէն չէ։

9 Մանր թթխմորը ամբողջ խմորը կը թթխմորէ։ Ա Կոր · ե · 6։

10 Ես ձեզի համար Տիրոջմով կը վստահիմ թէ ուրիշ միտք չպիտի ունենաք · բայց ով որ ձեզ կը խռովէ՝ անիկա իր դատաստանը պիտի կրէ՝ ով որ ալ ըլլայ։ Բ Կոր · ժ · 6։ Գաղ · ա · 7։

11 Եղբարնե՛ր, ես եթէ թլփատութիւնը դեռ կը քարոզեմ՝ ինչո՞ւ համար հալածանք կը քաշեմ։ Գաղ · ե · 2։ Տիտ · բ · 14։

12 Ինչպէս կ'ուզեմ որ ձեզ խռովողները ինքզինքնին ալ ներսէն կտրեն։

13 Որովհետև դուք, եղբարնե՛ր, ազատութեան կանչուեցաք · միայն ազատութիւնը մարմնոյ համար պատրուակ մի՛ ընէք · հապա սիրովը ծառայեցէ՛ք իրարու։ Ա Կոր · ը · 9։ Ա Պետ · բ · 16։

14 Որովհետև ամբողջ օրէնքը մէկ խօսքի մէջ կատարուած է՝ որ է Սիրէ՛ ընկերդ քեզի պէս։ Ղե · ժթ · 18։ Մտ · իբ · 39։ Հռ · ժգ · 9։ Գաղ · ե · 14։ Յակ · բ · 8։

15 Բայց եթէ իրարու կը խածնէք և կը կերէք՝ զգուշացէ՛ք որ իրարմէ չկորսուիք։

16 Ես կ'ըսեմ՝ Հոգիով գացէ՛ք և մարմնոյ ցանկութիւնը չի՛ կատարէք։ Հռ · ը · 4։ Ա Պետ · բ · 11։

17 Որովհետև մարմինը Հոգիին հակառակ կը ցանկայ և Հոգին մարմնոյ հակառակ · և սոքա իրարու հակառակ են՝ որպէսզի ինչ որ կ'ուզէք՝ զայն չընէք։ Հռ · է · 15։

18 Բայց եթէ Հոգիով կը տարուիք՝ օրէնքի տակ չէք։

19 Մարմնոյ գործերը յայտնի են՝ որոնք են պոռնկութիւն, պղծութիւն, անառակութիւն,

20 Կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամութիւններ, կռիւ, նախանձ, բարկութիւններ, հակառակութիւններ, բաժանումներ, հերձուածներ,

21 Նախանձներ, սպանութիւններ, արբեցութիւններ, շռայլ ուրախութիւններ և այսպիսիներ · որոնց համար նախապէս կ'ըսեմ ձեզի՝ ինչպէս ալ նախապէս ըսի՝ որ այսպիսի բաներ ընողները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն։ Ա Կոր · ե · 10։ Ա Պետ · դ · 3։

22 Բայց Հոգիին պտուղը՝ սէր, ուրախութիւն, խաղաղութիւն, համբերութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն,

23 Հեզութիւն, ինքնիշխանութիւն · այսպիսիներուն դէմ օրէնք չկայ։

24 Ու որ Քրիստոս Յիսուսինն են՝ մարմինը խաչեցին ցանկութիւններովը և կիրքերովը։

25 Եթէ Հոգիով կենդանանանք՝ Հոգիով ալ քալենք։

26 Չըլլանք ամբարտաւան՝ իրարու կռիւ հանելով և իրարու նախանձելով։

Յամի Տեառն 58

Ը Ծն. ժե. 6։ Հռով. գ. 3, 9, 21, 22։ Ցակ. բ. 23։ Ի Յով. բ. 89։ Հռով. գ. 11, 12, 16։ ժ Ցնծ Հռով. ի. 17։ Հմր. 22։ Ի Ծն. ժբ. 3։ ժբ. 18։ իբ. 18։ Գար. գ. 25։

Լ Բ Օր. իէ. 26։ Երեմ. ժա. 3։

Ի Գաղ. բ. 16։ ի Ա Մտթ. բ. 4։ Հռով. ա. 17։ Երբ. ժ. 38։

Լ Հռով. գ. 4, 5։ ժ. 5, 6։ ժա. 6։

Հղ. ժբ. 5։ Նէեմ ի. 29։ Եզեկ. ի. 11։ Հբ. ովս. ժ. 5։

Ն Հռով. բ. 3։ Բ Կոր. և. 21։ Գաղ. գ. 5։

Ղ Բ Օր. իա. 23։

ճ Հռով. գ. 9, 16։

Ո Եսայ. բ. 15։ իդ. 3։ Երեմ. լա. 33։ Հբ. 40։ Եզեկ. ժա. 19։ Ղ. 27։ Յովէլ. բ. 28, 29։ Զաք. ժբ. 10։ Յօհ. է. 39։ Գաղ. գ. 33։

Ո Երբ. ի. 17։

Ն Ծն. ժբ. 3, 7։ ժէ. 7։ Հմր. 8։

Ղա Կար. ժբ. 12։

Ե Եբ ժբ. 40, 41։

Ն Հռով. գ. 13, 14։ Հմր. 21։

Պ Հռով. բ. 17։

Ջ Հռով. գ. 14։

Ա Յօհ. ժե. 22։ Հռով. գ. 15։ և. 20։ է. 3։ 13։ ա Տիմ. ա. 9։

Հ Հմր 18։

Է Գաղ. է. 53։ Երբ. բ. 2։ Ա Եբ. ի. 19։ 21, 22։ բ Օր. է. 5, 22, 23, 27, 31։ Յօհ. ա. 17։ Գաղ. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։ 20 քով։ Բայց միջնորդը մէկու մը չէ՝ Ա. Բ. Աստուած մէկ է։

21 Ե։ Ուրեմն օրէնքը հակառակ բա՞ն մը կ՚ըլլա՞ Աստուծոյ խոստմունքներուն. քա՛ւ լիցի. Ա. Քանզի թէ որ տրուած ըլլար ՚Նոյ՚ օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու, ա՛ն ատենը իրաւցընէ արդարութիւնը օրէնքէն

22 կ՚ըլլար։ Բայց գիրքը Ի. ամէնը մեղքի տակ գոցեց, Ի որ խոստմունքը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը

23 տրուի հաւատացեալներուն։ Բայց քանի որ հաւատքը չէր եկած, օրէնքին տակը գոցուած կը պահուէինք, ՚ի՚՚՚ի՚՚ի՚՚ի

Ցամ Տեառն 58

Ա Հռով · ը · 16, 17 · Գղ · գ · 3 · 29 · ա Եփես · բ · 12 · ա Թես · գ · 5 · ե Հռով · ա · 25 · ա Կոր · ժբ · 2 · Եփես · բ · 11 · 12 · ա Թես · ա · 9 · Ա Կոր · ը · 3 · ժգ · 12 · բ Տիմ · բ · 19 · Ե Գղ · գ · 3 · Կղ · բ · 20 · ա Հռով ը · 3 · Երր · ե · 18 · Հռով ՚ժգ · 5 · Կող · բ · 16 · Գ Գղ · բ · 2 · ե · ը · 4 · ա Թես · գ · 5 · Ի բ Կոր · բ · 5 · Ա Կոր · բ · 3 · բ Կոր · ժա · 30 · ժբ · 7 · 9 · Գ Գղ · ա · 6 · ՚բ բ Թագ · ժԹ · 27 · Մաղ · բ · 7 · Տե՛ս Ջաբ · ժբ · 8 · ՚ԱՊատ · ժ · 40 · Ղու · ժ · 16 · Ցօհ · ժգ · 20 · ա Թես · բ · 13 · Ե Գղ · բ · 5, 14 · Հռով · ժ · 2 · * Ո՛նան մեզ

ա Կոր · գ · 15 · Փիլիմ · 10 · Ցակ · ա · 13 ·

Ա Ցօհ · ժգ · 15 · Գ Ցօհ · ժ · 23 · ա Կոր · ժգ · 2 · Ա Կոր · ժ · 1 · Ղ Հռով · Թ · 7 · 8 · Ա Ցօհ · ժբ · 10, 14 · իա · 1 · 2 · Երր · ժ · 11 · բ Օր · ԼԳ · 2 ·

7 կ՚աղաղակէ Աբրա՛յ Հայր ։ Ուստի ալ ծառա՛յ չես , հապա որդի ։ Եւ թէ որ որդի , ալ Աստուծո՛յ
8 ժառանգը Քրիստոսով ։ ԺԲայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԱստուած , էիք ծառայէիք անոնց՝ որոնք ՚ի բնէ Աստուածներ չէին ։
9 ԼՍակայն հիմա որ ճանչցաք զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք Աստուծմէ ճանչցուեցաք , Է՞ինտո՛ր նորէն կը դառնաք Ժան տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն կ՚ուզէք ծառայութիւն ընել ։
10 ՀՕրերը կը զանազանէք , ու ամիսները , և ժամանակները ու տարի-
11 ները ։ Կը վախնամ ձեզմէ , հո՛ր դուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ ։
12 Ինծի պէս եղէ՛ք . ինչու՛ որ ես ալ ձեզի պէս էի . եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կ՚աղաչեմ . Ձդուք ինծի վնաս մը
13 Հասուցած չէք ։ Գիտէք դուք՝ Ես մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի Ժառ՚ի անգամ աւետարանը քարոզեցի . և իմ մարմինիս վրայ Ւ՚ր-
14 փոխութիւնս Ձանարգեցիք ու չարհամարհեցիք . ՚Հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ Ւ՚Գրիստոսս Ցիսուսի
15 պէս ։ Ուրեմն ո՞ւր է ան ձեր երանութիւնը . քանզի ես կը վկայեմ ձեզի , որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք ու ինծի տա-
16 յիք ։ Ուստի ձեր թշնամի՞ն եղայ Ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար ։
17 ԼՁեզ նախանձի կը գրգռեն ա-նոնք՝ չէ՛ թէ բարիին , և կ՚ուզեն *ձեզ արգիլել , որ իրենց նախանձ-
18 ՃաՀոր ըլլաք ։ Սակայն ազնիւ է ամէն ատեն բարիին նախանձաՀոր ըլլալ , ու չէ՛ թէ միայն երբոր ձեր
19 Ա՛ջը ըլլամ ։ Ո՞վ որդեակներս՝ որ ձեզմով Նորէն տղաբերքի ցաւ կը քաշեմ , մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 Ա՛ջը ձեւակերպի ։ կ՚ուզէի հիմա ձեր Ա՛ջը ներկայ ըլլալ , ու փոխել իմ ձայնս . ինչու՛ որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ ։
21 Ըսէք ինծի , դուք որ օրէնքին տակը կ՚ուզէք ըլլալ , օրէնքը չէ՞ք
22 լսեր ։ Վասն զի գրուած է թէ՝ Աբրահամ երկու որդի ունէր . Ւ Ա՛ն կը՝ աղախինէն , Ո՛ւ Ա՛կը՝ ա-
23 զատ կինէն ։ Բայց ան որ աղախինէն էր՝ Ւմարմնոյ կողմանէ ծնած էր , Ո՞իսկ ան որ ազատ կնի-
24 կէն՝ խոստումնէն համեմատ . Որ աս բաները այլաբանօրէն կը մեկնուին . ինչու՛ որ ասոնք են երկու կտակարանները , մէկը՝ *Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար
25 կը ծնանի , որ է Հագար . Ինչու՛ որ Հագարը Արաբիայի մէջ Սինայ լեռն է , և կը համեմատի հիմակուան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակներովը մկկոտեղ կը ծառայէ ։
26 Վերայ վերի Երուսաղէմը ազատ է ,
27 որ մեր Թամինուն մայրն է ։ Ինչու՛ որ գրուած է , Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա՛ . ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ՛ և աղաղակէ՛ , քանզի երեսէ ձգուածին տղաքներըը՝ երկ ունեցողին՝ Ա՛ԺԸՆԷրէն շատ պիտի
28 ըլլայ ։ Ուստի մենք եղբայրնե՛ր՝ Ի՞սահակին պէս խոստումնէրին որ-
29 դիներն ենք ։ ՚Բայց ինչպէս որ ան ատենը մարմնոյ կողմանէ ծնածը՝ կը հալածէր զանիկայ որ հոգիին կողմանէ էր , Ո՞անակն ալ
30 հիմա ։ ՚Սակայն գիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ . Դուրս հանէ աս աղախինը ու անոր որդին . Ոինչու՛ որ աղախինին որդին ազատ կնկանը որդւոյն հետ ժառանգութիւն պիտի չառ-
31 նէ ։ Ուստի եղբայրնե՛ր՝ մենք աղախինին զաւակները չենք , Ֆհապա ազատին ։

ԳԼ · Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք հաստատ կենալ իրենց ազատութեանը մէջ , 3 և թլփատութիւնը չպահել , 13 այլ մանաւանդ իրարու վրայ սէր ունենալ , որ օրէնքին բովանդակութիւնն է : 19 կը հայտնէ մարմնին գործերը , 22 և հոգիին պտուղները · 25 ու կը յորդորէ գործասիրները որ Հոգիով քալեն ։

1 Ա՛ստի ամո՛ւր կեցէ՛ք Ո՞ան ազատութիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ ազատեց , Է և նորէն ծառայութեան լուծի տակ մի՛ մտնէ՛ք ։
2 Ա՛նա ես Պօղոս կը ղրկեմ ձեզի , Ո՞որ եթէ թլփատուիք , Քրիստոս
3 ձեզի օգուտ մը չընէր ։ Եւ դարձեալ ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ , թէ Ոպարտական է
4 բոլոր օրէնքը կատարելու ։ Ի՞նչ՚ փնտռած էք դուք Քրիստոսէն , որ օրէնքով արդարանալ կ՚ուզէք ,
5 Ձա՞ս ընորհքէն ինկած էք ։ Ի՞նչու՛ որ մենք Հոգիով կը սպասենք՝ արդարութեան յոյսին հաւատքո-
6 վը ։ Ը՞վասն զի Քրիստոս Ցիսուսի քով ո՛չ թլփատութիւնը բան մը կրնայ , ո՛չ ալ անթլփատութիւնը , Ի՞նպաս հաւատքը՝ որ սիրով ՚ի
7 գործ կը գրուի ։ ՚Դուք աղէկ կը վազէիք . Ո՞վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ճշմարտութեան չնազանդիք ։
8 Ա՛ս գրդռումը անկէ չէ՛ . Ւ որ. ձեզ
9 կանչեց ։ Ե՞ւքիչ մը խմորը բոլոր
10 զանգուածը կը խմորէ ։ ՚Բայց ես յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով , որ ուրիշ Ւ՚բան մը պիտի չխորհիք . և ան որ ձեզ կը խռովեցընէ , դատապարտութիւն պիտի կրէ՝ ո՛վ որ ըլլայ ։
11 ՚Սակայն եղբայրնե՛ր՝ Թէ որ ես տակաւին Թլփատութիւն կը քա-

Ցամ Տեառն 58

Ա Ես · բ · 2 · Երր · ժբ · 22 · Ցայտ · գ · 12 · իա · 2 · 10 · ՚Ո՛նան ԼՈՒԿԱՆ ։ Գ Ես · ծգ · 1 ·

բ Գոր · ի · 25 · Հռով · Թ · Տ · Գլ · գ · 29 · ՚ՁՈՆ · իա · 9 · Գլ · ե · 11 · Ը · 12 · Ե Գղ · գ · Տ · 22 · ՚ՁՈՆ · իա · 10 · 12 · Ցօհ · ը · 35 ·

Ֆ Ցօհ · ը · 36 · Գլ · ե · 1 · 13 ·

Ցօհ · ը · 32 · Հռով · ը · 18 · ա Պետ · բ · 16 · Բ Գոր · ժե · 10 · Գլ · բ · 4 · գ · 9 · Ի Գոր · ժե · 1 · Տե՛ս Գոր · ժգ · 3 · ՚ Գլ · գ · 10 · Ե Հռով · Թ · 31, 32 · Գլ · բ · 21 · ՀԵՐ · ժբ · 15 · Ե Հռով · ի · 24 · ՚25 · բ Տիմ · Գ · Տ · Ը Կոր · է · 19 · Գլ · գ · 25 · ը · 15 · Կղ · գ · 11 · Ի Թես · ա · 3 · Ցակ · բ · 18 · 20 · 22 · ժա Կոր · Թ · 24 · Է Գլ · գ · 1 · Ը Գլ · ա · 6 · Ե Կոր · է · 6 · ժե · 33 · ՚ ՀԲ Կոր · բ · 3 · ի · 22 · Ի Գլ · ա · 7 · ՀԲ Կոր · ժ · 6 · ՚ Գլ · ը · 12 ·

Ցամբ Տէառն 58

ղ ակոր . ժե . 30 : ԳԼ . գ . 29 : չ . 17 : ճ ակոր . ա . 23 : ՛ Յե՛ս . Է . 25 : ակոր . ե . 13 : ԳԼ . ա . 8 , 9 : ՛ Գոր . ժե . 1 , 2 , 24 : Ն ա կոր . բ . 9 : ապ՛ետ . բ . 16 : բ պետ . բ . 19 : Ցուդ . 4 : ղ ակոր . թ . 19 : ԳԼ . չ . 2 : ո Մատ . է . 12 : իր . 40 : Ցակ . բ . 8 : ՚ Ղև . ժբ . 18 : Մատ . իր . 23 : Հռով . ժգ . 8 , 9 : ՚ գՀռով . չ . 12 : բ . 1 : 4 , 12 : ժգ . 14 : Հմր . 25 : ա պետ . բ . 11 : Ը Հռով . է . 23 : բ . 6 , 7 : ՚ Հռով . է . 15 , 19 : ՚ Հռով . չ . 14 : ը . 2 : Հ ա կոր . գ . 3 : Եփե . ե . 3 : Կող . գ . 5 : Յակ . գ . 14 , 15 :

՚ ակոր . չ . 9 : Եփե . ե . 5 : Կող . գ . 6 : Ցսյո՛ , իր . 15 : ՚ Ցօհ . ժե . 2 : Եփե . ե . 9 : ՚ Կող . գ . 12 : Յակ . գ . 17 : ՚ Հռով . ժե . 11 : ֊ ակոր . ժգ . 7 : ֊ ա Տիմ . ա . 9 : ֍ Հռով . չ . 6 : ժգ . 14 : ԳԼ . բ . 19 : ապետ . բ . 11 : Ջ Հռով . բ . 4 , 5 : Հմր 16 : ՚՚ Փիլ . բ . 3 :

րոգէմ , ՚ալ ինչո՞ւ կը Հալածուիմ . Ճուրեմն խաչին գայթակղութիւնը

12 խափանուած է : ՛ Երանի՛ թէ բո-լորովին կտրուէին անոնք ՛որ ձեզ կը խռովեցընեն :

13 Վասն զի դուք ազատութեան կանչուած էք՝ եղբայրնե՛ր . Ո՛միայն թէ չէ՛ ազատութիւնը մարմնոյ յո՛րի՛՛՛ պատճառ չըլլայ . Հապա սիրով իրարու ծառայու-

14 թիւն ըրէք : Ո՛ՐՆՈՒ որ բոլոր օ-րէնքը ա՛ս մէկ խօսքիս մէջ կը կա-տարուի թէ , Ն ՛ՔՈՒ ընկերդ սիրես

15 քու անձիդ պէս : Հապա թէ որ իրար խածնէ՛ք և ուտէ՛ք , զգո՛յշ կեցէ՛ք՝ որ չըլլայ թէ իրարմէ սպա-

16 ռիք : Միայն թէ ՚՚՚ կը ըսե-ցեմ . Հոգիով գացէ՛ք , ու մար-մինին ցանկութիւնը պիտի չկատա-

17 րէ՛ք : Ո՛ՐՆՈՒ որ մարմինը կը ցան-կայ հոգիին հակառակ , ու հոգին մարմինին հակառակ . և ասոնք ի-րարու հակառակ են , որ ՚՚՚ չըլլայ թէ

18 ինչ որ կ՛ուզէ՛ք՝ ան ընէք : ՚՚՚ Բայց թէ որ Հոգիին կ՛առաջնորդուի՛ք ,

19 ալ օրէնքին տակը չէ՛ք : Եվրդ՝ մարմինին գործերը յայտնի են , որ ասոնք են . շնութիւն , պոռ-նկութիւն , պղծութիւն , գիժու-

20 թիւն , կռապաշտութիւն , կա-խարդութիւն , թշնամութիւններ , կռիւներ , նախանձներ , բարկու-թիւններ , հակառակութիւններ , երկպառակութիւններ , բաժանումներ ,

21 նե՛ր , Ջար նայուածքներ , մարդա-սպանութիւններ , գինովութիւն-ներ , անառակութիւններ , ու ինչ որ ասոնց նման են . որ հիմակուց ես ձեզի կը զգուշեցնեմ , ինչպէս ա-ռաջուց ալ կը զգուշեցի , ՚՚՚ որ ասանկ բաներ գործողները Աստուծոյ ար-քայութիւնը պիտի չժառանգեն :

22 Բայց Հոգիին պտուղը սա է . սէր , խնդութիւն , խաղաղութիւն , եր-

23 կայնմտութիւն , ՚՚՚ քաղցրութիւն , ՚՚՚ բարութիւն , հաւատարմու-թիւն , հեզութիւն , ժուժկալու-թիւն : Ասանկ բաներուն դէմ

24 օրէնք չկայ : Եւ անոնք որ Քրիս-տոսինները են՝ Ո՛ՐՏԵՑ մարմինը խաչ հանեցին բնական կիրքերով ու

25 ցանկութիւններով մկտեղ : Եթէ որ Հոգիով կ՛ապրինք , Հոգիին

26 համեմատ քալենք : ՚՚՚ Սնապարծ չըլլա՛նք՝ մկզմկզ գրգռելով , ՚՚՚ իրարու վրայ նախանձելով :

ԳԼ . Զ

1. Պողոս կը յորդորէ Գալատացիները որ հեզու-թեամբ վարուին յանցանքի մէջ գտնուող եղբայրներուն հետ , 2 և իրարու բեռները չծերցընեն . 6 առաւաձեռն ըլլան դէպ ի իրենց վարդապետները , 9 և բարի գործելէն ետ չկենան . 12 կը ցուցնէ թէ Թլփատութիւն քարոզողներուն միտքը ինչ է . 14 Թէ ինքը ուրիշ բանով չպարծենար , բայց միայն Քրիստոսի խաչովը :

1 Ո՛ ղբայրնե՛ր՝ ՚՚՚ թէ որ մէկը յան-կարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ , Ք դուք որ հոգևոր էք՝ հանանկը հեզութեան հոգիով ուղղութեան բերէ՛ք . քու անձիդ ալ զգուշութի՛ւն ըրէ՛ ՚՚՚ որ չըլլայ թէ փորձութեան մէջ իյնաս :

2 Իրարու նեղութիւնները կրեցէ՛ք , ու անանկ Քրիստոսի օրէնքը կա-

3 տարեցէ՛ք : Եթէ մէկը թէ որ մէկը ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ՝ ու չէ , անիկայ իր անձը կը խաբէ :

4 Բայց ամէն մարդ իր գործը թող կըն՛է , ու ետքը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունենայ , և չ՛ի թէ

5 ուրիշին վրայ : Վ՛ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ :

6 Ն՛ՈՎՔԻՆ աշակերտութիւն ընդու՛ղ իր վարդապետը ամէն բարի բան՛է-

7 րու մասնակից ընէ՛ : Մի՛ խա-բուիք՝ Աստուած ծաղր չըլլար :

8 Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը սերմանէ՛ նոյնը պիտի հնձէ . Հան որ իր մարմինին կը սերմանէ՛ ան մար-մինէն ապականութիւն պիտի հնձէ , ու ան որ Հոգիին կը սերմա-

9 նէ , ան Հոգիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ : Բայց բարի գործելէն չձանձրանա՛ք , Ը՛քանզի յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝

10 թէ որ չհուսահատինք : Ճ՛ուստի քանի որ ժամանակը ձեռ՛քերնիս է , Ը՛բա-րիք ընենք ամենուն՝ Ա՛ՆԱՒԱՆԴ Հաւատքին ընտանիներուն :

11 Նայեցէ՛ք ինչպէս գիրերով գրե-

12 ցի ձեզի իմ ձեռ՛քովս : Որոնք որ կ՛ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե-րևնալ , Ն՛ԱՆՈՔ ձեզ կը ստիպեն որ Թլփատուի՛ք . Ա՛ՄԱՅՆ որ ՚՚՚ Քրիստոսի

13 խաչին համար չհալածուին : Քան-զի անոնք ալ որ Թլփատուած են , իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա կ՛ուզեն որ դուք Թլփատուի՛ք , որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան :

14 Ն՛ԲԱՅՑ Ես՝ քա՛ւ լըցի որ պարծենամ , հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը , Ո՛ՈՐ անով աշ-խարհ ինծի խաչը ելած է , ես ալ

15 աշխարհի : Վ՛ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ո՛չ Թլփատութիւնը բան մըն է , ո՛չ ալ անթլփատու-թիւնը , ՚՚՚ հապա նոր ստեղծուած

16 ըլլա՛ն է բո՛ւնը : Ե՛ւ ան ամէնը Ո՛ՐՈՒ ան կանոնիս համեմատ կը քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլա՛ անոնց վրայ , ՚՚՚ ու Աստուծոյ

17 Իսրայէլին վրայ : Ասկէետև մէկը

Ցամբ Տէառն 58

ա Հռով . ժգ . 1 : ժե . 1 : Եբր . ժբ . 13 : Ցակ . ե . 19 : Բ ակոր . բ՛ . 15 : գ . 1 : Ա ակոր . գ . 21 : բ Պետ . գ ՚՚ 15 : բ Տիմ . բ . 25 : Տ ակոր . է . 5 : ժ . 12 : Ի Հռով . ժե . 1 : ԳԼ . ե . 13 : աՖես . ե . 14 : Ղ Ցօհ . ժգ . 14 . 15 . 34 : ժե . 12 : Ցակ . բ . 8 : ա Ցօհ . գ . 21 : Ի Հռով . ժբ . 3 : ակոր . ը . 2 : ԳԼ . բ . 6 : Ը բ Կոր . գ . 5 : ժբ . 11 : Ե ակոր . ժա . 28 : բ Կոր . ժգ . 5 : ֊ Տե՛ս Ղու . ժը . 11 : Ի Հռով . բ . 6 : ա Կոր . գ . 8 : Լ Հռով . ժե . 27 : ակոր . Ի՛ 11 . 14 : Ի ակոր . չ . 9 : ժե . 33 : Ֆ Յոբ . ժգ . 9 : Ի Ղու . ժչ . 25 : Հռով . բ . 6 : բ Կոր . Ի՛ . 6 : Հ Յոբ . գ . 8 : Ա՛ստ . ժա . 18 : իր . 8 : Ովս . ը . 7 . ժ . 12 : Հռով . ը . 13 : Ցակ . գ . 18 : Ն Յրեա . գ . 13 : ակոր . ժե . 58 : Ը Մատ . իդ . 13 : Երր . գ . 6 : 14 : ժ . 36 : ժբ . 3 . 5 : Ցսյո՛ . բ . 10 : Ֆ Ցօհ . Ի՛ . 4 : ժբ . 35 : Մաթես . ե . 15 : ա Տիմ . չ . 18 : Տիտ . գ . 8 : Ա Եփե . բ . 19 : Երր . գ . 6 :

Ն ԳԼ . ը . 3 , 14 : Ը Փիլ . գ . 18 : ՚՚ ԳԼ . ե . 11 : Ը Փիլ . գ . 3 . 7 , 8 : ՚՚ Հռով . չ . 6 : ԳԼ . բ . 19 : Ջ ակոր . է . 19 : ԳԼ . ե . 6 : Կող . գ . 11 : ՚՚ Կոր . ե . 17 : ֊ Սաղ . ճԻե . 5 : Է Փիլ . գ . 16 : ՚՚ Հռով . բ . 29 : գ . 12 : Ի . 6 , 7 : Տ : ԳԼ . գ . 7 , 9 , 29 : Փիլ . գ . 3 :

Ցամք Տեառն 58

բ Կոր. ա. 5։ գ. 10։ Ժա. 23։ Գա. ե. 11։ Կող. ա. 24։

զիս թող չյոգնեցընէ . բ ինչու որ ես Տէր Ցիսուսին վէրքի նշանները 18 իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ ։ Եղբայրներ՝ յամր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ . ամէն ։

Ցամք Տեառն 58

յ Բ Տիմ. գ. 22։ Փիլիմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԱՐՆԱԼՈՑՆ

ԸՍ ՆՓՈՒՍՑՈՒ

Ցամք Տեառն 64

ա Կոր. ա. 1։ բ Հռով. ա. 7։ բ Կոր. ա. 1։ ֆ Կող. ա. 2։ ա Գաղ. ա. 3։ Տիտ. ա. 4։ Եբ Կոր. ա. 3։ ա Պետ. ա. 3։ ղա Պետ. ա. 2 . 20։ Ե Հռով. ը. 28։ բ Թես. բ. 12 ։ բ Տիմ. ա. 9։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 2։ բ. 9։ ը Ղու. ա. 75։ Գա. բ. 10։ ե. 27։ Կող. ա. 22 ։ ա Թես. գ. 7։ Տիտ. բ. 12։ ի Հռով. ը. 29 . 30։ Հմր 11։ ի Ցօհ. ա. 12։ Հռով. ը. 15։ բ Կոր. գ. 18։ Գաղ. գ. 5 ։ ա Ցօհ. գ. 1։ ի Մատ. ժա. 26 ։ Ղու. ժբ. 32 ։ ա Կոր. ա. 21։ Հմր 9։ լ Հռով. գ. 24։ ե. 15։ ի Մատ. գ. 17։ ժե. 5։ Ցօհ. գ. 35։ ժ. 17։ ի Գործ. ի. 28։ Հռով. գ. 24։ Կող. ա. 14։ Եբր. թ. 12։ ա Պետ. ա. 18։ 19։ Յայտ. ե. 9։ լ Հռով. բ. 4։ գ. 24։ թ. 23։ Գա. բ. 7։ գ. 8։ 16։ Փիլ. գ. 19։ հ Հռով. ժ. 25։ Գա. գ. 4։ 9։ Կող. ա. 26։ ն Գա. գ. 11։ բ Տիմ. ա. 9։ Ղ Գաղ. գ. 4։ Եբր. ա. 2։ թ. 10։ ա Պետ. ա. 20։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը Եփեսացիները բարեւելէն՝ 3 և անոնց համար գոհութիւն տալէն ետեւ, 4 կը խօսի ընծրհքով եղած մեր ընտրութեանը 6 և որդեգրութեանը վրայ, 11 որ ան է մարգկային փրկութեան ճշմարիտ աղբիւրը. 13 և որովհետեւ ասոր խորհուրդին գերազանցութիւնը դիւրաւ չհասկցուիր, 16 աղօթք կ'ընէ որ անոնք 18 կատարելապէս հասկընան, 20 և ունենան զաձիկայ Քրիստոսով։

1 Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առաքեալը ՝ Աստուծոյ կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ և Քրիստոս Ցիսուսի հաւատացողը։
2 Ներուն և Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
3 Օրնեալ է Աստուած՝ և մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը , ան որ մեզ օրհնեց ամէն հոգեւոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ
4 Քրիստոսով . Ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց , Որ մենք սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջեւը սիրով ։
5 Եւ նախասահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ի իր կամքին հաճութեան
6 Նը պէս , Իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար , Որով մեզ զարդարեց Իսիրելիին ձեռքովը .
7 Որ անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով , մեղաց թողութիւնը՝ ի իր շնորհքին ճոխութեանը
8 չափովը . Որ մեր վրայ աւելցուց բոլոր իմաստութեամբ ու գիտութեամբ
9 Թեամբ , Մեզի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեանը պէս , Նորն որ նախասահմաներ
10 Եր անոր ձեռքովը . Ընր ժամանակաց լրանալուն , տնտեսութեանը մէջ համին բան Բովանդակութիւն Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ , անով՝
11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ նառաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութեանովը , Որ ամէն բան իր կամքին
12 խորհրդովը ի գործ կը դնէ . Ընր մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ նառաջուց Քրիստոսի
13 վրայ յուսացողներս . Որուն վրայ դուք ալ լսած՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան աւետարանը , որուն նաև հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ
14 Հոգիին ընծրհքը կնքուեցաք . Ընր ան՝ մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև ստացուածքին Ազատութիւնը՝ իր փառացը գովութեանը համար ։
15 Ընստի ես ալ երբոր լսեցի Տէր Ցիսուսին վրայ ունեցած հաւատքնիդ , ու բոլոր սուրբերուն վրայ
16 Չեր ադաչելը , Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելէ
17 Ով . Որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտնութեան հոգին իր գիտութիւնը
18 վը . Որպէս զի սրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր Չեզ կանչելուն յոյսը , ու ինչ է անոր ժառանգութեանը փառքին ճոխութիւնը սուրբերուն
19 մէջ , Եւ ինչ է իր զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ իր կարող զօրութեան
20 Թեանը գործադրութեամբը , Որն որ Քրիստոսի վրայ ի գործ դրաւ , Երբոր զանիկայ մեռեալներէն յարուցց , ու նստեցուց իր աջ կողմը

Ցամք Տեառն 64

ճա Կոր. գ. 22, 23։ Ժա. 3 ։ Գա. բ. 15։ գ. 15։ յ Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. ա. 20 ։ ի Գոր. ի. 32։ Իգ. 18։ Հբ. 12։ ե. 17։ Կող. ա. 12։ գ. 24 ։ Տիտ. գ. 7։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 4 ։ Ե Հմր 5 ։ Ես . խգ. 10, 11 ։ ո Հմր 6. 14 ։ բ Թես. բ. 13 ։ Ե Ցակ. ա. 18։ Գ Ցօհ. ա. 17։ բ Կոր. գ. 7։ Ղ բ Կոր. ա. 22 ։ Գա. գ. 30 ։ ր Կոր. ա. 22 ։ ե. 5 ։ ո Գոր. ի. 28։ Ե Ղու. իա. 28 ։ Հռով. ը. 23 ։ Գա. գ. 30 ։ ա Հմր 6. 12 ։ բ Կող. ա. 4 ։ Փիլիմ. 5 ։ յ Հռով. ա. 9 ։ Փիլ. ա. 3 ։ 4 ։ Կող. ա. 3 ։ ա Թես. ա. 2 ։ բ Թես. ա. 3 ։ Ը Ցօհ. ի. 17։ թ Կող. ա. 9։ ժ Գոր . իգ. 18։

ս Գա. բ. 12 ։ գ. 4 ։ Ֆ Հմր 11 ։ Ը Գա. գ. 7 ։ Կող. ա. 29 ։ բ. 12 ։ Բ Գոր. բ. 24. 33 ։ Ֆ Սաղ. ճԺ. 1 ։ Գոր. է. 55 ։ Կող. գ. 1 ։ Եբր . ա. 3 ։ ժ. 12 ։

Ցամ. Տեառն 64

Ա Փիլ. գ. 10· Կող. բ. 10· Երր. ա. 4։
Բ Հով. ը. 3՝· Կող. ա. 16։ բ. 15։
Գ Պաղ. ը. 16։ Կող. ա. 15։ Երր. բ. 7։
Դ Հով. ժբ. 5. ա Կոր. ժբ. 12. 27։ Գլ. գ. 12։ ե. 23. 30։ Կող. ա. 18։ 24։
Ե Կող. բ. 9. 10։
Զ Ակոր. ժբ. 6։ Գլ. գ. 10։ Կող. գ. 11։
Է Ցօհ. ե. 24։ Կող. բ. 13։
Ը Հմր 5։ Գլ. գ. 18։
Թ ա Կոր. ը. 11։ Գլ. գ. 22։ Կող. ա. 21։ գ. 7, ա Ցօհ. ե. 19։
Ժ Գլ. զ. 12։
Ի Գլ. ե. 6։ Կող. գ. 6։
ԺԱ Տիտ. գ. 3։ ա Պետ. գ. 8։
ԺԲ Գաղ. ե. 16։
ԺԳ Պաղ. գ. 1, 2։ Կող. ա. 20։
ԺԴ Տիտ. գ. 4։
ԺԵ Հմր 5։ Հբռվ. գ. 24։ բ Տիմ. ա. 9։
ԺԶ Հով. գ. 16։
ՀՄատ. ժգ. 17։ Ցօհ. զ. 44. 66։ Հբռվ. ժ. 14. 15. 17։ Գլ. ա. 19։ Փիլ. ա. 29։ Ի Հով. գ. 20։ 27. 28։ դ. 2։ Թ. 11։ ժա. 6։ ա Կոր. ա. 29։ 30։ 31։ բ Տիմ. ա. 9։ Տիտ. գ. 5։ Ա ԲՕր. լե. 6։ Սաղ. ճ. 3։ Ես. ժԹ. 25։ ԽԹ. 23։ Խդ. 21։ Ցօհ. գ. 3. 5։ ա Կոր. գ. 9։ բԿոր. ե. 5. 17։ Գլ. դ. 24։ Տիտ. բ. 14։ ՃԳլ. ա. 4։

21 երկինքին մէջ Ա՛մէն Է իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անունի վրայ որ կ՚անուանի, չէ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ,
22 հապա գալիքին մէջ ալ. Ընե ամէն բան անոր ոտքերուն տակը ՚ի՛ազանդեցուց, և զանիկայ ամէն բանէ բոլ վրայ՝ եկեղեցիին գլուխ դրաւ,
23 Ը՛որ ան անոր մարմինն է, Բ՛անոր լրումը, Ժ՛որ կը լեցընէ ամէնը ամէն բանի մէջ։

Գ Լ Ո Ի

1 Ւնաբեալց մեր բնական վիճակը՝ չնորհքով եղած մեր հիմկուան վիճակին հետ բաղդատելով, 10 կը ծանուցանէ թէ մենք բարի գործքերու համար ստեղծուած ենք, 13 և Քրիստոսով մօտեցած ըլլալով՝ 11 Հեթանոսները և օտարներու վարմունք ունենալու չենք՝ իսկոր որ առնն մը ունէինք. 19 այլ իբրև սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը։

1 Ե՛ւ դուք Է որ յանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած էիք,
2 ինչը ձեզ Ի՛նդանացուց. Է որոնց մէջը առնուօք կը քալէիք աս աշխարհիս բռնած ճամբուվը, Ը՛ստ օդուս իշխանութեանը իշխանին ՚՚՚ոգիին՚՚՚ պէս, ան ոգիին՝ Է որ հիմա ապստամբութեան որդւոցը ներսի դին
3 կը ներգործէ. Ը՛որ առնուօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտրտէինք Է մեր մարմինին ցանկութիւններովը, և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. Ե՛և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝՚՚՚ ինչպէս ուրիշները.
4 Բ՛այց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն համ
5 մար՝ որով մեզ սիրեց, Ժ՛երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, Է՛մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք Ը՛նորհքով փրկուած էք,)
6 Եւ անոր հետ Ի՛ր յարուց, Լ՛ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն
7 մէջ Քրիստոս Ցիսուսով, Ո՛ր դալու դարերուն մէջը ցոյցընէ իր շնորհքին ՚՚՚ընորհքին՚՚՚ ՚՚՚ընորհքին՚՚՚ հարուստ մեծութիւնը՝ Քրիստոս Ցիսուսով մեզի ՚՚՚ո՛՚՚՚ւ՚՚՚ո՛՚՚՚ւ՚՚՚ո՛՚՚՚ւ

Ցամք Տեառն 64

— ԳԼ. ա. 18։

Բ Ցօհ. ա. 16։ ԳԼ. ա. 23։ Կող. բ. 9, 10։

Ֆ Հռով. Ժգ. 25։ Յակ. 24։

Տ ա Կոր. բ. 9։

Ի Ժող. 7։ Կող. ա. 29։

Ղ Հռով. Ժա. 36։ Ժգ. 27։ Եբր. Ժգ. 21։

— ԳԼ. գ. 1։ Փիլ. 1, 9։

Բ Փիլ. ա. 27։ Կող. ա. 10։ ա Թես. բ. 12։

Ֆ Գոր. ի. 19։ Գաղ. և. 22, 23։ Կող. գ. 12, 13։

Տ Կող. գ. 14։

Ի Հռով. Ժբ. 5։ ա Կոր. Ժբ. 12, 13։ ԳԼ. բ. 16։ ղ ա Կոր. Ժբ. 4, 11։

Ե ԳԼ. ա. 18։

Ը ա Կոր. ա. 13։ բ. 6։ Ժբ. 5։ բ Կոր. Ժա. 4։

Թ Ցուդ. 3։ Ժղ 13։

Ժ Գաղ. գ. 27, 28։ Եբր. ղ. 6։

ԺԱ Մաղ. բ. 10։ ա Կոր. ը. 6։ Ժբ. 6, 6։

ԺԲ Հռով. Ժա. 36։

ԺԳ Ո՛ — Ն֊ե֊ւ ձեր Ի Հռով. Ժբ. 3, 6։ ա Կոր. Ժբ. 11։

ԺԴ Ա Պաղ. կը. 18։

ԺԵ Գաղ. և. 12։ Կող. բ. 15։

ԺԶ Ցօհ. գ. 13։ ղ. 33։ Ը 3։

Յ Գոր. ա. 9, 11։ ա Տիմ. գ. 16։ Եբր. գ. 14։ ե. 26։ ը. 1։ Յա. 24։

Ցամք Տեառն 64

2 Թանուներուդ համար . Ի՞նչ դուք անդուլա լսած էք Աստուծոյ շնորհքին տնտեսութիւնը , Ո՞ր ինձի
3 տրուած է ձեզի համար . Թէ ի֊ինձի ան խորհուրդը Ի յայտնութիւնով ցուցուեցաւ . (Ընչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար
4 գրեցի , Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Ք֊Քրիստոսի խորհուրդին վրայով .)
5 Ի՛նչ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չերեւցաւ , Ինչոր որ հիմա Հոգւով Սրբ֊ով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու
6 մարգարէներուն . Ո՛ր հեթանոսները քրիստոսով ժառանգակից Ու մարմնակից և անոր Խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետա֊
7 րանով . Որուն ես. սպասաւոր եղայ՝ Հնաստուծոյ շնորհաց պարգեւին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ ի֊ր զօրութեանը ներգործութիւ֊
8 նովը , (Ինծի՝ Ը֊որ ամէն սուրբերուն պզտիկին եմ , աս շնորհքը տրուեցաւ ,) Ո՛հեթանոսներուն մէջ Ի֊քրիստոսի անքննելի Ճոխու֊
9 թիւնը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , Ի֊որ Ի֊էին՞ թէ ինչ է ան խորհուրդին տնօրէնութիւնը , Ո֊ր՝ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով , Ը֊որ ամէն բանը
10 ստեղծեց . Ո՞ր հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ Ի֊իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող Ի֊իշխանութեանց ներուն ու պետութիւններուն .
11 Ի֊ր յաւիտենական նախասահմանութեանը համեմատ , որ ըրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Ցիսուսի
12 ձեռքովը . Ո՞րով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու ապահովութիւն ունինք վստահութեամբ՝ իրմէն հաւատալով ։
13 Վհնւստի կ՚աղաչեմ որ չհանձրաւնաք իմ նեղութիւններուս պատճառովը , Ո՞ր ձեզի համար են , Ե֊և
14 որ ձեր փառքն են ։ Ասոր համար ծնկան վրայ դալով մեր Տէր Ցիսուս
15 Քրիստոսի Հօրը առջեւը , Յ֊ուսկից որ բոլոր աղգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՚առնէ ,
16 կ՚աղաչէմ Ո՞ր որ տայ ձեզի իր փառաց Ճոխութեանը չափովը՝ Ի֊զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը
17 Ի֊ներսի մարդուն մէջ . Ո՞ր Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը բնակի , և դուք Ֆ սիրով ար֊
18 մատացած ու հաստատուած ըլլաք , Ո՞ր կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ Մկտեղ , Թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը՝ և խորութիւնը ու բարձրութիւնը .
19 Ա֊յսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ դերազանց է , Ի֊ր լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւ֊
20 նովը ։ Ի֊ւրդ անոր՝ որ կարող է առատութեամբ ընել Ի֊ամէն բանէ֊րէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք , Ի֊ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներգործ֊
21 ծուի . Ե֊իրեն փառք եկեղեցիին մէջ՝ Քրիստոս Ցիսուսով՝ բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

ԳԼ . Դ

1 Ընդբեալը կը յորդորէ զանոնք միաբան ըլլալու ։ 7 և կը ծանուցանէ թէ Աստուած անոնց զանազան պարգեւներ տուաւ ։ 13 որ իր եկեղեցիէ չինութիւն առնէ 16 ու ամէի քրիստոսով ։ 18 կը պատուիրէ անոնց մկդի ձդել հեթանոսական պիղծ գործերը , 24 նոր մարդը հագնիլ , 25 ստութիւնը 29 և ամէն ապականեալ խօսքերը մկդի ձդելով ։

1 — Ես՝ Տէրոջմէ կ՚աղաչեմ ձեզի՝ ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ , Ի֊որ դուք այնպէս քալէք֊ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչումին՝ որով
2 կանչուեցաք , Ի֊րողոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով , երկայնմտութեամբ , սիրով իրա֊
3 րու ներողամիտ ըլլալով ։ Ջանալով Հոգւոյն Սրբ֊ոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը
4 պահել . Ի֊մէկ մարմին ու մէկ հոգի , Ի֊նչպէս որ կանչուեցաք ձեր
5 կոչումին մէկ յոյսովը։ Ը֊Տէրը մէկ է , Ի֊հաւատքը մէկ , Ջ֊մկրտութիւնը
6 մէկ . Ի֊մէկ է Աստուած և ամենուն Հայրը , որ ամենուն վրայ Ու ամենուն հետ , և Ե֊մեր ամենուն մէջն է ։
7 Ի֊բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը ։ (Անոր համար կ՚ըսէ թէ՝ Ծ֊արձրը ելաւ , Ի գերութիւնը գերի բռնեց , ու մարդոց պարգևներ
9 տուաւ ։ ՀԱն ելաւ ը֊ի՞նչ է , միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ ։ Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է , Ի֊որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , Ը֊որ ամէն բան լե֊
11 ցընէ ։) Ե֊ւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ըլլա՛ , մէկ քանին մարգարէներ , Յ֊մէկ քանին աւետարանիչներ , Յ֊մէկ քանին հո֊
12 վիւներ ու Ի֊վարդապետներ . Ս֊ուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշտօնին գործին համար , Ո՞ր քրիստոսի մարմնին Ի֊նութեանը

Ղ Գոր. բ. 33։ Ֆ ա Կոր. Ժբ. 28։ ԳԼ. բ. 20։ Յ Գոր. իա. 8։ Ը Տիմ. գ. 5։ Ջ Գոր. ի. 28։ Ն Հռով. Ժբ. 7։ ա Կոր. Ժբ. 7։ — ԳԼ. ա. 23։ Կող. ա. 24։ Շ ա Կոր. Ժդ. 26։

Ցամ Տեառն 64

ղ Կող. բ. 2։ Ղևտ. ժէդ. 20։ Կող. ա. 28։ ՚ Ես. իը. 9։ Ղևտ. ժէդ. 20։ ՚ Երե. ժէդ. 9։ Ա Մատ. ժա. 7։ ՚՚ Հռով. ժշ. 18։ բ Կոր. բ. 17։ բ Ջաք. բ. 16։ բ Կոր. գ. 2։ Հմր 25։ ա Ցօհ. գ. 18։ ՚՚՚ Գաղ. ա. 22։ բ. 21։ ՚ Կող. ա. 18։ Ֆ Կող. բ. 19։ ֆ Գաղ. բ. 1, 2, 3։ Հմր 22։ Կող. գ. 7։ ա Պետ. դ. 3։ ֆ Հռով. ա. 21։ ֆ Գոր. իշ. 18։ ՚՚ Գաղ. բ. 12։ Գաղ. գ. 8։ ա Թես. գ. 5։ բ Հռով. ա. 21։ ֆ ա Տիմ. գ. 2։ ֆ Հռով. ա. 24, 26։ ա Պետ. գ. 3։ * Կամ անյագութիւնով։ Ի Գաղ. ա. 13։ Ղևտ. բ. 11։ գ. 8, 9։ Երե. ժբ. 1։ ա Պետ. բ. 1։ Ի Գաղ. բ. 2, 3։ Հմր 17։ Կող. գ. 7։ ա Պետ. գ. 3։ Հռով. զ. 6։ Ի Հռով. ժբ. 2։ Կող. գ. 10։ ֆ Հռով. զ. 4։ բ Կոր. ե. 17։ Գաղ. զ. 15։ Գաղ. զ. 11։ Կող. գ. 10։ Ի Գաղ. բ. 10։ Ա Ջաք. բ. 16։ Հմր 15։ Կող. գ. 9։ Ի Հռով. ժբ. 5։ ֆ Ծաղ. գ. 4։ Ա. 8։ Ի բ Կոր. բ. 10-11։ Ցակ. գ. ՚. ՚՚ ա Պետ. ե. 9։

13 համար . Մինչև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Գաւառուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը , Ի կատարեալ մարդ ըլլալու , քրիստոսի լման հասակին չափ
14 իր ունենալու . ՚՚Որ ալ ասկէ ետև տղաք չըլլանք ՚՚երերած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն առնդին անդին տարուբերուած մարդոց խաբէութիւնովը , ՚՚՚որ խորամանկութեամբ կը խաբեն մոլորցը-
15 նելու . Բ Հապա սիրով ճշմարտութեան հետևելով՝ ՚՚՚ամէն բան Անով աճեցընենք՝ ՚՚որ գլուխ է՝
16 ՚՚՚՚Ինչ Քրիստոս . Ֆ Որ անկէ բոլոր մարմինը մկռտելդ կազմուած՝ և ամէն յօդուածները իրարու հաղորդութեամբ կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով՝ մարմինին աճումը կու տայ՝ իրեն շինութեանը համար՝ սիրով ։
17 Ուստի աս կ՚ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն կ՚ընեմ , ֆոր դուք մէյմըն ալ ՚՚՚անոնց չգալէք , ինչպես որ մկալ հեթանոսները կը քալեն ՚իրենց մտքին ունայնութեանը
18 մէջ . Ֆորոնց խաւղոցութիւնը խաւարած է , ՚՚ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքէն , իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառովը՝ Բ իրենց սրտին կուրութեանը հա-
19 մար . Ֆորոնք անզգայ ըլլալով , Բ ինքզինքնին անառակութեան տուին , ամէն կերպ պղծութիւն
20 գործելու՝ * ագահութիւնով ։ Բայց դուք ասանկ չսորվեցաք քրիստո-
21 սը . Եթէ որ անոր վրայով լսեցիք՝ ու անկէ սորված էք , ինչպես որ ճշմարտութիւնը Ցիսուսի մէջ է .
22 Ձեր ձեր վրայէն մկդի հանէք Եան յԲ առջի վարմունքին պէս Բ՚՚՚ Բ հին մարդը՝ խաբէբայ ցանկու-
23 թիւններով ապականուածը . Բ ու ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիք ,
24 Բ ու նոր մարդը վրանիդ հագնիք , Եան որ Աստուծոյ պարկերին պէս ստեղծուած է , արդարութիւնով
25 ու ճշմարիտ սրբութիւնով , Ուստի ստութիւնը մկդի ձգելով , Բ ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մկերնիդ իր ընկերին հետ . Բ հինչու որ մենք Ֆարու անդամներ ենք ։
26 Բ թէ ՚՚՚ բարկանաք՝ մեղք մի գործէք . արևը ձեր բարկութեանը
27 վրայ մարը չմնայ ։ Ի Ու Սատանա-
28 յին տեղ մի՛ տաք ։ Ան որ գողցողը թիւն կ՚ընէր , ալ թող չգողնայ . հայլ մանաւանդ աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր ձեռքերովը աշխատի , Որ կարող ըլլայ տալ
29 կարօտ եղողին ։ Ջրնաւ ձեր բեր-

նէն ապականալ խօսք մը չելլէ . ճապա ինչ որ աղէկ է՝ պէտք եղած շինութեանը համար , ՚որ լը-
30 սողներուն շնորհք տայ ։ Բ Ու Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի՛ տրտմեցընէք , ՚որով դուք կնքուեցաք Ի փրկութեան օրուանը համար ։
31 ՚՚Ամէն դառնութիւն՝ և բարկութիւն՝ ու սրտմտութիւն՝ և աղաղակ՝ Ու հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ Ֆամէն չարութիւններով
32 մկռտելդ ։ Ու Բ իրարու հետ քաղցր եղէք , գթած , ՚՚ներելով իրարու , ինչպես որ Աստուած՝ Քրիստոսով ներեց ձեզի ։

ԳԼ. Բ

1 Նախ ընդհանուր կերպով մը կը յորդորէ սէր ունենալուս , 3 պոռնկութենէ 4 և ամէն տեսակ պիղծ գործերէ ետ կենալուս , 7 չարերուն հետ հաղորդակցութիւն չընելուս , 15 ուղղութեամբ քալելու , 18 և Հոգիով լեցուելուս . 22 եարը կը խօսի մասնաւոր պարտաւորութեանց վրայով , Թէ կիներուն պարտին հնազանդիլ իրենց էրիկներուն , 25 և էրիկները պարտին սիրել իրենց կիներուն , 32 ինչոր որ Քրիստոս սիրեց եկեղեցին ։

Ցամ Տեառն 64

ֆ Կող. դ. 6։ ա Թես. ե. 11։ ՚ Կող. գ. 16։ Ես. է. 13։ կգ. 10։ Եզեկ. ժդ. 43։ ա Թես. ե. 19։ ՚՚ Գաղ. ա. 13։ Ղուկ. իա. 28։ Հռով. բ. 23։ Գաղ. ա. 14։ ֆ Կող. գ. 8, 19։ ՚՚՚ Տիտ. գ. 2։ Ցակ. գ. 11։ ապ Ես. բ. 1։ Ֆ Տիտ. գ. 3։ Ի բ Կոր. բ. 10։ Կող. գ. 12, 13։ ՚՚՚՚ Մատ. զ. 14։ Մար. ժա. 25։

1 ՚՚՚՚Արդ՝ Աստուծոյ նմանող եղէք
2 սիրելի զաւակներու պէս . Բ Եւ սիրով վարուեցէք՝ Ֆինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր անձը մեղի համար մատնեց՝ Բ ա-նուշահոտ պատարագ ու զոհ ըլլալ
3 Աստուծոյ ։ Բայց պոռնկութեան և ամէն կերպ պղծութեան՝ կամ ագահութեան Ջանուներն անգամ չլսիլուի ձեր մէջը , (ինչպէս որ կը
4 վայլէ սուրբերուն ,) Եւ գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր՝ կամ խեղկատակութիւն , Որ չվայլեր . այլ մանաւանդ գոհութիւն .
5 †Աս իմանալով-գիտնաք՚՚ , Որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ՝ ՚որ կաապաշտ է , Բ Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
6 ժառանգութիւն չունի , Ընդլլայ որ մկզ ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով . Բինչու որ աս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ ՚անկնազանդութեան որդւոց
7 վրայ ։ Ուստի անոնց հաղորդ մի՛
8 ըլլաք ։ Ֆքանզի ըԼԼ աստեն մը դուք խաւար էիք , Բայց հիմա լոյս եք Տէրոջմով . Ինլուսոյ որդիներու
9 պէս քալեցէք . Բինչու որ լուսոյ պտուղը ամէն Ի բարութիւնով , և արդարութիւնով ու ճշմարտու-
10 թիւնով է ։ ֆքննեցէք Բ՚ինչ է

ՅԳ. 1 Կոր. ա. 30։ Ա Մատ. ժբ. 35։ Գաղ. ե. 4։ Կող. բ. 3։ Ի Գաղ. բ. 2։ Կող. գ. 6։ ա Թես. ե. 19։ ՚՚՚՚ Գաղ. դ. 6։ ա Թես. ե. 11։ ՚ Կող. գ. 16։ Ես. է. 13։ կգ. 10։ Եզեկ. ժդ. 43։ ա Թես. ե. 19։ ՚՚ Գաղ. ա. 13։ Ղուկ. իա. 28։ Հռով. բ. 23։ Գաղ. ա. 14։ ֆ Կող. գ. 8, 19։ ՚՚՚ Տիտ. գ. 2։ Ցակ. գ. 11։ ապ Ես. բ. 1։ Ֆ Տիտ. գ. 3։ Ի բ Կոր. բ. 10։ Կող. գ. 12, 13։ ՚՚՚՚ Մատ. զ. 14։ Մար. ժա. 25։ ա Մատ. ե. 45, 48։ Ղուկ. ը. 36։ Գաղ. գ. 32։ Բ Ցօհ. ժգ. 84։ ժե. 12։ ա Թես. գ. 9։ ա Ցօհ. գ. 11, 23։ դ. 21։ ֆ Գաղ. ա. 4։ բ. 20։ Երե. է. 27։ ի. 14, 26։ ժ. 10, 12։ ա Ցօհ. գ. 16։ Ա Ցն. ը. 21։ Ղա. ա. 9։ բ Կոր. բ. 15։ Ի Հռով. զ. 13։ ա Կոր. զ. 18։ բ Կոր. ժբ. 21։ Գաղ. գ. 19, 20։ Կող. գ. 5։ ա Թես. գ. 3, ՚՚։ Ղա Կոր. ե. 1։ Ի Մատ. ժբ. 35։ Գաղ. գ. 29։ Ը Հռով. ա. 28։ † Կամ քանի աս աղէկ գիտէք ։ Ը ա Կոր. զ. 9։ Գաղ. ե. 22։ ֆ Հռով. ժբ. 2։ Փիլ. ա. 10։ ա Թես. ե. 21։ ա Տիմ. բ. 8։

Ցամի Տեառն 64

11 Ցերոնը հաճելին ։ Ո՛ւ կցորդ մի՛ բլլաք հաւատարին անպտուղ գործքերուն , այլ մանաւանդ ըն-
12 դիմանեցէ՛ք ։ Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 սիլն ալ ամթ է ։ Բայց ամէն բան յանդիմանուած լուսով յայտնի կ՚ըլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ՚ըլլայ , լոյս է ։ Անոր համար կ՚ըսէ . Արթնցի՛ր դուն որ կը քնանաս , ու կանգնէ՛ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
տի տայ ։
15 Ուրեմն նայեցէ՛ք թէ ինչպես ըզ-
գուշութեամբ պիտի քալէք . ։ չէ
16 թէ անմիտներու պէս , հապա իմաստուններու պէս . Ժամանակը ծախու առէք , ։ ինչու որ աղտ
17 չար են ։ Անոր համար անմիտ մի՛ բլլաք , Հապա իմացէք Թէ ինչ
18 է Ցերոնը կամքը ։ Եւ մի՛ գինովնաք գինիով , որուն մէջ անառա-
կութիւն կայ . հապա Հոգիով
19 լեցուեցէ՛ք . Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-
րով մէջերնիդ խօսակցելով , եր-
գեցէ՛ք ու սաղմոս ըսէք Ցերոնը՝ ձեր
20 սրտերուն մէջ ։ Միշտ ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ Տեր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը ։
21 Իրարու Ճազանդ եղէք Քրիս-
22 տոսի վախովը ։ Կիներ՝ ձեր ամուսիններուն Ճազանդ ըլլան՝ որ-
23 պես թէ Ցերոնը . Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ինչ-
պես որ Քրիստոս ալ եկեղեցիին գլուխն է , Ու ինքը Մարմնին Փըր-
24 կիչն է ։ Ուստի ինչպես որ եկեղեցին Ճազանդ կ՚ըլլայ Քրիստոսին , անանկ ալ կիներն Ամէն
բանի մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 Էրիկներ՝ սիրեցէ՛ք ձեր կիներնիդ , ինչպես որ Քրիստոս ալ սիրեց ե-
կեղեցին , ու իր անձը մատնեց ա-
26 նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու մաքրէ Ջուազանին ջրովը Խօս-
27 քով . Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կեղեցին , Որ մէկ արատ
մը կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ
ասոնց պէս բան մը չունենայ , Հապա որ սուրբ ու անարատ ըլլայ ։
28 Նոյնպես ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կիներնիդ սիրեն իրենց մարմին-
ներուն պէս . Ան որ իր կինիկը կը
29 սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր ,
հապա կը սնուցանէ՝ ու կը խնամէ
զանիկայ , ինտոր Քրիստոս ալ Ե-
30 կեղեցին . Ես Անոր համար մարդը պիտի ձգէ իր հայրը ու մայրը , և իր կնկանը պի-
տի յարի . Ու երկուքը մէկ մարմ-
32 մին պիտի ըլլան ։ Ա՛ս խորհուրդը մեծ է , բայց ես կը զրուցեմ Քրիս-
33 տոսի ու եկեղեցիին վրայով ։ Սակայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝ որպես թէ իր անձը ,
Ու կինիկը իր էրիկէն թող վախ-
նայ ։

ԳԼ . Զ

1 Կը ծանուցանէ տղայոց պարտաւորութիւնը դէպ՚ի իրենց ծնողքները ։ 5 ծառաներուն պարտաւորութիւնը դէպ՚ի իրենց տէրերը . 10 Թէ մեր կեանքը զինուորութիւն մըն է , 12 ոչ միայն մարմնի ու արիւնի դէմ , Հապա նաև հոգևոր թշնամիներու դէմ . 13 Քրիս-
տոնեային զէնքերը ի՛նչ են , 18 և ինչպես գործածել պէտք է զանոնք ։ 21 Տիւքիկոսի վրայով յանձնարարութիւն ։

1 Որդիք՝ Ձեր ծնողացը Ճազանդ եղէք Տէրոջմով , որ ան է ար-
2 ժանը ։ Պատուէ՛ քու Հայրդ ու մայրդ , (որ առջի պատուիրանքն
3 է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ ըլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
4 երկրի վրայ ։ Եւ դուք Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք . Հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը ։
5 Ծառաներ՝ Ճազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն Ահով ու դողով՝ Ձեր սրտին միամտութեանովը , որպես թէ Քրիստոսին .
6 Ոչ Ձեզ թէ մարդահաճոյի պես աչքի առջև ծառայելով , Հապա Քրիս-
տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով . Ծառայութեամբ ծառայելով՝ որպես թէ Տէրոջը , ու չէ թէ մարդոց .
8 Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բա-
րիք որ ընէ , նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի , թէ՛ ծառայ ըլլայ և թէ
10 ազատ ։ Դուք ալ տէրեր՝ նոյնը ըրէք անոնց , Ու սպառնալիքը թող տուէք , Գիտնալով որ ե-
րկնքի ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է .
Ու անոր քովը աչառութիւն չկայ ։
10 Ալ ասկէ ետև եղբայրնե՛ր զօ-
րացէ՛ք Տէրոջմով , Ու անոր զօրու-
11 թեան կարողութիւնովը ։ Հագա-
նի՛ք Հագեք Աստուծոյ սպառազի-
նութիւնը , որ կարող ըլլաք Սա-
տանային չարքներուն դէմ դնե-
12 լու ։ Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմնի հետ չէ . Հա-
պա Իշխանութիւններու ու պե-
տութիւններու հետ , Ամ աս խա-
ւար աշխարհիս իշխաններուն հետ ,

Ցամի Տեառն 64

Ի Ծն . բ . 23 ։ Հռով . ժբ . 5 ։ ա Կոր . ղ . 15 ։ ժբ . 27 ։
Ի Ծն . բ . 24 ։ Մ Ատ . ժԲ . 5 ։ Մար . ժ . 7 , 8 ։ ա Կոր . ղ . 16 ։ ե Հմր . 25 ։ Կող . գ . 19 ։ Յ ակով . գ . 6 ։

ա Առակ . իդ . 22 ։ Կող . գ . 20 ։
Բ Եզ . ի . 12 ։ ը Օր . ծ . 16 ։ իե . 16 ։ Երեմ . լբ . 18 ։ Եզեկ . իր . 7 ։ Մաղ . ա . 6 ։ Մատ . ժե . 4 ։ Մար . է . 10 ։
գ Կող . գ . 21 ։ Ա Ծն . ժբ . 19 ։ բ Օր . դ . 9 ։ ղ . 7 , 20 ։ ժա . 19 ։ Սպ . հր . 4 ։ Առակ . ժԲ . 18 ։ իբ . 6 ։ իԲ . 17 ։
Ե Կող . գ . 22 ։ ա Տիմ . ղ . 1 ։ Տիտ . բ . 9 ։ ա Պետ . բ . 18 ։
Ը բ Կոր . է . 15 ։ Փիլ . բ . 12 ։
Թ Ա Մն . իԲ . 17 ։ Կող . գ . 22 ։
Ը Կող . գ . 22 , 23 ։
Ի Հռով . ը . 6 ։ բ Կոր . ե . 10 ։ Կող . գ . 24 ։
ժ Գաղ . գ . 25 ։ Կող . գ . 11 ։
Ի Կող . գ . 1 ։
Լ Ղե . իե . 43 ։
Ի Ցօհ . ժգ . 13 ։ ա Կոր . է . 22 ։
Ծ Հռով . բ . 11 ։ Կող . գ . 25 ։
Ի Գա . ա . 19 ։ գ . 16 ։ Կող . ա . 11 ։
Հ Հռով . ժգ . 12 ։ բ Կոր . գ . 7 ։ Հմր 13 ։ ա Թես . ե . 8 ։
Յ Մատ . ժգ . 17 ։ ա Կոր . ժե . 50 ։
Ղ Հռով . ը . 38 ։ Գա . ա . 21 ։ Կող . բ . 15 ։
Ճ Ղու . իբ . 58 ։
Ց Ցօհ . ժբ . 31 ։ ժգ . 30 ։ Գա . բ . 2 ։ Կող . ա . 13 ։

Ցամի Տեառն 64

Ի Ծն . բ . 23 ։ Հռով . ժբ . 5 ։ ա Կոր . ղ . 15 ։ ժբ . 27 ։
Ծ Ծն . բ . 24 ։ Մատ . ժԲ . 5 ։ Մար . ժ . 7 , 8 ։ ա Կոր . ղ . 16 ։ ե Հմր . 25 ։ Կող . գ . 19 ։ Յ ակով . գ . 6 ։

ա Առակ . իդ . 22 ։ Կող . գ . 20 ։
Բ Եզ . ի . 12 ։ ը Օր . ծ . 16 ։ իե . 16 ։ Երեմ . լբ . 18 ։ Եզեկ . իր . 7 ։ Մաղ . ա . 6 ։ Մատ . ժե . 4 ։ Մար . է . 10 ։
գ Կող . գ . 21 ։ Ա Ծն . ժբ . 19 ։ բ Օր . դ . 9 ։ ղ . 7 , 20 ։ ժա . 19 ։ Սպ . հր . 4 ։ Առակ . ժԲ . 18 ։ իբ . 6 ։ իԲ . 17 ։
Ե Կող . գ . 22 ։ ա Տիմ . ղ . 1 ։ Տիտ . բ . 9 ։ ա Պետ . բ . 18 ։
Ը բ Կոր . է . 15 ։ Փիլ . բ . 12 ։
Թ Ա Մն . իԲ . 17 ։ Կող . գ . 22 ։
Ը Կող . գ . 22 , 23 ։
Ի Հռով . ը . 6 ։ բ Կոր . ե . 10 ։ Կող . գ . 24 ։
ժ Գաղ . գ . 25 ։ Կող . գ . 11 ։
Ի Կող . գ . 1 ։
Լ Ղե . իե . 43 ։
Ի Ցօհ . ժգ . 13 ։ ա Կոր . է . 22 ։
Ծ Հռով . ը . 11 ։ Կող . գ . 25 ։
Ի Գա . ա . 19 ։ գ . 16 ։ Կող . ա . 11 ։
Հ Հռով . ժգ . 12 ։ բ Կոր . գ . 7 ։ Հմր 13 ։ ա Թես . ե . 8 ։
Յ Մատ . ժգ . 17 ։ ա Կոր . ժե . 50 ։
Ղ Հռով . ը . 38 ։ Գա . ա . 21 ։ Կող . բ . 15 ։
Ճ Ղու . իբ . 58 ։
Ց Ցօհ . ժբ . 31 ։ ժգ . 30 ։ Գա . բ . 2 ։ Կող . ա . 13 ։

Ցամի Տեառն 64

Ա Յակոբ . ե . 9 , 11 ։ ժ . 20 ։ բ Կոր . ղ . 14 ։ բ Թես . դ . 6 , 14 ։
բ Հռով . ղ . 21 ։ ժգ . 12 ։ Գաղ . ղ . 5 ։ Նղ . ժԲ . 17 ։ ա Տիմ . ե . 20 ։
Ե Հռով . ա . 24 , 26 ։ Հմր . 8 ։
է Ցօհ . գ . 20 , 21 ։ Եբր . դ . 13 ։
Ը Ես . կ . 1 ։ Հռով . ժգ . 11 , 12 ։ ա Կոր . ժե . 34 ։ ա Թես . ե . 6 ։
Թ Ցօհ . ե . 25 ։ Հռով . ղ . 4 , 5 ։ Գա . բ . 5 ։ Կող . գ . 1 ։
Ժ Կող . դ . 5 ։
ժա Կող . դ . 5 ։ Գաղ . ղ . 16 ։
ժբ Ժող . ժա . 2 ։ ժբ . 1 ։ Ցօհ . ժբ . 35 ։ Գա . ղ . 13 ։
ժգ Կող . դ . 5 ։
ժդ Հռով . ժբ . 2 ։
ի Ա Թես . գ . 3 ։ ե . 18 ։
իա Ա Ղուկ . ի . 1 ։ իգ . 29 , 30 ։ Ես . ե . 11 ։ 22 ։ Ղու . իա . 34 ։
իբ Գոր . ժգ . 25 ։ ա Կոր . ժբ . 26 ։ Կող . գ . 16 ։ Ցակ . ե . 13 ։
իգ Ա Պղ . էբ . 1 ։ Ես . կդ . 7 ։ Կող . գ . 17 ։ ա Թես . ե . 13 ։ բ Թես . ա . 3 ։
իդ Եբր . ժգ . 15 ։ ա Պետ . բ . 5 ։ գ . 11 ։
իե Փիլ . բ . 3 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
իզ Ա Ծն . ա . 1 ։ Գա . գ . 5 ։ Բ Ակոր . ժա . 3 ։ Է Գղ . ա . 22 ։ դ . 13 ։ Կող . ա . 18 ։ Ը Գղ . ա . 23 ։ Թ Կող . գ . 20 , 22 ։ Տիտ . բ . 9 ։ Ժ Կող . գ . 19 ։ ժա Պետ . գ . 7 ։ ժբ Ծղ . ի . 28 ։ Գաղ . ա . 4 ։ բ . 20 ։ Հմր 2 ։ ը Ցօհ . գ . 5 ։ Տիտ . գ . 5 ։ Եբր . ժ . 22 ։ ա Ցօհ . ե . 6 ։ Բ Ցօհ . ժե . 3 , ժե . 17 ։ ժբ Կող . ա . 22 ։ ժգ Եբր . դ . 7 ։ ժդ Գղ . ա . 4 ։

Ցամք Տեառն 64

երկնաւորներուն մէջը եղող չար
13 ոգիներուն հետ ։ ՛Ասոր համար
վրանիդ առէք Աստուծոյ սպառա-
զինութիւնը , որ կարող ըլլաք
14 ՛չարութեան օրը դէմ դնելու , ու
ամէն բանը լմընցընելէն ետև՝ հաս-
տատուն կայնելու ։ Ուստի յիր գե-
օտ կայնեցէք , ՚մէջքերնիդ ճշմար-
տութեամբ ամուրցընելով , ու
արդարութեան զրահը հագնելով ,
15 ՚ու ոտքերնուդ հագցընելով խա-
ղաղութեան աւետարանին պատ-
16 րաստութիւնը . Նէ ամէն բանին
վրայ հաւատքին վահանը առէք ,
որով կարող պիտի ըլլաք չարին
ամէն կրակոտ նետերը մարելու .
17 ՚Նէ փրկութեան սաղաւարտը ա-
ռէք , Նու Հոգիին սուրը՝ որ Աս-
18 տուծոյ խօսքն է . ՚Ամէն աղօթ-
քով ու ինդրուածքով ամէն ատեն
աղօթք ըրէք Հոգիով , ՚ու ասոր
բանիս վրայ հսկելէք կատարեալ
յարատևութեամբ Նու աղաչան-
քով՝ բոլոր սուրբերուն համար ,
19 ՚ինծի համար ալ , որ ինծի խօսք
տրուի որ բերանս բանամ ՚յ համար-
ձակութեամբ աւետարանին խոր-
20 հուրդը յայտնելու . ՚Որուն համար
ես դեսպանութիւն կ'ընեմ ՚կա-
պանքով , ՚որ անով համարձա-
կութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչ-
պէս որ պէտք է ։
21 Բայց ՚որ դուք ալ գիտնաք իմ
վրայով՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես , ամէն
բանը պիտի ցուցընէ ձեզի ՚Տիւքիկ-
կոս սիրելի եղբայրը ու հաւատա-
22 րիմ պաշտօնեան Տէրոջմով . ՚Որն
որ յատկապէս ատ բանին համար
ձեզի խրկեցի , որ դիտնաք դուք
մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը
մխիթարէ ։
23 ՚Խաղաղութիւն եղբայրներուն և
սէր հաւատքով Հօր Աս-
տուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիս-
24 տոսէն ։ Շնորհք ան ամենուն
հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը Ꭰանկղծութեամբ կը սիրեն .
ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

՚ Գաղ. գ. 29։ Կող. գ. 3։ բ Թես. գ. 1։ ՛ բ Կոր. դ. 12։ ՚յ բ Կոր. ե. 20։ ՚՚ Գաղ. իզ. 29. իբ. 20։ ԳԼ. գ. 1։ Փիլ. ա. 7, 13, 14։ բ Տիմ. ա. 16։ բ. 9։ Փիլ. ա. 10։ ՛՚ Գաղ. իբ. 31։ Փիլ. ա. 20։ ա Թես. բ. 2։ + Կող. գ. 7։ ՛՛ Գաղ. դ. 19։ բ Տիմ. գ. 12։ Տիտ. գ. 12։ ՛՛՚ Կող. գ. 8։ ա Պետ. ե. 14։ ՚յ Տիմ. բ. 7։

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱՑՔՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԷՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Պօղոս կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աս-
տուած , և իր սէրը որ ունի Փիլիպպեցւոց
վրայ՝ իրենց հաւատքի պտուղին համար , և
իր յարբչարանացը հաղորդ ըլլալուն համար .
9 թէ ամէն օր աղօթք կ'ընէ որ անոնք շնորհքը
աճին ։ 12 Կը պատմէ թէ Հովմայ մէջ իր
կրած նեղութիւններովը քրիստոսի հաւատքը
մեծ յաջողութիւն ունեցաւ , 21 և թէ ինքը
միշտ պատրաստ է քրիստոսը փառաւորելու
թէ՛ իր ապրելովը և թէ մեռնելովը ։ 27 Կը
յորդորէ զանոնք որ միաբան ըլլան , 28 և
քաջալերտ հալածման ժամանակ ։

ա Կոր. ա. 2։

1 Պօղոս և Տիմոթէոս Յիսուս Քր-
իստոսի ծառաները , ՚Քրիս-
տոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝
որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ և-
պիսկոպոսներով ու սարկաւագնե-
2 րով . ՚Շնորհք ու խաղաղութիւն
ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։
3 Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս
ամէն անգամ՝ որ ձեզ կը յիշեմ ,
4 (Միշտ իմ ամէն ինդրուածքիս
մէջ ձեր ամենուն համար ուրախու-
5 թեամբ ինդրելով ,) ՚Նէ-
տարանին հաղորդ ըլլալնուդ հա-
մար առջի օրուընէ մինչև հիմա .
6 Ա մասին վստահ ըլլալով՝ ՚թէ ան
որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց ,
Նմինչև Յիսուս Քրիստոսի օրը պի-
7 տի կատարէ . Ինչպէս որ ինծի ար-
ժան ալ է ձեր ամենուն վրայ այ
բանը խորհիլ՝ ՚՚ձեզ իմ սրտիս մէ-
ջը ունենալուս՝՚՚ համար Նիմ կապե-
րուս մէջ , ՚և աւետարանին ջա-
տագովութեանը ու հաստատու-
թեանը մէջ , ՛և ամենքդ ինծի Ꭲ-
ղ՚ծ շնորհքին հաղորդ ըլլալնուդ
8 համար ։ Քանզի ՚վկայ է ինծի Ա-
ստուած , Նոր ինչպէս փափաք ու-
նիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս
9 Յիսուսի գութովը ։ Եւ աս աղօթ-
քը կ'ընեմ , ՚որ ձեր սէրը հետզհե-
տէ աւելի չատնայ գիտութիւնով
10 ու բոլոր ընտրողութիւնով , ՛ծ որ
դուք տարբեր բաները զանազանէք ,
՚որպէս զի դէպ՚՚ Քրիստոսի օրը ան-
կեղծ և առանց գայթակղութեան
11 ըլլաք . ՚յԱրդարութեան պտուղ-

Ցամք Տեառն 64

՚՚ Գաղ. դ. 29։ Կող. գ. 3։ բ Թես. գ. 1։ ՛ բ Կոր. դ. 12։ ՚յ բ Կոր. ե. 20։ ՚՚ Գաղ. իզ. 29. իբ. 20։ ԳԼ. գ. 1։ Փիլ. ա. 7, 13, 14։ բ Տիմ. ա. 16։ բ. 9։ Փիլ. ա. 10։ ՛՚ Գաղ. իբ. 31։ Փիլ. ա. 20։ ա Թես. բ. 2։ + Կող. գ. 7։ ՛՛ Գաղ. դ. 19։ բ Տիմ. գ. 12։ Տիտ. գ. 12։ ՛՛՚ Կող. գ. 8։ ա Պետ. ե. 14։ ՚յ Տիմ. բ. 7։

Ցամք Տեառն 64

՚ Յօհ. գ. 29։ ա Թես. ա. 3։ Ղ Հմր 10։ ՚ բ Կոր. գ. 2. ե. 3։ * Կ՚՚ պիտ ՚յէր սրտե-
րուն մէջը
ունենալը
նուդ
ը Եփես. գ. 1. գ. 20։ Կող. գ. 3. 15։ բ Տիմ. ա. 8։ Ը Հմր 16։ ծ ԳԼ. գ. 14։ ՚ Հռով. ա. 9։ ՚՚ Թ 1. Գաղ. ա. 20. ա Թես. բ. 5։ ՚՚՚ ԳԼ բ 26. գ. 1։ ՚՛ Թես. գ. 12. Փիլմ. 6։ ծ Հռով. բ. 18։ Հր 2. Եփես ե. 10։ ՚յ Գոր. իդ. 16։ Թես. գ. 13. ե. 23։ հ Կոր ա. 8։ ՚յ Յօհ. ժ ա. 5. Եփես, բ. 10. Կող. ա. 6.

Ցամք Տեառն 64

ղՑօ՚. ժե. Տ՝ Եփե. ա. 12՝ 14՝

ներով լցուած Ճիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ Աստուծոյ փառքին ու գովեստին համար։

12 Կ՚ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ, թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յառաջադիմութեան պատճառ եղաւ. 13 մինչեւ իմ կապերս՝ որ Քրիստոսի համար են, ՚ի բոլոր պալատին մէջը՝ և ուրիշ ամենուն ալ յայտնի եղան. 14 Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին իմ կապերս՝ ալ աւելի համարձակիլ Աստուծոյ խօսքը առանց վախի։ 15 Քանի նախանձէ՛ ու հակառակութենէ, և ոմանք բարեսիրութենէ ըղձալ

ՃԳԼ. Բ. 23՝

ՃԳԼ. Բ. 8՝

16 Քրիստոսը կը քարոզեն. Ասոնք սիրոյ համար. ինչու որ գիտեն թէ ես աւետարանին համար պատասխանի կեցեր եմ. 17 իսկ անոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը պատմեն, չի՛ թէ անկեղծութեամբ, ՚ի կարծելով վիշտ աւելցնել իմ կապերուս վրայ։ 18 Ի՞նչ է. որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառանքով՝ և թէ ճշմարտութիւնով՝ Քրիստոս կը պատմուի. ու ասոր վրայ ուրախ եմ, և ուրախ

ՃՂՅՄ. 7՝

19 ալ պիտի ըլլամ։ Քանզի գիտեմ որ ասոր վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ՝ Ձեր խնդրուածքովը, ու Ճիսուս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը,

ՆԲ ԿՈՐ. Ա. 11՝

ՂՀՈՎ. Բ. 9՝

20 Իմ եռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, Որ բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ. Հապա կատարեալ համարձակութիւնով՝ ինչպէս որ ամէն ատեն՝ ՃՀՀ ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ

ՀՀՀՈՎ. Բ. 19՝

ՂՀՈՎ. Ե. 5՝

ՂԵՓԻ. Չ. 19՝ 20՝

21 ապրելովս և թէ մեռնելովս։ Քանզի ինձ համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը օգուտ։ 22 Հապա թէ որ մարմինի մէջ ապրիլը իմ գործոյս պտուղ կը բերէ, ալ

ՂՐ ԿՈՐ. Ե. 8՝

ՀՐ ՏԻՄ. Դ. 6՝

23 չեմ գիտեր ո՛րը ընտրեմ։ Ես երկու կողմանէ ալ նեղի մէջ եմ, Մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով. քանզի ան՝

ՀԳԼ. Բ. 24՝

24 շատ աւելի աղէկ է. Բայց մարմինի մէջ կենալը՝ ձեզի համար աւելի

ՀԳԼ. Բ. 24՝

25 հարկաւոր։ Եւ ասոր բանիս հաստուածը ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը պիտի կենամ ու մընամ, որ դուք զարգանաք և ուրախ

ՂԲ ԿՈՐ. Ա. 14՝ Ե. 12՝

26 ըլլաք հաւատովը. Ձեր ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Ճիսուսով, իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը։

ՀԵՓԵ. Դ. 1՝ ԿՈՂ. Ա. 10՝ ԱԹԵՍ. Բ. 12՝ Դ. 1՝

27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք. որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ Ձեր դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով. Ոե մէկ ջանքով՝ պատերազմելով հաւատարին հաւատարին

28 համար. Եւ մէկ բանով մըն ալ՝ զարհուրիք հակառակորդներէն, Որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն

29 է, Ոու ձեզի՝ փրկութեան. Ան ալ Աստուծմէ է. Ոինչու որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ Ի՛ր թէ միայն անոր հաւատալ, հապա անոր համար չարչարուիլ ալ.

30 Նոյն պատերազմը ունենալով՝ Ի՛նչ իմ վրաս տեսաք, ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք։

ԳԼ. Բ

1 Կը խրատէ զանոնք միաբան և խոնարհամիտ ըլլալու, ցուցնելով անոնց՝ Քրիստոսի խոնարհութիւնը և բարձրութիւնը։ 12 Կը յորդորէ որ ջանք ընեն փրկութեան ճամբուն մէջ յառաջանալու, որ լուսաւորներու պէս ընկալան աս չար աշխարհին մէջ։ 16 և մխիթարութիւն տան իրեն՝ որ անոնց առաքելն է, ու պատրաստ կը կենայ Աստուծոյ գոհ ընելու։ 19 Կը յուսայ որ Տիմոթէոսը խրկէ անոնց, որպէս վրայով բարի վկայութիւն կու տայ. 25 Նաև նապէս Եպաֆրոդիտոսին վրայով ալ՝ որն որ նոյն ատենը անոնց կը խրկէ։

1 Աւստի թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ, թէ սիրոյ սփոփանք մը, թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը, թէ գութ ողորմութիւն ու

2 ողորմութիւն մը. Ի՛մ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք, Որ նոյն խորհուրդը ունենաք, մի և նոյն սէրը ունենալով, մէկ հոգի,

3 մէկ մտածումը. Ի՛ բան մը գրգռութիւնով կամ անպարծութիւնով մի՛ ընէք. Հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձին լաւ

4 սեպեցէք. Ի՛ միոյնակ անձերնուդ նայիք մի՛ նայիք. Հապա ամէն մէկը իր

5 ընկերոջն ալ թէ մեռնելովս։ Եզեղմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ, որ

6 Քրիստոս Ճիսուսի մէջն էր. Որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, Ի յափշտակութիւն մը չսեպից

7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը. Հապա անձը ունայնացուց՝ ծառայի կերպարանք առնելով՝ Ի մարդոց նման ըլլալով. և կերպարանքովը

8 մարդու պէս գտնուելով, Ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչեւ մահուան ալ ենթադրեցաւ, ու ան ալ խաչին մա-

9 հուանը։ Ասոր համար Աստուած ալ անկից խիստ բարձրացուց, Ու անոր անուն մը տուաւ՝ որ ա-

10 մէն անունէն վեր է. Որ Ճիսուսի անունին ամէն ծունկ չոքի, երկնաւորներուն, ու երկրաւորներուն,

Ցամք Տեառն 64

ԲԳԼ. Դ. 1՝ ՅԱ ԿՈՐ. Ա. 10՝ – ՅՈՒԴ. 3՝ ՀԲ ԿՈՐ. Ա. 3՝

ՀՀՈՎ. Բ. 17՝ ԲՏԻՄ. Բ. 11՝

ՅԳՈՐ. Ե. 11՝ ՀՀՈՎ. Ե. 3՝

ՓԵՓԻ. Բ. 3՝

– ԿՈՂ. Բ. 1՝

ԲԳՈՐ. ԺԳ. 19. ԼԱ՝ Ա ԹԱԼ. Բ. 2՝

– Բ ԿՈՐ. ԺԳ. 13՝

ԲԿՈՂ. Դ. 12՝

ՃՑՕՅ. Դ. 29՝

ՏՀՈՎ. ԺԲ. 16՝ Ժե. 5՝ Ա ԿՈՐ. Ա. 10՝ Բ ԿՈՐ. ԺԳ. 11՝ ԳԼ. Ա. 27՝ Փ. 16՝ Դ. 2՝ Ա ՊԵՏ. Դ. 8՝

ԲԳԱԳ. Ե. 26՝ ԳԼ. ԱՄ. 15՝ 17՝ ՕԿՏ. Կ. 14՝

ՂՀՈՎ. ԺԲ. 10՝ ԵՓԻ. Ե. 21՝ Ա ՊԵՏ. Ե. 5՝

ԲԱ ԿՈՐ. Ժ. 24. 33՝ ԺԳ. 5՝

ՃՄԱՏ. Ժա. 29՝ ՑՕՅ. ԺԳ. 15՝ Ա ՊԵՏ. Բ. 21՝ Ա ՅՈՀ. Բ. 6՝

ՃՑՕՅ. Ա. 1. 2՝ Ժէ. 5՝ Բ ԿՈՐ. Դ. 4՝ ԿՈՂ. Ա. 15՝ ԵՐԲ. Ա. 3՝

ԺՑՕՅ. Ե. 18՝ Ժ. 33՝

* Կ՚ՅԱՓՇՏԱԿՈՒԼԻ Բ՚Ե

ԲՍԱՂ. ԻԲ. 6՝ ՊՕ. ՃԳ. 3՝ ԴԱՆ. ԹԲ. 26՝ ՄԱՐ. Թ. 11՝ ՀԲ. ՀՈՎ. ԺԱ. 3՝

ԼԵՒ. ԽԲ. 1՝ ԽԲ. 3՝ 6՝ ՕԲ. 18՝ ՃԳ. 1՝ ՅՕԲ. Ժ. 3՝ ՅԱ. 12՝ 11՝ ԵՉԿ. ԼԴ. 23՝ 24՝

ԲՑՕՅ. Ա. 3՝ ՅՕՎ. Ե. 13՝

Ջաք. Գ. 5՝ Մատ. Ի. 28՝ Ղմ. Իբ. 27՝ 14՝ Հոով. Ա. 3՝ Բ. 3՝ Գաղ. Դ. 4՝ Երր. Բ. 14՝ 17՝ Ի Մատ. Իչ. 39. 42՝ ՑՕՅ. Ժ. 18՝ Եբր. Ե. 5՝ Ժբ. 2՝ ՅՑՕՅ. Ժէ. 1. 2՝ 5՝ Գոր. Բ. 33՝ Երր. Բ. 9՝ ՀԵՓԵ. Ա. 20՝ 21՝ Երր. Ա. 4՝ ՅԵՒ. ԽԵ. 23՝ Մատ. Իբ. 18՝ Հոով. Ժդ. 11՝ Ցայտ. Ե. 13՝

11 և սանդարամետականներուն . Ղեւ ամէն լեզու դաւանի՝ թէ Ցիսուս Քրիստոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
12 փառքին համար : Ուստի իմ սիրելիներս՝ ինչպէս որ ամէն ատեն Ինծիմէ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս , հապա ալ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը , ահով ու դողով անձերնուդ
13 փրկութիւնը գործեցէք . Ինչու որ Աստուած է՝ որ ձեր մէջը կը ներգործէ կամենալը ու ընելը ի՛ր
14 հաճութեանը համար : Ամէն բան առանց տրտունջներու ու վիճաբանութեանց ըրէք .
15 որպէս զի անարատ՝ Աստուծոյ որդիներ ըլլաք առանց մեղադրանքի՝ կամակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ , որոնց մէջը դուք լուսաւորներու պէս կը փայլիք աշխարհիս մէջ .
16 կեանց խօսքը ամուր բռնելով՝ ինծի պարծանք ըլլալու համար Քրիստոսի օրը , թէ պարապ տեղը չվազեցի , և պարապ տեղը չաշխատեցայ :
17 Այլ՝ եթէ նաեւ ձեր հաւատքին պատարագին վրայ պաշտօնին վրայ ընծայուիմ , կ՚ուրախանամ և ձեր ամէնուն հետը ուրախանամ :
18 Ասկից կ՚ընէք . Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք ու իմ հետս ուրախանայեք :
19 Բայց կը յուսամ Տէր Ցիսուսով , որ Տիմոթէոսը շուտով ձեզի խրկեմ , որ իմ սիրտս ալ հանգչի ,
20 երբոր ձեր վիճակը գիտնամ : Ինչու որ ուրիշ մը չունիմ , որ մտերմաբար ձեզի մտածէ ,
21 Որ բոլորը իրենց բանը կը փնտռեն , ոչ թէ Յիսուս Քրիստոսինը :
22 Բայց դուք անոր փորձը գիտէք , որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝ ինծի հետ ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին
23 մէջ : Ուստի կը յուսամ անիկայ խրկել , շուտ մը իմ ինչպէս ըլլա-
24 ի՛ր վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ ատենէն պիտի
25 գամ : Սիայն թէ հարկաւոր սեպեցի հիմ ձեզի խրկել Եպափրոդիտոս իմ եղբայրս և գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ձեր խրկածը ու իմ պէտքիցս ծառա-
26 յողը : Որովհետև ինքն ալ շատ փափաք ունէր ձեր ամէնն ալ տեսնելու . ու կը տրտմէր , որ դուք լսած էիք թէ ինքը հիւանդացաւ :
27 Եւ յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մահուան մօտ , բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր . չէ թէ մինակ անոր՝ հապա ինծի ալ , որ տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ :
28 Ասոր համար աւելի փութով խրկեցի զայն , որ դուք զանիկայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլլաք . ու ես առանց
29 տրտմութեան ըլլամ : Ուրեմն ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ամէն ուրախութեամբ , և անոնք պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք . քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով , Ղոր ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինքը լեցնէ :

Գ Լ · Գ

1 Ուստի իմ եղբայրներս՝ ուրախ եղէք Տէրոջմով . նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ՝ ու ձեզի ապահովութիւն է :
2 Ընդդուշացէք շուներէն , ընդդուշացէք չար մշակներէն , ընդդուշացէք կրճատութենէն :
3 Ճշտութենէն ենք , որ Աստուծոյ Հոգիով կը պաշտենք , ու կը պարծենանք Քրիստոս Ցիսուսով , և մարմինի վրայ չենք պարտաւորիր :
4 Թէպէտ ես ալ ունիմ վստահութիւն մարմինի վրայ . Եթէ ուրիշ մէկը կը կարծէ թէ վստահութիւն ունի մարմինի վրայ , ալ աւելի ես .
5 Ութ օրուան թլփատուած , Իսրայէլի ազգէն , Բենիամինի ցեղէն , Եբրայեցի Եբրայեցիներէ , Օրէնքին համեմատ՝ Փարիսեցի .
6 Նայելով փարիսեցի՝ նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝ եկեղեցին կը հալածէի , Օրէնքին արդարութեանը կողմանէ նանարատ էի :
7 Բայց ինչ որ ինծի շահ էր , անիկա Քրիստոսի համար վնաս սեպեցի :
8 Այո՛ և ես իրաւ բոլոր բաներն ալ վնաս կը սեպեմ հիմ Տէրոջս Քրիստոս Ցիսուսի գերազանց գիտութեանը համար . որուն համար ամէն բաներն զրկուեցայ , և աղտեղութիւն կը սեպեմ , որ Քրիստոսը
9 շահիմ , ու իր մէջը գտնուիմ . ոչ թէ իմ արդարութիւնս ունենամ որ օրէնքէն է , հապա Քրիստոսի հաւատքովը եղած արդարութիւնը՝ որ Աստուծմէ է հաւատքով .
10 Ճանչնալու անիկայ և անոր յարութեանը զօրութիւնը՝ ու անոր չարչարանքներուն հաղորդ ըլլալը , անոր մահուան կերպիկ՝
11 պարանքը առնելով . Որ ըլլայ

Ես Ակոր · ժղ · 18 ։ աԹես · ե · 12 ։ ա Տիմ · ե · 17 ։
Ղ Ակոր · ժզ · 17 ։ Գլ · գ · 10 ։
ա Ակոր · ժգ · 11 ։ Գլ · գ · 4 ։ ա Թես · ե · 16 ։
Բ Ես · ծզ · 10 ։ Գաղ · ե · 15 ։
Է բ Կոր · ժա · 13 ։
Բ Հով · բ · 28 ։ Գաղ · ե · 2 ։
Ի բ Օր · ժ · 16 ։ է · 6 ։ Ներմ · գ · 4 ։ Հով · բ · 29 ։ գ · 11 ։ 12 ։ Կղ · բ · 11 ։
Ղ Յօհ · գ · 23 ։ 24 ։ Հով · է · 6 ։
Ե Գաղ · զ · 14 ։
Ը բ Կոր · ժա · 18 ։ 21 ։
Ի Յն · ժէ · 12 ։
Ժ բ Կոր · ժա · 22 ։
Ի Հով · ժա · 1 ։
Լբ Կոր · ժա · 22 ։
Ի Գոր · իգ · 6 ։ իշ · 4 ։ 5 ։
Ժ Գոր · իբ · 3 ։ Գաղ · ա · 13 ։ 14 ։
Լ Գոր · ը · 3 ։ Թ · 1 ։
Հ Հով · ժ · Ց ։
Յ Ղու · ա · 6 ։
Ը Սաա · ժգ · 44 ։
Ցճ Ես · ժգ · 11 ։ Երեմ · Թ · 23 ։ 24 ։ Ցօհ · ժէ · 3 ։
ա Ակոր · բ · 2 ։ Կղ · բ · 2 ։
Մ Հով · ժ · 3 ։ 5 ։
Յ Հով · ա · 17 ։ գ · 21 ։ 22 ։ Թ · 30 ։
ժ · 3 ։ 6 ։
Գաղ · բ · 16 ։
Ն Հով · զ · 3 ։ 4 ։ 5 ։ ը · 17 ։ բ Կոր · գ · 10 ։ 11 ։ Ր Տիմ · բ · 11 ։ 12 ։ ա Պետ · գ · 13 ։
Ւ Գոր · իզ · 7 ։

Ցամք Տեառն 64

ա Տիմ. ղ. 12։
Էբեր. ժբ. 23։
Պաղ. խե. 10։ Ղուա. Թ. 62։ բ Կոր. ե. 16։
Ղա Կոր. Թ. 24, 26։
Եբեր. զ. 1։
բ Տիմ. դ. 7, 8։ Եբեր. ժբ. 1։
Եբեր. գ. 1։
Ղա Կոր. բ. 6։ Ժդ. 20։
Պաղ. ե. 10։
բ Պաղ. ՛ զ. 16։
բ Հովհ. ժբ. 16։ ժե. 5։
Գաղ. բ. 2։
ա Կոր. գ. 16։ ժա. 1։
Գաղ. գ. 9։
ա Թես. ա. 6։
փ ա Պետ. ե. 3։
Գաղ. ա. 7։ բ. 21։ գ. 12։ Գաղ. ա. 15։ 17։
օբ Կոր. ժա. 15։ բ Պետ. բ. 1։
ֆ Հովհ. ժզ. 18։ ա Տիմ. գ. 5։ Տիտ. ա. 11։
Ովս. գ. 7։ բ Կոր. ժա. 12։ Գաղ. գ. 13։
բ Հովհ. բ. 5։
ֆ Եփես. բ. 6։ 19։ Կող. գ. 1, 3։
Կամ կենդանագործությունը Գործ. ա. 11։
Ես Կոր. ա. 7։ ա Թես. ա. 10։ Տիտ. բ. 13։
Ղա Կոր. ժե. 43։ 48։ 49։ Կող. գ. 4։ ա Յով. 2։
Եփես. ա. 19։
Ես Կոր. ժե. 26։ 27։
ա Գաղ. ա։ Բ Կոր. ա. 14։ Գաղ. բ. 16։ աԹես. բ. 19։ 20։
ֆ Գաղ. ա. 27։
Գաղ. բ. 2։ գ. 16։

թէ մեռելներուն յարութեանը
12 հանին։ Որ չէ թէ ես Յարդէն առեր եմ, Ընկամ արդէն կատարեալ եղեր եմ, հապա ետևէ ինկած եմ որ բռնեմ ձգեմ, որուն համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
13 Ցիսուսէն։ Ե՛ղբայրներ՝ ես չեմ սեպեր որ բռներ եմ. բայց մէկ բան մը կայ, Զոր ետևի եղածները մոռցած եմ, Լուս առնելի եղածներ
14 Ձրուն կը դիմեմ. Նպատակը դիտելով՝ Քրիստոս Ցիսուսով եղած Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցա-
15 նակին կը վազեմ։ Ուստի մենք ամենքս՝ Որ կատարեալ ենք, Թա սկսկայ խորհինք, և թէ որ բան մը ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք, անիկայ ալ Ձեզի պիտի յայտնէ
16 Աստուած։ Միայն թէ՝ ինչ առ ձեռնէ որ հասեր ենք՝ Նոյն կանոնին համեմատ քալենք, Նոյն խոր-
17 հուրդը ունենանք։ Ինծի նմանողներ եղէք՝ եղբայրներ ; Նայեցէք անոնց որ այնպես կը քալեն, Ինչպէս որ մեզ Ունէք օրինակ ու-
18 նիք։ Ինչու որ շատերը կը քալեն, որոնց համար շատ անգամ Ձեզի կ'ըսէի, և հիմա լալով ալ կ'ըսեմ, Յայնպէս Քրիստոսի խա-
19 չին թշնամիներուն համար. Որ անոնց վերջը կորուստ է. Որոնց աստուածը Ընթնդ որովայնն է, Ու անոնց փառքը՝ իրենց ամօթն է. Որոնք հոգ Երկրաւոր բաներըն կը
20 մտածեն։ Բայց մեր Քաղաքացիութիւնը երկինքն է, Ուսկից Փրկիչը կը սպասենք՝ Տէր Ցիսուս
21 Քրիստոսը. Որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ Որ Ինմարմնով կերպարանակից ըլլալու, ան զօրութիւնովը՝ որ կարող է Եամենը իր տակը Ճաղանդեցընե-
լու։

ԳԼ. Դ

1 Մանաւանդ՝ Խրատներէն եաև՝ 4 ընդհանուր յորդորանքներ կ'ընէ։ 10 ցուցընելով թէ ինչպէս ինքը ուրախացաւ անոնց առաքինութեանը վրայ որ ցուցուցին իրեն՝ իր բանտարկուած ատենը, ու այնքան իր պիտոյքը լեցնելնուն համար, Նպատ անոնց մէջ եղած Աստուծոյ Ընորհքին համար։ 19 և այսպէս իր Թուղթը կը վերջացընէ աղօթքով և բարեներով։

1 Ուստի իմ սիրելի ու բաղձալի եղբայրներս՝ Ես իմ ուրախութիւնս ու պսակս, Ետսանկ հաստատուն կեցէք Տէրոջմով՝ սիրելիներս։
2 Եւոդիային կ'աղաչեմ, ու Սինտիքին կ'աղաչեմ՝ Որ միևնոյն խորհուրդը ունենան Տէրոջմով։
3 Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝ իմ հարազատ լծակիցս, դուն ալ օգնական եղիր անոնց, Որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին մէջ կղեմեսին՝ և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ, Որոնց անուն-
4 ները կենաց գրքին մէջ են։ Ուրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն. դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց թող յայտնի ըլլայ. Տէրը մօտ է։
6 Բանի մը համար հոգ մի ընէք. հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու աղաչանքով, գոհութիւնով մկսեղ ձեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ։ Եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Ցիսուսով պիտի
8 պահպանէ։ Ա յսուհետև եղբայրներ՝ ինչ որ ճշմարտութիւնով է, ինչ որ պարկեշտութիւնով, ինչ որ արդարութիւնով, ինչ որ մաքրութիւնով, ինչ որ սիրով, ինչ որ բարի համբաւով, ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ, ան բաները խոր-
9 հեցէք։ Ինչ որ սորվեցաք ու առիք՝ և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս, ան ըրէք. Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։
10 Մեծապես ուրախացայ Տէրոջմով, Որ իմ վրաս ունեցած հոգերնիդ հիմա նորոգուեցաւ. ինչպես որ կը հոգայիք ալ. միայն թէ
11 պատեհութիւն չունէիք։ Ձէ թէ կարօտութեան համար կ'ըսեմ. Ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ։ Գիտեմ չքաւորութիւն քալելը. գիտեմ շատը ունենալը. ամէն բանի մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ թէ կշտանալը, թէ անօթենալը, թէ շատ ունենալը, և թէ պակ-
13 սութիւն քաշելը։ Ամէն բանի կարող եմ Քանով՝ որ զիս զօրացու-
14 ցուց։ Բայց աղէկ ըրիք՝ Որ իմ նեղութեանս մէջ ինծի հաղորդ
15 եղաք։ Դուք ալ գիտէք Փիլիպպեցիներ, որ աւետարանին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ, Եմէկ եկեղեցի մըն ալ Հետս Հաղորդութիւն չըրաւ տալու և առնելու
16 կողմէ, Հապա մինակ դուք. Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու անգամ ինծի պէտք եղածը իրկէք
17 ցիս։ Ձէ թէ ես տուրք կը փընտռեմ, Հապա պտուղ կը փընտռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ աւելնայ։
18 Նայ։ Բայց ես ամէն բան առած եմ, ու առատօրէն ունիմ. Յագցուած եմ՝ Եպափրդիտոսին ձեռքովը ձեր Էրէսիդէրէզ ընդունելով, Որ անուշ հոտ մըն է՝ Ընդունելի պատարագ՝ Աստուծոյ Հաճելի։

Ցամք Տեառն 64

Հովհ. ժգ. 3։ Գաղ. ա. 27։
Եբեր. ժբ. 32։ Պաղ. կթ. 28։ Դան. Ժբ. 1։ Ղուա. Ժ. 20։ Ցայտ. գ. 5։ Ժգ. 8։ Ի. 12։ իա. 27։
Հովհ. Ժբ. 12։ Գաղ. գ. 1։ ա Թես. Ե. 16։ ա Պետ. դ. 13։
Եբեր. Ժ. 25։ Յակ. Ե. 8, 9։ ա Պետ. դ. 7։ բ Պետ. գ. 8, 9։ Տիտ. Թես. բ. 2։
Ի Պաղ. Ե. 22։ Առակ. Ժզ. 3։ Պատ. զ. 25։ Ղուա. Ժբ. 22։ ա Պետ. Ե. 7։
Ցօհ. Ժգ. 27։ Հովհ. Ե. 1։ Կող. գ. 15։
Ես Թես. Ե. 22։
Գաղ. դ. 17։
Հովհ. Ժե. 33։ Ժզ. 20։ ա Կոր. Ժդ. 33։ բ Կոր. Ժգ. 11։ ա Թես. Ե. 23։ Եբեր. Ժգ. 20։
Բ Կոր. Ժա. 9։
Ա Տիմ. զ. 6, 8։
Հա Կոր. դ. 11։ բ Կոր. զ. 10։ Ժա. 27։
Յ Ցօհ. Ժե. 3։ բ Կոր. Ժբ. 9։
Ո՛Հ-ով-փըբրիատով՝
Գաղ. ա. 7։ Բ Կոր. Ժբ. 9, 8։
Հովհ. Ժե. 28։ Տիտ. գ. 14։
Գաղ. բ. 25։ Եբեր. Ժգ. 16։
Բ Կոր. Թ. 12։

Ցամք Տեառն 64

= Սաղ. իգ. 1։ բ Կոր. թ. 8։ Ղեփե. ա. 7։ գ. 16։ Հռով. ժգ. 27։ Գաղ. ա. 5։

19 = Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցընէ ըստ իր ճոխութեանը չափովը՝ փառքով, Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը։ 20 Եւ Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։ 21 Բարև՝ ըրէք բոլոր սուրբերուն՝ 22 Քրիստոս Յիսուսով։ Ղ Ձեզի բարև կ՚ընեն իմ հետս եղող եղբայրը։ 23 Ները։ Ձեզի բարև կ՚ընեն բոլոր սուրբերը, = մանաւանդ անոնք՝ որ 24 կայսրին տունէն են։ = Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամք Տեառն 64

Ղ Գաղ. ա. 2։ = Գլ. ա. 13։ = Հռով. ժգ. 24։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՆԼՈՑՆ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

= Եփե. ա. 1։ Բ = Կոր. դ. 17, Եփե. գ. 21։ Գաղ. ա. 3։ * Ռոմ. ը. 28։ Գաւ. ա. 4։ Եփե. ա. 16, Փիլ. ա. 3. գ. 6։ Ի Հմր. 9։ Եփե. ա. 15։ Փիլիմ. 5։ Ղ Ներ * գ. 10։ Ե Բ Տիմ. դ. 8։ = Պետ. ա. 4։ Ը Մատ. իգ. 14։ Մար. ժգ. 15։ Հռով. ժ. 18։ Հմր 23։ Ի Մար. դ. 9։ Ցօհ. ժ. 16, Փիլ. ա. 11։ Ժ Բ Կոր. գ. 1։ Եփե. գ. 2։ Տիտ. բ. 11։ Պետ. ե. 12։ Ի Գլ. դ. 12։ Փիլիմ. 23։ Լ Ռկոր. ժա. 23։ Ա Տիմ. գ. 6։ Խ Հռով. ժե. 30։ Ծ Եփե. ա. 15. 16։ Հմր 3. 4։ Կ Ա Կոր. ա. 5։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը իր բարեւը տալէն եւուն՝ կը դոհանայ Աստուծմէ Կողոսացի քրիստոնէից հաւատքին համար. 7 կը հաստատէ Եպափրասի վարդապետութիւնը. 9 Նաև աղօթք կ՚ընէ որ անոնք շնորհօք աճին. 14 կը նկարագրէ Ճշմարիտ Քրիստոսը. 21 կը քաջալերէ զանոնք՝ Յիսուս Քրիստոսը ընդունելու, և կը յիշեցընէ իր պաշտօնը։

1 Պօղոս՝ = Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, և 2 Տիմոթէոս եղբայրը, Կողոսայի մէջ եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիստոսով. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ * և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝։ 3 Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը դոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին 4 Հօրմէն, Իմանալով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս՝ Յիսուսի վրայ, ու ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ 5 = ունիք. Ան յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը. 6 Որ ձեզի հասաւ, ինչպես որ բոլոր աշխարհ, ու պտղաբեր ըլլալով կ՚աճի, ինչոր ձեր մէջն ալ, ան օրուընէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով. 7 Ինչպես որ սորվեցաք ի ձեր սիրելի ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն, Որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի. 8 Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ի ձեր սէրը Հոգիով։ 9 Անոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու իրենց խնդրուածք մատուցանելէն, Որ կատարեալ ըլլաք = անոր կամքին գիտութեամբը՝ Ամբողջ իմաստութեան 10 Նով ու հոգևոր հանճարով. Որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն բանի մէջ գնելէ հաճելի ըլլալով, ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճելով Աստուծոյ գիտութիւնովը. 11 Ամէն ուժով ուժովցած՝ իր փառաւոր զօրութեանը չափովը՝ Ամբողջ համբերութեան ու երկայնմտութեան՝ Ուրախութեամբ. 12 = Գոհանալով Հօր Աթոռ-ին, որ մեզ լոյսի մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու արժանի 13 Նայուց. Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, Ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեան 14 Նը փոխադրեց. = Որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը, 15 = Պատկեր մեռելոց Աստուծոյ որ անտեսանելի է՝ Ամբողջ ստեղծուածներուն 16 Անդրանիկ. = Ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, աչքով որ կ՚երևնան՝ և անոնք որ չեն երևնար, թէ աթոռները՝ Թէ տէրութիւնները՝ Թէ պետութիւնները՝ Թէ իշխանութիւնները. Բոլոր բաները անով՝ ու անոր համար ստեղծուեցաւ. 17 Եւ = ինքն է առաջ քան ամէն բանն ալ, և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ. 18 Եւ անիկա է մարմնին՝ Եկեղեցիին գլուխը. որ ինքը սկիզբն է՝ Մեռելներէն անդրանիկը, որ

Ցամք Տեառն 64

Հռով. ժբ. 2։ Եփե. բ. 10։ Յ Եփե. ա. 8։ Ղ Եփե. դ. 1։ Փիլ. ա. 27։ աթես. բ. 12։ Թես. գ. 1։ Ցօհ. ժե. 16։ Ռկոր. Թ. 8։ Փիլ. ա. 11։ Տիտ. դ. 1։ Ներ. ժգ. 21։ Եփե. դ. 16։ Ջ. 10։ Ն Եփե. դ. 2։ Ղ Գոր. ե. 11։ Հռով. ե. 3։ Եփե. ե. 20։ Գլ. գ. 15։ Ղ Գոր. իզ. 18։ Եփե. ա. 11։ Եփե. զ. 12։ Ներ. բ. 14։ Պետ. բ. 9։ Ք աթես. ը. 12։ Պետ. ա. 11։ = Եփե. ա. 7։ Ռկոր. գ. 4։ Ներ. ա. 3։ Ջ Ցօհ. գ. 14։ Ա Ցօհ. ա. 3։ Ռկոր. ը. 6։ Եփե. գ. 9։ Ներ. ա. 2։

Բ Հռով. ը. 38։ Եփե. ա. 21։ Գլ. բ. 10. 15։ Պետ. գ. 22։ Հռով. ժա. 36։ Ներ. ը. 10։ = Ցօհ. ա. 1. 3։ Ժ. 5։ Կոր. ը. 6։ Եփե. ա. 10. 22։ գ. 15։ Ե. 23։ Կոր. ժա. 3։ Գոր. իզ. 28։ Անոր. ժ. 20. 23։ Ցօհ. ա. 5։

Ցամք Տեառն 64

ՍՕՅ. ա. 16. գ. 34. ԳԼ. բ. 9. գ. 11. Ֆիլ. ա. 10. ա Կոր. ե. 18. Բ Եփես. բ. 14, 15, 16. Կ Եփես. բ. 1, 2, 12, 19. գ. 18. Տիտ. ա. 15, 16. Ե Եփես. բ. 15, 16. ՂՈՒԿ. ա. 75. Եփես. ա. 4. ե. 27. Մատթէոս. գ. 7. Տիտ. բ. 14. Ցուց. 24. Ե Եփես. գ. 17. ԳԼ. բ. 7. ԸՅՕ. ժե. 6. Ը ՀԻՐ 6. Հռով. ժ. 18. Է Գոր. ա. 17. ե Կոր. գ. 6. դ. 1. ե. 18. Եփես. գ. 7. ՀԻՐ 25. ա Տիմ. բ. 7. Հռով. ե. 3. բ Կոր. է. 4. Ի Եփես. գ. 1, 13. Ժ Կոր. ա. 5, 6. Փիլ. գ. 10. բ Տիմ. ա. 8. բ. 10. Լ Եփես. ա. 23. Հա Կոր. Ի. 17. Գաղ. բ. 7. Եփես. գ. 2. ՀԻՐ 23. Ն Հռով. ժգ. 25. ա Կոր. բ. 7. Եփես. գ. 9. ՂՄատ. ժգ. 11. բ Տիմ. ա. 10. Ո Կոր. բ. 14. Ղ Հռով. Ի. 23. Եփես. ա. 7. գ. 8. Յ ա Տիմ. ա. 15. Ն Գոր. Լ. 20, 27, 31. ԸՐ Կոր. ժա. 2. Եփես. ե. 27. ՀԻՐ 22. ա Կոր. ժե. 10. ՂԳԼ. բ. 1. ՊԵփես. ա. 19. գ. 7, 20. —— ա ԳԼ. ա. 29. Փիլ. ա. 30. Մատթէոս. բ. 2.

ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախա-
19 պատիւ. Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ
որ Ա[ստուածութեան] բոլոր լեցու-
20 նութիւնը անոր մէջը բնակի. Եւ
անով Ի ամէնը Ա[ստուած]ուն հետ Ի խաղաղութիւն ընծեալ ա-
նոր խաչին վրայ Ի[նքնի]ն արիւնովը,
թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ
եղողները։
21 Եւ ձեզ ալ՝ Ի որ առեն մը օտա-
րացած էիք, Ի ու չար Ի գործքերով
թշնամիներ Ի էիր խորհուրդներովը,
22 Ի հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմի-
նովը՝ մահուամբ, Ի որ ձեզ անոր
դիմացը սուրբ ու ամրիծ և անա-
23 րատ կայնեցընէ. Ի թէ որ կենաք
հաւատքին մէջ հիմնուած՝ ու հաս-
տատ՝ Ի և առանց խախտելու աւե-
տարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք, Ի որ
երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղ-
ծուածներուն Ի քարոզուեցաւ, Ի ո-
րուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։
24 Ն Հիմա ուրախ եմ՝ իմ Ի ձեզի հա-
մար Ի ալ Ի չարչարանքներուս վրայ,
Ի ու Ի քրիստոսի Ի ալ Ի նեղութիւն-
ներուն պակասութիւնը իմ մար-
մինիս մէջը կը լեցընեմ՝ Ի անոր մար-
մինին համար, որ եկեղեցին է.
25 Որուն ես սպասաւոր եղայ Ա[ստ]-
ուծոյ տնտեսութիւնովը որ ին-
ձի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Ա[ստ]-
ուծոյ խօսքը լման քարոզելու,
26 Ն Ան խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր
Ա[ստուած]է դարերէն ու ազգերէն հետէ,
Ի ու հիմա իր սուրբերուն Ի յայտ-
27 նուեցաւ. Ի Որոնց ուզեց Ա[ստ]-
ուած դիտցընել, Ի թէ ինչ է
աս խորհուրդիս փառաւոր ճոխու-
թիւնը հեթանոսներուն մէջ. որ
ան Քրիստոս է ձեր մէջը՝ Ի փա-
28 ռաց Ի յոյսը. Որ անիկայ մենք կը
քարոզենք, Ի ու ամէն մարդ կը խը-
րատենք, և կը սորվեցընենք ամէն
մարդ բոլոր իմաստութիւնով, Ի որ
ամէն մարդ կատարեալ կեցընենք
29 Քրիստոս Ցիսուսով. Ի Որուն հա-
մար ես ալ կ՚աշխատիմ՝ Ի ըստ
ընծլով Ի իր ներգործութեանը հա-
մեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս
Ի գործ կը դրուի։

ԳԼ. Բ

1 Ջուարէալ կը յորդորէ զանոնք Քրիստոսի հաւատքին մէջ հաստատ կենալ. 8 կը զգուշացընէ հեթանոսական փիլիսոփայութենէ և փուճ ուսմունքներէ, 18 հրելուակաց կրօնքէն, 20 և օրինական սեւեռներէն, որոնք Քրիստոսով վերջացած են։

1 Կ[ուզե]մ որ դիտնաք՝ Ի թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ու-
նիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկեացւոց
համար, ու ամէն անոնց համար՝ որ
իմ երեսս մարմինով չէն տեսեր.
2 Ի որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝
Ի սիրով միացած, ու կատարեալ
իմացողութեան բոլոր ճոխութեա-
նը հասնին, Ի այինքն Ի Հօր Ա[ստուծոյ]
և Քրիստոսի խորհուրդին դիտու-
3 թեանը. Ի Որուն մէջը իմաստու-
թեան ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են։ Եւ աս կ՚ը-
սեմ՝ Ի որ չըլլայ թէ մէկը հրապու-
րական խօսքերով ձեզ մոլորեցնէ.
5 Ի որ թէպէտ մարմնով հեռու եմ, Ի
բայց հոգւով ձեզի հետ եմ, և
Ի կ՚ուրախանամ երբոր ձեր բարե-
կարգութիւնը կը տեսնեմ, Ի ու ձեր
հաւատքին հաստատութիւնը Քը-
6 րիստոսի վրայ։ Ի Ուստի ինչպէս որ
ընդունեցիք Քրիստոս Ցիսուս Տ[է]-
7 ր՚ը՝ անով քալեցէք, Ի արմատ կա-
պած՝ ու անոր վրայ շինուած՝ և հա-
ւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս
որ սորվեցաք, և անոր մէջը աձե-
8 ցէք գոհութիւնով։ Ն Զգուշացէք՝
չըլլայ որ մէկը ձեզ կողոպտէ փի-
լիսոփայութիւնով ու փուճ խա-
բէութիւնով, Ի որ մարդոց աւան-
դութեան պէս է՝ Ի ու աշխարհիս
սկզբունքներուն պէս, և չէ թէ
Քրիստոսի վարդապետութեա՛ն պէս.
9 Ի ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Ա[ստ]-
ուածութեան բոլոր լեցուները
10 թիւնը՝ մարմնապէս։ Ի Եւ դուք ալ
անով լցուած էք. Ի որ ինքը գլուխ
է Ի բոլոր իշխանութեան ու պետու-
11 թեան. Ի Որ անով դուք անձեռա-
գործ թլփատութիւնով թլփա-
տուեցաք՝ Ի մեղաց մարմինը մերկա-
նալով Քրիստոսի թլփատութիւ-
12 նովը. Ի թաղուելով անոր հետ
մկրտութիւնով, Ի որով նաև անոր
հետ յարութիւն առիք՝ Ա[ստուծոյ]
զօրութեանը հաւատալով՝ Ի որ ին-
քը զանիկայ մեռեալներէն յարուց։
13 Ն Եւ ձեզ՝ որ պատի մը յանցանք-
ներու մէջ ու ձեր մարմինին ան-
թլփատութեանը մէջ մեռած էիք՝
կենդանացուց անոր հետը. մեր ա-
14 մէն յանցանքները Ի ներեց մեզի, Ի ու
հրամաններով Ի ընդ մեզի հակառակ
եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը
կենար, Ի ընկեց, զանիկայ մէջ տե-
ղէն վերցուց՝ ու խաչափայտին վրայ
15 գամից. Եւ Ի իշխանութիւնները ու
պետութիւնները Ի մերկացուց, ու
յայտնապես իսայտառակեց՝ յաղ-
թելով անոնց Ի անով։
16 Ի Ուստի ալ մէկը թող չդատէ
ձեզ Ի ուտելու կամ խմելու Ի կամ

Ցամք Տեառն 64

Բ ՔՐ Կոր. ա. 6. Ջ ԳԼ. գ. 14. Ի ՓԻԼ. դ. Տ. ԳԼ. ա. 9. Ի ա Կոր. ա. 24. բ. 6, 7. Եփես. ա. 5. ԳԼ. ա. 9. ՂՀռով. ժգ. 18. Ի յՅ՚ովհ. ժա. 18. Եփես. դ. 14. ե. 6. ՀԻՐ Տ. 18. Ի ա Կոր. ե. 3. ա Թես. բ. 17. ԸՍԿՐ. ԺԴ. 40. Ի Ղ Պ Ա Ն Ա Ե. 9. Ի ա Թես. դ. 1. Ցուց. 3. Ի Եփես. բ. 21, 22. գ. 17. ԳԼ. ա. 23. ԼԵՐԵՄ. ԽԲ. Տ. Հռով. ժգ. 17. Եփես. ե. 6. ՀԻՐ 18. ԵՐԲ. ԺԴ. 9. Ի Մ Գ Ա Տ. ժե. 2. Գաղ. ա. 14. ՀԻՐ. 22. Ի Գաղ. դ. 3, 9. ՀԻՐ. 20. Ի ՅՕՅ. ա. 14. ԳԼ. ա. 19. ՀՅՕՅ. ա. 16. Ն Եփես. ա. 20, 21. ա Պետ. գ. 22. ՂԳԼ. ա. 16. Ֆ Բ Օր. ժ. 16. Լ. 6. ԵՐԵՄ. դ. 4. Հռով. բ. 29. Փիլ. գ. 3. Հռով. ղ. 6. Եփես. գ. 22. ԳԼ. գ. 8. Յ Հռով. ղ. 4. Ն ԳԼ. գ. 1. Լ Եփես. ա. 19. գ. 7. Ո Գոր. բ. 24. ԼԵփես. բ. 1.

5, 6, 11. ՊԵփես. բ. 14—16. Ի Եփես. ղ. 12. —— Ա[ստուած]. ղ. 15. Սաղ. կը. 18. Ես. ԻԹ. 12. Մատ. ժբ. 29. Գլուխ. ժ. 18. ժա. 22. ՅՕՅ. ժբ. 31. ԺՀ. 11. Եփես. դ. 8. Ի Եր[եմ]. բ. 14. *Կ՚ուզէ անձովը. ՀՀռով. ժդ. 3, 10, 12. Ի Հռով. ժդ. 2, 17. ա Կոր. բ. 8. ՀՀռով. ժդ. 5. Գաղ. դ. 10.

Յամի Տեառն 64

տօներու՝ կամ ամսագլուխներու՝ կամ շաբաթներու կողմանէ .
17 ¶ Որոնք գալու բաներուն շուքն են . բայց իսկ մարմինը Քրիստոսինն
18 է ։ Ձրկայ որ մեկը զրկէ ձեզ մրցանակէն . որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով՝ տեսած բաներուն միջամուխ ըլլալ , իր մարմինին միտքովը փուճ
19 տեղը հպարտանալով . Եւ չբռնէ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խաղերով հաղորդուած ու միասին կցուած՝ Աստուծոյ աճումովը կ՚աճի ։ թէ որ
20 դուք Քրիստոսի հետ մեռաք աշխարհիս սկզբունքներէն ։ մեռած , ձեզ ինչու համար աշխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս ասոնք կանոններ
21 րու կը ծառայիք , ըսելով ։ Մի մօտենար , համ մի՛ առներ , մի՛
22 դպչիր . (Որոնց ամենը ապականութեան համար են գործածութեամբ ,) ։ մարդոց պատուիրանքներուն ու սորվեցուցածներուն համաձայն
23 մեմատ ։ Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ։ ինքնակամ կրօնքով , ու խոնարհութիւնով , և մարմինի չխնայելով , բայց չէ թէ պատիւի մը արժանի են , հապա մարմինը յագնցընելու չ՚ծառայեն ։

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Եւ եթէ դուք հարուցաք էք Քրիստոսի հետ , փնտռեցէք որ վերի բաները , ուրկից Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը ։
2 Վերի բաները մտածեցէք . չէ թէ
3 ան երկրիս վրայինները ։ Ձի դուք մեռաք , ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիս-
4 տոսի հետ ։ Երբոր Քրիստոս՝ մեր կեանքը յայտնուի , ան ատեն դուք ալ անոր հետ փառքով պիտի յայտնուիք ։
5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները մահասպանեցէք . պոռնկութիւնը , պղծութիւնը , ախտաւոր կիրքը , չար ցանկութիւնը , ու ագահութիւնը , որ կռապաշտութ-
6 թիւն է ։ Որոնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը կ՚անշաղանդու-
7 թեան որդւոց վրայ կու գայ ։ Որ
8 ատեն մը դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք , երբոր անոնց մէջը կ՚ապրէիք ։ Բայց հիմա մեկդի ձգեցէք դուք ալ ան ամենը . բարկութիւնը , սրտմտութիւնը , չարութիւնը , հայհոյութիւնը , նախատինքները բերանէրնիդ ։
9 Ձիրարու սուտ մի զրուցէք ։ հին մարդը իր գործքերովը ձեր վրայէն
10 հանեցէք . Եւ հագէք ան նորը որ գիտութիւնով նորոգուած՝ իր Ստեղծողին նպատակերին պէս .
11 Ուր որ Ցոյն ու Հրէայ , թլփատութիւն ու անթլփատութիւն , Բարբարոս , Սկիւթացի , ծառայ կամ աղատ չկայ . հապա Քրիստոս է ամենը՝ և ամեն բանի մէջ ։
12 Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուրբերու ու սիրելիներու պէս՝ գթոտ սիրտ , հաղթ Ընդութիւն , ողորմութիւնը , քաղցրութիւնը , խոնարհութիւնը , հեզութիւնը , երկայնամտութիւնը ,
13 հանդուրժելով և իրարու ներելով՝ թէ որ մեկը մեկու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ . ինչպէս որ Քրիստոս ձեզ
14 ալ ներեց , անանկ ալ դուք ։ Եւ աս ամեն բաներուն վրայ կատարելութեան կապն է . որ
15 ։ Եւ Քրիստոսի խաղաղութիւնը ձեր սրտերուն մէջը թագաւորէ . որ դուք անոր կանչուեցաք՝ մեկ մարմնով . Եւ դո-
16 հացող եղիք ։ Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս ամէն իմաստութիւնով իրար սորվեցընելու ու խրատելու , սաղմոսներով , և օրհնութիւններով , ու հոգևոր երգերով , ձեր սրտերուն մէջը շնորհքով զԱստուած օրհնելու ։
17 Եւ եթէ ամէն ինչ որ կ՚ընէք թէ խօսքով և թէ գործով , բոլորը Տէր Յիսուսին անունովը ըլլէ , Աստուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մատուցանելով անոր ձեռքովը ։
18 Կիներնե՛ր , ձեզ ինչպէս որ կը վայլէ Տէրոջմով ։ Ամուսիներ՝ սիրեցէք ձեր կիներնիդ , Ու դառն մի ըլլաք
20 անոնց ։ Զաւակներ՝ ամէն բանի մէջ ծնողքերնիդուն . ինչու որ ան է Տէրոջ
21 առջև հաճելի ։ Հայրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացընէք , որ չվհատին ։
22 Ծառաներ՝ ամէն բանի մէջ ձեզ հնազանդ եղիք ձեր մարմնաւոր տէրերուն . չէ թէ աչքի առջև ծառայելով՝ մարդահաճոներու պէս , հապա սրտի միամտութեամբ՝ Տէ-
23 րոջմէ վախնալով ։ Ինչ որ կ՚ընէք՝ սրտանց ընէք , որպէս թէ Տէրո-
24 ջը՝ ու չէ թէ մարդոց , Գիտնալով որ ժառանգութեան հատուցումը Տէրոջմէ պիտի առնէք .

Յամի Տեառն 64

Ա Ե Ր Ա Գ Ի Ր Ք

Ա Ե Ր Ա Գ Ի Ր Ք

Ա Ե Ր Ա Գ Ի Ր Ք

Ցամք Տեառն 64

ծ ա Կոր . է . 22 ։
Ղ Հռով . ժբ . 11 ։ Եփես . զ . 9 ։ ա Պետ . ա . 17 ։ Տ՚ս ը Օր . ժ . 17 ։
— Եփես . զ . 9 ։
բ Ղուա . ժբ . 1 ։ Հռով . ժբ . 12 ։ Եփես . զ . 18 ։ Աթես . ե . 17 ։ 18 ։
է Գաղ . բ . 7 ։ դ . 15 ։
ը Եփես . զ . 19 ։ բ Թես . գ . 1 ։
ի ա Կոր . ժգ . 9 ։ բ Կոր . բ . 12 ։
ղ Մատ . ժդ . 11 ։ ա Կոր . դ . 1 ։ Եփ ։ զ . 19 ։ Գաղ . ա . 26 ։ բ . 2 ։
ի Եփես . զ . 20 ։ Փիլ . ա . 7 ։
ձ Եփես . ե . 15 ։ ա Թես . գ . 11 ։
ղ Եփես . ե . 16 ։
ծ Հով . ժ . 12 ։ Գաղ . գ . 16 ։
ի Մար . թ . 49 ։
ձա Պետ . դ . 15 ։
ի Եփես . զ . 21 ։
ի Եփես . զ . 22 ։
* Ո՛ւմեն՝ որ գիտնայ ձեր վրայով ։ ոս ձեր
Փիլիմ . 10 ։

ծ ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը
25 ծառայէք . Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը պատիժը պիտի ընդունի , և աչառութիւն չկայ ։

Գ Լ . Դ

1 Կը յորդորէ ներմուծանդութեամբ աղօթք ընել , 5 խելացութեամբ վարուիլ անոնց հետ՝ որոնք դեռ Քրիստոսի կատարեալ գիտութիւնը չունին . 10 իր բարիք կը մաղթացանէ անոնց , և ամէն կերպ յաջողութիւն կը խնդրէ ։

1 Տէրեր՝ — ձեր ծառաներուն իրաւունք ու հաւասարութիւն տուէք , գիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը ։
2 Ե Շարունակ աղօթքի եւէք՝ և ղէք , անոր մէջը արթուն մնալով
3 Ե դոհութեամբ ։ Ե Աղօթք ըրէք նաև մեզի համար , Ե որ Աստուած խօսքին դուռը բանայ մեզի Ե Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու , Ե որուն համար
4 մար կապուած ալ եմ՝ , Որ յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ ։ Ե Խոհեմութեամբ վարուեցէք դուրսիններուն հետ ,
6 Ե ժամանակը ծախու առնելով ։ Ձեր խօսքը ամէն ատեն ծ շնորհքով՝ Ե սրտէ՛ Ե ղով համովցած ըլլայ , Ե ու գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ ։
7 Ե Ես իմ վրայովս բոլորը պիտի իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով . ծ Որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի , որ * գիտնաք դուք մեր վրայով , ու
9 ինքը ձեր՝՝ սիրտերը մխիթարէ , Ի Ո՛նեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ դէն է . իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ ։ Հրաւիկ՚ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերութեան ընկերս , Ե Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին , (որուն համար պատուէր առիք . թէ որ ձեզի գալու ըլլայ , ընդունեցէք ա-
11 նիկայ ,) Ե Յիսուսը՝ որ Ցուստոս ըսուած է , որոնք թլփատութենէն են . ասոնք միայն Ինծի գործակից եղան Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ , որոնք ինծի մխիթարու-
12 թիւն եղան ։ Ղբարև կ՚ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան , որ ձեզմէ դէն է , ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով , Ի որ դուք կատարեալ ու լման կեցնաք Աստուծոյ բոլոր կամացը մէջ ։
13 Քանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ , թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար՝ ու Լաւոդիկէի և Ցերապոլիսի մէջ եղողներուն հա-
14 մար ։ Բարև կ՚ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը , Ե ու Դեմասը ։
15 Բարև՝ ըրէք եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են , և Նիմփասին , Ե ու անոր տանը մէջէ եկեղեցիին ։
16 — Ու երբոր աս թուղթը ձեր մէջը կարդացուի , Լաւոդիկեցւոց եկեղեցիին մէ՚ջն ալ կարդալ տուէք . և դուք ալ Լաւոդիկիայէն Ի-
17 նկ՚ղթը կարդացէք ։ Ն Ու ըսէք Արքիպպոսին . Զգո՛յշ եղիր քու սպասաւորութեանդ՝ որ Տէրոջմով
18 առիր , որ անիկայ կատարես։ Ղ Ո-բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է . — իմ կապերս միտքերնիդ թող ըլ-լան ։ — Շնորհքը ձեզի հետ ։ ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

հ Գոր . ժթ . 29 ։ ի . 4 ։ իե . 2 ։ Փիլիմ . 24 ։
ն Գոր . ժն . 37 ։ բ Տիմ . դ . 11 ։
ղ Գաղ . ա . 7 ։ Փիլիմ . 23 ։
ճ Հռով . ժե . 30 ։
ի Մատ . ե . 48 ։ ա Կոր . բ . 6 ։ ժդ . 20 ։ Փիլ . գ . 15 ։ Եբր . ե . 14 ։ ։
յ բ Տիմ . գ . 11 ։
ն բ Տիմ . դ . 9 ։ Փիլիմ . 24 ։
ղ Հռով . ժգ . 4 ։ ա Կոր . ժգ . 19 ։
ա Թես . ե . 27 ։
ղ Փիլիմ . 2 ։ դա Տիմ . դ . 6 ։
ձա Կոր . ժգ . 21 ։ բ Թես . գ . 17 ։
— Եբր . ժդ . 3 ։
— Եբր . ժդ . 25 ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԸՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յամի Տեառն 54

Յամի Տեառն 54

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ Թեսաղոնիկեցւոց՝ թէ ինքը ամէն ատեն կը յիշէ գանոնք իր գոհութեանը ու աղօթքին մէջ. 5 և թէ ինքը աղէկ համոզուած է թէ անոնց հաւատքը ծըլըմարիտ ու անկեղծ է, և թէ Աստուծոյ դարձած են։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցիին Հայր Աստուծով՝ ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Ի՞նձորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝։

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն ձեր ամենուն համար՝ զանազանելով ձեզ յիշելով մեր աղօթքներուն մէջ.
3 Ներուն մէջը. Յիշելով Ձեր հաւատքին գործը ու ընդրոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւ.
4 Ըլլը. Եւ գիտնալով՝ Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ Ձեր ընտրու-
5 թիւնը. Որ մեր աւետարանը չէ թէ միայն խօսքով եղաւ ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ՝ և Հոգւով Սրբով, և ու շատ ապդուութիւնով, ինչպէս որ գիտէք մեր մէջը՝ թէ ինտրը կեցանք ձեր մէջը
6 ձեզի համար։ Եւ դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող ըլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ՝ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւ-
7 նովը Անոնց որ դուք օրինակ եղաք բոլոր Հաւատացեալներուն՝ Մակեդոնիայի ու Աքայիայի
8 մէջ են։ Ինչու որ ձեզմէ հնչեցաւ Տէրոջը խօսքը՝ ոչ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ, հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ դէպ ի Աստուած է տարածուեցաւ՝ անոնկ որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ։
9 Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի Համար հթէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր մտով մտնելը՝ և ինչպէս դուք դուռ-քերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու՝ և սպասելու անոր Որդւոյն՝ երկինքէն. Որ ինքը մեռելներէն յարուց զանիկայ՝ Յիսուն Ցիսուսը, Որ կ'ազատէ մեզ գալու բարկութենէն։

ԳԼ. Բ

1 Առաքեալը կը յուշընէ թէ ինչպես աւետարանը Թեսաղոնիկէ մտաւ ու քարոզուեցաւ, և ինչպես անոնք ալ ընդունեցին 15 պատճառը կ'իմացընէ թէ ինքը ինչու այնքան երկար տաւին հեռու մնաց անոնցմէ, և թէ ինչու այնքան մեծ փափաք ունէր զանոնք տեսնելու։

1 Ինչդի եղբայրներ դուք ինքնիրենկնիդ գիտէք ձեր մէջը մտնելնիս որ պարապ տեղը չեղաւ.
2 Հապա առաջ, Ի Փիլիպպէի մէջ չարչարանք քաշելով ու անարգուելով ինչպես որ գիտէք, Ի Համարձակութիւն ըրինք մեր Աստուծովը Ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւետարանը Ի մեծ հակա-
3 ռակութեան մէջ։ Ինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է, ու ոչ պղծութենէ, և ոչ խարէ-
4 ութեամբ. Ի Հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք Ըու աւետարանը դնել հաւատացուելու. այնպէս կը խօսինք, Ի չէ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար, հապա Աստուծոյ՝ Ի որ մեր սիրտե-
5 րը կը քննէ. Ի Ինչու որ մենք բնաւ շողոքորթութեան խօսքեր չգործածեցինք ինչպես որ գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանք
6 Ը Աստուած վկայ է Ի Եւ մարդոց. Մէ փառք չխնդրեցինք ոչ ձեզմէ
7 ոչ ալ ուրիշներէն, Ի թէև կրնայինք իբրև Քրիստոսի Առաքեալներ Ի ծանրութիւն տալ. Ի բայց մենք հեզ եղանք ձեր մէջը, ինտրը որ դայեակ մը իր երախաները կը
8 խնամէ. Ի Նոյնպէս Ը մենք ձեր վրայ փափաք ունենալով՝ կը յօժարէինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, Ի հապա մեր անձերն ալ. Ինչու որ դուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք. Քանզի կը յիշէք եղբայրներ՝ մեր աշխատութիւնը ու ջանքը, որ Ի ձեզմէ ոչինչ մը ծանրութիւն չտալու համար

— Բ Կոր. ա. 19։ Բ Թես. ա. 1։ ա Պետ. ե. 12։
Բ Եփես. ա. 2։ * Յունաբ. նայէ։
Գ Հռով. ա. 8։ Եփես. 16։ Փիլիպ. 4։
Տ Գլ. բ. 13։
Ի Ցօհ. շ. 29։ Գաղ. ե 6։ Գլ. դ 6։ Բ Թես. ա. 3, 11։ Յակ. բ 17։
Ը Հռով. ժգ 6։ Երբ. ը. 10։
Ե Կող. գ. 12։ Բ Թես. բ 12։
Ը Մար. ժգ. 20։ ա Կոր. բ 4։ գ. 20։
Ի Բ Կոր. զ. 6
Ժ Կող. բ 2։
Ի Գլ. բ 1 5 10 11։ Բ Թես. գ. 7։
Ե ա Կոր. գ. 16։ ժա. 1։ Փիլ. գ 17։ Գլ. բ 14։ Բ Թես. գ 9։
Ի Գոր. ե 41։ Երբ ժ 34։
Ժ Հռով. ժ. 18։
Ի Հռով. ա 9։ Բ Թես. ա 4
Հգ. Բ 1։
Ե ա Կոր. ժբ 2։ Գաղ. դ 8
Ը Հռով. ժ Փիլ. գ 20։ Տիտ. բ. 13։ Բ Պետ. գ 12։ Յայտ. ա. ։։

ֆ Գոր. ա. 11։ Գլ. զ. 15։ Բ Թես. ա. 7։
ֆ Գոր. բ. 24։ յ Մատ. դ. 7։ Հռով. ե. 9։ Գլ. ե. 9։
— Գլ. ա 5։ 9։
Բ Գոր. ժզ. 22։
ֆ Գլ. ա. 3։ Բ Գոր. ժե. 2։
Ե Փիլ. ա. 30։ Կող. բ. 1։
Ը Բ Կոր. է. 2։ Հնր 5։ Բ Պետ. ա. 16։
Ե ա Կոր. է. 25։ ա Տիմ. ա 11, 12։
Հ ա Կոր. Ի. 17. Գաղ. բ. ։։ Տիտ ա. 3։
Ի Գաղ ա. 10։
Ժ Ածակ. ժե 3։ Հռով ը 27։
Ի Գոր. ի. 33։ Բ Կոր. բ. 17. գ. 2։ ե. 2։ ժբ 17.
Լ Հռով. ա 9։
Ի Ցօ՛. ե. 41, 44։ ժբ 43։ ա Տիմ ե 17.
ժ ա Կոր Թ 4։ ժ. 12. 18։ Բ Կոր ժ 1, 2 10։ 11։ ժգ. 10։ Բ Թես գ. 9. Փիլիպ Տ. 9։
Ն ա Կոր Թ 1 2 5։ Բ Կոր ժա 9 ժբ 13 14 Բ Թես Գ Տ։
Ն ա Կոր բ 3 Թ 22. Բ Կոր ժգ 4 Բ Տիմ բ 24։
Ն Հռով ա 11 ժե 29։ Ա Կոր ժբ 15։ Բ Կոր ժբ 13 14։

Յամի Տէառն 54

Ա Կոր. ի. 34։ Ա Կոր. դ. 12։ Բ Կոր. ժա. 9։ Բ Թես. գ. 5։ Ա Տիմ. ա. 5։ Ա Բ Կոր. է. 2։ Բ Թես. գ. 7։ Եփես. դ. 1։ Փիլ. ա. 27։ Կող. ա. 10։ Գաղ. դ. 1։ Ա Կոր. ա. 9։ Գաղ. ե. 24։ Բ Թես. բ. 13։ Բ Տիմ. ա. 9։ Գաղ. ա. 2։ Ա Տիտ. ժ. 40։ Գաղ. դ. 14։ Բ Պետ. գ. 2։ Գաղ. ա. 22։

Գործ. ժէ. 5, 13։

Ա Եբր. Ճ 33, 34։

Գործ. Բ 23։ գ. 13։ ե. 30։ է. 52։

Մատ. ե. 12։ իդ. 34։ 37։ Ղուկ. ժա. 52։ Գործ. ժգ. 50։ իդ. 5, 18։ ժէ. 5, 13։ ժը. 12։ ժԹ. 9։ իբ. 21, 22։

Յովհ. ժէ. 16։ Մատ. իդ. 32։

Մատ. իդ. 6, 14։

Ա Պետր. ե. 3։ Կող. բ. 5։

Ա Գաղ. դ. 10։

Հռով. ա. 13։ ժե. 22։

Բ Կոր. ա. 14։ Փիլ. բ. 16։ գ. 14։

Առակ. ժգ. 31։

Ա Պետր. ժե. 23։ Գաղ. գ. 13։ Յայտ. ա. 7։ իբ. 12։

Հմր 5։

Գործ. ժէ. 15։

Հռով. ժգ. 21։ Ա Կոր. ժգ. 10։ Բ Կոր. ա. 19։

պիշէր ու յորկ չգործելով, ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզե- 10 ցինք։ Դուք վկայ էք, և Աս- տուած՝ եւ էթէ ինչպէս արդու- թիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք 11 ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք. Ինչ- պէս գիտէք՝ եւ՝ որ ձեզմէ ա- մէն մէկը՝ ինծոր հայր մը էր որ- 12 դիներէ՝ Ան- կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք, և վկայու- թիւն կը դնէինք՝ որ դուք Աստու- ծոյ վայելածին պէս քալէք, նա որ ձեզ իր թագաւորութեան ու 13 փառքին կանչեց։ Ասոր համար ալ անդադար կը գոհանանք Աստուծմէ, որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք, չէ թէ էղ- մարդոց խօսք, հապա ինծոր որ ճշմարտապէս է, Աս- տուծոյ խօսք, որ նաև կը ներգոր- ծէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք։ 14 Քանզի դուք եղբայրներ՝ նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ Հրէաստանի մէջ են քրիստոս Յիսուսով. Ինչու որ դուք ալ նոյն չարչարանքները կրեցիք ձեր համազգիներէն, ինչպէս որ անոնք 15 ալ Հրեաներէն. Որոնք Տէր Յի- սուսն ալ մեռցուցին՝ մարգարէ- ներն ալ, և մեզ հալածեցին, ու Աստուծոյ հանճարով չեն բոլոր 16 մարդոց հակառակ են. Ու մեզ կ'արգիլեն հեթանոսներուն խօսե- լէն՝ անոնց փրկութեանը համար, որ իրենց մեղքերուն լեցնեն ամէն ատեն. Եւ բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը։ 17 Իսկ մենք եղբայրներ՝ իրաւ քիչ մը ատեն ձեզմէ որբ մնացինք երե- սով, ոչ թէ սրտով, ջանացինք աւելի չանացինք ձեր երեսը տեսնելու 18 մեծ փափաքով։ Անոր համար ես Պօղոս մէկ երկու անգամ ուզեցի ձեզի գալ, բայց Սատանան մեզ 19 արգիլեց։ Քանի՞ նմանը ու մեր յոյսը, կամ ուրախութիւնը. կամ չէր պարծանքին պակը, եթէ ոչ դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի 20 առջևը՝ անոր գալուն ատենը։ Ո- րովհետև դուք էք մեր փառքը և ուրախութիւնը։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր մեծ սէրը որ ունէր Թես- աղոնիկեցւոց վրայ, թէ՝ Տիմոթէոսը անոնց խրկելով՝ որ հաստատէ և մխիթարէ զանոնք, 6 թէ անոնց բարեկործութեանցը վրայ ուրա- խանալով։ 10 և թէ աղօթքը ընելով անոնց համար, և անվտանգ անոնց երեսները վա- փաբելով։

1 Ուստի ալ չկրնալով աւելի համ- բերել, բաղկ երևցաւ մեզի 2 մինակ ընթենք մնալ. Եւ Տիմո- թէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշտօնեան և մեր գործակիցը քրիստոսի աւետարանին մէջ խրկե- ցինք ձեզ հաստատելու ու մխիթա- 3 րելու ձեր հաւատքին համար. Որ ասոնց նեղութիւններուն մէջ չընչի մէկը չխախտի. ինչու որ դուք ինք- նիրենիդ գիտէք որ մենք ատոր 4 համար կոչեր ենք. Ինչպէս երբոր մենք ձեր քովը էինք, առա- ջուց ձեզի կը զգուշացինք թէ նե- ղութիւններու պիտի հանդիպինք, ինչպէս որ եղաւ ալ, ու գիտէք. 5 Ասոր համար ես ալ չկրնալով ա- ւելի համբերել, ղրկեցի ձեր հաւատքը գիտնալու, որ չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ, և մեր աշխատութիւնը պարապ 6 ըլլայ. Բայց հիմա երբոր Տիմո- թէոս ձեզմէ մեզի եկաւ, ու ձեր հաւատքին ու սիրոյն աւետիսը մեզի տուաւ, որ ամէն ժամանակ մեր քարի յիշատակը ունիք, և կը փափաքիք մեզ տեսնելու, 7 ինչպէս որ մենք ալ ձեզ. Ասոր համար եղբայրներ՝ ձեր վրայ մխի- թարուեցանք մեր բոլոր վշտերուն ու նեղութիւններուն վրայ՝ ձեր 8 հաւատքովը. Ինչու որ հիմա կենդանի ենք մենք, եթէ որ դուք հաստատուն կենաք Տէրոջմով, 9 քանզի ինչ դոհութիւն կրնանք մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրա- յով՝ ան. ամէն ուրախութիւնին համար՝ որ կ'ուրախանանք ձեզ- 10 համար մեր Աստուծոյ առջևը, Եւ գիշեր ու յորեկ չխնայ շատ աղա- չանք կ'ընենք ձեր երեսը տեսնե- լու, Ու ձեր հաւատքին պակսու- 11 թիւնները լեցնելու. Բայց ինքը Աստուած ու մեր Հայրը՝ և մեր Տէ- րը Յիսուս Քրիստոս ճամբան 12 դեպ ի ձեզի յաջողէ. Եւ Տէրը աճեցընէ ու աւելցընէ ձեր սէրը իրարու վրայ՝ ու ամենուն վրայ, ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ՝ 13 Նէ, Հաստատելով ձեր սիրտերը անարատ՝ սրբութեան մէջ Աստու- ծոյ և մեր Հօրը առջևը՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի գալուն ատենը իր բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Կը յորդորէ զանոնք որ ամէն կերպով յառաջ երթան աստուածպաշտութեան մէջ. 6 որ ուրիշ ոչ ոքի չվարմանեն ունենան. 9 որ մէկզմէկ սիրեն, 11 որ ամէն մէկը խաղաղու- թեամբ իր գործը գործէ. 13 ու վերջապես ննջեցեալներուն վրայով իրենց տրտմութիւնը չափաւոր ըլլայ. 17 Նաեւ ցաւ վերջին յորդորանքին վրայ Տամառօտ կերպով մը կը նկարագրէ մեռելոց յարութիւնը, և քրիս- տոսի երկրորդ գալուստը՝ դատաստանի հա- մար։

1 Ասկէ ետև եղբայրներ՝ ձեզի կ'ա- ղաչենք, ու կը յորդորենք Տէր

Յամի Տէառն 54

Բ Եփես. գ. 13։

Ա Գործ. ի. 16։ Ժգ. 21։ ի. 23։ իա. 11։ Ա Կոր. գ. 9։ Բ Տիմ. գ. 12։ Պետ. ր. 21։ Գործ. ի. 23։

Ա Հմր 1։

Ա Կոր. է. 5։ Բ Կոր. ժա. 3։

Ա Գաղ. բ. 2։ դ. 11։ Փիլ. բ. 16։

Գործ. ժը. 1, 5։

Ա Փիլ. ա. 8։ Բ Կոր. ա. 4։ է. 6, 7, 13։

Ա Փիլ. գ. 1։ Գաղ. ա. 2։ Գործ. իզ. 7։ Բ Տիմ. ա. 8։ Հռով. ա. 10, 11։ ժե. 32։

Գաղ. բ. 17։ Բ Կոր. ժգ. 9, 11։ Կող. գ. 12։

Մար. ա. 3։

Գաղ. գ. 10։

Գաղ. գ. 9։ ե. 15։ Բ Պետ. ա. 7։

Ա Կոր. ա. 8։ Փիլ. ա. 10։ Գաղ. ե. 23։ Բ Թես. ր. 16։ Ա Ցով. գ. 20, 21։

Ջար. ժգ. 5։ Յուդ. 14։

Ցամք Տեառն
54

Ցփիլ. ա. 27։ Կղ. բ. 6։
Բ Գր. բ. 12։ Ղ Կղ. ա. 10։ Գ Հով. ժբ. 2։ Եփս. բ. 17։
Ի Եփես. ե. 27։ Ղ ա Կոր. գ. 15. 18։ Եփես. ե. 3։ Կղ. գ. 5։
Ի Հով. զ. 19։ ա Կոր. գ. 15. 18։
Ը Կղ. գ. 5։ Հով. ա. 24. 26։
Ի Եփես. գ. 17. 18։
Ժ ա Կոր. ժե. 34։ Գաղ. գ. 8։ Եփես. բ. 12։ գ. 18։ Բ Թես. ա. 8։
Ի Ղե. ժԲ. 11. 13։ ա Կոր. զ. 8։
Ի Կ՚բան մը
Ի Բ Թես. ա. 8։
Ի Ղե. ժա. 44։ ԺԲ. 2։ ա Կոր. օ. 9։ Երբ. ժբ. 14։ ագԱս. ա. 15. 16։
Ի Ղու. ժ. 16։
Ի ա Կոր. բ. 10։ է. 40։ ա Յօհ. գ. 24։
Ի Ս Հաւ մեզի
Ի Գր. է. 1։
Ի Երեմ. լա. 34։ Յօհ. գ. 45։ ԺԳ. 26։ Ներ. ը. 11։ ա Յօհ. բ. 20. 27։
Ա Մատ. իբ. 39։ Յօհ. ԺԳ. 34։ Ժե. 12։ Եփես. է. 2։ ա Պետ. գ. 8։ ա Յօհ. գ. 11. 23։ դ. 21։
Ի Գր. ա. 7։
Ի Գր. գ. 12։
Ի Բ Թես. գ. 11։ ագԱս. գ. 15։
Ն Գոր. Ի. 35։ Եփես. գ. 23։ Բ Թես. գ. 7. 8. 12։
Ի Հով. Ժգ. 18։ Բ Կոր. ը. 21։ Կող. գ. 5։ ա Պետ. բ. 12։ Ի Կ՚Ա՚ Կղ. ա Տես Ղե. ԺԲ. 28։ Բ Օր. Ժգ. 1. 2։ Բ Թագ. Ժբ. 20։ Ղ Եփես. բ. 12։ Դ ա Կոր. Ժե. 13։ Ի ա Կոր. Ժե. 18. 23։ Գի. գ. 13։ ա Թագ. Ժգ. 17. 18։ Ի. 35։ ա ա Կոր. Ժե. 51։ Է Մատ. Իդ. 30. 31։ Գոր. ա. 11։ Բ Թես. ա. 7։ գ ա Կոր. Ժե. 52։

Ցփիսեսով. ՝որ ինչպես մեզմէ ա՚ռիք՝ Բ Թէ ինտոր պէտք է ձեզի քալել ու Ի Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ՝
2 ալ աւելի ՚նոր ՚ի՚ղձ չատնաք։ Քանզի գիտէք Թէ ինչ պատուէրներ
3 տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով։ Ինչու որ Ք Աստուծոյ կամքը աս է՝ ՚սրբութիւն ձեր ըլլալը, Ղոր դուք ետ կենաք պոռնկութենէն.
4 Ը Ձեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր ա՚մանը սրբութիւնով ու պատիւով
5 ստանալ. Ը Ձէ Թէ ցանկութեան կիրքով՝ Ի՚նչպես հեթանոսները՝ ՚ո՚րոնք Աստուած չեն ճանչնար։
6 Ի Ձըլլայ որ *՚ո՚ բանին՚՚ մէջ չափ անցնի ՚ձ՚ը ու իր եղբայրը զրկէ. Ի՚նչու որ Տէրը ՚ա՚տ բոլորը բաներուն համար վրէժխնդիր է. ինչպես ա՚ռաջուց ըսինք ձեզի, ու՚ վկայու՚
7 Թիւն տուինք։ Ինչու որ Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց,
8 Ի Հապա սրբութեան։ Ի՚ստի ան որ կ՚անարգէ, չէ Թէ անիկայ մարդ մը կ՚անարգէ, հապա Աստուած՝ Ի՚որ իր Սուրբ Հոգին ալ Ի ձեզի տուաւ։։
9 Բայց եղբայրսիրութեան վրա՚յով Ի պէտք չէ ձեզի բան գրէլ. Ի՚նչու որ դուք ինքներնիդ Աստուածմէ ՚սորված էք Ւմիկզմիկ սիրել.
10 Ըէլ. Ի Ես իրաւ ատ բանը կ՚ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն, սակայն կ՚աղաչենք ձեզի եղբայրներ՝ Ի ՚որ՚ալ ՚ա՚ւելի առատանաք.
11 Ի Ես ջանք ընէք ու հանդարտ կեանք. ու ամէն մէկերնիդ իր գործը գործէ, Ի՚ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք, (ինչպես որ ձեզի պատուիրեցինք,) Ի՚որ դուրսիններուն հետը պարկեշտութեամբ վարուիք, ու Ի բանի մը կարօտ չըլլաք։
12 ՚Ձենք ուզէր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով. որ չտրտմիք ՚ինչպես՚ ուրիշները՝ Ի՚ո՚ր
13 ըրնք յոյս չունին։ Քանզի Ի՚եթէ որ կը հաւատանք Թէ Քիսուսը մեռաւ ու Ի՚յարութիւն առաւ, Ի՚ա՚նակ ալ Աստուած ննջեցեալները Քիսուսով պիտի բերէ անոր հետ։
14 ՚Վ՚ասն զի ատ կը ղրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, ՚Թէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, բնաւ ննջեցեալներէն ա՚ռաջ պիտի չանցնինք։
15 ուաջ պիտի չանցնինք։ Ի՚ինչու որ՚ ինքը Տէրը ազդարարութեան հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ՚ու Աստուծոյ փողովը եր՚կինքէն պիտի իջնէ, Ի և քրիստո՚սով մեռածները առաջ յարու՚
16 Թիւն պիտի առնեն։ Ի Ետքը մենք՝ Ի՚ո՚ր ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով միասին ՚պիտի յափշտակուինք ամպերով՝ Տէրոջը առնելու ելլելու օդին մէջը. Ի և անանկ յաւիտեան
17 Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք։ Ի՚ուստի միզմիկ մխիթարեցէք աս խօսքե՚րով։

Գ Լ. Ե

1 Կը չարունակէ իր նկարագրութիւնը քրիստոսին դատաստանի գալուն վրայով, 16 և զգուշացնել խրատներ տալով՝ 23 իր Թուղթը կը վերջացնէ։

1 ՚Ո՚հայց ՚ե՚ժամերուն ու ժամանակներուն համար եղբայրնե՚ր՝ Ի պէտք չէ բան մը գրել ձեզի.
2 քանզի դուք ինքներնիդ ալ՚կ գիտէք՝ Թէ Ի Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս անանկ կը գայնի։
3 Երբոր ըսե՚լու ըլլան՝ Թէ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է, Ի՚ա՚ն ատենը կորուստը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի գայնի՝ Ի յղիին կրկանցը պէս, ու պիտի չազատին։
4 Ը Բայց դուք ե՚ղբայրներ՝ խաւարի մէջ չէք, որ ՚ե՚ օրը գողի մը պէս
5 ձեր վրայ գայնի. Ի Ինչու որ դուք ամէնդդ լո՚ւսոյ որդիք էք, ու ցորեկուան որդիք. գիշերուան չենք, խաւարինը չենք։
6 Ը Ուրեմն չքնանանք ինչպես որ ուրիշները, Ի՚հապա արթուն ու զգաստ ըլլանք։
7 Ի Քանզի անոնք որ կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան, և անոնք որ կ՚արբենան՝ Ի գիշերը կ՚արբենան։
8 Բայց մենք որովհետև ցորեկուան ենք, զգաստ ըլլանք, և Ը հաւատքին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք, ու փրկութեան յո՚ւսոյն
9 սաղաւարտը Ի՚ե՚ն՚ Ի՚ն՚ Ի Ինչու որ Աստուած մեզ բարկութեան համար չորոշեց, Ի՚հապա փրկութիւն ստանալու համար մեր Տէր Քիսուսովը
10 Քրիստոսի Ի՚ձ՚ո՚վը։ Ի Որ ինքը մե՚ղի համար Ի՚մեռաւ. որպէս զի Թէ արթուն ըլլանք և Թէ քնանանք,
11 ի՚ր Հետը միասեղ ապրինք։ Ի՚Անոր համար մէկզմիկ մխիթարեցէք, և իրարու չինութիւն տուէք, ինչպես որ կ՚ընէք ալ։
12 Եւ ձեզի կ՚աղաչենք եղբայրնե՚ր՝ Ի որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրո՚ջմով, ու
13 ձեզի խրատ տուողները. Եւ զանոնք մեծապես պատուեցէք սի՚րով՝ իրենց գործքին համար. Ի՚իրարու
14 Հետ խաղաղութիւն ունեցէք. Եւ ձեզի կ՚աղաչենք եղբայրնե՚ր՝ Ի ան՚կարգ վարմունք ունցողները խրատեցէք, Ի վատասիրտները մխի՚

Ցամք Տեառն
54

Բ ա Կոր. Ժե. 23. 52։
Ց ա Կոր. Ժե. 51։
Գոր. ա. 9։ Ցօհ. Ժա. 12։
Ի Յօհ. Ժբ. 26։ Ժգ. 3։ Ժէ. 24։
Գղ. ե. 11։
Մատ. իդ. 3, 36 Գոր. ա. 7։
Բ Գղ. գ. 9։ Մատ. իդ. 43, 44։ Ի՚ե՚. 13։ Ղու. Ժբ. 39, 40։ բ Պետ. գ. 10։ Յօհ. գ. 3։ Ժգ. 5։
Ե Ես. Ժգ. 6—9։ Ղու. Ժէ. 27, 28, 29։ Ի՚ա՚. 34, 35։ բ Թես. ա. 9։
Ի Երեմ. Ժգ. 21։ Ովս. Ժգ. 13։
Ղ Հով. Ժգ. 12։ 13։ ա Յօհ. բ. 8։
Ի Եփես. ե. 8։
Ը Մատ. Ի՚ե՚. 5։
Ը Մատ. Իգ. 42։ Ի՚ե՚. 13։ Հով. Ժգ. 11, 12, 13։ ագԱս. ա. 8։
Ժ Ղու. Ի՚ա՚. 34, 36։ Հռոմ. Ժգ. 13։ ա Կոր. Ժե. 34։ Եփես. ե. 14։
Ի Գոր. բ. 15։
Լ Ես. Ժի. 17։ Եփես. գ. 14։ 16, 17։
Ի Հով. Ի՚. 22։ Գղ. ա. 10։ ագԱս. բ. 8։ Յօ. գ. 3։
Ժ ր Թես. բ. 12։ 13։
Ի Հով. Ժգ. 8, 9։ բ Կոր. ե. 15։
Հ Գղ. գ. 17։
Ն ա Կոր. Ժգ. 18։ Փիլ. բ. 20։ ա Տիմ. ե. 17։ Երբ. Ժգ. 7, 17։
Ղ Մար. Ի՚. 49։
ՃՐ Թես. գ. 11, 12։
Մ Երբ. Ժբ. 12։

Ցամք Տեառն 54

յՀռով. ժգ. 1 ։ ժե. 1 ։ Գաղ. ը. 1 ։ 2 ։ ¤ Գաղ. ե. 22 ։ Եփե. գ. 2 ։ Կող. գ. 12 ։ բ Տիմ. գ. 2 ։ ¤ Ղև. ժթ. 18 ։ Եսայ. մ. 22 ։ իդ. 29. Մատ. ե. 39. 44 ։ Հռով. ժբ. 17 ։ ա Կոր. գ. 7 ։ ա Պետ. գ. 9 ։ ¤ Գաղ. ը. 10 ։ ԳԼ. գ. 12 ։ ¤ բ Կոր. ը. 10 ։ Փիլ. գ. 4 ։ ¶ Ղուս. ժբ. 1 ։ իս. 36 ։ Հռով. ժբ. 12 ։ Եփե. ը. 18 ։ Կող. գ. 2 ։ ա Պետ. գ. 7 ։ ¤ Եփե. ե. 20 ։ Կող. գ. 17 ։ ¤ Եփե. գ. 30 ։ ա Տիմ. գ. 14 ։ բ Տիմ. ա. 6 ։ Տիտ ա Կոր. ժգ. 30 ։ ¤ ա Կոր. ժգ. 1, 39 ։

թարեցիք, յտկարներուն ձեռնտու եղիք, ¤ամէնուն ալ երկայնամիտ 15 եղիք ։ ¤Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մկուս մը. ¤հապա ամէն ատեն բարիք ընելու եռեւէ եղիք թէ իրարու, և թէ ա- 16 մէնուն ։ ¤Ամէն ատեն ուրախ ե- 17 ղիք ։ ¶Աննդադար աղօթք ըրէք ։ 18 ¤Ամէն բանի մէջ գոհութիւն տուէք. ինչու որ ա՛ ¤ստուծոյ կամքը Քրիստոս Ցիսուսով ձեր 19 վրայ ։ ¤Ս՛՛՛ը Հոգին մի՛ մարէք ։ 20 ¤Մարգարէութիւնները մի՛ արհա-

21 մարհէք ։ ¤Ամէն բան փորձեցէք, 22 ¤բարին ամուր բռնեցէք ։ ¤Ամէն տեսակ գէշ բաներէն ետ կեցէք ։ 23 ¤Եւ ինքը խաղաղութեան Աստուածը ¤ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ, ¤ու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մարմինը անարատ պահուի Տ՛ի՛ն մեր Ցիսուս Քրիստոսի գալուստը։ 24 տինը ։ ¤Հաւատարիմ է ան՝ որ ձեզ կանչեց, որ ինքը պիտի կատարէ ալ ։ 25 Ե՛ղբայրներ՝ ¤աղօթք ըրէք մեզի։ 26 համար ։ ¶Բարև տուէք բոլոր եղբայրներուն սուրբ համբուրով ։ 27 Կ՛երդմընցընեմ ձեզ Տէրո՛ջմով, ¤որ ¤¤ թուղթը բոլոր սուրբ եղ- 28 բայրներուն կարդացուի ։ ¶Մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ. ամէն ։

Ցամք Տեառն 54

Հա Կոր. բ. 11 ։ 15 ։ ա Ցես. գ. 1 ։ ¤ Փիլ. գ. 3 ։ ¤ ԳԼ. գ. 11 ։ ¤ Փիլ. գ. 9 ։ ¤ Գլ. գ. 13 ։ ¤ա Կոր. ա. 8 ։ ¤ ¤ա Կոր. ա. 9 ։ ժ. 13 ։ բ Թես. գ. 3 ։ ¤ Կող. գ. 3 ։ բ Թես. գ. 1 ։ ¶ Հռով. ժգ. 16 ։ ¤ Կղ. գ. 16 ։ բ Թես. գ. 14 ։ ¶ Հռով. ժգ. 20 ։ 24 ։ բ Թես. գ. 18 ։

ՆԻԿՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԿԵՐԱԼՈՑՆ

ԸՍ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը յայտնէ Թեսաղոնիկեցւոց իր բարի գաղափարը որ ունէր անոնց հասնելու քին՝ սիրոյն և համբերութեանը վրայ. 11 և միանգամայն հալածանքի ժամանակ մխիթարութիւն ունենալու գանազան պատճառներ յառաջ կը բերէ, որոնց գլխաւորը Աստուծոյ արդար դատաստանէն կ՛ուռնէ ։

Ցամք Տեառն 54

1 ¶Պօղոս և ¤Սիղուանոս ու Տիմոթէ- ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցիին ¶մեր Հայր Աստուծով՝ ու Տէր 2 Ցիսուս Քրիստոսով ։ ¶Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։

3 ¤Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ, ինչպէս որ կը վայլէ. քանզի ձեր հաւատքը շատ աճելու վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ 4 կը շատնայ. ¶Ինչնիկ որ մենք ալ ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբերութեանը ու հաւատքին համար ¶ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղութիւններուն մէջ, որոնց որ դուք 5 կը համբերէք. ¤Որ է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը, ¶որուն հա-

մար ալ նեղութիւն կը քաշէք. 6 ¶քանզի Աստուծոյ առջեւը իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողներուն 7 րուն նեղութիւն հատուցանել, և ձեզի նեղութիւն քաշողներուդ՝ ¶մեզի հետ հանգիստ, ¤Տէր Ցիսուսին՝ երկինքէն յայտնուելու ատենը իր զօրաւոր հրեշտակներովը, 8 ¶որոնք կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ ¶ո որ Աստուած չեն ճանչնար, և ¶և որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի աւետարանին չեն ¶պազանդեր. 9 ¶Որոնք պիտի պատժուին յաւիտենական սատակումով՝ Տէրոջը երեսէն ու ¶անոր զօրութեանը 10 փառքէն, ¤երբոր ինքը գայ փառաւորուելու իր սուրբերուն մէջը, ¶և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւատացեալներուն մէջը, (¤ինչու որ մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւատաց) 11 ցաւրեցաւ,) ան օրը ։ ¤Ա պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք կ՛ընենք, ¶որ մեր Աստուածը ձեզ արժանի ընէ իր կոչումին, և ¶բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ, ¶ու հաւատքին գործը զօրութիւնով ։ 12 ¤Որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսին ¶անունը փառաւորուի ձեր մէջը, ¶և

Ցամք Տեառն 54

¤ Ցայտ. ը. 10 ։ ¤ Ցայտ. ժգ. 13 ։ Լ Թես. գ. 15 ։ Ցուդ. 14 ։ ¤ Ելբ. ժ. 27 ։ ժբ. 29 ։ բ Պետ. գ. 7 ։ Ցայտ. իա. 8 ։ ¤ Սաղ. ՀԹ. 6 ։ Թես. գ. 5 ։ ¶ Հռով. բ. 8 ։ ¶ Փիլ. գ. 19 ։ բ Պետ. գ. 7 ։ ¶ ¤Օր. լգ. 2 ։ Ես. բ. 19 ։ ԳԼ. բ. 8 ։ ¶ Սաղ. ՀԹ. 7 ։ ¶ Սաղ. կը. 35 ։ ¶ Հնր 5 ։ ¤ Թես. ա. 3 ։ ¤ Պետ. ա. 7 ։ գ. 14 ։

Յամի Տեառն 54

— ա՛ռ Թես . գ . 15 ։
ք Կ՚առ . իդ . 31 ։ Կ՚ար . ժգ . 27 ։ ա Թես . գ . 16 ։
է Կ՚առ . իդ . 4 ։ Եփես . ե . 6 ։ ա Յով . գ . 1 ։
Ը Կ՚առ . իդ . 4 ։ Եփես . ե . 6 ։
Թ ա Տիմ . գ . 1 ։
Ղ Դան . է . 25 ։ ա Յօհ . ը . 18 ։ Յայտ . ժգ . 11 ; ԼՃ ։
Ժ Յօհ . ժէ . 12 ։
ԺԱ Ես . ժգ . 13 ։ Եզեկ . իը . 2 , 6 ։ Դան . է . 25 ։ ժ ա . 36 ։ Յայտ . ժգ . 6 ։
ԺԲ ա Կոր . ը . 5 ։
ԺԳ ա Յօհ . բ . 18 ։ գ . 3 ։
ԺԴ Որ . գ . 9 ։ Ես . ժ ա . 4 ։ Ովս . ը . 5 ։ Յայտ . բ . 16 ։ ժԹ . 15 , 20 , 21 ։
ԺԵ Իան . է . 10 , 11 ։
ԺԶ Գլ . ա . 8 ։ 9 ։ Երե . ժ . 27 ։
ԺԷ Յօհ . ը . 41 , 44 ։ Եփես . բ . 2 ։ Յայտ . ժը . 28 ։
ԺԸ ա Ը Օր . ԺԳ . 1 ։ Մատ . իդ . 24 ։ Յայտ . ժգ . 13 ։ ժԹ . 20 ։
ԺԹ Հբ Կոր . ։ բ . 15 ։ գ . 3 ։ Յ Հով . ։ ա . 24 , ԼՃ ։ Տես . գ Թագ . ի բ . 22 ։ Եզեկ . ժգ . 9 ։
Ի Ա՚առ . իդ . 5 , 11 ։ ա Տիմ . գ . 1 ։ ՃՀով . ։ ա . 32 ։
ԻԱ Գլ . ա . 3 ։ Յ Եփես . ա . 4 ։
Նաթես . ա . 4 ։
ԻԲ Ղ՚ա . ։ ա ՃՀ 75 ։ ա Պետ . ա . 2 ։

դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհացը համեմատ ։

ԳԼ . Բ

1 Կը խնդրէ անոնցմէ որ Տաճառաս կենան իրենց ընդունած ճշմարտութեանը մէջ . 3 կը յուշէ թէ ոմանք Տաւուդէն պիտի ապաւամբին , 9 և Ղեռը պիտի յայտնուի՝ Տէրոջը օրը գալուն առաջ . 15 իր առջի յորդորանքները կը կրկնէ , ու աղօթք կ՚ընէ անոնց համար ։

1 Կ՚աղաչենք ձեզի Ե՛ղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստեանը՝ Բ ու մեր անոր քովը ժողո-
2 վուելուն համար , Զ՚Ձրկայ որ շուտ մը խախտիք Չէք միաբէն , ու ջըրկայ որ խռովիք՝ ո՛չ Հոգիով ու ո՛չ խօսքով , ո՛չ ալ Թուղթով մը իբր թէ մեզմէ ՟ը՟՟ , որպէս թէ Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ ։
3 Ծ Ձրկայ որ մէկը ձեղ խաբէ մէկ բանով մը . ինչու որ ՟ն օրը ՟ՂԷ՚ ՟ՂԷ՚ թէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ , ու յայտնուի մեղայ
4 մարդը Բ կորստեան որդին , ԷԱՆ հակառակորդը հպարտացած Բամենուն վրայ՝ որ Աստուած կ՚րսուի՝ կամ կը պաշտուի , մինչև անիկայ Աստուծոյ տաճարին մէջ պիտի նստի , և ինքզինքը ցուցընէ թէ Աստուած է ։
5 Չեք յիշեր՝ որ երբ ձեր քովն էի , ասը բաները կ՚ըսէի ձեզի ։ Եւ
6 հիմա դուք ինքներնիդ գիտէք ինչ է ան որ կ՚արգիլէ , որ ինքը
7 իր ատենին ՟յայտնուի ։ Բ Ինչու որ անօրէնութեան խորհուրդը հիմակուընէ կը զօրանայ ։ բայց ան որ հիմա կ՚արգիլէ , ՟ՂԷ՚ ՟ՊՏԼԷ՚ մինչև որ ինքը միջտեղէն վերնայ ։
8 Ու եսքը պիտի յայտնուի ան անօրէնը , որն որ Տէր Յիսուս իր բերնին հոգիովը Լպիտի սպառ-
ռէ , և ու իր գալուն յայտնութ-
9 լովը պիտի կորսընդունի ։ Բ Որուն գալը Սատանային ազդեցութեամբ նովին է՝ բոլոր զօրութիւնով և նշաններով ու սուտ հրաշքներով ,
10 Բ ու կորուսեալներուն վրայ անիրաւութեան բոլոր խաբէութիւնովը , որովհետև անոնք ձշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուին ։
Ն անոր համար Աստուած ալ պիտի խրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն
11 մը՝ Նոր ստութեան հաւատան ։ Որ դատապարտուին ամէն անոնք՝ որ չհաւատացին ճշմարտութեան , հապա անօրէնութեան յօժարեցան ։
12 ՟Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝ Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ . ինչու որ Աստուած ՟առաջուց Ն ձեզ ընտրեց փրկուելու Հ Հոգիին սրբելովը՝ ու ճշմարտութեան հաւատ-
13 քովը ։ Որուն ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝ Ո մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը ստանալու ։
14 Ուստի եղբայրներ՝ Հ Հաստատ կեցէք , ու պինդ բռնեցէք ան աւանդութիւնները որ սորվեցաք՝ թէ խօսքով ու թէ մեր Թուղ-
15 թովը ։ Եւ ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ու մեր Հայրը Աստուած , Ո որ մեզ սիրեց՝ ու տուաւ ՟մեզի ,յաւիտենական մխիթարութիւն՝
16 և բարի յոյս շնորհքով , Ձեր սիրտերը մխիթարէ՝ Ե և չէշ հաստատէ ամէն բարի խօսքերու և գործքերու մէջ ։

ԳԼ . Գ

1 Կը խնդրէ որ անոնք աղօթք ընեն իրեն համար , 3 անոնց վրայ իր ունեցած վստահութիւնը կը յայտնէ , 5 անոնց համար Աստուծոյ սպասելը կ՚ընէ , 6 զանազան պատուիրներ կու տայ , մանաւանդ ծուլութենէն և անառակ ընկերներէ հեռու կենալու վրայով , 16 և իր Թուղթը աղօթքով ու բարեւներով կը վերջացընէ ։

1 Վ երջապէս ե՛ղբայրներ՝ մեզի համար աղօթք ըրէք , որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ , ու փառաւոր
2 ըլլայ , ինչպէս որ ձեր մէջը . Բ Եւ որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն ազատինք . Բ ինչու որ ամէնը *հա-
3 ւատք չունին ։ Բ Բայց Տէրը հաւատարիմ է , որ ձեզ պիտի հաս-
4 տատէ , ի ու չարէն պահէ ։ Եւ Ղձեր վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջմով , թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ՚ընէք , ու պիտի ընէք ալ ։
5 Բ Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ ։
6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք Ե՛ղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը , շար ետ քաշուիք Բամէն եղբօրմէ՝ Բ որ անկարգութեամբ կը վարուի , ու չէ թէ ան աւանդութեանը պէս՝ որ մեզմէ
7 առաւ ։ Ե Ինչու որ դուք ինքնիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող ըլլալ ։ Էքանչի մենք ձեր մէջը անկարգութեամբ
8 չվարուեցանք , Ո՛չ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք . Բ հապա ջանքով և աշխատանքով դիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրու-
9 թիւն չտալու համար , Ն չէ՛ թէ որ մենք իշխանութիւն չունէինք , հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանող ըլլաք ։
10 Վ ասն զի երբոր մենք ձեր քովն էինք՝ սա ձեզի կը պատուիրէինք , Ն թէ ան որ չուզեր գործ գործել ,
11 հոգ ալ թող չուտէ ։ Լրդ՚ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք չանչ կարգութեամբ կը վարուին , ոչ ու
ՃԱ թես . գ . 11 ։ ա Տիմ . ե . 13 ։ ա Պետ . գ . 15 ։

Յամի Տեառն 54

— Յօհ . ժէ . 22 ։ ա Թես . բ . 12 ։ ա Պետ . ե . 10 ։
Լ ա Կոր . ժգ . 13 ։ Փիլ . գ . 1 ։
Ղ ա Կոր . ժա . 9 ։ Գաղ . գ . 6 ։
Լ Գաղ . ա . 1 , 2 ։
— ա Յօհ . դ . 10 ։ Յայտ . ա . 5 ։
ԱՈ ա Պետ . ա . 3 ։
Վ ա Կոր . ա . 8 ։ ա Թես . գ . 13 ։ ա Պետ . ե . 10 ։

— Եփես . գ . 19 ։ Կող . դ . 3 ։ ա Թես . ե . 25 ։
Բ Հռով . ժե . 31 ։
Ե Գոր . իը . 24 ։ Հռով . ժ . 16 ։
* Կ՚ար . ա . 9 ։ ա Թես . ե . 24 ։
Ի Յօհ . ժէ . 15 ։ բ Պետ . բ . 9 ։
ԺԸ ա Կոր . է . 16 ։ Գաղ . ե . 10 ։
Ի ա Մն . իթ . 18 ։
ԻԱ Հռով . ժգ . 17 ։ Հմր 14 ։ ա Տիմ . գ . 5 ։ բ Յօհ . 10 ։
ԻԲ ա Կոր . ե . 11 . 13 ։
ԻԳ ա Թես . գ . 11 ։ ե . 14 ։ Հմր 11 , 12 , 14 ։
ԻԴ Գլ . բ . 14 ։
ԻԵ ա Կոր . գ . 16 ։ ժ ա . 1 ։ ա Թես . ա . 6 , 7 ։
ԻԶ ա Թես . բ . 10 ։
ԻԷ Գոր . ժբ . 3 ։ ի . 34 ։
ԻԸ Կոր . ժա . 9 ։ ա Թես . բ . 9 ։
ԻԹ ա Կոր . թ . 6 ։ ա Թես . բ . 6 , 7 ։
Ի Հմր 7 ։
Ի Ծ՚ն . դ . 19 ։ ա Թես . գ . 11 ։
Ղ Հմր 6 ։

Ցամք Տեառն 54

Ա Թես. Գ. 11։
Ա Եփես. Գ. 28։
Ն Գաղ. Ղ. 9
Ը Մատ. Ժբ. 17. ա Կոր ե 9. 11։ Հմր 6։
Ղ Ա. Ժթ. 17։ ա Թես. ե. 14։

գործ մը չեն գործեր, հապա հե-
12 տաքրքիր կը պտտին՝ մանկ-
ներուն պատուէր կու տանք, ու
կ՚աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով, որ հանդարտութեամբ
գործեն, և իրենց հացը ուտեն։
13 Բայց դուք եղբայրներ՝ մի ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն։ Իսկ
թէ որ մէկը չնազանդիր մեր խօս-
քին՝ զանիկա թուղթով, դուք նշանա-
կեցէք անիկայ, ու անոր հետը մի
15 խառնուիք, որ ամչնայ։ Բայց
չըլլայ թէ թշնամի պէս սեպէք զա-
նիկա, ու հապա եղբօր պէս խրատե-
16 ցէք։ Ես ինքը խաղաղութեան
Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղա-
ղութիւն տայ ամէն ատեն. Տէրը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 Ես՝ Պօղոսիկը իմ ձեռքիս պօ-
ղոսին է, որ ամէն թուղթերուն
մէջ նշան է, ասանկ կը գրեմ։
18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի չը-
նորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ
ամէն։

Ցամք Տեառն 54

Ա Տիմ. Գ 16։
Ա Հռով ժե. 33։ ժզ 20։ ա Կոր ժգ. 33։ բ Կոր. ժգ. 11։ ա Թես. ե. 23։
Ը ա Կոր ժգ. 21։ Կղ դ. 18։
ա Հռով ժզ. 24։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾԱՂԱՅՆ

ԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 65

Բ Տիմ. Գ 3։ Գ 10։ Տիտ. Ա 4։ Բ 10։ Գ 4։ Յուդ 25։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Առաքեալը Տիմոթէոսին միտքը կը ձգէ ան պատուէրը որ ինքը Մակեդոնիա գացած ա. տենը տուեր էր անոր 5 կը խօսի օրէնքին ուղիղ գործածութեանը և նպատակին վրա. յով, 11 իր առաքելական պաշտօնին կան. չուելուն վրայով, 20 և Հիմենոսին ու Ալէք. սանդրոսին վրայով։

1 Պօղոս Յիսուս Քրիստոսի առա. քեալը՝ մեր Փրկիչ Աստուծոյ և
Բ մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուս.
2 սի Հրամանովը. Տիմոթէոսի
Է իմ հարազատ որդւոյս հաւատ. քով. Շնորհք ողորմութիւն ա՛ խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի երթե. ալս մնալու, երբոր ես Մակեդո. նիա կ՚երթայի, նոր պատուիրեա մէկ քանիներուն օտար ուսմունք
4 չսորվեցընել Եւ չնայիլ առաս պէլներու ու ազգաշամաններու որ վերջ չունին. Ժորոնք աւելի վէճեր կը պատճառեն քան թէ Աստուծոյ հ-Տէր կենդանավարու-
5 թիւնը որ հաւատով է. Բայց չու որ պատուիրանքին վախճանը սէր է ևսուրբ սրտով ու բարի խղճմտանքով և անկեղծ հաւատ.
6 քով. Որոնցմէ խոտորելով ամանք Եփուճ խօսքերուետևէ գացին
7 Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ՚ուզեն Ժբ-այդ իրենք չեն հասկընար ինչ որ կը խօսին ոչ ալ ան բաները որոնց համար ոտք կը կոխեն.
8 Բայց գիտենք որ օրէնքը աղէկ է Թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կեր.
9 պով գործածէլու ըլլայ, Հբայց աս թող գիտնայ որ արդարներուն համար չէ օրէնքը. հապա անօրէն. ներուն ու անշնազանդներուն հա. մար ամբարիշտներուն՝ և մե. ղաւորներուն. անսուրբներուն՝ և պիղծերուն. հայր ու մայր զար. նողներուն. մարդասպաններուն
10 պոռնիկներուն արու-ագէտներուն մարդ գողցողներուն սուտ երդում ընղներուն և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեանը Ը որ երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւե. տարանին համեմատ է, ման ալ ին.
12 ծի չանձնուեցաւ. Եւ շնորհակալ եմ անոր Ժոր զիս զօրացուց, Ժոյ. ինչ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը Ժոր հաւատարիմ սեպելով զիս Ժա. սպասաւորութեանը մէջ դրաւ.
13 Որ առաջուց հայհոյիչ էի ու հա. լածող և թշնամանող բայց ողոր. մութիւն գտայ, Ժինչու որ ան. հաւատութեան մէջ չգիտնալով ը.
14 րի Եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ չատ եղաւ ինձի հաւատքով ԵՒս սիրով որ Քրիստոս Յիսուսով է.
15 Աս խօսքը հաւատարիմ է՝ ու բոլորովին ընդունելութեան ար. ժանի որ Քրիստոս Յիսուս աշ. խարհ եկաւ մեղաւորները փրկե.
16 լու որոնց գլուխը ես եմ Ինձի անոր համար ողորմութիւն գտայ որ պինտ առաջ Յիսուս Քրիստոս իմ վրաս ցուցնէ բոլոր երկայ. մտութիւնը օրինակ ըլլալու ա. նոնց որ պիտի հաւատային ի-

Ցամք Տեառն 65

Ղ Գաղ. Դ 19։ Ե. 23
Ն Գլ. Գ 3։ Բ Տիմ. Դ 3։ Տիտ. Ա 9։ Գ 1։
Ը Գլ. Ե 15։ Ժ ա Կոր. Թ. 11։ Փղ բ 7 Կղ ա 25։ ա Թես. բ 4։ Եբ բ 7 Բ Տիմ. ա 11։ Տիտ. ա 3։
Ա ա Կոր. Ե 25։
Ր Կոր. Գ 6 Դ 1։ Կղ. ա 25։
Ը Գոր. Ը 3։ Թ 1։ ա Կոր. Ժե 9։ Փիլ. բ 8։
Ղ Ա. Ըղ 84։ Ը Հ Թ 39
Ի Գոր. Բ 17։ Իզ 9։ Հռ. Ա 20։ ա Կոր. Ժե 10։
Ր Տիմ. ա 13։
Ը Ղ Ե Ի։ Գ Փ 1։ Գ 3։ Բ Տիմ. Գ 13։ Մար. Բ 11։ Ղ. ե 82 Ժթ. 10։ Հռ. Ե 5։ Ժ Ո Հ Դ 5։
Ը Բ Կոր. Դ 11։

Ցամ Տետան 65

ա Պաղ. ժ. 16։ Ճխե. 13։ Դան. է. 14։ Գլ. չ. 15։ 16։

բ Հռով. ա. 22։

ց Ցօհ. ա. 18։ Երբ. ժա. 27։ ա Ցօհ. գ. 12։

ե Հռով. ժչ. 27։ Յուդ. 25։

* Ոմանք՝ միայն իմաստուն

է ա Պետ. իթ. 11։

ը Գլ. չ. 13։ 14։ 20։ բ Տիմ. բ. 2։

ի Գղ. գ. 14։

ձ Գլ. չ. 12։ բ Տիմ. բ. 3։ գ. 7։

ա Գլ. գ. 9։

բ Գլ. չ. 9։

բբ Տիմ. բ. 17։

գբ Տիմ. գ. 14։

է ա Կոր. ե. 5։

չ Պետ. ժգ. 45։

ա Եզր. չ. 10։ Երեմ. իթ. 7։

բ Հռով. ժգ. 1։

է Հռով. ժբ. 2։ Գլ. է. 4։

բ Գլ. ա. 1։ բ Տիմ. ա. 9։

ի Եղեկ. ժը. 23։ Ցօհ. գ. 16։ 17։ Տիտ. բ. 11։ բ Պետ. գ. 9։

ղ Ցօհ. ժէ. 3։ բ Տիմ. բ. 25։

ի Հռով. կ. 29։ 30։ ժ. 12։ Գաղ. գ. 20։

ձ Երբ. ը. 6։ իե. 15։

Ի Մատ. ի. 28։ Մար. ժ. 45։ Եփես. ա. 7։ Տիտ. բ. 14։

ժ Հռով. ե. 6։ Գաղ. դ. 5։ Եփես. ա. 10։ գ. 5։ Տիտ. ա. 3։

խ Կոր. ա. 6։ բ Թես. ա. 10։ բ Տիմ. ա. 8։ լ Եփես. գ. 7։ 8։ բ Տիմ. ա. 11։ Ծ Հռով. թ. 1։ կ Ոմանք լսելին։ ձ Հռով. ժա. 13։ Ժե. 16։ Գաղ. ա. 16։ Իմպ. ա. 11։ Ցօհ. դ. 21։ հ Սալ. Ա՛ի. 2։ Ես. ա. 15։ յ Պզէս գ. 3։

ընն՝ յաւիտենական կենաց համար։

17 Ո՛Քեզ յաւիտենական թագաւորին՝ որ բ անեղ ու ց անհերևոյթ է, — մի Ա՛միայն Աստուծոյն՝ է փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

18 Այս պատուէրը կ՚աւանդեմ քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, ըստ վերոյիշեալ առաջուց եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ անոնցմով պատերազմիս ի՛ան բարի

19 պատերազմը, — Եւ ունենաս հաւատք ու մաքուր խղճմտանք, որն որ մկ քանիները իրենցմէ մկդի ձգելով՝ Ի՛նաւակոծութիւն կրեցին։

20 Հաւատքին կողմանէ. Որոնցմէ են Հիմենոսը ու Ա՛լէքսանդրոսը, Ի որոնք ես Սատանային մատնեցի, Ո՛ղջ սորվին հայհոյութիւն չընել։

ԳԼ. Բ

1 Կը յորդորէ աղօթք ը ու գոհութիւն մատուցանել ամէն մարդոց համար, և ասոր պատճառն ալ յառաջ կը բերէ. 9 կը ցուցնէ թէ կիներ ինչո՛վ զարդարուելու են. 12 թէ անոնց Թոյլտուութիւն չկայ սորվեցնելու. 15 և թէ պիտի փրկուին որդեծնութեամբ՝ թէ որ հաւատքի մէջ կենան։

1 Ա՛ՐԴ՝ կ՚աղաչեմ՝ ամէն բանէն առաջ՝ աղօթք ընել՝ իրենց ըուածք, աղաչանք, գոհութիւն՝

2 ամէն մարդոց համար. Մա՛նաւանդ թագաւորներուն և Բոլոր իշխանաւորներուն համար. որ խաղաղ ու հանդարտ կեանք վարենք՝ բոլորովին աստուածպաշտութիւնով ու

3 պարկեշտութիւնով. է Ինչու որ ա՛ն է աղէկը ու ընդունելի՛ն Մեր Փրկիչ

4 Աստուծոյն առջեւը. Ո՛ր կ՚ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին՝ Ու՛ ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան։

5 Ո՛ր մէկ Աստուած մը կայ, Ու՛ մէկ միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց միջո՛ր՝ Քրիստոս Ցիսուս մարդը,

6 Ո՛ր իր անձը ամենուն տեղը փրկանք տուաւ՝ Ի՛ր ատենին է վկայութիւնն

7 ըլլալու. Ո՛ր ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ, (Ճշմարիտ կ՚ըսեմ՝ Քրիստոսով՝ Ա՛ ստւտ չեմ խօսիր,) Ի հեթանոսներուն վարդապետ Հաւատքով ու ճշմարտութեամբ։

8 Ուրդ՝ կ՚ուզեմ որ երիկ մարդիկ Ամէն տեղ աղօթք ընեն՝ Հսուրբ ձեռքեր վերցընելով առանց բարկութեան ու երկմտութ...

9 Թեան։ Ի՛նչպէս ալ կիներ՝ վայելուչ Հագուստով, ամօթխած ու պարկեշտութեամբ ինքզինքնին զարդարեն. չէ Թէ հիւսուածքներով՝ կամ ոսկիով՝ կամ մարգարիտներով՝ կամ մեծագին

10 Հանդերձներով. Ի՛ հապա բարի գործքերով՝ ինչոր որ կը վայլէ աստուածպաշտութիւնը դաւանող

11 կիրկիներուն։ Կնիկ մարդը Թող սորվի լռութեամբ՝ ամէն Ի՛նազանութեամբ։

12 դութիւնով։ Ո՛ չայց կնիկ մարդուս հրաման չեմ տար սորվեցնելու, Ո՛չ ալ երիկ մարդուն իշխելու, Ո՛չ ալ երիկ մարդուն իշխելու։

13 Հապա լուռ կենալու։ Ինչու որ Ա՛ռաջ Ադամ ստեղծուեցաւ, ա՛

14 ետքը Եւան։ Ե՛ւ Ադամ չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուեւ

15 ցաւ՝ ու յանցանք գործեց. Սակայն պիտի փրկուի անիկայ որդեծնութեամբ, Թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով։

ԳԼ. Գ

1 Կը ցուցնէ թէ եպիսկոպոսները՝ սարկաւագները ու անոնց կիրկիները ինչ վարմունքի տէր ըլալու են, 14 և թէ ինչ նպատակով ինչը ա՛ ս բաները գրեց Տիմոթէոսին. 15 կը խօսի եկեղեցիին վրայով՝ և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած սուրբ վարդապետութեանը վրայով։

1 — Ա՛յս խօսքը հաւատարիմ է. Ե՛թէ որ մկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ Ի՛աղէկ գործի կը ցանկայ։

2 Ը Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անարատ ըլլալ, Ի՛մկ կնկան մը երիկ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, Ի՛հիւրասէր, Ի՛սորվեցընդող. Ի՛ո՛չ գինեմոլ, Ի՛ո՛չ զարնող, Ի՛հապա հանդարտ, Ի՛ո՛չ կռուող, Ի՛ո՛չ արծաթասէր.

4 Թասէր. Ո՛ր իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլայ, Ի՛իր զաւակները Ի՛ամենայն ազնուութեան մէջ պահելով բոլոր Ի՛անրաբարոյութեամբ։

5 (Հապա Թէ որ մկը իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ, Ի՛ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցիին հո-

6 գաբարձու պիտի ըլլայ.) Ո՛չ ալ նորահաւատ ըլլայ, Ո՛ր չըլլայ Թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ։

7 Ի՛Հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ բարի վկայութիւն ունենայ, Ո՛ր չըլլայ Թէ նախատինքի մէջ ու Ի՛Սատանային որոգայթին մէջը իյնայ։

8 Ինդյնպէս ալ սարկաւագները ընդ՝ Ի՛ծանրաբարոյ, ո՛չ երկլեզու, Ի՛ո՛չ գինեսէր, ո՛չ անարգ չահաս

9 խնդրութեան հետէ եղող. Ի՛Հապա հաւատքին խորհուրդը պահեն մա-

10 քուր խղճմտանքով։ Եւ ասոնք ալ առաջ Թող փորձուին, ետքը՝ Թէ որ անմեղադրելի գտնուին, սարկաւագութեան պաշտօնը կա-

11 տարեն։ Կ՚Անանկ ալ ա՛նոնց կիրկինները՝ ծանրաբարոյ ըլա՛ն, ո՛չ չարախօս, հոգ զգաստ, ամէն բանի

12 մէջ հաւատարիմ։ Սարկաւագները մկ կնկան մը երիկ ըլլան.

Ցամ Տետան 65

ղ Պետ. գ. 4։

ճ Ակոր ժգ. 34։

ի Եփես ե. 24։

յ Ծն. ա. 27։ բ. 18։ 22։ Ա՛կոր. ժա. 8։ 9։

ն Ծն. գ. 6։ Ա՛կոր ժա. 3։

ա Գլ. ա. 15։

բ Գոր. ի. 28։ Փիլ. ա. 1։

է Եփես. գ. 12։

թ Տիտ. ա. 6։ ԸԸ։

ի Գլ. ե. 9։

ղբ Տիմ. բ. 24։

ի Հմր Տիտ. ա. 7։

բ Տիմ. բ. 24։

Ի բ Տիմ. բ. 24։

ժ ա Պետ. ե. 2։

ի Տիտ. ա. 6։

լԸ. ժգ. 12։

ի Գոր. իր. 12։ ա Կոր. ե. 12։ ա Թես. գ. 11։

ծ Գլ. չ. 9։ բ Տիմ. բ. 26։

ի Գոր. չ. 3։

Հ Հմր 3։ Ղև. ժ. 9։ Եզեկ. իդ. 21։

յ Գլ. ա. 19։

ղ Տիտ. բ. 3։

Ցամք Տեառն 65

ՅՏես Մատ. իհ. 21։ Ա Եփես. բ. 21, 22։ բ Տիմ. բ. 20։ գ Յովն. ա. 14։ ա Յովհ. 2 ։ Ե Մատ. գ. 16։ Յով. ա. 32. 33։ ժե. 26։ ժգ. 9. 9։ Հռով. ա. 4։ ա Պետ. գ. 18։ ա Յով. ե. 6. 6։

Ը Մատ. իբ. 2. Մար. ժշ. 5։ Ղուկ. բ. 13։ իդ. 4։ Յով. ի. 12։ Եփես. գ. 10։ ազԹես. ա. 12։ Թագ. ժ. 34։ ժգ. 46. 48։ Գաղ. բ. 5։ Եփես. գ. 5։ Ա Տես Հռով. ժ. 18։ Կող. ա. 27։ 28։ Գաղ. բ. 7։ Ը Կող. ա. 6։ 23։ Ղուկ. իդ. 31։ Գաղ. ա. 19։ ազԹես. գ. 22։

Ա Յով. ժշ. 13։ բ Թես. բ. 3։ բ Տիմ. գ. 1։ 2։ բ Պետ. գ. 3։ ա Յով. բ. 18։ Յուդ. 4. 18։ Ե ա Պետ. ա. 20։ Ֆ բ Տիմ. գ. 13։ բ Պետ. բ. 1։ Յայտ. ժգ. 14։ Գ Գաղ. ժա. 35։ 37. 38։ Յայտ. Թ. 20։ Է Մատ. է. 15։ Հռով. ժշ. 18։ բ Պետ. բ. 3։ Ը Եփես. դ. 9։ Ե ա Կոր. է. 25. 36. 38։ Պղ. բ. 20. 21։ Եբր. ՚ժգ. 4։ Ը Հռով. ժգ. 3. 17։ ա Կոր. բ. 5։ Ի Հռով. ժգ. 6։ ա Կոր. ժ. 30։ Ժ Յով. ա. 29։ Թ. 3։ Ի Հռով. ժգ. 14. 20։ ա Կոր. ժ. 25։ Ա Տիտ. ա. 15։ Ը Տիմ. գ. 14. 15։ Ե Գաղ. ա. 4։ գ. 20։ բ Տիմ. բ. 16. 23։ գ. 4։ Տիտ. ա. 14։ Ֆ Եբր. ե. 14։ Ա ա Կոր. բ. 5։ Կղ. բ. 23։ Հ Գաղ. գ. 6։

որ էրէնց զաւակներուն ու իրենց տանը աղէկ վերակացութիւն ընող
13 Ըլլան։ Հ Քանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն, բարի աստիճան մը իրենց կը շահին՝ ու քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն։
14 Ա Բաները կը գրեմ քեզի, յուս
15 սալով մօտերս քեզի գալ. Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ, որ գիտնաս թէ՝ ինչպէս պէտք է քեզի Ա Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ, որ կենդանի Աստուծոյ Եկեղեցին է, ճշմարտութեան սիւնը ու հաստատութիւնը։
16 Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը. Ա Աստուած մարմինով յայտնուեցաւ, Հոգիով արդարացաւ, Հրեշտակներուն երեւցաւ, հեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ, Ա աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ, փառքով համբարձաւ։

ԳԼ. Դ

1 Ա Յայտնի կը նախադասէ թէ ետքի ժամանակները ոմանք հաւատքէն պիտի մոլորին. 6 զանազան պատուէրներ կու տայ Տիմոթէոսին, որ իրեն յանձնուած պաշտօնին քէն թերութիւն մը չցուցընէ։

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ, Ե թէ ետքի ատենները մէկ քանիները հաւատքէ պիտի ապստամբին, Ե և մոլորեցուցիչ ոգիներու Ե ու դիւաց ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի տան,
2 Բ ստախօսներուն. կեղծաւորութեամբը, Ո որոնց խղճմտանքը խանձած է, Ե որոնք ամուսնանալէն
3 պիտի արգիլեն, Ը ետ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղծեր է Ե որ հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները Ժ գոհութեամբ վայելեն։
4 Ե Ինչու որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ, Թէ որ գոհութեամբ ընդունելի
5 գունուի. քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի։
6 Ա Ե բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս, Ե ու պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերովը և ան բարի վարդապետութիւնովը, որուն հետեւող եղար։
7 Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն ետ կեցիր. Ժ և քու անձդ աստուածպաշտութեան
8 վարժեցուր. Ի Ինչու որ մարմինին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է, Հ բայց աստուածպաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար է, Ո որ Թէ ներկայ և Թէ ապառնի կենաց
9 խոստմունքը ունի։ Ե Ա Ս խօսքը հաւաստարիմ է՝ և բոլորովին ընդունելու արժանի։
10 Ժ Ինչու որ բուն ասոր համար կ'աշխատինք՝ ու նախատինք կը կրինք. Ո վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք, Ո որ ամէն մարդոց Փրկիչն է, մանաւանդ հաւատացեալներուն։
11 Ա Ա Ս բաները պատուիրէ՝ ու
12 ու սորվեցուր։ Ե Ջրլլայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ. հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով, վարմունքով, սիրով, հաւատքով՝ մաքրութեամբ։
13 Ր Մինչեւ որ ես գամ՝ միտք դիր կարդալու, յորդորելու,
14 Լ ու սորվեցընելու։ Ե Անհոգ մի՛ ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին վրայով, Ո որ մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ Ե երէցներուն ձեռքերը +— վրադ դրուելովը։
15 Ա տոնց վրայ խորհէ՝ ու ատոնց մէջը պարապէ, որ քու յառաջադիմութիւնդ * ամենուն յայտնի ըլլայ։
16 — Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդապետութեանդ՝ — միշտ ատոնց մէջ կեցիր. քանզի այդպէս ընելով՝ քեզ ալ պիտի ապրեցընես, Ե ուրանոնք ալ՝ որ քեզի մտիկ կ'ընեն։

ԳԼ. Ե

1 Կանոններ կու տայ յանդիմանելու վրայով. 3 Ջրբևարիներու 17 և ծերերու վրայով. 23 յանուն պատուէր մըն ալ կու տայ Տիմոթէոսին առողջութեանը վրայով. 24 կը ծանուցանէ Թէ ոմանց մեղքերը իրենցմէ առաջ դատաստանի կ'երթան, և ոմանց մեղքերը իրենց եռանէն կու գան։

1 — Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ, հապա հօր պէս յորդորէ՝ երիտասարդները՝ եղբայրներու
2 պէս, պառաւները՝ մայրերու պէս, դեռահասկ կիներ՝ քոյրերու պէս՝ ամէն կէրպ մաքրութիւնով։
3 Ր Ջրեւարիները պատուէ՝ Բ անոնք որ
4 Ճշմարտապէս որբևարի են։ Հապա Թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ Թոռներ ունենայ, Թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդիական դուԹ ցուցընել, Ե ու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողացը. Ե ինչու որ ան է ընդունելի Աստուծոյ առջեւը։
5 Ե Բայց ան որ Ճշմարտապէս որբևարի է՝ ու մինակ մնացած, իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է, Ե և գիշեր յորեկ Ե աղօթքի ու աղաչանքի
6 բի կը պարապի. Ե Բայց փափկասէր ըլլալէ կ'ենդանին մեռած է։
7 Ր Ե ես բաները պատուիրէ որ ան-
8 արատ ըլլան։ Բայց Թէ որ մէկը իրեններուն Ժ ու մանաւանդ իր ըն-

Ցամք Տեառն 65

Ֆ Տես Ծն. Ա. ա. 10. 11։ Մատ. ժե. 4։ Եփես. գ. 1. 2։

Ա Գաղ. բ. 3։ Ե ա Կոր. է. 32։

Ը Հռով. ե. 17։ Ժ Յով. ա. 3։ Ի Յով. բ. 6։ Ա Գաղ. բ. 22։ բ Տիմ. ա. 6։ Ե Կամ ամէն բանի մէջ։ ա Գոր. ի. 28։ Եզեկ. իգ. 9։ Ա Հռով. ժա. 14։ ա Կոր. ի. 22։ Ցակ. ե. 20։

Ր Ղե. ժբ. 32։

Բ Ելմր. 5. 16։

Ֆ Տես Ծն. Ա. ա. 10. 11։ Մատ. ժե. 4։ Եփես. գ. 1. 2։

Ա Գաղ. բ. 3։ Ե ա Կոր. է. 32։

Ը Գոր. իշ. 7։ Ե Ղե. բ. 37։ ժբ. 1։ Ը Ցակ. ե. 5։ Ի Գաղ. ա. 3։ գ. 11։ գ. 17։ Ժ Ծն. ժբ. 7։ Գաղ. գ. 10։

տանեացը հոգ չտանիր , էանիկայ հաւատքը ուրացած է , Լուս անհա-
9 ւատէ մըն ալ գէշ է : Որբևարին որբևարիներուն կարգը թող սե-
պուի , որ վեհասուն տարուընէ պա-
կաս չէ , Ի մէկ էրկան մը կնիկ եղած ,
10 Բարի գործերով վկայուած . թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ , թէ հիւրերը ընդունած ըլլայ , թէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ , թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ , թէ ամէն գործ ի յարատեած ըլլայ :
11 Բայց դեռահասակ որբևարիները մերժէ . քանզի երբոր քրիստոսի դէմ յարձակիլ հեշտասիրութեան անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ
12 կ'ուզեն . Եւ դատապարտութիւն կ'ընդունին . ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մէկդի ձգեցին : Նաև ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տունէ տուն պտըտողներ . և ոչ միայն ծոյլ , հապա շատախօսներ , ու հետաքրքրիրներ . և անպատեհ բաներ կը խօսին ,
14 Ուստի Յ կ'ուզեմ որ դեռահասակ կնիկները ամուսնանան , զաւակներ ծնանին , տնաշէն ըլլան , Նո՛ նախատանաց պատճառ չտան հակա-
15 ռակորդին : Քանզի արդէն ոմանք Սատանային ետևէն երթալով խոտո-
16 րեցան : թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ , թող օգնութիւն ընէ անոնց , և եկեղեցին չծանրաբեռնի , որ ճշմարտապէս որբևարիներուն օգնութիւն ընէ :
17 Աղէկ վերակացութիւն ընող եր-
էցները Յ կրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին . մանաւանդ անոնք որ կ'աշխատին խօսքը Աստուածայ ու
18 սորվեցընելով : Ինչու որ գիրքը կ'ըսէ թէ Կալի մէջ աշխատող եզնին դունչը կապել . և թէ Ար-
19 կը իր վարձքին արժանի է : Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի՛ ընդունիր , բայց միայն երկու կամ
20 իրէք վկաներով : Անոնք որ մեղք կը գործեն , ամենուն առջևը յանդիմանէ , Որ ուրիշներն ալ վախ-
21 նան : Կը կայուբիւն կը դնեմ Աստուծոյ առջևը և Քրիստոս Յիսուսի , ու ընտրեալ հրեշտակներուն , որ աս բաները պահես առանց նախապաշարման , բան մը ալառուր-
22 թեամբ չընելով : Ոշտով մէկուն վրայ ձեռք չդնես , և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս . դուն քեզ մաքուր պահէ :
23 Ասկէ ետև ըլ ջուր չխմե՛ս . հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ Քրիստոսիդ ու յաճախ հիւանդութիւններուդ համար :
24 Ոկան մարդիկ որ իրենց մեղքերը յայտնի են , ու առաջուց դատաստանի կասան . և կան՝ որ իրենց
25 ետևէն կ'երթան : Ընանկ ալ ոմանց բարի գործքերը յայտնի են . ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ :

ԳԼ . Զ

1 Կը սորվեցընէ թէ ծառաները ինչ պարտաւորութիւն ունին . 3 և թէ պէտք չէ նորահաւատ վարդապետներուն հետևիլ . 6 թէ աստուածպաշտութիւնը մեծ վաստակ մըն է , 10 և արծաթասիրութիւնը ամէն չարիքներուն արմատն է . 11 Թէ Տիմոթէոս ինչ բանէ փախչելու էր , և ինչ բանի հետևէ երթալու էր . 17 և ինչ բանի վրայով Յարուսաներուն պատուէր տալու էր . 20 կը պատուիրէ. Տիմոթէոսին որ Աշխարհս վարդապետութիւնը մաքուր պահէ , և պիղծ խօսքերէն ու հակառակութիւններէն հեռու կենայ :

1 Ոլոն ամէնը որ ծառայութեան լուծի տակ են , իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն , Որ Աստուծոյ անունը ու վարդապետու-
2 թիւնը չհայհոյուի : Եւ անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին , թող չարհամարհեն Եղբայրներ ըլլալնուն պատճառաւ . Հապա աւելի ծառայութիւն ընեն , ինչու որ անոնք հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք բարերարութիւն Ընէ՛ մասնակից են . Դաս բաները սորվեցուր՝
3 ու յորդորէ : Եթէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը որվեցընէ , Ու մտիկ չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսին ողջմիտ խօսքերուն , Եւ ան վարդապետութեանը՝ որ աստուած-
4 պաշտութեան համեմատ է , Անհոգ հպարտացած է Ու բան մը չգիտեր . Հապա վէճերով ու հակառակութիւններով ախտացած է . որոնցմէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայհոյութիւններ , դէշ կասկածներ ,
5 Մտքով ապականած ու ճշմարտութենէն հեռացած մարդոց Եղբարանութիւնները , Որոնք աստուածպաշտութիւնը շահավաճառութիւն մը կը սեպեն՝ . Ետևանկ-
6 ներէն մէկդի կեցիր : Մակայն աստուածպաշտութիւնը բաւականութիւնով մեկտեղ՝ մեծ շահավա-
7 ճառութիւն մըն է : Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ , ու յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը
8 տանիլ : Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով , անոնցմով
9 բաւականանանք : Յայց անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն , կ'իյնան փորձութեան Ու որոգայթի՝ և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ , Որոնք սատակումի ու կորստեան մէջ
10 կ'ընկղմեն մարդիկը : Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթասիրութիւնն է . որուն մէկ

Ցամբ Ցեռն 65

Էբ Տիմ . գ . 5 , Տիտ . ա . 16 ,
Ա Պետ . ժբ . 17 ,
Ի Ղուկ . բ . 36 ,
Գա . գ . 2 ,
Բ Որդ . ժգ . 15 , Երբ . ժգ . 2 , ա Պետ . գ . 9 ,
Ա Յով . ժբ . 4 , ժԲ . 2 ,
Ղուկ . է . 38 , 44 , Ցօհ . ժգ . 5 , 14 ,
Հբ Թես . գ . 11 ,
Յակոբ . է . 9 ,
ՂԳ . գ . 1 , Տիտ . բ . 8 ,
Հմր 3 , 5 ,
Յհով . ժբ . 8 , ա Կոր . թ . 10 , 14 , Գաղ . գ . 6 , Փիլ . բ . 29 , ա Թես . ե . 12 , 13 , Երբ . ժգ . 7 , 17 ,
Յ Որդ . իբ . 10 ,
Ը Օր . իե . 4 , ա Կոր . թ . 9 ,
ՂԼ . ժԲ . 13 , բ Օր . իգ . 14 , 15 , Մատ . ժ . 10 ,
Ղուկ . ժ . 7 ,
Բ Օր . ժԲ . 15 ,
Ա Գաղ . բ . 11 , 14 , Տիտ . ա . 13 ,
Պբ Օր . ժգ . 11 ,
Ի Գա . գ . 13 , Բ Տիմ . բ . 14 , գ . 1 ,
Գոր . գ . 6 , ժգ . 3 , Գա . գ . 14 , Բ Տիմ . ա . 6 ,
Բ Ցօհ . 11 ,
Ա Սադ . ձԴ . 15 ,
Գաղ . ե . 19 ,
Եփե . գ . 5 , Կող . գ . 22 , Տիտ . բ . 9 , ա Պետ . բ . 18 ,
Բ Եփե . Ժբ . 5 , Հով . բ . 24 , Տիտ . բ . 5 , Տ .
Ֆ Կող . գ . 1 ,
Ա Գա . գ . 11 ,
Ի Գա . ա . 3 ,
ՂԳ . ա . 10 , բ Տիմ . ա . 13 , գ . 3 , Տիտ . ա . 9 ,
Ի Տիտ . ա . 1 ,
Ըա Կոր . ը . 2 , Գա . ա . 7 ,
Ի Գա . ա . 4 , Բ Տիմ . բ . 23 , Տիտ . ա . 9 ,
Ա Բ Ջիմ . գ . 5 ,
Ի Գա . ա . 6 , Ա Տիտ . ա . 11 , Բ Պետ . Բ . 3 ,
Ի Հով . ժգ . 17 , Բ Տիմ . գ . 5 ,
Ծ Սադ . լԷ . 16 , Ընակ . ժԷ . 16 , ժգ . 8 , Երբ . ժգ . 5 ,
Ցոր . ա . 21 , Սադ . խԲ . 17 , Ընակ . ԺԷ . 24 , ՃՀղ . ե . 15 ,
Ա Ցօհ . իբ . 20 , Երբ . ժգ . 5 ,
Ընակ . ժե . 27 , ի . 21 , իբ . 20 , Մատ . ժգ . 22 , Ցակ . ե . 1 ,
ՂԳ . գ . 7 ,
Գբ . ա . 19 ,
Ել . իդ . 8 , Բ Օր . ժգ . 19 ,

Ցամք Տեառն 65

ՅՌՏԻՄ. Բ. 22։
Ներ Օր. ԼԴ. 1։ ՌՏԻՄ. Գ. 17։
Ղա Կոր. Թ. 25. 26։ ԳԼ. ա. 18։ Բ Տիմ. գ. 7։
Փիլ. դ. 12, 14։ Ամր 19։
Ն Եբր. ժ. 23։
Գ ԳԼ. ե. 21։
Ներ Օր. ԼԲ. 39։ Աթան. Բ. 6։ Ցօհ. ե. 21։
Մատ. ԻԴ. 11։ Ցօհ. ԺԸ. 37։ Յայտ. ա. 5։ գ. 14։
Փիլ. ա. 6, 10։ Աթես. գ. 13։ ե. 23։
Վ ԳԼ. ա. 11. 17։
Յայտ. ԺԷ. 14։ ԺԹ. 16։
Բ ԳԼ. ա. 17։
Ն Եզ. ԼԳ 20։ Ցօհ. զ. 46։

քանինները անձնանուէր ըլլալով՝ հաւատքին մոլորեցան , ու ինքզինքնին շատ ցաւերու մէջ ձգեցին ։

11 Բայց դուն Նովմ մարդ Աստուծոյ՝ փախիր աս բաներէն , ու դնա արդարութեան՝ աստուածպաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերութեան՝ հեզութեան ե-

12 տևէն . Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պատերազմը , բռնէ՛ յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար , նա շատ վկաներու առջև դաւանեցար բարի դաւանութիւ-

13 նը ։ Կը պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջևը՝ ևորկենդանի կ'ընէ բոլորը . և Քրիստոս Ցիսուսի առջևը՝ որ Պոնտացի Պիղատոսին առջևն վկայեց բարի դաւանութիւ-

14 նը ։ Որ դուն ան պատուէրը ամրիծ անարատ պահես՝ մինչև մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսին յայտնութիւնը ։

15 Թիւնը . Որն որ իր ատենին պիտի ցուցընէ՝ Երանելին ու մի միայն Հզօրը , Թագաւորներուն Թագաւորներուն Տէրը ։

16 Միայն ան որ անմահութիւն ունի , ու լոյսի մէջ բնակած , որուն որ մարդիկներէն մէկը չտեսաւ , ոչ ալ տեսնելու կարող է , որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս . ամէն ։

17 Ան աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր՝ որ չըհպարտանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ չյոյսերնին չդնեն , հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բանը մեզի առատօրէն

18 կու տայ վայելելու ։ Բարիք գործեն , բարի գործքերով հարստանան , առատաձեռն , և պատրաստ

19 բաժնելու , հաղորդ ըլլան . Բարի հիմ դանձն անձերնուն՝ հանդերձեալին համար , որ ճշմարիտ կեանքը ձեռք ձգեն ։

20 Ով Տիմոթէոս՝ եղի՛ պատասխանատու պահէ՛ , խափչելով պիղծ ունայնաբանութիւններէն , և սուտ անուն դիտութեան հակառակու-

21 թիւններէրն , Որն որ մէկ քանիներ ը դաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան ։ Շնորհքը քու հետդ ըլլայ ։ ամէն ։

Ցամք Տեառն 65

Եփես. գ. 21։
Փիլ. դ. 20։
Ցուդ. 25։
Ցայտ. ա. 6։ դ. 11։ է. 12։
Ընակ. Իդ. 5։
Ցոր. լա. 24։ Ցաղ. ձբ. 7։ կբ. 10։ Մար. ժ. 24։ Ղուկ. ժբ. 21։
օ տ թես. ա. 9։ ԳԼ. դ. 15։ զ. 10։
Ֆիլ. ժբ. 16։ ժէ. 25։
Ղուկ. ժբ. 21։ ԳԼ. ե. 10։ Տիտ. գ. 8։ Ցակ. բ. 5։
Բ Հովհ. ժբ. 13։
Գաղ. զ. 6։ Եբր. ժգ. 16։
Ցհ. 9։ Ն Ճմր 3։ Ե ԳԼ. ա. 4, 6։ դ. 7։ Բ Տիմ. բ. 14, 16, 23։ Տիտ. ա. 14։ գ. 9։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՈՒՂԻՂՅԱՅՆ

ԸՍ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 66

Ղաթես. ա. 2. 3. 4. 6. 10։
Ե ԳԼ. դ. 9. 21։
Ը ա Տիմ. ա. 5։ դ. 6։
Բ Գոր. ժգ. 1։
Ժ աթես. ե. 19։ ա Տիմ. գ. 14։
Է Հով. ը. 15։
ԺՂա. Իդ. 49։ Գոր. ա. 8։
Ի Հով. ա. 16։
Ժ ա Տիմ. բ. 6։ Ցայտ. ա. 2։
Ձեփե. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։

Ցամք Տեառն 66

Ար Կոր. ա. 1։
Բ Եփե. գ. 6։ Տիտ. ա. 2։ Եբր. Թ. 15։
Ը ա Տիմ. ա. 2։
Ը Հով. ա. 8։ Եփե. ա 16։
Ե Գոր. իբ. 3։ իգ. 1։ իդ. 14։ իե. 23։ Հով. ա 9։ Գաղ. ա. 14։

(Ջերմոր անպակաս քեզ իմ աղօթքներուս մէջ կը յիշեմ գիշեր
4 ու ցորեկ , Ը ձանկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որ ուրախութիւնով
5 լեցուիմ ։) Ը մտածելով քու վըրադ եղած անկեղծ հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւդային Ե ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակեցաւ , և համոզուած եմ՝ որ
6 քու վրադ ալ յայ ։ Անոր համար քու միտքդ կը ձգեմ ձ որ արծարծես Աստուծոյ պարգևը , որ քեզի տրուած է իմ ձեռքերուս ւ վրադ
7 դրուելովը ։ Ի՝ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի՝ չտուաւ , Հապա զօրութեան՝ ու սիրոյ՝ և
8 զգաստութեան ։ Ե Ուստի ամօթ մի սեպեր ձ մեր Տէրոջը վկայութիւնը , Նէ՛ ալ զիս անոր համբ

Ցամք Տեառն 66

ՀԿղ. ա. 24։ ԳԼ. գ. 5։
Յ ա Տիմ. ա. 1։ Տիտ. գ. 4։
Ղաթես. գ. 7։ Եբր. գ. 1։
ՁՀաւ. գ. 20։ Թ. 11։ Տիտ. գ. 5։
ՃՀաւ. ը. 28։
ՃՀաւ. ժգ. 25։ Եփես. ա. 4։ գ. 11։ Տիտ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 20։
ՆՀաւ. ժգ. 26։ Եփես. ա. 9։ Կող. ա. 26։ Տիտ. ա. 3։ ա Պետ. ա. 20։
Ղա Կոր. ժե. 54, 55։ Եբր. բ. 14։
ՠ Գոր. Թ. 15։ Եփես. գ. 7։ Տ։ ա Տիմ. բ. 7։ ԳԼ. դ. 17։
Ղ Եփես. գ. 1։ ԳԼ. բ. 9։
Ղ ա Պետ. գ. 19։
Ղ ա Տիմ. զ. 20։
ՠ Հմր 18։ ԳԼ. դ. 8։
ՠ ԳԼ. գ. 14։ Տիտ. ա. 9։ Եբր. ժ. 23։ Յայտ. բ. 25։
Ձ Հաւ. բ. 20։ զ. 17։ ա Տիմ. ա. 10։ զ. 3։
ՠ ԳԼ. բ. 2։ ք ա Տիմ. ա. 14։
ՃՀաւ. ը. 11։
Ֆ ԳԼ. գ. 9։ 16։
Ֆ Գոր. ժԹ. 10։
ՠ Մատ. է. 7։ ՠ
Ֆ ԳԼ. գ. 10։
ՠ Փիլմ. 7։
Բ Գոր. իբ. 20։ Եփես. գ. 20։
Ֆ Հմր 8։
ՠ Ղթես. ա. 10։ Հմր 12։ Ի Մատ. իե. 34—40։
Ղ Եբր. զ. 10։

Ցամք Տեառն 66

Ղ ԳԼ. ա. Տ։ գ. 5։
Է ա Տիմ. ա. 18։
Ըաղոր. Թ. 25։
Ք ա Կոր. Թ. 25, 26։
ժա Կոր. Թ. 10։
Է Հաւ. ա. 3, 4։ Գոր. բ. 30։ ժգ. 23։
Ղ ա Կոր. ժե. 1, 4, 20։
Ի Հաւ. բ. 16։
Ժ Գոր. Թ. 16։ ԳԼ. ա. 12։
Կ Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։ Կող. գ. 3։ 18։
Հ Գոր. իը. 31։ Եփես. գ. 19, 20։ Փիլ. ա. 13, 14։
Ն Եփես. գ. 13։ Կող. ա. 24։
Ղբ Կոր. ա. 6։
ճ ա Տիմ. ա. 15։
ՃՀաւ. գ. 5, 8։ բ Կոր. գ. 10։
Ր Հաւ. բ. 17։ ապ. գ. 13։
Ն Մատ. ժ. 33։ Մար. ը. 38։ Ղուկ. ժբ. 9։
Ն Հաւ. գ. 8։ Թ. 6։
ՠ Թես. իդ. 19։
Ղ ա Տիմ. է. 21։ զ. 13։ ԳԼ. դ. 1։
ՠ ա Տիմ. ա. 4։ զ. 4։ Տիտ. գ. 9։ 11։
Ղ ա Տիմ. դ. 7։ զ. 20։ Տիտ. ա. 14։
ՠ ա Տիմ. ա. 20։
ՠ ա Տիմ. զ. 21։
Է ա Կոր. ժե. 12։
ՠ Մատ. իդ. 24։ Հաւ. ը. 35։ ա Ճռ. բ. 19։
Բ Նաս. ա. 7։ Ճռ. ժ. 14, 27։ Տես Թես. ժշ. 5։
Ֆ ա Տիմ. գ. 15։

ա ՠ Տիմ. ա. 2։ ԳԼ. ա. 2։ Բ Եփես. զ. 10։ Ֆ ԳԼ. ա. 13։ գ. 10, 14։ ՠ ա Տիմ. ա. 18։ Ի ա Տիմ. գ. 2։ Տիտ. ա. 9։

կապուածս . հ Հապա մասնակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեանը հա- 9 մեմատ . Ն Որ մեզ փրկեց , ու տուրբ կոչումով կանչեց՝ ոչ թէ մեր գործքերուն նայելով , ՛ի հապա իր դիտաւորութեանը ու շնորհքին նայելով , որ քրիստոս Յիսուսով մեզի տրուեցաւ ՛ի յաւիտենական 10 դարերէն առաջ . Ո բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսին երևնալովը . Ո որ մահը խափանեց , և ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը՝ աւետարանին 11 միջոցով . Ո որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ՝ ու հե- 12 թանոսներուն վարդապետ : Ա Անոր համար ասս չարչարանքներն ալ կը քաշեմ . բայց ամօթ մը չեմ սեպեր , Ո ինչու որ գիտեմ թէ ո- րու եմ հաւատացեր , և համոզուած եմ՝ Ո որ իմ էրէն աւանդած բանս 13 կրնայ պահել Ո մինչև այն օր : Ո Ա- մո Ո ր բունէ Ձան ողջամիտ խօսքե- րուն օրինակը Ո որ ինծմէ լսեցիր , Ք հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիս- տոս Յիսուսով է :

14 Ո Ձն բարի աւանդը պահէ Հո- գւոյն Սրբոյ ձեռքովը Ո որ մեր մէջը 15 բնակած է : Ա Ես գիտես՝ Ո որ ինծմէ երես դարձուցին Ո ան ամէնը՝ որ Ասիա էին , որոնցմէ են Փիգեղոսը 16 ու Հերմոգինէսը : Ո Աստուած ո- ղորմութիւն տայ Ֆ Ոնեսիփորոսին տանը , Ո ինչու որ շատ անգամ զիս հանգստացուց , Բ ու իմ շղթաս 17 Ո ամօթ չսեպեց . Հապա երբոր Հռովմ եկաւ , շատ ջանքով փընտ- 18 ռեց զիս՝ ու գտաւ : (Տէրը իրեն տայ՝ Ո որ ան օրը Ի Տէրոջմէն ողոր- մութիւն գտնէ .) Ձև Եփեսոսի մէջ՝ ու օրչափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ Ի նդ , դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես :

ԳԼ . Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՏիմոթէոս հաստա- տուն ու համբերող ըլլալու , և Տէրոջը հաւա- տարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պարտաւո- րութիւնը կատարելու՝ ճշմարտութիւնը ու- զող բացատրելով , և պիղծ ու պարապ խոս- քերէն Ո հեռու կենալով : 17 Հիմենոս ու Փի- ղետոս : 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ : 22 Կը սորվեցնէ Ո թէ ինչ բանէ փախչելու է , և ինչ բանի Ո հետևելու է , և Ո թէ Տէրոջը ծառան ինչ վարք ունենալու է :

1 Ո Ձայց դուն իմ որդեակս՝ Ի զօրա- ցիր ան շնորհքովը՝ որ Քրիս- 2 տոս Յիսուսով է : Ի Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ Ո հաւատարիմ մարդոց յանձնէ , Է որոնք կարող ըլլան ուրիշներուն 3 ալ սորվեցընելու : Ձ Արդ՝ դուն նե- ղութիւններու համբերէ Ի Քրիս- տոս Յիսուսի բարի զինուորի մը 4 պէս : Է Մէկ զինուորեալ մը ոչ կեանքիս գործառնութիւններովը չզբաղիր , որ զօրավարին հաճոյ ըլ- 5 լայ : Ի Եւ թէ որ մէկը մրցի , չը- պսակուիր՝ Ո թէ որ ըստ օրինի չը- 6 մրցի . Ի Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վա- 7 յելել : Խմացիր ինչ որ կ՛ըսեմ . Տէ- ր ը քեզի իմաստութիւն տայ ամէն 8 բանի մէջ . Միտք բեր Ի Դաւիթի ցեղէն եղող Յիսուս Քրիստոսը Ո մեռելներէն յարութիւն առած՝ Ի իմ Ո ւրախ աւետարանիս համա- 9 ձայն . Ի Որուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ Ո մինչև ան- դամ կապերով . Ո բայց Աստուծոյ 10 խօսքը կապուած չէ : Ո Յնուհետ ամէն բանի կը համբերեմ ընտ- րեալներուն համար , Ո որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը , որ Քր- իստոս Յիսուսով է յաւիտենա- 11 կան փառքով : Ո Ա՛ս խօսքը հա- ւատարիմ է . Ո եթէ մեռանք , անոր հետն 12 ալ պիտի ապրինք . Ո եթէ որ համ- բերենք , անոր հետն ալ պիտի թագաւորենք . Ի Եթէ որ զինքը ու- րանանք , ինքն ալ մեզ պիտի ու- 13 րանայ . Ո Եթէ որ չհաւատանք , . ինքը հաւատարիմ կը մնայ , Ո իր 14 անձը չկրնար ուրանալ : Ա Ս բանե- րը անոնց մի՛ոքը ձգէ՝ Ո Տէրոջը առջևը վկայութիւն դնելով , Ո խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ , հապա փչո- ւղներուն կործանմանը համար է : 15 Ջանք ըրէ քու անձդ ընտիր ցու- ցընելու Աստուծոյ առջևը , անանկ բանւոր մը ըլ՝ Ո լ որ պիտի չամչը- նայ , ճշմարտութեան խօսքը չիտակ 16 բացատրելով : Ո Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր . քանզի անոնք աւելի յառաջ կ՛եր- 17 թան ամբարշտութեան մէջ . Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ . Ո որոնց կարգն են 18 Հիմենոս՝ ու Փիղետոս . Ո Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան , և ու կ՛ըսեն թէ՝ Մեռելներուն յարու- թիւնը արդէն եղած է , և կը կոր- ծանեն մէկ քանիներուն հաւատքը :

19 Ո Բայց Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ , ու ասա կնիքը ունի , Ո թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են . և՝ Անիրաւութենէն մէկդի թող կե- նայ ան ամէնը՝ որ Տէրոջը անունը 20 կ՛անուանէ : Ո Սակայն մէկ մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անաւներ կան , հապա փայտէ ու հողէ ամաններ ալ կան .

Ցամք Տեառն
66

Հռով. Թ. 21։
Ես. Ե. Ծ. 11։
Գլ. գ. 17։
Տիտ. գ. 1։
Ա Տիմ. Ջ. 11։
Գործ. Թ. 14։ Ա Կոր. ա. 2։
Ա Տիմ. ա. 5։ գ. 12։
Ա Տիմ. ա. 4։ գ. 7։ Ջ. 4։ Հմր 16։ Տիտ. գ. 9։
Տիտ. գ. 2։
Ա Տիմ. գ. 2. 3։ Տիտ. ա. 9։
Գաղ. գ. 1։ Ա Տիմ. Ջ. 11։ Պետ. գ. 15։
Գործ. ը. 22։
Ա Տիմ. բ. 4։ Գլ. գ. 7։ Տիտ. ա. 1։
Ա Տիմ. գ. 7։

Ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. գ. 3։ բ Պետ. գ. 3։ Ցօհ. բ. 18։ Ցուց. 18։
Փիլ. բ. 21։
Բ Պետ. բ. 3։
Ա Տիմ. Ջ. 4։
Ցուց. 16։
Ա Տիմ. ա. 20։ բ Պետ. բ. 12։ Ցուց. 10։
Հռով. ա. 30։
Հռով. ա. 31։
Հռով. ա. 31։
Բ Պետ. գ. 3։
Բ Պետ. բ. 10։
Փիլ. գ. 19։ Բ Պետ. բ. 13, ՃՃ։ Ցուց. 4 19։
Ա Տիմ. ե. 8։ Տիտ. ա. 16։
Բ Թես. գ. 6։ Ա Տիմ. գ. 5։
Մատ. իգ. 14։ Տիտ. ա. 11։
Ա Տիմ. բ. 4։
Եզ. է. 11։
Ա Տիմ. գ. 5։
Հռով. ա. 28։ բ Կոր. Ժ գ. 5։ Տիտ. ա. 16։

և ՚ոմանք պատուոյ համար են , ու
21 ոմանք անարգանաց համար ։ Ուս-
տի Թէ որ մէկը իր անձը անկոխ
բաներէն մաքրէ , անիկայ մէկ պա-
տուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝
սրբուած ու էր Տէրոջը պիտանի՝
՚ամէն բարի գործքերու համար
22 պատրաստուած ։ Երիտասարդա-
կան ցանկութիւններէն ալ փա-
խիր , ՚ու դնա արդարութեան՝ հա-
ւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան
հետէ ՚ն անոնց հետ՝ որ Տէրոջը ա-
նունը կը կանչեն ՚մաքուր սրտով ։
23 Բայց յիմարական ու անիմաստ
վէճերէն մէկզի քաշուէ , գիտնա-
լով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնա-
24 նին ։ ՚ն Տէրոջը ծառային պէտք
չէ կռիւ ընել ։ հապա հեզահոգի
ըլլայ ամէնուն , ՚ստորվկցնող , ոխ
25 չպահող ։ ՚ն քաղցրութեամբ իրա-
տել հակառակ կեցողները ։ Ո՛ր
ըլլայ Թէ Աստուած ապաշխարու-
թիւն տայ անոնց՝ ՚ճշմարտուն
26 Թիւնը ճանչնալու համար , ՚ն Եւ Սա-
տանային որոգայթէն զգաստանան ,
որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին
ծառայելու ։

ԳԼ ։ Գ

1 կը ծանուցանէ դալու ժամանակներուն վրա-
յով ։ 6 կը նկարագրէ ճշմարտութեան թշնա-
միները ։ 10 կ՚առաջարկէ անոր՝ իր օրինակին
հետեւիլ , 16 և կը գովէ սուրբ գիրքերը ։

1 Բայց աս գիտցիր ՚որ ետքի օրերը
չար ժամանակներ պիտի դան ։
2 ՔՒնչու որ մարդիկ պիտի ըլլան
անձնասէր , ՚արծաթասէր , ՚ամբարտաւան , ՚հպարտ , ՚Հայհոյիչ ,
ծնողաց անհնազանդ , ապերախտ ,
3 անսուրբ , ՚Անգութ , ՚անհաշտ ,
բանսարկու , ՚անժուժկալ , դաժան ,
4 նաբարող , բարին չսիրող , ՚Մատնիչ , յանդուգն , գոռոզ , ՚աւելի հեշտասէր՝ քան Թէ աստուա-
5 ծասէր ։ Որոնք աստուածպաշտու-
թեան կերպարանքը ունին , Բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են ։
Ձև դուն ասոնցմէ մէկզի կեցիր ։
6 ՔՒնչու որ ասոնցմէ են որ տուներէն
ներս կը մտնեն , ու գերի կ՚ընեն
մեղքով բեռնաւորուած տկարա-
միտ կիներները՝ զանազան ցանկու-
7 թիւններէ վարուած , Որ միշտ կը
սորվին , ՚ու բնաւ ճշմարտութիւ-
նը ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ ։
8 Հապա ինչպէս որ Ցանէս ու Ցամբ-
րէս հակառակ կեցան Մովսէսին ,
անանկ ալ ասոնք ճշմարտու-
թեանը հակառակ կը կենան ։ Ա-
պականած մտքով մարդիկներ ,
հաւատքի մէջ անպիտաններ են ։
9 Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան ։ ինչու որ ասոնց անմտու-
թիւնը ամէնուն յայտնի պիտի

ըլլայ , ինչպէս որ անոնցը եղաւ ։
10 Դուն հետեւող եղար իմ վար-
դապետութեանս , վարմունքիս ,
դիտաւորութեանս , հաւատքիս ,
երկայնմտութեանս , սիրոյս , համ-
11 բերութեանս , Հալածանքներուս ,
չարչարանքներուս , ինչպէս որ ին-
ծի եղան ՚Անտիոքի՝ Ը Իկոնիոնի՝
՚՚ Լիւստրայի մէջ , ինտոր հալա-
ծանքներու համբերեցի , ՚ու ամե-
12 նէն զիս ազատեց Տէրը ։ Եւ ՚ամէն
անոնք՝ որ կ՚ուզեն աստուածպաշ-
տութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յի-
սուսով՝ հալածանք պիտի կրեն ։
13 Բայց չար ու խարեբայ մարդիկ-
ները չարութեան մէջ պիտի յա-
ռաջանան՝ մոլորցնելով ու մոլո-
14 րելով ։ Սակայն դուն հաստա-
տուն կեցիր ան բաներուն մէջը՝ որ
սորվեցար ու հաւատացիր , ինչու
որ գիտես Թէ որմէ սորված ես ։
15 Նաև ՚՚ մանկութենէդ՝ ի վեր
՚՚սուրբ գիրքերը գիտես , որոնք
կրնան իմաստուն ընել քեզ փըր-
կութեա՛ն Քրիստոս Յիսուսի վրայ
16 եղած հաւատքովը ։ Բոլոր գիր-
քը Աստուծոյ չունչն է , ՚ու օգտա-
կար՝ ՚ն սորվեցընելու , յանդիմնե-
լու , շիտկելու , ու արդարութեան
17 խրատելու համար ։ Որ Աստու-
ծոյ մարդը գնատարեալ ըլլայ՝ ՚ամէն
բարի գործքերու պատրաստուած ։

ԳԼ ։ Դ

1 Պօղոս կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ջանքով
ու արթնութեամբ իր պաշտօնը կատարելու ։
6 կը յայտնէ անոր՝ Թէ իր մահը մօտ է ։ 9
կ՚ուզէ որ անիկայ շուտով իրեն գայ ։ ու իր
հետը բերէ Մարկոսը ՚և քանի մը բաներ ։
14 կը պատուիրէ որ զգուշանայ դարբին Ա-
լէքսանդրոսէն ։ 16 կը ծանուցանէ անոր՝ ինչ
որ պատահեր էր իրեն՝ առջի անգամ ատեա-
նին ներկայանալուն ։ 19 և ապա կը վերջացընէ
իր Թուղթը ։

1 Ես ՚վկայութիւնը կը դնեմ Ա-
ստուծոյ առջեւը՝ և Յիսուս Քր-
իստոսի , Որ պիտի դատէ կենդա-
նիները , ու մեռելները իր յայտ-
նութիւնուն ու Թագաւորութեանը
2 ատենը . Խօսքը քարոզէ . մնադ-
րութեամբ եղիր՝ պարապէ ա-
տենին ու ատենէ դուրս , յանդի-
մանէ , Հսասկէ՝ , յորդորէ՝ ամէն
երկայնմտութիւնով ու վարդապե-
3 տութիւնով ։ ՔՒնչու որ ժամա-
նակ պիտի գայ՝ Որ ողջամիտ վար-
դապետութեանը պիտի չհամբե-
րեն ։ Հապա իրենց լսելիքին եռ-
քովը իրենց ցանկութիւններուն
համեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց ։ Եւ ճշմարտութե-
նէն ականջներնին պիտի դարձընեն ,
ու առասպելներու եռանէ պիտի
5 մոլորին ։ Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթուն կեցիր , Ընդունելութիւն-

Ցամք Տեառն
66

Ել. Ե. 12։ Բ. 18։ Թ. 11։
Փիլ. բ. 22։ Ա Տիմ. գ. 6։
Գործ. ժգ. 45, 50։
Գործ. ժգ. 2, 5։
Գործ. ժգ. 18, ՃՃ։
Սաղ. լդ. 19։ Բ Կոր. ա. 10։ Գլ. գ. 7։
Սաղ. լդ. 19։ Գործ. ժգ. 21։
Մատ. ժգ. 24։ Ցօհ. Ժ Ե. 14։ Ա Կոր. Ժ Ե. 19։ Ա Թես. գ. 3։
Ը Բ Թես. բ. 11։ Ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. բ. 16։
Գլ. ա. 13։ Բ. 2։
Ցօհ. Ե. 39։ Ը Պետ. ա. 20, 21։
* Կ՚իյնայ Բոլոր աստուածաշունչ Գիրքը օգտակար ալ Հռով. Ժե. 4։
Ա Տիմ. Ջ. 11։
Գլ. բ. 21։

Ա Տիմ. Ե. 21։ գ. 13։ Գլ. բ. 14։
Գործ. Ժ. 42։

Ա Տիմ. Ե. 20։ Տիտ. ա. 13։ բ. 15։
Ա Տիմ. գ. 13։
Գլ. գ. 1։
Ա Տիմ. ա. 10։
Գլ. գ. 6։

Ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 14։
Պետ. գ. 3։

Ցամք Տեառն 66

ա Գոր. ի. ա. Եփես. գ. 11։ բ Փիլ. բ. 17։ գ Փիլ. ա. 23։ Տես բ Պետ. ի. 14։ դ Ա Կոր. Թ. 24. 25։ Փիլ. գ. 14։ ե Տիմ. գ. 12։ Եբր. ժբ. 1։ զ ա Կոր. Թ. 25։ Յակ. ա. 12։ է Պետ. ե. 4։ Ցայտ. բ. 10։ ը Գլ. ա. 12։ թ Կող. գ. 14։ Փիլիմ. 24։ ժ ա Ցօհ. բ. 15։ ի Տես գլ. ա. 15։ ժա Կող. գ. 14։ Փիլիմ. 24։ ժբ Գոր. ժբ. 25։ ժե. 37։ Կող. գ. 10։ ժգ Գոր. ի. 4։ Եփես. գ. 21։ Կող. գ. 7։ Տիտ. գ. 12։ ժդ Գոր. ժԹ. 33։ ա Տիմ. ա. 20։ ի բ Թագ. գ. 89։ Սաղ. իբ. 4։ Ցայտ. ժբ. 6։

ներու համբերէ՛, ե աւետարանիչի գործ գործէ, քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ՛։ Ես ինչու որ ես արդէն պահ ըլլալս նուիրուած եմ, ու իմ
7 մեկնելուս առնելը հասեր է։ Ես բարի պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքը կատարեցի, հաւատքը
8 պահեցի։ Ե Անկէ ետև կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը, որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինծի ան օրը, ու չէ՛ թէ մինակ ինծի, հապա ան ամենուն ալ՝ որ անոր յայտնութիւնը սի-
9 րեցին։ Ջանք ըրէ շուտով ինծի գալու.
10 Ինչու որ Դեմասը զիս թողուց՝ նու աս աշխարհը սիրեց, և գնաց Թեսաղոնիկէ. Կրեսկէսը Գաղատիա, Տիտոսը՝ Դաղմատիա.
11 Ղուկասը իմ հետս է. Մարկոսը առնես քու հետդ բերես. ինչու որ ինծի օգտակար է
12 սպասաւորութեան համար։ Եւ ես
13 Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի։ Ան վերարկուն՝ որ Տրովադա թողուցի կարպոսին քովը, երբոր գաս՝ բեր, գիրքերն ալ, մանաւանդ մագա-
14 ղաթները։ Դարբին Ղեքսանդրոսը շատ չարութիւն ըրաւ ինծի. Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր
15 գործքերուն համեմատ։ Դուն ալ անկէ զգուշանաս. ինչու որ մեր
16 խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ։ Առջի անգամ ատեանին առջևը պատասխան տալուս՝ իմ կողմանէս մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ, Հապա ամենն ալ զիս թողուցին. Նէ ինդրեմ Աստուծմե որ ան իրենց յանցանք չեսե-
17 պուի։ Բայց Տէրը իմ քովս կայնեցաւ՝ ու զիս զօրացուց, Որ քարոզութիւնը իմ միջոցովս լման ըլլայ, ու բոլոր հեթանոսները լսեն. Եւ ես առիւծին բերնէն ազատե-
18 ցայ։ Եւ Տէրը ամէն չար գործէ պիտի ազատէ զիս, և ապահովութեամբ իր երկնային թագաւորութեանը պիտի հասցընէ. Իրմէն փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
19 Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիւղաային, ու Ընեսիփորոսին տանը։
20 Երաստոսը Կորնթոսի մէջ մնաց. և Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 ղուցի հիւանդացած։ Ջանք ըրէ ձմեռէն առաջ գալ։ Բարև կ'ընեն քեզի Եւբուղոսը ու Պուդէսը և Լինոսը ու Կղօդիան՝ և բոլոր եղ-
22 բայրները։ Տէր Յիսուս Քրիստոսը քու հոգիիդ հետը ըլլայ։ Շնորհքը ձեզի հետ. ամէն։

Ցամք Տեառն 66

ա Գլ. ա. 15։ բ Գոր. ե. 59։ գ Մատ. ժ. 19։ Գոր. իգ. 11։ իե. 33։ դ Գոր. Թ. 15։ իդ. 17. 18։ Եփես. գ. 3։ ե Սաղ. իբ. 21։ ը Պետ. բ. 9։ զ Սաղ. ճիա. 7։ է Հռով. ժա. 36։ Գաղ. ա. 5։ Եբր. ժգ. 21։ ը Գոր. ժբ. 2։ Հռով. ժգ. 3։ թ Գլ. ա. 16։ ժ Գոր. ժԹ. 22։ Հռով. ժգ. 23։ ի Գոր. ի. 4։ իա. 29։ ժա Հմր. 9։ ժբ Գաղ. գ. 18։ Փիլիմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԱՒԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

Ցամք Տեառն 65

ա Տիմ. գ. 16։ գ. 3։ բ Տիմ. բ. 25։ գ Տիմ. ա. 1։ Գլ. գ. 2։ դ Թես. իգ. 10։ ե Տիմ. բ. 13։ զ Հռով. ժգ. 25։ է Տիմ. ա. 9։ ը Պետ. ա. 20։ թ Ցայտ. բ. 10։ ժ Տիմ. ա. 10։ ի ա Թես. բ. 4։ ժա Տիմ. ա. 11։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ ինչ բանի համար զանիկայ կրնտէ Թողուց, 6 թէ քարոզութեան պաշտօնին ընտրելու մարդիկը ինչ վարմունքի տէր ըլլալու են։ 11 Կը պատուիրէ չար վարդապետներուն բերանը պապանձեցնել. 12 և անոնց բնութիւնը կը ստորագրէ։

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ՝ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին ու ճշմարտութեան գիտութեանը հետ կից եղող
2 յուսոյ համար. Յաւիտենական կենաց յոյսովը, Որ ինքը անսուտ Աստուածը խոստացաւ յաւիտենական դարերէն առաջ,
3 Բայց իր խօսքը իր ժամանակին յայտնեց քարոզութիւնով, Որ ինծի յանձնուեցաւ Ըմեր Փրկիչ
4 Աստուծոյ հրամանովը. Ես Տիտոսին՝ իմ հարազատ որդւոյս հասարակաց հաւատքովը՝ Շնորհք և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր Փրկչէն Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
5 Ասոր համար ես քեզ կրետէ թողուցի, Որ ինչ պակաս բան որ կայ, շիտկես, ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգես, ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի. Եթէ որ մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կընկան մը էրիկ, Հաւատացեալ զաւակներ ունենայ, որ անառակութեան համար ամբաստանուած՝ կամ
7 անշնազանդ չըլլան։ Ինչու որ եպիս-

35։ ա Գոր. իդ. 22։ բ Տիմ. բ. 2։ գ Տիմ. ա. 2։ դ Տիմ. գ. 4. 12։ ե Տիմ. գ. 12։

Ցամք Տեառն 65

ը Տիմ. ա. 1։ բ. 3։ գ. 10։ թ Կոր. բ. 13։ է. 13։ ը. 6. 16. 23։ իբ. 18։ Գաղ. բ. 3։ ժ Տիմ. ա. 2։ ի Հռով. ա 12։ բ Կոր. գ. 13։ բ Պետ. ա. 1։ ժա Եփես. ա. 2։ Կող. ա. 3։ Տիմ. ա. 2։ բ Տիմ. ա. 2։ ժբ Կոր. իա. 32։

Ցամք Տեառն 65

ՀՄատ. իդ. 45։ ա Կոր. դ. 1, 2։ ՃՂԱ. ժ. 9։ ա Տիմ. գ. 3, 5։ Եփես. ե. 18։ ՃԱ Տիմ. դ. 8, 5։ ա Պետ. ե. 2։ ՃԱ Տիմ. գ. 2։ ՆԱ Տիմ. զ. 3։ բ Տիմ. բ. 2։ ԼԱ Տիմ. ա. 10։ զ. 3։ բ Տիմ. դ. 3։ ԳԼ. բ. 1։ ՃԱ Տիմ. ա. 6։ ԼՀռով. ԺԶ. 18։ Ղ Գոր. ԺԵ. 1։ ԶՄատ. իգ. 14։ բ Տիմ. գ. 6։ ՃԱ Տիմ. զ. 5։ Գոր. ԺԵ. 23։ ՀԲ Կոր. ժգ. 10։ բ Տիմ. դ. 2։ ԳԼ. բ. 2։ բ Տիմ. ա. 4։ դ. 7։ բ Տիմ. դ. 4։ ՃԵս. իԲ. 13։ Մատ. ԺԵ. 9։ Կող. բ. 22։ ՃՂուկ. ԺԱ. 39, 40, 41։ ՀՀռով. ԺԳ. 14, 20։ ա Կոր. զ. 12։ Ա. 23, 25։ ա Տիմ. դ. 3, 4։ ՃՀռով. ԺԳ. 23։ ՃԲ Տիմ. գ. 5։ Ցուդ. 4։ ՀՀռով. ա. 25։ բ Տիմ. գ. 5։

ՃՄատ. ա. 10։ զ. 3։ բ Տիմ. ա. 13։ ԳԼ. ա. 9։ ԳԼ. ա. 13։ ՃԱ Տիմ. բ. 9, 10։ գ. 11։ ՃՊետ. գ. 3, 4։ Ցուհ. չատ գիտէի ԱՀԱ. ասայ հղած. Տ ՄՏիմ. ե. 14։ ԵԱԿոր. ԺԳ. 34։ Եփես. ե. 22։ Կող. գ. 18։ ա Տիմ. բ. 11։ ՃՊետ. գ. 1։ 5։ Ղ ՀՀռով. բ. 24։ ա Տիմ. զ. 1։

կոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ՝ ԱՀատուծոյ տնտեսին պէս. ոչ յանդուգն, ոչ բարկացող, ՃոչՀ գինեմոլ, ոչ զարնող, ՃոչՀ անարդ շահախնդրութեան ետևէ եղող,
8 Ճայլապա հիւրասէր, բարեսէր, խոհեմ, արդար, սուրբ, ժուժկալ.
9 Հաստատ բռնելով Ն՝վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը, Նոր կարող ըլլայ ողջմիտ վարդապետութիւնով յորդորել, և հակառակ կեցողները յանդիմանել։
10 ՔՀանդէպ շատ են անՀնազանդները, ունայնաբանութիւն խօսողները, Նու միտք խաբողները. Քմանաւանդ ա-
11 նոնք՝ որ թլփատութենէն են. Ո՛րոնք պէտք է պատանձեցնել, Նոր ամբողջ տուներ կը կործանեն, ու անպատեհ բաներ կը սորվեցընեն Քանարդ շահախնդրութեան համար։
12 ՔՆոնցմէ մէկը զրուցեց՝ ՔՀրէնց բուն մարգարէն էր. Կրետացիները միշտ սուտցորուց էն, չար
13 գազաններ, դատարկապորտներ։ Ան վկայութիւնը ճշմարիտ է. Հանոր համար սաստիկ յանդիմանէ անոնք, Քոր առողջանան հաւատքին
14 մէջ. ՔՈւ չնային Հրէական առասպելներուն, ու ճշմարտութենէ դէռացող մարդոց պատուէրներուն։
15 Նուն։ ՔԱմէն բան մաքուր է մաքուրներուն, Հբայց պիղծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մաքուր չէ. հապա անոնց միտքն ալ
16 խղճմտանքն ալ պղծուած են։ Կը խոստովանին Թէ զԱստուած կը ճանչնան, ու էրէնց գործքովը կՀուրանան, պիղծ ու անՀնազանդ ըլլալնէնէն, ու ամէն բարի գործի անպիտան։

ԳԼ. Բ

1 Պատուէրներ կու տայ Տիտոսին՝ Թէ իր վարդապետութեանը ու Թէ իր վարքին վրայով.
9 կը խօսի ծառաներուն և ընդհանրապէս բոլոր քրիստոնեաներուն պարտաւորութեանցը վրայով։

1 Հայց դուն խոսէ՝ ինչ որ կը վայլէ ողջմիտ վարդապետութեա-
2 նը. Ծերերուն զգաստ ըլլալ, ծանրաբարոյ, խոհեմ, Հողջմիտ՝ հաւատքով, սիրով, համբերութիւ-
3 նով։ Նով։ ԷՆոյնպէս ալ պատաւներուն անանկ վարմունք ունենալ, ինտոր կը վայլէ սրբութեան, ոչ բանսարկու ըլլալ, ոչ Ճգինեմոլ, հապա
4 բարի խրատ տուող. Որ խրատեն նորահասակ կիներուն Տէրիկինին սիրող, զաւակներն սիրող ըլլալ,
5 խոհեմ, ողջախոհ, տնաշէն, բարեգործ, էրեցոց էրիկներուն ՀնազանդՀ. Նոր չըլլայ Թէ Աստուծոյ
6 խօսքը հայհոյուի։ Անանկ ալ երիտասարդները յորդորէ խոհեմ ըլլալ. Էնմէն կողմէ քու անձդ բարի
7 գործքերու օրինակ ցուցընելով, վարդապետութեան մէջ անեղծու-
8 թիւն, պարկեշտութիւն, ըՈղջամիտ ու անմեղադրելի խօսք. Ընոր հակառակ կեցողը ծամչնայ, ու մեր վրայով գէշ բան մը չունենայ ըսե-
9 լու։ ԷՀառաներուն ուրվեցՀը իրենց տէրերուն Հպնազանդ ըլլալ, և ամէն բանի մէջ Հաճելի. ոչ հա-
10 կառակախօսներ, Ոչ խորոզներ. Հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցուցընեն, Ընոր մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը
11 ամէն բանի մէջ զարդարեն։ ԾԻնչու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհ-
12 քը Ելրոլոր մարդոց երևցաւ. Որ մեզ կը խրատէ՝ Նոր ամբարշտութիւնը Նու աշխարհային ցանկութիւնները ուրանանք, և զգաստութիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտութիւնով ապրինք աս աշ-
13 խարհիս մէջ. ՃՈւ սպասենք աներջանիկ Ելոյսին, չև մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Ճիսուս Քրիստոս
14 սին փառացը յայտնուելուն։ Նոր իր անձը մեզի համար տուաւ, որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ, Նու մաքրէ Քիրեն սեփական ժողովուրդ ընէ Նբարի գործքերու նա-
15 խանձաւոր։ Ետ բաները խօսէ ու յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստելով. Ելըլլայ որ մեկը քեզ անարգէ։

ԳԼ. Գ

1 Դարձեալ պատուէրներ կու տայ Տիտոսին՝ Թէ սորվեցընելու և Թէ չսորվեցընելու բաներուն համար։ 10 կը խրատէ նաև յամառաբար հերետիկոսներէն ետ քաշուիլ։ 12 և կը պատուիրէ որ իրեն գայ, նշանակելով անոր Թէ երբ և Թէ ո՛ր պիտի գտնէ զինքը, ու այսպէս իր Թուղթը կը վերջացընէ։

1 Նոնց միտքը ձգէ ՔիշխանուԹիւններուն և պետութիւններուն Նազանդիլ, ու հպատակ ըլլալ, Ընու ամէն բարի գործքերու
2 պատրաստ գտնուիլ. ՔՄեկու մը հայհոյութիւն չընել, Թկռուարար չըլլալ. Էհապա հեզահոգի, Նամէն մարդոց Նոլորովին քաղցրութիւն
3 ցուցընել։ ԾԻնչու որ մենք ալ առտեն մի՛անմիտ էինք՝ անՀնազանդ, մոլորեալ, և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք. չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք, ատելի
4 էինք, և մեկզմեկ կ՝ատէինք։ ԸՀայց

Ցամք Տեառն 65

ՃՄատ. դ. 12։ ա Պետ. ե. 3։ ՃՄատ. չ. 3։ ՌԵփես. ե. 9։ ա Տիմ. ե. 14։ ա Պետ. բ. 12, 13։ գ. 16։ ՃԲ Թես. դ. 14։ ԵՓսլ. չ. 5։ Կող. գ. 22։ ա Տիմ զ. 1, 2։ ա Պետ. բ. 18։ ԼԵփես. ե. 24։ Ի ՄԱտ. ե. 16։ Փիլ. բ. 15։ ՃՀռով. ե. 15։ ԳԼ. գ. 4, 5։ ա Պետ. ե. 12։ ԼՂՈւկ. գ. 6։ ՑՕՀ. ա. 9։ ա Տիմ բ. 4։ ՀՀռով. չ. 19։ ՆԱ Պետ. գ. 2։ ա ՑՕՀ. բ. 16։ ՂՂՈւկ. ա. 35։ ԵՓսլ. ա. 4։ Կող. ա. 22։ ՌԹես. դ. 7։ ՃԱ Կոր. ա. 7։ ԵՓսլ. գ. 20։ բՊԵ. գ. 12։ ՃԳոր. իշ. 15։ Կող. ա. 5, 23։ Ղլ. ա. 2։ ՀՀռով. 4։ Կող. գ. 4։ բ Տիմ. գ. 1, 8։ ԵՐոր. ԼԲ. 28։ ա Պետ. ա. 7։ ա ՑՕՀ. գ. 3։ ՆԳաղ. ա. 4։ բ. 20։ ԵՓսլ. ե. 2։ ա Տիմ. բ. 6։ ԼԵՐոր. Թ. 14։ ՌԵս. ժ. 16։ ժԹ. 5։ բ Օր. է. 6։ ժդ. 2։ իշ. 18։ ա Պետ. բ. 9։ ԼԵփես. բ. 10։ ԳԼ. գ. 8։ ՂՊր Տիմ. դ. 2։ ԼՃ Տիմ. դ. 12։

ա ՀՀռով. ժգ. 13։ բ Գոլ. ա. 10։ բ Տիմ. բ. 21։ ԵՐոր. ժգ. 21։ ԷԵփես. գ. 31։ ԸՊր Տիմ. բ. 24, 25։ ԻՓսլ. գ. 5։ ԼԵփես. գ. 2։ Կող. գ. 12։ ԵԱԿոր. չ. 11։ Եփես. բ. 1։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Պետ. դ. 3։ ՃՄատ. բ. 3։

Ցամք Տեառն 65

Ի ԳԼ · բ · 11։ ՚ Հռով · գ · 20 ։ Ի · 11 ։ ժա · 6 ։ Գաղ · բ · 16 ։ Եփես · բ · 4 · 8 ։ 9 ։ բ Տիմ · ա · 9 ։ Ի Ցօ · գ · 3 ։ 5 ։ Եփես · ե · 26 ։ ա Պետ · գ · 21 ։

Ե Եզեկ · լԶ · 25 ։ Ցովել · բ · 28 ։ Ցօ · ա · 16 ։ Գոր · բ · 33 ։ ՚ ժ · 45 ։ Հռով · ե · 5 ։

Ի Հռով · գ · 24 ։ Գաղ · բ · 16 ։ ԳԼ · բ · 11 ։

Ե ԳԼ · ա · 2 ։ Հռով · բ · 23 · 24 ։

Հ ա Տիմ · ա · 15 ։ ԳԼ · ա · 9 ։

Յ Հմր 1 ։ 14 ։ ԳԼ · բ · 14 ։

Ղ ա Տիմ · ա · 4 ։ բ Տիմ · բ · 23 ։ ԳԼ · ա · 14 ։

Քրբոր մեր Ի Փրկիչ Աստուծոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրու-
5 թիւնը յայտնուեցաւ, ՚ի չէ թէ արդարութեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք, հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց Ինորէն ծնա-
6 նելու աւազանին միջոցովը՝ ու Սուրբ Հոգիին նորոգելովը, Ո որն որ առատօրէն Թափեց մեր վրայ Ցիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին ձեռ-
7 քովը, Ը որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ ՚ի յաւիտենական կենաց
8 յոյսով Հաւատանք ըլլանք ։ Հն խօսքը Հաւատարիմ է ։ և կ՚ուզեմ որ ասոնք Հաստատես, որ Աստու-
ծոյ Հաւատացողները Հոգ տանին Ե բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ ։
ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
9 տակար բաները ։ Ե բայց դուն յի-
մարական վէճերէն ու ազգահա-
մարներէն ու հակառակութիւննե-
րէն՝ և օրէնքի վրայով եղած կռիւ-

Ցամք Տեառն 65

Ֆ բ Տիմ · բ · 14 ։ Մբ Կոր · ժգ · 2 ։ ՚ Մ Պատ · ժբ · 17 ։ Հռով · ժ գ · 17 ։ բ Թես · գ · 6 · 14 ։ բ Տիմ · գ · 5 ։՝ բ Ցօ · 10 ։

Ն Գոր · ժ գ · 46 ։

Ը Գոր · ի · 4 ։ բ Տիմ · գ · 12 ։

Ա Գոր · ժ բ · 24 ։

Ե Հմր Տ ։ Եփես · գ · 28 ։ ՚ Հռով · ժ ե · 28 ։ Փիլ · ա · 11 ։ գ · 17 ։ Կող · ա · 10 ։ բ Պետ · ա · Տ ։

ներէն մէկդի կեցիր · Ֆ ինչու որ
10 անօգուտ են ու սնոտի ։ Հերձուա-
ծող մարդէն՝ ՚ի առաջին ու երկրորդ
անգամ խրատելէն ետև չէտ քա-
11 շուէ ։ Գիտնալով որ անանկը ծը-
ռուած է, և մեղք կը գործէ Ինքզինքը դատապարտելով ։
12 Երբոր Արտեման կամ Ը Տիւքիկոս քեզի խրկեմ, ջանք ըրէ ինծի
գալու Նիկոպօլիս ։ ինչու որ միտքս
13 դրի ձմեռը հոն անցընելու ։ Զէ-
նաս օրինականը՝ ու Ապողոսը
փութով ճամբայ դիր, հոգ տանէ-
14 լով որ անոնց բան մը չպակսի ։ Եւ
մերիններն ալ թող սորվին Ե բարի
գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկա-
ւոր պարագաներու մէջ, Դ որ ան-
15 պտուղ չըլլան ։ Բարև կ՚ընեն քեզի
ամէնն ալ որ իմ հետս են ։ բարև
տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հա-
ւատքով ։ շնորհքը ձեր ամենուն
հետը ըլլայ ։ ամէն ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԱՍԻ ԵՒՐԵՒԱՑՒՆ

ԱՒՍ ՓԻԼԻՄՈՆ

Ցամք Տեառն 64

4 Պօղոս իր ուրախութիւնը կը յայտնէ՝ Փիլիմոնի հաւատքը ու սէրը լսած ըլլալով · 9 կը խնդրէ անկէ որ Թողութիւն տայ Ընեսիմոսին որ իր ծառան էր ։ ու գթածէալ սիրով ընդունի զանիկայ ։

1 Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի կա-
պեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը ։
Փիլիմոն մեր սիրելիին Ի ու գործակ-
2 ցին, Եւ Ապփիա սիրելիին, Ի ու
Ընբիպպոս Ե մեր զինուորակցին ։
3 ու քու տանդ մէջի եկեղեցիին ։
Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝
Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Ցի-
սուս Քրիստոսէն ։
4 Ես զոհանամ միշտ իմ Ա-
ստուծմէս, քեզ իմ աղօթքներուս
5 մէջ յիշելով · Երբոր կը լսեմ քու
սէրդ ու Հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր
Ցիսուսին վրայ՝ և բոլոր սուրբերուն
6 վրայ · Որ քու Հաւատիդ Հաղոր-
դակցութիւնը Ի պտղաբեր ըլլայ ։
Քրիստոս Ցիսուսով ՚ձեր վրայ
եղած՝ ամէն բարութեանը ճանչ-
7 ցուելովը ։ քանզի շատ ուրախու-
թիւն և մխիթարութիւն ունինք
քու սիրոյդ վրայ ։ ՚ի որ սուրբերուն

սիրտերը քեզմով Հանդստացած
են՝ եղբայր ։
8 Ես Ա սոր Համար թէև շատ Համար-
ձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝
վայելուչ եղածը քեզի Հրամայելու ·
9 Բայց յաւէտ սիրոյ Համար կ՚աղա-
չեմ, անանկ մէկը ըլլալով՝ ինծոր
որ եմ Ես Պօղոս ծերացած, Ե ու
Հիմա Ցիսուս Քրիստոսի Համար
10 կապուած ալ ։ Ես կ՚աղաչեմ քեզի
իմ որդւոյս Ընեսիմոսին Համար՝
՚ի որն որ իմ կապանքներուս մէջ
11 ծնայ ։ Որ առեն մը անպիտան էր
քեզի · բայց հիմա քեզի ալ ինծի
12 ալ պիտանի է ։ Անիկայ Ես իրկեցի ·
դուն ալ ընդունէ՝ անիկայ՝ որ է
13 իմ աղիքս ։ Ես որ կ՚ուզէի իմ
քովս պահել, Ի որ քու տեղդ ինծի
սպասաւորութիւն ընէ սուրբերու-
14 նին կապանքներուն մէջը ։ Բայց ա-
ռանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը
ընել, Հոր քու բարերարութիւնդ
իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլ-
15 լայ, Հապա կամաւ ։ Քանզի գուցէ
ասոր պատճառով անիկայ քիչ մը ա-
տեն զատուեցաւ, որ յաւիտեան յա-

Ցամք Տեառն 64

Ի ա Թես · բ · 7 ։

Ը Հմր 1 ։

Ի Կող · գ · 9 ։

Հ անկոր · գ · 15 ։ Գաղ · գ · 19 ։

Ե Կող · գ · 17 ։

Ա Կոր · ժգ · 17 ։ Փիլ · 30 ։

Հբ Կոր · թ · 7 ։

Յ Ծն · խե · 5 · 8 ։

16 Ես ետեան ունէնայ . Չէ թէ ալ ծա-
ռայի մը պէս , հապա ծառային վըր՝
նսիրելի եղբօր պէս . Ե ՐԷ ը ինձի
այսպէս ը էրէվէ է , որչափ աւելի ղէ-
դէ ըլլ՟ քեզի՝ էթէ մարմնի կող-
17 մանէ ու թէ Տէրոջը ։ Ռւստի թէ
որ զիս տէվ հաղորդ կը սեպես ,
ընդունէ՛ անիկայ՝ որպէս թէ զիս ։
18 Եւ թէ որ քեզի անիրաւութիւն
մը ըրած է՝ կամ պարտք մը ունի ,
19 ան իմ հաշիւիս անցուր . Ես Պօ-
ղոս իմ ձեռքովս գրեցի . ես կը
վճարեմ , որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն
ալ քու անձդ ինձի պարտական
20 ես ։ Ա՛յո՛ եղբայր՝ թող քեզմէ
ունենամ ՝՝ օգուտը Տէրոջմով .
յանդիշեցուր իմ աղիս Քրիստո-
21 սով ։ Ներում ընդունելութեանդ
վստահանալով՝ քեզի գրեցի . քան-
զի գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի
պիտի ընես ։
22 Ասկէ՛ ի զատ ինձի բնակարան
մըն ալ պատրաստէ . Ելնչու որ
կը յուսամ թէ ՝ձեր աղօթքնե-
րուն միջոցովը ձեզի պիտի շնոր-
23 հուիմ ։ Բարև կ՟ընէ ձեզի Ե-
պափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
24 Քրիստոս Յիսուսով . Նա Մարկոս՝ Ա Արիստարքոս՝ ՝Դեմաս՝
25 ՝Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս ։
Հոգին Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը՝ ձեր հոգիին հետը ըլլ՟ ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

յ Հմր ։ ։
Ներ Կր . ե . 16 ։
Փիլ ա 25 ։ բ 24 ։
Կր . ա . 11 ։
Կող . ա . ։ ։ դ 12 ։
Գործ ժբ . 12 ։ 25 ։
Գործ . ժթ . 29 ։ իէ . 2 ։
Կող . դ . 10 ։
Կող . դ . 14 ։
Տիմ . դ . 11 ։
Եր Տիմ . դ . 22 ։

Ցամք Տեառն 64

Թուղթ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆԱԼԱՅՆ

ԸՍ ՆՐՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընաքեալը կը ցուցընէ թէ քրիստոս աս եռքի
առեներս Հօրմէն մեզի գալով՝ 4 հրեչտակ-
ներէն գերագոյն եղաւ՝ թէ անձամբ և թէ
պաշտօնով ։

1 Հ՟ետ մասերով ու շատ կերպե-
րով առաջուց խօսելով Աս-
տուած հայրերուն հետ մարգարէնե-
2 րով , Ե՟ս եռքի օրերս ետէ Որդի-
ովը խօսեցաւ մեր հետը , Ո՟ր
զանիկայ ամէն բանի ժառանգ
դրաւ , Ո՟ր անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց . Ո՟ր անիկայ է փառա-
ցը լոյսն է , և իր էութեանը ըուն
պատկերը . Ե՟ան որ իր զօրութեան
խօսքովը ամէն բան կը բռնէ . Ե՟ր
անձովը մեր մեղքերը սրբելով ,
Ը՟բարձրերը՝ Ա՟ստուածայ մեծութեա-
4 նը աջ կողմը նստաւ ։ Եւ այնչափ
աւելի եղաւ հրեչտակներէն , ո՟ր-
չափ որ անոնցմէ աւելի անուն
5 ժառանգեց ։ Ինչու որ հրեչ-
տակներէն որո՞ն ըսաւ երբեք .
Ի՟մ Որդիս ես , ես այսօր
քեզ ծնայ . և դարձեալ՝ Ե՟ս ա-
նոր Հայր պիտի ըլլայ , ու անի-
6 կայ ինձի Որդի պիտի ըլլայ . Եւ
դարձեալ՝ Ե՟րբոր անդրանիկը աշ-
խարհք կը մտցընէ , կ՟ըսէ . Ը՟Ա-
ստուծոյ բոլոր հրեչտակներն ալ ա-
նոր երկրպագութիւն թող ընեն ։
7 Եւ հրեչտակներուն վրայով կ՟ըսէ .
Ո՟ր իր հրեչտակները հոգիներ կ՟ը-
նէ . ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց ։ Սակայն Որդիին կ՟ըսէ .
Հ՟ետ աթոռդ ով Աստուած՝ յաւիտեանս յաւիտենից է . քու
թագաւորութեան գաւազանդ՝
9 ուղղութեան գաւազան է . Արդա-
րութիւնը սիրեցիր՝ ու անօրէ-
նութիւնը ատեցիր . անոր համար
ով Աստուած՝ Ո՟ր քու Աստուածդ
ուրախութեան եղով օծեց քեզ՝
10 քու ընկերներէդ աւելի ։ Ես դուն
ով Տէր՝ սկիզբէն երկրին հիմերը
դրիր , ու երկինքը քու ձեռքերուդ
11 գործքն է . Անոնք պիտի կորսուին ,
բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս .
ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին ,
12 Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես
զանոնք՝ և պիտի փոխուին . բայց
դուն նոյն ինքն ես , ու քու տարի-
13 ներդ պիտի չպակսին ։ Եւ հրեչ-
տակներէն որո՞ն ըսաւ երբեք .
Ի՟մ աջ կողմն նստէ , մինչև որ
քու թշնամիներդ ոտքերուդ պա-
14 տառանդան դնեմ ։ Ա՟յ՞ր որ անոնք
ամէնը սպասաւորող հոգիներ
են , որոնք սպասաւորութեան կը
խրկուին անոնց համար՝ Ո՟ր փրկու-
թիւն պիտի ժառանգեն ։

ԳԼ . Բ

1 Կը սորվեցընէ թէ պարտիք ընդունիլ
քրիստոս Յիսուսի ՝ի վեր մեր բնութիւնը

Ցամք Տեառն 64

Թես . ժբ . 6 ։ Տ ։
Բ Օր . դ . 30 ։
Գաղ . գ . 4 ։
Եփես . ա . 10 ։
Ա Ցոհ . ա . 17 ։ ժե . 15 ։
Գլ . բ . 2 ։
Ա Պտ . բ . Տ ։
Մատ . իա . 38 ։ իբ . 18 ։
Ցօհ . դ . 35 ։
Հռով . ը . 17 ։
Ե Ցոհ . ա . 3 ։
ա Կոր . ը . 6 ։ Կող . ա . 16 ։
Ղ Ցոհ . ա . 14 ։
ժդ . 9 ։ բ Կոր . դ . 4 ։
Կող . ա . 15 ։
Ե Ցոհ . ա . 4 ։
Կող . ա . 17 ։
Ցայտ . դ . 11 ։
Ը Գլ . է . 27 ։ թ . 12 ։ 14 ։ 16 ։
Ր Սաղ . ճժ . 1 ։ Եփես . ա . 20 ։ Գլ . բ . 1 ։ ժ . 12 ։ ժբ . 2 ։ ա Պետ . դ . 22 ։
ժԵբհ . ա . 21 ։ Փիլ . բ . 9 ։ 10 ։
Ի Սաղ . ը . Ղ ։ Գործ . ժդ . 33 ։ Գլ . է . 5 ։
Ա Թագ . է . 14 ։ ա Մն . իբ . 10 ։ իդ . 6 ։ Սաղ . ՃԺ . 26 ։ 27 ։
Ի Հռով . բ . 29 ։ Կող . ա . 18 ։ Ցայտ . ա . 5 ։
Ժ Տե ։ Սաղ . դէ . 7 ։ ա Պետ . դ . 22 ։

Ցամք Տեառն 64

Ա Սաղ . ծդ . 4 ։
Բ Սաղ . խե . 6 ։ 7 ։
Ց Ես . կա . 1 ։ Գործ . դ . 27 ։ ժ . 38 ։
Ե Սաղ . ծբ . 25 ։ ՃԼ ։
Զ Եբ . Լէ . 4 ։ ծա . 6 ։ Մատ . իդ . 35 ։ բ Պետ . գ . 7 ։ 10 ։ Ցայտ . իա . 1 ։
Ը Սաղ . ՃԺ . 1 ։ Մատ իբ . 44 ։ Մարկ . ժբ . 36 ։ Ղուկ . ի . 42 ։ Գլ . ժ . 12 ։ Հմր 3 ։
Ի Ցն . ժթ . 16 ։ ւբ . 1 ։ 2 ։ 24 ։ Սաղ . ՃԺ . 7 ։ դա . 11 ։ ծգ . 20 ։ 21 ։ Գան . դ . 28 ։ է . 16 ։ ժ . 11 ։ Մատ . ժբ . 19 ։ Ղուկ . ա . 19 ։ բ . 9 ։ 13 ։ Գործ . ժբ . 7 ։ ՃԼ ։ իէ . 23 ։
Ն Հռով . ը . 17 ։ Տիտ . գ . 7 ։ Ցակ . բ . 5 ։ ա Պետ . գ . 7 ։

Ցամք Տեսան 64

Ա Կոր. ժե. 54 ։ 55 ։ Կող. բ. 15։ Բ Տիմ. ա. 10։

Հ Ղուկ. ա. 74 ։ Հռով. ը. 15 ։ Ր Տիմ. ա. 7։

Գ Փիլ. բ. 7։

Բ Գէն. գ. 15 ։ է. 1. 2 ։

Ց Գէն. գ. 15 ։ 16 ։ ե. 2 ։ ե. 25 ։

Ա Հռով. ա. 7 ։ Ա Կոր. ա. 2 ։ Եփես. գ. 1 ։ Փիլ. գ. 14 ։ Ր Թես. ա. 11։ Բ Տիմ. ա. 9 ։ Բ Պետ. ա. 10 ։

Բ Հռով. ժե. 8 ։ Գէն. բ. 17 ։ գ. 14 ։ ե. 5 ։ է. 20 ։ ը. 1 ։ իե. 11 ։ ժ. 21 ։

Ֆ Թես. ժբ. 7 ։ Հմր 5 ։

Ք Ջաք. Չ. 12 ։ Մատ. ժզ. 18 ։

Ի Եփես. բ. 10 ։ գ. 9 ։ Գաղ. ա. 2 ։

Ղ Հմր 2 ։

Ի Եզէ. ժգ. 31 ։ Թես. ա. ժբ. 7 ։ Բ Օր. գ. 24 ։ Ցես. ա. 2 ։ ը. 31 ։

Ը Բ Օր. ժը. 15 ։ 18 ։ 19 ։

Ր Գաղ. ա. 2 ։

ժ ա Կոր. գ. 16 ։ է. 19 ։ Բ Կոր. է. 16 ։ Եփես. բ. 21 ։ 22 ։ Ա Տիմ. գ. 15։ ա Պետ. ը. 5 ։

Ի Հմր 14 ։ Մատ. ժ. 22 ։ իդ. 13 ։ Հռով. ե. 2 ։ 23 ։ Գաղ. է. 11 ։ ժ. 35 ։

Ը Թագ. իգ. 2 ։ Գոր. ա. 16 ։

Ի Հմր 15 ։ Սաղ. կե. 7 ։

Ցամք Տեսան 64

Բ Օր. Լէ. 2 ։ Սաղ. կը. 17 ։ Գոր. ե. 53 ։ Գաղ. գ. 19 ։

Բ Թես. ժե. 30 ։ 31 ։ Բ Օր. է. 3 ։ ժե. 2 ։ 5 ։ 12 ։ ԼԶ. 26 ։

Է Գէ. ժ. 28 ։ 29 ։ ժբ. 25 ։

Ք Մատ. է. 17 ։ Մար. ա. 14 ։ Գաղ. ա. 2 ։

Ի Ղուկ. ա. 2 ։

Ղ Մար. ժզ. 20 ։ Գոր. ժդ. 3 ։ ժթ. 11 ։ Հռով. ժե. 18 ։ 19 ։ ա Կոր. բ. 4 ։

Ի Գոր. բ. 22 ։ 43 ։

Ը ա Կոր. ժբ. 4 ։ 7 ։ 11 ։

Ր Եփե. ա. 5 ։ 9 ։

Ժ Գէ. է. 5 ։ Բ Պետ. է. 18 ։

Ի Ճոբ. ե. 17 ։ Սաղ. ը. 4 ։ ՃՃ. 3 ։

Լ Մատ. իբ. 18 ։ Ա Կոր. ժե. 27 ։ Եփե. ա. 22 ։ Գէ. ա. 13 ։

Ի ա Կոր. ժե. 25 ։

Ֆ Գոր. բ. 33 ։

Ի Փիլ. 2 ։ 7 ։ 8 ։ 9 ։

Հ Ցօհ. գ. 16 ։ ժբ. 32 ։ Հռով. ե. 18 ։ ը. 32 ։ Բ Կոր. ե. 15 ։ ա Տիմ. բ. 6 ։ ա Ցօհ. բ. 2 ։ Ցայտ. ե. 9 ։

Ն Ղուկ. իգ. 46 ։

Ղ Հռով. ժա. 36 ։

Ճ Գոր. գ. 15 ։ ե. 31 ։ Գէ. ժբ. 2 ։

Մ Ղուկ. ժգ. 32 ։ Գէ. ե. 9 ։

Յ Գէ. ժ. 10. 14 ։

Ն Գոր. ժէ. 26 ։

Ւ Մատ. իբ. 10 ։ Ցօհ. ի. 17 ։ Հռով. ը. 29 ։

Ո Սաղ. իբ. 22 ։ 25 ։

Ն Սաղ. ժբ. 2 ։ Եզ. ժբ. 2 ։ 11 ։ 12 ։ Ո Եզ. ը. 18 ։ Ղ Ցօհ. ժ. 29 ։ ժէ. 6. 9 ։ Ո Ցօհ. ա. 14 ։ Հռով. ը. 3 ։ Փիլ. բ. 7 ։

ր վայ առնելու խնդարհեցաւ ։ 14 ճիշտ ինոբր որ Տարկաւոր էր ։

1 Ո՞նոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշադրութիւն տալ մեր լսած քաներուն , որ չըլլայ թէ երբեք պակսինք ։ 2 Վասն զի թէ որ ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը զրուցուեցաւ , հաստատուն եղաւ , ե՛ւ ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ , է՞ 3 մենք ինտր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը , որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ ու ետքը լսողներուն ձեռքովը մեզի հաստատուեցաւ ։ 4 Աստուած ալ վկայեց Ենչաններով ու հրաշքներով՝ և զանազան զօրութիւններով՝ ու Սուրբ Հոգիին պարգևներովը՝ ըստ իր կամքը որ ինքը կամեցաւ ։

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն ենթադրելուց չէ որ գալու աշխարհը , որուն վրայով մենք կը խօսինք ։ 6 Հապա մէկը մէկ տեղ մը վկայեց՝ ու ըսաւ ։ Ի՞մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին՝ որ անոր այցելուես ։ 7 Թիւն կ՚ընես . փիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն , փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ , և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ 8 կեցուցիր զանիկայ ։ Համն բան անոր ոտքերուն տակը ենթադրեցուցիր ։ Ուստի ամէնը որ անոր ենթադրեցուց , անոր չենթադրած բան մը չձգեց ։ Բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը անոր ենթադրած ։ 9 Բայց Յիսուսը փառքով ու պատիւով պսակուած կը տեսնենք՝ Որ հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր՝ մահուան չարչարանքին համար , որ Աստուծոյ շնորհքովը համբնուն համար մահ ճաշակէ ։ 10 Վրկէ , Որովհետև կը վայլէր Անոր , (Ուրուն համար ամէնը՝ և անով ամէն բաները Եղած են) շատ որդիներ փառքին մէջ մտցընելու ատենը՝ ճանապարհը փրկութեան Առաջնորդը չարչարանքով կատարել ։ 11 Վասն զի ան որ կը սրբէ՝ ու անոր կը սրբուին , Համն ալ մէկէ մըն են ։ Անոր համար ինքը ամթ չեպերը եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսե- 12 լով ։ Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ , ժողովքին մէջ 13 քեզ պիտի գովեմ ։ Եւ գարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ ։ ու գարձեալ՝ Ահա ես՝ ու ան զաւակները՝ 14 Որ Աստուած ինծի տուաւ ։ Ուստի որովհետև զաւակները մարմինին ու արիւնին հաղորդ եղան , ՚ինքն ալ նմանապես անոնց բաժանորդ եղաւ . ՚որ իր մահովը փճացընէ անիկայ՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր , այսինքն է՝ Սատանան ։ 15 Եւ ազատէ զանոնք որ մահուան վախովը միչտ ծառայութեան մէջ 16 կ՚ապրէին ։ Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք չբռներ , հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ ։ 17 ՚Ուստի Որոնոր համար պէտք էր անոր բոլորովին եղբայրներուն նման ըլլալ , ՚որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Աստուծոյ կողմանէ , ժողովուրդին մեղքերը 18 քաւելու համար ։ ՚Քանզի ինչ բանով որ ինքը չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով , կրնայ փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ ։

Գլ. Գ

1 Քրիստոս Մովսէսէն աւելի փառքի արժանի նայոր է ։ Հ ուստի Թէ որ մենք իրեն չհաւատանք՝ աւելի պատժոյ արժանի պիտի ըլլանք , քան Թէ խստասիրտ Իսրայէլացիները ։

1 Ուստի սուրբ եղբայրներ՝ ՚երկնային կոչումին մասնակիցները , Հնայեցէք մեր դաւանութեանը Առաքեալին՝ ու քահանայապետին՝ 2 Քրիստոս Ցիսուսին . Որ հաւատարիմ է անոր՝ որ զինքը դրաւ , է ինչպես որ Մովսէս ալ անոր բոլոր 3 տանը մէջ ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն աչքէ աւելի փառքի արժանացաւ , ՚որչափ որ աւելի պատիւ կ՚ունենայ ՚՚նէ շինողը՝ քան թէ 4 տունը ։ Քանի որ ամէն տուն ՚որ կը շինուի , մէկէ մը կը շինուի ։ Բայց ան որ ամէն բաները ըրաւ , Աս- 5 տուած է ։ Եւ Հիրաւի Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ Հաւատարիմ էր Ծառայի մը պէս՝ Ըզրուցուելիք բաներուն վկայ ըլլալու համար ։ 6 Բայց Քրիստոս որպէսի մը պէս իր տանը վրայ ։ Ժորուն տունը մենք ենք , Եթէ միայն Թէ ան համարձակութիւնը և յոյսին պարծանքը մինչև վերջը հաստատ բռնենք ։

7 Համաստի ինչպէս որ կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ ։ Եթէ այսօր Թէ որ անոր ձայնին 8 պիտի լսէք , Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք բարկացընելու ատենին պէս անապատին մէջ փորձութեան 9 օրը ։ Ուր որ ձեր Հայրերը զիս փորձեցին ։ քննեցին զիս՝ Եւ տեսան զբաւսուն տարի իմ գործքերս տես- 10 ան ։ Անոր համար զըռնեցայ այն ազգէն , ու ըսի ։ Միչտ մոլորած են սրտովնին , և իմ ճամբաներս 11 չճանչցան անոնք ։ Ուստի երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ Թէ՝ իմ 12 Հանգիստս պիտի չմտնեն ։ Նայեցէք եղբայրներ , չըլլայ որ ձեզմէ մէկուն ներսի դին անհաւատութ-

Ցամք Ցեառն 64

Թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հա-
պա ամէն օր մկզմկմ յորդորեցէք՝
քանի որ այսօր կ'ըսուի. որ չըլլայ
Թէ ձեզմէ մէկը խստացայ մեղքին
14 խաբէութիւնովը. Քանզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
թ միայն Թէ ան հաստատուԹեան
սկիզբը մինչև վերջը պինտ բռնենք.
15 Քանի որ կ'ըսուի, Եթէ այսօր Թէ որ
ան որ ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի խստացընէք բարկացընե-
16 լու ատենին պէս։ Քանզի *ոմանք
լսեցին ու բարկացուցին. բայց չէ
Թէ ''ան ամէնը որ Եգիպտոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը։ Որոնցմէ°
զզուեցաւ ան քառասուն տարին. չէ°
որ մեղանչողներէն, որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջը ինկան։ Եւ
ո՞րոնց հետ երդում ըրաւ իր
Հագիպստը չմտնելու, եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատութեանն համար։ Եւ կը տես-
նենք որ չկրցան մտնել իրենց ան-
հաւատութեանը համար։

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոնեաները հաւատքով ձեռք պիտի բե-
րեն իրենց հանգիստը։ 12 Աստուծոյ խօսքին
ազդեցութիւնը։ 14 Որովհետև մենք մեծ
քահանայապետ ունինք Յիսուս Աստուծոյ
Որդին, որ մեր տկարութիւններուն հաղորդ
եղաւ, բայց առանց մեղքի, 16 կարող ենք և
պարտինք անոր միջոցովը համարձակօրէն եր-
թալ շնորհաց աթոռին առջևը։

1 ՈՒրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ
Թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնացեր է,
ձեզմէ մէկը ետին զրկուած դտնուի։
2 Ինչու՞ որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք. բայց անոնց շահ
մը չըրաւ ան խօսքը լսելը, քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ։ Բ Ի՞նչ մենք որ հաւա-
տացինք, հանգիստը կը մտնենք.
ինչպես որ ըսաւ, Ե Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ Թէ իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն. Թէև
էր գործքերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 դած էին։ Ինչու՞ որ Գէրէզ ասանկ
կ'ըսէ մէկ տեղ մը՝ Եօթներորդ օ-
րուանը համար. Ե Եւ Աստուած
Եօթներորդ օրը հանդչեցաւ իր ըս-
5 լոր գործքերէն. Ու հոս նորէն կ'ը-
սէ Թէ՝ Իմ հանդիստս պիտի չմըտ-
6 նեն։ Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել, և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին, ան-
հաւատութեան համար չմտան.
7 Նորէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ
Այսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպես որ ը-
սուեցաւ. Եթէ այսօր Թէ որ անոր ձայ-
նին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի՛
8 խստացընէք։ Ինչու որ եթէ Յե-
սուն հանդչեցուցած ըլլար զանոնք,
ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան հա-
9 մար չէր զրուցեր։ Ուրեմն Աստու-
ծոյ ժողովուրդին դեռ հանգիստ մը
10 կը մնայ։ Վասն զի ան որ անոր
հանգիստը մտաւ, ալ նայեցաւ
իր գործքերէն, ինչպես որ Աստուած
11 ալ իրեններէն։ Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու. եռ որ չըլլայ
Թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
12 օրինակին պէս իյնայ։ Ինչու՞ որ
Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու
զօրեղ՝ Եև ամէն երկսայրի ծուրէ
կտրուկ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին՝ և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու, և կը քննէ սրը-
տին խորհուրդները ու մտածմունք-
13 ները։ Եէ չկայ մէկ արարած մը
անոր դիմացը չերեւցած. Ի՛սպա
ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր
աչքերուն առջևը, որուն պէտ ըլ-
րե՞մ մեր հաշիւը։
14 Ծ Արդ՝ մենք որ մեծ քահանայա-
պետ մը ունինք Երկինքը անցած,
Յիսուսը՝ Աստուծոյ Որդին, հա-
մուր բռնենք մեր դաւանութիւնը։
15 Ծ Քանզի չէ Թէ անանկ քահանա-
յապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլ-
լայ մեր տկարութիւններուն կարե-
կից ըլլալու. Հնպա ինքը ամէն
կերպով փորձը առած է մեզի նման,
16 Ըբայց առանց մեղքի։ Աստի ալ
համարձակութիւնով մօտենանք
շնորհաց աթոռին առջևը, որ ո-
ղորմութիւն ընդունինք՝ ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը մեզի
օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Մեր Փրկչին քահանայական իշխանութիւնը
և պատիւը։ 11 Նաեքեալը կը յանդիմանէ
աս բանիս գիտութեանը վրայով անոգ եղող-
ները։

1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ
մարդոց մէջէն առնուած՝ մար-
դոց համար կը կենայ Բ Աստուծոյ
կողմը, Ե որ պատարագներ ու պոհեր
2 մատուցանէ մեղքերու համար. Ե Եւ
կարող է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ
տգէտ ու մոլորեալ են. Ե ինչու որ
ինքն ալ տկարութիւնով պաշա-
3 րուած է. Նէւ ասոր պատճառով
պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին
համար՝ անանկ ալ իր անձին համար
մեղքի պատարագ մատուցանել։
4 Ե Եւ չէ Թէ մէկը ինքիրմէ՝ պա-
տիւը կ'առնէ, հապա ան որ Աս-
տուծմէ կանչուած է՝ ինչպես որ Ա-
5 հարոնը։ Բ Անանկ ալ Քրիստոս չէ
Թէ իր անձը մեծարեց քահանայա-
պետ ըլլալու, հապա անիկայ՝ որ զը-
րուցեց անոր Թէ Ծ Դուն իմ Որդիս
6 Ես, ես այսօր քեզ ծնայ. Ինչպես ու-
րիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ. Եդուն յաւի-
տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

Ցամք Ցեառն 64

ե Գլ. գ. 12, 18, 19։
ը Ես. խթ. 2, Երեմ. իգ. 29, բ Կոր. ժ. 4, 5, ա Պետ. ա. 23։
թ Ընակ. ե. 4։
ժ Եփես. զ. 17, Յայտ. ա. 16, բ. 16։
ի Ա Կոր. ժգ. 24, 25։
լ Սաղ. լգ. 13, 14, դ. 8, ճՀԹ. 11, 12։
խ Ցոր. իզ. 6, լշ. 21, Ընակ. ժե. 11։
ծ Գլ. գ. 1։
կ Գլ. է. 26, Թ. 12, 24։
հ Գլ. ժ. 23։
յ Ես. ծգ. 3, Գլ. բ. 18, Ղևտ. իբ. 2։
ճ բ Կոր. ե. 21, Գլ. է. 26, Պետ. բ. 22, ա Յով. գ. 5։
ն Եփես. բ. 18, գ. 12, Գլ. ժ. 19, 21, 22։

— Գլ. բ. 3։
բ Գլ. բ. 17։
գ Գլ. բ. 3, 4, Թ. 9, ժ. 11, ժա. 4։
դ Գլ. բ. 18, գ. 15։
է Գլ. է. 28։
զ Ղևտ. գ. 3, Թ. 7, ժգ. 6, 15, 16, 17, Գլ. է. 27, Թ. 7։
ը Բ Մն. իգ. 18, Յով. գ. 27։
թ Ես. իբ. 1, Թռ. ժգ. 5, 40, ա Մն. իգ. 13։
ժ Յով. բ. 54։
ի Պետ. բ. 7, Գլ. ա. 5։
լ Սաղ. ճժ. 4, Գլ. է. 17, 21։

Ցամք Տեառն 64

7 կարգին պէս ։ Որ իր մարմնին օրերը Նաստիկ գոչումով ու արցունքով Է աղօթք և աղաչանք մատուց անոր՝ Ծոր· կարող էր զինքը մահուանէ ազատելու , Նու լսուեցաւ՝ Էջ. *Երկիւղէն ապահովՈՒ.
8 Թէպէտ ինքը Որդի է , Ն Էայց իր չարչարանքներէն Ղազանդուխթիւն
9 սորվեցաւ . ՆՈւ երբոր կատարուեցաւ , ՚ի բոլոր իրեն Ղազանդողներուն յաւիտենական փրկութեանը
10 պատճառ եղաւ . Ու· Աստուծմէ կոչուեցաւ քահանայապետ ՚ի Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։
11 քիսեդեկի կարգին պէս ։ ՚Որուն վրայով շատ բսելիք ունինք , որ դժուարին ալ է մեկնելու , Ինչու որ· ձեր լսելիքները բթացած են .
12 Որ պէտք էր ձեզի ժամնակին Նաչելով ՚սորվեցընող ըլլալ · բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվել թէ ինչ են Նստուածոյ պատգամներուն առջի սկզբունքները · Նու դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ թէ
13 հաստատուն կերակուրի ։ Քանզի ան ամէնը որ կաթնկեր է , արդարութեան խօսքին անմիտ է ,
14 *որովհետև տղայ է ։ Բայց հասատուն կերակուրը կատարեալներուն է , որոնց Նզգայարանքները սովորութեամբ կրթուած են բարին ու չարը զանազանելու ։

ԳԼ · Զ

1 Կը յորդորէ որ Տաւաքրէն չկենան , 11 Հապա հաստատուն , 12 և Նանացող ըլլան , ու համբերութեամբ Աստուծոյ ապաւինին , 13 վասն զի Աստուած հաստատուն է իր խոստմունքներուն մէջ ։

1 Ղ Աստի *քրիստոսի վրայով առջի սորվելիքները ձգելով՝ կատարեալին գանք . առանց նորէն հիմ ձգելու Բ մեռած գործքերէն ապաշխարելու՝ ու դէպ Ի Աստուած
2 հաւատք ունենալու , Ե և մկրտութիւններուն վարդապետութեանը , Ու ձեռք դնելուն , Ե և մեռելներուն յարութեանը , Ու յաւիտենական դատաստանին ։ Եւ աս
3 պիտի ընենք , Է թէ որ Աստուած
4 հրաման տայ ։ Ը Ինչու որ անկար է Ի մէկ անգամ՝ լուսաւորուածներուն՝ Ծ որոնք երկնաւոր պարգևին համը առին , Ե ու Հոգւոյն Սրբոյ
5 հաղորդ եղան , և Աստուծոյ բարի խօսքին Ու գալու աշխարհին զօ-
6 րութիւններուն համը առին , Թէ որ ինկան , նորէն ապաշխարութիւնով նորոգուելի . Է որովհետև կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին , ու կը խայ-
7 տառակեն ։ Ինչու որ ան երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձրևը կը խմէ , և արդիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի , Ծ Աստուծմէ
8 օրհնութիւն կ՚ընդունի . Է Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է , ու անէծքի մօտ .
9 և անոր վերջը այրուիլ Է ։ Իսկ մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ՝ յոյսեր ունինք , թէև ասանկ
10 կը խօսինք ։ Հ Քանզի Ն Աստուած անիրաւ չէ , Նոր ձեր գործը մոռնայ , ու ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցուցուցիք , Ճոր սուրբերուն ծառայեցիք՝ ու կը ծառայեք ։
11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցընէ ՚յոյսին հաստատուելուն մինչև
12 վերջը · Որ դուք չծեղջանաք · Հապա նմանող ըլլա՛ անոնց՝ որ հաւատքով ու համբերութիւնով Ն խոստմունքները ժառանգեցին ։
13 Վասն զի երբոր Աստուած Աբրահամին խոստմունք ըրաւ , որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ Որ անոր վը-
14 րայ երդումի ընէր , Ի՛ր անձին վրայ երդումի ըրաւ՝ ու ըսաւ . Ա՛յո՛ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ , ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
15 քեզ ։ Եւ այսպէս համբերելով՝
16 խոստմունքին հասաւ . Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում կ՚ընեն . Ու անոնց բոլոր հակառակութեանը հաստատ վը-
17 ճիռ *տա՛ծ՝ երդումն է ։ Որ ասնով Աստուած ՚իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը ալ աւելի ցուցընել ուզելով Ն խոստմունքին ժառանգաւորներուն , երդումը
18 մէջ ձգեց . Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով անկարելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել , հաստատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք Ղառջևնիս դրուած յոյսը ամուր
19 բռնելու . Որ ան յոյսը ունենանք իբրև մկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր անձին , Նոր վարագուրին ներսի կողմն ալ կը
20 մտնէ . *Ուր որ Ցիսուս իբրև Ա-ռաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ *յաւիտենական քահանայապետ ըլլալով՝ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։

ԳԼ · Է

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ Ցիսուս քրիստոս քահանայապետ է Մելքիսեդեկի կարգին պէս , 11 և աս պատճառով խիստ գերազանց է Ահարոնի կարգէն եղող քահանաներէն ։

1 Վ Քանզի աս *Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագաւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան . որ ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անկայ թագաւորներուն կոտորածէն կը
2 դառնար , ու օրհնեց զանիկայ . Ո-

Ցամք Տեառն 64

Ծ Սաղ · կե · 19 ։
Ն Ես · ը · 6 ։

Հ Առակ · ժգ · 31 ։ Մատ · ժ · 42 · իե · 40 ։ Ցօհ · ժգ · 20 ։
Ն Հռով · գ · 4 · բ Թես · ա · 6 · 7 ։
Ղ ա Թես · ա · 3 ։
Հ Հռով · ժե · 25 · բ Կոր · 4 · Թ · 1 · 12 · բ Տիմ · ա · 18 ։
Տգլ · գ · 6 · 14 ։
Ա Գլ · ժ · 36 ։
Ն Ծն · իր · 16 · 17 · Սաղ · ճն · 9 · Ղու · ա · 73 ։
ՀԵԲ · ԻԲ · 11 ։
ա Հռով · ժա · 29 ։
ՀԳԼ ժա 9 ։
պ Գլ · ժբ 1 ։
Ղ Ղե · ժգ · 15 · Գլ Թ · 7 ։
ա Գլ · դ 14 · ը · 1 · Թ · 24 ։
ՀԳԼ · դ · 1 · ե · 6 · 10 · ե · 17 ։
Ա Ծն · ժգ · 18 · ճե ։

Ցամք Տեառն 64

րուն՝ Աբրահամն ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ՝ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի , ետքը Սաղեմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թագաւոր՝ 3 գաւոր . Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող , որ ոչ աւնոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը . և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլայով՝ կը կենայ ուրկը մնայ միշտ քահանայ ։

Բ Ծն . ԺԴ . 20 ։

4 Արդ՝ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ , է որ անոր Աբրահամ՝ նահապետն ալ տասանորդ

Է Թուա . Ժբ . 21 , 26 ։

5 տուաւ աւարէն ։ Եւ Ղևիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ'առնեն , պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն՝ օրէնքին համեմատ , այսինքն՝ իրենց եղբայրներէն . թէպէտև անոնք Աբրահամին երանքէն ելլեր են .

Ե Ծն . Ժգ . 19 ։

Ի Հաւ . գ . 13 ։ Գաղ . գ . 16 ։

6 Բայց անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ , և որ օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստումնները առած էր ։

7 Ասկայն ասիկայ անկասկածելի բան մըն է , որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի ։

8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնեն . բայց հոն անիկայ կ'առնէ , որուն համար վկայուած է թէ կենդանի է ։

Ղ Գլ . ի . 6 ։ Ջ . 20 ։

9 Եւ կրնայ ըսուիլ թէ , Ղևին այ՝ որ տասանորդ կ'առնէ , Աբրահամին

10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ . Ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր , երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց ։

Ե Գաղ . բ . 21 ։ Հմր . 12 ։ 19 ։ Գլ . ը . 7 ։

11 Արդ՝ է թէ որ կատարելութիւնը Ղևատացւոց քահանայութեան ձեռքովը ըլլար , (որովհետև ժողովուրդը անոր ատենը օրէնքին տակը գրուեցաւ ,) ինչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ , ու չըսուի Ահա

12 րոնին կարգին պէս՝ Արդ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս , հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխուի

13 Թիւն ըլլայ ։ Եւ էրաստ ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ կ'ըսուի , ուրիշ ցեղի հաղորդուած թիւն ունեցաւ , որ ան չեղած բնաւ

14 Մկր սեղանին չմօտեցաւ . Քանզի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը , որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չգրուեր

Ը Ելս . ժա . 1 ։ Մատ . ա . 3 ։ Ղուկ . գ . 33 ։ Հաւոր . ա . 3 ։ Յայտ . ե . 5 ։

15 ցեց քահանայութեան համար ։ Ու ալ աւելի յայտնի է որ ասոնց պես , քանի որ Մելքիսեդեկին նմանութիւնով ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ ,

16 Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ , հապա անվախճան կենաց զօրութեանը պէս ։

17 Ինչու որ կը վկայէ թէ՝ Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկ

18 կի կարգին պէս ։ Քանզի առէլի պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու անշահութեանը

19 Համար , (Ինչու որ է օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չբերաւ ,) և Նոր տեղը կը մտնէ լաւագոյն յոյսմը՝ որով է Աստուծոյ կը մօտենանք ։

20 Եւ որքան որ ցէրաստ՝ չէ թէ առանց երդումի հաստատ եղաւ . (Ինչու որ անոնք առանց երդումի

21 քահանայ եղած են . Բայց ասիկայ երդումով՝ անոր ձեռքովը , որ իրեն ըսաւ . Տէրը երդում ըրաւ , ու պիտի չզղջայ . Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

22 կարգին պէս .) Այնքան աւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Ցիսուս ։

23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են , էրէնց միշտ մնալուն՝ մահը արգելք ըլլալուն համար .

24 Բայց ասիկայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայութիւնը .

25 Թիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ է ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կուգան . որովհետև ինքը միշտ կենդանի է հանոնց համար բարեխօսելու ըլլալու ։

Հ Հաւոր . ը . 34 ։ ա Ցհմ . բ . 5 ։ Գլ . Թ . 24 ։ ա Ցօ . բ . 1 ։

26 Վասն զի մեզի ճիշդ ասանկ քահանայապետ մը կը վայլէր , Նսուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու երկինքէն բարձրացած՝

Ե Գլ . դ . 15 ։ Ղեփ . ա . 30 ։ դ . 10 ։ Գլ . ը . 1 ։

27 ցած . Որ անոր ամէն ատեն հարկ չէ ինչպես ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու ետքը ժողովուրդին մեղքերուն համար . վասն զի ինքը՝ մէկ անգամ մը ըրաւ՝ ասիկայ ; իր անձը պատա-

Ղ Գլ . Թ . 7 ։ Ժ . 6 , 11 ։ Գլ . ե . 3 ։ Թ . 7 ։

Ղ Գլ . Ժ . 15 ։

28 րադ մատուցանելով ։ Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պաշտօնեայ մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ . բայց երդումին խոսքը՝ որ օրէնքէն ետև էր , Որդին՝ որ

Ե Գլ . ե . 1 , 2 ։

Ե Գլ . ը . 10 ։ ե . 9 ։

ԳԼ . Ը

1 Քրիստոսի յաւիտենական քահանայութեամբը խափանուած է Ղևատական քահանայութիւնը . 7 Նմանապես նահապետներուն Նետ եղած ժամանակաւոր ուխտը խափանուած է աւետարանին յաւիտենական ուխտով ։

Ցամք Տեառն 64

1 Ձյս զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը սա է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Աթոռին աջ կողմը

Ա Եբր . ա . 20 ։ Կղ . գ . 1 ։ Գլ . ա . 3 ։ Ժ . 12 ։ Ժդ , 2 ։

Բ Գլ . Թ , 8 , 12 , 24 ։

2 նստաւ . Բ Սրբարանին պաշտօնեայ , ու է Ճշմարիտ խորանին՝ որ Ցէրը

Գ Գլ . Թ . 11 ։ Դ Գլ . ե . 1 ։

3 կանգնեց , և չէ թէ մարդ ։ Քանզի Դ ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու

Ցամք Տեառն 64

համար որոշուած է . ուստի Էհարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ
4 մատուցանելու՝ Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար , քահանայ անգամ պիտի չըլլար . ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ .
5 (Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու ՚ն՚ղուքովը կը ծառայեն . ինչպէս որ Մովսէսին ապսպրուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շինէր . քանզի ըսաւ . Էնայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրի-
6 նակին պէս շինես ամէնը .) Բայց հիմա Յիսուս՝ ալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ , որչափ որ լաւագոյն խոստմունքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է ։
7 Ի՞նչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար , երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուեր ։ Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ՚ըսէ . Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Ցուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընէմ .
9 Չէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան , ես ալ անհոգ եղայ
10 անոնց վրայով՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ Քանզի ասիկա է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ՚ըսէ Տէրը . իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ , և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք , ու Էս անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի ժո-
11 ղովուրդ պիտի ըլլան ։ Ու Էրնաւ պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր քաղաքացիին , և ամէն մէկը իր եղբօրը , ըսելով թէ՝ Տէրը ճանչցիր . ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչ-
12 նան . Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ , և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ ։
13 Ինչո՞ւ ըսելովը՝ առաջինը հինցուց . ու ան որ կը հինցայ և կը ծերանայ՝ ալ կորստեան մօտ է ։

ԳԼ . Թ

1 Առաքեալը օրէնքին ետևերը և արիւնով նշած զոհերը նկարագրելով՝ 11 կը յուշցնէ թէ անոնք չատ ստորին էին քրիստոսի զոհին և արիւնին արժանաւորութեանը ու կատարելութեանը նայելով ։

1 Եւ՚ երդարև առաջին ո՞ւխտն ալ ունէր պաշտամունքին արարողութիւնները , ու ՚աշխարհային սուրբ

Ցամք Տեառն 64

ԲԵԼ . իզ . 1 ։ ԳԵԼ . իզ . 35 ։ Ի՛ . 4 ։ Ա ԵԼ . իե . 31 ։ ԻԵԼ . իե . 23 , 30 ։ ԼՒ . իգ . 5 , 6 ։ ՂԵԼ . իշ . 31 , 33 ։ Ի՛ . 3 , 21 ։ ԳԼ . զ . 19 ։ Ե ԵԼ . իե . 10 ։ իշ . 33 ։ Ի՛ . 3 , 21 ։ ԸԵԼ . ժշ . 33 , 34 ։ Ը ԹՈՒ . ժէ . 10 ։ ժ ԵԼ . իե . 16 , 21 ։ ԼԳ . 29 ։ Ի՛ . 20 ։ Ր Օր . ժ . 2 , 5 ։ Ղ ԹՈՒԳ . ր . 9 , 21 ։ Ր ՄՆ . է . 10 ։ Է ԵԼ . իե . 18 , 22 ։ ՂԼ . ժշ . 2 ։ Գ ԹՈՒԳ . ը . 6 , 7 ։ Լ ԹՈՒ . իը . 3 ։ Դան . ը . 11 ։ Ը ԵԼ . Լ . 10 ։ ՂԼ . ժշ . 2 , 11 , 12 , 15 , 34 ։ Հմր 25 ։ Ձ ԳԼ . է . 3 ։ Է . 27 ։ Ի ԳԼ . ժ . 19 , 20 ։ Հ Ցօ՚ . ժգ . 6 ։ Յ Գաղ . գ . 21 ։ ԳԼ . է . 18 , 19 ։ ժ . 1 11 ։ ՂՂԼ . ժա . 2 ։ Կղ . ր . 16 ։ Ճ ԹՈՒ . ժԹ . 7 , ԸԸ ։ Ո ԵՒԹ . ր . 15 ։ Կղ . ր . 20 ։ ԳԼ . է . 16 ։ Ր ԳԼ . ժ . 1 ։ Ն ԳԼ . գ . 1 ։ ԼԳԼ . ը . 2 ։ ԱԳԼ . ժ . 4 ։ ԼԳոր . ի . 28 ։ ԵՒԹ . ա . 7 ։ Կղ . ա . 14 ։ ա Պետ . ա . 19 ։ Ցայտ . ա . 3 ։ է . 9 ։ Պ Ջաբ . գ . 9 ։ Հմր 26 , 28 ։ ԳԼ . ժ . 10 ։ Ք Դան . Թ . 24 ։ Վ ա Պետ . ա . 19 ։ Ցայտ . ա . 5 ։ Ֆ Հով . ա . 4 ։ ա Պետ . գ . 18 ։ Ը ԵՒԹ . ր . 5 ։ Տիտ . ր . 14 ։ ԳԼ . է . 27 ։

Ե ԵՒԹ . է . 2 ։ ԳԼ . Թ . 14 ։

ՂԿող . ր . 17 ։ ԳԼ . Թ . 23 ։ ժ . 1 ։

Է ԵԼ . իե . 40 ։ իշ . 30 ։ իէ . 8 ։ Թիւ . ը . 4 ։ Գոր . է . 44 ։

Ը ր Կոր . գ . 6 , 8 , 9 ։ ԳԼ . է . 22 ։

Բ ԳԼ . է . 11 , 18 ։

Ժ Երեմ . լ . 31 , 32 , 33 , 34 ։

Ի ԳԼ . ժ . 16 ։

Լ Ջաք . ը . 8 ։

Է Ես . ծդ . 13 ։ Ցօ՚ . զ . 45 ։ ա Ցօ՚ . ը . 27 ։

Ժ Հով . ժա . 27 ։ ԳԼ . ժ . 17 ։

Ի ր Կոր . ե . 17 ։

Ա ԵԼ . իե . 8 ։

Ցամ Տեառն 64

Գլ. Ժ

1 Օրէնքի զոհերուն տակաւորութիւնը. 10 Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուիլը՝ 14 Մշտնջենաւորապէս սրբեց մեղքերը. 19 Առաքեալը կը յորդորէ որ հաւատքը ամուր բռնեն համբերութեամբ և ընդհակառակը թեամբ.

1 Քանզի օրէնքը զգալու բարիքներուն է շուքը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով. միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով հերքէք չկրնար կատարեալ ընել անոնք
2 որ կը մօտենան։ Ապա թէ ոչ՝ պիտի չդադարէին մատուցուելէն, պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալնուն համար. Բայց անոնցմով ամէն տարի մեղաց յիշատակութիւն կ'ըլլա
4 լայ. Ինչու որ չնոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը չկրնար մեղքերը
5 վերցընել։ Անոր համար իր աշխարհ մտնելու ատենը՝ կ'ըսէ. Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն. Հապա ինծի մարմին մը պատրաս-
6 տեցիր. Ողջակէզներու ու մեղքի
7 պատարագներու չհաւնեցար։ Ան ատենը ըսի. Ահա կու գամ ես, (գիրքի տոմսի մէջ ինծի համար գրուած է,) քու կամքդ ընելու՝
8 ով Աստուած։ Վերը ըսելով թէ՝ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու անոնց չհաւնեցար, (որոնք օրէնքին հաւեմատ կը մատուցուին,)
9 ետքը կ'ըսէ. Ահա կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով Աստուած. առջինը կը հերքէ, որ երկրորդը
10 հաստատէ։ Ուր ան կամքովը մենք ալ սրբեւեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելովը։
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրո-
12 նար մեղքերը վերցընել. Բայց ասիկայ մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշտնջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմին նստաւ.
13 Եւ ասկէ ետև կը սպասէ՝ Մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն
14 պատուանդան դրուին։ Ինչու որ մէկ պատարագով մը մշտնջենաւորապէս կատարեց սրբուածները։
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն կու տայ. քանզի ա-
16 ռաջուց ըսէլէն ետև, թէ Ասիկա է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ, ու ա-

Ցամ Տեառն 64

– Գլ. Թ. 11։
Բ Կոչ. ը. 17։
Գլ. ը. 5։
Ք. 23։
Գլ. Թ. 9։
Բ Հմ. 14։
Ղե. ժգ. 21։ Գլ. Թ. 7։
Ամբ. ը. 6, 7։ Գլ. Թ. 13։ Հմ. 11։
Սաղ. խ. 6, 8, 8, Ես. ա. 11։ Երեմ. ը. 20։ Ամով. ե. 21, 22։
Ես. ա. 11։ Գլ. Թ. 9։
Գլ. Թ. 11։
Գլ. ը. 5։
Գլ. Թ. 12։
Թուոց. իը. 3։ Գլ. է. 27։
Հմ. 4։
Գլ. ա. 3։ Կող. գ. 1։
Սաղ. ճժ. 1։ Գոր. բ. 35։ ա Կոր. ժե. 25։ Գլ. ա. 13։
Հմ. 1։
Երեմ. լա. 33, 34։ Գլ. ը. 10, 12։

Գլ. Ժ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՊԻՏԻ ՍՐԲԷ ՁԵՐ ԽՂՃՄՏԱՆՔԸ
ՄՇԱԾ ԳՈՐԾԵՐԷՆ՝ Է ԿԵՆԴԱՆԻ
ԱՍՏՈՒԱԾԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ։

15 Եւ + ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ է՛ր մահը առջի ուխտին ժամանակը ֆոբ՛ո՛ւ՛թ յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով, – հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան
16 խոստմունքը առնեն։ Քանզի ուր որ կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ.
17 Ինչու որ է՛ կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ. քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար,
18 քանի որ կտակը ընողը ողջ է։ Է՛նոր համար առջի + ուխ՛տ ալ առանց
19 արիւնի չէր հաստատուեր։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուիրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ է՛ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
20 սրսկեց. Եւ ըսաւ. Ս՛ասիկայ է ան ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձե-
21 զի պատուիրեց։ Եւ է՛ խորանին վրայ, ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւ-
22 նը։ Եւ գրե՛թ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու է՛արիւն չ՛թափուած թո՛ղութիւն չըլլար։
23 Ուստի հարկ էր որ է՛երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին. բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհե-
24 րով։ Քանզի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ Ճշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջևը ներկայա-
25 նայ. Զէ թէ որ շատ անգամ իր անձը պ՛ո՛ւ՛ր՛ի՛ մատուցանէ, ինչպես Քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ
26 իրը չեզած արիւնով. Ապա թէ ո՛չ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա + մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը
27 մէկդի ձգելու համար։ Եւ ինչպես որ մարդոց համար մէկ անգամ մը մեռնիլ, ու անկէ
28 ետքը դատաստան. Անանկ ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը + պ՛ո՛ւ՛ր՛ի՛ մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցընելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն։

Ցամք Տեառն 64

Նոյնց միտքին մէջը պիտի գրէմ
17 զանոնք . Եւթը ՚ի՞ւ թէ , Անոնց մէղքերը և անոնց անօրէնութիւն-
18 ները ալ պիտի չյիշեմ ։ Իսկ ուր որ ասոնց թողութիւն կայ , ալ մէղքի համար պատարագ պէտ չէ ։
19 Ուրեմն եղբայրներ՝ հանգարձա-կութիւն ունենալով Յսուրբ տեղը
20 մտնելու Ցիսուսի արիւնովը , Ընդ նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բա-ցաւ մեզի ՚ի վարագուրին միջէն՝ որ
21 է իր մարմինը , Եւ մեծ քահանայ մը ունենալով Աստուծոյ տանը
22 վրայ , Մօտենանք ճշմարիտ սրբ-տով՝ ՚ի լիցուն հաւատով , սրտերնիս չար խիղճէն մաքրուած , ու մարմնիս մաքուր ջուրով լուա-ցուած ։ Անխախտ պահենք յոյ-սին դաւանութիւնը . ինչու որ հաւատարիմ է անիկայ՝ որ խոս-
24 տացաւ ։ Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան դրդե-
25 լով ։ Եւ մէկտեղ ժողովները չը-թողունք , ինչոր ոմանք սովորու-թիւն ունին . հապա յորդորենք , ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ Տ՚ն օրուան մօտենալը կը տես-նէք ։
26 Վասն զի մեթէ որ ճշմարտու-թեան գիտութիւնը ընդունելէն ետև ՚ի կամաւ մեղք գործելու ըլ-լանք , ալ անկէ ետև մեղքերու
27 համար մէնէլ զոհ մը չմնար ։ Հա-պա մէկ զարհուրելի սպասել մը դատաստանին , ու ՚ի կրակի բար-կութիւն մը կ՚ուռայ , որ պիտի լա-
28 փէ հակառակորդները ։ Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարդեր , առանց ողորմութեան ՚ի երկու կամ իրէք վկաներով կը մեռնէր ։
29 Այ՚ն որչափ սաստիկ պատժոյ ար-ժանի պիտի սեպուի անիկայ , որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ ա-ռաւ , և ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց , որ անով ինքը սրբուեցաւ , և ՚ի շնորհաց Հոգին նախատից ։
30 Քանզի գիտենք անիկայ որ ըսաւ ։ Իմն է վրէժխնդրութիւնը , Ես պիտի հատուցանեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ և դարձեալ ՚ի Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը ։ Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը ։
32 Բայց մտիքերնիդ բերէք ան առ-ջի օրերը՝ որ ՚ի լուսաւորուելնէն ետև չաչաւանքներու նկոթութիւն
33 կրեցիք ։ Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով ՚ի խայտառակուած , երբեմն ալ ասանկ վիճակի մէջ ե-
34 ղողներուն ընկերդ ըլլալով ։ Ինչու որ ՚ի կապուածներուն հետը չարչա-րուեցաք , ու ժ՚ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ըն-դունեցիք , դիտնալով որ էլաւա-գոյն և մնայուն ստացուածքներ
35 ունիք ձեզի երկինքը ։ Ուստի չնչ-ձ մի ձգէք ձեր վստահութիւնը , Որ ան մեծ վարձքի հատուցումէ
36 ունի ։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն , որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ ՚ի խոստմունքը վայե-
37 լէք ։ Քանզի ՚ի ալ ասկէ քիչ մը ա-տենէն հան որ գալու է , պիտի
38 գայ , ու պիտի չուշանայ ։ Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի . ու թէ որ դէնը ետ քաշուի , իմ
39 հոգիս անոր չհաճիր ։ Բայց մենք չետ չենք քաշուիր որ կորսուինք . հապա մէկը հաւատանք որ մեր հո-գին փրկուի ։

ԳԼ ԺԱ

1 Հաւատքը ՚ինչ է ։ 6 Առանց հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ հաճելի ըլլալ ։ 7 Հաւատքին արդիւնաւոր պտուղները որ հին ատենը նա-հապետներուն վրայ երևցան ։

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բա-ներուն հաստատութիւնը՝ ան-տեսելեացն բաներուն ապացոյցն է ։
2 Վասն զի ՚ի անով առջիները վկա-յութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով կ՚իմանանք թէ հաշ-խարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաս-տատուեցաւ , ու աներևոյթ բա-ներէն անտեսելեացը եղան ։
4 Հաւատքով Աբէլը կայենէն ա-ւելի պղէկ զոհ մատուց Աստուծոյ . որ անով վկայուեցաւ արդար ըլ-լալը . ինչու որ իր պատարագնե-րուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ էրէն . և անով թէպետ մե-ռաւ , էթ-այ տակաւին կը խօսի ։
5 Հաւատքով Ենովք էրէքս փո-խադրուեցաւ , որ մահ չտեսնէ . ու ՚ի գտնուեր , ինչու որ Աստուած փոխադրեց անիկայ . քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ՝ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի
6 էր ։ Բայց առանց հաւատքի ան-կարելի է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ . վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօ-տենայ , պէտք է որ հաւատայ՝ թէ Աստուած կայ , և թէ վարձահա-տոյց կ՚ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն ։
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առ-նելով Աստուծմէ՝ դեռ չերևցած բաներուն համար , վախնալով տապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու համար , ով աշխարհս դատա-պարտեց , և ժառանգաւոր եղաւ իրան արդարութեանը՝ որ հաւատ-քով կ՚ըլլայ ։
8 Հաւատքով Աբրահամ լսրոր կանչուեցաւ՝ մնիկ ըրաւ ան տեղը ելլելու , որն որ ժառանգութիւն

Ցամք Տեառն 64

ընդունելու էր ելաւ , ու չգիտնալով թէ ուր կերթայ ։
9 Հաւատքով օտարութեան երկրին պէս բնակեցաւ խոստմունքին մէջ՝ իբրև օտար երկրի մէջ , վրաններու մէջ բնակելով Իսահակի և Յակոբի հետ՝ որ նոյն խոստմունքին ժա-ռանգակիցներն էին ։
10 Վասն զի կը սպասէր հաստատ հիմերով քաղաքին՝ որուն շի-նողն ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով Սարա ինքն ալ զօրու-թիւն առաւ սերունդ յղանալու , և ծերութեան ատենը ծնաւ , վասն զի հաւատարիմ համարեց զայն՝ որ խոստացաւ ։
12 Ասոր համար ալ մէկէ մը , և ա-նիկա մեռելի պէս , այնքան սե-րունդ ծնաւ՝ որչափ որ երկնքի աստղերը բազմութիւն են , և ո-րչափ որ ծովեզերքի աւազը ան-համար է ։
13 Ասոնք ամենքն ալ հաւատքով մեռան՝ առանց խոստմունքնե-րը ստանալու , հապա հեռուէն տեսան զանոնք և ուրախացան , և խոստովանեցան թէ օտար և պանդուխտ են երկրի վրայ ։
14 Վասն զի որ որ այսպէս կ՚ը-սեն՝ յայտնի կ՚ընեն թէ հայրե-նիք կը փնտռեն ։
15 Եւ եթէ անոնք այն երկրին վրայ մտածէին՝ որմէ որ ելան , ժա-մանակ կ՚ունենային դարձեալ դառնալու ։
16 Հապա կը փափաքէին աւելի լաւ երկրի՝ այսինքն երկնաւորին . ուստի Աստուած չամչցաւ անոնց Աստուած կոչուելէ , վասն զի պատրաստեց անոնց քաղաք ։
17 Հաւատքով Աբրահամ Իսահակը փորձուած ատենը մատաղ ըրաւ , և ան որ խոստումները ստացած էր՝ իր միածին որդին մատաղ ըրաւ ։
18 Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահակի մէջէն քեզի սերունդ պիտի կոչուի ։
19 Մտածելով թէ Աստուած կրնայ մեռելներն ալ յարուցանել , ուս-տի նաև իբրև առակ ետ առաւ զայն ։
20 Հաւատքով Իսահակ Յակոբին և Եսաւին օրհնեց՝ գալիք բաներուն համար ։
21 Հաւատքով Յակոբ մեռնելու ատենը Յովսէփայ որդիներուն ամենն ալ օրհնեց , և իր գաւազանին վրայ երկրպագութիւն ըրաւ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ մեռնելու ատենը Իսրայէլի որդիներուն Եգիպտոսէն ելլելուն վրայ խօսեցաւ , և իր ոսկորներուն վրայ պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով Մովսէսի ծնողքը զինքը երեք ամիս պահեցին՝ որ ծնած էր , վասն զի տեսան որ գեղեցիկ մանուկ մըն է , և չվախցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս մեծցած ատենը չուզեց որ Փարաւոնի դուստրը իրեն որդի կոչուի ։
25 Հապա ընտրեց աւելի Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ՝ քան թէ մեղքին ժամանակաւոր վայելքը ունենալ ։
26 Քրիստոսի նախատինքը մեծ հարստութիւն սեպեց՝ քան զԵգիպտոսի գանձերը , վասն զի հատուցման կը նայէր ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսէն փախաւ , չվախնալով թագաւորին բարկութենէն , վասն զի տեսանելի պէս համբերեց ։
28 Հաւատքով Զատկի տօնը և արիւնը հաստատեց , որ անդրանիկները չկոտորէ զանոնք ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովուն միջէն անցան իբրև ցամաքէ , որ Եգիպտացիք փորձելով խեղդուեցան ։
30 Հաւատքով Երիքով պարիսպները ինկան՝ շուրջանակի եօթը օր պտըտելէ ետև ։
31 Հաւատքով Պաղտի Հրեայ կինը անհնազանդներուն հետ չկորսուեցաւ , որ խաղաղութեամբ ընդունեց լրտեսները ։
32 Ու ի՞նչ ըսեմ աւելի . ժամանակս պիտի չներէ ինծի Գեդէոնի , Բարակի , Սամսոնի , Յեփթայէի , Դաւիթի , Սամուէլի և մարգարէներուն վրայ պատմելու ։
33 Որոնք հաւատքով թագաւորու-թիւններ նուաճեցին , արդարու-թիւն գործեցին , խոստումները ստացան , առիւծներու բերանները գոցեցին ։
34 Հուրին զօրութիւնը մարեցին , սուրի բերանէն ազատեցան , տկարութենէ զօրացան , պատերազմի մէջ քաջացան , օտար զօրքերը փախցուցին ։
35 Կիները իրենց մեռելները յա-րութեամբ առին ։ Ուրիշներ տան-ջուեցան՝ ազատութիւն չընդունե-լով , որպէսզի աւելի լաւ յարու-թեան հասնին ։
36 Ուրիշներ ալ ծաղրանքներ և գանակոծութիւններ կրեցին , ան-գամ կապանքներ և բանտ ։
37 Քարկոծուեցան , սղոցուեցան , գայթակղութեամբ մեռան , ոչխա-րի և այծի մորթերով շրջեցան՝ զրկուած , նեղուած , չարչարուած ։
38 Որոնց աշխարհս արժան չէր ։ Անապատներու մէջ , լերանց վրայ , քարայրներու և երկրի ան-դունդներուն մէջ թափառեցան ։
39 Ասոնք ամենքն ալ հաւատքով վկայուեցան , բայց խոստումը չստացան ։
40 Վասն զի Աստուած մեզի համար աւելի լաւ բան մը նախատեսած էր , որպէսզի մեզմէ առանց կա-տարեալ չլինին ։

ԳԼ ԺԲ

1 Յիսուսի խաչին վրայ համբերու-թեամբ վազելու մեզ յորդորու-թիւն ։ 5 Աստուծոյ խրատը ։ 12 Ձեռ-քերնիս ուղղենք ։ 18 Սինա լերան և Սիոն լերան վրայ ։ 22 Երկնա-յին Երուսաղէմ ։ 25 Խօսողին ան-սալ ։

1 Ուրեմն ինչ որ մենք ալ այսչափ մեծ վկաներու ամպով մը շրջա-պատուած ենք , ամէն ծանրութիւն և մեզ հեշտ պատահող մեղքը մէկ կողմ դնենք , և համբերու-թեամբ վազենք մեր առջև դրուած
2 վազքին մէջ , Յիսուսի վրայ նա-յելով՝ որ հաւատքին հեղինակն է և կատարողը , որ իր առջև դրուած ուրախութեան համար խաչը տոկաց՝ ամօթը չհամարելով , և Աստուծոյ գահուն աջ կողմը նստաւ ։
3 Ուրեմն մտածեցէք անոր վրայ՝ որ մեղաւորներէն այսչափ հա-կառակութիւն կրեց իր անձին դէմ , որպէսզի չձանձրանաք և հոգի-ով չնկճիք ։
4 Մինչև արեան աստիճան դիմա-դրելով մեղքին դէմ չէք կռուած ։
5 Եւ մոռցած էք այն յորդորու-թիւնը՝ որ որդիներու կ՚ըսուի թէ Որդեակ իմ , մի՛ արհամարհեր Տեառն խրատուն , և մի՛ նեղանար երբ նա քեզ կշտամբէ ։
6 Վասն զի Տէրը զոր սիրէ՝ զայն կը խրատէ , և ամէն որդի զոր ընդունի՝ զայն կը գանահարէ ։
7 Խրատ համարելով համբերեցէք . Աստուած ձեզի որդիներու պէս կը վարուի , վասն զի ո՞ր որդին է որ հայրը չխրատէ ։
8 Իսկ եթէ առանց խրատի մնաք՝ որուն բոլորը բաժակցեցան , ուրեմն պոռնիկի որդիներ էք և ոչ թէ որդիներ ։
9 Ուստի մեր մարմնաւոր հայրե-րը խրատողներ ունէինք , և զա-նոնք կը սիրէինք ։ Ուրեմն շատ աւելի հոգիներուն Հայրը հնա-զանդինք՝ որ կենդանանանք ։
10 Վասն զի անոնք քանի մը օրե-րու համար ինչպէս որ իրենց կը թուէր՝ կը խրատէին , բայց ան մեզ՝ մեր օգտին համար , որ իր սրբութեանը բաժակցինք ։
11 Ամէն խրատ ներկայիս ուրախու-թեան չի թուիր , հապա տխրու-թեան , բայց ետքէն անոնցմով վարժուածներուն խաղաղաւէտ արդարութեան պտուղը կուտայ ։
12 Ուստի թուլցած ձեռքերնիդ և տկարացած ծունկերնիդ ուղղեցէք ։
13 Ոտքերնիդ համար ուղիներ շի-նեցէք , որպէսզի կաղը չխոտո-րի , հապա առողջանայ ։
14 Ամենուն հետ խաղաղութիւն և սրբութիւն հետապնդեցէք , ո-րոնց առանց Տէրը պիտի չտես-նէ ։
15 Հոգ տարէք որ մէկը Աստուծոյ շնորհքէն չկտրուի , որ դառնու-թեան արմատ մը վերէն բուսնի և նեղութիւն պատճառէ , և անով շատեր պղծուին ։
16 Որ է պոռնիկ կամ անառակ մարդ մը՝ որ մէկ կերակրի համար իր անդրանկութեան իրաւունքը ծախեց ։
17 Գիտէք որ ետքէն ալ երբ ան-դրանկութեան օրհնութիւնը ժա-ռանգել ուզեց՝ մերժուեցաւ , վասն զի ապաշխարութեան տեղ մը չգտաւ , թէպետ արտասուքով փնտռեց զայն ։
18 Վասն զի չմերձեցաք շօշափելի և հրով այրուող լերան , ոչ ալ մրրկի , ոչ խաւարի , ոչ մռայլի ,
19 ոչ փողի հնչման , ոչ խօսքերու ձայնի , որոնք լսողները աղաչե-ցին որ այդ խօսքը ետ չաւելցուի ։
20 Վասն զի չէին կրնար հասկնալ թէ եթէ անասուն անգամ լերան դիպչի՝ քարկոծուելու է ։
21 Եւ տեսիլքը այնքան ահագին էր՝ որ Մովսէս ալ ըսաւ թէ Ես վախցած և դողդողացած եմ ։
22 Հապա մերձեցաք Սիոն լերան , կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին , հրե-շտակներու անհամար բազմու-թեան ։
23 Անոնց՝ որ երկինքը գրի առնուած են ։ Ամենուն դատաւորը Աստուծոյ ։ Կատարեալ արդարներուն հոգիներուն ։
24 Նոր ուխտին միջնորդը Յիսուսի ։ Եւ սրսկման արիւնին՝ որ Հա-բէլէն աւելի լաւ բան կը խօսի ։
25 Զգուշացէք որ խօսողը չանար-ձակէք ։ Վասն զի եթէ անոնք չա-զատուեցան՝ որ երկրի վրայ խօսողը անարձակեցին , մենք աւելի շատ՝ եթէ երկնքէն խօսողէն դարձ-ուածներս ։
26 Որուն ձայնը այն ատեն երկիրը շարժեց , բայց հիմա խոստացաւ՝ ըսելով թէ Դեռ մէկ անգամ մը ես ոչ միայն երկիրը , հապա նաև երկինքը պիտի շարժեմ ։
27 Այս դեռ մէկ անգամ մը ըսելը կը նշանակէ՝ որ շարժուածները՝ որպէս ստեղծուածներ , պիտի փոխուին , որպէսզի չշարժուածները մնան ։
28 Ուստի մենք որ անսասան թա-գաւորութիւն մը կ՚առնունք , շնոր-հակալ ըլլանք , որով հաճելի պաշտօն մատուցանենք Աստուծոյ՝ երկիւղածութեամբ և ակնա-ծանքով ։
29 Վասն զի մեր Աստուածը կրակ մաշեցուցիչ է ։

ԳԼ ԺԳ

1 Սիրոյ , հիւրասիրութեան , գերե-վարներուն , ամուսնութեան , ա-նարգանքի , ուխտի , առաջնորդ-ներուն վրայ ։ 9 Կերակուրներու վրայ ։ 10 Խորանի վրայ ։ 15 Գո-հութեան զոհ ։ 17 Հնազանդու-թեան վրայ ։ 18 Աղօթք ։ 20 Խա-ղաղութեան վրայ ։

1 Եղբայրական սէրը թող մնայ ։
2 Հիւրասիրութիւնը մոռնալ մի ։ Վասն զի ասով ոմանք անգիտա-նալով հրեշտակներ հիւրընկալե-ցին ։
3 Կապուածները յիշեցէք՝ իբրև թէ անոնց հետ կապուած էք ։ Նե-ղութեան մէջ եղողները՝ իբրև թէ դուք ալ մարմնով կը նեղուիք ։
4 Ամուսնութիւնը ամենուն մէջ պատուական ըլլայ , և ամուսնա-կան անկողինը անարատ ։ Վասն զի պոռնիկներն ու շնացողները Աստուած պիտի դատէ ։
5 Ձեր վարքը առանց ագահու-թեան ըլլայ , և ունեցածներուն բաւական եղէք ։ Վասն զի ինք-նին ըսաւ թէ Ես քեզ երբեք չեմ թողուր և քեզ չեմ ձգեր ։
6 Ուստի յանդգնութեամբ կ՚ըսենք թէ Տէրը ինծի օգնական է , ու չեմ վախնար թէ մարդ ինչ կրնայ ընել ինծի ։
7 Ձեր առաջնորդները՝ որոնք ձեզի Աստուծոյ խօսքը խրատեցին , յիշեցէք , և անոնց վարուց վախ-ճանին նայելով՝ նմանեցէք անոնց հաւատքին ։
8 Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր նոյնն է , և յաւիտեան ալ նոյնը պիտի ըլլայ ։
9 Ուրիշ ուսմունքներով մի՛ տա-նիք ձեզ , որոնք օտար են ։ Վասն զի լաւ է որ սիրտը շնորհքով հաստատուի , և ոչ թէ կերակուր-ներով , որոնցմով պաշտօնեայ-ները օգուտ չգտան ։
10 Մենք խորան մը ունինք՝ որմէ ուտելու իրաւունք չունին անոնք՝ որ խորանին ծառայութիւնը կ՚ընեն ։
11 Վասն զի անասուններուն արիւնը՝ որ մեղքին համար քահանայա-պետը սրբոցը կը մտցնէ , անոնց մարմինները բանակէն դուրս կը վառուին ։
12 Ուստի Յիսուս ալ , որպէսզի իր արիւնովը ժողովուրդը սրբէ , դրսի կողմը տառապեցաւ ։
13 Ուրեմն եկէք անոր մօտ բանա-կէն դուրս ելլենք՝ անոր նախա-տինքը կրելով ։
14 Վասն զի հոս մշտնջենաւոր քա-ղաք չունինք , հապա կը փնտռենք գալիքը ։
15 Ուրեմն անով գոհութեան զոհ մատուցանենք Աստուծոյ միշտ , այսինքն շրթունքի պտուղ՝ որ անունը կը խոստովանին ։
16 Բարիք ընելը և հաղորդակից ընելը մի՛ մոռնաք , վասն զի այդպիսի զոհերով Աստուած կը հաճի ։
17 Հնազանդեցէք ձեր առաջնոր-դներուն և հպատակեցէք անոնց , վասն զի անոնք հոգի կը հսկեն՝ իբրև հաշիւ տալու անոնց որ ։ Որպէսզի ուրախութեամբ ա-նիկա ընեն և ոչ թէ հառաչան-քով , վասն զի ասիկա ձեզի ան-օգուտ է ։
18 Մեզի համար աղօթք ըրէք ։ Վասն զի վստահ ենք թէ մենք մաքուր խղճմտանք ունինք՝ ա-մէն բանի մէջ ուզելով պատուա-կան կենցաղավարել ։
19 Մանաւանդ աղաչեմ ձեզ որ այդ-պէս ընեք , որպէսզի աւելի շուտ ետ դարձուած ըլլամ ձեզի ։
20 Խաղաղութեան Աստուածը՝ որ մեռելներէն յարուցանեց մեր Տէր Յիսուսը՝ հոտերուն մեծ հովիւը՝ յաւիտենական ուխտին արիւնով ,
21 ձեզ կատարեալ ընէ ամէն բա-նի մէջ՝ որ անոր կամքը կատա-րէք , և իր առջև հաճելի եղած բանը մեր մէջ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ ընէ , որուն փառքը յա-ւիտեանս յաւիտենից ըլլայ ։ Ամէն ։
22 Եղբայրներ , խնդրեմ որ այս խրատի խօսքերը հանդուրժէք , վասն զի համառօտ գրեցի ձեզի ։
23 Գիտցէք որ մեր եղբայր Տիմո-թէոսը ազատուեցաւ , որ եթէ շուտ գայ՝ ինծի հետ ձեզի կը տես-նուիմ ։
24 Ձեր բոլոր առաջնորդները և բոլոր սուրբերը կը ողջունեն ձեզ ։ Իտալացիները կը ողջունեն ձեզ ։
25 Շնորհքը ձեր բոլորին հետ ըլլայ ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

Ծամք Ցեսուն 64

պիտի առնէր . և ելաւ գնաց , ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտար երկրի մէջ , և Իսահակին ու Յակոբին հետ մնկտեղ , Եսոյի իր հետը ժառանգորդ եղող նոյն խոստմունքին ։
10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր հաստատուած քաղաքին , որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ զօրութիւն ընդունեց հղանալու սերմը առնելու , ժամանակէն անցած հասակի մէջ ծնաւ , ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զայն որ խոստմունքը ըրեր էր ։
12 Ուստի ան մէկէն ծնան , (ան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս անհամար ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստմունքները չառած հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան , և խոստովանեցան թէ երկնք օտարներ ու պանդուխտ են երկրի վրայ ։ 14 Ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , կ'յայտնի կ'ընեն թէ մէկ դաւառ մը կը փնտռեն ։ 15 Եւ յիրաւի թէ որ անկէկայ յիշէին՝ ուակից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն ֆատրէ մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած՝ անոնց Աստուածը ըսուիլը . ինչու որ անոնքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած առնը Իսահակը պատրաստած առած էր , Նէր մէկ Հատիկ արդէն կը մատուցանէր ։ Որուն ըսուեցաւ թէ 18 Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի . քանզի կը մտածէր , թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուակից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար օրհնեաց Յակոբ եւ Եսաւ ։
21 Նէց Յակորը ու Եսաւը ։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելուն ատեն՝ Յովսէփին որդիներէն ամէնքը օրհնեց , ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն կեղծքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ . ին չու որ տղան գեղեցիկ տեսան , ու չվախցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջկան որդի ըսուիլը ։ 25 քանզի աւելի սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճութիւն ունենալ ։ 26 Քրիստոսը նախատինքը , քան թէ Եգիպտոսի գանձերը . ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքի հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն . ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Ընծաները , ու արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները ոչնչացնողը իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտտելով ։
31 Հաւատքով Ոսխարը պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , երբ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին՝ ու Բարակին՝ և Սամփսոնին՝ ու Եփթայէին՝ և Դաւիթին՝ ու Սամուէլին և ...
33 Ըէ մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններ յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , հաւիծներու բերաններ գոցին , 34 ցեցին , նկուակի զօրութիւն մարեցին , սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակներ դրուեցին , 35 կիներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան՝ և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարութեան համար ։ 36 Եւ ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը 37 առին . քարկոծուեցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտրտեցան , կարօտութիւն քաշելով , նեղը իյնալով , 38 չարչարուելով , (Որ անոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անապատներու , լերանց ու քարայրներու եւ երկրի անցքերու մէջ թափառեցան ։

Ծամք Ցեսուն 64

39 Եւ այս բոլորը որ իրենց հաւատքին համար վկայութիւն ստացան , խոստմունքը չառին ։ 40 Որովհետեւ Աստուած մեզի համար աւելի լաւ բան մը նախատեսեր էր , որ մեզմէ առանց անոնք կատարեալ չըլլային ։
11 Հաւատքով Սառան ալ զօրութիւն ընդունեց հղանալու սերմը առնելու , ծնաւ անցած հասակի մէջ , ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զայն որ խոստմունքը ըրեր էր ։
12 Ուստի ան մէկէն ծնան , (ան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս անհամար ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստմունքները չառած հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան , և խոստովանեցան թէ երկնք օտարներ ու պանդուխտ են երկրի վրայ ։ 14 Ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , կ'յայտնի կ'ընեն թէ մէկ դաւառ մը կը փնտռեն ։ 15 Եւ յիրաւի թէ որ անկէկայ յիշէին՝ ուակից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն ֆատրէ մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած՝ անոնց Աստուածը ըսուիլը . ինչու որ անոնքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած առնը Իսահակը պատրաստած առած էր , Նէր մէկ Հատիկ արդէն կը մատուցանէր ։ Որուն ըսուեցաւ թէ 18 Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի . քանզի կը մտածէր , թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուակից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար օրհնեաց Յակոբ եւ Եսաւ ։
21 Նէց Յակորը ու Եսաւը ։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելուն ատենը՝ Յովսէփին որդիներէն ամէնքը օրհնեց , ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն կեղծքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ . ին չու որ տղան գեղեցիկ տեսան , ու չվախցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջկան որդի ըսուիլը ։ 25 քանզի աւելի սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճութիւն ունենալ ։ 26 Քրիստոսը նախատինքը , քան թէ Եգիպտոսի գանձերը . ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքի հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն . ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Ընծաները , ու արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները ոչնչացնողը իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտտելով ։
31 Հաւատքով Ոսխարը պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , երբ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին՝ ու Բարակին՝ և Սամփսոնին՝ ու Եփթայէին՝ և Դաւիթին՝ ու Սամուէլին և ...
33 Ըէ մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններ յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , հաւիծներու բերաններ գոցին , 34 ցեցին , նկուակի զօրութիւն մարեցին , սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակներ դրուեցին , 35 կիներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան՝ և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարութեան համար ։ 36 Եւ ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը 37 առին . քարկոծուեցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտրտեցան , կարօտութիւն քաշելով , նեղը իյնալով , 38 չարչարուելով , (Որ անոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անապատներու , լերանց ու քարայրներու եւ երկրի անցքերու մէջ թափառեցան ։

Ծամք Ցեսուն 64

Ցամք Տեառն 64

Ղեթագ.ժը. 4։ ժթ.9։ = Չմր 2։13։ - Գլ.է.22։ ը.6։ Է Գլ.ե.9։ ժը. 23։ Ցայտ.ղ.11։

պատուներու՝ ու լեռներու՝ և այրերու՝ ու երկրի Իսրայէլներու մէջ մոլորելով։

39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով վկայուած խոստմունքը չառին.

40 քանզի Աստուած մեզի համար աւելի աղէկ բան մը նախատեսմատնեց, որ անոնք առանց մեզի չկատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ուստի մենք ալ՝ որ այսչափ վկայութիւն *բազմութիւնը մեր բոլորտիքը պատած ունինք, ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն ձգենք՝ և դիւրաւ պաշարող մեղքը, ու համբերութիւնով վազենք մեր առջեւը դրուած մա-

2 պարզէն ընթացքը. Յիսուսի նայինք՝ հաւատքին առաջնորդին ու կատարողին. որ ինքը ան ուրախութեանը համար՝ որ իր առջեւը կեցած էր, խաչը յանձն առաւ, ամօթը արհամարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմը նըս-

3 տաւ։ Ուրդ՝ մի՛տք բերէք անիկայ, որ ասանկ համբերեց մեղաւորներուն իրեն դէմ հակառակ խօսելուն, որ չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք

4 ու թուլնաք։ Ձեզի՝ արիւն դեռ չէք պատերազմելով հա-

5 կառակ չկեցաք մեղքին. Եւ մոռցաք այն յորդորանքը որ ձեր հետը կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ, Որդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր, ու անկէ յանդիմանուելով՝ մի՛ թուլնար։

6 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ, և կը ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ'ընդունի։

7 Խրատի համբերեցէք, Աստուած ձեզի հետ՝ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի. քանզի ո՞ր որդի է ան՝ որ հայրը

8 չպատժեր զանիկայ։ Իսկ թէ որ դուք առանց խրատի ըլլաք, ուրուն ամէնը մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու չէ թէ որ-

9 դիներ։ Նաև մեր մարմնաւոր հայրերը ինչ խրատիչ ունէինք՝ ու ամչնայինք. Չէ՞ որ ալ աւելի պիտի հնազանդինք հոգիներուն

10 հայրն՝ ու ապրինք։ Ինչու որ անոնք քիչ օրեր ինչ կը խրատէին իրենց հաճոյ երեւցածին պէս. բայց անիկայ՝ մեր օգուտին համար՝ որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։

11 Եւ իրաւ ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախալար չերեւիր, հապա տրտմական. ետքը արդարութեան խաղաղաւոր պտուղը կը հատուցանէ անոնց՝ որ վարժուողներուն։

12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք.

13 Եւ շիտակ ճամբաներ ըրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝ գլորի, հապա՝ մանաւանդ

14 բժշկուի։ Խաղաղութեան ետեւէ եղէք ամէնուն հետ՝ և սրբութեան, որ առանց անոր մէկը պիտի չը-

15 տեսնէ Տէրը։ Զգուշացէք, չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ. Չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր երեւնալով՝ ձեզ նեղէ, ու անով շատերը պղծուին.

16 Զըլլայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ, կամ անառուրը՝ Եսաւին պէս, որ կերակուրի մը համար իր անդրան-

17 կութիւնը ծախեց։ Զի տեսէք որ թէպէտ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, ետ մերժուեցաւ. Ինչու որ ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը՝ թէպէտև արցունքով խնդրեց զանիկայ։

18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք նշոյափելի լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մգին և խաւարին

19 ու մրրկին, Եւ փողին ձայնին, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկայ լսողները՝ ետ քաշուեցան՝ աղաչելով որ մէյմըն ալ՝ խօսքը չըսուի

20 իրենց։ Ինչու որ չէին կրնար տանիլ ան հրամանին. Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քար-

21 կոծուի։ Եւ այնպէս ահագին էր ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ. Սաստիկ կը վախնամ ու կը դո-

22 ղամ։ Բայց դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին, ու բիւրաւոր հրեշտակնե-

23 րուն, Ու երկինքը գրուած անդրանիկներուն հանդիսաւոր ժողովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ամէնուն դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կա-

24 տարեր են, Ու Յիսուսի՝ որ նոր ուխտին միջնորդն է, ու սրսկուելու արեանը՝ որ Աբելին աւելի աղէկ կը խօսի։

25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկայ որ ձեզի կը խօսի. Վասն զի թէ որ անոնք երկրի վրայ ան՝ որ պատգամները՝ խօսողը մերժելով չազատեցան, որչափ աւելի մենք՝ թէ որ երկինքէն խօսողէն երես

26 դարձ ընենք. Որ անոր ձայնը ան ատենը երկիրը շարժեց, և հիմա խոստացեր է ու կ'ըսէ. Ես՝ ոչ երկիրը պիտի շարժեմ՝ չէ թէ միայն եր-

27 կիրը՝ հապա նաև երկինքը։ Եւ ան

Ցամք Տեառն 64

Ցակ.գ.18։ Ղ Ցոր.դ.3, 4։ Նա.Ը. 3։ Յ Ընակ.դ. 26.27։ + Կամ խոտորի. Ղ Գաղ.գ.1։ Ց Նաղ.լԳ. 14։ Հռով. ժբ.15.ժգ. 19։ բ Տիմ. բ.22։ Մատ.ե. 5.բկոր.է. 1։ Եփես.ե. 5։ ա բ Կոր.չ. 1։ Գաղ.ե. 4։ Ներ Օր.իԲ. 18։ Գլ.գ. 12։ Ը Եբ.ժԲ. 12։ 19։ 19։ Ի.18։ բ Օր. դ.11։ ե. 22։ Հռով. գ.14։ ը. 15։ բ Տիմ. ա.7։ = Եբ.ի.19։ բ Օր.ե.5. 25։ ժը.16։ = Եբ.ժԲ.18։ Վեր.ժԲ.16։ Գաղ.դ. 26։ Ցայտ. գ.12։ բա. 2.10։ բ Փիլ.գ.20։ յոր Օր.լԳ. 2։ Սաղ.կը. 17։ Ցուդ. 14։ Ղռ.ժ. 20։ Փիլ.դ. 3։ Ցայտ. ժգ.8։ Եբ.դ.22։ Ցակ.ա.18։ Ցայտ.ժգ. 4։ Ծն.ժը. 25։ Սաղ. դ.2։ Փիլ.դ.12 Գլ.ժա.40։ Գլ.ը.6։ Ի.15։ ա Պետ.ա. 2։ Ծն.դ.10։ Գլ.ժա.4։ Գլ.բ.2. 8։ գ.17։ ժ.28.29։ Եբ.ժԲ. 18։ Ան.բ.6։

Ցամք Տեառն 64

Ներքին խօսքը կը ցուցընէ Նշարժուած բաներուն յեղափոխութիւնը՝ չհնուած բաներու պէս , որ անշարժ բաները հաստատուն մնան ։
28 Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝ եկո՛ք բռնենք ան շնորհքը , որով Աստուած պաշտենք հաճոյական կերպով , ակնածու-
29 թեամբ և վախով . ։ Ինչու որ մեր Աստուածը մաշող կրակ է ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Զանազան յորդորանքներ կ՚ընէ ։ Սէր ունենալու վրայով , 4 պարկեշտ վարմունք ունենալու , 5 ագահութենէ ետ կենալու , 7 Աստուծոյ խօսքին քարոզիչները պատուելու ։ 9 օտար վարդապետութիւններէ հեռանալու ։ 10 Քրիստոսը դաւանելու ։ 16 ողորմութիւն տալու , 17 և առաջնորդներուն հնազանդելու վրայով ։ 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել ։ 20 Վերջաբանութիւն ։

1 ՝Եղբայրսիրութիւնը յար ժնջ հաս-
2 տատ մնայ ։ Հիւրասիրութիւնը մի՛ մոռնաք . ։ Քանի՝ որ անով ոմանք հրեշտակներ ընդու-
3 նեցին չգիտնալով ։ ՝Մի՛տքերնիդ ըլլան կապուածները , որպէս թէ անոնց հետ դո՛ւք ալ կապուած էք ։ և չարչարուածները , որպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք ։
4 Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է , ու անկողինը անարատ է . Բայց պոռնիկները ու շնացող-
5 ները Աստուած պիտի դատէ ։ Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ , նքաւականութիւնդ կայ . ինչու որ ինքը ըսած է՝ Երբեք քեզ պիտի չթողում , ու բնաւ քեզ երեսէ
6 պիտի չձգեմ ։ Անանկ որ համարձակ ըլլանք ըսելու . Տէրը իմ օգնականս է , ու ես պիտի չվախնամ , մարդը ինծի ի՛նչ պիտի
7 ընէ ։ Յիշեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան , և անոնց վարմունքին վախճանին նայելով՝ ընդօ-
8 ւտքին նմանող եղէք ։ Յիսուս Քրիստոսը նոյն է երէկ ու այսօր , և յաւիտեանս ։
9 Չկերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի՛ տարուբերիք . քանզի սիրտը շնորհքով հաստատուի՝ Ո՛չ թէ կերակուրներով . որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք՝ որ անանկ
10 գացին ։ Մեզիան մը ունինք մենք՝ ուսկից իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք՝ որ խորանին ծառա-
11 յութիւն կ՚ընեն ։ Քանզի որ անա-

Ցամք Տեառն 64

սուններուն արիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղաց համար՝ քահանայապետին ձեռքովը , անոնց մարմինները բանակէն դուրս կ՚այրուին ։
12 Ուստի Յիսուս ալ՝ իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար , կրնէն դուրս չարչարուեցաւ ։
13 Ուրեմն երթ՝ իրեն ելլենք բանակէն դուրս , նվրանիս առնելով անոր
14 նախատինքը ։ Ինչու որ մենք հոս մնայուն քաղաք չունինք , հապա
15 հանդերձեալը կը փնտռենք ։ Ուստի անոր ձեռքովը ամէն ատեն Աստուծոյ ՝օրհնութեան պատարագ մատուցանենք , այսինքն՝ յՄէջ շրթունքներուն պտուղը՝ որ իր
16 անունը կը դաւանին ։ Իսկ բարեբարութիւնը , ու ազաբներուն պէտ եղածին հաղորդ ըլլալը մի՛ մոռնաք . Ինչու որ Աստուած անանկ պա-
17 տարագներուն կը հաճի ։ ՝Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք , ու ենոնց հնազանդ կեցէք . Ինչու որ անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հսկեն , որպէս թէ հաշիւ պիտի տան . որ ինդուրինով ընեն ան
18 ը՛ոբեք , և չէ թէ հառաչելով , որ ան ձեզի օգտակար չէ ։ ՝Մեզի համար աղօթք ըրէք , ինչու որ մենք համոզուած ենք՝ Թէ աղէկ խղճմտանք ունինք , և ամէն բանի մէջ կ՚ուզենք աղէկ վարմունք ու-
19 նենալ ։ Եւ մանաւանդ կ՚աղաչեմ ՝որ աս ընէք , որ աւելի չուտով ձեզի դառնամ ։
20 ՝Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ Որ մեռեալներն յարուցց մեր Տէր Յիսուսը , որ ՝յաւիտենական ուխտին արիւնովը Ոչխարներուն մեծ
21 հովիւն է , Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ՝ իր կամքը ընելու , և ձեր մէջը իր առջևը հաճոյ եղած ը ընէ՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . ։ որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։
22 Կ՚աղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ ՝ս յորդորական խօսքիս համբերել . ։ Ինչու որ համառօտաբար գրեցի
23 ձեզի ։ Գիտցէք որ ։մեր եղբայրը Տիմոթէոս արձակուած է , որուն հետ՝ թէ որ չուտով գայ՝ պիտի
24 տեսնեմ ձեզ ։ Բարև ըրէք ձեր բոլոր առաջնորդներուն , ու բոլոր սուրբերուն . ձեզի բարև կ՚ընեն ա-
25 նոնք որ Իտալիայէն են ։ ՝Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլայ . ամէն ։

23 ։ լէ · 24 ։ Ճօհ · ժ · 11 · 14 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ ե · 4 ։ զբ Թես · բ · 16 ։ ա Պետ · ե · 10 ։ ՝Փիլ · բ · 13 ։ ։ Գաղ · ա · 5 ։ բ Տիմ · գ · 15 ։ Ցայս · ա · 6 ։ ։ա Պետ · ե · 12 ։ ։՝Թես · գ · 2 ։ ։Հբր 7 · 17 ։ ՝Տիտ · գ · 15 ։

Ցամք Տեառն 64

Հ Ճօհ · ժԹ · 17 , 18 ։ Գործ · է · 57 ։ Յ Գլ · ժ · 26 ։ ա Պետ · գ · 14 ։ Ղ Միք · բ · 10 ։ Փիլ · դ · 20 ։ Գլ · ժ · 10 , 16 ։ ժբ · 22 ։ Ե Եփես · ե · 20 ։ ա Պետ · բ · 5 ։ Յ Ղե · է · 12 ։ Սաղ · ծ · 14 , 23 ։ կճ · 30 , 31 ։ ՃԷ · 22 ։ ՃԺԷ · 17 ։ Յ Ովհ · ժ · 2 ։ Ն Հռով · ժբ · 13 ։ Ը Կոր · Թ · 12 ։ Փիլ · դ · 18 ։ Գլ · զ · 10 ։ ՝Փիլ · բ · 29 ։ ա Թես · ե · 12 ։ ա Տիմ · ե · 17 ։ Հմր 7 ։ Ի Եզեկ · գ · 17 ։ լԴ · 2 , 7 ։ Գոր · ի · 26 , 28 ։ Ձ Հռով · ԺԵ · 30 ։ Եփես · զ · 19 ։ Կող · դ · 3 ։ ա Թես · ե · 25 ։ բ Թես · գ · 1 ։ Ճ Գոր · իգ · 1 ։ իդ · 16 ։ բ Կոր · ա · 12 ։ ՝Փիլմ · 22 ։ ՝Հռով · ԺԵ · 33 ։ ա Թես · ե · 23 ։ Ճ Գոր · բ · 24 · 32 ։ Հբռով · դ · 24 · ը · 11 · ա Կոր · զ · 14 ։ ԺԵ · 15 ։ բ Կոր · դ · 14 ։ Գաղ · ա · 1 ։ Կող · բ · 12 ։ ա Թես · ա · 10 ։ ա Պետ · ա · 21 ։ ՝Ջաք · Թ · 11 ։ Գլ · ԺԵ · 29 ։ բ Ես · Խ · 11 ։ Եզեկ · լդ · 23 ։ լէ · 24 ։ Ճօհ · ժ · 11 · 14 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ ե · 4 ։ զբ Թես · բ · 16 ։ ա Պետ · ե · 10 ։ ՝Փիլ · բ · 13 ։ Ի Գաղ · ա · 5 ։ բ Տիմ · գ · 15 ։ Ցայս · ա · 6 ։ ։ա Պետ · ե · 12 ։ ։՝Թես · գ · 2 ։ Ֆ Հբր 7 · 17 ։ ՝Տիտ · գ · 15 ։

Ա Սաղ · ծբ · 26 ։ Մատ · իգ · 35 ։ բ Պետ · գ · 10 ։ Ցայս · իա · 1 ։ Ե Եզ · իգ · 17 ։ ր Օր · դ · 24 ։ Թ · 3 ։ Սաղ · ծ · 3 ։ ղէ · 3 ։ Ես · կզ · 15 ։ ր Թես · ա · 8 ։ Գլ · ժ · 27 ։ ՝ Հռով · ժբ · 10 ։ ա Թես · դ · 9 ։ ։ Պետ · ա · 22 ։ բ · 17 ։ դ · 8 ։ բ Պետ · ա · 7 ։ ա Ճօհ · գ · 11 , ։՝ · դ · 7 , 20 , 21 ։ Բ Մատ · իե · 35 ։ Հռով · ժբ · 13 ։ ա Տիմ · գ · 2 ։ ա Պետ · դ · 9 ։ Ֆ Ցն · ժբ · 3 ։ ժԹ · 2 ։ Ր Մատ · իե · 36 ։ Հռով · ժբ · 15 ։ ա Կոր · ժբ · 26 ։ Կող · դ · 18 ։ ա Պետ · գ · 8 ։ Ե ա Կոր · զ · 9 ։ Գաղ · ե · 19 , 21 ։ Եփես · ե · 5 ։ Կող · գ · 5 , 6 ։ Ցայս · իբ · 15 ։ Ղ Մատ · զ · 25 , 34 ։ Փիլ · դ · 11 , 12 ։ ա Տիմ · զ · 6 , 8 ։ Ե Ցն · իբ · 15 ։ բ Օր · ՃՃ · 6 , 8 ։ Ա Սաղ · իե · 1 ։ ծզ · 4 , 11 , 12 ։ ՃԺբ · 6 ։ Բ Հմր 17 ։ Ժ Գլ · զ · 12 ։ Է Ճօհ · բ · 58 ։ Գլ · ա · 12 ։ Ցայս · ա · 4 ։ Ղ Եփես · դ · 14 ։ ե · 6 ։ Կող · բ · 4 · 8 ։ ա Ճօհ · դ · 1 ։ Ի Հռով · ժգ · 17 ։ Կող · բ · 16 ։ ա Տիմ · դ · 3 ։ դ · 11 , 12 , 21 ։ զ · 30 ։ Թ · 11 ։ ԺԶ · 27 ։ Թես · ԺԹ · 3 ։ ձա Կոր · Թ · 13 ։ ժ · 18 ։ Ես · ԽԹ · 14 ։ Ղև · 23 ։ լէ · 24 ։ Ճօհ · ժ · 11 · 14 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ ե · 4 ։ զբ Թես · բ · 16 ։ ա Պետ · ե · 10 ։ ՝Փիլ · բ · 13 ։ Ի Գաղ · ա · 5 ։ բ Տիմ · գ · 15 ։ Ցայս · ա · 6 ։ ։ա Պետ · ե · 12 ։ ։՝Թես · գ · 2 ։ Ֆ Հբր 7 · 17 ։ ՝Տիտ · գ · 15 ։

ԸՆԴԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈՒԹ ԱՌԱՔԵԼԱՅՆ

Ցամք Տետռն Իբր 60

ա Գոր . ժբ . 17 ։ ժե . 18 ։ Գաղ . ա . 19 ։ բ . 9 ։ Ցուդ . 1 ։ Բ Ցխ . ա . 1 ։ ֆ Գոր . իզ . 7 ։ Ծբ Օբ . լբ . 26 ։ Ցօհ . է . 35 ։ Գոր . բ . 5 ։ ը . 1 ։ ագիա . ա . 1 ։ Ի Մ ա ա . ե . 12 ։ Գոր . ե . 41 ։ Եբր . ժ . 34 ։ ա Պետ . գ . 13 . 16 ։ Ղ ա Պետ . ա . 6 ։ Ի Հռով . ե . 8 ։ Է գ Թագ . գ . 9 ։ 11 ։ 12 ։ Առակ . բ . 3 ։ Ի Մ ա ա . է . 7 ։ իա . 22 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։ Ցօհ . ժգ . 13 ։ ժե . 7 ։ ժգ . 23 ։ Ա Եբեմ . իխ . 12 ։ ա Ցօհ . ե . 14 ։ 15 ։ Ի Մ ար . ժա . 24 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։ Ղ Գի . գ . 8 ։ Ի Ցոր . ժգ . 2 ։ Ա ա դ . լէ . 2 ։ գ . 5 . 6 ։ ճբ . 11 ։ ճգ . 15 ։ Ես . խ . 4 ։ ա Կոր . է . 31 ։ Գա . գ . 14 ։ ա Պետ . ա . 24 ։ ա ՅՀ . բ . 17 ։ Ա Ցոր . ե . 17 ։ Առակ . գ . 11 ։ 12 ։ Եբր . ժբ . 5 ։ Ցայտ . գ . 19 ։ Ի ա Կոր . ի . 25 ։ բ Տիմ . գ . 8 ։ Գա . բ . 5 ։ ա Պետ . ե . 4 ։ Ցայտ . բ . 10 ։ Հ Մ ատ . ժ . 22 ։ ժե . 28 ։ 29 ։ Գա . բ . 5 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետք է որ ուրախ ըլլանք նեղութեան ժամանակ ։ 5 Աստուծմէ համբերութիւն խնդրենք ։ 13 և մեր փորձութիւններուն մէջ չըսենք թէ մեր տկարութեանը կամ մեղքին պատճառը Աստուած է ։ 19 այլ մանաւանդ խօսքին մտիկ ընդներ ըլլանք ։ անոր վրայով խորհինք ։ և գանիկայ՝ի գործ դնենք ։ 26 եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնասէր երեւնալ ։ բայց անկարելի է որ ճշմարտապէս անանկ ըլլանք ։

1 ՅԱկոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուն՝ որ ումն ի ՚ի ցրուած էք , ողջոյն ։

2 Ե՛ղբայրներ՝ Էքոլորվին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք , Ձերրոր կերպ կերպ փորձանքներու

3 մէջ կ՚իյնաք , Էգիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համ-

4 բերութիւն կը գործէ ։ Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ , որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք , ու բանի մը պակսութիւն չունենաք ։

5 Ե՛ւ հապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակաս ըլլայ , Ի թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ՝ ու չնախատեր,

6 ձ և անոր պիտի տրուի ։ Էմիայն թէ հաւատքով թող խնդրէ՝ ու չերկմտի . վասն զի ան որ, երկմիտ է , ծովուն հողմակոծեալ ու տա-

7 տանեալ ալիքներուն նման է . Ան մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ

8 բան մը պիտի առնէ ։ Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ ։

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրու-

10 թեանը վրայ թող պարծենայ . Եւ ան որ հարուստ է , իր խոնարհութեանը վրայ . ինչու որ Էանիկայ խոտի ծաղիկի մը պէս պիտի անց-

11 նի . Քանզի արեւը սաստիկ տաքութիւնով մը կը ծագի՝ ու կը ցամքեցնէ խոտը , և անոր ծաղիկը կը թափի , ու անոր երեւոյթին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի . անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի ։

12 Ջերանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ . ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի , Ի կենաց պսակը պիտի՝առնէ , Հորն

որ Տէրը զինքը սիրողներուն խոս-

13 տացաւ ։ Ձրլլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ , Աստուծմէ կը փորձուիմ . ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր ,

14 ոչ ալ ինքը մէկը կը փորձէ ։ Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած

15 ու խաբուած . Յետոյ ցանկութիւնը յղանալով , մեղք կը ծնանի ։ և մեղքը որ կատարուի ,

16 Ե՛ղբայրներս . Էմէն բարի տուրք՝ ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է , և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ , Ո՛որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն՝

17 կամ դառնալու չուք մը չկայ ։ Ո՛իր ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը , Ո՛որ մենք իր ստեղծածներ

18 ընէնք երախայրի մը ըլլանք ։ Ուստի իմ սիրելի՛ եղբայրներս , Ո՛ամէն մարդ թող չուտ ըլլայ լսելու , Ո՛ւ ծանր՝ խօսելու , Ո՛և ծանր՝ բարկանալու .

20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը՝ Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր ։

21 Ո՛ւստի ամէն աղտեղութիւնը ու չարութեան առատութիւնը մէկդի ձգելով , հեզութեամբ ընդունեցէք Էն մէջը սերմանուած խօսքը , Ո՛որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել ։

22 Ո՛բայց խօսքը կատարողներ եղէք , և չէ՛ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքիդ

23 խաբելով ։ Էինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ , անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը տնկած իր բնական երեսը կը դի-

24 տէ . Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը՝ ու անցաւ գնաց , և չուտ մը մոռցաւ թէ ինտոր մէկ մըն էր ։

25 Ո՛բայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին Ո՛աչք տնկելով կը նայի , և անոր մէջը կը կենայ , անիկայ Էօ՛չ լսող Ո՛ մոռցող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող , Ջերանելի պիտի ըլլայ իր կատարե-

26 լութեան մէջ ։ Եթէ որ մէկը զինքը կրօնասէր կը սեպէ՝ Ո՛ու իր լեզուին սանձ չդներ , հապա իր սիրտը կը խաբէ , Ի՛անկին կրօնասիրութիւ-

27 նը փուճ է ։ Աստուծոյ ու Հօրը

Ցամք Տետռն Իբր 60

Ց Ցոր . ժե . 35 ։ Սաղ . է . 14 ։ Ղ Հռով . գ . 21 . 23 ։ Ճ Ցօհ . գ . 27 ։ ա Կոր . գ . 7 ։ Յ Թես . իգ . 19 ։ աԹես . ժե . 29 ։ Մ ագ . գ . 6 ։ Հռով . ժա . 29 ։ յ Ցօհ . ա . 13 ։ գ . 3 ։ ա Կոր . գ . 15 ։ ա Պետ . ա . 23 ։ Ղ Եփես . ա . 12 ։ Ղ Երեմ . բ . 3 ։ Ցայտ . ժգ . 4 ։ ա Թագ . ե . 1 ։ Ղ Առակ . ժ յ 19 ։ ժէ . 27 ։ Թագ . ե . 2 ։ Ղ Առակ . ժգ . 17 ։ ժզ . 32 ։ Թագ . է . 9 ։ Ղ Կող . գ . 8 ։ ա Պետ . բ . 1 ։ ա Գոր . ժգ . 26 ։ Հռով . ա . 16 ։ ա Կոր . ժե . 2 ։ Եփես . ա . 13 ։ Տիտ . բ . 11 ։ Երր . բ . 3 ։ ա Պետ . ա . 9 ։ ա Մատ . ա . 21 ։ Ղու . գ . 46 ։ ժա . 28 ։ Հռով . բ . 13 ։ աՑօհ . գ . 17 ։ Ա Ղու . գ . 47 ։ Եա Տես Գլ . բ . 14 ։ Եա Գլ . բ . 18 ։ յ Ցօհ . ժգ . 17 ։ ա Սաղ . լդ . 13 ։ լԹ . 14 ։ ա Պետ . գ . 10 ։

քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը աս է . Որբերուն ու
որբևարիներուն տես երթալ իրենց
նեղութեան ատենը , ու անձը
անարատ պահել աշխարհէն ։

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոնէական կրօնքին անվայել բան է հա-
րուստ եղբայրները պատուել , և աղքատները
անարգել ։ 13 Պարտիք իրարու վրայ սէր
ունենալ և դիմած ըլլալ ։ 14 Պէտք չէ պար-
ծենալ հաւատքին վրայ՝ երբոր առանց գործոց
է . 17 ինչ որ ան հատուցը մեռած հաւատքը
է , 19 դեւերու հաւատք է , 21 և չէ թէ Աբրա-
համին , 25 և Րահաբին հաւատքը ։

1 Իմ եղբայրներս՝ չըլլայ որ աչա-
ռութեամբ բռնէք մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի հաւատքը , Էրբ էնէը
2 փառաց Տէրն է , քանզի թէ որ
ձեր ժողովքին մէջ մկ մարդ մը
մտնելու ըլլայ՝ որ ունենայ ոսկի մա-
տանի , և փառաւոր հանդերձներ ,
հոն մկ աղքատ մըն ալ մտնելու
3 ըլլայ աղտոտ հանդերձներով , Եւ
նայիք անոր վրայ որ փառաւոր
հանդերձներ ունի , ու ըսէք թէ՝
Դուն հոս նստէ պատուով , և ան
աղքատին ըսէք թէ՝ Դուն հոս
ոտքի վրայ կայնէ , կամ թէ Եկուր
4 նստէ՝ պատուանդանիս քովը , Չէր
խղճմտանքը ձեզ չըշանդիմաներ ,
ու չար խորհուրդներու դատաւոր
5 չէ՞ ըլլար ։ Մտիկ ըրէք՝ սիրելի՛
եղբայրներս . Չէ՞ որ Աստուած աշ-
խարհիս աղքատները ընտրեց , Ո-
րոնք հաւատքով հարուստ էն , ու
ժառանգաւոր արքայութեանը ,
Որ զինքը սիրողներուն խոստա-
6 ցաւ ։ Ձեայց դուք աղքատները ա-
նարգեցիք . Հարուստները չէ՞ն որ
ձեզ կը հարստահարեն , Եւ ձեզ
դատաստանարանները կը քաշեն ։
7 Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն ան բա-
րի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
8 է ։ Արդ՝ թէ որ դուք արքունա-
կան օրէնքը կը կատարէք Գրքին
ըստ Համեմատ թէ՝ Ընկերդ
սիրես քու անձիդ պէս , աղէկ կ'ը-
9 նէք . Բայց թէ որ աչառութիւն
կ'ընէք , մեղք կը գործէք , ու օ-
րէնքէն կը յանդիմանուիք օրինա-
10 զանցներու պէս ։ Քանզի ով որ
ըոլոր օրէնքը պահէ , ու մէկ բանի
մը մէջ յանցաւոր ըլլայ , Ժանիկայ
11 ամենուն պարտական կ'ըլլայ ։ Վասն
զի ան որ ըսաւ թէ՝ Շնութիւն մի
ընէր , ըսաւ ալ թէ՝ Մի սպանա-
նէր . ուստի թէ որ չնութիւն չը-
նես՝ բայց սպանութիւն ընես , օրի-
12 նազանց կ'ըլլաս ։ Անանկ խօսեցէք
և անանկ ըրէք՝ Որպես թէ ազա-
տութեան օրէնքովը պիտի դա-
13 տուիք ։ Վասն զի դատաստանը
անողորմ պիտի ըլլայ անոր , որ
ողորմութիւն չընէր . Եւ ողորմու-
թիւնը կը պարծենայ դատաստանին
դիմացը ։
14 Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրներս , թէ
որ մկը ըսէ՝ Թէ հաւատք ունի ,
ու գործք չունենայ . Միթէ հաւատ-
15 քը կրնայ փրկել զանիկայ ։ Եթէ
որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ
ըլլայ՝ կամ օրուան կերակուրին կա-
16 րօտ , Ան ու ձեզմէ մկը անոնց ըսէ ,
Գացէք խաղաղութեամբ , տաք-
ցէք ու կշտացէք . և մարմինին
պէտք եղած բաները անոնց չտաք ,
17 ինչ օգուտ է ։ Ասանկ ալ հա-
ւատքը՝ թէ որ հետը գործ չունե-
18 նայ , ըստ ինքեան մեռած է ։ Նաև
կրնայ մկը ըսել թէ՝ Դուն հա-
ւատք ունիս , Ես ալ գործքեր ու-
նիմ . դուն քու հաւատքդ ցուցուր
ինծի առանց գործքերու , Ու ես
քեզի ցուցընեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործքերէս ։ Դուն կը հաւատաս
որ Աստուած մկ է , աղէկ կ'ընես .
Դեւերն ալ կը հաւատան՝ և կը
20 սարսափին ։ Բայց կ'ուզե՞ս գիտ-
նալ դուն՝ ով սնոտի մարդ , որ
հաւատքը առանց գործքերու մե-
21 ռած է ։ Աբրահամ մեր հայրը
գործքերով չարդարացաւ , Երբոր
իր որդին Իսահակը սեղանին վրայ
22 հանեց ։ Կը տեսնե՞ս Որ
հաւատքը անոր գործքերուն հետ
միկտեղ գործեց . ու ան գործքե-
րով հաւատքը կատարեալ եղաւ .
23 Եւ գիրքին Ըստ
կատարուեցաւ՝ որ
կ'ըսէ . Աբրահամ Աստուծոյ հա-
ւատաց , ու ան իրեն արդարու-
թիւն սեպուեցաւ . և Աստու-
24 ծոյ բարեկամ ըսուեցաւ ։ Կը տես-
նէք որ մարդս գործքերով կ'ար-
դարանայ , ու չէ թէ միայն
25 հաւատքով ։ Նոյնպէս ալ Ռա-
խաբ պոռնիկը՝ չէ՞ որ գործքերով
արդարացաւ , Երբոր լրտեսները
ներս առաւ՝ և ուրիշ ճամբայով
26 արձակեց անոնք ։ Քանզի ինչպէս
որ մարմինը առանց հոգիի մեռած
է , նոյնպէս ալ հաւատքը առանց
գործքերու մեռած է ։

ԳԼ . Գ

1 Պէտք չէ որ անհոգեմտութեամբ կամ լրու-
թեամբ ուրիշները յանդիմանենք . 5 սուկ մա-
նաւանդ սանձերը լեզուներս , որ թէև պզտիկ
անդամ մըն է , բայց զօրաւոր գործիք մըն է
թէ՝ բարիի և թէ չարի համար ։ 13 ճշմար-
տապէս իմաստունը հեզ և խաղաղասէր կ'ըլ-
լայ , առանց նախանձու և հակառակութեան ։

1 Ձ եղբայրներս շատ վարդապետ-
ներ մի՛ ըլլաք . Էդիտնալով որ
աւելի մեծ դատաստան պիտի ըն-
2 դունինք . Էինչու որ ամէնքս ալ
շատ յանցանքներ կ'ընենք . Եթէ

Ցամք Տետան իբր 60

որ մէկը խօսքով չյանցանք չընէ , Հանիկայ կատարեալ մարդ է , որ կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձե-
3 լու : Տե՛ս որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի ծաղանդին , ու անոնց բոլոր մար-
4 մինը կը կառավարենք . Ահա նաւերն ալ որչափ մեծ բաներ են , և սաստիկ հովերէն կը քշուին . բայց ամենափոքր ղեկով մը կը կառա-
վարուին՝ ղեկավարին կամքը որ
5 կողմը որ ուզէ : Հապա ալ լեզուն մէկ պզտիկ անդամ մըն է , ու մեծ բաներ կը խօսի . ահա քիչ մը կրակը որչափ բան բոցի կու-
6 տայ : Ի՛լեզուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւութեան տիեզերք մը . լեզուն մեր անդամներուն մէջ անանկ պրուած է , որ բոլոր մարմինը կ՚ապականէ , և բնութեան չրջանը կը բռընկցընէ , ու ինքը գէհենէն
7 կը բռընկի : Բոլոր գազաններուն ու թռչուններուն և սողուններուն՝ ու ծովի մէջ եղածներուն բնու-
թիւնը կը նուաճի՝ և նուաճած է
8 մարդկային բնութենէն : Բայց լեզուն՝ մարդոց մէկը չկրնար նուա-
ճել . անիկայ անդուլ չար է , ի՛ա-
9 մահաբեր թոյնով լեցուն . Անով կ՚օրհնենք զԱտուած ու Հայրը , և անով կ՚անիծենք մարդիկ՝ Աորոնք Աստուծոյ նմանութեամբը ստեղ-
10 ծուած են : Մի և նոյն բերնէն կ՚ելլէ օրհնութիւն ու անէծք . եղբայրնե՛ր՝ պէտք չէ որ աս ա-
11 սանկ ըլլայ : Միթէ աղբիւր մը մի և նոյն բերնէն անուշ ու լեղի կը
12 բղխէ՞ : Միթէ կարելի՛ է եղ-
բայրնե՛ր՝ որ թզենին ձիթապը-
տուղ բերէ , կամ որթը՝ թուզ . Նմանապէս ի՛ւրեք չէ որ մկ աղբիւ-
րէ մը աղի ու անուշ ջուր ելլէ :
13 Ո՞վքեր մէջը իմաստուն ու իւղայի-
ոմ կայ . Թող անիկայ բարի վար-
մունքովը գործերը իմաստութեան հեզութիւնով :
14 Հապա թէ որ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունենաք սրտեր-
նուդ մէջ , Ամ՛ պարծենաք՝ ու ճշմարտութիւնը սուտ հանեք :
15 Նա՛ իմաստութիւնը վերէն իջած չէ՛ , հապա երկրաւոր՝ ընչաւոր և
16 դիւական է : Ո՛ւր նախանձ ու կռիւ կայ , հոն է անկար-
գութիւնը՝ և ամէն չար բաները :
17 Հապա վերին իմաստութիւնը՝ նախ սուրբ է , ետքը՝ խաղաղարար , հեզ , հլու , ողորմութիւնով ու բարի պտուղներով լեցուն , ան-
18 կողմնաւեր , ոչ ու անկեղծ : Ե՛ւ արդարութեան պտուղը խաղաղու-
թիւնով կը սերմանուի անոնց՝ ո-
րոնք խաղաղութիւն կ՚ընեն :

Գ Լ · Դ

1 Պէտք է որ դէմ դնենք ագահութեան , 4 անժուժկալութեան , 5 չպարսպութեան , 11 բամբասանքի , և ուրիշները զուր տեղը դատե-
լու : 13 Պէտք չէ որ աշխարհային գործառ-
նութեանց յաջողութեանը վստահինք , բայց մեր խորհինք թէ աս կեանքս ո՛րչափ անբա-
ռոյթ է , և մեր անձերը ու մեր բոլոր գործ-
քերը Աստուծոյ նախախնամութեանը յանձ-
նենք :

1 Ո՞ւրկից են պատերազմները , և ո՞ւրկից կռիւները մեր մէջը . չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն , որ
2 ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
րազմին : Կը ցանկաք՝ ու չունիք . կը սպաննէ՛ք՝ ու կը նախանձիք , և չէք կրնար չէր ձեռքէն հասնիլ . կը պատերազմիք ու կը կռուիք , բայց
3 չունի՛ք , ինչու որ չէք խնդրեր . Ինչը խնդրէ՛ք՝ ու չէք առներ , Ոինչու որ չարաչար կը խնդրէ՛ք , որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցընէ՛ք :
4 Ո՛ Շնացողներ՛ չէ՞ գիտեր Որ սա աշխարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է . Ուստի ով որ կ՚ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ , ինքզինքը Աստուծոյ թշնամի կ՚ընէ :
5 Կամ թէ կը կարծէք որ Գիրքը պարզապ տեղը *կ՚ըսէ թէ՝ Ո՛նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնա-
6 կող հոգին» . Սակայն աւելի չնորհք կու տայ . անոր համար կ՚ըսէ . ՈԱստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ , բայց խոնարհ-
7 ներուն չնորհք կու տայ : Ուստի ՝նազանդեցէ՛ք Աստուծոյ . Ի՛նա-
հայնին հակառակ կեցէ՛ք , և անիկայ
8 ձեզմէ պիտի փախչի : Ո՛Աստուծոյ մօտեցէ՛ք , ու անիկայ ձեզի պի-
տի մօտենայ . Խոբեբնե՛ր ձեռքեր-
նիդ մե՛զաւորներ , և մաքրեցէ՛ք
9 սրտերնիդ Երկմիտներ . Ո՛Տառապանք քաշեցէ՛ք , սո՛ւգ ըրէ՛ք ու լա-
ցէ՛ք . ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ , ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմու-
10 թեան : Ի՛նքզինքնիդ առջևը խոնար-
հեցէ՛ք , ու ան ձեզ պիտի բարձ-
բացընէ :
11 Ո՛Մի կըզմիկ մի՛ բամբասէք՝ եղ-
բայրներ . ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ , Ոկամ իր եղբայրը կը դատէ , օրէնքը կը բամբասէ , ու օրէնքը կը դատէ . հապա թէ որ օրէնքը դատես , ալ դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր :
12 Մէյն մէկ Օրէնսդիր ու Դատա-
ւոր մը կայ , Որ ինքը կարող է փրկելու ու կորսընցընելու . Ո՛դուն ով ես որ ուրիշը կը դատես :
13 Ո՛ Հիմա մինչ ըրէք դուք որ կ՚ը-
սէք . Ա՛յսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը , ու հոն տարի մը կենանք , և առուտուր ընենք՝ ու
14 վաստկինք . (Դուք որ վաղը չէք

Ցամք Տետան իբր 60 →

ա Հով . է . 23 : Գաղ . է . 17 : ա Պետ . բ . 11 :
Բ Յոբ . իէ . 9 : լէ . 12 : Սաղ . ժբ . 41 : Առակ . ա . 28 . Ես . ա . 15 : Երե՛մ . ժա . 11 : Մէք . գ . 4 : Զաք . է . 13 :
Է Սաղ . կղ . 18 : ա Յօհ . գ . 22 : ե . 14 :
Ը Սաղ . ՀԳ . 27 :
Ի Առակ . ժբ . 27 :
Ժ Յօհ . բ . 16 :
ԺԱ Յօհ . ժե . 19 : ժէ . 14 : Գաղ . ա . 10 :
* Կ՚երկնի խօսին նախանձ չի՞ կը փափաքի մը մէջն բնակող Հոգին .
ԺԲ Տես Ծն . գ 5 : ը 21 : Թուա . ժա . 29 : Առակ . իա . 10 :
ԺԳ Յոբ . իբ . 29 : Սաղ . ճլը . 6 : Առակ . գ . 34 : իթ . 23 : Մատ . իդ . 12 : Ղուկ . ա . 52 : ժդ . 11 : ժբ . 14 : ա Պետ . ե . 5 :
ԺԴ Ներ . գ . 27 : ղ . 11 : ա Պետ . ե . 9 :
ԺԵ Մարկ . ժե . 2 :
ԺԶ Ես . ա . 16 : ա Պետ . ա . 22 : ա Յօհ . գ . 3 :
ԺԷ Գաղ . ա . 8 : Փիլ . ա . 4 :
ԺԸ Յոբ . իբ . 29 : Մատ . լէ . 12 : Ղուկ . ժդ . 11 : ժբ . 14 : ա Պետ . ե . 6 :
ԺԹ Ներ . գ . 31 : ա Պետ . բ . 1 :
Ի Մատ . է . 1 : Ղուկ . ը . 37 : Հով . բ . 1 : Ակբ . գ . 5 :
ԻԱ Մատ . ժ . 28 :
ԻԲ Հով . ժգ . 4 : 13 :
ԻԳ Առակ . իէ . 1 : Ղուկ . ժբ . 18 : ա :

Ցամք Տեառն
ԽԲԲ 60

15 գիտեր . քանզի ի՞նչ է ձեր կեանքը . շիրաւի շոգի մըն է , որ քիչ մը ատեն կ'երեւնայ , ու եաքը կ'ոչընչանայ .) անոր տեղը ըսելու էիք . Եթէ որ Տէրը կամենայ՝ ու ապրինք , աս կամ ան բանը ընենք ։
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը պարծենաք . Ը բոլոր ասանկ պարծանքները չարութիւն են ։
17 Ուստի ով որ բարին ընելը գիտնայ՝ ու չընէ , ան մեղք է անոր ։

ԳԼ . Ե

1 Ձար հարուստները պէտք է որ վախնան ասոնց վրէժխնդրութենէն ։ 7 Պարտինք նեղութեան մէջ համբերող ըլալ՝ մարգարէներուն և Ցորին օրինակին պէս ։ 12 Պէտք է որ երդում ընելէն ետ կենանք ։ 13 Նեղութեան ատեն աղօթք ընենք , ուրախութեան ատեն երգենք ։ 16 Մեր յանցանքները իրարու խոստովանինք , իրարու համար աղօթք ընենք ։ 19—և մոլորեալ եղբայրը ճշմարտութեան դարձընենք ։

1 Եկէ՛ք հիմա հարուստներ՝ լացէ՛ք ու ողբացէ՛ք ան թշուառութիւններուն համար՝ որ ձեր վրայ
2 պիտի գան ։ Ձեր հարստութիւնը ապականած է , ու ձեր հանդերձ-
3 ները ցեցի կերակուր եղած ։ Ձեր ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է . և անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի ըլլայ , ու ձեր մարմինը պիտի ուտէ հրկիզի պէս . վերջի օրերուն
4 համար գանձ դիզեցիք ։ Ահա՛ ձեր արտերը ինձմէ բանւորներուն վարձքը՝ որ ետ պահեցիք , կ'աղաղակէ , ու ինձմէներուն բողոքը զօրութեանց Տէրոջը ականջներուն
5 հասաւ ։ Երկրի վրայ փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապրեցաք , սիրտերնիդ սնուցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օրուան համար ։
6 Դատապարտեցիք՝ սպաննեցիք արդարը , որ ձեզի հակառակ չէր կենար ։
7 Ուստի համբերող եղէք եղբայրներ՝ մինչև Տէրոջը գալուստը . ահա՛ երկրագործը կը սպասէ երկրի պատուական պտուղին , անոր համար համբերելով , մինչև որ առնէ ու
8 վերջի անձրևը առնէ ։ Դուք ալ համբերութիւն ըրէք , սիրտերնիդ հաստատ բռնեցէք . վասն զի Տէրոջը գալուստը մօտ է ։
9 Իրարու դէմ մի՛ հառաչէք՝ եղբայրներ , որ չդատապարտուիք . ահա՛ Դատաւորը դրան քովը կայներ է ։
10 Ուրը դրանը քովը կայներ է ։ Եղբայրներս՝ չարչարանքներու ու համբերութեան օրինակ առէք մարգարէները , որոնք Տէրոջը անունը
11 նովը խօսեցան ։ Ահա համբերողները երանի կոչ տանք . Ձ Ցորին համբերութիւնը լսեցիք դուք . և Տէրոջը նպատակը տեսաք . Որ Տէրը բազմագութ ու ողորմած է ։
12 Ընդ՝ ամէն բանէն առաջ եղբայրներս՝ երդում չընէք , ոչ երկինքի վրայ , ոչ երկրի վրայ , ոչ ալ մէկ ուրիշ երդում մը . հապա ձեր այոն՝ այո՛ ըլլայ , և ոչը՝ ոչ . որ չըլլայ թէ դատապարտութեան տակ իյնաք ։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է , աղօթք թող ընէ . թէ որ մէկը ուրախ է , շաղմոս թող երգէ ։
14 Դե՛ , թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ է , եկեղեցիին երէցները թող կանչէ , ու անոր վրայ աղօթք թող ընեն , ու Տէրոջը անունովը
15 եղով օծեն զանիկայ . Եւ հաւատքով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը , ու Տէրը անիկայ ոտք պիտի հանէ . ու թէ որ մեղք ալ գործեր է , պիտի ներուի անոր ։
16 Ձեր յանցանքները իրարու խոստովանեցէք , ու աղօթք ըրէք իրարու համար՝ որ բժշկուիք . Յարդարին ջերմեռանդ աղօթքը շատ
17 ազդուութիւն ունի ։ Եղիան մեզի պէս կրից ենթակայ մարդ մըն էր , ու աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ , ու իրեք տարի ու վեց ամիս երկրի
18 վրայ անձրեւ չեկաւ ։ Նորէն աղօթք ըրաւ՝ ու երկինքը անձրեւ տուաւ , և երկիրը իր պտուղը բուսցուց ։
19 Եղբայրներ՝ եթէ որ ձեզմէ մէկը ճշմարտութենէն մոլորի , ու
20 մէկը զանիկայ դարձի բերէ , գիտցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլորութենէն ճամբայէն կը դարձընէ , Հոգի մը մահուանէ կ'ազատէ , ու մեղայց բազմութիւնը կը ծածկէ ։

Ցամք Տեառն
ԽԲԲ 60

ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ցամի Տեառն
ԽԸԸ 60

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը գոհունթիւն կը մատուցանէ Աստուծոյ՝ անոր բազմապատիկ հոգևոր շնորհքներուն համար։ 10 կը ցուցնէ թէ քրիստոսով եղած փրկութիւնը նոր լուսած բան մը չէ, հապա հին առնի մարգարէներէն ալ զբուցուած է։ 13 կը յորդորէ քրիստոնեանները բարեպաշտութեամբ ապրելու, յիշեցնելով անոնց թէ իրենք նորէն ծնած են Աստուծոյ խօսքովը։

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, օտարականներուն՝ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատիայի, Կապադովկիայի, Ասիայի, ու Բիւթանիայի մէջ,
2 ըստ՝ Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեանը համեմատ, Հոգիին սրբացընելովը, ընազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի Արեանը սրսկուելուն համար. Ձեզի՛ն շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ չատնայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեանը համեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսին համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութիւն առնելովը
4 ու, Անեղծ ու անարատ և անթառամ ժառանգութեան համար՝ որ երկինքը պահուած է ձեզմա՛ր՝
5 զձ. որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջի ժամանակը յայտնուելու.
6 որ անով կ'ուրախանաք, թէեւ հիմա (ինչպես որ հարկը կը պահանջէ,) հբիչ մը առեւ տրտմած էք զանազան փորձութիւններով.
7 որպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կորստական ոսկիէն աւելի պատուական է, թէեւ անկայ կերպով կը փորձուի,) գտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտնելուն.
8 զոր տեսած՝ սիրեցիք, որ անիկայ հիմա չէք տեսներ, բայց հաւատացիք, և ուրախ էք անպատմելի ու փառաւորեալ խրոխտանքով.
9 ձեր հաւատքին վախճանը ընդունելով, այսինքն

Ցամի Տեառն
ԽԸԸ 60

10 հոգիներնուդ փրկութիւնը։ Որ ան փրկութեանը համար փնտռեցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարեացան ձեզի ընտրութեան
11 շնորհքին համար. Ու կը քննէին թէ երբ կամ ինտր ատեն կ'իմացընէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարութիւնը, ու անկէ
12 ետև փառաւորութիւնը։ Որոնց յայտնուեցաւ, որ չէ թէ իրենց՝ հապա մեզ մատակարարէին ան բաները, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզեցին ձեզի՝ Հոգւով Սրբով որ երկինքէն խրկուեցաւ. որ ան բաներուն՝ հրեշտակները կը ցանկան ակնկառոյց նայելու։
13 Ուստի ձեր միտքերուն մէջբը գօտևորած՝ արթուն կեցած, կատարեալապէս յուսացէք ան ձեր վրայ հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելուն ատենը,
14 հնազանդ զաւակներու պէս, չչէ թէ ձեր տգիտութեան առնին՝ առջի ցանկութիւններովը վարուելով.
15 հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս՝ դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարմունքներուն մէջ.
16 ինչու որ գրուած է թէ՝ Սուրբ
17 եղէք, քանզի ես սուրբ եմ։ Եւ թէ որ Հայր կը կոչէք անկիակ՝ որ առանց աչառութեան կը դատէ ամէն մէկուն գործքին համեմատ, ուրեմն ձեր պանդխտութեան ժամանակը վախով անցուցէք,
18 գիտնալով որ Ք դուք չէ թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր հայրերէն ատաւ
19 դուած ունայն ճամբաներէն, Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝ որպէս թէ ամբիծ ու անաս
20 րաւ գառի մը. Որ առաջուց ճան-

կոր. է. 1 ։ ա Թես. դ. 3, 4, 7 ։ Եբր. ժբ. 14 ։ բ Պետ. գ. 11 ։ Գղ. ժա. 44 ։ ժթ. 2 ։ Ա. 7 ։ ը Որ Ա. ժ. 17 ։ Գոր. ժ. 34 ։ Հով. բ. 11 ։ Ֆ բ կոր. է. 1 ։ Փիլ. բ. 12 ։ Եբր. ժբ. 28 ։ ա բ կոր. թ. 6 ։ Եբր. ժա. 13 ։ Գա. բ. 11 ։ Ե ա կոր. գ. 20 ։ է. 23 ։ Եզեկ. ի. 18 ։ Գէ. գ. 3 ։ Գոր. ի. 28 ։ Եփես. ա. 7 ։ Եբր. թ. 12, 14 ։ Յայտ. ե. 9 ։ Ի Եղ. ժբ. 5 ։ Ես. ծգ. 7 ։ Յօհ. ա. 29, 36 ։ ա կոր. ե. 7 ։ Հով. գ. 25 ։ ժշ. 25, 26 ։ Եփես. գ. 9, 11 ։ Կող. ա. 26 ։ բ Տիմ. ա. 9, 10 ։ Տիտ. ա. 2, 3 ։ Յայտ. ժգ. 8 ։

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

Ի Գաղ. գ. 4 · Եփես. ա. 10 · Ի՛ր. ա. 2 · Թ. 26 ·
Ը Գոր. բ. 24 ·
Ի Մատ. ի՛ը. 18 · Գոր. բ. 33 · գ. 13 · Եփես. ա. 20 · Փիլ. բ. 9 · Ի՛ր. բ. 9 · Գլ. գ. 22 ·
Ժ Գոր. ժ՛ե. 9 ·
Ի Հռով. ժ՛բ. 9, 10 · ա Թես. դ. 9 · ա Տիմ. ա. 5 · Ի՛ր. ժ՛գ. 1 · Գլ. բ. 17 · գ. 8 · Տ. բ Պետ. ա. 7 · ա Ցո՛. դ. 18 · գ. 7, 21 ·
Լ Ցո՛. ա. 13 · գ. 5 · ա Ցո՛. գ. 9 ·
Ի Ցակ. ա. 18 ·
Ի Սաղ. ճ՛ա. 15 · Ես. ի՛. 6 · ժա. 12 · Ցակ. ա. 10 ·
Ի Սաղ. ճ՛ը. 12, 26 · Ես. ի՛. 8 · Ղուկ. ժ՛գ. 17 ·
Հ Ցո՛. ա. 1. 14 · ա Ցո՛. ա. 1, 3 ·

– Եփես. գ. 22, 25, 31 · Կող. գ. 8 · Ի՛ր. ժ՛բ. 1 · Ցակ. ա. 21 · ե. 9 · Գլ. գ. 2 ·
Բ Մատ. ժ՛բ. 3 · Մատ. ժ՛ե. 15 · Հռով. գ. 4 · ա Կոր. ժ՛գ. 20 · Գլ. ա. 23 ·
Ճ ա Կոր. գ. 2 · Ի՛ր. ե. 12, 13 ·
Ը Ս ղ. լ՛ը. 8 · Ի՛ր. գ. 5 ·
Ի Ս ղ. ճ՛ը. 22 · Մատ. իա. 42 · Գոր. դ. 11 ·
Ջ Եփես. բ. 21, 22 ·
Ի Ի՛ր. դ. 6 ·
Ը Ես. կա. 6 · կ. 21 · Հ՛ր 9 ·
Ի Փիլ. գ. 18 · Գլ. գ. 11 · ժ Ի՛ա. ժ՛գ. 2 · Մաղ. ա. 11 · Հռով. ժ՛բ. 1 · Ի՛ր. ժ՛գ. 15, 16 · Ի Ես. ի՛ը. 16 · Հռով. Թ. 33 ·

ցուած էր աշխարհիս սկիզբէն առաջ , Ի ու եղբի առնիները
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար , Որ անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւատացիք , Որ զանիկայ մեւելնեբրէն յարուց , Ի և անոր փառաւորուԹիւն տուաւ . որ ձեր հաւատքը ու
22 յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ ։ ժ Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտուԹեանը Ցաղանդելով , ԵղբայրսիրուԹեան մէջ անկեղծ ըլլալով , սուբը սրտով միմեանց
23 պինա սիրեցէք · Նորէն ծնած ըլլալով՝ չէ Թէ ապականացու սերմանէն , հապա անապականացուէն Ի Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտե-
24 նական խօսքովը ։ ժ Վասն զի ամէն մարմին խոտի պէս է , և մարդուն բոլոր փառաւորուԹիւնը խոտի ծաղկի պէս . խոտը կը չորնայ , ու անոր ծաղիկը կը ԹափԹըփի ·
25 Բայց Տէրոջը խօսքը՝ յաւիտեան կը մնայ , Հայնիկն է ան խօսքը՝ որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Կը խրատէ բոլոր չարուԹիւնը մէկդի ձգել , 4 ցուցընելով Թէ քրիստոս է հիմը՝ որուն վրայ քրիստոնեայք չինուած են · 11 կ'աղաչէ Հեռու կենալ մարմնաւոր ցանկուԹիւններէն , 13 ու Հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն · 18 կը սորվեցընէ ծառաներուն՝ որ Հնազանդ ըլլան երեցց տէրերուն · 20 ու ծրբոջ բարիք գործելուն համար չարչարուին , ՀամբերուԹեամբ տանին՝ քրիստոսի օրինակին համաձայն ։

1 – Ապրեցէք մէկդի ձգելով ամէն չարուԹիւնը ու ամէն խաբէուԹիւն՝ ու կեղծաւորուԹիւնները , և նախանձը ու ամէն չարախօսուԹիւն ,
2 Թիւնը , Ի Նորածին մանկանց պէս՝ Ցբանական ա՛ անխարդախ կաԹին փափաքեցէք , (որ անով մեծնաք
3 մինչև փրկուԹիւնը ,) Ե Թէ որ Տէրոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք ·
4 Որուն մօտենալով՝ ան կենդանի Վէմին , Ի որ Թէպէտ մարդիկներէն անարգուած է , բայց Աստուծմէ ընտրուած ա՛ պատուական է ,
5 Ե Դուք ալ կենդանի քարերու պէս՝ կը շինուիք Ի Հոգևոր տաճար մը , Ի սուրբ քահանայուԹիւն մը , Ի Ցիսուս Քրիստոսի Ձեռքովը Աստուծոյ Հաճելի ժ Հոգևոր պատարագներ
6 մատուցանելու · Որովհետև գիրքին մէջն ալ կայ Թէ՝ Ի Նայ Սիոնի մէջ ընտիր՝ պատուական անկեան վէմ մը կը դնեմ . ու ով որ անոր Հաւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ ։
7 Ուստի ձեզի Հաւատացեալներուդ պատուական է ան . բայց անՀաւատներուն՝ Նան քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անիկայ
8 անկիւնին գլուխը եղաւ . Ի Ե և գլորման վէմ ու գայԹակղուԹեան քար ժ անոնց՝ որ չՀաւատալով՝ խօսքէն կը գայԹակղին , Ի որուն սահմանուած ալ էին ։
9 Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք , Ի Թագաւորական քահանայուԹիւն , Նսուրբ ազգ , Ի սեփհական ժողովուրդ մը , որ քարոզէք անոր աՀաբեկութիւնները , Ի որ ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց ·
10 Ժ Որ առնն մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք · որ առանց ողորմուԹեան էիք , բայց հիմա ողորմուԹիւն գտաք ։
11 Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ , Ի պանդուխտներու ու օտարականներու պէս Ի մէկդի կեցէք մարմնաւոր ցանկուԹիւններէն , Ի որ հոգիի դէմ
12 կը պատերազմին , Ի Ձեր վարմունքը հեԹանոսաց մէջ բարի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն , Ի ձեր բարի գործերը տեսնելով՝ փառաւորեն Ի Աստուած ՀայցելուԹեան
13 օրը ։ Ուստի Ցաղանդ եղէք ամէն մարդկային սահմանադրուԹեան Տէրոջը համար · Թէ Թագաւորին՝
14 վերնագոյն մէկու մը պէս . Թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրկուած ներու պէս՝ Ի չարագործները պատժելու , Ի ու բարեգործները գո-
15 վելու համար ։ Ինչու որ Աստուծոյ կամքը ասանկ է , Ի որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտուԹիւնը պապանձեցնէք ։
16 Իբրև ազատ՝ Ի Ազատներու պէս ըլլալով , և չէ Թէ չէր ազատուԹիւնը չարուԹեան ծածկոց մը պէս գործածելով , Ի Հապա
17 Աստուծոյ ծառաներու պէս ։ Ի Ամէնը պատուեցէք . Ի եղբայրուԹիւնը սիրեցէք . Ի Աստուծմմէ վախցէք . Թագաւորը պատուեցէք ։
18 Ի Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով Ցազանդ ըլլան էրէնց տէրերուն . չէ Թէ մինակ բարեբարնէրուն ու հեզերուն , հապա ժանր
19 տաբարուներուն ալ ։ Քանի որ ես Ի նորհ մըն է , Թէ որ մէկը առ Աստուած ունենալ խղճմտանքովը անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն
20 Համբերելու ըլլայ ։ Ի Վասն զի ի՞նչ գովութիւն է Ի ըԼ՝ չէ՞ , Թէ որ մեղք գործելով՝ ծեծուելիք՝ ու համբերեցէք . հապա Թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք՝ ու համբերեցէք , ասիկայ Աստուծոյ քովը շնորհք

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

Լ Սաղ. ճ՛բը. 22 · Մատ. իա. 42 · Գոր. դ. 11 ·
Ի Ես. ը. 14 · Ղուկ. ը. 34 · Հռով. Թ. 33 ·
Ժ ա Կոր. ա. 23 ·
Ի Եզ. Թ. 16 · Հռով. Թ. 22 · աԹես. ծ. 9 · Ցուդ. 4 ·
Հ ը Օր. ժ. 15 · Գլ. ա. 2 ·
Ն Եզ. ժ՛ե. 5, 6 · Ցոյս. ա. 6 · ե. 10 ·
Ջ Ցո՛. ժ՛է. 19 · ա Կոր. գ. 17 · ը Տիմ. ա. 9 ·
Ճ ը Օր. դ. 20 · է. 6 · ժդ. 2 · իդ. 15 · Գոր. ի՛. 28 · Եփես. ա. 14 · Տիտ. ը. 14 ·
Ժ Գոր. իշ. 15 · Եփես. և. 5 · Կող. ա. 13 · աԹես. ե. 4, 5 ·
Ի Ղուկ. ա. 9, 10 · ը. 23 · Հռով. Թ. 25 ·
Ն ա Մ՚Ն. ի՛Թ. 15 · Սաղ. լ՛Թ. 12 · ճ՛ժԹ. 19 · Եբր. ժ՛ա. 13 · Գլ. ա. 17 ·
Լ Հռով. ժդ. 14 · Գաղ. ե. 16 ·
– Ցակ. դ. 1 ·
Ն Հռով. ժը. 17 · ը Կոր. ը. 21 · Փիլ. բ. 15 · Տիտ. բ. 5 · Գլ. գ. 16 ·
Ղ Մատ. ե. 16 ·
Ն Ղուկ. ժ՛է. 44 ·
– Մատ. իը. 21 · Հռով. ժ՛գ. 1 · Տիտ. գ. 1 ·
– Հռով. ժ՛գ. 4 ·
Լ Հռով. ժ՛գ. 3 ·
Ի Տիտ. ը. 5 ·
Ի Ի՛ր. 12 ·

Բ Գաղ. ե. 1. 13 · ջ ա Կոր. է. 22 · – Հռով. ժը. 10 · Փիլ. բ. 3 · Եբր. ժ՛գ. 1 · Գլ. ա. 22 · Ա Ցակ. ի՛գ. 21 · Մատ. ի՛ը. 21 · Հռով. ժ՛գ. 7 · Եփես. գ. 5 · Կող. գ. 22 · ա Տիմ. ը. 1 · Տիտ. բ. 9 · Ի Մատ. ե. 10 · Գլ. գ. 14 · – Գլ. գ. 14 · դ. 14. 15 ·

Ցամք Տեառն Իրր 60

Բ Մատ. ժգ. 24 ։ Գոր. ժգ. 21 ։ ա Թես. գ. 3։ բ Տիմ. գ. 12 ։

† Գղ. գ. 18 ։ Ծ Յօհ. ժգ. 15 ։ Փիլ. բ. 5 ։ ա Յօհ. բ. 6 ։

Ի Ես. ծգ. 9 ։ Ղս. իգ. 41 ։ Յօհ. ը. 46 ։ բ Կոր. ե. 21 ։ Եբր. գ. 15 ։

Ա Ես. ծգ. 7 ։ Մատ. իե. 39 ։ Յօհ. ը. 48, 49 ։ Եբր. ժբ. 3 ։

Բ Ղս. իգ. 46 ։

Ը Ես. ծգ. 4, 5, 6, 11 ։ Մատ. բ. 17 ։ Եբր. թ. 28 ։

Ջ Հով. գ. 2, 11 ։ է. 6 ։

ժ Ես. ծգ. 5 ։

Ի Ես. ծգ. 6 ։ Եզեկ. լգ. 6

Ա Եզեկ. լգ. 23 ։ լե. 24 ։ Յօհ. ժ. 11 ։ 14 ։ 16 ։ Եբր. ժգ. 20 ։ Գա. ե. 4 ։

— ա Կոր. ժգ. 34 ։ Եփես. ե. 22 ։ Կող. գ. 18 ։ Տիտ. բ. 5 ։

Բ ա Կոր. է. 16 ։

† Մատ. ժբ. 15 ։ ա Կոր. թ. 19—22 ։

Ծ Գղ. բ. 12 ։

Ի ա Տիմ. բ. 9 ։ Տիտ. բ. 3, ։

Ա Սաղ. խե. 13 ։ Հով. բ. 29 ։ է. 22 ։ բ Կոր. գ. 16 ։

Ի Յն. ժբ. 12 ։

Ը ա Կոր. է. 3 ։ Եփես. է. 25 ։ Կող. գ. 19 ։

Ի ա Կոր. ժբ. 23 ։ Ա Թես. գ. 4 ։

ժ Տես. Յոր. խբ. 8 ։ Մատ. է. 23, 24 ։ ժբ. 19 ։

Ի Հով. ժբ. 16 ։ ժե. 5 ։ Փիլ. գ. 16 ։

Ա Հով. ժբ. 10 ։ Եբր. ժգ. 1 ։ Գղ. բ. 17 ։ Ի Կող. գ. 12 ։ Եփես. դ. 32 ։ ժ Ա Թես. ե. 15 ։ Մատ. ի. 39 ։ Հով. ժբ. 14, 17 ։ ա Կոր. դ. 12 ։ ա Թես. ե. 15 ։

21 մըն է ։ Բ Քանզի դուք ասոր բանիս համար կանչուեցաք ։ Որ Քրիստոս ալ մեզի համար չարչարուեցաւ , Ա ու մեզի օրինակ թողուց՝ որ իր

22 հաւիրներուն հետեւիք . Ը Որ ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ .

23 Ը Որ կը նախատուէր , և փոխարէնը չէր նախատեր . կը չարչարուէր , ու սպառնալիքի չէր ըներ . Ի հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատո-

24 ղին կը յանձներ ։ Ը Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափային վրայ վերցուց . Ի որ մենք մեղքերէն ազատինք , ու արդարութեան հա-մար ապրինք . ժ որուն վէրքերովը

25 դուք բժշկուեցաք ։ Ի Ինչու որ մի-լորեալ ոչխարներու պէս էիք , Ն բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հո-վիւին ու Տեսուչին դարձաք ։

Գ Լ . Գ

1 Կը սորվեցնէ կիներուն ու երիկներուն ուս-նեցած փոխադարձ պարտաւորութիւնները . 8 կը յորդորէ ամէն մարդիկ միութիւն և սէր ունենալու , 14 և հալածանաց համբերելու . 19 կը ծանուցանէ քրիստոսի ցուցուցած բա-րեարարութիւնը հին աշխարհին ։

1 Ոյմանապէս ՝ կիրիկները ՝ ծազանդ ըլլան իրենց երիկներուն . որ եթէ ոմանք խօսքին չհազանդ՝ չըլ-լան ալ , Բ առանց խօսքի Ե շահուին՝

2 կիրիկներուն վարմունքովը , Ծ տես-նելով ձեր երկիւղած պարկեշտ

3 վարքը ։ Ը Որ իրենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածք-ներով՝ և ոսկիներու շարքերով՝ կամ շքեղ հանդերձներ հագնելով .

4 Ն՚հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով՝ հեզ ու հան-դարտ հոգիին ՀՐՏՐԵ ԲՈՂ ԸԱՅ , որ Աստուծոյ առջևը խիստ պատուա-

5 կան է ։ Ինչու որ ատնօր սուրբ կիրիկները՝ որ իրենց յոյսը Աստու-ծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց Ե-

6 րիկներուն ծազանդ ըլլալով . Ինչ-պէս որ Սառա Ծազանդ էր Աբրա-համին , Է և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով՝ ու մէկ երկիւղէ մը չվախնալով՝ անոր զա-

7 ւակները կ՚ըլլաք ։ Ը Նմանապէս երիկները խոհեմու-թիւնով անոնց հետը բնակին , Բ տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիրիկներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ . ժ որ ձեր աղօթք-ներուն արգելք չըլլայ ։

8 Վերջապէս Ա համիւրնիդ մէկ միտ-քի վրայ ըլլաք , կարեկից , Ն ղո-բայրասէր , Ե ողորմած ՝՝ խոնարհ ։

9 Ծ Չըլլայ որ չարութեան փոխարէնը չարութիւն հատուցանէք , կամ նախատինաց փոխարէն՝ նախա-տինք . այլ ընդհակառակն օրհնե-ցէք , դիտնալով որ ասոր բանիս հա-մար կանչուեցաք , Ա որ օրհնութիւն

10 ժառանգէք ։ Ի Ա՚ան ը՛ն ան որ կ՚ուզէ կեանքը սիրել՝ ու բարի օրեր տեսնել , Ծ իր լեզուն թող դադրեցնէ չարութենէն , ու իր շրթունքները նենգութիւն խօսե-

11 լէն . Ղ Ձարութենէ եւս քաշուի՝ ու բարութիւն ընէ . Ճ խաղաղու-թիւն փնտռէ , և անոր ետևէն եր-

12 թայ ։ Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է , Ո՛ւ իր ա-կանջները անոնց աղօթքին . բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն

13 վրայ է ։ Ա Ւ՚ն ո՛վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցընէ՝ թէ որ դուք բա-

14 րիին հետևող ըլլաք ։ Ն բայց թէ որ արդարութեան համար չարչա-րուիք ալ՝ երանելի էք . և Ւ անոնց ահէն մի՛ վախնաք՝ ու մի՛ շփոթիք .

15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք . և միշտ ՝՝ պատրաստ եղիք հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն , որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը ձեզի կը հար-

16 ցրնէ . Ե և Ւ րարի խղճմտանք ու-նենաք , Դ որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ , ամօթով մնան անոնք՝ որ Քրիս-տոսով եղած ձեր բարի վարմուն-

17 րը կը պախարակեն ։ Ինչու որ աւելի աղէկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Աստու-ծոյ կամքը ան ըլլայ , քան թէ չա-

18 րագործութիւն ընելով ։ Ն Վ՚ան ը՛ն Քրիստոս ալ մեղքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ , Արդարը անարդարներուն վրայ , որ մեզ Ա-ստուծոյ մօտեցնէ ՝՝ որ Բ էգէտ մեռաւ ՝՝ մարմինով , Ե բայց կենդա-

19 նացաւ հոգիով . Որով ՝՝ բանտի մէջ եղած Ը հոգիներուն ալ գնաց՝

20 ու քարոզեց . Որոնք ատեն մը ա-պրատամբ էին , Ե երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերէր ՝՝ նոյ Նոյի օրերը՝ ՝՝ երբոր տապա-նը կը շինուէր . Ի որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը հոգի ջու-

21 րէն ապրեցան . Ի Որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ՚ապրեցնէ , (՝չէ թէ մարմինին աղտը մկկդի ձգելը , հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Աստուած ,) Ֆ Յիսուս Քրիստոսի

22 յարութիւնովը . Որ անկից երե-կինը գացած՝ ՝՝ Աստուծոյ աջ կողմն է՝ Բ հրեշտակները ու իշ-խանութիւնները և զօրութիւննե-րը իրեն ծազանդելով ։

Ցամք Տեառն Իրր 60

Ի Մատ. իե. 34 ։

Հ Յաղ. լդ. 12, ։

Ն Յակ. ա. 26 ։ Գղ. բ. 1, 22 ։ Յայտ. ժգ. 5 ։

Ղ Սաղ. լե. 27 ։ Ես. ա. 16, 17 ։ գ Յօհ. 11 ։

Ճ Հով. ժբ. 18 ։ ժգ. 19 ։ Եբր. ժբ. 14 ։

Մ Յօհ. թ. 31 ։ Յակ. ե. 16 ։

Յ Ա Յակ. ժգ. 7 ։ Հով. ը. 28 ։

Ն Մատ. ե. 10, 11, 12 ։ Գղ. բ. 19 ։ գ. 14 ։ Յակ. ա. 12 ։

Շ Ես. ը. 12, 13 ։ Եբեմ. ա. 8 ։ Յօհ. ժգ. 1, 27 ։

ո Սաղ. ճժթ. 46 ։ Գոր. գ. 8 ։ Կող. գ. 6 ։ բ Տիմ. բ. 25 ։

Չ Եբր. ժգ. 18 ։

Տ Տիտ. բ. 8 ։ Գղ. բ. 12 ։

Ց Հով. ե. 6 ։ Եբր. թ. 26, 28 ։ Գղ. բ. 21 ։ գ. 1 ։

— բ Կոր. ժգ. 4 ։

ո Կող. ա. 21, 22 ։

Վ Հով. ա. 4 ։ ը. 11 ։

Ո Ես. խբ. 7 ։ խթ. 9 ։ կա. 1 ։

բ Գղ. ա. 12 ։ գ. 6 ։

ձ Յն. գ. 3, 5, 13 ։

— Եբր. ժա. 7 ։

Ֆ Յն. է. 7 ։ ը. 18 ։ բ գլուս. բ. 5 ։

Ֆ Եփես. ե. 26 ։

օ Տիտ. գ. 5 ։

Ֆ Գղ. ա. 3 ։

— Սաղ. ճժ. 1 ։ Հով. բ. 34 ։ Եփես. ա. 20 ։ Կող. գ. 1 ։ Եբր. ա. 3 ։

Ր Հով. բ. 38 ։ ա Կոր. ժե. 24 ։ Եփես. ա. 21 ։

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

— ԳԼ· գ· 18։
Բ Հռով· զ·
2, 7։ Գաղ·
ե· 24։ Կող·
գ· 3, 5։
Ֆ Հռով· ժգ·
7։ ԳԼ· բ· 1։
Ֆ Յօհ· ա· 18։
Հռով· զ·
11։ ը Կոր·
ե· 15։ Յակ·
ա· 18։
Ի ԳԼ· ա· 14։
Ղեբեկ· իդ·
6՝ խե· 9։
Գոր· ժէ·
30։
Ի Եփե· բ· 2։
գ· 17։ ա
Թես· գ· 5։
Տիտ· գ· 3։
ԳԼ· ա· 14։
Ը Գոր· ժգ·
45։ ժր· 6։
ԳԼ· գ· 16։
Ի Գոր· ժ· 42։
ժէ· 31։ Հբ·
ռով· ժգ·
10, 12։ ա
Կար· ժե·
51, 52։ բ
Տիմ· գ· 1։
Յակ· ե· 9։
Ժ ԳԼ· գ· 19։
Ի Մաա· իգ·
13, 14։
Հռով· ժգ·
12։ Փիլ· գ·
5։ Ես բ· ժ·
25։ Յակ· ե·
8։ բ Պետ·
գ· 9, 11։ ա
Յօհ· բ· 18։
Լ Մաա· իզ·
41։ Ղու·
իա· 34։
Կող· գ· 2։
ԳԼ· ա· 13։
ե· 8։
Ի Ես բ· ժգ·
1։ Կող· գ·
14։
Ի Ա՛ռակ· ժ·
12։ ա Կոր·
ժգ· 7։ Յակ·
ե· 20։
Ֆ Հռով· ժբ·
13։ Ես բ·
ժգ 2։
Ըբ Կոր Թ·
7։ Փիլ· բ·
14։ Փիլմ·
14։
Ֆ Հռով· ժբ·
6։ ա Կոր·
գ· 7։
Ֆ ա Կոր· ժբ·
4։ Եփե· գ·
11։
Ֆ Մաա· իգ·
45։ իե· 14։
21։ Ղու·
ժբ· 42։ ա
Կոր· գ· 1։

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորէ քրիստոնեաները մեղրէ հրաժարելու ։ յիշեցնելով քրիստոսի օրինակը , և աշխարհի վերջը՝ որ մօտենալու վրայ է ։ 12 և կը մխիթարէ զանոնք հալածանքի վրայով ։

1 Ա՛ստի՝ քրիստոս որ մեզի համար
չարչարուեցաւ մարմինով , դուք
ալ նոյն միտքով՝ զինուորեցէ՛ք ։
Ի՛ւրան զի ան որ մարմինով չարչա-
րուեցաւ , մեղքէն դադարած է ։
2 Ո՛ր ալ չէ թէ մարդոց ցանկու-
թիւններուն պէս՝ Ա՛հասյա Ա՛ս-
տուծոյ կամքին պէս ապրի՛ մար-
3 մինի մէջ մնացած ատենը ։ Վ՛ինչու
որ հերիք է մեզի կենաց անցեալ
ժամանակը , որուն մէջ Հ՛եթա-
նոսներուն կամքը կատարեցինք ,
ու գիժութիւններով՝ ցանկու-
թիւններով գինեմոլութիւններով՝
անառակութիւններով՝ արբեցու-
թիւններով ու անօրէն կռապաշ-
4 տութիւններով վարուեցանք ։ Ո՛ւ
ասոնց բանին կը զարմանան՝ որ դուք
նոյն չափազանց անառակութեան
մէջ անոնց հետ չէք վազեր , ու
5 հայհոյութիւն կ՛ընեն ։ Որոնք պա-
տասխան պիտի տան անոր՝ Ո՛ր
պատրաստ է դատելու կենդանի-
6 ները ու մեռելները ։ Ա՛ս ալ ա-
սոր համար մեռելներուն ալ աւե-
տարանը քարոզուեցաւ , որ դա-
տուին մարդոց կողմանէ մարմի-
նով , ու կենդանի ըլլան Ա՛ստուծոյ
կողմանէ հոգիով ։
7 Ա՛մակայն ամէն բանին վախճանը
մօտեցեր է ։ Լ՛ուստի զգաստ եղէք՝
ու աղօթքի մէջ արթո՛ւն կեցէք ։
8 Ա՛ ամէն բանէն առաջ իրարու
հետ սրտանց սէր ունեցէք ։ Ա՛ՅՆ
որ սէրը մեղաց բազմութիւնը կը
9 ծածկէ ։ Ի՛րարու հիւրասիրու-
թիւն ցուցուցէք հառանց տրը-
10 տունչ ընելու ։ Ա՛մէն մէկը ինչ
տեսակ շնորհք որ առաւ , անիկայ
իրարու մատակարարեցէք ։ Ա՛ս-
տուծոյ զանազան շնորհքներուն
11 բարի տնտեսներուն պէս ։ Ո՛ք
որ մէկը խօսի , Ա՛ստուծոյ պատ-
գամներուն պէս խո՛սի , Ո՛ք որ
մէկը մատակարարութիւն ընէ ,
որպէս թէ Ա՛ստուծոյ շնորհոյ զօ-
րութենէն խո՛ր ընէ , Ա՛նոր ամէն բա-
նի մէջ Ա՛ստուած փառաւորուի
Յիսուս Քրիստոսի միջոցով ։ Ո՛ւ-
րուն փառք և զօրութիւն յաւի-
տեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի սեպէք
ան Ն՛եղուխնէն բորբոքը , որ ձեզ
փորձելու համար կ՛ըլլայ , որպէս
թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած

13 է ։ Հ՛ապա ուրախ եղէք՝ Ք՛րիստոսի
որ Քրիստոսի չարչարանքներուն
հաղորդ եղած էք , Ո՛ր անոր փառ-
քին յայտնուելու ատենն ալ ցըն-
14 ծուխամբ ուրախանաք ։ Ո՛ՐԹ
որ Քրիստոսի անունին համար նա-
խատուիք , երանելի էք ։ Ի՛նչու որ
փառաց *և զօրութեան ՚՚ և Ա՛ս-
տուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած
է ։ *յիրաւի անոնց կողմանէ կը
հայհոյուի անիկայ , բայց ձեր կող-
15 մանէ կը փառաւորուի ՚՚ ։ Հ՛ԶՐԼԱՅ
որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև
մարդասպան , կամ գող , կամ չա-
րագործ , Է՛կամ իբրև ուրիշին բա-
16 նին հառնուողՈ ։ Բայց Թէ որ Ք՛ր-
Ի՛ՍՏՈՍ իբրև քրիստոնեայ՝ Թող
չամչնայ , Փ՛առաւ աս մասին Թող
17 Ա՛ստուծոյ փա՛ռք տայ ։ Ը՛ՍՔանզի
ժամանակ է որ դատաստանը Ա՛ս-
տուծոյ տունէն սկսի ։ Ա՛յև Թէ որ
առաջ մեզմէ Ի՛նչ՝ Վ՛երջը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Ա՛ս-
տուծոյ աւետարանին չեն Ջա-
18 զանդիր ։ Ե՛Թէ Թէ որ արդարը դ՛ժուարաւ կը փրկուի , հո՞ւդ ամ-
բարիշտը ու մեղաւորը ո՞ր պիտի
19 դտնուի ։ Ո՛ւստի անոնք որ Ա՛ս-
տուծոյ կամացը համեմատ կը չար-
չարուին , բարիք գործելով ՝ իրենց
հոգիները Թող ՚՚որ յանձնեն ,
իբրև հաւատարիմ Ք՛ՍՏԵՂԾողին ։

ԳԼ· Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը ա-
րածեն , 5 երիտասարդները՝ որ հնազանդ ըլ-
լան ։ և ամենուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ՝
արթուն և հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան ,
9 և այսպէս դէմ դնեն իրենց հակառակորդը
եղող Սատանային ։

1 Ձ՛եր մէջը եղող երէցներուն կ՛ա-
զաչեմ՝ Ե՛ս ալ անոնց պէս երէց
ըլլալով , ՚՚ու Ք՛րիստոսի չարչա-
րանացը վկայ , Ե՛ւ յայտնուելու
հանդերձեալ փառքին մասնակից ։
2 Ե՛Ա՛ստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝
արածեցէք , վերակացու ըլլալով
Ո՛չ Թէ ակամայ՝ հապա կամա՛ւ ։
Է՛չ Թէ անարդ շահախնդրու-
Թեամբ , հապա յօժարութեամբ ։
3 Ու՛չ Թէ վիճակներուն վրայ է տի-
րելով , Հ՛ապա հօտին օրինակ ըլ-
4 լալով ։ Ի՛ւր Հ՛ովուապետին երև-
ցած ատենը Ծ՛փաւոր անթառամ
Է՛պակը պիտի ընդունի՛ք ։
5 Նմանապէս դուք երիտասարդ-
ներ՝ Ն՛հազանդ եղէք ծերերուն ։ և
Լ՛ամենդդ իրարու Ն՛հազանդ ըլլա-
լով՝ խոնարհութիւն հագէք ։
Ի՛ՆՉու որ Ա՛ստուած ամբարտա-
ւաններուն հակառակ կը կենայ ,

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

Ղ Գոր· ե· 41։
Ցակ· ա· 2։
Ղ Հռով· ը·
17։ բ Կոր·
ա· 7։ գ·
10։ Փիլ· գ·
10։ Կող· ա·
24։ բ Տիմ·
ր· 12։ ԳԼ·
ե· 1, 10։
Յայտ· ա· 9։
Ղ ԳԼ· ա· 5, 6։
— Մ՛ատ· ե·
11։ բ Կոր·
ժբ· 10։
Յակ· ա· 12։
ԳԼ· բ· 19,
20։ գ· 14։
* Ո՛ՆԱԿ ՏՐ-
ՆՔ ։
— ԳԼ· ի՛· 20։
վ Թես· գ·
11։ Ա՛ՏԻՄ·
և· 13։
— Գոր· ե· 41։
ր Եփ· ժ· 12։
Երեմ· իե·
29։ խթ· 12։
Նղվկ· ի՛·
6։ Մ՛ատ·
գ· 5։
Ղ Ղու· իդ·
31։
— Ղու· ժ· 12,
14։
Ա՛ռակ· ժա·
31։ Ղու·
իդ· 31։
Ա՛ՍՂ· ւ·
5։ Ղու· իգ·
46։ բ Տիմ·
ա· 12։

— Ղու· իդ·
48։ Գոր·
ա· 3, 22։
և· 32։ ժ·
39։
Ի Հռով· ը·
17, 18։
Յայտ· ա· 9։
Ֆ Յօհ· իա·
15, 16, 17։
Գոր· ի· 23։
— Կոր· Թ·
17։
Ի՛ա Տիմ· գ·
3, 8։ Տիտ·
ա· 7։
Ը ՍԱՂ· ՛ԼԴ·
12։ Հգ· 2։
Ի Եզեկ· լդ·
4։ Մ՛ատ·
ի· 25, 26։
բ Կոր· ա·
23։
Ը Փիլ· դ· 17։
բ Թես· գ·
9։ ա Տիմ·
գ· 12։ Տիտ·
բ· 7։

Ի՛ՐԲ ժգ· 20։ Ֆ ԳԼ· ա· 4։ Ի՛ա Կոր· Թ· 25։ բ Տիմ·
գ 8։ Յակ· ա· 12։ Լ Հռով· ժբ· 10։ Եփե· ե· 21։ Փիլ·
բ· 3։ Ի՛ՅԱԿ· գ· 6։

Ցամք Տեառն երր 60

թես. ձ. 15, կղ. 2, Ցակ. դ. 10, Սաղ. լէ. 5. ծն. 22, Մատ. զ. 25, Ղուկ. ժբ. 11. 22, Փիլ. դ. 6, Երր. ժգ. 5, Ղուկ. իա. 34. 36, ա Թես. ե. 6, Գաղ. դ. 7, Ջոհ. ա. 7, բ. 2, Ղուկ. իբ. 31, Ցայտ. ժբ. 19, Եփես. զ. 11. 13, Ցակ. դ. 7, Դոր. ժգ. 21, աթես. գ. 3, բ Տիմ. գ. 12, Գաղ. բ. 21, յա Կր. ա. 9, ա Տիմ. ղ. 12,

բայց թխոնարհնէրուն ընորհք կուտայ, Ուրնմն Աստուծոյ Տղոր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ձեզ ժամանակին բարձրացնէ,
7 Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի անիկայ ձեզի համար կը հոգայ։
8 Սերթուն կեցէք, հսկեցէք, Ձինչու որ ձեր հակառակորդը Սատանան մունջող առիւծի պէս կը պտրտի, ու կը փնտռէ թէ ով զկլէ.
9 որուն դէմ կեցէք հաւատքով հաստատուած, Ցդիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը քաշեն։
10 Եւ բոլոր ընորհաց Աստուածը՝ որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Ցիսուսի ձեռքո-

վը՝ Ձրիչ մը ատեն նեղութիւն կրելնէդ ետքը, ինքը ձեզ կատարեալ ընէ, հաստատէ, զօրացընէ
11 ու Ցիմնէ։ Ձորեն փառք և զօրութիւն՝ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ,) Ձհամառօտ մը ձեզի գրելէն, յորդորելով ու վկայելով, Թէ աս է Աստուծոյ ճշմարիտ ընորհքը, որուն մէջը հաստատ կեցեր
13 էք։ Բարև կ՚ընէ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած Եկեղեցին՝ որ Ցէի հետ ընտրուած է, ու Թիմ որդիս Մարկոս։
14 կոսն ալ։ Ձիարև՝ տուէք իրարու սիրոյ համբուրով. Խաղաղութիւն ձեր ամէնուն հետ՝ որ Քրիստոս Ցիսուսի մէջ էք. ամէն։

Ցամք Տեառն երր 70

նր Կր. դ. 13. Գա. ա. 6, Ցճտ. 24, ա Թես. բ. 16, գ. 3, Գա. դ. 11, Ցայտ. ա. 6, բ Կոր. ա. 19, Երր. ժգ. 22, Գոր. ի. 24, ա Կր Պժ. 1, բ Պետ. ա. 12, Գոր. ժբ. 12. 25, Հով. ժդ. 16, ա Կր. ժդ. 20, բ Կր. ժէ. 12, աթես. ե. 26, Ցհփե. զ. 23,

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՐՆԼՅՈՆ

Ցամք Տեառն 66

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը Հաստատ լով քրիստոնեաները Աստուծոյ ընորհացը մէջ տնելու յորդորէ. 5 կը յորդորէ զանոնք որ Հաւատքով ու բարի գործքով իրենց կոչումը Հաստատ պահեն, 12 որն որ ինքը Նոգ կը տանի անոնց միտքը ձգելու; գիտնալով որ իր մահը մօտ է։ 16 Կը խրատէ որ Հաստատ ըլլան Քրիստոսի Հաւատքին մէջ, ցուցընելով թէ անիկայ է Աստուծոյ ճշմարիտ Որդին։ որովհետև առաքեալները անոր վկայութեանը ականատես եղան. և Հայրը ու մարգարէները ալ անոր Համար վկայեցին։

1 Ճ՚Մատեան Պետրոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ, Ցէ՚ի՞ որ մեր Հետը նոյն պատուական Հաւատքին Հաւասար մեր Աստուծոյն ու Փրկչին Ցիսուս Քրիստոսով
2 տոսին արդարութիւնովը. Ի՚Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելցայ՝ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Ցիսուսին գիտութիւնովը.
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի տուաւ Ձանոր գիտութիւնովը՝ Ցոր մեզ փառքով ու առաքինութիւնով Հրաւիրեց.
4 Որոնցմով ամենամէծ ու պատուական խոստմունքներ տրուած են մեզի, Ձորպէս զիասոնցմով աստուածային բնութեանը Հաղորդ ըլլաք՝ Ցաշխարհի մէջ ցանկութենէ Ձի յառաջ եկած ապականութենէն փախչելով,
5 Նէն փախչելով, Ըեւ աս բանիս Համար բոլոր ջանքերնիդ դրած՝ ձեր Հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք, ու առաքինութեան վրայ՝ գիտութիւն,
6 Ցնութեանը վրայ՝ ժուժկալութիւն, Ցու ժուժկալութեանը վրայ՝ համբերութիւն, և համբերութեանը վրայ՝ աստուածպաշտութիւն,
7 Ցիսուս, Ցու աստուածպաշտութեանը վրայ՝ եղբայրսիրութիւն, Ցու եղբայրսիրութեանը վրայ՝ սէր,
8 Վասն զի քանի որ աս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ՚աճին, ծպաբաս ու անպտուղ չեն ըներ Ցէ՚ի՞ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսը ճանչնալուն մէջ.
9 Նաըուն մէջ, Բայց որու քով որ աս բաներս չկայ, Ձանիկայ կոյր է ու կարճատես, Ցոր մոռցեր է իր
10 առջի մեղքերէն մաքրուիլը. Ացոր համար՝ Ձեղբայրներ՝ աւելի ջանք բրէք Ցոր ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք. Ցինչու որ աս բնելով՝ Ծբնաւ պիտի չվրիպիք.
11 Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Ցիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը։
12 Ցուստի ես միշտ ատ բաները մրտքերնիդ ձգելու վրայով զանցառու պիտի չըլլամ. Ձթէև գիտէք՝ և հաստատուած էք ներկայ ճշմար-

Ցամք Տեառն 66

ՃԳՒ. դ. 13.

Հով. ա. 12, բ Կոր. դ. 13, Եփես. գ. 5, Տիտ. ա. 4, Դան. դ. 1, Ղ. 25, ա Պետ. ա. 2, Ցուդ. 2, Ցօհ. ժե. 3, Տաթես. բ. 12, Ղ. 7, բ Թես. բ. 13, բ Տիմ. ա. 9, ա Պետ. բ. 9, գ. 9, Եբրայ. է. 1, Ղբ Կոր. գ. 18, Եփես. դ. 24, Երր. ժբ. 10, ա Ցօհ. գ. 2, Ցգ. բ. 18, 20,

Ցամք Տեառն ՃԳ

բ Գաղ. գ. 10, աթես. գ. 12, ե. 15, ա Ցօհ. գ. 21, Ցօհ. ժե. 2, Տիտ գ 14, ա Ցօհ բ 9. 11, Եփես. ե. 26, Երր. թ. 14, ա Ցօհ. ա 7, ա Ցօհ գ. 19, Գա. գ. 17, Հով. ժե. 14. 15, Փիլ. գ 1, Գա. գ. 1, ա Ցօհ. բ. 21, Ցուդ. 5, ա Պետ. ե. 12, Գա. գ 11,

Ցամք Տեառն 66

13 տուեալեանս վրայ ։ Եւ իրաւունք կը ուեպեմ , Յ[ԹԷ քանի որ աս *մարմինս մէջն եմ՝ Հմտութիւնդ ձգե-
14 լով ձեզ արթընցընեմ ։ ¶ Քանզի գիտեմ որ ես շուտով ես իմ մարմինս պիտի մերկանամ , ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը
15 յայտնեց ինծի ։ Ուստի պիտի ջանամ որ իմ ալխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ կարող ըլլաք աս բաները
16 յիշելու ։ Ինչու որ չէ թէ մենք վարպետութեամբ չհնուած առասպելներու ետեւէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուստը ձեզի ցուցուցինք , հապա անոր մեծափառութեանը ա-
17 կանատես ըլլալով ։ Վասն զի ինքը Հօր Աստուծմէ փառք ու պատիւ առաւ , այն մեծվայելչութեան փառէն անանկ ձայն մը գալով թէ , Ա[ստիկա է իմ սիրելի Որ-
18 դիս , որուն հաւներ եմ ։ Եւ աս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք , *որ անոր հետն էինք սուրբ
19 լեռանը վրայ ։ Եւ մարգարէական խօսքն ալ ունինք՝ *որ աւելի հաստատուն է . ու ուշ կ'ընէք՝ թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք , Ո[րպես թէ մութ տեղ լոյս տուող ճրագի մը , մինչև որ ցորեկը լուսնայ ու արուսեակը սրտերնուդ-
20 մէջը ծագի ։ Բայց առաջ աս գիտենաք , Որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը
21 չունի ։ *Ինչու որ մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պես չտրուեցաւ . *հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան ։

Ցամք Տեառն 66

ՅԲ Կոր · ծ · 1 · 4 ։
* Ցես · վերանիս
ԼՂ Ե · գ · 1 ։
ՅՏես Բ Օր · ը · 21 · 22 ։ Ես · 14 ։ Բ Տիմ · ը · 6 ։
ՃՅօհ · իա · 18 · 19 ։
յ ա Կոր · ա · 17 ։ Բ · 1 · 4 ։ Բ Կոր · բ · 17 · ը · 2 ։
ն Մատ · ժէ · 1 · 2 ։ Մարթ · 2 · Յօհ · ա · 14 ։ ա Յօհ · ա · 1 ։ գ · 14 ։
ԼՄատ · գ · 17 ժէ · 5 ։ Մար · ա · 1 · ։ թ · 6 ։ Ղս · գ 22 · թ · 35 ։
*Տես ԵԼ · գ · 8 · Յես · ԼԵ · 15 ։ Մատ · ժէ · 5 ։
ՀՍաղ ՃԺԹ · 105 ։ Յօհ · ե 35 ։
ՊՅաղ · ը · 21 · իր · 16 ։ Տես Բ Կոր · ը · 4 · 6 ։
ՆՀոով ժբ · 6 ։
*Բ Տիմ · գ · 16 ։ ա Պետ · ա · 11 ։
*բ Թագ · իգ · 2 ։ Ղս · ա · 76 ։ Գաս · ա · 16 · գ · 18 ։

---

*Բ Օր ժգ · 1 ։
Բ Մատ · իգ · 11 ։ Գաս · ի · 30 ։ ա Կոր · ժա · 19 ։ ա Տիմ · գ · 1 ։ Բ Տիմ · գ · 1 ։ 5 ։ ա Յօհ ը · 1 ։ Յուդ · 18 ։
ՀՍ Կոր · ղ · 20 ։ Գաղ · գ · 13 ։ Եփես · ա · 7 ։ Երբ · ժ · 29 ։ ա Պետ · ա · 18 ։ Յայտ · ե · 9 ։
*Յուդ · 4 ։ Բ Փիլ · գ · 19 ։
ՆՀոով · ի՛ղ · 18 ։ Բ Կոր · ժգ 17 18 ։ ա Տիմ ԺԵ 5 ։ Տիտ · ա · 11 ։

Քերով Է ձեզ վանառաչահութեան պիտի գործածէն . Հորոնց դատապարտութիւնը շատոնգի ըՀ-ըՀ չուշանար , ու անոնց կորուստը չմրափեր ։
4 Վասն զի թէ որ Աստուած Ի մեղք գործող Ի հրեշտակներուն չխնայեց , հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ . Ու առջի աշխարհին ալ չխնայեց . Նմիայն թէ Նոյ ութերորդ անձ՝ Ի արդարութեան քարոզիչը պահեց , Ի երբոր Ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ
6 բերաւ . Եւ Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձընելով անկործանելով դատապարտեց , Հետքէն ամբարշտութիւն ընելու մար-
7 դոց օրինակ ընելով անոնք . Եւ ազատեց արդար Ղովտը՝ որ անօրէններուն անառակ վարմունքէն
8 ձանձրացեր էր . (Ինչու որ անարդարը անոնց մէջը կենալով՝ Հաքոլը տեսնելով ու ականջովը լսելով , օրէ օր էր արդար հոգին կը տանջէր անօրէն վարմուն-
9 քով ։) Տէրը գիտէ բարեպաշտները փորձութենէ ազատելը , և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը ։
10 Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմնի ետեւէ կ'երթան , և տէրութիւնը կ'անարգեն , Ինքնահաճ ու յանդուգն են , չեն վախնար փառաւորներուն դէմ
11 հայհոյելու . Երբոր հրեշտակները՝ որ անհնչափ շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով , Տէրոջը առջեւը հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր անոնց
12 վրայ ։ Բայց սոոքա անբան անասուններու պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար են ։) չգիտցած բաներուն դէմ կը հայհոյեն , և իրենց ապականութեանովը պիտի ապականին ,
13 Անիրաւութեան վարձքը ընդունելով ։ Որ ցորեկուան մէջ եղած ղեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն . Դարատ ու բիծ են , իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ Ձեզի հետ կերուխումի նստած
14 աչքեր ունին , որ մեղքէ չեն դադրիր . անհաստատ հոգիները կը խաբեն . *Ագահութեան սովորած սիրտեր ունին . անիծեալ զաւակ-
15 ներ են . Շիտակ ճամբան ձգելով մոլորեցան , *Բէովրեան Բաղաամին ճամբուն հետեւելով . որ անի-
16 րաւութեան վարձքը սիրեց . Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմանութիւնը առաւ . անիսօս էշը մարդ-

Ցամք Տեառն 66

Ի Բ Կոր · բ · 17 ։ Գաղ · ա · 16 ։
ԸԲ Օր · լբ · 35 ։ Յուդ · 4 · 15 ։
Ի Ցօ · ը · 44 · ա Ցօհ · գ · 8 ։
ՃՑուդ · գ · 18 · Յուդ · 6 ։
Ի Ղա · ը · 31 · Յ·սր · ի · 2 · 3 ։
Ե Ծն · է · 1 · 7 · 23 · Երբ · ժա · 7 · ա Պետ · գ · 20 ։
Ի ա Պետ · գ · 19 ։
Ծ Գաղ · գ · 6 ։
Կ Ծն · ժԹ · 24 · Բ Օր · ի՛Թ · 23 · Յուդ · 7 ։
Հ Թես · ի՛ղ · 10 ։
Յ Ծն · ժԹ · 16 ։
Ղ Սաղ · ճԺԹ · 139 · 158 ։ Եզեկ · Թ · 4 ։
Ճ Սաղ · լՀ · 17 · 19 ։ ա Կոր · ժ · 18 ։
ՃՅուդ · 4 · 7 · Տ 10 16 ։
ՃՅուդ · Տ ։
Ն Յուդ · 9 ։
Ն Երեմ · ժբ · 3 · Յուդ · 10 ։
*Փիլ · գ 19 ։
Ն Ես Հով · ժգ · 13 ։
*Յուդ · 12 ։
Ն ա Կոր · ժա · 20 · 21 ։
*Յուդ · 11 ։
*Թես · իբ · 5 · 7 · 21 · 23 · 28 · Յուդ · 11 ։

---

1 Կը ծանուցանէ թէ սուտ վարդապետներ պիտի ելլեն , և կը նախազգուշէ՝ թէ անոնց ու թէ անոնց հետեւողներուն անպարկեշտ վարմունքը ու պատիժը . 7 ուսկից ազատ պիտի մնան բարեպաշտները , Ինտեր որ Ղովտ միայն ազատեցաւ ։ 10 Եւ անառակ և հպարտներուն վարմունքը աւելի մանրամասնաբար կը նկարագրէ , որպէս զի տեսնելով մարդիկ չուշով կարենան ճանչնալ զանոնք , և անոնցմէ հետու կենալ ։

1 — Հայր սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ , Ի ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան , որ դաւտուկ պիտի մտցընեն կորուսիչ հերձուածողութիւններ , Ե ու զիրենք ծախող առնող Տէրը Ե ուրանալով՝ Ի իրենց վրայ պիտի բերեն
2 արագահաս կորուստը . Եւ շատերը անոնց անառակութեանցը ետեւէն պիտի երթան , որոնց համար ճշմարտութեան ճամբան պիտի հայ-
3 հոյուի . Նեւ ագահութիւնով՝ նոր բամբասանկութեամբ Ձարուած խոս-

Ցամք Տեառն 66

կային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին
17 յիմարութիւնը արգիլեց ։ Վասնզի
ջուր չունեցող աղբիւրներ են , ու
փոթորիկէ քշուած մէգեր . որոնց
համար թանձր խաւարը պահուած
18 է յաւիտեան ։ Քանզի ունայ-
նութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝
գիճութիւններով՝ մարմնոյ ցան-
կութիւններով կը խաբեն անոնք՝
որ քիչ մը առաջ փախչէր էին
անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը
19 պտրտին . Անոնց ազատութիւն
կը խոստանան , և իրենք ապակա-
նութեան ծառաներ են . վասն զի
ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի , ա-
20 նոր ծառայ ալ կ'ըլլայ ։ Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քր-
իստոսի գիտութիւնովը աշխարհս
պղծութիւններէն հրաժարուէլն
ետև՝ դարձեալ ան բաներէն բռը-
նուած յաղթուին , անոնց վերջը
21 առջինէն գէշ կ'ըլլայ ։ Ինչու որ
աղէկ էր անոնց՝ որ ընաւ արդարու-
թեան ճամբան ճանչցած չըլլային ,
քան թէ ճանչնալով ետ դառնա-
յին ան սուրբ պատուիրանէն՝ որ
22 իրենց յանձնուեցաւ ։ Սակայն
անոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ
առակին բանը , թէ՝ Շունը նո-
րէն իր փսխածին կը դառնայ , ու
լուացուած խոզը ցեխի մէջ թա-
ւալտրկելու ։

Ցամք Տեառն 66

Է Ծն . ա . 6, 9 ։ Սաղ . լէ . 6 ։ Երէ . ժա . 3 ։
Ը Ծն . է . 11, 21, 22, 23 ։ ԳԼ . բ . 5 ։
Ի Հմր 10 ։
ժ Մատ . իե . 41 ։ ր Թես . ա . 8 ։
Ի Սաղ . ղ . 4 ։
ԼԸ Հմր . ր . 3 ։ Երէ . ժ . 37 ։
Ի Ես . լ . 18 ։ ա Պետ . գ . 20 ։ Հմր 15 ։
Բ Եզեկ . ժը . 23 ։ 32 ։ ԼԳ . 11 ։
Ի Հռոմ . ը . 4 ։ ա Տիմ . բ . 4 ։
Հ Մատ . իդ . 43 ։ Ղուկ . ժը . 39 ։ ա Թես . ե . 2 ։ Ցայտ . գ . 3 ։ ժԶ . 15 ։
Ն Սաղ . ճբ . 26 ։ Ես . ծա . 6 ։ Մատ . իդ . 35 ։ Մար . ժգ . 31 ։ Երբ . ա . 11 ։ Ցայտ . ի . 11 ։ իա . 1 ։
Ղ ա Պետ . ա . 15 ։
ճ ա Կոր . ա . 7 ։ Տիտ . բ . 18 ։
Յ Սաղ . ծ . 3 ։ Ես . լէ . 4 ։
Ա Միք . ա . 4 ։ Հմր 10 ։
Ն Ես . . կե . 17 ։ կզ . 22 ։ Ցայտ . իա . 1 . 27 ։
Ղ ա Կոր : ա . 8 ։ ժ . 58 ։ Փիլ . ա . 10 ։ Թես . գ . 13 ։ ե . 23 ։
ո Հռոմ . բ . 4 ։ ա Պետ . գ . 20 ։ Հմր 9 ։
Ղ Հռոմ . ը . 19 ։ ա Կոր . ժե . 24 ։ ա Թես . գ . 14 ։
Ոչ Մատ . ժգ . 23 ։ ԳԼ . ա . 12 ։
Ղ Եփես . գ . 14 ։ ԳԼ . ա . 10, 11 ։ բ . 18 ։
Ռ Եփես . գ . 15 ։ ա Պետ . բ . 2 ։
ռ բ Տիմ . գ . 18 ։ Ցայտ . ա . 6 ։

Գ Լ . Գ

1 Կը հաստատէ քրիստոսի դատաստանի գա-
լուն ճշմարտութիւնը . 10 կը նկարագրէ թէ
ինչ կերպով աշխարհս պիտի վերջանայ . 11 կը
յորդորէ քրիստոնեաները որ աս բաներս սպա-
սելով՝ անարատ վարք ունենան , 15 ու համ-
զուիչ թէ Տէրոջը երկայնմտութիւնը իրենց
փրկութեանը համար է , ինչոր որ Պօղոս
գրեր էր անոնց՝ իր թուղթերուն մէջ ։

1 Սիրելիներ՝ ա՛ս երկրորդ թուղթը
հիմա ձեզի կը գրեմ . — որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ'արթնցնեմ
2 յիշելու . Որ սուրբ մարգարէներէն՝
առաջուց զրուցուած խօսքերը , և
մեր՝ այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին ա-
ռաքեալներուն պատուէրները միտ-
3 քերնիդ բերէք ։ Եւ այդ առաջ ա՛ս
գիտնաք , որ վերջին օրերը սրհաս-
մարհղներ և ծաղր ընողներ պիտի
գան , որոնք իրենց ցանկութիւն-
4 ներուն համեմատ պիտի քալեն . Եւ
պիտի ըսեն . Ո՞ւր է անոր գալուն
խոստմունքը . վասն զի քանի որ
հայրերը քնացան , ամէն բան ա-
նանկ կայ , կը մնայ արարածոց քս-
5 կիզբէն հետե ։ Քանզի անոնք (որ
իրենց ուշադրը աս է՝) ան բանը
մոռցեր են , թէ երկինքը առա-
ջուց եղաւ , ու երկիրը ջուրերէն
ևւ ջուրերով հաստատ կեցեր է
6 Աստուծոյ խօսքովը . Ընտրի հին
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորուեցաւ . Բայ հիմակուան երա-
կինքը ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են , մինչև դատաս-
տանին՝ ու ամբարիշտ մարդոց կո-
րստեան օրը կրակի համար պա-
8 հուած ։ Եւ ա՛ս մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ , որ Տէ-
րոջը քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է , ու հազար տարին մէկ օ-
9 րուան պէս ։ Տէրը չուշացընէր
էր խոստմունքը , ինչպէս որ ոմանք
ուշացուցած կը սեպեն , հապա
մեզի երկայնամիտ կ'ըլլայ , չկամենա-
լով որ մէկը կորսուի , հապա
որ ամէնքը ապաշխարանքի գան ։
10 Սակայն Տէրոջը օրը գողի պէս պի-
տի գայ , նոր ան առեներ երկինքը
սաստիկ շառաչիւնով պիտի անց-
նի , ու տարերքները բռնկած պի-
տի լուծուին , երկիրս ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին ,
11 պիտի այրուին ։ Ուստի աս ամէն
բաները որ պիտի լուծուին , ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայլէ
նուրբ վարմունքով ու բարեպաշ-
12 տութեամբ , սպասելով Ու ար-
տորալով Աստուծոյ օրուանը գա-
լուն , որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի , ու տա-
րերքները բռնկած պիտի հալին ։
13 Սակայն իր խոստմունքին համե-
մատ՝ նոր երկինքի մը ու նոր երկրի
մը կը սպասենք , որոնց մէջ արդա-
րութիւն կը բնակի ։
14 Ուստի սիրելիներ՝ ասոնց սպաս-
սելով՝ ջանացէք , Նոր ան ձեզ ան-
բիծ ու անարատ գտնել խաղաղու-
15 թիւնով ։ Եւ մեր Տէրոջը երկայն-
մտութիւնը փրկութիւն սեպե-
ցէք . ինչպէս որ մեր սիրելի եղ-
բայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը գրեց ձեզի ։
16 Ինչպէս որ ամէն թուղթերուն
մէջն ալ աս բաներուս վրայով կը
խօսի . որոնց մէջ քանի մը դը-
ժուարիմաց խօսուէր կը գտնուին ,
որ զանոնք տգէտները ու անհաս-
տատները ծուռ կողմը կը գարձը-
նեն , ինչոր ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար ։
17 Ուրեմն դուք սիրելիներ՝ ասա-
ջուց գիտնալով զգոյշ եղէք , որ
չըլլայ թէ անօրէններուն խաբկա-
թենէն բռնուած՝ ձեր հաստատու-
18 թենէն իյնաք . — Հապա ամէնգ-
մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը ու գիտութիւ-
նովը . — անոր փառք հիմա ալ , ու
մինչև յաւիտենական օրն ալ . ա-
մէն ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՆԴԱՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յամի Տեառն 90

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը նկարագրէ Քրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք՝ Աստուծոյ հետ հաղորդութիւն ունենալով · 5 կը յորդորէ որ ասոր հետ սուրբ վարք ալ ունենանք , որ վկայութիւն մը ըլլայ՝ թէ մեր հաւատքին դաւանութիւնը և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է , և որ հաւատաս տպաւորութիւն մը ունենանք՝ թէ Քրիստոսի մահուամբը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ ։

1 Ինչ որ սկիզբէն էր , որուն համար լսեցինք , որն որ մեր աչքերովը տեսանք ; որուն նայեցանք , ու մեր ձեռ-
2 քերը շօշափեցին · (Եւ կեանքը յայտնուեցաւ , ու տեսանք , ևև կը վկայենք , եւ ձեզի կը պատմենք ան յաւիտենական կեանքը , որ Հօրը քովն էր՝ ու մեզի յայտնուե-
3 ցաւ ·) Ինչ որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունե-նաք · ևև մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր Որդւոյն Յիսուս
4 Քրիստոսին հետ ։ Եւ ասոնք կը գրենք ձեզի , որ ձեր ուրախու-թիւնը կատարեալ ըլլայ ։

5 Եւ սա է այն պատգամը որ իրմէն լսեցինք՝ ու ձեզի կը պատ-մենք , Որ Աստուած լոյս է , ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ ։
6 Եթէ որ ըսենք թէ՝ Անոր հետ հա-ղորդութիւն ունինք , ու խաւարի մէջ պտրտինք , սուտ կը ըրուցենք՝ և ճշմարտութիւնը չենք ըներ ։
7 Հապա թէ որ լոյսի մէջ քալենք , ինչպես որ անիկայ լոյսի մէջ է , իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ու-նենանք , ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին արիւնը մեզ ամէն մե-
8 քէ կը սրբէ ։ Եթէ որ ըսենք թէ՝ Մենք մեզ մը չունինք , ինքզինք-նիս կը խաբենք , ու մեր մէջը չըլ-
9 մարտութիւն չկայ ։ Եթէ ուխոս-տովանինք մեղքերնիս , հաւատա-րիմ ու արդար է անիկայ մեր մեղ-քերուն թողութիւն տալու , և մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբե-
10 լու ։ Եթէ որ ըսենք թէ՝ Մեղք մը չգործեցինք , սուտցուց կ'ընենք անիկայ , ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ ։

Յամի Տեառն 90

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Կը զգուշացնէ սկարութեան մեղքերէն ։ 3 Կը սորվեցնէ թէ ճշմարտապէս զԱստուած ճանչնալը կը կայանայ անոր պատուիրանքները պահելու մէջ ։ 9 Մեր եղբայրները սիրելու ։ 15 ու աշխարհը չսիրելու մէջ ։ 18 Պարտինք հե-ռու կենալ մոլորեցուցիչներէն ։ 20 որոնց մո-լորութիւններէն ուսուածապատները ապա-հով և ազատ կ'ըլլան՝ հաւատալով և սուրբ վարքով պահպանուած ։

1 Իմ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգործէք · և թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ , Հօրը քով բարեխօս ունինք Յի-
2 սուս Քրիստոս արդարը · Եւ անի-կայ մեր մեղքերուն քաւութիւն է , և չէ թէ մինակ մերիններուն , հա-պա բոլոր աշխարհին ալ ։
3 Ու սասով դիտենք թէ անիկայ ճանչցանք , թէ որ անոր պատուի-
4 րանքները պահենք ։ Ան որ կ'ըսէ թէ՝ Ես անիկայ ճանչցայ , ու անոր պատուիրանքները չպահեր , հա-խօս է , և անոր մէջը ճշմարտու-
5 թիւն չկայ ։ Բայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ , իրաւցընէ իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը · Ասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն
6 ենք ։ Ինչ որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը կը բնակի , ինչպէս ինքն ալ երթա-լէ՝ հնոյր որ անիկայ քալեց ։
7 Սիրելիներ՝ չէ թէ մէկ նոր պա-տուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , հա-պա ան հին պատուիրանքը որ ըս-կիզբէն ի վեր ունէիք · և հին պա-տուիրանքը ան խօսքն է , որ դուք
8 ակիզբէն լսեցիք ։ Դարձեալ Է նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը · ինչու որ խաւարը կ'անցնի , ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'երևնայ ։
9 Ինչ որ կ'ըսէ՝ թէ լոյսի մէջ է , ու իր եղբայրը կ'ատէ , անիկայ տա-
10 կաւին խաւարի մէջ է ։ Ինչ որ իր եղբայրը կը սիրէ , լոյսի մէջ կը բնակի , ու իր մէջը գայթակղուս-
11 թիւն չկայ · Բայց ան որ իր եղբայ-րը կ'ատէ , խաւարի մէջ է , ու խաւարի մէջ կը քալէ , և չգիտէր թէ ուր կ'երթայ , ինչու որ խաւա-րը անոր աչքերը կուրցուցեր է ։
12 Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ , ո՛ին-

Յամի Տեառն 90

Ցամք Տեսան 90

չու որ ձեր մեղքերը թողուած են
13 անոր անուանը համար։ Կը գրեմ
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է։ Կը
գրեմ ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու
14 որ դուք յաղթեցիք։ Կը
գրեմ ձեզի՝ տղաքներ, ինչու որ
դուք ճանչցաք Հայրը։ Գրեցի
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք
ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է։
Գրեցի ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչ-
չու որ դուք ուժով էք, և Աստու-
ծոյ խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու
15 չարին յաղթեցիք։ Մի սիրէք
աշխարհս, ոչ ալ ինչ որ աշխար-
16 հիս մէջ է։ Թէ որ մէկը աշխար-
հը կը սիրէ, անոր նէրսի դին Հօրը
սէրը չկայ, քանզի ամէն բան որ
աշխարհի մէջ է, մարմնոյ ցանկու-
թիւնը, ու աչաց ցանկութիւնը,
և ան կեանքիս ամբարտաւանու-
թիւնը, Հօրմէն չէ, հապա ան-
17 աշխարհէս է։ Աշխարհս ալ
կ'անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ.
բայց ան որ Աստուծոյ կամքը կը
կատարէ, յաւիտեան կը մնայ։
18 Ո՛ որդեակներ՝ վերջին ժամանակն
է, ու ինչպէս որ լսեցիք՝ թէ Նե-
ռը պիտի գայ, և արդէն շատ նե-
ռներ եկած են, անկէ կ'իմանանք
19 թէ վերջին ժամանակ է։ Մեզմէ
ելան անոնք, բայց մեզմէ չէին.
ինչու որ եթէ մեզմէ ըլլային, մեր
հետը պիտի մնային։ Հապա ելլե-
ւ, որ յայտնի ըլլան՝ թէ անոնք
20 ամէնը մեզմէ չէին։ Բայց դուք
օծութիւն ունիք Սուրբէն, ու
21 ամէն բան գիտէք։ Ձգրելցի ձեզի՝
իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գի-
տեր, հապա թէ գիտէք անիկայ,
ու նաև թէ ամէն սուտութիւն
22 ճշմարտութենէ չէ։ Ո՞վ է սուտ-
խօս, եթէ ոչ ան որ կ'ուրանայ
թէ Յիսուսը Քրիստոս չէ. անիկայ
է Նեռը որ կ'ուրանայ Հայրը ու
23 Որդին։ Ամէն ով որ կ'ուրանայ
Որդին, անիկայ Հայրն ալ չընդու-
ներ. Բայց ան որ կը խոստովանի
24 Որդին, անիկայ Հայրն ալ կ'ընդու-
նի։ Ուրեմն ինչ որ դուք սկիզ-
բէն լսեցիք, թող անիկայ ձեր
մէջը բնակի. Թէ որ ան սկիզբէն
լսածնիդ ձեր մէջը բնակի, դուք
25 ալ Որդիին ու Հօրը մէջ պիտի
բնակիք։ Եւ ասիկայ է ան
խոստումնը որ ինքը մեզի խոս-
տացաւ, այսինքն յաւիտենական
26 կեանքը։ Ձեզ բաները ձեզի գրեցի՝
ձեզ մոլորցնողներուն համար,
27 Եւ ան օծութիւնը՝ որ դուք իր-
մէն ընդունեցիք, ձեր մէջը կը մնայ.
Ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվե-
ցընէ. Հապա ինչպէս որ նոյն
օծութիւնը ձեզի կը սորվեցընէ ա-
մէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է՝
ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկայ
ձեզի սորվեցուց, անոր մէջը կե-
ցէք։
28 Ու հիմա որդեակներ՝ անոր մէջը
կեցէք, Հոր երբ անիկայ յայտ-
նուի, մենք համարձակութիւն ու-
նենանք, ու անկէ չամչնանք իր
29 գալուս առեն։ Եթէ որ գիտէք
թէ անիկայ արդար է, կ'իմանաք
թէ Եամէն ով որ արդարութիւն
կը գործէ, անկէ ծնած է։

Գ Լ · Գ

1 Ցէչեցընելով Աստուծոյ անգութական սէրը՝ որով մեզ իբրեն որդիներ կ'ըսէ. 3 կը յորդորէ որ Հնազանդութեամբ անոր պատուիրանքներ-ը պահենք. 11 ու նաև Հղոյսրաբար մեկզմկ սիրենք։

1 Տեսէք՝ Հայրը ինծոր սէր շնորհեց
մեզի, որ մենք Աստուծոյ որ-
դիք ըսուինք. ասոր համար աշ-
խարհ մեզ չճանչնար, Քինչու որ
2 զանիկայ ալ չճանչցաւ։ Սիրելի-
ներ՝ հիմա մենք Աստուծոյ որ-
դիքն ենք, Եւ տակաւին յայտնի
չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գի-
տենք որ երբ անիկայ յայտնուի,
Հանոր պէս պիտի ըլլանք. Վասն
զի անիկայ պիտի տեսնենք՝ ինչպէս
որ է։
3 Եւ ամէն ով որ աս յոյսը անոր
վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ
4 ինչպէս որ անիկայ մաքուր է։ Ա-
մէն ով որ մեղք կը գործէ, անի-
կայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ,
ըև Քմեղքը անօրէնութիւն է։
5 Քեւ գիտէք որ անիկայ անոր հա-
մար յայտնուեցաւ, Հոր մեր մեղքե-
րը վերցընէ. Եւ իր մէջը մեղք չկայ։
6 Ամէն ով որ անոր մէջը կը կենայ,
մեղք չգործեր. Եամէն ով որ մեղք
կը գործէ, զանիկայ տեսած չէ, ու
7 զանիկայ ճանչցած չէ։ Ո՛րդեակ-
ներ՝ Ե՛ կը ձեզ չխաբէ. Հան որ ար-
դարութիւն կը գործէ՝ արդար է.
8 ինչպէս որ Անիկայ արդար է, Նե-
ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն
է. ինչու որ Սատանան սկիզբէն
Ի՛վէր կը մեղանչէ. ասոր համար
Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, Հոր
9 Սատանային գործքերը քակէ։ Ա-
մէն ով որ Աստուծմէ ծնած է,
մեղք չգործեր, Վինչու որ անոր սեր-
մը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար
մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ
10 ծնած է։ Ասով յայտնի են Աս-
տուծոյ որդիքը՝ ու Սատանայի որ-
դիքը։
Ամէն ով որ արդարութիւն չը-
գործեր, անիկայ Աստուծմէ չէ, Ս և
ան ալ որ իր եղբայրը չսիրեր։
11 Ա՛ինչու որ ասիկայ ան պատու-

Ցամք Տեսան 90

ա Գլ · ա · 1։
ե Եփես · գ · 10։
ե Հռով · ժբ 2։
ը Մատ · գ · 24 · Գաղ · ա · 10։ Ցակ · դ 4։
ի Հովհ · ե · 11։
ժ Նար · է · 31 · Ցակ · ա · 10 · գ · 15։ ա Պետ · ա · 24։
լ Ցօհ · իս · 5։
խ Երե · ա · 2։
ծ Թես · բ · 3 · ե · բ Պետ · բ · 1։ Գլ · գ · 3։
կ Մատ · իդ · 5 · 24։ բ Ցօհ · 1։
հ ա Տիմ · գ · 1 · բ Տիմ · գ · 1։
ձ Բ Օր · ժգ · 13 · Սաղ · խա · 9։ Գոր · ի · 30։
ղ Մատ · իդ · 24։ Ցօհ · գ · 37։ ժ 23։ 29։ բ Տիմ · բ 19։
ճ ա Կոր · ժ · 19։
մ Բ Կոր · ա · 21։ Եբր · ա · 9։ Հմր 27։
յ Մատ · ա · 24։ Գոր · գ 14։
ն Ցօհ · ժ · 4 · 5։ ժգ · 26։ ժգ · 13։ Հմր 27։
շ Գլ · գ · 8։ բ Ցօհ · 7։
ո Ցօհ · ժ · 23։ բ Ցօհ · 9։
չ Ցօհ · ժգ · 7 · 9 · 10։ Գլ · գ · 15։
պ Ցօհ · 6։
ջ Ցօհ · ժգ · 23։ Գլ · ա · 3։
ռ Ցօհ · ժե · 3։ Գլ · ա · 2։ ե · 11։
ս Գլ · գ · 7։ բ Ցօհ · 7։
վ Հմր 20։
տ Երեմ · լ · 33։ 34։ Եբր · ը · 10 11։
ր Ցօհ · ժգ · 26։ ժգ · 13։ Հմր 20։

ժ Գլ · գ · 2։
ի Գլ · գ · 17։
լ Գոր · իբ · 14։
խ Գլ · գ · 7։ 10։

ա Ցօհ · ա · 12։
բ Ցօհ · ժե · 18։ 19։ ժգ · 3 · ժե · 25։
ե Ես · ձգ 5։ Հովհ · ը 15։ Գաղ · գ · 26 · 7։ 6։ Գլ · ե · 1։
զ Հովհ · ը 18։ բ Կոր · գ 17։
ի Հովհ · ը · 29։ ա Կոր · ժե · 49։ Փիլ · գ · 21։ Կող · գ · 4 · բ Պետ · ա · 4։
լ Ցօհ · ժբ 26։ Սաղ · ժգ · 11։ Մատ · ի · 8։ ա Կոր · ժգ · 12։ բ Կոր · ե · 7։
խ Գլ · գ · 17։
ծ Հովհ · գ · 15։ Գլ · ե · 17։
կ Գլ · ա 2։
հ Ես · ձգ 5 6 11։ ա Տիմ · ա · 15։ Եբր · ա · 3։ Թ · 26 · ա Պետ · բ · 2 4։
ձ Բ Կոր · ե · 21։ Եբր · գ · 15։ Թ · 28։ ա Պետ · բ · 22։
ղ Գլ · բ · 4։ գ · 8։ Ցօհ · 11։
ճ Գլ · բ 26։
մ Եզեկ · ժբ 5—9։ Հովհ · բ 13։ Գլ · բ · 29։
յ Մատ · ժգ 38։ Ցօհ · բ · 44։
ն Ցօհ · թ · 15։ Գոր · ժ · 18։ Ցօհ · ժգ · 11։ Եբր · բ · 14։
շ Գլ · ե · 18։ ղ Պետ · ա · 23։
ո Գլ · բ · 29։
չ Գլ · գ · 8։
պ Գլ · ա · 5։ բ · 7։

Ցամք Տեառն 90

Ցոյ. ժգ. 34։ ժե. 12։ Հմր 23։ ԳԼ. գ. 7 21։ բ Ցօ. 5։

ա Ծն. գ. 4։ Տ։ Երբր. ժա. 4։ Յուդ. 11։ ա Ցօ. ։ ժե. 18. 19։ ժե. 14։ բ Տիմ. գ. 12։

ա ԳԼ. բ. 10։ դ ԳԼ. բ. 9. 11։

Ը Մաա. ե. 21. 22։ ԳԼ. գ. 20։

ա Գաղ. ե. 21։ Յայտ. իա. 8։

ա Ցօ. գ. 16։ ժե. 13։ Հռոմ. ի. 8։ Եփս. ե. 2. 25։ ԳԼ. գ. 9. 11։

Ես Օր. ժե. 7։ Ղա. գ. 11։

ա ԳԼ. գ. 20։ բ Եզեկ. լգ. 31։ Հռոմ. ժբ. 9։ Եփես. գ. 15։ Յակ. բ. 15։ ա Պետ. ա. 22։

յ Ցօ. ։ ժբ. 37։ ԳԼ. ա. 8։

ա Կոր. գ. 4։

է Յոբ. իբ. 26։ Երբր. ժ. 22։ ԳԼ. բ. 28։ գ. 17։

ի Սաղ. լգ. 15։ Հմս. 1Տ. 19։ Առակ. ժե. 29։ Երեմ. իհ. 12։ Մաա. է. 8։ իա. 22։ Մար. ժա. 24։ Ցօ. ժգ. 13։ ժե. 7։ ժզ. 23. 24։ Յակ. ե. 16։ ԳԼ. ե. 14։

ո Ցօ. բ. 29։ Թ. 31։

Ֆ Ցօ. գ. 29։ ժե. 8։

ա Մաա. իբ. 39։ Ցօ. ժգ. 34։ ժե. 12։ եփես. ե. 2։ աթես. գ. 9։ ա Պետ. գ. 3։ Հմր 11։ ԳԼ. գ. 21։

բ ԳԼ. բ. 8. 10։

է Ցօ. ժգ. 28։ ժե. 10։ ԳԼ. գ. 12։ թ Ցօ. ժե. 21. ճա. Ե Հռոմ. ը. 9։ ԳԼ. գ. 13։

բանքն է՝ որ դուք սկիզբէն լսեցիք ,
12 ՚որ մէկզմէկ սիրենք ։ ՚ւԶ թէ կայենին պէս՝ ՚որ չարէն էր , ու իր եղբայրը սպաննեց . և ինչո՞ւ համար զանիկայ սպաննեց . անոր համար որ իր գործերը չար էին , ու իր
13 եղբօրը ֆարթէրը արդար ։ Մի զարմանաք ե՛ղբայրներս՝ ՚թէ որ աշ-
14 խարհը ձեղ ատէ ։ ՚ւՄինք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուեցանք . ինչու որ եղբայրները կը սիրենք . ՚ան որ եղբայրը չսիրեր , մնուան
15 մէջ կը մնայ ։ ՚ւԱմէն ո՛վ որ իր եղբայրը կ՚ատէ , մարդասպան է . ՚ու գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը բնակած յաւիտենական
16 կեանք չունի ։ ՚ւԱյով գիտցանք ՔրիՍտոսի սէրը , որ անիկայ իր կեանքը մեզի համար դրաւ . մենք ալ պարտաւոր ենք ՚ի՛ր եղբայրնե-
17 րուն համար դնել մեր կեանքը ։ ՚ւԵթէ այ. որ աշխարհիս բարիքը ունի , և իր եղբայրը բանի մը կա-
18 րօտ կը տեսնէ , ու իր գութը անկէ կը գոցէ , ՚ինչո՞ր Աստուծոյ սէրը
18 անոր մէջը բնակած կ՚ըլլայ ։ Ո՛ր-
դեակներս՝ չ՚ըլ թէ խօսքով ու լե-
զուով սիրենք , հապա գործքով ու
ճշմարտութիւնով ։
19 ՚ւԵ՛ւ ասով կը՝ ճանչնանք թէ՝ ճշմարտութենէն ենք , ու մեր
20 սրտերուն համարձակութիւնովը ա-
նոր առջևը պիտի երևնանք ։ Քան-
զի ՚թէ որ մեր սիրտերը մեզ կը մե-
ղադրեն , հապա Աստուած մեր սիր-
տերէն մեծ է՝ և ամէն բան գիտէ ։
21 Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը մեզ չմեղադրեն , ՚ւհամարձակու-
թիւն կ՚ունենանք Աստուծոյ առ-
22 ջևը . ՚ւև ՚ինչ որ խնդրենք , կ՚առ-
նենք անկէ . ինչու որ իր պատուի-
րանքները կը պահենք , ՚ու իր
23 առջևն հաճոյ եղած բանները կ՚ը-
նենք ։ ՚ւԵ՛ւ ասիկայ է անոր պա-
տուիրանքը , որ իր Որդւոյն ՅԻ-
սուս ՔրիՍտոսին անունը հաւա-
տանք՝ ՚ու մէկզմէկ սիրենք՝ ՚ի՛նչ-
պէս որ մեզի պատուէր տուաւ ։
24 ՚ւԵ՛ւ ան որ անոր պատուիրանք-
ները կը պահէ , ՚ւանոր մէջը կը կե-
նայ ։ ու անիկայ ալ ասոր մէջը .
և ասկէ գիտենք՝ որ անիկայ մեր
մէջը կը կենայ , այ՚ինչ՚ն ան Հոգիէն
որ մեզի տուաւ ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Ա՛ր պատուիրէ չհաւատալ ամէն վարդապետու-
նեղրուն , որոնք կը պարծենան՝ թէ Աստուծոյ
Հոգին ունին , այլ փորձել զանոնք ուղղափառ
հաւատքին կանոններովը ։ Ե և շատ փաստե-
րով կը յորդորէ զանոնք եղբայրական սէր ու
նենալու ։

1 Սիրելիներ՝ ՚ամէն Հոգիի մի հա-
ւատաք . ՚ի՛հապա Հոգիները փոր-
ձեցէք թէ արդեօք Աստուծմէ՛ էն .
ՙինչու որ աշխարհիս մէջ շատ
2 սուտ մարգարէներ ելած են ։ Աստ
կրնաք ճանչնալ Աստուծոյ Հո-
գին . ՚ամէն Հոգի որ ՅԻսուս ՔրիՍ-
տոսը մարմինով եկած կը խոստո-
3 վանի , անիկայ Աստուծմէ է . ՚ևԵ-
ամէն Հոգի որ ՅԻսուս ՔրիՍտոսը
մարմինով եկած չխոստովանիր ,
անիկայ Աստուծմէ չէ . ու ասիկայ
Նեռին հոգին է , որուն համար լսե-
ցիք՝ թէ պիտի գայ , ՚ու հիմակուը-
4 նէ ալ աշխարհիս մէջն է ։ ՚ևԴուք
Աստուծմէ էք՝ ովրդեակներ , ու ա-
նոնց յաղթեցիք . քանզի մեծ է
անիկայ որ ձեր մէջն է , ՚ւքան թէ
անիկայ՝ որ աշխարհիս մէջն է ։
5 ՚ւԱնոնք աշխարհէ են . անոր հա-
մար աշխարհի վրայով կը խօսին ,
՚և աշխարհս մտիկ կ՚ընէ անոնց ։
6 Մենք Աստուծմէ ենք . ՚ևան որ
զԱստուած կը ճանչնայ , մեզի մտիկ
կ՚ընէ . ան որ Աստուծմէ չէ , մեզի
մտիկ չընէր . ասով կը ճանչնանք
ՙճշմարտութեան Հոգին ու խա-
բէութեան հոգին ։
7 ՚ևՍիրելիներ՝ մէկզմէկ սիրենք .
ինչու որ սէրը Աստուծմէ է . ու
ամէն ո՛վ որ կը սիրէ , Աստուծմէ
ծնած է՝ , ու կը ճանչնայ զԱս-
8 տուած . Ան որ չսիրեր , ՚չԱստուած
չճանչնար . ՙինչու որ Աստուած
9 սէր է ։ ՚ՀԱյ բանիս մէջ Աստու-
ծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ ,
՚որ Աստուած իր միածին Որդին
աշխարհս խրկեց , որ անոր միջո-
10 ցովը ապրինք ։ Այ բանիս մէջն է
սէրը , ՚որ չէ թէ մենք սիրեցինք
զԱստուած , հապա որ անիկայ մեզ
սիրեց , ՚ու իր Որդին խրկեց մեր
մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու ։
11 Սիրելիներ՝ ՚եթէ որ Աստուած մեզ
ասանկ սիրեց , ուրեմն մենք ալ կը
պարտաւորինք մէկզմէկ սիրել ։
12 ՚ևՄէկը երբեք Աստուած տեսած
չէ . թէ որ մէկզմէկ կը սիրենք ,
Աստուած մեր մէջը կը բնակի , ՚ու
անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է ։
13 ՚ւԱսով գիտենք թէ մենք անոր
մէջը կը բնակինք՝ ՚ու անիկայ մեր
մէջը , որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ ։
14 ՚ևԵ՛ւ մենք տեսանք ու կը վկայենք՝
ՙոր Հայրը իր Որդին խրկեց աշ-
15 խարհի Փրկիչը ըլլալ ։ ՚ևՈ՛վ որ
կը խոստովանի թէ ՅԻսուսը Որդի
Աստուծոյ է , Աստուած անոր մէջ-
ը կը բնակի , ան ալ Աստուծոյ
16 մէջը ։ ևԵ՛ւ մենք ճանչցանք ու
հաւատացինք ան սէրը որ Աս-
տուած մեր վրայ ունի . ՚ևԱստուած
սէր է . ՚ու ան որ սիրոյ մէջ կը

Ցամ Տեառն 90

ա Երեմ. իհ. 8։ Մաա. իդ. 4։

ի Պետ. ժգ. 29։ աթես. ե. 21։ ՅԱյտ. բ. 2։

է Մաա. իդ. 5. 24։ Գաղ. ի. 30։ ա Տիմ. գ. 1։ բ Պետ. բ. 1։ ԳԼ. բ. 18։ բ Ցօ. 7։

ը Պետ. բ. 22։ բ Ցօ. 7։

՚ը Թես. բ. 7։ ԳԼ. բ. 18. 22։

ի ԳԼ. ե. 4։

ը Ցօ. ։ ժբ. 31։ ժգ. 30։ ժզ. 11։ ՅՈր. բ. 12։ Եփես. բ. 2։ գ. 12։

ի Ցօ. գ. 31։ ժ Ցօ. ։ ժե. 19։ ժե. 14։

ի Ցօ. ը. 47։ ժ. ։ 27։ ա Կոր. ժգ. 37։ բ Կոր. ։ ժ. 7։

ւ Եփ. ը. 20։ Ցօ. ։ ժգ. 17։

ի ԳԼ. գ. 10։ 11. 23։

ժ ԳԼ. բ. 4։ գ. 6։

ւ Հմր 16։

հ Ցօ. գ. 16։ Հռոմ. ե. 8։ ը. 32։ ԳԼ. գ. 16։

ն ԳԼ. ե. 11։ Ցօ. ։ ժե. 16։ Հռոմ. ե. 8։ 10։ Տիտ. գ. 4։

ճ ԳԼ. բ. 2։

ՃՄատ. ժը. 33։ Ցօ. ։ ժե. 12. 13։ ԳԼ. գ. 16։

յ Ցօ. ա. 18։

ա Տիմ. գ. 16։ Հմր 20։

ն ԳԼ. բ. 5։ Հմր 18։

ւ Ցօ. ։ ժգ. 20։ ԳԼ. գ. 24։

ա Ցօ. ա. 14։ ԳԼ. ա. 1. 2։

ւ Ցօ. գ. 17։

Հռոմ. ժ. 9։ ԳԼ. ե. 1. 5։

Հմր 8։

ա ԳԼ. գ. 24։ Հմր 12։

Ցամք Տեառն 90

բնակի . Աստուծոյ մէջ կը բնակի .
17 ու Աստուած անոր մէջը ։ Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ . որ համարձակութիւն ունենանք դատաստանին օրը . Վասն զի ինչպէս է ինքը , անանկ ալ մենք ենք
18 աս աշխարհիս մէջ ։ Սիրոյ մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ սէրը վախը մէկդի կը ձգէ . ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ է , ուստի ան որ կը վախնայ . ՚ սիրոյ մէջ կատարեալ չըլլար սիրովը ։
19 տարեալ չէ ։ Մենք զանիկայ կը սիրենք . ինչու որ առաջ անիկայ
20 մեզ սիրեց ։ Եթէ որ մէկը ըսէ Թէ՝ Ես Աստուած կը սիրեմ , ու իր եղբայրը ատէ , ՚ստիպաւ ստախօս է . քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրեր՝ որ կը տեսնէ , ՚զԱստուած՝ որ չը-տեսներ , ինտո՞ր կրնայ սիրել ։
21 Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք , Թէ ան որ Աստուած կը սիրէ , իր եղբայրն ալ սիրէ ։

Ցամք Տեառն 90

Ի Ցով. ը. 17. 18.
Ի Մատ. գ. 16. 17. Ժէ. 5.
Ի Հռով. ը. 16. Գաղ. դ. 6.
Ճ Ցով. գ. 23. ե. 38.
Յ Գլ. բ. 25.
Ղ Ցով. ա. 4. Գլ. դ. 9.
Ճ Ցով. գ. 36. ե. 24.
Ո Ցով. ի. 21.
Ո Գլ. ա. 1. 2.
Ն Գլ. գ. 22.
Ն Ղոր. իբ. 5. Յակ. ե. 14. 15.
Ն Մատ. ժբ. 31. 32. Մարկ. գ. 29. Ղուկ. ժը. 10. Երբ. Ը. 4. Ց. Ժ. 26.
Ն Երեմ. ե. 16. Ժ. 11. Ցով. Ժէ. 9.
Պ Գլ. գ. 4. Ա Պետ. ա. 23. Գլ. գ. 9.
Ո Ցակ. ա. 27.
Ո Գաղ. ա. 4.
Վ Ղուկ. իդ. 43.
Ո Ցով. Ժէ. 3.
Ր Ես. Թ. 6. Իդ. 6. Ժ. 5. Ցով. ի. 28. Գոր. ի. 28. Հռով. թ. 5. Ա Տիմ. գ. 16. Տիտ. բ. 13. Երբ. ա. 3. Հայր 11. 12. 13.
Ո Ա Կար. Ժ. 11.

Գ Լ . Ե

1 Ո՞վ որ կը հաւատայ Թէ Յիսուսը Քրիստոս է , Ի Աստուծմէ ծնած է . Ե ամէն ով որ ծնողը կը սիրէ . անկէ ծնածն ալ
2 կը սիրէ ։ Ասով կը ճանչնանք Թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք , երբոր Աստուած սիրենք , ու անոր
3 պատուիրանքները պահենք . Ի՝նչ-չըլլար ասիկայ է Աստուծոյ սէրը . որ անոր պատուիրանքները պահենք . Ե ան որ պատուիրանքները
4 ծանր բան չեն . Ի վասն զի ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , աշխարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին կը յաղթէ , ՚մեր հաւատքը ։
5 Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ . Եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ Թէ Յիսուսը Որդի Աստուծոյ է ։
6 Ի՝ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով և արիւնով , ՚Յիսուս Քրիստոս ։ չէ Թէ միայն ջուրով , հապա ջուրով ու արիւնով . Ե և Հոգին է որ կը վկայէ . ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է . Վասն զի
7 իրէք են՝ որ [երկինքի մէջ կը վկայեն . Հայրը՝ Ի Բանը ու Սուրբ Հոգին ։ Ե և աս իրէքը մէկ են .
8 Ու Ա-
րէք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն . Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը . և իրէքը
9 միաբան են ։ Ի Թէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք . Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է . Ի ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վկայութիւնը , որ իր Որդւոյն համար
10 վկայեց ։ Ան որ Աստուծոյ Որդիին կը հաւատայ , Ի վկայութիւնը իր մէջը ունի . ան որ Աստուծոյ չհաւատար , Ի ստախօս կ'ընէ անիկայ . ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը՝ որ Աստուած իր Որդւոյն համար վկայեց ։
11 Ե այս է վկայութիւնը որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ . Ե ու այս կեանքը անոր Որդւոյն
12 մէջն է ։ Ի Ան որ Որդին ընդունած է . կեանք ունի . և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ , կեանք չունի ։
13 ՚Ա՛ս բաները գրեցի ձեզի՝ ՚որ գիտնաք Թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն
14 անուանը կը հաւատաք ։ Ե ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ աս է , ՚ո՞ր ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին համեմատ՝ կը մտիկ-
15 ընայ մեզի . Ե Թէ որ գիտնանք Թէ մեզի կը լսէ , ինչ որ խնդրելու ըլլանք , ՚ունինք կը գիտնանք Թէ կ'առնենք խնդիրքնիս , որ կը խնդրենք իրմէն ։
16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործէ՝ չէ Թէ մահացու . Թող խնդրէ ու Աստուած՝ անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չեղած մեղքը գործողին . ՚մեղք կայ որ մահացու է , չեմ
17 ըսեր որ անոր համար խնդրէ ։ Ե՝ամէն անիրաւութիւն մեղք է . և մեղք կայ որ մահացու չէ ։
18 Գիտենք որ՝ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , մեղք չգործեր . հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է , ՚իր անձը կը պահէ . ու չարը իրեն
19 չդպչիր ։ Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք . ՚ու բոլոր աշխարհը
20 չարի մէջ է ։ Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ , ու մեզի միտք տուաւ . ՚որպէս ճշմարիտին ճանչնանք . և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին մէջը ։ Ա՛սիկայ է ճշմարիտ Աստուած՝ ու յաւիտենա-
21 կան կեանք . Որդեակնե՛ր ՚ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

Ցամի Տեառն 90

1 Կը յորդորէ մէկ պատուաւոր քրիստոնեայ տիկին մը՝ որ իր որդիներովը մէկտեղ Տատոսատան մնայ քրիստոնէական սիրոյն և հաւատքին մէջ, 8 որ չըլայ թէ իրենց առջի գաւառները թեանը վարձքը կորսընցընեն. 10 պատուէր կու տայ չընդունիլ ան մոլորեցուցիչները, որոնք Ցիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վարդապետութիւնը չուրնի։

1 Ես՝ երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը՝ ու իր որդիներուն, — որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ մինակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,)
2 Ան ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր
3 Հետը պիտի ըլլայ. Շնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն Հայր Աստուծմէն, և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը Որդիէն՝ ճշմարտութիւնով ու սիրով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն՝ ան պատուիրանքին համեմատ, որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ով Տիկին, ոչ նորը թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ սկիզբէն ունէինք, որ մէկզմէկ սիրենք։
6 Եւ ասիկա է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. — պատուիրանքը ասիկա է՝ որ ինչպէս սկիզբէն՝ի վեր լսեցիք,
7 անոր համեմատ քալէք։ Քանի որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չեն խոստովանիր. Ասանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու նենգ
8 է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ ձեր աշխատանքնիս չկորսընցընենք,
9 հապա որ լման վարձք առնենք։ Քանի որ՝ յանցանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չմնար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, ան նիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ։
10 Թէ որ մէկը ձեզի գայ ու ասիկա վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տունէնիդ մի՛ ընդունիք, և անոր
11 Բարև մի՛ ըսէք։ Քանզի ով որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ կ'ըլլայ։
12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով գրել. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, Նոր մեր ուրախութիւնը կատարեալ
13 ըլլայ։ Ողջոյն կ'ընեն քեզի՝ քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

Ցամի Տեառն 90

Բա Ցօհ. բ. 24։ Բա Ցօհ. գ. 1։ Բա Ցօհ. գ. 2, 3։ Ղա Ցօհ. բ. 22։ գ. 3։ Ի Գաղ. գ. 4։ Ներ. ժ. 33։ 35։ Բա Ցօհ. բ. 23։

Ցամի Տեառն 90

— ա Ցօհ. գ. 18։ գ Ցօհ. 1։ Հմր 3։ Բ Ցօհ. բ. 32։ Գաղ. բ. 5։ 14։ դ. 1։ ե. 7։ Կող. ա. 5։ բ Թես. բ. 12։ ա Ճիմ. բ. 4։ Եբր. ժ. 26։ Բա Տիմ. ա. 2։ Բ Հմր 1։ Ե գ Ցօհ. 3։ Ղա Ցօհ. բ. 7. 8։ գ. 11։ Ե Ցօհ. ժգ. 34։ ժե. 12։ Եփես. ե. 2։ ա Պետ. գ. 8։ ա Ցօհ. գ. 23։ Ը Ցօհ. ժդ. 15. 21։ ժե. 10։ Ացոհ. բ. 5։ ե. 3։

Ցամի Տեառն 90

1 Նաթանայէլ կը գովէ Գայիոսի բարեպաշտութիւնը, 5 և հիւրասիրութիւնը, 7 որով ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանգատի Դիոտրեփեսին անվայել վարմունքին և սնափառութեանը համար. 11 որուն չար օրինակէն զգուշանալու պատուէր կու տայ. 12 Մանուսւոր վկայութիւն մը կ'ընէ Դեմետրիոսին բարի համբաւին վրայով։

1 Ես՝ երէցէն Գայիոս սիրելիին, — որն որ ես կը սիրեմ ճշմարտու-
2 թեամբ։ Սիրելի՛ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու

առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջողութեան մէջ է։
3 Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, Ի ինչպէս որ դուն ճշմարտու-
4 թեամբ կը քալես։ Ասկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, Ի որ կը լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմարտու-
5 թեան մէջ կը քալեն։ Սիրելի՛ դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ

Ցամի Տեառն 90

Բ Ցօհ. 4։

Բա Պար. դ. 15։ Փիլմ. 10։

Ցամք Տեառն 90

Ա Կոր. Թ. 12, 15։

որ կ'ընես եղբայրներուն՝ և օտար-
6 ներուն. Որոնք եկեղեցիին առջևը
վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ
եթէ աստուածահաճոյ կերպով
զանոնք ճամբայ դնես, աղէկ պիտի
7 ընես։ Ինչու որ Աստուծոյ անուա-
նը համար ելան, ոչ հեթանոսնե-
8 րէն բան մը չեն առներ։ Ուստի
մենք պարտաւոր ենք անանկները
ընդունելու, որ ճշմարտութեանը
գործակից ըլլանք։
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտ-
րեփես՝ որ մէջերնին առաջնին ըլլալ
10 կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ Ասոր
համար՝ թէ որ գամ, անոր ըրած
գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի
դէմ շաղակրատելով չարախօսու-
թիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չե-
ղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները,
ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունել՝
կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
11 հանէ։ Սիրելի՝ ի չարին նմանողը
մի ընդար, հապա բարիին. ան որ
բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է.
բայց ան որ չարիք կը գործէ, ան-
իկայ զԱստուած տեսած չէ։
12 Դեմետրիոսին համար ամէնն ալ
կը վկայեն, ըուն իսկ ճշմարտու-
թիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք.
և դուք գիտէք որ մեր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի գրելու. բայց
չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով
14 քեզի գրել։ Սակայն յոյս ունիմ
մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան
15 առ բերան պիտի խօսինք։ Խաղա-
ղութիւն քեզի. բարեացակեները
քեզի բարև կ'ընեն. բարև ըսէ հը
բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն ա-
նունովը։

Ցամք Տեառն 90

Ա Սաղ. ԼԴ. 27։ Ես. ա 16, 17։ ա Պետ. դ. 11։
Ղ. ա Ցօհ. բ 29։ դ. 6։ 9։
Ես Տիմ. գ. 7։
Ը Ցօհ. խա. 24։
Ի բ Ցօհ. 12։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼԻՑՆ

Ցամք Տեառն Երբ Ճճ

Ա Ղուկ. գ. 16։ Գործ. ա. 13։
Բ Ցօհ. ժէ. 11, 12, 15։ ա Պետ. ա. 5։
Գ Հով. ա. 7։
Դ ա Պետ. ա. 2։ բ Պետ. ա. 2։
Ե Տիտ. ա. 4։
Զ Փիլ. ա. 27։ ա Տիմ. ա. 18։ գ. 12։ բ Տիմ. ա. 13։ դ. 7։
Է Գաղ. բ. 4։ բ Պետ. բ. 1։
Ը Հով. Թ. 21. 22։ ա Պետ. բ. 8։
Ի Տիտ. բ. 11։ Երբ. ԺԶ. 15։
Ժ բ Պետ. բ. 10։
Ի Տիտ. ա. 16։ բ Պետ. բ. 1։ ա Ցօհ. բ. 22։

1 Առաքեալը կը յորդորէ քրիստոնեաները՝ որ հաստատ կենան հաւատքին դաւանութեանը մէջ, 4 ծանուցանելով անոնց Թէ խարեբայ վարդապետներ մտած են մէջերնին՝ որ զանոնք մոլորցնեն. որոնց դատապարտելի վարքա-պետութեանը ու վարմունքին համար՝ առակայի պատիժ պարարտուած է. 20 իսկ բարե-պաշտներուն վրայով կ'իմացընէ Թէ՝ անոնք Աստուծոյ աղօթք ընելով՝ Սուրբ Հոգիին օգ-նականութեամբը կրնան հաստատուն կենալ, ընդհօքը աճիլ, անձերնին պահել և ուրիշներն ալ ազատել աս մոլորեցուցիչներուն որոգայթ-ներէն։

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-ռայ ու Յակոբոսին եղբայրը. Աստուծմէն սիրած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած։ Ողորմութիւնը ու խաղաղութիւնը և սէրը ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելիներ՝ բոլոր կանքը վրաս առ-նելով ձեզի գրելու հհասարակաց փրկութեանը համար, իմ անյե-կարի սեպեցի ձեզի գրել, ու յոր-դորել, Աղոր մրցիք ան հաւատքին համար՝ որ անգամ մը սուրբերուն
4 աւանդուեցաւ։ Եքանզի մէկ քա-նի մարդիկ գաղտուկ մտան, Էանոնք որ առաջուց ասոր դատա-պարտութեանը համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, Իոր մեր Աստուծոյ շնորհքը ծանառակու-թեան դարձուցին, և մի միայն Իշխանը՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրի-
5 ստոսը ուրացան։ Արդ՝ կ'ու-զեմ միտքերնիդ բերել, Թէև ա-րդէն գիտէք ասիկայ, Թէ Տէրը որ ժողովուրդը Եգիպտոսի Երկրէն ազատեց, Եետքը չհաւատացողնե-
6 րը կորընցուց։ Եւ ան հրեշտակ-ները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չը-պահեցին, հապա իրենց բնակու-թիւնը ձգեցին, Ի մշտնջենաւոր կապերով խաւարի մէջ պահեց՝
7 հմեծ օրուան դատաստանին։ Ինչ-պէս Սոդոմ ու Գոմոր՝ և անոնց բո-լորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց նման պոռնկեցան ընկերնե-րուն մարմինին ետևէն երթալով, առջևնիս օրինակ կեցեր են՝ յաւի-տենական կրակին դատապարտու-
8 թիւնը ընդունելով։ Ընմանապէս ասոնք ցնորածներն ալ մարմինը կը պղծեն, տէրութիւնը կ'անարգեն, ճփառաւորներուն դէմ կը հայհո-
9 յեն։ Բայց Միքայէլ հրեշտա-կապետը երբոր Սատանային դէմ դնելով՝ Մովսէսին մարմինին հա-մար կը վիճեր, չյհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտու-թիւն բերել անոր վրայ, հապա ը-սաւ, Տէրը յանդիմանէ քեզ։
10 Իսկ ասոնք՝ ան բաներուն որ չեն հասկընար, հայհոյութիւն կ'ընեն.

Ցամք Տեառն Երբ Ճճ

Ա Կոր. ժ. 9։
Ի Թագ. ժդ. 29, 31։ Իշ. 64։ Սաղ. ճզ. 26։ Երբ. գ. 17։ 19։
Ծ Ցօհ. ը. 44։
Ի բ Պետ. բ. 4։
Հ Ցուդա. ի. 9։
Ձ Ծն. ժբ. 24։ բ Օր. իԹ. 23։ բ Պետ. բ. 6։
Ղ Պետ. բ. 10։
Ճ Եբ. իբ. 23։
Մ Դան. ժ. 13։ ժբ. 1։ Ցուդ. ժբ. 7։
Յ բ Պետ. բ. 11։
Ն Ջաք Ի գ. 2։
Շ Պետ. բ. 12։

Ցամք Ցեառն
Ելբ 66

= Ծն. գ. 5 ։
ա Յով. գ. 12 ։
Ղ Թես. ի բ. 7, 21 ։ Բ Պետ. բ. 15։
ՊԹես. ժզ. 1, ըէ ։
Ղ Բ Պետ. բ. 13 ։
= ա Կոր. ժա. 21 ։
= Ա Թագ. իե. 11 ։ Բ Պետ. բ. 17 ։
Հնխե. գ. 14։
Գ Մատ. ժե. 13 ։
Բ Ես. ծե. 20։
Յ Փիլ. գ. 19։
= Բ Պետ. բ. 17 ։
Ֆ Ծն. ե. 18։
Գ Օր. լդ. 2 ։ Դան. է. 10 ։ Զաք. ժգ. 5 ։ Մատ. իե. 31 ։ Բ Թես. ա. 7 ։ Յայտ. ա. 7 ։
ա Թագ. բ. 3 ։ Սաղ. լա. 18 ։ Ղդ. 4 ։ Մաղ. գ. 13 ։
Ֆ Բ Պետ. բ 18 ։

և ան բաները որ ընականաբար անքան անասուններու պես գիտեն ,
11 անոնց մէջ կ'ապականին ։ Վա՛յ անոնց՝ = որ Կայէնին ճամբովը գացին , Ն ու Բաղաամին մոլորութեանը պէս ։ ցանկութեամբ վարձքի ետեւէ դացին ; Դ և Կորխին հակառա-
12 կութեանը պէս կորսուեցան ։ Ես անոնք = ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են , ու ձեզի հետ կերու-խումի նստած առեներին աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն . = անջուր ամպեր Է հովերէն քշուած . պտուղներին կորսընցուցած ծառեր , բերք չունեցող , Ը երկու անգամ
13 մեռած , արմատէն խլուած . Թ ծովու կատղած ալիքներ , ց որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրեցընեն . մոլորական աստղեր , = որոնց համար խաւարին մգը պահուած է յաւիտեան ։
14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք այ՝ է որ եօթներորդ էր Ադամէն , ու ըսաւ . ժԱհա Տէրը իր
15 բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , Ամենուն դատաստան ընելու , ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար , ժ և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ
16 խօսեցան ։ Ասոնք տրտնջողներ = գրթնիչներ են , որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան . ֆ և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը ղրուցեն . ։ = և չահի համար երեսպաշտութիւն
17 կ'ընեն ։ Բ Բայց դուք սիրելիներ՝ միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուց ղրուցուեցաւ .
18 Որ ձեզի կ'ըսէին թէ՝ ֆ վերջի ժամանակը ծաղր ընողներ պիտի ըլլան , որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի
19 երթան ։ Ասոնք ինքզինքնին զատող էշնէ-չաւորներ են , որ Հոգին չունին ։
20 Բայց դուք սիրելիներ՝ Ձանձերնիդ շինելով ձեր ամենասրբը հաւատքին վրայ , և Սուրբ Հոգիով է ա-
21 ղօթք ընելով , Անձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք , է մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական
22 կենաց համար ։ Եւ խորհրդիւն
23 ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք՝ ֆ կրակէն յափշտակելով զանոնք ։ ատելով է մարմինէն աղտոտուած հանդերձն
24 ալ ։ Ես անոր՝ որ կարող է ձեզ է անբիծ պահել , և իր փառքին առջեւը անարատ կայնեցընել ցնծու-
25 թիւնով , ֆ Մի միայն Աստուծոյ մեր Փրկչին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը փառք ու մեծութիւն , զօրութիւն ու իշխանութիւն * բոլոր դարերէն առաջ " , և հիմա ու բոլոր դարերու մէջ . ամէն ։

Ցամք Ցեառն
Ելբ 66

= Ա Թագ. իբ. 21 ։ Յակ. բ. 1 ։ 9 ։ Բ Պետ. գ. 2 ։
Ֆ ա Տիմ. գ. 1 ։ Բ Տիմ. գ. 1 ։ գ. 3 ։ Բ Պետ. բ. 1 ։ գ. 3 ։
Ը Ա Թագ. իբ. 1 ։ Եզեկ. ժգ. 7 ։ Ովս. գ. 14 ։ Թ. 10 ։ Ելբ. ժ. 25 ։
Է ա Կոր. բ. 14 ։ Յակ. գ. 15 ։
Ը Կող. բ. 7 ։ ա Տիմ. ա. 4 ։
Է Հով. բ. 26 ։ Եփես. գ. 18 ։
Է Տիմ. բ. 13 ։ Բ Պետ. գ. 12, 13 ։
Ի Հով. ժա. 14 ։ ա Տիմ. գ. 16 ։
Ի Ամով. գ. 11 ։ ա Կոր. գ. 15 ։ Զաք. գ. 2 ։
Է Զաք. գ. 4, 5 ։ Յայտ. գ. 4 ։
Լ Հով. ժգ. 25 ։ Եփես. գ. 20 ։
Է Կող. ա. 22 ։
Ի Հով. ժգ. 27 ։ ա Տիմ. ա. 17 ։ բ. 3 ։
Ղուկ. լա. 42 ։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

ԻՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԵՆ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

4 Յովհաննէս իրեն եղած յայտնութիւնը կը գրէ Ասիայի եօթը եկեղեցիներուն , որոնց նշան ընդունելու համար յուղարկեցաւ իրեն՝ եօթը ոսկէ-ղէն աշտանակները : 7 Քրիստոսի գալուստը . 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը :

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւ-նը , *որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ Բ շուտով պէտք է ըլլալ . և ան իր հրեշտակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց ,
2 Ո՛ր Աստուծոյ խօսքին վկայութիւ-նը ըրաւ , ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը , Բ ինչ որ տեսաւ :
3 Երանի՛ անոր՝ որ կը կարդայ , ու անոնց՝ որ կը լսեն զ մարգարէու-թեանս խօսքերը , և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է . Բ ինչու որ ժամանակը մօտ է :
4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցինե-րուն՝ որ Ասիայի մէջն են . շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ՝ որ է , Բ և որ էր , և որ պիտի գայ , ծ ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթո-
5 ռին առջեւն են Եւ Յիսուս Քրիս-տոս Բ Հաւատարիմ վկայէն , Նոր մեռելներուն անդրանիկն է , Ու երկրի թագաւորներուն իշխանը : Անոր՝ որ մեզ սիրեց Ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուաց
6 Ե՛ւ մեզ թագաւորներ ու քահա-նաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը , Նորո՛ փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :
7 Ահա ամպերով կու գայ , ու ա-մէն աչք պիտի տեսնէ անիկայ , և անոնք որ զանիկայ խոցեցին . և ա-նոր վրայ կոծ պիտի ընեն ե՛րկրիս
8 բոլոր ազգերը . այո՛ . ամէն : Բ ես եմ Ալֆա և Օմէգա՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած , Նո՛ր է , և որ էր , և որ պիտի գայ՝ Ամենակալը :
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը Ու արքայութեանը և համբերու-

թեանը մէջ ընկերակիցը , պատ-մոս ըսուած կղզին էի , *Աստուծոյ խօսքին համար՝ ու Յիսուս Քրիս-
10 տոսի վկայութեանը համար : Ես *կիրակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ , Ու ետեւէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի Նմա՛ն պէս , որ կ'ըսէր .
11 Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ , ու խրկէ եօթը եկեղեցինե-րուն , ո՛ր Եփեսոսի , ու Զմիւռնիայի , և Պէրգամոնի , ու Թիւատիրի , և Սարդիկէի , ու Փիլադելփիայի , և
12 Լաւոդիկիայի մէջ ե՛ն : Եւ դար-ձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր . ու երբոր դարձայ՝ *եօթը
13 ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ . *Եւ եօթը աշտանակներուն մէջ Է՛ն-ման որդւոյ մարդոյ նման՝ պճնուած *պատմուճանի մը հագած , ե՛ ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կա-
14 պած Եւ իր գլուխը ե՛ ու մազերը՝ բուրդի պէս ճերմակ՝ *ձիւնի պէս . *ե՛ւ իր աչքերը՝ կրակի բոցի
15 պէս . Եւ իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման՝ որպէս թէ ՚ոցի մէջ կրակ դարձած *ու իր ձայնը շատ ջուրե-
16 րու ձայնի պէս . Եւ *իր աջ ձեռ-քին մէջ եօթը աստղ ունէր , Ե՛ ու իր բերնէն սրած երկբեւեան սուր մը կ'ելլէր . *և իր երեսը արեւու պէս էր՝ ո՛ր իր զօրութեամբը կը փայլի :
17 Բ ՈՒ երբոր տեսայ անիկայ , իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս . Ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ըսե-լով . Մի վախնար . Ե՛ս եմ առա-
18 ջինը ու վերջինը , Եւ ես կենդանի եմ , ու ես ան եմ որ մեռայ , Ե և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յա-ւիտենից . Է և ես ունիմ մահուան
19 ու դժոխքին բանալիները : Ուս-տի էգրէ ինչ որ կը տեսնես , Բ ան որ կայ . ծ ու ան որ ետքը պիտի ըլ-
20 լայ . Է եօթը աստղերուն խորհուր-դը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար , Եւ եօթը ոսկեղէն աշտանակները .

13 · Գլ · ժ · 1 · Բ Եզեկ · ա · 28 · է Դան · ը · 18 · ժ · 10 · Ը Հռով · չ · 9 · Ղ Գլ · է · 9 · ե · 14 · Ե Սաղ · կշ · 20 · Գլ · ի · 1 · Ճ Հմր 12 · ՃՃ · Բ Գլ · բ · 1 · ՃՃ · Է Հմր 16 · Լ Հմր 12 ·

ասի Տեսուն

96

Գլ · ա · 7 · 9 · 14 · բ Տիմ · ա · 5 · Գլ · գ · 9 · Հմր 2 · Յհ · ի · 26 · Գոր · ի · 7 · ա Կոր · ժգ · 2 · Յ՚ ուերուա Նական Դոր · ժ · 10 · բ Կոր · ժբ · 2 · Գլ · գ · 2 · ժե · 5 · խա · 10 · Նգ · գ · 1 · ժ · 5 · — Հմր 20 · Ես · իե · 37 · Ջար · գ · — · Գլ · բ · 1 · Վ Եզեկ · ա · 26 · Դան · է · 13 · ժ · 16 · Գլ · ժգ · 14 · — Դան · ժ · — · բ Գլ · ժե · 6 · 9 Դան · է · 9 · — Դան · ժ · 6 · Գլ · բ · 18 · ՃՃ · 12 · Ա Եզեկ · ա · 7 · Դան · ժ · 6 · Գլ · բ · 18 · • Եզեկ · խգ · 2 · Դան · ժ · 6 · Գլ · ժգ · 2 · ժբ · 6 · ՚ Հմր 20 · Գլ · բ · 1 · գ · 1 · Ջ Եօ · խթ · 2 · Եփե · գ · 17 · Երր · գ · 12 · Գլ · բ · 12 · 16 · ժբ · 15 · 21 · — Գոր · իգ · — Գոր · ի · 7 · ա Կոր · ժգ · 2 · Ր՚ ուերուա Նական Դոր · ժ · 10 · բ Կոր · ժբ · 2 · Գլ · գ · 2 · ժե · 5 · խա · 10 · Նգ · գ · 1 · ժ · 5 · — Հմր 20 · Եւ · իե · 37 · Ջար · գ · — · Գլ · բ · 1 · Վ Եզեկ · ա · 26 · Դան · է · 13 · ժ · 16 · Գլ · ժգ · 14 · — Դան · ժ · — · բ Գլ · ժե · 6 · 9 Դան · է · 9 · — Դան · ժ · 6 · Գլ · բ · 18 · ՃՃ · 12 · Ա Եզեկ · ա · 7 · Դան · ժ · 6 · Գլ · բ · 18 · • Եզեկ · խգ · 2 · Դան · ժ · 6 · Գլ · ժգ · 2 · ժբ · 6 · ՚ Հմր 20 · Գլ · բ · 1 · գ · 1 · Ջ Եօ · խթ · 2 · Եփե · գ · 17 · Երր · գ · 12 · Գլ · բ · 12 · 16 · ժբ · 15 · 21 ·

Ցաւի Տեսուն

96

— Ցօհ · գ · 32 · բ · 26 · ժբ · 49 · Բ Գլ · գ · 1 · Հմր 3 · Գլ · իբ · 16 · Ա ա Կոր · ա · 6 · Գլ · գ · 9 · ժբ · 17 · Հմր 9 · Է ա Ցօհ · ա · 1 · Ղ Ղու · ժա · 28 · Գլ · իբ · 7 · Է Հռով · ժգ · 11 · Ցակ · ե · Տ ա Պետ · գ · 7 · Գլ · իբ · 10 · Ը Եզ · գ · 14 · Հմր 8 · Թ Ցօհ · ա · 1 · Ժ Ջաք · գ · 9 · գ · 10 · Գլ · գ · 1 · գ · ծ · ի · 6 · Ի Ցօհ · բ · 14 · — Տիմ · գ · 13 · Գլ · գ · 14 · Լ ա Կոր · ժե · 20 · Կող · ա · 15 · Խ Եփե · ա · 20 · Գլ · ժե · 14 · ժթ · 16 · Ծ Ցօհ · ժգ · 34 · ժե · 9 · Գաղ · բ · 20 · Ա Երր · բ · 14 · ա Ցօհ · ա · 7 · — ա Պետ · բ · 5 · 9 · Գլ · ե · 10 · ի · 6 · ՚ ա Տիմ · գ · 16 · Երր · ժբ · 21 · ա Պետ · գ · 11 · ե · 11 · Ղ Դան · է · 13 · Մ ատ · խգ · 30 · իգ · 64 · Գոր · ա · 11 · Է Ջաք · ժբ · 10 · Ցօհ · ժթ · 37 · Յ ես խա · 4 · խգ · 6 · խբ · 12 · Հմր 17 · Գլ · բ · 8 · խա · 6 · իբ · 13 · ՚ Հմր 4 · Գլ · դ · 8 · ժա · 17 · ժգ · 5 · Ա Հռով · բ · 17 · բ Տիմ · բ · 12 ·

Ցամք Տնտն 96

Ի Մաղ. բ. 7։ Գաղ. բ. 1։ Ե։

Ի Զաք. գ. 2։ Մատ. ե. 15։ Փիլ. բ. 15։

= Գաղ. ա. 16։ 20։

Բ Գաղ. ա. 13։

Ի Սամ. ա. 6։ Հմր 9, 13, 19։ Գաղ. գ. 1, 8, 15։

Ա Յովհ. գ. 1։

Ի Ր Կոր. ժա. 13։ Բ Պետ. բ. 1։

Ղ Գաղ. գ. 9։ Երե. ժբ. 3, 5։

Ի Մատ. իա. 41, 43։

Ը Հմր 15։

Ի Մատ. ժա. 15։ ժգ. 9. 43։ Հմր 11. 17, 29։ Գաղ. գ. 6, 13, 22։ ժգ. 9։

Ժ Գաղ. իբ. 2. 14։

Ի Ծն. բ. 9։

Լ Գաղ. ա. 17, 18։

Ի Հմր 2։

Ժ Ղուս. ժբ. 21։ = Տիմ. Ը. 18։ Ցակ. բ. 5։

Ի Հռով. բ. 17, 23, 29։ իժ. 6։

Ճ Գաղ. գ. 9։

Ի Մատ. ժ. 22։

Ղ Մատ. իգ. 13։

Ճ Ցակ. ա. 12։ Գաղ. գ. 11։

Ա Հմր 7։ Գաղ. ժգ. 9։

Ա Գաղ. ի. 14. իա. 8։

Ն Գաղ. ա. 16։

Ե Հմր 2։

ան եօթը աստղերը՝ Է եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են. Ժ և եօթը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսոսի, Ը Զմիւռնիայի, 12 Պերգամոնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակներուն՝ այսքան Տոգևոր պաշտօնեաներուն գրուելու պատուիրները, ու ան եկեղեցիներուն եղած գովութիւնները ու յանդիմանութիւնները։

1 Ի Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. = Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի, Բ ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջը կը
2 պտըտի. Ե Գիտեմ քու գործերդ, և քու աշխատութիւնդ, ու քու համբերութիւնդ, և որ չարերուն չես կրնար տանիլ, Ժ ու փորձեցիր անոնք Է որ կ'ըսեն՝ Թէ իրենք առաքեալ են, ու չեն, և գտար Թէ
3 ստախօս են. Ը ու համբերութիւն ունեցար՝ իմ անուանս համար Ն եղար՝ Ի՛ւ կրեցիր, Ղ ու չէ թ ոլցար։
4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ
5 քու առջի սէրդ ձգեցիր։ Մ Ի՛ւրդ բեր հիմա ուսկից որ ինկար, ու ապաշխարէ, և ա՛ռ առջի գործքերդ բրէ. Է եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ Թէ որ չապաշ-
6 խարես։ Բայց ասիկայ ունիս, որ Ընիկողայոսեանց գործքերը կ'ատես,
7 որոնք ես ալ կ'ատեմ։ Ի Ա՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝ անոր ծառէն պիտի տամ Է կենաց ծառէն, որ իմ Աստուծոյս դրախտին մէջն է։
8 Ը Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. Ա յսպէս կ'ըսէ Ա՛ռաջինը ու վերջինը, որ
9 մեռաւ ու կենդանացաւ. Է Գիտեմ քու գործքերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ, (Բ բայց հարուստ ես,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ Ի որ կ'ըսեն, Թէ իրենք Հրեայ են, ու չեն, Հ հապա Սատանայի ժողովը
10 մը։ Ց Ինաւ մի՛ վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես. ահա բանսարկուն ձեզմէ Ճ՛ն՛՛նիերը բանտը պիտի ձգէ, որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք. Ա մինչև Ի՛ մահ հաւատարիմ եղիր, Ճ ու քեզի կենաց պսակը պի-
11 տի տամ։ Ժ Ա՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝ Ի երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։
12 Եւ Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. = Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ սրած երկբերան
13 սուրը ունի. Լ Գիտեմ քու գործ-

քերդ, և Թէ ուր կը բնակիս՝ Ո՛ր-ՀԷՆ Սատանային աթոռին եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անգամ՝ որ Ա՛նթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը, ուր որ Սատանան կը
14 բնակի։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ. որ հոս Ի Բաղաամին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղակին սորվեցուց Իսրայէլի որդւոց առջևը գայթակղութիւն դնել, Ո՛ որ անոնք կուռ զոհուածներ ուտեն՝ Ի ու պոռնկու-
15 թիւն ընեն։ Ն Ասանկ ալ դուն Նիկողայոսեանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որն որ ես կ'ա-
16 տեմ։ Ուստի ապաշխարէ. Է եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, Ո ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ
17 անոնց հետ։ Ձ Ա՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ո՛վ որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ձերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ Ո՛նոր անուն մը գրուած, որն որ մէկը չգիտեր, բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի։
18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. Ա յսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին, Է որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտ-
19 քերը ոսկեպղինձի նման են. Ջ Գիտեմ քու գործքերդ, և սէրդ՝ ու հաւատքդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ, և Թէ քու վերջին գործքերդ առջիններէն շատ
20 են։ Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ Թող կ'ուտաս = Ջեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մարգարէուհի կ'անուանէ, ու իմ ծառաներս մոլորցնելով՝ կը սորվեցնէ Է պոռնկութիւն ընել, և կուռ զոհուածներ
21 ուտել։ Ը Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութենէն վրայ ապաշխարելու, ու չապաշխարեց։
22 Ա՛ն՛ա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ, Թէ ար իրենց գործքերուն վրայ չա-
23 պաշխարեն։ Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ. ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան Թէ ես ան եմ՝ որ երիկամունքները ու սիրտերը կը քննեմ. Ֆ և ամէն մէկերնուդ ձեր գործքերուն համ-
24 մաձ պիտի հատուցանեմ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ՝ որ Թիւատիրի մէջ էք, ու աս վարդապետութիւնը չունիք, որ չ՛ճանչցած Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն.) = Ձեր վրայ

Ցամք Տնտն 96

= Հմր 9։

Լ Թես. իգ. 14։ իե. 1։ Ա՛. 16։ Բ Պետ. բ. 15։ Ցուդ. 11։

Դ Հմր 20։ Գոր. ժե. 29։ ա՛կոր. ը. 9. 10։ ժ. 19, 20։

Ա Կոր. Ը. 13. Ա՛.

= Հմր 6։

= Ես. ժա. 4։ Բ Թես. բ. 8։ Գաղ. ա. 16։ ժԲ. 15, 21։

Ե Հմր 7, 11։

=

= Գաղ. գ. 12։ ժԲ. 12։

Բ Ր Լ. ա. 14, 15։

Ց Հմր 2։

= գ Թագ. ժգ. 31։ իա. 25։ գ Թագ. Բ. 7։

Ի Եզ. լԲ. 15։ Գոր. ժե. 20, 29։ ա կոր. ժ. 19, 20։ Հմր 14։

Հռով. բ. 4։ Գաղ. Բ. 20։

ա Թագ. ժը. 7։ = ա Մն. իր. 9։ իԲ. 17։ Բ Մն. Ը. 30։ Սաղ. ե. 9։ Երեմ. ժա. 20։ ժե. 10։ ի. 12։ Ցօհ. բ. 24. 25։ Գոր. ա. 24։ Հռով. ը. 27։

Ֆ Սաղ. կր. 12։ Մատ. ժգ. 27։ Հռով. բ. 6։ ժգ. 12։ բ Կոր. Ե. 10։ Գաղ. գ. 5։ Գաղ. ի. 12։ = Գոր. ժե. 28։

Յաւ. Նշան

96

Բ Գղ 11։
ֆ Յով. գ. 29։
ա Յով. գ. 23։
Գ Մատ. ժբ. 28։ Ղուկ. իբ. 20, 30։
ա Կոր. գ. 3։
ԳԼ. գ. 21։
բ. 4։
Ե Մատ. բ. 8, 9։ իթ. 14։ Գաղ. է. 22։
ԳԼ. ժբ. 5։ ժթ. 15։ ա Ղ Պետ. ա 19։ ԳԼ. իբ 16։
Է Հմր 7։

– ԳԼ. ա. 4։ 16։ գ. 5։ ե. 6։
Ը ԳԼ. բ. 2։
Թ Եփես. բ. 1, 5։ ա Տիմ. է. 6։
Ժ ա Տիմ. գ. 20։ բ Տիմ. ա. 13։ Հմր 11։
ԺԱ Հմր 19։
ԺԲ Մատ. իգ. 12, 43։ իե. 13։ Մարկ. ժգ. 33։ Ղուկ. ժբ. 39, 40։ ա Թես. է. 2, 6։ բ Պետ. գ. 10։ ԳԼ. ժզ. 15։
ԺԳ Յու. գ. 23։
ԺԴ ԳԼ. գ. 4։ զ. 11։ է. 9. 13։
ԺԵ ԳԼ. ժթ. 9։
ԺԶ Եբ. լ. 32։ Յակ. կթ. 25։
ԺԷ Փիլ. գ. 3։ ԳԼ. ժգ. 9։ ժե. 8։ իթ. 12։ իա. 27։ Մատ. ժ. 32։ Ղուկ. ժբ. 8։
ԺԸ ԳԼ. բ. 7։
ԺԹ Գաղ. գ. 14։
Ի Յով. ե. 20։ Հմր. 14։ ԳԼ. ա. 5։ զ. 10։ ժթ. 11։
Ի Ես. խբ. 22։ Ղուկ. ա. 32։ ԳԼ ա. 15։
ԻԱ Մատ. ժզ. 19։
ԻԲ Յար. ժբ. 14։
ԻԳ Հմր 1։
ԻԴ Կար. ժգ. 9։ բ Կար. բ. 12։

ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր .
25 Բ Հապա ան որ ունիք՝ պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ։ Եւ ան որ կը յաղթէ՝ ես իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ , Տանոր իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ .
27 (Եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով . անոնք բրուտի ամաններու պէս պիտի փշրուին .) Ինծմէ որ ես ալ իմ Հօրմէս առի . ու անոր պիտի տամ
29 Ղառաւօտեան աստղը ։ Ե Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ . Գ

2 Քրիստոս կը յանդիմանէ Սարդիկէի եկեղեցիին հրեշտակը . 3 կը յորդորէ զանիկայ որ սպաշխարէ , և սպառնալիք կ'ընէ անոր . 8 կը գովէ փիլադելփիայի եկեղեցիին հրեշտակը 10 իր արիւնութեանը և համբերութեանը համար . 15 կը նախատէ Լաւոդիկէի եկեղեցիին հրեշտակը՝ ո՛չ պաղ և ո՛չ տաք ըլլալուն համար , 19 և կը պատուիրէ որ ապեխոնեայ ըլլայ և ջերմանայ զղջալ . 20 Քրիստոս դուռը կանգնած կը թակէ ։

1 Ես Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ , Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները՝ ու եօթը աստղերը . Ե Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ գուն անուն ունիս թէ կենդանի ես , Տու մեռած ես ։ Արթնուն կեցիր՝ և հաստատէ մնացած բաները որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործքերդ Աստուծոյ առջև չեմ գտած զանոնք լրացեալ ։ Ուրեմն յիշէ թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ , և ապաշխարէ . Ղայց թէ որ արթնչես չըլլաս , գողի պէս քու վրադ պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ ո՛ր ժամուն քու վրադ պիտի գամ ։ Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ , Տորոնք իրենց հանդերձները չաղտոտեցին , և ճերմակներով պիտի պտրտին ինծի հետ , քանզի արժանի են ։ Ան որ կը յաղթէ՝ Ճերմակներ պիտի հագնի . և ես անոր անունը երբեք պիտի չարեւմ , և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև՝ ու ազնոր հրեշտակներուն առջև ։ Ե Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

7 Եւ Փիլադելփիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Ա յսպէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ ան ճշմարիտը՝ Տոր Դաւիթի բանալին ունի , Տոր բանայ՝ ոչ ոք կրնայ գոցել , և որ գոցէ՝ ոչ ոք կրնայ բանալ .
8 Գիտեմ քու գործքերդ . Տահա քու առջևդ բացուած դուռ մը դրի , որ ոչ ոք կրնար գոցել . ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր , ու իմ անունս չուրացար ։ Ահա ես քեզի կու տամ Սատանային ժողովրդէն եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ Հրեայ են , ու չեն , հապա սուտ կ'ըսեն . Ահա պիտի ստիպեմ անոնք՝ որ գան ու երկրպագուին թէ ընեն քու ոտքերուդ առջևը , և ճանչնան՝ թէ ես քեզ սիրեցի ։
10 Որովհետև իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր , ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամուն՝ որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ երկրիս երեսը բնակողները փորձելու համար ։
11 Ահա ես չուտով կու գամ . Ունեցածդ պահէ՝ որ մեկը չառնէ քու պսակդ ։
12 Տառնէ քու պսակդ ։ Ան որ կը յաղթէ՝ անիկայ իմ Աստուածոյս սեղանին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ . Եւ անոր վրայ իմ Աստուածոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուածոյս քաղաքին անունը , Տ այսինքն նոր Երուսաղէմին , որ երկինքէն իմ Աստուածէս կ'իջնէ , ու իմ նոր անունս ալ վրան պիտի գրեմ ։
13 Ունես . Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

14 Եւ Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Ա յսպէս կ'ըսէ Ամէնը՝ Տհաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան , Տաստուծոյ ստեղծուածոց սկիզբը .
15 Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ ոչ պաղ ես , ու ոչ տաք . Երանի թէ պաղ ըլլայիր՝
16 կամ տաք ։ Ուստի դուն որ գաղջ ես , ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ , քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ
17 եմ . Քանզի կ'ըսես , Ես հարուստ եմ՝ ու մեծցայ , և բանի մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր՝ որ դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ ։ Ես քեզի խորհուրդ կու տամ . Ինծմէ գնես ոսկի ծախուած՝ որ հարստանաս , Տու ճերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ . և աչքերդ դեղով՝ որ տեսնես ։
19 Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ . ուստի նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ ։
20 Ահա ես դուռը կայսեր եմ ու կը զարնեմ . Եթէ որ մեկը իմ ձայնս լսէ , ու դուռը բանայ , Ես նոր զրոյս պիտի մտնեմ , և անոր հետը ընթերք պիտի ընեմ , ան ալ հետս ։
21 Իմ հետս ։ Ան որ կը յաղթէ , իմ հետս Տիմ աթոռս նստելու պիտի տամ անոր ։ Ինծմէ որ ես ալ յաղթեցի՝ ու իմ Հօրս հետ

Համ Տեառն

96

Յհ. ե. 3։
ԳԼ. ե. 22։ է. 14։ 9։
Ղ Ես. խժ. 22։ ԳԼ. ե. 3։
Ղ Ես. բ. 1։
Ղ Ես. իդ. 17։
Փիլ. դ. 5։ ԳԼ. ա. 3։ իբ. 7։ 12։ 20։
Ղ ԳԼ. բ. 23։
– ԳԼ. բ. 19։
– Ցայտգ. ե. 21։ Գաղ. բ. 9։
Ղ ԳԼ. բ. 17։ ժգ. 1։ իբ. 4։
Գաղ. գ. 26։ Եբր. ժբ. 22։ ԳԼ. իա. 2. 10։
ԳԼ. իբ. 4։
ԳԼ. բ. 7։
– Ես. կե. 16։
ԳԼ. ա. 5։ ժբ. 11։ իբ. 6։ Հմր 7։
Կաղ. ա. 15։
Հմր 1։

Յով. ժբ. 9։ ա Կոր. գ. 8։

– Ես. դե. 1։ Մատ. ժգ. 44։ իե. 9։
Բ Կոր. ե. 3։ ԳԼ. է. 13։ ժԶ. 15։ ժԹ. 8։
Ցայտ. ե. 17։ Ասող. գ. 11. 12։ Եբր. ժբ. 5. 6։ Յակ. ա. 12։
Երգ. ե. 2։
Ե Ղուս. ժբ. 37։
Յով. ժգ. 23։
Ե Մատ. ԺԹ. 28։ Ղուս. իբ. 30։ ա Կոր. գ. 2։ բ Տիմ. բ 12։ ԳԼ. բ. 26։ 21։

Յամի Տեառն 96

ԸԳԼ · Բ · 7 ։

— ԳԼ · ա · 10 ։

Բ ԳԼ · ժա · 12 ։
Ց ԳԼ · ա · 13 · ԻԲ · 6 ։
Ը ԳԼ · ա · 10 · ԺԷ · 3 · Իա · 10 ։
Է Ես · գ · 1 ։ Ներմ · ԺԷ · 12 · Նկեղ · ա · 26 · ԺԷ · 1 · Դան · է · 9 ։
Ղ Նկեղ · ա · 28 ։
Է ԳԼ · գ · 4 · 5 · է · 11 · Ց · 9 · 13 · 14 · ԺԹ · 14 ։
Ը ՀՄՐ 10 ։
Ի ԳԼ · Բ · 5 · Ժգ · 15 ։
Ժե · ԼՀ · 23 · ՀՄՐ · ՃՀ · 20 · Եփես · ա · 13 ։
Ձաբ · Ճ · 2 ։
Ի ԳԼ · ա · 4 · Ճ · 1 · Ե · 6 ։
Ւ Ներ · ՀԲ · 8 · Գե · ԺԷ · 2 ։
Ի Նէկ · ա · 31 ։
Ձ ՀՄՐ 8 ։
Ւ Եթէկ · ա · 10 · Ժ · 14 ։

Հ Ես · զ · 2 ։
Ց ՀՄՐ 6 ։

Ղ Ես · զ · 3 ։
Հ Դ · ա · 8 ։
ՀԳԼ · ա · 4 ։

Ց Դ · ա · 18 · Ե · 11 · ԺԵ · 7 ։
Ն Դ · Հ · 8 · 11 ։
Ղ ՀՄՐ 9 ։
ՈՀՄՐ 4 ։

22 անոր աթոռը նստայ ։ ԷԱՆ որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ · Դ

2 Յովհաննէս Աստուծոյ աթոռը կը տեսնէ երկինքին մէջ ։ 4 քառնուկրս երէցները ։ 6 Չորս կենդանիները՝ որոնք առջևնուն ու ետևնուն աչքերով լեցուն էին ։ 10 Երէցները՝ իրենց պսակները աթոռին վրայ նստողին առաքը դնելով ։ երկրպագութիւն կ'ընեն անոր ։

1 Ետ բաներէն ետքը տեսայ , և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար , — և առջի ձայնը որ լսեցի , փողի նման էր , որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ'ըսէր . Բէ՛ս այսկէ ետքը բըլալու բաները քեզի
2 ցուցընեմ ։ Տէ՛ն ըռւտ մը Հոգիին իմ վրաս եկաւ . Եւ ահա աթոռ
3 մը դրուած էր երկինքի մէջ . Ու աթոռուն վրայ մէկը նստեր էր . և նստողը յասպիս ու սարդիոն քա-
4 րերու երեւոյթին նման էր ։ Եւ աթոռին բոլորտիքը շաբաթան՝ զմրուխտի երեւոյթի նման . ու աթոռուն բոլորտիքը քսանուչորս աթոռներ , և ան աթոռներուն վրայ քսանուչորս երէցներ նստեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած , ու գլուխնին ոսկիէ պսակ-
5 ներ։ Նէ՛ն աթոռէն կ'փայլականներ ու ձայներ և որոտումներ կ'ելլէին , ու աթոռին առջևն եօթը ջահ հատ բորբոքած կրակի զամբարներ կային , որոնք Աստուծոյ
6 եօթը Հոգիներն են ։ Ու աթոռին առջևը իբրև ապակեղէն ծով մը՝ ակնվանիի նման , և աթոռին մէջը՝ ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ , որ աչքերով լեցուն էին առջևէն ու ետևէն ։
7 Ու առջի կենդանին՝ առիւծի նման էր , ու երկրորդ կենդանին՝ զուարակի նման , և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր , ու չորրորդ կենդանին՝ թռչող ար-
8 ծիւի նման ։ Ու չորս կենդանիներուն ամէն մէկը չուրջնակի հվեց վեց թեւ ունէր . ու ներսէն նայբերով լեցուն էին . ու չէին հանգչիր ոչ ցորեկը ոչ ալ գիշերը՝ ըսելով . Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամենակալ , որ
9 էր , և որ է , և որ պիտի գայ ։ Ու երբոր ան կենդանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին՝ որ կեն-
10 դանի է յաւիտեանս յաւիտենից , Քառնուչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջևը կ'իյնային ։ ու երկրպագութիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին , և իրենց պսակները աթոռուն առջևը կը ձգէին՝ ըսելով .
11 Ն Երժանի ես Տէր՝ փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու . դ՚ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր , ու քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան ։

ԳԼ · Ե

1 Եօթը կնիքով կքնուած գիրքը ։ 9 Միայն մարթուած Գառնուկը արժանի էր զանիկայ բանալու ։ 12 Ամէն որշ երէցները փառք ու գոհութիւն կու տան անոր ։ 9 ու կը խոստովանին թէ անիկայ փրկեց զիրենք իր արիւնովը ։

1 Ետ աթոռուն վրայ նստողին աջ ձեռքը — մէկ գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած , Բէ-
2 ետեղ կնիքով կնքուած ։ Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր . Ո՞վ արժանի է ատ գիրքը բանալու , ու
3 ատոր կնիքները քակելու ։ Եւ ոչ երկինքի մէջ՝ ոչ երկրի վրայ՝ ու ոչ երկրի տակը ոՒ՛՛՛

Յամի Տեառն 96

Ա ԳԼ · գ · 11 ։
Ա Փիւ · ր · 10 ։
Հմր 3 ։
Գ ԳԼ · զ · 15 ։
է · 10 ։
Ա ա Մն · ՀԹ · 11 ։ Հռով · Թ · 5 ։ Ժզ · 27 ։ ա Տիմ · զ · 16 ։ ա Պետ · գ · 11 ։ ե · 11 ։ ԳԼ · ա · 6 ։
Դ ԳԼ · ԺԹ · 4 ։
Ե ԳԼ · է · 9 · 10 ։

Ա Ատ մարթուած գառնուկը արժանի է զօրութիւն՝ ու հարստութիւն՝ և իմաստութիւն՝ ու կարողութիւն՝ և պատիւ ու փառք
13 ու օրհնութիւն առնելու ։ Եւ բոլոր արարածները՝ որ երկինքի մէջ՝ ու երկրի վրայ՝ ու երկրի տակը և ծովու մէջ՝ և ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ՚ըսէին . Ա Թոռին վրայ նստողին՝ և գառնուկին՝ օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
14 յաւիտենից ։ Եւ չորս կենդանիները կ՚ըսէին՝ Ամէն . ու երէցները կ՚իյնային՝ ու երկրպագութիւն ըրին ։

10 իրենք ունէին . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին . Ով Տէրը՝ սուրբ ու ճշմարիտ Տէր՝ մինչև երբ չես դատեր , ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջը ։
11 Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցան անոնց , ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը աւելն ալ հանգչին , մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս պիտի սպանուէին ։
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , ահա մեծ շարժ մը եղաւ , և արեւը սեւցաւ մազէղէն քուրձի մը պէս , և լուսինը բոլորո-
13 վին արիւնի պէս եղաւ . Ու երկինքը աստղերը գետինը թափթփեցան , ինչպէս որ սաստիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները
14 ը կը թափէ . Եւ երկինքը գալարուող տոմսի պէս կը քաշուէր . ահա բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան ։
15 Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հազարապետները և հարուստները և զօրաւորները ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները ապրերուն և լերանց ապառաժներուն
16 մէջ պահուըտեցան . Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ՚ըսէին . Վրանիս ինկէք ու մեղ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութե-
17 նէն . Ինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , ու ո՞վ կրնայ դիմանալ ։

Յամի Տեառն 96

Ե ԺԼ · է · 7 ։
Ա Տե՛ս Զաք · ա · 12 ։
Գ ԳԼ · ժա · 18 ։ Ժի · 2 ։
Դ ԳԼ · է · 4 ։ 5 · է · 9 · 14 ։
Ե Եր · ժա · 40 ։ ԳԼ · ժզ · 13 ։

Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ե Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

ԳԼ · Զ

1 Կնիքներուն կարգաւ բացուիլը , ու անոնց հետևած երևոյթները ։

1 Եւ տեսայ՝ երբոր գառնուկը եօթը կնիքներուն մէկը բացաւ , Բ ու չորս կենդանիներուն մէկէն ո-
2 րոտտմի պէս ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Եկո՛ւր ու տես ։ Ու տեսայ՝ և ահա ճերմակ ձի մը . Ու անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր . Եւ պսակ մը տրուեցաւ անոր . և անիկայ յաղթող էր , ու յաղթելու ելաւ ։
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ , Բ երկրորդ կենդանիէն լսեցի՝
4 որ կ՚ըսէր , Եկո՛ւր ։ Եւ ուրիշ ձի մը ելաւ չառագոյն , ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը առնէ , որ իրար սպաննեն . ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ ։
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ , Բ երրորդ կենդանիէն լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Եկո՛ւր ու տես . ու տեսայ՝ և ահա սեւ ձի մը , ու անոր վրայ Բ ունէր իր ձեռքը կշիռ մը ունէր ։
6 Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր . Կապիճ մը ցորենը մէկ դահեկանի , ու իրեք կապիճ գարին մէկ դահեկանի . Ե և ձէթին ու գինիին վնաս չընես ։
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ , Է չորրորդ կենդանիէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Եկո՛ւր ու տես ։
8 Ու տեսայ և ահա դեղին ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր , և Դժոխքը անոր ետևէն կ՚երթար . ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ , Ը որ սրով ու սովով և մահով՝ Ը ու երկրի գազաններով սատկեցնէ ։
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ , Ա սեղանին տակը տեսայ հոգիները , որ սպաննուած էին Ի Աստուծոյ խօսքին համար , Ղ ու անոր վկայութեանը համար՝ որ

Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ղ Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

Ե ԺԼ · է · 7 ։
Ա Տե՛ս Զաք · ա · 12 ։
Գ ԳԼ · ժա · 18 ։ Ժի · 2 ։
Դ ԳԼ · է · 4 ։ 5 · է · 9 · 14 ։
Ե Եր · ժա · 40 ։ ԳԼ · ԺԶ · 13 ։

Ա Ա Պ · ՆԲ · 7 ։
Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ե Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

Ե ԺԼ · է · 7 ։
Ա Տե՛ս Զաք · ա · 12 ։
Գ ԳԼ · ժա · 18 ։ Ժի · 2 ։
Դ ԳԼ · է · 4 ։ 5 · է · 9 · 14 ։
Ե Եր · ժա · 40 ։ ԳԼ · ԺԶ · 13 ։

Ա Ա Պ · ՆԲ · 7 ։
Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ե Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

Ե ԺԼ · է · 7 ։
Ա Տե՛ս Զաք · ա · 12 ։
Գ ԳԼ · ժա · 18 ։ Ժի · 2 ։
Դ ԳԼ · է · 4 ։ 5 · է · 9 · 14 ։
Ե Եր · ժա · 40 ։ ԳԼ · ԺԶ · 13 ։

Ա Ա Պ · ՆԲ · 7 ։
Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ե Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

ԳԼ · Է

1 Եւ ասկէ ետև տեսայ չորս հրեշտակները՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս հովերը բռներ էին , Բ որ երկրի վրայ հով չփչէ , ու ոչ ծովու վրայ , ոչ
2 ալ մկ ծառի մը վրայ ։ Եւ մկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն կելաւ , ու կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր . և մեծ ձայնով մը աղաղակեց ան չորս հրեշտակներուն , , որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնաս-
3 տելու . Ու ըսաւ . Է երկրին վնաս մի՛ բնէք , ոչ ծովուն , ոչ ալ ծառերուն , մինչև որ մեր Աստուծոյն ծառաներուն Ճակատները
4 Է կնիրնք ։ Եւ կնրուածներուն

Գ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։
Ղ Ծովն · բ · 10 · 31 · է · 15 ։ Մաս · իգ · 29 ։ Դար · բ · 20 ։
Դ ԳԼ · ը · 10 ։ Բ · 1 ։
Ա Ա Պ · ԾԲ · 26 ։ Ե ա · ԼԹ · 4 ։ Եր · ա · 12 ։
Ա Երեմ · է · 23 ։ դ · 24 ։ ԳԼ · ԺԶ · 20 ։

Ա Ես · ր · 19 ։

Ա Ով · ժ · 5 ։ Ղա · իգ · 30 ։ ԳԼ · Ի · 6 ։

Ա Ես · ժզ · 6 ։ ԼԸ ։ Ասի · ա · 14 · ԼԸ ։ ԳԼ · ԺԶ · 14 ։
Բ Ա ա Պ · ՆԲ · 7 ։

Ցամք Տեառն 96

Ե ԳԼ. Ժդ. 1։

համրանքը լսեցի՝ որ էր Իսարիւբ քառասունչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած.
5 Ցուդայի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Ռուբենի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Գադի ցեղէն տասուերկու հազար
6 կնքուած, Ասերի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու հազար կընքուած, Մանասէի ցեղէն տասուեր-
7 կու հազար կնքուած, Շմաւոնի ցեղէն տասուերկու հազար կընքուած, Ղեւիի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Իսաքարի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած,
8 Զաբուղոնի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Յովսեփի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Բենիամինի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած։

Ը Հռով. Ժա. 25։

Ի ԳԼ. Ե. 9։

9 Ասկէ ետքը տեսայ, եւ ահա մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար համրել, Իբոլոր ազգերէն՝ ու ցեղերէն՝ և ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ Ժ ճերմակ հանդերձներ հագած, և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած.
10 նած. Եւ մեծաձայն կ՝աղաղակէին ըսելով. Իփրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ կը նստի, ու

Ժ ԳԼ. Գ. 5. 18։ Գ. 4։ Ը. 11։ Հմր 14։

Ի Սաղ. Գ. 8։ Ես. Խգ. 11։ Երեմ. Գ. 22։ Ովս. Ժգ. 4։ ԳԼ. Ժթ. 1։

11 Գառնուկին։ Իեւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը կնկան՝ ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին,

Ե ԳԼ. Ե. 13։ Ի ԳԼ. Գ. 6։

Ժ ԳԼ. Ե. 13. 14։

12 Ժ ըսելով. Ամէն. օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն՝ յա-
13 ւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Ու երէցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ. Ասոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ովքե-

Ի Հմր. 9։

Ը ԳԼ. Գ. 9։ Ժէ. 6։

Ես. ա. 18։ Երե. Թ. 14։ Ա Ջոն. ա. 7։ ԳԼ. ա. 5։ Տես Ջաք. գ. 3. 4. 5։

Ե Ես. գ. 5. 6։ ԳԼ. իա. 3։

Ը Ես. Խթ. 10։

Ա Սաղ. Ճեր. 6։ ԳԼ. իա. 4։

Ի Սաղ. իգ. 1։ ԺԴ. 8։ Յով. Ժ. 4։ 11. 14։

նի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք. և Ե Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ ա-
Ցամք Տեառն 96
նոնց աչքերէն։

Ե Ես. իե. 8։ ԳԼ. իա. 4։

ԳԼ. Ը

1 Եօթներորդ կնիքը բացուած ժամանակը, 2 եօթը հրեշտակներու եօթը փողեր կը տրուի։ 6 Անոնցմէ չորսը իրենց փողերը կը հնչեցընեն, որուն կը հետեւի մեծ չարաւածներ ու պատուհասներ։

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։

– ԳԼ. Է. 1։

2 Ի Եւ տեսայ այն եօթը հրեշտակները, որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին. Ե ու անոնց եօթը փող տր-

Ի Մատ. Ժբ. 10։ Ղուկ. ա. 19։

Է Բ Մն. Խթ. 25—28։

3 րուեցաւ։ Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնեցաւ, ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր. և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ, Ժ որ

Ժ ԳԼ. ե. 8։

բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ ա-
Ի Եւ. Լ. 1։ ԳԼ. Է. 9։ Ա Սաղ. ճԽա. 3։ Ղուկ. ա. 10։

թոռին առջեւը եղող Ե ոսկի սեղա-
4 նին վրայ մատուցանէ։ Ընդ խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ
5 առջեւը ելաւ։ Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը՝ ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց, և ձգեց երկրին վրայ. Ե ու եղաւ ձայներ և որո-

Ի ԳԼ. Ժէ. 18։ Ըրթ. Խո. 8։ Թագ. Ա Թ. 11։ Գոր. գ. 21։

տումներ ու փայլակներ Ե ու երկ-
6 րաշարժ։ Եւ եօթը հրեշտակները որ եօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցընեն։

7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց, Ե ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած, Ե ու երկրի վրայ ձգուեցաւ, ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ, Ե ծառերուն ե-
8 րրորդ մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ։

Ի Ելեկ. ը. 22։

Ժ ԳԼ. Ժը. 8։

Ի Ես. ը. 13։ ԳԼ. Բ. 4։

Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, Ես որպէս թէ մեծ մեծ լեռ
9 մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, Ե ու ծովուն երրորդ մասը ծարիւն եղաւ. Եւ Ժ ծովուն մէջի հնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ
10 մասը կորսուեցաւ։

Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, Հու երկինքէն մէկ մեծ աստղ մը ինկաւ վառուարի պէս բորբոքած, Ես գետերուն ու ջուրի աղբիւրնե-
11 րուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։ Ես անաստղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն մնուան, քանզի դառն եղան։

Ես Երեմ. Ժա. 25։ Ամով. ե. 4։

Ի ԳԼ. Ժէ. 8։ Ժ Եզեկ. Ժգ. 19։

Ի ԳԼ. Ե. 5։

12 Ժ Չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, անանկ որ անոնց երրորդ մասը խա-

Հ Ես. Ժգ. 12։ ԳԼ. Թ. 1։

Ն ԳԼ. Ժէ. 4։

Ղ Հռութ. ա. 20։

Ճ Եզ. Ժե. 23։ Երեմ. Ե. 15։ Խգ. 15։

Ի Ես. Ժգ. 10։ Ամով. ը. 9։

Ցամի Տեառն 96

չտայ , նոյնպէս ալ դիշերուանքը ։

13 Եւ նայեցայ՝ ։ու երկինքի մէջ թռչող արծիւի մը ։՝։ լսեցի , որ մեծ ձայնով կ՚ըսէր , Վա՜յ վա՜յ վա՜յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մըւնացած փողի ձայներուն համար՝ որ իրենք հրեշտակները պիտի շչեցընեն ։

ԳԼ · Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցընելով՝ մկ աստղ մը կ՚իյնայ երկինքէն , որուն կը տրուի անդունդին բանալին ։ 2 Ընիկայ անդունդը կը բանայ , ուսկից կարիճներու պէս մարախներ կ՚ելլեն ։ 12 Մէկ վայը կ՚անցնի ։ 13 Վեցերորդ փողը կը հնչուի ։ 14 Ձորս կապուած հրեշտակները կ՚արձակուին ։

1 Ու հինգերորդ հրեշտակը փողը շչեցուց , ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ , և անդունդին դուրին բանալին տրուեցաւ ։ 2 Ու անդունդին դուրը բացաւ , ու ան դուրէն ծուխ կ՚ելլէր մեծ ։՝։ ծոցի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արեը ու օդը դուրին ծուխէն ։

3 Եւ ծուխէն մարախներ կ՚ելլէր երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ Երկրի կարիճներուն ու-

4 նեցած զօրու Ի՝ Անոնց ըսուեցաւ ու Չոր չվնասեն Երկրի խոտին , ո՛չ ալ կանանչեղէնի մը՝ և ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն այն մարդոց , Որոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին ։

5 Նին ։ Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ , որ չսպաննեն զանոնք , Ի՝ հապա չարչարանքի զանոնք հինգ ամիս . ու ա-նոնց տառապանքը կարիճի տառապ չարչարանքին պէս էր՝ երբոր

6 մարդը կը զարնէ ։ Ի՝ Եւ ան օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն՝ ու պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի

7 փախչի ։ Ի՝ Եւ մարախներուն նըմանութիւնը՝ պատրաստի պատրաստուած ձիերու պէս , Ու անոնց գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակներու պէս , Ի՝ և անոնց երեսները

8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մազերուն պէս , Ի՝ ու անոնց ականջները առիւծներու ատամներուն պէս էր ։

9 Եւ զրահներ ունէին՝ երկաթէ զրահներու պէս . Ու անոնց թևերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիերը Ի՝ կառքերու ձայնին պէս

10 էր ։ Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայթոց . Ի՝ և իշխանութիւն ունէին՝ հինգ ամիս մարդոց վնասելու ։

11 Ի՝ Եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին հրեշտակը , որուն անունը Եբրայեցերէն Աբադոն , և Յունարէն Ապողիոն ։

12 Մէկ վայը անցաւ . ահա՜կ ևս ա՜ս երկու վայեր ալ կու գան ։

13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը շչեցուց . ու ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանէն

14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ՚ըսէր վեցերորդ հրեշտակին՝ որ փողը ունէր . Զ՝ Եփրատ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները ար-

15 ձակէ ։ Եւ ան չորս հրեշտակները արձակուեցան , որ պատրաստուած էին ժամի՝ ու օրուան՝ և ամիսի՝ ու տարիի համար՝ որ մարդոց եր-

16 րորդ մասը մեռցընեն ։՝։ Եւ ձիաւոր զօրքերուն Համրանքը Ի՝ երկու բիւրք բիւրուց էր ։՝։ Ես լսեցի անոնց

17 համրանքը ։ Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը՝ ։՝։ ու անոնց վրայ հեծնողները ՝ որ ունէին հրեղէն , ու յակինթեղէն , և ծծմբեղէն զրահներ . ։՝։ և ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր . ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և

18 ծծումբ կ՚ելլէր ։՝։ Ա՛ս երեք հարուածներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց բերնէն

19 կ՚ելլէր ։՝։ Ինչու որ ան ձիերուն զօրութիւնը բերաններնուն մէջն է , ու պոչերնուն մէջը . Վասնզի անոնց պոչերը օձերու նման էին , ու գլուխներ ունէին , որոնցմով կը վը-

20 նասին ։ Եւ՝ ուրիշ մարդիկը որ ասոնց հարուածներէն չսպաննուեցան , Ի՝ բրևնց ձեռացը գործքերէն չապաշխարեցին , որ երկրպագութիւն չընէին Դևերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ ու պղնձէ և քարէ՝ ու փայտէ չկրնան տեսնել , որոնք ո՛չ կրնան տեսնել , ո՛չ ալ լսել , ու

21 ո՛չ գթալ՝ Դարձ չառին՝ ինչպէս նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպանութիւններէն , ո՛չ ալ իրենց կախարդութիւններէն , ո՛չ ալ իրենց պոռնկութիւններէն , և ո՛չ իրենց դողզողութիւններէն ։

ԳԼ · Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ՚երևնայ՝ իր ձեռքը բացուած գրքյկ մը ունենալով ։ 6 երդում կ՚ընէ յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ , Ըէ ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չըլլայ ։ 9 Յովհաննէսին նշխոյ հրաման կ՚ընայ որ ան գիրքը առնէ և ուտէ ։

1 Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ երկինքէն կ՚իջնէր , ու ամպ հագած էր , ։՝։ Ի՛ր գլխուն վրայ ծիածան կար . Ի՛ ու իր երեսը արևի պէս էր , Ի՛ և ոտքերը կրակի

2 սիւներու պէս . Եւ իր ձեռքը գրքրկի մը ունէր բացուած . Ի՛ ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ՝ դրաւ ։՝։ և

3 ձախը՝ ցամաքին վրայ . ։՝։ Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ առիւծի մը ձայնելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,

Ցամի Տեառն 96

ՀԳԼ · Բ · 13 ։

ՅԵԶԿ · Լ · 4 ։

ՆՍԱՂ · ԿԸ · 17 ։ Դան . Է · 10 ։

ԼԳԼ · Է · 4 ։

ՈՍԻՆ · Ժբ · 8 ։ Եա · Լ · 23 ։ 24 ։

ԼՆ · Թ · 15 ։

ՂԸ Օր · Լ · 29 ։

ԼՂԼ · Ժէ · 7 ։ Ը Օր Լ · 17 Սաղ · ՃՀ · 37 ։ ակր · Ժ · 20 ։

— Սաղ · ՀԺԱ · 4 ։ ՃԼ · 15 ։ Դան · Ն · 23 ։

ՈԳԼ · Իբ · 15 ։

— Եզեկ · ա · 28 ։

Ի՛ Մաա · Ժէ · 2 ։ Գլ · ա · 16 ։

Ի՛ Գլ · ա · 15 ։

Ը՛ Մաա · Իբ · 18 ։

Ցաւի Տեառն 96

ե ԳԼ · ժբ · 6 ։
Ր ԳԼ · ժԲ · 10 ։
Ֆ Սաղ · ծբ · 18 ։ Երեմ · ժա · 16 · Զաք · դ · 8 · 11 · 14 ։
Է Թագ · ա · 10 · 12 · Եբեմ · ա · 13 · 14 · Եզկ · խգ · 3 · Ովս · զ · 5 ։
Լ Թես · ժգ · 29 ։
Է Դ Թագ · ժե · 1 · Յակ · ե · 16 · 17 ։
Ձ Եզ · է · 19 ։
Լ Ղես · ժգ · 32 ։
Հ ԳԼ · Բ · 2 ։
Յ Դն · ժգ · 1 · 11 · ժե · 8 ։
Ը Դան · է · 21 · Զաք · ժգ · 2 ։
Ճ ԳԼ · ժգ · 5 · ժե · 1 · 5 · ժը · 10 ։
Ղ Երր · ժգ · 12 · ԳԼ · ժը · 24 ։
Ձ ԳԼ · ժե · 15 ։
Ն Սաղ · հԲ · 2 · 3 ։
Շ ԳԼ · ժը · 12 · ժգ · 5 ։
Ո Ես Բ · ժ · 19 · 22 ։
Չ ԳԼ · ժշ · 10 ։
Պ Հմ · 9 ։
Ջ Եզկ · լե · 5 · 9 · 10 · 14 ։
* Ո Հաւ · լսե · շին ։
— Ես · ժգ · 13 · ԳԼ · ժը · 5 ։
— Ես · կ · 5 · Գոր · ա · 9 ։
Ռ Դ Թագ · ր · 1 · 5 · 7 ։
— ԳԼ · զ · 12 · Բ ԳԼ · ժշ · 19 · Ց Յես · է · 19 · ԳԼ · ժգ · 7 · ժե · 4 ։
— ԳԼ · ր · 13 · Բ · 12 · ժե · 1 ։
Վ ԳԼ · ժ · 7 · * Ես · ԼԵ · 12 · ԳԼ · ժգ · 17 · ժԲ · 6 ։
օ ԳԼ · ժր · 10 ։

Ցաւի Տեառն 96

Ե Գ Ա Ղ Ա Տ Ա Ց Ք

1 Եւ ինձի մկ եղեգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս , և հրեշտակը կայներ էր՝ ու կ'ըսէր . Բ Ելի՛ ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը՝ և անոր մէջ երկրպագուողները :
2 Թէ ներքնագաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի՛ չափեր . Տ ինչու որ անիկայ հեթանոսներուն տրուած է , ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 չորս տարի երկու ամիս : Եւ իմ երկու վկաներուս շնորհեմ պիտի տամ , և անոնք քառասուն հազար հատ հագած հագուստ երկու հարիւր ու վաթսուն օր Մարգարէութիւն պիտի ընեն ։
4 Ա Անոնք են երկու ձիթենիները ու երկու ճրագներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջևը կը կենան : Եւ թէ որ մկը ուզէ անոնց չարա ընել , հանոնց բերաններէն կրակ կ'ելլէ , ու իրենց թշնամիները կ'ուտէ . և թէ որ մկը ուզէ անոնց չարա ընել , պէտք է որ անիկայ
6 այսպէս սպաննուի : Ի Անոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրև չգայ , ծ ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն դարձընելու , և ամէն Երդ պատուհասներով երկիրը զարնելու՝
7 քանի անգամ որ ուզեն : Ո Երբ որ իրենց վկայութիւնը կատարեն , ան գազանը՝ անդունդէն ելլող դաշնակը հանոնց հետ պատերազմ պիտի ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ , ու
8 պիտի սպաննէ անոնք : Եւ անոնց դիւերը՝ Էգիպտոս հան մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ , որ հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ ու Եգիպտոս , Ֆ ուր որ իրենց Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ : Ֆ Եւ ժողովուրդներէն՝ ու ազգերէն ու լեզուներէն՝ ու ազգերէն պիտի տեսնեն անոնց դիւերը իրենք ու կէս օր . Ն ու թող պիտի չտան անոնց դիւերը գերեզ
10 մաններու մէջ թաղելու : Ը Եւ անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ պիտի ըլլան ու ինդան անոնց վրայ . Ո մինչև անդամ իրարու ընծաներ պիտի խրկեն . Չ ինչու որ այս երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին ։
11 Դ Եւ իրեք ու կէս օրէն ետև՝ Ճ Աստուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ , ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ
12 կաւ : Ու երկինքէն մեծ ձայն մը Լսեցի , որ կ'ըսէր անոնց . Վեր ելէք՝ հոս եկէք . Ռ և անոնք Ամպով երկինքը վերացան . Նու անոնց
13 թշնամիները զանոնք տեսան : Ո Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , ու քաղաքին տասներորդ մասը կործանեցաւ . և ան երկրաշարժէն եօթը հազար մարդիկ մեռան . Ո ու մնացածները վախով լեցուեցան , ու փառը տուին երկնից Աստուծոյն ։
14 Նոյ Երկրորդ վայը անցաւ . ահա երրորդ վայը շուտով կու գայ ։
15 Ֆ Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը չնչեցուց . ու Երկինքի մէջ մեծ ձայներ եղան՝ որ կ'ըսէին . Ա Աշխարհին թագաւորութիւնը մեր

Ցաւի Տեառն 96

Ե ԳԼ · ժբ · 6 ։
Ր ԳԼ · ժԲ · 10 ։
Ֆ Սաղ · ծբ · 18 ։ Երեմ · ժա · 16 · Զաք · դ · 8 · 11 · 14 ։
Է Թագ · ա · 10 · 12 · Եբեմ · ա · 13 · 14 · Եզկ · խգ · 3 · Ովս · զ · 5 ։
Լ Թես · ժգ · 29 ։
Է Դ Թագ · ժե · 1 · Յակ · ե · 16 · 17 ։
Ձ Եզ · է · 19 ։
Լ Ղես · ժգ · 32 ։
Հ ԳԼ · Բ · 2 ։
Յ Դն · ժգ · 1 · 11 · ժե · 8 ։
Ը Դան · է · 21 · Զաք · ժգ · 2 ։
Ճ ԳԼ · ժգ · 5 · ժե · 1 · 5 · ժը · 10 ։
Ղ Երր · ժգ · 12 · ԳԼ · ժը · 24 ։
Ձ ԳԼ · ժե · 15 ։
Ն Սաղ · հԲ · 2 · 3 ։
Շ ԳԼ · ժը · 12 · ժգ · 5 ։
Ո Ես Բ · ժ · 19 · 22 ։
Չ ԳԼ · ժշ · 10 ։
Պ Հմ · 9 ։
Ջ Եզկ · լե · 5 · 9 · 10 · 14 ։
* Ո Հաւ · լսե · շին ։
— Ես · ժգ · 13 · ԳԼ · ժը · 5 ։
— Ես · կ · 5 · Գոր · ա · 9 ։
Ռ Դ Թագ · ր · 1 · 5 · 7 ։
— ԳԼ · զ · 12 · Բ ԳԼ · ժշ · 19 · Ց Յես · է · 19 · ԳԼ · ժգ · 7 · ժե · 4 ։
— ԳԼ · ր · 13 · Բ · 12 · ժե · 1 ։
Վ ԳԼ · ժ · 7 · * Ես · ԼԵ · 12 · ԳԼ · ժգ · 17 · ժԲ · 6 ։
օ ԳԼ · ժր · 10 ։

Ցաւի Տեառն 96

Է Եզկ · ե · 3 ։
Ղ Դան · ը · 10 ։
Ղ ԳԼ · ժգ · 5 ։
Ի ԳԼ · ի · 4 ։

Ա Եզկ · լ · 3 · Եբեմ · Զաք · ր · 1 · ԳԼ · խա · 15 ։
Բ Թես · խդ · 15 ։
Գ Հզկ · լ · 17 · 20 ։
Դ Ա Պաղ · հԲ · 1 · Ղես · խա · 24 ։
Ե Դան · ը · 10 ։
Զ ԳԼ · ժգ · 5 ։
Ի ԳԼ · ի · 4 ։

Է Եօթը որոտումները խրևնց ձայնե
4 րովը Խօսեցան , Ու երբոր եօթը որոտումները խօսեցան , պիտի գրէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր . Ղնքի՛ ան բաները որ եօթը որոտումները խօսեցան , ու
5 զանոնք մի՛ գրեր ։ Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ , Ի իր աջ ձեռքը
6 երկինքը վերցուց . Ու երդուաւ բուա յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին վրայ , Որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է , ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է , և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է , Ի թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ .
7 Հ Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողր Չնչեցնէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի , ինչպէս որ իր ծառաներուն մարգարէներուն աւետիս տուաւ ։
8 Ի Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի , նորէն խօսեցաւ ինծի՝ ու ըսաւ . Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ
9 նող հրեշտակին ձեռքն է ։ Ես ալ հրեշտակին գացի , ու ըսի անոր . Տո՛ւր ինծի ատ գրքոյկը . ու ըսաւ ինծի . Ա Ա՛ռ ասիկայ՝ ու կեր . և քու փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ , բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պի
10 տի ըլլայ ։ Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի , ու կերայ զանիկայ . Ե և իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անուշ էր . և ուտելէս ետքը Ֆ փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ ։
11 Ու ըսաւ ինծի . Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէութիւն ընես շատ ժողովուրդներուն՝ և ազգերու՝ ու լեզուներու՝ և թագաւորներու *վրայով ։

ԳԼ · ԺԱ

3 Երկու վկաները կը մարգարէանան ։ 6 Անոնք իշխանութիւն պիտի ունենան երկինքը գոցելու՝ որ անձրև չգայ ։ 7 Գազանը պիտի պատերազմի անոնց դէմ , ու սպաննէ զանոնք ։ 8 Անոնք չթաղուած պիտի մնան , 11 և իրեք ու կէս օրէն նոր յարութիւն պիտի առնեն ։ 14 Երկրորդ վայը կ'անցնի ։ 15 Եօթներորդ փողը կը հնչուի ։

1 — Եւ ինծի մկ եղեգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս , և հրեշտակը կայներ էր՝ ու կ'ըսէր . Բ Ելի՛ ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը՝ և անոր մէջ երկրպագուողները ։
2 Թէ ներքնագաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի՛ չափեր . Տ ինչու որ անիկայ հեթանոսներուն տրուած է , ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 չորս տարի երկու ամիս ։ Եւ իմ երկու վկաներուս շնորհեմ պիտի

— Եզկ · լ · 3 · Եբեմ · Զաք · ր · 1 · ԳԼ · խա · 15 ։
Բ Թես · խդ · 15 ։
Գ Հզկ · լ · 17 · 20 ։
Դ Ա Պաղ · հԲ · 1 · Ղես · խա · 24 ։
Ե Դան · ը · 10 ։
Զ ԳԼ · ժգ · 5 ։
Ի ԳԼ · ի · 4 ։

Ցամք Տեառն 96

Ֆ Դան. բ. 44։ է. 14։ 18. 27։
— ԳԼ. դ. 4։ է. տ։ ժէ. 4։

Բ ԳԼ. ա. 4։ տ։ դ. տ։ ժզ. 5։
Գ ԳԼ. ժթ. 6։
Դ Հմր 2. 9։
Ե Դան. է. 9, 10։ ԳԼ. ը. 10։

Զ ԳԼ. ժ.Դ. 5։
Է ԳԼ. ժ. 10։ ժբ. 6։
Ը ԳԼ. ժե. 5։ տ։
* Ո՛ՀԱՒ՝ Տէրբոլը
Թ ԳԼ. բ. 5։ ժզ. 18։
Ժ ԳԼ. ժ. 21։

Ցամք Տեառն 96

Ի Դան. ժ. 13. 21։ ժբ. 1։
Ձ Հմր 3։ ԳԼ. ի. 2։
Ղ Ղռ. ժ. 15։ Յօհ. ժբ. 31։
Հ Ես. գ. 1։ 4։ ԳԼ. ի. 2։
Յ ԳԼ. ի. 3։
Ղ ԳԼ. Թ. 1։
Ճ ԳԼ. ւս. 15։ ժԹ. 1։

Ճ Ցոր. ա. 9։ բ. 5։ Զաք. գ. 1։
Ս Հռով. բ. 33։ 34. 37։ ժզ. 20։
Ն Ղռ. ժգ. 26։
Շ Սպ. ղդ. 11։ Ես. լի. 13։ ԳԼ. ժբ. 20։
Ո ԳԼ. բ. 13։ ժա. 10։
Չ ԳԼ. ժ. 6։

Պ Հմր 5։

Ջ Եզ. ժԹ. 4։
Ռ ԳԼ. ժե. 3։
Ս Հմր 6։
Վ Դան. է. 25։ ժբ. 7։
Տ Նա. ԻԹ. 19։

Ր Յով. ժ. 1։ ԳԼ. ժա. 7։ ժգ. 7։
Ց ԳԼ. ժե. 12։ — ա Կոր. բ. 1։ ա Ցօհ. է. 10։ ԳԼ. ա. 2, 9։ գ. 9։ է. 4։
Ւ Ո՛ՀԱՒ՝ կայ-նեցաւ.

Ցամք Տեառն 96

Ֆ Դան. բ. 44։ է. 14։ 18. 27։
— ԳԼ. դ. 4։ է. տ։ ժԹ. 4։

Բ ԳԼ. ա. 4։ տ։ դ. տ։ ժզ. 5։
Գ ԳԼ. ժԹ. 6։
Դ Հմր 2. 9։
Ե Դան. է. 9, 10։ ԳԼ. Թ. 10։ 19։
Զ ԳԼ. ժե. 18։
Է Դան. ը. 10։
Ը Հմր 2։
Թ Եզ. ա. 16։
Ժ Սպ. բ. 9։ ԳԼ. բ. 27։ ժԹ. 15։

Ի Հմր 4։

Լ ԳԼ. ժա. 3։

ՏԷրոջը ու իր Օծեալինը եղաւ, ֆև ինքը պիտի Թագաւորէ յաւիտեան։
16 տեառնս յաւիտենից։ — Եւ քանի՜ ուշորս երեցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջեւը, իրենց երեսներուն վրայ ինկան, և Աստուծոյ երկրպագուե՜ց
17 Թիւն ըրին՝ ըսելով. «Քեզի գոհութիւն կը մատուցանենք Ամենակալ Տէր Աստուած՝ Ե՛ որ Ես, և որ էիր, որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր, 18 ու թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը բարկացան. ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և ժամանակը՝ որ դատուին, ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունէդ վախցողներուն՝ ղպզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականես։
19 Ըո՛ւ երկինքի մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ, և *անոր ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երեւցաւ. ու եղան փայլակներ ու ձայներ, և որոտումներ, ու երկրաշարժ, և խոշոր կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Մէկ կին՝ մը արեւը իր վրան հագած՝ ցաւ կը քաշէ։ 4 Մեծ հրեղէն վիշապ մը անոր առջեւը կը սպասէ, որ կուտ անոր ծնանելու որդին։ 6 բայց կինը երբոր կը ծնանի, անապատը կը փախչի։ 7 Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ կը պատերազմին, ու անոր կո յաղթեն։ 13 Վիշապը երկրի վրայ իյնալէն ետքը կինը կը հալածէ։

1 Ո՛ւ երկինքի մէջ մեծ նշան մը երեւցաւ. մէկ կին՝ մը արեւը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը. և իր գլխուն վրայ
2 տասներկու աստղէ պսակ մը. Եւ յղի էր, ու երկունց մէջ ըլլալով, և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար։
3 Ո՛ւ երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երեւցաւ, Ե՛ւ ահա մէկ մեծ շառագոյն վիշապ մը, ֆոր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, Ե՛ւ իր գլ-
4 լուխներուն վրայ եօթը թագ։ Եւ անոր պոչը Ը՛երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, և ու անոնք երկրի վրայ ձգեց. Ը՛և վիշապը կեցեր էր ան կնկանը առջեւը՝ որ ծնանելու վրայ էր. Ֆ որ երբոր ծնանի,
5 անոր զաւակը կլլէ։ Ո՛ւ Ի՛նք արու զաւակ մը ծնաւ, ֆոր երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը. և անոր պաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը, ու
6 անոր աթոռին քովը։ Եւ կինկը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, Ֆոր հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր։
7 Ո՛ւ երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ. Ի՛Միքայէլ ու իր հրեշտակները ֆվիշապին հետ պատերազմեցան. վիշապն ալ իր հրեշտակներո-
8 վը պատերազմեցաւ. Ու չկրցան դէմ կենալ. ու երկինքի մէ՛ջ ալ
9 տեղ չգտնուեցաւ անոնց։ Եւ վո՛ր ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հին առջի օձը որ Սատանայ կ՛ըսուի, ֆոր բոլոր աշխարհը մոլորեցուց. Նու իր հրեշտակները իրեն հետ վո՛ր ձգուեցան երկրի վը-
10 րայ։ Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէ՛ջ՝ որ կ՛ըսէր. «Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և Թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ, ֆոր անոնց դէմ չարախօսութիւն կը-
11 ներ մեր Աստուծոյն առջեւը ցորեկ ու գիշեր։ Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութեանը խօսքովը. Ն և իրենց կեանքը չսիրեցին մինչև ի
12 մահ։ Ս Ասոր համար ուրախացէ՛ք ով երկինք ու անոր մէջը բնակողնե՛ր. «վա՛յ երկրին ու ծովուն որ Բանսարկուն ձեզի իջաւ, որ շատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ Ը՛թիչ ժամանակ պիտի կենայ։
13 Ու՛ երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը Երկրի վրայ ձգուեցաւ, Պ արուգաւակ ծնանող կնկանը ետեւէն ին-
14 կաւ։ Եւ ան կնկանը մեծ արծիւին երկու թեւերը տրուեցաւ, — որ անապատ իր տեղը — Թռչի, Նուր որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին
15 երեսէն։ — Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը ետեւէն, — Նա. ԽԲ. 19։
16 որ զանիկայ հեղեղով բնկղմէ։ Ու երկիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ, և կլլեց ան գետը, որ վիշապը իր բերնէն վազ-
17 ցուց։ Եւ վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ, Ե՛և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, ֆորոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահէին, — ու Ցիսուսի վկայութիւնը ունէին։
18 Եւ † կայնեցաւ ծովուն աւազին վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եօթը գլխով ու տասը եղջիւրով գազան մը ծովէն դուրս կ՛ելլէ։ ու վիշապը իր զօրութիւնը անոր կու տայ։ 11 Ուրիշ գազան մը երկրէն կ՛ելլէ։ 14 առջի գազանին պատկերը շինել կու տայ։ 15 ու կը տիրապետէ մարդիկը որ անոր երկրպագութիւն ընեն։ 16 ու անոր դրոշմը ընդունին։

1 — Ո՛ւ տեսայ որ ծովէն գազան մը կ՛ելլէր, Ե՛և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր. և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ, ու անոր

Յատկ. Տեառն 96

ղղու. ի՛նչ բան է վախճան այդ հրաշից։
9 Եւ ես լսեցի, բայց չհասկացայ, եւ ասացի. Տէ՛ր իմ, ի՞նչ է վերջը այս բաների։
10 Նա ասաց. Գնա՛, Դանիէլ, որովհետեւ խօսքերը գաղտնի են եւ կնքուած մինչեւ վախճանի ժամանակը։ Շատեր պիտի սրբագործուին, պիտի սպիտակցուին եւ փորձուին կրակի միջոցով, բայց չարերը պիտի չարութիւն գործեն, եւ չարերից ոչ մէկը պիտի հասկանայ, բայց իմաստունները պիտի հասկանան։
11 Եւ ամէն օրուայ զոհը վերցնելու ժամանակից եւ աւերիչ պղծութիւնը դնելու ժամանակից հազար երկու հարիւր իննսուն օր պիտի անցնի։
12 Երանի՛ անոր, որ կը սպասէ եւ կը հասնի հազար երեք հարիւր երեսունհինգ օրուան։
13 Իսկ դո՛ւ գնա՛ քու վախճանիդ, հանգչի՛ր, եւ դուն պիտի յարութիւն առնես քու բաժինդ ստանալու համար վերջին օրերուն։

Յաղագս Տեառն 96

Ա Դաս. է. 6։
Բ Դաս. է. 5։
Ե Դաս. է. 4։
Ղ Գլ. ժր. 9։
Ե Գլ. ժգ. 10։
Ը Գլ. ժր. 4։
Ը Հմր. 12. 14։

Ժ Գլ. ժէ. 8։

Ի Գլ. ժը. 18։

Լ Դան. է. 8. 11. 25։ ժա. 36։
Ի Գլ. ժա. 2։ ժբ. 6։

Ի Ցօհ. ա. 14։ Կող. բ. 9։

Կ Դան. է. 21։ Գլ. ժա. 7։ ժբ. 17։
Հ Գլ. ժա. 13։ ժէ. 15։

Յել. լր. 32։ Դան. ժր. 1։ Փիլ. գ. 3։ Գլ. գ. 5։ ի. 12։ 15։ իա. 27։
Ղ Գլ. ժէ. 8։
Ճ Գլ. բ. 7։
Ծ. Լե. 1։
Յ Ծն. Թ. 6։ Մատ. իչ. 52։
Ն Գլ. ժգ. 12։
Ղ Գլ. ժա. 7։

Ո Հմր. 9։
Ղ Ր Օր. ժգ. 1. 2. 3։ Մատ. իգ. 24։ բ Թես. բ. 9։ Գլ. ժգ. 14։
Պ Գ Թագ. ժբ. 38։ Գ Թագ. ա. 10. 12։
Ք Գլ. ժբ. 9։ ժթ. 20։ Բ Թես. բ. 9. 10։
Գ Թագ. ի. 7։

ղայ կողմանէ հրեաներուն վրայ հայհոյութիւն ընելով, ու ըսելով, թէ Աստուածը մեր ձեռքէն պիտի խլէ մեր տաճարը եւ մեր սուրբ քաղաքը, ու մեզ պիտի ծառայեցնէ հեթանոսներուն։ Եւ ասոնց համար Աստուած ալ իր կողմանէ ըսաւ, թէ ես ալ պիտի ուրանամ զանոնք, ու պիտի ցրուեմ զանոնք հեթանոսներուն մէջ, ու պիտի չողորմիմ անոնց, որ ինծի անհաւատարիմ եղան։ Ասոնց համար ալ Աստուած ըսաւ, թէ ես պիտի ուրանամ զանոնք, ու պիտի չողորմիմ անոնց, որ ինծի անհաւատարիմ եղան։ Ասոնց համար ալ Աստուած ըսաւ, թէ ես պիտի ուրանամ զանոնք, ու պիտի չողորմիմ անոնց, որ ինծի անհաւատարիմ եղան։

Ըստ Տետան 96

ծէց երկինքը ու երկիրը՝ և ծովը ու ջուրերուն ազբիւրները ։
8 Եւ ահա՛ Հոգին ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ՝ ու ըսաւ . «Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիղոնը , ինչու որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի պոռնկութեանը գինովն ։ Եւ ա-
9 նոնց հետևէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ըսաւ . «Ով որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէ , և դրոշմը իր ճակատին վրայ՝ կամ
10 իր ձեռքին վրայ կ՚ընդունի , Հնինկայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գինովնին պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է բանոր բարկութեանը դաւաթին մէջ . և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջևը ու Գառ-
11 նուկին առջևը ։ Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ՚ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընեն , և անոր
12 անունը դրոշմը կ՚ընդունին ։ Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պա-
13 հեն ։ Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր . Գրէ՝ Երանելի են այն մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը նոջանան , այո՛ կ՚ըսէ Հոգին , որ իրենց աշխատութիւնէն հանգչին . ու իրենց գործերը իրենց հետևէն կ՚երթան ։
14 Եւ տեսայ՝ և ահա՛ ճերմակ ամպ մը , ու ամպին վրայ դիզը նըստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման . «և իր գլուխը ոսկեայ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր ։
15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ՚ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ՚աղաղակէր «Ի՛ն-եր . «Երկրագործ քու մանգաղը ու ցնէ . «ինչու որ «հնձելու ժամանակը եկաւ , «ինչու որ երկրի
16 հունձքը հասունցած է ։ Եւ՝ ան որ ամպին վրայ կը նստէր , իր մանգաղը երկրին վրայ երկընցուց , ու երկիրը ցնուեցաւ ։
17 Ու երկինքին մէջի տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ . և ասիկայ
18 ալ սուր մանգաղ մը ունէր ։ Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , «որ կրակին վրայ իշխանութիւն ունէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ . «Երկրագործ քու սուր մանգաղդ , ու երկրի այգիին ողկոյզները կհնձէ . ինչու որ անոր խաղողները հասուն-
19 ցած են ։ Եւ ան հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ երկընցուց ,

ու երկրին այգիին ողկոյզները հնձեց , ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ
20 հնձանին մէջ ձգեց ։ Եւ հնձանը քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու հնձանէն արիւն կ՚ելլէր , ի՛ն մինչև ձիերուն սանձերը , «— հազար վեց հարիւր ասպարէզ ։

Ըստ Տետան 96

ԳԼ . ԺԵ

1 Եօթը վերջին հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները ։ 3 Գազանին յաղթողներուն երգը ։ 7 Աստուծոյ բարկութեամբը լեցուն եօթը սկաւառակները ։

1 Ետքը «ուրիշ մեծ ու զարմանալի նշան մը տեսայ երկինքի մէջ , Եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին . ու-
2 րովհետև անոնցմով կը կատարուէր Աստուծոյ բարկութիւնը ։ Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը կրակով խառնուած . և անոնք որ յաղթեցին գազանին՝ ու անոր պատկերին՝ և անոր անունը թիւին , ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին , ի՛ու Աստուծոյ քնարները
3 ունէին ։ Եւ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ՚երգէին , ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով . Մեծ ու զարմանալի են Քու գործերդ՝ «ով Տէր Աստուած Ամենակալ . արդար ու ճշմարիտ են Քու ճամբաներդ՝ «ով Թագաւոր ազգաց .
4 ի՞ Տէր՝ «ով պիտի չվախնայ քեզմէ , ու քու անունդ չփառաւորէ . ինչու որ «սո՛ւրբ միայն ուրբ է ։ Բոլոր ազգերը պիտի գան՝ ու քու առջևդ երկրպագութիւն պիտի
5 ընեն , ինչու որ քու արդար դատաստաններդ յայտնուեցան ։ Եւ ասկէ ետև տեսայ՝ և ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին
6 տաճարը , «ը երկինքին էր ։ Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները՝ մարմար ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերնուն վրայօրը ոսկեղէն գօտի կա-
7 պած՝ տաճարէն ելան ։ Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն մէկը եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից չկենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը լեցուն ։
8 Ու տաճարը «Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծխովով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել , մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները ։

Ըստ Տետան 96

ԳԼ . ԺԶ

2 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց եօթը սկաւառակները որ բարկութեամբ լեցուն էին ։ Իւ զանազան հարուածներ կը հետևին ։ 15 Արիսաւոս գալը որպէս անակնկալ որոնց անձնդ պահ մնան ։

Ծամ. Ցեսան 93

1 Ա Նէ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ ըսէր. Գացէք եւ Աստուծոյ բարկութեանը լօթը ակաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։

2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց, ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաչար պալարներ եղան անոնց մարդոցը վրայ, որոնք գազանին դրոշմը ունէին՝ ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէին։

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ան դարձաւ արիւնի պէս՝ մեռած մարդու. ու ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, ու անոնք արիւն դարձան։ 5 Ու ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ՚ըսէր. Արդար ես դուն, Որ ես՝ ու որ էիր, ա սուրբ ես, որ ասանկ դատաստաններ ըրիր. 6 Ինչու որ անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին. հա դուն անոնց արիւն խմել տուիր, քանզի արժանի են։ 7 Ու սեղանէն լսեցի՝ որ կ՚ըսէր. Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած, ճշմարիտ ու արդար ես դուն դատաստաններդ։

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց, ու անոր տրուեցաւ որ մարդիկը կրակով այրէ։ 9 Ու մարդիկը մեծ խորշակահար եղան, ու Աստուծոյ անունը, որ այս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի, հայհոյեցին։ Ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։

10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. ու ցաւէն 11 լեզուներնին կը ծամէին. Ու երկնից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն ու իրենց պալարներուն պատճառովը. ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։

12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որ արեւելքի թագաւորներուն 13 ճամբան պատրաստուի։ Եւ տեսայ որ երկայքին բերնէն ու գազանին բերնէն ու սուտ մարգարէին բերնէն երիւր պիղծ ոգիներ 14 դէպ՚ի գործերու նման. Ինչու որ անոնք դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ՚ընեն, ու երկրի աշխարհին թագաւորներուն կ՚երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ անմեծ օրուանը՝ պատերազմին համար ժողվեն. (15 Ահա գողի պէս կու գամ. երանի՝ անոր՝ որ արթուն կը կենայ, ու իր հանդերձները կը պահէ, որ մերկ չպտըտի, ու իր ամօթը երեւնայ.) 16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ Եբրայեցերէն Արմաղեդոն կ՚ըսուի։

17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց. ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով. Ենգաւ։ 18 Ու փայլակներ ու ձայներ եւ որոտումներ եղան. ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ասանկ որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի վեր՝ ասանկ մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր։ 19 Ու մեծ քաղաքը իրեք մաս եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան, ու մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, որ իր սաստիկ բարկութեանը գինիին գաւաթը անոր տայ։ 20 Եւ ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտնուեցան։ 21 Եւ խոշոր կարկուտ գրեթէ մէկ տաղանդի մը կշիռքով երկինքէն կ՚իջնէր մարդոց վրայ. ու մարդիկ հայհոյեցին զԱստուած՝ կարկուտին հարուածին համար. ինչու որ խիստ մեծ էր անոն հարուածը։

ԳԼ. ԺԷ

3 Ծիրանիներ ու կարմիրներ հագած կին մը՝ ձեռքը ոսկեղէն գաւաթ մը բռնած՝ գազանին վրայ կը նստի։ 5 Անիկա է մեծ Բաբիլոնը ու ամէն գարշութեանց մայրը։ 9 Գազանին եօթը գլուխներուն, 12 ու տասը եղջիւրներուն մեկնութիւնը։ 14 Գառնուկին յաղթութիւնը։ 16 Պոռնիկին պատիժը։

1 Ա Նէ եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով. Եկուր՝ Ես քեզի ցուցընեմ դան մեծ պոռնիկին դատաստանը, Որ շատ ջուրերուն վրայ 2 կը նստի. Որուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան, ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութեանը գինիով գինովցան։ 3 Եւ զիս՝ Հոգիով անապատ տարաւ. ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ Կարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր. Ու ան Հայհոյանքը լեցուն էր Աստուածութեան անուններով, ու եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր։ 4 Ու կնիկը ծիրանի ու կարմիր հագած էր, ու ոսկիով ու պատուական քարերով ու մարգարիտներով, ու իր ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր՝ պղծութիւններով ու իր պոռնկութեանը անմաքրութիւնով լեցուն. 5 Ու անոր ճա-

Ծամ. Ցեսան 96

— Գլ. ԺԶ. 14։ ԺԹ. 19։ Ի. 8։
Ի Մատ. իդ. 43։ ա Թես. Ե. 2։ բ Պետ. Գ. 10։ Գլ. Գ. 3։
Ջր Կոր. Ե. 3։ Գլ. Գ. 4. 18։
Գ Գլ. ԺԹ. 19։
Ե Գլ. իա. 6։
Ղ Գլ. դ. 5։ Ը. 5։ ժա. 19։
Է Գլ. ժա. 13։
Ը Դան. ԺԲ. 1։
Ի Գլ. ժդ. 8։ ԺԹ. 18։
Ի Գլ. ԺԸ. 5։
Ի Եսա. ԽԶ. 17։ 22, 23։ Երեմ. Խ. 15։ 16։ Գլ. Ժդ. 10։
Լ Գլ. Ջ. 14։
Ի Գլ. ժա. 19։
Ի Հմր 9. 11։
Ի Ես. Եր. 23, 24, 25։

— Գլ. իա. 9։
Ի Գլ. ժգ. 19։ ԺԸ. 16։ 17։ 19։
Ի Նաւ. Գ. 4։ Գլ. ԺԲ. 2։
Բ Երեմ. ծա. 13։ Հմր 15։
Է Գլ. ԺԸ. 3։
Ը Երեմ. ծա. 7։ Գլ. Ժգ. 8։ ԺԸ. 3։
Է Գլ. ԺԲ. 6։ 14։
Ը Գլ. ԺԲ. 3։
Ի Գլ. Ժգ. 1։
Հ Հմր 9։
Է Հմր 12։
Լ Գլ. ԺԸ. 12։ 16։
Ի Դան. ժա. 38։
Ի Երեմ. ծա. 7։ Գլ. ԺԸ. 6։
Է Գլ. ԺԲ. 3։

Տես Տնառ 96

կատին վրայ անուն մը գրուած էր՝ Խոշհուրդ, Յմեծ Բաբիլոն՝ Նիկներուն ու երկրի պղծութիւն-
6 ներուն մայրը։ Եւ տեսայ ան կինը՝ որ Սուրբերուն արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը յգինովցած էր. ու երբոր տեսայ անիկայ, մեծ զարմանքով զարմացայ։
7 Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ. Ինչո՞ւ զարմացար. ես քեզի ըսեմ ան կնկանը խորհուրդը, ու ան գազանին՝ որ զանիկայ վրան կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունի։
8 Ան գազանը որ տեսար, կար, ու չկայ, և Անդունդէն ելլելու՝ ու կորուստը երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակողները՝ որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն՝ի վեր կենաց դրքին մէջը գրուած չեն, Նպիտի զարմանան երբոր տեսնեն ան գազանը թէ կար, ու
9 չկայ, ու մատ է։ Հոս միտք է իմաստութիւն ունեցող միտք մը. Ան եօթը գլուխը եօթը լեռներ են, ուր որ կինկը անոնց վրայ կը նստի.
10 և եօթը թագաւորներ են. Հինգը ինկած են՝ մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու երբոր
11 գայ, քիչ ատեն պիտի մնայ։ Եւ ան գազանը որ կար, ու չկայ, ան իսկ ալ ութերորդ է, ու եօթներէն է. ու դէպ՝ի կորուստը կ'երթայ։
12 Թայ։ Եւ տասը եղջիւրը՝ որ տեսար, տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն. Հապա գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս
13 իշխանութիւն կ'առնեն։ Անոնք մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան։ Անոնք գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ. Որովհետև Տէրերուն Տէրն է՝ ու Թագաւորներուն Թագաւորը. և անոր հետը եղողները՝ կանչուած ու
15 ընտրուած և հաւատարիմ են։ Ու ըսաւ ինծի. Այն ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է, ժողովուրդներ են ու բազմութիւններ և ազգեր ու լեզուներ։
16 Եւ տասը եղջիւրները՝ որ տեսար, ու գազանը, անոնք պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկայ ամայի ու մերկ պիտի ընեն, և անոր մարմինը պիտի ուտեն, ու զանիկայ կրակով
17 այրեն։ Վասն զի Աստուած անոնց սրտին մէջը դրաւ՝ որ իր կամքը կատարեն՝ ու մէկ կամք ընեն, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը կատարուին։ Եւ
18 ան կինկը որ տեսար, ան է մեծ քաղաքն է, որ կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

ԳԼ. ԺԸ

2 Բաբիլոնը կ'ինչայ։ 4 Աստուծոյ ժողովուրդին հրաման կ'ըլլայ, որ անոր մէջէն դուրս ելլեն։ 9 Երկրի թագաւորները, 11 վաճառականները 17 և նաւավարները կ'ողբան անոր վրայ։ 20 Սուրբերը կ'ուրախանան՝ տեսնելով որ Աստուծոյ դատաստանները անոր վրայ կը կատարուին։

1 Ետքը ասկէ եղբօր ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ երկինքէն կ'իջնէր, և մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուե-
2 ցաւ։ Եւ զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով. Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, ու եւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու արգելանոց, և բոլոր պիղծ ու ատելի թռչուններու վանդակ.
3 Վասն զի որ անոր կատաղի պոռնկութեանը գինովեն խմեցին բոլոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր հետ պոռնկեցան, և երկրի վաճառականները անոր չափազանց
4 զեղխութենէն հարստացան։ Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր. Ելէք ատոր միջէն՝ իմ ժողովուրդս, որ ատոր մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ատոր հարուածը
5 ներէն չառնէք. Վասն զի ատոր մեղքերը մինչև երկինքը հասան կցուեցան. ու Աստուած ատոր անիրաւութիւնները յիշեց։
6 Հատուցէք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը հատուց. ու իր գործքերուն համեմատ կրկնապատիկ փոխարինեցէք ատոր. Ան գաւաթը որ ինքը լեցուց՝ Կրկնապատիկ լեցուցէք
7 իրեն։ Ան՝որչափ որ փառաւորեց զինքը՝ և զեղխութեամբ ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հատուցէք անոր. Ինչու որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ թէ՝ Ես թագուհի կը նստիմ, չեմ որբևայր չեմ, ու բնաւ
8 սուգ պիտի չտեսնեմ։ Վասն որոյ մէկ օրուան մէջ պիտի գան ատոր հարուածները՝ մահ, ու սուգ, և սով. Ու կրակով պիտի այրի. Վասնզի որ հզօր է Տէր Աստուածը՝
9 որ զանիկայ դատեց։ Ու երկրի թագաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, երբ պիտի տեսնեն ատոր վրայ ծխոյն ուրախութեանը
10 տեսնեն. Եւ ատոր տանջանքին վախէն՝ հեռուն պիտի կայնին՝ ու ըսեն. Վայ՝ վայ՝ Ով մեծ Բաբիլոն՝ քաղաք՝ հզօր քաղաք, Վո՛ր մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաս-
11 տանդ։ Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ ընեն անոր վրայ. Վասն զի ալ մէկը ծախու չառներ անոնց վաճառքը.

Տես Տնառ 96

Գլ. ԺԸ. 4

Գլ. Ժէ. 1
Ե Եզեկ. խգ. 2
Ես. Ժդ. 19, իա. 9, Երեմ. ծա. 8, Գլ. Ժդ. 8
Ես. Ժդ. 21, իա. 9, Լդ. 14, Երեմ. ծ 39, ծա. 37
Ես. Ժդ. 23, Լդ. 11, Մար. ե 3,
Գլ. Ժդ. 8, Ժէ. 2,
Ե Հմր 11 15, Ես խէ 15,
Ես խը 20, ծր 11, Երեմ ծ. 8, ծա. 6, 45, Ը Կար ը. 17,
Ե Ծն. ժը 20, 21, Երեմ. ծա. 9, Յովն. ա 2,
Ժ Գլ. Ժգ. 19,
Ի Սաղ. ճչե 8, Երեմ ծ. 15 29, ծա 24, 49,
Բ Տիմ. գ 14, Գլ. Ժգ. 10,
Գլ Ժգ 10,
Ե Գլ. Ժգ. 19, Ժ Եզեկ. իը 2 ՃՃ,
Ես խէ 7, 8, Սոփ. բ 15,
Հ Ես. խէ. 9, Հմր 10,
Յ Գլ. Ժէ. 16,
Ղ Երեմ. ծ 34, Գլ. Ժա. 17,
Ճ Եզեկ. իգ. 16, 17, Գլ. Ժէ. 2, Հմր 3,
Ե Երեմ. ծ. 46,
Ա Հմր 18, Գլ. Ժը 3,
Ղ Ես. իա. 9, Գլ. Ժդ 8,
Ղ Հմր 17, 19,
Եզեկ. իէ 27—36, Հմր 3,

— Համ 3,
— Դան. 4. 20, Ա. ա. 18, 19, 21, Գլ. Ժդ 1,

Ղ Գլ. Ժգ. 14, Ժը 19,
Ը Օր. ժ. 17, Տիմ. գ. 15, Գլ. Ժը. 16,
Ը Ա. ա. 44, 45, Գլ. Ժգ. 4,
Ես. ը. 7, Հմր 1,
— Գլ. Ժգ. 7,
Ե Երեմ. ծ. 41, 42, Գլ. Ժգ. 12,
Եզեկ. Ժգ. 37—44, Գը Ժը. 16,
Գլ. Ժը. 8,
Ֆ Ծն. բ. 10,
— Գլ. ժ. 7,
Բ Գլ. Ժգ. 19,

Համ. Տնտես. 96

12 ևՈսկիի՝ ու արծաթի՝ և պատուա-
կան քարերու՝ ու մարգարիտներու՝
և բէհեզի՝ ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝
ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ա-
մէն խուզնկի փայտերը՝ ու ամէն փը-
ղոսկրեայ ամաններէն՝ և ամէն պա-
տուական փայտէ՝ ու պղնձէ՝ և եր-
կաթէ՝ ու մարմարիոնէ ամաններէն.
13 Եւ կինամոնը՝ ու ամոմոնը և խունկը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդրուկը՝ և գինին՝ ու ձէթը՝ և նաշխը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը ու կառքերը՝ և մարմինները ու մարդոց հոգիները.
14 Եւ քու հոգիիդ ցանկացած պտուղները քեզմէ գնաց, ու բոլոր շքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ կորսուեցաւ, և ալ բնաւ պիտի չգտնես զանոնք։
15 Այս բաներուն վաճառականները՝ որ անկէ հարուստացած էին, հեռուն պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու
16 սուգ ընելով, Ու պիտի ըսեն. Վայ՝ վայ մեծ քաղաք՝ որ բէհեզի՝ ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով՝ և պատուական քարերով՝ ու մարգարիտներով զարդարուած էիր.
17 Որ մէկ ժամու մէջ այսքան հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։ Եւ ամէն նաւավարները՝ և ան ամէնը՝ որ նաւով տեղ տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները, և որոնք որ ծովուս մէջ կը բանին.
18 Հեռուն կայնեցան. Երբ տեսնելով անոր հրկիզութեանը ծուխը, կաղաղակէին՝ ըսելով. Որո՞վ նման է
19 Ու մեծ քաղաքիս. Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող ցանելին, և լալով ու սուգ ընելով՝ կ'աղաղակէին՝ ըսելով. Վայ՝ վայ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջ իր պատուականութենէնէն հարստացան ամէնքը՝ որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. Ինչու որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ։
20 Ցաւ, Ուրախացէ՛ անոր վրայ երկինքի՝ ու սուրբեր և առաքեալներ ու մարգարէներ. Որ Աստուած ձեր վրէժը անկէ առաւ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մը առաւ աղօրիքի մեծ նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով. Այսպէս ուժով վար պիտի ձգուի բաբիլոն մեծ քաղաքը, ու ալ պիտի
22 չգտնուի. Եւ քնարահարներուն ու երաժիշտներուն և սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհեստի վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.
23 Եւ ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ քու մէջդ. Ու փեսային ձայնը և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. Որովհետև քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն էին. Որովհետև քու կախարդութիւնովդ
24 բոլոր ազգերը մոլորեցան. Եւ մարգարէներուն ու սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպանուածներուն արիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Երկնից մէջ զԱստուած կը փառաբանեն՝ որ դատեց պոռնիկը, և սուրբերուն արեանը վրէժը առաւ. 7 Գառնուկին հարսնիքը. 10 Հրեշտակը չուզեր որ Յովհաննէս իրեն երկրպագութիւն ընէ. 17 Թռչուններուն կը կանչուին մեծ կոտորածին։

1 Ետքը լսեցի ասանկ բան՝ մեծ ձայն մը լսելի երկինքը՝ ըսելով. Ալէլուիա. Փրկութիւն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն
2 մեր Աստուծոյն. Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են անոր դատաստանները, քանզի դատեց ան մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը երկիրըապականեց, Ու իր ծառանեուրուն արեան վրէժը անոր ձեռքէն
3 քէն պահանջեց։ Եւ կրկին անդամ ըսին. Ալէլուիա. Ու անոր ծուխը յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ։
4 Եւ քսան և չորս երէցները ու չորս կենդանիները իյնան՝ ու երկրպագութիւն ընին Աստուծոյ՝ որ աթոռը կը նստի. ըսելով. Ամէն, Ալէլուիա։
5 Եւ ամբոխէն ձայն մը ելաւ՝ ըսելով. Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծառաները. ու գուք որ իրմէն կը վախնաք՝ փոքրիկները ու մեծերը։
6 Եւ լսեցի շատ բազմութեան ձայնի պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի պէս՝ ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝ որ կ'ըսէին. Ալէլուիա, Ինչու որ մեր Ամենակալ Տէր Աստուածը թագաւորեց։
7 Խնդանք՝ և ուրախանանք՝ ու փառք տանք անոր, Քանզի գառնուկին հարսնիքը հասաւ, ու անոր կինը ինքզինքը պատրաստեց.
8 Եւ իրեն տրուեցաւ՝ որ մաքուր ու լուսաւորեալ բեհեզ հագնի, (Ծոր այն բեհեզը սուրբերուն արդարութիւնն է։)
9 Եւ ինծի ըսաւ. Գրէ. Երանելի են անոնք որ գառնուկին հարսնեացը ընծրիքին կանչուած են. ու ինծի ըսաւ. Ասոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը.
10 Եւ ալ անոր ոտքերուն առջեւը իյնայ, որ անոր երկրպագութիւն ընեմ. Ու ըսաւ ինծի. Զգուշացիր՝ այնպէս ընէր. Ինչու որ ես ալ քու ծառայակիցդ եմ՝ ու քու եղբայրներուդ, Որոնք Յիսուսի վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ. (Ինչու որ Յիսուսի վկայու-

Համ. Տնտես. 96

Ե Ես. իդ. 8։ Ե դ Թագ. ին. 22. Նաե. դ. 4։ Գլ. իե. 2. 3։ Գլ. իե. 6։ Ե Երեմ. ծա. 49։

Ղ Եզեկ. իե. 13։

Ե Գլ. իե. 4։

Ե Գլ. իե. 10։

Ե Երեմ. իե. 10։

Ե Եսա. իդ. 14։ Եզեկ. իե. 29։

Ե Եզեկ. իե. 30. 31։ Հմր 9։

Ր Գլ. իգ. 4։ Յ Յհ. ե. 6։ Աթոփ. գ. 12։ Յօր. ը. 12։ Եզեկ. իե. 30։

Ե Հմր 6։

Ե Ես. խդ. 23։ խե. 13։ Երեմ. ծա. 48։

Ե Գղս. ժա. 49. 50։ Գլ. իե. 2։

Ե Երեմ. ծա. 64։

Ֆ Գլ. իբ. 8։ իզ. 20։

Ե Ես. իդ. 8։ Երեմ. է. 34։ իզ. 9։ իե. 10։ Ե Եզեկ. իդ. 13։

Բ Երեմ. իե. 10։

Ե Երեմ. է. 34։ իզ. 9։ իե. 10։ Լդ. 11։

Համ. Տնտես. 96

Ե Ես. իդ. 8։ Ե դ Թագ. ին. 22. Նաե. դ. 4։ Գլ. իե. 2. 3։ Ղ Գլ. իե. 6։ Ե Երեմ. ծա. 49։

Ե Գլ. ժա. 15։

Բ Գլ. գ. 11։ Լ. 10. 12։ իբ. 10։

Ֆ Գլ. իե. 3։ իզ. 7։

Ե Օր. լ. 43։ Գլ. գ. 10։ իբ. 20։

Ե Ես. լգ. 10։ Գլ. իդ. 11։ իբ. 9. 16։

Ղ Գլ. գ. 4. 6. 10։ է. 14։

Ե Սաղ. իգ. 36։ Ղ Լեւ. ե. 12։ ր. 6։ Գլ. ե. 14։

Ե Սաղ. ՃԽ. 1. ՃԼ. 1։

Ր Գլ. ժա. 18։ ի. 12։

Ֆ Եզեկ. ա. 24։ խզ. 2։ Գլ. իբ. 2։

Ե Գլ. ժա. 15. 17։ իբ. 10։ իա. 22։

Ղ Մատ. իբ. 2։ իե. 10։ Ղ Կող. ժա. 2։ Եփես. ե. 32։ Գլ. իա. 2. 9։

Ե Սաղ. քե. 13. 14։ Եզեկ. իբ. 10։ Գլ. գ. 18։

Ֆ Սաղ. ՃԼԵ. 9։

Ղ Մատ. իբ. 2. 3։ Ղ Հռ. իբ. 15. 16։

Հ Գլ. իբ. 8։

Ղ Գործ. ժ. 26։ իդ. 14։ Գլ. իբ. 9։

Ղ Յօհ. ե. 10։ Գլ. ի. 17։

Ցամք Տեառն 96

թիւնը մարգարէութեան Հոգին է ։)

11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած . ու ահա ամի ճերմակ ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողը՝ Հաւատարիմ ու ճշմարիտ կ՚ըսուի . Նա արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ

12 ու կը պատերազմի . Նորա աչքերը կրակի բոցի պէս էր , ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կար , ու Ոդրուած անուն մը ունէր՝ որ ամի կը չգիտեր , բայց միայն ինքը .

13 Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր . Ու անոր անունը Բան Աստուծոյ կ՚ըսուի ։

14 Ու երկինքը՝ ամի եղող զօրքերը անոր ետեւէն կ՚երթային ճերմակ ձիերով , ճերմակ ու մաքուր բէհեզներ հագած ։

15 Ու անոր բերնէն սրած սուր մը կ՚ելլէր , որ անով ազգերը զարնէ . ու ինքը երկաթէ դաւազանով պիտի հովուէ զանոնք . ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ ։

16 Ու իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր , ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԷՐ ՏԵՐԱՆՑ ։

17 Ու մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւին մէջը կայներ էր , ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով . Եկէք՝ Աստուծոյ մեծ ընթրիքին ժողվուեցէք .

18 որպէսզի թագաւորներուն մարմինները՝ ու հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մարմինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները՝ Ու ամենուն մարմինները՝ Թէ՝ ազատներուն և Թէ ծառաներուն , Թէ պզտիկներուն և Թէ մեծերուն ։

19 Ես տեսայ գազանը՝ ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մկտեղ ժողվուած պատերազմ ընելու անոր հետ , որ ձիին վրայ հեծեր էր , ու անոր զօրքերուն

20 հետ ։ Ու գազանը բռնուեցաւ , ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջևը նշաններ ըրաւ , որոնցմով մոլորցուց գազանին դրոշմը ընդունողները , և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները . Ասոնք կենդանի ալ ողջ ողջ Էծծուածքով վաւ

21 ած ձկակին լիճը ձգուեցան ։ Ու մնացեալները ալ սպանուեցան ձիին վրայ հեծնողին սուրէն , որ իր բերնէն կ՚ելլէր , Ու բոլոր թռչունները կանոնց մարմիններէն կշտացան ։

ԳԼ . Ի

2 Սատանան հազար տարի կը կապուի ։ 6 Անոնք յարութիւնը . երանի՝ անոնց որ անոր մէջ բաժին ունին ։ 7 Սատանան նորէն արձակուելով՝ Գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ ։ 9 Սատանան կը ձգուի կրակի ու ծծումբի ծովին մէջ ։ 12 Վերջին ընդհանուր յարութիւնը ։

Ցամք Տեառն 96

1 Ես հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ՚իջնէր , ունէր բանալին և մեծ շղթայ մը իր

2 ձեռքը . Ու բռնեց վիշապը՝ հինաւուրց օձը՝ որ Բանսարկուն ու Սատանան է , և կապեց զանիկայ հազար տարի .

3 զայն տարի . Ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և գոցեց ու վրայէն կնքեց , որ ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմննայ , և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ քիչ մը ժամանակ ։

4 Ես աթոռներ տեսայ , ու նստան անոնց վրայ . Ես անոնց դատաստան տրուեցաւ . նաև Ես Յիսուսի վկայութեանը համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն հոգիները՝ ես , և անոնք որ , երկրպագութիւն չըրին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին , ու նաև դրոշմը իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին . և ապրեցան՝ ու թագաւորեցին անոնք Քրիստոսի հետ հազար տարի թագաւորեցին ։

5 Մեռելներուն՝ ես ուրիշ մեռելները չապրեցան , մինչև որ հազար տարին կատարուեցաւ . Ասիկայ է առաջին յարութիւնը ։

6 Երանելի և սուրբ է անոր որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի . Ասոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի . Հապա անոնք Աստուծոյ ու Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան , ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն ։

7 Եւ հազար տարին լրանալով՝ պիտի արձակուի Սատանան իր բանտէն . և ելլած ու մոլորցնէ երկրի չորս անկիւնները՝ Գոգը ու Մագոգը , որ զանոնք պատերազմի ժողվէ , որոնց համրանքը ծովու աւազին

8 չափ է ։ Ու երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան , և սուրբերուն բանակը՝ ու սիրելի քաղաքը չորս կողմէն պատեցին ։ Ու երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ , ու սպառեց զանոնք . և Սատանան որ անոնք մոլորցուց , ձգուեցաւ ակրակի ու ծծումբի լիճին մէջ , ուր որ էր գազանը և սուտ մարգարէն . և պիտի չարչարուին գորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից ։

11 Ես մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ , ու անոր վրայ ելած նստած , որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան , և տեղ չգտնուեցաւ ։

12 Նոնց ։ Ես տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջևը կայնած էին . Ու գիրքերը բա-

Ցամք Տեառն 96

ՄԳԼ . Ա . 18 ։ Թ . 1 ։

Բ ԳԼ . ԺԶ . 9 ։ Տես Բ պետ . Բ . 4 ։ Ցուդ . 6 ։

Է Դան . Ը . 17 ։

Ը ԳԼ . ԺԶ . 14 , 16 ։ Հմր 7 ։

Թ Դան . Է . 9 , 22 , 27 ։ Սաս . ԺԹ . 28 ։ Ղս . Իբ . 30 ։

Ժ Կոր . Ը . 2 , 3 ։

Ի Դան . Ը . 9 ։ Ը . ԺՊ . 12 ։

ԻԱ ԳԼ . ԺԶ . 15 , 16 ։

ԻԲ Հով . Ը . 17 ։ Բ Տիմ . Բ . 21 ։ ԳԼ . Ե . 10 ։

ԻԳ ԳԼ . Բ . 11 ։ Իս . 8 ։

ԻԴ Ես . Կա . 6 ։ ապես . Բ . 9 ։ ԳԼ . Ա . 6 ։ Ե . 10 ։

ԻԵ Հմր 4 ։

ԻԶ Հմր 2 ։

ԻԷ Հմր 3 , 9 ։

ԻԸ Եզեկ . Լը . 2 ։ Լ . 1 ։

ԻԹ ԳԼ . ԺԶ . 14 ։

Ի Ես . Ը . 8 ։ Եզեկ . Լը . 9 , 16 ։

ԻԱ Ես . Ը . 8 ։

ԻԲ Հմր 7 ։

ԻԳ ԳԼ . ԺԹ . 20 ։

ԻԴ ԳԼ . ԺԶ . 10 , 11 ։

ԻԵ Պետ . Գ . 7 , 10 , 11 ։ ԳԼ . Իա . 1 ։

ԻԶ Դան . Ը . 25 ։ ԳԼ ԺԸ . 5 ։ Ղս . Ե . 10 ։

Ցամք Ցեռան 96

Գ Սալ. կԹ. 28 ։ Դան. ժբ. 1 ։ Փիլ. դ. 3 ։ ԳԼ. դ. 5 ։ ժգ. 5 ։ Իա. 27 ։ Ներեմ. ժէ. 10 ։ ԼԲ. 19 ։ Մատ. ժգ. 27 ։ Հով. բ. 6 ։ ԳԼ. բ. 23 ։ Իբ. 12 ։ Հմր 13 ։ — ԳԼ. գ. 8 ։ — Հմր 12 ։ Ա Կոր. ժե. 26 ։ 54 ։ 55 ։ — Հմր 6 ։ ԳԼ. Իա. 5 ։ Բ ԳԼ. ժԹ. 20 ։

— Ես. կե. 17 ։ կգ. 22 ։ Ր Պետ. գ. 13 ։

Բ ԳԼ. ի. 11 ։ Ֆես. ծբ. 1 ։ Դաղ. դ. 26 ։ Ներ. ժա. 10 ։ ժբ. 22 ։ ժգ. 14 ։ ԳԼ. գ. 12 ։ Հմր 10 ։

Բ Ես. ծգ. 5 ։ կա. 10 ։ Բ Կոր. ժա 2 ։

Ե ՂԼ. իշ. 11. 12 ։ Եզեկ. խգ. 7 ։ Բ Կոր. ջ. 16 ։ ԳԼ. է. 15 ։

ՂԵս. ԽԹ. 8 ։ ԳԼ. է. 17 ։ Իա Կոր. ժե. 26 ։ 54 ։ ԳԼ. ի. 14 ։

ԸԵս. լԹ. 10 ։ կա. 3 ։ կԹ. 19 ։ Ի ԳԼ. դ. 2 ։ 9 ։ ե. 1 ։ ի. 11 ։

Ժ Ես. խգ. 19 ։ Բ Կոր. ե. 17 ։

Ի ԳԼ. ժԹ. 9 ։ Լ ԳԼ. ժչ. 17 ։ Ե ԳԼ. ա. 8 ։ Ներ. 13 ։

Ծ Ես. ժբ. 3 ։ Ած. 1 ։ Յօհ. դ. 10 ։ 14 ։ է. 37 ։ ԳԼ. Ներ. 17 ։

* Ոմն. ա. մէն

Ի Զաք. բ. 8 ։ Ներ. բ. 10 ։

Հ Ա Կոր. ջ. 9, 10 ։ Գաղ. ե. 19. 20 ։ 21 ։ Եփես. 5 ։ ա Տիմ. ա. 9 ։ Ներ. ժբ. 14 ։ Իբ. 15 ։

Ն ԳԼ. Ի. 14, 15 ։

Ղ ԳԼ. ժե. 1. 6. 7 ։

ցուէցան , Ղև ուրիշ գիրք մը բացուէցաւ՝ այսինքն կենաց էէրէը . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուէցան Ի իրենց գործքերուն համեմատ ։ 13 եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ , ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին . ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն համեմատ դատուեցան ։ 14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան . ասիկայ է երկրորդ մահը ։ 15 Եւ ով որ կենաց գիրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ , կրակի լճին մէջը ձգուեցաւ ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Նոր երկինքը ու նոր երկիրը ։ 10 Երկնային Երուսաղէմին տեսիլքը ու անոր ստորագրութիւնը ։ 23 Անոր մէջ արեւի կարօտութիւն չկայ , որովհետեւ Աստուծոյ փառքը անոր լոյսն է ։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն ։

1 Ետքը նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ . Բ ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցան . ու
2 ալ ծով չկար ։ Ես Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր , Բ իր երկանը համար զարդարուած հարսի
3 մը պէս պատրաստուած ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը , ու անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան , և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի
4 ըլլայ էէրև անոնց Աստուածը . Եւ Ինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , Բ ու ալ մահ պիտի չըլլայ , ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ՝ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ ետեւ . ինչու որ առջի բաները
5 անցան ։ Բ Եւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր , ըսաւ . Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ . ու ըսաւ ինծի . Գրէ՝ Բինչու որ ասի խօսքերը ճշմարիտ
6 բիտ ու հաւատարիմ են ։ Նաև ըսաւ ինծի . Լեղաւ . Եւս եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ սկիզբը ու վերջը . Բ Ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց
7 ղուրին աղբիւրէն ։ Ան որ կը յաղթէ , *աս բաները պիտի ժառանգէ . Ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ ։
8 Բայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծներուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝ և կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝ և բոլոր ստախօսներուն բաժինը՝ Ի կրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ մահը ։
9 Ես եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները

Ցամք Ցեռան 96

ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ , և հետս խօսեցաւ ու ըսաւ . Եկուր ցուցընեմ քեզի Հարսը՝
10 գառնուկին կինը ։ Եւ հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս , Ի և ցուցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը , որ
11 երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր . Նու Աստուծոյ փառքը ունէր . և անոր լուսաւորութիւնը խիստ պատուական քարի նման էր , ակնվաներ
12 երեսպետով յասպիս քարի պէս ։ Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , և տասներկու դռներ ունէր . ու դուներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կար . և Ո՞էէ՞ վրայ անունները գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը տասներկուց ցեղ
13 րուն ։ Արեւելեան կողմէն իրեք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ , և հարաւային կողմէն իրեք դուռ , ու արեւմտեան
14 կողմն իրեք դուռ ։ Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր, և անոնց վրայ՝ Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն տա-
15 ներկու անունները էր ։ Եւ իմ հետս խօսողը Ղեռքը չափ մը ունէր՝ ոսկիէ եղէգ մը , որ ով քաղաքը ու անոր դռները ու անոր
16 պարիսպը չափէ ։ Եւ քաղաքը քառակուսի էր . ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր . և քաղաքը Նով եղէգով տասներկու հազար ասպարէզ չափեց . անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար
17 էր ։ Ու անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս կանգուն չափեց՝ մարդու չափով , այսինքն՝ հրեշտա-
18 կին ։ Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս էր . ու քաղաքը զուտ ոսկի էր՝ մաքուր
19 ապակիի նման ։ Եւ քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկագին պատուական քարերով զարդարուած էին . առջի հիմը յասպիս էր . երկրորդը՝ շափիւղայ , երրորդը՝ քաղկեդոն , չորրորդը՝ զմրուխտ ,
20 հինգերորդը՝ նիգնաբար , վեցերորդը՝ սարդիոն , եօթներորդը՝ ոսկեքար , ութերորդը՝ բիւրեղ , իններորդը՝ տպազիոն , տասներորդը՝ քրիսոպրասոս , մետասաներորդը՝ յակինթ , երկոտասաներորդը՝
21 ամեթիստ ։ Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ էին . ամէն մէկ դուռը մէկ մարգարիտէ էր . ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի էր՝
22 թափանցիկ ապակիի նման ։ Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ . ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալը՝ ու

Եզեկ · խբ · 2 ։

ԳԼ · խբ · 2 ։

Եզեկ · խբ · 31—34 ։

Եզեկ · խբ · 31—34 ։

Եզեկ · խբ · 31—34 ։

Մատ. ժգ · 18 ։ Գաղ · բ · 9 ։ Եփես. բ · 20 ։

Գ Եզեկ · խ · 3 ։ Զաք · բ · 1 ։ ԳԼ · ժա · 1 ։

ԼԵս. ծգ · 11 ։

Ած · 1 ։ Յօհ · գ · 23 ։

Յամի Տեառն 96

Ես. իզ. 23։ կ. 19, 20։ Գլ. իբ. 5։ Հմր 11։
ա Ես. կ. 3, 5. 11։ կզ. 12։
բ Ես. կ. 11։
ց Ես. կ. 20։ Ազաք. ժգ. 7։ Գլ. իբ. 5։
– Հմր 24։
դ Ես. լե. 8։ Ծր. 1։ կ. 21։ Ցովել. գ. 17։ Ֆլ. իբ. 14, 15։
ե Փիլ. գ. 3։ Գլ. գ. 5։ ժգ. 8։ ի. 12։

23 Գառնուկը անոր տաճարն է։ Էնէ քաղաքը արևի ու լուսնի պէտք չունի, որ զանիկայ լուսաւորեն. ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ, ու անոր ճրա-
24 գը Գառնուկն է։ Եւ էրկրաց ազգերը անոր լուսովը պիտի քալեն, ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէ-
25 ջը պիտի բերեն։ Եւ անոր դռները ցորկը պիտի չգոցուին. (վասն զի
26 հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) Եւ ազգաց փառքը ու պատիւը անոր
27 մէջը պիտի բերեն։ Եւ հոն բնաւ անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ, ոչ ալ պղծութիւն ու ստուերութիւն գործող մը. հապա միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած են։

ԳԼ. ԻԲ

1 Կենաց ջուրին գետը։ 2 Կենաց ծառը։ 5 Աստուած ինքը կը լուսաւորէ երկնային քաղաքը։ 9 Հրեշտակը չուզեր որ իրեն երկրպագութիւն մատուցուի։ 18 Պէտք չէ բան մը աւելցընել Աստուծոյ խօսքին վրայ, ու ալ անկէ բան մը պակսեցընել։

1 Յետոյ ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցուցուց ակնվանելի պէս պայ-
ծառ, որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու
2 Գառնուկին աթոռէն։ Բեռ ան փողոցին հրապարակին մէջ, ու ան գետին մէկ կողմն ու մէկալ կողմն կենաց ծառ կար՝ որ տասներ-
կու ելերդ պտուղ կը բերէր, ու ա-
մէն ամիս իր պտուղը կու տար. ու ան ծառին տերևները հեթանոս-
3 ներուն բժշկութիւն կ'ընծայեր։ Եւ ալ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ. Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը. ու անոր ծառաները պիտի պաշտեն անի-
4 կայ. Եւ անոր երեսը պիտի տես-
նեն. ու անոր անունը իրենց ճա-
կատներուն վրայ պիտի չըլլայ։
5 Բեւ հոն՝ալ գիշեր պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ. Տէրանցի Աստուած պիտի լու-
սաւորէ զանոնք. ու յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն։

6 Ու ըսաւ ինծի. Այս խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ. և Տէրը Աստուածը Իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ
7 շուտով պէտք է ըլլալ։ Ահա ես շուտով կու գամ. Երանի անոր՝ որ կը պահէ այս գրքին մարգա-
րէութեան խօսքերը։
8 Ու ես Յովհաննէս լսեցի ու տե-
սայ այս բաները. և երբ լսեցի ու տեսայ, հինկայ որ երկրպագութիւն ընեմ այն հրեշտակին ոտքերուն առ-
ջեւը՝ որ այս բաները ինծի կը ցու-
9 ցընէր։ Եւ ըսաւ ինծի. Նզովաց-
շայիր՝ մի՛ ընէր. ինչու որ ես քոյ-
կին ու քու եղբայրներուդ մարգա-
րէներուն՝ ու այս գրքին խօսքերը պահողներուն ծառայակիցն եմ. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ։
10 Նէ ըսաւ ինծի. Այս գրքին մար-
գարէութեան խօսքերը մի՛ կնքեր, որ ժամանակը մօտ է։ Ան
11 որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անի-
րաւութիւն թող ընէ, ու ան որ աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ, և ան որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ, ու ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ։
12 Ահա ես շուտով կու գամ, Նէ իմ վարձքս իմ հետս է՝ Նամէն մէկուն իր գործքին համեմատ հա-
13 տուցանելու։ Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ առաջինը ու վերջինը,
14 սկիզբը ու վախճանը։ Երանելի են անոնք՝ որ անոր պատուիրանք-
ները կը կատարեն, Նոր իշխանու-
թիւն ունենան կենաց ծառին վրայ, և դռներէն ներս քաղաքը մտնեն։
15 Բայց դուրս պիտի ձգուին շուները՝ ու կախարդները՝ և պոռնիկները՝ ու սպանութիւն ընողները՝ և կռա-
պաշտները՝ ու ան ամէնը որ ստու-
թիւն կը սիրէ ու կ'ընէ։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ այս բաները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն համար. Ես Դաւի-
թի արմատը ու ցեղն եմ, ու ա-
17 ռաւօտեան պայծառ աստղը։ Եւ Հոգին ու հարսը կ'ըսեն, Եկուր. և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, Եկուր. ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, ու ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ։
18 Ես կը վկայեմ ամենուն՝ որ այս գրքին մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ. եթէ որ մէկը ասոնց վրայ բան մը աւելցընէ, Աստուած ալ անոր վրայ պիտի աւելցընէ այն հա-
րուածները՝ որ այս գրքին մէջը գը-
19 րուած են։ Եւ թէ որ մէկը այս մարգարէութեանս գրքին խօսքերէն բան մը պակսեցընէ, Աստուած ալ անոր բաժինը պիտի պակսեցընէ կենաց ծառէն և սուրբ քաղաքէն՝
20 որ այս գրքին մէջը գրուած են։ Ան բաներուն վկայութիւն տուողը՝ կ'ըսէ Այո՛ շուտով կու գամ ես։ Ամէն Եկուր՝ Տէր Յիսուս։
21 Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը բոլորը սուրբերուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

Յամի Տեառն 96

զ Գլ. ժթ. 10։
է Գլ. ժթ. 10։
ը Դան. ը. 26։ ժբ. 4, 9։ Գլ. ժ. 4։
թ Գլ. ա. 3։ Եզեկ. գ. 27։ Դան. ժբ. 10։ բ Տիմ. գ. 13։
ժ Հմր 7։
ի Ես. խ. 10։ կր. 11։
ժա Հով. բ. 6։ ժգ. 12։ Գլ. ի. 12։
ժբ Ես. խա. 4։ խդ. 6։ խը. 12։ Գլ. ա. 8, 11։ իա. 6։
ժգ Դան. ժբ. 12։ ա Յով. 4. 24։
ժդ Հմր 2։ Գլ. բ. 7։
ժե Գլ. իա. 27։
ժզ Կոր. գ. 9, 10։ Գաղ. ե. 19, 20, 21։ Կող. գ. 6։ Գլ. թ. 20, 21։ իա. 8։
ժէ Փիլ. գ. 2։
ժը Գլ. ա. 1։
ժթ Կամ վտա-
նով.
ի Գլ. ե. 5։
իա Ես. ծ. 1։ Յով. 4. 37։ Գլ. իա. 6։
իբ Ել. իզ. 6։ Բ Օր. գ. 2. ժբ. 32։ Առակ. լ. 6։
իգ Եւ. ւբ. 33։ Սաղ. կծ. 28։ Գլ. գ. 5։ ժգ. 8։
իդ Գլ. իա. 2։ Հմր 12։
իե Յով. 25։
իզ Բ Տիմ. գ. 8։
իէ Հով. ժգ. 20, 24։ Բ Թես. գ. 18։